00056293

THE
ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
TOWN HALL, BOMBAY-1.

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 03 December, 2015

2549

DIZIONARIO
ITALIANO-ARMENO-TURCO;

COMPOSTO

DAL P. EMMANUELE CIAKCIAK

DOTTORE DEL COLLEGIO DE' MECHITARISTI
NELL' ISOLA DI S. LAZZARO DI VENEZIA.

ԲԱՌԱՐԱՆ
ՑԻՏԱԼԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԻՀԱՆՑ ԵՒ ԻՏԱՃԻԿ ԲԱՐԲԱՌԻ.

Ընծայեալ ի լոյս եկեղեցւոյն Տեր Յովսէփ Վանուէլ
Վարդապետէ Ջ ախկախեան Վենետիկեցւոյ
ի Միխիթարեան Հայրանուէր.

Յամառօտ Ընդարձակ Բրիէնպիհոպոսէ, և Ընդ՚էյէ
Տեառն Մոէֆիմոսէ Վարդապետէ Ընդոնց.

Ի Հայրապետութեանն Տեր Գաւթի Հայոց Կաթողիկոսի.

56293
ac.
NX-C-27

1804. ա. ՌՃԴ. ՃԼ.

Ի ՎԱՆՍ ՍՐԲՈՑՆ ՂԱԶԱՐՈՍ.

8

God

453.91992
Cio/Diz
56293

00056293

PREFAZIONE

AL LETTORE ITALIANO.

L'OGGETTO principale del presente DIZIONARIO ITALIANO-ARMENO-TURCO essendo segnatamente il sovvenire al bisogno della nostra Nazion Armena, cui fin ora mancava un mezzo sì necessario ad apprendere la bramata Lingua Italiana (come pure si desiderava un altro DIZIONARIO ARMENO-ITALIANO) avevamo già proccurato da parecchi anni di soddisfare a questi suoi desiderj, compilando prima il presente Dizionario più copiosamente, che fosse possibile; e preparando secondariamente l'altro, per poter eseguirlo a suo tempo. Ma le varie cause, e morali, e fisiche hanno ritardata, e interrotta ancora l'edizione di questo, e la *continuazione* dell'altro. Ci animava però a proseguire l'incominciata Opera *il riflettere, che alla Repubblica Letteraria* mancando fin ad ora gli esatti Dizionarj di questo genere, non le sarebbe *discaro depositare* fra quasi innumerevoli Dizionarj delle altre Nazioni quello ancora della Nazion Armena: acciocchè l'antichissima Lingua Haicana fin adesso in parte conosciuta, benchè sommamente applaudita, da pochi Europei, da Villote cioè, dallo Schrodero, dai Whistoni, da Villefroy, e da altri pochissimi, divenisse in appresso di comune giurisdizione, onde assaggiare il gusto particolare di Essa, e ravvisarne il distintivo carattere. In fatti, a dispetto delle sofferte ingiurie del Tempo distruggitore, de' Secoli barbari, ed ignoranti, delle successive guerre intestine, od esterne, e finalmente delle frequenti inondazioni di Genti devastatrici (i quali avvenimenti conspirarono non solamente a sconciare la nascente Letteratura Armena nel suo bel fiore, ma minacciavano ancora la total distruzione del suo antichissimo Linguaggio, come è accaduto fatalmente tra *non pòche* Nazioni) a dispetto, dico, di tante funeste sciagure, essa non solamente esiste ancora, ma oltre il pregio della sua original antichità, risplende eziandio, e se ne va altiera della nativa ricchezza dei termini, dell'abbondanza delle voci sinonime, della nobiltà di espressione, della eleganza di stile, ed in somma d'una inesauribile, ed invidiabile fecondità di arricchirsi co' proprj capitali, cioè a dire, colle nuove composizioni, e derivazioni de' proprj Vocaboli a maniera delle dotte Lingue Greca, e Tedesca, senza il bisogno di adottare ad ogn'incontro termini esotici, e barbari.

Il fregio adunque di tante prerogative della prelodata Lingua Armena ci lusinga di meritarne l'aggradimento della Repubblica Letteraria, la quale col suo benigno accoglimento di questo qualunque nostro primo Dizionario, c'incoraggierà di ripigliare l'altro ARMENO-ITALIANO, e di continuarlo con tutto l'impegno, e servirà esso a rendere l'uso del presente più facile, e più intelligibile.

Nulladimeno sapendo bene, che per facilitare agl' Italiani dilettanti il possedimento della Lingua Armena Letterale, oltre a questi due Dizionarj fa mestieri di una compiuta Grammatica Armena spiegata in Italiano; Opera domandata anche da varj Illustri Letterati d' Italia, non ricusò il nostro Collegio d' intraprendere questo lavoro ancora, che a suo tempo verrà alla luce, con piena soddisfazione, come speriamo, della colta Italia.

Per finire questa nostra Prefazione, ci restano alcuni avvertimenti; e primieramente riguardo alle parole Turche inserite nel presente Dizionario. Circa queste sono da osservarsi due cose: la prima, che per agevolare agl' Idioti Armeni l' intendimento de' Vocaboli Armeni Letterali, abbiamo notato le parole Turche a ciascun termine Italiano usuale, o necessario a sapersi: lasciando a bella posta di assegnarle ad ogni significazione variante, od a tutti i termini derivativi, o troppo scientifici, e tecnici, ovvero difficili, e di poco uso. Speriamo, che questo vantaggio della favella Turca ridonderà parimente a quegli Europei, che sanno un poco, o saper vogliono la Lingua Turca, purchè imparino la Lettura Armena. La seconda, che abbiamo contraddistinto, e messo le parole Turche in caratteri Armeni corsivi, immediatamente dopo le parole Armene stampate in caratteri rotondi.

Si avverte in secondo luogo, che tutte le parole, o intiere, o abbreviate stampate in corsivo, e messe immediatamente dopo le parole, o frasi Italiane, o dopo un Asterisco *, sono parole, ovvero abbreviature Armene registrate già nella susseguente Tavola delle Abbreviature, ovvero sono alcune dichiarazioni Armene, le quali agevolmente intenderà l' ingegnoso Leggitore coll' uso famigliare.

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

ՅԱՐԹՆԵԻ ՕՐԱՏՕՐԻԱՐԱՆԻՑ ՊԻՏԱՐ

Նուի Իտալական Բառարանն զմեզս ածեալ բազմից, ի վաղուց յորդոր մատուցանէին մեզ ձեռնասիրել ի ծաղկեցուցանել զնոյն ըստ ոյլոց ազգի ազգի ուսմանց պիտանեաց սերմնանելոյ ի բանական անդաստան Հայկազեանս սեռի։ Այլ կարևորագունից փոյթ (զբնիկ բարբառոյս ասեմ զնախապատիւ մշակուն, և զ'ինքեան մատենագրութիւս բազմնպատիկ ուսանելեաց,) իբր կրկնակի սանձ ընկրկիչ նահանջ արկանէր մինչև ցայսօր ժամանակի, պա բապոյ սպասել ի լրումն այսր և պիտոյից մերոց համազգեաց։ Մանաւանդ յայսմ մասին և ոչ իսպառ անձնաշնակ Թողաք զնմ առհասարակեայ իմն ընծայելով յաւ մին 1792 զեռալեզուեան Վերականուն Մօսքանեան մեկն քացատրութիւք, ձև իսացուցեալ համառօտ Բաղձածով սովորական և հասարակաբոյն անուանց և բայից՝ յառաձեռն դիւրութի ուսանողաց, և ի վարժուն ընտանի կենցաղակցութեանէ մինչև պատեհութի ժամանակին ձեռն տայցէ ի յօրինուածք ընդարձակ Բառարանի, որ և յաջողեցաւն իսկ այժմ ուն օգնականութիւք յետ բազմաց մեայ քրտնավաստակ տքնութեց։ զորոյ լինչ լինչ ի հանգամանաց, միանգամայն և զվերոյ դիտաւորութեանն նպատակ և զոմ ի կազմութեանդ նորա՝ արժան համարիմք ծանուցանել սակաւուք բարեխորհուրդ ընթերցանելեաց։

Ա. Ի յօրինել անդ զԲառարանս՝ ընտրելի դատեցաք կարգել զսա ոչ ի պէտս դեռավարժից կամ ոսկայից և եթե, որոց շատ էր ունել ի ձեռին զհամառօտ քա ոադիրք բացատրիչ հասարակագոյն բառից, և մեզ իսկ դոյնն վաստակ և սակա աքիրտն չան։ այլ առաւել դէտակին կալաք ի պէտս զարգացելոց և հետամուտ բանասիրաց, որք դեգերին, կամ դեգերել ախորժեն յազգս ազգս դպրութեց, և ի զանազան իտալական մատենանս նախնի պերճախօս մատենագրաց, և ի բազմանիւթ գիրս արդեաց սանձանաւն գիտութեց և արհեստից՝ ի հմտանալ կամ ի վերխաղրել զայնոսիկ ի հայ բարբառ։ Այսն սակս ոչ շատացեալ միայն ըստ բազմագանձ, և ընտրելագոյն վաղեմի բառագիրք հռչակաւոր Ակադեմականին Բառարանին՝ որ ի Ֆիօրէնցա, ընդարձակագունին փափաքեցաք, քիւրատորս հատաքեալ լով ինոյն՝ բառս նորս, ոձս բազմադիմիս, և նորանոր նշանակութիւս նոյն բառից, զորս միանգամ յաւել ընտիր Բառարանն որ ի պէտս արքունի դպրոցաց Վուրկ նոյ, և ձեռնագոյն ևս ի նորումն բարեացապարան Ֆրանչիսկոս տէ Ալտերդի յիւրումն երկլեզուեան իտալական և ի գաղղիական նոր Բառարանի։ Մանր զորս առ ի մէնջ յաւելաք ոչ սակաւս ի զանազան գրոց մակացութեց և արհեստից։ զոն գործեալ ըստ կարի զվերս Բառարան պատրաստել իբր յոգնահամ բաւ շտեմարան կամ վաճառանոց, ոչ ունայնաձեռն արձակել կամ լով զբազմուն եհաւորաց ի խնդիր իւրաքանչիւր պիտոյից։ Է. Այլ սակայն ոչ այնպէսիք սուաւ, կամ անգիտաբար պանծամք յանձինս, և ոչ իսկ դիտեմք համարիլ վերծանողաց, թէ չկայցեն արտաքոյ Բառարանիս բազմախոնն բառք ի կիրառութե, և բաւ զամ յոյն՝ լատին՝ և իտալական ձայնք մատնաւորք և սեփականք իւրաքանչիւր մակացութեց, կամ արհեստից։ որ անդամանգնութե, բժշկութե, վիրաբուժութե, դեղագործութե, քիմիականութե, բնաբանութե, տնկաբանութե, նաւարկութե, ճարտարապետութե, հնախօսութե, վաճառականութե, և մեքենական արհեստից, այլովքն հանդերձ։ որք զօրհանապազ ի վեր երևին ի պահանջել հարկին, և ի կիր ածին

Նշանս։

նշանս ։ Ռանդի զհասարակ և զընտիր բառս ընկալեալն ՚ի Հեմարանին ՝Ռուս քայի՝ եդաք անդեան ։ Յառաջոյ հին և խափանեալ բառից դառելոց ուրեք ուրեք ՚ի մատեանս նախնեաց՝ եդաք զչակերտս ։ ։ Ռառջի նոր բառից նախադասեալ քաց , կիմ ածանցեալոց , որք ոչ դտանին ՚ի Ռառարանին ՝Ռուսքայի , բայց այժմ են ՚ի կիրառուած ՚ի դիրս ապդեաց , կիմ՚ի խօսս , եդաք զաստղանիշս * ։ Ռյլ առաջի նոր բառից գիտուեց և արհեստից չերև մեզ փոյթ նշանակել ամ ուրեք զաստղանիշ ։ իբր ՚ի բազումս եդաք միայն զանուն մակացուածն կիմ արհեստին , յորս՚ի կիր ածին ։ որ բոս բանասիրեցական , իմաստասիրական , աբեղեսական , քրս բաշնական , և ։ Նակ առաջի բառից՝ որք վարին միայն առ՚ի ծայր , առ՚ի նախաստինս , հեգնօրէն , փաղաքշաբար , կիմ ծածկաբանուած , և , եդաք բոս ծաղրական , նախատական , հեգնական , փաղաքշական , ծածկաբանական , և ։ Ռյսպիսի նշանօք , կիմ յայտ տարարուածք կամեցաք որոշումն առնել իւրաքանչիւր բառից , սակայն եթե ՚ի վերիմանէ գրաշարիցն ուրեք ուրեք չիցեն այլընդայլոյ իսառնակեալք , կիմ ՚ի բաց թողեալք հակառակ սերտման դիտաւորութեան ։

Շ ։ Օ սեռս գոյական և ածական անուանց ոչ զանց արարաք նշանակել , ուր պէտք իրացն պահանջէին զորոշումն նոցա ։ որպիսի են եզերեալքն ՚ի e , որք երբեմն արական են , կիմ իգական , և կիմ հասարակ ։ Ռյլ զգոյական անուանս յանգեալս ՚ի o , կիմ՚ի a , իբր յայտնիս աւիցն՝ թողաք առանց նշանակելոյ զսեռան ։ ուր յանգեալքն ՚ի o են արական , իսկ յանգեալքն ՚ի a իգական ։ Է ։ Օ շեշտս , և զբուման եդաք իմանալ՚ի վերայ իւրաքանչիւր բառից ։ մանաւանդ ՚ի վերայ նմանաձայնիցն , որոց նշանակուն փոփոխի ըստ այլ և այլ եղանակի շեշտելոյ , կիմ բեթելոյ ։ որ է տեսանել՚ի տոսա A'ncora , և Ancóra . Bália , և Balía . Béllico , և Bellíco . Calamíta , և Calamità . Cánone , և Cannóne , և ։ Ռայց եթե ուրեք ՚ի վերայ սովորական բառից անմոռադրուեն տպագրուեն զանց է արարել նշանակել զշեշտս , դիւրին է կիրեք և արագաւիտ վերծանողին մնակաբեկել ։ և զի իտալական բառք սովորաբար շեշտին ՚ի վերջընթեր վանկն ։ Ը ։ Ռյն քանզի ձայնաւորքս e , և i կրկնակի արտասանին առ իտալացիս , ինչ և անգիս , ըստ ամիսուիեցւով կիմ ընդարձակելով զերկնուն ։ նոյնպէս և քաղաճայնս z հնչի երկակի ։ ինչ՝ սուր և խիստ իբրև զմեր ց ։ և երկրորդ մեղմ և միջակ իբրև ձ , և ծ ։ և ըստ այլևայլ արտասանուեն այսպիսի կրկնաձայն է ուից՝ այլայլին և նշանակուեք նոցա ։ յայն սակս ոչ զանց արարաք նշանակել և զայսոսիկ ։ որպիսի են բառքս Belo , Pesca , Venti , Veglio , Se , Seno , Te , Telo , Tema . և Gomito , Rogo , Torre , Volto , Voto . և Ammezzare , ԱՂ ՏՂԵԾԾԱ ԱԵ , Ammezzare , ԱՂ ՏՂԵՑՑԱԵ ։ Mezzo , և ։

Ը ։ ՚Ի բառարանիս ոչ գտցես զբազում բառս սկզբնաւորեալս ձայնաւորաւն i , որ զկնի իւր ունիցի զՏ հանդերձ այլով բազաձայնիւ ։ որ Ispirito , Ischerno , Ischerzo , Islacciare , և ։ զորս գտցես ՚ի կարգի S տառին ։ զպատճառ սր տես ՚ի դիրն I; և ՚ի բառն Isbaccaneggiare . Ժ ։ Օ առաջս իտալացւոց , և զառականման առաջ ցուածս բազում ունեք եդաք մեկնօրէն ըստ իմնատիցն միայն՝ ըստ որոց ՚ի կիր ածին , և ոչ թարգմանաբար ըստ հնչման բառիցն , խորհել յերկայնուէ ։ Թէպէտ ուրեք ուրեք ըստ երկաքանչիւրոցն և առ կարգել ոչինչ զանդազեցաք ։ Ժ ։ Ռթէ դիպ լիցի ընթերցողաց արդի մատենիս՝ իմդրել զբառս լինչ՚ի Ռառարանիս , և գտանել անդամնօր զայլ նշանակուեն օտար և տարբեր յայնմանէ՝ զոր կարգ բանի առաջի կայ գրոցն պահանջէ , աղաչեմք՝ մի վաղվաղել՚ի դատակնիք և՚ի պատուհաս եւ դէլոցն իբր յայտնի վիպակաց ։ զի (ոչ ապդեցաք վերագոյն՝) անմարթ է զնամ տարբեր նշանակուեիս բառից՝ մանաւանդ ըստ այժմու սովորուէ և կիրառուէ ամ փոփել՚ի բառարանի ։ Թող զայն՝ զի գուցէ իմդրել բառ՚ք իցեն գաւառական , և ոչ ընդանեան ։ Ռյնակ եթէ որոնեալ բառ՚ք իցեն ածանցական , կիմ բաղադրեալք և բարդ , յարմարագոյն նոցին դիրին է իմնատասիրել զնշանակուին ։

Ժ ։ Օ Ներկայս , զկատարեալս , զապառնիս , և զԸնտեղուածս բնդմ բայից՝ որք ունին

ինչ խոտորումն ի կանոնաւոր խոնարհմանէ, ոչ ժամանեցաք հատաքել և նշանա-
կել ի կարգի անդ իւրաքանչիւրոց՝ ոմն ըղձայաք, այլ լիով հատուցանեմք զնոյն ի
կիր ի կարգի անդ իւրաքանչիւրոց՝ ոմն ըղձայաք, այլ լիով հատուցանեմք զնոյն ի
յաջորդ Յանկի անդ անկանին բայից, որոց ծանօթութիւն պիտանի է ի կիրառուե-
ցէ։ Ի դիւրին համբակաց և ռամկաց, կիր որոց չէն պիտակ հայ բարբառոյն՝ ըղձ
կիրառուի Առաքանիս, կամեցաք յօրինել զսա Յուսէփեան, յարեալ և ըղձ
տաձիկ բարբառ ըստ հասարակագոյն սովորութե ռամկին. բայց չէզաք առաջի ան
սովոր դժուարին կիր ուսումնական բառից, որոց տեղեկութիւն անկ է գիտնական
նաց և եթ. Նոյնպէս չեզաք առաջի ամ զանազան նշանակութեց ոմ և նոյն բառ
կիր առաջի ամ ածանցեալ անուանց. այլ սովորաբար նշանակեցաք առաջի հասա
րակագոյն բառից. բազում ուրեք և եզաք զտնձկականն ի բացայայտութե և եթ
հայկականին, կամ առ դիւրագոյն իմացումն։ ՚ի։ Ուր ուրեք ոչ գտանէր բառ
լինչ հայկական յատուկ և համեմատ՝ ի տալագրել հայ Առաքանին, աշխատութե
յանձն առաք ըստ ներելոյ այժմու սուղ ժամանակիս խուզել և դիզել ի հնոյ
գոյն ձեռագիր Առաքանին, (զորոյ յաջողեացէ ումր զկատարումն և զտպագրու
թի։) Յայսիսի են նոր բառքս (Ներոմբ, հրթիռ, հրթռիչապար, խլինթ, պռեբուկ,
վէր, որոյան, բարակ, խոտորէ, խաղոց, խաղափլեթել, խաղափլեուե, աղաւնիձմ, մարմնաչէղձ,
ղողղողէլ, զարտ, մնասոն, դեսան, դեղահատ, տորմիղ, ևն։ Առձեռակ թէպետ ոչ պա
կասէին ի գիրս նախնեաց մերոց այլ ևս բազում որոշ անուանք տնկոց, ծառոց,
կենդանեաց, ևն. բայց քանզի կարօտանային այնոքիկ երկար և հասուն քննուե
առ ի տուգանի հարազատ նշանակութեցն, ի ժամուս հրաժարեցաք խորհրդով
յընդունելոյ զնոսա ի Առաքանիս, այլըստ պահել ժամանակի և տեղւոյ։ Այլ
ուրանօր ոչ գտաք ի հայուն զբառ լինչ համեմատ, կիր վերնպակաւ և մոռացուե
ոչ եկն ի միտս, եղաք գիտալական բառան մեկնօրէն, կիր ստուգաբանելով. ու
րեք ուրեք ևս ըստ պիտոյիցն պահանջելոյ ոչինչ խղձեցաք ընտրանօք զբիմ
բառս բարդելն ի մերոց արդի լեզուախիտ մատենագրաց ինքեանց ուսումնական.
և ուր հարկն առաւել բռնադատեաց՝ ոչ խորշեցաք և ի բարդութե և յածանցմանէ
նէ նոր բառից ըստ կանոնաց և ըստ ներոզամիտ օրինաց հայկազեան բարբառոյս։
՚ի։ Այլ յատարտ ասի արժան է՝ մեզ խոստովան լինել մտադիւր, և վերծանող
զաց վկայել կարեկցաբար և խոհական մտօք՝ զդժուարութիւն, զի մեք
ասացից զանհնարութի յօրինելոյ զԱռաքանն ամ մատասխք կատարեալ և ուղղա
գոյն, մանաւանդ եթէ էցէ այն երկլեզուեան, թէպէ թէ եռալեզուեան, կիր ա
ռաջին ի կազմութ։ Ուր վի ի սակս բիւրազգի պետսիսութե, և խուռն կուտա
կուե յոքնատարազ նիւթոց ի նոմա, անմոռնալի է պիտել զայմ, մանր կրկտել զայմ,
միտ դնել ամի, և գրել զայմ հատասար և անսոգիւտ հմտութ։ Ո այնորիկ թէ
պէտ յայմ գրատոր աշխատասիրութիս դիւրին է պարտաւորիտոյն Ընթերցողսն
և ՚ի ոչինչ յարձակիլ ի տոգտանս, ք յանպարտս կատարումն, բայց յատեսք լըն
դարձակ Առաքանս։ Ո կայ ասացեալոցս ունիմք զպանծալի իտալական Առա
քան Վեմարանին Վուլգեայի, և զգաղղիական Առաքան Վեմարանին Վան
բեզու. ոչք գամն բազումն ուղղագրել, և միշտ յատեղեաճծովք ձոխացուցեալ
յօրով անդամ ի տիպ արձանացան, և սակայն ոչ պակասին ի նոր թերութիք. յո
րոց ի վերջնումն յետ աշխատ լինելոյ յոքնախումբ Վարեգեան Վեմարանեանց
իբր դար և կէս, տակաւին վերջին և կատարելագոյն կարծեցեալ տիպն 1762 ա
մին՝ աղքատ է յոյժ և թերակատար. բայց ի վե այսր ամի երկոքին ևս ոչինչ
նուազ՝ ի յարգի էն, և պիտանիք ի կիրառուի։ Ըմամակն ունիմք պատահել և
մեք ի պարապատեաց և ի կոտոր Եզուասիրաց. զորոց զդիւրուն՝ զօգուտ՝ և
զիարեթամուն մտաց՝ լիագեոն թոշակ հատուցանել մերոյս քրտանց, անխնայ աղ
կաք զանձինս յայս վաստակ դժուարագեոն մերումս չափաւորուե. և արկանելոք
խնդամիտ յայլ իմն վաստակ ոչինչ նուազ տարժանելի ք զնոյն՝ հատուցանել տե
բամբ ի կատար զսկզբնաւորելմիս ևս Առաքան ի Նոյ Յատալական բարբառս։

ՑԱՆԿ

Ինչ նշանաց, և կամ հապաւումնաց եղեալ ի բառարանիս։

, նշանակէ ——— բառ հին, կամ խափանեալ։
* ——— բառ նոր։

- Sicurtà, - táde, &c. - Sicurtà, - táde.
աբ։ ——— աբեան։
անբնական։ ——— անբնականաբար։
անհնար։ ——— անհնարին։
անուն։ ——— անուանական։
ապ։ ——— ապառնի։
առանց խնդր՝ ի պր՝, կամ։ ——— առանց խնդրոյ ի պրեալն։
ար։ ——— արեան։
արևա՛ք ֆալ, կամ անել } - արևմտանալ ֆալ, կամ անել
եի՛ւ, կամ օի՛ւ։ } - ֆալ եի՛ւ, կամ օի՛ւ։
բաղաթ՛։ ——— բաղաթային։
բայ։ ——— բայական։
բառ այլազգի՛։ ——— բառ այլազգեան։
բառ անդամոյ՛, կամ անդամ՛։ - բառ անդամական։
բառ ասպետաբար՛, կամ ասպ՛։ - բառ ասպետաբարոյ։ կամ ասպետաբարեան։
բառ աշխար՛։ ——— բառ աշխարհական։
բառ բանասի՛։ ——— բառ բանասիրական։
բառ բիւր՛։ ——— բառ բիւրական։
բառ բնա՛։ ——— բառ բնական։
բառ գաղղ՛։ ——— բառ գաղղիական։
բառ երաժշ՛։ ——— բառ երաժշտական։
բառ երկրաչափ՛, կամ երկր՛։ — բառ երկրաչափական։
բառ զին՛։ ——— բառ զինուորական։
բառ իմաստ՛։ ——— բառ իմաստասիրական։
բառ իտալ՛։ ——— բառ իտալական։
բառ լատ։ կամ լա։ ——— բառ լատին։
բառ ծաղիկ՛։ ——— բառ ծաղկական։
բառ ծաղր՛։ ——— բառ ծաղրական։
բառ կենդ՛։ ——— բառ կենդանական, կամ կենդանեան։
բառ հարպա՛։ ——— բառ հարպաստական։
բառ հարցաբ՛։ ——— բառ հարցաբանական։
բառ յոյն՛, կամ յն՛։ ——— բառ յունաց, կամ յունական։
բառ նախա՛։ ——— բառ նախադասական։
բառ նաա՛։ ——— բառ նաւագրաց։
բառ նկա՛։ ——— բառ նկարչաց։
բառ վիրաբ՛։ ——— բառ վիրաբուժից։
բառ ոմ՛, կամ ոմն։ ——— բառ ոմանց։
բառ պաղատ՛։ ——— բառ պաղատական, կամ պաղատեան։
բառ պնդաբ՛։ ——— բառ պնդաբանական։
բառ քաղաք՛։ ——— բառ քաղաքական։
բառ ֆեր՛։ ——— բառ ֆերմական։
բառ ֆիզ՛։ ——— բառ ֆիզիկան։
բառ օրենսգ՛։ ——— բառ օրենսգիտից։
բայ՛։ ——— բայածական։
գեր՛։ ——— գերադրական։
գոյ։ ——— գոյական։
դերան՛, կամ դեր՛։ ——— դերանուն։
դէպք։ ——— դէպքից։
դիմաց՛։ ——— դիմացական։
էպ՛։ ——— եղական, կամ էպական։
ընդհանուր։ ——— ընդհանրական։

TAVOLA

Di alcuni Segni, ed Abbreviature, che occorrono in questo Dizionario.

, significa ——— Voce antica.
* ——— Voce moderna, o nuovamente aggiunta.
- Sicurtà, - táde, &c. - Sicurtà, Sicurtáde.
——— Addiettivo.
——— Infinito.
——— Irregolare.
——— Imperfetto.
——— Nome.
——— Futuro.
——— Proverbio.
——— Regge il dativo, &c.
——— Mascolino.
——— Pronunziato coll' e stretta, o aperta, coll' o stretto, o aperto.
——— Comparativo.
——— Verbo.
——— Voce forestiera.
——— Termine Anatomico.
——— Termine Astronomico.
——— Termine Teologico.
——— Voce Poetica.
——— Termine di Medicina.
——— Termine di Fisica.
——— Voce Francese.
——— Termine di Musica.
——— Termine Geometrico.
——— Termine Militare.
——— Termine Aritmetico.
——— Termine Filosofico.
——— Termine de' Giureconsulti.
——— Voce Latina.
——— Voce di Gergo.
——— Voce scherzevole.
——— Termine di Blasone.
——— Termine Rettorico.
——— Termine di Architettura.
——— Voce Greca.
——— Voce di scherno, o di disprezzo.
——— Termine Marinaresco.
——— Termine Pittoresco.
——— Termine Chirurgico.
——— Voce bassa.
——— Voce Metrica.
——— Termine Botanico.
——— Termine Vezzeggiativo.
——— Termine Grammatico.
——— Termine Chimico.
——— Termine de' Legisti.
——— Ablativo.
——— Superlativo.
——— Sustantivo.
——— Pronome.
——— Gerundio.
——— Impersonale.
——— Singolare.
——— Anomalo.

գէշ. նշանակէ	վէշծական.
ըղ.	ըղյական.
ընդան.	ընդանէլութիւն.
ըսա այս նը", կամ նդանակ".	ըսա այս նդանակութիւն.
ֆգ.	ֆգական.
լաք". կամ լա".	լաքինէրէն, կամ լաքին.
ֆոր.	ֆորթաբէալ.
ֆը".	ֆրատրական.
հայց".	հայցական.
հաս", կամ հ.	հասարակ.
հէգնօրէն.	
հրամ.	հրամայական.
յ. կամ յօդնոյը".	յօդնոյէրական.
յն. կամ յնէյ.	յնէյս.
յն", գէր".	յնէյս գէրմպրական.
յրը", կամ յրնբր".	յրնբրութիւն.
յաձախ. կամ յձխ".	յաճախական.
յարբէրը".	յարբէրական.
յօփ", կամ յփ".	յօդնական, կամ յօդնական.
նախադր", կամ նախ.	նախադրութիւն.
նէրգործ", կամ նէրգ", կամ նէ.	նէրգործական.
նէրվ.	նէրվայ.
նամ. կամ նամագ".	նամագական.
ղա. կամ ղայ". կամ ղայ.	ղայլայ.
ձձ սամ.	ձձ սամական.
ձ. կամ ձէվ".	ձնդօֆ.
սամ". կամ սմ".	սամական, կամ սամօրէն.
սահմ. կամ սահմ.	սահմանական.
սապ.	սապնական.
սէռ".	սէռական.
պարբ.	պարբառական.
S. կամ տ՝	Տես, կամ սէս.
փր", կամ փրա".	փրական.
ֆոխաբ", կամ ֆխաբ".	ֆոխաբէրութիւն.

significa	Peggiorativo, o Avvilitivo.
	Ottativo.
	Participio.
	In questo significato.
	Femminino.
	In Latino, o Latino.
	Perfetto.
	Passivo.
	Accusativo.
	Comune.
	Ironicamente.
	Imperativo.
	Neutro passivo.
	Avverbio.
	Avverbio superlativo.
	Interjezione.
	Aumentativo, o Accrescitivo.
	Relativo.
	Plurale.
	Preposizione.
	Attivo.
	Presente.
	Diminútivo.
	Congiunzione.
	Modo basso.
	Neutro.
	Volgare, o Volgarmente.
	Indicativo.
	Aumentativo, o Accrescitivo.
	Genitivo.
	Congiuntivo, o Soggiuntivo.
	Vedi.
	Dativo.
	Metaforicamente.

ՊՈՂՈՄԱՆ ԽՈՆԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Երկուց ժամանակաւ անկանոն բայից Avere, և Essere, և Երից կանոնաւոր բայից Amare, Temere, և Sentire ըստ սպարզ ժամանակաց և եղ.

Ի սկսս գոսանելոյ հնչառաւ. զձայ բայս ի բառարանին:

AVÉRE.	ÉSSERE.	AMÁRE.	TEMÉRE.	SENTÍRE.
Սահմանական. Ներկայ.	Սահմանական. Ներկայ.	Սահմանական. Ներկայ.	Սահմանական. Ներկայ.	Սահմանական. Ներկայ.
Hò. (1) Ունիմ.	Sóno. Եմ.	Ámo. Սիրեմ.	Témo. Երկնչիմ.	Sénto. Լսեմ.
Hái. Ունիս.	Séi, se', se. Ես.	Ámi. Սիրես.	Témi. Երկնչես.	Sénti. Լսես.
Hà. Ունի.	E'. (14) Է.	Áma. Սիրէ.	Téme. Երկնչի.	Sénte. Լսէ.
Abbiámo.(2) Ունիմք.	Siámo. (15) Եմք.	Amiámo. Սիրեմք.	Temiámo. Երկնչիմք.	Sentiámo. Լսեմք.
Avéte. Ունիք.	Siéte. Էք.	Amáte. Սիրէք.	Teméte. Երկնչիք.	Sentíte. Լսէք.
Hánno. Ունին.	Sóno. (16) Են.	Ámano. Սիրեն.	Témono. Երկնչին.	Séntono. Լսեն.
Ընդարձ.	Ընդարձ.	Ընդարձ.	Ընդարձ.	Ընդարձ.
Avéva, կամ Avéa.(3) Ունէի.	Éra. (17) Էի.	Amáva. (29) Սիրէի.	Teméva. (30) Երկնչէի.	Sentíva. Լսէի.
Avévi. Ունէիր.	Éri. Էիր.	Amávi. Սիրէիր.	Temévi. Երկնչէիր.	Sentívi. Լսէիր.
Avéva, կամ Avéa. Ունէր.	Éra. Էր.	Amáva. Սիրէր.	Teméva. Երկնչէր.	Sentíva. Լսէր.
Avevámo.(4) Ունէաք.	Eravámo. Էաք.	Amavámo. Սիրէաք.	Temevámo. Երկնչէաք.	Sentivámo. Լսէաք.
Aveváte,(5) Ունէիք.	Eraváte. Էիք.	Amaváte. Սիրէիք.	Temeváte. Երկնչէիք.	Sentiváte. Լսէիք.
Avévano, կամ Avéano. Ունէին.	Éravo. Էին.	Amávano. Սիրէին.	Temévano. Երկնչէին.	Sentívano. Լսէին.

Կապարելու.	Կապարելու.	Կապարելու.	Կապարելու.	Կապարելու.
Ébbi. Մտացայ.	Fúi. Եղէ.	Amái. Մերձի.	Teméi, կամ Teméti. (31) Երկեայ.	Sentíi. (32) Լռեայ.
Avésti. Մտացար.	Fósti. (18) Եղիր.	Amásti. Մերձիր.	Temésti. Երկեար.	Sentísti. Լուար.
Ébbe. (6) Մտացաւ.	Fù. (19) Եղև.	Amò. Մերձաց.	Temè, կամ Teméte. Երկեաւ.	Sentì. Լռեաւ.
Avémmo. Մտացաք.	Fúmmo. (20) Եղաք.	Amámmo. (33) Մերձաք.	Temémmo. (33) Երկեաք.	Sentímmo. (33) Լռեաք.
Avéste. (7) Մտացայք.	Fóste. (18) Եղէք.	Amáste. Մերձիք.	Teméste. Երկեայք.	Sentíste. Լռեայք.
Ébbero, կամ Ébbono. Մտացան.	Fúrono. (21) Եղեն.	Amárono. Մերձին.	Temérono, կամ Teméttero. Երկեան.	Sentírono. Լռեան.
Ապառնի.	Ապառնի.	Ապառնի.	Ապառնի.	Ապառնի.
Avrò. (8) Մտացայց.	Sarò. (22) Եղէց.	Amerò. (34) Մերձիցիմ.	Temerò. Երկեայց.	Sentirò. Լռեայց.
Avrái. Մտացիր.	Sarái. Եղիցիս.	Amerái. Մերձիցես.	Temerái. Երկիցես.	Sentirái. Լռիցես.
Avrà. Մտացի.	Sarà. Եղիցի.	Amerà. Մերձիցի.	Temerà. Երկիցի.	Sentirà. Լռիցի.
Avrémo. Մտացուք.	Saréno. Եղիցուք.	Amerémo. Մերձիցուք.	Temerémo. Երկիցուք.	Sentirémo. Լռիցուք.
Avréte. Մտացիք.	Saréte. Եղիջիք.	Ameréte. Մերձիջիք.	Temeréte. Երկիջիք.	Sentiréte. Լռիջիք.
Avránno. Մտացին.	Saránno. Եղիցին.	Ameránno. Մերձիցեն.	Temeránno. Երկիցեն.	Sentiránno. Լռիցեն.
Հրամայական.	Հրամայական.	Հրամայական.	Հրամայական.	Հրամայական.
Ábbi. Ընդունիցիս.	Sii, sía. Լիր.	Ámа. Մերձաւ.	Témi, Երկիր.	Sénti. Լուր.
Ábbia. Ընդունի.	Sía. Լիցի.	Ámi. Մերձացիր.	Téma. Երկիցէ.	Sénta. Լռիցի.
Abbiámo. Ընդունիցիմք.	Siámo. Լիցուք.	Amiámo. Մերձացուք.	Temiámo. Երկիցուք.	Sentiámo. Լռիցուք.
Ábbiáte. Ընդունիցիք.	Siáte. Լերուք.	Amáte. Մերձուիք.	Teméte. Երկերուք.	Sentíte. Լռեարուք.
Ábbiano. Ընդունիցին.	Siáno, Siéno. Լիցին.	Ámino. Մերձացին.	Témano. Երկիցին.	Séntano. Լռիցին.
Ընդհան. Ներիչ. Խոստական.	Ընդհան. Ներիչ. Խոստական.	Ընդհան. Ներիչ. Խոստական.	Ընդհան. Ներիչ. Խոստական.	Ընդհան. Ներիչ. Խոստական.
Avéssi. Ընդունիցի.	Fóssi. (23) Լինիցի.	Amássi. Մերձիցի.	Teméssi. Երկիցիցի.	Sentíssi. Լսելի.
Avéssi. Ընդունիցիր.	Fóssi. Լինիցիր.	Amássi. Մերձիցիր.	Teméssi. Երկիցիցիր.	Sentíssi. Լսելիր.
Avésse. (9) Ընդունիցի.	Fósse. Լինիցի.	Amásse. Մերձիցի.	Temésse. Երկիցիցի.	Sentísse. Լսելի.
Avéssimo. (10) Ընդունիցաք.	Fóssimo. Լինիցաք.	Amássimo. Մերձիցաք.	Teméssimo. Երկիցիցաք.	Sentíssimo. Լսելիք.
Avéste. Ընդունիցիք.	Fóste. Լինիցիք.	Amáste. Մերձիցիք.	Teméste. Երկիցիցիք.	Sentíste. Լսելիք.
Avéssero, կամ Avéssono. Ընդունիցին. Ներիչ. անխափար.	Fóssero, Fóssono. (24) Լինիցին. Ներիչ. անխափար.	Amássero. (35) Մերձիցին. Ներիչ. անխափար.	Teméssero. (35) Երկիցիցին. Ներիչ. անխափար.	Sentíssero. (35) Լսելին. Ներիչ. անխափար.
Avréi. (11) Ընդունիցիմ արդեօք եմն.	Saréi. Լինիցիմ արդեօք, եմն.	Ameréi. (36) Մերձիցիմ արդեօք, եմն.	Temeréi. Երկիցիցիմ արդեօք, եմն.	Sentiréi. Լսելիմ արդեօք, եմն.
Avrésti.	Sarésti.	Amerésti.	Temerésti.	Sentirésti.
Avrébbe.	Sarébbe, Saría. (25)	Amerébbe. (37)	Temerébbe. (37)	Sentirébbe. (37)
Avrémmo.	Sarémmo.	Amerémmo. (38)	Temerémmo. (38)	Sentirémmo.
Avréste.	Saréste. (26)	Ameréste.	Temeréste.	Sentiréste.
Avrébbero, կամ Avrébbono.	Sarébbero, կամ Sarébbono, Sariano.	Amerébbero. կամ Amerébbono.	Temerébbero, կամ Temerébbono.	Sentirébbero, կամ Sentirébbono.
Սպառպատական. Ներիչ.	Սպառպատական. Ներիչ.	Սպառպատական. Ներիչ.	Սպառպատական. Ներիչ.	Սպառպատական. Ներիչ.
Ábbia. (12) Ընդունիցեմ.	Sía. Իցեմ.	Ámi. Մերձիցեմ.	Téma. Երկիցեմ.	Sénta. Լիցեմ.
Ábbia, կամ Ábbi. Ընդունիցես.	Sii, կամ Sía. (27) Իցես.	Ámi. Մերձիցես.	Témi, կամ Téma. Երկիցես.	Sénti, կամ Sénta. Լիցես.
Ábbia. (13) Ընդունի.	Sía. Իցէ.	Ámi. Մերձիցէ.	Téma. Երկիցէ.	Sénta. Լիցէ.
Abbiámo. Ընդունիցիմք.	Siámo. Իցեմք.	Amiámo. Մերձիցեմք.	Temiámo. Երկիցեմք.	Sentiámo. Լսելիցեմք.
Abbiáte. Ընդունիցիք.	Siáte. Իցէք.	Amiáte. Մերձիցէք.	Temiáte. Երկիցէք.	Sentiáte. Լսելիցէք.
Ábbiano. Ընդունիցին. Ընդրնայք.	Siéno, Siáno. Իցեն. Ընդրնայք.	Ámino. Մերձիցեն. Ընդրնայք.	Témano. Երկիցեն. Ընդրնայք.	Séntano. Լսելիցեն. Ընդրնայք.
Avére. Ընդունել.	Éssere. Եմ. գոլ. լինել.	Amáre. Մերձել.	Temére. Երկնչել.	Sentíre. Լսել.
Ընդոնելութիւն.	Ընդոնելութիւն.	Ընդոնելութիւն.	Ընդոնելութիւն.	Ընդոնելութիւն.
Avúto, ta. Մտացեալ. Դերբայ.	Státo, ta. (28) Եալ. Դերբայ.	Amáto, ta. Մերձեալ. Դերբայ.	Temúto, ta. Երկուցեալ. Դերբայ.	Sentíto, ta. Լռեալ. Դերբայ.
Avéndo. Ընդունելով.	Ésséndo. Լինելով.	Amándo. Մերձելով.	Teméndo. Երկնչելով.	Senténdo. Լսելով.

(1) Նախնիք ասէին Abbo, որ է բայ վաղեմի և պակասաւորապէս ծագէն Abbiendo, Abbiente, եմն. ի Ընդունելով, Ընդող, եմն. որք այժմ խոսվանին եմն. Կրկնապէս ի տարաշարժութեամբ ի կիր ածէ դասի ուրեք և վաղեմի պակասաւորս բայս Aggio. Ընդիմ. Aggia, և Aggiate, Aggiano. Ընդիցէ, կամ

ունիցէ · Ունիմք, կամ ունիցուք · Ունիցուր, կամ ունիցին · (որք են ներկայի հրամայականին, կամ ապառնագատականին ։) և Ave, կամ Have փոխ Ha լին, ըմ Ունի ։ Ունիք յարդի մատենագրաց ՚ի բաց ունին ։ ՚ի ներկայ եղանց առաջ ho, hai, ha, և hanno, և փոխանակ դնեն զնոսա և զառն ՚ի վերջ նոցա այսպէս ò, ái, à, և ánno. (2) ՚ի սահմանափոխ այլև յարձակ բանս գոյ Avemo փոխ Abbiamo լին ։ ՚ի փիօրէնցա յընտանի զրոյցս լսի Ate փոխ Avete լին · Նոյնպէս և Aviamo փոխ Abbiamo լին, բայց են խորչելի, թէպէտ յետինն ըմ Aviamo գտանի առ Կաթէհոսի ։ (3) io, կամ colui avea, և coloro avea-no ՚ի կիր ածին ոչ միայն ՚ի սահմանափոխ, այլև յարձակ բանս ։ Բանասաւորք ասեն և Avia, փոխ Avea լին · զնոյն առնեն և յայլ բայս յանկատարն սահմանականին, ըմ Solia, նոյնպէս ասեն և Avei փոխ Avevi լին ։ Յընտանի զրոյցս և ՚ի դրուածս ասի և io Avevo յորշուման երդ գիմին colui Aveva. բայց ոչ յատենախօսութիւն ։ (4) Ունիք չէշտեն Avévamo փոխանակ չէշտելոյ Avevámo. բայց ոչ ՚ի դէպ · Կարելի ասելին Avavamo, Avavate. և և և Avieno փոխ Avevano լին, բայց այժմ իբրև խորթ խօսի ։ (5) Ունիք և ասեն voi Avevi փոխ Avevate լին, բայց խորթ է ։ (6) Փոխանակ կատարելոյն Ebbi ՚ի կիր ածէ Տանդէ Ei. Իտալական է ասելն Avessimo, կամ Ebbimo, փոխ Avemmo լին ։ (7) Ունիք յընտանի խօսակցութենէ ասեն Avesti փոխ ասելոյ Aveste. (8) Averò, Averái ; Averà ; Averémo, Averéte, Averánno չեն ընթեր, այլ գանկական և զգուշալի · Կարելի ասացին Avróe փոխ Avrò լին, և Avráe փոխ Avrà լին ։ ՚ի տատաչափութիւն դոն և Arò, Arái, են · բայց են անհետեւթ ։ (9) Յոռի ընտանի, կամ յաւելս գանկական ասի Avessi փոխ Avesse լին, և Avesti փոխ Aveste լին ։ (10) Ա՛ հին բանասաւորքն գոյանն Avéssemo փոխանակ Avéssimo լին, բայց է խորչելի ։ (11) Averei, Averesti, Averebbe; Averemmo, Avereste, Averébbero են զգուշալի վերնագիր գանկականք ։ ՚ի տատաչափութիւն ասի io, կամ colui Avria, կամ Avre՚ փոխ Avrei լին, և Avrebbe լին · և Arei փոխանակ Avrei լին, և Avriano, կամ Avriéno փոխ Avrébbero լին ։ (12) Ունիք ասեն Che io abbi, փոխ ասելոյ Che io abbia. և Che coloro ábbino, փոխ ասելոյ che coloro abbiano, բայց են գերդնիական վերնագիր ։ (13) Ա՛ Տանդեայ գոյանն Aja, կամ Haja փոխ colui abbia. (14) ՚ի փիօրէնցա ասի երբեմն éne փոխանակ ասելոյ է, մանաւանդ յորժամ յամէ ոք ՚ի պատմանի հարցմանն երթելոյ առ նա ։ Գոյանի և առ հին մատենագրիս ։ Ա՛ Տանդէայ գոյ և ée. (15) Ա՛ նախնիս յարձակ և ՚ի տատաչափական բանս գոյ Semo փոխ Siamo լին · բայց այժմ խափանէ է ։ Իսկ ուսումնիք Թօսքանայ փոխ Siamo լին ասեն Siámo չէշտէ չերկիր վանին · ոմն և Siate փոխ Siete լին ։ Բայց ՚ի գիրս գոյ Sete փոխանակ Siete լին ։ (16) Յաճախ է առ նախնիս Enno փոխ Sono լին · այլ այժմ ոչ և և ՚ի կիր ածի ՚ի Թօսքանա, բայց ուրիք առ գիւղականս և եթ ։ (17) Սովորաբար և յընտանի խօսս և ՚ի գրուածս ասի io Ero փոխ Era լին · և noi Erámo փոխ Eravámo լին, և voi Eri փոխ Eravate լին · բայց ՚ի գիրս և ՚ի հրապարակախօսս ունէ զգուշալի է ։ Կարելիք փոխանակ ասելոյ Eravámo, eraváte, ասէ ին Savamo, savate. Ունիք և և չէշտեն Erávamo, և Éramo, և Erávate. բայց խորչելի է ։ (18) Fusti, և Fuste Թէպէտ գոյանին առ նախնիս փոխ Fosti լին, և Foste լին, բայց պախարակիւ են ։ (19) Բանասաւորք ասեն և և Fue փոխանակ Fù լին ։ (20) Վերովելի է և և ասել Fossimo փոխ Fummo լին · զի Fossimo է ներկայ կատարեալն ըղձականին ։ (21) Տաղաչափք յորվանի ասեն Furo փոխ Furono լին · բայց գոյ և յարձակ գրուածս ։ Վերնագիրս ՚ի հնոց ասեն և և Foro, Funno. (22) Ա՛սել Serò, serai, serà, են, փոխ Sarò, sarai, sarà, են, է յայսմանէ վերնագիր · Հին բանասաւորքն փոխ Sarò լին ասեն Saróe. և փոխ Sarà լին ասեն Saráe. Իսկ Fia և Fie փոխ Sarà լին, և Fieno փոխ Saranno լին ՚ի կիր ածին ասէսք ՚ի տատաչափութիւն · ոմանք վարին և յարձակ յօրինուածս ըստ նմանութեան Պօքքաչչեայ ։ (23) Կարելիք եղէք յատուածս, և եթէ յարձակ բանս գրին Fussi, և Fusse փոխ գրելոյ Fossi, և Fosse. Նոյնպէս և Fussimo, Fuste, Fussero. զնոյն առնեն երբեմն և արդիք, յատուկ յատուածս · Ունիք ՚ի բերականայ դնեն զայս խորհուրդ, թէ յըղձական եղանակի՝ ասի tu fossi. իսկ ՚ի սահմանական եղանակի՝ tu fosti. բայց այս որոշումն թէպէտ վայրապար · այլև և եթէ յըղձականն, և եթէ ՚ի սահմանականն ասեն Fosti. (24) Յոռի ընտանի նկան ասի և Fóssino, և Fósseno. (25) Saría ասելոյ ՚ի կիր ածի վայելչաբար փոխանակ Sarebbe լին · Նոյնպէս և Saríano, կամ Saríeno փոխ Sarébbono լին ։ Բանասաւորք ասեն Fora փոխ Sarei լին, և Sarebbe լին · գոյ և Fórano փոխ Sarebbono լին ։ Գոյանի և Seríeno փոխ Saricno լին, բայց ոչ առ ընթեր մատենագիրս ։ (26) Յընտանի գրուածս ասի Saressi փոխ Sareste լին, ոմն ասի Eri փոխ Eravate լին ։ այլ Saressimo փոխանակ Saremmo լին՝ խորթ է ։

(27) Che tu sii է կանոնաւոր, բայց գերազարգարութ ։ դէթ առ բանասաւորքն, որք մատգիրք ՚ի կիր առնուն Sía. Գարձեալ Sii փոխ ՚ի Sie, մանաւանդ յորժամ զինի իբր կից ունիցի զգերբանուականս, ըմ Sieti assai. ՔՔ Շատ իցէ քեզ. կամ շատ եղիցի քեզ · Ա՛սել Siano փոխ Sieno լին խոտոր Պատուիրելի Թէի իբր հակառակ ընտրելագոյն մատենագրաց · բայց ոչ վերժէ Քօսքինչելի օրինակ քերել զայս դի հրաչաւոր մատենագիրս · Բայց չասի երբեք siino. (28) Ընդունելութենէն Essere լին գոնն ուրիք գոն առ նախնիս, Essente, Essúto, կամ Issúto. բայց այժմ խոտոտ խափանեալ են ։ Պօքքաչչեայ ՚ի կիր առնու Suto. Եղեալ · Չէ · այլ այժմ իբր յատուկ ընդունելութենէ հանապն Stato, որ է ընդունելութիւն բային Stare. Լսե և և Essendo, քան Sendo. (29) Յոռի ընտանեկան և ռամկական ըմ դէմն ասի io Amávo, io Temévo, io Sentívo. (զնոյն խնամ և յայլ սահ բայս՝ որ ընդ սոքօք ։) այլ յոռ ընտիր և ՚ի տատաչափութենէ օտար է և զգուշալի ։ (30) Յանկատարն սահմանականին փոխ ասելոյ Temeva, Leggeva, և Sentíva, մնրթէ է և և ասել Temea, Leggea, Sentía. և փոխ ասելոյ Temevano, Leggevano, և Sentivano, մնրթէ է և և ասել Temeano, Leggeano, և Sentiano. (31) Յերկրորդ ընդդուեն Temere, վերջաւորութեն կատարելոյ առնմանականին ՚ի étti, étte, և éttero յառնախնէ է առ Թօսքանացիս ըմ գուասլին վերջաւորութեն ՚ի éi, è, և érono. (32) Ունիք գուասլին դէմն Sentíi, փոխ գրելոյ կրկնակ ձայնաւորօք ii, գրեն երկար լինելով Sentì. իսկ Տանդէ գրէ Sentì. (33) Ա՛սլին դէմն յորնականին լինելի է Amammo, Tememmo, Leggemmo, և Sentimmo, (նոյնպէս և յամէ բայս որ ըմ սոքօք ։) և ոչ Amassimo, Temessimo, Leggessimo, կամ Lessimo, և Sentissimo, որպս ասի ՚ի գաւառս լինէ · զի սքն են ներկայ կատարեալն ըղձականին ։ Նոյնպէս է դէմն յոք" ասի Amárono, (առ քանասաւ" Amaro,) այլ ոչ Amórono, կամ Amoro. որք են

են գեղջկական վերնակը: (34) Ցմանք գրեն և ասեն Amarò, Amaréi, ևն. այլ են անկեղծեի վերնակը ասակաց: (35) Ցմանք փոկ ասելոյ Amássero, ևն, ասեն Amássono, Teméssono, Sentíssono, և ոչ յանդեպս: Ասլ ասելն Amássino, Teméssino, Sentíssino չէ դովելի: (36) Ցառակական է ասելն Amarei, amaresti, ևն. փոկ ասելոյ Amerei, ևն: Ցանասաեղջք զի դէմն գրեն և ս Amere', Temere', Sentire'. և Ameria, Temería, Sentiría. (37) Նշմարեա և ի ջ դէմն առ բանասաեղծս դառնի և Ameria, Temería, և Sentiría. բայց ասելն Amere', Temere' և Sentire', ի կերբ ածի յոհ ընտանեկան և ասորին: (38) Ցմանք ասեն վերնակաւ Amerebbamo, Temerebbamo, ևն. կի Ameressimo, Temeressimo, ևն, փոկ ասելոյ Ameremmo, Temeremmo, ևն: Նշմարեա չէ պարտ յաձա խել Ameria, կի Ameriano, ևն, փոկ ասելոյ Amerebbe, և Amerebbero.

ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՆՈՒԹԻՆՆ

Ընկանան Բայից Իտալական Լեզուի:

ա. Ցիտալական լեզուի ձգդիմ խոսելով են մի այն երեք կանոնաւոր Վոյդուկք: Ասա լինն յանդի յաներևոյթն ի áre երկայն, ոյզ Amáre. երկրդն եղերի ի ére երկայն. ոյզ Temére. և երրդն յանդի ի íre երկայն. ոյզ Sentíre. իսկ յայն դեալքն ի ere առաջ, ոյզ Léggere, ևն, համարին ի քազմայ երք անկանոն, բայց անկանին ընդ ք Վոյդուկք. զորոց սեռ առաջ ի չ ձանօթանք: ք. Ասլին Վոյդուկն եղերի ի are ի շարձակ կապոյն ջ. զայ. ունի միայն 4 անկանոնս, որք են Stare, Dare, Fare, և Andare, և ածանցեալք նոցին: Ասլ գիտելի է, զի բայք եղերեալք ի cáre, և ի gáre ի ձեռն են կանոնաւորք ք ա Վոյդուկք, բայց ունին խառնուածն ինչ երևելի. զի ի Ձիկս և ի դէմս ինչ իւրեանց ընդունին զառաջն h զնիւ տառիցն c, կի g յորոց ձայնաւորացս i, և e. որով ի բայց ինչ լինին անկանոն. յորոց զերկու բայս Giuocáre, և Pagáre ի դէպ հաւարիմք նշանակել առաջն յօրինակ ի այնց Ձիկաց և դէմս, յորս մնանէ առաջն h, զորս առ ի որոշել դնեմք բոլորագիր:

GIUOCÁRE. ԽԱՂԱԼ.

Սահմանական ներկայ. խաղամ, ևն. GIUOCO, giuochi, GIUOCA; giuochiamo, GIUOCATE, GIUOCANO.
ապառնի պարզ. կի անկատար. խաղայից, ևն. Giucherò, giuocherai, giuocherà; giuocheremo, giuocherete, giuocheranno.
հրամայական. խաղա, ևն. GIUOCA, giuochi; giuochiamo, GIUOCATE, giuóchino.
ըղձական անկատար. խաղայի արդեօք ևն. Giuocherei, giuocheresti, giuocherebbé; giuocheremmo, giuochereste, giuocherébbono.
պարտադրական ներկայ. եթէ խաղայցեմ. Che giuochi, giuochi, giuochi; giuochiamo, giuochiate, giuóchino.
Ըստ այսմ և ի բայք յանդեալք ի gáre ընդունին զի ի նոյն ժամանակս, և ի նոյն գէմս. ոյ.

PAGÁRE. ՎՃԱՐԵԼ.

Սահմանական. ներկայ. Վճարեմ, ևն. PAGO, paghi, PAGA; paghiamo, PAGATE, PAGANO.
ապառնի պարզ. կի անկատար. Վճարելոյց, ևն. Pagherò, ևն. ոյզ զGiuocherò, ևն:
հրամայական. Վճարեա, ևն. PAGA, paghi; paghiamo, PAGATE, pághino.
ըղձական անկատար. Վճարելի արդեօք, ևն. Pagherei, pagheresti, ևն, ոյզ զGiuocherei, ևն:
պարտադրական ներկայ. եթէ Վճարիցեմ, ևն. Che paghi, ևն, ոյզ զGiuochi, ևն:

ֆ. Երկրորդ Վոյդուկն ի ere ունի միայն երք 20 կանոնաւոր բայս հանդերձ ած անցեալ քնոցին. իսկ այլ ամ բայք եղերեալք ի ere, են անկանոն:
ֆ. Երկրորդ Վոյդուկ բայք ինչ որք բնական ունին զբաղաձայնս c, այլև բաղադրեալք նոցա, ի Ձիկս և ի դէմս ինչ իրկնեն զնոյն բաղաձայն c. և ևս ի կատարեալն սահմանականին յատակին և յիւղ դէմն երկականին, և յիւղն յաքնականին առ նուն զառաջն q զնիւ c ին. որ են բայքս Piacere, Giacere, Tacere, Compiacere, Soggiacere, ևն. ոյզ սեռացիս ի յայնորդ Ցանկի ի խոնարհման անդ բայիցն Piacere, և Tacere.

ֆ. Բայք ինչ որք ք ա Վոյդուկէ, յորս գտանի բաղաձայնն l, և բաղադրեալքն յայնցանէ, որ Válere, Dolere, ևն, ի կրթեալն սահմանականին կազմին փոխելով ere ի si, կամ se, յերկականն. իսկ ի յաքնականն ի sero. որ Valsi, Ցօրեցի. valse, ղօրեաց. válsero, ղօրեցին: և Dolsi, Ցաչեցայ. dolse, ցաւեցայ. dólsero, ցաւեցան:
ֆ. Երրորդ Վոյդուկն եղերեալ ի ire ունի երք 12 կանոնաւոր բայս զոյդ ք ած անցեալոց իւրեանց, իսկ մնացեալքն են անկանոն: Ցայսմ Վոյդուկ բայ յառացեալ կանոնաւորաց, և բայ ի բայիցս Dire, Morire, Salire, Udire, Venire, և Uscire հանդերձ ած անցելով իւրեանց, այլ ամ մնացել բայք յաքնութիւք ի ներկայն սահմանականին և կերպին ի isco, և են անկանոնք և պակասաւորք: որ են բայքս Abborríre, Adempíre, Ambíre, Apparíre, Applaudíre, Abbellíre, Abolíre, Aderíre, Aggradíre, Alleggerire, Ammollíre, Annerire, Annichilíre, Arguíre, Arricchíre, Avvilíre, Coloríre, Digeríre, Eseguíre, Favoríre, Fioríre, Guaríre, Imbruníre, Languíre, Mentíre, Ordíre, Perire, Puníre, Rapíre, Riferíre, Riverire, Sofferíre, Scolpíre, Tradíre, Ubbidíre, և այլ անբաւք: Ասդ՝ անկանոնութիւն սոյ գտանի յերևոյն դէմն եզականին, և յերրորդ դէմն բազմականի սահմանական և սորագասական ներկայիցն, որով և ի հրամայականն: Իսկ յայլ ամ Ձիկս այս պիսի բայք են կանոնաւոր ք ա Վոյդուկէ, որոց անցեալ որոշեալն, ք կատարելն եղերի ի ii, և անցեալ ընդունելուն ի ito. Ցօրինակ խոնարհումն այսպիսի բայից գիտօք զբայս Ardíre. Իմեն. կի համարձակել, յորն Ձիկս և ի ձ, յորս խառնի ի կանոնաւոր խոնարհմանէ. զպակասաւոր դէմսն նշանակեմք գծիւս ——:

ապհ. Ներ. Եղ. Իշխեմ. Ardisco, ardisci, ardisce;
յոփ. ——, * ardite, ardíscono.
Ապհ. Եղ. Ardisci, ardisca;
յոփ. ——, ardite, ardíscano.
պարբ. Ներ. Եղ. Che Ardisca, ardisci, ardisca;
յոփ. ——, ——, ardíscano.

է. * Վ ի երկրորդ դիմի յոքնականին ՝ի սահմանական ներկայն՝ ազդ առնէ փհոռհեթեի քերականն, իհչպա ոչ գտանի (ասէ) այս դէմ ՝ի Քերականութեե զուսումնասիրեցեալ, բայց այժմ յառաջս մեր ընկալէ ՝ի գիրս և ՝ի խօսս. ուսաի և ասի. voi mi FAVORITE, non mi CAPITE, mi AVVILITE, ևն:

է. Ա յսպիսի պակասաւոր բայք եթէ ունին զայլ նոյնաձայն բայս, որք ոչ յանգին ՝ի isco, զպակասութեն այլոց ձևից իբրեանց լնուն ՝ի նոյնէ. որ այսպէս են նոյնաձայն բայքս Nutrisco, և Nutro. Abborrisco, և Abborro. Offerisco, և Offro. Profferisco, և Proffero. Ferisco, և Fero. Inghiottisco, և Inghiotto, ևն. վայ և ՝ի յոքնականն նեղ կայի սահմանականին՝ ո դէմն եղերի ՝ի iamo. ուսաի ասի Nutriamo, Offeriamo, Inghiottiamo, ևն: Իակ եթէ չունին զայլ նոյնաձայն բայս, յայնժամ զպակասութեի իբրեանց լնուն յայլ համանիշ բայից, կի բպէ բառիւք բացատրել իմաստն. որ են բայքս Fiorisco, Ambisco, Gioisco, Avvilisco, Chiarisco, Impallidisco, ևն. յորս սակս չի մարթի ասել Fioriamo, Ambiamo, Avviliamo, Giojamo, Chiariamo, ևն: Ա յս երկրորդ ազդ բայիցս որք չունին զկիրճնակ վերջաւորութեի ՝ի ներկայն սահմանականին՝ յառնին ե յոյժ ՝ի զա ռաջինան: Դարձեալ՝ թէպս մարթի է ասել Nutriamo, բայց ոչ Nutrischiamo, ևն:

է. Յայսպիսի բայս՝ եզակի ՝ի դէմն ներկայի առ քարոզականին մարթի եղերել և ՝ի i. որ Che tu Impedischi, Nutrischi, ևն. (զնոյն իմն նաև յայլ ՀՄ բայս,) յորժամ այսպիսի եղերումն ոչ չիոհի արկղե ՝ի ՝ի դիմի ներկայի սահմանականին. որ ի առաւանել և ՝ի բայս Conoscere, որ ՝ի սահմանականն լինի tu Conosci. և ՝ի առորոգականի ներկայն che tu conosca, կի conoschi. և ՝ի բայն Sapere, ՝ի սահմանականն tu Sai. և ՝ի առորոգական սականն che tu Sappia, կի Sappi, ևն:

է. Ա նկանոնութեի բայից յանգելոց ՝ի ere սուլ առեալ լինի ՝ի կորեալ ձևիկ ներկայի սահմանականին, և յանգիլ ընդունելութեի նց: Բայց առ գերազոյն ծանօթութե պ գիտելի է, զի գրեթէ յամ կորեալ անկանութեին երեք միայն յերեսին դէմն այսր ձևիկ. ՝ի յառաջին և յերրորդ դէմս եզականին, և յերրորդ դէմս յոքնականին. իակ այլ երեքին դէմք նոյն ձևիկն, ոչ և ինայել ձևիկք են առնելոյն կանոնաւոր ՝ի ՝ի ընդհանուր. լինի LESSI, leggesti, LESSE; leggemmo, leggeste, LESSERO. և կորեալն բային Vívere, կեալ, լինի VISSI, vivesti, VISSE; vivemmo, viveste, VISSERO. և կորեալն բային Rómpere, խորտակել, լինի RUPPI, rompesti, RUPPE; rompemmo, rompeste, RUPPERO.

Յորս սեռսանի, զի յեզակին՝ ո դէմն եզերի ՝ի i, և ՝ի դէմն ՝ի e. իակ ՝ի յոքնակին՝ ՝ի դէմն եզերի ՝ի ero. վայ ՝ի գիտելի զո դէմն եզականին, գիտելոյ գտանին ձևացեալ երկու անկանոն երրորդ դէմքն, փոխելով զi ՝ի e, և ՝ի ero. որ Lessi, lesse, léssero. Vissi, visse, víssero. Ruppi, ruppe, rúppero. Conobbi, conobbe, conóbbero. Seppi, seppe, séppero, ևն:

ք. Բայց առ ՝ի վերածել ՝ի իմիք նաև զայս անկանոնութեի կորեալ ձևիկ սահմանականին ՝ի կա նոնաւոր լինի, գիտելի է, զի ամենայնի ժամն այդ անկանոն բայից՝ յառացիք դէմն եզերին ՝ի si, se, և sero. Ի՝ նախ՝ եթէ յերկոյ օրին ՝ի սահմանականի ներկայն ունին զբաղաձայնս d, nd, կի g պարզ. որ փոխին ՝ի s. որպ Rido փոխի ՝ի risi. և Rispondo ՝ի risposi. և Pungo ՝ի punsi. բայց ՝ի բայիցս Crédere, Cédere, Véndere, Réndere, Spléndere, Féndere, և Péndere. որք ՝ի կորեալն լինին Credei, Cedei, Vendei, Rendei, ևն. Եթէ ուիշ ոմանք ասեն և Resi.

Երկրորդ՝ եթէ ՝ի սահմանականին յերկոյ օրին ունին gg, v, կի t, այս բառաձայնիք փոխին ՝ի ss. ոպ Léggo փոխի ՝ի lessi. Scrívo ՝ի scrissi. Scuóto ՝ի scossi. բայ ՝ի բայիցս Ricévere, որ ՝ի կա տարեալն ունի ricevei, կի ricevetti. և Pióvere, որ ունի piovvi. և Bévere. որ ունի bevvi. Սակայն են և այլ բազի բայք որք ոչ փակին ընդ կանոնաւ. ոպ Vedére առնի vidi; Tenére, tenni; Conóscere, conobbi; Rómpere, ruppi; և Násceре, Nuécere, Tacére, Giacére, Piacére առնեն nacqui, nocqui, tacqui, giacqui, piacqui.

ֆ. Կոյնպէս և վ անցեալ ընտնեղութեց այսպէս ան անկանոն բայից եզերելոյ յանեղելոյն ՝ի ere առ զ դժուարին է առանձեալ կանոնս հանրականս առանց բացառութե. վայ ՝ի գէպ և կարևոր հաստիքիք հաւաքել զնոյ ՀՄ կարի ՝ի մի Ցանկ Ա յբուքերականի, նշանակել զնոյ խոտորմունս նց ՝ի կապարեալ ձևին և յընդհանրութեն. և առ ՝ի աւիւռունեալոյ զնոյ ՝ի մի միայն Ցանկ, կարգեցաք ՀՄ առ վաս, նաև վասնզի կի զարտուղի բայս առ հաստարակ երից ընդոգանեց և, նշանակել զանկանութեի իբրայանչիւր նց ՝ի բայ Թողեալ միայն զբայս եզերեալս ՝ի care, և ՝ի gare. և զբազի բայս ՀՄ ընդոգանե յանգելն ՝ի ներկայն սահմանականին ՝ի isco. չնոյ համարեալ զանգելս մեր վն նց ՝ի ծանօթութեան ՀՄ, ՀՄ, ՀՄ, ՀՄ, ՀՄ,

ՑԱՆԿ ԱՅԲՈՒԲԵՆԱԿԱՆ

Ընկատուն Բայից Խոտաւոր Լեզուի.

CATALOGO ALFABETICO

De' Verbi Irregolari della Lingua Italiana.

A.

ABbáttere. Կործանել: Տես Battere.
Accadére. Պատահիլ: տես Cadere. Վարի ունի դէ. մեղուիկ, և ըստդի եական բայիւն Essere
Acceńdere. Վառել: լուցանել: սահմանական ներկայ. Accendo, են: անցեալ անորիշ. ցի կատարեալ. Accesi, accendesti, accese; accendemmo, (և ոչ accesimo.) accendeste, accésero. ընդունելաբ. Acceso.
Accígnersi. Գործամիել: Տես Cignere.
Accógliere. Ժողովել: հաւնել: Տես Cogliere.
Accórgersi. Զգալ. իմանալ: սահմ. ներկ. M' accorgo, են: իր. M' accorsi, m'accorgesti, m'accorse; m' accorgemmo, m'accorgeste, m'accórsero. ապառնի. M' accorgerò, են: ընդունե". Accorto. դերբ. Accorgendomi. Ես բայ է փոխադարձ, և ընդունի իւր օժանդակ ձևական բայն Essere. Ծանիր և, զի' accorsi, accorse, և accorsero, զձայ նաւորն o պատու է արտասանել անփոյ. զի յայտ տասանելն իւր, են անցեալ ժամին բայիւն Accórrere. Ընթանալ:
Accórrere. Ընթանալ: Տես Correre.
Accréscere. Աճիլ: Տես Crescere.
Adémpiere, կամ Adempíre. Կատ: Տես Empiere.
Addúrre. Ածել. բերիլ: Տես Condurre.
Affíggere. Հաստատել. բևեռել, են: Տ, Figgere.
Affliggere. Տառապեցուցանել. նեղել: ցիմ. ներկ. Affliggo, affliggi, են: իր. Afflissi, affliggesti, afflisse; affliggemmo, affliggeste, afflíssero. ընդուն. Afflitto.
Aggiúgnere. Յաւելուած: Տես Giungere.
Álgere. Յրտանալ. սառիլ: իր. Alsi. չունի զայլ ժամ:
Allúdere. Կիսարկիլ ինչ բանիւ: իր. Allusi, են: ընդուն. Alluso.
Amméttere. Ընդունիլ: Տես Mettere.
Ancídere. Սպանանել: սահմ ներկ. Ancido. իր. Ancisi. ապառնի. Anciderò. ընդուն. Anciso.
Andáre. Գնալ: սահմ ներկ. Vo, կամ Vado, vai, va; andiamo, andate, vanno. անկար. Andava, են. որպէս Amare. իր. Andai, andasti, andò; andammo, andaste, andárono. ապ. Andrò, andrai, andrà; andremo, andrete, andranno. Իսկ առնէն Anderò, են. և Anderemo, են. չունի այն չափ ընտիր: հրամ. Va, vada; andiamo, andate, vádano. պրտ. Che vada, vada, կամ vadi, vada; andiamo, andiate, vádano. ըս. ներկ. իր. Andassi, են: ներկ. անկար. Andrei, են. (և ոչ Anderei, են:) ընդուն. Andato. դերբ. Andando.
Ángere. Նեղել: Պատճ միայն Ange, նեղէ:
Antivedére. Նախատեսանել: Տես Vedere.
Apparére, կամ Apparíre. Երեիլ: Սահմ" և պրտ" ներկ. յայտ և հրամայական բայիւն Apparere երևիլն իր օրէ նակի Parere իւն. բայց միայն իր դէմն յորնակա. նի սահմանականին, և հրամայականին լինի Apparite, և ոչ Apparete. ընդուն" լինի Apparso. այլ ժամիքն լինին իր Apparire իւն, որ է իր ի ըստդ. դուր, և եղերբ' isco. որ խոնարհի այս ապս. սահմ. ներկ. Apparisco, կամ Appajo, apparisci, կամ appari, apparisce, կամ appare; appariamo, apparite, appariscono, կամ appájono. իր. io Apparvi, կամ apparii, (մերթ և apparsi,) colui apparve; coloro appárvero. ապ. Apparirò. պրտ. ներկ. io, tu, colui Apparisca, կամ appaja. coloro appariscano, կամ appájano. ձևացեալ ժամիք են կանոնաւոր: ընդուն. Apparito, կամ Apparso. Ըստ այսց կանոնաց խոնարհին և Disparere, և Disparire. Աներևութանալ:
Appartenére. Վերաբերիլ. հայիլ: Տես Tenere.
Appéndere. Կախել. իւն: սահմ. ներկ. Appendo. իր. Appesi, appendesti, appese; appendemmo, appendeste, appésero. ընդուն. Appeso. Ես բայ է իրեան, և չընդունելոյն տարբերի է նախա. դասփարէն իւրմէ Péndere, Կախել. որ է կա. նոնաւոր իր և ըստդ. որոյ իրեան լինի Pendei, և ընդունելոյն Penduto.
Appétere. Փափաքել: Ունի միայն ժամանակացն:
Applaudíre. Ծափս հարկանել. գովել: սահմ. ներկ. Applaudisco. (ըստ քանատաս" Applaudo.) իր. Applaudii. ապ. Applaudirò. ընդուն. Applaudito.
Appórre. Ի վեր դնել: Տես Porre.
Appréndere. Ուսանել: ըմբռնել: Տես Prendere.
Aprire. Բանալ: խոնարհի իր ըստդ. և է կանոնաւոր յամ ժամս, միայն ի իրեան սահմ. նախանն բայ ի կանոնաւոր վերջաւորեան. ii, i, և írono, յանդի նաև ի érsi, érse, և érsero. ապ Aprii, կամ apersi, apristi, aprì, կամ aperse; aprimmo, apriste, aprírono, կամ apérsero, կամ apérsono. ընդուն. Aperto, (և ոչ Aprito.) Ըստ այսմ խնա և զբայիցս Coprire, Ricoprire, Scoprire.
Árdere. Վառիլ: սահմ. ներկ. Ardo. իր. Arsi, ardesti, arse; ardemmo, ardeste, ársero. ապ. Arderò. ընդուն. Arso.
Arréndersi. Ընծայառուր լինել: Տես Rendere.
Arrógere. Յաւելուած: arroge. յաւելու: իր. Arrosi. Յաւել: arrose. յաւել: ընդուն. Arroto. դերբ. Arrogendo. Յաւելուած:
Ascéndere. Ի վեր երթանել. հասանանալ: Տես Scendere.
Ascóndere. Տես Nascondere.
Ascrívere. Ընծայել, կամ համարիլ ոմանք: Տես Scrivere.

Aspér-

Aspérgere . Սրսկիլ : ահմ . նէրի . Aspergo . ի՛ր . Aspersi , aspergesti , asperse ; ևն : ապ . Aspergerò . ընդոան . Asperso .
Assalíre . Յարձակիլ ՚ի վր : Տ՛ես Salire .
Assedére . Նստիլ առընթեր : Տ՛ես Sedere . ՚Ի նա֊ խագահութիւն իւրմէ տարբերի ՚ի ի՛րենէն Assisi , և չընդոան՛՛ Assiso .
Assídere . Պաշարիլ : ահմ . նէրի . Assido . ի՛ր . Assisi . ջունի պապանի : ընդոան . Assiso .
Assólvere . Արձակիլ : ահմ . նէրի . Assolvo՝ ի՛ր . Assolsi , assolvesti , assolse ; ևն : ապ . Assolverò . ընդոան . Assoluto , կի՛ Assolto .
Assórbere , և Assorbíre . Ընկղմիլ . կլանիլ : ահմ . նէրի . Assorbo . ի՛ր . Assorsi . ապ . Assorbirò . ընդոան՛՛ առաջնոյն լինի Assorto . Աժողովարար ՚ի հին ածի Assorbíre . որ և բայ հնչերեակ ՚ի isco . ըն Assorbisco . և խոնարհի ըստ ըն֊ծորդութ : Assúmere . Ընդունիլ . յինքն ընդունիլ : ահմ . նէրի . Assumo . ի՛ր . Assunsi , assumesti , assunse ; assumemmo , assumeste , assúnsero . ապ . Assumerò . ընդոան . Assunto .
Assúrgere , Assórgere . Յառնիլ : Տ՛ես Sorgere .
Astenérsi . Ժուժկալիլ . ղգուշանալ : ահմ . նէրի . Io m՚ astengo , ևն : Տ՛ես Tengo .
Astérgere . Տ՛ես Tergere .
Astrárre , կամ Astráere . Վերացուցանիլ միտք : Տ՛ես Trarre .
Astrígnere , Astríngere . Տ՛ես Stringere .
Atténdere . Պատասխանի դնել : Տ՛ես Tendere .
Attenére . Պահիլ : ղհետ երթալ : Տ՛ես Tenere .
Attígnere . Հանդիլ ջուր : Տ՛ես Tignere .
Attóllere . Վերացուցանել : Դադարի սըր միայն երբ բորդ դէմն ներկայի սահմանականին՝ Attolle .
Attórcere . Ուղղիլ . պատասխանիլ : Տ՛ես Torcere .
Avéllere . Խլել : Ջոկի պնդիայ և պապանի : ի՛ր . Avelsi . ընդոան . Avelto .
Avére . Ունիլ : ըստ զարտուղի . տ՝ Ունենալն :
Avvedérsi . Ջգալ . իմանալ : ահմ . նէրի . Io m՚ avvedo , ևն . Տ՛ես Vedere .
Avvenire . Դիպիլ լինիլ : Տ՛ես Venire .
Avvíncere . Պատիլ . կապիլ : Տ՛ես Vincere .
Avvólgere . Պատասխանիլ : Տ՛ես Volgere .

B .

Báttere . Հարկանիլ : ի՛ր . Battei . ընդոան . Battuto .
Benedíre . Օրհնիլ : Տ՛ես Dire .
Bére , և Bévere . Ըմպիլ : Երկրորդ բայն ի կա֊ նոնաւոր ըստ ըն֊ծորդութ : իսկ ւօ ի անկատն , և խոնարհի այսպէս . ահմ . նէրի . Beo , bei , bee ; bejamo , beete , béono . անի՛ր . Beeva , beevi , ևն : ի՛ր . Bevvi , beesti , bevve ; beemmo , beeste , bévvero . ապ . Berò , berai , berà ; ևն : հրամ . Bei , bea ; bejamo , beete , béano . պարբ . նէրի . Che bea , bei , կամ bea , bea ; bejamo , bejate , béano . ըշ . նէրի . ի՛ր . Beessi , beessi , beesse , ևն : նէրի . անի՛ր . Berei , Beresti , ևն : անեղ֊ծի . Bere . ընդոան . Bevuto . դերբ . Beendo .
Երկրորդ կանոնաւոր բայն Bévere խոնարհի այս֊ պէս ընդ ըն֊ծորդութ : ահմ . նէրի . Bevo , bevi , beve ; beviamo , bevete , bévono . անի՛ր . Beveva , bevevi , ևն : ի՛ր . Bevetti , bevesti , bevette ; bevemmo , beveste , bevéttero . ապ . Beverò , ևն , (ոչ ՚ի կերբ ածի) հրամ . Bevi , beva ; beviamo , bevete , bévano . պարբ . նէրի . Che beva , bevi , beva ; beviamo , beviate , bévano . ըշ . նէրի . ի՛ր . Bevessi , ևն : նէրի . անի՛ր . Beverei , ևն . (ոչ ՚ի կերբ ածի) ընդոան . Bevuto . դերբ . Bevendo .
Դանիր , զի չէ պարտ չխոհիլ զբազմ դէմս այսր բայի ըստ բային Beare . ըստ Ելանացուցանիլ . երբ Կանկացուցանիլ :

C .

Cadére . Անկանիլ : ահմ . նէրի . Cado , cadi , cade ; cadiamo (գուն ուրեք ՚ի կերբ ածի .) cadete , cádono . անի՛ր . Cadeva , ևն : ի՛ր . Caddi , (կի՛ cadetti , կի՛ cadei ,) cadesti , cadde ; cademmo , cadeste , cáddero , (cáddono , cadéttero . գուն ուրեք ՚ի կերբ ածի և Cadérono . լսուա բանաստ՛՛ Cadero .) ապ . Cadrò , կի՛ Caderò , cadrai , կի՛ caderai , ևն : հրամ . Cadi , cada ; cadiamo , cadete , cádano . պարբ . նէրի . Che cada , cada , կի՛ cadi , cada , ևն : ըշ . նէրի . ի՛ր . Cadessi , ևն : նէրի . անի՛ր . Cadrei , կի՛ Caderei , ևն : ընդոան . Caduto . դերբ . Cadendo . Դանիր զի Cadrò , ևն . և Cadrei , ևն , են ընտիր ըստ Caderò , ևն , և Caderei , ևն :
Cággere . Անկանիլ : Այս բայ ի խոփանեակ , և դէմք ինչ միայն ՚ի կերբ ածին յատանաւորս , և և յարձակ շարագրուն : ահմ . նէրի . Cággio , caggi , cagge ; caggiamo , cággiono . պարբ . նէրի . Che io , tu , colui Cággia . դերբ . Caggendo .
Calére . Հոգալ . փոյթ ի ինձ , կի՛ քեզ , նմա : Ի դէմսգործ , և բայ փոխադարձ . և ունի միայն երբդ դէմն եզականին : ահմ . նէրի . Cale . անի՛ր . Caleva . ի՛ր . Calse . յապաի՛ր . Է՛ caluto . ապ . calerà , կի՛ Carrà . պարբ . Cáglia . ըշ . նէրի . ի՛ր . Calesse . նէրի . անի՛ր . Calerebbe , կի՛ Carrebbe . ընդոան . Caluto .
Capére . (այժմ սովորաբար ասի՛ Capíre . որ ի կանոնաւոր :) Պարունակիլ . հասու լինիլ , ևն : Սա֊ահին բայն խոփանեակ ի , և ջունի զընդգոս֊ նելոյն . և քաց ՚ի Cappio և Cappia ու պիտոյ նեղական սահմանականին և սաղաւարտին՝ ըստորդ ըստ ուի որպ Temere . ըստ Cáppio , capi , cape ; cappiamo , ևն : ի՛ր . Capei , capesti , capè , ևն : ապ . Caperò , ևն : ըշ . նէրի . ի՛ր . Capessi , ևն : նէրի . անի՛ր . Caperei , ևն : պարբ . նէրի . Cáppia , ևն : ընդոանելոյն ըստ բային Capire , լինի Capitó .
Capovólgere . Վեր ՚ի վայր առնիլ : Տ՛ես Volgere .
Cédere . Տեղի տալ : ահմ . նէրի . Cedo . ի՛ր . Cedei , ընդոան . Ceduto .
Chiédere . Խնդրել : ահմ . նէրի . Chiédo , կի՛ Chiéggo . ի՛ր . Chiedei , կի՛ Chiesi , chiedesti , chiese ; chiedemmo , chiedeste , chiésero . ապ . Chiederò . ընդոան . Chiesto .
Chiúdere . Փակիլ : ահմ . նէրի . Chiudo . ի՛ր . Chiusi , chiudesti , chiuse ; chiudemmo , chiudeste , chiúsero . ապ . Chiuderò . ընդոան . Chiuso .
Cíngere , և Cignere . Գօտի ըստ մէջ ածիլ . պատիլ : ահմ . նէրի . Cingo . անի՛ր . Cingeva . ի՛ր . Cinsi , cingestì , cinse ; cingemmo , cingeste , cínsero . ընդոան . Cinto .
Դանիր , զի բայք եղեր֊ծի յաներևոյթն ՚ի ngere , և ՚ի gnere , մարթին պահել զայս երկին եղա֊ նակ խոնարհմանն ՚ի բաղում դէմս ըստորդութ իւրեանց . և միայն ու դէմք ներկայի սահմա֊ նականին և սաղաւարտականին ասին Cingo , և ոչ Cigno ; Cinga , և ոչ Cigna . բայց ասի անշ֊ խոհք Cingi , և Cigni , Cinge , և Cigne , ևն :
Circoncídere . Թլփատել : ահմ . նէրի . Circoncido . ի՛ր . Circoncisi . ապ . Circonciderò . ընդոան . Circonciso .

Circondáre. Շուրջ պատել: Նա ուշ լծորդի իբրև զDare. այլև ի կանոնաւոր, և լծորդի որպէս զառաքին լծորգուածին Amare.

Circonscrívere, և Circonscríre. Պարագրել. պարփակել: տես Scrivere.

Cógliere, կիմ Córre. Քաղել. կիթել: ած. Նէրէ. Colgo, cogli, coglie; colghiamo, cogliete, cólgono. անկր. Coglieva. կր. Colsi, cogliesti, colse; cogliemmo, coglieste, cólsero. ապ. Corrò, ևն: հբմ. Cogli, colga; colghiamo, cogliete, cólgano. պտ. Նէրէ. Che colga, colga, colga; colghiamo, colghiate, cólgano. ըստ. Նէրէ. կր. Cogliessi, ևն: Նէրէ. անկր. Correi, ևն: ընդան. Colto. դերբայ. Cogliendo.

Cóliere. Պատռել: Բանաստեղծք ի կիր առնուն զառաքին և զերբորդ դէմն ներկայիլ առնական նահանջին:

Combáttere. Մարտնչել: տես Battere.

Comméttere. Հրամայել. յանձնել: տես Mettere.

Commuóvere. Շարժել: տես Muovere.

Comparíre. Երևիլ: ընդան. Comparso. տ, Apparire.

Compiacére. Հաճիլ. զգիտս: տես Piacere.

Cómpiere, Compíre. Կատարել: ած. Նէրէ. Compio, և Compisco. կր. Compii. ապ. Compirò. ընդան. Compiúto, և Compito. տես Empiere.

Compiángere. Սգալ. ողբալ: տես Piangere.

Compórre. Հաղագրել. յօրինել, ևն: տես Porre.

Compréndere. Իմանալ: պարագրել: տես Prendere.

Comprímere. Սեղմել. ճնշել: ած. Նէրէ. Comprimo. անկր. Comprimeva. կր. Compressi, comprimesti, compresse; comprimemmo, comprimeste, compréssero. ընդան. Compresso. Նա քայ ուշ իմանալի զսո իբրև նախագաղափարի Premere. որ ի կանոնաւոր ել ի լծորգուածն:

Compúngere. Խոցել. զսրբտ, ևն: տես Pungere.

Concédere. Ներել. շնորհել: ած. Նէրէ. Concedo. կր. Concessi, կիմ Concedetti. ապ. Concederò. ընդան. Conceduto, կիմ Concesso.

Concepíre. Յղանալ: ըմբռնել. մտաբ. խմանալ: ած. Նէրէ. Concepisco. ընդան. Conceputo, Concepito, կիմ Concetto.

Conchiúdere. Եզրակացուցանել: տես Chiudere.

Conclúdere. Կնքել, կիմ հետևցուցանել. զգանն: տես Escludere.

Concórrere. Երթալ ի միասին, ևն: տես Correre.

Condolérsi. Ցաւակից գանգատել: տես Dolere.

Condúrre. ել Նախնեաց Condúcere. Տանել. առաջնորդել: ած. Նէրէ. Conduco, conduci, conduce; conduciamo, conducete, condúcono. անկր. Conduceva, ևն: կր. Condussi, conducesti, condusse; conducemmo, conduceste, condússero. ապ. Condurrò, condurrai condurrà; condurremo, condurrete, condurranno. հբմ. Conduci, conduca; conduciamo, conducete, condúcano. պտ. Նէրէ. Che conduca, conduchi, կիմ conduca, conduca; conduciamo, conduciate, condúcano. ըստ. Նէրէ. կր. Conducessi, ևն: Նէրէ. անկր. Condurrei, ևն: ընդան. Condotto. դերբ. Conducendo.

Confíggere. Գեհեռել: տես Figgere.

Confóndere. Խառնակել. շփոթել. յօդիմահաբել: կր. Confondei. ընդան. Confuso.

Congiúngere, և Congiúgnere. Յօդել, ևն: տես Giungere, և զնախօսմունքի բային Cingere.

Connéttere. Կապակցել. շարայարել: ած. Նէրէ. Connetto. կր. Connessi, connettesti, connesse. ընդան. Connesso.

Conóscere. Ճանաչել: ած. Նէրէ. Conosco, conosci, conosce; conosciamo, կիմ conoschiamo, conoscete, conóscono. անկր. Conosceva, ևն: կր. Conobbi, conoscesti, conobbe; conoscemmo, conosceste, conóbbero. ապ. Conoscerò, ևն: հբմ. Conosci, conosca; conosciamo, conoscete, conóscano. պտ. Նէրէ. Che conosca, conoschi, կիմ conosca, conosca; conosciamo, conosciate, conóscano. ըստ. Նէրէ. կր. Conoscessi; ևն: Նէրէ. անկր. Conoscerei, ևն: ընդան. Conosciúto. դերբ. Conoscendo. Ածելոյին լինի և զCognoscere, և լծորդի ել ամին հանդիսաւորելոյ:

Conquídere. Խոշտանգել. հնոտն առնել: ած. Նէրէ. Conquido, ևն: կր. Conquisi, conquidesti, conquise; conquidemmo, conquideste, conquísero. ապ. Conquiderò, ևն: ընդան. Conquiso.

Conseguíre. Յառնալ. գտանել: ած. Նէրէ. Conseguisco. Նա քայ երկրի ի isco. Լինելոյն նա խոպաղադիտելոյ իւր Seguire և կանոնաւոր ել ի լծորդուածն:

Consumáre. Մաշել. սպառել, ևն: Ի կանոնաւոր ել ի լծորդուածն. և կրկնի լինի Consumai. խակ Consumere. Ջ զատ խոպալական, այլ նա տին. և սակայն յայտ քայ Consumere կազմին երկիք դէմքին կրկին Consunsi, consunse, consúnsero. և ընդանէնքին Consunto. յորս դէմն m փոխի ի n, ել յառկուածն խոպալական քարբառոյն:

Conténdere. Հակառակիլ. նիրտել: տես Tendere.

Contenére. Պարունակել. տանել: տես Tenere.

Contraddíre. Ընդդիմաբանել: տես Dire.

Contráere, կիմ Conerárre. Կծկել. ամփոփել, ևն: տես Trarre.

Contraffáre. Կեղծել. խարդախել: տ, Fare.

Convenire. Հաշտակցիլ. յարմարիլ: տես Venire.

Convíncere. Ընդբռնանել. յաղթահարել. բանիւ: տես Vincere.

Convívere. Կենակցիլ: տես Vivere.

Copríre. Ծածկել: Խոնարհի յերկիր գէմս կապարեալն արտ Aprire. ի Coprii, և Copersi, ևն: ընդանէնքին լինի Coperto, և ուշ Coprito. խակ միացեալն խոնարհի իբրև զկանոնաւորս ի լծորդուածն:

Corréggere. Ուղղել: տես Reggere.

Córrere. Ընթանալ: ած. Նէրէ. Corro, ևն: անկր. Correva, ևն: կր. Corsi, corresti, corse; corremmo, correste, córsero. ապ. Correrò, ևն: ընդան. Corso. Սի ել ոն արտասանի իմ. խակ Corso արտասանել անիմ օրէ նշանակի Գօրսիկացի:

Corrispóndere. Հատուցանել: տես Rispondere.

Corródere. Կրծել. ծախել: տես Rodere.

Corrómpere. Ապականել: տես Rompere.

Cospérgere. Սրսկել: տես Aspergere.

Costríngere, և Costrígnere. Բռնադատել: տես Stringere, և զնախօսմունքի Cingere բային:

Crédere. Հաւատալ: ած. Նէրէ. Credo, ևն: կր. Credetti, credesti, credette, ևն: ապ. Crederò. ընդան. Creduto.

Créscere. Աճիլ: ած. Նէրէ. Cresco, ևն: անկր. Cresceva, ևն: կր. Crebbi, crescesti, crebbe; crescemmo, cresceste, crébbero. ապ. Crescerò, ևն: հբմ. Cresci, cresca; cresciamo, crescete, créscano. պտ. Նէրէ. Che cresca, ևն: ըստ. Նէրէ. կր. Crescessi, ևն: Նէրէ. անկր. Crescerei, ևն: ընդան. Cresciúto. դերբ. Crescendo.

Crocefíggere, կիմ Crocifíggere. Ի խաչ հանել. խաչել: տես Figgere. քայց ընանելոյնին լինի Cro-

cefisso, կամ Crocifisso, և ոչ Crocifitto.

Cucire. Կարել (զկար:) Ասյս բայ ենթադա է կա նոնաւոր ըստ ի ըներդուելըն, բայց զձայնաւորն ի անեբևուելին՝ պահէ ի դէմս ինչ ներկայի սահ մանականին, աորրագասականին, և հրամայա կանին. զորս նշանակելոք գլխագիրս: սահ. Նէրէ· CUCIO, (և ոչ Cuco.) cuci, ևն: հրամ· Cuci, CUCIA; cuciamo, cuciate, CUCIANO. պարզ· Նէրէ· Che CUCIA, CUCIA, CUCIA; cuciamo, cuciate, CUCIANO.

Cuócere, և Cécere. Եփել: սահ· Նէրէ· Cuoco, cuoci, cuoce; cociamo, cuocete, cuócono, և cuóciono. անկր· Coceva, ևն: կր· Cossi, cuocesti, cosse; cocemmo, cuoceste, cóssero. ապ· Cuocerò, ևն: ընդոան· Cotto.

D.

Dáre. Տալ: սահ· Նէրէ· Do, dai, dà; diamo, date, danno. անկր· Dava, davi, ևն: կր· Io Diedi, կամ detti, կամ die', tu desti, colui diede, կամ dette, կամ diè; noi demmo, voi deste, coloro diédero, կամ diérono, կամ déttero, կամ diédono, (կամ déttono.) ապ· Darò, ևն: հրամ· Dà, día; diámo, dáte, diéno. պարզ· Նէրէ· Che io día, tu día, կամ díi, colui día; diámo, diáte, diéno (յաճ ևս ի ըն զ díano.) ըստ· Նէրէ· կր· Dessi, dessi, desse; déssimo, deste, déssero, կամ déssono. Նէրէ· անկր· Darei, daresti, darebbe, (՚ի տալաչափուելն ասի և daría;) daremmo, dareste, daríebbero, կամ daríebbono. (՚ի տալաչափուել և daríeno.) ընդոան· Dato. դերբ· Dando.

Ծանիր զի Detti վայելուչ ևս ի ըն զ Diedi. և Dette ըն զ Diede. և Déttero, ըն զ diédero, ևն: Բանասիրջք ասեն ևս Diéro, և Dénno փոխ Déttero ին: Կարինք զի գէմն հրամայականին ասելին Dea փոխ dia. բայց այժմ հաղիւ ՚ի կիր ածի, և այն ՚ի տալաչափուելն: Յերջ գէմն յոքնականին ունինք ասեն և déano. բայց խա փանել է, և միայն ՚ի տալաչափուել ՚ի կիր ածի դուն ուրիք: ՚Ի ներկայի ըղձականին փոխ ասելոյ Dessi, ևն, ասեն ունինք Dassi, dassi, dasse; dássimo, daste, dássero, կամ dássono. բայց չէ ընտիր:

Decídere. Վճռել, ևն: սահ· Նէրէ· Decido, ևն: կր· Decisi, decidesti, decise; decidemmo, decideste, decísero. ապ· Deciderò, ևն: ընդոան· Deciso.

Decréscere. Նուազիլ· պակասիլ: տես Crescere.

Dedúrre, Dedúcere. Պակասեցնել: տես Condurre.

Delúdere. Խաղ առնել· պատրել: սահ· Նէրէ· Deludo, ևն: կր· Delusi, deludesti, deluse; deludemmo, deludeste, delúsero. ապ· Deluderò, ևն: ընդոան· Deluso.

Depéndere, Dipéndere. Կախիլ· Ծագիլ: սահ· Նէրէ· Io dipendo. Տես Pendere.

Depórre. ՚Ի բայ դնել· Թողուլ: տես Porre.

Deprímere. Խնարհ կամ նկուն առնել: տես Opprimere.

Derídere. Ծաղր առնել: տես Ridere.

Descrívere. Վարդապետել: տես Scrivere.

Devére. Կիսոյ լինել· պարտ է: տես Dovere.

Diféndere. Պաշտպանել: սահ· Նէրէ· Difendo, ևն: կր· Difesi, difendesti, difese; difendemmo, difendeste, difésero. ապ· Difenderò, ևն: ընդոան· Difeso.

Diffóndere. Վիհել· ցնդուլ: տես Fondere.

Dipígnere, Dipíngere. Տես Pingere.

Díre. Ասել: սահ· Նէրէ· Dico, dici, կամ dì, dice; diciamo, (դոյ ուրիք և dichiamo.) dite, dícono. անկր· Diceva, ևն: կր· Dissi, dicesti, disse; dicemmo, (և ոչ dissimo,) diceste, díssero, կամ díssono. ապ· Dirò, ևն: հրամ· Dì, dica; diciamo, dite, dícano. պարզ· Նէրէ· Che dica, dichi, կամ dica, dica; diciamo, diciate, dícano. ըստ· Նէրէ· կր· Dicessi, ևն: Նէրէ· անկր· Direi, diresti, direbbe; diremmo, direste, direbbero, կամ dirébbono. ընդոան· Detto. ՚Ի հնուստն անեբևոյթ սր լինելը Dícere. և ապառնի սահ մանականին Dicerò, dicerai, dicerà, ևն. և ներբ կայ անկիրն ըղձականին՝ Dicerei, ևն: բայց այժմ խափանեալ են:

Բարդ բրջ սր Benedire, և Maledire խոնարհին ոյզ զ Dire: Յանկիրն լինին benediceva, և maledíceva, և ոչ benediva, ևն:

Discéndere. Իջանել: տես Scendere.

Discérnere: Քաջ նշմարել· ընտրել: սահ· Նէրէ· Io discerno. կր· Discernei. բայց ոչ՚ի կիր ածի· ուստի չունի զկիրբևալ:

Disciórre, և Disciógliere. Տես Sciorre.

Discórrere. Խօսակցիլ, ևն: տես Correre.

Discútere. Քննել: տես Scuotere. ընդոան· Discusso.

Disdíre. Ջանալ, ևն: տես Dire.

Disfáre. Եղծանել· քանդել, ևն: տես Fare.

Disgiúngere, և Disgiúgnere. Ջատանել: տես Giungere.

Disméttere. ՚Ի բայ Թողուլ: տես Mettere.

Disparére, և Disparíre. Աներեւութանալ: տես Apparere.

Dispérdere. Կորուսանել: սահ· Նէրէ· Disperdo, ևն: կր· Dispersi, disperdesti, disperse, ևն: ընդոան· Dispersô. Ասյս բայ ի բաղադրեալն Perdere ին, որ ի կանոնաւոր ըստ ըն ածի ըստ:

Dispérgere. Ցրուել: սահ· Նէրէ· Dispergo. կր· Dispersi, disperdesti, disperse, ևն: ընդոան· Disperso.

Dispiacére. Անհաճոյ լինել: տես Piacere.

Dispórre. Կարգաւորել: տես Porre.

Dissuadére. Համոզել ՚ի մեաց: տես Persuadere.

Disténdere. Տարածել· ընդարձակել: տես Tendere.

Disvolére. Ոչ ևս կամիլ: տես Volere.

Distínguere. Ջանազանել: տես Estínguere.

Distógliere, կամ Distórre. ՚Ի բայ դարձուցանել: Տես Togliere.

Distríngere, Distríngere. Ուղղել· ճնշել: տես Stringere.

Distrárre. ՚Ի բայ դարձուցանել: տես Trarre.

Distrúggere. Կործանել: տես Struggere.

Disvéllere. Տես Svellere.

Divídere. Բաժանել: սահ· Նէրէ· Divido, ևն: կր· Divisi, dividesti, divise; dividemmo, divideste, divísero. ապ· Dividerò. ընդոան· Diviso.

Divéllere, և Divégliere. Տես Svellere.

Dolére, և Dolérsi. Ցաւիլ: սահ· Նէրէ· Dóglio, և dolgo, duoli, duole; dogliamo, dolete, dólgono. անկր· Doleva, ևն: կր· Dolsi, dolesti, dolse; dolemmo, doleste, dólsero. ապ· Dorrò, dorrai, dorrà; dorremo, dorrete, dorranno, հրամ· Duólti, dólgasi; dogliámoci, dolétevi, dólgansi. պարզ· Նէրէ· Dolga, dolga, dolga, կամ dóglia; dogliamo, dogliate, dólgano. ըստ· Նէրէ· կր· Dolessi, ևն: Նէրէ· անկր· Dorrei, ևն: անեբևոյթ· Dolérsi· ընդոան· Dolútosi. դերբ· Doléndosi. Ասյս բայ ի փոխադարձ, յոր յարեին միշտ բայս,

կէց մանրիկքս mi, ti, si *լեզականն.* և ci, vi, si *'ի յոգնականն յառաջոյ, կի՛ պինի բայիցի, բայ յանուրեւութեն, 'ի հրամայականէն, և 'ի դէպ բայեն, յորս միշտ դնին 'ի վերջէ կէց ը բային, որով կապվի ը նմա մի միայն բառ: Բայց մեք զբայակէց մանրիկան եդաք միայն 'ի հրամայական, 'ի դէպքսյն, և յանուրեւոյթն:*

Dovére. Պարտիլ: *սահ.* Նէրէ. Io debbo, *կի՛* déggio, tu dei, *կի՛* debbi, colui dee, *կի՛* debbe; noi dobbiamo, *կի՛* dovemo, voi dovete, coloro débbono, *կի՛* déggiono, *կի՛* déono. *անկ.* Dovéva, *ևն:* կ. Io dovetti, *կի՛* dovei, tu dovesti, colui dovette, *կի՛* dovè; dovemmo, doveste, dovéttero, *կի՛* dovérono. *ապ.* Dovrò, dovrai, dovrà, *ևն.* (և *այլ* doverò, doverai, *ևն:*) *հրամ.* Debbi tu, debba, *կի՛* déggia colui; dobbiamo, dobbiate, *կի՛* dovete, débbano, *կի՛* déggiano. *պարագ.* Նէրէ. Che io debba, *կի՛* débbia, *կի՛* déggia, tu debbi, *կի՛* dei, *կի՛* debba, *կի՛* débbia, *կի՛* déggia. colui debba, *կի՛* débbia, *կի՛* déggia, *կի՛* dea; che noi dobbiamo, voi dobbiate, coloro débbano, *կի՛* débbiano, *կի՛* déggiano, *կի՛* déano. *ըղձ.* Նէրէ. կ. Dovessi, *ևն:* Նէրէ. *անկ.* Dovrei, dovresti, dovrebbe; dovremmo, dovreste, dovrébbero, *կի՛* dovrébbono. (և *այլ* Doverei, *ևն:*) *Բանաստեղծք ասեն և* Dovria. *ընդան.* Dovuto. *դերբ.* Dovendo. Անեծ. *որ ևս նախնիս գոյր և* Devere. *որ և այժմ 'ի կիր ածի. ուսաւ և նեղ. ասհմանականէն լինի վայելչաբար և* Devo, devi, deve. *և* dévono. *պարսից:* 'Ի *հնուէին ասէին և* Deo *փխ.* Devo *լին:* Դոյ *ուրիք և* Devè, *փխ.* Dovette *լին.* և Debbiamo *փխ.* Dobbiamo *լին:* Իսկ Denno, և Deono *փխ.* Debbono *լին 'ի կիր ածին առաւել 'ի տալաշափուէն, քան յարձակ յօրինուածս:*

E.

Eccédere. Անցանել: *սահ.* Նէրէ. Eccedo.

Eléggere. Ընտրել: *սեռ* Leggere.

Elúdere. 'Ի դէպ ևն հանել զինդամ այլոց: *տ,* Alludere.

Empiere, և Empíre. Լնուլ: Այս *երկու բայք մի կրկնակ վերջաւորութէ անուրեւութեիկ իւր եանց անկանին ը ը, կի՛ ը ը լծորդուէք:* Empíre *և բայ եզերել 'ի* isco, *յո* Empísco. *զնոյն իմն և մի ածանցէլոցդ* Adémpiere, *կի՛* Adempíre, Cómpiere, *կի՛* Compíre. Riémpiere, *ևն:* Empiere *լին* Empiei. *ընդանեսն* Empiúto, *կի՛* Empíto.

Érgere. Կանգնել: *սահ.* Նէրէ. Ergo, *ևն:* Ersi, ergesti, erse; ergemmo, ergeste, érsero *ապ.* Ergerò. *ընդան.* Erto.

Erígere. Կանգնել. *բարձրացուցանել:* Ի *բառ լատին, 'ի կիր ածի և յիտալականն. ածանցի 'ի* Reggere *կն:* *սահ.* Նէրէ. Eriggo, *ևն:* Eressi, erigesti, eresse; erigemmo, erigeste, erésséro. *ընդան.* Erétto.

Escíre, *կի՛* Esco. Sեռ Uscire.

Esclúdere. Արտաքսել: *սահ.* Նէրէ. Escludo, *ևն:* Esclusi, escludesti, escluse; escludemmo, escludeste, esclúsero. *ապ.* Escluderò. *ընդան.* Escluso.

Eseguíre. 'Ի *գործ դնել:* Ի *բայ եզերել 'ի* isco. *յո* Eseguisco, և *այլ գհետ երթայ նախադաղափարի իւրում* Seguire, *որ ի կանոնաւոր ընդ ը լծորդուէք:*

Esígere. Պահանջել: *սահ.* Նէրէ. Esigo, *ևն:* Esigei, *ևն:* *ապ.* Esigerò, *ևն:* *ընդան.* Esatto. Ի *սա իմն կանոնաւոր ը ը լծորդուէք, բայց յիւրանձրութէն որ ի անկատն:*

Espéllere. 'Ի *բաց մերժել:* Ի *բառ լատին.* չունի *զսահմ'* Նէրէ. Espulsi, *ևն:* *ապ.* Espellerò. *ընդան'* *իւր* Espulso *ի յաձախ 'ի կիրառութէ:*

Espórre. Արտաքս դնել: *բացատրել: սեռ* Porre.

Esprímere. Հայցատրել. *բանիւ. արտայայտել:* *սահ.* Նէրէ. Esprimo, *ևն:* Espressi, esprimesti, espresse; esprimemmo, esprimeste, espréssero. *ապ.* Esprimerò, *ևն:* *ընդան.* Espresso. Այս *բայ անանման ի նախադաղափարի իւրում* Premere, *որ ի կանոնաւոր ը ը լծորդուէք:*

Éssere. Լինել. *գոլ: սեռ յԱրմատին:*

Esténdere. Տարածել: *սեռ* Tendere.

Estínguere. Հիւծացանել: *սահ.* Նէրէ. Estinguo, *ևն:* Estinsi, estinguesti, estinse; estinguemmo, estingueste, estínsero. *ապ.* Estinguerò. *ընդան.* Estinto.

Estrárre. Հանել *արտաքս:* *սեռ* Trarre.

F.

Fare. Առնել: *սահ.* Նէրէ. Fo, fai, fa; facciamo, fate, fanno. *անկ.* Faceva, *կի՛* facéa. Եռ. Feci, facesti, fece, *կի՛* fe; facemmo, faceste, fécero. (*ը նախնեաց և* feciono.) *ապ.* Farò. *հրամ.* Fa, fáccia; facciamo, fate, fácciano. *պարագ.* Նէրէ. Che fáccia, fáccia, *կի՛* facci, fáccia; facciamo, facciate, fácciano. *ըղձ.* Նէրէ. Եռ. Facessi, facessi, facesse; facéssimo, faceste, facéssero. Նէրէ. *անկ.* Farei, faresti, farebbe, *կի՛* faría; faremmo, fareste, farébbero, farébbono, *կի՛* faríano. *ընդան.* Նէրէ. Facente. *ընդան.* անկեալ. Fatto. *դերբ.* Facendo. *Բանաստեղծք 'ի* Նէրէ *սահմ. նախանին ասեն* Fáccio *փխ.* Fo *լին.* և Face *փխ.* Fa *լին:* Յանախապարն *ևս ասեն* io, և colui Fea *փխ.* io, *կի՛* colui Faceva *լին.* և Feano, *կի՛* faciéno, *փխ.* Facevano *լին:* Իսկ 'ի Եռելեալն *ասեն* Fei, festi, fe', *կի՛* féo; femmo, feste, coloro ferono, fero, ferno, fenno, fer. Առել Faccino *փխ.* Facciano *լին* 'ի վախճակ: Այս Տանդեայ գաւանի Fesse *փխ.* colui Facesse.

Féndere. Ճեղքել. *հերձանել:* Եռ. Fendei, *կի՛* Fessi, fendesti, fesse; *ևն:* *ընդան.* Fesso. *կի՛* Fenduto. *Բաղքս* Difendere, և Offendere *տարբերին 'ի նախադաղափարէ իւրեանց* Fendere.

Fíggere. Վարսել. *մխել:* *սահ.* Նէրէ. Figgo, *ևն:* Եռ. Fissi, figgesti, fisse, *ևն:* *ընդան.* Fitto.

Fíngere. Ստեղծանել. *մոգ. յօդել. կեղծել:* *սահ.* Նէրէ. Fingo, *ևն:* Եռ. Finsi, fingesti, finse; fingemmo, fingeste, fínsero. *ապ.* Fingerò. *ընդան.* Finto.

Fóndere. Զուլել. *հալել:* *սահ.* Նէրէ. Fondo, *ևն:* *անկ.* Fondeva. Եռ. Fusi, fondesti, fuse; fondemmo, fondeste, fúsero. *ապ.* Fonderò. *ընդան.* Fuso. Այս *այժմ լծորդին և ածանցեալքս* Confondere, Diffondere, *ևն, զհայհաւորն ո փոխէ լով 'ի* u.

Framméttere. Ընդ *միջ դնել:* *սեռ* Mettere.

Frángere, Frágnere. Բեկանել: *սահ.* Նէրէ. Frango, *ևն:* *անկ.* Frangeva, *ևն:* Եռ. Fransi, frangesti, franse; frangemmo, frangeste, fránsero. *ապ.* Frangerò. *ընդան.* Franto.

Frappórre. 'Ի *միջ արկանել:* *սեռ* Porre.

Fríggere. Տապակել: *սահ.* Նէրէ. Friggo, *ևն:* *անկ.* Friggeva. Եռ. Frissi, friggesti, frisse; friggemmo,

friggeste, frísseto. Ֆրիգել ես: ընդառ. Fritto.

G.

Giacére Անկեր դնել. ընկողմանիլ: տես Piacere.
Genufléttere. Ծռուիլ գնել: ահմ. Ներէ. Genufletto. իմբ. Genuflessi. ապ. Genufletterò. ընդառ. Genuflesso.
Gíre. Գնալ. երթալ: Աչք քայ է պահապատուր, և ի կէր ածի միայն ի տաղաչափուածի: ահմ. Ներէ. . . . . Gimo. Երթամք: gite. երթայք: անիմբ. Io giva, կամ gía; tu gívi, colui gíva, կամ gía; givámo, giváte, gívano, կամ gíano. իմբ. tu gistì. Գնացեր: colui gì, կամ gío. Գնաց: gímmo, giste, gírono. յապաղապար. Io son gito, կամ gita. ապ. Girò, girai, girà; giremo, girete, giránno. հրամ. Gite. Երթայք: ըղձ. Ներէ. իմբ. Gissi, gisse; gíssimo, giste, gíssero. Ներէ. անիմբ. Girei, giresti, girebbe; giremmo, gireste, girébbono. անեղանակ. Gire, կամ esser gito. ընդառ. Gito. դերբ. Géndo. Այս գտանի ուրիք առ Նախիխս, բայց խափաներ է այժմ, ոչ և Giamo.
Giúngere, և Giúgnere. Հաւասնել. յառնելու: ահմ. Ներէ. Giungo, և իմբ. Giunsi, giungesti, giunse; giungemmo, giungeste, giúnsero. ապ. Giungerò, և: ընդառ. Giúnto. տես զձնաւորեմել քայլն Cingere.

I.

Illúdere. Տես Deludere.
Imbévere, Imbére. Ծմել զըուր. առգրիլ: ահմ. Ներէ. Imbevo. տես Bevere.
Immérgere, կամ Mérgere. Ընկղմել: ահմ. Ներէ. Immergo, կամ Mergo, և: իմբ. Immersi, immergesti, immerse; immergemmo, immergeste, immérsero. ապ. Immergerò, և: ընդառ. Immerso.
Impéllere. Մղել: է քառ. լսական. ընդառնելոյին այր միայն Impulso. յաճախ է ի կիրառուածի: տես Espellere.
Impéndere. Կախել: ահմ. Ներէ. Impendo. իմբ. Impesi. ձիք ապ: ընդառ. Impeso, կամ Impenduto.
Impórre. Հրամայել: դնել: տես Porre.
Imprémere. Տպաւորել: տես Opprimere.
Inchiúdere. Ի ներքս փակել: տես Chiudere.
Incídere. Հատանել. փորագրել: ահմ. Ներէ. Incido, և: իմբ. Incisi, incidesti, incise; incidemmo, incideste, incísero. ապ. Inciderò. ընդառ. Inciso.
Incládere. Ի ներքս փակել: տես Escludere.
Incórrere. Անկանիլ. հանգիպիլ: տես Correre.
Increéscere. Զանձրանալ. գժուարիլ: տ, Creseere.
Indúrre. Անել. ձգել. յորդորել: տես Condurre.
Infíggere. Ի ներքս մխել: տես Figgere.
Infignere, Infingere. Տես Fingere.
Influíre. Ազդել. ներգործել: ահմ. Ներէ. Influísco. իմբ. Influssi, և: ապ. Influirò, և: ընդառ. Influsso.
Infrángere, Infrágnere. Կտրել. մանրել: տես Frangere.
Ingiúngere. Ցարել. յանձնել. պատուիրել: տես Giungere.
Inseríre. Պատուաստել. յեռալ: ահմ. Ներէ. Inserisco, և: ընդառ. Inserito, կամ inserto.
Inscrívere. Վերագրել. առորագրել: տես Scrivere.
Insórgere, Insúrgere. Յառնել: տես Sorgere.
Inténdere. Խմնամել: տես Tendere.
Interpórre. Պահանել. Ը միջ: տես Porre.
Interrómpere. Ընդհատել. խափանել: տ, Rompere.
Intervenire. Պատահել: տես Venire.
Intíngere, և Intígnere. Ներկանել: տես Tingere.
Intraprénderc. Ի գործ մխել. սկսանիլ: տ, Prendere.
Intrattenére. Յապաղեցուցանել. արգելել պատ հել: տես Tenere.
Intrídere. Ջանգիլ. շտել: ահմ. Ներէ. Intrido. իմբ. Intrisi, intridesti, intrise, և: ապ. Intriderò. ընդառ. Intriso.
Introdúrre. Մուծանել: տես Condurre.
Intrúdere. Բռնի ի ներքս մուծանել: ահմ. Ներէ. Intrudo. իմբ. Intrusi, intrudesti, intruse; intrudemmo, intrudeste, intrúsero. ձիք ապառնի: ընդառ. Intruso.
Ire. Գնալ: է քայ պատասուր: ահմ. Ներէ. . . . ite. գնայք: անիմբ. . . . Iva. Գնայր: ívano. գնացեր: ապ. . . . . Iremo. Գնացուցք: irete. գնացէք: iranno. գնացին: հրամ. Ite. Երթայք: անեղանակ. Ire. Գնալ: essere ito. գնալ. ընդառ. Ito. Գնաց ցեալ: Անեղանին, և ընդառնելոյին յաճախեր են յոյժ, ևս և յընտանի խօսակցուածիս առ Հօս քանապիս: և ito վայելուչ ևս ի ձ գandato.

L.

Lecére. կամ Licére. Պիտոյ է դէմ Lice, կամ Lece, ի կիր ածի, և ոչ ի տաղաչափուածի: Օրինի է Կղզիսցիս և անեղանին չի ի կիրառուածի:
Léggere. Ընթերնուլ: ահմ. Ներէ. Leggo, և: անիմբ. Leggeva, և: իմբ. Lessi, leggesti, lesse; leggemmo, leggeste, léssero. ապ. Leggerò, և: պատ. Ներէ. Che io legga, tu legghi, կամ legga, colui legga; leggiamo, leggiate, léggano. ըղձ. Ներէ. իմբ. Leggessi, leggessi, leggesse; leggessimo, leggeste, leggéssero. Ներէ. անիմբ. Leggerei, leggeresti, leggerebbe; leggeremmo, leggereste, leggerébbero. ընդառ. Létto.

M.

Maledíre. Անիծանել: տես Dire.
Manométtere. Ձկանիլ ի կիր առնուլ: տ, Mettere.
Mantenére. Պահել. պահպանել: տես Tenere.
Mérgere. Ընկղմել: տես Immergere.
Méscere. Խառնել: ընդառ. ի լիսի Mescíuto.
Méttere. Գնել: ահմ. Ներէ. Metto, և: անիմբ. Metteva, և: իմբ. Misi, mettesti, mise; mettemmo, metteste, mísero. ապ. Metterò, և: ընդառ. Messo.
Mórdere. Խածանել: ահմ. Ներէ. Mordo, և: իմբ. Morsi, mordesti, morse; mordemmo, mordeste, mórsero. ապ. Morderò, և: ընդառ. Morso.
Morire. Մեռանիլ: ահմ. Ներէ. Muojo, (ի քառ նաասս" Moro,) muori, muore; muojamo, կամ moriamo, morite, muójono. անիմբ. Moriva, և: իմբ. սի է կանոնաւոր. Morii, (և ոչ morsi.) moristi, morì, (և ոչ morse. բայց ի քանասս" լինի morío;) morimmo, moriste, morfrono, (և ոչ mórsero.) ապ. Morrò (լաւ է ձ qMorirò,) morrai, morrà; morremo, և: հրամ. Muori, muoja, (ի քանասս" և mora;) muojamo, morite, muójano, (ի քանասս" և morano.) պատ. Ներէ. Che muoja, muoi, կամ muoja, muoja; muojamo, muojate, կամ moriate, muójano. ըղձ. Ներէ. իմբ. Morissi, morissi, morisse; moríssimo, moriste,

mo-

moríssero, կիմ moríssono. Ներէ. անիւր. Morrei, (և ոչ morirei.) morresti, morrebbe; morremmo, morreste, morrébbono, կիմ morriano. ընդան. Ներէ. Moriente. ընդան. անդամ. Morto. դերբ. Morendo. Ծանիլը, զի ընդանելութիւն Morto 'ի յատիլն յօժանդակ բայն Avere, նշանակէ Սպան նանիլ:

Múngere, և Múgnere. Կթիլ, զկաթն: ահմ. Ներէ. Mungo, ևն: անիւր. Mungeva, կիմ Mugneva, ևն: իւր. Munsi, mungesti, կիմ mugnesti, munse; mungemmo, mungeste, múnsero. ապ. Mugnerò. ընդան. Munto. Կը կրկնաւորական խոնարհմանցն 'ի ngere, և 'ի gnere տես 'ի Cingere.

Muóvere, և Móvere. Շարժիլ: ահմ. Ներէ. Muovo, ևն: իւր. Mossi, muovesti, mosse; muovemmo, muoveste, méssero. ապ. Moverò, ևն: ընդան. Mosso.

N.

Náscere. Ծնանիլ: ահմ. Ներէ. Nasco, ևն: իւր. Nacqui, (և ոչ nascei.) nascesti, nacque; nascemmo, nasceste, nácquero. ապ. Nascerò. ընդան. Nato.

Nascóndere, Ascóndere. Ծածկանիլ: ահմ Ներէ. Nascondo, կիմ Ascondo, ևն: իւր. Nascosi, nascondesti, nascose; nascondemmo, nascondeste, nascósero. ապ. Nasconderò. ընդան. Nascosto, կիմ Nascoso.

Neglígere. Անփոյթ լինիլ: Ի բան լասին. չունի պերֆայ, և պապանի: իւր. Neglessi. ընդան. Negletto.

Nuócere, կիմ Nócere. Վնասիլ: ահմ. Ներէ. Nuoco, nuoci, nuoce; nociamo, nuocete, nuócono. անիւր. Nuocéva. իւր. Nocqui, nuocesti, nocque; nuocemmo, nuoceste, nócquero. ապ. Nocerò, ևն: ընդան. Nociúto.

O.

Occórrere. Պատահիլ: պիտիլ: տես Correre.

Offéndere. Վնասիլ: ահմ. Ներէ. Offendo, ևն: իւր. Offesi, offendesti, offese; offendemmo, offendeste, offésero. ապ. Offenderò. ընդան. Offeso. Ասյ բայ 'ի իւրէնն և չընդանելուն խոտորի 'ի նախադասութիւնն իւրմէ Fendere. որ ունի Fendei, եբբեմն և Fessi 'ի իւրէնն. և Fesso, կիմ Fenduto չընդանելուն:

Offeríre, և Offríre. Ը նախնեաց Offerere. Մաս առացանիլ. Offerire վերագրել առ բայս եզերքն 'ի isco, ուստի Ներէայ անմանականին լինի Offerisco, կիմ Offero, և Ընծայել Ը ինչ, բաց չընդանի լուռինն որ ի Offerto, և ոչ Offrito. Իսկ Ներէայ ահմանականի Offrire ին լինի Offro, offri, ևն: իւր. Offerii, կիմ Offersi. ապ. Offerirò, կիմ Offrirò. (Ը բանասաց Offerrò.) ընդ. անիւր. Offrirei, և Offeriteì.

Olíre. Բուրիլ, գհոտ: Ի բայ լասին, և պահաս առաջ. և ունի միայն զերկրն գէմն անիւրի ահմանի. Oliva, olivi.... olívano. Իսկ բայն Olezzare ի նոյնանունն Olire ին, և ի կանոնաւոր Ը ընդունի Ընծայել:

Ométtere, կիմ Ommétere. Ձանց առնիլ: Տես Mettere.

Oppóre. Ընդդէմ արկանիլ, ևն: Տես Porre.

Opprímere. Հալատաց հարկանիլ: ահմ. Ներէ. Opprimo, ևն: անիւր. Opprimeva. իւր. Oppressi, oppremesti, oppresse; opprimemmo, opprimeste, oppréssero. ապ. Opprimerò. ընդան. Oppresso. Ասյ բայ, որում և Deprimere խոտորի 'ի նախադասական իւրմէ Premere, որ ի կանոնաւորէ ի Ընծայել:

Ottenére. 'Ի ձեռս ընդունիլ առանալ: Տես Tenere.

P.

Parére. Երևիլ. Թուիլ: ահմ. Ներէ. Pajo, pari, pare; pajamo, parete, pájono. անիւր. Pareva. իւր. Parvi, paresti, parve; paremmo, pareste, párvero, կիմ párvono. ապ. Parrò, և այլն: հրամ. Pari, paja; pajamo, parete, pájano. պարբ. Ներէ. Che paja, paja, paja; pajamo, pajate, pájano. ըս. Ներէ. իւր. Paressi, և այլն: Ներէ. անիւր. Parrei, և այլն: ընդան. Paruto. (Ը բառագրական Parso.) դերբ. Parendo. Առնիլն Parerò, parerái, parerà, և այլն. փակ Parrò ին, և այլն. և Parerei, և այլն, փակ Parrei ին, և այլն. ի վերնագ: Նայնպես Ը ընտիր Parsi, parse; pársero, փակ Parvi, parve; párvero. Յառանաւորս գոյ և pai փակ ը ձայն առհմանական Ներէայն pari. Ոմանք և զԸ գործի ելական հրամայականին առնեն pai. և Ը ինչ անգործ:

Páscere. Արածիլ: կերակրիլ: իւր. Pascei. Ասյ բայ ի կանոնաւոր Ը Ընծայել • միայն ընդունելոյն ի անդան, և լինի Pasciuto.

Péndere. Կախիլ: ահմ. Ներէ. Pendo. իւր. Pendei. ընդան. Penduto.

Percuótere. Հարկանիլ: Տես Scuotere.

Pérdere. Կորուսանիլ: ահմ. Ներէ. Perdo, ևն: իւր. Perdei, կիմ perdetti. (Ը բանասաց Persi.) ապ. Perderò. ընդան. Perduto. (Ը բանասաց և Perso.) Ասյ բայ ի կանոնաւոր Ը Ընծայել:

Perméttere. Ձոյլ տալ: Տես Mettere.

Persuadére. Համոզիլ: ահմ. Ներէ. Persuado, ևն: իւր. Persuasi, persuadesti, persuase; persuademmo, persuadeste, persuásero. ընդան. Persuaso.

Pervenire. Հասանիլ: Տես Venire.

Piacére. Հաճոյանալ: ահմ. Ներէ. Piáccio, piaci, piace; piacciamo, piacete, piácciono. անիւր. Piaceva, և այլն: իւր. Piacqui, piacesti, piacque; piacemmo, piaceste, piácquero. ապ. Piacerò, և այլն: հրամ. Piáci, piáccia; piacciamo, piacete, piácciano. պարբ. Ներէ. Che piáccia, piáccia, piáccia; piacciamo, piacciate, piácciano. ըս. Ներէ. իւր. Piacessi, և այլն: Ներէ. անիւր. Piacerei, և այլն: ընդան. Piaciúto. դերբ. Piacendo. Յայս բայ դիտելի ի, զի առանց ը կրկնի 'ի ձմիս, և 'ի գէմն լինի: և յերեսին գէմն կատարելոյն, ը յառաջին և յերկր գէմն հազանին, և յերկրդ յոգնականին առնու զառաջն ը առ լին զայսպիսին հին և բաղադրեալք սր Compiacere, Dispiacere. և Tacere, Giacere, Soggiacere, ևն:

Piángere, և Piágnere. Լալ. սգալ: ահմ. Ներէ. Piango, ևն: անիւր. Piangeva. իւր. Piansi, piangesti, pianse; piangemmo, piangeste, piánsero. ապ. Piangerò. ընդան. Pianto.

Píngere, և Pígnere. Գկարել: ահմ. Ներէ. Pingo, ևն: իւր. Pinsi, pingesti, pinse; pingemmo, pingeste, pínsero. ապ. Pingerò. ընդան. Pinto.

Pióvere. Անձրևիլ: Ի գիմայզրկ. չունի պերֆայ և պապանի: միայն ապառիկան ահմանականին ի ամ, հանուն, և լինի Io piovvi, կամ piovei, կամ piobbi, tu piovesti, colui piovve, կիմ piovette, կիմ piobbe, կիմ piovè. ընդան. Piovuto.

Porgere. Կարկառել: սահ. ներկ. Porgo, և ես: իմ. Porsi, porgesti, porse; porgemmo, porgeste, pórsero. ապ. Porgerò, և ես: ընդուն. Porto.

Pórre. (Ի հնումն) Pónere. Դնել: սահ. ներկ. Pongo, poni, pone; poniamo, կամ ponghiamo, ponete, póngono. անկար. Poneva, և ես: իմ. Posi, ponesti, pose; ponemmo, poneste, pósero, (և posono, posenò, quosono.) ապ. Porrò, porrai, porrà; porremo, porrete, porranno. հրամ. Poni, ponga; poniamo, կամ ponghiamo, կամ pognamo, ponete, póngano. պարտ. ներկ. Che io ponga, tu ponghi, կամ ponga, colui ponga; noi poniamo, կամ ponghiamo, voi ponghiate, կամ poniate, coloro póngano. ըղձ. ներկ. իմ. Ponessi, և ես: ներկ. անկար. Porrei, porresti, porrebbe; porremmo, porreste, porrébbero, կամ porrébbono. ընդուն. Posto. ներկ. Ponendo.

Possedére. Սեռանալ: Տես Sedere.

Pospórre. Դնել յետոյ: անգործ: Տես Porre.

Potére. Կարել: կարօղ լինել: սահ. ներկ. Posso, puoi, può; possiamo, potete, pássono. անկար. Poteva, և ես: իմ. Potei, potesti, potè; potemmo, poteste, potérono. ապ. Potrò, potrai, potrà; potremo, potrete, potranno. չէք հրամ. պարտ. ներկ. Che possa, possi, կամ possa, possa; possiamo, possiate, péssano. ըղձ. ներկ. իմ. Potessi, և ես: ներկ. անկար. Potrei, potresti, potrebbe; potremmo, potreste, potrébbero, կամ potrébbono. ընդուն. Potuto. (զոյ և Possuto. բայց խափանէ ես:) ներկ. Potendo. (զոյ ոչ բէք և Possendo, այլ այժմ ոչ Ի կիր ածի:) Ծառ նիւր, զի բառասարդէք առնի Puote փեակ Può նի. և Ponno փեակ Possono նի. այլ Ponno վարի և այժմ յոչ ընտանեկան, բայց զգուշալի է Ի հրատ պարահախաստան: Յառիկք առնի և Puole փեակ Può նի, և potiamo կամ potemo փեակ possiamo նի, բայց խորհ նի: Դպրոցս առնի ևս Poterò, poterai, և ես. փեակ Potrò նի, և ես: և Poterei, potereste, և ես. փեակ Potrei նի. և ես. և Potressimo փեակ Potremo նի, բայց նի առ հնչի ոչ գոհեկա հանէ: Գոյ ոչ բէք Potero փեակ poterono նի. և Potria, և Poria փեակ Potrei նի, և Potrebbe նի: Ես նախնիս գործի և Potavate փեակ potevate նի, բայց խափանէ է այժմ: Վերսկակ է առէ Possino փեակ Possano նի:

Precídere. Է բաս լոպ. Հատանել: Տես Incidere.

Predíre. Կանխագուշակել: Տես Dire.

Premére. Ճմլել: Հարկել. ստիպել: իմ. Premei, և premetti. ընդուն. Premuto.

Premettere. Դնել յառջ. Նախադասել: տ. Mettere.

Prendere. Ընդունել. առնել. առնուլ: սահ. ներկ. Prendo, և ես: իմ. Presi, prendesti, prese; prendemmo, prendeste, présero. ապ. Prenderò, և ես: ընդուն. Preso.

Preporre. Դնել առաջի, յառաջոյ: Տես Porre.

Prescrívere. Կանխագրել: Տես Scrivere.

Presedére. Կանխագահ լինել: Տես Sedere.

Presúmere, և Prosúmere. Յանդգնիլ. կարծել: սահ. ներկ. Presumo, և ես: իմ. Presunsi, presumesti, presunse; presummemmo, presumeste, presúnsero. ապ. Presumerò. ընդուն. Presunto. Լսաբէաց այ լինի առէ և ես է ընդգուշեն Presumetti.

Preténdere. Պահանջել: Տես Tendere.

Prevalére. Լինել զօրագոյն, և ես: Տես Valere.

Prevedére. Կանխատես լինել: Տես Vedere.

Prevenire. Կանխել: Տես Venire.

Procédere. Յառաջ դնաց. Ելանել. դալ. վարել: սահ. ներկ. Procedo, և ես: իմ. Procedetti, կամ processi, և ես: ընդուն. Proceduto, և Processo.

Prodúrre. Առաջի դնել: Ի մուխ գնել: տ, Condurre.

Proferíre, կամ Profferíre. Արտասանել: սահ. ներկ. Proffero, և Profferisco. ըղձ. անկար. Profferrei, կամ profferirei. Տես Offerire.

Profóndere. Հեղուլ. առատացուցանել: Տես Fondere.

Prométtere. Խոստանալ: Տես Mettere.

Promuóvere. Խրախճացուցանել. յառաջման: օգնել: սկզբնաւորել: Տես Muovere.

Propórre. Առաջի դնել: Ի մուխ գնել: Տես Porre.

Prosciógliere, Prosciórre. Արձակել: Ի մէջայ: լուծանել: Տես Sciogliere.

Proscrívere. Տարտղրել: Տես Scrivere.

Protéggere. Պաշտպանել: սահ. ներկ. Proteggo. իմ. Protessi, կամ Proteggei. ապ. Proteggerò. ընդուն. Protetto.

Provvedére, Provedére. Հայեցողել: տ, Vedere.

Púngere, և Púgnere. Խայտել, և այլն: սահ. ներկ. Pungo, և այլն: իմ. Punsi, pugnesti, punse; pugnemmo, pugneste, púnsero. ապ. Pungerò. ընդուն. Punto. Տես զծանօթութեան բային Cingere.

R.

Raccéndere. Վերստին լուսաւորել: Տես Accendere.

Racchiúdere. Փակել: Տես Chiudere.

Raccógliere, կամ Raccórre. Հաւաքել. քաղել: Տես Cogliere.

Rádere. Գերծուլ: սահ. ներկ. Rado, և այլն: իմ. Rasi, radesti, rase; rademmo, radeste, rásero. ապ. Raderò. ընդուն. Raso.

Raggiúngere, և Raggiúgnere. Հասանել. դառնալ: կցել: Տես Giungere.

Ravvedérsi. Զգաստանալ. ուղղել: սահ. ներկ. Io mi ravvedo, և այլն: Տես Vedere.

Recídere, և Ricídere. Հատանել: Տես Incidere.

Redímere. Վերստին գնել. փրկել: սահ. ներկ. Redimo. իմ. Redensi. ապ. Redimerò. ընդուն. Redento.

Redíre. Դառնալ. վերստին: Ի բայ հին և հաւ գանել. այժմ Ի կիր ածի Ի տարաշխարհեայ միայն ձև riedi. գառնաս: riede. գառնայ: և գան ուրիք redirono. գարձան: io, tu, coluî rieda, coloro riedano. գառնայցեմ, և այլն:

Réggere. Ի վեր ունել: կառավարել. ուղղել: սահ. ներկ. Reggo, և այլն: անկար. Reggeva, և այլն: իմ. Ressi, reggesti, resse; reggemmo, reggeste, réssero. ապ. Reggerò. ընդուն. Retto.

Réndere. Հատուցանել: առնել, և այլն: Ի հաւ նանաւոր ընդ Ի ծործորդութ: սահ. ներկ. Rendo. և այլն: իմ. Resi, և Rendei, կամ rendetti, rendesti, rese; rendemmo, և այլն: ապ. Renderò. ընդուն. Renduto, կամ Reso.

Reprímere. Սանձել: սահ. ներկ. Reprimo, և այլն: իմ. Ripressi, reprimesti, ripresse; reprimemmo, reprimeste, ripréssero. ապ. Reprimerò. ընդուն. Ripresso. Ես յայ բայ Ի զարտաղանէ ունի և զայլ ինչ առանձինն, զի զձայնաւորն Է առաջին վանկին փոխէ Ի Ι, ի թիւրելն դէմս հպարէզեան, և չընդունելոյ: խակ յայլ աւ Ջիկս և Ի դէմս ծործորդուն այլ զայն անփոփոխ:

Rescrívere. Կրկին գրել: գաղտագրել: տ. Scrivere.

Respíngere, Respígnere. Վանել: Տես Spingere.

Restríngere, Ristríngere, և Ristrígnere. Սեղմել: Տես Stringere.

Restáre. Մնալ. կալ: Տես Stare.

Rian-

Riandáre. Վերթալին գնալ, կիմ քընել: պառնալ: Ան-
դաս քայ ծեզնա և ե ածանցական բային An-
dare, քայց ե կանոնաւոր է ու լծորդութ: տա-
կայն 'ի դէմս ինչ պահէ զնորդութ նախադա-
զաքարի իւրոյ · այ պոլ · Ներէ · Rivada.
Ricadére. Վերթալին անկանիլ: Տ՚ես Cadere.
Ricévere. Ընդունիլ: ահմ. Ներէ· Ricevo, ևն: ԼՊր·
Ricevetti, և ricevei. ըփառն · Ricevuto.
Richiédere. Կրկին խնդրել· պահանջիլ: Տ՚ես Chie-
dere.
Ricídere, կիմ Recídere. Հատանիլ: Տ՚ես Incidere.
Riconóscere. Ճանաչել: գիտել զերախտիս: Տ՚ես
Conoscere.
Ricopríre. Վերթալին ծածկիլ: Տ՚ես Coprire.
Ricórrere. Դիմել, և այլն: Տ՚ես Correre.
Ricréscere. Վարձիլ աճիլ: Տ՚ես Crescere.
Ridáre. Վերթալին տալ: Տ՚ես Dare.
Rídere. Ծիծաղիլ: ահմ. Ներէ· Rido, և այլն: ԼՊր·
Risi, ridesti, rise; ridemmo, rideste, rísero.
ապ· Riderò. ըփառն · Riso.
Ridíre. Երկրորդել· կրկին ասել: Տ՚ես Dire.
Ridolérsi. Վշտանալ· գանգատիլ: Տ՚ես Dolersi.
Ridondáre. Ցորդիլ, և այլն: ԹԷսկա յանգի 'ի
dare. քայց ե կանոնաւոր է ու լծորդութ:
Ridúcere, կիմ Ridúrre. Վերթծել: Տ՚ես Condurre.
Rifáre. Վերթալին տանել· նորոգիլ: Տ՚ես Fare.
Rifóndere. Կրկին հեղուլ, կիմ տմաել: ու Fondere.
Rifríggere. Վերթալին տապակիլ: Տ՚ես Friggere.
Riléggere. Կրկին ընթեռնուլ: Տ՚ես Leggere.
Rilúcere. Փայլիլ· ծագիլ: ԼՊր· Rilussi, riluce-
sti, rilusse, և այլն: չունի ըփառնելութ.
Rimanére. Մնալ ուրեք· ժնալ: ահմ: Ներէ· Ri-
mango, rimani, rimane; rimaniamo, rimanete,
rimángono. անկՊր· Rimaneva. ԼՊր· Rimasi,
rimanesti, rimase; rimanemmo, rimaneste, ri-
másero. ապ· Rimarrò, rimarrai, և այլն: հրամ·
Rimani, rimanga; rimanghiamo, rimanete, ri-
mángano. պարբ· Ներէ· Che rimanga, rimanga,
rimanga; rimanghiamo, rimanghiate, rimánga-
no. ըստ· Ներէ· ԼՊր· Rimanessi, և այլն: Ներէ· ան
ԼՊր· Rimarrei, ևն: ըփառն· Rimaso, կիմ ri-
masto.
Riméttere. Վերթալին դնել: Տ՚ես Mettere.
Rimórdere. Կրկին խածանիլ: Տ՚ես Mordere.
Rimuóvere. Վերթալին շարժիլ: Տ՚ես Muovere.
Rincréscere. Տաղտկանալ: Տ՚ես Crescere.
Ripórre. Վարձիլ դնել· վերադրիլ: Տ՚ես Porre.
Ripréndere. Կրտսմբել: Տ՚ես Prendere.
Risalíre. Վարձիլ 'ի վեր ելանել: Տ՚ես Salire.
Risapére. Իմացած լինել: Տ՚ես Sapere.
Riscuótere. Ընդունել զվճարն, ևն: Տ՚ես Scuotere.
Risedére. Բնակիլ: Տ՚ես Sedere.
Risólvere. Լուծանիլ: Ի կանոնաւոր: ըփառն·
Risoluto.
Risórgere, Risúrgere. Վարձիլ յառնել· յառնիլ:
Տ՚ես Sorgere.
Rispóndere. Պատասխանիլ: ահմ. Ներէ· Rispondo,
և այլն: ԼՊր· Risposi, rispondesti, rispose; ri-
spondemmo, rispondeste, rispósero. ապ· Ri-
sponderò, և այլն: ըփառն· Risposto.
Ristáre, կիմ Ristársi. Մնալ· կալ: Տ՚ես Stare.
Ritenére. Վերթալին ունել· պահել: Տ՚ես Tenere.
Ritógliere. Վերթալին առնուլ: Տ՚ես Togliere.
Ritrárre. Հանել· մեկնիլ, և այլն: Տ՚ես Trarre.
Ristríngere, Ristríngere. Սեղմել· ձգնիլ: Տ՚ես
Strignere.
Rivedére. Վարձիլ տեսանիլ, քննիլ: Տ՚ես Vedere.
Riveníre. Վարձիլ գալ· գառնալ: Տ՚ես Venire.
Rivívere. Վերթակենդանիլ· յառնիլ: Տ՚ես Vivere.
Rivolére. Վարձիլ կամիլ: Տ՚ես Volere.
Rivólgere. Վարձառգանիլ· դարձիլ: Տ՚ես Volgere.
Riuscíre. Յաջողիլ· հառաքիլ: Տ՚ես Uscire.
Ródere. Կրծել: ահմ. Ներէ· Rodo, ևն: ԼՊր· Ro-
si, rodesti, rose; rodemmo, rodeste, rósero.
ապ· Roderò, ևն: ըփառն· Roso. Յայլ քայ ձայնա
ւորն ո վանկին ro ի խոյ յայի խոնարհմանս իւր:
Rómpere. Խորտակիլ: ահմ. Ներէ· Rompo, ևն: ԼՊր·
Ruppi, rompesti, ruppe; rompemmo, rompeste,
rúppero. ապ· Romperò, և այլն: ըփառն· Rotto.

S.

Salíre. 'Ի վեր ելանիլ: ահմ. Ներէ· Salgo, կիմ sá-
glio, sali, sale; salghiamo, salite, sálgono, կիմ
ságliono. անկՊր· Saliva. ԼՊր· (ի կանոնաւոր ոչ
ե Sentire. այ ·) Salii, salisti, salì; salimmo,
saliste, salírono. ապ· Salirò, salirai, և այլն:
Երթեւեկ ասի ևս Sarrò, և այլն: հրամ· Sali tu,
salga, կիմ ságlia colui; salghiamo, salite, sál-
gano, կիմ ságliano. պարբ· Ներէ· Che io salga, կիմ
ságlia, tu salghi, կիմ sálga, colui salga, կամ
ságlia; salghiamo, կիմ sagliamo, salghiate, կիմ
sagliate, sálgano, կիմ ságliano. ըստ· Ներէ·
Salissi, ևն: ըստ· անկՊր· Salirei, saliresti, ևն:
'Ի վերուստ երթեւեկ և Sarrei, sarresti, ևն: ըն
ըփառն· Salito. դերբ· Salendo.
Sapére. Գիտել: ահմ· Ներէ· So, sai, sa; sappia-
mo, sapete, sanno. անկՊր· Sapeva, ևն: ԼՊր·
Seppi, sapesti, seppe; sapemmo, sapeste, sép-
pero. ապ· Saprò, ևն· (և ոչ Saperò, ևն:) հրամ·
Sappi, sáppia; sappiamo, sappiate, sáppiano.
պարբ· Ներէ· Che sáppia, sappi, կիմ sáppia, sáp-
pia; sappiamo, sappiate, sáppiano. ըստ· Ներէ·
ԼՊր· Sapessi, ևն: Ներէ· անկՊր· Saprei, ևն· (և
ոչ Saperei, ևն:) ըփառն· Saputo. դերբ· Sapendo.
Sbáttere. Ձեռել· ծօծաքիլ: տես Battere.
Scalfíre. Ցամբել· ցնծալ: ահմ· Ներէ· Scalfisco. ԼՊր·
Scalfii, ևն: ապ· Scalfirò, ևն: ըփառն· Scalfito.
Scégliere, կիմ Scérre. Ընտրել: ահմ· Ներէ· Scelgo,
scegli, sceglie; scegliamo, scegliete, scélgono.
անկՊր· Sceglieva, ևն: ԼՊր· Scelsi, sceglesti,
scelse; scegliemmo, sceglieste, scélsero. ապ· Sce-
glierò. հրամ· Scegli, scelga; scegliamo, sceglie-
te, scélgano. պարբ· Ներէ· Che scelga, scelghi,
կիմ scelga, scelga; scegliamo, կամ scelghiamo,
scegliate, կիմ sceglhiate, scélgano. ըստ· Ներէ· ԼՊր·
Scegliessi, ևն: Ներէ· անկՊր· Sceglierei, ևն: ըն
ըփառն· Scelto. դերբ· Scegliendo.
Scéndere. Իջանիլ: ահմ· Ներէ· Scendo, ևն: ԼՊր·
Scesi, scendesti, scese; scendemmo, scendeste,
scésero. ապ· Scenderò. ըփառն· Sceso.
Scérnere. Եզմտրիլ· քակ ածանիլ: ահմ· Ներէ· Scer-
no. ԼՊր· Scersi.
Scíndere. Պատառել· հերձել: ահմ· Ներէ· Scindo,
ևն: ԼՊր· Scinsi. չիք ապառնի: ըփառն· Scinto.
Schiúdere. Բանալ: տես Chiudere.
Sciógliere, կիմ Sciórre. Վրձակիլ· լուծանիլ: ահմ·
Ներէ· Scióglio, կամ Sciólgo, sciógli, sciógliе;
sciogliamo, sciogliete, sciólgono, կիմ sciógliono.
անկՊր· Scioglieva, ևն: ԼՊր· Sciolsi, sciogliesti,
sciolse; sciogliemmo, sciogliеste, sciólsero. ապ·
Sciorrò, sciorrái, sciorrà; sciorremo, sciorrete,
sciorranno. հրամ· Sciogli, sciolga, կիմ sciógliа;
sciogliamo, sciogliete, sciólgano. պարբ· Ներէ· Che

io sciolga, tu sciogli. կիսգ sciolga, colui sciolga; sciogliamo, կիսգ sciolghiamo, sciogliate, sciólgano. բայ· ներկ· ներ· Sciogliessi, և՛ ներ· անիպր· Sciorrei, և՛ ընդան· Sciolto. դերբ· Sciogliendo.

Scomméttere. Ապահով ուժիք դնալ: ած, Mettere.

Scompórre. Ցրուել: անս Porre.

Sconóscere. Աչերքատես լինել: անս Conoscere.

Sconvólgere. Վեր 'ի վայր առնել: շրջել: ած, Volgere.

Scopríre. Բանալ: ահմ· ներկ· Scopro, և՛ ներ· Scoprii, կիսգ scopersi, և՛ ընդան· Scoperto. Տես Coprire, և Aprire.

Scórgere. Տեսանել: ահմ· ներկ· Scorgo, և այլն: ներ· Scorsi, scorgesti, scorse; scorgemmo, scorgeste, scórsero. ապ· Scorgerò. ընդան· Scorto.

Scórrere. Սահիլ արագ: սապատակել: ած, Correre.

Scrívere. Գրել: ահմ· ներկ· Scrivo, և այլն: ներ· Scrissi, scrivesti, scrisse; scrivemmo, scriveste, scríssero. ապ· Scriverò. ընդան· Scritto.

Scuótere. Ցնցել: ահմ· ներկ· Scuoto, և այլն: ներ· Scossi, scuotesti, scosse; scuotemmo, scuoteste, scóssero. ապ· Scuoterò. ընդան· Scosso.

Sedére. Նստիլ: Այս բայ է անկանոն վիայն 'ի ներկայն սահմանականին, և սպառպատականին. և 'ի հրամայական. իսկ յայլսն է կանոնաւոր ընդ ը ընդունելով: ահմ· ներկ· Seggo, siedi, siede; sediamo, կիսգ seggiamo, sedete, séggono, կիսգ séggiono. անիպր· Sedeva, կիսգ sedea, և՛ ներ· Sedei, sedesti, և՛ հրամ· Siedi, segga; sediamo, կիսգ seggiamo, sedete, séggano. պարբ· ներկ· Che io, tu, colui segga; noi sediamo, կիսգ seggiamo, voi sediate, կիսգ seggiate, coloro séggano. ընդան· Seduto.

Sedúrre. Մոլորեցուցանել: անս Condurre.

Seppellíre. Թաղել: ահմ· ներկ· Seppellisco, և այլն: ներ· Seppellii, և այլն: ապ· Seppellirò. ընդան· Seppellito, և Sepolto.

Smuóvere. Խախտել 'ի բաց շարժել: ած, Muovere.

Soccórrere. Օգնել: անս Correre.

Soddisfáre. Հատել զոք: վճարել: անս Fare.

Soddúcere. Պատրել· հրապուրել: անս Condurre.

Soffrire, և Sofferire. Համբերել· կրել: ահմ· ներկ· Soffro, Soffero, սերթ և Sofferisco. բայ· անիպր· Sofferrei, կիսգ Sofferirei. ընդան· Sofferto, և ոչ Soffrito.

Soffríggere. Փոքր մի տապակել: անս Friggere.

Soggiacére. Լինել է իմիք, 'ի ներքոյ: ած, Piacere.

Soggiúgnere, Soggiúngere. Յարել· կցել: անս Giugnere.

Solére. Սովորիլ: Ի պահաւորս, և ունի միայն գոյեանպայ ժամկտ· ահմ· ներկ· Sóglio, suógli, (բայց այժմ ասի suóli.) suóle; sogliamo, solete, sógliono. անիպր· Io Soleva, կիսգ solea, tu solevi, colui soleva, կիսգ solea; solevamo, solevate, solévano, կիսգ soléano. պարբ· ներկ· Che io sóglia, tu suógli, կիսգ sogli, կիսգ sóglia, colui sóglia; sogliamo, sogliate, sógliano. բայ· ներկ· ներ· Solessi, և՛ ընդան· Sólito. դերբ· Solendo. Ծանիր զի ընդանէլով Essere մարթի ընդդիմ. յաւի ժամկ., և 'ի դէմս· զր Io son solito, կամ avvezzo; tu sei, կիսգ colui è solito, և այլն: Սո վոր եմ, սովոր ես, և այլն:

Sólvere. Լուծանել: ահմ· ներկ· Solvo, և այլն: ներ· Solvei, կիսգ solvetti, և այլն: ապ· Solverò. ընդան· Soluto.

Sommérgere. Ընկղմել: անս Immergere.

Somméttere. Տես Sottomettere, և Mettere.

Soppórre. Ներքոյ դնել, կիսգ արկանել: ած, Porre.

Sopprímere. Խառնաջ խափանել: ած, Opprimere.

Soprascrívere. Մակագրել: անս Scrivere.

Soprassedére. Ժողով առնել: ած, Sedere.

Sopravvívere. Կեաց առաւել է զոք: ած, Vivere.

Sórgere, կիսգ Súrgere. Յառնել: ահմ· ներկ· Sorgo, և այլն: ներ· Sorsi, կիսգ Sursi, sorgesti, sorse; sorgemmo, sorgeste, sórsero. ապ· Sorgerò. ընդան· Sorto, կիսգ Surto.

Sorpréndere. Յանկարծ դիմել· պաշարել: անս Prendere.

Sorrídere, Sottorídere. Ծաղել: անս Ridere.

Soscrívere, Sottoscrívere. Ստորագրել: ած, Scrivere.

Sospéndere. Կախել, և այլն: ահմ· ներկ· Sospendo, և այլն: ներ· Sospesi, sospendesti, sospese; sospendemmo, sospendeste, sospésero. ապ· Sospenderò. ընդան· Sospeso. Այս բայ է անկանոն, և ոչ միաբանի է նախադասափարի իւրում Pendere, որ է կանոնաւոր:

Sospíngere, և Sospígnere. Պրկել: անս Spingere. Tenere.

Sostenére. Բարձել ունել· կրել: անս Tenere.

Sottométtere. Ընդառնել է ձեռամբ: անս Mettere.

Sottopórre. Ներքոյ դնել, կիսգ արկանել: ած, Porre.

Sottrárre. Հանել 'ի ներքուստ· նոճազերծուցանել· զերծուցանել: անս Trarre.

Sovvenire. Օգնել: անս Venire.

Spándere. Հեղուլ· հոսել: ահմ· ներկ· Spando, և՛ ներ· Spasi. ապ· Spanderò. ընդան· Spaso, Spanto.

Spárgere. Հեղուլ· հոսել· ցրուել: ահմ· ներկ· Spargo, և այլն: ներ· Sparsi, spargesti, sparse; spargemmo, spargeste, spársero. ապ· Spargerò. ընդան· Sparso, կիսգ Sparto.

Sparíre. Ընդհանրապէս: անս Apparire.

Spégnere, և Spéngere. Հիմնուցանել: ահմ· ներկ· Spegno, կիսգ Spengo, spegni, spegne; spenghiamo, կիսգ spegniamo, spegnete, spéngono. անիպր· Spegneva. ներ· Spensi, spegnesti, spense; spegnemmo, spegneste, spénsero. ապ· Spegnerò. հրամ· Spegni, spenga; Spenghiamo, spegnete, spéngano. պարբ· ներկ· Che spenga, spenghi, կիսգ spenga; spenga; spenghiamo, spenghiate, spéngano. բայ· ներկ· ներ· Spegnessi, և՛ ներկ· անիպր· Spegnerei, և՛ ընդան· Spento. դերբ· Spegnendo.

Spéndere. Ծախել: ահմ· ներկ· Spendo, և այլն: ներ· Spesi, spendesti, spese; spendemmo, spendeste, spésero. ապ· Spenderò. ընդան· Speso. դերբ· Spendendo.

Spérdere, և Spérgere. Ցրուել: ահմ· ներկ· Sperdo. ներ· Spersi, sperdesti, sperse, և այլն: ապ· Sperderò. ընդան· Sperduto. և Sperso է ընդան՝ Spergere ին:

Spiacére. Անհաճոյ լինել: անս Piacere.

Spíngere, և Spígnere. Պրկել: ահմ· ներկ· Spingo, և այլն: ներ· Spinsi, spingesti, spinse; spingemmo, spingeste, spínsero. ընդան· Spinto.

Spióvere. Թափարիլ անձրևոյն: անս Piovere.

Spórre, Espórre. Աչառաքս դնել: մեկնել: ած, Porre.

Stáre. Կալ: ահմ· ներկ· Sto, stai, sta; stiamo, state, stanno. ներ· Stetti, stesti, (և ոչ stasti,) stette; stemmo, steste, (և ոչ staste,) stéttero. ապ· Starò, և այլն: հրամ· Stà tu, stía, կիսգ stéa colui; stiamo, state, stiano, կիսգ steano. բայ· ներկ· ներ· Stessi, stessi, stesse; stessimo, steste, stéssero, կիսգ stéssono. (Ջ ընտիր ասէին Stassi, stasse, stássero.) ներկ· անիպր· Starei, staresti, stárebbe; staremmo, stareste, starébbono, կիսգ starébbero. պարբ· ներկ· Stia, stii, կիսգ stia,

stia; stia; Stiamo, stiate, stieno. (լաս. ես կ քան զ Striano.) ընդան. Stato.
Sténdere. Ձգանել. տարածել. տես Tendere.
Stógliere, Stórre. Ի բաց քաշանալ. տ, Togliere.
Stríngere, և Strígnere. Սեղմել. ձնդել: ահմ. ներխ. Stringo, և այլն: ներք. Strinsi, stringesti, կամ strignesti, strinse; stringemmo, stringeste, strínsero. ապ. Strignerò, և այլն: ընդան. Stretto, կամ Strinto.
Strúggere. Հալել. լուծանել: ահմ. ներխ. Struggo, և այլն: ներք. Strussi, struggesti, strusse; struggemmo, struggeste, strússero. ապ. Struggerò. ընդան. Strutto.
Succédere. Յաջորդել. յաջողիլ: ահմ. ներխ. Succedo, և այլն: ներք. Succedetti, կամ Successi. ընդան. Succeduto, և Successo.
Suppórre. Համարիլ. կարծել: տես Porre.
Súrgere. Տես Sorgere.
Svéllere, Svégliere, և Svérre. Խլել. արմատաքի: ահմ. ներխ. Svelgo, svelli, svelle; և այլն: ներք. Svelsi, svellesti, svelse; svellemmo, svelleste, svélsero. ապ. Sveglierò. ընդան. Svelto.

T.

Tacére. Լռել: ահմ. ներխ. Táccio, taci, tace, են: ներք. Tacqui, tacesti, tacque; tacemmo, taceste, tácquero. ապ. Tacerò, և այլն: ընդան. Taciúto: Զայլ ձևիս և գործմ տես Piacere. զի ըստ ամի ըմբռնի ըստ օրինակին, կրկնելով զառաջինն ի նոյն գործմ ամր զնոյն, և այլն:
Téndere. Ձգել. տարածել: ահմ. ներխ. Tendo, են: ներք. Tesi, tendesti, tese; tendemmo, tendeste, tésero. ապ. Tenderò. ընդան. Teso.
Tenére. Ունել. բռնանել: ահմ. ներխ. Tengo, tieni, tiene; tenghiamo, կամ teniamo, tenete, téngono. անկեր. Teneva. ներք. Tenni, կամ Te', tenesti, tenne; tenemmo, teneste, ténnero. ապ. Terrò, terrái, terrà; terremo, terrete, terranno: հրամ. Tieni tu, (կամ te տրտատանեալ անթեմ ե բէ.) tenga colui; tenghiamo, կամ teniamo, tenete, téngano. պար. ներխ. Che tenga, tenghi, կամ tenga, tenga; tenghiamo, կամ teniamo, tenghiate, կամ teniate, téngano. ըղձ. ներխ. ներք. Tenessi, և այլն: ներխ. անկեր. Terrei, terresti, terrebbe; terremmo, terreste, terrébbero, կամ terrébbono. ընդան. Tenuto. դերբ. Tenendo.
Térgere. Սաբրել. սրբել: ահմ. ներխ. Tergo, են: ներք. Tersi, tergesti, terse; tergemmo, tergeste, térsero. ապ. Tergerò. և այլն: ընդան. Terso.
Tíngere, և Tígnere. Ներկանել: ահմ. ներխ. Tingo, և այլն: ներք. Tinsi, tingesti, tinse; tingemmo, tingeste, tínsero. ապ. Tignerò. ընդան. Tinto. Կո կրկնակ խոնարհմանցն տես զծանօ. Թռուցիկ բային Cingere.
Tógliere. առկոտաբար ասի Tórre. խակ. Tóllere կ բառ. հին, և խափանել. Վտնուլ ի բաց առնուլ. բառնալ: ահմ. ներխ. Io tolgo, կամ tóglio, tu togli, colui tóglie, կամ toe; (կամ ըստ տես զծանօ tolle;) noi tolghiamo, կամ togliamo, voi togliete, coloro tólgono, կամ tógliono, կամ tóllono. անկեր. Toglieva. ներք. Tolsi, togliesti, tolse; togliemmo, toglieste, tólsero. ապ. Torrò, torrai, torrà; torremo, torrete, torranno. հրամ. Togli, կամ toi, tolga; tolghiamo, կամ togliamo, togliete, tólgano. պար. ներխ. Che tolga, կամ tóglia, tolga, tolga; tolghiamo, կամ togliamo; tolghiate, tólgano. ըղձ. ներխ. ներք. Togliessi, են: ներխ. անկեր. Torrei, և այլն: ընդան. Tolto. դերբ. Togliendo.
Tóndere. Կարել զոլխարս. խուզել: ահմ. ներխ. Tondo. ներք. Tondei. ընդան. Tonduto.
Tórcere. Գալարել. ոլորել: ահմ. ներխ. Torco, torci, և այլն: ներք. Torsi, torcesti, torse; torcemmo, torceste, tórsero. ապ. Torcerò. ընդան. Torto.
Tradúrre. Թարգմանել: տես Condurre.
Trafíggere. Խափանցանց առնել, կամ խոցել. մխել: տես Figgere.
Trárre. Ի հնում Tráere. Քարշել. ձգել. հանել: ահմ. ներխ. Io traggo, կամ trao, tu trai, (ըստ տարբ. յատիկ traggi,) colui trae, (ըստ տարբ. tragge;) noi tragghiamo, կամ traggiamo, կամ trajamo, voi traete, coloro trággono. (ըստ տարբ. tranno.) անկեր. Traeva. (ըստ տարբ. traea.) ներք. Trassi, traesti, trasse; traemmo, traeste, trássero. ապ. Trarrò, և այլն: հրամ. Trai, tragga; tragghiamo, կամ trajamo, traete, trággano. պար. ներխ. Che io tragga, tu tragga, կամ tragghi, colui tragga; noi tragghiamo, կամ trajamo, կամ traggiamo, voi tragghiate, կամ traggiate, coloro trággano. ըղձ. ներխ. ներք. Traessi, և այլն: ներխ. անկեր. Trarrei, և այլն: ընդան. Tratto. դերբ. Traendo.
Trasandáre. Յուսահատել. զանցանել: ըստ ձև ամանց ի Andare, բայց ի կանոնաւոր ըստ ի ըմբռնութեան, սակայն և այնպես ի գործս ինչ գործս երբեմն լինի ձև. Trasvanno.
Trascégliere, և Trascérre. Տես Scegliere.
Trascórrere. Ընթանալ արագ. արշաւել: տ, Correre.
Trascrívere. Օրինակել. գրել: տես Scrivere.
Trasfóndere. Հերոել. տնտն յատանդ: տես Fondere.
Trasmétere, Հերոել. յայլ տեղ: տես Metterе.
Trasparére, և Trasparire. Ցոլանալ. երեւնալ (լուսոյն:) տես Apparire.
Trattenére. Զբաղեցնել. արկանել զոք. այլ գործս: տես Tenere.
Travedére. Շփոթել. ի սխալիլ աչաց: տես Vedere.

V. և U.

Valére. Արժել. զօրել: ահմ. ներխ. Váglio, կամ Valgo, vali, vale; vagliamo, valete, vágliono. անկեր. Valeva. ներք. Valsi, valesti, valse; valemmo, valeste, válsero. ապ. Varrò, varrai, են: հրամ. Vali, váglia; vagliamo, valete, vágliano. պար. ներխ. Che io, tu, colui váglia; vagliamo, vagliate, vágliano. ըղձ. ներխ. ներք. Valessi, են: ներխ. անկեր. Varrei, և այլն: ընդան. Valuto. դերբ. Valendo. Ի բաղադրեալ բայն Prevalere, ասի յաւելս Prevalgo, preválgono, քան Prevaglio, և այլն:
Uccídere. Սպանանել: ահմ. ներխ. Uccido, և այլն: ներք. Uccisi, uccidesti, uccise; uccidemmo, uccideste, uccísero. ապ. Ucciderò. ընդան. Ucciso.
Udíre. (Ի հնում Odíre. յորմէ ինու զպահասու ըստ ի ըմբռնց ինչ:) Անկանոնաւոր ըստ բայն ի ի փոփոխման ու ձայնաւորին u ի o ի ձևիս ինչ ներխ. ահմանականին, և պարագաականին, և հրամայականին. խակ յայլս ի կանոնաւոր ընդ ըստ գործ, և խոնարհի u ձայնաւորաս: ահմ. ներխ.

Ներկ. Odo, odi, ode; udiamo, udite, ódono; անկր. Udiva, և այլն: Կրկ. Udii, udisti, udì. udimmo, udiste, udírono. ապ. Udrò, և այլն: Կամ Udirò, և այլն: Հրամ. Odi, oda; udiamo, udite, ódano. պարբ. Ներկ. Che oda, oda, oda; udiamo, udiate, ódano. Ըղձ. Ներկ. Կրկ. Udisse, և նե: անկր. Udrei, և այլն: Ընդառ. Udíto. Դերբ. Udendo.

Vedére. Տեսանել: ահմ. Ներկ. Vedo, և Veggo, (ըստ բանաստեղծից Véggio,) vedi, vede; veggiamo, և vediamo, vedete, védono, և véggono. անկր. Vedeva, և այլն: Կրկ. Vidi, Կամ Veddi, vedesti, vide, Կամ vedde; vedemmo, vedeste, vídero, Կամ véddero. (Յետին սահմանաբար'ի Կիր ածի:) ապ. Vedrò, vedrái, և այլն. (և ոչ Vederò, և այլն:) Հրամ. Vedi, veda, Կամ vegga; veggiamo, Կամ vediamo, vedete, véggano, Կամ védano. պարբ. Ներկ. Che io vegga. (ունկ' veda, և այլն:) tu vegghi, (Կամ ըստ պարբ. բաղձ. veggi,) Կամ vegga, colui vegga; veggiamo, veggiate, véggano. Ըղձ. Ներկ. Կրկ. Vedessi, և այլն: Ներկ. անկր. Vedrei, և նե. (և ոչ Vederei, և նե:) Ընդառ. Veduto. (և ոչ visto. Թեպետև գոյական ածական:) Դերբ. Vedendo.

Véndere. Վաճառանել: ահմ. Ներկ. Vendo, և այլն: Կրկ. Vendei, և Venderti. Ընդառ. Venduto.

Veníre. Գալ: ահմ. Ներկ. Vengo, Կամ vegno, vieni, viene; veniamo, Կամ venghiamo, Կամ vegnamo, venite, véngono. անկր. Veniva. Կրկ. Venni, venisti, venne; venimmo, veniste, vénnero. ապ. Verrò, verrai, verrà, և այլն: Հրամ. Vieni, venga; venghiamo, Կամ veniamo, venite, véngano. պարբ. Ներկ. Che io venga, tu venghi, Կամ venga, colui venga; venghiamo, Կամ veniamo, venghiate, véngano. Ըղձ. Ներկ. Կրկ. Venissi, և այլն: Ներկ. Կրկ. Verrei, և այլն: Ընդառ. Venuto. Դերբ. Venendo.

Víncere. Յաղթել: ահմ. Ներկ. Vinco, և նե: Կրկ. Vinsi, vincesti, vinse; vincemmo, vinceste, vínsero. ապ. Vincerò. Ընդառ. Vinto.

Vívere. Կեալ: ահմ. Ներկ. Vivo, և այլն: Կրկ. Vissi, vivesti, visse; vivemmo, viveste, víssero. ապ. Viverò. (ըստ բանաստեղծից Vivrò.) Ընդառ. Vivuto, Կամ Vissuto. (ըստ բանաստեղծից Visso.)

Úngere, և Úgnere. Օծանել: ահմ. Ներկ. Ungo, և այլն: Կրկ. Unsi, ungesti, unse; ungemmo, ungeste, únsero. ապ. Ugnerò. Ընդառ. Unto. Տես զծանօթութիւն բային Cingere.

Volére. Կամիլ: ահմ. Ներկ. Vóglio, (առ քառնաս. ունիցիս vuò, Կամ vo',) vuoi, ('ի հնումն vúogli.) vuole; vogliamo, volete, vógliono. անկր. Voleva. Կրկ. Volli, volesti, volle; volemmo, voleste, vóllero, Կամ vóllono. ապ. Vorrò, vorrai, vorrà; vorremo, vorrete, vorranno. Հրամ. Vuógli, Կամ vogli tu, vóglia colui; vogliamo noi, vogliate voi, vógliano coloro. պարբ. Ներկ. Che io vóglia, tu vóglia, Կամ vógli, Կամ vuógli, colui vóglia; vogliamo, vogliate, vógliano. Ըղձ. Ներկ. Կրկ. Volessi, և այլն: Ներկ. անկր. Vorrei, vorresti, vorrebbe; vorremmo, (և ոչ vorréssimo,) vorreste, vorrébbero, Կամ vorrébbono. Ընդառ. Voluto. Դերբ. Volendo.

Ծանիր զի Volsi, volse, և vólsero Թեպետև գտանի նին'ի տպագրատիպ Աստիսդեայ, ինչ կամ տարբերին Volli, և այլն. բայց այժմ խափանեալ են. և տիրապես պատշաճին բային Vólgere, ըստ Ըղձ. դարձուցանել: Ան. Նախնիս գտանի Volavate կամ volevate քան, բայց խափանեալ է:

Vólgere, և Vólvere. Ըղձ. դարձուցանել: ահմ. Ներկ. Volgo, volgi, volge; volgiamo, volgete, vólgono. Կրկ. Volsi, volgesti, volse; volgemmo, volgeste, vólsero. ապ. Volgerò, և այլն: Հրամ. Volgi, volga; volgiamo, volgéte, vólgano. պարբ. Ներկ. Che volga, volga, volga; volgiamo, (Կամ volghiamo.) volgiate, vólgano. Ընդառ. Volto.

Uscíre, և Escíre. Ելանել: Ըստ ինչ աստացաբ'ի բային Udire վը անկանոնութ, և վը փոփոխմանն ս ձայնաւորին'ի ο, ընդոյն նմին և աստ: ահմ. Ներկ. Esco, esci, esce; usciamo, uscite, éscono. անկ. Կրկ. Usciva. Կրկ. Uscii, և այլն: ապ. Uscirò. Հրամ. Esci, esca; usciamo, uscite, éscano. պարբ. Ներկ. Che esca, esca, esca; usciamo, usciate, éscano. Ըղձ. Ներկ. Կրկ. Uscissi, և այլն: Ներկ. անկր. Uscirei, և այլն: Ընդառ. Escito. (բայց գաւ և ս) Uscito. Դերբ. Uscendo.

Գտանին աւս հին բանաստեղծս Escire, escisse, escissero, զորս մարթի ե'ի հին առնուլ ըստ ուղ: Գտանի յոգնաբ և Uscì փակ Uscii. Ապառնի ասին և Esciamo, Esciva, Escirò, նե, առեալ յանկանոնքն Escire. Բայց լաւ ե չառնուլ'ի հին. զի բայց'ի վերոյ եղեալ ձայնիցն այս բայ սկսանի յաւէտ ս իբ, քան e իբ:

Ա՜ննման մըտաւարժք՝ եւ էք խընդագին, յիմաստից Տաճար՝ ի բարձու լերին,
ուր ձեր դիւրագայթ՝ այլ ոչ վաստակին, զի տայ Հառարան՝ ձեզ Թևս կրկին։

ԲԱՌԱՐԱՆ
ՅԻՏԱԼԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԻՋԱՑԲԱՐԲԱՌ

Ա. ի գիր ձայնաւոր, և առաջինն ի կարգի այբուբենիս. < այսմ ի գոյական, և սեռին արական. որ, un A grande. A մի մեծ: dall' A fino alla zeta, կամ dall' A alla zeta. ի սկզբնէցայտ. ծայրէ ի ծայր. ծագէ ի ծագ:

A. Ի նախդիր տրականին, և արտասանի ուժգին. նշանակէ Ա. ի, ՚յ, ՚ց, ընդ: ի մէջ բացատրի և վերջահոտով տրականաւ. որ, a me. ինձ, յիս, ցիս, առ իս, ընդ իս: պոմ: dare a lui. տալ նմի, ցնա: ծնօ վերմէ: a me pare. ինձ երևի:

A. Ի և նախադրութիւն. յառաջոյ բաղաձայն առաւել՝ արտասանի ուժգին. որ. a rendere. ի տալ: Լսայց առաջի ձայնաւորաց՝ արտասանի մեղմ. որ. a udire. ի լսել:

Ա երբ առ խորշէդոյ ի կիսնակ ձայնաւորաց՝ որք գժուարահնչիւն գործեն զարտասանութիւն, յարի ի ձ նախադրութիւն՝ բաղաձայնի d. որ. ad alta voce. ի ձայն բարձր: խոսիլ սեր իւր. Զնոյն լսնւ և վս a նախդրին. որ. ad essi. առ նմա. նոցա: նախադրեալ A նշանակէ բազմօրինակ՝ ըստ այլ և այլ բառից՝ յորս յարի. որոց գլխաւորքն են հետևեալքդ:

Ի, ՚յ. կայմէ ի մէջ զնախդրեալ տրական, կամ շնորհական. որ. fermò le piante a terra. հաստատեաց զգաղաստարան ի գետին, կամ ի գետնի: այդէնը եբէ փրէտի: a terra caggia la bugia. յերկիր, կամ ի գետին անկցի ստուեն: provocare ad ira. շարժել ի բարկութիւն: andare a perdizione. երթալ ի կորուստ: andare a povertade, որ in povertade. անկանիլ յաղքատութիւն: Ա. menato a Giuseppe. ածեալ առ յովսէփ: եոսուէ ՚էվիրէ: Ա երկն. առ: եոլէն. եանէնդ:

A, յարեալ ի բայս՝ որք նշանակեն կայ ի տեղւոջ, նշանակէ in, կամ nel. ի մէջ բացատրի նեղայանաւ. որ. trovandosi egli a Parigi. որ in Parigi. գտոյով նը ի փարէզ: խոխիպէ պալանոֆ: studiato a Roma. ուսեալ ի հռովմ: a capo del ponte si sedea. նստէր ի խեչս կամրջին: dimorare a Londra. բնակել ի լօնդրա:

A, յարի և ի բայս՝ որք նշանակեն զշարժուածն առ տեղին. որ. andare a Chiesa. դնաչ յեկեղեցի: փլնէնէ կիլիէ: si torna a casa sua. դառնայ ի տուն իւր:

A, ի յարբևն յանեբևայնա՝ նշանակէ՝ ի, առ. ի. և կամ բացատրի ի մէջ սոսկ անեբևութիւն. որ, pronto a udire, tardo a parlare. արագ ի լսել. և յամր ի խօսել: chiamò a render ragione. կոչ էացց առ ի տալ, կամ տալ դհաւար: cominciarono a vendere. սկսան վաճառել: պաչլարըտը սաքմաղա:

Ի վր, ի, ՚յ. Իսոպհանէ: montato a cavallo, որ sopra. հրևալ, կամ հեծեալ յերիվար: ախո պինիէ: Ա. սակս. առ. ի: իւն: avvegnachè a fua colpa la navicella sia fracassata. թեպէտ վս իւրոց յանցանաց խորտակեալ լսկ նաւն: gli mandò dicendo, che a cena l' arrostisse. առաքեաց ասել ցնա, զի խորովեսցէ զայն վս ընթրեաց: l' avrebbe egli a se amato più tosto, che a te. վս իւր սիրէր ձեզնք, քան վս քո: vi diede a mie cagioni. ետ ձեզ յիմ սակս, կամ յոյժ իմ: a che pur piangi? վս հր, զի, կամ առ ի՞նչ լայս: a difesa di sè. վս անձին պաշտպանութ, կամ առ ի պաշտպանութ անձին:

Ընդ: la nave percosse a certè spiaggie. եհար գնաւն ընդ ափն, կամ յափն ինչ: ՚էվիչ գօրայ վոլտա: Մերթ գնի փինկ di նհագրին. ի մէջ բացատրի գործակատաւ, կամ պլատպ. որ. ben forniti a danari, e care gioje. որ di danari. ճոխացեալ. կամ լի գրամովք և սակաւիք պատուականօք: փօլհաւ ակնէ իւն. վն գեղջկուի ձեվնէրէւէ իւն: nutricato a latte d' asina. սնեալ կաճամէ կոյղ: non ardiva a tornare. որ di torn" ոչ երևկր գատնալ: ճէսուէի եմիդ էին փեօհնէ: a bene sperar m' era cagione. կայր իմ պճռն բարեյոյս վհիճ լոյ: ricevuti tutti a grandissimo onore. ընկալ եաչք այլ հաստատակ մեծաւ պատուով:

Երբեմն գնի փինկ նախագրութեցս per, կամ tra. ի.

'ի · առ · կը · avendo a mano il trattato · ունենալ լով 'ի ձեռն, կամ առ ձեռն ղբաշնադրութեան :
Ըստ հանգամանաց · առ (նովաս ·) ք : Ըստ ինքնին :
Յետ · զկնի : ածդբա : ivi a pochi dì · անդ յետ ատեան առաջ : a questa breve noja seguita prestamente il piacere · յետ այսր դժնի վշտաց գայ վաղվաղակի ինդուճն : կամ այսմ դժնի վշտաց գայ ուրախ եւն : Ըստ ևս այժմ 'ի կիրակուընէ , oggi a otto · (կամ ըստ եղեռնէ բարբառոյ ռամկաց oggi otto ·) 'ի սերկեան օրէ յաւետիրոցդ օր · ուրէ առաջիք զկնի : պէօյեան սէյիդ : domani a otto · 'ի վաղուէ յաւետիրոցդ օր :
Ամբրի դնի փինկ նախադրութեցս contra , կամ verso · 'ի կողմն · 'ի կոյս · ընդ · դէպ 'ի · առ : պօղոս · փաւլ · ետրոս : a tramontana rivolta · դարձեալ ընդ · կամ 'ի հիւսիս , 'ի հիւսիսակողմն : volti a levante · դարձեալք ընդ արեւելս , յարեւելս կոյս · la sua affezione a Pietro · սէր իւր առ պետրոս :
Ըստ : ևըսէ · կոպ : ella a seuno di niuna persona voleva fare alcuna cosa · ոչ կամէր նա առնել ինչ ըստ կամս , կամ ըստ հաճոյից ուրուք : quanto a mio avviso · ըստ իմում կարծեաց · ոյն եամ կարծեմ: a piacer di coloro · ըստ հաճոյից , ըստ կամաց նոցա : a suo modo · ըստ հաճոյս անձին · ըստ քանց իւրոց :
Դնի ևս փինկ նախադրութիս con · և ցուցանէ ղեղանակ գործելոյն , կամ դոյն · 'ի հայոմն քաղցարի գործիականաւ , կամ մակայիւ · ոյր · a forza · բռնութ · բռնի : ղոռաղա : veniva a capo chino · ցի con capo · գայր կորացեալ գլխով · կամ կոր 'ի գլուխ , կորագլուխ : ևէրէ խի պաշ աչէ : a fronte scoperta · բացաւ դլխով · մերկ դլխով աղատադէմ համարձակ : անդ աչէ · պէրէնտ : lavorare a sue mani · գործել ձեռամբ իւրով : mostrare a dito · ցուցանել մատամբ · մատնացոյց լինել : andare a cavallo · գնալ երիվարաւ : andare a maggior fretta · երթալ չատ տագնապաւ , կամ հապճեպ : amare a fede · սիրել հաւատարմութ : battere a palme · ծափս , կամ ծափ զծափի հարկանել : ըստ այսմ ասի ևս pigliare a due mani · առնուլ երկոքումբք ձեռօք : stare a padrone · կալ 'ի ծառայութ · կամ ըստ ծառայութ ումն : vestito a bruno · 'ի ևռուխս հանգկեալ · ռաւազգեաց : սիակաչա կիրճիչ :
Ամբրի դնի փինկ contro , կամ con նախադրութեցս · Ընդդէմ · ընդ · փաւլ · խոչ · ինչ : non ci converrà guari combattere a sì poca gente · դժպատհ է մեզ պատերազմիլ ընդ , կամ ընդդէմ այսչափ սակաւաթիւ զօրաց :
Երբեմն դնի փինկ նախադրութեցս in , կամ sotto · Ընդ (դործիականաւ ·) 'ի , յ (նեռոյականաւ :) ալիճոս : le possessioni de' miei figliuoli sieno a mia signoria · առացեալք որդւոց իմոց լիցին ըստ իմով իշխանութ , կամ ձեռամբ · կամ յիմում իշխանուէ : a pena la testa · ընդ պատժով գլխատարութ , կամ մահատարութ : ճէպաք փոխէ :
Երբեմն նշանակէ և infra , in capo , in termine · 'ի կատարիլ · յատարս , կամ յետ · օձդրա · ոյր · fece a due mesi una fanciulla · 'ի կատարիլ , կամ յետ երկուց ամսոց ծնաւ աղջիկն մի :
Ամբրի դնի փինկ բացառական յօդին da · 'ի , յ (բացառականաւ ·) գան · գին · udendo a molti comendarla · ըստ da molti · լուեալ 'ի բազմոց ըստ գովեստ նէ : ըստնգան իւլէփէ ծնան մէպինի : li fece pigliare a tre suoi servidori · ըստ da tre · կալ զառնել զպշխակի երից ծառայից իւրոց : orologio a ruota · ածուռաւոր ժամացոյց : chiedi a lui · խնդրեա 'ի նմանէ :
Դնի ևս 'ի տեղի նախադրութեցս in circa · իբր · իբրև : փափս : ivi forse a tre miglia era un castello · հեռիւս իբր երեք մղոնաւ հեռի անտի' կայր աւան ինչ : domandò , quanto egli allora dimorasse presso a Parigi ; a che gli fu risposto , che forse a sei miglia · եհարց , որչափ ևս կաց նա ասէ 'ի փարիզ · որում եւս պատասխանի , թերևս իբր ց մղոնաւս : essendo già vecchio , di presso a settanta anni · դոլով ծերացեալ , ամաց իբր եօթանասնից :
Ամինչ 'ի 'ց · չափ : փչ : dolente a morte alla sua camera si tornò · տրտմեալ մինչև ցմահ , կամ մահուամբ դարձաւ 'ի սենեակ իւր : եղևիմ հինչ ընինչպէ հահոան օղաչ պօնպիս հինպ օպասընա : ըստ այսմ ասի ևս panni lunghi a terra · հանդերձք տարաքարչք , կամ դետնատարչք :
Ամբրի դնի փինկ նախադրութեցս in , կամ per · որ 'ի մեզ բացատրի 'ի , յ նախադրեմ տրտկանաւ , կամ ուղղակիաւ , և կամ այլապէ · ոյր · eleggere a Rè · ընտրել 'ի թագաւոր , կամ թագաւոր : թագաւորեցուցանել 'ի : ritegnendo a loro l'amministragione · ըստ per loro · պահելով անձանց , կամ վս անձանց զկառավարութիւնն : recarsi ad onore · պատիւ համարիլ անձին :
'ի մէջ · ըստ · կամ 'ի , յ (բացառականաւ ·) գնն · գան : ոյր · senza far distinzione dalle cose oneste , a quelle , che oneste non sono · առանց խորհելոյ 'ի մէջ համեստից , և անհամեստից · կամ ընդ համեստս , և ըստ անհամեստս · և կամ զհամեստսն յանհամեստից : եղեյի ևեօ'իոչն ջարի եմիդէ :
A , վայելչաբար 'ի կերբ ածի փինկ in նախադրութեցս , յարելով 'ի բառն որք նշանակեն ջամանս նոյն : 'ի մեզ բացատրի նախդրօքս 'ի , յ (ներքս բացականաւ ·) ղ (հայցականաւ ·) ըստ : գն · ոյր · io ho avuta a queste notti la maggior paura · յոր in queste · երկեայ յոյժ յայսոսիկ գիշերս : գան ևէնէրէգան ար · 'ի հաստատականաւ : էօյնէն :
Երբեմն և դնի փինկ նախադրութեցս per , կամ da · Ընդ · առ 'ի : էչնէ : ոյր parlando a giuoco · ոյր per , կամ da giuoco · առացեալ ընդ խաղ · առ 'ի խաղ , ընդ կատակ : գաթաղ էչնէն գեղիչ :
Ոյր · երբեմն · ըստ · ըստ նմանութ · զորէն : ևէպէ : che si volgeano a ruota · որք հալոմէին ոյր զուռ նիւ : denti fatti a bischeri · առատնուք ոյր ըստ սեպ , կամ սեպաձեւք : a guisa , e maniera della antica tavóla · զօրէն , կամ ըստ նմանութ վաեմ սեպհոյն : a maniera di servo · ոյր գծառայ · ծառայարար · ծառայական : a modo di cortigiano · զօրէն պալատականի :
A ragione di sei per cento · Վեց առ հարիւր · (ա, սի զպատոյց դրամոց ·) խոպճ ալը :
Երբեմն A յատկանի ոճս՝ վարի իւրք ևէրմատար · ոյր · dolente a me! եղուկ ինձ , աւաջ ինձ : misero a me! վայ զինև · վայ ևէ ինձ :
Բաղում անդամ A յատկէ յանուանեալ՝ առնէ զինն նախադրութեցն , և կամ մակբայ · ոյր · a lato · առ ընդհանր · մերձ · հատ : եաչն : a petto · 'ի հանդիպայ · յանդիման : փաքչա : a furia · կատաղաբար · զայրագին : ևէճնան կիպի · հնչ ինչ : a forza · բռնի : ղոռաղա : a tempo · 'ի ժամու : վաեի ինչ : a piè · հետ : եայն : a schiera · գունդ գունդ · երամիվին : պոչիս պոչիս : a pena · գժուար գոյն · հազիւ : կիճա ինչ : uno a uno · մի ըստ մի · Ըստ · միմանց զկնի : պիրէր պիրէր : due a due ·

քրկու երկու : իւիւեր : a man giunte • ձեռնասնած : a goccia a goccia • չիլի առ չիլի : պամլ պամլ : a faccia a faccia • հակառ առ հակառ : փոլը պէ փոլը : a poco a poco • առ առիւռ առ կառ : ասլոյ ասլոյ : a bastanza • ըր բաւականին • չառ : երկնքէ փոփոխ : a cielo scoperto • ի բացի • բացօթեայ : էօյ ալիընպա : tagliare a pezzi • յօշ շէլ • յօշիլ մանր • կտտրել (զգօրս) փշրիլ փշրիլ երկրի • փշուիլ :

եէ եւս a dismisura, a man salva, a migliaja, a gran disagio • և այլ անգամ • զորս սեռս ի կարգի ի նուիրեալ իւրացանչիւր բառիւ, Dismisura, Mano, եղ :

Բազում անգամ եւս A միացեալ ըր յօդին la, և յարեալ յիսկական անուանս լինչ առնէ զին մահ բայս • ըր • alla buona • բարեմտութիւ • անկեղծ սիրտ • ձշմարտիւ : հաւիւրէն իսպրե : all' antica • ըր հնոց • ըր վաղէմի սովորուէ • ոտ հինն : էսկի ապէի իսպրե : alla confusa • խառն ի խուռն : փառ մոփաոըչ : alla domestica • ընտանեբար : ընկերիւ • ինչ : alla scapestrata • անսանձ : alla romana • ըր հռոմէական • քաո տարազաց հռոմէացոց : all' inglese • զօրէն անդրկացոց : իւիւերէ իպրէչ :

A' գրեալ առաջարցիւ' արտասանի մեզմ՝ ի յօդ և նախդիր որպիսի՝ յորնակի արտան անուանց սկսեցյց բաղաձայն տառիւք • և նմանակէ alli • ոտ • a' profeti • մարգարէից • էէղամպերլէրէ : a' padri • հարց • հարանց • պապալար : a' quali • որոց : rivolta a' cani • գարձեալ առ շուն : Քայց առաջի բառիւց սկսեցյց ձայնաւորաւ, կամ խափան Տ իւ, դնի agli • ոտ • agli amori • սիրելւոեց : agli errori • մոլորուեց : agli stimoli • իրմանաց • agli specchj • հայելեաց :

A' գրեալ բեմանշանաւ՝ դնի բազում ուրիք փոխանակ բայիս ha, ըր ունի • որ է եզակի երրորդ դէմն ներկայի անհմանականի՝ բային Avere • որ նշանակէ Ունիլ :

AB

AB. նախադր" լաս" • Երբեմն յարի ի բառին բառոյս • ըր Ab espérto, Ab antíco. Տես ի կարգի իւրեանց :

Ababbóccio, A babbóccio, A bámbera, A baréлla: Տես Babboccio, եղ :

Ábaco. Ը մասն լինչ գլխոյ սեռի :

Abada, աբ • Գաղան լինչ սիրելիչ • որոյ գլուխ է երկիքլնար և նման գլխոյ երիվարի :

Abadéssa. Տես Badessa •

* Abantíco, ած • ի հնուէն • ի վաղ ժամանակս :

Abáo. Գլուխ • առաջնորդ • իշխան :

* Abastánza, A bastánza, A bastánte. Տես Abbastanza • եղ :

Abáte, աբ • Աբբայ : առհասն պաշտ • պաշ խոհապ : Abate կոչի և նա՝ որ զգենու հանդերձ կղերիկ կրասեան, ընդէաս և չնչէ աբբայ, կամ կուբրիկոս :

Abatóne, աբ • Աբբայ բարձրահասակ կամ յոյզ :

* Abatúccio. Ը նուազական Abate լին :

* Abazía. Տես Badía •

Abbacáre, ւ • Ընտրել • սխալել • վրիպիլ : Ներգ • խոյզ և ինդիր առնել :

Abbacchiáre, ն • Ծօլծաթել գաւազանաւ զպտուղս ծառոց • ըզ զընկոյզս, եղ :

Abbacchiáto, ած. Ծօլծաթեալ գաւազանաւ :

* Abbachiéra, իգ • Կին Ծոճագան :

* Abbachiére, աբ • Abbachísta, աբ • Ծոճագան •

* Abbaciménto. Բախտաւոր ըր միաբանց • կամբ :

Abbacinaménto. Տես Accecamento •

Abbacináre, ն • Կուրացուցանել : Ծեռ եղիկ :

Abbacináto, ած. Կուրացեալ. Նահանջել • խաւարչել • ապտացել (օդ, արեգակն, հայելի) :

Ábbaco. Ծոճագանաւելիւն : ապիսակ Ծոճագան նահան :

Abbadáre. Տես Badare •

Abbadéssa, կամ լաւ եւս Badéssa. Աբբայուհի :

Abbadía, կամ լաւ եւս Badía •

Abbadióla, նուազ. Աբբայութիւն փոքր :

Abbagliággine, իգ • Abbagliaménto. Տես Abbagliamento : Կուրութիւն մտաց • պատրանք • մոլորեալ • խաբէք • դիւթութիւն : անս և Inconsiderazione •

* Abbagliánte, ած • Խտտղեցուցիչ • շլացուցիչ :

* Abbagliánza. Տես Abbagliamento •

Abbagliáre, ն • Խտտղել զաչս • շլացուցանել : գայթագղիլ • ած • Խտտղիլ, կամ մղձաւղիլ աչաց • ոչ քաչ նշմարել : էէօղլէրի գաբարտ : lasciarsi abbagliar gli occhi dell' intelletto. պատրիլ ի խաբեանկիլ :

Abbagliáto, ta. Abbagliatíssimo • ma • Խտտղել :

Abbáglio, Abbaglióre • Տես Abbarbagliamento •

Abbajaménto • Հաչեալն • հաչելն • հաւկայիչ :

* Abbajánte, հատուկ • Հաչօղ :

Abbajáre. ւ • Հաչել • հաւկատ : ն • Յայտնել • ղօ զանգիլ • բարբանջիլ • Թախանձել • Ժամել : incontro a uno • բանիսաեր ղոք : intorno a un luogo. յաձիլ ուրիք • փորիլ զտեղեաւ իւիք : can che abbaja, poco morde, e chi troppo abbaja, empie il corpo di vento. առակ • Շունն հաչօղ սակաւ խածանի • և որ բազմահաչն է՝ հոգմոյ ընուղորմոյնն • (ի բազմախօսն նուազ է ի գործել) :

Abbajatóre, աբ • Հաչօղ : չարախօս • բանիսաօղ :

Abbajatoréllo, la. Փոքր ի հաչօղ • սակաւահաչ :

Abbajatrice, իգական • Տես Abbajatore •

Abbajatúra. Տես Abbajamento •

Abbaíno. Երդ • յի լուսամուտս տանեաց :

Abballáre, Ներգործ • Կապել զբեռն • պէնդիկ :

Abbambagiáre, ն • Պատել, կամ ընուլ բամբակաւ :

* Abbampáre. ած Abbampóso • Տես Avvampare •

Abbandonaméntо. Ծողուեալն • լքեալն արտի :

Abbandonánte, հատ • Ոչ Ծողու • որ լքանէ :

Abbandonáre, ն • Ծողուլ ի ձեռաց, կամ յերեսաց • լքանել : ինչէ եղիկ • պրպտատ : Ծողուլ ի կամս ուրուք • յանձնիլ, կամ արտատան առնել յոք : ինչին եղիկ : il partito d' alcuno. Ծողուլ զկողմն ուրուք • արտաքս յուսիքէ : le armi. զէնքնկէց լինիլ : Abbandonársi, յ • Ստորանիլ կիր • վհատիլ : խոբէք • թուլանալ ի խորս հոգեկ զանձն : բերիլ տատուղեալ • յարձակիլ զարհաղին, կամ անսանձ : հնձամբ եղիկ • պրպտատ եղիկ : alle passioni. անձնատուր լինել յիմ կիրս, կամ ախտս : alle sensualità. մատնել զանձն կամ ընկղմիլ ի հեշտուիս : ընկճել ոչխոտ : a tutte sorte di vizj. անկիսանալ, կամ անատակիլ յամ մոլուիս :

Abbandonataménte, ած • Անգամ • անսանձ • մոլեգին • անխնայ : իճբատ • պոռնկաբար • amare uno abbandonatamente. մոլիլ, կամ գակատիլ ի սէր ուրուք :

Abbandonáto, ta • Abbandonatíssimo, ma • Ծողեալ • լքեալ եւն : պղտղտեալ • զուրկ : ծակոտած • abbandonato al' piacere. գակատիլ, կամ ընկղմեալ ի հեշտուիս • անատակ • հեշտասէր :

Abbandonatóre, աբ • Տես Abbandonante •

Abbandonevolménte • Տես Abbandonatamente •

Abbandóno • Տես Abbandonamento : Lasciare, met-

mettere, եձ. in abbandono. Լքանել. Թողուլ ի բաց, յերեսաց. ի ձեռաց: պատմ: in abbandono, ած. տես Abbandonatamente.

Abbarbagliaménto. Խաւարումն, մէջտղնուիլ աչաց:

Abbarbagliáre. Տես Abbagliare.

Abbarbagliáto, ta. Տես Abbagliato: ապուշ:

Abbarbáglio. Տես Abbarbagliamento.

Abbarbicáre, բ. * Abbarbicársi, յ. Ամառատնալ. արմատ առնուլ: ած. արմատանիլ:

Abbarbicáto, ta. Ամառատնակալ:

Abbarcáre, ն. Պիրել. շերմել (զգործան, զիայտ:)

Abbarráre, ն. Փակել. կիմ ցանկիլ զձանապարհն. կրճիլն արկանել, արգելուլ զանցս:

Abbarráto, ta. Ցանկել. փակեալ (ձանապարհ:)

Abbaruffaménto. Տես Scompiglio.

Abbaruffére, ն. խառնակել. շփոթել: յ. կռուիլ:

Abbarufféto, ta. Խառնակեալ. շփոթեալ:

Abbassagióne, իգ. Abbassaménto. Խոնարհեցուցանելն. խոնարհումն. նուաստուելի: նկուն լինիլն: abbassamento di voce. ցածուցանելն զձայն:

Abbassáre, ն. Ցածուցանել. խոնարհեցուցանել (զայլս.) կրտսերացուցանել. զկնի ընկենել: նուաստեցուցանել: եղծանել: նուազ դիտել: ընկենուլ (զլոց:) եղծանել: ենուիլ: խոնարհիլ. անկանիլ. տարաձամիլ (աւուր.) խոնարհիլ (արեւս ի մուտս:) all' abbassar del giorno. ի մուտս արեւուն. ըստ երեկս: տպատմ փոյթ:

Abbassáto, ta. խոնարհեալ. զկնեալ, եձ.

Abbásso, ած. ի խոնարհ. տապալ. ի վայր: տպատմ:

Abbastánza, իս. Ըստ քաւականին. չատ: եղբեզեալ: բաւական:

Abbatacchiáre. Տես Abbacchiare.

Abbáte. Տես Abaté.

* Abbateggiáre. բ. Վերհանալ. կիմ ձևանալ որպէս վանական:

Abbáttere, ն. Յերկիր կործանել. տապալել. քանդել: եղծանել: խոնարհեցուցանել. քակել. նուաստեցուցանել (զպատուական:) պատմ. եղենի. նուազ գնել. ընկենուլ. կիմ հատանել. լինի ի գետնի: նուազ գինն: խափանիլ. ենուիլ: խոնարհիլ. անկանիլ. տարաձամիլ (աւուր.) * խոնարհիլ (արեւս ի մուտս:) all' abbassar del giorno. ի մուտս արեւուն. ըստ երեկս: տպատմ փոյթ:

Abbassáto, ta. խոնարհեալ. զկնեալ, եձ.

Abbásso, ած. ի խոնարհ. տապալ. ի վայր: տպատմ:

Abbastánza, իս. Ըստ քաւականին. չատ: եղբեզեալ: բաւական:

Abbatacchiáre. Տես Abbacchiare.

Abbáte. Տես Abaté.

* Abbateggiáre. բ. Վերհանալ. կիմ ձևանալ որպէս վանական:

Abbáttere, ն. Յերկիր կործանել. տապալել. քանդել: եղծանել: խոնարհեցուցանել. քակել. նուաստեցուցանել (զպատուական:) պատմ. եղենի. նուազ գնել. ընկենուլ. կիմ հատանել. լինի ի գետնի: նուազ գինն: խափանիլ. ենուիլ: խոնարհիլ. անկանիլ. տարաձամիլ (աւուր.) * խոնարհիլ (արեւս ի մուտս:) all' abbassar del giorno. ի մուտս արեւուն. ըստ երեկս: տպատմ փոյթ:

Abbattiméntо. Տապալումն. կործանումն: եղծում: քակխումն. պատերազմ: ճնշիկ: երևելի պատերազմ (իբր ի բազում ի միասին:) կիմ պատերազմ: գիպուած: di forze. քաշումն. պատհասանք: ուժգին: հնչմանը:

Abbattitóre, արբ. * Abbattitríce, իգ. կործանիչ:

Abbattúta. Տես Abbattimento.

Abbattúto, ta. Abbattutíssimo, ma. կործանեալ. քանդեալ: եղեալ: abbattuto dalla fame, e dalla sete. սովալլուկ և ծարաւատանջ: abbattuto dalla malattia. վատնդարեալ, կիմ տկարացեալ հիւանդութեամբ:

Abbattuffolàre, ն. խառն. ի խուռն դնել զնմին. խառնակել. ի միասին:

Abbazía. Տես Badia.

* Abbaziále, ած. Աբբայական. աբբայուհի:

* Abbeccedário. Այբենական կարգ. կարգ գրոց ըստ այբուբենին:

Abbelláre, ն. Գեղեցկացուցանել. զարդարել: փայլեցուցանել: ած. Գեղեցկանալ. հաճոյ գալ: յ. Զարդարիլ. փայլիլ:

Abbelliméntо. Զարդարանք: Տես և Finzione.

Abbellíre. Տես Abbellare.

Abbellíto, ta. Զարդարեալ. ուղղեալ. փայլուն:

* Abbellitóre, արբ. Զարդարիչ. գեղեցկացուցիչ:

Abbellitúra. Տես Abbellimento.

Abbenchè. Տես Benchè.

Abbendáre, ն. կապել. հերիաթ. կիմ պատել զվէրս:

Abbertescáre, ն. Աշխատութեամբ պատրաստել:

* յ. Ամրանալ պատուաստիս: պատրաստանալ. ուժգնանալ:

Abbeveráre, ն. Ըմպեցուցանել. զանասունս: խնդրել: Տես և Alloppiare, և Affaggiare: * Abbeverare un vascello. Փորձել զնաւն. (իբր յետ շինուելոյ արկանել ջուր ի նմա առ ի փորձ:)

Abbeveraticcio, Abbeveráto, գ. Ըմպելիս. (ի մեացորդ բաժակին. կիմ մեացեալ արբեալ հեղուածն:)

Abbeveráto, ta. Ըմպեալ. ըմպեալ:

Abbeveratójo. Ըմպան, կիմ ջրատեղ (ի պէտս ա նասնոց:) հանդ: ջրատեղ (ձիոյ:) առուտ:

Abbiabbè. Է քաւ ասիպ. Տես Abbiccì.

Abbiadáre, ն. Ճամբել զվարսակ:

Abbiadáto, ta. Սերմեալ. կիմ ճարակել զվարսակ:

Abbicáre. Կռուել. գիմել: յ. Կռուիլ. ընդկնել:

Abbiccì, արբ. Այբուբենք. ալփաբետք: հնձէ: non saper l' abbiccì. ոչ գիտել և զսկզբունս անդամ:

* Abbiéndo. իր Avendo. Ունելով:

* Abbientáre. Տես Abilitare.

* Abbiénte, ած. Ունօղ. յաջողակ. յարմար: ընդունակ:

Abbiettaménte. Abbiettissimaménte, ած. Անարգաբար. նուաստութեամբ. անպատուութեամբ:

Abbiettáre. Տես Abbassare.

Abbiettézza. Abbiettitúdine. Տես Abbiezione:

Abbiétto, ta. Abbiettíssimo, ma. Ընկճելի. անարգ. խոտան. նուաստ. անպատկառ: ալեւոր:

Abbiezióne, իգ. Անարգութիւն. ընկճութիւն. նուաստութիւն. խոտութիւն. արհամարհութիւն: ալեւորութիւն: ինքն:

Abbigliaménto. Զարդ. դինեալ: di cavallo. կազմած ձիոյ: բանիս խոսպիտ:

Abbigliáre, ն. Զարդարել. յարդարել. գեղեցկացուցանել: փայտուցանել: * Զգեստաւորել, կիմ պատուհանել զինեալս: յ. Զարդարիլ: փայտուցանել:

Abbigliáto, ta. Զարդարեալ. յարդարեալ:

* Abbindolaménto. Խաբեութիւն. պատրանք. նենգ:

Abbindoláre. Խաբել. Abbindolársi. Ձգտանիլ զկնի գործելոյ:

Abbindolatúra. Abbindolaziόne, իգ. Տես Abbindolamento.

Abbiosciáre. Տես Cadere. յ. Վհատիլ. սրտաբեկիլ: Թուլանալ. լուծանիլ:

Abbiosciáto, ta. Սրտաբեկեալ. լքեալ:

Abbisognánte, ած. Կարօտ. կարօտեալ: եհպաճ:

Abbisognáre, բ. Պէտք են. պարտ է. հարկ է լալիօ: կարօտիլ. պէտս ունիլ: եհպաճ լինել:

Abbisognóso, sa. Տես Bisognoso.

* Abbittáre, ն. Պատուաստել զմեղուխն. ի կռնեզս նուխին:

Abbiuráre, ն. Երդմամբ հրաժարիլ. ի մերորոյէ. կիմ ի կարծեաց ինչ. երդմամբ ուրանալ: ինքեաք եղծել:

Abbiurazióne, իգ. Հրաժարումն երդմամբ. իրի մերոյ հրաժարիլ ոք երդմամբ: ինքեաք:

Abbo • Տես Avere•
Abboccaménto • Խօսակցութիւն (զնորհնդիլն ինչ ի բաց •) խորհրդակցութիւն • Դիտաւճիռ • Ժողով •
Abboccáre, ն • Կոխլիլ բերանով • ընդունիլ ժանեօք • (առ գլանց, եղն •) աղբատ ընել խոխմոփ • Ընդուլ բերանակիր (գանօճ ինչ •) բնդնդնդ փա-խաբոփ • զբերան միոյ անօճոյ գնել ի վէր միւսոյն • բերան ի բերան դնել • աղբատ գործ օճոփ •
Abboccársi, յ • Խօսակցիլ ի միասին • ժողովիլ առ միմեանս ի խօսակցութիւն • պատահիլ միմեանց • մարտնչիլ բաղխել ընդ միմեանս •
Abboccáto • ta, ած • Տես Abboccare • չառակերտ • որկորեալ • ողջաբերան (անօճ •) vino abboccato • գինի անուշակ, բաղեհամ • խաչբ գործոփ •
* Abboccatójo, բերան փառաւ •
• Abbocconáre, ն • Բրդիլ • յօշիլ մանր •
Abbolíre, նշ • Տես Abolire, նշ •
* Abbombársi, յ • Թմրիլ • Թանալ • առնիանալ •
* Abbombáto, ta • Թմրամած • Քացի • առգործեալ •
Abbominábile, ած • Գարշելի • զզուելի • առեղի գարշ • ոխիդ • գեղոտի • խրկնկնդնդ •
Abbominaménto • Abbominánza. Գարշութիւն-գարշելի • զզուելութիւն • խէրտ •
Abbominándo • Տես Abbominabile •
Abbomináre, բ • Գարշիլ • զզուիլ • առեղ • խէրտ եմ գէպ • ոխիդ համարիլ • առգառնիլ •
Abbomináto, ta • Գարշեալ • Նողկացեալ, նշ •
Abbominatóre, ար • Abbominatríce • Գարշող • զզուօղ • առեղօղ •
Abbominazióne • խէ • Տես Abbominamento • խառնաւնեն առատիքայ •
• Abbominébole • Abbominévole • Տես Abbominabile •
Abbominevolíssimo, ma, գեր • Ծանրառատզուտիւ • ամենագարշ •
Abbominevolménte, գ • Ձարշալի • անվայելուչապ • անարգանօք •
Abbomínio • Տես Abbominamento •
Abbominosaménte • Տես Abbominevolmente •
Abbominóso, sa • Տես Abbominabile •
Abbonacciaménto • Հանդարտութիւն (ծովու •) խաղաղութիւն •
Abbonacciáre, ն • Հանդարտեցուցանել (զծով •) խաղաղել • յ • Հանդարտիլ (ծովու •) նմանապ օլմոփ •
Abbonacciáto, ta • Հանդարտեալ • խաղաղեալ • հանդարտ •
Abbonaménto • Առնելի լաւագոյն • լաւութիւն •
Abbonáre, ն • Լաւ կամ առնել •
• Abbonaménto • Տես Abbondanza •
Abbondánte, գ • Abbondantíssimo, ma • Առատ • յորդ • բերրի • բազում • պօլ • լի • ճոխ • ընչաւէտ • վէնէն •
Abbondanteménte, գ • Abbondatissimaménte • Առատապէս • լիով • պօլ պօլ •
Abbondánza • Առատութիւն • յորդութիւն • լիութիւն • յանձնաւորեալ • պօլութիւն • պէրէքէթ • առեան ինչ ֆիզ բնեցայն որ ունի զվերակացուն պարենից քաղաքին • in abbondanza • առատապէս • յորդ •
Abbondanzétta, նաև • Գոյգն ինչ առատութիւն •
Abbondanziére, ար • Վերակացու պարենից քաղքին •
Abbondáre, ե • Առատանալ • ունել առատ • լի լինել • յորդիլ • ֆէզ օլմոփ • յօրինմոփ • բազմանալ • առատանալ • d' ogni cosa • ամէն յօրինաձայ, կիմ յոլհանալ •
* Abbondáto, ta • Առատացեալ • յանձնաւորեալ •
Abbondévole, Abbondevolménte, նշ • Տես Abbondante, Abbondantemente, նշ •
Abbondevolézza • Abbondézza • Տես Abbondanza •
* Abbóndo • Նոյն ֆ • in abbondo • առ Abbondantemente •
Abbondosaménte • Տես Abbondantemente •
Abbondóso, sa • Տես Abbondante •
Abboníre, ն • Կատարելագործել • կատարել • Հանգարտեցուցանել • ցածուցանել • ամոքել •
Abboníto, ta • Տես Abbonire •
Abbordáre, ն • Յարձակիլ ի վէրայ նաւու • ֆնդ խնդիոնդ սիրաս էնդ • * մերձենալ ի ցամաք • uno • մատչել առ ոք ի խօսիլ ինչ • Կանաչապ •
Abbórdo • Յարձակումն ի վէր նաւու • մերձենալն • մատոյց • andar all' abbordo • մերձել յոք ի խօսիլ զերայ ինչ • uomo di facile abbordo • այր գիւրամատոյց, հեզասիրտոյր, գիւրաշուր • հապիմ •
Abborracciáre, ն • և ֆ • Գործել ինչ վեր ի վերոյ, կիմ շտապաւ • ռամկ" • Թալանաւորել • խոնդնդեօղնդ էնդ • ֆ • Ստոգայլիլ • առաջ անառնաքար, կիմ ամարդուբէ, անխորհ •
* Abborracciatamente, գ • Վեր ի վերոյ • անհոգութեամբ • չարաչար • զանցառութեամբ •
* Abborracciatóre, ար • Որ գործէ ինչ վեր ի վերոյ, կիմ շտապաւ •
• Abborráre, ե • Ստորել • սխալիլ • շիտիթիլ • Յաւելուլ և կամ առաջելոլ •
Abborrénte, գ • Գարշող • զզուօղ • առեցօղ •
Abborrévole • Տես Abbominevole •
Abborriménto • Գարշութիւն • առեցուլ • խէրտ •
Abborríre, ն • Գարշիլ • նողկալ • առել • խէրտ եմ գէպ • * Ցասկալ • ահաբեկ լինել •
Abborritíssimo, ma, գեր • Ծանրատանգուտ •
Abborríto, ta • Ջզոլելի • առելի • տարակալելի • գէպտոհ •
Abborritóre, ար • Տես Abborrente •
* Abbottinaménto • Ապատութիւն • առաջատուլթիւն • աղմուկ • տապատութիւն •
Abbottináre, ն • Ապար հարկանել • առ և Accomunare • յ • Ապատատիլ •
Abbottináto, ta • Ապատատեալ • վառբանջեալ • տապատատջօղ •
Abbottinatóre, ար • Ապատատջօղ • վոսդանջօղ •
Abbottonáre, ն • Կոճկել • արկանել զկոճկանն • գոյմէնդնդ •
Abbottonáto, ta • Կոճկեալ • արկեալ զկոճկանն •
Abbottonatúra • Տես Bottonatura •
Abbozzaménto • Abbozzáta • Տես Abbozzo •
Abbozzáre, ն • Ցօրինել զուրուագանն • նախապատճել, կիմ գծագրել • հանել զնախապիճն • գաղաղաղնդ ալմոփ • առաջնագրել • ոչխմ էնդնդ • խառլաղնդ ալմոփ •
Abbozzatíccio, ia • Գծագրեալ ըստ կիսոյն • խակահաս, կիմ Թերահաս (պտուղ •)
Abbozzáto, ta • Որոյ յօրինեալ ի ուրուագանն • գծագրեալ, նշ • Թերահաս, կիմ խակահաս (պտուղ •) խակ • ոչհաս •
Abbozzatóre, ար • Որ կազմէ զուրուագանն • գծագրօղ • առաջնագրօղ •
Abbozzatúra • Abbózzo • Կազմուած ուրուագանին • ուրուագանն • գծագիր • գծագրուլթիւն • առաջնագրուլթիւն • աչխմ • խառնափ • * Նախապատակ • գնաչքե • * far un' abbozzo • Նախապատակել • գնաչքե էնդնդ •
* Abbracciabóschi, ար • Ի գործ ինչ որ պատի զվերջակայ ծառուց •
Abbracciaménto • Գրկումն • ընդգրկումն • գրկաձիւղ • գոտեռնդ • գոտեռնդմամբ •

Abbracciánte, ſ. Գրկիօղ. ընդգրկօղ.
Abbracciáre, ն. Գրկել. գրկս արկանել. փաթթիլ: գոհանալ եմ: պատել. ընդգրկել (զգործ ինչ.) յանձն առնուլ ինչ: il partito d' alcuno. յարիլ յոք. միտել՝ի կողմն ուրուք: abbracciársi l' uno l' altro. գրկել իրեարս. փարիլ զմիմեանս: գոհանալ եմ: chi troppo abbraccia, nulla stringe. ի՛ chi molto abbraccia, poco stringe. առած. որ կարի ըզ գրկէ, ոչինչ սեղմէ. ՚ի՛ որ յանդգնին ձգել, ոչինչ՚ի ձեռս բերէ: abbraccierebbe un uomo prima che un orso. առած. աղխին չափահաս:
Abbracciáre, ա՛. Տես Abbracciamento.
Abbracciáta. Փոխոխ գրկախառնութիւն բազմոց. գրկախառնուիլ: գրկանք: Էր եւս նախնի արագ բազում ինչ՚ի վինեին գասակս ոք. որով գլխաւորն երիցս հարկանէր սափորակ կոմսմէն որոյն գուսա, ի՛ զպարանոց նորոյ առնուին:
Abbracciáto, ta. Ընդգրկեալ. փարեալ: առած. ձոխացեալ:
Abbráccio. Տես Abbracciamento.
* Abbraccióni, ſ. Գրկանաք. դիրկ ընդ խառն:
* Abbraciáre, ն. Հրդեհել. կիզուլ. բորբոքել:
Abbraciáto, ta. Հրաւորբոք. բոցակիզուլ (աչք.) վառեալ:
* Abbragiáto, ta. Նոյն է:
Abbrancáre, ն. Ածուլ բանի, ի՛ ձիրանաք. ոլինդուռնել: գօ. ուռ ալմ. էնկնկնիլ. դնդռել. խմխել: * կապել՚ի միասին զևռամբ կալանաւորաց ցըրհանուռն:
Abbreviaménto. Կարճումն. Համառօտութիւն (բանից.) նուազումն:
Abbreviáre, ն. Կարճել. Համառօտել. ՚ի համառօտ բովանդակել: Էջ ալիմ. Տառիճառօտ. Էնիլ:
* Abbreviatívo, va. Համառօտիչ:
Abbreviáto, ta. Համառօտեալ. կարճեալ:
Abbreviatóre, Համառօտիչ: կունդակագիր:
* Abbreviaturáccia, չէդ. Յօրի պատուճագրուէ:
Abbreviatúra. Պատուճագիր. պատճէ: պատուճագրութիւն. Համառօտագրութիւն:
Abbreviazióne, իգ. Տես Abbreviamento.
Abbriccáre. Տես Scagliare.
* Abbriváre, է. Սկսանիլ խլացել. (ասի գինուց՝ որք սկիզբն առնեն շարժիլ յառաջ ը զնիշանակի ը վարիլոյ ասատկուէ. հոլմնի. կի՛ Թիոցն:)
Abbrividáre, Abbrividíre, ե. Փայտանալ՚ի ցրտոյ: գոնմոտ: գողալ՚ի տեղիդ. սաստիկ: ՚ի՛ բիբիկիդ:
Abbrividáto, ta. Փայտացեալ. ըստիացեալ՚ի ցրտոյ:
Abbrívo. Ջափ, կի՛ ընդհատագ ցահանաւուն (յորժամ վարի՚ի հոլմոց կի՛ ՚ի Թիակաց:) il vascello ha preso l' abbrivo. յաջող, կի՛ երագ են ընթացք նաւուն:
Abbronzaménto. Խանձողութիւն. խանձուածք:
Abbronzáre. ն. Խանձել. խանձողել. զծայրէ: Էօյիախիրիդի. փայլացել. կի՛ չորացուցանել ազգեգական: Էոտմոտ. գօրոնիմոտ: վանձողել ըզմաքս կենդանեաց:
Abbronzáto, ta. Խանձեալ. խանձողեալ, եձ:
Abbrostíre, ն. Խանձաուել. կիզուլ. փայր մի: առակ՚ մրիկել: Էոտմոտ. օլմոտ:
Abbrostíto, ta. Խանձաուեալ, եձ:
Abbrostitúra. Խանձաուումն:
Abbrostolíre, Abbrostolíto, ta. Տես Abbrostire, եձ:
Abbruciacchiáre, եձ. Տես Abbrostire.
Abbruciaménto. Բոցակիզումն. կիզումն:
Abbruciánte, ſ. Բոցակիզող. կիզիչ. կիզանալ.
Abbruciáre, ն. Բոցակիզել. այրել. կիզուլ. Էոտմոտ: եփիլ: տապանալ: esser abbruciato di danaro. ունասկ. չունել և ոչ դանկ մի. պէաս ունել գումոց: aver abbruciato l' alloggiamento. ոչ իշխել գաւնալ յիջևանս վի առաջիկ գնացիցն:
Abbruciatíccio, ia. Տես Arsicciato.
Abbruciatíssimo, ma. Գէշ. Բոլորակիզ. խափանակիզեալ:
Abbruciáto, ta. Կիզեալ. այրեալ: Էանմէշ: viso abbruciato. դէմք արևահիւղ: abbruciato di danaro. չքաւոր:
Abbrunaménto. Թխացուցանելն. սևացուցանելն:
Abbrunáre, ն. Թխացուցանել. գոլորիմոտ: ՚ի՛ Թոխ. Հասնակիլ:
Abbruníre, ն. Տես Abbrunare: է. Թխանալ. սևանալ: գոլորիմոտ:
* Abbruscáre, ն. Խանձել. ղերիայն մազս չափոյիչ:
* Abbrusciáre. Տես Abbruciare.
Abbrustiáre, Abbrostíre, ն. Ջբոցով ածել զմիս. ցեղ մազս. փետեալ. հատուց. խանձել. զաղոձաձազս. Թուչնոց:
Abbrustoláre, ն. Խորովել (զաղանակ, զիահվէ. եձ.) ոսմի՛ բոհրել: գոնմոտ:
Abbrustoláto, ta. Խորովեալ (շագանակ, եձ:)
* Abbuccináre, է. Խլացուցանել. ալաղակաս. աչխատ առնել չատիսուսել:
Abbujársi, ի. Ենեմանալ. հասանիլ գիշերոյ: Էնձ օշոտ: ն. Abbujáre. Ծածկիլ. ընդ լուսնի: լալ. ոչ եւս խօսիլ:
* Abbujáto, ta. Նեմանեալ. խաւարեալ:
Abbundánzia. Տես Abbondanza.
Abburattaménto. Խարբաչումն. մաղումն:
Abburattáre, ն. Խարբաչել. մաղել: գալդուրնա. նոտ: ունս և Malmenare.
* Abburattársi, ի. Տես Dibattersi, Smaniare.
Abburáttato, ta. Մաղեալ. խարբաչեալ: գալդուրնացեալ.
Abburattatóre, ա. Խարբաչիչ:
* Abbúto. Տես Avuto.
* Abdicazióne, իգ. Հրաժարումն յիշխանութենէ. հրաժարչաւ:
* Abdómine. Տես Addomine.
* Abéna. Տես Redina.
Aberrazióne, իգ. Շեղումն. (է առերեսոյն և ներսագ շարժումն ինչ աստեղագ:)
Abespérto, ſ. Փոքմիլ:
Abetája. Եղևնիք. անուան եղևնի ծառոց: լամբ:
Abéte, ա. Եղևնի: լամ ագաչ. լամ. di abete. ե. գևնափայտեայ. եղևնեայ: լամպան. լամ:
* Abetélla. Բուն եղևնոյ (հատեալ յարմատոյ և մազրկեալ յոստոց՚ի ալեաս չինուածոց. կոյն և Stile:) Եղևնափայտ. լամ:
Abetíno, ա. Եղևնեայ. եղևնափայտեայ:
Abéto. Abézzo. Տես Abete.
Abiétto. Abiezióne. Տես Abbietto, Abbiezione.
Abigeáto. Խաշնագողութիւն:
* Abigéo. Խաշնագող:
Ábile. ſ. Abilíssimo, ma. Յարմար. քաւական. յաջողակ. ալյոն. գոպիչ:
Abilità, Abilitáde, Abilitáte, իգ. Յարմարութիւն. յաջողակութիւն. կարողութիւն. քաւականութիւն. հմտութիւն: գոպիչիչիչ. գոպչիչ: ei gli fece abilità al pagare. եա նմ ժամանակ վճարելոյ:
Abilitáre, ն. Յարմար գործել. քաւական առնել յարմարել:
* Abilitatívo, va. Յարմարիչ. յարմարեցուցիչ:
* Abilitazióne, իգ. Յարմարութիւն. յարմարեցուցանելն:

Abil-

Abilménte • ի • Յարմարապէս • յաջողակութիւ՛ : հանգամանաբ • անշփոթ :
* Abisognáre • Տես Abbisognare •
Abissáre • ն • Անդնդասոյզ առնել • ընկղմիլ յան դունդս :
Abissáto, ta • Անդնդասոյզ • խորասուզեալ :
Abísso • Անդունդք ջուրց : Իբրապ : խորք : փիս : սանդարամետք • դժոխք : ճնհինեաց : անչափութիւ :
Abitábile, ի • Բնակելի : ապրին ձևաճ :
Abitácolo • Բնակարան : * Պատուհան կողմնացուցչի • (ի պատուհան ինչ (որ ասէլաց,) մերթ ի ղեկավարն • յորում դնի կողմնացոյցն, ժամնացոյցն, և նշագին ի լուսաւորել ղնաւսկի :)
Abitággio • Abitagióne • Abitaménto • Abitánza • } Տես Abitazione •
Abitánte • ած, և գոյ • ի • Բնակիչ• բնակ : ապրին ձևան :
Abitáre, ն, և t. Բնակիլ • ապանիլ ուրեք : օթևանել • ապրին ձևան : բնակիլ և առն, կամ ել. կնոջ • լինել ի միասին :
Abitatívo • Տես Abitevole •
Abitáto, գոյ • Բնակեալ տեղի • բնակութիւ՛ մարդկան : ընկերք :
Abitatóre, աբ • Abitatrícè, իգ • Տես Abitante •
Abitazioncélla, նաճապ • Բնակարան փոքր :
Abitazióne, իգ • Բնակարան • բնակութիւ՛ • յարկ : պատճառ ենբ • եղ :
Abitévole • Տես Abitabile •
Abitíno, նաճապ • Զարգիկ • հանդերձիկ • զգեստիկ :
Abito • Հանդերձ • ձորձ • զգեստ : նպատ : ունեցուած • սովորութիւ : ապեղ : հաս : խառնուած մարմնոյ • տրամադրութիւ՛ մարմնոյ : I' abito non fa il Monaco • պիտի չառնի զմարդ կրօնաւոր : pigliare l' abito • առնուլ զպեսի • լինել կրօնաւոր, կամ կրիկիոս : lasciare l' abito • Թողուլ զպեսի • դառնալ յաշ : far abito • սովորիլ • ունականալ :
Abituále, ի • Ընտանեական • սովորական • ընդարձակ :
Abitualménte, ի • Ընտանեաբար • ի սովորութիւ՛ • ի ունակութիւ՛ :
Abitarsi, յ • Ընտանիանալ • սովորիլ : ապեղ կրնդ • հաշտանիլ :
Abituatézza • Ընտանութիւ • սովորութիւ :
Abituáto, ta • Ընտանացեալ • սովորեալ : * Զգեստաւորեալ :
Abituazióne, իգ • Ընտանանալն : ունակութիւ՛ :
Abitúccio, նաճապ • Զարգիկ • զգեստիկ :
Abitúdine, իգ • Խառնուած մարմնոյ • տրամադրութիւ՛, կամ որպիսութիւ՛ մարմնոյ • բնաւորութիւ : վճռ :
Abitúro • Տես Abitazione •
* Ablasmáre • Տես Biasimare •
Ablatívo • գոյ • Բառագաւական : ձեռաք :
* Ablnzióne, իգ • Դադրիլ լուծցուելոյ • մաքրութիւ՛ :
* Abolíbile, հաս • Ջնջելի • խափանելի • ցրելի :
Abolíre, ն • Ջնջել • խափանել (զօրէնս •) ջրել • ցրել • բառնալ : պահալ կրնդ • պօղմաք :
Abolíto, ta • Ջնջել • խափանել • բարձել : պահալ :
Abolizióne, իգ • Ջնջումն • բարձումն • խափանումն : պահալ կրնդ :
Abominábile, Abomináre, ած • Տես Abbominabile • ած :
Abondánte, Abondánza, ած • Տես Abbondante, ած :
Abondánzia • Տես Abbondanza •
Aborráre • Տես Abborrare •
Abortévole • Տես Abominevole •
Aborriménto, Aborríre, ած • Տես Abborrimento •
Abortáre, Abortíre, t. Abortírsi, յ • Վիժել • անցցուցանել զպատաւին տգան փիսիսիկ : Abortíre • Ի դերև ելանել (գործոյն, կամ խորհրդոյն :) * fare abortire • տալ վիժել : il disegno del nemico • ի դերև հանել զնիդա թշնամւոյն :
Abortíccio, ia • Abortívo, va • աբ • Վիժել • անցցուցանել : պիսիկ • վագիսիկն ելել պօղմաք :
Abortívo, գոյ • Abórto • Վիժած • անցուցեալն : պիսիկ : * Ի ելք : * Գործ արարեալ չտատաւ • կամ վերը ի վերոյ : * Վիժած • (ի և ծագիկ հոգ ըանդան • կամ պտուղ հրաշանման :)
Abosíno • Ընդ ինչ չարի :
Abragiáre • Տես Abbruciare •
Abramáto • Տես Bramoso •
Abrasióne, իգ • ի բան իջևանոյ կերանք, կամ քերվելումն :
Abrenúnzio • ի բան ջաղաքական • Հրաժարիմ • ոչ հաւնիմ :
Abrogáre, ն • Խափանել (զօրէնս •) Ջրել • բառնալ : պահալ կրնդ :
Abrogáto, ta • Խափանել • ցրել • բարձել : պահալ :
* Abrogazióne, իգ • Խափանումն • Ցրումն • Ընդումն : պահալ կրնդ :
Abróstine, աբ • Abróstino • Ընդ ինչ խաղողոյ • խաղող վայրի :
Abrótano, Abrótino • Խոտ ինչ բժշկական • գոյոն ծառ :
Abrotonóide, իգ • Տունկ ինչ :
Abruciáre, ած • Abrusciáre • Տես Abbruciare, ած
Abruótina, Abruótino • Տես Abrotano •
Absénza, Absénzia • Բացակայութիւ՛ • հեռաւորութիւ՛ :
* Abundánzia • Տես Abbondanza •
Abusáre, t. Abusársi, յ • Զարաչար ի կիր առնել • զկծանիլ • ի յոտին չնկել • փնայս գործանոյ :
Abusatóre, աբ • Որ չարաչար ի վար արկանէ :
Abusazióne, Abusióne, իգ • Չարաչար կիրառութիւ՛ • սովորութիւ՛ չար • զկղծումն • էմ ապեղ : պիսիկ առնելի :
Abusivaménte, ի • Չարաչար կիրառութիւ՛ • պիսիկ առակաբար • յանիրաւի • առութիւ՛ :
Abusívo, va • Ընտանի սովորութիւ՛ • անյաւտակ • պիտակ • ընդհանրական :
Abúso • Տես Abusione • Խափանումն սովորութիւ՛ :
Abútilo • Տունկ ինչ :
Abuzzágo • Ի Թոգոնի ինչ յատկանիշ • որ այժմ սովորաբար կոչի Bozzago, և Bozzagro •

AC

Acácia • Տունկ ինչ եգիպտոսի, և հիւթն քամեր ի պտղոց նը, որ կոչի և Gaggia d' Egitto •
Acaju, աբ • Պտուղ ինչ ամերիկեան, որ կոչի և Anacardo •
* Acanino, ած • Ընդունի • դաժան :
Acánto • Խոտ, կամ տունկ ինչ փոքր : այլ էնկնիպ :
Acaro • Ակար • (ի ձևի ինչ փոքր :)
* Acate, իգ • Տես Agata • աբ • Fido Acate • Սկսած կամ մարդիմ, և կամ անքակ բարեկամ : Acate • Ակատես Վէր հաւատարիմ ընկեր ենեասայ իշ խանին տրովադացոց :
Acázia • Տես Acacia •
Ácca • Ակքա • (ի ուղիղորդ գիր իտալական այբուբենիդ • որոյ ձև ի այս H :) Ոչինչ : non valere un' acca • չարժել ինչ • արժել և ոչինչ :
Accadémia • Ակադեմիայ • (էր տանդ ինչ նահանգ փիլիսոփայից, այսպէս անուանեալ բանուն տեղ ուր :) Ճեմարան • (այժմ ընդհանրիկ դասարանաց դիտնոց, և տեղին ժողովարանի նոյ :) Գիրկնի, ճեմարանի ուսից • լսարան • ուսումնարան :

* Accademiaménte, ս. Ճեմարանօրէն. պերճն ձեմարանական:
Accadémico, գս. Ակագեմեան. (իբ՝ փիլիսոփայ կամ հագեմեան աղանդոյ:) * Ճեմարանեան. (այժմ նշանակի անուամբ՝ Ազգամ կիմ ընկերք ոք ճեմարանի գիտնոց:)
* Accadémico, ca. աց. Ճեմարանեան. ճեմարանի:
Acadére, է. Հանդիպիլ. պատահիլ. դէպ լինել: պալ կէնէի. գտնուր կենի: accadde. և եղէ պի՛: Accadérsi, ի. Պատշաճիլ. վայել է: փչըէի:
Accadévole, ս. Հանդիպելի. պատահելի:
Accadiménto. Դիպուած. դէպք. պատահար: գործ:
Accadúto, ta. Հանդիպեալ. պատահեալ: ըստ որ կէնէր:
Accaffáre, ն. Կորզել, կիմ յափշտակիլ ի ձեռանց:
Accagionaménto. Մեղադրութիւն. ամբաստանութիւն:
Accagionáre, ն. Պատճառ առնել. ամբաստանել. առգտանիլ: չէնէ կենի. սուտ: a torto, կիմ falsamente. զրպարտել: altrui. պատճառաբեր ընդ. դայլով պրկանիլ զանցանս:
* Accagionáto, ta. Ամբաստանեալ. առգտեալ:
Accagionatóre, տ. Ամբաստան. զրպարտիչ:
Accalappiáre, ն. Ծակարդել. արկանել ի հաղթս, կիմ յորոգալիս:
Accalappiáto, ta. Ծակարդեալ. անիկալի գտանս:
Accaldáto, ta. Ջեռեալ յոյժ: տեսա Scalmanato.
* Accalognáre, ևն. Տե՛ս Calonniare.
Accaloráre, ն. Ջեռուցանել: * Ցասոյացուցանել (զդործն, զշանսն) յասաջացուցանել ամ փութոյ սիդուածք: գաշ բէր էնրի:
Accaloráto, ta. աց. Տե՛ս Accalorare.
* Accaloríre. Տե՛ս Accalorare.
* Accambiáre. * Accambiatóre. Տե՛ս Cambiare, ևն:
* Accampaménto. Բանակումն:
Accampársi, ի. Բանակիլ. բանակ հարկանել: ոտ գոս գաոսի: Accampáre, ն. Յառաջ կիմ յերբ եան ածել. ի մէջ բերել. յուցանել:
Accampáto, ta. Բանակեալ. բանակ հարեալ:
Accanaláre, ն. Ջրել ոգ գիպամ, կիմ առուձանիան: Ճիրտել. կիմ ջրառաձև փապարիկ (զսիւնս:) ըստ այմ կոյն և Striare: Եօլ. եօլ օյմոյ:
Accanaláto, ta. Ճիրտեալ. ջրառաձև, կիմ ջրառաձոր (սիւն:)
Accanáre, ն. Աքաղել զրուանն յոյս: է. Ջայրատնել: է: կիմ Accaníre. Աքաղել զեղջերուս:
Accanáto, ta. Կատպղեալ. զայրագնեալ. տես և Perseguitato.
Accaneggiáre. ևն. Տե՛ս Accanire, Accanare.
Accaníre, ն. Տե՛ս Accanare: է, և Accanírsi. ի. կատաղիլ. զայրագնիլ: գազազմամ:
Accanitaménte, ս. Կատաղաբար. զայրագին:
Accaníto, ta. Տե՛ս Accanato.
Accannelláre, ն. Պատառեալ զծերն ի վերայ եղէզ գանց. ընդ ծերևոք զեղէգն:
* Accannelláto, ta. աց. Տե՛ս Accannellare.
Accánto. նխ. Ինդրէ զա՛ ե պէտ՛: Ակերձ. առ: էաբն: յետոյ. զկնի:
* Accantonáto, ta. Ամրևնաւոր. բաղմանիրեան (զինուածո:)
Accapacciáto, ta. Ծանրագլուխ. Ծանրագնեալ. կիմ վատահեալ գլխով:
* Accapellársi. Տե՛ս Accapigliarsi.
Accapezzáre, ն. Գլխաւորել. ի գլուխ տանիլ:
Accapigliaménto. Բմբռնումն զկերաց միմեանց. փեռաւմն հերաց միմեանց:
Accapigliársi, ի. Ընդել զկերաց միմեանց. փեռաւել զկերս իրերաց (ի կռուի:) պէրէ պէրէնի տուչ. պան գավլամաք, եօլմաք: հակառակիլ, ընդդիմ կալ:
Accapigliáto, ta. Կռիւաւ զկերաց միմեանց, ևն:
Accapigliatúra. Տե՛ս Accapigliamento.
Accapitoláre, ն. Տե՛ս ի բառն Capitello.
Accappacciáto, ta. Պատեալ վերարկուաւ:
Accappáre, ն. Սառնասրտիլ զմազ, կիմ զառն: մայրել զասր, կիմ զառե:
Accappatójo. Վերարկու ինչ առաճի:
Accappiáre, ն. Կապել զգեստիս՝ շալուկեան հանգուցիւ:
Accappiatúra. Շալուկեան հանգոյց ի ծայր պատենին: * Ճակարտ. նշոյ. դարսանք:
Accapponáre, ն. Ճաղատնաւորել, կիմ մալել զաքաղաղս. ընտրէ կէնէի:
Accappucciáto, ta. աց. Cavallo accappucciato. Նրբիվար կարճագլուխ:
Accapricciáre, է. Accapricciársi, ի. Վհատիլ. սոսկալ. զդողանիլ հարկանիլ:
Accarezzaménto. Գոգուանի. փայփայանք. շոյմունք. քաղցրաբանութիւն: օգնամոէէ:
Accarezzáre, ն. Գոգուել. փայփայել. շոյմամբ. ողջել. քաղցրաբանել: օգնամոէ: * Պահել զամոյշոյ. փափուկ ունել:
Accarezzáto, ta. Գոգուեալ. փայփայեալ, ևն:
Accarezzévole, ս. Գոգուօղ. փայփայիչ. ողջիչ. քաղաքուշ:
Accarnáre, Accarnire, է. Ծախանձել ընդ միմն:
Accartocciáre, ն. Պատատել. ոտ գիծուղ ելքէ բառնալ. փաթթուիլել, կիմ ատմանել ի թղթի: էհամոթ պիտի: ենհակոփ պրմոյ: ի. Պատատիլ. ոտ գիծուղ եղջերաձև. փաթթուիլել:
Accartocciáto, ta. աց. Տե՛ս Accartocciare.
Accasaménto. Ամուսնութիւն. Հարսանիք: ենկնոխ:
Accasáre, ն. Ընծել զքոյն: է. և Accasársi, ի. Հաստատել զընկակուիլն: Accasáre. Ամուսնացուցանել: ենկնոխդիմ: Accasársi, ի. Ամուսնանալ: ենկնոխ:
Accasáto, ta. Ի տան մարդ: Ամուսնացեալ: ենկնոխ:
Accascáre, է. Տե՛ս Accadere.
Accasciaménto. Լքութիւն. վատթարութիւն ուժոյ. տկնարութիւն:
Accasciáre, է. * Accasciársi, ի. Կծոտիլ ծերութիւ. վատիլ, կիմ նուաղել հիւանդութ: Թօշնիլ, կիմ Թալկանալ (անդամոց:) Accasciáre, ն. Կծուցանել. Թափել զոգիս:
Accasciáto, ta. Կծոտ: կծուկեալ. անաւադ:
* Accastellaménto. Գալեակ առաջակողմեան և խեցաց նաւուն:
* Accastelláto, ta. Գալեկաւոր (նաւ. իբ՝ որ ունի գալեակս յառաջակողմեան, և ի խեցան:)
Accatarraménto. Ընդունումն հեղրղեամ հիւանդութ:
Accatarráre, ն. Ընդառնալ զհարբուխս: պետեամ օյմոյ:
Accatarráto, ta. Ընդառնեալ զհարբուխս:
Accatastáre, ն. Դիզել. զդիայս. առնել փայտաս կոյտ: օգոան էբղմոյ: կոտուբ: էբղմոյ: հարկս արկանել:
Accatastáto, ta. Դիզեալ. ընդել: հարկս արկեալ:
Accattabríghe, աբ. Կռուհամբակի. կռուհասէր:
Accattaménto. Տե՛ս Accoglienza: մուրացուկ:
Accattamóri, նխ. Սիրարկու. սիրասոսկ. տարփածու:
Accattapáne, աբ. Մուրոյ. մուրացիկ:
Accattáre, է. Առնուլ. յանօթ, կիմ ի փոխ. առնուլ ինչ յոմէքէ: էօփնճ ալմոյ: մուրանալ: ոխ. գնդիկ: յինքն յանկուցանել զսեր, կիմ ղգարել կամաւն ուրուք: փոխ էփնիկ: յինքն ձգել (զդուխ.

կի զպարտաւ ։) Գտանել (ընդրուն , եղ ։) պատիժ ։ ընդունիլ զհայցուածս իւրոցն երեսից ։

Accattaménte , ſի ։ Սուրացուկս ։ անգիտակից ։

Accattáto , ta ։ Սուրացածոյ , կի անյարմար (զգեստ , պատճառ , գործ և այլն ։ որք անհամաձայն են անձին , և կի անբնական ։)

Accattatóre , ար ։ Accattatríce , ից ։ Որ առնու յաղթի ։ փոխառու ։ մուրիկ ։

* Accattatózzi , ից ։ Տես Accattapane ։

Accattatúra , Accatteria , Accátto ։ Յաղթափառութիւն ։ փոխառուն ։ ետիւնձ ։ մուրացուկ ։ փնչնիչ ։

Accátto ։ Հարկ ։ սակ ։ andar all' accatto ։ ի մոյր չքիլ ։ մուրանալ ։ փնչնիչ ։

Accattólica ։ ե բառ ծաղկան ։ Տես Accatto ։

Accattóne , ար ։ ե բառ նախատական ։ Սուրիկ ։

Accavàlciáre , ն ։ Հեծանիլ ի վր երիք ։

Acca*alláre , ն ։ Դնել , կի բարդել ի վր , կու առ ։ Ծածկիւաւ յեռուստ երկնային մերձենալ ի ժուռնս , կի յայլ երես (առ ի որսալ զնա ։)

Accavalláto , ta ։ Տես Accavallare ։

Accavigliáre , ն ։ Պատուաստ զմեռաքս , կի զհին ի վր սերոյն ։ * Ոլորել զմեռաքսն յեռ երանա լոյն՝ առ ի փայլիլ և լս ։

Accecaménto ։ Կուրացուցանելն ։ կուրութիւն ։ կուրութիւն միտց ։ սխալմունք ։ պատրանք ։

Accecáre , ն ։ Կուրացուցանել ։ եղծ երկիւղ ։ նոսկացուցանել ։ քնքշել ։ ծածկել ։ una finestra ։ խնուլ , կի որմիլ զպատուհան ։ le piante , le viti , եղն ։ քշտիլ զպտղունս անկոց , կի որթոց , եղն ։ uno specchio ։ աղօտացուցանել զհայելի ։

Accecársi , ɔ ։ Կուրանալ ։ եղծ օշմ ։

Accecáto , ta ։ Կուրացեալ ։ specchio ։ հայելի աղօտ ։ chiodi accecati ։ հարթագլուխ քևեռք ։ (ասի զքևեռսն՝ որոց գլուխ ե հարթ հաւասար տախտակին յորս քևեռին ։)

Accecatóre , ար ։ Accecatríce , ից ։ Կուրացուցիչ ։

* Accédere , է ։ Մատչիլ ։ մերձենալ ։

Acceffáre , ն ։ Ընգռնել բերանով , կի ժանեօք ։ (ասի գանազոց ։)

Accéggia ։ Տես Beccaccia ։

Acceleraménto , Acceleránza ։ Երագումն ։ արագութիւն ։

Acceleráre , ն ։ Երագել , կի առաւելուլ զերագութեին ։ փութացուցանել ։ եռեռեռիցիմ ։

Accelerársi , ɔ ։ Երագել ։ վաղվաղել ։ փութալ ։ աշխարել ։ եռեռեռիմ ։

Accelerataménte , ſի ։ Արագաւղս ։ երագ ։ ձեռով ։

Acceleratívo , va ։ Acceleratóre , ար ։ Երագեցուցիչ ։ երագող ։ աճապարող ։

Acceleráto , ta ։ Երագեալ ։ երագ ։ երագուն (շարժումն մարմնոց ։)

Accelerazióne , ից ։ Երագումն ։ արագութիւն ։ աճեալ ։

Accenciáre , ն ։ Սրբել զնիզոցս , կի վտով զկաճայ ներկոյն ։ մաքրել զկաճայն ։ կոկի և Lenare ։

Accendénte , ſ ։ Լուցիչ ։ բորբոքիչ ։

Accéndere , ն ։ Լուցանել ։ վառել ։ բորբոքել ։ եռ նմ ։ եռեռաչուրմ ։ չարժել ։ դրդռել ։ յուզել (զկիրս ։) la guerra ։ յարուցանել զպատերազմ ։

Accéndere ։ Տալ փոխ ։ գրել զպատս ուրուք ի հաշուեդրի ։ պարտական առնել զոք ։ Accendersi , ɔ ։ Բորբոքիլ ։ եանմ ։ եռեռաչմ ։ accendersi nella vista , nella faccia , nel viso , եղն ։ զերեսս իւր ի բոցագոյնս դարձուցանել ։ շառագունիլ , կի բորբոքիլ ցասմամբ , եղն ։ * Accendersi , ɔ ։ Ծնանիլ ։

Accendévole , Accendíbile , ſ ։ Լուցանելի ։ դիւրաբաւս ։ դիւրակիզ ։

Accendiméntо ։ Բորբոքումն ։ բորբոք ։ կիզումն ։

Accenditójo ։ Ոսոք , կի եղեգունք ի սէաս հրոյ ։ այրելի խոտք ։

Accenditóre , ար ։ Accenditríce , ից ։ Լուցիչ ։

Accennaménto ։ Ակնարկումն ։ նշանակութիւն ։ նշան ։ ցոյց ։ ծանօթութիւն ։ d' occhi ։ ծպրծափումն աչաց ։ քթթիել ական ։

Accennáre , ն ։ Ակնարկել ։ նշանել երևիլ ։ ակնարկել , ինչ ։ նշանակել ։ տալ նշան , կի ցոյց ինչ ։ կերպարանիլ ։ ձևանալ ։ երևեցուցանել ։ ծանուցանել ։ accennare di sì ։ հաւանիլ ։ կե փնչիլ ։ di nò ։ չհաւանիլ ։ ուրանալ ։ եօ փնչիլ ։

* Accennársi , ɔ ։ Ակնարկել առ միմեանս ։

Accennáto , ta ։ Ակնարկեալ ։ նշանակեալ ։

* Accennatúra ։ Տես Accennamento ։

Accensáre , ն ։ Տալ ի վարձու (զկալուճած , զտուն ։)

Accensíbile , ſ ։ Լուցանելի ։ դիւրաբաւս ։ դիւրակիզ ։

Accensióne , ից * Բորբոքումն ։ վառումն ։

Accénso , sa ։ ե բառ պղպեջ ։ Լուցեալ ։ բորբոքեալ ։

* Accentáre ։ Տես Accentuare ։

Accénto ։ Ոլորակ ։ ինչ ։ accénto acúto ։ չիշտ ։ (որոյ ձև է այս՛) accénto grave ։ բուխ ։ (որոյ ձև է այս՝) accénto circonflésso ։ պարոյկ ։ (որոյ ձև է այս^) accénto ։ ձայն ։ բարբառ ։ բան ։ ախտ ։ պնօղ ։

Accentuáre , ն ։ Շիշտել (զբառս ։) քաջ շիշտել ։ դնել զշիշտ , կի զոլորակ (ի վր բառից) ։

Accentuáto , ta ։ Շիշտեալ ։

Accerchiaménto ։ Շրջապատումն ։ շրջապատումն ։

Accerchiáre , ն ։ Շուրջ պատել ։ պատել (զնիւթ ։) գոգաւմած ։ շուրջ գալ ։ յանիլ ։ փօլաչմած ։

Accerchiáto , ta ։ Շրջապատեալ ։ պատեալ , եղն ։

Accerchielláre , ն ։ Շրջանակս արկանել տախտակս ։ ընմաեւլնմէ ։

Accerchiellátо , ta ։ Շրջանակաւոր ։ ընմաեւլն ։ բոլորիլ ։

Accertaménto , Accertánza ։ Տես Accertazione ։

Accertáre , ն ։ Հաւաստի , անեղկեայ առնել ։ հաստատել ոչ տոյժ ։ վկայել ։ հաւաստարմացուցանել ։ բահպեղմած ։ խնդրբմած ։ տեռեգել ։ ճշմարտել ։ Accertársi , ɔ ։ Ստուգել ։ ճշմարտիլ ։ յայտնիլ ։

Accertataménte , ſի ։ Ստուգիւ ։ անեղկայաբար ։

Accertáto , ta ։ Ստուգեալ ։ հաստատեալ , եղն ։

Accertazióne , ից ։ Ճշմարտութիւն ։ ստուգութիւն ։ հաստատութիւն ։

Accertéllo ։ ֆնդրնեն ինչ գիշատիչ ։

* Accérto ։ Տես Accertazione ։

Accesaménte , ſի ։ Accesissimaménte ։ Բորբոքմամբ ։ եռանդեամբ ։ եռանդագոյն ։

Accesíssimo , ma ։ Գեր ։ Հրաբորբոք ։ բոցավառ ։

Accéso , sa ։ Լուցեալ ։ վառեալ ։ եռնմ ։ գրգռեալ ։ բորբոքեալ (բարկութիւն , սէրով ։) եռեռաչմած ։ միտց ։ պայծառ (գոյն ։) գօշո ։ մոյգ կարմիր ։ կարմրաւիսյլ ։ մեղմ ։ հնչնչնէ ։ strumento , կի carta , կի debito acceso ։ անջինջ մուրհակ ։ անվճար պարտք ։ (իբ դեռ ոչ վճարեալ ։)

* Accessáre , է ։ Կասիլ ։ դադարիլ ։ զհոյ առնուլ ։

Accessíbile , ſ ։ Մատչելի ։ դիւրամատոյց ։ դիւրանաձոյց ։ եանաշմած գօշոյ ։

Accessióne , ից ։ Մերձեցումն ։ յաւելումն ։ յաւելուած ։ * Հաւանութիւն , կի հաճութեամբ ընդ դաշնադրութեան այլոց ։ di fébre ։ բռնութիւն ։ աբնիմ եռեռիմաչ ։ accessione ։ աւնիդ ։

Accésso ։ Մատոյց ։ մուտ ։ մերձեցումն ։ եանաշմած ։ aver accesso ։ մուտս , կի ընդունելութիւն գտանել

ձեռ. առ. ուժք : dare l' accesso • մուտ ընծրհել. ուժք. ընդունել զրք : uomo di facile accesso • այր բա. րեհամբոյր : հեզահամբոյր : Accesso • բնծեռնութիւն առնդիւն : պլմա խռիմաց : գալուստ , կամ այցե. լուն գառաւորին 'ի գառաւանութեան :

Accessoriaménte , ի • Ասպ. երկրորդաբար • յա. բակցութ իւն • երբ յաւելուած ինչ :

Accessório , ia , ած • Երկրորդական • յաւելուած • ծոյ • մակերեսու : Accessório , գոյ • Յաւելուած • յաւելեալ իւն : պնոփէթ :

* Accesuólo , la , նոմ. Փոքր մի բորբոքիլ վառ :

Accétta • Ջէն ինչ առապրանութեան : առուտր : far la ragione coll' accetta • գառել անբնաբար :

Accettábile , ի • Ընդունելի • հաճոյ : յարմար :

Accettagióne • Տես Accettazione •

Accettánte , ի • Ընդունօղ • ընկալուչ :

Accettáre , ն • Ընդունիլ (զինդ բուճածս , զընծայս , և ն) առնուլ : գոպսլ էնիէ : հաւանիլ • հաճիլ : բաղ. օլմա • գոյիւ օլմա : Ընունիլ զրք 'ի ձեռ , կամ 'ի կարգս : l' eredità • ընդունիլ , յանձն առնուլ զժառանգութեն : le lettere • Ընդունիլ զդիր. գրա. մատիսուեն • (ա վճռապատուոյ նշանակ խոս. տանալ զվճռութ իւն փոխագ բերի գրատոյն՝ նշա. նակելոց 'ի ներքին :) fòglioyse գոպոլէնիէ : non accetta persona • ոչ առնու անկ էրեսաց • ոչ ա չառէ : accettare per cittadino • առնուլ • գրել զրք 'ի քաղաքացի : per amico • Ընունել զրք 'ի բա. րեկամուի : per bene , կամ in buona parte • առ. նուլ 'ի բարիոք միտս • սիրել 'ի բարին • նոյ գէնէ. րէ ալմա :

Accettáto , ta • Ընկալեալ • առեալ : ալըծը • գոպսլ օլմուշ : հաւանեալ. ևն : պընենիմիշ :

Accettatóre , ր • Ընդունօղ • ընկալուչ : di perso. ne • սիհաուռա • աչառող :

Accettatríce , ի • Ընդունօղ • ընկալուչ • Ընունակ :

Accettazióne , ի • Ընդունելուի : ալըշ :

Accettévole • Տես Accettabile •

Accettevolménte , ի • Հաճոյապ • մտադիր :

Accettíssimo , ma , գեր • Ամենահաճոյ :

Accétto , գոյ • Ընդունելուի : ալըշ :

Accétto , ta , ած • Ընդունելի • հաճոյ : հաճախալ : ընկալեալ : ալըմըշ :

Accezióne • ի բառ տասիական • Տես Eccezione •

Acchetáre , ն • Խաղաղել • դադարուցանել • (ընոլմա •) հանդարտիլ : դայնա էրէի • էնդիրմէ • սանձել (զկառապուեն) la passione , la libidine • կա. տարել զկիրս • ընուլ զկամս ցանկուե : Acche. társi , ր • Խաղալիլ • հանդարտիլ • դադարիլ • փընմէ • փէշտահ էրմէ :

Acchetáto , ta • Խաղաղեալ • հանդարտուեալ. ևն •

Acchetazióne , ի • Տես Acquietamento •

Acchiappáre , ն , Ըմբռնել , յանպատրաստից , կամ ընդհատ • յափշտակել անակնկալ : գաքիլ փաֆոյ :

Acchiappáto , ta • Կալեալ , կամ ըմբռնեալ յանպատ. րաստից :

* Acchiédere • * Acchiésto • Տես Chiedere , ևն :

* Acchiníre • Տես Umiliare •

Acchiocciolére , ն • Նստոց անել զրք 'ի վր կրնկան. կծկեցուցանել զրք : փիլ էօչէփէրէ : Acchioc. ciolársi , ր • Նստիլ 'ի վր կրնկան • կծկիլ : փիլ էօչէվէ :

* Acchiocciolatúra • կծկուուն (խոնարհիլոյ :)

* Acchiúdere , ն , * Acchiúso , sa • Տ. Chiudere ,

Áccia • ինձ • ապառնի • էէլիի • տես և Accetta •

* Acciabattaménto • Ստանձն ինչ 'ի հարեւանցի • կամ վեր 'ի վերոյ :

Acciabattáre , ն • Ստանձն 'ի հարեւանցի • վեր 'ի վե. րոյ գործել : խոպճնէէօյնը էմէի :

Acciaccáre , Acciaccáto • Տես Ammaccare •

Acciácco • Խոնարհութիւն : վատառողջու. թիւն : խոշտանգանք :

Acciajáto , ta • Պողպատահատն :

Acciaíno • Երկաթի սրոց (կշռակարոց :) Տասպ :

Acciájo • Պողպատ • պողպատիկ : էլէի • տես և Acciajuolo •

Acciajuólo • Հրատհանք : չագմագ : քոր կրատի : Եր. կաթի սրոց (մանգրիոյց :) Տասպ :

* Acciále • Տես Acciajo •

* Accialíno di Trómba • Մխոց , կամ միջամտիան ջրմիւն • (ի չարժական գէտն ինչ չըհանիւն , յո՛ հնուրդամոյին :)

Acciannáre • Տես Affannare •

Acciapináre , Acciappináre , է • Չապրանալ : գոր. ծել չատրաշ :

Acciáre , ն • Կարտաւել • յօշել մանր :

Acciaríno • Տես Acciajuolo •

Acciáro • Պողպատ : էլէի • պողպատիկ • վաղակա. ւոր • տուտր : գէլէմ :

Acciarpáre , ն • Տես Acciabattare •

Acciarpatóre • Տես Ciarpone •

Accidentále , ի • ի բառ իմաստասիրական • Պատահա. կան : պըշը : պատահական • դիպուածական : հասս իւէ պիւլէն :

Accidentalíssimo , ma , գեր • Ամենևին պատա. հական :

Accidentalità • Տես Accidente •

Accidentalménte , ի • Ըստ պատահման • ըստ պէ. պոց : գոպոլլա • գոպիլլ : Պատահաբար :

Accidentário , ia • Պատահական :

Accidénte , ար. ի բառ իմաստասիրական • Պատահումն : պրէդ : դիպուած • դէպք • պատահար • արկած • ա. զէտ : գաղա • պլնա : յանկարծահաս պատահար հի. անդուէ : * ատա յանկարծադէպ , կամ ծածուկ : գոմ. ա • per accidente • ի ա պատահման • ա դիպաց իմն : գաքիլ : Accidenti di lume • Բառնիկրայ • Պա. տահմունք լուսոյ • (են չորք ինչ լուսոյ ծագել ա՛ջ 'ի գլխաւոր լուսոյն , այլ 'ի հակադրել ամպոց , կամ 'ի պատահանաց , և կամ 'ի ջրագաց , ևն :)

* Accidentóso , sa • Յանկարծահաս • դիպուածա. կան • տես և Disgraziato •

Accidentucciáccio , ած • Ստիւած ինչ ձախորդակ :

Accidentúccio , նոմ • Ստիւած ինչ ներհնեւ • գործառ. դութեան փոքր :

Accidénza • Տես Accidente •

Accídia • Ծուլութի • (ի մին յեօթն մահաբեր մե. ղաց :) Ընէմպէնէի :

* Accidiáto , ta • Accidióso , sa , Ծոյլ : ընէմպէնէ :

Accidiosaménte , ի • Ծուլաբար • հեզգաբար :

Acciecáre , Acciecaménto , ևն • Տես Accecare , ևն :

Accigliaménto • Տրտմութի • տխրութի •

Accigliáre , ն • Կարել զարտաւանոտնս աչաց (որպա. կան ձևիւնոյ յընտրացուցանել զնոս) Accigliár. si , ի • Խոնարհեցուցանել զյօնս (առ արտմութ, կամ ծուլութ , և բարկութ .) միմիել զերեսս • խո. ժռիլ : գալչէը լալմա :

Accigliáto , ta • Որոյ կարել են արտաքանութիւնք : որոյ խոնարհեալ են յօնք • տխրագին • խոժռոտ • ծաց : խոժռոտադէմ • դաժանատեսիլ : Քալէվալ :

Accignersi , ր • Պատրաստիլ 'ի գործ • պատրաս. տիլ կռուիլ : ձեռն 'ի գործ առնել : հաւէրան. մա : Accignere , ն • Գոտի ածել • սինդել զինքս. ֆութ : գօշանմա : * Պատել :

Accigniménto • Պատրաստութի :

Accincigliáto , ta • Ջարդարեալ կապարանաւ արոյ :

Accincignáre , ևն • Տես Succignere , ևն :

Ac-

Accíngere. Տես Accignere.
Accínto, ta. Գօտի ը. մէջ ածեալ. ափածեալ. ածեր ը. մէջ: գօտեանըը: կազմ. պատրաստ: հագը:
Áccio. Տես Avaccio.
Acciò. կամ A ciò. Acciocchè, Acciò che: զի: Որպէս զի. զի. առ ի (գործել): ի: Acciocchè ի հնուսն նշանակէը և՝ Քանզի. վասն: Acciocchè non. Զի մի: օչխար ի:
Acciottoláre, ն. Յատակել զիմղոցս. սալայատակ յօրինել: պեօկենի:
Accipigliáto. Տես Accigliato.
Accircondáre. Տես Accircundáre. Տ, Circondare.
Accismáre, ն. Հատանել. հերձել:
Accivanzáre. Տես Civanzare.
Accivettáto, ta. Ճողպատիճաւ յոտսդէ. զերծեալ ի լծակարդէ: փորձ. զգուշաւոր ի փորձոյ վրատանգաց:
Acciuffáre, ն. Բռնանել. գէրեզոյ, ունել. զվարշ սիդ: տալ ըռնի: ըռնիլ:
Acciúga. Ձանրիկ ձուկն ինչ ծովու, զորոյ ուտեն զաղաձա: կոչի և Alice.
Accivilménto. Պատրաստուի: հայեցայեցանք:
Accivíre, ն. Պատրաստել. (զդէտս. զդրամս.) հայեցայեցնել: յ. Պատրաստական:
Accivíto, ta. Պատրաստեալ: հայեցայեցեալ. պատրաստ ի: տես և Destro. Esser accivito. Լինել բարեբաստիկ:
Acclamánte, ո. Աղաղակող:
Acclamáre, ն. Ընդել միաձայն հաւանուքի: աղաղակել ի ձայն ցնծուքե. գովել բարձրաձայն. ծափ զծափի հարկանել: ափերիւ օդոմոփ:
Acclamáto, ta. Ընդրեալ միաձայն հաւանուքե:
Acclamatóre, ար. Որ աղաղակէ ի ձայն ցնծուքե. որ ծափս հարկանէ:
Acclamazióne, իգ. Աղաղակ ցնծուքե. բարբառ հրճուայց. ծափահարուքի: Ս իաձայն ընդունուքե. (եր եղանակ ինչ ընդունուքե կենդանի ձայնիւ, կամ միաձայն բարբառով. զոր սովոր էին առնել ի նախնի հռիւսեցուքես:)
♦ Acclinare, ևն. Տես Inclinare, ևն:
Acclíve, ո. Զառ ի վեր. գժոէսրեկանել: ի:
Accoccáre, ն. Յարմարել. ընեան յաղեղն. լարել զաղեղն: օք կեղէրի: accocarla a uno. Վնասել. ուսքե. գառնացուցանել զոք. խայ առնել զոք: tal ti ride in bocca, che dietro te l' accocca. առակ, յերկաս քո ծիծաղի, այլ գործովք մանուկ:
Accoccoláre, ն, և ը. Նստուցանել ի գուշս: փիլ կեօփկեօփ:
Accoccolársi, յ. Նստիլ ի գուշս: փիլ կեօփկե:
Accoccoláto, ta. Նստուցեալ. կամ նստեալ ի գուշս:
Accodáre, ն. Աջեցանել զերամիակ գրաստուց. կապել զրաստս շար ի շար. (ը այնպէս կապել. զի գլուխ միոյն իցէ մերձ յապէ միւսոյն:) յ. Կենալ զկեռ անմիջապէ:
* Accodáto, ta. Տես Accodare. ընկերեալ. զկեռ երթեալ:
Accogliénza. Ընդունելուի. մարդասիրուի. մարդասիրական ը. ընդունելուի. քաղցրուի: էպիկեռ. հեռիկեր: far accoglienza. Ժողովել զոք, ընդունել զոք մարդասիրուի:
Accógliere, ն. Ընդունել զոք սիրով, կամ մարդասիրուի. Ժողովել զոք. մարդասիրուի ցուցանել: հեռիկեր եղիկե. գնալու եղիկե: Ժողովել. հաւաքել: ձեռ եղիկե: Accogliérsi, յ. Հաւաքիլ: ձեռ. ոտ: ուրճանալ: պատահել:
Accoglimentáccio, գեղծ. Տմարդի, կամ ցուցա ընդունելուի:
Accogliménto. Ժողովուն. հաւաքուն: տես և Accoglienza.
Accoglitícciо, ia. Ժողովածոյ. ժողովել ասի պատ, կամ անխորհ:
Accoglitóre, ար. Ժողովող: տես և Compilatore.
Accoglitríce, իգ. Ժողովող. հաւաքող:
♦ Accojáre. Տես Incojare.
Accólito. Ջահընկալ:
Accollársi, յ. Յանձն առնուլ (զինուոր իրիք.) յինքն. առնուլ: խոպհանի պիտ: un debito. խոստանալ զվճարուն պարտուց ուրուք. Accollare, ն. Տես Addossare: և՝ ընդ. զկեռ:
Accolláto, ta. Ձանձն առեալ: * Կից: vestire accollato. զգեստ որ ծածկէ զպարանոցն:
♦ Accolpáto, ta. Պարտաւոր. ամբաստանեալ:
Accólta. Հաւաքուն: տես և Accoglienza.
Accoltellánte. Տես Accoltellatore.
Accoltelláre, ն. Հարկանել կտրոցաւ. խոցել դանակաւ:
Accoltellára. Տես Coltellata.
Accoltellatóre, ար. Որ հարկանէ կտրոցաւ: տես և Gladiatore.
♦ Accólto, գ. Տես Accoglienza.
Accólto, ta, աց. Ընկալեալ. ընկալեալ միաբդասիրուի ը. Ժողովել: գոպտ. օբանոց:
Accománda. Տես Consegna; Deposito.
Accomandagióne, իգ. Պաշտպանուի:
Accomandáre, ն. Պատպարիլ. յանձն առնել. հաւատալ ինչ. ուսանան առնել. ուսքե. կամ ի խնամն ուրուք. աքսորել. կապել. պահել. պնդել չոմանալ: իգ իչ պաշտպան: յ. Յանձն առնել. զանձն. յանձն լինել: ինչ օչխոփ:
Accomandáto, ta. Յանձն. կամ ապատան արարեալ, և այլն:
Accomandígia. Տես Accomandagione.
Accomándita. Տես Consegna, Deposito. Գվհատ. գրուի. (ը վաճառականաց է ազգինչ վաճառականուե, յորում ոք դնէ միայն գվհատ ինչ գրամոց ի շահեցուցանել. առանց այլինչ պարտաւորուե:) far accomandita, կամ dare in accomandita. գվհատրել. (ը՝ դնել զվհատ գրամոց, կամ առնել զվաճառականուե ըստ նախայիշատակել պայմանագրուեց:)
Accombiatáre, Accomiatáre. Տես Accommiatare.
Accomignoláre, ն. Մխաւորել. որպէս զկապարս առնեաց:
♦ Accommezzársi, յ. Յօդիլ ի միջի իրիք:
Accommiáre, Accommiatáre, ն. Արձակել զոք. հրաման երթալ: եօ. ևչփ: Accommiatársi, յ. Խնդրել. կամ առնուլ հրաման երթալոյ: եօ. ևչ չի խոնչփ:
Accommiatáto, ta. Արձակեալ:
Accommiatatóre, ար. Որ արձակէ զոք:
Accommiatatúra. Տես Commiato.
Accomodábile, հ. Մխաթանելի. յորում հնար է իրաւախոհ լինել:
Accomodaménte. Տես Accomodatamente.
Accomodaménto. Յարդարուն. նորոգուն. նիզամ: միաբանուլի. պայման. իրաւախոհուլիւն: տես և:
Accomodáre, ն. Յարդարել. յարմարել. յօրինել. պատշաճել. կարգադրել. նորոգել. զարդարել. կազմել: նիզամ վնօփ. փոխնչփ: յանօճ տալ: i conti. հաշիւ առնել. ի հաշիւ մտանել: հնոտ նեօփ: i fatti suoi. ածեցուցանել զինչս իւր: ti accomoderò io coi fiocchi, կամ pel dì delle feste. խաշտանագործիւ զքեզ չարաչար: Accomodársi, յ.

իրաւախոհ լինել • միաբանիլ: դաշն դնել • առնուլ օգնական • պատշաճիլ • յարմարիլ: ասպնջական • պաշտպան: ուղղիլ: accomodarsi al tempo • յարմարիլ ըստ ժամանակին: egli è uomo, che s' accomoda • ինք ըստ ամի ամ: vossignoria s' accomodi • ի՛ն հարցաքննական • հանգիստ առնուիք • նստարան: բազկաթոռ: օթոռաձեռնոց:

Accomodataménte, ած • Յարմարագոյն • պատշաճաբար • բարեբար: ինաստիպ • եղի:

Accomodatíssimo, ma • Քաջայարմար • յանկագոյն:

Accomodatívo, va • Յարդարիչ:

Accomodáto, ta • Յարմար • պատշաճ: ասյնան:

* Accomodatríce, էի • Յօրինիչ, կին զարդարիչ գլխոյ կանանց:

Accomodatúra. * Accomodazióne • Տես Accomodamento •

Accomodevolménte • Տես Accomodatamente •

Accompagnaménto • Ընկերութիւն • ընկերութիւն: ուղեկից:

Accompagnanóme, ար • Անուանակից • (ըստ քերականաց են մասունիք ինչ՝ որք ոչ վարին միայնակ, այլ յարին յանուանս, կին՝ ի դերանուանս իբր ճշմարտաբար, առ՝ի զարդ միայն • որ են մասնիկքս uno, alcuno, ևն:)

Accompagnánte, ած • Ընկերող:

Accompagnáre, ած • Ընկերել ումեք • ուղեկցիլ (առ՝ի պատիւ, կին՝ ի պաշտպանութիւն.) երթալ ի միասին • ածել զոք: եօթապատիկ էնդիր • զուգել • զրդել առնել • շորդել՝ ի միասին (զնմանան:) էնգիլենթիրմէ • էլլենթիրմէ • Accompagnársi, յ • Լինել ընկեր • ընկերել • ուղեկցիլ: եօթապատիկ • ամուսնանալ: երթակցիլ նոճափարանաց • նոճա գել համաձայն երգոյ ուրուք: ահնիչ էնդիչ:

Accompagnáto, ta, աչ • Ընկերեալ • ուղեկցեալ: գոյ • ընկեր • ուղեկից:

Accompagnatóre, ած • Ընկերող • ուղեկից • ընկեր: եօթապատ: * երթակից նոճափարանաց:

Accompagnatríce, էի • Ընկերող • ուղեկից • ընկեր:

Accompagnatúra, Տես Accompagnamento • ուղեկից • ծառայ:

* Accompagnavérbo • Բայակից • (են մասնիկք ինչ՝ որք յարին՝ ի բայս իբր ճշմարտաբար, առ՝ի զարդ միայն • որ են io, tu, egli, ella, noi, ևն:)

* Accómpiere, ած • Տես Compire •

* Accomunaménto. Հաւասարակոչ • հաղորդութիւն:

Accomunáre, ած • Ընդունել հաւասարակաց • դնել ինչ՝ի պէս հաւկաց • բաժանորդ առնել • հաղորդել • զհաւկաց վարել զկեանս: հիսեփոս էնդիչ • Accomunársi, յ • Վարիլ, կին կեալ ումեք ընդկեր • վարիլ ընտանեբար:

Accomunáto, ta • Ընդ՝, կին արարիլ հաւասարակաց:

Acconcézza. Զարդ • պատեհ • ժամ դիպող:

Acconciaménte, ած • Acconcissimaménte • Պատշաճապէս • ըստ պատշաճի • վայելուչս: հինաստիպէնի: հեշտաբար • անաշխատ • գոյացեա:

Acconciaménto • Յարդարութիւն • նորոգութիւն: արարուեստ:

Acconciáre, ած • մերձ և յ • Տես Accomodare, և Conformare • Զարդարել: փոնաչխատ • la testa • յօրինել զգլուխն, կին զվարսս իւր: ած • Անուանացանել • առն հաստատել • պաշտօնել • հանդերձել: հաղթելասիկ: հաշտեցուցանել • իրաւախոհ առնել: պարէնպրէսթ • դնել զոք առ ումեք՝ ի ծառայութիւն: uno pel dì delle feste • խոշանակիլ զոք • չարաչար, կին խոտիճ վարիլ ըստ ումեք: pelli • կռպտիլ, կին հանդերձել զնապատիս: սէֆէնիչ • փէդդ կիչ: Acconciársi, յ • Կալ, կին մնանել ումեք՝ ի ծառայութիւն: բնակիլ • հաստատուիլ ուրեք զբնակութիւն: Զարդարիլ: փոնանափ: հաշտիլ • իրաւախոհ լինել: ասպնջական • պնդիանափ: ասպնջական լինել: acconciarsi dell' anima • պատրաստիլ առ՝ի մահ ըստ նեղութեան ոգի խորհրդոյն:

* Acconciataménte. Տես Acconciamente.

Acconciáto, ta • Տես Accomodato •

Acconciatóre, ած • Յարդարիչ: զարդարիչ: փնաչխատ:

Acconciatríce, էի • Դերիճի: յօրինիչ հեզասկանանց:

Acconciatúra. Տես Accomodamento. Զարդ հնդսց կանանց • հիւսք վարսից • perdere, կին perdersi l' acconciatura. կին la lisciatura • ի դերև եղանել • կորուսանել զպատեհութեն դործոյն:

Acconcíme, ար • Բնեդեկ • յարդարութիւն, կին նորոգումն (ասանց, կալուածոց:) վերակէ:

Accóncio, gì • Օգուտ • քաջայտ • իրաւախոհութիւն:

Acconcío, ia, աչ • Acconcíssimo, ma • Յարմարեալ • յարմար • պատշաճել • յարդարուն • զարդարուն: եօթնէքէ • ասյոր: պատրաստ • դիւրաշարժ: հապճէ: acconcio per le feste • աճս՝ի Acconciare. Frutte, կին uve acconcie • Ջրացաւ հասուք պտղոց, կին խաղողոյ: ջրվէն եօթապատ, եօթամ եօթապատ • acqua acconcia • օշարակ (յօրինեալ շաքարով, ծիծու հիւծովք, և անուշ շահուս քաղցրմամբք •) վերակէ: con acconcio modo • պատշաճաւոր • ըստ պատշաճի: in acconcio, Տես Opportunamente •

* Accóne; էտ • Ապդ ինչ վարքայի տափարակ յառնկաւ:

* Acconfársi, յ • Տես Confarsi •

Acconigliáre, ած • ի բաց քաշել, կին՝ ի վեր առնուլ զվիս ցուկանաւուն:

Acconsentiménto, Հաճոյութիւն: հաւանութիւն: ընդդէմ • գոյեալեի:

Acconsentíre, ած • Հաճիլ • հաւանիլ • ընդունիլ • միաբանիլ: գոյել օգտի • տեղի տալ • ձնշիլ • (ասե զքաթիր նիւթոյ՝ ի հարկանելն, կին՝ ի տեղվիլն:) chi tace, acconsente • ասաչ • որ լռէ՝ հաւանի:

Acconsentíto, ta • Հաւանեալ • հաճեալ:

Acconsenziénte, ած • Հաճ • հաւանող • հաւան:

Accontánza • Տես Accostamento •

Accontáre, ած • Տես Annoverare • գտանել • ի գասաւորիլ • մտաչիլ • խոսակիլ:

Accontáto, ta • Տես Accontare • * Տեղեկացեալ:

Acconto, գոյ • Մաթերիմ • ընտանի:

* Acconvenírsi, Տես Convenire:

Accoppáre, ած • Կառափնատեալ սպանանել • սպանանել • եօթնէքէ:

* Accoppiábile, ած • Զուգելի • լծորդելի • յօդելի:

Accoppiaménto • Զուգաւորութիւն • միաւորութիւն • հաւաքումն:

* Accoppiánte, ած • Զուգիչ • միաւորիչ • լծորդիչ:

Accoppiáre, ած • Զուգել • զուգակցել • միաւորել • շաղկապել • ի մի հաւաքել: էնգիլենթիրմէ • buoi • լծել զեզինս: գօյմա • Accoppiársi, յ • Գնալ դդյդ զդյդ • էնգիլ էնգիլ կիլմէ:

Accoppiáto, ta • Զուգեալ • միակեալ:

Accoppiatóre, ար • Զուգաւորիչ • միաւորիչ:

Accoppiatúra. Տես Accoppiamento.

* Accopuláre. Տես Accoppiare.

Accoraménto. Տխրութիւն • ցաւ, կին անձկութիւն սրտի • տագնապ: ֆասա • ֆէքր:

Accoráre, ած • Վշտացնել • սրտմտեցուցանել • առաւպեցուցանել: գասաւչիլ վերմէ • խնձիրմէ • Accorársi, յ • Վշտանալ • առաւասիլ • տխրիլ: ֆասալանմա:

Accoráto, ta • Վշտահարեալ • վշտակիր • Թաղչտակիր :
Accoratójo • Վիշտ • տառապանք :
Accorazióne, ſ. • Տես Accoramento :
Accorciaménto. Կարճումն • Համառօտութիւն : գըտալ. ֆտէլբ • տմ՚ու և Apocopa •
Accorciáre, ն. Կարճել • Համառօտել • յապաւել : գըտալ. ֆմ՚ուբ : Accorciársi, յ • Կարճիլ • Համառօտիլ : նուազիլ : գըտալ՚ի ֆմ՚ուբ :
* Accorciataménte, ա. Համառօտ. կարճ՚ի կարճոյ :
* Accorciatívo, va. Կարճող • Համառօտիչ :
Accorciáto, ta. Կարճել • Համառօտել • կրճատել :
Accorciatòre, տր • Accorciatríce, էից • Համառօտիչ • յապաւիչ :
Accorciatúra. Տես Accorciamento •
Accorciévole, հ • Կարճելի • Համառօտելի :
Accordaménto. Միաբանութիւն • ձայնիլ • կիմ նուագ. գաբանաց • ներդաշնակութիւն • Համաձայնութ : ահնեփ : միաբանութ • միաձայնել • Համակարծել, Համախոհել • հաւաբարաց հաւանութ : պիրէփ :
Accordánte, հ • Միաբան • Համաձայն • Համակամ : հէմահէնփ • ոայբ • պիր խրէփէ : տմ՚ու և Accordatore •
• Accordánza • Տես Accordamento •
Accordáre, ն • Դաշնակել, դաշնակաւորել • ներդաշնակել • յարմարել զնուագարան : ահնեփէնէփ • պիրէն վէրմէփ • միաբանել, հաշտեցուցանել : պրըէրմ՚ուբ : Միաբանիլ լարից • լինել Համաձայն, ներդաշնակաւոր : ահնեփ էրմէփ : Accordársi, յ • Միաբանել • լինել Համակամ, Համախոհ : պիր օյմաբ : * Accordáre • Ընդհել • առալ. թղալ առալ՝ վէրմէփ :
Accordataménte, ա • Միաբան • միաբան Հաւանութ • միաձայն բարբառով :
Accordáto, գոյ • Ներդաշնակեալ, կիմ միաբանուի տմ՚ու նկարուն :
Accordáto, ta, ած • Ներդաշնակեալ • միաբանել • Համաձիա : giorno • ժամնակեալ օր :
Accordatóre, ար • Accordatríce, էից • Հնչուտարար • միջնորդ • ֆանչի • առալ էփէչի :
Accordatúra. Տես Accordamento.
Accordévole, հ • Միաբանելի • միաբան • յարմար • պատշաճ • Համաձայն • Համեմատ : հէմահէնփ • ոայբ •
Accórdo. • Accórdio. Միաբանութ. գաշն. Հաշտութիւն • իրաւախոհութ : պիրէփ • գաւէ. ոաւչ : միաբանութիւն ձայնից կիմ նուագարանաց • ներդաշնակութ. գաշնակաւորութ : ահնեփ : ներդաշնակութ գործոց • Համեմատ գաւառորութ երանգոց : esser, կիմ star d' accordo, լինել միաբան, Համաձիա : պիր օյմաբ : porre d' accordo • Հաշտացուցանել. իրաւախոհ առնել : far accordo • միաբանիլ :
Accórgersi, յ. Accórgere, է • Զգալ • իրապատճ լինել • խմանալ • տեսանել, Նանաչել • ՚ի մէտ առնուլ : փոյմաբ • էօրմէփ :
• Accorgévole, հ • Ուշիմ • մտացի • խորագէտ :
Accorgiménto • Յառաջատեսութիւն • խոհեմութիւն : էհթիէմաբ : տրամատութ • տրագծմտութիւն, Հնարք • կռմէրէն : փէբէսէբէբ • փէբոսէն :
Accórre, Տես Accogliere.
Accórrere, է • Գիմել ուրեք • քաշանալ ուրեք • գիմել յօգնութ : պէյրէփէփ : տմ՚ու և Occorrere, և Rincalciare •
Accorriménto. Տես Concorso.
Accórr' uomo. Ձայլ ազբոսիան • Օգնութիւն օգնութիւն • օգնեցէք : gridare accorr' uomo • յօգնութիւն կարդալ :
* Accórsi, յ • Տես Accogliersi, Raccogliersi, Ricovrarsi.

Accórso, sa. Գիմաբ • ընթացեալ •
Accortaménte, հ • Accortissimaménte. Զգուշաբար • խոհեմաբար • յատաջագոյն գործել. խմաստնաբար • խորագիտութ : էհթիէմաբ էլէ • փէբէ էլէ :
* Accortaménto. Կարճումն • Համառօտութիւն :
Accortáre, Տես Accorciare.
Accortézza. Տես Accorgimento.
Accortináre. Accortináto. Տ՝ Incortinare, և՚ն •
Accórto, ta. Accortíssimo, ma. Սրամիտ • աչալուրջ • խոհական • զգուշաբար • Հարպակ • յատաջաւոտ • խորամանկ • խորագէտ • իմաստուն : էհթիէմ • ուէբ • ուիճ • փոբճ : fare accorto • տմ՚ու Avvisare. Male accorto. Անխոհեմ • անզգոյշ :
Accosciársi, յ • Accosciáto, ta. Տես Accoccolarsi.
Accostaménto. Մերձեցութիւն • մատչութիւն •
Accostánte, հ • Դիւրամերձ • յարմերից • Մերձաւոր • յարմար • նմանակից : ոչխան • տմ՚ու և
•Acconsenziente. Vino accostante. Գինի մեղմ, կիմ օգտակար առաջիցդ :
Accostanteméntе, ա • Մերձ • հուպ •
Accostáre, ն • Մերձեցուցանել • մատուցանել : էփէպէրէմ՚ուբ : Accostársi, յ • Մերձենալ • մատչիլ : էպէչէպ : մերձաւոր գտանիլ • մօտ լինել : դաշնակցիլ : հաճոյ լինել : յարմարիլ : Accostársi ad alcuno. Մատչիլ առդ : al parer degli altri. յարիլ՚ի կարծիս այլոց • զինո երթալ կարծեաց այլոց : non se gli può accostare. չէք հնար մերձիլ՚ի նա • ոչ գոյ խօսիլ ընդ նմ :
Accostáto, ta. Մերձեցեալ • մատուցեալ :
• Accostatúra. Կապակցութիւն • յարակցութիւն :
• Accostévole, հ • Դիւրամատոյց • դիւրամերձ :
Accósto, A cósto, A cósta, ած • Մերձ • ՚ի կողմանէ • մօտ : էփէն :
Accostoláto, ta. Ընկերասուրբ :
• Accostumánza • Տես Costume •
Accostumáre, ն • Վրթեզ՚ի բարի վարս • մարզել • հրահանգել • գաստիարակել : ՌԷրպիր էնմէփ : լ. Ունենալ սովորութիւն • սովոր գալ : պիրի էպէնմէփ :
Accostumársi, յ • Սովորիլ • մարզիլ : էօյրէնմէփ :
Accostumataménte, ա • Սովորաբար • ըստ սովորութեան • ՚ի սովորութենէ • ՚ից սովորութենէ :
Accostumáto, ta. Accostumatíssimo, ma. Սովորական • աւրնչէբ • տմ՚ու և Costumato •
Accotonáre, ն • Գզել զնաչ չուխայից • Շաւամաչ առնել զչուխայն : * Ընուլ բամպակաւ :
Accotonáto, ta • Գզեալ (չուխայ :)
Accotonatóre, ար • Գզիչ չուխայից • կիմ ասէնաց :
Accotóne, ար • Far l' accotone • տմ՚ու Accotonare •
Accovacciáre, է • իջը՚ի թաղուստ • Accovacciársi, յ • Կծկիլ • ընկողմանիլ առ աւիրափ • յինքն աւիրափիլ • ընկողմանիլ • էօռթօփ էռմէփ :
Accovacciáto, ta. Կծկեալ • տմ՚ու և Anneghittito •
Accovacciolársi, յ • Միանալ յօրկն, կիմ՚ի մորին • որկնանալ, էրխոյտ • էռնուտ իչէփէ :
Accovonáre, ն • Կապել որոյս • ճառիճ պաչամաբ :
Accovonáto, ta • Կապեալ (որոյք :)
Accozzaménto • Հաւաքումն • կոյս :
Accozzáre, ն • Հաւաքել • կոնծել • յօդել : ՀՀէ էնմէփ • պիր էնմէփ : Accozzársi, յ • Միաբուրել • յօդել • միաբանիլ : պիր օյմաբ : իսօսակցիլ • պէօյլէչմէփ :
Accozzato, ta • Հաւաքեալ • միակցեալ, և՚ն :
Accozzatúra • Տես Accozzamento •
• Accrédere • Տես Credere.
Accreditáre, ն • Յարգոյ, կիմ արժանահաւատ ընծայեցուցանել • բարձրացուցանել զանձ • բարեհամբաւել : ՀՀոհ էնմէփ :

Accreditáto, ta. Բարեհամբաւեալ. հռչակաւոր:
Accrescénte, ſ. Աճեցուցիչ:
* Accrescénza. Աճումն:
Accréscere, n. Աճեցուցանել. առաւելուլ. ընդարձակել: արբերմամբ: տես և Educare, t. Աճիլ:
Accréscersi, ɟ. Աճիլ. առաւելուլ: արբիմամբ: զայրանալ (ախտին:) ուժգնանալ:
Accrescimènto. Տես Aumento.
* Accrescitivaménte, ſի. Աճումբ. աճողաբար:
Accrescitívo, va. Աճողական. աճեցուցիչ:
Accrescitóre, tr. Accrescitrice, ɟէ. Աճեցուցիչ:
Accresciúto, ta. Աճեցեալ. առաւելեալ: արբիմբեալ:
Accrespáre. Տես Increspare.
Accubitóre, tr. Ընկողմնակից. (էր պաշտօնատարք արևելեան կայսերաց, որոյ պաշտօն էր ընկողմանիլ առընթեր կայսեր ի պահպանութիւն:)
* Accudíre, t. Պարապակել. խնդի. փոյթ ունել. հսկել: ծագիայէն օգնել:
* Acculársi, ɟ. Հանդչիլ անգործ. դադրիլ անհոգ. կամ պարապորդ: օթնագործիլ. օթնել:
Acculáto, ta. Կատարեալ: անգործ. պարապորդ:
Acculattáre, n. Տես Culattare. Acculattar le panche. ոճ առակ. կալ պարապորդ: ակնարկ պատրաստ: * Acculattársi, ɟ. Հարկանիլ ընդ դեմին վեր առնուն: և ա. կալ գործարկ:
Accumulaménto, Accumulánza. Կուտակութիւն. կոյտ. հաւաքումն: էջմամբ: էջմն:
Accumuláre, Accumoláre, n. Կուտել. ջեղջել. հաւաքել. աճեցուցանել. յաւելուլ: էջմամբ:
* Accumulataménte, ſի. Ջեղջելով. բազմութիւն:
Accumuláto, ta. Կուտակ. գիխակ, և ն:
Accumulatóre, tr. Accumulatrice, ɟէ. Կուտակիչ. գիխող:
Accumulazióne, ɟէ. Տես Accumulamento.
Accuoráre. Տես Accorare.
* Accuoratágine. Տես Accoramento.
Accuratamènte, ſի. Ջգուշաբար. խնամով. ուշիուշով. ճշդիւ. ճշգրտիւ. անվնաս. փութիով: ճահիճ իւր. հանիւ իւր:
Accuratézza. Փոյթ. զգուշութիւն. խնամ. ջանք: ճահիճ. հանիւ:
Accuratissimamènte, ſի. գերբ. Ամ փութիով անգուշութիւն. զգուշագոյն մեծաւ:
Accuráto, ta, Accuratíssimo, ma. Փութաջան, զգաստաբար. խնամոտ. մտադիր: ծոցպնէ. հանիւ իւր:
Accúsa. Ամբաստանութիւն: էնէլ: dare accusa. առնել ամբաստանել. գատախաղել:
Accusaménto. Ամբաստանութիւն. պախարակումն:
Accusánte, ſ. Ամբաստան. ամբաստանող. գատախաղող: էնէլական:
Accusáre, n. Ամբաստանել. ամբաստան լինել. գատախաղել: էնէլոյն էնդէ: կշտամբել. տագնապ. առնել: խոստովան լինել: una lettera, յայտ առնել գրեանի. նամակին: ɟ. Տես Incolparsi.
Accusatívo, գոյ. Հայցական. (հոլովն:) դասպ:
Accusáto, ta. Ամբաստանեալ: գոյ: Պարտաւոր:
Accusatóre, tr. Accusatrice, ɟէ. Տ. Accusante.
Accusatório, ia. Ամբաստանական:
Accusazióne, ɟէ. Ամբաստանութիւն:
Accusazioncélla. փոքր. կամ նեղեալ ամբաստանութիւն:
Acéfalo, ա. Անգլուխ:
Acerbaménte ſի. Acerbissimaménte. Տարաժամ. անժամ: վհատելով: յաւելուածով: գառնապէս. գառն. անողորմ: չքհամբերելով:
Acerbáre. Տես Inasprire, Inacerbire.
Acerbétto, ta. Նոճ. Փոքր մի խակ. փոքր մի պտղով. պէր. աղ. համ: փոքր մի գինգ: խիբեւթենի:
Acerbézza. Տոտուն. բարկութիւն. խակութիւն (պտղոց:) էնէրէնէթ. համբէթ:
Acerbíre. Տես Inacerbire.
Acerbità, - táde, - táte ɟէ. Տես Acerbezza.
Acérbo, ba. Acerbíssimo, ma. Տխուր. խակ. ծիծու. բարկ: էնէրէնէ. համ. էնէլի: մանկահասակ. տհաս տխուրք: էնդձ: acerba età, anni acerbi. տհաս, կամ դեռատիճիճ հասակ. տարիք մանկութեան: էնդձէթ: Acérbo. Խիստ. անգութ. գաժան. դառն. գինգակ. վայրագ. գեղ: սերմ. նավաթ խիճիճ: յանուն. կամակոր: ոխերիմ (առակաւ:) ողորմ, աղետալի (առաւօտան:) * Դժուարիմացութիւն:
Ácero. * Acera. Ծառ. ինչ ազնիւ, որոյ փայտ ի պիտանացու ի նուրբ արհեստակերտուածս:
Acerrimaménte, ſի. Յառաջակայելի. գազանաբար. յանդուգն:
Acérrimo, ma. գերբ. Բռնադոյն. առաւելապէս. վայրագագոյն:
Acertéllo. Տես Gheppio.
Acérvo, գոյ. Կոյտ. դէզ. ջեղջ:
* Acérvo, va, ած. Տես Acerbo.
* Acetábolo. Acetábulo. Քացախաման. անօթ քացախոյ. սերմն գաւազ: փոսորակ. (ըստ անդամոց ի խոռոչակ ինչ անդամոց, յորում շարժին ոսկերքն:)
Acetáto, ta. Քացախահոտ. որ ունի ղհոտ քացախոյ. նմոյ. նմանութ:
Acetíre, t. Քացախել. քացախանալ. էնէլիել:
Acéto. Քացախ: սիրէն:
Acetóne, tr. Հիւանդագին ինչ:
Acetósa. Մրջնջուակ. գառան գառաղը:
Acetoséлla. Վայրի մրջնջուակ:
Acetosità, Acetositáde, Acetositáte, ɟէ. Քացախութիւն. համ քացախոյ. նմանութիւն:
Acetóso, sa. Acetosíssimo, ma. Քացախահամ. նմանութ: էնէլի:
Achilléa. Աքիլլեան. (ի խոտ ինչ յաղագս Milefoglia ին:)
* Achinéa. Տես Chinea.
* Achittársi, ɟ. Տես ի բառն Achitto.
* Achítto. Ի առաջին զարկուածն՝ որով հարկաւ նեղն զինուորեցեալ գնասցին ի վիրաւորեան խաղարկութեան. և այս առաջին հարկանել՝ կոչի Achittársi.
* Acidáro. Խոյր ինչ նախնեաց:
Acidétto, ta, Փոքր մի նմանութ. նմանուաւ: նոյնոյն:
Acidézza, Acidità. Նմանութիւն. տոտուն:
Aciditáde, Aciditáte, ɟէ. Տես էնէլիէթ:
Ácido, da, ած. Նմանութ. բարկ: էնէլի: նմանութեամբ կիսնմանութեան. (ըստ քիմիականաց ի աղ ինչ հակառակ Alcali անուանեալ աղիցն:)
* Acidosalíno, na. Նմանութ և աղի:
* Acidúme, tr. Նմանութիւնք. նմանութ:
Ácino. Հատ խաղողոյ: խոշիմ ի ոնէթի: տես և Vinacciuolo.
* Acinóso, sa. Հատաւոր. բազմահատ:
* Acma. Ծայր հիւանդագին. (ըստ բժշկաց ի վերջին աստիճան աստակութեան հիւանդութեան:)
Áco. Տես Ago.
* Acoma, tr. Ծառ ինչ ամերիկեան. որոյ փայտ պիտանի ի շինուած նաւուց:
Acónito. Ակոնիտոն: խանիգան նէնգ:
* Acónzia, tr. Նշանաձ: օգնական: դեղարդն. (ի գիտաւոր աստղ. կամ յաճախ մեռոզոյ ինչ. որոյ գլուխ ի երկայնաձև, և առաւն՝ երկայն. և նուրբ՝ ի ձև պեղարգեան:)

Aco-

* Acope, աբ. Քար ինչ պատռուխան՝ Թափանցիկ ոմն ջուպակի, ունի ինքս ոսկեգոյնս:
Acori, աբ. յտ. Ագռ ինչ մանրիկ պալարաց՝ ի վեր երևիլ յայտս և ի գետս, մէջ՝ աղյոց:
Acoro. Խոտ ինչ. զոր ունեք վրիպակաւ կարծեցեն նոքա Է բուսոյն Calamo odorato.
Acqua. Ջուր. սաս: անձրև: Եղևնոյ: մեզ: սիրտ: far acqua. Ջուր առնել. մկղել: սաս պէս իբր: Ջուր ի նկուղս Էառնել. մտանել Ջրոյ ի նաւն, կամ ի Հեղձուածս անօդոյց: սաս այլոյ: երկաթ գջրոյ. (առ զնաւորդսդ:) սաս այլոյս կիրճիտ: far acqua da occhi. ի դերև եքանել. ուշ յաջողել: lavorar sott' acqua. գործել ի ծածուկ, զանխաչաբար. s' intende acqua, e non tempesta. անցանէ ըստ չափ. անցանէ ծայրէ ի ծայր: voler veder nell' acqua chiara. Տանապազորդել ցամաքակ գործոյն: star sulle due acque. յերկուս հետս կալալ. կալ ի վարանս: l' acqua gli viene alla bocca. յայդ զարհուցանէ զանօրժակ նր: pestare, կամ batter l' acqua nel mortajo. Եա՛ far un buco nell' acqua. զնոյնն արածել. զրաշան լինել: acqua di neve. Ձիւնաջուր. acqua di latte. Հիմունք կաթին: Ճերմէ սաս: acqua melata. մեղրաջուր. acqua d' orzo. գարեջուր. acqua piovana. անձրևաջուր: conduttor d' acqua. Ջրկիր. Ջրմուղ: սափ: andare all' acqua. լուղիլ ի Ջուր. (առ զորսայկան չանց:) dare all' acqua una nave. ընկուցանել զնաւն ի Ջուր: pescare in acqua torbida. Շահիլ ի նեղութեց օտարին: è tutto in acqua. գնաց ի դրաւնս է հանգիստ: una perla d' una bell' acqua. մարգարիտ գեղեցկորակ. կամ պայծառատեսիլ: marinajo d' acqua dolce. նաւաղն վաստակաւոր: darsi l' acqua a' piedi. գնալ ի վեր զանձն.
Acqua arzénte. Տես Acquavite.
Aqua benedétta. Ջուր օրհնեալ:
Acquabórra, Aqua bórra. Ջուր ինչ հանքային:
Acquacchiáre, ս. Կորսուանիլ զոյժ. պարապասիլ:
Acquacchiáto, ta. Ընդօրհնեալ. վանեցաքեալ:
Acquácia, ից. Ջուր չոր, ապականեալ, սկա խառն. ժահահոտ: էօխիս սաս:
Acqua cedráta. Օշարակ կիտրոնի. (է օշարակ ինչ ք՝ լուծէ՝ կազմէ՝ ի հաքարոյ և՝ ի կեղևանոյ կիտրոնի. ք՝ պաճպաճանիչ:)
Acquacedratájo. Որ վաճառէ զօշարակ կիտրոնի:
Acqua cóncia, կամ accóncia. Օշարակ հաքարոյ, կամ հաքարախառն: էջիպէ:
Acqua da partíre. Տես Acquaforte.
Acqua d' ángioli. Ջուր քաղցրահոտ:
Acqua della regína. Ջուր գհոյն. (է ցբի ինչ հոտել քաղցրաբոյ, և ծաղկանէք Ramerinoի, ք՝ պեկանինի. զոր եդեալ ոմն ի պէտս քաշհլոճ գհոյն ուրուք ունկարացոյ:)
Acqua di látte. Ճիմունք կաթին: էջնիէ սաս:
Acqua di máre. Ծովայդին. երկնագոյն: փոփ հալխի: է եւ ակն ինչ յայս գոյն. որ կոչի և
Acqua marína. Ծովջուր:
Acqua férma. Ջուր լճացեալ, ապականեալ: երփնիլ սաս: էօլ:
Acquafórte, իգ. Ժանտաջուր, կամ գժոխաջուր. (է Ջուր ինչ կազմէ յարկէ և ի բարկ նիւթոց:) էջպէ:
Acquájo, գոյ. Ջրանցիկք պղտեղուէց. (է սաորբկ բեայ խղովակ յընդունել զրտիացան, և զպղտեցի Ջուրս սանց: կարէ՝ տեղի՝ ուր են Ջրանցիկք պղտեղութեց: andarsene per bucq dell' acquajo. Ծխրիլ սաս փոքր փոքր:
Acquájo, ja, աբ. Ջաթիր. Ջրթիր. որ սայ անյօս Ջրոց: * Solco acquajo. Ակօս Ջամոյց: (է ակօս, կամ սաս ինչ անգոց, ի հաւաքել գջուրս այլոց ակօսաց, և ի հոսել սրտաքս:)
Acquajuólo, գոյ. Ոսոգիչ հոսխայից՝ կամ պրոխզոյց:
Acquajuólo, la, աբ. * Acquaruólo. Ջրային. Ջրական: cirigia acquajuola. է ագռ ինչ Ջրաեմն կանխաշաս կեռասոյ: bolla acquajuola. պալար Ջրալից: far d' una bolla acquajuola un canchero. դոյլն սոխիճ յառաջ ածել զխոտ անժշկական: Ջրկիր գորաց:
Acqua lánfa. Տես Acqua nanfa.
Acqua marína. Տես Acqua di mare.
* Acqua mále. Պեղպաջուր:
Acqua mórta. Ջուր մեռեալ, կամ Ջաչեալ. Ճահիճ: երփնիլ սաս: էօլ:
Acqua nánfa. Ջուր Թորիլ ի ծաղկանց նարընջոյ:
* Acquáre. Տես Inſaffiare.
Acqua régia. Արքայաջուր. (է ագռ ինչ սաստ կոպոյն Ժանտաջոյ յօրինել յատկմամբ անուշ շագրին, ի նէշադրին, ի պէտս լուծանելոյ զոսկին:) էջպէ:
Acqua rósa, կամ rosáta. Վարդաջուր, վարդաւորիկ: էջսոյս:
* Acquartierársi, յ. Օթագայիլ. Ինձանիլ: գօնսաս:
* Acquaruólo. Տես Acquajuolo.
Acquarzénte, Aqua arzénte, իգ. Օղի զսիլ: գաջ սաս:
Acqua Sánta. Ջուր օրհնեալ.
Acquastríno. Տես Acquitrino.
* Acquáta. Տեղի Ջրոյ. (ք՝ սիզի՝ ուսոյ նա ևորդք առնուն զջուր ի պէտս նուսուն:)
Acquático, ca. * Acquátile, հ. Acquatívo, va. Ջրային. Ջրական:
* Acquáto, աբ. Ջրախառն (գինի:)
Acquattársi, յ. Կծկիլ ի վայր. կծկեալ Թաքչիլ. ծածկիլ առ սիփոփ: էնիէիէ: զոլիլ. Թաքչիլ. սաս չանսաս:
* Acquattáre, ն. Տես Appiattare, Ammacchiare.
Acquattáto, ta. Կծկեալ ի վայր, կամ ի գետնի.
Acquavíte, իգ. Օղի: սաս:
Acquavíva. Ջուր կենդանի. Ջուր ապրեցր: գայսաս:
Acquazzóne, աբ. Անձրև Ջայլ և անընդհատ. սեզ զասաստրակ: սաղանաս:
Acquazzóso, sa. Անձրևային. անձրևաստան:
Acquedótto. Տես Acquidotto.
Acqueo, ea. Տես Aqueo.
Acquerécia. Ագռ ինչ Ջրոյ:
Acquerélla, նաժ. Անձրև սակաւ. կամ ցօղաչինն. սաղաթ: սէրէիէնէն:
Acquerélláre, ն. Նկարել Ջրաներն, կամ Ջրալոյծ ներկօք:
Acqueréllo. Տես Vinello. Ներկ լուծել Ջրով. ողող երանգ: սաս պոյս: andarne il mosto e l' acquerello. սաս սայ. և ասի՝ յորժամ սա ի գետ ծել ինչ ունի հոգայ խորասնել զնա: կորիցէ ևս պատ:
Acquerúgiola. Տես Spruzzaglia.
Acquetáre, Acqueársi. Տես Acchetare, նե:
Acquétta, նաժ. Տես Aquerella. Guazzare un' acquetta. Անցանել ք հունս առուի, կամ վտքրիկ գետոյ: Ագռ ինչ Թեթև դինուոյ: ագռ ինչ Թոռնոյ:
Acquertína. Ն նմանական Acquetta ի:
Acquicélla, նաժ. Առուակ. առս փոքր. վտակ: էրմատ: անձրև ցօղաչինն. սաղաթ: սէրէիէնէն:

Acquidóccio. Տես Acquidotto.
Acquidóso, sa. Ջրալից • Ջրաէտ • խոնաւ, Ջրային (վայր:)
Acquidótto • Ջրմուղ: սես Խողով:
Aquidrinóso, Տես Aquitrinoso:
* Acquiescénza: Ջինջութիւն • Հաւանութիւն:
♦ Acquiéscere, ւ. Տես Acchetarsi.
Acquietaménto. Հանգիստ:
Acquietáre, ն. Acquietársi, յ. Տես Acchetare.
Acquisíto, ta: Տես Acquistato.
Acquisizióne, իգ. Ստացուածք, Հայրենութիւն • գնուածք • առակեալ իրեր:
* Acquistábile, հ. Ստանալի • Հայելի:
Acquistaménto. Տես Acquisizione.
Acquistáre, ն. Ստանալ • Ի ձեռս բերել • Հայիլ • գտանել: Էվ ԷՒՐԻՊԷՍ • գտանիս: un figliuolo. առանալ որդի:
Aquistáto, ta. Ստացեալ • Հայեալ • Էվ ԷՒՐԻՊԵԱ:
♦ Acquistáto, գ. Տես Acquisizione.
Acquistatóre, ար. Acquistatríce, իգ. Ստացող: Հայող: Էվ ԷՒՐԻՊԻՄ:
Acquistévole, հ. Ստանալի: Հայելի:
Acquísto. Ստացուածք • Հայ: Էվ ԷՒՐԻՊԻՈՆ: առակեալ իրեր: far l' acquisto di questo amor comune • առանալ, կամ Ի ձեռս բերել զայս սէր հաւասարակ:
Aquitríno. Ջուր ծորեալ Ի հողոյ յորում Հանցեալ է անձրևաջուր քացախ: Հայիւն • աղտիւք:
Acquitrinóso, sa. Ճահճային • Ճահիճային:
Acquolína. Տես Acquerella. Venir l'acquolina in bocca, կամ alla bocca. Ջարհնուլ ախորժակին:
Acquosità, Acquositáde, Acquositáte, իգ. Հիւթ Ջրալից • խոնաւութիւն:
Acquóso, sa. Տես Aqueo.
Acre, հ. Acríssimo, ma. Տիսիպ • բարկ • Թմրուս • կծու • Վէրէ • Խիւ: խստաս • դառն • դաժան • անդութ • սէրն • ջուլց:
Acrédine, իգ, Տես Acrimonia.
* Acrédula. Տես Vignuolo.
Acreménte, գ. Խոռնութիւն • սաստկապէս • խստիւ:
Acrézza. Տես Agrezza.
Acrimónia. Տռտուլթիւն • գառնութիւն, կծռութիւն • սաստկութիւն: Խիւթիւ • սաբէլէ:
Acrimónico, ca. Տիսիպ • կծու • գառն:
Acritá. Տես Agrezza.
Acro. Տես Acre.
Acrómio. Իսո անդամին • Ծայր ուսոյ • Ծագ Թիկանց:
* Acronico. Ամենակուրիթ. (Է եղբ, կամ մուտք սատեղ Ի նմին վայրկենին, յորում Էլանէ կամ մտանէ արևն:)
Acróstico. Սկզբնատող. (Է քերթուած ինչ գաղտնագծական, որոյ առոյգ սկզբնատառք բաղ յօդեն զանուն, կամ զբան ինչ:)
* Acrotério. Պատուհանդան արձանաց և, հաս սատեղ Ի բարձրանդակ վայրս չինուածոց:
Acuíre. Տես Aguzzare.
Acuità, Acuitáde, táte, իգ. Տես Acume.
Acúleo. Տես Pungiglione.
Acúme, ար. Սայր • սրուն • ծայր: Էվ ԷՒՐԻՊԻՄ: տես և Violenza. Acúme d'ócchi. Սրատեսութիւն • սրամիտ ակաց: Էօգին Էվ ԷՒՐԻՊԻՄ: d' ingegno. սրամտութիւն • նրբամտութիւն: Էվ ԷՒՐԻՊԻՄ: * Acume: Եռանիւ իրէ:
* Acumináto, ta. Սրածայր • ծայրասուր:
Acutaménte, գ. Acutissimaménte. Սրամտաբար • իմաստնաբար:

* Acutángolo, la. Սրանկիւն (եռանկիւն:)
Acutézza. Տես Acume.
Acúto, ta. Acutíssimo, ma. Սուր • սայրասուր, հասուռ: Էվ ԷՒՐԻՊ • Էվ ԷՒՐԻՊԻՆ: բառնի, կամ սաստիկ (ցաւ:) վտանգաւոր, դժնդակ, ծանր (հիւանդութիւն:) febre acuta • սուր Էրթիւն, կամ տենդ: angolo acuto. սուր անկիւն • (Ի որ փոքր Է քան ղուղիղ անկիւնն:) accento acuto. Հնչում: suono, կամ voce acuta. սուր հնչիւն, կամ ղիլ ձայն: ingegno acuto. միտք սուր, կորովի, ուշիմ, նուրբ: Ինձ ատէ: * Acuto. Փութաջոզ,
* Acuziángolo. գոյ, և ած. Սրանկիւն եռանկիւն: սրանկիւնաձև:

AD

AD, նախ. Ի նոյն ընդ նախադրութեան A • յարի Ի բառս սկսեալս ձայնաւորաւ • Ի • ad uomo. մարդոյ • առ մարդս: ապահ: ad uomini. մարդոց • առ մարդիկ: ապահարայ:
Adaquábile Տես Inaquabile.
Adacquaménto. Ոռոգումն • արբուցումն:
Adacquáre, ն. Ոռոգանել • արբուցանել: սուսմատ:
Adacquáto, ta. Ոռոգեալ • Ջրարբի:
Adagiáre, ն. Աստակպարել, կամ տալ ուժ ղհիւանդսն • պաշտել զիէսան • գիւրել աւելք • Adagiársi, յ. Գործել յուշիկ դանգաղել • գիրել • յուժել: օյալանմատ • գիւրել անձին • միտ դնել անձին գիւրութեան • վհնել անձդիւր: Էնդիրնի պէսմատ: * Կամել: * Adagiársi déntro • Ընտել զիւրն հետապնդուն իւրոյ:
Adagiáto, ta. Անձդիւր • բարեկեցիկ • Հոգ: հանգիստ:
Adágio. Տես Agio. Աագ: առած:
Adágio, Ad ágio, գ. Հեշտաւար • Հանգստաբար • պատշաճաւոր • Գօրացմամբ • մեղմով • յուշիկ • յամր: Էնի գնաս: adagio adagio • տակաս տակաս: Էսէնա Էսէնա:
Adamánte, իգս Քանապէնեան • Ադամանդ:
Adamantíno, na. Ադամանդեայ • կարծր որպէս զադամանդ:
Adamíta, գր. Ադամեան • (Է անուն աղանդաւորաց, որք ուսուցանէին չրջիլ մերկ որպէս զադամ:)
Adarce, իգ • Ելեգնափրփուր • (Է փրփուր ինչ պղպեղաձ Ի Հանհատուտ վայրս • որ կուռնեալ զերեզմանիք և զնուռաս ընդունայ:)
♦ Adasperáre. ♦ Adasprire, ն. Տես Inasprire.
Adastársi, յ. Ջուղն առնուլ, զեզեցիլ յամէ:
Adastiaménto. Ախանձք • նախանձ:
Adastiáre, ւ. Ախալ • նախանձիլ:
Adastiáto, ta. Ախացեալ • նախանձեալ:
Adattábile, հ. Յարմարական • յարմար • պատշաճաւոր: նայր:
Adattabilità. Յարմարականութիւն • յարմարութիւն:
* Adattánte, հ. Յարմարիչ • յարմարող:
Adattaménto. ♦ Adattánza. Յարմարութիւն:
Adattáre, ն. Յարմարել • պատրաստել: պատրաստեալ: տես և Assettare. Adattársi, յ. Տես Accomodarsi.
Adattáto, ta. Յարմարեալ • պատշաճեալ: յարմար: պատրան:
Adattazióne, իգ. Յարմարութիւն • պատշաճութիւն:
Adattíssimo, ma, գէր. Կատարեալ յարմար • պատշաճագոյն:
Adátto, ta. Յարմար • պատշաճ • բաւական: պատրան:

Addanajáto, ta. Ընկեզ. ընկաւեալ:
Addársi, յ. Տես Accorgersi. Պատահիլ զիմէ:
Addebilíre, Addebolíre, ն. ե. եյ. Տես Indebolire:
Addeboliménto. Տես Debolezza.
Addecimáre, ն. Կրկնեալ տասանորդս. տասնակորդել: ծնիլ պէս պէս:
Addecimáto, ta. Կրկեալ եւ տասանորդաւ:
Addensáre, ևն. Տես Condensare, ևն:
Addentáre, ն. Ընկրտել առաջամիջ, կիմ ժանիւք: փիլիլ կոպիտ:
Addentáto, ta. Ընկրտեալ առաջամիջ. խածեալ ժանիւք: տես և Acc uito.
Addentelláre, ն. Թեւել կռանաի որմոյ:
Addentelláto, գր. Կռանաւ որմոյ. (եկն անհաճաար տեսանողաց ինչ քարանց կիմ աղիւսոց կամովին շինողաց յորմն, առ ի կապելոյ ընդ այնմ զայլ նոր որմն:)
Addentellátо, ta. ած. Շինուած յորում շինողք են կռանաւք որմոյ:
Addéntro. A déntro. տես Indentro.
Addestáre. Տես Destare:
Addestraménto. Սարզումն. սարգք. կրթութիւն. հրահանգումն:
Addestráre, ե. Սպասաւորել մեծամեծաց յաշտ նակէն յերիվար. սպասաւորել երիվարն եշխանին: սպայէ սէս պինդիրէ: ն. Սարգել. հրահանգել. ուսուցանել: ծոյրէնիէ. կանգն կիմ յաղոդակ, կիմ ետեւաշարժ դարձել. Addestrársi, յ. Յարմարիլ զանձն:
Addestráto, ta. Սարգեալ. վարժեալ:
Addestratóre, ար. Սպասաւոր մեծամեծաց յաշտ. ուսանակէն յերիվար. սպասադապետ:
Addì, գ. Յաւուր: addì 15 Agosto. ի հինգ տասանին օգոստոսի: ալեպօսանի ըն պէդինգէ:
Addiacénte, գ. Ընդհարեալց. մերձակայ:
Addiétro, A diétro, գ. Յետս: ետեր: essere addietro con, կիմ in alcuna cosa. հետնալ ինչ բանաւ. լինել խիլք անաչեղակ: per l' addietro. յետին. յաղագոյն. ետեր: in addietro. երբեմն. կանխաւ: պէս զամն: dar addietro. փախչել. ետս: mettere, lasciare addietro. զանց առնել. ի բաց թողուլ. ոչ ևս փոյթ ունել: պրաէնտ. հանգիսք օրհնութ:
Addietivázióne, իգ. Յարմարումն ածականաց ընդ դոյականս:
Addiettívo, գր. Ընձեռական. մակադրական: ևսքէ նամ:
Addiléttо, գ. Տես a Diletto.
Addimánda, Addimandagióne, իգ. Հայցուածոյ. խնդրուած: փիլէ:
Addimandaménto. Addimandánza. Տես հայցուածոյ. խնդրուած: փիլէ:
Addimandáre, ն. Հարցանել: օրհնել: խնդրել: փիլէնիէ:
Addimandatóre, ար. Addimandatríce, իգ. Հարցուող: խնդրող:
Addimándita. Addimándito. տես Addimanda.
Addimesticáre, ն. Ընտելացուցանել. ընտանեցուցանել: էովայէմիէ. ալէչցիէ. Addimesticársi, յ. Ընտելանալ. ընտանենալ. ալէալէ ևիէ: ալէչցիէ:
Addimesticáto, ta. Ընտելացեալ. ընտանացեալ:
Addimesticatúra. Տես Dimesticamento:
Addío, կիմ a Dio. Ի Աղ լեր. ողջ կացիր. ձեռ իսկ. ողջալուչ: ալլահա աբմաալայէ. հոշտ ոլ: a Dio per sempre. անդարձ հրաժեշտ. ոչ կն տեսցուք զիմեանս. dire a Dio a qualcuno. կիմ dar l' addio. տալ ղոլչցին հրաժարականի հրաժեշտ. տալ. բարեաւ ձեռ ասել ումեք: այրելմաի: dire a Dio a qualche cosa. բարեաւ ձեռ ասել խիլք. հեռուլ լինչ: ռնէի էիիէ:
Addírsi. Տես Affarsi.
Addirimpétto, A dirimpétto. Տես Dirimpetto.
Addirizzaménto. Ուղղութիւն. բարեկարգութիւն. հրահանգ:
Addirizzáre, ն. Ուղղել. փոխանիմաի: ուղղել (զխաչանս.) յուղղութիւն ածել: եսակ կիմէ. մարդել. հրահանգել. առաջնորդել. ի բարին: եալ էօրթէրմէ: տալ ումեք իրաւունս: տես և Ridurre, Condurre, Indurre. ե. Փախչիլ: տես և Voltarsi. Addirizzársi, յ. Դիմ դնել. յուղղ անկանել ուխտք. ուղղել ընթացսն ուխտք: պէդ էնէդ կիմէ:
Addirizzáto, ta. Ուղեալ. ևն:
Addirizzatójo. Տես Dirizzatojo.
Addirizzatúra. Տես Dirizzatura.
Addíscere. Տես Imparare.
Addisiáre. Տես Desiderare.
Additamento. Ջուցումն մատուցք: յաւելումն. յաւելուած:
Additánte, գ. Ջուցանող. ակնարկիչ:
Additáre, ն. Ցուցանել մատուցք: պարզուէնէ ինչ ընէմէ: ցուցանել. նշանակել:
Additáto, ta. Ցուցեալ. նշանակեալ:
Additatóre, ար. Ստանցոյց. ցուցանող. նշանակիչ:
Additto, ta. Պատասարեալ. յօժարեալ. միտեալ:
Addiveníre. Տես Avvenire.
Addizióne, իգ. Յաւելումն. յաւելուած: գումարումն:
Addobbaménto. Զարդարումն. զարդարանք:
Addobbáre, ն. Զարդարել. պճնել: փճնալ. փոխանի ևէմէ:
Addobbáto, ta. Զարդարեալ. պատմուճեալ:
Addóbbo. Կահ. կարասիք ասն: եվնագէմէ:
Addogáto, ta. Շերտաւոր. շերտաւոր ի կիմ գաւազանաձև. (ցշերեա շերտ յօրինեալ:)
Addogliáre. Տես Addolorare.
Addolcáre. Addolciare. Տես Addolcire.
Addolciménto. Քաղցրացուցանելն: տես և Mitigamento.
Addolcíre, ն. Քաղցրացուցանել. անուշել: ևմիլը ևիէ: մեղմել (զցաւս.) ցածուցանել: անդել: եալաչամէ. ենթէրմէ: սփռիլ: il suo appetito. Նուազ զկամն ցանկութեանն իւրոյ: la voce. մեղմել. կիմ ցածուցանել. դանդին: il tempo addolca. ե. քաղցրանան օդք: Addolcírsi, յ. Քաղցրանալ: ցածնուլ. ի սրտմտութենէ. հանդարտիլ:
Addolcitívo, տվ. Մեղմացուցիչ. քաղցրացուցիչ:
Addolcíto, ta. Քաղցրացեալ. մեղմացեալ. անդեալ:
Addoloráre, ն. Ցաւեցուցանել. վշտացնել. տանջել: ապրիմէ. էնդիրմէ: ե և յ. Ցաւիլ. ցաւագնիլ. վշտանալ: տխրիլ: ացնէ. բասալամէ: վշտանալ: տրտմիլ: ացնէ. բասալամէ: պէդիլ:
Addolorátо, ta. Addoloratíssimo, ma. Ցաւագին: վշտագին: տրտմալի: պէդիլ:
Addolorévole, գ. Տես Doloroso:
Addománda. Խնդրուած. հայցուած: փիլէ:
Addomandagioncélla, նխ. Հեղանաւոր հարցուած:
Addomandagióne, իգ. Addomandaménto. Խնդրուած:
Addomandánte, գ. Խնդրող. հայցող:
Addomandánza. Խնդրուած. հայցուած:
Addomandáre, ն. Տես Addimandare. կոչել զոք (ի ձեռն պյլոյ.) հրաւիրել: անուանել:
Addomandáre, ար. Հայցուած. խնդիր. հարցուած: (ի ձև ինչ շարադասական:)

Addomandáto, ta. խնդրեալ, ևն. տես Addomandare:
Addomandatóre, աբ. Addomandatríce, իգ. Հարցանող: հայցող:
Addomándita. Տես Addimanda.
Addomesticaménto. Տես Dimesticamento.
Addomesticáre, ն. Տես Addimesticare. յ. Ընտանեացնել. ընտանեցուցանել. վարիլ ընտանեբար:
Addomesticáto, ta. Ընտելացեալ. ընտանացեալ:
* Addomesticatóre, աբ. Ընտելացուցիչ:
Addomestichévole, ած. Դիւրընդունել. ձեռնընդել:
Addómine, աբ. Փորթ ոտվայն: գաղտ:
Addopársi, յ. Ծածկիլ. յետուստ իրիք:
* Addoppiaménto. Կրկնապատկութիւն. երկկոսիլ ծալումն:
Addoppiáre, ն. Կրկնել. կրկնապատկել: իւր գաղ. նիւթ: երկկոսիլ առնել. ծալել յերկուս: * Addoppiársi, յ. Կրկնիլ. կրկնապատկիլ:
Addoppiáto, ta. Կրկնեալ. կրկնապատկեալ:
Addoppiatúra. Կրկնութիւն. կրկնապատկութիւն:
Addóppio, A dóppio, ած. Տես Doppiamente.
Addormentaménto. Ննջել. քուն. թմրութ:
Addormentáre, ն. Ննջեցուցանել. թմրութիւն արկանել ի վր: այլաբ. հանդեցուցանել զոք յերկայն ննջ՝ անկասելութիւ իրիք. կիմ քաղցրատանութիւ: պատրել զոք յուսալ: և յ. Ննիրհել. ննջիլ: այլաբ. թմրիլ. դանդաղիլ. հեղգանալ:
Addormentatíccio, ia. նոհ, Ջքնով անկեալ. դեռ ոչ սթափեալ ի քնոյ:
Addormentáto, ta, Ննջեալ. թմրեալ. այլաբ. հեղգացեալ:
Addormentatóre, աբ. Քնացնող. ննջեցուցիչ:
Addormentazióne, իգ. Տես Addormentamento:
Addormíre, ն, ել, և յ. Տես Addormentare. Ա՛ն նանիլ:
Addormíto, ta: Տես Addormentato:
* Addornáre. * Addórno, ևն: Տես Adornare.
Addossaménto. Բեռնաւորութիւն, դնելի ի վերայ բարձուն:
Addossáre, ն, Դնել ի վր ուսոց ոք. բառնալ ի վր: կիմ ի թիկունս. բեռնաւորել: աբբ. ի քնա ցօմ: un negozio a uno. յանձն առնել ուրուք զգործ ինչ: հելուկ ելնել: * Addossársi, յ. Յանձնիլ. բառնալ յուս իւր: աբբ. ի քնա այլոյ: յանձն առնուլ զգործ ինչ: իրրև իւեզ ելնել:
* Addossáto, ta. Եդեալ ի վր, ևն:
Addósso, A dósso, ած. Ի վր. նա, իւրոյ պարանոց ի վր թիկանց. ի թիկունս. յուս. ի վր ուսոց. ի վր. յանձին. զանձամբ: աբբ. ի քնա. իւրոյ ի վր ուսոց. ընդդէմ. ի: դէպ: զ(պատմական.) ի միտ. ի խորհուրդս: ի մարմին: entra il Diavolo addosso ad alcuni. մտանել դևն ի մարդոյ ումանոյ: recarsi addosso. տես Addossarsi: Dare, կիմ andare addosso. Յարձակիլ ի վր. դիմել ի վր: ի քաղքինի վրայ: mettere addosso. տես Imputare. և այլապես առնել զոք, նեղել, կիմ թափանձել բարկասիրութիւ: fae l'uomo addosso ad' alcuno. երկեցուցանել սպառնալօք. սպառնալ: avere, tenere addosso alcuna cosa. զգեստնել, կիմ անուցանել. ծախաք իւրում: d'addosso. յանձին. ի թիկունս. յուս իւր: levarsi, կիմ torsi checchessia d'addosso. բառնալ յանձնէ. մերժել յիւրմէ:
Addótto, ta. Ածեալ. յառաջ բերեալ. տես Addurre. կեղեքեալ:
Addottoraménto. Տես Dottorato վարդապետութիւ:
Addottoráre, Addottorársi, ևն. Տես Dottorare.
Addottrinaménto. Վարդապետ. դաստիարակութիւ:
Addottrinánte, ած. Վարդապետող. դաստիարակ ուսուցիչ:
Addottrináre, ն. Վարդապետել. դաստիարակել. ուսուցանել. մարդրել: հօդեմիդ: * յ. Երթալ ի դպրոց. ուսանիլ:
Addottrinataménte, ած. Addottrinatissimaménte. Գիտնաբար. իմաստնաբար:
Addottrináto, ta. Գիտուն. վարժ. ներհուն:
Addottrinatúra. Վարդապետութիւ. դաստիարակութիւ:
Addottrinévole, ած. Գիւրամարդ. դիւրակիրթ:
* Addrappáto, ta. Զարդարեալ. կիրթասուք. կիմ կարասիքաւ զարդարեալ:
Addréto, Addriéto. Տես Addietro.
* Addrítto, ta. Փոյթ. զգաստութիւն. սթափ. քաջ:
* Addrizzáre. Տես Addirizzare.
Adduáre, ն, և յ. Տես Addoppiare.
Addúcere. Տես Addurre.
Adducitóre, աբ. Adducitríce, իգ. Ածօղ. բերօղ. յառաջ բերօղ:
* Adduráre, Տես Indurare. յ. Յամառիլ. խստանալ: տես և Indugiare.
Addúrre, ն. Ածել. բերել: կեղեքել: յառաջ, կիմ ի միջ բերել. առել. յիշատակել: պնդել. դիւրել: տես և Ridurre.
* Addútto, ta. Տես Addotto.
* Adduttóre, աբ. գոյ. և ած. Ածօղ. (բառ ան. դամագրեայ ի անուն զանազան մկանաց. որք շարժեն ի ներքս անդր զանուանեալ յորս են յօդեալ:)
* Adduzióne, իգ. Ածումն. (ի մերձեցումն միոյ շրթիկանն ուսկեր միանին առ այլ մասն անշարժ:)
Adeguaménto. * Adeguánza. Հաւասարութիւ:
Adeguáre, ն. Հաւասարել. նմանեցուցանել. պէս բադեղնել: կշռել. համարիլ. բաղդատել:
* Adeguatamente, ած. Հաւասարապէս:
Adeguatíssimo, mat. գէր. Հաւանհաւասար:
Adeguáto, ta. Հաւասարեալ. հաւասար:
* Adéllo, Adéno. Ի ձուկն ինչ պօ գեղոյն խոպիոյ:
* Adempíbile, ած. Կատարելի. աւարտելի:
Adempiere, Adempíre, ն. Լնուլ. կատարել. (գհրամանն.) ի լրումն ածել. ի գործ դնել. ի քաղ ելնել: ի կէտ ելնել:
Adempiménto. Լրումն, կատարումն: պիրկ ելնել:
Adempitóre, աբ. Լցուցիչ. կատարիչ. աւարտիչ:
Adempiúto, ta. Լցեալ. կատարեալ:
* Adenofaringéo, ած. Ի զոյգ ինչ միանաց:
* Adenografía. Մասնագրութիւ. (ի մասունս գրութիւ մասանց:)
* Adenoidéi, ած, յոգ. Մասնանման. մսանմանիկերպ:
* Adenotomía. Մասնահատումն. (ի մասն անդամ մկանաց. որ հատ գյօդանիկ մսանաց:)
Adéntro, Addéntro, գ: Ի ներքս. ի ներքս անդ. ի խորս: իւրեանց: andare adentro. գնալ յառաջ: յառաջիլ:
* Adenzióne, իգ. Ճահանջումն արտօնութիւ երկիր կիմ ապրդելի, ևն:
Adequáre. Adequáto, ta. Տես Adeguare, ևն:
Adequazióne, իգ. Հաւասարութիւ. բաղդատութիւ հաւիճ:
Aderbáre, ն. Խոտաձաղակ առնել. խոտաքուա անուցանել:
Aderénte, ած. Կուսակից. համախոհ: կպչուկերպ:
Aderénza. Համախոհութիւ. միաբանութիւ. յարմարութիւ պատշաճութիւ: բերմունք. յօժարութիւ. երկ. հաւիճութիւ:
* Adérgere. Տես Ergere.
Aderiménto. Համախոհութիւն. կուսակցութիւ. յարմարութիւ.

Aderíre, i. Ցարիլ (ի կողմն կամ ի կարծիս ումեք.) միաբեր գնալ ումեք. ունենալ զկողմն ումեք. կուսակից, կամ հաճախոհ լինել: Խրիմք խոհ:

Aderíto, ta. Ա՛ռաբեր գնալ. կուսակից եղեր, եմ: * Adescaménto. Ընդունելութիւն խայծի. հրապոյրք. պատրանք:

Adescare, n. Տե՛ս, Aescare. Հրապուրել. յանկուցանել. պատրել հրապուրմամբ:

Adescáto, ta. Հրապուրեալ, եմ:

Adescatóre, mr. Adescatríce, f. Հրապուրիչ. յանկուցիչ:

* Adescatúra. Տե՛ս Adescamento.

Adesióne, f. Տե՛ս Aderimento.

Adésso, h. Ա՛յժմ: ընդ: առաջմանէ. վաղվանէ. գնդ: քեզ:

* Adétto. Բան փիսիկան. Գաւակ, կամ խուզող փիլիսոփայական քարին:

Adiacénte, h. Ընդհարակայ. մերձաւոր. պիրէնէյ. էջէն:

Adiacénza. Ընդհարակայ վայր. շրջակայ, կամ պատպ տեղի:

* Adiánto. Տունկ ինչ օդասիար կրծոյ. քառանկ յորմն և յաւերակս:

Adiettívo, va. Տե՛ս Addiettivo.

Adimáre, n. Խոնարհեցուցանել (զքէմս.) ցածուցանել: * Adimársi, f. փքանիլ. ի խորս:

* Adimoránza. Տե՛ս Dimora.

* Adipe, mr. Ճարպ. պարարտութ: իւ էաղբ:

* Adipóso, sa. Ճարպալիր. ճարպալից:

Adiraménto. Բարկութ. սլատմութ:

Adirársi, f. Բարդիլ ի բարկութ: սլատմիլ. պատչել: Adiráre, n. բարկացուցանել: պատճառել:

Adirataménte, h. Բարկաբար. յատմամբ:

Adiráto, ta. Adiratissimo, ma. Բարկացեալ. զայրագնեալ: զայրի:

Adíre, n. Տե՛ս օգնագիպուած. Ա՛ռանձին ի ժառանգութ:

Adirévole, h. Բարկացուցիչ: զայրացուցիչ:

Adirosaménte, h. Adirosissimaménte. Ցասկոտիկ:

Adiróso, sa. Adirosíssimo, ma. Բարկացօղ:

Ádito. Ա՛ռաջ: Ճանապարհ: իօղ: Գաւառ:

Adiveníre. Տե՛ս Avvenire.

* Adiunzióne, f. Ցաւելումն. յաւելուած:

Adjutóre, mr. Adjutríce, f. Օգնական:

* Adjutório. Օգնութ. նպաստ:

* Adjuváre, n. Օգնել. ձեռնտու լինել:

Adizióne, f. Ա՛ռաջի ժառանգելոյն ընդունելութ ժառանգութ:

Addizzaménto. Գրգռումն. գրգիռ:

Adizzánte, h. Գրգռիչ. գրգիռ:

Adizzáre, n. Զգրգռել (զընտ.) գրգռումն ինչ:

* Adnáta. Ա՛ռաջագոյն. (է միշ ի ծայրանդիսի ական, որ կոչի և Congiuntiva. և ի մէջ ինչ որ պատճ զաստաքին մակերևոյթն ական:)

Adobbáre. Տե՛ս Addobbare.

Adocchiaménto. Պշուն, հայեցուած. հայեցուք:

Adocchiáre, n. Պշուել. յառել. ակնկատոյց լինել: իմն և Raffigurare.

Adocchiáto, ta. Պշուեալ. յառեալ:

* Adolescénte. mr. Պատանի. մանուկ: օղան. ընդհիմի: Adolescénte, wf. Պատանեկուհի:

* Adolescéntulo, la. Նոմ. Պատանեակ:

Adolescénza. Պատանութ. պատանեկութ. մանկութ: օղանութ. ընդհիմի:

* Adombrábile. h. Գծագրելի. սուռերագրելի:

Adombraméntо. Ստուերացուցանելի. սուռերագրութ:

Adombránte, h. Ստուերացուցիչ:

Adombráre, n. Ստուերացուցանել. Հովանի առնել: ստուերագրել (զնկար ինչ.) նկարել. ի միտս: ակամ ընկնել. գնալ ընկնել: շրջացուցանել (զմիտս.) Adombrársi, f. Կամակատել: խրատնուել. շրջանուել (երիվարին.) պարկուրիլ: խոչիլ:

Adombráto, ta. Ստուերացեալ: զարդարեալ: շրջուրեալ. շիմեալ: գծագրեալ. ստուերագրեալ:

Adombratóre, mr. Ստուերագրօղ. գծագրօղ:

Adombrazióne, f. Տե՛ս Adombramento: ստուերացուցումն:

* Adonáre, n. Ընծաձեռնել: Զայրագնիլ. կամ տալիլ.

* Adónico, wf. Ա՛զգանուն, (է ազգ ինչ յոյն և լատին քաղաքացեաց:)

Adontáre, n. Նախատել, ե, ձ f. Արտամել. ցաւանուել:

Adontóso, sa. Նախատիչ. Ջշմարտամոլեալ:

Adoperaménto. Կիրառութ:

Adoperánte, h. Գործօղ. գործօնեայ. արարօղ:

Adoperáre, n. ի կից առնուլ. ի գործ արկանել. վարել: գործել. առնել: իւրէնէ. էրէնէ: Adoperarsi, f. Աշխատիլ. վաստակիլ. ջանալ:

Adoperáto, ta. ի գործ արկեալ. վարեր, եմ:

Adoperatóre, mr. Adoperatríce, f. Տե՛ս Adoperante.

Adoperazióne, f. Կիրառութ: գործ. գործողութ:

Adoppiaménto. Ծալութ. ծալումն. ափիւնիւ. կամ մեկնիսիսամ:

Adoppiáre, n. Տաք. ղեմբրիցուցիչ մեկնիսին. ծալութ. ափիւնիւ:

Adoppiáto, ta. Ծալեր մեկնիսիսամ: acqua adoppiata. Ջուր տրուած արկեր ի մեկնիսին. Ջուր ափիւնիսամ:

Adopraménto, Adopráre. Տ. Adoperamento, n.

Adorábile, h. Երկրպագելի. պաշտելի. խնկելի. պագանելի. երկրպագելի յամ արարածոց:

* Adorabilíssimo, ma, գեր. Աստուածելի յամ երկրպագանելի յամ արարածոց:

* Adoraménto. Երկրպագութ:

Adorándo, da. Տե՛ս Adorabile.

* Adoránte, h. Երկրպագօղ. երկրպագու:

Adoráre, n. Երկրպագել. երկրպագանել. պաշտել. պագանել. գնդ: խոնարհ: աղօթել. պատուել:

Adoráto, ta. Երկրպագեալ. պաշտեալ. խոնարհեալ:

Adoratóre, mr. Adoratríce, f. Երկրպագու: գնդ: գեղ. աղօթող. աղաչող:

* Adoratório. Ա՛ստան. տաճար. կուռք:

Adoraziónе, f. Երկրպագութ. պաշտօն: գնդ: խոնարհ:

* Adordinársi, f. Կարգիլ. կարգաւորիլ:

* Adorévole. Տե՛ս Adorabile.

* Adorezzáre. Դիմադրել. Ցոռերանալ. ստուերագրել:

Adornaménte, h. Զարդ. գեղեցկիկ. վայելուչ:

Adornaménto. Adornánza. Զարդարանք: adornamenti de' cavalli. Կազմանք. սար ձիոց:

Adornáre, n. Զարդարել. պճնել: փսիսիմ:

Adornataménte. Տե՛ս Adornamente.

* Adornatíssimo, ma. գեր. Պճնաճաշակ. զարդ. զեղազարդ. գեղազարդ:

Adornáto, ta. Զարդ. վայելուչ:

Adornatóre, mr. Adornatríce, f. Զարդարիչ:

* Adornatúra. Adornézza. Զարդարանք. զարդ:

Adornissimaménte, h. գեր. Գեղազարդ. վայելուչ. զարդարանաւք. վայելչապէս:

* Adórno, գոյ. Տես Addobbo.
Adórno, na, աբ. Adorníssimo, ma. Զարդարուն. վայելչազարդ. գեղեցկազարդ. գեղազանձ. փածանմէջ. կիսելէ:
Adórno, գ. Տես Adornamènte.
* Adottagióne, իգ. Adottaménto. Որդեգրութիւն:
Adottánte, ած, Որդեգրող:
Adottáre, ն. Որդեգրել. առնուլ յորդեգիրս. օրէնս գործ: Adottársi, յ. Որդեգրել ինքզինքն:
Adottatívo, va. Որդեգրական. որդեգրելի. որդեգիր: օրէնսական:
* Adovráre. Տես Adoperare.
Adozióne, իգ. Որդեգրութիւն: օրէնսդրական գործողութիւն:
Adraganti, իգ. Խէժ ինչ, որ կոչի և Dragante.
* Adéntro. Տես Dentro.
Adriéto. Տես Addietro.
Adro, ra. Տես Atro. Մգաւոր. տխրագին:
Adv. Յոլով ի նամակի հռովմայեցի մատենագրաց սովորեցին գրել զբազում բառս ի լատին բարբառոյ. որ Advertire, Advenire, և. որպէսզի գրին կիմիակ V լե. վէմ տես Avvertire, Avvenire, և:
Adugglaménto. Մտոհերութիւն. ամոհերացուցիչ:
Adugglánte, ած. Մտոհերարկու. ամոհերացուցիչ:
Adugglárе, ն. Մտոհերել. ամոհերարկանել. զինաւորել ամոհեր (զմանկաւէս) չարաձգել. դասդասել. առնել:
Adugglátо, ta. Մտոհերացեալ. չոլացեալ. վճռաւորեալ ամոհերաբաւ:
* Adugglatríce, իգ. Որ վճռասէ ամոհերաբաւ իւրով:
Adunghiáre. Տես Adunghiare.
Aduláre, ն. Շողոքորթել. շողամել. առ հնուհուիս խօսել: Եաքնապաշտանամ. խոնչ կենալ: Adulare uno nel dipingerlo. Զգայեցնել ուրուք ոչ. նկարել. Հաճոյացուցանել անձին. կարծել:
* Aduláto, ta. Շողոքորթեալ. փաղաքշեալ:
Adulatore, աբ. Adulatrice, իգ. Շողոքորթ. շողոմարար: հաճոյախօս. հաճոյակար:
Adulatório, ria. Շողոմական. շողոքորթութենական:
* Adulazióne, իգ. Շողոքորթութիւն. շողոմութիւն: խաբեպատրանք. կիսել:
Adulteraménte, գ. Որպէս պղծեալ: հնութեամբ. ոչ ըստ ըստ ուղղութեան:
Adulteraménto, Adulteránza. Տ. Adulterazione.
Adulteráre, ն. Շինել. պղծել կինէ: ն. խարդախել. ամել. նենգել. գաղտագողել. կեղծել:
Adulteráto, ta. Շինացեալ.
Adulteratóre, աբ. Շինացող. շինել. պղծիչ:
Adulteratríce, իգ. Կին շինացող. պղծիչ. կեղծիչ:
Adulterazióne, իգ. Շինութիւն. խարդախութիւն. նենգութիւն:
Adulteríno, na. Շինուած. պղծեալ. բիծ: խաբեպատրանք. անհարազատ. նենգեալ. գեղծ:
Adultério, Adultéro. Շինուած: պղծութիւն:
Adúltero, ra. գոյ. և աբ. Շինացող: շինիչ. պղծող: Adúltera. Կին շինացեալ. կեղծիչ:
* Adulteróso, sa. Նոյն է:
* Adultívo, va. Աճող. աճեցնել. աճեցուցանել:
Adúlto, ta. Աճեցեալ. զարգացեալ. ի լաւ. հաս. հասեալ. չարբունս. չափահաս: պէսպիսի. էնքնին:
Adumiliáre, Տես Umiliare.
Adunaménto. Հաւաքումն: ժողովումն: պնդութիւն: ճնշում:
* Adunanúbi, աբ. Ամպահաւաք. ամպագումար:
Adunánza. Ժողով. խումբ. ակումբ: ճնշաստ:
Adunáre, ն. Հաւաքել. ի մի. ժողովել. խմբել. կուտակել: պնդութիւն. ճնշել զինչ: Adunársi, յ. ժողովիլ. իմի. խմբիլ. կուտակ: պիր էնչ ինչ: իւր օյաստ:
Adunáto, Տես Adunanza.
Adunáto, ta. Հաւաքեալ. ժողովեալ. խմբեալ.
Adunatóre, աբ. Adunatrice, իգ. ժողովող. հաւաքիչ:
Adunazióne, իգ. Տես Adunaménto.
Aduncáre, ն. Ընդունել կեռ ձև: Aduncársi, կիր. ընդունել կեռ ձև:
Adúnche, Տես Adunque. Ի. և յոքնակի իգաց կանոն բառին: Aduncо:
Adúnco, ca. Կեռ ձև (ունիչ, կտուց) կործայիս: ընկնիկ:
Adunghiáre, ն. Ընդունել մագիլի. առնուլ մագիլք ի կամ ձիրանաք: ճանկելնիկ:
Adúnque, ած. Արդ. Այդ. ուրեմն ուստի. ինդին. պէրնոպի:
* Adusáre, Adusársi, ևն, Տես Assuefare, ևն:
Adustáre, ն. Կիզուլ. տոչորիլ. խանձուել: եռփառ:
Adustézza, Adustióne, իգ. Փաղաղումն. չորուիլ:
Adustiváménte, գ. Տոչորմամբ. չորուբ:
Adustívo, va, Փաղաղիչ. տոչորիչ. չորացուցիչ:
Adusto, ta. Adustíssimo, ma. Փաղաղեալ. տոչորեալ. չորացեալ:

AE

Aempiere, Տես Adempiere ևն:
Aéntro. Տես Adentro.
Áere, աբ, և իգ, Օդ:
Aéreo, ea. Օդային. օդական. օդելէն: հնչիւն. անոտի. անհիւն:
* Aereonáuta, աբ. գոյ. Օդաչու. օդագնաց:
* Aereonáutica, գոյ. Օդաչու. Հանապարհորդութիւն. օդապարիկ նաւագնութիւն:
* Aereonáutico, ca, ած. Օդաչու. օդագնաց. օդապարիկ. (Հանապարհորդութիւն. կամ գիտութիւն:)
* Aereostática, գոյ. Օդակայուն. կամ օդագնացութիւն. օդապարիկ գիտութիւն:
* Aereostático, ca, ած. Օդապարիկ (գործո) օդաչու. օդագնաց:
Aerimánte, գոյ, հ. Օդահմայ:
Aerimanzía. Օդահմայութիւն:
* Aerimetría. Օդաչափութիւն. (է պիտութիւն. որ գիտէ զչափս օդոյ, և չափէ և ի հասիւ արձանագրէ զգործս նորա:)
* Aerofobía. Օդավախութիւն (է ժժչկաց՝ է ազգ ինչ հիւանդութենէ. որով ոք երկնչի յօդոյ:)
* Aerófobo. Օդավախ:
* Aerografía. Օդագրութիւն.
* Aeróide, իգ. Այն ինչ երևինգոյն, կիմ օդագոյն.
* Aerología. Օդաբանութիւն. (է հաս պատկառեց օդոյ:)
* Aerómetro. Օդաչափ. (է գործի չափելոյ զաղնուցուն և զխտութիւն օդոյ:)
* Aeróso, sa. Տես Disinvolto, Manieroso.
Aescáre, ն. Դնել ինչ ի խայծ: եկն ի ծամ: արկանել խայծ ի կորճեն. զձկան եկն ի ծամ: որսալ զոք խայծիւ: հրապուրել. յանկուցանել: փին-

պինդ լինիլ ։
Aescáto, ta. Հրատարակեալ, ևն ։

AFA

AFa. Ծանրաշնչուիլ ։ կամ դժուարաշնչուիլ (ի հիղձամղձուկ լինելէ ի տապակին օդոյ ։ և ի տաղտկի տալոյ ։) հնչիւն բառնալ ։ Հեղձուիլ ։ տագնապ ։ Fare afa. տես Annojare.
Afáccia. վերջ ։ Oggi fa grand' afaccia. Այսօր հեղձամղձուկ լինելիք ի տապակին օդոյ ։
Afalsáre, Afalsificáre. Տես Affalsare.
Afatíccio, ia. Տես Afatuccio.
Afáto, ta. Հեղձուցեալ կամ հեղձեալ (ասի ղոյզ՝ յորժամ վիասեալ միգաւ, կամ տաղտկի տօթովք ոչ ժամանեն ի հասանելն ։) վոխոր(կենդանին)
Afatúccio, ia. Վոխոր ։ նիհար ։ վատառողջ ։
Afélio. Արևագայս ։ (է տեղ ինչ պարագայսն մոլորակին, յորում գտանի նա ի մեծագոյն հեռաւորութեան իւրում յարեգակնէ ։ իսկ յորժամ արեգակն, կամ այլ ինչ մոլորակ գտանի ի մեծագոյն հեռաւորութեան իւրում յիրկրէ, այն կոչի կայ։) Apogéo. Երկրպագատ ։ (Անունք զերկուս կոսին և ի մէր բառարան կոչեցին "անխոնէ" Հեռահիւս ։)
Affábile, ի ։ Affabilíssimo, ma. Քաղցրաբարբ ։ քաղցրակենցաղ, քաղցրալեզու ։ քաղցր հաղորդ ։ Հեշտ խօսելի ։ քաղցրախօսութեան ։ քաղցրութեամբ խօսիլ ։ քաղցրութեամբ խօսելի ։ հեշտախօս ։
Affabilità, - táde, - tate, ից ։ Քաղցրաբարբութիւն, քաղցրակենցաղութիւն ։ քաղցրախօսութիւն ։ քաղցրութեամբ խօսելի ։ հեշտախօսութիւն ։
Affabilménte, ի ։ Քաղցրութեամբ ։ մանդաղաբարբութեամբ ։
Affaccendársi, յ ։ Զարթուցանել զանձինս ։ զբաղուիլ ։ աշխատիլ ։ լուծանել ։ իւրն կիրճիս օգտել ։
Affaccendáto, ta. Զբաղեալ ։ զբաղումն իւրեք ։ բազմագործ ։ զբաղական ։ ծանոյական ։
Affaccettáre, ն ։ Յօրինել բանդակիս ։ կամ բանդակել ։
Affaccettáto, ta. Բազմադիմակ ։ կիսբանդակեալ (ագաւանդ ։)
Affacchináre, ն ։ Մերթ ևս ։ Աշխատիլ ոտի զբաղեալ ։
Affacciáre, ն ։ Հարթել ։ տափարակել ։ (գիայս զքար ։ և ն ։) պատրաստել ։ Affacciársi, յ ։ կամ կառել զերեսն ։ կամ զդէմս ի տեսանելոյ ։ պատրաստ ։ յանդիման լինել ումեք ։ հանդիպել ։ affacciársi a dignità, ևն ։ Հեկն ածել առաքումն ։ գէտ լինել իշխանութեան ։
Affacciataménte. Տես Sfacciatamente.
Affacciáto, ta. Տես Affacciare, և Sfacciato.
Affaitársi, յ ։ և այլն Abbellire, և այլն ։
Affaldáre, ն ։ Ծալս գծալոյք արկանել ։ ծալ ի ծալ առնել ։ գաւ գաւ պատել ։
Affaldelláre, ն ։ կամ Sfaldellare Կծկել ։ պատառաձել ի կծկի անդր ։ խոպոպ աքսել ։
Affaldellato, ta. Կծկեալ ։ պատառաձեալ ի կծկին ։
Affalsáre, ն ։ Affalsificáre. Տես Falsificare.
Affamáre, ն ։ Քաղցեցուցանել ։ զարհուրացանել զսխրտակ ուռուցս ։ գառանը ածելմամբ ։ una città. առ արկանել ի քաղաքին ։ հասուցանել զպաշար քաղաքին ։ սովամահ առնացուցանել ։ աձէտ ընել ։ Affamársi, յ ։ Քաղցնուլ ։ սովիլ ։ գառանը աճելմամբ ։
Affamatéllo, Affamatíccio, ա. Նուճ. Փոքր սի նոսիկ ։
Affamatíssimo, ma, գեր ։ Սովամահ ։ իքեմեալ յոյժ ։
Affamáto, ta. Քաղցեալ ։ նօսիկ ։ սովեալ ։ աճ ։ անգուսի ։ կատաղի ։
Affamatúzzo. Տես Affamaticcio. Վտիտ մարմնով անպարկ ։ անչափ ։
Affamiliarizzáre, Տես Addimesticare.
Affamíre, ն ։ Քաղցնուլ ։ դքեմել ։
Affangáre, ն Տղմանալ ։ ջրախիտ լի լինել ապտակ ։ ջրոտ ։ օշմ ։ տղմեամբ ծածկաւ առնել ։
Affannaménto. Անձկութիւն ։ տագնապ ։ անհանգստութեամբ ։ հևք ։
Affannamentóso, sa. Հևացօդ ։ հևացուցիչ ։ տես և Affannóso.
Affannánte, ի ։ Նեղիչ ։ տառապեցուցիչ ։
Affannáre, ն ։ Նեղել ։ տառապեցուցանել ։ վշտացնել ։ ձնգիս վերչի ։ տըչէն էրչի ։ Affannársi, յ ։ Նեղիլ ։ անձկութեան կրել ։ տառապիլ ։ ըչէն էրչի ։
Affannáto, ta. Հոգաւոր ։ նեղեալ ։ տառապեալ ։ վշտագին ։ պէչէլի ։
Affannatóre. ար ։ Հոգաւոր ։ տառապեցուցիչ ։
Affannévole, Տես Affannoso, Ansioso.
Affánno. Հոգ ։ խէճ սրտի ։ նեղութիւն տառապանք ։ անձկութիւն ։ վիշտ ։ թաղծութիւն ։ պէրչ ։ ըասա ։ աշխատութիւն ։ պահքի ։ հևք ։ օղատա ։ darsi affanno di qualche cosa. զբարիլ զգիամանկզբ տանիլ խիղճ ։
Affannóne, ար ։ Ահիկամախ չամ գործս ։ բազմագան ։ էրչիմլի ։
Affannonería. Գան բազմութիւն ։ հոգ ։ հոգոտութիւն ։
Affannosaménte, ի ։ Հոգալից ։ բազում վշտօք ։ տառապանօք ։
Affannóso, sa. Տես Affannato. Դժդակ ։ տառապեցուցիչ ։ նեղիչ ։ պահքիլի ։ տաղտ ։
Affardelláre, ն ։ Ածանել պատատ ։ դնել ի միասի պատատի ։ կապել զբեռն ։ ժողովել զկապարատ ։ ասկի ։ կապոց ընել ։ պօճա էրլիչ ։
Affáre, ար ։ Գործ ։ կրօնական իր ։ գործածանութիւն ։ զբաղումն ։ էշ ։ խոշտանգ ։ վիճակ ։ կարգ ։ հանգամանք ։ հալ ։ uomo d'affari. այր զբաղեալ զբազում իւրեք ։ որոյ բազում են գործք ։ խալահալ ։ aver degli affari. զբաղիլ զգործովք ։ պատատիլ գործովք ։ aver affare. լինել ընդ ։ uomo d'alto affare. այրք աղնուական ։ ազատագործ ։ ձոխ ։ փիլոպոկ ։ di basso affare. վատասոհմիկ ։ անընչան ։ ոչնաճ ։ di mal affare. չարագործ ։
Affársi, յ ։ Պանձաչիլ ։ անկ է ։ ի գնալ էշ վայել է ։ էտէզմա ։ պետչէ ։
Affarúccio, նուճ. Գործ փոքր ։ իւրոյնել լեզեւ ։
Affascináre, ն ։ Կապել ի խոլթն, խոլթ առնել ։ փնեկնել ։
Affascinaménto. Affascinazióne, S. Fascinazione.
Affascinánte, ի ։ Խիւթ ։ կախարդ ։
Affascináre, ն ։ Տես Affasciare, և Ammaliare.
Affasciatelláre, ն ։ Տես Affaseiare. Խառնել խառնել ի խուռն առնել ։
Affastelláto, ta. Կապեալ ի խուրձս ։ խառնակեալ ։
Affastidiáre. Տես Infastidire.
Affaraméntо. Տես Affazzonamento.
Affarappiáre, ն ։ Տես Ammaliare.
Affatáto, ած ։ Տես Fatato.
Affaticaménto. Աշխատանք ։ վաստակ ։ պահքի ։
Affaticánte, ի ։ Affaticantíssimo, ma. Աշխատասէր ։ աշխատասոզ ։ գաղմաշխատ ։ անխոնջ ։ ետէզմա ։ չամլամա ։
Affaticare, ն ։ Աշխատառնել ։ նեղել ։ պահքի վերչի ։ ճնշանանձիցուցանել զոք ։ Affaticársi, յ ։ Աշխատիլ ։ գործ գործել ։ ձգնիլ ։ ետէզմա ։
Affaticáto, ta. Affaticatíssimo, ma. Աշխատեալ ։ խոնջեալ յաշխատանէ ։ յաղագս ։ էտէզմա ։

Affaticatóre, ար. Affaticatrice, էգ. S. Affaticante.
♦ Affatichévole, ած. ♦ Affaticóso. S. Affaticante.
Affátto, ած. Ամենևին. բնաւ. իսպառ. պէս. պիղծ. pigliare affatto. առնուլ անխիղճ, կամ գողի. affátto affátto. խպատ-բոլոր բոլորովին.
♦ Affattucchiáre. S'ես Affatturare.
Affatturaménto. Դեղատուութիւն. կախարդութիւն.
Affatturáre, ր. Կախարդել. դեղատուել. դիւթել. վնասել կախարդութեամբ. պիղծել.
Affatturáto, տա. Կախարդեալ. դիւթեալ.
Affatturatóre, ար. Affatturatrice, էգ. Դեղատու. դիւթիչ. պիղծիչ.
Affatturazióne, էգ. Դեղատուութիւն. կախարդութիւն. պիղծիչութիւն.
Affazzonaménto. Զարդարանք. զարդարանք. վայելչութիւն. պատուհանք.
Affazzonáre, ր. S'ես Abbellire.
Affè, A fè. S'ես Fè.
* Affeddediéci. Երբոյն ինչ ծաղրական. Ասդարձ. Հնմարհիւ.
Affegatáre, ր. S'ես Accorarsi.
Afféresi, էգ. Բացատրութիւն. (է բառիս գրոյ կամ վանկի ի սկիզբն բառին, ըմ Sprezzare, փոխ առելոյ Disprezzare.)
Affermaménto. S'ես Affermazione, և Confermamento.
Affermánte, ած. Ստուգական. հաստատողական
Affermanteménte, Affermantissimaménte. S'ես Affermativamente.
Affermáre, ր. Հաստատել. պնդել, ստուգել. այո ասել. Երդնուլ. Affermársi, բ. Հաստատիլ. զօրանալ. տիրանալ. կալ յաղթահարել.
Affermataménte, Affermativaménte, ած. Ստուգապէս. Հաստատաբար. Հնմարհիւ. ստուգիւ. Երդմամբ.
Affermatívo, va. S'ես Affermante. Uno è per l'affermativa, l'altro per la negativa. Ստուգական, և միւսն բացասական.
Affermáto, ta. Հաստատեալ, եմն.
Affermatóre, ար. Affermatrice. էգ. Հաստատիչ. ցուցիչ.
Affermazióne, էգ. Հաստատութիւն. ստուգութիւն. Երդում.
Afferraménto. Ընդունումն. պնդումն.
Afferránte, ած. ած. Ընդունիչ. որ պինդ ունի.
♦ Afferránte, գոյ. ար. Երկաթ. ձի.
Afferráre, ր. Ընդունել (երկաթի գործիքաք կամ առումամբք.) պնդապինդ ունել. փակամուխ ունել. քաջ հասու լինել. հաստատուն ի ցանց, կամ ի նետասահանգիստ. Afferrársi in checchessia, S'ես Azzuffarsi.
Afferráto, տա. S'ես Afferrare.
Afferratójo, Ունելիք. (ըմ այն ամ գործիք որով ընդունի ինչ, կամ կարելի լինի պնդապինդ.)
* Affetársi, բ. S'ես Acconciarsi, Abbellirsi.
Affettáre, պատառանել. փոի ե իմ. բ. Անձկալ. քաղաղ. ցանկալ. պղծասփոփ. ապուհաստակիլ. խնամով գործել. զգուշագոյնս յօրինել. Երևելի ել. affettare, il favellar Toscano. Ջանալ. կամ ջեղճպատանել Թօսքաներէն.
Affettataménte, ած. Անձկութեաբ. Հոգով. Պղծութեամբ. ամ խնամով. զգուշագոյնս. հաճոյ խնդ.
Affettáto, տա. Պղծասփոփ. պղծապատկեալ. Պղծութեամբ. պղծութեամբ. պղծութեամբ.

Affettatúra. Պղծութիւն. պղծութիւն. պղծութիւն.
Affettatúzzo, գոյ. նահ. Փեքր մի պղծութեամբ.
Affettazióne, էգ. Պղծութիւն. պղծութիւն. պղծութիւն. պղծութիւն. պղծութիւն. պղծութիւն. պղծութիւն.
* Affettívo, va. Պարտիչ ախորժակաց. ախորժաշարժ.
Afféto, գոյ. Ախորժակ. կիրք. սիրտ. ալեք. ընդունել. խրձ. բաղձանք. անուն. հաճոյ. սէր. սիրելութիւն. բերմունք. Հոգեպատիւ. aver dell' affetto per uno, սէրտունել առ ոք. սիրով բերիլ առ ոք.
Afféto, ta, ած. Զգածել. վարակիլ. տրամադրել. յօժարիլ. malè affetto verso alcuno. խեղճացիլ. զբաղիլ. խոժոռիլ ընդ ոք. Հիշատակ. Հնձանդ. բան affetto. բարեկիրթ. բարեյօժար. փոսկ. Հոգեպատիւ. Affetto di milza. Փայծաղիացաւ. Male affetta complessione. Վատառողջ խառնուածք. * Afféto, S'ես և Affezionato.
Affettuosaménte, ած. Սիրով. մտերմութեամբ. գորովալիր. մտրգասիրութեամբ. բարեկամութեամբ. Հոգեպատիւ. սրտի միօրէն.
Affettuosissimaménte, ած. գէպ. Ամ սիրով. գորովալիր գլխով.
Affettuóso, sa. Affettuosíssimo, ma. Սիրալիր. սիրասպասար. գորովալիր. գորովական. Հոգեպատիւ.
Affezionáre, ր. Զգել ի սէր. յանկուցանել ի սէր, առնել մտերիմ. ընծայել. Affezionársi, բ. բարեկամանալ. լինել մտերիմ. ալեք ընծայել. ընծայել պաղատել. ձգիլ, կամ բոլորիլ ի սէր. ալէք օլմակ.
Affezionaraménte, ած. S'ես Affettuosamente.
Affezionáto, տա. Affezionatíssimo, ma. Սիրողցանկացօղ. խանդակալեր. սէրեր. ալէք. մտերիմ. սէրելի. գոյ. բարեկամ. պօսի.
Affezióne, էգ. S'ես Affetto. Սէր. բարեկամութիւն. Հոգեպատիւ. * Իրատեսութիւն. պատմակայութիւն. յատկութիւն. metter affezione a qualcuno. ձգիլ ի սէր ուրոք. սիրել զոք.
* Affezionévole, ած. Սիրօղ. ընդառաջ ի սէր.
♦ Affiammáre. ♦ Affiammáto. S'ես Infiammare.
♦ Affiatáre, բ. Վճարել ոմի զ Աստուած.
♦ Affiáto, պատուական պատուական Հմճիքիաթ.) Աստուածային ըմ Feudatario. առնել յաստուած.
Affibbiáglio: Ակն. Ճարմանդ.
Affibbiaménto. Ակիանալն զակն. պնդելն Ճարմանդիւ.
Affibbiáre, ր. Ակիանել. արկանել զակն. կամ ճարմանդ. պնդել (ասպանձ, եմն) առի, կոճկել. փոխադարձ. Հարկանել. affibbiarla ad uno. տես Accoccarglielà.
Affibbiáto, տա. Ակեալ. պնդեալ ապխիճ, եմն.
Affibbiatójo. Ակակ կոճակին. լատնակ. իլիկ.
Affibbiatúra. Ակն. Ճարմանդ. ակակ կոճակին. լատնակ.
♦ Afficcáre. S'ես Ficcare.
♦ Affidánza. S'ես Fidanza.

Affi-

Affidáre, ն. Ապահովել: աես և Fidare. Affidársi, յ. Վստահանալ. ապաւինիլ: հաւատալ զանձն. յանձն լինել: ինանոփ: էմինոփ եմիե:
Affidáto, գած. Վստահացեալ յոք. ապաւաոնի:
Affidáto, ta. աց. Ապահովեալ, ևն:
Affieboláre, ն. Տկարացուցանել: պոիքևանոփ: Տկարանալ: պոիքևանոփ:
Affieboliménto. Affievolézza. Տկարութիւն. անզօրութիւն:
Affiebolíre. Affievolíre. Տես Affiebolare.
Affiebolíto, Affievolíto, ta. Տկարացեալ:
Affígere, ն. Տես Attaccare. Ընդծել գրգռել:
Affiggere, ն. Տես Affissare. աես և Pugnere.
Affiggersi, յ. Կռնդնիլ. կառչիլ. կալ անշարժ. արձանանալ:
Affiguraménto. Affiguratióne. Ձանաչութիւն:
Affiguráre, ե. Տես Raffigurare. յ. աես Immaginarsi.
Affiguráto, ta. աց. Տես Affigurare: նմանեալ:
Affiláre, ն. Սրել. յեսանել: պիւիեփ: գրգռել. գրգռիլ. Affilársi, յ. Ընդիլ կարգաւ. շար ի շար դասաւորիլ. տողիլ: փնդնիեփ:
Affiláto, ta. Սրեալ. սուր. հասու: փնդնին. պիւիե: naso affilato. ունչ ուղղորդ. կամ քարկոտ. volto affilato. երես վոխած, նիհար: հրած պիքաե:
Affilatúra. Սրութիւն: սայր. բերան. (ածելոյ, նշտարի և այլն):
Affilettáre, ն. Կցել զմեզս վարսին:
Affilo, կամ A filo. Տես ի filo.
Affinaménto. Կատարութիւն. կատարելութիւն:
Affináre, ն. Տես Assottigliare. Կատարելագործել. զտել. (հրով.) փորձել. (զհրապարելութ.) մաքրել. փայլ եմիե: ընդիլնիե. սրել: ե. և յ. Կատարիլ. կատարելագործիլ. զտիլ: ընդիլ կնիե:
Affináto, ta. Կատարելագործեալ. զտեալ:
Affinatójo. Ազդ իոչ գործոյ.
Affinatóre, աց. Զտիչ: կամ փորձիչ (ոսկւոյ, արծաթոյ) բանիւ: գաղջ:
Affinchè, Affinechè, Affine che. ած. Որ զի. առ. ի. ի (գործել.) վր:
Affine, ած. Խնամի: հարց:
Affiníre, ե. Վերջանալ. վախճանիլ. պակասիլ: Զտիլ. մաքրիլ:
Affinità, Affinitáde, Affinitáte, իգ. Խնամութիւն: հարսնիք: ազգակցութիւն. համանակցութիւն. նմանութիւն:
Affinito, ta. Պակասեալ:
Affiocaménto. Վերջերութիւն: պղտոր խռովմունք:
Affiocáre, ե. Վերջերիլ: պղտորը խռովմունք:
Affiocáto, ta. Վերջերեալ. խռովեան. պղտոր:
Affiocatúra. Տես Affiocamento.
Affioráto, ta. Ծաղկաքաղդ: ծաղկայօրէն:
Affirmáre, ն. Տես Affermare.
Affissáre, Affissáre, ն. Յառնիլ. անթեթեւ աչքնուլ. անշարժաբար յառնիլ: ինոր փնդնիե: Բևեռիլ. հաւաստիլ: Affissársi. Ի իս դնել. առ ինել:
Affissáto, Affissáto, ta. Յառեալ. պղտոցեալ:
Affissaménte, ած. Անթեթեւ հայեցուածք. անշարժաբար աչօք:
Affissaménto. Անթեթեւ հայեցուած. անշարժաբար ակնարկութիւն: յառնութիւն:
Affissazióne, իգ. Տես Fissazione.
Affisso, գած. Վերջայօդ. (է ազգ ինչ մանկանց, որք յարեալ յառաջս բառին, բաղկացուցանեն զմի միայն բառ ը նոյն ձեշտիւ. իբ dámmi. յ da a me. առաջ ինձ:)
Affisso, sa, աց. Բևեռեալ. մխեալ: յօդեալ: Տես և Fermato.
Affittajuólo. Տես Fittajuolo.
Affittáre, ն. Տալ ի վարձու. վարձել. փոխայ վերիե:
Affitáto, ta. Տուեալ ի վարձու. վարձեալ (առն:)
Affittatóre, աց. Վարձող նաւուն. (առ զվաճառականն:)
Affittévole, ած. Վարձելի:
Affítto, գած. Տալն ի վարձու. վարձ: փոխայ վերիե: pigliare, կամ dare in affitto: առնուլ, կամ տալ ի վարձու. վարձել: փոխայիէ առնած: փոխայ վերիե: chi dà, կամ prende in affitto. վարձաւոր. վարձուոր. վարձկան:
Affítto, ta, աց. Տես Fitto.
Affittuále, ած: Վարձեալոր առն, ևն: փոխանի:
Affiammáre. Տես Infiammare.
Affláre, ե. Ընդիլ. փչել:
Affláto. Ընդունելութիւն. ազդեցութիւն:
Affliggere, ն. Վշտացնել. տառապեցուցանել. ևնկել. տանջել: ինձկնիե: ձեկա վերիե: Affliggersi, յ. Վշտանալ. տառապիլ. ծաղձիլ. ցաւիլ: ձեկա վերիե. ինոպանոփ:
Affliggitívo, va. Տես Afflittivo.
Affliggitóre, աց. Վշտացնիչ. նեղիչ. տառապեցուցիչ:
Afflittáre, ն: Փոքր մի վշտացնել, կամ նեղել:
Afflittívo, va. Վշտացնիչ, տառապեցուցիչ. վշտագին: pena afflittiva. խոշտանգիչ, կամ մարմնաւոր պատիժ:
Afflítto, ta, աց. Վշտասուն. տառապեալ. տխրագին. հոգած. նեղեալ: փերիփնիե: ինոպանը: ծանր. ինամքով. ծանրաբեռ. ծանրացեալ:
Afflizioncélla, նոց. Վշտոյն վիշտ. փոքր նեղութիւն:
Afflizióne, իգ. վիշտ. անձկութիւն. նեղութիւն. ցաւ. պատուպանք. տրտմութիւն: ձեկա. փերիե. ինոպ:
Affluénte, ած. Յորդ. առատ:
Affluentemente, գած. Յորդ. առատապէս:
Affluénza. Affluitúdine, իգ. Յորդութիւն. առատութիւն:
Afflúere. Affluíre. Յորդել. առատանալ:
Afflússo. Հեղումն, կամ յորդումն հեղոյ (ի մասն ինչ մարմնոյն:)
Affocalistiáre, ն. Կանխացուցանել, կամ աղօտացուցանել զդիմս (նկարոց:)
Affocalistiáto, ta, Նախացեալ. կամ նախացուցեալ (գործք:)
Affocáre, ն. Լուցանել. հրկէզ առնել: եպճոփ: հրաչէք առնել. ած. Խորտակել զայրել:
Affocatíccio, ia. նոց. Փոքր մի քորքոքեալ. վառ:
Affocatíssimo, ma, գեր. Շրթորքոքեալ. հրավառ:
Affocáto, ta. Լուցեալ, ևն: Խոցկոծն (առ սեր:) հրաչէք քաջագործն. շառաչէն ուժ զօրոց: ոչ կիսեալ:
Affogággine, իգ. Affogaménto. Խեղդումն. հեղձուցումն:
Affogáre, ն. Խեղդել: հեղձուցանել: զսահեղձոյց առնել: պղտոփ:
Affogársi, յ. Հեղձնուլ. զսահեղձ լինել: պղտոփ: եւ ընդխմել. տոգորիլ: Affogáre, ե. հեղձնուլ: պղտոլոփ: affogare in un bicchier d' acqua. հեշտաւս վտանգիլ. վտանգիլ յոյժ ի մեծ նուաս: affogar nelle faccende. զբազում իւիք պատուիրիլ. ընկճիլ ի յաղանդս գործոց: nè debiti. խեղդիլ ի յոլովութիւն պարտուց. լինել ի անչափ պարտեաց: nella roba. յղփանալ ընչիք: nella felicità. ևն. յօրանալ ի բարեբաստութիւն: affogar nella canapa. ած ծածխաքանան. եղանել ի կախաղան: una cosa. քանցացանել ինչ: di sete, պղտոկիլ ի ծարաւոյ. պղտիկել: Affogarsi nella

nella bonaccia . վոանդիլ . կիմ-կոմնիլ ՝ի բարկ. բաստուռ : bisogna bere , o affogare . ասա՝ ոտա. նամ է յամէնուտա . չԼք զերծանիլ անկնար :

Affogáto , ta . Խեղդեալ . հեղձեալ . պօղոլմոտ : uova affogate . խարկեալ ձուք :

Affogatúra . Խեղդուածն . հեղձուածն :

Affollaménto . Խռնուտն . խուռն . ամբոխ :

Affolláre , n . Կոխել . կոխան առնել ՝ի խուռն . պնդել : ընդնմոտ . սրտմոտ :

Affollársi , յ . Խռնիլ . պնդել զիմիմ անս : սրտընմոտ : տես և Ansare :

* Affollatáménte , ի . Խուռն . խուռն բազմուած . գունդագունդ : ոխ-րիս ոխրիս :

Affoliáto , ta . Կոխեալ . ընդնմեալ : gente affolláta : • խուռն , կիմ գունդագունդ բազմիլ : գաղաղալ :

Affoltaménto , Affoltáta . Խռնտուտն : Ժող . շուտպ տադնապի :

Affoltáre , Affoltársi , յ . Խարն ՝ի խուռն երկայնադաբանիլ : Affoltársi . Ըստ ելան և ադդի ադդի համադասն . շնչայոլ . զեղխիլ : n . տես Opprimere . Affoltársi , յ . Յարձակիլ կատաղաբար . խռնիլ :

Affoltáto , ta . Խրատ . խուճապ . խուռն :

Affondaménto . Ծաւագերկրին . ընկղմուի :

Affondáre , n . Ընկղմիլ . խորասոյզ առնել : պոռնդ. ծոփ : una fossa . և և խորացուցանել . կիմ բրիլ զիոմն : Affondáre , t . Ընկղմիլ . սուզանիլ : պոռնդոփ :

Affondáto , ta . Ընկղմեալ . ընկուզուեալ պոռնդեալ :

Affondatúra . Բրուտն : պեղուտն :

Affóndo , գոյ . Խորութ . անել խորութիւն : վերջին տունական :

Affóndo , կիմ a fóndo , ի . Տես ՝ի Fondo .

• Affóndo , da . Խոր . խորին :

* Afforcáre , n . Տես Impiccare . * Ապիսանիլ խաչանիլ՝ երկաթոզ խարխոս . (յր՝ այնպս ապիսանել երկու խարխոս յերկուց կողմանց նաւթն զի մանուածք նշ ձգեսցին ՝ի վեր միմեանց խաչանիլ :)

* Afforestiaráre , n . Օտարացուցանել : ձեռնասպ տալ օտարական :

* Afforestiráto , ta . Օտարացեալ .

Affornelláre , n . Բան նաստրպ . Ձունել զմխանին յօդս :

• Affortificáre , ևն . Affortíre . Տ. Fortificare . ևն :

Affortunáto , ta . Տես Fortunato .

* Afforzá , A fórza , ի . Բանի . բռնաբար : ոյժ ոտա :

• Afforzaménto . • Afforzáre . Տես Fortificazione , Fortificare .

Afforzársi , յ . Տես Sforzarsi .

Afforzáto , ևն . Տես Fortificato .

* Affoscáre . Տես Offuscare .

Affossaménto . Բրուտն փոսիլ . պեղուտն . խրտ. մահաւորուածի :

Affossáre , n . փոս , կիմ խրամ հատանել : հեղեղ. գաղաթ :

Affossáto , ta . փոս հատեալ . պատեալ խրամով : occhi affossati . աչք խորխոխեալք :

Affrágnere , n , խորտակիլ . բեկանիլ : փշոտ : տկարացուցանել :

Affraláre , Affralíre , n . Տկարացուցանել . լուծանել : * Affralírsi , յ . Տկարանալ :

Affralíto , ta . Տկարացեալ . կմծուցեալ :

Affrancánte , ի . Ազատիչ ՝ի ծառայուածէ :

Affrancáre , n . Ազատել ՝ի ծառայութենէ ընծուլ յաղատուն : ապաքսոտ : զօրացուցանել : յ . Զօրանալ . քաջալերիլ :

Affrancáto , ta . • . Ազատացեալ . ազատեալ ՝ի ծառայուէ : գոյ : Ազատագիր : ազատ :

Affrángere . Տես Affragnere .

Affránto , ta . Տկարացեալ . վատոսկեալ . լուծեալ : • Affrantúra . Լքուտն : զինհուտն . խոնջուտն :

• Affrappáre , Տես Frappare .

Affratellaménto , Affratellánza . Ընտանուի . բարեկամուի : եղբայրակցութիւն . ընտանեկցութիւն . մտերմուի . էարանդ :

Affratellársi , յ . Կենցալիլ եղբայրաբար . վարիլ ընտանեբար . կարի ընտանենալ : էարան օշոտ :

Affrátto . Տես Anfratto .

Affreddáre , n . Յրտացուցանել : ազատիչոտ : յ : Յրտանալ : ազատիչոտ : գաղջանալ :

Affreddáto , ta . Յրտացեալ : տես և Infreddato .

Affrenaménto . Սանձուտն . խոհարուտն . հնազան դուիլ սանձի :

Affrenáre , n . Սանձել : պատ կնիկ : t . Ընդունիլ զսանձ . սանձիլ :

Affrenáto , ta . Սանձեալ . հոհարեալ :

Affrettaménto . • Affrettánza . Աշտապարուտն . խուճապուտն . Ժեպ :

Affrettáre , n : Փութացուցանել : շտապեցուցանել . * Ժեպիլ . տադնապել : աճելէ կնիկէ : Affrettársi , յ : Աշտապարել . փութալ . երագիլ . Ժեպիլ : կնկէլէկէ . աճելէ կնիկէ :

Affrettaménte , ի . Ճեպով . շտապաւ . տադնապաւ : աճելէ նէ :

Affrettáto , ta . Փութացեալ . աշտապարեալ , ևն :

Affrettatóre , ար . Affrettatrice , կգ . Փութացուցիչ . տադնապիչ :

• Affrettolóso , • Affrettóso , sa . Տես Frettoloso .

* Affricáno , գոյ . Աֆրիկեան . (է ազգ ինչ կարծ բակուա կմոյ , և ի խայտաճարիս տալուտակ , կարմիր և մանուշակագոյն բծիբք :)

Affricáno , Áffrico , գոյ . Աֆրիկեան : լինս : գարտ նէ :

Affricogno . Ազգ ինչ անախորժ խաղողոյ : տատիկ :

• Affriggere . Տես Affliggere .

Affrittelláre , n . Տապակիլ զձու . (հոգեսով :) սրով սպանանիլ :

Affrittelláto , ta . Տապակեալ (ձու :) սրախոցեալ :

• Affrítto , ta . • Affrizióne . Տես Afflitto , ևն :

Affrontaménto . Բաղխուտն . Ճակատուտն :

Affrontáre , n . • ի դիմի հարկանիլ . ՝ի վր յարձակիլ . և առաջ ելանիլ թշնամւոյն : խաչերնէն վազ. տոտ . պոռոտ : Affrontársi , յ . Բաղխիլ ընդ միմեանս . Ճակատիլ . Ճակատ առ Ճակատ պատերազմ . տալ մարտ պատերազմի : պնդոխնէնէ : և ընդհանրապէս . միանալ : և առաջ ելանել . զսոս նել : դարձցոտ : լինել հանդիպ , կիմ դէմ ել դէմ միմեանց : Բաղդատիլ : * նախատիլ : * affrontar la morte . դիմադրաւ լինել առ ՝ի մահ :

Affrontáta . Տես Affronto .

Affrontáto , ta . ՝ի դիմի հարեալ . ևն : * Ճակատ պատկ : battaglia affrontata . Ճակատամարտ . Ճակատ առ Ճակատ , կիմ հանդիպան պատերազմ . Ճակատամարտ պատերազմի :

Affrontatóre , ար . * Affrontatrice , կգ . Յարձակող :

Affrónto . Բաղխուտն . Ճակատուտն . յարձակուտն : վարդագործող : նախատինք . թշնամանք : ոխ նմ :

Affumáre . Տես Affumicare .

Affumáto , ta . * Ծխամած . ծխատեալ : անարգ . փծուն :

Affumicaménto . Ծխուտն . ծխատուտն :

Affumicáre , n . Ծխել . ծխատել . սեւացուցանել կիմ չորացուցանել ծխով . կախել ՝ի ծուխս . մըր. Ձուտել : ընխոխնէնէ :

• Affumigáta . Ծխուտն :

Affumicáto, ta. Ստ. Affumato.
Affummáre, Affummáto. Ստ. Affumicare, ած:
Affuocáre. Ստ. Affocare.
Affuóri. Ստ. Fuorchè.
Affuscáre, Ստ. Offuscare.
Affusoláre, ն. Ձայդարկել. պճնել:
Affusoláto, ta. Ձարդարեալ: պայծառեալ յօդն ոգի զիւտուած, կամ ոգի զտուտական:
Affutáre. Ստ. Confutare.
* A fiácca cóllo, ած. Գահավիժ բերմամբ: Վտան գաւ խորտակելոյ զպարանոցն:
* Afonía, բառ բժշկ. Անձայնութիւն:
Aforísmo. Վճիռ. վճռական աւագուած. առակ:
Aforísmi. Վճիռք իպոկրատեայ բժշկի:
Afrétto, ta. Շտապ. փոքր մի առնել. կամ դառն:
Afrézza. Տաղտկութիւն. դառնութիւն:
Afro, ra. Afríssimo, ma. Տաղտ, դառն: տխրած. աղի:
Afronítro. Ճարակափրփուր. փրփուր բարակի, կամ բորակի. (ի ազգ ինչ արհեստական կիօվկիր. չիլէի:)
Afrúzzo, za. Ստ. Afretto.

AG

AGà, ած. բառ պատկաց. Տր. պարոն. հրամայ. նաւաց. պետ: աղա: l' Agà de' Gianizzeri. Զօրագլուխ էնիչէրաց: էնիչէրաց աղասը:
Agálloco. Ճալուճ. փայտ հալուճի:
* Agape, իգ. Ագապէ. սէր:
* Agapéti, իգ. յտ. Ի հնումն էր ժողով ինչ հաւատաւոր կուսանաց՝ որք չէին պարտաւորեալ ի ուխտիք:
Agárico. Սունկ ինչ բժշկական գտանել առ ընտիք ծառոց, և մանաւանդ Larice անուանեալ ծառոյն:
* Agárico minerále, կամ d' Alemágna. Ի հաւ ինչ ապիճ. ապիտակ, և դիւրաթիւրելի:
Ágara. Ակաս. (ի ակն ինչ պատրաստական, ճանճ փաղցնիկ, և բաղմապոյն:) Քրէնի բաժակ:
Agáta. Ծիրանք ապուն ուռկանաց:
Agazzáre, ւ. ի բառ տասիպ. Վատել փախուստնոյ: տես Arrovellare.
Agazzíno. Ագռ ինչ Prunoն. տնկի պտուղ կարմիր:
Agémte, ածական. Ա. Աբարող. առնօղ. գործօղ: էպէնէն: գոյ. ած. Գործակալ. հոգաբարձու. (ի նա որ ինամի տնի, կամ կառավարէ զգործս ուրուք:) Տաղաւիճիարար. գործ տեսուչ:
* Agenzáre. Ստ. Piacere, Aggentillire.
Agenzía. Գործակալութիւն. հոգաբարձութիւն:
* Ageráto. Խոտ ինչ նման Origanoի:
* Ageratóide, իգ. Տունկ ինչ ծաղիկաթեր:
Agevolaménto. Դիւրացուցանելն. բարձումն գժուարութեց:
Agevoláre, ն. Դիւրել. դիւրացուցանել. գօրաւորեցուցանել: * Օգնել:
Agevoláto, ta. Դիւրեալ. դիւրացեալ:
Agévole, ած. Դիւրին. հեշտ: գօրաւոր. հեզ. համեստ. քաղցրաբարբ: տաղանդ: երկչաւոր: ընդհանուր շարժ:
Agevolézza. Դիւրութիւն: գօրաւորութիւն: հեզութիւն: քաղցրութիւն:
Agevolménte, Agevoleménte, ած. Դիւրաւ: գօրաւորաբար:
Agevolissimaménte, ած. գեր. Դիւրաւագոյնս: առ դիւրութիւն:
Aggaffáre. Ստ. Accaffare.
Aggarbáre, Aggarbáto. Ստ. Garbare, ած:

Aggavignáre, ն. Ընդել զվէգ: պոչանդան ընդխոտ: ի բառն առնուլ. ընդունել ձեռամբ: առեվտրել: ելեւ էջմոտ: ցեղմոտ:
Aggavignáto, ta. Կալեալ ի բառն:
* Aggecchíre, յ. Խանարհիլ. ընկճիլ. նկուն լինել:
Aggeláre, ն. Սառուցանել. փնփնոտիլ: յ. Սառիլ. յամրիլ. փնտոտ:
Aggeláto, ta. Սառուցեալ. պաղեալ: փնտոտ:
Aggelazióne, իգ. Սառուցումն. սառուցումն:
Aggentilíre, ն. Գեղեցկացուցանել. և եւս վայելչացուցանել: ի խոնարհութիւն:
* Aggettáre, ւ. Ի դուրս կարկառիլ. կամ ցցուիլ. (ի բառ ճարտարապետական:)
Aggettáto, ta. Ի դուրս կարկառեալ, կամ ցցուեալ:
Aggettívo, Agghettívo, vă. Ստ. Addiettivo.
Aggétto. Ի չինուած ցցուեալ արտաքոյ ի պատն ոտից: կռչի, և Sporto.
Aggherrmigliáre, ն. Պինդ ունել. ամրապինդ լծակցել:
Aggheronáto, ta. Յօրինեալ ի դունաթոյն կտաւ բակայ. դունաթոյն (հնից:)
Agghiacciaménto. Սառնամանիք. սառուցումն:
Agghiacciáre, ն. Սառուցանել. փնփնոտիլ: յ. և Agghiacciársi, յ. Սառիլ. պաղիլ: փնտոտ: agghiacciar di freddo. մրսիլ. փայտանալ ի ցրտոյ:
* Pingegnos' agghiaccia. ընդարմանան միտք: gli si è agghiacciato il sangue per la paura. արիւն նր ցամաքեցաւ առ ահի:
Agghiacciáto, ta. Սառուցեալ: փակեալ. ի չուխարի:
Agghiáccio. Ագռ ինչ ապխարն (ի գաղտ, կամ անդ, ուր փակեն զնաւինս, չորթ ածեալ պնդօքք ուրուք կամս, կամ այլ ինչ վանդականման:)
Agghiadaménto. Ընդարմացումն ի ցրտոյ, սրսումն:
Agghiadáre. Agghiadíre, ւ. և յ. Արմել յոյժ. ընդարմանալ ի ցրտոյ: փնտոտ: խոցել:
Agghiadáto, Agghiadíto, ta. Արմեալ յոյժ. փայտացեալ ի ցրտոյ: խոցեալ:
* Agghiettiváménte, ած. Ածականաբար. որպէս զածական:
* Agghiettívo. Ստ. Addiettivo.
Aggiacénzia. Վերաբերութիւն. յարակից:
* Aggiacére, գ. Պատշաճիլ. վայել է:
* Agginocchiársi, ածական. Ստ. Inginocchiarsi, ած.
Aggio. Առաւելուած. դառնութիւն. կամ չոգ դրամ. փոխուն. (ի շահն որ տայ, կամ ընդունի ոք ի առն հաւատարիմէ ի միւսն ոմն ընդհակ երկուց այլասեռակ դրամոց:)
Aggiogáre, ն. Ածել զզինս: փոխոտ:
Aggiogáto, ta. Ածեալ ի սայլս:
Aggiogliáto. Ստ. Giogliato.
Aggiornáre, ն. Օր պայմանել. ժամանակիլ: ուշ փոխոտ: յ. Լուսանալ. այգանալ: պապակ առաւօտոյ:
Aggiornáto, ta. Պայմանեալ (օր.) ժամանակեալ:
Aggiraménto. Պատրեքութիւն. հնարամիտ. խաբեբայութիւն:
Aggirándola. Ստ. Girandola.
Aggiráre, ն. Պատել: գոլորշիանալ: խաբել: պտոյտ: ւ, և յ: Պտոյտել. շուրջ գալ. պատել. յածիլ: պտոյտ. աւազանել ի գտանել զոմանս պտոյտս. ոչ գտանել ելս իրացն:
Aggiráta. Ստ. Aggiramento.
Aggiráto, ta. Պատեալ. խաբեալ, ած:
Aggiratóre, ած. Պտոյտիկ: խաբեբայ: խաբեբայ.
* Aggiratrice, իգ. Պտոյտիկ: տես և. Invescatrice.
Aggiudicáre, ն. Տալ ինչ վճռաւոր. կամ պատուական:
* Ձակատն եչխանութ:

* Aggiudicáto, ta. Տուեալ վճռաւ:
Aggiudicatório. Տես Giudicatorio.
Aggiudicazióne, իփ. Տուջուի վճռաւ:
* Aggiugnénte, հ. Հաւսնող. Ժամանող:
Aggiúgnere, ն. Յաւելուլ'ի վր. յարել: գումնփ. արիըմփ: յօգել. միաւորիլ: պիրիւիրիփ: հաւանիլ. ժամանիլ: եէրիւիփ: ի. Մրանալ: պիրիւիփ. պիր օյմփ: Aggiugnersi ad una cosa. Պաւալիլ գիճիք. պարապիլ: si aggiunge questo. դարձեալ. և եւս, յաւելի և զայս: պանիպան Ֆոպե: amor m' aggiunse. հարայ'ի սեր:
Aggiugniménto. Տես Aggiunta, և Congiugnimento.
* Aggiugninfine. Վերջագրուի. (է ձև ինչ քերականի', որով յաւելեալ լինի վանկ ինչ յաբարս դառնի. որ բրի lici, փոխանակ գրելոյ li:)
* Aggiugninmézzo. Մէջագրուի. (է ձև ինչ քերականական. որով յաւելեալ լինի գիր, կամ վանկ ինչ'ի մէջն բառին. որ tuttuto, փոխանակ ասելոյ tutto.)
* Aggiugninnánzi. Կէզրնադրուի, կամ մակագրուի. (է ձև ինչ քերականական, որով յաւելի գիր, կամ վանկ ինչ'ի սկիզբն բառին:)
Aggiugnitóre, որ. Aggiugnitrice, իփ. Յաւելօղ. որ յարէ:
* Aggiúngere. * Aggiúngiménto. Տես Aggiugnere, և՛ն:
Aggiúnta. Յաւելուած: յաւելուած: գումնփ. գումնփ
Aggiuntatóre. Տես Giuntatore.
Aggiuntívo. Տես Addiettivo.
Aggiúnto, ta. Յաւելեալ. յարեալ: գումնփ: յօդեալ. միացեալ: պիրիւիփ: ածական. մակագրեալ: վրէ. նոր:
* Aggiuntochè, հ. Տես Oltrechè, Senzachè.
* Aggiuntúra. Aggiunzióne. Տես Aggiugnimento.
* Aggiuráre. * Aggiuráto. Տես Scongiurare, և՛ն:
* Aggiurazióne, իփ. Տես Congiura, Conspirazione.
* Aggiustábile, հ. Հաւասարելի. հաղթելի:
Aggiustaménto. Իրաւախոհուիլ. միաձանուիլ: սաղմ:
Aggiustáre, ն. Հաւասարել: հարթայարմար առնել. ուղղել. յարդարել: պիրիւիփ. նիզամ վերմէփ. պերապերնէփ:* Պատրաստել. կազմել: Յարմարել: ծոյատրմաք: Նմանել. նմանեցուցանել (դինիք գրմոց, և՛ն:) il conto, վճարել զհաշիւն: էօրնէփ: fede. հաւատս ընծայել. հաւաստի առալ: Aggiustársi, ի. Իրաւախոհ լինել. միաձանիլ: ոպտամաք. սաղմ օյմփ: * Ընտել հաստատարել ուսիք: aggiustáre, կամ essere aggiustato, արկանել. կամ լինել'ի վճռոկ յօդ:
Aggiustataménte, հ. Յարմարապէս. պատշաճաւորապէս, վայելչապէս:
Aggiustátézza. Յարմարութիւն. պատշաճաւորութիւն. վայելչուն. խոհականութիւն: ասիանաթ. եաբընըէրէփ:
Aggiustáto, ta. * Aggiustatíssimo, ma. Հաւասարեալ. հարթայարմար. յարմար: պիրիւիփ: uomo aggiustato. այլ խոհեմ. ընտրօղ. չափաւոր'ի գործս: ասէլլը ադամ:
Aggiustatóre, որ. Հաւասարիչ: դրամաքննիչ: կամ դրամատուն. դրամակշռող: (է պատուաւոր պետրանոցին' որ կռնչալ զդրամն հաւատարկէ:)
Ակնեկար:
Aggiustévole, հ. Յարմարելի:
Aggomiccioláre, Aggomitoláre, ն. Կծկել. պատառել'ի կծիկն: եամաղա սարմաք: ի. Կծկիլ. գնդիլ. կոտրիլ:
Aggomitoláto, ta. Կծկեալ. պատառեալ'ի կծիկն:

Aggottáre, ն. Դատարկել զջուր յաւազակի նաւուն: պինինեէի պօշալմաք:
Aggradáre. Տես Aggradire.
Aggradévole, հ. * Aggradevolíssimo, ma. Հաճոյ. հաճոյական: ընդունելի: Ֆագպաղ:
* Aggradevolménte, հ. Հաճոյութեամբ. մատիւք արտիւ:
* Aggradiménto. Հաճուելիւն. ընդունելուիլ. հաւանութիւն:
Aggradíre, ն. Հաճոյանալ. հաճոյ լինել. հաճիլ: Ֆագպաղ օյմաք: հաճել. արգոյ համարիլ: հաղ էլմէք:
Aggradíto, ta. Հաճոյ. հաճելի. ընդունելի: Ֆագպաղ:
Aggraduírsi, ի. Յինքն յանկուցանիլ զանբ ուրուք:
Aggraffáre, Aggraffíre, ն. Տես Grancire:
* Aggrampáre. Տես Aggrappare.
* Aggranáre. Տես Granire.
Aggranchiársi, ի. Ընդարմանալ. կամ մաղձիլ մատանց'ի ցրտոյ: պարմաղարը ասըզ-պան էլէրնէփ:
Aggranchiáto, ta. Aggranchiatíssimo, ma. Ընդարմացեալ. մատանց'ի ցրտոյ:
Aggrancíre. Տես Grancire.
Aggradiménto. Մեծանալն. մեծացուցանելն. աճումն. յաւելումն: պէօյիմէք:
Aggrandíre, ն. Մեծացուցանել. աճեցուցանել. ընդարձակել: պէօյիթմէք. ասիըմաք: Aggrandírsi, ի. Մեծանալ. աճել. ընդարձակիլ: պէօյիմէք. ասիլմաք:
Aggrandíto, ta. Aggranditíssimo, ma. Մեծացեալ. աճեցեալ. ընդարձակեալ:
* Aggranditóre, որ. Մեծացուցիչ. աճեցուցիչ. դիզաբան:
Aggrappaménto. Ընկռնումն. Ճանիկաք:
Aggrappáre, ն. Ընկռնել. կամ պինդ ունել. Ճանիկաք: Ընկնէլէփ: ի. Կառչիլ. յիսն ձեռաք. կամ Ճիրանաք. պինդ ունել. ձեռամբ: էննէնլէնէփ:
Aggrappáto, ta. Տես Aggrappare.
Aggratáre. Տես Aggradare. ի. Հաճիլ. ղոնաղ. ձանալ:
Aggraticciársi, ի. Պնդասկնդ կռտիլ. կռտիլ ոտ գնիզ: էոխըմաք: ն. Փաթիլ. սեղմիլ. պատատիլ:
* Aggraticciáto, ta. Պատատեալ. փաթմուեալ:
Aggratigliáre, ն. Կապել. շղթայիլաք. 'ի բանտ արկանել: պինճիրէ վըրմաք:
Aggratigliáto, ta. Շղթայակապ. կապեալ:
* Aggráto, ta. Տես Grato.
* Aggravacócchi, պէ. Ծանրացուցիչ. կոպաց:
Aggravaménto. Ծանրացուցանելն. ծանրութիւն. ծանրուն. բեռն. հարստահարուի:
Aggraváre, հ. Ծանրացուցիչ. ծանրիչ:
Aggraváre, ն. Հակել. 'ի վայր ծանրութ. մղել. 'ի խնդարկ. Հնդել. 'ի վայր: սըզմաք: ծանրացուցանել. ազդրլամաք: ը. Ջայրանալ (ակսոն:) ազմաք: * Aggravársi, ի. Ծանրանալ. աւսուկանալ: ազդրլանմաք: զջնդիլ. բարկանալ. դժոհանալ: aggravarsi in su la fune, կամ in su la corda. անձամբ անձին ելեւէջ:
Aggravátо, ta. Ծանրացեալ. աւսուկացեալ, և՛ն:
Aggravazióne, իփ. Տես Aggravamento.
Aggráyo. Նախատինք: սիրկ: բաժ: Վէրկի: ելեւէջ: աղտ: նեղութիւն. ծանրութիւն:
* Aggraziataménte, հ. Վայելչապէս. պէտից կապեմբ:
Aggraziáre, ն. Շնորհս տալ:
Aggraziáto, ta. Տես Grazioso.
Aggregaménto. Ֆռնւակցութիւն. գասակցութիւն:
Aggregáre, ն. Ֆռնւակցիլ առնել. գասել'ի կարգս. խառնել'ի միմեանս. գումնփ. ասիլ էլմէք:

* Ag-

* Aggregatívo, va. աֆ. Միաւորեան զեղաշատք. (են հայք բարդբեալք 'ի մանրլին մասանց. որց գոակ եղև Միաւոր անուն:)
Aggregáto, ta. աֆ. Ժողովեալ. դասակեալ:
Aggregáto, գոյ. Բազադրեալ. խառնուած. հաւաքուած:
Aggregazióne, եգ. Ժողովումն. դասակցութիւն:
Aggreggiáre, ն. Ժողովել զնոսա: ֆ. Խմբել. դունդ գադունդ ժողովել:
* Aggressóre, ար. Յարձակող:
Aggreváre. Տես Aggravare.
* Aggrezzáre. * Aggrezzáto. Տ, Agghiadare, եմ:
Aggricchiáto. Տես Aggranchiato.
Aggrinciáre, Aggrinzáre, ե. Խոշմեմել. կնձռիլ. պատմուճան:
Aggrinzáto, ta. Խոշոմեալ. կնձռեալ: պատմուճան:
* Aggrizzársi, ֆ. * Aggrizzáto, ta. Տես Intirizzirsi, եմ:
* Aggrommáre, ե. Մածանիլ. ոյզ զորթա գինւոյ:
* Aggrondáre. Կնձռիլ զյօնս, կիմ զնահատան. զայրանալ:
* Aggrondatúra. Կնձռումն յօնից, կիմ ճակատու:
Aggroppáre, Aggroppiáre, ն. Պատառել 'ի մի. կապել 'ի մի խառբ: պէր խոխամ եմիէ: խառնել 'ի մի, հաւաքել, կուտել:
Aggroppáto, ta. Պատառեալ 'ի մի, եմ:
Aggrottáre, ն. Ժողովմամբ կնձռնել զնորամիզ: le ciglia. կնձռել զյօնս: գալ նիմոյ: ֆ. Յեղուլ. մասալիլ:
Aggrottáto, ta. Տես Aggrottare.
* Aggrottescáto, գոյ. Ահորժանիաբ. ահորժական քանդակ: տես Grottesca.
Aggroviglíarsi, ֆ. Կծկիլ. գալարիլ. պատատիլ: պոխանիէ: տրընջիլ:
Aggrovigliáto, ta. Գալարեալ (ասպնդն) գանգրեալ:
* Aggrumáto, ta. Մածեալ. մակարդեալ:
Aggrumoláre, ն. Հաւաքել 'ի միասին:
* Aggruppaménto. Հանդուցեալն. Հանգոյց:
Aggruppáre, Aggruppáto, ta. Տես Aggroppare.
Agguagliaménto. Հաւասարումն. բաղդատումն:
Agguagliánza. Հաւասարութիւն. հանգիստ:
Agguagliáre, ն. Հաւասարել. պէրաձէ եմիէ: քաղգասեր. նմանեցուցանել: պէնգիմիէ: Հարմեցել: փոխադիր եմիէ:
Agguagliaménte, ած. Հաւասարապէս:
Agguagliáto, ta. Հաւասարեալ, եմ:
Agguagliatóre, ար. Հաւասարիչ: հաւասարեցուցիչ:
Agguaglazióne, եգ. Տես Agguaglianza.
Agguáglio. Բաղդատութիւն. զոյար:
Agguantáre, ն. Տես Afferrare, Abbrancare. Ըմբռնել արագ զսահեալ պարան. (հաւասն:) agguanta. կալ. (է բառ նաւարկաց:)
* Agguantáto, ta. Տես Ingriffatto, Afferrato.
* Agguardáre, ն. Ընդել. նկատել. քաջ. քննել:
Agguatáre, Agguatáto. Տես Guatare, եմ:
Agguatévole, ած. Տես Insidioso.
Agguáto. Դարանք. հարագ. նենգ. խոտոր. պատգամ:
* Aggueffáre. Տես Aggiugnere.
Agguerríre, ն. Մարզել 'ի հրահանգս. մարտիկս վարժել 'ի մարտ. պատերազմի: եվնուի ձեռնի եմիէ:
Agguindolaménto. Պատատումն. Թեւից 'ի վէր հարժարութիւն: խարեութիւն. նենգ:
Agguindoláre, ն. Պատատել զթեւս 'ի վէր կարժատել, տես և Aggirare: ֆ տես Aggirarsi.
Agguíndolo. Տես Guindolo.
Aggustáre, ն. Բերկրեցուցանել. հիւ շահագրգռանել:
* Agherbíno. Տես Garbino.
Aghétta. Կարմրագանգ. (է այրեցած կապարոյ. զոր զեղաձուռք կոչեն և terra aghetta, Litargilio, Piombo arso.) Գրբեռնիկ:
Aghétto. Կարան յորոյ 'ի ծայրն կապել է սղնիձ կիմ այլ ինչ ասպանդան. 'ի պէտս պնդելոյ ինչ:
* Aghiáccio. Զով. զհիմն:
Aghiróne, Airóne, ար. Ժողովուն ինչ ջրոյ կին: պաւլուէին:
Agiaménto. Դիւրութիւն. հանգիստ: տես և Cesso.
Agiáre. Տես Adagiare.
Agiataménte, ած. Հեշտաւէս. անաչխատ. յարմարապէս: գօրացեա:
Agiatézza. Ճոխութիւն. լիութիւն. յարմարութիւն. դիւրութիւն:
Agiatissimaménte, ած. գեր. Հեշտագոյնս. դիւրագոյնս:
Agiatíssimo, ma. գեր. Տես Agiato.
Agiáto, ta. աֆ. Տես Agiáre. Բարեկիցեալ. ճոխ. ընչեղ. հաւէտ. գեօղնեալ. անդորր. (առեղ.) ընդարձակ, կիմ պատշաճ (քանակաւն:) կնդիր: լայն (զգեստ:) պօր: պիտանեացու. կամ յարմար առնելն. մեծ. մեծամեծ: հնացեալ աւուրբք. ծերացեալ:
Agibile, ած. Գործելի. առնելի:
Agile, ած. Agilíssimo, ma. Դիւրաշարժ. արագաշարժ. թեթեւաշարժ. շոյտ. յարդակ: լափոփ: դիւրին:
Agilità, - táde, - táte, եգ. Դիւրաշարժութիւն. թեթեւաշարժութիւն. երագութիւն. թեթեւութիւն (անդամից.) լափոփութիւն:
Agilitáre, ն. Առնել դիւրաշարժ. թեթեւաշարժ գործել:
Agilménte, ած. Իրագործ. թեթեւաբար:
* Agína. Ելեւզեր. aver agina. Լինել ղօրիզ:
Agio. Դիւրութիւն. սիրտ. պատեհ, ժամ. ժամ գիտոյ: գելայնէ: ֆբառանգ. գաման: aver agio a far checchessia. գտանել պատեհ պատճառ լինել ինչ գնահատիմ: հատակ. տիք: արագաշնոյ. յոժարիք: far i suoi agj. Ելանել 'ի կարիս որովայնի: a buon agio, a bell' agio, a grande, կիմ a grandissimo agio, a suo agio, a suo bell' agio. Հեշտաբար. հանգստութեամբ. առաջնատ. առանց ինչ նեղութեան: ընկճ եմիէ: a mal agio. աշխատութեամբ. տառապանօք. dar agio, e. comodità. պարիսի. կիմ կատարած տալ:
Agíre, ն. Առնել. ներգործել: առնել ոյզ գործս ձախաբ սարքիք:
Agitaménto. Շարժմունք. յուզմունք:
Agitánte, ած. Շարժօղ. շարժչօղ: յուզիչ:
Agitáre, ն. Շարժել. շարժել. յուզել. տարուբերել. ցնցել: օդաճախել: լափոփել: վարել, կիմ յուզել (զգաս.) խօսել (զդաշնադրութեանց:)
Agitársi, ֆ. Շարժիլ. առնել շարժմունս ինչ մարմնոյ:
Agitatíssime, ma. գեր. Ցուցնատատան:
Agitáto, ta. Շարժեալ. տատանեալ, եմ:
Agitatóre, ար. Շարժօղ. շարժիչ:
Agitazioncélla, նոմ. Փոքր, կիմ դիպն շարժմունք:
Agitazióne, եգ. Տես Agitamento.
Agliáta. Խատրուկ: ինքնախոտ: fare una agliata, կիմ una grande agliata. տոտ. յերկար, կիմ քաղցմամ. բարբանչիլ:
Agliettíno, Agliétto, նոմ. Խատոր մանր:
Aglio. Խատոր: սոխատոպ: esser verde come un aglio. Լինել քաղատող:
Agliocríso. Է բառ ծաղրական. Տես Elicriso.
Agna. Տես Agnella.

Agnáto, ta. Ազգական (՛ի հօր կողմանէ.) արեւնակից: հբօր:

Agnazióne, իգ: Արձանագրութիւն, կամ ազգականութիւն (՛ի հօր կողմանէ:)

Agnélla, իգ. Էգ գառն. որոշ: գեղեա:

Agnelláccio. ած. ընդ. Վատ գառն:

Agnelléttа, Agnellína, իգ. նոմ. Գառն փոքրիկ. որոշ մատաղ. գառնիկ: գոչոնաձոփ. պզտիկ:

Agnelléttо, Agnellíno, ած, նոմ. Գառնեակ. գառնիկ: գոչոնաձոփ:

Agnellínò, na, ած. Գառնային. գառին: panno agnellino. բուհայ դործեղ յարդ գառնին:

Agnéllo, ած. Գառն: գոչոնը:

Agnellótto. Ազդ ինչ կերակրոյ. ռասկ՛ ձնկաձաւ պուբ: խաշած պնօրէնի:

* Agnellúccio. Տես Agnelletto:

♦ Agniménto. Տես Cognizione.

Agnínо, na. Գառնային. գառին:

Agnizióne, իգ. Ճանաչումն. յիշատակուիլ. ծանօթանալ: * Ծանօթանալ. (է մասն ինչ Թատրոնական նկարագրութեան, որով ի ծանօթանալ գայ ոք. որ կոչի և Riconoscimento della persona.)

♦ Agno. Գառն: ուռայց ինչ երանաց: tagliarsi l'agno. դինագրաւ լինել առ վնասնգս, կամ առ գժուարին գործս:

Agnocásto. Հպարտ. (է ծառ ինչ փոքր, և բժշկական:)

Agnolo. Հրեշտակ: դրամ ինչ նախնեաց:

Agnusdéi, ած. Agnusdéo. Գառն ած. (է մումեղէն ինչ օրհնէ Քհայր ինչ նիւթ, յորում տնաւորուէ է պատկեր գառին ած: ասի և զքահանայապետ ծեալ նր հայցէն:)

Ago. Աբեղն: Էնդ: Խնձոյթ (սլիմակաց, մէղուաց, և ն:) առը փեթէնի: լեցուեակ կշռոյ: ընդ բաւի փեղի սլաք կոչեր. (է միջին նուրբ երկաթէ կպչեղ որ մնանի ՛ի ծակ բանալւոյն:) սլաք ծղնեաց: Աբեւացոյց, կամ առաջնացոյց սլաքս (է սլաքն որ առաջնաւ իւրով ցուցանէ զժամս սրեգուկնոյին ժամացուցին:) ափչիկ: մանաւանդ ցանցագործաց. (է փայտեղէն գործի ինչ ցանցագործաց ընդ որ անցուգանեն բաղում թելս միանգամայն:) costì mi caddè l'ago. այդմ ծնայն. կարի խակ ՛ի դէպ. եղև՝ ոչ կամ էր ինձ: ago da sacchi. հերնեա. մանաւէտ: ընաւորէն: ago da capo, կամ da testa. դնոսաւորէն: խօխոս: ago da bussola. սլաք կողմնացուցին, յո՛ փնաւսլայնն:

Ago. Ջուկն ինչ, որ կոչի և Aguglia.

Agócchia. Աբեղն:

Agognánte, ած. Agognatóre, ած. կամողին. ցանկացող. սրտակամ:

Agognáre, բ. Անձկալ տարփանօք. անձուկ ունել. սաթփալ. կամողնել: արտաքսմամ:

Agognáto, ta. Անձկայեալ. ուեցեալ:

* Agonáli. գոյ, և ած, յոգ. Գործեան ախտասմունք. (էր տօն ինչ ՛ի պատիւ յանուսի գիչ: զոր նախնի Հռովմայեցիք երկրպագին ՛ի տարւոջ. և առանձին ընչաստաբուիս:)

Agóne, ած. յաձախ. Աբեղն մեծ:

Agóne, ած է բաց յոնոյ. Ագան, կամ անտալեկ մատաղ. մատաղ. գոտեմարտուիլ:

Agonía. Տագնապ մահու. Հոգեվարք. գժարք: Ճան ընդելիսի: անձուկ. տեղչ:

Agonístico, ca, ած. Դատեմարտաբար. ըմբշամարտուիլ:

Agonizzánte, ած. Հոգեվար. օրհասական: ճան ընդելիսն:

Agonizzáre, բ. Լինել. կամ կալ ՛ի հոգեվարս, կամ ՛ի գժարս. յոգիս ապատանիլ: ճան ընդելիսի:

♦ Agora, յոգ. իգ. Ազորնք:

Agorájo. Աղինագործ. ասղնավաճառ: էնդեայ: ասղնոց: էնդելի:

Agostáro, Վարելի դահեկան ինչ ոսկի՝ ձեռօբի. կոսկ կայսեր:

Agostíno, na. Ծնեալ յօգոստոսի. (ասի միայն զանանոց:)

Agósto. Օգոստոս (ամիսն:) աբզոսոս. ապ: ferrare agosto. առնել խրախուիլս յամառգրի օգոստոսի:

♦ Agósto. Տես Augusto.

*Agostíniáno, na. Օգոստինեան. (կրօնաւոր, կամ միանձնուհի:)

Agraménte, ած. Agrissimaménte. Գարնանային. դալար. խոտիւ. գնողորմ. սաստկացոյց. անխնայ: էնդելիկ. էնդ. նեքրա:

Agrário, ia. ած. Անդոց: la legge agraria. օրէնք անդոց. (էր օրէնք ինչ նախնի Հռովմայեցւոց ՛ի բաշխել քաղաքացւոց, կամ զինուորաց զառատեալ անդս:)

Agrestaméntе, ած: Վայրենաբար. գեղջկօրէն. սանդրուքի:

Agréstáta. Օշարակ ազոխոյ, (կամ՝ի յաղխաձոյ և ՛ի շաքարոյ:) գօրաւ ընդելի:

Agréste, ած. Agrésta, իգ. Վայրի: եապանի: սոխ. բլրա. վայրագ: էօղան:

Agrestézza. Գեղջկուիլ. բլրուն. սանդրուքի: կծռուն. բարկուն:

Agréstino, na. Գիմու. ազոխահամ: էնդի:

Agrésto, գոյ. Աղոխ: գօրաւ: ազոխաձոր: գօրաւ սոխոյ: menare, կամ menarsi l'agresto. ժամուաձառ լինել: far agresto. յաւելուլ ինչ ՛ի ծառխոյն: menar l'agresto. ոճ սոսկ. հաւասարցուել ընկեր ուժիք զառաւ ինչ:

* Agrésto, ած. Տես Agreste.

Agrestóso, sa. Աղոխահամ. Գիմու:

Agrestúme, ած. Կծռուն. Գիմուն:

Agrétto, գոյ. Կոտիմ. կոտիմ: բնէն օձոս:

Agrétto, ta, ած. Փոքր ՛ի կծռու, կամ բարկ, կամ Գիմու: Գիմուաշ: էնդելիկ:

Agrézza. Գիմուն. կծռուն: էնդելիկ. էնդելիկ:

* Agria. Ալքիւն ինչ, որ մաշէ զմարմին և հերսաշափ առնէ:

Agrícola, ած. Agricoltóre, ած. Երկրագործ. մշակ. հողագործ: էնդնձի:

Agricoltúra. Երկրագործուն. մշակուն: էնդնձիլիկ:

Agriföglio, կամ Allóro spinóso. Է ծառ փոքր. որոյ տերունք են փշալից, և մշտադալար, ՛ի նեղբին կեղևոյ ծառոյս գոյանայ ասպն: ասոսդաբանի փշատերև, կամ Դաբնի փշալից:

* Agrígno, na. Տես Agretto, ած:

Agrimeησóre, ած. Գեռնաչափ. անդաչափ:

* Agrimensúra. Գեռնաչափուն. անդաչափուն:

Agrimónia. Խոտ ինչ բժշկական:

* Agrimonóide, իգ: Խոտ ինչ, որոյ ծալկ է վարդանման:

* Agriótta. Բաղ ինչ Գիմու:

* Agripérsa. Աղբինչ Majorana կամ կարաւախոտոյ:

Agrippa, ած. Աբրիպպաս. (է ազգ ինչ օձանգեայց:)

Agro, գոյ. Գիմու հիւթ, (որ լեմոնի, և ն.) Գիմուն: Գիմուխուի:

Agro, ra, ած. Agríssimo, ma. Գիմու: էնդի: գաժան. անգուշ: խիստ. Շիլդ. անաչառ: էնդի: Աչի: ցանգ. Բերտ. տմարգին: գաժանարկ. մոգ. գաժանարկին: parere altrui agro checchesia.

sia. խիտ թոմիլ. ծանր երևիլ:
* Agrodólce. Քիմոմաչ. քաղցր և թթու: հայհոյ:
* Agrótto. Տես Grotto.
Agrúme, տր. Կծուահամ բանջարք. (որ են սոխ, խոտոր, եև:) Քիմոմահամ պտուղք. (որ են լիմոն, նարինջ, եև:) լիման. փօրնաթուղ. նոսրանձ:
Aguagliánza. * Aguagliézza. Տես Agguaglianza.
* Aguále, ած. Արդ. այժմ իսկ. փոքր մի յառաջ:
* Aguardáre, ն. Դիտել. նկատել. մեռ դնել:
* Aguastáre. Տես Guastare.
Aguatáre. Տես Agguatare, և Guatare.
Aguatatóre, տր. Aguatatrice, էդ. Դարանակալ:
Aguáto, եև. Տես Agguato.
Agucchiáre, ն. Կարել աղալթք. կարել. պիտիլ պիտիտ:
* Agucchiarnólo, գյ. Աղիներգործ. չլինող աղալանց:
Agucchiatóre, տր. Դերձակ. կարօղ:
Agúglia. Կոճռաղ. բուրդն: պիտիլ ինչ: ձուկին ինչ ծովային նման օձաձկան, գոյն նր հարիանի ի կանաչ: ասեղն: ծղինի զեկին: * Աղծուկ:
Agugliáta. Տես Gugliata.
* Aguglína. * Aguglíno. Տես Aquilotto. Դրամ ինչ նախնեաց, որ արժէր իբր չորս Quattrini.
Agúglino, na, աց. Տես Aquilino.
Aguglióne. Տես Pungiglione.
* Aguglióto. Տես Aquilotto. Ծղինի զեկին:
Augnáre. Տես Agoguare.
Agumentáre, Aguménto, եև. Տ. Aumentare, եև:
Agunáre. Տես Adunare.
* Agúra. * Agúria. եև. Տես Augurio.
* Aguráre. եև. Տես Augurare, եև:
Aguráto, գյ. Պաշտօն հաւահմայութեան. հմն. հաւհմայութիւն:
Aguratóre, տր. Տես Augure.
Aguróso, sa. Տես Auguroso.
Agustále, աց. Օգաստեան (տօնախմբութիւն:)
* Agústo. Տես Augusto.
Agutéllo, նաժ. Բևեռ փոքր:
Agutétto, ta. Փոքր մի սրածայր, կիմ սուր: սիկրիչ:
Agutézza. Տես Acutezza.
Agúto, ta, աց. Agutíssimo, ma, Տես Acuto.
Agúto, գյ. Բևեռ. հեզոյս: կոփիչ:
* Aguzzaméte, ած. Տես Acutamente, Sottilmente.
Aguzzaménto. Սրուածք:
Aguzzáre, ն. Սրել. պիլիտ: aguzzare i suoi ferruzzi, առած. զգամ հիպն ձգտօղս ցանել. * Aguzzar le ciglia, կիմ l' occhio. Սրել զբիլ աչացն. ձգտեցուցանել զառաջս աչաց. (իբր ամփոփել զքիլն ի տեսանել որոշ:) l'appetito. զարթուցանել, կիմ գրգռել զախորժակ: լկտիս ածել: վառել ի փափաք: զարթուցանել զփափաք: Aguzzársi, յ. Գոռն գործել. նկրտիլ: ճանք կիպիտ: aguzzársi il palo in sul ginocchio. գործել ինչ յայտնի վտանգաւ. անձամբ անձին վնասել: mi s' aguzza il mulino. զբաղանայ յես նոսկ:
* Aguzzáta: Սրուածք:
Aguzzáto, ta. Սրեալ. ծայրասուր: սիկրիչ:
* Aguzzatóre, տր. Սրօղ:
* Aguzzatúra. Սրուածք:
* Aguzzétta. * Aguzzétto, գյ. Սրբանիւակ. չարեաց, կամ գործօնեայ. (առ զմեռելիսն անձանց սեծամեծաց, որք լինին գործք ի կառարուածի չար հրամանաց նոցն:)
Aguzzétto, ta. Փոքր մի սայրասուր: սիկրիչ:
Aguzzíno. Կարանաւորապետ գահանաւոն:
Agúzzo, za. Տես Acuto.

AH

AH, Ahi. գյ. Ա՛հ. ով. վահ, քաւրէք. ա՛յ. ա՛հ. ախ. վահ: Ա՛հ ահ. վա՛յ:
Ahibò, Aibò. է բառ ասկաց. Ա՛յ. ուշ քնաւ, օ՛ն անդր: ի բաց ասր: էօֆ. հալա:
Ahimè, գյ. Աւաղ լինի. եղո՛ւկ ինձ: վա՛յ պատմա:

AI

AI, և A'. ի յոքնային յօդ առականի այնական նին. իբր ai padri. հարց: պապաչաբ: a' capi. գլխով:
Ai, տր, ի ծոյլ և դանդաղաշարժ հոգեբռանութիւն ինչ ամերիկայի:
Aja. Կաղ: հարման: ածու: ինալա: օձաք: mettere in aja. տնկ. Inajare. Եա՛ի փորձ մատչիլ: menar il can per l' aja. օր քան զօր յերկարել: pagarsi in sull' aja. առատովիլ զվճարուածն: փուլեալ պահանջիլ զվճարուածն: mettere stoppia in aja. զուր աշխատիլ: զրաքան լինել: ընդարձակուիլ (է գառարկ միջոց երկրաչափական ձևոյ:) * քան լուռնոյ: * հիւսուածակ յարկածածուկ: * դեսին (իհչեսս չինուածոց:)
* Aja, էդ. Պայման, կիմ դատարկակ ազատաց:
Ajáre. Տես Inajare.
Ajáta. Կաղ մի ցորեան: կաղ մի ցորենով:
Ajáto. Andar ajáto. Ստանդարական (թափառիլ. զվայրագ յածիլ:
* Aidoialogía. Ամօթաբանութիւն. (է մասն բժշկութեան որ հասկ զծնդիկսն անդամոց:)
* Aidoiatomía. Ամօթանուէ. (է անդամահանութիւն ծննդական անդամոց:)
* Ájere. Տես Aria.
Ajerino, na. Օգատին. երկնադին:
Ajétta. Նաժակ. Կաղ փոքր:
* Aimpiere, եև. Տես Adempiere, եև:
Aimè. Տես Ahimè.
Ájo. Դայեակ. դաստիարակ ազատաց: լատ. էերի. վերիւիէ. էրէնէ:
Ajóne. Տես Ajato.
* Airáre. Սահ: է Airársi. յ. Ցանուլ.
* Áire. Տես Aria.
Airóne. Տես Aghirone.
Aissáre. Տես Adizzare.
Aíta. Բառ գաղտաբարբառական. Օգնել: խնամք:
Aitánte; աց. Քաղ. կարգի: aitante di camera. * տես Ajutante.
Aitáre, Aitáto, Aitatóre, Aitatrice, Altévole. են բառ գաղտ. Տես Ajutare, եև:
* Aitiologia. Պատճառաբանութիւն. (է ճառ գաղտաբարբառ հիւանդութեաց:)
* Aitório. Տես Ajuto.
* Ajudicáre. եև. Տես Aggiudicare, եև:
Ajuóla. Փոքրիկ կաղ. տես և Porca ըստ ոմն նշանաց կուլեցի:
Ajuólo. Կարճ ինչ լռութիւն: tirar l' ajuolo. ուշ կորուսանիլ և ոչ գտանի առիթ: մեռանիլ. (է ոճաւսկ:) և Հրաժարութիւն: յանկուցանել:
Ajutaménto. Օգնութիւն. օգնականութիւն:
Ajutánte, գյ. աց. Օգնական (ուսմբ յարհատուցեալ) աշակից: էարբեմի. էսեղ: di camera. սենեկապան:. di cucina. օգնական խոհակերին:
Ajutáre, ն. Օգնել: էարբեմ էմեղ: Ajutársi, յ. ի կիր առնուլ: առնել կ Affrettarsi.

* Ajutarélla. Անդր, կամ դէղին նպաստ :
Ajutatívo, va. Նպաստաւոր. նպաստամատոյց. օգտակար :
* Ajutáto. Տես Ajuto.
Ajutatóre, տր. Ajutatríce, էգ. Օգնական: Նպաստիչ:
Ajut évole, ած. Նպաստամատոյց. օգնական :
Ajúto. Օգնութիւն : նպաստ : Էպրբմ : ajuto di costa. աջակից ինչ նպաստ. պատգեղ ձիոյ: Ajuti. Գումար յօդնականութիւն. (է գումար զոր նիզակակիրք առաքեն յօգնութիւն:) far ajuto. օգնել :
* Ajutóre, տր. Օգնական :
Ajutório. Օժանդակ. (ը անդամագրութեան է ա նուն երկուց ոսկերաց քաղքին յօգնէտ ը մի կանց :) օգնող :
* Ajutóro. է. բառ պողպատեան : տես Adjutorio.
Ajutrice, էգ. Օգնական. օժանդակ :
Aizzaménto. Գրգռումն. գրգիռ :
Aizzáre, ն: Գրգռել. գրգել. բարկացուցանել: գիրքել. գառընմոտ :
Aizzáto, ta. Գրգռեալ. գրգռեալ :
Aizzatóre, տր. Aizzatríce, էգ. Aizzóso, sa. Գրգռիչ :

AL

AL, Տես Allo.
Ála. Ցիւն (թռչնոց. ձկանց. հոմանաշարժ պաղօրեայ. ևն :) գանպ : stare sull' ale, in sull' ale, լինել պատրաստ ի մեկնիլ, կամ ի չուս : batter le ale. սաստանել : ala. Մեծ զօրաց: ասպետին խումբ, գունդ : Պեռն. և Alia. ջոկ ինչ երբ երեքեքեան : far ala. տեղի տալ, կամ ձա նապարհ տանել (ումեք:) ale del rocchetto. սաստիկք առնոց ժամագուցիչ : * spuntar le ali a qualcheduno. Թևաթափ, կամ նկուն տանել զոք :
* Alabandína. Աղապանդական ակն. (է ակն ինչ գոտեկի մերձ յալապանդինայ քաղաք փղոսկոն ասէոյ. զոյն ունի նման է գունոյ granato ի. և rubino ի. բայց չէ ինչ այնպիսի կարծր, և ծանր:)
Alabárda. Աղդ ինչ նիզակի :
Alabardiére, տր. Նիզակաւոր. տիգաւոր.
Alabastríno, na. ած. Ալապաստրեան : seno alabastrino. Հանճք սպիտակ :
Alabástro. Ալապաստր, (է ազգ ինչ նշխիճ և Հափանցիկ կերոյ, յորմէ գործեն շիշ իւղոց անուշ հոտ եղն :)
* Aláccia. Պեղծ : ցեխ անհեթեթ, կամ յոռի :
Alacritá. Ջուարթամտութիւն. ղուարթութիւն. կայտառութիւն. երագութիւն :
Alamánna. Խաղող ինչ սպիտակ, խոշոր և քաղցր համն մշկահոտ խաղողոյ :
Alamánno, na. Ալամանեան. գերմանացի :
* Alamáro. Ջարդ ինչ զգեստուց :
* Alamirè. Ի խաղ ինչ երաժշտական :
Aláno. Գամփռ անգղոյ : ասմոան :
Aláre, տր. Փայտակաղ, կամ հաւկիթաձև փայտիկ (է երկաթի գործի ինչ, որ վերամբարձ ունի գլխոյա եզեալ ի կրակարանին :)
* Aláre, ն. Քարշել (զջուան նաւին:) Թուլացուցանել զլուծանն : ֆ. Ծուլանալ :
Alatéria. Տես Molla.
Alaterno. Տուփ ինչ :
Aláto, ta. Ծնեալոր. Թևական. գանպ :
* Alatóre, տր. Նաւագնաքարշ :

Álba. Արշալոյս. այգ. լոյս առաւօտ :
* Albaco. Տես Abbacco.
Albagía. Մեծամտութիւն, ինքնահաւանութիւն. հպարտութիւն. պերճութիւն :
Albágio. Ամուլ ինչ խոշոր :
* Albagióso, sa. Ինքնահաւան. փառասէր. գոռոզ. բարձրամիտ :
* Albána, տր. Խաղող ինչ սպիտակ :
Albanélla. Ծաղկան ինչ դիշատիչ :
* Albanése, ած. Ալպանեացի. առնավաթ :
Albardéola. Տես Palettone.
Albarélla. Տես Alberello.
Albático. Աղբևինչ խաղողոյ :
Albatrélla. Տես Corbezzola.
* Albazarína. Է տար ինչ սպանիոյ :
Albédine. Տես Bianchezza.
Albeggiaménto. Սպիտակութիւն :
Albeggiánte, ած. Որ հարկանի ի սպիտակ : պէյազաճ :
Albeggiáre, է. Հարկանիլ ի սպիտակ : պէյազալ կամ :
Alberáre, ն. Ամրառնալ (զկայմ. զդրօշակ.) պարզել (զդրօշ:) * անկել ծառս :
Albercócca. Ծիրան դառնակորիզ : ռասմ. պարկոճ : վերպուճ :
Albercócco. Ծիրանենի դառնակորիզ : վերպուճ * պոմիճ :
* Alberélla. Աղբ ինչ կաղամախի, որ երբ ի բզմիս բուսանի առ գետեզերօք. կոչի և Tremula. գալփ :
Alberellétto, Alberellíno. Նոճ. Նօթ փոքրկ :
Alberéllo. Փոքր անօթ խեցի կիր պակի. սպակ կի փոքր : տես և Alberetto.
Alberése. Քար կրոյ : (է արձաքար ինչ, որ հարկանի ի սպիտակ, և այրմամբ վոխարկի ի կիր :) տեղի լի քարամբք կրոյ :
Alberéta, Alberéto. Դառաձախտ տեղի : պաշտէտ : վայր լի Alberella. Ծառուղք :
Alberétto, նոճ. Ծառ փոքր : պաշտէտ :
Albergagióne, էգ. Albergaménto. Տես Albergo.
Albergáre, ն. Ապուցանել զոք առ իւր. տալ վանդ կամ իջևանս. ժողովել զոք : գօնպօյմատ :
* Իջևանիլ. օթևայիլ. բնակիլ : պագանել. իջևանս : գօնմատ : ննջել առ, կամ ընդ ումեք :
Albergáto, ta. Իջևանեալ : ևն : յօրուամ են բազում օթևանք :
Albergatóre, տր. Վանատուր : գօնպգճ :
* Albérgheria. Տես Albergo.
Albérghetto, նոճ. Իջևան փոքր : փոչիկ գօնպգ :
Albérgo. Իջևան. վանք. պանդոկ : գօնպգ. հան : invitò uno ad albergo in casa sua. հրաւիրեաց զոք իջևանել ի տունիւր :
Alberíno. Ծառաքար. (է քար ինչ Հօսքանայի պիսակագեալ ծառանման :) Ծառ փոքր : է և սոսնկ ինչ :
Albero : Ծառ : պաշտ : է և ծառ ինչ նման Piopbo ի. որ կաղամախի. տես Ontano. կայմ : փիրէ : ծառ աղդապանդէ. աղդաշտաւոր : ած. փեփիւնէ. տի, ոճով. պիւնիչ : al primo colpo non cade l' albero. ասակ. միով հարմամբ ոչ անկանի ծառ (որ ոյսպա է բազում անդամ փորձել :) andar su per le cime degli alberi. յանդամին ձկոիլ, մտաբերիլ ի ծառս : l' albero della Croce. փայտ խաչին. խաչափայտ : * Albero marino. Ծառ ծովային, կամ ծովածառ. (է ձուկն ինչ նմանչան :)
* Alberonáccio, գնդ. Ծառ անկհեթեթ :
* Alberóne, տր. Ծառ մեծ, կամ ստուար, կամ բարձր.

Albicánte, ս. փոքր մի սպիտակ. որ հալիանի ի սպիտակ: պեյազմա:
Albíccio, ia. Նոյն է: փոքր մի ղեմալթացիէ ի գինւոյ:
Albicócca. Տես Albercocca.
Albicócco. Տես Albercöcco.
Albicóro. Զուռնի ինչ նման Sgombero ի:
Albiligústre, ս. Սպիտակ տոպ ը Ligustro.
Albíno, na. Որ հարկանի ի սպիտակ փոքր մի սպիտակ:
* Albitráre. * Albítrio, եմ. Տես Arbitrare. եմն:
Álbo, գ. Զուռնի ինչ սպիտակ:
Álbo, ba. ած. Սպիտակ. փոքր մի պղտոր: տես և Alticcio. սպիտակակերպ (Ծոդր:)
* Albogaléro. Ալբահուրդակ ինչ նաւիի քրմաց:
Álbora. Ալբ ինչ քարոյ, կամ բարոյ:
Alboráre, Alboráto. Տես Innalborare, եմն:
Albóre, աբ. Արշալոյս. սպիտակութիւն. պայծառութիւն:
Álbore, աբ. Տես Albero.
Alboréto, Alborétto, Alboricéllo. Տ. Albereto. եմն:
Alborótto. Խռովութիւն. ալմուկ. վրդով:
* Albucéllo. Տես Arbuscello.
Albúgine, է. Լուսն ացոց. (է սխտ ինչ, կամ սպիտակ բիծ գոյանալ ի վրայ եղջերեայ թաղանդոյ ական:) ջեօղ եռանկի, եղջերի: սպիտակ կուց ացոց: ջեօղ ալը:
* Albuginóso, sa. Աննագոյն. սպիտակ տոպ գլուխն:
Albúme, աբ. Սպիտակուց ձուոյ: Խաշարեա ալը: Ital. nato di cento albumi. պռանկոյդի:
Albuminóso, sa. Սպիտակուցեան. (որ բաժնեայ է մանագրական հիւթոյ իրիք, որ է խաշային յոյժ, և նպաստաւ ի կազմութիւն արեան և աւշկի կենդանեաց:)
Albúrno. Ի սպիտակագոյն և փափկագոյն մասն ծառոյն, որ կեղևն և որ միջն և ի դիւրաքանդութեան:
Albuscéllo. Տես Arbuscello.
Alcachingi, աբ. Տունկ ինչ յաշխարհաէ յոյժ ի յանկս. ունի ծաղիկ անուշահոտ:
* Alcaest, աբ. Բառ պաթոլոգոյ, և դիմանոյ. Ընդհատ ցաւոյ և տրահալէնայ և ծոյլ գնացք և իցկ մարմնոյ:
Alcáico, ած. Աղկիական (տաղաչափ. է աղբ ինչ յատին ոտանաւորի:)
* Alcaldo. Ի դատաւոր ինչ տպանիական:
* Alcalescénte, ած. Բառ բժշկոյ. Եմուն Ալքալիոյ:
* Alcalescénza. Փոյթ, կամ գործ պատճառեալ Ալքալիոյ:
Álcali, աբ. Բառ դիմիանոյ. Ալքալի. (է աղ ինչ հանեալ ի մոխրոյ կիզեալ բուսոց:)
Alcálico, ca. Alcalíno, na. Ալքալիական:
Alçalizzáre, ն. Բառ դիմիանոյ. Տալ մարմնոյ իրիք զալքալիական յատկութիւն: հանել ի մարմնոց զալքալի:
Alcalizzáto, ta. ած. Տես Alcalizzare.
Alcánna. Ի արմատ խոտոյ իրիք, կամ մանաւանդ փոշի տերևոյ իրիք հնդկաց, որով ներկեն գնդակ ինչ կարմիր. այժմ կոչի Alchenna.
Alcantara, աբ. Քիմոէրտական կարգ ինչ ասպնիսի. հաստատեալ յամին 1170:
* Alcanzo. Աղգ ինչ թռչնածաւալ:
Álce, աբ. Ալքէ. (Ի քառոտանի ինչ հիւսիսային կողմանց, որ կոչի և la Gran Bestia. պէտ է իմ:
Alcéa. Աղգ ինչ մոլոշի:
Alchénna. Տես Alcanna.
Alchérmes, աբ. Ի դեղ ինչ քաղաքրածոյ, որոյ գլխա-

ւոր մասն է հիւթն որդան կարմրոյ:
Alchímia. Ալքիմիայ. (է արհեստ զանէլոյ, փոխելոյ, և խառնելոյ զիրահաղէնս:) դիմայ. նաև դիմայ: արհեստ. խաբեութիւն: է և հրահանգն ինչ բաղադրեալ ի պղնձոյ, յարուրկ, և ի ծուխէ:
Alchimiáto, ta. Յօրինեալ ալքիմիայիւ: կեղծ:
Alchímico, ca. ած. Քիմիական:
Alchimísta, գոյ, աբ. Քիմիական. քիմիագործ: դիմիաճի:
Alchimizzáre, ն. Պարապիլ ի քիմիականութիւն: տես և Falsificare.
Alchimizzatóre, աբ. Քիմիագործ. քիմիական:
Alcióne, աբ. Զինկուլ. ծոված, կամ ալկիոն. (է ծուռուն ինչ ծովային:)
* Alcióníde, ած. Նմուրք ալկիոնի: (ենթ այն ածուրք յորս յերևեալ ալկիոնիդք, գուշակի հանդարտութիւն ծովու:)
Aleiónio. Ի նիւթ ինչ ծովային. որ ըստ ոմանց է բոյն ալկիոնիդ. ըստ այլոց է իրք սունկ ծովային. բայց և հաստատական կարծիքն դնէ զայն գործած ինչ ծովային ճճիանց:
Alcoráno. Կուրան. դուրան. (է օրինագիրքն մահմետի:) գաբան. էգրոպ:
Alcormoch, աբ. Տես Sughero.
Alcóvo, Խորշ անկողնոյ. (է զատուցեալ առվի ի մեծէն ուր դնի մի միայն անկողին:)
Alcunamente, գ. Դէպք. իրիք իրաց. ըստ իրաց ինչ:
Alcúno, na. Ոմն. ոք. ինչ. պիր. պիր փիչ. պիր չէր alcuna volta. երբեմն. պաղ էրէ: in alcun modo. իրիք:
* Alcunóra. Alcunötta. գ. Երբեմն:
* Alcúnque. Տես Qualunque.
* Aldáce. * Aldácia. Տես Audace, եմն:
Aldebaram, աբ. Բառ աթռոլոգի: Ի աստղ ինչ մեծ յաին ցլոյն:
Aldíno, na. Ի պզտ ինչ կաւտրեայ դրոց տպագրուած. զոր զտաւ իւին ի կիր էպէկ ոմն Aldo Manuzio անուանեալ:
Ále. Տես Alá.
* Alefangína, ած. Բժշկական դեղահատ ինչ մաքրական, և ղօրացուցիչ տառամոքաց:
* Aléffe, է. Ալէֆ. (է առաջին գիր եբրայեցոց:)
* Álega. Տես Alga.
Aleggiáre, ն. Սաւառնել. քարափել գիմևս:
* Alemágna. Գերմանիա: Նէմսէ Վիլայէթի:
Aléna, է. Alenáre, աբ. Շունչ. Նէֆէս:
Alenaménto. Շնչառութիւն. տուրնա շնչոյ:
Alenáre, ն. Շնչել. օդս ձգել: Նէֆէս ալմակ:
Alenóso, sa. Տես Ansante.
Alepárdo. Տես Leopardo.
Aléppe. գիլէի աստղական. Յ'հ. ոմ:
* Alére. Բառ լատին. Տես Alimentare.
* Alérjóne, աբ. Բառ դիմիանոյ. Զաք տրծաձոյ (Ճեաւտարտած, անկաւուց և անտան:
Alessifármaco. Դեղգիափ: խնդէհր:
Alessitério. Անդեղոյ. դեղգիափ:
Alétta, աբ. Ծով. վոյր: դնալ. գանագ:
* Alettória. Քար ապատպղից: (է քար ինչ գոյացեալ ի սուսմոքս ապատպղից:)
Álfa. Ալիա: * Alfa, ed Omega. Ալիա և ովմեգան. (սափ գիր:)
* Alfabeticaménte, գ. Ըստ կարգի այիաբեթատց, կամ այբուբենից:
* Alfabético, ca. Այբուբենական. ը կարգի այբուբենից:

Alffa-

Alfabéto. Ա լփաթէթք. այբենքինք. հնձէ:
Alfána. իգ. Ի յատուկ անուն մատակ ինչ երկ. վարի:
Alfído. Ի քար ինչ սատրինչ իաղաւն. որ սովորաբար կոչի Alfiére.
Alfiére, այ. Alfiéro. Դրօշակակիր: պայտփոյտ: ասէս և Alfído.
* Álfio. Խոտ ինչ:
* Alfórdio. Օձ ինչ շատ հաւսուր:
Álga. Ա ամուռ. լօր: ջերմանիք. պչնիչ օքս:
* Algaría. * Algaróso. Տէս Fasto, Fastoso.
Álgebra. Ա լգէպրայ. (է աղգ ինչ շատ հաշուական նուէ, որ ձուռէ զնիծուէց ընհանրապէս նշանակելոց ի ձեռն գրոց այբենքինի:) ելնչպրէ. ելնչպր:
* Algebrísta, այ. Հմուտ ալգէպրային:
Alg énte, հ. Սառնցուցիչ: գրուռաառայց:
* Álgere, է. Ցրտանալ. սառիլ:
* Alghería. * Algheróso, sa. Տէս Fasto, Fastoso.
* Algóre, այ. Սառնամանիք. ցրտուէ սպառիկ:
Algorísmo. Հմուաքանուէ. ալգէպրայ:
Algóso, sa. Ա մանապատ. մանաւանդ. լօաւէտ:
Ália. Ծիև զինուածոց. կոչի և Cortina.
* Aliáre, ն. Սառեցնել. չոբրլ յածիլ:
* Álica, այ. Կերակուր ինչ նախնեաց: Ը սիլնիսոի է արմանք ինչ, որ յիտալիա սերմանին ի գարնան:
Álice, իգ. Ի ձուկն ինչ ծովային, որ կոչի և Acciuga. զոր ոմանք շիոճեն Ը Sardella ին:
* Alicetta. Ա զգ ինչ սրոյ:
* Alicríno. Ի մուգագծին անուն ինչ դիմին:
Alidáda. Շարժական լիցնեակ. (է շարժական քանոն փայր, հաստատեալ ի կէդրոնի երկրաչափական գործեաց ի պէտս չափելոյ զանկիւնս:)
* Álido, da. * Alidíre. Տէս Aridò, ևն:
* Alidóráto, այ. Ասկեծիս:
* Alidóre, այ. Զորուն. ցամաքուն:
Aliéggiáre. Տէս Aliare.
* Alienábile, հ. Օտնթացանելի. զոր հնար է օտարացուցանել:
Alienaménto. Տէս Alienazione.
Alienáre, ն. Օտարացուցանել, կամ վաճառել. (ասի գկալուածոց:) ասխոյ: ի. Օտարանալ. մեկնիլ. հեռանալ. սարսռնուլ: այրնչոյ:
Alienataménte, հ. Ապշուբ. անմտաբար. ցնդմտիւ մտաց:
Alienáto, ta. Alienatíssimo, ma. Օտարացեալ. օտար: մեկնեալ: alienato da sensi. անդգայացեալ. ցեաւ. յափշտակեալ մտաց:
Alienatóre, այ. Alienatríce, իգ. Օտարացուցիչ. հեռացուցիչ. մեկնօղ:
Alienazióne, իգ. Անջատումն. բաժանումն: Օտարացուցանելն (գալուածոց:) վաճառումն: di mente. ուշագարձումն. ցնդումն մտաց. անմիսուէ:
Aliéno, na. Alienissimo, ma. Օտար. օտարոտի. այլ: հապնէ. էլ: հակառակ: esser alieno da una cosa. օտար լինել յիմէ. ոչ ունել հակամտուէ առ իմն: alieno dai libri. ուսումն գառնոց. անիմաստասէր:
Áli étta, նոմ. Ծև փոքր: փետնիկ գանապ:
Áli ga, Aligóso. Տէս Alga, Algoso.
Alí gero, ra. Ծևաւոր: Ծևական: գանապէր:
* A limentaménto. Սնուցիչ: սածումն:
Ali mentáre, ն. Սուցանել. կերակրել: ուխնէնիլ:
Al imentário, ia. Pensione alimentaria. Հանոյից ապրանաց:

Alimentáto, ta. Սնեալ. սնուցեալ: ասէս և Elementato.
Aliménto. Սնունդ. ապրուստ. կերակուր: էն ձէ: իսնձէ: սէս և Elemento.
* Alimentóso, sa. Սննդարար:
Aliósso. Վէգ. ձան. (է սակր որով իաղան մանկունք:) ալէ:
Aliótto. Ծայր Ծեղանեաց վերարիւճի իրիք:
* Alípede, այ. Որ ունի Ծև յատուկ. (ասի գվահգնէ:)
* Álipo. Ի փոքրիկ ծառ ինչ գալղեոյ. որոյ հիւճի է դառն, և մաքրէ գնդաղ և գմաղաս:
Aliquánto, ta. Որչափական. (յատուկնիականուէ ասի զփոքր քանակուէ, որ քանի մի անգամ կրկնեալ ոչ չափէ ճշդիւճ զնծածագոյնն:)
Aliquóto, ta. Քանորդական. (որ ուսումնական նաց ասի զփոքր քանակուէ, որ քանի մի անգամ կրկնեալ չափէ ճշդիւճ զնծածագոյնն:)
Alismo. Բժշկական խոտ ինչ ջրային:
Alíso. Տէս Giglio, Fiordaliso.
Alitáre, ն. Շնչել. արձակել գշունչ: ասլաւ ալխոյ:
Alitáre, այ. Հև ք. գժուարաշնչուէ:
Álito. Շունչ. ընչառուէ. ասլաւ: սիկ. մեղմ օդ. գոլորշիք: riaver l' alito. շնչել. շունչ առնուլ: raccoglier l' alito. ասս Riaversi. Rubar coll' alito. Ճարտար գողանալ:
Alitóso, sa. Alitúoso, sa. Որ գարբ գհոտ:
Alivelóce, այ. Երագաշէն. արագաշարժ:
Álla. Ի տրականահերտ նախդիր իգական. Տէս Allo.
Álla. Հրապարակ. կամ լաւ ևս՝ տուն հասարակ. Ջաւ ինչ անգլիոյ, որ է իբր երկու կանգնեայ քիլոմեդրայի:
Allaccévole, հ. Ծակարդիչ: յանկուցիչ. հրապուրիչ:
Allacciaménto. կապումն. կաշկանդումն:
Allacciáre, ն. Ծակարդել. * կապել: allacciarsela. կամ allacciarsela via su. կարի իմն յանձնապատասան լինել. լինել անձնասէր.
Allacciatívo, vá. Ծակարդիչ: * Allacciatríce, իգ. Ծակարդեալ. կաշկանդեալ:
Allacciatúra. Կապուածն. զգեստուածն. կոճկումն. կապ: ասս և Brachière.
Allagagióne, իգ. Allagaménto. Ողողումն, հեղեղումն:
Allagáre, ն. Ողողել. հեղեղել: սաս ի ալխոյ: խուժել. խուռն յարձակիլ:
Allagazióne, իգ. Տէս Allagagione.
* Allampanáre, է. Տէս Ardere. Կատաղիլ ի սուտ:
* Allampanáto, ta. Զորացեալ. ոգի զխոիլ. նիհ. հարայեալ յոյժ:
Allantóide, իգ. Ի մին յաղիկ կամ ի Ծալան * դիս: յորում պատապարէ է սաղն յատկանիշ բազում կենդանեաց:
* Allapidare, ևն. ասս Lapidare. ևն:
* Allappáre, ն. Կծել. (զլեզուն. զբերան:)
Allargaménto. Լայնուէն, ընդարձակումն. տարածումն:
Allargáre, ն. Լայնել. ընդարձակել: էայնի. ընդլայնել: քաշել. տարածել: ալխոյ: երկայնել: il freno. Թուլացուցանել զսանձն: փեկնի տալ ձիոյն: la mano. քաշել զձեռն. առատաձեռնել: allargarsi a far checchessia. դնել ի մտի առնել ինչ: allargarsi con uno. յայտնել ուանք զնոյնհոգեպս իւր: sopra qualche soggetto.

Հոխանալ բանիւք. կիմ Հոխապոյնս երկայնաբա-
նել. ի վէր իւրմէ :
Allargatína. Փոքր, կիմ գոյզն ընդարձակուն.
Allargáto, ta. Լայնել. ընդարձակել. առաս. լի :
Allargatójo. Ընդարձակիչ. (տղոցաւոյ պլաք ինչ
ոսկերչաց ի պէտս ողորկելոյ և փոքր մի ընդար-
ձակելոյ զբոլորշի ծակս :)
Allargatóre, տր. Լայնող. ընդարձակիչ :
* Allarmáre, ն. Գրգռել. ի զէն. ի զէն շարժել :
Հաւանաբար ծագումն * Allarmársi, յ. ի զէն ընթանալ :
Allárme, տր. Գրգռուն ի զէն. ազմուկ :
* Allassáre, ն. Վարտասեցուցանել. յ. Վարտաս-
նել. ակարանալ :
* Allastricáre. Տես Lastricare.
* Allativo. Տես Ablativo.
Alláto, կիմ A láto, գ. մերձ և ձեռ. ինդրէ պարս,
երբեմն և զնա. ի կողմանէ. հնազ. մօտ: Հաւէն
առ (գործականաւս.) առ հաստատութիւն. Հանէն
պս : aver danari allato. ունել դրամս առ իւր :
Alláto Alláto. Մերձաւոյն. հպատակն :
Allattaménto. Դիեցուցանելն. կամիտաւորել :
Allattánte, գ. Կամիտաւոր. առնաւոր :
Allattáre, ն. Դիեցուցանել. ը. Դիել. ծմէի :
* Allavoráre, Allavoráto. Տես Lavorare, ած :
Allazzáre. Տես Staccare.
* Alleánza. Դաշնաւորութիւն. նիզակակցութիւն : ակա-
պանդուխտ. գաւն : far alleanza. դաշինս կռել. դա-
շնակիցել :
Alleáto, ta. Դաշնաւոր. նիզակակից : փոխ. *
* Alleccorníre, ն. Զարմուցանել. զանտրճանկն :
Հրապուրել :
Alleficáre, ը. Alleficársi, յ. Արմատանալ. աճել :
Allegagióne, իգ. Allegaménto. Կոչումն բանից,
կիմ գրոց ի վկայուն. յառաջաբերութիւն փոխարկուն
ծակիւն ի պտուղ : allegamento de' denti. ատամ
նառուել. ատեանն ատամանց : փէշ գնաճապաղ :
* Allegánte, գ. Որ յառաջ բերէ վկայուն :
* Allegantemente. Տես Elegantemente :
Allegáre, ն. Յառաջ բերել զգան ուրուք. կոչել
զվկայուն ուրուք. ի մէջ բերել. եպաս եղեալ : al-
legare a sospetto. Համակել զոք կասկածելի : al-
legar morti. քաղակայ. կիմ անդօր վկայս ի մէջ
ածել : i denti. ատենուլ զատամունս : փէշերի գա-
հոյեցուցանել և պարտուցանել զանտրճանկ : Alle-
gare. Դաշնակցել. նիզակակից լինել : Օրէնս
հաստել զհրահաւելս (ի պէտս հատանելոյ զգե-
գասն :) փոխել ծականց ի պտուղ :
Allegáto, ta. Յառաջ բերեալ. կոչել ի վկայուն.
դաշնաւոր. նիզակակից. հանդիսաւոր (գրաւ,
կիմ որոյ չարի բազապրումենն կ ըլ կարդելոյ ար-
գելանի հրամանին :)
Allegatóre, տր. Allegatríce, իգ. Որ յառաջ բե-
րէ. որ կոչէ ի վկայուն :
Allegazióne, իգ. Յառաջաբերութիւն. կոչումն. ի վկայուն :
* Alleggeráre. Տես Alleggerire, յ. Մեղմանալ.
թեթեւանալ :
* Alléggere. Տես Eleggere.
Alleggeriménto. Թեթեւցուցն (ի բեռանց.) նուա-
զումն. սփոփումն :
Alleggeríre, ն. Թեթեւացուցանել զբեռն : հաբիւ-
նիմիլ : գերբել. սփոփել. փարատել : յ. Թեթեւա-
նալ : հաբիւնիմիլ : շանել. թեթեւնալոց զգործս :
* Alleggeritóre, տր. Բեռնաւարտ. նպաստ մեծ
մեծ նաւուց :
Alleggiáre, ած. Տես Alleggerire, ած.
Alleggiatóre, տր. Alleggiatríce, իգ. Թեթեւա-
ցուցիչ. դիւրիչ. սփոփիչ :
Alleggieraménto. Տես Alleggerimento.
* Allegieráre. Տես Alleggerire.
Allegoría. Այլաբանութիւն : ընդհանրական :
Allegoricaménte, գ. Այլաբանօրէն. այլաբանաբար :
Allegórico, ca. Այլաբանական. հնչական :
Allegorísta, տր. Այլաբան. որ խօսի, կիմ մեկնի
այլաբանօրէն. որ ինգրէ այլաբանական խնամս :
Allegorizzáre, ն. Այլաբանել. մեկնել այլաբանօրէն :
* Allegrággio. Տես Allegrezza.
Allegraménte, գ. և ած. Ջուարթադէն. ինդասա-
բար : ընդունի իւր անբերկիւղ. քաջաբար : իւրիւ
պի : Հանդա. զուարթացիր : պէնդի. հաճելի :
Allegraméntо. * Allegránza. Տես Allegrezza :
Allegránte, գ. Ուրախարար. զուարթացուցիչ.
Allegráre, ն. Ուրախացուցանել. զուարթացուցա-
նել : ուրախանալ. զուարթանալ. ինդալ : ուրախանալ.
ինդալ : allegrarsi con alcuno di checchessia. ինդակցիլ. կիմ ուրախակից լինել ուրուք :
Allegratívo, va. Տես Allegrante.
Allegrézza, Allegría. Ուրախութիւն. ինդութիւն :
Allegrissimaménte, գ. գեր. Բազում ինդութեամբ.
ինդամտադոյն :
Allégro, ra, Allegríssimo, ma. Ուրախ. զուարթ-
բերկրեալ : գէն. իւրիւր խաղաղ : կայտառ. ամառյպ :
Allegróccio, ia. Զուարթասէր. զուարթամիտ :
Allelúja. Ալէլուիայ. է ևս այդ ինչ երգիչք կամ
ծագիկաւ ի գասկին :
Alleraméntо. Յապաղումն. հանդիստ. գադարումն :
Alleráre, ը. Ծուարել. Թուլանալ. մեղմանալ.
տկարանալ : ազատիլ : ևէնէիլ : ն. Կազդուրել :
պինդել. զօրացուցանել : * Սիրմել. նուազեցու-
ցանել. ցածուցանել (զգաստմն :) un cavallo.
աչխատուն առնել զերիվարն (ի զօրացուցանել զնա)
Alleráto, tа. Նուազել. Թուլացել. ած :
Alleníre, Alleníto. Տես Rammorbidare, ած :
Allentaméntо. * Allentánza. Ցնծութիւն. յայտ-
նութիւն : յաւիտեան :
Allentáre, ն. Ցնծացուցանել. Թողացուցանել :
ևէնէիլ : յապաղել. նուազեցուցանել : բերել.
կիմ ընկնիլ առ նիմն : ունս և Sbonzolare. * Allen-
társi, յ. Դիւրիլ. կիմ պակասիլ զառ ի վէր բարձ
րութե. լինել դիւրելանալի : * Ի բաց արձակիլ.
կիմ Թողուլ զրաք : la mano a qualcuno. ընդարձակ
կուլ ընդհանուր ունկք. գիւր առնել ուրուք : * al-
lentare la voce. խափանել ձայնին :
Allentatúra. Ազնիւութիւն. փոշմանիկութիւն. փէշ-
պէնի :
* Allénto. Տես Allentaméntо.
Allenzaméntо. Կապուն կռուաւոյ. կապ :
Allenzáre, ն. Կապել երկաւ. պատել կռուաւոյ :
Allessaméntо, Allessáre. Տես Lessatura, Lessare.
Allésso, Alésso, գ. Տես Lesso.
Allésso, sa, ած. Lesso. Խաշեալ. պաղ :
* Allestáre, Allestíre, ն. Պատրաստել : հադեցու-
ցանել : Allestírsi, յ. Պատրաստիլ : հագուիլ :
* Allestíto, ta. Պատրաստեալ. կազմ : հագուած :
Alletamáre. Տես Letamare.
* Allettajuólo. Տրուիկ Թուղն հրապարակ (ի
որ գայլ Թուղնս ձգէ ի ծուղակ :)
Allettaméntо, Allettánza. Հրապոյրք. հրապոյ-
բանք : ձեղչեանք :
Allettánte, գ. Հրապուրիչ. յանկուցիչ :
Allettáre, ն. Հրապուրել. հանկուցանել. յանկուց-
նել. որսալ : ևէնէիլ : ևէնիլ : կոչել, կիմ հրաւէ-
րել զընձնս, կիմ գայլ կենդանիս : ունս և Alber-
gare. տապատս արկանել զհասկս : (ասի զանձ
ձկանց, կիմ հղոյոց :) * Allettársi, յ. Տես Al-

lignare, Annidarsi.
Allettatíva, Allettatívo. Հրապոյրք:
Allettatóre, որ Allettatríce, իդ. Հրապուրիչ. յանկուցիչ:
Allettéráre, ն. Ըստուգանեմ զդպրոցն, կամ զգիրս:
Allettéráto, Alletteratura. Տես Letterato, եան:
Allettévole, ած. Հրապուրիչ. յանկուցիչ:
Allevaménto. Սնունդ. դաստիարակուիլ. կրթուիլ, ի բերկին:
Alleváre, ն. Սնուցանեմ. բուժանեմ. սածեմ: պահ. էնիմ. դաստիարակեմ. կրթեմ. մարդեմ: ինքնիր. ինքզինքն. ի բերկին. Allevársi, յ. Սնանիմ. պահպանիմ: կրթիլ. դաստիարակիլ: ինքնիրեն օգտ: allevarsi la serpe in seno. սածեմ զօձ ի ծոցի:
Alleváto, գս. Տես Allievo.
Alleváto, ta, գս. Սնեալ. դաստիարակեալ: կըրթեալ: պահպանիչ. ինքնիրեն:
Allevatóre, ար. Allevatríce, իդ. Սնուցիչ:
Allevatúra. Տես Allevamento.
Allevaturáccia, գնդ. Յոռի սնունդ. անհոգ դաստիարակութիւն:
Alleviagióne, իդ. Alleviaménto. Տես Alleggerimento.
Alleviáre, ն. Թեթեւացուցանեմ, մեղմեմ (զցաւ:) հաճիքիչ ինիմ: Alleviársi d' un fanciullo. Ծնանիլ պտուղ:
Alleviáto, ta. Թեթեւացեալ:
Alleviatóre, ար. Ալեւիատոր. սփոփիչ:
Alleviazióne, իդ. Տես Alleggerimento:
Allezzáre. Տես Puzzare.
Alliánza. Դաշինք. միաձայնութիւն:
Allibbiménto. Շուարումն. պակասումն չիմանալոյ:
Allibíre, ած. Հայանիմ. դառնոյ երկայն. պակասիմ. շուարիմ. չիմանալ:
Allibraménto. Կարգումն, կամ գրումն ի մատեան:
Allibráre, ն. Կարգեմ կամ գրեմ ի մատեան:
Allicchiársi, յ. Տես Lisciarsi, Strebbiarsi.
Allicenziáre. Տես Licenziare.
Allícere, ն. ած. Հրապուրեմ. յանկուցանեմ:
Allichisáre. Ի բան ինչ անձանօթ:
Allieráre, ն. Ըստանայս ցանեմ:
Allievársi, յ. Սնիմ:
Allievo. Սան: պահպանիմ: ի բերկին: ձագ: di collegio. աշակերտ (դպրոցի:) ոսկիթել:
Allifánte. Տես Elefante.
Allificáre. Տես Alleficare.
Alligáta. Կապակ փակեալ յայլում նմանկի. այժմ սովորաբար կոչի Inclusa.
Alligatóre, ար. Կոկորդիլոս ինչ մեծ ամերիկայի:
Allignáre, ած. Allignársi, յ. Սերմանանամ. արմատ:
Alligináto, ta. Սերմանացեալ. արմատ: ի բերկին:
Allindáre, Allindíre, ն. Զարդարեմ. կեռնեմ. պճնաբանեմ: յ. Զարդարիլ:
Allindatóre, ար. Զարդարիչ:
Allinguáto, ta. Տես Linguardo.
Alliquidíre. Տես Liquidire. Alliquidir di compassione. Տես Intenerirsi.
Alliquidíto, ta. Տես Liquefatto:
Allisciáre. Տես Lisciare.
Allistáre, Allistáto. Տես Listare, եան:
Alliterazióne, իդ. Նմանաձայնութիւն. (է ձև ինչ ճարտասանական.) կոչի և Bisticcio.
Allivelláre, Allivellato. Տես Livellare, եան:
Allividiménto. Կապուտակիլն. կապուտակութիւն:
Allividíre, ած. Allividírsi, յ. Կապուտակիմ (ի հարուածոյ, եան:) գալարմամբ:
Allividito, ta. Կապուտակեալ. կապուտակ:
Állo, էդ. ար. Álli, Ágli, յոգ. ար. Álla, էդ. իգ. Álle, յոգ. իգ. Են արական անունք նախդիրք կամ հոլովանդակք յարեալք ի յօդն. և բաղադրին ի մանկանց A lo, a li, a gli, a la, a le. Allo. և Agli յարին ի բառս սկսեալս ձայնաւորաս, կամ Տիւ, որ ունի զկնի իւր զայլ ինչ բաւականս. որ allo specchio. Հայելւոյն, ի հայելին: all' amore, սիրոյ, ի սէր: alla moglie. կնոջ առ կին. եան:
Allobrogo. Ասլ բերթ. վենական:
Allocáre. Տես Allogare.
Alloccáccio. Գնդ. Յառի, կամ անհեթեթ բուէն:
Alloccáre, ն. Սպառեմ. դարան դործեմ. լրտեսեմ:
Allocchería. Յաճուքն, կամ պատյա բուէնիկ. առ. հեթեթութիւն:
Allócco. Ականջ ինչ բուոյ. բուէն: պոյպուլա. ծոլիս. ապուշ. ծանձրաքարոյ:
Allodiále, ած. Ազատական (կալուածք:)
Allodialità. Ազատականութիւն (կալուածոց:)
Allódio. Ազատական կալուածք. (ի օրէնսդիտութ՝ է կալուած սեփական և ազատ, զոր հնար է ամօրինել ի հաճոյս:)
Allódola. Արտուտ: յայր գոռալոյ: dar l' allodola, կամ la carne dell' allodola. դռմիլ: mangiar carne d' allodola. սիրել զգռմիլսա:
Allodolétta, Allodolúzza, նոմ. Արտուտ փոքր:
Allogagióne, իդ. Allogaménto. Տումն ի վարձու:
Allogáre, ն. Օգտագործեմ. դնեմ ուրուք: ետ ետ դնեմ զոք ի ծառայուն ուրուք: տամ ի վարձու (զառնն, եան:) էրեայս վերմէ: la figliuola. հասուցեալ առն զդուստրն. ետուր եղեալ ի վերմէ: i danari. տամ ի վարձու զարծաթին: Տամ էնէն վերմէ:
Alloggería. Տես Alloggiamento.
Alloggiaménto. Իջեւան. օթեւան: գծագ. հան: di soldati. բանակեցուց. գադար զօրաց. զօրանոցաց տեղի: տարա: di state. ամառանոց: էսպէս: d' inverno. ձմեռոց: abbrucciar gli alloggiamenti. առակ է, ի ասի՝ յորժամ գօրքն ոտ ուրէք պանապատանս, գիւղս ըն ևս էնէն ընդառնէն: հրկիզ առնեն զիրենն:
Alloggiánte, գս. Վանապատր. ապագնական:
Alloggiáre, ն. եւ. Տես Albergare. Chi tardi arriva, male alloggia. առակ: Որ անագան ժամանի՝ անպատրաստ գտանի զօթեւանն:
Alloggiáto, ta. Իջեւանեալ. օթեւանեալ:
Alloggiatóre, ար. Վանապատր. ապագնական:
Allóggio. Տես Alloggiamento.
Allogliáto, ta. Ապուշ. թանձրամիտ:
Allongaménto, Allongáre, եան. Տես Allungamento.
Allontanaménto, Allontanánza. Հեռացումն:
Allontanáre, ն. Հեռացուցանեմ. ի բաց առնեմ: էրատէսա: Allontanársi, յ. Հեռանամ. մեկնիմ. օտարանամ (ի չհետաքրքրութենէ:) զարտուղիմ:
Allontanáto, ta. Հեռացեալ. անկառեալ: էրատեանդ:
Alloppiáre, ն. Թմրեցուցանեմ. մեկնեցնեմ. թմրեցնեմ:
Alloppiáto, ta. Թմրեալ. մեկնեալ. թմրեալ:
Allóppio. Տես Oppio. Pigliar l' alloppio: Ստանալ:
Allóra. ածական ընդհան օրէ. ի միջակումն ինչ հեղինակին. որով ասացեալքն ֆիօրենցայի ծագք առնեն զդէմսակատուրն: ի նա ապ ինչ առնեմ:
Allóra, ածականեալ գոյ օրէ. Ա. Յայնժամ: ո պան: d' allora in qua: յայնմ հետէ. առաջի և այսր յորմէ հետէ: ընդ այնց ժամանակաց: ընդան ոմն ք: ընդան պետի: allora che, կամ allora quando. յորժամ: իբրև: secondo il tempo d' allora. ըստ այնց ժամանակաց. ի ժամուն: d' allora innanzi.

ձի . յեռ այնց ժամանակաց . յայնմ հետէ : allora più che mai յայնժամ առաւել . յայնժամ յառէից : allora allora . այն ինքն իսկ ասկառուց : d' allora che . յորմէ հետէ :

Alloríno , գց . նաե . Գաւաթի փոքր :

Alloríno , na , ած . Գաւաթնեայ . ի ապրդենուղ : olio allorino . խզ դափնոյ :

Alláro . Գաւաթն . ապրգենի : փչիկն : di alloro . դափնեայ : փչիկնիցն : chi non vuol la festa , levi l' alloro . առակ . որ չիաճի ինչ , բարձցէ և գաւաթն նր : Alloro spinoso . Տես Agrifoglio .

Allótta , Տես Allora .

Alluciáre , ն . Հայիլ ուշով . յառիլ . սլհնուլ :

Allucignoláre , ն . Կորիլ սիգ զպատրոյգ :

Allucignoláto , ta . Պատրուգանման :

* Allucinársi , յ . Տես Travedere .

Allúda . Սերկի կակուղ : կինդրէի :

* Alludénte , հ . Որ ակիաբկէ :

Allúdere , ն . Ակնարկել ինչ բանիւ . հայեցուցանել մինչ . ինայէն ելմէք :

Allumáre , ն . Լուսաւորել . լծ ցանել . (զհրապ :) եռփառ : " Ճանաչ ի ջուր պաղելին : un pezzo d' artiglieria . լուցանել զրուցիկն Ճդգանօթին :

* Allumatóre , ար . Լուցիչ :

Allúme , ար . Պաղելիչ : գաղ :

* Alluminaménto , ևն . Տես Illuminamento , ևն :

* Allumináre , ար . Լոյս :

* Allumináre , ն . Լուսաւորել . ի ան և Miniare : Ճանաչ պաղելեալ գաւառիս յառաջ քան զներկելն : յ . Ակնարկել . փայլել :

* Alluminatúra , Լուացուցանելն պաղելեալ գաւառիս , կամ զնկարացս :

Alluminazióne , եղ . Լուսաւորութի :

Alluminosétto , ta . Փոքր մի Ճաշեալ պաղելեալ :

Alluminóso , sa . Պաղելեայն :

Allungaménto . Երկարութիւն . հեռացուցիչ . հեռաւորուն . տարակայուն :

Allungáre . ն . Երկարել . (զհետս , զգանն , ևն :) երկայնել : ապրնեա : յառաջել . երկարացնել : է , յ . Հեռանալ . մեկնիլ . allungare i denti . զօրանալ լինկանուքն . առձել զծրուքն : far allungare il collo . հեղել զոք յառաջմանէ կերակրոյն : և՝ հեղել զոք կարօտիլ կամ տնձկուքն : allungar la tela . երկարել զգանն : allungare da dì in dì . օր քան զօր յառաջել : allungare i liquori . ջրացնել զհեղուկսն . (յն խառնուքն այլ ինչ հեղանիւթի ուրարացուցանել պատճառի :) խառնել (ջուր ի գինին , կամ յոգարկն լմանկին , ևն :) allungar la vita , է ոմ կոչիմաստնական . երկնել ի կեանսն :

* Allungasíllaba . Երկարութիւն վանկին . երկարացնել վանկուածի :

* Allungatívo , va . Երկարիչ :

Allungáto , ta . Երկարել . հեռացեալ . խոնեալ . ջրախառն (գինի :) առատ :

* Allungatóre , ար . Allungatríce , եղ . Երկարիչ :

* Allungatúra . Երկարութիւն . երկարութիւն :

* Alluogáre , ն . Տես Allogare .

Allupáre , ե . Քաղցնուլ յոյժ . սովիլ :

Allupáto , ta . Սովեալ . սովալուկ : cavallo allupato . ձի խածեալ ի գայլոյ :

Allusingáre . Տես Lusingare .

Allusióne , եղ . Ակնարկութիւն (բանից . կամ գրուածոց :) .

* Allusívo , va . Ակնարկիչ . որ ակնարկէ (ի բան ինչ :)

* Allustráre . * Allustráto . Տես Illustrare .

Alluvióne , եղ . Ի աշուն գետոյ գետակք , յորժամ գետն առկն մեղն առնէլ փոխ այլոց զընթացս :

Álma . Է բառ բանասք . Հոգի . անձն : ձան : սեբնին (պատոյ . և խաւոյ :)

* Almadia . Ի նաւ ինչ ափրկկեցաց . և հնդկաց :

* Almagésto . Ակմագեստ . (է գիր դրից Յն . կամ է հնաւրեայն աստղաբաշխական գիտողութ :)

Almanaccáre , ե . Գուշակել . կամ խորհիլ զանոսիս :

Almanácco . Օրացոյց : բառնամէ : fare almanacchi . տես Almanaccare .

Almánco , * Alméno . ած . Գէմ . դոնի : հետ օշտալա . պրէ :

Almiráglio . Տես Ammiráglio .

Almiránte , հ . Ծովապետ , կամ Ծովակալ : գհնա պան ֆլոտ : նաե . Ծովապետին :

Álmo , գց . Տես Animo .

Almo , ma . ած . Կենդանաւոր . կենսատու . գերազանց . ընծիկ . պատուական . գերապատուն . * գեղեկիկ : սիրելի . մարդասէր : սէր : քաղցր . ախորժելի :

Almucantáro . Բառ արաբացւոց , և ասի՛ . Փոքրիկ մեսացածին չրջանակք գնոցին զուգահեռականք առ եզերս , յերկերիցս միոյն . ցիէս դաշտանեան : .

Almúgia . Բառ ասպաբ՛ . Ջուրգահայեաց . (երկու մեղրակք ասին in almugia , ցի զուգահայեաց . յորժամ հային առ միմեանս նովին հայեցուքս կենդանակերպիկ լուրեանց :) .

Álno . Տես Ontano .

Aloè , ար . Հալուէ . (է խոտ ինչ ամենադառն և բժշկական . է և հիւթն նոյն խոտոյ :) Հալուէ . (է և քացրահոտ ծառ ինչ հնդկայ :) է՞ պաշէ .

* Aloético , ca . Հալուէական : հալուէական :

Alóne , ար . Բահ . (է պահ ինչ լուսոյ . որ երբեմն երեվի զարեգակամբ , զոր անուն , և գոյլ մնչորակօք :)

Alopecía , Alopezía . Հերաթափուն . (է ախտ ինչ որ Ճափէ զմազն :)

* Alóre . * Aloróso . Տես Odore , Odoroso .

Alósa . Տես Laccia .

Alósciа . Ի լամպրել ինչ առանիացոց յօրինեալ ի ջոյց . ի մեղուի և ի պահարաց :

Álpe , եղ . Ալպեան լերինք . (են լերինք ինչ . որք պատեն զհռաչեա ի հիւսիսոյ :) լեառն :

Alpéstre , հ . Alpéstro . Ալպեան յանման ալպեանց լերանց : վայրի . ապատաճուտ . դժնդակ . առաջ պարին :

Alpigiáno , ած , և գց . Բնակիչ ալպեան լերանց :

Alpígno , na . Alpíno , na . Ալպեան . ալպեայ :

Alquánto , հ . փոքր մի . փոքր ինչ . պէրպ : alquanto caldo . գաղջ : ուշաղ : alquanto nero . ծուխ : alquanto tempo . վայր մի . առ վայրս մի : պէր աղ : alquante volte . անգամ . ինչ . երբ անգամ . պէր փաղ :

Alquánto , ta , ած . Ոմն . ինն . ինչ : պաղը . ապաճպ . con alquanta gente . առկաս մարդկաս . (վարի և այլ երբ գց . ինչպէս զսեռս և նշանակէ) փոքր ինչ պոյմն ինչ : պէր ապ : con alquanto di buon vino . գոյզն ինչ զօրեղ գինեաս :

Alquantúno . Ոմն . ոք :

Alsì , կամ Al sì . Տես Altresì .

Altaléna . Ճօճանոց . տատանոց . յակուրչի : պրէ ընձաղ :

Altalenáre , ն . Խաղալ յակուրչի .

Altaléno . Յակուրչի , (է գործան ինչ երկայնափոյնի եղեալ հաւասարակչռիւ . ի վր այլոյ գերանի վարսերոյ ընդ գետին . ի սէջտս զանազան իրաց . զայլ իբր ի բազմեմս ի վերացուցանել զբեռինս :)

Altaménte , հ . Բարձր ձայնիւ : խոսէ սէս ինչ :

չբեղաբար. վնեմաբար: 'ի խորս. կարեվէր: կարի: ֆէռ:

* Altána. Բացայարկ, կիմ բարձրաբանդակ չինուած ծօց. (է անյարկ աեղի կառուցեալ 'ի վր չինուած ծոց 'ի զրեին:).

♦ Altánto, Տես Altrettanto.

Altáre, ար. Սեղան (սահմարաց:) ֆիրպա. գոբպան. ֆեռ: scoprir gli altari, 'ի վեր հանել զքանին: scoprire un altare per coprire un altro, ասակ: զայս կարկատել, և զայն պատուել. մոպանել և պարսաւ ըլ 'ի վէրել զպարսս. զպարսս սրբաւեօք վէրել:

Altarélla, la, աբ. Տես Alterello.

Altarélla, գոյ. Նոճ. Սեղան փոքր:

Altaríno. Ծոյն է. Տես և Inginocchiatojo.

* Altavéla. Ջուկն ինչ ծովային:

♦ Altazzóso, sa. Տես Altiero.

Altéa. Խոտ ինչ, որ կոչի և Bismalva, ասուպ.

Alterábile, ած. Ալլայելի. փոփոխական:

Alterabilità. Alteraménto. Տես Alterazione.

Alteraménte. Տես Altieramente.

* Alteránte, ած. Տես Alterativo.

Alteráre, ն. Ալլայել. փոխել. փոխել յայլ: ֆեֆէրէրֆէ: Alterársi. ֆ. Ալլայիլ. ամբոխիլ: խռովիլ. զայրանալ: պապէշմ:

* Alteratamente, մ. Յաանութ. բարկութեամբ: զայրագին:

Alteratíssimo, ma. գեր. Ծանրացասուցեալ:

Alteratívo, va. Ալլայլիչ. փոփոխիչ: խռովիչ:

Alteráto, ta. Ալլայլեալ. փոփոխեալ. խռովեալ. զայրացեալ:

Alterazioncélla, նաւ. Դոյզն այլայլուխի. խռնն ինչ ամբոխումն:

Alterazióne, իգ. Ալլայլուխի. փոփոխուխի: փեղէ: ֆէրէքէֆէ:

Altercáre, ն. Կագել. գժամիլ. բանակռիւ լինել: ֆէրէքէֆէ:

Altercazióne, իգ. Կագ. գժամուխի. բանակռիւ: ֆէպա:

Alteréllo, la. Փոքր մի բարձր. բարձրիկ:

Alterézza, Alterígia. Ամբարտաւանութիւն. գոռոզութիւն: փէպէր:

* Alteríssimo, ma, գեր. Գոռոզամիտ. հպարտագոյն:

Alternaménte, մ. փոխոխ. փիլինկ: ֆէօխէն իւէ:

Alternáre, ն. փոխոխ գործել. փոխանակիլ. փոխիլ: ֆէօխէն իւէ փէրէքէրէֆէ: Երթեալ փոխ առ փոխ. առմոսել առն առն:

Alternataménte, Alternativaménte. Տես Alternaménte.

Alternatíva. Ընտրութիւն մերոյն յերկուց:

* Alternatívo, va. Alternáto, ta. Փոխոխ: ոչ դործ փոխոխ:

Alternazióne, իգ. Փոխոխուխի. փոխանակութիւն: փոխոխուխի:

Altérno, na. Փոխոխ. փոխագարձ:

Altéro, ra. ♦ Altéroso, sa. Տես Altiero.

♦ Altersì. Տես Altresì.

Altétto. Փոքր մի բարձր: աֆս և Alticcio.

Altézza. Բարձրութ: Խոչոչիչ. վնեմուխի. գերութիւն. վեհանձնութիւն. մեծասրտութիւն: քամլարութիւն: Բարձրութ. (է պատուհանուն իշխանաց:)

Altezzóso, սն. Տես Alfiero.

Alticcio, ia. Ջոճարիմացեալ 'ի գինւոյ: փէչէ:

* Altichiománte, ած. Բարձրախաղ. բարձրագէտ:

* Alticornúto, ta. Բարձրեղջերս:

* Alticorránte, ած. Խորընթաց, կիմ անդնդախոր (ծով:)

Altieraménte, մ. Ամբարտաւանաբար. գոռոզաբար: աֆէտ իւէ: արիաբար. վեհանձնութէ:

Altierézza. Տես Alterezza.

Altiéro, ra. Ամբարտաւան. գոռոզ. հպարտ: ֆոգուսլ: քամլ, կիմ բուռն (տեսուխ:) ամիռնաւկան. պանծալի. նագելի. շքեղ. մեծ. երևելի. փառաւոր: ֆէօմէրէվէնի. ֆէռլաֆէնի:

* Altifreménte, մ. Բարձրագոչ. գոչողաբար:

* Altifrondóso, sa. Բարձրատերև. աբերևակատար:

* Altigiovánte, մ. Շահեկանագոյն. յոյնաշահ:

* Altimetría. Բարձրաչափուխի. (է արհեստ չափելոյ զնաւելի և զանմատոյց բարձրութիւնս:)

♦ Altíre. Տես Salire.

Altisonánte, մ. Բարձրագոչ. բարձրաձայն:

Altissimaménte, մ. գեր. Բարձր յոյժ. բարձրագոյնս:

Altíssimo, ma. Ամենաբարձր: գոյ. Բարձրեալ. ած: հպատ ֆաղէ:

Altitonánte, մ. Որ որոտայ 'ի բարձանց: տես և Altiero.

♦ Altitúdine, իգ. Տես Altezza.

Altivolánte, մ. Բարձրաթռուչ. երկնասլաց:

Álto, գոյ. Տես Altezza. * Խորք ծովու. անդունդք: էնկին: * Բարձր, կամ ցնծ. (է բառ երաժշտական:)

Álto, ta, ած. Բարձր: Խոփէ: վնեմ. վսեմական. ազնիւ. պատուական. գերազանց: մեծ. հնշիկ: էլա. Նոպիր: uomo d' alto sapere. այր մեծմասն. կորովմիտ: d' alto legnaggio. մեծազգի: in alto mare. 'ի խորին ծովուն. յանդունդս: էնկինփէ: ad alta voce. 'ի ձայն բարձր: altarora. անուշան ժամ: di alto. յմեծ արշալոյսէ. յիշէ ի զծագել արեւուն: il sole era molto alto. բարձրացեալ էր յոյժ արեգն: Փոճաբարին. վանդագաւոր (ձանդարոչ:) մօտալուտ (վտանգ:) * Լայն (կտաւ:) անցաւի. ուռթապայման: բարձրաժիտ. ամբարձրաբերձ. էֆէրէլի: խոր. խորին: փերին: alto sonno. քուն խոր: alto dal vino. զոճարիմացեալ 'ի գինւոյ: էնկի: dire l' alte cose. հպճոչէն. չարակատել. բարբանջել: tenere, կամ avere la testa alta. բարձրապարանոց լինել. գոռոզանալ: parlar alto, կիմ molto alto. խօսել խելամամբ, կիմ խրախոյանօք:

Álto (եզեալ միայնակի նշանակէ) Բարձրաբանդակ. երկին. ծով: verso l'alto della città andandò. գնալով 'ի բարձրաբանդակ, կիմ 'ի բարակումն քաղաքին: cadere da alto. անկանել 'ի բարձունէ. կիմ 'ի բարձանց. յերկնից: si teneva in alto. կայր 'ի խորս ծովուն: in alto. 'ի բարձունս. 'ի վեր: էօֆպը:

Álto, հ. 'ի վեր. 'ի բարձունս: էօֆպը: բարձր ձայնիւք: Խոփէ ակս իւէ: ապէ. հայպա: է'կ բիր քնդէ: փէ իմֆի: փէ: fare alto. վերայ առնուլ. կառկ (զօրաց:) պապշմէ: յամել: fare alto, e basso. առնել ըստ հաճոյս, կիմ ըստ մտի: * al più alto. առ առաւելն. առաւել անագան:

* Altomügghiánte, մ. Բարձրագոչ. ահեղագոչ:

♦ Altoriaménto. Altoriáre. տես Ajuto, Ajutare.

* Altórno. Տես Intorno.

Altraménte, Altraménti, մ. Տես Altrimenti.

Altresì, Altressì. Դոյնպէս. նմանապէս. այսպէս. ըստ էնմէն. նպատա ևնօրէն:

Altrettále, ած. Նմանիսի. այնպիսի: պոնձիկին: տես և Altresì.

Altrettánto, ած. և մ. Նոյնքան. այնքան. այնապէս. հէնկի. ֆապա: altrettanti. նոյնքան. այնքանիք:

Altri. (սովորաբար 'ի կիր ածի չեզական առդրականին)

Ալլ ոք. այլ ումն. այլ: պատճ պէս. գայլք ապամ: եւ. եւ ինքն: tanto sa altri, quanto altri. այնչափ գիտէ մին, որչափ միւսն: roba d' altri. ինչք ասարին, կամ այլոց:

Altrichè. Տես Altrochè.

Altriéri, ած. Յետնագոյն: էօրէն կէտ:

Altriménti, ած. Ալլազգաբար. այլազգ: գայլբնիւթ: այլ: non altrimenti che. ոչինչ ընդհատ ի. չար և նման:

Áltro, ra. ածա. Ալլ. այլազգ: պատճ. գայլբ: այլ ումն: միւս. այլ երկրորդ: օպէս: ձեռայիշ: գոյ. Ալլ ինչ. այլ իմն. այլ պատճ չէ: se Iddio facesse altro di me. եթէ ած այլազգ ինչ անօրինեսցէ զինէն. (քր եթէ միւսոյդ:) l' un l' altro. զմիմեանս: պերէ պէրէնէ. պէրէ պէրինէ: այր ընդ կերս: caddero gli uni sopra gli altri. անկան ի վր միմեանց, կամ ի վր երեսաց: l' un contro l' altro. ը միմեանս. ի վր միմեանց, niun altro. ոչ ոք այլ. ոչ այլ ոք: niente altro, ոչինչ այլ. ոչ այլ ինչ: per altro, յայլմէ կողմանէ. յայլ ինչ. ամ. թէպէտ և: savio, o avveduto per altro, ma avarissimo. թէպէտ և իմաստուն, կամ խոհական, բայց կարի ագահ: l' altro giorno. ի միւսում աւուր: gli uni, e gli altri. երկոքին և. երկաքանչիւր: էպէպ պէ: nè l' uno, nè l' altro. ոչ ոք. և ոչ միւն: հիւ պէրէի դսո altera vòlta. միւս և. միւսանգամ և: gli uni... gli altri. ումանք... և ումանք. ումանք... և այլք. ումանք... և կէսոքս: պատճ: per altro. տես del Resto.

Áltro che, կամ Altri che, ած. Եթէ ոչ. բայց եթէ. բաց ի: էօթօ: non esšer ďa altro, che da աշ. ոչ յայլինչ լինել. միայնացու. բայց ի:

Altrónde, ած. Ալլուսա. յայլմէ կողմանէ: գայբ էնէրկն: յայլմէ պատճառէ. յայլմէ սկզբանէ. այլուր. ը այլ. ը այլ կողմն: գայբ էնէրկ: d' altronde. այլուսա: գայբ էնէրկ:

* Altrottále, հ. Տես Altrettale.

* Altrottánto. Տես Altrettanto.

Altróve, In altrove, ած: Ալլուր. յայլ տեղի. այլուրեք: գայբ էնէրկն: d' altrove. այլուսա: գայբ էնէրկնո:

Altrúi. դէբ. (ասի միայն զմարդոյ, և ը կանոնաց ոչ վարի յօդզուկանն: է եզական և յոքնականն: բաց ի բացառական հոլովոյ յայլոյն կարէ վարել անանախդիր:) Ալլ. այլ ոք. ոք: գայբբ: l' altrui, գոյ. Օտարինն. օտարին ինչք: գայբբ ընկնդ. ձեռբ: էնէր: si dee guardar di tor l' altrui. պարտ է զգուշանալ ի յափշտակելոյ զայլոյն, կամ զօտարին:

Altúra. Բարձրուն: էօսկէլիկ: կատարի. գագաթ: ընէկ: persona di grande altura. այր պիտանի, կամ երևելի:

Alturétta, նոթ. Բարձրուն փոքր:

* Alváno. Ծառ ինչ անծանօթ:

Alveáre, արբ. Alveário. Փեթակ. քանիր: փեթակ:

Álveo. Աղբի է. տուչի գետոյ:

Alvéolo. Նոթ. Alveoli: Alveoli de' denti. Ատամն նախապինք. (յր՝ խոռոչակք ընդ որոց յատս յերեսն են ատամունք:)

Alvíno, na, ած. Որովայնի. փորոյ:

Alúma. Տես Allume.

Alúnno, արբ. * Alúnna, էգ. Սան. աշակերտ: էբէրէրճ:

Álvo. Որովայն. արգանդ: գոտն. ատիճ:

Alzája. Պատան ձգելոյ զնաւակը ը գետ հոսանաց գետոյն: նաւակաքարշ: էնկէնճի:

Alzaménto, Բարձրացուցիչ. ամբարձուիչ. բարձրացուցանելն: di voce. բարձրացուցանելն զձայն. ատտիճ ձայնի:

Alzáre, ած. Բարձրացուցանել. ամբառնալ. վերացուցանել: էօտրէ գալբբ: գովել. բարձրացուցանել զրաբ: գիտ էնիլ: il prezzo. ամբարձուցանել զդէնն: la bandiera. լինել պարադրօսխ, կամ առաջնորդ: le vele, պարզել զառագաստս: la voce. ձայն բառնալ, աղաղակ գնել: լաղբմակ: le risa. ծաղր արձակել. ծիծաղիլ բարձրաձայն: alzare i panni. ի վեր առնուլ զհանդերձեան. և տարածել զոտն ի գործ պռոնկոնէ. (ասի կինոքէ:) le corna. եղջիւր ամբառնալ. գոռոզանալ, և ընդվզիլ: i mazzi. գողանալ. ցանուցանել. աղաղակել. և փախչիլ: il fianco. ոտեւ առաստակ: il gomito. ձ ասի. ընկենել. առտիկ: Alzársi, ած. Ամբառնալ. կանգնել: փայտ: ելանել (առտեզաց:) alzarsi in piedi. յոտն յառնել. յառնել: alzarsi dal letto. յառնել յանկողնոյ:

Alzáta. Alzatúra. Տես Alzamento.

Alzáto, ta. Ամբարձեալ. վերացեալ. յարուցեալ, եմ: andare alzato. գնալ քաշտապառ:

AM

AMábile, հ. Amabilíssimo, ma. Սիրելի. ցանկալի. քաղցր: անվնդէտ. սէվիլիմ: սիրող. մեղմ, կամ բարեհամբոյր, կամ անուշակ (գինի:) փափ: փուռկ: կամ համբուրձաշակ (կերակուր:) քուէզ:

Amabilità. Սիրելի գործ. հաճոյահանուն. քաղցրութիւն. քաղցրոտի:

Amabilménte, ած. Amabileménte. Սիրով. սիրտ. ղապէս. մարդասիրաբար: նահապէդ էնէ:

* Amáca. Անկախաձ մահճակ պատկերացուցիչ:

Amadóre, արբ. Սիրող. տարփածու:

* Amadríade, էգ. Ի յաւերժահարսն. ոք անուանական:

Amálgama. Ձանգուածն անգիի. (է բաղադրուածն ինչ հրահալելեաց զանգեաւ անգիաւ:)

Amalgamáre, ած. Ձանգել զհրահալելիս ը անգիի:

* Amandoláta. Նշաձան. լծան, կամ այլ ինչ կերակուր կազմեալ ի նշոյ:

* Amándolino. Նոթ. փոքր:

Amánte, հ. Սիրող. տարփաւոր. տարփածու: ասի. սիրատար: սէվէն. սէր: di amante. սիրոյդ. ձի amante. սիրողաբար. ոյզ զտարփածու:

Amanteménte, ած. Amantissimaménte. Սիրով. սիրոյդաբար:

Amantíssimo, ma. գէր. Սիրալիր. սիրապատուար. մարդասիրագոյն:

* Amanuénse, արբ. Պատճենագիր. դպիր. օրէնագիր:

Amánza, էգ. Սիրուհի. տարփալի: սէր. ցանկութիւն:

Amaráccio, գէշ. Դառնագառն. ամենադառն:

Amaraménte, ած. Amárissimaménte. Դառնութիւն. ցաւագին. դժնագին. խստիւ:

Amaránto. Ծիրանագոյն ծաղիկ ինչ եղեամային. (առտուբանաւ՝ Անհնառատ:) գոպէ չէնչի: ած. թանագոյն երանգ ինչ նման այսր ծաղկան:

* Amarásca. Marásca. Քաղ ինչ ելեւէջահամ: քինճ:

Amarásco. Աղգ ինչ ելեւէջահամ քաղեցուց: քինճ ապաք: գինի յօրինեալ ի ելեւէջահամ քաղից:

Amáre, ած. Սիրել: սէվէլ. հարկանիլ ի սէր: amar d' amore, կամ per amore. առտիւ. սիրել առատապէս: amar meglio. նախամիծաւ ընտրել. ցօժարիլ: amar più, կամ più volentieri, նոյն կն: amarsi l' un l' altro. սիրել զմիմեանս:

Amá-

Amáre. Կամիլ. ախորժիլ. քաղձալ: խնդիր: il terren l' ama. ուռճացեալ ամէն 'ի գետնի անդր. (ասի զանկոյ յորժամ անկեալ ուրիք՝ ամէն:)

Amareggiamento. Դառնութիւն. տխրութիւն:

Amareggiáre, n. Դառնացուցանիլ. վշտացնիլ. նեղիլ. տխրեցուցանիլ: խնդիրնիդ. խառնափնդոտ, ե. Դառնանալ:

Amareggiáto, ta. Դառնացեալ. վշտացնիլ, եալ:

Amarélla. Իր խոտ մի, որ կոչի և Matricale.

Amarétto, ta. Նոճ. Փոքր մի դառն: պիր աղ ածը. աշըմիրթ:

Amarízza. Դառնութիւն: ածուբ:

Amarezzáre, n. Տես Amareggiare, և Marezzare.

Amarezzáto, ta. Տես Marezzato.

Amaricáre, Amaricáto. Տես Amareggiare, եալ:

Amaríccio, ia. Տես Amaretto.

Amarína. Տես Amarasca.

Amaríno. Տես Amarasco.

Amaríre. Amaríto, ta. Տ. Amareggiare, եալ:

Amaritúdine, ի. Դառնութիւն: ածուբ: վիշտ. ցաւ արտ. անձկութիւն: փէրչ: խառնուն. գժնդակութիւն:

Amarizzáto. Տես Marezzato.

Amáro, գոյ. Դառնութիւն: Amaro, կիս amar. և բառ պաղատական: Սիրեցին:

Amáro, ra. ած. Amarissimo, ma. Դառն. դառնահամ: ածը: գժնդակ. ցաւագին. տուխտ. անգութ: պուճ՝ tu comprerai amaro. դնեցիս թանգագնող: amaro di sale. դառնաղի. աղտաղտուկ. աղի: saper d' amaro, առլկանալ. դէմ ժոմարիլ:

Amarógnolo, la. Տես Amaretto. դառնացեալ. փոքր մի զայրացեալ:

Amaróre, սր. Տես Amaritudine.

Amaróso, գոյ. Տես Maroso.

Amaruléntо, ta. Դառն. փոքր մի դառն:

Amatíssimo, ma. գէր. Անհնասիրելի:

Amatísta. Ականթիկ. սուտակ. ամեթովս. (է անկն ինչ 'ի դոյն ծաղկան պեղձի:) Հեպեւլէգոն. գէպրիկ. ալմոտ:

Amatíta. Յաղթաթաթ կոչի Matita. տես անդ:

Amatívo, va. Սիրելի. արժանի սիրոյ:

Amáto, ta. Սիրեալ. սիրեցեալ. սիրելի. սիրելիներ. սիրելիներ:

Amatóre, սր. Amatrice, ի. Սիրող: սիրող. տարփածու: սուբ:

Amatório, ia. Սիրալիր. սիրապատար. սիրոյ կան. սիրոյ:

Amattaménto. Տես Accennamento.

Amazióne, ի. Սիրելութիւն. սէր:

Amázzone, ի. Ամազոն. հին քաջամարտիկ:

Ambáge, ի. Մանուածք. բանիկ. պատ 'ի պատ զրոյց:

Ambascería. Դեսպանութիւն. հրեշտակութիւն: խնդիրնիդ. դեսպան:

Ambásciа. Հնազ. Ծաւսուն: պօլամա. օլամաստութիւն: վիշտ. անձկութիւն արտ. ցաւ. աղքատութիւն. տուխտ. կուրծի: ըզգնդի. փէրչ:

Ambasciadóre, սր. Դեսպան. հրեշտակ: նուիր: տես և Ruffiano. Ambasciador non porta pena. առաւ: Դեսպանն զերծ է 'ի պատժոյ:

Ambasciadorúzzo, նոծ. Աղարտ, կամ արհամարհ դեսպան:

Ambasciadríce, ի. Կին դեսպանին. դեսպանուհի:

Ambasciáre, ե. Հնալ. Ծաւսել: օլամաստ:

Ambasciársi, յ. Ծաւսել. մանդատալ:

Ambasciáta. Պատգամ դեսպանին. դեսպանութիւն:

Ambasciatóre, սր. Տես Ambasciadore.

Ambasciatório, ia. Դեսպանական. դեսպանութիւն:

Ambasciatríce, ի. Կին դեսպանին. դեսպանուհի:

Ambáscio. Տես Ambascia.

Ambascióso, sa. Հոգած. ցաւագին. վշտագին. տխրագին. գառնացեալ անձամբ: պէրչլի:

Ambássi, սր. Ի ambi gli assi. Կրկին միակ. (ասի զքովէից յորժամ ինչ դիմաց երկաքցնէ ըստ իւր միտն:) հէր ենէ: aver fatto ambassi in fondo. ժամանել 'ի վերջին հնոմառութ:

Ámbe, ի. Ámbo, գ. Երկաքանչիւր. երկոքին եւս: երեխին.

Ambedúe, Ambedúi, Ambedúo, Ambidúi, Ambodúo, Ambodúe. Ոմն եւ:

Ámbi, յոգ. Երկաքանչիւր. (ոչ 'ի կիր ածի, բայց ի բաղադրեալն Ambidue, Entrambi, եւն:)

Ambiadúra. Տես Ambio. Perdere il trotto per l' ambiadura. ուսակ. Յառաջել ձգտիլ կորուսանել զոր 'ի ձեռն:

Ambiánte, գ. Երիվար, կիս գրաստ գնայուն. (այս պիսի երիվար այժմ կոչի Chinea.) Երչա. Լիճ գոտ:

Ambiáre, ե. Գնալ. (է ազգ ինչ քայլելոյ ձիոց, և գրաստուց:) Երգնալտիպ. Լիճիպ:

Ambidéstro, ra. Յերկոցունց ձեռայ յաջողակ. առլուծ սօլուս ոպոմ:

Ambidúe, Ambidúi, Ambidúo. Տես Ambedue.

Ambiénte, գոյ, սր. Շրջապատ տիեզ. շրջապատ օդ: ած. Շրջապատ (օդ:)

Ambigeno, na. Iperbola ambigena. Զափազանց երիւրօրեակ. (է ձև ինչ երկրաչափական:)

Ambiguaménte, ն. Երկդիմի. երկբայաբար:

Ambiguità, - tádе, - táte, ի. Երկդիմութիւն. երկբայութիւն. տարակոյս: դիմիք:

Ambíguo, ua. Ambiguíssimo, ma. Երկդիմի. (խնամս:) հոմանուշ: աղտոտ: յաճախ: երկմիտ. վարանամիտ. տարտամ: դիմիքնի:

Ámbio. Գնացք. (է ընծայք ինչ ձիոյ, եզոյ, կիս չորսոց փոքր և երազ քայլիք, յորում զերկոսին արուն միոյ կողման միանգամայն տեղաբաժանել դնէ 'ի գետին, և այդա տեղաբաժանդ զմիւս արուն միւսոյ կողմանն: Ասի և Portante, Traino.) Lasciare il trotto per l' ambio. տես Ambiadura. Pigliar l' ambio. Ա՛ երկնել: dar l' ambio. վերծել. 'ի քայ արձակել:

Ambíre, ն. Ընձեռել յոյժ. հետամուտ, կիս 'ի ինդիր լինել (պատուոյ.) Թեկնած ածել (առ գուէ:) ցանկալ. բաղձալ. շուրջ պատել:

Ámbito, գոյ. Հետամտութիւն պատուոյ. պատուոյ տեղաբրութիւն:

Ambítо, ta. Ambitíssimo, ma. Բաղձայեր. ցանկայեալ. ըղձալի:

Ambizioncélla, նոծ. Փոքր պատուասիրուն:

Ambizióne, ի. Պատուասիրութիւն. իշխանասիրութիւն. գահասիրութիւն: Ոմնոցպ հըզօր. հասիլ:

Ambiziosaménte, ն. Պատուասիրութեամբ. ամբարտհաւաճութեամբ. պարծանօք:

Ambizióso, sa. Ambiziosíssimo, ma. Պատուասէր. գահասէր: հասիլ. գնելնդպիր:

Ambligónio, ած. Բութանկիւն. որոյ հին յանկիւնդ է բութ:

Ámbo, գ. Ambodúe, Ambodúi, Ambodúo. Տես Ambedue.

Ámbra. Սամ. բաղձագունի աղի: փէրլիպոլ: ambra odorosa, կիս ambra grigia. ամպար. (է նոյն ինչ չոր, քաղցրահոտ, և կարծր ոչ զբար:) ամպիր: esser chiaro, come ambra. լինել հաղար

կիմ հանդարտաբարք : եւս՝ լինել քաշայայա ոմն ղեյս մէջօրական :

Ambracanáto, ta. Որ ունի դհոտ ամպարի :

Ambracáne, աբ. Ամպար : ամպէ : է եւս կենդանին յորում դոյանայ ամպարն :

Ambráre, ն. Ծխել ամպարիւ. տալ դհոտ ամպարի :

Ambráto, ta. Ծխեր ամպարիւ :

Ambréttá. Ազգ ինչ ծաղկի. որ կոչի եւ Fiore del ciano persico. եւ ունի դհոտ ամպարի : Մօրթ հանդերձեալ բուրմամբ ամպարի :

* Ambriliquído, da. Ցման լոյծ ամպարի :

* Ambrogina, պծ. Ազգ ինչ պտուղ նման :

Ambróska. Տունկ ինչ նման փերդնախի : որ ըստ հեթանոս բանաստեղծից ի կերպարս գիշ :

* Ambrosiáno, պծ. Սիրտուեան (արքունատոմի, կիմ երդ. եկեղեցական միաւոր :)

Ambrosína: Տես Ambrogina.

* Ambuláre. Ի քայ փախչիլ. ի քաց երթալ :

* Ambulatório, ia. Քայլարական. Ճեմական :

* Ambúro. Տես Ambidue.

Ambustióne, է. Տես Combustione. (եր բժշկ.) Այրուած :

* Amedáno. Տես Ontano.

Améllo. Խոտ ինչ բուսեալ առ ափամերձ ձկայ գեղ. ոյոն. ունի ծաղիկ դեղին հարեալ ի կարմիր :

Ámen. Տես Ammen.

Amenaménte, ած. * Amenissimaménte. Ջոհալ. Հանդարտ. բարկութ :

* Amenáre. Տես Menare. Հարկանել. տապտպալ :

Amendúe, Amendúne, Amendúni. Տես Ambedue.

Amenità, - táde, - táte, է. Գեղեցկութիւն վայելուչ. ջոհարհուն : ընկէպ :

Améno, na. Ameníssimo, ma. Ջոհարթադիմի (վայր.) ջոհարհալի. բերկրալի. բարեգրաւ. քաղցր : ախիալը :

* Aménza. Ախտուռն. յիմարուն :

Ametísto. Տես Amatista.

Amfíbio. Տես Anfibio.

Amiánto. Սիրանդ. (է նիւթ ինչ հանգոյն նման պղպեղի. յորմէ ստուգինն կտաւս, որք արկիլ ի հուր՝ մնան անվնաս :)

Amicábile, ն. Սիրելի. հաճոյ. բերիրալի. շնորհալի. քաղցր : պատշաճ. յարմար :

Amicaménte. Տես Amichevolmente.

Amicársi, յ. Բարեկամանալ. ն. Բարեկամ առնել. հաշտեցուցանել :

Amichévole, ն. Amichevolíssimo, ma. Բարեկամական : փոխանակ հաճապնդի : մարդասէր. քաղցր. բարեհամբոյր. քաղցրակենցաղ : հանդիս :

Amichevolménte, ած. Amichevolissimaménte. Բարեկամաբար. սիրով. մարդասիրաբար : փոխանակ :

Amicissimaménte, ած. գէր. Սիրոյ բարեկամութ :

Amicíssimo, ma. գէր. Սիրատմեռիկամ բարեկամ :

Amicízia. Բարեկամութիւն : փոխանակ : fare amicizia. բարեկամանալ : amicizia di Corte, կամ di parole. հեղձ բարեկամութ :

Amíco, ca. գոյ. Բարեկամ : փոխ : սիրոյ. հաճոյ. սեղխ : առիթ : amico da bonaccia, կամ amico in buona ventura. բարեկամ ի ժամանակի բարեբաստութ : ell' è dall' amico. է գերբաղանց իմն, կիմ աղինէ յոյժ : servir dall' amico. իր da amico. նպաստել ոմն զբարեկամ, բարեկամաբար : tratrar d' amico. վարիլ իբրեւ ընկեր բարեկամաբար, կիմ սերտիւ : amico della virtù. առաքինասէր : da amico. բարեկամաբար :

Amíco, ca. պծ. Կպաստաւոր. քաղցրալոյր (բաղդ.) բարեխնդ (ընդհերցոյ :)

Ámido. Օսլա : Նշաստիա :

* Amiére, աբ. Ջգեաւս ինչ նախնի գինուորաց :

* Amígdale, է. յոգ. Նուշք : (եր բժշկ. են երկու մսային զեսերդեալք ի ծայր քմոյն մերձ ի կոկորդն :)

* A-mi-la, է. Է խաղ ինչ երաժշտական :

* Amissibilità. Կորուսանելութ :

Amistà, Amistáde, է. Հարեկամութիւն : սէր :

Amistáte. Amistánza. Տես Alleanza. միաբանութիւն :

Amitáre. Amito. սէր Inamidare, Amido.

Ammaccamento. Մաշուածութ. մանրուածութ. լուսուածութ. փշրուածութ : պէօյդ :

Ammaccáre, ն. Մաշել. ծեծել. լուսել. մանրել. փշրել. ճմլել. որորել : եղէգ : պեօյդ : յ. Մաշիլ. լուսիլ. փշրիլ : եվնդէ :

Ammaccáto, ta. Մաշած. ծեծեալ. լուսէլ. ածն :

* Ammaccaturina, նաե. Գոյզն լուսուածն, ածն :

Ammaccatúra. Տես Ammaccamento.

Ammacchiársi, յ. Թաքչիլ ի մացառս. ղօղիլ ի խիտս :

Ammacchiáto, ta. Թաքուցեալ ի մացառս :

Ammaestrábile, ն. Տես Ammaestrevole.

Ammaestraménto. Վարդապետութիւն. վարժք. սուրբգիր. հրահանգ. բան վարդապետական :

Ammaestránza

Ammaestráre, ն. Վարդապետել. վարժել. ուսուցանել. մարդկել. հրահանգել. վարդապետել : էօյրէնիդ. ընչպէն ընդէ :

Ammaestrataménte, ած. Գիտնաբար. իմաստնաբար :

Ammaestratíssimo, ma, գէր. Քաջավարժ : Ammaestrátivo, va. Հրահանգիչ. վարդապետական : վարդապետութ :

Ammaestráto, ta. Ուսեալ. վարժեալ : էօյրէնիդ : հմուտ. վարժ. գիտուն : ձգիտուք :

Ammaestratóre, աբ. Վարդապետ. վարժապետ. ուսուցիչ :

Ammaestatríce, է. Վարդապետուհի. մանկավարժ :

Ammaestratúra, Ammaestrazióne, է. Տես Ammaestramento.

Ammaestrévole, ն. Դիւրահնարիւք. դիւրամարդ. հրահանգիչ. մարդկիչ :

Ammaestrevolménte, ած. Հմուտաբար. իմաստնաբար. ճարտար :

Ammagliáre, ն. Ձանցակիւրս կապել զձեռին :

Ammagliáto, ta. Ձանցակիւրս կապեալ :

* Ammagráre. Ammagríre, ն. Նիհարանալ. հիւծիլ : ն. Նիհարացուցանել :

* Ammajarsi, յ. Զարդարիլ. տերևովք և ծաղկօք :

Ammajáto, ta. Տերևազարդ. ղարդարեալ տերևովք և ծաղկօք :

Ammainárе, ն. Սիմիռիել. կիմ իջուցանել զառագաստս : էնդէն ենպէրէ :

Ammaláre, ն. Ammalársi, յ. Հիւանդանալ : հուպա օլմէ : ն. Հիւանդացուցանել : հարուածոտ :

Ammalatíccio, ia. Հիւանդոտ. ախտաժէտ. վատառողջ. անառողջ : հարուց հիմն. տարապար :

Ammaláto, ta. Հիւանդացեալ. հիւանդ : հարուած :

* Ammalattíre. Հիւանդանալ :

Ammalatúccio, ia. Ammalazzáto, ta. Տես Ammalaticcio.

Ammaliaménto. Կախարդութիւն. դեղատուութիւն. հմայ :

Am-

Ammalire, ն. Կախարդել. գիւտել: Հմայել: պիտի խաչիլ: ցնորեցուցանել. յիմարեցուցանել:
Ammalito, ta. Կախարդեալ: յիմարեալ. ապշեալ:
Ammaliatóre, ար. Կախարդ. գիւտի. դեղատու: պիտիաճիւ:
Ammaliatríce, էգ. Վհուկ: ճարբ գոռբ:
Ammaliatúra. Տես Ammaliamento.
* Ammaliziáto, ta. Ուսեալ. ղալիս. չարաբուեաց:
Ammandorláto. Գործ վանդակապատ. (է գործ ծած կազմեալ 'ի փայտից, կիր յերկգանց. որոյ գառապուկ միջոցքն կոչին Mandorle, և են 'է ձև ասրանկեան. ըստ փոխաբերի ձևոյ:)
Ammanettáre, ն. Ակրկանել. ձեռնակապ, կամ ասիակապ:
Ammanettáto. ta. Ակրկեալ. ձեռնակապ. կամ ասիակապ:
* Ammanieraménto. Զարդարուեցի. զարդարանք:
* Ammanieráre, ն. Զարդարել. վայելչացուցանել. յօրինել:
* Ammanieráto, ta. Զարդարեալ. վայելչացեալ:
Ammannajáre, ն. Հաւանիլ. ղէլուլիլ վաճառք: ղէլեալ. ապապրեալ: պիչը ելեալ:
Ammanajáto, ta. Հաւեալ. ապեցեալ. ելեալ վաճառք:
Ammannaménto. Տես Ammanñimento.
* Ammannánte, ս. Պատրաստիչ. հանդերձիչ:
Ammanníre, Ammanníre, ն. Պատրաստել: ammanna 'th' io lego. առակ հեգնական ընդ ոչ հաւանողաց: բանիարհեստ եմ յոյժ:
Ammannáto, Ammanníto, ta. Պատրաստեալ:
Ammanniménto. Պատրաստուն. կազմուած: հանդերձանք:
Ammansáre, ն. Զգօնացուցանել. ամրեցուցանել. մեղմել: հանգարտիլ: խաղաղեմ:
Ammansáto, ta. Ammansíto, ta. Զգօնացեալ. ընդելացեալ. ամրեցեալ. քաղցրացեալ:
Ammansíre, ն. Տես Ammansare. ե. և յ. Ընդելանիլ. ամրանիլ. քաղցրանալ:
Ammantáre, ն. Ակրկանել. զանձամբ 'զվերարկու. կամ զարկանելս: ծածկել. զդեցուցանել. փետրանիլ: ծածկիլ. ծածկիլ զանձն: հերքիմիմ:
Ammantáto, ta. Ակրկեալ. զանձամբ զվերարկու. զդեցեալ. ծածկեալ:
Ammantatúra. Ծածկոյթ վերարկուաձև:
Ammantelláre. Տես Ammantare.
Ammánto. Վերարկու: փետրանի: թեւաւոր: քղամիպ (աղքատիկ:) ծածկոյթ:
Ammarciménto. Կնեխուն. փառնի:
Ammarcíre. Տես Marcire.
* Ammarcíto, ta. Կնեխեալ. փառեալ:
Ammarginársi, յ. Կցիլ վիջակ. բժշկիլ խոցուածոց:
Ammaricáre. Տես Rammaricare.
Ammartelláre, ն. Կծղկել. ատնկել. մաշել (նաև խանձոյ մասն:)
* Ammartelláto, ta. Տանկեալ. կամ մաշել (նաև խանձոյ մասն:)
* Ammascheráre. Տես Mascherare.
* Ammascheráto, ta. Տես Mascherato, Immascherato.
Ammassaménto. Կուտակումն. կոյտ:
Ammassáre, ն. Կուտել: գիղել. 'ի մի հաւաքել: եղոյտ: Ammassarsi. յ. Կուտիլ. խմբիլ. ժողովիլ 'ի մի: եղբարիմ: ոչխրիմ:
Ammassáto, ta. Կուտեալ. հնդհլեալ: եղբարեալ: խիտ (ած:)
Ammassatóre, ար. Կուտիչ: գիղող:

Ammassicciársi, յ. Կարծրանալ. սրիգանալ:
Ammásso. Կոյտ. դէզ. հնդհլ: եղբար:
Ammatassáre, ն. Պատասել 'ի կարճառն, կամ ոտի վկայիլ:
* Ammatassato, ta. Պատասեալ 'ի կարճառն:
Ammattaménto. Ammattáre. Տես Accennamento, եմ:
Ammattíre, ն. Յիմարեցուցանել: ե. Յիմարիլ:
Ammattíto, ta. Յիմարեալ. խելագարեալ:
Ammattonaménto. Ագիւսակերտ յատակումն:
Ammattonáre, ն. Յատակել. աղիւսով: քարով եւ փեղկիմ:
Ammattonáto, ta. Յատակեալ. աղիւսով աղիւսայատակ: փեղկիմ քարով:
Ammattónato, գ. Աղիւսայատակ տեղի: restare sull' ammattonato. չգտանիլ յոյժ:
* Ammazzabóvi, ար. Սրընդասպան. եզնասպան:
* Ammazzaduóli, ար. Փայտասիլ ցաւոց. ախտահալած:
Ammazzaménto. Սպանումն, կատարումն. կատարած:
Ammazzáre, ն. Սպանանել. բառնալ 'ի կենաց: եղծանիմ: se stesso. զինքնին երկնալ: Ammazzársi, յ. Մեռանիլ. սպանանիլ: եղծիմ: ammazzarsi egli ammazza. քաղէ նա զոգիս. ոչ ես. սպան առնէ: (ասի ընդէ՛ որ ընծեռնու չարաչար կիր խոսի դժոխատնջ, կիր զանախորժ իրաց:) ammazzarsi in una cosa. դէմովին ինատասիլ զինքն կիր միտ դնել: il popol vi s' ammazza. խանձէ ե անդէն ժողովուրդն. խուռն ժողովրդեան եկ. եկեալ առնեն զմեռանիլ: Ammazzare. Տես ե Ammazzolláre. ammazzar le parole: առնս 'ի Parola.
* Ammazzasétte, ար. Սրծագան. յոխորտաբան. խրոխտաբանած:
Ammazzáto, ta. Սպանեալ: եղծանիմ: եղծիմ:
Ammazzatóre, ար. Ammazzatrice, էգ. Սպանօղ. սրեանարբու: եղծանիմ: փառնը:
Ammazzeráre. Տես Mazzerare.
Ammazzeráto. ta. Կարծրացեալ. սրիգացեալ. կիր ջրացեալ (զանգուածի:) terra ammazzerata. հող. կիր դեսին կարծրացեալ ('ի բախտանի. կիր 'ի հոսելոյ:)
Ammazzoláre, ն. Կապել 'ի փունջս փունջս. փունջս յօրինել. (ասի զծաղկանց, կիր զխոտոց:) փեղկել:
Ámme. Տես Ammen:
Ammelmare, Ammemmare, ե. Ընկղմիլ 'ի ծովի. սպանայոյզ լինել: ջանասուր պահպանի: անզգեցիկ պահել. կիր ջարիլ. կիր ջալալիլ (ի գործ ինչ:)
Ammemmáto, ta. Տղմայոյզ եղեալ:
Ammen, Amménne, ար. Ամէն: ամի: in un ammén, կիր un ammen non saria potuto dirsi. յանդն ծօշափելի:
Amménda. Տոյժ տուգանայ. տոյժ ինասուն. տուգանք. հատուցումն ինասուն: ձգիմ: ուղղել սխալանաց. զգաստանալ: առնս և Censura, Condannagione.
Ammendábile, ն. Ammendabilíssimo, ma. Ուղղելի:
Ammendaménto. Ուղղումն սխալանաց. զգաստանալ:
Ammendáre, ն. Ուղղել (զօրինս, զգանցանս, զվարս.) բարեկարգել: խլահ կամիմ. նիպաստ ունիմ: il danno. վճարել. զինասն. հատուցանել. զտոյժ տուգանացն: պարտք ծօթանիմ: Պարտատուցանել. զգեստին: ն. Ուղղիլ. ուղղել զանձն. զգաստանալ:

Ammendáto, ta. Ուղղեալ. զգաստացեալ. եղ:
Ammendazióne, ſf. * Améndo. Ուղղութիւն. ըզգաստութիւն:
Ammendúe. Տես Ambedue.
Amménne. Տես Ammen.
* Ammentársi, ɔ. Յիշել:
* Ammenticársi, ɔ. Մոռանալ:
* Ammérgere. Տես Sommergere.
* Ammésso, sa. Ընկալեալ:
Amméttere, ն. Ընդունել. ի ներքս մեծծանել: գթալ. եղծանել: un peccato. գործել մեղս ինչ. մեղանիլ: Amettere. Գրգռել (զշուն) ammettere il cavallo, l'asino, il toro, եզն. Թողուլ զմատակարած երիվարն, կամ զէշն, կամ զցուլն, եզն, ի վայ մատակին. մատուցանել զմատակն առ արուն: ևիկնեցնիլ:
Ammezzaménto. Բաժանութիւն ըստ մէջ: մէջ: կէս:
Ammezzáre, ն. արթասանել խոպոչ zz խոպ, ն ան ֆալ ե իմ: Հնձեցնոտ. Երկասել. բաժանել ընդ մէջ: իջի կիսի. իջի եռամասի: Հասարակել (զաշատս խլրտանց:)
Ammezzáre, ɔ. արթասանել խոպոչ zz խոպ, ն ֆալ e իմ. Հնձեցնոտ. Տես Ammezzire.
Ammezzáto, ta. Երկասեալ. հասեալ ըստ մէջ:
Ammezzatóre, ար. Երկասիչ. հատանող ըստ մէջ:
* Ammezzíre, ɔ. * Ammezzírsi, ɔ. Կորի լինի հասանել կամ հատանիլ. անցանել (ասի զպտղոյ որք մերձ են ի փոսանելի:)
Ammi, ար. Է առնուկ ինչ բարձր յոյժ և ոստայ խիտ. ունի սերմն հասմնոտն, որ է փոքր իբրև ոչխատ աւազոյ. համ նրի և հոտ են հասմնոյին:
Ammiccáre, ն. Հինարիել աչօք: տես և far, կամ dar Occhio.
Ammiccatóre, ար. Ammiccatríce, ſf. Հինարող. որ անհարիկ աչօք:
Ammiglioráre. Տես Migliorare.
* Amminicoláre, ն. Հաստատել ընդկնօք. մոյնեա արկանել. օգնել. զօրացուցանել:
* Amminicoláto, ta. Հաստատեալ ընդկնօք:
* Amminícolo. Ընդունակ. հաստատուն. օգնական: պայտ. խրապ:
Amministragióne, ſf. Amministránza. Մատակարարութիւն. հատավարութիւն. ուղղութիւն. շնորհաբաժնութիւն:
Amministráre, ն. Վարել. հատավարել. ուղղել: ևնգևլիմ. հետմ կիմ: մատակարարել. տալ. մատուցանել. սպասաւորել (ուռկաց ինչ:) ալը վերմ. վերմ:
Amministráto, ta. Վարեալ. հատավարեալ, եղ:
Amministratóre, ար. Մատակարար. հատավար. տեսուչ. վարիչ: հաշիւ. պահիչ. գործակալ. հոգաբարձու: վերին. ֆիլենկևլու:
Amministratríce, ſf. Մատակարար. տնօրէնի:
Amministrazióne, ſf. Մատակարարութիւն. հատավարութիւն. ուղղութիւն. հոգաբարձութիւն: պահ. վերին. վերմ:
Amminutáre, ն. Կորատել. կոտրել մանր. մանրել. փշրել: փոշեմատ. ոսկեմատ:
Ammirábile, ſ. Զարմանալի. հիանալի. սքանչելի: աճապ:
Ammirabilíssimo, ma. գեր. Զարմանազանց. մեծազանց. պերճահրաշ. սքանչելահրաշ:
* Ammirabilità. Զարմանալի. կամ սքանչելի հանգամանք. սքանչելութիւն:
* Ammirabilménte, ſ. Տես Mirabilmente.
* Ammiragliáto. Ծովապետութիւն. ծովակալութիւն:
Ammiráglio. Ծովապետ. ծովակալ. զօրագլխա

Նաւուց: գխաւոսն ֆալա: Ըստ Ֆիօրէնցացւոց նշանակէ և Հայելի:
* Ammiraménto. * Ammiránza. Զարմացումն. զարմանք:
Ammirándo, da. Զարմանալի. սքանչելի: աճապ:
Ammiráre, ն. Զարմանալ. հայիլ զարմացմամբ: հառաչիպոպ խոպոչ: farsi ammirare. Լինել զարմանալի. ի զարմացումն ածել զայլս: Ammirársi, ɔ. Յապաղել կրթիլ. սքանչանալ. հիանալ հառաչիպոպ խոպոչ:
Ammiratívo, va. ած. Զարմացական:
Ammiratívo, գոյ. Զարմացօղ. սքանչացեալ. հիացեալ: Կէս, կամ նշան զարմացման. (է նշան ինչ որ դնի ի վերջոյ զարմացական միքար, որոյ ձև է այս!)
Ammiráto, ta. Ammiratíssimo, ma. Զարմացեալ:
Ammiratóre, ար. Ammiratríce, ſf. Զարմացօղ. հայող:
Ammirazióne, ſf. Զարմացումն: հառաչիպ:
* Ammiriére, ար. Սիրօղ. տարփածու:
* Ammiserársi, ɔ. Լինել ողորմելի, շնորհաւատացեալ:
** Ammissíbile, ſ. Ընդունելի:
Ammissióne, ſf. Ընդունութիւն. ընդունելութիւն:
* Ammistióne, ſf. Խառնութիւն. խառնուած:
* Ammisuráre, ն. Չափել. չափաւորել:
* Ammisurataménte, ſի. Չափով. չափաւորապէս:
* Ammisuráto, ta. Չափաւոր. բաղխառն:
Ammítto. Վարշամակ քահանայական:
* Aminodaménto. Չափաւորութիւն. չափ:
* Ammodataménte. * Ammoderataménte, ſի. Չափով. չափաւորապէս:
* Ammodáto, ta. Ammoderáto, ta. Չափաւոր. բաղխառն:
Ammodernáre, ն. Յարմարել ըստ արդի սովորութեան. նորոգել:
Ammodernáto, ta. Նորոգեալ ըստ առաջնեայ սովորութեան:
* Ammodestáre, ն. Հանգստացուցանել:
Ammogliaménto. Ամուսնութիւն:
Ammogliáre, ն. Ամուսնացուցանել. տալ ի կնութիւն: եվնկիրիմ. ալէկի վերմ: Ammogliársi, ɔ. Կին ածել. ամուսնանալ: եվնկինմ. ալ բնէ ալմ: խառնակիլ (անասնոց:)
Ammogliáto, ած, ար. Կանամեայ. ամուսնացեալ: ալէկի:
Ammogliatóre, ար. Ածիչ (հարսնեաց) մէջ նորդ ամուսնութեան:
* Ammoinaménto. Գգուանք. փայփայանք. հրապոյր:
Ammoináre, ն. Գգուել. փայփայել. շոյել: օգնական: Զանձիացուցանել (հարսնեաց) կամ տղայոց: (ես այսմ է բառ. ռամկայ:)
Ammoináto, ta. Գգուեալ. փայփայեալ. շոյեալ:
Ammollaménto. Թրմումն. Թանալն:
Ammolláre, ն. Թրջանալ. Թրջել. Թրմել. հասկացուցանել. ըստնիմ: ե Թանալ. Թրմիլ. տամկանալ. ըստնիմ: քաղցրացուցանել. տուրքել. ցածուցանել: եվնկինմ: Ammollársi, ɔ. Քաղցրանալ. Հանգստանալ. ցածնալ: տես և Intenerirsi. ևնկնեմ: Ammollar il canapo, Թողացուցանել, կամ առնել սակաւ սակաւ Թողացուցանել զպռնայն: իջի վայ վերմ: il ventre. Լուծ նել. հակիլ զորովայն: Տես և Allentare.
Ammollatívo, va. Թրջօղ. Թրմիչ. Թողացուցիչ. կակղիչ:
Ammolláto, ta. Թացեալ. Թրջեալ. եղ: քաղնեալ:
Ammolliénte, ſ. Կակղիչ. կակղացուցիչ:

* Ammolliménto. Տես Mollificazione. Թրջումն. Քանալը:
Ammollíre, Ammollíto. Տես Ammollare, ևն:
* Ammollitívo, va. Թրջող. Թրջիչ: Թրջացուցիչ: կակղիչ. ամոքիչ:
Ammoniacáto, ta. Հաղարջաթաց, աշտակաւ, կամ օշախաւ: քաղարջիք աւուշդիքէ:
Ammoníaco. Տես Armoniaco.
Ammonigióne, f. Ammoniménto. Տես Ammonizione.
Ammoníre, ն. Ազդ առնել. խրատել. յորդորել. յիշեցուցանել: նաւչհաւ ընկնուլ. յիշեալ նաւթէ. հանել զոք յամեհակալուէ:
Ammoníto, ta; Ազդեալ. խրատեալ, ևն:
Ammonitóre, տ. Ammonitríce, f. Ազդարար. յիշեցուցիչ. խրատու:
Ammonitório, ia. Յորդորական. համոզական:
Ammonizioncélla, նժ. Խրատ հոյլական. քաղցրագոյն ազդարարութիւն:
Ammonizióne, f. Ազդումն. ազդարարութիւն. խրատ: Եօյնի. Նաւչհաւթ:
Ammontáre, ն. Կուտել ոեզ ղկարիատ. կուտել: Եղեմատ: խառնակիլ (անասնոց) ելանել'ի մա տակն: էնքիլէնէ:
Ammontáto, Ammonticáto, ta. Կուտեալ. չոգ. Քակուտեալ:
Ammonticáre, Ammonticelláre, Ammontichiáre, ն. Կուտել. դիզել. չոգ քակուտել: Եղեմատ: Ammontichiársi, յ. խառնիլ զինեմանքը: պեռի պերինին խոխոնին եղեմատ:
* Ammontonaménto. Կուտակուած. կոյտ:
Ammontonáre, ն. Կուտել. դիզել. չոգել: Եղեմատ:
Ammontonáto, ta. Կուտեալ. դիզեալ:
Ammonzicchiáre, Ammonzicchiáto. Տես Ammontichiare, ևն:
Ammorbáre, ե. Հիւանդանալ: հոտփանիմատ: բռնել զհոտ գարշուէ: քչնա փօփատ: ն. Աղտականել. նեխուցք, կամ ժահահոտուցք: լինել կարի. հոտառէս. բռնել չոյժ:
Ammorbatéllo, la, նժ. Փոքր մի նեխուած:
Ammorbatíssimo, ma. գեր. ժահահոտ. չարահոտ:
Ammorbáto, ta. ած. Տես Ammorbare.
Ammorbidaménto. Կակղուէ. փափկուէ:
Ammorbidáre, Ammorbidíre, ն. Կակղել: Եռմ քանատ: ամոքել. ընտելացուցանել. մեղմել: Ammorbidársi, յ. Կակղիլ: Եռմանատ: փափկանալ. մեղմանել. զանձն'ի պագշտուելս, կամ'ի հեշտուելս. անառակիլ. զեղուիլ:
Ammorbidíto, ta. Կակղեալ, ևն: Եռմանատըէ:
* Ammorbóso, sa. Տես Pestilenzioso.
Ammorselláto. Ազգ ինչ կերակրոյ յօրինեալ'ի մանրածոյ մսոյ, և'ի ձուոյ հարելոյ:
Ammortaménto. Ընկղմացանելն. չկղմումն:
Ammortáre, ն. Ընկղմացանել: աչօնքրդի: նոմաձել (գինւոյ)
Ammortáto, ta. Ընկեալ: աչօնհած:
Ammortíre, ե. Կոմանալ: ամա և. Ammorzare.
* Ammortírsi, յ. Ընկղմանիլ: աչօնկի:
Ammortíto, ta. Ընկղմացեալ. կիսամեռ: չկղմեալ:
Ammorvidíre. Տես Ammorbidare. * Ammorvidírsi, յ. Կակղիլ:
Ammorzáre, ն. Ընկղմացանել: աչօնքրդի: ընկղձել. նոմաձել. չածուցանել: գազն եմիմ: * ամա և Ammottare. Ammorzársi, յ. Ընկղմանիլ: աչօնկի:
* Ammorzatóre, տ. Ընկղմող:
* Ammoscíre, ե. Ջիօչնիլ. Թառամիլ. Թուլանալ:
Ammoscíto, ta. Ջիօչնեալ. Թառամեալ:
Ammostánte, ած. Հիմանաւհաւ: գինի:
Ammostáre, ն. Հիմանն հարկանել. կոխել զխաղող:
Ammostáto, ta. ած. Կոխեալ (խաղող:)
Ammostatójo. Մամուլ խաղողոյ:
* Ammottaménto. Փլուածն հողոյ:
Ammottáre, Smottáre, ե. Փլանիլ, կամ գնացիլ, (ասի հողոյ զառ'ի վայր անկեալ:) Եռեզմատ:
Ammottináre. Տես Abbottinare.
* Ammottinársi. Տես Ammutinarsi.
* Ammóvere. Տես Togliere.
* Ammoviménto. Մերժմունք (առ ոք.) մատնուածն. մատոյց:
Ammozzicáre, ն. Կտրատել. յօշել մանր. կատրել. ապանանել: փօչատատ. փշոտատ:
Ammozzicáto, ta. Կտորեալ. ապանեալ:
Ammucchiáre, ն. Կուտել. շեղջել: Եղեմատ:
Ammucchiáto, ta. Կուտեալ. դիզեալ: Եղեզմատ:
Ammuffáre. Տես Muffare.
Ammuináre, ևն. Տես Ammoinare, ևն:
Ammuniménto. Տես Ammonizione, և Memoria.
* Ammuníre, ևն. Տես Ammonire, Relegare.
* Ammuricáre, ն. } Կուտել զիւրեք քարինս:
* Ammuriciáre, ն. }
Ammusársi, յ. Ինքեան ընդդէմ պատահիլ. ընտել եղանել. բաղխիլ գլուխ առ գլուխ: լամեզմատ:
Ammutáre. Տես Ammutolire.
Ammutinaménto. Խառնուած. ապստամբ բառնալ: Վրդնչ:
Ammutinársi, յ. Ապստամբիլ. ապստամբել. խառնուածք եղեալ: զօտագուշանք եղիլ:
Ammutináto, ta. Խառնուտար. ապստամբ: զօտագ:
* Ammutinatóre, տ. Ապստամբեցուցիչ. խառնիչ:
* Ammutíre. * Ammutoláre, ե. Համրանալ. պապանձիլ. կարկիլ: պէնի պաղանմատ:
Ammutolíre, ե. Ammutolírsi, յ. Նոյն ևն: Ammutolire, ե. Պնդհանալ. պտկանց որմոց:
* Ammutoláto, ta. Ammutolíto, ta. ած, և գոյ. Համր. կարկիեալ. պապանձեալ:
Ámnio. Յանդ, կամ ներքին ցանդ. (է եւկորդ, կամ ներքին փառն, կամ ապուն յորում պատեալ է սաղմն յարդանդն:)
* Amnistía. Ընդհատուլիւն. (է ընդհանրական Թողուլիւն զոր ոմն իշխանաք առաջատուիլոյ ժողովրդոց եւրեանց, կամ գասալիք զինուորաց) Էնէնին անառաջնմատ:
Ámo. Կարմ (ձկանց:) օչխ:
Amómo. Ի ծառ ինչ փոքր. ոսկի հատանուշն պտուղ համեմատին՝ խաղողանման, և ոսկւոյ գոյն: հոտ նման:
Amoráccio, պեյ. Սէր անհարդ. անառակ, անմաքուր, գարշ:
* Amoraménto. Amoránza. Տ. Innamoramento.
Amorázzo. Խառ ծառոյական. Սէր. հարկանիլն'ի սէր. քորքոջ սիրոյ:
Amóre, տ. Սէր. սիրելութիւն: սէնէիա. Տաճկական: amore divino, կամ carità. ասծոյ սէր. սէր ասծոյ: կամ հեղական: umano. բարեկամուէ. սէր մարդկան: proprio. սէր անձին. անձնասիրութիւն: Amore, կամ amor carnale. Սէր մարմնական. տռփանք. ցանկութիւն: ատ. չկնկնէ: andar in amore. Քեռնուլ. տուիլ. (ասի զկենդանեացն.) փարթոնել. ցանկութիւ: viver d'amore. կեանք անառակութիւ: Amore. Սէր. սիրոյ ասծն. (որ հեթանոսաց է մին յասծոց' որ ասց սիրել. կոչի և Cupido. Քեռնուլ:) Սիրոյ. տարփանոյ: per amor tuo, per amor mio, նն. յատկապս քո. իմ կամ: պէնի իւին: per amor di Dio. ած վասն սիրոյ

լոյն, կի՛ առ. սէր ես. վի՛ն՝ far una cosa d' amore. առնել ինչ միւսոյն հաւանութե՛ն: essere in amore. լինել՛ի ընդհս ուրուք. լինել հաճոյ յաչս, կի՛ ըստնելի: far all' amore. հայիւ առնիւ նոք. պինուլ տարփանաց 'ի սիրելին. հարկանիլ 'ի սէր (կնոջ.) ցանկալ: aver l' amore d' uno. սիրել յուժիկ:

Amoreggiaménto. Սէր. տարփումն:

Amoreggiáre, ն. Հարկանիլ 'ի սէր ոքուք. ծիլ լինել. տարփալ. ցանկալ. աչէ ալեա:

Amoréttо, նոճ. Փոքր սէր. գոյն սէր:

Amorévole, ած. Amorevolíssimo, ma. Սիրելի. քաղցրաբարոյ. մարդասէր. քաղցր. քաղաքավար. հնարագէտ. հանդուրժող. ընծայ փոքր. գոյն նուէր:

Amorevolezzína, նոճ. Գործունք, վայելչանք:

Amorevolezzóccia, գնդ. Անհնձեմն գործունք, կի՛ մարդասիրութե՛ն:

Amorevolméntе, մ. Amorevolissimaménte. Սիրելաբար. քաղաքավարաբար. սիրով. քաղցրաբար. քաղաքավարութե՛ն:

*Amorevolóne, մ. ածպ. Սէր մարդասիրութե՛ն:

Amoríno, նոճ. Փոքր սէր. գոյն սէր:

Amorosaménte, մ. Amorosissimaménte. Սիրալիր բար. սիրով. տարփանաց. ցանկութե՛ն:

* Amorosánza. Տես Benevolenza.

Amoroséllo, la. Amorosétto, ta. նոճ. Սիրելի. քաղաքավար. շնորհալի. չքնաղ:

Amorosità, - tádе, - táte, գգ. Սէր. քաղաքավարութիւն. մարդասիրութիւն:

Amoróso, գա. Սէր ինչ ջորդ:

Amoróso, sa, ած. Amorosíssimo, ma. Սիրալիր. սիրասարտար. սիրոյ. սիրոլորեան. տարփական: եա՛ գա. Սիրոյ. տարփածու. տարփասէր: աչէ ալեա: amoroso canto. երգ սիրոյ: ղաղիւ:

*Amorótto. Սէր դեռատրոջ:

Amoscína. Սէր ինչ ջորդ:

Amostánte, ած. Ի առուն ինչ իշխանութե՛ն տարա կինուած:

Amovíbile, ած. Ի քաց մերժելի. զոր հնար ե մերժել ուսուք:

Ampelíte, գգ. Ե հող ինչ սեաւ մածուկի պէս կնուար, որում նեղկին գրեթ, գլօս, եև:

*Ampelopráso. Խոտ ինչ քուաձոյ յայգիս եաման եայս. որ կոչի և Porro di vigna salvatico.

Amperlo. Ֆոփ ինչ փշուտ:

Ampiaménte, մ. Ընդարձակ. ընդերկար. զնով. առատապէս. հնարագոյն (գրեթ:)

Ampiáre. Տես Ampliare.

Ampiézza, Ámpio, գա. Ընդարձակութե՛. լայնութե՛. տարածութե՛. մեծութե՛: Եղելութ. պատուար:

Ámpio, ia, ած. Ընդարձակ. լայն. լայնատարած. մեծ: Եղեւ. հեղհեղուք. ազէ: առատ: ձեռն: բազում: լցեր: մեծամեծ (խոստմունք:) Հնդադոյն, կի՛ երկար (պատմութե՛:)

*Ampioglováte, մ. Բազմաշատ. օգտաբեր. գեր. օգտակար:

*Ampioregnánte, մ. Որ քաղաքարդ ի վե՛ր բազում նահանգաց. մեծիշխան:

*Ampiopossénte, մ. Ընդարձակազօր. մեծազօր. ամենազօր:

*Ampioveggénte, մ. Տես Largoveggente.

Ampissimaménte, մ. գեր. Ընդարձակագոյնս:

Ampissimo, ma, գեր. Ընդարձակաւսպր. լայնատարած:

Amplaménte. Տես Ampiamente.

Amplésso. Գիրկ. գրկածութե՛. գրկախառնութե՛. գոտեաց. գոտեգիտ:

Ampliáre, ն. Ընդարձակել. ազնցուցանել. բազմացուցանել: պէսպէսել. արիբջոել: յ. Ընդարձակ կիլ. տարածիլ. լայնիլ. հոխագոյնս հասնել:

*Ampliatívo, va. Ընդարձակիչ. ազնցուցիչ:

Ampliáto, ta. Ընդարձակեալ. առատացեալ. կնե:

Ampliazióne, իգ. Ընդարձակութիւն. ուռուն:

Amplificáre, ն. Ընդլայնել բանիւք. ընդարձակել. մեծացուցանել:

Amplificativo, va. Ընդլայնիչ. ընդարձակիչ:

Amplificáto, ta. Ընդլայնեալ. ընդարձակեալ:

Amplificatóre, տէր. Amplificatrice, իգ. Ընդլայնող ընդարձակիչ. տարածող. լայնող:

Amplificazióne, իգ. Ընդլայնութիւն. ընդարձակութիւն:

Amplissimaménte, մ. Տես Ampissimamente.

Amplíssimo, ma. Տես Ampissimo.

Amplitúdine, իգ. Տես Ampiezza. * Լայնութի՛ (մուրգակաց:)

Ámplo. Տես Ampio.

Ampólla. Ապակի անօթ ինչ փոքր. ընէ: aver il diavolo nell' ampolla. յիմնատուս լինել ամ հնազ ըից: * Ampolle. Քամանոց (պատուպակին.) * դասի" բաժնամանք:

Ampollétta, նոճ. Փոքրիկ անօթ ապակի: ընէնճիւ: ապակեայ ժամացոյց (նուագ:) *Փոքրիկ ժամանոց:

Ampollína. Նոյն ն: ampolline. պղպջակ ապակեայ:

Ampollosaménte, մ. Ճամնապատկելով. խրոխտաբար:

Ampollosità. Ճամնապատկութի՛. փքացուցիկ (ոճոյ:)

*Ampollóso, sa. Ճամնապատկող. խրոխտապան. փքացեալ (ոճ, կի՛ բառք:)

Ampolluzza. Տես Ampolletta.

Amuléto, ն. ազդ ինչ գերոյ զոր կախեն 'ի պարանոցի: հնարագիտութե՛ն. բժշկանք: հմախել:

Amúrca. Տես Morchia.

AN

ANa. Հատ բնական. ad ana, ad ana. Հաւասար մասանս յիւրաքանչիւրոց. հաւասարապէս յիւրաքանչիւրոց. (ասի զդեղոց.) հաւասարաչափ. հաւասարակշիռ:

Anabattísta, Annabattísta, տէր. Anabattísti, յոգ. Վերաձնունք. (են ապանգաւորք, որք սկսեն ի՛ կ՛ արժան սկրտել զոգայս, յոր ի՛ չհասուցեն 'ի բանականութե՛. վի՛ վերսին սկրտեն զայնպիսիս 'ի հասունել ինչ յամս ընտրեալ:)

Anacardíno, na. Նշանագոտեան:

Anacárdo. Ե պտուղ ինչ հնդկաց 'ի չափ փոքր շագանակի:

Ánace. Տես Anice.

Anacefaléosi, իգ. Վերագլխութի՛. (է վերջաբան նոճի ձեռնի:)

Anacoréta, տէր. anacoreti, յոգ. Անապատական: ապրող. պահիչ:

*Anacoretizzáre, ն. Կեաց յանապատ. կենալ ոճ. դանապատական:

*Anacreéntica. Անակրէոնեան տաղեցգութի՛:

* Anacreontichína, նոճ. Հատուած տաղ անուն Կրէոնեան:

* Anacleóntico, ca. Անակրէոնտական:
Anacronísmo. Վրիպակ ժամանակագրական. փո խադրուիլ ժամանակի. կամ ժամանակափոխուիլ:
Anadiplósi, ին. Վերակրկնուիլ. (է ձև ինչ քերթ ղանական, որով վերջին բառ նախընթացի առ ջին՝ լինի սկիզբն երկտողին:)
Anáfora. Կրկնուիլ. (է ձև ինչ ճարտասանական, որ կոչի և Ripetizione.)
Anagállide, ին. Տուռնկ ինչ բազմատեսակ:
* Anagállo. Ի խոտ ինչ:
Anagíride, ին. Ծառ ինչ, որոյ տերևք՝ ի լեռուէն են այնպես դալարհոտ, մինչ հարկանեն՝ ի գետս:
* Anagnóste, ար. Ընթերցօղ. վերծանօղ՝ ի ձայն ժամու:
Anagogía. Վերացական խմաստ. խորհրդական միտք. (ը ամբաւանից է վերածուի խմաստից ամբաւ չունչ դրոց առ ած, կամ՝ ի հոգևորական միտս:)
Anagogicaménte, մ. Վերացաբար. խորհրդա բար. հոգևորապես. ՝ի հոգևորական միտս:
Anagógico. ի Anagórico. ած, մերձ և գոյ. Վե րածական. խորհրդական:
Anagrámma, ար. Անդրադառնուիլ. տառադար ձուած. գրաձևուիլ: նահիճ:
Anagrammatísmo. Անկատար տառադարձուիլ:
Anagrammatizzáre, ն. Յօրինել տառադարձուիս. տառադարձուցանել:
Analábo. Ալաթղան. (է մանր ինչ պեծի յոյն ի մինդրնաց:)
Analémma, ար. Բարձրացոյց. (ը տուռն բաշխուիլ՝ է ձև, կամ գծագրուած ինչ երևեցուցիչ գնացոյ՝ ի վե ծրից արևակայից. որով կազմի ժամացոյց ինչ բեզահնոյն, և նպատակ՝ ի գտանել զարձրուած արեգական: Ի և գործք ինչ կանոնաւորիչ քաս ուձեալ արեգական՝ ի մակարդակի ժամացուցին:)
Análisi, ին. Վերլուծուած. (է լուծուիս մարմնոյ իրիք՝ ի բաշխրիչ մասունս իւր. կամ անդամ գինուած մասանց ձասին: և լուծուիս խնդրոյ իրիք՝ ի գործոյն վերիւս առնելով՝ ի հետազո տութիւն պատճառացն:) Վերլուծուածք. (ը ոչուիսնական է արհեստ լուծանելոյ զառա ջարկուս՝ ի ձեռն Ալգեբրային:) far l' analisi. վերլուծանել. գնել մասն:
Analítico, ca. Վերլուծական (ած, ևի:)
Análogía. Վերաբանուած, կամ համեմատուած. պատ շաճուած: հնչեցուած. նմաս. էպեւնէպէ: * Վե րաբերեալ. ազգակցուած. նմանակցուած:
Analégico, ca. Անάlogo, ga. Վերաբան. կամ հա մեմատ. համեմատական: տըեսապէ. նեպեւնէպէ:
Ananas, ար. Անանաս. (է տուռնկ և պտուղ ինչ ապտիճ, եկեղ՝ ի փերուայ:)
* Anapéstico, ած. Վերջատանջ (տանուտուր:)
Anápesto. Վերջատանջ. (է ոտն ինչ տատաչափական, բաղկացեալ յերկուց տուռ վանկից, և՝ ի միջի երկոցն:) Վերջատանջ տանուտուր. (է նոյն իսկ տուն բաղկացեալ յայսպիսի վերջատանջ ոտից:)
ի Anáppo. Տես Nappo.
Anarchía. Անիշխանուած:
Anárchico, ca. Անիշխանուած. անիշխանական:
* Anári, ար, յոգ. Տես Nari.
Anassárca. Ի ապտ ինչ ախտ ջրտրուած:
Anástasi, ին. Վերատիսուած. կամ անդրադիպ նուած. (ը բժշկից է փոխադրուած հիւանդոյ զատուածիւ ից՝ ի միջև մանկ յայլ մասն:)
Anastómosa. Բերան անօթոց մարմնոյ, կամ բերա նակցած. (ը երկուց երակաց, կամ ընդարկայ, երոց բերանք, կամ ծայրք կցին ընդ միմեանս:)
Anátema, ին. Անաթեմայ. նղովք. բանադրանք ևն աքօտօղ. նաւլեի: Anátema, ար. Նզովեալ. բա նադրեալ:
* Anatematísmo. Ջերուածին նղովից. կապ բա նադրանաց:
* Anatematizzáre, Anatemizzáre. Նզովել. ը բա նիւ առնել: աքօտօղ էնել:
* Anatematizzáto, Anatemizzáto, ta. Նզովեալ. բանադրեալ:
* Anatia, ած. Տես Aquila.
* Anatocísmo. Բան օրէնս. Տոկոսիք տոկոսաց:
Anatomía, Notomía. Անդամահնուած (կենդա նեաց, կամ մեռելոց:) Բեբերիս: (Մարմին յօշատեալ ևն անդամահնուածք, կամ Անդամահնութիւն: far anatomía d'una cosa. քննել ինչ մանրագնին. մանր քննել. մանր կրկռել:
Anatomicaménte, մ. Անդամահնօրէն. քան կա նոնաց անդամահնուած քան անդամահնութ:
Anatómico, գոյ. Anatomísta, Notomísta, ար. Ան դամահնին ի:
Anatómico, ca, ած. Անդամահնական. անդա մահնութիւն:
Anatomizzáre, Notomizzáre, ն. Անդամահնել. առնել անդամահնուիս. հատանել. յօշել, կամ գինել զանդամս:
Ánatra. Տես Anitra.
* Anatrélla. Տես Anitrella.
Ánca. Ազդր. բարձ: ոտյսոփ. պոպ. գալլ: bat tersi l'anca. ցուցանել դգալ:
Ancajóne, մ. andar ancajone. կաղալ. հակիլ՝ ի մի կողմն:
Ancélla, ին. Ալախին. նաժիշտ: հալաշտ:
Anche, մ. Տես Ancora. Ասլ. այլ ինչ:
Ancheggiáre, ն. Տատանել. զարնուիս:
Anchilósi, ին. Բաղակցուած. (ը վերաբերժիչ է միա ւորուած երկուց ոսկերաց այնպես յօգուտ և յեռա լոց ը միմեանս, մինչ բաղկացուցանել զմի միայն:)
Ancídere, ն. Բառ բանապէնդ. Սպանանել:
ի Anciditóre, ար. Սպանօղ:
* Ancíle, ար. Բառ առասպելական՝ եր վահան ինչ փոքր հատեալ երկուասանք՝ առաքեալ յերկնից՝ ի հռոմի:
Ancílla. Ալախին. նաժիշտ: հալաշտ:
ի Aucíno. Տես Uncino. Ի և ձուկն ինչ կոչե ցեալ Riccio marino, ութս անգ:
Ancípite, ած. Տես Anfibio. միջնի: երկապրի:
Ancíso, sa. Սպանեալ:
ի Ancisóre, ար. Սպանօղ:
Áncο, մ. Տես Ancora.
ի Ancochè, մ. Տես Ancorachè.
Ancói, մ. Բառ լամպոփոտոց, զոր վենետկեցիք ասեն Ancuò. Ասյօր:
* Ancóne, ար. Սուռնարակոչին ապդեր:
* Anconéo. Ի մին՝ ի միանաց արմկան:
Áncora. Խարխոխ նաւու: փեդէր. նեդ փեդրի.
Ancóra, Anche. ղղ, և մ. Եւս. և ևս. այլ և. նա և. և. նոյնպես: պս. պէ. հէմ: tu ancora. և դու. դու և ու: Ancora. Տակաւին դեռ. այժմ և ևս. ցարդ իսկ. ցարդ և ու: պահ. էնթիչ փէ: թեկուզեան և: Դարձեալ. միւսանգամ. վերստին: նոնդ: երբեք. երբեմն: non ancora. չև և ևս. դեռ ոչ: ancora ancora. դեռ տակաւին. դեռ: * nè anche. և ոչ. և մի ևս: quando anche. թեպետ և. փպղը:
Ancoraché, Ancoraquándo. Թեպետ. թեպէտ
Ancorchè, Ancorquándo, ղղ. Թև. թեկ և. փպղը:
* Ancorággio. Բառ խարխոխ. բառ նաւահանգըս տի: պեդր ափնեի:

* An-

* Acoraménto. Տիկն ի ծուռս յորմոյ յորկանէ զկաթիսս : տես և զկերկին :
Ancoráre, v Ancorársi, ɔ. քաս նաւաձաքաց. Խաս բրսխել զնաւն. ալկանել զկաթիսս : փնիլ անմոտ : հաստատել յատպհոմի :
Ancoráto, ta. Խոսխոսեալ :
Ancoréssa. Հնոցեաղ և յոռի խորխոս (նաւտս :)
Ancorétta, նմ. Փոքր խոսխոս (նաւտս :)
* Ancúde, կի. Քաս հանապ. Տես Ancudine.
Ancúdine, կի. Սալ գաբեանց : հոր. * Սալ. (է միւնջերկ փոքրիկ ոսկերյաց ի հնդկաս ուղեկան :) esser, tra l' ancudine, e 'l martello. առալ. լինել երկուսառեք ի տապհոսի :
* Ancudinétta. * Ancudinúzza, նմ. Սալ փոքր :
Ancúsa. Խաս լինչ եռատեսակ :
Anda. Ի քաս եղնամարյաց, որով յորդորեն զաղջսս յերթալ :
* Andalúzzo. Երիվար անասղոջեայն (նահանգին ապաներոյ :)
Andamentáccio, վեղ. Յոռի ընթացք :
Andaménto. Երթ. դնացք. քայլ. Խրիս. կիսիս. ձեվք. դնալն. ձեւկերք. սեղմ ձեվերոյ : Ընթացք. դնացք. եղանակ գործելոյ. գործք. Խոտորգք : կիսիս. հօլ. հօլհօլոք :
Andánte, ն. Երթօղ. դնացօղ. երկաթ : braccio andante, էն. կանգուն երկայնութ : * Andanté. Յորդորակ. (է քաս երաժշտական. ուսմ" գործնացք :) * Andánte, տի. Ընդշտական. շտապով :
Andanteménte, տի. Ընդհատ. անդուլ :
Andáre, v գարտուղի. Կնալ. երթալ. կիսիս. նորհս. անցանել (ամաց :) էնիս : ի քաց երթալ. ի քաց գնալ. մեկնիլ. հյատարկիլ յատաեցաս. մեռանիլ : Լինել. կատարիլ երկաց գործոյն. կիմ վճռիլ գործոյն. եղ. օյմոտ. պաշ էջմոտ : so ben io, come il fatto andò. քալ գիտակ եմ՝ որպես յաղողեաց, կամ յինչ եղև ատարեալ գործն : mentre chè queste cose andavano in questa guisa. և իբրև այս ամ՝ այսպես կատարէր, կիմ լինէր : se le cóse andassero come dite, sarebbe bene. եթե այդպես իցէ, լաւ լինէր : la cosa andò bene. յաջողեաց գործն. պատահեաց. կիմ եղև : andò male. ոչ յաջողեաց. այլ ընդ այլոյ կատարեաց : come va, il muro? come va la strada? զնաիդ իցէ պատն. որպես է փողոցն : Andare. Յառաջ տանել. կիմ յաջ գործել զգործն : յաջողել. կիմ վարել զգործ ինչ. գործել. առնել իւրէր սերտիս : իւլէնտիս. էնտիս : quel negozio va sotto il nome del tale. այն գործնականութիւնդ ընդ անուամբ այս անուն առն : Andare. Հաստել. հաստիլ : պէնտիս : questo non mi va. այդ ոչ հաճ զիաս իմ. ընդ այդ չհաճիմ. այդ չէ ըստ քմայ իմոյ : quello mi andrebbe. այն հաճոյ էր ինձ : Andare. Ընթանալ (ժամացուցիչ :) էրիս : շարժիլ (աղօրեաց :) բաւել : տես և Consistere. Andare del corpo. Հնգալ զակաս պրովայնի : պուբս էջմոտ : Andare կիչ ընդ մուռնկանցս ci, vi, qui, էն, և կիմ զօրաւոր իմայիլ զայնս. Նշանակի՝ Պատուհասիլ. ապահանիլ. հարիլ և. այլազ են : Andare՝ի յարկէն՝ի բաւս կշռոց, չափուց. և Ծախոց՝ նշանակի զքանիծուածն. Պարտաւորիլ. բռնադատիլ. առնել զկշիռ. la tal roba va tanta alla libra. այս ինչ առ մի լիտր՝ է Ծախսի այս քան : Ella va tanto la libra. (յոր զինչկիոց կատաց, զկերոց մեռացաւի, ասրոյ, վշոյ, էն :) ի միոչէ լսելոյ չարամարեցի՝ եւ լանուն այսչափ կանդ դնաց տասցին : Andare՝ի խաղարկութիւն նշանակի՝ Հրապարակիլ. կիմ արուեստ զգեստուոյ խաղալի. գրամոյն. դնել՝ի պահեստ. խոտոռնալ : Andare յարի վայելչաբար՝ի գերբայս սա՝ի գործ, և զնոյն նշանակէ զոր ինչ յոտանէն բայք գերբայն. ար. Andar leggendo. Ընթերնուլ : օրս յաւ : andar cantando, facendo, էն. երգել. առնել. գործել : che vai tu facendo? զի գործեն : andar dicendo. ասել ասել. կրկնել. յեզնել : Andare յարի յայլ և այլ անուանս քաղաց. ասիզ եաց, էն, ի նշանակել ինչ յոմ ծածկաբանական. քայլ և ոմ գոհ կհական. ար. andare a Lodi. յ lodare. գովել : andare in Piccardia. յ essere appiccato. երանել՝ի կախաղան. andare a Piacenza. յ piacere. հաճոյանալ : andare a Scio. կիչ in malora. երթալ՝ի կորուստ. կործանիլ : andare a Volterra. մեռանիլ : a lungo andare. ժամանակաւ ձգեալ. յետ բազմ ժամանակաց : a tutto andare. հանապազ. անդադար. անդանաւտ : Far andare una bottega, un traffico, էն. վարել զվաճառականութիւն. յառնել զվաճառականութենէ ինչ, էն : Pietro fa andare una bottega, կիչ questo negozio. Պետրոս վարէ զվաճառականի. կիչ այս վաճառականութիւն յարդի յանուն, կիչ ծախսեալ պետրոսի : fare una cosa andata, հասուցիլ ինչ ընդ կատարած : la cosa è andata. վճարեցէ՛ : ասիզ բանդ բաւական է : Lasciar andare. Ընդհակիլ զոք. թողլ տալ երթալ տալ. ընդ ձեռն : կամ թողուլ զանց առնել. ելանել : ապտհոտ : եա՛ թողուլ, կիչ կորուսանել՝ի ձեռաց : ելանէն գայլ ելանէն : lasciar andare un ceffone, un schiaffo, un pugno, una sassata. էն. ապտակ, կիչ կռնակ տալ՝ի քաշիլ լինել : lasciarsi andare a checchessia. հաւանիլ զկնայնէ : Andare ad abitare. Փոխիլ այլուր. չուիլ : addentro. 'ի ներքս խորանալ. մտանել : addietro, կիչ a retro. դառնալ. կամ ետ ի կրունկն բերել. ոչ ինչ յաջոգիանալ : ելքի փեծոնի : addosso. 'ի վրայ յարձակել. կիչ գիլ : ի՛ բաս ելնի : * andare a fare. ընկրկառանել : all' animo, a cuore, a genio, a sangue. հաճոյ լինել. քաղցրանալ : all' aria. գահանել. վճռ լինել. կործանիլ. կորնչիլ : եա՛ անկանիլ՝ի անանիսն : alle femmine. լինել ընդ կնոջ. մտանել առ կին : alla lunga. յատպէ՛ երկարիլ : all' incontro. ընդառաջ երթալ, կիչ ելանել. փոխանակ : altero. գնալ պարծ. սիգալ. պանծալ : a marito. առն լինել. ամուսանանալ ընդ առն : a moglie altrui. անհանիքն ինոջ տարին : alla seconda. վկնանիլ. ուժգին. կամակատար լինել. անապատ հաճել զկիսոյ : attorno. դարձիլ. շրջանաւիլ : in canzone. լինել՝ի զարդս, կիչ յառաձգ, առաչ նշանաւիլ : colle belle, colle buone. անապատ չարանիլ. վարիլ քաղցրապէս. բանիւք : colle buone. հեգնաբ. բռնութ առնել : dietro. փոյթ առնել. խնամ առնել (առողջանալ, կիչ հանդարտիլ) եա՛ գնացս լինել (իմիջ.) պարապիլ : di male in peggio. երթալով երթալ. և յառաջ նալ. վատնացրանալ : եա՛ զարդանալ. կիչ զօրանալ (հիւանդութ :) innanzi. առնիլ զօրանալ (բռնացս.) յառաջանալ. եա՛ զարգանալ (յիմաստս :) եա՛ ի գործ դնել. կատարիլ : non andrà molto tempo. փոքր միւս եա՛ յետ սակաւուց : * andar in semenza. սերմնանալ : ornato, կիչ lindo. զգեստ նոր չգեղ. պճնահանդերձ լինել. շքելի՛ ի հանդերձս զարդարելոյ : per l'animo, կիչ per la memoria. խնամել. անցանել ընդ միտս. յիշել : mi va per l' animo. անցանէ ընդ միտս իմ. ուսիմ՛ ի մտի : non mi va per la memoria d' averne inteso parlare. չկիշեմ բնաւ թէ լսեալ իցէ իմ զայդ : per una cosa. գնալ՝ի խնդիր երկիր : per uno. գնալ՝ի կոչել զոք : per il medico.

dico. երթալ ածելը, կամ կտրել զբնիկին: per acqua. նաւել. նաւարկել: per la mala, կամ per la mala via. կորնչիլ. ապականիլ. կործանիլ: far andare per la mala via. կործանել. կորուսանել. ապարտել: pe' fatti suoi. պատաղիլ զգալ. ծովք և ցրտաւորք: եւս՝ մեկնիլ. երթալ: per terra. ցամաք. գետաք: եւս՝ գնալ ի ցամաք: եւս՝ անկանիլ ի գետին: եւս՝ կործնչիլ. պակասիլ: sopra se. գնալ ուղղութ, կամ ուղղաբերձ մտքամ. նով: sopra di se. գնալ, կամ կալ մուտիսն: sotto. մտանել (արգելական:) verso una cosa. մերձենալ. նալ ում ինչ: andar via. չոչնչել. ի բաց գնալ. մեկնիլ. մերձիլ ի մահ. մեքենալ օրհասին: via lunga. անկանիլ յոգնի երկայն: la sua via. գնալ զճանապարհ իւր: via di vela. ընթանալ առագ. առագնացաւ: va via. կորի ի բաց:

Andárne. ի բաց գնալ. չոչնչել. մեկնիլ: կորնչել. փոյթ կինել: եւս՝ կորնչիլ: գոյ օյտ: մեռանել. փոխիլ յաստեղծոյս: էօշխ: andarne la vita. լինել, կամ գոլ պատահաս մահու, կամ գլխապարտուած: ne va il collo, կամ ne va la galea. վտանգ ի գլխապարտուէ, կամ կախաղանաւորւէ ի մեխ. հատաստատ ի վճիռ, կամ պատիժ մահապարտուէ: andarne una gamba, են. ի վնասիլ ի մէն ի սրտնից: andarne a capo rotto; andarne col peggio. կորուսանել. նուաճ լինել: Andársene. ի բաց երթալ. ի բաց գնալ. մեկնել. վարմ. կինել: գլխանիլ. կամ նուճանիլ (ցեղ ածց.) անյանձնել. կնիլ. կեալ: ընկիլ (բծնգ:) քաւիլ (մեղաց:) եւս վարել զվարմիւք: andatevene via. երթայք ի բաց: andarsene in checchessia. կորնչիլ. հաչիլ. մոլիլ. մեռանիլ. կործանիլ: andarsene in far checchessia. պատատիլ գիւրք. գլխովին պարապել յիմիք: se n' andò. ի բաց գնաց. չոքաւ ի բաց:

Andársi, յ. վազել զվազիւք. ի բաց ճաղատիլ ի վարձն. ի բաց ծռիլ: ետուան գներկասիւ: եւս՝ եկանել, կամ անհետ լինել (բծնից ի հանդերձ ձիոյ:) կեր կերմիւ: եւս՝ քաւիլ, կամ ընկիլ (մեղաց:) vatti con Dio. երթ ի խաղաղութ. գնա ողջմիտ: andare in amore, alla strada, a galla, bene, male, են. տես ի կարգի Amore, են:

Andáre, աբ. գայլ. խրխ: տես և Andamento. A grand', կամ di buon'andare. Մեծապայլ. քաջ ընթացիկ. երկաւոն. արշաւակի: di quell' andare. նոյնոյն. այնոյն: Andári, յոգ. Շաւիղք, կամ անձամբ ոտից ընթանալ. ոտիւք գնալ: chi ha bell' andare. գեղեցկագնալ:

*Andaróne. Տես Androne.

Andáta. երթ. չոք. գնացք. անցք: կերթ: ăndata di corpo. կամ տուկ andata. տես Soccorrenza.

Andatáccia, գնդ. Պրոկանդուռնեղի անասնի:

Andáto, ած. երթեալ. գնացեալ: կերթ: անցեալ (ժամանակի:) ետեղ: ne' tempi andati. ի նախնի ժամանակս. կանխուս:

Andatóre, աբ. Շրջող. գնացօղ. Հանանգնարհորդ: di notte. գիշերագնաց: di corpo. տես Cacatore. * Andatore in sul canapo. Լարախաղաց:

* Andáttalo. Տես Dattero.

Andatúra. գնացք. ընթացք. եղանակ ընթանալոյ. եղանակ: կերպ: եօր:

Andazzáccio, գնդ. Վնասակար սովորութիւն:

Andázzo. Սովորութիւն սակաւաւոր. (ասի զձեղոյ զգեստուց, են:) տես և Influenza.

Andiperístasi, կփ. Փոխադարձ դիմակայութիւն:

Andiriviéni, աբ, յոգ. Տնտեսութիւք շուխք. ծանր մածուռ, կամ բազմաշաղիղ Հանապարհք. պտոյտ. ի պատ բանք. մանուածոյ զբոյք:

Andito. Անցք նեղ և երկայն, որով միանան երկու բնակարանք ի միմեանս: տես և Viottolo, կամ Viale. * Մուտք:

Andósia. Կերպաս լինչ, որ Թերևս նայն էջե քիզ Indosia լին:

* Andrienne, կփ. Զարդ լինչ կանոյկ երկայն և լայն:

Andriviéni. Տես Andirivieni.

Andrógino, աբ. Արուէգ: Ըստ աստեղագաչխից՝ ասի և զմնայրակաց լինչ, որք երբեմն ըզերմ են, և երբեմն ցուրտ:

Andrómeda, կփ. Անդրոմիդ. (է համաստեղուէ լինչ:)

Andróne, աբ. Անցք երկայն ի դրանէ տան մինչև ցդաւիթն: Ընդհանրապես օրինօք. (է շաւիղ ի մէջ կալուածոյ օրինօք:) * Մի ինչ ագաւիթ տան, (յորմէ ելանել զտարբս, և ի խաւսել զբարձրանալ:)

* Andronítide, աբ. Արանց. բնակարան տարանց: տես Gynæcéo.

Androsáce, կփ. Տունկ, կամ հնձան լինչ Հանինային:

Androsémo. Տունկ լինչ մանրատերեկան, տերեւք նմին ալիսակի, և նման փերփերային:

Androtomía. Մարդաղնուէ: (յն անդրոտոմիա մարդկային մարմնոյ:)

* Anéddoto. Անյայտ պատգամ. (է մանրաւորինչ անցք կամ պատգամ պատմուէ, կամ ելի ի բաց Թողեալ, կամ ընտրեալ ի նախնի պատմագրաց:)

* Aneghittóso. Տես Neghittoso.

Anelánte, ած. Հեւացօղ: ընդհակառակ. անձկացօղ:

*Anelanteménte, մբ. Հեւալով: անձկանաք:

Aneláre, ն. Հեւալ. Թօսել: ոչոմտալ: կամ Թոյլին անձկալ. անձկանաք յոգւոյ հանել: պղպջմտալ:

Anelazióne, կփ. Anélito. Տես Ansamento.

Anelitáre. Տես Ansare.

* Anelláccio, գնդ. Անհրեթեմ մատանի:

Anélle. Տես Anello.

Anellétto, Anellíno, նուազ. փոքր մատանի:

Anéllo. Մատանի: խոփ: Anello da cucire, կամ տուկ Ditale. Մատնոց: խոփոփ: anello della catena. տե շղթայիւն հոգւս: anello. վայրակոս. արբան: Մատանոյ մի լի սերմամիք ընդունդ. (է չափ ինչ:) di capelli. օղք հերոց. օղամաս, կամ գալարուն խոպոպիկ հերոց: ֆեռֆիս: dar l' anello. տալ ընչիւն հաստատել զհարսնիսօտեք: տալի՝ նշանել: չուխել: նիշան գնել: * a anelli. գրիւ գմատանի:

* Anellóne; աբ, տուկ: Մեծ մատանի:

Anellóso, ած. Օղամած. շղթայագործ. շղթայամած:

Anélo, այ. Տես Anelante.

Anelóso, ած. Գժտարարշտուն. ընդարդել.

Anemómetro. Հողմաչափ. (է գործի ինչ չափելոյ զղանդանաւոր տատիճանս բունէ հողմոյ:)

Anémone, կփ. Anemolo, աբ. Ի ծաղիկ ինչ գեղեցիկ բուսանի յայրերի ի կնդպտուած: Նիման:

Anemoscópio. Հողմնդիտուած, կամ հողմացոյց. (է գործի ինչ, որ ցուցանէ զհիւսիսմուն հողմոց և օդոց:)

Anéto. Սամիխ: փուքրա օխտ: փոքրա չիռա:

Anetra. Տես Anitra.

Aneurísma. Ի այսուհետ դոյզնիւ ընդարձակիլ լոյ. կամ՝ ի բանալոյ ընդարձակին:

Anfanaménto. Թափառումն. մոլորումն: քաշք ղանք:

Anfanáre, ն. Թափառիլ՝ ի դուր. աստանդիլ. տատանիլ. փօղանիլ: ուռայնայանանել. քաշքանիլ:

կաֆ ելիք : ȝ. ֆնափառիլ : anfanare a secco . խօսիլ որպէս զարբեշալ . քանդապուչիլ :
Anfanatóre, աբ . Խաթաղիտա . ունայնաբան :
Anfaneggiáre. Տես Anfanare.
Anfanía . Ընայնաբանուիլ . աղճատանք : կաֆ :
Anfesibéna . Երկագնաց . (է օձ ինչ երկոտնի , որոյ երկրորդ գլուխ է ի կողին տառին, և քայլ է երկուսանք :)
Anfiártrosi , կփ . Ցօդախազ . (ը անդամազննայ է ազգ ինչ յօդակցուած ոսկերաց :)
Anfibio , ած , աբ . Երկակենցալ . երկակենդան : հեմ ապի հեմ ընչաքաղց :
Anfibología . Երկբանուիլ . հոմանունուիլ : ևխնդիս :
Anfibologicaménte , մլ . Երկբանուիլը . հոմանունաբար :
Anfibológico , ca . Երկդիմի . հոմանուն . նաեմ . որոյ են կրկին իմաստք :
Anfibraco . Քողոպօտ . (բուռ տապալածիւ ի քաղ եռավանկ , որոյ առաջինն և երրորդ վանկք են առուղք , և միջինն երկայն :)
Anfibrónchie , կփ . յոփ . Ըստ անդամազննայ են միջոյք ինչ շուրջ գնաճոք ընաերայ , որկորոյն , և խռչափողոյն :
Anfisbéna . Տես Anfesibena .
Anfisci , աբ , յոփ . Երկաստէրք . հմ երկատոմիկ բնակք . (այսպէս կոչեն Տագիկք զմանկիկս այլ ընկած գօտւոյն :)
Anfiteátro . Ամիհիթեատրոն , հմ երկհեատրոն . (է չինուած ինչ ձոնաձև բաղկացեալ յերկուց հեատրոնից :) ևխնդիս եղէն : ևխնդիս օյոն եվի :
Anfittióni , աբ , յոփ . Ամիհիկիոնք . (հին գնդ պանք քաղաքաց յուներոյ , որք յաղագսին ատենի ունէին իրաւունս քուէից :)
*Anfodíllo . Տես Asfodillo .
Ánfora . Սափոր . (եր չափ ինչ հեղանիւթիկ :)
Anforétta , նաճ . Սափորիկ . փոքր սափոր :
• Anforísmo . Տես Aforismo .
Anfrátto . Տեղի խառարչաին և քաղնապատոյտ . բաղնաշաւիղ Հանապարհ . ձառնձուա չաւիղք :
*Angar , աբ . Կայարան կառաց և սայլից :
Angaría . Տես Angheria .
Angariáre, Angarieggiáre , ն . Տարապարհակ վարել . պահակ ունել . հեղեղիլ հարկաւորաբէ . խոճել . բանի , կամ ապառնալիօք առնուլ . տալ առաւելցուանել : սաւթելն սիրէի . անփոյթ եմ ինէ . գաղ եմ :
Angariáto , ta , ած . Տես Angariare .
Angariatóre , աբ . Որ տարապարհակ վարէ . խոճիչ հեղեղիչ . ձարտարհարիչ :
Angarieggiáre . Տես Angariare .
*Angeiografía . Կահագրութիւն . (է տարրագրուիլ հիւանց , չափոց , անօթոց , և կահաց երկրաքարծուածեան :)
Ángela , կփ . Է իգական քառիս Angelo . ը Հրեշտակ . առ իսաչայիս է յաւուրն անուն իգաց : Հրեշտակաձև , հրեշտակաւոյ , հրեշտակ գեղ (կին :) Է և ազգ ինչ վայրենոյ :
Angelésco . Տես Angelico .
Angelétta , կփ , նաճ . Տես Angela .
Angélica , գոյ . խոտ ինչ , որոյ արմատս է ջերմապղիս , և հոտաւէտ : Է և ազգ ինչ տանձի :
*Angelicaménte , մլ . Հրեշտակօրէն . ոյզ զՀրեշտակս : ը նմանուիլ հրեշտակաց :
• Angelicáto , ta . Հրեշտականմանեալ :
• Angelichézza . Հրեշտականմանուիլ . հրեշտակ կարգն վարք :
Angélico , ca . Հրեշտակային , հրեշտակական . հրեշտակաւոյ : Ճեխ Քաոսով ՀԼԿՖ :
Ángelo . Հրեշտակ (ած .) դռնապետն : ևխնդ : * Է և առ ոմանս ինչ ճնդանօճից նաւուց . որոյ երկու կնաքարունք կապել են շղթայիւ ի խորաձակել զկայմն , զառագաստս , և զնէանս նաւուց ճշնամեաց : Angelo custode . Պահապան հրեշտակ : voce d' Angelo . ձայն հրեշտակային . քաղցրաձայնութիւն :
Angelúccio , նաճ . Հրեշտակ . հրեշտակիկ :
• Angere , ն . Ընդել : * Angersi , յ . Ընդել . տուռնատիլ :
Anghería . Տարապարհակ վարուն . պահակուիլ . բանադատուիլ . անիրաւ պահանջուն . կեղծ քառն . քառնել . զրկուն : անփոյթ . պաս : far per anghería . դործել քանի , կամ առ ակն պղատնալեաց : mettere anghería . հարկս արկանել :
Angheriáre , Angheriáto , ta . Տես Angariare , ևն :
Angína . Schetanzía . Փողացաւ . փողացաւուիլ : հիւանդ :
Anginóso , sa . Փողացաւ : հիւանդիլը :
Angiografía . Անօթագրուիլ . (է տարրագրուիլ անօթոց , երակաց , և շնչերակաց մարմնոյ :)
Ángiola . Տես Angela .
Angiolélla , Angiolétta , նաճ . Տես Angela .
Angiolétto , նաճ . Հրեշտակ . հրեշտակիկ :
Ángiolo . Տես Angelo .
Angiología . Անօթաբանուիլ , (է մասն անդամ մարմնուիեան , որ ձառէ զանօթոց մարդկային մարմնոյ :)
Angiospermático , ca . ած . Սերմնատար . (ը սրտ կաքաղիկ՝ ասի զանկոց՝ որոց սերմն պատատէ է յանօթս ուրոյն ի կոկոնէն .)
Angiotomía . Անօթահատուիլ . (է հատուն անդամ մարդկային մարմնոյ :)
* Angiporto . Ճանապարհ անել . անել փողոց :
* Anglicána , ած , կփ . Անգլիական (եկեղեցի :)
* Anglicísmo . Բառ , կամ ձև անգլիական . անգլիաբանուիլ :
Ánglo , աբ . Բառ բանասք . Անգլիացի :
Angoláre , ն . Անկիւնատար . քաղնանկիւն . ևխնդ է երեսք յանկեան . անկիւնական :
Angolarménte , մլ . Անկիւնապար : ի ձև անկեան :
* Angoláto , ta . Անկիւնական , անկիւնային :
* Angolétto , նաճ . Անկիւն փոքր :
Ángolo . Անկիւն : ևխնդ : տես և Canto , Cantonata .
Angolóso , sa . Անկիւնաւոր . անկիւնային . քաղնանկիւնի : ևխնդի :
Agonía , ևն . Տես Agonía , ևն :
• Angóre , աբ . Անձկուն սրտի . սրընդաց . վիշտ . տառապանք :
r Angoscévole , հ . Վշտագին . տառապագին :
Angóscia , Angosciaménto . • Angosciánza . Անձկուն . տառապանք . վիշտ . ցաւ . գամ :
Angosciáre , ն . Ընդել . վշտապնել . ոգեվին ևխնդ : Angosciársi , յ . Ընդել . տագնապիլ . տառապիլ : ոգեվին ևխնդ :
Angosciáto , ta . Ընդեալ . տառապեալ :
• Angóscio . Տես Angoscia .
Angosciosaménte , մլ . Angosciosissimaménte . Անձկուածը . վշտօք . ցաւագին :
Angosciósо , sa . Angosciosíssimo , ma . Հոգած . ցաւագին . վշտագին . տառապագին . ևխնդագին : գասավնիւն . պէրպէ :
Ángue , աբ . Բառ բանասք եդիսան . Օձ : ևլան :
* Anguicrinito , ած . Օձաւարս . օձահեր . (ը որ փխանակ հեղոյ ունի օձս ի գլուխն :)
Anguílla. Օձածուկն : ևլան պղտէ : tener l'anguil-

guilla per la coda . առաջ· ունել ՚ի ձեռին զծոր գժաձկին : essere , կամ far la serpe tra l' anguille . լինել խորագէտ ՚ի մէջ միամտաց : pigliar l' anguilla . ՚ի բաց դառնալ ՚ի գործոյն : * Anguilla . Մանրիկ ձուկն ինչ ծովային :

Anguilláre , ա· Լուղորդ և երկայնաձիգ կարգ որ լոց կապելոց ՚ի միասին խնչակոք , և ձողով :

* Anguille , * Anguilláre , է֊ , յ֊ · Են առաձգական ինչ ՚ի նեղքս ՚ի յատակ նաւուն՝ կալգեալ ՚ի հատուած ջրոյն ՚ի գլխոյ նաւուն մինչև ցկնիսանն : կոչին և Lumiére .

Anguillétta, Anguillína , նոմ· Փոքր օձաձուկն :

Anguináglia , Anguinája . Գումարք երանաց · (է մասն մարգկային մարմնոյ ըստ ազգի , և ըստ առանձին) ռամկ" Ազուկ : գաղտ : խոյլ դոյացեալ ՚ի քունքսն երանաց : պիտհեղ · էիպան · հրյաթքէ :

Anguláre , Angulo , ևն· Տես Angolare , ևն :

* Angúria . բառ· Վնէպուէռոյ · Մեղապատ · ձմեռուկ : գաղտուկ :

Angústia . Նձկուձի · վիշտ · տառապանք · ընչուաց ուրեքի · հոգ · նեղութիւն : խասո · ուրկեան · պեղ · աղուձ · կարճուձի : էրասէ :

Angustiáre , ն· Նեղել · վշտացուցանել · տառապեցուցանել : ձկիա վերմէ : յ · Նեղիլ · տառապիլ :

Angustióso , sa . Վշտագին · տրտապագին · հոգած :

Angústo , ta . Angustíssimo , ma . Նձուկ · նեղ · փառ : փոքր :

Ani , ani . Ի ձայն կոչելոյ ոչխարաց :

Anice , ա· Ընխոն : անիսոն : anici in camicia , կամ anici confettati . անիսոն շաքարադործ , կամ շաքարախառն :

Anichiláre . Տես Annichilare .

Anício . բառ· պաղպաջ · Տես Anice .

Anil , ա· Է խոտ ինչ յորոյ ՚ի հիւթոյն կազմին զկեղակն անուճանին Indaco .

Anile , հ· Պառաւական · պառաւանց :

Anima . Հոգի : հոգի բանական : ճան · բոհ : կենդանի · անձն : հոգի : միտք · խորհուրդք · մտածութիւն · երևակայութիւն : գիւղ : anima mia . ա՛ դաղտուկ անուանիկ իմ· լոյս աչաց իմոց : ճանչ՛ : esser uomo d' anima . լինել այր հոգեկոր · կամ երկիւղած , բարեպաշտօն : una città fa trenta mila anime . ՚ի միում քաղաքի կան ոգիք երեսուն հազար : Anima . Տես Animetta . * Վերս լանջապանակ · լանջապանակ : Կենդանին մասն իրաց , կամ մեջ · ուղիղ : էնի : l' anima delle radici . մեջ , կամ ուղեղ արմատոց : l' anima della canna . փոր եղեգան : d' una statua , d' un bottone , d' un vaso . ներքին կաղապար արձանի · կոճակի , կամ անօթոյ : anima di cannone . ներքին կաղապար թնդանօթին , կամ փոր թնդանօթին : senz' anima . անհոգ· անոգ : anima de' frutti . կորիզ պտղոց · էնէրգէ : sono due anime in un nocciuolo . են երկու հոգիք ՚ի միում մարմնի · կամ մի հոգի երկուս անձինս . (ասի երկուց մտերիմ անձանց) esser anima e corpo d' uno . լինել ուսիք մտերիմ բարեկամի : recare l' anima . փսիհել յոյժ , կամ ասասկիս : fino all' anima . ոչաւ չափ · մեծապէս · կարի յոյժ : anime de' morti . ոգիք մեռելոց : egli è un' anima nera , brutta . է այր չարագործ ու , չարանենգ : anima sporca . ա՛ հէգնական · պարզ · վատ ոգւոյ : o la buon' anima ! ա՛ հէգնական · մեռանղգամ · մեռ ապիրատ · վատ արանց :

* Animadversióne , է֊ · Մտադրութիւն · ուշադրութիւն :

Animálaccio , վեր· Դազան չար , կամ վիհիմարի : պահարամիտ · գրատասիտ · անմիտ :

Animále , ֊ի , ա· կենդանի · ընչաւոր · անդան : հայկան · գրատասիտ · անմիտ :

Animále , աց , հ· Հոգևոր · ընչաւոր · անձնական կենդանական · կենդանեաց :

Animalésco , ca . Ընչական · կենդանական · անքան նական :

Animalétto , Animalíno , նոմ· Ճճի · ժժմակ · մանրիկ կենդանի : պնծկէ :

Animalettucciáccio, վեղ· Ագիտակ, կամ անարգ ճճի :

* Animalipiánte , ա· ֊ · յ֊ · Կենդանատունկ :

Animalísti , ա· ֊ · յ֊ · Կենդանանալ · (ըստ փիլիսոփայից են նոքա՝ որք կարծեն թէ սակայն ոչ միայն են կերպարանաւք , այլ և կենդանիք ՚ի սեր ման հօրն :)

* Animalità . Կենդանութիւն · կամ կենդանականութիւն · կենդանական տեսակ :

* Animallegratóre, ա· Հոգեզմայրս հոգեզմայրիչ·

Animalóne , ա· ապա· Կենդանի վիհիմարի · այր անմիտ · պահարամիտ :

Animalúccio , Animalúzzo . Տես Animaletto .

Animánte , ա· Ընչաւոր · ընչական · կենդանի : կենդանարար · կենսատու · հոգևորիչ :

Animáre , ն· Յուսադիրել · քաջալերել · զօրացուցանել · բորբոքել · դրդռել : խրէ֊էնիրէմ : հոգևորել · կենդանացուցանել · տալ հոգի : ձան վերմէ : յ · Խրախոյս առնուլ :

Animástico , ca . Կենդանական · ընչական :

Animatíssimo , ma . գեր · Խրախուսանք յոյժ · քաջ քաջախրոյս :

Animáto , ta . Քաջալերեալ· սրտեայ· անձնաւոր· հոգևոր · ոգեւ և Affettuoso .

Animavversióne , է֊ · Գաւխէ · պատուհաս· ճեպուռ

Animazióne , է֊ · Հոգևորութիւն :

Animélla . Մսան : ներքինի կին · էն կին : դռնակ , կամ կափարիչ ջահանից · (է գործ իւրմանրեալ ՚ի ներքս անդ խողովակի ջհանից , որ տեղի տայ ջրոյն մղելոյ ՚ի սորսե ՚ի վեր , այլ ոչ ՚ի հակառակն :)

Animelle. Կափարիչք . կամ Դռնակք · (ըստ անդամոցիսայ են նրբագոյն մսիկք ինչ մսոյ նեռոցն ՚ի ներքս անդին ՚ի մէջ խոռոչակաց · որք գիւրաւ տեղի տան հեղանիւթից անդր հոսելոց , բայց ոչ ՚ի հակառակն առ ՚ի դառնալ յետս :)

* Animelláto, ta . Դռնակաւոր · որ ունի դռնակս :

Animéttа . Լանջապանակ :

Ánimo . Միտք : գիտ · ոգի · սիրտ · խրէ֊ · ներքին խորհուրդք · մտածութիւն · երևակայութիւն · ուշ մտաց : essere , կամ andare all' animo . լինել հաճոյ , հանձարի · քաղցրանալ : l' animo mi dicea . վկայեին ինձ միտք իմ՝ : Կամք · հաճոյք · իղձ · յօժարութիւն : դէպք · խաբպ : Խրատ · առաջադրութիւն · առաջադրել : նիհան : սէր · բարեկամանալ · բարեկամ լինել : կողմնասէր բարեբ · կողմնասիրութիւն · շահասիրութիւն : խրախոյս · քաջալերք · հանճարձակութիւն : գոյքեր · խրէ֊ : Fare animo , ն· farsi animo . խրատ , խոյս առնուլ · քաջալերիլ : ներքինէնիէ֊ : Far animo , ն· Խրախուսել · ներքինէնիէ֊ : volgere nell' animo . զմուսա ածել : mi va per l' animo di far . անցանէ ՚ի միտս իմ՝ , կամ խորհիմ առնել : tener animo , կամ aver nell' animo . ունել ՚ի մտի · խոր հել : por giù l' animo . ոչ եւ ինամել · լքանիլ : * Ánimo . Հիշարի · Ջօրացիր · քաջ լերս · հայտ · պէնիպ· հա· ձանչ՛ · աչեր ներքին՝ : * di buon animo . զուարթագին · զուարթասրտ : sofferir l' animo , dar l' animo , bastar l' animo , ևն· իմլանել · ոչ նեղ զխրախոյս առ իմն· համարձակիլ : ձկասրեալ կեր֊ : perdersi d' animo . սրտաձիգ , կամ սրտաբեկ լինել · ձհասիլ : ներքին էրեսէ֊ : recarsi una

cosa ad animo ոչ հաճիլ զգարիլ. դժկամակիլ : di poco animo. փոքրասիրտ. վատասիրտ. երկչոտ. վհերոտ : ողփոտ : di grand' animo. մեծասիրտ. քաջասիրտ. արի : խրէխէլի : grandezza d' animo. մեծասրտութիւն. մեծահոգութիւն : animo vile. վատասրտաբիլ. երկչոտուիլ :

Animosissimaménte, ած. գեր. Անվեհեր. արութիւ :

Animositá, ստade, -tate. իգ. Քաջասրտութիւն. արութիւ. աներկիւղութիւն : կոյսիանոր բարք : շահախնդրութիւն. առեղծուած. անիրաւութիւն :

Animóso, sa. Animosíssimo, ma. Սրտեայ. քաջասիրտ. անվեհեր. արի. քաջ. խրէխէլի. յանգուգն : շահախնդիր. անիրաւ : * Յանկայօղ :

Animúccia, նոմ. Anima ին : S, Creaturina.

* Anisocícli, ար, յոգ. Շրջանաձիգ. (ի միջոյն որ ըստ միջ երիւց շրջանակաց պատասխին. ցիպատուածոյին :)

Ánitra. բազ : էօրթէկ : tiráre, կամ trarre all' anitre. ած ասիկ. մեռանիլ :

Anitráccio, Anitrélla. Ձագ բադի. բադ փոքր : էօրթէկ ֆալաք :

Anitrénte, հ. Խմհնջօղ. վրնջօղ :

Anitrína. Խոտ ինչ ախորժական բադից : տես և Anitrella.

Anitríno. Ձագ բադի : էօրթէկ ֆալաք :

Anitrío, Anitríre, ար. Խմհնջիւն. վրնջիւն : փընթրիք :

Anitríre, ե. Խմհնջիլ. վրնջիլ : փընթրիլ :

Anitrócco, Anitróccolo. Տես Anitrino.

Annabattísta, ար. Տես Anabattista.

Annacquaménto. Տես Innacquamento.

Annacquáre. Տես Innacquare. Ամիսիկ, կամ ջախջախարիկ ղիշխանութիւն :

Annacquatíccio, ած. նոմ. Փոքր մի ջրախառն. փոքր մի խառնեալ, կամ բարեխառնեալ (ըստ նմն :) սկաւ. ցուրտ :

Annacquáto, ta, ած. Տես Innacquare. Sole, կամ lume annacquato. Արև ալօտաձաձանչ. լոյս նոմաղ, կամ ալօտ :

Annaffiamménto, Annaffiáre, Annaffiatójo. Տես Innaffiamento, նն :

Annále, ած, հ. Տարեկան : տարեգրական. տարեգրութիւն :

Annáli, ար, յոգ. Տարեգրութիւն : ընկալիք :

Annalísta, ար. Տարեգիր : էնվի ընկալիք :

* Annarpicáre, նք. * Annarpicársi, ի. Տես Inarpicare, նն :

Annasaménto. Տես Odoramento.

Annasáre. Հոտոտել : ողփոտ : uno. փորձ փորձել ըստ ումեք. ի փորձ մտանել ընդ ումեք :

Annaspáre. Տես Innaspare. ե. Շփոթիլ :

Annaspáto, ta. ած. Տես Annaspare.

Annáta. Ամի. տարեւոր ժամանակ : տարեկան եկամուտ : տարեկան բաժ :

Annéa. Ամ. տարի :

Annebbiaménto. Ամառախլապատուել. նահմանգիլ միգի :

Annebbiáre, ն. Ամիպատառ առնել. նահանգացուցանել զօգս : փոշիթիսել. ծուխանգրմել : ե. Մէգ գահարդ լինել (բուսոց, և պտղոց :) ծուխանգ նորոգիլ : ի. Կուրտնալ :

Annebbiáto, ta. Ամիպատառ. մառախլապատ. փոշանագ. միգահար (բոյս :)

* Anneentáre, ն. Ի չիք դարձուցանիլ. ի. Ի չիք դառնալ :

Annegaménto. Հեղձուցանելն : կործանացումն. կորուստ : ոչընցումն :

Annegáre, ն. Հեղձուցանել. ջրահեղձոյց առնել : ողփոտ : ե, և ի. Հեղձնուլ : ողփոտ : Ընդանալ : ինչնաբ ելնիլ : տես և Soffocare.

Annegáto, ta. Հեղձուցեալ. հեղձեալ. ջրահեղձ : ողփոտ :

Annegazióne, իգ. Ընդացումն : ինչնաբ : ուրացումն անդէն. հրաժարումն յանձնէ :

* Anneghittiménto. Պղերգուիլ. դանդաղուիլ. հեղգանալ : ընկմէլլինմէ :

Anneghittíre, ե. և ի. Պղերգանալ. դանդաղիլ. հեղգանալ : ընկմէլլինմէ :

Anneghittíto, ta. Պղերգացեալ. հեղգ. անգործ :

Annegráre. Տես Annerare.

Anneraménto. Սևացուցանելն. սեւուն :

Anneráre, ն. Սևացուցանել. ներիկել սեաւ : գաղտալոյսել : la fama d'uno. նախմացուցանել զկամ քաւ ումեք : ող ողփոտ : ե. և ի. Սևանալ. նահմանալ : գաղտնմոտ. գաղտանմոտ :

Anneráto, ta. Annerito. Սևացեալ. նահմացեալ :

Anneriménto, Annerire. Տես Anneramento. նն :

Anneritúra. Տես Anneramento.

Annésso, sa. Յարակցեալ. կից. յօդեալ : պէնէ չէ : annessi, կամ connessi. յարակիցք (իրին :)

Annestaménto. Annestatúra. Պատուաստումն :

Annestáre, ն. Պատուաստել : պալոտ : միաւորել. կցել. յօդել :

Annestáto, ta. Պատուաստեալ : պալոտմէլ :

* Annettáre. Տես Nettare.

Anneváre, ն. Ձմեռայնացուցանել ձեռամբ :

Annichilaménto. * Annichilánza. Տես Annichilazione.

Annichiláre, ն. Ի չիք դարձուցանել. եղծանել. ապականել. ապառել. ջնջել. անհետ առնել : էօղ էնիէ. ողփոտ : ի. Խոնարհիլ յոյժ. նուաստանալ. զանձն ունայնացուցանել. առոչինչ համարիլ զանձն : պչէրլանմոտ :

Annichiláto, ta. Ի չիք դարձեալ, նն : էօղ օլմուշ :

Annichilazióne, իգ. Ընդունդեղծումն. ջնջումն. ապառումն :

Annichilíre. Տես Annichilare.

Annidársi, ի. Բունել. դադարիլ ի բունի : էօվպա օնմոտ : քնականալ. հաստատել ուրեք զընակութիւն :

* Annidáre, ն. Դնել զբոյն. չինել զբոյն. էովա էոփմոտ :

Annidáto, ta. Բունեալ. նստեալ ի բունի :

Annidiáre. Annidiársi. Տես Annidare, նն :

Annidómini. Ամի աոն. բազում ժամանակք. բազում ամք :

Anniegáre. Տես Annegare.

* Annientaménto. Annientáre. Տես Annichilazione, նն :

* Annighittiménto. Տես Anneghittimento.

Annighittíre, Annighittírsi. Տես Anneghittire, նն :

Annighittíto, ta. Հեղգացեալ. պղերգ : տես և Trascurato.

* Anninnáre, ն. Շարժել զօրօրան : ռամկ. օրել. պէնէ տալմոտ :

Annittríre. Տես Nitrire.

Anniversário, գոյ. Տարեկան. օր տարեկանաց. կամ տարեգարձ : էգէ փօնիմ :

Ánno. Ամ. տարի : էզէլ. պէնէ : եղանակ տարւոյ : տարեմուտ. տարեգլուխ. սկիզբն ամին : անցեալ ամն. նախընթաց ամն : Anni. Հասակ. տիք. էաշ. sono anni e anni. բազում ամք են : di anno in anno. ամի ամի. տար ըստ տարի : հէր էզէլ : l' anno passato. յանցեալ ամք : di un anno.

no. տարեկոր • միամեայ : di due anni. երկամեան : capo d'anno. տարեմուտ • տարեգլուխ : * entrar negli anni. հնանալ աւուրբք • ծերանալ :

Annobilíre, Annobilitáre, Annobilíto. Տես Nobilitare, եւն :

Annodaménto. Հանգոյց : փոխիմ : կապ :

Annodáre, ն. Հանգուցեալ : փոխիմ ընկնիլ : կապիլ. յօդիլ. կցիլ : պաղատագիր : ♀. Հանգուցանել : փոխիմ : յօդել. միանալ : ei non annoda. ոչինչ վճարէ • ոչինչ եզգակացուցանէ :

Annodáto, ta. Հանգուցեալ. կապեալ : վճարեալ. կատարեալ • ի գործ եդեալ.

Annodatúra, Annodazióne, ից • Տես Annodamento.

Annojaménto. Ձանձրացուցանելն : ձանձրոյթ • վիշտ • նեղութիւն : պեղուիլ :

Annojáre, ն • Ձանձրացուցանել. յափրացուցանել : պեղուիլ ընկնիլ : ե, և Annojársi, ♀. Ձանձրանալ. տաղտկալ. յափրանալ. զըռնիլ : պեղուիլ • ծանրանալ :

Annojáto, ta. Ձանձրացեալ, յափրացեալ : պեղ ըլլալ :

♀ Annojosaménte, ած • Ձանձրութ • տաղտկութ • ակամայ :

♦ Annojóso, Տես Nojoso.

Annoláre, ն • Տես Noleggiare.

♦ Annomáre, ն • Անուանել. յորջորջել. յանուանեալ :

Annóna. է բառ լատին • Տես Vettovaglia.

Annonário, ia. ած • Պաշարոյ • հատկարոյ :

Annóso, sa, Annosíssimo, ma. Հինաւուրց • բաղմամեայ : երկար • յոլ երկար :

* Annotáre, ն • Ընդունել ծանոթագրանութիւն • ծանոթագրել :

* Annotáto, ta. Ծանոթագրեալ • որ ունի ծանոթագրանութիւն :

* Annotatóre, ար • Ծանոթագրող • ծանոթագրար :

Annotazioncélla, նաե • Համառօտ ծանոթագրանութիւն :

Annotazióne, ից • Ծանոթագրանութ • ծանոթագրանութիւն. ծանոթագիր :

Annottáre, ե • Annottársi, ♀. Գիշերանալ • ի վր գիշերոյ • գալ գիշերոյ : կէսն օրմէ :

Annottáto, ta. Գիշերացեալ : ընդունակալ • ի գիշերոյ և ի կէսօրոյ :

Annottírsi. Տես Annottare.

Annovále. Տես Annuale,

♦ Annovelláto. Խաբեալ :

Annoveraménto. Թուհանութիւն. հաշուութիւն. համարում :

* Annoveránte, ի. * Annoveratóre, ար • Թուհօղ • որ ի համար արկանէ :

Annoveráre, ն • Ի թիւ, կամ ի համար արկանել • համարել : այլմէ :

Annoveráto, ta, Ի համար, կամ ի թիւ արկեալ : այլ ըստ :

Annoverévole, ի • Թուհելի • համարելի :

Annóvero. Թուհում : համար • հաշիւ :

Annuále, ած, ի ♀ Տարեկան • տարեւոր • որ առնի ամ մի : պիր էլլէ : այսր ամի • այսր տարւոյ :

Annuále, գ, ար • Ամ մի • ամ մի ոլքոյն : տես և Anniversario.

Annualménte, ի • Ամի ամի • ամ ըստ ամէ : հէր էլլէ :

Annuário, ia. Տես Annuale.

Annubiláre. ♦ Annugoláre. Տես Annuvolare.

* Annúccio, նաե • Ամ մի միայն :

Annugoláto. Ամպի նման նմանեցուց :

Annullagióne, ից • Annullaménto. Տես Annullazione.

* Annullánte, ի • Տես Annullatore.

Annulláre, ն • Ի չիք դարձուցանել. ի դերև հանել • խափանել • (զօրինս) եղծանել. ընկնել : եօթ հիւթ • պօշտ • պահել հիւթ :

Annulláto, ta. Ի չիք դարձեալ. խափանեալ, եւն : եօթ օշտաղ :

Annullatóre, ար • Եղծիչ • խափանիչ • ընկնօղ :

Annullazióne, ից • Եղծումն • ընկնումն • խափանումն • բարձումն : պահել հիւթ :

Annullíre. Տես Annullare.

Annumeraziónе, Annumeráre. Տես Annoveramento, եւն :

Annunciatóre, ար • * Annunziánte, ի • Տես Annunziatore.

Annunziaménto. Նախագուշակութ • կանխաձայնութիւն :

Annunziáre, ն • Նախագուշակել • նախագիտացուցանել • կանխաձայնել • նախապատմել : ինչպէս պօյնիւթ : ղգայուցացուցանել • ծանուցանել • ազդ առնել : հապէր վիրիւթ :

Annunziáto, ta. Նախագուշակեալ • կանխաձայնեալ, եւն :

Annunziatóre, ար • Annunziatríce, ից • Նախապատմող • նախագուշակ • համբաւաբեր :

♦ Annunziatúra. Տես Annunziazione.

Annunziazióne, ից • Նախագուշակութ : Տօն աւետեաց սրբ ըստ ծննդեան • ազդումն • ծանուցումն :

Annúnzio. Պատգամաւորութիւն • համբաւ • աւետիս գալստեան • նախագուշակութ :

Ánnuo, ua. Տարեւոր • տարեկան • միամեայ : պիր էլլէ :

Annusáre. Տես Annasare, և Accorgersi.

Annuvoláre, ե • Ծխոտել. ծուխ ելանել օդոց • ծածկիլ ամպովք : պուղուխլանմագ : ն • Խաւճացուցանել (զիիս) : փարթխագ :

Annuvoláto, Annuvolíto, ta. Ծխոտեալ • ամպածած : ծուխ ելեալ :

Annuvolíre, ն • * Annuvolírsi, ♀ • Տես Annuvolare.

* Áno. Սրբան • վայրաբկու : երրաստան : քեբան (ջրմեայ ինչ) :

Anodíno, na. ած • Մեղմագործ. (ասի զդեղոյ ինչ՝ որք մեղմօրինակ ներգործեն առանց ինչ ցաւոց) գ • Մեղմացուցիչ դեղ :

* Anomalía. Չարաուղութ (խանարհմանց բայից և հոլովման անուանց) Ընդունդութ • (է առակայեալ մոլորակին յիւրմէ ընթացից, կամ ի հետ ակեաւ) :

Anómalo, la. Չարաուղի (բայք) :

Anónide, ից • Եղջերագիր • (է տունկ ինչ. որոյ արմատք են այնպէս երկայն և գիժաբարակորդիք, մինչ արգելու առեալ և զարօրն, և զարօրադիր եղինս) :

Anónimo, ma. Անանուն : խոխ նամալիմ, ապուղ :

* Anoressía. է բառ Բժշ. Անախորժութ • անախորժակութ (կերակրոց) :

Anotomía, Anotomísta. Տես Anatomía, եւն :

Ansaménto. Հինք • հեւացուցումն • ծծումն : ասլամա :

Ansánte, ի • Հեւացօղ • որ հեւայ :

Ansáre, ե • Հեւալ. ծծել : ասլամագ : անձկալ • անձուկ ունել :

♦ Ansáta. Տես Ansamento.

* Anseático, ca. ած • Վաճառականից • (ասի զքաղաքաց ինչ) :

Ánsia, Ansiaménte. Տ Ansietà, Ansiosamente.

Ansiáre, Ansiáto, ta. Տես Ansáre, եւ :

Anzie-

Ansietà, - táde, - táte, իգ. Անձկութիւն. հոգ. վիշտ. տառապանք: ագիտէն. տխ:

Ánsima. Տես Asma.

Ansimáre. Ánsio, ia. Տես Ansare, Ansioso.

Ansiosaménte, ած. Անձկութեամբ. հոգովք. տառապագին. կաճապին:

Ansióso, sa. Ansiosíssimo, ma. Հոգած. նեղեալ. վշտագին: տոկնէն ի: կաճապին. ըղձալի. կամ. ցանկացօղ:

Ansória. Ագի ինչ խաղողոյ:

* Antagonísmo. Ընդդիմադրծութիւն. (ը անդամացինց է առնելութիւն միոյ միանի՝ որ կծկի, ուր այլ ինչ միան՝ ի նմին ժամանակի երկայնի:)

* Antagonísta, ար. գոյ. Անոյան. առարկու. հակառակորդ. (՝ի վիճաբանութե:) ած. Ընդդիմացգործ. (առ զինեալսդ ինչ՝ որք կծկին. ուր ընդհակին այլ միանութիւք՝ ի նմին սեղմոյ երկայնին. ը այսմ խնամ և զհակառակին:)

* Antanaclási, իգ. Կրկնուածի մի և նոյն բառի ը այլևայլ նշանակութե:

* Antárie, իգ, յոգ. Պարանք ինչ կապելոյ երկուսեքն՝ ի գլուխ մեքենայիցդ առ՝ ի վեր հանելոյ զբեռինս:

Antártico, ած. Հակարջային (բևեռ. առ զհարատարեալին բևեռէն:)

Ánte, կ. է բառ լատին. Յառաջ:

Antecedénte, կ. Յառաջընթաց: Ինչի ինչին: իգ: նախընթաց. (է բառ խնամատրելական:)

Antecedenteménte, կ. Յառաջ. նախ. կանխաւ: էկիւ: * կանխիկ: էէկէն:

Antecedénza. Յառաջնութիւն. երկցութ: Տես և Prosapia.

Antecédere. Տես Precedere.

Antecessóre, ար. Նախորդ: Անէնկ: Antecessóri. յոգ. Նախնիք. հարք: ախտ:

Antedétto, ta. Տես Antidetto.

* Antélice, իգ. Հակառարտ. (ը անդամացինց է նեբբին շրջապատ արտաքին ականջաց. որոյ հակառակին է արտաքին շրջապատն՝ կոչեցեալ Elice. ի Ոլորտ:)

Antelmíntico, ca. է բառ բժշկական. Որդնահատ (դեղ:)

Antelucáno, na. է բառ լատին. Առաջուանեան (լոյս:)

Antemurále, ար. Նախապատուար. մարտկոց. պատուար:

Antenáto. Նախածնօղ. նախահայր:

Antenáti. Նախինք. առաջինք. հինք:

Antenitório. Թաշակն. (է կատարիչ պաօճին:)

Anténna. Առագաստակալ. (է խոստոմնակ փայտ կայմին յորոյ վր կապի առագաստն:) աէրէն: ձոյլ: բառն ծագոյ: նիզակ: բողկուկ: (ը բնագնդից է ազգ ինչ գևբամեձք էկիզն՝ զոր ուներն բառդում միջատք, կամ ձկինք:)

* Antennáto, ta. Որ ունի առագաստակալս:

Antennétta. Նուազ. Առագաստակալ փոքր:

Antenóra. Է առասպելական կայան ինչ դժոխոց. ուր տանջին մեանինչք:

Antepenúltimo, ma. Նախընթաց վերջընթերցին. որ նախ քան զվերջընթերցին:

Antepórre, դ. Նախադասել. նախասեծոյր հանմարել: Նոյեփոքիկ բոռիմոյ: առաջի առնել. առաջարկել:

Anteposizióne, իգ. Նախասեծոյր համարումն. նախադասում:

Antepósto, ta. Նախադասեալ. նախասեծոյր համարեալ:

* Antepredicaménti, ար. յոգ. Նախատորոգութիւք:

Anterióre, ած. և գոյ. Առաջակողմանի: էօն: essere anteriore ne' pagamenti. Լինել առաջին, ի մի յառաջել ընդունելութե վճարանն:

Anteriorità. Յառաջնութի (ժամանակի:)

Anteriorménte, կ. Յառաջ. յառաջնումբ. կանխաւ: * Յառաջոյ. առաջոյ:

Antescrítto, ta. Յառաջագրեալ. վերոյգրեալ:

* Anteserrágli, ար. յոգ. Նախապատնէշ. (է առաջնին ցանկ յառաջոյ երկրորդ ցանկի դրանց:)

* Antesignáno, Antessignáno. Դրօշակակիր: պարագլուխ. առաջնորդ. վարդապետ:

Ánti. նե. Յառաջ: ի կերս ածի միայն ի բաղդատելս բառից:

Antiandáre, է. Երթեալ առաջի, կամ յառաջոյ:

Anticáglia, իգ. Հնութիք. (ը են՝ աւերակք. բեկորք. հին յիշատակարանք. հին մնակարծութիք. հին արձանք. հին դրամք:) էսէի էնէր:

Anticagliáccia, գնդ. Խամաճուկ հնութիք:

Anticaménte, կ. Ի հնումն. ի նախնումն. կանխաւ: էսէի գնհանգ. պէս գնհան:

Anticámera, Ըստ բնութեանցդ նշանակէ՝ հներքին դահլիճ. դահլիճ հանդիսից: ը այլ իսաւ լացոց նշանակէ. նախասենեակ: Իսկ ը պալատականաց նշանակէ Սենեակ յայգորելոյ: սենյատ. սէլամ օթաղ:

Anticáto, ta. Յամօրեալ. յերկարաձգ ժամանակս հնացեալ (սովորութ:)

* Anticessóre, ար. Տես Antecessore.

Anticheggiáre, է. Սիրել. կամ ախորժել զհինսովորութիս. զհետս վարել հին ծովորութեց:

* Antichétto, ta. Փոքր մի հին. փոքր մի վաղեմի:

* Antichézza. Տես Antichità.

Antichissimaménte, կ. գէր. Ի վաղ ժամանակաց. վաղ ուրեմն:

Antichíssimo, ma. գէր. Հնագոյն. վաղեմի յոյժ:

Antichità, - táde, - táte. իգ. Հնութի. Հնութիւն. նախինք. հինք. առաջինք: Հին գնհան: երկիրք վաղեմի: տես Anticaglia. Հնաշնորհ. Հնաքաջութի հնութեց, կամ հին յիշատակարանաց:

Anticipaménto. Տես Anticipazione.

Anticipáre, Կանխել. յառաջել. առաջարկել: ինչ. պալատոյ: la paga. կանխիկ տալ. ղրկել: էնէ. ղին էօպէնէ: il castigo. արագ ղատաստանի՝ ի վր ածել:

Anticipataménte, կ. Կանխիկ: էնէկէն:

Anticipáto, ta. Anticipatíssimo, ma. Կանխել. առաջապարեալ. յառաջեալ: տարաժամ: կանխիկ (վճարումն:) էնէկէն:

Anticipazioncélla, նոյ. Սուղ ինչ կանխումն:

Anticipazióne, իգ. Կանխումն. յառաջումն. առհապարումն:

Antíco, գոյ. Տես Antenato.

Antíco, ca, ած. Հին. վաղեմի: նոյն. յետինսդ: հնագիաչ: una fabbrica all' antica. շինուած ը նախնեաց. ը սովորութ, կամ ը ձևոյ նմանեաց:

Anticognizióne, իգ. Առաջագիտութի: նախագուշակութի:

Anticognóscere, Anticonóscere. Տես Antivedere.

Anticognosciúto, Anticonosciúto, Տես Antivéduto.

* Anticonsigliére, ար. Պահպան օրինաց, կամ արարողութեց:

* Anticórrere, դ. Ընթանալ առաջի. յառաջել:

Anticorriére, ար. Յառաջընթաց. կարապետ:

Anticórte, իգ. Նախադաշին. գաւիթ:

Anticrési, ից. Փոխագրութ. (է աղբ ինչ դաշնագրաւէ. որով փոխառուն տայ փոխատուին ի գրաւ զկալուածն ինչ վայելել ի պտուղս նր փոխանակ առնելոյ փոխոյն :)
Anticristiáno, na. Հակառակ քրիստոնէութեան, կամ քրիստոնեական հաւատոց :
Anticrísto. Դեւրաքն. Նեռն : փեշճալ :
Anticritico, գոյ. Ընդդիմադատ. հակառակադատ. (ըստ որ առնէ քննութեան կամ գատողութեան հակառակ գատողութեց :)
Anticuóre, ար. Սրտախտալ. (է ցաւ ինչ առնմէջ հանդերձ խառնակութ, և նուաղմամբ սրտի :)
Anticursóre, ար. Յառաջընթաց. կտրագետ :
Antidáta. Սուտ թուական նամակի (յառաջ քան ժամանակ գրուեն :)
Antidétto, ta. Նախասացեալ. յառաջասաց. վերոյասացեալ :
Antidiciménto. Կանխասացութ. կանխաձայնութ :
Antidíre, ն. Յառաջագոյն ասել. նախաձայնել. գուշակել :
Antidistéso, sa. Տարածեալ առաջի :
Antidotário. Դիրք անդեղոյից, կամ դեղաբժիշկ :
Antidóto. Ընդդեղ. դեղաբժիշկ : հանդէպ, կամ փանդխիր :
Antifáto. Շահ, կամ հիմնուած օժտից :
Antifona. Կցուրդ. կցորդ (ասմունն :)
Antifonário. Կցորդասաց : գիրք կցորդաց :
Antifrasi, ից. Ընդդիմաբանութ. (է ձև ինչ, որով գրաւ ինչ ի հիք արկանելոյ հակառակ բուն նշանակութեն :)
Antigiudicáre, ն. Դատել յառաջագոյն. նախադատել :
Antigiudicáto, ta. Դատեալ կանխաւ. կանխադատ :
Antigrádo. Նախասուիճան. (է պատուհանութն ուրուէ ի գերմանիա, որ կոչի և Langravio.)
Antiguardáre, ն. Յառաջասուեա. կամ նախահսկութեց լինել. կանխաւ գուշակել :
Antiguárdia. Տես Avantiguardia.
Antiguárdo. Տես Vanguardia.
Antíllio, ար. Antílle, Antíllide, ից. Տունկ ինչ օգտակար ախտից փսխտին :
Antilogarítmo. Հակահնդակ. (ըստ ուսուցման համաց՝ է լրումն նշանակի միոյ ծայրէ, չորս փղոի, և հաւասարդի :)
Antilogía. Հակասութ. հակառակաբանութ (ի խօսս :)
Antiméttere, ն. Նախադասել : յառաջագոյն դնել :
Antimonárchico, ա. Հակառակ միապետութե : տես և Repubblicista.
Antimoniále, ից. Անթիմոնեան :
Antimónio. Յունգաքար. ծարիր. ծարիրն անթիմոն. (է հանք ինչ բազկացեալ ի ծծմբոյ և ի մնդկէ, որով մաքրեն զոսկին. երբեմն ի կէս ածի և ի գեղոյս : աստիճ. Բաղ :
Antimurále. Տես Antemurale.
Antimuráre, ն. Շինել զդէմ յառաջոյ այլ որմոյ. կանդնել. զնախապատուհան :
Antimúro. Նախորմի : տես և Parapetto.
Antinefrítico, ա. Օգտակար երիկամնաձև տաճ :
Antinóme, ար. Նախանուն.
Antinomía. Ներհակութ երկուց օրինաց :
Antipápa, ար. Հակապապ. դէրապապ :
Antiparástasi, ից. Դիմադրութ. (է ձև ինչ ճարտասանէից, որով ամբաստանեալն յառաջ բերէ փաստս ի ցուցանել, թէ գովելի է ինքն և ոչ պարսաւելի, հանդերձ ճշմարիտ պատճառիս որ զանձնէ :)
Antipárte, ից. Նախամարտ. (է մտանել յառաջ քան զքաշմունն այլոց մասանց :)
Antipásto. Սկիզբն կերակրոց. առաջին կերակուր : իտ. Ճաշ :
Antipáte, ար. Բուսա տեսակ :
Antipatía. Հակակրութ. ընդդէմ ներհակութ. քնածին ընդդիմութ : ատելութիւն :
Antipático, ca. Հակակրական. հակակիր. ներհակ. հակառակ. ներհակակիր :
Antipatizzáre, ն. Ունել հակակրութ, կամ ընդդէմ բոյս ներհակութ :
Antipensáre, ն. Յառաջագոյն խորհիլ. քննել կանխաւ :
Antipensáto, ta. Յառաջագոյն խորհեալ. յառաջախորհ :
Antipenúltimo. Տես Antepenultimo.
Antiperístasi. Տես Andiperistasi.
Antípodi, ար, յոգ. Ընդդիմոտութք. հակոտնեայք. քովիքէ երկ. օլանդ :
Antipórre, ն. Տես Anteporre.
Antipórta, Antipórto. Նախադուռն. (է միջոցն որ ընդ միջ երկուց դրանց :) տես և Ricetto ընդ ընդ նշանակութեն :
Antipréndere, ն. Կանխել. գրաւել յառաջագոյն.
Antiquário. Հնախոյզ. հնագնին. հնագէտ :
Antiquáto. Տես Anticáto.
Antíquo, ua. Antiquíssimo, ma. Հին. վաղեմի. նախնի :
Antisapére, ն. Գիտել յառաջագոյն. յառաջագէտ լինել :
Antisapévole, հ. Ջոր հնարի է գիտել յառաջագոյն:
Antisapúta. Յառաջգիտութե. կանխագիտութե :
Antisapúto, ta. Յառաջագոյն գիտացեալ. յառաջածանօթ :
Antiscorbútico, ca. Օգտակար Scorbuto անուանեալ ախտին :
Antiserráglio. Նախադուխ, կամ նախապատուար :
Antispasmódico, ca. Օգտակար Spasmodico անուանեալ ախտին :
Antispódio. Է բան էնդնոխան. տես Polverizzamento,
Antíste, ար. Արհիեպիսկոպոս (եկեղեցւոյ) դլուխ :
Antistérico, ca. Ընդդէմ կամ օգտակար արգանդ. գայլուխ :
Antístrofe, ից. Հակադարձ. (է աղբ ինչ յոյն և քաւին ոտանաւորոյց հակառակ Strofe անուանեալ՝ ոտանաւորին, որ ստոգաբանի դարձ :)
Antítesi, ից. Հակադրութե (է ձև ճարտասանական)
Antíteto, գոյ. Հակադրեալ. (է բառ դիմադրեալ այլոմ բառի :)
Antitopéja. Այլաւերութե. (է երևեցուցանել զանձն ոք ուրեք, որ կայ այլուր :)
Antivedére, ն. Յառաջագոյն տեսանել. նախազգած լինել. զգալ կանխաւ, գուշակել : ենէ փեշ գայթակ :
Antivedére, ար. Antivediménto. Յառաջագոյն զգացումն. նախատեսութե. կանխագուշակութե :
Antiveditóre, ար. Antiveditrice, ից. Նախխնաց. նախատես. յառաջածանօթ. նախագուշակ :
Antivedutaménte, հ. Յառաջատես եղեալ. նախազգած : տես և Accorto.
Antiveggénte. Տես Antiveditore.

Anti-

Antivegnénte, ſ. Նախաժամանակ. որ գայ յառաջագոյն. որ կանխիկ:
Antivenéreo, ea. Օգտակար գաղտնական ախտին:
Antiveníre, v. Կանխել, կիմ յառաջել քան զոք:
* Antivigília. Նախընթացեալ օր հանգանակ. կամ օր նախընթաց ջ զպահան:
* Antología. Ծաղկաբանութիւն, կիմ ծաղկաքաղ. (ի մատեան բանադրակիր ամ տեսակաց բանաստեղծական, կիմ պատմական հմտութ:)
Antonomásia. Դերանունութիւն. առաւասկան անուն. (ի ձև ինչ ձեռնտա". որով հերվ ինչ անուն գնի փոխանակ յատուկ անուանն ուրուք:)
* Antonomasticaménte, ſ. Դերանունաբար. ա ռաւասկան անուամբ:
* Antonomástico, ca. Դերանունական. առաւասկան. առաւելագ դերանունաբար:
Antora, ի տունկ ինչ ալպիական լերանց. որոյ տերևք են թռունահալած:
Antráce, ս. Կարկհհան. (ի ակն ինչ ոտ զմայգ յակինթ. որ կոչի և Antrácia, և Carbonchio.)
Ánfractuoſo. Եղունդն ինչ տատոկակերպ:
Ántro. Ա՛յր. անձաւ. քարայր: Տաղաւար: * Խոռոչ, ծակ, կիմ փորոք ունկան:
* Antropofagía. Մարդակերութ:
Antropófago. Մարդակեր: ապիմ եղիճի:
* Antropología. Մարդկաբանութիւն. (ի ձև ինչ, որով ընծայեն ոմ զմարդկային գործողութիւն, կիմ կիրս:) Մարդաբանութիւն. (ի՛ Հառ. զմարդոյ:)
* Antropomorfíta, ս. Մարդակերպեան. (ի հերետիկոս, որ ընծայէ ոմ զմարդկային կերպաչ պանս, և զմարմին:)
* Anuláre, ս. * Anulário. ած, և գոյ. Մատանեկաման:
♦ Anzáre. Տես Ansare.
Ánzi, նե. ինքեզ զոհս, զարթա, և զհայց. Յետքան: Ընդ:
Ánzi, ſ. Մանաւանդ. յաւէտ: Իւղ. հապա: * Ե հկուն: * Նաև, այլ և: տես և Anziche.
♦ Anzianático. Anzianáto. Տես Anzianitico.
Anzianità, Anzianitáde, Anzianitáte, ի. Երկցութիւն. առաջնութիւն:
♦ Anzianítico. Երկցաբար, կիմ աւագաբար. (ի անուն իշխանութիւն:)
Anziáno, գոյ. Երկցագոյն ? երէց: Պետ, իշխան: Աւագ. (ի անուն գերագոյն առեղնակալաց քաղաքաց ինչ իտալիոյ:) Anziáni. Աւագանի:
Anziáno, na. ած. Anzianíssimo, ma. Վաղեմի. հին. առաջին. նախնի: Էսի:
Anzichè, ſ. Մ ինչև. չև. յառաջ քան: Եվ: առաւել. յաւէտ. մանաւանդ: պիտի: * քան թէ:
Anzi chè no, կամ Anzichè no, ſ. Աւաւել. յաւէտ: փոխ պիտի: schizzinoso anzichè no, կիմ anzi schizzinoso, che no. փոքր մի գեղջուկ:
Anzidétto, ta. Յառաջասաց. նախասացեալ:
Anzináto, ta. Նախածին. անդրանիկ:
Anziveníre. Տես Antivenire.

AO

Occhiáre. Տես Adocchiare.
* Aoliáto, ta. Խաւար. խաղային:
Aombráre, ևն. Տես Adombrare. ս. Ջարհուրել. զանգիտել:
Aoncináre, ե. Ծռել. կորացուցանել. առնել կեռասպէս (զպայտս:) ն. Ծռիլ, կամ կեռանալ. ծայր լինել (եղնդանց:)
Aonestáre, ե. Պատրաստակիր ե քօղով վայելչութ, կիմ համեստութ: ն. Համաձակիլ. իշխել. օրէնս համարիլ անձին:
Aontáre, Aontáto. Տես Adontare, ևն:
Aoperáre, Aoperatívo, ևն. Տես Adoperare, ևն:
Aoppiaménto, Aoppiáre. Տես Adoppiamento. ևն:
Aopráre. Տես Adoperare.
♦ Aoráre. Տես Orare.
* Aorcáre, ե. Խեղդել. լճանաւ:
Aorcáto, ta. Խեղդեալ. խեղդամահ:
* Aoristo, գոյ. Անորոշ. անորիչ. (ասի միայն ղաե ցերեկ բայից յունաց, որք նշանակեն անժորշակի ժամանակն. իսկ ի գաղղիական լեզուի ասի միայն զքաջայտնեալ սպառզ կատարեալ:)
Aormáre, ե. ն բաս պատրաստ. Պնդիլ. զհետ չուել ոմոց, կիմ հետամուտ լինել երեսոց:
Áorta. Աբմ. (ե անդամալը ն մեծագոյն ընդերականն:)
Aortáre, ե. Վիժել. անցուցանել. (ասի զանասնոց:)
Aováto. Տես Ovato.

AP

Apa. Տես Ape.
* Apalachína. Տունկ ինչ Փլօրիտայի. տես Cassina.
Aparíne, ի. Տունկ ինչ բժշկական:
* Apárte, ս. Առանձին, կիմ ե անձին (խօսել. ն բան թատրոնական. և ասի յորժամ դերասան ոք այնպս խօսի, զի բանք նր լսելի լինին ունկն դրած, բայց ենթադրի իբր անլսելս յայլոց ընդ թերակայ դերասանաց:) *
Apatía. Անկիրք. անկրականութ. անզգայութիւն. անցաւութ:
* Apático. * Apatísta, ս. Անկիրք. անցաւ. անզգայ:
Ápe, ի. Մեղու: տես:
Apelióta, ս. Ապելիոտ. (ի հոլմ արևելեան, որ կոչի և Sussolano.)
* Apelléo, ea. Ապեղեան. առեղվայ (նկարչի:)
Aperiénte. Aperitívo. Տես Apertivo.
Aperíre. Տես Aprire.
Apérta. Տես Apertura.
Apertaménte, ſ. Յայտնապէս. յայտնի: Էպէտք:
Apertissimaménte, ſ. Գէր. Քաջայայտ:
Apertívo, va. Բացողական (դեղ:)
Apérto, ta. Apertíssimo, ma. Բացեալ. բաց: աւերտ. աւեղ: փիլիճեալ (ծալիկ:) a braccia aperte. բազկատարած: coll' ali aperte. թևատարած: արձակ. Ընդարձակ (վայր:) լայնատարած: կենդանի. հեպնդոյզ. յայտնի. մեկին: Էպէտք: Համարձակ. անվհեր: con aperto viso. պղատարձակի. պղատարձակերան: բացագոյն, կիմ պղծաւ (երանգ:) E aperto, կիմ O aperto. անփակ e, կիմ o. (ի՛ զորս պարտ ե արտասանել բաց, կամ անփակ շրթամբք, առանց ամփոփելոյ զշրթունսն:) conto aperto, conto acceso. տես Conto. In aperto, գոյ. կիմ in sito aperto. Ի բացի. ի վայրի:
Apérto, ſ. Տես Apertamente.
Apertóre, ս. Բացօղ:
Apertúra, Aperziône, ի. Բացուածք. բացուածք. պղաւ: բացուած. Ձեղքուած. պատուածք. խրամատ. ծակ: Էաբէտ. փեղիկ: Համուած. Համուածք: * Հնարք. պատճառ: apertura di bocca. բերանաբացութ:
* Apiáre, ս. * Apiário. Տես Alveario.
Ápice, ս. ♦ Ծագ. կատար. ծայր:
Apícolo, նոյ. Փոքրիկ ծագ. ծայր փոքր:

* Apnea.

* Apnéa. Է խոս. Խեղդուկ. Ախնդուկ:
Apocalísse, Apocalíssi, Էփ. Յայտնութիւն. (գիրք յայտնութեան սիրոյն Յովհաննու աւետարանչին:)
* Apocalistiáre, ան. Տես Affocalistiare.
Apócino. Շնաւազան. (է խոտ ինչ. որոյ հիւթ է սատակիչ շանց, գայլոց, և այծեաստաց:)
Apócopa. Կրճատումն. (է ձև ինչ քերականի՝ որով վանկ ինչ կամ գիր կրճատի յատկապ բառին:)
Apocopáre, ին. Կրճատումն. (Ը վերադրութիւն է խորհրդանշական, կիմ հատուածն ինչ, որով մի մասն ոսկեր անջատուէր 'ի բաց բառնի:)
Apocopáre, ին. Կրճատել զբառ ինչ յատկապան:
* Apócope. Տես Apocopa.
Apócrifo, fa. Ապրատ. (ասի զերկբայական և անվաւեր մատենից:)
Apocrisiário. Պատգամաւոր. ('ի հնումն էր հրեշտակ և կիեզեկյեղ իրիք, կամ մենատանի. և և նոմիրսակ պաօլին առաքել առ կայսրն:)
* Apodíttico, ca. Ապացուցական. յայտնի. բացցայտ:
Apodo, ած. Անուն (ձՀ:)
* Apofisi, Էփ. Հակերկունդն, կիմ ոսկրապատնատ. (է ցցուհած, կիմ առէրդ մանն ոսկեր:)
Apoflemmatísmo. Վէրք Թքաշրթ, կիմ մեքթիչ մանչաղին է քերանն:
* Apoforeta, ած. Պարգև, կիմ ձեռաձիր, զոր 'ի հնումն Հռովմայեցիք տային յաւուրս կռնոսեան տօնիցն:
Apoftégma. Տես Apotegma.
Apogéo, էյ. Երիվարատ. Հեռակէտ. տէն 'ի Afelio.
* Apolítico. Պինուհ ինչ՝ որով աւարտին գնային մատուռք ժամկոչեաց յանապ:
* Apollinarísta, ած. Ապողինարիա. ապողինարեան:
* Appollíneo, ea. Ապողոնեան. ապողոնի:
Apologético, ca, Չարտաղովական. Չարտաղովաբ:
Apología. Չարտաղովութիւն. Հատ Չարտաղովական:
Apologísta, ած. Չարտաղով. որ յօրինէ զՀատ Չարտաղովութիւն:
Apólogo. Աւասպել (բառոյական:) Պեղէն:
Apomecometría. Հեռաչափութիւն. (է արհեստ չափելոյ զտարածայութիւնս բացակայ առարկայիցն 'ի նաւէն:)
* Aponeurología. Ջգեստածաբանութիւն. (է Հատ ջգեստածոց:)
* Aponeurósa. Ջգեստած. (բնաւ անդամազմաց է մաշկային պարզեսած ձգանաց ինչ մարմնոյ:)
* Aponeurótico, ած. Ջգեստածական. ձգեստածանըման (մաշկ:)
* Aponeurotomía. Ջգեստածահատութիւն:
Aoplessía, Apoplesía, Apoplético, էյ. Անդամազաւորութիւն. կամեստած. (է արգելութիւն ջղաց բովանդակ մարմնոյն Հանդերձ բարձմամբ ջղաց աէ և չարչարանս:) փամբ:
Apoplético, ca, ած. Անդամագաւ. Հարեալ կամեստածով. փամբած: կամեստածական:
* Aporisma. Դժուարաբացած առաջարկութիւն (երկրաչափական:)
* Aposéma, ած. Բժշկական ըմպելի յօրինեալ 'ի ջրոյ խարշեալ խոտոց:
Aposiopési, էփ. Լռութիւն. (է ձև ինչ Հարատասանական:)
Apostasía. Ուրացութիւն. ուրացումն Հաւատոց: Տարերապբ: կարգաթողութիւն:
Apóstata, ած. Գոյ. Ջրեն' ած. Ուրացօղ. ուրացեալ 'ի Հաւատոց: Տարերապ. պեծնի: կարգաթողող. կարգաթող. գաւրաց. (ասի զկրօնաւորէ՝ որ 'ի բաց Թողու զկարգ կրօնաւորութեն:)
Apostatáre, ւ. Ուրանալ զՔրիստոս Հաւատս: կորգաւրաց լինել: յանցանել. մեղանչել:
* Apostático. Տես Apostata.
Apostatríce, էփ. Տես Apostata.
Apostéma, էփ. Խաղաւարտ. պալար չարաւոյց: Էիպան: տէն և Uomica. յոքնակի սոքա գոան le aposteme, և gli apostemi.
Apostemáto, ta. Apostemóso, sa. Խղճայեցեալ. չարտաւոյց:
* Apostemazióne, էփ. Պալարութիւն. խղճայեցութիւն:
Apostílla. Տես Postilla.
Apóstola, Apóstolo, ան. Տես Appostola. ան:
Apostolicóne, ած. Ը իւղ կամ օծանելիք ինչ բաղադրեալ յերիկոտն նեխեցոյ: * Ը և գործ ինչ:
* Apóstrofa. Տես Apostrofe.
Apostrofére, ն. Ընդունել բացագարձուածս. բացագաւառնալ: գնել ապաթարգս:
* Apostrofataménte, ած. Ապաթարգիւ:
* Apostrofatúra. Apostrofazióne, էփ. Գնելն զապաթարգ:
Apóstrofe, էփ. Բացագարձուած. (է ձև ինչ Հարմատուականի:)
Apóstrofo, ած. Ապաթարգ:
* Apóstumo. Տես Postumo.
Apotégma, ած. Խնասուելից, կիմ առ առաջուած, առած (խնասանոց.) առակ. էրեկեցիկ խնասս: իմաստ. աեղ:
Apotéosi, էփ. Աստուցանելն. գասակարգումն 'ի կարգս ածոց. գիւցակարգուածք:
* Apótome, ած. Տարբերութիւն երկուց անչափելի քանակութեց:
Appaciaménto. Տես Pacificamento.
Appaciáre, ն. Հաշտեցուցանել. միաբանել: յ. Հաշտիլ. յանձնուիլ:
Appadiglionáre, ն. Հարկանել վխորան. բանակիլ:
Appadiglionáto, ta. Բանակեալ. հարեալ վխորան:
* Appagábile, ն. Որ հնար է հաճել. դիւրահաճ:
Appagaménto. Հաճոյք. Հանգիստ. յանձնուածք:
Appagánte, ն. Հաճեցուցիչ. լցուցիչ. փափաքնոց. կամակատար:
Appagáre, ն. Հաճել զմիտս ուրուք. ընել զիւրփափաք. կատարել զկամս ուրուք. գոհ առնել. հօգնոյ էնել: Appagársi, յ. Հաճիլ. Հանգչիլ. գոհ լինել: հօգնոյ օգտի:
Appagáto, ta. Հաճեալ. գոհ: հօգնոյ:
Appágo. Տես Appagamento.
Appajáre, ն. Ջսեգել. լծորդել. յօգել. ընկերել: Ալիքընդիմել: յ. Լծորդիլ. միանալ. ընկերանալ: Dio fa gli uomini, ed e' s' appajano. ասաւ: Նմանք է նմանս հեշտաեա միանան:
Appalesáre, ն. Յայտնել. հրատարակել: պէյտնէնել: յ. Յայտնիլ. յայտնել զանձն. գալ յերեսան:
* Appallidíre, Տես Impallidire.
* Appallottáto, Appallotoláto, ta. Գնդակայեալ:
Appallottoláre, ն. Գնդակաձև առնել: յ. Գնդակայիլ:
* Appalmáto, ած. Ափաստրած:
Appaltáre, ն. 'ի վարձու տալ զինքան. առնել զոր մեհանվաճառ: appaltare colle parole. կամ սոկ appaltare. ած. մեհ. մելօրեցուցանել. գրգռել. կամ գրգռել բանիւք:
Appaltatóre, ած. Մեհանվաճառ. միայնավաճառ:
Appálto. Մեհանվաճառութիւն. (է ազգ ինչ վաճառականութեն. որով ոչ դնեն միանգամայն գին

զվշտաս՝ առ՚ի միայնակ վանահարէց պայծա-
ռիկին վհարելով զկարգեալ մնացեալն ։)
Appaltonáto, ta. Տես Imbricconito, Infur-
fantito.
Appaltóne, տ. Մի քանիսն յետ գործս ։ հա-
կառակ ։
Appamóndo. Տես Mappamondo.
Appanatóre, տ. Որ առնէ ինչ հացաձև, կամ
բնձև հացի ։
Appannággio. Պաշտաւոնական. կերդաւանիք առնել
ուրուք յօտառաս ։ տրժալէտ ։
Appannaménto. Նահանջումն. աղօտութիւն ։
նահանջել ։
Appannáre, ն. Նահանջուցանել (զհայելիս, եւն.)
աղօտացուցանել. ծածկել. խաւարեցուցանել.
փոխանակախոտ. երկրիկ ։ ւ. Նահանջել (հայել-
ւոյ, եւն.) աղօտանալ ։ փոխանակախոտ ։ ծածկիլ
կոտաւով զինքն ։ Ծածկարդիլ ի վարմս ։ անկա-
նիլ ի հաղս ։ խաբիլ ։
Appannáto, ta. * Appanatíssimo, ma. Նահան-
ջեալ. աղօտացեալ. ըմբռնեալ ի վարմս ։ մեծ ։
առաքար ։
* Appannatójo, գոյ. Նահանջուցիչ աչաց ։ արգելք
տեսանելոյ ։
Appannatúra. Տես Appannamento.
* Apparaménto. Հանդերձանք ։ զարդարանք ։
Apparáre, ւ. Տես Imparare. սպառաստել ։
Apparáto, գոյ. Տես Apparecchio, Apparato di
Chiesa. Զարդ, կամ զարդարանք եկեղեցւոյ:
apparati sacri. եկեղեցական հանդերձք ։ appa-
rato militare. պատրաստուած զօրաց, կամ սպա-
ռազինութեան ։
* Apparáto, ta. Պատրաստեալ ։ տես և Fornito.
Aparecchiaménto. Տես Apparecchio. զարդարանք։
Apparecchiánte, տ. Պատրաստիչ. հանդերձիչ ։
Apparecchiáre, ն. Պատրաստել. հանդերձել.
կազմել. յարդարել. զարդարել ։ հոգալ եղինել ։
փոյթ եւ փութանք ։ պատրաստել կոչնուս ։ ճեղինս
գարմանի ։ դնել զերծան. պատրաստել զսե-
զանիս ։ ասիքս գործոյ ։ տես և Agguagliare. ։
Պատրաստիլ. կազմիլ ։ հոգալ օշմանի ։
Apparecchiatíssimo, ma. գեր. Բաղաստարաստ.
ամենայարդար ։
Apparecchiáto, ta. Պատրաստեալ ։ կազմեալ ։
Apparecchiatóre, տ. Apparecchiatríce, էից. Պատ-
րաստիչ. հանդերձիչ ։ կազմիչ ։ հոգալ էրէն ։
Apparecchiatúra, Apparécchio. Պատրաստուածք.
հանդերձանք. կազմուած ։ ներպարկ ։
Appareggiáre, ն. * Appareggiársi, ևն. ։ Տես
Pareggiare, եւն ։
Apparentársi, ։. Տես Imparentarsi. Վարիլ ընտա-
նեգաբ ի զարմանի ։
Apparentáto, ta. Տես Apparentársi.
Apparénte, ած. Երեւելի ։ առերեսոյն. վերերեւոյթ.
Չշմարտանման ։ որ վկերպարանս ինչոյ ուն
Չշմարտուն ։
Apparenteménte, գ. Հաւանականաբար ։ ըստ երե-
ւելոյն ։ ի վերին երեսս ։ առ արտաքս ։ տես
և եմի և եմի ։
Apparénza. Երեւոյթ. արտաքինն ։ կերպարանք.
զարդարանք ։ տեսիլ. կերպարանք. դէմք ։ տես
և Fenomeno. In apparenza, գ. Առ արտաքս.
ի վերին երեսս ։ ըստ երեւոյթին ։ առերեսին ։
* Apparénzia. * Apparénzo. * Appariénzia,
Նոյն են ։
Apparére. Տես Apparire. Լինել երեւելի ։ Ձանա-
չել. յայտնի գոլ ։ Ծոնիլ. երեւել ։
Apparimónto. Երեւումն. յայտնութիւն. տեսու-
տեսիլ ։
Apparíre, ւ. Երեւիլ. երեւութանալ ։ կերպանիլ ։
յայտնի գոլ. յայտ ի ։ Ձանաչիլ. լինել երեւելի,
անուանի ։ չքեղ ընծայուցանել զանձն ։
Appariscénte, ած. Երեսաւոր. գեղեցիկ երեսօք.
գեղեցկադէմ. վայելչատեսիլ ։ կերպերեւոյթ. կերպե-
րեւելի. յայտնի ։
Appariscénza. Տեսիլ գիմաց. գեղեցկուհի. գեղեց-
կադիմութիւն ։ կերպերեւոյթ. կերպերեւոյթ ։
* Apparità. Տես Aparimento.
Apparíto, ta. Երեւեալ. յայտնեալ ։
Apparitóre, տ. Երեսօղ. նոմիրակ, կամ սպասա-
ւոր գաւառապետի ։
Apparizióne. * Apparsióne, էից. Տես Apari-
mento.
Appárso, sa. Երեւեալ. յայտնեալ ։
Appartaménto. Մասն ինչ տան. (է հաւաքուծ
բաղաւմ սենեկաց՝ որ ձեւացուցանի զբնակարան
ինչ ազատ և ուրոյն ի մնացեալ մասանէ տանէն ։)
degli stranieri. հիւրանոց ։
Appartársi, ։. Մեկնիլ. հեռանալ ։ այրիմի ։ * և
Մեկնել. հեռացուցանել ։
Appartatamente, գ. Ի ծերոյն ։ մեկուսի. որիշ ։
Appartáto, ta. Մեկնեալ. զատուցեալ ։ ընտրեալ ։
Appartegnénte, Apparteréntе. ած. Պատշաճեալ.
վերաբերեալ. անկատար. որ հայի ։ դիմալիս ։ գոյ.
Ազգական. արիւնակից. մերձաւոր ։ հընտ ։
Appartenénza. Վերաբերութիւն. պատշաճողութիւն.
կախումն. յարակցութիւն ։ ալտա ։
Appartenére, ւ. * Appartenérsi, ։. Վերաբերիլ.
պատշաճիլ ։ հայիլ. ակնարկիլ ։ փեյմիլ ։ դիմալիս
օշմա ։ Appartenére. Ազգակից գոլ ։ մերձաւոր
լինել ։ հընտ գոլ ։ appartiene a te. քեզ անկ
է ։ քո է ։
Appassáre, ն. Ջնաւամեցուցանել. Ջարշամեցու-
ցանել ։ ուշխոտցնել ։
Appassársi, ։. Տես Appassire.
Appassáto, ta. Ջնաւամեալ. Ջարշամեալ ։
* Appassionaménto. Կիրք ։ ինձ ։ բանիկամուն ։
Appassionársi, ։. Ցանիանալ. անձուկ ունել ։
բորբոքիլ ։ կամ հարկանիլ ի սէր ։ բաղձալ
։ կրիւք ։ ախտանալ ։ աչք օշմա ։ դիալիս օշմա ։
մնալիլ տրտմութ ։
Appassionataménte, գ. Ախտաբար ։ կրիւքեռտարուն-
մամբ ։ կաշոգին ։ անձուկ ։ մոլեգնին ։ ապ ինչ-
։ նիքով ։
* Appassionatézza. Տես Appassionamento.
Appassionáto, ta. Appassionatíssimo, ma. Ախ-
տացեալ ։ հարեալ ։ ի բորբոքիլ ի սէր ։ կամ ։
գին ։ ցանկացօղ ։ փափաքօղ ։ հալիլ ։ դիալիս ։
աչք ։ տես և Afflitto.
Appassire, ւ. Appassírsi, ։. Ջնաւամիլ. Ջարշ-
նամիլ ։ խամրիլ ։ ցամաքիլ ։ ուշխոտ ։
Appassíto, ta. Ջնաւամեալ ։ ցամաքեալ ։ ուշխոտ ։
Appastársi, ։. Մածանիլ. (ոմն զդանդուած ։)
Appastáto, ta. Մածուցեալ ։ մածեալ ։
Appellábile, ած. Բողոքելի ։ զորմէ հնար է բո-
ղոքել ։
Appellagióne, էից. Appellaménto. Յորդորմամբ ։ տես
և Appello.
* Appellánte, տ. Բողոքիչ ։ բողոքաւոր ։ բողո-
քարկու ։
Appelláre, ն. Յորդորել ։ անուանել ։ կոչել ։
չաղբշման ։ ապ փոխում ։ ամբաստանել ։ ւ. Բողոքել ։
փոխ փաղբշման ։ տես և յատուկն Appellо ին ։
Appellare a battaglia, տես Sfidare.

* Appe-

* Appellatívo, va. Բողոքական. որոմի հնար կ բողոքել: հաւատալ (անուանիք քերականից:) lasciare il proprio per l'appellativo. առակ. թո զուլ գհաւատսին վր անհաւատսուցին:
Appellazióne. Տես Appellagione.
Appéllo. Բողոք. բողոքումն: հակառակութիւն: գրգռումն: Ի և և բողոքակ ինչ փոքր, յորոյ վր դնի գնոտկն յառաջքան զարձակելն զայն 'ի Maglio անուանեալ խաղարկուէն: Appellare. Դնել զգնոտկն 'ի վր փոքրիկ բողոքակին:
Appéna, կամ A péna, ած. Հազիւ. գժուարաւ ուր ուրեմն: կիսկեաւ: a gran pena, a mala pena, appena appena, են. Կայն են:
Appenáre, ե. Տառապիլ. վշտանալ. տանջիլ: ինձինձիմ: ած. Տառապեցուցանել. վշտացնել: ինձիլիմ:
Appenatíssimo, ma. Բազմավիշտ. բազմատանջ:
Appenáto, ta. Տառապեալ. տանջեալ. խոնջեալ:
Appénderę, ած. Կախիլ ինչ: առած: կախել զոք:
Appendíce, իփ. Յաւելուած (իմիք, կամ գրոց:) յաւելումն:
Appendicétta, նոմ. Յաւելուած փոքր. կամ հատուած:
Appennecchiáre, ած. Կնոտ զայրկատան. գնել ասր, կամ վոշ 'ի վր այլ կատին:
Appensáre, ե. Խորհիլ կանխաւ. մտախոհ լինել. քննել: էնել փիւնիմիմ: յ. Օմնաւ աճել: esser appensato. որոշալ 'ի մտի: քաջ խոկալ:
Appensataménte, ած. Appensatissimaménte. Խորհրդով. խոկմամբ. գիտութեամբ. կամովին: քաջ գործ:
Appensáto, ta. Յաւելագոյն զնուսս աճեալ. են:
* Appertenére. Տես Appartenere.
Appéso, sa. Կախեալ. առկախիլ: ապչնչ. ապէնչ:
Appestáre, ած. Հարկանել ժանտախտիւ. տալ կանել, կամ վարակել ժանտամահու: ապաշ գործմամբ: բուրել հոտ գարշ. լինել չարաւահոտ: քինա փօխմամբ:
Appestáto, ta. Հարեալ ժանտախտիւ: եսոմաբամատ ժահահոտ:
Appeténte, ած. Փափաքող. ցանկացող:
Appetentíssimo, ma. Ամենափափաք. բազմաւ ախնէ:
Appeténza. Տես Appetito.
Appétere, ե. Տես Appetire.
Appetíbile, գոյ, ած. Փափաքելի ինչ. ընդրելի:
Appetíbile, ած. ած. Փափաքելի. ցանկալի. բազմաւելի:
Appetíre, ե. Փափաքել. բաղձալ. արդալամամ:
Appetitívo, va. Բաղձողական: ախորժաշարժ:
Appetíto, գոյ. Բաղձանք. փափաք. կրճ. ցանկութիւն: արդա. հալիս: ախորժ, կամ ախորժակ. քաղց: էնիմ: appetito canino, կամ fame canina շնաքաղց. (ի հիմանդութիւն ինչ որով ոք զգայ միշտ զքաղց անյագութիւն:) far perder l'appetito. կորուսանել զախորժակ ուտելոյ: aver perduto l'appetito. կորուսանել զախորժակ ելս: aver buon'appetito. ունել զախորժակ կերակրոյ: buon'appetito. (ի ոմն մարգալատական զոր ասեն ուտելդ քեզ զկերակուրն:)
Appetíto, ta. ած. Բաղձացեալ. փափաքեալ:
Appetitóso, sa. Ախորժաշարժ: փափաքող. ցանկացող:
Appetizióne; իփ. Բաղձութիւն. փափաքութիւն. իղձ: di ricchezze. ընչասիրութիւն: di comando. իշխանասիրութիւն:
Appettáre, ե. Ունել 'ի սրտի. սիրել յոյժ: * Ա[illegible]

Ե

[illegible] ինչ այլ ընդ այլոց [illegible] ապարտել. սազմանել յանդրաւել:
Appétto, A pétto, ած. Նոյն նախդրեալ գործս. Հանդէպ ընդ դէմ. 'ի հանդիպոյդ: փոխանակ: առ. առ. հանդիսաութիւն: stare appetto ad uno. ընդդէմ կալ. ընդդէմ դառնալ: potere stare appetto ad uno. հաւասարիլ ումեք զօրութիւն: combattere appetto appetto. մենամարտիլ: quivi fù l'aspra battaglia a petto a petto. ասոր եղև պատերազմն սաստիկ հանդիսաւ առ հանդիսաւ:
* Appiacére, ած. Տես Piacere.
* Appiacére, ն. Հաճիլ. բերկրեցուցանել:
Appiacevolíre, ն. Ախորժիլ. մեղմիլ. քաղցրացուցանիլ. ցածուցանիլ:
Appiacevolíto, ta. Ախորժեալ. ցածուցեալ. են:
* Appiallato, ta. Տես Piallato. գերբեալ. հարթեալ:
Appianáre, ն. Հարթեցնել. հաւասարել. հարդել. փոխելիմ:
Appianáto, ta. Հարթեալ. տափարակեալ. են:
Appiastrársi, յ. Կռծիլ. մածանիլ: էփընչմամ ն. Ամծուցանել: էփընչմամ: պատռտասուկ պահանջ: ապամամ: * Ընկուցանել:
Appiastráto, ta. Կռծեալ. մածեալ: տես և Inopellato.
Appiastricciaménto. Ամծուցումն. տանձումն:
Appiastricciáre, Appiastriccicáre, ն. Ամծուցանել. տանձել: էփընչմամ:
Appiastricciáto, ta. Ամծուցեալ. տանձեալ:
Appiástro. Պատրճինչ: օծուցիչ. փչան օձու: կոճ և Erba cedronella, կամ Melissa.
Appiattaménto. Հարթութիւն. ցօղումն:
Appiattáre, ն. Հարթեցանել. ծածկել: ապչնչ: Հարթել: * Appiattársi. յ. Հարթիլ. ցօղիլ: ապչնչամ: իրկնիմիմ:
Appiattaménte, ած. Հարթաբար. գաղտ. 'ի ծածուկ:
Appiattáto, ta. Հարթեցեալ. ցօղեալ. ծածկեալ:
Appiccágnolo. Կեռ. կամ Հանկ զրոմի կախել ինչ:
Appiccaménto. Կախումն: ապչնչ:
Appiccánte, ած. Խծոյին. մածուցիկ. դիւրաւանդ էփընչմամ:
Appiccáre, ն. Ամծուցանել. տանձել. պնդել (ասղամբ, կոճակաւ.) միակցել. յօդել. կցել. կապել: էփընչմամ: էնիմիմ: կախել ինչ կամ զոք. կախել զերաց ինչ: ապամ: un colpo հարկանել: վիրս 'ի վր դնել: * uno schiaffo appiccare, կամ attaccar ferro addosso ad uno. առակ. խնդրել, կամ գտանել պատճառս ամբաստանելոյ. կամ զրպարտելոյ զոք. appiccar, կամ attaccar sonagli. տես Infamare. Appiccarla a uno. Խաղ առնել զոք, կամ վնասել ումեք: la zuffa, կամ la battaglia. սկսանիլ զպատերազմ. ապչ միայն պատերազմի: zana appiccare il fuoco. բռնցանել զհուր: աբեղ եփ ամ: il lume. լուցանել զճրագ: ամամ էփընչմամ: bacci. մատուցանել զ ամբոյդ. համբուրել: la bocca al fiasco. ընդ երս: appiccare, կամ attaccare le voglie all' arpione. համբերել. տանիլ: Appiccársi, յ. Ամծանիլ. կռծիլ. յարիլ: էփընչմամ: և ընկճանիլ ձեռօք. բռնուն հարկանիլ: Ինամամ: և Յարիլ ախտին յոք. փոխոխիլ կամ փոխադրիլ հիւանդութեանն: պատրաստամ: ապատանալ. մտանալ (սերմանց. տունկից:) էնօթ ապամ: տարբրանալ, կամ արմատանալ (պատառեալ մրից:) և և տպատարել. թափանցել: և և լուցանիլ:

նել : եւ՝ կախել, կանձն • խեղդամահ լինել : appiccarsi, կիր attaccarsi ad una cosa . ընթրել, ուտել • հախանձոտ առնել : appiccarsi, կիր attaccarsi a' rasoi , e alle funi del Cielo . Տ՛ Attaccare. Appiccarsi alle mani . Դողանալ, կռուիլ ընդ ի՛ միմեանս :

Appiccatíccio, ia . Դիւրակպուած • դիւրակպիչ, խըճճելի • շաղակուտ • մանծուցիկ : եռեւեան : Հակասական, ձեղուցիկ : Տարտիսխիկ , փոխադրական (հիւանդութեան :) ասլպեան :

Appiccatívo, va . Appiccativíssimo, ma . Փոխադրական • տարտիսխիկ (տիտ :) ասլպեան :

Appiccáto , ta. Կախեալ : մանծուցեալ • պնդեալ, ևն :

Appiccatójo . Տ՛ու Appiccagnolo , և Appiccatura .

Appiccatúra . Յօդուած • զօդուած :

Appicciáre , ն • Տ՛ու Appiccare . Appicciársi , յ. Ա՛ս մանիլ • կռուիլ • յարիլ : եռեւեալ : il fuoco , il lume . լուսանիլ, վհուր, ղիրաւ : եռեւեալ :

Appiccicánte . Տ՛ու Appiccante.

Appiccicáre . Տ՛ու Appiccare , * Appicciciársi , յ • Տ՛ու Appicciarsi .

* Appicciciáro , ta . Ա՛մանուցիչ • մանիչ • կռուիչ :

Appicciníre , ն • Փոքրկացուցանել • նուազեցուցանել : ինչինչել :

Appicciníto , ta . * Փոքրկացեալ • նուազեալ :

Appiccioláre , Appicciolíre . Տ՛ու Appiccinire .

Appícco . Ա՛մանուն • կռուիլ • յօդուած : * Անակնի • պատճառ • նիւթ : dar appicco . յուսացուցանել :

Appiccolaménto . Փոքրկումն • նուազումն :

Appiccolíre , Տ՛ու Appiccinire . ն • Փոքրկել • նուազեցնել : ինչինչել :

* Appiccolíre . Տ՛ու Appiccinire .

Appiè ; Appiéde ; A piè ; A piéde , նխ • Առ ոտամբ առ ստորոտ • ստոր : աչի եռեւեան • պիտիպէս : հետեւոս • ոտիք : եռյան : gente a piè . հետեւակ զօր • հետեւակք : եռյան տիէք :

* Appieníssimo , ած • Տ՛ու Pienissimamente .

Appiéno ; A piéno , ած • Լիով, լիուքն • ամենայն : ոչ պակաս • ինչինչ : իբրեւ ինչ :

Appigionaménto . Տ՛ուն ի վարձու • վարձուումն :

Appigionáre , ն • Տալ, կամ առնուլ ի վարձու : վարձել : փրայիչ վերածել • փրոյեան ետնիսք : Chi imbianca la casa, la vuole appigionare . սուտ է պատրաստիչ տանին : Որքան զուգան իւր ի նմին տալ ի վարձու :

Appigiónasi , յ • Ինուելի, կիր գիւր վարձելի ասել, կիր տեղոյ • (է ետնուելի ինչ յօրում գրեալ է Appigiónasi . իբր վարձելի է • և դնեն զայն ի ձակատ վարձելի տեղեաց, կամ բնակարանաց :)

Appigionáto , ta . Վարձեալ • ի վարձու կալեալ :

Appigliaménto . Յարումն • յօդուած • միաւորումն • ոլորմանալն (տնկոց :)

Appigliáre , ն • Տ՛ու Appiccare . Appigliársi , յ • Յարիլ • մանծանիլ • պատառուիլ : եռեւեալ : մուտիլ • միաւորիլ : եռեւեալ : ունկնալ : * պարտադիր (յօդուածի :) փակիլ օդոյ : տրոմատանալ (տնկոց :) էջ• ասլպեան : appigliarsi al parer d' uno . ղհնա երթալ, կիր յարմարիլ կարծեաց ուրուք : ասլպեան :

Appigliatúra . Տ՛ու Appigliamento .

Appigrírsi , յ • Ծուլանալ : * ն • Ծուլացուցանել :

Appillottársi , յ • Կապչիլ, կիր դէղերիլ որպէս անդրդի • դանդաղեալ ջանալ առնուլ ուրեք :

Áppio . * Ápio . Կինուր • կարտս • քարտս : էրնէնէ :

* Appiólo . Տ՛ու Appiuolo .

Appiómbo , A piómbo . Տ՛ու ի բառն Piombo .

Appioríso . * Apio riso . Հրատուն ճոխնային ասրդունիկ • (է տուռնք լինչ Հախինային • կոչի և Ranuncolo delle paludi , Erba Sardonica , Sardonia , Erba scellerata . զի բուսանի ի Սարտենիա • և է Հուռնատր զՀաչակօգն սպնանէ ծաղոս • իբր զի կծկէ զքիզս բերանոյն • ուստի այսպիսի ծիծաղ կոչի՝ Risó sardonico . Ծաղր Սարտենեան :

* Appipíto . է բառ ծաղրական • Տ՛ու Appetito .

Appitíto . է բառ առնական • Տ՛ու Appetito.

Appiuóla , կամ՝ Méla appiuóla . Խնձոր լինչ փոքր, առլորտատր է կարմրագեղ :

Appiuólo . Ագռ լինչ խնձորենւոյ :

Applaudénte , ած • Ծափող • որ ծափս հարիանէ :

Appláudere , Applaudíre , ն • Տալ և ն • Ծափս հարկանել : եւ գոգնոտ : գոլել • հաճիլ • շնորհել : եօթէ : պերճինք : * Applaudírsi , յ • Սիրալ • անձ նահաճ լինել :

* Applaudiménto . Տ՛ու Applauso.

Applaudíto , ta . Applauditíssimo , ma . Հաչակեալ : ընտրելի • հաճելի : հոգնոտ :

Applaudítrice , էգ • Որ ծափս հարկանէ • ընդունող • հաճ :

Appláuso , Ծափ • ծափահարուն • գոլումն • հաճումն : եւ գոգնոտ • ազգեցիկ :

* Applausóre , ած • Ծափող • հաւանող :

Applicábile , ած • Ա՛երձեցուցանելի • զոր մերձ է մերձեցուցանել :

Applicaménto . Ա՛երձեցուցանելն • դնումն :

Applicáre , ն • Որոշել • կարգել • սահմանել : յայնն եմնէ : յարմարել • պատրաստել • ապրպէս : դնել • մերձեցուցանել • մատուցանել • գօշոտ • եռեւեալ • պշեմոտ : il rimedio . դնել սպեղանիս (ի վէր վիրաց) della pelle sopra gli scudi . պատել մորթեամբ զվահանն : Applicáre , և Applicársi , յ • Պատուաղիլ • միտ դնել , ծանգիլ օշոտ : ն • Պատուաղեցուցանել • պարապուեցուցանել :

* Applicáta , գց • Շարժմունք • (է երկրպագութիւնական գիծ լինչ ուղիղ երկրէ՛ի կոր գծէ՛ զոյզ հատուածս • զարմանագիծն • կոչի և Ordinata . կարգիչ :)

Applicataménte , ած : Ուշիմ ուշով • մատղուշ եռեւեալ :

Applicatézza . Տ՛ու Applicazione.

Applicáto , տձ . Պատուաղիչ • պարապուիչ : ծոգնոտիչ :

Applicatóre , ած • Ա՛երձեցուցիչ • յարմարիչ • դնող :

Applicazióne , էգ • Ա՛մատուած • փոյթ • ջանասիրութիւն : փեղոտ • ճահիճ : d' un rimedio . դիւրք սպեղանեաց : di qualche detto . յարմարումն ասածոյ ինչ ասի բան :

Appo , նխ • Խոբէ վայր" • հետ և գէմ" , և գրա" , Առ (որպէսզանաս •) առաքի • ի միտս • յաչս • ի կարծիս • եռեւեալ • քէ՛ինչ : Առ (գործ եղեալ • նաս •) առ հասեմնաւորեալ • առաքի : եռեւեալ • ի՛ (ներգոյականաս •) ընդ :

Appóco Appóco , ած • Առ առիւս առիւս • առ փոքր փոքր : ասլբ ասլբ :

* Appodiáre , ն • յի dare in Feudo . Տալ ի վիճակ •

* Appodiazióne , էգ • Վիճակառուծք :

* Appoggiaménto . Յենարան առնգոց • (է յենուն ինչ կանգնեալ ի հոլմանէ առնգոց • յոր յենուն զեռս յենանին ի վէր :)

Appoggiáre , ն • Հաստատել • ներգնել զինչ մերձ պատի զօշոտ • il corpo al desco . երթալ, կամ քաշիլ ի սեղան • եւ՝ երթալ ի պատճառիլ : un colpo . հարկանել • un negozio ad uno . ձանձն առնել զգործ ինչ : Appoggiársi , յ • Յենուլ • հաստատիլ • պատնոտիլ • ապատրնել, կամ վստահանալ (յոր :) էջ• ասլպեան : * Յօդիլ • կապիլ : * Ընդդեմ երթիկանալ, կիր պատճառանալ ընդ :

* Appoggiáta . Տես Appoggio .
Appoggiáro, ta . Յեցեալ . հաստատեալ : պայանձեալ :
Appoggiatójo . * Appoggiatúra . Տես Appoggio .
Appóggio . Յենուած . նեցուկ : պայման : օգնութիւն . թիկունք : խրատ :
* Appojársi , ի . Տես Appoggiarsi .
Appollajáre, ե. ն. յ. Կարծել , կամ դատաբկել հաւանս: ասակ՝ թաւել : ես՝ ած ասմ. Դատաբկել սրտիք :
* Appomiciáre , ն . Շփիլ մանրամասնութիք , կամ փոշ. ով առնուի քարանց : փոշոտել զինչ :
* Appónere . Տես Apporre .
Apponiménto , ար . Apponizióne , իգ . Յաւելուած. յաւելուած . յարադրութիւն :
Appórre , ն . Դնել ի վր . յաւելուլ . միասուցանել: խոպհանել գօսած . գոյատրել . ապաւանել յանիրաւի . գայթակ արկանել . զանցնուս : ապալամ : տես և Opporre . Ի յարելն ես զերան՝ mi , tí , si , ընդառակ՝ Գուշակել . կըսադատել . ասել հանիսաս : հակին եմիք : se mal non mi appongo . ես չեմ գիտեր եմ չեմ գիտեր : vi siete apposto . քանի գուշակեցեր : apporre alle Pandette , կամ al Sole . պատարակել զմեմ ինչ : far caselle per appors . շրջրջել , կամ պատրել զրք առ ի բանս քաղել յ ի բերանոյն : Apporre . Եա՝ ի եպանակ ինչ բաղմապատկութեան բազմաց :
* Apportánte , հ . Բերող . ածող :
Apportáre , ն . Բերել . ածել : ներմուծ : պատուել զգ առնել . ասել . ծանուցանել : հասել վերմէ : ի վր ածել (զիմաս , զգաս .) առնել . մատուցանել : ն . Պատուել ի ներս անցնել բխ :
Apportáto , ta . Բերեալ . ածեալ . եկն :
Apportatóre , ար . Apportatrice , իգ . Բերող : ած
* Appositíccio , ia . Տես Posticcio .
Appositívo , va . Յաւելի . յարելի . յօգելի :
Appósito , ta . Appositíssimo , ma , Տես Aggiustato , Adattato .
Apposizióne , իգ . Տես Apponizione . * Եա՝ բառ դերականի « Բացայայտիչ » :
Appósta, A pósta , ած . Կամաւ . խորհրդով . դիտմամբ: ենթակ . յանապատ :
Appostaméntо . Դարանումն . դարանակալութիւն :
Appostáre , ն . Դարանել . ապասել . լրտել սեղ. փոռ տալ զգաստանալ : Նօթերին : appostar l'allodola , la starna . գիտել զձնցուս ուրուք . ընկոլ. որս հարկանել . ապասել ածել . կռփել . խոցել :
* Appóstata . Տես Apostata .
Appostaméntе . Տես Apposta .
* Appostáto , ta . Դարանեալ . զգաստեալ . գիտեալ . ապասեալ :
Appostatóre , ար . Դարանակալ . պնդրանատուռ :
* Appostício , ia . Տես Posticcio .
Appósto , ta . Եդեալ ի վր . զգուշացեալ . եղն : տես Apporre .
* Appóstola , Apóstola , իգ . Առաքեալն : ի
* Appostolático . Քահանայապետութիւն . պապութիւն :
Appostoláto , Apostoláto . Առաքելութիւն . առաքելութեան . պապութիւն . Քահանայապետութիւն . հայրապետական . հայրապետութիւն :
Appostolicále , Apostolicále , հ . Քահանայապետական . առաքելական . հայրապետական :
Appostolicaménte , ած . Առաքելաբար . առաքելօրէն :
Apposstólico , գա . Քահանայապետ հռոմայեցապաշտ :
Appostólico , Apostólico , ca , ած . Առաքելական . առաքելատիպ . քահանայապետական . պապական . հայրապետական . հռոմայեցապաշտ . all' appostolica , ած . առաքելաբար . ինչպէս առաքելոյն . հոգեւորեն . վեր՝ի վերոյ :
Appóstolo , Apóstolo . Առաքեալ (ոյ , կամ քէ :) առաքեալ . ջրջադնաց արեգոյ , կամ Հրնաւոր : ի յիսնդնականութիւն կոչի և Terziario , Bizzoco .
Appregiáre . Տես Apprezzare .
* Apprémere . Տես Premere . * Հարստահարել :
Apprendénte , հ . Ուսանող . Համրակ :
Apprendentíssimo , ma , գեր . Ջանասէր . քաջառող :
Appréndere , ն . Ուսանել . ի միտ առնուլ . ընդունել . ընկալանել միտք . իմանալ . խելամուտ լինել : ապահով : ուսուցանիլ . Ընդունել . ունել : հասկանալ : apprendersi d' amore . Հրկիանիլ ի սէր : il fuoco s' apprende . լուցանի , կամ բորբոքի հուրն : Եր. կընդնի : գօրգնալ :
Apprendévole ; Apprensíbile , հ . Դիւրընկալ : դիւրիմաց . դիւրահաս :
Apprendiméntо , ար . Apprensióne , իգ . Ուսումն : ընդունիլ . երկիւղ . վախճած . խելք . գօրգնա :
Apprensíva . Ընդունողական կարողութիւն :
Apprensívo , va . Դիւրընկալ . քաջառող . քաջուղ . ուշիմ : ընդկալ : գօրգնալ :
* Apprensório . Ընդունող . ընդունողական :
Appresentáre , ն . Յանդիման կացուցանել . առաջ ի առնել : հանդիսի եղեմիք : երեկցուցանել զրք առնել ինչ յանուն ուրուք կամ ի դիմաց ուրուք : Appresentársi , ի . Յանդիման լինել . մատչիլ , կամ գալ առաջի : հանդիսի եղեմիք :
Appresentáto , ta . Յանդիման եղեալ . առաջի կացեալ :
Appréso , sa . Խնացեալ . եղ . տես Apprendere , ուսեալ . վարժեալ . Մակարդեալ : գօրգնացեալ : il fuoco si è appreso . վառեցաւ հուրն :
Appressaménto . Մատչումն . մատուցք . մերձենալն : եռեցում :
* Appressánte , հ . Մերձեցուցիչ :
Appressáre , ն . Մերձեցուցանել . մատուցանել : եռեցուցանել : ն . ես . Մերձենալ : եռեցանել :
Appressáto , ta . Appressatíssimo , ma . Մերձեցեալ . մերձաւոր :
* Appressimáre . Տես Approssimare .
* Appressimitá . Տես Appressamento .
Appréso , նա . խնդրէ զնա՝ զնոսա՝ զնա՝ զնա՝ Մերձ . հուպ . առ (գործիականաս :) եռեալ . եռնեալ զնա՝ զնոսա՝ ի ձեռն . ընդ իւրով ձեռամբ . եղեմիք . հետևիլ զնա՝ զնոսա՝ ընդ . առ (օդական առ :) essere appresso del , կամ al Principe . վայելել առ . կամ ընդ իշխանին : Ցիս . զկնի . զնեցա : ուսուցա . արուեստ : appresso la morte . յետին մահուամն : խրատ . դրկնի : գաղտնի : appresso alcuno . առաջի ուրուք . յաչս . կամ ի միտս ուրուք . առնել : menato appresso del giudice . ածել առաջի դատաւորին : ho appresso di me . առնեմ առ իս : uno appresso l'altro . զկնի միմեանց . միմեանց զկնի . միմիոքի : sedete appresso di me . նստարուք ընդ իս :
Apprésso , ին . Մօտ . մերձ : հետին : յետոյ . ապա . զկնի . ուշ . ետ : հետագայ . առաջիկայ : ներեմիք . la notte vegnente appresso , կամ la notte appresso . հետագայ կամ առաջիկայ գիշերն . գիշերին որ զկնի : il giorno appresso . կամ il dì seguente appresso . երկրորդ օր . վաղուն . երեկնէ ի ետ . Appresso a poco . ին . Իբրև . իբր . գրեթէ . գաղտ :
Appressóchè , հ . Տես Dappoichè . * Տես և Appresso a poco .
Apprestaméntо . Պատրաստութիւն . հանդերձ . հան. դերձանք :
* Apprestánte , հ . Պատրաստիչ . հանդերձիչ :
Apprestáre , ն . Պատրաստել . յարդարել . կազմել . հասցնել եմիք . Պատրաստիլ . հասնիլ . ծչտ :
Apprestáto , ta . Պատրաստեալ . հանդերձեալ :

* Ap-

* Apprestatríce, ſ. Պատրաստիչ. Հանդերձիչ:
Apprésto, գլ. Պատրաստուել: ած. Պատրաստ:
* Appreziáre. Տես Apprezzare.
* Appreziazióne, ſ. Մեծ համարումն:
Apprezzábile, ած. Apprezzabilíssimo, ma. Ըն-դոյ: բաղձելի:
Apprezzaménto. Համարումն. յարգ:
Apprezzáre, ն. Մեծ, կամ արդոյ համարել. առ. պատուական ունել: ընդունիլ բարեաւ: գնել հատանել. կշռադատել զինչն: կշռել զարժէս իրիք: պահս գնոյիւ:
Apprezzatívo, va. Ընդոյ. որ մեծ, կամ արդոյ համարի:
Apprezzáto, ta. Մեծ, կամ արդոյ համարեալ, ած:
Apprezzatóre, ող. Apprezzatrice, ſ. Որ մեծ համարի, գնահատ:
* Apprézzo. Տես Apprezzamento.
Approbáre, Approbazióne, ած. Տես Approvare, ած:
Approcciaménto. Մերձենալն. մատոյց:
Approcciáre, ն. * Approcciársi, յ. Մերձենալ. մերձիլ:
Apprócio. Ի պատանիս ինչ ըստ որում ամրացեալ վինոմորայ մատչին առ պարխպաս:
Approdáre, ն. Հպատանիլ յափին, կամ ի ցամաք: գնալոյ նաւագիտ: օգտել: Ֆայդա նմին: ն. Կանդնիլ եղէրս, կամ անկիլ այլեւս առ գետափամբ:
* Approdáto, ta. Տես Approdare. հասեալ:
Approfittáre, ն. Approfittársi, յ. Օգտիլ. շահիլ: Ֆայդա ինձրմէ:
* Approfondáre, ն. Approfondíre, ն. Բրիլ խորխորատս ցանել: Թափանցել ի խորս իրիք:
Approntáre, ն. Պատրաստել. հանդերձել:
Approntáto, ta. Պատրաստեալ. կազմեալ:
Appropiáre, Appropriáre, ն. Սեպհականել. ունել իրք. յատկացուցանել: հպատոյ էիմնէ: Հիգըլըտիւմ նմանեցուցանել: una cosa. պնդել ինչ. հաստատել: Appropriársi, յ. Սեփհականել անձին. իւրացուցանել. յինքն գրաւել. անձին ընծայել, կամ վերագրել: էնդրինէ ալֆա:
Appropiatíssimo, ma. Քաջայարմար. քաջագեաց:
Appropiáto, ta. Սեփհականեալ, ած: Յարմար. գիպաւոր. պատշաճ: ալֆան: rimedio appropiato. գեղ պատշաճական, կիմ ազդոյ:
Appropiazióne, ſ. Սեպհականութիւն. իւրացուցանելն. գրաւումն. յափշտակութիւն:
Appropinquazióne, ſ. Appropinquaménto. Մերձենալն. մերձաւորումն:
Appropinquársi, յ. Մերձենալ. մատչիլ: էոփ էալֆա:
* Approposítissimo, ող. գեր. Քաջյարմար. պատշաճագոյն:
* Appropósito, ող. Ի գէպ. ի հնոյ. ըստ պատշաճի:
Appropriáre, Appropriazióne, ած. Տես Appropiare, ած:
* Appropriatíssimo, ma. գեր. Ճահողագոյն:
Approssimaménto. Մերձենալն. մատչումն. մատոյց, մերձաւորումն:
Approssimánte, ող. Մերձաւոր. նմանակից. նման:
* Approssimánza. Approssimazióne, ſ. Մերձաւորութիւն:
Approssimáre, Approssimársi, ած. Տես Accostare, ած:
Approvábile, ող. Ընդունելի. հաճելի. գովելի:
Approvagióne, ſ. Հաւանութիւն. հաճութիւն. ընդունելութիւն. վկայութիւն: պէյնմիդելիդ. իիլա: փորձ քէնէթիպէ: հասատուռմէ:
Approvaménto. * Approvánza. Կոյն ած:
Approváre, ն. Հաւանիլ. հաճիլ. ընդունիլ: պէյնմիդ. բաւի օլմադ: հասատառել (զբանն:) օգտել:
Approvataménte, ող. Հաւանութեամբ. հաճութեամբ:
* Approvatívo, va. Հաւանողական. հասատատող. հասատատիչ:
Approváto, ta. Approvatíssimo, ma. Հաւանեալ, ած:
Approvatóre, ող. Approvatríce, ſ. Հաւանօղ. հաճօղ. քննիչ. հասատատիչ:
Approvazióne, ſ. * Approvería. Տես Approvagione.
Approvecciársi, յ. Օգտիլ. շահիլ. զարգանալ, * Appulcráre, Տես Abbellire.
Appuntaménte, ող. Ճշդիւք. անվրէպ. ձիզ-ագոյնս. զգուշագոյնս:
Appuntaménto. Դաշն. պայման. միաբանութիւն. իրաւախոհութիւն: գաէլ. սուլհ: restare in appuntamento di checchessia. կալ միալ միաբան. միաբանիլ:
Appuntáre, ն. Պնդել, կամ հաստատել տպագիրս. ի կցանի հարկանել. կարել ուրուք: էյնէ էլէ. ինչ էլէ էլէյիբիլէ. զալալաէտա: հաստատել. պնդել: Սրել. սրածայր գործել: պինդի էվլէդ le mani, կամ il capo, ած. առս Pontare. Appuntar alcuno. Պահարակել, գտուիլ զոք: checchessia. նշանակել ինչ ի գրի առ ի յիշատակ, կամ գրել ի հաշուհդրի (գիտոյն, ած, առ ի ոչ մնասանալ:) uno. նշանակել զանուն ուրուք ի գրի որոյ չիցէ կատարեալ զիւրգործ պաշտաման (առ ի զանալ նմի զվարձս, և կամ ապ ի պատժել:) il tempo. Ժամագիրս լինել: gli orecchi. զանալ. կիմ գրել զականջս. ուրուի ուշով ունիլ դնել. Appuntársi, յ. Հնարտաւեալ միացան հնարտուիլ. միաբանիլ: * Գաղտ գարիլ: * Յարիլ յոյք:
Appuntatamente. Տես Appuntamente.
Appuntatíssimo, ma. գեր. Քաջատուր. սոյրատուր յոյժ:
Appuntáto, ta. Պնդեալ տպագիր. ի կցանի հարեալ: ծայրատուր: scrivere, կամ leggere appuntato. գրել, կամ ընթեռնուլ քաջ կետատ գրուիքն. քաջ կետադրել: parole appuntate. բառք պատուաստագրեալ, կիմ արուեստակեալք:
* Appuntáto, ող. Տես Appuntatamente.
* Appuntáto, գլ. Վճարեալ, կամ աւարտեալ հաշիւ. վճարումն հաշուին:
Appuntatóre, ող. Որ նշանակէ զանուն ուրուք ի գրի որոյ չիցէ կատարեալ զգործ պաշտաման իւրոյ: քննիչ:
Appuntatúra. Սպասանք. պահարակումն. քննուն: dare una app. նշանակել զանուն ուրուք ի գրի որոյ չիցէ կատարեալ զգործ պաշտաման իւրոյ:
Appuntellare, ն. * Appuntellato, ta. Տես Puntellare.
Appuntíno, կամ Appúnto, ող. Անվրէպ. ճշդիւ. ամենևին իրաւ. ոչ յաւելս և ոչ նուազ: ճամամ քաջ. բարիւք. անվճար. լիով: էքձէտ էիպի: Եւ ինչ իսկ քաջ. (հեգնօրէն:)
Appunto appunto. Անվրէպ, ած: mettersi in appunto. կազմիլ. յարդարիլ. պատրաստուիլ. sedere appunto dirimpetto all' uscio. նստիլ հանդիպ դրանն:

* Appuráre, ն. Սաքրել. յատակել։
* Appuráto, ta. Սաքրեալ. յատակեալ։
* Apputidáre. Տես Appuzzare, և Appestare.
Appuzzaménto. Հահաղոտուք. հոտ գարշուք։
Appuzzáre, Appuzzoláre, ւ. Ապականել հոտս. հոտուք. նեխեցուցանել։ տես և Appestare.
Appuzzáto, ta. Ապականեալ նեխուք. լի գարշ հոտուքիւ։
Aprénte, ի. բացօղ. որ բանայ։
Aprico, ca, ած. մերկ և գոյ. Արեգեմ. արևալ հայեցս։
Apríle, ար. Ապրիլ (ամիսն) ապրիլ. Նիսան։ l'aprile dell' età sua. գարուն սրոց իւրոց. ծաղկափթիթ ամք հասակի իւրոյ։
Apriménto. Բացուածք. բացուիլ։
* Apripórta, ար. Դռնաբաց. բացօղ դրան. դրնաշտան։
Aprire, ն. բանալ։ պշտ։ aprire ad alcuno. բանալ ումեք զդուռն։ Պատառել. Ճեղքել։ Նոտ։ ընդարձակել. լայնել։ Յայտնել. պեյտ եմեք։ la via. տեղի տալ. Ճանապարհ առնել ումեք։ le mani. բանալ զձեռս. պարգևել։ l'arco. լարել. քարշել զաղեղն։ la mente a checchessia. ուշ ունել. միտ դնել։ gli occhi ad uno. բանալ զաչս ումեք. զդօնացուցանել զոք։ bottega. սկսանիլ ի վաճ արկանել. հրապարակաւ զաբեղուս ինչ. բանալ զկրպակ։ la bottega. բանալ զկրպակն։ la vena. երակ հատանել։
Aprírsi, յ. Խրամատիլ (որմոյ.) Ճեղքիլ (փայտոյ.) հերձանիլ։ լերկանալ. այրըմալ. փխթիլ (ծաղկանց) բնէն աւելմամբ. յայտնել. ուրախ զգալ. նիս իւր, կամ զինս իւր. պարզիլ (օդոց։) la terra. պատառիլ երկրի։ aprirsi nelle braccia, կամ սուկ, aprirsi. բանալ, կամ պարս ծեր բաղուկս։
Apritívo, va. Բացողական. բացօղ։
Apritóre, ար. Apritríce, էկ. Բացօղ. որ բանայ։
Apritúra. Aprizióne, էկ. Բացուած. բացուիլ։

AQ

AQuário. Ջրհոս։ փնտ։
Aquartieráto, ta. Իջևանեալ. օթևեալ։
Aquático, ca. Ջրային (բոյս. կենդանի.) Ջրային. ապի. խոնաւուտս. անձրևաբեր։
* Aquátile. Ջրային. Ջրական (բոյս, կենդանի.)
Aqueità, - táde, - táte, էկ. Տես Aquosità.
Aqueo, ea. Ջրեղէն. Ջրային։ * Ջրեղէն (հնութեն աւազ։)
* Aquidóccio. Տես Acquidotto.
Aquila. Արծուի. արծիւ. գրլեալ. գրագոյն։ Արծիւ. (է գրօշակ կայսերական։) pesce aquila, կամ սոսկ aquila. արծուձաձուկն. (է ձուկն ինչ միջերկրական ծովուն։)
Aquilégia. Տունկ ինչ, որ յամանդ կոչի և Aquilina.
Aquilíno, գոյ. Արծուի փոքր. ձագ արծուոյ։
Aquilíno, na, ած. Արծուային։ náso aquilino. արծուանկն։ pietra aquilina. արծուաքար (ըստ ամանց է քար ինչ գոնէ ի բոյնս արծուոյ։)
Aquilonáre, ի. Հիւսիսեան. հիւսիսային։
Aquilóne, ար. Հողմն հիւսիսեան. (կոչի և Tramontana, Ventavolo, Rovajo.) գէշ կեղ. քամի. հիւսիս. հիւսիսակողմն։ կիմ։
Aquilótto. Արծուի փոքր. ձագ արծուոյ։
Aquosità. Acquóso. Տես Aquosità, եան։

AR

ARA. Տես Altare.
* Arabescáto. Տես Rabescato.
Arabésco. Տես Rabesco.
Arábico, ca. Խուժադուժ. օտարոտի. այլանդակ. խեղաթիւր։
Arábile, ի. Հերկելի. մշակելի։
* Arabo, գոյ. Լերդու արտաքացոց. արապի։ արաբացոյց։
Aracnóide, էկ. Արդատեակ. (է թաղանթ ինչ ականն պատեալ. զարգակերդն հիւթով։)
Aráco. Ագի ինչ արմատաց։
Aragásco. Խիճք արուեսնի ձիոց։
Arágna, Arágno. Սարդ։ էօրինմնի։
* Aráldica. Տես Blasone.
Aráldo. * Aralda. Հրէշտակ պատերազմի և հաշտուքիւ։
* Arália. Տունկ ինչ գանատայի։
* Aramatizzáre. Տես Scomunicare.
Araménto. Հերկումն։ արօրադրուիլ։
Arándia. Melarándia. Ծուրինք. նարինջ։ նոր բանձ. էօրնագոյ։
Aranciáta. Բաղցրաւուեն նարնջոյ. կամ փօրձուած։ գալի։ էօրնագոյ բեհեզի։ օշարակ փօրձուգալի։ էօրնագոյ չիրպեզի։
Aranciáto, ta. ած. Ծուրինջագոյն. նարինջագոյն։ նարնջաձև։
Aranciáto, գոյ. Ծուրինջենիք. պարտէզ փօրձուգալոց։
Arancíno. Ծուրինք փոքր։ նարինջ սիճկացոյց։
Aráncio, գոյ. Melarancio. Ծուրինջենի. նարինջենի։ նոր բանձ ազգ։ ծառ փօրձուգալի։ էօրնագոյ ազգ։
* Aráncio, ած. Arancióso. Տես Aranciato, ած։
Aránea. Տես Aracnoide.
Aránte, ի. Հերկող. արօրադիր։
Aráre, ն. Հերկել. արօրադրել։ չիքն խրխել։ * Յարձակիլ, կիմ զհետ ոմիդել. ի վեր նաւուս։ arar dritto. գործել ինչ անվրէպ. գնալ ընդ ուղղորդն. ոչ խոտորիլ յալ կիմ յահեակ։
Aráto, ta. Հերկեալ. արօրադրեալ։ չիքն սխրիւնչ։
* Aráto, գոյ. Arátolo. Տես Aratro.
Aratóre, ար. Հերկագործ. արօրադիր։ չիքն սխրիւնչ։
Arátro. Աւրոր։ սապան։ manico dell'aratro. մահճ սապան ազգի։
Aratúra, Arazióne, էկ. Տես Aramento.
Arazzería. Ծաղկագործ օճռագ։ գործարան ծաղկագործ օճռոցաց։
Arazziére, ար. Յատակնանկ, կամ յօրինող ծաղկագործ օճռոցաց։
Arazzo. Օճռոց ծաղկագործ. գորգ, կամ պատառակաւ անկոճածոյ. (է գորգ ինչ գործեալ ծաղկագործ. ի զարդարել զարմանս. և կոչի այսպէս յանուն Ազգացս քաղաքին, ուր գործին յաճախ։) հալբ. հալի. գոբ. գոռաւոր էերգեան։
* Árbero. Տես Albero.
Arbíntro. Տես Laberinto.
Árbitra, էկ. Տես Arbitro.
* Arbitrággio. Իշխանութիւն. ընտրուիլ։
Arbitránte, ի. Դատող. վճռօղ. վճռասուս. ընտրօղ։
Arbitráre, ւ. կարծել. վարկանիլ. համարիլ։ դատել ոմն զինչ. ընտրել ինչ միջնորդաս։ վճռել

ղձռել ինչ ըմ հաճոյս, կամ ըմ քմոց :
Arbitrariaménte, ած. Ըստ կամս. ըմ քմոց. ըստ հաճոյից :
Arbitrário, ia. գած. Կամառու. ընտրող :
Arbitrário, ia, ածանց. Arbitráto, ta. Կամայական, որ հաստատեալ է ի հաճոյս այլոց : արարեալ ըմ քմոյ, կամ ըմ կամի :
Arbitráto. Դատաստան, կամ ընտրեալ միջնորդին: խուսափ միջնորդաց. միջնորդք :
Arbitratóre, ար. Միջնորդ. դատաւոր :
Arbítrio. Կամք : իշխանք : libero arbitrio. ազատ ինքնահնար. անձնիշխան կամք : arbitrio. իշխանութի. կարողութի. դատաստան միջնորդին. ընտրել միջնորդին : քրիք. հաճոյք : ճնշիք :
Arbitro. Միջնորդ. դատաւոր. (է դատաւոր որ ընտրեալ չէրիցուց կողմանց իրրև իրաւարար դատից նոցա.) իրաւարար : հանձն : տես և Riformatore.
Arboráto, ta. Ծառախիտ. ծառալից. ծառաբոյս :
Arbore, ար. և լգ. Տես Albero.
Arbóreo, ea. Ծառային. ծառոյ :
* Arboréto. Ծառաստանիկ. ծառախիտ անդր :
* Arboróso, sa. Ծառալից. ծառախիտ :
Arboscéllo, Arbucéllo. } նոմ. Ծառ փոքր : ա.
Arbuscélla, Arbuscéllo. } գաճեչ : Arbuscelli. Որթիք հաստատեալք ի վր փոքրիկ ծառոց :
* Arbúsco. Arbúscula. * Arbúsculo. Ծառ փոքր :
Arbustíno, na. Ծառատպատ. (ըմ որ պատի զծառուք. ասի ղվայրի որթոյ :)
Arbústo. Ծուռի : պաճեչ :
Árca. Արկղ. տապանակ : անպեչ : տապան նոյի: Arca del Testamento, կամ del Patto, կամ dell' Alleanza. տապանակ կտակարանաց, կամ տապանակն ուխտի: Arca. Տապան. դամբան. (է քարակոփ շիրիմ դործեալ յեկեղեցւոյն) դագաղ. քար եդեալ ի յատակի ըսհոյոց : all' arca aperta, il giusto vi pecca. առակ: պատիհ ունի ձգել զմարդ ի գողութի :
Arcáccia, վեդ. Արկղ հին, կամ վատթար :
* Arcádico, ca. Արկադեան :
Arcadóre, ար. Աղեղնաւոր. նետաձիգ. խաբեբայ :
Arcágnolo. Տես Arcangelo.
* Arcaísmo. Հնախօսութի. ոճ հին. բառ հին և իսպառնալ :
* Arcaíto. Իշխանութի ինչ մահմետականաց :
Arcále, ար. Կամար (շինուածոց :) պահանջ իշակաց. (է խոտորնակ փայտ եդեալ ի սորա կալին իշուձև կազմածոց ի հաստատութի: (է և կամարաձև ոսկր ինչ կրծոց. որ սովորաբար կոչի forcella dello stomaco.
Arcalif, ար. Arcaliffo, կամ Califfo. Խալիփայ :
* Arcaliffa, լգ. Կին խալիփայի :
Arcáme, ար. Կմախք. ոսկերասի. կոչի և Carcame.
Arcanaménte, գած. Գաղտ. ի ծածուկ :
Arcángelo. Հրեշտակապետ : պաշ հիւրց :
* Arcánna. Սուտ. (է հոդ ինչ կաւմիր. որով հիւսնիք ներկեալ զպրս գծեն շինամանկի ոսկերայոց :)
Arcáno, գած. Գաղտնիք. խորհուրդ : պշս :
Arcáno, na, ածան. Գաղտնի. ծանօթ. ինքն :
Arcáre, բ. Նետաձիգ լինել : խաբել սնոտեօք : պրտիլ :
* Arcásso. Է յեռակողմն գլխիկ խեշաց նաւուն : Ես մարմին ձախարակին. յորում փակի ան. ուակ նիւ. կոչի և Manicotto, և Taglia della carrucola.

Arcáta. Նետաձիգ մի: օգ աքընչ. հնչիլ: tirar in arcata. բանս քաղել ի բերանոյ :
Arcáto. Աղեղնաձև. կոր. Թեքք. Թեքեալ ազեղ նաձև :
Arcatóre. Տես Arcadore.
Arcávola. Մայր նախահաւուն. մայր նախատապատուն : (ասի ի հօր, և ի մօր կողմանէ ևս :)
Arcávolo. Հաւապատ. հաւապապ. (իւ հայր նախահաւուն, կամ նախահանուին ի հօր, կամ ի մօր կողմանէ :) պէպէնի պեպեի :
Archeggiáre, ն. Աղեղնաձև Թեքել. կորայուցանել: նայ ինպի էմէ :
Archeggiáto, ta. Աղեղնաձև. Թեքեալ. կոր : էմիմէ :
* Archelogía : Սկզբնաբանութի. (է հառ զսուտ չինն սկզբանց, կամ զսկզբնատարեալս բժշկութի, հիմնել ի վր փաստից և փորձոց նկատելոց ի վերացեալն :) կենատուս սկիզբն (մայրդ :)
Archétipo. Սկզբնատիպ. նախատիպ : ասէր ոեխոմ:
Archettíno, նոմ. Փոքրիկ աղեղն :
Archétto, նոմ. Աղեղն փոքր : ինչ չոյ : աղեղն նուագարանայ. (է գործի ինչ աղեղնաձև, որով հարկանեն զքնար, և.) աղեղն հաւորսոց. (է գաւազան Թեքեալ աղեղնաձև. յորոյ ի մին ի ծայրից հաստատի այլ ինչ գաւազան, յորոյ ի ձեղքուածն արկանեն զհայծ յորսալ զվըտ չունս :) in mo' d'archetti. (է ոմն ինչ պատասխանելոյ. յորժամ ոք վիճ բարկութ, կամ ձանձրանք ոչ կամի ասել զկրանակն որով եղիծ ինչ :
Archibugiáre, ն. Արձակել զհրացանն : ընկճել աչխատ :
* Archibugiáta. Տես Archibusata.
* Archibugiére, ար. Տես Archibusiere.
Archibúgio, Archibuso. Հրացան : ընկճիչ :
Archibusáta. Զարկուածք դնետակի հրացանին : գոռչման վտրտալս :
Archibusiéra. Ծակ ըմ որ արձակին զհրացանս կոչի և Feritoja.
Archibusiére, ար. Հրացանակիր : հրացանադործ : ընկճիչ :
Archibúso. Հրացան : ընկճիչ :
* Archicéllo. Աղեղն փոքր :
Archiconsoláre, ած. Սիրելագործական :
Archidiaconáto, Archidiácono. Տես Arcidiaconato, և.
Archifánfano. Տես Arcifanfano.
* Archiflámine, ար. Քրմապետ :
Archimandríta, ար. Հօտապետ. հովուապետ. արքիմանդրիտ. վանահայր : գլուխ. առաջնորդ : պաշ ֆոֆաշ :
Archímia, Archimistà, ևն. Տես Alchimia, ևն.
Archipenzoláre, ն. Կարակնել. չափել կարակնիճ :
Archipenzoláto, ta. Չափեալ կարակնիճ. կալակ նաչափ :
Archipénzolo. Կարակն. (է գործի ինչ հիւսանց, կամ որմնադրաց, որով չարդարեալ ուղղեն զայ տուս :) բերպի :
Archisinagógo, Arcisinagógo. Գլուխ, կամ իշխան սինահովկայեցի. ժողովրդապետ հրեից :
* Archítello, նոմաշ. Աղեղն փոքր :
Architettáre, ն. Ճարտարապետել. կերտել. չինել :
Architettáto, ta. Ճարտարապետեալ. կերտուածք :
Architétto, գած. Ճարտարապետ : հնար. հնչար :
Architétto, ta, ածան. Ճարտարապետական. հաճարտարապետութ :

Archi-

Architettonicaménte, ad. Ճարտարապետաբար: Ըստ օրինի ճարտարապետութեան:
Architettónico, ca. Ճարտարապետական: Գլխաւոր. առաջին:
Architettóre, m. Architettrice, f. Ճարտարապետ: Ճարտարապետ:
Architettúra. Ճարտարապետութիւն: Ինժեներ:
* Architravato, da. Եղեալ ի վր մականան. որ ունի զմականս:
Architráve, m. Մականս, (ի մասն շինուածոց՝ որ կայ հաստատեալ անմիջապէս ի վր վերնախարսխի սեան. կոչի և Epistilio.)
* Architriclíno. Տաճարապետ, կամ սենեկապետ:
* Archiviáto, ta. Եդեալ, կամ արձանագրեալ ի դիւանի:
Archívio. Դիւան. (ի սենի պահելոյ գրածս նախնեաց հաստատակաց:) գիքիւէ հանէ:
Archivísta, m. Դիւանապետ:
* Archivólto. Ի գօտի. ինչ լայն՝ ցցուեալ արտաքս ի վր որմոյն:
Arci. է բառ յունական (ի կիր ածի միայն ի բարդութեան խոսքական բառից, և նշանակէ զառաջնորդն. զառաւելուն: մերթ ևս ի կիր ածի միայն առ ի ծայր:) Առին, մեծ. գեր. յոյժ. կարի. բազում:
* Arciballáre, v. Կաքաւել յոյժ:
Arcibéllo, la. Հրաշագեղ. ամենագեղ:
* Arcibeníssimo, ma. Բարերարագոյն. գեղեցկիկ իմն:
* Arciboníssimo, * Arcibuoníssimo, ma. Ամենալաւ. աղուհամագոյն. գերազանցիկ:
* Arcibriccóne, m. Ճանապարհորդ. *պարագլուխ չարաց:
* Arcicarissimo, ma. Ամենասիրելի:
Arciconsoláre, v. Առիւեգեղեցկական. առաջին բզեզ. գեղեցկին:
Arciconsoláto. Առիւեգեղեցկութիւն. բզեզկապետութիւն:
Arcicónsolo. Առիւեգեղեց. առաջին բզեզաց:
* Arcicorredáto, ta. Քաջակազմ. քաջ կազմեալ. քաջ հանդերձեալ:
* Arcicotále, Տես Babbuino.
* Arcidevotíssimo, ma. Սրտեռանդն. յոյժ. ռանդն:
Arcidiaconáto. Աստ. սարկաւագութիւն:
Arcidiácono. * Arcidiácano. Աստ. սարկաւագ:
Arcidivíno, na. Աստուածագոյն. աստուածային:
Arcidúca, m. Արքիդուքս. առաջ դուքս. արքեղուքս:
Arciducáto. Արքիդքսութիւն. առաջ դքսութիւն:
Arciduchéssa, f. Արքիդքսուհի. առաջ դքսուհի. արքիդքսուհի:
* Arcieloquentíssimo, ma. Ճոռոմագոյն. ամենախոսուն:
* Arciéra, f. Աղեղնաւոր. նետաձիգ:
Arciére, m. Arciéro. Աղեղնաւոր. նետաձիգ: օգնի: անձնապահ (իշխանաց:) որ մերթ առաքեալ և մերթ անաքեալ խնդրէ. գործէ ի փոխ:
Arcifaciléssimo, ma. Ամենահեշտ. ամենագիւրին
* Arcifanfanáre, v. Ունայնաբանել. պարծիլ:
Arcifánfano, * Arcifánfana. Շաղակրատ. պարծոտ:
* Arcifastidioséssimo, ma. Ծանրատաղտուկ:
* Arcifondatóre, m. Առաջին հիմնագիր:
* Arcifreddíssimo, ma. Ցրտաւառագոյն. սառնագոյն:
Arcigiúlláre, m. Ձեղնածուռ. խեղկատակ. այլ ծաղրածուս:
Arciguaináre, v. Խաթիր ընել. ակամայ:
Arcignézza. Տգեղութիւն. գառնութիւն. խստութիւն:
Arcígno, na. Տխուր. գառն: դէմքէն. էնի viso arcigno. հայեցուածք. ուժգնին ակնարկել:
* Arcigrandíssimo, ma. Ամենամեծ. մեծագոյն:
* Arcigratíssimo, ma. Ամենահաճոյ. համեղագոյն:
* Arcigustóso, sa. Կարի համեղահաճակ:
* Arcilatiníssimo, ma. Գրեթէ, կամ աւաջեալ վարժեալ հին լատինաբանութեան:
* Arciliúto. Ընդ ինչ նուագարանի կոչեցեալ Liuto.
Arcilunático, ca. Կարի փոփոխամիտ. ծանծաղամիտ:
* Arcilunghíssimo, ma. Երկայն յոյժ. երկայնագոյն:
Arcimaestóso, sa. Կարի մեծավայելուչ. հրաշափառագոյն:
Arcimaéstro. Ուսուցչապետ. ներհուն վարժապետ:
Arcimentíre, v. Սոել անաճեծաքար:
* Arcimpossibilíssimo, ma. Անհնարագոյն. ամենևին անհնար:
* Arcinecessaríssimo, ma. Կարևորագոյն յոյժ. կարի կարևոր:
* Arcinfinitíssimo, ma. Ամբաւագոյն:
Arciobbligáto, ta. Arciobbligatíssimo, ma. Պարտաւորեալ յոյժ, մեծապէս:
* Arcioccupatíssimo, ma. Կարի զբաղեալ. պաղտաղեալ յոյժ:
Arcionáto, ta. Համեմեալ. ծիսմեալ:
Arcióne, m. Գառնա ծամելին, կամ համեմին: եղէգ գաղջ: ծիսմ. համեմ:
* Arciopalíssimo. Է բառ ծաղկան: Որ է անշուշտ Opalo անուանեալ գոհարն:
* Arciordinatíssimo, ma. Բարեկարգ յոյժ. կարգաւորագոյն:
* Arcipánca. Առաջին բազմարան. առաջին նպաստարան:
* Arcipélago. Արշիպելագոս:
* Arcipieníssimo, ma. Վայելուչ. բազմաղուն:
* Arcipoéta, m. Պատուական բանաստեղծից:
* Arcipoetichíssimo, ma. Կարի բանաստեղծական
Arcipoltróne, m. Ամենևին ծոյլ. ամենահեղգ:
* Arcipossibilíssimo, ma. Դիւրահնար. ամենահնար:
Arciprésso. Տես Cipresso.
Arcipresbiteráto, Arcipretáto. Աստեղերիցութիւն:
Arcipréte, m. Աստեղերէց:
* Arciraggiúnto, ta. Ամենապարարտ. պարարտագոյն:
* Arciricchíssimo, ma. Ամենահարուստ. ընչաւէտ
* Arcisciperatíssimo, ma. Ամենևին անգործ. գառապրկագոյն:
* Arciservitóre, m. Ծառայ ամենայօժար:
Arcisinagógo. Տես Archisinagogo.
* Arcisolénne. Հանդիսաւորագոյն. ամենամեծ հեռելագոյն.
* Arcisólito, ta. Կարի սովորեալ. ամենասովոր
* Arcisottilíssimo, ma. Ամենանուրբ. նրբագոյն:
* Arcisquisitíssimo, ma. Ամենալաւ. ընտրելագոյն. աղուհամագոյն:
Arcistupendíssimo, ma. Հիացքանչ. ամենասքանչ:
Arcivéro, ra. Ամենաճշմարիտ. ճշմարտագոյն:
Arcivésco. Տես Arcivescovo.

Arcivescovádo. Ա֊րքեպիսկոպոսէ ։
Arcivescovále, ի. Ա֊րքեպիսկոպոսական ։
Arcivéscovo. Ա֊րքեպիսկոպոս եղբ. ։ հիւրէպօլիս։
Árco. Աղեղն ։ եաչ ։ աղեղն ։ (է զինւոջ և նիզակաւոր ընդ ձիով կամաւ (գրան, կամրջոց, եև ։ էնկէր ։ arco trionfale ։ յաղթական կամար ։ arco celeste. սեմս Arcobaleno. Chi troppo tira l' arco, lo spezza. առած՝ Որ կարի ևին քարշէ զաղեղն՝ խորտակէ զայն ։ coll' arco dell'osso. ասի Ձգամբ։ stare coll'arco teso. միտ դնել ։ կալ՝ մտադիր ։ ուշի ուշով պատրաստել զինքը ։ l'arco delle ciglia. կամար յօնից֊յօնս ։ aver l'arco lungo. լինել խորամանկ, խորագէտ ։
* Arcobaléno. Arcoceléste, Árco celéste. Աղեղն երկնից ։ ծիածան ։ էնկէխ առնմա, առնմա ։
Arcobúgio. Տես Archibuso.
Arcolájo. Կարժառ ։ առած՝ վիլակ ։ նաղուպ ։ եև ։ volgere, կամ volgersi come un arcolajo. պտոյտել, կամ պտոյտիլ ոյզ զպառաւսակ ։ aggirare uno come arcolajo. ֆշնամանել զոք ։ զգոհել. խաբել ։ quanto è più vecchio l' arcolajo, meglio gira. առած՝ ծերը գիւրագոյն եև յիմարին ։
Arconcéllo, նոմ. Աղեղն փոքր ։
Arcónte, ար. Ա֊րխոնտաց ։ (է անուն իշխանաւորաց, կամ ատենակալաց նախնի յունաց, և ամենաանդ ազնուացուց ։) տես և Barbassoro.
Arcoreggiáre, ե. Զգուաստ ։ փուքս արձակել ։
Arcuáto, ta. Աղեղնաձև ։ կորացեալ ։ կոր ։ ծռիքեալ ։
Arcúccio. Ի գործի ինչ աղեղնաձև ։ կազմեալ ի շերտից փայտից, զոր գնեն յորդանի տղայոց՝ ի վերատարձ ունել զծածկոցի ոչ առ ի ոչ հեղձնուլ ։
Ardénte, ի ։ Ardentíssimo, ma. Վառեալ ։ բոց բոցել ։ կիզանոզ ։ էանան ։ էանաբ ։ հրաբուխ ։ գետ ։ բուռն ։ առատիկ ։ էնէրճի ։ կամեզին ։ փայփայօղ ։ cavallo ardente. ամենից ասս աշխոյժ երիվար ։ occhi ardenti. աչք բոցափայլք ։ կայծակնացայտք ։
Ardenteménte, ի ։ Ardentíssimaménte. Բորբոքմամբ ։ առատապէս ։ բուռն ։ անձկանաք ։
Ardénza. Տես Ardore.
Ardere, ն ։ Այրել ։ հրդեհել ։ եաֆտ ։ ե։ և Ardersi, յ ։ Այրիլ ։ էանէտ ։ եև վառիլ ։ բորբոքիլ (կրեաք ։) հարկանիլ ի սէր ։ բորբոքիլ սիրով ։ ե։ Տաղտկիլ (արեամբ ։) ե։ Փայլիլ ։ շողշողել գրամս ։ է ոձ առած՝ egli arde ։ չիք նոյն գրամս։
Ardiglióne, ար ։ Սլաք մուճակաց ։ (է փոքրիկ երկաթ ինչ սրածայր ի մէջն հարմանդիկ եղեալ պեան մուճակաց ։)
Ardiménto. Յանդգնութիւն ։ համարձակութիւն ։
Ardimentóso, sa. Տես Ardito.
Ardíre, ե. Ardírsi, յ ։ Իշխել ։ համարձակիլ ։ յանդգնիլ ։ ձեռնէն եկնիլ ։
Ardíre, ար ։ Համարձակութիւն ։ վստահութիւն ։ քաջասրտութիւն ։ ձեռնէն ։ յանդգնութիւն ։ ֆեխռհանէ ։
Arditaménte, ի ։ Arditissimaménte. Համարձակ ։ քաջաբար ։ արիաբար ։ անկիւրէղ արուեստ ։ յանդգնաբար ։
* Arditággio. * Arditánza. Arditézza. Տես Ardimento.
Ardíto, ta. Arditíssimo, ma. Համարձակ ։ քաջ ։ արի ։ քաջ ։ անկիւրէղ ։ իշխէնի ։ յանդգնաբար ։ ժիրկ ։ անձանձրոյթ ։ ֆեխռհան ։ ըստէղ ։
Ardóre, ար ։ Բորբոք ։ տապ ։ հէրարէթ ։ խռկիւթ ։ եռանդն ։ ապփանք ։ ցանկութիւն ։ ուժգնութիւն ։ հապէնք ։ արիւն ։

Arduaménte, ի ։ Դժուարաւ ։ դժուարութեամբ ։
Arduità, - táde, - táte, իգ ։ Դժուարութիւն վայրացոյց ։ անբարձրութիւն բարձրութեան ։ դժուարութեան ։ աշխատութիւն ։ խոչ ։
Árduo, գոյ ։ Դիւրին է ։ տես և Avversità.
Arduo, ua, ած ։ Arduíssimo, ma ։ Դժուարին ։ էնկին ։ բարձր (չինուածք ։)
Ardúra. Ա֊յրուածն ։ կիզուածն ։
* Aréca. Ի պատուղ, կամ սերմն ինչ հնդկայինն համանուն պտղոյ ։
Aréna. Ա֊ւազ, խիճ ։ գոմ ։ երկիր ։ գետին ։ luoghi d' arena. աւազուտք ։
* Arenário. Յատկապատարիկ ։
* Aréngа. Տես Aringa.
* Arenghiéra. Տես Aringhiera.
Arenosità, - táde, - táte, իգ ։ Խռամային նիւթ ։
Arenóso, sa. Ա֊ւազային ։ աւազուտ ։ խռամային ։ գոմային ։
Aréntе, ի ։ Տես Arido.
* Aréola. Տես Ajetta, Ajuola. * Ծիր սոեանց ։ (ըստ անդամոցն է գունաւոր ծիրն, կամ բանչուրջ զպտկամիջ սոեանց ։)
* Areómetro. Հեղուկչափ ։ (է գործի ինչ կրճռելոյ չհեղուկս ։)
Areopagíta, ար ։ Ա֊րիսպագացի ։ գաւառաւոր արիսպագոսին ։
Areopagítico, ca. Ա֊րիսպագեան ։ արիսպագոսի ։
*Areopágo. Ա֊րիսպագոս ։ (էր երեւելի ինչ ատեան ազնուացուց ։)
* Areóstilo. Սիւնամիջ ինչ նախնի հաւասարապատասխ ։
Arfasattéllo, նոմ. Arfasátto. Ա֊յր անարգ, գծուծ, այր անխնայն, գծածագէմ ։
* Arganáre, ե. Քարշել զոսկին, կամ զարծաթեղ անօրդաս առ ի ներգացուցանել ։
Arganéllo, Arganétto. Ի նոմաշականն Arganello ։
Árgano. Ա֊նիւորդ ։ (է գործի ինչ մեքենական ի ձգել զբեռնս ։ և պտոյտքն ի ձեռն չծակաց ։) պօճոռնոյ ։ կռունկն ։ (է գործի ինչ հաւասարապատեան, որով ի վեր քարշին մեծամեծ քարինք ։ կամ գերանք ։) ֆռնչական ։ (է գործի ինչ ոսկեմանից որ կոչի և Filiera.) հեպպէ ։ fare checchessia, tiratovi coll'argano. գործել ինչ բանի, կամ անանձ կամաք ։
Argemóne, իգ ։ Տունկ ինչ փշոտ ։
Argentájo. Argentário. Ա֊րծաթագործ ։ գոյատաճառ ։
* Argentále, ի ։ Ա֊րծաթանման ։ արծաթագոյն ։
Argentáto, ta. Տես Inargentato, և Argentino.
Argentatóre, ար ։ Դրոշագիր արծաթով ։ որ պատ արծաթով ։
Argénteo, ea. Ա֊րծաթի ։ արծաթագոյն ։
Argentería. Ա֊նօթք արծաթիք ։ արծաթի սպասք ։ արծաթիք ։ արծաթեղէնք ։ էֆտիւ ավպանլըք ։
Argentiéra, գոյ ։ Ա֊րծաթահանք ։ բանք արծաթոյ ։ էֆտիւ մաթէնի ։ ած ։ condannato all'argentiera servitudine. դատապարտել ի մետաղս ։
Argentiére, ար ։ Ա֊րծաթագործ ։ գոյատաճառ ։
Argentíno, na. Ա֊րծաթագոյն ։ արծաթանման ։ արծաթի ։
Argénto. Ա֊րծաթ ։ էֆտիւ ։ Լար անապակ ։ S, և Argenteria ։ D' argento. Ա֊րծաթի ։ argento battuto. արծաթի հնչաւոր ։ գրամ ։
Argénto vívo. Սնդիկ ։ ժիվա, կոչի և Argento soli-

solimáto. Aver l' argento vivo addosso. Ոչ զբիչ կալ անդադր. լինել յար ի չարժման:
Argíglia, Argílla. Կաւ բլուր. կաւ: պատ:
Argiglióso. Argillóso, sa. Argillosíssimo, ma. Կաւային. կաւեղէն. կաւուտ: պատ:
* Arginále, տբ. Տես Argine.
Arginaménto. Շինուիլ ի մէջից. արիանալն ընդ ծուխն:
Argináre, ն. Շինել, կամ կանգնել ծուխ:
Argináto, ta. Պատել, կամ պատսպարել ի մէջ:
Argine, տբ. ծուխ. տմբարտակ: արգ. առ պէնպ: արգել. խոչ: far argine. ընդդիմանալ. ընդդէմ կալ:
Arginétto, նուազ. ծուխ փոքր:
Arginóso, sa. Ի մէջ. ի մէջս. ի մէջս. գաղտնի. ծածկաւանդակ. (էին զորք ինչ ասկեսանդրի, որք ունէին վահան արծաթի:)
* Argirocóma. Արծաթավարս. (է աստղ գիսաւոր, որոյ գլուխք, կամ վարսք են արծաթագոյն:)
* Argívo, a. Արգիւացի. արգիւեան. յոյն:
Argnóne. Տես Arnione.
* Argogliáre. * Argóglio, ևն. Տ. Orgogliare, ևն:
* Argólico, ca. Տես Argivo.
Argomentáccio, չէզ. Ցոռի, կամ ի թիւր ձեռնարկ կուռիլ:
Argomentáre, Argumentáre, ն. Ձեռնարկել. յառաջ բերել փաստս: ելոյս ելիդ: մակաբերել. իմաստասիրել. խորհիլ. կարծել: պանդիտ: յ. Պատրաստիլ. դնել. ի մտի: սլաշտպանել. կամ զգուշանալ անձին. ապահովել զանձն:
Argomentatóre, տբ. Ձեռնարկող. ձեռնարկիչ:
Argomentazióne, իգ. Ձեռնարկումն:
Argoménto, Argumento. Ձեռնարկուն. փաստ. պատճառ: ելոյս. պճղիկ: նշան. ցոյց. ապացոյց. գործ: նիշան: որոմանպաշտ: գործի. մեքենայ: գեղ. դրեխ: նիւթ գրոց: համառօտուն. համառօտ բովանդակուն իրին: * Նախադրուն մատենից: գիւտ. հնարք. եղանակ: տես և Figurazione. Argomento della mente. Տես Ingegno.
Argomentóso, sa. Զօրաւոր, կամ հզօր (բանք:) համձարեղ. հնարիմաց. հնարագիտ:
Arguíre, ն. Տես Argomentare. մակաբերել. իմաստասիրել. նշանակել: կշռամբել. սորվուն. նկլ. խրատել:
* Argumentánte, տբ. Ձեռնարկիչ. առարկու:
Argumentáre, Arguménto, ևն. Տես Argomentare, ևն:
Argutaménte, ած. Իրթուն. իմաստնաբար:
* Argutézza. Իրթութիւն:
Argúto, ~ta. Argutíssimo, ma. Իրթ. իրթագիտուն. ուշիմ. հանճարեղ. պատրաստ ի պատասխանիս. հանճարեղ: սրիկ. հոլիր ճկեպ:
Argúzia. Հանճարապատիւ. զուարճախօսութիւն. իմաստալից զրոյց:
Aria. Օդ: հով: գիմք. կերպարանք. հայեցուած: իրէ. ևերկ: aria di volto. գծագրութիւն. գիմագեսիլ գիմագ: l'aria del viso è sfacciata. լիրբ է երեսաք: giovane d'una buona aria. երիտասարդ դեղեցկագիմի: di buon'aria. զուարթուն. զուարթագին: esser un poco d' aria. լինել վայելչագիմի. գեղեցիկ երեսաք: prender un' aria severa. կնճռել զդէմս: render aria. նմանիլ: gli rende un poco d' aria. փոքր մի բերի զնոսա նմա: la guerra si vede, կամ si conosce nell' aria, կամ per l' aria. պատերազմին երևիլ առ դուրս, կամ մօտաւորս: favellar in aria. խօսիլ ի օդս, վայրապար, կամ անհիմն: fondarsi in aria. վատահանալ ի մեռելս: cosa in aria. անոտի, կամ անհիմն ինչ. պատրանական: far castelli in aria. ի վեր օդոյ սիրոցս կառուցանել. խորհիլ զանոտս. մաաքերել յանհիմնինս: pigliar aria. օդ առնուլ. զուարճանալ: non andare, կամ non venire per pigliar aria. ոչ երթալ կամ ոչ գալ վայրապար, կամ զբօսանաց ապագաս: intender per aria. իմանալ արագ: batter l' aria. զրաշան վատնակել: aria aperta. օդ բաց. բաց: all'aria, կամ all'aria scoperta. ի բացի. բացօթեայ: ելոյ աչքի: fatto d'aria. օդեղէն: * Ária. երգ. ցուցք: ինչ: հանի: եղանակ (երգոց:) գայլ:
Aridaménte, ած. Ցամաքուն. ցամաքս:
Aridézza, Aridità.
Aridità, - táde, իգ. Ցամաքուն. չորուն: գոբրոլոգ:
Aridíre. Տես Inaridire.
Árido, da. Aridíssimo, ma. Ցամաք. չոր: գոբրոլ անթեր. անարգաւանուր (երկիր:) սակաւ. դոյղ:
* Aridóre, տբ. Տես Aridità.
* Arieggiánte, ած. Եղանակաւոր. կամ եղանակաշնորհ:
* Arieggiáre, ե. Եղանիլ. բերել զանանուն: * Փնտրել զվնասակար օդ տանն:
* Ariénto, ևն. Տես Argento, ևն:
Arietáre, ն. Բաղխել խոյիւ: տես և Urtare.
Ariete, տբ. Խոյ (կենդանակերպն:) հանէ պատճառ: խոյ (կենդանին:) խոյ (մեքենայն:) մեն ճենիկ:
Ariétta. * Ariettína, նուազ. Երգ հանուռօտ. ցուցք հանի. նիւթիւթ:
Arimmética. Aimético. Տես Aritmetica, ևն:
Aríngа. Առնեղանանուն. հրապարակախօսուն. բանախօսուն: էլեմ: է և ևս ձուկն ինչ ովկիանոսին, զոր ապրեալ և ծխտուելոյ չորացուցանեն: ոչինչ պատրիչ:
Aringaménto. Առնեղանանուն. բանախօսուն:
Aringáre, Arringáre, է. Առնեղանանել. հրապարակախօս լինել: տես և Giostrare.
Aringáto, ta. Պատրաստեալ ի նիստ ակախօսելոյ:
Aringatóre, տբ. Առնեղանան. հրապարակախօս:
Aringhería. Առնեղանոցուն. հրապարակախօսուն:
Aringhiéra. Եզն է. բեմն. բեմ (առնեղանոցին:)
Aríngo, Arríngo. Առպարեզ նիստակատարուն: նիստակախօսել: բեմ առնեղանոցին: առնեղանօսուն: մրցուն:
Ariólo. Գաղտեայ. ըղձապատում. խղճ: քաշկի:
* Arióna. Փառացի * կերպարանք. ձեղ. տեսիլ:
Arióne. Տես Airone, Aghirone.
* Ariopágo. Տես Areopago.
Arióso, sa. Հոդմանուր (տան.) պայծառահայեաց, կամ լուսաւոր (քնակարան:) լիուխաբեր. լիուշ: dì arioso. օր պարզ և պայծառ: cosa ariosa. յանդուգն. գործ. անչափ. տարապայման: Դժուարաբարոյ. խակաբարոյ. դեգ: վայելչասէր. բարեսեաակ:
* Arismética, ևն. * Arismétrica, ևն. Տես Aritmetica.
* Arismétra, տբ. Թուաբան. ուսուցիչ թուաբանութեան:
Arísta. Թիփուճք, կամ քամակ խոզի: քիւռ:
Aristárco. Արիստարքոս: Ժրդիմանող. պատասխադէտ, նախերիչ:

Aristo-

Aristocrático, ca. Ազնուապետական:
Aristocrazia. Ազնուապետութիւն: ի՛շխանութիւն:
Aristolóchia, Aristológia. Սպանդն. (է տունկ ինչ բանջարեղէն:) արիստոլոքիա: վէրակնիք:
*Aristotélico, ca. Արիստոտելեան. արիստոտելական:
Arístula, նոմաղ. Մանր, կամ մանրիկ քիմա:
Aritmética. ՃՈՒաբանութիւն: ինչի բաժան. բաժան:
Aritmético, գոյ. ՃՈՒաբան: հնչի բաժան. բաժանչի:
Aritmético, ca, ած. ՃՈՒաբանական: ՃՈՒաբանութեան:
*Arítmo. Տե՛ս Rienro, Numero.
*Aritnóide, ար. Ի մին յաշտարակ որկորոյ:
*Aritnoidéo; ea. Ի մտութենէ մկանաց հարտպետին:
Arlecchíno. Ի մտուն դիմակաւոր ինչ միմոսի ոք երևեցուցանի զպիրկամարդ ոք:
* Arlógio. Տե՛ս Orologio.
Arlótto. Վրկրտուն. որավանաբոյծ: տե՛ս և Babbaccio, Goffo.
Árma. Տե՛ս Arme.
* Árma. Տե՛ս Alma, Anima.
Armáccia, դէղծ. Վատաձայն, կամ յոսի զէնք:
Armacóllo, կամ A armacóllo, ած. Ցաղմէ ուսոյ՝ի ձախ կուշտն (արկանել, կամ կրել ինչ:) ուխտապարտ. այլազգի. հեռակրօն:
Armadiáccio, զէղծ. Վատաձայն, կամ հին դղրոց:
Armádio. Տե՛ս Armário.
Armadióne, ար. յաճախ: Մեծ գղրոց: մեծ պահեստան:
Armadúra. Ջրահ. լանջապանակ: ոչրգ: զինեալ. զօրապատրաստ. պատերազմական: զէնք: զինուորութիւն: Ազօթք պատերազմի. պատերազմական մեքենայ: սէրակ. հեռադիտակ: մոյթ. հնոցակ: հաստատան (կամարացս, քարտոյց, շինուածոց:) պայտ. փալաս. խրճիթ:
Armadurétta, նոմաղ. Փոքր ղահ:
Armajuólo, Armájo. Դարբնի զինուց: զինագործ: ՃեպՃէի:
Armamentário. Զինարան: ՃեպհանԷ:
Armaménto. Զինուց. կապմած. պատրաստութիւն մարտի: far un' armamento per mare, e per terra. սպառազինել, կամ զօրաժողով լինել ի ծով և ի ցամաք:
Armáre, ն. Զինել. վառել: պատճառաբերմամբ: ղահլել (զնաւն կայենից կառատօք:) le torri di parapetti. ամրացուցանել զաշտարակն պատնէշք: Զօրացուցանել: uno ad una cosa, կամ d' una cosa. ոճ առմէ. հանդերձել զոք առ նիւն, կամ իւիք: una volta. հաստատել զկամարն հաստատանօք: Armársi, յ. Armáre, ն. Զինիլ. վառիլ. պատճանօք:
Armário, Armádio. Գղրոց. (է ազգ ինչ արկիզոց որ բանի և փակի սրտիւ զոգոնն.) պատուհան: փօշտ: տե՛ս և Scaffale.
Armáta. Տրտիղ նաւուց: նաւատորմիղ. գունդ. զօրատարափ. պատերազմական նաւուց. նաւախումբ. բանակ նաւուց: գունակ. զօր: ոտէք: di gente a piedi. հետևակախումբ: di gente a cavallo, ձիաւորազօր: di terra, կամ terrestre. զօր ցամաքային:
Armataménte, ած. Զինուած. պատրաստեալ:
Armatélla, Armatétta, նոմաղ. Փոքր կամ սահուն ՃԻՀ նաւատորմիղ. սակաւաձեռն բանակ:
Armatíssimo, ma. Գէր. Սպառազէն. բաղաղէն:
Armáto, ta. Զինեալ. վառեալ: պատրաստ: di tutto punto, կամ da capo a piedi. զրահաւոր. ոտաբռազէն. կուռ վառեալ: ֆէխ պիւակ: soldati armati alla leggiera, ՃեՃՃեաղէն գունդ: ՃեօինալԷք: Հաստատեալ Հաստատանօք:
Armatóre, ար. Նաւապետ. պատերազմական: գունդ. նաւ. նաւապատկառար: գունդապետ ՃեմՃէ:
Armatúra. Տե՛ս Armadura. Armatura da petto. Ամրամարտական: ղրգ. պՃեկնոց:
Árme, էգ. Árma. Զէն. զէնք. (յոգ՝ լինի arme, և armi.) պՃակ: armi, և arme. զօրք. բանակ: տե՛ս էջ ՃԼ՝ գործիք: պատերազմ: uomo d' arme. վիրաւոր. մարտիկ: և՝ ՃեծՃեալ. սպառազէն: gente d' arme. զօրք: atto, կամ fatto, կամ opera d' arme. գործ պատերազմի: darsi all' arme. զինուորիլ. մտանիլ՝ի վիրաւորական հրաՃանգս: fare un fatto d' arme. տալ պատերազմ. մարտ դնիլ: fare il viso d' arme. խրՃիճ հայիլ. պՃէգք աչաց խաղալ՝ի վերուրուք: essere in arme, ad arme, sotto l' armi. լինել վառեալ՝ի մարտ պատերազմի: gridare all' asmi. դղրդել՝ի զէն, կամ՝ի մարտ պատերազմի: correre all' arme; levarsi ad arme; prender l' arme: ի զէն ընՃանալ: operare ad arme. պատերազմիլ. մարտնչիլ: far d' arme. նոյն: և՝ գիտել զինի: dare, կամ toccare all' arme. տալ նշան մարտի. հոգալ շուխտ: mpover l' armi. պատրաստել զինուց: andare in arme. երԼալ՝ի պատերազմի: portar l' armi. քաշել զէն. լինել զինուոր: portar arme. ունել քաշել, կամ կրել զէնդ լինել. զինել. վառնալ: depor l' arme, կամ deponer l' armi. զէնդ ընկեց լինել: sospension d' arme. տե՛ս Armistizio. Arme bianche. Սուսեր. նիզակ. պՃաք: գՃՃ: arme a fuoco. Հրացանք. հրազէնք: ՆիՃՃեսթօք: piazza d' arme. տե՛ս Piazza. Re d' arme. տե՛ս Araldo. Arme. Զէնք, կամ նշանակ (տանդ, պաղգաց, տոհմից:) պատկեր: portar l' arme alla sepoltura. տե՛ս Portare.
Armeggería, Armeggiaménto, Զինախաղութիւն. զինամարտութիւն:
*Armeggéyole, հ. *Armeggiánte, հ. Պատերազմող:
Armeggiáre, ն. Խաղալ զինուք. չարժել զդէն. առնել զինով մարտ: չինուիլ (վիճաս. կամ ի գործս.) պատրաստիլ:
Armeggiatóre, ար. Սուսերախաղ. սուսերամարտիկ:
Armeggiería, Armeggío. Տե՛ս Armeggería.
Armel, ար. Ազգ ինչ վայրի վիզկենդանի:
Armélla. Տե՛ս Armilla.
Armellíno. Տե՛ս Ermellino, և Meliaca.
Armentário, գոյ. Անդերոտ:
Armentário, ia. ած. Անդերոտ:
Arménto. Անդեայ. նախիր. երամակ (ձիոց. ոչխար:)
Armería. Զինարան: ՃեպհանԷ. ՃՃփանԷ:
*Armetreméndo, da. Ահեղազէն. ահագնատեսիլ:
Armicélla, նոմ. Անարգ. կամ նուազ զէնք. զէն անպիտան:
*Armiéro, ած. Պատերազմող. մարտիկ:
Armígero, ած. Գոտ. պատերազմական. պատերազմասէր. քաջասիրտ. քաջարիւտ. քաջ:
Armílla, Ապարանջանք: պէնէխ: մանեակ (ասաղ. զարդարական գինւոց:)
Armilláre, հ. Մանեկաձև. մանեհատ (գոնաս:)
*Armipoténte, հ. Քաջազէն. պատերազմական:
*Armistízio. Զինադադարութիւն: զինադադարագիր: Ճեմարիտ:
* Armóla. Տե՛ս Armel.
Armoneggiáre. Տե՛ս Armonizzare.
Armonía. Ներդաշնակութիւն. գաշնակարարութիւն: ներդաշնակարարութիւն: հնչից չափակցութիւն: համերաշխութիւն: Ճայնից ուժգնութիւն: պերճախօսութիւն:
Armoníaco, գոյ. Աբշամ. օշակ. (է խէժ ինչ ծառոյ՝ի Նաթդէս, կամ՝ի Ferula անուն անկոյն, որ բուսանի յաւազուտս Լիբիոյ:) ոսանկ օշախ:

ետրէ գոմլաքը: Gomma armoniaca, ան. Աշտակ օշակ: Armoniaco, կի՛ Ammoníaco. Աղուշագը (ձ ազ ինչ դոյացեալ է աւազովք:) հնչ. ը:

Armoniále. Տե՛ս Armonico.

Armoniáto, ta. Բարեկարգ. վայելչակարգ. չափակցեալ:

Armónico, ca. Ներդաշնակաւոր. ներդաշնակական:

*Armoniosaménte, ադ. Ներդաշնակօրէն. ներդաշնակաւորապէս:

Armoniósо, sa. Armonizzánte, ձ. Ներդաշնակական. ներդաշնակական, ածենի:

Armonizzáre, ել. Ածնել, կի՛ յօրինել ներդաշնակութիւն. ներդաշնակասլիլը:

Armonizzáto, ta. Տե՛ս Armonizzare. Վայելչացոյց. գեղեցիկ:

Armoráccio. Տե՛ս Ramolaccio.

*Arnaglóssa. Տե՛ս Piantaggine.

Arnése, սք. Կահ. կարասի. անօթ. կազմած. զգեստ. զարդ: ինչ ինչ իրեղէն. եղ իսգեղէն: ապրանք (զօրաց ևն) ա. ղերեզմ: զրահ. լանջապանակ: ղերզ: ձև. տեսակ: essere, կի՛ andare bene, կի՛ male in arnese. լինել վայելչահանդերձ, կի՛ գծծահանդիպել. assai poveramente ad arnese. կարի լիւն գծծահանդերձ. զգեցեալ աղքատին զրկելական:

*Arnesétto, նոմ. կահ փոքր. գործի փոքր:

Árnia. Փեշակ. բանձ: գօլան:

Arnióne, Argnóne, սք. Երիկամն, կի՛ մասն ինչ երիկամանց:

Arnoglóssa. Գառնալեզու. Տե՛ս Piantaggine.

Aromatário. Համեմավաճառ. պահարձ:

Aromatichézza, Aromaticità, Aromaticitáde, -táte, եթ. Համ, կի՛ հոտ, կի՛ հանդամանք համեմից: համեմային հանդամանք, կի՛ որպիսութիւն:

Aromático, ca, ած. Հնոտ. զհամ, կի՛ զհոտ համեմեցեալ. համեմային. համեմիչ: պահարձ: cosa aromatica. գործարկն, կի՛ անախորժ ինչ: uomo aromatico. այր գեղ. գաժանաբոյր: ՆԻՒՆ:

Aromático, գոյ. Բաղադրութեամբ համեմից:

Aromatizzáre, ե. Համեմել. հանդերձել համեմիլք:

Arómato, գոյ. Համեմք. (կի՛ պարհարկեինք:) պահար. եւ՝ ծխանելիք. խունկ: պահար:

Aromáto, տձ. Տե՛ս Aromatico.

*Arómo. Տե՛ս Aromato, գոյ:

Árpa, Árpe, եթ. Աղմաստան. ջրաք, կի՛ տաւիղ (է նոճազգեան ինչ եռանկիւնի, կազմել յանհաւասար ալեաց:) դանձ:

Arpeggiaménto, Arpéggio. Ջրադաստրել. հարկանել զտաւիղ. * տես և Scarabillare.

Arpeggiáre, ել. Հարկանել զՀնար, զտաւիղ, կի՛ զաղմաստան: եւս է բան երգի. ա. Scarabillare.

*Arpese, սք. Պղնձի կի՛ երկաթի զօգ, կի՛ շաղկապ քարանց չինուածոց:

Arpía, եթ. Ի առաւօտիէ հրէից ինչ ճեւաւոր: գազ գծծօղ: քաղ. պռունկ:

Arpicáre, ե. Տե՛ս Arrampicare, Arpicare col cervello. Մտասոյ լինել. որոշալ է միտս:

Arpicórdo. Տե՛ս Buonaccordo.

*Arpignóne. Մեքենայ ինչ. պատերազմական. ի քանդել զպարիսպս:

*Arpíno. Ճանճ նաւավարաց: գանձա:

Arpioncéllo, Arpioncíno, նոմ. փոքր ծղնիկք:

Arpióne, սք. Ծղնիկք: ըռնէ: հեռ, կամ ճանճ մինչ յորմ: լինիլ: *Ճանճ նաւավարաց: գանձա:

Arponáre. Բաս նաս. Սրբանակել, կամ հարկանել զերեքարձկին:

Arponáto, ta. Բաս նաստրպ. Ճանճաւոր:

*Arpóne. Երեքարձկն ինչ երկայն որով որսան զպալէնայս: ԱՐՓԵԼ:

Árra. Գլաս. գրաւական. առհաւատչեայ: ձեռ:

Arrabattársi, յ. Ի՛ւն գործել. ներքին. ձգնիլ

Arrabbiaménto. Կատաղութիւն. կատաղումն:

Arrabbiáre, ել. Կատաղել (շանց:) գոպոռմամ: զայրացնել. բորբել. ի բարկութիւն: ելեւէմ: մոլել (ցանկութեամբ իրիք.) զակառել: Տարաճաճ յորանալ, կի՛ ցասմաբել (ագռաւոց, խոտոց:) գաճրամամ: այրել կի՛ խանձել (կերակրոց:) եռմամ: della fame. առնալուկ. անդրել. ներքին յոյծ:

Arrabbiataménte, ադ. Կատաղաբար. մոլեգին:

*Arrabbiatellácciо, ձա. Ձեռ. Կատաղեաւ յոյծ մոլեգին. գիւաչին:

Arrabbiatéllo, նոմ. Փոքր մի կատաղեալ:

*Arrabbiatissimaménte, ադ. Գեր. Անհնարին կատաղութեամբ:

Arrabbiatíssimo, ma, գեր. Կատաղեալ յոյծ:

Arrabbiáto, ta. Կատաղեալ. կատաղի, եւն: գոպոռմամ: զայրացնեալ. վոխա յոյծ. հիւծեալ

*Arrabbiatúzzo, za, նոմ. Փոքր մի կատաղեալ:

Arrabbíre. Arrabbicáre: Տե՛ս Arrabbiare.

Arraffáre, Arraffáre, Arranfiáre, ե. Յափշտակել. ի ձեռաց. բռնի կորզել: գաղմամ: տես և Afferrare. խլել. ձանկոք:

Arramacciáre, ե. Քարշել ի վայր գահիճ. տես ի Ramaccia. * ևս՝ Քարշել ի վայր:

Arramatáre, ե. Տե՛ս Ramatare. ի՛ ն նշանակութ

Arrampicáre, ել. Arrampicársi, յ. Մագլի երթ. նել ի վեր (կ՛ երթիս:) մագլիլ: բազմաչափ գնալ յատիսլիմբս:

*Arrampignáre. Տե՛ս Arraffare.

Arrampináre, ե. Լծրանել. կի՛ առնալ ինչ ձան կիւ: գոնձալամ:

Arrancáre, ել. Վաղել կապայ. ընթանալ. կաղ կալ: ագռամամ: առատկութեամբ վարել զգահնաւն ուժգին հեռաւորել:

Arrancáto, ta. Voga arrancata. Սրընթաց գնաց. ցահնաւուն. տես և Storto.

Arrandelláre, ե. Պոդել վայրկ (զուգան քեռան ցրն:) ոլոր. ուժգնաւորիլ: յ. Պոդիլ. սեղմիլ: արձակիլ: ձգիլ:

*Arranfiáre. Տե՛ս Arraffare.

Arrangoláre, ե. Arrangolársi, յ. Ճանաչել. կոտակել

Arrangoláto, ta. Ջայրագնեալ: աչխատալի:

Arrantoláto, ta. Կերկերեալ:

Arrapináto, ta. Բարկացօղ. գառնացօղ. գեղ:

Arrappáre, Arrappáto, Տե՛ս Arraffare, եւն:

Arrappatóre, սք. Arrappatríce, եթ. Յափշտակիչ

Arraspáre. Տե՛ս Raspare.

Arráta. Տե՛ս Arra.

Arrecáre, ե. Աչել. բերել: հասուցանել. ձգել գոք ի: Arrecársi, յ. Ջիշանիլ. հաւանիլ. համ, կի՛ գոհ լինել. յարմարիլ: գայել: ևման: arrecarsi uno a noja. տղոքանալ. յոգնիլ. առանալ առնուն ինչ առ ոք: arrecarsi nimico uno. յիմք ձգել զառնալոյն ուրուք: arrecarsela da, կի՛ come uno. կի՛ arrecarsela, կի՛ anch arrecarsi. զարիլ գծոհաբիլ. զայրանալ. ոռնիլ (կ՛ հոխորտանայն

Arrecatóre, սք. Arrecatríce, եթ. Բերօղ. ածօղ

Arredáre, ե. Կալնիլ (զառնալն.) Հանդերձել կ՛ հիւք կրասեաք. յայրարիլ. զարդարել: պճնիլ:

Arredáto, ta. Յարդարեալ. կահիւք. կազմ:

Arrédo. Կահ. կարասի: ՆԻՒՆԵՂԻՆ. գոռասի: կազմուածք, կի՛ ապրանք (ինչ ևս:) անօթք, կի՛ ապրանք (ի ճանապարհ:) arredi da donne. զարդ. կանանց:

*Arrembággio. Ջինուորական կռուոյ նաւոյ (ի կռիւ):

*Arrembáre, ե. Բռնիլ ցակաս կնոջ նաւուն:

Arre-

Arrenaménto. Խրուճն նաւուն յաւազուտս: կամ սուճն (՚ի գործոց:)

Arrenáre, ն. և ւ. Խրիլ նաւուն. նստիլ, կամ հարկանիլ յաւազուտս: կասիլ նաւհանգիլ: չիճել, կիմ յղկել աւազով: զկոյ առնուլ յատեղախօսուճե:

* Arrenáto, ta. Խրեալ յաւազուտս:

* Arrendaménto. Վարձ: փրս:

Arrendatóre, ար. Վարձուոր. որ առնու վարձոք:

Arréndersi, յ. Անձնատուր լինել: ընկճիլ օյմտ: եա՛ լքանիլ. զարհուրիլ: խրտչ: տպմտա: լճեքիլ. կորանալ (ոսոց:) էյինչ: խոնարհիլ: ն. * Arrender l'animo a' piaceri, եան. Անձնատուր լինել, կիմ մատնել զանձն ՚ի հեշտուճս, եան: chi ha bisogno s' arrenda. առած. որ պէտս ունի՛ խոնարհեսցի:

Arrendévole, ած. * Arrendevolíssimo, ma. Դիւրաւորդ. դիւրաթեք. կակուղ. էյուլիչ: հլու. դիւրաւարդ: ճկուն:

Arrendevolézza. Դիւրաթեքուճի: հլուճի:

Arrendevolménte, մ. Դիւրաւ. հեշտուճս. հլուբեր:

Arrendibilità, - táde, - táte, իճ. Տես Arrendevolezza.

Arrendiménto. Անձնատուճուճի: Վերք:

Arrendúto, ta. Arréso, sa. Անձնատուր եղեալ. անձնատուճ. յաղթեալ: Վերք էրեն. էնեխլիչ:

* Arrequiáre, ւ. Տես Riposare.

Arrestaménto. Տես Arresto.

Arrestáre, ն. Ձերբակալ առնել. ձեռս մխել յոք. ՚ի դիպահով կացուցանել: ալբ գօմտ. բռնել: հապ էնչէ: կասեցուցանել: la lancia. հասուսուել զծայր նիզակին ՚ի լանջապանակն առ ՚ի հարկանել: Arrestársi. յ. Կասիլ. զսեղի առնուլ: փոքմտ:

Arrestáto, ta. Ձերբակալ արարեալ. կիմ եղեալ եան:

Arrestatóre, ար. Որ ձերբակալ առնէ. ըմբռնօղ:

Arrésto. Ըմբռնուճի: ալբօմտուճ. հապ: mettere in arresto. ՚ի դիպահով կացուցանել: հապ էնչէ: Յապաղուճի: վճիռ: senza arresto. անյապաղ:

Arreticáto, ta. Ճակատդեղ. ուռկանեալ:

Arretrársi, յ. Ընդ կրունկն գնալ. դառնալ յետս.

Arretráto, ta. Ընդ կրունկն դարձեալ. ետնգեալ յետս:

Arrettízio, ia. Հարստահարեալ: այսահար:

Arrezzáre, ն. Հոլանի առնել:

Arri. Գնա. ընթա. (ի ձայն վարելոյ յընթացս զգրաստս:)

Arrichiménto. Հարստահարեալն. հարստուճի:

Arricchíre, ն. Հարստացուցանել: պէնիկ էնչէ: ւ. և Arricchírsi, յ. Հարստանալ. մեծանալ: պէնիկ օյմտ:

Arrichíto, ta. Հարստացեալ. Ճոխացեալ:

Arricciaménto. Քաւմնուճի. տոկունճի: գանգրուճի:

Arricciáre, ւ. Arricciársi, յ. Քաւմնիլ. գիպանալ հերաց. տոկալ: էօրքէրմէք: ընկրկիմէք: զայրագնիլ: arricciare il muso, le labbra, il naso. կծծանել զբերան (առ բարկանե. կիմ տարգմանե.) ունչս առնել: խռիւ պատրաստուճմտ: arricciare il muro. ծեփել յօրմն զառաչին ծեփն: i cappelli. գանգրել զհերս (կեռուցել երկայնով:) առ խիխլէմէք:

* Arricciáto, գոյ. Առաջին ծեփ խոշորագոյն. խոշորածեփ:

Arricciáto, ta. Քաւմնեալ. գիպացեալ (հերք:) էօրքէրմիչ: muro arricciato. որմ խոշորածեփ: crine arricciato. գանգրածոյ վարսք: drappo arricciato. տես Broccato.

* Arricciatúra. Առաջին ծեփ խոշորագոյն:

* Arricciolinaménto. Գանգրուճի հերաց:

* Arriccomandáre, ն. Տես Raccomandare.

* Arricordagióne, իճ. * Arricórdo. Տ. Ricordo.

* Arricordáre, եան. Տես Ricordare.

Arrídere, ւ. և ն. Գոհանալ. հաճոյ լինել. յաջողել:

Arriffáre, ւ. Խաղալ զնարան անուճանել Riffa.

* Arringánte, ած. Ասեղագան. հրապարակախօս:

Arringáre, Arríngo, եան. Տես Aringare, եան:

Arripáre, ւ. Arripársi, յ. Սերձենալ յափն, ՚ի ցամաք:

* Arrischiaménto. Վտանգիլն. վտանգ:

Arrischiánte, ած. Դիմագրաւ. յանդուգն:

Arrischiáre, ն. Արկանել ՚ի վտանգ. վտանգել: Arrischiársi, յ. Արկանել զանձն ՚ի վտանգ. դիմագրաւ լինել. համարձակիլ: ձիճեիլ էրչէ: chi non s' arrischia, non acquista. առած. որ ոչ համարձակի՝ ոչինչ չահագործէ:

Arrischiataménte, մ. Վտանգաւ:

Arrischiáto, ta. Վտանգաւոր. բէշմալըմանգ ա նհեվիհէվէ:

Arrischiévole, ած. Դիմագրաւ առ վտանգս. յանդուգն. անվհեր:

Arrischievolménte, մ. Վտանգաւ:

* Arrischio. Տես Rischio.

Arrisicare. Տես Arrischiare.

Arrisicáto, ta. Վտանգեալ: ասս և Arrischievole.

Arrisichévole, ած. Arrisicóso, sa. Տես Arrischievole.

Arrissársi, յ. Կռտռիլ. կապիլ:

* Arristiársi. Տես Arrischiarsi.

Arrivaménto. Հասուճի. ժամանուճի. գալուստ:

Arrivare, ն. Սերձենալ. յափն. ՚ի ցամաք: ւ. Հասանել. ժամանել: էնխնչէ: uno. Հասանել ումեք: և՝ ըմբռնել. կիմ ձերբակալ առնել զոք: una cosa. Հասանել իմք. ձեռամբ: la, կիմ alla verità. Հասու լինել. ճշմարտուճե: un negozio. իմանալ զգործ ինչ: bene. յաջողել: եղիմ ասոց էնչէ: è arrivato all' età di vent' anni. հասն ՚ի հասակ քսանամեայ:

Arriváta. Տես Arrivo.

Arriváto, ta. Հասեալ. ժամանեալ. եան: էնխնչէ:

Arrívo. Հասանելն. ժամանուճի. գալուստ. եկ: էնխնչ:

Arrizzáre. Տես Arricciare.

Arrò. Տես Arri.

* Arróba. Իր չափ ինչ իբր 30 լիտր. կիմ լիպրայ. ՚ի կիր ածել՝ ՚ի ապանիա. ՚ի փօրթօգալ. և ՚ի կղզիանս ինչ ամերիկացի:

Arrobiáre, ն. Կերկել Robbia անուճեամեալ խառոմ.

Arrobbináre. Տես Arrubinare.

Arrocáre, Arrocáto. Տես Affiocare, եան:

Arroccáre. Տես Appenecchiare. իր եղանակ ինչ գաւառօրէայ զնուագելոյ աքամանս ՚ի սաղրինչ խաղարկուճե:

Arrocchiáre, ն. Կարասել. կառուցել. գործել վայրապար, կիմ վեր ՚ի վերոյ: * Arrocchiársi, յ. Տես Imbrogliarsi.

* Arrogantáccio, ia. Գեղ. Ագահաժպիրհ. յանդգնաբնոյն:

Arrogánte, ած. Ձեռներեց. յանդուգն. գոռոզ. ամբարտաւան. յանձնապաստան: փխոխան: ծաղրող:

Arrogantemente, մ. Յանդուգն. գոռոզաբար:

Arrogántone, յանախ. Յանդգնագոյն. գոռոզամիտ:

* Arrogantúccio, ia. Տ. Presuntuosello, Saccentino.

Arrogánza. Յանդգնութիւն. գոռոզութիւն. ամբար-տաւանութիւն. յանձնապատրաստութիւն: †իսթահլէթ. մեղրաւէտ:

Arrogáre, ւ. Arrogársi, յ. Գոռոզութիւն անձին վերագրել. անձին ընծայել. անձին անիսկա-նել. գրաւել: * Arrogáre. ե բառ օրինաբիպաց որդեգրել:

Arrogáto, ta. Յանդգնութիւն անձին ընծայել. ան: * Arrogazióne, եփ. Ի ազգ ինչ որդեգրութիւն, զորով որդեգրի ոք յետ մահուան հօր իւրոյ, կիմ յետ ազատելոյ յիշխանութէ հօրն:

Arrógere, ն. Յաւելուլ ինչ առ՝ի հնագրուն: յա-ւելուլ:

Arrogiménto. Յաւելումն. յաւելուած:

Arroláre, ն. Գրել զանուն՝ի ցուցակի. դասել. գրել, կիմ կարգել՝ի թիւ: soldati. զօրաժողով լինել: ասէր գալփշմասփ:

Arroláto, ta. Կարգեալ՝ի ցուցակի. գրեալ՝ի թիւ. դասեալ. դասակարգեալ:

* Arrómpere. Տես Rompere. յ. Հեռանալ. մեկնիլ: լուծանիլ (յարտասուս:)

Arroncáre, ն. Քաղհան առնել. մաքրել զբոյս՝ի մոլախոտից:

Arroncáto, ta. Քաղհան արարեալ:

Arroncigliáre, ն. Տես Roncigliare. Arroncigliar la coda. գալարել զձիոն. (ասի ղնոզից)

Arroncigliársi. Կծկիլ. գալարիլ. (ասի զօձից. յորժամ՝ի հարկանիլն ամփոփին յինքեանս. ասի և զայլոց կենդանեաց:)

Arronciglióto, ta. Կծկեալ. գալարեալ:

* Arroráre, ն. Ջօրել. ցօղագնել:

Arroráto, ta. Ջօրեալ. ցօղագնեալ:

Arrossáre, Arrossíre, ւ. Կարմրիլ: շառագունիլ. երիկնիլ. գոյնալ:

Arrossáto, Arrossíto, ta. Կարմրացեալ. ան:

Arrossiménto. Շառագունութիւն. երիկնութիւն. ամօթ:

Arrostársi, յ. Վանել ընդ ուժգին ձգնիլ՝ի պատերազմանել զանձն. պատրաստանել անձին ձեռագործ և այլ անդամովք: աշխատարել. վազվազել: ն. Ազատ և պիգր չրջնջել:

Arrosticciána. Խորոված խոզենւոց՝ի կասկաբայէ. խոզենի՝ի կասկաբայէ:

Arrostiménto. Խորովումն:

Arrostíre, ն. Խորովել (զմիս) †եպաղ եղիփ. պիր եան եղիփ: չորացուցանել:

Arrostíto, գց. Խորոված. միս խորովածոյ:

Arrostíto, ta. ած. Խորովել. խորովածոյ: †եպաղ օլանմոզ: pane arrostito. հաց խորովածոյ:

Arrostitúra. Խորովումն:

Arrósto, Ա. Խորովածոյ:

Arrósto, գց. Խորոված. միս խորովածոյ: †եպաղ: far un arrosto. սիսալիլ. խաբիլ: più appunto, կիմ a tempo, che l'arrosto. առաւ՝ի դէպ ժամանակի: molto fumo, e poco arrosto. առաւ՝ քանիք ըսա գուշք. այլ գործք սակաւք:

Arróstura. Խորովումն:

Arróta. Յաւելումն. յաւելուած:

Arrotaménto. Սրումն. լեռանդումն:

Arrotánte, Ա. Հեռանող. սրիչ:

Arrotáre, ն. Հեռանել. սրել. անձաւել: լաֆըլա պիլէիփ: չփել. չփմամբ սլորկել (զաղիւս:) պալանանել. անոմալք: յ. Լինել անհանգիստ. ծփիլ. էյոյզ խորհրդոյ:

Arrotáto, ta. Հեռանեալ. սրեալ. անոմալ. սլորկեալ. յղկեալ: անոմանիչ. անոմախոյտ. որոյ խայտուզք են անոմանալ. (ասի զձիոյ:)

Arrotatóre, աչ. Arrotíno. Հեռանիչ. սրիչ: պե-չինճի: չահխանդիր. օգտաածարաւ:

Arróto, ta. Յաւելեալ՝ի լրումն. յաւելեալ:

* Arróto, գց. Յաւելումն. յաւելուած:

Arrotoláre, ն. Պատատել զոչ զրտմն. վաթա-թել:

Arrotoláto, ta. Պատատեալ զոչ զրտմն. կիմ զմա-տեան:

Arrovelláre, ւ. Arrovellársi, յ. Բորբոքիլ ցաս. մամբ. կատաղիլ: էրիմէք: ն. Գրգռեալ՝ի ցա-սումն:

Arrovellataménte, Ա. Կատաղաբար. ցասմամբ:

Arrovelláto, ta. Arrovellatíssimo, ma. Կատաղի. չայրապին:

Arroventaménto. Ապտաչկուն. չոգացուցանելն:

Arroventáre, ն. Հրաշէկ առնել. չոգացուցանել (զերկաթ:) գընդըցնել:

Arroventiménto. Ապտաչկուն. չոգացուցանելն:

Arroventírsi, յ. Ապտաչկանալ. հրաշէկ լինել: գընդիլ:

Arroventíto, ta. Հրաշէկ. ապտաչկացեալ: գընդեալ:

Arrovesciaménto. Շրջուածն. կործանումն:

Arrovesciáre, ն. Շրջել. շրջել՝ի հակառակն: փենիրմէք. ափլաթմաք. ընկենուլ՝ի վայր. յերկիր կործանել. տապալել: փոխիրմէք: էջմաք: յ. Շրջիլ. անկանիլ. կործանիլ: փենիրմէք. փոխմէք:

Arrovesciáto, ta. Շրջեալ. կործանեալ. գանգեալ ան:

Arrovesciatúra. Շրջուածն. կործանումն:

* Arrovéscio, Ա. Ընդ հակառակն. ընդդէմ:

* Arrozzáre, Arrozzíre, ն. Բրտացուցանել. գեղջկացուցանել: ւ. բրտանալ. գեղջկանալ:

Arrozzíto, ta. Բրտացեալ. գեղջկացեալ. տոգո:

* Arrubáre. Տես Rubare.

* Arrubigliáre. Տես Arrugginire.

Arrubináre, ն. Կարմրացուցանել ոչ զյակինճ: il fiasco, il bicchiere, ե ոչ ծաղկան. լնուլ զսպակին, կիմ զբաժակին՝ կարմիր դինեաւ:

* Arrudáto. Տես Arruvidato.

Arruffáre, ն. Կռնռել զհեր: աղտոտ գաւազդէ-նով: le matasse. ոչ ոսկի. աւնել կաւատուհան:

* Arruffársi, յ. Ոռնել զհերսն միմեանց. քաղ-ձել զհերս իրերաց:

Arruffáto, ta. Գիւսախուճ. ոչ սանտրեալ. հերաք-ձակ:

Arruffatóre, աչ. Կռնռիչ հերաց:

Arruffianáre, ւ. Ոռնել կաւատուհի: †եօգլնէնէք եղիփ: գործերանք, կիմ յօրինել ինչ. անդռնել ինչ. ծածկել զպակասուհս իրիք:

* Arrugiadáre, ան. ն. Տես Irrugiadare: սրսկել:

Arruginíre, ւ. Arrugginírsi, յ. Ժանգաճար լի-նել: ժանգանալ: ն. Ածել ժանգաճար: ժանգոտել:

Arruginíto, ta. Ժանգաճար. հարել՝ի ժանգոյ:

* Arruotafórbici, աչ. Ցեսանիչ մկրատից:

Arruotaménto. Arruotáre. Տես Arrotamento, ան:

Arruotoláre, ան. ն. Տես Arrotolare, ան:

Arruvidáre, Arruvidíre, ւ. Խամանալ: կոշտա-նալ. լինել խրտաւորտ:

Arruvidáto, ta. Խամացեալ. կարկամեալ. բրտաց-եալ (՝ի ցրտոյ:)

Arsanále, աչ. Տես Arsenale.

Arséлla. Խեցեմորթ ինչ ծովային:

Arsenále, աչ. Ղաւարան. զինարան: ֆէրանէ. ճեպհանէ:

Arsénico. Մկնդեղ. (է հրուհատ հանք ինչ. որոյ են երեք տեսակք. առաջինն կոչի Arsenico. երկրորդն Orpimento, և երրորդն Risigallo, կիմ Sandracca. գլան օխտ:)

Arsíbile, Ա. Կիզանոց. այրիչ. դիւրակէզ:

Arsicciáre, ն. խանձամաղձ. կիսայրեայց առնել: ՀԵՅՀԱՆՔԻՐՔ:

Arsicciáto, ta. Arsíccio, ia. խանձամաղձ. կիսայրեալ: ԽՈՒՐ ԽԱՆՁԱԼ:

Arsióne, ſ. Հրդեհումն. հրկիզումն: տապ. տօթ տաստիկ: տապ աւերիչն: պաղատումն ծառայոյ: պաղատանումն:

Árso, sa. Կիզեալ: այրեալ: խանձեալ: հրանալ 'ի գառն աղքատութիւն: չքաւոր:

Arsúra. Տես Arsione. Գառն աղքատութիւն:

Artagoticaménte, ſ. ի բառ ծաղրական: Ագանձիւ լայնէս:

Artanita. Ի խոտ ինչ որոյ արմատ ի բոլորելն առած փարախ ունի գնաց, զոր սիրեն յոյժ խոզք. ուստի կոչի և Pan porcino. պանապուի ՏԸՐԿԻ ԷՄԱՐ: ԼՆԱՆ ԳՈՒԼԱԷ. ՓՈՆՈՂ ԷՓԵԼՆ:

Artataméntе, ſ. Արհեստաբիւ. արուեստաւորական. հնարիւք. ՆԵՆԴԱՆ:

Artáto, ta. Սիզեալ. պնդեալ: * տես և Artificiato.

Árte, ſ. Արհեստ. արուեստ: վճռական: դիտութիւն. կախարդութիւն: պիղծիթիւրք: gettar l'arte, far l'arti. կախարդութիւն անառալ. դիտելով: Հրաւիրել. մարթանք. հնարք. գաւ: խարէութիւն. ՔՆՈՒԹ: ժողով, կամ առեան արհեստաւորաց: ԽՈՒՄՔ: ժողովարան արհեստաւորաց: instrutto nelle belle arti. վարժեալ յազատական արհեստս: arte della lana. ասղագործուհի: del calzolajo, կարտուհի: del tessitore. ասաղանկուհի: de' conti. հմուքանուհի: del tintore. ներկուհի. բարուհի: senz' arti. անարուեստ. անհնարին: far arte d'una cosa. կամ di checchessia. գործել. ինչ. հանապարտութիւն. աղագաւ: ognuno ha buona moglie, e cattiva arte. առակ. չէ ոք զոհ ի իւր արհեստ, կամ ի իւր վիճակ: chi ha arte, ha parte. առակ. որ ունի արհեստ ինչ 'ի ձեռն, յանդգնեալ է ոչ առ ուրեք: niuno si dee vergognare della sua arte. առակ: մի ոք ամօթ համարեսցի զնուր արհեստ: per' arte, կամ con arte, կամ ad arte, ſ. կամովին. կամաւ. կամակար. դիտումնէ. խորհրդով. չարութ: ՆԵՆԳՈՒԹ:

* Artefátto, ta. Արհեստական. անձնական:

Artéfice, ſ. Արհեստաւոր. արհեստագէտ: վճռակատարիչ. artefici dell'altrui morte. նուիրիչք մահաբեր այլոց, կամ սպանողք: il sommo Artefice. ճարտարապետն ամե: ամ: l'invidia è tra gli artefici. առակ. նախանձ 'ի մէջ արհեստաւորաց:

Arteficáto. Տես Artificiato.

Arteficéllo, Arteficiúolo, Arteficiúzzo, նուազ. Արհեստաւոր տգէտ, կամ անվարժ:

Artegiáno. Տես Artigiano.

Artemísia. Ի խոտ ինչ հոտաւէտ և բժշկական. սովորաբար կոչի Erba di S. Giovanni. ԴԵՐ ՏԻՈՒ:

Artemisiáre, ն. Բաղադրել, կամ համեմել Artemisia խոտոյն:

Artemisiáto, ta. Տես Artemisiare:

Artemisiatúra. Բաղադրութիւն Artemisia խոտոյն:

Artéria. Շնչափող. շնչերակ, կամ նեարդ: (ի մանուկ ինչ 'ի մարմնի կենդանեաց, որ ածէ զարիւնն 'ի սրտէն 'ի ծայրսն. ուր երակք վերջանին ըստ նմին զայն և ձգենաս սիրտս: ՀԱՒ ՊԱՄԱՐ:

* Arteriále, ſ. Ներդեան. ներդական. շնչերակական:

Arteriología. Ներդաբանութիւն. Հաւաքումն զշնչերակաց:

Arterióso, sa. Շնչերակեան. շնչերակի. ներդեան:

Arteriotomía. Ներդահատութիւն. հատումն շնչերակին:

Arterúzza. նուազ. Փոքրիկ շնչերակ. նեարդ փոքր:

Artética. Յօդացաւութիւն. յօդուածացաւք: ՆԻՒԹԻՒՆ:

Artético, գոյ. Յօդուածացաւ. ախտացեալ յօդուած. ծացաւութ: ՆԻՒԹԻՒՆ:

* Artézza. Տես Strettezza.

Articélla, նուազ. Արհեստ ներհիւսական. ոտքնաքակայ:

* Articína, նուազ. Հնարք. Հարուարութ:

Ártico, ածական. Արքայից (բառ.) հիւսիսային:

Artículáre, ն. Կապակցել. զյօդուածս մարմնոյն. կերպարանել. զանգամանս. յօդաւորել: le parole. յօդել. զգաւառն. քաղ արուեստանել: l'articolar del cerebro. կազմակերպութիւն, կամ կազմուած ուղղոյն:

Articuláre, աց. ſ. Յօդուածական. յօդուածոյ:

Articulataménte, ի. Որոշ. որոշակի. մի ըստ միոջէ:

Articoláto, ta. Յօդեալ, յօդաւոր (բառ.) որոշ: յօդաւոր, կամ յօդուածաւոր (մարմին:)

Articolazióne, ſ. Յօդուած. յօդաւորութ (բառից.) արուեստանութ: յօդուած (ոսկերաց:)

Artículo. Յօդ. (ի քերականից. ի բառ հոլովական, որոյ յարկ եղանուն կամ ի դերանուն' ունի զօրութ որոշելոյ զիրն նշանակել:) articolo di fede. հաւատոյ. յօդուած առաքելական հանդգանակին: articolo di ragione. ինդիր, կամ վիճակ ինդրոյ. (ըստ իրաւաբանից' ի ինդիրս իրաւանց, կամ օրինական, որ առնել լինի 'ի քննութ անկախ 'ի գործոյն: di libro. յօդուած գրոց: գաւ. պատ: gli articoli della pace. պայմանք հաշտութ: առնուն հապճեպէն: Վայրկեան. պահ. ժամ: ՓՆՂ. վտիճ: articolo della morte. վերջին, պահ կենաց. վերջին չունչ: ոմն ՆԵՔԻՆ: egli è all'articolo della morte. ի 'ի հոգեվարս յօդս. ապասանի 'ի: articolo del corpo. յօդ մարմնոյ. յօդուած. խնայրիք: օնագ:

Artiére, ſ. Տես Artefice, աց. gente artiera. արհեստաւորիք:

Artificiále, Artifiziále, ի. Արհեստական: ի լեզ. ինչ: giorno artificiale. օր արհեստական. (ի միջոց ժամանակին, յորում արեգակն կայ 'ի վեր հորիզոնի երկրիս:)

Artificialménte, Artifizialménte, Artifiziataménte, ի. Արհեստիւ. արուեստաւորիւս: հնարիւք. սուտ. ՆԵՆԴԱՆ:

Artificiáto, Artifiziáto, ta. Արհեստական. խարդախեալ:

* Artificiazióne, ſ. ի բառ նիւթից. Արհեստաւորութ: փոյթ:

Artifício, Artifízio. Արհեստաւորութ: Հարուարութ. ախտ: արուեստ: խորամանկութ. հնարք. հնարագիտութ. դաւ: ՔՆՈՒԹ: գործիք. մեքենայ:

Artificiosaménte, Artifiziosaménte, ի. Արհեստաւորեալ. մարթամանօք. արուեստաւորիս: հնարիւք լինի:

Artificiosità, - táde, - táte, ſ. Արհեստաւորութ. ՆԵՆԴԱՆ:

Artificióso, sa. Artificiosíssimo, ma. Արհեստաւորական. արհեստաւորագործ. ՔՆՈՒԹԻՒՆ: Հարուարամիտ. հնարիւնց. խորամանկ:

Artifiziále, Artifiziosità, ածն. Տես Artificiale, ածն:

* Artigianéllo. * Artigianétto, նուազ. Արհեստաւոր փոքր:

Artigiáno, գոյ. և ածական. Արհեստաւոր. արհեստագէտ: ՔՆՈՒԹԻՒՆ:

Artigliáre, ն. Ընդունել մատղլի. կամ ճիրանօք. հարկանել մատղլի. կամ ճիրանօք. մատղլել:

Arti-

Artigliére, ար. Զուլէչ Թնդանօթից : Լօֆճաս :
Artiglieria. Թնդանօթք. Հրացէնք : Լօֆլար :
Artigliéro. Պահապան Թնդանօթից ; կամ Թնդանօթաձիգ. ամրաձիգ : Լօֆճաս :
Artíglio. Մատիլ (Թռչնոց.) Ճիրան (գազանաց) : ֆէնկ :
* Artiglióso, sa, Մատլաւոր. Ճիրանաւոր : ֆէնկէի :
Artimóne, ար. Ի մէծագոյն առագաստ նաւուն :
Artísta, ար. Աւրհեստաւոր : գինակախէտ : վարժապետ :
Artistaménte, ած. Աւրհեստիւ. արուեստաւոյն. հաւատարմութեաբ :
Árto, ta. Անձուկ. նեղ : պատ :
Artrítico, ca. Յօդացաւոտ :
Artrítide, իգ. Յօդացաւուն. յօդուածոցացաւք. ախտ յօդուածոցացաւուն : Նիւթիս :
* Artródia. Թոյլ յօդաւորուն ոսկերաց :
Artúro. Աւրտուրս. (է մին ի մեծագոյն աստեղաց երկրէս ի հասարակաւանէ սայլին :) Քիսոփ ոսմէկ :
Arúspice, ար. Ընդերասհմայ. Երդահմայ : Քուլէի :
Aruspício. Ընդերասհմայք. Երդահմայուն : Քուլ ճըլէտ :
Arzagógo, ած. Անդր ինչ ցնոյ :
Arzanà, Arzanále. Տես Arsenale.
Arzénte, ած. Տես Ardente. Acqua arzénte.
Arzentíno, na. Տես Argentino.
* Arzica. Ներկ ինչ գեղին :
* Arzigogolánte, ած. Տես Fantastico, Stravagante.
Arzigogoláre, բ. Տես Fantasticare.
Arzigógolo. Գիւտ խիզախասէրզ. մեծացածին կեղծիք :
Arzíllo, la. Կորովի. կայտառ. վայրապատ :

A S

ASaro. Խոտ ինչ լեռնային : Եղաբան. գեսի օձաձի :
* Asbésto. Ասբեստ, կամ անկէզ. (է քար ինչ երկաթագոյն. որ արկէզ ի հուր չմնայ անկիզանելի :)
* Ascáride, ար. Ի փոքրիկ և բազմոյն ձագի ինչ աղեաց :
* Ascaro. Տես Tristezza.
Ásce, Áscia, իգ. Տապար (փայտից.) կացին : պալխ : far la giustizia coll' asce. գատել կոյր զիւրային, անիրաւաբար :
Ascélla. Անկի. անուկ : գօլխոտ : որ ի բազանիս խլէ զմազս բուսեալս ի անճոռնի :
* Ascendentále, ած. Linea ascendentale. գիծ վերելից. ք' ուղիղ գիծ նախնեաց յորոց սերեալ է ոք :)
Ascendénte, ած. Երկոզ. վերելակ : segni. կամ astri ascendenti. աստեղք վերելակք. (ք' որք ծագեն ի հորիզոնէն) piano. գաւս զառ ի վեր :
Ascendénte, գր. ար. Ազգակից առաջ մայրական աստղը : ախէրք. խալէ : ascendénti, յոգ. Նախնիք (ուրուք.) նախահայրք : պապք : avere un buono, կամ cattivo ascendente. լինել բախտաւոր, կամ գժբաղդ : egli ha l'ascendente sopra la tal persona. նա զգարմացոյն սակայն ունի ի զայս ոք :
Ascendénza. Նախահայրք. հիմ նախնիք ազգաց : ախալտ :
Ascéndere, ն. Երանել ի վեր. երանել : Եօթոզ ըստ : հասանել, կամ ժամանել (գնդից. գումարից) : Էնէխիլէ : la spesa ascese ad un zecchino. ժամանեցին ծախքն առ մի ոսկի գահկան : Աչհել, կամ բարձրանալ (գնդի :) ախ. տոփ : Իջանել (ի նաւուց ի ցամաք :)
Ascendiménto. Երկումն. երկք :
Ascensionário, ia, է բառ ապպ. Վերելակ. երգ :
Ascensióne, իգ. Երկումն. երկք. վերելք : Աւետ. Համբարձումն տեառն : Փրկչի հայրերի խոս :
* Ascénso. Երկումն. երկք. վերելք :
Ascensóre, ար. Երկոզ. վերելակ :
Ascésa. Տես Salita.
Ascéso, sa. Երկեր. ի վեր երկեալ. համբարձեալ : Եօթոբէ էդիմըշ :
Ascésso. Տես Postema.
* Ascético, ca. ած. Ներանձնական : գոյ. նեղ անձն. ներանձնաւորս. ճգնաւորս :
* Aschiáre. Տես Asciare.
* Aschieráre. Տես Schieráre.
Aschio. Aschióso, sa. Տես Astio, Astioso.
Áscia. Տես Asce.
* Ascialóne, ար. Ի գերան ինչ չինաճոյ :
Asciáre, ն. Կոխել զփայտ. տաշել : ապաձ Եօնմոյ :
Asciógliere, ար. Աբձակել. ապատել. Ներել զպատիժն :
Asciólto, ta. Աբձակեալ. ապատեալ :
Asciólvere, ար. Պախաճախակ :
Asciólvere, է. Պանել պախաճախակ :
* Asciso, sa. Տես Privo.
* Ascíssa. Կտրոն. (է գիծ ինչ երկրաչափական :)
Ascíte, իգ. Ջրգողուն ինչ որովայնի :
Ascítico, ca. Պետացէ. Ջրգողուն որովայնի : պատճաճէտա. Ջրգողուն որովայնի :
Ascitízio, ia. Առեալ այլուստ. եկամուտ (դրոյն :)
Asciugaberrétte, ար. է բառ ասի. Գող արատ խուբակաց. խոյրագող :
Asciugággine, իգ. Չորուն. ցամաքուն :
Asciugaménto. Նոյն է. չորացուցանելն :
* Asciugánte, ած. Չորացուցիչ. ցամաքեցուցիչ :
Asciugáre, ն. Չորացուցանել. ցամաքեցուցանել. գործածական : Քիչել. սրբել (զարտասուս :) պիչիլ :
Asciugáto, ta. Չորացեալ. ցամաքեալ :
Asciugatójo. Տես Sciugatójo.
Asciuttaménte, ած. Չորութ. ցիքուն : հանմաւօտիւ :
Asciuttáre, ն. Տես Asciugare.
Asciuttézza, Asciútto, գոյ. Ցամաքուն. չորութ. գործածական : all' asciutto. ի ցամաքի. չերկրի :
Asciútto, ta. ած. Չոր. ցամաք. անճաշ : գոյ. նիհար. վոխտ : հրամ : pane asciutto. աշառաձ հաց : գործածական Եփիլ : vento asciutto. հողմի ցամաքեցուցիչ : uomo asciutto. ած. ոմի. մարմին. անինչ : giornate asciutte. աւուրք անանձրեւք. աւուրք երաշտաւոր : orazione asciutta. Առանց ցամաք, անհեղեղի, անաղ :
* Asciuttóre, ար. Չորուն. ցամաքուն :
Asclepiáde, իգ. Խոտ ինչ երկրեղէնային :
Asclepiadéo, ած. Է բառ պաղատ. Ասկիղեպեաձ դեան. (է պղտ ինչ ճոռոմաբանի :)
Ascólta. Լսել. ունկնդրուն. ունկ և Sentinella. Andare all' ascolta. երթալ առ արքայ առ հնին ի պատերազմի զինուիս անձին :
Ascoltaménto. Ունկնդրուն. լսելուն :
Ascoltánte, ած. Լսող. ունկնդիր : Իշխիչ :
Ascoltáre, ն. Ունկն դնել. լսել. փինչխէ. գործածական : Լսիլ. լսելի լինել : Իշխիչ :
Ascoltáto, ta. Ունկն դարձուցեալ. լսեալ : Իշխիչ :

Ascoltatóre , տր. Ascoltatrice , էփ. Տես Ascoltante.
Ascoltazióne , էփ. Լսելիդրութիւն. լսելութիւն.
Ascólto, ta , ած. Տես Licenziato.
Ascólto , գց. Լսելիդրութիւն. լսութ: star in ascolto. լսելի դնել. լիս դնել:
Ascóndere , ե. Ascondiménto. Տ. Nascondere, ևն:
Ascóndito , ta . Ծածկուած. ծածկեալ:
* Ascóne , էփ. Ի սասղ ինչ առնաւոր:
Ascoságlia . Ծածկուածս:
Ascosaménte , Ascostaménte, ած. Ի ծածուկ:
Ascóso , sa. Ascósto , ta . Ծածկուած. ծածուկ. ծածուկ:
Ascostíssimo , ma , գէր. Գաղտնածածուկ:
* Ascrittízio , ia. Գրեալ եւ գաղթականս: տես և Soggetto, Servile, Arrolato.
Ascrítto , ta. Գրեալ ի թիւ. գասեալ եւ համարեալ ի կարգ:
Ascrívere , ե. Ընծայել ումեք ինչ. համարել. վերագրել. ներքին եմեալ: գասել ի թիւ. համարել ի թիւ: ասյոտ: յ: Կարդել ի թիւ. համարել ընդ:
♦ Asecuzione, Assecuzióne . Տես Esecuzione .
* Aselliáno , ած. Կամաւոյ անօթ, կամ կամաւոր: (են անօթք ինչ մանրիայ, որք կոչին և Lattei , կամ Chiliferi .)
Aséllo , կամ Nasello. Ձուկն ինչ ծովային: * Aséllo terrestre. Ի միջատ, կամ ճճի ինչ, որ կոչի և Porcellino terrestre .
♦ Asémplo . ♦ Asémpro . Տես Esempio .
♦ Asempráre . Տես Assemprare .
Asfaltíte , ս. Ասֆալտեան. որ ունի զհոտ ասֆալտի:
Asfálto , կամ Aspalto. Ասֆալտ. յափալտ. (է կամար ինչ կարծր. գոյանի յերկաս մեռնէ ծովուն, և այլ քարոյ ինչ:)
Asfodíllo. Ի խոտ ինչ որոյ արմատք են զողկանջման. յորոյ կազմեն ի սովս գաւազան ինչ հայցի:
Asgiáto. Տես Agiato.
* Asiárca . տբ. Ասիարքաց: (էր պատուհանուն ինչ ասրեկան իշխանութե կից եւ քրմութե. որով որք ստանայր իրաւունս նախագահ լինել ըստ ի արքազան խաղարկութես , զոր կատարէին միաբան քաղաքք ասիոյ :)
* Asiarcáto. Ասիարքաւորել:
* Asiático , ած. Ասիական (ոմն. իր ոմ ընդարձակ , և լի ամբարտ զարդու:) lusso asiático. զեղխութիւն ասիական. իր անյագ: costumi asiatici . ասիական բարք. իր զեղխ, կամ կանացի բարք:
Asílo . Ապաստանարան. տեղի ապաստնեան: ապաստ էէբ:
Asima , Asimáro . Տես Asma , Asmático .
Asina , էփ. Մատակ էշ: փիղ էգէ:
Asináccio, պեյ. Ի էշ յայլմանդամ. կամ վատթար: բիրտ. ապերաս: առտս. անընտրող. կամակոր: էգէ հեղինի: է և ևս պղծ ինչ ըզգոյ:
Asinággine , էփ. Իշաբարոյութի. ապշոտ մտաց բոտի. ապիհասի: էգեղէփ:
Asinájo. Իշական. իշամարդ: էգէգեղ:
Asineggiáre , է. Ձռնչել որպէս զէշ. ազազակել անհեթեթս:
Asinella, էփ. Մատակ էշ փոքր. մատակ յոլանակ:
Asinéllo , նաս. Էշ փոքր. յոլանակ. էշ անարգ: էգեղէփ. աբեր: քար յատուկ լուսաքաշ: մոյն գերանաց ատենաց:
Asinería. Տես Asinità .

Asinescaménte , ած. Տգիտաբար. ապարդուհետ. բրտուհետ. անմտաբար: եղեղէղ:
Asinésco , ca. Իշային. իշայ:
Asinétto . Asiníno , գց. Տես Asinello .
Asiníle, ած. Ասինոյ, na. Իշային. իշոյ. իշանման: բիրտ. ապարդի. անխոհեմ. անմիտ. ապուշ: bestia asinina . էշ:
Asiníre . Տես Inasinire .
Asinità , - táde , - táte , էփ. Իշուհի: անխոհեմութիւն. բրտուհի. ապարդուհի: եղեղէփ:
Ásino. Էշ: եղեղ: իշաբարոյ. իշոյ. բիրտ. ապարդի. ապուշ. սուտ. անմիտ: legar l' asino . ընկնել: qual asino dà in parete, tal riceve . ապուշ զոր ինչ ասնէ ոք, նոյն և կրեսցէ: come asino sape, così minuzza rape . իբրպան իմաստուն ասնէ զոյն: զոր կարէ, և զոր պիտէ: chi non può dare all' asino, dà al basto . ոք ոչ կարէ խնդրել զկնճիռ յայնմանէ, յորմէ կամի, խնդրէ յայնմանէ՝ յորմէ կարէ: զկնճիռ ուրուք հանել յայլմէ: lavare il capo all'asino. բարեբարբառել ապերախտին: far come l'asino, che porta il vino, e bee l' acqua . աշխատիլ յօգուտ այլոց: l'asino non conosce la coda , se non quando ei non l'ha . ոչ ճանաչէ զյարդ բարւոյն , բայց յեթե կորսուեան: far come l' asino , che dove inciampa una volta , più non vi passa . ոչ անկանել ի նոյն սխալանս: l' asino non va se non col bastone . չարք ոչինչ դիտեն բարեխրատ ոչ քաղաքացին: raglio d'asino non arrivò mai in Cielo . ապաշնորհ անմտաց չհասնի երբեք լսելի: lega l' asino dove vuole il Padrone . արասկիր գու զոր ի քեզ յանձն եղեւ: asino bianco gli và a molino . բարեկեցիկ . ճոխ: metter l' asino a cavallo . դնել զանարգ ինչ ի վեր ազատականին: tirar dietro all' asino suo . յամառել յիւրում կամակորութե: trotto d' asino poco dura , կամ մոկ trottò d' a sino. որ ձեռնարկէ քան զկար անձին, ոչ տեւէ երկար: alla prova si scortica l'asino. ի հանդիպումն ճանաչի մարդ: far come l' asino del pentolajo. զկայ առնուլ ի բարբանջել եւ ամենայնում. զանիւթ անկանիլ եւ ամենայնի: andar sull'asino . դնալ հեծեալ: (ի նախատինս, կամ ի նպատակ:) esser l' asino. կրել աշխատութե անշնորհին: disputar dell'ombra dell' asino. կամ դել պնոտեաց: dare ad intendere che gli asini volano. հաւատացուցանել ումեք զանհնարինս ինչ: gli asini si conoscono a' basti. յարատաք նոյն ճանաչի ոք:
Asinóne , տբ. Տես Asinaccio.
Asino salvático. Իշավայրի. ցիռ: էապան էգեղէ:
Asio. Տես Agio.
Asma , տբ. Շնչարգելութե. գժուարաշնչութի: էբգեղեգէղէ:
Asmático, ca. Asmóso , sa. Շնչարգել. գժուարաշնչութե: էբգեղեգէղ:
Asoláre . Տես Alitare . Յածել. թափառիլ:
Asoliére . Տես Asuliere .
Asolo , Շնչառութե. տուրևառ. հնոյ: մխիթարութի. զգօսանք. զովարձուհ: * Տես և Uccchiello .
Aspálato . Ի փոքրիկ ծառ ինչ հնդկաց:
Aspálto . Տես Asfalto .
Aspárago , Spárago . Ծնեբեկի: գուցեծնիտ:
Aspe . Տես Aspide .
Asperáre , ե. Տես Inasprire .
Asperartéria . Խոչակափող. շնչափող. խռչակ. խռչափող.

խաչափող : գըռիլա • պօպռիլա : չախպախ :
Asperélla . խոռ ինչ, որով մաքրեն զանագեայ անօթս :
* Asperétto, ta . Տես Aspretto .
Aspérgere , դ • Սրսիկել • ցօղել : սերթել : di sale , ևն • ցանել ալ • աղել : խոտ ապլաի :
* Aspérgine . է • Տես Spruzzo .
* Aspergitóre , ար • Սրսիօղ • սրսկիչ :
Aspérgolo . է հաս հռովմայեցոց • Տես Aspersorio .
Asperità , Asperitáte , Asperitáde , Asperitúdine , է • Տես Asprezza .
Áspero , ra . Asperíssimo , ma . Տես Aspró .
Aspersióne , է • Սրսկումն • ցօղումն :
Aspérso , sa . Սրսկեալ • ցօղեալ : սերթիլիչ :
Aspersório . Սրսիկեալ օրհնեալ ջուր :
* Asperúgine , է • խոտ ինչ :
* Aspettábile , հ • Երևելի • նշանաւոր :
* Aspettácolo . Տես Spettacolo .
Aspettaménto . Aspettánza . Տես Aspettazione .
Aspettánte , հ • Ապասող • հզօրական , որ կայ ի զինին :
Aspettáre , դ • և է և • Սպասել • ակն ունել : պէտքիդ : ակնալ ուրբք • անասալ յաւել : փոքմակ :
Aspettársi . Հայիլ • պատրաստիլ • անկ է : փքուիլ :
questa cosa non aspetta a me . այգ չէ ինձ անկ • ինձ ոչ հասանէ այգ • aspettar il tempo . պարապոյ սպասել : և ան ընդունիլ , ձախել Áspro . aspettare a gloria . անձկալ փառաց far aspettare . farsi aspettare . սալ սպասել • յամրացնել : chi la fa , l' aspetti . որ չար առնէ պղտմ , առցէ զիսիսնչէնին :
* Aspettatíssimo , ma . Սպասելագոյն :
Aspettatíva . Յոյս • սպասք : ակնկալութիւն մասանեչոյ : ի ժառանգութիւն ուրուք :
Aspettáto , ta . Սպասեալ • ակնկալեալ : պէտքիդ :
Aspettatóre , ար • Տես Aspettante .
Aspettatríce , է • Սպասօղ • ակնկալու :
Aspettazióne , է • Ակնկալութիւն • յոյս : սպասք :
Aspétto . Սպասէլն • յապաղումն : * Ակնկալութիւն :
Aspétto . Հայեցուածք • կերպարանք դէմսից • տես սիլ երեսաց : դէմք • երես : նշոյլ • երևոյթ • տեսարան • տեսուիլ : հեռքիս : նշոյլ • հայեցուածք (մեղորակաց) nel , կիմ al primo aspetto , հ • զառաջինն • ի սկզբան անդ : ի նշոյլ հեռքիս :
Aspide , ար • Áspido . Սպիտակ , (է օձ ինչ ջրային) աղբ եւան :
* Aspiránte , հ • փափաքող • հետամուտ : tromba aspirante . Ջրհան ձգողական . (է ազգ ինչ ջրհանի , ըստ Թուղմայի , որ ջուրն ի վեր հանէ յինքն ձգելով :)
Aspiráre , է • Ընձգալ • բաղձալ • հետամուտ լի նել իմիք • նկատիլ առ իմն հովել էմիք • արտաքսմամբ :
* Aspirataménte , հ • Հոգագային հնչմամբ :
* Aspiratívo . va . Արտաքսելի հոգագային հնչ մամբ • կոկորդաձայն • հոգագային :
Aspiráto , ta . Ընձգեալ . ևն : արտաքսանեալ հոգագային հնչմամբ • հոգագային (տառ) :
Aspiratióne , է • Շնչումն (կենդանեաց) հոգագային հնչիւն : նշանագիծ հոգագային հնչման (զոր գրեն ի վեր կոկորդաձայն տառից :)
Áspo , Náspo . Կարժառ • (է երկայն գաւազան յորոյ երկոսին ծայրսն հաստատեալ կան երկու փոքրիկ խաչաձեւակ փայտք • յորոյ վերայ ձևացուցանեն գկարժն :) ար ընդ : non fare nè un aspo , nè un arcolajo . ասել • որ կամի առնել երկու ինչ , չառնէ և ոչ զմին : կարժառ քանման գործիք :

* Asportábile , հ • Տանելի այլուր • զոր հնար է տանել այլուր :
Aspraménte , դ • Aspríssimamente . Դառնապես • չարաչար • խստիւ • ուժգին • է և : vivere . կեալ խստամեաբուքիւ : combattere . սաստկապէս մարտնչիլ :
Aspreggiaménto . Դառնացուցանելն : գրգռումն :
Aspreggiáre , դ , և է • Դառնացուցանել զոք • գրգռել • զբարկացուցանել • խստիւ վարիլ ընդ առնք : ինձիլիչ :
Aspreggiáto , ta . Դառնացեալ • գրգռեալ , ևն :
Asprétto , ta , հած • Փոքր մի սուիլ , կիսի խիտ :
Asprézza . Տապուղ : ինիչ : խստուն • կարծրուն : անհաճոյութիւն • դաժանութիւն : անհարթուն • խրտուառարտուն : ապիչ : գրգռիլ • բթուն • վայրենուն : նեղուն • գժուարութիւն :
Aspríg̃no , na . Փոքր մի սուիլ • տապակամ :
Aspríno . Սպիտակ գինի ինչ նեապօլսոյ :
Aspritù , Aspritúdine . Տես Asprezza .
Áspro , ra . Aspríssimo , ma . Տռիտ • գառն : ինիչ • չէրչ • դաժան • անգութ : անընտել • վայրագ : նեղուչ : վայրենի • անտաւսմոմ (մայրի :) խիտ • կարծր • անհաճոյ : աչի : բիրտ • տմարդի • վայրենաբարոյ : հեռփիւռ : lingua aspra . լեզու նեռնաճափ • երգիծաբան :
Áspro . է առեակ ինչ գրամոց տասնհայ : ոճիպ գժանանակն :
Aspróne , ար • Քար ինչ սեաւ և սպնգային :
* Asprosoffiánte , հ • Սաստկաշունչ • գառնաչունչ :
Asprúme , ար • Տես Asprezza .
Ássa , կիմ Ássa fétida . Սասպ , կիմ Սասպ գարշահոտ • (է խէժ ինչ գարշահոտ :) ընդհան պոիս : (կայ և այլ տեսակ ինչ սմ հոտաւէտ , որ կոչի Belzuino .)
Assáccia , ընդ • Յոռի տոհմտակ :
Assaccomannáre , Տես Saccheggiare .
* Assaettánte , հ • Որ հարկանէ ոտն զիետս նետաձիգ : սեռ և Piccante , Frizzante .
Assaggiaménto . Ճաշակումն . Ճաշակառուն :
Assaggiáre , դ • Առնուլ զճաշակ • Ճաշակել : փորձ ել , և է • Չափազ , զչափ առնուլ • փորձել • փնդրիլ : assaggiar l' oro , ևն • փորձել զոսկին , ևն :
Assaggiáto , ta . Առեալ զճաշակ • Ճաշակեալ : փորձել • փորձ :
Assaggiatóre , ար . Ճաշակառու • Ճաշակօղ : գրաւ մախորժ :
Assaggiatúra , Assággio . Ճաշակումն • Ճաշակառուն • փորձ • առհասարակ : ընծի :
Assagliménto . Տես Assalimento .
Assái , գոյ , և ածխ Բազում • յոյզով • շատ : չօտ : molti pochi fanno un assai . ասած • բազում փոքունք առնեն մեծ ինչ :
Assái , հ • Յոյժ • կարի : էէ • չօտ : ոչ այնչափ • ի բաւականին • ոչ փոքր • ոչ սակաւ • չափաւորապէս • պչօտ : ելնելիչ : egli è assai bello . է նա ի բաւականին գեղեցիկ • ի նա այնչափ ինչ գեղեցիկ : assai piačevole . ոչ փոքր զուարճալուս assai vicino . հպադոյն : assai più . և աւելի առաւել և : assai per tempo . ի կանուխ ժամու : և վաղքան ի առաւօտն : d'assai , կիմ ad assai . կարի իսկ . յոյժ . և առաւել առաւել : գոյէ : uomo d'assai . այր յաղոզակ , քաջ , պիտանի : եաթ ապամ :
Assai bene , հ • Կարի յոյժ • մեծապէս • գեղեցկիւ քաջ : չօտ : էէ էի : ei non è guarito , ma egli

sta assai bene. ուշ առողջացաւ նա գլխովին, քայց կայ քարիւք:
Assaíssimo, ma. գեր. Բազմագոյն. յոլովագոյն: էն: լտ:
Assaíssimo, ի, գեր. Բազմագոյնս. յոյժ յոյժ:
Assaliménto. Յարձակումն. դիմեցումն:
Assalíre, ն. Յարձակիլ 'ի վր. դիմել 'ի վր: խ. ելեւնել պատչէ: խուճապ ելնել: փորձել (զոք ցանկութ, ևն:)
• Assalíta. Տես Assalimento.
Assalíto, ta. Ի վր յարձակեալ. դիմեալ 'ի վերայ:
Assalitóre, ար. Յարձակօղ. պատչաւ ելեալն: յանկ բռնօղ. էարախօս:
Assaltaménto. Յարձակումն: խուճապ:
* Assaltánte, ի. Յարձակօղ. որ դիմէ 'ի վր:
Assaltáre, ն. Տես Assalire.
Assaltáre, ար. Յարձակումն. դիմեցումն:
Assaltáto, ta. Յարձակեալ. դիմեալ 'ի վր:
Assaltatóre, ար. Assaltatríce. էի. Յարձակօղ: պատչաւ ելեալն:
Assálto. Յարձակումն. գրոհ: պատչաւ: փորձ տուսերախաղալ: dar l'assalto. յարձակիլ 'ի վր: պատչաւ ելնել:
Assannáre, Azzannáre, ն. Կորզել ժանեաք. լսիւնել ժանեաք: խածանել. խածատել:
Assánno, Azzánno. Լսիւնումն ժանեաք: խածուած:
Assapére, ե. Իմանալ: Սովորաբար 'ի կիր ածի, far assapere. զգացուցանել. ազդ առնել:
Assaporaménto. Ճաշակումն. Հաւկառումն:
Assaporáre, Assavoráre, ն. Առնուլ զհաշակ: զգալ, կամ զիորձ առնուլ: ընդէն ալ: էսել ուշն ուշով, կամ քաղցրութ:
Assaporáto, ta. Առեալ զհաշակ. ևն:
Assaporazioncélla, նուագ. Դոյզն հաշակ:
Assaporazióne, էի. Ճաշակառումն. Հաւկումն:
Assassinaménto. Սպառակումն. սպանումն. մարդասպանութիւն: բնութիւնիւ. ապամ եղծիրմիւ:
Assassináre, ն. Սպառակիլ. սպանանիլ (զմանաւ պարհայն, կամ կամաւ.) ընդդառ սպանանիլ. կողոպտել և սպանանիլ: եղ, էհմէ. եղծիրմէ. սղմէ:
Assassinería. Տես Assassinamento.
• Assassinático, ca. Սպառակի. մարդասպանի:
Assassináto, ta. Սպառակեալ. կողոպտեալ. սպանեալ:
Assassinatóre, ար. Տես Assassino.
Assassinatúra, Assassínio. Տես Assassinamento.
Assassíno, գր. Սպառակ: հոգեհատու. սիկարեան. սպանօղ. մարդասպան: էհմէ. բնութիւն. հաւատ: տես և Cagnotto. աչ: Occhi assassini. Աչք մարդսպանօղաք, կամ արիւնառուշաք:
Assavoráre. Տես Assaporare.
• Assaziáre. Տես Saziare.
Assazióne, էի. Խորհուրդն. (ըստ քիմիականաց ի եփումն դնող, կամ կերակրոց քնական հիւթմամբ իւրեանց առանց յաւելոյ յայնս այլ ինչ հիւթի:)
Ásse, էի. Տախտակ: նախգ: առանցք (գնասյ:) գծիչ: սղբնձ հռոմէացւոց. (եր գրամ ինչ սղբնձի:)
• Asseccáre. Տես Seccare. սպառել. անհետ առնել: յ: Չորանալ:
Asseccáto, ta. Չորացեալ. ցամաքեալ:
Assecondáre. Տես Secondare.
Assecuráre. Տես Assicurare.
• Assecutóre. • Assecuzióne. Տես Esecutore, ևն:
Assedére, ե. Նստիլ առ. բազմիլ ըստ. կալ տնկ
ենալ: ն. Պաշարել: յ. Նստիլ:
Assediaménto. Տես Assedio.
* Assediánte, ած, և գոյ, ի. Պաշարօղ:
Assediáre, ն. Պաշարել (զքաղաքն:) Տհսկանել էրմէ:
Assediáto, ta. Պաշարեալ. Տհսկանէրն ըմոլ:
Assediatóre, ար. Պաշարօղ: Տհսկանէրն էպէն:
Assédio. Պաշարումն. Տհսկանէրն: far l'assedio. պաշարել: por l'assedio. Թամանձեցուցանել. նեղել. ձանձրացուցանել: volere una cosa per assedio. խնդրել ինչ բռնի:
› Asséggio. Կոչն է:
* Assegnábile, ի. Նշանակելի. որոշելի. կարգելի:
Assegnaménto. Կարգումն. որոշումն. յանձնարարութ: յոյս. կիմ ակնկալութ (եկամտից.) յուսացեալ շահ: եկամուտ. հաս: էրսա fare assegnaménto sopra checchessia. յուսալ յինէ. բարեյոյս լինել յինչ:
Assegnáre. ն. Կարգել (ուսկք Թղչակ.) սահմանել: բայն էրմէ: il luogo. որոշել, կիմ նշանակել զտեղին: il tempo. ժամագիր լինել: Թափ. էօմ: il giorno. օր ժամանակել: assegnare. սալ գՀամար: նշանակել, կամ յատաք բերել (փաստս:) յանձն առնել. սալ 'ի ձեռս. բնէ. էնի էրմէ: per sentenza. վճռել. սալ վճռաս:
Assegnataménte, ի. Խնայալ. չափով. մանաւանդ. առաքաք. առանձինն:
Assegnatézza. Խնայուն. խնայողուն. չափ:
Assegnáto, ta. Կարգեալ, ևն: չափաւոր (ծախքն) * տես և Ascritto. Uomo assegnato. Այր չափաւոր 'ի ծախս. խնայօղ:
Assegnazióne, էի. * Asségno. Տես Assegnamento.
Asseguiménto. Յաւացումն. գիւտ:
Asseguíre, ն. 'ի գործ դնել: առանալ. հասանել (խիք:) հալածել:
Asseguitóre. Asseguizióne. Տես Esecutore, ևն:
Assembiaménto. Բաղխումն զօրաց: carnale. մարմնաւոր մերձաւորութ. խառնակութ:
Assembiáre, ևն. Տես Assembrare. կարգել:
• Assembiáta. Տես Assembraglia.
Assembiatíccio, ia. Ժողովածոյ (բաղմութ.) եկամուտ.
• Assembláre. Տես Assembrare.
Assembléa, Assembréa. Ժողով: Ճխմաք. փինն: tener assembrea. Ժողով առնել, կիմ գումարել:
Assembráglia, Assembraménto. Բաղխումն զօրաց. պատերազմ:
• Assembránza. Տես Aspetto.
Assembráre, ն, և է, և յ. 'ի դիմի հարկանիլ. Հակառիլ. բաղխել. միմեանս: կարգել. յարդարել: Ժողովել: Թուիլ. երևիլ: յ. Զուգիլ ընդ միմեանս:
Assembráto, ta. Ճակատեալ. 'ի դիմի հարեալ. ևն:
Assembréa. Տես Assemblea.
• Assempiáre. • Assemplare. Տես Assemprare.
• Assémplo. • Assémpro. Տես Esempio.
Assempráre, ն. Գաղափարել. օրինակել:
Assennáre, ն. Ընդ առնել. ծանուցանել:
Assennaménte, ի. Խոհեմաբար, խնամանալի:
Assennatézza. Տես Senno.
Assennáto, ta. Խոհեմ. խնամուտն. զգօն. ուշիւ:
• Assenníre. • Assennito, ta. Տ. Assennare, ևն:
Assensióne, էի. Հաւանուլ: ըստ ասելոյ. Հաւանարարութ:
Asséngo. Հաւանուլ. հաճուլ: ընդ:
Assentaménto. Բացակայուլ. հեռաւորուլ:

Assentársi, յ. Հեռանալ. մեկնիլ: իբաւնմամբ: նսամիլ: ծեռմամբ:
Assentáre, ն. Հեռացուցանել. ի բաց առնել:
Assentáto, ta. Հեռացեալ. բացակայ:
Assentatóre, ար. Շողոքորթ. շողոմաբար:
Asséntе, ս. Բացակայ. հեռաւորը: պատնեշ. ոտքափակ ելան:
Assentiménto. Հաւանութիւն. համաձայնութիւն: բնաւ:
Assentíre, է. և ն. Հաւանիլ. ընդունիլ համձիլ: գոյիլ ելմամբ. բաւի ելմամբ:
Assentito, ta. Հաւանեալ: զգաւշաւոր. ճարպիկ. խորագէտ: andar, կամ star assentito. կալ զգոյշ. զգուշանալ անձին:
* Asséntо. Տես Assenso.
Assentóre, ար. Շողոքորթ. շողոմաբար:
Asséra, Asséntia. Բացակայութիւն. հեռաւորութիւն: իբաւնբ:
Assenziáto, ta. Օշնդրախառն: խելինեալ:
Asséntio. Օշնդր. ափսինթ: խելին: դառնութիւն: assenzio marino. Է սիրուն ինչ մանր, դառն, և ջերմ, սատակիչ ճճեայ որովայնի. կոչի և Seme santo.
* Asserársi, յ. Երեկոյանալ. տարաժամիլ. մնանապանիլ:
* Assercitáre. Տես Esercitare.
Asserélla, Asseréllo, նա. Տախտակ փոքր: հանդասարան ապահովաց. (է տախտակ ինչ եղեալ արտաքոյ ապահոցին՝ յորում հանդչին ապահովքն:)
Asserenáre, ն. Պարզիլ (ղօդս.) պայծառացուցանել:
* Asserénte, ս. Հաստատիչ. տարրասող:
Asseríre, ն. Հաստատել. պնդել. տարրասել: նսեփորբեր եմիս. խելինեմիս:
Asseríto, ta. Հաստատեալ. պնդեալ. տարրասեալ:
Asserragliáre, ն. Ցանկել: յ. Ցանկիլ:
Asserragliáto, ta. Ցանկեալ. ցանկապատ:
Asserráre, ն. Սեղմել. սեղմել՝ ի միասին: աբխոտ:
Asserráto, ta. Սեղմեալ՝ ի միասին: խիտ առ խիտ կացեալ:
Assertivaménte, ս. Հաստատուն. տարրասաբար:
Assertivo, va. Տես Affermativo.
* Asséro, գր. Հաստատութիւն:
* Asserto, ta, ած. Հաստատեալ. պնդեալ:
Assertóre, ար. Տես Difensore.
* Assertório, ia. Հաստատողական. տարրատական:
Asserzióne, իգ. Հաստատութիւն, տարրատութիւն:
Assessóre, ար. Դատաղակից. օգնական դատաւորի:
Assestáre, ն. Կռել (զգարկեալծեն.) հաստատել (զկնիռն. զաթոն:) է. Յարմարել. պատրաստել: * un schiaffo. տալսակ ածել:
* Assestatóre, ար. Յարդարիչ բեւեռից հաստատուց: յարդարիչ կահոց հաստուն:
Assetáre, ն. Ջրաւեզուցանել: տատմնամբ: ապահովել:
Assetatíssimo, ma. Ջրատենամահ. պատակիեալ:
Assettáto, ta. Ջրաւեզ. ծարաւի: փափաքող: vene assetate. անապակ երակք. (են այն երակք՝ յորս արիւնն ընդհանայ զտագոյն:)
Assetíre. Assetíto, ta. Տես Assetare, եմ:
Assettaménto. Յարդարութիւն. կարգաւորութիւն. կարգ: նիզամ:
Assettáre, ն. Յարդարել. յօրինել. բարեկարգել. կարգել: նիզամ վերմիս: տես և Subornare, և Castrare. յ. Նստիլ: ծնոտմամբ: * յարմարիլ: * պատրաստիլ:
Assettataménte, ս. Վայելչաբար. կարգաւորաբար. պէս. կարգաւ:
Assettatíno. Տես Assettatuzzo.
Assettatíssimo, ma. Գեր. Վայելչակարգ. բարի կարգ:
Assettáto, ta. Յարդարեալ. յարմար: * բաղ. մեալ. տես և Indettato.
Assettatóre, ար. Յարդարիչ. յօրինիչ: հեռաւոր:
Assettatúra. Յարդարութիւն. յօրինուածք. զարդ. բանք. վայելչութիւն:
Assettatúzzo, za. Վայելչադեսակ. վայելչասէր. մաքրասէր. զարդարուն:
Asséttо. Տես Accomodamento. * Վիճակ. կարգ: Metter, կամ rimetter in assetto. կարգաւորել. յօրինել. յարմարել: նիզամ վերմիս: * mettersi in assetto. յարդարիլ. պատրաստիլ:
Asséttо, նաշ. Տախտակ փոքր: բահլիճեմ:
Asséttо, ta, ած. Տես Assettato.
* Asseváre, է: Մտակարդիլ. Թանձրանալ: բոլ բոքիլ ցանկութ (կերակրոց:)
* Asseveraménto. Տես Asseveranza.
* Asseveranteménte. Տես Accertatamente.
Asseveránza. Հաստատուն (բանից.) պնդութիւն:
Asseveráre, ն. Հաստատել (զբանն.) պնդել: եերմիս եերմիսմիս:
Asseveratаménte, ս. Հաստատութեամբ. պնդապնդաշնորհ:
* Asseveratívo, va. Հաստատողական. տարրատական:
Asseverazióne, իգ. Տես Asseveranza.
* Assibiláre. Տես Sibilare.
Assicélla. Տախտակ փոքր, նուրբ: բահլիճեմ:
* Assículo. Տես Pernetto, Pernuzzo.
Assicuraménto, Assicuránza. Ապահովութիւն. վստահութիւն. աստուգութիւն:
Assicuráre, ն. Ապահովել: եղեն եերմիս: la nave, կամ la mercatanzia. ապահովել զնաւն. երաշխաւորել վասն վաճառացն: եերմիս. տալը առ ընդեա եերմիս: la vela. ապահովել զառագաստն. (ըստ նաւարդաց է իջուցանել զառագաստակալն, առ ի սակաւ հողմով նաւարկելոյ յապահովութիւն:) un cavallo sulla briglia. է ած յեսնդիկ. սովորեցուցանել զերասն ձիոյն առ սանձն: la bandiera. է ած նաւարդաց. ապահովել զերդ գրօշակ. (ըստ՝ ի պարզելն զերդ գրօշակ՝ արձակիլ զմի թնդանօթ:) Assicurársi, յ. Համարձակիլ. իւրեանց. դիմագրաւ լինել: ճնարնիմ եերմիս: լինել առյգ. աներկեայ. առյգ. կամ անդուլ համարիլ: բահիմ եռնմս: assicurati. լեր աներկեայ գիտասիր հաստատուն:
* Assicuráto, գր. Ապահովեալ. (ըստ՝ որ ապահովացց գրամովք զբեռնիս նաւուն:)
Assicuráto, ta, ած. Ապահովեալ. ապահով:
* Assicuratóre, ար. Ապահովիչ. (ըստ՝ որ գրամովք ապահովէ զբեռնաւորեալ վաճառս նաւուն:)
Assicuratióne, իգ. Ապահովութիւն. ապահովութիւն:
* Assidénza. Կիսատ. առաջնիկայութիւն. ներկայութիւն:
Assideráre, է. * Assiderarsi, յ. Սառիլ. ընդսառնալ ի ցրտոյ:
Assideráto, ta. Սառուցեալ. եեղ: հալիմ ածդամբք:
Assideratióne, իգ. Սառութիւն: հալմութիւն: գօսութիւն (ըստ երկրագործաց՝ է-անտ ինչ անկոց գոյացեալ ի սառնոյ ցամաքութենէ:)
Assídere, ն. Պաշարել: Assidérsi, յ. Կծմիլ:
Assiduaménte, ս. Հանապազ. անդուլ. անպակաս:
Assíduità, -táde, -táte, իգ. Հանապազորդութիւն: անդուլ:
Assíduo, ua. Assiduíssimo, ma. Հանապազորդ. անդուլ.

անդուլ. փոյթ. անկասկած: պայխ: egli è assiduo allo studio. Հանապազ միտ դնէ դասոյ:
Assiéme. Տես Insieme.
* Assientísta, ա. Վաճառօղ մուղեաց (յամերիկ գալ:)
* Assiénto. Ընկերուն ինչ վաճառելոյ զմուղիս:
Assiepáre, ն. Ցանկել: լաբիւկ գոչլամաք:
* Assiepáto, ta. Ցանկեալ. շրջապատեալ. ցանկապատ:
Assilláccio, յաճախ, և պեղծ. Մեծ պիծակ:
Assilláre, է. Կատաղիլ 'ի հարուածոց պիծակաց: կատաղիլ. մոլեգնիլ:
Assillíto, ta. Պիծակահար: կատաղեալ. ղայրատ նեալ:
Assíllo. Պիծակ. բալղինջ. ձիասատց. (է ՀՀ իայլթիչ, նման Tafano է, ներգիչ անդէմց:) աՒ ինձի: aver l'assillo. հարկանիլ 'ի պիծակաց: կատաղիլ. ցասնուլ:
Assimigliagióne, Assimigliaménto, Assimiglián-te, Assimiglianza, Assimigliáre. Տես Asso-migliagione, ևն:
Assimiláre, ն. Նմանեցուցանել: պէնդէմէ:
Assimilazióne, է. Բառնաբանիւ. Նմանեցուցումն, կամ նմանեցուցանելն:
* Assindacáre. * Assindacatúra. Տես Sindaca-re, ևն:
Assíntoto, է. գիծ, և ածական. Անկից, կամ անքաղակ ցեղի. (է գիծ ինչ, որոյ երկարել յանհունս միշտ մերձի առ գերասահին, բայց ոչ երբէք զնա հասանէ զոյն:)
Assióma. Assiomáte, ա. Աքսիոմ. առակ: պէնէ:
Assísa. Նշանագրեալ: հարկ. քաժ:
Assíso, sa. Նստեալ. քաղցեալ: քնարհալ:
Assisténte, ածական. Առաջակայ. ընդերակայ. ներկայ: պարտն:
Assisténza. Առաջնկայուն. ընդերակայուն. ձեռն տուուն: էպոքմ:
Assístere, ե. Լինել առընթեր, առաջնկայ. առաջն, կամ պատրաստ գտանիլ: հալէր պօլսնոմաք: ն. Ձեռնտու լինել. օգնել: all' Altare. սպասաւորել զոյ սեղանոյն:
* Assistitóre, ա. Առաջնկայ. ընդերակայ. ձեռն տու:
Assíto. Տախտակորմ. տախտակամած. անկցուեալ սենեկաց: բահիա պոռնոյ:
* Assituáto, ta. Տես Situato.
Assiuólo. Ծուչուն ինչ գիշերային նման քուդղ: էչձի գոռղոնի: capo d' assiuolo. է բառ նախապատիւ. տգէտ:
Asso. Մխակ թիւճ նաթոնի, կամ քուէնի, և կամ խաղալիկ թղթոց: էէ: aver l'asso nel ventriglio. լինել խաղամոլ: asso, o sei. կամ քուրդն, և կամ ոչնչէ: più cattivo, che i tre assi. խարտնման քան զօձ: restare in asso. մնալ միայնակ: lasciare in asso. Թողուլ միայնակ. քանել: * esser ridotto in asso. Ծուռառանալ:
Assocciaménto. Զուղուղն խառնից:
Assocciáre, ն. Տալ զհաղթնան զուղուղը: յանձնել. ուժիք զգործ ինչ գործաւարակիր: յ. Հաւասաբել ուրեք զընակուին: և նաև ներել զոք ընկերութիւն:
Associáre, ն. Ընկերել. ուղեկցել:
Associazióne, է. Ընկերուն: էօլտաշլէք: յԻեղարհաւորութիւն մեռելոց:
Assodaménto. Պնդուն. մերսուն: հաստատուն: ամրարդուն:
Assodáre, ն. Պնդացուցանել. մերքաել. կարծրա-ցուցանել: էէ:էլէմէք: հաստատել. կաղդուրել: յ. Պնդանալ. հաստատիլ:
Assodáto, ta. Պնդացեալ. հաստատեալ, և
* Assoggettaménto. * Assoggettiménto. Հպատակ կուն. ստորակարգուն:
* Assoggettáre. Տես Soggettare.
Assolatío, ia. Արեգդէմ. հալաւակողմն (տեղի:)
* Assoláto, ta. Արեգդէմ. արևահայեաց:
Assolcáre, ն. Ակօս պատառել. ակօսել: նոպա էմէք:
Assolcáto, ta. Ակօսաձեւ. արօրադրեալ:
Assoldáre, ն. Վարձել զինուորս. գրել 'ի զօրս. զօրաժողով լինել: ասպէտ էաչէ. ձեմ էմէք: * Assoldársi, յ. Գրիլ 'ի զինուորս:
Assoldáto, ta. Գրեալ 'ի զինուորուէ. զինուորեալ:
* Assolfoníre, է. Զգենուլ հանգամանս ծծմբոյ. լինել ծծմբային:
Assolidáre, ն. Assodare.
Assólto, ta. Արձակեալ. ազատեալ, և:
Assólvere, ն. Արձակել. (յամբաստանութէ:) նոքա էմէք. գոչքաչմաք: ազատել. ('ի պարտեաց:) լծոյալ ազատ: ներծուցանել: արձակել զոք 'ի մեղաց: իմանալ զՔ էմէք. լուծանել: ատաչ տել: անս և Risolvere.
Assolutaménte, ած. Ընդհանրապէս. առ հասարակ: 'ի հասարակի: ալէնէքէն: արձակաբար. բացարձակապէս. պլիսիվէն: իսպառ. պիտոպիտ էթան. պէլ ճէմլէ:
Assolúto, ta. Արձակեալ: ազատ. անբռնադատ. արձակ: անկախ. բացարձակ. գերագոյն (իշխանութեան:) դրական (անուն. որ ոչ ունի մնանիկ բաղդատական:)
Assolúto, ի. Արդարև. ճշմարտիւ. ապաքէն:
Assoluitório, ia. Արձակողական. արձակիչ:
Assoluzióne, է. Արձակումն 'ի մեղաց: աՔ: fare, կամ dare l'assoluzione altrui. արձակել զոք 'ի մեղաց:
Assomáre, ն. Բեռնաւորել. բառնալ 'ի վերայ ուրուք զբեռն: խոչէմէք:
Assomigliagióne, է. Assomigliaménto. Նմանութիւն:
Assomiglián te, ած. Նման. յար և նման: պէնդէր:
Assomiglianza. Նմանութ: պէնդէչ:
Assomigliáre, ն. Նմանեցուցանել. հաւասարել. բաղդատել: պէնդէմէք: և յ. Նմանիլ. բաղդատիլ: պէնդէմէք:
Assomigliáto, ta. Նմանեալ. բաղդատեալ. նման:
Assomigliazióne, է. Նմանութ: պէնդէչ:
Assomíglio. Կենդանագիր. նկարագիր. պատկեր:
Assommáre, ն. Ի գլուխ ածել. 'ի դլուխ հանել:
* Assonánte, ած. Համաձայն. ներդաշնակաւոր:
* Assonánza. Համաձայնութիւն. ներդաշնակութիւն. միաբանութ:
* Assonnaménto. Կնիք. քուն. Թմրուն:
Assonnáre, ն. Ննջեցուցանել: ոյուպմաք: է. և յ. Ննջել: ոյուպմաք:
* Assopíto, ta. Թմրեալ. զքնով անկեալ. ննջեալ:
* Assoratte, ա. Ի մառեան ինչ առանդաւ մահ մահացեալ օրինաց:
Assorbénte, ածական. Դէր և գոյ, ա. Ընկղմիչ. ընկլուղիչ. կլանող:
Assórbere, Assorbíre ն. ընկղմիլ. կլանել:
Assorbiménto. Ընկղմուն. ընկղմութ:
Assorbíto, ta. Ընկղմեալ. ընկլուզեալ:
* Assoradággine. Տես Sordità.
* Assordaménto. Խլացուցանելն. խլուն:
Assordáre, ն. Խլացուցանել: ապուչ էմէք:

Assordáto, Assordíto, ta. խլացեալ, խուլ: աղբիւր:
Assordíre, ն. խլացուցանել: աղբիւր եղիտ: է. խլանալ: աղբիւր օշտ:
Assórgere. Տես Sorgere.
Assortiménto. Ընտրութիւն վիճակաւ: կապի, կամ սար: պիրիտէր:
Assortíre, ն. Որոշել: զատուցանել. ընտրել. կարգել: ընտրել վիճակաւ:
Assortíto, ta. Ընտրեալ: կազմ. յարդարուն: colori bene assortiti. վայելչակազմ երանգք:
Assórto, ta. Տես Assorbito.
Assotigliaménto. Նրբացուցանելն. մանրուքն: հասարակ (գիտութ:)
Assottigliáre, ն. Նրբացուցանել. մանրել: ինձիլինել. աճապարանօք աւուրացուցանել (զմիգս) նրբացնին հասել. թափանցել ի խորս իրաց: Նկհարացուցանել: l'animo. սրել զիտս: la collera. յանդգնել զսաստն: Assottigliársi, յ. Նրբանալ. մանրիլ: ինձիլինել: աճապարանօք փոքրկանալ: Նա' Սրել զուշ մտացն: assottigliarla. մանրակրկիտ որոնել. լինել դիպ: assottigliáre, և assottigliársi. գոն գործել. ճգնել: ճահ էնիդ:
Assottigliatíssimo, ma, գէր. Անհնարին նրբ. ա. անհնարին:
Assottigliatívo, va. Նրբացուցիչ. անդադարեալ ցիչ (հեղանիւթից:)
Assottigliáto, ta. Նրբացեալ. նուրբ: ինձիլինիդ: անդադարեալ (մեզ:) նկհարացեալ: հաճախեալ. պահպանեալ:
Assottigliatóre, ար. Նրբացուցիչ. ծիւրիչ:
Assottigliatúra. Սրուածն. նրբացուցանելն:
Assozzársi, յ: Աղտեղանալ: խոտորանիմտ:
Assuefársi, յ. Սովորիլ: ուղղիլ: Assuefáre, ն. Սովորեցուցանել. ուղղորդել:
Assuefátto, ta. Assuéto, ta. Սովորեալ: ուղղեալ:
Assuefazióne, Assuetúdine, իգ. Սովորութիւն. սովորութ: ուղիմ:
Assuggettíre, ն. Հնազանդեցուցանել: նուաճել:
Assuggettíto, ta. Նուաճեալ. հպատակեալ:
Assúmere, ն. Առնուլ. ընդունել: Assúmere, ն. Առնուլ. յինքն առնուլ. ինքն ընդունել (զհոգաբարձուն իրիք:) յանձն առնուլ: ուխտ: խոպինք ուխտ: բարձրացուցանել. համբաւեցուցանել: Հօտարք փակըմիտ:
Assummáre, ն. Բարձրացուցանել:
Assúnta. Վերափոխումն սրբուհւոյն:
Assúnto, գոյ. Հոգաբարձուն. հոգ. պաշտօն. գործ. բեռն: հրդեհ: pigliare, կամ torre l'assunto di fare checchessia. յանձն առնուլ զհոգ իրիք: Առումն. ցոյց. հաստատուն:
Assúnto, ta, աբ. Առեալ. յանձն առեալ: assunto al Pontificato. համբարձեալ յաթոռն քահանայապետութ:
Assunzióne, իգ. Համբարձումն յաստիճան իշխանութ: վերափոխումն սրբուհւոյ յերկինս: տօն վերափոխման:
Assurdità. Անտեղութ. անպատշաճութ:
Assúrdo, գոյ. Անտեղի ինչ. անտեղութ: դիտախելութ:
Assúrdo, da, ած. Անտեղի. անպատշաճ. դըժպատճ: դիտախելութ:
Assúrgere. Տես Sorgere.
Ásta, Aste, իգ. Ձող. գաւազան: ընդէմ: asta di bandiera. ձող դրօշակին: asta della croce. ձող կամ բուն խաչին: asta del pennello. մեղխ, կամ բուն վրձնոյն: Ásta. Նիզակ. տէգ: Ընդէմ:

* Ասան քանիակին. (այսպէս կոչին քրդաձև, կամ նետաձև նշանքն արարեալ ի վր քանիակին. տիւ, քր' ի վր սահմանակի Թավրուին:) այտ: consumar l'asta, e 'l torchio. առամ: զանձն մխել: Սրունգն, կամ ոտն կարկինոյն: նշանախնդ: խեցեմորթ. (է կատար նշանագրոց եղեալ առաքս' ի վերոյ քան զաղին:) Asta regia. Տես Asfodillo.
* Ástaco. խեցգետին (ծովային:) ըռնատօս:
Astallaménto. Բնակութ. վեհերուժն:
Astallársi, յ. Բնակիլ. հաստատակ զընակուին:
Astalláto, ta. Բնակեալ. օթևագործեալ:
Astánte, ած. Հլմանդապահ: առաջնակայ:
Astarégia. Խոտ ինչ, որ կոչի և Asfodillo.
Astáta. Հարուած նիզակի. զարհուած սրգի:
Astáto, ած. Տիգաւոր. նիզակաւոր: Ղեղգիլ:
Astegnénte, Astegnénza. Տես Astinente, Astinenza.
Astémio, ia. Անգինարբուս. պարկեշտացեալ ի գինւոյ. որ ոչ ըմպէ զգինի:
Astenérsi, յ. Ժուժկալել. ժոյժ ունել. հրաժարիլ ('ի մոյ:) էնդհնին խուլտ. ապրենդ: dal vino. պարկեշտանալ ի գինւոյ:
* Astere, Astero, ար. Աստղածաղիկ (է տղէ
Asteróide, իգ. ինչ բազմատեսակ անկոց որոց ծաղիկք են աստեղաձև:)
* Astergénte. Սրբիչ. մաքրիչ:
Astérgere, ն. Լօհանալ, կամ սրբել (զվէրս.) մաքրել. ջնջել: ախչէ:
* Astéria. Աստեղան, կամ գեղեցկահին. (է անի ինչ, որ կոչի և Bellocchio, կամ Occhio di gatta:)
Asterísco, գոյ. Աստղանիշ. (է աստղանման նշան ինչ-գոց' որոյ ձև է այս *:)
* Asterísmo. Համաստեղութիւն:
Astersióne, իգ. Լուացումն. ջնջումն. մաքրութ:
Astersívo, va. Լուացողական. մաքրողական. սրբիչ. մաքրիչ:
Astérso, sa. Լուացեալ. սրբել. ջնջել: ախչէ:
* Astétta, նաժշ. Asta ին. Փոքր գաւազան, կամ ձող, նման:
Astiáre, է. Astiársi, յ. Սախալ: գըգանիմ:
Astícciuóla, նաժ. Նիզակ կարճ. սեպ փոքր:
* Սեղեմ վրձնի: է և գերան ինչ ամենայն, որ կոչի և Trave maestra.
* Ástice, ար. Տես Astaco.
* Astículo. Աշանդ ձախտակին:
* Astífero. Տիգաւոր. նիզակաւոր:
Astinénte, ած. Astinentíssimo, ma. Պահեցօղ. ժուժկալ. զգաստ ('ի վերակուրս և յմսելեղիս) չափաւոր: էբրիտէաբ:
Astinénza, Astinénzia. Պահեցողութ: էբրինդ. ժուժկալութ: ժոյժ. բարեխառնութ:
Ástio. է իսա եռավանդ. Սախանք. յաշաղանք: գըգանձ: astio e invidia non morì mai. առակ: մեռանին նախանձողք. այլ նախանձ ոչ երբեք:
Astióso, sa. Ցաշաղկոտ. նախանձոտ: գըգանոտ:
* Astivaménte, ած. Արագ. արագապէս:
Astóre, ար. Ճոռնուն ինչ գիշատիչ և որսական. Astori celestiali. Ճրիշտակք:
* Astorlómía. Տես Astronomía.
Astráere, Astrárre, ն. Վերացուցանել մտօք. հրաժարեցուցանել մտօք. զատանել:
Astráersi, յ. Ցնդիլ մտաց. ի բաց դարձուցանել զմիտս իւր:
* Astrágalo. Վէգ. (է վիգաձև մասն ինչ չինուած ծոց. որ վր բազրակուէն կոչի և Tondino. լը անդամագիտից է մին յահեղաց ոսկանց) ոսկնկ ինչ.

ինչ քաղցրասիրտ. զոր ոմանք կոչեն յայն սակս և Falsa Regolizia. ՚ի Սուտ մատուռատակ :

Astragalóte, Astragolóte, ար. Ազգ ինչ քնաքան պաղլեղի :

Astrále, ած. Աստեղական. աստղային: աստեղագէտ :

Astrárre. Տես Astraere.

* Astrattággine, իգ. Յղութիւն մտաց. անմտութիւն :

Astrattaménte, ած. ՚ի վերացնէն. վերացուցմամբ. հրաժարեցուցմամբ մտաց. հրաժարեցուցէ :

Astrattézza. Տես Astrazione.

* Astrattíssimo, ma. Կարի իմն ցնդէ մտօք :

* Astrattívo, va. Առէ վերացուցմամբ. առէ ՚ի վերացեալն. հրաժարեցուցէ :

Astrátto, ta. Վերացուցեալ. զատուցեալ: վերացեալ մտօք. յափշտակեալ մտօք. դէպ. անմիտ. օտար ՚ի հասարակաց սովորէ : * Astrátto, գր. Վերացէ (եզր:) in astratto, ած. Տես Astrattamente.

Astrazióne, իգ. Է բառ խոսփոսէ. Վերացուցումն (մտաց.) հրաժարեցուցումն (մտօք:) յափշտակումն մտաց. ցրումն մտաց :

Astrettívo. Տես Astringente.

Astrétto, ta. Astrettíssimo, ma. Բռնադատեալ. սեղմեալ. հարկեալ :

Astrignénte. Տես Astringente.

Astrignere, ն. Սեղմէլ. սղեցնել. բռնադատել: աշխատ. զօս էնէ :

Astringénte, ած. Պնդացուցիչ որովայնի : գապէզին: սեղմիչ. սրկիչ : argumento. հզօր. բռնադատիչ. կամ անլոյծ ձեռնարկուած :

Astringénza, Astringénzia. Բռնադատութ. սեղմութիւն :

Astríngere. Տես Astrignere.

Ástro. Աստղ : Էլեւէզ: in duro astro, կամ in tristo punto, կամ in mal punto. տես ՚ի Punto.

* Astroíte, իգ. Աստղիկ. (է ծովային ինչ մարմին աստեղաձեւ. կոչի և Pietra stellaria.)

Astrolábio. Աստղապտոն, կամ աստղագիտակ. (է գործի ինչ աստղաբաշխական զննելոյ զշարժումն աստեղաց :) աստրոլաբ:

Astrolagáre, ե. Աստեղաբանել. պարապիլ յաստեղագիտութիւն : զննել զաղէտս. գուշակել ինչ յաղէտից: ընդ միտ ածել. մտախոհ լինել առ ՚ի գուշակել ինչ :

Astrólago. Աստղաբաշխ. աստեղագէտ. քաղդէայ. պաղտրմոլ: դանճեցէմ:

Astrologáre. Տես Astrolagare.

Astrologástro. Տգէտ, կամ յոռի աստեղագէտ :

Astrología. Աստղագիտութիւն. քաղդէութիւն. (է արհեստ գուշակելոյ զպատահմունս յաստեղաց:) էնդ նիշէմ :

Astrológico, ca. Astrólogo. ած. Աստեղագէտ. աստղան :

Astrólogo, գր. Տես Astrolago.

♦ Astronómaco. Տես Astronomo.

♦ Astronomáre, ե. Աստղանիւ զատեղագաշխութիւն:

Astronomía. Աստեղագաշխութիւն. աստեղագաշտութիւն: էնդ հնչէէ :

Astronómico, ca. Աստեղագաշխական :

Astrónomo. Աստեղագաշխ. աստեղագան : էհնէ հնչէէ : աստեղագէտ :

* Astrusíssimo, ma. Գէշ. Գաղտնածածուկ. կարի գժուարիմաց :

Astrúso, sa. Գաղտնի. խորհուրդ. գժուարիմաց. խորհրդաց. մէնի : գէրի. էնէն :

Astúccio. Պատեանք գործեաց : ռասկ ըսառաձ:

Astutácciо, ia, ած, և գր. գէշ. Զարգանիկ նենգաժէտ :

Astutaménte, Astutissimaménte. Ած. Խորամանկութիւ. հնարիւք. գինի էնէ :

Astúto, ta. Astutissimo, ma. Խորամանկ. գիտաց. նենգամիտ : հիւանդապետ. գերդան :

Astúzia. Խորամանկութիւն. խորագիտութիւն. նենգ. գինիպետէ. գինի. տես և Sagacità, Accortezza

Asub, ար. Է բառ արաբացոց. Ասուպ :

Asuliére, Asoliére. Տես Usoliere.

Asúro. Ի որդն ինչ որթոյ :

AT

ATabállo. Տես Timballo.

♦ Atamo. Տես Atomo.

Ataнár, կամ Atanor, ար. Է փուռն ինչ քիմիական նաց. յորում մի և նոյն հրով առնեն զանազան գործոցուն, առ որս պահանջինալն այլ առանձ ձանիք կերմուն :

Atanásia. Բաղդրածոյ գեղ ինչ քնաքեր, և օգտակար արգանդացաւուն է և ևս խոտ ինչ, որ կոչի և Tanaceto.

Atánte, ած. Զօրաւոր. հզօր :

* Atarassía. Ընհատոմուն. անդորրամտութիւ.

♦ Atáre. ♦ Atatóre, ած. Տես Ajutare.

Átavo. Է բառ լատինացոց. Տես Arcavolo.

Ateísmo. Անաստուածութիւն. աստուածուն : գինիպետութիւն. իւհարա

Ateísta, ար. Áteo. Անաստուած. ապիրատ, աստուածացոյց : հիւանդիպետ :

* Ateístico, ca. Անաստուածի. անաստուածութիւ :

* Atelabo. Մրջիւն, կամ ճանճ ինչ ծովային :

* Atelláno. Ազգ ինչ կատակերգուի նախնեաց :

Ateróma, ար. Շարասաւիր ուռոյց ինչ գլխոյ :

Atlánzio. Աստլաս. (ըստ անդասանողաց է վերջին գլուխ պաղտանոցին մերձ ՚ի թիկունս :)

Atlét a, ար. Ըմբիշ. գօտեմարտիկ : էնէնիան :

Atlético, ca. Ըմբշական. գօտեմարտուն :

* Atmosféra. Մթնոլորտ. (է ոլորտ, կամ պատուանակ գոլորշեաց հողագնդոյս, կամ է օդ զերկրաւ շրջապատեալ. յորում ձևանան մետեորայք:)

Atométto, նոմ. Մանրիկ հիւղ. հիւղ փոքր :

Átomo. Հիւղ. հիւղ. շամանդակ : էնէնի. գերէ : in un átomo, կամ in un áttimo. ՚ի վայրկեան ժամանակի. յակառ ըսօմաւիղ :

♦ Atório. Տես Ajuto.

* Atrabiláre, ած. * Atrabiliário, ia. Թխամաղձային :

Atrabíle, իգ. Թխամաղձ. Թամխ մաղձ. սեւաթ մաղձ :

* Atrebíci, ար. յոգ. Ա յոք նաւուն. (են երկու քին կողմանք առաջակողման նաւուն :)

* Atrepíce. իգ. Տունկ ինչ. որոյ տերևք խարշեալ ներկեն զգուրն ՚ի գետին :

* Átrio. Գաւիթ. սրահ: ավլուս. հայաթ :

Átro, ra. Սեւաթ. մթին: սեւաթ: * Աղետաւէտ. ողբալից

Atróce, հ. Atrocíssimo, ma. Անգթին. գաժան: անհնարին. գժնեայ. անգութ. ամարդի: դա ւեղ. նեղ :

Atroceménte, ած. Անգթին. անողորմ :

♦ Atrocíre. Տես Incrudelire.

Atrocità, - táde, - táte. իգ. Դաժանութիւն. գժնեայութիւն. աստուածուն. անգթութիւն : նենգութ :

* Atrofía. Անսածուն. (է անհնարին հիւծուն առ ՚ի չգոյէ սածողութ. կամ անդեանն :)

Attaccágnolo. Տես Appicagnolo.

Attaccaménto. Մերձաւորութիւն. յօգուտիւ. կցուիւ. կա

կապուտին. կապ: պաղ: յարուածն միաուծին. սէր' յօժարութ. իղձ: հաճոյ: ha un grand'attaccamento per colui. հարեալ է յոյժ 'ի սէր նը:

Attaccáre, ն. կախել լինչ: ասոյթ: յօդել-կցել. յարել: ընդհատ: կապել: պաղատանք: լծել (զձիս 'ի կառս:) գօշտ: մածուցանել: բևեռել: in croce. խաչել: con colla. ոսոնձել. մածուցանել խիտաւոյ: lite con qualcheduno. կագել է ուժք: attaccar uno, և կիմ attaccarla con uno. դրգռել զոք. մրցել է ուժք. բանակիւ լինել: l' inimico. յարձակիլ 'ի վր (ընդառաջն: փոխանման խաչերնե սիպտակ հիտե: la zuffa, կիմ la battaglia. սկսանիլ զպատերազմ: il fuoco. բոլ բոցել, կամ լուցանել շինուր: աքեղ եաթան: bottoni, campanelle, ևն. զոպալտուկ: il male ad uno. վարակել զոք. ախտիլ: փոխադրել յոք զախտ իւր: un mercato. սկսանիլ շաղիսող. փիլ է կնոջ. մխիլ 'ի բաղաղանս: uno con maldicenza, բամբասել զոք. չարիս խօսել զուսիքն: attaccarla a Dio, e a' Santi. հայհոյել: attaccarla a uno. խաղ առնել զոք. ինասել զոք: Attaccársi, յ. Յարիլ. յպատասխանել: եաթեամբ: պատրաստիլ. պատաղիլ: խոտանիլ օչխ: մխոել (՝ի կռուին ուրուք:) attaccarsi a uno. յարիլ յոք. ընդհանդիսանալ, բարեկամանալ ուժք: եանաշխ. պօռնկեաթ պաղատանք: alla fortuna d' uno. զհետ երթալ բարեբաստուե ուրուք: a una donna. հարկանիլ 'ի սէր կնոջ. այս սրձակել 'ի կին: a far qualche cosa. սրտի մտաք պատրաստիլ զինչ. փոյթ ունել խնդք: a' piaceri. անձնատուր լինել' ի հեշտուես: alla giustizia, զհետ երթալ արդարուե: a' rasoj, կիմ alle funi del Cielo: 'ի վերջինս՝ վերջնոց փորձ փորձել. ձեռնարկել է 'ի վերջին և 'ի վտանգաւոր հնարս: in veder chicchessia, պշնուլ, կիմ յարել յոք:

Attaccatíccio, ia. Սածուցիկ. դիւրամած. խըժային: եաթեան: male attaccaticcio, սէս Contagioso.

* Attaccatíssimo, ma. գեր. Գլխովին յարեալ, կիմ անձնատուր:

Attaccáto, ta. ած. Տես Attaccare. Attaccato colla cera, o colla saliva. Դիւրաքակ. դիւրաղերծ (լինչ:)

Attaccatúra. Տես Attaccamento. * է նա բառնիլայ. կապակցուե անդամոց: del pane. կիցք, կիմ կտուկան հացին. (է անկին՝ ուր երկու հացք մածեալ են է միմեանս:)

Attácco. Տես Attaccamento, և Appicco. Attacco di battaglia. բախտուին մարտին. պատերազմ: պեօչիե: di una piazza. մարտ է ամրոցին: di male. ըմբռնուին ախտիւ: dare attacco. յոտացուցանել. տալ զառիթ:

Attagliáre, ե. Հաճոյանալ. լինել հաճելի: նագ պոե օչխ: հատանել: յ. Յարմարիլ. պատշաճիլ:

Attalentáre, ե. Հաճոյ լինել. լինել է քմոյ:

* Attalianáto, ta. խաղաղացեալ. արարել յիսուսեան քարտաս:

Attaménte, ի. Յարմարապէս. վայելչապէս: հնարիք:

* Áttamo. Տես Attimo.

Attanagliáre, ն. կատել հրաչեկ ագդանօք:

Attanagliáto, ta. Տանջել հրացեղ ագդանօք:

Attapinaménto. Վհատուիլ. յեսին սրտաբեկուիլ:

Attapinársi, յ. Ոչնաչ ապրումդիլն. լալ կսկիծ զագիլն:

Attappezzáto. Տես Tappezzato.

* Attarantáto, ta. խածեալ 'ի Tarantola սողնոյն: անհանգիստ. կատաղի:

* Attardársi, յ. Տարաժամիլ. երկնցանուլ:

Attáre, ն. Յարմարել: Attársi, յ: Յարմարիլ:

Attastáre. Տես Tastare. շօշափել. հարկանել:

Attáto, ta. Յարմարեալ. յարմար. պատշաճեալ:

Attecchiménto. Աճումն: յոռոգացումն (անկոց:)

Attecchíre, ե. Աճել. բարգաւաճել. յոռոգանալ (անկոց:) պեօյիսիե. պիլնիե: non attecchire. ոչինչ յառաջադիմել:

Attediáre, ն. Ձանձրացուցանել: յ. Ձանձրանալ: հեղգանալ:

Attediatíssimo, ma. գեր. Ձանձրաձաղտուն:

Attediáto, ta: Ձանձրացեալ. տաղտկացեալ:

Atteggévole, հ. Ձեռնաշարժ. որ 'ի խօսիլն շարժէ զանդամսն:

Atteggiaménto. Շարժուած մարմնոյ. շարժմունք, կիմ դիրք անդամոց:

* Atteggiánte, հ. Որ 'ի խօսիլն. կալի ինն շարժմունս:

Atteggiáre, ն. Կենդանաւոխ նկարել. կիմ դրօշել (քի ընծայել նկարուց, կիմ արձանաց այլև այլ շարժուածս անդամոց, 'ի բացայայտել զանձնաքն կիրս հոգւոյն: հատնի էաս էնիե: ե. Խեղկատակել. խաղալ. ծամածռել: յ. Շուր ժել զանձն կիմ զմարմինն. շարժիլ:

Atteggiataménte, ի. Շարժուածովք անդամոց

Atteggiáto, ta. Կենդանաւոխ նկարեալ. կիմ դրօշեալ. շուշ. կենդանացոյց:

Attegnénza. Ազգակցուե. ազգակցութիւն: հարազատ պատշաճողուե. վայելչուե: եաթըչըլըք:

Atteláre, ն. Կապել զձիս կառաց. ձիակապել զոք ընդ զօրս:

Atteláto, ta. Կապեալ. ձիակապեալ:

Attempársi, յ. Ծերանալ. հնանալ: գօշամաթ:

Attempatétto, ta. նոճ. Փոքր մի ծերացեալ. ծերացդոյն հասակաւ:

Attempatíssimo, ma. գեր. Ծերացեալ յոյժ. հին առուրց: էէր գօշամըշ:

Attempáto, ta. Ծերացեալ. մերձ 'ի ծերութիւն. հասակաւոր: եոշը ալըշ:

Attempatótto, ta. յաճախ. Ծեր. առոյգ ծեր:

Attemperaménto. Տես Temperanza.

* Attemperánte, հ. Մեղմիչ, կիմ գիւրիչ (դեղ:)

Attemperáre, ն. Բարեխառնել. մեղմել. տանձնել բնիցդ եղիե: պակ եղիե: յ. Զարեւաորիլ. տանձնել զանձն: ե. Պահել, կիմ պահպանել (զօրինս. զկարգս:)

Attemperáto, ta. Բարեխառնեալ. չափաւորեալ:

Attendaménto. Խորհրդահարուն. բանակութիւն:

Attendáre, ն. Attendársi, յ. Խորհրդ հարկանիլ. բանակիլ: լաթը գօշամաթ:

Attendáto, ta. Հարեալ զխորհուրդ. բանակեալ:

Attendénte, հ. Մատակիր. ուշադիր. ապատող:

Atténdere, ե. Պարապիլ. պատուիլ: խնամիլ օչխ: մեծ գնել. ուշ ունել: փիւթիւն եղիե: ենթենդիե: սպասել: պեկլեիե: պահել զխորհուրդ: il tempo. պարապոյ սպասել: attendere a fare. հանապազորդել 'ի գործն. ուշ գադարել յառնելոյ: attendere a se, կիմ alla sanità. փոյթ ունել անձին, կիմ առողջանալ մարմնոյն: Attendersi, յ. Զկոյ ակնալ: attendersi con uno, կիմ attendere ad alcuno. համախոհ լինել. կիմ ընդհպիլ է ուժք:

Attendiménto. Տես Attenzione.

Attendítore. աչ. Մատակիր. դիտող: di sua parola.

rola. հատուածուն 'ի խոսումնէն : di donne. իգասէր. կնամոլ :

Attenebráre, ւէն. Տես Ottenebrare.

Attenénte, ած. Վերաբերեալ. որ հայեցողական : հզօր :

Attenentíssimo, ma. գեր. Մերձաւոր աղգական. մտերմագոյն. ընտանեգոյն :

Attenénza. Տես Appartenenza : աղգականութիւն : հզօրմէտ :

Attenére, ւ: Պահել, կամ կատարել զիսուսումն : սէօքհան փարմած : Attenérsi, յ. Զգեշ երթալ (հարծեաց ուրուք.) անսալ. յարիլ : սոյած : կուռիլ (յիմն.) ունել զերաց ինչ. ըմբռնել. յեղուլ. հաստատիլ : խոխմած : պայմանած : վերաբերիլ. հայիլ. պատշաճիլ : փոխէր : պէյդէր : * լինել մերձաւոր : լինել աղգական : հզօր օլմած : il tale m' attiene. այս ոք աղգականից ի ինձ : attenersi a una cosa. մատչիլ առ իսն : մերձենալ : attenersi d' una cosa. հրաժարիլ յիրաց ինչ :

Attentaménte, ած. Attentissimaménte. Մասնաբար. ուշի ուշով. խնամով. փութով. փէյդաի ինէ :

Attentársi, յ. Խլեհել. համարձակիլ : ձեռաբերել եղած : Attentáre. Նոյն ի. ւէս ևս Tentare :

Attentáto, ta. Խլեհաւ. համարձակեալ :

Attentáto, գած. բառ. Վերանորոգել զանորոգութիւն : յանցանք. ոճիր :

* Attentívo. Տես Attentó.

Atténto, ta. Attentíssimo, ma. Մտադրեալ. մտագիր. ուշագիր : խոպայէն : state attenti. ալիս գիրք :

Atténto, գած. Տես Intento. մտադրութիւն :

* Attenuánte, ած. Նըւազացուցիչ, կամ անօրացուցիչ (հիւանդ մարմնոյն) :

Attenuáre, ն. Նըւազացուցանել. մանրել. նիհարացուցանել. նուազցնել : ինձնէնիթ :

Attenuáto, ta. Նիհար. վատառուկ :

Attenuazióne, իգ. Նըւազացուցանելն. տկարացուցանելն. նուազումն :

* Attenuíre. Տես Attenuare.

* Attenúto, ta. ած. Տես Attenére.

* Attenzioncélla, նուազ. Դոյզն մտագրութիւն :

Attenzióne, իգ. Մտադրութիւն. ուշ մտաց. փոյթ : փէյդաի :

Attergare. (իբր 'ի բազուկն Attergársi, յ.) Դնել 'ի ձեռնից. յետուստ : թիկունս դարձուցանել :

Atterraménto. Կործանումն. տապալումն : եըէմ :

Atterráre, ն. Յերկիր կործանել. քանդել. տապալել : եըէմած : տապալեցուցանել : l'orgoglio. նկուն առնել. կամ ընկճել զամբարտաւանութիւն : gli occhi. դաբ յերկիր խոնարհել : Atterrársi, յ. խոնարհիլ. յերկիր անկանիլ : եղէն փոշիէ : * տես և Atterrirsi.

Atterráto, ta : Յերկիր կործանեալ. աւերեալ. ևն :

Atterratóre, արա. Կործանիչ. տապալիչ :

Atterrazióne, իգ. Կործանումն. քանդումն :

Atterriménto. Երկիւղ. ահ. սոսկումն. փօղոս :

Atterríre, ն. Զարհուրեցուցանել. երկեցուցանել : էչէ փօղոսլամած : ւ. և Atterrirsi, յ. Զարհուրիլ. երկնչիլ : էչէ փօղոսած :

Atterritíssimo, ma. գեր. Ահաւոյ. պահուցեալ :

Atterríto, ta. Զարհուրեալ : էչէ փօղոսալ :

Atterzáre, ւ. Վերածել, կամ հաւանել յերիզգ մանն : ն. Քաշանել յերիս. բաշանել :

Atterzáto, ta. Վերածեալ յերիզգ մանն :

Attésa. Տես Attenzione.

Attesaméntе, ած. Ձուշ ուշով. խնամով :

Attéso, sa. ածա. Մտադրեալ. մտագիր : խոպայէն

ղգուշաւոր. փոյթ. խոհեմ : Attéso, գ. Քան. առ. զմտաւ ածել. հայեցեալ : նէօրէ. պաշարած : atteso quel tempo. հայեցեալ 'ի ժամանակն. ի ժամուն. ըստ ժամուն : ըստ պահուն նէօրէ : atteso si gran ricchezza. առ այնպիսի հարըստութիւք : attese le forze, l' età. ըստ կարի. ըստ տրոյն :

Attesochè, աբ. Որովհետև. ջ զի. վ զի. զի : չունէրսէ :

Attestáre, ն. Կցել զգլուխ, կամ յօդել զծագս և միմեանս պաշարը. ամէարը պինդիրէն : վկայել. ցահպեղնէլ էնէն : ւ. Վկայ կոչել (զնոճ, ևն.) Attestársi, յ. Կցել և միմեանս յօդիլ. սինդիլ և ևս : 'ի գլխի հարկանիլ. կամ բաղխիլ և միմեանս (ասի զերկուց անձանց :)

Attestáto, ta. Տես Attestare.

Attestáto, գած. Վկայութիւն. ցահպուլէթ : di affetto. ապացոյց, կամ նշան սիրոյ :

Attestatóre, արա. Վկայօղ. վկայ :

Attestazióne, իգ. Վկայութիւն :

* Attévole, ած. Յարմար :

Attézza. Յարմարութիւն. յարկոզականութիւն :

Atticaménte, Attissimaménte, ած. Ոյժ զաւառական կերպի :

Atticciáto, ta. Յոյլճանդամ. ուժեղ : սառնաբուծ (զանգակ :)

* Atticísmo. Աթտիկեան հռետորաձեւութիւն :

* Áttico, ca. Աթտիկեան. աթտիկեցի. հռետոր :

Atticúrare, իգ. յած. Աթտիկեան գործած. (բառ հարտաբարտիտաց ասի զանանուր եղանակէ ինչ գործելոյ և յղկելոյ զսխնա :)

Attignere, ն. Ձանել. Լուր ('ի ըրհորոյ :) առ էօփաճած : հանել գինի ('ի տակառէ :) գաւազան կել ինչ 'ի բանիցի. մակաբերել : danari, ևն. շահել դրամս : l' intendimento d' un Autore. հասու լինել խմաստից մատենագրի ուրուք :

Attigniménto. Ձանումն. Լոյս. հանէն ըզնուր :

Attignitójo. Գործի հանելոյ զնուր 'ի ըրհորոյ. կամ 'ի տակառէգոյլ :

* Attíguo, ua. Կից. մերձ :

Attillársi, յ. Պճնասիրեալ զարդարիլ :

Attillaménte, ած. Վայելուչ. գեղեցիկս :

Attilláto, ta. Վայելչադիպ. վայելչագեղեալ. պատշաճեալ գեղապատիպ. վայելչագէղ : far l' attillato. տես Galanteggiare.

Attillatézza, Attillatúra. Վայելչադարգութիւն. մարմնոյ և զգեստուց. այնչափ պատշաճութիւն. վայելչութիւն. մաքրութիւն : պէրկիւթ. էնինէրլիթ :

Attillatúzzo, za. նաճաղ. Տես Attillato.

Áttimo. Վայրկեան : էսթիթէ : in un attimo. առ ժամայն. 'ի բըմիթել ական : ս սահմ :

Attinénte, Attinénza. Տես Attenente, Attenenza.

Attíngere, ն. Հօշափել. հասանել : colla mente. հասու լինել : * Attingere cogli occhi. Նշմարել. քաջ տեսանել :

* Attingitríce, իգ. Որ հանէ զգինի :

Attínto, ta. Հանեալ (Լուր 'ի ըրհորոյ :)

* Attiráglio. ի բառ գաղնիական. Պատրաստուածք. հանդերձանք :

* Attiráre, ն. Ձինքն քաշել. ինքն ձգել : էնէն փինք լէթմէթ : * Attirársi, յ. Ձինքն ձգել : առ ժանանակ :

Attissimaménte, ած. գեր. Յարմարագոյնս :

Attíssimo, ma. գեր. Քաջայարմար : էէ սայլանն :

Attitáre, ն. Յառաջ վարել զգուտն :

Attitúdine, իգ. Յարմարութիւն. յարկոզականութիւն :

բալբէ֊գործէլի֊ս Ա֊բարտղուհը, կամ լարժոնածը, կամ դիրք նկարուց ։

Attivaménte, ած֊ է բառ ֆէքսանից և ած֊քանից ֊ Ներգործաբար ։ ինամով ֊ փուճով ֊ յաջողակս ։

Attíve, ած֊ է բառ լատին ֊ Ներգործաբար ։

Attivíssimo, ma, գեր֊ Ներգործականագոյն ֊ ժրագոյն ։

Attività, - táde, - táte, իգ֊ Ներգործական նուի ֊ ներգործական կարողուհ ։ յաջողակուհ ֊ ժրուհ ֊ յարմարուհ ֊ փոյթ ։

Attívo, va. է բառ լատինական և ֆրանսից ֊ Ներգործական ։ ժիր ֊ գործունեայ ֊ աշխոյժ ֊ ուժգին ֊ արագաշարժ ֊ փոյթ ։ էական ֊ էական ֊ verbo attivo. ներգործական բայ ։ ինքնագործ ֊ vita attiva ֊ գործնական կեանք ։ aver voce attiva, e passiva. ունել իշխանուհ ընտրելոյ, և ընտրել լինելոյ ։ debito attivo ։ տես Credito.

Attizzaménto. Արծարծուհ հրոյ, խանձողաց ֊ գրգիռ ։

Attizzáre, ն֊ Դնիզել փայտս ի վէր հրոյ ֊ յարդարել զկրակն. արծարծել զխանձողն ։ անդ աւելը փշրած ֊ գրգռել ֊ արծարծել ֊ յորդորել ֊ գրգռել ֊ uno. զոյգացուցանել զոք ։

* Attizzatójo. Գործի որով արծարծեն զկրակն ։

Átto, գոյ ֊ Գործ ֊ գործողուհ ֊ գործառնուհ ֊ իր ֊ իրողուհ ֊ ինչ ֊ ամէն շարժուածք ֊ գնացք ֊ բարք ֊ եղանակ ֊ վարուելակերպ ֊ էջերգուհ ֊ նապէսին ֊ ծամածռուհ ֊ շարժուած հեգնական ֊ ծամածռուհ բերնոյ ֊ նշանացի շարժուած ֊ նշան ֊ նեղգործուհ ֊ ներգործական սեռական բեկեկմունք ֊ սկզբանք ֊ նպ ։ Atti. Գործք ֊ (ի Թատրոնական խաղարկուհս նշանակէ զդէպեալսդ մասուհն ուր խաղարկուհս ։) atti. գործունկն ձգրուածք (զոր առաջի մատուցանեն դատաւորին ։) atti. արձանագրուհք, կամ հաւաքուհն գատաստանական գրուածոց արարել ի նօտարէն ։ mettere in atti. յառաջերել զարձանագրուհսն ։ mettere in atto. կամ in atto pratico. ի գործ դնել ֊ կատարել ։ in atto. իրաք ֊ արդեամբ ։ atto generoso. գործ քաջուհ ֊ գործ արիական ։ դիրք մարմնոյ ։ stava in atto come se volesse parlarmi. կայր յայնպիսի դիրս ոյլմէ կամք էին ինձ խօսել ընդ իս ։

Átto, ta, ած֊ Յարմար (առ իմն ֊) յաջողակ ։ ոյնոն ֊ գոփէ ։ պատշաճ ֊ անկատար ։

Attóllere, ն֊ Տես Innalzare.

* Attonáto, ta. Քնաւորեալ առ իմն ֊ քաջայարմար ։

Attonitággine, իգ֊ Տես Stupidezza.

Attónito, ta. Ապշեալ ֊ յապուշ ֊ երկնչեալ ֊ ապուշ ։

* Attopáto, ta. Մխնայից ֊ լի միամբք ։

Attórcere, ն֊ Ուղղել պատառել գալարել պնդել ։ մանել ֊ հիւսել ։

Attorcigliáre, ն֊ Պատառել ընդպատառել ։ ֊ Տ. Avvolgersi.

Attorciglitáo, ta. Պատառեալ ընդպատառեալ ։

Attorciménto. Պատառուհն ։

Attóre, ած֊ Արարօղ ֊ գործօղ ֊ գատախաղ ֊ վաճառ ֊ գործարար ֊ կամ գործակալ ուրուք ։ attore di commedia. դերասան ։

Attoría. Գործարարուհ ֊ գործակալուհ ։

* Attornáre. * Attorneáre., ևն֊ Տես Attorniare.

Attomeggiáto, ta. Ընդպատառեալ չուրջպատեալ ։

Attorniaménto. Ընդպատառուհն ֊ չրջապատ ։

Attorniáre, ն֊ Ընդպատառել ֊ չուրջ պատել ։ altrui con beneficj. երախտաւորել ուրեք ֊ altrui con parole. խօսել զոք քանիք ։

Attorniáto, ta. Ընդպատառեալ ֊ պատեալ ։

Attórno, ած֊ վերջի և նախ ֊ ինդարձ զարտ ֊ Չուրջ չուրջանակի ։ ընդէրն ընդաձեցնա ։ andare attorno. գնալ այսր և անդր ֊ յածել թափառիլ ։ attorno attorno. յամենուստ ֊ ըստ ամ կողմն ։

Attortigliáre, ն֊ Տես Attorcigliare.

Attortigliáto, ta. Պատառեալ ։ corpo attortigliato. տես Stravolto, Scontorto.

Attórto, ta. Ոլորեալ ֊ պիտիլէս ։ պատառեալ ֊ չղեհեալ ։ սոսկալ ։

Attoscáre, ն֊ Ծխունել ֊ ծխունաւորել ֊ վէրիլ ֊ վշտացնել ֊ տանջել ֊ գառնացուցանել ։ di odore. առատակել հոտով, կամ սաստիկ ժամ հոտուտել ֊ odore che attosca. սաստիկիչ, կամ մահաբեր հոտ ։

Attoscáto, ta. Ծխունաւորեալ ֊ գեղակուր, եան ։

Attóso, sa. Ծխեցնէքող տալ զնանուկ ֊ մանկաբարոյ ։

Attossicagióne, իգ֊ Attossicaménto, Ծխունաւորուհն ։

* Attossicánte, ած֊ * Attossicatóre, արս֊ Ծխունաւորիչ ֊ գեղատու ֊ գեղիչ ։

Attossicáre, ևն֊ Տես Attoscare, ևն ։

* Attrabaccáto, ta. Քանակեալ նստեալ ընդ խորհուրդ ։

* Attraénte, ած, ած֊ Յանկուցիչ ֊ ինքն ձգող ։ * գոյ ֊ Տես Stantuffo.

* Attráere, ն֊ Տես Attrarre.

Attraiménto. Ձգողուհ ֊ ձգուհն ինքն ֊ յանկուցանել ֊ առաջուհն (բարեկամաց ։)

Attrappáre֊ Տես Rattrappare. պատրել ֊ մոլորցուցանել ֊ ըմբռնել ի պատրանս ։

Attrappáto, ta. Հաշմ ֊ կարկամեալ ֊ ընկիսան ֊ պատրեալ ։

Attrappería: կծկուհն ջլոց ֊ կարկամուհ ֊ ախտ ֊ լուհն անդամոց ֊ էնէրլէնէլիէ ։

Attrárre, ն֊ Ձինքն քարշել (զձուկ, եան ֊) ինքն ձգել ֊ ինձինէ ընդձգել ֊ յանկուցանել ֊ չանհլ ընդ ։

Attrattábile. Attrattévole. Տես Trattabile.

Attrattíva, Attrattívo, գոյ ֊ Տես Allettamento.

Attrattívo, va, ած֊ Ձգողական ֊ ձգիչ ֊ ինքն քարշող, կամ ձգող ֊ յանկուցիչ ֊ հրապարիչ ֊ գրգռիչ ։

Attrátto, ta. Ձինքն քարշել ֊ ձգել առ ինքն ֊ ձգեալ ֊ ընդձգեալ ֊ տես և Attrappato.

* Attrattríce, իգ֊ Ձինքն ձգող ֊ ձգիչ ֊ յանկուցիչ ։

* Attraversaménto. Տես Traversamento.

Attraversáre, ն֊ Ափսանել խոտորնակ ֊ դնել խոտորնակի ։ այլբօք փոխակ ձնալ խոտորնակս ֊ անցանել խոտորնակի, կամ կողմն ի կոզմանէ ֊ անցանել ընդ այլբօք ինձինէ ֊ ի պէր ի թափանցանել ։ un fiumè a nuoto. անցանել ի լողալ ընդ գետ ։ իսկի ինձինէ ։ un luogo. անցանել ընդ տեղի ինչ ։ պէր ընդ փին ընդձգել ։ la via, եան֊ ընդհակիմ ֊ հակառակիլ ֊ խափան լինել ։ ընդել ։ ընդ ։ i disegni di qualcheduno. խափանել զխորհուրդս ուրուք ։ il discorso. ընդհատանել զխօսս ։ strada che attraversa. խոտորնակ պողոտայ ։ Attraversársi, ի֊ Հատանել զմիմեանս ։

Attraversáto, ta. Եղեալ խոտորնակի ։ անցեալ (ընդ տեղի ինչ ։) խափանեալ ։

Attraversatóre, արս֊ Որ անցանէ ընդ ։ արգելլ ֊ խափանարար ֊ հակառակող ։

Attravérso, կամ A travérso, ած֊ Խոտորնակի ֊ խոտորնակ ֊ առ ի չէզ ։ այլբօք ։ ընդ միջ ֊ ի միջ ֊ ընդ ։ ինձինքն ։ dir a traverso. ընդիմանալ ֊ հակառակիլ ։

ապակիէ ուռիք : gli è andata a traverso. ան յա-
ղագաց նմա. եկ է հակառակն : la nave è anda-
ta a traverso. խորտակեցաւ նաւն : ha dato
traverso gli scogli. զարկոյց զնաւն ի ժայռս, կի
է ժայռս. la luce passa a traverso il vetro. ան-
ցանէ լոյսն է ապակին : prender le cose a tra-
verso. մեկնել ի լծից. չղջել ի հինէ միոս :
all' albero a traverso, նաւ. է մէջ ծառոյն :
Attrazióne, ից. Գողութիւն. ձգումն. քարշումն :
ետիւ : տես և Attrapperia.
Attrazzáre, ն. է բան նաւորդաց. Պատրաստել զնաւն
ամ հանիւք կարասեօք :
* Attrazzatóre, ար. Պատրաստիչ կահուց նաւուն :
Attrázzo, Attrézzo. կահ. կարասի. գործիք. հնա-
ոպ. ավարանդէտ :
Attrecciáre, ն. Տես Intrecciare, և՛ն :
* Attribuiménto. Մեղադրանք. ամբաստանութիւն :
Attribuíre, ն. Ընծայել ուրուք բնչ. սեփականել.
վերագրել. դրել. համարիլ : վերնի. ասոյ : at-
tribuire per sentenza. տալ բնչ վճռաւ : At-
tribuírsi, ից. Անձին վերագրել. կիր ընծայել.
անձին սեփականել : ինքնին վերնի : յինքն գրա-
ւել : պահլ ներնի :
Attribuíto, Attribúto, ta. Ընծայեալ, և՛ն :
* Attributívo, va. Ընծայիչ. համարօղ.
Attribúto, գոյ. Յատկութիւն. հանդամանք. որպի-
սութիւն. առարկելիք : սքեմն. ինչիւնն :
* Attríce, նի. կին դերասան :
Attristaménto. Տրտմութիւն. վիշտ :
Attristánte, հ. Տրտմեցուցիչ. ներնիչ :
Attristáre, ն. Տրտմեցուցանել. խառաչանքս տալ :
Attristársi, ից. Տրտմիլ. խռովանալ : Attri-
stáre, և՛ Տես Intristire.
Attristáto, ta. Տրտմեալ. տրտմեցուցեալ :
Attristazióne, նգ. Տխրութիւն : վիշտ :
Attristíre, Attristíto, ta. Տես Attristare.
Attritáre, և՛ն. Տես Tritare. Կտորել (զդեղս)
Attríto, ta. Ի բան ընծաեան. Բեկեալ. որ ունի
զղեղջ բեկման : առառել. պարտասեալ :
Attrizióne, նգ. Ի բան ընծաի. Զղջումն. բեկման.
անկատար զղջումն : տես և Tritamento.
* Attruppáto, ta. Ջինուորեալ. դրեալ ի զին-
ուոր :
Attuále, հ. Ներգործական. իրական : ներկայ.
առաջնիայ : կնոպեի : peccato.. ներգործական
մեղք : ajutator attuale. աջնական օգնական :
Attualità, táde, táte, նգ. Ներգործականութիւն.
ներգործուիլ :
Attualménte, հ. Ընդհանուր. իրապէս. իրաք-
կայապար. առ այժմ. յայժմուս :
Attuáre, ն. Կերպանել առ ներգործուիլ. ի գործ
դնել. կատարել : ից. Պատահիլ ամ իրագոյ
պնդութիւն :
Attuário. Աւետագրիչ. նօտար հաստատակաց.
գրիչ արձանագրութեց : նախ. ետնիպիւ հօձնէ :
Attuáto, ta. Ի գործ եղեալ. կատարեալ :
Attúccio, նոմ. Գործ ապայական. մանկական
չարժուած :
Attuffaménto. Ընկղմութիւն. ընկղմումն :
Attuffáre, ն. Ընկղմել. պոռնչատ : Attufársi, ից.
Ընկղմիլ. պոռնչատ : nel sonno. ընկղմիլ ի քուն.
ննջել խոր ի քուն : nel vino. ընկղմիլ գինի տա-
տիլ : ne' vizj. ընկղմիլ, թաւալիլ ի մոլուխս :
Attuffáto, ta. Ընկղմեալ : պոռնչատ :
Attuffatúra, Attuffazióne, նգ. Ընկղմութիւն :
* Attuffévole, հ. Գնելապատչ (տեղի.) գնելոյն
յընկղմել :
* Atrujáre. Տես Offuscare.

Attuóso, sa. Գործօղ. գործունեայ :
Atturáre, ն. Խնուլ. խցանել :
* Atturáto, ta. Խցեալ :
Attutáre, ն. Ցածուցանել. մեղմել. հանդարտել.
յուզանել : ից. Ցածնուլ. հանգարտիլ. ղիջանել :
Attutáto, ta. Ցածուցեալ. հանգարտեալ :
Attutatóre, Attutitóre, ար. Ցածուցիչ :
Attutíre, Տես Attutare. Լռեցուցանել զոք :

AV

* Ava. Հաւկի :
* Avaccévole, հ. Երագ. փոյթ. չյա. ժրա-
ջան :
* Avaccézza. * Avacciaménto. * Avacciánza.
Երագութիւն. փոյթ. չուտափութիւն :
* Avacciáre, ն. * Avacciársi, ից. Երագել. փու-
թալ :
* Avacciáto, ta, Արագ. աճապարեալ :
* Aváccio, հ : Արագաոյն : aváccio, avácciо.
երագ երագ : più avaccio. տես Piuttosto. o tardi,
o avaccio. ահագին, և կամ վաղ :
* Avácciо, գոյ. Երագութիւն : աչ. Երագ. չոյս :
* Avále, հ. Ամիժ. առժամայն : avále avále.
իսկ և իսկ :
Avanguárdia. Տես Vanguardia.
Avanía. Հարկ ծանր. (բեր ի բազում ասի զհար-
կաց զոր արկանեն հպատակացք ի վերբիատանեցից
և այլոց այլականենից) անիրաւութիւն : նախատինք :
Avannótto. Մանրիկ ձկունք գետոց. ասրևոր
ձուկն : պարզամիտ. անփորձ :
Aváпte. հ, և նխ. Տես Avanti.
Aváпti, նխ. (հնդրկ զորաց և զհայոց. մերձ և
զհեռ, և զբազս.) Յառաջ քան : եկեալ : յառաջոյ-
առաջի քան : իւրեր : նառաջի. յանդիման : ճշմար-
պէս : հ. Յառաջնայառաջագոյն. առաջի : եկեալ. ե-
նեան պէս : առաւել. յաւելեալ : աչ. Ետևէն
Թող. անցեալ : il giorno avanti. յանցեալ առաւօ-
կեան կին : venire, կամ tornare avanti. յետ
գալ ի միոս. sentire avanti. առաւելուլ իմաս-
տութեամբ. լինել ներհուն : esser la cosa avanti.
մերձ գոլ իրին ի կատարումն. լինել յառաջա-
գեալ յոյժ : andare avanti. յառաջ վարել զգ-
բանեան : non bisogna più avanti. չպէտ է. չպէ-
տի այլ : non esser da niuna cosa più avanti
չլինել պատահացու առնին : avanti ogni cosa. յա-
ռաջ քան զամ ինչ. նախ քան զամ : più avanti. և աս
յառաջ. անդր և. անդրագոյն : metter avanti.
առաջի առնել, կիր դնել : avanti jeri. երեկանեան
եօթն կին : avanti giorno. յառաջ քան զծագել
արևուն : ի այգն : avanti tratto. կանխիկ : կան-
խաւ : la parte d' avanti. առաջակողմն. առաջ
կակողմեան մասն : եօթևէն գոյ : * andare avan-
ti. աճել (ծառոյ.) զարգանալ : * entrò mol-
to avanti nel ventre. մեծցաւ (առբն) խորա-
գոյնս ի փորն :
Avantiché, հ. Մինչև. և. յառաջքան. եկեալ :
Avanzaménto. Ցառաջադիմութիւն. յառաջատուրեիք
զարգացումն : եկեալ կինէ :
Avanguárdia. Տես Vanguardia.
Avanzánte, հ. Բարձրացեալ : առաւելեալ. յաղթօղ :
առելի. առելորդ :
Avanzáre, ն. Ընաւելուլ զինչս. չահիլ գործա-
ծած : աճեցուցանել. առաւելուլ. ընդարձակել :
պեօ. ինելն : արիբեմ : առաքել ի գուրս ցցուիլ.
կարկառիլ արտաքս. (ասի զինուածոց :)
փաստը էտ : il tetto che avanza. քիչ ասն :
առաւելուլ ք զոք. յաղթել. գանցանել : կելեկ.

խոփան օշմ ։ Avanzársi, յ. Յառաջիլ զար գանալ ։ յառաջադիմիլ ։ օգտիլ ։ ինչէն վօշմ ։ եա՝ յառաջ խաղալ ։ եա՝ քաշուլկերիլ ։ համարձակիլ ։ Avanzáre, է. Առաւելուլ ։ ունել յա ձախուքե ։ լծալմա ։ եա՝ Յաւելանալ ։ մնալ ։ տալմա ։ արճա ։ ընդարձակիլ ։ egli ha avanzato i piè fuor del letto. առաջ ։ երկայնեցաց զոտան արտաքս ի դահկոլինն ։ քի ոչինչ յաճել, կամ ոչինչ պահեաց լրինից իւրոց վն ապաւայնն ։

Avanzatíccio, գոյ ։ Ստացորդք ։ մնացուածք ։ ածղ տալք ։ ածք ։ Ստացորդ ։

* Avanzátile, հ ։ Ստեղի ։ աւելորդ ։

Avanzáto, ta. Առաւելեալ ։ օգտեալ ։ զարգացեալ ։ ձե ։ իւրէն վօշտէ ։ avanzato in età. բազմամեայ ։ հասակաւոր ։ հնացեալ աւուրբք ։ խոչտ ։ Էտլէձմ ։ l'anno già avanzato. տալք ծերուե ։ notte ben avanzata. խոր գիշեր ։

Avanzatóre, աբ ։ Շահօղ ։ ածխղոցիչ ։

* Avanzétto, նուազ ։ Ստացորդ փոքր, սակաւ ։

* Avanzévole, հ ։ Ստեղծուղ ։ աւելի ։

Avánzo. Ստացորդ ։ մնացուածք ։ նշխար ։ մնեալ ։ գոտաբ ։ շահ ։ օգուտ ։ գոգանճ ։ գիպա ։ del vino, ևն ։ մնաւր գինւոյ ։ d'avanzo, կ ։ S. Davanzo. Mettere ad avanzi. Հաւաքիլ ի շահ ։

Avanzúglio. Տես Avanzaticcio.

Avaráccio, ia ։ Ագահագոյն ։ ընչաքաղց ։ կրճծիբ ։ գեր ։ խամհգեաբ ։

Avaraméntе, հ ։ Ագահութ ։ կծծուբ ։ անձկանօք ։

Avarétto, ta. նուճ ։ փոքր մի ագահ ։

* Avarézza. Ագահութիւն ։

* Avaría. Բաժանորգութիւն վնասուն ։ (է հաշիւն և բաժանումն վնասուց վնաձառաց նաւուն՝ զոր յայիկծուե ընկերիկ առնեն ի ծով ։)

Avarissimaméntе, հ ։ գեր ։ Անհնարին ագահութիբ ։ յետին կծծուբ ։

Avarízia. Ագահութիւն ։ կծծուբ ։ խամհգեաբութ ։ նեղհգեաբ ։

* Avarizzáre, է ։ Ագահիլ ։ լինել ընչաքաղց ։

Avára, ra. Avaríssimo, ma. Ագահ ։ կծծի ։ խամհգեաբ ։ նեղէ ։ նուճաղ ։ ձիղջ ։

Avaronáccio, Avaróne. Տես Avaraccio.

Audáce, հ ։ Յանդուգն ։ ժպրկ ։ էհոխմակ ։ փխրիկ ։ փխրիկ ։ հիպաւիի ։ համարձակ ։

Audaceméntе. Audacissimaméntе. Տես Arditamente.

* Audacétto, ta. նուճ ։ Փոքր մի յանդուգն ։

Audácia. Յանդգնութիւն ։ ժպրկութիւն ։ էհոխմակութիւն ։ փխրիկ ձիպաւի ։ քաշաքաւութիւն ։ համարձակութիւն ։ ձեռաբիւ ։

Audacíssimo, ma, գեր ։ Յանդգնագոյն ։

* Audiénte, հ ։ Լսօղ ։ որ լսէ ։

Audiénza, Audiénzia. Լսելութիւն ։ լուր ։ իւրմիւթ ։ ձիւ ։ լսելիք ։ dare audienza. ունկն դնել ։ ընդունիլ ։ ձայնակցութիւն ։ (առ պիշխանաւորաց ։) պատուիրատուիլ ։ aver audienza. խօսել ։ ունելք ։ պատուիրատուիլ ։ audienza. ունկնդիրք ։ avere una bella, e grande audienza. ունել ունկնդիր քաղցր ։ Audienza. լսարան ։ տեղի ունկնդրութե, կամ խօսակցութե ։

Audíre, է բաս ։ Լսիլ ։

Audíto, գոյ ։ աբ ։ Տես Udito.

* Auditoráto. Պունկնդրութիւն ։ (քի պաշտօն ունկնդրի)

Auditóre, աբ ։ Լսօղ ։ ունկնդիր, կամ յիշեցուցիչ ։ կամ պաշտօնեայ գրէթատարաց ։ (պաշտօնատար որ ։ որ ազգ ազգէ, կամ խորհուրդ տայ իշխանին ի վարձարիլ, կամ ի պատժիլ ։)

Auditório, փչ ։ Լսարան ։ տեղի ունկնդրութե ։ ի ունկնդրիք ։

Auditório, ia ; աբ ։ Լսողական ։

Áve. է բաս ։ Պողջ լիր ։ կեցցես ։

* Avvelenáre. Տես Avvelenare.

Avélia. Փոշտուն ինչ, որ կոչի և Velia, Cavvela.

Avellána. է բաս ։ Կաղին ։ Քշնոտ ։

Avelláno. է բաս ։ Կաղին ։ Քշնոտ ։ ապաձ ։

Avéllere ։ է բաս ։ ի բաց կոտրիլ ։ խլել ։

Avéllo. Գերեզման ։ չիրիմ ։

Áve María, Avemmaría ։ Պողջոյն քեզ մարիամ, ողջունաւորուն գաբրիէլեան ։ զանգակահարութե գաբրիէլեան ողջունաւորուն ։ Avemmaria de' morti. Զանգակահարութիբ ի մահճան առնոյք ։

Áve Maríe. Փոքրագոյն հատք վարդապատանին ։

Avéna. Սրինգ հովհաննան ։ գովք ։ վարսակ ։ խալճ ։

* Aventáre. Տես Allignare, Crescere.

Avénte, հ ։ Ընծող ։ որ տնէ ։ առացօղ ։

Avére, ն ։ Պունել ։ էաբ օշմ ։ գտանել ։ ի ձեռս քերել, առանալ ։ պատշմ ։ չուխ օշմ ։ հատնիլ ։ գրել ։ ապշմ ։ բահմշմ ։ եբ ։ գոլ ։ կալ ։ օշմ ։ ebbevi di quegli. եղեն, կի գտան անդ տնանք ։ quivi non avea falcone. առա չկայր քա ղէ ։ Ստանալ ինչ ։ լինել ընչիլ ։ io ho avuto da lui. քի ho avuto avviso. լուեալ ի նմէ ։ per lettere s' ebbe. ծանուցաւ, կի ազգ եղև ընդ ծովք ։ ձանաչել ։ խնամալ ։ հատուս լինել ։ խնդ չոշ ։ գոշմշ ։ Avere, յ ։ Ebbero tagliata la testa. Հատան գլուխք նց ։ գլխատեցան ։ ne hai, ne hai, կամ ne fa, ne fa. (է ամ բիչ զոր խաղակիցք ասեն յաւարտ խաղոն ։) Հաւասար եմք ։ հաւասարապարտ յաղթօղ գտայք ։ հակ ։ avere a avere, կամ da avere. լինել պարտատէր, կի փոխատու ։ ալաճագ օշմ ։ aver a fare, կի aver a leggere, ևն ։ Հանդերձեալ է իմ, կի քո, ևն, առնել ։ ունիմ ընծեռնուլ ։ ընծեռնիլ ։ լոց եմ, ևն ։ էպէնէչիմ ։ օբաղաձոլմ ։ aver da fare, կի aver ché fare. ունել ինչ առնել ։ aver da leggere, կի aver che leggere, ևն. ունել ինչ ընծեռնուլ ։ aver da vivere, կի da mantenersi, կի aver con che vivere, ևն ։ ունել պարկեշտ, կի զոգեպահիկն ։ էպէնէչէկի օշմ ։ aver che fare con uno, կամ con una. գործ կայ ։ կի գիւր ։ aver a se, կոչել առ ինքն ։ Avere. Հայհոյհիլ ։ հոգալ ։ լսել առնուլ ։ ընդունիլ ։ averla con uno. զբարիլ, կի քաղ կանալ ընտիքե ։ aver per nulla. առ ոչինչ համարիլ ։ էպէնէչինէ ասյմշմ ։ avere a grado, a sdegno, avere amore, ևն ։ սեւ ի կարգին ։ che hai che taci? զի՞ է՝ զի լռես ։ che hai pazza? զի՞ է քեզ մնծիմ ։ io ho nome Pietro. պետրոս է իմ անուն ։ che hai tu, che fare con colui? զի՞ կայ քո և նմի ։ non ho che fare di lui. չունիմ ինչ պէտս նմի ։ քմի ինչ կարօտ նմի ։ non aver che fare. Լինել դատարկ կալանգործ ։ Avere երեսաց յառաջոյ անկրեալոյ քայից մնաքմիամբքս ա, da, che, տայ նց զինամակութիբ ապառնոյ ընդունելոյե ։ եբ ։ io ho a dire. ա աբլոց եմ ։ ունիմ ասել ։ հանդերձեալ է իմ ասել ։ պէնէչէկի ։

Avére, աբ ։ Գոյք ։ ինչք ։ առացուածք ։ տալ ։ ապրանք ։

* Avérno. Դժոխք (հեթանոսաց ։)

Aversióne, նփ ։ Ատելութիւն ։ ընդդիմութիւն ։ զզուանք ։

Avértere, ն ։ ի բաց դարձնել ։

Auge, նփ ։ Ծագ ։ (է աստեղաբ ։ է բարձրագոյն ծայրն բարձրացեալն աստեղ ։ գագաթն ։ կատար ։

* Augellatóre, աբ ։ Տես Uccellatore.

Augellétto, Augellíno, նուճ ։ Փոքրուն փոքր ։ գոշ ձիղջ ։

Augéllo . Ն բառ բանաստ . Ցնդուսն . հատ . գոռ . augelli , կամ augei . յոգ . Ծնդունք :
Auggiáre , Auggiáto . Տես Aduggiare , ևն :
Augnáre , ն . Հատանել եղինդաձև , կամ առ ի չեզ (զիայտս , ևն) կոյն և tagliare a schifa , կամ in tralice , կամ a ugua .
Augnáto , ta . Հատել եղինդաձև , կամ առ ի չեզ
* Augnatúra . Հատումն եղինդաձև .
* Augumentábile , հ . Աճական . աճեցական :
Augumentáre , Augumento , ևն . Տես Aumentare , ևն :
* Augumentativo , va . Աճեցուցիչ . սաստկական :
Augurále , հ . Հաւանհնդյական . հնդանհնդյող :
* Auguránte , հ . Որ կրնի հաւանհնդյ . հաւանհնդյ :
Auguráre , ն , և ւ . Augurársi , յ . Հաւանհնդյ , կամ հաւանհնդյ կրնել . Ցաղ ասմ : * Բարիս մտաղիել ուսիք . մտաղիել զբարեկարդուել : Տոպս բերելիք :
Auguráto , ta . Տես Augurare .
Auguratóre , աբ . Auguratríce , Ել . Augure , աբ . Áuguro , աբ . } Հաւանհնդյ . հաւանհնդյող : Ցաղ :
Auguriáre . Տես Augurare .
Augúrio . Հաւանհնդյք . հաւանհնդյուել . գուշակ կոչ : Ցաղ : տես և Ventura . Pigliar , կամ far augurio . Հաւանհնդյ կրնել :
Augurióso , Augusóso , sa . Որ հաւատայ հաւանհնդյ մտից . անպաշար : bene , կամ male augurioso . բարեգուշակ . բարեկարդ , կամ չարագուշակ :
* Augustále . Տես Agustale .
August, íssimo , ma . գեր . Օգոստափառ . օգոստոսափառ :
Augústo , ձբ . Օգոստոս . (ի պատուհանուն կայսերաց) պետիչիէ . հինգերորդ . արքայական . արդար . մեծ . արժանապատիւ . օգոստափառ . գեղեցիկ : Augústa , Ել . Օգոստափառուհի :
Avidaménte , հ . Աչքկանաչք . փոխաբերաբար անյագ :
Avidíssimo , ma . գեր . Բազմագագ :
Avidézza , Avidità . } Ել . Ցանձ . անձկուկ .
Aviditáde , Aviditáte . } բազմանք . անկուրութիւն . ագահ :
Ávido , da . Փոխաբեր . ըղձակեզ . սիրող : արձ . յոյժ : avido di danarii . ընչասէր : d' onori . պատուասէր . պատուասէրող :
* Aviconáre , ևն . Տես Circondare , ևն :
* Avíto , ta . Ժառանգական . հայրենի . նախնեական :
Áula . Աղբունք . պալատ աղբունի :
* Aulédo . Սրնգահար :
* Aulénte , * Aulíre , ևն . Տես Odoroso , Olire .
Aúlico , ca . Պալատական . աղբունի (խորհրդական ևն)
* Aulifánte . Տես Elefante .
Aumentaménto . Տես Aumento .
Aumentánte , հ . Աճեցուցիչ :
Aumentáre , ն . Աճեցուցանել . բազմացուցանել . առաւելցնել . ընդարձակել : արձ : Aumentársi , յ . Աճել . առատկանալ . զօրանալ . զայրանալ (սխտին) արձ : ասմ :
Aumentatívo , va . Աճեցուցիչ . սաստկական (մանրիկք)
Aumentáto , ta . Աճեալ . աճեալ . յառելեալ :
Aumentatóre , աբ . Aumentatríce , Ել . Աճեցուցիչ . Ընդարձակիչ
Aumentazióne , Ել . Auménto . Աճումն . աղտակ . ելեւ : արձ :
* Aumettáre , Aumettársi . Տես Umettare , ևն :
* Aumiliáre . Տես Umiliare .
Aunánza , Aunáre . Տես Adunanza , ևն .
Auncicáre , ն . Ցափշտակել . գողանալ :
Auncinársi , յ . Ծնկբել . կամ կորանալ Ձանկաձև .
Aunghiáre , Aunghiatúra . Տես Augnare , ևն :
Ávo . Տես Avolo .
Avocáre , ն . Ի բառ օրէնսգիտաց . Փոխադրել հրամանատ գործն յայլ առեան :
* Avocoláre . Խօսել . կռնբացուցանել :
* Avólo . Կոյր :
* Avogadare . Տես Avvocare .
* Avogádo . * Avogáto . Տես Avvocato .
Avogáro . Սինդիկոս . պաշտպան . (ի անուն ինչ - խնդրոյ)
* Ávola , կամ Nónna . Հաւն , (քո մայր հօրն , կամ մօրն) պեծիչ . անա . նէն :
Avólio . Տես Avorio .
Ávolo , Avo . Հատ . պապ . (քո հայր հօրն կամ մօրն) պեծիչ :
* Avolteráre , ևն . Տես Adulterare , ևն :
Avoltójo . Աղգլ : տգեղ :
Avório . Ժանիք փղոյ . փղոսկր : Ելլ փիլ : d' avorio , ած . ի ժանեաց փղոսկրեայ . սպիտակ յոյժ :
Avorniéllo , Avórnio . Ն տեսակ ինչ Frassino անտառանել ծառոյն :
Áura . Սիկ . սիրտ . հոգի քաղցրաշունչ : բնական կեցչէ : օդ : նպաստ . հնարք : aver l' aura del popolo , della Corte , ևն . ունել հնարհս առաջի ժողովրդեան , կամ յարքունեան :
Auráre . Տես Inaurare .
Auráto , ta . Ոսկեգոյն : ոսկեգոյն :
Aurélia , կամ Crisálide , Ել . Որդն փակեալ յիւրում բոժոժի . յր իւր խոզաչափին մէջը . կոչի և Ninfa . յր Հարսնեակ :
Áureo , ea . Ոսկի . ոսկենման . ոսկեգոյն : արքունական : régola aurea , կամ regola del tre , ոսկեզէն կանոն . կանոն երից . (ի Քրիստոնեական կանոն ինչ համեմատուած :) Legénda aúrea . վարուց վարք ինչ սրբոց :
* Auréola . Պսակ փառաց , կամ պսակ սրբոց . (ի աստիճան ինչ փառաց որով սրբք զանազանին ի միմեանց :)
Aurétta , նոմ . Սիկ քաղցրաշունչ . օդ բարեշունչ :
Aurícola . Բլշտակ սրտի :
Auricoláre , հ . ի բառ անդամոցն . Ականջ : ականջ : dito auricoláre . Ճկոյճ :
Auricóme , ած . Ոսկեհեր . ոսկեվարս :
* Aurícula . Տես Auricola .
* Auriculáre , հ . dito auriculare . Ճկոյճ . confessione . ականջաբար , կամ խորհրդական խոստովանութիւն :
Auríga , աբ . ի բառ բանաստ . Կառավար :
Aurino , na . ոսկեգոյն . Ոսկի . ոսկենման :
Aurispício . Հոգեբանհնդյութ . գուշակութ :
Aurizzáre . Տես Origliare . Լինել ականջ . փոխիլ յոյնի :
Áuro . ի բառ բանաստ . Ոսկի : ոսկի անօթ :
Auróra . Աղբուշոյս . այգ : լինչ պապակ :
Ausáre , ն . Սովորեցուցանել : Սովորութ գոլ . յ . Սովորիլ :
Ausáto , ta . Սովորական . սովոր :
* Ausiliáre , հ . Օժանդակ . օգնիչ :
Ausiliário , ia . Օգնական (զօրք :)
Ausiliatóre , աբ . Օգնական . ձեռնտու :
Ausílio . Օգնութ . օժանդակութ :
Áuso , sa . Համարձակական . իշխան :

Ausónia, ի Քան Բանասք • Աւզոնիա • խոսալիա :
* Ausónico, ca. Աւզոնեան • խոսալացի :
Áuspice, աբ • Վերակացու հաւանեաց (՝ի կողմն նէ փեսային)
Auspício. Հաւատմայուել • գուշակուել • նշան
Auspízio. ասպագայ իրայ : Քեզ : նպատակ • օգնուել • շնորհք • պաշտպանուել : էպրէմ • ինայեր • լսելիք : ցանկուել • խղճ :
Austeraménte, ած. խստիւ • խստամբերութեա • ձղիւ • անաչառ :
Austerità, - táde, - táte, իգ • Տոպուել • գառնուել : իթնէնէ : խստուել • խստամբերուել • գառ ժանուել : սեղեւէ :
Austéro, ra. Austeríssimo, ma. Տոիպ • բարկ : իթնի • պոչի : խիստ • գաժան • անաչառ • սաստիկ • էսօքին • սերի • uomo d' una vita austera. այր խստամբեր, խստակրօն :
* Austório. Աւնօթ ինչ զոհից նախնեաց նմանի փոքրիկ դուռն :
Austrále, ած. Austríno, na. Հարաւային • հրեոյ :
Áustro. Հարաւ • հոլին հարաւոյ : լօփօ :
Autenticaménte, ած. Վաւերաբար • վաւերապէս • ըստ օրինի :
Autenticáre, ած. Վաւերացուցանել • վաւերական առնել • հաստատել :
Autenticáto, ta. Վաւերացեալ • վաւերական եղեալ :
Autenticazióne, իգ • Վաւերացուցանելն :
Autentichíssimo, ma. գեր • Վաւերագոյն • քաջ վաւերական :
* Autenticità. Վաւերուել • վաւերականուել :
Auténtico, ca. Վաւերական • վաւեր : սահկ. սա էի : per autentico, ած • վաւերաբար :
* Autocéfalo. Ինքնագլուխ • (առ յոյնս սահմ զիւրաքանչիւր որք չէին ընդ պատրիարքաս :)
* Autógrafo, fa. Ինքնագիր • գրել ձեռամբ իւրով :
* Autóma, աբ • * Autómato. Ինքնաշարժ մեքենայ :
* Autonomía, Ինքնօրինուել • (ի աղաստրեղի վարչոյ սեփական օրինաք :)
* Autónomo, ma. Ինքնօրէն :
Autóre, աբ • Գաակ • նախագաակ : ֆէյսաճ էսիճ : հեղինակ • մատենագիր : հետևիչ : արարիչ հաստիչ : առաջին աստօղ : առաջնորդ • պատճառ : սեպեպ : egli è l' autore della sua fortuna. անձամբ անձին գործեաց զիւր բարեբաստուել : autor d'un delitto. գործօնեայ չարեաց :
Autorévole, ած • Autorevolíssimo, ma. Որ ունի զիշխանուել, կամ զհեղինակուել • արժանահաստատ • բարեհամբաւ • ծանր • ծանրաբարոյ :
* Autorevolménte, ած • Իշխանութե • իշխանաբար • տիրաբար :
Autorità, - táde, - táte, իգ • Հեղինակուել • իշխանուել • կարողուել : գործերէն • իթնիպոր • ազդեցութ : հաստատուն • յարգ • մեծարոյուել : իթնի պոր : բան մատենագրին • վկայուել հեղինակին :
* Autoritativaménte, ած • Տես Autorevolmente.
Autoritatívo, va. Տես Autorevole.
Autorizzáre, ած. Տալ զհեղինակուել զիշխանուել, կամ զկարողուել • հաստատել : ֆ • Վինել հեղինակ :
Autorizzáto, ta. Տես Autorizzare.
Autríce, իգ • Հեղինակ • կին մատենագրիր :
* Autro. * Autrúi. Տես Altro, Altrui.
Autunnále, ած • Աշնանային : կիսվխ :
Autúnno. Աշուն : կիսվ :
* Avvallaménto. Բրաւմն • խոռոչ :
Avvalláre, ած • Իջուցանել • մելել ի վայր : խոնարհեցուցանել : ընկճել : ը • Իջանել : ֆ • Հոսիլ ՚ի բարձանց • գահավէժ անկանիլ (գետոց :)

Avvalláto, ta. Իջեալ • խոնարհեալ, ևն :
Avvaloraménto. Զօրացուցանելն • զօրուել :
Avvaloráre, ած • Զօրացուցանել • քաջալերել : գովել վերկէ : ը, և Avvalorársi, ֆ • Զօրանալ • ազնել • խրախուսիլ : գովելենկէ • արիանալ :
Avvaloráto, ta. Զօրացեալ • խրախուսեալ :
Avvampaiménto. Բոցակիզուել • բորբոք • բոց :
* Avvampánte, ած • Բոցակիզուլ • բորբոքեալ • բոցավառ :
Avvampáre, ը • Բոցակիզիլ • խանճուիլ • բորբոքիլ • քիչ • ատչորիլ : եանմաք : ած • Ատրել • բորբոքել : եաֆաք :
Avvampáto, ta. Բոցակիզեալ • վառեալ • ատրեալ :
* Avvangáre, ը • Ի գեպ չաքոգել :
Avvantaggiaménto. Տես Avvantaggio.
Avvantaggiáre, ած • Avvantaggiársi, ֆ • Օգտիլ • շահիլ • առաւելուլ • լինել ի վիճակ լաւագոյն : էյի օլմաք • քայրա էնմէք :
Avvantaggiáto, ta. Լաւագոյն (տեղի :) ընտիր (զօրք :)
Avvantággio. Օգուտ • շահ : քայրա :
* Avvantaggiosaménte, ած • Օգտիբ • յօգուտ :
* Avvantaggióso, sa. Շահաբինդիր • օգտակար :
Avvantaggiúzzo, ած • * Իոյզն օգուտ • շահ աննշան :
* Avvantársi, ֆ • Vantársi. Պարծիլ :
Avvedérsi, ֆ • Զգալ • իմանալ • հանդիպիլ • տեսանել • պատկել : far avvedere. զգացուցանել • աղդ առնել : պատրաստ :
* Avvedévole, ած • Տես Avveduto.
Avvediménto. Խոհականուել • դատումն մտաց • յատաչատեսուել • կորովամտուել • զգուշութիւն : ատէլլէլէթ :
Avvedimentóso, sa. Տես Avveduto.
Avvedutaménte, ած • Avvedutissimaménte. Խոհեմաբար • խնամատարաբար • զգուշութե : ատէլլանէ • ապգինաբար : meno avvedutamente. անզգուշաբար :
Avvedutézza. Տես Avvedimento.
Avvedúto, ta. Avvedutíssimo, ma. Յառաջատես • զգուշաբար • աչալուրջ • խոհական • խնամատար • զգօն : ատէլլէ : կէօչլի աւչէ : fare avveduto. աչք առնել • զգացուցանել : պատրաստ :
Avvegnachè, Avvengachè, } Թէպէտ • տէպէ
Avvégna, Avvegnadiochè, } պէտև : փաթաչէ : որովհետև • զի • քան զի : չինափա :
* Avvelenaménto. Թունաւորումն :
Avvelenáre, ած • Թունել • թունաւորել • գեղս կուբ առնել : պէհրլէնմէք : տես և Appuzzare. ապականիլ : Avvelenársi, ֆ • Գեղ մտնու նուլ • գեղակուբ լինել : պէհրլ ալմաք :
Avvelenáto, ta. Թունաւորեալ : animo avvelenato, կատաղի • զայրագին :
Avvelenatóre, աբ • Թունաւորիչ • գեղատու :
* Avveleníre. Տես Avvelenare.
* Avvenánte. Տես Avvenente.
* Avvenenáto, ta. Թունաւորեալ • գեղեալ : գէհրլէնմիչ :
Avvenénte, ած • Զգնաղ • բարեուսեալ • վայելուչ • շնորհաչուք • շնորհալի • համեմատ • պէտէր :
Avvenenteménte, ած • Վայելչաբար • գեղեցիկս : ըստ պատշաճի :
Avvenentézza, Avvenénza. Գեղեցկութ • վայելչութի : կէօզէլլիք :
* Avvenévile, Avvenévole, ած • Տես Avvenente. անհաւոր • պատշաճ : պատեհ : հարկ :
Avvenevolággine. Տես Avvenenza.

Avve-

Avvenevolézza. Գիղեցկուհի. վայելչուհի:
Avvenevolménte, ի. Գեղեցկիկ. վայելչաբար: կիսկ:
Avvengachè, Avvengadiochè. Տես Avvegnachè.
Avveniménto. Դիպուած. անցք. արկած: գալ պ. եհլալ գալուստ: կէտիչ: հասումն:
Avvenire, ւ. Դիպիլ լինել. պատահել. պատահիլ: շատալ կէտիչ. պատահը եղիչ: գալ լինել: bene. յաջողիլ: male. ոչ յաջողիլ: Avvenírsi, յ. Հանդիպիլ. ուժեք. ընդ առաջ լինել. դառնել զրք: օգտակ: պատշաճիլ. յարմարիլ: Հայտնի: օլմակ: le avviene ogni cosa maravigliosamente. նա քնաւորել է առ ամ ինչ. նմա ամ ինչ յարմար է:
Avvenire, գ. ա. Ապագայ. ապառնի. առաջ գայ ժամանակ. ապագայ: կէլէնէչ պէհան. ապնդա: in, կիսկ all' avvenire. per l'avvenire. յապագայս. առ յապագայս. առ յապաս. յետոյ: գալոնական ապնդա:
Avvenitíccio, ia. ի, կ. եկաւոր. նորոգ (սէր:)
Avventaméntо. Արձակումն (նետից. եւն.) Հանումն:
Avventáre, ն. Արձակել (նետս.) Հանել: աֆհատ: Avventársi, յ. Ի վրայ արձակիլ. ախորալ եղիչ: Ընտանանալ. առնել:
* Avventatággine, կ. Յանդգնութիւն ի գործս. անխոհեմութիւն. գահալէճ բէրութիւն:
* Avventataménte, ի. Յանդգնաբար. անմտաբար:
Avventatéllo, ած, և գ. նոհ. Անխոհեմ. փոքր մի յանդուգն. անմիտ:
Avventáto, ta. Արձակեալ. ընկեցեալ. անխորհուրդ. յանդուգն. անմիտ:
Avventízio, ia. Եկամուտ (առացուածք) եկ:
Avvénto, կ. գալուստ: կէլիչ: աւուրք յաջքան զննութիւն քրիս:
Avventóre, ար. Եկաւոր, կիսկ յանախորդ., կիսկ վաճառորդ (որ առնէ զինչ ինչ յուժեքէ:)
Ձեռնէրի:
Avventúra. Պատահար. դիպուած. անցք: գործ: արկած. դժբաղդութիւն: պէտ: վտանգ: all' կիսկ per avventura, ի. Ըստ դիպաց. ըստ դիպակ ինն:
Avventurárci, յ. Ի վտանգ արկանիլ. զանձն: Avventuráre, ն. Ի վտանգ արկանել. Տես և Felicitare.
Avventuratáménte, ի. Avventuratissimaménte. Բարեբաստութ. յաջողակս. հալէհլիք:
Avventuráto, ta. Բարեբաղդ. հալէհլի:
Avventurevolménte. Տես Avventuratamente.
Avventuriére, գ. ւ, և ած. ար. Տես Venturiere.
Avventurosaménte. Տես Avventuratamente.
Avventuróso, sa. Բարեբաղդ. հալէհլի: տես և Venturiere.
Avvenúto, ta. Պատահեալ, եւն. տես Avvenire.
Avveraméntо. Ճշմարտութիւն. հաստատութիւն:
Avveráre, ն. Ճշմարտել. ստուգել. հաստատել: հաւատալ հալէհլիչէ: յ. Տես Accertarsi.
Avveráto, ta. Ճշմարտեալ. ստուգեալ:
Avverbiále, ած, ի. Մակբայի. որ ի մակբայս:
Avverbialménte, ի. Մակբայօրէն. ոպէ մակբայս:
Avvérbio. Մակբայ. առածայ: պրէմ:
Avverdíre, ն. Դալարացուցանել:
Avverificáre, ն. Ստուգել. տես և Aggiustare.
♦ Avveritáre. Տես Averare.
Avversaménte, ի. Ձախողակի. ըստ հակառակս:
Avversáre. Տես Opporsi.
* Avversária, կ. Փնտռտի. հակառակորդ:
Avversário, գ. Փնտռտի. հակառակորդ. պէտ: Հանդիպակաց. դէմ: հասարակաց թշնամին. դէմ:
Avversário, ia. ած. Հակառակ. հերհակ:
* Avversatívo, va. Ներհակական, կիսկ առնմանեալ հակառակ (չաղկապ:)
Avversatóre, ար. Avversatríce, կ. Հակառակ կող. հակառակորդ. թշնամի: հասչ:
Avversazióne, կ. Ընդդիմութիւն. հերհակութիւն. հակառակութիւն: փորձութիւն:
♦ Avversévole, ի. Հակառակ. հերհակ:
Avversióne. Տես Aversione.
Avversíssimo, ma. գէր. Հակառակ յոյժ:
Avversità, - táde, - táte, կ. Ընդդիմակաց. վիշտ. հերհակութիւն. ձախորդութիւն. թշնամութիւն: պէտ գործս:
Avvérso. sa, ած. Հակառակ. հերհակ. թշնամի: փորձ: հակադիր. հակադրեալ. հանդիպակաց: parte avversa. վիւս կողմն. ընդդիմակողմն: aver fortuna avversa. լինել դժբաղդ:
Avvérso, նխ. խնդրէ զրա. Ընդդէմ. հակառակ: յանդիման: հանդէպ: փորձ:
Avverténte, հ. Զգուշաւոր. խոհեմ. յառաջատես. մտադիր. աչալրկալ: կէօչ: աւէտ. պէտ:
Avvertenteménte, ի. Զգուշաբար. խորհրդով. դիտմամբ:
Avvertènza. Զգուշութիւն. աչալրկութիւն. մտադրութիւն: կէօչ աւէտութիւն:
Avvertiménto. Ազդարարութիւն. ազդարարութիւն. ծանուցութիւն. խրատ: հապէր: կօյիւն:
Avvertíre, ն. Ազդել. ազդատանել. ծանուցանել: զգաստացուցանել. խրատել ի հապէր կէրմէ. կօյիւն կէրմէ: ւ. Խորհիլ. զնոյա ածել. կենիլ: պէտ կէնմէ:
* Avvertitaménte. Տես Avvertentemente.
Avvertíto, ta. Ազդեալ, եւն: stare avvertito. կալ զգոյշ, կիսկ անձնապահ:
Avvezzaméntо, Avvezzatúra. Սովորութիւն:
Avvezzáre, ն. Սովորեցուցանել. աւէտէրմէ:
Avvezzársi, յ. Սովորիլ. աւէտմէ:
Avvezzáto, ta. Avvézzo, za. Սովորեալ. սովոր: աւէտմէ:
Avviaméntо. Տես Inviamento.
Avviársi, յ. Յուղի. ի չոհ անկանիլ: եօլա էդմէ: յառաջ խաղալ. քաջ յառաջադիմ լինել: էնէրի ջրմէ: allo spedale. ալքաւանալ: Avviáre, ն. Ուղղել զրք առ իմն. առաջնորդել. վարժել: եօլէնմէ: սկսանիլ: un negozio. յաջողել զգործ ինչ: ի կաճառութիւն:
Avviáto, ta. Յուղի անկեալ: սկսեալ: վարժեալ. առաջնորդեալ: bottega ben avviata. կրպակ յորում յաճախեն եկեալորք:
Avvicendaméntо. Փոխոխութիւն. հնոխանակութիւն:
Avvicendáre, ւ. Փոխոխել. փոխոխ գործել: յ. Փոխոխիլ կարգաւ:
* Avvicendévole. Տես Vicendevole.
Avvicendevolménte, եւն. Տես Vicendevolmente.
Avvicinaméntо, Avvicinánza. Տես Avvicinazione.
* Avvicinánte, հ. Մերձեցեալ. որ մերձենայ:
Avvicináre, ւ. Avvicinársi, յ. Մերձենալ. մատչիլ: եփաչմէ: Avvicináre, ն. Մերձեցուցանել. մատուցանել: եփաչըրմէ:
Avvicináto, ta. Մերձեցեալ. մատուցեալ: եփաչմիչ:
Avvicinazióne, կ. Մերձենալն. մատչումն:
Avvignáre, ն. Տնկել այգի, կիսկ որթս. տնկ փիճ: նորոգել զայգին խոպանացել:
♦ Avviláre. ♦ Avviláto. Տես Avvilire, եւն:

Avviliménto. Սրտաբեկութիւն: վհատութիւն:
Avvilíre, ն. Նուաստացուցանել. արհամարհիլ: ալեւոլմամբ: քեկանել զսիրտ. լքուցանել. զայրացուցանել: խրճոյնի ելմամբ:
Avvilirsi, յ. Նուաստանալ. արհամարհիլ: ալեւոլմամբ: վհատիլ. զայրուիլ: սրտաբեկ լինել: խրճոյնի ելմամբ:
Avvilitívo, va. Լքուցիչ: զրկական (մասնիկ:)
Avvilíto, ta. Նուաստ: նուաճաւոր: ալեւոլ: լքեալ: սրտաբեկ. զայրուրեալ: խրճոյնի ելմամբ:
Avviluppaménto. Պատատումն. հնձիւն. խառնակութիւն. շիտիլ:
Avviluppáre, ն. Կնձռել: գաղտնելմամբ: պատատել. պատել. փաթաթուիլել. ծրարել: ապմամբ: շաղել. ծակարդել: Avviluppársi, յ. Տես Intrigarsi. եւս՝ Յանկնարս մտանել: չգտանել զելս իրացն: լրբութիւն պատճառել: եւս՝ Մոգական լինել. հաս և խաժ լինել: avvilluppare, և avviluppársi in amore, հարկանիլ ի սէր: avviluppar la Spagna, ապակ. վէր ի վայր առնել, խառնակել զամ ինչ:
Avviluppataménte, ած. խառն ի խուռն. վեր ի վայր:
Avviluppáto, ta, Avviluppatíssimo, ma. Պատատեալ, եւն: խառնափնդոր: all'avviluppata, ած. խառն ի խուռն:
Avviluppatóre, ար. խառնակիչ. խճողարար: խաթերայ: շատակեր. որ մեզապիղ:
Avvinacciáto, ta. Սրբեալ. գինեհարբեալ:
Avvináre, ն. Խառնել զգինի ընդ այլ ինչ հեղուկս:
Avvináto, ta. Գինեխառն. խառնեալ ընդ գինւոյ: vaso. անօթ ոտգործ գինեաւ. յորում արբեցեալ է գինի: որոյ արբեալ է գինի քաղցրագործ. արբեալ drappo. կերպաս ի գոյն կապտիկ գինւոյ:
Avvinazzársi, յ. Ընդարձակ գինի պատրիկ. զոհացեալ ընդ գինւոյ:
Avvinazzáto, ta. Զոհացեցուցեալ ի գինւոյ. արբեալ:
Avvíncere, Avvinchiáre, ն. Պատել: շղթայապատել. կապել: ապմամբ: Avvinchiársi, յ. Պատապատել: ապմամբ:
Avvinchiáto, ta. Պատատեալ. պատեալ:
Avvincigliáre, ն. Կապել զոտրիկս, կամ գալարատամամբ:
Avvinghiáre, եւն. Տես Avvinchiare, եւն:
Avvínto, ta. Կապեալ. պատեալ: պատեալ:
Avviottoláre, Avviottolársi. Տես Avviare, եւն:
Avviságlia. Ճակատումն. ճակատամարտ:
Avvisaménto. Լուր. հաստատ: բան. խոհական նոտիք. յատկատեսութիւն. տես և Avvisaglia. հայեցուածք. նկատումն:
Avvisáre, ն. Ազդ առնել. ծանուցանել. զգայացուցանել. նշանակել: հապճեպ ելմամբ: փոյթոյմամբ: գինել. դիտել զինչ. հայել. քաջ. կամ մանր: պիր էնի պատճառ: նշմարել. հայել ի տեղւոյ. լատեսել. քննել: ելեւէջելմամբ: գիտել (ի նպատակին:) նչանամատոյց: տեսանել. հայել: խրատել. ազդ առնել. ուսուցանել: ելոյելմամբ: տես և Divisare. և Avvisársi, յ. Զգալ. ճանաչել. խնդրել. երես զկ լինել. կարծել. համարիլ: փոյթ: գանձելմամբ: եւս՝ պատրաստել: եւս՝ ի գիմի հարկանել. բաղխել ընդ միմեանս: եւս՝ միանալ յօդել: և. խորհիլ: avvisarsi alla battaglia, ճակատիլ ի պատերազմ:
Avvisataménte, ած. խնամանաքար. յատաջապատրաստ. զգուշաքար. կամաւ. խորհրդով. գիտմամբ:
Avvisáto, ta. Ազդեալ. եւն: տես և Avveduto. կարգիչ. պատրաստ: far avvisato. իրացնել. ազդ առնել. ծանուցանել: պոյթոյմամբ:
Avvisatóre, ար. Avvisatrice, իկ. Ազդարար. ծանուցիչ: կշռադատող:
Avvisatúra. Հայեցուածք. հայեցայք:
Avvíso. Կարծիք. վարկ. դատումն: խնդիր: խորհուրդ. մտածումն. միտք: գիտիք: լուր. համբաւ. ծանօթութիւն. ծանուցումն: հապճեպ: ազդումն. խրատ. խորհուրդ: եօթեղ: esser avviso. ընծերիլ: star su l'avviso. կալ զգոյշ. կամ անձնապահ: avviso al Lettore. ծանուցումն, կամ յառաջաբան առ ընթերցող մատենին: a mio avviso. ըստ իմում կարծեաց: stare sull' avviso. զգուշանալ անձին: lettera d'avviso. գիր յայտարար:
Avvistáre, ն. Կրել ակամբ. հայել մանր. գիտել
Avvistáto, ta. Գերեզկատարեալ. չքնաղ: փերեզ:
Avvísto, ta. Զգոյշ. խոհեմ. ընդհայեաց:
Avviticchiaménto. Պատատումն:
Avviticchiánte, ած. Պատատիչ. որ պատատէ:
Avviticchiáre, ն. Պատատել. ոճ ընկոյզ. պատապել: ապմամբ: յ. Շղթայապատիլ. պատատիլ: ապմամբ:
Avviticchiáto, ta. Պատատեալ. շաղապատեալ:
Avvitoláto, ta. Խորագարդ ոճ գինւոյ որթոյ անհարթ:
Avvivaménto. Կենդանացուցանելն. զօրացուցանելն. քաջալերումն:
Avviváre, ն. Կենդանացուցանել. զօրացուցանել. խրախուսել: գովելի ընկէց: յ. Կենդանանալ. զօրանալ. արծաթծծիլ (հոյդ:) գովելիանել: * Avvivare, Պատրաստել զհրահանելին (առ. օձանել ոսկւով ի հուր:)
Avviváto, ta. խրախուսեալ. զօրացեալ: Avvivatójo. Գործի ինչ ոսկեզօծելոյ հրով:
Avvivatóre, ար. Խրախուսիչ. քաջալերող:
Avvizzáre, Avvizzíre, ւ. Ծաղկիլ. թառամիլ ցամաքիլ (մորենոյ:) ապմամբ:
Avvizzáto, Avvizzíto, ta. Թառամեալ, եւն:
Avúnculo. Հեռի:
Avvocádo. Տես Avvocato.
Avvocáre, ւ. Առնել փաստաբանութիւն. պաշտպանել զգատ ուրուք: Յինքն, կամ յանձն իւ առնուլ զգատ իրիք:
Avvocaría. Փաստաբանութիւն:
Avvocáta, Avvocatríce, իկ. Պաշտպան:
Avvocáto, Avvocatóre, ար. Փաստաբան. Լուսագամ դատի: վէճ ելեւէջ փաթ. փաթ վէճելի վէճ: պաշտպան:
Avvocazióne, իկ. Avvocería. Փաստաբանութիւն:
Avvocoláre, եւն. Տես Avocolare.
Avvogadáre. Avvogado. Տես Avvocare, եւն
Avvogadóre, ար. Տես Avvocato. Էր եւ առնակալ ոք վերատեսչական հնդկական:
Avvogáto, Տես Avvocato.
Avvolgénte, ած. Պատատիչ. որ պատատէ:
Avvólgere, ն. Պատատել. փաթաթութել. պատել. ոտգործել. Հոլովել: ելեւէջելմամբ: յածել. թափառիլ: ոտգործմամբ: տես և Avviluppársi. Avvolgere uno. Խաբել զոք:
Avvolgiménto. Հոլովումն: պատատումն: խաբեութիւն. յածումն. շղթապատիլ:
Avvolgitóre, ար. Պատատիչ: խաբերայ:
Avvolontataménte, ած. Ըստ կամս յանդգնաբար
Avvolontáto, ta. Ցանկացող. յօժար. անխորհ հուրդ:

Avvol-

Avvolpacchiare, ևՇ. Տ՚ես Avviluppare, ևՇ.
Avvolpináre, ն. խաբել աղուէսանման խորամանկութ. պատրել նենգաւ:
Avvolpináto, ta. խաբեալ. պատրեալ:
Avvoltacchiársi. Տ՚ես Aggirarsi.
Avvoltáre, Avvolto. Տ՚ես Avvolgere, Avvolto.
Avvoltichiare. Տ՚ես Attorcere.
Avvólto, ta. Պատատեալ: պատելեալ: գալարեալ: ծռարեալ. փաթաթեալ:
* Avvoltolataménte, գ. խոնաւապաս. խառն ի խառն:
Avvoltúra. Պատուհածք. մանուածք. նուիրուած. փաթաթեալ:
Avúto, ta. Ի անցեալ ընդունելութեն օժանդակ բային Avere.
Auzzáre. ևՇ. Տ՚ես Aguzzare, և Inuzzolire.
Auzzíno. Տ՚ես Aguzzino.

AZ

AZadarac, ած. Ծառ ինչ կոչեցեալ և Falso sicomoro, ի տուա մոլամզիկն. որոյ պտուղ կոչեն Թուտաւոր:
Aziénda. Գործունէութիւն. գործոյք. գործոզութիւն. իրողութիւն: իգ. * azienda vitale. կենդանական գործոզութիւն:
Azígos. Եղակ. (ած անգիտանալիս՝ ի երակ ինչ, որ չունի ըստ ինքեանս զուգակ երակս. ուստի կոչի և senza pari, կամ sinè pari. ի Աղղպ:)
Azióne, իգ. Գործունէութիւն: իր. գործ. գործառնութիւն. իրողութիւն: իգ. Վաստակաւորութիւն: Հանապազորդութիւն: aver azione sopra qualche cosa. պահանջել զիւր իրաւունս. ունել իրաւունս ստացեալ ինչ:
Ázza. Ագգ ինչ տապարանման նիզակի:
Azzampáto, ta. Որ ունի ծանօթ ոտից. ծանօթատոտ:
Azzannáre, ն. Բմբռնել. ժանեաք. ունել ատամնօրէք:
Azzannáto, ta. Բմբռնեալ ժանեաք. ծակեալ ժանեաք:
* Azzardáre, ն. Արկանել ի վտանգ: ինքնիւրեան պատճառ: ց. Ի վտանգ արկանել զանձն:
* Azzárdo. Վտանգ: ինքնիւրեան:
* Azzardóso, sa. Վտանգաւոր: ինքնիւրեան:
* Azzeccáre, ն. Հարկանել. վերացուցանել զբան ի հարկանել:
Azzeruóla. Azzerúolo. Տ՚ես Lazzeruola, ևՇ.
* Azzicáre, ն. Շարժել. խանգել: ց. Շարժել խանգել:
Azzicatóre, ած. Շարաշարժ. անհանգիստ:
Azzimársi, ց. Պճնապատմիլ. ինքնիւրեան. չարել զանձն: Azzimáre, ն. Ինքնիւրեան. պճնել:
Azzimáto, ta. Պճնապատմեալ. պճնեալ:
Azzimélla. Գաղալ. կերակուր հագելի ի քաղցրեղէ:
* Azzimína. Վերս. պրահ վերս:
Ázzimo, ma. Անխմոր. բաղարջ. համապատաս:
* Azzimuttále, ած. և. Գաղտաճարտարան:
Azzimutto. Ի քան զգեստեղէն. Վրխաճերմ, կամ գաղտաճարմ. (ի բազում ինչ գաղտաճարին, որով անցել ի գաղտանկեան, և ի տեղեկեան՝ հասանել զկորիզոնն ուզիղ անկեամբք:)
* Azziróne. ած. Կործծ ինչ երկրագործաց:
Azzopáre, ն. Կաղացուցանել. ց. Կաղանալ:
Azzoppáto, ta. Կաղացեալ. կաղ. ի ոտից:
Azzuffaménto. Կռիւ. պատերազմ:
Azzuffársi, ց. Կռուիլ. պատերազմիլ. մաքառիլ:

Աշխուժիլ. ակն. կենդ: col vino. ըմպել գինի առատիկ:
Azzuffáto, ta. Կռուեալ. մարտուցեալ:
Azzuffatóre, ած. Կռուասէր. կռուարար: գաւխած:
Azzuólo, ած. Ագիտ կապտատակ: գոյն նաւի:
Azzureggiáre, ց. Հարկանիլ ի կապտատակ: նալի երփ:
Azzuríccio, ia. Azzurrígno, na. Azzurríno, na. Azzúrro, ra. Azzurrógnolo, ła. Turchino, na. } կապոյտ: կապտատակ: նալիգոյն:
վերս: (ասի զայնմ գաւնոյ՝ որ ի փոքր ի առաւել մոյգ ի վերկնագոյնն:) Azzurro oltramarino. Ի ազգ ինչ մոյգ կապտատակի:

B

ած. Պի. ապէ. (ի երկրորդ դիրն ի կարգի խաղալական այբենեացն. և ի շրջադասուա ի գրչի V. ուստի և գրին միասին. Serbare, և Servare. Voce, և Boce, Nervo, և Nerbo.)

BA

Babbáccio, Babbacióne, ած. գոյ. Ագռաւ պարզամիտ. ապուշ. անմիտ. խօլամիտ. պարկասպիտ: ակնափոխ. պէօ. չալէն:
* Babbáno, Babbéo, Babbióne. Գոյն են:
Bábbo. Ի քան պապայ. Տատայ. հայր:
Babborivéggoli. ասի Andare a baborivéggoli. ած ատի. Ի երանիլ:
Babbuassággine, իգ. Ագնամտութ. ապուշութ:
Babbuásso, ած, և գոյ, ած. Անմիտ. շիտանգրամիտ. ապուշ: ակնափոխ. պէօ:
Babbuíno. Ագգ ինչ կապիկի: կապիտէմ. անմիտ:
Babbúsco, ած. Ի քան ապիկոյ. Ի եծ և տառաւար:
* Babilónia. Բաբելոն: բաբելոնն խառնակութ. խառնակութ:
* Babilónico, ca. Բաբելոնեան (ժամացոյց. ասի զժամացոյցսն՝ որք սխալին ի միջէ ծագմանէ արեգական մինչև ցմիւս ծագումն:)
Bacalare. Տ՚ես Baccelliere. Ի ևս քան հեգնական. Ագր մեծ, երևելի:
Bacalería. Տ՚ես Baccellería. Ի եծատառութ. ազգ ծողութ:
Bacáre, ն. Ոչդնահար լինել. ձմեռել լինել:
Bacarózzo. Տ՚ես Bacherozzo.
* Bacássa, ած. Ագգ ինչ վարքայի, կամ մակուկի:
Bacatícciо, ia. Bacáto, ta. Ոչդնահար. ձմեռեալ. վառառողջ. խօլապտիճ:
Bácca. Տ՚ես Coccola.
Baccalà, Baccaláre, ած. Պաքալայ. (ի ձուկն ինչ ովկիանոսի, զոր աղեալ չորացուցանեն հողմով.
* Baccalájo. Նա. Պաքալայ ձկան:
Baccaláre. Տ՚ես Baccelliere.
* Baccalári, ած, յոգ. Կոտորակք ինչ փայտի բնեալ եալ ի վեր տախտակամածի խեցաց նաւուն:
Baccanále, ած. Սպանդարամատուական պաշտաւունք, կամ խաղարկուի: ած, և. Սպանդ պատմատուական:
Baccanélla. Խառնաձայն տմբոխ վայրկեան:

Bac-

Baccanéllo, նոմ. Աղաղակ փոքր, կիմ սակաւ:
Baccáno. Աղհեթեթ ազազակ. խաւնաձայն բարբառ: տես և Bordello.
Baccánte, էպ. Պաշտօնեայ բաքոսին, կիմ ազան գարեմատոն:
Baccariverdeggiánte, ած. Դալարացեալ Baccharo անուանեալ խոտովք:
Báccaro, Bácchera. Ի լաւս ինչ, որոյ արմատ է անուշահոտ:
Baccáto. Մոլեալ. կատաղեալ:
Baccelláccio. Մեծ կիմ սուսաւոր պատկառ: տես և Babbuasso.
Baccelleria. Ի աստիճան ինչ պատուոյ գրականաց եւ մեջ ազակերտուե, և վարդապետե: Ի և մի ինչ աստիճան ինչ ղինուորական պատուոյ: Անմուտե. գործ պահապանի:
Baccellétto, նոմ. Պատիճ փոքր: * Պատիճ. (է զարդ ինչ ճարտարապետական ի ձև պատճանց ընդոց:)
Baccelliére, արբ. Baccelliéro. Աստիճանաւոր ի գրականե, կիմ ի զինուորե:
Baccéllo. Պատիճ ընդոց. (է երկայնաձև պատ եանք ինչ յորում գոյանան և առնեն ունդք, որ բակլայք. սիսեռք, ևն.) առակ պատճառ: գոպոտ: * Լծարմ բակլայ պատճառաց: քաղէ գոգլա: վարոյ. առնագի անդամէ: baccello. կիմ baccel da vedove. տես Babbaccio. Esser fiori, e baccelli. ոռամ. լինել նկդամիտ և պծ: distinguere il baccello da' paternostri ոռամ. Ճանաչել, կիմ ընտրել զանմմանս:
Baccellóne, արբ. Պատիճ մեծ: տես և Babbaccio.
* Bacchéa. Տեղի զբօսանաց, կիմ խրախուե:
* Bacchéo, ea. Քաքոսի. սպանդարամեծական:
Báccherа. Տես Báccaro.
Bacchétta. Գաւազան. ցուպ: էպոգ: գաւազան, կիմ նշան իշխանութե: governare, կիմ comandare a bacchetta. կառավարել ըստ կամս. հրամայել. տիրաբար. իշխանաբար. gittare la bacchetta. հրաժարել ի պաշտօնատարութե, կիմ յիշխանութե: * Bacchétta. Ձեռնայեց, կիմ յենուլան ձեռաց. (է գաւազան ինչ, յոր յիշտացանեն նկարիչք զձեռս իւրեանց ի նկարելն:) * Bacchette. գան պինս աՀարական: * passar per le bacchette. գանակօծ լինել (զինուորաց:) * bacchetta da vino. Նշան կնպեզայի գինեվաճառաց:
Bacchettata. Հարուած գաւազանի:
Bacchettína, Bacchettíno, նոմ. Գաւազան փոքր:
* Bacchétto, Փոքրիկ պատկեր բաքոսի:
Bacchettóna, էպ. Կեղծաւորել բարեպաշտուհի:
* Bacchettoncíno, na. նոմ. Կեղծաւոր փոքր:
Bacchettóne, արբ. Կեղծաւորել բարեպաշտ. կեղծաւոր. փնաքիզ: Ա՛ն Թօքսանացիս նշանակի բարեպաշտօն. Ջրմուռանդն: ոսկի: fare il bacchettone. Կեղծաւորիլ:
Bacchettonería, Bacchettonísmo. Կեղծաւորել բարեպաշտուհ. կեղծաւորուե: պաշտօնասիրութե բարեպաշտուե:
Bacchettúzza. նոմ. Փոքրիկ գաւազան:
Bacchiáre, ած. Թօլճափել գաւազանաւ զնուն: սպանանել:
Bacchiáta. Հարուած. զարկուած գաւազանի:
Bacchiáto, ta. Թօլճափեալ գաւազանաւ:
* Bácchico, ca Քաքոսեան. սպանդարամեծական:
* Bacchífero, ra. Որ բերէ հատապտուղս. կիմ հատաքեր. (որ է գաւթնին, ձիթենին, ևն:)
Bacchillóne, արբ. Տղայաբարոյ. Թեթեւամիտ:
Bácchio. Գաւազան: պէնէնէ: * fare checchessia, կիմ parlare al bacchio. դործել ինչ վայրապար. խօսել անմտաբար: in un bacchio baleno, կամ յայտն Թօլճափել. խակ և խակ:
Bachéca. Ի տապանակ ինչ տպակի կափարչաւ, յորում ոսկերիչք գնեն զոսկի, և զականակաց անօթս ի տեսուե և. ի վաճառ: bachéca, կիմ bachéco. այլ վասն, կիմ անպիտան: անմիտ:
Bacherózzo, Bacherózzolo, նոմ. Որդն փոքրիկ ձմի փոքր: պէօճէկ: Թրիծուր: Ըզթեբը:
Bachiocco. Տես Babbuasso.
Baciabásso. է Թառ ծաղկ. Յարդուճի. ողջոյն:
Baciamáno. Համբոյր ձեռաց: Յարգուե. յոդ գանք. ողջոյն: պէյմ:
Baciaménto. Համբոյր. համբուրել: էօֆթէ: տես և ղլեբլին:
Baciánte, ած. Համբուրօղ. որ համբուրէ:
Baciapíle, արբ. Համբուրօղ աւազանի օրհնեալ ջրոյն. կամ կեղծաւոր:
* Baciapólvere, արբ. Կեղծաւորել բարեպաշտ. կեղծաւոր:
Baciáre, ած. Համբուրել: էօֆթէ: la mano. համբուրել զձեռն. ողջունել: և ընդհանր ծառայել: il piede. համբուրել զոտս. (ասի զոսկ քահանայապետաց.) և ընդհ ընծայ ունել: baciabásso. խոնարհիլ ի համբոյր ոտից: Baciársi. համբուրել զիմեանս: էօֆթէշմէ:
Baciáre, արբ. Համբուրելն. համբոյր:
Baciáto, ta. Համբուրեալ:
Baciatóre, արբ. Baciatríce, էպ. Համբուրօղ:
Bacígno. Տես Bacio.
Bácile, արբ. Տես Bacino.
* Bacílli, արբ. յոգ. Բաղադրածոյ գեղ ինչ ի փոքրիկ պատաղանի:
Bacinélla, Bacinétta, նոմ. Կոնք փոքր: փեղկ էնէն: * Bacinélla. Անօթ գրամոյ սեղանաւորաց:
Bacinétto. Սպասարան. գլխանոց:
Bacíno. Կոնք. տաշտ: էնէն: netto come un bacino da barbiere. Չինչ ամենևին: tenere altri il bacino alla barba. ոռամ. Հակառակիլ ի ումեք անիրկիւղ: e' non torrebbe ad accozzar tre palle in un bacino. ոռամ է պնապատ անպիտան և առ ամ ինչ: Ընդունարան, կիմ աւազան ջրոյ: * Կոնք. (ըստ անդամոյ ինչ է գործ նման խոտոչ ինչ ձագաստանաձև. յառաջակոպիկ փորոքս ուղղոյն: Ի և խոտոչ ինչ որոյ տերև պրոնակիչ փամչուն միշին, արգանդին, և փ բոտեաց:)
Bácio. Համբոյր: էօֆթէ: dare un bacio a qualcheduno. Համբուրել ղոք: էօֆթէ:
Bacío. Հիւսիսահայելին. ծմակ վայր:
Baciócco. Տես Babbuasso.
Baciózzo. է Թառ գեղջկոյ. Համբոյր ուժգին սիրալիր:
Baciuccáre, Baciucchiáre, ած. Համբուրել առեք:
Baciúcchio, նոմ. Մեղմ, կիմ քաղցրիկ համբոյր: խոս ինչ անծանօթ:
Báco. Որդն. ձմի: գոբպ: báco, կիմ báco da séta. շերամ: էպիբրիմ գոբպոս: far i bachi. բանծանել կիմ պահել ղշերամս: aver il baco di, կիմ in, կիմ con checchessia. բորբոքիլ, կիմ վարկանիլ ի սէր իրիք. յօժարիլ առ իմն. սեփականիլ ի անձին: Bachi. ձմիք, կիմ ձմահարուե (է պատ ինչ ոտայոց:) ոզլաման: aver i bachi. լինել ոխս: aver il baco con uno. ոխս առնել ումեք. խնդի ունել զումեքէ: far baco, կիմ baco baco. զարհուրեցուցանել զոգոյց. (է խոս ինչ որով ծածկեալ պերեսս ապոյոց՝ ասեն báco báco; կիմ báu báu:) * Báco. Ի և մանկոյ ինչ գեսոց՝ (մեծ և առաքարակ:)
Bacóco. է Թառ պէնոպոյ. Տես Albicocco.

Bacolíno. Ոլոր փոքրիկ • ձկի մանր: պնօճկի:
Bácolo. Է բառ բանաս • գաւազան • ցուպ:
* Baconéro. Ի մատցածին անուն ինչ դիմի:
Bacúcco. Կնկասէր բանտաթրգելոց • (է գլխանոց ինչ տառէն • որով ծածկեն ղէմքնա և ջերնա նշ արգելոլ զձայն նց:)
Bacuccola. Վայրի կաղին:
* Bacule • ար • Աղբ ինչ վերամփոփ գրան: կոչի և Saracinesca.
* Baculometria. Գաւազանաչափութ • (է արհեստ չափոյ դիտացելի • կամ գանմատոյց տարակոյսնա ի ձեռն գաւազանի:)
Báda. Ի կիր ածի Ը բայից ինչ, ինչ stáre a báda. Դիտելոլ • յամել • ժամավաճառ լինել • օյալանել • ապասել: պէսպէս: tenere a bada. վայրապար ունել ղոք • արգելոլ • կամ յամեցուցանել ղոք • տալ ժամավաճառ լինել • օյալանաբերմամբ: a bada. գանդատանաց • յապաղմամբ:
♦ Badággio. Սերտաբեր հայհոյուած:
♦ Badalíchio. ♦ Badalíschio. ♦ Badalísco. Տես Basilisco.
♦ Badaloccáre, է. Տես Baloccarsi.
* Badalóna, ի • Կին յոյր • գիրապարար:
Badalóne, ի • ե • ած • ար • Տես Babbaccione. Ծուռ ինչ երկայնականի: մեծ • ծառ • առուեար:
Badaluccáre, է. Ծիրանատարածիկ լինել (առ ի յաստեղացանել զշնաձին.) Թեթեւս մարտնչել: լարփաշնել եմիել: badaluccársi. Թեթեւս մարտնչել Ը միմեանս:
Badaluccáre, ար • Ծիրանատարուել • Ծիրանատար:
Badaluccatóre, ար • Ծիրանատարիկ • սկզբնատար. ասիկ: լարփաճը:
Badalúcco. Ծիրանատար • Թեթեւատար • սկզբնատարուել: լարփաճելիք • զբօսանք • զոհարձուել • խաղշիկ • խաղ: էլկնէմ: stare a badalucco. Թարթափիլ զնուռեաք:
* Badaménto. Յապաղումն • յապաղանք:
Badáre, է. Դիտելոլ Ը վայր • յամել • ժամավաճառ լինել: օյալանել: միտ դնել • ուշ ունել • զգուշանալ: հոգալ • ընդունել • ունել: Թեկնածոել • անձկալ: in alcuno. աչս արձակել յոք • հայհոյագայր, կամ սիրաբեր աչօք:
Badérla. Է բառ ծաղրական • Կին անմիտ • դատարկասուն • գանգած • անմիտ:
Badéssa. Աբբաստուհի: պաշ անս:
Badía. Աբեղաստան • վանք: Հանապետք: աբբայուհի: կայուածք աբբայից:
Badiále, ի • Badialíssimo, ma. Աեծ • ընդարձակ • լայն:
Badigliáre, Badíglio, ձն • Տես Sbadigliare.
Badíle, ար • Ֆահ: փիրկէ:
Badiúzza, նաճ • Աբբայուհի փոքր:
♦ Baériа. ♦ Baeriόso, sa. Տես Boria, Borióso.
* Báffi, ար, յոփ • Տես Basette.
Bagáglia, Bagáglio, } Աղխ զինուորական • կարասիք
Bagáglie, ի • յոփ • } զօրականին: ապրանք: կահ • կարասիք: եզիս: far bagaglio. ժողովիլ զկապասիս:
Bagagliόle, ի • յոփ • նաճ • Սահաւ կարասի • Թեթեւ ապիս:
Bagagliόne, ար • Բեռնակիր զօրաց • բեռնակիր կարաւանաց բանակին: ընչեղ • ընչ ևս բառ նախատինս • Աչք անպիտան • վատ արարուց:
Bagagliúme, ար • Կահ • ապրանք • կարասիք:
Bagagliuóle. Տես Bagagliole.
Bagáscia. Հոգ • պոռնիկ • գեհենի: անս և Bardassa.
Bagascióne, ար • Տես Bardassa. բոզանիած:

Bagattélla. Զեռնածուէ: հօգեպապակութ: անառակ. ոչ ինչ • նանրուէ • անպիտան ինչ: պօշ ինչ • այնի օյսն:
Bagattelliére, ար • Զեռնածուճ: հօգեպապակ:
Bagattellúccia, Bagattellúzza. նաճ • Սիտուկ • ուսմ ակնո:
Bagattíno. Ի դանդ ինչ որ արժի չորթորդ մասն մի՛ոյ Quattrino է:
* Baggéa, ի • Կին անմիտ • տես Baderla.
Baggéo. Է բառ ծաղ • Անմիտ • տես Babbaccio.
Baggianáccio, ինդ • Ցիմար • չամչուճ:
Baggianáta. Սիտուկ • ոչինչ • անմտուէ:
Baggiáne, ի • յոփ • է բառ ծաղ • Պատիր քանք • պատրոպական քաղցրաբանուէ • չողոմուէ:
Baggiáno. Անմիտ • տես Babbaccio.
Baggioláre. ն • Դնել ներքուստ Ը կռիւք:
Baggíolo. Դներքուստ Ը կռիւք:
Bághero. Տես Bagattino.
* Bagiána. Բակլայ Թաթմ հանդակ • ի պատառաց տես և Baja.
♦ Bágio. Է բառ փաղաքշական • Տես Bácio.
* Báglia. Տաշտ ինչ նաւորդաց գործել • ի կիսոյ տակառաձի:
* Bagliétto; Báglio. Ի գերան ինչ հատատաւել կողմանէ • ի կողմն յատրուէ նաւուն:
Baglióre, ար • Փայլատակուն • փայլակն: նալ պէս: մ Թագնուէ աչաց: ինչ գոհացմունքէդէ:
* Bagliétta. Ի նահապետական Baglia ինն:
Bagnajuólo. Քաղանէպան: համամէ:
Bagnaménto. Ցանալն • արսիումն:
Bagnánte, ի • Ցաւոց • տամկացուցիչ:
Bagnáre, ն • Ցանալ • Թրջել • լուանալ • տամկացուցանել: ընալանալ • նոյցամբ: հոսել առ, կամ անցանել առ (քաղաքաց:) leggiermente. արսիել • յօդել: Bagnársi, ի • Լուանալ • մանանձ • ի բանիս, կամ ի ջուր: նոյցամբ: le mura son bagnate dal mare. ծովն հարկանէ զպարիսպն:
Bagnáto, ta. Ցաւեալ • տամկացեալ, են • քրտնեալ: di sudore. ընդ քրտան մտեալ: Cavaliére bagnáto. Աստիճան լուանցեալ • (է ազգ ինչ տառէն անգլիոյ:) bagnato, e cimato. խորագէտ • խոհեմ:
Bagnatóre, ար • Որ մտանէ, կամ լուանայ • ի բաղանիս:
Bagnatúra. Լուացուէն անձին: ժամանակ լուանալոյ գանձն:
Bágno. Բաղանիք: համամ: լուացուէն: bagno di sudare. քրտնարան: bagno d' acqua fredda. ցրտաջուր • կամ ցուրտ բաղանիք: bagno d'acqua calda. ջերմ, կամ ջերմաջուր բաղանիք: bagno. լոգարան • (է կոնք, կամ աւազան լուացման:) էնէն • հալաղ: Անօթ ի եռացեալ ջրով ի պէտս քիմիական Թորման: * Բաղանիք ներկարարաց • (է հեղուկ ինչ պաղելոյ, կամ այլ ներկոց, յորում Թրմին գներկելն առաքիս ևն:) bagno stracco, կամ bagno usato. է այն հեղուկ՝ յորում յետ ներկելոյ գկտաւան՝ մնան տակաւ ինչ մասունք ի ներկոյն: dare l'ultimo bagno. ներկել կրկին. կամ առ գվերջին ներկն: mettere in un bagno. առ գառաջին ներկն: bagno secco. բաղանիք աւազոյ • (է անօթ ինչ ի ջեռուցել աւազով ի պէտս քիմիական Թորման:) stillar a bagno secco • Թորել բաղանեաք աւազոյ • կոչի և stillar a rena, կամ a cenere, կամ alle ceneri calde: Bágno. Ադգեանոց կալանաւորաց ցեխանաւուց • (է տեղի ինչ ի ցամաքի, ուր փակեն գկալաննաւորս ցեխանաւուն յետ աչխատանացն:)
Bagnomaría, Bagnomarie, ար • Բաղանիք մարեմեան • (է Ջուր եռացեալ, յորում գնեն զանօթ ինչ ի պէտս

'ի պէտս եփելոյ ղինւոյ, կամ 'ի պէտս քիմիական Թորման։)

Bagnuólo, նե. Փղոր քաղանքի։ Հեղուկ որոյ լոհանան քաժիկք պախարակեալ մանր մանրելոյն։

* Bágola. Պառաղ լուսաստին. և ի կարմրագոյն։

* Bagoláro. ած. Լուսաստեան։

* Bagordáre, ե. Ունել զինախաղսեաց. խաղալ զինուք։ տես և festeggiare.

* Bagórdo. Զինախաղսեաց։ տես և Crapula, և Bordello.

Bája. Կապակ. ծաղր. խաղ։ գաղտ. լսելիքն։ voler la baja, կամ la burla. ծաղրս գալ. ի խաղ առնել։ պատ եմիւթ։ dar la baja, կամ la burla, խաղ առնել։ հեղուկ եմիւթ։ Baja, կամ baje. Պատահք. ոչինչք։ այլ օյտ։ far le baje. խաղալ. խաղալ զանառնեք. (ասի զաղայոց։) non è baja. չէ անառի ինչ։ չէ խաղալիկ տղայոյց Baja. Գոգ. (ի նաւորգաց է խորշ ինչ ծովու. ուր նաւք կեն յապահովի 'ի մանաւանդ ինչ հողմոյ, զոր տանիք կոչեն և Պարոյր։) փէնիկ գետաբէր։

Bajáccia, ջրդ. տես Fandonia.

Bajánte. Essere tra Bajanto, e Ferrante. տատանիլ ընել ընդ երկուց կարեաց. տատանել ի երկուսութեան։

Bajáre. տես Abbajare,

Bajáta. տես Baja, Frascheria.

Bajétta. Առանձ ինչ տեսա, որ զգենուն 'ի տասպս։ (և ևս բառ նուազորագոյ.) * գոգ փղոր. պարոյր փոքրիկ։

* Báila. Bailíre. տես Balia, Baltre,

Báilo. Պայլ. (և անուն իշխանութեան վենետկեան հաստատակապատուեալ 'ի կողմանցն Հելլես պօլիս։ պալեոլ. գայեակ. դատաւորապետ։

* Bailonáto, ած. Գաղտաբանակալ. (ի կնքագործից ասի զայն կնճռանաց, որք ունին առտնականք զգաստագոյն ինչ։)

Bájo. Շառաս. (և ծորգ կարմիր. որպէս զմորթոյ ձիոյ, կամ ջորեաց։) գոռս. գոլս։

Bajócco, Գունդ գրամ ինչ հասարակ։ գրամ։

Bajonáccio, Bajóne, ոյ. Ծաղրածու. ծաղրագան։

Bajonétta. Սակաւ հրացանին. (և սակաւ ինչ փեգաւ. նման' ապագրի 'ի ծայր հրացանի զորոյ հեռու պատեաց։) հէզա։

Baíre, Sbaíre. տես Allibire.

Bajúca, Bajúcca, Bajúcola, նե. Կառոյք։

Bájulo. Բեռնակիր։ * Դայեակ։

Bajuóla, Bajúzza. Կառոյք։ ոչինչք։

Bála. Ի տունկ ինչ, որ կոչի և Musa,

Balaníno, na. ած. Olio balanino. Իւղ պտղանոյի։

Baláno. Ի խեցեմորճ ինչ ծովային։ * Ծայր վա գոցին, կամ առնացի անդամոյն։ տես և Vulva, և Supposta,

Balaścio. Ունի ինչ ճախագոյն։

Balaústa, Balaústo, Balaústra. Ծաղիկ նռնենոյ։

Balaustráta. Վանգակաձեւ. կարգ սիւնազարդ վանդակաց (պատշգամաց, պատկաց որմոյ։) պարմպէլէֆ։

Balaústro. Վանդակաձեւն. սիւնազարդ վանդակ։

Balbettáre, ե. ցնոտմռմռել։ բէլբէլ։ բօլբէլ։

* Balbettatríce, ից. ցնոտմռմռիչ։ կակազող։

* Balbetticáre, Balbezzáre. տես Balbettare.

Bálbo, ba, ցնոտմռ. ծանրախօս. ծլոմաս։ բէլբէլ։

Balbotíre. * Balbussáre. Balbutíre. տես Balbettare.

Balbúzie, իդ. ցնոտմռմռանք։ ծլոմասանք։ բէլբէլ։

Balbuziénte, հ. ցնոտմռախօս. ծլոմաս։ բէլբէլ։

Balbuzzáre, Balbuzzíre, ե. տես Balbettare.

* Bálco. տես Palco.

* Balconáta. Պատշգամք. ընդելիք։

Balcóne, ոյ. Պատուհան։ բէնճէրէ։

Baldacchíno. Սմբհովանի. (ի քառանկիւնի զոգ ինչ հովանաւոր, զոր կախեն 'ի վեր արքայական կրաց, կամ 'ի վեր գահոյ իշխանաւորաց 'ի նշան պատուոյ։) Սմբհովանի խորանի եկեղեցւոյ։ տես և Drappellone. Aspettar il baldacchino. խնդրել բազում աղաչանս. կամ բազում հրաւիրանս։

* Baldaménte. տես Baldanzosamente.

Baldánza. Չոմարմատչին հանդերձակուռք, կամ վառոտ. յոխորտանք, կամ խրոխտամիտ. խրոխտաբան. խրոխտանք. պռոտռոտ։ Ճեխերէն. ճեխերէն։ prender baldanza di quella vittoria. խրոխտալ ընդ այն յաղթութիւն։

Baldanzáto, ta. տես Baldanzoso.

* Baldanzeggiáre, ե. Խայտալ. վեհալ հանգամիտ։

Baldanzosaménte. Ագ. Սիրելիօր հանդերձակուռք. խրոխտանօք. խրոխտամիտ. պռոտռոտելուս։ ճեխերէն։ ճեխերէն։

Baldanzosétto. նե. Փոքր մի քաջասիրտ. անվեհեր. խրոխտ. անվեհեր. յանդգնասրտուտ։ ճեխերէնիկ։

Baldanzóso, sa. Baldanzosíssimo, ma. Յոխորտ. խրոխտ. անվեհեր. յանդգնասրտուտ։ ճեխերէնիկ։

* Baldézza. * Baldiménto. տես Baldanza.

* Baldígráro. Վաճառականի առուեւոց ինչ օրէնդրական։

Báldo, da. տես Baldanzoso.

* Baldóre, ոյ. տես Baldanza.

Baldória. Գոյ դիւրաւտ. նիւթոց. գոյ ածան. ցանկոն։ հանդէս հրճուանաւոր. հրճուառուք։ far baldoria. վատնել զինչս 'ի խրախճանս։

Baldósa. Փղոյական նոճապատան ինչ նախնեաց։

Baldrácca. Իսա ծաղր. Գոգ. պռոնիկ։ փոնկ։

Baléna. Պալէնոյ. քաղենոյ. (և կէտ ինչ վիթխարի։) Քալենօս. պա պալէնէ։ և ևս հասարակ տեղոյ ինչ հարաւային կիսագնդոյն։

Balenaménto. Փայլատակումն. փայլակն. փայլեալ։

Balenánte, հ. Փայլատակօղ. դողդոջուն։

Balenáre, ե. Փայլատակել. փայլակել։ էլեւերտնել։ ն. Հառաչայիճել. փայլատակել. (զոյգ։) ե. Դանդաղիլ. դեղդել. գողդոջել։ պէրէնէ։ կամ յերերել։ Կորուսանել զհամարձակ, կամ զնորին սրտութիւն։ (ասի զձիաձառակաւոց, կամ զայլատականաց։) balenare a secco. փայլատակել առանց անձրեւման։

Baléno, Փայլակն. փայլատակումն։ ելիճ։ էլեւերտնել։ in un baleno, կամ in un bacchio baleno, կամ յակն ծայրակարճ. յանկարծակիօրէն. ժամայն։ far lo scoppio, e 'l baleno, առնել զինչ միանգամայն։ * Baleno, Աղտ պալէնոյ։ Arco baléno. տես Arcobaleno,

Baléstra. Բալիստր. (ի պատերազմական գործի ինչ նետագործ, կապմեալ 'ի բնոյ կոր փայտի Teniere. ունի 'ի կառոյ իւր ոտիցն երկաթի. զոր լարեն գործեալ ինչ, որ կոչի Lieva, կամ Martinello,) Բալիստր հաւորսաց. (և գործի ինչ որսալոյ զիւանդս ծծրել գնոտ կօք։) caricar la balestra. խմորել զորովային. տալ զայս ակնոյ։ dare il pan con la balestra. տալ զհաց ակնոյ։ e dato vi sia il pan colla balestra. եա տիրեսցի ձեզ ի հաց։ * Ամ երեսխոնիք չիրնծցին ձեզ 'ի հաց։

Balestrájo, Բալիստրաձիգ. քաղաքարտ. քաղաքաձիգ։

Balestráre, ե. Ածանիլ զբաղիսան. նետաձիգ ինչ քաղաքաւ. արձակել (զգոյց։) տատանել. յուզանել. յարձակել. ի. Ածանիլ զանձն։

Bale-

Balestrára. Բաղատրկանիկ մի: Հարուածք բաղատրին:
* Balestráto, ta. Հարեալ բաղատրաւ: ահեակ Trabalzato.
Balestrátore, տր. Տես Balestriere.
* Balestrería. Գործ բաղատրաւորաց:
Balestriéra. Ծակ յորմունս՝ ըստ որում ձգեն զիաստն ի վեր ծխնամէից: Մեջոցն ըստ մէջ երկուց ծիոց զիրերաց ցանկապատն, յորս կան զինուորք ի մարտիս:
Balestriére, տր. Բաղատրաւոր. բաղատրածիգ:
Balestríglia. Հարձրաչափ նաւարգաց. (է գործիք ինչ ատղեզաչխատեան, զոր յանէ նաւավարք ի ևր առնուն ի չափել զբարձրութիւն արեգա, և այլոց:)
Baléstro. Տես Balestra: Andare su balestri. Լինել երգասրունք:
Balestróne, տր. Բաղխոր մեծ:
Balestrúccio. Ճոպան ինչ ծիծեռնանման: գործի ինչ ապիրնամեան, ըստ որ անցանէ մեռապան ի պատին զինգամբ: aver le gambe a balestrucci. Լինել ծիս բաղատրանդն:
Balí, տր. Պայլ. (է անուն իշխանութ:)
Bália, է. Սնունդ: խնամս: dare, էմ torre a bália. տալ զմանուկն ի սուսնասս, էմ առնուլ զմանուկն ի դիեցուցանել: essere a bália. կալ առ սնունդն: անանիլ ի տան սնուցմեան:
Balía, է. Իշխանութիւն. արուն. կարողութիւն: ձեռն: գոյքիւ. գոյք: զօրութիւն: esser di sua balía. լինել ինքնաւոր, ազատ, ինքնիշխան: գնոյ պաշեա օրմամ:
Baliáccia, չէ. Վատաճար սանսուր:
Baliággio, Baliáto. Պայլութիւն. (է սահմանն ինչ պատուոյ զինուորական կրօնից:)
Baliático, Կարճ սանսուրեան:
Baliáto. Իշխանութիւն. իրաւունք: Ժամ իշխանութեան:
Bálio. Դահակ. դաստիարակ: այր սնուցմեան:
Balío. Ballo. Պայլ. (է անուն իշխանութեան:)
Balióso, sa. Կարող. հզօր. զօրաւոր:
Balíre, ն. Սուսգանել: Balíre, ւ. Կառավարել: վարել յաղողապէս (զսուսերն:) balire una cosa a uno. տալ ինչ ի ձեռն, էմ ըստ ձեռամբ ուրուք:
Balísta. Բաղան: գնդաձիգ:
* Balística. Հնարագործութիւն. (է գիտութիւն ինչ ռազմական, որ հնարէ զարձմանէ ծանր մարմնոց արձակելոց ըստ օդն զեռրդ և հզօր ուղեգծամամբ:)
* Balísto, ta. Կառավարիչ. վարիչ:
Balívo. Տես Balío.
Bálla. Բեռն, էմ պատառ. (է հոյտ իրաց պատահեալ ի կառս. էմ յայլ ինչ ի փոխադրել այլուր:) գնդ. Գէրդ: a' segnali si conoscono le balle. առակ. յատկանշին հանգելն ներքինն: a balle, գ. պատահարդ. բաղդաբար յոյժ: far le balle. Ժողովել զհաց և զկարասի. պատրաստել ի ճամբայ:
Balláccia. գնդ. Նշանակ. Անհեթեթ, էմ մեծ գնդն:
* Balladóre, տր. Երգիչ նուագող:
Balláre, ւ. Կատարել. պարել. ասել երգել. հոսել ներգել: շարժել, էմ երկրել (առանձնաց. ևն:) օյնամբ. առլեամբ: sulla corda. լարախաղաց լինել: համարձակ երգել: ballar in campo azzurro, nel Paretajo del Nemi. Երանել ի կախարան: far ballare i denti. զմամ. ատամս:
Balláta. Կատարդութիւն. երգ կատարած. էմ պարերգութիւն. (է երգ զոր երգեն կատարելով:) հարած. հոյտ: fornir la ballata. ի գլուխ հանել զգործն: qual ballata, tal sonata. առակ. հարուածանել զգործ փոխարինին: guidar la ballata. ունել իշխանութիւն. կառավարել: sconciar la ballata. պղտոզել զգործն:
Ballatélla, Ballatétta, Ballatína, նոմ. Համառօտ կատարերգութիւն:
Ballatójo. Պարագահ պարարան. պատկ որմոց:
Ballatóre, տր. Ballatríce, էկ. Կատարիչ:
* Balleria. Կատարուած. հարած:
Ballerino. Ըստացիչ կատարած: տպա եղիպտեան: կատարիչ: հոտա իէիէի: վազիչ ոտուն ինչ (թիթոյն կոչեցի Pruno bianco. * Ժողովիկ Ժամանակի: ballerino da corda. Լարախաղաց: ճանպոյ:
Bálletta, նոմ. Բեռան փոքր: գնդակ պնդ:
Balletto. Ազգ ինչ կատարած:
Bállo. Կատար. կայք: հոտոտիչ. տպա: andare al ballo. երթալ ի կատար: էմ ի տան կատարած: essere, entrare, mettersi in ballo. մտնել ի գործ ինչ: uscir di ballo. ելանել ի գործոյն: fare un ballo in campo azzurro. երանել ի կախարան:
Ballónchio. Կատար գեղջկական:
Ballóne, տր. Բեռն մեծ: պեղոտ պնդ:
Ballonzáre, ն. * Ballonzoláre. Ոստոստել. խաղալ կատարել. խաղն պարել:
Ballótta. Տպաւանի պարս: քուէ. վիճակ:
Ballottáre, ն. Քաշել քուէիւք, էմ վիճակահան:
* Ballottáta. Յաղթեալ երիվարին ըստ ելեւէջ սանդղի անցել ընդ օդն չորեքոտանեաք ոտիւք:
* Ballottazióne, էկ. Վիճակահանութիւն քուիւքն:
Balniére, Baloniére, տր. Ազգ ինչ նաւու:
* Baloárdo. Տես Baluardo.
Balocággine, էկ. Սուտք. աղճատանք խաղալիկք:
Baloccaménto. Սնոյն դեգերանք. ժամանակատարութիւն:
Baloccáre, ն. Դեգերցուցանել. յաճախցուցանել. ժամանակատարութիւն. զբաղեցուցանել վայրապար. ժամանակատարել լինել. ոյնպիսի: ւ. Դեգերիլ վայրապար. ժամանակատարել լինել. ոյնպիսի: Զբաղուիլ: եղիպտիէ:
Baloccheria. Տես Baloccaggine.
Balócco. Ազատ. խոհեմասիրտ. անմիտ: խաղալիկ տղայոց:
* Baloccóne, տր. յանախ. Էն ապրատէ. յիտասիտ:
Baloccóne, ի. Անմտաբար. յիմարաբար:
Balógia. Տես Succiola, Ballotta.
Balógio, ia. Պղերգ. հեղգ. վատ:
Baloniére. Տես Balniere.
Balordáccio. Տես Babbaccio.
Balordággine, էկ. Balordería. Ապուշ. անմտութիւն. դրդեհութիւն. անհնարութիւն. տգիտութիւն:
Balordaménte, ի. Անմտաբար. յիմարութեամբ:
Balórdo, da. Ապուշ. խոհեմասիրտ. գնդիպտ. տգէտ. անմիտ: alla balorda, ի. անխորհրդաբար. կորբ զիս ուխտ:
Balsámico, ca. Բալասանեան. պալասանի:
Balsamíno. Ծառ բալասանի. պալասան (առանձին) պնդեան: է. եա խոտ ինչ. որոյ պատուղք են նաբղձկալացոյց. և են սրխատնի ի հանգերձեանս իւղոյ վն վիրաց:
* Balsamíte, էկ. Խոտ ինչ:
Bálsamo, Bálsimo. Բալասան. պալասան: (է իւղ ինչ օգտակար վիրաց: պղպէ կոչին և զայ գազան պատուհասեան իւղք. և օծանելիք:)
* Balsimáre. Տես Imbalsimare.
Bálteo. Կապարան սրոյ. (է գօտի ինչ կախեալ զպարանոցն ի վերէ զսուսերն:) գէրնաշապիկ:
Baluárdo. Պարսպոյց: ծառիս. պիրկ:

Balusánte, ի. Կարճատես. վատատես:
Bálza. Խոյս. սեպացիլուկի. քարաժայռ: Գոյս: Ձեղուն առագաստի մահճաց. Ձեղուն կառաց: Քարանց կանացի զգեստուց:
Balzána. Վերջաւոր զգեստուց: Ընծէք: * Սպիտակ ինչ ոտից ձիոց: * Balzana del castesello, կի del coperchio della serràtura. Ի մասն ինչ կափեղ:
Balzáno, na. Սպիտականիշ. սպիտանման (երիվարի) balzano dalla lancia. Երիվար՝ որոյ առաջակողմեան մեան աջոյ ոտն ի սպիտակ: balzano dalla staffa. Երիվար՝ որոյ առաջակողմեան ձախոյ ոտն ի սպիտակ: cervel balzano. գեղ. խորթաբարոյ. գազանաբարոյ. փոփոխամիտ:
* Balzánte, ի. Որ ընդոստնու. որ ոստնու:
Balzáre, ն. Ոստնուլ (գնահակին.) ընդոստնուլ. Ի բաց ոստնուլ: Սըլաքայ: արտիւել. բաբախել արտ: Խրնջի ձիոյ: գնալ բունի. անցանել Ի ձեռս ուրուք: in galea. վարիլ յանկարծ Ի ցեկանաւն: fuori. Հլանել արտաքս (Ի գերեզ մանէն:) e' ti balzò la palla in mano. Ինքնաշ մաւոյց, կի Ը առաջ եղև քեզ առիւծն, կի պա ռեհաս Ի: la palla balza dal tuo. յաշորեալ ի քեզ քաղքն:
Balzatóre, ար. Որ Ընդոստնու. որ գնայ Ընդոստ.
Balzelláre, ն. Ոստոստել. գնալ Ընդոստ: Սըլաքայ: հարկս արկանել արուարձոյ քան զաւագանեան:
Balzelláto, ta. Տես Balzellare.
Balzéllo. Հարկ արուարձոյ Ի զաւագանեան: andare a balzello. ոստոստել գալստեան նաղաստաց կին յարօտս Ի հարկանել գինս:
Balzellóni, ի. andar balzelloni. Քայլել, կի գնալ Ընդոստ:
Bálzo. Խոյս. քարաժայռ: Գոյս: ոստիւն (գնոստ կին:) Սըլաքայ: andare a balzi. գնալ Ընդոստ: aspettar la pala al balzo. սպասել պարապոյ:
Bambagéllo. Ագռ ինչ անգուրի:
Bambágia. Բամբակ: Ֆամպռ: castigar col baston della bambagia. պատժել արդեամբք Ի առ արատաքս: essere avvezzo, կի tenuto nella bambagia. լինել գրգասուն, փափկասուն: la pianta della bambagia. բամբակենի:
Bambagíno. Կտաւ բամբակի: Ֆամպռ պեղի. պղ տախ:
Bambágio. Տես Bambagia.
Bambagioso, sa. Կակուղ ոպ զբամբակ:
Bambaróttolo, Bamberóttolo. Տես Bambinello.
Bambinággine, ի. Տղայութիւն. գործ տղայու. տղայատուրք: չքնաղութիւն:
Bambinéllo, նոմ. Տղոյ մատաղ. մանկիկ: Ֆոքոմ:
Bambinería. Տես Bambinaggine.
Bambinésco, ca. Տղայական. մանկական:
* Bambinétto. Տես Bambinello.
Bambíno. Տղոյ: չքնաղ: bambino in fasce. տղայ իանձարքաւոյս: fare bambine, կի una bambina, կի delle bambine. տղայանալ. գործ տղայոյ գործել. անմեռանալ. սխալել. bambino in Ravenna. առակ. խաբեբայ: bambin di Lucca. մանուկ կայսեր. գեղեցիկ դիմօք:
Bambinúccio. Տես Bambinello.
* Bámbo, ծի. Տ. Babbaccio. * Տղայական. մնուխ:
* Bambocciáta. Ագռ ինչ անարգ և ռամկական նկարուց:
Bamboccería. Տես Bambinaggine.
Bambóccio. Տես Bambocciolo. * Պաճուճասպաս տանք տղոյց: * Նկար անհմտաց. քանդակ անհմտի:
Bambócciolo. Տղայ: տղայամիտ. պարզամիտ. անփորձ:
Bambocciône, ար. յաճախ. Տղայ մեծ:
Bámbola. Պաճուճասպասուանք տղոյց. պաճուճանք գոգիս: տպակի հայելոյն:
Bamboleggiaménto. Տես Bambinaggine.
Bamboleggiáre, ե. Խաղալ տղայատար. Ճարպիկ փիլ, կի խաղալ ընտուեօք:
Bamboleggiatóre, ար. Որ պատուղի զնոտուեօք տղայատարոյ:
Bambolína, ի. Ագռիկին մատաղ:
Bambolinággine. Տես Bambinaggine.
Bambolíno, ար. Տղոյ մատաղ: Ֆոքոմ: տատիկ խեռ. չար:
Bambolità, - táde, - táte, ի. Տես Bambinaggine.
Bámbolo. Տղոյ մատաղ:
Bambolóne, ար. յաճախ. Տղայ մեծ:
* Banáno. Ի պտուղ ծառոյ ինչ հնդկաց և աւրիւպայի. որ կոչի և Fico d' Adamo. Ծառ պտղոյ: ադամածառ:
Bánca. Թղթակատեղի, սեղի Ճոշակատուն զբայ scrivere uno alla banca. գրել զոք Ի զինուորուի (գալիք զգաւն Banca Ի կին ածին փիլ Banco ին
* Bancário, ia. Cedola bancaria. Քարտեզ որ պիղեան:
* Bancáto, ta. Որ ունի նատարանս. (ասի գնա ուոց:)
* Banchellíno. Esser più cattivo, che banchellino առակ. Լինել չար քան զդև:
Banchettáccio, չի. Նատարան փոքր և վատթար յաճախ. Սեծատատրանատ խնճոյք:
Banchettáre, ն. Հրաւիրել զոք Ի կոչունս. առնել Ճունդուեցս: փոխել էմփէ: ե. Գործել մեծ հաց սեղան: պիտիէ էմփէ:
Banchettáto, ta. Տես Banchettare.
Banchétto, նոմ. Փոքր նատարան, կի աթոռ: փո չիկ խոհէմի: կոչունք: պիտիէ: far banchetto առնել կոչունս: Sagro Banchetto. Սբ կոչունք ոգ հաղորդուի:
Banchiére, ար. Banchiéro. Սեղանաւոր: առակ. banchiere. որ խաղայ Ընդեմ ամէն:
Banchína. Հողաբլուր խոնարհագոյն յերասս պատնէին, ուր կացեՀզօրաց՝ արձակեն հրացան Ի վերայ թշնամեաց:
Bánco. Սեղան (նատարաց, սեղանաւորաց և վաճառականաց.) արուսիկ: էնդիակա. առակ բեւ էեակի: բեմ (որ սեղանն առ որում նստին գաւառուք Ի դատել:) Baneo fallito. Տես Falli mento. Far, կի aprir, կի metter banco. Առ նել սեղանաւորուն: առակ. էմփէ: levare banco. արձակել զատեանն: Banco. Սեաղ կոյտ գետոց: banchi. կարկառք. (են կոյտք ա ւազոյ, կի ժայռք և ծանծաղուտք ծածկեալք Ջուրբք ծովուն. զոր ունին կոչեն և խարխոտք: banchi di ghiaccio. կարկառք սառուցից. սառ նակոյտք: (են մեծամեծ սոյորք. որ հատոր սառուցից սառնամանեաց զերկաւք սառնապատ ծովուն:) Banco. Նատարան: Ֆոքրաճախ էեր նատարան Ճիավաճառաց: պանդոկ. Տանդա: Banc կոչին և զսենեակն սեքեանց արհեստաւորաց որք ունին զձև սեղանոյ, կի նատարանի: * Ban co. Ժողովարան սեղանաւորաց, կի վաճառա կանաց: * Դրամանոց. (Ե արիւ. Հասարակաց Ը առաջնորդուԸ առեներակալաց. յորում են Ի ստնհետ, կի Ի վարձու գրասիւ մասնաւորաց:
* Bánco, կի Bancogíro. Դրամատան, կամ

արտ

տրակիդ. (է հաւաքուածն ինչ դրամոց համօրէն քնիերուե սեղանաւորաց, կամ ինչ վաճառականաց, որ անցանէ միլիոնէ ի իշխանութիւ միոյ ուրուք յերկերկուց առ յՅոկ մի. որ ասի Avere il giro. յի՝ ունել ի ձեռամբ ղշրջանն դրամոցն:)

Banconcéllo, նոմ. Սեղան փոքր:

Bancóne, աց. յամառ. Լայն սեղան, կամ մեծ ծրա- ատրան:

Bánda. Կողմն. կոյս: Ետպաք. էան: երիզ. երիզ մետաքսեայ: գունդ զօրաց: պետիկ: խուռն քաղաքացի զինուորաց: andar alla banda. գնալ կողմնակի. (ասի գնատուց՝ յորժամ ընծայանան ի մի կողմն իւրեանց:) լինել մերձ ի սնան կուռ, կամ ի կործանումն: Եւ աբբենաք. է ած ատի: da banda, հ. ի-մի կողմն. մեկուսի. ա- ատանձինն (կոյնք, խօսիլ:) պիր ետպաքա: passar da banda a banda. ծափիդցանց առնել, կամ խոցել: սպխատ: metter da banda. ընտրել: պահել. անխայել: lasciar da banda. ի բաց ձգողուլ. դանց առնել: dall' altra banda. ընդ հակառակն: Banda. է Եա բառս ինդրանէդ. Տես Benda.

Bandáto, ta. Պատռել երիզաւ: * երիզաթաշիս. (ը կինգանից ասի զատարիզել կնգոյ բաժա- նելոյ ի հաւատարմութիւ ծառուոյս)։

Bandeggiáre, ն. Աքսորեսհմանել. աքսորել:

Bandeggiáto, ta. Աքսորեալ. վտարեալ:

Bandélla. Լաստ ծղնեցայ. (է երկաթի ինչ տափա- րակ և երկայն. ունի ի մին ի ծայրից՝ օղ ինչ, զոր ագուցանեն յարոյս ծղնոյս գրանց կամ պա- տուհանաց.) փոքրիկ տախտակ երկաթի: Նաբմանդ:

Bandellácia, ղեդ. Լաստ ծղնեցայ. մեծ յոյժ:

Banderájo. Դրօշակակիր: պայրաքար: տանէն գործ արհեստաւորաց եկեղեցական զարդուց:

Banderése, աց. Cavaliere banderese. Ասպետ երիզաւորեալ:

Banderuóla. Դրօշակ ի ծայր նիզակին: Հողմա- ցոյց. ցուցակ հողմոյ. (է տախտակ երկաթի, կամ պղնձի հատատաեալ ի բարձրս, որ շարժմամբ իւրով ցուցանէ զհողմն ընդէ:) յեղեղուկ փոփ- խամիտ:

Bandiéra. Դրօշ. դրօշակ: պայրաք. տանձակ: հեծեալ զինուոր. հեծեալ: far bandiera. զանգանել զայլոլք յընծայս. (ասի զբռասիան շանց:) a bandiera, ն. ը դիպաց. անխորհրդաբար. ը ձեռնամ: ban- diera di ricatto. վաճառ. քինուն: far bandiera di ricatto. հանել զվաճառ. քինուն: bandiera di par- tenza. դրօշակ յոմոյ. (է դրօշակ ինչ զոր պարզին ի նաւս ի նշան չուելոյ փոթորկի:) far la bandiera. դպանալ. գյուեղեալ կապերս կարեալ զգեա- ուսն. (ասի զգերձակաց:) bandiera vecchia fa onore al Capitano. առած. դրօշակ հին փառք են զօրապետին: voltar la bandiera. փոխել զմիտս իւր. շրջիլ. ի խորհրդոց: pazzo a bandiera. մեղի արժանի կապարանց: bandiera. կեղ ցոփ, կեղտոտ. անհոգ. անկարգապար. անհանճար. (առակ. շրջըմխոն կնոջ:)

Bandinélla. Երկայն անձեռոցք (ի սրբել զձեռս:) ասէս և Cortina.

Bandíni, աբ. յոփ. Նեցուկք ինչ ի խելս ցուկանա- ւորն:

Bandíre, ն. Հրատարակել. հրովարտակաւ. հրո- վարտակ հանել: Քեբման էնկէփ. էմբ էնկէփ: հրա- տարակել. հռչակել: աքսորել: սխրլինան էնկէփ:

Bandíta. Տեղի՝ ասր. արգելեալ ի հրովարտակաւ. առնել պատրաստ երեսոց. հաւատոյ կամ ձկանց: առեղ պահել յայսոսա անասնոց: Bandita della Caccia Reale. Տեղի որսորդաւե արքային:

Bandíto, գոյ. Աքսորեալ. վտարանդի: սխրլինան: * եղուզակ: Քիրլիսիս:

Bandíto, ta, աց. Աքսորել: սխրլինան ելմալ: te- ner corte bandita. իւնձոյս գործել ամենն. զամենն ընդունել. ի կոչունս և. ի հանդէս:

Banditóre, աբ. Հարազ. մունետիկ: Քելլալ:

Bándo. Հրովարտակ. հրամանագիր. (ասի զօրինաց հրատարակելոց մունետկաւ. ի ձայն փո- ղոց: Քէրման. էմբ. Եասաք. հրատարակուածն. Հրա- տարակութիւն: կամ: fare andare il bando colla sua tromba da sua parte. առնս Padroneggiare. Te- ner secreti i bandi. Ջմերկապարանոց լինչ Ճագուցանել: Bando. գատապարտուել առ ի մահ, կամ յաքսոր. աքսոր: փոխ. սխրլինելութ: porre in bando. մերժել. մուտանալ: Եա՝ առաքել յաք- սոր: mandare in bando. արտաքսհմանել. աք- սորել: սխրլինան էնկէփ: * mandar bando. հրո- վարտակ հանել: հրատարակել: * bando di testa. վարձ ըմբռնելոյ գլխահատութեան: * essere in bando. աքսորիլ: * trar di bando. դարձ- ուցանել յաքսորանաց:

Bandoliéra. Փոկ մախաղի զինուորաց. (է փոկ արկել կողմնակի զուսպք զինուորաց, յորոյ ի ծայրն կայ մախաղ վառօդին:

Bándolo. Ծայր. կամ գլուխ կարժին: Ծայր Ճեղքից կարժին: Ընկնին ուռնս: ravviare, կամ ritrovare il bandolo. գտանել զծայր կծկան. գտանել զելս իրացն:

Bandóno. Տես Abbandono.

* Baniáni, աբ. յոփ. Կռապաշտք արեւելեան հնդկաց:

Bára. Դադալ: Քաղաս: պահպանակ ինչ, կամ երկաթիւ փայտք ինչ արիւնոյ նախին հռովմայեցք- ւոց: aver la bocca sulla bara. լինել օրհասա- կան, մերձ ի մահ: il morto è in sulla bara. այդ քաղքայայս է ձեռին:

Barabúffa. Խառնուխ. աղմուկ. չիմիճ:

Baracáne, աբ. Ասուի ինչ յայծեղից:

Barácca. Հիւղ. տոպրակաւոր. խորան. (ասի զփայ- տակերտ, կամ զկտաւէն խրճիթ, ուր կան զինւ- ուորք, կամ վաճառեն ինչ:)

Baraccáre, ն. Հարկանել զխորան, կամ զվրան:

Baracchiére, աբ. Կերակրավաճառ զօրուն:

Baraccúzza, նոմ. Խրճիթ փոքր. վրան փոքր:

Baráre, ր. Խաբել. պատրել:

* Bararía. Խաբէութիւն. նենգ. պատրանք:

Bárator. Baráto. Վիրապ. գերհան:

Barátta. Կապ. հոիմ. պատերազմ:

Barattaménto. Փոխանակուել:

Barattáre, ն. Փոխանակել. (զերս:) գնիլ էնկէփ

* լսմայափոխ լինել. խաբել: ալտընմակ: փախոս- ցանել ի մտքանց: ինձմիւսփէն տալ. տալբմակ: ցըրե- ուել: ձ. Ցրուիլ:

Barattáto, ta. Փոխանակեալ. փոխեր: գնդնէնիլ:

Barattatóre, աբ. Փոխանակիչ:

* Barattazióne, եփ. Տես Baratto.

Barattería, և Baratto. Փոխանակութիւն: խաբէութիւն. նենգ:

Barattiére, աբ. Barattiéro. Փոխանակող. որ փոխէ- խաբեբայ: ալտընչի:

Baratto. Փոխանակութիւն: գնդնէ: խաբէութիւն: առես և Barattiere.

Barattóla. Ծռուտն ինչ ջրային:

Baráttolo. Փոքրիկ անօթ խեցի, կամ ապակի (ի ոչխաս քաղցրաուենից, և ն:) գինւոյ գալանօք:

Bárba, աբ. ի բառս լսմայափոյոյ. Հօրեղբայր: ա-

Տաճառ ։ քիչ ոք ։ գայլ ։

Bárba, իգ ։ Ա՛օրուան (առն, այծից, շանց ։ ոչխարացեղի, եև ։) ոտիկ ։ արմատ (բուսից, առատանդց, ախտից ։) բեւեր ։ հիմն ։ սկիզբն ։ սկիզբ ։ senza barba. անմօրուս ։ barba delle biade. քիսա ։ պլիճ ։ barba del parapetto. մակերևոյթ, կամ երես պատի գետոց, եև ։ barba del bue. առկախեալ մորթ պարանոցի եզին ։ far la barba. գերծուլ վերնաս, կամ սափրել զմօրուս ։ ոտիկս բրաւ եղիւ ։ farsela fare, կամ farsi far la barba. առալ սափրել զմօրուս ։ ոտիկս բրաւ էնիրջեր ։ far la barba, արձակել զմօրուս ։ fan la barba lunga. վինել երկայնամօրուս ։ far la barba di stoppa. առայ ։ վնասել ուժիք անակնկալ ։ alla barba mia, կամ tua, sua, եև ։ ի հակառակին ինձ ։ ի վնաս ինձ ։ յոչ կամեալ իմոյ ։ առաջի աչաց իմոց ։ poca barba, e men colore, sotto il Ciel non è il peggiore. առայ է գանճամօրուսոյ ։ ածգոյնք և սակաւամօրուսք՝ վատնեալագոյն են ի զինամարտ ։ stare in barba di gatta, o di micio. առ առիւ. յօրանալ ի գարեկրուեր ։ dar le barbe al Sole. մեռանիլ ։

* Barbaaron, ար ։ Ի խոտ ինչ ջերմ և չոր ։ կոշի և Gichero, Iaro, կամ Piè vitellino.

* Barbabiétola. Ճակնդեղ ։ էֆէնտիպոլ ։

Barbacáne, ար ։ Չառ ։ ի վայր արմտեաց ։ (ի առորայ որմոյն կամ պատուհան շինել փոքր մի չառ ։ ի վեր յատուկ ։) * Չրանցեկ օրանց ։ (ի հարատարա ակեաց և անձուկ և երկայն խողովակ, կամ ծակ յորմէ առ ։ ի տալ ջուց մեռաս կամ եզս ։) ։

Barbáccia, իգ ։ Ցամանձրամօրուսք ։ անհեթեթ, կամ անպարկաւոր մօրուսք ։

* Barbachéppo. Ցամանձրամիտ ։ ապուշ ։ անմիտ ։

Barbágia. Ի լեռնաբոյսին ինչ սարատեղեաց, ուր արջ և կամեալք գնան իբր մերկ ։ պատենգոյ ։

Barbagiánni, ար ։ Խոտ ։ պոչփոչ ։ ապուշ ։ անմիտ ։

Barbáglio. Ա՛ծագնուհի աշաց ։ քաղմուհի ։ egli, կամ ella, n'ha fatto un bel monte, che è un barbaglio. զարմանք եղեն ։

Barbagrázia, ի ։ In, կամ per barbagrazia. առատի ։ ի մեծագոյն չնորհս, կամ երախտիս ։

Barbalácchio. Ա՛յր անոյշասան ։ անհնչակ ։ անմիտ ։

Barbandrócco. ի բաս նախատ ։ Ապուշ ։ խօշտանիրա ։

* Barbáno. Հօրեղբայր ։

Barbaraménte, ած ։ Ի՛ն զարգարուս. խճապատ. անզգրամ ։ ձեղակիսի ։

Barbáre, ի ։ Ա՛ամանաչ ։ barbarla a uno. խոտ առնել զոք ։

* Barbareggiáre. Վխալիլ յոռի գրուէ. կամ յոռի խօսից ։ խուժադուժ խոսել ։ կամ գրել ։

Barbarescaménte, ած ։ Խժադաւոր ։ խժդժագոյն ։

* Barbarésco, ca. Barbárico, ca. Տե՛ս Barbaro.

* Barbaríccia. Ա՛ռագաժին անուն ինչ մեծ ի դիմաց ։

Barbárie, իգ ։ Բարբարոսու՛թ ։ խժականի քարբ. գազանութ ։ ամբոխութ ։ ղոչ ։ էնվազդատ ։ նա ձերմէն ։

Barbarísmo. Խժականու՛թ ։ (ի խժդժական ած ի խօսս կամ ի գրուէ ։) վերնապիսանի վերնագրուածի ։

Barbarissimo, ma. Գեր խժդժագոյն ։ խուժադուժ ։

Bárbaro, Bárbero, ra. Բարբարոս ։ առաքագէտ ։ անգութ ։ գազանաբարոյ ։ վայրագ ։ ամբարիշտ ։ աղտ ։ գաղմ ։ էօղան ։

* Barbarolatíno. Խուժադուժ ։ կամ վերնապատ լատին ։

Barbaróssa. Ագռ ինչ խազողոյ ։ և գինւոյ ։

Barbassóro. Տե՛ս Bacalare.

Barbáta. Ա՛ղեամաք ։ մանրաթելամաք ձառոյն ։

Barbatélla. Արտատունկ ։ մատաղատունկ ։ (ի ատորոյ ։ կամ ասս ձառոց անկեալ ի գետնի առ ի արմատանալ ։ ըստ ասպա վերնագրեալն այլազ ։) Փիպան ։

* Barbático. Ա՛ղամատնալի ։ քաշահիմն ձառատունկ ։

Barbáto, ta. Ա՛ղամատակեալ ։ վերնեալ ։ մօրուսաւոր ։ ոտիկաւոր ։

Barbazzále, ար ։ Կզակեակ ։ (ի շրթամայրոցն մեռան առնձին՝ որ ձեռք գկզակ երթեալին ։) favellare, essere senza barbazzale. խօսել առ դառնն քերանով ։ վինել ազատաբերան ։

Barberáre, ի ։ Ա՛ղեհատատարակս պատրաքիլ ։ (ա՛ն վերապրելի անուճոց ։)

Barberésco, Barbarésco, գոյ ։ Ձիտարբերան ։ դալմանիլ ձեռագրել ընդհանուր յատկութիւն ։ նման ։ տե՛ս Barbero, գոյ ։

Barberésco, ca, ած ։ Տե՛ս Barbaro.

Barbería. Տե՛ս Barbiería.

Bárbero, գոյ ։ Երիվար Տէն քարքարոտաց ։ առնիկ երիվար ։ երիվար կրկնից ։ նման ։ ոչ ։ արդ ։ ոչ ։

Bárbero, ra, ած ։ Տե՛ս Barbaro.

Barbétta, նոճ ։ Ա՛յրուան փոքր ։ կարճ ։ փեղկաւոր ոտիկ ։ մանրաթելամաք (ձառոց ։) ինձկ փամբ ։ վերջը ձիոց ։ (ի փունջ մի մանրից յատարս ոտից ձիոյն ։) * Դարձի ինչ քաղհանական ։ որով հանին արտագաս զսիմ, կամ զատագ խրամից ։ և գետոց ։ * Հողաբերթ ինչ հալեցեալ առ ատի արձակեն ճեղքանօճս ։ * Barbétte. Ա՛յրուան ձկանց ։ (են աձառագ ինչ ։ որ ի քաղուած ճկնեալ ունին զտեղի ճեւոց ։)

Barbettíno, նոճ ։ Barbetta ին ։

Barbicaménto. Ա՛ղամատութիւն արմատոց ։ արմատատնկութիւն ։

Barbicáre, ի ։ Ա՛ղամատնալ ։ բեւեր տալ ։

Barbicáto, ta. Ա՛ղեամատեալ ։ բեւեռեալ ։

Barbicciuóla. Տե՛ս Barbicella.

* Barbíce. Տե՛ս Berbice.

Barbicélla, նոճ ։ Ա՛ղամատնատեղ ։ ինձկատեղ ։

* Barbichiéppo. Ապուշ ։ խօշտանիրա ։ անմիտ ։

Barbicína, Barbícola, նոճ ։ Ա՛ղամատնատեղ ։

Barbiéra, իգ ։ Կին վարսակ խրնիր կին վարսակեր ։

Barbiére, ար ։ Վարսակեր ։ պեռպեռ ։ pian barbiere, che 'l ranno è caldo. առակ ։ յոչխիկ ։ մի փութար ։ rifarsi del barbiere. շարթել գերեսս ։ ծածկել զգաղտնեացն ասացն ։ (առ գանձն լոյց գաւառացեալ ։)

Barbiería. Վարսակեարի ։ պեռպեռ ինչութիւն ։

Barbíno. Ագահ ։ կծծի ։ * Ի՛ն ևս ագռ ինչ շան կոշկեալ Barbone.

Bárbio. Չուկն ինչ գետոց ։ զորով զբերանակ կալ նանատ ինչ փոքրիկ ձորոյ ։

Bárbo. ի բաս ատիպոն ։ Ցոյն ի ։

Barbógio, գոյ ։ և ած ։ Չառամեալ ։ ատչառաեալ ։

Barbolína. Ա՛ղամատնատեղ (ձառոց ։)

Barbóne, ար ։ Ցամանձրամօրուս ։ երկայնամօրուս ։ գաղտ ոտիկաւոր ։ տե՛ս և Sgherro. Ագռ ինչ ձառատունկ և գանդրահեր շանն ։ որ երբ ի բառնամ լուղի ի ջուր ։ քիչնչէ ։ էօչէ ։ Ի միս փոքրիկ գոյացեալ ի ներքին ։ կամ ի լերանս ձիոյն որ ատ գերեզս գիտ յատկոյց ։

Barbótta. Ագռ ինչ ձառոց նախնեաց ։

Barbózza. Կզակ ձիոց ։ ատչեն չինչեի ։ ծնօտատեան (ի միոն առատաւորին, որ պատատարէ գայտան և

և զէզակին ։) պահպանակ ծնօտից ։
Barbúccia. Տես Barbicella.
Barbucíno, ած ։ Քարշ ։ ասկաւատօրուս ։ փէօնէ։
Barbugliaménto. Պատպջում ։ բարբառ խառնա խօս, կիմ խառնուածոյն ։
Barbugliáre, ե ։ Պատպջիլ ։ խառնակիլ դնօսս ։ խառնուածոյն արտասանիլ ։ (ասի ընդունակ՝ որք այն ինչ զարհուրելի՝ իբրեւ՝ սկսանին խօսիլ ։)
Barbúta. Պաղատարտ ։ աղաղատրուստ ։
Barbutáccia, ընչ ։ Վատթար աղաղատրտ ։
Barbúto, ta. Երկայնամօրուս ։ Թաւամօրուս ։ գա պա ապփալլը ։ մօրուսաւոր ։ ապփալլը ։ յարբունս հասեալ ։ պեօյնփալ ։ արմատացեալ ։ փէօլէնս ։
Barbúzza, նաե ։ Մանրաթմբուկք (անկոց ։)
Bárca. Վարքայ ։ նաւակ ։ գաւէփ ։ փոյտակոյտ ։ օ դան ։ չիքլ ։ barca rotta, marinaro scapolo. ապակ՝ ի պակասիլ գործեցոյ՝ անգործ մնոյ արհեստա աորն ։ esser nella stessa barca. ապակ ։ լինել ՝ի նմին նաւակի, կիմ՝ ի նմանավիճակ վտանգի ։ lasciarsi levare in barca. երթալ դէնս առաջնորդուբ ։
Barcáccia, նաե ։ Վարքայ հին ։ խարխուլ նաւակ ։
Barcajuólo, Barcaruólo. * Barcarólo. Նաւակավար ։ գաւէփչի ։
Barcáta. Բեռն մոյ վարքայի, կիմ նաւակի ։
Barcheréccio. Վարքայք ։ բազմութ նաւակաց ։
Barchétta, Barchettína, Barchettíno, Barchétto, նաե ։ } Վարքայ փոքր ։ փոքրիկ նաւակ ։ դէուէփ գայըճ ։
Bárco, Párco. Անտառ երկոյ ։ (ի տեղի ինչ՝ ուր վակէն զվայրի երկո՝ ի բազմատրիլ, զորս ապա որսան դքօսանայ աղաղատ ։) Նավանոցի ։ օտան ։
Barcollaménto. Թանդաչում ։ գեղեւում ։
Barcollánte, հ ։ Թանդայտ ։ դողդոջուն ։
Barcolláre, է ։ Թանդաչիլ ։ գեղեւիլ ։ դողդոջիլ ։ տատանուիլ ։ տալճնայ ։ տալճնոյ ։
Barcollóne, Barcolláni, կիմ Barcollon barcollóne, հ ։ Andar barcollóne. Թանդաչիլ ։ գնալ գայըճ ՝ի գայըճի ։
Barcóne, ած, ատպ ։ Վարքայ մեծ ։ մեծ նաւակ ։
♦ Barcóso. Նաւ ինչ նաւիւնաց ։
Bárda. Ասպազին ։ (ի զոյն ինչ գործեալ ՝ի փեւակ կաշւոյ, կիմ յերկաթի ատիտակաց, որով վինէին զգաւակս, զպատանսոյս, և զձիսն ձիոց ։) Ըստ ոմանց՝ ի զարդ ինչ ձիոց ՝ի ճակատս, կիմ ընդ ականջօք ։ Կորդին ։ գօտն ։ սկիզբ ։ ալէտ ։ ոմն և Bardella ։ առասպին նշանակութեբ ։
Bardamentáre, ն ։ Հանդերձել ։ հանդերձեալ զերկն վարն ։ գօտնատակ ։ ալէտ ։ օծատ ։
Bardamentáto, ta. Հանդերձեալ ։ Թամբեալ ։
Bardaménto. Տես Bardatúra.
Bardána. Խոտ ինչ բժշկական, որ կոչի ՝ի հանդերձս անդամոյց ։
Bardáscia, Bardássa, ած ։ Մանուկ խոցոտեալ ։ տաճ՛՛ փուշտ ։
* Bardassonáccio. Ի զինչ անն Bardassa ինն ։
Bardáto, ta. Հանդերձեալ ։ Համակաւ ։ Թամբեալ ։ գօտնեալ ։ սեղբեալ ։
Bardatúra. Սար ձիոյ ։ կազմած, կիմ կարասի ձիոյ ։ բահ ։
Bardélla. Կորդին ։ (ի հանուս ինչ գինւոյական, որոյ առաջակողմեան գունդն, յո՝ էյերգուէն ի փոքր ։) գօտն ։ սեղբ ։ metter la bardella. հանել՝ են և զանազան կանուղ նիւթք, որ վոշ, ևն, զորս հատուածն ընդ գնալ համ ապին, առ ՝ի ոչ ինատելոյ Թիլանց ձիոց, կամ գրատից ։
Bardellétta, նաե ։ Փոքր կորդին, կիմ հանուս ։
Bardellóne, ած ։ Կորդին մորուկ ձիոյ, (որով հանուն զնոսա ՝ի վարժել և ՝ի նամաձել ։)
* Կարգ ինչ աղիւսոց ՝ի վր կամարաց ։
* Bardessanísti, ած, յոգ ։ Բարդեծանեականք ։ (ի անուն նախնի ինչ հերետիկոսաց, յանուն աղան դասական իբրեւնց բարդեծանայ ։ որք ընդու նէին զճակատագիրն՝ ևս և նկատմամբ ոյ ։)
Bárdi, ած, յոգ ։ Բարդեանք, կամ բարդիք ։ (երկն բանասաեղծք, կիմ բանբիք գաղղիացւոց, և գերմանացւոց, որք կարդել էին ՝ի հնչակել զճակատագրեալ ։)
Bardósso, A bardósso, հն ։ ՝ի մերկ երիվար, կիմ ՝ի երիվար անճամբ (հեծանիլ ։) ըստպագ ։ (պինդ գոյ ։) չարաչար ։ անհոգութեբ ։
Bardótto. Մատուկ ջորւոյ, (զոր սովորաբար ջո բեպանն տանի ընդ իւր ՝ի պէտս անձին ։) passar per bardotto. ոչ վճարիլ, չհանգանակիլ վարձս ընդերթից, կամ հնչուն ։ Bardotto. Նաւակ քարշ ։ նէպէնէի ։ ծառայ ։ մանուկ ։
Baréllа. Շալակ ։ (ի գործի ինչ դադաղանման, զոր բառնան ձեռամբ ազք երկու ՝ի տանել զհող, ղքա բնոս, և ևն ։ և այսոցպարակ ինչ ծածկել մուրբ ։ որով տանին զհիւանդս յանկերանոցս ։) Խձձերէն ։
* Barella per lo zaffrone. Տաշտ ինչ նկարկատարաց ։
Barelláre, ն ։ Բառնալ ինչ շալակաւ, կիմ պատգա բակաւ ։ գանդաղել ։
* Barería. Տես Bararia.
♦ Bargagnáre, ն ։ Խօսել զերագ ինչ ։ քան ինչ ուշ նել ընդ ուլիք ։
♦ Bargágno. Խօսք ։ քան ։ stare in bargagno. խոսա նալ ։ յամառիլ ։ կամակորիլ ։
* Barganélle, եփ ։ Կտրուածայր կոտորակք ինչ փայտից ։
Bargellíno. Վարժի դրամ ինչ փիօրէնցայի, որ արժէր մէկ danari. Էր և նահապետն Bargellofին ։
Bargéllo. Կալանաւորապետ ։ հասու պաշէ ։ dare nel bargello. անկանել ՝ի ձեռս կալանաւորապետին ։ չարի պատահել ։
Bargellúzzo, նաե ։ փոքր կալանաւորապետ ։
♦ Bárgia. Աղգ ինչ նաւուս ։
* Bargíglio. Քար ինչ երկնագոյն ։ տես և Bargilione.
Bargígli, ած, յոգ ։ } Մօրուսք ապաղաղոց ։ (ի կա
Bargiglióne, ած ։ } տարանման ձիս կապարիր կամ խեալ ընդ կոցաւ ապաղաղոց ։) Կռնիւք այծից ։ (են դանուք ինչ մոյ ոմն վիճեին կախել զսպանոցայ այծից ։)
Bargigliúto, ta. Մօրուսաւոր (ապաղաղ ։) կռնիւ ձուսր (այծ ։)
Barigéllo. Տես Bargello.
Barigliouciino, նաե ։ Փոքրիկ տակառ ։
Bariglióne, ած ։ Տակառ (աղածոյ ձկանց ։) կամ օդ ։ ատինք ։
* Barilájo. Տակառագործ նաւուս ։
Baríle, ած ։ Տակառակ ։ տակառ փոքր ։ կամօդ ։ Փեւէ ՝ի հնուսն ՝ի փիօրէնցա էր և ապք ինչ գրատից կոչեցեալ Giulio. տես և Arnia.
* Baríle, կիմ barilétto del tambúro. Տես Bariletto.
Barilétta. Ընդուկ ։ (ի փայտակերտ անօթ փոքր, զոր կախեն զգօտւոյ ։ սովորաբար կոչի Barlétta, barlótta, barlótto, bottáccio.) ջրտա ։ չօնաբա ։
Barilétto. Եղյն ։ Տես և Forzieretto. Barilétto, կիմ baríle del tamburo. ի բաս ջամափրջայ ։ Տուփ զպանակին ։ (ի տուփ ինչ գլանակերտ, յորում փակիլ ի գլխաւոր զսպանակ ժամացուցին, յո՝ ելնոգէնին ։)
* Barilótto. Ապք ինչ փոքրիկ տակառակի ։
Barítono, na, ած, ե գոյ ։ Ծանրահնչեան ։ (ի ձայն

ձայն ինչ երաժշտական՝ նման բամբին ։) verbi baritoni. բայք ծանրահնչունք, կամ բնաւորեալք (են բայք ինչ յատնաց, որոց վերջին վանկք են բնաձայն ։)

Barlácchio. Տես Barbalacchio.

Barlétta. Տես Bariletta.

Barlettájo. Ցօրինօղ ընդհաց • որ յօրինէ զընդունիս ։

Barlétto. Տես Bariletta. Sgocciolare il barletto. Ջոտին յայտնել • ղնման ասել ։ * Ի և եր կաթէն գործի ինչ առատագործաց 'ի ձև գրոյն L, որով անիդ ունին 'ի վէր սեղանատախտակին զկայան՝ զոր գործեն ։)

* Barlióne, ար • Ի փոքր անօթ ինչ տախտակաձև ։

• Barlónco. Ագգ ինչ տախտակակի ։

Barlótta, Barlótto. Տես Bariletto.

Barlúme, ար • Ագօտ, կամ նուաղ լոյս • լոյս տուէք բանասան ։

* Barnabíti, ար, յոգ • Բառնաբեան կրօնաւորք ։

• Barnággio. Տես Baronàggio.

Báro. Խաբեբայ • խաղադրուժ ։ հաւանպսպե • հիւ լեպազ ։

Baróccio, Biróccio. Ագգ ինչ երկանիւ և տախտակակ սայլի 'ի բառնալ զբեռինս, որ կոչի և Mezzo carro. Ի և այդ ինչ կառաց հրովմայ ։

Barócco, Baróccolo. Ի այդ ինչ անիրաւ վանչիկ նման այնմ՝ որ կոչի Scrocco, կամ Scrócchio.

* Barométrico. Տես Fosforo.

Barómetro. Ծանրացոյց • կամ ծանրակշռի • (է գործ ծի ինչ ձանաչելոյ զծանրութե, և զնշանակեն օդոյն զոր ոմանք կոչեն Բարոմետր ։)

* Baróna. Տես Baronessa.

Baronáccio, Կեղծ Պարոն վատթար ։ տես և Birbone.

Baronággio. Պարոնութի • (է անուն իշխանութեան, և սեբրութի ։) Պարոնք ։

Baronáre. Տես Birboneggiare.

* Baronáta. Ձարութի • առահասութե անզգամութի • չարութ ։ եռաոմպեբ ։

Baroncéllo, նաե • Պարոն փոքր ։ Ստահակ • արհեսյ • պատարկատուն ։ հօվպրա • Էօոմ ։

* Baróncio. Մանուկ խեղ, առահակ ։ հօվպրա ը ձեռք • Էառաոմպ ը ձեռք •

Baróne, ար • Պարոն • (է անուն իշխանատրի •) պէյ • այր • կանամբէ ։ Գառատրիատուն • առահակ մուրիկ ։ Էօոմ ։ հօվպրա ։

* Baroneria. Տես Guidoneria.

Baronéssa, Իգ • Կին Պարոնի, կամ Պարոնութի • (է պատուական իշխանատոր կինդ ։)

* Baronétto. Ի անուն ինչ իշխանութե յանդիման փոքր ք ղՊարոնն, և վերագոյն ք ղԱյտեան ։

• Baronévole, հ • Ստեղ • արհեսան • հնգր ։

• Baronevolménte, հ • Իշխանաբար • արհեսաբար ։

Baronía. Պարոնութի ։ պէյլիք ։ Պարոնք ։

Bárra. Տես Sbarra. * Կարկառք • ճայթք, կամ աւազակոյտք 'ի մէնաս նաւահանգստից, և գետոց ։ Ընտրան օբինահանաց, կամ փառատրանից ։

Barráre. Տես Barare.

Barráto, ta. Յանկեր • ղրքնապատեր ։ տես և Abbarrato.

Barrería. Ղեռգ • խաբէութի ։ հիւլէ ։

* Barrétta, նաե • Զոլիկ • ձոյանման հիւսուածք ։

Barricáta. Կրճիին անցից • (է պատանէր ինչ փայ տակերտ, եղ, կանգնեալ առ ճանապարհաց արգելուց զանցս հշնամեաց ։)

Barriéra. Ագգ ինչ զինախաղտ քառատեղր առ սեբրք, և կարճ և նուրբ գերարգելութք • զոր խաղային զիներ անձինք ուսեալ 'ի մէջն խաղանց ։

կրճիին կամ ցանկ ինչ ։ տես և Stecconato.

* Barríre, ր • Գոչել ոնդ զփիղ ։

Barríto. Գոչիւն փղի ։

Bárro. Տես Baro.

Barúffa, Barúffo. Կռիւ • ապտակ ։ գավկա ։

Barúgioli. Տես Ugioli.

Barulláre, ր • Աղմկել մանրաձայնաւ • վաճառակ ընպարակս ։

Barúllo. Ընդարակավաճառ • կամ Մանրավաճառ • (ասի ընդդէմ՝ որոյ գնեալ միանդամայն բազմ ինչ առեղի, յետոյ վաճառէ առ փոքր փոքր ։) պա գալ • ծանաչ ։

Barzellétta. Ջոճարձաբանութի • կատակ ։

Básа. Տես Base.

Basalíschio, Basalísco. Տես Basilisco.

Basálte, Իգ • Տես Bassalte.

Basaménto. Վայրախարիսխ • (է անդամ ինչ պատուանդանի սեան՝ որ անմիջապէս 'ի վեր ամբառնայ 'ի մակարդակէ շինուածոյն միջև ցբուն ։) Է և այդ ինչ պատուանդանի սեան ։

Bascià, Bassà, ար • Կուսակալ, կամ նախարարաց առաջնոց ։ փաշա ։

Basciáre, Báscio, ևն • Տես Baciare, ևն ։

Báse, Իգ • Խարիսխ (սեան, հռանկեան •) հիմն • սկիզբն ։ պատ • նպաստ • ջնջել ։

Baséo. Թանձրամիտ • Թանձրաբարոյ • ապուշ ։

Basétta. Ընչացք • պղտիկ ։

Basettíno. Ընչացք փոքր, կամ սակաւ ։

Basettóne, ար • Մեծ ընչացք ։ Քիս պղտիկ ։

Basiláre, ած. Խարխարան, կամ սեպաձև • (է անդամ մանինաց է ոսկր ինչ գանկի, որ կոչի և Cuneiforme.) Խարխարան ընդերական ։

Basílica. Դղեակաւոր • կամ մեծ եկեղեցի. մայր եկեղեցի • պեօյնէ փիւնէ • արքունիք ։ Ագբայերական • կամ պաւիլիքէ • (է երկոյ ինչ բաղկին ։)

Basílico. Տես Bassilico. * Ի և իւղ ինչ բաղադրեալ բանջր ։

Basilíschio, Basilísco. Վասիլիսկոս • արքայիկ օձ. քարբ ։ փաֆիսկա ։ * Basilísco ։ Էր ագգ ինչ պղնձի Թնդանօթից երկայն իբր 22 ոտնաչափ ։

Basiménto. Ընդաղումն սրտի • Թաւկումէն ։

Basimentúccio, նաե • Ընդաղումն սակաւատաե ։

Basína, Տես Basoffia.

* Basioglósso. Ի մկան ինչ ցածուցիչ լեզուին ։

Basíre, ր • Մեռանել • նուաղել • Թալկանալ ։

Basíto, ta. Մեռեալ ։

Basóffia. Ցնան ։

Basóso. պրպտանէալ անխիլ օյն • ցնանձրամիտ • տղուշ

* Bássa, Իգ • Ագգ ինչ կաքաւոց, կամ նուագալ ։ * Ծանծաղուտք • սբլ Էէր ։

Bassà, ար • Տես Bascià.

* Bassálte, ար • Ագգ ինչ սեաւ կնդոյ ։

Bassaménte, ած • Ընդատապատար • անաղգատար ։

Bassaménto. • Bassánza. Տես Abbassamento.

Bassáre, Bassáto. Տես Abbassare, ևն ։

Bassétta. Խաղ ինչ Թզխէից • մարթ այն ինչ ծռնակալ գաւին ։ բեկեալ ատակն անօթ պրտուտպատ ։ fare una bassetta. անհոգութի՛ն, կամ վաստակոյ դէղոյք ապանանել զանձն, կամ գայլ ։ "Իաւնէ ապատրել հնարիք ։

Bassettáre, ն • Բաս ասմիոյ • Վատնանել ղագ ։

Bassétto, գոյ • Ընդատպրան ինչ քառատրի ։

Bassétto, ta. ած, նաե • Խոնարհադոյն • ցածագոյն • նուաստագոյն ։ Էէկ ապտ ։

Bassézza. Տես Abbassamento. Նուաստութի • խոնարհութի • անապղութի ։ ապտ ։ նարհնութի • անապղութի ։ ապտ ։ della nascita. վատագոյութի • ապատոհմութի ։

Bas-

Bassílica. Երկայն ինչ բազիլին. զոր ասեմ 'ի Basilica.

Bassílico. Պրահան. ռեհան. շահասպրամ: Փէնէյին. ռէհան:

Bassíssimo, ma. գէր. Ջիլջադին. խոնարհագոյն: խորխորին:

Básso, գոյ. Խոլք. խորուն. դիլիպոյն տեղի: ջափար նէր: բասէ (հնչեան.) Թաւ (ձայն:) և ևս նուագարան ինչ ալէհյարմար, զոր հարկանեն ազեղաձի: parti da basso. ասօճղք. յէտղք: * il basso d'una montagna. սառրտա լերին. լեռնոտն:

Básso, sa. ած. Ստորին. նեքքին. խոնարհ. խոր: ալաղաւթ. էն ալսպ. պէրին: ցածուն. վայրահայ. խոնարհեալ յերկիր. գլխակոր: ալաղայ նէյէդ: նուճատա. արհամարհ. անարգ. յէտին: ալսպ. էպնա: infino alla bassa ora. մինչև ընթերկին: il dì è basso. առաւաժամն է օրս: tempi bassi. յետին ժամանակք. յետին դարք: a basso prezzo. դիւրագին: ասաղ: oro, կամ argento basso. ոսկի, արծաթ անմաքուր, տարրին, խառն. անըմոր: modo basso. ոչ գռեհկական. ոչ ասոլիական: voce bassa. ձայն մեղմ, կամ գաշն: եափա սէս: basso fondo, fiume, ևն. ծանծաղ յատակ, գետ, ևն: ուղ: le acque son basse. մեռձ կ'ի սպառել ջրին. աղբատացել ի յոյժ: gente bassa. խաժամուժ ամբոխ. խառնիճաղանճն: հուպ: * tenere il viso basso. ակնհարել. հայիլ ընել երկիր: * di bassa nascita. վատազգի. անառնտի: * di basso ingegno. փոքրիմասն. նուճասասխոհ. փոքրագիտից: * basso discorso. ճառ անուճ, անհնթեմ: * panno basso. նեղ չոխայ: * animo basso. մեռ փանաքի, վատասիրտ. սրտ վատ: Basso rilievo. Տես Bassorilievo, * Paesi bassi. ֆիանդրայ:

Básso, ադ. Տես Bassamente.

* Bassóne, ար. Նուճագարան ինչ փչողական:

Bassorilievo. Խորելուն, կամ խորագանդակ. (և ազգ ինչ քանդակաց, որք մի 'ի դուրս ելել կամ ցցուհել ընդակարդակն:) օյմա:

Bassótti, ար. գող. Կերակուր ինչ յորինել 'ի դիմաձից, կամ յորիղոյ, ևն, և եփել երբ 'ի բազում 'ի փոան:

Bassótto, գոյ. Կարճ հասակաւ. կարճահասակ: պօթուռ: * Ի և չեն ինչ որսական, որոյ որսունք են կարճ և նուրբ:

* Bassúra. Տես Bassezza.

Básta, ել. Երկայնահագր, կամ Թերահար: ղալաչ:

Básta, ադ. Շատ է. հերիք է: էնէրէյէ:

Bastábile, ած. Տևական: բաւական:

Bastágio. է բան ասկաց. բեռնակիր: համալ:

Bastájo. Հագնատարծ: ախէրճի:

Bastaléna, A bastaléna, ադ. ըստ կարի:

Bastánte, ած. Բաւական. հերիք:

Bastantemènte, ադ. Բաւականաւոր. ըստ բաւականին:

Bastánza. Հանապազորդուն. աւետրանի: a bastanza. կամ abbastanza. ըստ բաւականին: էնէրէնէյէ գոպար:

Bastárda. Ազգ ինչ փորր ցանկաւոտ. պղնձի սնոթի ինչ անագել. խնձիրք: * Է և մեծագոյն առաջատ ցանկաւոտն:

Bastardáccio. Ջեղ. Ամբարիշտ պոռնկորդի:

* Bastardággine, ել. Վիճակ պոռնկորդւոյ:

Bastardáto, ta. Տես Imbastardito.

Bastardélla. Սան ինչ պղնձի խիտաւոր և անագեալ 'ի պէտս կնքակերոց: բնճնճիրք:

Bastardéllo, նոմ. Պոռնկորդի: բիձ: ազգ ինչ ալաւանոյ: * Է և ևս անձրպետուն ինչ տախտակաց, զոր յօրինեն 'ի յատակ նաւուն, 'ի լնուլ անգ ցցուհան:

Bastardígia. Լինելն պոռնկորդի. անհարազատուն. անհարազատս ծնունդ:

* Bastardire. Տես Imbastardire.

Bastárdo. Պոռնկորդի. որդի պոռնիկուն. անհարազատս: բիձ:

Bastárdo, da. ած. Ազգասերել կամ անհարազատս (բոյս:)

Bastardóne, ար. Տես Bastardaccio.

Bastardúme, ել. Ընհարազատս առհմ. զարմ պոռնկուն. անպիտան, կամ աւերորդ ոստք:

Bastáre, ե. Բաւել. բաւականանալ. բաւական, կամ չատ լինել: էնէնէ օլմա: էնէնէմէ: տևել. տոկալ. հանդուրժել: պայանմա: quanto io basto. ըստ կարի իմում: bastar l'animo, կամ il cuore, կամ la vista. համարձակիլ. իլնել: ձեռաչէնէ էնմէ: basta. չատ է. հերիք է: էնէնէնէր: եա' հուսկ յետոյ. ապա: նուբլաք. ասն օղլանպա: basta, egli cadde. հուսկ յետոյ անկաւ նա: básta, կամ básta básta. չատ է լուռ լեր. արդ լուռ լեր. լռեա: էյ, էնէնէր. էյ, ասօս օչ:

Bastáro. Տես Bastajo.

* Bastáto, ta. Երկարատև. ընդերկար:

Bastérna. Ազգ ինչ կառաց հիւսեսական, զորս ձգեն ջորիք, կամ եզինք:

Bastévole. Տես Bastante.

* Bastevolézza. Բաւականութիւն:

Bastevolissimaménte, ադ. Լիուլի առաւելուքէ. լիուլի:

Bastevolíssimo, ma. գէր. Ամենաբաւական:

Bastevolménte, ադ. Բաւականաբար. ըստ բաւականին:

Bastía. Պատուար. պատնէշ: բաղէ. ճիրճիր.

Bastiére. ար. Հանուածոյծ: ախէրճի:

Bastiménto. Դաւ. (վաճառականաց:) ճկի:

* Bastínga. Տես Impagliatura.

Bastionáre, ն. Ամրացուցանել մարտկոցօք. պատնէշ ածել:

Bastionáto, ta. Մարտկոցաւոր. պատնէշական:

* Bastioncéllo, նոմ. Մարտկոց, կամ պատնէշ փոքր:

Bastióne, ել. Մարտկոց. պատուար. պատնէշ: հիսար. ճիրճիր:

* Bastíre. * Bastíto, ta. Տես Fabbricare, ևն:

Bastíta. Պատուար. պատնէշ: ամուր. դղեակք:

Básto, Հանուս (բեռնակիր գրասուց.) կորդիլն: խալան. սէնէր: * Բեռն. ծանրուն: un basto solo non s'adatta ad ogni dosso. Ելնել յարմար առ ամ ինչ: giumenti da basto. բեռնաբարձ դրասուք: da basto, e da sella. ած ասի. այր յարմար առ ամ գործ: non portar basto. ոչ տանել նախատանաց: rodere il basto. բամբասել զոք: serrar il basto addosso a uno. տախտել. տաղնատել զոք առ իմն. basto a rovescio, կամ Bastorovéscio. Զոր լերանցամէջ. ձոր 'ի մէջ երկուց լերանց:

* Básto. Է անուն մի 'ի խաղալիկ Թղթոցն:

Bastonácció, յաճախ. Գաւազան մեծ, առատաբոյ:

Bastonáre, ն. Հարկանել գաւազանաւ. գանել: փէյմէք: երդիճանել. գանել բանիւք. դատուիլ: bastonare d'una santa ragione. չարաչար առնել: i pesci. ած ասի. Թիավարել. ձգել ցմէջ: andare a bastonare i pesci. գաւազանարուիլ 'ի կալ ձանս Թիոց: esser bastonato. գան ըմնել:

Bastonáta. Հարուած գաւազանի. գան: փէյմէկ:

ատյաճ • վնաս : dar bastonate da ciechi, da cristiani. գանակոծ առնել : sudice, կամ vecchie bastonate. անխնայ հարուածած • գան սաստիկ : essere due ciechi, che fanno alle bastonate. վիճել ը միմեանս առանց գիտնոյ զվնդերն : uomo da bastonate. այր արժանի գանից, կամ արժանապատիժ :

Bastonáto, ta. Հարուճածեալ • գանեալ :

Bastonatúra. Գան • գանակոծումն : ծեօքն :

Bastoncéllo, Bastoncíno. } նոմ • Գաւազան փոքր : պէյնէնէ

Bastoncíno. } ձիւ : աղէ ինչ շաքարալից և անիմ առնախառն հատեալ կազմեալ 'ի ձև վանդակաձեւ գաւազանաց : bastoncelli, կամ bastoncini. գաւազանիք չիքօլաթէից • (են գաւազանք նաձև կոտորք չիքօլաթէից • որոց չորք սովորաբար կազմեն մի լիտր :) bastoncino. գաւազանիք կամ չերտաբար կերպասուց : drappo a bastoncini. կերպաս գաւազանաձև, կամ չերտաձև գծուածք : bastoncino նշանակի և Astragalo.

Bastóne, աբ • Գաւազան • յուղ : պէյնէնէ • էջպոփ : գաւազան իչխանութե : della vecchiaja. յուղ ձերութե : il bastone fa-fuggire il cane dalle nozze. երկիւղ գանից տայ 'ի բաց հեռուստ զշնաբարս ճոխից : giuocar di bastone. հարկանել գաւազանաւ • գանել : mettere un legno su per un bastone. սխալել անմտաբար : bastone. է ոմն ֆաֆխանան • մանուկ իգացեալ : գաւազան • (է մին 'ի չորից նշանաց խաղալկի Թղլոց :) dar bastoni in vece di danari. փոխարկել տպատնալիս ը դրամոց : accennar in coppe, e dar in bastoni. զայլ ինչ ասել, և զայլ ինչ առնել : Գաւազան • (ըս Հարուածապատճառ որոյ քերիսէն է 'ի ձև կնաթաղորական, որով գործին գաւազանաձև զարդքն :

* Bastoniére, աբ • Գաւազանակիր ուրուք, որ կոչի և Mazziere.

Bastorovéscio. Տես 'ի բառն Basto.

Bastracóne, աբ • բառ ծաղր • Ա յր յաղթանդամ և ուժեղ :

* Bastúda. Կառկան ինչ աղաղաղնի ծովակաց :

Batácchia. Տես Batacchiata.

Batacchiáre, ն • Հարկանել գաւազանաւ • գանել :

Batacchiáta. Հարուճած գաւազանի • գան • հարուճած :

Batácchio. Գաւազան :

Bátalo. Տես Batolo.

* Batassáre, ն • Ցնցել • չարժել :

Batéllo. Տես Battello.

* Batignanése, աբ • Ազգ ինչ Թղղոյ :

* Batistéo, Batistério. Տես Battisterio.

Batócchio. Ցուպ կուրաց : տես և Battaglio.

Bátolo. Ծայլ դևնանոցի, կամ հնկղոյ որ ծանր կէ զհիկօնս : էր Հինոց, կամ արկանելիք ինչ Թիկանց' ոմանց չհեղգացական պաշտօնէից հինն :

Batósta. Բանակոծումն • կապ :

Batostáre, ն • Բանակոծել ընել • կապել :

* Batrachíte, է • Գորտաքար • (է քար ինչ զոր ոմանք կարծեցին գոյացեալ 'ի գլուխ ոսոխն գորտան բայց յետոյ քննեալ գտաւ առասիս ինչ ձկան քարացեալ :)

* Batrocomiomachía. Պատերազմ գորտանց ընդ մկունս :

* Battadóre, աբ • Հարկանօղ արմտեաց • ցորնահաւ • (ըս որ հարկանէ զցորեանն 'ի կալն փոխանակ կաւելոյ :)

Battáglia. Պատերազմ, մարտ : ձէնգ, անփէր : գունդ գումարտակ • խռնուած զօրաց ֆէօլէի : մին գունդ : battaglia navale. նաւամարտ : corporal battaglia. մենամարտումն : camminare in battaglia. խաղալ 'ի մարտ պատերազմի : dar battaglia. տալ պատերազմ : * mettere in battaglia. Ճակատագրազանել զզօրս :

Battagliáre, ն • Պատերազմիլ • տալ պատերազմ :

* Battagliáta. Պատերազմ • պատերազմ :

* Battagliáto, ta. Ցահաւոր • (ասի զոմն զգակէ նկարչին կնքոց, որոյ Թակունս ցի հարիանալ գործին, նկարել է յայլ գոյն :)

Battagliatóre, աբ • } Պատերազմող • մարտիկ :

* Battagliéra, է • } ճէնգէր :

Battagliére, գոյ, աբ •

Battagliéro, ra. աֆ • Գոռ • պատերազմական :

Battaglierésco, ca. Պատերազմական : գոռ • պատերազմասէր • պատերազմող :

Battagliéro. Պատերազմող • մարտիկ :

Battaglieróso, sa. • Battagliésco, ca. Պատերազմական : գոռ • պատերազմասէր :

Battagliétta. Պատերազմ փոքր • Հեշտ մարտ :

Battagliévole. Տես Battaglieroso.

Battaglievolménte, ած • Պատերազմաբար • մարտիւ :

Battáglio. Ցահակ, կամ ուռն զանգակին : լեզու • պէլի :

Battaglióne, աբ • Գունդ զինուորաց • (սովորաբար բանիանայ 'ի վէց, կամ յեօթն հարիւրոց :) պէօլիւկ : մեծ ուռն զանգակի :

Battaglióso. Տես Battaglieroso.

Battagliuóla, Battagliúzza, նոմ • Պատերազմ փոքր :

* Batteggiáre, ած • Տես Battezzare, է :

* Battellánte, աբ • Նաւակավար : գայլեփճէ :

* Battellata. Բեռն միոյ նաւակի :

Battellétto, նոմ • Նաւակ փոքր • մակոյկ փոքր :

Battéllo. Կուբ • նաւակ : գայլեփ :

Batténte, գոյ, աբ • Տես Battitojo.

Batténte, ած, ի • Հարկանօղ • գանօղ : բաւական տրուիճալ : որ ձաղկէ զանձն :

Báttere, ն • Հարկանել • գանել : ճաբաք • պէօյնէ բաղնել (զգուբսր) գաֆսայո լաշաք : il grano. ծեծել զցորեան : batter de' conti, & delle scritture. հաշիւ առնել • բաղդատել ընդ միմեանս զհաշիւսն, կամ զգրեալսն • գտանել հաւասար : հնապ ևէօրկի : ella batte. կայ անդ գոյզն ինչ խոտր • փոքու իւն տարբերի : battere in, & tra checchessia. հաստատիլ • կայանալ : il punto batte quí. ասէն յայսմ է հաստատեալ : vedere, & comprendere dove ella ha da battere. տես, ատնել, կամ ճանաչել, Թէ յինչ ուղի պատրաստ կամ յանդիման իմն : il fiume batte le mura della Città. գետն հոսէ առ պատուար քաղաքին : il tale ha da batter quí. այն ոք ժամանէ աստ կամ գնէ անցանել է այս • կամ գալոց է այսր : * la vela batte. ած նաւարգոյ • հողմն բաղխէ զանաւատան • (ըս յորժամ այնպիսի գրութ ընդ հողմն, մինչ բաղխէ զերկոսին կողմունս առ, գաւառն ծեծէ միայն. այլ ոչ ընդ գայնս) battere a un segno. գիտել ինչ • ունել մտադրութ ինչ նպատակ : Battere. Գնալ արագ, կամ շտապել • batter il tacconè, battersela. մեկնիլ արագանալ • փախչիլ : il sole batte in questa campagna. արեգակն արձակէ զշառաւգայթս յայս անդաստան : battere il pallone, la palla. կարկանել, կամ արձակել զգնդաստն : ֆօֆ • ինս էնչի ոչխոյ : i denti. բաբախել, կամ կրճտել զա-

առանձին: in terra. զգետնի հարկանել. զգետնել: ընդ ոտս: l' inimico. խորտակել. վանել զՇէյտանին: le mura, le fortezze, աւն: քանդել, կիմ հարկանել. ընդհանրապէս զպարիսպն: la cassa. հարկանել. զվճռուկ: la chiamata generale. ժողովել զամենն ի մէկ տեղ: la strada. առաջնորդել. ուղեցոյց լինել: la campagna, la marina, աւն. լսուանել զհանապարհս, զդաշտ. առաւելս. արշաւել, կիմ ընթանալ ընդ ծով. ապահովել ի շինամեաց: marina. ինդրել գան. գառանդ: il fuoco. ծխճուկել զհուր ի գալյատ. քաղել. հարկանել զգալատն: աչեր. լափել: l' ore. հարկանել ժամացուցին: l' oro. ծանալ լեր, կիմ երկայնել զոսկին: il tempo. ած ընդ նշանակել զամանակն, կիմ զարկանել: l' ali. առառնել. ծռնչել: il polso, հարկանել զարկի քաղքին: il petto. քաքաքել, կիմ տրուիել սրտին: խրճի օդառած: gli occhi. քլմեալ. ծարլմափել զարտառաձուա: ընդ էլմա: in un batter d'occhi. ի քլմեալ ական. յանկարծ. նոյն ժամայն: senza batter il polso: նոյնհետայն: non batter gli occhi. հայել. անքլմիլ, կամ անխափան աչօք. յառել. սչնալ: moneta. հարկանել. կամ հատանել դրամ: ահճեղի ոխէնէնի: batter checchessia altrui nel mostaccio. արկանել ինչ յերեսս ուրուք: non batter parola. ոչինչ ասել. ոչինչ յառելով. ոչինչ առնել պատճին: batter parola. քրմնջել: la cosa batte in poco. գոյզն ինչ ել այն: batte un centinajo. հասանել ի հարիւր. իբր հարիւր: le mani. ծափել. ծափս հարկանել: էլ ծոմա. էլ էլի էրասոմա: i piedi. գոփել: dove va a battere il discorso? յի՞նչ հայի ձառն. յի՞նչ հայեցուածն, կիմ յի՞նչ ակնարկեն բանքն: batter il capo nel muro. անկանիլ ի յատակտառուի: battere il ferro mentre ch' egli è caldo. հարկանել զերկաթ մինչդեռ կերմ է: ջ՛ ոչ կորուսանել ի ձեռաց զպատեհութեն: batter due ferri, կիմ chiodi a un caldo. երիս ինչ միանգամայն վճարել: ella è battuta. վճարէ ե. ուրշ եալ է: * battere all' arco, կիմ a corda. գղէլ զաղ (եբրայական խոսիւք): Battérsi, ի. Զաղ. կեր զանձն: ելենիկի գանըլամա. ևս՝ ակնաճմարտել: պեօխէպէ: battersi a palme. հոռնել զանձն. զհակառ հարկանել: battersi il petto. հոռնել զկուրծս: battersi pel capo. լինել բեռ. բաղին առ յանձասուն:

Batteria. Բազմուկ ընդհանրական զեմ պետութիւք նշ՛ի հարկանել զանդրդ, կիմ զաեղի ինչ. ընդհանրապէս: ծօխլար: արձակումն ընդհանրապէս ի վր ամրոցին, աւն:

Battesimále, աե. ի. Մկրտական: il fonte battesimale. աւազան մկրտութ: ընտիկան:

Battésimo, Battésmo. Մկրտութիւն: վճքիւնէ մկրտական. աւազան մկրտութ: ընտիկան: tener a battesimo. ընդունել զոք յաւազանէ մկրտելոյ:

Battezzaménto. Մկրտութիւն. մկրտութ: տես և Bagnamento.

Battezzánte, ի. Մկրտիչ. պաշտօնեայ մկրտութ:

Battezzáre, ի. Մկրտել: վճքիւնէլմակ: անուանիլ. ած զանուն: ընդհանրապէս զոք յաւազանէ մկրտութ: Թանալ. արկանել ինչ ի գլուխ ուրուք: essere battezzato in Domenica. լինել անվիտ: Battezzársi, ի. Մկրտիլ:

Battezzáto, ta. Մկրտեալ. ած. Հաւատացեալ. քրիստոնեայ:

Battezzatóre, աե. Battezziére, աե. Մկրտիչ:

Battezzóne, աե. Ազգ ինչ գրամոյ ֆիօրէնցայի:

Batticúlo, Ջրահ երաստանայ, կիմ ծխկնաձև նակ:

Batticuóre, աե. Բաբախումն կիմ դողութիւն սրտի (առ երկիւղի.) երկիւղ: խէե օյնամաղ:

Battifólle. Տես Bastita.

Battifrédo. Աշտարակ փայտակերտ:

Battifuóco. Հրահանգ: լափոփ. կռի և Fucile.

Battígia. Վէրնուռւել: avere le battigie. ած ահիւ բրդիլ ի բարկութ:

Battiláno. Ասրադարծ: բրդադարծ. (ջ՛ որ խղճէ և գղճ զբուրդս:) խոնճի: խափանչ:

Battilóro. Ջառնկագործ (ասկոյ. կիմ արծաթագործ) թիթեղնագործ: վառոփչը:

Battiménto. Հարուածք. բաղխումն: վնասել: ընդհարուածք. զարկումն: di mani. ծափ: d' arterie. զարկ ընդերակաց: di cuore. բաբախումն սրտի. արտիումն: di piedi. գոփիւն:

* Battinzécca. Դրամահար: տիպեչի:

* Battipálle, աե. Գնդապահար, կիմ ասբահաթ. (է գործի ինչ ոսկեաձգաց:)

Battipórto. Մուտք նաւի:

* Battiségola. Տունկ ինչ, որոյ ծաղիկ կոչի Fioraliso.

Battisóffia, Battisóffiola. Աբհաւիրք. պարապ. (է երկիւղ սասանիկ. բայց սակաւատև. որ ածէ ի վիր զբաբախումն սրտի և զհևս:)

Battistéo, Battistério, Battistéro. Մկրտարան. աւազան մկրտութ: ընտիկան:

* Battistráda, աե. Ճանապարհախոյզ. դէտ ձերհի. (ջ՛ որ յաջ ընծայեալ փութայ զճանապարհս:)

Báttito. Դող. դողութիւն սրտի. սոսկաւած:

* Battitója. Գրահար. (է սոսկաւակ ինչ ասպ գրոյց՝ քառակուսի. և հարթ. որով հարեալ զչարէ կապարակս գերան հաւասարեն յաջքան զսպագրելն:)

Battitójo. Փեղկ գրան: գաբէ գոնապէրի: դուռն:

Battitóre, աե. Հարկանօղ: ազգ ինչ արհեստաւորի: * տես և Battistrada. * Battitore a corda. Գղէլ բրդոյ:

Battitríce, կե. Հարկանօղ:

Battitúra. Հարուած. հարուած. դուռն: վնասել. պեօխէ: հարուածն ցորենոյ. ժամանակ ծեծելոյ ցորենան: սպառիճ. վիշտ:

* Bátto. Ազգ ինչ թիաւոր նաւակի:

Battócchio. Տես Batocchio.

* Battología. Երկարաբանութիւն. կրկնաբանութիւն:

Battúta. Ջարկ. (է չափ ամենակին զոր երաժիշտ սասքիւն՝ կարկաճով. կիմ քաղհմամբ նշանակեալ ցուցանէ ժերաժշտաց:) far la battuta. է ած էրաժշտաց: նշանակել զամանակն. զարկանել. accomodarsi alle battute. հնաւանել ընդ բանս ուրուք: battuta di polso. զարկ երակին: նուէ: a battuta, ած. տես a Punto. * Battuta. Աբահետ. ճանապարհ վարուձ: խէե էօլ: * andar per la battuta. գնալ ընդ աբահետ հարկաց. զհետ երթալ այլոց:

Battutélla, նոմ. Համառօտ զարկ (երաժշտական:)

Battúto, գոյ. Յատակ անյարկ. գետին անյարկ: էերհեօչէնի: ընդ ևս մատացածին գրամ ինչ. որ արծիթ ումն danari. այժմ կոչի Duetto. Battúti. Ձաղկեալք. (էին ապաշխարողք. որ զգեցեալ վէրս խարհուս և հինուցս, շրջէին ի քաղաքի և ձաղկէին զանձինս:)

Battúto, ta, ած. Հարեալ. գոնեալ. ևն: վնասուած նաւ. փեօխուիաչ: * Տիպաբ. խոնջ. via battuta. Ճանապ

ձանապարհ վարուն. արահետ: Իլէէ եօլ. argento battuto. արծաթի տափարակեալ՝ ի թիլիեվն արծաթի թիլիեվն:

• Batucchieria. Տես Sofisticheria.

Batúffolo. Խաձնակոյտ գեզ. կոյտ:

Báva. Լորձունք. փրփուր բերանոյ: ապիկար. աղբ. ոսոխ: աւելորդ մասունք ձուլածոյից՝ զորս ձուլ. ղեալ յետոյ՝ ի բաց քերեն, կամ հատանեն: Մեղ. տալիս քնափսան, զոր վն անհատատուճեն չէ հնար մանել:

Baváglio. Կրծկալ. կրծանոց տղայոց: Էնթխալէթ:

• Bavalíschio. Տես Basilisco.

Báu báu. Ի ձայն ինչ, որով երկեցուցանեն զաքղայս: far báu, կամ far báu báu. զարհուրեցուցանել:

* Báve, ից, յոց: Տես Bava.

Bavélla. Ցնծալ ցերծանոյ. (ասի զմեկոյ՝ զորս հաղնեն՝ ի ներսոյ երկոյ՝ ի սանի, յաւուր ջ զհաղնելն զնուաքան:)

Bávero. Օձիք վերարկուի: պինդեագաս:

Bavétta. Ականջուկ. մասունք ձուլածոյիցն, կոչի և Bava.

Baviéra. Տես Visiera. Ի և նաբրբ երիզ ինչ կախեալ գլխոյ գաւակաց գեղջից: mangiar sotto la baviera. ուտել գաղտ:

Baúle, աց: Ամրոյ ինչ ձանապարհի: անպատ:

Bavóso, sa. Bavosíssimo, ma. Լորձունոտ. ած. պակասեալ լորձամբք:

Bázza. Խարեբապատուճ: aver di bazza. առանալ ինչ անակնկալ. բարեբաստուճ վիճակել:

• Bazzarráre. ար Bazzárro. Տես Barattare, ատն:

Bazzécole, ից: յոց: Տես Bazzicature.

• Bazzésco, ca. Բիլտ. սոպ:

Bázzica. Կենակցուճ. ընկերութիւն. քնաստուճ: ընտանի: խաղ ինչ ճկղճոյ: Bazziche. Տես Bazzicature.

Bazzicáre, ել Ամրիլ. կենակցիլ. յաձախել. ուրիք:

Bazzicatúre, ից: յոց: Սոռոխք. ոչինչք:

Bazzótto, ta. Ցնծրաձայն. ճերպակնդ. գաղտրիկ (ձոն:)

BD

BDéllio. Խէժ ինչ:

BE

BE'. Ձայն խաչանդ. մայելն ոչխարայ: Ի և և կրճատեալն bene ճարմատաց մանկանն. որ. e be' perchè questo? և առիմ՝ այս: Bè. Տես Bei, կամ Belli.

* Beánte. Երանացուցիչ:

Beáre, ն. Երանացուցանել. տալ ի երանութիւն. երջանիկ առնել:

Beataménte, ած. Երանութ. երջանկապաթ:

• Beatánza. * Beatézza. Տես Beatitudine.

Beatificáre, ն. Տես Beare. Երանել զոք. հանճարել երջանիկ: կարգել զոք՝ ի թիւս երանելոց. երանացուցանել զոք: * Փառաւորել. գովել. մեծացուցանել:

Beatificatóre, աց. Beatificatríce, ից. Երանացուցիչ:

Beatificazióne, ից. Երանացուցանելն: հանդէս երանացուցանելոյ զոք. (ի հանդէս՝ որով քահանայապետն հաւմնոյ կարգէ զոք՝ ի թիւ երանելոց:)

Beatífico, ca. Երանացուցիչ. երանագործ:

Beatissimaménte, ած. գեր. Ծայրագոյն երանութ. երջանկագոյնս:

Beatíssimo, ma. գեր. Գերերջանիկ: Beatíssimo Pádre. Ամենապատիւ հայր. (ի պատուանուն քահանայապետին հռոմայ:)

Beatitúdine, ից. Երանութ. երջանկութ: հոգ. երանութ: երանութ. (ի պատուանուն քահանայապետին հռոմայ:)

Beáto, ta. Երանելի. երանելի. երջանիկ: հոգ. սոսպ. ած: երանելի. (ի պատուանուն քահանայապետին հռոմայ:) pur beato. ընդհանոյ. փութ ոյ. փութ ոյ. գոհանամ զձոյ: չիսիրտ ատեամ: beato me! beato te! երանի ի ինձ. երանի քեզ: նե տրելու պոնո ● սանա:

Beatrice, ից. Երանացուցիչ:

* Bébu. Տես Muggito.

Bécca. Կերպասեայ կապ. կապ գերպայից:

* Beccabrícioli. Ար կրծի կնատորակս. (ասի զմկանց:)

* Beccabúngia. Տատնկ ինչ բժշկական:

Beccáccia. Ագռ ինչ թռչնոյ, որոյ կոտոչ է երկայն, և նոսրբ: Էնէլն գոռալ: Էնէլէ տալ:

Beccaccíno. Ի թռչունն փոքր ք Beccaccia. * և այլ ինչ թռչուն կոչեցեալ և Sciaccora.

Beccáccio, չէդ: Նոսկալ վատթար: յոռի, կամ անհեթեթ կոտոչ:

Beccaficáta. Խորտիկք յօրինեալք՝ ի Beccafico. և նոճանել թռչնոց: Կաչունք՝ զոր ուտեն ամի ամի վարժապետք. դպրոցին քրտաքսոյի յընդունելն զնոր վարժապետուճ:

* Beccafichi, աց. Ար ուտի զ Beccafichi թռչուն:

Beccafíco. Փոքրիկ թռչուն ինչ բարեհամ երևելով՝ ի ժամանակս ձգոյ. որ մի ձեռ գոռոյն կոչի և Bigione. Խնձոր գոռոյ:

Beccájo. Սատգործ: գոռոպ: արևմտահրուռ:

Beccaláglio. Խաղ ինչ մանկանց:

Beccalíte, աց, և ից. Կառաւեր: կառաւենիք:

Beccaménto. Ուտելն կոցաւ:

Beccamórti, աց. Սեռնելատեաղ: Դիրձի:

* Beccánte, ած. Ար ուտի կոցաւ. կոցահար:

Beccáre, ն. Ունել. գիերակուռ կոցաւ. կոցել ուտել կոցաւ. կոցահարել: փոքատ: ուտել: beccarsi il cervello, կամ սուկ, beccarsi. ատենել. կամ աշխատ առնել զմիտս իսր: beccarsi i geti. զրպան վատնակել, beccarsi su una cosa, ի ձեռս բերել, կամ շահել ինչ մարդանօք:

Beccaréllo, նոճ. Նոխազ փոքր. ուլ:

* Beccarivále, ից. Ագռ ինչ սալհատակ Garzaի:

* Beccáro. Տես Beccajo.

Beccastríno. Բահ ինչ սատնաւ և նիզ:

Beccáta. Կոցահարուճ. կոցումն: խածուճած: Տես և Imbeccata.

Beccatélla, նոճ. Ցնծութիւն կոցահարուճ: կատորակ մսոյ զոր արկանեն յօգս՝ ի կերակուր բազմին, յորժամ ծռնչ ջուրջ զսեղեանն հաւորսուճեն: դպրոն ինչ. անատիք:

Beccatéllo. Կերանակալ. (ի մսոյ եղեալ ընդ գլխով գերանաց վարսակոյ յորմն:) Տես և Beccarello.

Beccatína. Տես Beccatella. Averla in sulla beccatina. վերատրել. կամ հարկանիլ յօդի:

Beccáto, ta. Կոցել. կոցահարել. կերել կոցաւ:

Beccatójo. Կատարն ծռնչոց: էնէնէ:

Beccherélla, նոճ. Ուլ. նոխազ փոքր: լէգնէ:

Beccheria. Սպանդանոց: ուշահոտ: կոտորած. հարուճած:

Becchétto. Կաղ ինչ կինկղոյ : ծակ հողաշաւիղ : առաքակղզի նաւակաց :
Becchíco, ca. Օգտակար հաղի :
Becchíno. Տ'ես Beccamorti.
Bécco. Կտուց : գոռ պռոնոս : բերան : աղբ : ցեռակ նուռ. նաւացուռակ: dirizzare il becco agli sparvieri. առակ. ուռնել զանհնարինս. փոխել զկայսուց ընձռս : immollare il becco, tenere, mettere, porre il becco in molle : ընկղել. եւ գինի մուլ նել. mettere il becco in molle. հաղակթատել. չատախոսել զայից՝ ոյք չէն ուշիք անկ : a strappa becco, ին. ընտրանաք : արագ. չատապատ : becco della campana da stillare. Տ'ես Beccuccio. Fare il becco all'oca. առ առակ. Յամբակ գործոյն ժամանել : è fatto il becco all'oca. առ. il Dado è gettato. Aver paglia in becco. Ունել ինչ խորհուրդ. գաղանի եւ խոստմամբ : non avere un becco d'un quattrino. չունել և ոչ դանկ մի :
Bécco. Նոխազ : երէց. գեղի : becco, կամ becco cornuto. հնակաւատ. որ ունի կին չնաբարոյ : գառնուռ. գաղտնապահ. կիպ :
* Becco corvino. Ի ձանկաձև գործի ինչ, որով նաւաշինք հանեն ի ծեփոյից նաւուց զհնացեալ խծուծս : առուգարանի: Ագռաւակոտոց :
Becconáccio, գեղ. Նոխազ անհմտեմի, վատաբար :
Beccóne, աբ. Նոխազ մեծ : առուձ : խոշամիտ. անդգամ :
Beccúccio. Կտուց ջահան գործուոյն, եղն :
Bedeguar, աբ. Ագռ ինչ վարդենուոյ :
Béen, աբ. Տունկ ինչ. օրդ արմատ ի բժիշկան.
Beénte, ած. Լինելոց. որ լինիլ :
Befána. Պաճուճապատում ինչ, զոր մանկունք և կանայք չաւուր ծնդայայտնուն դնեն եւ խաղ ի պատուհանս : befana, կին befanía. ոգի ինչ, որ ի առաւոտեան հերոպայի պատուհանէ երևի ի գիշերի յիջ ի ղնդայայտնուէն : befana, կին ոգի :
Befanáccia. գեղ. Ճնորք ինչ զարհուրելի :
Befanía. Ագնդայայտնուէ : տես և Befana.
Béffa, Béffe. Խաղ. այդն. կատակ. ծաղր : ձղպ : անառիք. ոչինչ : պօշ չէ : farsi beffe d'una cosa : քամահել. կիմ ծիծաղիլ. զիւիք անգամանել. առոյնչ գրել : չէ հերինի այմանի :
Beffárdo. Աչպանող. կատակող : ձղպանէ :
Beffáre, ն. խաղ. կիմ ծաղր առնել. այպանել : ձղպ երեսի : Beffársi, յ. Քամահել, անփոյթ առնել. փոքր համարել : չէ հերինի խոխմամբ :
Beffáto, ta. Ծաղր հղեալ. ձաղեալ : ծաղրական օչմար :
Beffatóre, աբ. Beffatríce, էգ. Տ'ես Beffardo.
Béffe. Տ'ես Beffa.
Beffeggiaménto, Beffeggiáre. Տ'ես Beffa, եղն :
Beffeggiatóre, Տ'ես Beffardo.
Beffévole, ած. Ծաղրս արժանի, ծանակելի :
* Bégа. Տ'ես Briga, Altercazione.
Beghíno, Bighíno. Տ'ես Pinzochero.
♦ Bégole, էգ, յոգ. Սնոտիք. չաղփաղփուճիք. կեղծիք :
Beitóre, աբ. Տ'ես Bevitore.
♦ Bejúto. Տ'ես Bevuto.
Belaménto. Մայրիք. մայրուն :
* Belándra, կիմ Belánda. Փոքրիկ նաւ ինչ փհանոյի :
* Belánte, ած. Մայօղ. բաւաչօղ :
Beláre, ն. Մայել (խաչանց, կիմ այծից :) հեղեղել. հեղեղել. չաղփաղփել. բաղբանջել. լալ. (և ոչ ասակ :)
Beláto. Մայիլ. բաւաչիւն. բաղբաղ. հօտից :
* Belatríce, էգ. Մայօղ : բաւաչօղ :
Belbéllo, ին. Մեղմակ. յօշիկ. լուիկ. առ. սակաւ. նաչձա : ընտրողութ. խոհեմութ :
Belenníte, էգ. Քար ինչ, կիմ բրածոյ ինչ կոնոնաձևան. քնուել սր գեռ չէ յայտ. այսպիսի քարինք սովորաբար կոչին Pietre del fulmine. Քարինք կայծական :
Belgivíno. Խմիչք ինչ հնաւանդ :
* Bélla. Ի կողմն ինչ վերին գառիկոնի նաւուն :
Belladónna. Ի խոտ ինչ. զոր երբեմն կանայք ի կիր առնուին ի շտարել զանձինս. պիտանի է և ի բժշկական արուեստին գեղոյս :
Bellaménte, ին. Գեղեցկապէս : վայել չաբար : բարիոք. գեղեցիկս : կենդանի. յօշիկ. մեղմով :
* Bellatréccia. Գեղեցկավարս. գեղեցկահեր :
* Bellatríce. Կին վարսիկ. կին պատերազմող :
Belléttа. Սիկ Չոյ. տիղմն : լաճաս. լերդ : մրուր : գիրս : պոռնս :
Bellétto, գոյ. Ագռաղ կանանց : փոպիկն. երդեճ :
Bellétto, ta, ած, նոմ. Զքնաղ. բարեսեռիկ : ներին :
Bellézza. Գեղեցկուն. գեղ : կենդանի : զուարճութ. երկրուն : fare del bel bellezza. գեղեցիկ գործել. բարիոք ապրել :
* Bellicáto, ta. Մրկագիր. եղեալ ի մեջն, ի կեզբոնի :
Bellíco, գոյ. Պօրտ : կեօպէ : պորտ պաղոյ. (ի ծակն ուստի բռաել են կանեփք պաղոյն :) մեջ. dello scudo. պորտ վահանին : non aver per auco rasciutto il bellíco. լինել գեռ կամենիկ :
Bellícо, ca, ած. Պատերազմական : ձեռնի :
Bellicónchio. Լար : կիմ աղիք պորտոյ. (նորածին պտղոյ :)
Bellicóne, աբ. Ագռ ինչ մեծ ըմպանակի :
Bellicosaménte, ին. Ոյժ զպատերազմական. քաջ լաբար :
Bellicosíssimo, ma, գեր. Գոռ պատերազմական : Bellicóso, sa. Bellígero, ra. գոյ, և ած. Պատերազմական. պատերազմող. պատերազմասէր. գոռ : ձեռնէ :
Bellimbústo. Ագր գեղեցիկ. գոյց անպիտան :
Bellíno, na, նոմ. Վայրէջապէս. չքնաղ. բարեսեռակ : կենդանի : fare il bello bellino. կեղծաւորել. կեղծել :
* Bellírico. Ագռ ինչ Mirabolano է :
Bellissimaménte, ին. գեր. Գեղեցկագոյնս. վայելչագոյնս.
Bellíssimo, ma. գեր. Սքանչագեղ. աքանչելագեղ. էէ փիլիսէ :
♦ Bélло. է բառ լատին. Պատերազմ :
Bélло, գոյ. Գեղեցկուն. գեղ : կենդանի : պէսասանի. օգտակար. վայելուչ. պատշաճ : եաբ. էրէ : պատեհ. պատեհուն : քաւառնաք. փափ : vedere, կիմ aspettare il bello. առնանել զգեպ ժամ. խնդրել պարագ : sul bello, կիմ nel bello dell' età. ի ծաղկի անգ արոյն : ի ծաղ. կութիւնի հասակի անգ : sul bello dell'inverno, եղն. ի ձմեռնամիջի անգ. : nel bello del discorso. ի հաձ անգ. չընթացս ճառին : farsi bello di checchessia. անձնագոյց լինել. պարծել եւ ինն : անձին ընծայել զգովելի գործս այլոց : Bel di Roma : առ առակ. Ճեռոյք :
Bélло, la, ած. Գեղեցկիկ : կենդանի : բարեկարգ. յարդարուն. կազմ. պճոպճան : շնորհաշուք. պատշաճալի. շնորհագեղ : մտքուր : զուարճալի. բերկրական

քական • պատշաճաւոր : մեծապատրաստ • (անդրան , ընտրելի •) բազմահաց • բազմախորտիկ : մեծ : per bella paura . վն անհնարին երկիւղին : un bel motto . խմատակից , կամ դեղեցիկ բնչ ասացուածք : di bel dì , di bel mezzodì . գեղ. ջուրբ : un bel giorno . օր պարզ , կամ արեւ պայծառ : fa bel tempo . պարզ է օդն : երբեմն 'ի կիր ածի իբր մանրիկ թարմատար • գր • le portò cinque cento be' fiorini d'oro . երիր նոմ ՏՕՕ ոսկի դահեկանս : Մերձի 'ի կիր ածի հեգնօրէն • գր • io ho la tal cosa bella . ընդհմ զայն • չկի այն առ իս : bell' é fatto . աւարտեալ : far bella la piazza , la festa , la contrada , եւն • յարուցանել զբռնկն • կամ զշրուկ : fare il bello , կամ fare il bello in piazza . անձնադոյց լինել : far il bello di checchesia . պարծիլ ընդ իմն • յուցանել ինչ պարծանաբեր : andare alle belle . հաճել զմիտս • զկնճանել ուժեք • կանխակատար ընծայել զանձն : farsi bello dell' altrui fatiche , անձին վերագրել զվաստակս այլոց : un bell' ingegno . այր ումն մտացի , հանճարեղ : non è bello quel , ch' è bello , ma solo è bello quel , che piace . առած • հաճոյն միայն է գեղեցիկ • * bello della persona . գեղեցկահանձն • գեղեցկահասակ : * bello e fatto . խոպան աւարտեալ • կիրեակ : * far il bell' umore . գոռոզանալ :

Bélla , ſ. Գեղեցկի • գեղեցիկ իմն : կնոքէ :

Bellócchio . Ի անկ ինչ կոչեցեալ եւ Asteria .

Bellóccio , ia . Մեծ եւ գեղեցիկ :

Bellóne , յաճախ • Ա մենագեղ • գեղեցիկ յոյժ :

* Bellóre , ար • * Bellóso , sa . Տես Bellezza , Bello .

Bellúccio . Տես Belletto .

Bellumóre , ած • Չոհաբերաբոյս • զոհարձակաբոյս • զոհարձամիտ : լանիքեղէն : Յանդուգն : Գեղ • խակաբարոյ • գժոհաբարաբոյ : Ընդհ :

Bélo . արարատեան անբաւ է եւ • Մայելն • բարբառ խաչանց • ողբ :

* Belomanzía . Կռռատեմնութիւն :

Belóne , ար • Մայրդ • կամ արտասուօղ :

* Belsebù , ար . Բնհեղդեբուղ :

Beltá , Beltáde , Beltáte , իգ • Տես Bellezza .

Bélva . արարատեան բաւ է եւ • Գաղան • երկ :

* Belvedére , ար • Հովանոց • դէզք : յետոյք , երասանդ :

Belzuàr , ար • Գեղձափ քար : ֆանդհիր :

Belzuíno . Տես Belgivino .

Bembé , ար bene bene . ի բաս հեգնական , Քանչ է • բարեաղէ է • և կարի խոկ քաղ :

* Bembésco , ca . Քաս ոճոյն սրեմտական :

Bén , ար • Ի ստուգ ինչ եզիսատուն :

Benaccióne , ար • յաճախ • Մեծ բարի • բարեաշ մեծ :

Benacconciaménte , ſ. Քաս պատշաճի • յարմար բառոյ • քաղ :

Benaffétto , ta . Տես Affezionato .

* Benaguraténte . Benaugorosaménte . ſ. Բարեյաջող • բարեգործ :

* Benaguráto , ta . Բարենշան • բարեյաջող :

Benalleváto , ta . Բարեհերիմ , քաղաքերիմ : երեսեանց :

Benandáta . Պարգեւ ծագային պանդոկատէրոյն • ձեռագիր : չէրդենիէ :

Benavventuránza . Յաջողուած • յաջողուն :

Benavventuraténte , ſ. Benavventurosaménte . Յաջողակս • բարեբաստութ :

Benavventuráto , ta . Benavventuròso , sa . Բա-

բեբաղդ : հալէհլի :

Bén , béne , ſ. Բարութ յոյժ • լաւ • էէ • էյն : լաւութիւն • հաստատ :

Benchè , աբ • Թեպետ • Թէպէտ եւ • Թէ եւ : Թէպէտ :

Beacreáto , ta . Տես Benaerato .

Bénda . Վարսակալ , փաթեթի գլխոյ : պաղ պաղ էնդէր : քող , կամ գլխաշուք կանանց : ենդիկ եաշմակ : քող մետաձնու հեգաց : պարսակ աչաց էօղ պաղը : երկող : պաղը • պէնթ :

Bendáre , ն • Ածել վարսակալ . կապել գլուխ կուրացուցանել զաչս :

Bendáto , ta . Տես Bendáre .

Bendatúra . Ածելն զվարսակալ . կապելն գլուխ քօղարկութ :

Bendélla , Benderélla , նաե . Վարսակալ փոքր երկ կարճ :

Bendóne , աբ • Վերնջ եղեսակաձեւութիւն , կամ այլ նման գլխարկից :

Bendúccio , Ընձեռուցիկ կախեալ զգեստոյ տղայոյ

Béne , գոյ , բարի է : օգուտ • շահ • Քաղ • գործ բարի • գործք բարեաց : էյն ինչ : հաճոյ • գոհ ինչք • մեծութիւք : ընտիր • նպաստ • երջանկութ : ընտիր • նպաստ • երախտիք : * վութ : dir del bene di qualcheduno . բարի խօսել զոմանէ • գովել զոք : * un uomo di gran beni . այր մեծատուն , ընչեղ : beni stabili , կամ immobili . անշարժ ստացուածք • կալուածք • գոյք • պարկեր : beni mobili . շարժուն ստացուածք (որ են հագք , գրասք :) էշեա : voler bene կամիլ զբարին ուրուք • սիրել զոք : far del bene altrui . բարեխօսել ուրուք : far del bene շահիլ • ստանալ : գոհանալ • esser bene d' alcuno . հաճոյ , կամ սիրելի լինել ուրուք : aver bene . վայելել 'ի խաղաղութիւն . յանդորրս : fa del ben bellezza . աւեւ Bellezza : Pigliar per bene . Ընդունել 'ի բարիոք միտս • սիրելի գնել 'ի բարեմտութիւն : էյն գործ : uomo da bene , կամ dabbene . այր բարի • բարեկրօն բարեպաշտ • առաքինի : էյն ապամ :

Béne , գոյ • Պատուղ ինչ :

Béne , ſ. Բարութ • բարիոք • քաղ • ուղիղ • գեղեցիկ : էյն • վերնջ : անվրէպ • 'ի գէպ • 'ի ձամ բամամ : ըստ պատշաճի : ben tornato , trovato , venuto , եւն • աեւս Tornato , եւն : Star bene կեանք բարութ • լինել առողջ : յաջողիլ • 'ի գէպ գալ : metter bene . լինել օգտաւոր : ben gli sta յիրաւի պատահեաց նմա : ben bene . եւս քան զեւս : Bene . Աղէ • հաւատ : bene che dica . Թէ ի հոսեացի : այլ • բայց : ben prego te . բայց այս չեմ ղքեզ : Բաղում անգամ դնի իբր մեանի շարունակաբար , կամ առ 'ի ղարդ , և ուղի ղօրութ մանակնացս • Յոյժ • արդարև , առաքէն • իբր և սակայն • Թէպէտ , եւն : ben , che dirai? զինչ ասիցես : Si bene . այո • արդարև • կամ կարմ մտօք :

Benechè . Տես Benché .

Benedétta . Բաղադրածոյ գեղ ինչ մեղմացուցիչ հանճ : պահք ինչ փրանչիսկանաց : Erba benedetta . տես Erba .

Benedétto , գոյ • Տես Malcadúco . անվնաս մաքրակեան գեղք .

Benedétto , ta , ած • Օրհնեալ : հոպարէէ : յանկեալ : յանկացեալ : acqua benedetta . Ջուր օրհնեալ :

Benedicénte , ſ. Բարեբան • գովիչ :

* Benedícere , Benedíre , ն • Օրհնել : հոպարէէլ հէէ • հոյէր փովա էհիէ : Dio la benedica , կամ il Cie-

Cielo lo benedica . օրհնեսցէ զնա աւր . օրհնեալ լիցի ի նմանէ :
* Benedícite , ապ . Օրհնուեցէ սեղանոյ վանականաց . սկիզբն սեղանոյ :
Benedítore , ար . Benedítrice , իգ . Օրհնիչ :
Benedizióne , իգ . Օրհնուն : հայրէ գործ . ճոխ . ճոխ բնութիւն : dar la benedizione a una cosa . բարեաւ ինամ ասել խմիք :
* Benefattívo , va . Բարեգործական . բարերար .
* Benefátto . է բան լատին . Բարերարուն :
Benefattóre , աբ . } Բարերար . երախտաւոր . բա-
Benefattrice , իգ . } րեգործ : էակի էիկի :
Beneficále . Տես Beneficiale .
Beneficánte , հ . Բարերար . բարեգործ :
Beneficáre , ն . Բարերարել . բարիս առնել :
Beneficáto , ta . Բարերարեալ . ժառանգաւոր . (եկեղեցոյ .) վիճակաւոր :
Beneficatóre , ար . Բարերար . երախտաւոր :
Beneficénte , հ . Beneficentíssimo , ma . Բարերար :
Beneficénza . Տես Benificenza .
Beneficiále , հ . ժառանգաւորական . վիճակաւոր բանակ :
Beneficiáre . Տես Beneficare .
Beneficiáta . Ի ժողով սարգևաց ի լոմ անուանեալ խաղարկուն :
Beneficiáto , ta . Երախտաւորեալ . շնորհընկալ . գոյ . ժառանգաւոր . վիճակաւոր . (որ ունի զիմս չակ ինչ եկեղեցական :)
* Beneficiétto . Տես Beneficiotto .
Beneficio , Benifício . Բարերարուն . երախտիք . շնորհք : էակի : ժառանգաւորուն եկեղեցական . վիճակաւորուն . (է պաշտօնատարուն սրբազան , որ ունի իւր կից եկամուտս , կիմ Թոշակ :) ասպնձան . արժանապատուն . ապանձնաշնորհ հուն : far checchessia a beneficio di natura , di fortuna , ածն . գործել ինչ վէր ի վերոյ , կիմ վարկապարզն :
Beneficióne , ար . յանձն . Ճոխ ժառանգաւորուն :
Beneficiótto , Beneficiuólo , նաև . Աղքատին ժառանգաւորուն :
Benéfico , ca . Բարերար : էակի էիկի :
Benefiziáta . Տես Beneficiata .
Benefiziáto . Նոյն է : ասէս և Beneficiato .
Benefízio , Benefiziótto . Տես Beneficio , ածն :
Benemerénza , Benemérito , գոյ . Բարերարուն արարել ուժք . երախտիք . վաստակ : էակի :
Benemérito , ta , ածք . Benemeritíssimo , ma . Բարերարեալ . երախտաւոր . բազմերախտ . վաստակաւոր : էիկիսք :
Beneplácito . Beneplaciménto . Հաճուն . հաճոյք . կամք . բարեհաճուն :
Béne spesso , հ . Բազում անգամ : լաւ էէրէ :
Benestánte , հ . Ածոյք . ժիր . գեղեցիկ . կայտառ . պինդ : բարեկեցիկ . ընդհ . ճոխ : հարուստ . ընդունի :
* Benevívere , ւ . Կեալ բարուք . հեալ ի բարեբուն :
* Benevogliénte . Լաւակամ . բարեսէր :
* Benevogliénza , * Benevolénza . Լաւակամուն . բարեսիրուն . բարեյօժարուն . սէր բարեաց ընդհ . բարեկամուն : փոխադարձ . ծանոթութիւն :
Benevolenteménte , հ . Բարեսիրութ . բարեսէր մուք :
Benévolo , la . Benevolíssimo , ma . Լաւակամ . բարեսէր . բարեյօժար : փոխ . հայրէ իմիէիմի :
Benfaccénte . հ . Բարերար . բարեգործ :
Benfátto , ta . Բարեյօդ . վայելչադէր . գեղեցիկ : իմէիւ
Bengivi . Տես Belgivino .
Bén gli stà . կիմ bén gli stétte , ածն . Յիրաւի պա-տահեաց նմա . քաջադէպ . կարի յիրաւունս . հարմար փոյթ : գոյ . Պատուհաս արժանահաս :
Benificánte , հ . Բարերար . բարեգործ :
Benificénza . Բարեբարուն . յօժարուն ի բարեբարել . բարեգործուն : էակի . էիկի :
* Benificiále . Տես Beneficiale .
* Benifício . * Benifizio . Տես Beneficio .
Benignaménte , հ . Benignissimaménte . Բարեգործ . գթասիրաբար . մարդասիրաբար . քաղցրուն : հեզութի իւր :
* Benignánza . * Benignézza . Տես Benignità .
Benignitá , - táde , - táte , իգ . Բարեգործուն . գթասիրուն . մարդասիրուն . քաղցրուն . բարուն : հեզութի . լուծք :
Benígno , na . Benignissimo , ma . Բարեգործ . գթած . գորովագութ . մարդասէր . քաղցր . քաղցրաբարոյ : հեզութիւն . ընդհանուր . նպաստաւոր . բարեբար :
* Beninánza . Տես Benignità .
Beníno , հ . Նոճաղ . Քաջնիկ . բարուք :
* Ben' insiéme , ար . Պատշաճ գասաւորուն մանց . բաղադրեալն . բանդագիր կազմուին :
* Benintéso , sa . Համեմատ . պատշաճ . բարեյօգ . վայելչադէր . վայելչահնար : հեսխնդիա :
Benissimo , հ . գէր . Քաջ . լաւ . լաւ ևս . գեղեցիկս . բարիւք : էէր էյի :
Benívogliénte , Benívoléntе . Տես Benevolo .
Benivogliénza . Տես Benevolenza .
Benivolenteménte , Benivolentissimaménte , հ . Բարեսիրաբար . բարեսէր մուք :
Benivolénza , Benívolo , ածն . Տես Benevolenza .
* Benlavoráto , ta . Ճարտարագործ . գեղեցկաշէն :
Benmontáto , ած . Քաջահմի . հեծեալ ձերիվար պալարակալ : էյի աիս պինդ :
Bénna . Տես Treggia .
Bennáto , ta . Քաջազգի . աշնաշատհմ : ասելապէս : բարեբախտ : նուկհի :
* Benóne , ար . բան ծաղր . Մեծ բարի : բարեկամուն մեծ :
* Benplácito . Տես Beneplacito .
Bensái , Bensapéte , հ . Ածգարեմ . Ճշմարտիմ . ապաքէն : հերէա :
Benservíto . Վկայական ծառայից . (ղոր տան նշ յարձակէն ի բաց , վկայելով զպարուք ծառայուէ նշ :)
Bensì , հ . Այո . արդարև . ապաքէն : հերէա : այլ . բայց :
Bentenuto , ta . Քաջ , կիմ բարեբուք պահել . խնամով պահել : էյի ապանմէ :
* Bentipiáci , ար . Տես Beneplacito .
* Bentornáto , Բարեբուք գարձ : siate il bentornato . ողջամբ եղիցի գարձ քո . ողջամբ եկիր : հօդ հերէա :
* Benvísto , ta . Հաճոյ . ընդունելի . սիրելի :
Benvogliénte . Benvogliénza . Տես Benevolo , Benevolenza .
Benvolentiéri , հ . Սիրադիւրագոյնս . կամակաւ սրտիւ : ճանը հերէիւրեն :
Benvolére , ար . Տես Benevolenza .
Benvolére . Սիրել . կամել ուժք զբարին :
Benvolúto , ta . Սիրեցեալ . սիրելի :
Beóne , ար . Աղբիւր . արբեցօղ . պէտի :
Berbéna . Տես Verbena .
Bérberi , ար . Bérbero . Աղգ ինչ Prunc անուանեալ

հաղ Հիմոց :
♦ Berbíce . Խաշն :
* Bérca . աբ. կիմ Bárce . Ադգ ինչ վաղեմի Հինգամօրհից :
Bercilócchio . Շիլ. Թիւրակն :
Bére , Bevére , ն. և ւ. Ըմպիլ : Խմիլ : bere nova . կլանել զմուս : essere come bere un uovo. լինել դիւրին ինչ : bere alcuna cosa . հանգուրժել խմիլ . (այր նախատանաց .) ber grosso, անտես առնել . ոչ գնահել մանր : bere o affogare . տագնապիլ յերկուց վտանգաց : dar da bere , կիմ far bevere . արբուցանել . մատուցանել նեղ ուժգին զգաժակ : խրխիլ . գոպհ ընդխ : dare a bere . հաւատացուցանել ուժգին զուտ ինչ . այլ ընայեալ խաղացանել . ոլորիլ : bersi una cosa . հաւատալ ամբ . դիւրահաւան լինել առանց ինչ : ber bianco . ոչ յայտնիլ գործոյն . 'ի գերև ելանել : bere a sorsi . ըմպիլ շիլ առ շիլ : passar tutta la giornata a bere . անցուցանել զօրն ողջոյն 'ի դինարբուս : * ber con gli occhi . ակնհաւատոյց լինել . սլշտալ :
Bére , աբ : Ըմպելիք . արբուն : Խնճեխ .
* Bergamásca . Կաքաւ ինչ գեղջկական :
Bergamótto , ta , և տանձ ինչ ամենայն հոիւտիմ բերի : տանձենի ինչ . և եւս ազգ ինչ քաղցրա հոտ լեմունի :
* Bérga , աբ . Սեպացեալ գետափն : բարձրաբերձ ամբարտակ գետոց : ուղղաբերձ ժայռ ծովու :
Berghinélla , Berghinellúzza . Կին ոամիկ . կամ վատթարագլխ , անշնամ :
Bérgo . Ադգ ինչ որթոյ :
Bergolináre , ն . Ընդ խաղ արկանել յարհամուն բառիւք :
Bérgolo , la . Ծանծաղամիտ . յեղեղուկ . դիւրահաւան : տգէտ . միամիտ : անսակ ինչ կոլովոյ :
Bericuocolájo . Տես Cantuccitjo , Confortinajo .
Bericuócolo . Տես Confortino .
Beríllo . Խիւրիլ . (է ասի ինչ . որ իբր 'ի բաղմամ է ըմբռնագոյն , և Թափանցիկ . գաւանի և յայլ գոյնս , որ 'ի գետին , 'ի ձիմադոյն , և՛ քայց այժմ յատկապէս Berilli. կոչին այնք՝ որք գլխովին նման են վանի ապակւոյ :)
Berlénga . է բառ ծածկաբանական . Սեղան (հերա հրոյ .) Ճաշարան :
Berlína . Պատրաստ . (է տանջանք . կիմ պատիժ ինչ չարագործաց . որով արկանեն 'ի պարանոց նոցա զանուր ինչ երկաթի , որոյ ծայր կապեալ կայ 'ի սիւն կիմ յայլ ինչ , 'ի հրապարակի քաղաքին՝ ուր Թողուն զնա յայնմ և 'ի կատակ ոամկին :) metter uno alla berlina . արկանել զոք յանուրս : գնել զոք յառակ նշաւակի : andar in berlina . գանձն յերեսան ածել . գալ յերկոյզ : Berlína . կառք առ կախել . (է ազգ ինչ քառանիւ կառուց կախեալ էլլ երկուց ձգաձգ փոկոց յորում բազմէն մեայ անցնողք և անդորը :)
Berlingaccíno . Berlingacciuólo , նաև Վերջընթեր հինգշաբթին բարեկենդանին :
Berlingáccio . Վերջին հինգշաբթի բարեկենդանին :
Berlingajuólo . Տես Berlingatore .
* Berlingaménto . Ծաղակրատութիւն :
Berlingáre . Ծաղակրատել յեռ դիմերբուճաց :
Berlingatóre , աբ . Berlinghiére , աբ . Ծաղակրատ : շատակեր :
* Berlinghiéra . է . Փառքուտ . շատախօս :
* Berlingózza . Կաքաւ ինչ գեղջկայց :
Berlingózzo . Վերակուր ինչ յօրինեալ յալերոյ . զանգելոյ ձմերով 'ի ձև բազմերկրեայ անգամիք :

Bernácla , Brânta . Ադգ ինչ սագի . կիմ բադի :
* Bernésco , ca . Պիտանական . ըստ սկզբն Փրանչիսկոս սի սեռանեայ :
Bérnia . Իր վերարկու ինչ կանացի :
* Bernieggiáre , ւ . Տոկիլ պետունեան ոտանաւորս
Berniésco . Տես Bernesco .
Bernócchio . Տես Bernoccolo .
Bernoccolíno . Տես Bitorzoletto .
Bernóccolo , գոյ . Յցուեիլ մասն . ուռուցիլ մասն ուռոյցք իրաց : այտուց զարկուածոյ : ընդխոյ : Ածոյցք անկոց . (ըստ բնագրին՝ ի պոյակել իրը 'ի բազուկս 'ի ձմեռաց բռնելոյ առունկս :)
Bernoccolúto , ta . Լի այսուցիլք . խորտուբորտ
Berrétta . Գլխարկ . խոյր . արտախուրակ . գլխանոց : գդակ : Թագեա . գաւգագ . փետրակ : trarsi far di berretta . քանալ զխոյրն , կիմ զգլուխն նշան յարգանաց : essergli corsa la berretta, կի lasciarsi correr la berretta . լինել այլ անուն տան : forma della berretta . ձև սամկ . գլխոյ :
Berrettáccia . Խոյր մեծ : անարդ , կիմ հնոտի խոյր
Berrettájo . Խոյրարար . գդակագործ : գալխակ Թագեաձբ . փետրակբ : menar le mani come berrettaj . լինել արագ 'ի գործս :
Berrettína , Berrettíno . նոմ . Խոյր փոքր . փոքր գլխ գդակ :
Berrettíno , na , ածական . Ձարամիա . խորամանկ : ca naglia berrettina. է բառ նախատ . և սամկոյ : խա բեբայ :
Berrettóna , է . Berrettóne , աբ . Խոյր մեծ :
Berrettúccia , նոմ . Խոյր , կիմ գդակ փոքր :
Berricuócolo . Տես Bericuocolo .
♦ Berriuóla . Տես Berrettuccia .
Berrováglia . Տես Sbiraglia .
Berroviére , աբ . Ձարգարտիր . սրիկարեան . սպանող . եղեռնակ , նոմբրակ . կամանաւորակաց սպասաւոր դատաւորին :
Berságlio . Նպատակ : օգնական . նիշան : վահճան դիտաւորութ : մաքառութիւն . դիմամարտութ :
Bérta . Ադճառանք . բարբանջանք . կառակ : լաֆ . ձեռաք : dar la berta. խաբել : Ծակ . (է գործ ինչ վարելոյ զգեց 'ի գետին :) շահկերպան :
Berteggiaménto . Ածոյն . խաղ . ծանակութիւն :
Berteggiáre , ն . Խաղ առնել . ընչանդիլ :
Berteggiatóre , աբ . Ածոյնող . կատակող :
Bertésca . Պատուար ինչ յօրինեալ 'ի վերայ աշտարակաց կամ ընդ նմանութ չարչախան սահմանաց . դաւար և դիւրակործան տեղի : Ածոյնական տունկ անկեալ յանկիւնս վայրաց հաւորսոյ :
Bertescóne , աբ . Ի սատակչական Bertesca ին :
Bertolótto . Ածոյն mangiare a bertolótto . Խառն անձախ , կիմ ագանց վճարելոյ զհանգանակիս վարձանց :
Bertóne , աբ . բազաբան : գահլեզան : երիվար սկան Ձաս : այլ՝ որոյ հասուկ են հինգ կարճնոտիկն :
Bertovéllo . Ադգ ինչ վարսի , և ուռկանի :
Bertúccia , է . Կառնիկ : Ճոյճան : la bertuccia porta l'acqua. ասած . զասացեալն զօրաքաղութիւն քառնոյ օտարին : pigliar la bertuccia . արբենալ parer una bertuccia in zoccoli . լինել ծաղրական , կիմ անուխտան : dir l' orazioni della bertuccia , կիմ cantar i paternostri della bertuccia քրթմնջել . հայհոյել :
Bertuccíno , նոմ . Կապիկ փոքր :
Bertúccio , աբ . Կապիկ : Ճոյճան :
Bertucciόne , աբ . Կապիկ մեծ : այլ ազգ . զաղ բադեմ :

Berúzzo. Կախաղանական երկրագործական:
♦ Bérza. Արտնդան: levar le berze. փախչիլ:
Berzáglio. Տես Bersaglio. Metter a berzaglio. Ականատես զոք ի վտանգ: dar nel berzaglio. յաւակ բերել գնկին, կի զբռնն խակ պատճառն:
♦ Béscio. Տես Babbaccio.
♦ Béssa. Bessággine, իգ. Bessería. Անմտուն. յիմարութիւն:
Bésso, sa. Տես Babbaccio.
Bestémmia, Bestemmiaménto. Հայհոյուն. (զոր կի զարհամարհ իրաց:) բլաքիւթ:
Bestemmiáre, ես. և ն. Հայհոյել (զոր, կի զոր:) բլաքիւթ ըսօլէթ:
Bestemmiáto, ta. Հայհոյեալ:
Bestemmiatoráccio, պեղ. Ջարտաղաս: հայհոյիչ:
Bestemmiatóre, ար. Bestemmiatríce, իգ. Հայհոյիչ: բլաքիւթչի: բլաքիւթչու:
Béstia, իգ. Անասուն. կենդանի. գազան. երկ: հոյվան. Ճանաւար: bestia, կի bestia incantata. այր անբան. գրաստամիտ. գազանաբարոյ. տմարդի: entrare, saltare, andar in bestia. զբդիլ ի բարկուն. գազանանալ: bestia da soma. գրաստ: պէկիր:
Bestiáccia, պեղ. Գազան չար, կի ահագին: և նա բան նախատ. Անբան. անմիտ:
Bestiále, ն. Bestialíssimo, ma. Անասնական. գազանական: հոյվախ. գազանամիտ. վայրագ: մեծ յոյժ. անչափ: տարաղոյնան:
Bestialità, táde, táte, իգ. Գազանուն. վայրենուն. տմարդութիւն: հոյվանչէթ: նենգաչէթ: ձնառ. նագիտուն. գազանականուն:
Bestialménte, մ. Bestialissimaménte. Անասնաբար. գազանաբար. անողորմ:
Bestiáme, ար. Անասունք. Հօտ. խաշինք: փա: նր: bestiame grosso. արջառ. ամեծ. ախբեր: minuto. հօտ. խաշն. հօտան այծից: հանդուտ. գոյան պախրաց:
Bestiário. Գարմանիչ երկոց: * Գազանամարտիկ:
Besticciuóla, նաե. Գազան, կի անասուն փոքր. ձմի: պուլուխ հոյվան: պէօճէկ:
♦ Bestiévole. ♦ Bestialità. Տես Bestiale, նե:
Bestióla. Ճմի: պէօճէկ:
Bestiolína, Bestiolíno, նաե. Ի ճմի փոքր. մանր
Bestiólo, Bestiolúccia. } ճմի: պուլուխ պէօճէկ:
Bestiolucciáccia, պեղ. Վնասակար ճմի:
Bestionáccio, պեղ. Գազան չար:
Bestióne, ար. Գազան մեծ. գազանաբարոյ. վայրագ:
Bestiuóla, Bestiuólo, նաե. Անասուն փոքր. ճմի փոքրկի: պուլուխ հոյվան. պուլուխ պէօճէկ: ուս և Babbaccio.
Betel, ար. Ի տունկ ինչ-հնդկայ. որոյ տերևք են զօրացուցիչք ստամոքսոյ:
Béttola. Կապելոն. գինետուն: հիւհանէ:
* Bettolétta. Փոքրիկ կապելոն:
Bettoliére, ար. Տես Tavernajo.
Bettónica, Bettónice. Խոտ ինչ. որոյ տերևք և ծաղիկք են օգտակար: բեթնէք:
* Betula. * Betulla. Ծառ ինչ նուրբ ի սպիտակ:
Béva. Ըմպելիք: արբուն: esser nella sua beva. առնել զգործ ինչ հանգոյ սխորժակաց իւրոց:
Bevánda. Ըմպելիք: խմէնէք. արբուն բժշկական գեղ:
* Bevandáccia, պեղ. Ցաւի ըմպելիք:
* Bevandína. * Bevandúccia, նաե. Սակաւ ըմպելիք:
Beverággio. Ըմպելիք: ձերմանիքք. պարգևք (աշ. խաղատուրայ:) չէրպէնէխ:

Beveratójo. Տես Abbeveratojo.
Bévere. Տես Bere.
Bevería. Արբշռուն. արբեցողուն:
Bévero. Տես Castoro.
Beveronáccio, պեղ. Ցաւի ըմպելիք:
Beveróne, ար. Ըմպելիք. արբուն. խիստ գրաս. ուռց, կի այլ անասնոց. (ի ըմպելիք ինչ կաղ. մաշ. ի Լոյդ և յայլերէ:)
* Bevíbile, ն. Ըմպելի. զոր հնար ի ըմպել:
Bevilácqua, ար. Ջրըմպող. անպիտարբուն. Ջրարբ:
♦ Bevigióne. Ըմպելիք:
Beviménto. Արբուն. ըմպուն: էնէմ: ըմպելիք:
Bevitóre, ար. Լիմոլ. ըմպելի: էնէնէ: արբչիռ: պէեախ: solenne bevitore. արբեցօղ:
Bevitríce, իգ. Լիմոլ:
Bevitúra, Bevizióne, իգ. Արբուն. ըմպուն:
Beúta, Bevúta. Նոյն ի: ապակի ամօթ ինչ ըմպելից:
Bevúto, ta. Արբեալ. ըմպեալ: էնէլ:
* Bezzicánte, ն. Կոցահարող. կոցահար:
Bezzicáre, ն. Կոցահարել. կոցել: փոքիմատ: ի. Կադել ընթաբ. գժոխել:
Bezzicáto, ta. Կոցահարեալ:
Bezzicatúra. Կոցահարուն: կոցոճած, կամ սպի կոցահարուն:
Bézzo, Նաթարակիա վիճեւոկեան: նբշմահճէ: գրասի արծաթ: ոսկի:
* Bezzuárro. Տես Belzuar.

B I

Biácca. Սպիտակագոյն. սպիտակ. (ի նիւթ ինչ սպիտակ հանել. քացախով. ի կապարոյ կիզելոյ. սպիտակի ի ներկս, և ի սպեղանիս:) • խոխիդէ: questo non è mal da biacca. այս չէ ինչ գիւրաբեկելի:
Biáda. Ամանք: էնէնէ: էնէն: Վարսակ: խալիճ:
Biadajuólo. Վաճառող արմտեաց:
Biadétto, *փոյ. Ներկ ինչ կապոյտ: լաջվէրդ: ածուկ: Կապուտակ * կապոյտ. լուրջ: լաջվէրդի:
♦ Biádo. Տես Biada.
Biancástro, ած. Տես Biancheggiante.
Biancastronáccio, պեղ. } Կարի սպիտակ. ձիւնա-
Biancastróne, ար. յաճախ. } փայտ: պէմ պէյազ:
* Bianchebráccia, ած. Սպիտակագազուկ:
Biancheggiaménto. Սպիտակուն:
Biancheggiánte, ն. Հարեալ ի սպիտակ. լանալ գոյն. սպիտակ: պէյազաձև. ափ:
Biancheggiáre, ես. Հարկանել ի սպիտակ. երևեցուցանել սպիտակ: պէյազ լալ: * Փրփրադէզ սպիտականալ * ծովու:
Biancheggiáto, ta. Հարեալ ի սպիտակ:
Bianchería. Սպիտակ կոտիք. (որ չասիկ, ուս. ւան, նե:) ռասկ. Ձերմկեղէն:
Bianchétto, ta. Հարեալ ի սպիտակ: պէյազեալ:
* Bianchetti. Սպիտակ մանրիկ ձկունք ինչ միջերկրական ծովուն:
Bianchézza. Սպիտակուն: ափլէզ. պէյազլէզ:
Bianchícciò, ia. Փոքր մի սպիտակ: պէյազձա:
Bianchiménto. Սպիտակացուցանել:
Bianchíre, ն. Սպիտակացուցանել: ապակիմատ: ը. Սպիտականալ: ապակիմատ: in testa. ալեսորել: di timore. այլագունիլ առ ահի. հատանիլ գունոյ • երեսաց:
* Bianchiscúdo, ած. Սպիտակավահան:
Bianchíssimo, ma. գեղ. Քաջասպիտակ. ձիւնաձիւղ:

Bianchíto, ta. Սպիտակագեա՛լ: ապրշէ:
Biancicáre, նե՛ն. Տե՛ս Biancheggiare, նե՛ն:
Biánco, գոյ. Սպիտակ. *spitakoṙ*: պեյազէ: քառա: պաճանա: bianco dell' uovo. *spitakoṙ ձուոյ*: խաղրեա ապէ: il bianco dell'occhio. *spitakoṙ աչաց*: ֆէօղ ապէ: di punto in bianco, ի՛ առ եզբայս, հարիզնաւթար: յանկարծակի. *ənk և խոկ*: por nero in sul bianco, կա՛մ far di bianco nero. գրե՛լ: mostrare, կա՛մ far vedere il bianco per nero. այլ ընդ այլոյ խնայուցանե՛լ. խաբե՛լ:
Biánco, ca. Սպիտակ: ագ. պէյազ: una testa bianca. *ալեւորեա գլուխ*: vestito di bianco. *spitakaգգեաց*: dare, կա՛մ mandar carta bianca. *խոպառ անձնատուր լինել՝ ի կամս այլոյ*: lasciare in bianco. Թողուլ դատարկ տիզոցս՝ ի գեղեցուածս, (առ՝ ի գրե՛լ ինչ իցեայ:) ella è stata bianca. ի գերև ե՛լ՝ ի յուսոյն. * restar bianco. ի գերև ե՛լանել: è bianca. *Հարատակ է քոհէն*. (*asի՝ ի քոհանայիցն ընտրուեց.*:) Biánco, ի՛ ձև *մակագրական խոզովակաց ինչ մարմնոյ*:
Biancolíno, na. Տե՛ս Bianchiccio.
Biancomangiáre, աբ. Խիւս շաքարախառն եփեա՛լ կամ ածուխ:
Biancóre. Տե՛ս Bianchezza.
Biancósо, sa. Քաղ սպիտակ. *spitakoṙ յոդի*:
Biancospíno. Ծառ ինչ փշալից. *ատուգաքանի՝ Սպիտակափուշ*:
* Biancúccio, ia. Նոճ. փոքր մի *spitakoṙ*:
Biánte, աբ. Շքմո՛ղիկ. *Հպարտական*:
Biasciaménto. Ծաղրուա՛ն:
Biasciáre, Biascicáre, նե՛ն. Ծաղրե՛լ. *գժաճաղրա՛ծ (asի զառամեալ Հպարտից:)*
* Biascicáto, ta. Ծաղրե՛ա՛լ. *գժաճաղրա՛ծ*:
* Biasimábile, հ. Գովաբանելի. *գովելի*:
Biasimaménto. Գովաբանուա՛ն: *պարսաւ*:
Biasimáre, նե՛ն. Գովաբանե՛լ. *պարսաւե՛լ. գովելի առնել. առգահանել*: այբէնա՛ւ: յ. Յաւելլ. *գան գաւեա՛լ*: chi biasima vuol comprare. *առ՝ որ պախարակէ, գնել կամի*:
Biasimatíssimo, ma. գեր. Գովելի յոյժ. *գովելի*:
Biasimáto, ta. Գովաբանեա՛լ. *անգովանեա՛լ*:
Biasimatóre, աբ. Biasimatríce, իգ. Գովաբա՛նիչ: Գովաբանո՛ղ:
Biasimévole, հ. Գովաբանելի: *պախարակելի*:
Biasimevolíssimo, ma, գեր. Գովաբանելագոյն: *գովելագոյն*:
Biasimevolménte, գ. Գովաբանելապէս. *անարգագաբար*: *չարաչար*:
Biásimo. Գովեստ. *պարսաւ. ապիեա. նախատինք*: պէ՛ս. *այպ*:
Biasmáre. Տե՛ս Biasimare.
* Biastemmáre, նե՛ն: * Biastemmiáre, նե՛ն. Տե՛ս Bestemmiare, նե՛ն:
Bíbbia. Աշաղանէ գիրք. գիրք Նոյեա՛ն. *երկարա պատում Հաւատ*:
* Bíbbio. Ծուղուն ինչ Հաւնային:
Bíbere. Bíbita. Տե՛ս Bere, Bevuta.
Bibitório. Ըմպարան. (է մին՝ ի մանասց աչաց. *որ կոչի և Addurtore.*)
Bíblico, ca. Աշաղանի. *աստուածային գրոց*:
* Bibliografía. Մատենագրութի՛ւն, կա՛մ տիեզերագրութի՛ւն:
* Bibliógrafo. Մատենագի՛ր, կա՛մ տիեզերագի՛ր. *մատենագան*. (յ՛ նա որ հմուտ է մատենից և գրոց, և զանազան տպագրութեց նոցա, եւն. *կա՛մ որ յօրինէ գուցական մատենից*:)
* Bibliománe, աբ. Գրամոլ. *մատենամոլ*:
* Bibliomanía. Գրամոլութի՛ւն. *մատենամոլութի՛ւն*:
* Bibliotéca. Գրատուն. *մատենադարան*. Գիւանն գիրքերու՛ն:
Bibliotecário. Գրատո՛ւն. *գիւանապետ*. Գիւանադպե՛տ:
Bíca. Դադիշ. *օրան*: *կոյտ*. գեղ: էզէ՛: montare, կա՛մ saltare in sulla bica. ի՛ բարձրութի՛ւն բարձի՛լ:
* Bichiácchia. Տե՛ս Bajucola.
Bicchierájo. Բաժակավաճառ բաժակագործ: գաւաճան:
Bicchiére, աբ. Սպակի բաժակ. *բաղանակ*: գաւաճան: *գաւաճ*: bicchiéri. *արբանեակ արբեան*: համամատ ևբէնէրէ:
Bicchierétto, Bicchieríno. Սպակի բաժակիկ:
Bicchieróne, աբ. *չամախ*. Բաժակ մեծ:
Bicchierótto. Բաժակ փոքր մի մեծ:
Bicchieruólo. Բաժակիկ:
* Bicciačúto. Տապար ինչ երկայրի:
Bicciócca, Տե՛ս Bicocca.
Bicciúghera. Ձի խառերախ. *Ջորի անկուշտ*:
Bicípite, հ. Երկգլխանի. *երկգլուխ*:
Bicócca. Ամրոց ի գլուխ լերանց:
* Bicolóre, հ. Երկգոյն. *կրկնագոյն*:
Bicórne, հ. Երկեղջերաբ. *իւի պոչաձուլա*:
* Bicórnia. Երկգլխանի, կա՛մ երկեղջերաբ ածուխ ինչ արծաթագործաց:
Bicórno, Bicornúto. Երկեղջեր:
Bidále, աբ. Ազգ ինչ հեռաւոր ղնտերի:
Bidéllo. Պաշտօնեայ. *հանդիսապետի, կա՛մ հեռատի*:
Bidénte, աբ. Երիւանի երկբազուածոց: լուսաւ. *աստ. պէս*:
Bidétto. Երիվար. փոքր. *երկվարիկ. գիհիկ*:
Biecaménte, գ. Ա՛ռ՝ ի շէջ. *խոտորնակի*: *ընդ ակամբ*: *էրէ*:
Biéco, ca. Խոտորնակ. *Շիեբ. խոհուհաւիտոց. էրէ*: *խեղաշիեբ*: atto bieco. *գործ անիրաւական, անառակ, անարժան*:
* Bieltà. Տե՛ս Beltà.
Biéta, Biétola. Բաղուկ (*խառն.*) *բանջար. Հանկ. գէղ*: *խոլբ. խանճար*: mangiar bietole, կա՛մ biete. *զանճի Հարկանել*:
Biétola, Bietolóne, աբ. Անմիտ. *յիմար. խօճա միտ*: venire in bietolone. Տե՛ս Imbietolire.
Biétta. Սեպ. *երիճ*: ևիի: metter biette. * esser una mala bietta. *արկանել բանասիրաբեա. չարնել զրոյն*:
* Bi-fa-si. Ի *խաչ ինչ երաժշտական*:
Bifólca. Տե՛ս Iugero.
Bifolchería. Հերկագործուե՛. *երկնաւրուե՛: տալ պահանջ կալուածոց*:
Bifólco. Երկոր. *ծառայ. հերկագործ*: ևիքիճի:
Bifonchiáre. Տե՛ս Bofonchiare.
Biforcaménto. Երկճիղ բաժանումն:
Biforcáto, ta. Biforcúto, ta. Երկճիղ. *երկճի՛լ*: *լսիւ. լսիւ. իբրնաւէ*:
Bifórco, գոյ. Փայտ երկճիղ. կա՛մ *երկճանաճի*: *լսիւ*:
Bifórme, հ. Երկդիմի: *երկկերպական. երկկերպ պատան*:
Bifrónte, հ. Երկհայեաց. *երկդիմակ*:
Bifúlco. Տե՛ս Bifolco.
Bíga. Կառք երկանիւ:
Bigamía. Երկկնու՛թի՛ւն:
Bigamo. Երկկին. (յ՛ նա որ առեալ է կրկին կանայս հեռացեալս. կա՛մ որ ունի միանգամայն երկուս կանայս:) իւի ամէնէ՛ն:
Bigátto, Bigáttolo. Ոսկի արմաւեակ: գոտրա՛: *չերեմ*:

չերամ: Էգին պէօճեղի: mal bigatto. չարաձիճ: չարաղուէտ. չարաբոյս: չարաբոյս: չարաբոյս:

Bigéllo. Ասուէլ ինչ խոշորագոյն:

Bigerógnolo, la. Որ հարկանի'ի գորշ գորշ: պօղ գիւղ չգնի: չարանիւթ. չարիմաց. չարագործ:

*Bíghe, իգ. յոգ. Սառնամանդին և եղկային գեղ բանք ինչ նաւուն:

Bighellóne, ար. Խօճասիրտ. անմիտ. ապուշ:

* Bigherájo. Տես Buffone. որ յօրինէ, կամ գործէ ցանկալիքով զկոշտածս ապատնուց: Խաղապիճը:

Bigheráto, ta. Չարգարեալ ապականագործ անչ կոշտածոյք: Խաղապիճը:

Bigheríno, Bigherúzzo, նաճ. Փոքրիկ ապականա գործ անկոշտած:

Bíghero. Ագռ ինչ ապականագործ անկոշտածոց: Խաղապիճ:

Bighíno. * Bighótto. Beghíno. տես Pinzochero.

Bigíccio, ia. Փոքր մի գորշ: պօղագոյն:

Bígio, գոյ. Գորշ: պօղ: bigio oscuro. մուգ գորշ: bigio. այլագոյն. չարագոյն. Աղիքատ. չար: դէմ: andare, կամ mettere al bigio. դիմել, կամ ամբաստանել զոք յատեան Սրբազնութեան:

*Bigióne, ար. Ի ազգ ինչ գորշագոյն Beccafico անուանեալ թռչնոց:

Bíglia. Փղոսկրեայ գնդակ վիլարտեան խաղալու կոնի: far biglia. վարել զգնդակն'ի մին'ի ծակացին:

Bigliárdo. Վիլարտեան, կամ սիլլարտեան խաղ զարկուի. կոչի և Trucco a tavola. տեղի, կամ սեղան վիլարտեան խաղարկուի:

Bigliétto. Տոմսակ: Բէլէթէ: հրամանի. խոստաումն առանձինանդորհուի: * Տես և Plinto.

*Biglióne, ածական. Ցոռի (արծաթի:)

Bigollóne, Bigolóne. Տես Babbaccio.

Bigoncétta. Ի նաճալական Bigoncia ինչ:

Bigóncia. Տաշտ տակառագործ. (ի փայտակերտ սիոճ քայ գործել սոյ գաւակաս:) far tenere i piè nella bigoncia. արկելուլ զոտս ուրուք'ի ներքոյ սեպհոյն, զի մի ինչ նշանագի սղղեսցէ ուշիք: բեմ: montar in bigoncia. Ելանել'ի բեմ յատեանաւորաց:

Bigoncína, նաճ. Փոքրիկ տաշտ տակառագործ:

Bigoncióna, յաճախ. Մեծ տաշտ տակառագործ:

Bigonciuolétto. Bigonciuólo. Տես Bigoncina.

*Bigónzio. Ի վիճակաւոր չափ ինչ հեզանիւթիկ:

Bigordáre. Տես Bagordare.

Bigórdo. Կնճակ. սեղ:

Bigótte, իգ, յոգ. Ի բաս նաւորդաց. Ճախարակաձև կոտորակք փայտից շրջանակեալք երկաթով:

*Bigótto, Beghíno. Տես Pinzochero.

Bilancétta, նաճագ. Կշիռ փոքր:

Biláncia. Կշիռ: Ի ներքոյ է վերոյ: star in bilancia. Լինել գրամոց հարթակշիռ. հանգիստ տակշիռ. հաւասարակշիռ: dare il tracollo, կամ il tratto alla bilancia. Ծանրացուցանել զկշիռն: 'ի բաց բառնալ զամ երկաթուխն: * esser in bilancia. Լինել'ի վտարանս. աստատամ: pesare colla bilancia dell'orafo. կշռել, կամ քննել մանր: porre, կամ riporre in bilancia alcuna cosa. կշռել ինչ. 'ի քննին արկանել: Ագռ ինչ քաւականաւոր ապրանի: Կշիռ. (ի վերոյն մասն ինչ կառացուր կապել են փոքր կառաձիգ ձիոց:) Bilánce. Կշիռ (Տասնաստղուեին:) Դիան պարզաս: tener la bilancia eguale. Իրէրէ կշռել հաւասարապէս. լինել հեշտաւոր, արդարակշիռ առ երկոսին կս:

Bilanciáio. Կշռագործ. կշռավաճառ: Բէրաչէքի:

*Bilanciaménto. Կշռումն. կշռուած. քննուած:

Bilanciáre, ն. Կշռել: պարնոտ: քննել: հաւասարել զրեալ զծանրութեան. հաւասարակշռել: պէնգնիմէ: * կալ'ի վարանս: * հաշիւ առնել. քննել զհաշիւն: io vi risponderò senza bilanciar molto. առց քեղ զպատասխանի առանց ըներկար քննուած, կամ վարանելոց: * Bilanciarsi in aria. Կալ Թևաւորած ընդ օդս. (ասի զԹռչնոց:)

Bilanciáto, ta. Կշռեալ: քննեալ: հաւասար:

* Bilanciére, ար. Կշիռ ժամացուցիչ. (ի տանդնակ, կամ մասն ինչ ժամացուցչին, որ իբրով ճօճմամբ կանոնաւորի զարժումն նորա:)

Bilancína, Bilancíno, նաճ. Կշիռ փոքր: Վէնէ: cavallo del bilancino. ի երկրորդ երիվարին, որ ձախ կիսուն ընդ առաջնովն յորոյ վերայ հաստատեալ են ձողք կառացն: Bilancino. կոչի և կառավարն հեծեալ'ի վրէ այսր երկիք երիվարիս: Կռիւն Bilancino կոչի և մասն կառացն ուր կապին ձգողական փոկք երկրորդ ձիոյն արտոյ ընդ զձոյս կառացին:

Biláncio. Կշռուել. քննուել. բաղդատուել: Ի նէ ինչ: հաստատուել հաշուից. հաշիւ առնել և արոյ հանդրագիր: tenere un libro, կամ un conto per bilancio. առնել դմատեան առնի և արոյ: il bilancio batte. հարթայարմար է հաշիւն:

Bíle, իգ. Ա ազգ. լեղի: դէգա. նօպ: բարկութիւն: Էնէրէ: gli salta facilmente la bile. դիւրագրգիռ է'ի յաստուն: non mi fate montare la bile. մի դրգռեր զիս'ի բարկութիւն:

Biléneo, ca. Ծիւրաստութիւն. որոյ Թիւր են սրբոյնք: Էրի պաճագէս:

Bília, Bílie, իգ, յոգ. Կորճ փայտ'ի պնդիկ զկաղ բեռանց: bílie. Թիւր սրունք:

Biliário, ia. Ա ազգաւոր: մուգձի:

Bilicáre, ն. Հաւասարակշռել. հաւասարակշիռ առնել: պէնգնիմէ: կշռել. քննել: պարնոտ: Ի ներքին էմիմէ:

Bílico. Հաւասարակշռուելի: պէնգ. Ի ներքոյ է: tenere, կամ mettere in bilico. առնել'ի հաւասարակշռուելի. Հաւասարակշռել: stare in bilico. կալ հաւասարակշիռ. լինել դիւրաշարժան, դիւրաշիռ, կամ վիրճ յանկասին: andar in bilico. վտանգիլ: * Bílico. Կշիռ դրան. (ի կոր կոտորակ ինչ երկաթոյ կամ պղնձոյ հաստատեալ'ի ներքոյ, կամ'ի վրայ սանկասոյ դրանց'ի դիւրաշարժասին նորա:) * Bilico d'un ponte levatojo. Հակաքաշ վերամբարձ կամրջի:

Bilíe. Տես Bilia.

Biliettáto, ta. Տոմսակաւոր:

Bilífero, ra. Ա ազգաւոր. մուգձանակ (խոտովակաւ)

Bilínguo. Երկլեզու. երկչոսրնի - խաբեբայ:

Biliósa. Գազան ինչ մուգձածին:

* Biliosíssimo, ma, գեր. Ցոլովամուգձ:

Bilióso, sa. Ա ազգաւոր. մուգձային: պօքաւոր: բարկայօղ. դառնամուգձ: պառնի:

* Biliottáto, ta. Պնակ սկեակ:

Billéra. Բաս առմկաց. Ծիշնամանդիր ծաղր. այսին կատականաց. անհեթեթ կատակ:

* Billi. Խաղ ինչ:

Billi billi. Ի ձայն կոչելոյ զհաւս: գոճանիք. փաչխայանք:

* Billióne, ար. Երկմիլիոն. (ը հազարեցս հազար միլիոնք. կամ միլիոնիցս միլիոնք:)

Billo. Բաս պոյոյս Ծիծառն:

* Biltà, ևն. Տես Bellezza.

Bilústre, ի. Տանտանեայ. առանտանեան:

Bímbo. Բաս. Խաղապիճան. Տղայ. մանկիկ.

* Bimémbre, ձ. Երկանդամ:
Bimmólle, ած. Վայրահակ, կամ Թերաձայն. (ըստ երաժշտից՝ ի նշան ինչ նման b ի՝ եզիլ առաջի միոյ խաղի՝ առ՝ ի ցածուցանել զձայնն՝ ըստ չափոյ միոյ կիսատրակի:) far la zolfa per bimmolle. առ ձաղրական՝ ընդել:
Bináre, ս. Զնանիլ երկուորեակս:
* Binário, ia. Երկաւոր. երկեակ: Aritmetica binaria. Թուաբանութիւն երկաւոր. (ի այն Թուաբանութիւն, որ զամ Թիւս քացասարէ երկու միայն Թուովք:)
Binascénza. Ծնունդ երկուորեակաց:
Bináto, գոյ. Երկուորեակ: էդիլ:
Bináto, ta. Երկուորեակ: երկնածի: երկաւուն:
Bindélla. Ժապաւէն լայն: էդիլ:
Bindolería. Դէնգուբ. խաբէութիւն: փէնթ:
Bíndolo. Հակասքի: աւելցուած: խաբէութիւն: խաբեբայ:
* Bindolóne, ած, յաճախ. Դէնգամիտ. նենգածուռ:
* Binócolo. Երկակաչայ. (ի գիտանի որով մարթի ի երկուքսանիք աչօք միանգամայն հայել յառարկայն:)
Binómio, գոյ, ն ած. Երկանուն. (ի քանակութենէ աշխարհան բազկացեալ երկուց միասնոյ յօգելոյ՝ ի միասին նշանագրեալ լսելեաւն, կամ քարձման:)
* Bioccolétto, նոմ. Գոյդն ծուռատ կամ ծիւ բրդոյ:
Bióccolo, Ծուռատ, կամ ծիւ բրդոյ: Եռան եռավաղը. խուխլ: raccorre i bioccoli. առ առամի. ուշի ուշով ուռնկն գնել:
Biografía. Պատմագրութիւն վարուց ուրուք:
Biógrafo. Պատմիչ վարուց ուրուք:
Biónda. Ջուր ինչ բազագրածոյ, որով կանայք ներկեն ի խարտեաշ գոյնս խրեանց:
* Biondeggiánte, ձ. Տես Biondello.
Biondeggiáre, ս. Խարտեշանալ. լինել, կամ երևիլ խարտեաշ: արարմամբ. արէն օշոյ:
Biondélla. Խոտ ինչ կոչեցիկ և Centaurea minore, որ ի փէ՛ի մանրաջուի՝ ներկէ գնդոյ՝ ի խարտեաշ:
Biondíllo, la. Biondétto, ta: Փոքր մի խարտեաշ. հասըիբէ՛ի գեղոն, կամ՝ ի խարտեաշ. արբնկրաֆ. արբնաս:
Biondézza. Գոյն խարտեաշ. խարտեշանալ. գեղնուիլ ի. չիկուիլ: արբ բնոյ:
Bióndo, da. dissimo, ma. Խարտեաշ. գեղին: արբ:
* Biordáre. Տես Bagordare.
Bioscio. Ակի a bioscio, տե՛ս Խոտորնակի. առ՝ ի չեզ: andar le cose a bioscio. վատթարիլ իրաց: ի յուրն չըկնիլ.
* Biótto, ta. Ծռուտ. տատասկիլ: a biotto, տե՛ս առս a bioscio, կամ alla Peggio.
Bipartíto, ta. Հատանեալ երկուս. երկատեալ:
Bípede, ձ. Երկոտանի: չոի ոտանէ:
Bipénne, լձ. Տապար երկայրի. պալիա:
Biquadráto, ta. Բառ ալջեպրեան. Երկքառակուսի. (ի չիզ կարգուլինս այն՝ որ ի անկիւնին վերս գոյն ջ զնորանգարդն. կոչի և Quadrato quadrato.)
Birácchio. Տես Brandello. Non ne saper birácchio. Զգիտել ինչ բնաւ. լինել անտես:
Birba. Դէնգ. խարդախուիլ: հիւնդ: անս և Birbone. Andar alla birba. տես Baronare. Va alle birbe. ած ինչ փոյթս է՛ի քոյ գնոս. երթ կորս իմ: mandare alle birbe. մերժել զոք: Birba. Ախտ ինչ քառանիթ կոտաց՝ զոր ինքնին վարկ բազ. մեծի՝ ի նմ. կոչի և Biroccio.
Birbánte, Birbóne, ած. Յառհակ. խեղ. գաւառ. կաւեն. խաբեբայ. սրիկայ. խեռաբարոյ: հզ. հաբաս. նօսմս. նաբանաչ:
Birbonáta. Տես Birbonería.
Birboneggiáre, ս. Ծռուտագիլ խեղուիլ. սառհակս գնալ. սառհակիլ: հօլաբարուլ հնդիկ:
* Birbonería. Յառհակութիւն. խեղուիլ: խաբէութիւն: հօլաբարուլ: հիւնդարուլ:
Bírcio, ia. Վառառակս. կարճահասս: կեօղս պնդիկ:
Biréme, լձ. Երկկարգեան ցռկանաւ. նաւնեաց:
* Biribára. Խառնակուիլ. շփոթ:
* Biribísso. Խաղ ինչ բաղդի:
* Birílli, ած, յե. Խաղ ինչ յորում երթիլ՝ ի գեռնի կառարակս ինչ փայտից՝ ընկենուն զայնս գնուկաս:
* Biroccíno, նոմ. Biróccio. Տես Baroccio.
Bírra. Գարեջուր. գարօջի. ցրտի արմուկաց: տես առաս:
Birrácchio. Տես Brandello, և Brano. մանաղորթ. ընդոլ. (առն ղորթուց սկսեալ՝ ի տարեորէ մինչ ցերկեմեանն:)
Birrácchiolo. Նոմ. Birro ին, և Biracchio ին:
* Birrería. Տես Sbiraglia.
Birrésco, ca, ած. Կաշանաւորակապ: գարեջնոյ:
Bírro. Կալանաւորակապ. նոմ իրակ. սպասաւոր դատաւորին: հասս. լաւաչ: dire կամ contare le sue ragioni a' birri. իրաւունս խնդրել՝ի հակառակորդն:
* Birróne, ած, յաճախ. Անօրէն կալանաւորակապ:
* Birroviére. Տես Berroviere.
Bisáccia. (երբ՝ի բազում՝ի կէր ածի՝ի յտ. bisacce.) Երկապարկեան մահակ՝ զոր արկանեն՝ի վր դրաստուց. բանկզէժ: հեպինէ. ճամպան: սարկ: խօրջ: գրպան. քսակ հանգերձի: ճէպ: մանդալ: չանթա:
* Bisantáto, ta. Դահեկանաւոր:
Bisánte, ած. Դրամ ինչ նախնեաց, յորում գրոշմիլ էին երկու ձեռք. Ոսկի, կամ արծաթի դահեկան (նշանակիլ՝ի կիլիքս ասից:) Bisanti, Bisantíni. Վահանակք (են մնորիկ և նոսրք անուանեալ զարդք ոսկւոյ, զոր արկանեն՝ի վր զգեստուց:) էսս:
Bisantíno. Ի նոմ. Bisante ին:
Bisánto. Դրամ ինչ նախնեաց. կոչի և Bisante:
Bisarcávolo. Հայր հարապատուն. հայր նախահանդ ասին: պէպէնին պէպէնի. պէօյնա վալէպէնին պէպէնի:
Bisáva. Bisávola. Դնախահայր. (ըստ մայր Հասուն, կամ հանուին, ի հօր կամ՝ի մօր կողմանէ. կոչի և Secondo avo.) պէպէնին պապաւ:
Bisbético, ca. Դէգ. գաճանաբարոյ. խորթնա. բարոյ. խակաբարոյ: ՌԻՒԻՒ. նոփ:
Bisbigliaménto. Տես Bisbiglio.
Bisbigliáre, ս. Շշնջիլ. հծծել. փսսալ:
Bisbigliatóre, ած. Շշնջող. հծծող:
Bisbigliatório, ia, ած. Խօսապան. (ըստ տեղի խօսից առանձինն:)
Bisbíglio, կամ Bisbiglío. Շշնջուն. հծծուկն. շշնջիւն. լեզուի բազմից: էբէլբ փսսուլ:
Bísca. Խաղտուղ. տեղի խաղալոյ գնաբար:
Biscáccia. Տես Biscazza.
Biscajuólo. Որ յաճախէ՛ի խաղատուն. խաղորդ:
Biscantáre, Biscanterellare. Տես Canterellare.
Biscánto. Անհնարն բաժանեալ. կամ հատեալ: *Ծախ քառատ. զանիտալ վայր. խորշ. Թագաւորան:
Biscázza, գնշ. Խաղատուղ. տուն խաղոյ:
Biscazzáre, ս. Վատնել զինչս՝ի խաղս:
Biscazziére, ած. Տես Biscajuolo.
Biscázzo, Bischénca. Դաւան կատակ. անհեթեթ, կամ զինչեցուցիչ կատակ: պապաբեղ ջոփ. պնդ ջոփ: Խաղիկ կոչեն և Billéra.
Bischerellíno, Bischerélla, նոմ. Փոքրկի բոյն նոմ պատանոյ:

Bíschero. Բայթ. (ք՝ տեսլ նոճազգարանայ:) ապա նիվեի: denti a bischeri. մեզաձև առատունք:
Bischerúccio. Տ՚ես Bischerello.
*Bischétto. Վեղան կօչակարաց, կարճակաց:
♦ Bischízzo. Գիւտ. հնարք:
Bíscia. Օձ: Էգան: andarvi come la biscia allo 'ncanto. գործել ինչ բանի, կիմ տկամայ:
*Bisciabóva, իգ. Tifóne, ար. Տիւփան. (ի մերկին ինչ առատաշունչ:)
*Bíscio. Կախեցուցիչ որդն ինչ դոյացեալ ընդ մերձով անասնոց:
Biscióne, իգ, առատ. Օձ մեծ, կիմ ահագին:
Bisciuóla, նաժ. Փոքր օձ: *Որդն ինչ դոյացեալ 'ի լերդի նապաստակաց, և խոշնդոյ:
Biscolóre, ած. Բազմգոյն. գունակ գունակ: ալեաձև:
Biscottáre, նկ. Ինձ. տալ քարաքսիմաս. եփել կրկին: էէոխիլ եփել: կատարելագործել:
Biscottáto, ած: Եփեալ կրկին, եղ: *Cavallo biscottato. Երիվար կրկին, կիմ քաշկինիլ:
Biscottéllo, Biscottíno. Շարաքսիասուն տարբեսիաս: էէոէրեի էեվրեի: մանր պարբսիաս:
Biscótto, գոյ. Պաքսիաս: էէոխիլի: ևեվրեի: ի՚barcarsi senza biscotto. ձեռնարկել՚ի գործ ան. պատրաստ, կիմ անխորհրդատրաբ:
Biscótto, ta, ած. Եփեալ կրկին, կիմ ոչ ղպարքսիաս:
Biscróma, իգ. Երկարձգ, կիմ կրկնակորձ. (խազ ինչ երաժշտական:)
Bisdósso. Տ՚ես Bardosso.
*Biségolo, կիմ Lisciapiánte, ար. Ի փայտ ինչ ո լով կարճակիք յղկեն ղշղքանակս հղպաճաւիից:
Bisestáre, ե. Գալ նահանջ ամին. լինել բարձրացոյն նահանջ: *տես և Dissestare.
Bisestile, ած. Bisésto, աժ. Նահանջ (առ:) աժ. կանոն. դեզ:
Bisésto, գոյ. Նահանջ օր: էեպէոեի. տալ էեպիոէ:
Bisfórme. Տ՚ես Biforme.
Bisgénero. Ա՚յր Էառնիայինք:
♦ Bisibílio. Տ՚ես Visibilio.
Bislácco. Տ՚ես Bisbetico.
Bisleále. Տ՚ես Misleale.
Bislessáre, ե. Խաչել փաքր մի. առնել Թերախաչ:
Bislíngua. Խոտ ինչ. զոր խոտաբանք կոչեն և Ippoglossa, Ippoglosso, և Bonifacia.
Bislúngo, ga. Երկայնաձև. երկայնաձիգ: ապառնաձև:
Bismálva, Altéa. Տուղտ: Կեւէաքեմ:
*Bismútte, ար. Ի մարմին ինչ հանքային կիսա մեռաղէան, ի գոյն սպիտակ հարեալ՚ի դեղին. որ գիւրաս խառնել տարբանայ ը աիճ հրահալելիս: կոչի և Stagno di specchio.
Bisnipóte, ար, և իգ. Ծառնորդիի. որդի Էծոռին:
Bisnónno. Տ՚ես Bisavolo.
Bisógna, Bisognaménto. Գործ. Իրաւունք. իրը:
Bisognánte. Տ՚ես Bisognoso.
Bisognanteménte, տի. Ըստ պիտոյին. ը գաւաւիներին:
♦ Bisognánza. Տ՚ես Bisogno.
Bisognáre, ե. Դիտալ. Պիտոյանալ. պիտոյ է. հարկ է. պէտք են: էեվրեի: օրմա: օրմա է. վայել է. պատշաճ է: Ճայեղ օրմա: տկեսս ոչ նել. կարօտիլ: Էէպաճ օրմա:
Bisognévole, ած. Հարկաւոր. կարեւոր. պիտանի: էեվրեի: il bisognevole alla vita. պէտք, կիմ պիտոյք կենաց:
Bisogníno, նաժ. Փոքր պիտոյք. փոքր կարօտութիւն: il bisognino fa trottar la vecchia; bisognino fa l'uomo ingegnoso. առած. Հարկին ուսուցանի զնոմ:
Bisógno. Պէտք. պէտք իրաց. Հարկ: էեվրեի: կա բտաւել. չբաւարարել: Էէպաճըէ: պիտոյք. կարիք:
էպէմ օլան ընչ: quando il bisogno stringe. ի նեղ պէտ, ի տարեկիզ հարկին: noi abbiamo bisogno d' un capo. պէտս ունիմք, կիմ պէտք են մեզ ա ռաջնորդի: v' ha bisogno d' usar. պիտոյ է, կիմ պատշաճ է ի կիր առնուլ: al, կիմ a bisogno, տի. ի ժամու. ի դէպ ժամանակի: far, կիմ esser di bisogno. տես Bisognare. A un bisogno, կիմ a un bel bisogno. Ժեւեա. գուշէ: bisogno fa prod' uomo. Հարկն արիացուցանէ զմարդ: di bisogno, աժ. Հարկաւոր. կարեւոր:
Bisógno. Ջինուորնորամուտ, կիմ նորահաս. (զոր հատաքեն ի Ժիկի հարկաւորութեանն ի պակասել կրթելոյ զինուորայ:)
Bisognoseménte, տի. Կարօտութիւն. աղքատութիւն:
Bisognóso, sa աժ, և գոյ. Bisognosíssimo, ma. Կարօտ. աղքատ. չքաւոր: դիահաճ. փափագ: հարկաւոր. կարեւոր: էեվրեիլը:
Bisquádro, *Bequádro, գոյ, և աժ. Վերստիարձ. (ը երաժշտայ է քառակուսի նշան ինչ եղեալ առանձինիմիոյ նոտի, առ՚ի բարձրացուցանել ղձայն ծուցեալ ձայնի ը չորս միոյ կիսաղրակի:) a bisquadro, տի. ի ձև երկայնաձիգ քառանկեան:
Bissezióne, իգ. Բաս երկրաչափ. երկատում:
Bísso. Բհհզ: է ևս խոտ ինչ քաղմառեատակ:
*և այ՚ երասքանման թելք ինչ ծովային պինայ. ից. ը էէնկէ, որով կռոճին ի յատակս ծովուն:
Bissónte, ար. Յուղ վայրի. եղն վայրենի:
♦ Bistánte, ար. Պահ: in quel bistante. յայսմ ժամուհու:
Bistentáre, ե. Տաճայտել. առատապիլ. նեղիլ. կա րօտիլ. հարկաւորացն: էէպաճըէ: էէոէ:
Bisténto. Տառապանք. վիշտ. չքաւորութիւն. առճայ մանք: էէպաճըէ:
Bisticciaménto. Կռիւ. հակառակաբանութիւն. ընդհանմանք: նիկ:
Bisticciáre, Bisticcicáre, ե. Կռիւ ընդհանմանօք. հակառակիլ. գժտիլ: էէոէրեի: գագըշոէ: *Bisticciársi, յ. Տ՚ես Proverbiarsi, Bezzicarsi.
Bistíccio, Bistíccico. Դատարտուկ հոմանուն. կա տակ՚ի յատանուանց. (ը կատակ՚ի նմանաձայն բայց՚ի հակապատկերական բառից:) ընձանիկ:
Bistínto, ta. Ներկեալ կրկին. կրկնանկիլ:
Bistóndo, da. Բոլորաձև. գնտաձև: խոռոչ. գնդիկեի:
*Bistorì, ար. Հաղմազգի կտրոյ ինչ վիրաբուժից:
Bistornáre. Տ՚ես Distornare.
Bistórta. Տ՚ես Tortuosità. Խոտ ինչ, որոյ արմատ և գալարուն ոտի զօճ: գուրգ էէնձնէի: էէնձանձիս:
Bistórto, ta. Ծուռ. խոտոտիկ. կոր: Էգի: ջուր՝ նենգաւոր: էէմ. հիւէէնգ:
Bistrattáre, ևէ. Տ՚ես Maltrattare, և ն.
*Bisúlco. Ծառաձայնիկ ձնկոյ կաբաշու: լանուլ ընձագէք:
Bisúnto, ta. Քաղ օձիք: Bisúnto. է և Բաս ձնձ. էաքանանչ Որձաս եփիք:
Bitontóne, աժ. Ա՚նգ ինչ Թղոյ:
Bitórzo. Ոէաղոյ. այոյոյ: էոմբոս. ջիւ:
Bitorzoláto, ta. Կի ուռուցիկ. այոուցիք: նանի գագաղ: էիմիք: *տես և Bacchettone.
Bitorzolétto, նաժ. Փոքրիկուռոյց. փոքր այոոյց:
Bitórzolo. Ոէաղոյ. այոոյց: էոմբոս. ջիւ:
Bitorzolúto. Տ՚ես Bitorzolato.
Bítta. (իբր՝ ի՚գզմն Bitte, յոգ.) Բաս նաւարկոյ. Երկայն և քառակուսի կոտոր փայտի անկեալ պինձաձև յերկրին կողմանս նաւին:
Bittóne, ար. Բաս նաւ". Խարխիլ կոտոր ինչ փայտի, բարձր իբր երկու մարդաչափ. և կէս. յոր հաստատեն զկառան ցանուցուն զոր կամին կապել՚ի ցամաքն:
Bitúme, ար. Կռապ. կպրաձիւթ: ոէիգա: տես և

Creta. * Bitume Giudaico. տես Asfalto.
Bituminóso, sa. կպչային. կպչախառն. կպչուտ:
Bitúrro, Bitúro. Տես Burro.
* Biválva, ած, իկ. երկպատեան, երկփեղկեան, կամ երկապեղկ. (ասի զնեցեմորիաց, որք քաղին յերկուս. որ է յինեղն, ոստրէից, եւն:)
Bívaro. Տես Castoro.
* Bivéntre, ած. երկորովայն. կրկնորովայն:
Bivio. Կիսք երկուց ճանապարհաց. երկուղի ճանապարհ: իսկ էօլ ադը:
* Biúta. Սպեղանի՛ի խոշոր, կամ՛ի ճանձր ևեւթոց:
Bizza. Սրամտուի: andare, կամ montare in bizza. բարկանալ, փոռըմտիլ:
Bizzarraménte, մտ. Ապաժոյժ բերմամբ. գիտութեամբ. պլանդակս, եւն:
Bizzarría. Ջայրոյթ. վայրագութի՛. ապաժոյժ բերում. անմիտ ցանկութի՛. անկարգ իրք: փոռվընըլը. զպիսութեամբ հնձք: գիւտ հանճարեղ. նուրբ, կամ գեղեցիկ խմաստ. զուարճալի ասացուածք: տես և Capriccio, Ghiribizzo, Fantasia. Ի նմ ազգ ինչ ծաղոյ, և պտղոյ, որոյ կէս ի նարինջ, և կէս կիտրոն:
Bizzárro, ra. Բարկացօղ. դառնամտիկ. գեղ. վայրագամիտ: էօքսէնի՛: տես և Capriccioso. Բ. Վայրի. կայտառ. ոգևոյց. զուարճախաւտ: փէրի՛. լրիվ ջենճ: նորատեսիլ. նորատես. սիլ. պլանդակ. արտաքոյ ի զսովորականն: ա. ճայիկ. ինօյճի: Տուիչ. օռռնըզ: * Bizzárro, ած. Ծիրանի՛ ինչ երկայն և բազմաճեպի:
* Bizzóca. * Bizzóchera. Տես Pinzochera.
Bizzóco. Տես Bacchettone.
Bizzocóne. Տես Babbaccióne.

BL

Blandiménto. * Blandízia. Գոչանք. փայփայանք. փաղաքշանք: օֆշչէն:
Blandíre. Տես Accarezzare.
Blándo, da. Քաղց. հաճելի. ապշական. քաղց բաղադր. փաղաքուչ: փափուկ. հրապուրիչ:
* Blasfémia, եան. * Blastémia. Տես Bestemmia.
* Blasmáre, եան. Տես Biasimare. ի. Գանիփատակ:
* Blasonáre, նե. Նկարել զինեալ. ասից պատշաճ մեծարելոք և ներկօք: Նշանակել զդէմս և զվերս գծիւք և կերպիւք: Բացատրել յատուկ բանիւք զպիտոյին կնքաբանութի՛ զպատշաճելոն առ կնքան. կնքաբանել:
* Blasóne, նի. Կնքաբանութի՛. արհեստ կնքաբանելոյ. (է արհեստ, որ ուսուցանի զեղանակն յօրիլ նեղոյ կնիքս ապգատոհմից և հանաքելոյ գործոց)
Blátta. Խուփ, կամ կափարիչ խեցեմորիաց ինչ: * Եւս՝ զանազան ապգք ժժմահաց. որ ունի բռատոք գոյացիք յականջս, ընդք հանդերձից, ուսոյիք գրոց, ձկնիք լուսաւորաց, բանանաց, հացանոց, եւն: պէօճկի. կիւկիւ:
* Blattária. Խոտ ինչ նման փղոմանին:
* Blínde, իկ. յօ. Ինն փայտք և ծառք պատատեալք զիրևանիւք առ՝ի վերայարձակ ունելոյ ղնուրծս պատնիշոց՝ի պատապարսուի ախտաստրոյին:
* Blò, բառ գռգռ. Կապուտակ. լոջագոյն. լուրջ: Տավի. կամիկէրպ. լիլիպ:
* Blò. ասի Uffiziále blò, Uffiziále d' órdine. Ի պաշաւնատար որ կարգել՝ի նաւատապետն՝ի կոստարեալ զպաշտօն ուստ պաշտօնատարին՝ի պահասիլ սր:
Bloccáre, ե Պաշարել՝ի հետուստ (զքաղաքն, եւն, հատանել զմուտ համբարաց.) արգելուլ զպատշար (քաղքին, եւն:) Տանտաքէն էիլիչ:
* Bloccatúra, Blócco. Պաշարումն՝ի հետուստ. քնդարձակ պաշտպուն (քաղաքի): Տանտաքէն:

BO

Bo'. Տես Bue.
* Boaría. Է բառ գեղչկոյ. Գոմ եզանց:
* Boarína. Ցծաղուն ինչ կոչեցեալ և Coditremola.
* Boáro. Ընշարած. անդէտդ: ըղբլմայ:
* Boáto. Բառաչիւն. բառնիւն:
* Boattiére, տ. Անդէտդ: եզնավաճառ:
Bobólco, ca. Տես Bifolco.
Bócca. Բերան: ադը: քիմք. ճաշակելիք: bocche անձինք: bocche inutili. աւելորդ անձինք: bocca del fiume. գետաբերան. բերան, կամ առաջք գետոց: bocca della strada. անցք ճանապարհի: bocca dello stomaco. գուռն, կամ վերնաբերան առոմիքայ: bocca di fuoco. հրազէն. հնդանօթ: ծօֆ: * Bocca di leone. Ծաղկ ինչ պատիզոյ: * Bócche. Ընճելիք (արհեստաւորաց:) յատ. էիֆը: di buona bocca. շատակեր. ամենակեր: di mala bocca. սակաւակեր: di gran bocca. մեծաբերան: a bocca. առաջի: բերանով. ձայնիւ: a bocca aperta. բերանաբաց: dire a bocca aperta. ասել ազատաբերան, համարձակաձայն: dire, կամ richiedere a bocca. ասել անձամբ, կամ ինդրել կենդանի ձայնիւ, կամ լինքնին: stare a bocca aperta. յակնիւս կալ. լսել բերանաբաց: եւս՝ սպասել անձկանօք. անձկիալ: io dirò il resto a bocca. սասպից զինացեալն բերան՝ի բերան. յանդիման քեզ, կամ՝ի լուր քո: andare in bocca ad uno. անկանել՝ի ձեռս ումեք: andare, կամ essere portato in bocca, կամ per le bocche. լինել, կամ անկանել՝ի զրոյցս ամենի: empiersi la bocca di checchessia. անյագի խասել զինչ: essere in bocca alla morte. լինել առ դուրս մահ: essere largo di bocca. խօսել անդուռն՝ք բանիւ: եւս՝ լինել ագահաբերան. ուշ զօրել պահել զբաղանիս: favellare colla bocca piccina; a bocca stretta; a mezza bocca. խօսել ակնածութի՛, ամ ընդ ամ, զգուշութի՛: lasciare, partirsi, կամ rimanere a bocca dolce. Թողուլ, կամ ունալ համբոյր. ի մեղմաբերան, կամ բերկրամիտ: metter di bocca. յաւելուլ ինչ՝ի բանս յանձնէ, կամ՝ի քմաց իւրոց: por bocca ad una cosa. ձառել, կամ խօսել զինչ: porre la bocca in Cielo. խօսել զինչ ոգի՛ի վեր են՝ք. զմարդկեղէն քնութենէ ածանել. յերկինս դնել զբերան իւր: sapere una cosa di bocca d' uno, կամ dirla per bocca d' uno. գիտել ինչ յոտիկէ: cavar di bocca una cosa ad alcuno colle tanaglie, կամ cavarla di bocca. քաշել ոյոյ ինչ՝ի բերանոյ ումուք. քանս քաշել՝ի բերանոյն: venire la schiuma alla bocca. ածանիլ. կատաղիլ՝ի՝ բարկութե բերել: aprir la bocca, e soffiare. խօսել անմտաբար: a bocca baciata. միաբան հաւանութի՛: հեշտաւ. անաչխատաւանդ ինչ հակառակութե: mentre uno ha denti in bocca, e' non sa quel, che gli tocca. ցորչափ կենդանի է ոք չգիտէ, չգիտէ զինչ բաղդի իւրոյ: la bocca ne porta le gambe: առակ. բերանն տանի զորունս. ցի կերակուր կազդուրէ զզօրութի՛ մարմնոյն: una cosa va di bocca in bocca. համբաւ երիք տարածի՛ի միջի յայլ: in bocca chiusa non entrò mai mosca. որ՛ի՛ ինդրէ, ուշ պատուհաս: sciorre la bocca al sacco; յայտնել համարձակ զնմի զպատնիս խոր: m'ai chiuso la bocca. լռեցոյց ընդերս զիս: bocca mia dolce. ա՛ խօսք քաղցրախօս: far bocche. Ծաղր, կամ խաղ առնել. ունչս առնել. անդրանել: far venir l' acqua

acqua alla bocca. Հարժել պախրծակին ։ պոք. Թռչանել գլուխ։ bocca senza denti. m. Conno.
Boccáccia, կնդ. Բերան անկեմեմել, կամ անհամ բոյր, ապեղ։
* Boccacciáno, na. Պոչքաչքեան ։ յովհաննու պոք. քաչքոյի։
Boccaláccio, կնդ. Պես. կամ անկեմեմել սառնան։
Boccále, ած. Սառնան. քաեստ ։ (է անօթ խոշոր լայնափոր ։ ունի մի միայն ունկն ։ է՛ի ոչխաս գինւոյ, կամ ջրոյ ։) գաւաթ։
Boccalétto, Boccalíno, նոմ. Փոքրիկ սառոյնան ։ քաեստ փոքր ։ փեռնի գաւաթ։
* Boccapórto. Ծառաք կայմից ։ (են ծակք ի տախտակամածատուն, ի որս անցանեն կայմերն ։)
Boccáta. Կուլպ բերանալիք. որչափ բերանով միով տպաւակ ։ non ne saper boccata. չգիտեալ ինչ բնաւ ։
Boccétta, նոմ. Փոքրիկ կոկոն ։ փոքր տպակի հեղանիւթոց։
Boccheggiaménto. Վերջին շունչ օրհասականին ։ տագնապ մահու։
Boccheggiánte, ած. Հոգեվարս ։ որ տագնապի ի հոգեվարս ։
Boccheggiáre, բ. Լինել ի հոգեվարի. հանել զհոգին ։ ձան ընթերցէ ։ ուսուել գազատզոլ ։
Bocchétta, նոմ. Բերան փոքր ։ փեռնի տպեղ բերան ։
Bócchi. Fár bócchi. Պռնգս առնել ։ անգոռնել։
Bocchidúro. Խստերախ ։ կարծրերախ (ձի ։)
Bocchína, Bocchino. Պես Bocchetta.
Bocchipúzzola. Պես Puzzola.
Bóccia. Կոկոն ։ գնդի ։ շիշ ։ տպակի անօթի ։ ոչխաս հեղանիւթոց ։ ռասի, չուչայ ։ դինի ։ անօթ ինչ ջրահանիցի ։ խաղատպար ։ պտղար ։
Boccicáta, Buccicáta, Non ne sapere, կամ non ne intender boccicata, կամ buccicata. Ձգիտեալ կամ չիմանալ ինչ բնաւ ։
* Boccicóne. Նոյն ինքն ։
Boccíno, na, աց. Սրբուտ ։ ձեղ ։ կով ։ որթ ։
Bocciolína, նոմ. Կոկոն փոքր ։ փեռնի գնդիկ ։
* Bocciólo. Պես Bocciuolo.
* Bocciolóne. Պես Bocciuolone.
Bocciolóso, sa. Կոկոնաւոր ։ բազմակոկոն ։
Bocciuóla. Կոկոն փոքր ։ փեռնի գնդիկ ։
Bocciuólo. Կոկոն ։ գնդիկ ։ ծնկամէջ եղեգան ։ (է մեան եղեգան, որ է՛ի մէջ երկուց ծնոցացն ։) պտղաձ ։ * տես և Cannellina. * Պատիճ կամ սնայի ։ * bocciuolo del candeliere. բազմակ ։
Bocciuolóne, աբ. Կոկոն մեծ ։
* Boccólica. Պես Buccolica.
Bocconcéllo, Bocconcíno, նոմ. Փոքրիկ պատառ։
Boccóne, աբ. Պատառ ։ լօկմա ։ կոտորակ. կտոր. գործ ։ * տես և Pillola. Boccon ghiotto. Քան կալի պատառ. քանկալի ինչ ։ pigliar il boccone. հաշտաբեկ լինել ։ շուռնել կաշառս ։ ընդվզիլ ընկէց ։ pigliare, prenderé, chiappare al boccone. խարել հրապուրանօք պարզեաց. որսալ զոք խոյծիւ. կաշառել ։ boccone rimproverato non affogò mái niuno. բարեբարոյն երբեմն մէկու ի բարեբարոյն ։
Boccóne, Boccóni, ած. Յորտոյս, յերեսս ։ խոչէ գոյս ։
Boccúccia, Boccúzza, նոմ. Բերան փոքր ։
Bóce. Պես Voce.
Bociáccia, կնդ. Ձայն խոշոր, կամ անհնչեմեմ, սասպիկ ։
Bociáre, ն. Հոչակել. հրատարակիլ ։ կաղկանձել որոտական ձայն ի հետամուտ լինելն երբեմն ։ bociare in fallo. խօսել վայրապար ։ կամ անհիմն ։
Bocína. Պես Vocina.
* Bodentílla. Տունկ ինչ ։ որոյ տերևք ի նեզոյն են արծաթափայլ ։
* Bóffice, աբ. Ըստոյգ դիպեալ գնդեան ։ * ած. Ազգ ինչ կարծրակերպ հայկ ։ որ կոչի և Pantarfoce.
* Bofonchiáre. Պես Borbottare.
Bofonchíno, na. Պես Bifonchino.
* Bógia. Թեմել. նշան հիմանդութեան ։ կամ բորոյ կնի։
Bogliénte, ած. Boglientíssimo, ma. Ըստացեալ։ * ատնդեան ։ գայթաք ։ կիզանոզ ։ Քաջ եռացեալ. յորդեռանդն ։
Bója, աբ. Գահիճ ։ ձիլապ ։ pagar il bója, che ci frusti. վճառել զինչս ի հետեւ գոյժս ։ portare la sporta al boja. լինել գործատուեայ ։
* Bojárdo. Ի անուն աւագանեայ և ծերակուտի մեկնողաց, և իշխանութեան վաղեմեայի ։ պոյար ։
* Bojéra. Պատակ ինչ Քիանորայի ։
Bojéssa. Կին գահճի ։ անագորոյն և անգութ ։
* Boláre, ած, ած. Հայկաբակեան ։
Bolarménico, Bolarméno, կամ Bólo arméno. Հայ. կաւակ. (է հոզ ինչ բժշկական ։) փեռնիկն ։ իլերիկն ։
Balcionáre, ն. Հարկանել խոյիւ ։ ն. Կործանիլ ։ վործանել զանձն ։
Bolcionáto, ta. Պես Bolcionare.
Bolcióne, աբ. Գլուխ խոյ մեքենային ։ խոյ ։
Boldróne, աբ. Գեղջն ։ գեղեի. ասր, ասուխ ։ ծանր կարան ածկողոյ ։
Boléto. Ազգ ինչ անկոյ, որ սովորաբար կոչի volo. սորբ հանգաբ ։
Bólgia. Ազգ ինչ մահասպի, կամ պաղիկ ։ ձանձրան ։ քնապա ։ արկղ ինչ կաշեայ ։ մագաղաթի տեղի կամ խորշ ինչ գործոյց ։ * far bolge. առագրիլ ։ պտռուլ ։
Bolíno. Պես Bulino.
Bólla. Պղպեակ ։ առ գաղաթշղջ ։ պաշար ։ գաղարթ ։ եղունդն ։ (է ուռոյց ժամագնահարի ։ որ կոչի և Carbone.) եռերոտանի ։ Bólla acquajuóla. Գաշար ջրաւիր ։
Bólla. Գրոշմ կնքոյին. կնիք ։ հնդիպ ։ bólla papále. կոնդակ քահանայապետական ։ bólla imperiále. հրովարտակ կայսերական ։ նաեւ պետական ։
Bolláre, ած. Մխել ։ գրոշմել ։ հնդհպելնիլ ։
* Bollário. Գիրք կոնդակաց քահանայապետից ։ կոնդակագիրք ։
Bollárto, ta. Պնդեալ ։ հնդհպելնիլ ։ գրոշմեալ ։ խարանաւ գրոշմեալ ։ պատիւղ ։
Bolléntе, ած. * Bollentíssimo, ma. Ըստացեալ ։ գործ ։ հրաշեկ ։ այրեցող ։ Քաջ եռացեալ ։ յորդեռանդն ։
* Bollero. Փայտեղէն գործի ինչ երկայնաձեւ ։ որում խախաղորդք խառնեն գինին ։
* Bollétta. Հրամանագիր մաքսատան ։ վկայական առողջութ ։
* Bollettíno. Պես Cedóla.
* Bollettóne, աբ. Բևեռ ինչ առաջք քաւանի հինն գլխով, զոր ի կիր առնուն կառքաւորք ։
Bólli bólli. Խոտովուն ։ աղմուկ ։ վրդով ։
Bollicaménto. Մեծի եռանդն ։ առաջին պղպեջման ։ գոյն ։ գայթայլ ։
Bollicélla, * Bollicciáttola, Bollicína, Bollícula, } նոմ. Փոքրիկ պղպեակ ։ պատ փոքր ։
Bolliméntо. Եռանդն ։ եռացումն ։ գայթայլ ։

Bollíre, ւ. Եռալ. պղպջակել: փայտափ: տապալնալ. յեռնուլ յոյժ. ապատիկ հրանալ: գերմաք: խոխոջել. քրթմնջել: bollire, n. far bollire, եռալ ցեւսանել. եփել, փայտիլ: farla bollire, e mal cuocere. կամել հրամայել իշխանաբար, կամ ըստ քմայս: bollire in pentola un negozio. մեքենայել ինչ ի ծածուկ: bollire a scroscio, կամ a ricorsojo. քաջ եռալ:

Bollíto, ta. Եռացեալ: փայտիլ. փայնաբ: pan bollito. կամ pan cotto. հաց եփեալ լաւ. Թան ի հացէ: pan bollito, fatto un salto, egli è smalitto. առակ. հաց եփեալ լաւ՝ ի կերակուր գործածելոյ:

Bollitúra. Եռանդն. եռացումն: փայնամ: խաշոյ (ի ջուր. կամ այլ ինչ հեղուկ, յորում եփեալ կամ եռացեալ ի ինչ:)

Bollizióne, իգ. Եռանդն. եռացումն: փայնամ:

Bóllo. Կնիք: Մեօխոբ:

Bolloóre, ար. Եռանդն. պղպջիւն: փայնայըւ: եռանդն արար. ցասումն:

Bólo. Աղէ ինչ հաւոյ. պիտանի է ի գեղոյսյս և ի կազմուլեի անօթոյ: հայկաւակ: էլէրմէնի: * Տես և Pillola.

Bologníno. Դրամ ինչ պղընձեացուց. որ արժի վեց quattrini.

Bolsággine, իգ. Դժուարաշունչ: ընչաքաղցուլի: ընչաքաղցութիւն: ընչաքաղցուլե ձիոյ:

Bolsína. Տես Bulsino.

Bólso. Դժուարաշունչ: ընչաքաղց: ընչաքաղցն: ընչաքաղցուլե երիվար:

Bolzonáre, Bolzonáto, ta. Տես Bolcionáre:

Bolzonáta. Բաղնաւճն խոյոյ (մեքենային:)

Bolzóne, ար. Տես Bolcione. Է և այդ ինչ գերի տապալուն ունել, զոր արկանեն բանտարքաւ, որ կոչի Balestra a bolzoni.

Bómba. Կնճռապրեալ տեղի ինչ ի խաղարկուեն անուանեալոյ Pome. յորմէ ոչ մնալի, և վերջ տալն գառնայ ի նոյն: tornare a bomba, գառնալ յառաջագոյն նպատակն: toccar bomba. հասեալ ի կիսապրեալ տեղին մնալիսը վուեցաւ նակի:

Bómba. Ռումբ հրաձիգ, կամ հրձիգ: գոմպաս:

Bombababà. Երդ ինչ գիմեկրեալոյ առակացն ֆիօրենցայի:

Bombajárda. Տես Bómba.

Bombánza. Խնճոյիք. խնդում:

Bombárda. Աղէ ինչ բաւական: արմկէկն. (ի աղէ ինչ Հնդանօթի:) համան Ըօֆաս: * Աղէ ինչ նաւու:

Bombardáre, ն. Արձակել հրաձիգ ռումբս. պատերազմիլ հրաձիգ ռումբօք: գոմպասա. պէմպա:

Bombardévole, ած. Որ պատերազմի հրձիգ ռումբօք:

Bombardiéra. Ռումբածակ. (ի ծակ գործեալ յորմանէ, ըստ որս արձակին զռումբկէնս:)

Bombardiére, ար. * Bombardiéro. Արձակօղ հրաձիգ ռումբայ. ռումբաձիգ: գոմպասաձգ, Ըօֆճաս:

Bombáre. ի բաս պղոյոյ. Խմոլել:

* Bombáto. Կորացեալ, կամ Հնձեալ (փայտ:)

Bomberáca. Տես Gommarabica.

Bómbere, ար. Bombero. Տես Vomero և Babbaccio.

Bombettáre, ն. Խմոլել. շնչել առ շնչել:

* Bombice, ար. Շերամ:

Bómbo. ի բաս պղոյոյ. Խմոլելիք. Լուր:

Bómbola. Ապակի անօթ ինչ կորապարանոյ. ի պէտս ջրոյ, և:

Bombolétta. ի նռռապակեան. Bombola ին:

Bómere, Bómero. Տես Bomero.

♦ Bomicáre. ♦ Bomíre. Տես Vomitare.

Bonáccia. Հանդարտութիւն, կամ անդորրութիւն ծովու: իւիմանլըք: յաջողուած: afogare nella bonaccia. վատնիլ ի յաջողուածս:

Bonaccióso, sa. Bonacciosíssimo, ma. Խաղաղուած (ծով.) հանդարտ. անհոգ: իւիմանլըք: փոռնառնաղ: խաղաղ. անդորր:

♦ Bonaeréménte. Տես Bonariamente.

* Bonágra, ար. Տես Anonide.

* Bonaménte, ած. Տես da Senno.

Bonariaménte, ած. Պարզամտութեամբ. անմեղ սրտիւ: ձրի:

Bonarietà, táde, իգ. Բարեքաղութիւն. ար
Bonarietáte. Bonarità. դարուն. անմեղութիւն
Bonário, ia. Բարեմիտ. անմեղ. ազնիւ. անչար:

Bonciána. Խաղալիկ գուռնա մանկանց:

Bonciéllo. Ի մասն ինչ ապխին. ըստոյ բացատրուի ատս ի Chiavistello.

Bóncio. Զուկն ինչ քաղցր ջրոյ:

♦ Boneggiársi, յ. Ածին վերագրել, սեփականել ինչ:

* Bonifácia. Տես Bislingua.

Bonificaménto. Ողորգութիւն. Ողորգութիւն ի լաւ անդր:

Bonificáre, ն. Լաւ ևս անել. ի լաւ և փոխագրել. Ողորգել: col letame. պարարտացուցանել ագռոյք զանդս: յ. Լաւ և ևս լինել: գրել ի հին ուէդրի գիտոն:

Bonificáto, ta. Ողորգեալ. ևն:

Bonificazióne, իգ. Ողորգութիւն: Ողորգել տեղին

Boníssimo, ma. գեր. Ամենալաւ. ամենազարի:

♦ Bonità. Bonitáde, - táte, իգ. Բնութիւն. Տես Bontà.

Bontà, Bontáde, Bontáte, իգ. Բարեհաճ. լաւասրտութիւն: ելիւիտ. տաւիղչութ: ըստոյ աղգաւորութիւն: ողորմ: հանձար. գիտուն. խոհեմութիւն. իմաստութիւն: քաղցրութիւն: մարդասիրութիւն: per bontà. կամ սոսկ bontà. վերջ. ի պատճառս: per bontà della madre. ի սակս մօրն: abbi di grazia la bontà d' ascoltarmi. լուր ինձ ազաչելով մարդասիրութեամբ:

♦ Bontadiosaménte. ♦ Bontadosaménte, ած. Հաւատարմութեամբ: անմեղութեամբ մանաւանդ:

♦ Bontadióso, sa. Bontadóso, sa. Բարի: առաքինի:

♦ Bónte. Տես Fonte.

* Bónzo. Պոռճ. (ի քուրմ սիներացուց, կամ յաբոնացուց:)

* Boòt, ար. Նաւակ ինչ պղպջիկ ծովուն կամ գետանաւոյն:

Boóte, ար. Արջասան. (ի համաստեղուլ ինչ. կոչի և Segno settentrionale.)

Bóra, ար. Աղէ ինչ օձի: * աես և Borea.

* Boráce. Տես Borrace.

Boraciére, ար. Տես Borraciere.

Borbogliaménto. ♦ Borbogliánza. Տես Borbottamento.

Borbogliáre. Քրթմնջել. շնչել. գոռգոռալ:

Borgogliiénto, Borboglío. Շշնջիւն. քրթմնջիւն. շշուկ: գոռգոռ. հռոխտ:

Borbottaniénto, Borbottáre, ար. Քրթմնջիւն. դանգատ. շշնջիւն: գոռգոռ. հռոխտ:

Borbottáre, ն. Քրթմնջել. արտնջել յանձին: գոռգոռալ: հրաշտալալ: ընձեռանուլ մնջիւն: առակ գաշ ձայնիլ:

Borbottatóre, տբ. Բրմնիչ, բամբասող:
Borbottíno. Ակակի անօթի նրբափող: համադամ համեմ:
Borbottío. Տես Borbottamento.
Borbottóne, տբ. Տես Borbottatore.
Bórchia. Պալար. (և զարդ պալարաձև:) գամ պտառ:
Borchiájo. Պալարագործ: գամագործ:
♦ Bordáglia Տես Brozzaglia.
Bordáre, ն. Հարկանել: գանել: * կողմնակի հեռաստուտ լինել նաւուն: un vascello. բաղխիլ ընդ նաւուն:
Bordáta. Բան նետդաց. Ընծանուն տմ Թընգանօթաց միով կողման նաւուն. * far piccole bordate. տես Bordeggiare.
Bordato. Ընդ ինչ շերտաւոր կտաւոյ կամ տառոյ: հանդերձ կանացի յօրինեալ յայտիսի նիւթով:
Bordeggiáre, ն. Բան նետդաց. Ընթանն առնուլ. (առի գնաւել, յորժամ չնոնելով հողմն յաղողակ. գնան գործել ընթանալ. գարձուցեալ զգլուխն մերթ ի մի կողմն, և մերթ ի միւսն. կոչի և star sulle volte:) օդևս կոխոտ:
Bordelláre, ն. Գնդերել, կամ յանախել ի բազմ. նոցս. զգաղս ապածել: պատուհասաղա վիշտ:
Bordelliére, տբ. Բազարան: գանիկան:
Bordéllo. Բազանոց. պատուհասաղա: չառաչիւն. բամբիւն: mandar in bordello. առաքել զոք ի կորուստ: fare il, կամ del bordello. խաղալ. խաղալ զնոտութիւք: aver un piè in bordello, e l'altro allo spedale. ունել զնեանս իւր ընդ պոռնիկս:
Bórdo. Ազգ ինչ կտաւոյ: * Խոպաւէն հանդերձ ձից: ձէրիա: * Ծայր: ոտ: Աբին նաւուն. (և վերամբարձ մասն նաւուն՝ արտաքոյ ջրոյն:) trovare l'agevol bordo. գտանել զելս իրացն: star su i bordi. Տես Bordeggiare. Navi d'alto bordo. Կառք մեծամեծք. բաւձրահոգին նաւք: vascello di basso bordo. նաւ ցածահողին. (հոգի այն նաւ, որոյ կողմն կամ տիկն է ցած, և ընդհանոյ առաւաստութիւք. միանգամայն և Թիովք:)
* Bordonáto, ta. Գնոտաշարդ. (առի զնաւել յորոյ ի ծայրան ագուցեալ են գնառիք, կամ այլ ինչ այնպիսի:)
Bordóne, տբ. Ջուտ ուխտաւորաց ուղևորաց: bordone, կամ falsobordone. երգ ինչ երաժշտական: tener bordone. երգել զասացեալ երգին: bordone. Ը երաժշտաց նշանակէ և Tenore. Bordone. Հնգաստեակք. (են հինգ աստեղք. որոց մին է ի Լինկուռնս հողմայ. և միւսն ի կրունկն նր, և երիք ի գօտին:) Bordóni. յոտ. նորաբոյս փետուրք. աղուճամաղք Թռչնոց. աղուճամաղ: rizzarsi i bordoni. քաումիլ. դիզնալ հերաց:
Bórea, տբ. Հողմն հիւսիսային. հիւսիս. վտիհաս: ֆօրեաս:
Boreále, ած. ♦ Bóreo. Հիւսիսային:
♦ Borgáta. Տես Borgo.
Borgése, Borghése, տբ. Քաղաքացի: Ֆիրիւլի բնակիչ արուարձանի: վրբեզէզ:
Borghesía. Քաղաքացուհի: քաղաքացիութիւն:
Borghétto, նոմ. Արուարձան փոքր:
Borghigiáno. Բնակիչ արուարձանի: վրբեզէզ:
Bórgo. Գիւղ. աւան: ֆեյ: արուարձան. արձակաւայր. բացատ: վրբեզ:
Borgognóne, տբ. Borgognótta. Ազգ ինչ սպաստարուի, որ ծածկէ զգլուխն, և զունչս: * Borgognóne. Սողոքք ծովու:
Borgolíno, Հանդերձ լինչ ոսկեայ:
* Borgomástro. Քաղաքապետ գերմանիոյ, ոլանտոյի, և Ֆիանդրայի:
Bória, Boriosità. Խափանութիւն. պարծողութիւն. հպարտութիւն: Խղճմտութիւն: Էսխինէզ:
Boriáre, ն. Boriársi, յ. Խափանիլ. պարծիլ. անապարծիլ. վիքանալ:
Borióso ♦ sa. Խափան. անապարծ. հպարտ:
* Bórni, տբ, յոտ. Տես Addentellato, գոյ:
♦ Bórnio. Կարճատեւ. վատատես:
Bornióla. Ներքոյ դատաստան ի խաղս:
Bórra. Խուզածք. (են խուզիլ մազք ստեխաց. որովք ընուն զդնաակս, զկորգինս, և:) քիքիքիչ. Էօն ֆըտչիի: աւելորդ բանք. աղճատանք բանից: batter la borra. ասրատիլ ի ցրտոյ:
Sborráre, ն. ի բաց հանել զխուզածս:
Borráccia, չիզ. Վատճար խուզածք: հագաղակ:
Borraccína, նոմ. Փոքրիկ հագաղակ:
Borráce, տբ. Ոսկեգործակ, կամ բուրակ. (և նիւթ ինչ գոյնդիչ ի բոլո ոսկւոյ, արծաթոյ և այլ մետաղոյ. որ բաղադրեալ օգնէ ի գիւրիւ ձհալս հրահալելեաց. կոչի և Crisocolla.) պոռա. պոռչ: տես և Borraggine.
* Borraciére, տբ. Ի անօթի ինչ յորում դնեն զգինի կամ բուրակի:
Borrágginę, իգ. Borrána. Եղջալիկուս: լիսանի սեւնի:
♦ Borráre. Տես Agghiacciare.
* Borrascóso, sa. Տես Burrascoso.
Borratéllo, նոմ. Տես Borroncello.
* Borrevolménte, ած. Աւելորդ բառիւք. աւելորդ դուռ բառիչ:
Bórro. Տղի սեպագնել, ըստ որ հոսկ ուղիս: ուղիս հոսկել ընդ ժայռս և ընդ մեզաուռս:
Borroncéllo, նոմ. Ուղիս սակաւաչուր, կամ փոքր:
Borróne, տբ, յոմոյ. Ուղիս յորդաչուր. հեղեղ սաստիկ:
Bórsa. Քսակ. պարկ: ֆէնէ: Բեռպա: դրպան. քսակ հանդերձից: ձէպ: ուռոյց. սլակար: մսխաչ՝ որ բանի և փակի ոտի ղքսակ: պարկ աշխատաց: ֆաղբ: avere una cosa in borsa: ունել ի ձեռն. ի ձեռս բերել զինդրելին: tener la borsa stretta. լինել կծծի. անխայել ի ծախս: buona borsa. ընչեղ: aver buona borsa. * aver delle borse. լինել ընչաւէտ: far borsa. հաւաքել արծաթ ի սէտս ծախուց ինչ:
Bórsa. Քսակ քուրմանց. (և պարկ ինչ յորում արկանեն զքօվէս ընտրուեալ աստեղացն ուրուք:)
* Խոպոպաւոր կամ հիւսապարակ վանաստականաց:
* Borsa del corporale. Քսակ մարմնակալին, կամ գործակալին: ajutar qualcuno di sua borsa. օգնել ումեք յընչից իւրոց: tagliar la borsa di qualcuno. հատանել զքսակ հանդերձից ումեք:
Borsájo. Քսակագործ. քսակավաճառ: ֆէնէճի:
Borsajuólo. Քսակհատ. կողմնակողիչ: էան ֆէնէճի:
Borsellína, Borsellíno, նոմ. Փոքրիկ գրպան վարտեաց: ֆէնէճի: ձէպ: soffiar nel borsellino. հորուանուկ, կամ ծախել զդրամս իւր:
Borsélło. Տես Borsa.
Borsétta, Borsíglio, նոմ. Փոքր քսակ, գրպան:
Borsótto. Քսակ փոքր մի մեծ:
Borzacchíno. Կօշիկ կիսասրունդն. կօշիկ կարձ:
Boscágliа. Անտառ մեծ. անտառաք: մայրիք: պէտ յոյ. օման. օմանլըք:
Boscagliáccia, չէզ. Անտառ մեծ, շատ կամ անանցանելի, մացառուտ:

Boscajuólo. Անտառահատ. անտառաքանակ. անտառապահ • պահպանող անտառի:
Boscára. Անտառախիտ ծառատունկ • մայրի:
Boscáto, ta. Անտառախիտ • անտառամիտ: ծառատնկը:
Boscheréccio, Անտառային. անտառի. վայրի: ծառատնկը:
Boschettíno, նո. Փոքրիկ անտառ: ծառանձկը:
Boschétto, նո. Անտառ փոքր: ծառանձկը: անեղի հատնարուեղ. թաւուտ:
Boschígno. Տես Boschereccio.
Bósco, Անտառ. մայրի: ծառան: uomo da bosco, e da riviera. այր յոմի լանջոյակ. եւ ամի ամի. փորձ:
Boscóso, sa. Անտառամիտ. անտառախիտ: ծառատնկը:
* Bósforo. Վտիտրոն. նեղուց ծովու: պօղազ եւի:
* Bosman, ար. Կառավարիչ. (է վերակացու. կառավարչ, խնամակալ, եւ խնամակալացուց նաեւ:)
Bósso. Տօտաս: եւիւղը:
* Bossolájo. Տիտղոսի • տիտլաձառ:
Bossolétto, Bossolíno, նո. Տիրիկ: գոնեհատուած: dare, կամ vendere bossoletti, խոտանալ բազմաւ ինչ, և առնել ոչինչ:
Bóssolo. Տօտաս: եւիւղը: տուփ: գաւեան: տուփ քսուկի նարտին: տուփ քսուկի: խոտաչ ոսկերաց: բաժակ: կաւ, կամ տուփ դրամոյ կուրաց: si dee far limosina colla borsa, e non col bossolo. պարտի առատաձեռնել առ աղքատն ոչ առ կարեկցուել, այլ յարդարուել: bossolo delle spezie • աման ասիպ • յեղոյզ:
* Bot, ար • Փոքրիկ նաւ ինչ հնդկաց: մեծ մակոյկ ինչ ֆիլանարացուց: ագդ ինչ փոքր ցուկա նաւու:
* Botánica. Տնկաբանուել: (է դիտուել ինչ, որ զնանկ զնուել և զաղդուզուելս անկոց:)
Botánico, գոյ • Տնկաբան • անկիտնին:
Botánico, ca, ան • Տնկաբանական • անկաբանուելական:
* Botanomanzía. Տնկահմայուել:
* Botársi, յ • Ոլխառել: Botáre, ն • Ոլխարիլ. պարտ առաւորել զրք:
* Bóto, եան • Ոլխատ • տես Voto.
Bótola. Ձեղուհանան, անցք ի միջոկ դասիկունկ յայլ:
Botolíno, Bótolo. Ագդ ինչ անարգ և գիւրագրոյ գիտ. կորեան չան:
* Bótri, ար • Ն ագդ ինչ անկոյ անուանելոյ Piè d' oca:
Botríte, յէ • Տես Cadmia.
Bótro. Տես Borro, Burrato.
Bótta. Գորտ. հեռնաւոր: գարա, պնակ գուռապարք: e' gli ha dato la zampa della botta. առակ • յինքն յանկոյց գնաս. հնոյնս եգիտ առաջի նորա: Հարուած • զարկուած եւնորա: di tutta botta, կամ a botta di moschetto. անդնդել (զինք:) անմամանգել ի հարուածոյ հրացանիչ: եւս այր հարսիկ • յամի յաղողակ • քաղափորձ: dare una botta. ընդ խազ երկնանել զրք բանիւ: botta, e risposta. պատնէն առձեռն պատասխան:
* Bótta. Լապաեր ձկնորսաց և հաւորսաց:
Bottaccíno, նո. Տես Barletto. Կատ հարտարաբ պետաց նշանակէ Astragalo, Tondino.
Bottáccio. Տես Barletto, Fiasco. վարձ. կամ պարգև գինւոյ՝ զոր տան ապլորդաց՝ ի փոխարձեն ուսուցք զբնեն: Ագդ ինչ աորգիկ Թաղ նոյ: տես և Astragalo.
Bottáglie, յէ • Առնապատք • կօշկիք: եւիւղ:
Bottájo. Տակառագործ: փեւեաձը:
Bottána. Ագդ ինչ կաւոյ:
* Bottáre, ն: Տես Imbottare.
* Bottárga. * Bottárica. Ձկնկիծ • (է ձու ձկան յապեալ և չորացեալ ծխով:) պուլտ: նախորիաւ:
Bótte, յէ • ... աուակաւ: փեւեի: la botte non può dare se non del vino, che ha. առակ. ոչ քաղեն ի փշոց խաղող, և ոչ ի պատասկի ծառոյ: dare un colpo alla botte, e uno al cerchio, կամ sul cerchio. երբեմն զայս առնել, և երբեմն զայն: երբեմն միւսոյն կոտասկից ելնել, և երբեմն միւսոյն: * Տակառաչափ, կամ տակառ. (է չափ ինչ նաւորդաց, որ կշռի իբր 2000 լիտր:)
Bottéga. Կրպակ • խանութ: ընեւեան: շահ: far bottega. բանալ զկրպակ • առնել վաճառանոց: far bottega sopra una cosa. շահել ինչ ուսանելի, կամ զօրագործուել: fare andare una bottega. յաջողել, կամ յարգել զկրպակն: ընեւեանը եւսնել: stare a bottega. աշխատել ի կրպակի: essere a bottega. լինել յաջողակ առնելի, կամ քաղաքացի եղիք: fare, կամ non fare per la bottega. լինել յօդուտ, կամ ի վնաս: non ogni bottega ne vende. ամ գիւրագիւտ ինչ, ամ կատագիւտ է: mettersi, կամ porsi a bottega. իմանալ պատասկի զիւղիք: tornare a bottega. գանալ յատաքիգիր նպատակն, կամ ի կարգ բանին: la bottega non vuol alloggio. ամ պարտ խափան լինել զբաղելոցն ի գործ:
* Bottegája, յէ • Կին կրպակատէր:
Bottegájo. Կրպակատէր • կրպակական • արհեստատէր: ընեւենանձը • ընեւենապետ • վաճառորդ: յատճախորդ: փեղեի: esser buon bottegajo. ծաղկանի ամ առնել • լինել խոհեմ ի գործս:
Botteghétta, Botteghína. Կրպակ փոքր:
Botteghíno. Աղյն է: վաճառակիր. (է տապանակ, կամ տուփ վաճառատուց, զոր կրեն ի բերեան փողոցավաճառք:) եւեպերիի առնուրը:
Bottegúccia. Կրպակ փոքր: ընեւենանձը:
* Bottélli, ար, յոգ • Հատատօս տպագրուելիք. (ի են գիր ծանուցմանց, թուղթք յայտարարու. թեանց, եւն:)
Botticélla, նո. Փոքրիկ թաւնաւոր գորտ: փոքր եւիւ գարա գորտապղը: տես և Botticello.
Botticéllo, նո. Տակառ փոքր • տակառակ: վաճառ
Botticína, Botticíno. Տես Botticella.
* Bottiére, ար • Կարատապետ, կամ տակառատեղ նագործ:
* Bottíglia. Շիշ՝ աղնիւ և ապահեաս գինեաց: նամակ • պուլետիկաց: * Bottiglie di sentina. են պղտոհեայ կաղնեայք ինչ զոր դնեն ի ան թռիչք՝ որք ուսանին լուզել ի ջուրս:
Bottigliére, ար • Տակառապետ սեղանոյ:
Bottiglieria. Շտեմարան գինւոյ կոշտականաց:
Bottíno. Աշար • կողոպուտ • նաղմա • եւիւղը: a bottino, ի յաշար • ի յափշտակուելն: metter a bottino. յաշարի առնուլ • ժողովրդան ջուրց, կամ ապրուստեց: * ընդհանրան ջուրց ի սեղոս չարաճանաց:
Bótto. Հարուած • զարկուած • խոտաչ: di bótto. ի վազվազակի: ընդ: bótto bótto, ի յաշխատակից առեալ առեալ:
Bottonájo. Կոճակաշինն • կոճակագործ • պեւիչեի:
Bottonatúra. Բազմին կոճակաց. կարգ ի նմանակոճակը • պեւիչեը:

Bot-

Bottoncellíno, նոմ. փոքրիկ կոճակ: փեյկէդ:
Bottoncéllo, Bottoncíno, նոմ. կոճակ փոքր: փեյ-
կէդ: bottoncíno. նիկ. (է տպակի գնոտակ
մածուցէլ 'ի վր խողովակի կերմացոյց գործոցն:
'ի նշանակէլ աստիճան կերմուէ կի ցրուէ:
Bottóne, ար. կոճակ: փեյկէդ: պատառ, կի ծլար
ինչ քաշկաց: տպակի գնոտակ. որ կոչի և bot-
toncino. Botton di fuoco. խարան վիրաւորիչ:
bottone. տղգ ինչ սանձի: պատրաստակել երգի-
ծանք. բան կծու: dare, կի gittare un bot-
tone. տես Sbottoneggiare. կոկան (վերդից, և
այլ նման ծալկանց:) գօնէք:
Bottoniéra. Տես Bottonatura.
Bottúme, ար. Տակառք գինւոյ:
Bóve, Buóva, էփ, յոփ. Ընդհայք ինչ, կամ ա-
նուրք պատաժաւորայ:
Bóve, ար, էդ. եզն: ռընչը. եօթնոց:
Bovicída, գոյ, և ածական. Իշխատապան. ակնառատպան:
Bovíle, ար. Գոմ եզանց. մուռբ: եօթնէդ պղընձ:
Bovína, Buína. Գակոր եզանց: ընչնի:
Bovíno, na. Աղջատային. արջուտ. եզնի:
Bózza. Ալեայց. պաչար: վէմ սառնարատնէց.
տես և Abbozzo, և Bozze. յոտյօգ զրոյց:
ficcar bozze. պնտակել յոտյօգս. յօդել զրուսի:
Bozzácchio. Շլոր տպականէլ 'ի հատնանատն.
շլոր սնացէլ և ձգնկոր: le susine mi diven-
gono bozzacchi. յօդոյ պկսռէածք աւարտին 'ի
ձախոյ կատարածս:
Bozzacchióne. Ցցուն ի: ցամաքեալ, կի ծծչնեալ
ատինք կանանց:
* Bozzacchíre, ւ. Տես Imbozzacchire.
Bozzacchiúto. Տգեղագէմ. զաղջատկրկ (այր:)
* Bozzáccia, չէդ. Bozza ին. Ալեայց տեսակն:
Bozzágo, Bozzágro. Տես Abuzzago.
* Bozzáre. Տես Abbozzare.
* Bózze, էփ, յոփ. Էն քարինք զանազան ձեռավ 'ի
դուբս ցցոնէլ յորմոց շինուածոց: * փորձք.
(էն փորձք տպոպրուէց յոտզպրկել:)
Bozzétto. Կոկոն: Ածանկար. (է առաջին փոքր
նկարն գաղափար մեծի նկարուն:) ռէսմ:
Bózzima. Խիւս ոստայնանկայ. (է խիւս ինչ գոր-
ծեալ 'ի մեփոյ, յիւղոյ, և 'ի քսոյ: որով չխնի
զոստայն 'ի կակղել:) dar la bozzima. տես Im-
bozzimare.
* Bozzína. Տես Bollitura.
* Bózzo. Աչք որ ունի կնի շուքարոյ: պոռն
կորգի:
Bózzo. Վէմ սառնարատաչ. կի խորտատաչ:
* Bozzoláo. Գոկող շաքարագործ: չէնէրէն պէյք:
Bozzoláre, ն. Ածուել տակաւ ինչ առնու զշաչակ:
Bozzolétto, նոմ. Փոքրիկ քուժոժ: էնչնոթ գո-
պաչտ:
Bózzolo. Աչյոտց. պաչար: խոմրուս: քուժոժ,
կի խողակ չերամոյ: գօպաչտ: չափ ապրէյշն
նին, որով առնու յաղացէլ նիւթոյն 'ի վարձ
իւր: * Bozzoli. Էրէսից ինչ նէրկարատաց:
Bozzolóso, sa. Bozzolúto, ta. Գալարալից. ո-
ռոսցիկ:

BR

BRáca. Էրէ 'ի բշխ. Bráche, յոփ. է բաս նաոր-
գաց. Ձռնէք նուռուց 'ի կապէլ ինչ վս ա-
ժամայն պիտոյից: իսկ համառատն չռնէք նա-
ւուն կոչին Trinche, և Insenature.
* Bracáto, ta. Grásso bracáto. Գիրապարար
յոյր:
Braccáre, ն. Որոնել ամ ուրիք. հետաղօտել կի
հպատուէլ. (ասի պրասական շանց:)
Braccétto, նոմ. Բաղուկ փոքր:
Braccheggiáre. Տես Braccare.
Bracchéggio. Հետաղօտուէլ. խոյզ:
* Braccheria. Հոյլք որսական շանց:
Bracchétto, նոմ. Փոքր շուն որսական. կոբլուն որ-
սական շան:
* Bracchiéo, ած. Բաղկային (վչան ինչ արմիան:)
Bracchiére, ար. Պահապան որսական շանց: պա-
ղարիկ:
Bracciajuóla. Աղջ ինչ բազպանի. բազկապանկ:
Bracciále, ար. Բազպան զինուորայ: գօլաչտ: փայ-
տեղէն բազպան 'ի ձգել զնաղալիկ գնդակաց:
Braccialétto, նոմ. Փոքր բազպան: Ապրանքյան:
պնէնդիկ:
Bracciata. Գիրկ մի: պէր գոտաչափ սիրտ-հի. համ-
նէ: գրկածուէլ:
Bracciatélla, նոմ. Տրցակ. տես և Bracciatello.
Bracciatéllo. Խմրկէնէ ինչ:
Bracciére, ար. Բազկակալ. կամ դաստակալ ափիկ
նոցա:
Bracciésco, ca. Բազկային. բազկի:
Bráccio, ար. bráccia, յոփ, էփ. Բազուկ: գօլ:
ձեռն. պաչտպանուէ. իշխանուէ. կարողուէ:
էլ. հիմայէդ. հեօփմ. գոռարէդ: բազուկ ծովու.
կի խորչ. նեղուց. կիրճ ծովու: պէնէդ ծովուչը:
պօղալ: braccio di S. Giorgio. հելեկատնտաս:
Ցամաքակիրճ. բազուկ ցամաքի: փէյ. պոռոան:
կանդուն. (է չափ ինչ. [illegible]ուդիեան:) ռուչիս-
էնդալ: braccio quadro. քառակուսի կանդուն:
a braccia quadre, կի. լիաձեռնի. առատապէս:
aver le braccia lunghe. լինել մեծազոր: brac-
cio di croce. Թև խաչին: * braccia d' un pon-
te. պակ կամրջի: bracci centinati de' roselloni. տես, Roselloni. Pregar colle braccia in
croce. խնդրել խոնարհութ, կի պղատասխոք:
ազեցուչ. պղաչատիլ: aver nelle braccia. ռունել
'ի ձեռին, և ձեռամբ. ցուտնալ: vivere; cam-
parè delle sue braccia. հետ աշխատուէ ան-
ձին: fare, giuocare, vincere alle braccia. փո-
տեմաբտիլ. բռնամարտիկ լինել: էհնէվէնուէ
էհգե: cascare le braccia. արտաքեկ լինել. վհա-
տիլ: portare a braccia. բարձել բերել 'ի վր
բազկաց: dire a braccia. ասել յանպատրաս-
տիչ: stare colle braccia in croce. կալ պարա-
պորգ: condurre, կի menar a braccia. բարձեալ
բերել զոք 'ի վր բազկաց: gettarsi nelle brac-
cia d' alcuno. դիմել 'ի գիրկս, և հովանեաւ
ուրուք. ապաւինիլ յոք: a braccia aperte, կի colle
braccia distese. բազկատարած: եւ՝ անձկանօքս:
ricever qualcuno a braccia aperte. ընդունել զոք
բազկատարած, մարդապէսութ: stendere ad u-
no le braccia per ajutarlo. ձեռնտուս լինել ու-
մեք. ձեռն կարկառել առ ոք: strappare i figli
dalle braccia de' loro parenti. խլել զմանկունս
'ի գրկաց ծնողացն:
Bracciolíno, նոմ. Բազուկ փոքր: փէնէյ գօն:
Braccióne, ար. Bracciótto. Բազուկ մեծ. առաւար:
Bracciuóla. Տես Bracciajuóla.
Bracciuólo. Բազկայեց. յենարան բազկաց: se-
dia a bracciuoli. աթոռ բազկաւոր, կի բազ-
կայեց աթոռ: * Bracciuólo. է մասն ինչ ժամա-
ցուցին, որ ծածկէ ըզկնի ունի զկնիս. նր: * Էն
եւ կոր վայրք ինչ նաւուն:
Brácco. Բարակ. (ըր շուն որսական:) ածկօֆէյ-
պղաղ: bracco da seguito. բարակ հետամուտ: da

fermo. բարակ եռեղակաւ. (յ՝ որ ՚ի տեսանելն զորան՝ զաեղի առնու.) da punta, կամ da presa. բարակ գաղարական, կամ ընդունողական. (յ՝ որ ՚ի զգալն զմերձաւորումն իմն սրոյն՝ փոքր մի զկայ առնու, և ապա ընծայայ ըմբռնել.) da leva. բարակ յարուցիչ. (է նա՝ որ վաղս առնու ՚ի դաշտի յարուցանել ՚ի վեր զգօղէ Թռչունս, եւն.) da sangue. բարակ արիւնահոսիչ. (է նա՝ որ զնդի զկնի հետաց արեան խոցելոյ երեին.) di ripulita. բարակ հետաքոս. (է նա՝ որ կո էջերաւ յորսորդէն՝ դառնայ յետս առ ՚ի վերս աեն հետաքոսել զինացել որս.) da acqua. կամ can barbone. բարակ ջրայոյզ. (է նա՝ որ ընծայայ ըմբռնել զորան ՚ի ջրի.) sciorre i bracchi. արձակել ՚ի վեր զնոյնս բարակաց. Թօսակ դայրագին, և ապատագեմ. խեղդաբիլ. Brácco. (է եւս բառ ծածկաբանական.) S. Birro.

Bráce, ից. Կայծակն հոյլ. կրակ. ինօղ. ջինջաւ կայծակունք. fare, tenere, vivere a brace. գործել վայրապար, կամ վեր ՚ի վերոյ. կեալ անհոգութիւն. cader dalla padella nella brace. կամ uscir dalle brace, e rientrar nel fuoco. ՚ի փոքունց փախուցեալ մեծամեծաց մատնիլ.

Bráche, ից. յոգ. Վարտիք. լացէզ. անդրավար ոտից. պօշ. ՚ի պօշոյ. ասեն և Braca. Le brache d'altri ti rompono il culo. առակ. խառնիլ կամ շաղիլ ՚ի գործ օտարին. calar le brache. ՚ի պար. առուի մատնիլ. անձնատուր լինել. portar le brache. տիրել, կամ տիրանալ. (առակ զկանանց, որք հնոյանան ՚ի վեր արանց իւրեանց.) aver le brache alle ginocchia, կամ fino al ginocchio. զգաղիլ զգազում իւրից. cascar le brache, կամ farsela nelle brache. սրտաբեկ լինել.

Brachésse, Braghésse. Նոյն են.

Brachétta. Ծածկիչ եւ ըրուխեան անդրավարտից, կամ վարտից. փոքր վարտիք. կամ անգրավարտիք.

Brachiérájo. Յօրինող աղեկապիչ այլ անպիտան. խօճասրտ.

Brachiére, ար. Աղեկապ.

Brácia. Տես Brace.

* Braciájo. կայծակնագան. (տեղի ջինջաւ կայծականց.)

* Braciajuóla. փոս ՚ի հնոցի սղնձագործաց.

Braciajuólo. Ածխագործ. ածխավաճառ. էօխոշէխ.

Braciére, ար. Կրակարան. Տաղիլ.

Braciuóla. Մի ՚ի կտակարարէ. քսակաս. far braciuole d'alcuno. ոճ առած. կտրատել յօշիլ.

* Bracmáno. Քուրմ, կամ խնամատարեր հնդկաց.

Bráco. Տես Brago.

Bracóne, ար. Մեծ վարտիք. մեծ անդրավարտիք. այլ վաս, կամ արհամարհ.

* Bradipesía. Նկատիլ և յամել մարսողութիւն.

Brádo, ած. Տրմուղ. արբշռ. կրմուղ զուարակ.

* Bradóne, ար. Մաան ինչ զգեստու կախեալ զմիկանց.

Bradúme, ար. Անդեայ զուարակաց. տրմուղ զուարակիք. անդեայ.

Brágе, ից. Տես Brace.

Braghésse. Տես Brache.

Braghiére. Տես Brachiere. գօտի.

Brágia. Տես Brace.

Brágo. Կտ. չարախ. տիզմ.

Bráma. Խղճ. բաղձանք. ախորժ. արդա. ծարաւ.

Bramangiére, ար. Ախորժաբեր համեմ.

* Bramánte, կ. Ըղձակամ. փափաքող.

Bramare, ն. Ըղձալ. փափաքիլ. արդալծոք.

Bramáto, տ. Ըղձացեալ. բաղձացեալ. ցանկացեալ.

Bramíno. Տես Bracmano.

* Brámito. Կաղկանձիւն. չխնդ. ձի.

Bramosaménte, ած. Bramosissimaménte. Ըղձամամբ. անձկանօք. ըղձակամ փափաքամբ.

Bramosía. Տես Brama.

Bramóso, տա. Ըղձակամ. փափաքող. արդալական.

Bránca. Ճաճի անասնոց. (յ՝ առաջակոմիան ոտքն հանդերձ ձիրանօք.) ձիրանք. մագիլ. (զի չասիլ Թռչնոց.) ճնճղ. * Ձեռն. ոտն. ուղիղ մինչ. անդամ. ազգ. պաչ. ֆարթ. ոց. scala a branche. սանդուղքաք երկնանեայ, բաժանեալ յերկուս. branca di scala. մասն մի սանդղոյ. branca di corallo. բուն բստոյ. branca. շղթայից ՚ի կապել զայնպատ գերիս որք բանական են առ մեն մի ՚ի ձեռ գնահատուն. խումբ կամանաւորաց որք ձգեն զմի ՚ի ձեռ գնահատուն. * Branche di trelingaggio. Պարանք ինչ նաւուն.

Bránca orsína. Տես Acanto.

Brancáre. Տես Abbrancare.

Brancáta. Տես Manata.

* Branchétto, նվ. Հօտ փոքրիկ. ապրուստ.

* Bránchie, ից. յոգ. Գլխատիք (են ՚ի նմանէ ձկան հոտ ՚ի դլուխն.) ատկանք ձկանց.

Branchíno. Տես Brancuccia.

Brancicáre, ն. Շօշափել. շրջշրջել ՚ի ձեռս. ապականել անդրդոյզ շշափմամբ. ձեռնահարել. էօշէ.

Brancicáto, տա. Շօշափեալ. յանդգոյզս, եւն.

Brancicatóre, Brancicóne, ած. Շօշափող. ձեռնագնին. որ շշափէ յանդգոյզս.

Brancicóne, ած. Ա՛ր խարխափ. տես և Carpone.

Bránco. Հօտ. անդեայ. պարիս. a branchi. գոնդ գոնդունդ. պարիս պարիս.

Brancoláre, ր. Գնալ ատ խարխափ. խարխափել.

Brancolóne, ած. Ա՛ր խարխափ.

Brancóni, ած. Ա՛ր խարխափ. տես և Carpone.

Brancorsína. Տես Acanto.

Brancúccia, նոմ. Ճիրան փոքր. փոքրիկ մագիլ.

* Bránda. Ա՛ռ կախել մահճի նաւորդաց.

Brandellíno, նոմ. Փոքրիկ պատառ, կամ կտորակ.

Brandéllo. Տես Brano.

* Brandiménto. Շողացուցանել զսուր.

Brandíre, ր. Շողացուցանել (զսուսեր, զաեղ.) գեղեցիկ երեվել. դեղեցիկ. դողդոջիլ * Brandírsi, յ. տես Pavoneggiarsi.

Brandistócco. Դիզարդն ինչ հռոմկայեցւոց.

Brándo. Վաղնակաւոր. սուսեր. գեղեց.

Brandóne, ար. Բրանո. Պատառ (մսոյ.) կտոր. կտորակ. կապեր. չօփ. ֆարթ. non se ne tener brano, կամ cascar a brani. առնել հանդերձս պատառատուն. levare i brani di checchessia. պախարակել. չարիս խօսել անդ. անել. a brano a brano. պատառ պատառ.

* Bránta. Տես Bernacia.

Brásca. Ա՛ռաջին կաղամբ.

* Bráscia. Տես Brace.

* Brassáta. Տես Bracciata. գիրկ. գրկաչափ. գօղամ.

* Brátto-spalmatúra, ից. Կպրտաճեալ ինչ քաղաղրեալ ՚ի զանազան նիւթից ՚ի պէաս ծածանելոյ զնաւս.

* Bráva. Տես Veccia.

Braváccio. Bravázzo, վեղ. Խօլ. յախուռն. անապատ. խրոխտապանծ.

Bravaménte, ած. Քաջաբար. արիաբար. խիզախ.

* Braváнte, կ. Պատնաշող. խրոխտող.

Braváre, ն. Սպառնալ խիզախմամբ, կամ գոռալ զաբաթ. սպառնալ. խիզախել. կշտամբել: ահեղ աչքով օգտուիլ:

Braváta. Սպառնալիք. կշտամբանք. սիրէմ սեօ. պիս: far delle bravate. տես Bravare.

* Bravatório, ia. Սպառնագին. խրոխտ (բառ. բան.)

* Bravázzo. Տես Bravaccio.

Braveggiáre, ն. Կայտառալ երիվարաց. ձախրել: վայրենանալ. խիզախել. յոխորտալ:

Bravería. Տես Bravura.

Braviére, պր. Ազգ ինչ ծռութիւն:

Bravissimaménte, ած, գնբ. Քաջապէսին. արուեստաւորաբար:

Brávo, գոյ. ած. Bravíssimo, ma. Քաջասիրտ. արի. աներկիւղ: խրնդէն: քաջ. Հարտար. նենգ. հուն: նշան: հրէշգիրէն: արմտող (արքատ.) անհոմաձ: * Brávo Brávo. Դէպի. Քաջ է. կեցցես. վայ վայ. ծիգիրիմ:

Bravóne, պր. յաճախ. Սիկաբեան. արիկայ:

Bravúra. Քաջութիւն. քաջասրտութիւն. արիութիւն. զօրութիւն: խիստէն:

Bréccia. Պատառուճած որմոյ. խրամ. խրամատ: տես և Bricca. Far breccia. Հանդիպել. յաղթահարել զոր: * և ևս քար ինչ հարել ի կանաչ:

Brénna, պր. Ձի յոռի. ձի անարգ: պէնիր:

* Bréttine. Տես Redine.

Brétto, ta. Անբեր. արուգ: կծծի: անմիտ: չքաւոր:

* Brettónica. Տես Bettonica.

Bréve, Briéve, գոյ. պր. Ծրար նշխարաց սրբոց, կամ գրապանակ, (որ ազօթասէր քանիք կախեալ զպարանոցէ:) Հատուած մատագրութեան. հակիրճ գրուածք. կնդրակ. քահանայապետին: appiccar brevi. առակ. ի զուր յանձն լինել ուխտիք:

Bréve, Briéve, ած և ն. Հատուածով. (ժամանակ, քանիք, ընծայք.) հակիրճ: գրով: սուղ (վանից) դրամի. սահաւ: ակ: փոքր: փխրելի.

Bréve, Briéve, ած. Հատուածաբէր. կարճատուած. սահաւորք: գրով: ի կարճոյ. ի սուղ ժամանակի: ակ: պէտն իւիներ: հուսկ յետոյ. ի վախճանի. գլուխ բանից: ենճամբ: in breve. վազ: շուտ:

Breveménte, Brieveménte, ած. Հատուածաբար: գրով: հուսկ յետոյ. ի վախճանի: սակաւ:

* Brevétto. Շնորհագիր իշխանի. (որ շնորհի մանաւանդ արուեստից:)

Breviále. Տես Breviario.

Breviáre, ն. Տես Abbreviare.

Breviáre, պր. Breviário. Ժամագիրք:

Brevicéllo, նոմ. Ոստ: տես և Brevicino.

Brevicino, նոմ. Փոքրիկ ծրար, կամ տուփ նշխար բոյ սրբ. փոքր գրուածակ:

Brevietà. Տես Brevità.

* Breviloquénza. Հատուածապատում. սղապատում:

Brevilóquio. Ճառ հատուածով: խրատիր ճառին:

* Breviosíssimo, ma, գնբ. Հատուածապոյն:

Brevissimaménte, ած. գնբ. Հատուածապոյնս կարճ. ի կարճոյ:

Brevíssimo, ma. գնբ. Հատուածապոյն. սղապոյն:

Brevità, - táde, - táte, նգ. Հատուածութիւն. սղութիւն: գրաւոր:

Brézza. Սիւկ ցրտաշունչ:

* Brezzeggiáre, ն. Շնչել զսիւկ ցրտաշունչ:

Brezzolína, նոմ. Սիւկ մեղմ և ցրտաշունչ:

Brezzolóne, պր. յաճախ. Հոդի ցրտաշունչ. տես և Infredaggione.

* Bría. Ջան. կանոն:

Briachézza, Ubbriacchézza. Արբեցութիւն:

Briáco, ca, ած, ն գոյ. Արբեալ: սրինձ:

Briacóne, պր. Գինեհան. արբշիռ: պետի:

Bricca. Տիղի անգործ և ապառաժուտ:

* Bricchétto. Նշ փոքր. յաւանակ:

* Bricco. Նշ:

Bricícola. Բաբան: ինձկնիկ:

Briccólare, ն. Արձակել զբաբանն. արձակել քարինս բաբանաձ:

Briccoláto, ta. Տես Briccolare.

Briccóne, պր. Խաոնագնաց. ջար. սրիկայ. զեղծկրէտ. անզգամ. անաղդակ: աղբաճոտ. խեղճ. էշոմ:

* Bricconcéllo. Յաոհակ. խեղ. խեղաքարոյ:

Bricconeggiáre. Յաոհակել գնալ. անառակիլ վարել կեանս խառնաղնացս:

Bricconería. Յաոհակութիւն. խեղութիւն. չարութիւն. զեղծարծութիւն. անզգամութիւն: էշոմաբար. հարամպոփելի:

Brícia, Bríciola, Briciolétta. Փշուր. փշրանք

Bricciolétto, Briciolíno, Bríciolo. հացին էդիդ ուշ կաղը:

* Briéve. * Brieveménte. Տես Breve.

* Briffálda. Կին անպատ. բոզ անարգ:

Bríga. Վիշտ. նեղութիւն. ձանձրոյթ. հոգ: փէպ: փոպոպա: վէշ. գաւո. կապ: դիպ. գալ: դործ. գործառնութիւն: իշ. ինձ: attaccar briga. կռիւ ու ուխտք: a briga, a gran briga, a mala briga, ած. հաղիւ. գժուարաբար: ինձիլէ: dar briga. աշխատ առնել զոք: darsi briga. աշխատիլ. աշխատ լինել: լաբէպ: comperar brighe a danari contanti. լինել կռուհատիր:

* Brigadiére, պր. Գինդապետ: պետիկ պաղէ:

Brigánte, ն. Գործունեայ. գործատէր. միջամուխ ի գործս: լաբէյան. իներիր: խառնաքար. խառնաչոյղ: ինձկնէձի: * չարագործ:

* Brigantína. Վէրտ ինչ նաւակ:

Brigantíno. Նաւակ ինչ նման գահաւոտ:

Brigársi, յ. ներ և. Brigáre. Փոյթ ունել. հոգնիլ. գուշ. գործել: հանդ հնձիլ: ն. խնդրիլ. հետաքննուտ լինել խնդիք:

* Brigaría. Տես Briga.

Brigáta, խումբ. ժողով. ամբոխ: ձիահեծ: ազգ. գաղթ. բարեկամութ. եղբայր: ինձկնէ: գուշ. վաշտ: պետիկ: երամ ծռութ. տարբ: պետիկ: andare, կամ partire di brigata. երթալ ի միասին. միհնիլ խմբովին:

* Brigáta. Խարամանիսէ:

Brigatáccia. պեղծ. ժողով տարագ վատաց. յոռի ընկերութ:

Brigatélla. Ժողով տնակաւանիւ. ամուսին փոքր: տես և Figliuolanza.

* Brigatóre, պր. Տես Affannone.

Bríglia. Սանձ. երասանակ: ինձ. փիլին: կապ. ամրութ. իշխանութ: հնօյ. պոլ: correre a tutta briglia. վազս առնուլ արշաւակի. կամ երասանարձակ: պետիկ գոլով: a briglia sciolta, ած. անսանձ. չապալ ազատասլաց. ասպ. ժողով բերելոյ: պաս փիլին. scior la briglia. կամ lasciar la briglia sul collo ad alcuno. ծռզացուցանել ղերասանին. ծռուլ զոք ի կամս անձին: tirar la briglia. կամ tener la briglia corta a qualcuno. խոտիլ վարել զուխք. խասաղաշալ ազգ. սանձել զոք. tener la briglia lenta al caval-

cavallo, կի՛ dar la briglia al cavallo. Թուլացուցանել ընթացանել երիվարին. Թոդուլ արձակել երթալոյն. ruzzare, կի՛ scherzar in briglia. Յանկարծ տրտնջել ի վիճակ անձին. կի՛ գործել ինչ չգիտի. tener la briglia corta. քաշել զերասանակն. փխրնիկ ընծրե. tener alcuno in briglia. անձրեւ զոք. յոտին կացուցանել. նուաճել զոք. պոռ եղիր.

* Brigliadóro. * Brigliadoráto, ած. Ոսկեհանած.

Brigliájo. Սանձագործ. սանկավաճառ. լծմի.

Brigliétta, նուազ. Սանձ փոքր.

Briglióne, ու. յաճախ. Սանձ մեծ. երասան մեծ.

Brigliózzo. Տե՛ս Cavezzone.

Brigóso, sa. Կռուազան. կռուարար. գավազան.

Brillaméntо. Փայլիւն. շողշողիւն.

* Brillantáre, ն. Տալել, կի՛ բազմանկիւնի առնել զաչքանդակ.

* Brillantáto. Տալեալ բազմանկիւնի.

Brillánte, ած. Շողշողուն. պայծառ. փայլուն. գեղեցիկ. * cavallo brillante. երիվար աշխոյժ.

Brillantúra, za. Նոճ. Փոքր մի փայլիւն.

Brilláre, ն. Շողշողել. փայփայել. փայլել. գեղեցկանալ. ճաճանչել. ցնծալ. հպարտիլ. ուրախ լինել. արտաքս ցայտել (ոսկւոյ գինւոյն ի բաժակին). * brillare con Ali. կալ անշարժ յօդն. (առ ղեկ. ղեկն, որ կայ հաւրտակին ի վր թմբոյն ի դիտել ջուրն.) brillar l'orzo. Մաքրել զգարին, ևն, ի թեփոց, կի՛ ի պարուտակաց.

Brilláto, ta. Աքրել. հանեալ ի պարուտակաց.

Brillatójo. Պարուտակատան. (դիմդիք հանելոյ գպարուտակս որիզոյ, կուրկի, ևն.)

Brillo, la. Ջոճարմնացեալ ի գինւոյ. ճիւաբր. եխիչ. եխիչ լուծք.

Brína, Brináta. Եղեամն. գեղաղբ.

Brináto, ta. Աղեբեկ. ալեհաւն. գորշ. գեղ. սպիտակասեաւ. սպիտակախառն սեաւ.

* Brincoli, ու. յոփ. Խաղանիշք. (նշանակք ինչ, զոր խաղացողք ի կիզ առնուն փսիանակ գլուխ.)

Brindisévole, ած. Յարմար ի մատուցանել.

Brindisi, ու. Մատուցանումն կամ կենաց ուրուք. արբեցմն քաջակաց ի կենդանութիւն ուրուք. far brindisi. ընդունել զաջակն ի կենդանութիւն ուրուք. մատուցանել զաջակն կամ կենաց ուրուք. նշխնեալ խմել. խմիչք.

Brinóso, sa. Եղեւնաւորեալ. եղեւնաստան.

Brío. Կայտառութիւն. կայտառ, կի՛ շնորհաշուք կերպարանիւք. աշխոյժք. ղուարթութիւն. քաջասիրտ. ընդարձակ. ազատ. ոգի. կի՛ շնորհ. վայելչութիւն.

Briónia. Ի խոս ինչ, որ կոչի և Vite bianca, Zucca salvatica: Քաւիր. քաւիրս.

Briósо, sa. Կայտառ. բարեմիտ. զուարթասիրտ. աշխոյժ. շնորհաշուք. բարեսեաւել. երագաշարժ. սլաքաթ. ընդունելի. փնտիր. ընդհանուր.

* Brisciaménto. Թողութիւն. ապրուստ. դոյզ.

Brívido. Յուզում հատուց. տագնապ ցրտոյ. գոյզ. ապրուստ.

* Brivilegiáre, Brivilegiáto, Brivilégio. Տե՛ս Privilegiare, ևն.

Brizzoláto, ta. Պիտակաւեաւ. պիտակախայտ. (ի որ ոչնի մնոր մնոր պիտակս սպիտակս և սեաւս.) պիտակաւոր. կերնեցանգ. պնդնեալ. պաճաճ.

* Brizzolatúra. Պիտակաւէ. պիտակաւորել. (առ զմանրախայտ խառնուէ եղկուց երանգաց.)

* Bróbbio, Bróbbrio. Տե՛ս Obbrobrio.

Brócca. Սափոր. կուժ. ընկոյզ. եղեգն (ձգահաւոյ. ի՛ դաւազան ինչ, որոյ ծայր է քաղաձիղ կճեպ նմանեալ ծուզոյ.) andar alla brocca. Նահ. կի՛ հարօրել ի վր ծառոյ. (առ զչափ ակի ծառոյն.)

Broccáre, ն. Սրակել. մոլակ ի կուշտ առնել.

Broccáta. Հարուածի. զարկուած. բաղխումն. առաջին փորձն.

* Broccatéllo. Տեառակ ինչ գեղին և մանուածապոյ, կի՛ կարմիր կիպոյ. * ասե և Broccatino.

Broccatíno, նուազ. Broccato ին.

Broccáto, գոյ. Պատանեալ (յօրինեալ ի ցցից.) պատնիշակ. հանկարտ. (ի կերպաս ինչ ասեալ զարդարեալ անկուածոյ ծաղկամբք և զարդուք.) կերպաս սակեհուռն, կի՛ արծաթաճոխուն. դիպակ. սակեհանած. փթիլ. ջերմուկ. հանդերձ դիպակեայ, կի՛ զաւնաւոր ինչ.

Broccáto, ta. Գանդրասուր. մետաքսահուն (կերպաս.) asta broccata. Նիզակ բազմասոյր.

* Brocchétto, նուազ. Ընձիւղ փոքր. մորչ բազկի.

Erocchiére, ու. Brocchiéro. Պահան փոքր.

Brocciáre, ն. Սրակել.

Brócco. Կարօն ասացք. կարօն, կի՛ շերտ ծայրս. սուր. սիւրի պոպոպ. ընձիւղ անկոց. բազկի. քիւիչ. ոլորք, կի՛ գանգուրք մետաքսի. անկուածոյ ծոց օձի. կերպասուց. նպատակ. նիշան. dar nel, կի՛ in brocco. հարկանել ի նպատակն. dar in brocco, կի՛ cor il brocco. գուշակել զգուն իմն պատահանն. di brocco, մ. վայելակի.

Bróccolo. Ի տեառակ մի կաղամբի.

Broccolóso, sa. Broccóso, sa. Broccúto, ta. Բազմոր (մետաքս.) լի ոլորիւք.

Bróda. Արգանակ. եղ. ապուռ. սոս. ջուր սկահաւոն կի՛ տղմնիսանան. broda, e ceci. ճաշակ. անձրև. կարկուտ. rovesciar la broda addósso alcuno. ճաշակ. զայլով արկանել զանցանս ուրուք առ ի սլաստիել զինս.

* Bróde, նփ. յոփ. Ածուս. երկայն տղիւսապատ. զոր յօրինեն ի երկայնութեան գրանց պարսիցն կի՛ ի վր զատ ի վայրի բերոյ. առ ի ընդունել զատուեր չերմուկ արեգական ի ձմերայնի ասեն ի Bagno բառն Bagni stracchi, o usati.

Brodájo, Brodajuólo. Արգանակասէր.

* Brodettáto, ta. Եփել, հանել արգանակաւ.

Brodétto. Ճաշալան. (ի հաւ կազմել ի ձուկ հարեալ արգանակաւ, կի՛ ջրով.) համեմ լոյծ. ի՛ խոյրի. խառնուրդ. andare a brodetto. հոգ տանիլ. ձախողիլ. andare in brodetto, կի՛ in broda. հեշտանալ յոյժ.

Bródo. Արգանակ. ի՛ ապուռ. սոս.

Brodolóso, sa. Արգանակաւ. արգանակոտ. ապուռի.

Brodóne, ու. Ջուրդ ինչ մեծանեաց.

* Brodosíssimo, ma, գեր. Շատ ճաշալան արգանակաւ. ապուռի յոյժ.

* Brodóso, sa. Բազմարգանակ. լի արգանակաւ. արգանակաւեաւ.

Brogiótto. Ծուռ ինչ սեաւ և խոտակերպ, որ համանձ յատարան սեպտեմբերի.

Brogliáre, ն. Վրդովել. խռովել. յարուցանել զխռովուած. սեւ և far Broglio.

Bróglio. Խռովուած. աղմուկ. վէրնիկ. սեւ և Bucheramento. Far bróglio. կի՛ bucheramento. գաղտ հեռանալ ինչ. կի՛ քեզնի. ածել աւազ գուռ.

Bróllo. Տե՛ս Brulfo.

Brólo. Պատ. պարսպէզ. սեւ և Broglio.

* Brón-

* Brónca . Աղբ ինչ տանձի :
* Bróncchi , ար. յոգ. Օդընկալք . (ըստ անգամանաց նաց՝ են խողովակք ինչ խռչափողին՝ ընկալուչք օդոյ :)
* Bronchiále , ած. Պատշաճեալ առ օդընկալս :
Bróncio . Խաժռուիլ գիմաց . կնճռիլն . զայրոյթ . սխրուիլ : ընկիր . փառնչուիլ : pigliar il broncio . խաժռիլ . զայրանալ . զբարիլ : portar , կամ tener broncio . լինել 'ի ցասման , կամ ցասմանէ . խաժռիլ . ցուցանել զսխրուիլ ?
Bróncio . Ծուռն . կռնչ . ինդիկ :
Bronconáccio , չէդ . Կռնչ անհեթեթ , աննիշ պարան :
Broncóne , ար. Կռնչ անառաչ . բռան առուտար . կռնչ հաստաբուն : ձողաբարձ , կամ խեչակ որթոյ :
*Broncotomía . Խռչակահատուիլ . հագագահատուիլ . (ի հատուիլն խռչակին , կամ հագագին :)
Brongíno . ի բառ նաստրաց . տես Rastrello .
Brontólare , ն . Տես Borbottare .
Bronzíno , na . Պղնձագոյն , արևակիզ (դէմք :)
Brónzo ի պղինձ խառնել ը անապի , կամ ը այլ հրահալելիս : լաճ :
* Brózzo . Կաղուճձ . գեհին :
* Bru , ար. Կեղև քացքոյի : յորմէ գործեն պարանս :
Brucáre , ն . Տերևաքաղ , կամ տերևաթափ առնել : 'ի բաց քաղնուլ : 'ի բաց գնալ : * կեղևել :
Brucáto , ta . Տերևաթափ . տերևաքաղ :
Bruciáre . Տես Abbruciare .
Bruciáta . Խորոված շագանակի . շագանակ խորովածոյ : եփածանի եփոպաղ :
Bruciatájo . Շագանակախորով . վառնաօջ . խորովածոյ շագանակաց :
* Bruciáto , ta , Կիզեալ : շագանակագոյն (ձի :)
Brúcio . Որդն ինչ արմատակեր :
Brucioláto , ta . Որդնակեր . որդնահար : հարեալ 'ի սեր :
Brúciolo . Տաքեղ փայտի (հատեղ քերոցաս , ցի ռէնտիւբ :) բալաղ : տես և Brucio .
Brucióre , ար. Տես Cociore .
Brúco . Ծրթիմուր : բըռնըբա : նշանակ խորհրդատարից , ժամադրաց , կամ այլ գործոց : ալքատ . առատակիր . զգեցիլ հնոտիս :
Brúgna . Տես Prugna .
* Bruíre . Կարկաչիլ ալեաց , կամ որովայնի :
* Bruíto . Կարկաչիւն ալեաց , կամ որովայնի :
* Brulázzo . Տես Gisposo , Lippo .
Brulicáme , Տես Bulicame .
Brulicáre , ն . Շարժիլ : ը Շարժիլ :
Brulichío . Խշտուիւն (որդանց :) ներքին շարժուիւն (արեան , ալեաց :) * Ախոռ ինչ արգանդի :
* Brullaménte , ած . Աղքատաբար . ծռուաւաբար :
Brullicáre , Brullicchío . Տես Brulicare , ևն :
Brúllo , la . Մորճագործ . մերկ :
Brulótto . Հրձիգ նաւ :
Brúma . Ձմեռնամիջ . խոր ձմեռն : ցեղ նաւուց . ուսուի ծովային . (ի որդն ինչ , որ ը Ջրով կրծէ զնաւն :) ծատուկ նաւուց :
Brumále , ած . Ձմեռնային . ձմեռայնոյ :
* Brumália , Bromália . Երեսնօրեայ տօն ինչ հռոմայեցւոց 'ի պատիւ բաքոսի :
Brumásto , Brumésto . Աղբ ինչ վայրի որթոյ :
Brunázzo , za . Brunétto , ta . Փոքր մի ծուխ . հարեալ 'ի ծուխ : ծխիշէ :
* Brunélla . Խոտ ինչ օգտակար կոկորդի և ծոցոց :
Brunézza . ծխտուէ . սևաւէ : ծխիլուէ : նախնուէ :
Bruníre , ն . Պղորկիլ կամ յղկիլ (պէրճահալելիս .) փայլեցուցանել : ձիւս վերչէ : տես և Correggere , Rassettare .
Brunito , ta . Պղորկեալ . յղկեալ : էբրճահալէ :
Brunitójo . Յղկիչ գործի : հաճալս . ճօճրէ :
Brunitóre , ար . Յղկիչ . ողորկիչ . փայլեցուցիչ . ձիւսճի . էբրճահճի :
Brunitúra . Յղկուիւն , ողորկուիւն . (հրահալելեաց , ևն :) ձիւս . էբրճահ :
Brúno , գոյ . ծխագոյն . հանդերձ սգոյ : գաբալաբ . սիահ էսպաս : ծխուել , ծխոյ դալ : ծխելուի . ծխէր բնիկ : essere a bruno . * portare il bruno . 'ի ծուխս հագանիլ . լինել սևազգեաց : vestito a bruno . սևազգեաց :
Brúno , na . ած . Bruníssimo , ma . ծխագոյն . ծխէր նահանջ . յոյս : գաբամերձ : խաւարչային : գաբանէր : սևաւ : սիահ : անծանօթ . անհնար : ծխոյ . խառնիճ : farsi bruno . սևանալ : il regno bruno . աստրապոս :
Brunótto , ta . * Brunózzo , za . Տես Brunazzo .
Bruólo . Պարտէզ . մուրճ : պահճ :
Brúsca . Խոտ ինչ , զոր 'ի կիր առնուն 'ի կարագ ձիւլելոյ դնաւն : խոզանակ ձիոց . (ի տեառակ ինչ քէֆիէ որով շիներ մազքրէն գձիսց :)
Bruscaménte , ած . Խառիճ . զայրագին . տմարդաբար :
Bruscáre . Տես Dibruscare .
Bruschétte . Տես Buschette ,
Bruschétto , ta . Փոքր մի ստիպ , կամ բարկ :
Bruschézza . Տռտուէ . էնէրկէ . ենէրկէ : խռուեալ . ժանտուելի . գառնուելի . տմարդուել : ենէրկէ . եղջերկոտ :
Bruschíno . Գոյն փոքր մի ծուխ :
Brúsco , գոյ . Տես Brúscolo . Ի և ած տունկ ինչ որ կոչի Rusco , և Pugnitopo .
Brúsco , ca . ած . Տաիալ . բարկ . կծու : կիսեռ . ատփ . ենէրկ : խիստ . անհամբոյր . դաժան . ժանտ . սերմ : ենիայգին . ցրտագին (ժամանեակ :) դառնաբեր . ոզոտ : ած . տես Bruscamente , Far viso brusco . Ուժգին անհարկիս . ստահակ :
Bruscolíno . Փոքրիկ հնձ : վերիալակ . փոքր սեամանք .
Brúscolo . Շիւղ (փայտի , կամ յարդի :) էօթ : բիծ : ստատ : տես և Pugnitopo . Levarsi un bruscolo di su gli occhi . Զբրծանիլ 'ի վշտաց ինչ :
* Bruscolùzzo , նաշաղ : Շիւղ փոքր , կամ մանր :
Brustoláre , ևն . Տես Abbrustolare . ևն :
Brutále , ած . Անասնական . գազանական . գազանանմիտ . վայրագ : հայվանի . էավոզ :
Brutalità . Գազանութիւն . վայրագուիւն : հայվանէթ . էավոզութիւն :
Brutalménte , ած . Գազանաբար . անասնօրէն . անգթաբար . ամարդաբար :
* Bruteggiáre , ն . Գազանանալ . դժրծ գանգանիլ գործել :
Brúto . Անասուն . անբան . գազան : հայվան :
Bruttaménte , ած : Bruttissimamènte , Գաբալ . ա նախգաբար . չարաչար . դժպատահ . վայատաւ կուլճէ :
Bruttaménto . Աղտեղութիւն . ապտեղութիւն :
Bruttáre , ն . Աղտեղել . պղծել . չաղախել : յ . Աղտեղանալ :
Bruttáto , ta . Աղտեղացեալ . ապականեալ :
Bruttería . Տես Bruttura .
Bruttézza . Տգեղութիւն : էբէքինէթ : գաբչուէ . ղաչ . բուլճի : խարպարէթ :
Brútto , ta . Bruttíssimo , ma . Տգեղ : էբէքին : զաղիր . ապտեղ : խարպան : դժպատահ . անպատշաճ : եփըչմաղ . պագշոտ . գաբչ . անհամահաս : էբէքին .

ոխ restar brutto. Ծալը լինել. ի գեղև ելանել: brutto da far paura. գժոխեբես. ձառագեմ:
Brúttо, գց. Տգեղուկ: * տես և Tara.
Bruttúra, կ. ի Bruttóre, ար. Աղտեղուկ. գարշանք:
Bruzzáglia. Խառնիխառնաձայն. խառնաղանջ:
Brúzzo, Brúzzolo. Տես Crepuscolo.

BU

BU, ար. Տես Bue.
Bu bu, ար. Տես Bisbiglio.
Bua. Է բառ պղոյոց. Ախտ. հիւանդութիւն:
Buáccio, ղեղ. Եղն անհեթեթ, կամ յոռի. և Է բառ նախատ. Գրաւնատիտ. տխմար:
Buassággine. Տես Bessággine.
Bubalíno. Արջի գոյնոյ. գոյնի գիշատիչ:
Búbalo. Գոյնի. բզզողն:
Búbbola. Ցնդուկ: հիւթպիսի. ջրոպէս. կերծիք. աւազուկ: ազգ մեղուց: tremar come una bubbola. գողալ յոյժ:
Bubboláre, ն. Գողանալ. դնդալ, կամ հնարիւք վատնել զինչս իւր: սարսալ:
* Bubboláto, ta. Գողացեալ. գաղտ, կամ հնարիւք:
Bubbolóne, ար. Սատակասու: բաղխիտ. առաջ ոչեմիսց:
Bubbóne, ար. Եղունդս խողք. պալար: խմբոս խոյարճէ:
* Bubbonocéle, ար. Ազգ մեղեձափուճ. գոյացեալ ապտակաւ ապեացամաշիճին:
* Bubúlca. * Bubulcáta. Տես Iugero.
Búca. Ծակ: փեղիկ: գերեզմանի նման. Քար արմըտեաց: farè una buca in terra. մեռանիլ: fare una buca. խորել յատանդոյն. ի վար արկանիլ զյատակ գրամոյն: dare intorno alle buche ad uno. որսալ, կամ քաշել ինչ ի բերանոյ ուրուք: dov'è la buca, è il granchio. առակ. անանկատն են ի միմեանց:
Bucacchiáre. Տես Foracchiare.
* Bucáccia, կին. Ծակ մեծ, անկանոն, յոռի:
Bucáre, ն. Ծակիլ. ծակ գործել: փեղիկ:
Bucatíno, նոմ. Ցնեղև, կամ սակաւ մրխրաջուր:
Bucáto, գց. Լուացումն մոխրաջրով. մոխրալուր: պատպատ: panno di bucato. կտաւ ձիւնասպիտ, մաքուր: bucato. բաղմանի կտաւոց արկեալ առ մի նոմագ ի մոխրաջուր: risciacquare un bucato ad uno. կշտամբել զոք խստիւ: ogni cencio vuole entrare in bucato. (առակ է պահպանին անհոգ. այլ յանդգնին ձեռնասուն լինի յամ:
Bucáto, ta, ած. Ծակիլ. ծակ: փեղիկ. փեղիկ:
Buccélla. Է բառ լատին. Պատառ փոքր:
Búcchero. Խեցի հնդկաց. (Է խեցեղէն անօթ ինչ հղամիլ ի քաղցրահոտ կարմիր կաւոյ:)
Búcchio. Տես Buccia.
Búccia. Կեղև. կեղևանք. (անկոց, ծառոց, պըտղոց:) գոպոգ: մորճ: փեղի: * il far di buccia. ներկ ինչ յօրինել ի խարշել տերևոց և ի կակուղ կեղևոց ընկուզոյ: esser tutti d'una buccia, e d'un sapore. լինել ամեն ինումն զանգուածոյ, կամ միասնիւն: riandare, կամ riveder le bucce. զննել. քննել մանր: la buccia ha da somigliare al legno. առակ. որպէս հարատասո զհօրն բերէ նմանութիւն: búccia búccia, ն. մորճոյ. չափ. ի վերին երեսս:
Buccieáta. Տես Boccicata.
* Bucciére. Տես Beccajo.

Búccina. Զհնուէորական փող ինչ նախնեաց:
Buccináre, ն. Փողել. փող հարկանել. հրատարա. կել: * si buccina. ասի. ասեն:
* Buccinatóre, ար. Փողար: քոռ:
* Buccinatório. իր. Է բեր. Buccinatori, ար, յգ. Փողականք. (է անուն երիսց մկանաց ծնօտից)
* Buccinéllo. Վարմ ինչ փոքրիկ:
Buccíno. Ազգ ինչ խեցեմորթից:
Búccio. Տես Buccia.
Bucciolína, նոմ. Նուրբ կեղև. նուրբ մորճ.
Búcciolo. Տես Bocciolo.
Buccióso, sa. Յոռեւարակեղև. կեղևապատ:
Bucciuólo. Ծնկամէջ. (մասն եղջերոյ՝ որ է կ մէջ երկուց ծնկաց:) պօղոմ: պարանոց՝ առագի անօթոց:
Buccólica. Տաւարածական, կամ հովուաբանուն. (է ազգ ինչ հովուական բանաստեղծուածք, և զկերպ այնպիսի բանաստեղծուածք:) * Buccólica, կամ Boccólica. Է բառ ծածխաբանական. կ բակուր:
Buccólico, ca. Տաւարածական. հովուական. կան. հովուական:
Buccéllo. Տես Buciacchio.
Bucentório, Bucentóro. Նաւ ինչ հոյակապ և ոսկեզօծ, յորում բազմէր վենետկեան Հերիկ պետուն յատուկ հանդարձման ամն:
Búcheráme, ար. Ազգ ինչ բեհեզոյ:
Bucheraménto. Իշխանասիրութիւն. գահասիրութիւն:
Bucheráre, ն. Ծակիլ. փղիկ: ի ծածուկ ինչ ծծել աւազուկ:
Bucherátо, ta. Ծակեալ. ծակ: փեղիկ:
Bucheráttola, նոմ. Ծակոյկ. խուռչակ:
Bucherattolo, Bucherélло. Ծակ փոքր. ծակոյկ:
Buciácchio, նոմ. Որմէ արտ. զոհարակ:
Bucicáre. Է բառ գեղջկաց. Տաքծել:
Bucinaménto. Շշնջեան գաղտնի: aver bucinamento negli orecchi. գրնգել. կամ շշնդել ականջաց:
Bucináre, ն. և է. Շշնջել գաղտ. հծծել զերայ ինչ: si bucina qualche cosa del tale. հասկաս ինչ քար լսի զտումեքէ:
* Bucinatóre, ար. Քոռ:
Búcine, կ. Ազգ ինչ ուռկանի, և վարսի:
Bucinétto, նոմպոլանն Bucine ին:
Búco. Ծակ. խուռչ: փեղիկ: խորշ. տեղի ծածան. տեան: ծակ կոճակին: cercare ogni buco որոնել ամ ուրեք: fare un buco nell' acqua զրաշան վատանիլ:
* Bucoláre, ար. Ի ծակ ինչ ի յիշատակութիւն հնոցն, յորում արկանեն ջնայր խողովակի փքոյն
Bucolíno, նոմ. Ծակոյկ. փոքրիկ ծակ:
Budelláre, ար. Փորոտիք. աղիք: պղպըտոփալ:
Budellíno, նոմ. Նուրբ աղիք:
Budéllo, եղ, ար. budélla, կամ budélle, յոգ, կ. Աղի. աղիք: պղպատ: dare in budella. առակ. ի դերև ելանել: mi cascarono le budella. լուծան ձեռք իմ. բեկաւ սիրտ իմ:
Budriére, ար. Գօտի, կամ կապարան սրոյ: գեղեցպատ:
Búe, ար. Եղն: ագռեր. նօթիս. անմիտ. տխմար. ըմբռվիտ: ogni bue non sa di lettera. առակ. ոչ գիտէ ինչ գիտեն ամենք: cuocer bue. առակ. չիմանալ զոր ասէն ոք: mettere il carro innanzi a'buoi. գործել յառաջ զայն ինչ զոր պարտ էր առնել յետոյ:
Búe salvático, կամ Bissónte. Ցուռ վայրի. եղն վայրի:

Buéssa . Կով : Կին տգէտ . բշամիկ :
Búfalo . Տես Bufolo .
Buféra . Մրրիկ անձրևախառն . բուք . մրրիկ :
Büffa . Պոռնկ . աղձատունք . բաղաղանք . խաղ : Հեռաձգութիւն . երեսանոց . երեսատրակ . (է մանր ձաղատարին որ ծածկէ գերեսս :) tirar giù la buffa . ի բաց մերկանալ զանեծք : * Büffa . խոյր ոսկեզօծ արծրիկ . (է գոտակ ինչ զոր արկանեն ի գլուխ իբրեանց ոսկեզօծ արծրիկն հրով առ ի պահպանումն ի վնասակար գոլորշեաց անդկին) :
Buffáre , ն . Բաղաղել . չարչարիլ . զծաղուս դալ : Հասալ օգոտի . լաքէլմէկ : փուքս արձակել :
Buffétto , գոյ . Պոնդ : քիթկէ : buffetto sul naso . պոնդ ունգաց : գարան . պատուհան , կամ պահարան : փոյտ :
Buffétto , ած . Գերծանկ . (հաց) ի հնէհոյ : * buffetti d' acqua . աղդ ինչ չատրուանի :
Büffo . Հողմն յանկարծաշունչ . ընդհատ և գիւրաթռիչկ փչումն :
Buffonáre , ն . Տես Buffonèggiare .
Buffoncéllo , նոմ . Կատակախօս . ծաղրածուաձև տեսակ և Scimunito .
Buffoncíno . Երգն է : անօրէն ինչ ասակի , որ կոչի և Buffone .
Buffóne , ած . Ախմոր . կատակախօս . խեղկատակ . ծաղրածու : հաւնաբար . գաղջը . հոգաւնին : զրուարճախօս : far dosso di buffone . խաղ հանարել զայրեան : հանձեր ել գանից , կամ նախատանաց : Buffóne . Ապահի զովարար . (է ապա կի անօրէն ինչ բոլորչի , լայնաւորը , և կարճ պատուոյատ . ի սէնտա զովացուցանելոյց զգինի , կամ զայլ հեղուկս :)
Buffoneggiáre , ն . Խեղկատակել . կատակաբանել . ծաղրաբանել . զծաղուս դալ . լինել ծաղրածու : գաղջելի էնդէ :
Buffonería . Խեղկատակութիւն . ծաղրածուութիւն . ծաղրաբանութիւն . միմոսութիւն : գաղջելիք : կատակ մի մոսայ : սնոտութիւն : աղձատունք :
Buffoneseaménte , ած . Ըստ զխեղկատակ . ըօրէն ծաղրածուաց . ծաղրածուբէ :
* Buffonésco , ca . Խնամական , ծաղրաբանական . կատակատակուէ :
* Búfola , ֆփ . Առատ գոմէշ :
Bufoláccio , գէդ . Գոմէշ անարգ . կամ անհեթեթ :
Bufoláta . Ընձառք գոմէշից յատպարիզի . (է խաղ ինչ նախնի փիլիպենացուց :)
Búfolo . Գոմէշ . բորպոն . ցուլ վայրի : Համառ . նախամտաճանճամիտ . անմիտ : non vedere un bufolo , կամ la bufola nella neve . ոչ տեսանել ի միջօրէի . չարտանել զանեբրև ինչ : menare altrui pel naso come un bufolo . պատրել զոք :
Bufolóne , ած . Գոմէշ յատկանդամ : անմիտ :
Bufonchiáre , Տես Borbottare .
Bufonchiéllo , գոյ . Տես Broncio : Pigliare il bufonchiello . ցուցանել զդոյզիոյն . խոժոռիլ : * Bufonchiéllo , la , ած . Քրէմիկօղ :
Bufonchíno . Տես Bofonchino .
Bugìa , գոյ . Սուտ . սուտելիք . էպան . էպան տէօղ : մեղաւոր աշտանակ . (ի պէտս ընծերցմանն առաջնորդաց յեկեղեցւոյն) dire la bugia . սուտ ասել . սուտ խօսել : le bugie son zoppe . սուտ սուտի միշտ է գոլիպտիսն : le bugie hanno le gambe corte . սուտի միշտ ի յայտ գայ . սուտի ոչ երկար մնայ հաստուն : la bugia corre su pel naso . սուտելին երեսի ի դէմն . դէմն և բացայայտ է սուտն որպ ի յայտ ածեն զսուտն :
* Bugiádro . Տես Bugiardo .
* Bugiáno , na , Տես Mal creato .
Bugiardáccio , ած . գէդ . Անհեթեթ կարի սուտ առաջոյ :
Bugiardaménte , ած . Առատ . խաբէութեամբ :
Bugiardíssimo , ma . գէդ . Կարի առաջոյ :
Bugiárdo , գոյ . Սուտաջոյ : Էպանճը : սուտ . հեղծ : Էպան : si giugne , կամ si conosce più presto un bugiardo , che un zoppo . անհնար է սուտելի ծածկիլ քան կրկար : pero bugiardo . դանձ խաբկանան . (է տեսակ ինչ տանձի , որ երևի խակ , բայց է հաստուն :)
Bugiardóne , աբ . յանձախ . Սուտաջոյ յոյժ , կամ անձնռնին :
Bugiarduólo , նոմ . Փոքր մի սուտաջոյ :
Bugiáre , ն . Ծակել : քնէնկ : Սուրլ :
Bugiétta , նոմ . Սուտ փոքր , կամ հեռեմ :
Bugigátto , Bugigáttolo . Ծակոյկ . խորշ . տեղի ծածկաւէան :
Búgio , գոյ . Ծակ : Búgio , ia , ած . Ծակեալ :
Bugióne , աբ . Անհնարին սուտ . անձնռնի սուտ :
Bugiózza . Տես Bugietta .
* Buglióne . Տես Brodo , Կոյտ . խառնակոյտ չիշ :
Bugliuólo . Տաշտ ինչ փայտակերտ :
Buglóssa . Եղնաչեղջ : լեռնէի պետնի :
Búgna , Búgnola , Búgnolo . Կողով , կամ զամբիւղ ինչ հիւսել ի էյարդից ? աէս և Cattedra . Essere , կամ entrar in bugnola , կամ nel bugnolo : ի բարիս երթել :
Búgno . Փեղեակ . բռիչ :
Bugnolétta , Bugnolína , նոմ . Փոքրիկ կողով հի ասել ի էյարդից :
Bugnolóne , աբ . յանձախ . Կողով մեծ : entrare nel bugnolone . ընչրմանալ :
* Bugráne , ֆփ . Ընդ ինչ հաստատուն կուսոյ զոր դերձակք արկանեն ուրիք ի ներքսակողմն հանդերձից յատկուէ :
Bujáccio . Սոսկալ ծանձրամած : խաւար խոր :
Bujétto , ta . նոմ . Ընդօս . նեղ . սոսկաբամած :
Buína . Buíno , na . Տես Bovina , ևն :
Bújo , գոյ . Մաշալ . աղջամուղջ . խաւար : գաղջանալ : al bújo , գ . ի մէջան . ի խաւարի : far le cose , կամ vivere al bujo , գործել ինչ առխորհրդարար կենալ անմտաբար : essere al bujo di checchessia , անծանօթ մնալ խնդր :
Bújo , ja . ած . Աղջամուղջին . խաւարչային . անլոյս : գաղջալ : մթին . խրթին . գժոխաբնակ : էրինն նահատ . Հուբս : Էնդէ : farsi bujo . թխպել երկնից . նահատնալ օդոյ : գաղջալ : հաստանալ գիշերոյ . լինել գիշերային : գաղջալ պատճառ : կէնձ օշոտ :
* Bujore , աբ . Աղջամուղջ . խաւար :
Bujóse , ֆփ . յոյ . ի բաս ծածկաբանական . բառանոց :
Bulbettíno , նոմ . Փոքրիկ կաղաբոյս :
Bulbétto , նոմ . Փոքր կաղաբոյս :
Búlbo . Կաղաբոյս . սոխ . (են սոխանման աբ մասունք ինչ անկոց և ծաղկանց) : ազան : գունաց աչաց : գունաց միզասնոցին . (է բնական ուռայք ինչ խոզովակի միզանոցին :)
Bulbóso , sa . Որ ունի զկաղաբոյս . որ բազմացանէ զկաղաբոյս . որ բազմանի ի կաղաբուսէ . սոխայնաձև բոյս :
Buldriána . Պոռնիկ ւլատանուն . բազ անարգ . բազ :
Bulésia , Bulésio . Մաան ոտից երիվարին ել ամաց կըն , և ել կենդանի միան :
Bulicáme , աբ . Ջուր բզկել . աղբեբաղին : գաղնաք :
Bulicáre . Տես Bollire .
Búlima . Խուռն . խուռն ժողովրդեան : ամբոխ : գաղաղուէք : in bulima . ի խուռն :
Bulimáca , Bulináca . Խոտ ինչ բուսեալ ի գարշապարհս

հոտ ինչ սոխոյ :

Búlimo. Ընթացք. (է քայլ ինչ սատկի և հիւանդ. ասի :) Հիւծ : Նիհարութիւն :

Bulíno. Գրիչ երկաթի. (է պողպատեայ գրիչ փորագրողաց, արծաթագործաց :) Գալեմ :

Búlla. Տես Bolla.

Bulléttа. Հրամանագիր անցից. (է Թուղթ հրամանի իշխանին անցանելոյ զատեք, կամ ասնելոյ զվաճառս :) Նօտէրի : Թղթեակ վճռակատուճուճ. (են կոտորակք Թղթոց, յորում գրին զանուանս առ՝ ի հանել վիճակս՝ ի վէր նոցա :) քաւեալ մեծագլուխ :

Bullettína, նոյ. բաւեալ փոքր :

Bullettíno, նոյ. Համառօտ հրամանագիր անցից : հրամանագիր անվնասուճուճ. (է Թուղթ տոհմական ուժք յիշատնէն առ՝ ի զերծ մնալոյ՝ ի վնասուցէ) պատան ապեցանեաց. (է կոտորակ կատուոյ կամ այլ ինչ երագ՝ զոր Թաթախէ յիւղ՝ գնեն՝ ի վէր վիրաց :)

Bulsíno. Դժոխաբանչուճ, կամ ընչարկեցուճի ձիոց :

Buonaccórdo. Նուագարան ինչ քանոնաւոր, յորում նէ մեռաղեայ Թելիք, զոր հարմանեն քանոնաց կոչի և Arpicordo, Cravicembalo.

Buonaretà. Buonarietà, ևն Տես Bonarietà.

Buonaguráto. Բարեբաստիկ. երջանիկ :

Buonaménte, ած. Ճշմարտիւ. արդարև. ապաքէն

Buona vóglia, ած. Ախաբար. (ինքնակամ :) Ճիւաղար : Քաւէիաճք : ինքնակամ՝ ի գործ :

Buonavogliénza. Տես Benevolenzа.

Buondáto, ած. Բազում յոյժ. յոյնվազգին : in buon dato: նոյն է :

Buondì, աց. Ախջոյն առաւօտի. առաւօտ բարի :

Buonfátto. Բարեբաղճուճ :

Buóno, գոյ. Բարի : էին. հայր : è buono prepararsi. քան է պատրաստիլ : buon per te, կամ per-me, ևն. լաւ է քեզ : buon per te, che vieni a tempo. լաւ է քեզ, զի գաս՝ ի ժամու : dir buono ad uno. լինել բարեբաղդ : ora si dice buono. այժմ բարեբաստիկ են : colle buone. ներեսաջիք ազատեմ. մի բարկացի ինձ : andare, trattare, ևն, colle buone. գնալ մարգասիրուճ. վարել մեղմով, քաղցրուճ : esser in buona, կամ trovare uno in buona. լինել ուրախ գտանել զոք՝ ի խնդուճ ; ՝ի զուարճուճ : vi vuol del buono a far ciò. բազում ինչ պէտք են առ այս : far buono. գրել՝ ի տոմարի զինոն. գրել՝ ի հաշուճի՝ ի կարգս փոխոյն : ընդհանր. Թոյլ տալ : far buono al giuoco. պարտուցան կացուցանել զանձն, կամ խոտանալ՝ ի խաղն : esser il buono e 'l bello d' alcuno. լինել ցանկալի, կամ հաճոյ յոյս ուրուք : nel buono dell'età, կամ sul buono dell'età, ևն. ՝ի ծաղկափթիթ տիսն՝ ՝ի կատարեալ ուժ հասակին : averne buono? լինել վճարուցանի, կամ յուսարեալ զոյն վիճակի : dar il buono per la pace. զիաղաղուճ վերստաբել ումի. զնաղաղուճ միայն խնդրել : զնչանել զոմէ խաղաղուճ : buon per Dio! աճ ինչ բացագանչական և հիացական. և կարի խիկ քաջ. ճշմարտուճ են քանզի. (ի՞ առա :) di buon in diritto, կամ di bene in diritto, ած. ինքնակամ. անկեղծ սրտիճ : e' non m' è buono. այնոցիկ ոչ յարմարի ինձ :

Buóno, na, աց. Buoníssimo, ma. Բարի. լաւ : էյի. եղ : բարեպաշտ. բարեկիր. լաւաբարոյ. առաքինի ; արդարակորով (գառաւոր :) քաջ (զինուոր. զօրաւոր.) ազնիւ. ընտիր : պարզ ջամիա. միամիտ : հեգնօրէն՝ նշանակի. չար. անօրէնն

անոյշ (գինի :) զօրաւոր, կամ աղգուս (գեղ Թոյն :) գառն (Թոյն :) զօրեղ (տաւարք :) մարգասէր. քաղցր. զուարճալի. բերկրական : զուարճագին (գինի :) անքոյճ (նաւահանգիստ :) յաղթական (հողին.) յաղող (ժամանակ.) բարեբաստիկ. երջանիկ (գիպուճած :) բաղում, մեծ (բաժակ գինւոյ :) առատ (արօտ :) անողորմ (հարուճած :) յարմար. պիտանի. օգտակար. ագողջարար. առողջ. կորովի. առոյգ : un buon bastone. գառան առուճար, կամ կարծր, մեծ : quella cosa non è buona a nulla. այն յոչինչ է պիտանացու : di buona vita. բարեկրօն : բարեկիր : di buona famiglia. աղնուազգի. բարեառնչիկ : առնչապէ : buone nuove. աւետիք. աւետիք բարեաց : buon anno. ամ բերրի. ամ առատաճուճ : dimorò nell'oste per buon spazio. մնաց՝ ի պանդոկին ժամս ձիւս, կամ երկար : buona pezza di notte. մեծ ժամ գիշերոյն : buona quantità di danari. արծաթի բազում : buon' ora, կամ buon' otta. ՝ի գէպ ժամու : la mattina a buon' ora. վաղ քաջ ի առաւօտն : buon' ora di notte. անուագան՝ ի գիշերի. յետ բազում ժամուց գիշերոյն : alla buon' ora. բարեաւուճուճ. յաջողակ : con buona grazia. հրամանաւ ձերով. ներեալ ազաչեմ. նէ բուռիք ազաչեմ : էն էւէ. էձխաքի էւէ : di buon cuore. պարզ մտօք. բարեխտուճիք : di buon animo. հնդամտաբար. զուարճագին. մտագիւք : star di buon' animo. կեաց ուրախ, քան զամա : stare a buona speranza. լինել բարեյոյս, քաջայոյս : alla buona fè, ած. յիրաւի. առնքաչէն. արդարև. di buona fede. աւես Sinceramente: Di buon volere, կամ di buona voglia: կամակար. յօժարակամ : render buon conto. տեսանել, կամ պատրուել զհաշիւն : pagare a buon conto. զհասն ինչ պատուոյ կանխիկ վճարել : a buon conto farò questo. ըստ ժամանակի առ ժամայն արարից զայս : dar nel buono, կամ dar nel vivo. յաւուրն բերել զհնձարեաս պատճառն. հարկանիլ զիպուածոյն. գտանիլ զհնձն buon dì, buon giorno, buona sera, buona notte. են աչխ աղջանիդ. ողջոյն ջքեղ. կամ առաւօտ խաղաղուճ. երեկոյ խաղաղուճ. գիշեր բարուճ : buona Pasqua, buon Capo d'anno, buone Feste. շնորհաւոր լիցի ձեզ զատիկ, կամ սիկզբն տարեգլխի, ևն : պայմանըդ գնուիցէ՝ ի դապարէ օրէն : buono da seminare. սերմանելի : buono da mangiare. ուտելի. քաղցր՝ ի կերակուր : buon mercato, կամ a buon mercato. դիւրագին : ուճառ : buon compagno. ընկեր զուարճամիտ ; կամ զուարճաբոյս :

Buonpresso, Bompresso. Խաղորնակ կայմն գլխոյ նաւին հակեալ՝ ի վէր նաւագնին :

Buóva. Ագռ ինչ հղիացից, որ կոչի և Bove.

Bupresto. Խայտիճաւոր միջատ ինչ յազդէ Canterella ից :

Buranése, նգ. Ագռ ինչ որթոյ, և քաղցրահամ ապիտակ խաղողոյ :

Burattéllo. Խարբաչ ալեր, կամ պարկ խարբաչի. (է պարկ ինչ երկայնաձև և նեղ :) էւէտ. գալպար :

Burattería. Ագերտանոց. (է տեղեմագիւղ զաղիւս)

Burattíno. Գաճուճաձայատանիք խաղալիաց :

Burátto. Ճար մեղի, կամ խարբաչի : ան և Frullone :

Burbánza. Գայտառասիրուճ. անահտուճ. հպարտուճ : հաղուելուճ :

Burbanzáre. Պահպանիլ. պարծիլ :

Bur-

Burbanzésco, Burbanziére, Պատարագ. հպարտ.
Burbanziéro, Burbanzóso, sa. հպարտ. փքացեալ. ամբարհաւաճ: հաղթասէր:
Burbanzosaménte, adv. Հպարտաբար. ամբարտաւանաբար:
Búrbera. Ագռ ինչ անուշորդաց. (է գործի ինչ փայտակերտ պլանաձև, զորով պատէշ չուանն ձգեն ի վեր պրեսկիա:) պօշտոպ:
Búrbero, աց. Խոժոռադէմ. խոժոռահայեաց. դառնանալ (այլ:) առատխօս:
Búrchia. առ. Andare alla burchia. Ինչք անփառ կանել զգեստ այլոց. գողանալ զնիւթառս կամ ղբանս այլոց:
Burchiellétto, նաժաղ. փոքրիկ նաւակ:
Burchiéllo, նաժաղ. փոքր նաւակ:
Búrchio. Դաւակ յարիասածնուն: գայլէ. Տանձառ:
Búre, ար. Մաձ: առպաղ ագռաձ:
* Burélla. Բանտ. քառ խուցըգրեին: ձի խաչ տաքելէտ:
* Buriána. Հոլմ ինչ մրրկահառն. մրրիկ: գայ: nuvolo di buriana. անգթմրրկածին և անձրևաբեր:
Buriáno. Ագռ ինչ գինւոյ:
Buriásso. Հանդիսաթիւր առատրամարտկաց:
Buricco. Ագռ ինչ զգեստուց:
Búrla. Կատակ. ծաղր. խայ. զոհարհամարհանութիւն: ագռա. լրիվքն: per burla, կամ da burla. ի խայ ընդ կատակս: ագռա խնդ:
Burláre, ն. հերն ա. Ծաղր առնել: խայ առնել. ակնարկել. անդրանել: զնդէնդիւ. հեղա հնդա: ձ այլով վառնել զինչս իւր խայրալ զծաղրս գալ առել. ծաղրականիս ի. Ընդ խայ առնել. ի խայ առել. ագռա նդիւ: Burlársi, յ. Ան ինչ գրեալ արհամարհել. ծիծաղիլ զիմիք: ձև նեղինն ագռա նա: tal' si burla che si confessa. առակ. երգումն ի կատակս առի Հրէաբեան:
Burláto, ta. Արհամարհեալ. ծանակեալ. եւն:
Burlatóre, ար. Ծաղրածու. ծաղրանկր. ակնարկող. ագռաձ:
Burlescaménte, adv. Ընդ խայ. ընդ կատակս:
Burlésco, ca. Ձանձրախօս. կատակասէր: ագռաձ: ծաղրական. ծիծաղաշարժ: հնարնդիւ:
* Burlétta. Աղհատուր կատակերգութիւն:
Burlévole, ա. Ծանակելի: տես և Burlatore.
Burliéro. Տես Burlesco.
Burloñáccio, Búrlone, ար, առպ. Ծաղրաստեղ. կատակասէր. ծաղրածու:
* Búro, ra, աց. Տես Bujo.
Burrásca. Մրրիկ ծովու. մրրիկ. ալեկոծութիւն: գառաբառնա. գայ: վտանգ. թշուառութիւն: correr burrasca. վտանգիլ. անհանգիլ ի վտանգս:
* Burrascóso, sa. Մրրկայոյզ. մրրկածուփ:
Burráto. Տես Burrone.
* Burrattáre, ն. Խաբեպարել: հնդիւ: քննել:
Búrro, Butírro. Կոպի. իւղ: ինչ եղը:
Burróne, ար. Ափափաչք. ժայռ: եռա. գայ: սև պատճառ անդունդք: ոլորտամ.
Burróso, sa. Կոպեղէց: հանճանիլ կոպասի: և
* Busáre, ն. Ծակել:
Busbaccáre, ն. Խաբել պատրանաց. գանել:
Busbacchería, Busbería. Սենդ քաղաքնդար հնարք. գաւանք: քինդ:
Busbácco, Busbaccóne. Հնարամիտ. խաբէբայ.
Busbíno, Búsbo, ար. գաւանիտ: քէնպոպ:
Búsca. Խնդիր. խայր: ագռաձ: andare in busca, darsi alla busca. ի խնդիր երանել. ի խայր և ի խնդիր անկանիլ: ագռաձ:
* Buscacchiáre, ն. Տես Buscare.

Buscalfána. Գրասա մեծ և նիհար. անարգ դրասա:
Buscáre, ն. Ի խայր անկիլ գառանել. հայհոյիլ. ի ձեռս բերել ինչ (ի խնդիր անկանելով, կամ հարատարուն թե.) յաճախակիլ ինչ յոտնկէն: գաղանդ: էն ևնդրդի: առն և Predare, Foraggiare. Buscársi, յ. Սառանալ անձին:
Buscatóre, ար. Խուզօղ. հետամուտ. առաջօղ:
Buschétte, կփ. յոփ: Խաղ ինչ մանկանց:
* Búschia. Տես Nulla.
Buscióne, ար. Քառ գարգար. ճիւաղաձև անառակ. որոյ մէջ է գառարկ, ուր որկանան հոլիկուրք ևն: Ագռաձ. Ժայռաբեր ձիրաձք:
Búsco, Buscolíno. Տես Brusco, Bruscolino.
Busécchia, կփ. Busécchio, Busecchióne, ար. Ընդ գերբ. փոցառ. առկիք. գաղբաստիճ:
Búsna. Տեւական ինչ փայտ:
Búso, sa. Ծակ. ծակեալ. գառարկ: փեղկ. պոլ:
Busóne, ար. Նոճագործան ինչ նաւհանուց:
Bússa. Վկայ. առաջապահ. աչխատասէր:
Bussaménto. Հաղխումն. հարուած:
Bussáre, ն. Հաղխել (զդուռս.) հարկանել: գառ գեայս լսելոյ. ներմուծ: յ. Հաղխիլ. հարկանիլ:
Bussatóre, ար. Bussatrice, կփ. Հաղխող. հարկանող:
Bésse, կփ, յոփ. Հարբեալ. գառ: գինի. ներքուզ
Bussétto. Գործի ինչ ուսնկեայ, որով կարեալք յիկին զհոլովածոս ներկուած ի կերս առնուն և ապագործք կերպասուց և կտաւոց:
Bésso: Շուարեալ. քամեհան. ճնդհան: ամաձ:
Bésso, Bósso, կամ Lúccio. Bósselo. Տասոյ: ենդիր:
Bússola. Կողմնացոյց (հնարագործ:) գառաբառ: perder la bussola. արատել ի նիւթ շնարել: Bussola. Հողմարգել, կամ վանդակ գրան: (է գործի ինչ փայտակերտ գնել յատաջոյ գրան. ի պատապահ զանհնարին ի հողմոյ, կամ յարգելուլ զի մի ոք յարտաքինոյ տեսցէ զորն կան ի ներքս:) Խոզաղնակ: ճնքէ: պատգարակ շրջապատ: Բահագործան:
* Bussolánte, ա. Պաշտօնեայ ոք Գաղղիոն որ երթայ առ ընձեռ ղնին առ պատգարակաւն: և առ Պատգարակիկ:
Bussolétto. Տես Bossolo.
Bussóne. Տես Busone.
Bustáccio, ենդ. Աչհլնել ինչ անգամոց կանանց:
Bustíno, նաճ. Փոքրիկ յանգանոց կանանց:
Bústo. Անձն. իրան. (է կոճղ մարմնոյն ի բաց առեալ զգլուխն, զաղուհս, և զարձանս:) ինօթ. Ենօթեն: Լանգանոց կանանց: Busti. Կնատրձանք. (են արձանք գրօշելք ի գնոյ մինչև գլանիս:)
Butírro, Búrro. Կոպի. իւղ: ինչ եղը: * Butirro. Ագռ ինչ կակուղ և քաղցր ուճիր:
Buttafuóri, ար. Բառ նաւագործ. ի երկայն ինչ գերբան՝ եղեալ ի գլուխ փոքր նաւուց փակ ցանկի. առաջ գառանի՝ Ագռաքաշան: * Buttafuóri da allargáre. Ճանկաւոր ձողք, որով ի նաւատամուտ ելնել արգելուն ղերձիդ նաւակիս մերձնալ առ նաւն:
Buttágra. Զինակիճ. ապխտել ձուկ ձկան: պուլգի ենդաղեալ:
Buttáre, ն. Ընկենուլ. արկանել. ձգել. արձակել. արտախտ. աչխատ: հանել. արուցը: գեղարդ ցարտախտ: il colore. հանել. կամ փոխել զդոյն: le foglie. արձակել տերև. տերև: ենդաղանատ: negli occhi, կամ in faccia. յանդիման հարկանել: questa cosa quanto ti butterà? զինչ ինչ քաշել ուզ նեա առած. ճրչափ ինչ գրամս շահելոց ես առ ատ: buttarsi a' piedi. անկանիլ յոտս: այլևայլ փոխիդ: buttarsi dietro le spalle. յետս, կամ զմիմեանս արհամարհել:

Butteráto, ta. Պիտակերեա. արածադէմ. կիմ ծաղկադէմ: ուսկ" ծաղկատ երես: էնկնկ պօղագ:
Búttero. Սալի խարտալնկ անուշոյն. (է նշանն զոր Թոդու 'ի վերայ երկք երկսեքի ծայր խարտալնկ անուշոյն 'ի հարկանելն երկք:) Սալի, կիմ արած ծաղկնն, կամ ալխակին: պահապան երամակի ձիոց. ձիագարման:
♦ Butteróso. Տես Butteráto.
♦ Búturo. Ընկեր ինչ նման կապաձևութեայ:
Buzzicáre, ւ. Խշտալ. շարժիլ յուշկ, կիմ լռկի: տես և Bucinare.
Buzzichéllo, Buzzichío, Մեղմ շշնջիւն. ձիկ:
Búzzo. Փոր. որովայն: գառն: ապտանոց: ինկնկի: տես և Broncio. Far buzzo ad alcuno. Լինել ցասմամբ ընդ ումեք:
Buzzóne, ած. բառ. Մեծափոր. մեծորովայն:

C

C, ած. Չի. կամ չէ. (է երբեմն գիր խառնական այսբուբենից: ունի կրկին հնչուն. յառնչոյ ձայնաւորացս a, o, u հնչէ նման իբրև Ք. իսկ յորժամ ունի առաջի իւր e, i, հնչէ սուր իբրև Չ. բայց եթէ 'ի մէջն երկուց այլ կայցէ h, կիմ այլ բաղաձայն, առակուբեն իբրև Ք հնչէ:) C 'ի հռովմէական թուականութեան՝ նշանակէ Ճ. ցի հարիւր:

CA

CA. Տուն: Այս վերնագրիս նշանակէ և Տունի. ազգ:
Cábala. Քառալ. կիմ ծածկագիտուել. (է արհեստ ինչ գուշակողական 'ի ձեռն թուոյ: ուսկ" Վերհմտագրեալ:) խաղի ձեւ. հեղի պէսէյնան: Ի նա աւանդեալ ինչ հրեից շուրջ զնորհրդական և գայթագանական մեկնութիւնք ծածուանեչ գրոց: Գաղտնի ժողով, կամ միաբան գաւազրութեի քաղմոց: տես և Raggiro.
Cabalísta, ած. Քառալեան. հմուտ քառալեին: գաղտագուշակ. ծածկագուշակ. թուագուշակ:
Cabalístico, ca. Քառալեական. ծածկագիտական:
Cabottiggio. Բառ նաւագրաց. Վաւարիսալ առ ծով, եղբբք 'ի սարէ 'ի սար, և 'ի հաւահանգստէ 'ի հաւահանգիստ:
Cacacciáno. Բառ ասի. Վայտասկրտ. այր անպիտան. (ասի ընդհանէ;" որ առ երիեզն արտաքս վարէ զկնկղանան, կիմ մկէ:)
*Cacaccióla. Տես Cacaiuola.
*Cacafrétta, ած. Վազվազակ. անհանգիստ:
*Cacája, Cacajuóla. Բառ ասի. Որովայնապուծութեի: aver la cacajuola nella lingua. առ ասի. ոչ զօրել պահել զգաղտնիս. լինել բերանաբոյծ: aver la cacajuola nella penna. առ ասի. մոլիլ 'ի գրուել: aver le scarpe, կիմ le calze 'a cacajuola. ոչ աղեկ հնօրանտիս, կիմ ոչ կարող ընդունայն:
Cacalería. Բառ ծաղրական. Տես Cavalleria.
*Cacália. Խոտ ինչ բժշկական, որ կոչի և Cancano, և Carvi salvatico.
Cacalócchio, Ել գոյ. Հարբ. ոմի ագանձ լեցուս:
Cacáo. Տես Caccao.
Cacapensiéri, ած. Ամածու. դեգ. գժմիտ. որ յամի հնալէ գժոճաբանելու. հակառակ կանէր:
Cacáre, ւ. Ել ե՛ն. Վարել արտաքս զկիղանաս հոգաբ զմկեաս որովայնի. ապրել: ազնիւ. փուլ եբնիւ: եւս' ած ասի. Ծնանիլ. ցնկիլ: cacar le curatelle. կրել աշխատանս քիմ: Cacársi sotto. Ջահել հարկանիլ. արտաքսիկ լինել. շտապել: եւս' ապտեղել, կիմ ընուբ ազբով զանկոպնին, կիմ գնանդերձան: andar a cacare. նստիլ յաշտան. երանիլ 'ի կարիս որովայնին:
Cacasángue, ած. Տես Dissenteria, և Cacalocchio.
Cacaségo, Cacasévo. Բառ ասի. Տես Cacalocchio.
Cacasódo, ած. Բառ ծաղրական. Ծանրաբարոյ զան զարժանն. ծանրասէր:
Cacastécchi, ած. Կծծի: ախմար. վատ. տես և Dissenteria.
*Cacáta. Ծորումն կղկղանաց: անյաջողուէ ձեռն արկեալ գործոյն:
Cacaraménte, ել. Ցուրկ և յոռի:
♦ Cacatéssa. Կին ջարտագործ. բազ:
Cacáto, ta. Հոդացեալ զգեստ որովայնին. ազբեր:
Cacatójo, Աբտաքնոց. լուծուկք. գործէրք:
Cacatóre, ած. *Cacatrice, էգ. Որ նստի 'ի սկեաս որովայնի:
Cacatúra. Կատին 'ի սկեաս որովայնի: յն. ծիբտ ձանձից, և այլ ձգեաց:
*Cacavincigli, ած. Տես Malnato, Rustico, Sterpone.
*Cacazibétto. Տես Assettatuzzo, Profumatuzzo.
Cácca. Աչք. կղկղանք: ոտ: d' occhi. քիմ աչաց: եակ:
Caccabáldole, էգ, յոգ. Տես Carezze. Dar caccabaldole. Շողանել. ընծեղ. քծնել:
Caccáo. Գագաօ. (է պտուղ հնդկայ նման ծոյ, զոր մրկեալ և խառնեբ 'ի այլ նիւթս' կազմին զըմպելին անուշանալ Cioccolata.)
Cacchiatélla. Տեսակ ինչ մանրիկ հացի:
Cácchio. Պուռկ որճոյ:
Cacchióne, ած. Զապ, կիմ որգն մեղուաց. (որ փախարկի յեաց 'ի մեզու:) առ եակ:
Cacchioni. Զուգ ձանձից' (արկեալք 'ի վերայ կիմ ձկան, որք փոխին յեաց յորդանան:) aver i cacchioni. առ ասի. ունել յոյզս խորհրդոց, կիմ զարամուելի յանձին:
Cacchionóso, sa. Որդնեալց. որդնեռաց:
Cáccia. Որս. (երեսց.) որսանիք. որսորդութեի: ածելոյ. ան: որս. որսալ. կենդանին: որսորդք և որսական շունք: Տեղի որսոյ: ան եէրէ: վատ խուսս: գալ: նպատակ խաղալոյ: հնար եէրէ: correre, կիմ andare in caccia; prendere, կիմ pigliar caccia. 'ի փախուստ դառնալ (նաւուն.) փախչել 'ի հեռամեաց: գալ: dar caccia, կիմ dar la caccia; mettere in caccia. փախուցանել (զձիաւորս, կիմ զնաւս զշնաւոյց:) գալ: andar a caccia di checchessia. հետամտիլ լինել իմիք: 'ի խոյզ և 'ի խնդիր անհանել: պէր գնին արգելս պետիք: non volerne più caccia. ոչ կամ ևս ինչ. թողուլ 'ի ձեռաց: in caccia, e in furia, էգ. չուտ ատպնապատ. ձեռամբ: caccia. Նպատակ գնդակոհարուելի:
Cacciadiávoli, ած. Տես Scongiuratore.
Cacciaflánni, ած. Տրամահալած. փարատիչ հոգոց, կիմ վշտաց:
Cacciagióne, էգ. Որս: ան. ածելոյ: հալածուելի. վանուելի:
Cacciaménto. Աբտաքսուելի. վտարուելի. ապտրուելի:
Cacciamósche, ած. Ճանճվան: պնդէրէ:

Cac-

Caccianfuóri, ից. Տեսակ ինչ եղկերաւոր սալի:
Cacciánte, ս. Հալածիչ. վանիչ:
Cacciapássere, ար. Խրտուիլակ ձիւնականց: գօրգոտ:
Cacciáre, ել եմ. երթալ յորս. որսալ: ալևմտ: ն. Հալածել. սպնդել զինու. փախուցանել: գելաւոտ: 'ի բաց մերժել. վանել. վարել արտաքս. արտաքսել: գօշտ: պոռթկ: փարատել զհոգս, (զհիւանդութիւն) փկճ էմկ: ունել իրի էրկ: միտ (զսուրն 'ի պերան) ասգմտ: dentro. վարել 'ի ներքս: խնդի գօշտ: ոջխռնդոտ: giù. ընկենուլ 'ի վայր: ալաղ ասմտ: da cavallo. ընկենուլ յերիվարէ: la fame. քաշկել զքաղց: l'asinello. խոշանել զէշն: Գորգռել. հրատարել: ախորժել: քիթի էրկ: 'ի բաց հանել (զչարիսն:) լաւ գմտ: gli occhi, ևն. խլել զաչն: le interiora. հանել զնորատ: հնդրբատել, վարսել: փոշտ. փխկ: in prigione. արկանել 'ի բանտ: զընդան գօշտ: mano. մերկել զսուրն 'ի պատենից: գելբճ էխկ. պաղելբճ օշտ: fuori. ասս Cacare և Recere. Cacciar il capo innanzi. ոչ ուսիք ունին մատուցանել: in capo una cosa a uno. ուրուբումն խելամուտ առնել: կիաճիլ աշաչմտ: una cosa in qualche luogo. մերմով տպրդեցուցանել ուրուք: ասասել էլ, էպճռնգլ գօշտ: Cacciare'. Գրդռել 'ի խաղալ. (իբ այսմ նշանակութ ասի ևս:) far una caccia, կիմ una cacciata.
Cacciársi, յ. Փախչիլ. խուսափել. յարձակիլ 'ի վրի. դիմել կիոգաբար: innanzi in qualche luogo. խաղալ 'ի ներքսակողմն: intorno ad alcuno. սպառնալ զոմանջ 'ի լլկել զնա: a correre, a fuggire. փութալ 'ի փախուստ դառնալ: nel capo una cosa. դնել 'ինչ 'ի մտի. յանձնել 'ի խնդրս: քիթրինի գօշտ. ինոգ էմկ:
Cacciáta. Տես Cacciamento.
Cacciáto, ta. Ածիկաճ. վանեալ. վախուցեալ: պատրել: գօղալճաղ. պնրկեան:
Cacciatója. Բևեռանութիւն, կիմ մուրճ 'ի միտ բևեռ զբևեռան 'ի տախտակիսն: ներքաստնուիլ. (ի տես սակ ինչ մրճոյ:)
Cacciatóre, ար. Ղրսորդ: ալճը: ասս և Cacciatríce, ից. ciante. Cacciator maggiore. որսորդապետ: ալճի պաշը:
Cacciavíte, ից. Տես Vite.
Cáccole, ից. յոտ. Բիժ աչաց: լաքոտ: քակոր խաշանց. կիմ այծից (մածել զասիլքս և զաւերըքս:)
Caccolóso, sa. Գլխահարն. բժախն: լաքոտ:
Cacheréllo, գոյ. Ծիրան. (միտոց.) հոս. քակոր (խաշանց 'ի նաստատանաց, եև:) այծ: della gallina. ի սմ ծածխաքանախան: ձոռ:
Cacherélla, la. Ահոկիշ լուծիլ որովայնի:
Cachería. Աստիճ գնացք. խելոնիչ չարժճութիւն, կամ զբոյդ. մեղկուլ. քեֆկերճութիւն. ազայամտուլ:
Cacheróso, sa. Ամեղկ. խեղնիչ. քեֆկերճ. սիչրօղ: նախանձաւոր. սիրտող:
Cachessía. Աստաղնուլ. դժգոհնուլ. (ի երկաբառաւ ոճգաւորնուլեն ինչ դիմաց հանդերձ ասիաբուլեն, և դժոհ արարինչուբ:)
Cachéttico, ա. Ախտագնեալ. դժգոյն: էնդրնէ պօշտ: վատառողջ. անհատողջ: հիմապղծ ախտաւոր գնուլեն (դեղ:)
Cachínno. Բաս լաքին. Ծաղր բարձրաձայն, կիմ անդաճ: փոխած:
Caciáto, ta. Տես Incaciato.
Cácio. Պանիր: էնդիր: confessare il cacio. խոստովանիլ գձշմարիտն: mangiar cacio, կիմ del cacio. խարել. պատրել 'ի վնաս անձին: cacio che ha gli occhi. պանիր ծակօտիկն, կիմ սպնդանման: il cacio cavallo. ազգ ինչ պանրոյ: esser pane, e cacio. սիրել սերտիւ զմիմեանս: mangiar il cacio nella trappola. յանգանիլ ուրուք, ուստի չկրնալ զերծանիլ անպատիժ: badar tanto al cacio, che la trappola scocchi. այնչափ ժամանել 'ի վտանգս, մինչև ընկնիլ 'ի ծուղակ:
* Caeio. Ի միկարկուէ ինչ բացագանչական, 'ի կիր առնել վրայ համեմատութ փսխանակ բառին Cazzo.
* Cacióso, sa. Մակարդել երևի զպանիր. պանրոյ. ոյն զպանիր:
Cacitá. Մակարդումն կաթնոյն կանանց. (ի հիւանդութ ինչ:)
Caciuóla. Պանիր տափարակ և քաղցրշէ:
* Cacochimía. Վատառիճութ. (ի տես ինչ:)
* Cacofonía. Հնչիւնն պնդեմեծ, կիմ ծանրաձայն. վատաձայնութ. վանգեալն վատաձայն: դէմ ձայնից. դէմ անհամաձայնութ. տարաձայնութ նոճագաբանաց: պի ահնդլէ:
* Cacofónico, ca. Վատաձայն. չարաձայն:
Cacografía. Սխալագրութ. վրիպագրութ:
Cacografizzáre, ն. Սխալագրել. վրիպել յօտզրագրութ:
* Cácri, ար. Ծաղիկ Rosmarino անկոյն:
Cacúme, ար. Բլուր. ծայր. Կատար. գագաթն. արտեան:
Cadávere, ար. Cadávero. Դի. դիակն: նեղ. էօլխ:
* Cadavérico, ca. } Դիակնացեալ. դիատեղ.
* Cadavéróso, sa. } ատկ էօլխոյ պնդեր. նեղ էարէիճ:
Gadaúno. Տես Ciascuno.
Cadénte, ս. Անկեալ: փխկն: գադարեալ: պօշտող. փեղկիչ: età cadente. ծերութիւն: guance cadenti. այտք ծաղշամերք, վոխք:
Cadénza. Անկումն: փխկն: հանգիստ, գադար կիմ առատ (պարբերութ, նոճագաբանաց, կազաւոց:)
Cadére, Cascáre, ել. Անկանիլ. փխկն: կախիլ, կիմ ինքանիլ (հերթաց զուռտոլք:) ասգմտ: հանդիպիլ. լինիլ իր դիպիլ. հատանել. գալ 'ի վերօգտմտ. խոխինեն ինկնէ: պակասիլ. նոճագիլ. կորնչիլ. 'ի գերև ելանել: էխկէ: անցանիլ. փոխիլ: a trabocco, կիմ rovinosamente. հոսիլ 'ի բարձանց. գագաթիլ: di speranza. անհանգիլ 'ի յուսոյ: անհագութ փխկէ: dell' amore, di grazia. անկանիլ 'ի սիրոյ. յացայ ելանել: ինօգ փեն լբէմտ: in disgrazia d' uno. նոյն է: di stima di credito, կիմ di grazia. կորուսանել զըղ համբաւ, կիմ զչարգէ: էրիթրբէ գայթ էրկէ: d' animo di cuore. արտաքին լինել. յուսահատիլ: էրկէ: թավմտ: malato, կիմ infermo. անկանիլ յախտ, կիմ հիւանդագին: հատապանմտ: morto. կամ սուկ cadere. մեռանիլ: էօլխէ: è caduto morto. մտնաս յանկարծահաս: in pensiero, in mente. յուշ լինել. գալ 'ի միտս: della, կամ dalla memoria, di mente. անկանիլ խիղճ յուշ. մուռանալ: al basso. անկանիլ 'ի ներշնամուխ յայլքատուէ: ad alcuno. անկ լինել. ուղիք. հայիլ. վերաբերիլ: cadde il discorso sopra di te. զրոյց եղև զքէն: sotto alcuna regola. անկանիլ, կիմ պարուհակիլ ի կանոնաս իրիք: a me cade far ciò. ինձ անկ է, կիմ հպատակ առնել

նել զայդ : պահա փութալը պա՛ չէնի էնիդէ : far cadere. արկանել. ընկենուլ. պրտմոտ : cadere sotto gli occhi. անկանիլ ը ակամբ :

* Cadétto. գոյ. Կրսեր ե ղբայր : փութալիկ գիրպա՛ : ազատորդի ընչանկամ զինուորել ՝ի դուռն իշխանին ուսանիլ զարհեստս պետզին :

Cadévole, ած. Դիւրակործան. դիւրադալի. անյաւար : փութիկ. քաղի : խարխուլ (տուն :)

Cadì, ար. Դատաւոր տաճկաց : Աստ՛ի ինչ դիւրագին :

Cadimentáccio. Անհնուն չար. կործանումն ա հագին, կամ վտանգաւոր :

Cadiménto. Անկումն. կործանումն : փութիկ. գայթակղուելի. վխտալի ինչ : աւեր : մուռք (աստեղաց :) dell' animo. արտաբերմունք. պսկռնչումն :

* Caditóje, իգ. յոգ. Ծակք ինչ, զոր ՝ի հնումն ինդին ՝ի կառուցս գմբեթից աշտարակաց, և՛, քիզ որս հոսկին քարինս ՝ի վր թշնամեաց պաշտպողաց :

* Caditójo, ja. Տես Cadevole.

Cádmia. Ի մեջ, կամ ունչ հրահալելոյ գոյացեալ և մածել ղրմոխք հալոյց հրահալելոյ : Կայ և այլ տեսակ ինչ քարանման ՝ի հանքս սընձոյ, որ կոչի և Cadmia naturale.

Caducéo. Օձապատ վիրգ վահպկի :

* Caducità. Իւրաստհուի. սակրուն : պղջկէտ : Անհաստուն. (բուռ օրինադիպոյ ե անվաւերուն կատակց, և՛, առ ՝ի չգոյէ՛ կատարման հանգամանաց ինչ պայմանից, և՛ :)

Cadúco, ca, caducíssimo. Իւրաքայլի. վաղանցիկ. անցաւոր. տկար : փութիկ. ջրջիկ. քամի. ցաւագ : գիւրաձաւամ (ծաղիկ :) mal caduco. տես Epilessia.

* Cadúta. Անհուն. սահումն : փութիկ : եզ. կրճանումն : էնդ : կործանումն. շնչաւորի. արկած : հարած : պէս : մեղք. յանցանք : Կախադ :

Caduta de' pelli delle palpebre. Ցօղաթափումն արտասուաց. (ե ասա ինչ) la ricaduta è peggio della caduta. գործ հիմանդուի վտանգաւորագոյն ե քան զբուն իսկ հիմանդութին :

Cadutélla, նոմ. Անհուն թեթև, կամ անվնաս :

Cadúto, ta. աք. Անկեալ. սահեալ : փութիկ քան գեալ : էդէմէդ : վատասիրտ : խրէսթիկ :

* Cadúto, գոյ. Յաղորդուն :

* Caéndo. Խնդելով. ՝ի խնդիր :

* Cáffa. Տես Caffo.

Caffáre, ե. Առնել կռնաւս ; կամ անզգոյ : քէֆ էքմէք :

Caffè, ար. Խահվէ : գահվէ. կրտսի ըմպելոյ գնասկ վճ : գահվէխանէ :

* Caffeistà, ար. Որ սիրէ, կամ յաճախ ըմպէ գնասկվճ :

Caffettáno. Զգեստ ինչ տաճկաց : գաֆթան :

Caffettiéra. Աման եփելոյ գնասկվճ : գահվէ էձրէձէ :

* Caffettiére, ար. Խահվէձարձ. խահվէվաճառ. գահվէչի :

Cáffo. Կռնաւս. անզգոյ : քէֆ. esser il caffo. լի՛նել անզգոյ, անօրինակ. անհամեմատ : giuocar a pari, o caffo. խաղալ գործ կռնաւս : քէֆ ՝ի ընկեր օյնամք :

* Cáffura. Տես Canfora.

Cággere, ևն, Տես Cadere. Տես և Inchinare, Abbassare.

Caggiotório, ja. Տես Caduco.

Cagionaménto. Պատճառ. սկիզբն. արտագրումն :

Cagionánte, ած. Արարօղ. գործօղ :

Cagionáre, ն. Լինել պատճառ. յիշել կամ ՝ի դոյ ածել. բերել. ծնանիլ. առնել. սկսանք օրմոտ. հասնել. պատճառել. առգտանել. զրպարտել. մեղադրել. իքիդիրա էնիդէ : * Cagionársi, յ. լինել յիշել գործ :

Cagionáto, ta. Յառաջ եկեալ. ևն :

Cagionatóre, աք. Cagionatríce, իգ. Արարօղ, պատճառ : սկսանք :

Cagioncélla, նոմ. Պատճառ թեթև. առիթ փոքր :

Cagióne, իգ. Պճռն : սկսանք. առ. առիթ. կիսկն. սկսակից : ընդերկիւղ : վիրաւ. յանցանք : առն : պատճառանք. չքաւէղ. ապատրճանք : էօրմոտ : ծանոթ. ախտակրօտի. անուտոզկոտի : սկսիկսանէ : por, կամ corre, կամ coglier cagione. զրպարտել. կիսկ իրա էնիդէ : prender cagione, կամ պատճառանօք. առնել : ծանոթ գործոտ : a cagione. վր. յայտագիր էնէն : եա՛ որովհետև. քանզի : էնիդէ :

Cagionévole, ած. Cagionóso, sa. Տկար. անբարակազմ պսիկ : վատառողջ. հիմապրէն :

Cagionúzza. Տես Cagioncella.

Cagiúti, ար. յոգ. Ստահիճք. հաւատասիրեալք ղկող. մարիք հաստուն :

Cagliáre, ե. Թողուլ առ աչի. լուծանիլ լքանիլ սրտի. խիճրէնէդ : հաւէլ : գոպչիլ գալմոտ : մանգրգիլ. մածնուլ :

Cagliáto, ta. Տես Gagliare.

* Cáglio. Տես Gaglio.

Cágna. Սատակ շուն : գանձի. էնկէլ : սկս ի Capperi. la cagna frettolosa fa i cattelli ciechi. առած. որ վաղվաղկոտ ե ՝ի գործս, ոչ երթեք գործէ բարիոք : * Cagna. Մէկ ոքանչէլեացս :

Cagnáccia, իգ. ածանց. Անարգ շուն մատակ : բոլ որովնիկ : սկս և Piallone.

Cagnáccio, ած. Շուն անարգ, կամ անհեթեթ. գաւլամ. պղպտան. էօթէկ : խրտանանիկ. չար : փիճ. նեղ. էօթիճ : fare il cagnaccio. խրտանանիկել. նեղանալ. նիհիճ չարիս :

Cagnázzo, za. Շնական. նման շան : էօթէկի. մոտեղ. ձառադէմ. էդէմէդ : կատուաց. կեղ. էեթ. գոպրմըզ ե և սեռական ինչ գանոյ ե և մասայածին անուն մեղ ՝ի դիմաց :

Cagneggiáre, ի. Դաժանանալ. դիմեանալ. կրճել. գայտանիլ. նայտանալ. կատարիլ. եաէոպանդուլ օշմոտ :

Cagnescaménte, ին. Տիգօգաչայ. խոժոռ. հայեցիք ը ակամբ. գազանաբար. դիմագին : էչի. եաէոպ էնէ :

Cagnésco, ca. Շնական. շան : էօթէկի. մոտաս : գայթագին, ահընկէց, ատանդագին (գիմք) գոպրմոտ. եաէոպ * guardare, stare in cagnesco. խրճիթ, գայթագին, ը ակամբ հայել : էչի պոփոյ :

Cagnétto, նոմ. Սկռնդ. շուն փոքրիկ : էօթէկիկ : կորիւն շան : էնիկ : էնիկիկ :

* Cagnína, նոմ. } Մատակ շուն փոքր.
Cagnolétta. Cagnolína. } մատակ կորիւն : գանձի. գօնձիկ :

* Cagnolétto, Cagnolinétto. Սկռնդ. շուն փոքրիկ. կորիւն փոքրիկ : էօթէկիկ : էնիկիկ :

Cagnolíno, Cagnólo. Տես Cagnuolino. Cagnuolo.

Cagnótto. Անձնատաճ ուրուք. թիկնապահ. պատսպան : էաթմանպան. ասիայշի. պէրպան : գնդէմ : di Corte կամ di Re. սիրելի յաշխ ծագատրին. հաճոյ կամ պատուհաս ոքեային :

Cagnúccio. Cagnúcciolo. Տես Cagnuolo, Cagnuolíno.

Cagnuóla, ſ. f. Sſo Cagnina, & Canicola.
Cagnuolétto, ſ. m. Cucciolétto: cagnuolíno.
Cagnuolíno, Cagnolíno. Cagnuólo. Ukuntag փոքր. շուն փոքրիկ: ետօքէնէ: cagnuolini. կորիւնք շան:
Cahch. փէ. ծիծաղական: ah cahch, ah cahch. քահ քահ:
Caícco. Կոր. մակոյկ: առագաստ. գայտ:
Caímáne. Տիտուն ինչ հնդկաց. տեսակ ինչ կոտորակուսոյ: հինգի ինիսական, նշխնի:
Caína. Uտացածին կայան ինչ գժոխոց, ուր տանջին մատնիչք:
* Caíno. Sſo Turchina.
Cála. Գոգ ծովու. խորշ: ետօքինէ. փնինչ ժա. ղաղ: dar la cala. առնել ծովասոյզ առնել. (է պատճ ինչ նաւատեառց:)
* Calabríno. Uղգ ինչ կաշանաւորակապից:
Calabróne, ա. Իշամեղու. (է ազգ ինչ մեղուի մեծ է զոլիծակին:) եղէլ առաջ: սիրտակազդին, (տեսակ ինչ գունոյ կերտասուց:) il calabron d' amore. բորբոք սիրոյ: mettere un calabrone in un orecchio altrui. կատիճ մեծ արհանել յոք: avere, կամ parere un calabrone in un fiasco. քրմիանիլ: շշնջիլ: conoscere il calabron nel fiasco. ատանալ զայս: ճանաչել քաջ:
Calafáo, Calafáto. Կպրաճիւճոլ. կպրատեփ: գալափաթէ: * maglio di calafáto. գործի ինչ կպրաճիւճելոյ:
Calafatáre, Calefatáre, ն. Կպրաճիւճել. կպրով ծեփել: գալափաթ էմիլ: խնուլ զծակտիս:
* Calamája. Կաղամար ձուկն: սիլէնա. ծիրէնէպ պաւէրէ:
Calamájo. Կաղամար: փիլիկ. հօգա: կաղամար ձուկն: սիլէնա: a penna, e calamajo, ի. Ճշգագոյնս (առնել զհայիւ:)
Calamandréa. Calamandrína. Խոտ ինչ: սեղիպէ. պէլաթիլէրէ:
Calambúcco, կամ Falambo. Փայտ ինչ հատաւէտ.
Calameggiáre, ն. Հարկանել զսրինգ. զերգէգնա. փող: փիփիկ, գալաւ լայտ: կաղ անգործ, այս գաւազդոյ:
Calaméno. Դաղձ: Եապան նանէխ: եղէ. իլուճի: ենիչ:
Calamináre, ա. } Քար ինչ գոյացեալ ի մէ.
* Calaminária pietra. } տաղս. կոյն և Giallamina.
* Calamínta, Calaménto. Կատուաճխոտ: կոյն և Nepitélla: տէրեփ օխտ:
Calamístro, է բաս լաթ: Երկաթէ գանգրելոյ զկերտս: ատ փէք: խոխ:
Calamíta, ſ. f. Մագնիս: տիեզերքս ներգրաւիչ յանկուցիչ: սէրաք կողմնացուցիչն: արհեստ նաւարկուեաց:
Calamitá. Տաճ, տաէ, ſ. f. Մշուճատուչ. աղէտ. վիշտ. չարիք: ֆէնէս. փոխոպէթ:
Calamitáre, ն. Շփել զերկաթ, կամ օծանել մագնիսաս:
Calamitátó, ta. Օծեալ մագնիսաս:
Calamitóso, sa. Մշուճատու. տղորմ. գժբաղդ: փոխոպէթլի. պովալլը:
* Calamítra. Sſo Calamíta.
Cálamo. Բոյս ինչ եղէգնանման. եղէգն: գաղձ: ծնկամիջ եղեգան: պօղոմ: գրիչ: գալկի: աղտղակ. շառաւիղն: գաճաս: calamo aromatico, կամ odorato. ինդ. Acoro. Cálamo scrittório. գրիչ: (ըստ անդամոցդոյց է գրչանման խոռոչ ինչ ուղղին:)
Calanca, ſ. f. է բաս նաւաբեդոյ. Sſo Cala.
Çalánca, ա. Կերպաս ինչ հնդկայ նկարչէն: խաչէնճէ:
Calándra. Calandríno. } Ծուռն ինչ քաղցրաձայն far calandrino: qualcheduno. խաղ առնել զրոք. հեգնել. հանայտ. ցանել ինչ ուռկաք. far il calandrino. ձևանալ յանգէտս: * tu se' un calandrino. միամիտ ես յոյժ:
Caláppio. Ընդունել. Թակարդ: փոսփոս: entrare կամ dare nel calappio. ընկճանիլ, կամ անկանիլ ի թակարդ:
Caláre, ն. Իջուցանել. ամփոփել (զառագաստ:) էնգիլիզէ: la fronte. կորնդրուկս լինել. ակնկռթիլ. խոնարհեալ զաչս: una perpendicola. է բաս երկաթալոյ. իջուցանել զուղղայեայս:
Calare, է. Իջանիլ: էնէլ: նուաղիլ (լուծոյ.) խոնարհիլ, կամ տարաձամիլ (ասուբ.) պակասել (գնոյն.) վաճառիլ դիւրագնի: calarsi, ſ. իջանիլ: բերիլ առ իմն. գլխել անձնանձը, կամ խնդագին: calarsi a una cosa. գալ առ իմն. յօժարիլ. զիջանիլ. հաւնգիլ. դնել ի մոխ առնել ինչ: calare a fondo. ընտրել: calarla a uno. խաղ առնել զոք: * Calare. հնազանդիլ հոլմիլ:
* Calascíone, ա. Sſo Colascione.
* Calastrélli, ա. յոխ. Փայտք ինչ սայլակաց իշոյ գաճոմիկ:
Caláta. Էջք. իջուածն: Էնիչ. իջուցուածն: զիջուածն. (գնոց:) առեակ ինչ կաքաւելոյ:
Caláto, ta. Իջեալ: էնիչ: colla fronte calata. խոնարհեալ դիմօք: կոր ի գետս:
* Calbádio. Կանաչագոյնն. գեղին հարթաչ ի կանաչ.
Cálca. Խուռն. ամբոխ: հաւք. գալապալըճէ: մէրճուճ յարձակումն. ուժգնութիւն. խռան: ըզէլէ. էնիչ էնէլ: romper la calca. քանալ անցս. ի խռանս. far calca. խռնիլ. միեչ պնդիլ. նեղել: պահնէլ էնչ. ինի վէրճէ. էուէլէմէ. պէճէլմէ: far calca ad alcuno dí checcífessia. ժամել. Թալանձնել ուժգնի. էնէ էուվարմա: esser di calca. լինել նեղագոհոտ:
Calcágnare, ն. Ի. փախուստ գառնալ. փախչիլ. գայմէ:
Calcagnétto. Փաքրիկ կրունկն:
Calcagníno. Կրունկն կօշկայ: հոդամասիկ: քաղ պաճ էօչէնի:
Calcágno, ա. calcágni, յոխ. ա. calcágna, յոխ. ի. Կրունկն: էօչէն: զսպանակ մկրատից: sedere sulle calcagne. նստել ի կրունկս, կամ ի վր կրնկանց: levare contro alcuno il calcagno. ընդդիմադառնալ. անկուռիլ: ևկցս արձակել: գալլը ֆօխտ. ընէմիզ: voltar le calcagna. կամ mostrare il calcagno. ի փախուստ գառնալ. Թիկունս գարձուցանել: գայմէ. ատկա էօրնէրմէ: dare altrui delle calcagna. մուրկ ի կռուարառնել. խմնել: փոխիմէ. տահմոլլամաք: pagar di calcagna. վճարել զպարտս փոխատուաց. փախչիլ առանց վճարելոյ զոյարտս: պօրճնուա էապմիդի պէվլ. էնիչ: essere dalle calcagna: լինել երկար և դիւրաչարժ ատեան ի փախուստ: tenero di calcagna. գիւրաշարժ ի սէր:
* Calcagnuólo. Շուառանին. (ազգ ինչ կարճ գրչի քանդակագործ ծառ:)
Calcaméntо. Կոխան. կոխում:
Calcára. Հնոց ինչ ապակագործ ծառ.
Calcáre, ա. Կոխել. կոխան առնել: պասէլ. էզդնամաք: գառնալ. դարձ առնել: պէճմէլ: եզդնել
* Չմլիլ. Չմնել: պզմաք: տաւ և հայ Calca. Ճռճալ. Հարատաւիարել. նկատն առնել: դարձ. գնալ.

էրդէ։ ոբէը բառնամ։ Թիսեր։ գէրբէա օյմա։ օրառյմա։ զուգիլ, միաւորիլ Թռչնոց։ ընդբէրէնդէ։ * է ես բառ էօպէրդաց. ծայրէրեր (գաղափարել ինչ ծայրեր ալաքի։)

Calcataménte, ին. Խաւուն. խուռն յարձակմամբ։

Calcáto, ta. Կախեր. ձմեռ. ձներ։ պատրաստ. ած էտմէս։ զուգիր (Թռչուն։) ընդբէրէնդէ։ քաշմամբ քոթ. (ձեղի, կիմ ձանապարհ։) փէյօլա. գալ ըպաւէրէլ։

* Calcatója. Գոթեր ինչ խոյրաթարիչ։

Calcatóre, տր. Որ կոխան առնէ. առ ոտն հար. կանող։

Calcatréppo, Calcatréppolo. Խոտ ինչ փշոլիչ։

Calcátrice, էի. Որ կոխէ։ ած ինչ նեղուի։

Calcatúra. Կոխուն. կոխան։

Cálce, տր. Ոտն, կիմ յատակ նիզակին, հրացանին։ Ժէզրայէլ ոաճա։ Բխոքենի էօնդաղէ։ Cálce, էի. Տես Calcina.

* Calcedoniáto. Կիմ քալկեդոնիարկ. (ազգ ինչ կնոյ՝ որ ունի գերակ ինչ քալկեդոնի։)

Calcedónio. Քալկեդոն. (է ակն ինչ մարմնադոյն, գաձէ զաւակիին՝ ի գէօղն քալկեդոն։ Ի ևս ազգ ինչ կարծր կնոյ։)

Calcése, տր. Ծայր կեայմին։ ազգ ինչ ձախարանկի։

Calcestrúzzo. Շաղախ. կէր աւազախառն. կամ խառնէր է ծեծածք կրկնգրոյ։ էրէնէ հօրմանո։

Calcétto. Կարձ, կիմ ներքին գուլպայ։ Իւղագործէ։ Հոյլաձափ Լեզգի։ հագիկ էօփաչ։ cavar i calcetti altrui. քաղել քանս ի բերանոյ։ metter altrui in un calcetto. ըմբերանել զոք։ խայտառակել. ռակիլ. ընկռկիլ։

* Calciaménto. Տես Calzamento.

Calcíánte, տր. Գնդակախաղ. տես ի բառն Calcio։

* Calcicáre. Տես Calcitrare. ոտնակոխ առնել։

Calcide. Ազգ ինչ մողեսի, Թռչնոյ և ձկան։

Calcidónio. Տես Calcedonio.

Calcína. Կիր. թաւա. էրէնէ։ calcina viva. կիր անշէջ։ խամ էրէնէ։ spenta. կիր շիջեր։ forno da calcina. հնոց կրոյ. էրէնէ օճաղէ։ * calcina di stagno. կիր անագի։

Calcinácio. Աբեռակքէլինուածոց. յորացեր կիրք։ Տօլօ։ կարծրացեր ծէրտ. կիմ ցի Թռչնոց խօճացուցիչ նց։ հիւանդ կէնդանեաց պնդացեալք ի մսատուն ինչ մարմնոյն, որք ածեն ի վէր գանագան ախտս։ * Պալար լի կրանման հիւանդով ի վէր երևեր ի յօգս յօդոաձգացուց։ aver male del calcinaccio. ոճ ոքմի. ախտանալ զախտ չինոճաձգութէ։

Calcináre, ն. Գործացանիլ ի կիր. (զմետաղս. ղքարինս։) էրէնէ էնդէ։

Calcináto, ta. Գործացեալ. կիմ փոխարկիլ կիրս։

Calcinatório, ria. Կրոյ։ forno calcinatorio. հնոց կրոյ։ էրէնէ օճաղէ։

Calcinatúra, Calcinazione, էի. թաւ էրէնէ։ Փոխարկումն ի կիր. կիրագործումն քարանց կիմ հրալ հալեկաց։

Calcinéllo. Խոցեմորիմ ինչ չգայլին, որ ստ կենդանեաց ունի ի երկնագոյն, և յետ մահուն ոսկրատակ տեղ գձևին։

* Cacciù, տր. Է ի ոտնշահոտ, և քաղցրա.

* Cacciundè, տր. Է հոտ բազագրուած ինչ գնասանականաց. զոր յօրինեն ի փորձուգալ, և ի հնդիկս։

Cálcio. Աբեռացի. կիրք. ընէնդէ. ոտք. կրունկն. այտ. էօղէ։ ոտն նիզակին, կիմ հրացանին. ոտնակոխ ինչ փշրեմնական գնդակախաղոց։ dar de' calci. սլաքայել. կիրս արձակել։ ընէնդէ։ avere un calcio in gola altrui. յանդիման հարկանել ինչ ոտնքէ։ dar de' calci al-vento, al rovajo, al aria կէշ. ոճ ոտի. ամբառնալ ի կախաղան. կախել։ ընէնդէ։ աւելտ։ * io non voglio questo calcio in gola. ոչ կամիմ լինել պարտապան կամ շնորհապարտ քեզ։ calcio di stallone non fa male a cavalle. ոչնչ վնասէ ախրէլոյն։ dar dove un calcio, e dove un pugno. կրկին գործ միանգամայն վճարել։ dar tra due calci un pugno. ոչ առնել զքեմ չարիս՝ զորս հնար է առնել։

* Calcistrúzzo. Շաղախ որով ծեփեն ըղմուղք։

Calcíti, տր. Հանիք ինչ. ունի գհանգամանս ինչ սլզնոյ, և գոյանայ ի հանիքս նմին։ գանի եղեալ։

* Calcitránte. Անհուշոյ. զր կիրս արձակէ։

* Calcitráre, ն. Անհուշել. սլաքել. կիրս արձակել։ ընէնդէ։ է էքմ գասնալ. նշանել. անասունք. փորը. գոսքս գոսքոյ։

Calcitrazióne, էի. Աքացուածն։ ընէնդ։ գիմադարձուել. կուք։ էէնէլ. նիզ։

Calcitróso, sa. Անհուշոյ։ ընէնդնդի։

* Cálco. Ծայրագրուել. Է է գաղափարաբանի՝ զոր առնեն սլաքաւ ի վերայ Թղթոյ. կաւաւոյ, կամ տրմոյ։)

* Calcógrafo. Պղնձագիր. ըն փորագրոյ պղնձոյ. փորագրող։

* Cálcola. Տես Calcole.

Calcolajuólo. Տես Tessitore.

Calcoláre, Calculáre, ն. Հաշուել. համար առնել. Թուել։ հիսաբ էրէնէ։ այծոտ։

Calcoláto, ta. Հաշուեալ. համարեալ. այծուած։

Calcolatóre, Calculatóre, տր. Հաշուարար. հաւիրապաշ. հիսաբչի, այծող։

Cálcole, էի. յոյ. Calcola, էդ. Ոտնաւորի ոտանաւոր, նմանագ։ պատրաստ. լուսնկանըն այտէլուղ։

Calcolería, Calculería. Արհեստ հաշուելոյ. հաւիրագործել։ հիսաբ։

Calcolétto, Calculétto, նոճ. Քար փոքր. խիճ երկնամանգ, կիմ փսխիչսին։ գասխ. խաչ։

Cálcolo, Cálculo. Քար փոքր. խիճ. ոճիկ խաչ։ հաշիւ. հաւիրապ. հիսաբ. այծուն. տեղ և գլխերին։ far i calcoli. հաշիւ առնել։ հիսաբ էրէնէ։

Calcolóso, sa. Խոճագործ. աւազագործ։ խճաւոր. մլղագործ։

* Calcósa. Ճանապարհ վարուն. արահետ։

Calculáre, Calculería, ևն. Տես Calcolare, ևն։

Calculazióne, էի. Հաշիւ. համար. Թուարիւն։

Cálda. Խիմ. * կշռացաւուղ. առնիչ. էան ազբոյ։ pigliare una calda; կիմ caldana. ըմբռնել ի խիմս. կշռացաւուղ։ առնիչ էաճախ։

Caldája. Caldájo. Սան. Լեռնուցիչ. սլզնեի։ գպան։

Caldajúóla, նոճ. Կաղնեայ փոքր։ ընդնդէ։

Caldaménte, ին. Caldissimaménte. Ջերմագին. Ջերմ. ուժգին. կաղեռգին. խիճագին ոյնպէս. անձկանոք։ էէն. գոլը. նուհագին իւն. ած իւն։ աստուածպէտ. յուռայաւ. յանիարծ։ աբէնէ իւն. հարգնէն. Քիւնեալ։

Caldána. Տաղ միջօրէական. ոսճաժամ։ Տես և Calda.

Caldaríno. Կրակարան փոքր։ հնոցուղք։

Caldáno. Աբաիւզան։ նաւինչ. վերնայարկ փռան։ (է սենեակ կիմ ոեղի ի վէր համարի փռանն։)

Caldanúzzo, նոճ. Կրակարան փոքր։ հնոցուղք։

* Caldáro. Տես Caldája.

* Caldarrostáro. Որ վաճառէ խորոված չաղաղակս։

Caldarróste, ից. յոգ. Խորովածոյ չոգպանակը:
Caldeggiáre, ն. Պաշտպանել. ձեռնտու լինել:
Caldeggiáto, ta. Պաշտպանեալ, ած:
Calderájo. Պղնձագործ. կամաստպագործ: գազանձը:
Calderéllo, Calderíno. Տես Calderugio.
Calderóne, ար. յաձախ. Սան մեծ: պնօյիսի գազան:
* Calderottíno, Calderótto. Տես Calderuola.
Calderúgio. Ջուրտուն ինչ կարմրագլուխ և քաղցրա-բարգաս: սպիտակ գնդաքար:
Calderuóla, նոձ. Կամասյա փոքր: սան փոքրիկ:
Caldétto, ta. նոձ. Ջերմնեակ. ջերմիկ. գաղջ: աքաղցր:
Caldézza. Ջերմուձ. բորբոք: աքաղցրութ: հեշտութիւն: խրձ. տենդ. սէր. նախանձ: հակառ. արդար. հոգ. հագիւ: գայրութիւն:
Caldicciuólo. Մեղմ ջերմուձ. թեթեվ ջերմուձ տենդին: ծիւնի հեշտութիւն:
* Caldiéra. Սան մեծ: պնօյիսի գազան: far caldiera. ուսուց առատ:
Caldína, Caldíno. Արեգդեմ տեղի:
Caldità, Calditáte, Calditáde. Տես Caldo. գոյ:
Cáldo, գոյ. Ջերմուձ. տապ. տօթ: աքաղցութ: հեշտութիւն: իշխանութիւն: օգնութիւն. նպաստ. պաշտպանութիւն: խրձ. ցանկութիւն: եռանդն. ոգի. աշխոյժ: փետի գանգրութ: փինձկութ: ուժգնութիւն. բորբոք. տաստկութիւն. յուզմունք կրից: ջերմութիւն. գեղ: գեղեցկութ:, nel caldo della battaglia. ի բորբոք անդ մարտին: nel caldo del furore. ի տաստկութեան դէմ կատաղելեն: aver gran caldo. տպպանալ յոյժ: հեշտութեամբ: fa gran cáldo. տօթ է յոյժ. հով ջերմ աքաղ պէր. darsi un caldo. փոքր մի ջերմնուլ առ հրով: metter l'ulive in caldo. կոտրել զձէթ (առ ի հանել զձէթն:) venire, կամ esser in caldo. ջերմնուլ, կամ բորբոքիլ (ձիոց կամ շանց) ցանկութեամբ: գեղ: esser in caldo. լինել ի բարեբաստութեան, կամ ի յաջողութեան յուժի: battere, կամ fare due chiodi a un caldo. միով աշխատութեամբ կամ հնարիւ երկու գործ վճարել: վճարել միանգամայն բազմ գործս: nel caldo della furore, della disputa, della battaglia են. ի բորբոք անդ կատաղելեն, և հակառակութեան. ի խառնուրդ անդ մաքառելն: ե' non ha tanto caldo, che cuoca un uovo. չունի ինչ նա իշխանութեան: dare un caldo. ջերմացնել զերկաթ:
Cáldo, da. ած. Caldíssimo, ma. Ջերմ: աքաղ: տաքութ. վառ: ջերմնեալ. նեղճանի: բորբոքեալ. վառեալ. ջերմեալ. աշխոյժ: եռանդուն: գեղեցիկ. գեղեցկաձև. սիրաշարժ. գրգռական: նահապետական: տաստկեալ. ուժգնի. բռնաւոր: ժեղին. ժեղ: գոլը: զբաւար: ազդա (բանիք ն.) գոլնեալ: ջերմեռանդն աղօթիք. եռանդագին: caldo di potenza, di danari. գոռոզացեալ իշխանութ, գրամով: piangere a caldi occhi. լալ դառնապէս, ջերմ արտասուօք: ջերմեռանդ արտասուօք: dolersi a caldi occhi. ցաւել դառնակսկիծ. մորմոքիլ ջերմաձայն: a sangue caldo, ած. ի նոյն իսկ ջերմնդանութի բորբոքեռանդն. յառաջնումն գնդ. եռանդան: շտապող. անդիւն վազվզակի: caldo d'amore. բորբոքեալ սիրով: caldo di vino. արբեալ:, darne una calda, e una fredda. անել երբեմն այս պէս, և երբեմն այնպէս. առ երբեմն զաձախս և երբեմն զգոյժ: convien battere il ferro mentr'egli è caldo. պատ. պարտ է հարկանել զերկաթն մինչդեռ ջերմ է:
Cáldo cáldo, ած. Շուտ ընդ հուպ: հապճեպ:
Caldúccio, գոյ. Ջերմուձ մեղմ, միջակաստիճան:
Caldúccio, ia. ած. Ջերմին. գաղջ: աքաղցն. բնջմոյ:

Caldúra. Տես Caldo, գոյ:
* Calefaciénte. Calefattívo, va. Ջերմուցիչ:
Calefatáre. Calefáto. Տես Calafatare, ած:
Calefazióne. է բառ. լապին. Ջերմացումն:
* Caleffáre, ած. Տես Beffare.
* Calen, ար. Տես Calende.
Calendário. Օրացոյց: յառ նոձ: aver altrui sul suo Calendario. առել զոք առ ոչինչ գրեալ:
Caléndе, Caléndi, ից. յոգ. Ամաւագլուխ: ոյ պաշտօնէից կանոնց. գաչուան:
* Caléndula. Տես Calta.
Calénte. Հոգատար. հոգածու (ի կիր ածի բառ ցաւակատար.) non calente, անհոգ: հանգիստ:
Calenzuolo. Ջրտուն ինչ փոքր:
* Calepíno. Ընդարձակ բառարան. բազմալեզ օրէնս:
Calére, անկան. և գիմաղարձ. Ջոյն ունել. հոգալ. հալիլ. անկ գոլ: հանգիստ օլմաք. գայրմաք, գիմաքի: mi cale di te. ինձ ջոյն է քեզ: ես սիրեմ զքեզ պէս մէնի գայրութիւն: non te ne caglia. մի ջոյնի քեզ. քեզ զի ջոյն է: հանգիստ օլմաքն ի me n'è caluto, կամ me ne calse. ջոյն եղև ինձ. ջոյն յանձին կալայ: avere, mettere checchessia in calere, կամ in non calere, կամ in non cale. ջոյն ունել. կամ անջոյն լինել, ի բաց ձողուլ. հանգիստ օլմաք: non me ne cale. ինձ չէ ջոյն: հանգիստ գէնիլ: պանդ նէ: se ti cale di me. եթէ սիրես զիս: ապաչեմ զքեզ: հարցմ էնէ: գերէմ եղէ: di quel che non ti cale, non ne dir nè ben, nè mal. որինչ քեզ չէ անկ ջոյն մի խառնիր բնաւ:
Calésso. Կառք ինչ երկանիւ: է գէ կերկերլուգի տրաքա: tirare il calesso. ձգ ասկ: տեսք fay il Ruffiano.
Caléstro. Երկիր վոխան քարուտ յարմար այգեձառանեայց:
* Calétta. Տես Fetta.
Cali, ար. Քարի. է բոյս ինչ. յորոյ ի մխորոյն գործեն զապակի, և զօձառ: ասպի. Թանձրանկի:
Calía. Փշուր, կամ խարտ ոսկւոյ: գոյն ինչ. ոշինչ: viver calía. կեանք առ վայր մի: nè lisca, nè calía. ոչինչ ամենևին: far calía. չանչել ինչ: յառաջել:
* Cálibe, ար. է բառ լապին. Պողպատ:
* Calibeáto, ta. Ձանդեբձիալ պողպատիւ:
* Calibráre, ն. Ձափել զչափ բնդ Թնգամօրիէ:
* Calibratójo. Նուաչափ. (է գործի չափելոյ զմեծութիւն անուոց ժամայատոցին:)
Calíbro. Ճեբան Թնգամօրիէ. չափ բնթանոյ Թըն գամօրիէ: բնաւորութիւն. վիճակ. հանգամանք: del medesimo calibro. հաւասարաձև. հանգամանոյ. միօրինակ:
Cálice, ար. Սկիհ. (սեղ պարզին:) բաժակ: գաւգեղ: ծաղկաձև. ընկերիք: * խաչեխն ամենայն սկիհապարծաց:
* Cálice, է բառ փնիաբ. Բաժակ. (է այն մանր մանիկն, որ ի ստորև ի վեր ունի զանձն ի ծաղկանց և ի պատղոյ. և երբ ի բաղաձև շուրջ պատէ է զնոքիմբք. և է որոշեալ ի ցօղունն. փոքր մի աւելի առատագոյն է:)
Calicétto, նոձ. Սկիհ փոքր: ընկալանակ: փոքրիկ կոկոն:
Calicioncíno, նոձ. Սկիհ փոքր: կապաց ի շաքարախառն ջրոյ:
Calicióne, ար. Սկիհ մեծ: կապաց ի շաքարախառն ջրոյ:

Calicciúzzo. Սկիհ փոքր:
Calidità. Ած. Cálido, da. Տես Caldezza, Caldo.
Califfáto. Խալիֆայութիւն. ամիրապետութիւն:
Califfo. Խալիֆայ. ամիրապետ:
Caligáre, ն. Իբր ի բիշն ը. Մթնդնիլ աչաց. վատ տիլ: Իջուլէրի գալ աչաց:
Calígine, իգ. Մէգ. մուայլ: խաւար. փառն: մթնութիւն աչաց: գարշիմ. Իջոյ գնդալատըրդ:
Caliginóso, sa. Մգաւոր. փառնալը: մթին. նեմ: գարնալը:
Calísse, ար. Սառի ինչ քաղքէն քաղաքին տալու նիոյ:
Cálla, } Ածգք ը ցանկապատն: esser alla cal-
Callája, } laja di qualche cosa. Հասանիլ ի կատարած իրիք: tornare alla callaja. դառնալ ի կարգ բանիցն:
Callajetta. Նիկ անցք:
Callajuóla. Աղբ ինչ թափարդի. պատեհան:
Calláre, ար. Տես Callaja.
Cálle, ար. Ճերի և իգ. Ճանապարհ. փողոց. պտղատայ: Իօլ. ոտփագ:
Callidità, Բառ լատին. Խորագիտութիւն. խորատեսութիւն:
Cállido, da. Բառ լատին. Խորագէտ. խորատես:
Calligrafía. Գեղեցկագրութիւն. Ճարտարագրութիւն:
Calligráfo. Գեղեցկագիր. ուսուցիչ գեղեցկագրութեան:
Cállo. Կոչտ. (մատնոյ.) կիմ վէրք: Նաեղ: կոշտ վիրաց. (ըստ վիրաբուժից ի միս չորացեալ և պնդացեալ զպատուհասիծոյք վիրաց:) fare il callo. սովորիլ: ալէմտ:
Callóne. Ածգք ձիոյ անցանելոյ (ի պէտս անցանելոյ նաւակաց:)
Calloría. Տես Caluria.
Callosità. - táde. - táte. Բրտութիւն: Նասեղութիւն: կոշտ մատնոյ: Նասեղ:
Callóso, sa. Բրտացեալ. փայտարեալ: Նասեղութիւն: փոքր մի խիտ. կարծր: ոչ էլունէ: corpo calloso. մարմին կաշաւոր. (ըստ անդամոցն ի միասն ինչ ուղղոյն փոքր մի պնդագոյն:)
Cálma. Տես Bonaccia.
* Calmánte. Խաղաղիչ. մեղմիչ:
Calmáre, ն. Հանդարտեցուցանել (զնաւակութիւն) մեղմել (զցասումն) զինքնագանել. ցածուցանել զցասումն: պինդ ընդունել. քանի վէրքն: հանգչեցուցանել: էջերնէնի ընդերձ: Calmársi, ի. Հանգչել: քանի էանոյ: խաղաղել. հանդարտիլ. ցինքանիլ: պինդ. ոտին օդոտ: զսպել զցասումն անձին. ոչ զայրանալ:
Calmáto, ta. Խաղաղեալ. հանդարտեալ. եղ:
* Calméлla. * Cálmo. Ոաս պատուհասանելի:
* Calmólea. Տես Camelea.
Calo. Նկար. կնութիւն: նուազութիւն. պակասութիւն. անկումն. կործանութիւն: di fiume. հոսանք գետոյ: di monte. զառ ի վայր լերինն: del prezzo. նուազութիւն գնոյ:
Calógna, Calognáre, Calognóso, եղ. Տես Calunnia, եղ:
Calónaca. Calonizzáre, եղ. Տես Canonica, եղ:
Calonniáre, եղ. Տես Calunniare, իղ:
Calóre, ար. Ջերմանալ: ուշաբերել: սէր եռանդագին. եռանդ, սիրոյ: հոգեկիզել: եռանդել (վի հատանելոյ:)
Caloría. Տես Calúria. Essere in caloria. Պատրաստեալ անդրդ:
Calorífico, ca. Ջերմաթեր. ջերմացուցիչ:
Calorosaménte, Ած. Ջերմաջերմ. ջերմագին. ի ռանդագին. սաստկապէս: հոգեբեր իւղ. ոտ իւղ. գոյրեր իւղ. ֆեխ:
Calóroso, sa. Ջերմ (բնաւորի.) ջերմագին: ուշաբ
* Calorúccio, Նած. Փոքր. կիմ մեղմ Ջերմուկ:
Calósciò, ia. Փոփոխ. դիւրգ: ոսկոր: նպոյիկ:
Calpestaménto. Կոխումն. կոխան:
Calpestáre, ն. Կոխել. առ ոտն կոխել: պոտ. էջերնոտ:
Calpestáta. Գոյ. Ճանապարհ վարուն. արահետ հաղիկաց: իէլիին իօլ. փիոն իօլ:
Calpestáto, ta. Կոխել. կոխան եղել: պոռնկել.
* Calpestatóre, ար. Որ առ ոտն կոխէ:
Calpestío. Ոտնաձայն: այտ ֆոլերդը: * տէս և Maltrattamentò.
Calpesto, ta. Տես Calpestato.
* Calpistáre. * Calpistráre. Տես Calpestare.
Cálta. Տունկ ինչ, որ կոչի և Calendula, և Fiorancio.
Calteríre, ն. Ցեուել զմարմնի. վիրաւորել կամ քերծոտել զինչն ծառոց: քերմանոտ. գոտոզ ոսկոտ:
Calterító, ta. Ցեուեալ: քաղցել. խրտմանկ. խոթագիտ = ulive calterite. ձիթատուտզք ձնչեալք: conscienza calterita. խիղճ ապականեալ: իծկան: calterita fede. անգիրելի հաւատոտմանէ:
Calteritúra. Ցեուած. հատուած:
Calváre, ն. Ածնել ճաղատ: պատը գող. ի և Calvársi, ի. Լինել կիսատ, ճաղատ: գող. ջ հոտ:
* Calvário. Բլուակ խաչակիր:
Calúco. Տես Meschino. Miserabile.
Calvéllo. Ցորեան ընտիր: էյի պատղոյ:
Calvézza. Ճաղատուն. կնդուն գլխոյ: գողջէ:
Calúggine, } իգ. Ածոմանուշ (ձագուց, ծիւնոյ,
Calúgine. } կենդանեաց և մարդկան:) այլ ինոյիս:
* Calvílla. Ածգք ինչ լինծորոյ:
* Calvinísmo. Ածգք կալվինական:
* Calviníста, ար. Կալվինական:
* Calvízie, իգ. Calvízio. Տես Calvezza.
Calumáre, ն. Ծոտացուցանել. զպատան նաեւան:
Calúnnia. * Calunniaménto. Ջոտարուտիւն. բարբուր: իքիւիրա:
* Calunniánte, հ. Ջոտարիչ. չարախօս: իքիւիրա:
Calunniáre, ն. Ջոտարուել. բամբել: իքիւիրա եղիգ:
Calunniáto, ta. Ջոտարուեալ:
Calunniatóre, ար. * Calunniatríce, իգ. Տես Calunniante.
Calunniazióne. Տես Calunnia.
Calunniosaménte, Ած. Ջոտարուբ. ի տուա:
Calunnióso, sa. Calunniosíssimo, ma. Լի զրպարտութիւն: իքիւիրա: զրպարտիչ. բարբաչիր: իքիւիրաչի. գոմալ:
Cálvo. Գոյ. Կնատիկ. կռնդ գլխոյ: գողջէ:
Cálvo. Calvíssimo. Կնատիկ. կռնդա. գող. գող գողջէ:
Calúra. Տես Caldezza, Caldo, Գոյ:
Caluría. Հանգիստ, կիմ պարարուտն անդոց ցորեանոյ աղբեւարկուբ, և կամ սերմանելոյ զոյլ արմտիս:
Cálza. Գուլպայ: ծռակ: խողովակ դրեխին: պատ զոտ կռաւ. պարկ մզիչ (գինւոյ եղ:): * Նշանակ ճագուց. ի լոր կապել յոտս ճագուցդ ի բռնել

ղոլել զինի յայլոց։) Շիշատուք. (պարկանման կաշւան կապարաւ ի ներկ հոմանեցուցեալ որ զշուն ֆլղոլին առնի ի սրինդն։) Ծոյլապատառակ. (ի փոքրիկ երկաթ բոլորչի և բրդաձև ագուցեալ ի ծայր գաւազանաց)։ di ferro. սանապան երկաթի։ tirar le calze. ձգ առաջ. մեռանիլ։ tirar le calze a uno. քանս քաղել ի բերանոյն։ calza a staffa. գուլպայ անոտն, կիմ կրճատ։ tu non avrai le calze. գուլպ աւգեր զաւելուկայ. զկինս ուրուկս. nuova da calze. հաճար բարի. աւետիք արժանի պարգևաց։ tagliar le calze. բամբասել. չարիս խօսել։ Cálze, յոգ. Տես Calzone.

Calzáccia. վէրք. Յոսի կիմ խոշոր գուլպայ։

Calzajo. Տես Calzamento.

Calzajúolo. Գուլպայագործ։ լզրաչէզ։

Calzaménto. Գուլպայ։ լզրաչ։ հոդակապաւոր. կօշիկ։ ֆռռոնձ։

Calzánte, ած. Յարմար. յանկաւոր. պատշաճ։

Calzáre, ն. Ագուցանել գուլպայս, կօշիկս, հագցնել ոտքս։ լզրաչ. ֆռռոնձ կիպիրիկ։* հասուցանել տակի։ ձիանել։ յարմարիլ. պատշաճիլ։ ոչինչ ինձ կ՚արգելուի։ ella non mi calza. զայն չսիրուհեմ քնաւ։ հին հագ էրկիմ։ ella calza. ճշմարիտ։ Calzarsi, յ. Ագանիլ։ կիմ ոտնիլ յոտս գուլպայս. կօշիկս. հոդակապս։ լզրաչ. ֆռռոնձ կիպիրիկ։

Calzáre, ար. Տես Calzamento. կօշիկ։ ձիավ։ andare in qualche operazione col calzare del piombo, վարիլ ի գործ ինչ աշալուրջ, զգուշաւոր. հշտեալ աշալուրջ։

Calzarétto. Calzarino. կօշիկ կիսասրունք կամ կարճ։

Calzáto, ta. Ագրկեալ յոտս գուլպայ, կիմ հոդակապեալ. կօշկաւոր։ լզրաչ. ֆռռոնձ կիպիրիկ։ հասատասկաւ սեպհ։ cavallo. ապխատակարծ ձի. piccione. աղաւնեակ կօշկաւոր։ աղաւնիկ։

Calzatója. Փոկ որով ագանին ոք զհոդակապսն։

* Calzatúra. Տես Calzamento.

Calzeróne, ար. Calzerótto. խոշոր գուլպայ։ ֆռռոնձ լզրաչ։

Calzétta. Ագնիւ կիմ բարակագործ կիմ մեռացեալ գուլպայ։ ինձկ, իկէլ լզրաչ։

Calzettája, կգ. Calzettájo, ար. Գործարանայագործ. որ հիւսէ, կամ կարկատէ զմեռացեալ գուլպայս։ լզրաչ։

Calzíno. Կարճ գուլպայ յոտից մինչև ցարդն։ գըստ լզրաչ։ tirare il calzino. ձգ առաջ. մեռանիլ։

Cálzo. Տես Calzamento.

Calzolájo, Calzoláro. Կարճակ. կօշկակար։ ֆռռոնձի։

* Calzolarétto, նոձ. փոքր կարճակ։

Calzolería. Արուեստ կարճակաց, կօշկակարաց։ ֆռռոնձչի իրեանք։

Calzóni, ար, յոգ. Ագեղամարտիք. վարտիք։ պանտ։ լզրաչ։ portare i calzoni. առնել զիրեանս. արբել. հրամայել։ (ասի զկնոջէ։)

Calzuólo. Ծոյլապատառակ. (ի փոքրիկ երկաթ բոլորչի և բրդաձև ագուցեալ ի ծայր գաւազանաց յատրուճ։)

* Cáma. Տես Came.

Camáglio. Փողպատ երկաթի. (ի մանն զրահիւ։)

Camaleóne, կգ. Խոտ ինչ. որոյ տերևոց գոյն ի փոխոխական։ ասի Carlina.

Camaleónte, ար. Camaleontéssa, կգ. Գետնատուճ. տատակ գետնատուճ։ պոզգալնան։

Camamílla. Երկնագոյն։ ֆռռոնձ։

Camangiáre. Բանջար։ խառատ։ պավասէ։ ծաղ ցան։ գոլըտ։

Camangiarétto, նոձ. Համեմունք։

* Camarlínga, կգ. Տես Cameriera. և Camérlingo.

Camarlingático, Camarlingáto. Գանձատորեան. գանձապետութիւն։ հաշտպարտըտ։ պէքիլէրպարտըտ։

Camarlíngo. Camerlíngo. Գանձատոր (հասաց բակաց։) գանձապետ։ հաշտպար։ պէքիլէրպաց։ գանձրլինկ (իշխանատոր ոք պապին և կայսրին տիր իշխանաց։) տես և Camériere. * և պաշտօնատարութիւն ինչ մեհատանաց։

Camáto. Ատաչեց գաւազան նուրբ և երկայն։ ատպան լէպոտ։

Camáuro. Գլխարկ կիմ գոտակ պապին։

* Cambellótto. Տես Ciambellétto.

Cambiábile. Cambiábole, ած. Փոխոխական. յողդողդ։

Cambiadóre. Տես Cambiatore.

* Cambiále, կգ. Ծառայի. կիմգիր դրամափոխոսեն. դրամագիր։ ֆռռնձ։

* Cambialéttera. Գրափոխոսէ. (ձև քերականական։) փոխոխել դոյզ կիմ տառի։

Cambiaménto. Փոխոխութիւն. փոխոխումն։ պէյնէլ. պէյնէպիրէլ։

* Cambianóme, ար. Ագրատառուել. (ի ձև քերականական։) փոխագրուել տառի։

Cambiáre, ն. Փոխել. փոխոխել. այլայլել։ պէյնէլիկ։ փոխարկել. դարձուցանել. պէօնդիրմէկ։ ընդպէյ էրմէկ։ փոխատրել. հասուցանել զիմ խարէն։ Ֆռռոպալնէ էրմէկ։ է. փոխել. փոփոխել։ յոել զՁուզիմ դրամափոխոսեն. դրամափոխ լինել. առաքել զիող դրամափոխոսէ։ ֆռռնձ էմէկ։ Cambiársi, յ. փոխոխիլ. յեղաշրջիլ. դառնալ պէօնդէ։ այլագունիլ. շրջիլ գոնոյ երեսաւ. խռովիլ. պէյնդի ոխմակ։

Cambiáto, ata. Փոխեալ։ պէյնէլմիշ։ այլագունեալ. նեալ. եան։

Cambiatóre, տր. Փոխոխիչ։ պէյնէյիճի։ հասատվաճառ. լուսյափոխ. ակռաճառատոր։ առաջի։

Cambiatúra. Փոխոխում։ պէյնէ. պէյնէմէ։ andare per cambiatura. երթալ առաջնորդական. ինքնիւրեանէ։

Cámbio. Փոխոխութիւն։ պէյնէ. պէյնէյիճի։ փոխարկումն։ փոխադրումն։ հասատվանել. render cambio. հասուցանել զկշիռն։ pigliare, կիմ cogliere, կիմ torre in cambio. այլոյ առնուլ. սխալիլ։ էնդ ընէյտ։ փոխանակութիւն։ պէյնէ. պէյնէ փօյտ։ far cambio. փոխել. փոխանակել։ պէյնէ էրմէկ։ դրամափոխոսել։ ֆռռնձ չունի դրամափոխոսէ։ lettera di cambio. գիր դրամափոխոսէ։ cambio secco. անձոխ, կիմ անվիճաբան դրամափոխոսել։ dare a cambio. զարձաձայ վարձու տալ. մաճէնէյէ էվէրմէկ։ in cambio. ի տեղի. փոխանակ։ էէրինէ։

* Cambísta, ար. Դրամափոխոս։ (կին՝ որ տայ կամ առնու արծաթ դրամափոխոսէ։) ֆռռնձ էպէն։ ֆռռնձչի։

* Cambrája. Կտաւ ինչ ազնիւ գործեալ ի դամասկոս քաղաքին։

* Cáme, կգ. Cáma. Ագր ինչ բակսիամեան կիմ ցկաց։

Camédrio. Խոտ ինչ բուսեալ յայտառաժուսս. որոյ պիւրակաձև կոչեն և Querciuola, զի նմանի տերևոցն է տերևս կաստանեաց։

Camélea, Calmólea. Տունկ ինչ բժշկական. որոյ տերևք նման են տերևոյ ձիմեհատոյ. բայց փոքր

մի մեծ ք գոյնս ։
Cameleónte, աբ. Տես Camaleonte.
Cámera. Սենեակ ։ օթա ։ Camera locanda. վանք ։ իջևան ։ փանդոկ ։ քաղաքի էջը ։ lettere di Camera locanda, տես Locanda. Գանձատուն ։ տուն գանձու ։ գիւան ։ հաշիւն ։ պէքիւերհանէ ։ գանձատեղ ։ խորհրդականք կամ պաշտօնեայք գանձատան ։ պէքիւերպաշը ։ բնակարան, ապարատ նախան ։ il demonio è camera delle bugie. սատկ է հայր սուտի ։ կամ լի է սուտք ։ per le donne. կանանոց ։ տուն կանանց ։ հարէմ ։ camera oscura, կամ ottica. Սոզմերքատուն ։ (է գործի ինչ տեսաբանական ։)
Camerácia, չեչ ։ Սիկնեակ անապատչի, անհեմեմ. անյարմար ։ պէք ։ չէօրէքեիչ օթա ։ քանդ ինչ ֆիւրնիցայի ։
Camerále, ած ։ ա ։ Գանձատան ։ հաշենչ հոգատու ։ պէքիւերհանէչ ֆիւրնիչ ։
Cámerata. Տեակցուհի. քնակակցուհի. ընկերակցուհի ։ օթաշէյէ ։ էօթանչէ ։ բնակակից ։ կենցաղակից ։ օթաչէ ։ էօթան ։
Camerélla, նոմ ։ Սենեակ փոքր ։ խղիկ ։ օթաճէ ։ ֆեմեակ ։ փօլան ։ վարագուրածիգ ։ առագաստ ։ ճիպինէ ։
Camerétta, նոմ ։ խղիկ ։ օթաճէ ։ արտաքնոց ։ հալէ ։
* Camerіéra. Աղախին սենեկապան ։
* Camerieráccia, չեչ ։ Անարգ աղախին սենեկապան ։
Cameriére, աբ ։ Սենեկապան ։ սենեկապետ ։ ինթալանը ։ հաճէի ։
* Cameríno. Խղիկ ։ օթաճէ ։
* Camerísta, էդ ։ Աշխատող սենեկապան մեծ հեզատց ։
Camerlíngo. Տես Camarlingo.
Cameróne, աբ ։ Սենեակ մեծ ։ պէօյիւք օթա ։
Camerótto, Camerúzza. Խղիկ ։ խղիկ ։ օթաճէ ։
Cámice, աբ ։ Տափիկ եկեղեցական. պատմուճան ։
Camicétta, նոմ ։ Տափիկ փոքր ։ կարճ ։ էօնլեակ էօմլէք ։
Camicétto, նոմ ։ Փոքր չափիկ եկեղեցական ։
Camícia, Camíscia. Շապիկ ։ էգմլէք ։ in. camicia. շապկաւ և եղէ ։ շապկովին ։ ռաւթ էօմլէքէնէն ։ spogliarsi in camicia. ձգնել, այ փուլոց պղնձ տուլոք ։
Camicióne. Տափիկ երկայն ։ ռազան էգմլէք ։
Camiciótto. Ներքնահանդերձ կապաւի ։ էն գոֆլեան ։ գոֆտա ։
Camiciuóla. Բաճկոն ։ պէրտա ։
* Camináta, Տես Camminata.
* Camméлla. Սառակ ուշ ։ պէչի պէչէ ։
Cammellíno. Տես Ciambellotto.
Cammellíno, na. ած ։ Ուղտու ։ ուղտի ։
Camméllo, աբ ։ Camméлli, կամ Camméi, յոգ ։ Ուղտ ։ ուղտ ։
Camméo. Անկն ինչ կարծրակտուտ, և երկնագոյն ։ քան զի ի վերին երեսս է յոյլ ինչ գոյն, և ի ներքոյ յոյլ յոյ քանդակին կինքս, կամ պատուական քանդակ ։ Քանդակ ի վրէ այդ, կամ այլ պատուական ականց ։
Camminánte, ած ։ Ուղեւոր ։ ճանապարհորդ ։ էօլճու ։
Cammináre, բ ։ Գնալ ։ քալել ։ ընթանալ ։ գնալ. ձգնիլ ։ ձգնիլ ։ հետիոտ ։ ոտքով ։ էօլա իմնէ ։ ընթանալ. երագել ընթացս ։ փութալ ։ ընկ իմնէ ։ գործել ։ առնել ։ իշնէ ։ իմնէ ։ շարժիլ ։ գնալապահով ։ per la pesta altrui. երթալ ձեռաշատ. կամ ձեռ ուրուք ։ per la pesta, հետևիլ օրինակի բազմաց ։ առնել զոր զոյլք ։ pe' suoi piedi. ինքնին յոտ գալ ։ per perso, կամ per perduto. ընթանալ առ խարխափ ։ կոյր ձկուրծի ։ էօօ էօջաղա իմնէ ։
Camminére, աբ ։ Ընթացք ։ Ճանապարհորդուհի ։
Cammináta, camináta. Ուրահ ։ օգաճ ։ Ճանի ։ ընթացք ։ գնացք ։ իմնէնէ ։ խրիճէ ։ fare una camminata. գնալ ։ ձգնել ։ գնալ ձգնորդել ։
Camminatóre, աբ ։ * Camminatrice, նփ ։ Ընթերգորդ ։ իմնէնճի ։ էօլճու ։
Cammíno. Ճանապարհ ։ ուղի ։ էօլ ։ ընթացք ։ ճանապարհորդուհի ։ իշխինէ ։ էօլճուկ ։ վառարան. կրակարան ։ օճաղ ։ * ծխնելտուղ ։ պաճա ։ օճաղի գործ ։ * աւուր գնաց ։ una cosa va per lo suo cammino, կամ per lo gran cammino. յառաջանայ ։ պատշաճի ։
Camimuccà, աբ ։ Աղբ ինչ ասեղոյ ։
Cámo. Տես Capestro.
Camojárdo. Կերպաս այծենից ։ այծենահագ ։ ջիճ ։
* Camomílla. Տես Camamilla.
Camórro. Տես Villano.
Camosciáre, ն ։ Հանդերձել դնապան այծենաւ ։
Camosciatúra. Հանդերձումն նապաստ այծենանց ։
Camóscio. Ջոշ վայրի ։ արտ այծեամն ։ գաղ էլէնի ։ նապաստ այծենաւոր ։ ղնաղդ և իսկ կակուղ մորթ ։ սահիյան ։ իմոքնի ։
Caméscio, ia. Տափակաքիմի ։ էսաք պատանոյ ։
Camózza, նփ ։ Աշ վայրի ։ այծեամն մատակ ։ գաղ էլէնի ։
Campágna. Դաշտ ։ պանդ ։ արտ ։ օվա ։ ընկին ։ բաղչ ։ rasa. դաշտագետնին արձակավայր ։ գաղղ հարթածաւալ ։ փիլոփիլօվա ։ ինդան ։ * ժամանակ պատերազմ յորում գոնէ պատկ նաւուց կամ բոլ է կամ լի ծովու ։ քանակ ։ օտան ։
Campagnuólo, la. Campajuólo, la. Դաշտայինի ։ արտակային ։ անդղ ։ վայրի ։ նահանջ ։ էպէյի ։ եպակի ։
Campagnuólo, գող ։ Գիւղական ։ էպէյի ։ էօզլիս ։
Campále, կ ։ Դաշտայինի ցամաքային (զօրք ։ պատրաստ) զօրք ի ձակատամարտ, կամ ձակատեաց ։ battaglia campale. ձակատամարտ ։
Campaménto. Փախուստ ։ գալմ ։ տես և Accampamento.
Campána. Զանգակ ։ լանի ։ զանգակի ։ (է զանգակաձև կապարեայ անօթ ինչ զոր ձահան դործուցանեն երկայն և կօր խողովակ ինչ ի յատակն ։ է որ ծորէ հեղձն ի ծորելն նեղմոյն ։) ապակի. ապակեայ (աղինէ ի պահել զինի յօդ կամ ի փոշոյ ։) բան վերնախարանին ։ կոյն և fusto del capitello. պղնձի կամ երկաթի խոռոչ երկայն կրակարանի ։ far la campana d'un pezzo. վճարել զպարծն անշեհատ ։
Campanáccio. Բռնաւ (գրաւատուց ։) էնկերապոփ ։
Campanájo. Campanáro. Զանգակահար ։ վերակացու զանգակատան ։
Campanélla, Campanéllo, նոմ ։ Զանգակ փոքր ։ էնկերապոփ ։ լանի ։ աղդարար կամ օրամանեակ գրան ։ օրամանեակ ։ ծլոզէ ։ հայտ ։ campanello. տեսակ ինչ սանձի ։ campanelle. գինգ ։ փոքէ էնչ ։ մասունք կամ հատք միոյ ինչի ։ attaccare i pensieri alla campanella dell'uscio. ի բաց դնել գնդակ ։ baciar la campanella. ոչ եւս գալ առնել ։ եւս ի բաց իմոքնել ։ ձեռնհասակ լինել ։ andar a suon di campanella. կեալ ըստ հաճոյս այլոց կամ ձախողք այլոց ։ լինել ըստ գաւառապահան ։ կոչիլ յատեան ։ attaccare altrui una campanella. վատանուն տանել, զոր գործեալ արկանել ։ tenere il campanello. ի կենցաղակցուհ չպակ բառել ։ ինչ աչին ։ sonar la campanella. բամբակել ։ չարախօսել ։ * Campanelle, կամ Gocciole.

Զարդք

Զարդք ինչ կինուածոց ։
Campanellíno, Campanellúzzo. Զանգակ փոքր ։ պիսիկ լանկ · ընչոփոփ ։
Campanéllo. Տես Campanella.
Campanellótta. Զանգակ մեծ ։
* Campanifórme, ած. Զանգակաձև (ծաղիկ ։)
Campanile, ա. Զանգակատուն · lanciar campanili. անս Iperboleggiare, Cornacchia di campanile, կեղծաւոր · գաղտամիտ · calze a campanile. տիպ ինչ գուլպայի ։
Campanilúzzo. Զանգակատուն փոքր ։
* Campaníni. Տեսակ ինչ թօնգանեան կշռոյ ։
Campanóne, ա. Զանգակ մեծ ։ պեղիսիկ լանկ ։
Campanúzza, Campanúzzo. Տես Campanellino.
Campáre, ն. Ապրեցայ · փրկել · գոյութիւնս ։ լ. Ապրեցուցանել · ձգտիլ · ջանալ · կեաց · տալ լ la morte, կամ dalla morte. վերծանիլ ի մահէ անել ։
Campáto, ta. Ապրեցեալ ։ կեցեալ ։
* Campeggiaménto. Տես Accampamento.
* Campeggiánte, հ. Բանակօղ · բանակեալ ։
Campeggiáre, լ. Ելի ել · Բանակիլ · բանակ հարկանել ։ տարածս գօրաց · գօնդ ։ պատրաստել ։ լ. վայելչատիպ գաւազանով գունոյ զգուշոց · զեղեցկացուցանել · փաղփաղիլ, կամ ցոլանալ զգունոյ · վայելչանալ · վայելուչ երևիլ կամ գալ ։ եռեւմտ· եռերեսել ։ եօթանկիւ ։
* Campéggio. Փայտ ինչ աւանդելեաց ծանր և խըտտաւոյ ինչի ի պէտս ներկոյ ։
Camperéccio, ia. Տես Campagnuolo, ած. Գեղջկական · գիւղական · գեօղ ։ գեօղացի ։ գեօղլիս ։
Camperéllo, նաժ. Ագարակ փոքր · անդեակ ։
Campéstre, հ. } Տես Campagnuolo, ած. Մշա-
Campéstro, ra. } կեալ · յարմար ի վար և ի ցան ։ վայրի ։ battaglia campestra. Ճակատամարտ ։
* Campicciuólo, Campicéllo. Տես Camperello.
Campidólio. Campidóglio. Կամեզուցեան ։ (Եր ամենայն տրամադրայ ի հռոմի ։)
Campignuólo. Սունկ ինչ ։ սունկ նաիեաց ։
Campío, ia. Դաշտային · հարթ ։ pollo. Ճապաղամարմանդ կամ արածեալ ի գաշտի ։
Campióne, ա. Վկայեան · քաջամարտիկ · զինեալ զուեն ։ ֆեկլինեան · զօրի ։ մենամարտիկ · տուսեքամարտ · ընտիր · ինուչնի ։ առումն առի և արոյ · հաշուճգիրք ։ * Օրինակ իրաց · ցուցակ ։
Campionéssa. Կին զինեալ զաւազան · կին քաջամարտիկ ։
* Campíre, ն. Ներկել զասպարէզ նկարուց ։
Campitéllo. Տես Camperello.
Cámpo. Ագռ · ագարակ · անդաստան ։ էնիճնիճ · ֆելտ · գաշտ ։ օվա ։ far d' ogni campo strada · յոլինչ անիայնէ ։ campo selciato. գաշա խողաքառ ։ a campo. ի վայրի · ի բացի · ի գաշտի ։ mettere, venire, entrare, կամ essere in campo, կամ a campo. առաջի առնել · ի լոյս ածել կամ ընծայել · գալ ի լոյս կամ յերեսս ։ հրապարակ ։ ֆեյսոն · աստղարկղ մնալոյ ։ ձենի ֆեյսոնը ։ prender campo. յղջ խաղալ · զբաղեալ ։ pigliar կամ prender campo. յիտս յետս երթալ առ ի առանուշ ուժգնի · pigliar campo. տեղի գտանել ։ dar campo di fare una cosa. տեղի տալ առնել · ընդհեղ · թոյլ տալ · ներողացուցանել ։ pigliar campo addosso ad uno. Հրամանալ կամ գառողանալ ի վերս ուրուք ։ բանակ · զբաղ · բոլոր · պատ · տեղ ։ poner, metter campo. porsi a campo. բանակիլ · բանակի հարկանել ։ porre il campo intorno a uno, կամ porre il campo. յառաջանալ առ ոք · կալ միշտ առ ընծեղ ուրուք · ձանձրոյցի արկանել · չծողուշ զբաղ ։ uscire a campo. ելլել նալտիճ, կամ զօրաց ի վեր · հակառիկ ։ tener campo. բանակիլ · զանցանել · յաղթել ։ levar il campo, levarsi da campo. խաղացուցանել զբաղ նակի ։ battaglia di campo, Հակառամարտ · պիտղմ ։ ֆեֆե ։ ճեն ։ morto sul campo. մեռեալ ի հակառաւ, ի մարտի ։ * Campo dello scudo, del quadro. միջոց · սասպակէ · ընդարձակուած (իբր գաւասրկ միջոց ֆեյսոյ, պատկերի և ն ։) avere campo di fare. ունել պարապ ի գործել ։ dar campo. պարապ ։ կամ ժամ տալ · ծոյլ առնել ։ campo. տեղի · միջոց ։ * նիւթ (խօսից ։) * dar campo aperto. պարտուէ կամ մեռաւ չհրկնել ։ * campo della nave. վերնայարկի նաւուն ։
* Camporajuólo. Տես Campajuolo.
Camporéccio, ia. Տես Campagnuolo.
Camuffáre, ն. Camuffársi, յ. Ածլակերպել · այլակերպիլ · ծպտիլ · ինպոփ էնիլ ։ օլծտ ։ տես և Imbacuccare. խաբել ։ ալաքիմտ ։
Camuffáto, ta. Ծպտեալ ։ ինպոփ ։ ծածկեալ գլխով · վերարկեալ · պատրաստակեալ · կեղծ ։
Camúso, գց. Տափակ (քիթ) ։ եռաք · տափակաքիթ ։ եռաք պռոռոնիտ ։
Canáglia, } Ախ · խառնիճաղանճ · ամբոխ ։
Canagliáccia. } սինլիքսըր քաղաքին ։
Canagliúme, ա. Ախ · խառնիճաղանճ տիրութիւն · յեռելին խառնիճաղանճ · ոմնիլքսըք քաղքին ։
Canajuóla. } խաղող ինչ սեաւ և քաղցր յոյժ ա-
Canajuólo. } խորհրդան ի քիմս չանց ։ որմէ այսր խաղողոյ ։
Canále, ա. Խողովակ · ջանդք · ծորակ ։ օլըկ · պօռոս · ևնէլ ։ di tegolini, di piombo. Ջրմուղ · ապատպայ ։ ներդուց · կիրճ ծովու ։ far canale. նաւել ի խորս ։ Անդք, կամ խողովակք հիւթոյ մարմնոյ ։ տաշտ գետոց ։
Canale, է. Եռա նաւ · Խրամ ծովու · ներդուց ։ far canale. նաւել ի խորս ։ canale della puleggia. խրամ Հախարակին ։
Canalétto. } Խողովակ փոքր · անդք անձուկ ։
Canalíno. } փող · որկոր · պղպղ ։
Cánapa. Կանեփ · էնէնիր · էնէփէ ։
Canapáccia. Տես Artemisia.
* Canapája. Ագռ կանեփոյ · ֆենէնիր խաւլասը ։
Cánape, ա. Ձոճան ի կանեփոյ · առասան · խիւ ։
* Canapè, ա. Ներքնակոց · ակոռմա · բազմոց · քաղմնական · սեֆէ ։
Canapéllo, նաժ. Առասան նուրբ, լար · կապ ։ սէ-ղիմ · ինգ խի ։
Ganapíno, na. Կանեփեայ, ի կանեփոյ ։
Cánapo. Պարան · մալուխ · խալտ · գալե խի ։
* Canapúccia. Սերմն կանեփոյ · կուռուռ ։
Canaríno. Դեղձանիկ · գանաբէա գաղտ ։
Canário. Տեսակ ինչ կանարեւոյ ։
Canáta. Կառամբուն խխոյ · սպաղանալիք ։ dare una canata. կշռամեալ ։
Canatteria. Շարք չանց · բազմաձի չանց ։
Canattiére, ա. Պահապան, կամ վերակացու չանց ։
Canaváccio. Խոշոր կտաւ · կանեփեայ · էնէնիր սեղի ։ խոշոր ղենկի կամ անձեռոց, կամ ընձան · գաղթ էնէնիր · գալէա · d' oro, d' argento. սեբաղ ինչ դրամակի ։
Canavájo. Տես Canovajo.
* Cancáno. Տես Cacalia.
* Cancellábile, հ. Ջնջելի · գիւրաջնջելի ։
Cancellagióne, ի. Cancellaménto. Տես Cancellazione.
Cancelláre, ն. Ջնջել դիր · ջնջել · եղծանել · ցրել · պակասիլ պակաս կինիլ · դադրեցնել · գիւրանել գաշել

գալլ. ի հաւատս : վանդակել : վանդակապատ առնել : գաղնէնէ :

* Cancellarésco , ca . Դիւանական . աւեհնական :

Cancelláto , ta . Ջնջեալ , եմն : գոլոշմոյ : վանդակ կապոյտ . վանդակակերպ : գաղնէնի . խաչմիչ :

Cancellatúra . } Ջնջումն . եղծումն . գրումն . խա

Cancellazióne . } փանումն : բնէիս : վարձ ջնջելոյ :

Cancellerésco , ca , աց . Carattere cancelleresco . Գիր բոլորագիր :

Cancellería . Դիւանատուն . (ասեան , կիմ տեղի , ուր կնքին թուղթք կնքով իշխանին :) աուն հրովար. տակաց : փիլան հանն . փիլապահն :

* Cancellieráto . Աւեհնագործել . աւեհնադրուել :

Cancelliére , ար . Աւեհնագործ , արքունի գործ : փիլան կքիչնիսի : նօտար . գրիչ . քարտուղար : նոպրճի :

Cancéllo . Վանդակ . վանդակապատ : գաղնէս . խաչ. նաչէի : գուռն վանդակապատի :

* Canceróso , sa . Տես Cancheroso .

Cancherélla . Տես Cancrena .

Cánchero . Խոշ խեցգետնի . քաղցկեղ : խլտգենի . աղուն : ապիլ . ընդիճնէ . եըլանճէ : Canchero ! քաճէ . վայ . ով սքանչելեացս : che ti venga il canchero . ած անիծից . ծն և ծո արասցէ քեզ ոճ : unguento da cancheri . օտարատեսուէ և կծծի. չարակնեայ : far d'una bolla acquajola un canchero . զդոյզն չարիս աչեզուցանել և եւս :

Cancheróso , sa . Աչխատացեալ զխոշ խեցգետնի . Ձուբրակեալ ի քաղցկեղոյ :

* Canchérusse . } Cánchitra . փղ . ով սքանչելեացս :

Cancióla . Տես Canchero .

Cancréna , Cangréna . Խլտգենի . (է մեռեալ մսոյն մարմնոյն շուրջ զվերոք և Ճարակի որպէս գքաղցկեղ . կոչի և Cancherella . խօրան . խօրատ . ատիլ :

Cancrenáre , ե . Լինել , կիմ փոխել ի խլտգենի :

* Cancrenáto , ta . Աչխատացեալ զխոշտգենի :

* Cancrenóso , sa . Որ ունի զհանգամանս խլտգենոյ :

Cáncro . Խեցգետին : Ընդիճնէ . խաչտօս : խեցգետնոյն կենդանակերպն : աչխան : աւեհ և Canchero .

* Candária . Գործի ինչ դիւթական :

Candéla . Ճրագ . մոմ : ծոյ : di cera . մոմեղէն : պալ մոմի : di sevo . Ճրագ ի Ճարպոյ : էպ մոմի : la candela è al verde . կամ esser alla candela . լինել մերձ ի իշխանել . կիմ մերձ ի կատարած :

* Candéla . Ի պատրոյգ ինչ բժշկական կազմեալ ի մոմիջորոյ :

Candelábro . Աչտանակ մեծ . Ճրագարան բազ. մաքերանեան :

Candelétta . Ճրագ փոքր :

Candellája . * Candelája . Candellára . Տընդնա. ռակ : ոսկի . տերընտաս :

Candelliére , ար . Աչտանակ . Ճրագարան : չմոան :

♦ Candélo . Տես Candela .

♦ Candellottájo . Մոմավաճառ . մոմագործ :

Candelótto . Մոմ կարճ և ստուար . կերոն :

Candelúzza . Տես Candeletta .

Candénte , է բաս չոփն . Հրաշէկ . փայլուն :

Candi . Շաքար վանի . վանաշաքար : նէօպէի չէնէրի :

Candidaménte , ած . Աչխատութեամ մաքր անմեղ :

♦ Candidaménto . Տես Bianchezza .

♦ Candidáto . Սպիտակազգեաց : հետամուտ իշխանութեան . նուիրեալ , կիմ պատուհասատուէ . իշխանախնդիր : candidate vittorie . ձեռնամէծ , կամ նշանաւոր յաղթութիք :

Candidézza , } Սպիտակութիւն . յատակութիւն , մաքրութիւն :

պնչապէնէ . ինինէնի : d'animo . պարզմտութիւն . անկեղծութիւն . սրբասէր սրտի . արգասաւոր . ուղղահոգութեամբ . հաւատարիմ :

Cándido , da . Candidíssimo , ma . Սպիտակ յոյժ : պնչպէնէ : փայլատեսն . պայծառ : ճառագայթ . բիսաւ : պարզամիտ . անմեղ . անբիծ . անննենգ : փղծոս . փխրիմոն . մաքուր . յատակ : ինինէ :

♦ Candidóre . աես Candidezza .

Candiéro . Ըմպելի ինչ ի ձուոյ , ի կաթանէ և ի շաքարոյ :

♦ Candificáre , ն . Հրաշէկ առնել :

Candíre , ն . Շաքարով եփել . զպտուղս : lo zucchero . գործել շաքար վանի :

Candíto , ta . Շաքարով և փիլայ :

Candíto , գոյ . Պտուղ եմն եփեալ շաքարով : ն էրլամէ . չնէնէ նէի :

♦ Cándo . Տես Candido .

Candóre , ար . Տես Candidezza .

Cáne , ար . Շուն : էօփկի : da caccia . աես Bracco . Cane da pastore . Շուն հովուաց : լոպ էօփկի : da lupi , գամբռ : սաման : can barbone կիմ da acqua . շուն երկայնամազ կիմ լուղական կծծի : ջար . ապիրատ : բարբարոս . այլազգի օտար . անհաւատ : նապաճէ . պինիկ : de' Tartari . խան Համաքայ : cane , կիմ pesce cane . շնաձուկն . շնաձուկն : էօփկի պալըղ : cane . տաւիլախիլ գործին : պին էնէնկինի : ապգան կիմ ունելիք տակառատպրծայ . երկաթ՝ որ սինի ունի զպայլախաղ հրացանին : շուն (համառեղ . չնիկ ատ : չիրե չիրեկ զամոս : menar il cane per l' aja . յատակել . ժամանակաւ լինել : essere a cane . չեռնուել մատակ շանց :

* Canéstra . Տես Canestro .

Canestráccio . Յուսի զամբիւղ . աղտեղի տոհմի

Canestrélla . Canestrétto . } Զամ

Canestrettíno . Canestrína . Canestríno . } բիս փոքր . կողոփ փոքրիկ . սեղեղճիկ . փոխիկ սեղ

Canéstro . Կոլով . զամբիւղ . որէ : սեղեղ . չնոպ էնաքե : տիպ և Brache .

Canestrúccio , Canestruólo , Canestrúzzo . Տես Canestrello .

Cánfora . Քափուր : չէնափէրի :

Canforáta . Խառն ինչ բժշկական :

Canforáto , ta . Քաւիրախառն :

* Cangiábile , հ . Փոփոխելի . յեղեղուկ :

Cangiánte . Փոփոխական (գոյն) . դուռնագոյն . երփներանգ :

Cangiáre , ն . Փոխել . փոփոխել : պէնկերմէ :

* փոխարինել . վարձատրել . di colore . այլագունել : Cangiársi , ց . Փոխել . փոփոխել . դառնալ պէնկերմէ . պէօնմէ :

Cangiáto , ta . Փոխեալ . այլայլեալ : պէնկերմիչ :

Cángio . Տես Cangiante .

Cangréna . Տես Cancrena .

Caníccio . Կաղ ինչ հիւանդ ի նուրբ Ճախնայից եղեգանց :

* Canicídio . Շնասպանութիւն :

Canícola . Canícula . Շնիկ աստղն : չէրէչ պահ : շուն հանաստեղուզիին : եալդէ էըլդըզ : տես և տորմ . Canicolare .

Canicoláre , Caniculáre , աց . giorni canicolari . Աւուրք , կիմ Շնիկ շնիկ աստեղն : նչյամի պահոց :

Caníle , ար . Խշոմ շան . բոյն շան : էօփկի եւ լուղը : անկողին անարդ կիմ գետնախշոմ . քնակարան աղտեղի :

Caninaménte , ած . Իբրև գշուն . կատաղաբար գ. բչի շան :

Cani-

Caníno, գոյ. Սիւնդ. չաշի փոքր. ֆէօֆէնճիֆ. ֆինօ.
Caníno, na. Շան. չնական. ֆէօֆէնէ. ֆաֆոսա. կամ ասպի. գժնեայ. անգուճի. գազանաբնակ. գուժ: dente. սկունդ. սասիկ: ասա. ֆէնէրէ: fame canina. ընքաղց (ախտն ա.) ֆէնէդ: rosa canina. պզդ. ինչ վայրի վարդից:
Canízie, իգ. Տես Canuterza.
Cánna եղէգն: գաղտ: di canna. եղէգնեայ: գաղտնի: եղէգնափող. արմնդ: փեսխի: գավալ. նէ: եղէգնաշատի. եղէգն. եղէգնեայ ձուլածափ: Փող. ոսկոր: պօղոզ. պօղօրկուտ: del polmone. շնչափող: չհի պոմպ. պօղօրկուտ: Ջրմուղ. ագուռգայ: սա ելուս. փէնի: անցք. խողովակ. պօռոսօլօփ: da serviziale. փող. գրեսխէն: Ջորս կանգ. նալափ փիօրէնդցալի. փող հրացանին. գրգիռնին, ևն: rigata. հրացան բազմանկիւնի: Պատանոց կիմ փող ասպակի անօթոց: del candelière. մոմ կալ. (է ծակ աշտանակին ուր կանդնի մոմն): da muratore. ձող. ձողաչափ. (է չափ աստառաներան:) misurar gli altri colla sua canna. չափել. կամ կարծել զայլս ըստ անձին: vederla per quanto la canna, կիմ vederne quanto la canna. կալ աչալ ըստ՝ ուր ի չնափել. զգուշանալ. ի պատրանաց: stare a canna badata. աչի ուշով միտ դնել: a un tanto la canna, ած ասի. անհագուստիւ. վեր ի վերայ: povero in canna. չքաւոր յոյժ. ի վերջին անանկուսի հասեալ: ricco a canne. փարեամոյժ. ընչաւէտ: Canna salvatica, կիմ canna greca. Վայրի եղէգն. (է բուսաբեր ի ճանճրենս:)
Cannájò. Ի անօթ ինչ ասպակեայ, յորում դնեն ղկծիկս: վանդակաձև հիւսուած ինչ եղէգանց, յորոյ վերայ էորացուցանեն զպատուղս: Կայճ. որճ. կողով: ֆէնքէ. սէլէն: փորձ ինչ ձկանց: խողովակաձև որ դորձէ ագուռգայ ի՛ ջրմուց:
Cannaméle, իգ. Եղէգն շաքարաբեր. եղէգնահաս քար: էֆէնէ գամբռ:
Cannamusíno. Չգիտա ինչ կանացի:
Cannáta. Հարուած եղէգան: եղէգնավանդակ եղէգնազանակ:
Cannélla. Եղէգնեակ. փոքրիկ. կիմ նուրբ եղէգն: ֆէնէլի, ինձ գամբռ: փոքր խողովակ կիմ ագուռգայ: ֆէնէլի ֆէնի, գաղտոս: Ծորակ ասկասնի: Ջուր ենէլէ: metter una cannella. մուծանել զսովյուռի ինչ: կինամոնի: գարեխ: Տուելէ: * շաքարի քաղցրոյց:
Cannellátо, ta. Ի գոյն կինամոնի. գաղտնագոյն: Տուելինի. Տուելին բնակի:
Cannellétta. Տես Cannellina.
Cannellétto, նոմ. Փոքր. կիմ նուրբ խողովակ:
Cannellína, Cannellíno, գոյ. Նոյն են: * Cannellini. Շաքարաստառ կինամոնք. կիմ դարսինաք:
Cannellíno, na, աշ. Կազմակ. ի կինամոնէ. գաղտնադրեալ կինամոնիւք. կիմ դարսնով: Տուելինեն:
Cannéllo. Ծնկաձև եղէգան. նուրբ եղէգն. հաստակ ըստ մեջ երկուց ծնգաց: պէր պզդակ գամբռ: եղէգնեակ ասպակեայ: ծառաստ: փոքրիկ խողովակ: ֆէնէլի. օլաք. ինձ գաստա: a cannello. եղէգնաձև: Cannello a cerniera. Սպզդ ինչ ծռնիկաց. որ ունին այս հատանակք ժամացուցից:
Cannellúzza, նոմ. Փոքրիկ ծորակ ասկասնի:
Canníto. Եղէգնապատրաստ. չամիչ. գամբռնգած:
Cannibale, ար. Մարդակերք ժողովուրդ ինչ տեղիք. վայրենագոյն. վայրագ. ասկոպգի:
Canníccio. Տես Caniccio.
Cannocchiále. Դիտակն. դիտակ. ակնոցիան. տես և Telescopio.
Cannócchio. Աչի կիմ արմատ եղէգան:
Cannonáta. Արձակումն, կամ բաղխիւն հնդակ նօղիից:
Gannonéllo, Cannoncíno, նոմ. խողովակ փոքր. ֆէնէլի օլաք: cannoncino di paglia. ցօղուն յորդի. ոտն: ասման ասէք: Cannoncino. Տեառակ ինչ ասնձի: առեակ ինչ հատառայց: cannoncini di creste. խոպոպիք. կիմ ցցունք հերաց կանանց:
Cannóne, ար. Եղէգն ասասյանակաց: պնօլէփ ճառաց: ագուռգայ. Ջրմուղ: էնակ. գաղտոր: ծուծ պակ: Ընդ. առեակ ինչ ասնձի: Ընդանօճ: Նօթ: եղէգն կիմ խողովակ գրեխին: Ընդգուդք որով պատրաստանք ծածկեն զնկերեակս առ ի սպիտակացուցանել զշոյտ:
Cannoneggiáre, գ. Արձակել ատեալ: կամ բաղմ. ընդ. Նդանօճս: Նօթյամբ:
Cannonétto. Տես Cannoncello, Cannoncino.
Cannoniéra. Պատուհան ընդանօճից: (էն ծակք ամրոցաց, կիմ նայուցս ռազաի արձակին ընդանօճք): * Barca cannoniera. Գաւաճ ընդ անօճ ընակիր:
Cannoniére, ար. Արձակող ընդանօճից: Նօթճի:
Cannóso, sa. Եղէգնուտ. եղէգնալից. գաղտնաւէտ:
Cannúccia, Cannuccina, նոմ. Ծուրբ եղէգն: Ինձ գամբռ:
* Cannucciále, ած. Եղէգնազանակ. ձախճախիկի:
Cáno. Տես Canuto.
Canocchiále. Տես Cannocchiale.
Canócchio. Հնացեալ խեղկի արտոյ:
Cánone, ար. Կանոն. օրինք. քանոն: տանափ. ապեն նոմոս: Կանոն պատարագին: (է մասն պատարագին ի՛ր հնագոյն արժուքէ մինչև ցհաղորդութիւն:) Տարեկան սակ, կիմ հաս ինչ. զոր ասն ձեն կանուխեցոց: Cánoni. Կանոնք. կամ օրինագրութիւնք եղեղեցւոյ:
Canónica. Տուն, կիմ բնակարան կանոնիկոսաց: առեն ժողովրդապետին: Կանոնիկոսանոց: (է պզդ ինչ տիանճնուհեաց:)
Canonicále, ած. Կանոնիկոսական:
Canonicalménte, գ. Ըստ կանոնաց: ի օրինաց:
Canonicáto. Կանոնիկոսութիւն: Հասոյթ կանոնիկոսութեան:
* Canonichéssa. Կանոնիկոսանոհի: (է պզդ ինչ հասառատ կուսանաց:)
Canonicità. Կանոնականութիւն. վաւերականութիւն:
Canónico, գոյ. Կանոնական:
Canónico, ca, աշ. Կանոնական (օրինաց:) Կանոնաւոր. օրինաւոր: Տաճանի. ընդ. Ore. Canoniche. Ժամերգութիւն: libri canonici. կանոնական գիրք:
Canonísta, ար. Կանոնագէտ:
Canonizzáre, գ. Կանոնել, կիմ կարգել զոք ի լիմիտ որց: altrui per iscimunito. Համարել զոք յիմար. գրել զոք ի պակասաւորիս:
Canonizzáto, ta. Կանոնակարգեալ ի տէր:
* Canonizzazióne, իգ. Կանոնակարգութիւն ի լիմիտ արդոց:
* Canopè. Տես Canapè.
Canóro, ra. Ներդաշնակաձայն. քաղցրաձայն. ձայնաբաժակ. ահնանի. գեղեց:
Canoscénza. Canóscere. Տես Conoscenza, ևն:
Cánova. Շտեմարան. չամիչարան. գինարան: Խաղողի. փիչ. կապելոյ. գինեհուս: Ինհանս: Հայ մեզ. բաղարք. (է պահեստ կարգել ի հնգաբաժանել պաղեցից:)
Canováccio. Տես Canavaccio.
Canovájo. Շտեմարանապետ. մնուանապետ: ի չէրեն

Cansáre, ն. Ի քաց առնուել. Հեռացուցանել: Առնէ պէշմատ. Իրաւունք: ե. և ֆ. Խոյս տալ (Ի վտանգ և) հեռանալ. մեկնիլ: Ինչ է նեղէ: cansarsi il latte. Հաւաներ կաթէն կանաչց պակասիլ կաթին:

Cansáto, ta. Հեռացեալ, ած:

* Cansatója, f. Cansatójo. Տե՛ս տպաւորիչ:

Cantábile, s. Երգելի:

Cantacchiáre, ն. Երգս Ի բերան առեալ մրմնջել. մրմնջել երգս. երգել գաղտ:

Cantafávola, ար. Առասպել. կեղծիք: Ցասպ:

Cantaféra. Տե՛ս Cantilena.

Cantajólo, la. } Երգեցիկ թռչուն. (և այն
Cantajuólo, la. } թռչուն, զոր պահեն Ի վանդակի առ Ի որսալ զայլ թռչունս Ի ձայն նորա:)
Աղբրդան:

* Cantambánca, f. Cantambánco, ար. * Cantambanchína, f. Cantambanchíno, ար. Նաճառ. Ծերասան. շառլատան. որ շառլատանութիւն ձևանայ բժիշկ. առաձուն բժիշկ:

Cantaménto. Երգ: Ընթերց:

Cantánte, s. Երգիչ. երգեցիկ: Խօսիչին. հանկնաձ: երգասէր. ուրախ:

Cantáre, ե. Երգել. նուագել: Խաղալ: Երգել թռչնոց: խօսել (հաւուց) ելևմտից: հայհոյերգել. քերթողանալ: Տեղիչ: Խօսել. զրուցել. պատմել. հաղորդել. հանդիսիլ: դոլել: Աչքի երթալ: Նպատ երթալ: խօսել համարձակ. ասել յայտնի: Հարկանել զքնար: ապ. երգած: Imessa. մատուցանել զձայնս ևոր պատարագ: Ի orecchio. կիսի a ária. երգանալ կեղ Ի լուր և եթ ականջաց, (առանց ջիռեբոյ ղեկտանին:) con voce tremula. գեղգեղել: in alcuno. կամ sotto nome d'alcuno. հանդարտիլ, կիսի գրել վատաբարոյ յանուն. փչուք: la palinodia. նահանջել զբանս իւր: il misere. լինել կծծի և կարկամ: cantar Maggio. առնել ոմն ցնծութ Ի սկիզբն ամանորն մրոխի: cantare il vespro ad alcuno. յանդիմանել. զրպ խաչել: cantar bene, e gazzolar male. խօսել բարեաք, և գործել չարաչար: non si può cantare, e portar la croce. առակ. անհնարք է միանգամայն պարտուել Ի կրկին գործս:

Cantáre, ար. Երգ. տաղ. նուագ: տե՛ս և Cantáro.

Cantarélla. Տե՛ս Cantarella.

Cantarélo, նաճ. Փոքրիկ կճուճ:

* Cantarétte, f. ց. Փոքրիկ բոլորկի ծակիք Ի ցանկապատ յորից միջի զետեղեալ է ջրհոս կամ լին և Sportelli del timone.

Cántaro, Cantáre, ար. Լիտր. (է չափ լինչ զանազան ըստ այլ և այլ գաւառաց: լիտրն Փիօրէնտինացոյն է 150 լիտրայ:) գանաք: բանալուն լինչ մորգիան:

Cántaro. կճուճ (ազատութեան ոգովային.) անօթ ազատութեան: հաւնոց:

Cantáta. Նուագ. նուագ երաժշտական:

Cantáto, ta. Երգեալ: messa cantata. ձայնաւոր պատարագ:

Cantatóre, ար. Երգիչ: խօսիչ. հանկնաձ:

Cantatrîce, f. Գուսանի: կին երգեցիկ. վարձակ:

Canterélla. Cantaride, f. Իշն բաղնիզդի միջատ չարաճոխիկ. գոյն նմ է թռատն ըստ կանաչ. ըստ սեաւ, և լիզ կարմիր. ունայց և հասպրատ, և նոսկեգոյն: փոքոր պէօճկի. Ենչ պէօճկի: Յայս ոմնոն կոչին և այլ դանազան միջատք: Երգեցիկ Starna թռչուն. (որով հաւարաք որսան զայլ թռչունս Ի ձայն նոցա:)

Canterelláre, ն. Տե՛ս Cantacchiare.

Canterélo. Զառեկ. ոսկի թիթեղին. զարդ: տե՛ս և Cantarello.

Canterétto. Տե՛ս Cantarello.

* Canterína, f. Գուսան. երգեցիկ. վարձակ: ընկեր. հանկնաձ գառը:

Canteríno, Հաղիւրդակ. երգասէր: երգիչ. երգ ժիլա:

Cántero. Տե՛ս Cántaro.

Canterúto, ta. Անհնաւոր. քաղմանիւն:

Cántica. Երգ. տաղ: երգ երգոց սողոմոնի:

Canticchiáre. Տե՛ս Canterellare.

Cántico. Երգ. օրհներգուած. օրհուած ոյ: խաչ: տաղ. տաղերգուած. ցուցք: Ընթերց. Ճանի:

Cantiére, ար. Խոռոչատեղ տեղի Նաւաշինուած Ի ծովափունս: հանդոյզ:

Cantiléna. Երգ. ցուցք: Ընթերց. Ճանի:

Cantilenáccia, f. Անհնչեմ, յոռի երգ:

Cantilenáre, ն. Երգել. երգս յօրինել:

* Cantilláre. Տե՛ս Canterellare.

* Cantimoróni, կամ Catimoróni, ար. ց. Ընկեր. նա կիսի երեք Նաւակք միատանիք յօրինեալք Ի միոյն գոգաւոր գերանի: հատեալք Ի միոյն. ղօրս Ի կէս առնուն ոչխարքն գօրսնունդն:

Cantimplóra. Անօթ լինչ, յորում արկանեն գինի, կիսի ղայլ հեղուկ՝ առ Ի զովացուցանել սառամբ:

Cantína. Սառնարկութեայ գինետուն. կամ մառան, ար. նկուղ. վիղատ: տե՛ս և Cantimplora.

Cantinétta, նաճ. Փոքրկի սառնարկեայ գինետուն: տե՛ս և Cantimplora.

Cantiniére, ար. Cantinière. Սառանապետ. շտեմարանապետ: փիներէ: տե՛ս և Vinajo.

Cantíno. Վերջին տրաքանչիւր զար նաճապարանոց:

*Cantonáre, ն. Անհոգել զի խորչ լինչ:

Cánto. Երգ: խոյիչ: degli uccelli. նուագ, կիսի թռչնոց: il canto del gallo. Հաւախոս: երգեցողութիւն: Տարր. տաղերգութիւն, կիսի երգ. (առ զերծութիւնս մատանց քանաստեղծական քերթուածոց:) ցուցք: Ընթերց: տե՛ս և Cantino, և Soprano. Canto fermo. Հաստատակերպ (Ի կեղեցւոյն լատինացոց:) տե՛ս Ի Fermo. Canto a aria. Երգ. ձայնաւոր երաժշտութիւն:

Cánto. Կողմն. կոյս: խաչք: խորչ: անկիւն: դէօլէ. պառակ: vivo. սրատաքին անկիւն քարանձի: Անկիւն, կիսի ներք, կամ դէմս ճանապարհ: giugnere alcuno al canto. սպառնալ զոք: dare, pigliare un canto a pagamento. խոյս առ փախչել գաղտ: volgere, voltare, andare lesto, կամ largo, կիսի destro a' canti. Ի գեղեցկին վարել զգաւազանն Ի դնալ ուղղորդ: dal canto suo, mio, եև. յիւրմէ կողմանէ. յինէն կողմանէ: փէնթի. խաչագէտ. պէնթին նման: lasciar, եև, dà canto. Թողուլ Ի մի կողմն, Ի քաց: dar la volta al canto. տե՛ս Impazzare.

Cantonáta. Քարաքին անկիւն չինուածոց: * Հալուածոյ յարտաքին անկիւն չինուածոց:

* Cantonáto, ta. Անկիւնաձարդ (չինուած:)

Cantoncéllo, Cantoncíno, նաճ. Փոքր խորչ:

Cantóne, ար. Անկիւն: փէնճ: վեմ մեծ. վիմ անկիւնի անկիւնակաղ: di pietra. վեմ անկեան: կողմն. մասն: աչքի. խաչք: i tredici cantoni degli Svizzeri. երեքտասան նահանգք գվիցերայց: lanciar cantoni. տե՛ս Iperboleggiare.

Cantoniéra. Պատնէշ վատանոցն, կիսի արհամարհ:

* Cantonúto, ta. Անկիւնաւոր:

Cantóre, ար. Երգիչ. երգեցող. սաղմոսասաց: խօսիչ. Ի պատաս գոռոզ: քանաստեղծ. հաղնեբրգու. տաղ:

յէր ։ ալէտ ։ դրակարդաց ։ ընթերցող (յն՝ որ ունի
ձերկրորդ ասումնան կղերիկոսուե) ։
Cantrice , իգ ։ Տես Cantatrice .
Cantucciájo . Յօրինող շաքարապատեան պաքսիմատիոյ ։
Cantúccio . Անկիւն փայր ։ փուխի ։ էջեր ։ խորշ ։
տեղի ծաքսուան ։ պատճառ ։ կիպի էջր ։ շտիպտրա-
խան մանրիկ պաքսիմատ ։ չէտէրի կէրէտ ։
Cantucciúto, ta . Տես Cantonuto . և Bernoccoluto .
Canutaménte , ին ։ Զգուշաբար ։ խոհեմութե ։
Canutézza . Ասլիք հիւթաց ։ ուլիք ։ ասլ ափլուը ։
Canutíglia . Արծաթի ծիլծիղն կամ վահանակ ։
փուխր ։ ֆոլ ։
* Canutíssimo , ma . գէր ։ Սպիտակափառ աշխոյժ ։
Canúto , ta . Ասլուրիչ ։ ծակիղ ։ ալիք ։ ափուս-
լը ։ ափափալլը ։ ապարիչ ։ ծիր ։ ծերպան ։ ծե-
րուե ։ ծառը ։ ծանրաբարոյ ։ ապիտակ ։ ափ ։
* Canútola . Տունկ ինչ ծաւասնագ ։
Canzóna . Canzóne , իգ ։ Տաղ ։ երգ ։ քնարիւ ։
նուի ։ ։ ballo . կաքաւերգաձեւ ։ երգ ։ զոր
գեն ի կաքաւս ։ far canzoni . յօրինել առանձ
ւորս կամ երգս ։ mettere in canzone ։ առակ նշանակի առնել ։ ըսելոյ նիմէտ ։
esser in canzona . լինել ի զրոյցս ։ յառակս ։
կամ նշանակ ։ ըսելոյ օդուտ ։ dar , կամ dir canzone .
անուռեք յուսացուցանել ։ քանիւք ժամավաճառ
առնել ։ è la canzone , e favola dell' uccellino .
միշտ գնոյն յիզելիք ։ canzone , non cerco questo .
բաղարանք են քանիք դ , ես ոչ հարցանեմ զայդ ։
Canzonáccia , պէյ ։ Անհնարեմ երգ ։ անար-
ուեստ տաղ ։
Canzonáre , ն ։ Երգել ։ նուագել ։ հռչակել ։ գո-
վել ։ շաղփաղփել ։ բարբառիլ ։ խաղ առնել ։
Canzoncína , Canzoncíno . Տես Canzonetta .
Canzóne . իգ ։ Տես Canzona .
Canzonétta . Երգ հասուռօտ ։ թաղ հակիրճ ։
Canzoniére , ար ։ Երգարան ։ գիրք նուագելոց ։
* Canzonína . Տես Canzonetta .
* Cao , Աղբ ինչ կենդանեաց ։
Caos , ար ։ Խառնակուե ամի երայց ։ խառնակուե ։
չիոճ ։ նահմուխճ ։ յոռանաւորս ասի և Caosse ; ար ։
* Capacchióne , ար ։ Անհնարին անուզուն ։ վեր-
ջին անմուռճ ։
Capáccio . Գլուխ պնդիճեճ , ապուզ ։ էրէխի պաչ ։
խառապարանոց ։ յատառ ։ սուլ ։ գէտ պաչը ։
ինապճի ։ էօղան ։
Capáce , ի ։ Capacíssimo , ma . Ընդունակ ։ չար-
մար ։ քաւական ։ չաղոզակ ։ խելամուռ ։ մեռ-
չի ։ Ձարտար ։ գոպէր ։ աւշնէր ։ ուէլնէր ։ ընդարձակ ։ լայնատարած ։ կէնիչ ։ ենլի ։ esser capacissimo d' una cósa . քաջ հաւանիլ , կամ բանադատիլ
ի հաւանուե իրիք ։
Capacità . Capacitáde . } Ընդարձակուե ։ տա-
Capacitáte , իգ ։ } բածուե ։ մեծուիճի ։
կէնլիկ ։ պէօյնէկլիկ ։ dell' ingegno . հասողուե
մտաց ։ Ընդունակուե ։ բաւականուե ։ չարմա-
րուե ։ չաղոզակուե ։ Հանձար ։ միաք ։ կար ։ գո-
պէրլիկ ։ ափլ ։ գոպերլի ։
Capacitáre , ն ։ Առնել բաւական ։ չաղոզակ գոր-
ծել ։
Capacitársi , յ ։ Լինել բաւական ։ հասողիլ ։ չար-
մարիլ ։
Capacitáto , ta . Տես Capacitare .
* Capagúto , ta : Ծայրատուր ։ սպրպատուր ։
Capánna . Տաղաւար ։ հիւղ ։ գօղնի ։ չէրէք ։ մա-
ծէ

բուկ գեղջկաց ։ սամանլըկ ։ աուն և Catafalco . * Capanna del cammino . ի մասն կրակարանին , որ
անմիջապէս յինքն ընկալչէ զծուխն տանի մինչև
ցխողովակ ծխնելուղին ։
Capannélla , նոմ ։ Տաղաւար փոքր ։ ակուռմ (բազ-
մակամաց ի հրապարակի) ։
Capannéllo . Տես Capannuccio ըստ երկուց վեր-
ջին նշանակութեացն ։ ակուռմ բազմականաց ։ ին-
բաստ ։ չէչխ ։
Capannétta . * Capannétto . Տաղաւար փոքր ։
խրճիթ ։
Capanniscóndere, ար ։ Սաքրախաղ ։ սաքրօն ։ թամ ։
պահելուուկ խաղք ։ էինհան ։
Capánno . Տաղաւար հասարակաց ։
* Capannóla . Տես Capannélla . ակուռմ ։ երասան ։
Capannóne , ար ։ Տաղաւար մեծ ։ * Ընդհանուռմն
ինչ ձիոյ ։
Capannúccia . Տես Capannetta . արհեստակերաց
մնուռ գնդեղան գրի ։
Cappanúccio . Տես Capanno . Լապտեր գմբեթիկ ։
(յն՝ լապտերանման կառոյն ի ծագ գմբեթի
առձեռնաց ։) խարոյկ , կամ փայտակոյտ ։ զոր
լուսանեն ուրախուե ապագաւ ։ հանդէս կրակա-
վառուեն ։
* Capannuóla . Տես Capanneta .
Caparbieria , Caparbietà . } Կամակորուե ։
Caparbietáde, Caparbietáte , իգ ։ } յամառուեն ։
ինապ ։ ինապճըէ ։
Capárbio , ia . Կամակոր ։ յամառ ։ ինապճը ։ չէ-
պէլը ։
Capárra . * Caparraméńto . Գրաւ ։ դրաւական ։
առհաւատացեալ ։ չէչ ։ dar caparra . գրաւ պալ ։
կամ արկանել ։ չէչ չէրմէ ։
Caparráre , ն ։ Տալ գրաւ ։ չէչ չէրմէ ։
* Caparróne , Capassóne , ար ։ Տես Capocchío .
Capáta . Ջարկուածք գլխով ։ հարուած գլխոյ ։ dar
una capata in un muro . հարկանել զգլուխն
յորմն ։ ոլքռնատուռճել խոնարհմամբ գլխոյ ։
ողջոյն ։ batter la capata . ման ասի ։ թաղել ։ դնել
ի չերմի ։
Capecchiáccio , ի չէչխանն ։ Capecchio բն ։
Capécchio . Տես Lisca ։ ըստ աբջին նշանակուեն ։
Capélla . ի խաս լապէն ։ Տես Capretta .
Capellaménto . } Հերք ։ գլխակք ։ աուլաք ։ մանչ
Capellatúra . } բաճիճլք արմատոց ։ գնդի գա-
ղաւթ ։
Capelliéra . Նոյն է ։ պիտակ , կնդիճ ծամ ։ չէչ-
բի աուլ ։
Capellíno , na . Ձագուճնակագոյն ։ գոմբալ ։ եաղըլ ։
* Capellízio . Տես Capillizio .
Capéllo . * Հեր ։ գէմ ։ աուլ ։ մաղ ։ գէլ ։ գնչ ։ ca-
pelli morti , կամ posticci . կեղծամ ։ չէլէկի աուլ ։
arricciarsi i capelli . առակալ ։ քաղմնիլ ։ չէչ
գօրգմագ ։ չօրգմիչ ։ arricciar i capelli . տնդ Arricciare. Fioco di capelli ricci. խոպոպիկք գ-
ղաղաթծոյք ։ պէօչեաց աուլ ։ սարիչք աուլ ։ գնդի-
capelli d' avanti , pendenti sulla fronte . գնդ-
սակ ։ վարսք ։ չէրկէճ ։ խարէի ։ quanto un ca-
pello . գոյզն ինչ ։ մանր ։ a capello . ին ձգտիճ-
ձգտիճ ։ ատիրատի ։ անվնաս ։ spogliarsi in capelli , կամ in camicia è in capelli . զմա ձիգն
ձկտեցուցանել ։ պատուաղիլ սրտի մտաք ։ գուշե
գոյծել ։ pigliarsi a capelli . տես Accapigliarsi .
pigliar uno pei capelli . ունել կամ ըմբռնել
գնչերայ ։ aver le mani a un ne' capelli . կամ
tenere uno pe' capelli . ունել զոք ի բանի ։ aver
che fare sin sopra i capelli . կռաթիլ հագոյ ի

վէր ուրուք • չարիլ 'ի հոգս կիմ 'ի գործս մեծաս մեծս : Capello di fontana . տես Capelvenere . Trarre , condurre uno pe' capelli . Տալ ուշիք առնիլ ինչ բանի : non comportare , che sia torto un capello . և ոչ գոյզն իմիք համբերել :

Capellúto , ta . Բազմահեր • գլխաւոր : տալը • տապան տալը :

Capelvénere , աբ • * Capelvénero . Խոտ ինչ բժշկական • դոր ումանք կոչեն և capello delle fontane ; կիմ coriandro del pozzo . ԹԷԹԷՂ • ԹԻՒՂԻՒԿ :

Capércio . Տես Caparbio .

Capére , է • Տես Capire .

Caperózzola . } Փոքր գլուխ • սրտուկ վարոցին •
Caperózzolo . } ջայլ առնացի անդամոց :

Capestrería . Տես Vezzo , Grazia , Proprietà .

Capéstro . Պարան կախաղանի • խեղդ պարանոցի : Իմել • իւր • պահպանել • չոքան : խլաք • փնջիկ : չոքան հանդուցպար • գօտի ձիոյն ականց : փոխիմիլ իւր , գոռալ : տես և Capestrúzzo .

Capestrúzzo . Նոճ • Ջարգարծ • ապիրատ • չարբեացապարտ • ալիժանի կախաղանի • խեղ : Էֆնիլ • աղաճախ :

* Capétto . Գլուխ փոքր : Էլուխ պատ :

Capévole , ի • Ընդունակ • բաւական • գոպիլ • գոպիլ :

Capezzále , աբ • Փողպատ կանանց • բարձ գլխոյ : Էապէտ : indugiare , essere , ridursi al capezzale . Հիւանդիլ զգիտ մահու • լինել մերձ 'ի մահ : al capezzale . ցմեռին չունչն • 'ի չիւռին չունչն • օդհոգեան :

Capézzolo . Պակուղք առնանց : Էմնէ • Էմնէի պատ : պակուղք ձիոյն մասանց ինչ մարմնոյ :

* Capicério . Պարագլուխ : գլխապահ • (է անուն ինչ պատուոյ կանոնիկոսաց) :

Capidóglia , Capidóglio . Կէս ինչ ծովային :

* Capiglia . Տես Accapigliamento .

* Capigliára . Տես Capellatura .

Capilláre . Մազանման • մազապատակ • (երակք են •) նուրբ երթն գՀեր :

Capilláto , ta . Տես Capelluto .

Capillízio . Հերք • վարսք : տալաբ : * Վարսք լուսատուից :

Capiménto . Ընդունակութիւն • տարողութիւն • մեծութիւն • տարածութիւն :

* Capinascénte . Ապրք ինչ կեղծաւոր , կամ սկիսակ ծառի :

* Capinéra , Capinéro . Սև ագռաւն • սև ակատաւոր • (է Թռչնոյն ինչ քաղցրագայլն • ունի կատար սեաւ :)

* Capióne , աբ • Կոր փայտ ինչ 'ի գլուխ , կիմ 'ի խելս ձուկն :

* Capipárte , աբ • * Capipopoláre , աբ • * Capipópolo . Ապաշխարող • գլխաւոր • գլուխ :

Capíre , է • Capére . Գաւանիլ զոեղի • Էովանգաւ կիլ • տանիլ : Էնչ պատչոյ • սըչոյ • ալչոյ : գաւառ լինել • ըմբռնիլ • խմանալ : աղաճոյ : առնոլ : ն • Ընդունիլ • լինել ընդունակ • ունել կիմ պարունակել յինքեան : ալչոյ : non capire in se stesso , nella pelle . ոչ կա ձոյնչել յանձին • այլ յայլմէ լինել (առ խնդութեն , կն :) avete capito ? ծանեար : պատ պատ նա :

* Capisóldo . Պարգև զինուորաց քաջ 'ի Թոշակէն : Էնոյ • պահպետ :

Capitále , գոյ , աբ • Գլուխ գրամոյ • վիճակ վաճառուց : Էջոյնչ : stare in capitale . ոչ չահիլ և ոչ ապրչիլ : dare una cosa pel capitale . առալ ինչ 'ի փոխ , կիմ անկորուստ • առանց ինչ չահու : Էօգնանիմ վերին tener poco a capitale , far poco capitale . փոքր համարիլ : far capitale . aver a capitale . մեծ կամ բարի համարիլ • պատուական կարծիս ունել • եւս' չահիլ • վճռաչահ լինել • գործնական : egli non è un uomo da farne capitale . չէ նա այր հաստատուն • չէ պարտ վստահանալ 'ի նա : capitale , che e' non sia il contrario . ոճ ինչ պարտ • մեծ ինչ է , թէ չիցէ Էը հակառակին : capitale , ch' e' non sien più , Թեպետ էլան այնք բազում :

Capitále , աբ , ի • Գլխաւոր : պատ Էսի • պէսի պատ : la Capitale . մայրաքաղաք : lettere capitali , կիմ iniziali . գլխագիրք : pena capitale . գլխատուիլ • գլխատուծին • մահ : delitto capitale . յանցանք գլխատարտուճ • գլխատարտուճի : nimico capitale . ոխերիմ կիմ անհաշտ Թշնամի : odio capitale . անհաշտ ատելութի : peccati capitali . եօթն գլխաւոր կիմ մեղս հացու մեղք : Օդտակար գլխոյ (գլխ) :

Capitalíssimo , ma , գէր • Ոխերիմ , կամանհաշտ (Թշնամի :)

Capitalménte , ի • fu punito capitalmente . Պատաժապարտեցաւ առ 'ի մահ • եղև մահատարժ • պատուհասեցաւ մահհատուածի :

Capitána , կիմ Náve , կիմ Galéa Capitana . Նաւ կիմ յանկանաւ դրօշակակիր , որում գՀետ երթեն այլ ամենայն ի և նոյն դատիարտակի :

Capitanánza . Զօրավարութիւն • զօրապետութիւն • պետակերպ :

Capitanáre , ն • և է • Կարգել կիմ ունել զօրավար :

Capitanáto , գոյ • Վիճակ , կիմ իրաւունք , և կամ իշխանութի զօրավարի տես և Capitananza .

Capitanáto , ta , աբ . Զօրավարեալ : gente mal capitanata . զօրք վարեալ յանհմուտ զօրագլխոյ :

* Capitaneáre . Տես Capitanare .

Capitaneggiáre , ն . Զօրավարիլ • առաջնորդել զօրաց :

Capitanería . Տես Capitananza .

Capitanéssa . Կին զօրագլխոյ • կին զօրագլխին :

Capitáno . Ապաշնորդ • գլուխ • գլխաւոր • զօրագլուխ : պատ • պետ : capitano d' una compagnia di soldati . ռազմիկան զօրաց • պետ զօրոյ • իմբռնապետ : պետ զօրաց : dei ladri . առ գանկատեր • իւր-իւրեանց պատ : di dieci uomini . տասնապետ : ած պատ : di cento uomini . հարիւրապետ : նոր պատ : della flotta . ծովապետ • գործոյն • իշխ : d' un vascello . նաւապետ • գործոյն : ռազմիկան • զօրագործոյն • վերակացու քարտուղի : գործ • վարչ • նաւէր : del popolo . տրի բաւն : della guardia . անձնապահպանութեան (իշխանին :) Պահապետութեան :

Capitáre , ն • Հասանիլ • Հանիլ • դալ : Էրթալ 'ի գլուխ հասնիլ • աւարտիլ • պատ Էպէտ : capitar bene . ունել եղև յաջողակ • յաջողիլ : պատ պատ : male . ոչ յաջողիլ • այլ Էը այլոյ կարգի • կորնչիլ • և' մեռանիլ • ապականիլ կամ տալ :

Capitáto , ta . Հասանեալ • հանիլ : Էրթալ : տես և Capitúto , ta .

* Capitazióne . Գլխահարկ : հարկ :

Capitéllo . Գլուխ սեպհական • գլխուխ : փերիկ պատ : գլուխ փոքր (անկոց) պատ Էպատ : մեղեխ ազգին : բնական ոսկեր : capitelli . կողակալք գրոց : տես և Capezzolo . Ընդհուպ խարան • կամ գի զորութք որք ունին զօրուն խարանք հրոյ • գեղ կիզողական :

* Capito , ta . Հասոյ եղեալ • խնացեալ : պատ Էպատ :

* Ca-

*Capitolánte, ս. Ժողովական որ ունի իրաւունս, կամ իշխանու-
թիւն մասնակցել ի ժողովի:
Capitoláre, ե. Գալ դնել. գալնով հաստատել. յոխս մտանել. (ասի զերկուց բանակաց:)
ահելացած. զարի գծագիծ. գծել. գլխա կարգիլ. բաժանել ի գլուխս: Խօսիլ ընդ միմեանս (առ ի դաշնադրու-
թիւն) գնալ ելանել:
Capitoláre, ածական. որ հայի առ ժողով կանոնիկոսաց, կամ կրօնաւորաց:
Capitoláto, ta. ած. Գալնադրել. գալնով կռնել:
Capitoláto, գ. ա. Capitolazióne, իգ. Գալն. գալնագրութիւն. գիր գալնից: ահի. զարի. գծագիծ. ածիպ նամակ:
*Capitoléssa. Ածգ ինչ ծաղկական, կամ երգիծական եռաստող առանաւորի խաչակաց:
Capitolétto, Capitolíno, նոմ. Capitolessa ին: Giove Capitolino. Կապիտոլիոնեան Աստուած:
Capítolo. Գլուխ գրոց: պատ. գլուխ բանի. նիւթ: տապակ: capitoli. գալնք. պայմանք, կամ գլուխք գալնի: գալէ. զարի. տապակէք: ժողով առ պետաց, կրօնաւորաց. ազնուականաց. Ճեմատեղի: ժողով կանոնիկոսաց: ուխտ կանոնիկոսանոցի, կամ եպիսկոպոսի. եկեղեցւոյն. ուխտ կանոնադիր եկեղեցւոյն. ուխտ կանոնիկոսաց, առաքելոց: *Հանուածոյ ընտիրագրուած յաւետից ժամերգութեանց ինչ. լսանելացուածոյ առաջի Capitolessa. In capitolo. ժողովով. ի ժողի: Capitolo, կամ Capitéllo. Կոթակալ գրոց (է արձագանի փակ, ևն, պատեալ առագաստաւ, և հաստատակալ երկոտին ծայրս կոզից կամելի գրոց առ ի պինդ ունելոյ զաեզրս, և կամ առ ի զոյգս:) Accapitoláre. Կալ ընդ կոթակալս. արկանել գրոց կոթակալս:
Capitomboláre, ե. Ճախիր առնուլ, կամ ընդ ոլորուն մնանել. ետգիս գնալ:
*Capitomboláre, ա. Ել ընդ ոլորուն մնանել. գլխայ ճաւալ: ետգիս գնան:
Capitómbolo. * Capitómdolo. Ճախիր. Ճախրանք. Ճախրիւն: ետգիս:
Capitóne, ա. Ա եռաստ ձուկ մը և անհաստատ: գոգա ետին:
Capitórza. Ծուռն ինչ անճանաչ:
Capitóso, sa. Կամակոր. յամառ: խոպճի:
Capitózza. Կանիճ ծայրակտոր, կամ գլխահատ:
* Capitúdini, ա. ած. Ժողի գլխատուրաց. աւագանի:
* Capitúto; ta. Գլուխ կտրեալ. պարտասպագլուխ (հաղամբ, պրաս, և այլն):
Capivérde, ա. Երկակի նշոյ կենդանի ինչ պատկերոյ:
* Capivérso. Տես Capoverso.
Cápo. Գլուխ: պատ: սկիզբն. ծագ. ծայրագլխութ: հիմն: խոխիա. առձ. փոփոխ. ծագ. ինիլ: եզր. առաջ. կատարած: ածող: առաջնորդ: պարագլուխ. կատարած. գլխաւոր. պետ. իշխանի ատի: գլխոյ. Եւ պետ. պատ. հոփիմ. գոգին: յօտից մարմնոյ, (յորմէ վերնային բաղկանի մարմին:) քաղաքացի պատուական պատ: սեռ. տեսակ. տգր: ոչ ինչութիւն: կշռանք: ciò importa il capo d'amendue. վնասիք ի կնոջ, կամ գլխապարտուն երկոցունս: Պարտականագիր, կամ ուղ. գնահատանդ ի ծովս. (զոր ոմանք կոչեն հրամանագիր:) պատասխան. պատ պատճառ: գլուխ գրոց: պատ. կապ. մասն: capo per capo; a capo per capo. մի ըստ միոջէ: ազգէն ազգին ազատին: պերճ պերճ: capi d'accusa. գլուխք ամբաստանութեան: capo d'un esercito. զօրագլուխ: capo di casa. տանուտէր: եվ տանտէր: di provincia. գաւառապետ: di tavola. նախաթոռ. գահակալութիւն սեղանոյն: di ponte. խոչ ի կամրջի: a capo del letto. ի գլխոյ մահճին կողնոյն: d'acqua. ակն. ջրոյ. երակ. աղբիւր ջրոյ:
*Capocchiáre, ե. Ա՛ն ձեռնառ. մակընթացութեան ծովու: di fatte. մեր կաթին: գոյ. մեծ. mille capi di bestie. հազար անասուն: պին հոյն: per ogni capo d'uomo. առ մարդ. առ այր: ըստ գլխոյ: togliere i censi per ogni capo d'uomo. արկանել գլխահարկս: capo d'anno. սկիզբն տարւոյ. տարեգլուխ. առ ըստմուտ. կալանդ: եւս պատ: a capo d'anno. ած վաճառականաց. ի միում ամի. յառաջս միոյ տարւոյ: in capo di tre anni. ի գլուխ. կամ յառաջս. կամ յետ երից ամաց: in capo agli otto giorni. յետ. կամ զկնի ութ աւուրց: * dar il buon capo d'anno. խնդակցիլ. կամ բարես մաղթել ի սկիզբն տարւոյն: շնորհաւորել զկաղնդն. տալ եկեղեցիս: fare ogni dì capo d'anno. լինել ճշդիւ. զգուշաւոր ցոյժ. կամ փոյթ ի հաշիւս. կամ ի վճարս. քննել ստէպ զհաշիւս իւր: capo di mese. ամսոյ մուտ. ամսագլուխ: essere in, կամ capo del mondo. կամ in capo al mondo. լինել ի տար ծի, ի ծագս ծի, տարծիկ, հեռաւորեան, կամ բացակայ ցոյժ: capo di bue, capo da sassate. ած նախատական: անմիտ գուռ խօշտամ: drappo a un capo, a due capi. կերպաս միաշեղ, երկշեղ: capo di panni, de' vesti. պղտակ մի կտաւոյ. կամ բանդագ կտաւն. բուամբակ զգեստոյ: պէր ծոփ պէս: capo d'aglio. խաւոր մի սխտորոյ. գլուխ խաւորոյ: պէր պատ. սխտապատ: da capo a' piè. անգուսպ ի վերուստ. ի ծայրէ. առ հասարակ: պատան: նախորդ. միանգամայն. վերասին: էնդիպեն. ինչ բան: da capo a piè. յոտից մինչև ցգլուխ. ծայրէ ի ծայր. կարգի. մի միոչէ. բովանդակ: a capo alto. բարձր ի գլուխ. պարծ. ազատաձեմ հասմարձակ. գուռզաբար: a capo nudo. բացագլխով. մերկագլուխ: a capo salvo. ողջանդամ a capò chino; a capò basso. կորագլուխ. գլխակոր. գլխայտնի: a capo all' ingiù; a capo in giù; a capo 'ngiù; a capo chino. գլխ ի վայր. առորեայ գլուխ: a capo all' insù. գլխ ի վեր. ի վեր ի վեր. յոլ սայս. ի վերնիկանէ: di mio capo; di tuo capo, ևն. իմով, կամ քոյին ջանիւք, հնարիւք. յանձին. անձամբ. ինքնին. կամ. մամ: dar di capo. հանդիր. ժամանել: girare il capo. քացասել. շրջանել. դառնալ: girare il capo ad uno. պտոյտք գլխոյ: լինել անմտագործ ոմն միոք գնել: esser col capo nella fossa. լինել զգհանական, մերձ ի մահ: non sapere dove s'abbia il capo. ած. ոչ գիտել. մոլեգնել յոյժ: վարանիլ. ապրանիլ: non sa, dove darsi di capo. չդիտէ յոր կողմն դառնալ, կամ գնալ. դիմեցնել: non trovar nè capo, nè coda. չգտանել զկնի իրացն. յանհնարս մտանել: non trovo nè capo, nè coda del discorso. չեմ կարդ, կամ յարմարութիւն ի բանին: Capo. Ուղղ. խնդիր. գլխաւորութիւն: երևակայութ. կարծիք. յօժարութ. հաճոյք. քիմք. կամք: փիլ. նիկէ. գնոյ. կենդանի: aveva il capo altrove. խորհուրդք իմ այլուր էին միոք իմ չէին առ իս: non aveva il capo a tor donna. չունէի ի մտի, կամ զօժարութիւն ածելոյ կնոջ: aver il capo a una cosa. յօժարիլ. ըղձալ. միտել: mi entrò nel capo. եկն ի միտս իմ: entrar nel capo. կարծել. համարիլ. գնաւս ածել: facevano i suoi fatti per loro capo. գործէին գործն ըստ իւրեանց. ըստ քմայ. կամ ըստ կարծեաց իւրեանց: voler fare a suo capo. կամիլ առնել ըստ քմայ: correr per lo capo. ոչնել. կամ դնել ի մտի. անցանել. կամ գալ ի միտս. ի յոգս: esser di suo capo. ըմբռնամտանալ. յամառիլ ի կարծիս. առնել ըստ մտի. հաստատել զկամս անձին: trarre del, dal capo una cosa a uno. հանել. քաշանալ ինչ ի միոջ

մասց ուրուք : խելամուտ առնել զոք ՀՀմարտուհ
ել : ազատել ի մտրուհ : trarre , venire a capo.
դնել առնել : venire in capo . պատահ
հել . հանդիպիլ զալ ի վր ուրուք : fare a suo ca-
po. առնել ը ևս ինչ, ը քանց : fare di suo ca-
po . գործել անձին ազատութ , անձին խորհր
դով անձամբ անձին : far capo . սկսանիլ . գլխել
(գետց :) և՝ ճառատուել զանձուն . քննիլ :
ծայր արձակել պալարին , ճեմախոյն : ը գլխի
հալ . զգեմ ունել : far capo in checchessia . յա
մառ իլ լինիլ . կամակորիլ : far capo in un luogo .
գումարիլ ուրուք . ժողովիլ ի մի : far capo a uno .
երթալ առ , ապաւինիլ զինել առ ի Տր
ցանել զնէ հրգ : mettere capo . հոսել գետց (ի
ծով . յայլ գիս :) և՝ յանդիլ , աւարտիլ լիմն .
հանել ի աեղի ինչ : metter il capo in grembo . վատա
հիլ . անհանիլ առ . ապաւան լինել : met-
ter nel capo a uno una cosa . հասուցել ինչ ուսիք ,
խելամուտ ցուցանել : metter nel capo a uno di
fare una cosa . ծնեալ գրել , դրդել զոք
առնել ինչ : mettere , tenere , portare in capo.
դնել , բառնալ , կրել ի գլուխն : cavarsi , le-
varsi di capo . բառնալ զգլուխն . յայտել զոք :
ազգին մատուցանել : cavarsi di capo alcuna co-
sa. հնարել , հանձարել ինչ . ուսումն զանել : հանել և
ծծմանիլ ի մատց ձնոյ , զմաշտոցն ի բրիք : bat-
tere , dare , urtare il capo nel , կի al muro . ի
գժտարինս , յանհնարինս առնիլ զոք : ա-
ռել : tener altrui le mani in capo . հոգալ զոք .
ամն ածել ի վր ուրուք : յանձնառնել . պատապա
նել : levare in capo . եղալ , յեռանիլ հալեհանիլ
քաղցրնէն , կի այլ հեղանութենէ (յորժամ ի խմ
բիլն զինանգ մատուցն ի վեր հանին :) levar il
capo, in capo . գլխոյն ամբառնալ . բարձրագլուխ
լինել . ամբարտաւանիլ . զայրագնիլ : non aver
altr' occhio in capo . սիրել զոք անձին , քան
զնա փափագ ունել զոք : cosa fatta capo ha . որ
հզնն լինել ոչ առնի : lavar il capo altrui , հնո
առնս lavare , և Asino , կն :

Cápo a nisconděre . Տես Capanniscondere . Far ca-
po a nisconděre . ծածկիլ . գործել ի ծածուկ :

Capobándito . ել ուկատարած : բիւրեղ պատ :

Capobombardière ; ար . Առաջին ռմբաձիգաց :
հրձիգ պատ :

Capoc , ար . Ագգ ինչ բամբակի , կի աղրճատեալ
պտղոյ իրիք հնդկաց :

Capocáecia , ար . Արատդաչիս : անբիծ պատ . գլուխ-
առաջնորդ . գլխաւոր : պատ :

Capócchia . Գլուխ կի առաջի ծակ գասալանի :
գլուխ գնդասղան , կի բևեռի :

Capócchio , ia . Ընտիր . անխառն . առնիճ :

Capocchiúto , ta . Գլխաւոր . միտքլուխ :

Capocénso . Գլխահարկ : հարաճ :

Capocóllo . Կիրակուր , կի երշկի ինչ ի խոզենոյ :

Capocomediánte . Գլխոյ կատակերգաց :

Capocróce , ար . Ճանապարհ գաղմուզդ . կամ
քաղմուզդ ճանապարհ որք վերածին առ միմեանս :

Capocúóco . Խոհարարապետ . առաջին խոհա
կեր . պետ պատ :

Capodiéci , ար . Տասնապետ : օն պատ :

Cápo d'ópera , ար . Գործ երեւելի . գլուխ ամ
գործոց (ոգրոյ :) գործ գերազոյն :

Capofila , ար . Առաջին զինուոր միոյ գասակար
դի . գասագլուխ :

Capogátto . Պայտ գլխոյ , ձիոյ և այլոց անասնոց :
ազգ ինչ բազմատեսակ , կի ուռոյ անկեալ ի գերանի :

Capogiro . Գոյն է ջրոյ , այլանգակ , կամ ընդ
փակ մնացեալ :

Capolavóro . Տես Capo d'opera .

Capolétto . Պատատակալ , կի վերակոյնց կա
ղալ երեքեան :

Capoleváre , ւ . Ընկանիլ , կի հոսել գլխի վայր
. առորդագլուխ : պատ ալաղ պիղծ :

Capolíno . Փոքր գլուխ : far capolino . դիտել
ծածուկ . զննել ը ծերպս :

Cápolo . Երգահակալ . գասակ . մելիս :

Capomaéstro . Ճարտարապետ . հնարագէտ : վա
ստր . գործոց վերակացու . ասպետան . տեսուչ :
հոգապետ :

Capomése . Ամսագլուխ առաջին օր ամսոյ :

Capomórto . Գիակ : կի գնանկ մեռանել . հիմնի
որ մեռց ի յատակս գետնոյ կամ ցնդեան հեղուկ լինելոյ ի ջուր հոյզ) :

Capóna . Կին կամնկոտ . յամառ :

Caponággine , նե . Կամնկոտութիւն յամառանալ : խոպ :

Caponaménte , ի . Կամնկոտութեամբ . յամառա :

Caponar l' áncora , ն . ի վեր քաշիլ վարխի
ն . (նաւուն) երկաթէ ճանկիւ :

Caponcéllo , նոյ . Փոքր ի ցանուց . ապառաս :

Capóne , ար . Գլուխ մեծ . պատկան պտղ . խոտ
. պարանոց . յամառ : Ընդոծք . ֆր . պատ . Ճանկ
ինչ ատամնաւոր , որով նաւորդք ի վեր ձգեն վար
լուսն նաւուն յորժամ հատել ի մայրախն պ :

Caponería . Յամառութ . կամնկոտութ :

Caponissimaménte , ի . ԳԷ . Ամենայն յամառութ :

Capopárte . Պարագլուխ միոյ կողմանէ և պատ :

Capopiè , Capopiéde , ի . Գլխիվայր . առորդագլուխ
գլխուն : պատ ալաղաղ . վեր ի վայր ը հակառակին
ալ ինչ . գարձ : volgere . տես Capovolgere .

Capopiéde , ած , ադ . Ընդհեղեղ սխալ վրիպակ
ակսկսիլ . անհնարել :

Capopúrgio . Ջրհեղեղացուցիչ , կամ մաքրագործ
դիզ գլխոյ :

Caporále , ար . Գլուխ . առաջնորդ . հրամանատար
իշխանաւոր : պատ գասալ . հետեւակաց . տասնա
պետ . քառասնապետ : ան պատ . caporale de
Birri . կալանաւորապետ . հասս պատ :

Caporále , ած . Գլխաւոր (քաղաք .) երկրի :

Caporáno , Գլխաւոր . գլուխ . իշխանաւոր :

Caporicciáre . Տես Raccapricciare .

Caporióne , ար . Տես Caporale , գոյ :

Caporovéscio , ի . Տես Capopiede , ել :

Caposóldo . Տես Capisoldo .

Caposquádra , ար . Գլուխ . կի զօրագլուխ տաղ
միոյ հասցց :

Capotásto . Լարակից . (է կռատակ փղոսկրի ա
ռաջեալ ի վերնադրանն մեղեդի առնելոյս
հնչագարանաց , յորոյ վր էդիլ կան լարքն :)

Capovérso . Ակնգան առակ . գլուխ տող , տող
սկսիլ ի ծայրէ :

Capovólgere , Capovoltáre , ն . Շրջիլ . վեր ի վայր
առնել . շրջեցնել : ել Ելանել :

Capovólto , ta . Շրջեալ . վեր ի վայր ապուծեալ :

Cáppa , նե . Վերարկու գլխոյց , կի փիլոն . վերար
կու . մեկնոց . ծիրանոց , կի ծիրանոց : Ք ոյ ծե
ղանիա . փեղջ . եռանուկ : Սաղաւարտ . կի
փիլոն (կապարինապատ . եռագաղ . կամնկիկոտաց
և կրծնաւորաց :) cavarne cappa , կի mantello di
alcun affare . ի յանգ հանել զգործ ինչ . յանկոն
գործոյն ամանակել : per un punto Martin perse
la cappa . առած . ի գոյնէ իրաց ծագին երկրեն
ամերամեծ ինասք : uomo di spada , e cappa . այր
ծիկ զանազանութեան առանց գործոյ : cappa di cie-

lo. ներքևոյ ինչ բանի կապուտակ : sotto la cappa del sole. ը արեգակամբ. ոյծի : Cáppa, ար. Քաֆիա գիրն յունաց, որոյ ձև է այս. K.

Cappáre, ն. Ընտրել. առնուլ ընտրանւոք : ընկեր : Cappélla. Խորան արգանե. խորան սեղանոյ : Սրճառուն փոքրիկ եկեղեցի. փեւնիակ ինչ. հնչիւ երաժիշտք եկեղեցւոյ : maestro di Cappella, եր երաժշտապետ եկեղեցւոյն. պատգեղծ երաժշտաց : canto a Cappella ; canto figurato. տես canto fermo. Cappella. Քահանայապետական ժամերգութենէ, կամ պատարագ. (տես յորժամ Պապն հանդիսի պատճէ հանդիսութեանց ժամերգութեան, կամ զայլ ածական պաշտամունս.) տես և Cappellan a.

Cappelláccio, գնդ. Ընկնելիք, յոսկ խոյր եւ ըմպան : հանդ. ընկոյզ : fare, dare un cappellaccio, կամ cappello a uno. կռասմանէ ընդ. տապտել. յառնել տանել : cavare un cappellaccio a uno. հնարել տանել նախատինս. հնարել անարգանս : Ծառ հովտայել արմանք :

Cappelláia. Կին խոյրապատրաստ : Cappelláio. Խոյրապար. խոյրավաճառ : գդակագործ : Cappellanía. Սարքանոցի պատարագ : Քահանայական : Cappellano. Սարքանոցի : գործ : de' Nobili, di Corte. պան երկից գրան երդից. արքունի երկից : Cappellára. Ուղղանաւոր ընծայմանց խոյրոյն. յարգանաւոր. արքայն :

Cappellétta, նոմ. Փոքրիկ մատուռն. աղօթարան : Cappelletto, նոմ. Փոքրիկ խոյր եւ ըմպան : գդակ. յարկի ձեղունն վրանին : խոյրի ծոպն : ինչ. փոքրը : տղայ ինչ փոքրիկ ընծայի : տես, ասակ ինչ խոհեմի յեռասկզբանն արուեստից ձոյլ : տղայ ինչ սարսափարուի : պատճառ կամի երգելոյ ի ներքոյ սուրբ ի յաւուրս օրհնի : Cappellétti, կամ Albanési. Ալբանական այրուձի : Cappelléttо. Պատկեր գաւառ ինչ ի Քրիստոս. Cappelletto. Պատկեր գաւառ ինչ. պատկերագործ գործ ընծայեցուցանեն զկայսր ի միւնոյն :

Cappelliéra. Խոյրատուփ. պահարան խոյրի : Cappellina. Տես Cappelletta, և Cappellino. Fante della cappellina. Ծառայանկ : խնդրակին ձայն գործ. ազդագոյժ : հնչիւ տղայ ընծայեալ :

Cappellináio. Խոյրակալ. (և փայտ ի կամ ընդ. զորմէ կախին խոյրք, կամ գդակք :)

Cappellino, նոմ. Փոքրիկ խոյր : գդակագործ :

Cappéllo. Խոյր եւ ըմպան : գդակ : կարճ ագլխոյ ծածկոց : aspettare il cappello. Լինել գիր գործոյ. (տես դրազիկ և գործ պնուագոյ) ժամանել ընծան ի խորս ընդունել ի պնուագոյն : di ferro. տնդամարդ : Ծածկոյթ. խոյր. գդակ. գլխակ. Երկիր. արտակ ծածկոյ ընդոյր ծածկոյ. խոյր կարգեալարձ : կարգեալարական պատիճ. կարգեալարուն : fare, dare un cappello. տես ի բառն Cappellaccio. Cappello di chiodo, d'aguto, di fungo. Գլուխ բնական, անկոյ : Կնդեր պաղ : հանգոյ պաղ : Խոտի ծորանգին : Կնդեր գործ : Cappello. ը Ճարտարապետական ծածկոյթ ինչ ան ցից ձիւնի ծածկոյ ի գիւղաքաղաքս ծոյն :

Cappellóne, աց. գաշան. Սեծ խոյր եւ ըմպան :

Cappellúccio. դնդ. Խոյր հնոտի :

Cappellúto, ta. Կատարաւոր (հաս.) կատարապատ : Կնդեր :

Cápperi, դնդ. գարմայ. Բաբեր. վանի. ինձ. պտ. Ե :

Cáppero. Կապարի (ծառին, և պտղոյն) Կնդեր :

Capperóne, աց. Կինոց գնդակական. վերարաւոր մեկնոց : գործ. Նամատուր : portare il capperone. գառ. շանալ անձին. գառ. շանալ յարկանցից :

Capperottáto. Ուղղ ինչ հանդերձանաց և կերպ կոյս :

Capperúccia. Տես Capperuccio. Կրկնոց հնոտի :

Capperúccio. Գլխանոց. վերայ վերակաճին պատգեղծ :

Cappiétto. Փոքր հանգոյց : փեխիակ ինչ :

Cappíno, նոմ. Փոքր վերարկու. կամ կրկնոց :

Cáppio. Հանգոյց դերբարձակ. և հանգոյց ինչ, որ ի քաղքերի ի միոյնէ ի ժամերից արձակի գերքառ : փեխիակ ինչ : լար. առասպան. պեծին առ ասակ ինչ կապոյ բնական : պաղ : corsoio, կամ s orsojo. Հարճակաւն խեղդ. խեղդակաւ. (և կապ ինչ հարճակաւն. որ արշաւի առաւել քարշի. այլոյսի և այնպէս :) Cáppio del vomero. Հանգոյց ինչ. որ արշաւի քարշի. այնպէս և այնպէս :

Cáppita, Cappiter na. Տես Capperi.

Capponáia. Վաճառակ. կամ տեղի արձառից : ընտրի փոքրոյ. ընտրի փոխիակ :

Capponáre, ն. Ասպնել զաքաղաղս : ընտրի եղիկ : Հաղարտասարել : Խնդրել : capponar l' ánima. ընծառնել Հանդիսի վերարկան ի ձգել ի վերս :

Capponáta. Հապկերքրեմ արձառից : տես Scapponata.

Capponáto, ta. Ասպնել կամ Հարձառնաւոր (աքաղաղ.) արձառ : Խնդրել տնօրէ. ընտրի :

Capponcéllo, նոմ. Փոքրիկ արձառ :

Cappóne, աց. Արձառ : ընտրի : tenere il cappon dentro, e gli agli fuora. ձևանալ ապատատ : pesce cappone. տես pesce. Cappone, կամ gancio di cappone. Ճանկ ինչ նաւորդաց որով ի վեր ձգեն զնաւ բեռան, յորժամ ակնանի երեւել զերկրաւ ընտրի :

Cappónico, ca, ած. Արձառի, կամ հետ արձառ. հանար. արձառի :

Capponiéra. Խորամ ինչ գինեվաճառականաց, յորում ի, կամ 20 գինեվաճառք կարօղ են կուտել արձակել ընդ քանս ընդհանուր գնորդս նոտաս ի ընծառեաց :

Cappótto. Կրկնոց երկկուսի. վերկոց ծառատոպ : տղայ : վերարաւոր ընծինոց գերբաց կամ նաւակ վարց. գոնի :

Cappuccétto, նոմ. Փոքր վերարկու. կամ գլխանոց :

Cappúccia. Հազար հազարամանան :

Cappucciáio. Ընգդատարձ. վաճառող գլխանոցաց :

Cappuccíno. Տ. Cappuccetto. Վերարաւոր կամ Քրիստոնեից կրօնաւոր : Cappuccini. Որ գերարձք գլխանոն կրօնաւորս : Cappúccio. Գլխանոց : պաղնէ. վերարկու. կնկոյզ : գործաւոր պաղնէ : աղտ ինչ բանիարդի ծաղկան : cavolo cappuccio. Հաւանմէ : տեսնաս lattuga cappuccia. տես Cappuccia :

Cápra. Եղ : Սրճ : տես և Capricorno. Selvatica. Սրճաւոր : գաղ. երէկ : cavalcare la capra inverso il chino; գաղաւիճ բերել. Հասել զանձն ի վախից : Ընանալ առաջիկ : andare, essere dove le capre non cozzano. գնել ի բառն : salvar la capra, e i cavoli. վերծ տալ վերկոց կամ վասն գաց. օգնել միասին գնասել ի միասին : Իշակ, կամ Հատատեսակ (և մեքենայ ինչ ուսեալ գաց.) երէկ : Իշակ : vassi capra zoppa, se lupo non l' intoppa. ոչ գազարի ոք ի չարեաց մինչև ոչ պատահատեսի : capra da taggliar le pelli. գործի ինչ խոպոպատաց յորոյ վերնամ գերձել Հատասարեն վանքարս : capra saltante, այծ տրատատիչ (երկաթագոյ ինչ, կամ ազգ ինչ մետղ) chi ha capre, ha corna. ոք ինչ օգտակր անձ վերս : Capra. Ծանրամարան ինչ չարագործաց :

Caprággine. Եղ Caprária, Caléga. Ծուռ ինչ նման ի գինոյն, որով պատրեն զանբանեալն անգամ :

Capráio. Capráro. Վաճառած ի գեր ոչ նշ :

Capralliévo. Ածխանոյց. անեաւ յայծից :

Ca-

* Capreóli, ար. յոփ. Խիղճք. (են ոչխարածոյ զարդք ինչ՝ ի գլուխս կախանց:)
* Caprésta, իգ. Կին խնդաբարոյ, չարեսցապարտ:
Caprestáccio. Սոռևար պարան կախաղանի: և եւս քառ. նախատական, զոր տես՝ ի Capestruzzo.
Caprestería. Յոխտեր. լրբտեր. ցոփ զրոյցք:
Caprésto. Տես Capestro.
Caprestuólo, նոմ. Տես Capestruzzo.
Caprétta, Caprettína, նոմ, իգ. Ակռ: ընդեզ. փեխ առաջ:
Caprettíno, ար. Ոչխ. ամիկ: ընդեզ: երդեզ:
Caprétto, Cavrétto, ար. Ոչխ առաջ. Ընդեզիկ: cavar uno di capretto. ի վարձու ունել զկին ոգրուք. շնալ ընդ առնականոջ (հասանուք առն նոր:)
* Capreuóli. Տես Capreoli.
* Caprézzo. Տես Capriccio.
Capriátto. Տես Cavriuolo.
* Capribarbicornípede, հ. Ակճադեմ և այծոտն:
* Capricciáccio, գեղծ. Խելացիութ բաւք. յոտ ի, կիմ մոլեկան քնոտ. անսանձ լուծ. անմիտ ցանկութ. անկապտ բերուեմն. անմտութ: ֆիֆ. հեղհ:
* Capricciaménto. Տես Capriccio.
* Capricciáre; ե. Տես Raccapricciare.
Capríccio. Սոսկումն. քաստնուածն. սարսափ. դող. ընկճ երդեցիկ. ընկերկիր: կասկ. քիմք. միտք. հաճոյք: ցնծիք. ինքսին հնարք. գիւտ. երեւակայութիւն. այլանդակ, մտայղացին խնդրք. ինքնահնար մտածութ: ծաղր: անմիտ ցանկութ. անկապտ բերուեմն. անմտութ: և՛ եւս Capricciaccio. A capriccio. Ըստ քմից. ի մոլ. ի հաճոյս: ֆիֆինձ. ցնդիկ հաստատեա: aver capriccio di una cosa, ցանկալ իմիք. տոփալ: հաճել ընդ:
Capricciosamènte, ած. Ըստ քմից: ի մոլ. ի քեր ման. ի թեշադրութ հաճոյից. անխորհրդաբար: ցնդիկ. ընկերկիր:
* Capricciosità. Ընկրդ բերուեմն. անմիտ ցանկութ:
Capriccióso, sa. Ներհնար. օձարանոտոր. միք. հաճոյից* այլանդակ. մտացածին: ընդեր. ը. ոչ անդր. յատուկ. դէպ: խելացարոյ. կամակոր. գժամարաւիմ. խորթաբարոյ. անհամբոյր. գըժխեմ: ինապաշ. ընկիկ. նոպա. նաղուկ:
Capricórno. Ակճեղջիւր: ձեռպի պարձու օղտ. * եւս՝ ի ազգ ինչ թիւաւոր միջատաց յատկե. Scarabeo ից:
* Caprificazióne, իգ. Փոխարկիմն մոլեթենութ՝ ի քաղցր թզենի. ընտանեցուցանելն զժանոտ թզենին:
Caprifico. Մոլեթզենի. ժանուէթզենի: էապան ինձիրի:
Caprifóglio, Caprifólio. Տես Madreselva.
Caprígno, ígna. Caprínо, na. Ակճու. այծեաց. հոտալի: lezzo. գարշահոտութ նոխազի: ունի գօ. գառաց. disputar della kana caprina. առաւ. վիճել զնուռեաց:
* Caprinfernále, ար. Կոխաղ դժոխային:
Cáprio, Caprióla. Տես Cavriuolo, Cavriuola.
* Caprioláre, ն: Ոստնուղ. կաքաչել. կայծկլել:
* Caprioláto, տա. Որ ոստնի զմի այծ՝ այծաւորի:
Caprioléttа, նոմ. Փոքրիկ ոստիկն. պուրցուց. պուրցունք:
Capriolétto. Փոքրիկ այծեամն. ոգ այծեամն:
Capriólo, Capriuólo. Տես Cavrjolo. Capriuolo delle viti, կամ Trálcio. Ընձիւղ որթոյ. (և նորա քոյս և մոլ ոգ. որթոյ:) ոճ՝ Ասղ:
* Capriuóla, իգ. Տես Cavriuola.
* Caprizzánte, հ. Ակճանման՝ որ բնութ կերպ զայծ. Թրթռուն (երակ:)
Cápro, կամ Armatóre, ար. Քառ նաւ՝ Զինել նաւ:
Capróne, ար, յոմանս. Ոչխարագ մեծ: վարազ:
Caprugginare, ն. Ագռաւանել զպատակ ասակաւին:
Caprúggine, իգ. Փոքրք կոպիղ ասակաւին յորս ագռաւանեն զպատակ նոր:
Cápsola, Cápsula. Սկրտնարան. (և անկաբանիկ է մնան ծաղկին կամ անկոյն, յորում փակի սերմն:) Թաղանթամանգ. (և անդամանգնոյց է մանկեղէն թաղանթ ինչ զանազան մնասանց մայրինցն:)
Capúccio, նոմ. Փեքրկ գլուխ: պուչխիպ:
Capzióso, sa. Պատիր. պատրուակեան. խաբէից կան. նենգաւոր:
Carabáttole, իգ. յոփ. Տ. Bazzicature, Ciancia.
* Carabazzátta. Հանդիսիմանք ինչ կերակրոյ, կամ ազգ ինչ կերակրոյ:
Carábe, ար. քառ արաբացոյ. Սաթ. ընդեղաբ:
Carabína. Լայնաբերան և կարճ հրացան: գաւառ. ձիաւոր որ կրէ զպատրվեակ հրացան:
Carabottíno. Փայտակերտ վանդակ ինչ նաւորդաց:
Carácca, Caráco, կամ Carráco, Carrácca. Նաւ ինչ լուսնահասեալոց՝ ի պատերազմ:
Caracò. Քաղցրահոտ ծաղիկ ինչ ամերիկայի:
Caracolláre, ե. Ընդհակառակ դիմել, կամ ձախ առնուլ երիվարաւ:
Caracóllo. Ձախ երիվարի. ձախակողմն հեծելոց տես և Caracò.
Caracóro. Ցուկանաւ ինչ հնդկաց:
Caráffa, կամ Guastáda. Ապակի անօթ, կամ փլինոյ: ափսեակի ընկեր:
* Caraffína, Caraffíno. Փոքրիկ ինչ փլինոյ:
Caraffóne, ար, յճխ. Մեծ ապակի, կամ ինչ փլինոյ:
Caraménte, մտ. Սկրտնակեր. սկրտվ. մատղասրուբ. քաղցրութ: մահապարտ ինչ: pregar, աղեր. ահագոյ լինել. պատարել: էն: ելանբոյս: ծանրացեալ: ծանկագին: պահանջ:
Caramógio. Ծղոտակ. գամաձ. ձիւձն:
Caramussále, Caramussat, ար. Քարձքաթաղ նաւ ինչ ապակիկ վաճառականաց:
* Caranna. Խեճ ինչ բժշկական:
Carapignársi, յ. Բառ ծաղրական. Պարտաւորել ոմն զանձն քանիւք վճռ օգտի:
Caratáre, ն. Կշռել մանր, ձգիւ: ընդեղ ընդեղ. գրաւ ինչ պարկաց: քննել մանր, մանրազնին:
* Caratellánti, ար. յոփ. Ջեռնոցիչք Aringa ձկան՝ ի փոքրիկ տակառս:
Caratéllo. Տակառակ (երկայն, և անձռուկ:) չոռոց
Caráto, ար. Ձերմ նոմ իգ. Կասանեցիգ չիրգ մաս
* միոյ ունկոյ. (և չասի ինչ ոսկւոյ:) գրամ: աստղ ձան (կարեղուք:) Ար ակնագործս և մարգարտավաճառս նշանակէ զծանրութ չորից Grano ից
Caráttere, ար. Caráttera, իգ. Կնիք. դրոշմ. նշան պատկեր. կերպ: կնիք (մկրտութ, և ն:) գիր. տառ. նկար: արժանապատուհասեալ. պատիժ. պատուհաս. տանջանք: Տառակերտ. պատկեր. գրիչ, կամ դրոշմ: ձեռագիր (ոչ տպագիր:) ոճ. խոսից: գեղեցիկ և էապէս եղանակ. ընդհ. բարք: քնաւորութ. քնոտ. բարքաւոր. զիարդն: Նաւիկեան. հեշտիկ: uomo di buon carattere, այր բարեբարոյ, մեապատ: Յատկութիւն. նշանագիրք (քիմիական նշանք:) dare a ciascun il suo carattere, տալ իւրաքանչիւր զիւր պատշաճն: Cаrátteri. կապրիսյ նշանագիրք տպագործաց:
* Caratterísmo. Կնիք. սեպհական կնիք. նշան: պատ. նիշան:
* Caratteristico, ca. Որոշիչ կնիքիչ կնքական. կնիք
Caratterizzáre, ն. Կնքել. տպաւորել զկնիք: պատկերել. պատրաստել զանձն իւրոյ ուրուք. նկարագրել զոք, հրատարակել. շնորհիւ նկարագրեաց:

Ca-

* Caratterizzáto, ta. Կնքեալ։
Caravélla. Ագռ ինչ քաղցրի նաւու։ տեսակ ինչ տանձի։
Carbonája. Հնոց ածխոյ. ածխանոց։ ⁂ խրամ զքաղաքաւ եւն։ հնոցիկ։ բանտ անձուկ եւ խաւարչային։ * Կին ածխավաճառ։ Carbonáje, կամ Sodi. ի բաս օրօրոցայ. Կերակին մանուկ ի մէջ անտառաց, ուր գնան երկերասք, և բաղնին գլխով յորդակիզ ջերմութեան։
Carbonájo. Ածխագործ. ածխավաճառ։ ⁂ օձիքաձիւ։
Carbonáta. Աչխատ խոզենի ի կառավարայէ, կամ ի տապակէ։
Carboncéllo. Տես Carbonchio.
Carbónchio. Կարկեհան, ընկերաւոր. ընկնելոյ քաղ։ երկունդն, կամ պայծառ ժանպախտին։ կէսպտեղ։ ⁂ օձիքաձիւ։
Carbonchióso, sa. Կիզեալ. տոչորեալ։ եանդեալ։
Carboncíno, ńno. Կայծակն փոքրիկ։ կայծ։
* Carbóncolo. Տեսակ ինչ չոր և սեաւ հողոյ։
Carbóne, ար. Ածուխ։ ⁂ օձիքաձիւ։ կայծակն։ ⁂ a carbone, կամ * a misura di carbone. առաւ առպն. լեռւլի։ Ածխահարուն արմտեաց. (ըստ երկիպատրիարց՝ է ախտ ինչ արմտեաց որով սեաւ նան իրրև զածուխ. զոր գիւղականք կոչեն։ Calvonchio.) տես և Carbonchio.
* Carbonétto. Տես Carboncino.
* Carbúnco. Պալար ժանտատհոտ։
Carbúncolo. Կարկեհան։ ընկերքեր բաղք։
Carbúnculo. Եղյն է։ տեսակ ինչ չոր և սեաւ հողոյ։
Carcáme, ար. Կմախք. ոսկերաւոր։ կերդ գալ։ ⁂ գիր։ լեղ։ ոսկեկոտ և ականակապ զարդ ինչ գլխոյ կանանց՝ փեսկ պսակի։
Carcáre. Տես Caricare.
Carcássa. Ագռ ինչ հրձիգ ամբաց։ տես և Carcame.
Carcásso. Կապարձ։ բեբեխ։ * Նաւ անգործ. կամ անկազմ։ գոգ նաւուն։
Carcáto, ta. Տես Caricato.
Carceraménto. Տես Carcerazione.
Carceráre, ն. Բանտել. ի բանտ արկանել։ պնդ. գոռս գծոտ. հասս կեհեր։
Carceráto, ta. Ի բանտ արկեալ։ հասս օլանդաւոր։ գոյ. Արգելական. բանտարկեալ։ հասպնկ ջլան։
Carceratóre, ար. Բանտարկող. ի բանտ արկող։
Carcerazióne, կգ. Բանտարկութիւն։ հասս։
Cárcere, արե կգ. cárceri, յոգ. կգ. Բանտ։ պնդան։
Carceriére, ար. Բանտապետ։ պնդապանի։
* Carcinóma. Ագռ ինչ քաղցկեղի՝ որով ախտանայ երկերեայ Թաղանդ աչաց։
* Carciófala. * Carciófano. Ընտանի կանգառ։ նկկինաս։
Carciófo. Եղյն է։ այլ անուխտան և վայտ. անդիւտ։
Carciofoléto, ի բաս գեղջոյ. Պատանի ընտանի կանգառաց։ նկկինաւոյր։
Cárco, բաս փորձանք. Բեռն. ծանրութիւն։ խոչ։ մեղք. ծանրութիւն յոգի մտաց։
Cárco, ca, ած. Տես Caricato.
* Carda. Տունկ ինչ։
Cardamindo. Տունկ ինչ, որ կոչի և Nasturzio Indiano.
Cardamómo, Cardamóne, ար. Բժշկական ինչ սերմն արտաքոյ։ գաճաճ. ղանձիր։
Cardáre, ն. Գիզել (փշովք։) զգուխայս, կամ զատուխս։ ⁂ ի ծայրս ելուխս բաժանել։
Cardáto, ta. Գիզեալ։ * յատակեալ. զոնեալ։
Cardatóre, ար. Գիզիչ։ բաժնասօղ։
Cardatúra. Գիզումն։
Cardeggiáre, ն. Աչխատել զհամբաւ ուրուք. հաճել զուսկէ ահաւն չար։ փեսկէ. ⁂ տես և Cardare.
Cardelléto. Տես Calderino. Այր անհանգիստ. յեղեղուկ։
Cardellíno. Տես Calderino.
* Cardíaca. Տունկ ինչ օգտակար բաբախման սրտի։
Cardiaco, ca. Mal cardíaco. Տ Սրտցաւութիւն։
Cardialgía, ին բաս բերկայ։ Տ (իսկութիւն ինչ առաքինութեանց)։ կոչի և Mal di cuore.
* Cardialogía. Սրտաբանութիւն. Ճառ զմասանց սրտին։
* Cardinaláno, na. Տես Cardinalesco.
* Cardinalático, Cardináto, Կարդինարութիւն. կարդինարական աստիճան։
Cardinále, գոյ. Կարդինալ. ծղնին։ ⁂ գլխաւոր։ պետլի պատ։ virtù cardinali. գլխաւոր բարոյական առաքինութիւնք։ punti cardinali. չորս գլխաւոր կէտք զոդիակոս աչին։ venti cardinali. չորս գլխաւոր հողմունք։ numeri cardinali. բացարձակ թիւք։ * Cardinalí, կամ Stipiti. Գրանդիկք։
Cardinalésco, ca. Կարդինարական։ colore. ծիր բանագոյն, կամ կարմիր երանգ։ գոյնդ բնոյ։ virtú cardinalesche. տես ի վերոյ Cardinale.
* Cardinalísmo. Կարդինարութիւն. կարդինարական աստիճան։
Cardinalízio, ia. Տես Cardinalesco.
* Cardinalizzáto. Ծիրանազգեցեալ. ամբարձեալ յաչխարհան կարդինարական։
Cárdine, ար. Ծխնի։ ⁂ ռեզկ։ բեւեռ. երկին ից։ գոնիկ։
* Cardíno. Փոքրիկ սանտր խոյրարարից։
Cárdo. Ոչոլ. ակբան. եկբան. (ի խոտ ինչ բազմաճեակ և փշալից) փիճենի օձ փիճեն։ կանգառ. (սա կոչի և Cardóne։) ⁂ և ագռ ինչ փշոյ՝ որով գզեն զատուիս, կամ զբուդ։ եգիպտ. մանար ատաճագործաց։ ենն բաղբդ։ dare il cardo. գիզել զբուդ, կամ ղղել խայս։ եափազբ բամեամ։ աղաւաղել զանաւն։ ⁂ ընկնել։
* Cardoncéllo. Տունկ ինչ, որ կոչի և Spellicciosa.
Cardóne, ար. Կանդառ. (ի ագռ ինչ որոյ՝ որ ծածկել ըզ հողով կակղն և սպիտանայ, և լինի ուտելի. ճաղկի. ար ի մակարդել կաթին, և կոչի Presame, կամ Presura.)
Cardosalvático. Ագռ ինչ Cardoi, որ կոչի և Virgapastoris. առուտ գաւանի կանգառ վայրի։
Cardoscólimo. Ագռ ինչ վայրի կանգառի։
Cardosánto. Խոտ ինչ օգտակար յոյժ և քրտնաբերք։
Careggiáre, ն. Վարել սիրով. քաղցրութ. փայ. փայել. գգուել. շոյանել. փաղաքչել. սիրելի ընծայել զանձն. ցուցանել ուանք զսէր։ տնտես պէս կեօսկերդէ. օգտակ։ հրապուրել. ի սէր։ փաւուկ, կամ իւրարգի ունել. մեծ համարել։ Careggiársi, յ. Մեծ համարել զանձն. գոռգել, կամ գգուել զանձն։ նաղէկնիդէ։
Careggiáto, ta. Սարդասիրութ ընկալեալ. փայ. փայել. եւն։
Carélio. Բարձ։ եսպէտ։ կափարիչ արտաքնոցին, կամ աշտարակ։ տես և Cercine.
Caréna. Գոգ նաւու. յատակ նաւու։ ⁂ ար. ենի ախտ. dar carena. տես Carenare.

Carenággio , ի իտա. նաւուղք. Տեղին ուր նաւս դնեն զգոգ նաւուն : բեմիկ գոգոյ նաւուն :

Carenáre , ն. կողմնեցուցանել գնաւն ի կալմել զբեմիկ գոգոյն : նորոգել զգոգ նաւուն :

Caréntе . Տես Mancante .

Carénzia , Carénzia . Տես Mancanza .

Carestía . Վաճառաւ պարենից . չքաւորութիւն . կարօտութիւն . սով . տուժայտուն : գեղուբ . եփոխէ : di tempo , անձկութիւն : carestía prevista non venne mai . առն յաւետ անօսի ոչինչ պա կասէ երբեք :

* Carestóso , sa . Կարօտեալ . կարօտ . չքաւոր :

Carétto , կամ Cárice , ի . ար . Սղոց լինչ կնիւնոյ : առանն օխա . պարսպ առանի :

Carézza . խրբ ի բզկիս ի կիր ածի ի յոքնակեան :

Carezze . քաղցրաբանութիւն . փայփայանք . գըգուանք . սէր . մարգասիրութիւն . փաղաքշանք . շնորհք : օգտակարութ . հանապազ . հօր ամբողի :

Carezzaménto . Նոյն է :

* Carezzánte , ն. փաքփայող . գըգուող . քաղցրաբան . շողոմաբար :

Carezzáre , ն. Տես Careggiare .

Carezzáto , ta . փայփայեալ . գըգուեալ . ևն :

* Carezzévole , ն. Քաղցր . քաղցրախօս . աղուհական . յանկուցիչ . հաճելի . շողոմաբար : խոնարհ . լաւիկ . նպաստ :

Carezzevolménte , ած. Գըգուանօք . սիրով . քաղցրութ . շողոմութ : խոնարհ փութիւն . տոհմապետի նիւթ . հօր ամբողի էին :

Cárezzima . Քաղցր զգայութ . սիրալիր , կամ գորովական գգուանք : խոնարհ սէօղնէր . նուէ :

Carezzóccia . Անհեմեմեմ հրապոյրք . գեղչկական գգուանք , կամ փայփայանք :

* Cariátide , ի . Սիւնան կնոջ որ ի գլուխ իւր ամպարձել ունի զծառս չինուածոց :

* Caríbo . Կաքաւ . պարտ :

Cárica , ի . Ի ար . Բեռն . ծանրութ : խափ : հոգ . հոգաբարձութիւն . յանձնարարութիւն : գործ : տալ հաւ : պաշտօն , գործ : պատիւ . իշխանութիւն . պաշտօնատարութիւն : ծանոթագ . ֆայէ : փամփուշտ հրացանի , թնդանօթի : ինքնին փիլինին . ծօխ փիլինին : ջուկ կամ կշիռ այլոց փամփուշտի : * Պաքան ինչ նաւորդաց : dare , pigliare la carica . յարձակիլ ի վրայ թշնամւոյն : խրխոչ , հրաձգի նիզակ : զգեմ առնել յարձակման : խրխոչ փայանոց :

Caricaménto . Տես Carico .

Caricánte , ն. Բեռնաւորիչ :

Caricáre , ն. Դնել ի վրայ զբեռն : բեռնաւորել : քաղնաք ռումբ զբեռն : խոչընդոտ : ամբաստանել . զպատասխանել . պահարակել : ընդվզ . ի բիթիթս եղնիկ . ալեհէտ . պնդի եղնիկ : Ժառանգ . ի մահանաձել : ապերասել : ֆէյ էնէլարմա : alouna cosa di checchessia . յարձակիլ ի վրայ : գոհմոտ : una nave . լնուլ գնաւն բեռամբք : la balestra , l'arco . յարել զպաղնիւռը , զպղնին : էայ էնէրէ : l' archibuso , i cannoni . լնուլ զհրացան , զթնդանօթս : ի բիթիթս , ծօխ փուլուրմա : basso , a basso . ամիսուել , կամ իջուցանել զառագաստ ևն : եղէգն ընդրկիլ : l' orza . լնուլ ի զարժանն , բերանաբիլ : նաւ կամնել առ կին . լինել ի մի մեռանս : l' orza col fiasco . ծանրանալ շուայտութ . ի գինի մտանել : Caricársi , ի . ծանրանալ . լնուլ զանձն : փորմոտ : di sdegno , ի բինել բարկութ . սրտմտիլ : փառլոտ : di cibo . ծանրացուցանել զանասունսն . լնուլ զփորն չափաւորէ փորմոտ : addosso a qualcheduno , յիւ ի հաղալ . խուժիլ . խոռնի յարձակիլ ի վրայ . հնդել զբերեալս ի խռանէն ինչ :

մէն : ուշադրոտ : la cóscienza di alcuna cosa . ապաշնորհել , կամ անհանգիստ առնել իւրեք զինչ մուայն : Caricar la mano . Աչքացուցանել , կամ յաւելուլ զչափն : աբերբոտ : հարստահարել յոյժ . բռնանալ : պահ էնէմէ : il popolo di dazi . ծանրացուցանել ի վրայ ժողովրդեան զծախ հարկն : էհէնէյ չօշալմոտ : nel discorso . տես Esagerare . La memoria . Աչխատ առնել զինչ ինչն : քիւրէ էտտալմոտ : uno di bastonate . գաղնլոյց առնել : պատ պատոտ : d' ingiurie , di villanie . տես ingiurare . L' inimico . Յարձակիլ , գինել սաստկութ ի վրայ ինձասոյն : փոխանոյ պատոտ : caricarla à uno . խօղ առնել զոք պատրել : ճղոտ էնէմէ . ալպոմոտ : caricar di colore . մերկ ներկանել : գոյս պոյոտ : di rimedi . տատուցանել դեղս տարապայման . յաձախել դեղս : լի ինձ էնէմէ : un oriuolo , ևն . լսել զժամացոյց : սոխոնը գտատոտ : la trómba da cavar acqua . ի ցամաքել ջրմուղն արկանել զջուր առ ի կարօղ լինելոյ ներգործել : un ritratto . յաւելուլ լինչ ի կենդանագիրն . ոգեզացուցանել դկենդանագիրն :

Caricáto , ta . Բեռնաւորեալ . տես Carico , ած :

* Caricatójo , կամ Lantérna da caricare . Ճերեք ինդանոմից ղատու . (որով լնուն զվառօդ ի ինդանոմն .)

Caricatóre , աբ . Caricatríce , ի . Բեռնաւորիչ . բեռնաւարձ : Caricatóre . լարօղ :

Caricatúra . Տես Carica : Ծաղրական կենդանագիր յորում առաւելեալ են յոյժ բնականն պակասելիք . ծգուելիք գամանձ : ձիանձ :

Cárice , ի . Խոտ բուսեալ յայտարտին ձախինս որով ապարթուցուցանեն զանդս : առանն օխա . պատ առանի :

Carichétto , նոյն . Բեռն փոքրագի : հաքիւք խափ :

Cárico . Բեռն : խափ : հոգ . ծանրութ . գործ . պարտ . յանձնել գործ առնել : գայլ . իշ : importe un carico a chicchessia . յանձն առնել ինչ ումեք : ստգիտ . ամբաստանութիւն . պարսատ . յանցանք : խոչընդոտ . արգել . պնդի . առել : dar carico ad uno . ամբաստանել . զոք պարտել : ընդվզ , ինքնին եղնիկ : nave da carico . նաւ բեռնաբարձ : խափ էնէմէ : un carico di legnate , di bastonate . գան սաստիկ : պէր էյի փայտ : Հարկ . բաժ : էհլիի :

Cárico , ca , ած . Բեռնաւարեալ : խոչընդոտ : d' anni , ծանրացեալ , հնացեալ աւուրբք . նեղեալ . եկոտ յոյ : di peccati . մեղսակից : իհանգէնէաբ : di debiti . ձնեալ ի պարտուք : պօրձոտ : colore . մերկ գոյն : գոյս բէնէ :

* Cárie , ի . Երը . մեղ . նեխ . փուտ (ոսկերացի ատամանց) : էհէրիւէնէ :

Carléllo . Սղոց լինչ լարի : տես և Garello . ի երկորդ նշանակուեն :

* Carína , Caríno . Սիրելի գիմ : պէնիմ էվլէնիմ :

* Carióso , sa . Նեխեալ . փտեալ : էհերիմտէ :

* Cárisma , աբ . Ընտրհք . պարգև :

Carissimaménte , ած . Սրտի մտօք . յոյժ սրտէ սեղմոիւ :

Caríssimo , ma , գէր . Սիրելագիր . քանկագին : tempo . ժամանակ պատուականագոյն , կամ անգին :

Carità . } Սէր հեզական . ողորմած
Caritáde . Caritáte , ի . } բարի . ընկերասիրութիւն : աղքատին տոհմապետի : սէր . բարեկամութիւն : տատուցանել . ողորմել : գթալ . կարեկցութիւն : ներհամբի . ընդգրկիլ : ողորմելի : փոխարէն : գործ . կարեկցութիւն : ողորմելի : ողորմած : առատաձեռն : far carità ,

rità, la carità. բաշխեալ ողորմութիւն: ապաւգա վեր-
ի: far carità insieme, կամ առակ far carità.
առնել սէր. ուսուել 'ի միասին: պիտակիլ էնչէ.
պերապէր եղիլ: carità pelosa. սէր կեղծաւոր.
սէր շահախնդիր:

Caritatévole, ո. Բարեգութ. գորովալիր. բա-
րերար. գթած. ողորմած. սիրալիր: Ներհամբիլ-
ուսահապէնիլի:

Caritatevolménte, ած. } Սիրով. մարդասիրու-
Caritativaménte. } թեամբ. գթութեամբ.
առատաձիր: Ուսահապէնիլին. Ներհամբիլ էն. Ձեռնհաս
լինի էնչ:

Caritativo; va. Caritévole, ո. Սիրոյ. սիրասէր.
ողորմ: տես Caritatevole.

Caritevolménte. Տես Caritatevolmente.

* Caritóso, sa. Տես Caritatevole.

* Carizia. Տես Carestia.

Carlína. խոտ մի երկամեայ, ողիտակ և սեամե-
զալիսակն ասեն 'ի կերակուր չերմոց: իսկ սե-
ամն կոչի և Camaleone, յր գեռնաուխծ, զի
զգոյն սերևոցն սովոյ ի փոխելոյ ըստ գեռնոյ
գեռնոյն:

Carlíno. Կես լիրա փղոսկրեայ: գրամ ինչ նիհա-
պօլսոյ:

Carlóna, ասի. alla carlóna, ած. Անհոգութեամբ.
վեր 'ի վերոյ. անխորհրդաբար. միամտութեամբ:
Ուսապան գեօյիս:

Cárme, ս. ի բաս բանապ. Տաղ. ուսանաւոր:
պեյիկ:

Carmelitáno. * Carmellíto. Կարմելեան կրօ-
նաւոր:

Carmináre, ն. Գոչել, կամ սանտրել զքուրջ: Ես-
ֆուղը խաթմաղ: գանակոծ առնել: գեօհնի պոռալ:
լուծանել կամ քակել զկուռք ոտոլպնի:

Carminatívo, va. Գոչիչ: փքահան. փքացոյց
(գիղ):

Carmináto, ta. Գոչեալ: խաթմնըշ. կշտամբեալ.
թշնամանեալ: ապօրանըշ. պէտի օլոնմուշ: * es-
ser carminato senza pettine. լինել չարագան:

Carmínio. Ի գեղեցկափայլ կարմիր փոյն ինչ մանր
բանաղ 'ի պէտս նկարչաց:

Carnáccia. Մխս վատոթոտ: փչնոտ կտ:

Carnacciósо, sa. Carnacciúto, ta. Մսալիր. ոտ-
բաթա. գէր. ծանձրամիս: էնիլի. անիպ:

Carnággio. Մխս 'ի կերակուր: նկճնդ. կտ:

Carnagióne, կթ. Գոյն մարմնոյ (մարդոյ:) պիմա.
պէնկ: carnagione fresca. կարմրափայլ գոյն
մարմնոյ:

Carnájo. Գործարան անկիլանոցաց, կան: տեղ-
կէթ:

Carnajuólo. Տես Carniere.

Carnaláccio, cia. Մարմնատէր. ցանկատէր. հեշտա-
սէր. չարասկալաչ: նկճասան. ընկկնիլի:

Carnále, ո. Մարմնաւոր. մարմնական. զգայա-
կան: ձիմանի: fratello. հարազատ եղբայր: նօղ
փարաչ: amore. սէր մարմնական. բաղխանդ
վավաչ: նկճասոյան. նկճասանի: արմնակից. մեր-
ձաւոր ազգական ո հըրմ: գորովալի. սիրասէր.
տար. քաղցր. քաղցրաբարոյ. մարդասէր: ինո-
վնիլի. լաթիֆ:

Carnalíssimamente, ած. Անուանակ ցանկութ:

Carnalíssimo, ma, գէր. Ցանկասէր յոյժ. չահա-
շան: գորովագութիւն (մարդ:)

Carnalità. Carnalitáde. } Ցանկասէր մարմնոյ, կամ
Carnalitáte, կթ. } մարմնական. բաղխան-
հոգի: ուսփանը: նկճասն ասյմա. ընհնիլի: սէր գո-
րովական. գորով: մարդասիրութիւն. բարեկա-
ժիք

մուն: ծառայապէտ ո ընչնիլ: գերկիր: * Ազգակա-
նութիւն: dedito alle carnalità. հեշտասէր. մարմ-
նասէր:

Carnalménte, ած. Մարմնական սիրով. տափամբ.
ցանկութ: ընհնիլի իլէ:

Carnáme, ս. Սեհեսալ մարմինք. դիակունք: ֆօտ.
ֆաղ. էնիլէր. ընչնէր: միս բաղում: էնիլէր: vivere di
carname. լինել մսակեր:

Carnascialáre, ն. Կատարել զքաբեկենդան. զեղ-
խիլ. յաւուրս բարեկենդանաց. չամայակիլ 'ի գե-
ներքուս: էնյիէ իմեսե օլմա:

Carnasciále. * Carnassále, ս. Բան բարեկեն-
դան. աւուրք բարեկենդանութեան: էր ուս-
նիլէրի:

Carnascialésco. Տես Carnovalesco.

* Carnatúra. Տես Carnagione.

Cárne, կթ. Մխս: էր: միս պտղոց, ձկանց:
ուտելիք. ցանկութիւն մարմնոյ. բղխանհոգութիւն:
նկճասն ֆասիլէ: far carne, սպանանել. կոտորել.
ջարդել: esser in carne, փոքր մի գիրանալ.
լինել յոյր: ինիլնմէ: rimettersi, tornar in
carne. կազդուրիլ. հատուցանել յաւսկնէ: գու-
նենմէ: փինճնմէ: mettere, porre էն trop-
pa carne al fuoco. 'ի բազմ գործս միանգա-
մայն: essere, կամ riuscir carne grassa. յաւիրա-
ցուցանել. ձանձրոյցի արկանել:

Carnéfice, ս. Դահիճ: ճեռնապ: անգութ, ա-
բիւնուչ: պուչմ. գան սեվիճի:

Cárneo, ea. Մսեղէն: էնիսեն. էնիլի:

Carnesaláta, Carnesécca. Մխ աղածոյ. ապուխտ
խոզենի: ֆասլանմըշ էր. փօմուա. քաւորմաք:

Carnescialáre, Carnescialésco, ևն. Տես Carna-
scialare, ևն:

Carnevále. Տես Carnasciale.

* Carnevaleggiáre, ն. Տես Carnascialare.

Carneyalésco, ca. Տես Carnovalesco.

Carniccio. Ընդլին կողմն մարմնոյ: պէրինեն. էլ
խոչիս: քերթածք մարմնոյ: (են պանսկս մա-
սունք քերթելիք 'ի մարմնոյն յորմէ գործեն զմա-
զալեմ. որք կոչին և Limbelluccio:) մարմին:
քեն:

Carnicíno, na. Մարմնակէն. մարմնագոյն:

Carniera, կթ. Carniére, ս. } Մսախանձ որսոց
գաց: ավեճը ֆօր-
պասը: aver una cosa nel carniere. ունել 'ի ձե-
ռին կամ առձեռն պատրաստ:

Carnificína, ֆաս լափն. Պատանք. տեղի տան-
ջանաց:

* Carníle, ո. Մսոյ. մսեղէն (կերակուրք:)

* Carnívoro, ra. Մսակեր: էր նէնճի:

Carnosétto, tа. Փոքր մի մսալիր, կամ պիտակ:
պէփճիկ:

Carnosità, Carnositáde. } Պարարտութիւն. գե-
Carnositáte, կթ. } րութ: պէփպէնէ. է
ևս միս փոքր առձեռն 'ի վարոցին ոչ ածէ 'ի
վր զմիզաթգելուն:

Carnóso, sa. Մսակեր. գիրաստուար: էրնէ.
պէմպէ:

Carnovále. Տես Carnasciale.

Carnovalésco, ca. Բարեկենդանի. բարեկենդա-
նութիւն:

Carnúme, ս. Կենդանատունկ ինչ որ կոչի և ա-
vo di mare, յր. ձուկ ծովու: * Ազգեալ միս:

Carnúto, ta. Տես Carnaccioso.

Cáro, գոյ. Տես Carestia. Պակասութիւն. նուա-
զութիւն:

Cáro, ած. Ծանրագնին. գնոյց: պահուէ: costar ca-

ro . լինել Թանկագին :

Cáro , ra , ձէ · Carissimo , ma . Թանկագին · մեծարելի · պատուական : պահելը · սիրելի · հաճոյ · արգոյ · բերկրական : ախնիայիս · Տպպատ . գեյմելի : tener caro . ունել ի յարգի · յարգել · մեծ համարել · փափուկ ունել զրք : Ուիշտ · կծծի : Նեկտ : tempo caro , առատք ձմեռոյ , կամ Թանկուած : գերազգ :

* Carobba . Ցուփ լինչ :

Carógna . Դիւ · էշ · ոճ պոռի : կին ապտակի · տղ համարձ · բոզ · խառնակեցիկ : ագռնի գառը · փոկոն : դաժանապարոյ · գեզ : ինինչ · Դոռ : ակս և Rozza ,

Carognáccia , պէդ : Դիակըսկիր :

Caróla . Դար լինչ յորջորջանք · պարերգուած · կտքաս · ասպ · հոմա :

Caroláre , չ · Գարնել · պարերգել · կտքասել : հոմա քնքշել :

Carolétta , նոմ · Գար փոքրիկ · տես Carola .

* Carosélio . Տես Garosello .

Caróta . Ստեպղին · գազար · հավամ : կեղծիք · մոլորածին զուրց · Տասալ · Էպիմո պէօղ : cacciare , ficcare , piantare , ևն carote , տես Carotare . վարդ · առնուցի անգամ :

Carotáccia , պէդ · Ծարիսակի առասպել :

Carotájo . Գնազարավաճառ · հավամճի : առասպելաբոյս · առասպելաբոյս : Էպտնձը · Տասալը :

Carotáre , չ · Առասպելել · սուտ . հնարասացութեամբ նեղ ունել զրաս : Տասալ օձոմպ · Էպտնը ֆոք պոպմպ :

Carótidi , ֆփ , գպ · ի բան անդամներ · են երկու ընդերային ոսկր ծծեն գարխանն յուղելն :

Carotiére , ար · Տես Carotajo .

Carována . Կարաւան : ճիվ բանչ բազմութիւն առասուած : բազմութիւ , կամ կարաւան նաւուն վաճառականաց · ծովագնացութիւ · Ճնդրկգրգութիւ ծովով : far le carovane . ոյուղարկանել նաւուն զծով ի հինից · (առ գասպեռացը մանկտայի :) aver fatta la sua carovana . աւարտել զրաւանն , գաշակերտուին :

* Carovélla . Տես Caravella . Pera carovella : Տանձ լինչ անուշահոտ :

Carovéllo . Ազգ լինչ առանձնուց :

Carpácco . Խոյր մորճախորժ · արտախաւրակ : գալփոփ :

Carpáre , չ · Կորզել · առնուլ · գաֆոփ · ալմոփ : գնաշ յափրիմեբա : ֆէօրլամ Էրլիոֆէ :

Carpentiére , ար · Սայլագործ · կառակերբա : ոչա պոպի :

* Carpétta . Ակոսաձեւութիւ լինչ կանապէ :

Carpiccio . Գան քարտուզ : dare un buon carpiccio . գանել ուժգին :

Cárpine , ար · Cárpino , Կազամախի : ոփոպամ · Ինրլին պոպմ :

* Carpionccino . Ի Ցուռազգային Carpione ին :

Carpióne , ար · Ջուկն լինչ պատուական : ապան · պուլբա :

Carpíre , չ · Կորզել · յափշտակել : գաֆոփ · փօֆոր · Տոփ : Ձնիել (գաղծն) : Էպտնը : è carpito in su 'l furto . ընկճնեցաս ի գողուբ անգ :

Carpíta . Ասոմի լինչ Թաւասագ յորմէ գործեն ծածկոյթ :

Carpitélla , նոմպ · Ծուխ Թ ծածկոյթասուկ · Թէ Թև աստի Թաւասագ :

Carpíto , ըա · գործեալ · յափշտակեալ :

* Cárpo . Ի տասո ձեռին · (է մնան լինչ ձեռնին քաղ · հատեալ յուռն փոքրիկ ոսկերաց ·) պիճի :

Carpobálsamo . Պտուղ բալասանի : պէլեան կն կնոյ :

Carpóne , ի · Յափրիմերա · ի չորս : andare , mettersi carpone . դնալ յափրիմերա :

Carradóre , ար · Տես Carpentiere . Կառավար : բպպոպ :

Carráta . Սայլ մի · բեռն միոյ սայլի : պէ պտպո :

Carratelléttо , Carratéllo . Տես Caratello .

Carreggiáre , չ · Կառավարել · վարել զկառս · պտպոյը պի-րլիֆ : քաշանել կուռք · առանիլ սայլեմ · պտպո իւն Ֆաշրմոֆ · ՀԷօֆի-րլիֆ :

Carreggiáta . Ճանապարհ կառաց · Ձնիարհ վարսն · պտպո Էօլո : հասարակաց կարծիք :

Carreggiatóre , ար · Սայլորդ : կառավար : պտ պոպը :

Carréggio . Ֆաղմանի կառաց · սայլք · պտպոյր :

Carrétta . Սայլ · պտպո : կառք : հինեաւ · առնիան փօլի : carretta da cannone . սայլակ Թնդան լիոց : aver più mali , che il cavallo della carretta . ըն լինել ամասնք , կամ հիւանդագին :

Carrettájo , ար · կառավար · սայլորդ : պտպոյը :

Carrettáta . Տես Carrata .

* Carrettiéra , ֆֆ · } կառավար , սայլորդ : պտ.

Carrettiére , ար · } պոյը : ուղղիչ · կառավար առաջնորդ :

Catrettíno , Carrétto , նոմ · Սայլակ · կառք փոքրիկ : պտպոյնէ · փէնիան հինօվ : Carretto da mano . ձեռնակառք :

Carrettóne , ար · յամաթ · Սայլ մեծ · կառք մեծ · պէօյնեա պտպո :

Carriággio . կահ և կարասիք զօրաց բարձեալք ի սայլս , կամ ի գրաստս · սայլք կարասեաց բանակին : պաբերուբ · բաստ : տես և Cartino .

Carricéllo . Տես Carrettino .

Carriéra . Ընթացք · վազք : fare una carriera . վազել : comperare , vendere per carriera . տես Scarriera . A tutta carriera . Մտրակ ի կռաս : dar carriera a un cavallo . ուժգին մտրակել զերիվար :

Carríno . Պատնէշ ի սայլից · պատնէշ գործել ի սայլից :

Carriuóla . Մահիճ լինչ շարժական :

Cárro , ար · Եզ · carri , ար · յոփ · կամ carra , ֆֆ · յո · Սայլ · կառք : պտպո · փօլ : սայլ համասուռ կամ մեծ : փիոպի Էֆպեր : տես և Carrata . A carra , a carri . Ակռասպոյս · յաձնախուճք : պոլ · ինչ ինչ : Սատերասպոյն կոյն առաջ , առակ փայտին որ հայի ի գլուխ նաւին :

Carróccio . Յայտնական կառք լինչ քառանիւ նախ նի փղոսկրասպոյ :

Carrózza . Կառք լինչ քառանիւ · փօլի · հինօվ :

Carrozzábile , ածն , կ · Ընդ որ ծարիճ է գնալ կառօք · (առ գնանապարհ :)

Carrozzájo . Կառագործ · հիւսն կառաց : պտ պոպի :

* Carrozzáre , չ · Ընթանալ կառօք · կառավարել ի կիր առնուլ զկառս : պտպո իւն ինիֆ :

Carrozzáta . Կառակիոք · կառք լի առնօրք :

Carrozziére , ար · Կառավար · կառագործ : պտ. պոպի :

Carrúba . Եղջիւր պտուղն · ծէւի պոպնոպա :

Carrúbbio , Carrúbio , Carrúbo . Եղջերենի : տես պոպնոպա պտպը :

* Carrúça . Տես Carrucola .

Carrúccio . Տես Carrettino . Կառք աղայոց · (է փայտակերտ գործի լինչ յորինէ չորիք Ճախ, բահօք , յորում գնեն զաղայս առ ի վարժիլն. Ֆպացս :)

թացս :)

Carrúcola . Ճախարակ : Տափառա : ugnet le carrucole . կաշառաքեմ առնել : Թմբևամիտ . յողդողդ . պահասամիտ : հօպպա , փաթաթէչ . անմտ :

Carrucoláre , ն . Փաթթել ճախարակաւ : Տափառաչքս ընկղմել : uno . ձգել զոք պատանաթեամբ զնել . հրապուրել . պատրել :

Carruçolétta , Carrucolína , նմ . փոքրիկ ճախարակ : Տափառաձեւ :

Cárta . Թուղթեայ ամանի : ֆեհապ : di carta . Թղթեայ : ֆեհապական : mettere in carta . անցուցանել ի գիր . արկանել ի գրոյ : Եղմամ : Cárte . յոգ . Գիրք . մատեան : ֆիրապաթ : Թուղթ կամ երես գրոյ : ֆիրապէն խափ : voltata carta . ի փոփոխել վիճակին , ի կերպարանափոխ լինել իրաց : aver uno a carte quarantotto , կամ quarantanove . ոճ առակ . ասել զոք . չհաւատալ ուսուցչի ուսուցանելոյ : Զեռագիր . մատեան . չեռակար : Ընչաքէր : far carta . տալ ձեռագիր ևն : ընչաքին վերածել : far carta , կամ far le carte . ի գիր անցուցանել զդաշն : far carte false per alcuno . տալ սուտ ինչ պատրաստ լինել վճռ ուրուք . յաւէտ գժոխարկին ձեռն նամուսի լինել վճռ ուրուք : dare , mandare , offerire ևն , carta bianca . Թողուլ , կամ յանձնել զգործն ի հաճոյս այլոց . այլուստ Թողուլ զընտրելին : tu hai carta bianca . ի ձեռս քո է քննութիւն : dire altrui una carta di villanie , d' ingiurie , ևն . նախատակօծ առնել զոք : Cárte . խաղալիկ Թուղթեք . նարտ Թղթոյ : գոռոզ ֆեհապ . ֆեղբ : far le carte . խառնել զԹուղթս նարտին , կամ լինել գլուխ , ուսուցիչն : giuocare alle carte . խաղալ զԹուղթ : ֆեհապ օյնամ : far sempre le carte , կամ far le carte . միայն ընտրել ի մէջ բազմաց , միշտ խօսել : scambiar le carte in mano . խաբել : dar le carte alla scoperta . ասել հանդարտակ զկարծիս : tener su le carte . չխաղանալ , կամ Թաքուցանել զմիտս իւր : կամ ոճ առակ . զգուշանալ : giuocar ben la sua carta . ի վար արկանել զառիթն . ոչ կորուսանել զպատեհութիւն : carta , կամ carta da navigare . Տացոյց նաւարկաց , կամ ծովացոյց : carta , կամ carta geografica . Տացոյց : հարխ : carta non nata . տես Carta nonnata .

Carta amarezzáta , amarizzáta , կամ marezzáta . Թուղթի լեցանեակ , կամ Թուղթի կձորակի (ի Թուղթի ինչ որոյ մի հնդկի ներկել ի աղբեանան լերեսաւ արքսաոյ . և ի կիր ածի ի պատճանաց գրոց :) փաչուբ ֆեհապ :

Cartabéllo . Մատեան ընտիր . մատեան փոքր . գրքոյկ ձեռագիր :

Cartáccia , չեղ . Թուղթի յոռի : ֆեօխիա ֆեհապ : dar cartaccę . չառնուլ յանձն . հրաժարիլ . մերժել :

Cárta da stráccio . Տես Cartastraccia .

Cárta di pécora . Տես Cartapecora .

* Cartájo . Տես Carraro .

Carta marezzáta . Տես Carta amarezzata .

Cártamo . Խոտ ինչ , զորոյ զներկին ասեն ի կեղրակուր Pappagallo Թռչնոյն :

Cárta nonnáta . Մաքսային անձին . (որ յօրինեալ ի մորթոյ կենդանեաց մինչեւ ձեռն եկեալ յաքսան դէ մայրն) :

Cartapécora . * Cárta pécora . * Cartapecorína . Մատղաշ : ֆեղաշէ : ֆիրէնք :

Cartapésta . Թուղթի հեղեղեալ ջրով և ապա արկեալ ի կաղապար , և չորացեալ :

* Cárta sciúga . Cárta sugánte , ֆեֆմաղի ծծուն : ֆեղբի նեղսկ . ֆոփեֆեաղբ :

Cartastráccia . Թուղթի անպիտան ի գիր . Թուղթի փաթաթելոյ : ֆիրիկ ֆեղբ :

Cartáta . Տարածուկ միոյ կղզեոյ . երես Թղթոյ :

Carteggiáre , ն . Շրջագրել զգրս , կամ զԹուղթս գրոյ . ասկ . Թղթասել : ֆիսպէս ելևէջ : ընտրել , կամ ուղղել զընծացս նաւուն ի ձեռն Տացոյցին : Խաղալ զԹուղթ , կամ զնարտ Թղթոյ : ֆեղբ օյնամ : Թղթակցիլ ընդ ումեք . առնել ընդ ումեք զսուրհանդաւ համակաց : ֆիֆոպէնգիէ . հապճեպընդէ :

Cartéggio . Թղթակցութիւն . նամակակցութիւն :

Cartélla . Թղթեակ , (յորում գրին մակագրութիւք և այլ առաջաւածք) : մակագրութիւք . առաջաւածք . Թղթեայ պահարան (գրուածոց) :

Cartelláre , ն . Հրատարակել Թուղթս յայտարարութիւն :

Cartéllo . Գիր , կամ Թուղթ յայտարարութեան : Թուղթ անուճանակի գիր նախատանաց : գիր գրգռանաց , կամ հրաւիրանաց ի մեռամարտուն :

* Cartesiáno , na . Կարտեսեան (խնդրատուէր :)

Cartiéra . Գործարան Թղթոյ . Թղթարան : ֆեղբ հաց հանէ :

Cartilágine , էփ . Աճառ . գեղձ : ֆիչֆէ . ֆիֆֆոբֆէ :

Cartilagínéo , ea . Cartilaginóso , sa . Աճառակայ : աճառուտ : ֆիչֆէլի :

* Cartocciére , աբ . Մախաղ , կամ պարկ փամբչոյց Թնդանօթից :

Cartoccíno . Թուղթի փոքրիկ փաթուածել եղջերաձև :

Cartóccio . Թղթեայ եղջերք , կամ Թուղթ գաւազանաձև եղջերաձև : * փամբուչու Թնդանօթից : * Cartócci . գաւազածոյ զարդք գլխոյ սեանց : portare il cartoccio . հեծծել ձեռն ծաղածանակ լինել . ունելով ի գլուխն զեղջերաձև Թղթեայ գլխակ . (առ զյանցաւորսդ :)

Cartolájo . Թղթավաճառ : ֆեհապճի :

Cartoláre , ն . Դնել զՀռոմհայտար ի վր Թղթոյ գրեանց :

Cartoláre , աբ . Cartoláro . Ճիշտաակարան , կամ օրագրութեան նաւուն : Ճիշտաակարան . օրագրութիւն . տարեգիրք : ինճիրիք . ֆարէ :

* Cartolína . Տես Cartella .

* Cartolíno . Աղանին մեռաքս , ասկի , և կամ արծաթ պատառուած ի վր նրբին կոտորակաց տառաթղթոյ (ըստ մատխաւոյ .) ի պէտս ղարդուց տաղնեգործ կերպասուց :

Cartóne , աբ . Յառաջաթղթուղթ : Նոպպա : գլխապ նոց , կամ զարդ ինչ գլխոյ կանանց . փակչիեն առաջեաց : dare il cartone . փոյլեցուցանել կամ պայծառացուցանել զառաքի կերպասս : cartoni . կաղապարք ինչ նկարչաց :

Cartúccia . Կոտրակ Թղթոյ : պիչ ֆէչ ֆեղբ :

Carúba , Carúbo . Տես Carruba , Carrubo .

Carvi , աբ . Խոտ ինչ բժշկական :

* Caruncula , Carunculétta , նմ . Մսիկ . (ի մէս փոքրիկ կերկունէն քունկն աչաց :) caruncula lacrimabile . մսիկ արտասուածոյ :

Cása . Տուն բնակարան : ևէ պալատ : ապաց : di donne pubbliche . պոռնկոց : պապաբլոպ . պոպիճ հոնէ : Զարմ . ազգատոհմ : ոց . օճաք : di casa reale . յարքունի տանէ . արքայազունս : չահոպէ : di casa vile . վատազգի . ազգատոհմ : ոցոտ . di buona casa . ազնուազգի . բարեհամբաւի : օճաքլը . ազբեպաք : Հայրենիք . հայրենի երկիր : տիւս .

փոշտոցս վիլայեթի : գերդաստան . ընտանիք տան : Եվրոպ . էհլի պէյի : uno di sua casa . ունի յընտանեաց իւրոց . ունի ի տանէ : di correzione . տուն խրատու (անզգամաց) : reale . տուն արքունի . արքայազուն իշխանք : Խորան նազարին : Խաւսս հանդի : Կենդանակերպ զոդիակսին : պռոշմա պէմա : aprir , կամ pigliar casa , far la casa . առնուլ , կամ վարձել զտուն : Եվ ետս . ալ տաք : tornare a casa . դառնալ ի կարգ բանին . գառնալ յառաքելսկեալ դպատուակն : esser di casa : լինել ընտանի : Էհլի պէյի ոլմաք : casa maledetta , կամ calda , կամ del diavolo . դժոխք : ձեռ հէննէմ : andate a casa maladetta . ոճ անէծեալ . երթայք ի կորուստ : porsi a casa , e bottega . արքսի մնոք . կամ խնամով պատպահիլ զիրենք : far una buona casa . յաճախել ինչս : Stare in casa Pietro , ՟ի di Pietro . Կալ ի տան պետրոսի :

Casácca . Պատմուճան ինչ : գոգնոն : voltar casacca . փոխել զկարծիս . ուրանալ :

Casáccia . Տուն մեծ և վատշաք , կամ հին : պալատ , դէօլիս , էհլի եվ : տես և Casata . Far casaccia . Ամուսնանալ ըստ վատզգեոյ :

Casáccio . պէդ . Ախտոյր , կամ անակնկալ դիպուած . ձախող արկած : փանդըղ գոպա . գոպա : ԻԷր ի . Ըստ դիպաց իմն . վրիպակաւ : գոպա ընել . գոփիլպէն : ոչ ըմնաս ածել . անխորհրդաբար . անընտրաբար : փնշէնկէն . ընկէրելի : uomo a casaccio . այր անխոհ . անընտրող :

Casále , տր . Գիւղ . շէն : դէօյ :

Casalíngo , ga , աց . Տան . ընտանի : էվլէն . էհլի պէյի : pane casalingo . հաց գործել ի տան : եվ էվլի : uomo , կամ donna casalinga . այր , կամ կին որ գաղտրէ առ անկն . անակաղուձ : օխտ բաւ . էվլի ծոռպայէի օլան :

Casalóne , տր . Տես Casolare .

Casamátta . Յատրիկրկեայ չինուած ինչ ի պաշտպանուել մարտկոցաց . քանոն զինուորաց :

Casaménto . Տուն . տուն մեծ : էվ . պէօյիւտ եվ :

Casáre , ն . Ամուսնացուցանել : էվլէնտիրմէկ : * Դրնել երկուս վահանակ ի նմին խորանի նազարին (՟ի Թավլուին :)

* Casarellína . Տես Casuccina .

Casáta , Casáto . Ազանուն տան , տոհմին : էվլաղ : տուն . տոհմ : էվ . ոջ . օճաք :

* Casatélla . Ազգ ինչ ազնիւ փոքրագիր պանդոյ :

Casćaggine , նք . Կնկրհուսին . խոնարհութին ի նինջ :

Cascaménto . Անկումն . կործանումն . փխէնէլ :

* Cascamórto . տալ fare il cascamorto . Հարկանիլ ի սէր . հայիլ տափանօք , կամ քայլը ակամբ ի կին :

Cascánte , հ . Ազերճ յանկումն . կործանական . վայրահակ : փխէնէն . փխէնէ : ակար . Թոյլ . ևծալկացեալ : սագոլ . պայիֆ . փէրմանըզ : դոլդոնդուն . երերուն : սալքան : di vezzi : կարի ինն մեկ . բեկբեկ յոյժ . լի այլայնօք , կամ բեկբեկանօք : էեր եղէն պիոչէ . նազլը :

Cascáre , լ . Անկանիլ , ևն . տես Cadere . փխէնէլ : il cuore , il naso , le braccia , il fiato . լքանիլ . լուծանիլ ձեռաց . սրտաբեկ լինել : խոչէի փոլ համա : pregare , che altrui caschi il fiato . ջրնս , կամ մահ խնդրել ումեք . անիծանել զոք : պէի փոլա եղէի : di vezzi . լի լինել կանայցի այլայնօք , կամ բեկբեկմամբ . կարի ինն բեկբեկիլ : էեր եղէն . նազ եթնէի : della fame . սովալուկ լինել : ազէր էեփէի : կամ գիակ ի վերս չին Թշնամեաւք , ի յետին տնանկութէ : cascare altrui le vestimenta di dosso . լինել աղքատ ի պէեսաս . լինել զգեստուցն անպրիծ : di sonno , del sonno . նիրհել . ի նիրհ անկանիլ : di collo ad alcuno . անկանիլ յերեսաց ումեք . յաչս եւ լանել : էեօպէն էրմաղ : nell' animo . գալ ի միտս . յուշ լինել : հաւրշնա էեվթէ : * il vento casca . զրնջանի հողմն : far cascare . արկանել . կործանել : փխէ էորթէ :

Cascáta . Անկումն : փխէնէլ : d' acqua . կարկաչասահանք :

Cascatíccio , cia . Գիւրակործան . փարխուլ . գիւրագայթ . ուկար . կորստական : փխէրէ . ղնիք . սոփայի :

Cascáto , ta . Անկեալ , ևն : փխէնէլ : տես Cascare .

Cascatójo , ja . Տես Cascaticcio . Գիւրակիւ ի սէր :

Caschétto . Պաղատարար լինչ : պէդիր փիլաղ :

Cascína . Պանրանոց . կաթնարան . (յեղի որ պահին , կամ արածին հոտք ի պէտս պանրոյ , կամ կաթին :) ջէյնէք հանէ :

* Cáscio . Պանիր : * Քաւաղուսի , կամ շրջանակ ինչ ձեղնագործից , յորում ագուցանեն զկապոպանն :

♦ Cásco . Պաղատարար . երկայնի գլխանոց :

Casélla . Տուն փոքրիկ : եվճիկ : Caséllе . խորանք , կամ խորք Թուոց , (՟ի քառակուսի միջոցք յորս Թուագանք ի հաշիւս իւրեանց գրեն զիմիս :) far caselle per apporsi . քաղել բանս ի բերանոյ : Caselle . խորշք փեշերից արմատաց :

Casellína . Խորնիկ փեշերից արմատաց :

Casellíno . Ծոյն ի : casellíni . արգելանոց ոչ փակին ընձոյղիկ երիվարք յիջքան զարձակիլ ի բանից յընձոյս կրկնից :

* Caseóso , sa . Պանրային : էեյնէրլի :

Caseréccio , cia . Տան . ընտանի : էվլէն . էհլի պէյի : Deí caserecci . տես Dei Penati .

* Caserélla , Caserellína . * Caserínо , Տուն փոքր : էվճիկ :

* Casérma . Քնարարան գործակալ ի զինուորաց ի տնեցս անգ ի պատանիսն :

Casétta . * Casettína . Տես Caserella . Casette delle api . Մաղք մեղուաց : (են փոքրիկ խորշք բջջին :)

Caséttino . Տես Casino .

Casféra , նք . Կին անպատկ : ազախին :

Casfére , տր . Տնտես . պահապան տան : էվ պէտ ճի :

♦ Casíle , տր . Տես Casipola .

Casína . * Casinína . Տես Caserella .

Casíno . Տուն փոքր : էվճիկ : փոքրիկ տուն կենցաղակցաց , կամ խոսակցաց . տուն զբօսանաց . բերկրանոց : Ժողովարան ինչ ազնուականացն Փիօրէնցայի :

Casípola . Տուն փոքր և վատշաք : էնօքիս էվ ճիչէկ :

* Casiráto , ta , բաս ծաղրա . Պանրախառն . համեմատ :

* Casíssimo , գէր . Մեծ գիպուածք . արկած ազգի :

Casísta , տր . Գիպուածաբան . հմուտ ի գիտել ոճսած խղճի մեռց :

Cáso . Դիպուած . դէպք . արկած . պատահար . վերս . գոպա : յանցանք : ռաս . հոլով անուանց : il primo caso . ուղղական : il secondo caso . սեռական : il terzo . տրական : il quarto . հայցական : il quinto . կոչական : il sesto . բացառական : in caso di morte . ի գիպուածի մահուան .

եղեկ գեպ լինչի մեռանել : եղբ էօլխոպե : կիմ 'ի վտանգ մահուան : cáso che. եդեալ եղեկ : հաշուեալ եղեկ : գրեալ եղեկ : դիպուած եղեկ : եղելութիւն և : քարդ եղնելի ինչ : քաթաղը : in caso che, in ogni caso che, in ogni caso և՛ն . եղեկ դեպ լինչի հանդիպել այսմ. եղեկ դեպ լինչ այսմ : պատահիլ : esser il caso . լինել յարմար , պատշաճ : ասչափ : հնարիք սչափ : far caso d' una cosa . մեծ , յարգոյ համարիլ : գլխկեն խոնիմատ : էնիպոր էնիմէ : egli non è uomo da farci caso . չէ պարտ վատահանալ ի՛նա : far caso . լինել մեծ ինչ , կիմ հարիւանդ : պէօյիտ չէս օլմատ : իտթիդալը օլմատ : կիմ եբևելիլ : եբևելի լինել : caso di coscienza . գիպուճած խղճի մասց : a caso , ի՛ ըլագ գիպաց : ըստ պատահման : և՛ա՛ անխորհրդաբար . անմտաբար : պէնէնիպկեն . ընչէսէնի : a caso , կիմ a casaccio . անխնդ (այր .) անմիտ . անընտրօղ . ապատ : պէնէնիպկեն . ընչէսէնի . չաչըն : l' immaginazione fa caso . եբևակայուԹիւն եբևեցուցանել զայն ինչ , որ ինչ ոչ է :

* Casóccia . Տուն մեծ և խամարել , կիմ խարխուլ : հարպ օլմաղ , պէօյիտ եվ :

Casolána . Ագգ ինչ բաղդչի և գունաւոր խնձորոյ :

Casolaráccio , չէջ . Casolare , ար . Տուն խարխուլ կիմ անյարկ : եղէտ եվ : casoláre . տուն :

Casóne , ար . Տուն մեծ : պէօյիտ եվ : :

Casóso , sa , բառ նախապիսի : Հոգած . եբկչտած . կասկածոտ . տարբերախիտ : քէշէրլի . գօշտատ :

Casótta , Casótto . Տուն մեծ : Casótto . Աչհատատ . տատ քնակարան . փայտակերտ խուղ (պահեստ կաց :) լաչմա եվ :

Cássa . Սրկղ . տապան . անոյտ : անպէտ : գաւազան : նապատ : casse. տանտրակալք ոտայնանկաց . (են երկոքին առկախեալ փայտքն՝ յորս հաստատեալ է սանտրն : ոտակ . աքճա : Ագոյց հրայանի եմ : (մանր փայտիկն՝ ուր ազատցել է երկաթեայ փող հրացանին , և կիմ այլ ինչ :) փեղեակ : գզ . կան : Սրկղ , կիմ տեղի գրամոց : անպէտ : tener la cassa . ունել ըստ ձեռամբ ջարկին , կիմ գնաչխատ առի և որոյ : անպէտաբար օլմատ : * փայտակերտ անկոց : լուկա տափը : լճմբուկ : գանալ : batter la cassa : հարկանել գլխմբուկ , կիմ գրեալ ի գիր ուշադրել . զօրաժողով լինել : batter la cassa ad uno . հանել անուն չար զուարքէ : խնձոյ ակամբ ջաց . (ըստ անգամանչոյ է խոտոչ յատուկ ճմբկի ակամբ ջաց :)

* Cassagióne . Տես Cassazione .

Cassále , աձ . հ . Մահայոտ . մահաբեր :

Cassále , գոյ , էգ . Մահայոտ հիւանդութիւն , ունեցած ի մահ : գոհիչ հոգեվարք :

Cassamádia . Սրկղ տաշտանման , տապտ հայցագործ ծաց : համար ընչէնեաթ :

* Cassaménto . Տես Cassazione .

Cassapánca . Սրկղ . ի ձև նստարանի . կատարան . աթոռ : օթաղաձեւ եբբ . նստելի : destro come una cassapanca . անյաղողաձեւն . անյարմար . յամր :

Cassáre , ն . Ջնջել (գրելի .) խափանել . ցրկղ . դանդաղցնանել : պօչմատ . պռնալ եվնէթ : soldati. հանել ի թոռց գինուորոյց . ի բաց արձակել . պինուօղա : գուլլաբգինան չարմատ . ատէլի գօղ չեր նէ :

Cassáto , ta . Ջնջեալ և՛ն : պօչուճատ :

* Cassatúra . Տես Cassazione .

* Cassáva . Սլեւր արմատոյ ամերիկեան ինչ անկոյ կոչեցոյ Manioca .

Cassazióne , էգ . Ջնջուած . խափանուած : բէնէթ :

Casserétto , նոճ . Դրկաւ փոքր . փոքրկի տարոց :

Cássero . Ընբքասկողին լանջայց . գրեակ . ամրոց : գալէ . հիսար : վերին մասն խեչաց նաւին հոտ ի լապտերն . որ կոչի և castello di poppa . Cassero di galea . կամարք ցուկանաւուն :

* Casseróla . Սան մեղբ-խաւար :

Cassétta , նոճ . Արկղ փոքրկի . տապանակ : սանպէշմա . լէփէճէ : da sputarvi . ծքանոց : ընթէրչ պան : da spazzatura . աղբևակալ : Քաչաչ : da pecchie . փեթակ : փօլան : գանձանակ մուրհակաց : il guadagno va dietro alla cassetta . չահն ի տոյժ փոխարկի . փեկ չահուն՝ առաջի : Կնաստրան կանաւարին : արապաճչըն օճաղրաճատ եբբի : andare , stare a cassetta . կառավարել : * Սոր աղօրեացս (և տեղին , կիմ փայտեայ խողովակն՝ ուստի ցրնեանն սորե ի ծակ երկանին) : * Բացատ . (են դատարկ միջոցք ծողել զքուրատաճօք առ ի զարգ :) Պահպանակ նուագծին տղայոց . (և փայտակերտ գործի եգեր ի մահճի , կիմ յորբանի առ ի զգուշել նորածին տղայոց ի հեղձմանէ :)

Cassettáccia . չէջ . Յոռի արկղ . հնացեալ տապանակ : բէօխԹ ; նէյի պանպէ :

Cassettájo . Սրկղագործ : սանպէշճի :

Cassettína , նոճ . Արկղ փոքրկի . անտուկ փոքր : սանպէշճա . բիւչիկ չէփէճէ :

Cassettíno . Նոյն և : Cassettíni . Խոշոր արկղ տաց : չէփէ . ինօվ . պերէկ :

Cassettóne , յաճախ . Արկղ մեծ : պէօյիտ սանպէտ :

Cássia . Կասիայ : ֆէյաբչինչէ : dare l' erba cassia . ած ասիւ . ի բաց արձակել :

Cassiére , ար . Ընկերատեառ . գրամատուեաւ . սանպէշպեր :

Cassilágine , էգ . Խոտ ինչ , որ կոչի և Dente cavallino . որոյ տերմն կոչի Giusquiamo .

* Cassilígnea . Տեառկ ինչ հինամանկի , կիմ կեղև ինչ նման դախլինի :

Cassína . Տերև հանգնատն ինչ խոտոյ . զոր ի կիր առնուն ոմք ղեղէյ :

* Cassiopéa , էգ . Կասիոպէ համաստեղուհին :

Cásso , գոյ . Ընբքասկողին լանջայց . կուրծք : ներսս : բաղդուած չապկին յատակայց լանջայց :

Cásso , sa , աձ . Ջուրկ . թաւնուր : հակառակ . պտղ : * չիջել . տպաւել . ի գերև եղել . ըստնայն :

Cassonáccio , չէջ . Սրկղ մեծ և հին : պէօյիտ * չէփի սանպէտ :

Cassoncéllo . Տես Cassettina .

Cassóne , ար . յաճախ . Սրկղ մեծ : պէօյիտ սանպէտ : mandare uno al cassone . տղանանել զոք : andare al cassone . ած ասիւ . մեռանիլ : ներսէտ :

Cassonétto . Սրկղ . արկղ միջակ : սանպէտ :

Cássula del cuóre . Պրտակրանք միսին :

Cassuláre , աձ . հ . բառ անպտղանալ . Թաղանդաւմաղկաց . Թաղանդամիչեայ : * vena cassulare . երակ սրտակրանաց :

Cassúta . Տես Cuscutà .

Castágna . Շագանակ : էչխանէ : տես և Fica . Castrar la castagna . Ճնդրել զշագանակս յընդգանս զկորմուէլն : էչխանէի էռօմատ : far le castagne . տես ի Fica .

Castagnáccio . Հաց յարերէն չուգանակի :

Castagnéto . Աչտառ , կիմ ծառատունկք-շագանակաց եվ : էչխանանէլիէ :

Castagnétta , նոճ . Շագանակ փոքրկի : էչխանէնճէկ : փայտեայ բաղխիւն : օթանպան լաչխաթ :

Castagníno , na . Castágno , աձ . Շագանակագոյն :

գին : գոնչալ : cavallo. Ձի չոգեկառքի գին : գոնչա ան. գոնա :

Castágno, գց. Շագանակենի : էնգոնի ագռաջ :

Castagnólo. Castagnuólo, la. Տես Castagnino. շագանակաձեւ : էնգոնի ձկան : fico castagnino. ագռ. ինչ թզոյ :

Castagnólo. Castagnuólo, գց. Փայտ շագանակի : էնգոնի օգտակար : փոքր շագանակենի :

Castagnúzza. Փոքրիկ շագանակ : էնգոնիկ :

Castaldería. Տնտեսուհի : գաւառապետուհի :

Castaldióne. } Տնտես : ենկեղբոր : գաւառապետ.

Castáldo, գր. } պետ. (յն տեսուչ կալուածոց ագրոց :) էկֆլնկի : էկֆլնկ : էնտեսաբ : castaldo. հազարապետ տան : էնէնտեսաբ :

Castaménte, մ. Castissimaménte. Ի մէնախոհութ. որբուն. գաղ. գաղտնի ելն :

* Castelláno. Ամրակալ կին : հնպրէր գաղթ :

Castellanería. Աւանապետութիւն. ասոլիկանութեան աւանի :

Castellanía. Բերդակալութ. ամրապահութ :

Castelláno, գց. Բերդակալ. ամրապահ : գիպաբ : որ ամրոյին : գալէ տահապը : բերդապահ, պահակ բերդի : հնազ ալէգնի : ամրական. ամրապահ քնակ : հնաբէր :

Castelláno, na, աձ. Ամրոյին. ամրական. ամրացական. ամրոյ ելեմն : գալէնէ գրնալիկ : հնազ ինչ : ամրապահ :

Castelláre, գր. Աւան կործանել. ամրոց խարխուլ :

* Castelláta. Ձախ ինչ գինուոյ :

* Castelláto, ta. Բաղնիգդեակ :

Castellétto, նոճ. Աւան փոքր. գղեակ փոքր : գաղ. ագռաջ. գալէնիկ : կոչի և գ Castelletta. Ի և անուն զանազան չափոյ ի ծախիվ ղբատրինս ածէ :

Castellíma. Խաղ ինչ տղայական, զոր խաղան ընկ. գուգուլք :

Castéllo. Castélli, յոյ. գր. Castélla, յոյ. էգ. Աւան պարսպաւոր. գիւղաքաղաք : գնազագ : ամրոց. գղեակ : գաղ. հնազ : castello d'avanti, castello di prua. գղեակ գլխոյ նաւին. (ը նաւորդաց է բարձրացեալն մասն մեծամեծ նաւուց ի գլուխն կոյս :) Castello di poppa. տես ի բառն Cassero. ծնակ. (է գործի վարսելոյ գլխոյ ի գետին :) հակերպան : գործի ինչ հանելոյ ի վեր զբեռնիս : castello in aria. տարաղարտ խնդիր. տնոտի մտածուիլ : far castelli in aria. յօդս ամրոյս կառուցանել. խորհիլ զնոտիս. մտաբերել յանհնարինս : castello dell' oriuolo. ամրոց, կամ անուանեալ ժամացուցին. (ը ժամագործաց է մասն յորում փակեալ անիւքն ներ) Castello. Բան դարձեալ է մասն կամ ինչ որ տունի զոյգ ինչ, և պատոյգի գանալեաւ :

Castéllótto. Աւան փոքր ի մեծ. չէն. գիւղաքաղաք մեծ : գաղագ :

Castellúccio, նոճ. Աւան փոքր : գաղագագ : castellucci in aria. տես ի բառն Castello.

* Castelvestráre. Քաշել, կամ գաղել զգիպս իբրև զքաստեղծելոյս մատեանգրի :

Castigaménto, Castígo. նոճ. Տ Gastigamento.

Castigáre, ն. Gastigáre. Պատժել. պատուհասել.

Castiglióne, գր. Տես Castelletto.

Castità, Castitáde, Castitáte, էգ. Ողջախոհութ. սրբութ : գաղագ :

Cásto, գց. Տես Agnocasto.

Cásto, ta. Castíssimo, ma. Ողջախոհ. ժուժկալ : գաղ. ինչիկ. ուղիղ. ողջամիտ : գօգրաս :

Castóne, գր. Ակնատապիճ մատանեոյ. քուն ական : ինչ նէլի :

Castóre, գր. Տես Castoro.

Cástore, գր. Կատարութ. և ապրուստ. (ը նաւորդաց է հրեղէն ինչ մեհենոյ երևեալ ի ծովս ի մրրկայոյզ ժամանակի. որ կոչի և fuoco di Sant' Elmo. Հուր ողջոյ երկնից :)

Castório. Ինչ գործելոյ յամրակաց կղզոյս :

Castóro. Ինչկ մկնոյ. կուղբ. գծնոտաբ. սկիպաբ : cappello, ևն, di castoro. խոյր եւրոպեան են գործել ի մորից կղզոյս :

Castrafica. Ածոյն. խայ : far castrafiche, կամ fiche. տես ի Fica.

* Castrametazióne, էգ. Բանակութիւն. ճկուն բանակին :

Castraporcélli, գր. } Ներքինացուցիչ. Թոզամ

Castrapórci, գր. } աւազորիչ : հագչ էգնի. նոյ ագռաջ : Castraporcélli. գուլ. կամ բան գանակ :

Castráre, ն. Ներքինացուցանել. մորիլ. ջնջ. զանաւազորել : հագչ էրկիգ. էնկէգ : հերձուլ գնոյ գովելի շագանակաց : էնգոնի էնաշգ : alcuno. անկարացուցանել, նկուն առնել զոք : գաղկի պշգ. պոյբկլաշգ :

* Castratáccio, չէնշ. Վատաձաղ ներքինի :

Castráto, գց. Խոյ մորեալ : էնկնիկ գօղ. գօղան : ներքինի : հագչ է երաժիշտ ներքինի :

Castráto, ta, աձ. Ներքինացեալ. Թոզամտաւոր. հագչ. էնկնիկ :

Castratúra. Ներքինութիւն. Թոզամնաւորութիւն. հագչէգ. էնկնիկ : ներքինացեալ. կամ Թոզամնաւորեալ մասն մարմնոյ :

Castrénse, աձ, հ. Զինուորութ ատացեալ (ինչ)

Cástro, է բաա. գաղ. Տես Castello.

Castronáccio, չէնշ. Վատաձաղ, կամ մեծ խոյ մորեալ. այլ Թանձրամիտ. խօշամիտ յոյժ :

* Castronággine, էգ. Տես Castroneria.

Castroncéllo, Castroncíno, նոճ. Փոքրիկ խոյ մորեալ : պատանի գակատամիտ :

Castróne, գր. Խոյ մորեալ : էնկնիկ գօղ. գօղան : առուշ. Թանձրամիտ. տխմար : գալչի. պետ : male del castrone. հաղ ատասիկ. հարբուղ : էնգիւ էօտէրիւտ. պիսէեմ :

Castroneria, Թանձրամտութիւն. տղմութիւն. անմտութիւն :

Castruccíno. Դրամ ինչ հին՝ յանուն Քաստրուչիոյ ոմն իշխանին Լուքայի :

Casuále, հ. Դիպուածական. դիպուածոյ. հնդ. ընդունական : i casuali, գց. շահ, կամ արդիւն դիպուածական. (է ոյն զոր բաց ի վարձուց և ի շահակէ առնուայ ոք ը գիպաց ինն :)

* Casualità. Դիպուածականութիւն. ներքնդունակութիւն :

Casualménte, մ. Ըստ դիպաց ինն. վրիպական :

Casúccia, նոճ. Տունն փոքրիկ. խրճիթ : եղէրիկ :

Casucciáccia, չէնշ. Տուն փոքրիկ և վատաձաղ. քնակարան խարխուլ : եղբ եղէրիկ :

* Casuecína, նոճ. Տունն փոքրիկ յոյժ : եղէրիկ :

Casúpola, Casípola. Տունն փոքր. տուն յոյժ :

Casúro, ra, բաա. գաղ. Կործանական. խորտ. խուղ :

* Casúzza. Տես Casuccia.

Catacaústica. Կոր գիծ ցոլացեալ. (ը երկրաչափից է գիծ կոր ձևացեալ ի ճրագաձեւ շառաւիղս ցայց :)

* Catacólto, ta. Քաղ ընդունակ. ընդունել :

Catacómba. Սաորերկրեայ դամբարան : հնդ

* Catacrési, էգ. Պիտակութ. (է ձև ինչ հարմարանական :)

Catacúmino. Տես Catecumino.

Ca-

Catadióttrico, ca. Հոյլեալ խոակի ան:
Catadupe. Կարկաչասահանք ներոսի:
Catafálco. Փայտակերտ և մանաւանդ պայպաջուն յորինեալ յեկեղեցւոջ ի յիշատակ ննջեցելոյն. (ասի. քառաբան) : Փայտակերտ նաւաբան, կամ կայսրան ի լիճաւորունի վրայ հանդիսականաց:
Catafáscio. Ի կնիք ածի: a catafáscio. Ած. խառն ի խուռն. անկարգ:
* Catafóra. Ակտո լինչ նման քեռափուե:
Catafrátta. Զգահ վերտո. վերտա. պահպանակ: ձեռպե. պրտո. սինեպենո:
Catafrátto. Զգահաւոր. սպառազէն: ղրաւոր. ձեռնի:
* Catafrígio. Փռիւգիան հերետիկոս:
Catalessia. Ուշաթարձուի. (ըստ բժշկաց՝ է տիտ ինչ, որով մարմինն իսկ ի իսկ ինայ անշարժ: բայց ոչ կորուսանէ զոսրեւտա շնչոյն:)
Cattaléttico, ca. Ուշաթարձեալ:
Catalétto. Գոտգոլ: ի ոտիս. անս և Lettiga.
Catálogo. Ցանկ անուանց, իրաց: փնջիներ:
Catapécchia. Ակտյի վայր. անասատ: ընօլ:
Cataplásma, ար. Սպեզանի. մլհամ: վերեմ:
Catapúlta. Քաղխատ նախնեաց. (է գործի ռուժակեալոյ գնեատ:) Եմպէրնէ. ինձնինէ:
Catapúzza. Խոտ ինչ ործացուցիչ և քաւծոցական: վերեմ. վոսքեմ:
Catarrále, ած. Ախտացեալ գնալգեղմն: պնոփեամբ. պնոփեամբնալ: հարբեխային. որ ածէ ի վր գնարքեղմն. առնեալ ի հարբեխէ:
Catárro. Հարբեղմն. ծանրութիւն գլխոյ: պնոփեամ: նոպլա: aver il catarro di alcuna cosa. կարծել ինչ կարօղ իցէ ի գլուխս հանել ինչ:
Catarronáccio, զեղծ. Հարբեղմն վնասակար: կամ գժնդակ: ինօթիւ պնոփեամ:
Catarróne, յատկ. Հարբեղմն սաստիկ:
Catarrosaménte, ած. Հարբեղնալ: պնոփեամ իլե:
Catarróso, sa. Ախտացեալ գնարքեղմն: պնոփեամբ. որ ածէ ի վր գնարքեղմն: պնոփեամ ենդնի:
* Catártico, ca. Մաքրողական (դեղ):
Catárzo. Մեռուքս խոշոր և սաորին. յատեղուածք ամասքան: ընկ: աղօ. կնգտ: փիր. ծոքսուրբ:
Catásta. Փայտակոյտ: օդան ընդունք: խաղտկ, կամ գնալ փայտակոյտ՝ (յորոյ վր նախնիք այրէին զմարմին մեռելոց:) շեղջ. կոյտ: ընդն: sonare a catasta: ած ասել. գան հարկանել:
Catastáre, ն. Հարկս ածկանել: վերնի փոսք:
* Catastási, ից. Մասն ինչ նախնի ոգեքգործ:
Catásto. Հարկ. քաճ: վերնի: գիրք հարկաց: պնիքնր:
* Catástro. Մաքեան կազռաճանց և հարկաց ժողովրդեան ղորս իւրաքանչիւր ոք ունի վճարել ինչ կանխին, և կամ ան իւթատ:
Catástrofe, ից. Ճեղաքեղմն: (ի մինչ յայլ վիճակ, կամ ի բայդ:)
* Cataúno. Տես Ciascheduno.
Catechísmo. Վարդապետութիւն հաւատոյ. հրատարակչութեան քրիստոնէական վերաբերեալ: ծանրնի պնոն:
Catechísta, ար. Ուսուցիչ քրիստոնէական վերայաուեալ:
* Catechístico, ca. Վարդապետական. հրատարակչական: դիչ:
Catechizáre, ն. Վարդապետել. դնուռնյուն ուսուցանել վերհրատ. հաւատոյ. կամ զքրիստոնէական վարդապետութենէ: ծանրնի գոն. ելուծ. alcuno. համոզել զոք. փոխել զոք ի մտաց:
Catecísmo. Տես Catechismo.
Catecúmeno, Catecúmino. Երիտասարդ: վարդապետեալ:
նաեալ:
* Categoría. Կատրգութիւն:
* Categoricamènte, ած. Կատրգապես. ըստ կատրգութեան:
* Categórico, ca. Կատրգական:
Cateláno. Ակտ լինչ ջարձնալոյ, և վերաքնութիւն:
Catellíno. Սկսնդ. շուն փոքր: փնփնդի:
Catéllo. Ձոյն է: կարիւն չան, կամ այլոց ոջոքս ատենաց: ինչպ ենդի. ենդի. նուիր:
Catellóne, ար. Կորիւն մեծ, կամ յաղեմատմին:
Catellón catellóne, ած. Մեղմ (գնալ). լուին միջնի:
Caténa. Շղթայ: կնդիկ: քայտ. քայտամանեակ: կերպանդ: del collo, կամ nodo del collo. ուղնա. շար, կամ ուղնայար. (ասկերք պնդիչք ուղան:) Ճոռայուն. գերուելի. կապ: նուիրեալ. պոչ: պատիճ ցանկաուոց. կապանք: խոռվ պատ. ժայռոյց ցանկաուոն: պատնէշ ցանկ. կրճնի մըն: catena di montagne. քար պնոթնիցոյ շարք, կամ գօտի լերանց: catena. երկաթի պահանգ ոջմայ: երկաթի պահանգ ծխնելուզայ: da fuoco. շղթայ կառապոյց. (որով կառապք ի վերուստ կախեն ի վր քառոյ վառարանին:) ըստ նաւորդաց՝ է Պատճառ կառան ինչ ոջոյլ պնդեմն գնաեն ի կողմնեցուցանելն, դի մի խոնարհնուցի ի վայր ջ զպեսան: d' un porto. շղթայ նաւահանգստոյ: (են շղթայակապ, կամ երկաթի փնքանք խափանելոյք մնոյ նաւահանգստին:) da catena. կապանաց արժանի:
* Catenáccia, զեղծ. Պատճառ շղթայ: փակէն վնդիր:
Catenáccio. Փակապակ. ապն. ննջ. սողնակ: պնոցնէ: (է երկաթ ինչ, որ ի փակել գրան՝ զերչ կոսին փեղկան պնդէ ըստ մի մեծանս. կոչի և Chiavistello.)
Catenáre. Տես Incatenare.
* Catenária. Շղթայագիծ. (է կոր գիծ ինչ երկ բազմական:)
* Catenatámente, ած. Շղթայնոյք:
Catenáto, ta. Շղթայակապ. արկեալ ի շղթայս:
Catenélla. Շղթայ փոքր: փնփնի վնդիր: նուրբ շղթայ արկեալ ի պարանոց քեռնակիր գրատուց. սողնէգործ զարդ ինչ շղթայանման ի վր հանդերձից:
Catenína, նաեալ. Շղթայ փոքր:
Catenóne, ար. յատկ. Պատճառ շղթայ:
Catenúzza. Տես Catenella.
Caterátta. Պահանգ. պատուհանգ: ասա. փեղս: գոփեղս = d' un fiume. տես Cascata. լուսն. պատրանակ, կամ պատճառագաս աշտարակաձեւ ի ջնջոյ նաւահան. պոր: ջնջոփ: caterátti. տահկան գունակ. պատճառոցաց մոգական նշանագիրք:
Cateráttola. Ծոյն է:
Catérva. Զառնգ. քաղմուխի. խուռն: պլպ. փոլպոփ:
Catetére, ար. Մխոհան. (է գործ ոջ ինչ վիրաբուժից, զոր արկանեն ի նեղքս ի փամբուշտ միզին:)
Cateterísmo. Մխոհանութիւն:
Catéto. Ուղղակից, կամ զուտ ի թափ. (է ուղղահայեաց գիծ ինչ երկրաչափական:)
* Catimaróne. Տես Cantimarone.
Catinájo. Խաղարտագործ. կոնքագործ. Խաղարտավաճառ: ընօկնեցի: ընչնեցի:
Catinélla, նաեա. Կոնք փոքր, (ի լուանալ զձեռս:) ընչնեց: andarne il sangue a catinelle. լինել ի վերջին վտանգի. պնեսս ունել արտաքահաս օդ նաեալ:

* Ca-

* Catinellétta, Catinellína. } Կանք փոքրիկ
Catinellúzza. Catinetto, նոմ: } յոյժ: լեղինձիկ:
Catíno. Խեցի· Թաղար· սլուտնաթղթ· կոնք: լա-
նոթ· լեօմլեիկ· լեգէն: (սովորաբար է խեցեղէն 'ի
պէտս լուանալոյ զպուտուկս· ասի և զփայտեայ,
կամ զպղնձի նման կոնքոց:).
Catinúzzo. Տես Catinelletta.
Catoblépa. Աղբ ինչ գլխակոր օձի· սուտգլաբանի'
վայրապիշ· որ ոչ ինչ ոչինչ 'ի վայր:
* Católlo. Մաան:
Catóne, ա· Կատան: խուտակրօն: անաչառ· և
մաստուն:
* Catonianaménte, ած· Ոճ գիտաւոր: իմաստնաբար:
* Catoniáno, na. Կատոնեան: զգօն· խոհական:
Catórcio. Տես Chiavistello.
Catóttrica. Հայելաբանութիւն· (է մասն ուսումնա-
կանութեան· որ ձառեբ զցոլացեբ շառաւիղաց·)
Catrafósso. Վերապ անդնդալսոր· վտիտ:
* Catragimóro. Տես Capogirlo.
Catráme, ար· Ձիւթ· գաղխեժ: գոլրան:
Catriósso, կմախք, կամ ոսկերատի կտղից ձագուց·
հաւուց, կամ այլ թռչնոց:
* Catrabríga, ար· Տես Accattabrighe.
* Cattanéo. Cattáno. Տես Castellano. գոյ:
Cattáre. 'ի ձեռս բերել· օրսալ· առանալ· յան-
կուցանել· ձգել: նետ կերիմէ· ավլամա:
Cáttedra. Բեմ· բարձրաւանդակ· աթոռ· ամ-
բիոն կամ ամբոն: դիւրսի· ճեմնը: գահ քահա-
նայապետական: պօն ինչ ոչ ըզբն ուսուցողի առա-
քելոյն: Պաշտօն դասատուութեբ: հոգեբերիէ:
legger in cattedra. վարդապետել· ուսուցանել·
հրապարակաւ: պէրս վերմէ: poter legger in cat-
tedra di una cosa. լինել ներկուս· ներքնմուս:
Cattedrále, ած· ն: Բեմական· բեմի· աթոռոյ:
դիւրսէն յատուս: եկեղեցական (եկեղեցւոյ:)
Cattedrále, գոյ: Եպիսկոպոսական եկեղեցի· ժո-
ղովրդապետական եկեղեցի:
Cattedránte, ար· } Վարժապետ· ուսուցիչ հրա-
* Cattedrático. } պարակական· դասատու·
դասատու գպրոցայ:
Cattivácio, վեղծ· Չար· ապիրատ· խեղ· խղ-
ճամտի: ջօրխա· փքնա· փքնէ:
* Cattivággio. Տես Cattività.
Cattivaménte, ած· Չարութբ· նենգութբ· յանխրատ:
ջէմլիկէ· նէ հած էբէ: mangiare assai cattiva-
mente. ուտել խոշորս, կամ վատաբար:
* Cattivánza. Տես Cattività. Չարութբ· ելեւոն:
Cattivanzuóla, նոճակ· ծիւեղեբ ոշխր· փոքր շարիք:
Cattiváre, ած· Գերել· խաղխաղ· խաղը էնէ: l'in-
telletto. գերել զմիտս ուրուք 'ի հաւանութիւն: cat-
tivarsi alcuno, կամ la benevolenza d' alcuno:
յանկուցանել զսիբ· յինքն ձգել· զբաբեկամութիբն
ուրուք: ինծիսել էաքսոյ· փոքր խրինվէ:
Cattiváto, ta. Գերբել: խաղը օլմաղ· խաղը:
* Cattiveggiáre, ե· Տառապիլ· չարչարիլ· վա-
րել կեանս անառակս· անառակիլ:
* Cattivellácio, վեղծ· Հիւսադոյն· ամենաձշմարտ:
Cattivellíno, նոճ· Վատառողջ· հիմար յոյժ· ա-
նառաջ· ակար յոյժ: տարուբեր· պապան:
Cattivéllo, la. Ծիշտ ուռուցք· եղկելի· վշտահար· դըժ-
բաղդ: պաղլուբ· փերփիկնա· նետ· առաջակ· (ասի
հեգնօրէն:) ելաքսոյ:
Cattivellúcio, cia, ած· ն գոյ· Տես Cattivellino.
* Cattiveria. * Cattivézza. Չարութիւն· ապիրա-
ռութիւն:
* Cattiviéra. Աղին չարագործ· պռունկիչ:
Cattivíssimo, ma. գեր· Ամենաչար· ժանտաբարուա-
ժիճ

Cattività, Cattivitáde. } Գերութիւն· ծառայութիւն:
Cattivitáte, իգ· } Ըղբյբ· չարութիւն· ոճիր·
էաքսակբբբ· փնաապ: վատութիւն· վատասրտութիւն·
ծօրլաքբբ· տօրքաքբբ: recarsi la cattività in ischer-
zo. պարծիլ ըստ չարագործութեան:
Cattívo, va. Գեղի: խաղը: ծիշտ ուռուցք· եղկելի·
տառապեալ: գաճաճբբ· ոչնչին: վատ· հեզգ· անգործ·
ընկճեալ· հիւծերակ: անարդ· արհամարհ: ալեւոր·
չար· չարագործ: դէմ· էաքսակ: վհատասիրտ·
յոռի· վատնջար· ձախտող: պարբերբբ· պիանդէաք· ան-
քիս· փչնա: aver cattivo nome. լինել վատա-
նուն: menar vita cattiva. վարել կեանս անա-
ռակս: cattiva intenzione. ծիւթ դիտաւորութիւն:
* Cattivúzzo, za. էաքս էաղաքշուկ: խեղճացած·
հաւ: էաքսակ:
* Cátto. Տես Cattivo.
Cattolicaménte, Cattolichissimaménte, ած· Ուղղա-
փառապէս· ուղղափառութբ:
* Cattolichísmo. Ուղղափառ դաւանութիւն· ուղղա-
փառութիւն· ժողով ուղղափառաց:
Cattolichíssimo, գեր· Ուղղադաւան:
* Cattolicità. Վարդապետութիւն ուղղափառ եկե-
ղեցւոյ· վարդապետութիւն ուղղափառաց:
Cattólico, ca. Կաթողիկէ եկեղեցական: Ուղղա-
փառ: էաքօղիկ: ճշգ· արբազան: հնազանդ էաք:
բուռաշատն· ճշմարտապաշտ: էպոպէրէաք· ուղիղ: 'ի
կիւսոյ: օգիա: * il mondo cattolico. երկիր
ուղղափառաց· ուղղափառք:
Cattúra. Ընդունութիւն: վարձ· կամ դին կալանաւո-
րեալ կամ գերի· հրաման ըմբռնելոյ զոք:
Catturáre, ն· Ընդունել զոք· ձերբակալ առնել·
արկանել 'ի կալանս: էաքնոյ պէրիոնի· հապ
էնիէ:
* Catúno. Տես Ciascuno.
* Catúri, ար, յոյ· Գաւեթապահական նռաք Պան-
դեմոյ:
Cáva. Ծակ· փոս· գնէլիկ· լոգոսք: ական: լոկմ:
այլ սոսրեակրեայ· խոռոչ· նկուղ: էէր պիսին·
պէ ծաղաքա: պօպոռասմ: հանք· մետաղ: տաքն:
cava di sassi. քարահանք: del marmo. կճա-
հանք· հանք կճոյ: di mettalli. բանք հրահալէ
լեայ: cava vena. երակաբան: (ըստ անգամալե-
նայ է երակ ինչ գլխաւորագոյն ծագէ 'ի կորն
Թադդ մանէ ընդդէմ· յորմէ իբրև 'ի բնոյ շա
ռաւիղեն բազմ երակք· այս երակ կոչի և Ven
Magna, Madre, Radice, e origine delle vene:
Cavabolléte, ար· Բևեռահան· (է երկամէի գոր
ծի ինչ երկմիլ' հանելոյ գլխեռս:)
Cavadénti, ար· Ատամնահան· պէրէաքան: * ատա
ձիոսիկ գործին· ագգան առոմանց: փէր էեն
էէնինէ:
* Cavágno. Աշծու պարտիզպան: օճաք· խաբլա:
* Cavalcábile, ն· Յոր վարձի է հեծանել· հե
ծանելի:
* Cavalcampénto. Հեծեբլուձի: պինէր:
Cavalcánte, ն· Հեծեբլ· աչտանակալ: աբա պինէն
գրասա: ձի: պէնիր· ան: ձիավար· կառավար
սիրէնիքի· արապաձբ:
Cavalcáre, ն· Ելի ե· Հեծանել· գնալ երիվա
րաւ: պինէք· քրէրէ վրամ: աշտանակել 'ի ձի
վարել զձի· վարժիլ 'ի հեծեբլութիբ: առպասա
կել երիվարաւ· 'ի հիմն եբանել յերկիր էշտանաց
էնէնէնինէ էնիէ· վէրաէնէ վրամ: արշաւել հե
ծելազօրս ('ի գաւառս ինչ·) արշաւել ըստ ծով
քաղմութբ նաւուց· հեծնուլ յինչ· մտանել առ
կին: տիրել· լինել վերադոյն· հարատահարել·
հինամ էնիէ· խոռ օլմաղ· պապան էր: առաջնոր-
դել·

գեղ. ուղիղ: la capra, կի՛ una cosa. խոթել ընդունել ի պատրաստ. լծոնել դիւրահաւատ: far cavalcare la capra ad ûno. պատրել զոք. հաւատացուցանել զոտս ինչ: * cavalcare un pezzo. բառնալ զինդանօճի ի տոլկակ իւր:

Cavalcáta. Հեծելագունդ. հեծելազօր: աւերածոյ. աւերը տապէ: տոլչատանք, կամ տոպատակաւի հեծելազօրս: ընկէց: հեծելդրօշ: տաւիղ:

Cavalcáto, ta. Հեծեալ: պինդ: զինեալ ձիաւոր: աւերը:

Cavalcatójo. Պատուհանդան հեծելանոց: պինդ կեցուածք:

Cavalcatóre, տե՛ս Հեծեալ. ձիաւոր: աւերը: ձիավարժ. ուսուցիչ ձիավարուհի: զբաղիտ:

Cavalcatúra. Ձի. գրաստ: տե՛ս պիղծ:

Cavalçavía. կամուրջ ի վր հանապարհի վրանցս նեղ տանի ի տուն:

* Cavalchereccio, cia. Յորում մտնի ե հեծանոց յիրիտար:

* Cavalchereśco, ca. Տե՛ս Cavalieresco.

Cavalciáre, տե՛ս Հեծնալ ի վր երիտ պինդ:

Cavalcióne, Cavalcióni, հ. Stare a porre, նե՛ս a cavalcioni. Ըստ եզ:

Cavaleggiére, Cavaleggiéro, աբ. Ձիաւոր զինեալ հեծելազէն. հեծելազինեալն: աւերը: ձիաւորութիւն:

Cavalerésa. * Cavaliéra. Սպասուհի. կին սպասի:

Cavalieráto. Սպասուհութիւն: պէտապետութիւն:

Cavaliére, տե՛ս Հեծեալ: պինդ: ձիաւոր զինուոր: աւերը: զինուոր: ճկնձի: տոպատ: զօրական: պէտ. զգաչ: մէրտ: ազնուական: ազգ: պատրիկ: մեծատուն: հոմ: ընտիր: պետնի պատուր: տղ: cavalier d' amore; cavalier servente; cavaliere d' alcuna donna. սպասաւոր սիրոյ: բանմարդուհոյ սիրոյ: di corte. պալատական. պալատական: պալատական: ազգայր: գեղեցիկ պատուական: d' industria. պատրաստուած. անհոգ բանմանական: հմուտ խոհ. փափուկ: Գործ. հնար փորձանակ գաղտասրտի: գասհիճ: կանոնաւորութիւն: essere, porre; stare ին. à cavaliere. ի ձեռ վիրագոյն: վերհագուիլ. լինել ի բարձրագոյն գահի: խոտ ջուր օշմ: Cavalieri di cavallate. Սպդ ինչ նամանի զինուորաց: Cavaliere ad Elmo. Հեծեալ. պատերազմող: Cavaliere. Ձիաւոր: (ի մին ի խաղալիչ արձանաց սոսկինչ խաղալկուն. որ կոչի և Cavallo. Ձի. կի՛ ասպ:)

Cavalierótto. Պատանի քաջագործ ազնուական:

Caválla. Ձի. մատակ. մատակ երիտասարդ: գեղեցիկ:

Cavallácio, չեղծ. Գրաստ անարգ. ձի վատաբարոյ. պղծ. ջհնդիկ պիղծ:

Cavalláro. Ձիավար. ջորեպան. ձիապարման: գահընկեց: աչխ: Թրիաքեր. Թրիաստար: ասպետ: նոր երկրի գաղտասրտի. հրաւիրեալ. հիւրընկալ:

Cavallàta. Հեծելազօր ինչ նախնական:

Caválle. Տե՛ս Cavelle.

Cavalleggiére, -éro, աբ. Տե՛ս Cavaleggiere.

Cavalleréccio, ia. Տանելի երիտասարդ:

Cavallerescaménte, հ. Իբրև զասպետ. արիի զազնուական. իշխանօրէն. շքեղապէս. ազնուաբար:

Cavallerésco, ca. Սպասուհական. ազնուական. քաջազգի: պէտապետի հագուստ. ոտի պատ. ընտիր: alla cavalleresca, հ. տե՛ս Cavallerescamente.

Cavalleréssa. Տե՛ս Cavaleressa.

Cavalleria. Սպասուհութիւն: պէտապետիւթ: հեծելազօր: հեծելագունդ: ոխմահ. ոխմահիւթ: պատերազմի. զինուորութիւն. քաջամարտութիւն. արուեստ պատերազմի:

Cavallerizza. Արկղ. ձիքնճաց: աբ. հեծանոց. մեծ ձիոյ. առանձին: աբ. իսպառը. բանիս farcavallerizza. Ձիարկել երիտասարդ: աբ. ոչխարհ:

Cavallerízzo. Ձիավարժ. ձիավար: աբ. հաճապազ. առնոս: ուսուցիչ ձիավարուհի: cavallerizzo maggiore. պատասխան. պատասխանատու: խնամող:

Cavallétta. Պարսպ: ելեկ: խոթ. խոթոտուն. հեղուկ: fare una cavalletta a uno. գալել. պատրել. հնարիլ: * Պատան նստակածքուն ընկեմ հասարոյ գերագոյ:

Cavallétto. երիտասարդիկ. մատղ ձիոյ: պինդ. քաջ. ձի ընտիր. կի՛ իյակ. (ես ձիաձև փայտս կերայ կտղնած ի բանալ ի վր երիտասարդ ոմն:) եղերդ: խոթ: հեծանոցի տղեկ. մատղաչ ձիոյ: հեծանոցի տղեկ. պատրաստ. պատրաստ: ձիաձև տաւիղ քանոն: խոթոտ. ազգած. քաջհամարհատ ե քեզ ես. հեծանոցի շարժական քանոն պատրաստեալ:

Cavallieráto, Cavalieráto. Սպասուհութիւն:

* Cavallína. Ի մատակ մատղ ձիոյ: գեղեցիկ ձիոյ: * gavallina. ձիաձև. շրեայտիկ. պիղծ. անառակ: * անառակուհի: bestia cavallina. ձի. ձի մատակ:

Cavallíno, տե՛ս երիտասարդիկ: աբ. ձիոյ: մատակ ձիոյ: վատաշատ. հակահաճ. իջատիճ:

Cavallíno, na, աձ. Ձիական. ձիոյ: աբ. ձիաձև: mosca cavallina. ձիաձև: աբ. պինդ: եռ. նեղագեղեցիկ. տղղակացուցիչ: aloe cavallino. ազգ ինչ հալոեի: Unghia cavallina. Տե՛ս Tussilagine. Coda cavallina, կի՛ Gauda equina: խոտ ինչ օգտակար վիրաց:

Cavallivéndolo. Ձիավաճառ: ձիավաճառ:

Cavállo. Ձի. երիտասարդ: աբ. da soma. գրաստ բեռնակիր: պինդ: da sella. ձի հեծանելի: da carretta; da cocchio. երիտասարդ կառապանական: կառապան: da posta. երիտասարդ սուրհանդակի: հեղեղ պինդ: castrato. երիտասարդ ճաւարտաս: էրեխ. էրեխ: intiero. երիտասարդ տղայ: cavallo fatto. երիտասարդ մատղ ձիոյ: կերտ. մարտ: di buona razza. ազնիւ. ազգեալ. ձիոյ: աբ. Ձիաւոր. հեծեալ: աբ. gente a cavallo; da cavallo. հեծելազօր: ոխմահիւթ: հարձակողական ալիք. աւազակութիւն ընդդէմ ճանապարհորդի: Cavallo. Տե՛ս և յառաջ բառն Cavaliere: Cacio cavallo. Սպդ ինչ պատրոյ: dare un cavallo. դանել զանկուածս յերատասան. պատժել: meritare un cavallo. արժանի դանի ինչ պրծել: toccar un cavallo. գտնել ցնդան. errori, cose, &c. da cavalli. վրնասի, կի՛ գործ անգործ անասնոց. անձուկ: medicina da cavallo. դեղ զօրաւոր յոյժ: a cavallo, կի՛ a cavallo a cavallo, հ. երագ երագ. շտապաւ (գործել) ստգնաստապաւ: a cavallo. տե՛ս և a Cavalcioni. Essere; andare a cavallo. հեծանել. երանել յերիտասարդ. երիտասարդ: essere; stare a cavallo. լինել վերագոյն ի զոք. դէպ ի վերոյ. վերագոյն. ոչ ևս զանգիտել ուսոյ: essere a cavallo. ոչ ինդրոյ զորան ի մարդոց (ասի զգրասիրն Թռչնոց) essere a cavallo. ոչ կոզուանել. և ոչշանիլ: esser sopra un caval grosso; essere a cavallo. լինել յաւահովի. ի յաջողուածս: mettere a cavallo una lama, կի՛ spada. յօրինել զսուսեր տէ կազմածոյ. պատեանս յարմարել սրոյ: lasciarsi levare, կի՛ esser levato a cavallo. վինել դիւրաւ հասանի: fare come il caval grosso. անհնազանդել զգրաբարան. ապերախտել:

* Cavállo fiumático. Դեռատի խոյ. նեղոսի:

Cavállo leggiére. Տե՛ս Cavaleggiere.

Cavállo maríno. Ծովաձի: աբ. պատուհաս:

Cavallóne, ոյ. Ձի մեծ պէսիկ ձև. կոհակ երկաթ պահակ ձողաց գոմ:

Cavalluccio, ին. Ձի անասիկ, վատիճար. գրասնի անարժէ: պէսիկ. դեղին մի. ազգ մինչ միջատաց գառատիպ, կամ գիր կոչուն ի գառապատան: portare, ևն, a cavalluccio. հեծուցանել կամ շալակել զոք ի պարանոցն: andare a cavalluccio. գալ ձեռք բերիլ յուր ոյնց:

Cavalócchio, Փնտակ. նշանակող. եղէգ աչքոյ. եռապտ ցուցք: վարձուն փսխապահանջ. (յունա. զոր ի վարձս ունի ոք առ իսկզբնէ յուսկեր զիսիս նը:)

Cavamácchie, ոյ. Կերտահան: եղէգ հղտպան:

Cavaménto, Բղտիս. ախտանիս: փոս. խոռոչ:

Cavána, Նաւակատան: գալիկահան:

Caváre, ն. Հանել. ի բաց հանել. վերկանել: հղտպած: la sete. հինչ ցանել. անցուցանել զծարաւ: փոնտ: բրել. արտաքս պրկել: գողտիպ: ի բաց առնուլ. քաղել ի մէջոյ. ազատել: հոգեսատ. հոգեսատ. ի բաց առնուլ. ի մէջոյ: ազատել: ձղտպել: գողտիպ: le erbe. խլել զխոտս. քաղահան առնել: gli occhi. բրել. հանել: un dente. հանել. ջղտպել: la pelle. մորթ ձեռքիդ առնել: d' una cosa alcun prezzo. շահիլ. հինչ. ի վաճառականէ: uno di cervello. վատնել զոք. քանիս. տառապեցուցանել: altrui delle mani chechessia. հորվել հինչ յուսկեր քանի, կամ հարստահարել: le mani d' alcuna cosa. ի գլուխ հանել. ազատել: acqua. հանել զջուր ի ջհորոյ: utile. քաղել. կճանչ ոգտակար հինչ շահիլ: alcuno di pan duro. ուռել. կշտացնիդ. ի տան այլոց: di sotto alcuna cosa. գողտանալ. գաղտ: di bocca altrui una cosa colle tanaglie. քանի տալ. ասել: di bocca altrui alcuna cosa, կամ cavar i calcetti a uno. քանի քաղել. կամ ոյցալ հինչ ի բերանոյ ոք. ուրուք: uno, կամ alcuna cosa di bocca ad uno; cavar alcuna cosa ad alcuno: հոգեսատ զոք. կամ հորդել հինչ ի ժանեկոյ. ի ձեռաց ուրուք: cavarsi alcuna cosa della bocca. զրկիլ. զանձն ի կարեւորացն. հատանել հինչ ի քեզ. հանոյն: cavarsi la fame, la sete, il sonno. հինչ. հինչ ցանել զքաղց. զծարաւ. յուրիլ. քնով: զոյսոյ. զանոյ: cavarsi le sue voglie. զրաչ զքանիս ունձին. կամակատար լինել: cavarsi gli occhi. բրել. զաչս իրերաց: կատարել ի վեր վիրաւորել: cavare un occhio ad alcuno. բրել. զաչն ուրուք: եւ գործակցանել զոք յոչնչանալ ունել ուրուք զգրծ դժուարահաղորդ: cavare altrui una cosa dagli occhi. քաղահան յուսկեր ցանկալին: cavarsi una cosa dagli occhi. ապահասցուց. հեռացուցանել: cavarsi il tempo dagli occhi. հատանել զքաղաքացոյց. ոչնչել ի գործ: cavarsi di capo, կամ il cappello ad alcuno. քանի զգլուխն. զքաչքն. ընկղմանել զոք. յորդել: cavarsi dal capo una cosa. հնարել. հանդարտել հինչ. գտանել: cavar sangue. ի բաց հատանել. արիւն հանել: փոս անել. պեղել: cavarsi sangue; farsi cavar sangue. առ հասանել երակ: փոս անել: cavare il cuore; l'anima. հաճոյ լինել յոյժ: cavar il cuore ad alcuno. քաղել. ծանրել զոք. ուրուք: cavar fuori una ciarla, կամ una chicchierata. յորել. զհանցս հինչ առաս. հաչակել զոյցս առաս: cavar buono, կամ mal viso di checchessia. յաղագոյ. կամ ոչ յաղագոյ: cavare, կամ ricavare. շահել. զառաքել. ամենայն զաղանիքն: cavare alcuno di scherma, կամ di tema. հնտանել զոք. ամաչեցնել: cavarsi la sete col presciutto. առանց անցուցանել զծարաւ առչիատով. կամ այլապէս ինչ ունել զհամն ի միտս առնիլ: cavar la pazzia, կամ il ruzzo di capo ad uno: զգաստացուցանել զոք. սանձել զոք: cavar la castagna, կամ la bruciata colla zampa altrui. հանել զնորվածոյ շագանակ ծանրիւ այլոյ: ջնջել զգրծ իւր վատգործ այլոյ: cavarsi la maschera dal viso. մերկանալ. զդատրճակ երեսոյն. խօսել. հաւնոչական. մերկապատանոյ: cavar l'olio di Romagna. կորզել հինչ յոգահի: կամ ի ձեռաց կծծի առն առնել զգրծ հինչ մեւ անհնարինս noa sapere, կամ non poter cavare un ragno d' un buco. առակ է պանդխտի և պնդ. ջրակի անձոյ. ոչ զօրել հանել զնուրբ ի ծակոցս. կամ չգիտել առնել և ոչ զդայնի ինչ տարակուսիլ. կամ տապնտալիլ եւ ի դէպ ինչ:

Cavastrácci, ոյ. Քաղհան. (ի գործի հանելոյ ի հրացանին զլուսկ, եւն.) տպաւոր տպաւոր:

Caváta. Տես Cavamento, Cavata di sangue: բրբ. կտհատուած: գան. տիտղ:

Cavátо, տյ. Տես Cavità.

Cavátо, ta. Բրեալ. փոսեալ. հանեալ արտաքս, եւն: di denti. առանհան. փիս. տգեղ:

Cavatúra. Տ. Cavamento. գործարուած. խորոխք:

Caucale. Խոտ ինչ նման ամմոի:

Caudatário. Քաղցկեալ. տապտղոյ եկեղեցւոյ:

Caudáto, ta. Պատուոյ. ձեռաւորեալ. տուեալ: գոյն. գոփտ: Վերկատու. (տեսակ ոյ sonetto, յորոյ ի վերջն յաւելեալ են և այլ տասնեւերք տող:)

Cavédine, ին. Ձուկն ինչ գետոյ:

Cavédio. Տես Cortile.

Cavélle, ես. ամի. Ինչ. գոյն ինչ: non ho udito cavelle. ոչինչ լսեալ:

Caverélla. Դանդ. փոքր. փոտրակ: հնդկ. պեղ: Cavérna. խոռոչ. ոյց. խորք. գոգ. փոս: գոփտ. տղայոց: մեծ. որչ հոյլան կամարաձև: Cavérna d' un Cannone, d' una campana. տես ի Camera.

Caveraélla, Cavernétta. Փոքրագոյն. ոյց փորիկ. խորշ գաղտնոց. ծոփոշտ. տղայոցն. խոռոչ:

Cavernosità, = táde, = táte, իկ. խորութիւն. գոգաւորութիւն. խորք: պղինձիկ: ծոփոշ:

Cavernóso, sa. Ի ոյցիւք. քարհատեալ գոգաւոր:

Cavernúzza. Տես Cavernetta.

Caverózzola. Տես Cavernetta. Դանդիկ:

Cavétto. Ջարդ ինչ ծնրատատակատուկան: cavetto impiombato. Կարանք ինչ նաւուն. որով ծայրք կցեալ են ընդ միմեանս:

Cavézza. Գլխատրց. երասան: խաբ: rompere, strappar la cavezza. արձակել. ծնրատիւ լինել: ի չարս: levar la cavezza. ազատել ի նմանոյէ: Պրան կախաղանի. խնդրոյ. գործոյ: metter la cavezza alla gola. պահանջել զինն ի զոք. քանի. խնդրել զոք (ասէ ոյցալ հանոյ) առակ. պել. քանագործ: Cavezza di moro. Ազգ ինչ երկ. վարի. որոյ ցերեկ ի խառն ի ծով կոչեցոյց. եգերկ. ի ոչխարակէ. եւսկ գործս ոյնց են սեւ:

Cavezzíne, յտ. իկ. Երասան. գլխատրց. խաբ. գլխի:

Cavezzóne, տյ. Վարտանոտակ. կամ կաւճ. (ի եր. համեմ հիմնագործաց զոր արկանեն ի ջրի տեղ. ոյր ձեռ ի նուաճել զնոյն:) գնդեղ:

Cavezzuóla. Փոքր գլխատրց. երասանիկ: գլխիկ. խաբ. գլխի: առանհակ (մանունք:) երասան:

Caviále, տյ. Ստրուծոյ ձուն. Storione ձկան. ամմի խաւիարոյ գաւիթ:

Cavícchia, Cavícchio. Վեպ. գլխի: գնդ: dare del culo in un cavicchio. ոչ յաջողիլ. ի գործն լինել:

Caviccióło. Cavicciúle, տյ. Տես Capestro.

Cavícoli, տյ. ոյ. Տես Caulicoli.

Cavíglia. Caviglio. Երիկամ • սեպ : լինի • ոլոգ (է մեծագոյն ոսկրն սրունկի • կոչի և Fusolo. fucile.) ինձիւ • սպ :

* Cavigliatójo. Գլան ինչ փայտակերն յորոյ վերայ հիւսուածագործք պատեն զմազաք :

Caviglióne, ոյ • Ադբ ինչ դրպանի • քսակ հանդերձի : ձեպ :

Cavigliuólo, նոյ • Սեպ փոքր : փեսխի լինի :

Cavilláre, է • Վարիլ խաբէական, կամ խնամատակալական ձեռնարկութեամբ • վիճիլ զմանուանց • վարիլ ներգործոց :

Cavillatóre, ոյ • Cavillatríce, իկ • Վիճասէր • որ վիճել զմանուանց • խնամատակ :

Cavillazione, • Cavillità. } Պատրուակական ձեռնարկ • խնամատակութիւն • սնոտի երբուանք :

Cavillosaménte, ի • Պատրուակական փաթաթանք • ի խնամատակութիւն :

Cavillóso, sa. Պատրուական • խնամատակական • խաբէբայ • խնամատակ :

Cavità, Cavitáde, Cavitáte, իկ • Խորութիւն • խառն : պերնիւիս • լոփոր :

* Caulícoli, ոյ, ոյս • Գալարածոյ զարդք ինչ ճար ատրապետականք :

* Caunoscénza. Տես Conoscenza.

Cávo, գոյ • Կաղապար (գամեայ գործածոց) գաւիթ : կառան • ապրան • մեղուիս : հալած : գահաւանդ : ի ծովու • սար • ապրանդակ, կամ հրոյ հանդանք : պոռոտն • փոշ պոռնոս : lavoro di cavo. Ծակակերն պնկոմած զոր գործեն կանայք : ի վեր ատեանց, ևն : • fa lavorar di cavo, ձուլել • արկանել : ի կաղապար : գալոպ իքբոյ հիմիւ • գալոպալոսի • cavo, կամ capo di latte. սեր կաթին : գոյնոսի • * cavo della vite. Ծակ պտուտակին : պոռոտ փեչիչ : * Cavo. Ծակ ապուցիկ (է ծակ գործել : ի փայտի : յորում պատրաստեն ինչ • ասիսօրեն կոչի և Mortisa.) փեչիւ :

Cávo, va, ոյ • Կոպաստ • փոսեալ • խոր : ընդոծոր • փչրին : vena cava. տես Cava.

Cavolésco, ca. Կաղամբոյ • ի կաղամբոյ : նմին նապան :

Cavolíno. Կաղամբ փոքր, կամ փափուկ : ինձիւ, ինձիւ : ինձիւ նմանատ :

Cávolo. Կաղամբ : նմանատ : cavol fiore. կողամբ ընդարձակ • (տոռոպարանի ծաղկակազմութեամբ :) գոռոռոպիի : cavolo cappuccio. կաղամբ գլխատոր : պատիր նմանատ : cavolo romano. կաղամբ գանգրատերեւ : cavol rapa. կաղամբ սնամեայ • (է ոգի ինչ կաղամբոյ որոյ բուն է առուձար ի գլուխն, և բոլորչի ոտի զբոդեամբ :)

* Cavolóne, ոյ • չոմախ • Կաղամբ մեծ, առուձար •

Cavrétto. Տես Capretto.

Cavrióla. } Ցատկուն ի կարաւելին հանգերձ
Cavriuóla. } չարժամանք ատիճն : * Cavriuóla. Եզ այծեամին :

* Cavriólo, Cavriuólo. Այծեամն : Եսպան ինչ ինի • փորձա : կոչի և Caprio, Capriatto, Capriuolo.

Cáusa. Գոյա : փակ : պատճառ • առիթ • սկիզբն : պեղեզ : գործ, կամ նիւթ : Տոպիկ : * իրաւունք, կամ պատճառմունք : * a causa di, կամ a causa del. յորագս • վր : * perchè causa. ընդր : a causa chè. տես Perchè.

Causalità, Causalitáde, Causalitáte, իկ • Պատճառաւորութիւն : պեղեզ :

Causalmente, ի • Պատճառաւոր • փոյթիւ :

Causáre, Causáto, ta. Տես Cagionare, ևն. .

* Causativo, va. Պատճառական (չնորհիւք) :

* Causatóre, ոյ • Causatrice, իկ • Պատճառաւորիչ • առաջնորդ • պեղեզ :

Causídico. Փաստաբան • վէճիւնոյ փաղաքն :

* Caústico, ca. Կիզողական (հայելի :) այրողական (դեղ :) Caustica. Կիզողական դիծ : (է երկրաչափական ինչ կոր դիծ յորում միանան ցոլացիչ, կամ բեկեալ շառաւիղքն :

Caústico, գոյ • Կիզողական դեղ :

Cautaménte, ի • Զգուշաբար • խորագիտաբար : խնհմտաբար : ինհիմնաւ իւրն • տեղւոյն :

Cautéla. Զգուշութիւն • փոյթ : ներող աւելութիւն : խնհիմնութիւն : ներգործութիւն : ջրաշխատաւորութիւն : պեղիչութիւն • ապահովութիւն • պաշտպանութիւն : ընծայիւ : a cautela. վր ապահովութեամբ • առ զգուշութեամբ :

Cauteláre, ն • Ապահովել, երաշխաւորել : ինհիմնաւ վերծին • պեղիչ օրմոտ : Cautelársi, յ • Զգուշանալ • ապահովանալ : ընծայ օրմոտ :

Cautelóso, ta. Ապահովական • ապահով • երաշխաւորիչ • ընծայիչ : ընծայ • պեղիչ օրմոտ :

Cautério. Խարան : եռփը • փաղ : (է խարուկն մեծաքանոյ հրալիկ երկաթով, կամ կիզողական դեղովք.)

Cauterizzáre, ն • Խարանս արկանել • խարել • փաղս • եռաց • եռուը եռմոտ :

Cautissimaménte, ի • գեր • Ամի զգուշութեամբ • ամի փութոյ պնատաբար : խնհիմնաւ իւրն :

Cáuto, ta. Cautíssimo, ma. Զգոյշ • ձգտասէր • ձգտատրամիտ • խնամատուն • խոհական : ընծայ • աւելի • աւելութ :

Cauzióne, իկ • Ապահովութիւն • երաշխաւորութիւն : պեղիչութիւն : երաշխաւոր • պեղիչ • ղեկուշանի • ղեկուշաւորութիւն • խոհեմութիւն : ինհիմնութեամբ • ընծայ աւելութիւն :

* Cazióso, sa. Տես Capzioso.

Cázza. Քուրայ • երկաթի քուրա քիմիականաց : ընծայ • տես և Mestola.

Cazzabaglióre, ոյ • Բառ ծաղրական • Տ. Bagliore.

Cazzáre, ն • Քարշել առ ինքն ղարաան : ինի ինձ պինդ ընծայիւ :

Cazzatéllo, Բառ ատի • Կարճ հապահաս • կարճիկ : պօղատառ • ձիտիկ :

Cazzavéla, Cazzavélo. Ցիռւդան ինչ, որ կոչի և Velia, Avelia.

Cázzica, ինչ. Բաղափնական : Բաւիւ • ոմլ :

Cázzo. Վարոց • առնիպանդամ • տես և Zugo. և Cazzica.

* Cazzottáre, ն • Հարկանել բռնցի • կռփիլ : խմբոյ պատրոյ :

Cazzótto. Բռունն : խմբոյ :

Cazzuóla. Ծեփիչ որմնադրաց : Ցալա ձեռի ինչ սեամբ չամախեզ յատին Լորոց far cazzuola. լոկանալ, կամ լուսիլ ի ծանծաղուտ ալայրս : Տուփ անոթ շահատ իւղոց : հին գոնեատան :

C E

Ce, և Ci. Ուեղ • առ մեզ զմեզ : պիսի • պիսի : Բղմի ուրեք դնի իբր ներմատար, կամ առ ի զարդ :

Ce, և Ci. ի • Ասա • առատանօթ : պատրաստ • պատրաստ :

Cecággine, իկ • Տես Cecità.

Cecále, ածի, ն • Բլլռաձի ար • (առի աչնեբրակաց, կամ ղերբակաց ոյք քաշելին ի բլլռոյս :)

Cecáre. • Cecáto, ta. Տես Accecare, Accecato.

Cécca. Տես Gazzera.

Céce, ոյ • Սիսեռն : ծնոտաց : վարոց ոյոյոց : egli è un bel cece. ոմ գեղեցիկ, կամ յաշխոյաձեռն

առնն, (հեգնօրէն) : egli è cece da far questo. կարօղ է նա առնել զայդ : aver cotto il culo ne' ceci rossi . լինել հմուտ ծի իրաց, կամ լինել դժուարախաբ : insegnare rodere i ceci . ած սահ . ցուցանել ուսիք զսխալանսն գաւառ զանաւ :

Cecero . Տես Cigno .

Cechézza , Cechità , ևն . Տես Cecità .

Cecíno , նած . Փոքրիկ սխեռն : նուռնաձաղ : չքնաղ (ռանկիկ) : կնոքնէք : խորամանկ . չարաբոյս : փիքնէ . վնէնթիա : տես և Cigno .

Cecità , Cecitáde , Cecitáte , իգ . Կուրուէ : չէօռ նաթ :

Cecolína . Տես Ciecolina .

Cedénte , հ . Կակուղ . դիւրակոր : եռանգաթ : եղկնէր : որ տեղի տայ այլուսմ, որ այլուսմ շնորհէ զիւր իրաւունս :

* Cedénza . Դիւրաթեքուէ :

Cédere . Տեղի տալ ուսիք . զառաջին տեղին տնտացանել ուսիք . զկնքանիլ . խոնարհիլ : նէր վէրթէ : խոյս տալ . մեկնիլ : էրէյիթէ . պէր քաճա կիթէ : alla forza . տեղի տալ բռնութ . անձնատուր լինել . պատուիրել խոտովանիլ : վէրա էրէթէ : il passo, il luogo, il posto a qualcheduno . անցս շնորհել ուսիք , կամ տեղի տալ : էօյ, էնէ վէրթէ : non la cedere a uno . ոչ ինչ պակասիլ , կամ պակաս գտանիլ յուսիքէ . հնազրիլ ուսիք . ոչ ինչ ընդառ լինել : էսոփէ փալտահատ . պատապարկան մաթ : ևս՝ զրկեմ ունել : ընդեմ կալ : փարէը էօմաթ : non gli cede in niente . ոչ ինչ ընդառ է նմա է : ընդեմ գնալ . էյիէնէ : ընդառ երթալ . հպատակիլ . շնորհել . տալ : թօյէրմէթ . վաղ կէնէթ : վէրթէ : al tempo . ընկճանիլ . կամ յաջողիլ ժամանակի : ընդառ ուշնաթ :

Cedérno . Տես Cedro .

Cedévole , հ . Դիւրակոր . կակուղ : եղկնէր . խնդաթ :

Cedevolézza . Դիւրահակուէ . կակղութիւն . տես և Arrendevolézza .

Cedizióne , Cedobónis , բառ . լսական . Տ. Cessione .

Cédola . Ձեռագիր : մուրհակ . սիտակ : էլեաէրատ : բնէնկի : Թուղթ փոքր . գրամատուղթ (է մուրհակ ինչ կիրք ալքառնի կիրք . զոր պան և առնուն ի միմեանց փինկ գրանց :) բնէսդէք :

Cedolóne , աբ . յաճախ . Թուղթ մեծ : տես և Monitoria .

Cedornella . Տես Cedronella .

Cedrángola . Լատ ինչ . որ ըստ ունին է trifoglio , կամ նման նմին :

Cedrángolo . Տես Cetrangolo .

Cedráre , ն . Հանել կիտրոնիւ :

Cedráto , գոյ . Կիտրոնագոյն . կիտրոնաձև :

Cedráto , ta , ած . Կիտրոնահամ . կիտրոնախառն . կիտրոնագործ :

Cedríno , na . Յմայր փայտից . եղևնափայտական : լաճան :

Cedriuólo , Cetriuolo . Վարունգ : եղյար :

Cédro . Մայր . մայր փայտ . եղևնափայտ : սէրէնթ պաղա : կիտրոնի : ազամ գաւշան ագաճ . կիտրոն (պտուղն) ազամ գաւշանը : di cedro . ած . ի մայր փայտից . եղևնափայտեայ . կամ կիտրոնի . ի նմանէ . կիտրոնեայ : olio di cedro . իւղ մայրից : speriamo ; che possan farsi versi da uguersi coll' olio di cedro . յուսամք ասացուածս այր ժանիս անմոռաց յիշատակաց : luogo piantato di cedri . կիտրոնիք :

* Cedróne , հ . Կիտրոնաձիզն . ի գոյն կիտրոնի :

Cedronella . Պատրինջ . կոչի և Melissa . ազնջեղեա-

ֆէնճ օթաս : պատրինջ : Մելիսա :

* Céduo , ua . Հատանելի (անտառ :) զոր հնար է հատանել :

Cedúto , ta . Տեղի տուեալ . ևն : նէր վէրվիթ :

* Cefaglióne , աբ . Ազգ ինչ ձկանց նոյ : կամ ուրկ արմատեղեայ :

* Cefalalgía . Գլխացաւութիւն (անգաւօր :)

Cefálica . Երակ գլխական . (երակ ինչ բակին ծայ դեղ ի գլխոյ :) դէֆալ :

Cefálico , ca . Գլխոյ . օգտակար գլխոյ (գիղ) :

* Céfalo . Իրկանաձուկն . (է ձուկն ինչ յաճախել ի ջուրս աղօրեայ) : գլխան ձուկն : էֆալ պուլուզ :

Ceffáre . Տես Ciuffare .

Ceffáta . Ապտակ : պէլէ : dar una ceffata . հանել ապտակս :

Ceffa-télla , նած : Ապտակ հեզեմ : պէլէնճի : amica ceffa-télla . ապտակի ըստ խաղս :

Ceffatóne , աբ . յաճախ . Ապտակ ուժգին :

* Ceffautto , բառ ծաղրակ . Տես Babbeo . ապիղ կերպարանք զրոս գործեն , կամ նկարեն յանօթս :

Cefféa , իգ . Կերիչ հատեստուրեան :

Céffo . Ցուկչան . գլուխ գազանաց : էօջքի պոռնա : ագեղ գէմք (մարդոյ :) Ընդին էնէն : far ceffo , far brutto ceffo . կռնռել զերեսս . խոժոռիլ : էնէնէ էնիէթ : dare del ceffo in terra . զինկանիլ ի գետին : փէչնէթ :

Ceffóne , աբ . յաճախ . Ապտակ ուժգին . ապտակ ընդին . ևն : dar ceffoni . գազանալ :

Geffúto , ta . Ցուկաւոր : պռոռնէր :

Céffo . Կապիկ կին հեռվոյ :

Célabro . Ոսկեղ գլխոյ : պէյն . պէմզ :

Celaménto . Ծածկուածի . ամփոփումն : կէպլէնիլ : գաղտնութիւն , կամ հնիք խոտովանութիւն : ծածկումն :

Celáre , հ . Ծածկել . թաքուցանել : ապտնամ : Celársi , ի . ծածկիլ . ծածկիլ յաչաց : կէպլէնիէ :

Celáta . Պարանիք . ապրաւարտ . գլխանոց : պռնէթ պէնէ . էնալահ :

Celataménte , ած . Celatissimaménte . Գաղտ . ի ծածուկ . գաղտաբար : կէպլէնէ :

Celáto , ta . Ծածկեալ . in celato . հ . ի ծածուկ

Celatóne , աբ . յաճախ . Սպառաւարտ . մեծ :

Celatúra , Տես Celamento .

Celebérrimo , ma , գեր . Գերահռչակ . յոյժ :

* Celebrábile , հ . Հռչակելի . գովելի . արձանագրելի :

Celebraménto . Հռչակումն . հռչակ . անուն :

Celebránte , հ . Հռչակող . գովիչ . սա կոչին . եօչ ձեռ : պատարագիչ քահանայ . ժամասաց : ֆոպպէնէն :

Celebráre , ն . Հռչակել . գովել . քարոզել . սա կին էնիէթ . եօչէթ : a Cielo , երկնաչափ բարձ բացացանել զոք . գովել յոյժ : il sacrificio , կամ celebrare . մատուցանել զպատրաստ . պատրել : ֆոպա էնիէթ : le sponsalizie . կատարել զհարսնաքսութիւն , կամ զհանդէս նշանառութեան : le nozze . կատարել զհանդէս հարսանեաց : փէչինա գաբմաթ : l' Uffizio divino . պատրել զժամերգութիւն : le feste . ածխախմբել տօնել : էբրեա նաճիաթ :

Celebratissimo , ma , գեր . Մեծահռչակ . գերահռչակ :

Celebráto , ta . Հռչակել . ածխախմբել . ևն : festa celebrata , կամ giorno celebrato . տօն պահի :

Celebratóre , աբ . * Celebratrice , իգ . Հռչակող . գովիչ :

Celebrazióne , իգ . Հռչակութիւն . հռչակ և պատիւ . փառք :

Cé-

Célebre, ս. Հռչակաւոր. երեւելի. անուանի: նշանաւոր:
Celebrévole. Տես Celebrabile.
Celebritá, Celebritáde, Celebritáte, իգ. Հռչակաւորութիւն. հանդէս. քեզդուն: նամբաւ. փոխանակութիւն. ընծայութիւն. փառք. պատիւ. համբաւ: խնդիր. խրամ. նամ:
* Célebro. Տես Cerebro.
Célere, բաց. լափն. երագ. փոյթ: լափով. քեզ:
Celeritá, Celeritáde, Celeritáte, իգ. երագութիւն: քեզուիթ. լափովութիւն:
Céleste, ս. } երկնային. երկնաւոր: ինձնի հնոտ. աչխարհի: երկնագոյն. կապոյտ: ինձնի: i Celesti. գոյ. երկնայինքն. տրք:
Celestialménte, մ. երկնօրէն. յաճախակս. յերկնաւոր. յաճախաւս: ինձնապէս. աւետական:
Celestíno, na. Celestríno, na. երկնագոյն. կապուտակ: ինձնի. երկնային: պնձնի:
* Celésto. երկնային. երկնաւոր:
Célia. Ծառս. խաղ. կառատ: զաֆա: reggere alla celia. ոչ գժկամակիլ է կառատս: reggere la celia. օգնել այլոմ'ի ծաղրաբանել. միաբան նիլ է այլոմ'ի կառատս: far celia. տես Celiare. Խմդելի ինչ գործել'ի պաղոց:
* Celiáco, ca, աց. Ընդերական ինչ:
Celiárca, ար. բաց. յանկոյ. Հաւաբարարեա. պին պաչէ:
Celiáre, ն. Զծաղոս գալ. խաղ. կիմ է խաղ առնել:
Celiatóre, ար. Ծաղրածու. ծաղրաբան. գոճար. հաչոս:
Celibáto. Անամուսնութիւն. վիճակ ամուրեաց: երինձնէս:
Célibe, ար, ն, իգ. գոյ, ձեռ ն. աց. Ամուրի. անամուսին: երինձն: vita celibe. անկին կեանք.
Celidónia la gránde. Խոշոր ծիծեռնախոտ: գեղաղձ օձոս: la piccola. փոքրիկ ծիծեռնախոտ: ձերկ ինչ գորմէ. տես Celidónia. Ծիծեռնաքար. (ձ քար ինչ գորմէ. տես գասնիլ յորովայն ծիծռանց:)
Célla. Ընտիրարան, կիմ տուն գինւոյ: շտրապ. տուղաստ. պօտաստան: յատուկ միանձնից: պահեստ. ինձնէ: տեղեակ: օթա: մատուռն. ազօթարան. մատք բանին: ընդունարան. պահարան:
Cellájo, Cellário. Տես Celliere.
* Cellerája, իգ. Cellerájo. } Ընտիրարանապետ.
Cellerário. } մատակարար: գինեվաճառ: ձեռնհաս մեհեանատան: հանապազորդ վերակացու:
* Celleraría. Ընտիրարանապետութիւն. մատակարարութիւն: տիեզերատեղի:
Cellétra, Cellína, նաե. Խղիկ: փալեխ. ջուր: celline de' denti. կապիճ ատամանց:
Celliére, ար. Ընտիրարան գինւոյ: հարաւ տաղաստ: պօտաստան:
Cellolína, Céllula, Cellúzza, նաե. Խղիկ:
Cellória, բաց. Ծաղրանք. Ամբոխ. խնդութիւն. խաղաչախ:
* Celluláre, աց, ս. բաց. անգոմանդական. խորշային: խցուշական:
Celonájo. Գորգագործ. օձոցագործ:
Celóne, ար. Ասուի ինչ գործեալ ձերամբ. յորմէ կազմեն գորգս, և ծածկոյթս անկողնոյ:
Celsitudine, իգ. Բարձրութիւն. վեհութիւն: խոնարհութիւն: վեհութիւն. վեհանձնութիւն, կիմ բարձրութիւն. (ձ պատուանուն իշխանաց, որ այժմ կոչի Altezza.)
Céltico, ca. Տես Gallico.
Cémbalo. Դափ: ձնձ: * ձ և նմանագործան ինչ կազմէ'ի ելեմ մեռաղեայ ձեռից. գանգաթ: figura da cembali. այր անհամբոյր. ագեղ:
Cembanélla. Տես Cennamella.
Cembanéllo, նաե. Փոքրիկ դափ:
Cembolísma, Cembolísmo. Սմբակացիք երկից. տատան լուսնական ամսոյ: աց. երեքտասան լուսնական ամսոյ:
Cémbolo. Տես Cembalo.
Cembolóne, ար. յաճախ. Դափ մեծ:
* Cémbra. Սոսի ինչ խոտախի սեան:
Cementáre, բաց. ինձնանալ. Տես Calcinare.
* Cementazióne, իգ. Գործողութիւն ինչ քիմիական արուեստ. զնրահալելոյ արկեզանոյ ինչ է ծծմբոյ, է ապի, է ածխոյ ևն, մասուցանեն'ի հուր. զնպատ. նաեւ նիւթոց նիւթոցս կոչեն Cemento. իմ Շաղախ:
* Ceménto. Ընդ ինչ սորոյ: չոքել թաղ: տես'ի բառն Cementazione.
Cemmanélla. Տես Cennamella.
Céna. Ընթրիք: ափեմ ընդունիլ: non poter accozzar la cena col desinare. ոչ ինչ օգնիլ. ոչ ինչ յաջողիլ:
Cenácolo. * Cenáculo. Սեղանատուն. Շաշակաձեւ: վերնատուն քի:
Cenamélla, Cénamo. Տես Cennamella, Cennamo.
* Cenánte, ար. Ընթրիք. որ ընթրէ. հրաւիրել յընթրիս:
Cenáre, ե. Ընթրիք. առնել ընթրիս: ափեմ նանաշաչէ ընդ: ն. un cinghiale. ունել զնկինձ յընթրիս:
* Cenáta, Ընթրիք: ափեմ ընդունիլ:
Cenáto, ta. Կերեալ ընթրիս: ափեմ նանաշաչէ ընդ. mal cenato. անընթրիք: Cenato, խօսիր. սիրտ. միտիա:
Cenecrélio, նաե. Ցիցատի, կիմ հնոտի կապերտիկ:
Cencería. Դերձ ցիցատի կապերտից: խոպոպեալ:
Cenciáccio, ձէձ. Խորշունդ. հնոտի, կիմ կերպասի կապերտ: էսպի դալէա:
Cenciája. Սնոտիք. ոչինչք: այլն օյլն:
Cenciajuólo, Հնահաւաք. հնավաճառ: էսպիճի:
Cenciáta. Հարուած կայերտի: dar la cenciata. հարկանել զդեմս ուրուք մերանելոց, կիմ կերպ տուս ընկանալ: այլանել:
Cencinquánta. Հարիւր յիսուն: խոկեալ:
Céncio. Կապերտ հնոտի. ցիցատիկ: գալէա: cenci, գրպեակ. ցիցատի: էսպիճիոլիս էսպոյ: non dar fuoco al cencio. ոչ մատուցանել և ոչ ջահ մի ջուր ցուրտ: venir del cencio. կնճռել զերեսս վո գալշ հասոյ. գալչիլ. առնուլ զդէմս հաս: յամէ առպոկալ: uscir di cenci. զերծնիլ'ի նեղուառեդ, յաղքատուէ: զառնալ յաւէլին բարօրութիւնս. stare ne' suoi cenci. ի չափս ունել զանձն. ոչ ձկուիլ'ի բարձրագոյնս: dare in cenci. ամաչ. տես'ի Ciampanelle. Non aver cencio di checchéssia. Զուրկ ինչ գոյէն ինչ: ogni cencio vuole entrare in bucato. յամէ ամենայնի լինել: cencio molle. տես Pulcin bagnato.
Cencióso, sa. Պատառատուն: հագուստ հնոտ. ցիցատի: գառ գառ. էսպի պիսին: essere cencioso. զգենուլ պատառատուն:
Cénero. Ընդ ինչ գառնեղծուն ձձի:
Cenerácio. Ձառեղուած մխրոյ. (իմ յորմէ հանեն ծխրաչաւրն:) * Ածամ. կիմ ոսկի հատ. քեալ'ի մխրաչոյ և յաղբիւսոյ կրակոյ ոսկի կերչոյ:
Cenerácciolo. Գառնոյ մխրաչոյ. (իմ կուտ սուր. Էար է որ քամեն զմխրաչոյրն:) տես և Cenerata.
* Cenerário, ia. Urne cenerarie. Սափորք մխրոյ. (երկին սափորք յորում'ի հնուձին այնհերին զմխրաչ մարմնոյ մեռելոյն:)

Ce-

Ceneráta . Մոխիր ջահճաւան . մոխրաջուր : փիլ. սոդայ :

Cénere , իփ . (յոտանաւորս՝ ի կիր ածի և իբր տալ կան՝ միայն յիշակին .) Մոխիր . աճիւն : փիլ : covar la cenere . նաեիլ միշա աւ հրով (մի ծուլանալ) : աճեչքն այրել մոխրոց . առաչին օր աղու հոյից :

Cenerella , նոմ . Ընդիլիք ձկնաձևախոտիկ :

Cenerino , na . Մոխրագոյն . գորշ . փիլ . բնիկ . պօղ :

Cenerógnola . Տես Celidonia .

Cenerógnolo , la . Cenericcio , ccia . Տ Cenerino .

Ceneróso , sa . Մոխրալից . մոխրաման : փիլ . լիւն փօղա :

Cenerúgiolo , la . Տես Cenerino .

Cenétta , Ceníno . Տես Cenerella . Ceníno . Ընդիլիք և սահասուկ . ընդիլիք սահասուկ :

Cennaméla . Սրճեփ . եղէգնախիղ : փիփխի . գաւլուն : սրճագործ : փիփխիճի . նիշդան :

Cénnamo . Տես Cinnamo .

* Cennáto , ta . Տես Accennato .

Cénno . Ակնարկութիւն . նշան : նշանք (զոր առան գոնգախաս , հրով , ևն) նշանակ . ցոյց : նիշան : cenno d' occhi . ակնարկանք աչաց : far cenno . տես Accennare . render cenno . իմանալ գիշանն , կիմ պիտիլ առ նշանն : նիշանի փայտ : dar cenno di checchessia . նշանել . նշանակել հասուցանել , կիմ կարձ ի կարծել իւրեքն եղիչէ : intendere a cenni . գիտել ի նշանաց . իմանալ ապրատ : նիշանան փայտ . ինչ աղնամ :

Cennováta . Հարկաւ իմնատեղ : իմ փիման :

Cenóbio . Մենաստան . վանք : մանաստիր . ընկէց :

* Cenobíta , տր . Մենաստանական . միանձն . վանական : առաւկան ՝ փեղիչ :

* Cenobítico , ca , տծ . Վանական . միանձնական :

Cenquaránta . Հարիւր քառասուն : իսը փըտ :

Cenquattordicésimo , ma . Հարիւրերորդ չորեքտասաներորդ : իսը օն փեօրփանձիմ :

* Censalíto , Տես Cencioso .

Censessánta . Հարիւր վեցասուն : իսը ալիհըչ :

Censettánta . Հարիւր եօթանասուն : իսը եէթիփ :

Cénso . Հարկ . ոսկ . հաս . եկամուտ : վերի . վնաչէր : փոխարէն . տրիսուր . պնդեր . հոտպանէն : վարձ . կիմ չահ դրամոյ : վաչխ . քիչխ . հոսնէն : dar-deniari a censo . ի վարձու տալ զարծաթեղէն : Հաշիւ . հասնուր :

* Censuráre , ն . Տես Censurare .

Ceusóre , տր . Հանապարհաչ . (դատաւոր որ հոտով մեղեցոյ . որ ունէր զհանար քահանայութ . և ընչից նոյ . ոյք և զիշխանսն քննելոյ և ուղղելոյ զվարս և զգնացս նոյ :) քննիչ դրոց ուղղագրիչ :

* Censoría . Տես Censura .

* Censório , ia , տծ . Հանապատիալի . հանապահական . իսնէ . քննողական :

* Censuále , տծ , ի . Հասոյ . եկամուտ :

* Censualísta , տր . Տէր եկամտոյ . որոյ մուտք :

Censuário . Հարկատու . վարձուոր . վճարող և համտոյ : վերի վերէն . փիլաչի :

Censuáto , ta . Տես Accatastato .

Censúra . Քննութիւն . քննողութիւն . ուղղութիւն : Հանապահպանութիւն (հանդիմանելոյ) censura , կիմ censure Ecclesiastiche . դատաստիկք . կիմ եկեղեցական դատաստիկք (եպատիճ իսը ընդ ի կանանց , կիմ ի քահանայապետէն :)

* Censurábile , ի . Որ անկանի ի քննութիւն . քննելի . սոդատանելի :

Censuráre , ն . Ուղղել . սոդատանել . սլսխատալ . կիլ . կշտամբել . դատապարտել . հանդիմանել . ընդունել . այբելանալ . հանդիմ ցօղ :

* Censuráto , ta . Սոդատել . պախարակել . անդ :

Censuratóre , տր . Քննիչ . քննիչ :

Centáurea . Խոտ հինգ . որ կոչի և Fiele di terra .

Centáuro , տր . Զիսացուլ . ձիամարդ : ի ան . նաեն հանապատաւոր հինգ :

Centelláre , ն . Ընդել . շիլ առ . շիլ . կիմ առ սակաս : ոչ ոչ իրէք :

Centellíno , Centéllo . Ճաշակ . կիմ ասոյ մի կին ոյ : պէչ խոտոմ չաշտ : berę a centellini . Տ Centellare .

Centenária . Դարձագրութիւն հարիւրամեայ :

Centenário , ia . Հարիւրտարեան : իսը էսէլըչ :

Centésima , Centésimo , գր , ա տծ . Հարիւրերորդ . Centésimo . Տ տորդ մասն իսը իսնի պէրիսի : հարիւր . իսը . հարիւրապատիկ . հարիւրապատկել . իսը գոմ : հարիւրտրիկ : իսը իսնձիմ :

Centína . Հաւաստական կամարաց . (է տրէլիսան փայտն ի ներսոյ կամարաց .) :

Centínajo , յտ . ենի Centinája . Հարիւրեակ միաբանութիւն . հարիւր . իսը : a centínája . գունդապատիկ . իսը . գունդ գունդ . գաղաղ յոյլ . փիլիքս պիլիքս . փիլ իսը : tante centinaja d' anni . այսչափ հարիւրամեայ :

Centináre , ն . Գնել ըստ կամարաց հաւաստական աղեղնաձև իմիքիք . կիմ յօրինել :

Centináto , ta . Կամարաձև . գմբէթարդ : փնիքիլնիփ :

Centinatúra . Հաւաստական կամարին :

* Centinódia . Տունկ հինգ գաղմայօղ . կոչի և Correggiuola , և Poligono .

Cénto , տծ : անհուլ . Հարիւր : իսը : գաղաղմայ իսը փոխ իսը : տես և Centinajo . A cento a cento Հարիւր հարիւր : իսնէ իսը : cento volte հարիւրիցս : իսը փէրէն : di cento piedi , հարիւր տանեան : իսը այսէրը a cento doppi . հարիւրապատիկ :

* Centogámbe , տր . Հարիւրքանչիան . կիմ քաղցանձ ոչխի : փըտ այսչ :

* Centománi , կիմ di cento mani . Հարիւրձեռնեան :

Centomíla , Centomília . Հարիւր հազար . զանբիւր : իսը պին : գաղաղմայ իսը :

Centónchio , Cintónchio . Խոտ հինգ :

Centóne , տր . Զոնձ իմաւործի : ապա . իսնախաղ կարկատուն քանատուկոնեան . (կիմ յօրինեալ ապանաւորաց գոյ քանատուկոնեան :)

* Centonódi , տր . Տես Centinodia .

Centopéio , իսա ծաղրական . Տես Ano .

* Centóviri . Տես Centumviri .

Centrále , ի . Կեդրոնական . կեդրոնեան :

* Centráto , ta . Պատուար գոլորշի . կիմ կիսագոյ գակ չորանալոյ . (ասի ղգնոյ . կիմ գինի .)

* Céntrico , ca . Կեդրոնական . կեդրոնեան :

* Centrífugo , ga . Կեդրոնախոյս (զոլոյն . կիմ չանայ հեռանալ ի կեդրոնէ .)

Centrína . Տես Pesce porco .

Centrípeta , տծ , իգ . Կեդրոնաձգութիւն . կամ կեդրոնաձիգ (զորան . կիմ որ դիմի ի կեդրոնն .)

Céntro . Կեդրոն . մէջ . միջակէտ . հիմն . մէջ . միջոց միջնաւոր : օրէնս :

* Centrobárica . Կեդրոնաթանձրութիւն . (է գիտութիւն ծանրութեան :)

* Centrogálli , տր . Սերմն անկոչնի հոգեղէն Schiarea

Centrovale , կիմ Céntro ovále . Կեդրոն ձուաձև

(ըլ անդամակից՝ է ամենայնին գոյացուն ուղղին ընդհանրական կենդանական օրհաց :)
Centumvirále, աե. Հարեւրապետական :
Centúmviri, Centóviri, ար. յոյ. Հարեւրապետք (հին առեռակաք ինչ հռովմեցւոց :)
* Centúno. Հարեւր և մի. խոպ պիչ : բազում : յոյ :
Centúpede, է բառ լատին. Տես Centogambe.
Centuplicáre, ն. Հարեւրապատիկ առնել. բազմապատկել հարեւրով. խոպ գաճ եմնիչ :
Centuplicáto, ta. Հարեւրապատիկ եղեալ :
Céntuplo, գոյ. Հարեւրապատիկ : խոպ գոհ :
Centúra. Տես Cintura.
Centúria. Խումբ հարեւրից. հարեւր անձինք. խոպ լիուք : խոպ գիշի : հարեւրամարդանոց ինչ :
Centuría. Խոտ ինչ, որ կոչի և Centaurea.
Centurióne, ար. Հարեւրապետ : խոպ պոչը :
Cenúzza. Տես Cenetta.
Ceppája. * Ceppata. Ներքին արմատ. կամ առորոտ ծառոյ : փխիխ :
Ceppatéllo, Cepperéllo, նաճաչ. Փոքրիկ արմատ :
Céppo. Արմատ. կոճղ : փխիխ : կոճղեք. գերեզման : ջղիայ : կապ : գինձիք. պատ : կոճղ գերեզման : նահապետ. աղգապետ. ծագումն աղգին. աղգ. զարմ : ջիւղ : ձին. ար : di case. ժողով. կամ հաւաքումն տանց : di freno. գլուխ սանձին : della incudine. կոճղ սալին (ըստ կոճղին՝ յորոյ վրայ հասուսուցեալ է սալն) դանձանակ : անկիան. ս. աղաչ : տպան խթլաքը. պատպել : արտքի զոր տան մանկանց ի ծնունդեան Քրիստ : Pasqua di ceppo, կամ սուկ Ceppo : Տօն ծնունդեան Քրիստ : * Կոճղ հաստատեալ ի վրայ խաղտեան նաւին :
Céra. Մոմ : հաւ : մունդիջ. կերպարան. ձրագ : պալ հաւ : մոմապատ. ոսկեզօծ ակերպարան. ի նա. ձեռին. երես. տեսիլ. կերպարանագ : ի նա. երեսի. պիտ : far buona cera, far gran cera, ուրախ լինել. կամ ցուցանել առատաձիր : Եղիր երես : di buona cera. զուարճագին. խնդալիր. ուրախ : անկնկիծ. զուարճ երես : a buona cera. հանդիպական. յայտնապէս : երեսաբաց. երեսպաշտ : far buona, կամ mala cera a uno. ընդունել զոք խրճիթս. կամ արտաքս : cera da Castraporcélli. ոսկեզօծ. զարդեամ : cera di Spagna. տես Ceralacca. Cera vergine. Մեղրոյն, կամ խարտեաշ մոմ :
Cerajuólo. Մոմագործ : Տօնձի : որ յօրինէ մոմեղէն արհեստակերտաձոյս :
Ceralácca. Կնքամոմ. մոմ կնքոց : կնօ. ձեռնիւ :
Ceraméllа. Տես Cennamella.
Cerásta, Ceráste, կէ. Սեռ օձաձեւ. կամ հղկեալ օձի : պատնաղաս եղան :
Ceráunio, Ceráuno. Աստղն Lamia ձկան քարտ ցիլ ի վր լերանց. կոչի և Pietra di S. Paolo.
Cerbája. Տես Cerreto.
Cérbero. Աստղեհար շուն ինչ եռագլխի գոնեպան դժոխոց :
Cerbiátto. Որթ եղամ. ահասիրտ. կենի նաւատաս. ած. Corna cerbiatte. Եղջիւրք եղջերուաց : կենի պատնաղաս :
Cerbiattolíno, Cerbiétto, ար. Աստաղորթ եղամ. մատաղ եղջերու :
* Cerbietta, նաճաչ. կէ. Աստաղ եղն :
Cérbio. Եղջերու : կենի : կոչի և Cervio, Cervo.
Cerbonéa, Cerbonécа. Տես Cercone.
Cerbottána. Ընդհարք (զանազանի եղիցին և ծառի յոր եգիր զկիսծուռն գնաւակ : և փչիլ բերանով հարկանին զկնդունս :) աղգապատն : կամ ընդհան խոլեց (է գործի փոխանակին, որով ձայն գոյն չանի լինի յանկանչս խոլեց : favellare per cerbottana. խօսիլ աղգալանաւ. կամ ի ձևոն միջնորդի : sapere, intendere una cosa per cerbottana. լսել ինչ ի հարևանցի. խմանալ ըստ դիպուց. կամ յայլմէ :
Cérca, Cercaménto. Խնդիր. խոյզ : պրոյզ. փնտրանք : andare alla cerca, կամ in cerca, տես Cercare. * Եա՛ ի մուղ շրջիլ :
Cercánte, հ. Խնդրօղ. խուզարկու. մուրացիկ :
Cercáre, ն. Որոնել. խնդրել. խուզել. ի նմին լինել. պրոյզ. պրոյզբոյզ. յայց ելանել. Տես գիտել. շրջիլ ըստ. պնդ : պոլպոյզ : գինել. շրջապատմամբ. գինել : Եղիլ ետ ետ. պեղնել. փորել ուռնել. նկրտիլ : գայթեի էնդիր : il polso. գինել զերակ : նաւագ պոյզ : d'intendere. հարցաքննել : որձոյզ : cercare il mal come i Medici. խնդրել, կամ նմանիլ զկնաս անձին :
Cercáre, ար. Cercáta. Տես Cerca.
Cercáto, ta. Որոնուած. խնդրեալ. նէն : պրանըլ :
Cercatóre, ար. Cercatrice, կէ. Տ. Cercante.
Cercatúra. Տես Cerca.
* Cérchia. Տես Cerchio.
Cerchiájo. Շրջանագործ : կնդակերպ :
Cerchieménto. Տես Cerchiatura.
Cerchiáre, ն. Գործել շրջապատիչ գործիս կամ. պել շրջանակօք. արկանել շրջանակս : կնդակերպել :
Cerchiáto, ta. Գործեալ. շրջապատեալ. շրջանակաւոր : գործուած. գործապրված. կնդակեալ :
* Cerchiatúra. Արկումն շրջանակաց. գործելն, կամ կազմելն շրջանակօք :
Cerchiellíno. Փոքրիկ տակառաց շրջանակ նէն : կնդակերպ : ակումբ փոքր. ժողով. ասկաւաճիճ. ազ ձեխիչին. ճիպլի հալած :
Cerchiéllo, նաճ. Փոքրիկ շրջանակ, կամ բոլորակ : փուխի կնդակ ածուածքի. փուխի փոքր : a cerchiélli, ած. շրջանակօրէն. բոլորաձեւ : կնդակ կերպ : կնդակ էնէր նաճ :
Cerchiettíno. Կոյն է : մատանի փոքր :
Cerchiétto. Տես Cerchiello.
Cérchio. Բոլորակ : պոչիկ : շրջապատ. շրջանակ. շրջապատուած. ոլորտք : կնէր : կնդակ : պոյզ : պատկ ի նաճ : շրջանակ ատկառաց : Քաղաքեմբերք ժողով. ակումբ : ձիճմիխա. ձեղիս : կրկնապատ. պատկ ի պատրաստական մուրգակաց. սկսա ինչ ատկառ կաց ձիոց : far cerchio. պատել. շրջապատել : փոպատիճ. կնէրգամ : կամ շրջել. բոլորուիլ : հպատ կնդակ էդիկ : in cerchio. a cerchio : շուրջ. շուրջանակի. բոլորաձև : պեօրի նանգամ. կնէր նանէ : dare un colpo al cerchio, ed uno alla botte. տես Botte.
Cerchiolíno, նաճաչ. Տես Cerchiello.
Cércine, ար. Գլխապան. (է պատատ ինչ. մանի կամձ. զոր ի վերի առնուն նէ որք բառնան զբան զան ի գլուխս :) գլխապանակ. (է կամ բոլորամձ. բարձ կնոջ փորի. զոր լարեալ կապեն ի գլուխ պտղոյ. զի յանկանիլն յորովանի՝ անվնաս ունայցէ գլուխն նմ :)
Céreo. Տես Cerchio. հրապարակ. կրկէս : in cerco. շուրջանակի :
Cérco, ca. Տես Cercato.
* Cercolipe. Աղգ ինչ կապկի :
Cerconcéllo. Խոտ ինչ Թեռնահամ :
Cercóne, ար. Գոխի ապականեալ, քաչախէչ : տես պիսիկ. ոչխարնկնիկ գործ. dal mal pagatore o acceto, o cercone. առակ : ի գժոհապահատոյց արարածէ. առնուլ պարտ է առնուլ զամն ինչ :
Cercopitéco. Կապկի ինչ երկայնամեան :
Cercuíto. Տես Circuito.
* Cereále, ած. Գեմոտական. ցորենոյ.

Cerebéllo. Յ*ետին մասն ուղեղին* • *յետակողմն ուղեղին* :
Cerebrále, ա֊ • *Ուղեղ* • *ուղեղային* :
Cerébro. *Ուղեղ* :
Ceremónia. *Պարտուզն* • *արտաքին պաշտամունք* • *ծէս* • *արարողուզն առանձնական* : *կերպ* • *տարբեր եղանակ* • *մարդավարական արարողութիւնք* • *մեծարանք* • *պատուհասիրուզ* : Էֆեկտ Էքսեան • Բնէյ֊ւնիֆ : non fo ceremonie con voi. *Համարձակ*, *կիմ ընտանեբար վարիմ ընդ քեզ* : Բնէւնիֆ֊ինկ֊էնէն ինչ :
Ceremoniále, ա֊ • *Պաշտօն* • *գիրք արարողութեան* • *ծիսարան* :
Ceremoniére, ա֊ • *Արարողապետ* • (*ըստ վարդապետի*, *կամ առաջնորդ արարողուզն* •) *կոչի և* Maestro delle cirimonie.
Ceremoniosaménte, ի֊ • *Պարզամտաբար* • *քաղաքավարական արարողութեամբ* • *յարգանօք* • *պատուհասիրութեամբ* : *Էրէման ինչ* :
Ceremonióso, sa. Cerimonióso, sa. *Պարզամտաքաղաքավար* • *պատուհասիրօղ* • *մեծարօղ* : Էրէմանէյ֊ֆուլինկ :
Cerfóglio. } *Խոտ ինչ* : *փուչ հերաց երկայն և*
Cerfúglio. } *արճամ* :
Cerfuglióne. Տ*ես* Cefaglione. *Փունջ հերաց երկայն և կայն և գկախախիւ* :
Ceriménia. Cerimonióso, sa, *ես* • Տ֊ Ceremonia.
* Cerimoniáste, ա֊ • Տ*ես* Ceremonioso.
Cerína, *նոմ* • *Փոքրիկ երես* • *փոքր դեմք* :
* Ceríno. *Պանապատ* : *ընկ* :
Cerínta. *Խոտ ինչ զորոյ զձաղիկ սիրեն մեղուք* :
* Ceriuólo, la. Տ*ես* Chiappolino, Ciurmatore.
* Cermatóre. Տ*ես* Ciurmatore.
Cérna. *Յղոսի*, *կիմ խոտոյն ինչ զառնալ 'ի լուսաց* : *ընծրէաք* • *ոխերիմութիւն* : *խաղն ինդիանական հեռանալ հակառակ*. (*են հեռանալ զօրք խաղն հաւաքիլ յանդոց* :) *նոր*, *կիմ ինքնակամ զօր* • *այլ անպէտ* • *անփորձ* • *անվարժ 'ի խաղս* : *աճիւն* : *ընտրութիւն* • *ընտրանք* : *այբբւյա* : *անձաուռնի* • *քնաժանուցն* : *այբբւբե* : far cerna di che che sia. *ընտրել զլաւն* :
Cernecchiáre, ո֊ • *Ընտրել* • *որոշել* • *զատանել* : *'ի վէր տալ զատ գազագործաց* :
Cernécchio. *Յղոսիք*, *կիմ խոտոյնիք հերաց* (*կամ խեալք 'ի մնարիք գխոյն զակունքք* •) *պնդիկ֊ֆէրէնէ* :
Cérnere. } ո֊ • *Ընտրել* • *որոշել* • *զատանել* : *զ*
* Cerníre. } *յընտրատ* • *այբբւյա* : *մտրել* : *խարբատրել* : *գաղտուղատ* : *ոչխատել որոշ ընտրել* : *ընկէ* :
* Cerniéra. *Ծուխնիք ափից են* : *ռեխէ* :
* Cernító, ta. Cernúto, ta. *Ջատուցիչ* • *մտրիչ* :
* Cernitójo. *Գաւազան ինչ շարժելոյ զմաղ ալիւրն 'ի վի տաշտի հացագործաց* :
Céro. *Կերոն* : *Եղ ծոմ* : bel cero, *կիմ տոկ* cero. *այլ տգէտ* • *անզգամ խօճամիտ* • *պնապաղ* : avere scopato più d' un cero. *Լինել հմուտ*, *ճարպիկ խրատ* • *չլինել դիւրախաբ* :
Ceróna, *է խոտ ծաղկեան* • *Իրեաս* : *կիմ գեղիք մեծ* :
Ceróso, sa. *Մոմեղէն* • *'ի մոմոյ* : *պատ ծօմապան* :
Cerottíno. * Ceróttolo, *նոմ* • *Փոքր մշհամ* :
Ceróttо. *Մոմ* • *մոմեղէն* : *ծոմ* : *մշհամ* • (*է սպեղանի մաշուցիկ* :) *ափ մշհիկ* :
Cerózza. Տ*ես* Corona.
Cerpellóne, ա֊ • Տ*ես* Scerpellone.
Cerracchióne, ա֊ • *Ազգ ինչ մեծի*. *կաղնոյ* : *գեղիք ադամէ* :
Carretáno. *Հնայնաբան* : *չաղակրան* • *սահանուն*

բժիշկ • *խաբուսիկ* : *լաֆ֊ապան֊ֆայնաճը* :
* Cerretanóne, ա֊ • *Հնայնաբան չաղակրան* • *օծանող* : *Աղտաս կաղնեաց ինչ* • *կաղնիք* : *եկեր օծանող* :
Cerréto. *Աղտաս կաղնեաց ինչ* • *կաղնիք* : *եկեր օծանող* :
* Cerrétto, *նոմ* • *Ազգ ինչ փոքր կտղոյ* :
Cérro. *Ազգ ինչ դիւբախտաս կաղնոյ* : *ֆէլիք ապ֊ֆը* : *ծոպք կտաւոյ*, *կամ ատապնի*, *ես* : *ապա*֊ *փուչք հերաց* • *խոպոպիք* : *պ֊ֆիֆ* • *ապրեան ապ*֊ :
Cerrúto, ta. *Լի կաղնեօք* :
Certáme, ա֊ • *Բան լարին* • *Պատերազմ* : *Ընկէ* : sin֊golar certame. *Մենամարտուն* :
Certaménte, ի֊ • Certissimaménte. *Յիրաւի* • ա֊ *դարև* • *Ճշմարտիւ* • *Ճշմարիտ* • *անշուշտ* : *Ընկեր* • *Էրէքէքէն* :
* Certaménto. * Certánza. Տ*ես* Certezza.
* Certáno, na. *Ես*. Տ*ես* Certo.
Certáre, ո֊ • *Բան լարին* • *Պատանդիլ* • *պատրաստիլ* :
Certézza. *Յուսագուն* • *Ճշմարտուն* : *Բահֆէյ֊ֆ* : *Էրէքեան*
Certificaménto. *Հաստատուն* • *ստուգուն* : *Բահֆէյ֊ֆ* :
Certificáre, ո֊ • *Յուսագիլ* • *Ճշմարտել* • *հաստատել* : *Բահֆէյ֊ֆլասիֆ* • *Ընկէրէքէֆ* :
Certificáto, ta. Certificatíssimo, ma. *Իրաւագիր եղիլ* • *տեղեկացիլ* • *ստուգիլ* : *Բահֆէյ֊ֆ պէլինֆ֊ֆ֊ֆոֆոպ օչմոպ* :
* Certificáto, գոյ • *Վկայական* • *գիր վկայաբեր վաճառականաց* :
Certificazióne, *է֊* • *Ազգուն* • *ուզղ* • *ստուգուն տեղեկուն* : *Բահֆէյ֊ֆ հասիք* • *Բահֆէյ֊ֆլիֆ֊ֆ* :
Certitúdine, *է֊* • Տ*ես* Certezza.
Cérto, գոյ • Տ*ես* Certezza. *ապրագ ինչ* : *Եբէքէֆ* :
Cérto, դ֊էրանաւ, *կի հիլոխանանաւ*. *Պին* • *ոք* • *բնաւ ինչ* : *պիր էֆնէք* • *պիր* • *պոպը* • *պիր ընչ* : un certo. *այր ոմն* : *պիր էրլի* • *պիր ապամ* : certi sono dolci, e certi acetosi. *ոմանք* (*'ի պտղոց*) *են քաղցր*, *և ոմանք թէքուզ* : *էֆի Բահլը ոբը*, *էֆի Եչէլի* : più per un certo che di riputazione. *յաբէտ վ֊ ոչինչ ինչ համարձան* :
Cérto, ta, ա֊ • Certíssimo, ma. *Ապրագ* • *հաւատոք* • *անշուշտ* • *յայտնի* • *անկոյծ* : *Բահֆէյ֊ֆ* : *տակիւ* : *քաւական* • *իրական* • *Ճշմարիտ* : *պահը* : *Եբէքէֆ* : *մասնաւոր* • *որոշեալ*, *առանձնաւոր* (*Ժիվի*) : far certo. *տես* Certificare. rifar certo. *վերստին տատնել*. *հրկրնդձատատատել* : è certo. *յայտ է* • *Ճշմարիտ է* • *պետի փերչ Բահֆէյ֊ֆ փիր* :
Cérto, գ֊ • Certíssimo. Տ*ես* Certamente. *Կոյն են և* di certo, a certo, al certo, per certo, per lo certo.
* Certósa. *Պենատան կարմատսեան կրօնաւորաց* :
* Cérva, *է֊* • *Իղի* : *պէչի Եչէֆ* :
Cervellácio. *Փանաքիմատ միտք* • *վատատուր յիշատակութիւն* : *ֆիֆտ ապէլ* : *այլ անատատ*, *կամ քուռն գիտ* • *գուժան* • *խակաբարոյ*. *անհամբոյր* • *յամառ* : *ընկճեալ* • *ընկէկ* • *նատ* • *Էշնատատչէյ* :
Cervellággine, *է֊* • *Անմիտ յօժարութիւն* • *անհանճար խարհուրդ* • *անմտուն* : *պէչանէլիֆ* :
Cervelláta. *Իրիկի ինչ միւռուտ* : *պահարար ատամով* :
Cervellétto. *Յամառ*. *կամակոր* • * *Փոքրիկ ուղեղ* : *տես և* Cerebello.
Cervelliéra. *Պաղատաքար* : *տես և* Cervellino գոյ :
Cervellinággine, *է֊* • *Ֆիւֆիֆատատութիւն* • *ծանծաղութիւն* :
Cervellíno, գոյ • *Գործակ կանանց* : *տես և* Cervellaccio.
Cervelkíno, na, ա֊ • *Ֆիւֆիֆատիկ* • *ծանծաղամիտ* • *անխմատատ* • *անհեթեթ* • *յիզատիկ* : *հօպատ* • *անմիտ*
Cervéllo. *Ուղեղ* : *պէնատ* • *պէչ* : *խելք* • *միտք* • *ուշ հանճար* • *գատուկիւն* : *ապէլ* • *փիլոսոփ* : *այլ* • *անձն* *ապամ* :

ապա. փիչ: uomo di cervello, կի՛ chi ha buon cervello. մարդ. ուշիմ. զգօնամիտ: senza cervello. անմիտ: aver il cervello nella lingua. խօսիլ խնամատարաբար, խոհականաբար: metter altrui il cervello à partito. երկմտեցուցանել զբերկայս ապկանել: aver il cervello seco. զգուշանալ անձին: սաքնմամ: յամառիլ 'ի կալածին: ինաթ ընդիր: tenere, fare stare, altrui in cervello. 'ի չափս ուռնել զբե. սանձել: ընդհնդա սաքնամ. պատ. ընդիր: rimettere, far tornare altrui il cervello in capo. զգաստացուցանել զբե. հաստատացանել. ածել յորդինսն: ազատել պատճառ ինչ ընդիր: essere, tornare in cervello. լինել զգաստամտքնամիս: ազատ պատճառ օրմամ: կի՛ լինել ուշիմ. հասուն լինել հեշտաւս: գօրաց ածնամ: esser fuori di cervello. արտաքոյ լինել անձին: չլինել առողջամիտ: սկսիլ 'ի մոաց: լինել ոչ անմիտ ազատ պատճառ օրմամ: stare in cervello. 'ի չափ ուռնել զանձն. կալ զգաստ: ընդրան ընդհմամ: perdere il cervello. շիոմիլ: շաշամ: torre il cervello. շիոմեցնել: շաշնդամ. ազատ պատճառն ան շաշամ: dare le spese al suo cervello. խոհակ զանձնէ, կի՛ զիրս անձին: Cervello della palma. սին Cervellone.

Cervellóne, տր. Հանճարեղ. մեծխնամ: ընդ սքելլը: պակասամիտ. յետամիտ: ապմամ. շաշնը:

* Cervellúzzo. Տես Cervellino տխ.

* Cervétta. Էրկն մատաղ: կնդա փիչ ընդ:

* Cervettíno, Cervéttò. Տես Cerbiattolino.

* Cérvia, իթ. Էրկն: փիչ ընդ:

Cerviattéllo, Cerviátto. Տես Cerbiattolino.

* Cervicále, տխ. Երակ ինչ մարմնոյ:

Cervíce, իթ. Բաս լսին. Պարանոց. Ծոծրակ: ընդ. ընդ. ընդ: di dura cervice. խստասրտաբնոց. կամակոր: ինաթ:

Cerviére, տր. Քաւէմարինէ. (է գալ ինչ պրա տես. և խայտաստրկ. կոչի և Lupo cerviere, կի՛ Lince.) ռամկ՝ քաւէմար. քաւէմօր. ուի՛մարշաս: վագ:

Cerviéro, ra, տխ. Քամէմարինեայ: occhio cerviero. աչք քաւէմարինեայ, կի՛ որպիսութեան:

Cerviétto. Տես Cerbiatto.

Cérvio. Եղջերու: ընդ:

* Ceruleicrinito. Կապուտակամազաթաս. որոյ հատուածք սեւ հիւղք.

Cerúleo, ea. Էրկնագոյն. կապուտակ: ընդ: ա. ձիւնբաի:

Cérvo. Տես Cervio. Cervo volante. Էրկնքոյս թռչնական. (է մեքենայ ինչ կազմեալ 'ի ծղոտի մատուցեալ 'ի վրայ փոքրկի գաւազանաց. և կապել 'ի ծայր երկայնագոյն առատաձի. զոր ճոճոմն ընդնան հողմոյն վերանալ երկինս:)

Cervógia. Ցբե. գինի յաղթահաց. (ըստ 'ի ցորենոյ 'ի գարւոյ ևն.) գարեջուր: արբ սոյնա:

Cerúme, տր. Բաս լսին. և ընդնական. ընդա ա. կանջաց:

Ceruminóso, sa. Ընդանական. ընդնաւոր:

* Cervóna. Ընդգ ինչ սոսնձի:

* Cervósa. Տես Cervogia.

* Cerusía. Տես Chirurgia.

Cerúsico. Վիրաբոյժ: Ընդ:

Cerússa, Բաս լսին. Տես Bianca.

Cerziorâre, ն. Բաս լսին: Հրաւէրել առնել. ծանուցանել:

* Cerziorársi, իթ. Յառաջել. ապահովել ընդնայուն: Ցանկնել:

* Cerziorazióne, իթ. Տեղեկացուցանելն. ծանուցումն:

* Cesále, տր. Ցանկ հատուած. ցանկ ցանցառ:

Césare, տր. Կեսար. կայսր: լատին. ինքնաստիօս:

* Cesáreo, ea. Կեսարական. կայսերական: ա. հինգամի. հնչայան. * Operazion Cesarea. Կեսարական գործողութի. (այսպէս կոչեն վիրաբուժք զնաուածին որով հանեն զպատկին յորդ. զանդկ մօր:)

* Cesariáno, na. Կեսարական. կայսերական:

Ceselláre, ն. Քանդակել գրչաւ: գեղեցկել գեղեցկաց. օգնակ. գանգնեցուցանել. ընդնել:

Ceselláto, ta. Քանդակաձածագ. քանդակել գրչաւ. գանգ որմոց: փորկիկ գրիչ քանդակագործաց: փոքրիկ փորձ:

* Ceselléto, Ceselléno. Նոր. Փոքրկիկ գրիչ քանդակագործաց: փոքրիկ փորձ:

Ceséllo. Դրիչ երկաթի. դրիչ քանդակողի: գանգնակ:

* Césio, ia. Խաժակն: ընդ ինօգնէ:

Cesója. Cesóje, իթ. յոտ. Սկրաս: ծագաս:

* Cespicáre. Տես Inciampare.

Céspite, տր. Céspo. Գալարի ծիլ հողոյ: սիրտ, սիրտ հողակոյտ. ռամկ. խարձ: փեղկ. լերկ:

Cespugliáto, ta. Կառուցեալ բրդիւ. զնաւոյս:

Cespugliétto. Սանդ. խարձ, կի՛ հողակոյտ սկ զաւէտ:

Cespúglio. Տես Cespo.

Cespuglióso, sa. Ի գալարաբոյս հողակոյտիք:

Cessagióne, իթ. Դադար. դադարումն. դուլ. ընդհատումն: ընդ. փիչբահաթ: հեռացումն. խոյս: ընդինչ. ինփչ: senza cessagione. անդուլ. անընդհատ. փոքմ:

Cessáme, տր. Անողք: սինդիքոր. այր անոթիսան:

Cessaménte. Տես Cessagione.

Cessánte, ն. Կադարել. գադարել. պակասիլ: անդուլ: որ ոչ կամիլ հաւատացանել զպարտս: lucro cessante. գադարել շահ.

Cessánza. Տես Cessazione.

Cessáre, ն. Կասիլ. գադարիլ. պակասիլ: փոքմ. փիչբահաթ ընդնել: di vivere. զգաստիլ 'ի կենաց. ընդնել: far cessare. գադարեցուցանել. պատճառել: պինդիքոր. ճաղաս ընդնել: Cessate, ն. Խոյս տալ. 'ի բաց մերձիլ. հեռացուցանել: ապ. ընդմամ. ընդմամ: Cessársi, իթ, ն. Սկսիլ. հեռանալ. ի բաց փախչ: ընդնել. վարմամ: ծոյժ ունել: ընդնել. ընդնել: cessi Dio, կի՛ Iddio, քան 'ի ոնէ. մի՛ պատահ որ: ալլահ ինծոնէրդնէն: cessi. քան. ընդ ծանդր: հաս:

Cessáto, ta. Կասել. գադարել. ևն: պաքմամ:

Cessazióne. Տես Cessagione.

Cessionário. Բաս օրինագիրագ. Ա՛ որում յանձնին իրաւունք, կի՛ ինչք ևբ:

Cessióne, իթ. Հրաժարումն ընդնդ. հրաժեշտ իրաւանց իւրոց. յանձնարարել ընդնդ 'ի ձեռս պատասխանի: far cessione di tutti i beni, ծնդ. զամ ինչս 'ի ձեռաց պարտատերաց:

Césso. Տես Cessagione. Metter in cesso. ընդ. ընդ. ընդ: պատաքնոց. ընդնել: հանդ ընդնի: ծանրութ. պատիճ. ծեծեմ. ևն զոմե: ևն. ձեռ հարկ: ընդնի: ընդնի: andar al cesso. գնալ յատաքնոց: ogni casa ha cesso, e fogna: յամենայն գաւանին ընդնի:

Césta. Կողով. խան. գամբիւղ. ընդնի. կողով ձկնորսաց: պատ. ընդնի. ապ. երկանիք ամպձիւ.

Cestáccia, իթ. Մեծ և յոռի կողով. զամբիւղ հին: կի՛ անհնարին: պեօյոն վն ընդնի: ընդնի:

* Cestaróla. Կողովագործ. զամբիւղահիւս: ընդնի. պ. պնդնի:

Cestélla, Cesterélla. } Կողով փոքր. սակաւ
Cestellíno. Cestéllo. } փոքրիկ: ընդնի. պնդ

Cestíno. Ղոյն է ։ աղաւնոց ։ կամ կաղամբ ուր ծընանին ազաւնիք ։ քալլարան տղայոց ։ (է գործ յորինել յոտաց ծառոց ՝ որպ տղայք վարժին ի քայլել ։)

Cestíre, ե։ Խոզանիկ արմատաց ։ ի միոյ փնջէ քաղամ ընձիւղս ։ ի վեր երևեցուցանել ։

Cestíto, ta. Ընծիւղեալ ։ խոզանիկաւոր

Césto. Տունկ ծառազնեղ ։ ծառի խառնացեալ ։ տունկ քաղցնեղ ։ տեսակ Cestà. Cesto d'alberi. Ա՛ցառք ։ ծիրանք ։

Cesto, արպատնեալ ոչխարի եղջ ։ կաշեայ գնդի ինչ ձեռաց և քաղցից դահնիչ քաղեցկաց ։

Cestóne, ոյ։ Կողով ։ որթի ։ տեսակ է ։ aver il capo come un cestone. կրճել, կամ սիսատնալ գլխոյն քան գլխոյ ։ far un capo come un cestone. ունել ցաղցցնալ գլխոյս ։ գգլուխն ։

Cestúto, ta. Ծիրանաւոր ։ cavolo cestuto. կաղամբ ծիրանաւոր ։

Cesúra. Հատուածք ։ կամ հանգիստ ոտանաւորաց ։

* Cetácio, ea. աց. և գոյ ։ Կիտասեան ։ հիտի ։ ապա պատկեալ ձկան ։ կէտ ։ ապա պատկերք ։

Cétera. Կիմառ ։ Համաստաւ ։ * կիմառաձև վահանդ դահնիչաց ։ տեսակ և Intrigo.

Cétera, արպատնեալ անիկ՝ զաւազին են ։ Ես այլն ։ և ոտ ՝ի կարգի ։ Կոչի և Eccétera.

* Ceteránte. Տե՛ս Ceteratore.

* Ceteráre, Cetráre. Տե՛ս Citarizzáre.

* Ceteráto, ta. Կահնաւոր ։

Ceteratóio. Հնդիւն կիմառի ։

Ceterátore, աց։ Ceterísta, ոյ։ Կիմառահար ։ ինչ պատրաստի ։

* Geteteggiáre, ն։ Ceterizzáre, ն։ Հարկանել զքնար ։

* Cetíne, նի, յոյ։ Փոս ածխագործաց ։

Céto, Խոտ դարին ։ Կետ ։ ապա պատկերք ։

Cétra, Տե՛ս Cetera.

Cetrácca. Խոտ ինչ բժշկական ։

Cetrángolo. Տե՛ս Cedrángolo.

* Cetrarciéro. Որ ունի զկիմառ և զաղեղն ։

* Cetráre. Տե՛ս Ceterare.

Cetrína, Խոտ ինչ հոտաւէտ ։

Cetriúólo, Citriólo, Citriuólo, Cedriuólo. Ա՛ղտունք ։ Կրայք ։

CH

Che. Դերան ։ յաւելեալ ։ և հանդիպակ անդամ, ի՛ դէպ բանիւն ։ զանի զինչ և պէս ։ Որ ։ զոր ։ տի ։ օր ։ որ ։ որպիսի ։ զինչ ։ ոյսքան ։ նէ ։ հանդէպ ։ նմանութեան ։ նկատմամբ ։ che disegno sia il tuo. զինչ իցէ նկատմունք քո ։ նկարին նկարիդ ։

Che? դերան ։ հարցական ։ Ո՞րինչ ։ զինչ ինչ ։ որ ։ տրամիսի ։ նէ ։ Ո՞րպէս ։ զի՞ ։ ընդէր ։ նկարին ։ a. che? առ ինչ ։ ընդ որ ։ յոր տակս ։ նկարին ։ che hai tu che far con lui? զի՞ կայ քո և նմա ։ տկնին ։ նէ իւրոյ ինչ տնօրինութեան ։

Che. գոյ ։ Իր ։ ինչ ։ նչ ։ mi pareva un bel che esserne fuora. գեղեցիկ ինչ թուէր ինձ ոչ դատարկ անտի ։ il che è contrario, որ է ընդդէմ ։ հետևցեալ որոյ ։ senza il che, առանց որոյ ։ ծնաւղ ։

Che. յաւելուած ։ Թե ։ զի ։ որ ։ տի ։ voglio ch' ella mi mandi i suoi figlio, կամիմ զի առաքեսցէ զնա առ ինձ յորդւոցն ։ al Re andava, ché mi facesse morire. երթայր առ թագաւորն սպանանել զնա ։ pregandolo, che se per la salute d' Antonio era venuto, ch' egli s' avvicinasse. աղաչէլով զնա ՝ զի թէ ի փրկութիւն անտիոսի եկեալ էր եհաւասցէ ապագեացէ և նա ։ (յայտ երևի չակատն Che է կրկնել առ ի զքրդ, կի լեր թարգմանութ ։) questa novella ... voglio ve ne renda ammaestrate. կամիմ զի այս լուր ուսուցից ձեզ ։ (աստանօր չակատն che զրուցի ։) seco deliberarono, che, come prima tempo si vedessero, di rubarlo. խորհեցան գողնալ զայն ՝ի գաւառէն ժամ պատեհ ։ Ես ոչ եթէ և ոչ եթէ ։ Եօ ։ տի ։ è d' altri omeri soma, che da' tuoi. այլ բեռն է վ այլոց ևիկաց, ոչ եթէ վ քոյդ ։ Բայց ։ բայց եթէ ։ բայց միայն ։ եթէ ոչ միայն ։ բաց ՝ի ։ Տոկ ։ Գայլ ։ non avea ch'una camicia. չունէր բայց մի միայն շապիկ, կի բաց ՝ի միով չապիկէ ։

Che. Ինչ ։ Ոյն ։ Ոմն ։ Ոք ։ Ոմանք, և ոմանք ։ պէս պէսիկ ։ Հի ։ Ի՛նչ ։ più di mille soldati, che Tedeschi, e che Lombardi. ասկի զՀայաստ զօրական հինգ հազարեան և հինգ հարիւրեան ՝ կամ ընդ գերմանացի և ընդ լոմբարդացի ։

Che. Յորժամ կայ ՝ի սկիզբն անկեալական պարբ. ըստ ներքոգրեալ) Երանի թէ ։ ո՛ տայր ։ Ինչ ։ Che maledetta sia l' ora ch' io la vidi. Անի, ծեալ լինի ժամն՝ յորում տեսի զնա ։

Che. Ցոր ։ յորում ։ տի ։ Questa vita terrena è quasi un prato, che 'l serpente tra' fiori, e l' erba giace. Այս կեանք երկրաւոր է իբր մարդ մանր ինչ, յորում ծագուցեալ կայ օձն ընդ ծաղիկ և ընդ դալարիսն ։

Che! Ախ ։ Քանի՛ ։ զնարիդ ։ որչափ ։ Ախ քաղցր նաւել ։ che dolci parole! քանի՛ կի զնարիդ քաղցր զրոյցք ։ Օ՛ի է դի ։ ընդէր ։ Ախ ։ che non rispondi? ընդէր ոչ տայս պատասխանի ։

Che. յաւելուած ։ Քանզի ։ վ որ զի ։ վերն ։ վի ։ է presso il suo arco, e la sua spada, che altre arme non aveva. և առեալ զաղեղն իւր և զսուսերն զի չունէր այլ զինս ։ Ա՛ինչ ։ Թէի ։ non riposò mai, che lo ebbe trovato. ոչ հանդեաւ երբ եգիտ զնա ։

Che. Որպէս ։ որպիսի ։ նման ։ տի ։ avvegnaché può, հանդիպեցաւ, կամ եկեաց ՝ որպէս ստացեալ ։

Che. Քան ։ scrivo diversamente da quel, ch' io sento ։ գրեմ այլազգ է զոր կարծեմ ։ è più ricco, che dotto. մեծատուն է քան գիտուն ։ Նախ նախ, երբեմն յառաջան Che ին յարէին զոտան ՝ Դ՝ի հանդ խրելոյ յառաջոյ ձայնաւոր տառ ։ որ sappi ched io t'amo. ծանիցէ զի ես սիրեմ զքեզ ։

Chéboli, Chébuli, աց ։ յոյ ։ Ա՛ղջ ինչ քան ունեալ պտղոյն ։

Che che. Ո՞րինչ ։ որինչ միանգամ ։ ամէ որ ։ նէ տի ։ che che sia per avvenire. որինչ և գալոց ։ նէ տի նէնկնէ ։ Ես ։ Թէպէտ ։ Թէպէտ և ։ Թէ և ։ Գոպէ ։

Ch' è ch' è, տի ։ Ումեք ։ յոմանսկի ։ պատ է պատ ։

* Chéle, նի ։ յոյ ։ Ոտնկալք կարճի ։ տեսակ մոլախոտ ։

* Chelidónia. Տե՛ս Celidonia.

Chelídro. Ծովակատոյ ։ կրիայ ծովային ։ պնդիկ ևս ։ պաղտը ։ կրկանդեայ օձ ինչ ծովային ։

Chelóníe, նի ։ Քար ինչ հնդկայի ։ ծիրանագոյն ։

Chenopódio. Տունկ ինչ նման Spinace ի ։

Chénte, աց ։ Որպիսի ։ զնարիկ ։ որքան ։ որչափ ։ քանի ։ ոմն և ։ ոմն զինորդ և ։

Chentúnque. Տե՛ս Qualunque.

Chéppia. Ձուկն ինչ ծովային ՝ որ ի գարնան գայ

Լի դեռա. կոչի և Laccia.
Cheratoffite, աբ. Տունկ մի ծովային. (է խճային, Թափանցիկ և բաղմերանգ.)
Chérca, Chiérca, Chérco. Տ. Cherica. Cherico.
Chercúto, ta. Տես Chericuto.
Chérere, Chiérere, ն. Խնդրել. կամել:
Chérica, Chiérica. Խուզումն հերաց. հերահատուած. կուլակ:
Chericále. Chiericále, ած. Կրերիկոսական:
Chericalménte. Chiericaleménte, մ. Իբրև գերիս բիկոս, ոյգ գերիկոսական:
Chericáto, գոյ. Կրերիկոսուել. կրերիկոս. եկեղեցական. քահանայ. կրերց. ուխտ եկեղեցւոյ:
Chericáto, ta, ած. Խուզեալ. կուսակատար. որ ունի գնատնումն հերաց:
Cherichería. Chericía, աես Chericato գոյ:
Cherichétto. Փոքր կրերիկոս. նորահասակ եկեղեցական:
Cherichíno. Տես Chericuzzo.
Cherícile. Տես Chericale.
Chérico, Chiérico. Կրերիկոս. եկեղեցական. գերապատուն. գերատական:
Chericóne. Chiericóne, աբ. Կրերիկոս մեծ:
Chericúto, ta. Տես Chericato. ած:
Chericúzzo. Chiericúzzo. Փոքր Նոմանաս կրերիկոս:
Cherisía. Տես Chericato.
Chérmes, աբ. Հասք որդան կարմրոյ: գերմէզ:
Cherminále. Տես Criminale.
Chermisì. Chermesì, աբ. Chermisíno, գոյ. Որդան կարմիր: գերմէզ: հասք որդան կարմրոյ: furbo, կամ ignorante in chermisì. խորամանկ յոյժ. կարի յիմարամիտ: էեղ հիւլէպատ. պոռպոլոտ:
Chermisíno, na, ած. Կերկեհաղ յորդան կարմիր ծիրանանոկ: գերմէզի: խորհրդի: furbo in chermesíno. Տես Ի նախընծացն:
Chersonéso. Յամաքակղզի. Թերակղզի:
Chérva. Տունկ մի, և սերմն տնկոյն:
Cherúbico, ca. Քրովբէական. քերովբէական:
Cherubíno. Cherúbo. Քրովբէ: գերովպէ:
Chéstа. Տես Chiestà.
Chetaménte, մ. Chetissimaménte. Անշշուկ: մեղմով. լուիկ. աչուիկ. անիկ. գաղտ. առանձին. ձինն: ձիպէնէ:
Chetánza. Սուրհակ վճարման պարտեզի: խրատ. խոհ. խոհս. խելս. գերէզման: հանգիստ: առանձնութիւն:
Chetáre, ն. Խաղալ. ցածուցանել: ծոյնս, գեղ. գերմէզ. գերմէզ: Chetársi, յ. Խաղալ. լռել: գերմէզ. առս օյմս:
Chetézza. Անդորրութիւն. հանդիստ. լռութիւն: առանձին:
Chetichélla, Chetichélli. այի fare a chetichelli. ոձ առի. գործել ի ծածկի, կամ մեղմով:
Chéto, ta. Chetíssimo, ma. Հանդարտ. խաղաղ. լռութեամբ. գերմէզ. գերմէզ. գերմէզ. starsi cheto. կալ լուիկ. լռել. acqua chetá. ջուր անդորդ, կամ շնացեալ. լիճ: ծօլ: եւ խորամանկ. նենգաւոր: di cheto, կամ a cheto, ած. աես Chetamente. եւ խաղալագոյն. անխռով. cheti, e chinati. աբ առի. գիսուշտրէ. գաղտ: chéto chéto. հանդարտ յոյժ. անվրդով: էեղ առանձին: աես և Chetamente. Cheto come tolio. Անդորր յոյժ. հանգարտապոյն:
Cheúnque. Որևիցէ. որ միանգամ: ինչ. գերմէզ:
Chi. դերանուն. աբ. Ոք. եղ. ոմն. Որ. որ որ. ոմն որ: ոք: որք ոյք. ոմք: որք: ծնող. ոք: որ ինչ. ոչ. գերմէզ. ոմն. միւսն: գերմէզ: գերմէզ: chi parlava coll' úno, e chi coll' altro, այն խօսէր ընդ միոյ, և այլ ոմն ընդ միւսոյն: Որ որ: պիտի գերմէզ: Quivi non era chi sapesse. ասա չկայր որ զնա ճանաչէր: Ո՞ր և. ով և. գերմէզ: parli chi vuole. խօսեսցի ո որ և կամի: եղիցի որ: ենէ ոք գերմէզ:
Chiabelláta, Chiabéllo. Տես Chiavellata, և:
Chiácchi. Տես Chicchi.
Chiácchiera. Աղմատանք. զրուանցանք. առասպել. մոտակ: ընկ. ընկեկ:
Chiacchieraménto. Chiaccheráta. Շաղիապտուտ: գերմէզ: Հաճոյասէր առաջ. Խոսն հաճոյ:
Chiacchiráre, ն. Շաղիապտիլ. գաղջաղել: ընկ գերմէզ:
Chiacchieratóre, աբ. Շաղիապուղ. շաղակրատ: ընկ գերմէզ:
Chiacchierélla. Chiacchierettéla. Աղմատանք գերմէզ: Chiacchierína. նոմ. Խնդանացի. Տ. Chiacchiera.
Chiacchieríno. Տես Chiacchieratore.
Chiacchieróne, աբ. գերմէզ. Հեծծոխաբանի շաղակրատ. շատախօս յոյժ: էեղ ընկ գերմէզ:
Chiacchilláre, ն. Ճահավաճահ գինել ի բաղաղմուճս բանից: ընկ գերմէզ գերմէզ: գերմէզ:
Chiaito. Շտապելեաւն. ազապակ. կոծ. տես և Briga.
Chiáma. Տես Chiamata. Կոչումն:
Chiamaménto. Կոչ. հրաւէր: գերմէզ: տես և Invocazione, և Chiedimento.
Chiamánte, ն. Կոչող: գերմէզ:
Chiamáre, ն. Կոչել. կարդալ. ընդունել: անուանել. ասել. ասպ գերմէզ: ընծայել զոք առ այս. գերմէզ: գերմէզ: գերմէզ: գերմէզ: il Senato. ժողովել. կամ գումարել զծնրևակոյսն: պետպաշտօնեսն պիտենէն ընդունել: in ajuto. կարդալ օգնական: fuori alcuno. դուրս գերմէզ. կամ ձայնել զոք ի միտանաստուն: գերմէզ գերմէզ: alla corte. in giudizio. տես Citare. io mi chiamo Pietro. անուանս ես իմ անուն: էեղ ինչ պարզ ասէ: Chiamársi contento, կամ per contento: հաճ. կամ գոհ լինել. գինել ինչ այլ: գերմէզ: chiamarsi offeso. ասել զանձն. կամ համարել զանձն թիւանաւոր: chiamarsi obligato. երախտաւորուր լինել. կամ ճանաչել զանձն: chiamarsi vinto. պարտուել խոստովանիլ: ենալ. գերմէզ գերմէզ: chiamarsi una cosa da uno. ճանաչել. կամ խոստովան լինել ինչ ընկալել յոմանէ: chiamarsi l' un l' altro. կոչել զմիմեանս:
Chiamáta. Կոչումն. հրոց. Տրատ. լուր. ազդ. վէճ: ընտրուել (առ պաշտօն ինչ:) կամ թիւանաւոր շուն պատերազմի: հանդիպ: far la chiamata. հարկանել զթմբուկ, կամ փողանուագս ի պատրաստ: ձեռք. ի հարթ լայնոյ: far la chiamata de' Soldati ճանել ինչ: առաքել բանագնաց: far la chiamata ad una città assediata. ձեռ. ազդ առնել բաղքին լինել անձնատուր: շարակ գրոց: (ըստ նշանակ յորս ազգանան է լինչ ուղղագրել, կամ յաւելուլ, և կամ ծանուցանել ինչ անդէն:)
Chiamatívo, va. Կոչական. անուանական:
Chiamáto, ta. Կոչել. հրաւիրել: լուրեալ:
Chiamatóre, աբ. Chiamatríce, էգ. Կոչող:
Chiamazióne, էգ. Տես Chiamata.
Chiámo. Տես Chiamamento.
Chiána. Լիճ. խոռ. ալաքիր: ձեղ. պաթաւ:
Chiantáre. Տես Accoccare.
Chiáppa. Կիսագնդակաձև գրպանակի ինչ երեսակոյս
Chiappáre, ն. Ընդունել. յանուել: ետանել. ալչատ:

հարկանել : Խոշտ : գոռանել : պռոշտ : al boccone. պառաել խայծիւ :

Chiappáto, ta. Ըմբռնեալ. ած : Խոխռնչեալ :

Chiáppola, Chiappolería. Սնոտիք : ոչինչք. ապիհաւանութ. անշահք : այլն օյն չէր : Խեղճեամիտ : հօպպո :

Chiappoláre. Տես Scartare.

Chiappolíno. Խեղճամիտ. ծանծաղագլուխ : հօպպո :

Chiáppolo. Սխրժուն. լքուն. մուսոյիք : lasciar nel chiappolo. լքանել. մերժել. ի մեռաց օրիանել :

Chiára. Սպիտակագոյ հեղուկ : խոնարհաբար :

Chiaraménte, ադ. Chiarissimaménte. Յայտնապէս. յայտնի. մեկն. պարզ : Էդէաբար հաւաստապուսեր :

Chiaráre, ն. Ճառնալ զկարծիսն զերկբայութիւն : յայտնել. պէտն Էրեի : պայծառացուցանել : բիւրեան Էրեի : Chiarársi. Պարզիլ, կամ պայծառանալ օդոց :

Chiaráta. Խեղ վիրաց դազմել. ի սպիտակուցէ ձկանէ, քաղեալ գուազանաս յոյ կեացել զվուշն, ևն, դնեն ի վէր վիրաց :

Chiaréa. Ըմպելի ինչ բժշկական քաղպղեալ. ի ցքուղ. ի շաքարէ, ի մեխակէ ևն :

Chiarélla, բաս սակ. Գինի կարմիրաւն :

Chiarélla, բաս ծանխաճանաչ. Ջուր :

Chiarentéma. Սէր ինչ բոլորել կաքաւոյ, որ կոչի և Chirintána, կամ Chirinzána.

* Chiarétto, ta. Փոքր մի պայծառ :

Chiarézza. Պայծառանալ. փայլուն. լուսաւորութիւն. յայտնութիւն. (կարգ ձայնի.) արար զանձ : պիտանութիւն. փառք : լոյս : ընծ : առուգանալ : ազահոյանալ : նահապետիկ. ևմինիա բաղդատական : էդէաբերիկ : աշնուհաւատհմանալ : con chiarezza. Տես Chiaraménte.

Chiarificáre, ն. Պայծառացուցանել : բիւրեան էրեի : ճառնալ զառաքինութ. յառնել զերկբայութ. յայտնել. պարզել (զբերնին) փսփսալ ընտ : la voce. մաքրել զձայնն :

Chiarificáto, ta. Պայծառացեալ. զտեալ :

Chiarificazióne, էգ. Լուսաւորութ ապայծառանալ. բացայայտութ. բացատրութ. մեկնութիւն : ընդ. ներ. նաև :

Chiarigióne, էգ. Chiarimento. Փայլուն. պայծառանալ : բացատրութ :

Chiarína. Փոքր ինչ. սրինգ : շէփորա պատճառ :

Chiaríre, բ. Պայծառանալ. փայլել : բիւրեան. ծագել. էջակնկիռեան : ն. Պայծառացուցանել. յայտնել. պարզել. քաղցրարել. ցայտնել. ճառնալ զերկբայութ : վճռել. դատաբերել. որոշել. կամ հրապարակել. քաղաքել էրեի : տես և Scaponire. Chiaríre il popolo, կամ սակ Chiaríre. Անձնացոյց լինել. Chiarírsi, ի. Ճշմարտել. էքաղել լինել. ի բաց գնել զսպարակուսն :

Chiaritá, Chiaritáde. } Տես Chiarezza. քաղցր.

Chiaritáte, էգ. } ութիւն. մեկնութ. պայծառութ. դիւրութ :

Chiaritaménte. Տես Chiaramente.

Chiarífo, ta. Chiaritíssimo, ma. Պայծառ. լուսաւոր : բիւրեան : յայտնի. ծանօթ : պէտն : զուարճ յայտնի : փառաւոր : վիրալ : հրապարակ : առուգանել. դատաբերել : տես և Scaponito :

* Chiaristúra. Դառ անախնիկալ. հատակ անկալ. ծանկալ :

Chiáro, բ. Տես Chiarezza.

Chiáro, ra, ած. Chiarissimo, ma. Պայծառ. լուսաւոր : բիւրեան. քաղաք. վճիռ. Քնին : պիտանաւոր : քաղցր. ընտիր. ազնիւ. ազատ. ազնուական. ազգատոհմիկ. ազգեղ. ազգեղական. ազգեղական. ազգեղական

nar in chiave . դառնալ 'ի կարգ բանին : * Գործ ի ինչ ներգաշնակաւորիչ աղեցարմար նոճագործանաց . լերմակ՝ փշոյկան նոճագարանաց . (են միասին կառորակք , որոց 'ի բարձրանալն կի յիջանեն՝ բանին , կի խցանին ծակք նոճագարանաց :) * Իրկամի պահանգք որմոյ բանալի , կի բացային դանապարտ . (յր որով բացային որին գաղանի դանապիրք :) avere la chiave d' alcun negozio . լինել քաջալուծ , կի ներկուս յինիք :

Chiavélláre , ն . Բանեւոր . հեղուսկ :

Chiavélláta . Վէրք բանեայ :

Chiavéllo . Բանեա : Կոպէք :

Chiaverína . Գերպարդն . ակէ : հարպա . ծրկագ :

Chiavétta , նոճ . Տես Chiave .

Chiávica . Ըռճալիք : Ինկէք :

Chiavicáccia , պեղ . Ըռճալիք խորխորին :

Chiavichétta , Chiavichína , նոճ . Փոքր ըռճալիք :

Chiavicína , նոճ . Բանալի փոքր : անանդպարիք :

* Chiavicúzza . Տես Chiavichina .

Chiavistéllo . Փակիագակ : ինդիք : պիդիկ . կի baciare il chiavistello . ոճ առել . ոչ կաճիլ , կի էկարել դառնալ ուրիք : rodere il chiavistello . ծանրացաւորիլ լինել : tastare il polso al chiavistello . խնդրել եզս փորձ փորձել փախտանան : փորձել դորոց գիակարան գրանց : * Chiavistéllo del tambúrò . Պտուտակ ճիմկի ժամացուցին :

* Chiávo . Բանեա :

Chiaússo , բառ պաճոյ . Ամաչաւոր : ընչաց :

Chiázza . Բիծ մորճոյ . պիսակ մորճոյ . արատ բորոյ :

* Chiazzáre , ե . Պիսակաւոր դառնել : պիսակել :

Chiazzáto, ta. Պիսակ . խոյտատիպ . պիսակախոյտ : պղտիկ . պիսակեալ :

Chícca , բառ պղպեղան : Պուտղ . կտաւոյ եղէն :

Chícchera . Սկահակ : Ճինճան :

Chíccheri , Ciáccheri . Տես Chicchi .

* Chicchessía . Տես Chi che sia .

Chícchi bichiácchi , կամ Chícchi bichícchi , կամ Chiácchi bichiácchi : Շարադրութիւնք . աղտատանիք . զրպարտիւն . կատակ : Ճարճատանք : Ճանճաբիծ :

Chicchirilláro , է : Բարբանչիլ . զրպարտիլ . ծակրատծոտ լինել : զծպտոտ գալ շարժարդութիւնք :

Chicchirillo . Chicchirillò . Ղաղանդանիք . բաղաղանիք :

Chicchirléra . Chicchirlò . Տ զանք . անոտիք : ընչաց :

Chi che . Chi che sía . Ամ և . ով և . որ որ և .

Chicchè sia . Chiccessía . Ի որ միանգամ . որ ինչ և : ինչ պէս . հէր ինչ պէս . նէ պէս : որ պէս պէսնէ : պէսէ :

Chiedénte , Cieditóre , ար . Խնդրող :

Chiédere , ն . Խնդրել . հայցել : ընդունել : հարցանել : օգնել : a battaglia . պատրաստել ի մարտ : in prestito . յինոճ առնուլ :

* Chiedíbile , ա . Խնդրելի :

Chiediménto . Խնդիր : պէտնէ :

* Chiéggia . Ծայր . գծծալիք . գայթ . ատղ էզր :

* Chiérca . Տես Cherca .

* Chieresía , Chierisía . Տես Chiericía , Chiericato , Clero .

Chiérica . Տես Cherica .

Chiericále , ա . Կղերիկոսական . եկեղեցական :

* Chiericalménte , ած . Ի կղերիկոսս :

Chiericáto . Կղերիկոսութիւն :

Chiérico . Տես Cherico .

Chiericóne , Chiericúzzo . Տես Chericone , եղ :

Chiésa . Ժողով հաւատացելոց : եկեղեցի : էնէ : մայր եկեղեցի . գահանդատ եկեղեցի . վիճակ , կի վիճակաւորուիլ . ժառանգաւորուիլ եկեղեցական : consumerebbe , կի mianderebbe a male il ben di sette Chiese . առակ ասիոյ ընդունէ . վատնէ զոյգ զազգս չարաչար գանձս :

* Chiesástra . Վէր ժամուկր :

Chiesétta , Chiesettína . Chiesicciuóla , Chiesína . Chiesíno . Chiesiuóla . } Եկեղեցի փոքր : էնէ էնէ : far molti chiesini . ած ոգի յայցելանել բազմ եկեղեցեաց :

Chiesóla . Ակն ինչ առաջի վեհապարին :

Chiesolástico . Ժամուկր . որ յաշխարհ եկեղեցիս :

* Chiesolástro . Կղզծաւորական ժամուկր :

Chiésta . Խնդիր . խնդրուած : պէտնէ :

Chiésto , ta . Խնդրեալ . Հայցեալ :

Chiesúccia . Փոքրիկ , խրճիթայնի եկեղեցի :

Chiesuóla . Եկեղեցի փոքր :

* Chíglia . Յատակ նաւուն . ոտնակապար նաւուն :

Chiliárcha , ար . Բաս յոնաց . Հազարապետ (զօրաց) :

Chilídro . Տես Chelidro .

* Chilífero , ra . Ատամնաբեր (անօրէն . կամ խոզուկ :)

Chilificaménto . Փոխարկուիլն 'ի մանաց . մարսողիլ :

* Chilificánte , ած . Փոխարկիչ 'ի մանաց :

Chilificáre , ն . Փոխարկիլ 'ի մանաց . մարսել : պէտնէ . պէտնէ :

Chilificáto , ta . Փոխարկեալ ի մանաց . մարսեալ :

Chilificazióne , էից . Տես Chilificamento .

Chilídro . Chilídro . Տես Chelidro .

* Chilísmo . Կաղմուիլ , կի ծորուն հիւթոյ :

Chílo . Ատամ : էնդաս . էնդաս :

Chilóso , sa . Ատամնային . ատամնանման . ատամնաձեւ :

Chiméra . Բիլեռ (է առասպելական հրէշ որոյ դլուխ է առիծու , մարմին այծուռ և ոտս վիշապի .) եղէնբռնագաղ : ընդէնս . հնչաղ . մտացածին ինչ . ընդունայն խորհրդածութիւն . հիւծիք . մտոք . երազք :

* Chimericaménte , ած . Իբր եղէնբռնագաղ ինչ . մտացածինս :

Chimérico , ca . Ատամնային . ատամնաձեւ . ատամնաւոր . ատամ : Խոշոր . Նշանի . բնիւնիս . պոչ :

Chimerizzáre , է . Խորհիլ եղէնբռնագաղս . մտածել ի մեզանս . Երազել :

* Chimerizzatóre , ար . Ընդունայնամիտ . նախատխոր . հնչարդ . երազապաշտ :

Chímica . Բիմիական արուեստ . քիմիագործութիւն : էնէ էնէ :

* Chimicaménte , ած . Քիմիապէս . ըստ արհեստի քիմիագործաց :

Chímico , գոյ . Քիմիագործ : էնէական :

Chímico , ca . Քիմիական : էնէական գործիչ :

Chímo . Ջանգուռած արեան գործել 'ի լեարդն 'ի մտացեղ պիտի : ձուկն ինչ ծովային :

Chína . Ջօտ 'ի վայր : Նէնէ : a china . տես և Pendío . Բաժնական ծրանա ինչ արեւելացոց և հնդկաց , որ կոչի և Cina . տես և Կայաղգն :

Chinachína , կի Chína . Գառնիչ փիլոսոփայ : էնէ նա : (է ընդհանրացած գիմն ծառի իրիք փիլոսոփայ :)

Chinaménto . Հակումն . խոնարհումն (առ ի զայր) :

Chináre , ն . Հակել . կորացուցանել . խոնարհեցնել : Նէնէ : il capo . գլխարկի հաւանիլ . հաւանիլ : la testa , կի il capo . նոյն է : la testa . խոնարհեցուցանել զգլուխն . յայտնել . և խոնարհիլ զկնանիլ 'ի հնազանդութիւն : le spalle , gli omeri . առնիլ համբոյրս ի ուսս առնուն ի խնդասիրութիւն :

հանքերիկ: Chinare, է. խանարհիլ. ծռեալիլ. տապաժամիլ աւուք: il dì chinava. օրն կարճանում է: Chinársi, յ. Հակիլ. խոնարհիլ. անձամբ. կորանալ:
Chináta. Ջառ. ի վայր. հիք:
Chinataménte, ած. Կորակոր. գլուխգոյն:
Chinatézza. * Chináto, գոյ. Կորուած. Հակումն:
Chináto, ta, ած. Կորացեալ. Հակեալ. կնր: հիք. հիւ. հչի: արտաքուստ:
Chinatúra. Տես Chinatezza.
* Chincáglia. Chincaglieria. Վաճառք երկաթոյ պղնձոյ, և այլ այսպիսի նիւթոց:
* Cinchè. * Chinchesía. Տես Chiunque, Chicchessia.
Chinéa. Տես Ambiante. Chinea di Balaam. ոչ հէքիաթն ինչ բաղաւամու:
* Chineúcciа. Ի ծռեալականն Chineալին:
* Chinévole, ի. Դիւրաբարոյ. դիւրամեղք:
* Chinevolménte, ած. Դիւրաբարեաք հակամտիւ: յոռնարհուբեամբ. յորդանաք:
Chíno, գոյ. Ջառ. ի վայր. զառ. ի վայր աչիւ: Կնիք:
Chíno, na, ած. Կոր. խոնարհ, հակեալ: հչի:
Chintána. Տես Quintana.
Chioccáre, ն. հառ. ռաի. Հարկանել գանիւ: պեպտիլ:
* Chiocchétta. Տես Ciocchetta.
Chiócciа. Ծխամորդ: Գօլօֆա:
Chiocciáre, է. Գրգռալ հաւուց: կարկաչել ջուղոց = ղղակինչ խօսիլ. սկսանիլ ախտանալ ըմբռնիլ հիւանդութեամբ: Հայհոյել ասձակիլ (որ գիշերը ձեղ երաց, կամ զայրոյ ձիոյ, յորժամ խռխռանալ սկսի են յանկումն:) ճչել ճչեցուցանել:
Chiócciо, ia. Կերկերիլ. Նմանիլ գրգռալոյ հաւուց: esser, star chiocciо. կրկեղ զկօճռուն. խօճռանալ:
Chiócciola. Խոխոչն. կռչղիկ. կոքղի: պայլակոց: far la chiócciola. տես Caracollare. Soldato, pittore da Chiócciola. Տգէս, անփոյթ զինուոր. կամ նկարիչ: chiócciola, կամ femmina. կէզ պատառակ. փչի պղպջոյ: a chiócciola. իբրև զպատառակ: Scala a chiócciola. Պտղագաղիք շրջանաձեւ աստիճան: * Chiócciola, կամ vite d' Archimede. Մաամուլ: ճնդէրէ: Chiocciola խնձոյ (գործիք ինչ):
Chiocciolétta, Chiocciolína, նոմ. Փոքրիկ կոճղ խոնջի, և ձի:
Chiocciolíno. Նոյն է: fare un chiocciolino. կծկիլ առ ամիսս ինչ. և պզտ ինչ գալթալի, կամ կորանկանի:
Chiodagióne, իմ. Բեռնոց պիտանիք առ հանգոյն ճոթոց. ուտ բեռնոց:
* Chiodája. Գործի յօրինելոյ գէշ եւ բեհեզ:
Chiodajuólo. Բեռնագործ: Խոզբեզի:
Chiodáre, ն. Բեհեզել: Տճրմամբ:
Chiodáto, ta. Բեհեզեալ:
* Chiodería. Բազմութիւն բեհեզոց. բեհեզք:
* Chiodétto, նոմ. Բեհեզ փոքր: Խոզբեզիկ:
Chiódo, Բեհեզ: Խոզբեզ: batter, կամ far due chiodi a un caldo. տես Caldo, գոյ: aver fermo, կամ fisso il chiodo. Կրկին գործ վճարել միանգամայն:
Chióma. Հեր. գեղք. վարսք: սալ: վարսք ձիոյ. կամ ցոցի: del cavallo. քաշ ձիոյ: ալ կնիք: del leone. քաշք, կամ գեղք առիծու: di stelle. վարսք. կամ Հաճառնջ ատեղեայ: trar la chioma alla rocca. մանել. նիւթել:
* Chiománte. ի. Գխաւոր. վարսաւոր. թանգեաւոր:
* Chiomáto, ta. Գխաւոր. վարսաւոր: թանգեաւոր:
* Chiomazzúrro. Կապուտաւահեր:
* Chiominevóso. Ձիւնասպիտ. որոյ գեղք սպիտակ են իբրև ձիւն. ասլուտաիահեր:
Chiósa. Մեկնութիւն. բացատրութիւն: Նամ: բիծ մատնոյ. արատ. սխալանք: պնդեղ: կապարկայ գրամ. որով խաղան մանկունք:
Chiosáre, ն. Մեկնել. բացայայտել: Նամ վերծի:
Chiosáto, ta. Մեկնեալ. բացայայտեալ. պարզեալ:
Chiosatóre, որ. Մեկնիչ: Նամ վերծիի: Բնիկ իմաստ. որ ի չարն մեկնէ զնմա. սուրբատաւիչ:
Chiósco, Ջառ գանձոյ. Հովանոց: Հէտ:
Chióstra. Բնակարան. կայարան, dell'anima, կամ della volontà. խորհրդարան:
* Chiostrino. Փոքրիկ մեհենատան:
Chióstro. Տես Chiostra. Բառանիմաստ մեհենատեղ: Վանք. մեհենատուն: Նամանաւանդ chiostro verginale, կամ della vergogna. արգանդ. անդքարգանդին:
Chiótto. Լուռ. լռիկ:
Chiovagióne. Տես Chiodagione.
Chiováre, ն. Խոցել զմին, կամ զբազումս ի վար. կանեզն զպայտ ի սմբակս ձիոյ: l'artiglerie. եւս. * ռեզ զմիդրանօթեան: (որ զգեակ մեհենատեցոյ): Հաստատել բեհեզք: Տճրմամբ:
Chiováto, ta. Բեհեզեալ. Հաստատեալ բեհեզք:
Chiovatúra. Խոցումն բեհեզք ի հարկանելն ըզպայտ:
* Chiovellátо, ta. Խոցեալ, կամ ծակեալ բեհեզք:
Chiovéllo, նոմ. Բեհեզ: Խոզբեզ:
Chióvo. Նոյն է. ոտանոյ ինչ յոտս բազմից: garovano. Սմխակ: Գարանփին:
* Chiózzo. Տես Ghiozzo.
Chirágra, Cirágra. Ձեռնադաւել. ձեռնացաւել:
* Chiragráto, ta. * Chiragróso, sa. Ձեռնացաւեալ. ձեռնադաւոր:
Chirágrico, ca. Ձեռնադաւել. ձեռնացաւեալ:
Chirintána, Chirinzána. Աղտ ինչ կաթուածոյ:
Chirografário, բառ. Մատենագիտաց. Մատենահաւատ. (ի նա յորում ասին արարել ի մատենին:)
Chirógrafo. Մատեան. ձեռագիր. յիշակար: ի ձեռն:
Chirománte, ար. Ձեռնահմայ: գիւղ: գուշակ:
Chiromántico, ca. Ձեռնահմայական. դիւղական:
Chiromanzía. Ձեռնահմայութիւն: Ելի հեքի:
* Chirónio, ia. Հնոցել (վէրք). դժուարացոյց:
* Chirotonía. Դրոշ ձեռաց (ի ձեռնադրել որ աստիճանաց:)
Chirurgía. Վիրաբուժութիւն: Ձեռակրէ:
Chirúrgico, ca. Վիրաբուժական: Ձեռակրէ ի խնդ:
Chirúrgo. Վիրաբոյժ: Ձեռակ:
Chisciáre, ն. Քաշկռտել առնել. (ասի զձիոյ:)
Chitáre, ն. Դադարիլ. վախճանիլ զմտաւ:
* Chitaríglia. Փոքրիկ կիթառ: կիթառ:
Chitárra. Կիթառ: լաւնթ: Նամոտրա:
Chitarrína. Chitarríno. Փոքրիկ կիթառ:
Chiucchiurlája, Խառնաձայն գոչիւն: ղաղխառն ձայնից. կամ շաղփաղփ զրոյց:
Chiúdenda. Փակել տեղի. փակարան. ցանկ:
Chiúdere, ն. Փակել. ամրել. խնոլ: գոփամարգոփամ: շուրջ փակել. ցանկիլ. պատել: գաղխել: կռնելոյ գիշերոյ: una città. պարսպել զքաղաքն: con fossi. շուրջ պատել խրամատք: Պինդ դնել: ոչ ելոյ: խուսափակել. ամփոփել: ոչ ելոյ: առնուլ զկիրճս. փակել զանցս. Խցուցանել: gli occhi a checchessia, ի չառնս լինել. կամ մեռանիլ: occhio, կամ l' occhio. ննջել, կամ աչեաց.

ախտիկ։ la bocca ad alcuno. ընկերանիլ ընդ։ uno fra quattro mura. ի բանտն արկանիլ։ Chiudérsi, ɔ. Փակիլ. ծածկիլ։ գոփանոց. առանձնատ։ in un chiostro. մտանիլ ի վանս. կրօնաւորիլ։

Chiudiménto. Փակումն. փակ։

Chiúnque. Որ և. որ ոք. ով և. որ միանգամ։ եթէ ոք։

Chiurláre. ե. Վայիլ բռնոյ։

* Chiurlétto. Խաչաձև ինչ, որ կոչի և Puzzolentino.

Chiúrlo. Ագռ ինչ հաւորուտէ ձեռն բռնոյ, տալեայ և ուտել։ տես և Babbaccione. * Ագռ ինչ ճանչոյ, որ ոմանք կոչեն Terlino.

Chiúsa. Փակարան. փակ. ցանկ. պատճաղ. պատանի։ վէրնիկ։ delle fiere. կայարան, կիսար. գերատան գազանաց։ ապան հոնե։ tener, եմ in chiusa. փակել։ mettere in chiusa. արկանել յարգելանս։ metter gli uccelli in chiusa. փակել զարտոդ թռչունս ի մէջտեղ, (զի միայն ի Յիսուսի հաւորուտե երգեցողեն։) Ագարտ։ ինամ վերջ վերնատունց, կիմ գրտնատիկ, ևն։

Chiusaménte, ɔ. Գաղտ. ծածկաբար։

Chiusíno. Կափարիչ. խուփ, գոփոփ։

Chiúso, գց. Փակեալ. փակ անգղի։ գոփաբերբ։ ցանկ. փարախ։ ևն. լուծեան երբեմն. ագռ։ ոլորտք սրինգերայց. սրինգբք։

Chiúso, sa, ած. Chiusíssimo, ma. Փակ. փակեր. ծածկեր. սրինգեր. հաւաքեր. chiúso, ɔ. ը աղօս. մէջեն։ a chiusi occhi, ի առանց ինչ ը միս ածելոյս կոյր գնալայն։

Chiusúra. Փակարան. փակ տեղի։ գոփաբ. երբ։ նիզ գրանց. աղիս։ փիլիզ. օրլիս։

CI

Ci, ɔ. Աստ. առաջաւոր։ պատիս. պատրաս. աստ։ պատճան։

Ci. ընդեր. Ջմեզ։ պիղ։ մեզ. առ մեզ։ պիղ։ (բայիւ ուրեք գնի իբր շարժուատար։)

Cià, կիմ Tè. ի՞նչ. ի՞ ի բժշկական խոտ ինչ սև նեղացոց, և հաստացոց)։ չայ։

Ciaba, ɔ. Տես Ciabattino.

Ciabátta. Հին հողմաձափ։ նոսի փոպոճ։ հնոտիք։ նոսի պիտոյիս. հագուստեղէն։

Ciabattájo. Փերեզակ հողմաձափից։ նոսիձի։

Ciabattére, ɔ. Կարկատիլ հնոտի կամ պատառ ատուն հողմաձափից։ նոսիձիլ։

Ciabattíno. Կոշնիկ։ անհնարտ արհեստագործ։

* Ciacche. Ճայթիւն։ (հնչմանէ ձաղոյ ևն։) աղ։

* Ciaccheríno. Փոքրիկ խոյ։ կիմ խոզքորակ։

Ciacciamelláre, ɔ. Տես Ciarameliare.

Ciácco. Խոզ։ թօնոզ։

* Ciaccóna. Ագռ ինչ պարուց տպանիացոց. ալ և երգ նոյն պարուցն։

* Cialcuíte, ɔ. Ջինիատպոյն ամն ինչ մեռած գոյն, հանինգոյն ոմն զագանանց։

Cialda. Քաքար կոզմիլ ի նահոյ։

Cialdétta. Cialdóccino. Նոյն են։

* Cialtróna. ɔ. Կին լրբեսի, անզգամ, պոռնիկ։

Cialtróne, ɔ. Լիրբ, անզգամ. ապերնաս. անպատակ։ մասըլ. պինդիկ։

Ciambélla. Բոլիկ։ սիմիս։ * Far la ciambella. Շարժիլ ձեռ կարգաւորապէս ի նմին տեղւոջ, առանց երկայլոյ ցնջ, կիմ ցատ։

Ciambellájo. Բոլիկագործ։ բոլիկագնաման։ տես Ցիմ։

Ciambelláno. Տես Ciamberlano.

Ciambellétta, Ciambellína. Բոլիկ փոքրիկ։

Ciambellótto. Կերպաս այծեղջ։ ոսկ։

Ciamberláno. Պետիկաստեան ազատագրի, կամ արքունի։ գահոճի պաշտ։

* Ciamberláto, ta. Քանդակուածոյ. քանդակեալ։

* Ciambra. Տես Zambra.

Ciamméngola. Պնոտիք. անպէտք. կին գեռուտ. անպիտ։

Ciampanélla. ասի dare in ciampanella, կիմ in cenci. ի դեպ հանել զանկաչուելի ոյլոց։ վատաբարել. վրիպիլ։

* Ciampáre. Տես Inciampare.

Ciampicáre, ɔ. Տես Incespicare.

Ciancerélla. } նոմ. Պնոտիք. ոչինչք. քանահք.
Ciancerúlla. } գոռ զինուորայ ինչ։ այն օդին չէ։
Ciancétta. } ciancerella, և ciancerulla. ենթ. ենթ զինուորք խաղալիկ աղայոց։ օյաննաք. էյնէնէն։

Ciáncia. Կառնիլ. ծաղր. խայ. ծաղրածուհիլ. աղճատանք. չաղիպոլիուհիլ. զառանցանք. անոնոք։ խաչալիք աղայոց։ հնգամաք. չէնուք. օյաննաք։ dar ciancia, կիմ la ciancia a chicchessia. խայ առնել ընդ. ապատիլ։ far ciancid. տես Cianciare.

Cianciafrúscole, Ciancianfrúscole. ես. յոտ. Ciancìaménto. Պնոտիք. ոչինչք. աղճատանք. չաղիպոլիուհիլ։

Ciancianfera. Ի քառ ինչ անհրան տաղծնիլ ընդ հատ։

* Cianciáre, ɔ. Ընդ խայ առնել. զեղծել գալ. չարգահրատել. բարբառիլ։ ղաթ էնիլ։ լուծ պոր։ * ես։ զոհարձանիլ անօտեաք։

Cianciatóre, ɔ. Ի. Ծաղահրատ. բանչագիտ.

Cianciatríce, ես. } բարբառնիչ. չատախօս։ չէշ
լուծիչ. լուծիչան։

* Cianciéare, ɔ. Տես Cianciare.

Cianciéro, ra. Տես Cianciatore.

Cianciolína. Տես Ciancetta.

Cianciónе, ɔ. Անհնարհեմ աղճատանք։ տես և Cianciatore.

Cianciosaménte, գ. Ընդիմաղիտուք. բանչագիտաբար։

* Cianciosélio, la. Փոքր մի չատախօս. փսիքոտ։ բազմախօսիկ. շուտուտական։

Cianciósо, sa. Լի բանչագիտաք. բանչագիտ։ չքնաղ։

* Cianciúme, ɔ. Ծաղիտիրութիւն. քանդ տուտք։

Cianfárda. Ջգեստ ինչ նախնեաց, կիմ զարդ ինչ գլխոյ։

Cianfruságlia. Պնոտիք. անոլիտք։

Cianghellíno, na, գց. Անհամաստ. զեղծ. խառնակեցիկ։

Ciangoláre. Տես Chiacchierare.

Ciáno. Ծաղիկ ինչ քաղցրահոտ, զոր ոմանք կոչեն Ambretta. չոխնէ։

Ciantellíno. Տես Centellino.

* Ciapperóne, ɔ. Քաբրոն. (է հանդերձ ինչ նախնեաց, կիմ ծածկոյթ գլխոյ։)

Ciapperótto. Վերարկու ինչ նախնեաց։

* Ciappóla. Քառանկիւնեան երիսեղէն գրիչ ինչ ապ ծամատարծաց։ որոյ ծայր ի քաղաքին կիմ կիսատ քաղաքին, և կիմ քառակուսի։

* Ciappolétta. Ճոճապականի Ciappola ինչ։

Ciaraméllа, ɔ. և ես. Տես Ciarlatore. * Ճոճապ գործոն ինչ փղոսկան։

Ciaramelláre, ɔ. Ճոճատաւել. բանդատուչիլ. բարբառիլ. ընդ աչիս. աղջեղատ։

Ciar-

Ciárla. Շատախօսութիւն. անհեթեթ չափազանցութիւն. քաջալարութիւն: լաֆազանութիւն. վնասաբեր: ձուա. քան. քերթուած:
* Ciarladóre, տէր Տես Ciarlatóre.
* Ciarlaménto. Տես Ciarleria.
Ciarlánte, ած. Շատախօս. չաղակրատ: լաֆազան:
Ciarláre, բ. Շատախօսել. չաղակրատել. քաջալարիլ: լաֆազանել: ելմտիլ: լաֆ սիրել:
* Ciarláta. Տես Ciarleria.
Ciarlatanería. Աշառութիւնախօսութիւն. դերբասանութիւն. շատախօսութիւն:
* Ciarlatanísmo. Ձառ, կամ գործք դերբասանից:
Ciarlatáno. Աշխարհբաբախօս դերբասան. ընդվայրաբանք խաբեպուկ. ստահնեան բժիշկ: խեղկահ. լաֆազան. այնաճէտ:
Ciarlatóre, տէր. } Շաղակրատ: շատախօս. քաջ-
Ciarlatríce, ած. } ալկոտ: լաֆազան: ստահօս շաղակրատ:
Ciarlería. Շատախօսութիւն. վատաբանիլ: լաֆազանութիւն:
Ciarliéra, իկ. Ciarliére, տէր. Շատախօս. շաղակրատ: լաֆազան:
Ciarliéro. Ciarlóne, տէր. } վակրատ: լաֆազան:
Ciárpa. Հնոտիք. մնոտիք: կոպիտ ալեւոր հնդ. խոտոր. պատռտուկ: կտորտարան սրոյ. գօտի զինուորական: գէշ պաղտ: մեռածքայ թիկնոց ինչ կանանց:
Ciarpáme, տէր. Բազում հնոտիք. հնդկ հնոտեաց:
Ciarpáre, բ. Հագնիլ. վնասիլ. գործել խոտոռատ և մեր ի վերոյ. հիմել վագվագակ: ստահ. թագաւորել: տես և Ciaramellare.
Ciarpiére, տէր. Բազմագործ վագվագակ, որ մեռ. հնդկից հինի ի բլոմ գործս, քայլ գլխոյ առնել քաղաքաց: Տես և Ciarliero.
Ciarpóne, տէր. Որ գործեց մեր ի վերոյ, կամ ի հնդկից: ստահ. հագաւորող:
Ciaschedúno, Ciascúno, տէր. գոյ, և ած. Իւրաքանչիւր. իւրաքանչիւր ոք. ամէն ոք: հեր ինչ: յոքնակին չէ ի կիրառութեան:
Ciáto, բառ. լապին: Չափ ինչ նախնի հնգվեմայնից ետոյ, որ տասնից վինքեան այնչափ գինի, որչափ հնար է տաքդոյ ընդունել առ մի ուրեմն:
* Ciausíre, ն. Ընտրել:
Cibáccio, պեղծ. Կերակուր անպիտան, յոռի:
* Cibále, ած. Կերակրոյ առնդական:
* Cibalità, ան, իկ. Cibaménto. Կերակրոյնիշ. սնունդ:
Cibáre, ն. Կերակրել. բուծանել. եկերիսել. պնդել: Cibársi, իմ. Կերակրիլ. առնուլ կերակուր: եկել: * Լինել զկամն անձին:
Cibáre, տէր. Կերակուրք
* Cibáriaş, ած. Օգնիք ծախուց կերակրոյ
Cibáto, ta. Կերակրեալ: բուծեալ: սնեալ:
Cibazióne, իկ. Կերակրոտիք. կերակուրն:
Cibó. Կերակուր: եկել: Խնամ:
Cibório. Տապանակ որպ խորհրդոյն. Տուփ որպ խորհրդոյն. կիմ մանանոյտուփ. տապանակ:
Cibóso, sa. Բերբի. բերնաւոր:
Cibréo. Կերակուր ինչ ոխրածաղարճ, կազմեալ ի պարտուցոյց և ի լերդից հաւուցը:
Cíca, գիծ, և հ. Աղինչ. ոչինչ. քան. գոյն ինչ:
* Cicáda. Cicála. Ճպուռն: ճրուճրու պէսպէս: շատախօս: լաֆազան:
Cicaláccia, պեղծ. Վարի շատախօս:
* Cicalalogía. Ճապ շատախօսիլ. ձառ յայտագ շատախօսութեամբ:
Cicalaménto. Շատախօսութիւն. ընդունայն շառաչիւն ձայնից. անհեթեթ և անկարգ զոյց: լաֆազանութիւն. վնասաբեր:

Cicalánte, ած. Շատախօս. չաղակրատ: լաֆազան:
Cicaláre, բ. Շատախօսել. չաղակրատել: լաֆ սիրել: լաֆ սիրիլ: ասել. պատմել: նաւ. ելմտիլ:
Cicalata. Տես Ciciamento. Ճառ ծաղրական (ած. ասացեալ ի ձեմարանի:)
* Cicalatóre, տէր. Կերծանող ծաղրական ճառի:
* Cicalatório, ia. Շատակրատ. յորմէ ի շատակրատել
* Cicalatríce, իկ. Կին փառատու. կամ շատախօս:
* Cicaléccio, Cicalería. Տես Cicalamento.
* Cicalétta, նոճաղ. Փոքրիկ հնդուռն:
* Cicaliéra. Տես Cicalatrice.
* Cicaliére, տէր. Cical-no. Շատախօս: լաֆազան:
Cicálio. Տես Cicalamento.
Cicalonáccio, պեղծ. Տաղակացուցիչ շատախօս:
Cicalóne, տէր. Շատախօս. քաջալկոտ: լաֆազան:
* Cicáto. Կոյր. կիմ մոբացիկ:
Cicatrice, իկ. Սպի. եղբ նիշանի: նշոյլ. հնաքի:
Cicatrizzánte, ած. Սպիացուցիչ. բուժիչ վիրաց:
Cicatrizzáre, ն. Սպիացուցանել. հգել. կամ բուժել զվէրս: եղբայր պիճիկներէ: նոյն եղիկներ:
* Cicatrizzáto, ta. Սպիացեալ. առողջացեալ (վէրք:).
* Cicatrizzazióne, իկ. Վէրք. կամ հգուելն վիրաց:
* Ciccantóna. Տես Baldracca.
Ciccantóne, տէր. Տես Ciarlatano, Cantambanco.
Cícchera. Տես Chicchera.
Cíccia, ած. բառ գոյական. Ախտ:
* Ciccialardóne. Տես Ghiotto.
Cíceiolo, կիմ Sícciolo. Ուռնցել. կոտորանք մսոյ կամ զառանեղոյ յայնմանէ ղեղուցն: far ciciolo d' alcuno. ոճ ասելի: յօշել զոք:
Ciccióne. Խաղաւարտ: պինդ: կոշտ և Fignolo.
Cicérbita. Սանդոն. (Եղ խոտ ինչ. կոշտ և Grispignolo.) պոպէնի եղեռնախնչ:
Cicérchia. Ոսպն: մեղծիկ: mangiar cicerchie, կամ dover aver mangiato cicerchie. ոչ քաջ ինչ. յոկել. այլ ել այլոց ասելոյ:
Cichíno. Փոքր մի. գոյն ինչ: ճկուն ձև: պիրոյ:
Cicígna. Ուռկեղ ինչ կարձառն:
* Cicisbéa. Կին առիւծոտ. կամ արուամարդ:
Cicisbeare, բ. Դարկանիլ ի սէր կանանց. քաղց բուլ. կամ սիրով վարիլ ընդ տիկնայս. քծնիլ զկնոջ. նոմիլ:
* Cicisbeáto, Cicisbeatúra. Յարուցիւ ի սէր կանանց. իգամոլութիւն. սիրալիր կենակցութիւն տիկնոջ:
Cicisbéo. Իգամոլ. հարկիլ ի սէր տիկնանց. տաք. փառը: էգամոլ. էգ. ալբ: լար փնջազարկ կանխել զարդ, զնդակահարել. եղն: էնուիրել:
Cíclo. Շրջան: ciclo lunare նաև շրջան լուսնոյ:
Ciclónde, իկ. Հողմաշխոյժ. կամ քաղաքահեծ. անուշահեծ. (է կոր գեղ ինչ երկրաչափական, զոր գծապրկ. կենդ ինչ շրջապատ քաղաքային. կիմ անուշոյ հեծանելոյ ի վր ծակարդակին:)
Ciclometría. Հողմաչափութիւն. քաղաքաչափութիւն:
Cicógna. Արադիլ: էնդեկ: լծակ գանգակաց. (զի քանի ցորդ ապուցել են գանգակը:)
Cicognino. Ձոյլ արադիլ: էնդեկ ևաքոսոս:
Cicória, Cicória, եղբիւր: հինգապտ: կոշտ և Radicchio.
* Cicoreáceo, ea. Եղբիւրային. մզեալ յեղբիւրէ:
* Cicuráre. Cicurire, ած. Տես Addomesticare.
Cicúta. Մոլախինդ: պալիքան. ցուկան:
Cicutrénna. Կոճաչարան ինչ գեղջկաց:
Ciecaménte, մ. Կոյր գնդութեան: էնօս էնօսոնս: ամենայիդաւոր. անմտութեամբ:
* Ciecáre, ն. Կուրացուցանել: էնօս էնդիլ:

Ciechésco, ca. Կուրութիւն • կորուսեալ:
Ciechità, Ciechitáde, Ciechitáte. S. Cecità.
Ciéco, ca. Կոյր • զաչացուս = ինօս = d'un occhio. միականի • կոյր միով աչօքն • պէս ինօսի = ինօս = nato. կոյր ի ծնէ = աւրբիսեան • ինօս = Ծուծուկ • գաղանի • անեւևոյթ = ինդէն = ունաչաս • անխնայ. խնամ • անխոհեր = cieco amore. կոյր, կամ կուրացուցիչ սէր = obbedienza cieca. յօժարամիտ և անվարան հնազանդութիւն: Մարդն • խաւարչտին: * lanterna cieca. լապտեր գոյից = bastonate, կամ mazzate da ciechi. ձմասի • չարագան հարուածք = intestino cieco. բշտալի • (և անուն աստուածոյ ինչ ասէաց:) alla cieca. առ խարխափ • անխտրապար կոյր վարուցն:
Ciecolina. Օձառուկն ինչ փոքր =
Ciélo. Երկինք = ինօ = տեսուն երկնից • լոյս երէ = արքայութիւն երկնից = ճերնէն = օդ = հասս = ճոճ, ճոճային տեսուն • բարձրեալ = ալեակ = O cieli! ինչ ինդալ: Տէր ճոճոյ այր = Եարապիմ = Կլիմա գաւառ = բուին • վիհոյեն = cangiar cielo, փոխել դպաւառ, զօդ = Աստուած • ձեղուն (փուան, կառոյց, առագաստի մաշիկոց կն:) ինչ = 2 cielo. հ. մեծագոյն • կարի • երկնաշատ (բարձրացուցանել զոք) = mettere, porre la bocca in cielo. խօսել դարձրագոյնից • գոռալ զերբ Հարիւնս = dare un pugno in cielo. ձեռնարկել յանհնարինս:
* Ciéra. Գինի • տեսիլ երեսաց = խաչ, պճոս:
* Cierbottana. Տես Cerbottana.
Cífera, Cífra. Խրճիթագրութիւն • նշանագիրք • փակագիր անուանի = favellare in cifra. նանիկացանել • խօսել առակաւ:
Ciferísta, ար. Խրճիթագիր • նշանակագիրք:
* Cigliáre, ար. Տես Ciglione.
Cíglio, պ. le ciglia, յոտ, երես Յօնք = գագ = մարգ արտեւանունք • փիփրիկ = տեսուցիչ • աչք = ինօս aguzzar le ciglia. յառել զաչս • պշնուել: alzar il ciglio, կամ le ciglia. ամբառնալ զերեսս, զաչս • ցուցանել զերկուս = inarcar le ciglia. յառուղ կրճիկ = Բարձրութիւն • բլրակ = բարձրաւանդակ = տես և Ciglione.
Ciglióne, ար. Ճուռն խրամից գաշտաց =
* Ciglióto, ta, Որոյ արտեւանունք են Հաստատուք:
Cígna. Փոկ • նեապրգ = գալան • գայլէ = carrozza, letto, են sulle cigne. կառք, կամ մահճի կախել գփոկոց, star sulle cigne. խօսանալ ձիոց • կախել ձիոցք փոկովք • լինել անհաստատուն, վատասրտել:
* Cignalíccio. Վարազ մեծ • կինդ վիճակաբիծ:
Cignále. Տես Cinghialę.
Cignáre. Տես Cinghiare.
Cignáto, ta. Պատեալ =
Cígnere, Cíngere, ն. Գոտի ըստ մէջ մեջբ • գոտ զանմատ • la spada, առնուլ ըստ մէջ մեջբ գգերձ գոտեանմատ • Փարիլ բազկաք • ըստ կրկնել • գոտեաձիլ • ապրատել • գոտեանմատ: Cígnersi, ի. Գոտեանիլ • սկսանել զանձն • գոտեանմատ: Cignerla a uno. տես Accocarla a uno.
Cignersela. Ինս ունել ի մտի:
Cígno. Կարապ • սպոր = գեղգեղ • բոյնեղօգլա = կարապ հաստատուն = ազգ ինչ շուփայի, կամ արտպի:
Cignóne. ար. Մեծ փոկ (ձկոց, կաթաց):
Cigolaménto. Ճռչիւն • չատանչիլ, կամ ճռնչիւն ատեանց • խռչոցք • փիսիկատպիս =
Cigoláre, ն. Ճռնչիլ (երկաթոյ, փայտի) ջռչիլ • չատանչիլ • խռչոցանմատ • գերեզմանմատ • ճռչիւնս ատեանց (գոլաց խանձողաց) • չերեզմանմատ ձ

Cigolío. Տես Cigolamento.
* Cígolo. Cígulo. Փոքր • դոյզն • * Cígulo. Գոր ծի ինչ ձկնորսաց:
Çilécca. Ախոյն, կամ խաղ և կամ պատրոյկն տուչութեան. (կամ յորժամ ոք կարկաչէ ուսիք ինչ և ոչ ասէ) = ծեպէ:
Cilestríno, na. Երկնագոյն = ինօ • ինօ • մաւի =
Ciléstro, ra. il cilestro. երկնագոյն երանգ • կապոյտ = ինօ • ոչնիի = cilestro azzurro. երկնագոյն կապուտաւուն:
* Ciliáre, ձ. հ. Թարթափեան (միանութիւն):
Ciliccíno. Խարազանման • խորգանման =
Ciliccio, Cilício. Խարազն = ըստ. գերբան ինօքէ:
Ciliégia, Ciliégio. Տես Ciriegia. Ciriegio.
* Cilimónia, բառ ծաղրական. Տես Cirimonia.
* Cilindricaménte, հ. Իբրև գլանի =
Cilíndrico, ca. Գլանեան • գլանի =
Cilíndro. Գլան • օգլանէ • պէրճ =
* Cilindróide, ար. Գլանաձև =
Cilízio. Տես Cilicio.
* Cilóma. Տես Sciloma.
Címa. Գագաթն արտեան • կատար • գլուխ • ծայրս ինչէ • պատ առ: գերազանցուած վսեմութիւն • cima d'uomini. այր գերազանցն, մարդի ի զմանուկ հեգնօրէն andar su per le cime degli alberi. վեր ասկենալ, կամ ձգտիլ ի բարձունս • առաւել ձգտ տալ:
Cimáre, ն. Խուզիլ (զմազ առուեաց • գերբմատ = հատանիլ զգեղուխ, զծայր • պատճէր, աճառանս ինչ:
Cimása. Տես Cimazio.
Cimáto, ta. Խուզեալ: * կատարեալ • (կամ որ ունի ինչ ի կատար իւր:) bagnato, e cimato. խորամանկ • խորագէտ:
Cimatóre, ար. Խուզիչ ըստ խալխոյ, կամ մասուեաց =
Cimatúra. Մազք խուզիչք ի ըստ խալխոյ, կամ յաւուեաց • կատուք ըստ խալխոյ:
Cimázio, Cimása. Մասն ինչ ծիռոյ չինուած ծոց ոտոր կոչի և Vovolo.
Címba, բառ լապտի • Վակուայ • մանիկ • գայբմ:
* Címbalo. Տես Cembalo.
Cimbérli. աստ esser, andar in cimberli. Կենալ ուրախ, խնդամիտ: զաղ օշմատ =
* Cimbiforme, ածի. հ. Կառափառձև (ոսկր ծայրի ոտին:) կոչի և Scafoide, Navicolare.
Cimbótto, Cimbórtolo. Աղեղուն. գարկուածք =
Cimbottoláre, ըստ. Աղեանիլ ի գետին • ընդ փռիլ =
Cimentáre, ն. Փորձ փորձել • ի փորձ մատուցանել • արկանիլ ի գիտութիւն • ընդհարիլ ընկեր • պատերազմ տիպ • խնդրելի ինչ • Cimentársi, յ. Գիտնական լինել • արկանիլ զանձն ի վտանգ • փորձ տուեալ • ախտանալ • պատերազմ =
Cimentáto, ta. Ջնորձ առեալ • փորձեալ, են =
Ciménto. Փորձ • ընդհարիլ =
Cimétta, ծաղ. Կատար փոքր • ծայր փոքր =
Címice, երգ. Մորեղն • խակապտիկ = պիս poltron, che una cimice. ծուլացուցիչ:
Cimiciáttola. Ագռ ինչ կարմիր խայտողց =
Cimicióne, ար. յաճախ • Մորեղն մեծ =
Cimiére, Cimiéri, ար. Կատար, կամ ցցուածք
Cimiéro. Տաղաւարտից • ագռոնաձև cimiero. եղջերք = պսակնոյ: aver cimiero a ogni elmetto. լինել յարմար առ ամ գործ =
Cimíno, Comíno. Քեմոն = փխան =
Cimitério, Cimitéro. Գերեզմանիք • դամբարան = ննջարան:
* Cimólia. Հող, կամ կաւ ինչ ջնմոլեաց կոչեցեալ:

* Cimórro, Cimúrro. Հարբուղիկ ինչ ձիոց: avere il cimurro. յամառիլ ի կարծիս, կամ զայրագնիլ:
Cína, կամ Chína. Բժշկական արմատ ինչ սեւ նեգացուց:
Cinabrésca, ա. կարմրագեղ. տուտր. (է հոդ ինչ նման Sinapia է:) աչս խուզ, ունի ոտիկս. ոտիկս. գեղեղ պօյա:
Cinábro. Կինաբարիս. տինաբարիս. (է նիւթ ինչ կարմիր քաղաքեալ ի սնդիկ, և ի ծծմբոյ, գոյ և հանքայինն:) գինձիկիա. կինձիկիա: cinábro minerale. տինաբարիս հանքային. որ կոչի և Matita.
Cinciallégra. Տես Cingallégra.
Cincíglio. Ծոպք կամ կիպ կիպ զինուորական գօտուոյ:
Cinciglióne, ա. յաճախ. Մեծ ծոպք, կամ փունջք զինուորական գօտուոյ: արբչիւռ:
* Cincínno. Խոպոպիք հիւսած. ցցուած վարսից: սարդեալ սպէ. փետիլ:
Cincischiáre, Cincistiáre, ն. Հատանիլ չափաչափ. (ասի զգուշ կարօտից): ն. Յուշիկ գործել. գանգատիլ. կակազիլ. յամրաճայն, ծանրախօս լինիլ:
Cincischiáto, ta: Հատեալ չարաչար. խլեալ. ապատաւեալ:
Cincíschio, * Cincístio. Ցոռի, կամ անհատանելի հատուածն. խզուածն, կամ պատառուածն. հատուեալ. հատեալ մասն:
Cincistiáre, ես. Տես Cincischiare, ես:
* Cinédo. Տես Bardassa.
* Cinerazióne, իգ. Փոխարկումն ի մոխիր:
Cinerízio, ia. Մոխրիկ. գորշ. փետ ընդին:
Cinforniáta. Տես Intemerata.
Cingallégra. Խոշոռն ինչ փոքր և բազմերանգ:
Cíngere. Տես Cignere.
Cínghia. Փոկ (հաստից, ես.) նեռարդք: գոյեաց գօտի: di ferro. երկաթի պահանգ որմոց:
Cinghiája. Երակ ոտակոյնի ձիոյ:
Cinghiále, ա. Cinghiáre, Վարազ. կինձիք. եապան պօռոպա:
Cinghialíno, na. Վարազ. վարազային: խըզնդէր:
Cinghiáre. Տես Cignere.
Cinghiáto. Պատեալ. պատել փոկով: dar una botta, կամ una cinghiata. ունս Botta.
Cinghiatúra. Պնգուածն, կամ կապուածն փոկովք: կոգք ձիոյ (յորս կապեն զփոկն, կամ զրաստական):
Cínghio. Բոլորակ: շրջանակ. շրջապատ: պարտէզ: ակունք: գահք. վտիք լերանց: ոռնբռամ:
Cíngolo. Գօտի: գոտկատ:
Cinguettaménto. Շաղփաղփուն. քարքառիլ:
Cinguettáre, Cingottáre. Ն. Ծոծոռիլ. մանկանց: ճիւճիւնիլ: կարկաչել. ծոռնոց. շաղփաղփել. ա նոշա իմն կակազել. երկայնաբանիլ. Ճաճել ընդ կար:
Cinguettatóre, ա. Շաղփաղիկ. շաղակրատ: կիւկիւկ:
Cinguettería. Շաղփաղփուն: կիւկիւնի:
Cinguettiéra. Կին շաղփաղիկ, փսաքուռ:
* Cínico, ca, ci, che. Գոյ. կինիկեան. շնական. կինիկեան իմաստասէր:
Ciníso. Ազգ ինչ նոխազի:
* Ciníria. Չերմ մսխիք = սչճագ փետ:
* Ciníglia. Թրթռանման գործած ինչ կերպասուց:
* Cinísmo. Կինիկեան ազանդ, կամ վարդապետ:
* Cinnamífero, ra. Կինամոնաբեր:
Cínnamo, Cinnamómo. Կինամոն. կինամոմոն. (է համեմ ինչ նախնեաց. զոր կարծեն թմենիք՝ ծոյն ը գաբանին. իբր թաբշինի:)
Cíno. Ազգ ինչ Pruno է:
* Cinocéfalo. Շանագլուխ կապիկ. շանագլուխ առասպելեալ կենդանի ինչ. զոր երբեմն պատկեր եգիպտացիք:
Cinoglóssa. Շանալեզու. խոտն: Լիսախնչելն:
* Cinosúra. Փոքր արկ. (անուն համաստեղի, որ կոչի և Orsa minore.) փոդպի ասղոյ:
Cinquadéa. Բառ ծաղրական. Սուտիր.
Cinquannággine, իգ. Հնդամեայ ժամանակ: տի եւլլէ:
Cinquánta, հ. Յիսուն: եւլի: cinquanta volte. յիսնիցս: եւլի էրէ:
* Cinquantaquattrésimo, ma. Յիսնեորդ չորրորդ:
Cinquantésimo, գոյ. Յիսնամեայ ժամանակ. յիսնեան:
Cinquantésimo, ma. Յիսնեորդ: եւլինճի:
Cinquantína. Յիսնեակ մի. una cinquantina di uomini. յիսուն անձինք: եօթ էրէք:
* Cinquatottésimo, ma. Յիսնեորդ ութերորդ:
Cínque, հ. Հինգ: պէշ. էննճ: a cinque a cinque. հինգ հինգ: պէշէր: cinque volte. հինգիցս պէշ էրէ:
* Cinquecendiciottésimo, ma. Հինգհարիւրերորդ ուրհուասանեւորդ:
Cinquecentésimo, ma. Հինգհարիւրերորդ:
* Cinquecentísta, ա. Սաեհնագիր խոսքոյ ծաղկէ ի վերստանեւորդ գարուս. որ է Bembo մասեհնագիրն, և այլք:
Cinquecénto, հ. Հինգ հարիւր: պէշ էս:
Cinquefóglie, իգ. Հինգտերևեան բոյն: պէշէփոդ. էննճ կոպճ:
Cinquemíla, հ. Հինգ հազար: պէշ պին:
Cinquénnio. Հնդամեայ ժամանակ: պէշ եւլլի:
* Cinqueréme, իգ. Յոհանաց հինգկարգեան:
Cinquína. Հնգեակ. հինգ: պէշ:
Cinquíno. Հրկհնգեակ: փնճ պէշ:
Cínta. Շքեղանակ. շղթայապատ: չեչէք. փօլաչ: գօտի: գոտկատ: di spada. կապարան սրոյ: գեղեցիկ պոլ:
* Սաան ինչ դիմոյ սեամ:
Cintíglio. Տես Cintolo.
Cintíno. Հանդերձ ինչ կարճ, որ ծածկէ զնոգ. մին ի գօտուոյն և ի վայր:
Cínto, գոյ. Գօտի: գոտկատ: բակ (լուանոյ) ցանկ: տես և Cinta.
Cínto, ta. Պատեալ: գոտեանմբ:
Cíntola. Գօտի. կամար: գոտկատ: մէջք. կողպէ. նէ: tener alcuna cosa legata a cintola, կամ tenerla a cintola. ունել ինչ առ իւր. փոյթ մեծ ունել ի վերն իրիք: esser largo in cintola. ձեռնաչ առատաձեռն. առատաւնալ առ արտաքս: essere stretto in cintola. ապահել: tenersi le mani a cintola. կալ անդործ; կամ պարապորդ:
Cintolíno. Գօտի փոքր: չեչէնի գոտկատ: stringere i cintolini ad alcuno. փոյթ մեծ ունել: aver il cintolo rosso. ունել նշանակ ինչ պատուոյ, կամ գերագոյնութ:
Cíntolo. Գօտի: գոտկատ: ապառաժած լայնատեղի ջրհոսի: լոհա չենոցը: * Կապ գոտիապետից:
Cintónchio. Տես Centonchio.
Cintúra. Գօտի: գոտկատ: մէջք: պէշ: բոլորակ, կամ անկիւն արևուտ: ածելի զսուսերք ընդ մէջ ատելոց:
Cinturétta. * Cinturétto, նոմ. Գօտի փոքր:
Cinturíno. Ծոյն է: della spada. կապարան սրոյ: գեղեցիկ պոլ:
Ciò. Այս. այդ. այն. սա: պա. ըս. օ. օլ: Con tutto ciò, կամ ciò non ostante. Այսու ամենայնիւ և այլն:

և առակին • բայց • ի վէր այսր եամի : լսին • ամ : ció supposto . զայս եդեալ զայս եհնձադրեալ :

Ciócca . փունջ : խոշոր • փունջ հիւրաց • ցցունք : ընկէզ :

Ciocchè . Այն • այն ինչ • այն որ : օր ևիչ • օր ևիչ ։

Ciocchétta . նոմաղ • Տես Ciocca .

Ciócia . խոտ փայտ • Սունկ :

Ciocciáre , է • Դիպիլ :

Ciocco . Կոճղ : • խեղիխէ • անմիտ • ապուշ : օպոռն խոշոռ • պոպոլ :

Cioccoláta , իկ • Cioccoláte , ար • Cioccoláto , ատ • Cioccolátte , ար • } Շիկօլաթ (կ ըսէ մեր ինչ)

Cioccolattiéra . Cioccolattiére , ար • } Շոկօլաթ եփելոյ գնգօլաճ :

• Cióe . Տես Ció .

Cioè , կամ cioè a dire . Այսինքն • այսէ : կամ :

Ciófo : Այր գծուծ • արհամարհ ; կամ սինկիրոր :

Ciompería . Գործ արհամարհ կամ նուաստ • չինական հանգամանք • բրտութիւն • տոպրտութիւն : հօրէսքէյ • հօդռնութիւն :

Ciómpo . Բրդգզիչ . (ռասկ • բուրդ գլօշ) տես և Ciofo .

Cioncáre , է Ըմպել գինի սաստիկ • գինեհարբել • Հաստանել • խորտակել • փշրել : եհսէ • ըմսոտ :

Cioncáto , ta . Ընդրէզ բաղում • գինեհարբեալ

Cioncatóre , ար • Ընդրէզ : պէտիճ :

Ciónda . Տես Conno .

Ciondo , ca . Ընդէզ : ատիճօղ • խորտակեալ • յատաձեալ • հաստեղ • իրարընկալ • եհսէ : conca del braccio . ձեռնաման :

Ciondolaménto . Տատանուիլն • երերալ : սալընկալ :

Ciondoláre , է • Երերուն , դանդաղում : սալընալ :

Ciondoláre , է • Առկախել յօդս • երերիլ • տատանիլ • տատանիլ : սալընդդյամրակալ ի գործս ոմոյսամբիլ : օյալաճմսէ : quel che ciondola , non cade . առակ • իրք ոչ միշտ յաջողին մահ մահց :

* Ciondolíno . Գինդ փոքրիկ • խեղճիկ :

Cióndolo . Առկախեալ ինչ • երերուն ինչ : հանգալ ևէս վեր • տալը վեր : գինդ • եհսէ :

Ciondolóne , ար • Յատրական • տատրատար • դանդաղ զգուշոտ • այր անպիտան : հնչեղ • ցուխ :

Ciondolóne , Ciondoloni , ի • esser per aria ciondolone . Առկախիլ յօդս • տալընկալ փոթսէ :

Ciónno , na . Անպիտան (այր •) անյարմար • դանդաղկոտ : իրք երթամոզ ապոհ • ցուխ :

Ciónta , յտ • ընիկ • ciónte , ն ciónti . Հատուածք գան : վաճառել • եհօրիկ :

Cióppa . Ջրհեղեղ ինչ կանացի :

Cioppétta , նոմ • Cioppóne , ար • յամախ • Տ Cioppa .

Ciótola . Բաժակ ինչ մեծ :

Ciotolétta , նոմաղ • Ըմպանակ ինչ փոքր :

Ciotolóne , յամախ • Բաժակ ինչ մեծ յոյժ :

• Ciottáre , ն • Գանել • հարկանել գաւազանաւ :

Ciótto . Բաք • վէմ : ևաղ : կալ : ևօքաղ :

Ciottoláre , ն • Քարաձիգ ընկնել : ևաղ ոչնախ : սալայատակ գործել : պեօղնէկ :

Ciottoláta . Հարուած քարի :

Ciottoláto , գոյ • Սալայատակ • սալայատակ փողոց կամ գետին : պեօղնէկ ևաղ : գալ ըզբնէնը ոգիպ :

Ciottoláto , ta , ած • Յատակեալ • սալայատակ :

* Ciottolétto , նոմ • Քար փոքրիկ :

Cióttolo . Քար • վէմ : ևաղ : lavar il capo co' ciottoli . բանտաւել • տղմատիլ զանուն :

Ciottolóne , ար • Վէմ մեծ • քար մեծ : պեօղնէկ ևաղ :

• Ciovétta . Տես Civetta .

* Cipariso . Ազդ ինչ Titimalo տնկոյն :

Cípero , Cíppero . Կնիւն ինչ տնկենաւոր :

Cipigliáre , է • Խստիլ , ը տկամբ հայիլ • նայիլ դաժդաժին :

Cipíglio . Դժնեայ • կամ գայլատին հայեցուածք : far cipíglio . S' Cipigliare .

Cipiglióso , sa . Դաժանահայեաց • դիմադրիչ ի ցասումն • բարկասիրտ :

Cipólla . Սոխ • կաղաբոյս • սոխ ծաղկանց , բուսոց : օղաղ : գրմռնել ևռնէնց • կանաչաք հատուցիկ ծի : գոլորգ • գլուխ մարգոյ : պաչ : tagliar la cipolla ad alcuno , կամ far porre la cipolla a' piedi ad alcuno . գլխատուիլ գլոք : պիւ doppio ch'una cipólla . այլ երկդիմի • նենգաւիմ : Cipolla squilla . Սոխ ծովային • (կ առհասարակ գոյս ինչ կծու և թառնաճաղ) :

Cipollâccio . Խստագինդ քար ինչ ևօսքանայի :

Cipolláta . Կերակուր ի սոխոյ և ի դգմոյ : նորա հնար անմուռուճ , կամ անմիտ նորուճ :

Cipollétta , նոմ • Սոխ փոքրիկ • ազանճէ :

Cipollína , Cipollíno . Նոյն է • սոխ դալար : ևաղ ազան :

* Cipollini . Կինճ քարրնալայի :

Cipórro . Տես Grattciporro .

Cippero . Տես Cipero .

* Cipresséto . Հնձանք • անտառ նոճենաց : եվէնիէ :

Cipréssо . Նոճի : եվէնի : յետաւոցին գլխոյ • ծոծրակի : եէնէ • տաքս • նէպոէ :

* Cipríngа , աձ . Կիսրոսական (ածուհի • ի ասիրոդիտէ :)

* Cipríno . Զուկն ինչ քաղցր Ջրոյ :

Cirágra . Տես Chiragra .

Círca , նախադր • խնդրէ ղեծ , պըրս , ն գնայց . Շուրջ շուրջանակի • զ (պարտադական) : ևէվէ • էնրա փընպա :

Círca , ի , կամ in circa . Իբրև : իբրև : փոփոխ • հանդիպում • էսէնի : essendo d' età d' anni diciotto , o circa . գոլով անց իբրև ռեհմատասանիկ :

* Circaintellezióne , իկ • Բռնանգակիչ , կամ քաջ ճանաչութիւն քաջ խելամտելի :

* Circéa . Խոտ ինչ ծնեալային :

Circénse , աձ • Կրկեսական • կրկեսի :

Círco . Խաղատուղ նախնի հռովմայեցւոց • կրկես :

Circoláre , է • Պարբերիլ • պարբերական :

Circoláre ; է • Circuláre . Պարբերիլ • պարտադալիլ • շուրջգալ • պատիլ • փօլանմոյ • պէօնիչ • պէէր եղիլ • վիճաբանել ի գարոցս • վիճել հրապարակաւ :

Circoláre , աճ ր ի • Խորհրդի : պէդիչի • հռովմական ամառնային • պարբերական • պէէր օլանան : léttera circoláre . գիր չրջաբերական :

* Circolarità . Խորհրդակուռ • բուրբուռ :

Circolarménte , ի • Ոչ զգոլորակ • բուրբնկաձև • շուրջ : պէէրիէ : չէվէ էնէ :

Circoláto , գոյ : Խորհրդակ • պատակ • գունդ : գիւղէ • պէօխ :

Circoláto , ta , աձ • Խորհրդաձև • բուրբուկ : յէնէրմ • խնձոյսի : բուրբեալ • պատեալ պօլանմուշ : լի բուրբորակաք :

Circolatójo . Ըմպանարան • (անօճ քիմիագործից զոր ի կիր առնուն ի չրջանառուէ հեղանիւթից) :

* Circolatóre , ար • Տես Circolante .

Circolazióne , իկ • Պարբերումն • չրջան • պատաձայնէ : (պէէր • պէնդուշ • չրջանակում , կամ չրջան • ը եղանակաւոց և յայրդպական անցուածն ը ամ եղանակս երաժշտական հնչմանց •) Ըմպանարուէ : (ի գործոդումն ինչ քիմիական , որում ջնդեալ գոլորշիք նիւթոյ՝ ասիկին միշտ քիւ ի վայր առ նոյն նիւթս :)

Circolétto . Բռնորակ փոքրիկ : գնալնէ գայլ :

* Circollocuzióne . Տես Circonlocuzione .

Círcolo, Círculo. Բոլորակ = պայէն ։
* Circompoláre, ած, ի. Շրջաբաձեռ (ասառնալ. յ՝ որք կան մերձ առ հիւսիսային բեւեռն ։
Circompulsióne. Տես Circumpulsione.
Circoncídere, Circuncídere, ն. Թլփատել ։ Հեռն. Նեղի էնյ ։ յապաւել, կամ պարսրել զուրկ. շրջակատս առնել ։ la lingua. առնել. կիսի առն. Ձայնարկել զնեղուն ։
Circoncidiménto. Circuncidiménto. Թլփատուն ։
Circoncínto, ta. Շուրջ պատեալ. շրջապատեալ ։
Circoncisióne, Circuncisióne, էփ. Թլփատուն ։ Հեռն. Նեղի ։ տօն տնօրէնութեան քրիստոսի ։
Circoncíso. Circuncíso, sa. Թլփատակաւ ։ Հեռն. Նեղուն ։ * Հրէայ. տատկիկ ։
Circondaménto. Շրջապատումն. շրջանակ. շրջանակ. պատ. պատեալ. Հեռն. Նեղի ։
Circondánte, ի. Պատիչ. պարիսակիչ. շրջանակիչ ։
Circondáre, ն. Պատել. շուրջ պատել. պարսրել. պարիսակել ։ գոգաձեւ. փոլաձեւ. Հեռն. Նեղի. ատել և Rigirare. Circondar d' assedio. Պատեալ պաշարել ։ Հռոմեերէն Հեռն. * Circondársi, յ. Պահանել զանձամբ. ձորձս. զգեներալ ։ Հեռն ։
Circondáto, ta. Circondatíssimo. Պատեալ. շրջապատեալ յատկապես ։
* Circondatóre, տր. * Circondatríce, էփ. Տես Circondante.
Circondazióne, էփ; Տես Circondamento.
Circondótto, ta. Զգեալ. շուրջանակի ։ առն և Rigirato.
* Circonduciménto. Զգուշն շուրջանակի ։
* Circondúrre, ն. Յածեցուցանել. ձգել շուրջ ։
* Circonduzióne, էփ. Ընդլայնուն Հռոմաատանա կան. կոչի և Amplificazione.
Circonferénza. Շրջապատ գեղոյակի. շրջաձեւուն. շրջապատ ։ Հեռն. Նեղի. պայէն ։
* Circonferenziále, ած, ի. Շրջապատի. շրջանակային. շրջաձեւուն ։
Circonflessióne, էփ. Շրջադարձուն (ձեռքուն. կամ ձեռքուն ։
Circonflésso, sa. Շրջանդարձ. (ձեռքաձ շուրջանակի ։ accento circonflésso. ոլորակ ապարոյն ։
Circonflettere, ն. Թեռքել շուրջանակի ։ փեռքել նաքեռնան էյնէ ։ circonflettersi. (ձեռքել. կրկնել էյնէ ։
* Circonfluénza. Զեղում շուրջանակի ։ Հոսուն շրջակայ մեանց ։
Circonfúlgere, ն. Հաս լապել ։ Շրջափայլել ։
Circonfúso, sa. Շրջասփռուած ։ Հատասփռած ։
* Circongiratóre, տր. Շրջապտոյտ (մեանգնք. այս մեքենայք կոչին և Otturatori.)
Circoninsessióne, էփ. Նստոյտ, կամ մասնուել. (ձ. ծածկանից ի նեղբեն և փախադարձ գոյուել ձայնային անձանց ի մէնեանց ։)
Circonlocuzióne, էփ. Շրջաբանուել ։ Հեռն. Նեղի ։
Circonscrítto, ta. Պարագրեալ. պարագծեալ. Հեռն ։
Circonscrívere, ն. Պարագրել. պարսրել. պատել. փակել ի սահմանս ։ սահմանել. Հռոմ. գոյնս. տատրագրել. Հեռն ։
Circonscriviménto. Պարագրուել. Հռոմ.
Circonscrizióne, էփ. Գոյն սահման. յեղկար. կամ շրջաբանական տատրագրուն ։ շրջաբանուն ։
Circonspétto, ta. Պարագրեալ. հայեցեալ. շուրջ Շրջահայեաց. ալաշուրջ. զգուշաբար. Հռոմ. կան. զգօն. նախահայեաց ։ Հեռն. Նեղի. տեսանող ։

Circonspezióne, էփ. Շրջահայեցուել զգուշն. խոհեմուել ընտրողուն. զգօնուն ։ Հեռն. Նեղի. Հայեցող. տեսանող ։
Circonstánte, ած, ն գոյ. Տես Circostante.
Circonstánza. Հեռն. Տես Circostanza, Հեռն ։
Circonvallazióne, էփ. Փոս պատնէշափակ. պաշ նեղ պաշարման ։
Circonvenire, է. Դարանել. արկանել ի պատ. բանս. խարդաւանել. պատրել ։
Circonvenúto, ta. Ընկճուեալ ի պատրանս. խաբեալ
Circonvenzióne, էփ. Դարանք. նենգ. գաւ. քնա
Circonvicíno, na. Շրջակայ. մերձակայ. սահմանակից ։ Հեռն. Նեղի. օրն. Հռոմ. պնդօրեալ ։
* Circoscrítto, ta, Circoscrívere. Հեռն Տես Circonscritto.
* Circospétto, ta. Circospezione. Տես Circonspetto, Հեռն ։
Circostánte, ած. ի. Շրջակայ. ընդհանրակայ. մերձակայ. Հեռն. Նեղի. օրն. Հռոմ ։ i circostanti. գոյ. յոյ. առաջիկայքն. մերձակայք ։
Circostánza. Circostánzia. Պարագայ. հանգամանք ։ մերձակայ վայր. սահմանակից տեղի ։ Հռոմ. Հեռն. Նեղի. circostanzá di ramucelli. շրջակայ ոստք ։
* Circostanziáre. * Circonstanziare, ն. Ասել կամ նամակել զայդ պարագայս ։ Քերթող. Հեռն. Նեղի ։
* Circostanziáto, ta. * Circonstanziáto, ta. Ասացեալ մանրապատում. գործեալ ըստ պարագայից
Circuiménto. Շրջագայուն. յածուն. շրջուն. պատուն ։
Circuíre, ն, և է. Հռոմ լապել ։ Պատել ։ գոգաձեւ. փոլաձեւ. շրջիլ զ պատիլ զ (երկիր.) պատգայիլ ։ փոլաձեւ ։
Circuíto, գոյ. Պրկոյ (տեղւոյ.) պարագայ վայր. պատգայ. Հեռն. Նեղի ։ բոլորուել. բոլորակ ։ պեռքիմեռքի. փայէն ։ պատգայել. շրջան. հոդուածուն ։ պեռն ։ di parole. տես Circonlocuzione. Si volge in circuito. Հոլորի. պարբերի ։
Circuíto, ta, ած. Պատեալ. շրջապատեալ ։
Circuizióne, էփ. Շրջապատուելի. շրջապատ ։ di parole. տես Circonlocuzione.
Circulare, Circularménte, Circuláto, Circulazióne, Círculo. Տես Circoláre, Հեռն ։
* Circumambiénte, ած, ի. Շրջապատող, կիսշրջապատ (մարդին ։)
Circumflésso. Տես Circonflesso.
* Circumlocuzióne. Տես Circonlocuzione.
Circumpulsióne, էգ. Շրջայտիւ. մղողուելի, կիսմղուն ։
Circuncídere. Հեռն. Տես Circoncidere, Հեռն ։
Circuncígnere, ն. Պատել. շուրջ պատել ։
Circuncínto, ta. Պատեալ. շրջապատեալ ։
Circuncisióne, Circuncíso. Տ Circoncisione, Հեռն
Circundáre, Հեռն. * Տես Circondáre, Հեռն ։
Circunflésso. Տես Circonflesso.
Circunspétto, ta. Circunspezione. Տես Circonspetto, Հեռն ։
Circunstánte, Circústante, ած. * Տես Circonstante. Ուերծուող. յարակից ։ բազակից ։
Circunstánza, Circumstánzia, Circustánza. Տես Circostanza.
Circunvenire. Տես Circonvenire.
* Circunvicíno. Տես Circonvicino.
Ciregéto. Կեռասանոց ։ Հեռն ։
Ciregiuólo. Տես Ciriegiuolo.

Ciridónia, Տես Cirindone.
Ciriégia. Կեռաս: Իբաղ: fare, essere come le ciriage. Ձգել, կիմ Ձգիլ. Միմեանց վկնի:
* Ciriegiéto. Տես Ciregeto.
Ciriégio. Կեռասենի: Իբաղ ագաճ:
Ciriegiuólo, գց. Տես Amarasco. ագիճ ինչ որթոյ և խաղողոյ. որոյ ողկոյզք են երկայն, և չան ցան. իսկ հատքն՝ սուսեր և քաղցր յոյժ:
Ciriegiuólo, la, աց. Կեռասահամ. Կեռասանգեան. Կեռասի:
Cirimónia, Cirimoniále, Cirimoniére, * Cirimoniosaménte, Cirimonióso. Տես Cerimonia, եղ:
Ciríndone, ար. Պարգև. Ձիր:
Ciriuóla. Ծաղիկ օձաձուկին:
* Ciromanzía. Տես Chiromanzia.
* Círro. Տես Lazzera.
Cirsocéle, իփ. Պճարագինչ գոյացեալ ի սերմնաւանդն անօձն:
Cirugía, Cirurgía. Վիրաբուժուի: Ձեռագործ:
* Cirugiáno, * Cirúgico. * Cirúsico. Վիրաբոյժ:
Cisále, ար. Ճիճուն անդոց. կոտոր անդոց:
Ciscránna. Ամեան ինչ ծալուածոյ: կամ հնոտի. յոռի ինչ:
* Ciscránno. Գոլգոթան. արկղ. կիմ պատուհան գրոց:
* Círma. Տես Scisma. երկպառակուն. անմիաբանութիւն:
Císpa. Խիճ. դիպուած աչաց: Լաֆ:
* Cispárdo, da. Cipicóso, sa. Կիճակին: Լաֆոտ:
Cispità, Cispitáde, Cispitáte, իփ. Կիճակնուի. քաժանուի: Լաֆոտ:
* Císpo, pa. Cispóso, sa: Տես Cispicoso.
* Cisposità. Տես Cispità.
Cissóide, իփ. Որոմ, կիմ որոմանալ. (ի կորգ գլխոյ ինչ երկրաչափական՝ ի ձև տրոմի, յր գամբռ պօնձուխին:)
* Cissolfaut. Խաղ ինչ երաժշտական:
* Cistepático, աց. Փամբշտական (խոլովակք:)
Cisterna. Գուբ: ասուիճ: վիհ. վիրապ: խորք: գոյս. պերճ նեբ: Cisterna Pequeziana. Մանգարան. (ըստ անդամողինց՝ ի սարկ ինչ մանկեանց և խորկին, աւր պահի մանուածոց)
Cisternétta. Գուբ փորք: իճախ ասուիճ:
* Cístico, ca. Պաղձային. լերդային (կրակք:) լիզաբեր, կիմ լեղային խաղովակ (ի խողովակ ինչ, որ աճէ գլուզէն ի լերդէն ի պարկ լեղուն:)
* Cistiféllea, աց. Պարկ լեղւոյ կնդամանաց:
* Cístula. Տես Cessella.
Citagióne. Տես Citazione.
Citara. Բան լարին. Տես Getra.
Citáre, հ. Կոչել ի գատ. ի դատաստան, յայտնեան: Ցնծութիւն: Ծանուցանել. Նշանակել: պետիցիէ. յատաղ բերել. ի մէջ ածել (ըստ փաստս իւր.) բերել (վկայուն:) ներկել. իրաց երեսի. գրգռել. յորդորել: Կոչել: Քաղցրամատ:
* Citarédo. Citarísta, ար. Կիթառահար: Նուագածի:
* Citareggiáre, Citarizzáre, ն. Հարկանել զնիւ կիթառ: Նուագածաբար կատարել:
Citarizzatóre, ար. Տես Citarista.
Citáto, ta. Կոչել ի գատ: Ընտրեալ պատիւ օրհնոյ: կոչել. անուանել. յառաջ բերել. յիշատակել: Իրաց օրանոյ. պիտի օրանան:
* Citatóre, ար. Յիշատակիչ. մատենագրաց. որ ածէ ի վկայուն զմատենագիրս:
Citatória. Գիր կոչման ի դատաստանի:
Citazióne, իփ. Կոչումն յատենն. Հրաման. գիր կոչման ի դատաստան, կոչումն. վկայուն յիշատակութեամբ մատենագրաց. յառաջբերուն:
* Citéra. Տես Cetra.
Citerióre, աց. Որ ի յայսկոյս: պերճեփ. Եսէրպա:
Citérna. Գուբ: ասուիճ: ալբիւր: տե և Cioncia.
Cítiso. Ծառ ինչ նման Ginestra ի:
Citrácca, Խոտ ինչ բուսակալ զորմիզ:
Citraggíne, իփ. Տես Cedronella.
Citri. Բան ծաղկանի. Տե Arzigogolo, Capriccio.
Citrinézza, Citrinità. } Գեղնուն: ա
Citrinitáde. Citrinitáte, իփ. } բութ: գեղնուն
դիմաց, կիմ աչաց:
Citríno, na. Կիտրոնագոյն: ի և ա ազգ ինչ Mirabolano ի:
Citriólo, } Կիտրունգ: հնչաբ: Citriuolo aborta-
Citriuólo. } to. Կարուճգ փոքր, յորոյ գործեն քացախուտս. յր ծառուդին:
Citrúllo. Խօշտամբ. խօշտանգութիւն. անմիտ:
* Cítta. Տես Zittella.
Città, Cittáde, Cittáte, իփ. Քաղաք: վիճակ: dare altrui la città. քաղաքացի գրել զոք: città dolente, դժոխոյ:
Cittadélla. Ամուր. ջին գլխաքաղաքաք: գաւառապետ: ամրոց. բերդ: գաւիթ:
* Cittadína. Կին քաղաքացի: վիճակի տուք:
Cittadinaménte, ած. Ոճ զքաղաքացի. քաղաքացւոյ վարուիք:
Cittadinánza. Քաղաք. քաղաքացիք. խումբ քաղաքացւոց: վիճակիք: քաղաքացուի: վիճակավարուի. քաղաքակենուի: Խնկի երեսաց բնակարան:
Cittadináre, ած. Ընտրել զքաղաքի:
Cittadinático. Քաղաքացնուի. իրաւունք քաղաքացւոյ:
Cittadinéllo, նուազ. Աղարիկ, կիմ հոմանուտ քաղաքացի:
Cittadinescaménte. Տես Cittadinamente.
Cittadinésco, ca. Քաղաքական. քաղաքավար. մարդաւար: վիճակի. Եսէրպա:
Cittadíno, գց. Քաղաքացի: քաղաքընակ: վիճակի. վիճակ օրանք. քաղաքակից: Քաղաքի far cittadino. առնել քաղաքացի: farsi cittadino. գրել քաղաքացի: cittadina del celeste regno. երկնաքաղաքացի:
Cittadíno, na, աց. Քաղաքական:
Cittadinúzzo. Տես Cittadinello.
Cítto. Մանուկ: օրանի: ոսկի:
Cittola. Աղջկին փոքրիկ: տղաշատ:
Cittolélla. Մանկիկ. տղայ փոքր:
* Cittolo. Մանուկ փոքր. մանկիկ:
Cittóne, ար. Մանուկ մեծ. պատանեակ:
* Civáda, * Civadiéra. Անուանք առագաստիցն նաւուս:
Civája. Ընդգ. ռամկ. ընդեղէն: Բերէ: Քամէ. վիճակ:
Civánza, Civánzo. Շահ. օգուտ: far il civanzo di mona Ciondolina. առակ: ասուիճ ալ ասուիս կորուսանել ի վանասուս:
Civanzáre, ն. Պատրաստել. կիմ հայթայթել. ընտրել: Հոգալ. Հանխոտ. կալմել: Civanzársi ընդ. Շահել. պատրաստել ղանեաս անձին:
Ciúco. Իշ: Եղէն:
Cíve, ար. Բան լարին. Տես Cittadino.
Civéa, Civéo. Այլ ինչ գեղջկաց հնձանել յոստոց ծագաց:
Civétta. Բու: պոչփոչ: far la civetta. շարժել զգլուխն երբեմն զբու: տես և Civettare. Fare a civetta. Ճարկանել զմեմեանս. (ի խազ ինչ:)

giuo-

giuocare a civetta. Խոյն ի՛ւ՛ սարժիլ զիլուխն վեր ի վայր· ոպշունիլ սատի և անուն ։ տ և Scansare. Toccare a civetta. Հարկանիլ չարաչար ։ Կին լրբենի, ժոխրն, յոյսատ ։

Civettáre, ւ. Ըարժիլ զիլուխն իրրև զառ· հրա տրուիլ· ոլատրիլ ։ Պչտիլ· բեկբեկիլ կանանց, կի ընդունայնանալ· խենչանալ· ցուցանիլ սէր առ արուս ։ Էպէյէֆ· նապլանմատ· աչէտ օլմատ ։

Civettería. Սէր, կի չողմանի կանանց առ արուս· ոլչրանք· բեկբեկումն· խենչկատակ, կի խենչ չարժմունք կանանց ։

* Civettína. Տ՚ես Civettuzza.

Civettíno. Ռնաղտամիտ· դիւրահաւտնա· պակասամիտ ։ Էպէյէֆ· ահմատ ։ իզուսէր ։ աչէտ ։ fare il civettino. սէր ցուցանիլ, կամ կամիզնիլ առ կանայս· քաղցրութ կենակից ը կանայս ։ աչէտ ւլմատ ։

Civettône, տ. Բաւ մեծ· կեղծաւոր տարփածու· մնաղարծ տարփասր ։

* Civettúola, Civettúzza. Փոքրիկ բոս ։ կին չոյքրատ· կին արուամոլ, կի տարփածու ։

Ciuffágno, na. Յարփասիկ· ըմբռնող ։

Ciuffáre, ւ. Ըմբռնիլ (ղվնէ ; կի գերբոց ։) alcuna cosa. տես Afferrare.

Ciuffétto. Վարոք Հակառակ ։ էնբէմ ։ tener la fortuna pel ciuffetto. վայելիլ ի բարեբաղդութենէ· յաջողիլ բաղդին ։ chiedere a ciuffetto. խնդրիլ զդժուարինս ։ avere, կամ pigliar il lione pel ciuffetto. վայելիլ չինն բաղում վտանգաց ։

Ciúffo. Վարոք, կի գլուք ճակատու ։ էնբէմ ։

Ciúffole, ւթ· յոտ· Սրունկ· չափաղիսուկ ։

Ciufolótto. Տ՚ես Ciusolotto.

* Cívico, ca. Քաղաքական (պակ ։ էր պակ ինչ զոր սային հասվայելեցիք այնմ որ ի մարտկ ապրեցուցանէր զոր կբաղաքացեաց ։)

Cívile, գոյ, ար· Մասեան ինչ նօսարաց· հասարդնական տեսիլ տանոց քաղաքին ։ ելատատն ։

Cívile, աց· Ciliíssimo, ma. Քաղաքային· քաղաքական ։ էնէրէ դէնայիք ։ քաղաքավարի· մարդավարի· քաղցրաբարոյ ։ էպէպի ։ էրէնայը ։ ragion cívile. քաղաքական օրէնք ։

* Civilísta, ար· Իրաւաբան· իրաւագէտ ։ էհլի ֆէթէհ ։ էնէյ չէ ։

Civilità, Givilitáde, ան· Տ՚ես Civiltà.

Civilménte, ին· Քաղաքականաբար· մարդավարութեամբ էպէպ էնէ ։ էպան էնէ ։

Civiltà, Civiltáde, Civiltáte, նգ· Քաղաքականութիւն· մարդավարութիւն· քաղցրութիւն ։ էպան ։ էպէպ էպէպան ։ քաղաքայնութիւն· իրաւունք քաղաքացւոյ ։

* Civíre, ւ. Տ՚ես Procacciare, Provedere.

* Ciulla. Տ՚ես Fanciulla.

* Civorio. Տ՚ես Ciborio.

* Ciúrlo. Սանադիկ չարժունն ի վր մեյ տալն ։

Çiúrma. Գերդիք, կամ խումբ զերեաց ցանկանաւուն ։ էնէրէպէն օլանլար· էպէրէնէ ։ ciurma scapola. ընդհանուր ձեռնարկ ցանկաւուն ։ քաշնէնէրէնէ ։ խուռն· ամբոխ· բանմարդի ։ հասպ· ճիհանէտ ։ տես և Ciurmería.

* Ciurmabórsa, ար· Քսակահատ ։ էնէ էպէնէ ։

Ciurmadóre, Ciurmatóre, ար· Տովիչ· դիւլաւոր· կախարդ ։ պէյնճիս ։ հօչտապաչ· խաբեբայ· նենգաւոր ։ հիլէպաչ ։ տես և Cerretano.

Ciurmáglia, Խառնիճաղանճ, ամբոխ· սին ձգորք ժողովրդեան ։

Ciurmánte, տ· Տովիչ· դիւլի· խաբեբայ ։ պէյնճիս ։ հօչտապաչ ։ նենգաւոր ։ հիլէպաչ ։ տես և Cerretano.

Ciurmáre, ւ· Դիւլեթիլ· Տովիլ (զմարդ ։ տալ լոկ յարբունս զդէզ ինչ նախատահաս ի խաժամոյց Տուճածոց Տուհաւաստ պետնոց ։) անխոց առնել զմարդ ։ պէյնէնէֆ ։ խաբել· դաւել ։ պապնիլ ։ Ciurmársi. Առնուլ զդէզ դիւլեթական· լինել անխոցելաբարեհաճ ։ աբչօշ օլմատ ։

Ciurmáto, ta. Դիւլեթուած· Տովիւած· անխոցելի եղեալ ։ պապանմըշ ։ պաղչը ։ esser ciurmato. լինել անխոցելի, կի անբոյժ· գիմագրաւ· լինել առ աւիվաանդ· լինել փորձ վշաց, կի անեղկիլ ի վշաց ։

Ciurmatóre, տր· Տ՚ես Ciurmadore.

Ciurmatríce, նգ· Վհուկ· կին դիւլէ ։ ճաչէ ։

Ciurmería. Տովչութիւք ։ քանք Տովչաց ։

Ciúschero, ra. Ջոհարթաղթէ՚ի գինւոյ ։ էնչէ ։

* Cízza. Սոխոք ։

CL

CLácche, նգ· յոտ· Պահպանակ հողաթափից (հողաթափ ինչ զոր ագանկն ի վր հիրկ օգից առ ի մաշուք պահէլոյ զոյնս ի քովոյ ։) կոչի և Galoscie.

Cláde, նգ· Բաս լապին· Կատորած· հարուած ։

Clamáre, ւ· Բաս լապին· Աղաղակել· գոչիլ· պ՚ ղըչմատ ։

Clamazióne, նգ· Աղաղակ· գոչիւն· կոչումն ։

Clámide, նգ· Քլամիդ զինուորաց, կամ Տագաւորաց· օձագոյ արքունի ։ էբռպէն· քէբաճէ ։

Clamóre, ար· Աղաղակ· կոծ ։ far clamore. աղաղակիլ ։

* Clamoróso, sa. Աղաղակաւոր (որաւրդումէն· ըստ որ լինի բաղում ձաձաչմամբ ։) մեծաձայնաբան ։

* Clandestinaménte, ին· Գաղտ· ի ծածուկ ։

Clandestíno, na. Գաղտնի· (ամուսնութեան ։) ծածուկ· կիպէն ։

Clangóre, ար· Բաս լապին· Գոչիւն· բարբառ փողոյ ։

Claréttо, Աղտ ինչ գինւոյ յատակ յոյժ և բաղնհամ ։

Clarificáre, ւն· Տ՚ես Chiarificare, ւն ։

* Clarinétto. Սինուկ ինչ երաժշտական ։

Clarità, Cláro, ra, ան· Տ՚ես Chiarezza, ան ։

Classe, նգ· Բաս լապին· Կաւախուռմբ տորմիղ նաւաց· նաւատորմիղ· գումարտակ նաւոյ ։ փոնոմ ։ ցանկաքայլին զօր ։ կարգ· աուտիման· դաս ։ ըզմ ։

* Classiário. Ծովափնեայ զօր· գետափնեայ պահակ նախնի հռովմայեցւոց ։

Clássico, ca. Նախատատ ։ կի նախատատիճ (հընձակ ։) գերակատար· բնորեցագոյն ։ էլա ։ պատ

Cláva. Լախտ ։ կի վերփ գինի· վահանդն ։

Claúdere, ւ· Փակել· պարունակել· բռվանդակել ։

Claudicánte. Տ՚ես Zoppicante.

* Claudicazióne, նգ· Անհաւատարուն ի դալկին ։

* Clavicémbalo. * Clavicórdio. Տ՚ Buonaccordo.

* Clavícola. Ականակ (է անուն երկոց ոսկեդաց կրծոց, որք են կոր ոսկի զաւան S ։)

* Clavígero, ra. Փականակալ· (ասի զքրեայն Պետրոսէ ։)

Clávo. Բաս լապին· * Բևեռ ։ * Ղեկ ։

Cláusola, Cláusula. Պարբերուն· (է համառօտ մասն ճառին, որ պարունակէ յինքեան դատաղջ խնամս ։) Պայման (դատանց հրովարտակաց, ան ։)

Claustrále, աց· Վանական· վիհատասանի ։ տանտ փըռ հիճալէ ։

Cláustro. Բաս լապին· Տ՚ Chiostro, և Chiusura.

* Clausulétta, նոյ· * Clausúla, յատնի· Տ՚ես

Clau-

Clausula.
Clausúra. Վանք. մենաստան: Հանապատ: փակեալ տեղի: փակուած տեղ:
Clemátide, է. Խոտ մի, որ կոչի և Vitalba, Vincapervinca.
Cleménte, ս. Clementíssimo, ma. Գթած. բարեգութ. քաղցր: Ներհակելի:
Clementeménte, ս. Գթութեամբ. քաղցրութեամբ:
Clementíne, աց. է, ից. Կղեմեան առհմանց գրուածք. կանոնք կղեմայ և քահանայապետի:
Cleménza, Cleménzia. Գթութիւն. քաղցրութիւն. ջերմեռանդ. Ներհակութիւն:
* Clepsidra. Տե՛ս Clessidra.
* Clericále, աց. Տե՛ս Chericale.
Cléro. Կղեր. ուխտ եկեղեցւոյ:
* Cleromanzía. Վիճակընկեցուած: Փաշեաց:
* Clesiástico. Տե՛ս Ecclesiastico.
Clessídra. Ժամացոյց ջրակէն, կամ ջրացոյց: առաջորդ ընդաղ ինչ նախանի յունաց: clessídre. ջրհոսան ջրաբաշխական մեքենայք հնոց:
Cliénte, ս. Հովանաւոր. պաշտպանաւոր. (որ կայ ի հովանաւորութեան ուրուք:)
Clientéla. Հովանաւորութիւն: Ծառեք:
Cliéntolo, Cliéntulo. Տե՛ս Cliente.
Clíma, էս. ա. Clími, իից, ա. Կլիմայ: եւնիմ:
* Գաւառ: կողմ. երկիր: Վիճակ. աշխ:
Clímate, ա. * Clímato. * Clímo. Նոյն են:
* Climatérico. Վտանգաւոր. (առ որ ի-բարեփոխութիւն կօձիներդ տարուց մարդկային կենաց. և ըստ ոմանց երրորդ ամն. որ է իննիրդ եօթնեակդն հասարի վտանգաւորագոյն. յայն ասեն կոչի il gran climaterico.
* Climeno. Տունկ ինչ:
* Clínico, ca. Մահճական. (այսպէս կոչեցան ի-բ որք մկրտեին ի ժամու մահճան իւրեանց:)
* Մահճական (բժիշկ. կամ բժշկութիւն, որ որք մեռանելին հիւանդացն ի մահիճս. առաջարար կոչին Medicina pratica, Medico pratico.
Clinopódio. Տունկ ինչ նման ռեհանի:
* Clipeáto, աց. Վահանաձեւ:
Clípeo, էաս. լատին. Վահան: Գալգան:
Clistére, ա. Clistéro. Տե՛ս Cristéo.
Clitorída, է. Եզամաշկ իգական անդամոց:
* Clittica. Տե՛ս Ecclittica.
Clívo, գոյ. Բլրակ. գլուխ: աց. Զառ. ի վայր:
Clízia. Արեւածաղիկ: ինքն ունի. պնդի ծաղկեան: կոչի և Elitropia, Girasole.
Cloàca. Լճակաքիր: Ջրհոս: * Գոյանոց. (ի մեան աղեաց՝ ըստ ոմանս առաւաւնիս)

CO

Co', կամ coi, cogli, կամ con. gli. արտասանէլ ի-ով. նշանակի con li. Ընդ: ընդ. ընդ:
Co' արտասանէլ անդամ օր. Տե՛ս Come.
Co. ր Capo. Գլուխ. ծայր:
Coabitáre, է. Բնակիլ ի միասին. բնակակցիլ: օթևանիլ օրմով: բնակիլ ընդ կնոջ կամ ընդ առն:
Coabitatóre, ա. Բնակակից:
Coabitazióne, է. Բնակակցութիւն. պնդնակութիւն ընդ առն, կամ ընդ կնոջ:
* Coaccadémico. Ձեմարանակից. ընկեր ձեմարանին:
Coacerváre, ս. էաս. լատին. Ընդդնակուտել:
* Coacerváto, ta. Ընդդնակուտեալ. դիզեալ:
* Coacervazióne, է. Կուտակումն. կոյտ: Բոլոր:
Coadjutatore, ա. Օգնական. գործակից:
Coadjutóre, ա. Օգնական, կամ աշակից. (այսպէս գործակցի եպիսկոպոսին, կամ կանոնիկոսին, որ օգնական լինի նմ'ի կատարման պաշտամանց իւրոց, և ապա յաջորդէ նմին:)
* Coadiutoría. Աշակցութիւն. գործակցութիւն. ընդդնակցութիւն:
* Coadjutrice, է. Օգնական:
* Coadjuvánte, ս. Օգնիչ (ընդդնակ): Խորհրդակից:
Coadjuváre, ս. Ի պատահատոյց լինել: Խորհրդակից լինել:
Coadjuváto, ta. Օգնեալ. օժանդակեալ:
Coadunáre, ս. Հաւաքել ի միասին. համահաւաքել:
* Coadunazióne, է. Հաւաքումն: դիզիչ:
Coagoláre, Coágolo. Տե՛ս Coagulare, են:
* Coagulábile, ս. Թակարդելի:
Coagulaménto. Տե՛ս Coagulazione.
Coaguláre, ս. Խտացուցանել. մանածրդել. մանծուցանել. Թանձրացուցանել: Coagulársi, ի. Խտանալ. մանծնուլ. մակարդիլ:
Coagulatívo, va. Խտացուցիչ. մակարդիչ:
Coaguláto, ta. Խտացեալ. թանձրացեալ. մակարդեալ:
Coagulazióne, է. Խտացումն. թանձրութիւն. մակարդումն. մանծումն:
Coágulo. Մակարդ կաթին. խակաց: Տոյտ. ախտ, եօղնարտ տոյտը:
* Coajutatóre, ա. * Coajutóre, ա. Տե՛ս Coadjutore.
Coalescénza. Ջհոսումն. (ըստ անգամանացն է մեկ ի յօգտաւորուեց ասկերաց, որ կոչի և Sinfisi.)
Goartáre, ս. Սեղմել. սընգել. ամփոփել: աչխոյժ:
* Coartatívo, va. Սեղմիչ: ընդնիչ:
* Coartazióne, է. Սեղմումն. սընգումն:
* Coattívo, va. Բռնադատիչ. բռնադատական:
* Coazióne, է. Բռնադատութիւն:
* Cobalto. Քօպալտ. (է հանք ինչ, յորմէ կազմի մինդեղն:)
Cóbbola, Cóbola. Ագռ ինչ նախնի բանաստեղծաց:
* Cóbio. Խարախաձուկն: գոյն պղտզէ: կոչի և Ghiozzo.
Cócca. արտասանէլ իակ օգ: Գինի նեռին. (որ փոսորկին ի ծայր ձեռին՝ յորում մտանիք լայ աղեան:) նեռ: օփ: Երկաքին ծաղք մատանեայ. նեռ. փոքրիկ հանգոյցն գործեալ ի վերին ծայրս մատանեին՝ զի մի ի պտուտքէն ջայն ի բաց ուսիցէ ձեռն: Ագռ ինչ նաւու նախնեաց: Coche. Սպառազինք չուխայիկն: լատին կենդ. առ. Coccáre, ս. Ջարմարել գնեռն ի լար պղպզանն. լարել զաղեղն. ապառնալ կամակաց ի վէր ուրուք uno. այտանել. ծաղք առնել:
Cocchétta. նոճ. Տե՛ս Cocca.
Cocchiáta. Երգ սիրոյ նոճագեալ երաժշտական գործիք գիշերային ի կառս: Երաժշտական նք. Եանդիրդուիք եղանակեալք գիշերային, միաձեռ յատարային, կիմ նոյն իսկ քանաստեղծուն՝ զոր նոճագեն երաժիշտքս: տես և Carrozzata.
Cocchiére, ա. Կառավար: արտաքս:
Cocchíglia. Տե՛ս Cochiglia.
Cocchína. նոճ. Տե՛ս Cocca. կաքաւ ինչ. չինա կանաչ:
Cócchio. Ագռ ինչ կառաց. կառք: գօլի. հիւրիւղ:
Cocchióne, ա. Կառք մեծ: պեօխա գօլի:
* Cocchiumáre, ս. էաս. լատին. Տ. Corbellare.
Cocchiúme, ա. Խիցք հարսոյ: ընտ. իշեաց: ծակ կարասոյ: տես և Culo.

Cóccia . Փոքր ուռոյկք : չիչ . խոխրա : della spada . դաստապան . (է պահպանակ ձեռքին կռվի գաս. տակի սրոյն :) աճ ասի . Գլուխ : պաչ : aver la coccia dura . լինել խստապարանոց :

* Coccíge , աբ . Ասկր փոքրիկ ջեռերէ ի ծագ ոսկերը սրբանին :

Cocciníglia , Ծիրանի գոյն ամերիկեան . գեղմէդ սրդն յորմէ հանեն զայս գոյն ծիրանի :

Cóccio . Բեհեզ խեցեղէն անօթոյ :

Cocciuóla . Ախտուց փոքր (գոյացեալ ի խածոճածոյ մեղուայ , ևն :) * տես և Scottatura .

Cócco . Հատք սրբոյն կարմրոյ : գեղմէդ : ծիրանիի բանգ ջուխայ : խոխոչքի ըահասը : Ջուռ . ի բառս փղայոյ :

Cócco . Գոքքա պտուղն հնդկայ . կոչի և Cocco delle Maldive .

Coccodrílo . կոկորդիլոս . սիրեւդն . ինջոահ . նե հնդիկ :

Cóccola . Հատապտուղ ինչ հատ ; ձիթենւոյ , նոճւոյ . գաչենւոյ ևն :) պտի . հապպե : uccellare a coccole . անձամբ անձին նիւթել չարիս . անմիտ ինչ անկանել ի վտանգ : Գլուխ : girar la coccola . աճ ասի . լինել ի քիոլեա . շուարիլ :

Coccólina . Հատապտուղ փոքր : ազգ ինչ հարբուխոյ :

Coccolóne , Coccolóni . տես Star , կամ esser coccoloni Նստիլ ի վր կրնկանց :

Coccovéggia , Coccoveggiáre , Տես Civettà , ևն :

Cocénte , հ . Cocentíssimo , ma . Տոլորիչ . տօթ Թագիլ : Եփան . գեղձի :

Cocêre . Տես Cuocere .

* Cochíglia . * Cochílla . Տես Conchiglia .

Cociménto . Կիզումն . տաղ : Եփումն . սքնապէլէ . փըխ Եփելէ : Թիւմն . մարսողութիւն : պինդիրմէ . հադ : կիծ . կակիծ ի առաւիկ քորելոյ : սըղէ :

Cocióre , աբ . Ա յրումն . կիզումն :

Cocíto , Ահաւոր ելեւ ինչ դժոխոց :

Cocitójo , ja . Դիւթական ժեղէն :

Cocitúra . Խաշոյ . (է ջրոյ , կամ այլ հեղուկ յորում եփել է ինչ :) ժամանակն կամ չափ եփելոյ . կիզումն : * տես և Cocimento .

* Cocléa . Կոպ պտուտակ : պեղ պտոյտ : խխունջն . (ըստ անդամալուծից է մասն ինչ ըսկրեաց նմանն խխնջոյ :)

* Coeleária : Տունկ ինչ բժշկական . որոյ տերևքն են քաղորչի և գոգաւոր դըպչանման :

Cocólla . Կնկող վերար միանձնից : գոբպապ պաղէ . ազգ ինչ անկոյ :

* Cocolláto . Վերարեալ . աբեղայ . միանձն :

* Cocólło . Գլխանոց . կնգոզ :

* Cócoma . Ընօճ պղնձի , կամ խեցի ի կերակուր նել ջրոյր են : Ջեչեմ . էտպէ :

Cocomerájo . Դաչա , կամ պարտէզ մեղապտղից : գոբբոռոչ : վռնտաօդ մեղապտղից : գոբբոռնոց :

Cocomerélło . Ա ինդրապտղ փոքր : գոբբոռնոչ : տես առաջ Cocomero salvatico .

Cocómero . Ա ինդրապտղ . գոբբոռ : * Վարունգ . (ըստ այսմ յետին նշանակութեան է բառ վերնեալ կեցուց :) հոյտ : mettere , կամ cacciare ad alcuno un cocomero in corpo . կասկած ի միտս ոք գնանել յերկեայս առնել : aver un cocomero , կամ stare con un cocomero in corpo . ունել ինչ կասկած ի մտի . կաս ի վտանգ : non saper tenere un cocomero all' erta . ոչ գործել զնել ի ծածուկ զնորհուրդս . ի վեր հանել զգամ գաղանիս : cocomero asinino , կամ salvatico . մեղրապտղ վայրենաբոյս . վայրենի :

Cocúlla . Տես Cocolla .

Cocúzzo , Cocúzzolo . Գագաթն գլխոյ . գագաթն պտ . քէփէնէ . ընէնէ : կատար (լերանց , ծանգ կատարց : պարկինչ ոսկանաց և վարից ծըռ նոց :

Coda . Տուտ . ձեռ . ապի : գոչչոպ : mettersi la coda tra le gambe . զարհուրիլ . ապտնապիլ . չիսոթիլ : levare , կամ alzar la coda . արծարծիլ . ոգևոյն . զօրանալ . զամբարձանալ . խիղճել : aver la coda taccata di mal pelo . տիսալ . խելս ունել ի գլուխ . գհեռս լինել վրիժուց : avere alcuno nelle code . աճ ասի . ապրիլ զգեղդարիկ յուսիքէ : Հիւանդակ վարանիկ (զոր կանայք ծրնրել ունին ի լիկանց :) առնի անդամք ոսկս գիսաւորաց . վախճանի . ապարտ : ածիղ : երկայնել առօրոտ հանդերձից տիկնանց , կամ կարդ նագաց : դէյլ : del Sonetto . յաւելուած ի վերն առաջաւոր ներբողին . իբ զինի չորեքտասան տողից դր : dell' occhio . անկիւն , կամ քունջ աչաց ի սնարան կոյս : ներ աչի : guardar colla coda dell' occhio . հայել զնդ աչամբ . հայել ծայրիւ աչաց . նայիլ զանխաբար : del porro , կամ ծայր սրտաի . (իբ մասն հակադրեալ գլխոյ սրասին ևն :) Վերջք զօրաց : attaccar l' inimico in coda . յարձակիլ ի վեր , ի շնաստէրն ի լիկանց : far coda , կամ codazzo : երթալ գհետ ոտրուք առ ի պատիւ : far coda Romana . խոյ ինչ տղայոց որոց կալեալ գհանդերձից միանց վազեն շուրջ զանակի , կամ հետամուտ լինին ոմանք այսպն առ ներով գնա : appor code a code . երկարել . երկայնել : di volpe , di lione , ևն . են անուանք զանազան գուսաց : Bascia da due Code . փայ չայ երկմասեան : Էրի խոպոտ ֆայտ :

Codardaménte , հ . Վատուբէ . հեղգուբէ :

Codardía . * Codardígia . Վատութիւն . ծուլութիւն : հնմհեւէ :

Codárdo , da . Վատ . վատասիրտ . ծոյլ : քնմհեւ :

* Codaspro . Ջոկն ինչ որ վր խորտաբոյս խոտաճաճանի կոչի խոտաստուտ :

Codázza . Տուտ . ձեռ : գոչչոպ : ծայր վերջք : ոսկ . տես և Codazzo .

Codázzo . Ընթացակերպ . վնծամծոյց առ ի պայմիւ : խոչիա : far codazzo . տես ի բառն Coda .

* Codeáre : Տես Codiare .

Coderíno , na . Ի տուտանէ . տուտն :

Coderóne , աբ . Խոշ ինչ տղայոց :

* Codésto . Տես Cotesto .

Codétta . Տուտ փոքր . ապի փոքրիկ :

Codiáre , ե : Գիտալ գհետ երթալ ետրուք . գաղտ լսուտնել , կամ հետել զոք : հեռչեհէ . հոչլամպ :

Codiatóre , աբ : Դէտ . լսուտս . հեռչեի . լամպա :

Códice . Ը հնոց Códico . Օրինք , կամ մատեան օրինաց : ձեռագիր մատեան :

Codicillánte , ածո . Որ առնի յաւելուածս յորա րեթ կտակն :

Codicilláre , ած , հ . Վերաբերել առ յաւելուած կտնկին :

Codicíllo . Յետակտակ . (յաւելուած ինչ , կամ փոխոխուն յորարել կտակն :)

Codilúngo . Թռչուն ինչ :

Codimózzo , za . Ապատ . անձեռ . անտուտ : գոչբոռոչ :

* Codína . Տես Codetta .

Codióne , Codrióne , աբ . Ծայր երիկամանց ի վր ծննդական անդամոց որ յայտնագոյն ևս երևի ի Թռչունս , ք ի մարդիկ .

Codirósso . Թռչուն ինչ , որ Թարգմանի կարմ

թուաձա ։

* Coditrémola . Ֆուշուն ինչ բազմատեսակ քաղցր 'ի հերակուր ։ սառնդաբանի Տանձաշարժ՝ վի ըս. ակռ շարժելոյ գառան ։ պղընձոցիք կոչեն զայն Boarina . իսկ Թօսքանոյիք՝ Cutrettola .

* Codognáta . Տես Cotognato .

Codrióne . Տես Codione .

Codúto , ta . Ագեսր ։ ձեռաւոր ։ գայլատիւն ։

Coefficiénte , տբ ։ Համաբաժանօղ , կիմ արտադրօղ զակից ։ (է ծանուցեալ Լեհէն , կամ քանակուելն երկուս յոլոյ ալ ձևոյ գանակուած 'ի բազ մապատկել զնա ։)

Coeguále , Coequále , ած ։ Համահաւասար ։ պատ պատասխ

Coenzióne , էգ ։ Ժառանգակցութի կնոջ . (ի օրէնագիտայ է գաշնադրութիւն , որով կինն ժառանգէ զնոյն ինչ որ ամուսինն ։)

* Coercitívo , va . Բռնադատիչ ։ սանձիչ ։

Coeréde , տբ ։ Ժառանգակից ։ հնմ ։ բար ։

Coerénte , ած ։ Յարակից ։ կցորդ ։ յանկաւոր ։ պինդ ։ կպչուն ։ կպչուն ։ սոսկուն ։

* Coerenteménte , ած ։ Յարակցապէս ։ յարմարապար ։

Coerénza . Յարակցութի ։ կապակցութի ։ յարմարութի ։ պնդիչութիւն ։ սոսկուն ։

Coesióne , էգ ։ Բաղակցութի ։ (ի բնական ինչ է զօրութի ինչ , որով մասունք մարմնոյ իրիք կան միացեալ ի միմեանս ։)

Coetáneo , ea . Հասակակից ։ ժամանակակից ։ նոյնպէս ։ պէրեաչուր ։

Coetérno , na . Յաւիտենակից ։ միաժամանակից ։

Cofaccétta , Cofaccína . Փոքրիկ կարկանդակ ։

Cofáccia . Կարկանդակ ։ ալեակնդակ ։ պօղաչ ։ render pan per cofaccia . հատուցանել զգարձ փոխարինոյ ։

Cofanájo . Որմնադործ ։ կողովագործ ։ փոփչէի ։

Cofanétto , նոմ ։ կողով փոքր ։ փոփչեցիկ ։

Cófano . Որմ ։ քիմոց ։ կողով ։ փոփչ ։ արկղ ։ սանդըք ։

Cóffa . Կաւարտ ։ (է նաւորդաց է մաթարակ ծայր կայմին նաւուց ։ յոր եղեալ դիտին լրտես ձի ծովին ։) * եւս՝ Փոկակազատ նաւուն ։ (կոչի և Gábbia .) նանգլէի ։ կողով ինչ պատրաստ սոկ նաւուն ։

Cogitabóndo , da . Դ Մտածօղ ։ մտախոհ ։ փո-

Cogitabúndo , da . Տ ։ ձեռնին ։ լուծ փիլիսիայի ։

Cogitáre , է ։ բառ լատին ։ խորհիլ ։ դիտաւ ածել ։

* Cogitatíva . Կարողութի խորհրդականաց կիմ միտք ։ մտածութի ։ խոկութիւն ։ փիլիսոփայութի ։

Cogitatívo , va . Խորհրդական ։ խոհացողական ։

Cogitáto , ta . Խորհեալ ։ ածեալ զմտաւ ։

Cogitazióne , էգ ։ բառ լատին ։ Մտածութիւն ։ խոկութիւն ։ խորհուրդ ։ փիլիսոփայութի ։

Cóglia . (Ձայնաւորն o երկայ 'ի սայ և երկայ 'ի բաւ զգրեալս ևիւր արտասանելի է փակ ։) Պարկ աւորձաց ։ գաղտ ։

Cógliere . և Corre . անցեալ Cólto . Քաղել (ըստ պատուղ , ջմարիկ , ևն ։) կերել ։ օգտիմասի ։ առնուլ ընդունիլ ։ ալեաց ։ հաւաքել ։ փնչերմել ։ միաւորել ։ յարել ։ պէր էնել ։ հասանել ։ 'ի վր հասանել (ուրուք ։) գտանել ։ ըմբռնել ։ էնէրնչ մէ ։ պատմիլ ։ բռնկիլ ։ հանդիպիլ ։ պատահել ։ պատ կինել ։ հարկանիլ ։ հարկանել 'ի պատահանի , կիմ 'ի գիտեալ տեղին ։ Ներսիան կոմսի ։ nel bel mezzo . Կոյն է ։ di mira una cosa . դիտել ։ Ներսեան ալեաց ։ il vero senso . հասու լինել բուն իսկ իմաստից , կիմ մատ (մտաւեռադրին ։) cogliérla , և non la corre ։ ձաղկիլ յիմիք ։ ծիլ յա-

կողիլ ։ corre animo addosso a uno , կիմ cogliere in odio alcuno . առեալ զոք ։ corsela . փախչիլ ։ 'ի բաց գնալ ։ cor l'agresto . դողանալ ։ corre in iscambio , կիմ in cambio . այլ տեղ կարծել զոք ։ coglier sete . ծարաւիլ ։ coglier freddo . հարկանել 'ի ցրտոյ ։ մրսել ։ cor cagione . պատճառել ։ պատճառս խնդրել ։ ոյոնձեանս 'ի վր գնել ։ ամբաստանել ։ հանդոս պատիժ ։ ընկնիլ կիմէ ։ cor posta . տես Appostare . Corre in piena , կիմ in pieno . տես 'ի Pieno .

Cóglio . Տես Scoglia .

Coglionáre , ն , է ։ բառ տես ։ ծաղր առնել ։ այլանել ։ ծանակել ։ ծեղտ էնիմէ ։

Coglionatóre , տբ ։ Ագեսր ։

Coglionatúra . Ագեսրութի ։ ծաղր ։ ծեղտ ։ նկնմ ։ dare delle coglionature . Տես Coglionare .

Cogliončéllo . Փոքր երիտասարդիք անմիտ և պտուղ ։

Coglióne , տբ ։ բառ տես ։ Ամորձիք ։ երիտասարդիք ։ ծաչած ։ Coglione . է և բառ հոխաբան ։ խօլամիտ ։ անմիտ ։ ապուշ ։ փծուն ։ վատ արուն ։ անմտած ։ ապուշ ։ զաչուկ ։

Coglionería . բառ տես ։ Անխոհեմ ։ խօլամտութի ։ տգիտութիւն ։ ապերախտ ։ նանոտիք ։ ոչնչիք ։ այն օյն էյ ։

Coglitóre , տբ ։ Հաւաքօղ ։ ժեվաբերիչ ։

Coglitóre , տբ ։ Հաւաքօղ ։ ժեվաբերիչ ։

* Cognáta . Քոյր առն ։ երէն գէտ գարպաչ ։ քեռի ։ (քոյր կնոջն ։) պաչտէտ ։ կին եղբօրն ։ իլչին ։

Cognatína . նոմ ։ բառին ։ Cognata .

Cognatíno . նոմ ։ բառին ։ Cognato . և ազգ ։ գաս ։

Cognáto . Քեռայր ։ էնէչտ ։ եղբայր կնոջ ։ ասիի ։ Անուղակ ։ գաչ ։ քեռիկայ ։ քեռակայ ։ պաճառ ։ խնամի ։ հարս ։ մերձաւոր ։ նման ։

Cognazióne , էգ ։ Խնամութի ։ ազգակցութի ։ հարսնչութիւն ։

Cognito , ta . Cognitíssimo . Ծանուցեալ ։ ծանօթ ։ յայտնի ։ պիլինմիչ ։ պէլլի ։

* Cognitóre , տբ ։ Ճանաչօղ ։ ազգ ինչ գաուսորի ։

Cogniziončélla , Կոյնչ , կիմ հարեանցի ծանօթութի ։

Cognizióne , էգ ։ Ճանաչողութիւն ։ գիտողութի ։ ծանօթութի ։ պիլիչիլի ։ աչեալ ։ հասկը ։ իշխանութի գաուսոյ ։ prender cognizione d'una cosa . իրացուլ կ լինել ։ տեղեկանալ իմիք ։

Cógno . Կախոր ։ (չափ ինչ գինոյ) ։

Cognóme , տբ ։ Մականուն ։ լաչապ ։

Cognominare , ն ։ Դնել զմականուն ։ լաչապ գօչել ։

Cognominársi , յ ։ Առնուլ զմականուն ։

Cognomináto , ta . Մականաժամանակ ։ լաչապեալ ։

Cognominazióne , էգ ։ Մականուն ։ լաչապ ։

Cognoscénte , Cognóscere , ևն ։ Տես Conoscente , ևն ։

Cogolária . Գործի ինչ ձկնորսաց ։ ուռկան ։ լեռ ։

* Cógoma . Տես Cocoma .

Cojáccio . Մորճ յոռի , կիմ հնամի ։ էօլիչ պէրի ։

Cojájo , Cojáro . Խաղախորդ ։ բաչպան ։ մորճաւ վաճառ ։ կաչխավաճառ ։ պերէնչի ։

Cojáme , տբ ։ Կաչի ։ մորճ ։ կաչիք ։ պերէի ։ իլծն ։ պերիլիչ ։

Cojétto . Կողոպ կաչեայ ։ ձօչ ։

Coincidérte , ն ։ բառ երկուսէին ։ Անկիլ , կիմ զուգընթացել 'ի նոյն կէտ ։

Coincidénza . Զուգընթացութի երկուց (գծից) 'ի նոյն կէտ ։

Coincídere , է ։ Զուգընթանալ 'ի նոյն կէտ ։ պատահանիլ 'ի վր միմեանց ։

* Coitáre , է ։ Զմաւռ ածել ։ խոկալ ։

Cóito . Մերձաւորութի (մարմնական ։) զուգաւորութի ։

բուէ • խոսափակուէ • խառնք • ձիմա :
• Coitóso, sa. Տես Pensoso.
Col, արտասանէ առաջ օգտ. է կրճատուածն Collo ին, և է բակցացեալ 'ի con նախադրութենէ, և 'ի lo արական անանկանէն. Ընդ. հանգերձ. (կամիլ և զգործիական:) ինչ. պէսէ: col piacer vostro. հրամանաւ ձերով: յաւրի յառաջոյ բառից սկսեալ ոչ բաղաձայնիւ. այլ բառք սկսեալք բաղաձայնիւ իսառն սեռիւ ունին յառաջոյ զ Collo. իսկ առաջի ձայնաւորաց դնի Coll' ապաթարցիւ: բայց colla, և colle դնին անխտիր առաջի բաղաձայնի և ձայնաւորի:
Colà. ած. Ընդ. անգր. անդանօր: օրպես. օրայս: di là a colà, անտի անդր: մինչ անդ: ընդ անդ օրայս: Colà. իբր. հոլով 'ի: էոէ՛ն:
Cóla. Կառուծ պարզուած, կամ քաղուց գինւոյ. քաղուց կթոյ. (որ քէվկիր, որով մզեն զչիքէ կիրն:)
• Colafizzáre. Ապտակել. զդէմս ոճել:
Colaggiù, Colaggiúso, ած. Ընդ. անդր. անդր 'ի խոնարհ. անդ 'ի աստուա: ընդ. ալ եանկոտ:
Colaménto. Մզումն. պարզումն: ոխողնէ. քաղուածք. մզածք: ոխոդնութիւն:
* Colánte, ած. Մզիչ. քաղիչ: ոխոդիչ: էծորիչ:
Coláre, ած. Մզել. քաղել: ոխոդել: պէտքն ելեւէջել: է. ծորիլ. հոսել. կայլակիլ: պտղտալ: d' appresso. հոսել առ իրեք: եանկոտ ապտակ: Colare a fondo. Ընկղմել զնաւն: ելեւէջի պատճառ: Հալչիլ. ձուլիլ: էջիլնել. պէսէպէս: ծիւրիլ. հալիլ. մաղիլ. վատնել. ծախել:
Colaseióne, ած. Երկաղն (հոմ. պարան): էոէ բեռնի:
Colassù, Colassúso, ած. Ընդ. անդր 'ի վեր: նոյ. ետ: նօտրպա:
Colatío, ia. Colatívo, va. Մզիչ. պարզիչ. քաղող. զտիչ. լուծանելի. հալելի:
Coláto, գոյ. Քաղածք. մզածք. քաղիչ նիւթն ոխոդնութիւն:
Coláto, ta. Մզիչ. քաղիչ: ոխոդնիչ: aria colata. օդ կամ հոգին ապրեալ ի ծակից:
* Colatója. Պարզուած. քաղուց: ծէվկիր: տակզ ինչ գլխոյ: տես և Crogiuolo.
Colatúra. Տես Colato, գոյ:
* Colazioncína, * Colazionétta, նոմ. Colazióne. Տես Colezione.
Colcáre, ած. Ընկողմանիլ. պառկիլ: էոէնոտ:
Colcársi, ց. Նոյն է: և՝ մնանիլ (արեւու, կամ պատեղացց:)
Colcáto, ta. Ընկողմանեալ: էոէնեալ:
* Cólchico. Տունկ ինչ գեղածաղիկ:
Coléi, իգ. Ան կին. նա: ը ոյ: al colei grido. (իբր al grido di colei.) յաղագաւ նորա:
Colendíssimo, ma, գերզ. Անհնապատիւ. գերապատիւ. (է պատուականեան երևելեաց:) էոէնելի:
Colénte, ած. Մեծարիչ. տես և Abitánte.
Coléra, Mórbus, ած. Բաս բէլկոտի. Ախտ ինչ ծագեալ 'ի չափազանց զեղումէն մաղձին արտաքս:
Cólere, անխ օգտ. ած. Պատուհել. մեծարել. յարգել: էոէնէ էմէտ:
Colezióne, իգ. Ճաշեվահաճոյ. (է գոյնն կերակրոց ուտելոյ արտաքոյ ճաշոյն և ընթրեաց:) նա էսաճաշակ. գեղնուկէ: fare colezione. առնուլ զնախաճաշակ: և՝ ընթրել սակաւ ինչ:
* Colíbri, ած. փոքրիկ ճռռուն ինչ սանկրիգեան:
Cólica. Խիճ. կշտացաւուէ: ամանք. փլուկնէ էս. էմէտ: կոչի և mal di fianco.
Cólico, գոյ. Անկնէլ 'ի խիճ դառնուէ: ամանքաւոր:
Cólico, ca, ած. Խճիճ. խիճական: ամանքաւոր:
* Colizióne, իգ. Տես Colezione.
Cólla. Ապատան, կամ չուան ամանաց: la mensa, կամ la tavola è una mezza colla. սեղան է դինեբարձք յայտնեն զչափաւորելն: առանձ, բաժակ:
Collacrimáre, ց. Ապրատուհիւ լինել. լալ է:
Collána. Քայտ. մանեակ: էջերպանէտ: կոպաս ինչ յօշոց: collana di perle. մարգարտաշատ քայտ. ականեակ:
* Collanúccia, Collanúzza, նոմ. Քայտ փոքր:
Collaráccio. Ընուր մեծ, կամ անհնէմէտ փոպաս:
Colláre, ած. Տանջել առաւանաւ. պարանաւոր առնել. (է ապր [illegible] առանջանաց, որով կապէ զձեռս 'իյեռս, և կախել ձգելն 'ի վայր:) ինչ. ջանել. պարանաւ ձգել 'ի վեր: Collársi, յ. Ինքանել 'ի վայր պարանաւ:
Colláre, ած. Ապուր: հալիպ. բաժա: փոպաս: փողպատ կանանց: * Colláre del cannone. Կոր. բաղոյն կողմն ճնդանօթին: prender uno per collare. ըմբռնել զոք զվիզ, կամ զօձաց. զանձել զոք:
Collarettájo. Ընդաւործ, կամ յօրինող փողպատից:
Collarétto. Օձիք: էոփ: օձիք շապկին: էնոյնէ էոփաձ:
Collaríno. Նոյն է: * collarino della colonna. Օձիք սեան. (է մասն ինչ գլխոյ սեան:)
* Collarináto, ta. Ընդաւոր: բաժանչ:
Colláta. Ապատակ. Ի ծոջորակն: չաշաս. ըօփաէ: Պատիժարանել. (էր տրտղուելի ինչ նախնեաց, որք երիսս հարկանէին սրով զոսս, կամ զծոջորակ նորոյ տասկահին:)
Collaterále, ած. Գանդարը էրան. Ըմբակցեալ զորաւորն: անգամակալ. դաշտաւորին: կողմնական. աղգակից. արեանակից. աղգական: հարչ:
Collaterále, աֆ. ած. Պահմանակից. մերձակայ: ի հոտպէ: կողմնական:
* Collatetáto. Գանձատորան զննուհոլական, կամ զորաբ:
* Collatóre, ած. Վիճակաբաշխ: (էոէ որ բաշխէ կամ որ ունի իրաւունս բաշխելոյ զեկեղեցական վիճակաւորսն:)
* Collattáneo. Դայեակորդի. կամիճակից:
* Collaudáre, ած. Գովել: էոյէ:
Collazionáre, ած. Բաղդատել զգիրս:
Collazióne, իգ. Խօսակցութիւն: դասախոսութիւն. ոնոյ պէս: բաղդատութիւն: ընդդատութիւն գրոց տեղւոյն վիճակի. (էր եկեղեցական վիճակաւորութենէ:)
Cólle, ած. Բլրակ. բլուր: պայբէշտ: ինքնէնէ:
Colléga, ած. Պաշտօնակից. եկամանակից: ընդոյ. կամ նանաչ:
• Colléga, իգ. արպատանեալ. ֆոկ էիմ: Դաշն. ուխտ:
Collegaménto. Կապակցութիւն. միաւորութիւն:
Collegánza. Դաշնադրութիւն. դաշնակցութիւն: ասէ:
Collegáre, ած. Կապակցել. միաւորել: պինդ պատճոտ: պիր էնէէ: Collegársi, յ. Դաշնակցիլ. դաշնաւորիլ: ամրադաշտ:
Collegáto, գոյ. Դաշնաւոր. մարտակից:
Collegáto, ta, ած. Դաշնաւորեալ: կապակցեալ, յօդեալ. միացեալ: պիր օրմաղ:
Collegatóre, ած. Դաշնադիր. որ գաշն հաստատէ 'ի մէջ:
Collegazióne, իգ. Տես Collegamento, և Collegánza.
Collegialménte, ած. Մխաբան հաւանութեամբ

գպրոցին : առ. հաւատարկ :

Collegiáre, է. Խորհուրդ 'ի մէջ առնուլ. վճռել 'ի խորհրդեան. (ասի զգածչից) ին-ալիբէ եմ. ին : collegiare mercanzie. Ժողովել վաճառս յայլ և այլ անձանց 'ի ընդել ընաւեն. (որ կոչի նաև Caricar a cassa, կամ a colleggio.)

Collegiáta. Եկեղեցի կանոնիկոսանիստ : կամ կանոնիկոսական. (յոր յորում գոյ ժողով : կամ ուխտ կանոնիկոսաց :)

Collegiáto, ta. Վճռեալ խորհրդակցութիւն, կամ 'ի խորհրդեան : chiesa collegiata. կանոնիկոսաց նիստ եկեղեցի : beneficio. վիճակ : կամ ժառանգաւորութեան կանոնիկոսանիստ եկեղեցւոյ :

Collégio. Ժողով : ձեռին : *Դատրց : Կրչենն. * Caricar a collegio. տես Collegiare.

Colleppoláre, ն. Կայտառել. կամ կայտել առ ցնծութեամ : միակտել : գոհանալ :

Cóllera. Մաղձ : պաճուճ : բարիութիւն : էօրէն : essere, mettersi in collera. բիդիլ 'ի բարկութիւն : էն պառ-ըլմոյ : far saltare in collera. բարկացուցանել : պառ-ըլնոյ : far andar uno in collera. նոյն ն :

Collericaménte, ի. Ջայրագին. ցասմամբ :

Collérico, ca. Մաղձոտ. մաղձային : պաճուռէ : բարկացօղ. ներքաքիտ. դիւրագրգիռ : պառ-ըլեն. էօրէնէ :

* Collério. Տես Collirio.

Colleróso, sa. Տես Collerico.

Collétta. Արտասանել անփոյթ եղանակ : ժողովուրդ : ժողովածոյ ողորմութեան բաժ : հարկ : յանկարծակի ընդհանուր օտարին : մանրածախ պիտոյից. (աղօրիք ինչ ղորս լսանին քահանայք ըստ այլ և այլ պիտոյից յարեն յիջ ի ձիմնեթրցուած ծիղոց 'ի պատարագի :)

Collettájo. Ճոպաւործ : ձօյուվաճառ :

Collettivaménte, ի. Բազմաձայնաբար : միահամուռ :

Collettivo, va, adj. Բազմաձայնական : հաւաքական : ձեռի :

Collettízio, ia. Հաւաքածոյ (ղօր :)

Colléttо, արտասանել անփոյթ եղանակ : պայբէշէ : ին էն ին : ձօշ ընտանիոյց : մեծ փողոցաց կանանց :

Colléto, ta. արտասանել անփոյթ եղանակ : Հաւաքեալ 'ի մի. Ժողովեալ :

Collettóre, ր. Հաւաքիչ. հարկապահանջ : փեղ ընդեղի. հոգաձեր :

Collettoría. Հարկապահանջուն : հոգաձերութիւն : հարկ : ընդեղի :

Collezióne, է. Հարկ. բաժ : ընդեղի. ձեռ : տես և Colezione.

* Collibéto. Գիրք հաւաքածոյ. կամ ժողովածոյ. (յոր յորում կան զանազան նիւթք հաւաքեալ ըստ հաճոյից :)

* Collicáre. * Collicársi. Տես Coricare.

Collicéllo, նուազ. Բլրակ : պայբէշէ :

* Collicíno, նուազ. Պատանոյ փոքր : ներքանեշէ :

* Collídere, է. Ջարկանել ըստ միմեանս :

* Colligiáno. Բլրաշխակ. քանակիչ բլրոյ :

Colligine. Տես Totano.

* Collilúngo, gà. Իշխայնավիզ. երկայնապարանոց :

* Collimáre, է. Դիտել. դիտել 'ի նպատակն :

Collína. Կաղապ բլրոյ : գարնանդ բլրոյ : պայբէշէ բլրեղի : պայբէ. էօփոչ : Colline. բլուրք : գոհք բլրոց : պայբէլար :

Collinétta, Collinétto. Բլրակ : լեռնակ : պայբէշէ. բլրեղիկ :

* Colliquáre, ն. Հալիլ. լուծանել : էրիմէ :

* Colliquatívo, va. Հալիչ. լուծիչ :

* Colliquazióne, է. Հալումն. լուծումն : էրիմէ :

Collírio. Շուփայ. արտաբ. դեղ աչաց : բոբիյա :

Collisióne, է. Ջարհուրհած. բախումն ըստ իրեարս փօխուած : ընդհարացուցումն բազում ձայնաւորաց 'ի միում բառի, կամ կրճատումն միոյ 'ի ձայնաւորացն 'ի միում բառի :

* Collíso, sa. Ջարկուցեալ. բախեալ. փշրել :

Collitigánte, ի. Կապօղ. կռաճող. հակառակօղ :

Cóllo. (առաջին ձայնաւորն օ արտասանել ականջակ, նշանակէ Con lo.) Ընդ. հանդերձ. պէս. ինչ : collo sdegno. ցասմամբ : էօրէնէն :

Cóllo. (առաջին ձայնաւորն օ արտասանել անփակ, նշանակէ) Վարանոց (մորդոյ. ապակի անօթոյ.) վիզ : պօյուն. պօյուն : * արտաքին լերինն բլուր : բեռն նաւու : ին. ին. էն. փէռ : cadere, cascar di collo. Ձայոյց եկանել. անհաճոյ լինել : ինօրէն ընտ : fare altrui il collo nel giuoco. յաղթել 'ի խաղի առանց ինչ առաժելոյ, կամ թեթեւ առաժանօք, և կամ նենգաւ. խարդախել 'ի խաղ : fare il collo. վանդակել. թանկագնել յոչ կամ կամ սեղմել ինչ ըստ նմանութեան պարանոյն : պարանոց գործել լծից : fare allungare, կամ dilungare il collo a uno. յամեցուցանել ումեք զսեգանի : fare allungare il collo. անապան չնորհել ումեք դիմադրելի. կոկոզեցուցանել : far fare il collo ; զնարոլելի թռչնանն առանց պատուաքէլ ումեք առ ըստալ մինչեւ ցկարծրանալ պարանոցին : tirar il collo agli uccelli. խառել զպարանոց թռչնոց : զնուլ զվզնոնս : avere, fare il collo torto. կեղծաւորութիւն կարիամեցուցանել զպարանոցն : կեղծաւորել. բարեպաշտ. բարեպաշտանել : tirare il collo alle viti. երիպաթցին, կամ տակաս յօտել զորձն (տես 'ի կիմել խաղող. բոլ յայնմ ամ :) dar di collo. ձեռն տալ. օգնել : rompere il collo. անկումամբ խորտակել զուն, կամ կործանիլ 'ի բարեբաստուէ. արկած ծիլ հպիդիտել. կամ կորուսանել զկամրաւեն. անկանիլ յարհամարհանս : in collo. 'ի վերայ. բանոցին. յուս. 'ի թիկունս. ոչխարաց. ըստ ընծայ : tenere in collo. առանձնել. բառնալ 'ի թիկունս. ըստ ընծայ : tenere il collo. արթնել. խափանել : կամ արգելուլ ընթացս գնացից : Scarico di collo. Արթնացուցանող :

Collocaménto. Ջետեղումն :

Collocáre, ն. Ջետեղել. դնել. հաստատել. ին. էն. էրէնէ : una persona. կարգել զոք 'ի պատշաճագոյն վիճակ : in matrimonio. հաստատել առն. առնուանացուցանել զաղջիկն : էրէ. եւ էն. փէրէ : danaro a frutto. 'ի վարձու տալ զոր ծառայ. ածելոյ համեմատ վերին : Collocársi, յ. Ջետեղել. կարգել : էնէրէ :

* Collocássia, Տես Colocasia.

Collocáto, ta. Ջետեղեալ. հաստատեալ, եւն :

Collocazióne, է. Ջետեղումն. կարգումն. կարգադրութիւն :

Collocazióne, է. Խօսակցութիւն :

Colloquíntida. Տունկ ինչ նման վայրի վարունգոյ. զոր սովոր կոչեն Fiele di terra, և արաբացիք Ճահ անկոց. զի զգալի մեծագոյ առնկա գօսացուցանէ :

Cóllóquio. Խօսակցութիւն : * Խօսարան մեհենատանց. (ի. տեղի խօսակցոյ ըստ առաջաց) :

Cóllora. Colloróso, sa. Տես Collera. Colleroso.

* Collotórto. Կեղծաւոր. կեղծաւորել բարեպաշտ :

Collóttola. Խորփիք. կամ փոս ծոծրակին :

Colludére, է. Վարագ միաբանիլ երկուց կողմանց 'ի վնաս այլոց :

* Col-

* Collusióne, ի. Գաղտ միաբանութիւն երկուց կողմանց ի վնաս այլոյ :
* Collusivaménte, ած. Գաղտնի միաբանութեամբ :
* Collutea. Տունկ ինչ, որ կոչի և Solano.
* Collúvie, ի. Խուռն ժողովրդեան. ամբոխ :
Colmáre, ն. Լնուլ թաթախուն, ղեղուն. զեղուլ: ընդելնել փոլոտրմամբ : լի առնել. լնուլ. առատացուցանել. Հոխացուցանել զոք իմիք : փոլոտրմամբ: ած. Յորդել. զեղանիլ: փոլմամբ. ընալմամբ : le campagne. բարձրացուցանել զդաշտս տղմալից ջուրբք դեռաց :
Colmáta. Լցումն, դաշտ, կամ գետին բարձրացեալ:
* Colmatissimaménte, ած. Գեր. Ծայրագոյն առատութեամբ :
Colmáto, ta. Լցեալ. Թաթախուն. Ծայրալիր : փոլմամբ. փոլոտ :
Colmatóre, ար. Լցուցիչ: փոլոտրան :
Colmatúra. Ցամաքատուն մասն (յատկապէս, կամ ինացեալ ի վերս լի անօթոյ :)
* Colnétto, ta. Փոքր մի կորնիթարդ : պիրոպ գոտպոնի :
* Colmigno. Տես Comignolo.
Cólmo, գոյ. Կատար. գագաթին. Ծագ : ընդեղն. ուռ: աւազակոյտ վսեմութիւն. բարձրութիւն: կոյտ. գիզ: էջմն : ազգ ինչ նկարուց :
Cólmo, ma, ած. Ցամաքատուն. զեղուն. լի : ընդ ևն. փոլոտ : կորնիթարդ : գոպպոնի : a colmo, կամ al colmo. Ած. Լիութիւն. լի ընդ ևն. փոլոտրմամբ : nel colmo della collera. ի սաստկութիւն բարկութեան :
Cólo. Ազգ ինչ խարխալի. մաղ : փալպոտ :
Colocásia. Բակլայ եգիպտական. (բոյս ինչ որ կոչի և Gichero.) գոպպոն :
Colofónia. Խիժ առձեղ : չամ ագիլոյ :
* Colómba, ի. Աղ աղաւնի : փետ ձեօնէրձին : Որնափայտ նաւոյ :
Colombáccio. Ազգ ինչ վայրի աղաւնոյ : եապանի ձեօնէրձին :
Colombája. Աղաւնոց : ձեօնէրձինէի : tirare i sassi alla colombaja, կամ sviar la colombaja. փոխանցանել զաշակերտս : ընդոնէրձինէի փոլոտրմամբ :
* Colombájo. Նայն ևս Attenersi al colombajo. Ամրանալ յանգոյնի առղոյ : ոլոլմամբ :
Colombána. Ազգ ինչ քարոյր խաղողոյ և որթոյ :
Colombáno. Ազգ ինչ ապխտակ գինւոյ :
* Colombára. Տես Colombaja.
Colombélla. Ազգ ինչ վայրի աղաւնոյ : եապանի ձեօնէրձին :
Colombína. Ազգ աղաւնոյ : ձեօնէրձինի պօտու :
Colombíno, na. Աղաւնոյ : ձեօնէրձինէ ընդելի : աղաւնակերպ : ձեօնէրձինէ պէնպէր : sasso. քար ինչ ի պէտս կրոյ : piede colombino. խոտ ինչ :
Colómbo. Աղաւնի : ձեօնէրձին : pésce colómbo. աղաւնաձուկն. (ի ձուկն ինչ :)
Cólon, ար. Հաստաղիք, կամ կողն. (ի լայնագոյնն և ստուարագոյնն ի զեմ աղիս :) ձեօպէն պաղբոպ :
Colonário, ia, աի. Հաստաձաղ. գաղիական :
Colónia. Հաստաձաղ (ժողովրդեան) գաղիական : հաստաձաղ, կամ պար մերոնաց :
Colónna. Սիւն : փետ. մուխ. նեցուկ : պայտ : խնդակ որևէ օգնութեան. Թիկունք. պատապարան : խփոպ. ապտօ : dare colonna. լինել ի թիկունս. պաշտպանել : Ծիր զօրաց. (ըստ երկայն և սիւնաձև գունդ :) պէտիխ : ընդ-գրոց : libro stampato a colonne. գիրք երկիընդան բաղդիկան, ևն :

* Colonnáta, Colonnátc. Սիւնք. շարք սեանց : փետեվէր :
Colonnéllo. Սիւնակ : փետճիպ : հաղարապետ բաց : պին պալը : ընդ գրոց : Colonnella, աի. Գունդ հաղարապետին :
Colonnétta. Colonnétto. Սիւնակ :
Colonníno. Նոյն ևս : ցինք հխապանին. կախաղան : պատ պղծը : lasciar alcuno al colonnino. Թողուլ զոք ի վերջին վտանգի : di un libro. ընդ գրոց : խոպ. ատիճքն :
Colóno, բատ. լապին. Վաստակեղ, կամ բնակիչ ի հաստաձաղի : * տես և Agricoltore.
Coloráccio. Տժգոյն երանգ. ոտիզ գոյն : պէն բնոյ :
Coloraménto. Գունակուռն. գոյն : բնոյ :
* Coloránte, ած. Գունակուռիչ. գունաւորիչ :
Coloráre, ն. Գունել. գունակուռել. ներկել : բնոյ վերջի. պօյալմամբ : նկարել ի մուր : զարդարել. գունագեղել. գեղեցկացուցանել : փոխնմամբ ինչ. պէս ընդեր : պատրաստակուռել. առաքաւուռել. կեղծել : փոխնմամբ :
Colorataménte, ած. Ընդ պատրուակաւոր. կեղծեաց :
Coloráto, ta. Գունակուռել. գունակուռեալ. ներկել : նկարել : պօյալմամբ. պօյալ : վերերևոյթ. որ ունի զկերպ, պարանս Աչխարհաւոր. հնարել. պատրուակել. կեղծ : panno, ևն. գունաւոր չուխայ, ևն :
Colorazióne, ի. Գունակուռ. ներկուած : պօյա. պօյամա : պատրուակ. պատճառ. սեփհականէ :
Colóre, ար. Գոյն. երանգ : բնոյ. պօյա : di un color. միագոյն : պէր բնոյի : di molti colori. բազմերանգ : պլամա : Պատրուակ. երևոյթ. տեսակ. կերպարանք : ձեւրպ. Տպահա. ընօրներիւ : dare colore. չքնաղ իմն երևեցուցանել : ևս՝ շաւաղնիլ. ամրել : Ձև, կամ նեմեևեի Հարուածանակ :
Colorétto, նաև. Գոյն ընեղն. ողոյ երանգ : ալբ բնոյ : պատրուակ. սեւսակ : Տպահա :
Coloríre. Տես Colorare ; Dipignare e colorire, կամ colorire i suoi disegni. ի կատարումն ածել զսկսեալն :
Coloríto, գոյ. Երկին ներկելոյ. յարմարուն գունոյ del volto. սեսիլ գունոյ երեսաց : պէնպ. պմա :
Coloríto, ta. Colorítissimo, ma. Ներկեալ. գունաւոր. նկարեն : պօյալմամբ. պօյալը. բնոյի :
* Coloritóre, ար. Ներկարար. ներկիչ : պօյաճի :
Colossále, աի. Սկայաձև. վիթխարի. յաղիաձայսական : փիլի, պիլմա :
* Colossicotéra. Ուխեղնոյ ինչ բարձրացուցանելոյ ի վեր ջուխ ծամեծ քարիս :
Colósso. Արձան սկայաձև : անդրկ վիթխարի : պիլ չէիխուլիս սարբի :
Cólpa. Ուղք. յանցանք վնաս : կնանահ. տալ. պատճառ. պեպէդ : a sua cólpa. ի պատճառս իւր. յիւր սակ : colpa delle umane voglie. ի սակս մարդկային ըզգծից : aver colpa di checchè sia. լինել պատճառ իրիք, կամ յանցաւոր յիմիք : dar colpa, կամ dar, por, portar la colpa. առպանել. զայլոմք ածրկանել զսուգիւտ. սմբաստանել : պէպլամպ. խոպիանք տալ պրպմպ. չէվա էմիպ : chiamarsi, կամ rendersi in colpa. խոստովան լինել զանցանաւն. սմբաստանել զանձն. մեղս դնել անձին : non dar poi la colpa a me. յետոյ մի մեղադիպես յիս վր :
Colpábile. Colpabilíssimo, ma. Տ Colpevole.
Colpabilménte, ած. Յանցանօք. ոտ ղպեցաւոր :
Colpáre, ե. Ուեղանչել. յանցանել. սխալել : ինձան էմիպ. էանդբմպ : ն. Ամբաստանել. մեղս դնել. մեղս գնել. առպանել : տալ : ոպլամպ. ոօլմամպ. ոօլմ :

Colpársi . տեա 'ի վերայ chiamarsi in colpa.
Colpáto , ta . Յանցաւոր : ատենաւոր : անգոսանել :
Colpeggiáre , n . Հարկանել . բաղխել : վնասել :
Colpettíno , Ի մեծ բաղխիւն . դոյզն զարկ.
Colpétto . Հած : un colpettino , di . Փոքր մի. դոյզն ինչ : պիր ապ. ճիւնի :
Colpévole , mф . Colpevolíssimo , ma . Յանցաւոր. վնասակար : պարտաւոր : գոպեհիւը : farsi colpevole di furto . ըմբռնիլ 'ի գանցանս գողուի :
* Colpevolménte . Տես Colpabilmente .
Colpíre . Տես Colpeggiare . Կամաց իւ լինել . յա. ջողիլ գործոյն : հարապշիս երդի :
Colpíto , ta . Հարեալ . բաղխեալ . վնասուած :
* Colpitríce , իզ . Հարկանօղ . բաղխօղ :
Cólpo . Բախիւն . հարուած . զարկուած . վէրք : վնասուած . եաթ : անկ հարուածոյ : պիրչ : դիպուածիկ զարդ . նաւթ , կամ կծու . աւազուած : fallire il colpo . վրիպիլ 'ի բաղխմանէ : colpo di disgrazia . արկած ընդհանուր : dar , far colpo . Հարկանել : far colpo . Ձանգիպիլ հնդրոյն . colpo maestro , կամ di maestro . գործ ճարտար . քան գեղեցիկ , կամ իմաստալից : far colpo di maestro , կամ da maestro . գործել ճարտարմտութիւն. խոհականութիւն : fare un bel colpo . գեղեցիկ 'ի դէպս ամենել զգործն : dare un colpo alla botte , e uno al cerchio . տես Botte , և Cerchio . Render colpo per colpo . տես render la Pariglia . Di colpo , ած . Ընդ հետայն . առ ժամայն : հապճեպ : a un colpo , ած . 'ի միասին . միանգամայն : պիչ : պարապար : al primo colpo , կամ per un colpo non cade , կամ non va in terra l' albero , կամ la quercia . առած : մինչ բանիս մին ոչ կործանի ծառ .
* Colpóso , sa . Տես Colpevole .
Cólta . Հաւաքումն գրամոց . հարկ : վճիռ : հաւաքել ծաղկեաց . հնձել խոտ . կթել պտուղ : հաւաքածոյ ընդ 'ի մէկտա աղօրեաց : far colta . հարկանել :
* Coltáre , ևն . Տես Coltivare , ևն :
Coltélla . Ածր ինչ սրոյ . սուսեր : գընչ :
Coltelláccio . Կարդ մեծ . դանակ յոռի : Coltellácci . Փոքրիկ առագաստք զոր երբեմն նաւորդք յաւելուն ասաի և անտի առագնոյ ղընն նաւուն :
Coltellára . Վէրք կարդոյ , կամ սրոյ : պատ եղա. ը . գընչ ընդոստա : յաւ սասանիկ . մորմոք դառնակսիծ : խոցիլ աճըը :
Coltellésca . Պատեհանք կարդոյ : պըճաք գընչ :
Coltelliéra . Ընդ ք : պատեհանք կարդոյց :
* Coltellétto . Կարդ փոքր . կարդոյիկ : յաթը :
* Coltellinája . Ոլոն կարդավաճառ . մրրատավաճառ :
Coltellinájo . Կարդավաճառ . կարդագործ . որ վաճառէ ածելիս , նշարպահս , ևն : պըճաքճը . յաթգընչ . ասպարճիը :
Coltellíno . Տես Coltelletto . * rendere i coltellini . Հատուցանել զխոհագործն : * Coltellíno . Տունկ ինչ , որ կոչի և Ghiaggiuolo .
Coltéllo . Կարդ . դանակ : պատ : coltello a molla , կամ da tasca . կարդիկ . զմկլին : յաթը : Սուսեր գընչ : mettere alcuno alle coltella . գրգռել զոք 'ի վրիժխնդրութիւն : կռիւ . անձկուն . վիշտ անհնարին . ոստ արմատնուց . վարագոյնն ճռնչոց . (են առանձ փիւռելք նշ :) metter per coltello . չարել չեշտաձև զարկուած : servir alcuno di coltello . գնել . կամ մատրել զկերպ. հուբս 'ի սեռանի , կամ արբանեկել ուժիք ըստ հաճոյս . կամակատար լինել ուժիք :
* Coltellóne , աբ . Կարդ մեծ :
* Coltivaménto . (առաքինի ձգտուածոյն ο և փակ, նոյնպէս և յայտ ածանցեալն սիր :) Աշակուն . երկրագործուի . հերկ : ընդմէջ . էդինաքիւթ : զարդ. բանիք . զարդ . պաշտօն . երկրպագուի . պատիւ : կրօն . դէն . հաւատք :
Coltiváre , է . Աշակել . գործել զերկիր : ընդել սիրուել . ընդմէջ էնել : 'ի վար արկանել . վարժել : գործանոց . խոհան էրնել : պաշտել . յարգել : խոպէն , ասյէն էրնել . le scienze , le arti . ժլակել զդիտուեան . վարժիլ յարհասս :
Coltiváto , ta . Աշակեալ . գործեալ (երկիր.) ևն :
Coltivátо , գց . Աշակեալ երկիր : ընդ , համառ ընդ :
Coltivatóre , աբ . Coltivatrice , իզ . Աշակ . երկրագործ : ընդել սիրուիչ . էդինձի : պահապան . զարգացուցիչ . յառնացուցիչ :
Coltivatúra , Coltivazióne , իզ . Աշակուի . երկրագործուի . ընդմէջ . նոպատ . էդինձնէլ : coltivazione . և ա՝ պաշտօն . երկրպագուի . պատիւ : խոպէն . սեձակ :
* Coltívo , va . Աշակելի , կամ մշակեալ :
Cólto . (փակ օիւ .) գց . Աշակեալ գեաղն . ևանգ գործեալ : ընդն , համառ ընդ : պաշտօն . երկրպագուի . յարգ . խոպէն . սեձակ . խնձի :
Cólto , ta , ած . Աշակեալ . գործեալ :
Cólto , ta . (անփակ օիւ .) Կթել . քաղել : պեղ. ընդհանել : ըմբռնուել . ընդոստանալ : ժողովել . հաւաքել : եղբայրք . ձեմ օյտանոյ :
Coltóre , աբ . Տես Coltivatore .
* Cóltra . Տես Coltre .
Coltráre , n . Աթաղալի խոփիւ հերկել զերկիր . արօթագործել . ընդել . սեձակ . խնձի :
Cóltre , իզ . Ծածկարան , կամ վերարկու անկողնոյ : Երդան : սեաղոյն ծածկոյթ գազաղաց . շալ ինչ գեաղոյ :
* Coltrétta . Փոքր , կամ թեթեւ ծածկարան անկողնոյ :
Coltríce , իզ . Տես Coltivatrice .
Cóltrice , իզ . Աահիճ . վերարկոյ անկողին : պեղ. ընդ . ընդոստա պեղանի :
Coltricétta . Անկողնի փոքր :
Coltricína . Փոքրիկ վերարկոյ անկողնի :
Coltrición . Անկողնի մեծ . մեծ մահիճ վերարկոյ :
Cóltro . Խոփ մշակոյի :
Coltroncíno . Տես Coltretta .
Coltróne , աբ . Ստռւար , կամ սառի ծածկարան անկողնոյ :
Coltúra . Տես Colto , գց . Աշակուի . հերկագործուի . դարման :
Colubrína . Օձաձև թնդանօթ . (է հերկայն և նրբագոյն քան զհասարակ թնդանօթս :)
Colubrinétta , կամ Mézza colubrína . Փոքրիկ օձաձև թնդանօթ :
Colúbro . Օձ : էշան :
Cołúi , աբ . Նա . այն : ց . օլ . Colóro , յած . Ընդասյնորիկ : ծնողք : per lo colui consiglio . (այ per lo consiglio di colui .) խորհրդով նր :
Columbária . Խոտ ինչ , որ կոչի և Erba colombína .
Colúro . Ծիր դնտոյ . (են երկու մեծագոյն բոլորակք դնտոյ . որք զհասարակածն և զպրակտոն հասանեն 'ի չորս հաւասար մասունս , և նպատակեն 'ի նշանակել զեղանակս տարւոյն :
Com . Տես Come .
Cóma . Բիս լոկին . Հերք . վարսք : տալ : * Սատրակետ . որ կոչի և Virgola .
* Comádre , իզ . Տես Comare .

Comandaménto . Հրաման . պատուէրական : էմբ էպէն . հեօդիսմաբ : ռատիկան զօրաց . զօրագլուխ : սէրմաբ :

* Comandánza , իփ . Comandáre . Տես Comandamento .

Comandánte , հ . Հրամայող . հրամանատար : էմբ էպէն . հեօդիսմաբ : ռատիկան զօրաց . զօրագլուխ : սէրմաբ :

* Comandánza , իփ . Comandáre . Տես Comandamento .

Comandáre , ն . Հրամայել . հրաման տալ . պատուիրել : էմբ էնէլ . պոյորմաբ : տիրել . իշխել . իմաստաւորել : հեօդմ էնէլ : յանձն առնել . սքմաս տաբ : il pane . նշանակել զժամ հարկանելոյ զՀայս , կամ իմբ զհրելոյ զՀացն :

Comandáta . Հրաման իմաստաւորին . պատուէրը իշխանին . հրովարտակ : քէբման :

Comandatívo , va . Իշխեցօղ . հրամայական :

Comandáto , ta . Հրամայեալ . պատուիրեալ : feste comandate , կամ dì solenni comandati . աւուրք տօնի : էօսթուս իհանէբի : dì comandati . պաշտօնք պահոց . ծոմապահք : օռռոճ իհանէբի :

Comandatóre , տր . Հրամանատար . հրամանատար : էմբ էպէն . հեօդիսմաբ : տպատաւոր առնելոյ . գործոյ : Comandatríce , իփ . Կին հրամանատար :

Comandígia . Յանձնարարութիւն : պէիսբէն :

Comándo . Պատուէր . հրաման . կամք : էմբ . հրամանատարութիւն . իշխանութիւն : հեօդմ . հեօդիսմաբուբ : dare il comando . տալ զհրամանատարութիւն :

Comáre , իփ . Կնքամայր : տոպրճ գաղն : Մայր կնքելոյ մանկան . (ասի նկատմամբ կնքատիրն :) fare comare . լինել կնքամայր : * Ծնունդեն եկեր խալ ինչ տղայոց : fare alle comari . խալաթ զտղայ խաղ : կոնք լցել ջրիմ ջրով և ծածկել կտաւով առ ի կնոջունէ :

* Comáre . Խաբել :

Comáto , ta . Բառ լռին . գիսաւոր (աստղ :)

* Comatóre , տր . Խաբօղ . խաբէբայ :

Comátre , իփ . Տես Comare .

* Combaciaménto . Տես Combagiamento .

* Combaciánte , հ . Յօդակաց . պատշաճաւոր աթոռ . ցեսար . ծայրակից : էոխէնէբ . պէհինէբ ●

Combaciáre , Combaciársi , յ . Համաձուրել ընդունիլ , կամ զհիմեանս : էօխինէբ տիկիր պատշաճաւոր յօդիլ քաշ . խառնիլ և միմեանս (երկուց փայտից , կամ քարանց :) պէհինէբ . փալաշմաբ :

* Combaciáto , տա . Քաշ , կամ պատշաճաւոր յօդել :

Combagiaménto . Կցորդումն . մաճոճած . խառնուած : ցաքն . պէհինէբիբ :

Combagiáre , ն . և է . Տես Combaciare . Combagiársi , յ . Միանալիլ . պատշաճիլ քաշ : ռոյմաբ :

* Combágio . Տես Combaciamento .

Combátténte , հ . Պատերազմող . մարտիկ : ճէնկէճ :

Combáttere , է . Պատերազմիլ և միմեանս . տալ մարտ պատերազմի : ճէնկ էնէլիբ : ն . Յարձակիլ 'ի վր (թէրգին և .) մարտ դնել (և քաշքաքին , և .) խրճուլ էնէլիբ . փնոյիբ : նեգիր . լսիլ . ատատպեցուցանել : ինձնիլիբ : կռռիլ . կարգել և միմեանս : էհտիլիբ . գալիս . էնէլիբ : alcuna cosa . վիճել . կամ հակառակիլ և ումեք վր ատանալոյ ինչ . հետամուտ լինել և ումեք վր իրիք : գործ ձաթէն , նիզա էնէլիբ :

Combattiménto , Պատերազմ . մարտ : ճէնկ : խաղ պատերազմի . խաղարկութիւն հրապարակական :

Combattitóre , տր . Combattitríce , իփ . Տես Combattente .

Combattúto , ta . Պատերազմեալ . մարտուցեալ

Combiatáre , ն . Ազդակիլ զոք . 'ի բաց արձակիլ . թոյլ տալ երթալ . տալ վերիւ :

Combiáto . Ազդակուրդ . թոյլ հրամանն երթալոյ : իչին :

Combíbbia . Գինեբարբաք 'ի միասին :

* Combinaménto . Տես Combinazione .

Combináre , ն . Զուգադրել . դնել երկու երիս 'ի միասին : էէխէնէբ փօխ : բաղդատել : լաչէլ փոխ : բաղդատմամբ ինչ միաւորել , կամ միաբանել մասք :

Combinatóre , տր . Զուգադրօղ . միաւորիչ :

* Combináto , ta . Զուգադրեալ . միաւորեալ :

Combinazióne , իփ . Զուգադրութիւն . միաւորութիւն բաղդատութիւն : պիրլիփ . ինչպիկ :

Combríccola . Խոլով չարաց . խուռնչ վատախոհ . հուրբ անձանց : իչուչ պիրլիէ :

Combustíbile , հ . Կիպանուտ : էանաճախ . էանաբ :

Combustióne , իփ . Կիզումն : էափխ : անձկութիւն վիշտ . տագնապ . խռովութիւն . չիսթ : metter tutto in combustione . խառնակել , կամ վէր 'ի վայր առնել զամ :

Combústo , ta . Կիզեալ . այրեալ . էանմըշ :

Combútta . Բառ . Fare , mettere in conbutta . Առնել ինչ հասարակաց :

Cóme , ած . Որ . իբրև . զօրէն : իփի՞ . ինչ : come oro . իբրև զոսկի : պէրճ իփի : come mi pare . որ թուի ինձ : նաբզ փի պահա իհօրհանիբ : Come ? Որպէս . զիարդ : նահզ : նէ՞ : կամ զինչ նէ՞ : կամ քանի՞ : նէչափաբ : Come ? non potrò partire ? զի՞նչ . և ո՞չ կարիցեմ երթալ ? come desidera d' esser lodato ? քանի՞ ցանկայ գովիլ : Նոյն հետայն իբրև ընդ . յորժամ : նէզաման փի : come io ebbi ricevute le tue lettere , subito cercai . ընդ առնուլ իմ զնամակս քո՝ նոյնհետայն խնդրեցի : del che come se ne accorse . զոր նոյն հետայն իբրև զգաց , կամ զոր յիւս իմանալոյն : come tu avrai tempo . յորժամ ոպտապեսցիս : Ինչպէս : Ինչպէս և . Քարտէզ : Որով . փի : trovar modo , come tu esca di qua dentro . գտանել հնարս՝ որով ձողպրեսցիս աստի . կամ գանել հնարս ձողպրելոյդ աստի : Որ Ինչ : իբրև մեռանիս : t' affatichi a guisa , come n' andasse la roba , e l' onor tuo . այնպէս աշխատես լինիս՝ որ ինչ քո ինչք և պատիւ իցեն : Որ և . որ զիարդ նաբզ փի . նիզ փի : dica , come le piace . ասասցէ որ զիարդ հաճոյ իցէ նմա : Come se . Որ ինչ պանի՞ : Come prima . Նոյնժամայն իբրև . ընդ իփի : come prima addormentato ti fossi . ընդ նոյնիվայր : ոսխոպոզան իփի : Il come . անան . Ձևարդ . որ : ինչ . ոսխոպոզան : dimostrare il come . յուցանել զձևարդն . կամ զորպէսն : խուբ ոսխոպոզան իչուչնէրիբ :

Comecchè , ած . Ինչպէս . ինչուիսի : քարտէզ : որ և . որ զիարդ : նաբզ փի . հնչ նզիզ :

Comentáre , ն . Բացայայտել . մեկնել . բացատրել նամս վերայ :

Comentário . Յիշատակարան անցից . պատմութիւն ատրճգութեան : խաբէր . ինչպիկ :

Commentáto , ta . Մեկնեալ . հետրիլ . գտեալ :

Commentatóre , տր . Մեկնիչ . թարգման : քնիգ սիգի՞ :

Comentazióne , իփ . } Մեկնութիւն . բացատրութիւն .
Coménto . } ինիգիբ . նամս : fare comento , կամ il comento . մեկնել . նամս վերայ : fare comento . հետրիլ զիրաց ինչ :

* Coméo . Տես Gomito .

Cómere, ն. բառ լատին. Ջարդարել.
Cométa, իգ. Գիսաւոր աստղ: գոյացեալ եղեալ է ևս նիւթ ինչ սպիտակ ի գլուխ ձիոյն, զոր ի վերոյ, և սրածայր ի շրմռունդն կոյս: խարտ ինչ նարտի նմանի.
* Cometáccia, ընդ. Գիսաւոր մեծ:
Cometário, ia, ածա. Գիսաւոր աստղ: órbe cometario. պարունակ գիսաւորաց:
* Cometóide, իգ. Աղէտ ինչ գիսաւոր աստղոյ.
* Comiáto. Տես Commiato.
* Comidaménte, ած. Իբրև զկատակերգակ. ըստ կատակերգուաց:
Cómico, գած. Կատակերգու. կատակերգակ բանասեղծ: գերազան. խաղարկու կատակերգուել: խոհական. հոգեկէտ:
Cómico, ca, ածա. Կատակերգակ. կատակերգուեցական: խոհեմական: կատակերգական: խոհական: հոգեկէտ:
Comígnolo. կատար յարկի. ուսինք: եւ խոհեմ կատար, գագաթն: գերեզման. սահ:
Cominciaménto. Սկսուած. սկսուիլ. սկիզբն: պատճառ. իշխանութիւն: dar cominciaménto, սկիզբն առնել:
Cominciante, ն. Սկսանօղ. սկսօղ. պատրաստեալ.
* Cominciánza. * Cominciáta. Տես Cominciamento.
Cominciáre, ն. Սկսանիլ: պատճառել.
* Cominciatívo, va. Սկսանօղ. որ կարող է ըստ կրսանիլ:
* Cominciáto, գած. Տես Cominciamento.
Cominciáto, ta, ածա. Սկսեալ: պատճառեալ:
Cominciatóre, ար. Սկսանօղ. հիմնարկու. հնչինակ:
Cominciatríce, իգ. Կին սկսանօղ:
* Comíncio, ած. Սկսեալ: գոյ. Սկսումն. սկիզբն:
Comíno. Քեռին ի մօրէ: dare il comino, որսալ զաղուեցիս քեռինաս: որսալ գնօղս:
Comitánte, ն. բառ լատին. Ընծայակից. ընկերակից: եղբայր:
Comitáto. } Ընծայակցութիւն. ընծայակիցք առ
Comitíva. } ի պատուի: եղբայրութիւն. եղբօր գործ. պատուհան: ընկերք:
Cómito. Նաւիկան ընթացարաց ցուկանաւուն: comito reale. առաջին ոստիկան արքունի ցուկանաւուց, կամ հրամանատար նաւատորմի:
Comiziále, ած. բառ լատին. Morbo. Տես Malcaduco. * Verso comiziale. կիսագաշտեան ոտանաւոր. (ըստ որոյ մեռ ոտին վերջին բառն երկասեր, կեան գնի յաւարտ նոցին ոտին, և կեսն ի սկիզբն երկրորդ ոտոյն:)
Comízio. բառ լատին. Ժողով քաղաքացոց:
Cómma. Բաժան. Ըստ երաժշտաց է միջոց, կամ տարբերութիւն երաժշտական ձեռագործն ազգականին ի փոքրագունէն:)
Commaeoláre. Տես Macchiare.
* Commaginazióne, իգ. Խորհուրդ. տարրայեալ խոհումն:
* Commallevadóre; ար. Եղաշխատարակից:
Commandíta. Աղէտ ինչ վաճառականաց ե, որով մի, կամ բազում վաճառականք ասեն դրամս բազմական առ ի վաճառաշահուն միում և կամ բազմաց, որք աշխատութեամբ խրեանց յարգեն զդրամն:
Commédia. Կատակերգուել: խաղիկ օյնութիւն. կամ հիսիս: է եւ ասանձին քերթուածին Տանդեայ լուսալացի բանաստեղծի:
Commediájo. Կատակերգակ բանաստեղծ:
Commediánte, ար. Կատակերգակ խաղարկու. դերասան: խաղիկ. ծաղրական:
* Commediáre, ն. Յօրինել կատակերգութիւն:
Commeditazióne, իգ. Մտաբան մտածուած:
* Commemorábile, հ. Արժանի յիշատակաց. յիշատակելի:
Commemoraménto. Տես Commemorazione.
Commemoráre, ն. Յիշել. յիշեցուցանել: անդամ:
Commemorativo, va. Յիշեցուցիչ. յիշատակիչ:
Commemoráto, ta. Յիշեալ. յիշատակեալ: անուանեալ:
Commemorazióne, իգ. Յիշատակումն. յուշարարութիւն. յիշողութիւն: անդամագրութիւն: դիպ: far commemorazione. յիշեցուցանել. յուշ առնել:
Comménda. Հաս. հանգիստ եկեղեցւոյ առեալ քահանայի, կամ սարկաւ. դերութիւն. բիմայ:
Commendábile, հ. Commendabilíssimo, ma. Գովելի:
Commendaménto. Տես Compendazione.
Commendáre, ն. Գովել: խոյս: հաս. անդիլ. հանձնել: պիտանի: հաստատել. ուսուցանել ինչ. յանձն առնել: ուղիղել. երկիր: տալ ի հաստոյ:
Commendatário. Հաստատեալ հաստատեցից, կամ հանդիպ: Հաստնկալ, կամ հաստատ. (յորոց վայելէ ի հինս:) գոյ. երկի. բիմայ:
Commendatízia. Դիպ յանձնարարական. Թուղթ յանձնարարութեան:
Commendatízio, ia. Յանձնարարական. յանձնարարելի:
Commendáto, ta. Commendatíssimo, ma. Գովեալ. հաճելի: հիմն օրհնեալ. պիտանի:
Commendatóre, ար. Գովիչ: եղեռնիչ: հաստնկալ. որ վայելէ ի հինս: երկի բիմայ:
Commendatríce, իգ. Կին գովարանօղ:
Commendazióne, իգ. Գովեստ. գովեստ: հիմն:
Commendévole. Տես Commendabile.
Commensále, ածա. հիմ և գոյ. Սիղանակից. հացակից:
* Commensurábile, հ. Չափակից (քանակաւ:)
Commensurabilità. բառ եղիսաբէ. Չափակցութիւն (քանակաւ:)
Commensuráre, ն. Չափել. կամ ի միասին հաւասարել. բաղդատել. հանդիմանել: պարապ եղծանել. պիղծանիմի:
Commentáre, ևն. Տես Comentare, ևն:
Commércio. } Սէր և առեր: Վաճառականութիւն.
Commérzio. } վաճառաշահութիւն: առեր վերին պատրիանց: հաղորդակցութիւն. միանգամութիւն. ընտանութիւն: գնորդարանց. ուխտ. հաստատութիւն: commerzio carnale, կամ amoroso, առ և առնիկ: di lettere, գրագիտակցութիւն: գրագրութիւն: far commercio. առեր վաճառական հանել. առնիկ վաճառաշահութիւն: առեր վերին պատրիանց: aver commercio, հաղորդիլ. միանգամել. յանձնիկ. ուխտ. գնորդարանց. con femmina. բանակիլ ընդ կնոջ:
Commessa, գոյ. Տես Commessione.
Commessaría. Commessariáto. Վերակացութիւն. գործակալութիւն. ոստիկանութիւն. հոգաբարձութիւն: հաստատութիւն. տեսակալ: վերին:
Commessário. Commissário. Վերակացու. ոստիկան. գործակալ. գործավար. հոգաբարձու. հնանսկալու: վերին. ծօնաց. հաստատիչ. նուէր: de' testamenti. կտակակատար:
Commessazióne, իգ. Գինարբուք. կամ շռնայութիւն ի միասին:
Commessióne, իգ. Յանձնարարութիւն. գործ յանձնիլ. հրամանն. պատուէր: օգնութիւն. ընծայ. միաւորութիւն. կցորդութիւն. ագոյց: աւելուած. ներդիր:
Commésso, գոյ. Հաւանակից. հաւանակեցիկ. (յոր

որ վանակից և սեղանակից ի ումեք վաքճուք : էդիլ · հնմօքիա : փոխանորդ : * Lavoro , կիմ chiaroscuro di commesso . Գործ , կիմ քանդակ մին սիոնաց · (յորում նկար ձևացեալ ի գունագոյն մանր բեկ քարանց արուեստաւոյս յեռակոց յորմէ :)

Commésso , sa , ածի · Գործեալ · արարեալ : էնիլ : յօդեալ · կցեալ · յեռակալ · ագուցեալ : պիրիչէի · կիպիրիմէ : * ցցեալ · վարսեալ : պռլանճուլ : Տես և Commettere .

Commessúra . Յօդաւորումն · կցորդումն · ագոյց · յեռուածն : էսքուչ · լաֆմա · կիպիրիմ :

Commestíbile , գոյ , ած · Կերակուր · ուտելիք : էդես ճկի · ֆաղամա :

Commestíbile , ածի , հ · Ուտելի : էնիդէլի · էնիդիլիր :

Commestróne , իդ · Խառնուածն · ընդխառնուածք · գաբուլիաբուճ :

Commetténte , ածի , ած գոյ , հ · Ճանճն արատող · յանձնօղ · հրամայօղ : պշտաղայճը : տարրացուցիչ : շաղկապիչ յօդիչ : պիրիպիրէն :

Commettere , ն · Հրամայել · պատուիրել : էմր կնճի · պատուիրմա · զանց առնել : վազ կէնկի · տալ օմաֆ : հաւատալ ումեք ինչ · աւանդել : ինանմա · ընկենի կնճի : յանձնել · յանձն առնել · ապատուռնել : պշտաղամա · սքիաբչ կնճի : գործել (զիմար դասպանուած .) առնել (մեզս) : սնդել ի միտ սին (ղքարինս , զիայտս .) ագուցանել · մտնել · ծուցանել · առնձել · յօգել : եռբչաբմա · պիրիպիրէի · կիպիրիմ · male , discordie . երկպատակուհս արկանել : delitto . յանցանել · մեզանչել : Commettersi , յ · Վարձուք քնակակից և հացակից լինել · ումեք : al giudizio altrui . պատասան լինել ի դատաստան այլոց :

Commettimále , աբ · Խռովարար · բանապրիմ :

Commettitóre , աբ · Յանձնօղ · հրամայօղ : պշտաղայճը : պռնարան · գործաւ · գործաւնեայ (չարեաց) di mali . չարագործ : * ագուցիչ · ընդելուզիչ · հեղուսիչ :

Commettitrice , իդ · Տես Commettimale .

Commettitúra . Տես Commessura .

* Commezzaménto . * Commézzo . Բաժանումն յերկուս հաւասարս մասունս · երկատուած :

Commiáto . Հրաման երթալոյ : էօլ էմրի · իճիազէթ · էնեաբէթ : dar commiato . Հրամայն տալ երթալոյ : dar commiato a tutte le virtù . բարեաւ ձեզ տալ ամենայն առաքինութեց · վարակիչ յախտս :

Commilitóne , աբ · բառ լատին · Զինուորակից : ընկեր :

* Comminátо , ta . Սպառնացեալ · արգելեալ սպառնալիօք :

* Comminatória . Սպառնալից արգել · արգել դատաստանին :

* Comminazióne , իդ · Նոյն ն · սպառնալիք :

* Commischiaménto . Խառնուն · ընխառնուն :

Commischiáre , ն · Խառնել ընդ · ընդխառնել · գաբուլիաբուճ :

Commischiáto , ta . Խառնեալ · խառն : գաբուլմուլ :

Commiserabilménte , հ · Ողորմելապէն · ախտակցաբար :

Commiseráre , ե · Ականակիլ : էսիլէնմէ :

Commiseratióne , իդ · Ականակութիւն · կաբեկցութիւն · խղճահարութիւն · մեղկահարք :

Commiserévole , ածի , հ · Ողբալի · ցաւալի · ողորմարժանի կաբեկցուն : վայլուք :

* Commíso , sa . Տես Commesso .

Commissaría , ան · Տես Commessaria , անի :

* Commissionário . Որ կատարէ զյանձնարարութիւն այլոյ · գործակալ ուրուք : չէֆիլ :

Commissióne , իդ · Յանձնարարութիւն · հրաման , պատուէր : սըֆարըշ · էմր : գործ չարուճ · ոձիր , չարիք : քիճապ : dar commissione . յանձնել · հրամայել տալ :

* Commistióne , իդ · Տես Commestione .

Commísto , ta . Տես Commischiato .

* Commisturáto , ta . Որ ունի զնոյն խառնուն , կիմ զնոյն բաղադրուճ :

Commisuráre , ան · Տես Commensurare .

Cómmodo , անի · Տես Comodo , անի :

Commoránte , հ · Բնակեալ · տպին օլան :

Commósso , ssa . Շարժեալ · դրդռեալ · գրդռեալ գմբլպանմբ · ինչբինմբ : esser commosso da pietà . ի գութ խնդրագաղալ :

Commotívo , va . Շարժիչ · դրդիչ :

Commóto , ta . Տես Commosso .

Commoviménto . Շարժուածն · խռովուճ · ամմուի հեբէէնի · վնլնել :

Commovitóre , աբ · Commovitrice , իդ · Շարժիչ · դրդիչ · պատճառ : ինչբինմբէճ :

Commovitúra , Comovizióne , իդ · Շարժուածն · Commozióne , իդ · Շարժուճի հեբէէնի · ինարիի : d'animo . ամբոխուածն հոգւոյ · խռովուճ մտաց :

Commozioncélla , նաճաչ · Փոքր շարժուածն :

* Communíre , ն · Ամրացուցանել · զօրացուցանել :

Communíto . Ամրացուցեալ · հպգրուբեալ :

* Commúno . Տես Comune .

Commuóvere , ն · Շարժել · ամբոխել · գրդռել · գմբլպանմբ · ինչբինմբ : շարժել ի գութ : խանդաղատել : lo stomaco . խառնել զստամոք : Commuoversi . Շարժիլ · գմբլպանմբ · ինչբինմբ :

Commutaménto . Փոփոխուճի · փոխանակուճի · պեչէ .

Commutánte , հ · Փոփոխիչ · փիճիկիչ · պեչէնէքեն :

Commutáre , ն · Փոխել · փոփոխել · փոխանակել պեչէնիլիբմբ · պեչէ էնիմբ :

Commutatívo , va . Փոխանակիչ · փոխաբնական (արդարուճ) :

Commutáto , ta . Փոփոխեալ · փոխեալ · փոխանակեալ :

Commutazióne , իդ · Տես Commutamento , և Commovimento .

Comodaménte , հ · Comodissimaménte . Հանգուստ · ուեստ · անաչխատ · հրուշտ էլէ · էնէ փօնոս · դիւրաւ · հեշտաւս : գօլայճա : միչատահմեան : օլմա պաոկէ :

Comodáre , ն · Յանօճ տալ · ի փոխ տալ : էօ փնմ վէրմէ · էյրէնի չէրմէ :

* Comodataménte , հ · Դիւրաւս · հեշտաւս :

Comodatário . Փոխառու · փոխառիկ : էօփնմճ · էյրէնի ալան :

Comodáto , բառ լատին · Փոխ · (յորմէ յանօճ առեալ :) էօփնմճ :

* Comodatóre , աբ · Փոխատու · փոխառանդ :

Comodevolménte , հ · Բարւոք · պատշաճապէս · հեշտաւս : նոյն · նպճէլէրի · գօլայճա :

Comodézza , Commodézza . Դիւրուճ · մեղմաւորուճ մեղեաց : գօլայլուճ · էասլնլուճ :

Comodissimaménte , հ , գեր · Ընդօրր հանգստապէս · դիւրաւ յոյժ · տահմլ նլէ · անէնէնէ անէնլնէ :

Comodità , Comoditáde , իդ · Հանգիստ · Comódo , գոյ · անդորրուճ · դիւրուճ , զոհարձուճի , անձնդիւրուճի · վայելուճիք : տահմլ · անքմ · գօլայլուճ : le comodità , կիմ comodi della vita . պէտք · վայելչականք հեռնցաղոյս : պէվլէրի : * luogo di comodo . տեղ առքնոց : այտ էօլաս : dar comodo , կիմ il comodo

do, կի՛ comodità. Հոյլ առնել. ժամ, կի՛ պա-
տառ տալ. ից վէրմէ. պահան վէրմէ: esser como-
do. լինել բարեկեցիկ. վայելել, ի բարօրութեան:
con comodo, con comodità, կի՛ a tuo comodo.
յորժամ պարապեացիս. երբ ժամ ածես. ան-
ձին դիւրութեամբ: comodità. պատահ. պատեհու-
ածիք: ՚ի՛ըստանք:

Cómodo, da, ադ. Comodíssimo, ma. Յարմար.
պատշաճ. օգուտկար. պատեհ. հեշտ. անդորր.
ուղիան. փնաթիք. ՚ի՛այտնի. առհասարակ. փոյթ:

* Compádre. Տե՛ս Compare.

Compadróne, ար. Տիրակից. տէր ՚ի միասին:

Compágе, նի. Բան լծին. ՚ի՛աղկիւսութիւն. բա-
զակցութիւն:

Compágna. Տե՛ս Compania. Գունդ. ասպատա-
կուսոր զօրաց: նգ. ընկեր:

Compagnáccio, չեղ. Յոռի ընկեր: ՚ի՛օգին Բօլոպա:

* Compagnáre, ան. Տե՛ս Accompagnare, ան:

* Compagnésco, ca. Ընկերական. ընկերաց:

Compagnéssa, նգ. Կին ընկերական:

Compagnétto, նած. Փոքրիկ ընկեր. ընկեր քաջ:
Բօլոպաչիք: ՚ի՛ոյն Բարի:

Compagnévole, ած. Ընկերական: ընկերասէր.
քաղցրակենցաղ: Բար. Բարան. Բօլոպա:

Compagnía. Ընկերութիւն. ընկերակցութիւն: Բօլո-
պաչութ. Բարեկիր. տեղերք ունել. ընկերել
ընկիր: Բօլոպա. Բարան: dare compagnia,
կի՛ per compagnía. ընկերել ումեք զոք. տալ
ումեք ընկեր: պէրէնէն Բօլոպա վէրմէ: Դիմել.
գաղնակցել: ան: կենակցութիւն: գօտեպնդիմ.
ծառայել: միաբանութիւն. հոգևոր ընկերութիւն, կի՛
եղբայրութիւն. ժողովարան ընկերութեան. աղօթարան
եղբայրութեան. վանական ընկերութիւն վանական
կանանց: օրիորդաբնակ: խումբ զինուորաց: պէօլիւկ.
պայտակ: compagnia di commedianti. գործ, կի՛
խումբ գերասանաց: in compagnia di alcuno. ՚ի՛
ումեք. ՚ի միասին ընդ ումեք: պէրիւն ինչ պէրապէր:
di compagnia. ՚ի միասին. ընդ միանգամայն: պի-
չինինէք. պէրապէր:

Compágno. Ընկեր. կցորդ. Բօլոպա. Բարան: di
scuola. դպրոցակից. աշակերտակից. Բօծնապա:
di viaggio. ուղեկից: Բօլոպա: nel servizio. ծա-
ռայակից: գործա Բօլոպաչ: nelle sventure. նման
նաւիչաւ: Վաճառակից: օրինակ: մերձաւոր մեր:
տարի: նման. զոյգ: պէրան. Բչ: buon compa-
gno. քաջզոյգ, կամ զուարճ, կամ յարմար ըն-
կերակից:

Compagnóne, ար. Տե՛ս Compagno. Ե՛ buon Com-
pagno. Աչքի յաղթահասակ:

Compagnúzzo. Ընկեր փոքր: Բօլոպաչիք. Բարան:

Companática. Companático. Ծնայան. կերակուր:
գործք:

Comparábile, ած. Բաղդատելի. համեմատելի:

* Comparággio. Տե՛ս Comparatico.

Comparagióne, նգ. Բաղդատութիւն: far compara-
gione d'una cosa con un' altra, կի՛ ad un al-
tra. բաղդատել ինչ ընդ իմիք:

* Comparánte, ած. Բաղդատիչ. բաղդատօղ:

Comparáre, ն. Բաղդատել. համեմատել: նմանեց-
ցանել: պէյնէլիք. ՚ի՛եղծիմ. ՚ի՛ոյնացնել:

Comparático. Աչքահայրութիւն. հոգևոր խնամա-
տարութ: ապաքինչիք:

* Comparativaménte, ած. Բաղդատութեամբ. բաղդա-
տութեամբ. ատ. (նոմա.)

* Comparativo, va. Բաղդատական (անուն:)
խոհ ՚ի՛եղծուած:

Comparáto, ta. Բաղդատեալ. համեմատեալ:

* Comparazioncína, նած. Բաղդատուիկ փոքր:

Comparazióne, նգ. Բաղդատութիւն. նմանութիւն:
՚ի՛եղծիմ. զոյգութ. a comparazione, ած. ատ. քաղ-
դատութեամբ. համեմատեալ ըստ. համեմատաբար: պա-
տուաստ. Բանքիպա: senza comparazione. անքաղ-
դատ. անհամեմատ. կարի: պէյա ՚ի՛եղծիմ. ՚ի՛ըսքան:
far comparazione. Տե՛ս Comparare.

Compáre, ար. Աչքայիայր: տարեգէտ: հոյր ՚ի՛քե՛ւրց
մանկանն. (ասի նախատինաբ կնքահօրն: ՚ի հա-
պարակ զոյցս ասի և զումնի և իցէ իրը լուկ
անուանակոչուն ինչ ընտանեկան:)

Comparigióne, նգ. Երիմ, կի՛ երևութիւն յատնեի:

Comparíre, է. Երևիլ. գալ յերևոյթ: ՚ի՛օրինիմ:
երևիլ յատնեին. գնալ յատեան: փնտիրա լըս-
հատ: զդործ ինչ վճռելոյ. անուանկալ: գանցանիլ
գանկատուիք: բազմացուցանել ք զկարծիս, կի՛
՚ի վեր քան զանկատուն: Լսեա այսմ նշանակուե
ասի և Far comparita, կի՛ compariscenza.

Compariscénza. Տեսիլ. երևոյթ. գնդեցկութիւն:
՚ի՛օրինիմ. ՚ի՛ապէլիք: Far compariscenza. առն
՚ի բաց Comparire.

* Comparisióne. Տե՛ս Comparazione.

Comparíta. Երևոյթ. Քրևումն: ՚ի՛օրինիմ: Far
comparita, առն ՚ի բաց Comparire.

Compariто, та. Երևեալ: ՚ի՛օրինեալ:

* Comparizióne, նգ. Տե՛ս Comparigione.

Compársa. Երևումն. երևոյթ: ՚ի՛օրինիմ: առն
և Apparisciénza. գպչուած. եկ: ՚ի՛ելիլ. ամբաս-
տանիլ, կի՛ կոչ յատեանս: ՚ի՛ապա: comparse. ան-
դամս անձինք ՚ի թատրոնական կատակերգու-
ութի՛ն. ծառայք, և՛ն:

Compárso, sa. Երևեալ: ՚ի՛օրինեալ:

Compartecipáre, Comparticipáre, է. Բաժանորդ.
կի՛ հաղորդակից լինել:

* Compartécipe, ար. Բաժանորդ: հիսեպար:

Compartiménto. Բաշխումն. կարգումն: կանգա-
գրութ: ՚ի՛ենկ. ՚ի՛ընիկ:

Compartíre, ն. Բաշխել. բաշխել ՚ի միասին,
տրամաբաշխել. որոշել: ՚ի՛եվկի. ՚ի՛ենկ. Նաֆիկ
՚ի՛ենկ: հաղորդել. բաժանակից առնել: հիսեպ
փար ՚ի՛ենկ: Compartirsi, ՚ի՛. Բաժանել յիւրեանս:

Compartíto, та. Բաշխեալ. բաժանեալ:

* Compartitóre, ար. Բաշխիչ. բաժանարար:

Compáscuo. Աւտա, կի՛ դաշտ հասարակաց:

Compassáre, ն. Չափել կարկինաւ. կարակնաչափ
առնել: ՚ի՛ոյնեւնիմ ՚ի չափել. կշռել. համեմա-
տել. կանոնել. կարգել:

Compassáto, та. Չափեալ կարկինիւ: համեմատ.
բաղկացուած:

Compassionaménto. Ախտակցութիւն. կարեկցու-
գութ: ՚ի՛ենկ ՚ի՛ենկիմ. ողորմութիւն:

Compassionánte, ած. * Compassionatóre, ար. Ախ-
տակից. ցաւակից. գթած:

Compassionáre, է. Կարեկցիլ. գթալ: ՚ի՛ոյնեւնիմ:

Compassióne, նգ. Տե՛ս Compassionamento. Aver
compassione. Կարեկից լինել. գթալ: ածչմած:

Compassionévole, ած. Տե՛ս Commiserevole. կարե-
կից. գթադորով. գթած: ՚ի՛ենկիմ. ՚ի՛ընկենկի. ՚ի՛ընկ
համբուն:

* Compassionevolíssimo, ma, գեր. Կարի լիու գթա-
ծադորով. գորովագութ:

* Compassionevolménte, ած. Ողորմագին. ողորմա-
ախտակցաբար:

Compassívo, va. Ախտակից. գթադորով:

Compásso. Տե՛ս Compartimento. Կարկին: ՚ի՛ոյնեւ:
nautico. հողնիացոյց: ֆոսոսոլա:

* Compatíbile, ի. Ներելի. արժանի կարելիցուիլ. ներելի : միաբանական. որ կարի կալ ի միասին :
* Compatibilità. Միաբանականուն (իրաց :)
Compatiménto. Տես Compassionamento. Ներում. ընդելիցկայնութուն ապրատանն առ պարտապանն. Կերութուն, համբերութուն : ողոք :
Compatíre, ե. Յաւակից, վշտակից լինել. կարեկցել : խղճմտիլ. աչքմտիլ :
Compatíto, ta. Ընդունակեալ. վշտակից եղեալ :
Compatrióta, ի. Compatriótta, ի. Compatriotto, տր. Քաղաքակից. գաւառակից. հայրենակից : հայրենի :
* Compátto, ta. Խիտ. հած. սերտ. կուռ : ոճիր : էն :
* Compazienteménte, ի. Համբերութեամբ :
Compendiáre, ն. Համառօտել. ի համառօտ քաղել : ժողովել. խմել : խմիլ. կիմիլ :
* Compendiário, ia. Համառօտութեան :
Compendiáto, ta. Համառօտեալ. հակիրճ. հատնիլ :
Compéndio. Համառօտութիւն (գրոց, ճառից :) խմում. խմիչք :
Compendiosaménte, կիմ In compéndio, ի. Համառօտիւ. համառօտակի. կարճ ի կապակոյ : խմած էն. էն ժողով :
Compendióso, sa. Compendiosíssimo, ma. Համառօտ. հակիրճ : ժողով :
Compensábile, ի. Վճարելի : փոխարինելի :
Compensagióne, իգ. Compensáme, տր. Compensaménto. Փոխարինութիւն. փոխանցութիւն. պարտ. հատուցանել :
Compensáre, ն. Փոխարինել. վճարել. ինչ. կիմիլ. հատուցանել : ճիշդ. Calculare, Ragguagliare.
* Compensáto, ta. Վճարեալ. գոյացեալ. փոխարինեալ :
Compensatóre, տր. } Վճարող. հատուցանող :
Compensatríce, իգ. }
Compensazióne, իգ. Հաւասարութեան առիթ եւ պարտ. ակաց : Վճարութիւն. հատուցումն. փոխարինութիւն : էօփէյէ. հատուցանել :
Compénso. Դէզ. հնարք : խլաճ. ընդ. ասացուած. metti al mio voler tosto compenso. լիր վաղ. վաղակի գիտցիք իմ :
Cómpera. Comperaménto. Գին : պահ : գնումն : ալեզ : գնեալ իրն : առնել ալեմալ չէր :
Comperáre, Compráre, ն. Գնել : առնել ալմ. աչմտ : in erba, կամ a novello. գնել զդաշտ. լինչ ցորեան ի դնահասնելն : comperare, e non vendere. լինել լաւ միայն. միշտ լսել, և ոչինչ ծանուցանել այլոց :
Comperáto, ta. Գնեալ : առնել ալեմալ :
Comperatóre, տր. Գնող : առնել ալան :
* Comperatúra. Գնումն :
* Comperazióne, իգ. Գնումն : բաղդատուն :
Cómpero, ra. Տես Comperato.
Competénte, ի. Պատշաճ. յարմար. բաւական : ձայիչ. ասյոան : giudice competente. օրինաւոր դատաւոր : accusatori competenti. յարմար առ բաստանիք :
Competenteménte, ի. Պատշաճաբար, ի՛ր բաւականաբար :
Competénza. Իրաւունք. հետամտուն. խմիք ի ուսիք : andare a competenza. ի միասին հետամտուն լինել խմիք : a competenza. հետամտուն լինելով ի միասին :
Compétere, ն. Վճռել. հետամտուն լինել ի միասին, միմիով ի երեսաց : ընդունիմ : եարբեռնիմ :
Competitóre, տր. Իրդրողակից. զուգախնդիր. նախանձաւոր : ընդել. ընդնիմ :
* Compiacénte, ի. Compiacentíssimo, ma. Հաճելի. քաղցր. քաղցրաբարոյ. քաղաքավար. հաճոյական : լաւիկ. խաբէ փեսի :
Compiacénza. Հաճոյութիւն. բերկրութիւն. զուարճութիւն, հոգւոյ. ընդունելութիւն. ակնածութիւն. ընծայ. ցոյց հաճութիւն : լաւիկ. բաղձանք : andare a compiacenza. հաճել. զմիտս ոքուք. չողոմել : հաճելի ընդունիմ.
Compiacére, ե. Հաճել. զմիտս կամակատար լինել. կատարել զհաճոյս ուրուք. առնել ամենայն գործ ինչ հաճելի : հաճելի հոգ ընդունիմ : Compiacérsi, յ. Հաճիլ. բերկրիլ. զուարճանալ : հպարտանալ : ակնածիմ : արժանի համարիլ. զինքեանս առնուլ : ընդունելութիւն ընդունիմ : իրենէ գոհ կենալ :
Compiacévole, ի. Հաճոյալի. հեշտալի. բերկրալի : ակնածելի. լաւիկ : սէս և Compiacénte.
Compiaciménto. Հաճոյութիւն. զուարճութիւն :
Compiacciúto, ta. Հաճեալ. հաճ. գոհ : հոգնած :
Compiágnere, Compiángere, ե. Compiágnérsi, յ. Ցաւիլ. ողբալ. սգալ. աչմտ : աղաչմտ : աղաչմտ : Compiágnere, ն. կարեկից. սգակից. ողբակից լինել : ընդունիմ : աղաչմտ : լալ : աղաչմտ :
Compiagnitóre, տր. Ողբացօղ. սգաւոր :
* Compiánta. Compiánto, գոյ. Ոզբ :
Compiánto, ta, ած. Ողբացեալ : սգացեալ. սգաստանեալ :
Compiére, ի. Կատարել. ի գլուխ հանել : պիրկիմ : լնուլ զվճռին : բամամ ընդունիմ : vóto. կատարել զուխան :
Compietà. Կերկին ժամերգութիւն. ք՛ եկեղեցի : ժամանակ յորում պարտի եկեղեցին : cantar il Vespero, e la Compieta a uno. կշտամբել զոք ստասիկ :
Compigliáre, ն. Պատուհասիլ. ընդգրկիլ. առ ըստ ինքն : Compigliársi, յ. Ծանձրանալ. մեկուսանալ. մածնուլ. պատիլ : գօղալանամ :
* Compíglio. Փեշակ, բլիկ :
Compiláre, ն. Ցօրինել (գիրս.) շարադրել. գիտել ինչ եղիս : ի կարգի դնել. հատարկ առած և անտես. ժողովածոյ գիրս յօրինել : ի պան պատահան ալեզի ձեռ ընդունիմ : օղորկամ :
* Compilaménto. Տես Compilatura.
Compiláto, ta. Յօրինեալ. շարադրեալ. հատարկ առած և անտես :
Compilatóre, տր. Հատարող. ժողովող բազում գրուածոց ի մի. բանաստեղծ :
Compilatúra, Compilazióne, իգ. Հատարումն բանից : բան, կամ գիրք հատարածոյ :
Compiménto. Կատարումն. յանգ. վախճան : պիրկիմ : ոճիր : dar compimento. ի լուսն ածել. կատարել. պիրկիմ :
Compíre. Տես Compiere.
* Compitále, ած. Տես ինչ նահանի հովվական :
Compitaménte. Տես Compiutamente. * Կարգ բաւարար :
Compitáre, ն. Հաշուել. համարել. ի համարկանել : սայմտ. հիսուս ընդունիմ : հիսուս ընդունիմ : վանկել : հնչել ընդունիմ : հնչել իւր օրամտ :
* Compitazióne, իգ. Հնչեղ. հնչեղանալ. փալաւուհ հնչումն. վանկումն : հնչեղ :
Compitézza. Ս՛արգաւարտութիւն. բաղաքավարութիւն :
Compitissimaménte, ի. գեր. Սքանչելապէս կատարեալ. սաստիկ ընդունելութեամբ : ընդունելութեամբ : տեղ.

po. անցեր ժամանակ : Հեռի, գամ : քաղաքա լար-
մարդավար • բարեկիրթ • քաղաքավարութ : Էթեամ
էրէեանէը :

Cómpito, գոյ. Վակ : գապալա : dare il compito. տալ գնել : գապալա տօմաթ : finir il cõmpito. վճա-
րել զակ գործոյն : Հաշիւ : Համար : հնաթ :

Compitóre, ար • Կատարիչ • աւարտօղ : պիճիէն :

Compitúra. Վերջին կէնդանութ : նեֆս :

Compiutaménte, ի • Լիով • տիրապէս • ոչընչի-
պէս բաւամ • էէմալէնէ :

Compiúto, ta. Աւարտեալ • վճարեալ : պիթիդ : uo-
mo. այր կատարեալ, զարգացեալ • հասակաչափ :
էեամիլ • էեհիմիէ • պէօյիմիշ : կատարեալ • քաղե-
կիրթ • քաղաքավարի : էրէեանէը :

Complacénzia. Տես Compiacenza.

Compleménto d'un'angolo. էաթ էրէւանէթ • Լրումն
անկեան :

Complessionále, ածի. ի. Խառնուածոյ • որ յատակ
գայ ի խառնուածոյ :

Complessionáto, ta. Որ ունի զխառնուածք • զդա-
ծեալ : bene. քաղաւայք • կորովի մարմնով • քա-
ղակաղմ • որոյ բնաւիր է խառնուածք : հօդ, հիմն :
ինքնիշխան • ակիդ : male. տկար մարմնով • ա-
նօրակազմ • անուաւագ • վախտ : պոյէք • պոպան :

Complessióne, նգ. Խառնուածք : կամ կազմուած
մարմնոյ : հիմն, հաստիէն : ծլակուէ : էեֆիլնէ :
* տես և Dilęmma.

Complésso, գոյ • Հաղադրութիւն • շարահիւսուածք •
բազակցութ • բազմիւսուած : * տես և Abbraccia-
mento.

Complésso, sa, աի • Աւոյդ • աւոյգանման • անձ
նեայ • կորովի մարմնով : էնէնկէլի • պէիդ • ինչ-
պիսի • տես և Complicato. Gran, կամ pic-
colo complesso. Են անուանիք երկուց մանկոյ
գլխոյն : uomo ben complesso. այր քաղաւոյք,
կամ յաղթանգամ :

Completívo, va. Լրացիչ • աւարտիչ :

* Compléto, ta. Կատարեալ (յոյլմուէ •) ասլաս-
պուռ : ինէմիլ :

* Complîcáto, ta. Ծալեալ ի միասին • յօդեալ :

Complicazióne, նգ • Միակցութիւն • կցորդութիւն •
յարակցութ : էնէյիրմէէնէ • պէրէնէ : հաւաքուած
բազադրութ զանազանից :

Cómplice, աի, ն գոյ • հ • Հաղորդ • կցորդ հա-
րեաց • մեղսակից : էնէմէ :

* Complicità. Միանակցութ • կցորդուէ ի չարիս :

Complimentáre, ն • Լնուլ, կամ հաստատեալ ղպար-
տիս քաղաքավարութ • իսկի, կամ վարիլ քաղա-
քավարութ • ողջունել քաղաքավարութ :

* Complimentário. Տես ուէ, կամ գործավար վճա-
ռակատար. (յորոյ անուն կատարին ամէ գործք
վճռատակատուէ :)

Complimentáto, ta. Հաստուցեալ զպարտիս քա-
ղաքավարութ, են. տես Complimentare.

Compliméato. Յարգանք • յարգական ղոյզք. իս-
նարհ, կամ սիրալիր յարգուէ • պաշտօն մեծարա-
նաց • սեմմ • իզիէ : կատարութիւն : aver il com-
plimento in un negozio. իշխել բանդակ ըն-
կերութ իրիք վճռատակատուէ :

* Complimentóso, sa. Յարգական • քաղաքավա-
րական : uomo. բարեմարդիկ • քաղաքավար. ի
յարգական ղոյզս անձամբ :

Complíre, ն • Տես Complimentare : La tal cosa
mi comple, կամ non mi comple. Այդ յարմա-
րի, կամ ոչ յարմարի ինձ :

* Complíto, ta. Տես Compito, Compiuto.

Componénte, ի • Հաղադրիչ • բազադրիչ մաս-
մունդ :

Compónere, ն. Տես Comporre. Հաւաքել ի մի:

Componicchiáre, ն • Գրբել, կամ շարադրել սակա-
ւս գժռաբար :

Componiménto. Հաղադրեալն • բազադրութիւն :
Քերթուած • քերթածք • յօրինուած : գոխէ •
նմա ինչ : Համեմատուէ, կամ վայելչութ զբեսուաց
և բանից : էէէ :

Componitóre, ար • Հաղադրիչ • դրաչար :

* Compónto, ta. Տես Composto.

Compórre, ն • Հաղադրել • պէէ գօմաթ • գաթմաթ :
չարադրել • յօրինել • գրել • էնէաա ինձ էնէմէ :
գաշն դնել • սայմանել • միաբանիլ • գուէնէմէ •
ողջոյնաթ : յարմարել • կարգել • յարդարել • պէ-
տէ • նէամ վէրմէ • հաշտեցուցանել • միաբանել :
պարբերմաթ : շարել զգիր • (ի դկապարեայ նշա-
նագիրս ի տպագրութիւն :) le differenze tra al-
cuno, խազագրել զվէձս • վախճանել, կամ բան-
նալ ի միջոյ գնդ • ողջունել • l'animo, յար-
մարել զմիտս • յարմարիլ առ : Compórsi, ի •
Միաբանիլ • պէրէնէմէ : երաւախտ վինել, ընդ
պատրաստին առ ի վճարել զպատուան ի բազում,
նուազաս • ողջոյնաթ • ասլէք օշաթ :

Comportábile, ն • Comportabilíssimo, ma. Տես
նելի • համբերելի • պատշաճ • դիպաւոր • յար-
մար • անկասր :

Comportáre, ն • Տանել • համբերել : ապա էնէմէ •
պահանջել • խնդրել • ներել • թոյլատրանել •
բալոթ էնէմէ • օյ վէրմէ : vino, che comporta as-
sai acquā. գինի յոր մարդ է խառնել շուք բա-
զումք : * Comportársi, ի • Վերոյալիլ • վարիլ ըստ
ամենայնի պէրէնէ ինէ էէնէմէ :

Comportévole. Տես Comportabile.

Comportevolménte, ն • Համբերութեամբ • ըստ տանել
ելոյ, կամ ըստ բերման իրաց : ապա ինէ • անէրնէ :

Compórto. Երկայնմտութիւն • կամ յատկութիւն տար-
տաոտառն առ նպատակն :

* Compositívo, va. Հաղադրիչ : բազադրական (տէ)

Compósito, ta. Հաղադրեալ (կարգ Հարատարա-
պէտութէ :)

* Compósito, գոյ • Հաղադրութիւն : բազադրիչ կարգ
Հարատարապէտութէ :

* Compositójo. Գրաչար • (ի գործի ինչ գրաչա-
րից • յորում չարեն զնպատարակ գիրս :)

Compositóre, աի : Հաղադրիչ • մատենագիր • յօ-
ընիօղ • շարադրօղ : գրէլնէ : Գրաչար : * տես
և Compositojo.

Compositúra. Հաղադրութ :

Composizioncélla. Համառօտ քերթած, կամ տաղ •
հակիրճ բան, կամ Հատ : էքա պէէ • էքաճա ինչ :

Composizióne, նգ • Հաղադրութ • բազադրուած •
Վակ • տակարկուէ : պաղաբ պաղարէէ : գաշն • միա-
բանութիւն : գումն • քերթուած • յօրինուած • շա-
րադրութ : պէյէ • ինչա • ինչ : կազմուած, կամ
կազմակերպուած անդամից :

Compossíbile, ի • Հնարաւոր ի լինել ընդ այլս •
կարելի յայլս • միամտական, որ չէ ինչ օտար,
կամ հակառակ : օյա պէնէ • հնարէնի • օլար :

Compósta. Հաղադրութ • բազադրեալ ինչ • քաղց-
րաեղէնի պաղց : ռեհէլ :

Compostaménte, ի • Ճարմարապէս • վայելչաբար :
գեղեցիկ : էաֆէէէ • ինկնէլնէ : Համեստութէ :
էաէնկնէ :

Compostézza. Համեստութի : էաէա :

* Compostíssimo, ma. Գեր • Համեստագոյն :

Compósto, գոյ • Հաղադրութի • խառնուած :

Compósto, ta, ած. Յարդարեալ. յիրդարուն. բարեկարգ, յարմարեալ: փեղկեան: կեղծ. առա յօգ. սուտ: էութեան. էական: ծանրաբարոյ. ծանր: հանդարտաբարք. հանգստ: աղըջ պաչըճ. սուրս: յօրինեալ. շարադրեալ. բաղադրեալ:

Cómpra, Compráre, ևն. Տես Compera.

* Comprendénte, ած. Պարունակիչ. բովանդակիչ:

* Comprendénza. Տես Compredimento, Comprensione.

Compréndere, ն. Իմանալ. հանդգնիլ. հասու լինել. բովանդակիլ. մտաք: աղեամտ. էնթիմէտ: դրաւել. պատել. պարունակիլ. փակել. ի. ուղել, կամ բովանդակիլ յինքեան. պարփակիլ: պլչատ. գոփչմատ. պըչատ: ըմբռնիլ (ախտին, կամ ցաւոց:) ի հանապօտ քաղել, կամ բովանդակել. հանապօտել: ի բուռն արկանել. ըմբռնել: ըմբռնել ի դէպ անդր, կամ ի յանգաստ. ի վէր հասանել: տոգորիլ. տարրունալ. յիւր վէր առնուլ զգործ մի. յանձին ունել:

Comprendiméntо. Բովանդակութիւն. պարունակութիւն: Շրջապատ:

* Comprenditívo, va. Պարունակական. պարունակիչ:

Comprenditóre, ար. Բովանդակիչ: տես և Comprensore.

Comprenditríce, էի. Բովանդակիչ. պարունակօղ:

Comprendónico, ca. Բաս ասի. Մատչի. իսոյ հական:

Comprendónio, Բաս ասի. Մինք. դատաւմն. հանձար:

Comprensíbile, ած. Իմանալի. բովանդակելի:

Comprensióne, էի. Ըմբռնումն. իմացումն. հասուսմն: աղայը. աղեամտ:

* Comprensíva. Իմացական կարողութիւն. իմացուկ: ֆաքիւլթէ. պարկէ:

Comprensivaménte, ած. Հասողապէս. բովանդակելով. իմացմամբ:

Comprensóre, ար. Հասօղ. (ասի զԱստ երկնից, որք հասեալ են ի վերջին վախճան իւրեանց, և վայելեն զանձս իսկ որք կան դեռ յերկրի, կոչին Viatori, Ուղևորք:)

Comprésa, Compréso, գոյ. Ըմպատում. ծարաւ ծոցի: փօյ. էվէրտ. ըմբռնուած:

Compréso, sa, ած. Պարունակեալ. բովանդակեալ:

* Compressibilità. Ճնշականութիւն, կամ ճնշելութիւն (մարմնոց:)

♦ Compressionáto, ta. Տես Complessionato, ta.

Compressióne, էի. Սեղմումն. ճնշումն. տես և Complessione.

Comprésso, Complesso, sa. Յաղթանդամ. մարմնեղ. անձնեայ: ինօվկէնի. տափարակեալ. տափարակ (քիմ:) էասըլանմըշ. սեղմեալ: ճնշեալ: սըֆըտըշ:

* Compressóre, ար. Սեղմիչ. ճնշիչ. (մկանունք:)

Comprímere, ն. Սեղմել. ճնշել. պնդել. ձնչել: սըֆմաք. պասմաք: տանձել. նոճամճել. պապի կինէք:

Compróbárp, ևն. Տես Comprovare, ևն:

* Compromessário. Տես Compromissario.

Compromésso, գոյ. Յանձնաղրարուեալ վիճին յընտրութեան այլոյ: mettere, tenere il suo in compromésso. դնել զկնի՝ն ի վտանգի:

Compromettere, ն. Compromettérsi, յ. Ստղալ. կամ յանձն առնել զկնի՝ն յընտրուեալ այլոյ: տոտա հէպի կինէք: վտանգել: Compromettersi, յ. Ընկանել զանձն ի վտանգ:

Compromissário. Միջնորդ. որոշիչ գնահ. ընտրեալ երեսանց. իրաւաբար: գունձ:

Comproprietário, ia. Սահմանեալ ի միասին. որք առ ցեալ ունին ինչ ի միասին:

Comprovaménto. Հաստատել ի միասին. հաւանութիւն:

Comprováre, ն. Հաստիլ. հաւանիլ. ընդունիլ: պէնէհմէք. բաղ օլմաք:

Comprováto, ta. Հաստեալ. հաւանեալ. ընկալեալ:

Comprovatóre, ար. Հաւանօղ. ընդունօղ. հաստ:

* Comprovazióne, էի. Տես Comprovamento.

* Cómpto. Բառ լատին. Զարդարել. պճնել:

Compúgnere, Compúngere, ն. Տառապեցուցանել զանձն. հարկանել յոգի. խոցել զսիրտ: կէնտինէք. իւրէք փչմէք. esser compunto. ցաւիլ. զղջալ: ազիմաք. էէշման օլմաք:

Compugniménto, Տես Compunzione.

* Compulsáre, ն. Բռնադատեալ զոք դալ յատեան. քարշել ի դատաստան: մէհքեմէյէ փռնէք:

* Compulsória. Գիր դատաստանական բռնադատիչ ի հատուցումն արքունի հարկաց:

Compúngere. Տես Compugnere.

* Compuntívo, va. Զղջացուցիչ. զղջական:

Compúnto, ta. Զղջացեալ: էէշման օլմաղ:

Compunzióne, էի. Զեղջ. զղջումն. ապաշաւ: էէշմանլըք. ըէօպէ:

Computaménto. Հաշիւ: հաշիւ. հիսապ:

Computáre, ն. Հաշուել. ի հաշիւ արկանել. բաղդատել: սայմաք. հիսապ էնմէք: համարիլ ընդ կարգել ի թիւ:

* Computáto, ta. Ի հաշիւ արկեալ. կարգեալ ի թիւ:

Computísta, ար. Հաշուճարտար. համարակալ. հաշուարօղ: հիսապ էնգինճի. հսապչըխ:

Cómputo. Հաշիւ. համար. թուաբանութիւն: հիսապ:

* Computréscere. * Computrire. Տես Imputridire.

♦ Comúna. ♦ Comunále, գոյ. էի. Տես Comune, գոյ:

Comunálе, պէ. Հասարակ. սովորական. յաճախեալ: պոյաղը. օլա կէլէն: in comunale, ած. տես Comunalmente.

Comunalménte, Comunamente. Տես Comunemente.

♦ Comunanza. Տես Comunità, և Accomunamento.

♦ Comunáre. Տես Accomunare.

Comunche. Տես Comunque.

Comúne, գոյ, ար. Հասարակ. ժողովուրդ ինքնօրէն. քնակիչք քաղաքին. քաղաքացիք. քաղաք: ճէմաաթ. ճիմհիյէտ. վէհէրլիլէր: * ժողովուրդ գեղջ. գիւղական: վէհէրլիլէր:

Comúne, ած. Հասարակ. հապարակաց. քաղաքացւոց. հասարակական. սովորական. հասարակ. յաճախեալ. պոյաղը: non è un uomo comúne. չէ դուզնաքեայ ոք: in comune, in comunità. առհասարակ. միաբան քաղմունք. ալէնէկէ. ճէմաաթ էին:

Comunélla. Հաղորդուհի. քաճանարդուհի:

Comuneménte, ած. Հասարակաբար. հասարակ օրինօք. սովորաբար. ընդհանրապէս:

Comunicábile. Communicabilíssimo, ma. Հաղորդական. հաղորդական: տես և Conversativo. Affabile.

Comunicaménto. Տես Communicazione.

Comunicánte, ած. Հաղորդիչ. հաղորդական:

Comunicánza. Տես Comunione.

Comunicáre, ն. Հաղորդել. քաճանորդ առնել: էնմաք. էնմէք: հաղորդիլ. հաղորդ լինել: ինձոյ օլմաք: կենցաղիլ. կենակցիլ ընդ ումեք. յաճախել առ ոք. վարիլ ընդ ումեք: գօնաղմաք: առնել

հասարակաց : օրինաց փօխ : հաղորդեցուցանել : խորհրդոյն : qualche male . վարակել զոք ախտիւ : պատկերխտ : Communicársi , ɟ . Հաղորդիլ ընդ խորհրդոյն :

Comunicatíva . Դիւրաբեր ի բացատրել զինամատ դիւրիմացութիւն :

Comunicatívo , va . Հաղորդական . ծաւալական . դիւրահաղորդ :

Comunicáto , ta . Հաղորդեալ . հաղորդ :

Comunicatóre , ու . Հաղորդիչ . հաղորդական :

Comunicazióne , ից . Հաղորդութիւն . հաղորդակցութիւն . կցորդութիւն : իւհսուքն : di male . վարակումն ախտի . փոխադրութիւն : Հաղորդութիւն ընդ խորհրդոյն . առնելն ինչ հասարակաց : colle persone . կենցաղակցութիւն :

Comunichíno . Հաղորդ , կամ մանուկ ընդ խորհրդոյնն (զոր առնուն հասատացեալքն :)

Comunióne , ից . Հաղորդութիւն . բաժանորդութիւն . կցորդութիւն : իւհսուքն : Հաղորդ ընդ խորհրդոյն . միաբանին տեառն :

Comunissimo , ma , գեր . Հասարակագոյն :

Comunità . Comunitáde , ից . } Տես Comune ,

Comunitáte , ից . } գոյ : comunità de' beni . հաղորդութիւն բարեաց : in comunità , ած . հասարակաբար . առհասարակ :

Comunitatívo , va , ած . Հասարակաց . (բաժ) արիական ի վէր հասարակին :

Comúno , գոյ . Cummúno , nà , ած . Տես Comune , գոյ . Comune , ած :

Comúnque , մն . } Ջիարդ և իցէ ոճով և իցէ :

Comunqueménte . } հնչիւնք ինչ : տես և Subitochè .

Con . նիւ . Ընդ . հանդերձ : իւրով . պէս : con lui . ընդ նմա : ծնան իւր : (կալմամբ և զգուծիականս : con lettera . թղթով : ձեռագիրս իւր : con pretesto . պատրուակաւ . ըստ պատրուակաւ : համեմատ ըստ : Ընդդէմ : փարսս . իրաց : meco , teco , seco . ընդ ես . ընդ քեզ . ընդ իւր : պնդիմ իւր . պնդին իւրեանն իւր : Բազում անգամ յարի ի յօդն հետաւ գայ բառին , փոխանակ n գրոյն կրկնելով զառաջն l , յորժամ յաջորդ բառն սկսի ձայնաւորաւ , կամ տիւ , որ զինի իւր ունիցի զայլ ձայնաւոր : ընդ քեմն և կրճատի նշանակեալ առյիմպոյնէ . ընդ coll' amore . սիրով : collo scudo . վահանաւ :

Conáto . Բառ լատին . Ջանիք :

Cónca . Պոյտ մեծ . պռտանարդ խեցեղէն : կնճեճ . պէոյնաթ չօմկիկ : տաշտ փայտեղէն : ըմբոնք : կոնք տաշտ : ջրհոն : շիրիմ : վեղ : քնդանարան . աշօճ : փոս : խեցեմորթ : գոպաք . անգիք . սեպհգիլ պեռնել : esser una conca fessa . լինել վատառողջ : Գոնք ահանջաց . (ըստ կոնքանման խոյտիլ ասան նոր :) marina , կամ del mare . Ծովախոց . (ազգ ինչ ձեծապոն խեցեմորթից)

Concaméráto , ta . Կամարաձև . գմբեթաձև :

* Concatenaménto . Տես Concatenazione .

* Concatenánte , հ . Շաղկապիչ . միաւորիչ . լծորդիչ :

Concatenáre , ն . Շղթայադնել . շաղկապել . կապակցել . միաւորել : պարտադնել . ունել ընկերս :

Concatenáto , ta . Կապակցեալ . լծորդեալ . շաղկապեալ :

Concatenazióne , ից . Կապակցութիւն . լծորդութիւն . միաւորութիւն : շարադրութիւն :

Concaváto , ta . Գոգեալ . գոգաւոր :

Concavità . Concavitáde , ից . } խորգիկք :

Concavitáte , ից . Concávo , գոյ . } գոգաւորութիւն խորութիւն : ըստ . պէրինձիւ : il concavo della mano . ափ : ափամէջ :

Cóncavo , va . Գոգաւոր . գոգիլ . խոր : ըստ . գօլատ :

* Cóncavo cóncavo . Երկգոգաւոր (առագի . երկուստեք գոգաւոր :

* Concáusa . Պատճառակից :

Concedénte , հ . Շնորհօղ . որ ետոյ տայ :

Concédere , դ . Ետոյ տալ . Թողացուցանել . Նեղրել : տօյ վերից : շնորհել . տալ : վերից : մատուցանել . յատուկ ածել : իւրիրից : զիջանիլ . հաւանիլ : գոթիլ օրէնս . անցանել :

* Concedíbile , հ . Շնորհելի . Նեղրելի . զոր մարթի ի Թողացուցանել :

Concediménto . Շնորհումն . տուճուն . Թոյլ . հաւանութիւն . հաւանում : իւրին . ըստ . Շնորհումն . (ի ձև ինչ Հարատասանական :)

Concedítóre , ու . Տես Concedente .

Concedúto , ta . Շնորհեալ . Թոյլտուեալ , ևն :

Concénto . Ներդաշնակութիւն . միաբանութիւն ձայն . նից . ակնից :

Concentraménto . Հաւաքումն ի կեդրոն :

Concentráre , դ . Հաւաքել , կամ ածել ի կեդրոն . միաւորել ի կեդրոն : Սահմանել ի մի :

* Concentrársi , ɟ . Հաւաքիլ ի կեդրոն : Համանել ի նէ խոյտ : զօրիլ ի նէ լինել . ծածկիլ խորհուրդ :

Concentráto , ta . Հաւաքեալ ի կեդրոնի . սահմանեալ ի մի : uomo concentrato in se stesso . այր յափշտակիչ , կամ ընկղմեալ ի խորհուրդս . այլ յայլմէ եղեալ . օտարացեալ յանձնէ :

* Concentrazióne , ից . Հաւաքումն ի կեդրոն . սահմանումն ի մի :

Concéntrico , ca . Համակեդրոն : Հըտասպ :

Concépere . Տես Concepire .

Concépire , դ . Յղանալ . հղիկ օրամբ . ինչպէս օրամբ . ընկալնել մաղ . նկարել ի մտի . ծնանել լիմաստ . գլխոյ կնճիռ . ոսկոյտ : * խմանալ . հասես լինել . պշնամբ : un disegno . երկնել ինչ խորհրդոյ : un desiderio . հարկանիլ ի փափաք :

* Concepíbile . Խմանալի . դիւրիմաց :

* Concepigióne . Concepiménto . Ցնուած :

Concepíto , ta . Concepúto , ta . Յղացեալ . ալընկալեալ . ասկն գիտացեալ . խմացեալ . հասու եղեալ . եկեալ ի վէր (երկիւղ .) յանձին գործեալ :

* Concepizióne , ից . Ցղութիւն :

Conceérnéte , հ . Վերաբերեալ . որ հայի . յաղագս . գիտելի :

* Concernénza . Վերաբերութիւն . յարաբերութիւն . բաղադանութիւն :

Concérnere , ɟ . Վերաբերիլ . պատշաճիլ . հայիլ . ունել յարաբերութիւն :

* Concernévole , հ . Տես Concernente .

* Concertánte , հ . Որ եղբ , կամ նուագն զիւրմեան ի միաբանութիւն արուեստականգնաց :

Concertáre , դ . Նիւթել . մեքենայել . կարգել : փոխ կնիք . փոխիլ . ընդիմ կնիք : հնդկաշնաց . գործել . ընդաշնակութիւն : ահնիք կնիք :

Concertáto , գոյ . Մի խաւանուն . գաշնակցութիւն . համահունութիւն :

Concertâto , ta . կարգեալ . պայմանեալ . ազատատուար . նիւթեալ . inganno . խորամանկեալ . կամ հնարիմաց նենգեալ . փոխն . փեր :

Concérto . Երգաշնակութիւն (ձայնից , կամ նուագաբանաց :) պայմանագրութիւն . համահունութիւն . di concerto , դ . միաբան խորհրդով . կամ հաւանութեամբ :

* Concessíbile . Տես Concedibile .

Concessionário . Շնորհնակ . նա որում եղեալ է Թոյլ-

Թոյլատուութիւն ։
Concessióne , իգ. Ընդհատումն. Թոյլ. Նեղութիւն. տուրուդ ։ իմն. պնդմամբ ։
Concésso , sa . Ընդհատեալ. Նեղեալ. Թուլացուցեալ ։
* Concestóro . Տես Concistoro .
* Concettáre , ե. Հանձարել. խմաստ գեղեցիկս ։
Concettíno , նո. Խմաստ ազգային ։
* Concettizzánte , ած. Հանճարխմաստ. որ գտանէ խմաստս գեղեցիկս ։
* Concettizzáre , ե. Տես Concettare .
Concétto , գած. Գիւտք , կամ առեղծուածք մտաց , խմաստ. խորհուրդ , ծնունդք մտաց ։ հմտութիւն ։ խրատ ։ երևակայութիւն ։ հնչուլ. գեղս ։ essere in concetto . լինել ի հանարի , ի յարգի արգոյ հանարիլ ։ avere , tenere in concetto , արգոյ , մեծ հանարիլ ։ Անուն բարի. հռչակ ։ ունի ապ. նամ ։ Գեղեցիկ ասացուածք. հանճարեղ զրոյց ։ լիուել պէտ ։ տես և Concettíno .
Concétto , ta , տած. Տես Conceputo .
* Concettóne , ած. Բառնշդախան. խմաստալից զրոյց. ասացուած գեղեցիկ յոյժ ։
* Concettósaménte , ած. Խմաստնապէս. խմաստալից բանիւք ։
* Concettóso , sa . Խմաստալից (զրոյց). խմաստախոս. խմաստաբիւս. ածուած. հնչուն ձեղուած ։
Concezióne , իգ. Ձգուիլ հափշտիւթ ։ ածն անարատ յղութ Աստուծոյ ։ խորհուրդ մտաց ։
Conchétta , նո. Կոնք փոքր. ապտակ ։
Conchíglia , ած. Conchíllo . խեցի ծովային. խեցեմորթ ։ պէտքիլի պէտքէ ։
* Conchigliétta . փոքրիկ խեցեմորթ. մանրախեցի ։
* Conchigliología . խեցեբանութիւն. Նոտ յատկապս խեցեմորթից ։
* Conchiudénte , ած. Եղրակացուցիչ ։
Conchiúdere , ե. Եղրակացուցանել. մտկաբերել. հետևեցուցանել. խմաստասիրել ։ նեղէնչին ինօր ած. փաստ վերջ ։ ի գլուխ հանել ։ ընդհատ. եմ ած ։ հաստատուել. վճռել ։ պնդապատ. պետի ։ փակել ։ ամփոփել ։ փաթթել ։ di comun parere . հաստատել միաբան հաւանութիւն ։
Conchiusióne , իգ. Եղրակացութիւն ։ հետևութիւն ։ վերջաբան ։ աւարտ ։ յանդ ։ նեղիմն. ածն ։
Conchiúso , sa . Եղրակացուցեալ. վճռեալ. եզրակացուցիչ ։
Cóncia . Գործարան խալափարդաց ։ խոպոպանի ։ Նիւթք իպէտս խաղախից ։ ոչխ. փիրա. էիրա. հիմ ։ Հանելիք ։ հանդերձանք. զարդ ։ ընտանեքս , կամ կրնան յաչխատիլ հնչունց յարտարդուն ։ հանգերձանք գինւոյ ։ * Կարաս ներ կարասաց լի հանգերձանօք ներկոց ։ ոչ ածն ։ խոպոպ ։
* Conciabrócche , ած. Ընդրդիչ դուլից ։
* Conciacalzétte , ած. իգ. Կարկասիչ , կամ նորոգիչ գուլպայից ։
* Conciacarégne , ած. Նորոգիչ սայեաց ։
* Conciaménto . Տես Acconciamento. Conciatura.
Conciáre , ե. Նորոգել. յարդարել. կարկատել ։ Նեղնչեցնել ։ դիպաչել եմ ։ աղաւաղել. խանգարել ։ չարչարս վարել ։ պէպպ եմ ։ ընտանեցուցանել , կամ վարժել զչախչախիչ հաւս յարտարդուն ։ Թաղամաւորել ։ մետել (զանասունս)
* Un tino , կամ un vagello . Հանդերձել զկապանի նեղկոց ։ uno pel di delle feste . ելեւ զգեստ չարչարս տուապիեցուցանել ։ le pelli , le cuoja . հանդերձել զկաչախս ։ vini , են . հանդերձել , կամ հասնիլ , կամ ներկիլ զբինիս , և զայլ հեղանիւթս ։ il terreno . պղպ արկանել յանդս ։
* Conciársi . Յարմարիլ. պատրաստիլ զանձն ։ այմամ ։ conciare alcuno , կամ conciarsi con qualcheduno . Հաշտիլ . իրաւախոհ լինել ։ պատրաստ ։
* Conciatétti , ած. Ծածկիչ յարկաց ։
Conciáto , ta . Նորոգեալ. յարդարել ։ տես Conciare .
Conciatóre , ած. Խաղախորդ ։ խոպոպ ։ d' uccelli di rapina. ընտելացուցիչ , կամ մարդիչ յափշտակիչ թռչնոց ի հաւարսուն ։ * conciatore di fornace , ապակագործ , որ գործէ ի փուռն ապակեաց ։
Conciatúra . Նորոգութիւն. յարդարութիւն. նորոգեալ իրք ։
* Conciazióne , իգ. Տես Concia .
* Concídere , ե. Յօշել. կտտրել ի մասունս ։
Conciéro . Տես Conciatura .
Concíglio . Տես Concilio .
* Conciliábile , ած. Միաբանելի. զոր հնար է միաբանել ։
Conciliábolo . } Ժողով հերձուածոց երիցանց ։
Conciliábulo . } Ժողով չարագործաց , կամ գործ գոհ անձանց ։ Ինչ փիրիկ ։ ժողով ։ փիրիկ ձեռիկ ։
Conciliaménto . Հաշտուիլ ։ del sonno . քնաբեր ։
Conciliáre , ե. Միաբանել. Ընդրկել. յօգել ։ պէտ եմ ։ հաշտեցուցանել ։ պատճառել ։ յինքն յանկուցանել ։ ձգել ի սէր իւր ։ la fame. ածկուցանել ։ la sete . ծարաւեցուցանել ։ il sonno . ածել ի վրայ գլուխ. Թմրուիլ արկանել ։ l' allegria . ուրախ առնել ։ Conciliársi , յած. Ձինքն յանկուցանել ։ ինծնիս եմ ։ հաշտիլ ։ պատրաստ ։
Conciliáre , ած. հ. Ժողովական . Ժողովոյ ։
* Codciliarménte , ած. Ժողովով. ի ժողովի ։
Conciliáto , ta . Միաբանեալ. եան ։ Տես Conciliare .
Conciliatóre , ած. Conciliatríce , իգ. Հաշտեցուցիչ ։ հաշտարար . միջնորդ ։ պատճառ ։
Conciliatório , ia . Հաշտական ։ հաշտուած ։
Conciliazióne , իգ. Հաշտուիլ ։ պատճառ ։
Concílio . Ժողով (հայոց , եան .) սիւնհոդոս ։ Ժողովիլ ։ ձեմատ ։
Conciliúzzo , նո. Ժողով ժողով , կամ սիւնհոդոս ։
Concimáre , ե. Աղբ արկանել յանդս պատրաստուցանել զանդս ։ ինոպրեւեմ ։
Concimáto , ta . Աղբ արկեալ յանդս ։
Concíme , ած. Նորոգութիւն. յարդարութիւն ։ ինդամիք ։ աղբ ։ աղբև ։ ճիպոտ ։ փշրիչ ։
Concinnità , Concinnitáde , իգ. } Վայելչութիւն ։ գեղ
Concinnitáte , իգ. } գեղկութիւն ։ զարդարանք ։ պատճառ ։
Cóncio , գած. Խաղաղութիւն ։ միաբանութիւն ։ դադար գործոց ։ հաշտութիւն ։ պարբ ։ ասուկ ։ * Մեգոյր զարդ ։ սեմեւեմ ։ պատճառ ։ a concio , in concio , ած. ի կարգի ։ կազմ ։ փոխանակ ։ հաւքր ։ Աղբ (անդոց) փշրիչ ։
Cóncio, ia, ած. Ընդրկել. յարդարել. կազմ. յարդարուն ։ զարդարուն ։ վայելչազարդ ։ աղաւաղել. խանգարել ։ ածել չարչար ։
Conciofossechè . Conciofossecósa . } Որովհետև. ել զի ։ քանզի ։ ինանիթ ։
* Concionánte , ած. * Concionatóre , ած. Աստուածախօս ։ հրապարակախօս ։ քարոզատու ։
Concionáre , ե. բառ չափն ։ Աստուածաբանել ։ քարոզել ։ վաղ վերջ ։
Concióne , իգ. Ճառ ։ բանախօսութիւն ։ աստուածաբանութիւն ։ վաղ ։ ինչ ։

Conciosiachè, Conciòssiachè. Conciossiacosachè, Conciossiecosachè. Con ciò sia cosa che. } թե ակա և գա բայց որովհետև. վը զի. քանզի: լինելով:

*Concisaménte, տի. Կարճ ի կարճոյ. համառօտիւ: գրաւ:

*Concisióne, նգ. Կարատուն:

Concíso, sa. Համառօտ. հակիրճ. սուղ: գրաւ:

Concistoriále, ած, ած. Պատշաճեալ առ խորհրդա բան քահանայապետին:

Concistório, Concistóro. Խորհրդարան քահանայ ապետին. Ժողով պապին ը կարդինալաց: ժո ղով: թրնէ:

Concitaménto. Խռովմունք. ամբոխումն. ամբոխ դրգիռ: վնաս:

Caucitáre, ա. Գրգռել. հրապուրել. յորդորել. զարթուցանել. նեղել: գգռցուցանել: Concitársi, ած. Դրգռիլ. դրգռել զանձն. զարթուցանիլ յանձին: նեղիլ:

Concitatívo, va. Concitatóre, տր. Գրգռիչ. զարթուցիչ:

Concitáto, ta. Գրգռեալ. հրապուրեալ:

Concitazióne, նգ. Տես Concitamento.

Concittadínò, na. Քաղաքակից: հնխնդիր:

*Conclamazióne, նգ. Տես Acclamazione.

Conclavazióne, նգ. Ձեղուսումն: ը ըն անդպիկն ընաց ի ապր ինչ յօգտառութ ոսկեփայ:)

Concláve, Conclávi, տր. Փակարան. կաթողիկոս ըաց, որ հաւաքին ընտրել զպատ: վրայ կա դինապետ ընտրիչք զպատ:

Conclávio. Ներքին կողմն սան: գաղնիս ննջարան սենեակ:

*Conclavísta, ած. Պատուիրեալ կարդինալին ի փակարանի ընտրութեան պապին:

Concludénte, ած. Concludentíssimo, ma. Տես Conchiudente.

Concludenteménte, տի. Concludentissimaménte. Յայտնապէս. քաղցրագոյն. յորդորանաց: նէ նէ: նէրէ. նագեւէ:

Concludére. Տես Conchíudere. Փակել. պնդել. ի միտին: գաղտնի. պիւր գըռնչեալ:

Conclusióne, նգ. Եզրակացուն? նկնէն: yenue conclusione. յանդեակ դրգռոյն. ժամանել. փոխանակ նել. պատճ լըտպատ: in conclusione. ի վախճան բանից. հանելուկ տոյ. վերջակի պատոյն. գլուխ բանիցս: նեղատի. հաւելագ: փիլիսոփայական, կամ ծոգաբանական դրուն. նախադատաւ. խնդիրք, կամ առաջարկուած. (յորոյ ակր լինի վերջ)

*Conclusionétta, նգ. Համառօտ եզրակացուն:

*Conclusionícola. բառ. Ծաղրական. Համառօտ ա ռաջարկուած, կամ դրուած:

*Conslusivaménte. Տես Concludentemente.

*Conclusívo, va. Եզրակացուցիչ. աւարտեցուցական:

Conclúso, sa. Փակեալ. արգելեալ. գոփանցն: համառօտեալ: գըռալուծը:

Concóide, նգ. Կոնքաձիծ, կամ կեցուցիծ. (բան երկրաչափից է պիծ կոչի ձև խորտիկաց ծռոյն կոնքոյ, կեցուց, կամ կեցեմոյ:)

Cóncola. Տես Catinella.

Concolóre, ած. բառ. լատին. Միագոյն. հաւասկ:

Concomitánte, ած. բառ. լատին. Ընդերկայ (ը նորէք, կամ պատճառ:) ընթացակից:

Concomitánza. բառ. լատին. Ընդերկայցուցիչ. համընթացուցիչ. ընթացակցուցիչ:

Concomitatívo, va. Ընդերկայցուցական:

Concordagióne. Տես Concordanza.

Concordánte, ած. Միաբան. համաձայն. նման. համահաւան: պէր նմանեալ: առյարմատ:

*Concordanteménte. Տես Concordevolmente.

Concordánza. Միաբանութիւն. համաձայնութիւն. նմանութիւն. համաձայնութիւն. յարմարութիւն: պէրւէր. առյանդատ: համաձայնութիւն միտանց բանից: * Համաձայնութիւն նկատից: della Bibbia. Համաբարբառ Աստուածային մատենից. (ը բառարան ինչ ցնծալութիւն գրոց:)

Concordáre, ած. Միաբանել. յարմարել. համնձայնել: պէր եմնէր: առյարմատ: ը Միաբանիլ. լինել համահաւան միտանց: պէր օրմատ ած առյմատ: fat concordare. միաբանել:

Concordataménte. Տես Concordevolmente.

Concordáto, գր. Համաձայնութիւն: գաւ. ահն: Միաբանութիւն, կամ դաշնակցութիւն պապին ընդ թագաւորաց:

Concoráto, ած, ած. Concórde, ած. Տես Concordevole.

Concordeménte, տի. Concordevolménte. Միաբա *նութ. միաբան. միաբան համաձայնութ: պիրւիի էնէ:

Concordévole, ած. Միաբան. համաձայն. գոհա ձայն. համաձայնութ: պէր էրնէրւի. ակռւէրի պէր:

Concórdia. Միաբանութիւն. համաձայնութիւն: պիրւէ *առյանդատ: in concordia, di concordia, տի. միաս Concordemente.

Concordíre, ած. Տես Concordare, ած:

Concorporáto, ta. Ընդանդիր, կամ խառնեալ ի մի:

Concorrénte, ածած. ած. Ընդդիմացս. ընդհատակից. դիմակից:

Concorrére, գա. Ընդդիմանալ. հետամնալ խնդրի ը ուժիւ. հարմարաձայն: էնդէր. համր:

Concorrénza. Ընդդիմակայութիւն. հետամնալ խնդրի ը ուժիւ. ընդհարութիւն:

Concórrere, ած. Երթալ ի միասին. խուռն ընթանալ. համախմբել. յանձնարարել. պէր քիրւէ *գալ պատճ օրմատ: հետամնալ գնալոյ ի միասին. նպատակ լինել ընդ ումեք: նէրնէրէ. պէրէ: * Ընդհա պակ. կցորդ լինել. գործակից լինել. նէրնէ օր մատ: պէրէ ընդէրմատ: in un' opinione. միաբանել ի մի կարծիս. համաձայնութիւն լինել: պէր քիրւէ օր մատ: alla spesa. զգենել ծախուցն: Ընդհատակ ցալ երկրի. գծիլ ի նոյն կէտ: պէրնէրէ:

Concorrimento, Concórso. Խուռն ընթացք. խա *բանիլ. հնուն: գաղտնաբար. ըստ: andare a concorso. հետամնալ լինել խնդրի ի միասին. խնդրել զնախնի լինել ի միասին:

Concórso, sa. Խուռն ընթացք. խռնիլ: * տես և Ristagnato.

Concóto, ta. Եփեալ. մատուցեալ:

*Concottríce, նգ. Միարանցուցիչ. օգնիչ մարսո ղութեան:

Concozióne, նգ. Միարանութիւն. միարանութ:

Concreáre, ա. Միանդանել ի միասին, միանգամայն:

Concreáto, ta. Միանդեալ ի միասին: աստղագիտից պնակային. ընդարձին ընդարձոյ:

Concrédere, ա. Կարծել. համարիլ. հաւատալ լինչ յոր. աւանդել. յանձն առնել: ընելիմ էնէր:

Conerédersi, յ. Միաբանիլ. հայիմանոյ լինել:

*Concreditóre, տր. Աւանդապատ. որ յանձն առ նի. փոխատու ի միասին:

*Concrétto, ած. Ստանձնացեալ (անուն:) in. concréto, տի. ի ստանձնացեալն:

*Concrezióne, նգ. Միանդացուն:

Concriáre. Տես Concreare. Ծնանիլ:

Concubína. Հարճ. ջրակէտ:

Concubinário, Concubinatório, տր. Հարճաւորի. հարճիկ:

Con-

Concubináto . Հարճութիւն . ունելն զհարճ :
Concubinésco, ca. Հարճի . ի հարճէ . պատկանական :
Concubinétta , նո . Հարճ փոքր . բազ մանկամարդ :
Concubíno , Drúdo . Կերեխ . հոմանի :
* Conoíbito . Միբաժանուիլ ը կնոջ . զուգաւորուիլ :
* Conculcábile , ա . Սրժանի առ ոտն կոխելոյ :
Conculcaménto . Կոխան . կոխ :
Conculcáre , ն . Կոխել . կոխան առնել . առ ոտն կոխել : պատառ . ջրտնուիլ :
Conculcáto , տա . Կոխեալ եղեալ . կոխեալ :
Conculcatóre , տր . Որ առ ոտն կոխի . քանդող նիւ . հարատաւոյ հարուստ :
Conculcazióne , նգ . Տես Conculcamento .
Concrúcere , ն . Միաորել . պնդիլ :
Concupíre , ն . Բաղձալ . Յանկալ . փափաքիլ :
Concupiscénza , Concupiscenziare . Յանկուիլ տրտփանք . ընկնիլ . ընկճուիլ :
Concupiscére , ն . Յանկալ . տենչալ . արդելամոլ ընկնիլ եմիլ :
Concupiscévole , ած . Յանկական . տրտփական :
Concupiseíbile , ած . Ընկճուիլ . ընկճանքն . կա concupiscibile . յանկական մնալ :
Concupiscibilità , -táde , -tate , նգ . Տես Concupiscenza .
* Concupiscívo , va . Տես Concupiscevole .
Concussáre , ն . Ցնդել ը շարժիլ . ծեծանիլ . ինամիլ :
Concussatóre , տր . Ցնդիչ . շարժիչ . շարժելիչ :
* Concussionário . Հարստահարիչ . զրկող . յարուցանող :
Concussióne , նգ . Հարստահարութիւն . զրկանք . բռնաբարութիւն . անիրաւ ստանձնելոյ ան իրաւութիւն : գալարեան ցնցուղն . շարժուցին :
* Concussívo , va , Ցնդողական . ցնդօղ . շարժիչ :
Condámna , Դատապարտութիւն . դատապարտելիք :
Condannábile , ած . Դատապարտելի կրնալի ընդունելի :
Condannagióne , նգ . Դատապարտութիւն . ապա
Condannaménto , տր . տիւք . տոյժ
Condannáre , ն . Դատիլ : գործանագրել : դատապարտիլ ի դժոխս : ճնշելանիլ եղծչանալ : դատապարտիլ տալ ի դատաստան : հրամայել եմիլ : գանապարտառանել . ապականարանիլ : պնդանալ :
Condannáto , տա . Դատապարտեալ . գանապարտ առեալ ի դժոխս : ճնշելանեալ : ինդանարանեալ : անպատճառեալ :
Condannatóre , տր . Դատապարտիչ :
Condannatório , ia . Դատապարտական . որ ի վերայ դատ գատապարտութեան :
Condannazióne , նգ . Տես Condannagione .
Condannévole , ած . Դատապարտելի . արժանի դատապարտութեան :
* Condebitóri , տբ . տ . Պարտակիցք . համապարտ տիք . անկեալք ը նոյն պարտիք :
Condecénte , ած . Condecentíssimo , ma . Պատշաճ . պատեհ . վայելուչ . յարդ . վայելչապէս :
Condecenteménte , մ . Ընտ պատշաճի . վայելչապէս :
Condecévole , ած . Տես Condecente .
Condegnaménte , մ . Սրժանապէս . ը արժանի :
Condegnità , -táde , -táte , նգ . Սրժանաւորութիւն . արժանիք . յարգուած :
Condégno , ա . Սրժանի . արժանաւոր . յարդ :
Condennáre , ն . Տես Condannare , եմ :
Condensaménto . Խտացումն . խտութիւն :
Condensáre , ն . Խտացուցանել . խտանալ . խտացուցանել . գոյացուցած . ածի եմիլ : Condensársi .

Condensáto , ta . Խտացեալ . խիտ : ածի :
Condensazióne , նգ . Խտութիւն : ածիլիլ . գոյացուած :
Condénso , sa . Խտացուած . խիտ : ածի : գոյացուած :
Condescendénte , ած . Ողորմած . գիւրաշարժ . հնազանդութ . ներողամիտ . հեզ . համեստ :
Condescendénza . Ողորմութիւն . ներողութիւն . քաղցրութիւն . հաւանութիւն . ընկճութիւն . ածի :
Condescéndere , ն . Յանձնել ի միասին : պիտի ընդունել զկամս ուրուք . հաւանիլ . միտել զնոյն . համեստ զիս ոգորութ : ընդունելիս եմիլ . գոյալ օգտ բիս ներել . ածիլ :
Condescendiméntо , տր . Condescensióne , նգ . Տես Condescendenza .
* Condescensívo , va . Տես Condescendente .
Condescéso , sa . Ողորմեալ . ած : պես Condescendere .
Cóndilo . Բնական բանալի ինչ գանկերակ :
* Condilóide , ածր , ած . Նման Condilo ին :
* Condilóma . Ուռոյց ինչ մարմնոյ գոյացեալ ածիլ ի գալլիական ախտէն :
Condiménto . Համեմ . համեմունք . ընդպիկ :
Condíre , ն . Համեմել . համեմունք . ընդպիկ եմ ածի . ընտրել . խառնել : գոյացուած : պատրաստել : փոխելիլ . գոյացած : տեղ և Confezionare .
Condiscendénte , Condiscendénza . Տես Condescendente .
Condiscéndere , ն . Տես Condescendere . անցանել ի միոյ կայ ինչ ի կամել :
Condiscendiménto . Ընտ ի միասին . ընդունել . տես Condescendenza .
Condiscensióne . Տես Condescensione .
Condiscépolo . Նշակերտակից . դասընկերակից . հնձապաշ :
Condiscéso , sa . Ընկերակ . հաւանեալ :
Condísi , տբ . Սրսիտակ եղբորն : խոպոպէ սիէիս :
Cóndito , ta . Սաւեղծեալ . արարեալ . շինեալ :
Condito , ta . Հաւաքեալ . համեմեալ : ընդպիկեալ : տես և Confettato . խառնել . խառն . լի : գոյացած : condito di senno .
Condíto , գոյ . Տես Condimento .
Condittóre , տր . Բաղարի . Սրարիչ . սկզբնապատճառ . հիմնարկիչ :
Condítura . Տես Condimento .
Condizionále , տր . Պայմանաւոր . ածի պայմանական . ածիլական . ստիպեալ :
Condizionalménte , Condizionataménte , մ . Ընդ պայմանաւ . ածիլեալ ը ածիլ ի բէ :
Condizionáre , ն . Յարմար գործել . բաւականանել . գոյալ եմիլ : Condizionársi . Յարմար գործել . ընտրել . յարմարիլ . ընտրել :
Condizionáto , տա . Յարմար . բաւական . որ ունի զպայմանս . համապատասխան : գոյալ . գոյալ . պայման ունի և Condizionale . Bene condizionato . Բարի կարգ . կիրառ . յարդ . յարդարուն : փոխելիս : male condizionato . պնդիկարգ . անկարգ : խոնարհեալ . ապականեալ : փոխելիանալոյ . պէրպաս :
Condizioncélla , նո . Բարեաւոխիկ վիճակ . բարեաւոխութիւն :
Condizióne , նգ . Կարգ . աստիճան . վիճակ . հանգամանք . որպիսութ . ինչպէս : հերկեալ . փոխելիս . ինչ . հաղ . ազգ . ոյ . uomo di condizione , կամ di gran condizione . մեծազգի . ազնուատոհմ : ազնուական : di bassa condizione , վատաբարգի . նուաստատոհմ : ոչնուազգ di piacevole condizione . գուարթ . ընտրեալ : uomini di vilissima condizione . խոնարհագոյն . ընկճեալ . ընդունելի . Լաւանալ . ինչ . խորհուրդ . եղ

եղանակ խորհելոյ : Խարդ · փիւթ : հրաւիրան · կանչ : նէր · խէրպէր : դաշն · պայման · օրէն · կէտուի : ընթ · գովչ : a condizione che. այնպէս զի · միայն զի : պա · ըսկի ինչ ի : con condizione . տես Condizionalmente .

Condogliénza . ♦ Condolĕnza . Ցաւակցուիլ · վըշասակցուիլ · սուգ · ողբ : սիրտ · ափսոսանք · աջ :

Condoiérsi , ɟ · Ցաւիլ · ողբալ զվիշտս · սուգ առնուլ · ցաւակցիլ : էնէհայէր էնգէ · ողբակոծ · սիրտ էնգէ :

* Condomínio . Տէրութիւն է ոանիք · տիրութիւն ի միասին · տիրակցուիլ :

Condonábile , հ · Ներելի · անսպիտիա :

Condonáre , ն · Ներել · անասպիտա, կամ ի է զանձս առնել : պարգևատու :

* Condonatóre , ար · Ներօղ · ներողական :

Condonazióne , իգ · Ներումն · իզդուիլ · աջ :

* Condóre , ար · Յաղխանգամ իտալացն փինչ փեռայ :

Condótta . Ա.աքնորդուիլ . կառավարուիլ · չօրա վարուիլ : գէլավաղտուած · տէրպուլէ : դնացք · կեցցայր · էնկացագավարուիլ · քնճացք կենաց : եալ էզ էեան : uomo di condotta. այր մտացի, յաղողական · խոհական : ապէրայր · գապէր : uomo senza condotta. այր անխորհուրդ · վատվազուկ : անդգոյշ : ապէրայր : con condotta. խնամուամբ · խորհրդաւորութիւն : senza condotta. անխորհրդաբար · անմտութիւն · յանդգոյշս : Ա.ոյս բանումբարձ գիտութեաց : ածումն · տարումն · բերումն : ընդունիլ իշխանական վարժապետի :

* Condottiéra , իգ · Կին առաքնորդ · զօրավար :

Condottiére , ար · Զօրավար · առաքնորդ : պէրայէր : Նորմանն : գաղտայ :

Condótto , գոյ · Տես Condotta . ապատգայ · ընդունակ · Նաւանցիկ : ոտ էօլտ · դիմի : Խողովակ (մարմնոյ) անցք : օլոփ : Ճանապարհ : ճօլ :

Condótto , տա , աի · Ա.աքնորդեալ · ածեալ · հասուցեալ · եան · աես ի բայն Condurre . Ben condotto . ի կառար հասուցեալ · կատարեալ · Ճարտարագործ (նիւթ , կամ արձան :) ընէիլ · կիսախնդէ : mal . վատճարեալ · անանձնացեալ · ի նեզ անկեալ : պէրպատ :

Conducénte , հ · Ա.աքնորդ · տուգնորդիչ · ածէ :

Condúcere , ն · Տես Condurre .

Conducévole , հ · Տես Conducente . և Favorevole .

* Conducíbile , հ · Ճարտար · գործարան :

Conduciménto. Ա.աքնորդուիլ · ածիլն : delle acque. Ջրածուիլ :

Conducitóre , ար · Ա.աքնորդ · որ ածէ · որ տանի : զօրավար : ուղտչէչ · վարժապետ :

Conducitrice , իգ · Կին առաքնորդ · որ ածէ :

Conduplicazióne , իգ · Կրկնապատկութիւն · (և տե՛ս ինչ Հարցաբանական ·)

Condúrre , ն · Տանիլ · առաքնորդել · (տե՛ս և ի է · և ի ֊) Էօթնէրմէ · գէլավաղտամ · ածիլ · մտաց ցանել : էնէրէմէ : արկանել · փնչիմէ : արկանիլ (ղաք ի չարս :) հատուցանել : էնէնէրէմէ : հատուցանել · ածիլ զոք առ իմն · հաւանեցուցանել : Վարձել ծառայ · Էօնէօփէնէն ըտարմա : ի կատար հասուցանել : պէնէրմէ : bene , կամ male un affare . և մտաւորել , կամ չարաչար մտաւախարել · կամ բնօրինել զգործ ինչ : պաղտմա · պաղտմամա : fuori . կամ սուկ condurre. հանել արտաքս (զնան · հունս ·) ընկերել : փէնէրը էէպտմա : a bene. գործել վճարել : պաղտմա : un lavoro . կատարել զգործ ինչ : ad effetto . ի գլուխ հանել · պաղտ էէտմա : condur via , ի բաց տանիլ · Condúrsi , ɟ · ժամանել : էնէնէմէ : վարիլ · անօրինել զանձն · գնալ : ինէնմէ : alla presenza . յանդիման լինել : հոպտնէ էնէմէ : a fare una cosa , հատուածել ի մէտ առնել զգործ ինչ :

♦ Condútto , գոյ · Տես Conduciménto . պաշտպ · կերակուր :

Condútto , տա , աի , էտա պաղտաւթիւ · Տես Condotto , աի :

* Conduttóre , ար · Տես Condottiére , Վարժուոր կալուածոց · փէրաճը :

Conduttúra . Ածելն · բարձումն բեռանց :

* Conduzióne , իգ · Տես Conducimento .

Conésso . Տես ի բառն Esso .

Conestábile . } Տրիբուն զօրաց · զօրապետ :

♦ Conestábole . } պէօյնէի գաւդ · պէրպոր · ապատպատառիս · պէրապէր :

♦ Conestaboleria . Տրիբունեան · զօրապետուիլ :

Confabuláre , ւ · Խօսակից լինել · զրանիք անկապ ինչ · չափաբաղ էնգէ :

* Confabulatório , ռա · Խօսակցուիլ :

Confabulazióne , իգ · Խօսակցութիւն · չափաբաղ · պէօհպէթ :

♦ Confaccénte , Confacénte , հ · Կամ · հաւասար · յարմար · պատչաճ · միաբան · համեմատ · ոչխան · հնոսէթ :

* Confacentíssimo, ma. գէր · Յաղմարագոյն · պատչաճագոյն :

Confacénza . Կամաւորել · յարմարուիլ · միաբանիլ : ոչխանլըգ :

Confacévole , հ · Տես Confacente .

* Confacevolézza . Confaciménto . Տես Confacenza .

Confársi , ɟ · Պատրաստիլ · վայելուչ ըլլալ · վայել ինչ : Հայէր օլսէ · փիւնէ : յարմարիլ · համեմատ գոլ միաբանիլ : ոչխայ · եէփէդլայ :

Confarrare , ն . Տառուգանել զոհս յետոյ հարսանեաց :

Confarrazióne , իգ . Ա.արտուրէ ինչ հարսանեաց նախնի հռոմայեցւոց · յորում վառուգանէին զկարկանդակ , կամ զչոգ ինչ կազմել ի Farro · զոր տեսայն և հարսն ուտէին առաջի ամուսնացելոյ ինչան ընդունել իշխանութեան :

♦ Confastidiársi , ɟ · ևն · Տես Infastidirsi , ևն :

Confederaménto . Դաշնակցուիլ · դաշնադրուիլ · ահէթլէշմէ · աես :

* Confederándo , da . Դաշնակցելի :

Confederársi , ɟ · Դաշնիլ կամ գաշնակից լինել · դաշնադրիլ զ · ահէթլէշմէ :

Confederáto , ta . Դաշնադիր · գաշնակից :

Confederazióne , իգ · Տես Confederamento շնորհ նուէր · միաբանութիւն :

Conferénte , հ · Տուիչ · պարգևօղ · վէրէն :

Conférénza . Խորհուրդ · խօսակցութիւն · դատաստան · ահէհպէն · դատաստանիլ · բառդասանութիւն :

Conferiménto . Խօսակցուիլ :

Conférire , ւ · Խօսիլ ընդ ումեք · յայտնել ումեք զխորհուրդս իւր · խորհիլ ընդ ումեք · ահէյլէնմէ · դատաստանիլ · դատաստէն էնգէ : օգտակ · օգնիլ : էամամ · էապտ էնգէ · բառդասանիլ · Համեմատել · պէնդէնգէ : ի մտաւոր ցանել ումեք զպաշտօնատարն ինչ : պատուհասք զկնիճաք եկեղեցական · Տանջել կրէ · էնգէ :

* Conferíto , ta . Խօսեալ · եան · Տես Conferire .

Conférma . Confermagióne , իգ · Հաստատութիւն :

Confermaménto . Հաստատութիւն : Confermáre , ն . Հաստատեմ (զբանս , եւն .) հաստատեմ եւ ևս . պնդեմ . ցուցանեմ : փոքր մի բան ի բանից . ստուգեմ . խոստանամ եմ : Confermársi , յ . Կայնի է : հաստատիմ . կաց հաստատուն : խոնարհեալ եմ ի : Confermatívo , va. Հաստատողական . հաստատուն է : ստիպողական : Confermáto ; ta. Հաստատեալ . ցուցեալ . եմ : փոքր պատմած . փաթեթեալ . խոպան ծանօթացուած : idropico confermato . Լծկոզ անբուժելի , կամ վկայեալ ի բժիշկաց :

Confermatóre , տր . Confermatrice , էդ . Հաստատիչ :

Confermazióne , էդ . Տես Conferma . դրոշմ . (ի մեր լեզուին խորհրդոց :)

* Confermò , տբ . Տես Confermato .

Confessaménto . Խոստովանութիւն

* Confessánte , ած . Խոստովանող : էրբ եմ ես .

Confessáre , ն . Խոստանամ լինել . խոստովանիմ . դաւանեմ . ոչ ժխտեմ : էրբ եմ ի . ընդունիմ ես : տալ մուրհակ , կամ գիր քաղաքականութեան : խոթա գնագրեմ ինձ : յայտնեմ . հրատարակեմ : պէտս եմ ի : խոստովանեցուցանեմ զոք . լսեմ զխոստովանութիւն : Confessársi , յ . Խոստանամ լինել զմեղս : ներհակին հանդիպիմ ես ի : Confessáto , ta . Խոստովանեալ : ապաշխարող . խոստովանորդ է :

Confessatóre , տր . Տես Confessóre . Խոստովանող . հոգ . քհ :

Confessionále , գէդ , տբ . Խոստովանարան :

Confessionále , ած . Խոստովանական . խոստովանութեան :

Confessionário . Խոստովանարան :

Confessióne , էդ . Խոստովանութիւն : էրբ : խոստովանութիւն մեղաց : սեղան կանգնեալ յեկեղեցիս ի վր գերեզմանի վկայից : Գրասմութիւն : ընծա փէս : խոստովանիմ . (ի տրեխ լինի , որ տուիչ բանալ ասի Il Confiteor .)

Confésso , sa . Տես Confessáto .

Confessóre , տր . Խոստովանահայր . խոստովանող վկայ :

Confettáre , ն . Եփեմ , կամ յօրինեմ շաքարաւ , կամ մեղու . յօրինեմ քաղցրաւենիս : ընդունիմ պատիժ ի հեթանոս . ուտեմ քաղցրաւենիս : Անուշեմ . ամրացնեմ զխմիչս : uno stronzolo . անասի . մեծարեմ զմանրածանն . փոխ ածեմ յանարժանին :

Confettársi , յ . Եփեցրի լինեմ . քաղցրանամ . գնամ նայ ի ցրտոյ և յարեգակնէ :

Confettáto , ta . Յօրինեալ շաքարաւ , կամ մեղու : ընդունի պատիժ : խաւսեալ :

Confettatóre , տր . Confettiére , տր . Յօրինող , կամ վաճառող քաղցրաւենեաց : կամ շաքարեղինաց : ընդունօղ . ընդունիչ . ընդունչ :

Confettiéra . Սկօմ շաքարեղինաց : ընդունիչ տեղ անօթոց :

Confétto . Պտուղք են պատեալ շաքարով . (որ են շաքարանուշ : շաքարակնիք են :) ընդունիչ պատիժ . ընդունիմ . քաղցրաւենիս : հեղեղ . բժշկական :

Confétto , ta . Յօրինեալ շաքարաւ . կամ մեղու . եղ . տես Confettare . Terreno confetto . Երկիր պատրաստեալ ի ցրտոյ և յարեգակնէ :

Confettúra . Բաղադրութիւն բժշկական : շաքարաց . գործք . քաղցրաւենիք : ընդունելութիւն . ընդունիչ :

Confezióne , էդ . Եղյո է : բաղադրութիւն :

Conficcaménto . Բևեռումն :

Conficcáre , ն . Բևեռեմ : հնդկամած : ընկեցանեմ ի բերան առնուլ : կպչեմ օմած : il capo sul piumaccio . դնեմ զգլուխն ի վր բարձի առ . ի ննջել . ի քուն մատանիլ :

Conficcáto , ta . Տես Confitto .

Conficcatúra . Բևեռումն :

Confícere , ն . Քաւ ընծան . քահանայապրիմ . օրհնեմ զոք խորհուրդն : տես և Confettare .

Confidaménto . Վստահութիւն . յոյս . բարեյուսութիւն :

Confidánza . Եղյո է : քաւ . խոստումն :

Confidáre , ւ . Confidársi , յ . Վստահիմ . յուսամ . ապաւինիմ : խնամած . իմիմ ես ինձ . ինքնին :

Confidáto , ta . Confidatíssimo , ma . Հաւատարիմ : բնիմ . անկեղծ :

Confidénte . Confidentíssimo , ma . Հաւատարիմ մտերիմ . ապրակից . ընտանի . խորհրդակից : աշտապաշ . էին . գաղտապատ . գաղտ : վստահացեալ . բարեյոյս :

Confidenteménte , գ . Confidentíssimamenténte . Յուսալի վստահութիւ . բարեհամբաւ : ընտանեբար :

Confidénza : Վստահութիւն . յոյս . ապաստանի հոգւոյ : ապահովութիւն : հաւատ իմիմ ես : uomo di confidenza . այր հաւատարիմ : ընծայարժան : հաւատարմութիւն : խնամարկութիւն : մերձ բարեկամութիւն : ընտանութիւն : եղբայր : երեսակալութիւն : in confidènza . տես Confidentemente .

Confidenziálě , գ . Մտերմութիւն : ընտանեկան : ընտանի :

Confidenziário . բառ կանոնակրաց . Որ առանձին ընկերական ինչ վիճակաւորութիւ գաղտնի և առաքեալ գործակցութիւ :

Confidejussóre , տր . Տես Commallevadore .

Confído . Տես Confidente .

Configere , Confíggere , ն . Տես Conficcáre , և Confondere .

Configurársi , յ . Կերպարանակից . նմանակից լինել : ոյժով պաղնդիմ :

Configuráto , ta . Կերպարանակից . նման : նմանեցեալ կերպարանակից եղեալ :

Configuratióne , էդ . Կերպարանակցութիւն . նմանակցութիւն :

Confina . Տես Confine .

Confinánte , ած . Սահմանակից . մերձակայ : ի հոսպատ :

Confináre , ն . Սահմանազատիմ . սահմանս էին ես : լինիմ սահմանակից . մերձաւոր : սահմանօթ օմած : սահմանիմ : սահման գնեմ : կինօ փակած : Confinársi , յ . Սահմանիմ . կամ փակիմ . ուրիք : պէտ էդի ընդ ես :

Confináto ; ta . Սահմանեալ , եւն : սահմանի օմած

Confíne , տբ . } Սահման . կռապար . սահմանադրոշմ . սահման . գիւղ . ես : սահմանագլուխ . սահմանօթ : սահման : mandare a confine . տարտղնել սահմանս էին ես : pigliarsi il confino . հաստատել յանգստս : rompere il confino . խոյս տալ յանդստեան . յիշ քան զսահմանակիցն : Տես և Confinante : Gente di confini , o ladri , o assassini . տես . Բնակիչք սահմանագլուխ են կամ գողք , կամ սպանողք :

* Confíngere , ն . Տես Infingere , Contraffare ,

* Confiscábile , ած . Ջոյ մարթի է առնուլ յանքոնէ :

Con-

* Confiscaménto. Գրաւումն յարքունիս :
Confiscáre, ն. Ձեռնուլ, կամ գրաւել յարքունիս : գրկիլ պաճ եմկեր :
Confiscáto, ta. Առեալ յարքունիս : գրկեալ պետականս :
Confiscazióne, իգ. Տես Confiscaménto : ընդ առեալ յարքունիս : պետկնի ալբան մալ :
Confiténtе, հմ. Խոստովանող :
Confitto, ta. Բևեռեալ. վառեալ : հրկիզեալ : ապականեալ : հատատաւեալ : սիրտաւեալ : տանջաւորեալ : գաւխնիլ :
* Conflagrazióne. Հրդեհումն. հրկիզումն (արտաքոյ ի կատարածի Ցխս :).
* Conflátile, հ. Զուլփոյ. ձուլեալ :
Conflátо, ta. Քամ լարին. Բաղադրեալ ի միասին. միաւորեալ. հաւաքեալ : պէր օլմուշ :
Conflítto, ta. Քամ լարին. Պատերազմ : ճնշեալ :
Confluénte, այ, հ. Հոսանեալ ի միասին :
Confluénte, գոյ. Խառնուրդ. դեղոց ասելի. որ խառնին զերաք. Խառնուած. Ճմիս :
Confóndere, ն. Խառնել. շնորհ խառնել. գաղտագողի. շիմշել. ամբոխել. չաշտել. կինչել. կորսուանել. էօղ եմկեր. խլիրտիր : Dio vi confonda. Տարկ զքեզ ալր : աշտկ պէրսին վերսին : Հալել. անդայտացուցանել : երիվկեր : ընկերքանել զոք փաստիւ. յամօթ առնել : խայ եմկեր : * Confondere i coloxi. քարեխառնել. կամ աստիճանաւ կարգել զդոյնս ի նկարի :
* Confondíbile, հ. Խեւքաշխամ. գիւրանեռիլ :
Confondiménto. Տես Confusione. ապշահարութիւն :
Confonditóre, ար. Խառնիչ. խառնարար :
Conformáre, ե. Կերպարանակից առնել. կերպարանել. միաբանել. պէնկիլմեկ. ապատրաստ Conformársi, յ. Կերպարանակից լինել. յարմարել. զանձն. միաբանիլ. գնեաս երկայ. զկնքիլ : ապատ. խրիս օլմուշ. բիրա կեօրկերկ : conformarsi alla volontà di Dio. միաբանիլ ընդ կամին Ցայ :
Conformatóre, va. Կերպարանակից նիման. միաբան :
Conformáto, ta. Կերպարանակից եղեալ. յարմարեալ. կանոնեալ : պէնկիլմիչ. ապատ :
Conformazióne, իգ. Կերպարանակցութիւն : պէնկիլմիչ : միաբանութիւն (ընդ կամաց ուրուք :) բիրա. գեղեցկութիւն :
Conforme, ածն. Conformíssimo, ma. Կերպարանակից. Համանման. միաբան. պէնկիլ. ապատ :
Conforme, հ. Կամաւորապէս. ոտի. իրրև. քան. պատ նա կեօրե. ոնան կիպի. կեօրե. կերպիւ : conforme alla natura. ընդ բնութիւն : քապիճնէն կեօրե :
* Conformeménte, հ. Կամաւորապէս. որպիսի :
Conformévole. Տես Conforme, ածն :
* Conformísta, ար. Ի խաղաղութեան. համագաւառական. գաւանակից (որ ոչ գաւանի զիրինն ընդհանրապէս ընդունելի) non conformisti. ապազաւանք :
Conformità. Conformitáde, իգ. } Կերպարանակցութիւն. նմանութիւն. միաբանութիւն : պէնկիլմիչ. ապատ. ոտի. ի կարգի. ի պէս. ի պէս. ոտի. ի կարգի. ի պէս. ոտի. ի կարգի. ի պէս. ոտի. ի կարգի

մածուցանել • սոսնձել • յօդել • յարուել : Եաֆբե. փբրմա • պիթիւթիրդե • ինչրնդէ • լսիւբրմա :

Congegnáto, ta. Պնդեալ ՚ի միասին, ևն :

* Congegnatúra. Տես Congegnamento.

Congelaménto. Սառուցիւն • պաղուածն :

Congeláre, ւ. Congelársi, յ. Սառիլ: փընդմա :

Congeláto, ta. Սառուցեալ: պաղ • եխիւնդ: ծանձ լացեալ. ժուլեալ: գօչոլանմբը:

Congelazióne, ի. Տես Congelamento. Ծանդրացուածն, կամ ընդանձրացեալ իրն: գօչոլատ • գօչոլանմբը ևն :

* Congéneo, ea. Համաճիւն • բնածին :

* Congénere, s. Համատեսակ • հաճանման :

* Congénito, ta. Համաբնական • ունկակից :

* Congentura. Տես Congiuntura.

Congérie, ի. Բաս լափն • կոյտ • չեղք: էղբէն :

Congettúra, ևն. Տես Conghiettura, ևն :

* Congetturaléménte, ի. ՚Ի կարծ. կշռադատուած • կարծեաք • սուր ընձի: բ.ինդին իւն :

Conghiettúra, Congettura. Վարկ. վարկածք • կարծիք • կշռադատուի: ֆահին :

Conghietturále. Congetturále, s. Կշռադատական. հիմնեալ ՚ի կարծիս :

Conghietturáre, Congetturáre, ն. Վարկանել. կշռադատել. համարել. դուշակել. ՚ի կարծ գալ: ֆաւին էմբէօ :

Conghietturáto, ta. Congetturáto. Վարկեալ • վարկուցեալ, ևն :

Conghietturatóre, տր. Վարկիչ, կշռադատող: * Congiária. Պարգև ինչ զօրից հանդիսաւորաց :

Cóngio. Ձափ ՚ինչ հեղանիւթոց առ նախնի հաւասարութիւն :

* Cóngio. Հրամանն երկնային • արձակուրդ :- pigliar il congio. Ձեկնիլ. ՚ի բաց գնալ:

Congiugále, Congiugáre, Congiugazióne. Congiúgio. Տես Conjugale, ևն :

Congiúgnere. Տես Congiungere.

Congiugniménto. Ընդրկում • կապակցուիլ. միաւորութիւն: ալաչբէնբ • պէրլիմ • մէբձաւորութիւն: կինոզ • խառնակութիւն • զուգաւորութիւն: ևբճիւնբէնբ • ձիմա : միջոց, կամ՝ բացատրութիւն երկուց յօդից միոյ :

Congiugnitóre, տր. Congiugnitrice, ի. Ընդրկիչ • միաւորիչ :

Congiugnitúra. Տես Congiuntura.

Congiúngere, Congiúgnere, ն. Յօդել • ընդրկել • կցորդել • շաղկապել • մածուցանել: գալաչբրմա • պէրլիմէ • եաբձաւրմա : Congiungérsi, յ. Զուգիլ. ընալ, կամ՝ առնել զուգիլ. ևճիւնբէնբ • ձիմա էնմէ : * Հաւա՛ մնալ: ֆէր եաֆմա :

Congiungiménto. Տես Congiugnimento.

Congiungitóre, տր. Տես Congiugnitore.

* Congiúnta, ի. Զուգակից • ընծակից • կին :

Congiuntaménte, ի. ՄԻանգամայն • ՚ի միասին զոյգ ը : պիրլէ • պէրաբեր :

Congiuntívo, va. Միաւորիչ: յօդաւորիչ: գալաչբրմայա : առորդաձանական. (եղանակ բայից:) Վկուն: Congiuntíva, կց. Շաղկապիչ (ֆաղանդաչբզ :).

Congiúnto, գբ. Ազգական • ազգակից : հբզմ : ազգակցուած. կամ՝ խնասուած: հբզմէբէ • ակէս և Congiúnzione. Messa del congiunto. Պատարագ օրհնուած պատկին :

Congiúnto, ta, տբ. Միաւորեալ. ընդրկեալ. յօդեալ: ալաչբէնբ • պիրլ օլմա : parente congiunto. մէրձաւոր: կամ կարևոր ազգականի : հբզմ : amico congiunto. ՚սէրտ • կամ մտերիմ բարեկամ: պչմ պօսթ • պրոպաչ :

Congiuntúra. Կապակցութիւն • շաղկապ • զօդ կամ ելքն միաւորութեան մասանց • ալաչբէնբէ • պէրլիպ • պիրիմէ : յօդ • խառնուիք : օյնաթ • առիթ • պատահումն : ֆրսանա՛ • trovar le congiunture. գտանել զելս իրաց. պատահ գտանելզուածանել զկրն ձիռն իրաց : գօլայնբ պաբէաթ • ֆըրսանա պրմբզ :

Congiunzióne. Ընդրկումն • կցորդումն • միաւորութիւն • ալաչբէնբէ • պիրլիթ : di parentela. ազգակցուի: հբզմլբէ : de՚ corpi celesti. լծակցութիւն մոլորակաց : ըթիբան • բրբան : * Շաղկապ • (է մասն բանի) յաբէք :

Congiúra. } Երդումնակցութիւն • դաշնակցուի
Congiuraménto. } (՚ի վնաս ումրէք, կամ՝ արուեստ) դաւակցութիւն • միաբանութիւն ապստամբաց : իհիֆ • ֆաթ • նամուսկէք : երդումնակիցք : դաշնակիցք : congiura. դաշնակցութիւն • դաշն • ուխտ : ահդ • գալ :

Congiuránte, s. Տես Congiuratore.

Congiuráre, ն. Congiurársi, յ. Երդումնակից լինել, կամ միաբանիլ. յաբդաստամբութիւն • դաւակից լինել: ահիլաշմա • ելմբր էգմէ : ն. ֆահամանել: ֆաթ : էնէ եալանչմա : ն. Միաբանիլ ընդեմ ուրուք :

Congiuráto, ta. Երդումնակեալ. երդումնակից. դաւակից : Congiuráti. Ապստամբք : ձելալիբր • ֆոսաթչիլբ :

Congiuratóre, տբ. Երդումնակից • դաշնակից • դաւակից : ֆաւգէչ • ձելալի :

Congiurazióne, ի. Տես Congiura.

Conglobáto, ta. Բաս լափն • կուտակեալ • գնառամ հաւաքեալ :

* Conglobazióne, ի. Կուտակութիւն. (է ձև ինչ Քարտասանական :)

Conglomeráto, ta. Կուտակեալ: կուտակեալ ՚ի բազմից :

* Conglutinaménto. Սոսնձել • միաւորութ :

Conglutináre, ն. Սոսնձել. յօդել :

Conglutinatívo, va. Բաս լափն • Սոսնձիչ • մածուցիչ • միաւորիչ :

Conglutináto, ta. Սոսնձեալ • մածուցեալ. յօդեալ:

* Conglutinazióne, ի. Սոսնձուածն • մածուածն :

Congratuláre, ւ. Congratulársi, յ. Ին դակից լինել • խնդալ ը : ֆրաթուլէնմէ • կէօղ պաշ փէրի:

* Congratulatóre, տբ. Ուրախակից • խնդակից •

* Congratulatório, ia. Խնդակցուած. ուրախակից ընծայեալ :

Congratulazióne, ի. Խնդակցութիւն • շնորհաւորութիւն: ակվինձ :

Cóngrega. Միաբանութիւն • ժողով • ընկերութիւն քահանայից :

* Congregábile, s. Ժողովելի • դիւրահաւաք :

* Congregaménto. Congregánza. Հաւաքութիւն • ժողով :

Congregáre, ն. Հաւաքել • ժողովել • ձեմ էնմէ :

Congregazióne, ի. Միաբանութիւն. հաւաքութիւն ժողով • փրընձէ • ձեմիթ :

Congrésso. Ժողով • խօսակցութիւն. խորհրդակցութիւն: փրընձէ • ֆոթեաչէնէ. ֆրաչիբէ : * Դատաստանաւոր կան փոքր՝ կարողութեամբ, կամ անկարութեամբ անմահ նացեալոց :

* Congruaménte, ի. Պատշաճաւոր • ըստ սպասուածոյ

Congruénte, s. Պատշաճ • պատշաճական : ևբ. գէյլէ :

Congruénza. * Congruísmo. * Congruità. Պատշաճութիւն : յարմարութիւն : էսփէյչիլէ :

Cóngruo, ua. Պատշաճ • պատեհ • պատշաճաւոր : էճ

ներելի • հնասիկ : * Merito congruo . Պատշաճական , կամ ըստ պատշաճի արդիւնք : * Jus congruo . Պատշաճական իրաւունք , կամ իրաւունք գոյացեալ : * La congrua . Պատշաճական հաց հոգևորականին :

* Conguagliáre , ևն • Տե՛ս Agguagliare , ևն :

Coniáre , ն • Տպել • կնքել • դրոշմել • հարկանել (զդրամ) պիտելնիդ : հատուցանել տեսիլք : Լիխիլնիդ :

Coniáto , ta . Տպեալ • կնքեալ • հատեալ (դրամ) պիտելնիդ :

Coniatóre , ար • Դրամահատ • դրամահար • պիտելն : Նիւթիչ • մեքենայօղ • խարդախող :

Conicaménte , հ • Իբրև զկոնն • կոնանապէս :

Cónico , ca . Կոնանման :

Coniélla . Տե՛ս Conizza .

Conjettúra . Conjetturáre , ևն . Տե՛ս Conghiettura .

Conjetturélla . Թեթև , կամ անպօր կարծիք . անհիմն վարկածք : Ընդելիդ խահին :

* Conífero , ra . Կոնաբեր • կոնանարդ :

Conigliéra . * Coniglieria . Տեղի , կամ փակատան հագարաց , կամ գեռնատիպ նապաստակաց :

Coníglio . Ճագար • (ի նման նապաստակի • կոշի և գետնափոր նապաստակ :) ապա խավշեը : pere coniglie . ազգ ինչ տանձի : avere i conigli in corpo . լինել երկչոտ յոյժ :

Cónio . Սեպ : Սեի : կնիք , կամ պատկեր , կամ գիր գրութիւն • կնիք երկաթի • կնիք • պիտե : դրամ : ահեղ :

Conjugále , հ • Ընտանական • ամուսնական :

Conjugáre , ն • Նշակել • զուգակել • յօդել : լծքին լծորդիլ • պիեհիտիդ : Լծորդիլ զբայս : խոսլիք , պինա եհիդ :

Conjugáto , ta . Նշակեալ • լծորդեալ • յօդեալ • նուլաղել • պիր օյնուղ : Լծանիլեց • ամուսնացեալ : եղեւ :

Conjugáto . խոս եղբօրեցիդ : Լծորդ , կամ լըծանիլց :

Conjugazióne , փե • Լծորդութիւն բայից • պինա խոսլիք :

Cónjuge , հ • խոս լոպին • Լծակից • ամուսին :

Conjúgio . խոս լոպին • Լծակցութիւն • ամուսնութիւն :

Conjuntívo , iva . Միաւորիչ • չայկապիչ : պինիհիդին • պիր եպին Սաղագաստակաց (եղանակ բայից :) Վեսլի :

* Conjúnto , գոյ • Տե՛ս Congiunto .

Conizza . Ի խառն ինչ բաղմատեսակ • որոյ հատ ազգս փախուցանէ զլուս :

Con meco , կամ meco . Ընդիս : պինիմ իլե :

Connaturále , հ • Համաբնական • բնական , համանըմանութիւն : խոպիի • ըմբռ • ասլոն :

Connaturalizzáto , ta . Բնաւորեալ • բնակացեալ :

Connaturáre , ն • Համաբանել , համանմանի գործել : ըմիմ նմանեցուցանել : պէյնիդելիդ :

* Connazionále . Համատեր . համազգի : ասլոպալ :

Connellíno , հոմ • Տե՛ս Conno .

Connessióne , իգ • * Connessità . Կապակցութիւն • բաղադրութիւն • յարաբերութիւն : պիճ • ասլն • պինա պիպեճ :

Connésso , sa . Կապակցեալ • յօդեալ • բաղադրեալ : իլիդիչ :

Connestábile . Connestábole . Տե՛ս Conestabile .

Connétere , ն • Կապակցել • չարակցել • շարայարել • միայարել • կցել : իլնդիրեիդ • եհեբերեիդ : non connettere . խոսլն ի խոսլն խոսել :

Connivénza . Ընտեռուել • զանցառութիւն • ներողութիւն : Յեղ գթամոտ :

Cónno . Իգական անդամք :

Connúbio . խոս լոպին • Ամուսնութիւն :

Connumeráre , ն • Կարգել ի թիւ • Համակից առնել :

* Connumeráto , ta . Խառնեալ ի թիւ • գասեալ :

Cóno . Կոնան • (ի մարմին ինչ երկրաչափական :)

Conócchia . Մանելի նիւթի ագեկաստին :

Conóide , իգ • Կոնոտաձև • (ի մարմին ինչ երկրաչափական :)

Conoscénte , հ • Ճանաչող : խանըչան • ծանօթ • ծանուցեալ : պէւի • պիլինիդ : իրախատագէտ • ընտրհակալ : եղիդ պիլեճի : կին • ագամբի : հանաքելի • դ իրաբանօթ :

Conoscenteménte , ած • Երախտագիտաբար • գհակառակ :

Conoscénza . Ճանաչութիւն • ծանօթութիւն : պիլիդելիդ • պիլիճ : գիտուն • հմտուն • խոսաստուն : իմ • վարժարան • երախտագիտութիւն • գոհութիւն : էդիդ պիճեդիդ :

Conóscere , ն • Ճանաչել • իմանալ • ընտրել : խոնդեմ • պիլիդ • պէլիդ : աւանուլ գհաշակ , զիտրճ : քէնի ալմա : երախտագէտ , շնորհակալ լինել : եղեդ պիլիդ : տեզիկանալ • իրալիկ լինել զգալ գատել • վարժուիլ օյմա • փոյմա : հարցփորձ առնել : conoscere d' amore , կամ սոսկ conoscere . գիտել զայր , կամ զկին • մերձաւորել : կոշել • անաճանել : far conoscere . վկայել • նշանակել • ցուցանել : եօսթերդիդ : dar a conoscere . յայտնի առնել : խալխ էդիդ : farsi conoscere . յայտնել զանձն իւր , կամ զնորհսզրդս իւր : սըրնըամա : կամ ի յայտ գալ : պէյան օյմա : Conoscersi di qualche cosa . լինել հմուտ , վարժ :

* Conoscíbile , հ • Ճանաչելի • դ իրաբանօթ :

* Conoscibilità . Ճանաչութիւն • ծանօթութիւն :

Conosciménto . Նոյն • միտք • ընտրութիւն • փորձ :

* Conoscitívo , va . Տե՛ս Discernitivo , Intellettivo .

Conoscitóre , ար • Conoscitríce , իգ • Ճանաչող ընտրող • հմուտ :

* Conoscitúra . Ճանաչութիւն • ծանօթութիւն • ընտրութիւն :

Conosciutaménte , ած • Ճանաչելապէս • ընտրաբար :

Conosciúto , tá . Conosciutíssimo , ma . Ծանուցեալ • ծանօթ • պիլինիդ : երևելի :

* Conostábile . * Conostábole . Տե՛ս Conestabile .

* Conquassábile , հ • Ցնդեցիկ • շարժական • բեկանուած :

Conquassaménto . Ցնդումն • սասանութիւն • կործանումն :

Conquássare , ն • Ցնդել • սասանել • կործանել • խորտակել • պիլդիդ • էբդամ • բրդամ : Conquassársi , յ • Ջնդիլ • էբդելմադ :

Conquassáto , ta . Կործանեալ : էբդելմեալ :

* Conquassazióne , իգ • Տե՛ս Conquassamento .

Conquásso . Կործանումն • էբդեմալեբ • էբդելմալեբ • andar , esser in conquasso . կործանիլ : էբդելմադ : metter in conquasso . բանդել : եբդամ :

Conquídere , ն • խշտանկել • սասանական ընկճել • նուաղեցուցանել : յաղթահարել : ձեռն էնդիդ • պէրպամ էնդիդ • էնդինդիդ : տապանակել • խոնկել : Conquidersi , յ • Նեղիլ • սասանիլ : էնդմ ւնդիդ :

Conquíso , sa . խշտանկեալ , ևն • տե՛ս Conquidere .

Conquísta , Conquistaménto . Վաստակումն • առաքինութիւն Տեաց • ասլաբերութիւն • Ծանաչութիւն • իշխանութիւն • տէրութիւն : էնդ ինդիդ • հեօփ • գործ :

Conquistáre , ն • Վաստակ • առանձնալ զինուոր • ձեռնամուխ ընել • գրաւել • տիրել : էնդ ինդիդ • պաճ էնդիդ :

Conquistáto , ta . Վաստակ • նուաճեալ , ևն :

Con-

Conquistatóre, մ. * Conquistatrice, իգ. Յաղթական աղջայ. յաղթօղ. Տաց. տիրօղ. Նուաճօղ. Տակալ. Տպատաւոս: պատ. կոչն:
Conquisto. Տես Conquista.
* Consacránte, հ. Օրհնիչ. քահանայապետ:
Consacráre, ն. Սուրբ առնել. սրբել: Նուիրել. Ձօնել: Ձեռնադրել. օրհնել (եպս:) քահանայագործել:
Consacráto, ta. Սրբեալ. ձեռնադրել, եաւ:
Consacrazióne, իգ. Տես Consecrazione.
Consagráre, ևն. Տես Consacrare, ևն:
Consagrazióne, իգ. Տես Consecrazione. գաւառ կապուտաչ՝ ի Թիւնս գծոց:
Consanguíneo, ea. Արեանակից: հըսկ:
Consanguinità. Consanguinitáde, իգ. Consanguinitáte, իգ. Արեանակցութիւն: հըսկնէութ. ազգակցութիւն:
Consapévole. Consapevolíssimo, ma. Իրաքանչիւր գիտակ ի գիտակից: հաղիւրաբ. օրաքաջ. essere consapevole. իրազգած առնել: far consapevole. զգացուցանել:
* Consapevolézza. Իրաքանչիւրութիւն. ծանօթութիւն:
* Consapevolméńte, մ. Գիտութիւն. իրազգած. գիտող:
* Consapiénte. Տես Consapevole.
Conscéndere. Տես Condescendere.
Consciénza. * Consciénzia. Տես Cosçienza.
Cónscio, ia. Տես Consapevole.
Conscrítto, ta. Համագրեալ:
Conscrívere, ն. Համագրել. գրել ի ցիւղ: համար առնել:
Con séco, կամ séco. Ընդ իւր. Ընդ ինքեան. Ընդ նմի: ընդ իւրեանց. ընդ նմա:
Consecráre, ն. Տես Consacrare. Նուիրել ի պաշտօն. մատուցանել զմի:
Consecratióne, իգ. Օրհնութիւն (տաճարաց:) ձօնումն (կայսերաց:) * քահանայագործութիւն:
* Consecutivaménte, մ. Ըստ. յետոյ. ապա. անմիջապես ըստ: արդեօք. ետեղ:
* Consecutívo, va. Հետևորդ. հետևեալ:
Consecuzióne, իգ. Սատուցումն. սատացութիւն:
* Conségna. Օտարահամար. օտարութիւն. (որ կացեալ առ դուրս ամրոցել քաղաքի՝ ի համար արկանել զօտարականս՝ որք մտանեն ի քաղաքն)
Consegnáre, ն. Տալ. ի ցույս եառ. հաւատալ. ընծել ինչ. աւանդել ի ձեռս. ելևնդ ընդ ինքն. ետ. տալ. մատուցանել: վերծ:
Consegnáto, ta. Յանձն արարեալ. աւանդեալ: ընդ ինքն. ընդանեկալ: նիւանդ:
Consegnazióne, իգ. Յանձնարարութիւն. աւանդաւորութիւն: ընդ ինքն. սբարբ: վերծ:
Consegráre, ևն. Տես Consacrare, ևն.
Conseguénte, հ. և ած. Հետևեալ. հետևորդ: յետոյ. ապա. ըստ: ածանց. per conseguente. տես Conseguentemente.
Conseguentéménte, մ. Ըստ. վայ. վայ և: ապա ելեն. պատճառն ելեն: յետոյ. ապա ածանց:
Conseguénza. Հետևութիւն. հետևապատիճ: ընդ ինքն. հետևորդ (առաջարկութիւն): cosa, կամ affare di conseguenza. գործ մեծ, կարևոր երևելի: in կամ per conseguenza. տես Conseguentemente.
* Conseguíbile, հ. Սատացեալ. գիւրատացած:
Conseguimento. Սատացումն. սատացութիւն:
Conseguíre, ն. Սատնել. գտանել. Ընդ ինքեանդ: ը. Գալ ընդ. հանդիպել. ալանահարել. ապաւել ինչի:
Conseguitánte, հ. Հետևորդ. հետևող:
Conseguitáre, ն. Սատնալ. ի ձեռս գերել: ընդ ինքեանդ: գտնել գալ. յաջորդել. արբևան ինչի:
Conseguitatóre, մ. Սատացօղ. որ ի ձեռս բերէ ինչ:
Conseguíto, ta. Սատացեալ. ի ձեռս բերեալ: ապահ: Ընդ ինքեանդ:
Consénso. Հաւանութիւն. համաձայն: ընդ. գոհութ. prestare, dare il consenso. Հաւանիլ. համձայնել: ընդունիլ: գոհ. օրհնութ: di comun consenso, կամ consentimento. միաբան հաւանութեամբ:
* Consentáneo, ea. Համաձայն. պատշաճ:
Consentiménto. Տես Consenso.
Consentíre, ն. Հաւանիլ. համձայնել. ընդունիլ. ը. ընդ օրհնութ. գոհ. օրհնութ: աղբի առ. ծոյլ առ: ի ցոյ ի վերին:
Consentíto, ta. Հաճեալ. հաւան. հաւանեալ. ընկալեալ: պէյնինդ:
Consentitóre, մ. Consentitríce, իգ. Consenziénte, հ. Հաւանօղ. ընդունօղ. համձայնօղ. հաւան: պէյնինդ:
* Consepólto, ta. Թաղեալ ի միասին:
Consequénza, ևն. Տես Conseguenza, ևն:
* Consérba, Consérva. Պահպան:
Conserráre, ն. Փակել:
Consertáre. Տես Concertare.
Consérto, գոյ. Ներդաշնակութիւն: ակնի: միաբանութիւն. միաւորութիւն. հաւաքումն զարմից: պիտ: իգ. di consérto, հ. միացեալ հաւանութեամբ: միասին:
Consérto, ta, ած. Ներդեալ. յօդեալ:
Consérva. Ջուխտացան. մ'իներ. խնդր: d' acqua. աւազան. ընդունարան. ջրոյ: գոռոզ. հաւաքարան. della neve. առանանոց. առանաբան: պահեստ: Պահեստ. պաշար: առիւծ. դահլ: քաղցրաւ: ձի: ոռնիչ. Խոտապատ: Աղահանակից: կին ը: կերակից ապահիոյ: տես և Vasca. Ուղեկցու: ի միասին: Occhiali di conserva. տես Occhiali.
Conservábile, հ. Տևական. անոզական: պահպան:
Conservadóre, մ. Պահպան. պահապան:
* Conservággio. Ծառայակցութիւն. գերեկցութիւն:
Conservagióne, իգ. Տես Conservazione.
Conservaménto. Պահպանութիւն. ապրուստ. ապրանք:
* Conservánte, հ. Պահպանիչ. պահապան:
Conservárе, ն. Պահել. պահպանել. պահպանիլ. հոգալ: ապրուստ:
Conservársi, յ. Պահիլ. պահպանիլ. փոյթ առնել. առաջնութ. առիկալ. առնել: ապրուստ. կերակուր: պահպանութ:
Conservatívo, va. Պահպանողական. պահպանական. պահպանիչ: ապրուստ:
Conservátо, ta. Պահպանեալ, ևն:
Conservatójo. Պահարան: պահպանարան. չամ: ապրուստ: կերակուր: Տաղտա: տես և Conservatorio.
Conservatóre, մ. Conservatrice, իգ. Տես Conservante.
* Conservatório. Աղքատանոց. աղքատանոց կանանց և աղջկանց:
Conservazióne, իգ. Պահպանութիւն. պահպանութիւն: ապրուստ:
Conservévole, հ. Տես Conservabile.
Consérvo. Ծառայակից: գործ. Էլևնդ. Ընկեր. Խղճմտի:
Consésso. Գումար. ժողով: Ձեմական. Ընձեղնա.
* Consertajuólo. Աղանդակից:
Considerábile, Considerabilíssimo, ma. Կարեւ-

ուր. երևելի. արժանի մեծարուհի. մեծ. պետևի պատիւ:

* Considerabilménte, ած. Մեծապէս. յոյժ. կարի. բաղում. յէպ. շատ. փառը:

Consideraménto. ի Consideránza. Տես Considerazione.

Consideránte, ած. Մտածօղ. մտախոհ. մտադիր. փոյթանկին:

Considerâre, նա. Խոկալ. խորհիլ. զմտաւ ածիլ. հշտիլ. ուշ ունիլ. փութանկի:

Consideraténte, ած. Խորհրդով. խնամատար. ընտրեալ. կշռուած. ուշի ուշով. զգուշութեամբ:

* Considerativo, va. Խորհրդական. որ կարօղ է խորհիլ:

Considerâto, ta. Considerâtíssimo, ma. Խորհեալ. կշռեալ. քննեալ: մտածուած. խոհական. մտադիր. զգուշաւոր: փութանկին. ափեալը:

Considerâtóre, ար. Considerâtríce, էի. Տես Considerante.

Considerazióne, էի. Մտածուիլ. խոհումն. կշռուիլ. քննուիլ. ուշադրուիլ: փութանկութիւն. փեփաքութիւն: զգուշաւորութիւն: էջօղ ապերջանը: յարգ. վարկ. ակնածուիլ: իմիպար. հանըը. էջօղմիվէրնիս senza considerazione. ամենայն հոգածոյ. անզգուշ. փութանկութեան in considerazione di che farò. յորմէ առնս արարից:

Consigliânte, ած. Խրատուող. խորհրդատու. որ ախորժակ խրատել. կամ խորհուրդ տալ ունի:

Consigliâre, նա. Խորհուրդ տալ. խրատատալ. ճոխել վերի: una cosa. առաջի առնել. ինչ-ևէ ազդարարել. Consigliâre, ը Խորհիլ. խորհուրդ ի մէջ առնուլ. խօսակցիլ. Consigliársi, ի Խորհրդակցիլ. հարցանել. կամ առնուլ. փափաքիլ. հաւանաւորել. կամ որոշել. ի մտի: collo specchio. յառնել ի հայելի: lasciarsi consigliare. համոզիլ. հաւաստալ. լսիլ. դիւրաշրջիլ: խնամիլ: a chi consiglia non duole il capo, կամ il corpo. գլուխ. գլուխ ի յառողջանալ խորհուրդ տուլ հիւանդաց:

Consigliataménte, ած. Consigliatissimaménte. Խորհրդաւ. խնամատարաբար: փութանկ:

Consigliatívo, va. Խորհրդական. խորհրդատու. յարմար ի խորհրդակցիլ: հաւանիբեր է:

Consigliáto, ta. Consigliatíssimo, ma. Խորհրդակցեալ: փափաքելի: խնդական. խորհրդական. մտածուած: փութանկ:

Consigliatóre, ար. Consigliatríce, էի. } Խորհրդական. խորհրդակից. խորհրդատու. հաւանիբեր:

* Consigliéra, էի. Consigliére, ար. }

* Consiglierímo, նամ. Խորհրդական վարդ:

* Consigliétto. Խորհուրդ. մտաւ. կամ ընծին:

Consíglio. Խորհուրդ. խրատ. էջօղ. հաւանիբեր. խորհրդակցութիւն. հաւանապէս. աջօղ. նեցուկ. առնական. խորհրդական. կամ խորհուրդ. խորհրդակիցը: փիլոն. հաւանիբեր: դէզ. հաւաքը: fare, radunare, tenere, aver consiglio. խորհուրդ ի մէջ առնուլ. ի խորհուրդ հաւաքիլ: հաւանիբեր էմիտ: փիլոն փառատ: dar, կամ render consiglio, կամ dar per consiglio. խորհուրդ տալ: prender, pigliar consiglio, կամ per consiglio. հաւաստալ, կամ որոշել ի մտի. խորհուրդ հարցանել. փիրիննէ փառատ: prender, pigliar il consiglio d' alcuno. ընդունել զխրատս, կամ անսալ խորհրդոյ ուրուք: uomo di consiglio. այր մեծախորհուրդ. խոհեմամիտ:

* Consignáre. Տես Consegnare.

* Consignazióne, էի. Հրատարակական առաքիչ:

* Consignóre, ար. Տիրակից. եր ի միասին:

Consimigliáre, ն. Նմանեցուցանել. պեղնէքիմէ:

Consímile, ած. Consimilíssimo, ma. Համանման. նմանն. պառնա պեղնէքը. առյր. պեղնա:

* Consíro, անձ. Տես Angoscia, անձ:

Consisténte, ած. Կայացեալ. հաստատեալ. Պինդ. մեծաձիկ. խճային: էօղնէ. էոխէլան:

Consisténza. } Հաստատուն. պնդուն. ամրու.
Consistenzia. } սեղմութիւն. փարթ. գավնէն: վերջին եղը, կամ չափ առնման. կաթարութիւն կամ կատարելոն: eeà della consistenza. կատարեալ. հաստակ:

Consístere, ւ. Հաստատիլ. հիմնիլ. կայանալ: կամ ի միասին: տոկալ. տևել:

* Consistório. Consistóro. Խորհրդարան, կամ ժողովարան ի կարդինալաց: Ժողով. խորհուրդ: փէրնէ. փեղավէրք:

* Cónsito, ta. Մշակեալ. տնկեալ. ծառալ:

Consobríno. Խառ. ազգի. Տես Cugino.

* Consociazióne, էի. Գաշնակցութիւն. միաբանութիւն:

Consolále. Տես Compagno:

Consolaménto. ի Consolánza. Տես Consolazione.

* Consolánte, ած. Մխիթարիչ. միսիթար:

Consoláre, ն. Մխիթարել. սփոփել: ընծեալի կամ ծի: Consolársi, յ Սփոփիլ: ընծեալի պատիժ:

Consoláre, ած. Հիւպատոսական այր: օծոյլ. օծոյ. հիւպատոսական: փօնօլօս հոգոս:

Consoláre, գոյ. Հիւպատոս. բդեշխ: փօնօլօս: Մխիթարուիլ:

Consolarméntе, ած. Խրթև. գիւպատոս:

Consolaténte. Մխիթարութիւն. խնդասահաբար: ընծեալի իւր: հանդստաւէտ. անդորրութեամբ. խաղաղութիւն. քաղցրութիւն:

* Consolático. Տես Consolato, գոյ:

Consolatívo, va. Մխիթարական. սփոփիչ. միխիթար:

Consoláto, գոյ. Հիւպատոսութիւն. բդեշխուն: փօնօլօսթ. քան կամ իրաւունք հիւպատոսին:

Consoláto, ta. ած. Consolatíssimo, ma. Մխիթարեալ. կամակիւտ. գոհ. հաճ: հօշնօպ: համբարտ. անդորր. քաղցրաբարոյ: ի pigliarsela consolata, կամ fas checchessia consolato. գոհանալ անդիսիա, յուշիկ:

Consolatóre, ար. Մխիթար. միսիթարիչ: ընծեալի վերին:

Consolatoriaménte, ած. Մխիթարելով. միսիթարուելով:

Consolatório, ia. Մխիթարական. ի միսիթարուիլ: հիւպատոսական. ընծեալի վերին:

Consolatríce, էի. Տես Consolatore.

Consolazióne, էի. Մխիթարութիւն: ընծեալի: fare consolazione. առնել ի միասին. առնիլ սէր:

Cónsole, ար. Տես Consolo.

Consolída maggiore, էի. Խոտ ինչ բժշկական գոտեղ և orecchio d' asino, և Rigaligo.

Consolidaménto. Կցուած վիրաց. միակցուիլ:

* Consolidánte, ած. Մխիթարիչ վիրաց ի ցեղ):

Consolidâre, ն. Կցել. ղէնդս. միակցիլ. յօդել: խաչ պիրիւտիէ: եոխէրացնել: հաստատուիլ. փոյթ էմիտ: Consolidársi, յ Կցել վիրաց. միակցիլ:

Consolidatívo, va. Տես Consolidante.

Consolidâto, ta. Կցեալ. միակցեալ. ոլիրնէ: հաստատուած: խալխէ:

Cónsolo, Cónsole, ար. Բգեշխ. հիւպատոս: փօնօլօս: առաջնակարգ կամ դլխաւոր արհեստից ի վերնոխա: գլխոյ կամ գլխաւոր ձեմարանին:

Գլուխ • գլխաւոր : պետ • Է. պետ :
* Consólo . Ս՝խիթարուել :
* Consolóne , ար• Խղճաշէս մեծ :
Consomigliáre , ն. Նմանեցուցանել : պեղնեղիմիլ :
Consonánte , հ. Consonantíssimo , ma . Ներդաշնակաւոր • համաձայն : բաղաձայն :
* Consonanteméute , ի • Ս՝իաբան • Համաշունչ : պետուիլ Է՛ն :
Consonánza . Բաղաձայնութիւն • համաձայնուիլ. ներդաշնակութիւն , ահնիւ • ահնիւթիւն : միաբանութիւն : պետուիլ :
Consonáre, ն. Համաձայնիլ : ահնիւ Էմիլ : միաբանիլ. յարմարիլ : ապյատ • պէր օլմակ :
Consonáto , ta . Համաձայն • միաբան : հեմ ահնիւ :
Cónsono , na . Համաձայն • ներդաշնակաւոր : ահնիւթիւ• փիսիկիւթիւն : միաբան • համաշունչ • պէր Էջ նիւանիւթ :
Consórte , հ. Կենակից • ամուսին՝ զուգակից : էկիւ տես և Consorto :
Consortería . Ընկերութիւն : հաղորդուիլ . կառնակցութիւն • միութանուիլ : զարմ • ազգատոհմ :
Consórto. Ընկեր • հզբդ • ազգական :
Consórzio , Ընկերութիւն • միաբանութիւն • կցորդութիւն • վաճառականութիւն : Էօլտաշլըգ • Էնհաւլըգ • օրնաւլըգ :
* Conspérgere . Տես Cospergere :
* Conspétto . Տես Cospetto .
* Conspícere , ն. Հայիլ չուրլ , կամ Է՛ն տամ կոպիլ . քննել :
* Conspícuo• Թաս լապին : Տես Cospicuo .
Conspiráre , ն. Ն՝ Համաձայնիլ Էնիլ • միաբանիլ յարատատիւթիւն • Է՛ն ծածուկ կամ՝նկիլ Ընդմուրտաք : պէր օլմակ :
Conspiráto , ta . Եան Տես Congiurato Եան :
Conspiratóre , ար• Conspiratrice , Էկ • Ներդնիակիլց• դաշնակից :
Conspiratióne , Էկ • Ս՝իաբանութիւն (Է՛ն Էնաս ուրտաք, կամ յարատատիւթիւն) ներդնիակցութիւն • դաշնակցութիւն :
Constáre , Է• դիմադրել• Յայտնի գոլ• յայտ Է : տալիմ օլմակ : * բաղկանալ• բաղադրիլ :
* Consternatióne , Էկ • Պակուցումն • ապրատի• սրտաբեկութիւն :
Constituénte , հ. Բաղադրիչ • բաղկացուցիչ • կացուցիչ (Էրկին :)
Constituire , ն. Վճռել • սահմանել • որոշել • կարգել : Քիսի Էնիլ • գործ Էրկիլ :
Constituíto , ta • Վճռեալ • կարգեալ , Եան :
Constitutívo , va . * Constitutóre , ար • Տես Constituente :
Constituzióne . Կարգադրութիւն • սահմանադրութիւն • վճիռ • օրինադրութիւն • փանուն :
Constrétto , ta • Բանադատեալ • հարկադրեալ :
Constrígnere , Constríngere , Են • Տ՝ Costringere :
* Constrittório , ած• Ս՝միտիկ . (Է՛ն միս Է՛ն միանալ ոնգաց :)
Construíre , ն. կերտել • շինել • կառուցանել : նոխտա : չարագրիլ • յօրինել :
Construíto , ta • Չարագրեալ • յօրինեալ :
* Construttívo , va . Շինելի • կերտելի :
Constrútto , գոյ • Օգուտ • չոյ : քայդա : կարգ • կարգադրութիւն : փիսին : գործ : արդիւնք : ակն : in construtto • արդեամբք • Բրաշա :
Constrútto , ca , ած• Կերտուած • շինուած : Էնթըլմըշ :
* Construttóra . Շինուածո • կերտուածո : Էնթոս • պինա :
Construzióne , Էկ• Էսա Էդլալութիւն • կազմուիլ :
* Consuále , ած, հ. Խաղալիկութիւն Է՛ն հասկնալի Էն• ուց Է՛ն պատիւ consoի Հայն խորհրդոց :

* Consubríno . Տես Consobrino .
Consueteméute , ի. Ըստ սովորութ • Է՛ն օրինաց .
* Consuetáre . Սովորիլ • ունել սովորութ :
Consuéto , ta . * Consuetíssimo , ma . Սովորեալ սովոր • սովորական : ադէթ օլմագ • օլա Էկան :
Consuetudinário , ia . Սովորական • ունական :
Consuetúdine , Էկ• Սովորութ • օրէնք • ադէթ :
* Consuláre , Consoláre , հ. Հիւպատոսական :
* Consuléute , ար• Խորհրդատու փաստաբան :
Consúlta . Խորհրդակցութ : հաւաքէրթ : խորհուրդ, ժողով , խորհրդակիցք • ատեան • փիլան• փիլիս :
Consultáre , ն• Խորհուրդ Է՛ն մէջ առնուլ • քննել : դիպվէրթ Էնիլ : un oracolo . Հարցանել պատգամ libri . խուզել Է՛ն գիրս • ուսանիլ զգիրս :
Consultáto , ta . Քննեալ Է՛ն խորհրդեան :
Consultazióne , Էկ• Խորհրդակցութիւն • քննվէրթ : տես և Consulto .
Consultívo , va . Տես Consultorio . Voto consultivo. Կծակ , կամ քուէ խորհրդակցական , (Է՛ն քուէն այնր՝ որ ոչնչ վճռելոյ :)
Consúlto . Խորհուրդ կամ գրուած փաստաբանի Է՛ն նպաստ Յատուկ ոչեցկլոյն : Խորհուրդ կամ կար• ծիք բժշկաց՝ (զոր գրեն կամ առնեն Է՛ն դարման հիւանդին :)
Consultóre , ար• Խորհրդական • խորհրդատու • դիպվէրթէն :
Consultoriaméute , ի. Խորհրդով • խորհրդակցութիւնամաւորեալ • խոհական քննութ :
Consultório , ia . Յարմար Է՛ն տալ կամ յառնուլ զԸ խորհուրդ • խորհրդատու :
* Consultríce , Էկ • Խորհրդական :
* Consúma . Ծախք • ապառումն :
Consumábile , հ. Ծախելի • վատնելի :
Consumaménto . Ծախք • ապառումն • վատնումն • ցրուիլ : Էրաֆ • ըէնէֆէ • վիշտ սրտի • անձկութ • Ծախծուի • պէրթ • Էսատ :
Consumánte , հ• Ծախիչ • վատնիչ • ցրիչ :
* Consumánza . Տես Consumamento :
Consumáre , ն. Ս՝աչել • ապառել • Ծախել • ցրել• Ջնջել ուսել • նուաճել : աչէվբրէսէ • ըէնէֆ էմիլ• պայ էմիլ• քիւրէմիլ : il suo, կամ i suoi beni • վատնել զինչս , կամ զիւրն • խրաֆ էմիլ : Հայլիլ • մաշել • ծերբիլ : էրիմէ • հրապանոտ : աւարտել • Է՛ն կատարումն ածել : ըէրֆիլ էմիլ : Consumársi , ի• Ս՝չիլ . ապառիլ : աչէնոտ • ըիւրէնմէ • ըէնէֆ օլմագ : Ծերբիլ • մաշիլ անձկութ , չգնահատիլ : էրիմէ • հանրէֆէն էօչլէ :
* Consumatíssimo , ma . գեր • Գերակատար • քաջ Քահրմա • Ներկուռ :
Consumatívo , va , Տես Consumante .
Consumáto , գոյ • Ս՝ոգանակ յորում եփին ձաղ
* հաւուց , կամ այլ ինչ միս մինչև ցապատումն :
Consumáto , ած • Սպառեալ • մաշեալ : կատարեալ :
Consumatóre , ար• Consumatrice , Էկ • Սպառիչ• ցրիչ • եղծիչ • վատնիչ :
Consumazióne , Էկ• Սպառումն • վատնումն • ցրումն Էրաֆ • ըէնէֆ :
Consúmo . Նոյն Է՛ն Նուաճումն • Ծախք : * Պիտոյք կամ պէտք Նաւուն , (որ են առաւելապատ , պատրանք , վարօք , Են :) far consumo • Ծախել• վատնել .
* Consuntíbile , հ. Սպառելի (պարէնից •) վատնելի • գ
Consuntívo , va . Ս՝աչիչ• Ծախիչ• սպառիչ • վատնիչ
Consúnto , ta. ած • Ս՝աչեալ• սպառեալ• եղծեալ• գոյ• Ներդաշապա : վերջնչի :

Con•

Consunzióne, ſ. f. Սպառումն. վախճան. հատուցած. ոչն. սկիզբ. վերջ. dare in consunzione. անհետ յանգուցանել.

Consuonáre, v. Stil. Consonare. Պատշաճ յարմար, վայելուչ, պոչ. միաբանիլ: եղբայրասիրել. եղբայրական: ախոյան պատշաճ:

Consúrgere, v. իմ. լսին. ծնանիլ. ծագիլ:

* Consussisténte, a. Հիմնական:

Consustanziabilità. Consustanzialità. Հավանագոյություն:

* Consustanziále, a. Համագոյական. համագոյակից:

* Consustanzialménte, ad. Համագոյապես:

* Consustanziazióne, ſ. f. Գոյացակցություն:

Contadína. Կին գեղացական: քաջաբ ինչ գեղկաց:

* Contadinácciо. Բիրտ չինական: հեզոխակ գեղչական:

* Contadinélla, նմ. Գեղեցիկ աղջիկն գեղական:

Contadinéllo, նմ. Մանուկ, համ. փոքրիկ գեղական:

* Contadinescaménte, a. Գեղջկորէն. ըստ գեղական:

Contadinésco, car. Contadíno, na. ած. Գեղջական. չինական. վայրի. բիրտ. գեղչական. հոյակ:

Contadíno, գ. Գեղացական. գեղջուկ. գեղչական. երկրագործ:

Contadinótto. Գեղեցիկ, կամ վայելչահասակ կամ գեղական:

Contádo, Ընդառաջանք դիմացք. առաջակ ազնիւ. էնիքնէի. գեղ. տեղ. գեղեցիկ. գալուած տիրոջ: Բօթիւ. նախ:

* Contáge, ſ. f. Contágio. Ֆ. Ժողովրդական. տարածում. Contagióne, ſ. f. Ժողովրդական. տարածում. խոտորնակ:

Contagióso, sa. Contagiosíssimo, ma. Տարածող խիզ. ժողովրդական: տարածական: ժանտ. ժանտախտարար. վարակական: վարակիչ:

* Contaméntе, Stil. Acconciamente:

Contaménto. Համաձայնություն: պատմություն:

Contaminábile, a. Պղտորական. պղտորելի:

Contaminaménto. Stil. Contaminazione.

Contamináre, v. Ընտանեացնել. ապականել. շաղախել. պղծել. վարակել. խառնել. տարբերական. պատճառ. փշրել:

* Contaminataménte, a. Ապականելով:

Contaminatóre, m. Ապականիչ. ապականարար:

Contaminazióne, ſ. f. Ապականում. պղծություն. ապականություն:

Contánte, a. Պատրաստ: հաստատ: contante, կամ contanti, կամ danar contante. դրամ առձեռն պատրաստ: նպատակ: di contanti, կամ in contanti. a contanti. առձեռնպատրաստ դրամական: ընդունիկ: ընդունելի. նեղոսք ահաճ: ապրել ինչ ի պատրաստի, կամ առձեռնպատրաստ:

Contánza. Stil. Contezza.

Contáre, v. Համրել. հաշվել. պատմել. վճարել. ծանրանալ: գինել արկանել. գին հատուցանել. պատճառ. ընդունիկ: ընդունելի. ընդունիկ. ընդունելի. ընդունիկ. ընդունելի. ընդունիկ.

Contenénte, s. Պարունակող. բովանդակիչ: Ժուժկալ. համբերող անձին:
Contenénte, s. Վայելչակի: հարպիճ:
Contenénza. Ըղջապահ: պարունակեալն: Ժանրաւեի. ժանրը դնացք:
Contenére, v. Պարունակել. բովանդակել. յինքն ունել. ունել. կրել յինքեանն: այսպէս. գոփլամաք: ունել. մանձել. նուաձել: խոնարհ. պաղ. կիսի:
Contenérsi, r. Չկալ. կիմ զսկզի առնուլ. պարտիլ: տեսս և stare in Contegno: Ժուժկալել (ի յանկուցեալ.) ժոյժ ունել. նուաձել. զանձն: ընկճիլ պաղ կինել:
Contenimento. Տես Contenenza, և Contegno: Ժուժկալութիւն: ընդհատութիւն: ընդ:
Contenitóre, m. Պարունակող. բովանդակիչ:
Contennéndo, da. Արհամարհել: անհատանալ: ատելի:
Conténnere, irr. լատին, v. Արհամարհել. այլպանել ընկճել. ոչնչանալ. պղծել կինել:
Contentaménte, s. Չովարձութեամբ. հաճութեամբ. ախորժ հաճութեամբ: պէտ. ընդ: ընդ:
Contentaménto. Հաճութիւն. ախորժ. գոհութիւն. բերկրութիւն. զոհարձութիւն: հաղ. պէտ: պէտ:
Contentánte, s. Հպատճոյիչ. հաճելի:
Contentáre, v. Հաճել. դիտոս ուրուք. կատարել կամս. կամաց: հօգուտ կինել: Contentársi, r. գոհ կիմ հաճ լինել. հանգչիլ. հանգչել: հօգուտ օրմէ. գոհանալ օրմէ: ընդունել. գոհիլ օրմէ:
Contentáto, ta. Հաճ. գոհ. հաճելի: հօգուտ:
Contentatúra. Տես Contentamento. Essere di facile, կամ di difficile contentatura. Լինել դիւրահաճ. դիմի դժուարահաճ:
Contentévole. Տես Contentante.
Contentézza. Տես Contentamento.
Contentíbile, s. բառ լատին. Տես Contennendo.
Contentissimaménte, s. գեր. Ախորժ հաճութեամբ:
Contentivo, va. Պահպանողական. պահպանակ. ըմբռնողական:
Conténto, ta. adj. Contentíssimo, ma. Հաճ. գոհ. բերկրեալ. ուրախ հօգուտ. գոհանալի. զոհ. տես և contento, adj.
Conténto, s. Հաճութիւն. բերկրութիւն. զոհարձութիւն. դիւր սրտի. ախորժ: հաղ. պէտ: արհամարհանք: պղծութիւն:
Contenúto, ta. adj. Բովանդակեալ. պարունակեալ: փակեալ. ընդ:
Contenúto, s. Բովանդակեալ. պարունակեալ: ընդ:
Contenzióne, s. Կռիւ. վէճ. կռիւ: հնդ. գօլիա:
Contenziosaménte, s. Contenziosissimaménte. Գժտութեամբ. վիճասիրաբար. կռուով:
Contenzióso, sa. Վիճաբան. բանակռիւ. հակառակ. ընդ: ընդ: կամ առնան բանակռուեան:
Conteria, s. f. Գռեհկաբարբառ. ապակիք:
Conterminále. Contérmino. Սերձակից. սահմանակից. հնոտաբոյ:
Conterminére, v. Լինել սահմանակից:
Contésa. Կռիւ. վէճ. կռիւ: գոփլամ: հնդ: contesa di parole: բանակռուեան:
Contéso, sa. Արդելեալ. խափանեալ. գրգռեալ. խռովեալ:
Contéssa. Կոմսուհի: Contessa di Civillári, կամ anche Contessa. բառ ծաղրաբանական. Լեզուիք:
Contéssere, v. Հիւսել. ի միասին. անկանոն. ընդ: փոխամած:
Contessína. Կորահասակ կամ անկանոնապէս կոմսուհի:
Contessúto, ta. Հիւսեալ. անկեալ. անկանոն. ընդ: փոխամած:
Contestábile, se. Կոնդեսդապել. (անուն իշխանութեան:)
Contestáre, v. Յայտ առնել յաւերնի. հանել յաւերան. գայտ վարել. փաստ կիրճի:
Contestáto. Յայտ արարեալ յաւերնի. և այլն:
Contestazióne, sf. Յայտարարութիւն յաւերնի: ընդ: բառ. կռիւ: տես և Contenzione.
Contésto, ta. Հնազգի. բնազան: նախընթաց. կամ յետագայ իրք գնագրին: contesti. միացան կամ նման վկայք:
Contésto, s. adj. Տես Contessuto. Կազմեալ. յօրինեալ: հնդ: ընդ:
Contézza. Ծանօթութիւն. տեղեկութիւն. պիտի. հմ պէտ: ընդ:
Conticínio. Միաձայնեալ. կամ շարաւղղ. (իբր երգոց. կամ շարժողք ժամ գիշերոյն:)
Conticíno. Հաւիթ. փոքր. հիւսածք:
Contigía. Հարթայ մակերեսութ. զարգարանք:
Contigiáto, ta. Գծեալ. մակերեսարար գարգարեալ:
Contiguazióne, sf. Contiguità. Շարք.
Contiguitàde, sf. Contiguitáte, sf. Հանգիստ. մերձաւորութիւն. պիտիդիդիդ:
Contíguo, ua. Մերձաւոր. կից. յարեալ. պիտի. չէ. նիզակ: Շարունակ:
Contína. Տեղ անընդհատ. կամ շարունակեալ:
Continénte, s. Պարունակող: ժուժկալ:
Continentíssimo, ma. գեր. Կարի մեծ ժուժկալ:
Continentemente. Continentissimamente. Ժուժկալաբար. բարեխառնութեամբ. ողջախոհութեամբ:
Continénza. Continénzia. Պարունակութիւն. բովանդակութիւն. Ժուժկալութիւն: հեզութիւն. ընդ: գնացք: ընդունակ: ընդունելի: հաստատուն:
Contingénte, s. Պատահական. դիպուածական. անհաստատուն: հանդիպ. պիտի. արդ: ընդ: ներընդունական. անդրդ: Ժամ ինն ընդ: ընդ: ընդ: ընդ: ընդ:
Contingenteménte, s. Վերակայ. ըստ դիպուց կամ: գործ: պատահական. ընդ: ընդ: ընդ:
Contingénza. Դիպուած. պատահար. դէպք. ընդ: կամ: գործ: պատահական ընդ: ներընդունական. ընդ: անդրդ:
Contíngere, v. բառ լատ. Պատահիլ. դէպ լինել:
Contíngia. Տես Contigia.
Contingíbile, s. Պատահական. ներընդունական:
Contingibilità. Պատահականութ. ներընդունակութիւն:
Continóva. Տես Continuazione.
Continovaménte, s. Անդադար. անդադար. հաւատարմութ. միշտ. պայման. գործ:
Continovaménto, Continovánza. Տես Continuazione.
Continováre. Տես Continuare.
Continovazióne, Continovitá, sf. Տես Continuazione.
Continuaménte. Տես Continovamente.
Continuaménto. Continuánza. Տես Continuazione.
Continuáre, v. Հաւատարմագործել. շարունակել. ընդ: հատուկ. ոչ կասել. ատել. ատելի: գործման: պիտիդիդիդ: յարել. կամ շարունակել. կցել. լինել. հեղ. հեղայր: պիտիդիդիդ: ցանգ. ի կէր առնել. գայլա գաւլանման:
Continuatamente. Տես Continovamente.
Continuáto, ta. Հաւատարմագործեալ. և:
Continuatóre, se. Հաւատարմագործիչ. շարունակիչ. որ հաւատարմագործէ ի գործ իրք:

Con

Continuazióne, ſ. f. Continuità } Հանապա-
Continuitáde, ſ. f. Continuitáte, ſ. f. } զորդա-
ւթիւն. տոկ. յարաւարեալ: ծնողական:
Contínuo, գոյ. իսա. Ընաբանիչ. Շարունակ.
Contínuo, ua. ածա. Շարունակ. անընդհատ. յա-
րակայ. յարատև: պայման. ծնողիմ: մշտաշարակ.
հանապազորդեալ. ուղիք: febre continua. տե՛ս
Contina.
Contínuo, ſ. Al contínuo. Del, կամ Di contí-
nuo. Տե՛ս Continovamente.
Continuváre, ևն. Տե՛ս Continuare, ևն.
Cónto. Հաշիւ. հաւասար: հիմադ: հղանակ: խոր-
in verun conto. ոչինչ իմիք: ապա: Պատճառել:
հեւթաթ: tener conto, կամ il conto, կամ i conti.
հաշիւ առնել. հաշուել. զննասիրաս: հիմադ ևօր-
ծել: tener un conto, կամ il conto per bilancio.
ունել զհաշիւ ամի և տրոյ: tener conto. յատկի
ունել: հոգալ զիմաքն: tener conto di checchessia.
իմացել. յիշել: պահել. խնամել: աշխատ. ուսուա-
նատ. գնյոմատ. գոյշ ունել: կամ միտ դնել. պարա-
պել. փոյթ ունել. զգուշանալ ծոռոյնի օրէն: far
conto, կամ i conti con alcuno, ի հաշիւ մտանել.
ի ոնձիք: հիմադ ևօրինակ: far conto, հաշիւ ընդ-
նել: հիմադ ևօրինակ: կամ ի մտի դնել. հաստատել.
կամ որոշել ի մտի: քիւրինի ծօռոյ. նիկի ծօռոյ:
far conto, կամ il conto. իրևանայել. նիմադրել.
կարծել: ըստ կնդի: քարկնդի: far կամ tener conto
di checchessia. մեծ կամ արգոյ համարել: գնդհին
քաոմատ: non tener conto delle ricchezze. ան-
ոչինչ համարել զհարստուն: uomo di conto. այր
մեծարան. յարգոյ. պատուական. անուանի:
բաղդեքի. նամաթ: cosa di niun conto. անարժ
ինչ: չնչին. դուռնաքեայ. անարգ. այլն ծոռոյ.
ալատ: aver in buon conto. առ պատուականս
ունել. հաւանարել զգրդոյն. կամ մեծ յոյժ: ընդ ենդ-
նիւնաքատ. նիհայոր կնդի: domandar conto, կամ far
render conto. հատոր պահանջել. հնոտ խոնդ-
դի: render conto. առ ի հաշիւն: հնոտ վերծ:
պատասխանի առնել. ի ան ձին. արդարացուցա-
նել զանձն: առաքալ ընդ-նոն խոսան կնդի: render
buon conto. ճիկամ կալ: dar conto d' alcuna cosa.
զհիմադանել ինչ. ազդ առնել: հնաչեր վերծ:
dare, կամ ricevere danari a conto, կամ a buon
conto. առնել. կամ առնուլ զդրամս անորշակի.
կամ բանաւանակ: այլն հնոտ: a buon conto. առ
հանուս. ի ժամու. ի նմին պահու. պա՛ պ՛ալ ընդ-
mettere, porre in conto, a conto, a suo conto.
դնել ինչ ի հաշիւն. կարգել ի մէջ. հի-
ամոտ ծօռոյ: levar, raccorre il conto. հաշիւ առ-
նել. ելից և մտից հնոտ ևօրծել: levar un conto.
tirar, portar innanzi il conto. փոխադրել զհա-
շիւս (ի մէջտեղ յայլ մեծագոյն) կամ հանուսալ
զդրել ի գործ ինչ. գնալ ընդ ինչ շարունչ: esser
a conto di alcuno. լինել պատասխան ինչ ընդ-
ամենս ումոք. լինել կանխատես ընդ ձայնի
ումոք: far conto, կամ mettere a conto. վատահիլ
կամ յանձն յոք. անպատուն լինել ընդ ինչ: ոսնոտ:
a conto, per conto. վճ. ի պատճառս. յարագս:
ինչ: libro de' conti. հաշուեդիրք: գնդիրք: il
conto va bene. ուղիղ է հաշիւն:
Cónto, ta. ածա. Ծայրեր. ծանոթագիր: պեւնի. տա-
լեաս: Cónto, գոյ. Ծանօթ. բարեկամ: վստա-
հելի:
Contórcere, ն. Ընկճել. ի վեր: ինկորինք ենկրնէ:
Contórcersi, յ. Խեղաթիւրիլ. գերծել. ձան-
դամս, կամ զդեմս. Ծռմռնծռել. աղտք ելնել: պիտակել:
Contorciménto. Գերծումն. խեղաթիւրութիւն: պտոյտ
ամ. պտոյտ:
Contornáre, ն. Գործել շրջապատ նկարուց. պա-
տատրել. կամ շրջապատել զինչն. Contornársi,
յ. Թիմել. ապատիլ:
Contornáto, ta. Շրջապատեալ. կամ պարագրեալ
(նկար:)
Contórno. Պարագայ. վայր. շրջակայ տեղի: նահեայ.
ի բոլոր: շրջագիծ. կամ շրջապատ ձևոց: եղանակ:
Contorsióne, ſ. f. Տե՛ս Contorcimento:
Contórto, ta. Գերծեալ, ևն. տե՛ս Contorcere:
խոչաղիւթ. ապիրատ. չնչ:
Cóntra. Նախադր. առնոտ. ընդ. հանդ. հայց. երբեմն և պատ-
ընդդէմ. հակառակ: դէպ. ընդէ: հանդիպ. ի հան-
դիպայ. առաջի. ի փոխ. փոխանակ: ragione.
յանդիմանել: նախատ. ենդէ:
Cóntra, ſ. Ընդ հակառակին: ընդսին:
Contrabbandiére, ս. Ապրանքեղծ. փախուցա-
նող ի մաքսից. կեղծիրներին տուչ. փոխանակ:
Contrabbándo. Ապրանքեղծել ինչ: հափշտակ. խոսափ ծոռ-
նչ: օրհնազանցել: պատուիրանազանցել. ի
նենգութիւն մաքսից: far il contrabbando. նենգ-
գել զմաքսն. փախուցանել ի մաքսից: կեղծիրք
ընկնին ծոռոյնի. փեղծ. փաղրմատ: di contrabbán-
do, ſ. պատահագին. զանիսոր. կիւլէնք:
Contrabásso. Բառալի (նուագարան ինչ:) Հնչ
բասի յոյժ: fare il contrabbásso. առնել. կամ
առնել զհնչմանին ձայն:
Contrabbatteria. Հակառակառնել. պատնէշ կանգ-
նեալ ընդէմ պատնիշի:
Contrabbilanciáre, ն. Փոխադարձել. ապա ընդ-
հնուն ի հաւասարել:
Contraccambiáre, ն. Փոխարինել. հատուցանել.
փոխատրել: նոգապահ ընծինի վերծ:
Contraccambiáto, ta. Փոխարինեալ. ևն:
Contraccámbio. Փոխարէն. հատուցում. կշռուն:
նոգապահ:
Contraccáva. Տե՛ս Contrammina.
Contracchiáve, ſ. f. Խաղալիս. բանալի. գերծ
բանալի:
Contraccicaláre. Բռնաբաղել այլ ընդ այլոյ. բաղ-
բանիլ հակառակ առաջին քաղաքացոյ:
Contracífera. Contraecífra. Պ՛ենդ. գաղտնա-
գրածածուկ նշանագրայ:
Contraccólpo. Ընդդիմահարուած. կամ պարկռուած
ընդդէմ զարկռածոյ. հակառակ բախելիք:
Contraccrítica. Գաղտնի. գաղտուկ. քննու-
քննուած. ընդդիմագաւառ:
Contraccuóre. տե՛ս Crepacuore, Angoscia:
Contráda. Փողոց: ոճպատ: կողմն: երկիր. գեա:
ոչխար վէրածք. նահանգ:
Contraddánza. Կարգաւ ինչ բաղմաց ի միասին:
Contraddétta. Contraddétto, գոյ. Տե՛ս Con-
traddizione.
Contraddétto, ta. ածա. Ընդդիմաբանեալ. ևն. տե՛ս
Contraddire.
Contraddicénte, ածա. ս. Ընդդիմաբան. հա-
կառակախօս: փոյթ ոչնչին:
Contraddiciménto. Contradiciménto. Տե՛ս Con-
traddizione.
Contraddicitóre, ար. Տե՛ս Contradditóre.
Contraddíre, ն. Ընդդիմաբանել. հակաճառել.
վիճել. փոյթ ծոռոյնի: Contraddírsi. հակասել. անկա-
նել ի հակասութիւն: ինքնաքաղ կնդի:
Contraddirítto. Տուգանք յանդգնութեաց: ձե-
ռնի:
Contraddistinguére, ն. Ընդդիմաբաժանել. որո-

չել. նշանակիլ: Contraddistinguérsi. Կնիք նշանադաւոր. երևելի:

* Contraddistinto, ta. Որոշեալ. նշանակեալ:

Contraddittóre, ի. Հակառակաբան. հակաձառ. ընդդիմախօս: փոյթ. պէսլէնի: հակառակորդ. ոսոխ: հակիմ:

Contraddittoriaménte, ին. Դիմախօսութիւ. հակառակաբար:

* Contraddittório, ia. Հակառական: դիւանագէտ. հնարքնաւէտ: essere in contraddittório. դառախառ վիճ ը միմեանք յաւետին. դալո վարիլ:

* Contraddittúra. սիս Contraddizione.

Contraddivièto. Տես Contrabbando. Aver contraddivieto. Ապրելամիտ:

Contraddizióne, իգ. Հակառակաբանութիւն. հակառակութիւն: բնհատուց. առիթ. հերձ: սիս և Contradiamento.

Contradiaménto. Ընդդիմութիւն. հակառակութիւն. տրտունջ. խոչ:

Contradiáre, ն. Ընդդիմ կալ. հակառակիլ: փոյթ ը տօսոփ:

Contradicénte. Տես Contraddicente.

Contrádio, գր. Հակառակորդ. Թշնամի: Թշնամանք: այլն. նախատինք:

Contrádio, աժ. Տես Contrario, աժ.

* Contradióso, sa. Նոյն ի: հիւանդկարծր:

Contradíre, Contradizióne, ևն. Տես, Contraddire, ևն:

Contraénte, ածք, ի. Ձերբ ը գոյ. Գաշնադիր. դաշնակից:

Contráere, Contraérsi. Տես Contraro.

* Contraffacénte, ի. Յանցաւոր. բրնաւանդ: սասլսո:

Contraffaciméntо. Խարդախութիւ. դաւաճանութիւ:

Contraffacitóre, ար. Խարդախող. խարդախագործ. նենգագործ: գալպալան. ինչուիս: նմանօղ: մոլութիւ:

Contraffáre, ը Ստեղծանել զոյզ ոք. նմանեցուցանել (ոսմիէ զնոսա, կիմ ձեւակերտնոս) ձեացուցանել: ասպատմել: խարդախել (զերաշխարհիկ. են.) նենգել: գալպալանել եղծել. ինչուիս. եղծանել: una scrittura, կիմ la mano. նմանեցուցանել ձեռագրի ուրուք: էնեպրնեա ասպատմել: contraffare. անհնարանիլ. լինել. անսասանել:

Contraffársi, յ. կերտարանափոխ լինել. ծպտիլ: ինքպիւ օլմոտ: այլափոխիլ. ոգեզանալ: Ընդին էնինէ:

* Contraffattézza. Տես Contraffattura.

Contraffátto, ta. Խարդախեալ. կեղծ. սուտ: գալպ: ապեղ. այլանդակ. ծամածռուած: էնդինէ. սոսոսաք. ոբնը. էսէ պիւրէ: ծպտեալ. յայլակերպս եղեալ: ինչուիս: նմանեալ. նմանեցուցեալ:

* Contraffattóre, ար. Տես Contraffacitore.

* Contraffattura. *Contraffazióne, իգ. Տես Contraffacimento.

Contraffórte, ար. Ամրակալ. հաստարան օրմոց. ոսոմի. դիմադիր: Նիզ. երկաթել:

* Contraffórza: Հանուն ընդդիմ քանուն. հակառակ բռնութ:

Contraffósso. Պատնէշ. ինչ զինուորական:

Contraffráse, իգ. Հակառակ ոճ, կիմ եղանակ:

Contrafúga, բառ. երաժշտոց. Հակառակ փախուստ:

Contraggénio. Հակակրութ. ընդդիմանք քնութ: ղէթ բաղդէթ:

* Contragguárdia. Նախապատուհան. նախամարտ կոց:

Contraiménto. Պայմանագրութ. պայման. դնիչ:

Contraíre, ը բառ էպին. Հակառակիլ. ընդդէմ դառնալ:

Contralléttera. Հակառակ հրամանի, կիմ նամակ:

Contrallízza. Նախացանի. (ը ցածպէսի պառնէլ յարգելուլ զմուտս ի քուն պատնիշափակ անդր:)

* Contrallúme. ասիք a contrallume, ի. Հակլոյս. (ը նկար որ ոչ ուղղորդ ընութի զոյս:)

Contrálto. Ստերձակիլ. (ե ձայն հպատչի ի վիճ, կիմ ի սուրն:) մերձակիլ երգիչ:

* Contramalía. Հակառակ գիւթուն:

* Contramárca. Հականշան, ընդիմանշան. (ը երկ բարդ նշան եդեալ հակառակ առաջնոյն:)

Contrammandáre, ն. Նահանջել զառաջին հրամանն. հրաման հանել հակառակ առաջնոյն. զի մանը ետի պեօպիւրնէ:

Contrammandáto, գոյ. Նահանջեալ հրամանին, հակառակ, կիմ երկրորդ հրաման:

Contrammandáto, ta. ածք. Նահանջեալ զառաջին հրամանն, ևն:

* Contrammárcia. Հակառակ ընթացք:

Contrammína. Հակառակ ական: հնարք ընդդէմ հնարից:

Contrammináre, ն. Հակառակ ական հատանել, զհատաջել ականի թշնամեաց: լաղըմ փորլամա: ի դիրև հանել զհնարս ուրուք: զինուի պօլա ը փոյթ:

* Contrammiráglio. Երրորդ ծովապետ. երրորդ ծովակալ իշխանին: Կաւն երրորդ ծովապետին:

* Contrammoménto. Դիմախաղութ:

Contraoperazióne, իգ. Հակառակ առնելութ. հակառակ գործ:

Contrapárte, դոյ, իգ. բառ էրածչոց. Հակառակ. հակառակամարտ:

* Contrapoténza. Դիմակալութիւ. դիմակալ զօրութիւ:

Contrappaláta. Ձիգք վարաձք հանդէպ այլոց ձիոց:

Contrappásso. Համաչափ պատիժ: ազգ լինչ կամ քաւեցոյ:

Contrappélo. Հերք ը հիւնին. հիւնի գիրք հերոյ: dare il contrappelo, կիմ raderе contrappelo. դերծուածգ հակառակին: ինչ ինչ էրծիւ: dare il contrappelo, բանիբանել. ապատաղել զհամբաւն: andar contrappelo. գնալ ը հակառակին ի կիմ ի հակառակ կողմն:

Contrappensáre, ն. Խորհիլ հակառակ. խորհիլ ի գերև հանել զնորհուրգս ուրուք:

Contrappesaménto. Contrappesánza. Հաւասար բակշռութ:

Contrappesáre, ն. Հանդիսակշիռ առնել. հաւասարել: պէնգլէմէ. պէնա էնմէ: քննել. կշռել: քնքնին էնմէ:

Contrappesáto, ta. Հաւասարակշիռ արարեալ ան:

Contrappéso. Հակաքարշ: Նասպէնէ: contrappesi. հակաքարշք ժամացուցից: առհաւ ինչ:

Contrapponiménto. Հակադրութ. ընդդիմադրութ: փոյթ:

Contrappórre, ն. Դնել ընդդէմ, կիմ հանդէպ. քաղ դասել: փոյթ ինչ: լաբելըմա: contrappórsi, յ. Ընդդիմանալ. հակառակիլ. ապրելուլ: փոյթ ընմա:

Contrapposizioncélla, նոմ. Թեթև ընդդիմութ:

Contrapposizióne, իգ. Տես Contrapponimento:

* Contrappósto, գոյ. Նոյն ի: սիս և Antitesi.

Contrappósto, ta. ած. Հակադրեալ. հակառակ. հակառակ: փոյթ:

Contrappúnto . Հրգապրուել • հոմադպրուել • (ի սրկեսս յօրինելոյ երաժշտական հոմագս :) Եր֊ աժշտական յօրինուած : fare il contrappunto . ընկերել :

Contrariaménte , ի. Ընդ հակառակն : ինչ֊ինչ ա֊ պինչ :

* Contrariáute, ի. Հակառակօր դիմադաբձ. դժոյր :

Contrariáre , ն. Հակառակիլ • ընդդէմ գառնալ : փորը փորմա :

Contrariáto , ta . Ընդդէմ կացեր • հակառակեր :

Contrarietà . Contrarietáde , իգ. Ընդդիմութիւն • Contrarietáte , իգ. } Հակառակութիւն • դժուարուել • խոչ • արգել : փորձուած • էնինչ֊ինչ : էնինչ : չարդել • առիթառուիլ : դէմ֊էդէմ • էաքմոպլուբ֊ վիշտ • նեղուել • առաւարանք : պէտ :

Contrário , գոյ • Ընդդիմակ • ձախորդութիւն • խոչ : պէտ • գոպտ • էնինչ : per lo contrario, կամ per contrario . զարմին հակառակն • էհակառակն :

C ontrário , ia . ածական • Contrariíssimo , ma . Ընդ֊ դիմակ • հակառակ • էդդիմակ • էդդէմ : օտար : ոչնչ : ձախող • թշնամի • չնաստակար : փորձ • քէչ • հա֊ սիմ • զարմանք :

* Contrarióso , sa . Contráro . Նոյն և :

Contrárre , ն. Ածանել, կամ հաստատել ինչ միմեան֊ նուիրել, կամ դաշամբ : գաղտագող : միաբորել • էյա֊ րել : պերիտրիմ : յինքեն ձգել (զարատ յիշատ) առնուել (մեզս :) օգտակար : ամիսփել. կարձել • կծկել • գէղուէ : փորագիծ • պէտքէ • փերմէ : debiti. էպարտեաք լինել պարտս ունել • պօաճա կիրճ : parentado . մտանել յարդակցութիւն : Con֊ trársi . Contraersi . կծկիլ. ամիսփիլ • հարձիլ : պիաչիլիչի • փորագնաց :

* Contrarrispóndere , ն. Պատասխանել պատասխանին • կրկնել զպատասխանին : Ձեղնպէս ձեղ֊ վոց վերճիւ :

* Contrarrispósta. Պատասխանի պատասխանին

* Contrascambiaménto • Փոխփոխել էհակառակին

Contrascárpa . Ջոգ ի վեր պատնէշ խրամին :

Contrascrítta . Փոխադարձ գրուածք • փոխագարձ պատասխանագրել : գրուածք հակառակ , կամ ցրիչ առաջնոյն :

* Contrascritto , ta . Գրել էհակառակն. նշա֊ նակեալ :

Contrascrívere . Գրել զհակառակն , կամ էհակա֊ ռակն : փորը եաչմա :

* Contrassegnánte , ի. Նշանակիչ • ցուցակ :

Contrassegnáre , ն. Նշանակել նշանել • ցուցա֊ նել • հաստատել : ինչպէս ասա • նիշն ածմա :

Contrassegnáto , ta . Նշանակեալ • նշանել • նիշանուր :

* Contrassegnatúra . Հաստատուն նշանակոլին :

Contrasségno . Նշան • նշանակ • ցուցակ • կնիք : նիշան : գրաւ • առճաւատչէաց • վկայութիւն : էնչ֊ գրահատչէ :

* Contrassigilláre , ն. Դնել զփոքրակնիքս • կնքել փոքր կնքով :)

* Contrassigíllo . Փոքրակնիք • (յ փոքր կնիքն եգիլ առ մեծ կնքով :

* Contrastábile , ի. Հակառակելի • որուն մարթի է հակառակիլ, կամ էդիմ դառնալ. ընդ վիճաբա֊ նուիլք :

* Contrastabilménte , ի. Կռնաբանօրէն • զօրէն հա֊ կառառուեր :

Co ntrastaméntо . Տես Contrasto .

Contrastámpa . Տես Controprova .

* Contrastampáre , ն. Տպիլ էհակառակն :

Contrastánte , ի. Դիմակաց • ընդդիմախօս •

* Contrastánza . Տես Contrasto .

Contrastáre , ն. խորէն պրա֊ վերի ն վիայց • Ընդ֊ դէմ կալ • հակառակիլ • հակաճառել • կռգիլ : փորը փորմա • նիզա էմիչ :

Contrastatóre , ար. Տես Contrastánte .

Contrastatóre , ta. Ընդդէմ գործեալ • վիճել, եմ :

Contrásto . Դիմակայութիւն • ընդդիմութիւն • հակառա֊ կութիւն • վէճ • կռիւ : փորձուած • նիզա • գէճաթքէն : senza contrasto , առանց հակառակութեան. ան֊ շուշտ : ընդէմ : far contrasto . էդէմ կալ :

Contráta . Տես Contrada .

* Contrattagliáre , ն. Ընդդիմահատանիլ. (յ՝ ձգել տրամանիկութեան գիծս ի վէր այլոց գծից վր եւս նոսեցուցանելոյ զատանէքարիւրն նկարուց :)

* Contrattaméntо , ի. Հակառնօրէն • ի հակառա օտ

Contrattaméntо . Տես Contrattazione .

* Contrattánte , ի. Գաղնագիր : գովչիկն :

Contrattáre, ն. Գաղնագրել, սակ արկանել. տուր֊ և առիկ լինել • վաճառել, կամ գնել : գովչացմա֊ քաղաք էնիչ • ալէշ էնէրն էնչիչ : չօշափել : էափշմա֊ debiti, էպարտեաք լինել : պօշա կիրճ :

* Contrattáre, Շօշափել • հպիլ :

Contrattazióne , իգ. Տուրնաւոր. վաճառաշահու֊ թիւն • սակարկութիւն • դաշն : ալէվէրիշ պաղար • գովչ :

Contrattémpo , գոյ. Հակառակ ժամանակ • առաք • կամ անառակոր ժամանակ : խոչ • անակնկալ արկած աչքս : էնչել • հաճա • պէտ : fare un contrattempo in ballando, ընդհատել պարտել : fare un contrattem֊ po . շոշափել, կամ հասանակել զպարս լինչ :

Contrattémpo , ի. կամ di contrattempo . Տարա֊ ժամի : պէտքէ • չգտնելով :

Contrátto , գոյ • Ընդհանարիր գործադրութեան • յիշատակ գաղնի • պայմանադիր : գաղն • դաշնա֊ դրութ • սակարկութ : գովչ • աչքի • պարար :

Contrátto , ta. ածական • Դաղնագրել. սակ արկեալ : հարկամ. հաշտ : contrátto , գոյ • հաշտ : էեօխրիոն.

Contráttura . Տես Contrazione :

* Contravvaléré , ն. Տես Contrappesare .

Contravvallazióne . Քաղաքապատնէշ. խրամատը պատնէշ պատնէշ կռապրանսն . (յինքրամ պատնէշ ցցիկք գացատի միմեանց դադեզուած զիւրք զուսա֊ ոգարկոյ քաղաքին :) գէնոմէն :

* Contravvedére , ն. Հայիլ նրացատուբ • տեսա֊ նել դժկամակութբ :

Contravveléno • Դեկլեակ • պնդեղոյն : փանվէր :

Contravvenire , ն Յանցանել. զանցանել զօրինօք պատուիրաք, դգաշամբ • անուսանել • անհնազանդ դել : այնը ինչէ • գովչնուէն բեօնչէ :

* Contravvenitóre , ար. Օրինազանցող

Contravvenzióne , իգ. Օրինազանցութիւն • դրժումն խոստման , եմ :

Contravversità . Contraversitáde , իգ. } Ընդդիմու֊ Contravversitáte , իգ. } թիւն, հակառակութիւն • կռգ : փորձուած • նիչա :

Contrazióne , իգ. Գալարումն • գէղումն • կարկա֊ մուել • կծկումն ջղից : պիչիրաչէնիչեն :

* Cóntre , իգ , յոգ • Ընդառն չորից պարանոց կամ պէտից ի ծայրս առագաստից :

* Contremíre . Տես Tremare .

* Contribolátо , ta . Տես Tribolato .

* Contribuénte , ի. Հեռնուող • նպաստաւոր :

Contribuíre , ն. Հանգանակել , կամ ընկերել ծա֊ խուց գործակից. վաստակակից. հեռնուող լինել • կցորդիլ : իմպա էնչել :

* Contribútо , ta. Օգնեալ • նպաստաւորել :

* Contribútóre , ար. Հեռնուող : էարդնչէ :

Con֊

Contribuzióne, իգ. Հեռաւորուն. հարկ. բաժ. ինդրա. վերի:
* Contr' imboscáta. Դարանք ելեմ գարանաց:
* Contr' impannáta. Տես 'ի Impannata.
Contr' invetriáta. Ապակափեղկ եզեալ յառաջոյ այլոյ ապակափեղկի:
* Contrársi, յ. Ջղջալ'ի մէջաց. ատլճանալ. Contrire, ն. Տես Contritare.
Contristamento. Տխրուն. վիշտ. խաղ.
Contristáre, ն. Տրտմեցուցանել. տաւապեցուցանել. հաւալանդրմամբ: Contristársi, յ. Տրտմիլ. հաւալանդիմ:
* Contristatívo, va. Տրտմեցուցիչ. տխրական. տաւապեցուցիչ:
Contristáto, ta. Տրտմեալ. տաւապեալ. տխուր. գաւակնելի:
Contristatóre, տր. Contriskatríce, իգ. Տ. Contristativo.
Contristazióne. Տես Contristamento.
Contritaménte, ած. Ջղջմամբ. գաւագին:
Contritáre, ն. Ածրել. փշրել. լուսկ. ճաքել. ճաքիմ. եղիմ:
Contritáto, ta. Ածրեալ. փշրեալ. լուսկեալ. եղեալ:
Contríto, ta. Ջղջացեալ. ինդմամ ալտուր. ապեալ. ի զղջութիւն:
Contrizioncélla, նոճ. Ջեղջ անկատար:
Contrizióne, իգ. Ջեղջ. ապաշաւ. ինդմանութիւն:
Cóntro. Նեղր. առնուս ինդ. 'ինեաս'ի պր. և 'ինկայր. ընդդէմ. հակառակ. փուլ. խոչընդոտ. հակադէպ. յանդիման. 'ի հանդիպոյ. փուլընթաց. ի առաջ. փուլը:
* Contr' órdine, իգ. Կահանդուն հրամանին. հակառակ հրամանի:
Contropróva. } Հակատիպ. (ի տպագրոցս
Controstámpa. } այլ ինչ պատկերք նորոգ տպելոյ.)
* Controstampáre, ն. Կրկնակ տպագրել. խանդարել զարիւ զարիւ գրոց:
* Controstómaco, ած. Ակամայ. ձիւակամաքուր:
* Controvárc, ն. Հնարել. յօդել. կեղծել:
Controvérsia. Հակաճառուն. վէճ. դատաբանութիւն:
* Controversísta, տր. Հակաճառ. վիճաբան. հմուտ'ի վիճաբանութենէ. դատաբանէական:
Controvérso, sa. Հակաճառ. վիճելի. ի վիճաբանութիւն: փուլը. նիզուկ:
* Controvértere, ն. Հակաճառել. վիճել. 'ի քննիլ արկանել. դատաբանել եղիմ:
* Controvertíbile, ած. Վիճելի. ընդ հակաճառուն ելիկ. եմկայական:
* Controvertibilménte, ած. Ըստ հակաճառուն:
* Controvolontà, ած. Ակամայ. յոչ կամաց:
* Contrugioláre. Տես Truciolare.
* Contubérnia, գոյ. Տան ընկերութիւն. վանակիցք:
Contumáce, գոյ. Տես Contumacia.
Contumácc, ած. և ած. Լմնոտ. հպարտ. դիմադարձ. ապստամբ. հրամանաց. անհնազանդ. ինքագլխ. ապերեխ:
Contumaceménte, ած. Լմնոտաբար. կամակորութ:
Contumácia. Լմնոտուն. անհնազանդ. դիմադարձ. էն. ինքագլխութիւն. ապերեխութիւն. կամակորութիւն. Ադեկան ժանտախտին: նոպրեն: far la contumacia, կամ star in contumacia. ել'ի ապրուստ. ապրիլ'ի կամաժանաց ժանտախտին. կալ յարգելանս ժանտախտին:
Contumélia, բառ. լատին. ծանտանք: նիկ:
Contumelioseménte, ած. ծանտանօք. անարգանօք:
Contumelióso, sa. Contumelioſíssimo, ma. ծանտաւոր. անարգական. նախատիչ. ծանտանալից:
* Contundénte, ած. Ճմլող (մարմնոյ:)
Conturbagióne, իգ. Conturbaménto. } խռովումն.
Conturbánza. } շփոթ. աղմուկ. անհանգստուն:
Conturbáre, ն. խռովել. վրդովել. խառնակել. յուզել. շփոթել: գառնացնել. վերկէն ցասուցանել. խռովիլ. եմ:
Conturbatívo, va. խռովիչ. յուզիչ:
Conturbáto, ta. խռովեալ. շփոթեալ: պռանձել:
Conturbazióne, իգ. Տես Conturbamento.
* Contusioncélla. ծածկեալ ճմլուն մարմնոյ:
Contusióne, իգ. Ճմլուն մարմնոյ:
Contúso, sa. բառ. լատին. Ճմլեալ: եղնիկ:
Con tútto. Contuttochè. Con tutto chè. ընդ ամէն. ամէնն. թեպետև:
Contuttociò. Con tútto ciò. ընդ. Ամէնայն. բայց. ամենայն եւ այնմիջ. լատին. ամմա:
* Contuttosiaciochè. Տես Contuttoche.
Convalescénte, ած, ն. գոյ, և. Ողջ առողջացել. փոքր մի զօրացել'ի խօշմուէ. նոյաբոյժ: նիկ. պեմնոյ:
Convalescénza. Կազդուրուն'ի խօշմուէ, հաւաստումն յառողջուէ: նիկ. նիկ:
Convalidáre, ն. Զօրացուցանել. հաստատել. վերակին առնել: գաւնիկնիկ. պերխին. ամուկ. եմ: * Convalidársi, յ. Կազդուրիլ զօրանալ: գաւնիկնիկ:
* Convalidáto, ta. Կազդուրեալ. հաստատեալ. զօրացեալ. վաւերացեալ:
Conválle; իգ. Ձոր. փեր:
Convénga. } Convégno. Դաշն. պայման:
Convegnénza. Դոյն է. համեմատութեան. յարաբերութեան. պատշաճութեան: ինաոխնիկ. նկափեւնիկ:
Convellénte, ած. բառ. լատին. Ածանող. կծկող:
Convéllere, ն. Տես լատին. Ձգտել. կծկել:
Convenénte, գոյ, ած. Դաշն. պայման. խոստումն. գործ. գործ. բան. իրողութիւն. մանուածոյ. պատահար: նիկ. իրք պատճառ. պէտք: վիճակ. հանգամանք. գալի: հաւ. մերձեցեալ: եղանակ. օրինակ: ինչ. էօլ: per tal convenente. այսպէս:
Convenénza: Դիպուած. պայմանագրութիւն: ընդ. ամէն. համեմատութիւն. յարաբերութիւն. պատշաճութեան: ինաոխնիկ. նկափեւնիկ:
Convenévole, գոյ, ած. Պատշաճ. արդարացի. իրաւն. օրինաւորն. վայելուչ. հանճար: ճարտ. նկափեւնիկ: նիկ: fare i convenevoli. ընդ. զօրինաց վարուիլ. կատարել զպատշաճսն. մարդավարուիլ:
Convenévole, ած. և. Պատշաճաւոր. պատշաճ. անկատար. պատեհ. վայելչական. յարմար. պատեհ: նիկ: ճարտ. նկափեւնիկ:
Convenevoleménte. Տես Convenevolmente.
Convenevolénza. Տես Convenevole, գոյ. pl. convenevolenza. ուսոյն և. որոյ և.
Convenevolézza. Պատշաճութիւն. վայելչութիւն: նկափեւնիկ: ամն և. Convenevole, գոյ:
Convenevolissimaménte, ած. գեր. Convenevolmente. Պատշաճաւոր էս. վայելչապէս. ի պատշաճի. ի արժանաւոյն: ինաոխնիկ իւր. ներելի նիկ:
Conveniénte, գոյ. տր. Տես Convenevole, գոյ:
Conveniénte, ած. և. Տես Convenevole, ած:
Convenientemente. Տես Convenevolmente.
Conveniénza. } Պատշաճութիւն. պատեհ. վայել.
Conveniénzia. } չուն. յարմարութիւն: նկափեւնիկ: ինաոխնիկ: համեմատութիւն. յարմարութիւն. փոխն. օրէն. մերձաւորութիւն. յարաբերութիւն. պէս

ևիւ : յարդանք • յարգանան արարողութիւն • քաղաքավարական զրոյցք :

Conveniménto . Վայել • գաշնադրութիւն • պայմանագրութիւն : լաւ :

Convenire , ն. Գաշնակցիլ • գալ հատուածել • սակ արկանել : (՚ այսմ նշանակ. ասի և Convenirsi .) անիւղիք • պատշաճիլ • վայելել ի • պատչաճել ի : (՚ այսմ նշանակ ի դիմացուրկ :) քաշտիլ • էութիւն • միաբանիլ • յարմարիլ • պատշաճիլ • տէր օրմոյ • ոմոյ • հարկ ի • պէտք եմ • պարտ ի : (՚ այսմ նշ. ի դիմացուրկ :) լաւ օրմոյ • ճանդ օրմոյ : Հաղորդիլ • խմբիլ • ձեռ օրմոյ • կոչել յաւետան • ձեռնհաս ինչ օրոմոյ :

Conventáre . Conventársi , ի. Տես Addottorare, նե:

Conventazióne , նգ. Վարդապետական գաւազան • վարդապետական գաւնի :

Conventícola . Conventícolo . Գալունի ժողով • ժողովական : ինդի քննիչ :

* Conventíno . Փոքրիկ մենաստան : հանապազեայ :

Convénto . Ժողով : քրնիչ • ձեմարան • վանք • մենաստան : հանապազ : վանականք • միաբանութիւն : տեղ նիստ : տես և Conventazione, և Convenzione: միջոց կամ նշան միացեալ ու միջ-երկուց միաւորելոց , որ քարանց , ատլասաց , նե: ber per convento . ընդել առանց մտածելոյ զանօձն ի չլմաննա: vivere a convento . կենալ ի միաբանութեան ապրիլ հաւասարակաց կեանս :

Conventuále , ածն . ն. Վանական • միաբնական : գոյ. Կրօնաւոր քրանչիւրեան :

Convenúto , ta . Միաբանիլ • գալ հատուածել , նե: * Convenzionále , ն. Միաբանական • ժողովական

Convenzionársi , ի. Միաբանիլ • գաշնիս կնքել : գալունի • անիւղիք :

Convenzióne , նգ. Դաշն • գաշնադրութիւն • սակարկութիւն : գաշն • պայման • միաբանութիւն • ժողով • ձեռնհասութիւն :

* Convergénte , ն. Մերձահայեցուած (գիծ •)

* Convergénza . Մերձահայեցուիլ (երկուց գծից)

* Convérsa . Կոյր • կամ միամիտ հի աչքաթաւոր :

Conversábile , ն. Տես Conversevole .

Conversaménte , ած. Բաւ չափն • Ընդ հակառակին :

Conversaméntо . Կենակցութիւն • կենցաղակցութիւն :

Conversánte , ն. Կենցաղակից • կենաց ընկեր :

Conversáre , գոյ , ա. Տես Conversazione .

Conversáre , ե Կենցաղավարիլ • կենցաղիլ : գնաւոտ • լինել ուրեք • ապրիլ : պարմոյ • ատչին օրմոյ : coi libri , կամ coi morti . ընթեռնուլ , պարապիլ ի գիրս :

Conversatívo , va . Տես Conversevole .

Conversatóre , ա. Տես Conversante .

Conversazióne , նգ . Կենակցութիւն • կենցաղակցութիւն : տոհմակցութիւն • գնաւոտութիւն • ընկերութիւն • ակնածութիւն : կենցաղակից : խրատիչ • ուսուցիչ • վարք դէնուք • կեանք • հոգ • ափեղ : հաղորդութիւն :

Conversévole , ն. Ընկերական • քաղցրակենցաղ : եօլաղ • էքսն :

Conversióne , նգ . Դարձ ի քրիստոս , կամ ի մեղայ- դարձ առ յն : ընծայել • դարձուածել • պետնոել • փոխոխել • այլափոխութիւն : փոխիլ • պետնոիլ :

Convérso , գոյ . Ընդհանուր եղբայր , կամ կրօնաւոր • եղբայր :

Convérso , տա . ած. Դարձեալ • շրջիկ : պետնոիլ • պետնոիլիութիւն : per converso , ն. ընդ հակառակին :

Convértere . Տես Convertire .

Convertíbile , ն. Դիւրադարձ • փոխոխական :

Convertiménto . Տես Conversione .

Convertíre , ն . Փոխիլ • փոխարկել • փոխել շրջիլ : պետնոիլ • պետնիլիլ : դարձել • ահանձնել • դարձուցանել ի չարեաց : եօլ կեղծիք : ի գործ արկանել • փոխել , կամ դարձուցանել զոք ի մոտաց շրջիլ միտս ածել • դարձուցանել ի չարէն • խոտորեցուցանել ի բարեաց : հոլովել • դարձուցանել • պատյաքել • վերիլիք : նուաճել , կամ ածել ի հնազանդութիւն • հնազանդեցուցանել : դառնալ յետս , և կրկնին : Convertirsi , ի. Փոխիլ • փոխարկիլ • դառնալ • լինել • պետնիլ • ածմոտ • դառնալ ի չարեաց • դառնալ առ յն : ածն ինէ, ած կերպ • ինոպէն կերպ • in male . դառնալ ի չարս : in fuga . ի փախուստս դառնալ • փայտ :

Convertito , ta . Դարձեալ • փոխել : պետնոել • դարձեալ յառղափառ հատատ : ինոնի կերպ • պետնոիլ

* Convertitóre , ա. Դարձուցիչ հոգւոց :

* Convertívole , ն. Դիւրադարձ • դիւրահոլով :

* Convessità . Convésso , գոյ. Կորնիլք • կորնիմարդ գումիլ :

Convésso , տա . ած . Կորնիմարդ • հեղուկ • գոտի ունելի :

* Conviáre . * Conviáto , գոյ . Տես Convojare . Convojo .

Convicíno , նա . Տես Circonviciuo .

* Convincénte . * Convincentíssimo . Յուցանող • ապացուցական : խոպան էպէն :

Convincenteménte , ած . Յայտնապէս • քաղայայտ

Convincentissimaménte . Յայտնելապէս • քաղայայտ փաստիք :

Convíncere , ն. Յուցանել տալիք ի ապատիք գործ ցոյն , յանդիմանել զոք յայտնի հարկել ի բանս • ընկերանալ զոք • յաղթահարել փաստիք • յամօթ առնել : իրաւ էնէն • յաղթել : էնէնէն : qualcuno di falso . առնս ցուցանել զոք ի կրաւորել զառելն • նայն ինքնին :

* Convinciménto . Յոյզ • յաղթահարութիւն • հանգրուիմ : խոպան :

Convínto , ta . Ընկերանալ • յաղթահարեալ , նե:

Convinzióne , նգ . Տես Convincimento .

* Convitánte , ած . Տես Convitatore .

* Convitáre , ն. կոչել ի ճաշ • հրաւիրել ի կոչնատօնական , պատճէնել զոք էնէն : առնել կոչնատօն • կոչել . հրաւիրել • զոք էնէն : առնել կոչնատօն պատճէնի էնէն : * Յանկալ . .

Convitáto , ta , ած . Հրաւիրեալ : զոք օրհնական :

Convitatóre , գոյ . Հրաւիրել . կոչնական • գծնոք • մեծարիր :

Convitatóre , ա. Հրաւիրող • հրաւիրող ի կոչնատօն զոք էնէն :

* Convitígia . Յանկուճ • քաղցանք :

Convíto . Կոչնատօն : պատճէն : խրախճանական • խնճոյից :

Convítto . Կենակցութիւն • կենցաղակցութիւն • ընկերակցութիւն • գծնոցակցութիւն • ակնածակցութիւն : քնակարան հասարակաց :

* Convíva , ա. Կոչնական • հացակից :

* Convivále , ած . խրախճանական • խնճոյից :

* Conviváre , ե. Լինել հացակից , անդամակից :

* Convivatóre , ա. Տես Convivato , գոյ :

Convivénte , ն. Կենակից • կենցաղակից :

Convívere , ե. Կենակցիլ • կեալ ի միասին • պէտ էնէնէն :

* Convívio . Տես Convito .

Conviziáre , ն. Բաւ չափն • Նախատել :

Conviziáto , ta . Նախատեալ • նախատակից :

Conviziatóre , ա. Նախատիչ • Հեշտամտող :

Convízio , նա . Նախատինք • Նախատութիւն :

* Convizióso , տա . Նախատական • Նախատիչ :

Corn

Convocaménto. Տես Convocazione.
Convocáre, ն. Կոչել ի ժողով. խմբել. դումարել. պիր էէրէ լաէըմաք. ՃԿ էնվէք:
Convocáto, ta. Կոչեալ ի միասին. խմբեալ:
* Convocatóre, ար. Կոչող. հաւաքող ի միասին:
Convocazióne, էփ. Կոչ դրաբեր: փակէն: կոչ ի ժողով:
Convogliáre, Convojare, ն. Ընկերել. յապահովել. ուղեկից լինել: Էօլդաչըք էնվէք:
Convóglio, Convojo. Ընկերակցութիւն ի պահպանութեան. ուղեկցութիւն (նաւուց:)
* Convoitóso, sa. Յանկացող. փափաքող:
* Convoláre, ն. Ցնծալ. ուրախ: երագիլ. սրաճալ: կրկին ամուսնանալ:
Convólgere, ն. Ծռաւորել. հոլովել: խոտորմամբ. շուռմնալ. ընկզմիլ. կամ ծալ ի յարմա:
Convólgersi, յ. Ծռաւորիլ: խոտորմիմ:
Convólto, ta. Ծռաւորեալ. շուռմնալ.
* Convólvolo. Ծաղկի տեսակ, որ յատկապէս կոչի Vilucchio.
Convulsioncélla. Թեթեւ ցնցուղ ախտանշ:
Convulsióne, էփ. Ցնցուղ (կամ բռնական կամ անբնական շարժումն մկանաց մարմնոյ:) պիտիր էէրէնէօճ: ՊՂՂԻՆԷՕՃ:
Convulsívo, va. Ցնցողական. ցնցական:
Convúlso, sa. Ցնցեալ. կամ որ ունի զցնցուղն մկանաց:
Conzáre, բաս. սպիաց. Տես Maltrattare.
* Coobligáre, ն. Պարտաւորել ի միասին:
Cooperaménto. Տես Cooperazione.
Cooperánte, ն. Գործակից. ձեռնտու: էարբըճըՂ: գործակից (շնորհ:)
Cooperáre, ն. Գործակից, կամ ձեռնտու լինել: պիրլէ էէրլէշմէք. էարբըՂ ԿՈՒՆԷՔ:
*. Cooperário ի Գործակից:
Cooperáto, ta. Գործակից եղեալ, եւն:
Cooperatóre, ար. * Cooperatrice, էփ. Տես Cooperante.
Cooperazióne, էփ. Գործակցութիւն. օգնութ: էարբՂ:
* Coordináre, ն. Բարեկարգել. կարգել ըստ պատշաճի:
* Coordináto, ta. Բարեկարգեալ. կարգադրեալ:
* Coordinatóre, ար. Բարեկարգիչ. կարգադրիչ:
* Coordinazióne, էփ. Կարեկարգութիւն, կամ դասաւորութիւն մասանց. կարգ: փոխէն. ՔՆՐՈՒԹՒՆ:
* Coortáre, ն. Քաջալերել. զօրացուցանել:
Coórte, էփ. Բաս լաթին. Գունդ կամ հեռևամբ զբաց հոմմայեցւոց:
* Copája. Գործի կամ ժամադրջաց, եւն:
*. Copále, էփ. կամ Gomma copale. Հաւաքէտ խէժ կամ հնդկաց:
Coperchiáre, ն. Խփել. կափուցանել: գոփաղ տալ. գոփանալ.
Coperchiáto, ta. Խփեալ. կափուցեալ: գոփագրեալ:
Coperchiélla. Քաջ. Ծածուկ ծնունդ: ծածկոյթ. պատրուակ:
Copérchio. Խուփ. կափարիչ: գոփագ: il soperchio rompe il coperchio: առած. ամէն կամ չափաւորութիւն անցեալ է վնասակար:
* Copernicáno, ձգ. Կոպերնիկեան:
Copértа. Ծածկոյթ. Նուէրատուն: էօրինէ: պատրուակ. քող: Տճկաներ: d'un libro. գրատուփ գրոց. գրապատեան: da letto. ծածկոյթ անկողնոյ: della lettera. տես Sopraccarta.
* Copertáccia. Աղարտ. կամ խղճալ ծածկոյթ մահճակաց:
Copertaménte, ած. Ծածկապէս. գաղտուկ. ծածուկ:

Copertína. Ծածկոյթի փոքր: փուլկի էօրինէ: վերարկուս ձեռ:
Copérto, գոյ. Ծածկեալ տեղի. յարկ: էօրինէնէ: al coperto. ընդ յարկաւ: mettersi, essere al coperto. Լինել յապահովի տեղի զերծ, անվտանգ: էին օլմաք. ՍՂՂԸՆՄԱՔ:
Copérto, ta. Copertíssimo, ma. Ծածկեալ. յարկեալ: էօրինէնէ. էօրինէնմիշ: էրկդիմի. կեցցափառ. գաղտապատիս. Ծածկաբաստիս: էէի էնդէնէ. հիւանդագին copérto, ած. ի ծածուկ: vino: մուղ գինի. կարմիր գոյի:
Copertójo. Ծածկոյթ: էօրինէ: վարտ կամ թաղթոց del calice. կտիարիչ սկուտի:
Copertúra. Ծածկոյթ. կերպասանք. պատրուակ
Cópia. Առատութիւն. յորդութիւն. լիութիւն: պօլլուք: di danari. ընդերդուն: պէնիմէնէ: avere in gran copia. ունել առատապէս, լիուլի: լէզ օլմաք: avere, concedere, far, եւն, copia. փայլիլ ի սէր ոմոյ, կամ ի սէր գնոյ. խաղալ ցանկութեան: far copia d'alcuna cosa. տալ կամ շնորհել: ՊՂՏ: պատՃէն. գաղտիար: սարքէմ: օրինակ: էնՏ: օրինակեալ. նմոյ: զօրք. Ճակատ զօրաց: սարքէր: pigliar. առնուլ զհատասարն գրոյն. գրաւարել: պիր էսՂէրէն սարքէմին ալմաք:
Copiáre. Տես pigliar Copia. Գաղտիարել զնիարկ կամ զարձան կոչ: Յինքն նկարել զկաւա ուրուք նմանիլ. լինել:
Copiáto, ta. Գաղտիարեալ, եւն:
Copiatóre, ար. Գաղտիարիչ. օրինակիչ. պատճենագիր:
* Copíglia. Կեղտակոյտ. (է փոքրիկ գեւեռ մեկտեղ ի ծակ երկաթի սեպով առ ի ևեռս հաստատելոյ զայն:)
* Copíglio. Տես Compiglio.
Copiosaménte, ած. Copiosissimaménte. Առատապէս. լիով: պօլ պօլ:
Copiosità. Copiositáde. táte. էփ. Առատութիւն. լիուլի: պօլլուՔ:
Copióso, sa. Copiosíssimo, ma. Առատ. լի յորդ. ճոխ. բաղում: պօլ. ՍՓ:
Copísta, ար. Տես Copiatore.
Copistáccio, ձգ. Յոռի պատճենագիր:
* Copolúto, ta. Որոյ գլուխ է փորձիչ, կամ գիմեթարդ:
Cóppa. Ճեմասրահին գլխոյն. ծոծրակ: փէլէյ. ԹՔՈ. ԷՓՓԷ:
Góppa. Բաժակ. ընդունակ: գոփԷ: servir di coppa. մատուցանել: servir uno di coppa, e di coltello. կատարել յամի զհամոյս ուրուք: Coppe. Սիմն ի չորից դասուց թղթից նուագարանաց accennare in coppe, è dare in danari, կամ in bastoni, և կամ in spade. առած: զայլ ինչ ակնել, և զայլ ինչ գործել: զայլ ինչ ցուցանել և զայլ ինչ առնել: * coppe della bilancia. թաղ կշռոց:
Coppélla. Բուռնակ. քուրայ. հալոց: ֆօխա argento di coppella. արծաթի ընտրանաց, կամ փորձ հաւ հալեալ ի նմա: di coppella. յատկ. մաքուր ընտիր. ազնիւ: ՆԷՖԻՍ. ԷԼԱ: Coppella. խեցի խեցեղէն անօթ: չէօՆԼԷ. փոռնակ ինչ կիսաթոյր ֆօխայս փօխայս:
* Coppelláre, ն. Ջոկ ջոկ քուրայիլ. ուրկանել ի բոլոր:
Coppétta. Սրուակ արեան: չինի: coppette a taglio. արեանառուլ սրուակաք:
Cóppia. Զոյգ. լուծ. ամոլ: պիր չիֆԷ: aver tre pani per coppia. չահիլ յոյժ, չահիլ քան զոք: lasciar andar due pani per coppia. առ ոչինչ հա-

մարիլ. անիծոյն լինել:
Coppiére, ար. Coppiéro. Մաուռակ: գոպէնէնեաբ. չէրպոյեաբ:
* Coppiétta. Բաժակ փոքր: գոպէնհանէ:
Cóppo. արտասանեալ գոկ օխ. Սափոր. Լծակոյն: գոպէի. գոխ: խորտիկք աչաց:
* Copponi, ար. յոգ. Տաշէլք: քաշտ:
Copréntе, հ. Ծածկօղ. Ծածկիչ: Էօրթէն:
Copriménto. Ծածկուածն. Ծածկոյթ: Ծածկոյտ: Էօրթէնէ. Էօրթէնբ: խառնիք անաւանոց: Ընկերակցութ:
Copríre, հ. Ծածկել: Էօրթէնէ: Ծածկել զգլուխն. աջօղել: պատէ Էօրթնիչ: պատել. գրմաքաղել: գոփլամա: Լաքրտցանել. կեցցել. պատրաստակել: գոփոխոյ. ընդնոյոյ: * Պատսպարիլ (զգուշիլ զըրայ, եւն.) պատսպարել: Փօրամա: պաչամա: Ներկել. ներկիլ անաւանոց: Ընկերակցել: Ներկել միգ: գօչա պօյալամա: արկանել զիոյզն ի գլուխն: la voce. բարձրախօսութիւն խափանել զձայն ուրուք: coprire intorno. պարսպածածկել: Coprirsi. Ծածկիլ: Էօրթնըլչէ:
Copritóre. ար. Ծածկիչ. Ծածկօղ: Էօրթէն: մանակաւոր: պոյբա:
Copritúra. Տես Coperta: պատրոհակ. պատմանուանք: խառնիք անաւանոց:
Cópula. Մխաւորութիւն, չաղկապութիւն: պէրլնիչ: մերձաւորութիւն. խառնիք: Ձիմա. Ընկերակցութ: չաղկապ: յոյնզիկ:
Copuláre, հ. բան լսին. Մխաւորել. յօգել. չաղկապել: պէր էրնիչ: Copulársi. ֆ. Զուգիլ մերձաւորիլ. խառնակիլ: Ձիմա էրնիչ. Ընկերակցութ:
Copulativaménte, ած. Յարակցուբ. միաւորուբ:
* Copulatívo, va. Շաղկապիչ. միաւորիչ: պէրնիրա փէրէն: քաղհիւսական: Ղասէի:
Copuláto, ta. Շաղկապեալ. միաւորեալ. պէր օլմուշ:
* Corábile. Մտերիմ. սիրելի. գորովալի:
* Coráccio. Սկրտ մեծ և չար:
* Coracobrachiále, աց. հ. Մկանունք ինչ քաղկինն:
Coracóide, իդ. Ագռաւակուտց. (է ոսկերաց ուսոյն՝ ի ձև կռտցի ագռաւուց:)
* Coracoïdéo. ի. միոն ի մկանաց հաղագին:
* Corággine, իդ. Խոտ ինչ. որ կոչի և Buglossa.
Corággio. Վտահութիւն. զօրութիւն. արիասրտութիւն. խրախոյս. հանդրժակութիւն: Ճնաժէքի: սիրտ: ներս. խոչէ: կամք. խիզ. ցանկութիւն: իրպէքի: Տրտպոյ: poco coraggio. Վհատութիւն: սրտաբեկութիւն: խոչէպիլիչ: fatti coraggio. Համարձակ. կամ սոսկ coraggio. Համարձակ. զօրացիր. քաջ լերս. հա՛ ճանչ հա. հա՛ իչիպիմ: dare, far del coraggio. սրտապնդել. խրախուսել: խոչէպիլիչ իրպէք: perder il coraggio. կամ lasciarsi abbatter il coraggio. լքանիլ. քեկանիլ սրտի: խոչէպ փալամա: far perder il coraggio. սրտաբեկ առնել. լքուցանել: խոչէպիլ իրպէք:
Coraggiosaménte, հ. Արիաբար. քաջութեամբ. ան. վեհերբ սրտիւ: Ճնաժէքի ինչ. գոռվէրի ինչ:
Coraggióso, sa. Քաջասիրտ. աներկիւղ: խոչէպ:
* Corágo. Վերտիացու. կամ պարագլուխ հրապարակական խորհրդոցց:
* Corále, հ. Սերտ. գորովական: nimico corale. ոխերիմ հետնամի: lancia. նիզակ սրտանուխ: Որ կայ ի դասի. գասական:
* Coraleménte. Coralménte, հ. Սրտի մեօք:
Corallétto. Բուսոյ փոքր: Ճրճանձիկ:
Corallína. Բոյս ինչ քաղանելան: նաւակ ինչ քեզնաքաշ:
* Corallíno, na. Բանային. ի քանոյ: Ճրճանձան:
Corállo. Բուսոյ: Ճրճան:
Corallúme, եղ. Բանոյինք բուսոյ: Ճրճանկոյ: ին.

Coralménte. Տես Cordialmente.
Coráme, ար. եղ. Կաղիք. մորթք: պէրիկէ: սիրտոյ մանկիկին:
Corampópolo, հ. Ազգի ժողովրդեան, կամ ամենից:
* Coramvóbis, ար. Ոչխր անձնեայ և պեղեցիկ. գեղեցկահասակ. անձնագեղ:
Coráta. Ներքինք. մաղմնք շուրջ զսրտիէ:
Coratélla. Coratellína. Ներքն ծնանոց, ձիանց և այլոց փոքրիկ չորքոտանեաց: Ճիչէ:
Corázza. Կանքապահակ. զրահ: Ճեպէ. խոչէ. ան. պէ. պրտ: պատպանուիլ: հեծեալ զրահաւոր: armato di corazza. զրահաւոր: պրտիէ:
Corazzájo. Զրահագործ: Ճեպէնի:
Corazzína, նոմ. Զրահ փոքր: փխոչէ պրտ:
Corazzóne, ար. յաճախ. Զրահ մեծ: պալապան պրտ:
Córba. Ծամբուղ: ասկասի. անաքաղան. որմ: պնդիչ. պէչէպ. փխոչէ: սխտ ինչ սրունկի ձիոյ:
Corbacchíno. Տես Corbicíno.
Corbacchióne, ար. յաճախ. Ագռաւ մեծ: corbacchione di campanile. ոճ ասի. սկզբան զանգակատան ներքոյ ծակի՝ ի գանիկ:
* Corbáccio, չեղ. Ագռաւ յոռի: փեօխ գառախ:
Corbáre, ը փքանալ. սեաթուաւանալ կամ բարձրանալ պարանոց գնալ: խոչէ ինչ խոչիչէ: կարկաչել իբրև զպռաւ: ասկի. կրակրալ: փառ պէչէ:
Corbellária, հ. Ծաղր. կամ խաղ առնել: Ճղպէ կիչէ:
Corbellatóre, ար. Կատակօղ. ծաղրիչ:
Corbellatúra. Ծաղր. այտն. խաղ: Ճղպէ:
Corbellería. Կատակք. ոչինչք. այն օրան չէյ:
Corbellétto. Corbellíno. Փոքրիկ որճ. կամ քեզոց: փոչէնէ: postare il corbellíno. օգնել կամ սատարել որմնադրին: ըռաչպէլէ կիչէ:
Corbéllo. Որճ. քեզոց: փոչէնէ: մի քեզոցակաւ պէր փոչէնէ:
Corbellóne, ար. Քեզոց մեծ: պալապան փոչէնէ:
Corbézzola. Մանուշակ հօծա Էնգիլ:
Corbézzolo. Մանուշակենի: հօծա էնգիլի ագաչը: գիւղ. դականք կոչէն և Albatro.
Corbicíno. Ագռաւ փոքր: ձագ ագռաւու: Գառ. խաշի. գառախ խավըրը:
* Corbína. Ագռ ինչ խաղողոյ:
* Corbíno. Ագռ ինչ թզոյ:
Córbo. Ագռաւ: (սովորաբար կոչի Corvo.) Գառախ: գռավուն: aspettar il corbo. սպասել՝ ի զուր:
Córbona. Սկիւ, կամ քանի հաստատեալ քահանայից եկեղեցւոյ: քասկ: գեռ: mettere in corbona. դնել՝ ի մէ կողմն. պահել մի քէ:
Córda. Առասան. չուան: պէճի. իչ: Քասկ: պաղլար ապեղան: փրիչ: stare in corda. լարիլ աղեղան. ձգտիլ: Առասան գրան: փոչէնի իչէ: tirar la corda. քաշել զգուան: corda cotta. կամ սոսկ corda, բանին ընդհանրապէս. լուցկիք: կէկ իչէ: archibuso a corda. հրացան լուցկավառ: (ըստ որ բոլորաբար լուցկիքը իբրև զվենգանօվեան:) palla a corda. կամ սոսկ corda. խաղալիկ գանդակաձիոյ, կամ լծել ասերբ. գռանա: օխայանաւ ծոփ: fare alla córda. կամ giuocare alla palla a corda. գռանալ արկանել: ծոփ օխայանաւ: Ազիք. լար քանի: առւորբ փրիչէ. փրիչ ինչ: mettere in corde un istrumento. յարմարել զլարս նուագարանի. յարմարել զնուագարանին: toccar altrui una corda. յիշեցուցանել ինչ՝ ի հարկաւորի: Առասանք. առանձինք առասպանաց: իչէնէնէ իչէնէ: dare la corda. առնիլ առասանաց: toccar la corda. առնել առասանաց: dar la corda a uno. քանս քաղել՝ ի քերանոյն: stare sulla corda. կալ՝ ի վրան: tener uno sulla corda.

յերկեայս արկանել : Córde . Քիլք : պինդութիւն : corde del collo . երկու քիլք պարանոցին : corda magna . պիլլեան ձգանք . (է առուաւր ձգանք՝ որ ի մէանց թամբել սրունքին գնայ ի կրունկն :) corda grossa . մեղուխ : հաւկ : corda del panno . թեզան : տղատուած չուխայի : էրէ . արէ . յհոյ պինդի : * Battere a corda . Գոլիլ ղբուրգ աղեղաձի : * Battitore a corda . Գոլիչ ասեր : a corda . հ . ուղիղ . ուղղորդ : փոդրա : ballerino da corda . Լարախաղաց : ճամպազ :

* Cordáme , ա՛ր . Պարանք : չոմանք : իպիչ :

Cordeggiáre , ե՛ր Լինել ուղղագիծ , կամ ուղղորդ . (ասի ղորմից :) փս փոդրա օլմաք :

Cordeliéra , բառ ինփանեան . Լար բազմահանդոյց պատեաւ չուրջ գինւոջք :

Cordélla , Cordellína . Լար . Ժապաւէն : իպճիղէա : ճիլիք . գայտան :

* Cordería . Գործարան չոմանաց . տեղի պարտնահիւսուէ :

Cordíaco . Սրտացաւութիւն . ախտ սրտացաւսէ : խրէթ աղրդը :

Cordíaco , ca . Սրտի . որ յատուկ գայ ի սրտէ :

Cordiále , գոյ , ա՛ր . Ազգանուն ճոմախաան : * Դեղ զօրացուցիչ :

Cordiále , ածական , հ . Cordialíssimo , ma . Սրտի . ընչ ինչ : սերտ . մտերիմ . թիրելի : սեվիճ . էիս . էօղ : զօրացուցիչ սրտի . օգուտակար սրտի : orazione cordiale . մասաւր աղօթիք : nimico cordiale . սրտերիմ ճշնամի : գոբեղէ փիլման : pittima cordiale . անոյշ կծծի . ագահ :

Cordialità . Սէր ջնմարիտ . գորով . անկեղծ բարեկամութիւն : սէր մտաքին :

Cordialménte , հ . Cordialissimaménte , ի՛ բոլոր սրտի . սրտի մտօք : պէրաճի թիւրէն :

Cordicélla , Cordicína , նոմ . Լար փոքրիկ . տառասան : սիմի :

* Cordiéro . Վերակացու չոմանագործաց :

Cordigliéro . Կրօնաւոր Փրանչիսկեան :

Cordíglio . Չոմանեայ գօտի Փրանչիսկանաց : իպիկն գոտպ : գօտի քահանայական : կաոլ : պող :

* Cordogliársi , ե՛ր . Ցաւիլ . ողբալ :

Cordogliáre , ն . Ողբալ . կարեկցիլ :

Cordóglio . * Cordogliénza . Սրտացաւութիւն . ցաւ սրտի . դառնութիւն . մորմոք . տուգ . ողբ . վիշտ : իրէթ աղրդը . իրէթ աճքը . աճք :

Cordóglio . Սուգ մեռելոց :

Cordogliosaménte , հ . Աւաղակի սրտացաւութիւն . ցաւագին . դառնապէս . աճք իւն :

Cordoglióso , sa . Ցաւալի . ողբալի . ցաւագին : պատեաւոր :

Cordoncéllo , Cordoncíno . Լար . առասան : պինդ . չիրիպ : cordoncini կամ Coreggiuolo d' un libro . Տետրակալը գոտի . (ըստ նուրբ առասանցն՝ ի քով գրակալիցն հաստատուն . զետրեայ գոտի :)

Cordóne , ա՛ր . Լար բառաւոր . առասան . չոման : փալըն պինդ . իչ : լար եւրոպեան խուրից : չափս չիրիպի : գօտի որմոց . պատի որմոց : իսթամ կամ պահակ զօրաց եդեալ զահմանօք ուր գոյ վտանգ մանաւանդ : լար զօրաց . (ըստ գունդք զօրաց՝ բաշխեալ ըստ չիրիպ զահմանօք ի պահպանութիւն :)

Cordovaniére , ա՛ր . Կարուսակ . մանկակար :

Cordováno . Մեկ . պատճառեալ : մանկեայն . քէօսկէ : մորճ : է ած ասի : esser fatto il cordovano . խաթիլ . esser di buon cordovano . լինել քաջ առյգ . կորովի . քաջասրտ :

Coréggia . Գօտի մանկեղէն : գայտ : խրաց : փոք որովայնի : բառաոտի :

Coreggiájo . Ցօրինող մանկեղէն գօտեաց :

* Coreggiále , ա՛ր . Տես Coreggia , Staffile .

* Coreggiánte , հ . Կրօնաւոր ածեալ ընդ ինքն մանկեղէն :

Coreggiáto . Գաւազան կամ խարազան ծեծելոյ զօրս մինոս . (են երկու գաւազանք , որոց ծայր կապեալ են ընդ միմեանս փոկով . մեծագոյնն կոչի Manfanile . իսկ փոքրն՝ որով ծեծեն զարմինս՝ կոչի Vetta .)

Coreggína . Տես Coreggia .

Coreggióla . Նաճաղ . Փոքրիկ խրաց :

Coreggióne , յաճախ . Խրաց մեծ :

Coreggiúla . Խոտ ինչ . որ կոչի և Centinodia . փոքրիկ խրաց :

Coreggiuólo . Փոկ . խրաց : գայտ : տես և Crogiuolo : D' un libro , տես ի բառն Cordoncino պատ ինչ ձիլեներով :

* Coregrafía . Կաքաւագրուէ . (ըստ արհեստ գծագրելոյ զձև կաքաւուց և պարուց :)

Coréo . Վանկ ինչ տաղաչափեաց :

Corepíscopo . Քորեպիսկոպոս :

Coréte , ա՛ր . ֆիւռնուն ինչ :

* Coréttо . Սիրտ փոքրիկ :

* Corgnále , ա՛ր . Տես Corniola , Cornia .

* Cori , իկ . Սպիտակ ինչ խեցեմորթի , զոր բազումք ի հնդկաց վարեն ի տեղի գրամոյ :

Coriámbico . Տաղաչափական :

Coriámbo . Տեսակ մի տաղաչափուէ :

Coriándro . Տես Curiándolo .

* Coribánte , ա՛ր . Քուրմ cibele չճմռուհոյն :

Coricáre , է՛ Coricársi , յ . Ընկողմանիլ . ընկողմիլ եմխած : Coricársi խոնարհիլ . ի գազանս անկնել : եղէվէ . փիլ չէօփէ : մոռանալ արեւս , կամ այլ սատկել :

Coricáré , ն . Տաշտաձեաղ առնել . (է ծածկել ի հողով զորիս և զայլ առնկս առ ի չարաւիղել կամ զբանչարս առ ի սպիտակացուցանել զայնս :) Սպանանել :

Coricáto , տա . Ընկողմեալ , եմ :

* Coridálio . Տունկ ինչ , որ կոչի և Fummosterno .

* Coriféo . Պարագլուխ քաջաց . սխոյան . քաջ զօր . պաղ . պաղ պօղ :

* Córilo . Վայրի կաղին :

* Corimbífero , ra . Որ բերէ զողկոյղ քաղիպն ողկուզաբեր (բաղեղն :)

Corímbo . Ողկոյզ բաղեղոյն :

* Corína . կամ Córo . Աստմոհան Հիւսիս :

* Coríndo . Ոշոն ինչ պիտակաւոր :

* Corinfestatrice , է՛ . Սբառաւանչ :

Coríntio , Corínto , գոյ , ն ած . Կորնթեան կարգ (է մին ի չորից կարգաց հարտարապետուէ :)

Cório , բառ լատին . Սորճ :

Córion , ա՛ր . բառ անդամոց . Աղա , կամ ցանկ (է արտաքին պարկ յորում պատատել է ազգ յարգանդին :) օդլան պռովնջ . պէհէչ եղի :

Corísta , ա՛ր . Պարագլուխ . գաղապետ : եւ գործ : Corista , ած . Պարու . դասու : tuono կամ strumento corista . եղանակ կամ նուագարան յարմարել ձայն հատարակաց , կամ ձայնի բովանդակ դասուն : Սրինդ ինչ որով երաժիշտք յարմարեն զնուագս լաւս ի մի միաբանութիւ :

Corízza . Չարքաշութիւն : վիպէմ :

* Corlája . Մանրաթելեալ զրպոնէ . չրջակայ մասունք սրտին :

Córna , յոյ , իկ . Կղզիւրք : տես և Corniola . Corgnale .

Cornácchia , Աղաւ ինչ փոքր ագռաւ գոռալ : չղակ

զանկատուն : լսփապան : di campanile. տե՛ս ի բառն Corbacchione.

* Cornacchiája, Cornacchiaménto. Ագռաւաձուկ. անհեթեթ բանչպանք :

Cornacchiáre, է. Ճաչալով. ղօղանջել. լսփապանէ էհիդ : գոռալ կիսի ձօնդէ :

Cornacchíno, նոմ. Տես Cornacchia.

Cornacchióne, ար. Ճաչաղուկ : լսփապան : di campanile. տե՛ս ի Corbacchione.

Cornaménto. Գրնդիւն լսեւցաց :

Cornamúsa. Տիկ հովմանդ. արինդ հովմանական. (ասմի. տիմոր :) Ճաւալ : fare alcuno cornamusa. հաւանեցուցանել ումեք զանհաւասալի ինչ :

* Cornamusáre, ն. Հարկանել զրինդ հովմանական: Cornamusétta, նոաղ. Տես Cornamusa.

* Cornáre, ն. Հարկանել զեղջերափող կամ զիպոյ : Փուքս արձակել արջառոց : gli orecchi. գրնդել լսեւցաց :

Cornáta. խեհիկումն : dare una cornata. խեհիկել : պայնոյել ինչ վարմամբ :

Cornatélla. Ծեհեհ խեհիկումն :

Cornatóre, ար. Հարկանող եղջերափողոյ. փողար :

Cornatúra. Հանդամանք, կամ ձև եղջերացոյ : esser della stessa cornatura. լինել ի նմին զանգուածոյ, կամ լինել համամիտ :

Córnea. Եղջերակոյ Թաղանդ աչացոյ :

Corneggiáre, է. Ճարճել զեղջերափողոյ : խեհիկել : պայ նոաղ ինչ վարմամբ : բառաչանիլ եղջերացոյ : պայնողութիւնք : առեալ փուքս արձակել արջառոց :

Cornétta. Փող: պոռա : պառնա : փոքր, և քառաւկռասի դրօշակ ինչ հեծելոց : դրօշակակիր : Ծեհ զօրաց. գունդ. Ը նոցին դրօշակաւ. * Սպիտակ և քառակուսի հովանոց հրամանատարի նաւա. խաչին :

Cornétto, նոմ. Եղջերք փոքր : պայնոաշնուփ : Փող ինչ : պոռա. պառնա : եղջերք արեան : արձակ ինչ արեան : պայնող. այսոյց, կամ սակի զարիւմածոյ ի գլուխ տղայոց : ընչ. խմբա : դրօշակ հեծելոց : սիփանիէրպայրաղ : խոտրնակ ձոզ ամբիլիայից. որ կոչի և Cornicella.

Córnia. Տես Corniola.

Cornice, իկ. Ըղջանակ, կամ պատկ չինուածոց : էերվաչ : չղջանակ նկատուց :

Cornicélla, Cornicéllo. Եղջերք փոքր : պայնոաղ. շոփ : դաստակ կատոցի : գոպէ : Cornicella. խոտրնակ ձոզն ամբիլիայից :

Cornicína, Cornicíno. Եղջերք փոքր :

Cornicióne, ար. Պատկ (է ման ինչ չինուածոց :)

Cornicláre, ի. Եղջերքաձև. Ծեհել եղջերքաձև :

* Cornicolarménte, ի. Խրթև զեղջերք :

* Cornicoláto. Cornuláto, ta. Տես Cornicolare.

* Cornífero, ra. Եղջերաւոր : պայնողաց :

Córnio. Տես Corniolo.

Córniola. Հոմ. չոմ. ղողալ : գըլըմչէփ :

Cornióla. Փար ինչ խատուինդ :

Corniolétto. Ձուկն ինչ ծովային :

Córniolo. Ձմենի : գըլըմչէփ ագաճ :

* Corniolúzza, նոմաղ. Տես Corniola :

Córno, էդ. ար. Córna. յոտ. իկ. Եղջերք : պայ նոաղ : եղջերք : կամ ոտանք եղջերքին : դուռ զուռ. ամբարաւանոցի. յանդգնութ : հոգոտ. եղջերափող. փող : պոռա. պառնա : sonar di corno. խոխոջել ղոյշ (յանգանակն Ը նեղանցս :) անօթ եղջերաձև. ըմպանակ : ... էնձեփ փող : այսուց գլխոյ գոյացեալ տղայոց յանկանէ. չին. եղջոս : խոտոտից վարոյ կանանց. ցցունք: պէօլեփ ոտ. պնուչ : եղջերք արգանդի. (են երկու խոռոչք յորս բաժանեալ երիվ արգանդանց ի կենդանեաց :) Հարած Թիկանց ձիոյ : եաղրա : առնի անդամք. վարոյ : di città. հողմն, կամ ծագ քաղաքին : ելմ. առ : d' esercito. Ծեհ զօրաց : ասպերին գնաց : եաղ : di croce, քաղուկ կամ Ծեհ, կամ ծայր խաչին: corno destro d' Altare, ձախակողմն սեղ սեղանոյն : sinistro. ձախակողմն սեղանոյն, (ըստ կողմն աւետարանին :) Córna. Եղջերք խինջիւնոց, են : եղջերք կամ մահիկք նորոյ լուսնոյ : բաղուկք, կամ առաջք գետոց և ճանապարհաց : giuoco delle corna. մանուախաղ զրնգի. (է իսոյ ինչ :) Córna Բոզաւոյ ամուսնոյ եւթոյ, կամ հնահաւատ : գալիապան : ինչ : far, կամ por le corna. լինել Ը առն այլոյ. ընդ՛ի վարձու ունել զկին օտարի : Անարգանք. կեզծանեն. անպատուհաս այլի. ուրախալուծ : aver le corna in seno, կամ mettersele in capo. յայտնել զդաւթանի նշաւակուհս անձին : romper, կամ fiaccar le corna. խորտակել զեղջերս. Չարել ըզկլուխն : կամ ընդհակ, նկուն առնել զամբարտաւանութիւն ուրուք : recarsi, կամ aver uno sulle corna : առնել զոք : non istimare un corno. առանձին գրել : non valer un corno. չարժել և ոչ դանկ մի :

* Cornomázzo, za. Եղջերակոտոր. եղջերահատ. որոյ խոտոտակեալ են եղջերք :

Cornucópia, բառ լատին. Պաղնեղջերք. առատութեան. լիութեան ամբ բարեաց :

Cornúta. Օձ ինչ չարաթոյն :

Cornúto, ta. Եղջերաւոր : argomento cornuto. եղջերաւոր ձեռնարկութ. կամ երկայրաբանութ : becco cornuto, կամ սոսկ cornuto. բոզաւոյ ամուսնոյ իւրոյ. կնահաւատ : ինչ. գալիապան :

Córo. Պար կամ դաս երգողաց : դաս կամ ուխտն ուսման երգեն : հոյլ. բազմութ. դաս (հրեշտակաց :) խումբ Թատրոնական խաղարկուաց: տոնեաւորք, զորս երգեն կամ ասեն ի վերան խաչին Թատրոնական խաղարկուաց :

Córo. Աբեմտեան հիւսիս : գաբաէել :

* Corobel, ար. բառ այլազգեան. Կոկորդիլոս :

* Corografía. Կոչնագրութ. (է ստորագրութ ման ինչ կողման կամ տեղոյ :).

* Corográfico, ca. Կոչնագրական :

* Corógrafo. Կոչնագիր. ուսուցիչ կոչնագրութ :

Coróide, իկ. Կորոնիկ. (է Թաղանդ ինչ աչացոյ)

Corollário. գոյ. Հետևանք : Նկինճ : յաւելուած : հնարկ :

Corollário, ia. Որ է ըստ նմանութ հետևանաց. ի ձև հետևանաց, յաւելուածոյ :

Coróna. Ծոպ. պատկ : խաչ : արքայատուք վեհապատուութիւն : Թագաւորութ : գոպէնկէր. Թագաւոր : գոպէնակ : փառք. պատիւ. փառաւորութ : խոյլ. ընչ : բաղդատ. շրջանակ. հրջանակ : պայծառութ : պայք. էվէնք. փոյց. հուլակ. պատկ կրկրիկոսաց : (ռամկ. հուլակ. ակրացուն Ծեհեփ :) բաղդատ ծաղկանց. պատկ կանանց : պատկ ամբակաց կամ կձղակաց. (ըստ վերին մասն եղնգան նկնգանեաց կից ընդմաղս պրունկին :) Աղդ ինչ գրամոյ : օրհնաբան. պատկ ալօթից : ներկեհ : պատկ. (են երկու համապատկուհք :) քակ լուսնի, են : հալէք : tagliare, scapezzare a corona. չորթ պարտութ զրուաս. յօտել զմամ ոստս : corona delli edifizio. պատկ շինուածոց :

Coronájo. Պատկագործ. որ յօրինէ պատկս աղօթից : նկնգնեհ :

Coronále, ածն. հ. Պատկի. պատկեան : գոյ, իկ. Կարան ինչ գանկին :

Coronaménto. Պսակումն. Թագադրութիւն. պսակ. Պսակել. Թագ կապել. Խամ ֆօմա. պսակել. բոլորել. զարդարել. Coronársi, յ. Թագ կապել անձին, պսակիլ. Խամ կիմֆա.

Coronária stomática. Կերակ ինչ պսակական պատ.

Coronária del cuore. ֆ հաւ. զատրոտաւ արտին.

Coronáto, ta. Պսակաւոր. պսակեալ. Խոշոր. Խամ կանոչ. բոլորեալ. պատեալ.

Coronazióne, իգ. Թագադրութիւն. պսակումն.

Coroncína, Coronétta. Պսակ փոքր. Խաչիկապ. Coroncína. Բոլորակ, կամ շրջանակ փոքր. փոքրիկ.

Coronóide, իգ. Պսակաձև. (ը անդամազնեաց ի սրածայր ուռուցք ինչ ոսկերաց.)

*. Coronópo. Բանջար ինչ ատեղի. որ կոչի և Erba stella, և Dente canino.

Corpacciáta. Խմորումն որովայնի. յոլովակերութիւն. far una corpacciata. ուտել աւրագայման. լնուլ զորովայնն. գառնը փօլոֆօմ. լնուլ զանկուճ անձին.

Corpáccio. Մարմին յոյր, կամ անհետեւի.

Corpacciúto, ta. Յուր. մարմնեղ. գէր. կամ ծաւալմամբ մին. մեծափոր. կօվկէն. բերէ. բնկնէ. մեծ. ը. արձակ. պէօյիւտ.

Corpacciutóne, ա. Մեծամարմին յոյժ. բնկնի պէօյիւտ. սերդ կէօլչէի.

Corpicciuólo. Մարմին փոքր և տկար.

Corpicéllo, Corpicíno. Մարմին փոքր.

Córpo. Մարմին. բնէն. պէտն. որովայն. փոր. գաւաթ. muovere, կամ smuovere il corpo. լուծանել զորովայնն. խրէչինի. փրփիտել. կամ աւազակացուցանել. զլուծել. անհանգստել. պէտալ էնիի. uscir di corpo, կամ del corpo. նստիլ ի պէտս որովայնի. փալա ըէֆտ. ayèr il benefizio del corpo. լնուլ դիւրորովայն, կամ դիւրակարիք. esser col corpo a gola, կամ aver il corpo a gola, կամ aver il corpo agli occhi. մեծ լինել. ծնոտնդս. երկնել. nascer, կամ nati a un corpo. երկոտրեակք. էրիս. guadagnar del suo corpo. կապէնա առնուլ. մասնիլ զանձն ի կապէնիէ. կամ պատուհասել, կամ յանդատակուիլ. էնդիրի ոբովս էնիի. combattere, և a corpo a corpo. միայն ընդ միայն մարտնչիլ. մենամարտիկ լինել. a male in corpo. ի. ակամայ. բազմոի. գուռդ. խուճ. ժողով. պէօլիւկ. ձէմաաթ. di città, di Republica, և. քաղաքին քաղաքեին, և. di guardia. խուճ պատհապանաց կամ պահակք. պէտճիէր. կամ պահակ ղրաց. Նէօպէհանէ. di bottega. ամ աղխամաղնիք, կամ ինչք, կամ վաճառք կրպակին. il corpo della Nobiltà. կարգ ազնուականաց. ազատանի. ազատագնի. il Senato in corpo. համարէն ծերակոյսն. corpo di testi civili, e canonici. կանոնադիր քաղաքական, կամ եկեղեցական. Մատեան բաժանել ի բազում հատորս, կամ ի մասունս. ridurre in un corpo, կամ a un corpo. fare un corpo. վերածել, կամ բաղադրել կամ միաձուլել ի մի. խառնել ի մի. միաւորել. պէր էնիի. del delitto. պարագայք յանցանաց. di navilio. իրան, կամ գոգ նաւու. aver buon corpo. լինել դեղոյ քաջ բաղադրեալ, ոչ յոյժ կակուղ և ոչ յոյժ պինդ. far corpo. արտաքս ելանել, կամ ուռնուլ որմոց. il corpo d'un discorso, անդամ, կամ հիւսուածք ճառի. separare dal corpo delle sue storie. որպէս յընթացից. կամ ի կարգ պատմուհէ իւրոյ. * Corpo di vela. Յատակ առագաստին.

Corpóne, ա. Մարմին մեծ. պալապան կէօվդէ.

Corporále, ա. Մարմնական. գործունեայ.

Corporále, ած. Մարմնաւոր. բնական. մարմնական. ձեմանի. nimico. ոխերիմ ձեշնամի. գործ. ի փիւնան. battaglia corporale. մենամարտութիւն. էրի ապէին պէօյիւշ.

* Corporalità. Մարմնաւորութիւն.

Corporalménte, ած. Մարմնով. բնականաբար. մարմնական. ը. մարմնոյ. ներգործութիւն. իրօք. ա. գեամէք.

Corpuratúra. Խոշանդակ զանգուածի մարմնոյն. դիւք մարմնոյն. բնէն. էնկամ. փոր. որովայն. գաւաթ.

* Corporeáto, ta. Corpóreo, ea. Մարմնաւոր. բնական.

* Corporeità. Մարմնաւորութիւն.

* Corporóne, ի. Տես Boccone.

Corpulénto, la. Մեծամարմին. յոյր. կէօվդէլի.

Corpulénza. Գիրութիւն. պէրպէյի.

Corpúscolo, Corpúsculo. Մարմնիկ. մասնիկ. չամանդաղ. հիւղ. պէրճէ.

* Corpusculáre, ած. Հիւլէական (փիլիսոփայական.)

Corpusdómini, ա. Խաչ լաթին. խորհուրդ մարմնոյ և արեան ՅՍՈՒ. ոսօն մարմնոյ և արեան ՅՍՈՒ.

Corpúto, ta. Տես Corpulento. առուէտր. լի. խիտ.

Corpúzzo. Տես Corpuscolo.

Córre. Տես Cogliere.

Corredáre, ն. Կապել. հանդերձել. յօրինել. պատրաստել. գոռոզիլ. փիւնչէի. հագչլուիլ. զարդարել. փօնաֆմա.

Corredáto, ta. Կապեալ, և. Cavaliere corredato. տէս ի բառն Corredo.

* Corredentríce, իգ. Կցորդ ի փրկագործութէ.

Corrédo, կահ. կարասի. կազմած. (տան, նաւու, և.) կազմուած. ասօսի. բնչճիլիէ. ալֆանչէ. օճիա. ձիճէպ. խնձոյք. cavalier di corrédo, կամ corredáto. կարդեալ ասպետ, կամ յարմեուռն.

Correggénte, ած. Ընդունիչ. խրատատու.

Corréggere, ն. Ընդունել. հշտամտել. խլտիա ղէնիլ. ած. Խաղիլ էնէի. ուղղել զկծանան. ուղղել. փօղրալէնի. ան զնել. շտփաւորել. բարխառնել. ատիճել. խոշանի. ղէնէլէնի. կատարել. հիւթմ էնէի. աղդնել. խրատել. նուաճի վէր. Corréggersi, յ. Ընդունիլ. զգաստանալ. խելօ օլմա. էօլմ, ղէլնի.

Correggévole, ած. Ընդունելի. զգաստանալի.

Correggiménto. Ընդունել. հշտամտութիւն. խելօ. բէրէ. Խաղիլ. առաջնորդութիւն. կառավարութիւն.

Correggitóre, ա. Ընդունիչ. ուղղագրօղ. խելօ էդէն. փիւնչէնի. վարիչ. կառավար. իշխան. պէյ.

*Correggitríce, իգ. Ընդունիչ.

Correggitúra. Տես Correggimento.

Coreggiuóla. Խոտ ինչ, որ կոչի և Coreggiuola.

* Correggiuoletto, նոմ. Փոքրիկ քուրայ.

Correggiuolo. Խուճակ. քուրայ. ֆօֆա.

Corregnáre, ած. Ծաղաւորել. ի միասին.

* Correlativo, va. Ընդունական. առնչական.

* Correlazióne, իգ. Ընդունել. փոխադարձ կապ. բերութէ. բնչնուած. պատ.

* Correligionário. Հաւատակից. համակրօն.

Corrénte, իգ. Ջուր հոսել. հոսանք, կամ գնացք ջուրց. ափ առ. առ ափամբ. յորձանք ծովու. ափընթ. կարծիք հասարակաց. ձի օդ. սպարիկ, կամ երադընթաց. խրխռ պ. նաւթ գնաց.

բանք՝ զորս չարեն ՚ի ներքոյ առնեսդ, կիմ ընդ
ՀԼ առուեար գերանոյց : Հերկել • խրել էօք : ազդ
ինչ կաքաւելոյ , և նոճադածուճ : seguitar la cor-
rente , կիմ lasciarsi trasportar dalla corrente .
գՀեռ երթալ սովորուճ հասարակաց • յորմոլել
սովորուճ ոամկին :

Corrénte , ածՙ հ. Ընթացաւոր : աեչէրպէն • էօշան : ե-
րագ • արագընթաց : խուխ : սլաճափ • վոյլ • ա-
ղաս : հասարակ • սովորական : սոխոտ • վերնաշ •
պայազէ : ոյսուրատառ • յօճար • գրէրամէտ : հոսուէր :
all' ira . գԷրամէտ ՚ի բարկուճ : ինդ դնճագ : Որ
վոյնասլոյն : խրնչի պուրէն : լուծիչ օրովայնի : գաս-
նը. պուրպուրէն : uomo corrente • այր հասարակ
կակուղ • ընդ ամի ամ : էար • եարան : strada cor-
rente . վարուն ճանապարհ • արահետ հասարակ
կաց : իւղէ եօլ • փվնան եօլու : giorno , mese , an-
no , secolo , ևն • կիմ սոսկ corronre . առաջիկայ
օր , ամիս , ևն : պատ կիան • պատ այ • պատ եըլ • ևն :
conto corrente . առօրեայ հաշիւ : moneta . ոո-
վորական դրամ : a penna corrente . ի • հեշտաեա-
ւնաթղթել դրչաւ :

Corrénte , ի • } Երագ ընթացիք • արշաւակի ,
Correnteménte . } արագ • յանկարծակի • գիւրաւ :
էօշտաւ • ինդ :

* Corrénza . Հասանք գեռոյ : ոսո պտմաղ :

*. Correntìa . Ոճգնուճ • լճաւի • ուճգին յարձա-
կումն :

Corréo . Ա՛եղապկից : բաո օրէնսգիրոյ :

Córrere , ն , նւ . Ընթանալ • վազել : աեչէրպէն • էօշ-
էօտ : ասհիլ : պըչըլմաւ : հոսնել : պտմաւ : անցանել
(ժամանակի) ինէնէ : correre , կիմ non corre-
re moneta . առնել առուկառս կանխիկ գրամով
կիմ ապառիկ • վճարել կանխիկ • յապահել զվճար
գնոյն : էնէնի ալմաւ • վերնէնէ ալմաւ : correre ,
կիմ non correre una tal moneta , կիմ un tal da-
naro . արժեալ , կիմ չարժեալ գրամոյն : յարդոյ լի-
նել գրամոյն , կիմ ոչ յարգիլ գրամոյն : ակնի ինէ-
մէ՛ , ինէնէմէ՛ : correr la paga . վճարիլ ժողակին :
հոգէը վերնէնէ՛ : a furia , կիմ furiosamente , կիմ cor-
rere una tal cosa , կիմ սոսկ correrla . գործել ըմ
քեռնան , կիմ անխորհրդաբար : alle grida . կոյր
զկոտրոյն միտել ՚ի կարծես այլոց , կիմ զկեռ եր-
ժամ հաւհաւոյ : a verso . հաճել ղվիսս ուրուք•
կատարել զնաձոյս ուրուք • նպաստամատոյց լի-
նել : հոսէը էափ՛ : quando fortuna corre a ver-
so . ՚ի յաղել բաղդին : dietro a uno . աղերսել
ղոք : եալեաւ՛ : dietro a chi fugge • պնդիկ զնեռ
փախուցչէլոյն • բարեբարեալ այնմ որ ոչն կամի
ցի : addosso altrui . գիմել կիմ յարձակիլ ՚ի վէր
խորհուրդ ևմէ՛ : Correre un cavallo . ն• Ընթացու-
ցանել ձերբվար : ատ էօշտաբմաւ : la posta . ընթա-
նալ փութով երիվարաք , կիմ առաքհանդակաւ : ևն
վերնէնէ ևմէ՛ : giostra . ասս Giostrare : L' aringo .
Նպին է : եւ՝ սկիզբն առնել խօսելոյ զիրաց ինչ :
lance. aste, ևն • ոսս Giostrare . եւ՝ առաքուճ :
il Palio , ևն • ընթանալ յաւոպրիպէն : altrui la
cappa , կիմ la berretta , ևն • զվերթալուս ուրուք
ևմէ , գոպանալ ՚ի վազս , կիմ արշաւակի : il cap-
pello , կիմ la berretta altrui . խաբել ղոք : le stra
de , le città , ևն • յաճախել բազմութ ՚ի փողոց,
՚ի քաղաքս . ևն : ղէն օշմաւ • էղէ՛ օշմաւ : una stra-
da . հասանել զճանապարհ • գնալ ղուղի : եօլ
էնմէ՛ • էօշտան ինէնէ՛ : le strade sangue , կիմ acqua .
հոսել արեան , կիմ ջուրց ըմ փողս : un paese ,
il mondo , ևն per suo . յանդգնիլ յոյժ • գոռո-
զանալ : provincia , terra , ևն • ասար հարկա-
նել ղգեւսատուս • նոճաձեռ յաղարտս վարել : ևն

էյնէք վարմաւ • հարաւ էմմէ՛ : il mare , per mare .
կիմ սոսկ correre . հաւատնել զծով • յանձիլ ըմ ծով-
նաւարկիլ : ինչ էնի ինէմէ՛ : " Correre al largo .
ամ նաւարկաւ • խաղալ ՚ի խորս ծովու • էնէնէն ասլ-
մաւ : correre , կիմ tenere una bordata . սիս Bor-
data • correr la buona bordata . յարձակիլ ՚ի վէր
միայն փաթեմաւ նաւուց վանաղականաց : una ca-
tena di montagne corre da Levante a Ponente.
գօսի ինչէրսանց ձգի յարեւելից յարևմուտս : for-
tuna • վտանգիլ ՚ի ծովու • հոդմանծիլ ծփիլ : գՀո-
նառա էմմէ՛ : la medesima fortuna , ևն • լինել
նմանապիսի • նմանակից : pericolo , risico , ri-
schio • վտանգիլ • անկանիլ ՚ի վտանգ • նոճոխել
բայս փնուէ՛ : danno . ոսս • ոսս պանայ հան-
գիստիլ : ձերնէ՛ • պարագ էէ՛ : voce , fama , ևն •
հնչել համբաւոյ • պատմիլ • լսուր եղև • ասի : հա-
պեր էէ՛ : saper le cose , che corrono . քմանալ
զերկեւոյն : dietro agli onori, ևն • հետամուտ լինել
պատուոյ • լինել փառասէր : քաՀաս ունէ՛ : agli oc-
chi, alla vista , հայեցուիլ աչաց • գալ ՚ի տեսուն :
ինչ էնէ՛ : alla bocca, ևն • գալ ՚ի բերան կիմ ՚ի
լեզուն : nell' animo , nella mente , nella memo-
ria , կիմ per l' animo , per la mente , per la me-
moria . գալ ՚ի միտս յաւէլ լինել • հաճելի ինէ՛ :
in qualche luogo . գիմել ուրեք : ad ajutare • գի-
մել յօգնութ : dietro . զհետ պնդիլ • արբընբա ոե-
ձերին՛ : pe' suoi piedi , կիմ սոսկ correre • յառաջ
խաղալ ըմ բնական կարգի կիմ ըմ կանոնի : Հան-
գիստիլ • ադաղանել • գնդ լինել : բաաո ինէ՛ :
imbarcarsi • լինել տարբերք : մերձենալ առ կինս
Corrére , ար • Corréro . Տես Corriere .

Correría . Յարձակումն զօրաց • արշաւանք • ասլ
ադաղակութ : ինէ՛ :

* Correspettivaménte . Ա՛ռնադէս • յարաբերուբ :

* Correspettività . Ա՛ռնչութ • յարաբերութ :

* Correspettivo , va . Ա՛ռնչական • յարաբերական•

Correttaménte , ի • Ուղղաբ • ուղղակի • ըմ կանո-
նաց • անվրէպ : խնամ նէ՛ • էափ՛ըշէ՛ :

Correttívo , va . Ուղղիչ • բարեխառնող • քաղցրա-
• ցուցիչ • ամոքիչ :

Corrétto , ta . Correttíssimo , ma . Ուղղիչ : խոհե-
օլանոց • ուղղադատ : փղշտաբուսնոց :

Correttóre , ար • Տես Correggitore . Correttore di
stampa vecchia . ՚Իսանքննիչ • գաղիչ ամի : cor-
rettore . վարիչ կամ առաջնորդ հոգւոյ • հայր
հոգևոր :

Correttoríe . Վարչութ • պաշտօն ուղղի :

* Correttríce , ին • Ուղղիչ , քննիչ ամի • գառն գա-
ոատոյ :

Correttúra . Correzióne , ին • Ուղղութ • խրատ :
խոհ • խոդիր :

Corríbo • ածՙ ձերի և գոյ • Գիրբահանան • Հեհեհ,
ամիտ • յեղեղուկ • ծանծաղամիտ • անմիտ :

Corridójo . Երկարաւթիւն • (է նորբ անցք ՚ի միջոկ
մանկ տան յայլ տան :)

Corridóre , ար • Նոյն է : ✠ passaggio • անցք նեղ
՚ի մուտս սենեկաց նաւին : Corridore . Ա՛տյա
ոսկ : ինէնէմի • օդապարիկ երիվար • խուխ • ասի :
երիվարի : ասի :

Corridóre , ածՙ Սրընթաց : ինէնէն :

Corriére , ար • Corriéro . Տիղմաթիր • Հղմաոտար•
ասլ • ասյը : Հաղմաոտար կիմ Հղմաթիր նաւակ :
corriere alato . Հրեշտակ : allodola corriera . ասլ
ոսկ ինչ ասոուտի :

Corrigíbile , և • Ուղղելի :

Corriménto . Ընթացք • արշաւանք • վազք : ինէնէ
փին :

Corrispondénte, գոյ. ա. Թղթակից. դրսի ազգակից.
Corrispondénte, ած. Corrispondentíssimo, ma. Համեմատ. սատուցանող. յարմար, կամ պատասխանող. հնազանդ. սիրական.
Corrispondenteménte, մ. Համեմատաբար. սատուցանելով. ճահոգալով.
Corrispondénza. Միաբանութիւն. յարմարութիւն. հնազանդութիւն. վերաբերութիւն. յարաբերութիւն. համեմատութիւն. կապակցութիւն. նամակներ. բնականութիւն. ալեփաս: delle parti. հափակցութիւն մասանց. հնչակցութիւն: delle pérsone. կցորդութիւն. հոգևորակցութիւն. ընտանութիւն. ընկերակցութիւն. իւնապէտ. սէրնապէտութիւն: d'amore, փոխադարձ սիրելութիւն.
Corrispóndere, ե. Համեմատիլ. պատշաճիլ. յարմարիլ. յարաբերիլ: նամակ գրել. գիր պիրկին սիրոյ: փոխադրիլ. հաստատանիլ. հոգեպատկերին վիճակ. ծանօթանալ:
Corritójo. Տես Corridójo.
Corritóre, ա. Ապատակող. ընկերակ. սիրիպան:
Corritríce, իգ. կին ընկերացող:
Corrívo. Տես Corribo.
Corroboránte, հ. Զօրացուցիչ: գովելի վերին:
Corroboráre, ե. Զօրացուցանել. կազդուրել. հաստատել: գովաբանութիւն. պերճաբանել:
Corroboratívo, va. Corroboratríce, իգ. Տես Corroborante.
Corroboráto, ta. Զօրացեալ: հաստատեալ:
Corroborazióne, իգ. Զօրութիւն. կազդուրումն. հաստատութիւն:
Corrodénte, հ. Կրծօղ. ծախիչ: ներքին:
Corródere, ե. Կրծել. ծախել առ ասկա ասկա (գինան ս.) ներքին. ներել: Corrodersi, ի. ծախել առ փոքր փոքր:
Corrodiménto. Տես Corrosione.
Corrompénte, հ. Խանդարիչ, եղծ.
Corrómpere, ե. Խանդարել. ապականել. եղծանել. ապատաղել. ներխեցուցանել. պօշտ. պերպաս. ներքին. ներխուժել. յոռատցուցանել. ժանտացուցանել. մոլորեցուցանել. փչաց ներքին. ապականել զկոյս: alcuno. կաշառել զոք. կաշառաբեկ առնել: Corrómpersi, ի. Ապականիլ. խանգարիլ: պօղոտիլ. ներքին: պղծիլ. գիճանալ: կրել բոհուածն գայգուճ:
Corrompévole, հ. Ապականացու:
Corrompiménto. Տես Corruzione.
Corrompitóre, ա. } Ապականիչ. խանգարիչ.
* Corrompitríce, իգ. } եղծիչ. մոլորեցուցիչ:
Corrosióne, իգ. Կրծուածն. ծախուածն:
Corrosívo, va. Կրծիչ. ծախիչ. կերօղ. փաղաղիչ:
Corrosívo, գոյ. Փաղաղիչ դեղ:
Corróso, sa. Կրծել. ծախել. կերել. փաղաղել:
Corrottaménte, մ. Corrottissimaménte. Խանգաբմամբ. եղծմամբ. չարաչար:
Corrottíbile, հ. Ապականացու:
* Corrotívo, va. Ապականիչ. ապականարար:
Corrótto, գոյ. Ապական. ներկեալ. ծախեալ. ներեալ: սուգ. ցաւ. ողբ: նեղ. աղայլայլ:
Corrótto, ta. ած. Corrottíssimo, ma. Խանդարեալ. ապականեալ. եղծեալ. նեխեալ. մոլի: ապականեալ օրինադ. խախտեալ. եղեալ ընդ առն: testimoni corrotti. խարդախեալ. կամ կեղծ վկայք:
Corrottóre, ա. Տես Corrompitore.
Corrucciársi, ի. Խոժոռիլ. զայրանալ. փնասիլ. փառաբանիլ:
Corrucciatamente, մ. Corrucciosamente. Բարկութիւն. ցասմամբ:
Corrucciáto, ta. Corrucciatíssimo, ma. Բարկացեալ. զայրագնեալ. ցասեալ:
Corrúccio. Բարկութիւն. ցասումն. ծոյլութիւն. կրճիռ:
Corruccióso, sa. Բարկացօղ. բարկասիրտ:
Corrugáre, ե. Բառ լափին. խորշոմիցուցանել: պատռելիօրէն: կնճռել:
Corrugáto, ta. Խորշոմեալ:
Corrugatóre, գոյ, ա. Խորշոմեցուցիչ. (մկանունք ինչ կան:)
Corrumpénte. Տես Corrompente.
Corruscánte, հ. Փայլատակող. փայլակնացայտ.
Corruscáre, ե. Բառ լափին. Փայլատակել. փայլիլ եղեւրեամբ. ճառագայթ:
Corruscazióne, իգ. Բառ լափին. Փայլատակումն. փայլիւն: եղեւրեամբ. ընդ օհս:
Corrúsco, ca. Փայլակնաշունչ. փայլուն:
Corruttéla. Ապականութիւն. անկարգութիւն: պօղոտութիւն:
Corruttévole, հ. Corruttíbile. Ապականացու. եղծանելի. դիւրապատիր:
Corruttibilità, táde. Ապականացուհաւ. ապականութիւն:
Corruttivaménte. Տես Corrottamente.
* Corruttívo, va. Ապականիչ:
Corruttóre, ա. Տես Corrompitore.
* Corrútura. Տես Corruzione.
Corruzióne, իգ. Ապականութիւն. խանգարումն. նեխ. պօղոտութիւն. մոլորութիւն: թիւրութիւն վատ. խոտորումն. մոլորութիւն: պօղոտնապ. բռնաբարութիւն կնոջ. լուծումն հաշտութեան. դրժումն:
Córsa. Ընթացք. վազք. արշաւանք: սեղրիպէս. ձի յերիպէս: corso di cavalli. ձիընթացք: dar una corsa in fino in un luogo. ընթանալ ուրեք արշաւակի: dar una corsa a uno. ընթացուցանել զոք: prender corsa. վազս առնուլ. արշաւել: a corsa, ած. արշաւակի: փութապէս:
Corsále. ա. Corsáre. Հին ծովու: գառասան:
Corsalétto. Լանջապանակ. զրահ: ճկպէ. պըտ:
Corseggiáre, ե. Ապատատակել ի ծովու. գառասանել էր երկիր. la terra. աւար հարկանել. կամ ապատակել երկիր թշնամեաց: ընկերակիւր երկիր: ի լայնի ջուրս:
Corseggiáto, ta. Ապատատակեալ ի ծովու:
* Corseggiatóre, ա. Տես Corsale:
Corsésca. Տես ինչ. որոյ սկզբ է նշանակ:
Corsescáta. Հարուածն սրիկի:
Corsía. Ընթացք կամ հնարանք պտոյտ: առ ափսէ. ձեռնիկք ցուկանաց. գառասարկ միջոց համարոյ. նաց. կամ գումից: * Ընդհանուր ինչ ի գլուխ նաւին: անդք ինչ գործեալ ի խորս նաւուն ի խնայս միմեանս ցգլուխն:
Corsiére, ա. Corsiéro. Աժոյգ. երիվար գեղեցիկ և օդապարիկ: ընտիր. ձիոն ան:
Corsivaménte, մ. Արշաւակի. ի հարւածանցի. անխորհրդաբար:
Corsívo, va. Ընթացօղ: versi corsivi. ինքնաբերական, կամ անգուշադրութեամբ: stile, or համարձակ և անարգել: carattere corsivo. նօտար գիր:
Córso. Ընթացք. գնացք: սեղրիպէս. գնացք. հանդիսանք: առ ափսէ: առաջատակութ. ի ծովու: ընթացիկ: andare in corso. առն Corseggiare. կամ գնալ ընդ բազում: կարգ. ընթացք: փութանք: il corso della vita. ընթացք կենցաղոյ. առն Concorso. կրկէս. առաջարէզ: ինչպէս ձիոյն. տեղին ուր ձեմին դիմահարսունք ձիով ի բարեկենդանի: փողոց ինչ քիւրեհոգեաց յարդ դրամոց: aver corso. ընել յարգի. գնալ ընդ:

ներէ • իշխել • questa ragione hà avuto corso sino a noi . այս պատճառ ընդունելի եղև մինչև առ մեզ : delle stelle . շրջան աստեղաց : փեղք : fare corso , կիմ il corso . տես Correre , Scorrere : Fare il corso degli studj • կատարել , կիմ ի յանդիման հանել ընթացս ուսման : fare il suo corso • կատարել զընթացս իւր :

Córso , ախոռ օձ • Գինի ինչ քօրսիքային :

Córso , sa , ած • Ընթացեալ , եղ : խաբել :

Corsójo , ja . Տես Scorsojo .

* Cortáldo . Զի տգետ և տխմարական :

Cortaménte , ին • Ի կարճոյ • համառօտիւ : ի քառաց :

Córte • իք • Պալատանք • պալատ • արքունիք : սարայ • գաւիթ : պալատականք • ընտանիք իշխանին : uomo di Corte . տես Giuocolare . Երեսաւոր • ազնուական • ինքնորոշ • խրախուսիչ : ներկայ • վարիչ • ձեռնհաս : tener corte . ունել խրախուսիչս : դնել ի գործ • ներկայ գտանել • գաւառապետ : Պետուն • գաւառ • գաւառատուն : փլան • ներկեալ : տունեական • պալատական տունի : գունի տան : ավել : շրջապատ գիղ • ցանկ տան :

Corteáre , ն • Ընծայակից լինել հարսին . (տես գնանց :)

Cortéccia . կեղև • փետուն : գագաթ : կեղև հացի : մրլի : della muraglia . ծեփ , կիմ կեղևանք որմոյ : պղպ : Պատաքինք • արուեստ երևելեն :

Cortecciuóla . նոճաց կեղև փոքր , նման :

Corteggiaménto . Տես Corteggio .

Corteggiáre , ն • Ընծայակից մեծամեծաց • ընկերել առ ի պատիւ , կիմ առ ի ծառայուել : ընդ • նոյնպէս ընդ : առնել ծախս մեծամեծս • կեցուցանել շքեղութիւն կիմ քաղցրութիւն պայծառնիկ : una donna • քծնիլ զկանայիկ • մեծարել զտիկին :

Corteggiáto , ta . Պարտաւորեալ քաղցրութիւն պայծառնկոյ , կիմ ազդակցեալ :

Corteggiatóre , տր • Ընծայակից առ ի պատիւ : ընծայակից ախոհաց :

Corteggio . Ընծայակցութիւն կիմ ուղեկցուել առ ի պատիւ • ընկերութիւն • մեծարանք : ընդ • նոյնպէս :

* Cortegianésco , ca . Նման Տես Cortigiano , նին :

Cortéo . Ուղեկցուն իշ հարսին • հարսնածուղեի : ուղեկցուն իշ նորածնի տղայոյ առ ի մկրտուել : խնձոյք ընդ առնելին ասպետք յաւուր տապետութեան :

* Cortéo di mosche . Բազմութիւն ճանճից :

Cortése , ի • Cortesíssimo , ma . Քաղաքավար • սիրտ • քաղցրախնդագութ • ընդհանուր • քաղցրաբարոյ • հաճելի : ընդունելի : ազատական • առատաձեռն : ճկտիպ : star , կիմ recarsi cortese . մեծարգանել զազգականն զանձնէ : կալ պատպարտ , անդործ :

* Corteseggiaménto . Տես Cortesía :

* Corteseggiáre , ն • Առնել ծախս մեծամեծս • ընդունելութիւն • պատուաբերել ընծոյս գործել :

Corteseménte , ի • Cortesissimaménte . Քաղաքավարութիւն • առատաձեռն • պատուաբերաբար • քաղցրութիւն : հնչական ընդ • ընդ ընդ : համաստութիւն : ընդ ընդ :

Cortesía . Պարկապարհութիւն • քաղցրութիւն • քաղցրաբարութիւն : հնչական • լսելիք • քաղաքավարութիւն • մարդկապարհութիւն • ախմիչ • ընդ • առատաձեռնութիւն : ճնշելիք : far cortesía altrui di che che sia . հաճել զոք • հաճոյանալ : ծածկել հոգ ընդ • in cortesia , կիմ per cortesia , ի , խնդրեմ ընդ ընդ • ի ճնշիլ • վն սիրոյ ընդ • աղաչեմ : ընդունելութիւն • հաճելութիւն ընդ : ևս՝ ճրի • ճրիաբար : ձաղս :

Cortézza . Կարճութի • համառօտութի : ընդ ընդ :

* Corticále . ած , ի կեղևական (ուղիղ :)

Córtice , տր • Տես Corteccia . * Cortice del cervello . Կեղև ուղղոյ . (ի գործ մասն ուղղոյն :)

Corticélla . Corticíno . Գաւիթի փոքր :

Cortigiána . Պոռնիկ : գահոն : Տիկին պալատական :

Cortigianaménte , ի • Իբրև զպալատական . հնազրնեք պալատականաց :

* Cortigianéllo . Տես Cortigianetto .

Cortigianería , Cortigianía . Պահեստ • կիմ խորամանկութի պալատականաց :

Cortigianésco , ca . ած • Պալատական • պալատանաց սպասող հնչական :

Cortigianétto . Պալատական փոքր կիմ նուաստ • որ չանայ ձեռնաշ իբրև զպալատական :

Cortigiáno , գոյ • Պալատական : սպասող • պետ : գնահ : գաւառապետ : հպետ :

Cortigiáno , na . ած • Պալատական • պալատանի • արքունեաց : սպասող հնչական :

Cortigianúzzo . Տես Cortigianetto .

Cortíle , տր • Գաւիթի մեծ • վայրագաւիթ : ավլոյ :

Cortilétto , Cortilúzzo , նաշ • Գաւիթի փոքր :

Cortilóne , տր , յաճախ • Գաւիթի ընդարձակ :

Cortína . Վարագոյր , կիմ առագաստ մահճաց : ճիճ պինդիկ : վարագոյր դրան , կիմ թաղորոնի : ծէրպէ : քօղ • վառատ : հիճապ • բռնադատ • եօրինք : միջնորմ երկուց սենեկաց :

Cortinággio . Վարագոյր մահճաց • առագաստ : ճիճ պինդիկ :

Cortináto,ta. Վարագուրապատիգ • պատճէ վարագուրաւ :

Córto , գոյ • Կարճաձի : հնչական ընդ : ընդ ընդ : il corto torna da' piedi . յետդարձք հուսկ յետոյ գան յերևան :

Córto , ta , ած • Cortíssimo , ma . Կարճ . հնչական • ընդ : նուազ • ուսկա : ընդ ընդ • պակաս • կարօտ : ընդ ընդ : di vista . կիրճաձիտ : di memoria . վատասուս : corta memoria . տկար , կիմ բռնի յիշողութի : tenere altrui corto . կիմ legarlo corto . վատահ ունել զոք • Ծնոտել • ընդհարհել ուժգն ազատուել : ընդ ընդ : ընդ ընդ : tener alcun corto a danari . տկար , կամ ոչինչ տալ ուժգն զդրամն առ ի ծախս : * Corto. ընդ ընդ . արգանակ կիմ խոյզ ապառնել ընդ մասին , և ապագրեալ նիւթոյն որ ի նմ : alle corte . ի կուտարուածն ամի • գլուխ քանիցս • հնչական յետոյ : .

Córto , ի • Կարճ ի կարճոյ • համառօտիւ : ընդ ընդ : di córto մերձ • մօտ : ընդ : mandar lungo , o corto . արձակել (զգնուական) հեռի կիմ մօտ :

* Córtola . Մուրճ բաղարաչուրեան (որով ուղղեն կիմ տափարակին ինչ :)

* Cortúra . Տես Correzza . * Cortúşa • Տունկ ինչ , որ հոչի և Orecchia d' orso .

Corucciáre . Տես Corrucciare .

Corvétta . Կանգնուն կիմ կաքաւ ձիոյ • (ըստ յոյն ձամ ցածուցեալ զգաւակն , և հաստատեալ ի վեր յետակողմեան ոտիցն ամբառնայ ի վեր զառաջակողմեան ոտն .) Նաւակ ինչ երկայնաձև և միակոյմ :

Corvettáre , ն • կաքաւել ձիոյ : կաքաւել :

Corvettatóre , տր • կաքաւիչ երիվար :

Córvo . Տես Corbo .

* Coruscáre , ն Տես Corruscare :

Cósa . Իր • ինչ • գան : ընդ : le cose mondane . աշխարհայինք : cose da nulla . ոչինչք • անոսկի : պղնձեղեն ընդ : cose da mangiare . ուտելիք : ընդ ընդ : a cose uguali , լծել զնմերին միմեանց •

ամեն հատ առար : Գործ · իրողութիւն : իւր · վայրենութիւն : էնչ : կողմն կամ մասն , (քո նկատմունն :) per ogni cosa degno d' esser amato . ամենայնիւ , կամ ամենի սիրելի : non esser da cosa alcuna . չլինել իմիք պիտանացու : esser una cosa , կամ una cosa medesima . լինել մի և նոյն : esser cosa d' alcuno . լինել ումեք մտերիմ բարեկամ : alcuna cosa . դոյզն ինչ · խուռն ինչ · ճիվղ · ապտակ : Cosa . տես և Conno .

Cosáccia . Մեծ ինչ : յոռի ինչ :

* Cosarélla . Դոյզն ինչ :

Coscéndere . Տես Condescendere .

Cóscia . Աղդր · բարձ · զիստ : պապ · ոսկրոտ : di ponte . զիստ կամրջին · (քո մասն նոր հաստատել զափաղք ցամաքին :) del carro . ծնօտ կառապ :

Cosciále , ա · Անդրավարտիք · վարտիք : չուխայ · ձիոն · երկաթի անդրավարտիք : Coscíali . Երկաթին կոտորակք փայտից եղեալը մէջ զեկի կառապ :

Cosciénza . Cosciénzia . Խղճի մտաց : գիտակցութիւն մտաց . ներքին ծանօթութիւն : fare , կամ farsi coscienza . խղճել : in coscienza . կամ in buona coscienza . ի · արդարև . ճշմարտիւ . վկայութիւն խղճի մտաց : ներչինական . ծանօթութիւն · գիտութիւն : պինդութիւն · հաստիք : senza coscienza degli altri . ոչ գիտելով , կամ առանց գիտելոյ այլոց :

* Coscienziáto , ta . * Coscienzióso , sa . Երկիւղած : վախմելի · բերանի խոփ · սաստիկ ապահ :

* Coscienziosaménte . Երկիւղածութիւն , խղճիւ մտաց :

* Coscinétto . Տես Cuscinetto .

* Coscritto . Padri coscritti . Հաւաքեալ հարք · (այսպես կոչեին պատրիկք հռովմայեցւոց :)

Cosecánte , ի · բառ երկրաչափից · Հատանողական կամ հատնակատ :

Cosellína . Cosellíno : Դոյզն ինչ խուռն ինչ · անաւելք · ոչինչք : ճիվղ չոր · ային օյտն չոր :

Cosétto . Դոյն է : փոքրիկ · փխլնճիպ :

Così . ի · Այսպէս : պէսպէս : այսչափ · այսքանիւ · երանի՛ թէ · ո՛ տայր թէ · պատրէպ · փեղկ · աւլան չէրսին : così · · · come . նոյն հետայն իրրև . է թէ · · · և եթէ : հէնց պէս · հէնց · · · հէնց tutti poveri bisognosi , uomini , come femmine . ամ աղքատք կարօտեալք՝ արք և կանայք : Così , e così . Այսպէս և այնպէս : չէսյնչ պէսյնչ : Così così . բաւականին · չափաւորապէս · ոչ յոյժ : ան էնպէս : Così come . Այնպէս ոմն ոմն : ըստ ոմն նասլտի · նիշ պէս :

* Cosíe . Նոյն է :

Così fattaménte , ի · Այսպէս : պէսյնէ :

Così fátto , ta . Այսպիսի · նման : պատահան կերպ :

Cósimo . Աղդ ինչ տանձենոյ :

Cosmético , ca . Գեղեցկացուցիչ (մորթոյ · ասլզգեղոց :)

Cosmogonía . Աշխարհարարութիւն · ծագումն տիե :

Cosmografía . Տիեզերագրութիւն : հէնչէնի փնտիկ : Ծագրութիւն : նկի պես · ուխտի պես : Ծագծութիւն · գծագրութիւն մակերևութիւն հողագնդոյ :

Cosmográfico , ca . Տիեզերագրական :

Cosmográfo . Տիեզերագրիչ · Երկրաչափ պիտիկ :

Cosmolábio . Գործի ինչ նախնեաց նման Աստղագործի :

Cosmología . Տիեզերաբանութիւն . (ի գիտութիւն աշխարհական արհեստից ոգուն կառավարին տիեզերքիս :)

Cosmológico , ca . Տիեզերաբանական :

Cosmopolíta , տե , Cosmopolitáno , Աշխարհաբնակ · երկրաբնակ :

Cóso . Աստակիք առն · վարազ : ապուշ : անմիտ : լալկէն · պէօն : ապեղ : ախմէն : un coso di quattro miglia , di tre ore , di dieci braccia . ձի . աճ ասի . իբր չորս մղոն · ժամն իբր երեք · իբր տասն կանգունս : պէօրի հէլ գապաթ , և՝ :

* Cosóffiola . Տես Battisoffiola . կին ձեռնածուխ յամ գործս , որ ձեռնամուխ յամ լինէ :

Cosóne . տե . յառնոյ · Մեծ ինչ :

* Cospárgere . Cospérgere , դ · Սրսկել · թրջել :

* Cospárso , sa . Cospérso , sa . Սրսկեալ · թրջեալ :

Cospérso . Ներկեալ · գունեալ :

Cospárto , ta . Բաժանեալ ի բազում մասունս ցրուել ցիրև ցան :

Cospétto . Առջևկայութիւն · երես , կամ առեալ : հանդէպ , իմ : Cospetto . պարծանական և ցանկալի մի· ասիպ· զարմանք ենտես զպարմանան վախճան :

* Cospettonáccio . Կարի ինն յոխորտական :

* Cospettóne , տե · Յոխորտական · մեծապարծ , խրոխտասլանծ · հանդարտակոյ · պէսիսլէնկ :

* Cospicuità . Երևելութիւն · երևելի գոլն :

Cospícuo , ua , բառ լապին · Երևելի · ակնարկ · ականելի : ներչինեցեալ : հռչակաւոր · անուանի : նախաբ : գերազանց · ընտիկ · գնդիւր · ելեւ :

Cospiegáre , դ · Տես Impiegare .

* Cospiránte , Cospiratore , Cospiratióne , ևն , Տես , Conspirare , ևն :

Cossendíce , տե · Ի մին յերից անանուն ոսկերաց՝ որ կոչի և Ischio .

Cosséno . Համամեծ , կամ ծոցակից : (ըստ երկուց չափից է ծոց լրման անկեան 90 աստիճանայ :)

Cósso , աբասանել ախթի օձ · խաղաղարար : սիրելի ձի · փապաստէր · կոչունք վարնգոյ · ևն :

Cósta . Կող · գոպանոց · կող նաւու : ajuto di costa . նպաստ քան զսովորականն , կամ արտաքոյ դպլին · ձեռնտուութիւն : խնդաբ · բլուր · զառ ի վեր տեղի · պայըզ : կողմն · գետառ · ակնի · ընտիր : alla sinistra costa . ի ձախմէ : dalle coste d' Oriente . յարևելից : * costa del coltello : ողն կտրոյնի : da costa , di costa , ի · ի մի կողմն · ի ինչ կողմն · ուրոյն : պէր հարաքս · պաշտամ : di costa . կամ costa , նո · մերձ ի կողոյ : Նաբէ · նա նշանաբ : ծովեզր · ծովափնեայ առնական : պենիկ · նաբէ · գետ : costa costa , ի · զափսուիքք · առ փամբք · յափն կոյս · ը ափն : գետ սըտա գետնան :

Costà , ի · Այդր · այդանօր · այսր · առանձնօր : օրայս օրապա · պոբայս · պոբրպա · di costà . առատ · պան : via costà . գնալ առաի :

Costaggiù , ի · Առա՛ի խոնարհ · անդ ՚ի խորս : պոբրպա · օրապա · պոբրայս :

* Costále , ած , ն · Կողական · կողից :

Costánte , ն · Constantíssimo , ma . Կայուն · հաստատուն · անշարժ · գօվի · անշուշտ : ներչին : հաստատ ՚ի · յ : ancora costante il matrimonio · դեռ յամուսնութեանդ անդ :

Costanteméntе , ի · Costantissimaménte . Հաստատուբ · հաստատուն մտօք · յարակայուբ : պէր գործ · գովի :

Costánza . Հաստատուն (յատկագրութ :) անդրդուելի · սնդուելի · յարակայուն : գործ · գործ :

Costáre , ւ · Աժենլ : պէրնէ : costar caro . լինել ծանրագին : պահպանչ · կամ լինել ՚ի մեծ ծանր լինել · յոյժ · աստանալ վնաց · աշխատիլ յոյժ վնասել : costar poco alcuna cosa . լինել դիւրագին : առնուլ օչտ : կամ ունել ինչ ը ձեռամբ ը իչխանութ : noi non abbiamo costato niente .

չեղեն ինչ ծախք վճ ելք : յայտ, կիմ յայտնի լինել. (վարի իբր դիմաղօրկ :) տալիս ի յայտ :
Costassù, ած. Աստ. աստանօր. այսրէն. աստ ի բարձունս : պապրպա. պաբայա :
Costáto, գոյ. Լանջ և կողք. լանջք : կէսպ. գաղտակաբ : կողմն. մասն : սէմ. բարձ : di costato, ած. ի կողագ :
Costáto, ta. ած. Աբծիւլ, եղ.
Costeggiáre, ն. Դաւարկել զ ծովափն, կիմ յանկն կղզւյ : գնալ ընդ ափն : յածել չուրջ. պատիլ պարայածիլ : փօլաշմած :
* Costeggiatóre, ար. Նաւավարիս որ նաւարկէ մերձ զ ծովափն :
Costéi, նգ. Ած. Այդ կին. այս ինչ. այս. պոս. պոս ոբ. պոս չէ :
Costelláto, ta. Ստեղծիալ. աստղանշոյլ :
Costellazióne, իգ. Համաստեղուն : պէրձ. ախքէր :
Costeréccio. Պատեան խոզինի : փօմաղ պապբչմաղ :
* Costerélla, նամակ. Բլրակ : կող փոքրիկ :
Costernársi, յ. Վհկնուլ. ահաբեկ. սրտաբեկ լինել : ճէպ փօրմած. էրճէպ փաշմած :
Costernáto, ta. Վհկուցեալ. սրտաբեկ :
* Costernazióne, իգ. Ահաբինք. սարսափ. վհկաուել : ապշ փօրոս. չպճէնէ : mettere in costernazione ; պահկացանել :
Costétto. Տես Cotesto.
Costì, ած. Աստ. աստանօր : պոբպա :
Costiéra, Ծովափն. ծովեզր. ափն : պէնիզ. էնաբը. գետ :
* Costiére, աբ. Հմուտ ի նաւարկութ. ծովեզերայց :
Costiéro, ra. Կողմնական. առ ի կողմն : էնդնաբ. էն. պօյնէրէ : * tirar costiero, հարկանել կողմնակի, առ ի շեղ : * navigar da costiero. նաւարկել զ ծովափն ի նաւահանգստէ ի նաւահանգիստ, կիմ սարէ ի սար :
Costínci, ած. Աստ. աստուստ : պաբպան :
Costipaménto. Պնդութ որովայնի : գոպէր :
Costipáre, ն. Պնդացուցանել զորովայն : գոպել. էնէ. Costipársi, յ. Խտանալ : գօյուլանմած : պլլն գանալ պրովայնի : գոպել օյմէ :
Costipatívo, va. Պնդացուցիչ որովայնի :
Costipáto, ta. Պնդացեալ (որովայն :)
Costipazióne, իգ. Խտութ. պնդութ որովայնի : ուէր. չէն : գոպել :
* Costituénte, ած. Բաղկացուցիչ : կացուցիչ :
Costituíre, ն. Բաղկացուցանել. կացուցանել. Հաստատել. դնել. գործ վերմէ : օշած :
Costituíto, ta. Կարգեալ. եդեալ, եղ : հաստեալ (ի վերջին իմաստս.)
Costituitóre, ար. Բաղկացուցիչ. կացուցիչ. Հաստատիչ :
Costitutívo, va. Նոյն է : Costitutívo, գոյ. Էութիւն. գոյ :
Costitúto. Հարցփորձ, կիմ պիտոյնի պարտաւորին յայտնել ի քէֆիյէ :
* Costitutrice, իգ. Տես Costituente.
Costituzióne, իգ. Կարգադրութ. օրինադրութիւն. սահմանադրութիւն. օրէնք : փանուն, սահմանութիւն. պրարքութ : էրարգէն : խառնուած մարմնոյ : ճէպէր քոպէրէ :
Cósto. Ծախք : հարճ. մանրաք : di nullo costo. ած. նաչխատ. անձանձրոյթ : torre, dare danari a costo. առնուլ կիմ պաշ զարծաթ վճխիմ. վաշխել : տալն ալմած, վերմէ :
Cósto. Բաղդրատիտ պրտմտ լինչ բժշկական : գոյն :
Cóstola. Կող : գոգատախտ : esser della costola d'Adamo. լինել ի հին և յաղնուաւտին ազգէ : esser alle costole d'alcuno. լինել մերձ կիմ առնիճեր ոտրտաք, երկայ ղինի : * metter i cani, կիմ star alle costole d'alcuno. նեղել զոք. ի նեղ արկանել : costola di cavolo, եղն. խառագոյն ման որ ընկէց տերևաց կաղամբին և այլ բուսոց : Ոն կարոցին կիմ բուսի կողմն կորոցին, եղն : * costola di nave. կող նաւին :
* Costoláme, ար. * Costolatúra, իգ. Կողք :
Costoliére, ար. Սոբ միասայլ :
Costolína, նոճ. Կող փոքրիկ : գոգատախտիկ :
Costóro. (ի յոցեականն դերանունեան : Costui, Costei :) Նոքա. այնոքիկ : օնլոբ :
Costrettívo, va. Սեղմիչ. պնդիչ :
Costrétto, ta. Հարկադրեալ. բանադատեալ :
Costrígnere, ն. Բռնադատել. ստիպել. հարկեցուցանել. բռնաբի աձնել. պրա ենթէ : կամել. պնդել : պղլամած :
Costrigniménto. Բռնութ. բռնադատութիւն : պրա : սեղմութիւն. խառացութիւն. խռուեի մասանց : սրբէլըբ :
Costrignitóre, գոյ, ար. Սեղմիչ (մկանունք.)
* Costringénte, ած. Բռնադատիչ. ստիպող. բռնաւոր :
Costríngere, Costringiménto. Տես Costrignere, եղ :
Costrittíva, va. Սեղմիչ. պնդիչ :
Costrizióne, իգ. Տես Costrigniménto.
Costruíre, ն. Տես Constroire.
* Costruíto, ta. Costrútto, ta, աբ. Կազմեալ. լինեալ : էոբէնմըչ :
Costrútto, գոյ. Օգուտ. չահ : քիչմ : կարգ կիմ ընկերացք բանի. հիւսուածք : տես և Costruttura.
* Costruttóre, ար. Կազմիչ. շինող :
Costruttúra. Կազմուած. շինուածք. շինուել : էաբէ :
Costruzióne, իգ. Շարադրութ. կազմուել բանի :
Costúi. ար. Այս այր. պոս. պոս ապոմ. այս : այս ինչ. պաս չէ :
Costúma. Սովորութ. ապէրի :
Costumánza. Սովորութ : ապէր : մարդավարութ : երէնան : կենցաղակցութ, ընկերութ :
Costumáre, ն. Սովորիլ. ուսանիլ. ապէր էանէնի : կենցաղակից լինել : գծնուելի : ուղղել. ղարս. մարդել ի բարեզգեցից բարս. հրահանգել : ինչ. պէկ եմէնի :
* Costumataménte. Տես Morigeratamente :
Costumatézza. Բարեկրգեցից բարք. բարեկիրթ վարք. քաղաքավարութ : էոբէտ. էրէնան :
Costumáto, ta. Costumatíssimo, ma. Բարեկիրթ. քաղաքեցեալ. քաղաքաւոր. քաղաքարոյ : էոբէտ. էրէնանչը : costumato. սովորեալ. ընդելացեալ. ուսեալ :
Costumazióne, իգ. Հրահանգ. կրթութ. մարդ :
Costúme, ար. Սովորութ. կիրառութիւն : ապէր : քարք. գնացք. կենցաղ. քաղաքարոյ. քաղաքավարութ : խոյ. էրէնան. far costume. քաղաքրիլ. ուսանիլ : ապէրի էանէնի : come è il costume. ըստ սովորութ : da' cattivi costumi vengon le buone leggi. առած. ի չարաչար սովորութեց՝ ծնանին օգտակար օրէնք :
Costúra. Կարուած կողից. ritrovar, կիմ raggugliar, կիմ spianar le costure. գտանել : կարուած լինչ գուրպայից :
Cosúccia, Cosúzza. Սնառնիք. գոյն լինչ : այնչ օյուն. չէն : լինչ : չէն :
Cóta. Տես Cote.
Cotále, այդ, ած. Ա յնպիսի : էոյնի. պէօյլ : իմն. պէր չէն :

Çotále, գ. ար. Տես Cazzo, և Conno. ամ. առնպատ. իմն. ինչ. այն ինչ:

Cotále, ած. Այսպես. այնպէս: ընդոյն. ետոյն: [it] իրաց ինչ. [it] իմիք: պէս ետիւ նէ: un cotal pocolino sorridendo. փոքր մի ժպտելով:

* Cotalménte. Տես Talmente.

Cotalóne, ար. յանախ. Տես Cotale գոյ:

Cotangénte, ած. Հպմանչոյափ. (է երկրաչափից և չօշափօղն լրման անկեան իրիք:)

Cotánto, ta. Այսչափ. այսքան. այսչափ մեծ պատկառ: due cotanti, tre cotanti, ևն. կրկին, երեքկին, և ն: իւր գաւ. իւր գաւ:

Çotánto, ած. Այսչափ. այսքան. այսպէս. պատկառ. պէտն:

Cóte, իգ. Ցեղան: պիլէյի ետաչը:

Coténna. Սարի խոպի: փօնաչ պէրիսի: մորի գան կի, մորի մարդոց: պաչ պէրիսի: ինան պէրիսի: far cotenna, կամ buona cotenna. պատարիլ: far cotenne. փքանալ:

Cotennóne. Տես Coticone.

Cotésta, իգ. Այդ կին. գա: չա գաչը: չա ծ

Cotésti, ար. Cotésto, Այդ այր. գա: չա ատամ չա:

Cotestúi, էպ. Նոյն է: յատ. Cotestóro. գոքա: չա ատամչոր:

Cótica. Տես Cotenna.

Coticcio. Իրկաճ անհալ. (է արհետուսատրաց և երկաճ հզեալ ի հուզ երիցս, որով ոչ ևս հալի:)

Coticóne, ար. Խոտամորճ. կարծրագլուխ: պէս չէսի էէս. պաչը էէս. ատագ. տմարգի. բերտ. վայրկնաբաղդ: էօչոն:

Cotidianaménte, ած. Ջօրհանատաչ: հեր կիան:

Cotidiána. Տեղ. Հանապատ զօրեայ: հոմմայի ջամ:

Cotidiáno, գոյ. Հանապատ զօրեայ: հանապատ զորքեան: հեր կիանէսի:

Cotidiáno, na. Հանապատզօրեայ. հանապատզորքեան: հեր կիանէսի:

* Cóto. Տես Pensiero.

Cotógna. Սերկևիլ: պլա: mela, կամ pera cotogna. նոյն է:

Cotognáto. Գաղցրաճենի. ի սերկևիլէ: պլա ատէնի. պլա մուրապատ:

Cotogníno, na. Որ ունի զհոտ, կամ զգոյն և կամ զհամ սերկևիլի:

Cotógno. Սերկևիլ (ծառն:) պլա ագաճը:

* Cotógnolo, la. Որ ունի զհամ սերկևիլի:

Cotóne, ար. Cotóno. Բամպակ: չամոպ: կտաւ ի բամպակէ: չամոպ պէրի:

* Cotonína. Խոշոր կտաւ ի բամբակէ: էնչէնի ագ պի: է ևս ազգ ինչ ծաղկաներկ կտաւոյ:

Cotorníce, իգ. Լորամանգի: պըլուդճին. կաքաւ: էէուլի:

* Cotróne, ար. Պինձի գլամ ինչ հին չէքանաչ կաւար:

Cótta. Սրահանելիք. վերարկու. գոգնան. էզա պէ: արկանելիք ինչ կանացի: կտաւի չապիկ եկեղեցեացն: եփ. եփելն: որչափ ինչ եփի առ մի հոմաց:

Cottardíta. Չանդրէճ ինչ արանց, և կանանց:

Cottíccio, ia. Ջոմաթիացեալ ի գինւոյ: էէչֆ: փոքր մի հարեալ ի սէր: փոքր մի եփեալ:

Cóttimo. Բարգաւոյքաս. ձախարկուն: կէօչխէրիս պաչ պը: dare, fare, pigliare in, կամ a cottimo. տալ կամ առնուլ և կամ վարձել զգործ ինչ գարդ. բաղքաս. սահկուածք: portar a cottimo. յօրինել ոանանաւորս վասն արձաթոյ: * Հարկ ինչ ի վերայ հասուցեալ:

Cótto, գոյ. Կերսկուր: էէմէի. հանճա:

Cótto, ta, ած. Եփեալ: էէսիլ. արքեալ: սրճալ. կամաւոր. զակառեալ ի սէր. մոլեալ սիրով: ախ սէկա: non la voler più cotta, nè più cruda. ի վար արկանել զերս ոոգ զհոգ և են. յարմարել ըստ բերման իրաց, կամ ճակին: non voler alcuno più nè cotto, nè crudo. ոչ ևս կամիլ լսել ինչ զոմանէ. ոչ ևս յանձանձել զոք. մերժել զոք յանձնէ:

Cottójo, ja. Դիւրեփ: էէլլին: դիւրաեփ ի սէր:

* Cóttula. Տես Collettola.

Cottúra. Եփ. եփուն: էէսիլիմ: եփիլ ինչ. ման եփիլ: էէսիլիչ չէյ:

* Coturnáto, ta. * Coturnípedo. Զգեցեալ կօշիկս կարճս:

Coturníce. Տես Cotornice.

Cotúrno. Կօշիկ ոտքերգուռայ. կօշիկ կիսատրունկն: ոտքերգուռի:

Cóva. Որջ. խշոյք. խափ: հեճի կրնայից:

Covácio. Որջ. խշոյք: խափ:

Covácciolo. Նոյն է: մահճիկ. անկողին: փեօչի:

Covánte, ած. Թխանոյր. ատեղ. գօրչա: marcia covante. շարաւ գոռնեալ:

Cováre, ն. Թխանել. տաճել զձուս: օձադման. փշոյտ. չշոյտ օչոյ: կալ միշտ առ ընձերս սիրեցեչոյն. ոչ անկասիլ ի սիրեցեչոյն: պէրիպինչն այրըչմոյ: Թաւալիլ. յանկոյնի: Լեռոգյանիլ: ըզբնմոյ: տխրել. կալ ի վերոյ: ը Դարանիլ. գոռնիլ. կալ ի Թաքուստան. (ասի զհոյ. զհաճո. ախտ. զհնեցեալ մարմնոյն, և զգոլորշեայ:) ապրանման. հնինել. հնոտեցեալ ցուծ անհամեմատ լայնուհնին: լճանալ, կամ անշարժ ինալ ջուրց: il male. ծած. կեղ զախտն: հաւաքուածք կիւղի ապրանոյ: il fuoco, կամ la cenere. կալ միշտ առ վառարանոս: Covársi, իմ. Փակիլ. պարտանակիլ. բռնկանգիլ: ապրանոյ: si cova una guerra. երկնի պատեր. յառնի:

Cováta. Բազմուհի ձուոց եդեալ առ անգամ մի ի ներքոյ Թխամօր: di bambini. բազմուհի որդոց: tu se' una covata assai cattiva. ծնուհագ չար: Տարեկան բերք որմոյ: le covate di alcuno. գաղանի մեքենայք. հնարք:

Covatíccio, cia. Պատրաստ, կամ յարմար ի Թխանել gallina covaticcia. Թխանոյր: գօրչա:

Cováto, ta. Թխեալ: avere, կամ esservi una cosa covata. չունել բնաւ. չինել բնաւ.

Covatúra. Թխանական Թխանելոյ. Թխանումն:

Covazióne, իգ. Թխանումն:

* Covázzo. Տես Covaccio. տաճն. հայրենիք:

Covélle. Տես Cavelle.

Coverchiáre, Covérchio. Տես Coperchiare, ևն:

Covérta. Տես Coperta, և Copertina. տախտակ. ձեռ նաւոս: կնօչէրիչ: պատարուակ: հագուստ:

Covertaménte. Տես Copertamente.

Covertáre, Covertáto. Տես Coprire, ևն:

Covertína. Կերարկու. ձեոյ: պէչօյ:

Covérto, ta. Covertójo, Covertúra. Տես Coperto, ևն:

* Covidígia, ևն. Տես Cupidigia, ևն:

* Coviére, ար. Պաչռոնատարութիւն ինչ. կամ վարձի մեհեանատուն:

* Covigliársi, յ. Տես Ricovrarsi.

Covíglio. Փեշակ: չօչի:

Covíle, ար. Որջ. խշոյք: խափ: անկողին: փեչ չէն:

Cóvo, Cóvolo. Որջ. Կաղաղ, եաիափ: trovare uno' a covo. գտանել զոք ի դէպ ժամու:
Covoncéllo, * Cavoncíno. Որոյ փոքրիկ:
Cóvone, m. Որոյ: Խոռիմ:
Covríre, Covritúra, ած. Տես Coprire.
Cozióne, f. Եփ. Եփումն: Էիւէրկ:
* Cozzánte, s. Խեղճկիչ: փօխուխան:
Cozzáre, v. Խեղճկել. տրորել: փօխանիտ. Խոյտ: (ես այսպէս եմ Cozzársi, ի. Հարկանիլ:) Խոյտ: Հանդիպիլ: ոսոց Էնդէր: insieme. գըճտիլ. Կապել: Ընէնդէր: col muro, կամ co' muricciuoli. Ձեռնարկել յանհնարինս. Ես վիհս քան զինքն հակառակիլ:
Cozzáta. Հարուած խեղճելոյ. խեղճումն:
* Cozzatóre, m. Տես Cozzante.
Cózzo. Խեղճուած. Հարուածի. տրումն: Խոռոտ Էիւէրէլ: dar di cozzo. Հանդիպիլ. ոսոց Էնէիր: Եա' մըրել ուժգին. Հակառակիլ. Էիւէ վէր. փորը փորմոտ:
Cozzóne, m. Մէջնորդ, կամ վահառարկու. երբ վրաց: ան Քնելուը: մէջնորդ: Խնդրել. փնտռել:
* Crabróne, m. Տես Calabrone.
* Cracrà. Կաաս կառաս. Ձայն ագռաւու:
Crai. Վաղիւ:
Cránio. Կիսաւտակ գլխոյ. գլխապնին: փակաս:
Crápula, Crápola. Գինեմոլութիւն. շռայլութիւն. արբեցութիւն: Նէվէ Իչիլմէ. սպիտակասպ:
Crapuláre, Crapoláre, v. Զեզիմիլ' ի կերակուրս և յըմպելիս. շռայլիլ:
Crapulóne, m. Կերօղ և արբեցօղ. դինապետ. շռայլաճէշ:
Crapulosità. Տես Crapula.
Crassézza, Crassízie, f. Ստուարութիւն. Հանճարութիւն: գալընլըգ:
Crásso, sa. Crássimo, ma. Ստուար. Հանճար: գալըն. գոպա: ignoranza crassa. յիմարութիւն, կամ վրդովմունք, կամ հանճար տգիտութիւն:
Crastíno, na. Քառ. լաթ. Վարուճան: Եաբանէյի: * far crastino. յապաղել առ վաղիւն:
* Cratefito, m. Ս կանոնաւք ինչ գրեալ:
* Cratéra. * Cratére. Խառնարան. քաճակ:
* Cravána. Փոքրիկ խեցեմորթի ինչ որ հաւճի ի յատակ նաւու ընդերկար մնացեալ ի ջուր:
Cravátta, Փողպատ գլխիկայ:
Crázia. Դրամ հինգ դանգաց:
Creánte, s. Ապաքէն. տակիմօղ: Խոպան:
Creánza, Հրահանգ բարուց. կրթութիւն. դաստիարակութիւն: Ինչիկ: բարք. սովորութիւն: Խոպիկէն: յարգանք. վեհապանք: buona. քաղաքավարութիւն. բարեզգեցիկ բարք. քաղաքավարութիւն: Եաբէն: Էրէնկ: mala. ամօթագործ: անքաղաքավարութիւն. խեղճութիւն բարք: Եաբէնսիզլիկ: Հոյչութիւն:
* Creanzáto, ta. Քաղաքավարտ. քաղաքավարի. բարեկիրթ: Եաբէնլի. Էրէնճան:
Creáre, v. Ստեղծանել. առնել յոչնչէ: Եարատմոյ: ծնանիլ. ի դոյ ածել. յառաջ բերել: Ինչիպահ կենդանի: կազդել (գեղարուեստ.) առնել: ընծրել. Հաստատել: Էիւէրէ: Տօմոյ: մտրգել. Տրա Հանգիլ. վարժել: Քէրէվէյն Էդէրէ: հօյէքէրէ: սրբեցանել: պէնէրէ:
Creatívo, va. Ստեղծիչ. արարիչ. ազդրչական:
Creáto, ta, m. Ծառայ. առն. ընտանի: Հըզըէրէքեաց. Տեալ: Քէզիէրէք: պէնէրէ:
Creáto, ta, m. Ստեղծեալ. արարած. Եարատմըշ: * Հաճառոտ. չափազանց: ben creato. բարեկիրթ. քաղաքավարի: mal creato. ամօթագործ. անքաղաքավար. անհրահանգ:
Creatóre, m. Ստեղծիչ. առեղծիչ. Եարատը. Creatríce, f. ingegno creatore, adj. առեղծիչ հանճար:
Creatúra. Ստացած: Հանդէպ: սան. ձեռնասուն: Քէրէվէրթ. ընդ: * անձն. ոյք. կին: տիկ. ոպոմ: * զաւակ. որդի: Եէվլատ:
Creaturélla. Նոմազ. Կռնասպ արարած:
Creatúrina. Ստոր ըստոր:
Creazióne, f. Ստացուածք. առեղծուած: Եարատըլըշ: ընծրումն:
Crébro, ra. Քաջ. լաւին. Յաճախ. խիտ: սըկ:
Credénte, adj. s. Հրեի և գոյ. Հաւատացեալ. հաւատացօղ: Ինանան:
Credénza. Հաւատ: պին. խոհ: կարծիք. միտք. խորհուրդ. գանձ. գիշատ. վարկ. յարդ. ամուսնի Էիւէրօ. ոտ: գաղտնիք: սէր: dare, aver credenza. Հաւատալ ընծայել. Հաւատալ: Ինանմոյ: Ստացուածք: dare, pigliare a credenza, far credenza, եմն. յանպատիկ վաճառել, կամ յառաջ գինել. Վերջին վերկ. ազմոյ. lavorare a credenza. յապատիկ աշխատիլ: Վերջին ստանալ: far checchessia a credenza. գործել ինչ ի գործ, կամ վայրապարտ, յանօգուտս: spacciar a credenza. արձակել. անապարհ լինել: lettera, կամ breve di credenza. տ, ի բառն Credenziale. փորձ. ապահաստուածոյ: Բերդիկ: Ճաշակառուածոյ իշխանաց) Էրէնէ: Ճաշակութիւն: far la credenza. առնուլ ըճաշակ: Էրէնէ ալմոյ: պատուհան կերակրոց. արապիկ. յորոյ ի՞ր շարին զոփաելոյս կերակրոց' ի սէտս սեղանոյ: ոսկիս փոլոպէ: սեղեանն ուր շարին ամբոխալք լի կերակրովք ի սէտս սեղանոյ: սեղան պատրաստել' ի միասին ստանալ առաջնորդաց զրիւ պատարագ: Ամբոխալք և սկատուելք. սպասք սեղանոյ: Քաղցրաբոյր: ոսկի քաղցր: pigliareunacredenza. առնուլ ձեռն առնորդել ինչ յոմէ:
Credenziále, adj. s. Պատուհան. վաստակեան: lettera credenziale. Վկայական դեսպանաց. Վկայական դեսպանութեան:
Credenziéra. Պատուհան կերակրոց: ոսկի բարոյապէ:
Credenziére, m. « Credenziéri. Քաղաքապար. այր հաւատարիմ. որս ձեռնիպի. պրօպաս: վերակացու պատուհանի կերակրոց, կամ մատակարար: Էրէնէմի պաշէ:
Crédere, v. Հաւատալ: Ինանմոյ: կարծել. լինել' ի կարծիս. հաստարել. պանճէնիլ: Հաւատալ' ի քո: փրոխիտ ալմոյ: Հնազանդիլ: ինքնիս օշմոյ: վստահանալ. յատակի տալ: Վերջինի Վերկ: sulla parola, հաւատալ քանիցն, կամ խոստանացն: dar a credere. հաւատացուցանել. Ինանդրմոյ: Crédersi. Ունել անուն քաջի: Էիւէրօ պօշմոյ: non credere dal tetto in su. Լինել ներհակ հաւատոյ:
Credévole, Credíbile, s. Հաւատալի. արժանահաւատ: Ինանըլըմոյ: գործիանահաւատ: Քէզ Ինանըշ: * Credibilissimo, ma, sup. Կարի լիւն արժանահաւատ:
* Credibilità. Հաւատալիութիւն. Հաւատի գոլն:
Credibilménte, adv. Արժանահաւատաբար կամ օրինաւորապէս:
Crédito. Փոխ. սպառիք. առակ. առնելիք: պըշ Քոյ: dar credito, կամ metter in credito. Ընծայել. Հաւատալ' ի գրի, կամ անցուցանել' ի գրի զիմն: dar credito. Հաւատալ ընծայել: Ինանմոյ: կարծիք. Հաղաստութիւն. անուն. Հանգաստ. Նամ. ոտ: Վարկ.

յարգ։ Ինչպէս։ esser in credito, կամ aver credito. լինիլ արգոյ, կամ ի համարի կամ ակնառ եւոր։ ընդհս ունիլ առաքի ուրուք։ ինչպէս պոտ ման։ նամաթ օլման։ կամ գնալ վաճառուց։ լինել գիւրավաճառ։ գօյլայլըն ինչ ասիման։ esser in credito di ladro, ևն։ համարիլ աւազակ։ metter alcuno in credito. արգոյ ընծայեցուցանել զոք. հաւատիկիլ առնել։ բաղդեհիլ ենթել։ նամաթ եթիմ։ è un uomo di credito. է այր արժանահաւատ. ընդհս ունի յոյժ առաքի այլոց։ աչօղ սահման գըտ. աչօղիս կիլիը։ aver del credito presso alcuno. ընդհս գտանել առաքի ուրուք։ պիրխնին ինչ պիտիկ կիրմէ։

Creditójo, ja. Հաւատալի։

Creditóre, ṙe. Creditrice, ſ. Հաւատացօղ. որ հաւատս ընծայէ։ խնամն։ փոխատու. պարտատէր։ պօրճ սահման։

Crédo, պրպտանել անխոհ եմ. Հանդգանակ առաքելական. հաւատամք։ in un Credo. nel tempo, կամ nello spazio d' un Credo. ի սուղ ժամանակի. արագ. (ասակ. մեկ հաւատամքիմը չափ։)

Credulitá, táde, táte, ſ. Դիւրահաւատութիւն։

Crédulo, la. Crediliſſimo, ma. Դիւրահաւատ. դիւրահաւանական։ ինչ խնամբ։

Créduto, ta. Աւժանահաւատ. այր երևելի. մեծ ծարու։ սպրտ. հիւրընկալ։

Créma. Սերկամէին։ գայմագ։

* Cremastéri, ṙe, ṙi. Սկանռնիք զորոց կապակ կան ամրակիք։

Crémisi, ṙe. Որդան կարմիր. ծիրանի։ գըռմըզը։

Cremisíno, na. Ծիրանագոյն. ներկեր յորդան կարմիր։ գըռմըզը։ cremisino. չուխայ ծիրանագոյն։ խոխլանի։

Cremóre, ṙe. Ընտիր քնաիրք. ազնուագոյն, կամ ընտիր մասն։ էօլ։ cremor di tartaro. է գեղ ինչ ի փոխ մսանց տորոյց պլինոյն։

* Crémosi. Տես Cremisino.

* Créna. Տես Criniera.

* Créolo. Երրորպացի ծնեալ յամերիկայ։

* Crepacciáto, ta. Հերձառեալ. ծակոտկէն։

* Crepáccia. * Crepáccio. Հերձուած. ձեղքուած. ձեղքուածք։ crepáccio. պատառուածի ոտից ձիոյն։

Crepacuóre, ṙe. Տագնապ անհնարին. անձկութիւն սրտի. մորմոք։ խրեղ եղկնիխ։

Crepáre, t. Հերձանիլ. ձայթիլ. պայթիլ. պատառիլ. (ըստ այսմ ասի և crepársi.) լաւլամաք։ մեռանիլ։ էօլիլ։ crepar un cavallo. * կարի խանել. ջենցուցանել զձի. առատկել։ ասք լանլանիմաք։ crepa di grasso. ճարճատի ի պարարտութէ։ grasso a crepa pelle. գիւրապարար յոյժ։ էն։ պէտ։ mangiar a crepa pelle, a crepa pancia, a crepa corpo. ուտել անչափ, առատապանան, կամ մինչև ցպարպատիլն որովայնի։ crepare. գառատապարել ի գժտիս։ աղէմամբ լինել։ delle risa. պարպատիլ ի ծաղոյ։ ծիծաղիլ յանդատիս։ di fatica. առաջանաբեկ լինել. աշխատիլ յոյժ։ di sdegno. ծանրացաւութեամբ լինել։ di fame, e di sete. սովաբեկ և ծարաւատանջ լինել։ d' invidia, di dolore. պայթիլ. կամ հոգիլ ի նախանձոյ, ի կսկծանաց։ di voglia. մաշիլ անձկութէ։ che possa io crepare, se non l' inganno. մեռցի անէն եմ, կամ օն և ծն արատչէ լինի ինձ, եթէ ոչ խաբեցից զնա։

Crepáto, ta. Հերձեալ։ լաւլամբ։ աղէմամբ։ պեպպէ։

Crepatúra. Ճեղքուածք. պատառուածի։ էառըտ։ լաւլամբ։ խրատմատ (որմոց։) աղէմամբ։ փեղպէնիթ։

* Crepitánte, ṙi. Շառաչող։

Crepitáre, t. Բառ ապին։ Շառաչել. հրոյ. շաչել. շառաչիւնս արձակել։ էսիըրդամաք։

* Crépito. * Crepolío. Ճռինչ ոսկերաց գոյացել ի խօշտուեց լինչ։

Crepoláre, t. Screpoláre. Ճեղքիլ. պատառիլ։

Crepóne, ṙe. Գանգրատեաւ ասոճի լինչ կամ կերտատ։

* Crepóre, ṙe. Աստղատեսիլն։

Crepúnde, ſ. ſt. Բառ ապին։ խազալիկ տղայոց։

Crepúscolo. Արշալոյս։ լոյս երեկորին, կամ վերջ. գալոյս։ գնդիպ։ հեչօ։

Crescénte, ṙi, ſ. Ածեցիկ. աճեցուն։ պինդն։ luna crescente. լուսին աճեցուն։ * il crescente della luna. կէսն, կամ աճումն լուսնոյն։ crescente գոյ։ տես crescenza.

Crescénza. Աճումն. աճեցուկ. պինդիւթիւն։ պէօհիւթիւն։ d' un fiume. յորդուն գետոյ։ tagliar un vestito a crescenza. ձևիլ զհանդերձ երկայ ի գհատակն։ աւելորդ մաս քաուիլ չափցս վրոցին՝ որ արգելու գմեզն։ որ կոչի և Carnosità.

Créscere, ṙe. Տես Crescimento.

Créscere, t. Աճիլ։ զարգանալ։ առաւելուլ։ պինդիւթ։ պէօյհիւթ։ գայթանալ (արմտից։) սատկանալ։ սպաս։ յորդիլ (գետոց։) բազմաս։ ն. աճեցուցանել. առաւելուլ։ պէօյհիւթ։ արծրատ։ անուցանել. առաձիլ։ պէնդիւթ։ էգրվէրթ էնիթ։

* Crescévole, ṙi. Աճեցական։ օգտակար։

Cresciménto. Աճումն։ առաւելուած։

Crescióne, ṙe. Կոտեմ Ջայլին։ տա ներէնթ։ կոչի Senazione, և Nasturcio acquatico.

Crescitóre, ṙe. Crescitríce, ſ. Աճեցուցիչ։

Cresciúto, ta. Cresciutíssimo, ma. Աճեալ զարգացեալ. մեծ։

* Crescintóccio, ia. Փոքր մի աճեալ կամ զարգացեալ։

Cresentína. Կոտորակ հացի խորովեալ, և ապա համակեալ ի ջուր, աղիւ, պղպեղաւ, և ևն։

Crésima. Սեռան. իւղ գրոշմին։ դրոշմ. խորհուրդ գրոշմին։

Cresimánte, ṙe. Cresimatóre, ṙe. Պաշտօնեայ դրոշմին. գրոշմիչ։

Cresimáre, ṙi. Դրոշմել. պաշտել զխորհուրդ դրոշմին։

Cresimársi, ſ. Ընդունել զդրոշմն. գրոշմիլ։

Cresimáto, ta. Դրոշմեալ. ընկալեալ զհաղ դրոշմին։

Crésma. Տես Cresima.

Créspa. Կնճիռն ծերոց. խորշոմուած։ պատառոտ։ far crespe. Տես Increspare.

Crespáménto. Կնճռուտիւն. կնճիռն. խորշոմումբ։ de' capelli. գանգրուտիւն հերաց։

* Crespáre. Տես Increpare.

Crespéllo. Կարկանդակ ինչ գանգրատեալ։ far crespelli delle ciglia. կնճռիլն ծնանիլ ի գէմ. խոժոռիլ. գայրանալ։

Crespézza. Տես Crespamento.

Crespíno. Մուտի ինչ փշալից. որ կոչի և Berberi.

Créspo, pa. Crespíssimo, ma. Գանգաթ. կրնճռեալ. խորշոմեալ։ գէլբշճի. պատառոտ։ տես և Brusco, Accipigliato.

Crespóne, ṙe. Կերպաս ինչ գանգրատեսակ։

* Crespóso, sa. Տես Crespo.

Créſta. Կատար հատուց. բերուկ ծռինոց։ խոհ։ կա-

: *կաւատր , ցցուկք առնուաւորչիւ· վիրկք : Բել· աղբ դաշ : գլուխ · գագաթն · պաղ կաւատր որմոյ : degli alberi . գիտակ ծառոց : Ծայր · ծագ : աշտ : rizzare , alzare la cresta . աշտ ա՛ն· գլուխ, կամ եղ կիսր առնուաւոր· գոռոզանալ· պերճանալ : հպ ածկանիպ : abbassar la cresta . նկուն լինել· զկ կանել յանձարտուաւնութ · ընկճիլ : abbassar altrui le creste ; far abbassar la cresta . նկուն առնել զոք : Կաւատր , կամ զարդ ինչ գլխոյ կանանց : Ախտ ինչ առակնոց :

Créста di gállo . Ազգ ինչ Pedicolare անկոյն : հօրօք նիդի : երկնասուն խեղի ինչ յոգնէ ոտակիզ :

Crestája , նկ · Յօրինեալ կանաչի զարդարանաց :

Crestóso , sa . Կատարագարդ· կատարաւոր : Խոխլէ :

Crestúto , ta . Կոյն է : ցցուեալագարդ : ածղանձաւ :

Créta , Térra-créta . Կաւ բրտի : պաւլէդ · Ներ· Ճկ

Crétano . Գառնագմանկ · ոմի՛ գառնագմանկիկ· (է խոտ ինչ ծովափնոյ · ոմի՛ Erba di S. Piero .) գայա գօրաղաս· եա՛ Եքինոս· ոմնի ծովայնո· (կո չի և Échino marino , Ríccio marino , Castágna marina ,) գաւա ինչէն· փշնիկ ենխնկնէ :

Cretóso , sa . Կաւային · կաւուտ · կաւալից : պաւլէդոտ · պաւլէդէս :

* Cría . Բաս յն , և Ճպրաս · Խրիայ · ակեաք :

Criáre , նի՝ Տես Creare , նի՝ : Ծնանել :

Cribráre , դ· Բաս լա · Խարթալել : Հարճել · ցինձել :

* Cribrazióne , նկ· Խարթալումն : զտումն կամ որս Հումն ներքագործն մասանց ի Թանձրագաւնից :

* Cribriforme , ածկ , հ· * Cribróso , sa . Մանրատակ · ոմի՛ (է ոսկր ինչ մարմնոյ :)

Críbro . Բաս լատին · Խարթալ · մետ : գալատաս :

Críccа . Կրնէք հանառուսակ ձևք Թղթոց նաբաստին. (կրնէք Թզիք , երնէք սիկնապ , ևն , զորս ունին ոք ի ձեռին :) Խաղ ինչ Թղթոց : cricca di bastonate . երնէք հարուածոք գանից : di palle . երնէք կամ դանապ : * Փոքրիկ նաւահանգիստ : ասն և Criocca .

Cricri . Cricch . Ձայն Կերձանելոյ , կամ ձայնի ինչ առանի , և ասլակոյ : էրն · էրնբ էրնբ :

* Crícchio . Խղճ · ցանկուն · հանգոյց :

Crimenlése , ա՛ր· Բաս լատին · Քրէական յանցանք · պաւլէդ : Եա՛ ոճիր · եղեռն : Փչապ :

* Criminále , ածկ , հ· Ճանցանոց · ինասուց · ինաս առատրաուն · պատժատրաուն : esercitare il criminale . պատժել զատաստանաս · պատուհաս տալ զինատատրաս :

Criminalísta , ա՛ր· Վճռատէս · (ք հմուտ ի Կրէական ինատրաուն · քննիչ , իրատարձէ յանցանաց :

* Criminalità . Որ ինչ պատշաճի առ զատաստան ինատրաուն :

* Criminalménte , տ՛ի· Զատաստանաս ինատրատրաուն առնել· ի ձեռն զատաստրի պատժատրատրիչ , կամ յանցանաց :

Criminére , դ· Վարել զատաստանաս ինատրատրաուն , կամ պատժական զատաստանաս : առ բատատանել· առդանել· վարել կամ առնել կամ զբն Կրէ զդատաստան գլխատրատրաուն :

* Criminazióne , նկ· Ամբատատանուն· զրատրատրաուն :

Crímine , ա՛ր· Բաս լա· Յանցանք· ինատ առ·ղպատանի· Criminóso , sa . Բաս լատին · Յանցատր · ինատնա կար · եղեռնագործ · առ·ղաս · Եվի Փեսպ :

Crinále , ա՛ր· Բաս լատին · Վարսակալ : առ պաղէ :

Críne , ա՛ր· Críno . Բաշ ձիոց : Եղէմ · ակ Եղէմի : վարսք · մազք · Հերք · առ· esser a' crini ad alcuno , լինել առ ընծեր ուանք · լինել Հուսպ :

Criniéra . Բաշ ձիոց : Եղէմ · ակ Եղէմի : Տատա կամ Վարսք պինատր ասատղոյ :

Crinîto , ta . Crinûto , ta . Գխատատր · Հերատատր : առ·ղէ : գխատատր (առատղ) գոյզատգուա (Եքատրէ) crinito di serpenti , օձատհէ՛ (յ՞ որ ունի՛ Հ գլխուն օձս փոխանակ Հերատ :)

Crinóne , ա՛ր· Ճկի ինչ խոշտանգիչ ատատոյ , ատատ էատ զՔ զՀերս ատդոյատէ Ը մարկատ մատինոյ նդ :

Criócca . Ընկերատէ վատատ· Ժողով ջատաց :

Crisálide , ա՛ր· Ի ձերատ , կամ այլ ինչ Թրծուած փա Հետ յիատատ բատժոփ , զի՛ ի պարկի· կոչի և Ninfa . յի՛ Հարսն , կամ հարսնատ , և ևս Aurelia , Bigarto , Necidala . Թիթեռ արդի բնատղնի Նինք որոշեն զատաս՛ ի միմեանց :

Crise , Crísi , նկ· Ճդանք · (յի բժշկաց է փոյթ և օգտակար Ինչն բնուելոն Ը ցաւոց հիւանդատն առնել՛ի դատարկելոյ հիւանդոց ինչ :)

Crísma . Տես Cresima .

Crisoberíllo . Ոսկեբերդ · (է ակն ինչ :)

Crisocólla . Տես Borrace յի ու նշանակուե :

Crisocómo . Տունկ ինչ· առատգաբանի Ոսկեվարս .

Crisologo . Ոսկիաբան :

Crisólito . Ոսկեբար· ասկեհան : վկնէճեա : ոսկեգոյն (գոյն :)

Crisomele , ա՛ր· Ի բաղմատեսակ միջատ ինչ անկոց :

Crisopásso, Crisopázzo, Crisopraso . Բրեատպրատս :

* Crisopoéico , ածկ· Ոսկեգործուե · ոսկեգործակն :

Crisóstomo , Grisóstomo . Ոսկեբերան :

Cristallíno , na . Կինն ատան վանի · բեւրեղանը ատան : պեւլօս կեպի : * Cristallíno , գոյ · կամ umor cristallino . Յառնորակ (հեւեղն ասաց :)

Cristallizzársi , յ· Բեւրեղանալ · (ի քիմիականաց Ը Թանձրանալ հեւեղոց Ի ձև ապն :)

Cristallizzáto , ta . Բեւրեղագեալ :

Cristallizzazióne , նկ· Բաս · Բեւրեղացուցումն

Cristállo . Ապն վանից· վանակն · բեւրեղ · պեւլօս· liquido cristallo . Լաւ ակառակիս : di rocca . բեւրեղ ժայռից : * Cristállo . Բեւրեղ · (քնաղըն Նինք այսպէս զիմն Հանքային գոյացուածս , ոյք ինքեանք ընուելն զձև ինչ Հասատատուն և որոշեալ :)

* Cristalléide , նկ· Բեւրեղատեսակ · (է Հան քային ինչ բեւրեղ ·)

* Cristáto , ta . Տես Crestoso .

Cristéo , Cristére , ա՛ր· * Cristéro . Գրկիս : Հօգնա : lasciarsi mettere il cristere . աշ ատսի՛ Հանդուրժ ժեղ իմիք· ախտոյ զկցանել :

Cristerizzáto , ta . Գրեխաս ի նեղատս վարեալ :

Cristianáccio , նէնձ· Ազգ քրիատոնէատյ· buon cristianaccio . աշ ատսի՛ այր գիտատոր , Հլու :

Cristianaménte , տ՛ի· Քրիատոնէատբար · ատգատբ :

* Cristianélla . Տես Donnicciuola .

Cristianéllo . Ազգ արհատարհ , կամ վատատիրտ :

Cristianésimo . Քրիատոնէութի : քրիատոնէական կրօն քրիատոնէական Հաւատս : գէօվնէաէէ : ասն և Cristianità .

Cristianíssimo , ma . Գեր· Ամենաքարեպաշտ· քաջ բատպաշտօն Ըմատրիա քրիստոնէատյ : Քրիստոսատն· (է մանկանուն Թագաւորացն գապղոյ :) Cristianíssimo . Ամբոյն գապղոյ :

Cristianità , - táde , - táte , նկ· Քրիատոնէատյք · Ց , ժողովուրդ քրիատոնէից : Գիլէրի խնէնէ · քրիստոնէական Հաւատոք, կրօն ատրտոյնի քրիատոնէից :

Cristiáno , գոյ· Քրիատոնէատյ : գէօնէնան : ատրդ · ատն · ոք · ապատ·գէնի : da Cristiano . է ատք Ինչ էրէ տան · Ամբողջ · չիրատի : Ներնէ·գէն : cosa da Cristiani . աշ ատսկոյ · յատմոր ինչ · վայելուչ · պատշաճ · ընտիր : Գնաքոյ · Նագըլէգ :

Cristiáno , na . ածկ· Քրիատոնէական : գէնիկնան գիտ·նէգ :

Cristianóne, ար. Աղյուսահատակ, վիմեխալիւ:
Crisitide. Տե՛ս խոտ լինչ, և ամէն փրփուր արծաթոյ:
Cristiére, ար. Crisriéro. Տե՛ս Cristeo.
Crísto. Քրիստոս: Աստուած. Աստուած:
* Critério. Կանոն, կամ հիմն ուղիղ դատման. գատումն, կամ դատաստան մեռց. ուղղադատուի:
Crítica. Դատումն. դատողութիւն. դատաստան. քննողութիւն: դիրք, կամ ձեռ դատողական, կամ քննողական: darsi alla critica. դառնալ. քննել. պախարակել. դատուիլ. պարսաւադէտ լինել:
* Criticaménte, ած. Դատողութիւք. դատողաբար. քննողաբար:
Criticánte, ած, ած. ներ և գս. Տե՛ս Criticatore.
Criticáre, ն. Դատել. քննել. պարսաւել. եպիրել. սուգանալ. կշռանիել. պախարակել. ուղղադրել. ստահան գնով: պարսաւադէտ լինել:
Criticatóre, ար. * Criticatrice, էի. Դատող. քա նադատ. դատաւոր: եպիրիչ. գործիչ. հակառակող: պիտի եպիրի. գործը պեռչէն:
* Criticazióne, էի. Տե՛ս Critica.
Critichétto, ta, ած. Ծիծաղ, կամ ակէտ դատող. թեթեւադատ խօլադատ. պարսաւադէտ:
* Criticísmo. Տե՛ս Critica.
Crítico, գս. Դատաւոր. քանադատ. գործ դատող. քննիչ (գործ) criticoaccanito. դատն քննիչ. գատն դատաւոր. պարսաւադէտ:
Crítico, ca, ած. Դիւրաճաշ, կամ յօժարական ի դատողութիւն: dì critici. աւուրք գատողութեան, կամ ճանդիսի. (որ աւուրք յորոց բժիշկն գատ ըզհանգամանաց հիւանդին:)
* Critmo. Տունկ լինչ, որ կոչի և Erbacali.
* Crivellájo. Մաղագործ: Էլէկի:
Crivelláre, ն. Մաղել. խարխալել. գոլորշիմաղ: աղեակել. ձգել: քամիլ: ծակիլ: փշրիլ: քրքնել. գատել. պարսաւել. թշնամանել. ստգալ նել: ինքիւն էնիլ: հանուն գնոյ: ֆլէյլամոյ:
Crivellato, ta. Մաղիլ: Էլէկիլ: ծակծկուիլ: փեղիլ:
Crivéllo. Մաղ. խարխալ: Էլէկ. գոլորշ:
Croátta. Տե՛ս Cravatta.
* Croccaddobbáto, ta. Քրքմոզարդ:
Croccáre, ն. Կերկերաձայն հնչուն արձակել. (ագռաւ զհնութեաւ լրոյ, կամ անօթոյ:) ականջ եղջերոյ: շաղփաղփիլ:
Crocchiáre, ն. Հարկանիլ. դանիլ: փղոսիլ: տեսս և զլխբինն: e' non gli crocchia il ferro. անվնաս է: արի է: և Ձլինել առաջ. լինել վտասառողջ: չաղփաղփիլ:
Crócchio. Ժողով մարդկան ի խօսակցութիւն. ադգութիւն: հնձիւն: stare a crocchio. ըզբանիւք անկանիլ խօսակցիլ: խաղ ածգել: ծաղր: հեղոյս: esser crocchio. լինել վտասառաջ:
Crocchióne, ար. Շատախօս. շաղակրատ: լեզուաղեն:
* Cróccia. Տե՛ս Ostrica.
* Croccodillo. Տե՛ս Coccodrillo.
Crocciáre, ն. Գրգռել. հատուցանել: գօգոլամոյ:
Cróce, էի. խաչ: հաւ: նշան խաչին. ընդագրուիլ: խոհաւոս: farsi il segno della croce di checchessia. զարմանալ. հիանալ: խաչանձև լինչ: Տե՛ս Կանք. չարչարանք. վիշտ. նեղութիւն: խոչընդոտ: ձև գործ: tener altrui in croce, եև. նեղել ականջս. տառապեցուցանել զոք: porre in croce. խնդամանել. հալածանել: far croce; far delle braccia croce; star colle braccia in croce, եև. խաչանիլ. տնաբանել զձեռս ղանիցս: (ի նշան խոնարհութեան, կամ պաղատանաց:) dare, pigliare, predicar la croce, եև. տալ. ընդունել. քարոզել եև, պատերազմ: prender la croce. ընդունել զհանդերձ զինուորական կրօնի: bandir la croce addosso a uno. հրատարակել պատերազմ ընդեմ ումեք: bandire, կամ gridare la croce addosso, կամ sopra uno. բամբասել զոք: croce di Sant'Andrea. խաչ խաստրնակեաց: croce a foggia di T. խաչ երկաթեայ: in croce, գ. խաչաձև. խաչակերպ: a occhio, e croce, գ. գնահատաբար. անխորհրդաբար: alla croce di Dio. երդնում ի խաչն քրիստոսի. սրտագին. ամէն: ռանկ խաչ: croce santa. սրբերեկոյան. պահակիս տղայոց:
Crocellína, Crocétta, նաշ. խաչիկ. փոքր խաչ:
Cróceo, ea. Քրքմագոյն. խարտեաշ: պաճուճեալ:
Crocería. Բազմութիւն, կամ դասուդ խաչակրաց:
* Crocesignáto, ta. Խաչանիշ. նիքեալ խաչիւ:
* Crocevía. Տե՛ս Crocicchio.
* Crociaménto. Չարչարանք. վիշտ. նեղութիւն:
Crociáre, ն. Չարչարել. տանջել: ձգիա եղիպ. պատնէն վերիպ: խաչակնքել զոք. նիքել զոք նշանաւ խաչին: Crociársi, յ. Իրիլ ի վնասուրութիւն խաչակրաց:
Crociáta. Ծրաք խաչակրաց. (ընդհանրական հաւատոյ և հերետիկոսաց:) խաչակիրք: տեղի ուսոյն անցք. նեն նաւք եկեալք ի զանազան կողմանց: Փրկութիւն կամ կիրք Քրիստոսի: փեօրի եօ. աղբ: տան եկեղեցւոյն կառուցեալ խաչանձև: արծաթ, կամ առուրք վճ խաչակրաց:
Crociátto, գս. Տանջանք. չարչարանք: խալենձէ:
Crociátto, ta, ած. Չարչարեալ. տանջեալ: խաչ եանկեալ: գս. Խաչակիր զինուոր:
Crocícchio. Դրութ, կամ կիրք Քրիստոսի: փեօրի եօ. աղբ:
Crocidáre, ն. Ածանիլ զձայն ագռաւու:
Crociéra. Խաչաձող. (հնութեան ընչ խաչանիշ:)
* Crocífero. Խաչակնիք. (քար ընչ յորոյ ի մէջն երևի նշան խաչի:)
* Crocificcáre. Crocifíggere, ն. Խաչիլ. ի խաչ հանել: հալածանք: տանջիլ: պատնէն վերիպ:
Crocifiggiménto, ար. Crocifissióne, էի. Խաչահանուիլ խաչելութիւն:
Crocifísso, sa. Խաչեալ. տանջիլ: Crocifísso, գս. Խաչ. սէր նշան: հալ star alle spalle, կամ alle spese del Crocifisso. ած ասի. կեալ ծախուած այլոց:
Crocifissóre, ար. Խաչահանուած. խաչօղ:
Crocitáre. Տե՛ս Crocidare.
Crociuólo. Տե՛ս Crogiuolo.
Cróco. Բառ լս. Քրքում: պաճուճ: croco di Marte. երկաթ, կամ պողպատ փոխիլ ի կիր ծծմբով:
Crogiolársi, յ. Քաղ եփիլ. ուռնիլ զհնար ըստ չափ: եղն էնիպ. գիլամբ ինիպ: դիւրանալ ընդ երկար յանկիպ, կամ ստ հրով. անձին դիւրանալ փափկանալ: տես և Rosolare.
Crogioláto, ta. Քաղ եփեալ. քաղեփեայ: էնէլիպ:
Crogiólo. Ընդերկար եփ մեծ կերմուճ: pigliare il crogiolo. տես Crogiolarsi ըստ նշանակուեր:
Crogiuólo. Քուրայ. հալոց. բուրձակ: փօրա:
Crójo, ja. Խիստ. անընտելի. անհաւան. ընդդատ. ատող. ամբարիշտ: զայրագին:
Crollaménto. Երերութիւն. տատանումն. ցնցումն. տատանուած: տալընգալ. տալընգ. պիտիչ:
Grollánte, ած. Երերուն. տատանեալ. ցնցեալ:
Crolláre, ն. Տատանիլ. շարժիլ. ցնցիլ. շարժիլ (զգլուխն:) տալտանուիլ. պիտիչ: և յ. Տատանիլ. տատանիլ. շարժիլ: յ. Խոտան ի խուռն լինել. շիտիլ. փառաբանիլ. օլամ. չալերամ:
* Crolláta. Տե՛ս Crollamento, Crollo.
Cróllo. Տատանումն. շարժումն. ցնցումն. տատանուած: պիտիչ. տալընգ: ընտա. ատոյժ. կորուստ: վնաս. պարս:

dare

dare il crollo, կամ l' ultimo crollo. ՀՌԱՆԻԼ։
essere in sul crollo della bilancia. ԼԻՆԵԼ ՄԵՐՁ
ՅԱՆԿԱՒՆ։
Cróma. Կորձ. (Է բառ յունաց, և առաջաբա-
նի՝ գոյն. բայց առ երաքիշաս՝ է ձև և խաղ
ինչ. զոր գաղղիացիք վե կոչեն Croche, իբ՝ կորձ։)
Cromático, ca. Կորձային։
Crómmo. Ոչխ գառն. (է մանր ոչխարցուէ ներխ
նեաց։)
Cróna. Մեքենայ ինչ բեռնաւորելոյ գնաս, և
Հափրոյ զգեստիս ի հատաց։
Crónaca, Crónica. Ժամանակագրուէ. քրոնիկոն.
տարեգրուէ։ Խրիմ։
Cronicáccia. Վրիպակ, կամ յոռի ժամանակագրու-
ւէի։ առասյօգ. առասպելուած։
Cronichísta, տէ. Crónista, տէ. Ժամանակագիր.
տարեգիր։
Crónico, ca. Երկարատև (հիւանդուէն։)
Cronográmma. Ժամանակագրուած. (է ոգի ինչ
նախագրուէ, որոյ տկղնատուածք յօդեն գլծուա-
կան անցից անցեալոյ։)
Cronología. Ժամանակագրուէ. տարեգրաւուէ.
ճշմարտուէ։
* Cronologicaménte, ադ. Ժամանակագրուէ ի ըս
ժամանակագրուէ։
Cronológico, ca. Ժամանակագրուէն. տարե-
գրական. ժամանակագրական։
Cronologísta, տէ. Cronólogo. Ժամանակագիր. ժա-
մանակագէտ։
Cronómetro. Ժամանակաչափ. (է գործիք չափե-
լոյ զժամանակս։)
Cronóscopo. Նշոյն է։ Ժամանակացոյց։
Crosciáre, ր. Ականջել. տեղալ յորդ։ տարափ
լինել։ հարկանել ուժգին։ Ձայնիւնս տրձա-
կել (գաւազր փայտից ՚ի վառելն։) Լաքեբպամատ։
քաջ հռալ. պոռչել։
Cróscio. Խոխոջիւն եռացեալ ջրոյ. croscio di risa.
ծիծաղ բարձրաձայն։ փռիփռ։ andare a croscio.
ՍՀՐԺԵԼ ԼԻՆԵԼ ՅԱՆԿԱՒՆ. ՄՈՒՐՃ ՚Ի ԿՈՐՁԱՆԱՒՆ։
Crósta. Քոս։ կեղև։ փապար։ պատեանք կամ
կեղև հացի։ վերին երեսապատքինք։ խոշ խոշ։
տես և Crostata. Crosta della muraglia. ծեփ,
կամ կեղևանք պատից։ աղա։ l' asino non ha luogo
in crosta. առակ. պատուհասիանքն չեն արժանի
՚ի պէս պէս անարդից։
* Crostáceo, ea. Տես Crustaceo.
Crostáta. Կարկանդակ ինչ կեղևապատ ունի գհաց։
* Crostatúra. Դրոմագործուէն։ (յատակաց, կամա-
րաց, և ն։)
Crostíno. Պատառ հացի խորովելոյ. հաց խորո-
վածոյ։
Crostóso, sa. Crostúto, ta. Կեղևապատ. փա-
պարուտ։
Crotafíto, տէ. Բոյս անփամփուշտ. Կատիաշարժ
(ՍԻՄՈՒՈՒՔ ԿԱՄՔ ՍՈՐՈՒՆ ԾՈՄԱՑ։)
Crótalo. Ծնծղայ կամ նուագարան ինչ նախնեաց։
* Crovéllo. Գինի ինքնաբուղխ. (իբ՝ որ քաղեալ,
կամ ինքնին ծորէ ՚ի հնձանէն առանց կոխուելոյ ըզ-
խաղողն։)
Cruccévole, ն. Բարկացօտ։ Խօրհեալ։
Cruccevolménte, ադ. Բարկութեամբ։
Crucciáre, ր. Բարկացուցանել. զդրդռել. պա-
ւելնել. Crucciársi, յ. Բարկել ՚ի բարկութեան։
պաղեալ։
Crucciataménte, Crucciatissimaménte. Տես Cruc-
cevolménte.
Crucciáto, ta. Պատնեալ. զայրագնեալ. cruc-
ciato, ն. զայրագին։
Crúccio. Բարկութեան. ցասումն. Խօրհ. անձկու-
թիւն. տառապանք. ցաւ. Էնէի. ցասում. dar
cruccio. առաջել ցաւացնել. նեղել։
Crucciosaménte, ադ. Crucciosissimaménte. Բար-
կութեամբ. զայրագին ցասմամբ։ Խօրհ Էնէի։
Cruciósо, sa. Crucciosíssimo, ma. Ջայրացեալ.
զայրագին. լի բարկութեամբ։ ցասալից. ատելի։ ՚ի
բրէ. Խիմ. ցասում։ cruccióso, ն. զայրագին։
Cruciáre, Cruciársi, Տես Crociare, եւն։
Crucícchio. Տես Crocicchio։
* Crucífero, ra. Խաչաձև, կամ խաչանիշ (առնիք
իբ՝ որոց ծաղիկք են խաչաձև։)
Crucifíggere. Տես Crocifiggere.
Crudaménte, ադ. Խստիւ. անողորմ. ակռի։
Crudeláccio, ia. Կարի անագորոյն. անողորմ յոյժ։
Crudéle, ն. Crudelíssimo, ma. Անգութ. գժնդ.
գազ. գաժան. խիստ. Էրհամբխիկ. Էակնոց։
Crudelétto, tа. Փոքր մի անգութ։
* Crudelézza. Crudelità, եւն. Տես Crudeltà.
Crudelménte, ադ. Crudelissimaménte. Անգիժաբա-
գիճակարար. գնդիլ. մեծապես. կարի։ Էնէի։
Crudeltà, տáde, táte, էի. Անգիժութ. գժնդա-
կութ. խստութիւն. Էրհամբխիկ. Էակնոցութ։
* Crudéro, ra. Տես Crudele, Crudo.
Crudétto. Փոքր մի հում, կամ խակ. փոքր մի խիստ
ամառորի։
Crudézza. Տգաղութ. խակութ. ահասուն։ հումա-
կերէրէնի։ տես և Crudeltà. Cruderza di cielo.
խստութ, գառնութ օդոյ։ cruderze... անմեղա-
նելութ ՚ի առաւոտն. անմարտութ։
* Crudézze. Ջիջաղդն մեսուկք պատկերոյ փո-
թորկելոյ ժամուաջուսլ։
Crudità, – táde, – táte, էի. Հումութ։ Էնէի։
Crúdo, da. Հում։ ին։ vino crudo. ահաս գինի.
terra, կամ campo crudo. ահաս անդ. (իբ՝ ծը
քաջ եփեալ յարեգակնէ։) Անգութ. գաժան.
Էրհամբխիկ. Էակնոց. verno. գառնաշունչ, կամ
սառուկ ձմեռն. կամ stagione. ցրտաշունչ եղա-
նակ։ անեզի, կամ անմատ (մեսոցս։) գիշեր-
խորտակ. կամ խիստ (հրահալէն։)
Cruentáre, ն. Տես Insanguinare.
Cruénto, ta. * Cruentíssimo, ma. Արիւնաջիր.
գոխ. արիւնռուշտ։ ահագին։
Crúna. Crúno. Ծակ ասեղն. խոռոչ. մէջ։
* Crurále, տէ, ն. Սրունկ. սրունկական. (է
բանկ։)
Crúsca. Ցնեփ արմտեաց. Էեէի։ a misura di
crusca, ն. լիուլի. Էնաճառուած։
Cruscánte, տէ, և գոյ. Յառաջախոհ եւ քաջագիտան
Ճեմարանին։
* Cruscáta. Սնոտիք. խռովախիճ ինչ։
Cruschéllo. Ցնեփ ճաղատեալ, կամ Էնեփախոյզ. (է
խաղ ինչ տղայոց, ուրք վիճախառն պրտեան
գաղեալ ՚ի կոյաս ինչ Էնեփոց։)
Cruscóne, տէ. Ցնեփ ճաղատ։
Cruscóso, sa. Ցնեփախոյզ։ Էնէիւնի։
* Crustáceo, ea. Խեցեմորթ. խեցապատեան։
(ձկունք։)

CU-

CU

Cubáre, ն բաս լապին, Անկեալ գնիլ: է նս բաս երկայնեցիլ. Վերածեր՝ի խորանարդ. խորանարդել:

Cubátto, Cubáttola, Cubáttolo. Գործի ինչ հաստոյց՝ի ժամանակս ձեռն:

Cubatúra. Խորանարդութիւն. (ըստ երկրաչափից՝ է չափումն միջոցի գրաբեւոյթներկրաչափական մարմնոյ:)

Cúbia. բաս հասարդոյ. Կառանածակ. (է ծակ՝ի նաւս՝ ըստ որ անցանէ կառան խարսխին:)

Cubicazióne, ſ. Տես Cubatura.

Cúbico, ca. Խորանարդ:

Cubicolário. բաս լապին. * Cubiculáre, ար. Տես Cameriere.

* Cubifórme, ած, հ. և գոյ. ար. Խորանարդեան. (ասկր ինչ ոտից. որ կոչի և Cuboide.).

Cubitále, ած, հ. lettere cubitali. տառք խոշորագոյնք:

* Cubitáre. Տես Desiderare.

Cúbito. Բազուկ. (է մեան ձեռնի յարմկանէ մինչ ընդ ցգաստակն:) գօլ: արմուկն: փրկէ: կանգուն: ներպէս առնէ:

* Cubitóso, sa. Տես Cubido.

Cúbo, գոյ. Խորանարդ: փայտ:

Cúbo, ba, ած. Խորանարդեան. խորանարդ:

Cubóide, ար. բաս անդամաձեւ. Տես Cubiforme.

Cucágna. Ապառազելեալ ՚ի ինչ լի ամ փափկութիւն: երջանկութիւն:

Cucchiája. Երկաթի գործի մաքրելոյ գյատակս գետոց: ջրերի ձեռնաւորաց. գործի որով օդ կայնն գնատիս: ջրերփանման գործիք բազում արհեստաւորաց.

Cucchiajáta. Ընդեփ՝ի: պէր ուէնէ: գդալ մի: պէր գուշէ:

Cucchiajátina. Դրդալ մի փոքր:

Cucchiajéra. Պատեանք գդալաց:

Cucchiájo. Դրդալ: գուշէ: ասս և Cucchiajata.

Cucchiajóne, ար. Դրդալ մեծ. ընդեփ: պէօյնոգաշէ. ուէնէ:

* Cucchiára. Ծռեփիչ օրինադրաց. Նալա. ընդեփ վառօդի ենդանօթաց: ասս և զվէրինն:

Cúccia. Աղէտ ինչ անհոգնոց:

Cucciáre, ն. Կոպիեցուցանել. տարածել ՚ի գետին: էաբէրմա: կաշ յանկուղի. անկեալ գնիլ: էաթմա:

* Cucciáto, ta. Ընկողմնեալ:

Cucciníglia. Տես Cocciniglia.

Cúccio. Շիկ. ակռանդ. կորնեն չան: էօթէնէքի: էնդ: անկորձ. միամիտ. ագէա: անէծի. պէօն:

Cucciolácio. Տգեղ, կամ յաղթանդամ ակռանդ: անհմուտ յոյժ. անզգոյ. թանգամիտ:

Cucciolíno. Սկռանդ գեղեցիկ: կնոպէն էօթէնէքի: ընիկ. կորնեն չան: էնդ:

Cúcciolo. գոյ. Տես Cuccio.

Cúcciolo, la, ած. Փոքր. փոքրկի: էնկէնի:

Cúcco. Զուռ: որդեակ սիրելի. սիրելին քան զամ որդիս:

* Cuccováta. Տես Cornacchiaja, Chiucchiurlaja.

* Cuccuíno. Տես Cuculo.

Cúcesuma. բաս ասի. Բարկութի. ոխ. խէճ:

* Cuccurucù. Ձայն աքաղաղին. երգ ինչ:

Cuccuveggiáre. Տես Coccoveggiare.

* Cucicúlo. Տես Cuscuta.

* Cuciforno, փոքրիկ նաւակ ձկնորսացն յաքանոց ածոց:

* Cuciménto. կարան: փէթիլ:

Cucína. Խոհարան. խոհակերտոց: աչխանա. նախ ճաշ: կերակուր: նախճ: Լաւն. արգանակ: նրգա կի ասպոս: di buona cucina. գիւրեփ: էիվին: di mala cucina. գժճաքրեփ: էեչէրէպ: esser di buona, կամ di mala cucina. լինել հնոս. կամ անհաւան. ընտիր. կամ յոռի:

Cucinájo. Տես Cuciniere.

Cucináre, է. Խոհակերել. եփել զկերակուր: Նամձա էէչիրմէք:

Cucinatóre, ար, Տես Cuciniere.

* Cucinétta. Խոհարան փոքր:

* Cuciniéra. Կին խոհագործ:

Cuciniére. Խոհակեր: աչճը:

Cucíno. Տես Cuscino. Կերակուր:

Cucíre, ն. Կարել: փէթիլ:

Cucíto, գոյ. Կարան: փէթիլ: կարելի նիւթին:

Cucíto, ta, ած. Կարեալ: փէթիլիլ:

Cucitóre, ար. Cucitríce, էգ. Կարօղ. դերձակ: փէթէն. փէթիլ էօէն. ընչէի:

Cucitúra. Կարան: փէթիլ:

Cuculiáre, ն. Ծաղր առնել. այպանել: Ճղպէ էմմէ:

* Cuculiatúra. Ծաղր. այպն: Ճղպէ:

* Cucúlio. Տես Cucúlo.

Cucúlla. Տես Cocolla.

* Cuculláre, ած, հ. Ի մին ՚ի միանայ Հիկանցն:

Cuculláto, ta. բաս լապին. Վերարաւոր:

* Cucúllo. Վերար. հնդնոզ. պաւլէտ:

Cúculo. Կկու Հեռչունն: փոփոս. փոփոս փուշն:

* Cúcuma. Տես Cocoma, և Curcuma.

Cucúrbita, ար. Ապակի անօթ ՚ի ուէտս Հօրթ լոյ: Դդում: գապաք:

* Cucurbitáceo, ea. Դդմանման, կամ դդմարեր (առնիկք:)

Cucurbitále, հ. Դդմանձև. դդմանման:

Cucurbitíno, ած. Ճգի լինչ սպեաց:

Cucúzza. Դդում: գապաք: գլուխ: պաչ:

Cucúzzolo. Կատար. գագաթն գլխոյ: ասճ. ճէքէ:

Cúffia. Գլխադիր. գդակ. գլխարկ. գլխանոց: փէլէֆօշ. ճաչէա. ըսկոփա: di notte. գլխանոց գիշերոյ. ասակ. գիչէրնոյ: կէճէլիկ: d' acciaro. երկաթի տպատարան: uscirsene per rotto della cuffia. Ճողոպրիլ անպատիժ. ազատիլ առանց ծախուց, կամ անաչխատ:

Cuffiáre, ն. Ընծայակի ՚ի կերակուրս և յըմպելիս ուտել և ըմպել: էէմէք էչմէք:

* Cuffiétta. Փոքրիկ գդակ տղայոց:

Cuffióne, ար. յաճախ. Տես Cuffia.

Cuffiótto. Գդակ. կամ գլխանոց արանց:

* Cugína. Դուստր հօրեղբօր: ամուսնացեալ կոյս: զուսար քեռւոյն: պայընդն գոյս:

Cugíno. Հօրեղբօրորդի: ամուսնացեալ օղլու: քեռ. տղորդի: պայընդն օղլս:

Cui. (Դերանուն յարաբերական. ՚ի կին ածի յարականն և չիգականն՝ ի ուէտ ինչ հոլովից՝ բաց յուղղականէն. վարի անյօդ. երբեմն ունի իւր կից զինչն հոլովին, և երբեմն ոչ:) Որոյ. որում. ում. որ. զոր. յորմէ: ի:

Cujússo. Լատինաբանութի խնամատակաբար:

Culaccíno. Թերուսեալ գինւոյն: (է մնացորդ գինւոյն ՚ի յատակ տպակեցեալ:)

Culáccio, յաճախ. Երկատան մեծ:

Culája. Փոս Հնձանոց տառնարացեալ յայլ Հոս փուչ:

փուէ : far culaja . ած ասի : Թխպանալ օդոց · ծածկիլ անձրեւաբեր ամպովք :

Culájo , ja . Culáre , հ. աբ . Երիասանի : mosca culaja. Ճանճ ածղիջ : culajo. Ածղիջ . ճանճրացուցիչ :

Culáta . Ջարուած եղասանաց · անկումն ի վիր եղասանաց : batter una culata : հարկանել զեղասանն զգետնի :

Culátta . Յետոյք խրոց : dell' archibuso . յատակ հրացանին կամ ընկճելին գոնդակաց : * Մնացորդ հրահալեցեալ ի քարեղայս :

Culattáre , ն . Ջերեսասան ուրուք հարկանել ընդ դեմն : le panche . Նստիլ գասարկ զբան ոտ ջոյն · կալ անդործ :

Culattário , Culattáro . Լծակիք : կերիս : յետոյք եղասանի · օգնական :

Culattáta . Տես Culata .

* Culeggiáre , հ · Շարժել զեղասանն սեղմալով · սեղմելով ընդհանալ :

* Cúlice , աբ · բաս լապին · Տես Zanzara .

Culiséo . Սմիրիճասարսն վերնապահանակ : կ նա բաս ծագեան · եղասանի · յետոյք :

Cúlla . Որորան : պէրնի : տղայուկ : խնէխելիք :

Culláre , ն · Շարժել զորորան : պէրնի տալ :

* Cúlleo. Պարկ մաշկեղէն յորում արկել հռովմայեցւոց գնչդասպանս ջահեզգոյց առնէին :

Culmináre , ն · Ընդանել առաջ զ միջօրէականն :

Culminazióne , իգ · Վայրկեանն յորում ընդանէ առաջ լինի զ միջօրէականն :

Cúlmine , աբ · բաս լապին · Կատար · ծագ · գագաթն :

Cúlo . Երասանի · յետոյք : ջնոյք : յատակ անօթոց : պիպ : mostrare il culo . ցուցանել զանձ զետոյս յարհամարհուն : Ցայտնել զնայծառանակուճս կամ գլանցանս անձին : aver dieci , կամ dodici anni sul culo . ած ասի · լինել առանձ մեայ , կամ երկուասանասմեայ : non istar a dir al cul vienne . ժամկիլ հանձնել առգնասպան : la camicia non gli tocca il culo . առ կարի ցընծուելն անհեթեթս գործել : aver in culo . ած ասի · առել · նողկալ · անգառնել : trovar culo a suo naso . ած ասի · գտանել զոք անեղ կիսոզ յետոյց կրտամբանաց , կամ ի սաստկանալեաց : dar del culo in un cavicchio . տես ի Cavicchio . Dar del culo in terra . Անկանել ի բառքեասուէ ի գժգաղգուն : dar del culo in sul petrone , կամ in sul lastrone . ատանկ լինել . զգնանկանալ : far altrui il cul rosso . պատուհասել զոք խաստիւ , չարչարել զոք : trovarsi , կամ rimanere col culo in mano . ի գերև երանել ի յուսոյն : infino al culo gli trema , կամ il cul fa lappe lappe . գահի հարեալ · գոլալ բովանդակ անձամբ : a cul pari . ի · տես Agiatamente .

* Cúlo biánco . Ջուռնի ինչ , որոյ յետոյք են սպիտակ :

Coltélla , ևն . Տես Coltella , ևն :

Cultiváre , ևն · Տես Coltivare , ևն :

Cumíno . Տես Comino .

* Cúmolo . Տես Cumulo .

Cumuláre , ն · Կուտել · դիզել :

Cumulataménte , ի · * Cumulatissimaménte. Կուտաւորապէս : պօղ պօղ :

* Cumulativaménte , ի : Կուտակաբար · կուտաւորելի :

* Cumulatívo , va . Կուտակական :

* Cumulátor , ta : Կուտակել · դիզել :

* Cumulatóre , աբ · Կուտակիչ · կուտակօղ :

Cumulazióne , իգ · Կուտակումն : կուտաւորելի :

Cúmulo , Cúmolo . Կոյտ · գէզ : էզէլ :

Cúna . Որորան · պէրնի : բնակարան · իջևանն · օթևան :

Cuneiforme , աբ · Սեպաձև . երիվիճակ . (ըստ ասելոցն ի ոսկր ինչ գանկին · որ կոչի և Basilare .)

Cúneo . Սեպ · (ի մարմին ինչ երկրաչափական :) գիվի :

* Cunétta . փոս պղպեալ ի մէջ անկուղ խորափոսի :

Cunículo . Ականն : լապէմ : տես և Coniglio .

* Cunila . Խոտ ինչ , որ կոչի և Coniella և Origano .

* Cúnta. Տես Dimoranza .

Cúnzia . Կինեն հոտաւէտ . (ի խոտ ինչ , որոյ աբ մատ ի հոտաւէտ :) ազգ ինչ բազադրեալ ծխանելեաց :

Cunziéra . Ընոյթ ինչ ծխանելեաց :

Cuócere , ն · Եփել : էփէնիլ : հասուցանել աբ և ուրուք զոտառս : էնէնիլ : տաքրել աբուտ · կիզուլ · խանդել ցրտոյ : եռմոտ : մարմնեցուցանել զսերտ · տաքացուցանել · տաքնիլ : խոչոնի եռմոտ : կծել · մարմնեցուցանել · կսկծեցուցանել զմարմին : աճընմոտ : տես և Scottare . մարսել : պնաբերել : Cuocere , է Ցոյն ի : ն · Աբեցուցանել : տարհօղ ելմտ : farla bollire , e mal cuocere . հրամայել բանի , կամ իշխանաբար : cuocer bue . ժամավաճառ լինել ի զոր կամ յանխնամալիս : cuocersi nel suo brodo . առնել զպատիժ անձին · գործել զ քմից :

Cuocióre , աբ · Խարտատումն · կիզումն անգամոց ի տաստիկ ջերմուէ :

Cuocitúra . Եփումն · եփ : էնէնիլ :

Cuóco . Խոհակեր : աշճ :

* Cuojájo . Խաղախորդ . մորմէդործ : բապպան :

Cuójo . աբ · cuoja . յոգ · իգ · Խազախ : ընչաց ընդմէջ · փէրէ : կեղև · գազաթ · խորխ օձիս · էշան փէրնի : մկնգաղամ : ընէրնի : distender le cuoja . ձգտել զանդամս : ընէրնիս : tirar le cuoja . ած ասի : մեզանիլ .

Cuopríre . Տես Coprire .

Cuóre , աբ · Սիրտ : խրէս : կեանք : էօմիր : cuor mio , cuor del corpo mio . սիրեցեալդ իմ · ամէն կալիզ սրտի իմոյ . կեանք իմ , լոյս աչաց իմոց : ճանճ · էօմրիմ : Անձն . միաք : խրհուրդ · խորհուրդք մտաց : ձան . կծծիլ . փէրէ : մէջ . միջոց · պորտ : օրէնս · օրինի նէր . կօպէի : nel cuor dell' inverno . ի ձմեռնամիջի : գէշէն օրինաւորս : il cuor della Grecia . պորտ կամ միջոց յունաստանի : nel cuore . ի միջի : Cuore . Սիրտ · (ի մէն ի չորից հնդանաց խաղալիկ Թղմոց :) խրախոյս . քաջալերս : ճկռպէն · խրէս : dar cuore di far , ած · քաջալերել · խրէսէնկարէնի : a cuore . ի · սրտաձև . զ ամենայն սրտի : խրէս կիպ : di cuore . սեռն · անկեղծ · պխրիսան · ապաւանելէ . կամ թերսիւ · գորովանօք · պերսանի պլպէն : di gran cuore , քաջասիրտ · անվհեր : խրէսէն . a mal cuore . di mal cuore , a mal in cuore . գժկամակ · ակամայ : նուաղէ : con gran cuore . արիաբար : con buon cuore , di buon cuore . սրտի մտաք · կամակար սրտիւ : ճնծինու ինի : a pena di cuore , sotto pena del cuore . զ պատժով կենաց , կամ գլխապարտուն : aprir il cuore . յայտնել ուսիք զխորհուրդս , կամ զգաղտնիս իւր : occhi del cuore , cuor degli occhi . տես ի միտոց Cuor mio . Andar per lo cuore . Անցանել զ միտս · գալ ի միտս : փին-

բինալն ինչէ ։ aver cuore . համարձակիլ · իշխիլ ձեռաբէն էմ·է ։ aver il cuore ammaliato . չքնիլ ազատ · գերիլ սրտին · լինել է խնամուօ֊ ւյ ։ aver il cuore nel zucchero . լինել ուրախ · զուարճ ։ aver sulla lingua quello , che si ha nel cuore . խօսել անկեղծ միտք ։ bastare il cuore . վատահիլ · ինանմամ · կամ իշխել · համարձակիլ ձեռաբէն էմ·է ։ cascare il cuore . սրտաբեկ լի նել · զարհուրիլ ։ խոյնի գըռելամ ։ cavar il cuore altrui . ձգել զրք ի հանդոյս անձին · յանկուցանել · կորզել ինչ ի ձեռաց ուրուք ։ cavare il cuore ad alcuno . հարստահարել զրք · կեզել զկեանս ուրուք · ոգեստատ տանիլ ։ costare il cuore , e gli occhi . կամ il cuor del corpo , ևն · լինել ծանրագին յոյժ ։ crepar il cuore . հաշիլ և մաշիլ սրտի · պայթիլ սրտի · աղեկիզիլ ։ dare , կամ donare il cuore , ևն · զանձամբ ի սէր · սիրել խանդագին ։ dare il cuore . իշխել արիաբար · լինել քաջասիրտ · խրախոյս առնուլ ։ ձիւ֊ ռէն էմ·է · խոհեմ·ի օրամ ։ dar nel cuore . հարձակ զրք · հարձակի առնել ։ հօր կեդ·է ։ dare il cuore a checchessia . պարապիլ յիմն · ուշ ունել ։ ծա֊ փայեր օրամ ։ dire , կամ fare checchessia col cuore, di cuore , di tutto il cuore , ևն· ամե կամ գոր֊ ծել ինչ սրտի միտք , մտադիր , զուարճագին ։ dire in cuore , dir fra suo cuore . ասել ընդ միտս միամտիլ լինել ։ dire col cuore , կամ venire col cuore in mano , կամ aprir il cuore . ասել ան կեղծ · յայտնել համարձակ զսրտհուդս · յայտ֊ նել զդաղտնիս ։ dispiacere insimo al cuore . նե֊ ղիլ ի խորհուրդս · սրտահիվանդ հարկանիլ ի հո գի ։ esser nel cuore a uno . համամիտ լինել ուրուք ։ esser , կամ aver nel կամ a cuore . ունել կամ հաստատեալ ի մտի · խորհել · հաւրենիս օրամ · ջիւրիւրնէ ծօրամ · փոխանակ ։ եւս սիրել· առ պատ֊ ուական ունել ։ ակնկի · ջերմեռնի նախնամ ։ es֊ ser , star di buon cuore . լինել զուարճամիտ ։ ջա օրամ ։ esser di buon cuore , կամ esser uomo di buon cuore . լինել քաջասիրտ , կամ այր քաջի ։ խոյնի ինա օրամ ։ esser di gran cuore, di gran cuore, d'alto cuore . լինել քաջասիրտ · արի, մեծհոգի, վեհանձն ։ խոյնի օրամ ։ esser di povero cuore . լինել վհերոտ ։ ծօրամ օրամ ։ esser dolente a cuo֊ re . լինել վշտագին անձամբ ։ esser, aver , tro֊ vare , ևն , secondo il suo cuore . լինել , ևն , ըստ յօժարութեան սրտին , կամ ըստ անձնին ։ far, կամ farsi cuore . սրտաւորել · քաջալերիլ · խոյնի ջնամ ։ far cuor duro . խստասրտիլ · յամառիլ · ինաւ էմ·է ։ far del cuor rocca . համարձակիլ · իշխել ։ ferir nel cuore . հարկանել ի սիրտ ։ le֊ var il cuor da checchessia, կամ levarsi checches֊ sia dal cuore . սէր եւ խնամել · զանկն ի բաց դադարեցանել ։ mancare il cuore . լքանիլ սրտի ։ mettersi, porsi in cuore . դնել , կամ հաստա տել ի մտի ։ նիդեր օրամ ։ passare , spezzare , strappare , ևն , il cuore . մորմոքել · ապէկեղ լինել · խոցիլ յոգի · գալարիլ աղեաց ։ խ֊ րեալ էանամ ։ perdere il cuore . սրտաբեկ լինել ։ pregar al cuore . պաղատիլ · կողկողիլ ։ prender cuore . խրախոյս առնուլ ։ rubar , կամ cavar il cuore . յանկուցանել ի սէր · հանդոյսանալ յոյժ ։ scoppiare il cuore . ցաւիլ յոյժ · մեռանիլ ։ սգ ձչամ ։ sofferire , patire il cuore , հանդուրժել · իշխել · համարձակիլ ։ ձեռաբէն էմ·է ։ spender il cuore , e gli occhi . առնել ծախս բազումս · վատնել զինչս · չտայլիլ ։ star nel cuore , in sul cuore , փոյթ դնել մեծապէս · գայթմամ ։ stil֊ gner il cuore . սպանանել · նեղել ։ toccar il cuore , թեթևցնել զհոգս · հանձել · հրապոյր ի ընդմէջ ։ կամ յայտնի տալ զմիտս · չորժել ։ խա էմ·է ։ uscir del cuore . կորուսանել զսիրեցեալն · չհանդուրժել բարձման սիրեցեալն · զրկիլ ի սիրելւոյն ։ venir cuore . քաջալերիլ և ևս · վերս նիր in cuore . յօժարիլ ։ հաւրենիս ինէմ·է ։

Cuoricíno , նամ · Սիրա փոքրիկ ։

Cúpere . քաա լապին · Տես Desiderare .

Cupézza . խորութիւն ։ փերինէմ·է ։

Cupidaménte , ի · Cupidissimaménte . ՃանկուԷ անձկամբք · եռանդագին ։ ա֊ յդ ինչ · հերբէնի ինչ ։

Cupidézza . Cupidígia . } Ճանկուէ · ա֊ ռափաք

Cupidítáde , táte , էք · } ուկամ · ա֊ րդա֊ · լինիլ հավէս ։

Cupídine , էք . Cupído , ար· Ճանկուէ , կամ սիրա ևածն ։

Cúpido , da , ած · Cupidíssimo , ma · Ճանկաց֊ ա֊ փոք · չէնէլի · հավէսլի ։ աքսահ բահանէպ ։

Cupíssimo , ma , գէր· խորխորին յոյժ ։ էէ֊ փերի

Cupitízia , ևն · Տես Cupidigia , ևն ։

Cúpo , գոյ· խորութիւն · խորտիկք ։ փերինէմ·է · լա֊ փա

Cúpo , pa , ած · խոր· գոգաւոր ։ փերին · լա֊ ղաղամիտ · ծածկախորհուրդ · միամտակ միամիտ · լուռ ։ փերինէն · ասոտաք ։ colore ծիւղ երանգ ։ գոյն ոսկի ։ fame senza fine cupi քաղց անյագուրդ ։

Cúpola . Գմբէթ ։ կամար ։ գոպոլ ։ ան եւ Cul

Cúra . Հոգ· հոգածութիւն · փոյթ ։ փերինէն · լա֊ համաճ ։ կառավարութիւն · խնամակալութիւն ։ խոհեմ֊ փոյթ ։ զգուշութիւն · խնամ· արհեստ ։ պըւթամ ձեռք ։ aver cura . հոգալ · փոյթ ունել ։ գալ֊ մամ · ձեռք էմ·է ։ aver a cura . արգոյ կամ ան համարիլ · առ ապառաժանան ունել ։ գերի֊ լեռնամ ։ esser a cura . արգոյ կամ ան հոգ

պաղբաժակ. Գաւաճ իւի : aver sette curatelle . լինիլ գերակատար , ումիէ գերազանց : casoar la curatella . ստացեալ լինել զարհուրիլ :

Curatívo , va . Բժշկական . դարմանապահան . բուժիչ :

Curáto , ա . Ժողովրդապետ . (առաջ . ծխատեր քահանայ) : իմամ :

Curáto , ta . Փոյթ յանձին կալեալ . արգոյ հաստակալ , ևն : barba curata . մօրուք սանրել , կամ տաճեալ : benefizio curato . ժառանգաւորութիւն կից ընդ հոգաբարձուն հոգւոց :

Curatóre , ա . Հոգաւոր . խնամածու . պահապան : քիմնազնեա : նպաստաւոր : պատասխանատու : ևիքիևինի . ևիքինիւի . ևեռևիաոր : խնամակալու ժառանգից . արգոյ , ևն : վաճ . հրեշևիւի :

* Curatríce , իգ . Կին խնամակալու : վաճ գործ :

* Curattiére , ա . Տես Rivenditore .

Curazióne , իգ . Խարհնասարութիւն . գարման . բժշկութիւն : քիմա :

Cúrcuma . Քրքում հնդկաց :

Cúria . Ատեան . դիւան . գատաստանարան : հիմն . ևիմ . փիան : պալատ . արքունի գաւառաց : la suprema curia . վերին արքայարան :

Curiále , ա . Փաստաբան : վէրևիւթ պաշտ . պաշտ վէրևիւի : i Curiali . պալատականք : առաջնորդք :

* Curialità . Արդավարութիւն . քաղցրութիւն :

Curiándolo . Գինձ : էրնէրէ : գինձնի :

* Curicciáre . * Curicciáto . Տես Crucciare , ևն :

Curiciáttola . Նոճազ . Գողդի ինչ գարման :

Curiosaménte , ած . Curiosissimaménte . Հետաքրքրաբար . հետաքննաբար : խորհրդատ ինչ : խնամով . ուշի ուշով : ճոխ ինչ :

Curiosétto , ta . Փոքր մի հետաքրքիր :

Curiosità , - táde , - táte , իգ . Հետաքրքրութիւն . ընդվզողաքննութիւն . խուզարկութիւն : հետաքննութիւն : խորհուրդ . հանճարեղութիւն : curiosità . գիտութիւն ինչ . նոր ինչ . գեղեցիկ կամ զուարճալի ինչ : ևիրէ ևի . ևէրևիւնի ևի :

* Curiositatúccia , նոս . Գողդի հետաքննութիւն , ևն :

Curióso , sa . Curiosíssimo , ma . Հետաքրքիր . հետաքննին . ընդվզաքննին : հանճարեղ . արուեստ . գիտնաբանութիւն . չքնաղագիտութիւն . ցանկալի . չքնաղ նորոգ : հանճարեղ . նոպիր . ևէօչիւ : զուարճալի :

Curmi , ա . Ազգ ինչ գարեջրոյ , կամ գարօղութ :

Cúrra . Ի ձայն կոչելոյ գնաց .

Cúrro . Սայնակ . (ի ազգ ինչ գլանի ոզր դնեն ի ներքոյ ծանր բեռանց ի շարժել զայնս :) գէզ . գոփ : տես և Carretto . Curro degli occhi . Ցաժռումն աչաց . արարձակուիք . metter uno in sul curro . Համոզել . համոզել զոք ի գործ ինչ : metter al curro . գրգռել զոք առ ինչնամանս ոք . esser in curro . յառաջադիմ լինել . յառաջասիլ : esser sul curro di fare alcuna cosa . լինել մերձ , կամ ի պատրաստի , և կամ ի վտանգի առնելոյ ինչ :

Cursóre , ա . Ընծայաբոլ . սեղբուկն . cursori . նոճի բանիք . պատգամաւորք առանի : հիսիսրէնէ . ևսևաչաբ :

Cúrva , գեղ . բառ երկրաչափիս : կոր գիծ :

Curvacigliáto , ta . Կամարայօն :

Curváre , ն . Կորացուցանել . ծռել . ծռեցնել : նիգի : Curvársi , յ . Կորանալ . ծռիլ : նիգիլ :

Curváto , ta . Կորացեալ . կոր . ծռեալ . ծռեցեալ : նիւիւ . նիւիւ :

Curvatúra , Curvézza . Կորացումն . կորութիւն . ծռեցուած . ծռեցուած : նիրէնիգ :

Curvétto , նոս . Փոքր մի կոր . առ փոքր մի ծռեցեալ :

Curvilíneo , ea , ած . Կորագիծ : Curvilíneo , գեղ . Կորագիծ ձև :

* Curvípedo , da . Ծռեցոտն որոյ կորացեալ են ոտք :

Curvità . - táde . - táte , իգ . Տես Curvatura .

Curúle , իգ . Ատեան կամ գահ ինչ առեւտրականացն հռովմայեցւոց . աթոռ (ի սմանս կարեաց որոց վայել :)

Cúrvo , va . Կոր . աղեղնաձև . ծռեալ . չիղ : նիրէ : անիրաւ . չար . չարագործ : * Յաղերս խոնարհեալ . հեզ . խոնարհեալ անձամբ :

* Cusáre , է . Կարծել զանձնէ ոանել ինչ իրաւ առնս . պնդել վս իրաւանց . Cusársi , յ . Ընծ համարիլ զանձն :

Cuscinétto , նոս . Բարձ փոքր : փիւիւի : էասիրէ : բարձ աթոռոյ :

Cusóino , Բարձ . գլխադիր : էասիրէ . խոչէասիրէրէ :

* Cuscíre , ևն . Տես Cucire .

Cuscúta , Cuscúte , իգ . Բոյս ինչ , որոյ արմատ կեալ արմատս ի վեր այլ առնկոց չորացուցանիւ զնոսա : փիաղոբ . փիաղոբա : Կոշի և Cassuta , և Lino di lepre .

* Cusélla . Ձախարակ ինչ :

Cusóffiola . Տես Battisoffiola . գիր պարոյ . Բաբէ ոմվ :

Cusoliére , ա . Տես Cucchiajo .

Cúspide , իգ . բառ լատին . Սայր : չիղ . ծայր առ

Custóde , ա . Պահապան . գէտ . պէպէի . ևէօվ պիճի :

Custódia . Պահպանութիւն . խնամ . հոգատարութիւն . կապարտուն : պիճիւիւ . ևէօղևիճ . ևէպոիբ : պահապան : գաւազան : պահպանի առաքի ապատուց : Տուփ ժամացոյցի : տահուճի գաբգբ : tener in custodia . պահել : * Custodia da cartocci . տես Guardacartocci .

* Custódio . Տես Custode .

Custodíre , ն . Պահել . պահպանել : ապաղամբ . էօղևիճի :

Custoditaménte , ած . Խնամով . զգուշութ :

Custodíto , ta . Պահեալ . պահպանեալ .

Custoditóre , ա . * Custoditrice , իգ . Տ. Custode.

Cutáneo , ea . Բառ բժշկ . Մորճոյ . մորճայնի :

Cúte , իգ . Մորճ . փեր :

Cutérzola . Մրջիւն ինչ թևաւոր :

Cutignágna . Տես Collottola .

Cutícola . Նախամարմ . առաջնի մարմնոյ : փէ . բիճի : ևէրէնէ :

* Cutignólo . Ազգ ինչ ձկան :

Cutrétta , Cutrettola . Ճոճուն քարձրաբերան . ի դադարելն ի գետնի շարժէ միշտ զոտս , և զկառոյն :

* Cuvidígia . * Cuvidóso , sa . Տես Cupidigia , ևն :

D

Dի • Տ֊ • (֊ յորմէդ գիր ՚ի կար գի այլեւայնից ։) ՚ի Հին֊ Հնդկարիւր ։

Da . Նախդիր բացառական . և նիւթ ։ ՚ի • յ֊ պէնի պան ։ da quel . ՚ի նմանէ ։ մերթ դնի փոխանակ di , կամ a յատկանաց . և ՚ի մէզ փոխի ՚ի տրական . որ • degno cibo da voi ? կերակուր արժանի ձեզ ։ պիւն լուչէ ըահամ ։ menerò da lei . տարայց առ նա ։ կ֊ոթիւ֊էնիմ օնա ։ Յարեալ ՚ի դերանունս ։ me , te , se , loro , նշանակէ ՝ միայնաթ . ես ինքնին . ինձէն . դու ինքնին֊ք . քեզնէն . իւրմէն ։ անձամբ ։ եալ֊էալ ։ ֆենիի ֆենիին ։ մերմէ եւ մէջ անկանի և per . որ da per me, da per te. և պնոյն նշանակէ ։ Վ֊ ՚ի տակ , ՚ի ձեռն . (կամ ասդնէ գործիական ։) իւնիւ֊ էօլիւտիս֊ ։ իւնէ valle ombrosa da molti alberi . հովիտ ծառազեղ ծառալք , կամ վ֊ր բազում ծառոց ։ Իբրև . ոյզ . բաթ . պէս . կիպ ։ da bravo. արիաբար ։ իւիպ ։ da uomo. առնապէս ։ da donna . ոյզ զկնի . կանացի ։ da contadino . գեղջկօրէն ։ gioje da donne . կանացի գոհակք ։ ֆաթ֊ ձիվ֊էրւնէի ։ donzella da marito . օրիորդ պսակաձեռակ առն ։ ենկինեձէթ գըէ ։ questa è' questione da te . այս խնդիրս՝ քիչ է անկ ։ è da fare . պարտ է առնել ։ իւիպիլ փը էմիէլ ։ da biasimare . անդոհնելի . դ֊ժովելի ։ da farvi piagner . արժանի ՚ի յարժել զձեզ յօգս ։ diede ordine a quello , che da far fosse . պատուէր ետ նմա, զոր պարտ էր առնել Յարեալ յան֊ ուանս քաղաքաց ՝ յուցանել զքաղաքացին ։ որ֊ da Pavia . Փաւիացի ։ իւիւ֊ ։ Իսկ ՚ի յարիլն ՚ի նշանս , կամ ՚ի հնիլս՝ յուցանէ զկրօն այնր հնչոյ ։ որ֊ Guglielmo dal Corno . Կ֊ուլիէլմս եղջերակիր , կամ եղջերաւոր ։ իւր • գ֊ըէձէ ։ գաթոր ։ usciron da dodici fanti . եձլին իւր 12 հետեւակք ։ prese da 30 in 40 de' migliori Baroni del Rè . առ իւր 30 , կամ 40 պարոնս ընտ֊ գաւորին ։ da quel , che io sono . իւրև այլ այն֊ պիսի՝ որպիսի եմ իսկ ։ Առաջի ։ հանդէպ ։ յառաջոյ ։ էօյիւնկէն ։ veggendol da casa sua passare . տեսեալ զնա անցանել առաջի տան իւրոյ ։ Երբեմն յարեալ յաներևոյթս , կամ յանոմանս , նշանակէ ՝ Որով֊ որ֊ առ ՚ի ։ ի ։ pensossi costui avere da poterlo servire . խորհեցաւ սա ունել ինչ որով կարզոցայն, կամ առ՚ի կարօղ լինել ըոյ, ծառայել նմին ։ uomini da poterti di ciò, che tu vorrai , o domanderai , dichiarire . արք՝ որք կարօղ իցեն յայտնել քեզ զոր կամիս , կամ հարցանես ։ cosa da mangiare , da bere . ուտելի֊ կերակուր ։ ըմպելիք ։ էէյնէձէ֊ չէյ ։ իւնէձէ ։ da mattina . ընտ֊ առաւօտն ։ յայգ֊ոմէ ։ երէկն ։ da sera . ընդ երեկս. երեկոյին ։ ափեամ ։ Բազում ան֊ դամ յարեալ ՚ի բառքս , Poco , Molto , Assai , Niente , Bene , Tanto , Più , ևն ։ վարի մակ֊ բայական , և նոքօք հանդերձ ունի զնոյնսին ածականի ։ զորս տես ՚ի կարգի իւրեանց ։ Da che . Տես Dachè .

Da' . (յ dai , կամ dalli . ֊ մանիկ յաքնական բացա֊ ականաց արական անուանց ։) Da' piaceri ՚ի հեշտուեաց ։ Io scaggiate da' dì delle feste . գ֊ոյ ասուրց տարեկանաց ։

Da bánda , Da bánda a bánda . da béffe . Da cánto , ևն ։ Տես ՚ի բառն Banda , Beffe, Canto , ևն ՚ի կարգի իւրեանց ։

* Dabbenággine , էգ ։ Dabbenézza . Բարուեաթ . պարզամտութ . անբծութ ։ էյիւէթ ։ սալըէթ ։

Dabbéne , Da béne , ած ։ * Dabbeníssimo, ma . Բարի ։ բարեկիր ։ Համառօտ ։ առաքինի ։ էյի ։ ըալըէնի ։

Dabbuddà , ած ։ Սալմատարան ինչ ։ Նուագող սաղ֊ մոսարանի ։

D' accórdo . d' accordíssimo . Տ֊ Accordatamente .

Dacchè , Da che , աբ Ի՞նչպէ ։ վ֊ր պէ ։ պի ։ որով հետեւ ։ էյինէյիս ։ յեան ։ յորմէ հետէ ։ ոմնէ ։ ապա ուրեմն ։

Dachiúlle , ած ։ Խաւնուած ինչ ջամբեայ առ ապ֊ նուաց ուցանելոյ պշաշակ մկնահատ գինւոյն ։

Da ciò, ած . Յարմար ։ բաւական ։ ըիյնէն ։ գոպի ։

Daddovéro , Daddoveríssimo , ած ։ da dovéro. Յան֊ կատպ ։ իսկապէս ։ լաւիքնէիս ։ արդարև ։ Հմարտիւ ։ Էէրէնիէն ։ Daddovéro , ած ։ Ճշմարիտ ։ իրական ։ էէրէնի֊ ։

Dádo . Հուէհ նարտ ։ դար ։ խորանարդ ։ գելոյ ինչ՝ որով պնդին կոշիկ ուածք գելարան կոշկոյ։ dare il dado. տանջել զկոշս գելարանօք ։ Խարխօն պատուհանդան սեանց ։ պէրնէ լոպան ։ trar del dado . անկլատանաք ՚ի չարիս ։ tirare pel dado. նոյն հետայն սկիզբն առնել ։ scambiare i dadi , կամ le carte . փոփոխել ։ երկորգիւ պյլաղդ ։ pigliare , կամ tenere i dadi ad uno . խաւիան լ֊ նել ՚ուսիք ։ esser pari quanto un dado . լինել եամիլ զուգահաւասար ։ piantare il dado . նոն֊ գել յարկոճածս քոճկից ։ պոյ Բուխչ֊ ։ il dado è tratto ; վճռեցաւ դործն ։ եզև որ ինչ եղև ։ օլպան օլաճ֊ ։ pagare il lume , e i dadi . տես ՚ի Lume . Tirare un gran dado . Ճոդասրիլ ՚ի մեծ ինչ վտանգէ ։

Daénte , ած ։ Տ֊ուօղ ։ տոմիչ ։

Dafnóide , էգ ։ Դաւիճի վայրենի ։ էապանի պճիճ ։

Dága . Սուսեր կարճ և լայն ։ դաշնակ ։ հանչէր ։

Daghétta , նոճ ։ փոքր դաշնակ ։

* Dáina , էգ ։ Dáino , ած ։ Ազգ ինչ այծեմման ։ ձեյրան ։

Dalfíno . Տես Delfino .

Dal láto . ած , և նխ ։ նորէն պոր ։ ՚ի կողայ ։ ՚ի կող մանէ ։ առընթեր ։ մերմէ ։ եանըպա ։ էաբէն ։

Dalle dalle ։ Աղդուլ ։ անդադար ։ անհանգիստ ։

Dállo , Dáll' , Dál , էդ , ած ։ Dálla, էդ , էգ ։ Dálle , յոգ ։ էգ ։ Dálli , Dágli , յոգ ։ ած ։ որ Da lo, ևն ։ էն բացառական նախդիրէ յորեայ ՚ի յօգս lo , la , le , li , gli . ՚ի ֊յ ։ Dal , և dagli յարէն յար֊ կան բառս սկսեալս բաղաձայնիւ ։ dall' յարի յարական բառս սկսեալս ձայնաւորաւ ։ dallo, և dagli յարէն յարական անուանս սկսեալս ձայնաւորաւ ։ կամ տէր՝ որ զինի իւր ունի այլ ինչ բաղաձայն ։ Իսկ dalla , և dalle յարէն յի֊ գական անուանս ։ dal padre . ՚ի հօրէ ։ պապ֊ պան ։ dall' onore . ՚ի պատուոյ ։ էէրէնէն ։ dallo specchio . ՚ի հայելւոյ , ևն ։

* Dalmática . Կապիտա տարեաւագայ և կիսա֊ տարեաւագայ քառնիացւոց ։

Dáma . Տիկին ։ բանբիչ ։ մեծատիկ ։ գաթն ։ հանըմ ։ սէրուհի ։ տարփածու ։ տարփածիկ֊ ։ Եղնեալս ։ տես և Daina . Nostra Dama . Տէրուհի ։ տնօ֊ տիկոյ ։ Հիչէհանէ ։ Dáma * Dame . Ազնուական֊

աղ֊

աղիւսակաձեայ. (է խաղ. ինչ :) գոմս: Նիշք, կամ նշանակ աղիւսակին : գոմս ինչպէս: far a dama. խաղալ գաղիւսակ : գոմս օդնական :

* Damáre, ն. Եւանեալ ՚ի վէրքին խորշն աղիւսակն : գոմայս էջմիած :

* Damascáre, ն. Գործել կերպաս դամասկացի :

* Damascáto, ta, ած. Դամասկացի (կերպաս :) ինչ : Damascato, գոյ. Դամասկացի. ասիւղ :

* Damascatúra. Դամասկացի գործ :

* Damaschétto. Դիւզակ դամասկեան գործեալ ՚ի վէրնաձիկ :

Damaschináre, ն. Յեռուալ սկիլ, կամ արծաթել թէլս ՚ի պղպեղաց, կամ յերկաթ :

Damaschíno, na, ած. Դամասկեան (պղպեղաց. եւն. ք՝ պատկանեալ կամ սկսեալ դամասկեան գեղղաղաքէ :) դամասկեան (վարդ, կամ սեւն :)

* Damasónio. Տունկ ինչ :

* Dameggiáre, ն. Լնել իգասեր. հարկանիլ ՚ի սէր սիրնոջ. հաճոյանալ բամբասոյ : պատուհասն սիրել գսիրնայս : աշտ օգնած :

Dameríno. Իգասէր. պատուհադիր սիրնոջ. սասր փառաց : աշտ :

Damigélla. Օրիորդ : գեղջկուհ. գերդ :

Damigéllo. Մանուկ. պատանեակ. պատանի : օդնաճախնան :

* Damigiána. Սպակի մեծ պրտուհատպատ : ռասի տասնհինգ :

* Damína : Հպատպետան. Քաղաքիչ մանկամարդ :

Dámma. Տես Daina, Daino.

♦ Dammággio. Տես Danno.

Dammaschíno. Տես Damaschio.

Damásco. Տես Dommasco.

Dámo, ար. Տիրական. սիրտ, տարփածու :

Damúzza, Damuzzácciá. Տիկին անպիտան. կամ տարփածու անառակ :

Danajáccio, ձեռ. Ախարդ, կամ յոսի գանձ :

♦ Danajále, ած, և Գանձի միջոց. միոյ խնդրելեաց :

Danájo. Գանձ : ահեղ : գերամ. գնեալ. արծաթ : ֆարա : կէս արամ կամ կէս գրամանիշոս. (է քան. նեղրէ. ջրիդ. մասն ունկաղ :) էարբ պրէնձ : խաղալ սարա (գոյացեալ ՚ի ջնջումէ :) գհաղարչէ :

Danajóso, sa. Ընչաւէտ : ընչեղ. մեծատուն : ինկին :

Danajuólo. Գանձ փոքր : ահեղ :

Danarésco, ca, Pecunia danaresca. Գրամ ան ձեռն :

Danáro. Տես Danajo. Far checchessia per danari. Կաշառաբեկ լինել : Դրհնար. (յր. մին ՚ի չորից ձեաց Թղթոց նարտին :)

Danaróso, sa. Տես Danajoso.

Danarúzzo, նաբ. Գանձ փոքր, կամ մանր :

Dánda. Բաժանումն խուալեան. (է մնանաւար ինչ եղանակ Թնճաբանական բաժանման :)

♦ Dangiéro. Տես Danno.

Dannábile. Գաւասպարելի. գրսովելի :

Dannabilménte, ած. Վասնգաւ. անգոսնելի, կամ : ինասակար իմն օրինակաւ :

♦ Danneggio. ♦ Dannaggióso, sa. Տես Danno, ած :

Dannagióne, Dannaménto. Տես Dannazione.

* Dannánte, հ. Գաւասպարող :

Dannáre, ն. Գաւասպարեմ. գասանկեալ. հեծմ. էնիմի. գալ էնիմի. a morte. գաւասպարտնել. առ ՚ի մահ. մահապարտ առնել : գաթէինէ հեծմ էնիմի. Անգոսնել. պարտաւել : գնմ էնիմի. աշգինամ : եղծանել կամ ընդել զհաղիւս : a serpicella. ընդել գեղեչաւ զվիրապակս : լալմամ. ոչխար էնիմի : Dannársi, ց. Գաւասպարտիլ ՚ի գեհենին : ճնհինանիմ իրմի :

Dannáto, գոյ. Գաւասպարտեալ ՚ի գժոխս : ճնհինանիմ :

Dannáto, ta, ած. Գաւասպարտիչ, են : հեծմ օրոնմող :

Dannatóre, ար. Գաւասպարտող :

Dannazióne, իգ. Գաւասպարտուիւ ՚ի գժոխս : գաւասպարտուիւ :

Danneggiaménto. Տես : ինասս : պարտ. պնդան :

Danneggiáre, ն. Վնասել. աւազանել : պարտ ինքնիմի. պնդան վերմի :

Danneggiáto, ta. Վնասեալ. աւրժեալ : պարտ ինքնիմ :

Danneggiátore, ար. Վնասիչ. ինասակար : պնդան ինար :

Dannévole, հ. Պարսաւելի : Տես և Dannoso.

Dannevolménte. Տես Dannabilménte.

Dannificáre. Տես Danneggiare. գաւասպարտել. ամպեղծել :

Dannificáto, ta. Տես Danneggiato.

♦ Dannío, ía, ած. և գոյ. Վնասակար : ինասել ի : ինաս :

Dánno. Վնաս. տոյժ կորուստ : պարտ : mio danno. (ասպ ինչ երդման.) մեղքի անձն իմ : suo danno. ինձ չէ փոյթ. նա ինքն գիտէ : համաքմահնիչ. էնիմի պիւիչ : egli è un danno, կամ peccato, են. տես ՚ի բառն Peccato. la pena del danno. պատիժ ինասու. (է զսկսման ՚ի սեռազէն ոյ :)

Dannosaménte, ած. Վնասուած. ինասակար իմն օ ընտակաւ. պարիր ինչ :

Dannóso, sa. Վնասակար. չար : պարտաւոր. պնդան ինար :

Dáno. Տես Daino.

Dánte, հ. Տուիչ. տուօղ : Վերին :

Dánte. ար. Հանդերձեալ խաղալ ՚ի գրամբուճ, կամ Daino անուանեալ այծեմման :

Dánza. Կաքաւ. պար : հոսա. ասիս : menar la danza. պարագլուխ լինել. տալ կաքաւել : առաջնորդել գործոյն : essere, entrare in danza, կամ in ballo. չարել, կամ գասանիլ ՚ի գործ ինչ :

Danzánte, հ. կաքաւիչ. պարանցիկ. պարաւար :

Danzáre, ն. կաքաւել. հոսալ ընդիմ :

Danzatóre, ար. Danzatrice, իգ. Տես Danzante.

Danzétta, նաբ. կաքաւ հասարօս :

♦ Dápe, իգ. յոգ : Խորհրդիք. կերակուրք :

Dappiè, Dappiéde, հ. ՚ի գետին. ՚ի պարտէ. ՚ի պարտուց. ՚ի ներքուստ : պղպեղան : farsi, կամ cominciare dappiè. սկսանիլ անդաստան ՚ի վերուստ ՚ի կրկնել վերսանն. երկարդիլ. էնդիմ պեն պալամ :

Dappocággine, իգ. Dappochézza. Վատասրտութիւն. վատուհ. հեզգուհ. անհոգուհ : փոքրոգութիւն. ընդհանրիմ :

Dappóco, Da póco, ած, ար. անհոգ. Dappochíssimo, ma. վատասիրտ. ղատ. հեզգ. անյարմար. ապիկար. անմիտ : փոքրոգ : ընդհանր. իրէ եղծանալ :

* Dappocucciáccio, ձեռ. Վատասիրտ յոյժ, են :

Dappói, Da pói, հ, և ած. Յետոյ. ապա : Յետոյ կնի : ասնդրմ :

Dappóichè, հ. Յետ զրոյ. յետ. երբ. ասնդրա :

Dappresso, Da présso, հ. Մերձ ՚ի մտոյ : եղանի : էրէնդիմ : Dappresso, ած. Հետագայ (առ)

յետ

յաջորդ ։ ետևեցնել ։

Dardeggiáre, ն. Նշանակել նիզակով ։ զինարդյուն ։ Նետաս ։ Տղբտ ակնոտ ։ օդ ակնոտ ։

Dardétto. Տիպ փոքր ։ նիզակ կարճ ։ հոտպտ ։ հնչյուն ։

Dardiéro. Նետաձիգ ։ սիգաւոր ։

Dárdo. Նետ ։ սլաք ։ տեգ ։ օդ ։ նշտարգ ։ տեռն և Vezzo, Lusinga.

Dáre, ն. Տալ ։ մատուցանել ։ պարգևել ։ ընծայել ։ վճռել ։ պատճառանոտ ։ ներել ։ շնորհել ։ թոյլ տալ ։ հաղացուցանել ։ ոտ վճռել ։ խնին վճռել ։ սահմանել ։ որոշել ։ կարդել ։ նային եղել ։ վաճառել ։ ապնոտ ։ վճարել զվարձս ։ օրոնել ։ մատնել ։ ելք վճռել ։ բերել (շահս ։) արդյունս բերել ։ (փայտս) ետևիրել ։ հանդիսել ։ ըստ սովորի եմանել ։ տապ ետևել ։ dar nel bargello. պատուհել պահակապետին ։ Հարկանել ։ դաներ ։ վճռել ։ փեյտել ։ զարմանցանել ։ զաղանել (ըստ որմ, ևն ։) ցորխոտ ։ յայտ առնել ։ ցուցաներ ։ ետևիրել ։ ճառագայթել ։ հարկանել արևուտ ։ կամ արձակել լուսոյ (ուրեք ։) ետևել ։ վարոտ ։ գալ վարոտ ։ il sole dà quì dalla mattina sino alla sera. շոլ արեգական միշտ հարկանել ։ կամ ծագել աստ յատաւտան մինչև ցերեկոյ ։ Հարկանել ։ կամ արձակել լուսոյ (ուրեք ։) ետևել ։ վարոտ ։ տիւ օրոտ ։ dà nel bigio. հարկանի ։ գորշ ։ Կանոնել ։ կամ պատճառել դեղս (վ. հիճանդին ։) ետևել արևոտ ։ ծանուցանել ։ զեկուցանել ։ քերել զլոյս ։ հապել վերնի ։ փոխարոտ ։ գնել զմուզմա նարոտին ։ սեպհական ։ խաղալ զմուզմա ։ փեսիա օշոտ ։ անկանիլ (յատատ ։) սիտատ նալ ։ (հապատալ) փոնվել ։ Dar accuse. Նշանատանան լինել ։ acqua. ռատգել ։ և. անձրևել ։ l'acqua. քանալ զանցս ։ կամ զատհանս ըստց ։ l'acqua a' drappi di seta. պատպանքեցուցանել ։ ըստվ ընկերատատ ։ l' acqua alle mani. ըստ արկանել ։ ի ձեռս ուրուք ։ l'addio. հրաժեշտ տալ ։ տալ զոջային հրաժարական ։ addietro. վերկիլ ։ տեղ տալ ։ addosso. ad uno. յարձակիլ ։ գիմել ։ ի վերուրուք ։ affanno. վիշտս հատուցանել ։ աշխատս առնել ։ ներել ։ ajuto, in, per ajuto. ձեռն տալ ։ օգնել ։ alto. հարկանել ։ ի վերոյ քան զնպատակն ։ l'andare ։ արձակել զոք ։ թոյլ տալ երթալ ։ anima. զօրացուցանել ։ կենդանացուցանել ։ animo. սրտապնդել ։ քաջալերել ։ buon animo. միխիթարել ։ l' animo. իշնել ։ վատահիլ ։ համարձակիլ ։ appalto, in appalto. տեռն Appaltare. Dare appoggio ad uno. Զօրացուցանել զոք ։ ձեռնտու լինել ։ apprensione. ահ արկանել ։ all' arme. հարկանել փողանշան ։ փող հարկանել ։ ի տարս պատերազմի ։ և. կատաղիլ ։ ի սրտմտութ բարկանե ըզդել ։ assalto, կամ l' assalto. ։ ի վերայ յարձակիլ ։ attraverso. յայտնի հակառակիլ ։ aver a dare. ընել պարտապան ։ պարտս ունել ։ պատիս ցմահ ։ dar in bagatelle. թարմաիլ ։ ի մատաղս ։ պատատիլ զանտատգ ։ baldanza. խրախոյս հարկանել ։ կամ տալ ։ a baratto. տեռն Barattare. Dare basso. Հարկանել տորև ։ ընպատակն ։ bastonate. զան հարկանել ։ battaglia, կամ la battaglia. տալ պատերազմ. մարտ գնել ։ il battesimo. մկրտել ։ տալ զկնիք ։ a beccare. կեր ըստնել ։ ճապատ ։ di becco. խածանել ։ և. կոչել զոք կնոջ ատտ ։ di becco a che che sia, կամ per tutto. հատարձակ ։ կամ յայտնի խոսել զնոյս ։ beccate al cervello. ոճ տատի խորհել զանտատս ։ bellezza. գնդեցկացուցանել ։ զաղգարել ։ la benedica. ոճ տատի ։ հրաժեշտ տալ ։ բարեաս ետևել ։ տալ ։ la benedizione. օրհնել ։ benfizj. բարերարել ։ bere, կամ a, կամ per bere. արբեցանել ։ մատռանկել ։ di bianco. բռել զորմ ։ և. ընկել (զդիրս ։) di bocca. ուռել ։ di bocca a che che sia. խոսել համարձակ և յանդգնատ ։ borniole, կամ una borniola. տալ պահակատն ։ չտալ զարդարն ։ չատնել դատատատն ապրել (ի խոպս ։) braccio. ձեռնտու լինել ։ օգնել ։ del briccone, կամ di ladro ad uno. խաղնակցիլ կամ գող անուանիլ զոք ։ briga. ներքել ։ ձանձրացուցանել ։ brio. վայելչացուցանել ։ գեղեցկացուցանել ։ զարդարել ։ in budella. աչին վնասել ։ ի գերև հանել զակնկատելն ապրել ։ nel bue. չհանատ ։ հիչ ։ անհատատ ։ և. յատատիլ ։ ի ոգիատատ ։ il buon anno. շնորհատորել ըստ արեգլուխն ։ առնել բարեմաղթութիւն ։ ի սկիզբ քան նորոյ տարւոյն ։ il buon giorno, և. տալ ողջոյն առատտատ ։ յայտարել ։ a buon mercato. վաճառել գիւրաւրեն ։ nel buono, կամ nel vivo. գտանիլ զկլ իրին ։ busse. հարկանել ։ la caccia. ։ ի փախուստ դարձուցանել ։ փախատատկան առնիլ ։ փոչերմատ ։ գօլատատ ։ cagione. պատճառ տալ ։ մատուցանել զառիթ, կամ զպատեհուն ։ delle calcagna. փախչիլ ։ a cambio. անցուցատնել ուրուք գրամափոխութիւն զարժաքեն ։ փոխել եղինս ։ և. տալ ։ ի վերնէ ։ Տոհանչնի վերմէ ։ capo. կարգել զոք ուրուք առաջնորդ ։ di, կամ del capo. ոտորել ։ խելքնել ։ del capo nel muro. յիմարիլ ։ in capo. հարկանել զգլուխն ։ nel capo, կամ tra capo, e collo. Քախել, կամ փչել զգլուխն ։ carico. բառնալ ։ ի վրայ զբեռն ։ յանձն առնել զգործ ինչ ։ և. ամբատատնել ։ ատգպատնել ։ և. ընատել ։ le carte. արկանել զմուզմա նարոտին ։ քաշխել իւրացանչիւր զմուզմա նարոտին ։ lé carte alla scoperta. խոսիլ համարձակ ։ անատատ ։ le carte basse. զգուշանալ ։ կամ խոհեմ վարիլ ։ ի գործ ինչ ։ in ceci, կամ in cenci, կամ in ciampanelle. կատարիլ ։ յայտագրիլ ։ di ceffo, կամ di naso. խառնիլ ։ միջամտիլ ։ կամ ձեռներկ լինել յոտի ։ cena. հրաւիրել յընթրիս ։ տալ ընթրիս ։ il cencio. ոճ տատի ։ տես Licenziare. Dar che dire. Պատճառս տալ չարի խոսելոյ ղանձնէ ։ լինել ։ ի զրոյցս այլոց ։ chiacchere. կամ ciance. յուսացուցանել ։ ի զուր ։ հատատացուցանել զսուտ ինչ ։ dare pe', կամ darla pe' chiassi. գաղտագնաց լինել ։ գաղտ խոսատալ ։ dar pe' chiassi. խոտորիլ, կամ պատատել յատաչախայ նիւթոյն ։ (վ. խոյս տալոյ ։ գժոհատատէն ։) cibo. Կամիլ ։ կերակրել ։ di ciuffo. տեռն Ciuffare. Dar colore. Երևիլ ։ թոռիլ ։ և. տալ պատճառանաս ։ մատուցանել զպատիճ ։ և. ատնչել ։ չինիլ ։ colpa. մեղս ։ ի վերգնել ։ ատգատանել ։ ամբատատանել ։ colpo. հարկանել ։ le coltellate. խոցել ։ հարկանել սրով ։ cominciamento, կամ principio. սկիզբն առնել ։ compimento. ։ ի լրումն ածել ։ ։ ի գլուխ հանել ։ conforto. միխիթարել ։ զօրացուցանել ։ confusione. խառնակել ։ և. յատեղ առնել ։ a conoscere. ցուցանել ։ consolazione. միխիթար մատուցանել ։ սփոփել ։ contezza. իրաչեկ առնել ։ contro. ընդդիմանալ ։ հակառակիլ ։ և. անկանիլ ։ ի հակառատեն ։ in cotenne. տեռն dar in budella. Dar di cozzo. ընդդեմ կալ ։ հանդիպել ։ և. ընդ հանդիպիլ ։ պատատիլ ։ credenza. հաւատատ ընծայել ուսեք ։ a, կամ in ste-

den-

...ձեղ։ ...ատ յոյսառնիկ ։ Վէրնիկ վերին ։ a credere. Հաւատացուցանել. Համոզել ։ la croce, աստ Croclare. Dar cuore. Քաջալերել ։ Լա՛ քաջալերել ։ il cuore. Լինել քաջասիրտ ։ առնել վերահոգի ։ վստահ լինել ։ Լա՛ սիրել ։ Լա՛ քաջահան լինել ։ քաջել ։ զորել ։ il cuore ad una cosa. պատրաստել զինքը ։ պատրաստել ։ cura, կամ la cura. յանձն առնել ։ հրամանատար ։ կարգել ։ in cura. տես Consegnare. Dover dare, տես aver a dare. Dare dentro, կամ dietro, եւն. տես Dietro, եւն ։ farsi dar qualche cosa per forza, հորդել ։ յափշտակել ինչ բանի ։ dar da fare ad un qualcuno. աշխատ առնել ղոք ։ fastidio. Հանձ ըոյնի արկանել ։ ձնդել ։ fuora, fuori, եւն. տես Fuora. Dar giù. Անկանիլ ի վայր ։ dar giù, կամ giù del ceffo in terra, անկանիլ ի մանկուէ ։ darsela giù, կամ darsene. անփոյթ առնել ։ ազէ լա հոգալ ։ darsela, բերել զինամոի ։ լինել հա մաքարոյ ։ *dar nell' idropico. անկանիլ յախտ ջրգողուէ ։ ախտանալ ջրգողուէ ։ in un' imbo scata. անկանիլ ի դաշտան ։ ընդունիլ յորդայնի ։ da mangiare. Համբել ։ բանալ ։ mano. ձեռն ի գործ առնել ։ բանն հարկանել ։ ինչ ։ di, կամ alla mano, եւն. տես ի Mano. Dar da parlare di se. Լինել յառակս, կամ ի զրոյցս ։ piacere. բերել զուարճութիւն ։ բերկրեցուցանել ։ dar da ridere, կամ di che, կամ che ridere. շարժել ի ծաղր ։ ի նախատինս. nella ragua. Թակարդիլ ։ շարիլ յորդայնի ։ in uno scoglio. Հարկանիլ, կամ զարկուցանել զինուն ի ժայռ ինչ ։ in un sentimento. զՀոս երկայ կարծեաց ինչ յարիլ ի կարծիս ուրուք ։ del Signore, dell' Illustrissimo. ընծայիլ տեառն ։ կամ ի գիրս ։ զնուանս Տեր, կամ բանալապետութ ։ կոչել ղոք Տեր ։ անուանել ղոք պատուով ։ sulla, կամ in sulla testa ad uno. հարկանել զգլուխ ուրուք ։ nel tisico. տես Intisichire. Dar a vedere. Համոզել ։ հաւատացուցանել ։ ցուցանել ։ dar dove s' ammazzano le bisce. փչել ։ կամ Քաղխել զդլուխ ։ la vigna ha ben dato quest' anno. այս ամ եղև առատասի խաղողոյ ։ il vino gli ha dato alla testa. գինեհարբուցաւ ։ գլուխ նորա ծանրացաւ ։ ի գինւոյ ։ quel vino dà alla testa. այն գինի հարկանէ ի գլուխ, կամ ծանրացուցանէ զգլուխ ։ dar da uno. ընծայել ուրուք ։ in uno. պատահիլ ուրուք ։

Dársi. Ընձեռուիլ առ ընդունիլ ։ Ընդ ընդել ։ յարձակիլ ի վերայ ընդունելոյ ։ պատրաստիլ ։ պարապ ընդել ։ darsi a qualche cosa. անձնասուր լինել ինչի ։ յառ պատասխանել զինքը ։ պատասխանիլ ինչ գնել ։ յանկանիլ, կամ ընկղմիլ ի ։ մատնել զանձն ի ։ ձեռն օգտ ։ ընդ ընդել օգտ ։ ձեռնհաս օգտ ։ affanno di qualche cosa. զարիլ ։ զմտիլ ։ all' amicizia d'alcuno. բարեկամանալ ընդ ուրուք ։ attorno. յոմնիլ ։ շուրջ դալ ։ alle bertuoce. յոռ ձեռնարկել ։ al briccone. անկեռնասել ։ հպանել ինչ ի չարս ։ briga. հոգալ ։ փոյթ ունել ։ a credere. հաւանիլ ի միտս ։ կարծել ։ հաւնիլ ։ cura. պատասխանիլ ։ պատասխանել ։ a' diletti. զան յառ ձեռնուէ ։ յօրանալ ի գործս փափկութ ։ diletto. բերկրիլ ։ ձեռնասալ ։ a Dio. պատրաստիլ ։ կամ յանձնայինս ։ alla fuga. ի փախուստ դառնալ ։ al giuoco. զանասիլ ։ մուիլ ի խաղս ։ al governo. մտանել ի կառավարուէ ։ յանձն առնուլ զկառավարուէ ։ ad intendere. հաճել ։ հանձնել alla lussuria. պատշտիլ ։ մատնել զանձն ի ցանկուէս մնջութ ։ al mangiare. զեղխել ի կերակուրս ։ շահագրգռիլ ։ la morte. զինքն վհատել ։ անձնասպան լինել ։ a uno. անձ նատուր լինել ուրուք ։ Լա՛ ապաւինիլ յոք ։ պատապարիլ ընդ հովանեաւ ուրուք ։ Լա՛ առնանկ գործ ընդ աչս ուրուք ։ in uno. յանձն առնել ուրուք զինքն ։ յանձն լինել յոք ։ le terre si danno per niente, կամ a vil prezzo. վիճակ, կամ գեհունք վաճառին գիւրագնի ։ nè mal verace, nè vero ben si dà. վիճ ճշմարիտ չար, և ոչ ճշմարիտ բարի ։ Այս բայ յարի և յայլ բազում անուանս որոց բազմերիւրակ փոփոխ նշանակուէ իւրեանց ։ dar avviso, dar la fede, dar pace, dar paga, եւն. զոր տես ի կարգի իւրեանց։ Avviso, Fede, եւն ։

Darséna. Ներքսակողմն նաւահանգստին ։

Darton. ուռ ։ Ի հանուստ մնալ պարկի ամորձեաց ։

Dassái, D' assái, ած ։ Բաւական, քան ։ հնար ։ ընդոր ։ գործիր ։ եւս ։

Dassajézza, Բաւականուէն ։ յարդագուէ ։

Bassézzo, Da sézzo, գ ։ ի վերոյ ։ հուսկ յետոյ ։ անագան ուրեմն ։ ոն ոգանոց ։

Dáta. Ժամանակ նամակաց ։ Նիրիթ ։ metter la data. նշանակել ի ժողովի զժամանակն, զամիսն ։ կամ զօր տուայն ։ Նիրիթ եղուսք ։ Զարկուած, կամ արկուած խաղալիկ գնագիրն ։ թուղթ ։ ազգ ։ տեսակ ։ հանգամանք ։ նշանագրութիւն ։ parole di questa data. այսպիսի բանք ։ esser' su una stessa data. լինել հաւասիսի ։ միօրինակ ։ տես և Dazio, և Patronato.

Datária, Datería. Ժամանակագրուէ. (է պաշտօն ինչ գրելոյ զժամանակն ի վէրջ ազերագրոց մատուցելոց առ Հանդուցապետն ։) տեղին ։ կամ տեսչութիւն ժամանակագրուէ ։

Datário, գոյ ։ Ժամանակագիր ։

Datívo, va. Տուելոյ ։ արական (հոլով) հայցայի ։

Dáto, ta, ած ։ Տուեալ ։ Ներկիր ։ esser dato. վճռիլ ։ հաստատիլ ։ որոշիլ ։ dato, կամ dato che. ենթադրեալ ։ եթե ։ եդեալ ։ եթէ ։ դիցուք ։ եթէպէտ ։ Ֆարս. Խալիմ ։ Ֆարս.

Dáto, գոյ ։ Տես Dono.

Datóre, ող ։ Տուիչ ։ տուօղ ։ Ներկիր ։ գնատակաւիչ ։ Նեղ ։ Ֆարս. Սեղմատուր ։ գրամափոխ ։ տոքոֆ ։

Datríce, իկ ։ Տուիչ ։ տուօղ ։

Dáttero. Ընտիր ։ գեռաս ։ արմաւենիի ։ գեռասի ։ ղոնչ ։ Հուման ինչ ։

Dattílico, ca. Յատկական (տող) յորինեալ ի տոկզանց ։

Dattilífero, ra. Ընտիրաբեր (տունկ ։)

Dáttilo. Ընտրն ։ (է քառավանկ ։ որոյ առաջին վանկ է երկար, և երկու յետինք ։ տուղ ։) Հուման ինչ ։ որ կոչի և Dattero.

Dattórno. Տես Attorno, Intorno.

Daváante, Daváanti, նախ ։ առաջ ։ նախ քան ։ յառաջագոյն ։ էջէ ։ էջէնէ ։ առաջի ։ էօյնէն ։ էօնախքին ։ Ապագայ ։ առյապայք ։ ոն ։ veder d' avante. հայիլ յապագայն ։ pararsi davanti. յուշ լինել ։ հոգալ նէնէ ։ davante che, davanti che. մինչև ։ յառաջ քան ։ էջէ ։

Davanzále, ող ։ Դրանդակալ ։ գրանդանախտ ։ (է քարեղէն ծնօտ ինչ արտաքս ցցուեալ յորոյ վրայ հանգչէին դրանդիք պատուհանաց ։) Ատիպան

տր սեղանոյ։ (ի զարդ ինչ նմանի գոգնոցի։)

Davánzo, d'avánzo, ած. Աւտաոպէս. առաւել. լիուլի։ վերոյ։ դարձեալ. և եւս. առ այսոքիւք։ պանդան տախ։ dico ben d'avanzo. զայն եւս յաւելում. և դարձեալ. յաւել և զայն։

Dáuco. Վայրի գազար։ ընտրեալ. ինքնալր պերի։

Davvantággio, Da vantággio. Ըշ եւս. եւս և գործ. հաւ. բաց յայսմանէ. ի ծոյլ զայս։ պանդան տախ. պահա։

Davvéro, Da véro, ած. Տ՚ա Daddovero.

Daziére, աբ. Մաքսաւոր։ ինօմբլիձիէ։ maggidre. մաքսատեղի։ ինօմբլիձիէ պալը։

Dázio. Մաքս. կապալ. հարկ։ ինօմբլի. վերոյ։ dazio del porto. բաժ։ պահ. ինչիպ ակճեսի։

Dazióne, իգ. Ընձեռումունք. վճիռ. ինքնիշխ։ տուր. տուրգուն։ վերին։

DE

DE' ած delli, կի degli. ի նման յոգնակի պետական։ le corone de' Re. պսակք թագաւորաց։ քաղաքացիպէտն. նոճպէտ։

Déa. Աստուհի։ սիրուհի. տարփածու։

* Deambulatóre, աբ. Շրջիմոյ. շրջիական։

* Deambulazióne, իգ. Շրջիմք։ օդնա. վերնա։

Debaccáre, ե. Debaccársi, ի. կառապետել. ընձեաղալ կառապետական. մոլիլ. մոլեգնիլ։ խանդագնաց էրմեկ. գազապարմաք։

Debaccatóre, աբ. Մոլեգին. կառապետ։ գազապար. նաւ։

Débbio. Կիզումն փայտից և կոճղից ի պարարելոյ զանգս։

Debelláre, ն. Յաղթել. ի պարտութիւն մատնել. առնուլ ոյժ առ բռնութիւն. նուաճել. նկուն առնել։ էնկեմ։

Debellátо, տգ. ի պարտուել մատնեալ, եղեալ։

* Debellatóre, աբ. Յաղթական. պարտիչ։

Debellazióne, իգ. Յաղթութիւն. գումն. նուճաց ձուլուն։

Débile, Debilézza, Debilità, եռ. Տ՚ա Debole.

Debilitaménto. Տկարութիւն. լքումն (սրտից) վատթարութիւն։ հիւծանըստ։

Debilitáre, ն. Տկարացուցանել. պարտաւորեցուցանել. լքումն առնել. պոյիչ էրմեկ։ հիւծան էրմեկ։

Debilitáto, տգ. Տկարացուցեալ. պարտաւորեալ։

* Debilitazióne, իգ. Տ՚ա Debilitamento.

Debilménte. Տ՚ա Debolmente.

Debitaménte, ած. * Debitissimaménte. իրաւամբք արդարապէս։ հաւ իապէ։ ըստ պատշաճի. վայելեալ։ էրէյի կիպի։

Débito, տգ, ած. Պարտաւորեալ. պատշաճ. արժանաւոր։ լայնի. էռճէրէքը։ պարտապան. պարտաւոր. պարտաւորեալ։ պոճկա։ դիպաւոր. յարմար. հանդիման։ ոյնան։ արդար. սուրբ. դարպացի. իրաւացի. օրինաւոր (ժառանգ։) հե. լալ. վերին։ pena debita. պատիժ համապատիժ. արժանի։ a tempo debito. ի ժամու. ի դէպ ժամու։ essere, scorgere, vedere alcuna cosa debita. լինել ի վարձդի. գեաանել ինչ ի վարձդի։

Débito, գոյ. Պարտք. պարտիք։ պոճ. արժանիք. իրաւն. իրաւունք. պատշաճն։ հաւ Կնճիւն։ far debiti. լինել ը պարտիօք. պարտիլ։ պոճ ձէ կիրէ։ fare il suo debito. լնուլ զկարաս անձին։ կատարել զգործ իւր։ dar debito ad uno. փոխ առ ուրուք։ էօփունճ վերին։ render a ciascuno il suo debito. տալ իւրաքանչիւրում զպարծանն։ debito fogno. տիճ ի Fogno.

Debitóre, աբ. Debitrice, իգ. Պարտապան. վարձատու։ պօռճկա։

Debituólo, Debitúzzo։ Տե՛ս պարտիք։ ոչ պոճ։

Débole, գոյ, աբ. Տկարուել. լքիլ. ակարա. դոյն կիսլին, կի մնան։ պոյչիլ։

Débole, տգ, ած. Debolíssimo, ma. Տկար. անզօր։ պոյչ։ լքեալ. անկատար. յոռի։ էսիլ. պոյպոյ։ uom debole. տկարամիտ. վարձամիտ. անուսումն. ոգեկ։ սեկիլ. իլիմիդ։

Debolétto, ta, նած. Փոքր մի տկար։ պոյչիճ։

Debolézza. * Debolità. Տկարութիւն. լքուելութիւն. անդատից. անկատարութիւն. պոյչիլ։ անդատակ նուէ. ոգեկութիւն. գազապիչէնէսի։ պիմիլիկ։ անիսոհեմութիւն. անմուսուն։ ոգեկութիւն։ սեռ և Dappocchaggine.

* Debolezzáccia, գէշ։ Աղհատիճ տկարութիւն։

Debolménte, ած. Տկարութիւն. լքուելութիւն. լքագոյնս։

Debolúzzo, նած. Փոքր մի անզօր, տկար։ պոյչիճ։

Decacórdo, գոյ. Տասնաղէ. նուագարան. տասնանի։

Decadénza. * Decadiménto. Անկումն. կործանումն. խոնարհումն. եղծումն։ պէրպատ. հաքսալ։

Decadére, ե. և ի. Անկանիլ. ի բարձրութենէ. ի չքաւորէ. խոնարհիլ. գնալ յեղծումն և յանպատկառանալ։ պիչէլիմ. պէրպատ օլմաք։

* Decadúto, ta. Անկեալ. կործանեալ։ նէ։

Decágono, գոյ. Տասնանկիւն։ օն էօլ։

Decálogo. Տասնաբանեայ օրէնք։ վասպիւրլար։

* Decalváre, ած. Աւնել. ճաղատ. դունատ։

* Decalváto, ta. Ճաղատեալ. կունատ. կնատակ։

* Decampaménto. Ճամբաքակիր։

* Decampáre, ած. և ե. Ճամբաքակիր. խափանել զգործ. զգուշացանիլ. ղաչանին։ օտպոյու. դալըչմաք. իկոլէմք։

Decanáto. * Սիմեոնեցութիւն. (պատիւ ինչ եկեղեցական։)

Decáno. Կամերլէկ։ Ճամերլէկ. դինաւոր. երէցագոյնն (յեւրոպացիսիւր կարգի։) պաշ։ տասնապետ։ օճ պաշը։

Decantáre, ած. Հռչակել. հրատարակել. գովել հռչակաւ։ ինչ էրմէք. լաւ էրմէք. հեղգուլ մով յայլ տանի։ գայլը գոպա ձօլաքնոպ։

* Decantatíssimo, ma, գէր. Վերահռչակ. ած. մեծագովալ։

Decantáto, ta. Հռչակեալ։ ին։

Decantazióne, իգ. Հռչակութիւն յայլ անօթ

Decapitáre, ն. Գլխատել. պաշիճ ալմաք։

Decapitáto, ta. Գլխատեալ. հատեալ զգլուխ։

Decapitazióne, իգ. Գլխատութիւն։

Decasíllabo, աբ. Տասնվանկեան. տասնավանկ։

Decennále, աբ, հ. Տասնամեան. տասնամեայ. օն եէլլը։ օն եէլլը։

Deceunário, ia. Տասնեփորդ։ օնանձա։

Decénne, աբ, հ. Տասնամեայ. օն եէլլը։ երկիսյն մեծ։

Decénnio. Տասնամեայ ժամանակ։ օն եէլլը։

Decénte, հ. Վայելուչ. պատշաճ. պատեհ. հանդուրժ. էրկէնէքէ. էօլլու։

Decenteménte, ած. Վայելուչ։ պատշաճաբար։ էրկէնէքէլէ էրէ։

Decenviráto, Տասնպետութիւն։

Decenviráto, տգ, հ. Տասնպետական։

Decenvirátо. Տասնպետութիւն. (էր իշխանութիւն ինչ նախանձ

նախնի հռովմայեցւոց ՝ ի ձեռս տասն արանց :)
Decénviri, mp. յոգ. Տասնդեակք.
Decénza. Վայելչութիւն. պատշաճութիւն: Հոգեբուժութիւն:
* Decére, v. Տես Convenire.
Decévole. * Deeevolézza. Տես Decenţe, Decenza.
* Decevolménte. Տես Decentemente.
* Dezióne, էգ. Պատրանք. նենգ: Փչիպ: Պատրոյտ: (է ձև ինչ հարատասանական:)
* Dechiaráre. Տես Dichiarare.
Dechinaménto, Dechináre, ևն. Տես Dichinamento.
Decídere, ն. Հատանել. կտրել: Ջնջել: վճռել. գատել. որոշել. բացորոշել. ընտրել. (զիրա. ւռնոյ:) Քաղ. էմխէ. Փչիվ վերջէ. ջուլոյը էմխէ:
* Deciferáre, ևն. Տես Diciferare, ևն:
Décima. Տասներորդ մասն: մուռհա ֆայ: տասանորդ: էօշխար. ծնգի պիր: mettere a decima. տասանորդել:
Decimábile, հ. բառ օրէնգիպաց. Տասանորդելի. որում հնար է անկանիլ ի տասանորդաւ:
Decimále, հ. Տասնորդական: էօշխարէ հիսապէ: Aritmetica. Տասնորդական հաշուաբանութիւն. (է այն՝ որ կատարի ՝ի ձեռն տասնորդական կոտորակաց:)
Decimáre, ն. Տասանորդել. տրկանել տասանորդաց: ծնգի պիր խալխէ: առնուլ տասանորդս: ծնգի պիր ալմաֆ, էօշխար պէնէրէ: տասանորդել զգինուորս. ՝ի տասանց տպատժել զմին: նուաճեցուցանել զմեռս. ստիպել ցուցանել: էմխէլմէ:
* Decimáto, ta. Տասանորդեալ, ևն:
* Decimatóre, mp. Տասնորդիչ:
Decimazióne, էգ. Տասանորդութիւն զգինուորաց հռովմայեցւոց. գլխատումն միոյն ՝ի տասանց:
Decimíno. Տես Diacimino. Տասնեան տասանորդաց:
Décimo, գոյ. Տասներորդ մասն: ծնանգիա ֆայ:
Décimo, ma, ածական. Տասներորդ: ծնանգիա: տասնուչ. անմիտ. խօշտասլար: նիհար. վախտ (տղայ:)
Decimonóno. Իննևտասներորդ: ծն փօխտպանգիա:
Decimoprímo. Մէկտասաներորդ: ծն պէրինճի:
Decimoquárto. Չորեքտասաներորդ: ծն փօչխպանճի:
Decimoquínto. Հնգետասաներորդ: ծն պէչինճի:
Decimoséxto. Վեցտասաներորդ: ծն էչխինճի:
Decimoséttimo. Եօթնեւտասներորդ: ծն եէթինճի:
Decimotérzo. Երեքտասներորդ: ծն խանճինճի:
Decimottávo, Décimo ottávo. Ութևտասներորդ: ծն պէչիկինճի:
Decína, գոյ. Տասն. տասնեակ մի:
Decípula. բառ կոչն. Ծղոտակ. Թակարդ:
* Decisionánte, ած. Վճռադատ. (է իրաւաբանական որ գատէ եւ տուեալ վճռոց:)
Decisióne, էգ. Վճիռ. որոշումն. ընտրութիւն. խաչդորոշումն: հեօփ. քիւնվա:
Decisivaménte, ած. Վճռաբար: հեօփ ինչ: որոշակի. որոշաբար. ոտոչ:
Decisivo, va. Որոշիչ. վճռական. բացորոշիչ: գործ: * guerra decisiva. որոշիչ. կամ վերջին պատերազմ:
Decíso, sa. * Decisíssimo, ma. Որոշեալ:. Տես Decidere.
* Decisóre, mp. Վճռաւոր. վճռօղ. որոշիչ:

Declamáre, ն. Բացախօսել. առնեղբանել. արտառանել բարձրաձայն. կամ հանդարձն: declamare contra uno, ն. Խոպալ, կամ յարձակիլ բանիւք ՝ի վէր ումեք: andar continuamente declamando. ազազակել:
Declamatóre, mp. Բացախօս. առնեղախօս. հրապարակախօս:
* Declamatório, ia. Բացախօսական: առնեղաբանական:
Declamazióne, էգ. Բացախօսութիւն. (է վարժութիւն յառաւանդական առնեղաբանութեան՝ առ ի կրթել ճառախոքանեաց:) հրապարակախօսութիւն: առնեղաբանութիւն: Ճչտանգ. կիչտանգ:
Declaratório, ia. Բացայայտիչ. զիմացուցիչ:
Declinábile, հ. Հոլովական (անուն:) հոլովելի:
Declinaménto. Խոնարհումն. անկումն. զիջեալ ոտքառումն: Քնէ. էչխինէչի: dell' età, della vita, ոտքառումն հասակին, կամ կենաց. ծերութեան: del dì. տարաժամել աւուր: la febbre è sul declinamento. տենդն մերձ է ՝ի լճողանալ. կամ ՝ի փարատիլ. il giorno è sul declinamento. տարաժամեալ է օրն. կարճատ օրն:
* Declinánte, հ. Հոլովիչ. որ հոլովի:
Declináre, ն. Խոնարհիլ (արևուց:) իջանել. ցածնալ. նուազ. հակիլ. միտք: կործանիլ. անհանիլ: փոշտ: խոթորիլ. զարտաղիլ: ափամ: ն. Խոնարհեցուցանել. ցածուցանել: Քնէչխի: ուղղել էմխի: յոնանալ. վատճարտանալ. (հիւանդին ու վատառականին:) ՝ի յոտն չքնիլ: Փչիայ Վրդան: հոլովել զքառս: բառիւք կրնէի: էյտ էմխի:
Declináto, ta. Խոնարհեալ. իջեալ. հակեալ, ևն:
* Declinatório, ia. Հոլովիչ. հոլովական:
Declinazióne, էգ. Declino. Տես Declinamento. Հակումն ՝ի ցած. հիւծ. հոլովութիւն քառից: բառիւք: խոնարհումն ծայրից: պէնո. բառիւք ՝ի խոտորումն, կամ հեռացումն առարկայ: խոտորումն. (ալաքի կողմնացուցիչն ՝ի քեմէռին:) in declinazione. տես al Dichino.
Declive, Declívo. բառ ընդհ. ած, և գոյ. Զառ ՝ի վայր: նիհարի. նիհիլ:
Declività, - táde, táte, էգ. Զառ. խավայր: նիհիլ:
Decolláre, ն. Գլխատել: պաչ յէմխէ:
* Decolláto, ta. Գլխատեալ. հատեալ զգլուխն:
* Decollazióne, էգ. Գլխատումն:
* Decoraménto. Զարգարանք. նէխմէխէ:
* Decoráre, ն. Զարդարել. վայելցուցանել. գեղեցկացուցանել: փծոխմաֆ. կիսկիլ էմխէ: շքեղացուցանել պատուաւոր. իշխանութիւ: ֆայէ վերջէ:
Decoráto, ta. Զարդարեալ. հռխացեալ, ևն:
* Dezióne, էգ. Զարդարանք. վայելչութիւն:
Decóro, գոյ. Վայելչութիւն. պատշաճութիւն. արժանաւորութիւն: էմխէրլուխ:
Decóro, ra. բառ կոչն. Տես Decoroso.
* Decorosaménte, ած. Վայելչաբար. վայելուչ ինչ. գեղեցկապէս:
Decoróso, sa. Վայելուչ. պատշաճաւորութիւն. համաչափ. էմխէրլուի. հնաոխ. էօլտա:
Decórso. Ընդացք. ընթացք ժամանակին:
Decótto, գոյ. Տես Decozione.
Decotto, ta, ած. Եփացեալ: գայնամբլ:
* Decottóre, mp. Սպանիչ. դանակ: դահնիչ:
Decozionáccia, Վեր. Յոգի խաշոյ:
Decozióne, էգ. Խաշոյ. (է բժշկական ընդհանրապէս ամենայն խաշեալք են գանելագիք կամ պատրաստք:) համապատ. Եփ. եռելութիւն: էխլէնմէ ի. Պնդանալութիւն. մանակութիւն: հնանալութիւն:

* Decreménto. Նուազումն, պակասումն: Եփոխէ:
Decrepità, - táde, - táte, իգ. * Decrepitézza. Ջաւամուռ. խորին ծերութիւն:
Decrépito, ta. Ջաւամուռ. ծերացեալ յոյժ:
* Decrescénte, հ. Նուազեալ ե պակասեալ:
Decréscere, ն. Նուազիլ. պակասիլ: Եփոխիմ:
* Decresciménto. Տես Decremento.
Decretále, իգ. Օրինադրութիւն, կամ կանոնագիրք քահանայապետաց: Վճիռ կամ օրինիք քահանայապետական:
Decretalísta, ար. Վճռագէտ. կանոնագէտ:
* Decretalménte, հ. Վճռաբար. վճռապէս:
Decretáre, ն. Վճռել. օրինադրել, կարգել. վճռաբար հաստատել: Հեգմ եմիմ. հօժարիլ եմիմ:
Decretáto, ta. Վճռեալ. սահմանեալ, եմ:
Decréto, գր. Վճիռ. հրովարտակ. կոնդակ. պատուէր. հրաման: օրինադրութիւն: Քէրճան. հեօձ ճիմ: կանոնագիրք: օրինադրութիւն քահանայապետական:
Decréto, ta, ած. Տես Decretato.
Decúbito. Քաղ բժշկ. Պառկելոյ օր անկանելոյ հիւանդին ի մահիճս:
* Decumáno. Մեծ յոյժ. ապարատալայման. անհնար բիւ. ահագին:
* Decúmbere, ե. Պառկիլ հիւանդոց մարմնոյն: վայր:
Décuplo. Տասնապատիկ: ին գան ա
* Decúria. Խումբ տասն հեծելոց հեռվմայեցոց:
Decúrio, Decurióne, ար. Տասնապետ: ծագաւոր:
Dedicaménto. Տես Dedicazione.
Dedicáre, ն. Նուիրել. ընծայել. խոստիս եմիմ. վոգեկ եմիմ: un tempio, օրհնել զեկեղեցի: un libro ad alcuno. Ի լոյս ընծայել գիրքի մինչ յանուն ուրուք: Նուիրել ուսուք գիրս մինչ: Dedicarsi a Dio. Նուիրել, կամ սրբել դամձն ած: allo studio. սրտի մտօք պարապիլ. կամ ջանիլ առ մտօք լինել յաւուսն:
Dedicatória, ած, և գր. Ստուգիք ընծայման, կամ նուիրման ի ձակատ մատենից:
Dedicazióne, իգ. Նուիրութիւն. ընծայումն: նուիրեալ: տաճար և զկերթին:
Dédito, ta. Deditíssimo, ma. Ամենատուր. յոյժ ժարեալ յինի. հպատակեալ: խոնարհ:
Dedizióne, իգ. Ամենատուրութիւն: վերա. գեղչիմ:
Dedúrre, ն. Տես Condurre. Մակաբերել. հետևեցուցանել. խնդատասխրել: խոհին եմիմ: le sue ragioni. յայտնել զիւրում ինքն յաւելին: Ազգանիլ յայլ բան:
Dedúrsi. Հաստատել, կամ դնել ի մէջ:
Dedútto, կամ Didótto, ta. Մակաբերեալ, եմ:
Deduzióne, իգ. Մակաբերութիւն. հետևեցուցանել: in deduzione, տես in Difalco.
* Deéssa. Աստուհի:
Defalcáre, Defálco, ն. Տես Diffalcare.
Defatigáre, ն. Ուխտադրել: Ծանրանիմ:
Defátto. De fátto, հ. Տես in Fatti.
* Defensióne, Defensóre. Տես Difesa, Difensore.
Deferénte, գր, ար, ներգ և ած. Մոլորակաբեր (է պարունակ ինչ երկնից որ պարբերի զմոլորակն զոյգ ընթացս մեկուսիանակի:) Սերմնաբեր (տան զանօթոց վինչ ամբիսիոյ որք ածին զսերմն յերկոսորեան:)
Deferénza. Չինամն. ակնածութիւն: Հաճախումն:
* Deferíre, ե. Չինանել. ի կարծիս, այլոյ. պատուական կարծեաց այլոյ (վն յարգանաց) ազգի. չիմ վերիմ: զերկուցանել: առնասուան լինել: պատուիմ: հանդուրժամիտ:
Defésso, sa. Խոնիմ. աչխատեալ:
Defettívo. Տես Difettivo.
* Deficatóre, Տես Edificatore.
Deficiénte, հ. Պակաս. պակասեալ: Եփոխ:
Definíre, ն. Որոշել. դնդրիչ. ընորել ի մէջ: Քաղ. եմիմ. փակիլ: Եփոխիմ: սահմանել զառ ինչ, և:
* Definitivaménte, հ. Վճռաբար. սահմանեալով:
Definitívo, va. Վճռական:
Definíto, ta. Սահմանեալ. որոշեալ:
* Definitóre, ար. Սահմանող. որոշիչ:
Definizióne, իգ. Սահման (անտեսանց իրաց:) Վճիռ. քաղ. հեօձճելի:
Defissióne, իգ. Ակնդրուշ: փոսրմտիլ:
Defloráre, ն. Պականիլ, կամ պղծել ընդս:
* Deflorázióne, իգ. Պականուն կուսի. կուսապղծուն: գեղ պօչմաբ:
* Deflússo. Հոսումն հիւթոց ի խոնարհ. վզ ներիւն:
Deformáre, ն. Ինա լոպին. Տգեղացուցանել:
Deformazióne, իգ. Տգեղացուցանելն. ապականութիւն:
Defórme, հ. Deformíssimo, ma. Տգեղ. անմեզարգարտեսիլ: ծերկին:
Deformeménte, հ. * Deformissimaménte. Տգեղաբար. չարաչար. այլանդակ լինն օրինակաւ անարգաբար: պէն. Քէնա. ալեփէլէնի:
Deformità, - táde, - táte, իգ. Տգեղութիւն. զարհուրելի յարուցիկ: էիբէնիլիկ:
Defraudáre, ն. Զրկել. անիրաւել. գրկել ինքեանք ընծայել. գծրել. նենգել: խափան եմիմ: ալաչ խափ:
Defraudáto, ta. Զրկեալ. խաբեաբար:
* Defraudatóre, ար. Զրկող. խաբող:
* Defraudazióne, իգ. Զրկումն. խաբեութիւն:
Defúnto, գր. Վախճանեալ. հանգուցեալ. եմիմ:
Degágna. Գործի ինչ ձկնորսաց:
Degenerántе, հ. Այլափոխեալ. այլասերեալ. օտարացեալ ի նախնուէ, կամ ի առնակէ. տարբախորհ: ապերախտ. ապիտ. ապրուն:
Degeneráre, ն. Այլափոխել. փոխիլ յայլ օտարանալ ի ծնողացն. խորհրդանալ. պղտաւուլ պղտերամոլ մնալ: Նէալինկեն ապիտ. ապը. Էալիսան էգեմոտ. պապաղեան էգեմոտ: այլասերիլ պտղոց, կամ արմ. կոց. փոխոխիմ. յայլ ձևսակ:
Degeneráto, ta: Տես Degenerante.
Degenerazióne, իգ. Այլափոխուն. փոխոխումն յայլ առնակ. ապականութիւն. յոտուն: ապրանալոտ պալանալոտ:
* Degénere, հ. Տես Degenerante.
* Deglutizióne, իգ. Կլանելն:
Degnaménte, հ. Degnissimaménte. Արժանապէս: ըստ արժանաւոր արդարապէս. իրաւամբք յոյգեանէ. հոտ իսրէք:
Degnánte, հ. Degnantíssimo, ma. Արդասէր. քաղցր. քաղցրաբարոյ: Խոբէնիլի:
Degnáre, ե. Degnársi, յ. Արդասիրել. մարդասիրութիւն, կամ քաղցրանալ. վարել. ընկանիլ ընդ խոնարհ պատուրեամ. Նէբէրիկ էիմիմ. էրգանի էրլամ: degnare, degnarsi. արժանի համարիլ. հաճիլ. քաղցրութիւն. հրաժարիլ: Ճոխիլ. ինօրհնեալ. Նէիմիմ: degnare. արժանի առնել: յոյգէ էիմիմ: degnare. ընդունել զմատուցեալն. հաճիլ ընդ մատուցեալն. գոպաս. Նէիմիմ:
Degnáto, ta. Արժանի համարեալ. արժանացեալ:

De-

Degnazióne, իգ. Արդասիրութիւն. քաղցրութիւն, հաճութիւն: Ազնուութիւն:
Degnévole. Տես Degnante.
* Degnevolménte, ած. Աշխատասէր:
* Degnificáre, ն. Աշխատացուցանել: յայտ էնդէ:
Degnità, - táde, - táte, իգ. Տես Dignità. Degnità. Արժան:
* Degnitóso. Այր ճոխապաշտ. երկիւղած:
Dégno, na. * Degnissimo, mà. Արժանի: յայտնի: պատշաճ. յարմար. Ճոխ. ազնուացեալ. ընտիր. ապրիմ. պատուական: Նշան. ազնուական: degnò di eterna fama. վաստակ. անմոռացութիւն:
* Degradánte, ած. Շատով յիշխանութենէ:
Degradáre, ն. Հանել յիշխանութենէ: հանդուլ եմէ: dalla nobiltà. ընկնիլ կամ ընկենուլ ի կարգէ ազնուականութենէ:
Degradazióne, ան. Տես Digradazione, ան.
Deh, իգ. աղերսական, և բացագանչական. Ախ: աղաչեմ զքեզ յիս որ իմ ես ոմն կին. ախ. ա. լսէ ինձ: Ով. բաւ. ահ. վահ: Եղկահ. Դիպէ. պատ. ոճ: Հայտ: հայիր: քայց: ահա:
* Deicída, աբ. Աստուածասպան:
* Deicídio. Աստուածասպանութիւն:
Deícola, աբ. Այր ճշմարտաբար:
* Dejétto, ած. Յուսահատեալ. զարհուրեալ. ահաբեկ:
* Dejezióne, իգ. Տես Abbattimento, Avvilimento.
Deificaménto, Deificazióne, իգ. Գաստակարգութիւն ընդ աստուածս. դիցակարգութիւն:
Deificáre, ն. Աստուածացուցանել: Deificársi, յ. Աստուածանալ. երանանալ:
Deífico, ca. Աստուածային. աստուածարար:
Deiforme, ած. Աստուածանման:
* Deisceré, ն. Հերձանիլ. պատուիրել. բանալ: նաւագնաց. ալբեմած:
* Deismo. Աստուածանութիւն. ազգութ. աստուածանց:
* Deísta, աբ. Աստուածան, կամ Աստուանի: (է անուն ազանդաւորաց. որք ընդունին զմի միայն գերագոյն էակ. բայց առանց ինչ աստուածային յայտնութեան, կամ պաշտամանն:)
Deità, - táde, - táte, իգ. Աստուածութիւն: հանդգնութիւն: աստուած: հանգիստ. աւետիս:
Del, Dell', Dello, 'ել, աբ. Della, ել, իգ. Delle, յոգ. իգ. Delli, -Degli, յոգ. աբ. են նշան. կամ յօգտ աճառական հոլովիչ: Del յորի յարական անուանին սկսեալ բաղաձայնէ: Dello և Degli յորին յարական անուանք սկսեալ ձայնաւորաց, կամ տիւ, որ ունի իւր կից զայլ ինչ բաղաձայն. այր. del padre: հօր: պապանէն: dell' onore. պատուոյ: dellò studio. ուսմանէ: degli specchi. հայելեաց: degli uomini. մարդկան: della sorella. քոյր: ան: Սիրէ դնիմ փինկ մանկունս; կամ հիւրուեցր da, a', con, per. որ կ' ունին զօրուն բացատականի, որպիսիանի, գործիականի. և կամ հիւրուեցր ընդ 'ի ձեռս: Come se del letto si levasse. որ dal letto. ոչ թէ յոտնէր յանկողնոյն: Assai volte già de' miei dì sono stato in gran pericolo. որ miei dì. բազում անգամ յաւուրս իմ եղէ 'ի վտանգի: delle mie mani tu non morrai. որ per le mie mani. ոչ մեռցիս զոս 'ի ձեռն իմ. կամ 'ի ձեռաց իմոց: cotale in terra dando del destro piede. որ col destro piede. այնպէս զգետնին սլաս առաքս: Քանի անգամ ևս ունի զշորսի բանից բազում. փոքր մի. փոքր ինչ: էտ. պէր ապ: si sono uccisi degli uomini. ինքեան բազք 'ի մարդկանէ, կամ բազք: dell' olio messovi. արկեալ 'ի նմա փոքր ինչ իւղ: արկեալ 'ի նմա իւղ:
Del cérto. Del contínuo, ան. Տես Certo, Continuo.
Delatóre, աբ. Ամբաստան. քսու: Ազեկալ: հմայ:
* Delegánte, ած. Որ յանձն առնէ ուսումբ գործ ինչ:
* Delegáre, ն: Յանձն առնել գործ ինչ, ընտրեան, զկառավարուն. կարգել զոք 'ի գործ, կամ 'ի գործակալութիւն ինչ: Հնչեցք զերէկ. եւնիկ իւր ինծնդէտ:
Delegáto, ta. Յանձն արարեալ. կարգեալ:
Delegáto, թոյ. Կարգեալ դատաւոր: Ազեկ. տօմ սագ: տօհմագ:
* Delegatório. Յանձնարարական թուղթ դատաստանի:
Delegazióne, իգ. Յանձնարարութիւն իշխանութեան, կամ * քնութեան. կարգադրութիւն:
Delettábile, Delettáre, ան. Տես Dilettabile, ան.
* Deléttо. Ընտրեալ. ընտրանք:
* Delfiniéra. Ամէհին ինչ որաւոյ զկէտս:
Delfíno. Դելփին: էօնագ պաւէզ: ան և Gobbo. ապզ սարքինչ խաղան: ան: դելփին համաստաւ դրութեան:
* Delibáre, ն. Ընտրել. ջնջալ. հնչակել:
Deliberagióne. Տես Deliberazione.
Deliberáre, ան. Տես Diliberare.
* Deliberatário. Այր որոյ վր անկանի ընտրութեան, կամ բացատրութեան. ընտրեալ:
Deliberatívo, va. Գաղտնահատուած (Հանդէս հալ տասնամեայ:)
Deliberáto, ta. Խորհրդածեալ. որոշեալ. սահմանեալ. հաստատեալ:
Deliberazióne, իգ. Խորհրդածութիւն. որոշումն. խորհուրդ. բացատրութիւն. վճիռ. քննութ. հաստատութիւն:
Delicataménte, ած. * Delicatissimaménte. Փափկութ. փափուկ. գրգռանօք. նաղուկ ինչ:
Delicatézza. Delicaménto. Փափկութիւն. գրգռութիւն. քնքշութ. նազուկ. di lavoro. Հաճոյատար. գործուն. նրբուն գործուածոց: հիւսուած:
Delieáto, ta, Delicatíssimo, ma. Փափուկ. կակուղ: Ճկճկուն: քաղցր. անուշակ. համեղ: ընտրեալ. ակար. նուրբ. ճմլիլ. նիհարի. Հաճոյ. գեղեցիկ. Հաճոյական: գայլուկ. պատան: գերդ. քնքշ: նազուկ: affare. գործ դժուարին. քաղաքական: դիւրաշարժ: ne' cibi. գգուանաւն. սիրոյ համադամանց:
Delicatúra. Տես Delicatezza.
* Dolimáre. Տես Rodere. Consumare.
* Delineaménto. Գծագրութիւն. նկարագիծ. նշագիծ: ուխտ:
Delíneáre, ն. Գծագրել. կազմել գիկարագիծ. կամ ըստ նախագիծ: ուխտ ընծայել: նկարագրել քանիւ. ըստ սորագրել: Հասք եմէ:
Delineáto, ta. Գծագրեալ, ան:
* Delineatóre, աբ. Գծագրող. նախագծող:
Delinquénte, ած. Յանցաւոր: չարագործ: Պապաս:
Delínquere, ն. Ի եղանիլ. յանցանել: սուղիլ:
Deliquescénte, ած. Բաս փիփան. Հալոշական, կամ փունաւահալ: (որ ոչ ինչն ձգեալ գնոնա. տեղի չընկալ օդոյն լուծանին նոսա 'ի հեղուկ:)
Delíquescénza. Հալոշութիւն. կամ խոնաւահալութիւն.

Delíquio . Sᵗᵉ Svenimento .
* Deliraménto . Sᵗᵉ Delirio .
Deliránte , ſ . Հառաջնթաց ցնորեալ . խելագար մարդ : այշէխիճի . էլչի :
Deliráre , ւ . Հառաջնթաց ցնորիլ . գանգատիլ մտաց . խելագարիլ : այշէլամաք . էլչիլամաք : per la vecchiezza . ազգասիրէլ կամ ցնդիլ ի ծերութենէ :
Delírio . Հառաջնթաց ցնորումն . գանգատութիւն մտաց . մոլեգնութիւն . խելայեղութիւն : Տաքնալոսք . այշէլամաթլըք . փէլիխի :
Delíro , ra . Խելացնոր . բախած . խելագնար : պռանոմբը Տաքոսի . փէլի :
Delítto . Յանցանք . եղեռն : սուտ . գայթակղութ :
* Delivráre . Sᵗᵉ Déliberare .
Delízia . * Deliziaménto . փափկութիւն . զբօսանք . բերկրութիւն . հեշտասէր : զէնք . սէքճա : aver in delizie . սիրել յոյժ . մեծ համարիլ զինչ սէնչիչ . փէլմէնի նաքմնաք :
* Deliziáre , ւ . Deliziársi , ſ . Վայելել ի հեշտասէր բերկրիլ հեշտանալ : սէքճա սնուցիլ :
Deliziosaménte , ſի . Հեշտասէր . բերկրանօք քաղցրութ . զովարծրաձ : սէքճա խնչ :
Delizióso , sa . Deliziosíssimo , ma . Հեշտասէր . բերկրական . քաղցր . զովարծրաձի : սէքճալը :
Délla , Délli , Délle . ևն . Sᵗᵉ Del :
* Deltóide , ոբ . Բազկաթաթ . (անկան ինչ ուսոյ որ հատեալ նայ ի վեր գլուխն :)
* Delúbro . Sᵗᵉ Tempio .
* Delucidazióne , իփ . Բացայայտութիւն : մանա :
Delúdere , ոփ . խաղ . կամ ծաղր առնել . պատրել . ձգել էքմէք . ալդաթմաք :
* Deludiménto . խաղ . ծաղր : ձգում . պատրանք :
* Deludítore , ոբ . Հեգնող . ծաղրական . խաբօղ :
Delusióne , իփ . խաբ լսին . Sᵗᵉ Deludimento .
Delúso , sa . * Ընկեալ ի գերին եղեալ . մոլորեալ . ի գերին եղեալ . մոլորեալ . խաբեալ :
* Dementáre , ւ . խաբ լսին . Յիմարեցուցանել :
* Dementatóre , ոբ . Յիմարեցուցիչ :
* Deménte , ſ . Յիմար . խելագար :
Demènzia , Deménzia . Յիմարութիւն . անմտութ :
* Demérgere , ն . խաբ լսին . Ընկղմել :
Demeritáre , ն . Անարժանանալ . ալայէփ օլմաթ :
Demeritévole , ſ . Անարժան . լայէփ օլմայան :
Demérito , Demérto . Յանցանք . մեղք . անկիր գործ արժանի պատժոց : սուտ . գայթակղութ : պատճիճ . չէզա :
Demersióne , իփ . Sᵗᵉ Immersione .
Demérso , sa . խաբ լսին . Ընկղմեալ . ընկղմութ :
* Democraticaménte , ſի . Ըստ օրինակի ռամկական պետութեան :
Democrático , ca . Հասարակապետական :
Democrázia . խաբ յոռնց . Հասարակապետութիւն :
Demolíre , ն . Կործանել . քանդել . տապալել . էզմաք :
* Demolíto , ta . Քանդեալ . աւերեալ : էզիլմիշ :
Demolizióne , իփ . Քանդումն . աւեր :
Demoniáco , ca , գոյ . * Demónico . Դիտակար : չինի . պիտաթ : կատաղի . մոլեգին : գազանաձև . փէլիճի :
Demónio , Դև . պատ . տգետ . չէյթան :
* Demonógrafo . Դիւամատեան . որ Հառէ զդիւաց :
* Demonomanía . Դիւամոլութիւն . Հառաչ յիշել զդիւաց :
Denájo . Denáro , ևն : Sᵗᵉ Danaro , ևն :
* Denánti , Denánzi . Sᵗᵉ Dinanzi .
* Dendríte , իփ . Փայտաձեւ . (է քար յորոյ վէմ երևին գծագրութեամբ նմանութիւնք ինչ բուսոց , և ծառոց) :
Denegáre , Denegazióne , ևն . Sᵗᵉ Dinegare , ևն :
Denigráre , ն . Նախատացուցանել . տգեղացուցանել : գթալաթ . աղճատել զանուն : ապ պօղաթ :
* Denigráto , ta . Համակեալ ի ծուխս . սևազգեաց :
* Denigratióne , իփ . Նկեւմունք . խափանմբաստանք :
Denodáre , ն . Աբծակել . ջլացնոյց . քակել : էէօղէթ :
Denomináre , ն . Անուանել . յորջորջել . ապ էնէ գնդմաթ : յորջանուանել : Denominársi , ſ . Անուանիլ . կոչիլ : գնդիլ :
Denominatívo , va . Յարանուանօղ :
Denomináto , ta . Անուանեալ . յարանուանեալ :
Denominatóre , գոյ . ոբ . Յարանուանօղ (ծանուցական կատորպչաց .)
Denominazióne , իփ . Յարանուանութիւն . յորջոր. * Կնութիւն . անուն :
Denotáre , ն . Նշանակել . ցուցանել . նշանագրել . նիշան վէրմէք : քաջ գիտուած . ածել . անուանկել . որոշակի զանազանել . բացայտորել : էյի գիտնալ . գէթ . գիրն էմէք . ալամմաք :
Denotátivo , va . Նշանակիչ . ցուցանօղ . նշանական :
Denotazióne , իփ . Նշանակութիւն : գիտապէս . ճանաչ :
* Densáre , ն . Խտացուցանել :
Densáto , ta . Խտացեալ . խիտ : գոյն . ազգ :
Densézza , Densità , – táde , – táte , իփ . Dénso , գոյ . Խտութիւն . պինդութիւն . գօրանալութ :
Dénso , sa . ածական . Խիտ . հին . գոյն . պինդ :
Dentáccio , պեղծ . Մեծ . կամ յոռնացուսումն պօշին գեօշեր գիշ :
Dentále , գոյ , ոբ . Առաջաւոր . (ռամկ . առաջաւոր կոփոյտն յոր հանուցանեն ի խոփն :) * Ջուխն ինչ
* Dentále , ածական . Առաջնային : առաջնաձայն (հնչուն :)
Dentáme , ոբ . Պատք առաջնոց . առաջնոցք . գիշեր :
Dentária . Պատճառոյս . (բոյս ինչ քաշխառկ. ասկ . որոյ արմատ է առաջնահաս .)
* Dentáta . Խածուած առաջնոցն : ըսըրըլ :
Dentáto , ta . Առաջնաւոր . գիշեր : * Առաջնաձև
Dentatúra . Պատք առաջնոց . գիշերք :
Dénte , ոբ . Առաջն : գիշ . նախանձ . առեղծ . չարախօսութեամբ : mostrare il dente . յարձակիլ . անվնասիւ . եղջերաբ . ածել : toccar col dente , shatter , կամ ugnere il dente , dare il portante a' denti , far ballare i denti , ևն . ուտել : darsené infino a' denti . Ընդարձակել զ միմեանս կաշկանդել . չարաչար . նախատանօք զմիմեանս : tener l' anima co' denti . առ գռեհս մնալոյ հասանել . յոյժ ապատան լինել : pigliarla co' denti . ձգնիլ ամենի . զգամ ձիգն ձիւտ ուրուք : pigliar il morso co denti . կամակորիլ : dir checchessia fuor de denti . ասել ինչ հանդարտական , ազատ գէմ : dir checchessia fra denti . ասել ինչ ընդ ատամունս , կամ կիսաձայնաբար քրթմնջել : rimanere a denti secchi , կամ asciutti . մնալ նոքին անձայնական . չունել ինչ ի կերակուր : tenere altrui a denti secchi . չտալ ուտիք կերակուր , կամ այլ ինչ : stare a denti secchi . կալ անգործ , պարապորդ : avere uno fra denti . ունել զոք ի բերան , ընդ ձեռամբ : խօսել զուտիքն :

* Den-

* Dente di cane. Ստն Calcagnolo. Dente canino. Շաժանիք, կամ շնասայն. (բոյս ինչ.) Dente cavallino. Ձիասայն. (է բոյս ինչ, որ կոչի և Cassilagine.)
Dentecchiáre. Denteláre. Ստն Denticchiare.
* Dentelláto, ta. Ակռաձեւ:
Dentelliére, որ. Քիփորիկ: հիլալ:
Dentéllo. Ակռանման. (է զարդ ինչ հարսատաց պիտական:) առակռանկիւոաձ. (է սողէգործ զարդ ինչ դործեալ ի կանաչից:) Ակռանի գործ.
Denticchiáre, ն. Կրծել փոքր ինչ պէս ալէկոծել: ուռեալ առալեկուիլ. Ծռտրել գժուարաւ. Խրթին էնել. կամ էլլել: կամ էլլիլ: էլլինիլ:
Déntice, որ. Ձուկն ինչ պատուական:
Déntro, ին. և նախդ. առանց ինքնիր ի որ. ի նմ. ներքն և ի ներս. և ի բաց. ի մէջ. ի ներքս. ի ներքին: andar. մտանել. մտանել ի ներքս: ի ներքին կերթալ: o dentro, o fuora. կամ այո, և կամ ոչ: ես հն ես եւ ես: nel mio dentro. գոյ. ի ներքս յիս. յիս ինքն. յանձն իմ:
Denudáre, ն. Մերկել. կողողուել. զրկել: ջոկել. ելոյ. ազգատ. բանալ. յայտնել. ասլատ. ելքերք էրկել:
Denudáto, ta. Մերկեալ. կաղտեալ:
Denúnzia, Denunziáre, եմ. Ստն Dinunzia.
* Denunziatóre, որ. Գուշակ. զեկուցիչ. ամբաստանող:
* Déo, Աստ. Déi. ածք. դիք:
* Deodáto. Աստուր: ալլահ վերսի:
* Deortatório, ia. Տարհամոզիչ. հեռացնող ի հաւատկին:
* Deortazióne, էք. Տարհամոզութիւն. հեռացութիւն ի հաւատկին: նիւղ. նիւղիլ:
* Deosculazióne, Համբոյր. հաղորդութիւն:
Deostruénte, ած. բան բժշկող. բացուցիչն որ բանայ զիոցեալ անցս մարմնոյն:
* Deostruére, ն. Բանալ զիոցանց, կամ ջանցս:
Depeláre, ն. Ստն Dipelare.
Dependénte, ած, ած. կախեալ. հետևորդ: պաշտ: Dependénte. գոյ. բարեկամ ստորին: բաժին. ընկերակից:
Dependenteméńte, ած. Ըստ: կերպ:
Dependénza. կախումն. հետևորդութիւն. հետևորդ. ընթացք. նեղիչք. ծառայութիւն. ածանցութիւն: Հոգս առնել. այլ տալանուել. հոգաբաւորել ի ընկերակից:
Dependére, ւ. Ստն Dipendere.
Depilatório, գոյ. Դեղ հերթափ:
Deplorábile, * Deplorándo, da. Ողբալի. ափսոսելի. ցաւագին: ողբայական. վայելուչ:
* Deplorabilméńte, ած. Ցաւագինս. ողորմագին:
Deploráre, ւ. Ողբալ. զանձն. ողբակցիլ. կարել կծիլ. ազատ. ընդվզիլ. ամբոխիլ:
Deploráto, ta. Ողբակցեալ. ազատեալ: ազգանուշ:
* Deplorazióne, Ստն Compianto.
Deponénte, ած. Որ վկայէ ի գաւառաւանի: ձայն նակրական բայ:
* Deponiménto. Մերժուսի յիշեանութիւն, կամ ի պատուոյն: ազգ. մանրազնին:
* Depopulazióne, էք. Աւար. քանդութիւն. անմարդ դառնալ:
Depórre, ն. Ի վայր դնել. ընկենուլ. թողուլ: ազատ փոխ. ընկերքին. պատուոյ. un officio. հրաժարիլ ի պաշտաւնէն: մանուածապատան ճերմակ էրկիլ: Հանել. կամ փոխել յիշեանութիւն. զրկել ի պատ-
ուոյն: ազգ էրկիլ: մանրազնին էրկիլ: վկայել յատկին: ջահպուլէտ էրկիլ: տես և Depositare.
* Deportazióne, էք. Աքանչելաւոր տարապրուք: էպէտի պրլիան:
Depositáre, ն. Աւանդել. տալ յաւանդ, կամ ի պահուստ. Հանձնել. փոխ:
Depositário. * Depositária. Աւանդատու. աւանդապահ: Հմանէլպար:
Depositáto, ta. Աւանդեալ. եդեալ յաւանդ:
Depositería. Տեղի աւանդապահին. աւանդատոց, կամ տուն գանձի:
Depósito. Աւանդ. պահեստ: Հմանէթ: metter in deposito. տես Depositare.
Deposiaióne, էք. Աւանդութիւն: Հմանէթ փոխ: վկայութիւն. քանք վկայից ի դատաստանի: լա հութէտ:
Depósto, գոյ. Վկայեալ յատկին: ջահպուլէտ:
Depósto, ta, ած. Գանձեալ յիշխանուէ. տես Deporre.
Depráváre, ն. Ապականել. խանգարել. Թիւրել. եղծանել: պղտիլ: պէրպաս էրկիլ:
Depraváto, ta. Ապականեալ. խանգարեալ, եղ:
* Depravatóre, որ. Ապականիչ. եղծիչ:
Depravazióne, էք. Ապականութիւն. խանգարութիւն. եղծութիւն. ցաւութիւն: պղտութիւն:
Deprecábile, հ. Պաղատանաւոր. չարժօղ ի գութ:
* Deprecativaménte, ած. Աղերսանաւք. մեղմիւ. պապիկ:
* Deprecatívo, va. Աղերսողական. աղերսական:
* Deprecatório. * Deprecazióne, էք. Աղերսանք. պաղատանք: փլէթ:
* Depredaménto. * Depredazióne, էք. Աւարութիւն:
Depredáre, ն. Աւար առնուլ. կապտել: Կողոպտել էրկիլ:
Depredatóre, որ. Աւարառու. հէն ի քաղմ էրկիլ:
Deprémere. Depremúto, ta. Ստն Deprimere:
* Depressaménte, ած. Խոնարհութեամբ:
Depressióne, էք. Խոնարհութիւն. նուաստութիւն. ցածուն. նուազութիւն: պղտութիւն:
Depréssо, sa. Ակհանարհ. խոնարհ. նուաստ. անգոռոզելի. խոտան: պղտի:
* Depressóre, որ. Ցածուցիչ. (ի մահուանէ.) Ախտաւորիչ: (է գործի ինչ Հանելոյ զանկարգ աւուրմանց:) Վայրարկու. (է գործ մկրտոյ ի վայր զարգելեալ ինչ է որիորդ:)
Deprímere, ն. Խոնարհ կամ նիհուն ազնել. ցածուցանել. ձնուել. կոխել: նուաստացուցանել. նուազել: պղտիլ: պատ. էնկրկիլ:
Depuráre, ն. Զտել. պարզել. մաքրել: ապիր էրկիլ: ընկղկղիլ:
Depurátо, ta. Զտեալ. պարզեալ. մաքրեալ: ապիր. փոփ ելլած:
* Depuratióne, էք. Զտութիւն. մաքրութիւն:
Deputáre, ն. Կարգել (զոք առ գործ ինչ.) ընտրել (զոք առ հրեշտակութիւն ինչ:) Խոյին էրկիլ: նապաստիր էրկիլ: վէքիլ էրկիլ:
Deputátо. Ընտրեալ. կարգեալ. առաքեալ ի հրեշտակութիւն: պատգամաւոր: Խոյին ըտուած: վէքիլ: ընտրեալ. Խոյին: վէքիլլի:
* Deputazióne, էք. Կարգութիւն. որոշութիւն. յանձնարարութիւն: Խոյին: վէքիլլիք:
Derelítto, ta. Լքեալ. թողեալ:
Dereliziόne, էք. Լքումն: ինքն:
Deretáno, նի. Տես Diretano, կիս.
Deriderе, ն. Ծաղր առնել: Խոսխոտ էրկիլ:
Deriditóre, որ. Deriditrice, էք. Տես Derisore.

De-

Derisíbile, ձ. Ծաղրական. Ծաղրու արժանի : Ենթադիր. Ծաղրաբար :
Derisióne, իգ. Ա՛յծի. Ծաղր. կատակ : Ծաղրաբանութիւն. Ծիծաղ :
Derisivaménte. Ընդ խաղ. Ծաղրելով. Ի արհամարհանս : Ծաղրաբանութիւն իւիւ :
* Derisívo, va. Տե՛ս Derisibile.
* Deríso, գս. Տե՛ս Derisione.
Deríso, sa, ած. Ծաղրը հրաւիրել. Ծաղրաբար օգնական :
Derisóre, ար. Ա՛յծանօղ. անգունիչ : Ծաղրաբանութիւն :
Derisório, ia. Ա՛յծանօղական. հեգնական :
* Deriváme, ձ. Ծագեալ. յառաջ եկեալ :
Deriváre, Dirivare, ե. Ծագիլ. յառնիլ գալ. ածանցիլ : առիթ օգնած. էդմած. պատճառիլ եղիլ : քաշիլ. հոսիլ : ոտ եղմած. ափած : * Derivársi. Ծագիլ :
* Derivatívo, va. Ածանցական (բառ) : Քերդ :
Deriváto, ta, ած. Ծագեալ. ածանցեալ : առ փիլ. հոսեալ : Deriváto, գս. Ածանցական :
Derivazióne, իգ. Ծագումն. քաշուածք. ծնունդ. ցեղ : առաջ : di yoce. տես Etimologia.
Derivíeni. Տե՛ս Andirivieni.
Dermología. Մորճախանուէ. (է ձառ. ղեմրճոյ մարդկային մարմնոյ :)
Déroga. Տե՛ս Derogazione.
Derogábile, ձ. Հարմար մարդի է բանանալ ինչ. կամ խափանել. խափանելի :
* Derogánte, ձ. Derogatório, ia. Խափանիչ. բարձոյ :
Derogáre, ե. Բառանալ. կամ նուազել ինչ յօրինագ. խափանել զօրէնն : պօրհաց. խոտ. ի բաց. նալ. խափանել. նուազեցնել. անկարացուցանել (գիտաստ, եև :) փոյթ ընել. ետիւիլել :
Derogáto, ta. Խափանեալ ինչ յօրինագ. եև :
Derogazióne, իգ. Խափանումն ինչ յօրինագ :
Derráta. Վճռաւոր. ապիտակութիւն : Խոհակ : այլ ինչ. այն ինչ : այս : բաժին. մասն : ֆայ :
Descáccio, ար. Ա՛ջոյն մեծ, կամ վատթար :
Descendénte, Descéndere, եև. Տ. Discendente.
Descénso, գս. Իջք. իջումն : Իջուիչ :
Descéso, sa, ած. Տե՛ս Discesa.
* Deschettáccio. Յոռի ետուարան եղուանի :
Deschétto, նոճ. Անգամ փոքր. նուազական եղուանի :
Désco. Սեղան : ճաշիք : սեղան մանր. ծածկոց : գործ. ածուած ինչ : ոտ. ինչիւնք : աշխատ կամ նստարան դրնաւոր քին : դրնաւոր : appoggiare il corpo al desco քաղիլ. ի սեղան յանուէ. կեալ նանչխատ. վայր ձոզ արծաթոյն : gran traditore è il desco պինդ բանալ յայտնեն զնչնարուածք : trovarsi, starsi a desco molle. ուսեալ առանց հանդերձանաց սեղանոյ :
Descrittíbile, ձ. Ա՛տորագրելի : վաճ օգնական :
Descrittívo, va. Ա՛տորագրիչ. ատորագրական. նկարագրական :
Descrítto, ta. Ա՛տորագրեալ. նկարագրեալ. եև :
Descrittóre, ար. Ա՛տորագրիչ : Վաճ : di luoghi. տես Cosmografo.
* Descrívánte. Ա՛տորագրիչ. ատորագրող :
Descrívere, ե. Ա՛տորագրել. նկարագրել բանիւ : վաճ եղիլ : ի համար, կամ ի լծիլ արկանել. նշանակել : հիսուս եղիլ : գրել. եղանակ : * Ծրագրել (զեև ինչ, կամ զդիծ :)
* Descrivíbile. Տե՛ս Descrittibile.
Descrizióne, իգ. Ա՛տորագրութիւն. արտայայտութիւն. կամ նկարագրութիւն : վաճ. ինչ. եև :
* Desérere. Տե՛ս Abbandonare.
Desertáre, Desertóre, եև. Տե՛ս Disertare, ձն.
Deservíre. Տե՛ս Disservire.
* Desiábile. Տե՛ս Desiderabile.
* Deserzióne, իգ. Լքումն. լծումն : ինչ :
Desiánza, Desiáre, ձն. Տե՛ս Disianza, Disiare, եև :
Desiccáto, ta. Տե՛ս Diseccato.
Desidérábile, ձ. Փափագելի. ցանկալի : իւիւ ձեր. արդելայատաք :
* Desiderabilíssimo, ma, գերբ. Ա՛մենացանկալի :
Desiderabilménte, ած. Ա՛նձկանօք : արդար իւիւ :
Desideránte, ձ. Փափագօղ : արդելական :
Desideráre, ն. Փափաքել. ջղձալ. ուենչալ : ախորժ. իւիւ :
Desideratíssimo, ma. Ա՛ծափափաք. ամենաուենչ. յոյժ ինալի :
Desideratívo, va. Տե՛ս Desiderabile, Desiderante.
Desiderato, ta. Փափաքեալ :
Desideratóre, ար. Desideratríce, իգ. Փափաքող. ցանկացօղ. արդելական :
Desidérvole. Տե՛ս Desiderabile.
Desidério. Փափաք. ախորժ. անձնուէր : արդ. հասկի carnale. ցանկութեիւ մարմնոյ : Նէֆս արդար :
Desiderosaménte, ած. Կամօդին. ատրիմամբ :
Desideróso, sa. Desiderosíssimo. Փափաքող. ըղձակամ : հասրէթ. ախորժ : տես Desiderabile.
* Desídia. Բառ. ապին. Հեզգպատ. Ծուլութիւն :
Designáre, ն. Տե՛ս Disegnare.
* Designáto, ta. Կարգեալ. առ գործ ինչ. որոշ. եալ. ասհմանեալ :
Designazióne, իգ. Գծագրութիւն. գծագիր. նախադիծ : ախոյ :
Desináre, ն. Ձուլել. ուսուել զինաշ. գաղտ. ի ծանաչուէ էնիլ :
Desînáre, ար. Desináta. Ճաշ. սեղան միջօրէի. ճաշկերոյթ : էօյլէ ծանճաշը :
Desinatóre, ար. Ճաշօղ : էօյլէ ծանճաշը էնիլին : հրաւիրալ ի ճաշ :
* Desinéa. Տե՛ս Desinata.
Desiuénza. Վերջաւորութիւն. աւարտումն. աւարտ (առակ, եև :)
Desío. * Desíra. Desíre, ար. Deíro. Տե՛ս Desiderio.
* Desiosaménte. Տե՛ս Desideratamente.
Desióso, Desiráre. Տե՛ս Desideroso, Desiderare.
Desístere, ե. Կասիլ. դադարիլ. զկայ առնել. փչացանի եղիլ :
* Desinología. Յօդաբանութիւն. Ճառ գյօդակապ մարմնոյ :
* Desolaménto. Տե՛ս Desolazione.
Desoláre, ն. Disoláre. Յաւեր գարձուցանել. յաւերականուէ դնել. քանդել. անբնակ առնել. աւար հարկանել. վերայ եղիլ. եռմալաճ. վերչէն վնասել :
Desolatíssimo, ma. գերբ. Հիմնայատակ. ամայեցեալ. խոպան : վերայ. վերանէ. հարած :
Desoláto, ta. Ա՛ւերեալ. եև : վերայ : Ճաղծեալ. անմխիթար. վշտացեալ. եռասուէ :
* Desolatóre, ար. Քանդիչ. կործանիչ :
Desolazióne, իգ. Ա՛ւեր. քանդումն. ամայութիւն. վերանալ :
Desperánza. Տե՛ս Disperanza.
Despétto, ta. Բառ. ապին. Տե՛ս Disprezzato.
* Despítto. Տե՛ս Dispetto.

* Des-

* Despoticaménte, ſի · Տիրապետաբար · տիրա-
պետական իշխանութ֊ամբ · կամ տիրաբար ։
Déspoto. Պետ · (է անուն իշխանութ֊ան յոմանս)
պետ ։ տիրապետ · տիր բռնաւորիչ · ինքնիշխան ։
* Despumazióne, իգ · Ջարբումն փրփրոյ ։
Désso. Ինքն · ինքն իսկ · նա ինքն · նոյն ինքն ։
ինքնի · ասպէնդի ։
Destaménto. Ջարմանք · արմնուելոյ. զարմա-
նութ֊ան · աճապարութ֊ամբ · ի քոյոյ ։ *
Destáre, ն · Ջարմանալ · զարհուրիլ · դողդողիլ ։
ընթրանալ · ընդհատուածոյ ։ արծարծիլ · ան֊
համ ։ կարգադրել · վերցուիլ բնաւն հարկանել ։
փութանքի · ընթացք պատրաստ ։ Destársi, յ· Ջարմ֊
նուլ · աճապարիլ ի քոյոյ ։ օյանդատ ։
* Destatójo. Տես Svegliatojo.
Destatóre, ար· Destatríce, իգ· Ջարմանալիչ ։
* Destéritá. Տես Destrezza.
Destillazióne, իգ· Տես Distillazione.
Destináre, ն· Սահմանել · կարգաւիլ որոշել · հաս֊
տատել · կացուցանել · յայն ընթանալ ընթանալ ։
* Destinata. ե Destináto, գոյ· Տես Destinó.
Destináto, ta. Սահմանեալ · կարգաւեալ ; ած ։
* Destinataménte, ſի · Ըստ բերման ճանկատա֊
գրին · ճանկատագրաբար ։
Destinazióne, իգ· Կարգաւորութիւն · սահմանիչն · որո֊
շեալն ։ յայնի ։
Destíno, Distíno. Ճանկատագիր · բաղդագրութի֊
գաղտ · գրութիւն · անն խոշոր · պատ էսէմպ · վերին
տեսչութ֊ամբ · գաղտնի ։
* Destituíto, ta. Destitúto, ta. Լքեալ · լծող֊
եալ · անմասն · զուրկ · պրպէյէտ · մահրում ։
Désto, ta. Ջարմանալի · արմնուած · զոմանս · օյա֊
նդատ · աչքիւք · ժիր · զոհարմնուն · հսկող · ճար֊
տար · ճարպիկ · Ընկեր · ընկեր · ընկեր ։
Déstra. Ձեռ · աջոյ ձեռն · առ նէ · ալականումն ։
առ նաթանէ ։
* Destrále, ար· Ի հնումն էր գործ · կամ առած
բանէն ինչ աջոյ ձեռին ։
Destraménte, ſի · Destrissimaménte. Յաջողակ ·
ճարտար · զոհարմնագին · եռանդաշարժ · ի ճահ ·
արագամտութ֊ամբ · զգուշապէս · ասուած ինչ · ափսո֊
սած ինչ · զգաստիկ ինչ ։
Destreggiáre, ն· Վարել յաջողակաբար կամ ըստ բե֊
ռան ճանճանակին · ընկեր ճարպիկ կամ ճարտար ։
առատ ինչ գործանդատ · զամանս աչքոտ · ափսոսա֊
նոտ ։
Destrézza. Ճարպարուեստ · յաջողակութ֊ամբ ։
նիս · գործիչներ · արագամտութ֊ամբ · ճարտարմտութ֊ամբ ·
ընդգամտութ֊ամբ · հնարագիտութ֊ամբ ։
* Destriéra, իգ· Մատակ ձիոյ ։
Destriére, ար· Destriéro. Ձիոյ · երիվար ոգա֊
պարիկ ։ էհօպան · ձիոն ։
Déstro, գոյ· Դիպուղիւն պատահումն · պատյան
հողաւ · պատիճ · փնտռիչին · գօլայէտ · հնարատ ·
արուեստաւոր · ասմուս (ի սէնտ կարեւոր որովայ֊
նի ։) հալէ · ընկեր ։
Déstro, ra. ածական· Destríssimo. Ճարպարագործ ·
ձեռնհաս · յաջողակ · յարմար · նպատակ · խոր֊
հրդական · ճարտարիմաստ · ընդգամտութ֊ամբ · ճար֊
տար · արագաձիգ · ուղղամիտ · ճարտարամիտ · ճար֊
տար · արիւն · ուղիղ · ընկալունակ · բարե֊
բասուիկ · յաջող · բարի · բարեկիրթ · պատշգամի ։
braccio. ձախ · աջ բազուկ կամ ձեռն · ուղէղ · a ma-
no destra. ձ աջմէ · յաջմէ · առ ընդհանրական ։
mal destro. անյարմար · անյաջող ։
Déstro, ſի · Տես Destramente.
* Destrochério. Ապարանջան աջոյ ձեռնին ոսկեայ
զինուորաց
* Destruénte. * Destruttóre, ար· Եղծիչ · քանդիչ ։
Destrúggere, Destruzióne. Տես Distruggere, &c ։
Desviáre, Տես Disviare.
Desúmere, ն· Բառ լափին · Առնուլ · մակաբերիլ ·
հետեւիլ ցոյանել ։
* Detenére, ն· Սոգեւորել · ունիլ զոք · յամեցու֊
ցանել · ալըէօսմէ ։
* Detentóre, ար· Աներեսս առաջօղ · որ ունի ինչ
յանիրաւ ։
* Detenzióne, իգ· Արգել ի դիպահոլ · բան֊
տարգելութ֊ամբ · հսպս · անիրաւ առացումն ։
Detergénte, ած· Սրբիչ · մաքրիչ · քերթնեայ ։
Detérgere, ն· Սրբել · մաքրել · ջնջել · սիլիէ ։
Deterioraménto. * Deterioratióne, իգ· Վատ֊
թարութ֊ամբ · յոռութ֊ամբ · փչութիւնով ։
Deterioráre, ն· Փոխարկել · յառաջացուցանել · ապ֊
պէյտ · պէնէք եմիէ ։
Determinaménto. Տես Determinazione.
* Determinánte, ած· Սահմանիչ · որոշիչ · կացու֊
ցիչ · կարգիչ ։
Determináre, ն· Սահմանել · որոշել · հաստատել
զՀիմ · կանոնել · կարգել · * հաստատել · քաշ
եմիէ · քաչէ · պառաստ · ասհման հաստատել ·
կամ դնել · պինօ գեալէ ։
Determinataménte, ſի · Որոշակի · շնգրտիւ · հաս֊
տատութ֊ամբ · ասանձին ։
Determinátivo, va. Որոշիչ · սահմանիչ · վճռական ·
որոշողական ։
Determináto, ta. Determinatíssimo, ma. Որոշ֊
եալ · սահմանեալ · կարգել · &c ։
Determinatóre, ար· Determinatríce, իգ· Սահման֊
նիչ · որոշիչ · վճռօղ · քաշ եմիէճի ։
Determinazióne, իգ· Որոշումն · պահման · կար֊
գումն ։
Detersívo, va. Տես Detergente.
* Detérso, sa. Սրբեալ · լուացեալ · ջնջեալ ·
մաքրեալ ։
Detestábile, ած· Detestabilíssimo, ma. Գարշ֊
լի · ղրկելի · ատելի · հիւանդ ։
* Detestabilménte, ſի· Գարշելօք · ղրկանօք ։
* Detestaménto. Տես Detestazione.
Detestándo, dà. Տես Detestabile.
Detestáre, ն· Գարշել · տալոկալ · ատել · էթքան
եմիէ · սէվմէ ։
Detestáto, ta. Գարշեալ · ղրկեալ · էթքնած ։
Detestazióne, իգ· Ջղրկանք · գարշուիլ · էթքամ ։
* Detonazióne, իգ· Բռաչիւն · օրոտիւն (բորս֊
կին ։)
Detrággere. Detrárre, ն· Պակասեցուցանել ·
կամ նուազեցուցանել ինչ · քաւնալ ինչ · էթխլիճ
մէ ։ բանէրասէ · շարխ խօսել զոմիքէ · ափ
ընթիէ · հանել · կորզել · քաւնալ · կասպամէ ։
* ղբաւրմամ ։
Detrátto, ta. Պակասեցուցեալ · քաւնեալ · &c ։
Detrattóre, ար· Բամբասօղ · գայթակղեցուցիչ ·
չարախօսօղ · չարախօսաւէտ · գայ֊
թեր · քարձումն · նուազութ֊ամբ ։
Detrimento. Տես Danno · վնաս · տուգանք · պարտ ։
* Detrimentóso, sa. Տես Dannoso.
* Detronizzáre, ն· Իջեւնուլ յաթոռոյ ։
* Detrúdere, ն· Ընկճնուլ ի խոնարհ · արկա֊
նել ։
Détta. Գլուխ գարուածոց · գոհ · գարգալիք · գոհ ·
գլաձայ · tagliar la détta. Իրաւախոհութ֊ամբ ընդ֊
հել գլխոյն · կամ գլխագրեալ · իրաւախոհ լինել ·
առանձին · առաջոյ · star della detta. իրաւա֊
խոհ

խաւարել պարտապանին : ֆէքիլէ օլմաֆ : comprare una detta, կամ un debito. գնել զպարտս ու-րուք : pigliarsi una detta. յանձն առնուլ ինչ · յանձին ունել : buona, կամ cattiva detta. բա-րի համբաւ, կամ վատանուն 'ի վճարել զոր խոստա : եմ բարի, կամ չար սկզբնաւորութեան · պատեհութիւն, կամ առիթ չար : ֆան · ասացուած · կարծիք : պնդ· դէյմ : Stare a detta di alcuno. հաւա-տնել, կամ զինքն իլ 'ի կարծիս այլոյ : a detta di alcuno. ըստ կարծեաց այլոյ· ըստ բանից ուրուք : esser in detta con uno. լինել համաձայն, միա-բան : պիրլէշէֆ : esser in detta nel giuoco. լի-նել բարեբաստիկ 'ի խաղս :

Dettáme ; տե · Մեղադրութիւն, կամ գրաւական բա-նին · լոյս մտաց · ազդմամբ խղճի մտաց · միտք · բան :

* Dettaménto. Մեղադրութիւն :

Dettáre, ս · Մեղադրել · ազդարար · ակօլէնէֆ եաք · ուսուցանել · ազդել : էյդիրմէֆ : գրել · շարադրել : եազմաֆ : ասել : ակօլէնէֆ :

Dettáto, գոյ · Ած · Մեղք բանից · անկուռած կամ հիւսուած բանից : վէհի : յօրինուած· գրուած · քերթուած : եազը : խօսք · ասացուած : ակնթ ա-ռած · առակ : Մխէլ :

Dettáto ; ta, ած · Մեղադրեալ :

Dettatóre, աց · Մեղադիր · Մեղադրօղ :

Dettatúra ; Մեղադրութիւն · Մեղադրեալ բան · Ի-խրատական, կամ դիմնդորուն : (է անուն քացուցական իշխանութեան առ նպինի հռովմայեցիսա)

Dettazióne, իգ · Տես Dettame ; Dettamento.

Détto ; գոյ : Բանդ ասացուած · գնդցիկ. զրոյց · կամ խնդասա : ակօլ · կնոջ : starsene al detto · զկնանալ 'ի կարծիս այլոյ : dal detto al fatto. նոյնհետայն հատիկն : dal detto al fatto è un gran tratto. ասելի · ը բան և ը գործ' բազում է իմբոյց :

Détto, ta. Ած · Ասացեալ · անուանեալ · մակա-նունեալ : Յաղագասացեալ · վերոյ գրեալ · գրեալ գլուխս :

Détto fatto ; ին · Ազդմադակի · իսկ և իսկ · Փութալ :

Deturpáre ; ս · Ջազգացուցանել · ապականել · խանգարել · ազգեցուցանել : Տգեղացուցանել · ոչնչացուցանել · ջէրէնէֆ :

Deturpatóre, աց · Ապականիչ · ազդեցուցիչ :

* Devastaménto, Devastazióne ; Տես Desolazione.

Devastáre, ս · Աւար գարկանել · քանդել · կոր-ծանել · ամայի առնել : Եազմ էմէֆ · Իւլէյէի վնասիլ · խարտ էմէֆ :

Devére, անոն · աց · Տես Dovere, անոն :

* Devére, գոյ · ւ · Տես Dovere, գոյ :

* Deviaménto. Ջարտուղի · արտուղեալ :

Deviáre ; ւ · Diviare. * Deviársi, յ · Ջարտուղել · խոտորիլ 'ի ճանապարհէ · Մեռրիլ : Եաղըչ եօլա կիտմէֆ :

* Devólvere, ս · Փոխանցել զիշխանն ևն 'ի միւս ՚ի այլ · * Devolversi, յ · Մեռալեալը խա-զալ : Ներեալնիլ : Փոխանցիլ իրաւանց ('ի միւս ՚ի առոմն այլ առոմ :) ակնթ :

* Devolutívo, va. Փոխանցական :

Devolúto ; ta. Փոխանցեալ· անկեալ, կամ փոխ-եալ յայլ :

* Devoluzióne, իգ · Փոխանցումն իրաւանց 'ի միոյ ազգառոմէ յայլ :

Devotaménte, ած · Տես Divotamente.

Devóto ; ta. Devotíssimo, -ma · Տես Divoto.

Պարտաւէտալ · միտ եդեալ : Խոհական :

Devozióne, իգ · Տես Divozione.

Deuterocanónico, ca. ած · Երկրորդական · կ. տակառոն ·

* Deuteronómio. Գիրք երկրորդ օրինաց :

D I .

DI · նախդիր, ինչ նման պետական հոլովիւ · Ձոխ ոչ միայն 'ի դէպ ծնունդան և յանունս որք ընդունին զօդ · այլ և 'ի վերայս , 'ի նախ-դրութիւս , և յանձինս ոչնչոյ բայից · որ · di Pietro. պետրոսի : ֆէռնօնոռ : d' Antonio. անտոնիոսի di voi. ձեր : պիչի : hà detto di fare. ասաց առնել : պէրի ելմիչ : dire di sì. ասել այո : պէլէ : Այս սկզբնական ծանիկ երբեմն ոչ գոն ներգործութիւ · որ · per entrare in can Calandrino. որ di Calandrino. առ 'ի տունն գալանտրոսի : lo manda ora a casa questo, ora a casa quell'altro. առաքէ զնա երբեմն 'ի տունն այր և երբեմն 'ի տունն նոր : ֆիլմ ան գամ ցուցանէ զսերտութիւն կամ զործիւն ուրուք. ոմն դժանիւ · 'ի հայասն : որ · Այնչափ փի-լիպպեայ · որ որդի փիլիպպոսի : Որդի · զնա-սերեալ , կամ ծնեալ 'ի · Alberto di Messer Jacopo. Այսպէսս որդի ոմն յակոբայ : Երբեմն նշանակէ · Համար : պաէլար ; ed ebbevi di quelli che l'approvarono ; և եղեն ամենք որք հա-ւանեցան է այն : e messivi su di valent' uomini. և եդեալ յոյն զամենս 'ի քաջ արանց · Այսպէս դնի փոխանակ արտասն դնդրեայ A. Իւյ ըն vicino di Napoli. մերձ 'ի նափօլի : նդաշխէն ե-ղէն · presso di quì. մերձ յայս ափունի է Այսպէս փոխ բացառական նդրեայ դ, կամ dal, նէն · ի (բացառական) ֆէն · ման : chiunque di questi carboni è tocco. որ միանգամ հնարաւ յածխացս passato di quella lancia, հասցեալ յայնմ նիզակէ partire di casa. մեկնիլ 'ի տանէ : Այսպէս կապակ զգործիանցն, կամ գնի փին նախընթաց Con. ինգ · էնէ · di grandissima forza combattea. մե-ծաւ քաջութեամբ պատերազմէր : lavorate di forza. աշխատեցարծք քաջա-ռ : Գնի ևս միմն նոյնպէս Ín. որ · Così è di verità. ը ին verità. այսպէս է ճշմարտիւ : andar di brigata. երթալ 'ի միասին dimmi, di chi io t'ho offeso. ասա ցիս ի՛, կանչին բարկացուցեալ է իմ զքեզ : Այսպէս գնի փոխ նոյնպէս Per. Այ · առ · egli piagnea, e di grande pietà non potea motto fare. արտասուէր նա, և առ պանհամարն կամ վն անկ-նային կարեկցութեն ոչ կարէր բարբառիլ : di certo, di fermo, di grazia. ը որ certo. առա-ջիւ , նն · Երբեմն դնի փոխ բառիցս Per mezzo di, per via di, 'ի կոչմանէ · fratello di Padre, ma non di Madre. եղբայր 'ի հօր կո-չմանէ այլ ոչ 'ի մօր · կամ եղբայր համահայր , այլ ոչ համամայր : Այսպէս դնի փոխ նոյնպ · Tra : 'ի միջ · cortesissimo giovane è costui, di quanti mai io me vedessi. պատանի է սա քա-ղաքավար 'ի միջ այնց , կամ ը զոր նին զոր սա տե-սաց է կամ երբեմն : Դադարել դնի փոխ նոյնպ · Յադադարս զ (պատահական) նէն · եօնէրդ · ra-gionando con lui Saladino di suoi uccelli. խո-սելով ընդ սալադինոս զնդնոց , կամ յայտնա-ծնոյց իւրոց : Այսպէս դնի փոխ նոյնպ · Ap-presso. Այսպէս · յայս : եօնէնպէ : s' io meritai di voi. եթէ արժանացայ իմիք առաջի ձեր , կամ

յայն ձեր : Քան : պիտի : la natura umana è perfettissima di tutte le altre nature . մարդկա֊ յինս բնութիւն գերազանցապէս է քան զայլ ամէն բնու֊ թիւն , կ՚ըսէ յայլ ամէն բնութիւս : Ի՞նչ անդամ di յա֊ րի յաներևոյթն . որ ի՛ նպատակաւորէ կամ զանց առնի , գնելով միայն զաներևոյթն . և կամ գնի աներևոյթն կերց ը նախերեւոյթս՝ Ա֊ի֊ ի֊յ ֊ ար֊ che di viver desiderano . ոչք ցանկան կեալ : Ի՞նչ անգամ ևս di դնի յառաջոյ հայցա֊ կան ինդրոյ բայից ֊ ար֊ io ho di belli giojelli , e di cari . ունիմ ականս պատուականս և մե֊ ծագինս : fanno di gran danni . առնեն մեծա֊ մեծ վնասս : Երբեմն ևս di դնի երբ նպատակաւոր : di dì , e di notte . գոհէ և գդիշեր . ի տուէ և ի գիշերի : Ա՛երկ ևս ի կիզ ածի ի նմանատունս , կամ ի՛նչպես , բայց միակեցեալ ը յօգին , ար֊ colla Pulzella Isotta delle bianche mani . ը իզօգտայ սպիտակաձեռն օրիորդին : siccome è il Tamagnia della Porta , ար֊ che sta alla Porta . որպիսի է նամանդին դռնակաց :

Dì , ար֊ Օր : ի՞նչ : dì neri . աւուրք պահոց . պահք֊ տասճ ի՞նչպէս : a dì կամ addì . առ օրին . յայնմ աւուր . յաւուր յայնմիկ : o ի՞նչ : a' miei dì , a' tuoi dì , ևն . յաւուրս իմ . կամ քո . ի նմա֊ իմ , կամ քո , ևն . a' gran dì . յամարայնի : եաքան : il dì ֆra dì . յեռ ձաշուն . զկնի հասարակ ա֊ ւուր : եօյնպէս ասնդրս : di dì in dì . օր ըստ օրէ . զօր աճ : ի՞նչպէս ի՞նչ . հէր ի՞նչ ամի dì . ի֊տուէ֊ զկերթէկ : ի՞նչպէս֊ tutti i dì . զօր ամ֊ հասա֊ պաղ : հէր ի՞նչ : vivere , ևն , di dì in dì . կամ di dì per dì . կեաղ֊առ օրն . կամ ոչ հոգալ վա֊ ղահոմին : di dì e di notte . գոհէ և գդիշեր . ցանգ : ի՞նձ ի՞նչպէս֊ պաչճ : in sul far del dì . կամ sul far del dì . ը այգն . ը ալշալայն : ընն առպահ . երեկն : al dì d' oggi . զարգես . ի ձեռի յոյսմիկ . այսօր : ի՞նչպէ֊ պէսի՞նչ : parere un dì . երևիլ երբեմն օր մի . առ֊պերևիլ : tutto il nato dì . tutto lo intero dì . զօրն ողջոյն : da ogni dì , աճ֊ հանապազօրեայ֊ հանապազորդ֊ հէր ի՞նչպէս : ogni dì ne va un dì . անցանէ երթագ ժամանակն : sapere a quanti dì è S. Biagio . ի՞նձել խորագիտ֊ Dì . ժամանակ մահուան֊ օր֊ հաս : երեկ : կեսօր : կէսօր :

* Día . Տէր և Տէս և Dea .

Diabéte , իգ֊ Diabética . Ա՛իպակամեռիչ֊ միզա֊ հեղուկ֊ (ի տիտ ինչ) պէնս֊ պէտպէ֊ նիֆիտս :

* Diabético , ca . Ա՛իպակամեռ֊ միզահեղ :

Diabolicaménte , ած֊ Դիւբարբ : չէքիան ի՞նչի : չա֊ րութ֊ նենգութ֊ չէմէնի ինչ :

Diabólico , ca . Diabolichíssimo , ma . Դիւահան֊ ատանդական֊ ամենաչար֊ չարագործ֊ չէյնէնի :

Diacalaménto . Դաչճադիզ֊ (ի դեղ ինչ գործիլ ի դաչճէ՝ զօրացուցիչ ստամոքսի)

Diacalcíte , ար֊ Սպիտանի ինչ :

* Diácano , ևն֊ Տէս Diaconó .

* Diacantámo . Դեղ ինչ մաքրողական :

* Diacattolicóne , ար֊ Հանդրագեղ֊ (դեղ ինչ յօրինեալ ի բազմ֊նիւթոյց , կամ ը֊հանդական֊ ի մաքրել զամ֊ հիւթս)

Diacciája , Diacciáre , Diáccio . Տէս Ghiacciajá .

Diacciuólo . Տէս Ghiacciuolo .

Diacciuólo , la . Դիւ֊բաքեակ ոտի զաւան֊ գիւբա֊ փոքրիկ :

Diacére . Տէս Giacere .

Diacimíno . Քեմճադիզ֊ (դեղ ինչ բաղադրեալ ի քեմնիկ :)

Diácine . պարմոյական դիշ֊ ոսկ֊ ՈՀ֊ բարեհ֊ ոճ աքանչելացոյս :

Diacínto . Յակինթ ծաղիկ : ակոռիս֊ յակինթի գոհար : կէօհ եաֆտ֊

Diacitúra . Տէս Giacitura .

Diacódion . Ա՛եհեանահիւթ֊ (ի դեղ ինչ քնաբեր֊)

Diaconáto . Սարկաւագութի֊

Diaconéssa . Սարկաւագուհի :

Diaconía . Ի՞նչ ևն ի՛ր անկիւնաց և աղքատանոց արանց և կանանց֊ որոց վերակացութ կիւն սարկաւագութ֊ և սարկաւագուհիք : Սարկաւա֊ գութ֊ (ը պաշտօն սարկաւագաց ի հոգաբար֊ ձութի անկիւնացոց) Ա՛ասրուհք և աղօթա֊ գանք ինչ Յամսոյ֊ որոց հոգաբարձութ ի հնումն կիւն սարկաւագուհիք , և այժմ սարկաւագանուհ֊ կարգինակ֊

Diacónico . Սարկաւագանոց֊ աւանդատուն :

Diadéma , ար֊ Գերի և իգ֊ թագ֊ պսակ : ըաճ֊ պսակ (նկարեալ ի գլուխ պատկերաց սրբց :) cascar la diadema ad altrui . փոխիլ ի բարոյն ի յիւրն : cangiar la diadema in un turbante . վատնարանալ֊ ուրանալ գՀաւատս :

Diadragánte , ար֊ Ը դեղ ինչ :

Diafanità , - táde , - táte , իգ֊ Թափանցկութի :

Diáfano , na . Թափանցիկ֊ պեռճ֊

Diafinico , Diafinicon , ար֊ Ա՛ընաւադեղ֊ (ի դեղ ինչ յաւրհաղ :) Ը և իւղ ինչ վիրաց

Diaflágma , Diaflagmáte . Տէս Diafragma .

Diaforési , իգ֊ Բերան յորդահոս :

Diaforético , ca . Բրանեցուցիչ֊ քրտնաբեր֊

Diafrágma , Diafrámma , ար֊ Ա՛առծանի֊ (ի Թա֊ ղանդ , կամ միան ինչ֊ որ ունկրսեան զանջան ի տառրակայ որովայնի֊)

Diagéngiovo . Դեղ ի կոճապղպեղ֊

* Diágnosi , իգ֊ Ուր մասնակարաբէ ընկնի խօսելոյ֊

Diagnóstico , ca . Ախտաճանչ ֊ ախտադուշակ (նշանք֊)

Diagonále , ած֊ իգ֊ Տրամանկիւն (գիծ֊) և diagonale , գոյ֊ տրամանկիւն֊

Diagonalménte , ած֊ Տրամանկիւնաբար֊ իբրև ըստ֊ տրամանկիւն֊ ը տրամանկիւնն֊

Diagránte . Տէս Dragante .

Diagrídio . Դեղ ինչ լուծողական֊

Dialéttica . Տրամաբանութ֊ Իւի հանիլ֊

* Dialetticaménte , ած֊ Տրամաբանօրէն֊ ոտի տրա֊ մաբանի֊

Dialéttico , գոյ֊ Տրամաբան֊ էհւի Իւի հանիլ֊

Dialéttico , ca , ած֊ Տրամաբանական֊ հանիլ֊

Dialétto . Լեզու֊ բաղաքին֊ բարբառ պատարեն֊ (ի՛ մասնաւոր եղանակ մի և նոյն լեզուի֊) պէր վիլայէթին փէւի֊

Dialoghétto , նոմ֊ Համառօտ տրամախօսութի֊ կամ խօսակցուի֊

* Dialógico , ca . Տրամախօսական֊ տրամախօսու֊

Dialogísta , ար֊ Տրամախօս֊ (ի՛ շարադրօղ տրա֊ մախօսութի֊)

* Dialogizzáre , ն֊ Ճառել տրամախօսութ֊ տրա֊ մախօսել֊

Diálogo . Տրամախօսութ֊ խօսակցուի֊ համախօ֊ սուն֊ Դիալէկտ֊

Dialtéa , ար֊ Իւղ ինչ բժշկական֊

Diamantáccio . Ադամանդ անարգ֊ կամ սակաւագին֊

Diamánte , ար֊ Ադամանդ֊ էլմաս֊ di diamante . ադամանդեայ֊ էլմասեան֊ essere di diamante . լինել֊ կամ ոչ լինել խստամեակ֊ սպառազէս֊ a punta di diamante . սրացեալ ի ձև

քառակուսի բրգաձև :
Diamantíno , na . Ադամանդեայ : Եւ ſամապան • եւ ſաստ ծրելական : ահա և Fortiſſimo .
Diamarináta . Քաղցրաբեհնի , կամ գինի ՚ի բալից :
Diametrále , ածական . Տրամագծական : տրամագծի :
Diametralménte , մ . Տրամագծաբար • տրամագիծ ձափապիս • հանդիպակ • գիմ ընդ գիմ : տրամագիծաբար • տրամագիծ :
Diámetro , ար . Տրամագիծ : տրամագիծ : per diametro . ահա Diametralmente .
Diámin , Diámine . Տես Diacine .
Diánoron , ան . Ընծայել ՚ի հիւթոյ սեռաւ ենթոյ :
Diamúsco . Մշկագեղ . (ի գեղ ինչ ՚ի մշկոյ :)
Diána . Անահիտ . (անուն չաստուհոյ :) արտաքեակ • լուսաբեր : սապատ էլպուզ : Ի ևս ակն ինչ պատուհական , կարմրագոյն , և եղնգնաձև : * ſմխուել : batter la diana . հարկանել զՀմխուել (ի այգն՝ յերեկոյ արտաքեկին ՚ի զարհուրանուել զղջօրս :) և ա՝ արտաքել ՚ի ցրտոյ . (ի ոչ ասմկաց :)
Diánzi , մ . Այժմ իսկ • փոքր մի յառաջ : ահնին • եաբնաբարս : dianzi che partisse . յառաջ ի ըզմեկնելն :
Diapálma . Օծանելիք ինչ բժշկական :
Diapapávero . Դեղ ինչ քաղադրել ՚ի գլխոցքեմեկոն :
Diapáson , ար . Բաղաձայնուել ինչ երաժշտական • որ կոչի և Ottáva ՚ի՝ Ութերորդ :
Diapenídio . Դեղ ինչ օգտակար հալի :
Diapénte , ար . Բաղաձայնուել ինչ երաժշտական • որ կոչի և Quinta . ի՝ Հինգերորդ :
Diaprássio . Դեղ ինչ օգտակար գլխոյ :
Diaprúnis , ար . Diaprúno . Դեղ կազմել ՚ի շլորդ :
Diaquilónne , ար . Սպեղանի ինչ խաղաւարտից :
Diário . Տես Giornale .
Diaródòn , ար . Դեղագնատ ինչ մանրոդական :
Diarréa , Diarria . Հնամեք • որովայնագնացութիւն : խոհակ . ինեւ ՚ի՝ Ի՝ բերել :
Diartrósi , ին . Խաղալիք . (ի ձանգամայնից ՚ի շարժական յօգաւորուել ոսկերաց :)
Diáscane , Diáscolo . Ծիլաձի . Ի՝ Ի՝ աշխարհացոյց : ոմն :
Diascórdio . Դեղ ինչ նման ենթրակեան :
Diaséna . Դեղ ինչ հալեցուկ յաղագոյ :
* Diasóstica , գոյ . Յաւելուածք հետ դեղ : •
Diáspro . Յասպիս : եշխմ :
* Diastemático , ca . Բաժանելի ՚ի մասունս . հատուածական . (ասի զձայնից :)
Diástilo . Ի՝ ընտրած , որոյ միջնի՝ տարակաց են ՚ի միմեանց ըստ չափու երասպատիկ տրամագծից իւրեանց • յոյն դասեանն՝ Տրամագնեն , կամ տասնասիեն :
Diástole , ին . Ցնդուածք . (ի բնական ընդարձակումն սրտին յետ կծկանաց :)
Diastólico , ca . ածական . պատշաճական ընդարձակման սրտին : Ի՝ ան :
Diatéssaron , Diatésseron , ար . Ի՝ երաժշտական բաղաձայնուել ինչ • որ կոչի և Quarta . Չորրորդ .
Diatónico , ca , ածական . Բաց երաժշտից . Ի՝ ական :
* Diatríba . Ի՝ ինչ վիճաբանուել • հակառակուել : Ձան :
Diatriompipéreon , Diatriontrompipéreon , ար . Դեղ ինչ մարսեցուցիչ բազագրեալ յերից սեռակաց պղպեղաց • պտուղ գերանի՝ եւ ասպրպեղ :
* Diávola , Diavoléssa . Կին ժանտ , նեղիչ . կռռաբար • վնասակար : ի՝ ես ինչ • ի՝ ական :
Diavolería . Հոգ տաղտկացուցիչ • դաղտաղակիք • հիմնական բազմակրկին • վիշտ : էգեմ • ոչնչեմ • ի՝ ան ՚ի :
Diavolettíno , Diavolétto , նուա . Դև փոքր . խեղ աստհակ : ձին եակրտաս • եաբամոյ :
Diavólico , ca . Տես Diabolico .
Diávolo . Դև • այս • աստանայ : Ընչեան . ձին : ի գուժ անգամ ՚ի բարկուել և ՚ի կարձմտուել ՚ի մի ածի ըստ արհամարհանս՝ իբր ենթմտաբար . որ , che diavol fa egli ? զի՞ գործէ նա : di che diavol ſ . . . di paese sei tu ? յորմէ՞ ՚ես եա : ոչ աստ՞ ես դու : Դէրեկի ինն : fare il diavolo . կատաղել : գոպաբաշտ : զմեմ փորձ փորձել . զմեմ ինքն յանձին բերել : ինչ լալբաշտ : far il diavolo a quattro . մոլեգնել յոյժ • գիւաչել : darsi al diavolo . յուսահատել • հոգալ • նեղել ՚ի հոգոյ : dare al diavolo . անիծանել զոք : che ՚l diavolo ti porti . երթ ՚ի բաց , ՚ի հոյուստ : վար երթել : andar al diavolo . երթալ ՚ի հոյուստ կորնչիլ : avere il diavolo addosso , կամ in corpo . այսահարիլ • մոլեգնիլ ի avere il diavolo in testa . լինել խորագէտ յոյժ , խորամանկ : avere il diavolo nell' ampolla . յուսահատեալ լինել գոյն • խորագիտի ըստ գուշակել զնայն : entrare il diavolo . անկանիլ բանսարկուէ ըստ մեջ • սեմանել զորմն , զգժտուել : diavolo scatenato , կամ sciolto diavolo . բանսարկու • չարասէր • եղեռնատու • սպիրտաս : aver il diavolo nelle braccia . լինել քաջագործ • քաջակորով : egli è un diavolo nella guerra . քաջամարտիկ է նա , կամ հզօր յոյժ ՚ի պատերազմի : կամ in sapere . քաջնախատ կամ բանիբուն է նա : կամ in litigare . հնարիմ է ՚ի վէճս : sapere , dove il diavolo tien la coda . լինել հնարագէտ , խորամանկ : il tuo diavolo è cattivo . չար է քո բնաւորութ ՚ի չարիս հասուսկ են միտք քո : il diavolo è sottile , e fila grosso . մեծ է վասնզն ըստ զոր կարծէ : il diavolo non è così brutto come si dipinge , come si crede . ոչ այնչափ վտանգաւոր , կամ անհնարին է իրն՝ ոչ կարծի : il diavolo è cattivo , perchè egli è vecchio . կամ quando il tuo diavolo nacque , il mio andava ritto alla panca . ոչ ծուէն բաղնիսական ոչ բնութ ՚ի ծնանիլ ՚ի ծնակարգ , կամ հնացեալ աւուրբք՝ գժոհաբախտ է : diavol porta , e diavol reca . չարաչար աստղակի՝ չարաչար կորնչի : trovar il diavolo nel catino . գտանել զնաշ իւր , կամ զընծերս ծախեալ յոյ ւոյ : un diavol caccia l' altro . քանեւ զքանեւ հանել . չարն չարս հաղածի , կամ անկարգութիւն անկարգութիւն բառնի : dà del tuo al diavolo , e mandal via . տուր ինչ անզգամին , և արձակեա ՚ի բաց : può far il gran diavolo . ոչ ինչ երկնաւարգաբեր . աստուգիւ : Diavolo di mare . Ձուկն ինչ ծովային :
Diavolóne , ար . յաճախ . Դև մեծ . չարագէտ : ի և ազգ ինչ շաքարեղինաց :
Dibarbáre , Dibarbicáre , ն . Խլել զանմազաթի • եօթնեն • օխլել :
Dibassare , ևն . Տես Abbassare , ևն :
Dibastáre , ն . Բաձնել զՀամեմն • ակերպ • ալբերթ (ի զձուս , ևն .) լուսել • արորել : լաչանաս • փչել • եղեղ • վիշտ ել հակառակել • ի՝ ապեալ հարկանել • վճռել • ընդ հարկանել • և միմեանս բառնիլ զարկուցանել • փոխանորդել : i denti . բառնահել զատամունս : Dibáttersi , յ . Ընդ երթ • ատրուգիրել ուժգին : լալեանաս • զայրագնիլ : եօրեկնիկ : del cuore , տես Palpitare .

Di-

Dibattiménto. ♦ Dibáttito. Ընդհարումն • բաղխումն: փոփոխ: վէճ. հակաճառուած: կռիւ: ծեծ ճակընդ. նիզա:

Dibattitójo. Ծնծղայ ինչ նախնի հեթխատացոց:

Dibattitóre. ար • Հակաճառ • վիճաբան:

* Dibátto. Վէճ. հակաճառուած:

Dibattúto, ta. Ընտիրեալ • ցնցեալ • տարուբերեալ: տարբերեալ: քննեալ • հակաճառեալ: նիզազ: վշտացեալ • թաղծագին: խռովեալ: զարհուրեալ • վհատեալ: խրճին ելեալ:

* Diboccare, ն • Կորզել 'ի բերանոյ:

♦ Dibonaíre, այ • Բարեբարոյ • քաղցր:

♦ Dibonarietà, եան • Dibonarità. Բարեբարութիւն • քաղցրութիւն • մարդասիրութիւն:

Diboscaménto. Հատումն անտառի • անտառաւ հարուածի:

Diboscáre, ն • Հատանել, կամ հարկանել զանտառս • խլել զմացառս: ծառանը ջնոմի:

Diboscáto, ta. Սրբեալ 'ի մացառաց:

♦ Dibottáre, ն • Շարժել • շարժել:

Dibrancáre, ն • Ջատանել • անջատել: այբրմի:

Dibruciáre. Տես Abbrucciare.

Dibrucáre, Dibruscáre, ն • Սրբել զծառս • քերել զանպիտան ոստս • պատմոտի:

Dibucciaménto. Կեղևումն: ոջոնչ • ոջոնչանք:

Dibucciáre, ն • Կեղեւել • գագաթ ջարմի • ոջմի:

Dibucciáto, ta. Կեղևեալ: ոջոնչանչ:

Dibúccio. Կեղևումն: ոջոնչ • ոջոնչանք:

* Dicacità. Տես Garrulità.

Dicádere, Dicadúto, եւն Տես Decadere, եւն:

* Dicalváre. Տես Decalvare.

Dicapitáre, եւն • Տես Decapitare, եւն:

♦ Dicáto, ta. Տես Dedicato.

Dícco. Աղբարատակ • Թռուիչ: ոսա պէնգի • առաղ:

* Dicélie, էի, յոմ • Խաղարիւղ ինչ Թատրոնական:

Dicémbre, ար • Դեկեմբերը • Վեհանակի նէյնէ:

♦ Dicénte, ած • Ասող • ասող:

♦ Dícere. Տես Dire.

Dicería. Ճառ • առեղծուած: էնչամ: երկարաբան ոսոտում բան: ոսոտնէօվպէնի • բան • առացուածք: պէօղ:

Diceriúzza, նուազ • Ճառ համառօտ:

Di cérto, ած • Ճշմարտիւ: իեբնէ:

Dicervelláre, ն • Հանել, կամ ցրել զղեղիւրս: պէյնի ցարմի • փաղքնմի: աւեւ և Sbalordire.

Dicervelláto, ta. Մոռացեալ • անմիտ: ակմոտ:

Dicessáre, ն, և յ • Տես Scemare.

Dicésso, Di cęsso, ած • Հեռի • 'ի բացէայ: ոսաղոտ:

Dicévole. * Dicevolíssimo, ma. Տես Decente,

* Dicevolézza. Տես Decenza.

* Dicevolménte. Տես Decentemente.

Di chè, ած • Որով • յորմէ • ընդ որ:

Dichiaragióne. Dichiaraménto. Տես Dichiarazione.

* Dichiaránte, ած • Բացատրիչ • մեկնիչ:

Dichiaráre, ն • Մեկնել • բացայայտել • ցուցանել • նշանակել • խնայցուցանել • պէյան ելմի • ոսաղ վէրմի: վճռել • հրատարակել: ակօտ ելմի • քաղ ելմի: (զոր յիշխանութեան:) la guerra. հրատարակել զպատերազմ: ակքէր ալմոտ: dichiarársi nemico d'uno. թշնամանալ ընդ ումեք • ընդ հակառակս ելանել: փեղմեն օյմոտ ≈ dichiarársi per uno, զկողմն ումեք առնել զոր-ոք • հակառակ կից լինել ումեք: բաժակ ընտրմոտ:

* Dichiarataménte, ած • Մեկնո • յայտնի • որոշ: էյէնէրէ:

* Dichiaratívo, va. Մեկնողական • բացատրիչ:

Dichiaráto, ta. Մեկնեալ • բացատրեալ • ևն:

Dichiaratóre, ար Մեկնիչ • Թարգմանի • դատաւոր:

Dichiaratríce, էի • Մեկնիչ • տանա վէրճի:

Dichiarazióne. էի • Մեկնութիւն • բացայայտութիւն: տանա • վճիռ • դատաստանական յայտարարութիւն • պատասխանա • հեօճլի:

Dichiaríre, ն • Փարատել զերկմտութիւն • բառնալ զսարակոյս • ընկճել զխրբտմոտ: աւեւ և Dichiarare.

Di chiáro, ած • Յայտնապէս • Հմայրաբէ • առնչուշ:

Dichinaménto. Խոնարհումն • կորացումն • ծռիլ • եղիւղ: զառ 'ի վայր • եղիլ • նոճացումն (համբաւոյ, ազգոյ •) պակասումն: էյոխէլէջ:

Dichinánte, ած • Խոնարհեալ • վայրագեալ: էյիւղ:

Dichináre, ե • Խոնարհիլ • հակիլ 'ի վայր • եղիլ • ծռիլ • նոճիլ: il giorno dichina. ապաշաւոյն օրն: Մերձենալ: էապէնալ • Dichinársi, յ • Դոջասանալ • նկուն լինել • խոնարհիլ • զվճանիլ ոսանք: ալապէնմոտ • էլճաքլ էնիլ:

Dichíno. Տես Dichinamento. A dichíno, ած • Ջառ 'ի վայր • 'ի վայր: ալաղ: andare al dichino. խոնարհիլ • անկանիլ • երթալ յապականութիւն, կամ 'ի կործանումն:

Diciannóve. Իննեւտասան: ծն փոխ:

Diciannovésimo, ma. Իննեւտասաներորդ: ծն փոխ պէնճի:

Diciássétte. Յօթնեւտասան: ծն էէպ:

Diciassettésimo, ma. Յօթնեւտասաներորդ: ծն էէպ պէնճի:

Dicíbile, ած • Ասելի • Հաւանելի • բացատրելի:

* Dicibilménte, ած • Պատշաճաբար • յարմարապէս:

* Dicidótto, Տես Diciotto.

Diciferáre, ն • Բացատրել, կամ լուծանել զնշանագիրս • մեկնել զխրթնադրութիւն: Մեկնել • բացատրել: տանա վէրմէի:

Diciferáto, ta. Մեկնեալ • բացատրեալ, եւն:

Diciferatóre, ար • Նշանագէտ • մեկնիչ • Թարգմանի:

♦ Dicimáre, ն • Հատանել զծայրս, զբազմաթիս:

♦ Diciménto. ♦ Diciménza. Կտրուածք • Հատ • ոճ սեղ:

Diciocckáre, ն • Քշտել զիրևնջ սեբևոց, կամ ծաղկանց • քշտել զընձիւղս: քիւխէլէբի էլոմոտ:

Diciottésimo, ma. Ութեւտասաներորդ: ծն սէէխ պէնճի:

Diciótto. Ութեւտասն: ծն սէէխ: a' diciotto a diciotto. ութեւտասն ութեւտասն: tener l' invito del diciotto. առակ • լինել շատախօս: tirar diciotto côn tre dadi. լինել բարեբաստիկ յոյժ:

* Di círca. Տես di Presso.

Dicitóre, ար 'ի Ասող • պատմող • առնչագան: մարդ առնադիր • շարադրող:

♦ Dicitúra. Տես Dicería.

* Diclináre. Տես Declinare, Dichinare.

Dicolláre, Dicollazióne. Տես Decollare, եւն:

Di cólta, ած • Իսկոյն • առաջամբայ • ծառաքի: dare alla palla di colta. հարկանել զգնացանն չև անկեալ 'ի գետին:

Di conserva, ած • 'Ի միասին • ընդ: պէրապէր:

Di continuo, ած • Շարունակ • ցանդ • պոյմո:

Di cóntra, Di cóntro, ած • Հանդէպ: փոքրագոյ:

* Di contrabbándo, ած • Գաղտապատի • գաղտ: ինդւի:

Di contráttempo, ած • Տարաժամն • անժամ: պէ վագի:

Dicórso. Տես Decorso.
Di córso, ած. Կրաւախի. վազս առնել: փօյաբած:
Di córto, ած. Յետ առկաւուց. ի մօտոյ: պիրաւ-
ած անդրա: արդ եւս արդ եւս նորոգ. յառաջ քա-
զաւորս զայսոսիկ: լբ պէյլ. եաբընչաբած:
Di costa, ած. Առընկեր. մերձ. ած: եաբնի.
եանընկած: ajuto di costa. նպաստ (բաց ի Թո-
չակէն:)
Di costáto, ած. Առընթեր. ի կողմանէ: եաբնի.
Dicotomía. Երկատուած լուսնոյ. (ըստ աստեղագէտ-
խոյ եւ երեւումն նմին ըստ կիսոյն միայն:)
* Dicótomo, ած. Երկատեալ, կամ կիսաբոլոր
(լուսնին:)
Dicótto, ta. Եփեալ. չորացեալ յարեւու: ֆրէ-
նել. կիսանէպէն գառաստած:
Dicoziónė, իգ. Տես Decozione.
Dicréscere. Տես Decrescere.
* Dicresciménto. Տես Decremento.
* Dicrescióne. Տ. Declinazione, Abbassamento.
* Dicréto, * Dicrináre. Տես Decreto, Declinare.
Dicrolláre, ած. Տես Crollare, Dibattere.
* Dicrudáre, ած. Տես Disaprire, Disacerbare.
* Dicuócere, ած. Գործել վառոյ, կամ աղ եփել.
գայնաբիտած: չորացուցանել յարեւու: կիսանէպէն
գառաստած:
Di cuóre, ած. Խարաւ. սիրտիւ (սիրել.) սրտի
մտօք. մտագիւր: եաբէպէն. ճանըչէնէյէն:
Didascálico, ca. Վարդապետական. խրատական.
հրահանգիչ:
Didiacciáre, ը. Հալիլ առնուն. լուծանիլ: էրիթէ:
Didiacciáto, ta. Հալեալ. լուծեալ: էրիթիլ:
Didótto, ta. Տես Dedutto.
Díe, ար. բառ գաղտնի. Տես Dì.
Diéce, Dieci. Տասն: ծն: բազմաք: լբէլար: dieci
volte. տասնիցս: ծն էնդն: a dieci a dieci.
տասն տասն: ծնար ծնար:
* Diecinóve. Իննետասն: ծն փօյոսդ:
* Diecinovésimo, ma. Իննետասներորդ: ծն փօ-
յոսդանճա:
* Diecisétte. Եօթնետասն: ծն էնէթ:
Diecisettésimo, ma. Եօթնետասներորդ: ած էնէթին-
ճիսի:
Diecína. Տես Decina.
Diel sa, ած. ըստ Dio 'lo sa. Գիտէ Ասծ: ալլահ
պիլիր:
Diel vóglia, Diel volesse, ած. ըստ Dio il voglia,
Dio il volésse. Երանի Թէ: ո՛ տայր: էէյնէ.
պուլսէյի:
Dierési, իգ. Տրոհուածն, կամ տրոհուէ. Նշան տրո-
հուէ. (ըստ քերականաց՝ է բաժանումն միոյ վանկ
կի՛ յերկուս. որոյ նշան՝ են երկինս կէտք. ըստ՝
aër.) Քառցուածն. (ըստ վիրաբուժից՝ է բաժա-
նուածն մասանց մարմնոյն միացելոց ընդեմ կարգի
բնութե, և խոչընդոտութեան վերստին միաւորութե նոցա:)
Diésis, ար. Վերաստուէ. մակաստուէ, կամ կի-
սաձայն. (ըստ երաժշտաց է բարձրացուածն ձայնի՛
ըստ չափոյ միոյ կիսադպակի:)
Diéta. Ժամ կերակրոյ: էնդիկ: Ժողով գլխա-
ւորաց միոյ տիրուե: ձէնաթ: փէրէնէ. օր մի. ա-
օրեայ ժամանակ: պէր ինձ: dieta da dì, կամ
spazio d' una dieta. աւուր գնաց. աւուր ճա-
նապարհ: far dieta, կամ stare a dieta. ժամ-
կալիլ ի կերակրոց (վ. ըստ աւուղջուե.) զդու-շա-
նալ ի վնասակար կերակրոց: tenere a dieta. ա-
պակաբաթել ձէդիմ. զդուշացուցանել ի կերա-
կրոց: fare una dieta, tener dieta. Ժողով գու-
մարել:
* Dietaménte, ած. Կարգապահ. արագ:
* Dietáre, ը. Զգուշացուցանել զոք ի կեր-
կրոց. պատուիրել հիւանդին զԺամակալելն
կերակրոց:
Dietético, ca. Ժամական. ժամակալուե:
Dietreggiáre, ը. Ընդ կրունկն դառնալ. գնալ
յետս: էէրի փէնէմէք:
Diétro, նխ. առաջս խնդիր ի քրա. ետքն և ի հայ,
և բացա. Յետս. զկնի: ածղբա: Diétro, ած. Յետս.
յետկոյս. ի Թիկանց. յետս կուսէ: արբենս. ա-
բընբա. արբենսան: di diétro, ած. և նխ. Կոյն ի-
andar dietro. դնալ զկնէս, զկնի. հետևիլ: ա-
բընբա իբիմէ: պարտաւիլ: ծառայիլ ուրուք:
andar di dietro. ներգաւ յարձակիլ ի Թիկանց:
dar dietro. հետամուտ լինել: արբընբա տիմէ:
dar di dietro. խոյսիլ. ի Թիկանց: dar in die-
tro. միտել, կամ հակիլ յետկոյս: al di dietro.
առս di Dietro. ևս՝ ի վերջոյ: Dietro a casa,
կամ dietrò via. ած ճաղարան. Յետոյք երասանի
Dietroguárdia. Տես Retroguardia.
Difalcáre, Difalcazione. Տես Diffalcare, ևն:
Difálta. Տես Diffalta.
Difendénte, ած. Պաշտպան: փօսուաճի: Քաւարար
նախադատաւոր իրիք. խնդրարկիր:
Diféndere, ը. Պաշտպանիլ. պատասխարիլ: փ
ոսուած. սափօսած: la causa. Քաւարգումիլ զգան
փաս տիդիէ: un' opinione. Քաւարգումիլ, կա
հաստատել զկարծիս ինչ: Պահպանել. արգե
լուլ հրամանաւ: Եաբաճ էնմէք: Diféndersi. Պաշ
պանել անձին, կամ զանձն: էնկինի փօսուած
սափցնած:
Difendévole, ած. Պաշտպանական. պաշտպանելի
Difendiménto. Տես Difesa.
* Difenditivo, va. Պաշտպան. պաշտպանական
Difenditóre, աբ. Difenditrice, իգ. Պաշտպան
պատասխարան. ախոյան: փօսուաճի. ուգիա:
Difénsa. Difensáre. Տես Difesa, Difendere
* Difensíbile, ած. Պաշտպանելի:
Difensióne, իգ. Տես Difesa.
Difensívo, va. Պաշտպան. պաշտպանողական:
Difensóre, աբ. Տես Difenditore.
Difésa. Պաշտպանութիւն. պատասխարութիւն. Թիկունք
պատասխարան. Չարագումիլ: ուգիա: եաբըլ
վրկած: հայգ: difese. մարտկոցք. պատնէշք
պատուար: եաբըլ: չէրնէքիկ: * levar le difes
զանգործ առնել զամբոխ Ջնջուածոյն: far difes
պաշպանել զանձն: dar difesa. Թոյլ տալ ո
մեք պաշտպանել անձին: dare, կամ concedere
difese. Ժամ տալ պատասխանի առն
լոյ վն անձին ի գործադրի: aver le difese. ո
նել պատեհութե, կամ հնարս պատճառ առնել
ըստ անձին ի գործադրի: dar le difese. պաշտպ
նել ումեք: ammazzare tutti quei, che si p
nevano in difesa. սպանանել զամենն որք ընդե
դառնային: mettersi in difesa. զինիլ ընդեմ
զդեմ ունել: փարչ փօսած: star sulla difesa
պաշտպանել միայն զանձինս. ոչ յարձակիլ ի վ
Diféso, ša. Պաշտպանեալ. ևն: փօսուածնած:
* Difetránte, ած. Պահապան. Եաբիչի:
Difettáre, ը. Պակասիլ: էսքէ օլմած: ած. Պակ
սուածել. պակասարակիլ: ազբէրմած:
Difettáto, ta. Difettivo, va. Պակասեալ. պա
կասաւոր. յեանեալ. Թերի. անկատար. մըչի
էսքէ.

էութիւն • էութիւն • այբէլը :
Difettivaménte . Տես Difettosamente .
Difétto . Պակասութիւն • ներքուստիւն • բիծ : էութիւն • նօթան • այբէթ • մեղք • յանցանք • վրիպակ • չարիք : սակաւ գտագտակ : նուազուկ : կապտոտուիլ • չքաւորուիլ : գերեզման • նիհարութիւն :
Difettosaménte , Difettualménte , ած . Անկատարապէս ներքուստիւն • վրիպակաւ : էնմանութեամբ • նուազուկ :
Difettóso , sa . Տես Difettivo .
Difettúccio , նուազ . Փոքր պակասութիւն , կամ ներքուստիւն • դոյզն ներքուստիւն :
Difettuosaménte . Տես Difettosamente .
* Difettuosità . Պակասաւորութիւն պակասութիւն • ներքուստիւն : մեղուիւն : էութիւն • այբէթ :
Difettuóso , sa . Տես Difettoso , Cagionevole .
Difettúzzo . Տես Difettuccio .
Diffalcáre , ն . Նուազեցնել • պակասեցնել • բառնալ ի հաշուոյ : էութիւն :
Diffálco . Նուազութիւն • պակասութիւն : բարձուիլ : էութիւն : in diffalco . ի հաշիւ :
* Diffallánte , ած . Տես Difettivo .
Diffálta . Սեղք յանցանք : կնճռոտ սուտ դատաստանի : պօպոկն պէօկէնէթ : պակասութիւն • չէզոյ • կապուտուիլ : էութիւն • էնմանէթ :
Diffaltáre , ե . Պակասիլ • նուազիլ : էութիւնէթ :
Diffamaménto . Տես Diffamazione .
Diffamáre , ն . Վատանուն առնել • բամբասել : պէդնամ էնմէթ • ապ քաշէթ :
Diffamáto , ta . Diffamatíssimo , ma . Վատանուն անուանաւորկ • պէդնամ • ապտով :
* Diffamatóre , ար . Վատաշուխարիչ • բամբասող :
Diffamatório , ia . Վատաշուխարիչ (խօսուիլ , կնի :)
Diffamazióne , էթ . Անհամբաւութիւն անուանարկութիւն : ապտայութէթ :
Differénte , ած . Differentíssimo , mà . Տարբեր • պէսպէս • անհնման • այլազգ • այլ • զանազան : պաշխ :
Differenteménte , ած . Այլազգաբար : պաշխ բէրլէ :
Differénza , Differénzia . Տարբերութիւն • զանազանութիւն • խաթր • պէսպիսութիւն • անհնմանութիւն : փաթի : վէճ . կապ • անմիաբանութիւն : նիզա : senza differenza . անխտիր • անտրազարար :
Differenziále , ած . Տարբերական (հաշիւ :)
Differenziáre , ն . Տարբերել • զանազանել • քննել : այբէպէ • պէլկէթ :
* Differenziataménte , ած . Որոշմամբ • քնարութեամբ :
Differenziáto , ta . Որիշ • զանազան • այլ : պաշխ :
* Differiménto . Տես Dilazione .
Differíre , ե . Վհնել այլ • տարբեր • որիշ • զանազան նանել : այբէ օշաթ • պաշխ օշաթ : յապաղիլ • յապաղեցնել • յերկարութիւն տալ : յապաղեցնել • օյալանըրմաթ : senza differire . անյապաղ • անդանդաղ : էյնէն հէյնէթ • էյնէնէրմէյնէթ : * Ոչ յերկարութիւն • գործել :
Differmaménto . Հերքութիւն (հաստատականի :)
Differmáre , ն . Հերքել ընել (զատարկութիւն) ոչնչացնել :
Difficile , ած . Դժուարին : էնէյն : գեղ : նէյնէյ :
* Difficilétto , ta . Փոքր մի դժուարին : էնէյնճէ :
Difficilissimaménte , ած . գէր . Անհնարին դժուարութիւն • դժուարաւ յոյժ :
Difficilíssimo , ma . * Difficíllimo , mà . գէր . կապի դժուարին : էնէ էնէյն :
Difficilménte , ած . Դժուարաւ : կնճռոտութէթ :
Difficoltà , - táde , - táte , էթ . Դժուարութիւն խոչ : էնէյնէթ : խոչընդոտ • ապտակութիւն : էնկէր : far difficoltà di fare , կամ di credere . երկմտիլ ի գործել կնչ • խրճուիլ . կամ երկբայիլ ի հաւատալ : վհատէնէնմէթ երնէչէ • խնամայութ : non aver difficoltà . ոչինչ երկբայիլ • ոչ երկմտիլ • ոչինչ խղճել : studiare in difficoltà . ընդ դժուարինս ընդհատակ • (ասի զդործոց :) էնէյն նօյ ճնամաթ : difficoltà di respirare . հնչարգելութիւն • դըժնէկէն • d' orina . միզարգելութիւն : ոխէթ զօտա : senza difficoltà . գնացաւ • անաչխատ • կամակար • անդժկամակ : գօլայ - ճաթը էնմէթէրէն :
Difficoltáre , Difficultáre , ն . Դժուարացուցանել : գաւրըզ էրմէթ :
Difficoltóso , sa . Difficultóso , sa . Դժուարին • աարժանելի : էնէյն : գեղ • դաժան : նէյնէյ :
Difficultáto , ta . Անգիտելաւ • խափանեալ :
Diffidaménto . * Diffidánza . Տես Diffidenza .
Diffidáre , ե . Diffidársi , ի . Ոչ վստահանալ • երկմտանալ • երկբայիլ • էնանմամթ • էնկէնէնմէթ : Diffidáre , ն . Լքուցանել ի յոյսոյ • բառնալ զվստահութիւն • վհատեցուցանել : ոռնոպ գէնոպերմէթ :
Diffidáto , ta . Երկմտացեալ • ոչ վստահացեալ , ևն :
Diffidénte , ած . Երկմիտ • կասկածոտ : էրէրլի : կնգակարծ (այլ .) երկբայելի : էնկէնէլի :
Diffidénza , Diffidénzia . Կնճռատութիւն • կասկած , խելք մտայ • երկմտութիւն : էնկէն : էնանմալըէթ :
Diffiníre , ն . Որոշել զնդիրն • վճռել : պռվայը գնամէթ • ճաճալ էնմէթ : ապաքրտել : պէնիրմէթ : սահմանել (զբառ կնչ , ևն :)
Diffinitivaménte , ևն . Տես Definitivamente .
Diffinitóre , ար . Վճռօղ • վճռաւոր • որոշիչ : Սահմանիչ • (ի բնիկ բարկային կարդադիտին , կամ դատաստանին մեհնատանայ :)
Diffinitório , ծայ . Կատարածութիւն , կամ տեղ սահմանին :
* Diffinitório , ia , ածա . Սահմանական • որոշիչ :
Diffóndere , ն . Սփռել . Համասփիւռ տարածել • ծաւալել • հեղուլ զհղուլ • աւյնոպ . էայնոպ • պէօպ • նէթ : Diffóndersi , ե . Ընդարձակիլ • հաստալիլ : էայլնոպ : nel dire . Հոխոռանալ ի բանս • Հառնել • հոխորդիլ • ընկերսիլ : քնքշել խոպէն պէօյնէթէ :
* Diffonditóre , ար . Սփռիչ • ծաւալիչ :
Difformáre , ն . Անկերպարան առնել • ոգեզացուցանել • աւպանառնել զգէմն : էէրէնէնէթէ :
Difformaménte , ած . Difformeménte . Անհնթեմն • անվայելուչ • պէն • էոփըէնփըչ :
Difformáto , ta . Տգեղացուցեալ • ոգեզացեալ , ևն :
Diffórme . Տես Deforme , և Differente .
Difformità , ևն . Տես Deformità , Diversità .
Diffrazióne , էթ . Ցնդեցումն լուսոյ :
Diffusaménte , ած . Diffusissimaménte . Ճոխապէս • ընարձակագոյնս • ընկերկոր • լիով : նէփըէլ խոպէն • ոպրան :
Diffusióne , էթ . Սփռում • ծաւալումն . Հաւաքումն • հեղումն : էայնէմաէլըէթ • պէօպէնէլ :
Diffusivo , ոչ . Սփռիչ • ծաւալիչ • տարածօղ • տարածական : էայնըշը • էայլնըն :
Diffúso , sa . Diffusíssimo , ma . Սփռեալ • ծաւալեալ • տարածեալ : էայլնըէլ : բաղմաբան • Հոխո • երկայն (ոճով ոպէնճնաօղ :
* Dificazióne , ևն . Տես Edificazione , ևն :
Difilársi , ի . Խոյանալ ի վէր ասրուք • սրանալ ի վէր երկը • յարձակիլ շտապաւ : պէրաւ նէնէթ : Difiláre , ն . Ածձակիլ ինչ աստակոյն և շէշտակի ի վէր ասրուք : հէզնէա պէնաթ :
Difilataménte , ած . Ուղղորդ • ընդարձակ • տապչնայուն • արագապահն :

Difiláto, ta, ած. Բայց Լատ. Venire, կամ andar difilato. Գալ կամ գնալ արշաւակի, առանց նայելոյ. երթալ:

Difiniménto. Սահման (անուան, ածի:) վախճան:

Difiníre, Difinizióne, ածի. Տես Diffinire.

Diformáre, Diformità, ածի. Տես Difformare.

Difríge, ած. Կղկղանք պղնձոյ:

* Díga. Ծովափնեայ ամբարտակ. Թաւալք ծովու: տես պենթի:

Digástrico, ca. Երկորովայն (մկանունք:)

Digeneráre. Տես Degenerare.

* Digeriménto. Տես Digestione.

Digeríre, ած. Մարսել: պինդիկէտ: զտել. ընտրել: պնդել: un affronto. բերել, կամ հանդուրժել նախատանաց: far digerire. մարսել յուսցանել: digerir la crapula, կամ il vino. զքնով անկեալ լծափել զգինի. ամբափել քնով յարբեցութիւն:

Digeríto, ta. Մարսել: հաղմ օլանմաղ: կարգեալ. հարգադրեալ. բարեկարգ: պնդկիան:

Digeritóre, ած. Մարսող: պինդեցնի:

* Digésta. Տես Digesto, գոյ:

Digestíbile, ած. Դիւրամարս: հնարաւոր. հօր հեշտաւոր:

* Digestiménto, Digestióne, կէտ. Մարսումն. մարսողութիւն: պինդիկէտիկէ. հաղմ:

Digestíre. Տես Digerire. կարգել. կարգադրել: ընդրիւել կէտիկէ. պինդիկէ. փոխել. մտահոգ լինել:

Digestívo, va. Մարսեցուցիչ: հնարաւոր:

Digésto, գոյ. Մասեան ծրիւոյ յուսափնհանոյի:

Digésto, ta, ած. Տես Digerito.

Digestóre, ած. Հրգործի, կամ սան ինչ ի ոչխաս եփելոյ արագ զմիս, եւն. եւս և հանելոյ զհնութիւն և զպարարուրեան ոսկերաց:

Dighiacciáre, ածի. Տես Didiacciare.

Digiogáre, ած. Ամառակել ի լծոյ. բառնալ զլուծն: պօյանպոռնդան փապրմաք:

Digiogáto, ta. Ամառակեալ ի լծոյ. լծընկէց:

Digiólo. Ցուրտ ինչ, որ կոչի և Semprevivo.

* Dígito. Մատն: մատնաչափ:

Digiúgnere, ած. Անջատել: այբրմաք: տեղ և Digiogare. Digiúgnersi, ած. Բաժանիլ. որսկիլ: այբրմաք:

Digiunáre, ած. Պահել. ծոմապահել: ժամանել ի ծոմ: չուտել. կամ անուտել: էնկէկէ: in pane, e acqua. պահել հացիւ և ջրով: far digiunar uno. պահել զոք անուտ: digiunare, կամ aver digiunato la vigilia di S. Caterina. քարեկ վիճակ ամուսնութեան հանդիպիլ:

Digiunatóre, աց. Digiunatrice, կէտ. Ծոմապահ: ժամանել ի ծոմ:

Digiúne, կէտ, յած. Պահք. կամ ծոմապահք չորից եղանակաց: եւս պահք. ծոմապահք: ժամանել:

Digiúno, գոյ. Պահք. ծոմապահք: ժամանել: romper il digiuno. լուծանել զծոմն, զպահս: ժամանութիւն պօմաք: pascer il digiuno. փարատանել զքաղց. յագուիլ:

Digiúno, na, ած. Ծոմապահ. հօմիլ. անուտ: ժամանել ի ծոմ. գոնէ ած: a digiuno, a corpo կամ a stomaco digiuno, ած. անուտ. անձամբ. գոմ: ած գոնէնկա: far star digiuno. պահել զքաղ անուտ. voler esser digiuno di qualche cosa. սուրգանալ ի գործն. երանի ինչ չէր եմ արարեալ: digiuno di lagrime. անարտասր. անկարեկիր. անգթութիւն: Digiuno. Անուտ. (և ապիք ինչ նուրբ, և մեղա գաստարկի:)

Dignità, táde, - táte, կէտ. Արժանաւորութիւն. որ. ժանիք. յարդ. վայելչութիւն. գերակայութիւն. իշխանութիւն. փառք: արժանապատուհանել. պատիւ. առիթան. իշխանանալ: ծերկնէկէ. քայն: շնորհազարդ և վսեմ կերպարան. նազելի և վեհանձն անձնաւորութիւն:

* Dignitóso, sa. Տես Degno.

Digocciolare. Տես Gocciolare.

Digozzáre, ած. Փորատել. խողխողել: պօղպղանալ. բանալ ղօձիս, զփորն. հալանի առնել զպարանոցն: էտփաքնը պմաք:

Digradaménto. Իջք եւ աստիճանս. իջումն, կամ իջք սիմետրական: էնէնչ: աստիճան. (և խոտ նուն երանգոց աստիճանաւ:)

Digradáre, ած. Իջանել ընդ աստիճանս. իջանել սիմետ: էտփաս էտփաս էնկէկէ: նուազել աստիճանաւ: աղաղ աղաղ էտփկէկէ: ընդհնուլ ի պատուոյն. հանել յիշխանութէ. կարգընկէց առնել (զքաղհանայն:) հանդամալ էնկէկէ: տես և Derivare, և Peggiorare. Լինել զառ ի վայր մեղմօրինակ: էնէնչէ օլմաք: քաժանել յաստիճանս: Աստիճանել. (ը նկարչաց՝ է քայ խառնել գերանգս և զպայծառութէ նկարուց. կոչի և Sfumáre.)

Digradataménte. Տես Gradatamente.

Digradáto, ta. Քաժանեալ յաստիճանս. աստիճանեալ: Հանեալ յիշխանաձէ. արտալած. կամ գընկեց: տպլ օլանմաղ:

Digradazióne, կէտ. Տես Digradamento.

Digrámma. Երկատութ գաձկ:

Digranáre, ած. Տես Sgranare.

Digrassáre, ած. Բառնալ. հանել զճարպն: և եաղ ըստարմաք:

Digredíre, ած. Բաս ջոփն. Խոտորիլ, կամ զատուլիլ ի կարգ պատմութէն: ինքնաբեր օլմայն պէր հէտէնկէ կէրմէկ:

Digressióne, կէտ. Զարատուրութ պատմական. վրայից ընթացից պատմութ:

Digressívo, va. Զարատուղաբար. զարատուղի յընթացից պատմութ:

Digrésso, գոյ. Տես Digressione.

* Digrésso, sa, ած. Զարատուղի. խոտորեալ ի շաւղաց: ածմաչ:

Digrignánte, ած. Կրճատող. որ կրճտէ:

Digrignáre, ած. Ցուցանել ժանիս. (առի զշանց) կրճտել (ի կիր ածի և ի ած:) խռմփոտ. փնչ ըշնապոմաք: զարթել զժկամակիլ. զժգոհել: կինանկէկէ:

Digrignáto, ta. Ցուցեալ ժանիս. կրճտալ. ատամնաւ:

Digrossaménto. Կերպաւորութ. ձեւակերպումն: բասկէ:

Digrossáre, ած. Ձեւակերպել. կերպաւորել. ձեւ ցուցանել. նրբացուցանել. առչել. կոփել: բասկէնչէ էտմաք. էնպոմա էնկէկէ: մարդել. ի սուցանել: էտյէկէկէ:

Digrossáto, ta. Ձեւացուցեալ. կերպաւորեալ, եւն:

Digrósso. Compráre in digrosso, կամ in grosso somma. Գնել բազմամբ միանգամայն. գնել յաձախութէ: փոխ ինչ պմաք:

Digrumáre, ած. Ողկոյզ: էնկէկէ: ընէրբ էնկէկէ: ուռեալ: էնկէկէ: որոշեալ ի միաս. մտախոհ լինել: փոխինկէկէ: ոչ զօրել հանդուրժել խմիք:

Digrumáto, ta. Ողկոյզեալ. խորհեալ. եւն:

Digrumatóre, աց. Ողկոյզ: ընէրբ էնկէնչէն:

* Diguastáre, Տես Guastare, և Dissipare.

Diguazzaménto. Շարժումն ջուրց և այլ հեղ. նիւ.

նիւթոց : լուծուցանել :

Diguazzáre, ն. Շարժիլ, կամ յուզիլ (զջուրս, կամ յանօթի) լուծանալ : alcun vaso. Շարժիլ զոմն նօթ ջուրիր, կամ (ասմն. հարկ :) Diguazzársi, յ. Շարժիլ : ծնանիլ :

Diguazzáto, ta. Շարժեալ, յուզեալ, կամ :

* Diguisáre, ն. Տես Divisare.

Digusciáre, ն. Հանել զկեղևն, զփուճին : գա պատղոյ ասի :

Digusciáto, ta. Հանեալ զկեղևն. հանել ի փուճէ :

Dilaccáre, ն. Հատանել զաղբ անասնոց : պատ պոյ ածանի : * Dilaccársi, յ. Կիղիքիլ. յօշատիլ :

Dilacciáre, ն. Քակել զկապ. լուծանիլ : ածանի :

* Dilaceraménto. Կիղիքումն. պատառումն :

Dilaceráre, ն. Կիղիքել. պատառել. յօշել : ընդ մէջ :

Dilaceráto, ta. Կիղիքեալ. պատառեալ : ընդմիջեալ :

Dilagáre, ն. Ողողել : ասս ջրոյ. ջրաճախ :

* Dilagataménte, ած. Ողողմամբ. հեղեղմամբ : ջրաճախ իւն : ուժգին. սաստկութ. բուռն : հեղձամ իւն : ջեռ :

Dilagáto, ta. Ողողեալ. հեղեղեալ : ասս ջարդեալ :

alla dilagata, ած. տես Dilagatamente.

Dilajáre, ն. Ցապաղել. երկարել :

Dilaniáre; Dilaniáto, ta. Տես Lacerare, ածն :

* Dilapidaménto. Վատնումն : ընչից. խոսք :

Dilapidáre, ն. Վատնել զինչն : խոսք ընդ :

* Dilargáre, ն. Տես Diradare.

Dilassù, ած. Di là su, ած. Ի վերուստ : ծագոյիցն :

* Diláta. Տես Dilazióne.

Dilatábile, ած. Ընդարձակելի. տարածելի. տարածականն. ծաւալական : էապէս :

Dilatabilità. Տարածականութիւն. ծաւալականութիւն :

Dilataménto. Dilatánza. Տես Dilatazione.

Dilatánte, ած. Ընդարձակիչ. պարածող. ծաւալիչ :

Dilatáre, ն. Ընդարձակել. յայնել. տարածել. ծաւալել : էապէս : ջրաճախ. երկարել : ապաքինել : Dilatársi, յ. Ընդարձակիլ. տարածիլ : էապէս :

Dilatatívo, va. Ընդարձակիչ. տարածողական. ծաւալիչ. ծաւալողական :

Dilatáto, ta. Ընդարձակեալ. տարածեալ : էապէսն :

Dilatatóre, ար. Բացատրան (գործի ինչ վերա բուժից. որով ընդարձակեալ բանան ապրանքն, ածն, ի զննել զվէրս :)

Dilatazióne, իգ. Տարածումն. յայնումն. ընդարձակութիւն : էապէսիւթ :

Dilatório, ia. Բան ապիկեան. Ցապաղեցուցիչ :

Dilavaménto. Լուացումն : էապէսութիւն. տարածումն լուացմանց :

Dilaváre, ն. Սպառել, կամ տրթել լուացմամբ. լուանալ : ասս ինչ ընդդէմ : էապէսի :

Dilaváto, ta. Լուացեալ : էապէսն : ողող, կամ քացադոյն (երանգ :) ածի : տես և Impallidito, Smorto.

Dilazioncélla, նոմ. Փոքր ինչ յապաղումն :

Dilazióne, իգ. Ցապաղումն. երկարութ : ընդդէմ. էապէսիւթ :

Dilefiáre, ե. Բան ասինոյ. Հալիլ. մտիլ :

* Dilegáre. Տես Dislegare.

* Dilegiábile, ած. Ընդունելի. այսպանելի :

Dileggiaménto. Սպան. ծաղր. կատակ. ծիծաղ :

* Dileggiánte, ած. Տես Dileggiatore.

Dileggiáre, ն. Խաղ, կամ ծաղր առնել : ծիծաղ էապէս :

Dileggiatézza. Լրբութ. ժպրհութ : էապէսիւթ :

Dileggiáto, ta. Ծաղր եղեալ : ծաղասուած : լրբութ. զեղծ. ապտուած : էապէսիւթ. էօլսող :

Dileggiatóre, ար. Ընդասնիչ. այպանօղ :

* Dileggiatorino. նոմ. Dileggino. Փոքր մի այպանօղ, կամ ծաղրածու : Dileggino. Կեղծաւոր. եւ իպատիր. կեղծ տարփասուր :

Dilégine, ած. Կակուղ. դիւրաթոր. գիւրածաղ. ծաղ :

Dilegióne, իգ. Տես Dileggiamento.

Dileguársi, յ. Փախչիլ. երագ. արտաղ յայցս. անհետանիլ. լինել. ցնդիլ յօդս : ընդ փայտ. գոյզ օշմ. պաղելմամ : հալիլ : երկնի :

Dileguáto, ta. Սրատեալ. ցնդեալ. ածն :

Diléguo, Հեռացումն. երթ : ելոյ. կորոյ : andar in dileguo. հեռանալ յոյժ. երթալ ի տար անհետ լինել. ծածկիլ յաչաց : ելոյ ելոյ. գոյզ օշմ : mandar in dileguo. առաքել ի տար ած, կամ ի կորուստ :

Dilémma, ար. Երկայրաբանութիւն :

* Dileticaménto. Տես Diletico.

Dileticáre, ն. Խաղալ. զբաղեցնել զաչս ականջս. զնիւթել : ծօգնամ : չարժել ի ծաղր. բերկրեցուցանել : կերակրել : * Շողոմել. հաճոյանալ. le orecchie. ականջս զուսլիս :

Dilético, խաղագումն : զբաղեցնիչ :

Dilettábile, ած. Dilettabilíssimo, ma. Հեշտալի. բերկրական. գերկրալի. սէգաբ :

Dilettabilità, — táde, — ráte. Տես Dilettazione.

Dilettabilménte, ած. Բերկրութ. բերկրանօք. զհեշտասական : սէգաբ իւն :

Dilettaménto. Dilettánza. Տես Dilettazione.

* Dilettánte, ած. Տես Dilettevole. Սիրոյ կրիք. որ բերկրի իւիք. որ ախորժէ ինչ. զբաղասող : էապէսի. հաճելի. հաճ էպէն :

* Dilettantíssimo, ma. Որ կարի զբաղասնայ իւիք. քաջ ճաշասող իրիք :

Dilettáre, ն. Հեշտացուցանել. զբաղասցուցանել. բերկրեցուցանել. սէգաբ էապէսիւթ. հաճոյս պատճառել : ած. և Dilettársi, յ. Հեշտանալ. բերկրիլ. զբաղասնալ. ախորժիլ : հաճ էպէսիւթ : սէգաբ էապէսիւթ : mi diletto della caccia. սիրելի. ախորժելի ինձ որսորդութիւն :

* Dilettáro, գոյ. Տես Dilettamento.

Dilettatóre, ար. * Dilettatríce, իգ. Հեշտացուցիչ. բերկրեցուցիչ. սէգաբիչէն :

Dilettazióne, իգ. Հեշտութիւն. բերկրութիւն. զբաղասութիւն. գրգռանք. քաղցրութիւն. սէգաբ. հաճոյս :

Dilettévole, ածն. Տես Dilettabile.

Dilettívo, va. Սիրոյ. ախորժօղ :

Dilétto, գոյ. Տես Dilettazione. Aver diletto. Բերկրիլ. զբաղասնալ. հեշտանալ. սէգաբիմ. սէգաբ էապէսիւթ : dar diletto. բերկրեցուցանել. darsi diletto. անասալ հեշտութեաց. վայելիլ ի գոյս. գանս. զբաղասնալ. ած, կամ per diletto, ած. զբաղասութեամբ. առ ի զբօսանս : պէտ իւն : a, կամ a bel diletto. կամովին. դիտամբ. խոր. հրճուանս. կամակար. ի գաբ : andar a diletto. զբօսնուլ. պտիլ. զբնալ : էապէսիւթ : prendere diletto d' altrui. խաղալ ընդ կնոջ. ննջել ընդ ումեք. prender a diletto. խաղ առնել : դէպ էապէսիւթ :

Diléttо, ta. Dilettíssimo, ma. Սիրեալ. սիրելի : սէգաբիւն. սէգաբիւր :

Dilettosaménte, ած. Բերկրանօք. քաղցր. զբաղասութ. ախորժաբար :

Dilettóso, sa. Տես Dilettabile.

Di-

Dilezióne, իգ. Սէր. սիրելութիւն. բարեկամութիւն: հաճոյակեր. սէրիմ:
Dilezióso, sa. Տես Dilettabile.
Diliberagióne. Տես Diliberazione.
Diliberaménto. Diliberánza. Ազատութիւն: դադարելի. մտածութիւն. խորհուրդ. որոշումն մտաց. բացատրութիւն:
Díliberáre, ն. Ազատել. տալ թոյլտուութիւն: գործ բարեաց բառնալ: լծկել: տես և Consultare, Assolvere. վճարել (դադրիլ ինչ.) զոյգ մարդ զանձն: և, և Diliberársi, կամ Deliberársi, յ. Ծանանիլ զ: diliberare, ն. Որոշել. բացատրել. վճռել: լուծանել զդատն, զինդիրն: քաղ եղիտ. փակչը ելանիտ: կանոնել. կատրել:
Diliberataménte. Տես Deliberatamente.
Diliberatívo, Diliberáto: Տես Deliberativo.
Diliberazióne, իգ. Որոշումն մտաց. բացատրութիւն: ելեպիր:
Dilíbero. Տես Deliberato, Liberale.
Dilibrársi, յ. Կարուսանել զհաւատարակչութիւն ծանրել ի մի կողմն. անկանիլ: էջիտ. փուչիտ:
Dilicaménto. Dilicánza. Dilicatézza. Տես Delicatezza.
Dilicáto, ta. Dilicatíssimo, ma. Տես Delicato. Ճաշակաւոր: ելեղն: di coscienza. երկիւղած յոյժ: պերուն. չաստ. տալտ ապահ:
Diligénte, հ. Diligentíssimo, ma. Փոյթ. փութ. ճարպիկ. ժրաջան: գործելի:
Diligentaméntе, հ. Diligentíssimamente. Փոյթ ածեալ. ճարպիկ. ժրաջան. պնդագործ. խնամով: գործելի իւր:
Diligénza, Diligénzia. Փոյթ. Քանիք. հոգ. խրատ. ուսումն. արուեստ: ճանկ. metter diligenza. փոյթ ունել. գուշ գործել: ճանկ ելիտ: ծանգելի օրէտ: in diligenza, հ. փութով. աստիւս: անդանդաղ: պէճիկ. ելիկ:
Diligióne, իգ. Տես Dileggiamento.
Dilimársi, յ. Իջանիլ ի խորս:
Diliquidáre, ն. Կակղել. հալել. լուծանիլ. եսամ չանիտ. երիտ: յուզանիլ. յայտանիլ. յայտ առնել: պէյան ելիտ: Diliquidársi, յ. Ի յայտ գալ. յայտանիլ: պէյան օրէտ:
Diliscáre, ն. Հանել ի ձկանց զխուշն: պաղըէն բիւնեն չարմատ:
Diliticáre, ն. Տես Dileticare.
Diliveraménte, հ. Ազատապէս. խոհեմիկ:
Diliveránza. Diliveráre. Տես Diliberanza. Diliberare.
Dilívero. Տես Libero.
Diliziáno. Dilizióso, սիճ. Տես Delizioso, սճ:
Diloggiáre, ն. Մեկնիլ. չիջևանեն, կամ ի վանաց: գնահատիլ ելիտ: մեկնիլ. գնալ: կիտիտ:
Dilombársi, յ. Շաւեցուցանել զմեկս իւր. մինչ բեկ լինել: պէլի գըռելտ:
Dilombáto, գս. Ձեռակուռն միշտ սիկացաւոր: պէլ պաղըէր:
Dilucidaménte, հ. Մեկն. յայտնի. որոշակի:
Dilucidáre, ն. Մեկնել. բացայայտել. գիւրիմաց գործել: պէյան ելիտ. բնիկը ելիտ:
Dilucidáto, ta. Մեկնաբար. բացատրեալ:
Dilucidazióne, իգ. Մեկնութ. բացայայտութ: տալտ:
Dilúcido, da. Տես Lucido.
Diluénte, աբ. Հեղեղակիչ գետ. (ըստ որ հեղեղ կն զհիւմն մարմնոյն.):
Dilungaménto. Հեռացուցումն. հեռաւորութ: ելիտ:
Dilungáre, ն. Հեռացուցանել. ի բաց մերժել: իջեցնել: յայտնել. յայտ ցուցանել: կնճիտիլ. գետ. եղկնոփրտիտ: ձգտել. երկայնել: ապրիտ: Dilungársi, յ. Հեռանալ. մեկնիլ. ի բաց. չմ. եր. գնալ: իջեցնիտ. գելտէ կիտիտ:
Dilungáto, ta. Dilungatíssimo, ma. Բացակայ. հեռի. հեռացեալ: ապահ. իջեցնտէ:
Dilungatóre, աբ. Ցանկցուցիչ. գանգատիտ. յայտարարութ: եղկնոփրտիճի. եհմալճը:
Dilungazióne, իգ. Տես Dilungamento.
Dilúngo. վրբ. հգ. ակ. al dilungo. Ընդուլ. ցանգ. ընդերքար: փոքրիկ փոքրիկ. ապրկն ապրկ: ուղղորդ (գնալ:) փոչրտ: sonare a dilungo. ընդերքիկ հնչեցուցանել (զղանգակս:) a dilungo. հապճեպ ընթացիք:
Dilusióne. Տես Delusione.
Diluviáno, na. Որ ի ատ. ժամանակաց ջրհեղեղին: ժամանակիկ ջրհեղեղին:
Diluviáre, ն. Ընդհեղել յորդ. տեղալ ուղիղ: առատ ելիտ: ուտել անյագ. (ի ոմն ասմ:) լիտ եղիտ: տես և Inondare.
Diluviatóre, աբ. Diluvióne. Դժոխորովայն. լափակեր: ախ պօղալ:
Dilúvio. Ջրհեղեղ. քաւափն. հեղեղ. հեղեղումն: հաշտելութ: ախ: ածատուտ. յորդում: պօլըտուտ: տակերտուտ: * à diluvio, հ. յորդ. առատապէս:
* Diluvióso, sa. Յորդահոս. հեղեղատման:
Dimagráre, ն. Վատնեցուցանել. նիհարացուցանել: հապճեպ: ի վատել. հիւծել: հապճանիտ: Dimagrársi, յ. Վտռճալել. պակասել: եհիւիտ:
* Dimagráto, ta. Հիւծեալ. վոխտ: հապճանել. պապան:
Dimagrazióne, իգ. * Dimagraménto. Վատում. նիհարութ: պապանեցուտ: հապճէտ:
Dimánda, Dimandagióne, իգ. Dimandaménto. խնդիր. հարցումն: հարցանօք: խնդիր. սիվալ:
Dimandánte, հ. խնդրօղ. հարցանօղ: խնդիրի. սիվալ եղեն:
Dimandáre, ն. Հարցանել: սջմտ: հարցափորձ առնել: ընդքննել: խնդրել. հայցել: խրնդիր փրնտիտ: in giudizio: պահանջել ի գատաստանի:
Dimandasséra, Diman da sera, հ. Վաղիւ ընդ երեկոյ: էպէն ափտամ:
Dimandáto, ta, ած. խնդրեալ. հայցեալ. հարցեալ. խրնդիր: սիվալ օրհնանօք:
* Dimadáto, գս. խնդրուած. խնդրելիք: ի. խնդիտի չէ:
Dimandatóre, աբ. Dimandatríce, իգ. խնդրող. հայցօղ. հարցանօղ: խրնդիր. սիվալ եղեն:
Dimándita. Dimándo. Տես Dimanda.
Dimandazióne, իգ. խնդրուած. հայցուած. ա. ղաչանք: փունդիր: բրնամ:
Dimáne, հ. և գս. * Dimáni. Վաղիւ: եպէն: ըստ այդմ: ըստ առաւօտն: տապահ. երէկն: il dì di dimane. վաղուձի օր. վաղիւ: եպէնտի կիտ: di dimane. վաղուձեայն: եպէնտի: diman l'altro. ի միւսմ առաւր. զմիւս վաղուձին: եպէն գնալ: պիչ կիտ: * innanzi la dimane. նախ ըստ ատ. առաւօտն: al dimane. առ վաղիւ. վաղիւ: d'oggi in dimani. օր յօրէ. օր ի յօր. օր ըստ օրէ: կիտնալ կիտնէ: andare d'oggi in dimani. օր ի ղօր յերթարել. յապաղել:
Dimaniera-chè, Di maniéra che, հ. Այնպէս զի. միտչև. մինչև: ընդչէ ի. պէտչէ ի:

* Di-

Dimaniséra, ſ. Տես Dimandasseta.
Dimembráre, ո. Յօշել. յօշատել. կտրտել. էջատ. ֆատ ֆատ. բնիկատ. անիւատել. ցրել. ապատաղել. խանգարել. այբմատ. ծօմատ.
Dimembráto, ta. Յօշեալ. կտրտեալ, ած.
Dimenaménto. Տարժանումն. տարերքումն. ցրոյումն.
Dimenánte, ſ. Տարժիչ. տարրերքող. ցնցիչ.
Dimenáre, ո. Տարժել. ցնցել. տարրերքել. օրանմատ. ալլատ. Տարժիլ. տարրերքիլ. առատանդիլ. կապանմատ. փեղկենմատ. Dimenársi, է. Տագնապիլ. ի հուզս. մասյոյդ լինել. ծփիլ. ի խորհուրդս. կարճանմատ. գամ կէտէտ.
Dimenáre, ար. Dimenío. Տես Dimenamento.
Dimensionáto, ta. Որոնեալ զչափումն.
Dimensióne, իգ. Չափումն. չափ. տարածումն. մարմնոյ. Եօլիք.
Dimentáre, ո. Յիշատակս ընդունել.
Dimenticággine, Dimenticagióne, իգ. Մոռացումն. ոնոտպատ.
Dimenticaménto, ար. Dimenticánza, իգ. Յանցումն. ոնոտպատ. mettere in dimenticanza. ի մոռացօնս արկանել. ոնոտպատիլ. esser posto in dimenticanza. ի մոռացօնս լինել. անյիշատակ լինել. ոնոտպատ.
Dimenticáre, ո. Dimenticársi, յ. Մոռանալ. ոնոտպատ. far dimenticare. ի մոռացօնս արկանել. ոնոտպատել.
Dimenticáto, ta. Մոռացեալ. ի մոռացօնս եղեալ. ոնոտպատեալ. ոնոտպատեալ.
Dimenticatójo. Մոռացումն. ոնոտպատիլ. mettere, mandare, andare, lasciare nel dimenticatojo. մոռանալ. ի մոռացօնս արկանել. ոնոտպատ.
Dimentichévole, հ. Diméntico, ca. Զգուշամոռաց. մոռացկոտ. ոնոտպատիկ.
Dimentíre, ո. Կատել. ելան ակօսկէտ.
Dimergoláre, ո. Ընտրել հանել զգեաներն. տես և Barcolare.
Dimoritáre, ո. Լինել անարբեան. յայլեփ օրմատ.
Dimessióne, իգ. Լքումն. թողումն.
Dimessíssimo, ma, գէր. Ընկուն յոյժ. հարի ընկճեալ.
Dimésso, sa. Լքեալ. թողեալ. զանց արարեալ. պրոէլսէլ. ընկուն. խոնարհեալ. ընկճեալ. ապէտէլսէլ. ակքէկէ.
Dimesticaménte, ած. Ընտանեաբար. բարեկամօրէն. գոմշկանց. անընկիւն.
Dimesticaménto. Ընդունուն. ընդունելացուցանելը.
Dimesticáre, ո. Ընտելացուցանել. ընտանեցուցանել. եռանդրբմատ. կաղմել բարեկամ. ձգել յիւր բարեկամութիւն. փօսի էպնմէտ. Dimesticársi, յ. Ընտելանալ. ի բաց դնել զգաստութիւն. եռանդրբմատ. ալլատ. Ընտանենալ. բարեկամանալ. ալա ս փօսի օլմատ. լինել ընտելի. ընկուն. կիմ ընոլ.
Dimesticáto, ta. Ընտելացեալ. ընտանացեալ. ալլատ. եռանդրբ. ալա օրմատ.
Dimesticazióne. իգ. Տես Dimesticamento.
Dimestichézza. Ընտանութիւն. մտերմութիւն. ալլատ. եռանդրբ. սէր. բարեկամութիւն. մտերմութիւն. հանդիպէտ. փօսէտ. ընէտէկէնէտէ. ութ և Vezzi, Carezze. Tener dimestichezza. վարել ընտանեբար. կենցաղել. usar dimestichezza. լինել ընկոյզ.
Diméstico, ca. Ընտանի. մտերմական. սէրտ բարեկամ. ալա. փօսի. ոնէնէնէէ. արքատալ. ընդ.

գիլ. ալէմէտ. animale. ընտանի անասուն. carne di un animale domestico. pianta, frutto. ընտանի ծառ, կամ պտուղ. terreno, աշխ. մշակեալ, կամ արօրագրեալ երկիր. Ճաշակ. սովորական (առնդ.) bisogna, կամ cura dimestica. սէրտ տան. առ անձն պէտք. Ստանալ. առանձ ձին. Հայրենի. քնիկ. պոէտ. փօմ. մարդաբեր. քաղցրակենցաղ. հաւկ.
Dimétro, ra. Երկչափ. (ոտ որ յօրինեալ է յերկուց զանազան չափմանց, կամ ոտից.)
Diméttere, ո. Կերթել (նախատառաց.) ընորհել. թողուլ. քէ էրնէտ. Ի քաց թողուլ. զանց առնել. վռլ էնէտէ. * Diméttersi, յ. Կեալն լինել խոնարհիլ.
Dimettitóre. Տես Dimittitore.
Dimezzaménto. Երկատումն. հատուածումն.
Dimezzáre, ո. Երկատել. հատանել ընդ մէջ. օրնատ պէօլմէտ.
Dimezzáto, ta. Երկատեալ. հատեալ յերկուս. ընդ մէջ.
Dimidiáre, ո. Տես Dimezzare.
Dimíno. Dimínio. Տես Dominio. A dimino. ըստ կամս. ըզ հաճոյս.
Diminuiménto. Նուազումն. էպէլէնէլիկ.
Diminuíre. Նուազեցուցանել. պակասեցուցանել. հատանել. էպէլէնմէտ. ալլմատ. uno stromento. տես Arpeggiare. յ. Պակասիլ. նուազիլ. էպէլմէտ.
Diminutívo, va. Տես Diminutivo.
Diminúito, ta. Նուազեցուցեալ. նուազեալ. պակասեալ. հատեալ. էպէլմիշ.
* Diminutivaménte, հ. Նուազաբար. նուազմամբ.
Diminutívo, va. Նուազական (անուն.)
Diminúto, ta. Տես Diminuito.
Diminuzióne, իգ. Նուազումն. նուազուկ. պակասութիւն. էպէլէնէլիկ. էպէլէնէլ.
Dimissória, աց. իգ. Հրամանագիր ձեռնադրելոյ. հրամանագիր վերինոյ. կամ հրամանատարելոյ.
* Dimissoriále, աց, հ. Հրամանագրական. հրամանատարական.
Dimito. Ազնիւ կերտուած ինչ բանիւ ածոյ.
Dimittitóre, աց. Ներծոյ.
Dimódochè. Di módo chè, մ. Այնպէս զի. որպէս զի. մինչ. էնճէ.
Dimojáre, ն. Հալիլ պապի. կամ սառուցեալ գետոյ. լուծանիլ. էրնիմէ. * Ծրտիլ. Ջրտիլ զկառուցեալ ի սառնամանէ.
Dimojáto, ta. Հալեալ. լուծեալ. էրնիմիշ.
Dimólto, Di mólto, մ. Յոյժ. կարի. էնէ. էլէ.
* Di moltíssimo, մ. գէր. * Dimoltóne, Di moltóne. Յոյժ յոյժ. գարկ յոյժ.
Dimónio. Տես Demonio.
Dimóra, Dimoragióne, իգ. Յապաղումն. յերկարութիւն. օրնատ. պէօլմէտ. Ի քաց թողուլ. զանց առնել. վռլ էնէտէ. * Dimóransi, յ. Կալանել. լինել ուրեք բնակիլ. օճոպմատ. ապին օլմատ. կալ. մնալ. պտրմատ. կալ անշարժ. հաստատուն. արձանանալ. գալի պտրմատ. Dimoráre, ո. Ուշանել զգբ արգելուլ. յամենցուցանել. էլէնմիշէտ.
Dimoráto, ta. Բնակեալ. եղեալ ուրեք. նշ.

Dimorazióne, ſ. f. Յապաղումն :
* Dimóro. Բնակութիւն · օթևան : յապաղումն : far dimoro. տես Dimorare.
Dimorsáre, v. Բեկանել առատաձիք· փշրել ետոտել :
* Dimostrábile, a. Ապացուցանելի :
Dimostragióne, ſ. f. Dimostraménto. Ապացուցանել · յայտնել · ցոյց · նշան · ապացոյց : խոպան · նիշան :
Dimostránte, s. Ապացուցանող · ցուցանող · նշանակիչ : խոպան էակն · ներկերիչն :
Dimostrantemente, av. Ապացուցաբար · ապացուցական · քաջայայտ : խոպան իւր · եվեաբե :
* Dimostránza. Տես Dimostramento.
Dimostráre, v. Ապացուցանել : խոպան երևիլ : յայտնել · յայտ առնել · ցուցանել · վկայել · տալ գնշան : ներկերիչ · պէյան երևիլ : Dimostrársi, r. Երևիլ · ցուցանել զանձն : ներքնիչ : ձևանալ · կեղծել :
Dimostratíva. Կարողութիւն ապացուցանելոյ · գիտութիւն բացատրելոյ :
* Dimostrativaménte. Տես Dimostrantemente.
Dimostratívo, va. Ապացուցական : պերճախոհ : ցուցանող · ցուցակ : ներքնիչ : կապրգական (Հանդէս Հարտապանութ :)
Dimostráto, ta. Ապացուցեալ : խոպան ցուցանուած : ցուցեալ · վկայեալ · նշանակեալ : ներքնիչ :
Dimostratóre, re. Dimostratrice, ſ. f. Ապացուցանող · խոպան էակն : ցուցանող · ցուցակ · վկայող : ներքնիչ :
Dimostrazióne, ſ. f. Ցոյց · ապացոյց · նշանակ · վկայութիւն : նիշան : երևոյթ : կերպարան, որ կեղծումն : նենգիչ : ներքնիչ : far dimostrazione. ձևանալ · կերպարանիլ : Ապացուցանել · ապացոյց : խոպան :
Dimóstro, ra. Տես Dimostrato.
Dimozzicáto, ta. Տես Smozzicato.
Dimúnto, ta. Տես Smunto.
Dinámica. Կարողագիտութիւն, կամ զօրութենագիտութիւն ներգործական, որ ճառէ զարթիռ կարողութեց, կամ զօրութեց մարմնոց :)
Dinánzi, adv. Նախ քան զայս · ի պէս · ի դէմ · Յառաջագոյն · յառաջոյ կողմանէ · ի հանդիպի ցոյց · հանդիպ · ներքինպէս · ներքինպէս · առաջի · յանդիման : ներքինպէս · ներքինպէս : dinanzi agli occhi di tutti, ի ներքին, առաջի ամենայն : al dinanzi. առաջի · յառաջոյ յառաջակողման :
Dinánzi, s. Նայն : Յառ · յառաջագոյն : երէց : andar dinanzi. երթալ առաջի · նախընթաց լինել : levar dinanzi. ի բաց քակնել · ներքինպէս տալ զբաց : levarsi dinanzi. խոյս տալ · ներքնապէս տալ զբաց : Dinánzi che. Մինչ · յորժ · ե · երէ :
Dinánzi, adv. Անցեալ · երէկ : il dì dinanzi. յանցեալ ժամուց · յանցեալութիւն : երէկ ցնան : il verno dinanzi. յանցեալ ձմերոյն · անցեալ ձմեռն : il giorno dinanzi a quello. առաւօտ միով յառաջ : պէս ցնոյն երէկ : parte del corpo d' innanzi. առաջակողմն · կամ առաջ մասինոյն : ներքնապէս : * dalla parte dinanzi. յառաջոյ · յառաջոյ կողմանէ : * Dinánzi, adv. Տես Prospetto.
Dinasáto, ta : Անուանեալ · անուանի : պատուանուած :
Dinásta, ſ. f. Հարուստ · կամ պետ · կամ հնար · (ի անուն նախնի իշխանաբարոյ :) պէյ · վերի :
Dinastía. Հարստասէր · կամ ճոխասէր : պէյութիւն · վերութիւն :
* Dinderlíno. Տես Baloocco.
* Dindérlo. Զարդ ինչ
Díndo, ſ. m. տղայոց · Դրամ. արծաթի :

Dinegáre, v. Ուրանալ · զանալ · հրաժարիլ · չառնուլ յանձն : ինքնաբ երևիլ · գազանալ երևիլ :
Dinegazióne, ſ. f. Ուրացութիւն · հրաժեշտ : ինքնաբ
* Dinegráre. Տես Dinigrare.
Dinerváre, v. Տես Snervare.
* Dinfigniménto. Տես Finzione.
Diniégo. Տես Dinegazione.
Dinigráre, v. Վաճառ ցանել · նախնացուցանել · գաբրիմատ : նախնացուցանել զանուն : ար պոխ :
Dinoccáre, v. Չաղխել զբաբեր, զպարանոց : զբ ետոտել · պօյնա երկէ : dinoccarsi il piede, կամ la mano. խախտիլ ոտին, կամ ձեռին : պատ, գօյա երբինպէն երկնալ :
Dinoccoláre, v. Տես Dinoccare. Dinoccolársi, r. Չաղխել պարանոցին · պօյնա ետոտել :
Dinoccoláto, ta. Չաղխեալ պարանոցան : պօյնա ետոտել : far il dinoccolato. կեղծաւորիլ զկարուսել · ձևանալ :
Dinodáre. Տես Disnodare.
* Dinominánza. Տես Denominazione.
Dinomináre, v. Անուանել : ար ետոտ : յիրել · ի թիւ արկանել : անուտ · ասոտ :
Dinominazióne, ſ. f. Տես Denominazione. Յանուանութիւն. (ի ազգ ինչ Հարտասանական թ. քանութիւն · որում գործին դնի փիճակ գործոյն :)
Dinonziáre, Dinonziáto. Տես Dinunziare.
Dinósi, ſ. f. Գիտապարտութիւն. (ի ձև ինչ որոյ Հարտասանն առնչութեան զանազանի, առ ի ցուցանել զայն անհատասուկն :)
Dinoránte, s. Նշանակիչ · ցուցակ :
Dinotáre. Տես Denotare.
Dintornaménto. Շրջագծուիլ. պարագծուիլ :
Dintornáre, v. Գծել զշրջանագիծ · շրջագծել պարագծել : հարց երկէ :
Dintornáto, ta. Պարագծեալ, կլոր :
Dintórno, D' intórno, adv. և նախ. Տես Intorno.
Dintórno, s. Պարագիծ վայր : շրջակայ տեղի երկաք : շրջագիծ · պարագիծ · շրջագիծ : Շրջապատ · պատուանդան երգ : վերի առն. տես և Distretto, s.
Dinudáre, v. Մերկացուցանել. Պղտպատել : ծածկոյթ : յայտնել : բանալ : պէյան երկէ : ատկ :
Dinudáto, ta. Մերկացեալ · հապուռ կղտուռ ետոտ : ծոյթ երկոյ :
Dinumeráre, v. Թուել · ի թիւ արկանել · ասոտ :
Dinumeráziόne, ſ. f. Թուարկութիւն. Հաշիւ : կ բաղ :
Dinúnzia. Հրատարակութիւն · Հրապարակութիւն · յայտնութիւն · ազդ · պէյան · քարոզ · ամբաստանութիւն : վերկա :
Dinunziáre. Հրատարակել · հրապարակել · յայտնել · ծանուցանել · պէյան երկէ : ամբաստանել · դատախազել : վերկա երկէ · համազգաստ
Dinunziatívo, va. Հրատարակիչ · Հրապարակիչ
Dinunziáto, ta. Հրատարակեալ : պէյան ծանուցեալ
Dinunziatríce, ſ. f. Հրատարակիչ · ատենադպիր պէյան երկէ : փոքրկէն :
Dinunziazióne, ſ. f. Տես Dinunzia.
* Dinvólto, s. Գաղտնագողի · գաղտ · ի ծածուկ :
Dío. Աստ : աւետ : se Dio mi salvi. արդարև · Հմայիմբ · վկայեմ : երէկ : Dio ti guardi, Dio vi salvi. (այսպէս ասի ի փոխագարձութեան) ողջ լեր · կենդանութիւն · առողջութիւն : հայեր ծ Dio v' ajuti. նոյն և ևս ողջ լեր ի ծ

քեզ: Dio! ԴԼ. Ո՛չ. աոր. ամբ ամե. ամվ. բամբ: Ախպեր իմ. ահ: Dio buóno! ԴԼ. պարոյ. Տէր ամե. բամբ. վերնէ ի այս աւլահ: fatti con Dio. ողջոյն ը քեզ. ողջ լեր: fatevi con Dio. ողջ լերուք. ողջոյն ը ձեզ: Dio il voglia, Dio volesse, faccia Dio, piaccia a Dio, Ա. երանի Թէ. ա այր. պարզևեսցէ աոր: աւլահ կ'ուխեն. կենէ: Dio ce ne guardi, Dio me ne guardi. Հաւ լինի. քաւ ի ինէ. զոր աոր ամ արասցէ: աւլահ կ'ուխեն: Dio ce la mandi buona. Ցայսգ պահեսցէ աոր ի բարին. կատարեսցի աոգ ի բարին: pregar Dio, che la mandi buona. ալաչել զամե, զի ի բարին կատարեսցէ զայմ: Dio vel dica, Dio ve lo dica per me, ևն. Ազեռամ ոնդ ասացէ. զինչ ասացիր: Dio lo sa, Dio il sa, Dio sa, կամ sallo Dio, կամ Iddio, ևն. գիտէ աոգ. առաջի ան խոսիմ. վկայ է ինէ ամե: per Dio, Ա. երդնում յամե. ձշմարտիվ: ընէլահի. կենէ: ևս վս ան. վս սիրոյն այ. ալաչեմ զքեզ: աւլահը սկէրեն: dar per Dio. տալ ողորմելի: che tristo ti faccia Dio, կամ dolente ti faccia Dio: ծն և ծն արասցէ քեզ աոր. հացցէ զքեզ աոր: աւլահ պէտա կէրեն: andar con Dio. երթալ աոգ. կամ ողջամբ: առաջնորդեալ կինիկէ: ևս մեկնիլ. երթալ: կինիկէ: andarsi con Dio: փոխչիլ: va, կամ vatti, կամ rimanti con Dio, ևն. երթ ողջ. ջամբ. երթ ի խաղաղութիւն. աոր ը քեզ: կամ մնա խաղաղութիւն: վար առաջնորդեալ. աւլահ ոնտուպտիր: per grazia, կամ per la grazia di Dio, per la Dio grazia, la Dio mercè, la mercè di Dio. շնորհք այ. գոհանամ զայ: ընէրիգ աւլահ: per l'amor di Dio. վս աոն: աւլահը սկէրեն. ևս ձրի: ձաւտ: Dio, կամ Déi. Գոլք. ամբ: իւտէր: ognun per se, e Dio per tutti: մոռնէ. իւրաքանչիւր ոք զանձին և ևՀ հոգեսցէ. իւրաքանչիւր ը անձին տալոց է հաշուոյ:

Diocesáno, na. ած. Ա. երի և գոյ. եպիսկոպոսական. կամ Թեմական: Diocesáni, գոյ. յոգ. ժողովուրդ Թեմին:

Diócesi, ին. եպիսկ:

Diótra. Տրամաբեռ. (է ճակատագրել ի վր լեռ ոմանի գիտակաև. գրծեաց պատ ի գնալի. կոչի և Livella, Traguardo.)

Dióttrica. Ընդհայեցողական. կամ որ նայն կ' Գնաւտակաւանուն. (է գիտութ, որ քննէ զդեհկեալ շառաւիղս լուսոյ:)

Dióttrico, ca. Ընդհայեցողական. դիտակաւոր նայական:

Dipanáre, ն. Պատառել ի կծիկէն: Եռանդ ասչմ: Diparére, ն. Ցնծալ. երևիլ:

Disparténza, Զոհ. երես. հրաժեշտ: Լիսին ը ողջոյն հրաժարական:

Dipartiménto. Զոհ. երես. հրաժեշտ: Լիսին: բաժանումն. բաժին. բաշխք: պետութենէ ընէնէ:

Dipartíre, ն. Բաժանել. զատանել: պետութենէ. այլ ընտ: է. և Dipartírsi, յ. Մեկնիլ. հրաժարիլ. քեզնէ: ի բաց գնալ: այլ ընտ: կինիկէ:

Dipartíre, ար. Dipartíta. իգ. Տես Dipartenza.

Dipartíto, ta. Բաժանեալ. անջատեալ, ևն:

Dipeláre, ն. Խլել զմազս. փետել: Էօյտ:

Dipellâre, ն. Քերթել. զերծանել զմաշկին. հօրքել զմորթն: փետիլ է ասչմ:

Dipendénte. Dipéndere, ևն. Տես. Dependente.

* Dipendúto, ta. Կախեալ. ը ձեռամբ այլոյ: Բաղ:

* Dipennáre, ն. Եղջեռանել. գրչաս. եղջեռանել ևիմ: պօմ:

Dipígnere, Dipíngere, ն. Նկարել: ասրնկր ներ. նոգրագրել: նկարագրել բանիւ. ասորագրել. կենդանագրել. երևեցուցանել. վառ ներ. կենդանագրել. երևեցուցանել. վառ ներ. կենդանագրել. երևեցուցանել. վառ ներ

ոչ յեւս բաւական. յեւս ասիւսուց: Ինչ:

Dípsa. Ծարաւ: (ի օձ ինչ ժանտ:) Խոշտ եղեան:

Díptici, տբ, յոփ. Ի հնումն առ յոյնս էր ցանկ ինչ կրկնակ. յորոյ ի միում միասին գրեալ էին անուանք կենդանեաց և մեռելոցն անուանք ննջեցելոց յիշատակելեաց յաձայնի պաշտամանն: Եւ ևս էր մատեան ինչ անուանց հեւպատոս աց և այլոց նախնի իշխանաւորաց:

Dipuráre. Տես Depurare.

Diputáre, Diputáto. Տես Deputare, ած:

Diradáre, ն. Անդայատացուցանել. անօսրել. տալ բաժել: սեչէ՛ւչէնմէ. նչյոփ: * Diradársi, յ. Անօսրիլ. անդայատանալ: սեչէ՛ւչէնմէ: * Մօտ դուռ զնովափն. հեռանալ ի ծովէզերեն (ուր խոսխոսիլ կայր նաւն:)

Diradáto, ta. Անօսրեալ: սեչէ՛ւչէնմէ:

Diradicáre, ն. Խլել արմատնապէս. քանիցել: ՚Ի՛օփ. ՚ի՛ն ւօփաթ՛ոփ: ընակինչ առնել. ապատատուն կոչուանել. ջնչել: ՚ի՛ՏՏէ՛ւչէ՛ն էշ՛ոփ. պօղոփ:

Diradicáto, ta. Արմատախիլ. խլեալ, ած:

Diramáre, ն. Յաւազանել, քշտել զոսաս: պաշպաշոփ: Diramársi, յ. Ոստս արձակել: պաշպաշանոփ: բաժանիլ գեղոց յիւրմէ, կամ ի քաղաքէ առաջս:

Diramáto, ta. Հիւռեալ. քանկեալ. ած:

Diramazióne, ի. Յառաջանումն ի բաղաքէ առաջմէ:

Diramoráre, ն. Տես Diramare.

Diraneáre, ն. Յորդել. քաշել:

Dirangoláto, ta. Տես Disattento, Spensierato.

Díre, ն. Ասել. պատմել: խօսել: ՚ի՛ՏՏէ՛ւչէ՛ն էհմէ. սեչէ՛ւչէնմէ: անուանանել. կոչել: պաշ ւօփաթ՛ոփ. յաղչոփ: խոստովանիլ. հաստատել: ՚ի՛ՏՏէ՛ւչէ՛ն էհմէ: յոյս առնել. աղջ առնել. ծանուցանել: յանէ՛ւչէ՛ն էհմէ. պաշոյաթ՛ոփ: պատասխանի առնել: ձեռնտ վէրսէ՛ւչէ. հրամայել. պատուիրել. պաշոյաթ՛ոփ: յինչել. ՚ի մէջ բերել: Նշանակել. բացատրել. andar dicendo. հրատարակել. հռչակել: յաս ՚ի՛ՏՏէ՛ւչէ՛ն: aver che dire. ունել ինչ ասել. ունել նշանակ խօսելոյ: aver, che dire con, uno. գիտուն, կապ, կամ խնդիր ինչ ունել ընդ ումեք: ho inteso a dire questo. լուայ ի հայբառոյ. լուայ ՚ի բազմից: non s' ha a dire. ոչ խնդիր. ոչ յայն սակս: non perchè io sono stato co' sicarj, s' ha a dire, che io sono un sicario. ՚ի՛ՏՏէ գոյ ՚ի գունդս սիկարեցից. ոչ յայն սակս եմ սիկարեան: dir bene. խօսել քաջ, ընդ պաշտաձի: եւ գովել. բարեբանել. քարիս խօսել (զոմեքէ:) ne dicevano tutto il bene del mondo. առ հասարակ գովէին ամ գովութ: a bocca. խօսակցիլ. խօսել ՚ի բերան ՚ի բերան, յանդիմանել: buono. լինել բարեբաղդ. յաջողիլ բաղդին: il buon giorno. տալ ողջոյն առաւօտու. ողջունել ընդ առաւօտն: a capriccio. խօսել ընդ քմայ. վայրապար: colla carta in mano. ասել ՚ի գրէ: cattivo, կամ il contrario. լինել դժբաղդ, կամ ՚ի դժբաղդութ. ոչ յաջողիլ: ci dì tuo? հաճին ընդ այն. հաճոյ է քեզ այն: cioè a dire, կամ vale a dire. քանի քանի է այս է: che tanto è a dire. քանի: il cuore me lo diceva. զսիրտ գուշակէին միտք իմ: dar da dire. լինել ՚ի զրոյցս, կամ չչէն: di Dio, կամ di Cristo. ոճ ասի. երդնուլ յԱստ, ՚ի քրիստ. հայհոյել զԱստ, զքրիստ: dimmi. ասա ինձ. այլէ: dimmene uno. ցոյց ինձ զոք. տուր ինձ զոք: dì su, come andò poi? ասա և որ զկնի. զինչ ապա: dire come ella sta. ասել զինչն. զչէնչիրիան: dardovero. ասել յանհատակս, սուտ գուէ: ci è ben da dire degli antichi a' moderni. արդիք բանիք տարբերին ՚ի նախնեաց: non c' è che dire, չէք ոք որ հակառակեցի. տալագին յոյս է այնմ անշուշտ. առանց ամ հակառակուած: far dir di se, կամ de' fatti suoi. տալ բարեառել այլոց զանձնէ, կամ զգործոց իւրոց. լինել ՚ի զրոյցս: il dir fa dire. առակ. բանք զբան ծնանին: in alcuno. նշանակել ՚ի տուեալի զանվնաք պարագիս ուրուք. նշանակել ՚ի հաջէ ուրուք: l' istesso. զնոյն երկորդել. յեղեղել. զնոյնմաղ Messa. պատարագել. մատուցանել զնոյն պատարագն: molto. երկայնաբանել. երկարել զխօսս, զճառդ: di no. ուրանալ. ժխտել. քաշտաել: non dico. ՚ի զուտ ասել. լռեմ. չսեմ: non dir cosa, che vaglia. շաղփաղիլ. բարբանջել: non ti vo' dire, աւելորդ է ասել. զոր ինքն խորհիմիլ: non dir niente, կամ non dir parola. լռել. չասել ինչ. զանց առնել. ընդ դուռ ասել ինչ: ogn' uno dice la sua. առակ. ըստ քաջաքնդութեան խօսի ոք կամ, կամ ոք միոք: per così dire. զի այսպէս ասացից. ոմն բանիւ կարճ է ասել: per dir brevemente. զի համառօտ ասացից. զի մի՛ երկարբնդից. զբան ս գլուխ բնի: pigliare a dire. սկիզբն առնել խօսելոյ: dire quello che viene in bocca. բաշխել. խօսել վայրապար, անկարգաբ: cosè sciocche. բարբանջել: di sì. հաւանաւոր. այո ասել: sopra una cosa. Հառել զկրաց ինչ: * La bottega dice sotto il nome del tale. կրպակն յարգի, կամ վաճառքն վաճառի յանուն այն ումեք: * Io me dice il traffico delle sete d' Italia. Յիմ անուն յարգի վաճառականաց ի մեսոգիան խաչելոյ i suoi peccati. խոստովանիլ զիւրս խնդ: trovar a dire. գտանել ինչ ատելիս: si trova qualche cosa da dire sulla sua condotta. գտանի ինչ ատելիս, կամ դատելի ՚ի գնացս նմին: che trovi tu a dire in questo? ի՞մ իմիք ցանկաս յայսմ, ընդ ինչ այլ խորհրդս ատելիս: udir dire. լսել լսելոյ: l' ho udito dire. լուեալ զայն ՚ի լսոյ. լուեալ աւանդ: l' uffizio, կամ il breviario. պաշտաձ զժամակատգիսն: il vero. անկ ՚ի Vero. Venir a dire, voler dire. նշանակել: che vogliono dire queste parole? զինչ նշանակեն բանքս: Voler dire. յորմամ աւր զդնդ նշանակէ. Յառաջ գալ. ծագիլ. գնել գալ: questo vuol dire, che tutto è perduto. յայսմանէ գնեա գոյ, կամ ոչնչիմք իսմանալ թէ ամ ինչ կորուսեալ է: che vuol dir questo? զի՞ է. զինչ է այս. ընդէր: che vuol dire, che hai paura? զի՞ է զի երկնչիս. voglio dirti poche parole. բանք ինչ ինեն ընդ քեզ: ben detto, non si può dir di meglio. քաջ է բանիդ. ՚ի աւացեր. գովանդակ ասացեր: sia detto in fra noi. ՚ի ոք գիտասցէ զայս. մի ուրուք ասասցէ: subito detto, subito fatto. զդիտ ընդ բանին. ՚ի նոյն. ընդ հուպ: Dire, (՚ի խաղս գրանոց նշանակի) խոստանալ զգլուխ ինչ գրանոց: Dirsi, յ. Ախտանիլ ընդ ումեք. բարեկամանալ. լինել բարեկամ. միաբան: պէղ օչ՛ոփ. պոսէ օչ՛ոփ: si dice. ասէ. պատմի. ասին. պատմին: si dice poeta. բանաստեղծ անուանեն զնոյն: Dir buono, dir forte, piano, ած. Տես Buono, Forte, Piano: ած:

Dirè, գոյ, տբ. Ասացուած. բանի. խօսք: սեչէ՛

♦ Diredáno. Տես Diretano.
Diredáre, ն. Ուղղանալ. ուղղել. հատանել. ի ճառանգուէ: իրաւունք ունել: ♦ Diredáto, ta. Diredúto, ta. Ուղղանալ. ճառանգաւոր: իրաւունք ունեցող:
Direnáto. Տկարութիւն երկնամոլոյ:
Diretáno, na, աց. Յետագիմեան. յետագիմ: արդիապահ: յետին. վերջին: ծոյլ. ալոր:
Diretáno, գս. Յետագիմեն. յետոյք: արդ:
♦ Diretáre, ան. Տես Diredare.
Direttàménte, հ. Ուղղորդ. ըստ ուղղորդին. ուղղակի: փոխանակ. փոխ փոխանի: opposto. հակառակ. դէմ ընդդէմ հակառակ:
Direttivaménte, հ. Նոյն ինքն:
Direttívo, va. Ուղղիչ. կանոնիչ:
Diréttо, ta. Ուղիղ. ուղղագիծ. քաղորդ: փոխրուն: Ուղղեալ առ ոք (առ ինամակաց:) Արդարարար. պատշաճաւոր: լաւ. ինախոհ: per modo diretto, o indiretto. յիրաւի. կամ յանիրաւի: per diretto, հ. Տես Direttamente.
Direttóre, ար. ♦ Direttrice, էից. Ուղղիչ. կանոնիչ. վարիչ. կառավար. առաջնորդ: գլխաւոր. ահիչ:
♦ Direttório. Տնօրէնութիւն:
Direzióne, էից. Ուղղութիւն. ուղղորդութիւն. ուղիղ ճանապարհ: փոխրուն: առաջնորդութիւն. կառավարութիւն. վարչութիւն: գլխաւորութիւն: aver la direzione. ուղղիչ. կառավարել. առաջնորդել: վերվրայ: հեծեծ. գլխաւորել. ահիչ:
♦ Direzióne, էից. քաա լարիւն Տես Saccheggio.
Diricciáre, ն. Հանել զգեստնակս ի վշտալուս փեշերկացի:
Dirídere. Տես Deridere.
♦ Diriéto, Di riéto. Տես Dietro.
♦ Dirigénza. Տես Direzione.
Dirigere, ն. Ուղղել. Կառավարել. առաջնորդել: փոխրուն: ընվերջ. հեծեծ. ահիչ: գլխաւորել. ահիչ:
Diriméte, հ. Քակտիչ (արգելք ամուսնութեան:)
Dirímere, ն. Քաշանել. անջատել. քակտել: այրեմ: գատել. վճռել. որոշել զգատան: պատճառ. հեծեծ:
Dirimpétto, Di, a, կամ al dirimpetto. Նոյն ինքն:
Dirincóntro, Di rincóntro. Ընդդէմ. Հանդիպակաց. ընդդէմ. ի հանդիպուց: փոխրուն:
♦ Diripáta. Կեղեքել. կողոպտել. վախք:
♦ Dirisiáre, ն. Տես Schernire.
Dirisióne, Dirisóre. Տես Derisione.
♦ Dirítta, հ. Dirittaménte. Տես Direttamente.
քաղորդ: ըստ պատշաճի. քաղ. յիրաւի. արդարարար: հեծեծ: եղի. ինչպէս. հոգիկերէն խոյրէ: անվրէպ. ամենևին. ճշդիւ: խոհեմ. ներեալ ինքն:
♦ Dirittánza. Ուղղութիւն. արդարութիւն. իրաւունք:
Dirittézza. Ուղղութիւն. ուղղորդութիւն: փոխրուն: իրաւունք. արդարութիւն: հոգի:
Dirítto, գս. Dritto. Ուղղութիւն. իրաւունք. արդարութիւն. իրաւ: հոգի: հարկ. սակ. կապաղ: վերի. հոգի: իրաւունք առ ինն: Ինչպէս ունել. արդի: հեծեծ: * Տուրք, (զոր վճարէ գաւառ քաղ:) * Տուգանք, (զոր վճարէ յանցաւորն:)
Dritto Divíno, կամ Ecclesiástico. Սուրբին. կամ եկեղեցական իրաւունք: far diritto. առնել (ումեք) իրաւունս: ասել զվճիռն. վճիռ հատանել:
Dirítto, ta, աց. Dritto, էս. Ուղիղ. ուղղորդ. ուղղագիծ: փոխրուն: կանգնուն. յոսին: փէթէլի. փոխրուն: օրինաւոր. հարազատ. ճշմարիտ: հնչուն. վերի: արդարացի. ամբիծ. անմեղ. անարատ (այր:) ապրիդ. սաղի: պատշաճական. յարմար: հինախոհ. սուրան: կարմ. պատրաստ. դիւրաշարժ: հաւատր: հնարագիտ. խորամանկ: ճկնապաղաչ: ապդ: արդ. վերի: a man diritta. կամ a man dritta, յաջմէ: guardare con occhio diritto. հայեցի քաղցր ակամբ. քաղցր ակնարկիլ: via, կամ maniera. ըստ այսմ նշանակուած վարի ևս միայնոյն իրաւ: գս. օգտակարագոյն, կամ լաւագոյն ընծայ: nel diritto mezzo del campo. ի միջաւայրի, կամ միջոցի անդ. դաշտին: նոյնի էայրնէն օրհնաբանի: a, կամ al diritto, կամ a dritto, հ. ուղիղ. ուղղորդ (դնալ.) ընդ ուղղորդին: փոխրուն: իրաւամբք: հոգ խոյրէ: a diritto, e a torto. յիրաւի, և յանիրաւի: al bene in diritto. յիրաւի. իրաւամբք: di male in diritto. յանիրաւի. յանիրաւեան: dar diritto. հարկանել. ի նպաստուկն. չէշտակի. գիպեցուցանել:
Dirítto, Drítto, հ. Տես Dirittamente. Per diritto, per dritto. Ուղիղ են:
* Diritóne, աց. ար. Տես Formicone, Astutacci.
Dirittúra. Արդարանալ. իրաւն. ամբծուել. անաբատանալ. բարուք: հոգիաբուխութ. էրէկի: հարկաւոր: վերի: իրաւունք: ուղղորդութ. ուղիղ գիծ: փոխրուն: a dirittura. տես Dirittamente. և նոյն ինքն: Andare a dirittura. Գնալ ուղղորդ: pigliare una dirittura. անդուլ հանապազորդութ. ի գործն. ոչ խոտորիլ յաջ. կամ յահեակ:
♦ Diritturiére. ♦ Dirtturiéri, աց. Արդար. ուղիղ:
Diriváre, Deriváre, ե. Ծագիլ. ածանցիլ: յառաջ գալ: լերմաւ. փոխուիլ. կերպ: խոտորիլ ցանկ. շաւղաց. անցանել յայնկոյս:
Diriváto, ta. Derivâto. Ծագիլ. ածանցեալ:
* Dirivieni, աբ, յտ. Տես Andirivieni, Imbroglio.
♦ Dirívo. Ծագումն. սկիզբնաւորութ. սկիզբն:
* Dirízza, Drissa. Պարան ինչ կայմի նաւուն:
♦ Dirizzacríne, ար. Տես Dirizzatojo.
Dirizzaméntо. Ուղղութ. ուղղորդութ:
Dirizzánte, հ. Ուղիչ. առաջնորդ: գլխաւոր:
Dirizzáre, ն. Ուղղել. փոխրուն: կանգնել (արձան.) կանոնացնել. փութալ. եռմեռ. ուղղել զընկերացս ուրուք:) դէմ գնել. դառնալ ուրուք: ետս փութալ. յաջողել: զարձուցանել (ուրուք: կամ առ ոք.) ուղեգծել (զիմաս:) պեծոփորմել. ընվերջ: հանապատել. վերսային կանգնել. յարտուցանել: պերճելով. փութրմաւ. ուղղել զվրէպ. պակաս. կամ զվերբերութ. առաջնորդել (կուրացեալ. խաղ ընկեր. ետ. ետոյնէրէ. արդարացուցանել: * քաղաքացուցանել. Dirizzársi, յ. Դառնալ ուրուք. կամ առ ոք. դէմ գնել: պեծոփ: կանգնել. յառնել. յարտնել: ջոյզ փութալ: dirizzarsi, կամ drizzarsi in piedi. Նոյն են: voler dirizzare il becco agli sparvieri, le gambe a' cani. առակ. ձեռնարկել յանհնարինս. լոհանալ զհնդիկ:
Dirizzáto, ta. Ուղղեալ. կանգնեալ. ետ:
Dirizzatójo. Հերթապահ. (ի գործի ինչ բանիեր. ըստ զհերս գլխոյ ներկու հաւասար մասունս:)
Dirizzatóre, ար. Dirizzatrice, էից. Ուղղիչ. սկզբնաւորիչ: ուսուցիչ: խոհի էգին. էջերէրէն:

Dirizzatúra. Ուղղութիւն. բաշխք հերձուց. (կ գիծն որ կիջնէն գլխոյ բաժանէ զերկուս կէսերս մասունս:)
* Dirizzóne, ար. Անհմտութիւն. անխորհրդութիւն:
* Díro, ra. բաս. լաթին. Անգութ. դժնդակ. դաժան:
* Diroccaménto. Քանդումն. կործանումն: Ետ եմ:
Dirocçáre, եր. Քանդել. աւերել: Ետ եմ. Հոսիլ 'ի վախից. 'ի բարձանց. 'ի բարձից: Ել եմ. Ել եմ ելանել:
Diroccáto, ta. Քանդեալ: Ետ եմ. Ետ եմ և Scoscéso.
* Diroccatóre, ար. Կործանիչ. քանդիչ:
Dirocciáre, ել. Գահավիժիլ. հոսիլ 'ի վախից: աստղաց պոչաւոր. Dirocciársi, յ. Հոսիլ 'ի բարձանց. ծաւալիլ:
Dirogáre, Dirogatório. Տես Derogare, ածն:
Dirómpere, ն. Կակղել. լուծանիլ. զկարծրութիւն նուաղցնել: խորտակել բանի. Քակտանել. Հերձանել: ընդմէջ: էառմէջ: աղաւաղել. եղծանել: պօղտ: բաս եմ և Interrompere. Dirómpersi, յ. Կակղիլ: նուաղանալ: բարկանալ. գժտիլ: պատըլտիլ: Ել եմ:
Dirompiménto. Խորտակումն. պատառակտումն: տես և Interrompimento.
Dirótta. Անձրև յորդ. անդադար տարափ: աղաղակ: տես և Rifruste, եմ Carpiccio. Alla dirótta, ի. Ողջով. ջրի. պղտգեղ:
Dirottaménte, ի. Dirottissimaménte. Տարապայման. յանապատ. անհամար. ակնկիթ. զկեանք. Piangere. լալ դառնապէս. յարտասուս լքանել. ցնդիլ յարտասու: լի. ալեամբ:
Dirottíssimo, ma, եր. Վհատարտասուկ. (լիառն.) բազմարտասուկ: ինէ. առատ: daře in un pianto dirottissimo. յարտասուս հարկանիլ ոչինչացեալ:
Dirótto, ta. Կակղեալ: Եռանդեալ: անդադար. դժնդակ. Երիզուած: գայլուխ. աստիճան: խորտակեալ. Հերձեալ: ընդմէջ: անցանի. արտասուալից: անանձն. առատիկ: Ել եմ: pianto, riso. կոծ. կիծ ծաղր առատիկ. pianger a dirotte lagrime. լալ դառնապէս: Սպիրեալ. անդադարեալ:
* Diroviáre. Տես Rovinare.
Dirozzaménto. Վարժք. մարզանք. կրթումն. ուսումն: Ել եմ. Ել եմ:
Dirozzáre, ն. Տաշել. կոփել. յղկել. Հարթել. ողորկել: Ել եմ. փոխանակ: ուսուցանել. կրթել. մարզել: Ել եմ. Ել եմ:
Dirozzáto, ta. Կոփեալ. յղկեալ. Ել եմ. Ել եմ. կրթեալ. վարժեալ: Ել եմ. Ել եմ:
Dirubáre, Dirubáto, ta. Տես Rubare.
Diruggináre, Dirugginíre, ն. Սրբել զժանգն: փոսպան ածել. սիլել: i denti. կրճտել. ղատաճունել: փղ. ղընդապաճել:
Dirupaménto. Պատռուածք. փուլ. հողից. սեպացեալ վայր. գահաւիժք: աստիճան:
Dirupáre, ն. Գահավիժել. տապալել. հոսել 'ի բարձանց: ապառաժից. ափերքէն: Ել եմ. Գահավիժ լինել. հոսիլ զանձն 'ի բարձունէ: Ել եմ. Ել եմ: փոխիլ:
Dirupáto, ta, ածն. Գահավիժեալ. հոսեալ 'ի վախից:
Dirupáto, գոյ. Գահ. վախք. սեպացեալ վայր: աստիճան:
* Dirupináre, ածն. Տես Dirupare. ածն:
Dirúpo. Տես Dirupato, գոյ:
* Díruto, ta. բաս. լաթին. Քանդեալ. կործանեալ:
Disabbellírsi, յ. Կորսնանիլ գեղ. զվայելչութենէ. 'ի բաց դնել զգեստս. տգեղանալ: Ել եմ. Ել եմ:
* Disabilità. Տես Inettitudine.
Disabitáre, ն. Անմարդի փոցոցանել. ամայի, կիս անապատ առնել: Ել եմ: Disabitársi, յ. Անմարդանալ. ամայանալ: Ել եմ:
Disabitáto, ta. Անբնակ. անապատ. ամայի: Ել եմ. Ել եմ: gola disabitata, կիս corpo disabitato, ածն. գժտախրատակոյս. անյագուրդ:
* Disabitazióne, նգ. Անբնակութիւն. ամայութիւն:
Disaccentáto, ta. Անշեշտ. անոլորակ:
* Disaccérto. Տես Incertezza.
Disaccéso, ցս. Ընկեալ: սեօլեանիկ:
Disaccoláre, ն. Տես Rinsaccare.
Disacconciaménto, Disaccóncio, ia. Տես Sconciamente, ածն:
Disaccordáre, ար. Անհամաձայն. կիս անհամաձայն լինել. տարաձայնել. նոճատաց: պիտակէս գնայ. ապականիլ:
* Disaccreditáto, ta. Տես Discreditato.
Disacerbáre, ն. Քաղցրացուցանել զտուտրնի. անուշել. ամոքել: Ել եմ:
Disaquîstáre, ն. Խրտուսանել. գայթ ընկնիլ:
* Disacrársi, յ. Անզգալ. յիրմանէ:
Disadattággine, նգ. Անյարմարութիւն. անհեթեթ. Ել եմ: գործիչներէն:
Disadattaménte, ի. Անյարմարապէս. անհեթեթաբար. հնոտիպէս:
Disadátto, ta. Անյարմար. անհեթեթ. անպէտ. անպիտան: շարժակ. մեծ. լայնատարած:
* Disadornáre, ն. Բառնալ զզարդս. անզարդ. ցուցանել:
Disadórno, na. Անզարդ. անպատճառ: պայազ:
Disaduggiáre, ն. 'ի բաց բառնալ. զատուել. բառնալ զմանկեցուցիչն: ելօրէնէ. ելաչրչմէ:
* Disaffaticársi, յ. Հանգչիլ. յանկասանել:
* Disaffettazióne, նգ. Տես Naturalezza.
Disaffezionáre, ն. Սպարտուցանել. խեթացուցանել. հովանուցանել զսիրէ 'ի սիրոյ: հակընդդէմ պօղտ: ատծացնել: հակերը փոյտ:
Disaffezionáto, ta. Խեթացեալ: սարտուցեալ: հակերը փոյտ:
Disagévole, ն. Disagevolíssimo, ma. Դժուարին: ելեկին:
* Disagevolétto, ta. Նուճ. փոքր մի դժուարին:
Disagevolézza. Դժուարութիւն: ելեկինէ:
Disagevolménte, ի. Disagevolissimaménte. Դժուարաբար: ի ճաքելէ:
* Disaggiustáre, ն. Խառնակել. շփոթել. ապականել. խանգարել: պօղտ:
Disaggradáre, ել. Անհաճոյ լինել: պէչենիլ. ծգծգել. նամաքաղ:
Disaggradévole, ն. Անհաճոյ. անախորժ: պէչենիլ. նամաքաղ:
Disagguagliánza. Անհաւասարութիւն. խախր. ապրեստ: ապականիչ: փաղ:
Disagguagliársi, յ. Լինել անհաւասար. այլ, կիս սարեալ. զանազանիլ: փաղել օրմամբ:
Disagguagliataménte, ի. Անհաւասարապէս. այլ այլազգաբար: պայման ընդդէմ:
* Disagguáglio. Տես Disagguaglianza.
Disagiáre, ն. Անհանգիստ առնել. նեղել: զան. մեղ. վերեւ: ինեղիմ: * Disagiársi, յ. Անհանգիստ լինել. նեղիլ:
Disagiataménte, ի. Անհանգիստ: պակասիլ ինչ:
Disagiáto, ta. Անհանգիստ. աչխատասէր: պահիլ ինչ: չքաւոր. կարօտ: փոպրեկ. հոպատ: վատ.

գողջ։ անխաժէտ։ հասած հնձած։
Disagiatóre, տր. Նեղիչ։ խռովիչ։ ինձի փիճի։
Diságio. Նեղութիւն։ անհանգստութիւն։ վիշտ։ վհատիլ։ երկիւղ։ կասկածութիւն։ չքաւորութիւն։ ընկճութիւն։ ստացուածոց պակասութիւն։ aver disagio di qualche cosa. կասկածիլ իմիք։ tenere a disagio. նեղել։ տառապեցուցանել։ տալ տպասել։
Disagiosaménte, ած. Գժուարաւ։ անհանգիստ։ կեանքի։ պահքի իլէ։
Disagióso, sa. Գժուարին։ տարժանելի։ նեղիչ։ անհանգիստ։ կնաճ։ պահքնիւ։
Disagráre, ն. Տես Profanare.
Disajutáre, ն. Նեղել։ խոչ լինել։ տառապեցուցանել։ աշխատ առնել։ պահքի վերջէ։ * Disajutársi, ի. Աղաթեկիլ։
Disajúto. Նեղութիւն։ խոչ։ արգել։ ձեռք։ ընկել։
* Disalberáre, ն. Բառնալ զկայմն նաւուն։ կէս պէրճիէրի փոլոբմատ։
* Disalberáto, ta. Անկայմ։ փերճիխ։
Disalbergáre, ն. Զոհել, կամ մեկնիլ մինչ անկանէն։ գնացական կիմիք։
Disalbergáto, ta. Անիկեան։ կնաւորը։ հիւր։ պանդուխտ։ գաղթիք։ գալիք։
Disalloggiáre, ն. Հանել զոք յիմիք։ մերժել յօթևանաց։ գնացական գօլմատ։
* Disamábile, ած. Անսիրելի։ դժուարահաճ։ անհաճոյ։ անախորժ։ որ ոչ ևս սիրէ։ հովացեալ ի սիրոյ։ անկիսէն։
* Disambizióso, sa. Անփառասէր։ ստոր ի պատուասիրութիւն։ առեղծ գահասիրութիւն։
* Disamenità. Անդութիւն։ անհաճոյութիւն։
Disaméno, na. Անդութիւն։ անախորժ։ անհաճելի։ անքաղցր։ անքաղցրութիւն։
Disamicízia. Թշնամութիւն։ պատճառէ։
Disámina, Disaminaménto. Քննութիւն։ ընկերիլ։
Disaminánte, ած. Քննիչ։ քննող։ ընկերիլիչ։
Disamináre, ն. Քննել։ ընկերիլել։
Disamináto, ta. Քննեալ։ ընկերիլ օգտնած։
Disaminazióne, իգ. Disámino. Տես Disamina.
Disamistáde, իգ. * Թշնամութիւն։ պատճառէ։
* Disammirazióne, իգ. Անզարմացումն։ արհամարհութիւն։
Disamoráre, ն. Տիլուցանել զսէր։ հովացուցանել ի սիրոյ։ տանհաղելի սոզութիւն։
* Disamoratáccio, ia. Ցրտացեալ յոյժ ի սիրոյ։ կարեւանիոյն։
Disamoráto, ta. Ցրտացեալ ի սիրոյ։ խեղճացեալ։ անհնազանդ սիրոյ։ անսէր։ օտար ի բարեկամէ։ ցուրտ, տմարդի։ անհամբոյր։ տանհաղելի։ տանհագելի իմիքներն։
Disamóre, տր. Անսիրելութիւն։ տառապելութիւն։ պատճառ։
Disamorévole, ած. Անգթասրտութիւն։ տմարդի։ անսէր։ տոչոր։ երկնաքար։
Disamorevolézza. Անսիրելութիւն։ անգթասրտութիւն։ տանհաղելիութիւն։ պատճառ։
Disamoróso, sa. Անսէր։ անողորմ։ տապտնորոշ։ տմարդի։ տանհաղելի։ նամեծ։ երջան։
* Disancoráre, ն. Խարիսխ վերացուցանել։ չոքել ի նաւահանգստին։ գնել փոլոբմատ։
Disanelláre, ն. Ի բաց առնուլ, կամ գողանալ զմատանին։ խափելէրի լաբատ, լալմատ։
Disanimáre, ն. Սպանանել։ երկիւղ։ զարհուրեցուցանել։ բեկանել զսիրտ։ երկիւղիմիք։ խրեխի գոմատ։ Disanimársi, ի. Զարհուրիլ։ սրտաբեկ լինել։ երկիւղ։ խրեխի գոլմատ։
Disanimáto, ta. Սպանեալ։ երկիւղիմիք։ զարհուրեալ։ վհատեալ։ խրեխի գոլ։
Disapparáre, ն. Տառանալ զնաւահան։ անհայտ։
* Dissappariscénte. Տ. Disavvenente, Disparuto.
* Disappassionataménte, ած. Առանց ինչ կրից։ անախտապար։ անախտաբար։ առանց ինչ հակամիտութեան։
* Disappassionatézza. Անախտութիւն։ անիմտութիւն։
Disappassionáto, ta. Անկիրք։ անցանկացօղ։ առանց ախտ։ աղքատ ի կրից։
* Disappensataménte. Տես Inconsideratamente.
Disappensáto; ta. Տես Spensierato.
Disappestáto, ta. Զատեալ, կամ սրբեալ ի ժանտախտէ։ խոտաբաժապան գործեալ։
Disapplicáre, ն. Ի բաց գարձուցանել զմիտս իւրոյ պարապիլ։ ոչ մեծ գնել։ յետս կալ։ տանգամ ընդ օրմանօք։ հանգիստ օրմատ։
* Disapplicatézza, Disapplicazióne, իգ. Անուսումնադրութիւն։ անիմաստութիւն։ անհոգութիւն։ հանգիստ։
Disapplicáto, ta. Անհոգ։ անպարապ։ անհոգ։ ծուլկոյտ։ քիւրդի պաղատ։ հանգիստ։
Disappréndere, ն. Տառանալ զուսանիլն։ անուսումնոյ։
* Disapprensióne, իգ. Տառագումն։ անհոգութիւն։ արհամարհութիւն։ տանգիստ։ հանգիստ։ անհոգ նեղութեան։ խրտնութիւն։ երկիւղ։ խրեխի։
Disapprováre, ն. Ոչ հաճիլ։ չընդունիլ։ գործել։ պակասիլ։ խոտոր գտանել։ երկիւղիմիք։
Disapprováto, ta. Ոչ հաճեալ։ պահանջեալ։ նէ։
* Disapprovazióne, իգ. Անհաւանութիւն։ պահանջական։ պէկենկիմիք։
Disarboráre, ն. Կործանիլ զկայմն։ քէշտի փրչոյ ալաթ փնչիրմէք։
Disargináre, ն. Բառնալ զկոմսաս։ կործանիլ զսպատպրոպակ։ պէնթի էրմատ։
Disarginato, ta. Անկոմսաս։ անամբարտակ։ պէնթ։ պէնթի էօտ։
Disarmaménto. Զէնքընկենգել։ տապալնտել։
Disarmáre, ն. Զէնքընկենգ առնել։ կապտել։ զինուց։ պէսոնչը ալմատ։ զսկել։ կտպտել։ տահրամ էնմէք։ արձակել զօդս, զգանակն։ տակերջ էնէլ էօլմատ։ un vascello. ի բաց բառնալ ըզկազմած։ կամ զկաթսոս նաւուն։ volke, ի բաց բառնալ զմիջնա կամարին։
Disarmáto, ta. Զէնքընկեց։ տապալեղոյ։ պէլահլի։ կապտատ կզդացուած։ մերկ։ օդոյ մատ։
* Disarmonía. Անհամաձայնութիւն տարաձայնութիւն։ պահանէնթէ։
* Disarmónico, ca. Անհամաձայն։ տարաձայն։ անեղաձիւռագոյն։ պահանէնթ։ փալանիք։
Disascóndere, ն. Յայտնել։ պէյան էնմէք։
Disascóso, sa. Յայտնի։ պէյան։ էդմէք։
Disaspríre, ն. Սրելմել։ տմոլել։ անուշել։ էռաչամատ։ էռաչանթրմէք։ հրայնի էնմէք։
Disassediáto, ta. Զերծեալ ի պաշարմանէ։
* Disassuefátto, ta. Խամրեալ, կամ դադարեալ ի սովորութենէ։ խափանեալ։
Disastráre, ն. Վիշտս հասուցանել։ ներել։ տառապեցուցանել։ ինձիրմէք։ էդիրմէք օլմատ։ Disastrársi, ի. Անհանել ի վիշտս։ տառապիլ։ ինձիրմէք։

Disastráto, ta. Disástro, ra. Ածա՛նեղեալ. վշտապա՛տ. նեղեալ: խնդիկիմէ. խնձնիմէ:

Disástro, գոյ. Նեղու՛թիւն. վիշտ. տառապանք. ձախորդու՛թիւն: ձեքա՛. պէտ:

Disastróso, sa. Նեղիչ. վշտացնիչ. տառապացուցիչ: խնձիմէն. պահիքի՛լի. կիտ:

Disattáto, ta. Տ՛ես Disadatto.

Disatténto, ta. Տ՛ես Disapplicato.

Disattenzióne, իգ. Տ՛ես Disapplicatezza.

* Disattristáto, ta. Փարատեալ յանձնէ զթաղծու՛թիւն. սփոփեալ. զոհարեցեալ:

Disavanzáre, ւ. Տուժե՛լ. կորուսանիլ, կիմ պակասեցուցանիլ զդէպուն դրամոյն. տուժիլ: սերմոյնի փայ եմի՛:

Disavánzo. Կորո՛ստ. տոյժ: պարա՛տ. պէյան: * Mettere a disavanzo. Հաշուե՛լ ընդ կորուստս. տա՛լ տոյժս գրե՛լ:

* Disauguráre, ն. Չարիս գուշակե՛լ. ձախողակ ինչ գուշակել. չարագուշակ լինել:

Disavoláto, ta. Տ՛ես Disovolato.

* Disavorraménto. Թափու՛մն նաւախձին: հին նաւախձէն թափեալ տ՛նաւէն:

* Disavorráre, ն. Թափե՛լ զնաւախձին: պաֆլայէ նէմիքեն փաղէ՛:

* Disavoratóre, աբ. Վերակացու թափելոյ զնաւախձն: նաւակ չի պէտս բառնալոյ զհին նաւախձէ՛ն:

* Disautoráre, ն. Զրկե՛լ. կիմ հանե՛լ չինշխանութե՛. բառնալ զինշխանութի՛ն: ապլ էմի՛քէ:

* Disautoráto, ta. * Disautorizáto, ta. Հանե՛ալ յինշխանութե՛: չնանդրալ օտանդոլու:

Disavvantaggiársi, փ. Կորուսանի՛լ. կրնե՛լ զինչ, զտոյժ. տուժի՛լ: գոյգ էմի՛լ: չարքը ընե՛լ:

Disavvantággio. Կորո՛ստ. ինչաս. տոյժ: պարա՛տ. պէյան:

* Disavvantaggiosaménte, ած. Կորստաբա՛ր. ի ինչաս. տուժական: պարա՛տ ինի:

* Disavvantaggióso, sa. Վնասակար: զարա՛րը:

Disavvediménto. Անմտադրո՛ւթիւն. անմտու՛թիւն. անխոհեմութի՛ւն: ափըսըսլըք:

Disavvedutaménte, ած. Անմտաբա՛ր. անխոհեմաբա՛ր: ափըսըսլըղը ի՛ընէ:

Disavvedutézza. Տ՛ես Disavvedimento.

Disavvedúto, ta. Անմիտ. անխորհո՛ւրդ. անխոհեմ. անմտադի՛ր: ափըսըսլը: փիւճիւնէն:

Disavvenénte, ած. Անվայելո՛ւչ. անդէպ. անհամայնոյ. տգեղ: էօգէսըզըրդը. պէ՛ի:

* Disavvenentézza, * Disavvenénza. Անվայելչութի՛ւն. զուրպա՛ն. տգեղու՛թիւն: էօգէսըզլըք:

Disavvenévole, ած. Տ՛ես Disavvenente.

Disavvenire, ւ. Չարի պատահե՛լ. անկանի՛լ ի վիշտս, ի դժբաղդութիւն: գոյգ օղտամ: լինել դժպատահ: չի վայել. չի պատշաճ: փնոսիդ օլմամ:

Disavventúra. Չարիք. վշտաւորութի՛ւն. ձախորդու՛թիւն. դժբաղդու՛թիւն. ապէ՛ս: պէյա. հաճա. գոյգ:

Disavventurataménte, ած. Թշուառաբա՛ր. դժբաղդաբա՛ր. ձախողակի՛ն: գոյգ իլէ. հաճա իլէ. էօյնա իլէկինպէս:

Disavventuráto, ta. Disavventuróso, sa. Թշուառ. ձախորդ. դժբաղդ. դողրմ. իլէկիճիլ:

Disavventurosaménte. Տ՛ես Disavventuratamente.

* Disavverténza, Անմտադրո՛ւթիւն. անուշադրո՛ւթիւն: գաֆիլլէթ:

* Disavvezzaménto. Խափանո՛ւմն սովորո՛ւթ:

Disavezzáre, ն. Խափանե՛լ զսովորութի՛ւն. դարձուցանե՛լ ի սովորու՛թ: ափըլմագ պրագըլմագ:

Disavvisaménto. Անմտադրո՛ւթիւն. անզգուշութի՛ւն. անխոհեմութի՛ւն. անհոգութի՛ւն: ափըսըսլըք. հաճարէյնսիզլըք:

* Disbandeggiáto, ta. Ապստամբեալ: luogo. աթոռ. տեղի ապստամբական:

* Disbandíre, ն. Ապստամբե՛լ. առաքե՛լ յաքսորս: * Disbaragliánte, ած. Վանի՛չ. խորտակի՛չ:

* Disbaragliáto, ta. Sbaragliáto. Ի փախուստ դարձուցեալ. վանեալ. զրոնեալ:

* Disbarattáre, ն. Ի փախուստ դարձուցանել:

Disbarbáre, ն. Ածմատաքի խլե՛լ. կորդել: էօխան պէն փօֆլամ:

Disbarbáto, ta. Խլեալ յարմատոց: էօխանիլ փօֆլըմըշ: ածմո՛ղուրէ:

* Disbáttere, ն. Տ՛ես Dibattere.

* Disbarcáre, ն. Տ՛ես Sbarcare.

* Disboscáre, ն. Տ՛ես Diboscare.

Disboscazióne, իգ. Խրտուո՛ւք հատանելոյ փայտ յանտառէ: տ՛ես և Diboscamento.

Disbramáre, ն. Կու՛լ. կիսափաք. կատարե՛լ զցանկութի՛ւն: հօշնա՛մ էմի՛մ:

* Disbranáre, ն. Տ՛ես Sbranare.

Disbrancáre, ն. Տ՛ես Sbrancare.

* Disbrandáre, ն. Յափշտակե՛լ զսուրն ի ձեռս գլադ՛ն էլինելէն փաֆլամ:

Disbrigáre, ն. Ճողոպրե՛լ. զերծուցանե՛լ. թափե՛լ ի վշտաց: գործնեայ: տրոշքի՛լ, կիմ լուծ նե՛լ զքնդիրն: փաս էմի՛մ: էկոնմէ՛մ: * Disbrigársi, յ. Ճողոպրի՛լ ի հոգոց. թափե՛լ զանձն: էափաշը գործնեայ:

* Disbrigáto, ta. Ճողոպրե՛ալ: գործնեալ:

* Disbuffáre, ն. Տ՛ես Sbuffare.

Discacciaménto. Վերջո՛ւմն. արտաքսու՛մն. սո՛ւտ: փիւճիւ. սիւրիւճ:

Discácciáre, ն. Ի բաց վերջի՛լ. հանել արտաքսե՛լ. արտաքսակ: գովմա՛մ. սիւրմէ՛մ:

Discacciatívo, va. Վերջո՛ղ. արտաքսի՛չ. վանո՛ղ: գովնա՛մ: դիւրահանելի: գովմա՛ղ գէյ:

Discacciáto, ta. Վանեա՛լ. արտաքսե՛ալ: գովմա՛մ եալ:

Discacciatóre, աբ. Discacciatríce, իգ. Վանի՛չ. արտաքսի՛չ: գովնա՛ղ:

Discadére, ւ. Կորո՛ստ լինել. անկանի՛լ: էօխլէմէ՛մ: դադարե՛լ յառաջելո՛ւ. պէ՛ի:

Discadiménto. Պակասո՛ւմն. նուազո՛ւմն. անկումն կործանո՛ւմն: էօխլէմէլի՛ք: պիւնիւ՛:

Discadúto, ta. Պակասե՛ալ. պարտասե՛ալ. նուազեալ: էօխլէմիլ: ինկճան:

Discággere. Տ՛ես Discadere.

Discalzáre. Discálzo, za. Տ՛ես Scalzare, Scalzo.

Discánso. Տ՛ես Scampo.

Discapezzáre, ն. Ցօտե՛լ. յապաւե՛լ զդէմաստ. զդէմառոց: պոյնոսմա՛մ. զդէմատե՛լ. պոյ՛ էնմէ՛մ:

Discapitáre, Discápito. Տ՛ես Scapito, ած.

Discappelláre, ն. Հանե՛լ զդէպքնացոց գործին:

Discarcáre, Discarcáto. Տ՛ես Discaricare.

Discaricaménto. Թափափո՛ւմն բեռին. պարապո՛ւմն բեռանց:

Discaricáre, ն. Թափափե՛լ յանձնէ զբեռն. թափեցուցանե՛լ ի բեռանց: խոյ էնոքմէ՛մ: * Discarcársi, յ. Ելանե՛լ ի բանակ: պրոպոյս յարմկիլ տալու (ի փախուստ մեղսագործ:)

Discaricáto, ta. Թափեցուցեալ ի բեռանց: էն:

Discárico. Տ՛ես Discaricamento. Թափուի իրմէ մնացք:

Discárnáre, ն. Տ՛ես Scarnare.

Discárp, ra. Անհաճոյ. դժուարպատշաճ. ապեր

առաքակցուցիչ : Նամփոփել • ողանդերձել : aver discaro . զայրիլ :

Discatenáre , ն • Ա. ըմբակիլ . ի չղթայից • լուծանիլ զղթայ : պինձիրքեն գոռբաթոփ :

Discatenáto , ta . Ա. ըմբակեալ . ի չղթայից :

Discavalcáre , է • Իջանիլ ի բլիվարէն ախոռն էնդէփ :

Discédere , է • Ի. Ա. Հեռանիլ . ի բաց գնալ :

Discendentále , ածք . հ • Linea discendentale . Գիծ սերնդոց • զաւակ • սերունդ :

Discendénte , Descendénte , հ • Իջանող • իջեալ : էնդէն սերիլ • ծնեալ : ժողովուրդ զաւակ : Discendénti , յոփ • Զաւակ • սերունդք • որդիք • ծնունդք : էնլաթ :

Discendénza , Descendénza . Ա. ըզգ • տոհմ • սեռ • զաւակ • սերունդ : ասլ • ասլ • օճագ :

Discéndere , Descéndere , է • Իջանիլ : էնդիլ • սերիլ • ծնանիլ • ծագիլ • փոխ : ն է Իջուցանիլ : էնպիրդիլ :

Discendiménto . Ել • իջուածն : էնիլ . ի վայր : էնիլ :

Discensióne , էփ • Իջ • իջուածն : էնիլ :

Discensívo , va . Իջղական • վայրաբեր : ասլդան էնէն :

Discénso . Տես Discendimento .

Discensóre , ար • Իջանող • իջեալ : էնէն :

Discénte , հ • Ուսանող • ասլ կերտա :

Discópola . Ա. ըմբակերտուհի :

Discepoláto . Վարժանակ աշակերտիլ : աշակերտուիլ : չայըրուլըք պէնանը :

Discépolo . Ա. շակերտ : չայըրփ :

Discernénte , հ • Ընտրող • որ ընտրէ զբարին . ի չարէ : անէն • հոգը պահըզանէ : Քաջ էնէն :

Discernénza . Նշան • ցոյց • ընտրութիւն :

Discérnere , ն • Նշմարել քաջ • տեսանիլ որով կիմ պայծառ • Հանդարտիլ : էդի էհօրէփ • ընդունել որպէս մտաք զանազանել : բէնէփ • քիսուն էրէփ • ակնէփ :

Discernévole , հ • Քաջատես • ընտրող • արուեստիա : ուրիք • գիտնական • դիտնական : էդէնէրլի պէյան :

Discerniménto . Ընտրութիւն • խորհուրդ Հանճարեղութիւն • ընտրողական հատուածն • ընտրողն • ընտրուելիս մտաց • ուղիղ գատումն : Հաշակ : uomo di gran discernimento . այր կորովամիտ • զգօն • խոհական Հանճարոտ • Հանճարխմոյզ : ուրիք • ղփ պէնէր պաս :

Discernitívo , va . Ընտրող • ընտրողական : ընտրելիս • զոր մարթի է ընտրել :

Discernitóre , ար • Ընտրող • որոշիչ • Հանճաչող : ուրիք • դէյ Հանդյան :

Discernúto , ta . Ծանուցեալ • նշանարեալ • պիրէն տէդ • հօրհնեալ :

Discérpere , ն • Քաշ լափն • կերեքել • յօշել :

Discérre , ն • Ընտրել • զատանել • բաժանիլ :

Discervelláto , ta . Տես Dicervellato .

Discésa . Տես Discendimento . Ա. Նկուումն • խոնարհումն (սերունդ :)

Discéso , sa . Իջեալ : էնիլ : ծնեալ • սերեալ • սերնդեալ • զաւակ :

Discettáre , ն • Քաշ լափն • Հակառակել • վիճել : ցրուիլ • բաժանիլ • պինդատել • ապրատակել (չոհատել աչաց :)

Discettáto , ta . Ա. նդատեալ • բաժանեալ :

Discettazióne , էփ • Քաշ լափն • Հակառակութիւն :

Disceveránza . Բաժանումն • անդատումն :

Disceveráre , ն • Բաժանել • տրոհել : Disceverársi , յ • Ա. նջատիլ • հեռանալ :

Discezióne , էփ • Հատուածն • հատուած :

Dischettáccio . Տես Descaccio .

Dischettíno , նուազ . Տես Deschetto .

Dischiaráre , ն • Յայտնել • հրատարակել : պէյան էնիլ : պայծառացուցանել : բիւրեան էնիլ :

Dischiattáre , է • Օտարանալ . ի բարեհոգութենէ , կիմ ի հարպատուէ • օտարախորթ լինել • փոխիլ յառաջին բնութենէ • օնարանալ : նեւլինքեն ապմաք :

Dischiattáto , ta . Օտարացեալ • օտարախորթ : ասլընքեն ապմա • ապրեան :

Dischiavacciáre , ն • Բանալ : ալմաք : i ferri da' piedi . արձակել զչղթայս յոտից : պինձիրի պոյ ղընգան էյարմաք :

Dischiaváre , ն • Բանալ բանալեօք : անահպոյ ինչ ալմաք : արձակել զինչ ոք ամուր : ազատել . ի գերութենէ . ի ծառայութենէ : էնպըրլըգեան գոռբաթոյ . ապպլամաք : * Dischiavársi , յ • Բանիլ : ալըմաք : ոստոստել յատկանիլ :

Dischiédere , ն • Ել պահանջել • խոստացուցանել • իջուցանել : ասալ • էդիլ : էրիմաք :

Dischiaráre ; ն • Արձակել . կիմ քակել զձակատ պրուն : տէս և Discompagnare . Dischiarársi , յ • Եբանիլ , կիմ մեկնիլ . ի ձակատէն :

Dischiésta . Ա. նհոգութիւն : զանգատութիւն : հանգիստութիւն :

Dichiodáre , ն • Հանել զմեխան : էնպէնէի էպրմաք :

Dischiomáre , ն • Փետրել պչելոյ • փետուր : ասլ էեօմաք , էօլմաք :

Dischiúdere , ն • Բանալ : ալմաք : ի բաց , կիմ առասպել ընդոգել . ի բաց առնուլ : էպրմաք :

Dischiumare , ն • Բանիտալ . ի քաց առնուլ զինչ որ ինչ պրն • էեօքմաք ալմաք :

Dischiúso , sa . Բացուած • քաց • ալըմըշ • ալըշ :

Discigliáre , է • Բանալ զգօտի զանիցէ :

Discígnere , ն • Լուծանիլ զգօտի • գոտւոյ էեօղմաք :

Discíndere , ն • Հատանիլ • հերձանիլ :

Discínto , ta . Գոտեկոծ • անգօտի • գոտւոյ էեօղ :

Discióglere , Disciógre , ն • Ա. ըմբակիլ • լուծիլ • նեղ • քակիլ • էեօղմաք • ժողովել • հալիլ : էրիմէք • հերձուիլ . ընտանիլ • ազատել • վերծուլ • գոռբաթոյ մաք : ilmaritaggio . մեկնիլ , կիմ քակիլ զամուսնութենէ , զպատակ : նուիրուիլ պօղ էրիմէք : Dischiógliersi , յ • Հալիլ • լուծանիլ : էրիմէք • ազատիլ • արձակիլ • պրծանիլ • գոռբաթոյ մաք : in lagrime . յարտօսր հալիլ . կիմ լուծանիլ : ղփ ալմաք : in fumo . ցիգիլ . օդն • ապականիլ : էօքմաք • պոյ օլմաք :

Dischiogliménto . Լուծումն • արձակումն • հալք • լուծուելն , բաղադրելոյց :

Dischioglítore , ար • Լուծանող • լուծիչ : աէօլէն • մեկնիչ . Հարդուման : Նման էրիմէն : ցոյժ • լոյժ :

* Dischiolaménte , ած . Ընդագ արագ • շուտափութ • ցոփութիւն :

Dischiólto , ta . Լուծեալ • արձակ • արձակեալ : էեօղմուշ : Թեթեւ • Թեթեւամարմ • է բաց • սեմաւոր • շղոյ : լափած • Հանդիր : էղդ • ցոփ • ապապատան : պինիպէ • էեօղուր :

* Discioltúra . Երազուն • սեմաւոր • չուտափութեան : լափուտիւն :

Disciórre , Disciórsi . Տես Dischioglere , Ն :

Discipáre , Discipatóre , Տես Dissipare , Ն :

Discipidézza . * Discipito , տ . Տես Scipitezza , Scipito .

Disciplína . Հրահանգ • վարդք • կրճուել • դաստիարակութիւն : խելք • էրքէր • էրքէրլէր • խօսքաբանութիւն : գոհէր : * dar disciplina . վարժել : darsi la di-

disciplina, fig. battersi colla disciplina. ձաղկել զանձն : ինքնին գայլայատ : Ձաղկումն . ձաղկանք : գայլայատուլք : սլաստիճ . խրատ : Ճեմք : della Chiesa . օրինադրութիւն եկեղեցւոյ :

Disciplinábile, ած . Դիւրաստրոգ . դիւրակիրթ . հրահանգ . գիւրախրատ : Ընդունելի կենալ . Խոնարհ :

Disciplináre, ն . Վարժել . ուսուցանել . մատչել : Հոչրենիլ : ձաղկել խարազանաւ . խրատել : գամլայատ : ն , և ֆ . Ձաղկել զանձն : ինքնին գամլայատ :

Disciplinátо, ta. Մարզեալ . կիրթ . ուսեալ : Հոչրենի : ben disciplinato . քաղաքակրթեալ . բարեկիրթ :

Disciplinévole. Տես Disciplinabile.

Discipoláto. Տես Discepolato.

Disciprína. Տես Disciplina.

Díseo. Սիաւառակ (մեղրաթաց) : * Խաղ ինչ քարընկէցուած գահոյի զինուորաց : Սիաւառակ . (ըստ անկաբանիկ՝ ի ձեռնափայտեան միջին մասն ծաղկանց :)

Discóccare. Տես Scoccare.

Discolaménte, ած . Ընդառակ . անառակութեամբ . ցոփաբար : փնխխելի ելք :

* Discoláre. Տես Scolare.

Discolétto, ta. Նուբ . Ցուրտ . փոքր մի վատթար անհրատ : փնճակ . Խառնափնթա :

Díscolo. Դժպհի . հակառակող . հեաս . խստապարանոց . առնմարակ : Նոփա . ըմբշ . ագնեաս . անուսուցեալ . առանց գպրոցի : Խմի . խլխմիկ : զերծ . խառնոտգնաց . ցոփ . լոյծ . անխրատ : Խառնոտգնաբար . փնխխիլ : alla díscola, ած . Տես Discolamente.

* Discoloraménto. Տես Discolorazione.

Discoloráre, ն . Գունաւորել . փայլագունել : ապականել : Discolorársi, ֆ . Հասանել գունոյ . փայլագունիլ . գիշագունիլ : ոչնիլ պօղոտնել . ոսկոտիլ

Discoloráto, ta. Վատնաթախտ . գիշագոյն . փայլագունաւոր : պօղարմեալ :

Discolorazióne, էգ . Գիշագունութիւն . փայլագունութիւն :

Discoloríre. Discolorito, ta. Տես Discolorare.

Discólpa, Discolpaménto. Ձքաւիչն . ձքաւիչ . Քաւագործութիւն : Խոյր : Խոխոր : Իրիաբար :

Discolpáre, ն . Քաւիլ զանցանս . զանգատանս . անպատիժ առնել . Քաւագործել : Իրիաբել . գործոյ խոնարհ :

Discolpáto, ta. Արդարացուցեալ . անպատիժ : Հաղորդ խոնարհման :

* Discomodità. * Discómodo. Տես Incomodità, ած .

* Discompagnábile. Բաժանելի . անբաժանելի :

* Discompagnáre, ն . Զատուցանել . բաժանել . մեկնել : այբմամ : * Discompagnársi, ֆ . Զատանիլ . մեկնիլ : այբմամ :

Discompagnáto, ta. Զատեալ . բաժանեալ : այբմեալ :

* Discompagnatúra. Բաժանումն . անկատումն : այբումն :

Discompórre, ն . Քակաել . խանդակել . չիմոել : ջնջել . գատամաքաղել իմի :

Discompostézza. Անհամատատութիւն . անբարեձեւութիւն . անհոգութիւն . անկարգութիւն . խառնակութիւն : Իպիպիկիւ . Հիմիկ :

Discompósto, ta. Անհոգ . խառնակ . չիմոտ : գատամեալ . Հիմիկ :

Disconciaménte, Disconciáre, Discóncio. Տես Sconciamente, ած :

Disconclúso, sa. Ընդմիջեալ . Թողեալ անկատար, fig. անպտուղ :

♦ Disconcórdia. Տես Discordia.

* Disconfacévole, ած . Տես Disdicevole.

Disconfessáre, ը . Ի՛չ խոստովանիլ . ուրանալ : Ի, բար իրմիկ . Խնդիր իրմիկ :

* Disconfidáre, ած . Տես Diffidare.

Disconfíggere, Sconfíggere, ն . Խորտակել զօրս . ի փախուստ դարձուցանել : ապէրի իրմամ, պոմամ :

* Disconfigitóre, ար . Յաղթական . խորտակիչ զօրաց . պարտիչ :

Disconfítta, Sconfítta. Կոտորած . Հարուած , իրմիկ :

* Disconfítto, ta. Խորտակեալ . ստոտկեալ : Հարեալ :

Disconfortáre, Sconfortáre, ֆ . Վհատեցուցանել ի մտաց . շլջել ի խորհրդոց : Ընկպիրինին գնել իրմիկ : Disconfortársi, ֆ . Վհատիլ . Լքանիլ . Հիմիկիլ : Խոյիկ Հոմամամ :

Disconfórto. Շանդուածն ի հակառակին . շլջումն ի մտաց : Նիստր . Նիստիր :

* Discongiugniménto. Տես Scongiugnimento.

Disconoscénte, ած . Ապաշնորհ : Նամիօտ :

Disconoscénza. Սուր բախտութիւն . անշնորհակալութիւն . Նամիօտութիւն :

Disconóscere, ն . Ի՛չ ճանաչել . անգիտանալ : Ի, նշմամ . պիլիկիկ :

Disconosciutaménte, ած . Յանդգնաբար . յանդգնաբար * յայլակերպս : պիլիկիկիկին . Ընկպիրինին :

Disconosciúto, ta. Անդգնաբար . անգիտ : պիլիկ . պիլիկիկ :

* Disconseguíre, ն . Ի՛չ ընդունիլ զ ուչ հասանել . ի ուչ պատահել (բնդ բոյն) :

Disconsentiménto. Անհաւանութիւն . անմիաբանութիւն . գիշաւոր : Իրիկիկիրիկ :

Disconsentíre, ը . Անհաւան լինել . չընդունիլ լինել յայլ կարծիս : ընկպիր օրմամ :

* Disconsideráre, ը . Ի՛չ մտածել . ուչ միտ դնել . պիլիկանիկիկ :

Disconsigliaménto. Տես Disconforto.

Disconsigliáre, ն . Շլջել զոք ի խորհրդոց : Ընկպիրինին պիօնիրիկ :

* Disconsigliataménte, ած . Անխորհրդաբար . անմտաբար : ապերջուած իրմիկ :

Disconsigliatóre, ար . Որ շլջէ զոք ի խորհրդոց հակառակ ի հակառակին : Ընկպիրինին պիօնիրիկ :

Disconsoláre, ֆ . Sconsoláre. Տրտմեցուցանել . խռովեցուցանել :

Disconsoláto, ta. Sconsoláto, ta. Տրտմեալ . ի խուր . վշտացեալ : Խռովեալ . պիրիկ :

* Discontentáre, ն . Տրտմեցուցանել . վշտացնել : Խռովեցնել . Հիմիկիկ :

* Discontentézza. Դժամանակութիւն . վիշտ . տառապանք . Հաղծութիւն : Էնիմ . Խռով :

Discontento, ta. Դժամանակ . դժուարահաճ . դժգոհ . տառապեալ . տխուր : հօշոտապոռ . փոռավիլի :

Discontinuáre, ն . Ի՛չ հանապազորդել . ընդհատել . շրջիլ . Խուսել ի գործոյն : վաղ իրիկիկ . քիչ բահալ իրմիկ :

* Discontinuataménte, ած . Ընդհատ . ընդմիջմամբ . ուչ հանապազորդեալ :

Discontinuáto, ta. Անդհատեալ . ուչ հանապազորդեալ . Վաղիրիկ : Քիչ բահալ օրմամ :

Discontinuazióne, էգ . Ընդհատութիւն . ընդմիջում .

գադաթումն : վանկնդրեալ : քնէր :
Disconvenénza . Տես Disconvenienza .
Disconvenévole , ձ . Անվայելուչ . տարադէպ . դժպատեհ . անհամաձայն : էսփըմայ . դիտաւոր պէհով :
Disconvenevolézza . Անվայելչութիւն . անպատշաճութիւն . անհամաձայնութիւն : դիտաւորութիւն :
Disconvenevolménte , ձ . Անվայելուչ . անհամաձայն . տարադէպ : դիտաւորութիւն :
Disconveniénte , ձ . Տես Disconvenevole .
Disconveniénza . Տես Disconvenévolezza .
Disconvenire , ն . Disconvenírsi , յ : Անվայելուչ գոլ . չ' վայել . դժպատեհ գալ : էսփըմայ :
* Discopertaménte , ձ . Յայտնի . յայտնապէս . հրապարակաւ . համարձակ : էլեաճի :
Discopérto , ta . Բացեալ . յայտնեալ . յայտնի : աչըխ աչըմբ :
Discopriménto . Բացումն . յայտնութիւն :
Discopríre , ն . Բանալ . յայտնել . բրևևցուցանել : աչախ : Discoprírsi , յ . Բանիլ . յայտնիլ : աչըմախ :
Discopritóre , ար . Բացօղ . յայտնիչ : աչըմբէ :
* Discoraggiánte , ձ . Վհատեցուցիչ . լքուցիչ :
* Discoraggiaménto . Երկիւղ . վհատութիւն :
* Discoraggiáre , ն . Discoráre , ն . Զանգիտեցուցանել . լքուցանել . զրկիլ : փըփոխմայ : խըհյնի փըմայ : * Discoraggiársi , յ . Զարհուրիլ . սրտաբեկիլ :
* Discoraggiáto , Discoráto , ta . Զարհուրեալ . սրտաբեկ : ինչխա փոփոխուած . խրնէի փըմըտ :
Discordaménto . Անհամաձայնութիւն . գժտութիւն . հակառակութիւն : իրիկիփոխութիւն . փոխըմբէ :
Discordánte , ձ . * Discordantíssimo , ma . Անհամաձայնական . հակառակ : իրիկիփոխուր պէս . փոխըմբէ :
* Discordanteménte , ձ . Անհամաձայնաբար . հակառակաբար :
Discordánza . Տես Discordamento . Անհամաձայնութիւն . երկպառակութիւն : անհամաձայնութեան ձայն . վէրջապէս կազմուած ձայն :
Discordáre , ե . Discordársi , յ . Անհամաձայն լինել . չ' վայելել : պէրնէի օչմախ : լինել այլ . կամ անհնարին : պատճառաձայն : պէս անհնի օչմախ . ոչխոմախ :
Discordáto , ta . Անհամաձայն : իրիկիփոխուր : անհամաձայն . տարաձայն : պահկնի :
Discordatóre , ար . Ժխտօղ . կռուարար . կռուաձայն . հակառակօղ : գավճաղ :
Discórde , ձ . * Discordíssimo , ma . Անհամաձայն . հակառակ . բաղաձայն . այլ . անհնարին : պէրնէի պիս . ոչխոհնարաղ . պահկնի :
Discordeménte . Տես Discordantemente .
Discordévole , ձ . Տես Discordatore , և Discorde .
Discórdia . * Discórdio . Անհամաձայնութիւն . գժտութիւն . երկպառակութիւն . բռնութիւն . կռիւ : իրիկիփոխուրէ . փըրէ . նիզա : tener in discordia . սերմանել ղէժտութիւն . պատճառ լինել գժտութեան :
* Discordiatóre . Տես Discordatore .
* Discordióso , sa . Կռուազան . կռուարար :
Discorrénte , ձ . Աստանդական . թափառական . խօսօղ . չատախօս :
Discórrere , ն . Ընթանալ այսր և անդր . աստանդել . չատիլ . ըստ կամս . ընթանալ . հոսել : պէրթնի . փոխ : խօսիլ . ճառել . զրուցել : պէօչ էնէի . պէօչէնէի : վիճել . հաճախակի էրնէի : անկանիլ (՝ի վտանգ , եւն :) Օդնալ . ածել . խոլ կալ . տարամերձանել . քննել : փախնիի : va discorrendo . կ՚ andiamo discorrendo . զարն խոհ և վս այլոց . և ար ՝ի սոյն բերին և ար ՝ի կռըգի
Discorrévole , ձ . Դիւրացընդելի (միտք .) ճարտասան . սահկան . դիւրագլուխ :
Discorrimento . Ընթացք . գնացք . հոսանք : ոտըն ոտ մեռք և Alterazione .
* Discorritóre , ար . Discorritrice , իկ . Խօսող :
* Discorsétto , նոմ . բան հակիրճ ճառ հանուածոյ :
* Discorsévole , ձ . Բանաւոր . մտաւոր . բանական :
* Discorsivamente , ձ . Տրամաբանաբար . բանիւք :
Discorsívo , va . Տրամաբանօղ . բանական (հակրոգոլիճ :
Discórso . Տրամաբանութիւն մտաց . մտածութիւն . միտք . գլուխ . փիլիսոփայութիւն : հանգամանք . ձայն . լուր : համբաւ . պէրնէ . սէս : ընթացք . գնացք : պէրնէփոխ . պէրնէփոխ ճառ : գնալ : գալ . զրոյց . խօսք . խօսակցութիւն : լուծգրիչ . սէօհպէթ : տրուածիր . վրիպակ : fare un discorso . առնել ճառել :
Discortése . Discortesía . Տես Scortese , եւն :
* Discorticáre , ն . Տես Scorticare .
* Discorzáre , ն . Տես Scorzare .
Discoscéndere , ն . Scoscéndere . Խորտակիլ . քակվանել . գիրանալ :
Discoscéso , գոյ . Գետնատարած . առատապարգ . վարիք . արտերամբ . առատ նիւթ :
Discoscéso , sa , ածա . Scoscéso . Առատաժուռս . առատապարիս : տեղացեալ : առատ . առատաձիրս :
Discósciare , ն . Խորտակիլ . գիմ խախտել . զատ գալ . պոռոս փըմախ : ն. Սեպատալ . ժողովուրդ գիմել գալ պէնգէնիի :
Discosciáto , ta . Սերպացեալ . դժնատարածեալ առատ . առատաձիրս :
Discostaménto . Հեռացումն . հեռաւորութիւն . բաժանումն : իրարնչխոխութիւն :
Discostáre , նգ . Հեռացուցանել . ՝ի բաց պահել . իրարնչխոխըմայ : Discostársi , յ . Հեռանալ . մեկնել : քաղաք վարմախ . իրարնչխոխ :
Discósto . Նոյն . խորը ղոխ . չ' ղէյ . նա հ . հեռաւոր : իրարնչխոխ : ոտըխ :
Discovérto , Discovríre , եւն . Տես Discoperto .
* Discrasía . Բաղադրութիւն . Լուծումն հիւմոց :
Discredénte , ձ . Անհաւատ . ապաւորամ . հեռատարամ : խնամոյ . պէնէխ . դիմիս օչմախ :
* far discredente . խրկումն առնել զրպ . հանել ՝ի պատրանաց . փոխել զրպ ՝ի մտաց :
Discredénza . Անհաւանութիւն . յանձառութիւն : խնամոյ . խոտ :
Discrédere , ն . Չ' ես հաւատալ . փոխել ՝ի մտաց : գայլ խնամոյ : Discredersi d' una cosa . ՝ի վեր հաւանիլ հաւատալոյն . խրկումն լինել . եղած նել ՝ի պատրանաց : իննէի չիպ փոյոխ : discredersi con uno . յայտնել ոումեք զպատանին ան ձին : աղագը ալոխ :
* Discreditaménto . Տես Discredito .
Discreditáre , ն . Անհամբաւ առնել զրպ . աղճատել զանուն : ար չ' փոխ . շատ ոչխոխ :
Discreditáto , ta . Անհամբաւ եղեալ . անուանարկի : շատ պոչոխոխ :
Discrédito . Կորուստ համբաւոյ . վնաս անուն . անհամբաւութիւն : ոչնչութիւն : essere in discredito . լինել անուանարկի . վատանուն :
Discrepánte , ձ . Անմիաբան ՝ի կարծիս . ընդդէմ . հակառակ : իրիկիփոխուր . փոխ . ոչխոխ :
Discrepánza . Տես Discrepanza . Անմիաբանութիւն ՝ի կարծիս

ներհակութ կարծեաց · ընդդիմութ :
Discrepáre , ւ· Անմիաբան լինել · ի կարծիս ոչ միաձայնիլ · երկպառակիլ : ած յմամէ :
Discrescénza , ից· Discréscere , գոյ · ար · Ըսէա զրուծն · նոճաղուձ : է·ինլիչ·ից :
Discréscere , ւ· Ըսէաղիլ · պակասիլ : է·ինլիչ :
Discretaménte , հ· Ընտրաբար · զգուշիաբ · ի մասնաւորէս : ասուածինէ · ոտանէ · արուեստից · մեկնութենէ : պիրէ պիրէ :
Discretézza . Տես Discrezione.
Discretívo , va. Ընտրող · զգօնամիտ . խոհամիտ : ոտանէ · ջ· պիրէ : առաքինութեան , կամ յընտրութենէ իրաց :
Discréto , ta. աթ· Ընտրող · հանճարեալ · խոհական · չափաւոր : ոտանէ · ինասքանչ · կատարելագործեալ · խելացի · խոհական · չափական · հանճարեալ ՚ի տես ընտրեալ բարեաց : ընտրեալ · էրկրորդ · ոչ առանձնական (քանակութ) :
Discréto , գոյ· Խորհրդական վճռահարցի :
Discretório , Ծ·ոլոխարան , կամ խորհրդարան վանաց :
Discrezióne , կամ Discrizióne , ից· Ընտրութիւն · ընտրողութ · խոհականութ ոգւոյ · ինասքանչ · ոտանէ · արուեստից · ատ : արուեստի · խորհ : այբենէից · ինասքանչ · կամ : intendere per discrezione . գուշակել , հանճարով միայ , կամ գժուարաց խնդալ (զանյայտսն կարգաւորին բանից ուրուք :) rendersi , կամ arrendersi , կամ darsi a discrezione . անձնատուր լինել գլխովին ՚ի ձեռս յաղթողին : ընտրեալ : far checchessia senza discrezione. գործել ինչ առանց դատողական . զանցանել յանվիաք ոք չափ : ՚anni della discrezione . տարի քառասնից բարեաց և չափի : a discrizione . ընտրութեամբ . չափոյ · ոք պատուական :
Discriminále , աբ· Տես Dirizzatoje .
Discriminatúra . Տես Dirizzatura .
Discrítto , Discrívere , Discrizione . Տես Descritto , եմ :
Discrolláre . Տես Crollare .
Discucíre , ն· Քակել ջկար · քակիչ · ոչ օգնել :
Disculmináre , ն· ՚ի բաց բառնալ , կամ կործանել զառնին : պոծ եղծանել :
Discuojáre , ն· Քերթել · փերի ածանել · պոչոտել · ՚ի բաց առնել զուռագաստ մաշոց · բանալ ղաչս : ոչնչաց ածանել :
Discuoprire . Տես Discoprire .
Discursívo , va. Տես Discursivo .
Discusáre. Տես Scusare .
Discussáre . Տես Discutere .
Discussióne , ից· Քննութիւն · քննութեան · ընկերական : Discússo , sa. Քննեալ : ընկերական · ոչնչաց :
Discútere , ւ· Քննել · քննեալ · քննել մանր : ընկերական · ոչնչաց :
Disdáre , ւ· Անկանիլ · խոտորիլ · ցամքանալ :
Disdegnaménto . Ամբարտաւանութիւն · տարաձգութիւն · յապտուղ · ընդունայնութիւն · փառասիրութ :
Disdegnárza . Ընդունայնութիւն · յամառութիւն :
Disdegnáre , ն, և ւ· Խոտոր · առ ոչինչ գրել · անարժան համարիլ · հոգւովնէ · ընկերական · ընկերանալ · ընկերանալ · ընկերական · ընկերանալ · ընկերական · ընկերանալ · ընկերական

օխ: օրինակ • գաղափար • նախատիպ: Եօթնանկի: խորհուրդ • մտածուն • միտք • կամք • դիտաւորութիւն: քեռէ • նկար • նօթագրութիւն: hó disegno di viaggiare. կամ է լինի ճանապարհորդել: far disegno sopra una cosa. յուսալ լինիլ • բարեյոյս լինել իմիք: aver disegno. գիտել ու կարգի դնաս ուրոյն գլխաւ նկարուն, կի ուզիլ անօրինել • կարգել ու պատշաճել • վարիլ խնամութիւ • գործել վայելչաբար: colorire un disegno. ի գործ մատուցանել զնորհնարդ • զնորհնարդ մտացն արդեամբք վճարել: a qual disegno? հի ուղղութիւն: * Con disegno, ու: Ա՛ս. ուս: a disegno. ասէ՛ս Posta.

* Disegnúccio, նմ. Տես Disegnetto.

* Diseguaglianza, * Disegualità, ան. Տես Disuguaglianza.

Diseguále, ած. Անհաւասար, պերպեր, օրմայան • ապատ:

Diselláre, ս. Ի բաց բանալ զիմանին, կի զկապանած ձիոյն: Հետէ հանելով:

Disellátor, ta. Անիմաստ: Հետևող:

Disembriciáre, ս. Ի բաց գաւառանալ զկղզիներս տանեաց: Բերնէ բերան լսուիլ:

Disenfiáre, ս. Փարատիլ զուռայնի, զպալարն: Հնի հիւծիլ: Disenfiársi, յ. կի Disenfiare, ս. Փարատիլ ուռուցիկ, կի խաղաղիլ: Հնանալ:

Disennáto, ta: Անմիտ: անընտիր • փնանկ:

Disensáto, ta: Անդգայ • ապուշ: յանկն • անբան և զրկեալ:

Disentería, Disentérico, ca. Տես Dissenteria, կեն:

Diseppellíre, ս. Հանել ի գերեզմանէ: Գերեզմանէ հանել:

* Diseredaménto. Անժառանգութիւն. զրկումն ի ժառանգութէ:

Diseredáre, ս. Հանել, կի զրկել ի ժառանգութէ: Ժառանգութենէ հանել:

Diseredáto, ta. Diseréde, ար. Ժառանգազրկեալ: Ժառանգութենէ հանուած:

* Diseredazióne, իգ. Տես Diseredaménto.

Diseredítare. Տես Diseredare.

Diserráre, ս. Քանալ • բանալ զիմանին: Բանալ:
Diserrársi, յ. Բանիլ • հանել: Բացուիլ • ապրիլ:

Diserráto, ta. Բացեալ: բաց: ապրած ապրի: բացայայտ: պեղած:

* Disertaglióne, իգ. Disertaménto. Քանդումն • աւեր • կործանումն:

Disertáre, ս. Քանդել • կարգել յանապատ • խափանացուցանել • աւեր հարկանել: Եղծանել • վերան բերել: ազգաժառանգութենէ • անժառանգացուցանել: Քանդուիլ • ապրիլ: Ամայանալ • ապրիլ • աւերակ լինել: Ամայի ձգել • ապրիլ • աւերակ լինել: Ամայանալ • ապրիլ • աւերակ լինել: Ամայանալ • ապրիլ • աւերակ լինել: Ամայանալ

է. Գայլիլ : Խրտահ Էնիչ :
Disferráre , ն. Հանել զերկաթեն ի վիրաց : պեմբի Խոպան լոսմ : Լուծանել զղեցայս . ազատել ի շղթայից : զինձբիկեն գոսթոսմ :
Disfida . Գրգիռ ի մեռնամարտուն . հրաւէր յաս պարկէզ : պռվեն :
Disfidánte , հ. Գրգռիչ ի մարտ . հրաւիրող ի մեռնամարտուն : Ջեյպանա պռվեն Էսիճի : կասկածառ : Ջերազմիտ : խռիչէն :
♦ Disfidánza . Տես Diffidanza , Disfida .
Disfidáre , ն. Կոչել յասպարէզ . գրգռել ի մեռնամարտուն : Ջեյպանա օղուռսմ : Լ. ե. Disfidársi , յ. Ի՛ե վասահիլ . հաւանիլ զյոյս : ասմոպռանա Էհոխէ : Էլ լեխէ : . .
* Disfidáto , ta . Գրգռեալ ի մեռնամարտուն :
Disfiguráre , ն. Աւսահանել զձևն , վնեբրպարանի . խանգարել . ապեռսցուցանել : Էբդինչէնէ . պոդսմսմ :
* Disfiguráto , ta . Տես Sfigurato .
* Disfiguratióne , իգ . Աւլսմանուն . այլանդակութիւն . ապգեցրել : Էբդինչէնէբի :
Disfingere , ն . Կերծաբրիլ . յանգիստս ջինել : պընդեպէնէն կեչի : . .
Disfingiménto . Կերծաբորել . կերծաբրիլ .
Disfinire , ն . Տես Diffinire . մեկնիլ . բնցատրել :
Disfinitóre , ար . Պռնդանիչ . ընտրող . գատող : մեկնիչ բացատրիչ .
Disfioraménto . Ծաղկընկեցուիլ : ապականութիւն կուսի :
Disfioráre , ն . Ծաղկընկեց առնել . Հաւաքել զծաղկիկս : Էնէ օղբսմ : ապականել զկոյս : Էբդ պօղսմ :
Disfioráto , ta . Հաւաքեալ զծաղիկս . Ծաղկընկեց : Էնէնէբէ օղթսմբուռ . խախտեալ . ապականեալ (կոյս)
Disfogaménto , Disfogáre . Տես Sfogamento , ն :
Disfogliáre , ն . Տերևաթափ առնել . Եռէբսմբուռ պօղսմ :
Disfogliáto , ta . Տերևաթափ . անտերև . Եռէբսմբուռ
Disformaménto . Տգեղուի . կերպարանափոխուիլ : Էբդինչէնէ :
Disformáre , ն . Տես Disfigurare . Լինել չյաղ . ապրեր : պռլա օշսմ :
* Disformataménte , հ . Տգեղաբար :
Disformáto , ta . Disformatissimo , ma . Աղաղ փոխել . ապեղացնել . ապգեր : Էբդինչէնէ . Էբդին :
Disformazióne , իգ . Disformità . Տգեղուի : Էբդինչէնէ :
Disfórme , հ . Աղաղան . այլ . ապրեր . անկերպարան : պռլա . այբ :
* Disfornáre , ն . Հանել ի փռանի , կամ ի վառարան : Քոռռանոպան , Էնկեբէն Էլռմսմ :
Disfornire , ն . Պաղպել . սկրկացուցանել . ի բաց առնուլ . Հանել . ապչսմ . Էլռմսմ :
* Disfortunáto , ta . Դժբաղդ . անբաղդ : Խնդ Էհոխէ :
Disfrancáre , ն . Տկարացուցանել : պռչքիմսմ .
* Disfrattáto , ta . Տես Sfrattato .
Disfrenaménto . Աղազանուն . անկարգուիլ . պռլիռսբ :
Disfrenáre , ն . Ի բաց առնուլ զսանձ : Ջեխ կ փռլմսմ :
Disfrenataménte , հ . Աննսանձ . անկարգաբար : պռլիբչսբ Էլէ դռլիռբ :
Disfrenáto , ta . Երասանձաբաձակ . առանց սանձ : Ջեխ սիկ . պռլիռբ : saetta disfrenata Նետ ի բաց առաջեալ յողկանէ :
* Disfrodáre , ն . Ընդհարել . խորել :
* Disgangheráre , ն . Տես Sgangherare .
Disgannáre , Disgannáto . Տես Disingannare .
* Disgénio . Հակակռուի . ընդդիմուի . ներքոկուի բնուի :
* Disgittársi , յ . Արտաքսիկիլ . լքանիլ :
Disgiúgnere , ն . Չտառանել . բաժանել . քակել : ապբչսմ : * Ի բաց առնել զլուծն : յ . Քակիլ . բաժանիլ . անջատիլ : ապբչսմ :
Disgiugniménto . Բաժանուն . անջատուն : ապբչբբ :
* Disgiuntaméńte , հ . Աբբինչ զատ . պակաս պակաս :
* Disgiuntivaménte , հ . Առանձնաբար . բաժնաբար : պակասաբ :
Disgiuntívo , va . Չտառական . արհական :
Disgiúnto , ta . Չտառեալ . արհիլ . բաժանել : ա բբսմբ :
Disgiunzióne , իգ . Անջնատուն : ապբչսմ . ապբչբ :
Disgoccioláre . Տես Sgocciolare . Ծխբրիլ մնալիլ : Էրիչէ :
Disgombráre . * Disgomberáre , ն . Պատապիլ . Համոզել զմարդ ի ազատ . պօղաչսմ : Համփեք . հռսիլ : պէբչէ : Էլատիլ յՕճէն . չտառնել . ջնայլ : Էնօլ Էհոխէ : Disgombrársi , յ . Հպ սիկ . Համոզիլ ապսմ :
Disgombraménto . Ազատ : Էեալ : գատարկուն : պօղաչսմչբբ :
* Disgombratóre , ար . Պատապիչ : պօղաչսմ :
Disgradáre , ն . Ի՛ե հաձիլ . չընդունիլ : հռպ Էհոխիս համբսբ : Էնէ հաստատել . խոտոր : ի Էհրինի խոհմանէ . հռռ պաչսմ : բաժանիլ յասպ. ձանս ա տես և Trasgredire . և Partirsi .
Disgradáto , ta . Անհաձոյ : նամբսբ : անասպ ձան : բաժանեալ . յատուձանս :
* Disgradévole , հ . Անհաձոյ : նամբսբ :
* Disgradiménto . Արհամարհանք . քամահանք :
* Disgradíre , ն . Ի՛ե հաձիլ : հռպ Էհոխէ :
Disgrádo . ար . A disgrádo , հ . Ակամայ : անհաձոյ :
* Disgranelláre , ն . Ցօղեցնիլ ի հատից ընհատս :
Disgratiçoláre , ն . Խորթանիլ . կամ քաանալ ընվանեական սիրոյն : պարծելբբ Էբամսչ , չալբբմսչ :
Disgráto , ta . Անհաձոյ . անախորժ : նամբսբ :
Disgraváre , ն . Տես Sgravare , ն :
Disgravidaménto . Ծնուանդ . ամնկարծրուել : պ. ղբբուչ . պօղաչսմ :
Disgravidáre , ն . Ծնանիլ . երկնիլ . փօղաչսմչ :
Disgrázia . Ցաղաքառուի . ապէս . դժբաղդուիւն . ձախողակ եղբ . առաւապանք : Էնէնէխպ Էխ . պնբ յաչաց եկանէլն . ապաչնորհուիւն . ցն կորուստ չնորհաց զրուք : cadere , venire in disgrazia altrui . ևի incorrere nella disgrazia . կորուանել զչնորհս առաջի ուրուք . յաչաց ուրուք եկանել . անհաձոյ , առելի . Ճշմարիտ լինել : հակբբ պօղսմ : Էնօլչն էզսմչ : per disgrazia , հ . տես Disgraziatamente . Տգեղձել . անհեթեթուի : Էբդինչէնէ : aprir la bocca , e lasciar parlar la disgrazia . առաջ բացաղել . բարբանիլ :
Disgraziáre , ն . Ա՛ե ոչինչ գրել . անգռանել : հա Էռչնսմչ :
Disgraziataménte , հ . Գժբաղդուբ . ձախողակ : խաչէհոխուէնէ Էլէ : Ը դիպաց վրիպական Էլէ :
Disgraziáto , ta . Գժբաղդ . ձախողակ : պահպբչ . ընդդիմակաց . անհաձոյ : նամբսբ : անընդոր . դժուար

անձին • (ըստ որ ըստնի զձիսս ինչ ընուշ է)
• Disgraziosaménte . Տես Disgraziatamente .
• Disgrazióso , sa . Տես Ingrato .
Disgregaménto . • Disgregánza . Բաժանումն • ցրուումն • ցնդումն : այրէլէ • փաղ-ելէ :
Disgregáre , ն . Բաժանել • ցրուել • ցնդել : այլմամ • փաղելմամ : * Disgregársi , յ • Բաժանիլ • ցրուիլ : այրէլմամ • փաղելմամ : * Disgregarsi la vista . ակալանալ աչուսն • վասիլ աչաց :
Disgregatívo , va . Ցրիչ • արտազատիչ (տեսուչ) :
Disgregáto , ta . Բաժանեալ • ցրուեալ : այրէլէալ • փաղելէալ :
Disgregazióne , էի • Տես Disgregamento . Disgregazione della vista . Ցրումն տեսուչ • մեմագնուել աչաց • արտազատումի տեսուչ :
* Disgreváre . Տես Disgravare .
Disgrignáre . Տես Digrignare .
Disgroppáre , ն . Լուծանել • կիսքակիլ ջանդիցն : պեխէմ լեօզնէ :
Disgrossaménto , Disgrossatúra . Տես Digrossamento .
Disgrossáre . Տես Digrossare .
Disguagliánza , եան • Տես Disuguaglianza , եան :
• Disguagliáre , լ • Disagguagliársi , յ • Զանազանել • լինել այլ , տարբեր :
• Disguisáto , ta . Ցայլակերպս եղեալ :
• Disguizzoláre , ն . Տես Rovistare .
Disgustáre , ն . Անհաճոյ լինել • ձանձրոյիմ արկանել • յանիրացուցանել : ակնէկիմէ • պէտէնչ գէ : նեղել • զայրացուցանել : բնդիմէ : Disgustársi , յ • Ձանձրանալ • ոչ հաճիլ : պետքը օ-ձամ • հաղ եղիմէ : con alcuno . խեղճանալ ընդ-ումբ • բարկանալ ումեք • զայրիլ : հաղբեալմամ պատչամ :
Disgustáto , ta . Տաղակացեալ • զայրեալ • զայրացեալ • դժկամակեալ : բնդիմէալ • պատչամէալ :
Disgustatóre , տչ . Disgustatrice , էի • Նեղիչ • ձանձրացուցիչ զայրացիչ բնդիմէիչ • անանդրբիչ :
* Disgustévole , հ • Տես Disgustóso .
* Disgustevolézza . Անհաճոյ • գառնութիւն :
Disgústo . Անհաճոյ • դժկամակութիւն • վիշտ • նեղութիւն • ձանձրոյիմ • պեղութէ • բնդիմ • ղանիմ : իմշ :
Disgustóso , sa . Անհաճոյ • վշտացնիչ • յոգոյնցուցիչ • գառն • դժնդակ : նամոգոյն • բնդիմէիչ • պատչամ :
• Disía . • Disiánza . Տես Desiderio .
Disiáre , Disiáto , եան • Տես Desiderare , եան :
Disiderábile , Disideráre , Disidério , եան . Տես Desiderabile , եան :
* Disjecorársi , յ • Ձանիլ զերեսդն իւր • քաշիլ զիտրատիւ իւր :
* Disiévole , հ • Փափաքելի • ցանկալի :
Disigilláre , ն . Բանալ զնիքն : իօզիէ ալիմամ
• Disiguále . Տես Diseguale .
* Disimpacciáto , ta . Պրծեալ ի բնդիմէից • Հնդոպրեալ ի վշտաց : ազէնէկէն գօրեցմամ :
Disimparáre , ն . Մոռանալ զուսանէն : առնուէմամ :
Disimpedíre , ն . Ի բաց առնել զնիշխիլն • զնուչս նիւթի գալոցմամ :
Disimpegnáre , ն . Ազատել զոք ի ծանդրոյէ • ի պատուհասէ • քաշիլէ զերծացանել զոգոյ նմն գէ : գօրեցմամ :
Disimpegnársi di sua parola . Ճողոպրիլ ի խոստմանէն :
Disimpégno . Ազատութիւն : գօրեցուցանէ :
* Disimpressionáto , ta . Ջերծ յամուսնութենէ :
* Disimprimere , ն . Ի բաց քաշել զոգոյնութիւն :
* Disináre . Տես Desinare .
* Disinclinazióne , էի • Քարձումն յօժարութենէ • հակակրութիւն • ընդիմութիւն • անյօժարութիւն :
Disinénza . Տես Desinenza .
* Disinfiammáre , ն . Քաշեալ կամ սեղմել զջերմ մուխի :
Disinfignere , Disinfingere , ն . Տես Disfingere .
* Disinfintaménte , հ • Անկեղծաբար մուտ • անդնդին : ազատիւն • հոգիէն խոչէ :
Disinfinto , ta . Անկեղծ • անկեղծաբար • հաւատարիմ : գօրեցմամ • հաւէս :
Disingannáre , ն . Ազատել ի պատրանաց • ծանուցանել զմոլորութիւն : իօզնէ պէտ • էպնըւը ազնամէ :
Disingannáto , ta . Ջերծ ի պատրանաց : իօզնէ պէտնըւմը :
Disingánno . Ճանաչութիւն մոլորութեան • ազատութիւն ի պատրանաց :
* Disinnamoraméntо . Դադարումն ի սիրելոյ • հնկնումն սիրոյ :
Disinnamoráre , յ • Դադարիլ ի սիրելոյ • ի բաց գնել զսէր • հնկնիլ սիրոյ : սէնչայը պատմէ • գայրէ սէնէմէ :
• Disinóre , տչ • Տես Disonore .
* Disinténdere , է • Ոչ ևս խնդալ :
* Disinteressársi , յ • Ոչ խնդրել զշահ անձին • թողուլ զշահ անձին :
* Disinteressataménte , հ • Առանց ինչ շահախնդրելոյ • ոչ խնդրելով զանձին օգուտ : փէնչ ճայ պատճը չխնդրէմէ :
* Disinteressatézza . * Disinterésse , էի • Ազնիւ հաւատարիմ • անշահասիրութիւն : բամահըւէ :
Disinteressáto , ta . Անշահախնդիր • անշահասէր • որ ոչ խնդրէ զանձին օգուտ : բամահըչ • փէնչ ճայպատճա քաշմայն :
* Disintimazióne , էի • Ահանջումն յայտարարելոյ :
* Disinvitáre , է • Ահանջել զերթալն :
Disinvólto , ta . Յաջողակ • սէտափ • կայտառ • պերճախօս • շլյա • էխոչ • էնէչ • այնչա արձակ • զերծ • նազա • գօրեցմամ :
Disinvoltúra , կայտառութիւն • ազնիւ խօսք • յաջողակութիւն • շնորհաշուք վայելչութեան : էնէչէչ • պրօչէ :
Disío , Disióso , Disiáre . Տես Desiderio , եան .
• Disire . • Disíro . Տես Desiderio .
* Disistancársi , յ • Հանդիպիլ յաչխատանաց :
Disistíma . Անհամարհութիւն • քամահանքն : հոգոյմէ
Dislacciáre , ն . Ազատել ի կապանաց • զերծացանել : պազը իօզնէ • գօրեցմամ :
Dislagáre , է . Տարածել իւրև զնչէ • ընգալքանիլ : իօզ ինչ էդոյմամ :
Dislealáre , հ . Սնդգատար • անհաւատարիմ : խայինէ
Dislealíssimo , ma . Քէր • Անհնազանդ • չարանենդ • չարանենդ :
Dislealménte , հ . Խնդատ • խաբէական-բէ : էնէ գանէլ խոչէ :
Dislealtà . • Disleánza . Անհնազանդ • խարգախութիւն : խայինէմէ • խէյանէթ :
Dislegáre , ն . Քակել • արձակել : քօզմէ : զերբ ծուցանել : գօրեցմամ : յայտնել • բացայայտել : պէյան էնմէ : i denti . բժշկիլ զատակ : իօզնէսմամ :
Dislegáto , ta . Լուծեալ • արձակ : իօզնէսմամ :
Dislocáre , ն . Dislogáre . Հանել ի տեղւոջէ • խախտել (զոսկերս) : էէրնէկէն չարմամ : Dislogársi , յ • Խախտիլ ասկերացս : ինքնէրէն էէրնէկէն լէ-մամ :

Dislogaménto , ար. * Dislogazióne , իգ. Խախտումն սահմանի կամ ընդդէմ պէրնիմէի :
Dislogáto , ta . Խախտեալ : պէրնիմէի :
Disluogáre . Տ՛ես Dislogare .
* Dismagáre , ն . Խոտորեցուցանել ի շաւղից զարտուղեցուցանել : ց . Բաժանիլ . անկատարիլ :
Dismagliáre , ն . Խորտակել զվէրտս : Ցնուել զկողն զամբք : Քակտել զամս :
* Dismaláre , ն . եւ . Վատնել զանցուցանել . զուժել :
* Dismantársi , ց . Մերկանալ զվէրտիսն . ի բաց դնել :
* Dismantelláre , ն . Տ՛ես Smantellare .
Dismarriménto . Տ՛ես Smarrimento .
* Dismarríto , ta. Տ՛ես Smarrito .
* Dismembraménto . Յօշատումն . բաժանումն անդամից ի կից իրաց :
Dismembráre , ն . Յօշել . բաժանել զանդամս : զառաջ գնալ . մատանել : քանդել :
* Dismemoráto , ta . Խօլամտի . մոռացօղ . ձ. սուղ : Աչքից . անհոգի :
* Dismentáre , ն . * Dismenticáre . Մոռանալ :
Dismenticaménto , Dismenticánza . Մոռացումն :
Dismenticánte . Տ՛ես Dimentico .
* Dismentíre . Տ՛ես Mentire .
Dismeritáre , ն . Տ՛ես Demeritare .
Dismésso , sa . Լքեալ . թողեալ . զանց արարեալ . խափանեալ . Ի միջակ : պրպտմամբ . քննութեամբ :
Disméttere , ն . Ցօղուլ . ի բաց թողուլ . զանց առնել :
Dismisúra . Անչափութիւն . առաւելութիւն . յորդութիւն : պակասութիւն : a dismisura , ած . յանդգնաբար առանց յարգանաց : ի բաց :
* Dismisuránza . Նոյն է :
Dismisuráre , ն . Dismisurársi , ց . Զանցանել . անցանել ի չափ :
Dismisuraténte , ած . Յանդգնաբար . առանց ամենայն ինչ երկիւղի պակաս : ի բաց :
Dismisúra , ta . Անչափ . մեծ յոյժ չափազանցութիւն : առանձին պատահական :
Dismódo , ta . Անկարգ . անշարժ : ընդդէմ :
* Dismonácare , ն . Հանել զմիանձն ի մենաց հանել ի միաձնութենէ :
Dismontáre , ն . Իջանել ի երիվարէ . ոտիւն կոխել : ի բաց կոխանել . ի դաւառ իջանել ի ցամաք կենդանի չմտել :
Dismontáto , ta . Իջեալ ի ձիոյ . կոխ :
* Dismorbáre , ն . Տ՛ես Smorbare .
Dismóvere , ն . Շարժել դրդռել եղուցանել . շարժել զսիրտ : տրտմամբ . ընդդիմել : ի բաց առնել հեռացուցանել . իրարմէ . ի կէս կերպ :
Disnamorársi , ց . Տ՛ես Disinnamorarsi .
* Disnaturále , ն . Անբնական . ծարաւ ի բնութենէ անբուն :
Disnaturáre , ն . Փոխեմել զբնութիւն . ծարացուցանել ի բնէ : Խափելի փչելիկիմէ :
Disnaturáto , ta . Փոխեալ ի բնէ :
Disnebbiáre , ն . Փարատել զմէգ . պայծառացուցանել : Ջնաւ պարզեմ :
Disnebbiáto , tà . Պայծառացեալ . անմածալ . անշղտանդաղ :
Disnerváre , Disservazióne . Տ՛ես Dinervare .
* Disnétto , ta . Անմաքուր . պիղծ աղտեղի :
* Disnidársi , ց . Եղանիլ ի բունոյ : Խափան եղեմ :

Disnodáre , ն . Քակել զհանդոյց : Փոխիմ լծոյից բացատրել . մեկնել : Տանս վերծել : Disnodársi , ց . Բաժանիլ . զատանիլ . արձակիմ :
Disnodévole , ի . Տ՛ես Dinodevole .
Disnóre . Տ՛ես Disonore .
Disnudáre , ն . Մերկացուցանել . հողոտել : ածմամբ :
* Disobbediénza , են . Տ՛ես Disubbidienza , են :
Disobbligánte , ի . Տիրտիտ . անգործ . բերանհնազանդ : Երէսհանդէտ . ծոյլ :
Disobbligantemente , ած . Տիրտիտաբար . լինականաց գոյնս , անհնազանդութեամբ : Երէսհանդէտ :
Disobbligáre , ն . Վատնել զպարտաւորութիւն , զպարտուց : պատճառան գանձիմամբ :
Disobbligársi , ց . Ջերծանիլ ի պարտեաց : պակասան փոքրանամբ : Ընդդէմ զոք առնել ուժեք գործ ինչ դժնեաբարձ . ամարտիկ բռնաւ ցուցանել առ ոք : Հարբանիմ պատճառ . Երէսհանդէտ կենդանի :
Disobbligáto , ta . Ջերծ ի պարտեաց : պատճառան գանձիմամբ :
Disobbligazióne , իգ . Վատնումն ի պարտեաց : գանձիմբ . գանձիմամբ :
Disoccupáre , ն . Զատուցանել ի զբաղանաց . թողուլ ազատ : պաղատագրան գործիմամբ :
Disoccupársi , ց . Ջերծանիլ ի զբաղմանց : պաղատագրան գործիմամբ :
Disoccupáto , ta . Ընդատ . անզբաղ . անդործ . պարապուրդ : պաղատագործ . իմի եօթ :
Disoccupazióne , իգ . Ընդատութիւն . դատարկութիւն գործոց : Երէսիմ . ավերիմ :
Disolaménto . Տ՛ես Desolamento .
Disoláre , ն . Տ՛ես Desolare . Հանգստանել զմտաց ձիոյն :
Disoláto , ta . Գանգել . ամայացեալ . ամայի : Երբեմն : Երբան :
Disolatúra . Մտաճահաւոյն :
Disolazióne , իգ . Տ՛ես Desolazione .
Disonestà , - táde , - táte , իգ . Անհամեստութիւն . զգաստութիւն . անամօթութիւն . ծպտգաստութիւն : Երէսիմ . նախատինք . Ճիպ : անվայելչութիւն : վնասակարութիւն :
Disonestaménte , ած . Անհամեստ . անամօթաբար անամօթութեամբ : Երէսիմբ . յանդգնաբար : առ պայմանս : ծաղրանաց :
Disonestáre , ն . Անպատուել . անարգել . ապականել . խայտառակել . պղծել . շռայլ Երիմ . ընդ պօրտեան :
Disonnestársi , ց . Անարգիլ . ապականիլ . շռայլ ի օրմէ :
Disonestáto , ta . Անարգեալ . Ճշմամանել . պղծեալ :
Disonestézza . Disonestità . Տ՛ես Disonestà .
Disonésto , ta . Անհամեստ . անամօթ . գաղջ պարկեշտ : Երէսիմ . նախատինք . Ճիպ : անվայելչ . ծաղրանաց : Երկչոտ . մեծ յոյժ . տարապայման . անչափ : ծաղանդ . անարժան . անիրաւ : նախատինք :
Disonnársi , ց . Զարթնուլ ի քնոյ : ծաղանմէ :
Disonoraménto , Disonoránza . Տ՛ես Disonore .
Disonoráre , ն . Անպատուել . անարգել . արատել զիմաստ : ընդդիմել պօրտեան : անգոանել : հոգս մէտ :
Disonorársi , ց . Զազրանալ . անարգիլ զանձն : Երէսիմ ընդդէմ պղծմէ :
Disonorataménte . Տ՛ես Disonorevolmente .

Di-

Disonoráto, ta. Ան-պատիւ. անշուք. անհամբաւ: ննիպարծիք. ալտար. պիղծ:

Disonóre, sm. Ան-պատուհաս. նախատինք. ամարդանգ. խայտառակութիւն. կեղտ աշխարհ: ամօթ. վայրէպ. պիղծ: Disonorévole, a. Ան-վայելուչ. նախատական. ամարդ: Խոփելիքարար. շատ պարսաւելի:

Disonorevolménte, av. Ան-արդաբար. անպատիւ. անվայելուչ: ամօթալիր ինչ:

Disonráre, v. Disonráto. Տես Disonorare, ato:

Disoppellíre. Տես Diseppellire.

Disoppiláre, v. Որ բառնայ, կամ լուծանէ զկնիքս. որ բանայ զգանձս (մարգարէ:)

Disoppiláre, v. Բառնալ զկնիքս. բանալ զգանձս խորհրդոց:

Disoppilatívo, va. Որ բանայ զկնիքալ անոյս մարմնոյ. բացակիչ (դեղ:)

Disópra, Di sópra. Տես Sopra.

Disoprappiù. Di soprappiù, av. Գերի՛ի վերոյ ասելոյն. առաւել քան. գումն:

Disorbitánte, a. Ան-ջնջիչ. տարտղնական. առաքելոյ. հոսապնիչ. գահաւ լօտ:

Disorbitanteménte, av. Ընդ-ոչ:

Disorbitánza. Ան-ջնջումն. առաքելութիւն. օտանալութիւն. խիթալ:

Disordináccio, pegg. Ան-կարգութիւն մեծ. խառնակութիւն, կամ շփոթ անհնարին: գոռ-ըմբոստութիւն:

Disordinaménto, Disordinánza. Տես Disordine.

Disordináre, v. Խառնակել. շփոթել. գոռ-ըմբոստ. ապառնալ. Քանդանել զկապ կենաց. անառականալ: Disordinátamente, av. Ընդ-խառնակի. շփոթիւ. խռովութիւն: դաշնադրութ:

Disordinatamente, av. * Disordinatissimamente. Ան-կարգաբար. խառն ի խուռն. շփոթիւ: գոռ-ըմբոստութիւն. յոռետեսութ. անառականալ. անկանոն. անշնորհ. անշնորհ: Disordinátezza. Ան-կարգութիւն. անկանոնութիւն. գոռ-ըմբոստութիւն. յոռետեսութիւն. ընդդիմութ. ատելութիւն. ֆինինիկ. ընդհակ սիրոյ. հեգնութ. ընդհակառակ:

Disordinazióne, sf. Disórdine, sm. Շփոթումն. խառնակութիւն. շփոթ: գոռ-ըմբոստութ: անկարգութիւն. անբարեկանոնութ. անկարգութիւն. յոռետեսութ. անշնորհութիւն: պղտութիւն. խեղդութ. ալիք. ալեկոծութ. ալեխառնութ. ալեխառնութ. ալեխառն

մուծանի : հարձը լօփ :
Dispenditóre ; ար • Sin. Spenditore .
Dispennáto , ta. Sin. Spennato .
Dispénsa . Բաշխուած . բաժին . բաժանուած : Ընկեր . ֆայ : շռեմարան . հանքարան : da olio . շաքարան իւղոյ : da pomi . պտղարան : Տնօրինուած . առանձնաշնորհուած , կամ արտօնուած : Տաքիւրտ . էկին : ծախք : հարճ :
Dispensábile , հ. Տնօրինելի . որ անկանի ընտրելմամբ :
Dispensagióne , էգ • Dispensaménte . Բաշխուած . բաժին : առանձնաշնորհուած . արտօնուած . անօրինուած :
Dispensánte , հ . Բաշխիչ . մատակարար : ընկեր էպիճի : անօրէն . կառավար . տնտես : Տապալիբ :
Dispensáre , ն . Բաշխել . բաժանել . մատակարարել : ընկեր էնմէք : անօրինել . ազատ կացուցանել զոք յօրինաց ինչ : Տաքիւրտ էնմէք : կառավարել . խնամել . հոգալ : հէնէմ էնմէք . գայրմագ :
Dispensataménte , Dispensativaménte , հ. Տնօրինուած . առանձնաշնորհուած ինն :
* Dispensativa . Վարդապետ , կամ իշխանութիւն անօրէն նեցոյ :
Dispensáto , ta . Բաժանեալ . բաշխեալ : էպէտ մէն : անօրինել . ազատ . զերծ : փախէլիմ . ազատ գալ :
Dispensatóre , ար • Dispensatrice , էգ • Բաշխիչ . մատակարար : ընկեր էպիճի : անօրինօղ : էնին ընէմի :
Dispensazióne , էգ • Բաշխումն : ընկերութիւն . տնտեսութիւն . առանձնաշնորհուած . արտօնուած : էնին էնմէնէք : ոնց և Provvidenza .
* Dispensiéra . Sin. Dispensatrice .
Dispensiére , ար • Dispensiéri , ար • Dispensiéro . Շահմատեանապետ . մատակարար . միառեա : ընկերի պէյէնիլմէզ :
* Dispénto , ta . Sin. Spento .
Disperábile , հ. Յուսահատալի . յուսահատելի . ան յոյս : ոնոգառա պէսիմիզ . առանիկոտ :
Disperagióne , էգ • Disperaménto . Disperánza . Sin. Disperazione .
* Disperánte , հ. Յուսահատ : ոնոգառա :
Disperáre , ն • Հատանիլ զոք ի յուսոյ . անյոյս առնել : ոնոգառ պէսիրէփ : յուսահատիլ . հատանիլ զոյս : (եւ այսմ ասի և Disperársi , յ .) պէսիրէ պէսիրէփ : կարձհատիլ . ուշ լաւ բրկայնամտել . սպառ էնմէնէք :
Disperataménte , հ • Ընդոյս . յուսապահատութեամբ : ոնոգառա ոնոգառ պէսիրէփ : գառնապէս (չաքը) յանձիս . առատակաբար կատաղութեամբ (գահավիժել : Բէնէ • լօփ • պապիճէ :
* Disperatézza . Sin. Disperazione .
* Disperatíssimo , mà . գէր • Իսպառ յուսահատեալ . յուսակտուր :
Disperáto , ta . Յուսահատ . անյոյս : ոնոգառա անձկալի . առատակաբար . առատակի . գուռ : էքճ չաքը : disperato di salute . քնդոյս ի բժշկուէ . անեռաժշկելի cura disperata . անզգոյ հիւանդութեան . անօգնական գարմանալութեան . կամ խրատ անօգուտ : esser disperato . Հատանիլ զյոյս խոր : dar per disperato . անյոյս հատարել : Ընկերատ . անուղղայ . ջիվիճ : Խլաճ էնմէք . էնէրէք . կառավարի . մոլի : փէհնէ . ըռնէ : alla disperata , հ ; ձեռ չաքի . կաթելինի . կատաղագոյն . անվախճան էնէրգին պապիճէ . ևս անխնայ . առանց ինչ ակնածութեան :
Disperáto , գոյ • Ընդ ինչ ապականական տրամաբանական :
Disperazióne , էգ • Յուսահատութիւն . անյուսութիւն . ոնոգառա պէսիրէփ : metter uno in disperazione . անյոյս առնել . հարկանել ի հոգի : ոնոգառ ընէրէփ : darsi alla disperazione . յուսահատիլ : ոնոգառ էնմէք :
Dispérdere , ն • Կորուսանել . վատնել . ցրուել . կործանել . եղծանել . ջնջել : պայ էնմէք . պազմադ . պէրպատ էնմէք : Dispérdersi , յ : Ի կորուստ մատնիլ . կործանիլ : պէրպատ օլմադ : անցուցանել : օլման պիւլէնմէք :
* Disperdiménto . Վատնուումն . ցրուումն . քանդումն պազմըլըշ : վէրան : վիւճուումն : ոնոգառ պիւլէնմէք :
Disperdítrice , էգ • Ցրիչ . վատնիչ . քանդիչ : պազմըճը . եըդըճը :
Dispérgere , ն • Ցրուել . ցիր և ցան կացուցանել : պազմադմադ . վատնել զինչս . ինքնիզ էնմէք . խոցոտանել զջիշնամին . հալածել : եըդմադ . օտարոյս պօղմադ :
Dispergiménto . Ցրուումն : խորտակումն : պազմըմը . եըդըճը :
Dispergitóre , ար • Ցրիչ . կործանիչ . պազդըճը վէրան էպիճի :
Dispersò , Di per sè , հ . Ի բոյն . առանձին :
Dispersióne , էգ • Ցրուումն : պազմըլըշ :
Dispérso , sa . Ցրուեալ . ցան և ցիր : պազմըլմըշ donna che s' è dispersa . Վիժօղ . ջնջուն պօղմըշ :
Dispersóre , ար • Sin. Dispergitore .
* Dispésa , Spésa . Ծախք : հարճ . տաքիֆ :
* Dispesétta . Փոքր , նուազ ծախք . տաքիֆճագ :
* Dispéso , sa . Ծախեալ : տաքիֆ օլմուշ :
Dispettábile , հ • Անգիտելի . խառնիճ . ալչագ . հանմըշ :
* Dispettáccio , ած • Գառն , կամ անհնարին խառնիճ : a suo marcio dispettaccio . անհնարին դժկամակ գլխով նը :
Dispettáre , ն • Արհամարհել . անպատուել : հոպպատ . չէզ էէրինէ ապմամադ . չ. Ջայրսանալ պազմադ :
Dispettáto , ta . Արհամարհեալ . խառնիճ . հոգնած :
Dispettévole , հ • Sin. Dispettabile .
Dispettíssimo , ma . գէր • Անարգագոյն . անհնարին նամանաւ :
Dispettívaménte , ած . Անարդանօք . արհամարհանօք :
Dispétto , գոյ • Անախտութիւն . անպատիւ : անհնարին . արհամարհութիւն . քամահանք : հոպպատ : a , կամ in , կամ per dispetto , հ • ընդեմ ոտրուք . յոչ կամս . ակամայ . հակառակաբար . դժկամակ գոլով . ի նախատինս : ընդեմէդիմէ : a dispetto di tutta la gente . յոչ կամաց ամենայն . ի նախատինս ամենայն : avere in , կամ a dispetto . պնդանալ . առոյնչ հանդիման : հոպ էէօրմէք : io farò questo a tuo dispetto , կամ a tuo marcio dispetto . արամբիլ զայս յոչ կամաց քոց . կամ ընդեմ կամաց քոց : * morir di dispetto . մեռանիլ առ ցաւոց : * uomo di cattivo dispetto . այր վատասրտի . անխատաճէ * pieno di dispetto . լի ցասմամբ . զայրագին in , կամ per dispetto d' uno fare una cosa . դարձ ինչ ակամայ ոքանէ . ընդեմ ոտրուք : per dispetto fare una cosa . առնել ինչ ցասմամբ :
Dispétto , ta , ած • Dispettíssimo , ma . Ընդդէմ . խառան . արհամարհ : հոպպատ . ալչագ :
Dispettosaménte , հ • Ամենայանօթ . կատաղագոյն ցասմամբ : պիկիմ էլէ . էօյլէ էլէ :
Dispettóso , sa • Ամենայանօթ : պէօյնճէլէ : արհամարհական : ամաղսպատան : հոպ էէօրնճէլէ . Տաղտուկ խառան : պէնճաճարճ :

Dispettoźźzo, աֆ, ում. փոքր մի դեպ : խիղճալի :
Dispiacénte, ած. Տես Dispiacevole.
Dispiacénza, Dispiacénzia, եւ. Dispiacére. ած. Կեղտալի. վիլա. ցաւ. ձանձրութիւն. գժտարար. հաճոյ չեմ : ակռա. նեղ. խառն. պղտորութիւն : նախատինք : անկեղծ :
Dispiacére, ւ. Ապհաճոյ լինել. ոչ թուիլ հաճոյ : ծանրանալ. ցաւիլ. պղտորիլ : * dare il mi dispiace. վշտակից լինել :
Dispiacévole, ած. Ապհաճոյ. հնդիկ. տաղտկալի. գժտական. նամոթալու. գաղտնի. խղճալի :
* Dispiacevolézza. Տես Dispiacenza.
Dispiacevolménte, ած. Ի ծանրակաթար ձեւոք : պանդխտի նման. ձեռք խլե :
Dispiaciméntо. Տես Dispiacere.
Dispiaciúto, ta. Տես Dispiacevole.
Dispianáre, ած. Տարածել. ի դետնի : ոտքերել. տափարակացնել : երես ջնջել : սև կնիկ. քաշայայի. տաղ : նման չիմի : Dispianarsi, յ. Տարածիլ. երես նոսրանալ. երեսնատ
Dispianáto, ած. Սեհնեակ : պնդան օդանման :
Dispiccáre, ած. Կորզել. քաշանել, փոխարինել այլը. նման : հանել : կտրատ :
* Dispicciársi, յ. Ճողոպրել. ևի ծածկել զանձն :
* Dispidáre, ւ. Ապյոյս լինել առաջին հիւանդին
Dispiegáre, ած. Տես Spiegare. * եւ Տարածել. ճդռել :
* Dispietánza. Անգթութիւն. խստաշունչ :
Dispietaraménte, ած. Անողորմաբար. խստաբէ : Dispietáto, ta. Անգութ. անողորմ. անարգարին. հրեշաճաքիկ. զաւեշտ :
Dispígnere, ած. Ջնջել. եղծանել. գաղտ. պղտոր :
* Dispittáre. Dispítto, գր. Տես Dispettare, &c.
Displacénzia. Displicénza. Displicénzia. Տես Dispiacenza.
* Displicáre. Տես Esplicare.
Dispnéa. Ընդարձակութիւն. գժանձրաձնութիւն. ծանր յոգնութիւն : կոշտ. պառկաբեր. երկարաշունչ :
Dispodestáre, ած. Հանել. ևի զրկել յիշխանութենէ : Dispodestársi, յ. Փոխել. կամ երանել յիշխանէն : ազգ օջախ :
Dispogliáre, Dispogliatóre. Տես Spogliare, &c.
* Disponénte, ած. Կարգագրիչ : պերճիկ եղիկ :
Disponiménto. Կարգաւորութիւն : կարգ : խնդիր : պէտ : անհրաժեշտ : Deponimento.
* Disponitóre. * Disponitrice. Տես Disponente.
* Dispontaneaménte. Տես Spontaneamente.
Dispopolatóre, աբ. Քանդիչ. ամայացուցիչ : վնասան եղծիչ :
Dispórre, ած. Կարգել. հրամայել. հրամանել. հրամանաւ տալ : ընդարձակել. հանդերձել. գաղձել. ընդլայնութիւն. գերաւելել. հաւրելացնել. նկատ. ջնջել. նեղնել. ինչ. պոռնիկ : հանդգնել. յանկուցանել : ենթարկել. յիշխանութենէ : քակտել յիշխանութենէ : արկանել ի վնասանել : գրանցափոխ լինել : ծուխ. ընկեր շունչ : առաջի առնել. յոյս առնել. փոխադրել. ընդունել. այլուր : հանդիսիմ փոխադրել. ընդհատանել. ևի զղջանելոյ աքց : Dispórsi, յ. Պատրաստել. ընդգրկել : հրամանել. ևի. գնել. ի ճամբայ. յօժարել : ինչեր փօխ : ելոյնի օջախ : disporsi a partire, պատրաստել ի ճամբայ :
* Disportazióne, եւ. Տես Trasportazione.
Disposaménto. Հարսանեաւոյն : նշան :
Disposáre, եւ. Տես Sposare, &c.
* Dispositivaménte, ած. Կարգաւ. հարգաւորապէս :
Dispositóre, աբ. Կարգիչ. հարգադիր :
Disposizióne, եւ. Խոհեմութիւն. միտք. կամք. առաջադրութիւն : ընդունիլ. քիւէ. նիւթ. վիճակ. կարգ. չափ : հաւ. դիրք աեղոյ. գրութիւն : հանգամանք. երանական. օրախնամ. հանդամանք. երանական. ծրար. մտադրութիւն : բնաւորութիւն. բնաւորական. բերմունք. յօժարութիւն : ինչ. հանգամանք. գործունէութիւն : buona disposizione del corpo. քաղցրութիւն. առողջութիւն : essere in buona, o mala disposizione. լինել քաղցրութեան. ևի վատառողջ : ինձաւր եմ օրախ : ինձաւրեալ օրախ : լինել քաղցր յարմար. ևի. անյարմար առ իւն : գործիի օրախ. գործիր օրախ : è in disposizione ad imparare. յարմար. ևի քաղցրական ևի յառաջին : avere disposizione per le scienze. լինել քաղցրարմար առ գիտութիւնս : in qual disposizione siete ? զինչ կերպ եք ի ինչ միտս կայցէք :
* Dispossessáre, ած. Հանել. ևի ձերբակալ ևի առաջ գրել : գրաւական չարիս :
* Dispósta. Տես Disposizione.
Dispostaménte, ած. Կարգաւորապէս. վայելչաբար. փոխիմն. եռփեռի :
Dispostézza. Տես Disposizione. Dispostezza di corpo. երանգաւորութիւն. չուտափութիւն : երեսի. գնահատութիւն : յիմաստութիւն :
Dispósto, ta, Dispostíssimo, ma. Կարգեալ. հնձան Disporre. յօժարական. դիւրամատ : տեղեկացուած : պատրաստ. հագի : հաւատ. անկեան : հարգաբար. դասաւորեալ. յարմարացեալ. հարմիտ : գինանալի. գինալիս : մեկին. ևի հնձալ. անկեալ ևի. հնդկալ : corpo ben disposto. մարմին վայելչագիծ, ևեմեմաշարժ, յօդացան, գոյակալ. քաղաւորի : գինալ. երեսի. գինձ. ընկերական : mal disposto. անհեմեմ. ծանրաշարժ. պակար. գաւամարդի : պիղ. ապէր պիղծերկնեայ. կաղ. տգաղ : esser disposto del corpo. լինել գիւրաբարոյն, գիւրակարկ : գառնալ հիւանդ օրախ : seconda che siamo disposti. ոմն զիարդ գտանիմ. եմք առ ինեան : Disposto. անս և Deposto.
Dispoticaménte, ած. Տիրաբար. տիրական. ինքնիշխան հրամանաւ. ի հանդյս :
Dispótico, ca. Տիրաբեռական. տիրական. բռնագործակ :
* Dispotísmo. Տիրապետութիւն. բռնապետական իշխանութիւն. ևի կառավարութիւն :
Dispoto. Պետ : (ի անուն իշխանական ևի յատնոց) : պետական : տիրապետ. ոմն բռնաբռնակ ինքնիշխան :
* Disprezáre, ած. Ի ապատիկ. չաղօթել. ոչ յօժարել : ևի յաղթել :
Dispregévole, ած. Ապատիկ. խոտան. արհամարհ : ապատ :
Dispregevolménte, ած. Ապատականաբ. արհամարհ. հոգնի :
* Dispregiábile, ած. Ապատանելի : հոտ. ապատ :
Dispregiaménto. Dispregiánza. Արհամարհութիւն. եղծութիւնք : հոտութիւն. պէսս :
* Dispregiánte, ած. Ապատ. եղծիչ :
Dispregiáre, ած. Ապատել. խոտել. ապտինչ դրել անգամանել : չեչ էնդնեն գօրանալ : հոտանալ :
Dispregiáto, ta. Dispregiatíssimo, ma. Ապատ. խոտան : նոհատ : ինքնագործ :
Dispregiatóre, աբ. Dispregiatrice, եւ. Ապատող. անգամանիչ : հոտանիչ : չեչ էնդնեն այլոյան :
Disprégio, Disprézzo. Ապատութիւն. արհամարհանք. քամահանութիւն : հոտութիւն. պէսս. aver in dis-

pregio . խոռել . անդունել : հոռ պատիւ : in disprezzo . տես a Onta .

Disprezzábile , հ . Արհամարհ . անգունելի . անարդ . փառասէր : ալոտ . ինօթիւ :

Disprezzaménto . Արհամարհանք : հոռչտ :

* Disprezzánte , հ . Արհամարհող . անարգող :

Disprezzanteménte , ած . Արհամարհանք :

Disprezzáre . Տես Dispregiare .

* Disprezzatívo , va , Անարգական . արհամարհական . նախատական : եղերական , կիմ զեղծական (մանրիկ :)

* Disprezzévole , հ . Տես Disprezzabile .

Disprézzo . Տես Dispregio .

Disprigionáre , ն . Հանել ի բանտէ : ազատել . ելարձակ :

* Disproporzionáre . Տես Sproporzionare .

* Disproporzionáto , ta . Անհամեմատ . անհատնում . անհամաչափ : անհամ : ապերեսելի . ապշել :

* Disproporziónе , իգ . Անհամեմատութիւն . անհատնութիւն . խառնիճաղանճ . փոխ . պերճանք գեղեցիկ :

Disprovvedutaménte , հ . Անխորհրդաբար . անխոհեմաբար . անհմտաբար : ինքնահնար . փութանքով :

Disprovvedúto , ta . Անպատրաստ . անկազմ :

* Disprunáre , ն . Տես Sprunare .

Dispulzelláre . Տես Sverginare .

Dispumáto , ta : Տես Schiumato .

Dispúro , ra . Անմաքուր . գարշ : ապարտաս :

Disputa . Վիճաբանութիւն . հակաճառութիւն . վէճ . խնդիր : դիմաբանութիւն : aver disputa , կիմ esser in disputa con uno . վիճել . կապիլ ընդմէջ : ընդհարիլ . դնել ընդմէջ : fare , tener la disputa . հակաճառել . վարժարանել . վիճաբանել . հակաճառութիւն տալ . վիճաբանել :

Disputábile , հ . վիճաբանելի . ըստ հակաճառութեան . երկբայական . կիճելի :

* Disputabilmênte , հ . վիճաբանաբար . ըստ հակաճառութեան :

* Disputaménto . Տես Disputa .

Disputánte , հ . Վիճաբան . հակաճառող : դիմաբան . էր էին :

Disputáre , ած . Վիճել . վիճաբանել . կապել : դիմաբանել . դնել ընդմէջ :

Disputatívo , va . Վիճաբանական :

Disputáto , ta . Վիճաւել . վիճաբանեալ :

Disputatóre , ար . * Disputatrice , իգ . Վիճաբան . հասկ : տես և Disputante .

Disputazióne , իգ . Տես Disputa .

* Disquillánte , հ . Տես Squillante .

* Disquisizióne , իգ . Քննութիւն . մանրախոյզ քննիւն :

Disradicáre , ն . խլել . արմատախիլ . բնաջինջ առնել : բնոխլեն ջարդել :

* Disrágionáto , ta . Հակառակ բանի . օտար ի բանէ . անբանաւոր :

* Disragióne , իգ . Անմտութիւն . անբանութիւն :

* Disraináre , ն . Յաղագել զրասոյց . յօսել զի տունել զպղինձն :

* Disredáre , * Disredáto , ta . Տես Diredare .

Disregolataménte , հ . Անկանոն . յանշափ . առ քաոսական : անմատաբար : օտարոդս բնաթէնէ :

Disregoláto , ta . Անկանոն . անկարգ . անհեթեթ : ըստ բնէ :

Disrómpere , ն . խորտակել բանի :

* Disruggináre , ն . Սրսել զժանգն . մաքրել ըստ ժանգի : փոպան ալոտ :

* Disruvidíre , ն . Ոչընկալ . յոյնել : փոպելնել :

Dissagráre , ն . Անուրբ առնել . պղծել (զյղ ինչ :)

Dissagráto , ta . Անուրբ . պղծեալ . պիղծ :

* Dissaláre , ն . Հանել զաղն . կիմ զաղալեն : խ պա ըստ :

* Dissanguináre , ն . Հանել , կիմ լուծանալ զարիւն ի մարմնոյ կենդանեաց :

* Dissapíto . * Dissavoróso , sa . * Dissaporíto , ta . Անհամ . անհաչակ : փոպոչ :

* Dissecazióne , իգ . Հատուածի մարդկային մարմնոյ :

* Disseccánte , հ . * Dissecatívo , va . Չորացուցիչ :

Disseccáre , ն . Չորացուցանել . ցամաքեցուցանել գոլորշիմամբ :

Disseminâre , ն . Սերմանել . ափռել . տարածել . հնչակել : սալմատ . ըստ էնդիր :

Disseminâto , ta . Սերմանեալ . ափռեալ . տարածեալ : էնչելեալ :

Disseminatóre , ար . Սերմնացող (բնութ վարդապետ . առեց .) առաւ վարդապետ :

Disseminazióne , իգ . Հրատարակութիւն : ըստ :

* Dissemnáre , ն . Յիմարեցուցանել . փելի էնդին :

Dissennáto , ta . Անվախ . յիմար . խելագնիս : փելի :

Dissensióne , իգ . Երկպառակութիւն . դժառութ . անմիաբանութիւն : նիպ . գովք : metter in dissensione . պատակտել . ընծ միմեանս արկանել :

Dissentería . Ցաւք : ներքին պորտի . գան պոլ ինի . իւ ադրոց :

Dissentéfico , ca , ած . Ցաւոյն . անկեալ յախտ ցաւոյ : Քաղցրընտ դիաւորեալ . իրեն պորենէ :

Dissentíre , ւ . Լինել անմիաբան . կիմ յայլ կարծիս . չլինել հաւանական : պերէնի օշմանի . բիզ էնդիրէն :

* Dissenziénte , հ . Անմիաբան : պերէնիկ :

Disseparáre , ն . Բաժանել . անկատել : պէրմ :

Disserráre , ն . Բանալ . ազատ : * Disserrársi , յ . Բանիլ : ալէմի :

Disserráto , ta . Բացեալ . բաց անփակ : ալեմըլ . ալէմ :

Dissertazioncélla , նուճ . Ճառ հատառօտ :

Dissertazióne , իգ . Ճառ . բանք . դէլմ :

Disservígio , Disservizio . Գործ ծառայութեան : ծառայութիւն : էրկնանալ դէն . էրկնանալելէ :

Disservíre , ն . Տհաճութիւն բարս ցուցանել . առ ոք : ընծել . լեսանել . հօրեխելէ ընօսխելէ . խռնիճիլ :

* Dissestáre , ն . Հանել զկարգէ . պրպան ցնդիլ :

Dissetáre , ն . * Dissetársi , յ . Անցուցանել , կիմ շնչուցանել զծարաւ : գոռոզալ առնել էնէրկնէ առաքան փանչոփ :

Dissetáto , ta . Անշրեալ . շնչուցեալ զծարաւ :

* Dissezióne , իգ . Հատուածի . յօշուածի :

Dissigilláre . Տես Dissuggellare .

* Dissillabo , ած . Երկավանկ . կրկնավանկ :

* Dissímbolo , la . Անհանգէս . անհնարին . այլազգի :

Dissimigliánte , հ . Անման : պէնդնէմէկ :

* Dissimiglianteménte , հ . Անմանաս . այլազգաբար : պալի ինչ :

Dissimigliánza . Անմանութիւն : պէնդնէմէկութիւն :

Dissimigliáre , յ . * Dissimigliársi , յ . Ոչ նմանիլ . անհնարին լինել : պէնդնէմէկ :

Dissimigliáto , ta . * Dissimigliévole , հ . Անմանական (մանուածք :)

Dissimiláre , հ . Անմանական :

Dissímile , հ . * Dissimilíssimo , ma . Անման : պէնդնէմէկ :

Dissimilitúdine , իգ . Անմանութիւն : պէնդնէմէկութիւն :

* Dissimulanteméntе , հ . կեղծեաբ . կեղծաւորաբ :

առաջ • առուծել ։

Dissimuláre, ն. Կեղծել • կեղծաւորել • ձևանալ • ի չտեսս լինել • լինել խրթև զնոսա ։ պինդեալ • ինքն ինդին • ինօրհնեալ ընծայ ։ il suo dolore • լռել, կամ թագուցանել յինքեան զցաւս իւր ։ di non sapere • լինել յանդիտս, յանծանօթս • անծանօթանալ ։ աես և Contraffare, Falsificare.

Dissimulataménte. Տես Dissimulantemente.

Dissimuláto, ta. Կեղծեալ • ձևացեալ, ևն ։ Ծած կախարհուրդ • կեղծաւորեալ ։

Dissimulatóre, ար • Dissimulatrice, իգ • Կեղծաւոր • կեղծաւորեալ ։ իգ խաբեպ ։

Dissimulazióne, իգ • Կեղծաւորութիւն • կեղծիք ։ իգ խաբէութիւն • ձևանգառնել • (ի ձև լինչ ասացանկան ։)

* Dissipábile, ած • Յարձելի • ցինդական • եղծական ։

Dissipaménto. Յարումն • վատնումն • չարչարութիւն • պաղբութիւն • ընկնիք ։ di testa • դեգերմունք մտաց • զբօսանք խարհրդոց ։ էրէնաբար • ապերնի • ղէրնի ։

Dissipáre, ն • Յարձել • ցիր ուղան կացուցանել (զզօրս ։) պաղձնել • ապականել զինչս • վատնել • խրաք էմել ։ հալածել • փարատել ։ փէք էմել • փութրմա ։ l' ubriacheźza • Թափել զարբեցութիւն • զդինի ։

Dissipatívo, ած. Յրիչ • փարատիչ ։ պաղբութեամբ ։

Dissipáto, ta. Յարձեալ, ևն ։ պաղբեալ ։

Dissipatóre, ար • Dissipatrice, իգ • Յրիչ • վատնիչ • ղատալ ։ հալածիչ ընկնիք ։ էրէնի ։

Dissipazióne, իգ • Տես Dissipamento.

Dissipíto. Անհամ • անձաշակ • անաղ • պապրուկ ։ անմիս • անհանձար • պակասամիտ • ակմած ։

Dissodáre, ն • Ապօրադրել զկորդացեալ երկիր • գործել զանգործ երկիր • հերկել • քրել ։ ընկիր • փորել ։

Dissodáto, ta. Անօրադրեալ • հերկեալ • գործեալ ։ ընկիր • փորեալ ։

* Dissollecitúdine, իգ • Անհոգութիւն • դանդաղութիւն ։

Dissolúbile, ած • Լուծանելի • ծուլելի • լուծական • դիւրալոյծ ։

Dissolvénte, ած • Լուծանող • լուծիչ • հալոյ • էրէրէնս ։

Dissólvere, ն • Տես Disciogliere.

Dissolutámente, ած • Յոռութ • ապարատան • անպատկառաբար • պապրուկ • եղէպիկ ։

Dissolutézza. Յոռութիւն • անառակութիւն • զեղխութիւն • պապրուկութիւն • էրէրէպկիւն • darsi alla dissolutezza • անառակիլ • կեալ անառակութ ։ ընկերինչ ապրիլ ։

Dissolutívo, va. Լուծիչ • հալիչ ։ էրէրկին ։

Dissolúto, ta. Եղծեալ • ապաստիակ • պղտոր • ծուռ ։ լուծեալ • հալեալ ։ էրէրել • ցոփ • զեղխ • անապարհիկ • անառակ ։ պապրուկ օրման • անհոգի • էրէրէպիկ ։ անշաւ • տարապարտան • անասկ ։

Dissoluzióne, իգ • Լուծումն • հալումն • քակտումն • ապականց • քանդումն • ապականութիւն • էրէրէպկիւն • էրէրէպկիւն ։ պղտորութիւն ։ աես և Dissolutezza. Dissoluzione del matrimonio • Քակտումն ամուսնութեան, կամ պատկին ։ Անպտղ • կասակ ։

Dissomigliánte, ած • Dissomigliantíssimo, ma • Անման • այլազգ ։ պինդեալ պնա ։

Dissomigliánza. Անմանութիւն • զանազանութիւն ։ պինդեալ ։

Dissomigliáre, ն • Լինել անման, այլ ։ պինդել ։

Dissomigliáto, ta. Dissomiglievole, ած • Անման ։ պինդեալ ։

Dissonánte, ած • Անհամաձայն • տարաձայն ։ պիտակ • փոքինոչ ։ անմիաբան • հակառակ • անընդունելի • այլ • տարբեր ։ պնա • փոյթ • այմով ։

Dissonánza. Անհամաձայնութիւն • տարաձայնութիւն, պիտակ ։ իգ ։

* Dissonnársi, իր • Զարհնուլ • սխալիլ • այանմէ ։

Dissónnáto, ta. Զարհնուցեալ • այանմեալ ։

* Dissottetráre, Disotterráre, ն • Հանել յերկրէ • զգոյ • եէրքէն կոփմա ։

* Dissovvenire, ած • Առանալ • ոչ յիշել • առնոլ ։ մա ։

Dissuadére, ն • Համոզել յհակառակն • շրջել զոք յհարհրդոց • խոտորեցուցանել • փէրէնկէն պէօնկրմէ ։

Dissuasióne, իգ • Համոզումն յհակառակն • տարհանումն • այլ խորհուրդ • ընդդիմիկ պէօնկրմէ ։

Dissuáso, sa • Համոզեալ յհակառակն • զոք ձուցեալ յհնազ • փոխել յխորհրդոց • ընդդիմիկ պէն պէնմէ ։

Dissuasório, ria. Համոզիչ յհակառակն • հակառակայորդոց • առարհամոզիչ ։ փէրէնկէն պէնկրէնկէն

Dissuetúdine, իգ • Տես Dissuanza.

Dissuggelláre, ն • Բառնալ, կամ լուծանել զկնիքն ։ • չէօհիւ ալմա ։

Dissuggelláto, ta. Բառեալ զկնիքն • որոյ բառնալ է կնիքն ։ չէօհիւ ալմա ։

Dissuría. Ապրդեգլուխ • միզագինուխ ։ պիպէ պօմա ։

Distaccaménto. Բաժանումն • անջատումն ։ այլ ։ է ։ di truppe • զոհատ, կամ հատուած զօրաց • (ի գունդ կերակ հատուածել յ բանակէն, և առաքեալ ուրեք ։) պէօլիւն ։

* Distaccánza. Ընդն է ։

Distaccáre, ն • Ի բաց քակել • փրթումն անել • կորզել • * փոփոխ • ի բաց անջատել • մեկնել • քակել • այրմա • նահանջել զոք • յեաս ընկերել • ի բաց գաղթուցանել • պէրի պարպոմա • հատուածել զգօրս, կամ զօր հատանել յ բանակէն • գունդ կազմել • ի cani • արձակել պրտական շունս • Distaccársi, իր • Անջատիլ • որոշիլ • քակիլ ։ այլմա ։

* Distaccáto, ta. * Distaccatíssimo, ma • Անջատ • ի բաց քակեալ • զատել ։ այլմէ ։

Distaccatúra. Տես Distaccamento.

* Distácco. Քակումն • անջատումն • հրաժեշտ ։ այլմէ ։

Distagliáre, ն • Հատանել • բաժանել • հատանել զիմեան ։ էհէրէ • պէօրէ ։ Distagliársi, իր • Հատանիլ • միմեանց քաշանիլ ։

Distagliáto, ta. Հատեալ • հատել զիմեան ։

Distagliatúra. Հատումն • հատուած • քաժանումն էհէրէ • քաշա ։ աես Intaccatura.

* Distánte, ած • Բացակայ • տափակաց հեռի ։ ա պա • էրա ։

Distánza, Distánzia. Բացակայութիւն • տարակայ • յոյն • միջոց ։ պաչէ ։ • տագէն ։ di distanza in distanza • ոմանք ոմանք ։

Distáre, ն • Լինել բացակայ • հեռի գոլ, տարակայ յիւ ։ իրմէ • օյմա • ապա օյմա ։

Distasáre. Տես Stasare.

Distemperaménto, Distemperánza. * Distemperatézza. Տես Stemperamento. ևն ։

Distemperáre. * Distempráre, ևն. Տես Stemperare, ևն ։

Di-

Disténdere, ն. Ձգել, տարածել: Հեղել. տե՛ս կայնեցուցանել: Խոբզել: Ձգտել, ջանալ: Հեղինել: Ընդարձակել. երկայնել. լայնել: տապտել. պօլլանել: արտապոյտել. զնուանալ. մուաց. գրկել. շարագրել: Լուանիկ եմ տե՛ս. Եաղել: երկարել. զնօսալ. Ձնխանալ. Ի բանս: ապբուշտ: Ճոզացուցանել. զաբելի: Եայ եաղել: Տարածանել. սպանանել. (ի ոճ ռամկական:) Եօլթիրտել: le vele. պարզել. զառագաստս. առագաստաւոր: Եենէն ծնել: Distendersi, ɟ. Տարածել. Ընարձակիլ: Եայլանել. պօլլանալ:

Distendiménto. Տարածուածն. տարածումն. Ձգիմուածն: Եայլուլ: Երկարուլ: տապտուլ. Ճոզուլ:

* Distendío. * Distenditúra. Տ՚ես Distesa.

* Distenebráre, ն. Փարատել զխաւար. Լուսաւորել:

Distenére, ն. Վհնել բանի, կի՛ պինդ: Կալ և կապ ունել:

Disteniménto. Պահելուածն: յապաղուածն:

Distenitríce, ɟ. Պահիչ:

Distensióne, ɟ. Ձգուածն. տարածուածն. տարածուն Ճի: Երկնէնի:

* Distenúto, ta. Պահեալ. զբաղեալ:

Distermináre, ն. Վերել. անհետ, կի՛ բնաջինջ առնել: Եօղ եմնէ. պերպաս եմնէ:

Distésa. Տարածուն. Ձգուածն: Եայլուլ. Կոպ: alla, կի՛ a distesa. տե՛ս ի բառն Disteso, ած:

Distesaménte, Distéso, ի. Ընդերկար. Հոխոս. գոյնս. մի ըստ միոջէ. որոշակի: Քիբաք քիբաք:

Distéso, գ. Տարած. Նուռնալ: Երկնեալ:

Distéso, sa, ած. Տարածեալ. Ընկուզանեալ: Եայլուլ: մեծ. Ընարձակ. երկայն. Նայեցուցուլ: պերճախօս. Էնէ. ապտան: a distesa, ի. անընդհատ. անդադար. ցամքաց. պոյմ: alla distesa, ի. նոյն ն: և. անյապաղաժամ և. Distesamente. Al disteso, ի. Անյապաղ: ջնաբ alla distesa. տե՛ս զի. կի՛ յերկար հնչեցուցանել զձայնդ: Canzone distesa. Երգ լիք նախնեաց:

* Distéssere. Տ՚ես Stessere.

Dístico. Կրկնաբաղադրութ: պէյթ:

Distillaménto. Տ՚ես Distillazione.

Distilláre, ɟ. Կաթեցուցանել. Ծորցուցնել: Կաթիլ կաթիլ: փամփնալ: Վաթեր. Ծորել. Կաթկթել. փամփնալ. Քնինել. խորխրել. կղնել. Խմանալ: փիւնիկնել: յատաղ գալ. Ծաղել. քամել. արտաքս ձնչել (զհիմնս բուսից:) պնդել: ջուր ածս և. Infondere. * Distillársi in lagrime. Յարտասուս պղծանիլ: distillársi il cervello sopra qualche cosa. պչնալ առնել. ըզմիտս իւր:

Distilláto, ta, կաթեցուցեալ. կաթեալ. Ծորեալ. փամփնալեալ:

* Distillatójo. Յաթահան գործի: Խմիչ:

Distillatóre, ար. Ծորիչ. Ծորեցուցիչ. Խմիչապին Ճենէրէն:

* Distillatório, ia, ած. Ծորիչ Ծորելոյն. Ծորելուն:

Distillazióne, ɟ. Ծորուն. Ծորելորուն: Խմիչապին Ճենէրէն: Հարբեցուցն. Նազիէ. Նենալեն:

* Distinguénte, ի. Զանազանիչ. որոշիչ:

Distínguere, ն. Զանազանել. որոշել. բնաբել. խորել: այբեմ. աբէնէ: քննել մանր: Ինձնէն Ճերպէ: con più colori. խայտաձևանել. առնել. գեղեմ Ճերպէ: Distinguersi, ɟ. Զանազանիլ: Քաւել զբաղեալ կի՛ ցրուել յայլ խոր. Ծորել. անմտանալ: Ճերպէն:

* Distinguíbile, ի. Զանազանելի. գիւրըոյս:

* Distinguiménto. Տ՚ես Distinzione.

* Distinguitóre, ար. * Distinguitrice, ած. Զանազանիչ. որոշիչ. այբեմ:

Distíno. Տ՚ես Destino.

Distintaménte, ած. Որով. որոշակի. ճիճի. ընդոյն: պէր պէր:

Distintíva. Տ՚ես Distinzione.

Distintívo, va. Նշան զանազանական. որոշիչ նշանագուցակ. Նշան: Նիշան:

Distínto, ta. Distintíssimo, ma. Որոշ. որիչ. պաճա. գոյըը: ճիճի յատակ: պէյան: voce distinta. Ձայն պայծառ: Էնէ պէյ:

Distinzióne, ɟ. Զանազանուած. քննուած. խորուած. այբեմ: Քաւած: fare distinzione. զանազանել. խորել: persona di distinzione. այր ակնառ. բազմ. Երկիլի. մեծատոհմ:

Distirpáre, Տ՚ես Estirpare.

Distiváre, ն. Սպասել. զեռեզիլ. զբեռինս. եռանել:

Distógliere. Տ՚ես Distorre.

* Distogliménto. Տ՚ես Stoglimento.

Distoglitóre, ար. Դարձուցիչ. ի մտաց. ի խորհրդոյ:

* Distólto, ta. Դարձուցեալ. խզտորեալ. չբրեալ: պեօնիալ. պեօնիպերիւնէ:

* Distonáre, ւ. Տ՚ես Stuonare.

* Distornaménto. Պղծելուածն. խռտորուածն:

Distornáre, Distórre, ն. Ի բաց դարձուցանել. արգիլել. խռտորեցուցանել. ընկերկիլ զբազիլ ի մտաց: (ի միտ ածել և ɟ:) Էնէ պեօպիտէ. Ճանի օլմադ. Փիւրիւնէն. Էնէկրմէ: Պաղուցանել (զբազ ի բաբեկամէն:) զանծնեցուցանել. մոլորեցուցանել:

Disónno. Տ՚ես Contrarietà.

Distórto, ta. Ծուռ. Թեք. գալարեալ: Էրի) անիրաւ. անարդար: Ճայիզ օլմայան. Հարամ:

* Distracciáre, ն. Տ՚ես Stracciare.

Distráere. * Distrággere. Տ՚ես Distrarre.

Distraiménto. Տ՚ես Distrazione.

* Distrazióne, ɟ. Փարձուած ի տեղւոջէ. ակ. զատիտուած: di danaro. փոխադրուած. կի՛ կիրառուած գրամոց յայլ պէտս:

Distráno, na. Օտար. Ծանր. դժնդակ. անծանր: essere, կի՛ parere distrano. օտար Ճանիլ:

Distrárre, ն. Ի բաց դարձուցանել. ի բաց ընկենել. արգիլուլ: Էրի պեօպիտէ. Ճանի օլմադ. Հանել. Ցաւցած. * Distraérsi, ɟ. Զբաղիլ. Ճի բօռնուլ: distrársi, ɟ. Զբաղիլ. զպատասխել:

* Distrattáto, ta. Տ՚ես Maltrattato.

Distrátto, ta. Զբաղեալ. կի՛ ցրուել յայլ խոր. Հոգւոյս. անմտադիր: Էրիկնէն:

Distrazióne, ɟ. Զբաղուածն. դեղերանք խորհրդոյ. գոյ. ատէ. Էնէքսիւնէրէն բաբձուածն. բացբարձումն. պրէլէտ:

Distrétta, գ. Անձկուած. Նեղ. Նեղուած. Խտուած: Սեղմելեն. Սեղը:

Distrettaménte, ի. Ձգիճ. խուռիճ: Երկնիլեն Ճերկնէնի: Distrettézza. Ձգուած. խռտուած. անընդարձակութիւն: Երկնէնի. Գոխկնէնի:

Distrétto, գ. Յաղելեալ. սահմանեալ. երկիր. վիճակ. գեաղին: Նահանգ. Ծովքար. հովանի:

Distrétto, ta, ած. Սեղմեալ. պնդեալ. Ընդեմ: Ճնշել. ի նեղ անկանիլ. փակիլ. ամփոփեալ: գոխկնէնէն: Ճիզ. անաչառ. խիստ: Երկ. ամ-

amico . մեկի մի բարեկամ : ապագի պա-
parenti . կարևոր ազգականք : di sangue , արի-
նակից : հզօր : à distrétta ; ի . անձկացեալ . ան-
ձուկ . անձկագոյն :

Distrettuále , ա . գաւառական :

Distribuénte , ա . բաշխող . բեղնի եղեն :

Distribuíre , ռ . բաշխել իւրաքանչիւր . բաժա-
նել : բեղնի եղեն . ի մէջ եղեն . գաւառագրել . կալ-
ցել : տալ ինչ պիտոյից :

Distribuíto , ta . բաշխեալ . բաժանեալ : բեղնի եղեալ :

Distribuítóre , ար . բաշխող . բաժանարար . մե-
ծատկարար : բեղնի եղիչ :

Distributivaménte , ի . բաժանաբար . բաշխմամբ .
արտաքաղաքացւոյն . վարչա . :

Distributívo , va. Տրամաբանական (արտբռնի) :

Distribúto , ta .. Տես Distribuíto .

Distributóre , ար . * Distributrice , էի . Տես Di-
stribuitore .

Distribuzioncélla , նոմ . Փոքրիկ բաշխումն :

Distribuzióne , իմ . բաշխուած . բաժանումն . տար-
ծատկաբաժին : բեղնի : բաժին : էայ :

Distrigáre , ռ . պրծուցանել . հանդարտել : էաւոյ-
պան գիրքարշաւ : արձրգել . սիրկնել : ճանա . վերջի :
ակն և Disciogliere . * Distrigársi , յ . ճողոպ-
րել զանձն . պրծանիլ : պօռանալ :

Distrigáto , ta . պրծեալ . սիրկնալ . եղն :

Distrígnere , Distríngere , ռ . պրկել . կաշկան-
դել : գբաղեցուցանել : ի նեղ արկանել . պա-
չարել . վաճառիլ : ըղձալ օգնիլ : բռնութեամբ ակնել .
պարտաւորել : պարտ . փոքրամբ : essere distretto
di paura . ընկնիլ երկիւղիլ . վնասել չարի :

Distrigniménto , Distringiménto . Անձկու-
զուած . նեղ : ըղձալեր : խառնուած . անպատուած :

Distrúggere , ռ . քակել . կործանել . յաւերտա-
րել : եբեմտ . հարած . եղծանել . ընկեց .
խորտակել : պօռպռած . եբեպռած : ապրել . հեր-
քել (զինուոր) լուծանել (զօրևս) ձնչած
եղեմտ : տես և Privare , Depórre . Distruggersi ,
յ . շաղիլ . հալիլ . ծերանիլ . եբեմտ . հոսանիմտ :

Distruggiménto . Տես Distruzione .

Distruggitívo , va . եղծիչ . ապականարար :

Distruggitóre , ար . Distruggitríce , էի . կործա-
նիչ . քանդիչ : եբեբիչ :

* Distruttivaménte , ի . եղծմամբ . ապականութ :

Distrútto , ta. Distruttíssimo , ma. քանդեալ . եղ-
ծեալ : եբեբեալ . պօռպռեալ : հալեալ . ծերացեալ :

Distruttóre , ար . Տես Distruggitore .

Distruzióne , իմ . Աւեր . կործանումն . եղծումն .
ապականութ : հարած . եբեբումն . ապականեալ : de' vizj
ընկումն , կամ բարձումն սիրտից :

Disturáre , ռ . բանալ . ընկճել . բանալ : խոչընդոտ
ալիմտ :

Disturbaménto . Disturbánza . Տես Disturbo .

Disturbáre , ռ . խռովել . խառնակել : գայթագղե-
մտ : անհանգիստ առնել . նեղել . ղղջմել : պա-
հել վերմտ . պաղ պղտրիմտ . ինձինել . խափանել .
հակառակել ընդդիմել . կնճել օրմտ . տանի օրմտ : տես
և Distornare , Distrarre .

Disturbáto , ta . Disturbatíssimo , ma . խռով-
եալ , եղն :

* Disturbatóre , ար . խռովիչ . դիւղիչ . ճանճրացու-
ցիչ : ինձինիչ . պաղ պղտրիչ :

Distúrbo . խռովումն . շփոթ . խարխափանք : գա-
ղտնութեան . աշխատասէրի . նեղութ . ճանճրոյթ :
պահանջ :

Disvalénte , ն . Ցածագին . անարդ . փոխարէն
ոչինչ :

Disvalére , ռ . և ն . Վնասել . կորուսանել . զրկել
իւր : զարմ վերմտ . գէմդիմի գոյ եղիմտ :

Disvalóre , ար . Անարգութի . նուաստութի . տկա-
րութի : աճառաղաղ . ալևոտութ :

Disvantággio . Տես Svantaggio . A disvantaggio ,
ի . Վնասուք . անյաջողութեամբ :

Disvariaménto , Disvário . Յլայլութի . տարբեր-
րութի . զանազանութի . խորհ : փոփոխ :

Disvariáre , ռ . Ալևոտ այլ լինել . լինել այլ . զա-
նազանիլ : պակիս օրմտ . փոփոխ օրմտ :

Disvarráto , ta . Ալև և այլ . այլ . զանազան . փո-
խած . փոյթ :

Disubbidénte , Disubbidiénte , ն . Անհնազանդ .
ընդառաջ : անլուր : հնդիր օրմտ :

Disubbidénteménte , ի . Անհնազանդութ . յա-
նուառութ : խոպ եղե :

Disubbidiénza , Disubbidiénzia . Անհնազանդու-
թիւն : իրաչէնիրութի :

Disubbidíre , ռ . Անհնազանդ լինել . չանսաւ-
առնունդանիլ : դնդիր օրմտ :

* Disubrigáre , Տես Disobbligare .

Disudíre , ռ . Լինել խրթև զիտուլ : նրբիմաստիպէն
հեղիմտ :

* Disvedére , ռ . Անտես առնել . անհոգանալ .
անդատանել : հաճարեցը օրմտ :

Disvegliáre , ռ . Զարթուցանիլ : օյանպէմտ :

Disvégliere , ռ . խրիլ . քանդիլ : փոփոխմտ :

Disvelaménto . Բացայայտութի . յայտնութի :

Disveláre , ռ . Բանալ . յայտնել . փշմտ :

Disveláto , ta . Բացեալ . բաց . վերի . յայտնի :
ուշմտ :

Disvelatóre , ար . Բացող . յայտնիչ : ալևո :

Disvéllere , ռ . խրել . կորզել . քանդել : փոփոխմտ :

Disvenire , ռ . Ապականիլ . ծերանալ : պօշմտ :
ակտարանալ : պօշկանմտ :

Disventúra , Sventúra . Դժբաղդութի . Թշուա-
ռութի . արկած . ալևո : պեղ գիպուած :

Disventuratamente . Disventurato , ta . Տես Sven-
turatamente , to .

Disverginare , ռ . Տես Sverginare , ռ :

Disvérre , Svérre , ռ . Տես Disvellere .

* Divestíre , ռ . Կապտել . ի դիւանատուն մերկա-
ցուցանել : օգնմտ : զրկել . կողոպտիլ : ծածկած
եղիմտ :

Disvezzáre , ռ . խափանել զսովորութեն : ապեղի
ի սրտիցէ մտ : Disvezzársi , յ . Դադարիլ ի սո-
վորէ : ապեղիլ . հեռանալ սրտմտ :

Disvezzáto , ta . Դադարեալ ի սովորութէ . խափան-
եալ զսովորութէն : փչացեալ եղիմտ :

Disuggellàre , ռ . Տես Disigillare .

Disuguaglianza , Disuguagliánza . Անհաւասա-
րութի . խոտոր . անհանգիստութ : պերապերութի :
փոփոխ :

Disuguále , ն . Անհաւասար . անհարթ . խորտա-
կոտ : անկանոն օրէնսդրական : անհնարին . անղղայ . պե-
տին . սոյնպէս :

Disugualità , - táde , - táte . Տես Disuguaglianza .

* Disugualmente , ի . Անհաւասարապէս . այլազգ-
պէս խիստ :

Disviaménto . Շարտուղութիւն . մոլորութիւն . զար-
մանքցուցանելն :

Disviánte , ն . խռովարկուցիչ . մոլորեցուցիչ :

Disviáre , ռ . խորհրդեցուցանել . զարմանքցու-
ցանել : Եղծանել զարշմտ : Disviársi , յ . կիմ dis-
viáre , ռ . Շարտուղել . խռովիլ յուղէ . մոլո-
րիլ : Եղծանել չարշմտ : տես և Degenerare .

Di-

Disviataménte, ſi. Ջարտուղի. անկարգա. ա-
հառակա. Եղծաբար. փնիկնիւ ինի:
Disviatézza. Տես Disviamento.
Disviáto, ta. Ջարտուղի. խոտորեալ. մոլորեալ:
Եղծան փըչարը ընթացք: անհառակ. զեղծ:
Disviatóre, ri. Disviatrice, ſi. Մոլորեցու-
ցիչ. խոտորեցուցիչ: Եանգրնթրան. այթրնթրան:
Disviluppáre, Sviluppáre, n. Պրծուցանել. ձո-
ղոպրել. Թափել: գոբելարմամ: բացայայտել.
լուսաբանել: պէյան ելիդէ. ջնաա պէրտէ: ի կէր
ածի և ի:
* Disvisceráre. Տես Sviscerare.
* Disvischiársi, i. Ճողոպրիլ յոսոցէ. վերծա-
նիլ ի զգաղմանց, ևն. Թափիլ զանձնէ:
Disviticchiáre, n. Պարզել (զգալարեալն:) ա-
մա: զանազանել. օրոշել: այբրամէ պէրտէ:
Disviziáre, n. Ուղղել զմտքն. խրճել: կամ սրբել
զսխտուն: խալաճ էլիդիրմէ: ուղղել. բառնալ զսխ
Թերութիս: փնաղլըմէք: Disviziársi, i. Ուղղիլ
ի մտքնեցս զգաստանալ: խալաճ ելիդիմ:
* Disumanáre, n. Փոխել ի մարդկայինն բնութէ
փոխել յանբանութի, ի գազանութի: հակառակ պէտի
պէրտէ: Disumanársi, i. Մերկանալ զմարդ-
կայինն բնութէ. գազանանալ. վայրենանալ: հակա-
ռակ պէտնիմ:
Disumanáto, ta. Disumáno, na. Վայրենացեալ.
գազանացեալ. վայրագ. անագթութիւն. տմարդի:
գոռոզամտութիւն. Եավաչանմըշ. գաշմ:
Disunársi, i. Բաժանիլ ի միութէ: այբրմամ:
* Disunibile, ſi. Բաժանելի. անկատելի:
Disunióne, ſi. Անհամաձայնութիւն երկպառակու-
թիւն. քէշմա. նիքա:
Disuníre, n. Բաժանել ի միաբնէ. պատնաչանել.
հերձանել: օձատել: այբրմամ:
* Disunitaménte, ſi. Ըստ յն. որիչ. առա և առանձ-
ին կատարի: պաքիմա:
Disunito, ta. Բաժանեալ. օձատեալ: այբրմըշ:
Disúnto, ta. Նկճած. վիսի. ծխբրիչ: հրտա.
պաճան: Titoli disunti. Սին, կամ անկատուղ պա-
ճանք. (յր որք ոչինչ եկամտեա պաղալչերեն
առացուին:)
Disvogliáto, ta. Տես Svogliato.
* Disvogliére. Disvólgere, n. Տես Svolgere.
Disvolére, n. Ակամիլ. ոչ ևս կամիլ. հրաժա-
րիլ. չառնուլ յանձն: խալխմէմէ:
Disvólto, ta. Ուղիեալ. արձակ. անպրկիլ. ա-
զատ: էօզիմէշ. Եէնէչէր:
Disuría. Միզպրկելութի: նիփէ պնաա:
Disusánza, Disúso. Խափանութիւն սովորութէ. դադ-
արումն ի սովորութէ:
Disusáre, n, և t. Խափանել զսովորութի ոչ գոր-
ծադործանիլ ի սովորութէ: ադէթինի պրպիրմամ:
Disusársi, i. Խառնալ ի սովորութէ: հոսդանաա
պրպիմամ:
Disusataménte, ſi. Disusatissimaménte. Ընդ
ոչ սովորութէ. ըստ սովորութէ. աներեւոյթ կամ
օրինակաւ: Ադէթին դուրս:
Disusáto, ta. Անսովոր. անընտել. խափանեալ:
(բառք:) ադէթիցն ինալա. պաճաչ:
Disúso. Տես Disusanza.
Disutiláccio, ia, ձեռ. Գործ անպիտան. ծռա-
մտաւոր: հին կիսպաց նօթ: այլ մեծիլուսան: ւցւ-
թա. էնի էարամաչ:
Disútile, ſi. Անպէտ. անպիտան. անշահ: կիսպա-
պըղ. էարամաչ: ինպատակաբ: պարթըղ:
Disutilità, ո táde, ո táte, ſi. Անպիտանութի.
անշահութի: կիսպաապըղըթ: ինպատ: պարթ:
Disutilménte. ſi. Disutileménte, ſi. Յանօգուտս.
յանպէտս. ի գործ: նաֆիէնի:
Ditále, ար. Մատնապան. (է մատն հատեալ ի
թաւիշապանէն առ ի պատեհ նոմաս գործան վի-
րաւորք:) պատանոց. մատնոց: խոսիսէ:
Ditánto. Տես Tanto.
Diteísmo. Երկնածութի. (է աղանդ մանիքեղաց,
որք դնէին երկուս սկզբունս, կամ ածս. կոչի և
Dualismo.)
Ditéllo, ար. էդ. ditélla, կամ ditélle, ſi. յոյ. Ան-
նուշ: գօլնաճ:
Ditenére, n. Յամեցուցանել. յապաղել. ան-
գանեցուցանել: էնգիսիրմէկ. եաէնիրմէկ. ար-
գելուլ ի կալանս. քաշել ի բռնի պահոյ: աւե ա-
մա. հափս էրմէկ:
Ditenitrice, ſi. Արգելիչ. արգելոյ:
* Ditenúto, ta. Արգելեալ. հալանաւորեալ:
Diterminére, n. Եզրել. որոշել զնդրի-
ւսպարտել. վճռել: փաճըղ էնմէկ:
Ditermináto, ta. Diterminazióne, եև. Տես D
terminato, եև:
Ditestazióne. Տես Detestazione.
* Ditirambicaménte, ſi. Ջօրէն դիներգուեւ. ը
դիներգուաց:
Ditirámbico, ca. Դիւթիրամբեական (առաղ, կ
բանաստեղծ.) դիներգական:
Ditrámbo. Դիւթիրամբ, կամ դիներգուել. (է ա
ինչ ոանանաւօրեաց ի պատիւ գինւոյ, կամ ապ
գարնանային գից:)
Díto, եդ, պլ. díti, յոյ. ար. կամ díta, յոյ, Ա
Ատան: պարմակ: մատնացոյց: ցնէր պարմակ:
dito piccolo. Ճկոյճի. ծկոյճի: ուրբա պարմակը:
dito presso al piccolo, կամ dito annulare.
մանեանատան: էօվիճ պարմակ: il dito di me
zo, միջնամատն: օրթա պարմակ. ապրան պարմ
il dito presso al pollice, կամ l' indice. ցուց
մատն: ասլամի պարմակը. էհնապէնի պարմակը:
dito grosso, կամ pollice. բոյճի: պիւ պարմակ: mo
stráre alcuno a dito. մատամբ ցուցանել մատ
ցոյց լինել ումեք. Ջնաաչիկ: legarsela, կամ
lasciarsela dár al dito. ուտել ի մտի, կամ յոչ
համբերել ապրատակ: կամ մանաբերել ի վրէժխն
դուլ. ոմա ուտել. գաւել ապրատակ: darsi
dito nell' occhio. անձամբ անձին ջնասել: ա
ardire, կամ non potere alzare il dito, ոչ իշխ
կամ երկնչիլ ի գործել ինչ: aver qualche co
su per le dita, կամ su per le punte delle dit
գիտել ինչ քաջ, կամ յայտի: mordersi il dito
checchessia. ատրճամիլ ի գործ ինչ: toccar
cielo col dito, ձեռիաչափ բարձրանալ. երջ
նիկ կարծել զանձն ի զմեան: leccarsene le d
ta. ախորժել ոչինչ զկերակուր ինչ, ևն: sp
tarsi nelle dita. զամբ ձիգն ձիտեցուցանել
ամբէ գուլի գործել:
Dítola. Ազգ ինչ անկոյ: (յր ճանճերիկ:)
Ditóno, փոյ. Երկոտորակ. (յր երամշտաց ի վ
Ջոց բանկացեալ չէլիկոց ոտրտկաց:)
Ditrappáre, n. Գողանալ. յափշտակել: լուծ
գնմամ:
Ditrárre, n. ի բաց բառնալ. գրաւել: գոյտ
նամ. պաճի էրմէկ:
Ditrazióne. Տես Detrazione. Ըստ ասսեզապ
ասց. է կա ասուա վիշապին կցիալ յասաեզասա
ձհան:
Ditrinciáre, n. Կտրատիլ. հատանիլ մանր: գո
նամ:

Dittamo . Դիկտամոն . կրետացոյց : ՚Ի երէք ծեռ dittamo bianco . Sic. Frassinella .
Dittáre , Dittáto , գոյ . Sic. Dettare , ևն :
Dittatóre , ար . Sic. Dettatore . Դիկտատոր . (է անուն իշխանապետի նախնի հռովմայեցւոց :)
Dittatório , ria . Դիկտատորական . իշխանապետական :
Dittongáre , ն . Երկբարբառ դործել . երկձայն առնել :
Dittóngo , գոյ . Երկբարբառ . երկձայն . (է միաւորութի երկուց ձայնաւորաց ՚ի մի վանկ :)
* Dituffáre , Diturpáre . Sic. Tuffare , Turpare .
Díva . Աստուհի . Սիրուհի . տարփածու :
Divagaménto . Շփոթութիւն . դիւրաքանչ : ՚Ի նեղութիւն . ալոտութիւն :
Divagáre , ւ . Շփոթիլ . դիւրաբիլ : ՚Ի նեղութիւն . ալոտիլ : Divagársi , յ . Աստանդ պրշտիլ . ընդհատից բանին :
* Divagáto , ta . Շփոթեալ . դիւրաբեալ :
Divallaménto . Իջուածք . հիմք : Քանդ :
Divalláre . Իջանել ՚ի հովիտ , *կամ ՚ի ձորս . իջանել : Գերեզման Քանդել . Քանդիլ :
Divampáre , Divampársi , յ . Աստիճ . կիզուիլ . բորբոքիլ : Ալեկոծիլ . եռանդ :
Divariáre , ն . Sic. Variare .
Divário . Քանդաուածք . ոչնչութիւն . խախտ . տարբերութիւն : Քար :
Divastaménto , ար . Divastazióne , իգ . Քանդուածք . աւեր : Վերան . հարած :
Divecchiaménto . Ծորոգութիւն : Ենթիլիգիտիւն :
Divecchiáre , ն . Ծորոգիլ ՚ի հնութիւն . ծորոգել : Ենթիլիգիտիւն :
Divedére . այս բայ միայն ներէն ՚ի բայն Dare . այս Dare a divedere . Sic. ակնարկել . ցուցանել . նշանակել . Ընծոթիրգիտ :
* Divegliménto . Divelliménto . Կորզուածք : Ծօխար . Ցաւելիգ : տես և Convulsione .
Divégliere , Divéllere , ն . Կորզել . խլել արմատաբի : Ծօխիլեն ծօխարմամբ : Divéllersi , յ . Ակնարկել ՚ի բաց դնալ : այրելմամբ :
Divélto , գոյ . Բրեալ . գերեալ . գործեալ երկիր . Գաղջացեալ ծօխարմամբ : բրուածք :
Divélto , ta , ած . Կորզեալ . խլեալ : Ծօխարելիգ . բրեալ . Գաղջացիգ :
Divenire , ւ . Եղանիլ . լինել : օլմամբ : Հանգիստել . պատահել : ասպ ՚ի Ենթիգ : Հաստանել : Ենթիգիտիւն :
Diventáre , ւ . Լինել . եղանիլ : օլմամբ : diventar di mille colori . Հաստանել գունոյ երեսացն : պէս պի աբմամբ : rosso . շառագունիլ . ջնդիգիլ : Գաղարմամբ : fu diventata in serpente . փոխեցաւ , կամ դարձաւ յօձ :
Diventáto , ta . Divenúto , ta . Եղեալ . Լեալ : օլմամբ :
* Diverberáre . Sic. Dialogare , Parlare .
* Divérbio . Խօսք . խօսակցութիւն :
* Divergénte , հ . Բացահայեցագ (գիծ :)
Divergénza . Բացահայեցութիւն . (ի հեռացութիւն երկուց անկոգահեռական գծից ՚ի յերկարիլ իւրեանց :)
Divérre , ն . խլել . կորզիլ արմատաբի ՚ի Ծօխարմամբ : բրիլ խոր : պէս Ենթիգիտիւն : Ծօխարմամբ :
Diversaménte , ած . Աստղ . այլազգաբար : պատճառ Ինքնութիւն : կարի . անշատ . յոյժ : Ենթ Ծօխ :
Diversáre , ւ . Ջանացանիլ . լինել այլ , այլազգ : պատճառ Ինքնութիւն : օլմամբ :
* Diversificaménto . Sic. Diversificazione .

Diversificáre , ն . Պիսակացուցանել . այլայլել . փոփոխել : Ինքնութիւն Ինքնութիւն Ենթիգ . Ծեղերիգիտիւն : ՚Ի . Պիսականալ . տարբի աղգի լինել . փոփոխիլ : Ինքնութիւն Ինքնութիւն օլմամբ :
Diversificáto , ta . Այլայլեալ . զանազան . անոր ման : Ինքնութիւն Ինքնութիւն . պատճառ :
Diversificazióne , իգ . Այլայլում . պիսակաւորութիւն . զանազանում : Ծօխ Ինքնութիւն : Ինքնութիւն :
* Diversífico , ca . Զանազան . անհաման . այլ : պատճառ :
Diversióne , իգ . Դադարանք . խաղանութիւն :
Diversità , – táde , – táte , իգ . Զանազանութիւն . տարբերութիւն . պիսակաւորութիւն . Ինքնութիւն . Ծեղերիգիտիւն : Ներհակութիւն : տես և Avversità , Disgrazia .
Divérso , sa . Diversíssimo , ma . Զանազան . այլ . տարբեր . պատճառ : պատճառ . գայրը : անգութ . դաժան : վայրի . Ենթագ :
Divértere . Sic. Divertire .
* Divertícolo . Փախուստ . տեղի ատելութիւն : տես և Digressione .
Divertiméntо . Դադարանք . խաղանութիւն : Ենթի պէսպիսութիւն . Ցեղ : մխիթարութիւն . զբաղանք . զբօսանք : Ենթագ : Ենթ : dar un divertimento . ուրախ առնել . զբաղացուցանել : Ենթ պատճառ :
Divertíre , ն . Խոտորեցուցանել այլուր . դարձուցանել . դարձուցանել այլուր , կամ ՚ի այլ ՚ի բաց առնել . Ենթիգ : առիթ Ենթիգիտիւն : զբաղացուցանել . մխիթարել . զբօսանք տալ . Ենթիգիտիւն , Divertírsi , յ . Խոտորիլ այլուր . գառնալ : պիտիս : զբօսնուլ . զբաղանալ . մխիթարիլ : Ենթագ :
Divestíre , ն . Մերկացուցանել . կողոպտել : ասպանապարտիս . ասյմամբ :
Divettáre , ն . Ծրծել զԵնթիս . ծօխափել ըզգեստ : Ենթագը պիտիս :
Divettíno . Շօխափիչ գդալիկ :
Divezzáre , ն . Sic. Disvezzare . Հատանել ՚ի ընտիկ . պատպան Ենթիս : Divezzársi . Sic. Disvezzarsi .
Divézzo , za . Խափանեալ ՚ի սովորութէ . խամրել : Ենթիգ : Ենթահար Ենթիս :
Diviáre , ւ . Sic. Deviare .
Diviataménte . * Divíato , հ . Փութանակի . անյապաղ : Ինչ :
Diviáto , ta . Երթագ . սխալ . ծիր : ապատ . * հանդէս :
Dividéndo , գոյ . Բաժանելի (ծիւն :)
* Dividénte , հ . Բաժանիչ . բաժանարար : ծայ Ենթիճի . պետ Ինճիս :
Divídere , ն . Բաժանել . անջատել . պետիս . այրեցնել : բաշխել . ընդունի Ենթիս : զանազանել . որոշել : անկիս . Ցեղ Ենթիս : una quistione . խափանել զկապ , զպատճառ . մէջտորդել : ապա Ենթիս : non aver da dividere niuna cosa con alcuno . չունել բան ինչ ընդ ումեք : Dividersi , յ . Բաժանիլ . պատակտիլ : այրեցնել :
Dividévole , հ . Բաժանելի : խոտորաբար :
Dividitóre , ար . Dividitríce , իգ . Sic. Dividente .
Divietaménto . Ասպել . Հրաման արգելական : Ենթագ :
Divietáre , ն . Ասպելել Հրամանաւ . արգելուլ . Ենթագ Ենթիս : ՚ի
Divietáto , ta . Ասպելեալ : Ենթագ օլմանմամբ :
Divietazióne , իգ . Divíeto . Sic. Divietamento .
* Divimáre , ն . Ածակել . լուծանել : * Divimársi , յ . Շղղոպրիլ ՚ի Ենթից :
Divinaménte , հ . * Divinalménte . Աստիճապես

ձեծուածք • յայծուածս : ալլահկան : սքանչելագործ • գեղեցիկս : պէր հօլէն • կերպէն :

Divinaménto . Տե՛ս Divinazione .

Divináre , ն . Գուշակել • կանխահաճոյեմբ : գիրս պէն էլէ պիլդէ • գալ ալմա :

Divinatóre , ար . Divinatríce , իգ • Գուշակ• իգ• քաղդեայ : գալճի :

Divinatório , ia . Գուշակագործական :

Divinazióne , իգ . Գուշակուհի • ըղձուհի : գալճըլըք • գալ :

Divincolaménto , ար • Divincolazióne , իգ • Գալարում • դէզլուհի : պտառատ • պտառմա :

Divincoláre , ն • Գալարել • դէզլուլ : պտառատ :

Divincolársi , ի • Գալարիլ : պտառատիմ :

Diviníssimo , ma , գէր • Աճմանագոյն • հրաշալ փառագոյն • չնաշխարհիկ :

Divinità , - táde , - táte , իգ • Աճուհի : բանդրկիւթ : ձեծագանուհի : գաւշակողուհի • հոգի գալ շակոլական , կամ մեհենից զպաշտամն դից : * Դիք • չեծ :

Divinizzáre , ն • Աճացուցանել • դասել կիմ վերայ բերել ի կարգս ածոց :

* Divinizzazióne , իգ • Վերաբերուհի , կիմ դասս կարգուհի ի պարս ածոց :

Divíno , na . Աճային • ածական : իլահի• սահմանի• չնշիկ • գերբնարհիկ • գերապանծ : ալիք • նա փէր : far divino . Տե՛ս Divinizzare .

Divisa . Բաժանուածն • բաժին • հատուածք • պեօլ• մէ•կիթ • բէնէկ : հաձոյք • ընտրելի կամաց : իրա պէնի • էնչի՝ նշանագիտաց (ծառայից , զինուորաց :)

Divisaménte , ած . Բաժանաբար • բաժանմամբ • որիշ : պալա պալա :

Divisaménto . Կարգ • դանագանուհի . որոշուհի : պա• փառ : խորհուրդք • միտք : փէնէր :

Divisáre , ն • Խորհիլ . նկարել ի միտս • կարծել : պէսէնանէ՝ • բէյտ էնէ՝ • առորձրել • նկարա գրել քանիմ : վաճ էնէ՝ • պատրաստել • կարգել : պէօլէ՝ • պիպէ՝ : ոյատուհիլ • պոյտրմա՝ • ուէսապեսացուցանել • փոփոխել • զանագանել : բիրալէ՝ բիրալիս էնէ՝ :

Divisataménte , ած . Որոշակի • ըս կարդի • պալա՝ պալա • ալա էլէ : ի կարճ : բահին էլէ :

Divisáto , ta , ած • Տե՛ս Divisare . անկեթպարան • ոտնել : էրէյին : գուռագոյն (կոտա •) գունակ գունակ • պլանա :

Divisíbile , ած . Բաժանելի • բաժանական :

Divisibilità . Բաժանելուհի • բաժանականուհի :

Divisióne , իգ • Բաժանուհի : այրուհի • բէնէկ : երկպատուհի • գ•ոյնել : էրէնկ•պոդէլ• • նիպա :

Divisívo , va . Բաժանարար • բաժանօղ • բաժանական :

Divíso , գոյ • Խորհուրդք • միտք • մտածմունք :

Divíso , sa , ած • Բաժանեալ : պեօլէնիա• • բաշխեալ : ֆայլանմըշ : պատակտեալ : այրըմըշ : in diviso , ած . առանձինն • ուրոյն : պատճառ :

Divisóre , ար . Բաժանող • բաժանիչ : պեօլէնիա• • բէնէկ էօն :

Divisório , ia . Տե՛ս Divisivo .

Divízia , Dovízia . Աշատուն • յորդուհի• պօլշա• : Divízie , յոգ • Հարատուհի : պէնէնիչէ :

Divizióso , sa . Diviziosíssimo , ma . Աշատասէր • բերբէր • լի • զերծուն • պօլ• փօլ• • պէրէպէնէլի : ձոխ : պէնէնի :

* Diúnviri , ար , յոգ • Երիսկեատաւ • երիսկեատք :

Dívo , va , ած • Տե՛ս Divino . * Dívo , գոյ • Աճ :

* Divocáto , ta . Տե՛ս Divolgato .

Divolgaménto . Հրատարակուհի • հռչակ : լաս :

Divolgáre , ն • Հրատարակել • ծանուցանել • հրաշակ հարկանել : այան էնէ՝ • յաս էնէ՝ :

Divolgarizzáre . Տե՛ս Volgarizzare .

* Divolgataménte , ած • Հրատարակաւ • առ ուրիք :

Divolgáto , ta . Divolgatíssimo , ma . Հրատարակեալ : այան օլմուշ լաս օլմուշ : alla divolgata , ած • յայտնապէս :

* Divolgatóre , ար • Հրատարակիչ • հռչակօղ :

Divolgazióne , իգ • Տե՛ս Divolgamento .

Divólgere , ն • Պատատել • փաթթուլմել : ապրմա՝ :

Divólto , ta . Պատատեալ • փաթթուլմեալ : ապրմըշ :

* Divolúto , ta . Տե՛ս Devoluto .

Divoracità , - táde , - táte , իգ • Շատակերուհի • որովայնամոլուհի : ենչիքէ՝ :

* Divorággine , իգ • Divoragióne , իգ • Կ կոյն է : Divoraménto , ար • * Divoránza , իգ • ֆ Divoragióne . Անդունդք • խորք : կերպաս :

* Divoramónti , ար . Տե՛ս Spaccone .

* Divoránte , ած • Կլանօղ • ծախիչ • շատակեր : լօ՛ ենչիքի՝ : եսպան :

Divoráre , ն • Ուտել անյագ • ծախիլ • լափլիլել • լիլանել : եսպատ • ապատել բէնէկ էնէ՝ : i libri . արագ ընթերնուլ զիրս : la strada . երագ հասանիլ զճանապարհ : * divorare cogli occhi . աչս արձակիլ • ակն դնել : * divorarsi cogli occhi una persona . ակնարկել յոք խանդագատաց նօք :

Divoráto , ta . Ծախեալ • ապատեալ : եսպատմըշ • բէնէկ օլմանմըշ :

Divoratóre , ար • Divoratrice , իգ • Ծախիչ • ապատօղ : եսպան • բէնէկ էրէյի : շատակեր • լափլզօղ : լօ՛ ենչիքի՝ : divoratore de' libri . անյագ վերծանօղ :

Divoratúra , Divorazióne , իգ • Ծախուուհի • շատակերուհի : բէնէկ էմէ՝ • ենչիքիլէ՝ :

Divórzio . Բաժանուհի ապակին • լուծուհի ամուսնուհ • ապահարզան : քաջ՝ պօզամա : տեա և partenza . Far divorzio dalla moglie . Բաժանիլ • մեհենիլ ի կնոջէ իւրմէ :

Divotaménte , ած • Divotissimaménte . Երանգ եսմա • եռանդագին : օֆքուշմաղ էլէ :

Divóto , ta , Divotíssimo , ma . Ջերմեռանդն • պաշտօնեայ • բարեպաշտօն • ձեծասէր • երկիւղած : օֆքա • խոպակիչէ՝ : ուխտաւոր • նուէր բանան • սրբեալ • մաուսկեալ • ձեծանուհեր : ապա՝ լանմըշ • նէզր ցլանմուշ : շարժիչ յերանդն • սրբազան , կիմ վեհապայծ (տեղի :) նապուրէ՝ = բարեկամ • յարեալ : պօսի • բապի :

Divozioncélla . Պակաս ինչ եռանդն • գոյզն ջերմեռանդուհի :

Divozióne , իգ • Երանդն • պաշտօնասիրուհի • կրօնասիրուհ • ջերմեռանդուհի : օֆքաբաշա• պաճիչէ՝ : յարգանք • մեծարանք • սէր յայտական : խչէր • իւրմ : տես և Superstizione . Aver divozione in alcuno . վառուհիլ յոք • առաքինել :

Diurético , ca . Միզեցուցիչ • որ բանայ զանցս միզուլոյ :

* Diurnále , գոյ • ար • Հանգիսագիրք առաջնեանն ժամադիրք առաջնեայնի ժամակարգուհ :

Diúrno , na , ած • Տունջեան • առաջնեայնւոյ հնան • պիճէնան • Diúrno , գոյ • Ժամադիրք :

Diuturnaménte , ած • Ընդերկար • հարուսաս ժամանակս : էօ՛ պէման :

Diuturnità , ſ táde , táte , ſ. f. Երկարութիւն ժամանակի : ի երկար ի ժամանակ :

Diutúrno , na . Երկար . երկարատև . ձիգ : գր. տարած :

Divulgáre , Divulgáto . Տես Divolgare , ած :

* Divúlso , sa . Կորզեալ . խլեալ :

Dizionário . Բառագիրք . բառարան : լաւագիր . ի բառս :

Dizióne , ſ. f. Ասութիւն . բան : լսողին : ախորհուրդ . ասհմանութիւն : հնչումն . ձեւ . վիճակին :

DO

'Do' . Տես Dove .

* Doágio . Տես Duagio .

* Dóblo . Տես Doppio .

Dóccia . Ջրմուղ . ապուպայ . Ջրանցիկ : փող : Կաշեձածաղեղ : * գրիչ մի , քանդակագործաց :

Docciáre , ւ. Հոսել . ծորել : ածել : * Առոգել (զհնոցեալ մասն մարմնոյն) արկանել զջրկաշեձածաղեղ . կաշեձածաղեղ զջրով ի վր ախոռացեալ անգամոց :

Docciatúra . Առոգումն (ախոռացեալ մասանց մարմնոյն) կաշեձածաղեղ :

Dóccio . Տես Doccia .

Docciône , որ : Ագուցայ խոզի : փող :

Dócile , հ . Docilíssimo , ma . Դիւրակիրթ . դիւրամարդուկ . քաղցր . դիւրանաց : հեշտիւ ընդ գոպել . հնազանդ . հլուիկ :

Docilità , - táde , - táte , ſ. f. Դիւրամարդուկ . հլուիկ : գոպելիութիւն :

Docimástica . Փորձագիտութիւն . (ի արհեստ գինեվայ զբաղմ ի ճանաչել զհրահալելիս գտեալս անոք :)

Documénto . Վարդապետութիւն . հրահանգ . առաւել : նշանի . նշոյլ : * Հաւաստիք . (ի այն ամ որ նպաստէ ի ցուցումն դատի իրիք . որ են մուրհակք , արձանագրութիւք , վկայութիք , եւն :)

Dodecaédro , գր . Երկուասանդիմի . (ի ճև ինչ երկրաչափական :)

Dodecágono , գր . Երկուասանանկիւն .

Dodécimo , ma . Dodicésimo , ma. Երկուասաներորդ : ա իննեհիսի :

Dódici . Երկուասան : ին ինի :

Dodicína . Տես Dozzína .

Dodránte , որ . Ինն ուղիք . ինն մասնաչափք :

Dóga . արպասանէ ինի օիշ . Շերտ տակառաց : շերտ կոասց . գաւազան , կիմ գաւազանաձև զարգ կոասց . կերպասուց : լապտակ :

Dogále , ſ. f. Գեհան ինչ նախնեաց :

Dogaménto . Մխաւորութիւն , կիմ յեռաւորի շերտից տակառին :

Dogána . Մաքսատուն . մաքսանոց : ելեւմտական : մաքս : ելեւմտի :

Doganiére , որ . Մաքսաւոր . մաքսասպեղծ : ելեւմտիչ :

Dogáre , ն . Յարմարել . կիմ ագուցանել ի միմեանս զշերտս տակառին ոտն և Cignere , և Fasciare .

Dóge , որ . * Dógio . Դուքս : պատիճ . պօճն : պետ . ի պետի : զօրագլուխ : ի երդամ :

Dóglia . Ցաւ . վիշտ . անձկութիւն : աջ . պղծութիւն : dóglie , յոգ . երկունք . երկունք : պօղոտանաց պատուհաս . հարուած : pigliarsi una doglia , ընկերանիլ ի ցաւս :

* Dogliánza , Dogliénza . Ցաւ , կսկիծ . ողբ . սուգ . աջ . պղծ . ապիկութիւն :

Dogliénte . Տես Dolente .

Doglierélla . Տես Dogliuzza .

* Dogliétto . Տակառ փոքր . ի ջրեղէն . կոտ :

Dóglio . արպասանէ ինի օիշ . Տակառ : ի ջրեղ :

Dogliosaménte , հ . Ցաւագին . վշտագին անձամբ . պէրպէր :

Doglióso , sa , Dogliosíssimo , ma . Ցաւալից . ցաւած . վշտահար . ծանրագին : պէրպէրական . պէրպէրի . հիւանդ . գժնդակ . ցաւագին . դառն : պղծ . աջ . կիմ :

Dogliúzza . Ցաւ մեծ . սկիզբն երկանց :

Dógma , որ . Dómma . Dómmi , յոգ . աց . Վարդապետութիւն . վարդապետութիւն հաւատոյ , կիմ հրամայեաց ի սկզբանէ դիտել . կարծիք (իմաստնոց :)

* Dogmatičaménte , հ . Ըստ ըղձդ վարդապետութեան հաւատոյ :

* Dogmatizzáre , ն . Ընդունել ըղձդ վարդապետութեան հաւատոյ . վարդապետել :

Doh . * Do . դէ . առաջին . Վահ . ահ . ահ :

Dólce , գոյ . որ . Անուշ խոզի : գոյնդ գառը : տեմ և Dolcezza . Dólci , յոգ . Քաղցրութիք . քաղցրաբերութիք : եւէլ . ընտրելոք :

Dólce , ած , հ . Dolcíssimo , ma . Քաղցր . անոյշ : քաղցր : հաճոյական . հաճելի . բերկրական : ծագիպոյ . ընտիր . uomo . այր քաղցրաբարոյ : հեզմտի կիմ դիւրահաւան . անդգոյշ : բեղ ինածը . գոպելիս uomo dolce di sale . այր անհանճար : տխելագոյն պեծո : aver una vena di dolce . լինել փոքր մի պակաս սաստիս : legno , կիմ terra , եղն . կաւոյղ , կիմ դիւրագործ փայտ , գետին : ելեւէջ : partirsi a bocca dolce . ի քաց մեկնիլ չլինելոյ խնդամիտ , կիմ մխիթարեալ անձամբ :

* Dólce , հ . Քաղցր : քաղցր : dólce dólce . մեղմով լիմն . առ ասիա ասիա : հեշտ հեշտ :

* Dolcefrizánte , հ . Քաղցրաստուիկ : ծակօղ :

Dolceménte , հ . Քաղցր . քաղցրութ . քաղցրաբար : քաղցր : քաղցրածային (հոգեւորիք :) դարձ վանիք . քաղցրութ . մարդասիրութ : ծանօթիք է լիք . դիւրիք է լիք : խաղաղութ . անդորր սրտիւ . մեղմով :

Dolcézza . Քաղցրութիւն . անուշութիւն : քաղցրաճաշակութիւն . նոճաբոյս . հաճոյութ . բերկրութիւն . զարմանալի : հաղ . սէգիա : միամտութիւն . պակասութիւն : ահմատչէտ :

Dólcia . Ագիւն խոզի : գոյնդ գառը :

* Dolciáto , ta . Կիմ քաղցրութ . քաղցր :

* Dolcicanóro , ra . Քաղցրաձայն . քաղցրանուագ :

* Dolcificáre , ն . Քաղցրացուցանել . անուշ ածիլ : ի ջրեղ : եմ . եւ ածական :

* Dolcificáto , ta . Քաղցրացեալ . անուշացեալ :

* Dolcificazióne , ſ. f. Քաղցրացուցանելն . ածիլ քաղցրութիւն :

* Dolcígna . Քաղցր քաղցր խառնեալ ընդ ծովային ջրոյ :

* Dolcígno , na . Անուշակ . փոքր մի քաղցր : ի ջրեղ :

Dolcióne , որ . Ագիւսիս . անհանճար . տխմար . ապականամիտ : պեղն . պհմտ :

* Dolciórе , որ . * Dolcitúdine , ſ. f. Տես Dolcezza .

* Dolciúme , որ . Քաղցրութիւն . քաղցր իչ : ի ջրեղ :

* Dól-

• Dólco . Քաղցրախառն (եղանակ) հանդարտ • քաղցր • կակուղ • դիւրագործ :
Doléntе , ſ. Dolentíssimo , ma . Ցաւագինեալ • ցաւագին • վշտագին • տխուր : փշրուն • ընաւոլը : զղջացեալ : ֆիլոյան : առատաւորեալ • ԹշուճառԳրժ քաղք : ընչեղիկ • զղջալը : եղկելաւոր • ապիրատ : Եռաոմոգ • փնչ : պղերգ • վատասիրտ : ընչգնը • ֆօռֆա : * Ohimè dolente ! Աւաղ Թշուճառագնեալս • վայ զինեւ :
* Dolenteménte , ſ. Ցաւագին • ողորմագին :
• Dolénza . • Doloránza . Ցաւ • կսկիծ :
Dolére , ւ. Ցաւիլ • զղալ զցաւ : աղբմաք : գժկամ մրկիլ • գառնանալ • զսպիլ : կիճենիք : գժգինիլ • ցաւակից լինել • կարեկցիլ : աչքմաք : սուգ առնուլ • քալ • ողալ : աղյոմաք • չնեխայնը եմիք : mi duole il capo . ցաւի գլուխ իմ : dà , che non dolga , e dì , che non dispiaccia . մի՛ ինձ աւր ուժք , մի՛ քանիւք , և մի՛ արդեամբք : dolersi della morte d' alcuno . սրտամիլ ը մահ ուրուք :
Dólo. Տէս Inganno .
Doloráre , ւ՛ . Ցաւիլ • զղալ ցաւոյ : աղբմաք • սբնչ ցմահ :
* Doloráto , գոյ • Տէս Dolore .
Doloráto , ta , ած • Տէս Dolente .
Doloratióne , իք • Dolóre , ար • Ցաւ • կսկիծ : ապրը • ածը : վիշտ • սուգ • արտմուխ : փշրաք • բասա : զնչքն : ֆիլոյանութ : dolori del parto . երկունք ծննդեան :
* Doloréttо , նամ • Ցաւ Թեթեւ : ճիւղի ապրը :
* Dolorífero , ra . Dolorífico , ca . Ցաւագործ • ցաւեցուցիչ • ցաւագին : պղբաբեր • փշրպնաւ :
Dolorosaménte , ſ. Dolorosissimaménte . Ցաւագին • ողորմ • տխրագին : ճան ածբը ընչ • փշրք ինչ :
Doloroséttо , ta . նամ • Տրտմագին • փոքր մի Թաղծեալ : ինչիչ պօղոմ :
Doloróso , sa . Dolorosíssimo , ma . Ցաւագին • գառն • աղէտալի • ցաւած • վշտագին • տխրագին : փշրագին : պեղպէի • Թէխոչ • եզկենագործ • չար : էսաոմոգ • պէմ : Թշուճառ • տղատաճեալ ; հեգ • բասէնէկ • ինչիչ • վաս • հնդք : * Փաֆոկ • զգացուն • ցաւելի :
Dolosaménte , ſ. Նենգաւ • խորամանկութեամբ : ինչ ինչ :
* Dolositа , - táde , - táte , իք • Նենգ • խաբէութեի : ինչ :
Dolóso , sa . Նենգաւոր • խաբեբայ : հիւլէպոպ :
* Dolúto , ta . Ցաւագնեալ • ողբացեալ :
• Dólze . • Dolzóre . • Dolzúra . Տէս Dolce , Dolcezza .
Domábile , ſ. Տէս Domevole .
Dománda , Domandáre , ևն : Տէս Dimanda , ևն :
Domandasséra , Dománe da séra . Տէս Dimandassera .
Domándita . Andare a domandita . Ի հայց ան կանել • խնդրել :
Dománe . * Dománi . Տէս Dimane . d'oggi in domani . d' oggi in dimani . օր յօրէ • օր ը օրէ : andare , կամ mandar d' oggi in domane . օր ի զօր յապաղել յերկարաձգել : կանգնի կանչ պատմել : cavami d' oggi , e mettimi in domani . մի խորհիր զվաղոմին :
Domán l' áltro . Տէս Diman l' altro .
Domaniále , ած , ſ. բառ տունագ • Աղքատնի ժառանգութ :
Domáre , ն • Նուաճել (զգազանս , զձիս •) զգօ-

նացուցանել : Եաճախանգրմամբ : սանձել • ընկճել • խորտակել • ունել : պապի էնմիք • Եռանիմամբ • նուաճել ը ձեռամբ : ալքնա ալմամբ :
Domaschíno . Տէս Dommaschino .
* Domatizzáre , ն • Աւասուցանել զհաւատոյն , կամ զվարդապետութիւս հաւատոյ :
Domáto , ta . Նուաճեալ • սանձեալ : պիլի օլմալ :
Domatóre , ար • Domatríce , իք • Նուաճող : պապի էոիճի :
Domattína . Վաղիւ ը առաւօտն : Եարը սապահ :
Domeneddío . Տր ած • ար • ած :
Doménica . Կիւրեակէ • միաշաբաթի : պազար • պազար կիւնիս :
Domenicále , ſ. Տրունի • տրունական : հանդերձ տաբէհանաց • զգեստ տօնից :
Domesticaménte , ſ. * Domestichissimaménte . Ընտանեբար • բարեկամաբար • պօսթանէ :
Domévole , ſ. Նուաճական • գիւրընաեւ : մլայիմ • եավաշ :
Domicílio . Բնակարան • օթախան : մեբէան • օճագ :
Dominánte , ſ. Տիրօղ • որ տիրէ • Թագաւորեալ : հնօտմ էոին :
Domináre , ն • Տիրել • իշխել • հրամայել : պէյլիք պնրմէք • հնօտմ էնմէք • պապի էնմէք : questo monte domina la città . այս լեառն բարձր է , կամ՛ի վերոյ է ը քաղաքն :
• Domináto , գոյ • Տէս Dominazione .
* Domináto , ta , ած : Տիրեալ • Թագաւորեալ • կալեալ ը իշխանութ :
Dominatóre , ար • Տէր • տիրօղ • իշխանօղ : հնօտմ էոիճի • հոպիմ :
* Dominatríce , իք • Տիրուհի • տիրօղ : հոպիճ :
Dominazióne , իք • Տէրութի • իշխանութի : հնօտմ • պապի :
Dómine , ար • բառ լար • Տր : Էրէց • քահանայ : Ի կս վանական անիծական , սնալիզոլական , երկքայական , և կռապաշտական : Domine , fallo tristo . Օ՜ն և օն արասցէ նմ տր : Dominchè tu vogli far la tal cosa . Կ՚իյտիս գործ եցես : Domin s' egli ando? Աբեթ գնաց արդեօք : Domine ajuta mi . Աղաչեմ զքեզ • ամէն • յին տր իմ : che Domine è cotesto ranto ardire ! Որ մեծի յանդգնութիս :
* Dominicále , ſ. Տէս Domenicale .
Domínio . * Domíno . Տրութի • իշխանութի : հնօտմ • պապի ֆիւլէ :
Dommaschíno , na , ած • Դամասկեան հերետաւոր • գամասկեցւոյն (վարդ :) discordanze dommaschine . անհեթեթի վիճակք քերթողական :
Dommásco . Դամասկեան հերետաւոր • (տղգ մնչ ծագիազարդ հերետաւոց :) էնմիս :
Dómo , ած • Տէս Domático . Ընտելացեալ : եավաշ լանմըշ • Թերատաշ • հեսամաշ (ձորձ :) պիր տաղ եպիճի :
• Don , ſ. Տէս Donde . աչ • Տէս Donno .
Donagióne . Donaménto . Տէս Donazione .
* Donánte , ſ. Տուիչ • պարգևիչ :
Donáre , ն • Պարգևել • ընծայել : պաղըլամաք • տալ : էրլիք : * Donársi , ɔ • Տալ զանձն • պարապուիլ • պատասխանել :
Donáre , ար • Պարգև • ընծայ : ֆիճ պատարագ (հպատակաց առ տեառն :) էրլիք • էեպնէ :
* Donatário . Պարգևառու • պարգևընկալ :
Donatívo , va . Տէս Donare , ար :
Donáto , ta . Պարգևեալ : պաղըլանմըշ : տոմճալ : էրլիմիչ :

Donatóre, աբ. Donatríce, էգ. Պարգևիչ. առնօղ պարգևայնչը. Ընդնի:

♦ Donatúra, Donazióne, էգ. Պարգևումն. տուչուն: պարգևայուչ. պարգև:

Dónde, ած. Ասատ. ուսատ՞. ի՞նչ: Ներբեսն: յորմէ. որով. որոյ. որուն. որոց. որովք:

Dondechè, ած. Ասատ և էցէ. յորմէ կազմեալ և էցէ: Հետ Ներբեսն խոկ:

Dondoláre, ն. Տատանել (զառիսիեալ լինել.) և բերել. տարուբերել: տալտալիլ: Dondolársi, յ. Խաղալ յակուրչի. խաղալ ձօձանուցաւ: տալընճաք օրանաք: dondolarsela. կիմ dondolarsi. ժամանակաւոր լինել: պահան ընդերթիլ. երկնիլ: dondolare la Mattea. խօսել խուսն ի խոհուն:

Dóndolo. Տես Pendolo. Voler il dondolo. Սիրել զկատակ. զհետ լինել ծաղուց:

Dondolóne, աբ. Կատարկապրտա. անգործ: աղերէ: a dondolone, ած. Ձօձանաբ. Ձօձանելով: տալընճաք:

♦ Dondúnque. Տես Dondechè.

Dónna. Կին: փառը. ալապ: վսեմակից. վեհանակից: էգ: մայր: անա: տիրուհի. տիկին: Գոպան: Տես և Governatrice, Maestra. Nostra Dónna. Տիրուհի. ածածին: donna di parto. կին ծննդական: լօհոսաս donna pubblica, կիմ di partito, կիմ di mala vita. բոզ: գհակ: del corpo. արդանոտ: ահիմ. գառն: di alcun monistero. միանձնուհի. հաւատաւոր. (Ռամկ. մոդաւոր:) di, կիմ da camera. Նաժիշտ. աղախին սեներակից: հալայնէ: far come le donne novelle, la ritornata. գարձ առնել վերստին:

Donnájo. ♦ Donnajólo. Խգասէր. փղամոլ. պնիկ գործ:

♦ Donneáre, է. Հարկանիլ ի ոչը խգաց: արտ փալ խգաց յարուս: Խարհափիլ ըստ կանայսի կնի. ցաղիլ ըստ կանանց (առ ի յիշատակ) առեն և Dominare.

Donneggiáre, է. Տիրել, կիմ իշխել կանանց: լինել տիրուհի: հնօտմ էնիգ. առլնանալ պերկեց:

Donnescaménte, ած. Կանացաբար. խոտրկն: գառը կիսի: ոռ զանկուհի. տիրացաբար: գեպըն կիսի:

Donnésco, sca. Կանացի: իգական: անբոպա տագ առա: Տես և Signorile.

Donnétta, նաե. Բոզ: գհակ:

Donnicciuóla. Կին նուաստ, վատազգի: ալլատ գառը:

Donnicína, Donnína, նաե. Կին փոքր: գառըգէտ:

♦ Dónno. Տէր:

Dónno, na. Բարի. ազնիւ: պոր: Քան ապա նշանակուե կրձատմամբ ասե այժմ Don. և ի պատուհանուն առաքեալց, ևս երկցանց:

Dónnola. Աքիս: Ընդնիկի:

Donnolétta. Աքիս փոքր: գիսլիկ ընդնիկի:

Donnóne, էգ. Կին մեծ. յարհամասակ: պնօղիսի գառը:

Donnúccia. Կին անարգ, փանաքի: ալլատ գառը:

Dóno. Պարգև: ընծայ: պատկէս: ընչեղ: dar dono, կիմ in dono, far dono. պարգևել: * dono di tempo. վաղն: dono di natura. ձիրք բնութե: in dono. ձրի. ի զուր: ձապա:

Donóra, յոգ. Պարգևք հարսնիս քան յօժարիլ:

♦ Dónqua. ♦ Dónque. Տես Dunque.

Donúzzo, Donúzzolo. Պարգև. փոքր. ուղերձ: պատկէս: ընչեղ:

Donzélla. Օրիորդ. ազնուասռնդ կոյս: ընդնիկ. ասպ. էզ օլան. էզ: օրիորդ. քամբրայց. (յր մեծ ծաղկի նաժիշտ:) * Բազ. սրտնիկ: * Կին:

♦ Donzellársi, յ. Վերգերիլ ի անուտս. կալ պատպրդ:

Donzellétta, Donzellína. Օրիորդ մատաղ: էզ. ձիպոտ: uscir di donzellina. ոչ ևս լինել ըստ տարարակաս:

Donzéllo. Պատանի ազնուական: փեսիպոկ օլանաբ. ծառայ. պաշտօնեայ: հրամիքեաբ: սպասաւորի առեն. նուիրեալ: դիահերթեան պատի: առեն և Birro.

Donzellóne, աբ. Դատարկասուն. անգործ: ավոքեր:

♦ Dopláre. ♦ Doplicáto. ♦ Dóplo. Տես Doppiare, Duplicato, Doppio.

Dópo. Նախ. ինդրբ գնայր. վերբ գրաս և գնե. Յետ. գկնի. ասնգրա: յետուստ. ի լիկանց կուսկ: արմբպան: il giorno dopo. յերկրորդումն աւուր: Երբեսի ինան:

Dópo, ած. Յետոյ. ասպա: ասնգրա:

Dopochè. Dópo chè, ած. Տես Dappoichè.

Dóppia. Տես Dopla. Դասպաւէն քանդրկայ: ընդիպ. գայլան:

Doppiamênte, ած. Կրկին. կրկնատպատիկ: էսի գաբ: նենգաւորաբ. կեղծաւորաբ: քէնպ էլէ:

Doppiáre, ն. Կրկնել. կրկնատպատիկել: էսի գաբ ելմիպ: ատճգուցանել. բազմացուցանել: զգալի տալ: է. Աձիլ. բազանալ: զգալիպ:

Doppiatúra. Կրկնատպատիկութ: էսիգաբ ելմիպ:

Doppiére, աբ. Doppiéro. Ջահ: կերտն: Ճրագալ. Եղէ Ճառի:

Doppierúzzo. Ջահ փոքր. կերտն փոքր: գիսլիկ Ճրագալ:

Doppiézza. Կեղծաւորուն. երկդիմուն. խաբեպեն: էսի էսպլիսլիպ. քէնպպուլբ:

Dóppio, գոյ. Կրկինն. կրկնատպատիկն: էսի գաբը: հնգեան կրկին, կիմ բազմ զանգակաց ի միասին: doppio de' morti. հնգեան զանգակի վ՚ ննջեց կելոյն: a, կիմ al doppio, il doppio, ած. Տես Doppiamente.

Dóppio, ia, ած. Կրկինն. կրկնատպատիկ: էսի գաբ: կեղծ. կեղծաւոր. երկդիմի. խորամանկ: էսի խոպիս. ընկերն: երկկերպեան: Doppia. Ձգի: կեպ: յոյն երկուորեկօք. յոյսեաց վերկուորեակս:

Dóppio, ած. Կրկին. կեղծաւորաբ: քէնպ էլէ:

Doppióne, աբ. Տես Doblone.

Doraménto. Ոսկեզօծուն. ոսկեզօծք:

Doráre, ն. Ոսկեզօծ առնել. օծանել ոսկւով: Եպիսկոպոսի ոսկեհանան գործել: ալբնա պեղնէ:

Doráto, ta. Ոսկեզօծ: Եպիսկոպոս: ոսկեգոյն. խարտեաշ: ալբնի պոնկիլ: զարդարուն. պճնեալ: գօնանմբ: acqua doratа. Ջուր-ոսկեմուխ, կամ ոսկեջուր. (յր Ջուր, յորում շիջեալ է հրաշէկ գաւազան ոսկի:)

Doratóre, աբ. Ոսկեզօծարար: Եպիսկոպոս:

Doratúra. Ոսկեզօծուն. ոսկեզօծք: Եպիսկոպոս: Տես և Abbellimento.

Dorè. Ոսկեգոյն. խարտեաշ. քրքմագոյն. նարնջագոյն: Եպիսկոպոսանձան:

Dorería. Ոսկի ապաք. ոսկեգէն անօթք: ալբնի գառը:

Doricnio. Տունկ լինչ:

Dórico, ca. Դորիկեան կարգ. (է սկի ի Հարսա քաղաքացի կարգաց:)

** Dorizzáre, ն. Գործել ըստ դորիկեան կարգին:

* Dormalfuóco. Դատարկասուն. վատ. քնեած:

* Dorménte, ած. Ննջող. որ ննջէ:

Don-

Dormentório, Dormentóro. Ննջարան մեհեանաց նաց:

Dórmi, ար. Տես Dormiglione.

Dormicchiáre, Dormigliáre, ե. Նիրհել. Ընդնջ խոնարհիլ: ընկճանալ. ապուպեցանալ:

Dormiénte, հ. Նիջող: ապրող:

Dormiglióne, ար. Dormiglióso, sa. Քնհաճ. քնեաց: ապրեաց. ապրող: պէպի:

Dormíre, ե. Նընջել. Ի քուն լինել: ապրանալ: հանգչիլ. կալ անդորր: ապահով գոբրանալ: դադարիլ. լռել. յանձնուլ (քարկուճ:) un sonno. Նընջել պահ մի անշեղաբար: far dormire. Ննջեցուցանել. ածել ի վէր քնոյն: ապրեցնալ: mettersi a dormire. Ի քուն երթալ. զքնոյ անկանիլ: cominciar a dormire. Նիրհել. Ի քուն մտանել: dar da dormire. տալ ուտիք վանոյ: երեկոյեայ: dormir tutti i suoi sonni. ամենի անձին դիպիլ: il tal affare, կամ la tal cosa dorme. այժմ լռութիւն է գործոյն: far sembiante di dormire. Կեղծաւորիլ. զքուն: voler dormir sopra checchessia. կամիլ ինչ մանր: non dormire. Չակիլ. կալ արիացեալ, զգաստ: dormir cogli occhi altrui. ինդ իրիք յանձնել յոյլ. զայմ ինչ յանձնել յոք: al fuoco. կամ colla fante. կալ անդող. անփոյթ լինել: a occhi aperti. բաց ունել զաչս. Հսկել. արթնիլ: a chius' occhi. կալ յանդորրս և յապահովի: dormire col capo, կամ tenere al capo fra due guanciali. Ննջել, կամ կալ անհոգութեան. կալ չի խաղաղ: sopra una cosa. պատահիլ ինչիք: dormi tu tutto in un sonno, կամ tutto in un pezzo? Ննջեա զգիշերն ողջոյն:

Dormíre, ար. Քուն. Ննջ:

Dormitánte, հ. Նիրհող. որ նիրհէ:

Dormitóre, ար. Տես Dormiglione. անհոգ. անփոյթ. հեզ. համարձակ. ընչիկ:

Dormitório. Տես Dormentorio.

Dormitrice, նէ. Կին ննջող. կին քնեայ:

Dormizióne, նէ. Քուն. Ննջ. Հանգիստ քնոյ: ապոյս:

Doróne. Բեռն պղնձի:

Dorónico. Տունկ, և արմատ ինչ Թառնասոր:

Dorsále, ած, հ. Թիկնաց. ոսկեր:

Dórso. Թիկունք. ոսկր: սեղն. ափք:

Dóse, նէ. Dósa. Չափ (բաղադրելի նիւթոց, կամ դեղոյ.) բաժին: գաթար. խոյ:

Dossále, ար. Աւակակոսկի ոգ սեղանոյն:

Dóssi, ար. յոգ. Որթի Թիկանց Vajo կենդանւոյն:

Dossiére, ար. Dossiéro. Ծածկաբան անկողնոյ:

Dósso. Թիկունք. ոսկր: սեղն. ափք: far dosso di buffone. անփոյթ ապարել զանձինք այլոց՝ խրնդրել զայլ անձին: essere, եմն, al dosso d' alcuno. յապարիլ. պատշաճիլ: ապոյս օգտի: menar le mani pel dosso a uno. գանս ի վէր ածել. գան հարկանել: փետրել վէրքն: եւս՝ դրժել. աւազանել: փոլափոցել: dar il dosso. Թիկունս դարձուցանել. երթալ: իյնիլ: cavarsi, levarsi, gittarsi, եմն, da dosso, կամ di dosso. մերկանալ յանձնէ, կամ ի Թիկանց. ի քաց դնել: ապոյանալ: խոպիանալ. պրծիլ: levarsi, կամ togliersi da dosso checchessia. Ձերբազատիլ. Թափել զանձն: Թափոր գոբրացեալ: cacciarsi, կամ mettersi in dosso. կրել յանձինս, կամ ի վէր իւր: խոլխոլանալ. ընդմայր: կամ զանձամբ արկանել. զբեռնուլ: կիյնիլ:

Dóta. Տես Dote.

Dotále, ած, հ. Օժտական. օժտի: Ճեհեհէ գործիչ:

Dotáre, ն. Օժտել. օժիտս տալ. վարձանս արկանել: Ճեհեհ վերիչ: պարգեւել: պաղատանօք: d' ingenio, di grazia, եմն. շնորհել միտս. պարգեւել միտս, կամ շնորհս. շնորհազարդել. զարդարել զոք բանիբ, շնորհօք:

Dotáto, ta. Օժտեալ: Ճեհեհեալ: շնորհեալ. պարգեւեալ. զարդարեալ (շնորհօք, բանիբ, եմն:) է dotato di gran coraggio. քաջասիրտ է յոյժ:

Dotatóre, ար. Օժտող. արկանող վարձանաց:

Dotazióne, նէ. Օժտուիւն. տուչութիւն օժտի. օժիտ: Ճեհեհէ:

Dóte, նէ. Օժիտ. վարձանք: Ճեհեհ: Ճիրք, կամ պարգեւ քնեաց. քանքար: Ինդուկ. Վերի:

Dotóne, ար. յաճախ. Օժիտ բազմահարուստ:

Dótta, արտասանեալ ի՞նչ օրէ. Ժամ պատեհ. Ժամ դիտոյ: rimetter le dotte. Հանել զկորեալ Ժամանակին:

Dótta, արտասանեալ անկանի օրէ: Dottággio. Երկիւղ. խիճ. կասկած:

Dottaménte, հ. Dottissimaménte. Գիտնաբար. խնամոտաբար: օգտակար. ապահ կերպ. Եմ Եղէ:

Dottánte, հ. Երկիւղոտ. կասկածոտ:

Dottánza. Երկիւղ. խիճ. կասկած. երկրայութիւն:

Dottáre, ե. և ֆ. Երկիւղել. խիճալ. տարակուսիլ:

Dottáto. Ապր ինչ Թզուկ:

Dótto, ta. Dottíssimo, ma. Գիտուն. գիտնական. Ներհուն. հմուտ. օգտակար. Իմիմար. վարպետ. in greco. հմուտ յոյն դպրոցի: mezzo-dotto. խառատակ: արհիպետ կէս կիսոյն:

Dottoráccio, դէշ. Յոռի վարժապետ. վարդապետ սակաւ ագէտ: Թերիս գիտակերպ:

Dottorále, հգ. Վարդապետական. վարժապետական:

Dottoráre, ն. Վարդապետ առնել. Տիտղոս զոք ի դասս վարդապետաց: ընկիզեմ կերպ: Dottorársi, ֆ. Վարդապետ լինել. վարդապետանալ:

Dottoráto, գոյ. Վարդապետական աստիճան, կամ պատիւ. վարդապետութիւն:

Dottoráto, ta, ած. Վարդապետ եղեալ. ընկալեալ զվարդապետութեան:

Dottóre, ար. Վարդապետ. վարժապետ. ուսուցիչ: գիտնական. հմուտ: Է և այսպէս անուանեն բժիշկ կամ: Ծանուցանել ինչ բազանեան, զոր ունիմք կոչեն Quattr' occhi. Far un Dottore. Տես Dottorare.

Dottorélla, Dottorétto, նոյ. Վարդապետ. Ճարտասպ. վարժապետ ոչխար. խնամոտակ: Թերի. Ներհուն. արհիպետ. կէս կիսոյն:

Dottoréssa. Կին վարդապետին, կամ վարժապետին. կին խնամառուն. վարդապետուհի: (որ կամն ձեռնամուխ եղեալ զվարդապետ:)

Dottorévole, հ. Dottorevolíssimo, ma. Որ կարօղ է գործել ի վարդապետութեան. որ ձեռնամուխ ոմն զվարդապետ. որ վարդապետի Ճանիկն աչէ:

Dottoría. Տես Dottrina.

Dottorícchio. Dottorino. Տես Dottorello.

Dottório. Քաջ գործական. վարդապետ. գիտուն. ուսուցիչ:

Dottoróne, ար. յաճախ. Վարդապետ մեծ, մեծ Ճանաչուած, կամ բանիբուն:

Dottóso, sa. Տես Dubbioso.

Dottrináto. Տես Dottrinamento.

Dot-

Dottrinaménto . ՎարդապետուԹիւն . հրահանգ . ուսումն :

Dottrináre , Dottrináto . Տես Addottrinare .

Dottrinatóre , ար . Վարժապետ . ուսուցիչ :

* Dottrinézza Տես Addottrinamento .

Dóve , հ . Որ . ուրանօր . յորում վայրի : Ներքեւ ի : յոր : Ներքեւն ի : Ը որ . ուսոի : Ներքեւն ի : յորմէ . ուսոի : յորժամ . եԹէ . միայն ԹԷ : Նեղման ի : մինչ . ուր , ըմ՝ մինչ : dove si voglia. ուր և կամք իցեն . յոր վայր և իցէ . ամ ուրեք : Ներքեւ ի խոքեւն . հեր Ներքեւ :

Dóve? հ . Որ . յո՞վ . յո՞ . մինչ : Ներքեւ : ո՞ր . ուրանօր . յորում վայրի : Ներքեւ : verso dove? յոր կողմն . յոր վայր : Ներքեւ ցուրտ . Նէ խոտփա : fin dove? ցոՂ վայր : Ներքեւ : dove mai? և ո՞ր : հանդ :

Dóve , ընդ Ներքեւոյն . Որ . Ը հակառակին ուր Ը հակառակին . որովհետև . օ խոՏ . ընդեղի :

Dóve , անուն . ար . Տե՛ղի . ուր : Ներ :

Dovechè , Dóve chè , հ . Որ և . ուր ուրեք : Ներքեւ ի : ուր . Ը հակառակին . որովհետև . օ խոՏ . ընդեղի : որպես և . ԹեպԷթա և :

Dóve che sía , հ . Որ և . Ներքեւ ի :

* Doventáre . Տես Diventare .

* Dovénte , հ . Պարտապան :

Dovére , Devére , ե . Պարտ գոլ . հարկ լինել . սիրոյ է . պԷտք են : Ներքեւ օշմա . իւիւրտ , լաւ պէս օշմա : պատշաճ գոլ . ի գէպ , արժան է . ձայնի օշմա . փոյԹի : պարակիլ . պարտական լինել : պոռձլա օշմա : մարԹի է լինել . հնար է . Ֆանիւիմ օշմա : հանդերձեալ է . ունի , ևն : maravigliosa cosa è a udire quel , ch' io debbo dire . աքանչելի իւին է ՝ զոր հանդերձ ձեալ է իմ ասել . կամ զոր ունիմ ասել . կի՞ զոր ասելոց եմ : պէնէնին պիր աձայիա չէն պիր : giudico mai rinorescer non dover l' ascoltare . կարծեմ ԹԷ ՝ի լսել զայն ՝ չէ մարԹի դժուանալ կիլ : Ի՞չ ուրեք դնի իբր Ըարմատաբ , բայց վիշա ցուցանելով դՀարկինչ կի՞ զպատշաճողն , և կի՞ զտարակոյս : այլ ՝ի Ըարգմանէլն՝ պարտ է կի՞ ՝ի քաց Ըողուլ զայն , և կի՞ այլազգ յօրինել . ար . m' induce a dover dire . ստիպէ զիս ասել : temette di non dovervi esser riceyuto . երկեաւ , ԹԷ դուքն ոչ ընկալցին զնա անդ : non dee ad uno . զիրն է ՝ի պարտեայ . չունի ուրեք պարաս : dover dare . լինել պարտադան . ուրնել պարաս : պոռձա օշմա :

Dovére , ար . Պատշաճն . արժանն . իրաւն . ան կ : ձայնք . լայնք : պարտք . (այլ պարտաւորուԹիւնք գործ :) պոռձ : բաժին . մասն : ֆայ . գործ : aver il suo dovere . ունել զիւր բաժին : più del dovere . քան զարժանն . առաւել : a dovere , հ . Ը պատշաճի : Ներքեւ ինի : stare a dovere un conto , una scrittura . ևն . լինել հաշուին , կի՞ դրամածոյն՝ ուղիղ անհաւր Ը կարգի : ridur uno a suo dovere . հնազանդեցուցանել զոք . յառին վերացուցանել . նոՂանձնել զգաստացուցանել :

Doveróso , sa . Պարտաւորչաձ . պարտաւոր . արդար . արդարացի : հաց . ձայնչ :

Dovízia . Ա՛ռատուԹիւն . ՃոխուԹիւն . ՄեծուԹիւն . ՀարուստուԹիւն . պօլլաֆա . պէնիւնէիւ : a dovízia , a grán dovízia , a dovízie , հ . առատաբար : պօլ պօլ :

Doviziosaménte , հ . Ա՛ռատապէս . լիուԹիւն : պօլ պօլ :

Dovizióso , sa . Doviziosíssimo , ma . Ա՛ռատ . յարդ . լի . պօլ . պօլաֆա : Ճոխ . մեծատուն : պէնիւն :

Dovúnque , հ . * Dovúnche . Որ Ես . ուրանօր և : Ներքեւ ի . հանդ Ներքեւ ի :

Dovúto , գՀ . Տես Debito .

Dovúto , ta , ած . Dovutíssimo , ma . Պարտաւորապարտուսապատշաճ . արժանի : Ճայըչ . հափ . Ներքեւ ի : non dovuto . անպարտ . յարտապարտ անարժան : Նէհափ :

* Dózzi . Երկուտասան :

Dozzína , գՀ . Երկուտասան ԹիւՀ . երկուտասան : ծն իւի . պիր փէսթէ . պիր Ըափկ : mettersi , mettere , stare in dozzina . իալ ՝ի մխասին . խառնիլ ընդ խառնիճաղանձն . միջամուխ լինել ՝ի խուժանն : հաւքէն իւինէն Ներքեւ : costui si vuol metter in dozzina con tutti . ձեռներքՀ է ասՀ՝ին պատրաստ . mettere un putto a dozzina . տալ մանուկ ոք բուծանեալ վարձուք : tenere a dozzina . կերակրել զոք ՝ի տան վարձու : vivere , stare a dozzina . կերակրիլ ՝ի տան ուրուք վարձուք : da , կի՞ di dozzina , ած . տես Dozzinale .

Dozzinále , հ . Հասարակ . ցածագին . անարպ . սովորական (մարդ .) միջակայնի : օրինա պոպիւլ . պոպուլ : * alla dozzinále , հ . անխԷնԷիա . խաղ բաւական . չհիասանապէսն :

Dozzinalménte , հ : Անպատճառ . անշուք . անարգաբար . հեռևական : պոպուլճա :

* Dozzinánte , ար . Որ կերակրի վարձուք ՝ի տան այլոյ :

DR

DRába . Տունկ լինչ :

* Dráco . Տես Dragone .

Draconíte , Dragoníte , Ֆ . Դրակոնտիկոն , կի՞ վիշապաքար . (է ակն լինչ պատուհական , որ Ը ոմանց երևնի ՝ի խիլապատակի վիշապից :)

* Drága . Պատառ վիշապ ; գործի լինչ ապրանքի :

Dragánte , ար . Գաղի խէՀԷժ լինչ :) ի՞նքա . ի՞ն իրէ : * պատճառագին խեղոց ցաւկանատուն՝ ուր զեռելի նշան նի՞ :

* Dragáre , ն . Ի՞ աքրել զպատակ գետոց , կամ խրամից տպրանքն գործեալ :

Draghinássa . Բառ ծաղրական . Սուտակ . Ըուքի :

Drágo . Տես Dragone .

* Dragománno . Turcimánno . Թարգման : Ներ . Հիման :

* Dragonáto , ta . Վիշապատուա :

* Dragoncéllo . Վիշապ փոքր : փէտիկ ածիր :

Dragóne , ար . Վիշապ : ածիր : վիշապ համաստեղուԹիւն : բիւնին . հեռաքեռ . է եա մրրիկ լինչ : Dragone marino . Վիշապաձուկն . վիշապ ծովային . կոչի և Ragana . * Dragóni , յոգ . գունդ լինչ հեծելոց :

* Dragonite , Ֆփ . Տես Draconite .

Dragontéa . Նոճիձ . նոճիկ : եղէմ եապղէբ . նէյի . նէյիւ : կոչի և Serpentária .

Draguména . Գաղան լինչ անծանօԹ :

Drámma , Ֆփ . Տրամ . դրամ . դրամանկիւռ . (է ուՀեԹքի մասն ունկոց :) պիւէմ . պիւմ : գոյքն լինչ . խառն խմի : պիր գէբ . պէրէ : դրամ նախնի յունաց դրաքմիոյ : ֆոլա : * a dramma , հ . ձգդիւ . անվրկպ :

Drámma , ար . Գործոյական . (է պագ լինչ Թատեր բանական բանաստեղծուԹ :)

* Drammaticaménte , հ . Ըօրհն գործոյականէ :

Drammático , ca . Գործոյական :

Dranétto . Ասեղան լինչ :

* Drapparía. Տ՛ես Drappería.
Drappélla. Սլաք նետելին: Նետաձգութիւն:
Drappellare, i. Դրօշակ ամբառնալ. Ճօճել զդրօշ: պայազ անել:
Drappelléttо, նե. Գունդ սակաւաձեռն: պիր պայազ: պետիկ:
Drappéllo. Գունդ զօրաց եւ միով դրօշակաւ. գունդակ: պայրաղ: պետիկ: խումբ. հոյլք: Ճիմհիմա: դրօշակ: պայրաղ: կայմերտ. ծռէին. փեղկ կաւազ: փոլա:
Drappellóne, սբ. Պատուհակալ որմոյ: փոխար էջերէնի: կերպասեայ փեղկք կախել զձեղունմէն աւելցնելոյն, և գահաւորակաց եկեղեցւոյ:
Drappería. Կերպաս: գոմաշալ: * Drapperia. * Drapporía. Սառափարձուհի. չուխայագործուհի: և այ՝ առուիք. չուխայք: լսահաճելէտ: լսահալաք:
Drappicéllo. Կերպաս նուրբ: ինձն գոմաշ:
Drappiére, սբ. Կերպասագործ: կերպասավաճառ: գոմաշեղբ:
Dráppo. Կերպաս մետաքսեայ: գոմաշ: Տ՛ես և Palio. զգեստ: ֆռպպ: drappo ad oro, կիմ d՛oro. ասկեթել գիպակ, կիմ կերպաս: փռպ: drappo. քօղ, կիմ դէմաշուք առսկեան կինանցն:
* Dréga. Գործի ինչ ձկնորսաց:
* Drezzársi, յ. Տ՛ես Dirizzarsi.
Drúda, Յաւերժահարսն անառաւաց:
* Dringoláre, ևն. Տ՛ես Tentennare, ևն:
Drittaménte. Տ՛ես Dirittamente.
Drittézza, Drítto. Drittúra. Տ՛ես Dirittezza.
* Drittocornúto, ta. Ուղղեղջերս. որոյ ուղիղ են եղջերքն:
* Drizzáre, Drizzársi. Տ՛ես Dirizzare, ևն:
Dróga. * Դեղորայք. (յո՛ր նիւթքն յորոց կազմին դեղք:) եղ. պահար:
Droghería. Դեղորայք. էլաւոր. պահարար:
Droghétto. Կառս ինչ այլազգեհատան յանօրէն և ի վնաս:
Droghiére, սբ. Droghiéro. Դեղավաճառ: եղբ. պահարձք:
* Drogmáno. Ստարդման: ընչքմահ:
Dromedário. Տաճիկ ուղտ: եզին պէսպէս:
Dropáce, սբ. Դեղք ինչ կակղիչ յօրինեալ ի ձիւթոյ և յիւղոյ:
* Drózza di cannóne, էփ. Պարանք ծնդանօթին:
* Drúda, կին առաւծու. առաւկից: էակից: սեղեխ. պոռնիկ: գահպէ:
Drudería. Խաղ առաւծուոյ. կառակ սէրալիր: նաղ. չինէ. առաւելութ:
Drúdo, գոյ, սբ. Սիրօղ. առաւեալ. առաւկից. առաւելեալ. սիրելեալ: առաւելութ: էակից. սեղեխ. հոմանի: պահի. գահպէ:
Drúdo, da, ած. Կորովի. քաջ. գունեղ: քաջագործ. չնորհալի: ճարտար. փութով. լաւիկ: առաւծու. իգաւոր. հմկամի. առաւելու: պէտ. զգոն. ընդիաքն: Ժառայ:

DU

Dúale, ս. Երկեայական. երկուօրեակ: Dualismo. Տ՛ես Diteismo.
* Dualità. Երկուութիւն:
Dubbiaménte. Տ՛ես Dubbiosamente.
Dubbiáre, i. Տ՛ես Dubitare.
Dubbietà, táde, - táde, էփ. Տ՛ես Dubbiezza.
* Dubbiétto. Թերթիկ ինչ առարկայ: պիր ապ ընչք:
* Dubbiévole, ս. Dubbievolíssimo. Տ՛ես Dubbioso.
Dubbiézza, Dúbbio, գոյ. Տարակոյս. երկբայութիւն: գործ: ընչք: երկիւղ. ահ: փօսփոս: aver dubbio. յերկբայս լինել. առարկուսիլ: stare, essere in dubbio. կալ յերկբայս. անկանիլ ի վրան: mettere in dubbio. յերկբայս արկանել: senza dubbio. աներկբայ. անշուշտ: ընչքն պիչ: tener dubbio, կիմ in dubbio. ունել զոք յերկբայս. ի վարանս:
Dúbbio, ia, ած. Տ՛ես Dubbioso.
Dubbiosaménte, մ. Երկբայութիւ. երկուանօք: ընչքն իւր: տեսս և Condizionatamente.
* Dubbiosíssimo, ma, գեր. Յոգնավարան. ամենանուարան:
Dubbiosità, - táde, - táte, էփ. Տ՛ես Dubbiezza.
Dubbióso, sa. Երկբայ. առարկուսաւոր. երկբայական. կիզակարծ. երկմիտ: ընչքնէի: վտանգաւոր. դժուարին: ընկղմելի: ընչին:
* Dubiáre. * Dúbio. Տ՛ես Dubitare, Dubbio.
Dubitábile. Տ՛ես Dubitevole.
* Dubitaménto, Dubitánza. Տ՛ես Dubbio.
* Dubitamentóso, sa. Տ՛ես Dubbioso.
* Dubitánte, ս. Երկբայ. առարկուսաւոր. վարանամիտ:
Dubitáre, i. Տարակուսիլ. երկբայիլ: ընչքնէնմէ: խղճալ. զանգիտիլ. կասկածել: փօսփոս. ընչին վրան: far dubitare. յերկբայս արկանել զոք:
Dubitativaménte. * Dubitosaménte. Տ՛ես Dubbiosamente.
Dubitatívo, va. Dubitévole. * Dúbitóso. Տ՛ես Dubbioso.
Dubitáto, ta. Տ՛ես Dubbioso.
Dubitazióne, էփ. * Dúbito. Երկբայութիւն. առարկայ:
** Dubitevolménte. Տ՛ես Dubbiosamente.
Dúca, սբ. Սպարապետ. զօրագլուխ. պերասկեր. առաջնորդ: գլխաւոր: դուքս: փռպ. պեյլերպէյ. պէյ:
Ducále, ս. Դեքսական. դքսի:
Ducáto. Դքսութիւն: պէյլիք: երկիր, կիմ սահմանդքսութ: ընչայնէ: դահեկան արծաթի: d՛oro. դահեկան ոսկի:
** Ducatóne, սբ. Դահեկան ինչ արծաթի:
Dúce, սբ. Տ՛ես Dúca.
Dúcere, ն. Բառ լատին. Տ՛ես Menare.
* Duchéa. * Ducéa. Դքսուհի:
* Duchésco, sca. Տ՛ես Ducale.
Duchéssa, էփ. Դքսուհի: առաջնորդ:
* Duchétto, նաժշ. Դուքս փոքր:
* Duchévole, Տ՛ես Ducale.
Dúchino. Որդի դքսին. դքսորդի: պէյլպէկ:
Dúe. ս. Երկու. երկին: էփ: due volte. երկիցս: էփ տիկ: a due a due. երկու երկու: էփէնէր: tutti due. երկոքեան իսկ. երկաքանչիւրն: էփ տիկ: di due anni, կիմ di età di due anni. երկամեայ: էփ եէլէէտ: di due piedi. երկոտանի: էփ այաէլը: due anni. զերկամ մի. ամբ երկու:
Duelláre, ն. Մենամարտիլ. մենամարտիկ կռուիլ:
Duelláte, սբ. Մենամարտ. մենամարտիկ:
* Duellatóre, սբ. * Duellísta, սբ. Մենամարտիկ:
Duéllo. Մենամարտուիլ: էփ տիկին պէսպիսին:
Duemíla, Duemília. Երկու հազար: էփ պին:
* Duérno. Երկու թերթ: էփ ևապաղ:
Duetánti, Dúe tánti. Կրկին. կրկնապատիկն: էփ գոլ:
* Duétto. Երգ երկուց անձանց. երգ երկուց:
Dugencinquánta. Երկերիւր յիսուն: էփ իսկ եէլէ

Dugénto. Երկերիւր : երկ հար: dugénto volte. երկերիւրցիս : երկ հարեւրեք :

* Dúi. Տես Due.

Duíno. Կրկներկեակ. մանրկկեակ : ակ պոպիս :

* Dulcicanóro, ra. Քաղցրաձայն. քաղցրաձայն:

* Dulcificánte, ń. Անուշացուցանող. անուշիչ :

* Dulcificáre, ń. Տես Dolcificare.

* Dulcificatóre, trice. Քաղցրացուցիչ:

Dulía. Պաշտօն երկրորդ աստ. պաշտօն աստ :

Dumíla. Տես Duemila.

Dúmo. Փուչիկ. մայսուք : ինչնչիկ :

Duna. Աւազաշերտ. աւազակոյտ : գոմ ընչիկ :

* Կեռնագաւառակ :

Dúnque. Տես Dúnche. Տես Dúnque. Արդ. ուրեմն. վայ. ուսուի : իմի. պիտի :

Dúo. Տես Duói : Տես Dye.

Duodécimo, ma, ńo. և adv. Երկոտասաներորդ: ին իրնիշ :

* Duodenário, ia. Երկոտասանեակական. մին յերկոտասանից :

Duodéno. Առաջնագի. կամ նախագի. (ի առաջին ագիքն, կամ սկիզբն ագեայ :)

Duólo. Ցաւ. վիշտ. կսկիծ : աչէր. սէր : ողբ. սուգ : էաւ. վիճակիր :

Duomíla. Տես Duomília. Երկու հազար: իրն պիտ :

Duómo. Գահանիստ եկեղեցի : մայր եկեղեցի. կաթուղիկէ :

Duplicáre, ń. Կրկնել. երկնապատկել : իրն գոմ եր գիր :

Duplicataménte. Տես Doppiamente.

Duplicáto, ta, adv. Կրկին. երկնապատիկ : իրն գոմ :

* Duplicáto, գոյ. Պատճէն երկրորդ. հաւատարմն երկրորդ: առաքել. նմանող :

Duplicatúra. Կրկնուել բառիդ, կամ բանիդ (ի տպագրութեան :)

* Duplicazióne, իգ. Կրկնուիլ. երկնապատկուիլ :

Duplicità, - táde, - táte, իգ. Կրկնուիլ. երկնապատկութիւն : իրն գոմելութ : կեղծաւորութիւն. երկդիմութիւն. նենգութիւն : իրն խաբեպիրք :

* Dúplo. Կրկին. երկնապատիկ :

* Dúra. Տես Durátа, և Dimora. Stare alla dura. Պնդիլ ի կարծիս. յամառիլ. կալ ան. դերդուելն. ոչ խոտորանիլ : ինոր եղիր : andare alla dura. ահամայ գործել : fare dura. տեւել :

Durábile, ń. Durabilíssimo, ma. Տեւական. տեւողական. ձեռայուք. երկարատեւ : պայմանաւոր : գոյ :

Durabilità, - táde, - táte, իգ. Տեւողութիւն. երկարատեւութիւն : պայմանաւորութիւն :

Durabilménte, ńi. Durabilíssimaménte. Հաստատուն. յարատեւակ : միշտ : գոմ. յոյժ : ղամանդ : պայման :

Durácine, adv. յոյժ. Կարծրատիպ. խստակերպ, կամ ունդսակի (պատուղք :) իրն : Pesche duracine. Կարծրատիպ դեղձ : եւս ան. կամայ հարուածք գանից :

Duramádre, Dúra Madre, իգ. Խստամայր. (ի արտաքին մղիքն պատեալ զուղղակ գլխոյն.)

Duraménte, ńi. Durissimaménte. Խստիւ. գժին դակարար. անողորմ. սաստկապէս. ցաւագին: սերևիւն իրն. մրհամբնդիկ. իրն : գժոհաբար. ուր ուրեմն : կիսեցիւք :

* Duránza. Duraménto. Տես Durabilità.

Duránte, adv, ń. Տեւող : պայման : durante la vita. ցորչափ կեայ. ի կեանս. ցմահ. միշտ : էութիւն իրն. պայման : durante il mio soggiorno qui. ցորչափ եղէց, կամ մնայից աստ : durante la guerra. դեռ ի պատերազմի անդ :

Duránte, գոյ. ար. Ազգ ինչ աստէղ :

Duráre, ń. Տեւել. ձգիլ. երկարիլ : պատիժ : խոչիչ : ծառայ. կալ ծառայ. հանապազորդել : պայմանաւոր : զգեցեալ ունել. առկալ. բանիլ : պայման : տանել (վշտաց :) կրել. հանդուրժել : ընդունել. ապա երևիլ : տարածիլ. կամ ձգիլ սահմանաց ուրեք. ժամանեալ ց : երևիլ : fatica. աշխատիլ : durar fatica per impoverire. զրկանս կրասաւիլ : durarla. կալ հաստատուն. պահել անկտրուստ :

Dúrata. Տևողութիւն. տեւականութիւն, հաստատուն իրաց իրակայութիւն պայմանաւորութիւն. փոյթ. փոյթք. ուշ : di lunga durata. երկայնատեւ. հաստատուն: գոմ. գոմի : d'eterna durata. միշտնջեան. յաւիտեան : պայման :

Duratívo, va. Duratúro, ra. Տես Durabile.

Duráto, ta. Տեւող : պայմանեալ : տեւական. Indurato, և Sofferto.

Durazióne, իգ. Տես Durata. Durazione di tempo. Երկարութիւն ժամանակի :

Durétto, ta. Փոքր մի խիտ : աչերիկ. իրն :

Durévole, Durevolézza, Dureyolmente. Տես Durabile, եւ -.

Durézza. Խտութիւն. կարծրութիւն : իրն. աչերիկ : տեւականութիւն. Scirro. Durezza di ventre. Պնդութիւն որովայնի : գաւիթ : գաժանութիւն. անգթութիւն. յանդուգնութիւն : էութիւն : իրն. երևիմերևիկութիւն : ինոր : երկերանութիւն :

Dúro, գոյ. Տես Durezza. Trovar duro. Գտանել դիմադրութիւն. պատահիլ դժուարութեան :

Dúro, ra, adv. Խիտ. կարծր. պինդ : իրն. աչերիկ : զօրեղ. հզօր : գոմ. ուժգին : անգութ. վայրագ : պատիժ : յանդուգն. կամակորութիւն. անողորմութիւն : նենգի. անհաճոյ. ներկ. ձանձրալի. դժուարակ : համագործ. ինքնիշխան. տանջարար : գեղ. իրն : տարաժանելի. դժուարաբնակ. դժուարաբնականալի. ինքնին. սաստիկ : քրտնոտ. բարձրահասակ : ծանր. տխրատես. ծոր : capo duro, կամ sasso duro. բնահասակ. ինքնիշխան. ամուսիկ. ապուշ : պիծ. կամակոր. osso duro, կամ duro. խորագէտ. գրքոտ. ուշիմ. duro d'età. զարգացեալ ի տիս. duro di bocca. խաչերակ (ձի :) ականձակոտոր : մանր իրն : աչերեկ : tener duro. պնդիլ ի խորհուրդս. ի կարծիս իւր. յամառել. ուշ գառնալ ի խորհրդոցն կամ անդրդուելի : քիթերնին ղամամ : ան ամ ձգանք քրքիջ. գառնալ : գոյչ գոմամ : զամանձիգն յանձին քրքիջ : ձակ իրն : stare alla dura. կալ հաստատուն. անշրդուելի. յամառիլ :

Durótto, ta. ատոփ. Կարծրատիպ. կարծրատիպ. գոյն. փուքր մի կարծր : իրն :

Dúto. Ֆրա պղպեղան : Օրհնեալ. լուսէս գու. ի ամէն. ամէն ըստ քեզ :

Dúttile, իգ. Ծաւալականն (հրահալելի.) կամ. նեղիլ. ապանդ. ետիճնիրք :

Duttilità. Ծաւալականութիւն. (հրահալելեաց :)

* Dútto. Խորհակիք մարմնոյ կենդանեաց :

* Duttóre, ար. Ածաղինորդ :

Duumviráto. Երկուհարութիւն. (իշխանութեան ինչ հռովմ" :)

Duúmviri, ար. յոգ. Երկուհեալք :

E

E, նվ. ե. (ի հինգերորդ գիրն հռոմայական այբուբենիցն. և ի լծորդատուտ լնդ ձայնաւորդ գրոյի I. վայ և գրի Disiderio, և Desiderio, և.ն.)

E, ուվ. ե. վե. ի յարիւն յոտաջոյ ձայնաւորդ առաւել գրի Ed, և. ը նախնեաց. Ես. կը ed ivi, ed egli. բայց միայն յառաջոյ յօդիս il, առ որատար գրի o ի, զան ed il: Երբեմն ի կիր ածի ի հանդիսական քառս. կը il cantar del gallo non ha servizo scamone a destarti e?

E', պարբ. արիսատեալ է երբեմն ի բազմոյ, ար. եղ, և յոտ. ես: այն: ս. ս ապա. ս. ձէ: ն. ը. այնք. այնպիսի. ս. ը. ի կիլել: Ա երբ գնի իրը ձարունատար. կամ առ իրարդ. կը ե' յոն pare, թոռի ինձ. պահ ինքնիս.

E', ե եւ ի ընդդէմ դէմ հան խոչն: ը. ս. ս. ս

Eccettuáto, ta. Բաց ի՛ բայց միայն : գայլը. Խոխ : տես և Eccetto.

Eccettuatióne, իգ. Բացարձումն. բացառումն. բացառութիւն : խրխնիա : senza eccettuazione. ոչ ի՛ բաց բարձեալ :

Eccezióne, իգ. Կողմն է : Աստիճումն. (ը օ բնիագիտաց՝ և ձախատալ ի՛ փոխան՝ կամ ցուցման՝ ի՛ մէջ երկուց դատախազից :) fâr eccezione. տես Eccettuare.

* Eccheggiánte, հ. Որ արձակէ արձագանգս :

* Eccheggiáre, ն. Արձակել արձագանգս. հնչել. հնչեցուցանել : Խոխոջանոց. Էքհիչ :

Echéo. Անօթ ինչ պղնձի. զոր ի՛ հնուն դնէին ի՛ ճաշատրոն. վր արձակէլոյ զարձագանգ :

* Ecchiesástico. Տես Ecclesiastico.

Ecchimósi, իգ. Բառ Աբսոնդիոյ. Ճմլումն մսոյ :

Eccídio. Կոտորած. Հարուած. քանդումն : տես և հարուած :

Eccitaménto. Գրգիռ. գրգռում :

Eccitáre, ն. Գրգռել. շարժել. հրապուրել. յորդորել : ընդերնիք. գայրել. վերկել :

* Eccitatívo, va. Գրգռիչ. գրգիռ :

Eccitáto, ձա. Գրգռեալ. գրգռեալ. եղ :

Eccitatóre, ար. Eccitatrice, իգ. Գրգռիչ. յորդորիչ : ընդերնիչ. գայրեցնէ. վերկէն : di sedizione. խռովարար. Վերկիչ :

Eccitazióne, իգ. Գրգիռ. գրգռում :

Ecclésia. Բառ լատին. Chiésa. Եկեղեցի :

Ecclesiárca, ար. Եկեղեցապետ : այժմ կոչի Santese, կամ Scabino.

Ecclesiástes, ար. Եկեղեսիաստես. գիրք Ժողովողին :

Ecclesiasticaméute, մ. Իբրև եկեղեցական :

Ecclesiástico, գա. Տես Eclesiaste. Եկեղեցական. Ժառանգաւոր (եկեղեցւոյ :)

Ecclesiástico, ca, ած. Եկեղեցական :

Ecclissáre, Ecclissáto. Տես Eclissare, ած :

Écco, ած. Ահա. ահաւասիկ. ահաւադիկ : նայե՛ ecco, հեգնօրէն. տեսէր : տեսանեմ. ահա : ներս. պիտի : տես և Adunque. Աւասիկ եմ : ընդ պ. չէնքի եմ : Բիւր անգամ դնի երբ ի՛ զարդ՝ ի՛ նշանակել զպատրաստականութեան, կամ զկամ :

Écco-che. Ահա՛ նայե՛ : եկէքլմէ. դիցուք թէ. թէպետև : քիչ. Եթէ ինչ՝ անգամ յարի՛ ի՛ սանդիկս ու, ո, ci, lo, la, le. և նմանակ. Ահաւասիկ ես. ահաւադիկ դու, եմ : Eccoti. Ահա՛ : նայե՛ :

Écco, գա. Էco. Արձագանգ : Խոխոջանոց. Էքհիչ : far l' éco. արձակել արձագանգս. հնչեցուցանել :

* Eccresiástico. Տես Ecclesiastico.

Eccrinología. Կղկղաբանութիւն. (է սանին բժշկութեան որ Համբ յաղագս կղկղոյ հիւթոց կենդանեաց.)

Echeggiáre, ած. Echeo. Տես Eccheggiare : ած :

* Echenéide. Էքենիիս. Նաւակալ ձուկն :

Echiníte, իգ. Ի՛ հանքային էքինոս. կամ ինչի ծովային քարացեալ :

Échino. Էքինոս. կոպնի ծովային : գայթ ընկենու.

Echinófora. Տունկ ինչ փշալից :

Echinométra, ար. Տես Echino.

Echinopo. Տունկ ինչ բժշկական :

Échio. Խժադուխս. (է բոյս ինչ :)

Echíte, իգ. Խժաքար. (է քար ինչ. ոյաժամպական կանաչագոյն :)

Eclissaménto. Տես Eclissé.

Eclissáre, ն. և ձ. Խաւարիլ լուսնոյ : այ ընդհատ : խաւարիլ արեգական : ինեան, ինանիլ ընդհատ : ն. Խաւարեցուցանել. Նահանջացուցանել. Ծածկիլ : գաբրխոտ :

Eclissáto, ta. Խաւարեալ : ընդհատեալ :

Eclísse, Eclíssi, ար. Խաւարումն լուսնոյ : այ ընդհատ : խաւարումն արեգական : ինեան, ինանիլ ընդհատ :

Eclíttica. Ծիրը խաւարման. Խաւարածիրը : Բուրգ. Աչեմ :

Éco, Écco. Արձագանգ : Քանթ. պողպան. Խէպիէն ոչ :

* Economáto. Կոնոմոտ. պաշտօն կոնոմոսի :

Economía, Ecohómica. Տնտեսութիւն. անօքէնոմէ : հաշիպարտէլէ : հոգաբարձութիւն եկամտից ծախուց : յանձնեալ յիշխանէն : կոնոմոսաւ : Տիպէոդիա : էք : ինայաբ ի՛ ծախս : անխայտութիւն : հարցի տալ : Էքոնոմէ :

* Economicaménte, մ. Տնտեսապաշտ. անխայտաբար : Շնդհանրապէս :

Ecohómico, ca. Տնտեսական. գործիչ խնայող :

* Economizzáto, ta. Տնտեսեալ. անօրինեալ :

Ecónomo. Տնտես. կոնոմոս : վերակացու տան : Էքոնիմոս : տեսչութիւն : անխայտ. որ վարի անխայտութ : հանգեպար :

E convérso, մ. Բառ լատին. Ընդ հակառակն :

Ectesi, իգ. Ընդարձակութիւն, կամ դաւանութեան հաւատոյ :

Eculeo. Ի՛ ձիամարդ տանջանարան ինչ դահիճաց :

Ecuménico, ca. Տիեզերական : ընդհանրական (ժողովոյ :)

ED

Ed, շաղ. Եւ : Ա՛ : Տես E շաղ :

Edáçe, հ. Edacíssimo, ma. Ծախիչ. կերիչ. լափանիչ. ամենածախ : լօփ էքիչ. Խոպանիչ :

Edéma, ար. Ուռոյց ինչ կամ ուռ. և չարիչ :

Edemático, ca. Աեռոյցաւոր Edema ուռուցիւք :

Edematóso, sa. Պաշտամէ՛ ըստ. Edema ուռոյցն :

Edemosarca. Ուռոյց ինչ փոքր մի ընդադոյն :

Édera. Բաղէղն : սարմաւր :

* Ederáceo, ea. Բաղէղան. բաղէղնեայ :

Edificaménto. Տես Edificazione.

* Edificánte, հ. Շինող : Էֆան : որ շինէ զայլս : Էտրէն վերէն :

Edificáre, ն. Շինել. կերտել. կառուցանել : Էֆան Էֆան : in vólta. կամարաձև յօրինել : էնվր էրնէ. փոպպ էրնէ : շինել զայլս. ընծայել օրինակ բարի : Էտրէն վերէն :

* Edificáta. Տես Edifizio.

Edificáto, ta. Շինեալ. են : տես և Fatto.

Edificatóre, ար. Edificatrice, իգ. Շինող : Էֆան :

Edificatório, ia. Որ կարող է շինել զայլս. որ ծառչիչ յառաքինութեան. որ տայ օրինակ բարի :

Edificazióne, իգ. Շինուած : Էֆան. պինա : չարի. շինուած. օրինակ բարի : Էտրէն :

Edifício, Efifizio. Շինուած : Էֆան. պինա :

Edíle, գա, ար. Շինապետ. կամ շինուածապետ :

Edíle, ած, հ. Շինապետական :

Edilità, - tádе, - táte, իգ. Շինապետութիւն, կամ շինուածապետութիւն : (էր պաշտօն, կամ ատեան ինչ նախնի հռովմայեցոց կարգեալ ի՛ հոգաբարձութիւն շինուածոց հասարակաց :)

Edilízio, ia. Շինապետական. շինուածապետական :

Edísaro. Տունկ ինչ լեռնային :

Editóre , սբ. Տպադրող. (ի որ առայ առաքրել լինչ:) տիեզ պատճ էրէն:

Edítto. Հրովարտակ. հրաման: Քէրճան. էմր: far un' editto. առալ, կամ առնել հրովարտակ:

Edizióne, իգ. Տպագրուե. ասլ: պատճ:

Édra. Տես Edera.

* Educánda. Օրիորդ դաստիարակելի. (ի որ կայ ի վանս հաւաստարոյց առ ի դաստիարակիլ ի բարեկիրթ վարս:)

Educáre, ռ. Դաստիարակել. հրահանգել. մարգել: էէրէկէրդ էմէլ. էէրդին էմէլ:

Educáto, ta. Դաստիարակեալ. կրթեալ. էէրէկէրդ: ben' educáto, բարեկիրթ. քաղաքավարութ: էէրէկէրդ էմուշ: mal' educáto. անկիրթ. անհրահանգ: էէրէկսուշ:

* Educatóre, սբ. Դաստիարակ. դաստիարակիչ: լար:

Educazióne, իգ. Դաստիարակուե. մարգ. կրթութիւն: էէրէկէրդ. Պէրդիէ:

Edúlio. Քառ լուին: Կիրակուր:

E F

Eferéride. Տես Effemeride.

* Effábile, հ. Աստիճ պատմելի. Ճառելի:

Effautte, իգ. Ի խաղ լինչ երաժշտական:

Effe, իգ. Էֆֆէ, (ի վեցերորդ գիր խումբ կան այբուբենիս. և է այս F.)

Effeméride, գգ. Էֆիմէրտէզ. օրագրութ ըստ առոյց. կամ ստեղծոյց. (ի գիրք հաշուի շարժմանց և երևմանց երկնային մարմնոց:) Լուսնիմ. օրացոյց:

Effeminaménto. Տես Effeminatezza.

Effeminare, Effemminare, ռ. Իգացուցանել. առնել կնամարդի. կնամարդել. մեղկել. Լծուլացուցանել: Գաւկէնիլ էմէլ: * Effeminársi, յ. Իգանալ. կնամարդի լինել. կնասել:

* Effeminatággine, իգ. Տես Effeminatezza, և Leziosaggine.

Effeminataménte, ած. Կանացօրէն. իգօրէն. կանոյ ծերբծերբմամբ և մեղկութ: կնասութ: գոռոզ կամբ:

Effeminatézza. Իգութ. մեղկութ. կնասութ. էէրէսխանէ. Ճոխութ:

Effemináto, ta. Effeminatíssimo, ma. Կնամարդի. Իգատ. Թուլամորթ. մեղկ. պերճ. հեշտասէր: գոռոզ պէնդէր. խէէսիս. նազէլ. էհէնքէր:

Effemmináre, ռ. Տես Effeminare, ռ.

Efferataménte, ած. Գազանաբար. անողորմ: էմնուլուն էրէ. Տէրհաքէսիս:

Efferatézza. * Efferità. Գազանութ. դաժանութ. անգթութ: էմնուլուն: Տէրհաքէսիս:

Efferáto, ta. Efferatíssimo, ma. Գազանագիտ: գազանաբարոյ. վայրագ. անգութ: էմնուլ. պուրէ:

Effervescénza. Եռանդութիւն. (ի չարժմունն ի ներքինումն ինչ արտաքոյ գրեալ ի հեղանիւթս ի խառնուածս այլ ինչ գոյացուած:)

Effestría. Գեւուհիկ յուսոյ. Տօն ինչ ի պատուիրակին Դիւրեսեայ: Խաղ ինչ դիմակաւորաց եղևնցոցգիչ տունից գիշեր Դիւրեսեայ:

Effettivaménte, ած. Իրաք. արդեամբք. Ճշմարտիւ: էէրչէ. հագիգաթ:

Effettività. Իսկութիւն. իրականութիւն: կարողութիւն առնելոյ:

Effettivo, va. Իսկական. իրական. դրական. գործական: իրաք իսկ այնպէս: արարչականարարող. արարիչ: beni effettivi. առաջնածաք. գոյք: Ֆալ:

Efféttо. Գործ. արդիւնք. իր: իւ. ազդ: կատարութիւն. կատարած. վախճան: պտուղ: menare, recare, trarre ad effetto, porre in effetto. ի կատարութիւն ածել. աւարտել. առնել. կատարել: ազդ: էֆէէ էֆէքտէ. էմբա էմնէ. պէքտիրմէ: dar effetto. Ազդի է: և՝ միս դնել. պատրաստել: far effetto. ի գործ դնել: far l' effetto. ազդել. օգտել. far effetto a chi che sia. օգտել: էֆէէ. յաջողութիւն: ծօխէ. ապտէլ. ուշդ: il negozio non ebbe effetto: ոչ յաջողեաց. կամ ի դէրև եկ գործն: ottenere l' effetto. յաջողել. կատարելս լինել: էրամախլէ: Ինչք. գոյք. առաջնածաք: Տալ. Ալլի: * Դիտաւորութեամբ: per, կամ a questo effetto. առ այս. յայս առեն: պատճառ էրէն: con effetto. առն Effettivamente. Per effetto. ի կատարութեան ամի. գործս քանիւք. Հաստ յիմաց: էհէմմէ: in effetto. նոյն է: և՝ ապաքէն. արդարև. իսկ. արդեամբք: հագիգաթ: senza effetto. անգործ: ի դէրև. ի զուր: պուչ: նաֆիլէ:

* Effettóre, սբ. * Effettríce, իգ. Ազատող. գործիչ. արարչական: էֆէչի. էֆէն:

* Effettuále, Effettualménte. Տես Effettivo.

Effettuáre, ռ. Ի գործ դնել. կատարել. առնել. ի կատարութիւն ածել: էֆէէ:

Efficáce, հ. Efficacíssimo, ma. Ազդու. զօրեղ. ազդեցական: ամէնի էֆէնի grazia. գործոն. ընդունակ:

Efficaceménte, ած. Efficacissimaménte. Ազդու. ազդեցաբար. զօրեզօրապէս. ազդեցագոյն: էֆէքէրէնէ. ամէ էն:

Efficácia. Ազդեցութիւն. ազդեցուել. զօրութիւն. գործունէութիւն: էֆէքէրէնէ. ամէլ. գոյչէն:

Efficiénte, հ. Ազդող. արարչական: էֆէչի:

* Efficientíssimo, ma. Կարի ազդեցագոյն:

* Efficiénza. Ազդուշ արդիւնք իրաց. արդիւնք իրաց:

* Effigiaménto. Տպաւորութիւն պատկերին. կերպարանութիւն:

Effigiáre, գր. Պատկերել. ձևակերպել. տպաւորել. նկարել: Նաւէնէ էֆմէկ. սուրէն չէմմէկ:

Effigiáto, ta. Պատկերեալ. նկարեալ: սուրէնէլ:

Effígie, իգ. Պատկեր. նկարագիր. նմանութիւն. կերպարան: սուրէն: Նաւէչ:

Effímero, ra. Ազօրեայ (տեղ:) Ոչէր ինանչէ: օրակեաց. (առ ի զկենդանակաց լինչ, որք կեան զօր մի միայն:)

Efflorescénza. Ի ուռոյց մորմոյ գոյացեալ ի խիտ և ի մանրիկ պալարաց:

Effluénte, ած, հ. Ազատահոսակ (հեղուկ:)

Effluénza. Ազատահոսուել. (եղեգնտիական հեղմոյ:)

* Efflússo. Հեղուկն. հոսումն:

Efflúvio. Ազատհոսուել (փոլորշեաց բաղադրեալ մարմնոց:)

Effóndere, ռ. Ազատաքս հոսել. արտահոսել:

Effondiménto. Տես Effusione.

Efforería. Վերատեսչուե:

* Efforo. Վերատեսուչ. (ի՛ր վերադրոյն գաւառ նախնի տոպրոնացոց, կարգեալ ի սահմանել զգանձուելի Ճաշատուրին և ծերակուտին: քանյ միւս ի կեր ածի ի Յունական Effori.)

Effrenaténte, հ. Տես Effrenato.

Effrenáto, ta, ած. Ազատասան. անսանձ. եզատանձակ. անճատ: էէմնիչ. դադիրէլ:

Effusioncélla. Սակաւ հեղումն. դոյզն հոսումն,

Effu-

Effusióne ; ſ. ՀեղուՄն. ՀոսուՄն : պեօֆիւզիէ-
պեօֆիւզիօնէ :
Efialte, ſ. Տ՛ա Incubo.
Efímera. Տ՛ա Effimero.
Efod, ար. Եփոտա (քահանայապետին հրեից.)

EG

EGénte, ſ. Տ՛ա Bisognoso.
Egestióne, ſ. ՇիտուՄն կղկղանաց. էկզէ-
ստիօնէ որովայնի :
Égide, ſ. Եգիս. (է վահան արամադրայ. կամ
պալլասայ : եւս՝ լանքապանակ ածոց. զրահ դից :)
Egílope, ար. Պալար ինչ գժայծեալ ը ուռնչս, և
ըՄեծագոյն քունքս աչաց :
Egíra, ſ. ՇուռեալՈն մանվիչսակաՈաց : հիՃնէր :
Egizíaco, ca. Եգիպտական. իգիպտացի : giorno.
օր անյաղթ :
Égli. արդաՈեա անթէ, ե՞ր. Եա՞ այն. ո՞ չն : նոքա. այնոքիկ : փոխ՛ ո չեն : ՅաքՈական
սր լինի եա՞ églino. յայց այլ հոլովք են զար-
տուղի. Թէպէտև՝ ի գիրս հանիՈակաց egli ՝ի կիր
ածի նաև փնտիկ այլ հոլովից. եր. da egli. ՝ի
նմանէ : con egli. ընդ նմի, նմա. Egli ըՀՀ ուրեք
՝ի կիր ածի առ ի զարդ. եր. Ցgli è vero. Հաւա-
րեաՄ է : կերէտ որ : Égli stésso. Նա ինքն.
Յոյն ինքն : էնէսի՞ էնէսիոն :
Égloga. ՀովՃաբանուՄն. կամ տեՃաբաՃակաՈ ՝ (է
ապր ինչ հովՃաՃան բանաւոՈեցուՄն :)
* Egraménte. Տ՛ա Malvolentieri.
Egregiaménte ; ſ. ԳերազկաՈապս : գերազգիս. վա-
ելչապար. ոքանչելապէս. անկՃապ. քաջ : ՝ի-
պէս. էէտ էյն :
Egrégio, ia. Գերապատիւ : գերազանց. ընտիր :
երեւելի. պատուական. ազնիւ. գերազգիկ : կա-
տարեալ : նշան. նոպէր : ի՞նէլ :
* Egritúdine, ſ. Հիւանդութիւն. խոՀմնէ :
Égro, ra. արդաՈեա՞ անթէ՞ եր՞. Egrótto, ta : Հի-
ւանդ :
* Egrotánte, ſ. ԲաՈ՝ապ. Հիւանդացեալ. հիւանդ :
* Eguagliánte, ſ. * Eguagliatóre, ար. Հաւասա-
րիչ :
Eguagliánza, Eguagliáre. Տ՛ա Uguaglianza.
Eguále, ſ. Egualíssimo, ma. Հաւասար. նմանի.
նոյն : պէրապէր : արդար. իրաւացի :
* Egualézza. Տ՛ա Egualità.
* Egualíre, ՈՀ Զանիել. հաւասարել (զատամունս
անուռոց :)
Egualità, - táde, ՚ táte, ſ. Հաւասարութիւն.
հանգիստութիւն. պէրապէրութիւն :
Egualménte, ſ. Egualissimaménte. Հաւասարա-
պէս. միապէս. պէրապէր :
Eguméno. ԲաՈ յոնոյ. Վանահայր. առաջնորդ
վանաց :

EH

EH! ſ. Տ՛ա Deh. Դէ. գոյժագոյն. Ա՛ՀՀ :
պէե. Ա՛ռաւաՈեաՀ երկար. ոմն զկնիկաւ ԷԷ,
նմանիկ զհիլաւահմանուՀ իրին : էէ. էյքէրէ.
ահ ինչ :
Ehi! ſ. գոյժագոյն. Ա՛ՀՀ : պէե. առ և Ahi.

EI

EI, կամ E՛. Նա. այն. ո՞. ո՞ չէյ : նոքա. այնոքիկ.
այնք : ծնող. ո չէյնէր :
Éja. ſ. լաթէ. Ա՛կէ. հայտա :
Ejaculatório, ia. Յայտագոյժ (մատուռք :)
Ejaculazióne, ſ. ՅայտուՄն (սերմանն կՀեղա-
ՀեաՀ :)
Eimè. Տ՛ա Oimè.
* Ejulazióne, ſ. Կոծ. Ոխիչ կանանցն :

EL

ELè. Տ՛ա Egli.
Elà. Տ՛ա Oh.
Elaborare, ն. Աշխատասիրել. արուեստաՀիլ.
գործել. արուեստապէս, կամ խնամով. հոգիս ինչ
իւիւեմ. էօլինէ :
* Elaboratézza. Աշխատասիրութիւն. արուեստա-
կուռ. խնամ. զգուշուՄն :
Elaboráto, ta. * Elaboratíssimo, ma. Ճարտարա-
գործ. արուեստախառն. վայելչակերտ. վայել-
չահնար. Ճախարակեալ : հոգիս ինչ եւիւեմ :
Elafabosco. Ի բոյս ինչ :
Elasticità. ԱառաձգուՄն. առաձգական ղօրուՄն :
Elástico, ca. Աձգական :
Elata. Կեղև արմուկնոյ :
Elatério. Հիւթ մզեալ ի վայրի վեղրապտղէ, կամ
՝ի վայրի վարունգոյ, և Հեռանձրացեալ :
Elatíne, ſ. Տունկ ինչ :
Elatíno. Իւղ ինչ հանեալ ՝ի կեղևոյ արմատնոյ :
* Elatíssimo, ma, գէր. Գերազմարմն, ևն :
Eláto, ta. ԱՀարձակաՀ. վեՀացեալ : փուչրուչտ :
քարձրամիտ. ամբարտաւան : Յաղթող :
Elazióne, ſ. ԱՀաբարտաւանուՄն : Յաղթութիւն :
Élce, ſ. * Elcina. ԾաՀ ինչ : էէլսնը. էօլեաը
ագռաՃ : սովորաբար կոչի Léccio.
* Eleiário. Կաւակաթաղ. նաւահանգիստ : էէպէնճի :
Elcísma. Կղկղանք արձամբոյ. գեղ ՝ի կղկղանաց
արձամբոյ :
Elefánte, ար. Փիղ : ՓիՀ :
* Eleſantésco, ca. Փղական. փղի :
Elefantéssa, ſ. Փիղ մատնի : փէՀ փիՀ :
* Elefantíasi, ſ. Տ՛ա Elefanziasi.
Elefántino, na. Փղական. փղի. ելեփանդական :
Elefanzía, Elefanziási, ſ. Ելեփանդական քա-
րոտուՀ : ուրկուՀ : ձիպոմէյէ. ալթէնէյէ :
Elegáno. Ի նունի ինչ :
Elegánte, ſ. Elegantíssimo, ma. Վայելուչ. վայ-
ելչագիր. գեղեցկայարմար. ընտիր : ի՞նէլ. է-
զընէ. հոյ :
Elegantemènte, ſ. Elegantissimaménte. Վայ-
ելչապար. գեղեցկապէս : ի՞նէլ. լաՀիքէի ինչ :
Elegánza, Elegánzia. ՎայելչուՀ (բանից.) գե-
ղեցկուՀ. պերճուՀ : ի՞նէլիէ. լաՀիքէի : scie-
glier elegánze da' libri. Ճաղկաքաղ առնել ընդ-
ունել. կամ գգեղեցիկ խնամս գրոց :
Eléggere, ն. Ընտրել. առնուլ ընտրանօք : պէՀէ :
* Eleggíbile, ſ. Eligibile.
Eleggiménto. Տ՛ա Elezione.
Elegía. ՈղբերգուՀ. տող ողբերգական :
Elegíaco, գոյ. Ողբերգակ : ողբերգու :
Elegiáco, ca, ածական. Ողբերգական :
* Elembícco. Տ՛ա Lambicco.

Ele-

Elementále, հ. Elementáre, աե. Elementário, ia. Տարրական:
Elementáre, ն. Տարրացուցանել. բաղկացուցանել ի տարերաց:
Elementáto, ta. Տարրացեալ. բաղկացեալ ի տարերաց:
Eleménto. Տարր: Էնոխոբ: Eleménti. Սկզբնատարերք իրաց, կամ գիտուեց. սկզբունք, կամ հիմունք գիտութեց, արհեստից: esser un' elemento, կամ il quinto elemento. լինել կարգին բազմոյն, կարի քիչ պիտանացու: la caccia è il suo elemento. որսորդութ՝ ախորժական, կամ հեշտալի է նմա:
Elemi, իգ. Բժշկական խէժ ինչ եմովխոյ:
Elemósina. Ողորմել. աղքատաց: ապրուստ: dimandar l'elemosina. մուրալ. խնդրել զողորմութ: պէտս:
Elemosinário, Elemosiniére, աբ. Ողորմած. գէշ ինամ առ աղքատս: * Ողորմաբաշխ. (ի եկեղեցական պաշտօնատարը որ եկեղեցւոյ, և ծիրթոյ:)
Elemosinúzza. Ողորմել սակաւ: ապրուստիկ:
Elénco. Ցանկ գրոց: փիլիսի: փիլոյիս:
Elénio. Բոյս ինչ բժշկական: Էնրոնդ. օխտ. ծաղկեն:
Elestof, աբ. Բան արաբանոց. Ի գեղ ինչ:
* Eléttra. Տես Elezione. Far eletta. Ընտրել:
* Elettivaménte, ած. Ընտրաբար. ընտրանեաբ:
Elettívo, va. Ընտրելի. ընտրական (եկեղեցի. որ ընտրութ հասանէ յեկեղեցական:)
Eléttо, ta. Electíssimo, ma. Ընտրեալ: սեղեփ: ընտիր. ազնիւ: եղև. ծոխ: Նախասահմանեալ, կամ ընտրեալ (յԱստուած:)
Elettorále, հ. Կայսրընտրական. կայսրընտրոյ:
Elettoráto. Կայսրընտրութիւն. պատիւ, կամ իշխանութիւն կայսրընտրոյ:
Elettóre, աբ. Ընտրօղ: Էօյնուկնէնէն: կայսրընտիր: Եպիսկոպոսաբար պիշիոփ:
Elettovário, Lattovário. Ի ազգ ինչ լոյծ դեղոց բաղադրեալ ի զանազան նիւթոց ընտրելոց ի ծառոյ:
Elettricaménte, ած. Եղէքթրականապէս. եղէքթրական ձեւով:
Elettríce, իգ. Կին կայսրընտրին:
Elettricísmo, Elettricità. Եղէքթրականութիւն. եղէքթրական ձեւ:
Eléttrico, ca. Եղէքթրական: եղէքթրահան (հնձանք, կամ քարինք:)
Elettrizzáre, ն. Եղէքթրացուցանել. զգեցուցանել զեղէքթրական ձեւ: Elettrizzársi, յ. Եղէքթրանալ. զգենուլ զեղէքթրական ձեւ:
Elettrizzáto, ta. Եղէքթրացեալ:
Eléttro. Սաթ: էլէքթրոն: Եղէքթրոն: զեղմտորդն. (ի ազգ ինչ հրահանգեալ, որոյ հինգերորդ մասն է արծաթի, և մնացեալն ոսկի:)
Elettrofóro. Եղէքթրակիր. (ի գործի ինչ որ կրէ, կամ պահէ յինքեան յերկար եղէքթրական ձեւ:)
Elettrómetro. Եղէքթրաչափ. (ի գործի ինչ ճանաչելոյ զեղէքթրական ձեւ:)
Elettro-motóri, աբ. յոփ. Եղէքթրաշարժիք. (են գործիք ինչ շարժելոյ զեղէքթրական հնդանիւթն:)
Elettroscópio. Եղէքթրացոյց. տես Elettrometro.
Elettuário. Տես Elettovario.
Elevaménto. Աճեցուցանել. վերաբերել. բարձրութիւն: Էօյրը. փալաբշխա. ըպրշխա:
Eleváre, ն. Աճեցուցանել. ի վեր հանել. կանգնել. բարձրացուցանել. վերացուցանել: Էօյրը. փալաբշխա. ըպրշխա:
Elevatézza. Բարձրութիւն. գերազանցութիւն. վեհութիւն: Էօյնէլիկ:
Eleváto, ta. Elevatíssimo, ma. Կանգնեալ. համբարձեալ: փալաբշխըլը: Էօյրը. ըպրշխը: բարձրացեալ. բարձր: Էօյնէլ: գերազանց. վեհամեհ (միաք:) Ինձնիք. Էօյնէլ: վեհ (ոճ:) * ամբարտաւան. բարձրամիտ: Տարաբաս:
Elevatóre, աբ. Տես Elevatorio. Ի նմա գործի ինչ վերահասուցանել, որով ի վեր հանեն զիրեալ ոսկերս:
Elevatório, աե. Վերահասուցիչ (միանուագ մարմնոյ:)
Elevazióne, իգ. Տես Elevamento.
* Elezionáre, ձե. Տես Eleggere, ձե:
Elezionário. Ընտրօղ. որ ունի իշխանութիւն ընտրելոյ:
Eleziόne, իգ. Ընտրութիւն. ընտրանք: աբէնէ: կամ տրտուրիւն, կամ իրաւունք ընտրելոյ: նախասահմանութիւն, կամ ընտրութ առ ժամս: far l'elezione. ընտրել: far di sua elezione. առնել ընտրեալ:
Eliaca, աե. իգ. Ակրիճական (ծաղկանի, կամ մանրաբառնալ. յոյ յորժամ առաջ ինչ ծագէ, կամ մանրէ ի շառաւիղս արեգական:)
Eliaśti, աբ. յոփ. Իբր անուն գառաբարոյ ինչ աթենայ, որք Հոդոսէին ի բացի յերս արեւուն:
Elíca. Ոստրան. կամ ոստրաձիգ. (ի գիծ ինչ կոր:)
* Elice. Տես Elçe. Ողորմ. (ըստ անդամալուծի է ընդհանրեալ մասն ունկան ի ձև կիսաթողոր լսանի հուսկ ի ծոծրակն, կամ է բուկանգակ արտաքին շրջապատ ունկան մարդոյ:)
Elícere, ն. Բառ լատ. Հանել արտաքս. եհրտանել:
* Elicéto. Ընտրաբար Elcé ծառոց:
Eliciti, աբ. յոփ. Պատանցիկք. (են աղանգաւորք:)
* Elícito, ta. Հանեալ արտաքս: եհրտնեալ (ներգործեալ) կամաց:
Elicóide, աե. Բառ եղէքտրաֆիան. Ողորմահաճ:
Eliçosofía. Ի արհեստ գծելոյ զոլորտս:
Elicríso. Բոյս ինչ, որոյ ծաղիկք են ոսկեգոյն:
* Elídere, ն. Ի բաց քաշել. ի բաց ձգել. ի բաց ծորտել, կամ ցատուել. (զդիր, կամ զձայնաւոր ինչ ի միոյմէ բառէ:)
Eligénte, հ. Ընտրօղ: աբէնէ:
Eligíbile, հ. Ընտրելի, արժանի ընտրութ:
Elimósina. Elimosiniere. Տես Elemosina, ձե:
Elínga. Սուրալ կուռան ինչ. նաւու. ի բառնալ զանկիւն:
Elíocéntrico, ca. Բառ ասպ. Արևակեդրոնական, կամ արեգակնատես (մոլորակ:)
Elioçométa. Վարպետ, կամ գիտուոր արեգական. (ի երևոյթ ինչ, որ երևի երկնից ի մուտս արևուն:)
Eliognósticі, աբ. յոփ. Արեւատեսք. (են ազան գառաւորք հրեից:)
Eliómetro. Արեւաչափ. (ի գործի չափելոյ զտրամադիր արևու. լուսնոյ, և այլոց աստեղաց:)
Elioscópio. Արեւադիտակ. (գործի գիտելոյ զարեւ:)
Elioseliпo. Կին ինչ, յորում նշմարել նմանութիւն արեւու և լուսնոյ. Ընդդէմ երկնից ի միևնոյն ատեն գտանի: Արեւալուսին:
Elíotrópia. Տես Elitropia.
Elísio, ից. և ած. Իդիսեան դաշտք. (ի առասպելական ազգայոյն հեթանոսաց:)
* Elisióne, իգ. Ջարտուտիւն. (ի բարձրութիւն միոյ ի ձայնաւորաց իսկիզբն կամ յվերջոյ բառին, ի հանդիպումն այլոյ ձայնաւորի:)

Eli-

Elisíre, ար. Elisirvite, ար. Ոգի հեղանիւթից:
* Elissazióne, իգ. Խարշումն. խարշ:
* Elísse, իգ. Տես Ellisse.
Elitrópia. Ակն ինչ պատուականն ըմբխտագոյն, բայց կարմրախայտ. արևածաղիկ: ինչ ևս ունի. պեվի խապանի:
Elitrópio. Ծաղիկ արևածաղկին:
Élittico, ca. Տես Ellitico.
Élla. Բոյս ինչ բժշկական:
Élla, էս, իգ. Կա. ինքն. նա ինքն: ը. պէնսի:
Elle, Élleno. Եղբ. ինքեանք. ինքեանց. պէնսիէր:
Ellanódici, ար, յոգ. Հանդիսապիղք ոլիմպիական խաղուց:
Elleborína. Եղեղորսնկի. (է բոյս ինչ նման սոխի տակ եղեղորսն, բայց փոքրատերև. ը զոյն:)
Elléboro. Եղեղորս, կամ կոճ վրացի: պոլիտոպ. ը. խոս. գառ. ևիէյի: nero. փարաճ սև:
Ellénj, ար, յոգ. Հելլենք: հելլենացիք:
Ellénico, ած. Հելլենական:
Ellenísmo. Հելլենադաւանուէ. յունաբանուէ. ազ հելլենական:
* Ellenísta, ար. Յունական: յոյն. հելլենացի:
Ellenístico. Յունական բարբառ հրեից (խառն է եբրայեցի և սորի բառից:)
Éllera, Édera. Բաղէն: ագմանբէ:
Élli. Տես Egli.
* Ellípsi, իգ. Տես Ellissi.
Ellísse, իգ. Ծերբառ. (է ձև ինչ երկրաչափի. կան նման ձուաձևին:)
Elíssi, իգ. Լուռե. (ձև ինչ հարուստանական:)
Elljttíco, Elíttico, ca. Ծերբառական:
Élio. Տես Egli.
Elmétto, Élmo. Սաղաւարտ. գլխանոց երկաթի. պէնր պիւլահ: rassettarsi nell' elmo per far checchessia: պնդել զինչ (առ գործ ինչ) կամ կար պատրաստել առ ինն:
Elocuzióne, իգ. Ճոխաբանուէ. (է ձևն ի հնոց գից մատանց ճարտասանուէ:)
* Elogiétto, նոմ. Գովեստ համառօտ:
Elógio. Գովեստ. ներբողական: պէսի:
Elongazióne, իգ. Տես Allontanamento.
Eloquénte, հ. Eloquentíssimo, ma. Ճառատ. ակերոհական: փիլպաղ. պէօղ. ասպետ:
Eloquenteménte, հ. Eloquentissimaménte. Ճառատուն. ճարտասանաբար:
Eloquénza. Eloquénzia. Ճոխատուէ. ակերոհականուէ: փիլպաղէր:
Elóquio. Բան. ճառ:
Élsa, Élso. Պատառական տրոյ. (է երբեմն հատատուել զբատականս տրոյն. լուսահոգանել ըզճերն:)
Elsíne, իգ. Տաճիկ ինչ խոսքել է ցանկալ:
* Elucubráto, ta. Ակռեբատական. ճոխաբան. կեաց. գործեալ. խնամ. աշխատասիրուած: հաճոյ. նշ պէնսիէ:
* Elucubrazióne, իգ. Ակռեբատականուէ. փոյթ է գործելն. խնամ. աշխատասիրուէ: հաճոյ. նշ պէնսիէ:
Elúdere, ն. ի գերև հանել. վնասհնարդիւ ազատել. խոյս տալ. պատրել:
Elusório, ia. Խաբեական. Պատրողական:

EM

EMaciáre, է, և իգ. Նիհարանալ. հիւծիլ: հատանուիլ: ն. Ծերբել. հարբել. հատպնդիլ:
Emaciáto, ta. Emaciatíssimo, ma. Վտիտ. հիւծ. հատ. պատ:
Emaciazióne, իգ. Նիհարուէ. հատուն: հատէր:
* Emaculáto, ta. Սրբեալ յարատոյ. անարատ:
Emalópia. Ի ծաւալումն աչեան ի գունդ ական, գոյացեալ ի սաստիկ քաղեամանէ, կամ յանկանէ, և ի վիրաց: առուգաբանի Ակնհանգուէ:
* Emañáre, է. Ծագիլ. բղխիլ. յառաջ գալ. ելանել. արտաքս. հալակիլ. ծաւալիլ. ա. ձգել. հրատարակիլ: ն. Յառաջ բերել. հրատարակել:
* Emanáto, ta. Ծագեալ. բղխեալ. ևն:
* Emanazióne, իգ. Ծագումն, բղխումն: սկիզբն: Ծագեալ. կամ սկզբնաւորեալ իրն:
Emancepáre, ն. Emancipáre. Ազատել զոք ի հայրենի իշխանուէ. առնել ինքնաւոր: ապազգեցուցանել:
Emancipáto, ta. Ազատեալ ի հայրենի իշխանուէ:
Emancipazióne, իգ. Ազատումն ի հայրենի իշխանուէ:
Ematíta, կամ Amatita. Տես Matita.
Ematíti, ար, յոգ. Ասիւնակերք. (են աղանդաւորք:)
Ematocéle, իգ. Ալեհաւաքուէ գոյացեալ ի վերմանէ արեան արտաքս:
Ematósi, իգ. Փոխարկումն մանկանն յարիւն:
Embléma, ար. Դրոշակ. (է խորհրդաւոր նշան հանդերձ յայտնիչ մեկնագրաւ:)
* Emblematicaménte, հ. Դրոշակաբար. դրոշակօրէն. դրոշակօք:
* Emblemático, ca. Դրոշակական:
Émblici, ար, յոգ. Ազգ ինչ Mirabolano ի:
Embolismále, հ. Embolísmico, ca. ած. Լուսանչ. Լուսանչի:
Embolísmo, կամ Cembolismo. Նահանջ լուսնոյ, կամ նահանջ լուսնական. (է աւել քան զտարեգիր յետ բերքատասան լուսնակիսն առնոց:)
Embrice, ար. Կղմինդր. Տես scoprire un embrice. ի վեր հանել զառնն. non la guardar in un filar d' embrici. մի զայն մանր քննել. զանց առնել զիոքրուէքը:
Embriciáta. Հարուած կղմինդրի:
Embriciáto, ta. Կղմինդրայարկ. կղմինդրաշար: է. էիի: կղմինդրանման:
Embriología. Սաղմնաբանուէ. Ճառ յաղագս սաղմնի:
Embrióne, ար. Սաղմն: ալատ. ձիճի: Սաղմն երկոց. (ը անկատանից է անկատար պտուղն:)
Embriulchía. Սաղմնահանուէ:
Embrocazióne, իգ. Embrócca. Առոգումն (ախտացեալ անդամոց դեղով.): կամ դեղ կաթիլաձև կան: կոչի և Docciatúra.
Embroccáre, ն. Առոգել. (զախտացեալ անդամն դեղով.) կոչի և Docciare.
Eménda, Emendaménto. Ուղղումէ սխալանաց. զգաստուէ ի բաւ անդր: խոտոր ընկոյզ:
Emendábile, հ. Ուղղելի. խրատելի: գնահէպ:
Emendáre, ն. Ուղղել զսխալանս. բառնալ զձեր. ծաղմատ. պիտիլիպէպ. խոտոր ընկոյզ: ձգել զմեռ. զանց առնել. զգաստ ընկոյզ: lá vita, կամ Emendársi, ն. Ուղղել զվարս իւր, կամ զանձն. զգաստանալ. ծնոտ. խոտոր օշմէ:
* Emendataménte, հ. Անսխալ. ուղիղ:
* Emendatívo, va. Ուղիչ:
Emendáto, ta. Ուղեալ, ևն. Տես և Squisito.
Emendatóre, ար. Ուղիչ: խոտոր ընկոյզ:
Emendazióne, իգ. Emendo. Տես Emenda.
Emendévole, հ. Տես Emendabile.

Emergénte, աֆ. Ծագեալ. Հանդիպեալ: լման. պահասէ ելեալ: danno emergente. Ծագեալ վնաս. (որ հանդիպի ի հատուցանելոյ ըստ ժամանակին զիտի, կիմ գառեաշի յանօթի:)

Emergénte, գ. ա. Emergénza. Դիպած. պատահար. արկած: գապա:

Emérgere, ն. Ելանել ի վեր. կիմ յերեսս: հանել արտաքս:

Emerobatísti, ա. յոյ. Ընդդէմ-արք հրեից, որք զօր ամ միշտ ելին ի ջուր վաճ սրբուճ:

Emerocále, իգ. Ազգ մեղ նարկիլի:

Emersióne, իգ. Վերելք. (ասի զմոլորակացն, յորժամ սկսանին վերանալ երևիլ յետ ծածկելոյ ի շուրջանց ստուերաձ. կիմ հակադրութ այլոյ մեղ մոլորակի:)

Emético, ca. Սիրացուցիչ. փսխեցուցիչ: գոպոսպրան. գոպոսպրօմ:

Emicránia. * Emigránia. Աջգար. (ի յատ. ձևս. տես գլխոյն:)

Emimétro, գ. Կիսատող. կէս տող: հրպա:

Eminénte, ած. Գերակայ. բարձր. գերազանց. վսեմ. երևելի. պատուական. իշխանէ. էյս. մեծ. նիւթ: տես և Imminente.

Eminenteménte, մ. Գերապրյն. իմն. վսատակեալ պէս. գերիցեիկ իմն. պանծադոյնս:

Eminentíssimo, ma, գեր. Գերապրյն յոյժ. Վսեմականն. վսեմապատիւ, կիմ վսեմապատ. (ի տիտղոս կարդինալ, են:) ուղղյք. Ցոտոյք: ընդ. գոպոսոյք:

Eminenziále, ած. Գերազանցական:

Emiólia. Կիսաբոլոր. ցի նոյնպէս և կէս:

Emionite, իգ. Տունկ ինչ:

Emiplessía. Մասնական կաթուած. կիմ կիսակաթուած. (ի կաթուած գօսացուցիչ անդամոց ինչ:) նիւթ. գաւթ:

* Emisférico, ca. Կիսագնաճեան. կիսագնանական:

Emisfério, Emisféro. } Կիսագունդ. կիսագ-
Emispério, Emispéro. } գունեայ երկրի: նը-գիթ: տես. նիստիթ պայք:

Emissário. Տես Stallone. Emissário de lághi. Ցահանք լճոց: * Լատեռ. գէտ. լաշտիթ:

Emissióne, իգ. Հոսումն արտաքս. հոսուածն արտաքս:

Emistíchio. Տես Emimetro.

Emitritéo, ա. Ազգ ինչ գժոգակ սեռնդի:

Émme, իգ. Էմմէ. (ի երկրորդաստիճանի գիրն թուականաց ազգ. բերնից. որոյ ձև ի այս M.)

Emolliénte, աֆ. ի. Կակղիչ. (գեղ:)

* Emolo. Տես Emulo.

Emoluménto. Օգուտ. չահ: փայտ:

Emoroidále, Emorroidále, աֆ. ի. Տեղատեսական (երակ.) տեղատեսուած. ծիծոց:

Emorragía. Հոսումն արեան (յինչ և ինչ անդամոց:) գան. ափսոս:

Emorróidi, իգ. յոյ. Տեղատեսուած ծիծք: հանյատ: կոյն և Morice.

Emorroíssa. Կին տեղատեսուած:

Emorróo, ա. Ի ժամանակ ափրիկէի. որ ի հայ ծիրն ծորելոցն ցամքելն ի ծագոց խայծեցեալոյն. տառապագանի Աբիսինացոց:

Emotossía. Ծգուման արեան:

* Emozióne, իգ. Շարժումն. այլայլուճ:

Empetíggine, իգ. Ոզբուն: Բեխիկ:

Empétro. Տունկ ինչ աղի բուսանէ ի ծովափնեայս:

Empiaménte, մ. Ախտաշրջուճ. չարուճ. անողորմաբար: պիներիպէնի իւղ. դարմի իւղ:

Empiastráre, ն. Դնել ի վէր, կիմ մատուցանել սպեղանիս: Սրեհեմ եփելագործ:

Empiastráto, ած. Պատեալ սպեղանեաւ. արկեալ ի վէր սպեղանիս:

Empiástro. Սպեղանի. ռամկ. մշհամ: Սրեհեմ եփած:

Empiéma, ա. Շարուածուճ (ի հատսքումն շարաչց ի խոռոչս կրծոց, որով ախտացեալն ծիր քանիկ գշարնուճ:)

Empiemático, ca, աֆ. Ախտացեալ ղշարուածս ծուք. շարուածուճ:

Empiénte, ած. Լցուցիչ: փշրուածն: տես և Pieno.

Empíere, ն. Ածուլ. լի առնել: փշրատրմաք: ընդ. ձիճերին: ածխոյն փշրատրմաք: աւարտել. կատարել: պինդ ընդ: յապհցուցանել: փշրատրմաք: ծանծ. կել: պատել: Էօրնիք: քարշել, կիմ լարել զաղեղն: Էայ չէ՛ն ** empiersi la bocca d'uno. Ես ուզեց վայրապար, յանդիպեր, անհնազանդ: non l'empirebbe l'Arno colla piena. ասաղ ասի. Ծժոխորովայն. անյագութիւն:

Empietà, táde, táte, իգ. Ամբարշտուճ. չարուճ. ձգիր: Էեֆիէրէի. փեսուք:

Empiézza. Ծոյն է: տես և Adempimento.

Empiménto. Լցուճ. լցուցանել: փշրատրուճ: տես և Adempimento.

Empio, ia. Empíssimo, ma. Ամբարիշտ. հերհնաւոր. անդուճ: ապաքին. պաճուճ:

Empíse. Տես Empiere.

Empíreo, աֆ. Երկնէն (երկինք:) գոյ. Երկնէն երկինք: Քեռնէթնա երկնաւ. ալեմ ճեմելարան:

Empireúma. Ի լիանալ ինչ չորս և կամաց. կամ ի լիանալն մանուկ գոնեալ երկրի հրոյ ի ջուր ծովս եաւ չքաշան գործեալ:

Empireumático, ca, Խանձաչամ. խանձաչոտ:

Empiricaménte, մ. Փորձառականն բժշկուճ:

Empírico, գոյ. Փորձառական բժիշկ, կիմ փորձագէտ. (ի՛ որ վարի միայն ծանօթուճ փորձից:) Բժիշկ խաբեբայ:

Empírico, ca, աֆ. Փորձառական (բժշկուճ:)

* Empírio. Տես Empíreo.

Empirísmo. Գործնական ծանօթուճ. կիմ կիրք փորձառու բժշկին:

Empitíggine, իգ. Տես Empetiggine.

Empíto, գոյ. Ճաւթ. ուժգնուճ. ուժգին յարձակումն. բռնուճ: հնձիսմ. համլե:

Empíto, ta, աֆ. Տես Empiuto.

* Empituosaménte, մ. Ընդգնակի. ուժգնաբար:

Empitúra. Տես Empimento. կազմած. գործած:

Empiúto, ta. Կծեալ. լի: փշրատ. փծրած:

Emplasticaménte, մ. Սրբ զասպիզանի:

Emplástico, ca. Խղխղիչ. որ ունի զբնուճ պղպեղանաղ:

Emporético, ca. Պարզիչ (ծանր. ցի սիրզիչ. զնող:)

Empório. Վաճառատեղի: ապարք:

Emúgnere. Տես Smúgnere.

* Emuláne, ի. Տես Emulatore.

Emuláre, ն. Նախանձիլ. նախանձ բերել. նախանձաւորիլ. նախանձ առնուլ. կանգել. հետամտուճ լինել: գոչելի երևիլ. ասյտակ. ինչևնիւ. գրգռանմամբ:

Emulatóre, ա. Emulatrice, իգ. Նախանձաւոր. նա-

նախանձաւոր • խախանձաւոր • հետամուտ • գայթեի եկեղ • ոյժան • հոգի :

Emulazióne, իե • Նախանձ • նախանձաւորութիւն • հետամտութիւն : գայրեի • նըսդհանձնութ :

Emulgénte, ս • Կիթիչ (կրսակ, կիմ ընկերակ :)

* Emúlgere • Տես Smugnere •

Émulo, ար • Տես Emulatore ..

Emulsióne, իե • Կիթ • (է գործարան կենդանեաց կարգաւոր ի մզուին, կիմ յանկաւուին հիւթոց ինչ :)

* Emúngere • Տես Smugnere •

* Emúnto, ta • Տես Smunto :

Emuntório • Մզարան • (է գործարան կենդանեաց կարգաւոր ի մզուին, կիմ յանկաւուին հիւթոց ինչ :)

EN

En • Տես In •

Enallage, իե • Փոխանակութ • (է ձև ինչ քերականական, որով մասն ինչ բանի չնի փոխանակ այլոյ մասին :)

Enarmónico, ca • Հաւ երաժշտից • Ներդաշնակական :

Enartrósi • իե • Ընդակցութ (ա անդամալուծից է յօդուածն ինչ ոսկերաց :)

Encaústico, ca, ած • Այծնահարն (նկար • ի նկար դործեալ հրաշեկ երկաթով ի վէմ փայտ, և.ն :)

Encéfalo, ած • Հաւ էգեղեակն • Գլխածին (ծրդըն • ի ծնեալ ի ներքս ի գլուխն :)

Encénia, իե • կ յոպհպիչ ևս Encénie, իե, յոս • Նաւահանգիստք (առաջարկն հրեից :)

Enchimósi, իե • Ի յանկարծական դիպուածն արեան յանօթս մտելոյն ներքսագործեալ յամօթոյ • ի բարկութ, և.ն :

* Enchirídio • Գիրք ձեռնաւոր, կիմ ձեռնարկան • գրքոյկ • իսալական բառիս կոչի Manuale •

Enciclico, ca • Շրջաբերական (կոնդակ, կիմ նամակ :)

Enciclopédia • Համայնագրութ, կիմ հանրագրութ • (է ըհանուր վարդապետի կիմ աղեսպետութն առ գիտութեց • և կիմ մասեան յորում ճառի զամ գիտութեցդ և զարհեստից :)

Enciclopédico, ca • Համայնագրական :

Enciclopedísta, ար • Համայնագէտ, կիմ հանրագիր • (ի որ ճառի զամ գիտութեց • կիմ զարհեստից :)

* Enclítico, ca • Տես Inclinativo •

Encomiáre, Encomiáto, ta • Տես Lodare, և.ն :

* Encomiáste • * Encomiatóre, ար • Ներբողիչ :

* Encomiástico, ca • Ներբողական • Ներբողիկ :

Encómio • Ընկոմիոն • Ներբողեան • գովեստ • Գիպհ :

Ende • Տես Quindi •

Endecágono, գոյ • և ած • Մեսասանանկիւնի • մեսասանկողմեան :

Endecasíllabo, ած • Մեսասանոտնեան :

Endecasíllabo, գոյ • Տաղ մեսասանոտնեան :

* Endémio, ia • Ազգային ախտ • կիմ յօրինուիէ :

Endica • Endicúzza, նաե • Տես Incetta •

* Endicajuólo • Տես Incettatore •

Éndice, ար • Նշանակ • յիշատակ • բառնիկ • (ի որ ձև եդեալ ի բոյն հատուց, առ ի նշանակ անդր արտագրելոյ նոյ զձուս :) tu non hai da rimaner per Endice • առակ • հարկի է քեզ անցանել ընդ արկածս հասարակաց :

Endívia, Indívia • Վայրի հազար • (է ազգ ինչ աղցանի :) աճէ տասս • եղէգ • եղէգն • եղէգ գակ • դանիձ • հինդիպա :

* Éneo, ea • Գղնձի • պղնձեայ :

Eneoréma • Ման միզոյ • (ի որոյ ևրևեալ զի բեաց միզոյ :)

* Energeticaménte, հ • * Energicaménte • Ազդողաբար • ազդոյ • ազդողապէսն : զօրեղագիտ • քաջաբար :

Energía • Ազդուածութ • ներգործութ • զօրութ : գաղ կեր : con energía, տես Energicamente • Parla con energía • Հնչէր, կիմ ազդու են բանք նորա :

* Enérgico, ca • Ազդողական • ազդու • քաջաբար • զօրաւոր • ներգործական : ախեւռի • գործիւն • գործիչ :

Energici, Energísti, ար, յոգ • Են ապանդաւորք ինչ պալվինականայ, որք զՀաղորդութեն համարին ոչ իրական մարմին և արիւն քն, այլ միայն զօրութ • կիմ ազդողուի ինչ նոր :

* Energuméno, na • Աչսահար • Ձիւնի • փիւսար :

* Enervaíre • * Enervazióne, նե • Տես Snervare •

Énfasi, իե • Ազդուաբանութ • ազդուածութ իսօսից :

* Enfaticaménte, հ • Ազդուաբանութեամբ • ազդու բանիւք :

* Enfático, ca • Ազդուաբանական • ազդոյ : ազդու • ազդուաբան • հզօր բանիւք :

Enfiagioncélla • Ուռոյկ, կիմ այտուց փոքր, կամ ուռուցիկ : ւիւ • գոպոյնք :

Enfiagióne, իե • Enfiaménto • Ուռոյկ • այտուցք • ետնդրա • գոպոյնք : ուռուցիկ • յորդութ (ջուրց :) այտ ուռուցիկ : enfiamento di mente • մեծամտութ • հպացութիւն :

Enfiáre, ս • Enfiársi, ց • Ուռուցանել • այտուցանել : ւիւ • գոպոյնել : հպանել • դուռդանալ : ուռուցանել : ետնդրել • հպացուցանել : ետնդրեմ • հպացուցանել : հաղորդաբանեմ : erano enfiati contro a lui • բարկացեալ էին ի վէր նորա :

* Enfiataménte, հ • Այտուցաւոր : ուռուցաբար :

Enfiatéllo, Enfiatíno • Տես Enfiagioncella •

Enfiatícci, ia • Փոքր ի այտուցեալ :

Enfiatívo, va • Ուռուցիչ • ուռուցիկ : ւիւ • գոպոյնել :

Enfiáto, գս • Ուռոյցք • խառնաբար • ետնդրա • ւիւ

Enfiáto, ta, ած • Ուռուցեալ • այտուցեալ : գոպոյնել : ւիւ • հպացեալ • մեծամիտ • դուռդ : ետնդրեալ :

Enfiatúra • Տես Enfiagione • հպացութիւն :

Enfiatuzzíno, Enfiatúzzo • Տես Enfiagioncella •

Enfiazióne, իե • * Enfióre, ար • Տես Enfiagione •

Enfiséma • Են ուռոյցք յօրոյ փակելոյ ի մասն ինչ մարմնոյն :

Enfiteusi, ար • կիմ Livéllo • Գեառնակալ • (է ազգ ինչ բազմակայ գաշնադրութ վարձելոյ զդեսին, կիմ զկալուածն ինչ առ ի շահուելոյ • զոր ոմանք ևս յօրնականս առուգաբանութ կոչեցին Տնկորդութ :)

Enfiteuta, ար • Գեառնաւոր • (է նա՝ որ առայ ընդ կալուածս իւր ի գեառնակալ :)

Enfiteuticário, Livellário • Գեառնակալ • (ի որ կալեալ վարձու զդեսինն՝ վայել է ի պտուղս ըստ նր :)

Enfiteútico, ca, ած • Գեառնակալական :

Enígma, Enímma, ար • Առեղծուած • առակ • խրթնաբանութ : պիրծեր • հինի ախօս :

* Enigmaticaménte, հ • Առեղծուածովը • առակ կաբար : բնին իւր :

Enigmático, ca • Enimmático, ca • Առակական • առակաւոր • այլաբանական • նահս • խրթին • խրթնածածուկ • հինի :

* Enimmatichizzáre, նե • Առակախօսել • առակաբան

քանել. այլաբանել: պէտէհ ենօյնէհ:
Ennágono, գր. Ինանկիւն. ինանագոլեան: փէ դաղ եէօյնէի:
Énne, իփ. Էննէ. (է երեքատասներորդ գիրն իտալական այբուբենիս. որոյ ձևն է այս N.)
Ennico, ար. Հէրձանոս: եէքիբէր: գոռինիչէոսի:
Enórme, ած. Enormíssimo, ma. Տարտղնական: անչափ. անկանոն: օտանագ. հակիան պիտի: ահագին (ոճիր.) երեւնաւոր: նողկալի: գէշնահաւ. մէրսոհ:
Enormeménte, մ. Enormissimaménte. Աչքառաւելապէս. հրէշաւոր չարութիւ. չարաչար: պիտի էն. եէմնիի էն: յանչափ. մեծապէս. կարի յոյժ: օտանագ. իճիմահ:
Enormézza, Enormità, - táde, táte, իփ. Մեծոհի, կիմ դժնդակութիւն չարեաց. չարութ գործոյն. ահագին ոճիր: երեւն: օտանագութիւն: ճիչոպ:
Enotico. Հինոտիկոն. (է հրովարտակ ինչ զինքն կայսեր ինոպտատ խաղաղութեանց:)
Enrino. Տես Errino.
Éntasi, իփ. Ճանձրոյնի, կիմ առաձարոլ սեան:
Ente, ար. Կաք. է. գոյ. գոյակ: վարէբէ. գաք:
* Enteléchia. կատարիլոն. ինքնաշարժ զօրութի:
* Énteo. Աստուածար. այսակերպ:
Entiména, ար. Հնարք. (է, ապէ ինչ ձեռնարկուեր:)
* Entimemáticaménte, մ. Հիմարիւքէ:
Entimemático, ca. Պատճառական. հնարական:
Entità, Entitáde, - táte, իփ. Էակուի:
* Entitativo, va. Էակական, էակացուցիչ. էակացուցիչ:
Entómata, գէպ. յոփ. } Ճաճ յանկոյ. Մինչպատ:
Entómati, ար. յոփ. } պէօճնիչէ: ասի և Insétti.
* Entúmo. Insétto. Միչպատ պէօճկի:
Entrágno. Ընդելուզ. փոլոսկը: գաղ. ինչ պատպէլաթ: գաղանիք սրտի. ներքինք:
Entrámbi, ած. Entrámbo. Երկուքանչիւր. երկոքին ր իւիւրէ:
Entraménto. Մուտք. մտանելն. դուռն ր ներս. գոփոս:
Entránte, գ. Մտանող. մտնիցող: ներսն ր հաւանական (փաստ.) հաստատելի. ապացուցանական: ափըտ սըտր. հոգոտ: persona. գիւրամուտ. դիւրահանդոյ. (ի՛ որ գանձն դիւրաւ հաձելի ընծայել պլտոյ:)
Entránte, գոյ, ար. Տես Entrata. * All' entrante del mese. ի մուտս. կիմ ի սկիզբն ամսոյն. յամսմուտս:
Entráre, ո. Մտանել: ներգէ: սկսանիլ. սկիզբն առնել. պատմատ: in parole. մխիլ ի խօսս. ըսկիզբն առնել խօսից: in disputa. մխիլ ի վէճս քանոտ: entrar in trattato. յոխիմ մտանել. գալնիս կռել: գալնատ: in ballo, բուռն հարկանել ի գործ ինչ: in bestia. հմաղիլ. զայրացգիլ. գազանանալ: alla troja, եէի. էլլճնել, կիմ վերանալ ի մտաակ խողխ. եէն. (ի՛ զրգիլ:) in guerra. էլանել ի մարտս. ես խառնիլ ի տղայոց քաղմ: in altro. փոխել յայլ զբէմս բանից: in sospetto d' uno. անկանիլ ի կասկած զոմանէ. քէ. կասկած առնուլ: in collera. ի սրտնոտել գալ. բարկել ի բարկութիւն: in isperanza. յոյս առնուլ: innanzi ad uno. գերազանցել զայլսն. զանցուցանել: troppo innanzi. մխիլ ի խորս ձառնին. յառաջ խաղալ ի բանս: nell' un vie աոց. երկայնել յոյժ զձառն. չքաւանել զերս ձառնին: in possessione, in tenuta. մտանել ի ժառանգութիւն. առնուլ զժառնգութիւն, կիմ զառացուցիչ. entrare una tal cosa ad alcuno. հաձիլ. խնդնալ. խելամուտ լինել. հաւանիլ. հաւատալ: questo non m' entra. է այդ չհաձիմ. զայդ չմանամ: mallevadore, sicurtà, sostenitore. մէմանաթ. յերաշխէք. երաշխաւորել վրն ուրուք: եէքիլ. ելոյսէ: in Santo. յանդիման լինել ներ. սրբել կանանց. (ասի զկանանց, յորժամ յետ ծննդեան երեսան զառաջինն յիկեղեցին Ետնել զոր հնուած քահանային:) in sacris. առնուլ զառաջինն ի սէ աստիճանաց. Ետնել զկիսատաթ. կատագուած: a parte. բաժանորդ լինել: հնէպոյ օչմահ: in danari. հարստահատ. մեծանալ: in grazia. ընդհանգ առանել առաջի ուրուք: far entrar uno. մտուցանել զոք. Ետնել զոք ի ներքս: իւէրի ուօչմահ. ի՛ներէրի: far entrar il freddo, il sole in casa. ի ներքս Ետնել զցուրան. հարկանիլ ի ցրտոյ. ի ներքս Ետնել ի տուն զշոգ պլեուն: ne' fatti altrui, խառնիլ ի գործս այլոց: paura, կիմ una paura. անկանիլ յահ: una voglia. գաղ փափագանաց. հարկանիլ ի փափագ: uno scrupolo. խղճել. in se stesso, ներս. Ravvedersi.
Entráta. Մուտք: ներիչ: եկամուտ: ներիչ: նախ. երգումեթի. ռոճագործանաց: entrata, e uscita. տուեալ եւ մուտ: ախոռ հասոյքի պէքիրէի: mettere a entrata. տես Mettere. Fare l' entrata. Մտանել հանդիսիւք. կատարել զհանդէս մտին: dare l' entrata. տուեալ ընդհանի:
Entrataccia. Ցոռի, կիմ վատթար մուտք:
Entráto, ta. Մտեալ: ներիչ:
Entratóre, ար. Entratríce, իփ. Մտանող:
Entratúra. Տես Entramento. հարկ, կիմ տուրք մտից. (ըստ դրամ վրն մտանելոյ յբնիկերուն ինչ, կիմ յարձեալ. և կիմ վրն ի գործ դնելոյ զարշեալ:) aver entratura con chicchessia. ծանօթանալ, կիմ բարեկամանալ ուրուք:
Éntro, նախդ. խնդրէ զհայս. հերն և պարս: ի՛ներքս. ի՛ներքս ի. ի. ի միջ. ի միջոցի. պա. պէ. ինչնպէ: entro un anno. ի միում ամի: ատէ եչլաս:
Éntro, գ. Ի ներքս. ի՛ներքս անդ: ինչէի. ինչնէ: Մերձ ընկալեալ. դնալիք. յայտնի, կամ ապաձարցիչ, նշանակի di dentro, գր. Con gran piacere di quei d' entro. Մեծաւ հաձոյիւ ոյոց ի՛ներքս անդ: combattere con que' d'entro. մարտս դնել ընդ եղելոցն ի ներքս: que' d' entro dirizzaron manganelle. որք ի՛ներքս անդ կայ. ին ուղեցին մեքենայս: Մերձ յարի առ ի զարդ. Io ti ficcherò questo coltello per lo corpo entro. Զայս դանակ մխեցից ի մարմնին քո:
* Entroméssо, sa, * Entrométtere. Տես Intromesso.
Entusiásmo. Աճապղեցուիլ. ծաձայնի իմն ապդուժիւն ծաձանչնուելն, կիմ ոչնչնուելն. (է անուամբ շարժուիլն ինչ հոգւոյ. որով բանասաեղծք, կիմ առեղաբանք. ևն, գործեն առաւել քան զկար իւրեանց:)
* Entusiásta, գր. Աճապղեցիկ. ծաձայնուն. կամ * ոգեշունչ. (է անուն զանկան աղանդաւորաց:)
* Entusiáste, ար. Աճապնուչ. ոգեշունչ. երազապատում. տես. երազապատումն:
Enúla, Enúla campana, Տես Elenio.

* Enumeraménto . Թուեալ :
Enumeráre , ն . Թուել . ի մէջ արկանել զմա-
սունս . պատմել մի ըստ միոջէ : ապա-
ւէն . պէր պէր
պօյնէիլ :
Enumeráto , ta . Թուեալ . ի համար արկեալ :
Enumeratióne , կ . Թուումն . Թուումն մասանց .
համար :
Enunciáre , ն . Աստայայտել . անուանել . յառաջ
բերել . ասել :
Enunciatívo , va . Աստայայտիչ . արտայայտող .
քայարիչ :
* Enunciatióne , Enunziatióne , կ . Աստայայ-
տուիլ . բացատրուիլ . յառաջբերումն :

E O

EO . Տես Io .
Eolipíla . Հողմնէլոյզ . (է գործի մի շատ քնաքա-
նական՝ յորմանէ բանուկ պարփակեալ օդով :)
Eóo , eóa , ած . Արեւելեան . արեւելեայ :

E P

EPa . Փոր . որովայն ի գառն :
Epáccia , կ . Որովայն մեծ :
Epanadiplósi , կ . Վերակրկնուիլ . (է ձև մի
հռետորական , որով առաջս մեկնուիլ իմաս-
տից մի կրկնի ի սկիզբն յաջորդ իմաստից :)
Epanáfora . Կրկնուիլ . (ձև մի հռետորական :)
Epanalépsi , կ . Յետդարձ . (է ազգ մի հռե-
տորական կրկնուիլ :)
* Epate , ար . Խարդ . ծինէր :)
Epática . Բայ մի օդատակար լերդացուիլ . ի-
ւր օձոյ : Ի ևս երակ մի բազկին :
Epático , ca , ած . Լերդական (խոցուեալ մարդկին)
Ազգ մի հայոցէն :
Epatíte , կ . Ախն մի լերդապոյն :
Epátta . Վերադիր . (է բառ աստղագաւխոց :)
Epéntesi , կ . Մէջադրուիլ . (է յաւելուած տառի
կամ վանկի ի մէջն բառին :
* Epicaménte , ած . Դիւցազնական բանաստեղծու-
թեամբ յաղ դիւցազնական :
Epicédio . Ողբանուագ գերեզմանական ձառ դամ
բանական :
* Epicéno , na , ած . Հասարակ (անուն . որ ի
համարակ է արուէն և էգէն .)
Epicerástico , ca . Անուշիչ . (փչի զդեղոյ , որք
բարեխառն խոնաւութեամբ իւրեանց ունին զօրութիւն
անուշելոյ զինուելոյ զինուելոյ :)
Epichéa . Վերադարձուիլ . (է քաղցր կամ նպաստաւոր
մեկնուիլ օրինաց :)
Epicheréma , Կարճաբանուիլ . (է ազգ մի հռետո-
րական բանաստեղծութիւն :)
Epicíclo . Մակաբերական :
Epiciclóide , կ . Մակաբերական . (է կոր գիծ
մի երկրաչափական՝ ծագեալ ի պտտագայութենէ
կետի մի բոլորակին պտտելոյ զնորոյկ , կամ
զկորնթեաք այլոյ բոլորակի :)
Épico , ca . Դիւցազնական (ոտանաւոր , ոճ , գրա-
նաստեղծ :)
Epicránio , կոյ . Գանկատեղ . որ պատէ զգանկն ,
կամ գանկատեղ գլխոյն :
* Epicraticaménte , կ . Ամէն փոքր փոքր . մեղմիւ
իմն . անզգալաբար :
Epicrático , ca . Մեծագործական . պատ . ընդ պատ .
(գառարկուիլ որովայնի :)

Epicuréo , կոյ . Եպիկուրեան (փիլիսոփայ :)
Epidemía , Epidimía . Տարափոխիկ ախտ անաս-
նոց : ուլայան հարուած :
Epidérmide , կ . Վերնամաշկ . (է վերին մասն ,
կամ երեսն մորթոյն :)
Epidídimo . Ի ցցուեալ մասն շուրջ զամորձեաց .
առուգարանի Մակամորձիք :
Epifanía . Երեւուիլ . երեւումն : Աճայայտնուիլ ի-
ն Քրիստոս . հոչակն :
Epifísi ; կ . Ի ցցուեալ մասն ածառայելոյն կը-
ցեալ է ոսկեր :
Epifonéma , Մակաբանութիւն . (ձև մի հռետո-
րական :)
Epifonematicaménte , ած . Մակաբանութեամբ :
Epífora . Աստառակաթոռի . (է անընդհատ թո-
րումն արտասուաց հանդերձ տուղորիչ կսկծմամբ
աչաց :)
Epigástrico , ca , ած . Մակորովայնի :
Epigástrio . Մակորովայն . (է վերին մասն որո-
վայնին .) վերնակողմն որովայնին :
Epiglótta . Epiglótide , կ . Մակաբերուկ . կամ
լեզուակ . կողկողիճ : կոչի և Ugolę . փլէնի :
Epígraffe , կ . Մակագրուիլ (ընտրածոց) մակա-
գրուիլ ի ճակատ մատենից :
Epigrámma , ար . Վերադառնալ . (է ազգ մի հռե-
տորական և խնամարակից ոտանաւորի .) նէնէլէխ
պէյթ . նէրէհպա . դաչէ : Տես և Inscrizione .
* Epigrammatário . Epigrammatísta , ար . Ձօրբ-
նոց վերտառուեց :
Epigrammático , ca . Վերտառական . վերտառու-
Epigrammatógrafa . Ազգ մի կատակերգական
բանաստեղծութեան , ի գործոյն , կամ ի սպառա-
նոճորուն , արձանաց , եւն :
* Epigramméttо , նոյ . Հատառօտ վերտառուիլ :
* Epilensía . Epilémtico . Տես Epilessía , Epi-
lético .
Epilessía . Վերնուռուիլ . լուանոնուլեան նոսիթբէ :
Epilético , ca . Վերնուռ . լուանցաս նոսիթբէլը :
Epilogaménto . Տես Epilogo .
Epilogáre , ն . Հատառօտ ասել , կամ հատառօտել
զբանիւ . ի հատառօտ քարշել : նէմաչ էնիէ : փլուռա
պէօյնէիէ :
Epilogáto , ta . Հատառօտեալ :
* Epilogatúra . Epilogazióne , կ . Epílogo . Հա-
տառօտուիլ . եզրակացուիլ . վերջաբան . ի վեր
քան : խոնիէ :
Epímone , կ . Յարաձգուիլ . (է ազգ մի հռետո-
րական կրկնուիլ :)
Epinício , Երգ յաղթուիլ . տուղ յաղթողական :
Epiníttide , կ . Ի պատիւ մի յաղթ . ի չափ մակաբեր
գոյացեալ գիւերգն ի վեր մորթոյ :
Epipáttide , կ . Տես Elleborina .
Epiplóico , ca , ած . Բարիպղտեան :
Epiplóo . Բարիպղտեան , կամ աղեացամաշկ . (է նրբա-
գոյն և ձարպալից մաշկ պատեալ զաղիքս յա-
ռաջոյ կողմանէ :)
Episcopále , Episcopáto . Տես Vescovile , Ve-
scovado .
* Episodiaggiáre . Episodiáre , ն . Խոտորիլ ի
կարգէ բանին . շեղիլ յընթացից բանին :
* Episodicaménte , կ . Մակաբերուկ . ոչ զմիջս
դրուիլ :
Episódio . Խոտորումն ի կարգէ բանին . շեղումն
յընթացից բանին . զարտաղարուիլ : Մակաբերուիլ ,
կամ միջաբանուիլ . (է մասն մի դիւցազնական
բանաստեղծութեան . զոր յարէ բանաստեղծն յար-
մար դիպուածոյ պատահելոյ յընթացս

կամ ի զարդարել :)
Epispástico , ca . Արտաձգական , (ասի զդեղան եաց , որք արտաքս քաշեն զօրաւոր զհիւթս մարմնոյն :)
Epístola . Pístola . Թուղթ . նամակ : Դէպիսթ :
* Epistoláre , ո . Նամակական . թղթոց :
Epistolário . Թուղթք . նամակարանի . գիրք նամակաց , կամ նամակարան : գիրք առաքելական պատարագին :
* Epistolarinénte , ո . Նամակօք . թղթովք :
Epistolétta . Թուղթ համառօտ . հակիրճ նամակ :
* Epistóljco , ca . Նամակական . թղթոց :
Epístrofe , Է . Շրջհնուն . (ձև ինչ ճարտասանից)
Epitáffio , Epitáfio . Տապանագիր . գամբռնագիր : Դերեզմանագիր . Եաթիխ :
Epitalámio , ca , ած . Հարսնեքրդական . հարսնեքրդութեան :
Epitalámio , Երգ առագաստի . կամ հարսնեքրդութեան . (է՛ ազգ ինչ բանաստեղծութեան ի հանդէս հարսանեաց , ի գովեստ հարսին , և փեսային)
Epitalamiógrafa . Ազգ ինչ կատակերգական հարսնեքրդութեան :
Epítasi , Է . Մասն ինչ կատակերգուէ յոնեաց :
Epítema . Տես Epittima .
Epítéto , ց . Մակդրական անուն . ածական : ազգէն . վոքֆ :
Epitímbra . Խոտ ինչ բուսեալ ի վէր Timbra . կոկճակաձև տնկոյն :
Epitímio , Epitímo , կամ Tracapéllo . Է տունկ ինչ բուսեալ և պատղեալ զTimo ի զՕրեգանումն անկով . ի նմանէ կոչի Fiore di Timo . ի ծաղկէ ծոմիկաց :
Epitomáre , ո . Համառօտել զգիրս . զբազբել . ամփոփել ի համառօտ : Խմոլ էմխէ :
* Epitomatóre , ար . Համառօտիչ :
Epítome , ար . Համառօտել գրոց . համառօտութիւն : Խմոլ . Խմոլ :
Epíttima , կամ Píttima . Խոշոր համեմոյ ալիւրէ գնեալ . որ եդեալ չերաչերմ զարմիճ զօրացուցանէ զկենսական կօրովութիւն :
Epittimáre , ե . Դնել զարմիճ զPittima .
Epittimáto , ta . Եդեալ ոմն զPittima .
Epittimazióne , Է . Դրոել Pittima ի :
Epoca . Ժամանակ . Լծիւ . Եաթիխ :
Epodo . Վերերգուն . (է ազգ ինչ կրճատ ոտանաւորի յոնեաց , որ դնի ի ներքոյ ամբողջ ոտից) Եւ ես մի ի բանաստեղծական գրոցն Ոմերոսի :
Epopéja . Դիւցազնաբանութիւն . (է ազգ ինչ բանաստեղծութիւն վերնեալ գործոց դիւցազանց)
Epsilon , Է . Եփսիլօն . (է Y . գիր յունական)
կոչի և I Greco . Իոթ յունաց :
Eptatéuco . Եօթն մատեանք . (են հինգ գիրք մովսէսի , զոր և գրոց յեսուէ , և դատաւորաց)
Epúlide , ար . Պալար . կամ ուռոյցք ինչ ընտերից :
Epulonáccio , ձեղ . Ժիռխորովակեր . որիորաժէտ :
Epulóne , ար . Խորտկահաճ մեծատունն : որիոր եայ . ոգովակատարար : ձեղ ծոյլ :
Epulonésco , sca . Որիորատուն . որիորաժէտուն :

EQ

EQuábile , ած . ո . Հաւասարեալ . (ասի ղայնէ մանէ , որ ի հաւասար ժամանակս ընծայիայ հաւասար միջոցս :
Equabilità , - táde , - táte , Է . Հաւասարութիւն :
* Equabilménte , ո . Հաւասարապէս . միաձև :
Equalità , - táde , - táte . Տես Egualità .
* Equaménte , ո . Իրաւամբք . արդարութեամբ . արդարութիւն . յիրաւի :
Equanimità , - táde , - táte , Է . Հանգարտութիւն . անդորրամտութիւն . չափաւորութիւն . հանդարտութիւն : Վէտ . գարշ . սապռ :
Equánimo , ma . Հանդարտամիտ . հանդարտ . հաստատ յոյզն . անդորրամիտ . չափաւոր : գարշուկ սապռուկ :
Equánte , ար . Հաւասարաչափ .) է մասնաճին չորեանակ ինչ նախնի աստեղագիտաց :)
* Equáto , ta . Հաւասարեալ . հարթեալ . հարթաւասակ :
Equatóre , ար . Equinoziále . Հասարակած :
Equazióne , Է . Հաւասարութիւն . բաղդատութիւն : Հաւասարութեան . (է բառ Ալճեպրակեան)
Equéstre , ո . Ասպետական . հեծելոյ :
Equiángolo , ła . Հաւասարանկիւն :
Equicrúre , գոյ . ար . Հաւասարսրունկ , կամ երկոտնաղղիք եռանկիւն :
Equidistánte , ո . Հաւասարանշաւ . ղուգանշաւ . հաւասարաչափ տարածակ :
Equidistanteménte , ո . Հաւասար հեռաւորութիւ . հաւասարանշաւ :
Equidistánza . Ղուգանշաւութիւն . հաւասար հեռաւորութիւն :
Equilátero , ra . Հաւասարակողմն . հաւասարակողմեան :
Equilibráre , ն . Հաւասարաչափ առնել . հարթաւասարացնել . գործել . քննել էմխէ . Equilibrársi , յ . Լինել հաւասարակշիռ . ոչ վէնին պէ օլմա :
Equilibráto , ta . Եղեալ հաւասարակշիռ . հաւասարակշիռ :
* Equilibrazióne , Է . Equilíbrio , ար . Հաւասարակշռութիւն : պէնի :
Equimoltíplice , ո . Ղուգապատիկ . կամ հաւասարապատիկ (թիւք որ ոմանք կոչեն և հաւասարապատկամապատիկ կամ ղուգապատկամապատիկ)
* Equíno , na . Ձիական . ձիոյ :
* Equinómio , ia . Հաւմոդիր (անհիմնք , կամ կողմանք հիմնապատիկ ձևոց :)
Equinoziále , գոյ . ար . Հասարակած . ծիր գիշերահաւասարին . աջ . Գիշերահաւասարին :
Equinózio . Գիշերահաւասար . d' autunno . աշնայնի գիշերահաւասար . ծերիվզան . di primavera . գարնանային գիշերահաւասար . նէվրուզ :
* Equipaggiaménto . Պարագայութիւն . (ի պատրաստուել պաշարոց և սպառազինութիւն)
* Equipaggiáre , ո . Պարագայել . կամ նախապատրաստել զինաւ . պատրաստել զպաշար և զպէտս նաւուն :
Equipággio . Պարագայ . նաւոյ . պաշար . կազմուած . յաշար և կազմած հանապարհի : Էօլ կաղմա . ջիհազ : Նաւորդք . նաւաստիք . (ի մարդիկ նաւին բաց ի դիւանոր տալեցից :) Թայֆա :
Equiparáre . * Equiperáre , ն . Բաղդատել . համեմատել . չափչպրմաք . պէնէնմէք :
* Equipollénte , ո . Համազօր . զուգական . հաւասար . հանգէտ : պէնէ :
* Equipollénza . Համազօրութիւն . զուգականութիւն . հաւասարութիւն . հանգիստութիւն :
Equiponderánza . Ղուգակշռութիւն . հաւասար ծանրութիւն . հաւասարանկշռութիւն . պէնի . ճէրպէ :
Equiponderáre , ե . Ղուգակշռել . լինել զուգակշիռ . ծանրիլ հաւասարապէս : պարըզըզ պարար օլմա :

Equiséto . Ի բոյս ինչ . առուգաբանի՝ Ձիասեաւ . զի-նմանի է ապուոյ ձիոց :
Equísono , na . Զոգաձայն . զուգահնչեալ :
Equità , - táde , - táte , իգ . Աղեխարութիւն , կամ կրնումն օրինաց . (ի մեղմութիւն ուժգնութեան դրաժողոր օրինաց :) խոհական . ապրելի : արդարութիւն . իրաւունք . իրաւ : դէր . ընդհանուր . հագ . uomo. d' equità . այր արդարասէր , արդարադատ :
* Equite , աբ . էաս . լատին . Ձսպատ . հեծեալ :
Equivaléntе , ած , ի . Հաւասարժէք . հաւասար յարժողութիւն . հաւաչափ . պէսպէս :
Equivaléntе , գոյ , ած . Հաւասարն . փոխարինին . կշռուն : պէսպէս :
Equivalenteménte , ած . Հաւասարապէս . միտրէ :
Equivalénza . Հաւասար արժէք . հաւասարք զրուն . հաւասարն . փոխարինին : պէսպէս :
Equivalére , ել . Լինել հաւասարք . արժել հաւասար . ունել դհաւասար զօրութիւն : պէսպէս :
Equivocále . Տես Equivoco .
Equivocaméntе , ած . Համանունաբար . համանունութիւն :
Equivocaménto . Տես Equivocazione .
Equivocánte . Պատրեալ համանունութիւն . վրիպակ վասն նմանութեան :
Equivocáre , ն . Պատրել , կամ սխալել համանունութեան . վրիպել վասն նմանութեան իրաց . կամ պատճառաց . էան զբանի . փոխել զանուն :
Equivocazióne , իգ . Համանունութիւն . փոխոխութիւն անուանի . վրիպութիւն . սխալմունք . էանբանութիւն :
Equivochésco . Տես Equivocoso .
Equívoco , գոյ . Համանուն . բառ . նմանաձայն ա-նուն . բնչինչ ինչ :
Equívoco , ca , ած . Համանուն . երկիմի . երկ-բայական . բարբանջան . լակոտ . դիմիել :
Equívoco , ի . Համանունաբար . համանունութիւն :
* Equivocóso , sa . Ի երիւրասիրութիւն . տարտամ : Տես և Equivoco , ած :
Équo , ua . Ձսպատ . արդարացի . իրաւացի . հագ . ճիշդ :

ER

* ERa . Ցուռական : նաբի :
Eradicáre , ն . Խլել արմատաքի . էօտիլ զօգաբոյժ :
* Eradicatívo , va . Խլիչ . կորնչիչ . կորզական :
* Eradicáto , ta . Խլեալ . յարմատոց . արմատախիլ :
* Eradicatóre , աբ . Eradicatríce , իգ . Խլիչ . արմատախիլ . էօտիլն զբոյս :
Erário . Գանձ հասարակաց . գանձ արքունի : հարկ :
Érba . Խոտ . դալարի . բանջար . պեղ դարմանի : օն : erbe medicinali . բժշկական խոտք : mal erba . մոլախոտ : ogni erba si conosce al sem . առած . ի գործոյն ճանաչի գործաւորն , կամ ի պտղոյն : non è erba del suo orto . այդ գործ չէ նր . այդ չէ ելք կառիրոն նր : esser erba d' alcuno . այս գործ կամ այս խնամք նր է : questa erba è mia . ինձ հասանէ այդ գործ . պատ ինձ է անդ : più conosciuto , che la mal erba . գայլայայտ է առ ամենն : essere ancora in erba . լինել դեռ ոչ հաս , կամ անկատար : dottore in erba . վարդապետ սկսեալ ճեպազարժ : consumare , կամ misurarsi , կամ mangiarsi la ricolta , կամ il grano in erba . յառաջ ապաքոյ հնձոց ք հոտս մատնել : fare erba . հնձել : կամ հարկանիլ դխոտ . ժողովել ըղ-խոտս : mangiarsi l' erba , e la paglia sotto . կամ նեղ վինչ անգործութիւ : soffocare in erba . սպա-ռաղել անդէն ի սկզբանն : far fascio d' ogni erba . ոչ ընտրել զլաւն ի վատթարէն . կեաղ անխտրաբար . կամ անառակութիւ : esser fertile d' ogni erba . ունել առատապէս :
Érba benedétta . Ի խոտ ինչ օգտակար :
Erbacáli , Érba cáli , իգ . Բոյս ինչ ծովափնեայ , որոյ մոխիր նպաստէ ի կազմութիւն ապակւոյ և օճառի . ռամկ . Ցանկընկոյզ :
Erbáccia . Ա՛ոլախոտ . բոյս անպիտան : դեղին ծիր
Erbáceo , ea . Խոտեղէն , կամ խոտանման (բոյս , որ ի կանուղ , և ոչ փայտանման :)
Érba Colombína . Ցաղանիճ . (ի խոտ ինչ բժշկա-կան . կոչի և Verbena .)
Érba de' Cristalli . Տես Parietaria .
Érba da Piághe . Խոտ ինչ . առուգաբանի՝ Վիրա-բոյս . կոչի և Sclarea .
Érba di S. Giovánni , իգ . նոմ . կամ Artemísia .
Եղեսպակիկ . (ի խոտ ինչ բժշկական անունից կանանց :) տես ծիր :
Erbággio . Բանջար . խաւարտ . դալարի . կանա-չեղ : խոտ : օն :
Érba Giudáica . Խոտ ինչ . առուգաբանի . Խոտ հրեաստանի : կոչի և Pagana , և Virga Aurea .
Érba Giúlia . Խոտ ինչ դառն : որ ամանք կոչեն Canforata , և այլք Eupatorio di Mesue . և առա-ջի կարգին Santonico .
Érba Guáda . Տես Guado .
Erbájo . Խոտաւէտ տեղի . մարգագետին : օն . էնչ :
Erba Íva . Խոտ ինչ օգտակար վնաց :
Erbajuólo . Դարպասաւաճառ . կամ բանջարավաճառ . (որ վաճառէ դբժշկական խոտս)
Erbále , ի . Խոտային . խոտեղէն : օն . ն :
Érba Lúccia . Ի միատերև խոտ ինչ գայլուզ , զոր լատինք կոչեն Ophioglossum . կամ Օձալեզու :
Érba Matricále . Տես Artemisia .
Érba Médica . Տես Medica .
Érba Nicoziána , Érba-Regína . Տես Tabacco .
* Erbarólo . Տես Erbajuolo .
Erbáta . Դարպասեալ , կամ դարպասեայեալ արմունկ :
Érba Te . Տես Te .
Erbáto , ta . Խոտային : խոտոյ :
Erbá Trastúlla . Աղձատունկ . բանջարանոց . մնատ հրապոյրք : dare erba trastulla . հրապուրել մնատ ակնկալեցք :
Érba Trinità . Տես Fegatella .
Erba Vetturína . Ի խոտ ինչ , որ կոչի և Melilo-to , Soffiola .
Erbétta , Erbicciuóla . Խոտ մանր . մանրախոտ : ինչ օն : * Erbétta . Բաղուկ . (ի բանջար ինչ :) բաղ : ** և Կալսոն : Հաղարճոս :
Erbolájo , Խոտնախոյզ . կամ դարպասխոյզ . (ի հա-սարդ , կամ որոնք յանասուն պղանդան խոտս . կամ դարպաս բժշկական :) * Խոտապան . (ի հաւաքումն պտղոյ խոտոյ դասաւորել ի խճեր . կամ խրձս զիրենս ի նմանութ մատենից :)
Erboláto . Բաղարի ի բանջարոյ . (ի կարկանդակ ինչ գործեալ հնդհատք բանջարոյ :) * Տես և Erbolajo .
* Erboratióne , իգ . Խոտդք խոտոյ :
Erbosétto , ta . Նոճաղ . Փոքր մի խոտաւէտ :
Erbóso , sa . Erbosíssimo , ma . Խոտաւէտ . խո-տակից . դալարի . օն :
Erbúcce , իգ , յոգ . Erbúcci , աբ , յոգ . Բանջարք . խո-տարտք : դիմիմիելոյ :
Erbúccia . Խոտ մանր . մանրախոտ : ինչ օն :

Ércole, ապ. Հերակլէս. վհատչն (Հատեսատեղուհին:)
* Ercúleo, ea: Հերակլէան. վհատչնեան: քա. ջաղօք:
Eréda, հդ. Eréde, հ, գոյ. Ժառանգ: Ժերասեկ: erede insieme. Ժառանգակից, Ժերասեկ ժեռէկ: եէ. հկմիրա: generale. Ժառանգ ամ ընդհ:
Ereditáre. Տես Ereditare.
Ereditá, - táde, - táte, իէ. Ժառանգուհի: Ժերաս
* Ereditággio. Տես Ereditáno. Տես Ereditario.
Ereditáre, բ. Ժառանգել. ունել զԺառանգուհի: վարբ օլմաք. Ժերաս էնմէք:
Ereditário, ia. Ereditévole, հ. Ժառանգական. առատեալ Ժառանգուհի: Ժերասէր. ժեռէկ: Տես և Erede:
Ereditáto, ta. Ժառանգեալ: Ժերաս հոմ օլմուշ:
* Eréggere. Տես Ergere, Rizzare.
Eremíta, ապ. Անապատական. պանապատաւոր ապպաս:
Eremitággio. Տես Eremo.
Eremítico, ca, ածՀ. Անապատական:
Eremitório, Eremitóro. Տես Eremo.
Eremo. Անապատ. առանձին տեղի: պէյապան հաւլեր. էօյլ:
Eresía. Հերետիկոսուհի: ապճըէլըճ. ճաֆը:
Eresiárca, ապ. Հերետիկոսապետ: ապճըճ պաչը
* Eretággio. Տես Ereditá.
Ereticále, հ. Հերետիկոսական:
Ereticaménte, հ. Հերետիկոսապար. ոնց պհերետիկոս. մոլորապար:
* Ereticáre, բ. Լինել հերետիկոս. կործանիլ ի հերետիկոսուհ:
Erético, գոյ. Հերետիկոս. ապճըէլը. ռեճիպ:
Erético, ca, ածՀ. Հերետիկոսական:
Erétto, ta. Ուղեալ. կանգուն. կանգնեալ: փէ. էնլիլ. փոխիլ:
Erettóre, ապ. Կանգնական. (է մյան. լինչ:)
Erezióne, իէ. Կանգնուհի. ուղղուհ: փոխիչ. փէ. էնլիլ: կազմուցուիլ. չինուհ: հպատասուհի. (մասդան; ևն ա)
Ergástulo, Ergástulo. Ջնդան. ճէ տաղդ լինչ բանտի:)
Ergere, բ. Կանգնել. բարձրացուցանել. յանուանել. բուղղել. կանգուցանել. (վարձան, զատ ձայր ևն:) եօթուբ էտպըրմաք. ղալդըրմաք. Էնգմաք:
Érica. Թուփ լինչ ասպալից:
Erigénza, Erígere. Տես Erezione, Ergere.
Erímo, իէ, յոգ. Կատալիք. դժօխից:
Eríngo, իէ. Eríngio, ապ. Ի խոտ լինչ, ղորմի դեռաբոյս տերևան հասկնին քաշախով: էրոսան ղնի. էնկիր:
Erísamo. Խոտ լինչ վայրի:
Erisipelatóso, sa, ածՀ. Ի մակաբուկան հարմրա գոյն լինչ սպարտից մորճոյ:
Eritáco, կիմ Pettirósso. Ճոյուղն լինչ մեհնակաց սոռոգարանի. Կարմրալանջ. կիմ շնիկալանջ:
Eritráno. Ազգ լինչ կարմրահատ բաղեղան:
Eritróide, իէ. Աւաջին մայկ երիսոբօրաց:
Ermafrodíto. Երոսէգ. երկասեր: էոնոռ:
Ermellíno. Սպիտակ աքիս: փափոմ: սպիտակ ա քիսենի: guanti d' ermellíni. Ճեմնպանք ի բա պիտակ աքիսենեաց:
Ermosíno. Տես Ermisíno.
Erméte, ապ. Հերմէս. երմէս: Sigillo di Ermete. Բոռ գիմիականոց. Կնիք Հերմեսայ:
Ermeticaménte, հ. Ապակիսից. (ասի զապակի անօճից՝ որոց ծակք նցեալ են անդատին ի ներին իսկ ապակւոյ հալելոյ:) ամրախից:
Ermético, ca, ածՀ. Հերմեան. երմեայ:
Ermisíno. Կերպաս լինչ նրբագոյն:
Érmo, գոյ. Éremo. Անապատ:
Érmo, ma, ածՀ. Ամայեալ. ամուլ. անապատ (տեղի:)
Ermodáttilo: Դեղ լինչ մարդասական: պէրճեճան:
Érnia. Փշտանկուհ. (է տիզական անուն, ընդ որով փակին զանազան ուռացեալ ձորպին, և ընկկելեալ զոյլ եալ մակաբուկան, նշանակեն զոյլ եալ աճեալս ներին:) Ernia intestinale, կամ degl' intestini. Աղեճափուհ: փէպկէր: Ernia acquósa, carnósa, omentále, ևն. տես ի կարգի:
Erniária. Խոտ լինչ օգնական փշտանկուհ:
Ernióso, sa. Փշտանկ. ապկեճափ: փէպկ:
* Erodénte. Կրծիչ. ծակիչ. կերկիչ:
Eróe, ապ. Դիւցազուն. քաջազուն. քաջ. հոյակապ. անուանի: փէյքր. էնճիլեան. փահլեան:
* Eróéssa. Կին դիւցազուն. քաջազուն, ևն:
Eroicaménte, հ. Դիւցազնաբար. քաջաբար: փէ. էրմանի:
* Eroichíssimo, ma, գերՀ. Դիւցազանց արժանի. դերասէական. դիւցազնագոյն:
* Eroicità. Դիւցազնուհի. քաջափառուհի:
* Eroicizzáre, ն. Դիւցազնացուցանել. առնել դիւցազնական:
* Eroicizzáto, ta, Դիւցազնացեալ:
Eróico, ca, ածՀ. Դիւցազնական. դիւցազնից. հոյակապ. երևելի: փէյքեան: verso. առտ, կամ ոտանաւոր դիւցազնական. (է ոտանաւոր վեց ոտնեան. որով երգեն քանաստեղծք զնահատակութիւս դիւցազանց:) poeta. Դիւցազնական հաղնեղբդու:
Eroicómico, ածՀ. Դիւցազնական ատ. (է քա նաստեղծութիւն լինչ կէս դիւցազնական, և կէս կատակերգական:)
Eroína. Կին դիւցազուն, քաջանուն, հոյակապ, կամ քաջագործ:
* Eroísmo. Դիւցազնուհի. քաջուհի. հանդգնանք դիւցազանց:
* Erómpere, բ. Եղանիլ արտաքս, կամ բռնի. յար ձակիլ ի դուրս. եղելիլ:
* Erosióne, * Erosívo. Տես Corrosione, Corrosivo.
* Erótico, ca. Սիրալիր. սիրտակեցն:
* Erpicaménto. Տափանուածն: եղբ մագլցի ը քա բաժայուս, կամ ը ծռուս:
Erpicáre, ն. Տափանել. ցաքանել զանգս: խոտ պուլխէնէք ը մագլցել. ի վեր ելանել մագլցի, (ը ոտնքք և ձեռօք:) բըռամնա բըռամնա էչմաք:
Erpicatójo. Գործի լինչ ձիներսաց: ապ.
Erpice, ապ. Տափան. ցաքան. (է փայտակերպ գործի երկրագործաց. զոր ձգեալ եղամբք հարթեն զերկրս արօրագրեալ անգոց:) պէրնիա. ըռաշա ըռաքդը:
* Errabóndo, da. Տափառական. փախստական:
* Erraménto. * Errámza. Տես Errore.
Erránte, հ. Մոլորեալ. սխալեալ. մոլորական: էռնդլան: Տափառական. աստանդական. վտռ. բանդի. յողդուղ. անուռն: հօղրտա. ավար: ինդիճի: cavalier errante. ասպետ աստանդական. (ը որ այլ և անդր յածէ ի խոյզ և ի հնդիկ արկածից:) stelle erránti. աստեղք մոլորական:

լարք • մոլորակք :

Erráre, ն. Մոլորիլ • Թիւրիլ • սխալիլ : Խանդ. ման • ապիրատ : Թափառիլ • շրջիլ • աստանդիլ : Վար կերպ : la strada . Թիւրիլ ճանապարհ : le colpe . յանցանել յանցանս • մեղանչել :

Erráta, կամ Ráta. Մաս • բաժին : իւր • հիսիս : de' libri . ցանկ սխալանաց գրոց :

* Erratalménte, ած. Սխալմամբ • վրիպակաբ • սրբ. խոտաբար :

Errático, ca. Շրջմոլիկ • Թափառական : հօլաբար • պվրտ : febbre . տենդ Թափառական, կամ անկանոն :

Erráto, ta. Մոլորեալ • խաբեալ • շիտենալ : Խանդ. ման • ապատնված • շաւիղ : esser, andar errato . Լինել ի մոլորման, կամ ի խաբս • մոլորիլ :

Érre, էդ. Իրառ, կամ ան . (է հօմանեանաներրորդ դիր իտալական այբուբենից և գրի այսպէս R.) Perdere l'erre . Տես Imbriacarsi .

Errino . Ընչաղեղ • (է դեղ զոր ձգին ընդունի ի մաջրել զգլուխն :)

Érro . Է երկայն ինչ բևեռել ի կողմանե ջնհոյոց զորոց կախեն զդոյլս :

* Erro . Տես Errore .

Erroneaménte, ած. Մոլորաբար • մոլորուբ • սրբ. խաչմամբ : Խանդ. ման • ապատ :

Erróneo, ea. Errónico, ca. Մոլորական • ի մոլորութ • մոլար : Խանդ. ման : Թափառական :

Erronáccio, պեյ. Ընդհանրական սխալ • սխալանք մեծ :

Erróre, արզ. Մոլորութ : սխալումն • սխալ : Խանդ. ման : յանցանք • մեղք : սոս • կիսոտ : commettere un errore . սխալիլ • յանցանել յիմիք : fai un errore . սխալես : avete fatto un grosso errore . սխալեցար չարաչար, մեծապես : fai chècchessia per errore . գործել ինչ վրիպակաս, յանդիպաս : գոքիլ էմիտ :

Errorétto, Errorúccio, Errorúzzo, նաև. Վրիպակ • սխալ փոքր : փոքրիկ Խանդ. ման :

* Érsa . Պարան զնկիզ : érse . ջուանք ձմխարա կաց . (են ջուանք ինչ ոտով կախեն ջմխարա բանան անդ ուր պիտոյն է :)

Érta . Ջառ ի վեր էրթն • ջառ ի վեր : Եօթոս : stare all' érta . զգուշանալ աձգին • զգոյշ կալ : ոգեշնոտ : confortare i cani all' érta . խրախոյս սել զշներ կամանն • քաջալերել : dare all' erta . է լանել յարուսան էրթն :

Ertézza, Érto, գոյ • Ջառ ի վեր էրթն • ջառ ի վեր : Եօթոս :

Érto, ta, ած. Ertíssimo, ma. Ջառ ի վեր • զգուշաբերանեալ : Եօթոս • նոքիզ • կանգուն • արձանացեալ • կանգնեալ • փոթոռած • փոթոռ :

Érto, ադ. Տես Ripidamente .

Erubescénza, Erubescénzia. Շառագունութ : ամօթ երեսաց : պս • հիմաղ :

Erúca. Տես Ruchetta, Թրթուր : Բերբեր :

Erudiménto. Կարգք • մարգք • կրթութ • վարդապետութ : Եօչէպիլ • Եչէպինք :

Erudíre, ն. Հասուցանել • մարդել : Եօչէպիլ :

Eruditaménte, ադ. Eruditíssimamente . Հմտապար • գիտնապար • իմաստնապէս : օթոմոզ ոսոմ կոպ :

Erudíto, ta. Eruditíssimo, ma. Հմուտ • վարժ • գիտնական • բանիբուն • ներհուն : օթոմոզ • Եչէպ իմ :

Erudizióne, էդ. Հմտութ • ուսեալութ • վարժութ : իմ • Եօթոսքիւոպ :

* Érvo . Տես Rubiglia, Veggiolo .

Eruttáre, ն. Ջգայեցուցանել • ձգտութ : կիխէրմէ :

Eruttatóre, արզ. Ջգայուցօղ • ձգտուցօղ :

Eruttazioncélla . Ծնեմք, կամ գոյզն ձգտութն :

Eruttazióne, էդ. Ջգտուցումն • ձգտութն • զգայութ : կէխէրիւ :

Eruzióne, էդ. Յուհումն • (է յանկարծական և յորդ դատարկուցն արեան, չարաւոյ, փղոց, եղ :) le eruzioni del Vesuvio, Հրացայտութք, կամ զդեյդումունք վէսուվեայ հրաբղխին էրմին :

E S

Esacerbaménto . Գրգիռ • գրգռութն :

Esacerbáre, ն. Գրգռել • եեռ • զգրգռել • զարկայուցանել • գառնացուցանել (զգք :) հնդին արիըմոտ • եալէպպէրմոտ • ինձիմէ : il male . զայրացուցանել զաթան : պարբոտ : յ. Գառնանալ • զայրանալ • գրգռիլ : ոսոմ :

Esacerbáto, ta. Գրգռեալ • զայրացեալ : ասմբ :

* Esacerbazióne, էդ. Գրգիռ • զգրգռութն :

Esageránte, ած. Ընդարձակիչ • դիլաբան • աձեցուցիչ բանիւք :

Esageráre, ն. Ընդարձակել, կամ կուտակել բանիւք • Ճոխացուցանել • ամենացուցանել • դիլաբանել : աչօխ գապաճնոտ • պէձիոտ էեօխէրմէ :

* Esageratívo, va. Տես Esagérante .

Esageráto, ta. Ընդարձակեալ բանիւք • աձեցուցեալ, եղ :

Esagerazióne, էդ. Կուտակութիւ բանից • չափազանցութ • դիլաբանութ :

Eságio. Վիճակորոշ մասն ունելոյ :

Esagitáre, ն. Տառապեցուցանել • զղոհել • վշտացնել • աչխատ առնել • հարձակել : ինձիմէ :

Esagitáto, ta. Տառապեալ • խոշտանգեալ : ինձիմէ :

Esagitazióne, էդ. Տառապանք • վիշտ • հալածանք :

* Esagonáto, ta. Eságono, na, ած. Վիցանկեան վիցանկիւնի : էխէոսէ :

Eságono, գոյ. Վիցանկիւն • վիցակողմն • ալիք • էխէոէ :

* Esalábile, ած. Աստաչնելի :

* Esaláre, ն. Աստաչնել (զգոլորշի) ընդել աստ. զգոլորշի • պահաբ աստ զօսնալ • ոգի առնող : Ֆիւոկչոմոտ : lo spirito, il fiato . շնչել զոգին • փչել կամ առնդել զոդին • անշնչել : ձան կիրէ. Եօլմէ :

Esaláto, ta. Աստաչնեալ • շնչեալ աստաքն :

Esalazioncélla, նաև. Կոյզն աստաչնութ :

Esalazióne, էդ. Աստաչնութիւ • շունչ : պոհաբ : պոհ • պոհաբ : Տես և Recreazione .

* Esaldíre . Տես Esaudire .

* Esálo . Տես Esalamento .

Esaltaménto, Համբարձումն • ամբարձութն • վերացումն • աձումն • բարձրութիւ : il Sole è nel grado della sua esaltamento . արեգական է յաստիճանի ամբարձման իւրոյ : (այ է ի մեծագոյն բարձրութ :)

Esaltáre, ն. Բարձրացուցանել • մեծացուցանել • խոսնեք • գալոշէմոտ : ամբարձանալ • բարձր առնել : գալել • հռչակել • փառաւորել : էէէ եօչէ • չէրէ էեչէ : Տես և Esultare .

Esaltáto, ta. Esaltatíssimo, ma. Ամբարձեալ նա :

Esaltatóre, արզ. Բարձրացուցիչ • փառաւորիչ :

Esal-

Esaltazióne, իգ. Տես Esaltamento. Փառաւորութիւն:

Esáme, ար. Քննուն: Ընկճիլ: այր մեղուաց: աոք պիծիա:

Esámetro. Վեցոտնեան ոտանաւոր:

Esámina. Քննուն. կշռուն. խոյղ: Ընկճիլ: Հարցափորձ. փորձ:

* Esaminaménto. * Esamináta. Նոյն են:

* Esaminánte, հ. Քննիչ. քննող:

Esamináre, ն. Հարցափորձ առնել. հարցանել յաւուն: Ընկճիլ: քննել. ի քննին ածկանել. խորհիլ. կշռել. ընդ պիծանիլ: Ընկճիլ. ընկիլ: փորձ փորձել: Ընկճիկ ընկիլ:

Esamináto, ta. Հարցափորձեալ յաւուն: Ընկճիլ: քննեալ: Ընկճիլ օգտանոյշ: փորձեալ: Ընկճիկ օգտանեալ:

Esaminatóre, ար. Esaminatríce, իգ. Հարցանող. հետազօտ. քննիչ: Ընկճիչ:

Esaminazióne, իգ. Esámine, ար. Տես Esamina

Esángue, հ. Անարիւն: գանուշ: Հոշնեալ. Հեալ. կացեալ. անոյր. ուռեսպառ. կիսամեռ. այլա. դունեալ: Ծագիլի գաղմոշ. ձանձ գաղմոշ. պօղոշ. ոսկոր:

Esanimáre, ն. Ընկճանիլ զսիրտ. լքուցանիլ. ոգեսպառ առնել. Ծափիլ զոգիս: Ընօթիլ: Ընկճիլ. ընկիլ: Ծանձ լաւ:

Esanimáto, ta. Esánimo, ma. Սպառեալ. սրտաճաք. պնդոնեալ. ոգեսպառ:

Esáple, գոյ, իգ. Վեցկիւեան (որոգինակ:)

Esarcáto. Արդպանեալ. խաչեալ:

Esárco. Արդպան, կիր կռատնիալ խաչելոյ: Դարձեալ. Ի տնուն Եկեղեցական իշխանութեան յոյ նայ անվիճաւորեն զկին պատրիարգին:

Esasperaménto, ար. Esasperazióne, իգ. Գրգռութիւն. գրգիռ. դառնութիւն:

Esasperáre, Esasperáto. Տես Esacerbare, Են:

Esattaménte, հ. Esattissimaménte. Ճշդիւ. ան. վրիպար անվրէպ. Ճշդիւս. ղգուշաւս. խնամով. ուշի ուշով: փիւռաւ իւն. ընթացս իւն. պիր հօրէն:

Esattézza. Ճշդութիւն. զգուշութիւն. խնամ. փոյթ. փիւռաւ. ճոգայութիւն:

Esátto, ta. Esattíssimo, ma. Ճիշդ. զգուշաւոր. փոյթ. մտադիր: ճոգայութիւն:

Esattóre, ար. Հարկապահանջ. հարկահան: հաբաժնէր:

* Esaudévole, ած. Դիւրալուր (ապաւանայ:)

Esaudíre, ն. Լսելապատրաստ. ունկնդիր լինել. ընունել զաղաչանս: ընկնիլ: ընծայը գոպոշ ընկիլ:

Esauditóre, ար. Esaudítrice, իգ. Ունկնդիր. ընդունող. հեղաւորութիւն: ընծայի գոպոշ ընկին:

* Esaudizióne, իգ. Ունկնդրութիւն աղաչանաց:

* Esauríbile, հ. Սպառելի:

* Esaurire, ն. Հանել. պրոպաս. սպառել. դատարկել. պօղանել. ընկիլ: ընօթիլ:

Esáusto, sta. Esaustíssimo, ma. Դատարկեալ. դատարկ. ցամաքեալ. սպառեալ: պօղանեալ. պօղ. ընկիլ:

Esazióne, իգ. Պահանջումն, կիր ընդունելութիւն հարկաց. հարկահանութիւն. ingiusta, զրկանք. զրկահարանք: պաշ. զրանաւ: andare in esazione. առիթիլ ի գատաստանին ի վհարումն:

Ésca. Խայծ (ձուկոց, և ձկանց:) Եկիմ: կերակուր, ճարակ: Եկիմ: պատրանք: Կենաց: Լուց. կիր: գաւ: հրապոյրք. գրգիռ. խայծ: dare l' esca. Տես Adescare. Եւս՝ խայծիլ տրամ, կիր գերակուր առնել զձկունս: andare all' esca. սպառիլ ի սնոտի յուսոյ. կիր մշտնջեն խոտանանց:

Escadescénte, հ. Ծանրացաւումն. զայրագին:

Escadescénza, Escandescénzia. Յեղակարծ ցասումն. զայրոյթ. սրտմտութիւն բարկութիւն: Ընդ. Եօրէն: va facilmente in escadescenza. բարկացօղ է քնութիւն:

* Escándola. Վնասակի կաշանաւորապահ. ցնկաշնաւորն:

Escara. Կեղև վիրաց: Եբանըն գապաղաս:

Escarótico, ca. Կեղևածուս (դեղ, զի՝ որ ածէ կիս զնանան զկիրքս:)

Escáto. Տեղի՝ ուր արկանին խայծս յորաւ զիշերս նուն: հրապոյրք. պատրանք:

* Escellénte, նե. Տես Eccellente.

Eschétta. Գոյզն ինչ խայծ. խայծ փոքր:

Eschio. Ի ծառ լինչ:

* Esciáme, ար. Տես Sciame.

Escídio. Տես Eccidio.

Esciménto, Escíre, Escíta. Տես Uscimento, նե:

* Esclamaménto. Տես Esclamazione.

Esclamáre, ն. Գոչել բարձրաձայն, կիր բարձր ձայնիւ. բացագանչել. աղաղակիլ: Եկ լաղբմամ:

Esclamatívo, va. * Esclamatóre, ար. Որ գոչէ: բարձրագոչ. աղաղակող:

Esclamazioncélla. Գոչիւն մէջիկ:

Esclamazióne, իգ. Գոչիւն. աղաղակ. բացագանչումն: ձայնի: լաղբմամ: քիրան:

Escludénte, ած. Արտաքսիչ. մերժող:

Esclúdere, ն. Արտաքսել. ի բաց մերժել. արտաքսիկ ածկանել. արգիլել. պատ. չիմանել: պատրաստ. Եբանըն: Եկիմ: գապաղ Եկիմ: ի բաց բառնալ: ի բաց առնել. զրկել: Տանդաճ Եկիմ: * Esclúderſi, ի բաց վհատիլ. հրաժարիլ. ոչ խնամել ի գործ ինչ:

Esclusióne, իգ. Eslusíva. Արտաքսումն. զրկումն. բացառութիւն. զլացաւմիամանրամասնութիւն:

* Esclusivaménte, ած. Արտաքսանաբար. բացառաբար. միայն:

* Esclusívo, va. Արտաքսիչ. արտաքսողական. զատական:

Esclúso, sa. Արտաքսեալ զրկեալ. Տես Escludere.

* Escogitáre, ն. Գաղ զմտաւ ածել. որոնել. հանշարել. հնարել. երևակայել:

* Escogitatíva, գոյ. Խորհրդական. խորհրդական. մտաբերութիւն. մտածուն:

* Escogitáto, ta. Գաղ խորհեալ, նե:

Escogitatríce, իգ. Մտածուս. մտախոհ. հնարող. գտող:

* Escolpazióne, իգ. Տես Discolpamento.

* Escomunicáre, նե. Տես Scomunicare, նե:

Escoriazióne, իգ. Escorticaménto. Տես Scorticamento.

* Escreáto. Ծիքումն գրաբար. Ծիքումն:

Escrementáccio. Գարշ կղկղանք, կիր ապականութ:

* Escrementále, Escrementízio, ած. Կղկղանաց. յաւելուածական. ունս և Escrementoso.

* Escrementizióso, sa. Տես Escrementoso.

Escreménto. Ցաւելուած. կղկղանք. ապականութ. քակոր: ոտ:

Escrementóso, sa. Կղկղանաք. լի ապականաւոր:

Escrescénza. Ի աճեցեալ, կիր աւելորդ մնան ի

վը սովորական մանարդակին. ածուոյց : d' acqua. յորդուած կոշտց. ղեղումն : carnosa, կամ di carne. աւելորդ միս (բառնալ ի մանն ինչ մարմնոյ :) հնչ. խոտոր :

* Escretório, ia. Կղկղական :

Escreziόne, ից. Կղկղումն. (ի առնելոյն ինչ ի մարմնի կինդանւոյ, որով հիւծեալ ինչ զատուցեալ ի կերակրոյ՝ կղկղին, կամ լծորեն արտացս :)

Escúbia. Տես Sentinella.

* Esculápio. Բժիշկ :

* Escursióne, ից. Տես Scorreria.

Escusábile, Escusáre. Տես Scusabile, Scusare.

Escusazioncélla. Թեթեւ պատճառանք. պատրուակ. քաղցք : ծանակ :

Escusazióne, ից. Տես Scusa.

* Escrabilménte, ի. Կողկալի իմն. գարշ :

Esecrábile, ի. Esecrándo, da. Կողկալի. անիծանպատրաս. գարշ : ատելի. ի բան :

Esecráre, ե. Գարշել. ատելագոլով. անիծել. նզովել : խրճիթի. նաւելքի օգտակ :

Esecráto, ta. Գարշելի. գարշեցեալ. անիծեալ. ատելի : ատելի. ի բան :

Esecratório, ia. Նզովական, կիսանիծպիտս (եղ. գումն :)

Esecratiόne. ից. Գարշումն. անէծ. նզով : խրճիթ. նաւելքի. պէս պատկ :

* Esecutáre, ե. Գործադրել զինչս ուրուք իշխանու՛ թեամբ զատուածոյց :

Esecutívo, va. Գործադիր. կատարիչ. գործադրելի :

Esecutóre, ող. Գործադիր. գործադրող. տարածուցանող. կատարիչ : Էնգ. եպիսկոպոս. esecutor testamentario. կտակակատար. կտակակալ : վասի :

* Esecutoriále, ի. Գործադրական կամ կատարողական (հրամանի :)

* Esecutoriáre. Տես Esecutare.

* Esecutório, ia. Գործադրական : գործադիր :

Esecutríce, ից. Գործադիր. կատարիչ :

Esecuziόne, ից. Գործադրումն, կատարումն (խոստմանց, հրամանաց :) հնչ. կոպ : Տես և Amministrazione. տոյժ. տուգանք : ձգելի : far esecuzione. Տես Eseguire. Metter in esecuzione un pensiero. Զկորհուրդն ի գործ բերել : կամ յարդիւնս ածել, կատարել :

* Esegético, ca. Պատմական. վիպասանական :

Esegética, ից. Լսո՛ւ ուսումնականաց ելս հետս գտանելոյ զարմանս հաւատարմանց առաքարկուած երից :

* Eseguíbile, ի. Գործադրելի. կատարելի :

Eseguiménto. Տես Esecuziόne.

Eseguíre, ե. Ի գործ բերել, կամ գնել. յարդիւնս ածել. կատարել : ասել. ի գործ եգեալ :

* Eseguíto, ta. Կատարել. ի գործ եգեալ :

Eseguitóre. Eseguiziόne. Տես Esecutore, ին :

Esempigrázia, Essempigrázia, ից. Օրինակ. խրատ. որդեդն. ոճ. իմաստ :

Esémpio. Տես Esemplo.

Esempláre, ն. Օրինակել. գաղափարել. նկարել : տարբեր ալեաց. խաւիղ ընդեղ :

Esempláre, գա, ող. Օրինակ. պատկեր : ծրինանկի. գաղափար. նախատիպ. սկզբնատիպ : ապ. գաղտնի :

Esempláre, ած, ի. * Esemplaríssimo, ma. Զընտիր. սակաւագիւտ : էպս. նոպիչ : բարեկրօն. առաքինի. օրինակ բարւոյ. հնարել այլոց : ծրի պատմ. ապրի : որ վարի օրինակօք :

Esemplarità, -táde, -táte. ից. Բարեկրօնութիւն. արդարութիւն վարուց. առաքինութիւն. օրինակ բարւոյ հնարել : առնելիք. ծրիկ :

Esemplarménte. ի. Իբրև զօրինակ. օրինակապէս. բրինակօք : ծրինանկի կիրի : ամբարձութիւն. անապատ, կամ անատիւ քաղաքավարութիւն :

Esemplativaménte, ի. Օրինակօք. օրինակաւորապէս :

Esemplativo, va. Օրինակական. յատակ բերել յօրինակաց : argomenti esemplativi. յարատացուցանող ձեռնարկութիւն :

Esempláto, ta. Օրինակեալ. գաղափարեալ. նկարեալ ի գաղափարէն :

* Esemplificánte, ի. Որ վարի օրինակօք. որ ի մէջ մատուցանի օրինակս :

Esemplificáre, ե. Ի մէջ բերել օրինակս. զարգացուցանել, կամ բացայայտել զձառն օրինակօք : ծրինանկի կիրիցէ :

Esemplificataménte, ի. Օրինակս ի մէջ բերելով. օրինակօք :

Esemplificáto, ta. Ընտրաբանեալ օրինակօք :

* Esemplificatóre, ող. Տես Esemplificante.

Esemplificaziόne, ից. Ընդլայնումն օրինակաց. ընտրաբանութիւն ի ձեռն օրինակաց :

Esémplo, Esémpio. Օրինակ. տարացոյց. ձև. նուէր. ծրինանկի. նպատակ : Յարացոյց. (ի ապդ ինչ ձեռնարկութեան :) Նախագծագրութիւն. գաղափար. կանոն. տես dar esempio. ընծայել օրինակ. լինել յօրինակ, կամ նախաշաւիղ. ուսանցանել օրինակաւ. a, կամ ad esempio. զօրէն. ըստ օրինակի : dare buon esempio. տալ օրինակ բարի. լինել գայլս : խրճիթ ելմտ. dar mal esempio. ոչ լինել գայլս գայթակղեցուցանել. լինել յօրինակ չար : Քէն նաև խրճիթ ելմտ. ندare in esempio. բերել յօրինակ :

, Esemprário. , Esémpre. Տես Esemplare, Esemplo.

Esentáre, ն. Ազատ առնել. ապահարկ կացուցանել. ազատել ի պարտաց. հնորհել ազատութիւն : ապա խրճիթ : հեռանալ. խրճիթ : Esentársi, յ. Ազատս կամ ձերբ լինել ի պարտաց :

Esentáto, ta. Ազատեալ ի պարտաց. ազատ ձեալ :

Esénte, ած. , Esénto. Ազատ. ձերբ. ապահարկ առանձնաշնորհ : ապա. հեռանալի :

* Esenzionáre. Տես Esentare.

Esenzióne, ից. Ազատութիւն ի պարտաց, կամ յօրինաց : ապահարկութիւն. առանձնաշնորհութիւն. շնորհք. անօրինութիւն : ապիրատ. հեռանալիք : ազատ պահել :

Esequiále, ած, ի. Յուղարկաւորական. հնդամն. գերեզմանական :

Esequiáre, ն. Յուղարկաւորել (զմեռեալն.) յուղարկել. կատարել զհանգէս յուղարկաւորութեան : հոխրիճ. ծպտիլ :

Esequiáto, ta. Յուղարկաւորեալ. յուղարկեալ :

Esequie, ից, յոգ. , Esequio. Յուղարկաւորական (մեռելոյ.) հանդէս հնդամն : ճիճաղ. հեղեղ :

Esequíre. Տես Eseguire.

* Esercére. Տես Esercitare.

* Esercitábile, ի. Կրթելի յաչխատանս :

Esercitaménto. Կրթութիւն. աշխատութիւն. վաստակ. զբաղումն : ի գործ. պահանջ :

Esercitánte, ի. Esercitantíssimo, ma. Որ վարժ զանձն :

Esereitáre, ն. Կրթել յաշխատանս. մարզել. վարժեցնել. փորձել. վարել : ի գործ. ալեքարձել. գու-

գործառնական : la mercatura, il traffico, ևն. առնել վաճառաշահութիւն : պարապիլ ի վաճառականութիւն : պատրիկեան էին : la terra. դործել զերկիր : Esercitársi, յ. կրթել զանձն . կրթիլ . վարժիլ : սովորիլ . պարապիլ ի գործ ինչ առ ի կրթութիւն : իման էնդէ : շարժիլ . զգնալ . ճանիլ : ենդնդէ : Esercitatívo, va. կրթական . դիւրակիրթ : Esercitáto, ta. Esercitatíssimo, ma. կրթեալ . հիրթ . վարժ . քաջակիրթ . քաջափորձ : ենդնդէ . դէ . պատմեալ :

Esercitatóre, ար . Esercitatríce, էի . կրթիչ . մարդիչ :

Esercitazióne, էի . Տէս Esercizio .

Esército . Զօր . զորք . բանակ : ասէր : comandare un esercito . զօրավարել . առաջնորդել զօրագլխաւոնել բանակի . ժողով մարդկանց ճեմիցիս :

Esercízio . Աւրհնութ . դործ : զննահան . էն : աշխատանք . վաստակ . պարապմունք . վարժութիւն . կրթութիւն . շարժումն : պահպէ . իման : militare. զինուորական կրթութիւն : նայիմ : de' cavalli. ձիոյ վարժութիւն : esercizj cavallereschi . առակաւ կանոնաւորական ազատական խաղարկութիւն : esercizj spirituali . հոգևոր կրթութիւն , կամ մատուցանել (ի նորոգութիւն վարուց :) usare, fare esercizio. զգնալ . ճանիլ . շարժիլ : ենդնդէ : far esercizio di che che sia . վարիլ , կամ ի գործ արկանել զինչ կարեհաստ ինչ : stare , կամ tenere in esercizio . կրթիլ , կամ կրթել :

Esereditáre . Տէս Diredare .

Esérgo . Տեղի մակագրի դրամոց :

* Eservite . Տէս Elisirvite .

Esibíre , ն Ս առաջ ցանել . յանդիման , կամ առաջի առնել . ցուցանել . յաջ բերել : ինէլիք էնիմ : հոգարէն իմիրդիմ : արդէնդէ : իջօրնէրդէ : առաջի առնել յաստեղի : * Esibírsi, յ. Ս առնիլ յաջ բերիլ :

Esibíta . Վարձք , կամ տուրք առանձնապէրն ու առաջի առնելոյ զնուրհակս յատուկ :

Esibitóre , ար . Ս առաջ ցուցանող . որ յանդիման առնէ :

Esibizióne, էի . Տուհանի . հանդէս : ինէլիք : յանդիման ներկայ , կամ մուրհակաց յատկին :

* Esiccánte . Տէս Disseccante .

* Esigénte , հ . Պահանջող . որ պահանջէ :

Esigénza , Esigénzia . Պէհոք . հարկ . պահանջումք : իհիմ . լազիմ :

Esígere, ն . Պահանջել (իրաւամբք .) պահանջել , կամ խափել զպարտս . ինդրել բանի , կամ դատաստանաւ . հանդէս էնդէ . իհիմնդէ :

Esigíbile, հ. Պահանջելի . որք մարթի ի խափել , կամ առնուլ :

Esíglio . Տէս Esilio .

* Esíguo, ua. Դոյզն . փոքր . սակաւ . նիազ անհոգի :

* Esilaráre , ևն . Տէս Rallegrare , ևն :

Esíle, հ . Դարբ . մանր . փոքրիկ : ինձ : ոճիպ : մարտ : հրաս :

Esiliáre, ն . Ս քարել . առաքել յաջարտս : պէրլիէնդէ : էնդէ : է . Գնալ , կամ կալ յաջարտս պէրլիէնդէմ . պէրլիէնօվ պոյմէ :

Esiliáto, ta . Ս քարեալ . պէրլիէն . պէրլիլիւ :

Esílio . Ս քարտ : պէրլիէն : andar in esilio , գնալ յաջարտս : dare l' esilio . Տէս Esiliare .

Esímere , ն . Ի քաց առնուլ . ապատել . պահել : էպէմէ . ապաւ էնդէ : Տէս և Esentare . Esímersi , յ . Տէս Sottrarsi .

Esímio , ia. Գերազանց . ջնշխարհիկ . պատուական . ընտիր . ազնիւ . ախտական : ան ինչ . նպատիկ :

* Esímo . Տէս Ragguaglio .

* Esinanito , ta . Պնայնացեալ . դատարկացեալ . ի չիք դարձեալ :

Esípo. Կերտուած առաջնոյ , որ լինի ի նեղքան հողման ազդերայ ինչ , կամ ի ձերբոյ պատահոցին :

Esisténte , ածի , հ . Գոյացեալ . գոյող . գոյակ . գոյաւոր : օլան . վը :

Esisténza . Գոյութի : վը . վրէէ . ջէնիմէ : le cose ; che hanno l' esistenza . գոյացօղք . գոյք . գոյակք :

Esístere , ն . Գոլ . լինել գոյաւոր . առնել զգոյութի . ենիմակայանալ . վը օլմէ :

* Esistimáre . Տէս Stimare .

* Esistimazióne. Տէս Estimazione .

* Esitabóndo , da . * Esitánte , հ , Վարանագիտ . երկբայ :

Esitaménto . Վարանք . երկբայութի . տարակոյս . ջիքէ :

Esitáre, ն . Վարձառել . առիմէ : վարանիլ . երկբայել : ջիքէնէնդէ :

* Esitáto, ta. Վարձառեալ . առիըմէ :

Esitazióne , էի . Տէս Esitamento .

Esíto . Ելք . ելումն : յետ . կատարած իրաց . վախճան . ընդհատք : ոչնոց էօխնի : վարձառ . վարձառումն : առիըմ :

Esiziále , հ . Վնասակար . հիւանդաբեր : զարուց :

* Esízio . Տէս Eccidio , Rovina .

, Eso . Ջնչին ինչ դեւոյն հանճոսի :

Esodo . Ելք . դիք ելից : * Ելք . (ի վերջին մասն եղբայրական և կաստակերպական առաւել ևս նախնեաց :)

Esofagéo , ea . Պկռկռան (մկանուհք , կամ ջնջուկք :)

Esófago , Ոկռոր . (է խողովակ , կամ անգք կերակրոց սկսեալ ի կոկորդէն մինչև ցվէնտրեան առանդաց :)

Esomologesi , էա . յանոյ . Խոստովանուհի . հրապարակական խոստովանուհիւ :

Esorbitánte , հ . Անչափ . առաւելայմոն . պարկանոն . կանխ . յոյժ : առանդն էկբաւ . ծռապէնդէ :

* Esorbitánteménte , գ . Յանդիպափ . անդամ . կարի յոյժ : ծռապէնդէ . էկբաւ :

Esorbitánza. Առաւելուհի. անչափութիւն. առաւելապանցութի . պէռպէնդէ : օրէնք : օրանդէ :

Esorcísma . Esorcísmo . Երդմնեցուցանելն (ըստ գործ :) էկռան :

Esorcísta , ար . Երդմնեցուցիչ : էկռան օրոյնան :

, Esorcistáto . Երդմնեցուցչութի :

Esorcizzáre , ն . Երդմնեցուցանել զդեւս :

Esoscizsáto , ta. Երդմնեցուցեալ :

Esórdio. Սկիզբն . սկիզբն . յառաջաբան : առ և Trattato , Pratica .

, Esordíre , յ . Սկանիլ . սկսանիլ զճառն :

Esornáre . Տէս Ornare .

Esornatívo , va . Կազդրական (ճառ :)

Esornazióne , էի . բառ . Հոգևոր առաջնորդական . Զարդարանք . սեմնեմէ :

Esortáre , ն . Յորդորել . յորդոր մատուցանել . համոզել : էօյիլ էնդէ : նասհոթ էնդէ :

Esortatívo , va . Esortatório , ia , Յորդոր . յորդորական :

* Esortatóre , ար . * Esortatríce , էի . Յորդորիչ :

Esortazioncélla , նուազ . Յորդորական համառօտ յորդորակ :

Esor-

Esortazióne, ſ. f. Յորդոր : հոյիւն. նաւակալ :
Esóso, sa. Odioso. Ատելի :
Esostósi, ſ. f. Ոսկրոյ ուռկեցք :
* Esotérico, ca. Հաստրակ. ռամկական. անարժ պայազդ :
* Esoticità. Օտարութիւն. արտաքնութիւն. ելմտուռեի :
* Esótico, ca. Եկամուտ (ինչ.) օտար. օտարգոյն :
Espándere, v. Տարածել. ձգել (զձեռս.) ներքի՛ ապաքինալ :
Espansióne, ſ. f. Տարածումն. ձգտումն :
* Espansívo, va. Տարածող. տարածական :
Espediénte, գոյ. ար. Եղանակ. հնարք. կիր միջոց. միջնորդանք, կիր արուեստ. գօրաց. ստիճ. աստանաւ :
Espediénte, ած. ի. Օգտակար. պիտանի. պատշաճ. կարևոր. փայտուկ. լաւագոյն. է espedi-ente. լաւ ի. միջոց ի. արժան ի. պատշաճ ի. ստացուածի :
Espedíre. Տես Spedire.
* Espeditaménte, ևն. Տես Speditamente, ևն.
Espedíto, ta. Espedizióne. Տես Spedito, ևն.
Espéllere, v. ի բաց մերժել. վանել. փօխել :
Espéride, ſ. f. Տունկ ինչ, որոյ ծաղիկ բուրբ հոտ անոյշ ի գիշերի. սուտ պաշան պիշեղայն : գոյն և. Viola matronale :
Esperienteménte, ի. Փորձովք. փորձիւ :
* Esperientíssimo, ma. Հաճախորձ. ներհուն :
Esperiénza, Esperiénzia. Փորձ. փորձառութիւն. հրկար կիրառուն. հմտութի : ընդհրիւն. վարժ. ստ : far dell' esperienze, կիր esperienza. փորձ փորձել. փորձել : aver esperienza. ձանաչել. գիտել. ստուգել : ha dell' ingegno, e dell' esperienza. միտցի է, և փորձ : aver l' esperienza d' una cosa. ընդել փորձ իմիք, կիր յիմիք :
* Esperienziúccia. Դիտի փորձ :
Esperimentále, ի. Փորձառական. փորձական. ձանուցեալ փորձովք : Filosofia esperimentale. Փորձառական փիլիսոփայութի. (իր հիմնեալ ի փորձս :)
Esperimentalménte, ի. Փորձովք. ընդհրիւն ինչ :
Esperimentáre, v. Փորձել. զիտել, կիր ձգտիլ առնուլ. ձանաչել կիր ցուցանել. փորձովք. ընդհրիւն ելմտի. աքնաստ. պէնդի :
* Esperimentatíssimo, ma, գեր. Քաջահմուտ բարեփորձ :
* Esperimentáto, ta. Փորձելի. ևն. աքնածու : Փորձ. հիրմի. սեղեակ. վարժուկ :
Esperimentatore, ար. Փորձագոտ. որ զիտի փորձ փորձել :
Esperiménto. Տես Esperiénza.
Espero. Գիշերավար. աստղ երեւ. :
Espertaménte, ի. Espertissimaménte. Փորձովք. իրրև փորձ, կիր քաջափորձ. հմտաբար :
Espertíssimo, ma, գեր. Քաջափորձ. քաջավարժ :
Espérto, ta. Փորձ. հմրմի. վարժ. յաղողակ. վարժուկ. ի՛ փորձեալ. փորձիւ ծանուցեալ. ծանօթ : ab esperto. փորձիւ :
* Espetíbile, ի. Բաղձալի. փափաքելի :
Espettáre, ևն. Տես Aspettare, ևն :
Espettazióne, ſ. f. Յոյս. ակնկալուն : սպասք :
Espettoránte, ած. ի. Մաքրիչ կրծոց. կիր արտաքնի :
Espianatóre. ար. Բացատրիչ. մեկնիչ :
Espiáre, v. Քաւել. սրբել. զինչ ի կիանուէ ածի ելմտի : լսուեալ. դիտել. հետաքննել. սեղնակալ : աղաչալ. ելմտի. էօգնական :
Espiáto, ta. Քաւեալ. սրբեալ :

* Espiatório, ia. Քաւչական. քաւարար. (զիմ) քաւուած :
* Espiatríce, ſ. f. Քաւիչ. մեղսաքաւիչ. կինանէը ածի էպէնո :
Espiazióne, ſ. f. Քաւուն. Թողուն մեղից : ածի :
* Espiláre, v. Գողանալ. գաւազանուել :
* Espilatóre, ար. Գող. ներդաստ :
* Espilazióne, ſ. f. Գողուն :
Espiráre, ի. Արտաշնչել :
Espirazióne, ſ. f. Արտաշնչուն :
* Espletívo, va. Լցուցիչ. լրացուցիչ :
Esplicábile, ևն. Մեկնելի. բացայայտելի :
Esplicáre, v. Մեկնել. բացայայտել. պատմել. ճանաչել. պէնդի ելմտի. la voce à parlare. տես Snodare.
* Esplicársi, յ. Տես Spiegarsi.
* Esplicatívo, va. Մեկնական. մեկնուցական :
Esplicáto, ta. Մեկնեալ. բացատրեալ. պէնդի օրանդոտ :
Esplicatóre, ար. Մեկնիչ. Թարգմանի : ընդհրիւն :
Esplicazióne, ſ. f. Մեկնուն. բացայայտուն : ծանուցումն. ընդհրիւն :
* Esplicitaménte. Տես Espressamente.
Esplícito, ta. Բացատրեալ. մեկնորոշ : պէնդի օրանդոտ. պարզ :
* Esploránte. ի. Լսող. դիտար. հետաքնդ :
Esploráre, v. Լսել. դիտել. պրպտել. ստուգել. էօգնական :
Esploráto, ta. Լսուեալ. դիտեալ :
Esploratóre, ար. Esploratríce, ſ. f. Լսուն. դիտարկիչ. խուզարկու :
Espolizióne, ſ. f. Ըմպելիք. (է ձև ինչ, որով Քաղաքացիք զիի և զինչն իմասա բազմօրինակ ըմպելիք կիր իեղեղէ ած ի խորագոյն տուգանքելոյ ի միսս անկնդրաց. սովորաբար կոչի Ripulimento.)
Esponénte, ի. Յայտարար :
Espórre, v. Ցուցայայտել. բացայայտել. մեկնել պէնդի ելմտի. արտադրել. դնել. արձակել : փըսրը ֆօրտ : l' ambasciata, կիր սուկ esporre. յայտառնել. գանձնեալ պատգիրն : i fanciulli. ընկիցիկ առնել. զարոյց. (իր ընկենուլ ի հրապարակի առ ի մանկիլ Հայաբնակաց ծախսեք :) alle fiere. քրիստեալ կոտ գաղանաց : la vita. դնել զոգի ի ձեռին. Espórsi a checchessia. Ընձեռնուցց. կիր դիմադրեալ լինել առ ինչ :
Espositívo, va. Մեկնական. մեկնողական :
Espositóre, ար. Espositríce, ſ. f. Մեկնիչ. Թարգմանի : ընդհրիւն :
Esposizióne, ſ. f. Մեկնուն. բացայայտուն : ճանաչումն. Դնէն զՄարդուն (ի բաղմոցի որ սեղանոյն :)
Espósto, ta. Մեկնեալ : պէնդի օրանդոտ : առաջի, կիր ընդդէմ արկեալ : fanciullo. տղայ ընկեցիկ :
Espressaménte, ի. Espressissimaménte. Որոշապէս. յայտնապէս. պարզաբար. առանձինն. յանկանձնուածոյ. մասնաւորաբար : էնկէսբէ :
Espressióne, ſ. f. Espressíva. Յայտարարուն. յայտնուն. ցոյց. նշան. նշանակուն : պէնդի զօրուն. ոյժ : գեղեցիկ : * բառ. բան. ասացուածք : պէօզ : * Espressione. Մրմունջ. քաշկն :
* Espressivaménte. Տես Espressamente.
Espressívo, va. * Espressivíssimo, ma. Յայտնական. մեկնի. ազդու. յատակ. յայտնիչ. նշանական :
Esprésso, sa. * Espressíssimo, ma. Յայտնի. յրուտակ. դիւրիմաց. որոշ. տեղական : պէնդի. եղեռեբէ : Հատատատուն. արտնաւոր. կիր բացայայտ (կամք :) արտաբերել. արտասանել (բառ.)

Espréſſo, ſ. Ital. Espressamente.
Espreſſóre, m. Ագռաւանոց. արտայայտիչ.
Espriméntе, ſ. Ital. Espressivo.
Esprímere, v. Արտայայտել զինքեան մտաց. յայտնել, կամ բացայայտել բանիւ. ցոյց ընծայել. Esprobráre, ևն. Ital. Rimproverare, ևն.
Espugnábile, ſ. Հնարաւիկ (բերդ.) որ անառիկ է. ալերդ.
Espugnáre, v. Առնուլ պատերազմաւ, կամ բռնի առնուլ. զբերդն. յաղթել, կամ ախրել քաղաքին. զքեզ եմ. ձեռնիւք ալ Տէ.
Espugnáto, ta. Առեալ մարտիւ, կամ պատերազմաւ.
Espugnatóre, m. Espugnatríce, f. Յաղթող, կամ ախրօղ քաղաքին. կամ բերդին. զինեալ.
Espugnazióne, f. Առումն պատերազմաւ. զինեալ.
Espugnévole. Ital. Espugnabile.
Espulsióne, f. Մերժումն. արտաքսումն. մերժումն արտաքս. վանումն. ոխիլ. զօմարտ.
Espulsívo, va. Մերժական. վանողական. արտաքսիչ. մղիչ արտաքս.
Espultríce, f. Մերժական. վանիչ, կամ արտաքսիչ (զօրաւոր.)
Espúngere, Espunto. Ital. Cancellare. ևն.
Espuntório, ria. Եղծիչ. Ջնջող.
Espurgáre, v. Մաքրել արտաքս. սրբել.
Espurgáto, ta. Մաքրեալ. սրբեալ.
Espurgatório, ia. Մաքրիչ. սրբիչ. քաւիչ.
Espurgazióne, f. Քաւութիւն պղտկին արտաքս. մաքրումն կրօնց, կամ պղտկին.
Esquisitaménte. Esquisitissimaménte, ſ. Վայելուչ. գեղեցիկ իմն. քաջ. խնամով. Հարտար: տիր հոչակեցեալ. իւրեն.
Esquisitézza. Գերազանցութիւն. պատուականութիւն. ընտրականութիւն. ազնուութիւն. մտադիւր փոյթ.
Esquisíto, ta. Esquisitíssimo, ma. Ընտիր. քաջ. պզտիկ. պատուական. գերազանց. կատարեալ. ցանկալի. էյս. նպաստ. իւրեն.
Esquisitóre, m. Ital. Ricercatore.
Esquizióne, f. Ital. Perquisizione.
Essa, f. Ինքն. նոյն. նոյն ինքն. իւրեան. Ital. Essaltáre, ևն. Ital. Esaltare, ևն.
Essaudíre. Ital. Esaudire.
Esse, f. Իսակ. կամ Ակ. (է ուղեւորականքէդ առաջ իսկականացեալ. և գրի այսպէս S.) Esse del Barbazzale. Ի մասն ինչ սանձի երիվարաց.
Essecrazióne. Ital. Esecrazione.
Essegnire, Essequizióne. Ital. Eseguire, ևն.
Ess émplo, Essémpro. Ital. Esempio.
Essénte. Ital. Esistente.
Essénza, Essénzia. Իւրեն իսկուն. Էութեան. պատ. վիճակ. Իւրեն. (է հեղուկ ինչ հանելը ծաղկանց յինչ եւիցէ նիւթոց.)
Essenziále, ſ. Իսկական. հարկաւոր. գլխաւոր. պարզ առանց խառնուածոյ.
Essenzialíssimo, ma, գեր. Իսկական յոյժ. գլխաւորագոյն. կարեւորագոյն.
Essenzialménte, ſ. Իսկապէս. Հարկաւ. Ի հարկէ.
Esséquio. Ital. Esequie.
Essército. Ital. Esercito.
Éssere. Իւր եղեան և գոյացեալ: Եղ. գոյ. լինել կամ: օյմտ: Իւր օյմտ: եղանիկ. պատահիլ. ծնանիլ: գտնուր էիցէ: etti grave? իւրհ քեզ անհանձոյ: a che sarei io? յո՞ր առնմանս պատանիէ էր: esser da, կամ a uno. երթալ առ. ոք (՝ի նպաստ նորա գնալ:) պէտքինէ. կիսկա: esser debitore. պարտիլ. պարտական գոլ: esser d' accordo. միաբանիլ: in vita. կեալ: da qualche cosa. լինել ինչ: insieme con una. լինել ընդ ինով. գիտել զկին: essere per andarsene. լինել մերձ, կամ պատրաստ ի գնալ. ունիմ, կամ հանդերձեալ է իմ գնալ. գնալոց եմ: come che si sia. ոյնպէս կցէ. ոյնպ զկարդ: può essere. Թերեւս. գուցէ: պէտէ come sarebbe a dire. որ ոյդ. օրինակ ինչ: essere in se stesso. լինել ղգաստ. անձին ընդգալ: bene, կամ male. տես Bene, Male. A ben essere, ſ. Խնամով. լիով. զի մի ինչ պակասցի:
Éssere, գոյ. m. Էութիւն. իսկիսն. վարձք: վաստակ. վիճակ. հանգամանք. դիպուած: dar l' essere. Հաստատանիլ. ածիլ ի գոյ. առնիմել: էապնմամբ: վրայ էիցէ: in essere. ſ. իպատրաստ: mantenersi in suo essere. մնալ անվհատ:
Essiccánte, Essiccatívo. Ital. Disseccativo.
Essiccazióne, f. Չորացուցանելն. չորուն:
Esso, sa. Ինքն նոյնն: նա: էնոյն: ի՞մ անգամ ի միր ածի ոտ ի զարդ. և երբէմն յայլ ի նա, խոստանայ Con, և վայրի երբ մանկայ. ոչինչ հայեցեալ ի սեռն կամ ի ծնողին և նմանակէ ի միամտին միանգամայն: ի նմին ժամու: պէտպէտ: con esso meco. Է իս: պինէնէն: con esso secq. Է իւրմ: con esso teco. Է քեզ: con esso lui, m. con esso lei. f. Է նմին: con esso loro, ևն. Է նոս: Երբեմն յայլ և յայլ ծնագրութիւս անփոփոխ պահ հեալ զնախադասն ինչ. Lunghésso, Soprésso, ևն.
Éssúto. Եկեալ. եղեալ:
Ésta. Estáte, f. Ital. Sráte. Ամառն: Եղ:
Éstasi, f. Յափշտակութիւն մտաց. հիացումն. վիճարդութիւն մտաց. andare in estasi. յափշտակիլ մտօք, կամ մտաց: fare andare uno in estasi. յափշտակել զինոս ուրուք:
Estático, ca. Յափշտակեալ մտօք. յափշտակեալ ի հիացումն մտաց:
Estemporále, ſ. Estemporáneo, ea. Ակնարապատ. անսպասելի. եղեալ, կամ առաջեալ յանպատրաստից:
Esténdere, Տարածել. ձգել. ձգտել: էայտ. Երկնել:
Esténdersi, Երկարիլ քանից. երկարիլ զանաս: աճումն ունելոյ:
Estendíbile, ſ. Ձգուելի. տարածական:
Estensióne, f. Տարածուն. տարածումն. երկարուն:
Estensívo, va. Տարածելի. տարածական: տարածօղ:
Estenso, sa. Ital. Esteso.
Estensóre, m. Estensório. Ձգտօղ (մկանունք)
Estenuáre, v. Նիհարացուցանել. տկարացուցանել. տկարացուցանել. Հատուածատ:
Estenuatívo, va. Նիհարացուցիչ. ծիւրական:
Éstenuáto, ta. Estenuatíssimo, ma. Նիհար. ծիւրեալ. վտիտ. գոյչ. պատառ:
Estenuazióne, f. Հատուածումն. ծիւրումն. վտտութիւն նիհարութիւն. պատառելութ:
Esterióre, m. f. Արտաքին: փայտպատ:
Esterióre, գոյ. m. Esteriorità. Վերին երես. երեսն. արտաքոյք. արտաքինն. արտաքինք: արտաքոյ: խոյ:
Esterioménte, ſ. Արտաքուստ. առ արտաքս. արտաքոյ: փայտպատ:
Estermináre, Բնաջինջ առնել. ապստամբութ ջնջել. քանդել. խորտակել ոչնչանալ պէրպատ էիցէ:

Esterminato, ta. Բնաջինջ եղեալ. եմա և Sminsurato.
Esterminatóre, տր. Esterminatríce, ից. Եղծիչ. քանդիչ. պերպեր եկեր.
Esterminazióne, ից. Esterminio. Կործանումն. տապալումն. եղծումն. ընջումն. պերպերում. եզմ.
Esternaménte, ած. Արտաքոստ. արտաքոյ. արտաքոյ կողմանէ. փըպրպան.
Estérno, na. Արտաքին. փըպրպան. երկիման. ծխնիթիս.
Estérno, գոյ. Տես Esteriorità.
* Esterrefátto, ta. Զարհուրեալ. պակուցեալ.
Estersívo, va. Տես Astersivo.
Estesaménte, ած. Ընդերկար. Հոխագոյնն. քաղամ քանիք. ընդարձակ. ապրշ.
Estéso, sa. Տարածեալ. ընդարձակ. լայնատարած. ընդարձակ. ձիպանը.
* Estíma. * Estimatíssimo. Տես Stima.
Estimáre. Տես Stimare. Խորհիլ. քննել.
Estimatíva. Կարծողական. կարծողական կարողութիւն.
* Estimatívo, va. Համարողական. կարծողական. վարկողական.
Estimatóre, տր. Estimatríce, ից. Գնահատ. կըշռագատող. ճանաչող. ընտիրնեի.
Estimazióne, ից. Վարկ. վարկումն. յարգ. դատումն. կարծիք. գնահատանք. ընտիրնութիւն.
* Estimévole, ած. Յարգոյ. արժանայարգ. պատուական.
Éstimo. Հարկ. սակ. Չերկի.
Estínguere, ած. Շիջուցանել. այնպէս առնել. եղծանել. ընջել. գադարեցուցանել. ջնջել. պերպեր երթիլ. եղ. երթիլ. անդամալիլ. եղծանել. եղ. եղ. un censo. սպառել. կիմ շիջուցանել զարևն. (իբ վճարմամբ զվասն՝ աղատիլ ի տուչէն տարեկան սակին.)
Estinguíbile, ած. Շիջանելու. շիջանելի.
Estinguiménto. Շիջուցանելն. շիջումն. ջնջումն. պերպերում. պերպերելու.
Estinguítore, տր. Շիջուցիչ. ջնջիչ.
Estintívo, va. Շիջուցիչ. որ ունի զօրութիւն շիջուցանելոյ.
Estínto, ta. Շիջեալ. ջնջիչ. մեռեալ. եղ. եղեալ.
Estinzióne, ից. Տես Estinguimento. եղծումն. ընջումն.
Estirpaménto. Խլումն յարմատոց. կորզումն.
Estirpáre, ած. Խլել յարմատոց. քշտել. ջնջիչ. փօթրատ.
Estirpáto, ta. Խլեալ արմատաբար. կորզեալ.
Estirpazióne, ից. Խլումն յարմատոց. քանդումն.
Estirpatóre, տր. Արմատախիլ. Խլիչ. կորզիչ. ջնջիչ. փօթրիչն փօթրան.
* Estispício. Ընդերահայեք.
* Estivále, Estívo, va. Ամառային. եղեալ.
* Ésto, ta. արժանեալ. իակ. ըլե. Questo. Այս.
* Estógliere. Տես Estollere, Elevare.
* Estollénza, * Estollénzia. Բարձրամտութիւն.
Estóllere, ած. Բարձրացուցանել. գովել. ընդորոշել.
Estóllersi, յն. Մեծապանծիլ. գովել զանձն.
* Estórquere, ած. Կորզել. կիմ ստանալ քանի. յայնչափ. գրաւել.
* Estórre. Տես Eccettuare, Esenzionare.
Estorsióne, ից. Բանի պահանջումն. եղանակ

ղրկահարանք. դաշմ.
* Estórto, ta. Յափշտակեալ. գրաւեալ. առեալ բռնի.
Estradotále, ած, հ. Beni estradotali. Կեամուա ինչք կնոջ. առագուանք կնոջ բաց յօժարէն.
* Estragiudiciále, հ. Արտադատական (գործած. իբ վաւերական, բայց ոչ ամատուցեալ առաջի դատաւորին.)
Estragiudizialménte, հմ. Արտադատական օրինակաւ.
* Estraneaménte, հմ. Արտաքոստ. արտաքոյ.
Estráneo, ea, գոյ. Օտար. պանդուխտ. եկ. տարտիկ. փիլգիը. վապանճի. գաբխ.
Estráneo, ea, ած. Estránio, ia. Estráno, na. Օտար. արտաքին. օտարին. քացական.
Estraordinariaménte, հմ. Արտաքոյ կարգի. ըստ ոչ սովորութ. պրնկին պաշրա.
Estraordinário, ia. Estraordinaríssimo, ma. Արտաքոյ կարգի. կիմ սովորութ. անսովոր. արտակարգ. կիմ տարակարգ.
Estrárre, ած. Հանել, կիմ ձգել արտաքս. պաւիսի. քաղել ինչ ի գրոց. sughie dall' erbe. Հնձել, կիմ քամիլ. դհեւլաս խոտոց. պըգնաւ. պիպէ.
Estrattívo, va. Հանողական. որ ունի զօրութիւն հանելոյ արտաքս.
Estrátto, գոյ. Իւղ. (ի հեղուկ ինչ հանել ի թոզմանէ յինչ և իցէ նիւթոց.) Համառօտութիւն գրոց. հմուտ գրոց. Համառօտութիւն գրոց.
Estrátto, ta, ած. Հանեալ. արտաքս. չորեալ ջուր.
Estravagánte, գոյ, ից. Ի հաւաքումն ինչ օրինաց գրուածց քահանայապետաց յաւելեալ ի կանոն գիրս.
Estravagánte, աք. Ինամոր. տեղ և Estraordinario. դեգ. յանկ. ինինիթ. նոպ.
Estravagánza. Տես Stravaganza.
* Estravasáto, ta. Արտաղեղեալ (արիւն) ի ներքս յերակաց.
Estratióne, ից. Հանումն. ձգումն արտաքս. էնէմ. չորմ. հանումն (քիմիականաց.) Սեղմումն. սեղումն.
Estremaménte, հմ. Estremissimaménte. Ցանկալի. պրս. անհնարին. մեծապէս. յոյժ. կարի. էնէրեմ.
Estremáre, ած. Հասուցանել ի ծայրն.
Estremità, táde, táte, ից. Ծայր. ծագ. ծաղ. ճշմարտաւոր. ակէտ. յետին կարօտութ. պէյ. հիւսիսային. essere all' estremità. Լինել ի հոգ. վարս.
Estrémo, գոյ. Ծայն ե. l' estremo, կիմ gli estremi della vita. օրհաս կենաց. վերջին պահ կենաց. օն նեքիս. essere agli estremi. Լինել ի ցոդիվարս. յոգւոց պարզել. ապատանի լինել. Ձանձ պատանեան ինչիէ. far l' estremo di sua posa. գամ. Հիպի ձեռնցուցանել. գալ ի վերջ. in estremo, հմ. մեծապէս. յոյժ. կարի. ridurre uno all' estremo. ի նեղ արկանել զոք. ընդերծանել.
Estrémo, ma, աք. Վերջին. յետին. օն. կարևոր մեծ. ծայրագոյն. առատիկ. պինդնարին. ծայրի.
Estrema Unzione. Վերջին օծումն.
Estrinsecaménte, հմ. Արտաքսաս. արտաքոյ. փըպրպան. յայտնապէս. ընդարձակ.
* Estrinsecaménto. Իրեանցուցանելի առ արտաքս. ծերեալ. երեւեալ.
Estrínseco, ca. Արտաքին. փըպրպան.
Éstro. Եռանդն մտաց. աչխոյժք, կիմ մտքոյ. (ի ստեղ.

ուժգին բորբոք մնայ, և բաւական չարժուելու սրակի ի յօրինել ոտանաւորս, &c.) Էնք. Էսք.

Estrúdere, ն. Վարել կամ մղել արագաբար ի քայ վանել: ցարտար. ճնշել ի վեր: Estrusióne, իգ. Վանումն (մարմնոց ի սեղմոցէ:)

Estrúso, sa. Վանեալ ի սեղմոցէ, կամ արագաբար մերժեալ:

* Estuánte, ած. Եռացեալ: եռանդագին. բորբոքեալ:

* Estuazióne, իգ. Տես Bollimento.

* Estuberánza. Տես Tumorosità, Gonfiezza, Entasi.

* Esturbáre, ն. Պղծել բռնի. վանել (զիսրհուրդս:) արագաքակել. հանել. կործանել:

* Esuberánte, ած. Յորդ. զեղուն. առատ. լիաթաղուն:

* Esuberánza. Յորդումն. առատութիւն. անչափութիւն: տես և Estuberanza.

Ésula. Ի բոյս ինչ մորթոտական: ախուխինդ:

* Esuláre. Տես Esiliare.

Esulceraménto, ած. Եսուլցերազիոնե, իգ. Վիրաւորուել. խոցոտած: Էրա.

Esulceráre, ն. Կեղել. խոցել. վէրս ի վէր վիրաց դնել: Էրա. Էրի. Էիի. Էարալամբ:

Esulceráto, ta. Խոցեալ. վիրաւորեալ. Էրալանդ:

Ésule, ած. Ընտրեալ. առաւելեալ. պիրէնէ: andar esule. դնաղ չարքորս. աքսորիլ.

Esultánte, ած. Ցնծացեալ. ուրախ: ղաղ:

Esultáre, ն. Ցնծալ. կոչտալ. հրճուիլ. խրախ լինել: ղաղչիան. սլլամբ. ղաղ օշտ:

* Esultoriaménte, ած. Ցնծուքի. խնդագին:

* Esultatório, ia. Հրճուողական. ցնծուն:

Esultazióne, իգ. Ցնծուն. խնդութիւն. հրճուանք: ղաղչէ. ղէնէիի:

Esuperánte. Տես Esorbitante.

* Esuperánza. Տես Esuberanza.

* Esurire, ն. Քաղցել. սովալ. ոքեմիլ:

E T

ET, աղխ: Տես E.

Età, Etáde, Etáre, իգ. Հասակ. տիք: նէն: ժամանակ. դար: պահ. ակնթ. խող: է: è della mia età. Տասակիցս ի մինն: della medesima età. Հասակակից: è in età d'un anno. Ի տղայութեան: di grande età. Ծեր. անդեամ. զաւակրքք. հին. աւագրքք: età cadente. Ծերութիւն. զառամումն: età di mezzo. Հասակ միջահասակն: di mezza età, ած. միջահասակ. Ի ծեր և Ի երիտասարդ: è nel fior dell' età. Ի ծաղկափթիթ. uomo d' età cadente. զառամեալ: età tenera. մանուկ. տիկունի: età fanciullesca. տղայական տիք. տղայուն: età giovanile. երիտասարդութիւն. մանկուն: età virile. արուն. արուեստ. հասակ: età avanzata. անցեալ. կամ բազմաց. կամ հնացեալ հասակ: età decrepita. զառամումն: età senile. ծերացեալ: età matura. կատարեալ հասակ: non è più in età di studiare. հասակ չէ անցեալ ի զառամութիւն ուսման: egli è in età d' andar alla guerra. հասակաւ է նա ի պատերազմ:

* Etcétera. Տես Eccetera.

Étera, իգ. Etere, արք. Երկիր, կամ երկրական օդ. (ի օդ նրբագոյն:) օդ. երկին: հաւա. կոյ:

Etéreo, ea. * Etério, ia. Երկրական. երկնային:

* Eterizzáre, ն. Վերածել ի յատակաւ երկիրս կան. օդոյ. զառ յոյժ:

* Eterizzáto, ta. Ջոռալ. մաքրեալ յոյժ:

Eternále, ած. Տես Eterno.

Eternalménte, Eternaménte, մ. Յաւիտեան. յաւիտեանս յաւիտենից: միշտ: հպիսի: ի յաւիտենից: ապիպան:

Eternáre, ն. Յաւիտենական առնել. մշտնջենաւորել. յաւրաձգել. յաւերժացուցանել: հպիսի հիսի: Eternársi, յ. Ընմանանալ: հպիսիհպա փալամ:

* Eternáto, ta. Մշտնջենաւորեալ. յաւրաձգեալ:

Eternità, Eternitáde, -áte, իգ. Յաւիտենական նաւ. յաւիտեանք. յաւերժուն: հպիսիհի:

Etérno, na, աձ. Յաւիտենական. յաւերժ: հպիսի. հպհի: մշտնջենաւոր. անանց. յարակայ: պայմի: è un ciarlone eterno. Ի շաղակրատ ոք անխոնջ: ab, կամ da eterno. Ի յաւիտենից:

Etérno, գոյ. Յաւիտենական ինչ. անանց. անմահ. յաւիտեան:

Etérno, մ. In eterno. Տես Eternamente.

Eteróclito. Ընկերաղով. զարտուղի ի տղովման: տես և Stravagante.

* Eterodósso, sa. Ընկերատ. չարաբարս. ապիքիր:

* Eterogeneità. Ընկերատեսակ. տարասեռութիւն:

* Eterogéneo, ea. Ընկերատես. տարասեռ. տարբատես. ընկերատ: այլազուն:

Eteroscij, արք. յոգ. Տարածատեսիլք, կամ միատեսիլք (են ընդհակիճակ բարեխառն գօտեաց, ոչք ունին զմի միայն տեսիլ, կամ ի հնգտաս, և կամ ի հիւսիս:)

Eterusiáni, արք. յոգ. Ընկերագոյնականք (այսպէս կոչեին արիմնեանք, որք համարեին զոյգին այլազոյն ի հօրէ:)

Etésie, իգ. յոգ. Տիրեկան կամ պարբերական հողմունք. (են այնք որք ընդ յորդեալ ժամանակս. տարեղին:)

* Etésio, աձ. Տարեկան, կամ պարբերական (հողմունք:)

Ética. Բարոյական փիլիսոփայութիւն. բարոյական: նկի էթէ: ծիւրական աստ. կամ աւենդ. (ի տենդ լինչ ոճոտկացիալ, որ առ ոսկաւ սակաւ ծխրկ ցնապլին:) պշիր. հասմայի պշիր:

Eticaménte, մ. Բարոյապէս. ըստ բարոյականին. ըստ բարոյական կանոնաց:

* Etichéttæ. Ոյրչեալ սրբելոյս. մանաւանդ արա յողոքիք:

Ético, գոյ. Ծիւրական. ախտացեալ զսխա. ծիւրական: որ ուսանի զբարոյական:

Etimología. Սոուգաբանութիւն: ասլ. լուծիլ ասլք:

* Etimologicaménte, մ. Ըստ սոուգաբանութեան. սոուգաբանաբար:

Etimológico, ca. Սոուգաբանական. սոսգաբանութեան:

Etimológista, արք. Սոուգաբան. բանաստեղծ. որ պարապի ի սոուգաբանութիւն բառից:

Etimologizzáre, ն. Սոուգաբանել. գտնել զսկզբան բառից:

Etiología. Պատճառաբանութիւն. (ի մասն բնաբանութեան, որ բացատրէ զերևոյթս. և մասն բժշկութեան, որ ճնուէ զպատճառսդ հիւանդութեանց ի հանրապէս:)

* Etiopéo. * Etíopo, աձ. Նիմսկական. եթովպացի:

Etmóide, արք. Սղոսկաձև, կամ հղոսկ (ի ոսկր ինչ գանգին:)

Ethico. Հեթանոս. կռապաշտ: Էթնիքոս:

Eto-

Etopéa, Etopéia. Բարառնոթ. (է առորագրութ. բառաց և ախորժակաց, կամ հղելոց ոբուք:)
Étra. Բառ պաղատական. Տես Etere.
Etruriéno. Էտրուրիոյ, Etrusco, ca. Էտրուրեան. Էտրուրացի. Էտրուրացւոյ:
Etsì, գ. Տես Sebbene.
Ettágono, գա. Եօթանկիւնի. Եօթանկիւնեան:
Ette. յոյժ. Է դերանուն uno. Un ette. Տղայն իմն. Խուն իմն. ոմն:
Etternále, ած. Տես Eternale, ած:

EV

Evacuaménto. Տես Evacuazione.
Evacuánte, ած. Դատարկիչ. մաքրիչ:
Evacuáre, ե. Դատարկել. Լափել. մաքրել. Հանել աղտուցս. պղտիցս:
Evacuatívo, va. Որ ունի զօրութիւն դատարկելոյ. դատարկիչ. մաքրիչ. կղկղիչ:
Evacuáto, ta. Դատարկեալ. Լափուած. պղտկեալ:
Evacuazioncélla. Դոյզն իմն Լափութեան կղկղանաց:
Evacuazióne, իգ. Դատարկումն. արտաքսութիւն կամ ծորումն հեղեղոց. Լափութեան կղկղանաց:
Evádere, ե. Ճողոպրիլ. խոյս տալ. զերծանիլ:
Evagazióne, իգ. Տես Svagamento, Distratione.
Evangelicaménte, գ. Ըստ աւետարանին:
Evangélico, ca. Աւետարանական. Ինձնից:
Evangélio. Աւետարան. Ինձիլ. ի ստ evangélio. անշուշտ է. առանց նիւթ է և չիք տարակոյս:
Evangelísta, ար. Աւետարանիչ. աւետարանագիր:
Evangelizzánte, ած. Աւետարանող. աւետարանագործ:
Evangelizzáre, ե, և ե. Աւետարանել. պատմել, կամ քարոզել զաւետարանն:
Evangélo. Տես Evangelio.
Evaporaménto. Վերածմանումն. ջնդումն. շոգեցայր ընդումն գոլշեաց:
Evaporáre, ե. Վերածմիլ. արտաքնիլ. գոգիս. ցնդիլ. զգալորիս. շոգեանալ. պաղանդոտ. հեղեղանդոտ. Լափանդիլ. մեղմիլ. ոճոգորիլ. ի նեղբաց. Լուծանիլ. ի գոլորշի. ցնդիլ. ի շուրջ:
Evaporatívo, va. Վերածելիք. վերածմանական. ցընդական:
Evaporáto, ta. Վերածմեալ, ած:
Evaporatório. Տես Suffumicazione.
Evaporazióne, իգ. Տես Evaporamento.
Eucaristía. Սբ Հաղորդութիւն. մարմին ամն. տրունաց կամ մարմնին. խորհուրդ մարմնոյ և արեան աստ:
Eucarístico, ca, ած. Սբ Հաղորդութեան:
Eudiométro. Տես Ossigenometro.
Evéllere, ե. Բառ լաթ. Խլել. կորզել:
Eveniménto, Evénto. Տես Avvenimento.
Eventazióne, իգ. Թօղլն արիւնառութ. դողլն երակահատութ:
Eventuále, ած. Դիպուածական. պատահական:
Eventualità. Դիպուածականութիւն. պատահական:
Eversióne, իգ. Քանդումն. կործանումն:
Eversóre, ար. Քանդիչ. կործանիչ. տապալիչ:
Eufimísmo. Բարեբանութիւն. (է ձև ինչ Հարտագրութեան, որով անախորժ իրք պատմին մեղմագոյն բառիւք:)
Eufonía. Քաղցրաձայնութիւն, կամ քաղցրաձայնութիւն (միոյ ձայնի, կամ միոյ հնչագրականի:) քաղցր արտասանութիւն:
Eufórbio. Ի ծառ ինչ, և ծոյն հալածեալ ի հեղձոյ կամ ի խեղ նմին ծառոյն, և կոչեցաւ այս անձն յանուն եւփորբեան բժշկի:) Քիւրպիոն. ապինի նեղեհի:
Eufrágia. Բոյս ինչ գեղեցկատեսիլ և զուարճահամ: Կեօղ օքս. Նոսի պիսի:
Evidénte, ած. Evidentissimo; ma. Բացայայտ. յայտնի. ակնհայտ. պայծառ. անժխտելի. ակնյայտ. Եղեակ:
Evidenteménte, գ. Evidentissimaménte. Բացայայտակի. յայտնապէս. յայտնի: Եղեակ:
Evidénza. Բացայայտութիւն. յայտնութիւն: Եղեակեան:
Evisceratóre, իգ. Տես Svisceratore.
Evitábile, ած. Խուսելի. դիւրախոյս. դիւրախուսելի. ապիշաճափ. սպրկամարդ. Դիպիճեան:
Evitáre, ե. Խուսիլ. խոյս տալ. խոտորիլ. փախչել: սպրկամարդ. սպիշաճափ. փայտ:
Evitazióne, իգ. Խուսումն. խոյս. փախուստ:
Evizióne, իգ. Յայտնագործութիւն. (է քարձումն իմն. իմանալ. հրամանաց. դատաւորին, յորմէ զերծանիլ ուզէ այն:)
Eulogía. Հայ օրհնէք, կամ տան: աւամ. տաս:
Eumece. Ծառ ինչ բալասանի, մեծ և ոլորիկ:
Eumetre. Ամն ինչ նման գայլախաղի:
Eunúco. Եւնուքոս: Ներքինի. արուաքար:
Evocáre, ե. Կոչել. արուաքս:
Evocazióne, իգ. Կոչումն արուաքս, կամ արուակոչումն. (էր սովորութիւն ինչ հեթանոսաց. որով հրաւիրեին զոգիս մեռելոց, կամ քաղաքի Թռոյական զոհ, և գալ առ ինքեանս, և խոսանային կենդանեաց ոգեաց մեհենաց:)
Evoè. Ի ձայն ինչ անշնորհ, կամ գոչեան, զոր ի հնումն հնչէին ի պատիւ քաջերոյ:
Evoluzióne, իգ. Է ձև ինչ զինուորական կրթութեան: տես և Rovesciamento, Rivolgimento.
Evonimo. Տունկ ինչ նման նռնենոյ:
Eupatório. Եւպատոր. (է անուն պէսպէս բժշկական խոտոց. որոց գլխաւորն կոչի Agrimonia. Ղաքիլ. ղաքիա. ընդոսան:
Euritmía. Քաջակարգութիւն. վայելչակարգութիւն կամ գեղազանութիւն. (է վայելուչ կարգութիւն, կամ, հատուածոց ունելոց չինուածոց:)
Euro. Եւրոս. (հոտ ինչ արևելեան:) Էնէլոսի:
Eutanasía. Երջանիկ մահ. Երջանիկ փոխումն:
Eutrapelía, Eutropelía. Քաղաքավարութիւն. (է առաքինութիւն միջակասիրան ի խնդակատակութեան և ի բարեխոտութիւն. կամ է արհեստ շնորհալի, և զուարճախօս ծաղրաբանութեան:)

EX

Exabrúpto, գ. Բառ լաթ. Յանկարծակի. յանպատրաստից (խօսել:) աքնաբուղ:
Exegético, ած. Տես Esegético.
Exoche, իգ. Բառ յունաց. Գերազանցութիւն. (է ձև ինչ Հարտանաւականի, որ Իտալերէն կոչի Eccellenza.)
Exprofésso, գ. Բառ լաթ. Լիով. մանրամասնաբար. Հնխագոյնս. որոշագոյն. մի ի միոջէ: Եղելի Եղելինէ:
Expropósito, գ. Բառ լաթ. Խորհրգով. դիտմամբ. կամակար: Նպատակ:
Extémpore, գ. Բառ լաթ. Յանպատրաստից. անակընկալ: աքնաբուղ:

EZ

Ezétera. Տես Eccetera.
Eziam. Eziandío. Eziandío, ածա. Բառ

եւ և. նաև: ևս, ևս. փոխ: ընդ մանկանցդ Che, Se, Perche, նշանակէ ցմիևնոյնս և: ֆաբուլը:

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

F

F. իգ. Իֆիֆե. (ի վերջաւորդ գիր իտալական այբուբենից. և գրի այսպէս F.)

Fa. ֆա. (ի յորդորդն յերաժշտական խաղից:)

Fabária. Ի տունկ ինչ, որոյ սերմունքն նման են տերեւոց կիսոցն սիսեռի:

Fábbrica. Շինուած. գործած, կամ շինեալ իրն: Էակա. պինա. Էակընչել ընչ: գործատան. գործատուն: կերդանա:

Fabbricáre, ի. Շինել. կառուցանել: Էակա. Էակա Էակմա: կերդատրանել. ձեւակերտել:

Fabbricáto, ta. Շինեալ. կառուցեալ: Էակընչել:

Fabbricatóre, տր. Fabbricatríce, իգ. Շինող. արհեստաւոր: Էակընչ: ընդ կերդանողն: ստատաւոր:

Fabbricazióne, իգ. Շինուած. կերդատած. կեղծուած: Էակա:

Fabbricúccia, նաև. Շինուած փոքր. յարկ փոքրիկ:

Fabbríle, ն. Վարպետական մեքենական. arte. գործ քանուն. մեքենական արհեստ:

Fábbro. Դարբին երկաթագործ: ի դիմիր. ածելի. գաւազ. հնարիչ: էդյոկ երեն:

Fabríle, Fábro, ևն. Տես Fabbrile, ևն:

Fábula. Fabuleggiáre, ևն. Տես Favola, ևն:

Faccélla, Faccellína. Ջահ: Տպագրա:

Faccénda. Գործ. գործառնուն. իր. երազուն: ի. ին: metter in faccenda, dar faccenda. պատուհասել զգործով: far faccende. գործել քաղաքի ինչ. զբաղիլ զգիշ գործով: uomo, persona, ևն, da faccende. յաջողակ ի գործս. գործունեայ. ժիր. էդիեռագ: Ser faccenda. տես Faccendiére.

Faccendería. Տես Affannonería, Curiosità.

Faccendétta. Տես Faccenduola.

Faccendiéra, իգ. Faccendiére, տր. Faccendóne, տր. Բազմագործ. միջամուխ, կամ ձեռնհաս գիշ յամի գործս: Էրիևի. Էրիե:

Faccendóso, sa. Բազմագործ: զբաղեալ զգիշ ինչ:

Faccenduóla, Faccendúzza. Գործ փոքր. ինչ:

Faccénte. ն. Գործունեայ. ժիր. աշխատասէր. յաջողամէտն: էդիագ:

Faccétta, նաև. Երես փոքր. գինակ. գեմք: Էակ էակ էագ: a faccétte, ի ե ած. անկիւնաւոր, կամ քառանդիւնի (գոհար:)

Facchináccio. Բեռնակիր յաղմնագամ, անարդ:

Facchinéggiáre, ի. Աշխատիլ որպէս բեռնակիր:

Facchinería. Բեռնակրուն. աշխատանք բեռնակրի: համալսր:

Facchíno. Բեռնակիր: համալ: fare il facchino. լինել բեռնակիր. ածանիլ զբեռնակրուն:

Fáccia. Երես. գեմք. էագ. սիմ: ցուցմ. կնճիռ. կերպարանք անատոմ: պատուան: յիսկերկրիցն: երես երկրի: Կերպարանք երկոյից: տեսիլ:

գէյակերէ. կերդանիրն. Հակառակ երեսանց: լրտուն. անատեղծուն: երեսպիսի: far faccia, կամ far faccia tosta. յանդգնիլ. լրտել. չամաչել: ուխտամտամ: far faccia. հանդուգնակիլ. երկնել. խոյս առնուլ: ձերագին երկիր: non aver faccia. անամօթանալ. լիսել: ուխտամտամ: ևս պատկառել. ամաչել: ուխտամտ: uomo senza faccia. անամօթ. լիրբ երեսաք: առագիր: առատաքիր: aver faccia di ևն: ունել. կամ յանձին բերել զկերպարանս ևն. բերել զնմանութեան. համանիլ. հրևել: a faccia a faccia. առաջի. յանդիման: երեսանդ: * faccia a faccia. գեմ յանդիման. երես առ երես: փարելագ փարել: a faccia aperta. յայտնապէս յայտնի: երեսաբէ: a prima faccia, ի. զառաջինն հայեցման անդ: էդ էօրինակ: di bella faccia. գեղեցկադէմ. գեղեցիկ երեսաք: in faccia. յերեսս: էագիանէ: առաջի: երեսանդ: ևս հանդէպ. յանդիման: փարելագ: dire in faccia. յանդիման հարկանել: ևս առել յերեսս. կամ գեմ յանդիման: diamante favorato a più faccie. աղամանդ բազմադիմակ:

Facciáta. Շահակառ շինուածոց:

Faccidánno. Տես Facidánno.

Facciuóla. Երես երեսիկ. (ի ուշերորդ տառն երեսիկ երկնդին:)

Fáce, իգ. Ջահ: Տպագրա: լոյս. էագլիանի. պայծառանուն:

Facélla. Ջահ. փոքր: հուռ: լոյս. պայծառանուն:

Facellína, Faccellina. Փոքրիկ ջահ. ջահիկ:

Facénte, ն. Ստացող. արարիչ:

Facetaménte, ի. Ջուարճապէս. գուարճախառն նուբ:

Facetáre, ե. Ջուարճանալ. գծաղել. գալ:

Facéto, ta. Facetíssimo, ma. Ջուարճախօս. գուարճաբան: լսելիքեան: գուարճալի:

Facézia. Ջուարճախօսուն. գուարճալի զոյց. խոսք: լսելիքե: dir facezie. գուարճաբանել. լինել գուարճախօս:

Facialménte, ի. Երեսաք. յերեսս. երես առ երես:

Facidánno, գր. Վնասարար. վնասակար: գեղեցիկ:

Fácie, իգ. Տես Faccia.

Fácile, ն. Դիւրին. հեշտ: գօյ: facile a digerire. դիւրամարս: all' ira. դիւրամիտ: ի բարկութիւն. բարկացօղ: da dirsi. դիւրաւսումնական: da credersi. դիւրահաւատալի (ինչ:) uomo. հեշտահնարին. քաղցրաբարոյ: հաղիւ: una strada facile.

Facilemente, ի. Դիւրաւ. հեշտ:

Facileménte. Տես Facilmente.

Facilíssimo, ma, գեր. Ամենահեշտ. գիւրահնարին:

Facilità, -táde, -táte, իգ. Դիւրութիւն. գօյութիւն:

Facilitáre, ն. Դիւրել: գօյացուցանել:

Facilménte, ի. Facilissimamente. Դիւրաւ. հեշտութեամբ. անարգելաւ: գօյ:

Facímale, տր. Ամանուկ խեթ, սասհակ, անհանգիստ: էասամոզ. ջղաձգ:

Faciménto. Ստացուած (ծի.) լինելութիւն: գործած: գործ:

Facímola. Facímolo. Տես Malía.

Facinoróso, sa. Եղեռնագործ. ոճրագործ. գեղապեզ:

Facitíccio. Գործ անարդ. գործած անհետեւեալ, անարտեւեալ, կամ անհարիր:

Facitójo, ja. Բան ամի. Դիւրին ի գործել. դիւրին:

Facitóre, տր. Facitríce, իգ. Facitóra, իգ. Գործող. արարող. գործատար: էդյոկ: էդի: Facitóre. Ստարիչ. առնիչ: էդյոկան:

* Facitúra. Գործ • գործուած:
Facivétta. Քաս ծաղրական. Գլխաւարծ. (յ որ պահելապահ չարժէ զգեստին մի զլուս:)
• Fácola. Տես Face.
Facoltà, - táde, - táte, իգ. Տես Facultà.
Facoltóso, sa. Տես Facultoso.
Facondaménte, adv. • Facondiosaménte. Ճառասիրաբար:
Faconária. Ճառասիրութիւն. պերճաբանութիւն. փիլոսոփայութիւն:
• Facondióso, sa. Տես Facondo.
• Faconditià, - tàde, - táte. Տես Facondia.
Facóndo, da. Ճարտասան. պերճախօսող փիլոսոփայ:
Facultà. - táde. - táte, իգ. Կարողութիւն: գիտութիւն. գաւակ: Ինչք. առատութիւնք. Հնարք: ուժ: մակացութիւն. գիտութիւն. արհեստ: իշխանութիւն. Թոյլ. ներհատուած. պատուոյ առանձնաշնորհութիւն: իրաւունք. իշխանութիւն:
Facultóso, sa. Ընչեղ. հարուստ. Հնար: գիտուն:
• Fádo, da. Անհամեմատ. պիտիլ:
Faggéto. Փեկենք. կամ անտառ. կաղամախեաց:
Fággio. Փեկեան, կամ կաղամախի: Կեչիի տղամը:
Faggiuóla. Խոշոր փեկենի. կամ կաղամախի:
Fagiána. Քաս ծաղրական. տեսակ Fava. պարկ ամորձից:
* Fagiána. Երգ. փասիան:
Fagiania. Տեղեփասիանաց:
Fagiáno. Փասիան: փեկեանի. Ենդկէտ: guastar la coda al fagiano. պոռնկ Թոռուզ զգեստիդ զգեզեցկութիւն:
* Fagianótto. Ջոգ փեղկանի. փասիան փոքր:
Fagiuoláta, Fagioláta. Տես Babbuassaggine.
Fagiuólo, Fagiólo. Լուբիայ, ըստ Քաս փասուլիա պետրհաճ:
• Fágno. Խոզասանդակ:
Fagnóne, աբ. Կեղծաւորախոզասանդակ:
* Fagottíno, նաև. Ճեռն. փաքրիկ փոքր տոպրակ:
Fagótto. Ճեռն. պատառ. ոսկի կապոց: Քաս պահճ: fare. կապել զբեռնիս. Ժողովել զկահ և զկապասի. տպատրաստել. ի չուն: Fagotti d' artifizio. Հրանկ պատիկ. (են տարկէք լի կիպն նուագ նիւթոյ զորս արկանեն իրենց նուագ ըստ ձայնից մեաց:) * Fagótto. Սրինգ. ինչ տուճար:
Faína. Կուզ (կենդանին:) տաճար:
Fákir, աբ. Ազգ. ինչ մահմետական առաքելոց:
* Falalélla. Անհոգն և անհեթեթ. ցոկցէ տալկաց:
Falánge, իգ. Փալանք (զինուորաց:) դունդ: դունդ տրապակ: տղերք մեռացոց: ձեռաց և ոտից:
Falangiário. Մարտիկ փալանգեան:
Falángio. Փալանք: (տգէ ինչ Թուռնաւոյ տարբեր)
Falangíte, իգ. Տունկ ինչ: որ կոչի և Falángio.
Faláride, իգ. Տունկ. ինչ: Թռչուն ինչ Քրայիկ:
• Falavésca. Տես Favolesca.
Fálbo. Շէկ. խարտեաշ. աչեղէն (ձի:) գունչ:
Falcáre, Տես Defalcare.
Falcástro. Գործի ինչ գերանդեան. գերանդի:
Falcáto, ta. Գերանդեան. վրս: Եղէգն ելիր: carri falcati. գերանդաձեւն կառք: luna falcata. լուսին եղջերեան. աճեցուն, կամ կիսալուս:
Falcatóre, աբ. Հնձող գերանդաւոր: Եղջեւանի:
Fálce, իգ. Մանգաղ. գերանդի. Եղջեւան: ժանգ նակ հնձոց. հունձք: ապերիտանել մեան յեռակողմեան որունից ձիոց. յօդոյ: metter la falce nella messe altrui. առակ. մտնել գործ արկանել ի հնձուն օտարի: fálce fienája, կամ fienále: գերանդի խոտոց:
Falcétto. Ցօտց. փոքր մանգաղ. աւելմա պատկեր:
Fálcia. Քաս պաղպաղիկ. Տես Falce.
Falciáre, ն. Հատանել կամ խուզել մանգաղաւ:
Falciáta. Հարուած մանգաղի:
Falciatóre, աբ. * Falciatríce. իգ. Տես Falcatore.
Falcídia. Փաղկիդեան օրինք. (է օրինք ինչ հռովմայ:) far la falcídia. Տես Defalcare.
* Falcífero. Գերանդակիր (կառուած:)
Falcifórme, աբ. Մանգաղաձեւ. (է ծոցն զոր ձևացուցանէ խառատեայ անուանեալ մանկ ուղղին:)
Falcinéllo. Ճոպանն ինչ կորակատուց:
Falcióne, աբ. Նիզակի ինչ գերանդաձեւ:
Falciuóla, նոմպ. Տես Falcetto.
Fálcò. Տես Falcone. Խորագէտ. խորամանկ:
Fáltola. Մատ. մանեկն: Տամ. պայմանս:
Falcolótto. Մատ մեծ. կերտուած էեղ ծոմս:
Falconáre, ն. Գնալ յորս բազեիւք: որսալ բազեիւք. զնիւք. Ճոպանաձեւ ղեզերք:
Falconcéllo, նաև. Բազէ փոքր. ձագ բազէի:
Falcône, աբ. Բազէ: փոզան. չահին: պատերազմական մեքենայ ինչ կործանիչ պարսպաց: Ճոպան ինչ երկայն և նուրբ: andar a falcone. գնալ ի հաւորսաւ բազեիւք. որսալ բազեիւք:
Falconería. Բազէորսութիւն: (արհեստ կրթելոյ զբազէս, և զոյլ յափշտակիչ հաւս յորսորդութեան:)
Falconétto. Ձագ բազէի: փոզան եաւրասա: աղք ինչ Ճոպանաւորիցն ոմն կոչի և Falcone.
Falconiére, աբ. Բազեկիրճ. բազէապան: փոզանճք:
Fálda. Տախտակ (պղծէի, ևն.) Թիթեղն: Ընձեղ: քարանց. դրօշակ հանդերձից: Ֆէս: Ճեմ եզերս պատուական արուսեակաց. (է մանր չափերէն որ հոլանդ առանձ զբէլեով կոչի և Tésa.) Սառրոտա, կամ առատ հանդերձից: Եղեկ: della montagna. զառ լանջոյ լերին: փալէնջի: առորոգատ կամ հոտ լերին. լեռնոտն: փաղ փոխ: * Եւ պատատուած լերին: di neve. Հատք, կամ ապրանք ձեան: di falda in falda. ամ ուրեք ուր և իցէ: a falda a falda. մի ըստ միոջէ:
Faldáta. Տախտակ. բազում Թիթեղունք: faldate di fuoco. բոցք, կամ չանձք հրոյ:
Faldáto, ta. Որ ունի զառորուս:
Faldélla. Ճոճառ. (է կամս ծոճառեալ յորոյ վրայ արկանեն ապերանիս:) Ընկոյթ: գեղմն ինչ աման լանջից ծնծեղ յորջ զիւրեքին առ իւրաքանչիւր: փոքրիկ կարճ ճոճառիկ: ներքև խաղաթուխ:
Faldellíto, ta. Ի ճոճառիւք:
Faldellétta, Faldellína, Faldellúzza, նաև Գոյն. ճոճառ:
Faldíglia. Տես Guardinfante.
* Faldíni, աբ, յոգ. Տես Falde.
Faldistório, Faldistóto. Ամառ ինչ, յոր նստին առաքինորք վարդապետաց ի եկեղեցւոջ:
Faldóne, աբ. Մեծ ոչամ երկայն առորոգատ հանդերձից:
Falegnáme, աբ. Ճիւտն. փայտիւք:
Faléna, իգ. Ճոճոն ինչ: գիշերային Թիթեռն:
Faléro. Գինի փտեցեալ. փտի աղիւս:
Faléucio, աբ. Փաղկեան (ոսոխասաղ:)
Falimbéllo. Ճոպան ինչ: փոխոխամիտ:
* Falimbellúzzo, նաև. Ճոպտոտ. յեղեղուկ:
• Fálla. Տես Fallo. Ճոպայ վարդակն, որ կոչի և Fava.
Fallábile, ն. Falláce, ն. Fallaçíssimo, ma. Խաբեբայ. պատրուականաւ. պատրուս. սուտ: ապարգիք. Եղծեալ: * alla falláce. ներգործեալ:
Fallaceménte, ած. Խաբեբայ. ներգործ. սուտ:
Fallácia. Fallággio. Խաբէութիւն. ներգործ. սուտ: ապարգիք. Եղեւոխիւն:

Fallánte, s. Խարօղ. խաբէպայ:
♦ Fallánza. Սխալմունք. յանցանք:
Falláre, v. Յանցանել. սխալել. մեղանչել. նանդեմահ. սուտ երդնուլ: պակասիլ. նուազիլ: անդամ նել զ-գանգ առնել. ի բաց ընդունուլ: ձախ ելնել: i digiuni. ոչ պահել. լուծանել. պահս: Լինել արտաքոյ կանոնի. ոչ պարտականիլ ե կանոնաւ: ի բաց մնալ: * di poco fallò, ch' io non cadessi. փոքր մնաս և անկեայ եր իմ: * Fallársi. խաբել. սխալիլ:
Falláto, ta. Սխալեալ. պակասեալ:
Falatóre, tr. Fallatrice, f. Յանցաւորեալ:
♦ Fallénte. * Fallénza. Տես Fallante, Lanza:
Fallíbile, s. Սխալական. մոլորական: Տես և Fallace.
* Fallibilità. Սխալականութիւն. վթռականութիւն:
♦ Falligióne, f. Տես Fallanza.
Falliménto. Սխալ. վթռական: խոնարհութիւն: անունհուն. անանկութիւն: դիակնանիլ: restare al fallimento. ոչ կարել պահանջել զկնոյն ի ներկայն:
Fallíre, v. Սխալել. գանդեղանալ: պակասիլ: նուազիլ: խաբել: ապականիլ. պարսիլ: ալեաննալ: ի դերև ելանել: պղտ լեռնալ: անկանել. վնասանիլ: անհանգստանալ: փնդիրն օգտ: * Վթռել (զարկուածոգ:) * ոչ պահել. կիմ ոչ կատարել (վնասումն ըսն:) դժրել: * ընկանել. պակասել. ըմբռնել (ապրատահին:) via. զարտուղել. ընկրկել. յուղիղն:
♦ Fallíre, tr. Fallíto, f. Սխալանք. յանցանք:
Fallíto, ta, adj. Խաբեալ: պղտանդել: անունկ. փնդիրեալ:
Fallitóre. Տես Fallatore.
Fallo. Սխալ. վթռական. յանցանք. մեղք: նանդ. սուտ. երեսկ: վթռական ի գնաւոր խոստանալ: senza fallo. անշուշտ. անտարակոյս: անտարակոյս: ներկ: հաստիւ: in fallo: ի զուր: ընդհանր: dare in fallo. վթռել ի նպատակէն: mettere il piede in iù fallo. սխալել ոտիդ. զմեղ գայթեալ: far fallo: սխալել. յանցանել:
Falloppiáno, na, adj. Ղանալի, կիմ túbi falloppiáni: ֆալլոպիեան խողովակք, կիմ անց: (են անց ինչ արգանդին, զոր նախ ասացին Ֆալլոպիոս իմն անուամբ:)
♦ Fallóre. ♦ Fallúra. Տես Fallo.
♦ Fallúto, ta. Տես Fallito.
Falò. Վառվառուն. հանդէս հրավառութ (ի նշան ցնծութ:) far falò. ցնծալ. կրակավառութ: ծլրել: փայլել. հանդիսանալ:
* Falotcheria. Դեգուլ. գժամիտ. մեղմ. անխոհ:
Falótico, ca. Դեգ. գժամիտ. խելագնիր. անխոհ:
Falpalà. Ճապաւէն. ինչ ծալուածոյ և գանգրացարդ:
Falsabráca. Յարկածածուկ ուղի գոյնեալ զտուժ թաղով պարանին առ ափսիքք իրանի ներ:
Falsaménte, adv. Սուտ. սուտ. նենգ. խնդ. եղանդ եբէ:
♦ Falsaménto, Տես Falsità.
Falsamonéte, s. Թրանանեանդ: գանգեան:
Falsárda, f. Վհատ. դիւրաբեկ. Տարբ. պիչիաթիս:
Falsárdo, tr. Դիւրաբեկ. դեղատու: Տես և Falsario.
Falsáre, v. Խաբդախել ինչ. խորտականել. ջնջել. ապականել. գալ չեզ էութիւնի. ինչիսիւնի եղծել: խաբել: ապականել:
Falsaríga. Տոլշար. առողշար: ձեռնեղ. կանխաղ:
Falsário. Խարդախագործ. խորտականիչ (իրաց:)

ընկալեալ: di monete. տես Falsamonete.
Falsáto, ta. Սուտ. կեղծ. ստայօդ: նենգ. եղծ: խորտակեալ. խաբդախեալ: գալչ:
Falsatóre, tr. Falsatorísta, mf. Տես Falsario.
Falseggiáre. Տես Falsare.
Falsétto. Բարձրաձայն. Ձայն զիլ. նուրբ:
♦ Falsézza: ♦ Falsía. Տես Falsità.
* Falsídico, ca. Ստութագ. ստախօս:
Falsificaménto. Խորտակեալն. խորտակուած իրաց:
Falsificáre. Տես Falsare. * ցոյացանել զստութիւն:
Falsificatóre, Falsificatrice. Տես Falsario.
Falsificazióne, f. Խորտակուած իրաց:
Falsità. - tade. - táte, f. Fálso, Տես Սուտ. ստութիւն. նենգ. եղծ և Falsificazione. Dire il falso. Ստել. խաբել: posare in falso. ոչ զետեղել. պատշաճաւոր (մասանց շինուածոյ:) metter un piede in falso. սխալել. յոտանիսխա. գնել. սխալիլ. սնդեանք. սնդեանալ:
Fálso, sa, adj. Falsíssimo, ma. Սուտ: նենգ: ստութիւն: խորտակեալ. նենգեալ. խաբեալ. դամբ. կեղծ: գալչ: կեղծաւոր. խաբեայ: նենգ խնդիր. ներկ: colpo falso. հարուածած վթռական: ի դերև ելեալ: fuochi falsi. կեղծ հրացանաւոր. կիմ հրատոք. (են նշանք ինչ նաւագնացից, որով ազդեն ինչ միմեանց մի ձեռն վայելոցդ:)
Fálso, s. Տես Falsamente.
Falsobordóne. Տես Bordone.
♦ Falsúra. Տես Falsità.
♦ Fálta. Սխալմունք. սխալ: պակասանք. կարօտութիւն:
♦ Faltáre, v. n. Պակասիլ. կարօտիլ:
Fáma. Հռչակ. հռչեմ. անուն. համբաւ. բան: անուն բարի: բարեբանութիւն: aver buona, կիմ cattiva fama. լինել բարեհամբաւ. կիմ վատանուն: di mala, կիմ di cattiva fama: վատանուն. անուանարկ: պեղեամ: corre fama. ասի. պատմի. ասեն. պատմեն: fu fama. լուր եղև. տարածաւ: acquistarsi fama. առնուլ յիւր գլուխ. ընդունել անուանի. մեծահամբաւ:
♦ Famáre, v. Հաստատել զոք. հրաշակել:
Fámé, f. Քաղց: սչեր: նիզ. տենչ: հասկեր: սով: գեհենք: morto di fame. մոլամեռ: եւ սովամեռ. հասեալ ի վերջին տանկանութ: * veder la fame in aria. սովալուծակ տեսանիլ. aver gran fame, և morir di fame. քաղցնուլ. յոյժ սովիլ. lasciarsi morir di fame. սովամահ լինել: far morir uno di fame. սովամահ առնել: cacciar la fame. լնուլ, կիմ քաշկիլ զքաղց: la fame caccia il lupo dal bosco. սով. հարկն բզտ. * ստիպողական յոյժ ինչ. հարկն ստիպէ ի գործս: essere scannato dalla fame. սովալուծակ մեռանիլ. cascar dalla fame. սովալուծակ լինել. նիզիլ յոյժ:
Famélico, ca. Սովալուծակ. նիզեալ. յոյժ: էէ տես տեն և Avido.
Famigeráto, ta. Տես Famoso.
Famíglia. Գերդաստան. տուն. ընտանիք: էվպուժ. եղէ պեղ: ծագաչք տան. պաշտօնեայք: հըրեղէն. էշուրք: սպասաւորք տանեն: հասարակաց: ժողով անձանց. խումբ. ընկերութիւն: Ճեմիլ. Ճեմիլ: տղայոյզ: ազգատոհմ: աց. օճախ: * տես և Sciatta. Padre di famiglia. Հայր. տանուտէր: madre di famiglia. տիկին տան. տնարար: figlio di famiglia. որդի տանուտէրն: esser di buona famiglia. լինել բարեստոհիկ: օճախապէս օրէսկ: esser famiglia di uno. լինել մի յընտանեացս կիմ ի ծառայից ուրուք: della famiglia. ընտանի: di famiglia basse. գածաղէկ. պարտաւոհմ:

Famigliáccio, գէշ • Չար ծառայ:
Famigliáre. Familiáre, գոյ, ած • Ծառայ: հպատիճ. մոբլիմ բարեկամ. ընտանի: տպաւէ փոխ: հետաւոր. աչակերտ: տեղ և Birro.
Famigliáre, Familiáre, ած, հ • Ընտանի. բարեկամ. մոբլիմ. սերտ: հետաքրքիր. ազնիւ. քեչլիքի: parlare, discorso. բառ, կամ ոճ հարցի, ընտրել, սովորական:
• Famigliareşcaménte, • Familiarescaménte, մ • Ընտանեբար:
• Famigliarissimaménte. Familiarissimaménte. մ • Ամէ ընտանեբար. կարի ընտանեբար:
• Famigliarissimo, ma. Familiarissimo, ma, գեր • Ընտանեգոյն. կրկ:
Famigliarità. - táde. - táte, կ • Ընտանութիւն. մոբլիմութիւն. սերտ բարեկամութիւն: հետաքրքրութիւն: Ընդունելութիւն: աղատութիւն:
Famigliaruénte, Familiarménte, մ • Ընտանեբար. բարեկամաբար • սերտութեամբ. ազատաբար: քեչլիքիով:
Famíglio. Ծառայ տան. պատուոյ: հրամանատար. ապատաւոր տանեայ. հոգեբարձ: գործակատար: Ընդ. Խոհարար: esser più furbo di un famiglio d' Otto. լինել խորամանկ քան Ոտ:
Famigliuóla. Փոքր տուն փոքր: խուժան, կամ երամ մանկաւարիկ:
Familiáre, Familiarità, եղ • Տես Famigliare,
Famosaménte, մ • Հրաշալապէս. յայտ կանդիման:
Famosíssimo, ma, գեր • Գերահռչակ • Տարաբ:
Famosità, - táde, - táte, կ • Տես Fama.
Famóso, sa. Համբաւաւոր. հռչակաւոր. անուանի: նամբոյ: երեւելի. ծանուցեալ: գեղի պատուական: ազալինկ: libello, եղ. Թուղթ նախատինքի, շինամանիչ, վատահամբաւիչ:
Famúscia, նամուշ • Քաղց ծակաւ:
• Famulénto: Տես Famelico.
Fanále, պ • Լապտեր աշտապակաց • նաւուց: Քիւնէ:
• Fanaticísmo. Տես Fanatismo.
Fanático, ca. Կատաղի. մոլեգնոտ. մոլի. յուզեալ • պինդ: հրապարտի • ջղաձգական, կամ բանդագուշանք: (Ե՞նա որ կարծէ աղջամուղջ ինչ ընկալել յայն յայտնի ամէն զոր գործէ ի նախանձաւորաբար կրօնի:)
• Fancéllo, եղ • Տես Fanciullo. Tener fante, e fancello. առաջ նախնեաց: Լինել բարեբաստիկ: Ազատ:
Fanciúlla. Աղջկին ճկատագ • փոքրիկ: գեղջկուհի: օրիորդ. կոյս: գեղ օձան գեղ. հին ժամանակ. մանկամարդ: Ընդ գործ:
Fanciulláccio. Տես Giovanaccio.
Fanciullággine, կ • Տղայութիւն • տղայաբարոյութիւն: egli è una fanciullaggine. տղայական իմն է:
Fanciullája. Տղայք • մանկտի: ծառայք:
Fanciulleria. Տես Fanciullaggine.
Fanciullescaménte, մ • Տղայաբար: ծառայաբար:
Fanciullésco. ca, Տղայական. մանկական:
* Fanciullétta. Աղջկին փոքրիկ: գեղջկուհի:
Fanciulléttо, Fanciullíno, նո • Տղայ. Ընդ. մանկիկ. մանուկ մատաղ: ծառայ. հպարտ:
Fanciullézza. Տղայութիւն • տղայական • հասակի: տղայութեան: մանկութիւն: ծառայութիւն: մանկամարդութիւն: dalla fanciullezza. ի տղայութենէ:
ի մանկուէ հետէ:
Fanciúllo, գոյ • Մանուկ • օղլան: fanciullo di mona Bice. Տես Giovanetto.
Fanciúllo, la. ած • Դպրահաս • մատաղ. դեռահաս փիլիճ: ծառեր. տղայական:
Fanciullúzzo. Տես Fanciulletto.
Fandónia. Սաստրէ • քաղաքանք: Տաճ:
Fanéllo. Մռնչիկ ինչ քաղցրագնդին: Քնին գոտի:
Fanfalia. Տես Farfalla.
Fanfalúca. Մանր կիսամեռ. դեղծոց այրիկ և ամբարձրաբոյս: տես և Fandonia.
Fanfáno, na. Հնոյչաբան. շաղակրատ: լպիրանք:
Fánfera. Տես Vánvera.
Fanferína. Farla fanferina, կամ metter in fanferina. Խոյղ առնել գամ ինչ • զնդաղոտ գալ:
Fangáccio, գեղ • Օր • մօրաւտ: պեղչեխ. պալչիք:
Fanghíglia. Տիղմ գոյա. սիկ (ջրհորոց) տղմուտ. ճահճուտ • պղտիկ:
Fángo. Տիղմ. շաղախ • հող: ճահճուտ • պալչիք: di fango. կաւեղէն: uscir dal fango. զերծանիլ ի տագտապանաց: far delle sue parole fango. դըժբաղդ խոսանիլ: dar nel fango come nella mota. խոսեր անխափ • ոչ ընտրել զպատուականն յանարգն: cavar uno dal fango. ճերնատու լինել ումեք ի վիճակ:
Fangóso, sa. Տղմալից • տղմուտ: ճահճոտ • կաւ: տղմաշաղախ: ճահճալից:
• Fangótto. Տես Fagotto.
Fantáccia, գեղ • Ընչաին անարգ կամ չար:
Fantaccíno. Զինուոր սոսկական հետեւակ: Ոչիքէր:
Fantájo. Աղախնաեր • տափօղ յաղթահնոյս:
Fantasía. Երեւակայութիւն: հայել: կարծիք • միտք • խորհուրդ: գանձ. գիւտ: Ճարք. կերծիք. հոգ ինչ այլանդակ ինչ ստափոյք. Հաճոյք: տես և Frenesia. Aver fantasia. Ջանիլ: տրդռլալ: և խորհիլ: non mi romper la fantasia. մի ձանձրոյնի արկանիր ինձ. մի աշխատ առնիր զիս: պաշտ պղտիմ: io ho altra fantasia. յայլ խորհուրդս յայլմէ միտք իմ. յայլ հոգս կամ զբաղեալ: dar fantasia. Տես. dar Retta. Uscir di fantasia alcuna cosa. Զրծիլ ի յուզոյ ինչ առնելոյ կամ մտանալ: tener fantasia, կամ andare, stare sopra fantasia. ոչ միտ դնել գործոյն. ցրտիլ խորհրդոց:
Fantasiáccia, գեղ • Յոռի երեւակայուն. այլանդակ. կամ օտար մտածութիւն:
• Fantasiáre. Տես Fantasticare.
Fantásima, կ • Fantásimo, մ • Ջնորք • ջնորք մտաց. խորհրդեան կրնոյնիք: հայել երեւակայմունք: տեսակք. կամ պատկերք իրայ: Աղձամանդ: պղտ. պատ:
* Fantasiósо, sa. Տես Fantastico.
* Fantasiúccia, գեղ • Աչքեպարոյ մտածութիւն:
Fantásma, պր • * Fantásmo. Տես Fantasima.
* Fantástica. Տես Apprensiva.
Fantasticággine, կ • Վհատիլ • դժբաղդանալ • ձանձրանալ: ընկճիլ • Խոնջութիւն:
Fantasticaménte, մ • Վհատելի • առաջակոխի կամ այլանդակ • դժբաղդաբար: երեւակայութեամբ:
Fantasticáre, ւ • Մտածելոյ խոսիլ խորհրդով խորհիլ ընդ միտս • երեւակայել. հնարել • փնտռել • Ջրոյցասիրել:
Fantasticatóre, տր • Վհատ • դժբաղդաբարոյ • ձանրամիտ • օտարախորհուրդ: ընկճիչ:
Fantástichería. Տես Fantasticaggine.
Fantástico, ca. Fantastichíssimo, ma. Մտացածին • նմանամտածիալ. երեւակայական. աստղոտ:

հայհայնդ. եռֆա: uomo. Sin Fantasticatore.
այլ էայլոյ. օտար. անառոյր. անտեղի: օտանդոյք
Fánte, ար. Ծառայ: հզկիհեֆաբ: մարդ: ապա:
առսկաիան: էայան: մանուկ: օգլան: է. և առ. մի. ի
նշանաց խաղալիկ իգիմոց: far, կիմ invitar fanti. զօրաժողով լինել: fare il fante. ծառայել:
Fánte, իգ. Աղախին: հայրեֆ:
Fanteggiáre, ն. Ծառայել. գործ ծառի գործել:
Fantéllo. Sin Fantino.
Fantería. Զոր հետևակութիւն. հետևակախումբ.
հետևակք: էայան ասէք:
Fantésca. Աղախին: հայրեֆ:
Fantescáccia. դեղ. Աղախին անարգ:
Fanticélla. Աղախին աղա տան. ծոյ քաւին:
Fanticéllo, Fantiçíno, Fantigíno. տես Fantisino.
Fantilità. - táde. - táte, իգ. Տղայութիւն: տղայական. մանկապարտ:
Fantinería. Զարուն: ներգործ:
Fantinézza. Տես Infanzia.
Fantíno, Fantisíno. Տղայ մատաղ. մանկիկ: լեզաբ:
խարեայ: խրոմանի: ծեկիս: fare il fantino. ապիճալ ոյք. զքաղցնիցս. յոխորտալ: Fantíno. Պատանի աշտանակեաց յեկեղեցի. ի ձիշեմոցիկ պատարկել:
Fantocceria. Տես Bambocceria.
Fantócciáta. Տես Frascheria.
Fantocciággine. Տես Fanciullaggine, Baja.
Fantoccíno. Փոքր պատճառանդակ: պարկ պատիր:
Fantóccio. Պատճառանդակ. տուտ պատճառանդակ: փոփիտ: պատկառանդ: անհաբ: ապատիեր պինդ
ձեռ, կիմ անարժեռաս: առնիկ բաստաքանդք յորս
հաւորաք հայտառեն զրստոյ:
Fantoccióne, ար. ապա. Մեծ պատճառանդակ:
Fantolíno, Sin Fantino.
Fantonáccio, դեղ. Յետասին յոյժ. անուխասն:
Fántone, ար. Աշխ յոյր և հեղգ. անուխասն. ի
գործ. անգործ:
Farchétola. Աղբ ինչ վայրի բաղաց:
Farcigliónè, ար. Ծոռքան ինչ ձայնի:
Fárda. Խոտ: պալատ:
Fardággio. Կահ, կապանիք, աշխ. զինուորից. ա.
ղուստ:
Fárdáta. Հաթուն ընդօգտ, կիմ ձեռնից ձեռնից
նակաս: dare una fardata. ընծեղծանել. ընծանանել: aver una fardata: երդնմանել:
Fardellétto, Fardellíno. Թեթեւ կապանիք:
Fardéllo. Կապ: կապանիք. բեռն: աղբուճ: far fardello. ժողովել զկապասիս. պատրաստել ինչ:
մեկնել: հրաժարիլ յատուածից:
Fáre, ար. Sin Faro.
Fáre, ն. Աշխել. գործել: ներել: սահմանել: ետ
չամիտ: չինել. կազմեցանել: Ներել: կանգնել
(Թուաբան.) սահմանել (սուտ 'ի կատ:) կնդունանել. (իր բարկացուցանել:) շարադրել. զիրք ընել (գիրս:) մատուցանել (գիրս:) ընդունել. զիրս առնել: հրամայել առնել: ներիցել: Բզկիանգամ 'ի
Թագաւորեռ քաղաքի 'ի մէջ անցեալ ամանաց. կիմ
ծորելն այլազգ, և կիմ զանց առնի: fecero dire
a Clemente. հրամայեցին. կամ ետուն ասել
ցկղեմէս: li fece tagliar la testa. ետս գլխատել
զնա: nè i preghi pon far l' ánra tranquillità, ոչ
պաղատանք զօրեն հանել զդժուբիւն fate, che vengа da me. առաքեալիք զնա առ իս: farebbe pianger le pietre. և զքարինս անգամ շարժէր յարտասուս: Ներգործել ('ի կրօն:) լինել զգաստաձառ.
պահել: ոչնչել օգտ: արկանել (ձանձրոյնի:)
կատարել (զհրամանն:) ընել: 'ի գործ դնել:
աշխատիլ: չալշտ: զգաղել 'ի գործ. պատրաստել
զգործուքդ: կարգել. անօրինել. հպատրաստել.
յարդարել. կազմել. յօրինել: ընարել (զոք 'ի
կարգինար, ն.) առնել կիմ կացուցանել (զոք
Թագաւոր, ն.) կատարկադործել: ն. կատարեցադործել: ն. Ցանկել առնել վնասանն: ա.
պարտ: la voce del corbo. պրճակիլ. զձայն
ագռաւոյ. կարկաչել որպ զագռաւ: Չհանոյ.
հանդրիլ. զանձն: essendo stoltissimi, maestri
degli altri si fanno. յետին անմիտք՝ վարդապետք այլոց ձեռանն: Երևեցուցանել 'ի Թատրոնի. նկարագրել. գործել փինի ուրուք. լինել ումեք գործակալ. շարժել (զոք 'ի ծաղր, 'ի
նախանձ ն.) խաղալ: օյնտ: a scacchi, a
dama, ն: խաղալ պատրիկ, ն: վաճառել:
արտ: quanto fai quella mercanzia? քանիով վաճառես զայն վաճառս: Ծհանել զ. ցնկնել: փ.
պարտ: յիշ ածել: ծագել: փոխտ: al far del
sole, կիմ della luna, է. ծագել արեգական, կիմ
լուսնի: al far del giorno. է. լուսանալ առաւ.
է. պաւաօտն: al far della notte. 'ի լինել, կիմ
'ի հասանել գիշերոյն: la luna fece jeri, կիմ fará domani. լուսին ծնաւ երէկ, կիմ ծնի առ
վաղիւ: la luna fa il primo quarto. է առաջին
քառորդն լուսնի: անկիլ: սեղմանիլ: լինել
յօդուած, լաւ. օգտակար. պատշաճ, արժան.
փայտաբեր օյտ: ձիւղ: օյտ: non fi per te di star
քէ լաւ է քեզ կալ: Յարմարիլ. պատշաճիլ:
արտ: questo non fa per me. այդ ինչ յարմարի
ինձ: փոյթ լինել. անկ է: che vi fa egli? դեղ ինչ
փոյթ է: Չհանդրիլ. կարծել. դնել. հաւատալ.
սնդել (փաստիճ:) գնոն նկիէ: gli Atei fanno l'
anima morta col corpo. անուածք կարծեն զհոգին մեռանել է մարմնոյ: Լինել բաւական քաւեբ: Ներել
ել օյտ: questo panno non farà il, կիմ pel vestito. այս գգեստ յոյժ չատ առ 'ի հանդերձ:
Յիշ նպատակ. յիշ ծառելն. մերձենալ. մատչել:
էտ: e più verso lui fattosi. և ես մերձեալ
ձեզնէ առ նա: Աշխատիլ. կիմ առնել զհիճ:
dieci volte dieci fa cento. տասնիցս տասն առնէ հարիւր: Ծնանիցս տասն առնէ. զոյս muro ha
fatto. այս որմ խոնարհացաւ: Հայիլ. անկ լինել: Լինել. փոխիլ. գառնալ: երանիլ. դէպ
լինել: պատահիլ: պատահել: դիտել զկին:
'ի յապրելն. 'ի ծնանդեանն: Անցանիլ. լինել. լ:
or fan sedeci anni. տեղի են արդ, կիմ են ծրագ
ժամակ: tre giorni fa. երեք աւուրք են. յիշ
զերկս աւուրս. են տագր երեք աւուրք: 'ի յայ
ըմն 'ի միջոց' նշանակէ Հայտանել զոմն. ձանաչարդարել. անցանիլ. քննաճառել: far cento miglia. ընթանալ, կիմ առնել մղոնս հարիւր: 'ի
նեղի վաճառաց, են, նշանակէ Փոխարկիլ կիմ
առնել գնոյն. գր. il grano ha fatto una lira lo
staio. ցորեանն, կիմ դին ցորենոյն առ մի չափ
առեաց մի լիբրայ:
Բզկիանգամ fare յարել յաներևոյթս բանից' առ
նէ զնոս անցգրական. երբեմն 'ի մէջ իւր և անեք
կռնիոյ' դնէ և այլնոյ մասանիկ. գր. far ammirare uno. զարմացուցանել, 'ի զարմացումն ա
ձեռ. զոք: far conoscere, կիմ far intendere, կիմ
sapere. ծանուցանել. ազդ առնել: փոխտ:
far correre uno. ընծայուցանել. տուլ ընծայել: վաճառ յիշելոյ: far da, կիմ a leggere, far che leggere, far per leggere են. տուլ
ընծեռնուլ: օյտ: far cadere alcuno. յերկիր
կործանել զոք. դժբեղացուցանել:

'իտալին 'իյօդաւորՀանձրացՀ դոյականա՝ նշանակէ զՀերացեալ նոյն անուանից. որ far il beccajo. որ far la beccheria: առնել մսագործ. վարել զարհեստս մսագործուՀ. լինել մսագործ: far l'oste. առնել պանդոկապետուՀ. լինել պանդոկապետ: far il boja. լինել դահիճ. վարել զդահճուՀ far l'avvocato. գտնուն հարկանել 'ի փաստաբանուՀ: far l'arrogante, կամ far il bravo. գոռոզանալ. մի ծամծմն ինքն:

Uերջն ևս 'ի յարիլն 'իյօդաւորՀ Վանձրացեալ անուանն՝ նշանակէ զՀանել. Հիմնել. յարատևել. Հաստել. լինել Հերն: որ far l'ammalato. պանձուռել զևօՀտուն. լինել որ Հիւանդ: fare il sordo, կամ լինել խրթն դիտել: խլամիտ եղանել: որ far del da bello, նշանակէ far il bello. տես 'ի Bello. 'ի վարիլն 'ի սրտիան Հոլով որ fare a correre, կամ, նշանակէ Սրցել լինել. եւ ունել. չանձել յիմիք յաղթել ունել. Հետաձգա լինել նիք եւ ունել: Կարգ Հոգեկ:

'ի յարիլն 'ի Քոյականս, կիմ յաձախական, նշանակէ զրայն յորոյ ածականին նէ. և կիմ առնէ անցն. զահան: որ far accorto: խրատել առնել. ուժ զՀեհացուցանել: acquisto. շահիլ. ապրանք: ongre. պատուել: forte. զօրացուցանել: tondo, քաղցրակեց. բարուրել, կամ. գոյս տես նոյնանիւ կարգի այնոցիկից: Far abbassamento. տես Abbassare. Far abilità. ՇնորՀել, Ժողով տալ. ունել: abito, կիմ l'abito. տես l'abito. գնել զնախերձ: կամ, տալ յօրինել զգեցուստ: accordo. փիլոսոփել: Հանձայնիլ: affatto: վՀարել ինչ: 'ի գործ դնել: ձgio. տես Compiacere. Far suo agio. վՀարել զանձս որ վայելին: agresto. կիմ l'agresto. մեղս. զաղտս. Հանել ապրանքս: agresto. կամ, 'ի գործել զոք գործ ամենց. շահիլ ինչ ևս անձինն կիմ գործոյ ցանել ինչ 'ի սէնս անձինն: auto. օգնել: allegrezza. խնդալ: ուրախ լինել: alto. կանգնիլ. զանգն առնուլ զօրաց: far fare alto. Հրամայել զօրաց զոհի ապնուլ: amico, կիմ un amico. առանձ, կիմ առնել զոք իբր բարեկամ: բարեկամացուցանել զոք ինքեան: dell', կիմ l'amico. բարեկամ ձևանալ: farsi amico. բարեկամանալ. ունել: far ammenda. Հատուցանել զինուն, զնոյն ինչ առնն: fare all' amore. Հոյել սիրելիս, կիմ պշնուլ (՝ի կին) Հարկանիլ 'ի սէր: fare all' amore con una fanciulla. յինքն յանկուցանել. զսէր կիմ զսիրտ օգնորդին: far andare in collera uno. բարկացուցանել զոք: animo; կամ քաջալերել: farsi, կիմ fare animo, և քաջալերել զանձն. խրախոյս առնուլ: fare buon animo. վստահել. բարեյոյս լինել: appello. բողոք արկանել. զոք: applauso. Տես Applaudere. Far argomento. Տես Argomentare. Far armata. Պատրաստել. կազմել զզօսմարտակ ձառայս: arrabbiar uno. Հատուցուցանել զոք: arte. վարել, 'ի վար արկանել զարհեստս ինչ: arte di chechessia. շահել ինչ Հարատևութեամբ: aschio. շարժել 'ի Հանման: assegnamento. տալ, 'ի շահ ինչ: astinenza. ժուժկալել: atto. շարժել. առնել զշարժուն. զարժել զձեռն, կամ: far avere. պատրաստել ինչ: avere a fare con uno, կիմ d' uno. բան, կիմ գործ ինչ ունել ընդ ունել: վարել ընդ ունել. խօսել զինչ ինչ ընդ ունել: avere a fare con uno, կիմ aver che fare. լինել ունել ազգական. մերձաւոր: aver a fare, կիմ aver che fare con uno, կամ con una. գիտել զայր, կիմ զկին. լինել ընդ առն, կիմ ընդ կնոջ: ho a far con lui. բանք ինչ են ինձ ընդ նմ: non ho che fare. չունիմ ինչ առնել: io non ho che far di lei; չՀք իմ ապրակցուն ինչ ընդ նմա: aver molto a fare. ունել գործ բազմ. լինել զբաղել յոյժ: Fare avvertito. Տես Avvertire. Fare avviso: Ծանուցանել: baco. նախանձ, կիմ խանձուկն արկանել. ունել: bachi. որոյտս վարել. սողանալ ընդ որովայնի: եւ՝ ծնանել, կիմ եռացուցանել որդոսնս: i bachi. ցրտանալ, կիմ գաղանալ Հերսիս: baco baco. Հայել գաղտ, զանխլացուցանել: baje. կախարդ. սղայոց. խաղալ զանուանիք: far barba: արձակել սրխատս: արխատանալ: far la barba. արձակիլ, կիմ ոխիլ ձեռնէս: far la barba ad uno. կերծռալ, կիմ սափրիլ զերծուս ատրուս: farsi far la barba. առնել սափրել զերծուս իւր: farsi la barba. գալ ծռալ զերծուս իւր: far battaglia. առնել պատերազմ: beato. երանեցուցանել: becco. Հաղ ընդ արանքին. ընդ արամբոյ: beffa. Տես Burlare. Farsi beffe. Տես Burlarsi. Burlarsi. Գեղեցկացուցանել. զարդարել: fare il bello. անձնացոյց լինել. պարծիլ: farsi bello. գեղեցկանալ. զարդարիլ. տես եւ 'ի Bello. Far bene. Գործել, արդարանիք. առնել խնամոյ ընդ: bene, կիմ del bene altrui. բարեկարել. պահել. բաղխ առնել ունել: bene, կիմ del bene. բարեգործել. ծնել. առնել բարեգործուս, կիմ գործս բարեխնել: bene i fatti suoi. բարեաւք կառավարել, կիմ գեղեցիկ վՀարել զգործս իւր: bene. օգուտ: ապ՝ շահիլ. առանալ: եւ՝ յաջողիլ: եւ՝ պարտ բերել. արխատանալ: եւ՝ լինել առողջ, բաղձ ձողջ: far bene in un negozio. շահիլ 'ի վաճառականութեն: farla bene. լինել բարեբաստիկ յաջողիլ (գործոց:) ei la fa bene. գործք միշ յաջողեալ են, far per bene. գործել բարիաբար գիտասարութեամբ, կիմ 'ի փառս ոյ: la bestia. պատանալ. գործ պատանի գործել. կատարել: non fa' bisogno, che veniate. չէ Հարկ, կամ պիտի են ձեզ գալ զի: fare bocca da ridere. Հրատել: boccaccia. գծծիլել. խոժոռիլ: bocchi. ունձս առնել ունել: bocchino. Տես Vezzeggiare, և Accarezzare. Far bocconi. Իրգել: bottega. լինել կրպակատուր. վաճառել 'ի կրպակի: bravata. կատարել խաբէ. գոյտ նաև վեհագործուն: la breccia. խրտնուտել կիսանդել զպարիսպն Հնդամսիմբ: buono. գործս ինչ զոք 'ի կատարեալ. պծել յոտզոյն: far, կիմ menar buono (un furto ad un bisognoso.) Թողացուցանել կիմ Հորհել (կարօտեալն զգողնն:) fare di buono. գործել լաւմունք. հիմնիմ: il buono. կեղծաւորել բարեպաշտ. բանիպատիլ. buono al giuoco. խաղամանալ. գեղտն 'ի խաղս: Տես և 'ի Buono. Fa caldo. Տօթ է. Քեռնուտ առապնամ: fare callo. սովրիլ, կամ Հաճ կիլ 'ի չարիս: camerata. con uno. լինել ընկեր վանականց. բնակակից: cammino. Տես Camminare. Fare canzone. Գանձուիլ զոք: a' capelli. սիրեցել զՀերս ինձանից: capitale. չաՀել. յոյժ 'ի լրանալ. գանիցն. լինել յանձին զրանոն. պահել յոյժ: capitale d' uno. վտասանաւոր: faccia capitale di me in tutto. Տրամագիր ինձ յոյժ: fare capitale della dote. յարգել զկնոյն. վարձել 'ի յղուսոյ օժտիցն: capo. կարգել զոք մեծս, առաջնորդ: եւ՝ ընդ կոչ ղեկավար ունել: եւ՝ յանուանիլ: capo a' uno. գիտել

առ. որ ի խորհրդակցուե ։ ապաւինիլ յոք ։ capo de' fiumi. Ծագիլ, կամ հասիլ գետոց ի ծով։ capo grosso. խմբել ուրիք բազմադակ զրայն ։ capo in un luogo. գումարիլ ուրիք ։ capo la postema. ի վեր երեվիլ պալարին ։ պրոնալ ։ fare, կամ farsi da capo. սկսանիլ վերստին, կամ անդրառա ի վերուստ ։ fare di suo capo. գործել չանիւք, կամ ձգամբ անձին, կամ ումեմն անձին։ carestia. լինիլ ձիզք ի տեղս, ի պակասել ։ ես։ ծախել պիտոյից ։ ձգնել ։ ես։ պակասցուցանել զպարենս։ carne, հեղուլ արեան քան. կոտորել ։ farsi carné. մերձենալ. մատդանալ։ fare carriera. գնացանալ ։ una carriera. գործել ինչ անխորհրդաբար. սխալիլ։ far caso, մեծ, ապրպ համարիլ ։ al caso. լինել յարմար. յարմարիլ։ cavaleata. խաղացուցանել զձիեն. խաղորդ. արշաւել, կամ տասաւանիկ. հեծելազօրուս։ cauto. տաղ երկիւղաւորաց cauzione երաշխաւորել ։ ուրուք։ chiaro, լուսաւորել. պայծառացուցանել ։ fare le sette Chiese di Roma. յայց երանել, կամ չրջիլ յուխտ, կամ ողջունել զհօրն Երկնից հոռվմայ։ far il comando d'alcuño. կառավարել չիրանան ուրուք ։ fare un comando ad uno։ հրաման տալ ումեք ։ comodo. յանոթ տալ ։ la commedia, խաղալ, կամ նկատրել զիաւսակերպսն ինչ։ comparsa. երեվիլ. երեւութանալ ։ conto, համարել. կարծել ես։ համիլ առնել. ես։ մարդոյ համարիլ զոք ։ ես։ ծանուցանել ինչ յայտ առնել ։ il conto. գիր հաւանել խիք։ il suo conto. գործել վ. տասանելագոյր ։ i conti. հաշիւ առնել. հաշուել։ contratto. դաշինս կռել ես ումեք. դրել զդաշնադրս ։ copia. տալ լիուլի. առատաձեռնել։ ես։ դրել զպատճէնն. օրինակել ։ corona. բազմել. ակումբ առնուլ ։ corpo, կուտել ի մի ։ a cozzi. խեժիել ։ ես։ կռգել. հակառակիլ ։ la credenza, առնուլ յինչագրի զնդանակն ։ credere. հաւատալ. հաւանեցուցանել ։ farsi a credere. հաւատալ. վարկանիլ։ far Cristiano, քրիստոնեայ առնել ։ ես։ ես ունել զոք յհաւատն։ da poco fa in qua. տեսս ի Poco. Far danno, Վնասել ։ farsi danno. տնժամս նանձին ի ըստսել ։ dar da fare ad un qualcuno. աշխատս առնել զոք ։ far debiti. ես։ պարտս օք լինել. պարտս առնել ։ denari. ի ղձաքաւանել, ժողովել դրամս ։ derrata buona. վաճառանել. գնելագին ։ far desinare, հրաւիրել ի ճաշ ։ da, կամ il desinare. պատրաստել զճաշ ։ detta. մեծ, պիղծ հաւատալ զոք ։ una detta. երկայնաբանել. չմանձրացնել, միտս դնոյն ցեղակերել ։ fare dire. պատուիրել ասել ինչ ումեք ։ զկուցանել ի ձեռն ուրուք ։ ես։ տալ. նկատ խօսել զոյ։ dire di se. լինել ի զովեստս։ fare a dire. ասել ։ խօսել ։ si è fatto a dire. che, են։ ասաց. խօսեցաւ ։ fare a dire il vero. ասել, կամ խոստովանիլ զճշմարիտն ։ un discorso. առաջաբանել ։ disegno. խորհել ։ նկատել ։ disegni in aria. մտածութիւն ։ խորհել զանհնարինս ։ far divenire alcuno, una bestia. դազանացուցանել զոք ։ դարձուցանել յանբան նութիւն ։ l' erba. ծիլել զխոտ ։ fanno. farsela. գովեն զմիմեանս ։ operèn իրիարս ։ fare a farsela, կամ fare a farè. վնասս խորհիլ։ far fare uno. խաբել զոք ։ fare far checchesia, հրամայել եւ առնել ինչ ։ տալ առնել ինչ ։ far fare chichesia. բանադատել զոք առնել ինչ ։ ամպսել զոք ի գործ ինչ ։ farla ad uno. այլանել զոք. զգուիլ. խաբել ։ farla con alcuno. ինչ հաւատ. միաբան, կամ ի խաղաղութիւն ումեք ։ farsela. հագուստ ։ fa freddo. ցուրտ է. միամիտ. ցրտահատ ։ gente. զօրաժողով լինել. զօր գումարել ։ fa giorno. ծագել արեւն. լուսանալ. տիւ է ։ far male. չարիս գործել. անօրինել. յանցանել. ես։ ի վնասուն ։ farla male. ոչ յաջողիլ. գործոց ուրուք ։ fa notte. գիշեր է. իջեալ է ։ panno, tela. գործել. ես։ հիւս. անկանել ասպայն ։ popolo. խմբել զժողովուրդ ։ far ridere, չարձել ի ծաղծիծաղել. ես։ ցուցանել ինչ ումեք ։ ես։ երեսփոխ ։ far venire. ածել. բերել ի վեր ածել ։ fa vento. հով ։ far vita. կեալ. վարել կեանս ։

Farsi, ի. Լինել. պատահել ։ ես։ ի. զկամ անգամ ի ձեռս ուրուք բազմապիսի ։ farsi amar da qualcheduno. սիրել յումեքէ. ձգել զոք ի սէր ես։ ։ farsi ammirar da tutti. լինել զարմանալի յամենեսին. ի զարմանս ես։ ածել զոք ։ farsi amico. բարեկամանալ ումեք ։ farsi batter da uno. մատաղանալ զանձն ի գինս ։ farsi battezzare. մկրտիլ ։ farsi bello. գեղեցկանալ. զարդ նել. զարդարել զանձն ։ farsi discorde. անհ Discordare. Farsi ricco. Ստեղծանալ. հարստանալ ։ farsi temere. ոչ արկանել զահ ի ձեռ ի վերս ուրուք ։ poichè fu fatta la sconfitta. յետ լինելոյ հարտուժին. յետ հարուածոյն ։

Fársi, ի. Փոխիլ, ես։ դառնալ. ի. (ես։ լինել.) պնդիլ ։ մեքենալ. խնամալ ։ եպատրաստ ։ fatevi a me. մտանել առ իս ։ farsi ad uscio, կամ alla porta. կարկառիլ ես։ դուռն. գալ առ դուրս ։ farsi a, կամ alla finestra, գալ ես։ առ առուհասին ։ alle scale. վառիլ ի գլուխ սանդղոցն ։ farsi giorno. լուսանալ ։ ծագել տիւն ։ farsi notte. հասանել գիշերոյն. երեկոյանալ ։ farsi a credere. հաւատալ. վարկանել. հաւատալ ։ farsi nome, կամ nominare. առնել կամ անուն. լինել անուանի ։ Fare, և Farsi յատեալ և յայլ բազմ անուանս՝ նշանակին բազմապիսիակ, զորս տես ի կարգի կրնեցդ ։

Faréa. Օձ ինչ, որ ի սողալն ծռոտս հետս ի գետնի ։

Farótra. Կապաքէշ։ Քերել ։

Faretráto, ta. Կապարձաւոր ։ Եղեղեալ ։

Farfálla. Տիտիճեան ։ Եղեղնի ։ Տիտիճամիտ. Տատամիտ ։ փոքրիկ բանս պղնձագործ ։

Farfallétta, Farfallína. Փոքրիկ Տիտիճեան ։

Farfallíno. Նոյն ։ ես։ յերկոտիկ ։

Farfallóne. Տիտիճեան մեծ ։ խոշոր մեծ ։ dir farfalloni. պատմել անհաւատալիս ։ Հաւատալ ։ far un farfallone. սխալիլ մեծապէս ։

Fárfaro. Խոտ ինչ ։ տղան ։ Եղեղնի ։

Fárgna. Տես Farnia.

Farína. Ալիւր ։ ասն ։ ընտրելագոյն մասն իրաց ։ ես։ di farina. fior di farina. Նաշիհ ։ ձիլի ասնոյ ։ farina di fave. ալիւր բակլայի ։ far fárina. առաջ գալիւր ։ questo non fa farina. այն չարժէ ինչ, կամ չէ ինչ օգտակար ։ essere, կամ non essere leale, կամ netta farina. լինել, կամ ոչ լինել անկեղծ, անմեղ ։ լինել կատարեալ ։ non esser farina da cialde. նոյն է։ riuscir meglio a pan, che a farina. զանգանել զանկեալսն ։ առնել ի վեր քան զանկալսն ։ questa non è farina del tale. այս ոչ է գիտացի ։ այլ չէ նր սասցեաւ, կամ գործ ։ non è farina del suo sacco. նոյն է ։

Fa-

Farináccio . Քոմէ միաղեմի . (ըս՝ որոյ մին և եւս ի դիմաց ե նշանաւոր :)
Farinácciolo , la . Թիւրախիւ ցեղի (երիկի , հոդ)
Farináceo , ea . Ալեւրանման :
Farinajólo . Ալեւրավաճառ : ծանծա :
Farináta . Խիւս յալերկ : ոսկի՛ խառնիծ : գոյնագ :
Farinétto . Սրիկայ . սիկարեան :
Faríngе , տ . Ծակ որկորին . դռան որկորին :
Faringéo , ծ . (Մկանունք) . դռան որկորին :
Faríngo-stafilíno . Մկան ետնի դռան որկորին :
Faringótomo . Ի նպատակ ետնի վերացահիճից զոր մեռնի ի նեղութեան մինչ ի դռան որկորին :
Farinóso , sa . Ալեւրամած ալերք : ալեւրալից :
Farisáico , ca . Փարիսեական (կիղծաւորութեան :)
Fariséo . Փարիսեցի : viso di Fariseo . ձառագեմ : կեղծաւորական դիմագ :
Farlingótto , խումբագառն . խոշափոխ ցորեան՝ որ ի խոտէն խառնի բազում օտարոտիս :
Farmacéutico , ca . Դեղագործական :
Farmacía . Դեղագործութիւն : դեղագործուե :
Farmacíte , կամ Ampellíte , իգ . Հող ետնի բերդի կախան :
Fármaco . Դեղ : դեղ :
Farmacopéa . Դեղարարի . կրնական դեղավճառաց : եղանգ ետնի դեղագործուե :
Farneticáre , ն . Ջառամեցնել (ասեղագործ) ցնորել դանդաղել : յուշակել :
Farnetichézza . Farneticaménto . Farnético . Ջառամեցնագ . ցնորագ . ապտակ :
Farnético , ca . Ջառամեցեալ . ցնորեալ . խելայեղ . խելագար : ապտակած . ապտակ :
Fárnia . Կաղին ետնի բոյնառուին :
Fáro . Փարոս . աշտարակ հուրհանդանակ . (յոր բոսոր լուսաւոր ցերեկ ծուխ :)
* Farraggináre , ն . Կառուցանել խառնել ի խառնել . խառնակել առնել :
Farrággine , Farrágine , իգ . Գինի խառնակեալ եղեալ :
* Farragginóso , sa . Խառնակեալ :
* Farrágo . Տես Ferrana .
Farráca . Բլիթ դիրեակ մի ձաւարէ :
Farricéllo . Դառն . Ջաւար : պատիւոր Էրմա : եւ մանր ձաւար :
Fárro , Fárre , տ . Սաղ ետնի ցորենոյ յորմէ գործեն ձաւար : Ջաւար : պատիւոր :
Fársa . Սաղ ետնի հատնատ և ծաղատարած կոտրատեալ , զոր սովորաբար խառնեն գինի մասին ետնի անկատար ֆարսորնական խաղարկուե :
Farsáta . Վերին , կամ առաջին մասն տառատակին :
Farsettáccio , վեր . Վատթար բաճկոն :
Farsettájo . Բաճկոնագործ :
Farsettíno . Դառ . Փոքրիկ բաճկոն : spogliarsi in farsettino , կամ in farsetto . գոն գործել մեռնի ձգնել :
Farsétto . Բաճկոն . տատասակ : գրպան ունեցեալ spogliar le noci in farsetto . հանել գինձեակ ընկոյզաց : farsetti di cordovano . Տես Cojetto . Trar la bambagia del farsetto . Տկարացուցանել , զոր մանաւանդ մեքենաւորութիւն :
Farsettóne , տ . Դառ . Տես բաճկոն , կամ տատասակ :
Fascétta , դառ . Երիզ փոքր , կամ նեղ :
Fascettíno . Fascétto , դառ . Խումբ փոքր . տրցակ :
Fáscia . Երիզ . փաթիթ : գօտի . տարբ fásce , յա . խառնաթոռք : գառնապատ : Պատատանագ . ծածկոյթ : ծոպիս : մարմին : տղայոց ի մեռնելոյ : dalle mie prime fasce . անդատին ի տղայական տիոցս :
fasce . պորտնաթաք երինից : Պաճերևոյթ կեղևանաց ծառոց :
Fáscia láta . Ի փոքրիկ երիզաձե մեռն ետնի աղեղ :
Fasciáre , ն . Երիզատիպել . պատել երիզաւ : ետնի ետ պաղատ . պատել (վէրս :) պրկատ : i fanciulli . խանձարրատատ յանել : գոնդատ լատատ :
Fasciáta . Տես Fasciatura .
Fasciatélло , դառ . Փոքր տրցակ . փոքրիկ խումբ :
Fasciáto , ta . Երիզատիպ . պատեալ : խանձարրատատ :
Fasciatúra . Երիզատիպուե : պաղ երիզ . պատատակ : պնակ : ետնի . ատել : խաղձարուքք : տես և Brachiere .
Fascículo , Fascétto . Խումբ փոքր . տրցակ :
Fascína . Խոշոր չիպոտից , կամ մեռնի փայտից տրցակ յօտից : աղբ գոնդատ օգտ : far fascina . տես far Fagotto .
* Fascinare , ն . Հատատել գիւղատ կատել գիւղատ ի խրձուն : Սրբել . կամ յօտիւ զանատաբ : տես և Ammaliare .
Fascináta . Տեղատիք ատատց . խումբ յօտից , կամ խրձից :
* Fascinatóre . * Fascinatríce . Տես Ammaliatore .
Fascinazióne . իգ . Fáscino . Տես Malia .
Fáscio . Խումբ . տրճակ գիրկ մի ոսկի՛ կատեալ պատ պնակի . պրկատեալ . բեռն . ծանրութ : խոշոր . գրքոյ : di spighe . որպ : di chiavi , di frecce . խումբ բանալեաց , նետից : fascia d' acqua . ե բաս ջրաճանի . խումբ ջրոյ : Fásci . յտ . Տրցակ կամ խումբ գաւազանաց , (զոր ի հնումն ատ նեմին պատճառ պատճառական հռովմայ :) կոչ . դեկ : երէն : andare , mandare , եմ . in fascio . կոչնչանիլ . կորնչիլ : կամ կործանիլ . կորուսանիլ . խառնակիլ . շիոճիլ : far fascio . փաթել ի մի խումբ , կամ ի խումբս : far fascio d' ogni erba . ոչ ընտրել զպատճառական յանաղդէն . անխտիր վինել . անխորաբար բերել յամ չարիս : in un fascio . ի . գումարապունդ միահաղոյն : far fascio di spighe . որպ կապել :
* Fasciúccio . Տես Fascetto .
Fasciúme , տ . Խաչակոյտ . ատեղակիք չինուածոց :
Fasciúola . Փոքր . կամ նեղ երիզ . փոքր խանձարրատ :
Fáse , իգ . Տեսիլ (չուանի . կամ մոլոտակաց :)
Fasélo . Կապատ ետնի նախնեաց :
* Fasservízj . Տես Ruffiana .
Fastellácciо . Խումբ կամ բեռն մեծ և անհնեռեծ : այլ յաղճանգատ . և անյաղողաձեռն :
Fastelléttо . Fastellíno . Փոքր տրցակ . կամ խումբ :
Fastéllo . Խումբ փայտից . կամ չորեցից . տրցակ . պեռն :
Fastellóne , տ . տատ . Տես Fastellaccio .
* Fásti . տ . յտ . Տարեգրուե նախնի հռովմայեց ազգ : տարեգրուե . տարեգրեալ :
* Fastidiáre , ն . Ձանձրացուցանել . ընել զ . ե և ց . Ձանձրանալ :
Fastídio . Ձանձրուե . տատասակ . յաճրուե . վիշտ . պեռտ . եղիկ . ելեւմ : գեղուե . տատասակել գնացք ընթերկի : ոռն և Porcheria . ողջախարուե : գաղ ջուն . տատասակուե : խրտիչ :
Fastidiosággine , իգ . Դեղուե . գառնուե : ընթերկ ելե . վիշտ . նեղուե : ելեւմ : պեռնել :
Fastidiosaménte . Դեղուե . գժտիլի գնացիր :
Fastidiosétto , դառ . Փոքր մի գեղ : ընթերկ :
* Fastidiosità . Դեղուե . նեղուե :
Fastidióso , sa . Fastidiosíssimo , ma . Ձանձրալի . տա .

աղաղակոտ-ցիկ • դառն • գժնդակ • նեղիչ: պնդար էական: գեղ • գժանմ. գժագին • անհամբոյր • անդոհ: նոպա • ընկեր • տագաղակացնաւ:

Fastidírsi, յ • Զանձրանալ • տագնակալ • զայրիլ • գժուարիլ = պէսպ օշտ • կիսենիլ: Fastidíre. ե Զանձրոյնի արկանել տագնակացնանել • պէսպ էնիլ: ն • Նեղել • տագաստեղծացնանել • ձանձրացնացնել • խռնիլ:

Fastidíto, ta. Տագնակացեալ • նեղեալ:

Fastidiúme, պ. Տագնակնիք • վիշտ • նեղութիւն • հոգ բաղում: ըտ պէսպ:

Fastígio. Ծայր • կատարն • բարձրութիւն • ճաշ • ինչիք:

Fastigióso, sa. Տե՛ս Fastoso:

Fásto. Պերճանալ • շքեղագնիլ • փերճասիրեմ • գոռոզանալ • փառասիրել • պարծողել • հնարաստեղծել • խոյակ • խոզոզանք:

Fastosaménte, ած. Fastosissimaménte, ած. Պերճանօք • շքեղութիւն • շքասիրութիւն • գոռոզմամբ: ըստ իւր:

Fastóso, sa. Պերճ պերճասէր • շքասէր • փառասէր • գոռոզ: ըստ իւր. Andaré fastoso. պիտ:

Fáta. Կին • կին վհուկ • ձգոզ գաղթ: Fáte, յս • Կիսաք. (են յատերժահարսնիք գուշակք առաջ գոյից:) a fatà. տես a Caso.

Fatagióne, իգ • Կախարդութիւն • դիւթանք • անմոյնութիւն:

Fatále, ած. Ճակատագրական: գազմի. գազալի: ապրումն • ոտրմն • հեսիպնդիւն: Ի' ora. ըստած • ենիկ:

Fatalísmo. Ազգիկ, կամ դրութիւն ճակատագրական կանաց:

Fatalísta. Fatísta, գոյ, ած • Ճակատագրական • համ ճակատագրեան. (իբ որ ընդունի զճակատագիրս:)

Fatalità, -tade, -táte, իգ • Ճակատագրութիւն. բաղդագրութիւն • ճակատագիր: գազա:

Fatalménte, ած. Ըստ կարգադրեալ ճակատագրութեան • ի ճակատագրութիւն: գազալի: գազա էին:

Fatáppio. ֆոնչուն ինչ: դիւրայհաւան:

Fatáre, ե՛ Սահմանել • վճռել • ճակատագրել: ե • Դիւթել • գառնել անմոյնիլ:

Fatatáménte. Տե՛ս Fatalmente:

Fatáto, ta. Ճակատագրեալ: անխնդել (ում դիւթական զօրութեամբ:) անձեռնադնել, անգծելի (զինքն) esser fatato. ունայնահել ի կարգման ճակատագրայ:

Fatatúra. Դիւթութիւն դեղատեսութիւն: պիսիճիութիւն անվիրաւորելի (դիւթական զօրութեամբ:).

Fatíca. Աշխատանք • վաստակ • գործ • գործած: իր: վարձք աշխատանայ: ճոպ: ինձ. փեղի: dar fatíca. աշխատ ածնել: far fatíca. աշխատ լինել: a fatíca. Հաղիւ: ինձանիլ: եւ ակամայ: նաւթը: a gran, կամ à mala fatica. դըժուարաւ. ոչ աւրեմն: ինձիութեամբ: da fatica. աշխատասիրի • հմտիկորոյ աշխատանայ: buttar-via la fatica. զրուսան վաստակել: senza fatica. անաշխատ • հեշտաւ:

Fatícábile, ած. Աշխատակիր • բարեշխատ • համբերող աշխատանայ: ընդունակ • աշխատեցնելի • տաբժանելի • գժուարելի: non fat'. Անխնդիչ:

Faticáccia. Անհարին, կամ տխմարի աշխատանք:

Faticánte, ած. Աշխատակիր • վաստակաւոր • բազմանան: տաբժան:

Faticáre, ն • Աշխատ ածնել • խռնիչեցնացնել • նեղել • վշտացնել: տաբժացնել • պահիլ վերմէ • խռնիմէ: է, և Faticársi, յ • Աշխատել • ձգնիլ: տաբժել: faticare una cosa. աշխատել ի սոս. գործ

գործ • գործել:

Faticáto, ta. Faticatíssimo, ma. Աշխատեալ • խոնջ • պարտասեալ: ենոխան:

Faticatóre, պ. Fatichévole, ած. Տե՛ս Faticante.

Faticosaménte, ած • Աշխատանօք • գժուարաբար:

Faticosétto, ta. Փոքր մի աշխատասէր, գժուարերին:

Faticosissimaménte, ած • գեր • Բազմ աշխատութեամբ:

Fatitóso, sa. Faticosíssimo, ma. Աշխատասէր • տաբժանելի • գժնդակ • գժուարին: պահիլի • ընդին: աշխատեցուցիչ • տառապեցուցիչ: դանիլ ինքն:

Fatídico, ca. Գուշակ ապագայից • նախադուշակ պէս • գաղթական: Քաջ:

Faticábile, ած. Տե՛ս Faticante. Դիւթելի:

Fatigáre, Fatigáto. Տե՛ս Faticare, ած:

Fatísta, պ. Տե՛ս Fatalista.

Fáto. Ճակատագիր • բաղդագրութիւն: գազա. գեղ. Տէր. ան եղալը: ժերին տեսչութիւն • ճոճալին անօրինութիւն: chi muta lato, muta fato. առած • որ փոխէ զտեղի, յոլովակի փոխէ և զկնճակ: (իբ պատահէ բարերաստութիւն:) a fato. Տե՛ս a Caso.

Fátta. Ազգ • տեսակ • օրինակ • ընտրեալ բաղդ: di tal fatta. այսպիսի • զայս օրինակ: ածոյն: di due fatte. երկատեսակ: իրի ինքնութեան • esser in sulla fatta. լինել յուղիղ պատրաստի: Fátta, կամ Fátte, կուռ կամ քանի զազգացս հետք գազգաց: եւ:

Fattaménte. Տե՛ս Effettivamente. Ի fattaméute, կամ Così fattaménte • Ազգայն • պէսպէս:

Fattévole, ած • Գործելի ի լինել • գիտուն • կարելի:

Fattézza. Կազմակերպութիւն կամ ձեւ անդամոց • կերպարանք • տեսիլ, կամ պատկեր գիմաց • գծագրութիւն կերպարանաց: Նկար • պերճ • գեղեցիկ գազգ • եզանակ • տեսակ: նոյ: իրոյ:

Fattía. Տե՛ս Malía.

Fattibéllo. Սիրուն կանանց • գեղեցիկ • գեղացիկ:

Fattíbile, ած • Տե՛ս Fattevole.

Fatticcio, ia. Յղփանդամ անձնեակ. տղոյ պանդոկ • կերպ • պզիկ • հօդիկաղ: տես և Fittizio. խորհրդաւոր (իրիս:)

Fatticcióne, պ. Գեղարարքարար յոյժ. յոյժ • անդամ յոյժ • Մեկնաբան:

Fattispécie, պ • Բացատրութիւն գործոյն. նպատակ դիտումածոյն:

Fattíssimo, ma. գեր • Fátto fattíssimo. Ազարեալ • գործեալ:

Fattívo, va. Աշխատող • գործօղ:

Fattízio, ia. Ձեռակերտ • արհեստական • արուեստ • ածգործ: իրենիկ • էական: արուարձական • կեղծ • խաղալիութեամբ • էական:

Fátto, գոյ • Գործ • արարք • իր • իրողութիւն • իւ • ածիլ • նիւթ, կամ պատահար • դիպուածք: venire al fatto. Ի գործ գնացիլ: è stato colto sul fatto. ընկալեալ Ի գործ անդր, կամ Ի չարագործ ժամ անդ: prendere in su 'l fatto. ընկալել Ի գործ անդր: Գեղոյք • կենդանի ընկալեալ: (իբ եղանակ վարելոյ ուրուք:) էութեան: fatto d' arme. գործ պատերազմի • մարտ: ձգնիլ: fare un fatto d' arme. տալ մարտ պատերազմի: Fátti, գոյ • Իրեղէն գործ • չհնազանդութիւն • գործք քաջութեան • պատմելի արարք • è un gran fatto di vedervi. գործ մեծ է, կամ զարմանք են տեսանել զքեզ անդ • veramente è un gran fatto da pavoneggiarsene tanto? և միթէ կարելի բան էական պատճառ այդչափ պարծանաց: gran fatto, կամ à gran fatto, կամ Granfátto, պ • կարի • Յոյժ • մեծ • արդարև: Երեւեան: fatto sta.

գործ

դործ մեծ այն է՝ զի. կարևորագոյնն այն է՝ զի: de' fatti miei, կամ vostri, կամ suoi, եւն. զինեն. զքեզ. զնմա: di fatto, ի. նոյնեհատ: հաստիքեա. եւս՝ արդեամբք. չհարտիւք: հաստիկն: in fatto, in fatti, ի. ապագին. արդեամբք. ընդ. գարեւ. յիրաւի: ներկայիս: եւս՝ ի կատարումն բանիս. գլխոյն բանիս: ընձախ: in fatto, e in detto. գլխովին. լիով: dal detto al fatto v'è un gran tratto. ըստ բանն ըստ գործ բիւր է խորոց: in sul fatto. իսկ և իսկ. անյապաղ. առաջինյն: ի սահման. ընդ: andar in sul fatto. գնեւ՝ երթալ առաջնոց: uomo, che sa fare i fatti suoi: այր տչաւրջ՝ի գործս իւր:

Fátto, ta, տ. Կատարեալ. գործեալ. եղեալ: իր կնիքն. օրհնեալ. հաստատեալ. առատեալ. պինդ: uomo fatto, կամ donna fatta. այր, կին կին կատարեալ. հասեալ՝ի չքի հասակի կատարեալ մարդ: ընծիւ: egli ha lo spirito ben fatto. մանր վարժ է նա. քաջատրուճն տիր է քաջայարմար: un giovine ben fatto. երիտասարդ գեղեցիկ: պերճ ձիւնն, fratto, եղ. հասուն, հասեալ այր տարի, եւն: օրհնեալ. կնքեալ: sì fatto, così fatto. այսպիսի: պէսյն: tanto fatto. այսքան մեծ. այսպիսի: pecora, կին fatta. ոչխար չափահաս, հասուցեալ. aver fatta una buca. ըստ. առեք լինել. պատս ունեցեք aver fatto de' debiti. ըստ պարտեաց մատնել. պարտիլ: dar per fatto, dar, կամ fare fatto che che sia. հաստատել. լինել իբր եղեալ. կամ վճարեալ: non può esserè, che quello, ch' è fatto, non sia fatto. կամ quel che è fatto, è fatto. որ եղեւն, լինել ոչ ունի: ogno ogmam: sia tutto per non fatto. ըստ ամ. գործս հանճրեսցի ամին: tutto è fatto. յամն եղեւ. այո լինք կատարեցաք: io cerco un uomo fatto come costui. խնդրեմ զայր միթէրն դաս: non abbiam veduto alcun fatto come tu dì. ոչինչ տեսաք այնպիսի ոյզի գործ ասես: egli è fatto come sono io այնպիսի է նա՝ որպիսի եմս: per me è fatta la cosa. ես իմ վճարեալ է ամին գործ: ահի՛ բանիս բուսաս: io sono così fatto, կամ sì fatto. եմ այսպիսի եմ. իմ այսպիսի է սովորուն: fatto a mano. ձեռակերտ. արհեստական:

Fátto. (եզական առոյգ ածական ունի զգործոյն նախադրութեամբ, և նշանակի՝) Ցեղ. զինի. սնոյս: restò in Roma sino a fatto Aprile. եկաց՝ի հռոմ ցաւարտ ապրիլի: Fátto. Հանդամանն. ասն. առնական: լրագիր:

Fattojáno. Իւղական. ձիթհանի. իւղագործ: Եղ. լրագրան:

Fattójo. Իւղարան. ձիթհանդիպ. (կամ գործարանն հանելոյ զձէթ:) Եաղ. գնդիրմնի. ահրնեղ:

Fattóre, տ. Կատարող. գործօղ. առաջնորդ. (ըստ բերց, եւն: ի իւղնին. Եաղ. արարչատեառ. արարիչ: Եարապան: անասից. գաւառատուճն: լուիր. ի ձեռն. ձանուկ ի ըրպակին: ձիւնիկ. ապրանք. գործակալ. ուրուք: վճռիչ: գործ. գործակից: Աստուածն արարածոյն. (և ի նմանն բազմապատկելին:)

Fattorélio. Fattorétto. տես Fattorino.

Fattoréssa. Կին անառս. կին ինտնեկին:

Fattoría. Տնտեսուճ. գաւառավարչութիւն: կալուածք ընդարձակ. գերդաստան, կամ վճռիչ բազում. յոյժ մեծ:

Fattoríno, Fattorúzzo. Առաջ. Ստանուկ կրպակին. գալիճ. առաջ:

Fattostà, ի. Գործ մեծ այն է՝ զի. կարևորագոյն կամ գլխաւորագոյն այն է՝ զի: Իւ օրաբ չէ:

Fattucchiéra, Fattucchiára. Կին վհուկ. հմայող. ձախոր գաղթ:

Fattucchieria. Դիւցազուճ. կախարդուճ. հմայք. վհուկներկութիւն: պիղծախնայութիւն:

* Fattucchiéro. Կախարդ: պիղծախնայ:

Fattúra. Գործ. գործած. արարած: Իւ. տհիւղած: աշխատանք: Եղէ: վարձք աշխատանաց. Թոշակ: հաց. խորհուրդ. մտրուցքացանկն. պատրանք: քէֆ: տես և Fattucchieria. հանդամանք. զի. ազգն, կամ սարսռ վաճառելի իրաց. (որ գուցակ կոչեցք, Թիզ, չափ տերմինք և այլ զրահուճքն իրաց, զորս վաճառականքն գնեն: կամ ապրանքն այնց:) tornare alla fattura. գումանել զվաճառականն հասեալն ապրանքն, կամ գուցակին: comperar per la fattura. գնել ըստ հնամակեալ սարսռին. (որ ապրանց սուտ գնելոյ անձամբ զանձն զերծունեն և զիւրեան:) pigliar per la fattura. գնել, կամ վճարել զիւրեան՝ի սուտ գնել սարսռին:

* Fatturáre. Տես Affatturare. խորհրդահնել զգենուն, կամ զգալ ինչ:

Fatturáto. Տես Affatturato. Vino. Գինի այլայեալ, կամ բանտագինի:

* Fattúro. Ի գործոյ ընդ ենթ. բայն Fare. Առնելոյ. գործելոյ:

Fatuità, Fatuitáde, - táte, իգ. Յիմարուճն. անմիտ. պէնէխ:

Fáuno, ua. Յիմար. անմիտ. պենէխ:

Fáva: Բակլա: պակլա: վիճս. ի բակլայէ: քանէ. վիճակ: գուճս վարցին. կամ ծայր առնացի անգանգի. ոչինչ: non vale una fava. արժէք և ոչինչ. և ոչ գնդակ մի արժէ: Անմիտ փառասիրուճն. փքացումն. գնդոցուճն: aver gran fava. մեծամտիլ. փքանալ. Addio fave. Կարևաք. ամէ՛ ինչ վճարեալ է վմ մեր: pigliar più colombi a una fava. միով նայծիւ որսալ զբազումս. միով հնարբիւթ պատրել զբազումս: հարձիլ միանգամայն զբազումս. ell' è una fava. ահ ասի՛. տես Capperi. Non esser uomo da uccellare a fave. Ալ ներ հորտիլ. նոնհնան. ոչ լինել ապուշ մտոք:

Favácëo, ëa. Բակլայանման:

Favagéllo. Խոտ ինչ դաշտային: գերանդեմ տես: * կերտ. տես և Apertura.

Fáuci, տ. Կոկորդ. ծակ որկորոյն. մօտալ: տես և Apertura.

Favélla, Favellaménto. Բարբառ. խօսք. բան: պեօլէնէ. պեօ. զրոյց. խօսակցուճն. պեօպէն. լեզու: պիւ: la favella Italiana. խոսակիան բարբառ. կամ լեզու: render favella, կամ la favella. հաշտիլ ընդ ոումեք: պարբանիլ: perder la favella. անբարբառ լինել (հոգեվարքաց:) պիւի պակասիլ: ափիբերան լինել. Ցանկալ կորնչիլ. ենիմ պիւիմ օրհնե: tener favella, կամ la favella. ունել և խօսել ընդ ումեք. խոհեմ ունել ընդ ումեք: պեսոպէ. գարեւ սակաւ:

* Favellánte, տ. Խօսող. որ բարբառի:

Favelláre, տ. Բան. խօսք. զրոյց: պեօլէնէ պեօ: Favelláre, ի. խօսել. բարբառել. ասել. խօսակից լինել: պեօլէնէ. պեօլէնէ: * in sul saldo: կամ da senno. Խօսել յանկատակ զգուշաւոր: rotto, կամ cincischiato, կամ addentellato. խօսել ընդ հնար, կամ ընտիր. (ասի դիրաքարոյ:) a bocca stretta, կամ colla bocca piccina, կամ colla bocca piena. խօսել աչ ընդ աչ, երկիւղիւ, զգուշաւ: con la mani. հպիկանել: senza barbazzale. խօսել անզգամն բերանով, կամ ազատութեամբ,

քան, համարձակ:
Favellatóre, տր. Favellatríce, էփ. Խօսող:
Favellatório, ia. Խօսուն. տասն. խօսող:
Favellío. Տէս Cicalamento.
Faverélla. Խիւս կ բակլայէ. պակլա ապ:
Faufel, տր. Ընկոյզ ինչ հնդկային, որ կոչի և Areca.
Favílla. Կայծ հրոյ: փղձղձմունք: * լաւա դողդոջուն. փայփայուն. փոքրիկ: * guardar con occhipieni di faville d' amore. հայիլ խանդագնացութեաք, կամ սիրատարագ աչօք: * Իոյզն ինչ. խառն ինչ:
Favilláre, ն. փղձղձիլ. փղձղձուիլ. փայլատակել. կայծականալ. արձակիլ: էօռս. էօռս. էռան. փղձղձմունք: ալիւն:
Favillétta. * Favillettína. Կայծ փոքրիկ:
* Favíllo. Տէս Splendore.
Favillúzza. Կայծ փոքրիկ: * դողդոջ ինչ:
* Faumèle, տր: Տէս Favo.
* Fáuno. Փանուռս. (է ազգ ինչ այծանմարդից, կամ առասպելական ազգ դայմոնց:)
Fávo. Խորխոր մեղու: ինհէ. ինհէ պուչ:
Fávola. Առասպել: Տռաւ: * ունս և Canzona. ծաղր. ասյան: մեչտ. խաղասքի: Բառրունա. կան խաղարկուն: fare una favola d' uno. խաղ առնել զոք. ապատել: ինհ ինհէ: noi siamo la favola. առակ ուչաակի եմք եմեր: ալհի բառ. վ օյռռս: la favola dell' uccellino. առակ մեչտ գնդի երգէ. մեչտ գնդոյն յեղուելէ: la favola del tordo, guardagli alle mani. առակ. գործք հեր հակառակ են երեռելեն:
Favoláccia. Ընէսի. Առասպել յառն, կամ վատ խաղ:
* Favoláre. Տէս Favoleggiare.
Favolatóre, Favolatríce. Տէս Favoleggiatore.
* Favoleggiaménto. Առասպելաբանութիւն:
* Favoleggiánte, ս. Առասպելագան. առասպելարկու:
Favoleggiáre, ն. Առասպելել. առասպելաբանել: Տաքան: Տռաւ ալ ուչ: ծաղր առնել: Ինչռս ինհէ:
Favoleggiatóre, տր. Առասպելարկու. առասպելագան: Տռաւչէր:
* Favolésca. Ճիւղ, կամ ճռուզի են, ճախճախ ի հրոյ և տարուբերական յօդս:
* Favolésco. * Favólico. Տէս Favoloso.
* Favolétta, նոմ. Առասպել համառօտ:
Favolóne, տր. Տէս Favoleggiatore.
Favolosaménte, մ. Առասպելաբար. առասպելաբանաբար: Տռաւ քանիցք: Էռան էռ:
Favolóso, sa. Առասպելական. առասպելեալ. առասպօղ: պիւռէ: Էռան:
Favolúccia, Favolúzza, նոմ. Առասպել համառօտ: Տռաւ:
* Favoméle. * Favóne. Տէս Favo.
Favónio. Հովագին արևմտեան. զեփիւռ: պաչը. Ինչ պուչռս. առա Էէմ:
Favorábile, ս. Տէս Favoreggiante.
* Favorabilménte. Տէս Favorevolmente.
* Favoráre. * Favoráto. Տէս Favorire, ած:
* Favoratóre. Տէս Fautore.
Favóre, տր. Ընտրչ: նպաստ. զքաւչ. պաշտպանութիւն. Հեռարկել. սիրելի: Քրէմ * Ինչէն էռաբէ: բարեբարուել. երանաւորել. էմէռ: esser in favore presso il Príncipe. ընտրեալ առաջի իշխանին. սիրելի լինել. ած: dar il favore. արկանել զոհ պատառուածոց. կամ ի պատառ ուրուք: եա՛ վնաս ի պատառ ուրուք: darla in favore և վնաս ի կողմն. կամ ի պատառ ուրուք: եա՛ զիշանել ումեք. հանդիսանել զոյգ ումեք խրոխտ:
Favóre. տունս: Favorare. Dare il suo favore. Կարապատուիլ. ձեռնտու լինել ումեք: * Lettere di favore. Ցանձնարարական նամակք: fatemi questo favore, che mi sia lecito, ած: ձեռ լինձ սէր. ընտրեալ լինձ. ուրուն լինձ զայս ընտրել. Թոյլ տուր ինձ ազատի զի... ած: a, կամ in favore. վր. յաղագս: col favore. Ի ձեռն. օգնութէ.
* Favoreggévole, Favoreggiánte. Կարապատուող. օգնական: տունս և Favorevole.
Favoreggiáre, Favoreggiáto, Տէս Favorire; ած:
Favoreggiatóre, տր. Տէս Fautore.
Favorévole, տր. * Favorevolíssimo, ma. Կարապատուող. ձեռնտու. առատ. պաշտպան. սիրող: Էռբէմ. փառ ի բարերարէ: vento. յաղող հզոյ: նիւթ. իւղէ բերանէ:
Favorevolménte, մ. Կարապատուբ. սիրով. քաղցրութէ. բարերարական: լուիցէն:
Favoríre, ն. Ընտրել առնել. նպաստել. օգնել. Հեռարկել. մեղապատիժ. հաճել: ինհինել եղէ. էռբէմ: il partito d'uno. կռապահիլ կնոյ. ունել զոհ: mi favorisca. ընտրեա լինձ:
Favoritaménte. Տէս Favorevolmente.
Favoríto, ta. տր. Favoritíssimo, ma. Կարապատեալ. ած:
Favoríto, ta, գր. Սիրելի, կամ մեծարեալ: (իշխանին) ընտրեալ յաչս. հաճոյապատճի ումեք: պեչիւռ:
Favoritóre, տր. * Favoritríce, էփ. Տէս Fautore, ած:
* Favoróso, sa. Տէս Favoreggiante.
* Faustaménte, մ. Յաղողակն. խնդրական. բարեաստուէ: հայէր ումե: մեղրիւռ:
Fáusto, ta. Faustíssimo, ma. Բարեբաղդ. յաղող. երջանիկ. բարեհաճող. նպաստաւոր: աղտուռս. գեռնս:
Fautóre, տր. Fautrice, էփ. Կարապատուող. Հեռարկող. պաշտպան. ձեռնտու. օգնական. հաւատակից: Էռբէմ: Էռան: գեռնս:
Favúle, տր. Փաչռ ուր ակրմանեան կն հանեսաւ քակլայք և ապա ի բաց խլեալք: ջղոտնք ղ. բաչեալ և քանչեալ քակլայիք:
Fayfeña. Փոքրիկ ցանասա ինչ Հաքռնացուց:
* Fazionário, ia. Խռովարար. խռովարար: դէմ լուսս, կամ հանհուն խռովչաց: վեչնեչեչի:
Fazionáto, ta. Կազմեալ. զինուցեալ. յօրինեալ: ben. վայելչագործ. վայելչահասակ:
Fazióne. էփ. Կերպարանք. ածական. ածուկ գիմաց. հասակ. գիմք: էռնէն. աչհ. պոյ. Ինպան. ապանդ. կոլին. հերձուած: Քռաքա. պեօլիկ: հարկ. Հասակ: վեչի: գործ. կամ ասկ: գապաչռս: գործ պատերազմի. պատերազմական մարտիկք: far fazione. պատերազմիլ: far la fazione. Հատարել գործ, կամ զպաշտամունս խր: far fazione, կամ unirsi in fazione. զկոլին ուրեք գործուք. Հռռասակից լինել:
Fazióso, sa. Խռովարար. խռովիչ: վեչնեչեչի:
Fazzolétto, Ընձեռոցիկ. Ծաչկնական: Էպուէփ:
* Fazzólo. fazzoletto da collo. դասաւոսակ պարանոցի. կամ կզմոց Հանանց: fazoletto di capo. վարշամակ կանանց:
* Fazzonáto. Տէս Fazionato.
Fazzóne, տր. Կերպարանք. ածուկ. հասակ. գիմք:

Fè, ſ. m. St. Fede. A fè, lat. Affè. Արդարև. Հաւատարմութիւն. աստուածութիւն: Կերպ:
Febbrájo. Փետրվար: Հնամոլ:
Febbre, ſ. f. St. Հիւդ. Ջերմութիւն: ախտ. ըղձիմա: venuta, lat. accessione della febbre. Յարձակումն տենդ. գալուստ ջերմանն:
Febbrétta, Febbrettúccia. St. Հիւդ ջերմիկ. Ջերմիկաւոր:
Febbrettucciáccia. Դժնդակ, ահաւոր ջերմիկաւոր:
* Febbricáre. * Febbricánte. St. Febbricitare.
Febbricélla, Febbriciáttola, Febbricína. St. Հիւդ ջերմիկ. Ջերմիկաւոր: հաճախ ըղձիմա:
* Febbricità, - táde, - táte. ſ. f. St. Հիւդ: ախտ: ըղձիմա:
Fabbricitánte, adj. c. Ջերմ, տր. Ջերմոտ. տենդ. ախտ. ըղձիմաւոր:
Febbricitáre, v. Ախտանալ ջերմանալ, lat. զտենդ. տապանալ ջերմանալ: ախտ ըղձիմա:
Febbricóne, ſ. m. St. Հիւդ տապաղին:
Febbricosíssimo, ma, գեր. Տապոյծաւ ջերմանալ. տապանաւոր:
Febbricóso, sa. St. Febbricitante. Ջերմաւոր: ախտ ըղձիմա:
* Febbrífero, ra. Ջերմաւոր:
Febbrífugo, գեղ. Դեղ ջերմահալած:
Febbríle, ած. Ջերմական: ախտայ հիւանդի:
* Febbréne, տր. տապաղ. St. Հիւդ տապաղին:
Febbróso, sa. Ջերմոտ. տենդոտ: ախտաւոր:
Febbrúzza. St. Հիւդ ջերմիկ. Ջերմիկաւոր: հաճախ ախտ:
* Febéo, éa. Փետրուարեան. տապղնեան: քառասնամեայ:
Febricitáre, ես. St. Febbricitare, ես:
Féccia. Դիլա. մրուր: ինչ. գոռոս: կղկղանք պղպեղի. աղբ. նաստ: գօշ: del popolo. խառնաղանդ. սիրկաթար: ալեաց, պղպեջ հաւք: de' vizj. զազրուն, lat. գարշուն ախտից: levar la feccia. պարզել ի մրրկ: imbottar sopra la feccia. առակ. տրտի ի տղեմս, lat. ձեռն ի ձեռս յանձնել:
Fecciája. Ի ծակ ինչ ի միջավայրն յատակի տակառի, յոր ի գեալ զծորակն ի քաց քաշեն զմրրուն:
Feccióso, sa. Fecciosíssimo, ma. Մրրալից: գոռոտ: գէշ. գագ. գժդեղ. տղտուպիղծ. ցեխ. ծանրատղտուկ: ինչեաթափ. օտանպէտ:
Feciále, տր. Երբ ժողով ինչ քրմաց հռովմայեցւոց, որք օրհնէին զհրատարակութիւն պատերազմի, և զդաշինս հաստատէին, ես:
Fecondaménte, adv. Fecondissimaménte. Առատապէս. բիւրաբեկաշէն առատորէն: պտղ պտղ. պէ բեէնի իւն:
* Fecondánte, ած. Բեղմնաւորիչ. պարարտացուցիչ:
Fecondáre, v. Բեղմնաւորել. արգասաւոր առնել. առնել բերրի: պերեէնիւն էքմէ:
Fecondáto, ta. Բեղմնաւորեալ. արգասաւոր. բերրի: պերեէնիւն:
Fecondatóre, տր. Բեղմնաւորիչ. պարարտացուցիչ:
* Fecondazióne, ſ. f. Բեղմնաւորութիւն. բերրիացում:
Fecondévole, ած. St. Fecondo.
* Fecóndia. St. Fecondità.
Fecondità, Feconditáde, Feconditáte, ſ. f. Առատաւորութիւն. բերրիաւորութիւն. արգասիաւորութիւն. քաղաքակրթութիւն: պերեէնիւթ: պտղաբեր:
Fecóndo, da. Fecondíssimo, ma. Բերրի. բերրիացուցանող. յուղալի. արգասաւոր. շահեկան. բազմանպաստ: պերեէնիւն: պտղաբեր:
Fede, Fè, ſ. f. Հաւատք. կրօն. դէն: փին. խոստ. խոստում. ուխտ. երդում. ապահովութիւն. վկայութիւն. ապահովագիր. վկայական. ստորագրութիւն. հաւատարմութիւն: ապահովութիւն. երդումն: ենգին: affè di Dio, lat. in fè di Dio. երդումիւք իմ յաղթ. արդարև. վասն հաւատ: Կերպ: փ: Վստահութիւն: ապահովութիւն: ասխապ: խրխապ: aver fede in alcuno. վստահանալ յոք: Սէր. բարեկամութիւն: հաւատարմութիւն: քան. խոստումն: պէօղ: andare sulla fede. վստահիլ ի քան ուրուք: dar la sua fede, dar la fede, darsi la fede. խոստանալ: պէօղ վերփ: non servar la fede, lat. mancare di fede a uno. դժդել խոստումն: portar la fede in grembo. գիւրաւ ցրիլ զխոստումն իւր: Հաւատ. հաւատարի: Քան: dar, lat. prestar fede alle parole, ես. հաւատալ, lat. ընծայիլ հաւատս բանի, ես: dar fede. ապահովիլ. հաւատալ. հաւատարմացուցանել: far, che non si dia fede ad uno, lat. che non s'abbia fede in uno. կիսալ կարծ, lat. երկբայական առնել զհաւատարմութիւն ուրուք: aver poca fede a uno. ոչ այնչափ հաւատալ ունիք: uom degno di fede. այր արժան հաւատաւոր: tener fede. հաւատալ. կարծել. վարհանել: tener per fede. դիտել ինչ ի հաւատոց, lat. հաւատալիք: Վկայութիւն: ապահովէ: far fede, lat. la fede ad uno di qualche cosa. վկայութիւն դնել. վկայել. ունիք զիրաց ինչ in fede di che. յորոյ ի վկայութ. յորոյ ի հաւատատուէ: far una fede in iscritto. վկայել. գրով: alla, lat. in buona fede, adv. արդարև. Ճշմարտիւ: un uomo di buona fede. այր բարեկրօն, հաւատարիմ: fare, operare di, lat. a buona fede, կամ di pura fede. գործել բարեմտութիւն, անկեղծութիւն, անձնեղ խորհրդով: a fede, lat. di buona fede, adv. հաւատարմութիւն: հաւիգեան խոսէ. հեղեհեպ: di fede, adv. հաւատաւորութիւն: egli è senza fede, di niuna fede. անհաւատարիմ է նա: Féde. Սաստ նի ամուսնութ, lat. պատիւ. lat. Հաւատարմութ. (է մասանի ինչ. յորում միմիկ ական՝ քանզա կիսալ կան երկու ձեռք մածեալ ի միմեանս:)
Fedecommissário, Fedecommissário. Հաւատարար: (նա որ պարտաւորեալ է հաւատարարել:)
Fedecommésso, Fedecommísso, sa, adj. Յանձնեալ ի հաւատաւորել:
Fedecommésso, Fedecommísso, գեղ. Հաւատարութիւն. (է ժողովեալ ժառանգութ ընդ պայմանաւ հաւատարմութ՝ դարձուցանելոյ զայն յոյր ոք. lat. ի պարտաւորութ ջամարացուցանելոյ զայն արտաքոյ իւրոյ գերդաստանի:)
Fedecommettere, Fedecommittere, v. Յանձնել ի հաւատարմութ ուրուք. առնել զհաւատարութիւն:
Fededégno, գեղ. Արժանահաւատ. հաւատարիմ: Հնազանդ. աստիճ. Հնամոլ:
Fedéle, գեղ, տր. Սրտուկ. հպատակ: գոռոլ. ոստիկ. Հնազանդ: քրիստոնեայ. հաւատացեալ: երկնեան:
Fedéle, adj. c. Fedelíssimo, ma. Հաւատարիմ: Հնազանդ. հաւիգեան: բարեկամ. սիրող. մտերիմ: գոռոլ. ոստիկ: il popolo fedele. հաւատացեալ lat. քրիստոնեան ժողովուրդ: հաւիգեան խոսէ:
Fedelità, - táde, - táte, ſ. f. St. Fedeltà.
Fedelménte, adv. Fedelissimaménte. Հաւատարար. արդարապէս. Ճշդիւ: հաւիգեան խոսէ:
Fedeltà, - táde, - táte, ſ. f. Հաւատարութիւն. արդարութիւն. անխորգամտութիւն: Հնազանդութիւն: far fedeltà. երդնուլ զհաւատարմութիւն:
Fédera. Պէտ ինչ երկիրի կառավ ի պետս երկ. ամց բարձից և անդորոց: երես բարձից:
Federétta, նուազ. փոքրիկ երես բարձից:

• Fedíre, • Fedíta, ևՆ. Տես Ferire, ևՆ: Fedir torneamento. Տես Giostrare.
Feditá, Feditáde, Feditáte, ի. Զաղտուել. գաղտնաբեր. պղծուել:
• Feditóre, ար. Տես Feritore. Խոտոր ինչ ակիզ առրաց:
Fédo, da. Բառ լաթ. Զազիր. գարշ. ապտակ:
Fegatélla, Epática. Խոտ ինչ օգտակար լերդա ցաւուն, և որքինոյ: կոչի և Lichéne. Տես օխոս:
Fegatelléto. Կոտորակ խորովածոյ լերդի:
Fégato. Լերդ: Ճիչեր. գարա Ճիչեր: mal di fegato. լերդացաւուն: fégato di zolfo. լերդ ծծմբոյ: fégato d'antimonio. լերդ ծարրոյ, կամ անթէմոնի. (են քիմիական բաղադրեալք:)
Fegatóso, sa. Լերդացաւ: որ ունի զոսող լերդի: որոյ երեսք կարմրացեալ են պալարօք 'ի սոսկ սիկ ջերմուԹէ արեան:
*Féggere. Տես Fiedere.
Félce, ի. Խոտ, կամ տունկ ինչ անտառային, զոր ոմանք 'ի յեռնոց յունական բառիւ կոչեն Պտեր:
Felcequercína. Խոտ ինչ, որ կոչի և Polipodio.
Felciáta. Տես Giuncata.
Féle, ար. Տես Fiele.
Felíce, ած. Երջանիկ. բարեբաղդ. բարեյաջող: Հալէկի. ոգեորելոս. գոհունս: di felice memoria. երջանկայիշատակ. երանելի (այր:) ԷպիՀէաբ: felice voi. երանի՛ ձեզ. երջանիկ էս դու: նմ Տաւելու սիզէ:
Felicitáre, ն. Երջանկացուցանել. երանացուցա նել: Հպարծէնէլմէ:
Felicitatóre, Felicitatríce. Տես Felicitante.
Félle, ար. Բառ լաթին. Տես Fiele.
Félo, la. Զար. անզգամ. տգիտաս. անիւրաս. ներհաւատ: Էխ. Նառամադ. հիւանդոպաղ:
Fellóne, ար, ասպ". Felloníssimo, ma. Զարաբարք. չարանենք. ժանտաճուճ. ժանտագործ. անագորոյն. ներնդամիտ: ապաշաւ. հարամապաղ:
Fellonescaménte, Ած. Զարուբք. անզգամուբք. դըլիժողուբք. դաժանաբար:
Fellonésco, ca. Տես Fello.
Fellonésca, ի. Կին չար, անզգամ, անգութ, ներհաւատ: ԷօրԹա գառը: հիւանդոպաղ:
Fellonía. Կրնգուէ. ամբարշտուէ. անզգամուէ. ոճիր: հիւանդ. փչաբ:
• Fellonóso, sa. • Fellóso. Տես Fellone, Fello.
Félpa. Կերպաս, կամ ասոՀի ինչ Թաւամազ: հանդերձ 'ի Թաւամազ կերպասուց:
Feltráre, ն. Գործել, կամ սերտել նման Թաղեաց: Էնէլ նիպի նախշոպ: մՀել գՀեղանութիւն ըստ Թուղթի, ըստ կաւաւ, ևՆ: պիտիպոպ. պէպէն նէլէրմէ:
Feltráto, ta. Սերտուալ նման Թաղեաց: պատեալ Թաղեօք: Էնէլէ: մՀել ընդ կաւաւ, ընդ Թուղթի, ևՆ: պիտիպոպաչ:
* Feltrazióne, ի. Ազանք. մղումն (ընդ Թաւկաւաւս, ընդ Թուղթի, ևՆ:)
Feltréllo, ՆաՀ. Նուրբ, կամ փոքր Թաղիք: ինձմ Էնէլէ:
Féltro. Ճաղիք: Էնէլ: ճունճ, կամ վերարկու Թաւաւորի: Էպպէ. նամոյրլուգ:
Felúca. Կաւ ինչ փոքրիկ. նաւակ: քաւլիգա:
Fémina, Feminéo, ևՆ. Տես Femmina, ևՆ:
Fémmina. Իգ. մատակ: պէնէ: կին: գառը: կենդանւոյ. ամուսին: էհ: fémmina di mondo, կամ mondána, կամ comúne, կամ di partito. բազ. պոռնիկ: գահոյճ: Իգ (բանալի, ծղնիք, պտուտակ, արմատենի, ևՆ:)
Femmináccia, պեյծ. Կին չար, արՀամարՀ: քէնոս գառը: կին յոյզ, և անհեթեթ: ընՀման գառը:
Femminácciolo. Իգասէր. իգամոլ. կենցաղակից կանանց: պէն պօսի. պէնդաբէ:
• Femminále. Տես Femminino.
Femminélla, ՆաՀ. Կին անարգ, նուաստ: * Լանաք գոյն Թևէն որ գտանի 'ի մէջոցի քրքմոյն: * Օղակ ինչ հանդերձից:
Femmíneo, ea. Իգական. կանացի: ալլոպա Տագ ասս. գնէննէս: Տես և Effeminato.
Femminescaménte, Ած. Իգօրէն. կանացաբար: գառը ևիպի:
Femminésco, ca. Տես Femminino.
Femminétta, ՆաՀ. Կին մանկամարդ. կին գեղեցիկ:
Femminevolménte. Տես Femminescamente.
Femminézza. Իգութիւն. իգական սէր. ազգ կանանց. բնութիւն կանանց: պէննէն Տագիպէրի:
Femminiéra. Կանանի. կանայք. ասուն կանանց: գառըւաբ. հարէմ:
Femminíle, ած. Տես Femminino.
Femminilménte. Տես Femminescamente.
* Femminilità. Իգութիւն. յատկութիւն կանանց. բնութիւն կանանց: պէննէն Տագիպէրի:
Femmíno, na. Իգական: ալլոպէնի Տագասս: կրնաս. ոխար: պայըգ. գոպէնիպ: սէս և Effeminato.
Femminóccia, ասպ. Կին յաղՀանդամ, անձնեայ, յոյզ: պէօյէս գառը: ընՀման գառը:
Femminúccia, ՆաՀ. Femminúzza. Կին անարգ, արՀամարՀ: ալլոփ գառը:
* Fémore, ար. Տես Fianco. ազգր. ոսկր զաՀին:
Fendénte, գոյ, ար. Սայրացի զարկուած:
Féndere, ն. Հերձանել. ճեղքել. պատառել. բաժանել: Նառոփ. Էբրիփ: ակօս ձգել. ակօս պատառել: էՀքիլ պերմէք: Féndersi, յ. կամ Féndere, է. Խրամատիլ. խրամ 'ի վեր երՀել յուցանել. ՀաւՀիլ: լաՀնամոփ. այրընամոփ:
Fendiménto. Տես Fessura.
Fenditójo. Ի գործի ինչ յորինեալ 'ի կարծր նիւթոց, յորոյ վր ճեղքեն ցչբլիչ:
Fenditóre, ար. Հերձանօղ. պատառօղ. Հատանօղ:
Fenditúra. Տես Fessura.
• Feneratóre, ար. Վաշխառու:
Feníce, ի. Փիւնիկ. արմաւ Հաւ: անգա գառաս: *ԾիուխարՀիկ ինչ: * Ագռաւ. (Է բոյս ինչ, որ կոչի և Gioglio salvatico.)
Feniciótto. Ազգ փիւնիկի. փոքր փիւնիկ:
Fenicóntero. Ճնդղուն ինչ, որ առուգաբանի 'կարմիրաթև:
Fenile, ար. Աթառ. խոտանոց: սոմանըփ:
• Fenita. Տես Fine.
Fenómeno. Երևոյթ. (է նոր ինչ երևեալ յօդս, կամ յերկինս:)
Féra, Fiéra. Էրէ. երէ. երէ վայրի. գազան: հայկան. Ճանապար:
Feráce, ած. Բերբի. բաղմաբերութիւն. արգասաւորութիւն. պէրէկէնէլի. պօլ:
Feracità. Բերդնաւորուէ. արգասաւորուէ. առասուէթի: պէրէկէնի:
Ferále, գոյ, ար. Տես Fanale, Lanterna.
Ferále, ած, ած. ԱՀաբեր. Ճախտակ. ապերասպի. սգալի: վայրագ. վայրենի:
Feralménte, Ած. Feralissimaménte. Գազանաբար. խժադաբար. անողորմի. դաժանաբար:
• Férculo. • Férculo. Կերակուր: Օչինք, կողպատուար, պատկ.ք, մէքենայ.ք, ևՆ, ղրկս չջերեցուցանելն 'ի յաղեցոցական հանդիսի:
• Ferénte, ած. Վերաւորիչ:

Férere . Տես Ferire .
Ferétro . Դագաղ : Խարույկ :
Féria . Տե՛ս օր ածի . Հաւաքմունք առնելոյ . դա-
դարումն գաւառաստանաց : Եռեսուն . Խանիլ : far
feria . Հաւաքմանալ . դադարել ՝ի գործոյ , կամ
ի դատաստանաց : Իւ Իւնդիկ : far di feria .
հատուցանել զմահերդութիւն հագապրակ , կամ արդիւ
աւուրց : far feria nel letto . ոչ մեռանիլ ՝ի
կին իւր :
Feriále , ած , ի . Վերջին աւուրց . աւուր դործոյ-
տամի՛ Լուր օրեան հպատակ . տան հիւանդ : ան-
պատշաճ : vestimenti feriali . առօրեայ հանդերձք :
giorno . արդիւ օր . օր գործոյ : Իւ Իւնդիկ :
Ferialménte , ի . Սովաբար . հասարակաբար .
անպատճուճանօք : պարզեցեալ :
Feriáre , ե . Հաւաքմանալ . առնելոյ . դադարել
՝ի դատաստանաց :
Feriáto , ta . ած . Հաւաքմացեալ . տօնի՛ (աւուրք)
արձակեալ : Feriáto , գ . Ժամանակ հաւաքե-
նալոյ . հաւաքմունք առնելոյ :
Feridóre , աբ . Տե՛ս Feritore .
Ferígno , ած . Տե՛ս Infeligno .
Feriménto . Հարուած . խոցոտած . վիրաւորուած :
Եարալուծութիւն :
Feríno , na . Գազանային . վայրենի . երկոտ .
Ferire , ե . Հարկանել երկաթով , կամ .) խոցել .
վիրաւորել . Հարուած . Եղեգնաձայն : կամ
Հարկանիլ . զարկանիլ . il punto . հարկանել ,
կամ գիտել զամանել ՝ի նպատակ նետաձգութեան .
io non so dove e՛ si voglia anlar a ferire : ես
ոչ գիտեմ ՝ի վերջին պինարկեն , կամ յինչ հայեցուա-
նին բանք ՝ի andare a ferire , կամ սպրդ ferire .
դնալ ուղղորդ աւարտիլ ՝ի torneamento . տես
Giostrare .
Ferísto . Ի երկաթ ՝ի , որ վիրաւորեալ ոանի
զվահան :
Ferita . Խոց . խոցուած . վէրք . Եղանակ .
Ferità , - táde ; - táte , կ . Պաղատանք . վայել-
նութիւն . վայրագութիւն . անգթութիւն : Նախանձ :
Ferito , ta . Խոցեալ . հարեալ . Եղանակեալ .
Feritója . Տե՛ս Balestriera .
Feritóre , աբ . Feritríce , կ . Հարկանող . վիրա-
ւորիչ . խոցիչ : Եղանակող :
Ferlíno . Սղոց ինչ նախնի դրամոց :
Férma . Յամառակակից ծառայութիւն , կրօնաւորի
քրութիւն : Հաստատութիւն . աստիճան : dar la ferma
al fatto . Հաստատել զգործն : միաբանիցն զաշ-
պայման : կատարել (պրնական չանց ՝ի վաղիւ
յորժամ գառանն գորովեն :) bracco da ferma
bracco da fermo . բարակ եաւ ընկալ . որսական
շուն առնակաց :
Fermáglio . Ճարմանդ . Հանգերձիցի . կռնակ . պա-
տ : կնդգ . (ի զարդ կին աստիճանական կամար
զանգակ ոսկի շղթայիւք . որ այժմ կոչի Pendente .) տես և Giojello .
Fermaménte , ի . Հաստատութիւն . հնազանդու-
թիւն . զօրացուցանելի . պնդութիւն . Հաստատուած
երկնից : Ւեզ . փիլիսի սեվակի : տես և Fermezza .
Fermánza . Կոյն է = տես և Malleveria .
Fermáre , ե . Կանգնացուցանել . կանգնեցուցանել .
դադարեցուցանել յընթացից . ոչնիլ զոք . ար-
դելուլ . դադարմունք : փակիլ . (զդուռն :) գո-
փանալ : Հաստատել (զդաշն , եղեա) գոգալ . վերջ
վճռել . Հաստատել . օրոշել : Ւեզ . Ւեզ . դադարեց-
ցուցանել (զբիւնն :) la tassa . Հարիւ արկա-
նել : Վերջի տալ : l՝ animo , կամ սակ fermare .
Հաստատել , կիր դնել ՝ի մեռ : Ւեզ . Ւեզ : nel-
la memoria . պահել յոշի : Հիրբնա ատենաբ :
il viso . ոչինչ զրկուիլ . անամօթանալ . ոչինչ
զարհուրիլ : una cosa a checchessia . յօդել . պնդել : la starna . կալ . ոտնակոտել . կապել : la starna
(ասի զնոսին յորժամ չեռասլանելոյ , և տես
անդեղ զStarna ներքեւն , կամ զայլ ինչ որ
զկնի գանեն .) il chiodo . Հաստատութիւն դնել ՝ի
մէջ : le carni . Ծծելիք պատել զմիս . (ջ փոքր
մի եփել ընդ առ ՝ի պահել ՝ի մսուռ ուտելոյն :
Fermáto , ta . Կատեալ . զաքարեալ . Ւեզ : Հաստա-
տուն : գամ : պատրաստ . Հաստատեալ ՝ի մեռ :
Fermentáre , ե . Խմորել : տես և Lievitare .
Fermentáto , ta . Խմորեալ :
Fermentazióne , կ . Խմորումն :
Fermépto . Խմոր : Համաքեայ :
Fermézza . Ընդդիմանալի (՝ի վիշտս , եւն .) ե-
ռանդմունելութիւն . քաջութիւն . աներկիւղութիւն . գաղա-
գաղար : Հաստատութիւն . պինդութիւն . անշար-
ժութիւն : գամիչ : պնդակամութիւն : Ւեզ : Ւեզ :
դանութիւն երկարաձգութիւն : fermézze . ապարան-
քանք : պնդութիւն :
Férmo , ma . Կանգուն . անշարժ : փնջուած . Ւեզ .
ընկնող . խոտաղ (Լուրք ընդոյ .) Քաջ . անվեհեր .
անդիմադրելի . անփոփոխ Հաստատուն գաղիեի .
պինդաբար . խրճեալ : տեսական . կայուն . յարակայ .
յատկ փայտիչ . փնջուած . փնջանափոխ՝ իմաստ : պինդ
կարծր . ամուր գրեթէ : notte ferma . գիշեր խոր :
viso . Ծանր , կամ անհատակ , անշուխտ գիշեր .
ծանրաբարոյութիւն : terra ferma . ցամաք . գաղեստն .
գաղա : Canto fermo . Երգ Հաստատակ , կիր պարզ
կիր եկեղեցական . (Երգ եկեղեցւոյն լարկեցաց .
զոր ասէին են կրօնաւորք երգել ՝ի կանո՛
առանց ինչ փոփոխութեան ամանակաց : կոչի և Գրի-
գրիական երգ .) Ի երգն յօրինեալ երաժշտա-
կան խաչիւք զանազան փոփոխութ ամանակաց .
կոչի Canto figurato . Երգ բաղմահայ , կամ
երաժշտական :
Férmo , գ . Գաչն . պայման . պայմանագրութիւն :
Հաւանութիւն ինչ . առայր իմն : egli è fer-
mo . Քաջայայտ է : Հաւանութիւն : can da fermo .
աւեր ՝ի Ferma . Tenere , avere , եմ , per fermo
Հաւատալի , Հաստատուն , առարկի կիր պնդութիւն Հա-
ւատալ : առնել Հաստատ : tener fermo . ոչ խախտել
՝ի սուրբ օրէն : պահել զնպատակ կամ Հաստա-
պնդութիւն : tener il fermo . կրկին ելանել
կամ կալ Հաստատուն ՝ի միտս , ՝ի խորհուրդս ե
ոչինչ փոփոխել : per , կիր al fermo , di fermo .
Ֆ . Ջնջմունք . արգելս : Ւեզ :
Fĕro . Տե՛ս Fieró .
Feróce , ի . Ferocíssimo , ma . Վայրագ . վայրենի .
անգիտ . անագորոյն : Եռանդ : Հզօր . քաջա-
գնահատ . անվեհեր ՝ի Ւեզ . գազանի . ահա-
գին . դժնդակ . դժնեայ : վայրենամիտ (ազգ .)
անգթասէր . անողորմ : Հզօրան : պաղնդէ :
Ferocemènte , ի . Ferocissimaménte . Գազան-
բարս վայրենաբար . անողորմ . խստաբար : Ե-
ռանդաւորապէս : յերկնադնդ : արիաբար :
Ferócia , Ferocità , - táde , - táte , կ . Գազա-
նութիւն . վայրագութիւն . վայրենութիւն . ամբ Հոգի : Ե-
ռանդութ : քաջասրտութիւն . արիութիւն : խրճեալութիւն :
Ferráccia . Տե՛ս ոմն . (ի ձոմն ինչ ծովու . կոչի
և Pastinaca marina .) * Երկաթի տուփ ինչ
ոսկերչաց , յորում չեռուցանեն զոսկին օծման
և այլնեալ ՝ի քուրայն ընդ անդկին :

Fer-

Ferráccio, ձեղ • երկաթ անարգ, կամ վատ թար։
Ferragósto. Ամառվան օգոստոս։
Ferrájo. Երկաթագործ • դարբին երկաթոյ • պետ դերձի • արհեստ։ l' arte del ferrajo. դարբնութիւն։
Ferraiólo, Ferrajuólo. Վերարկու ինչ։ Լոդիկ։ փեթաճէ • էափոնճա։
• Ferrajuólo • Տես Ferrajo.
Ferraménto. Երկաթի գործիք։ պիտի ուղիղ։ գործիք պայտառաց •
Ferrána. Խաւնուրդ զանազան սերմանեաց միանեալ երկրիւր, առ ի հնձել միասն ընդ ի մէջ ամն առատոյ։
Ferrandína. Կերպաս խառն ի մետաքսէ, և յայլ, կամ ի բամբակէ։
Ferráre, ո։ Երկաթեցուցանել։ պատել երկաթով։ պետելենել։ un cavallo, ձի • պետյոտ արկանել ձիոյ, ենդ։ նալաքսել։ lasciarsi ferrare. թողուլ զանձն ի ձեռս պղծոյ, կամ հանդգնութեան։ բռնանալ։ ծանիլ երկաթով։ l' agosto. առնել խրախուս յանապատնականաց օգոստոսի։
Ferrastríngbe, աց։ Տես Stringajo.
Ferráta. Երկաթի վանդակապատ պատուհանաց։
Ferráto, ta, ած։ Երկաթապատ • պետքեր։ acqua, կամ vino. երկաթամուխ ջուր, կամ գինի։ (յորս չիջուցեալ են զերկաթի հատուկն։) * խոտան • անդղքելի։ finestra ferrata. պատուհան երկաթավանդակ։
Ferratóre, աց։ Տես Maniscalco. դարբին ձիոյ երկաթոյ։ պետքեր։
Ferratúra. Պատարաիս երկաթեայ արկանելոյ պայտ (ձիոյ։) հնձաք պայտից։
Ferravécchio. Փերթեզակ երկաթոյ։ վերթեզակ հնավաճառ։
Férreo, ea, Երկաթի։ պետրէն։ férreo sónno • մահացու քուն • քուն մնջոտ։
Ferría. Երկաթիք • երկաթի առուձք • երկրնձք։
Ferrétto. Երկաթի փոքր, կամ մանր։ պետքեր։ uomo. աղէտքեր այր ալէխաւն գըշ առպուլը։ della spada. սպիս սրոյն։ (ի ներքինէ երկաթի, որով բանի և փակի կապաւան սրոյն։) di Spagna. ի պղինձ կիզել, կամ ի վիր փոխարկել ծծմբով։
Ferriáta. Տես Ferrata.
Ferriéra. Պարկ երկաթի գործելոց • տեղի այնմ առնելոց • պատեանք։ կամ դարան (զանազանի արծաթի, կամ երկաթի գործելոց վերաբերմամբ, ենդ։) ռասիլ։ • ըստ. Հալոց, կամ բանք պահ ըս զերկաթի։ երկաթահանք • բանք երկաթոյ • պետրէ հատիկ։
Ferrígno, na. Երկաթային • երկաթամանան • պետրէն։ խիտ • գաժանաբարոյ • անողորմն • անմոքեալի • պաղ։ * կորովի։ legname. երկաթակուռ փայտ։ (ի կիրս ոչ երկաթի։)
Férro. Երկաթ • պետրէ • գործ, կամ առնի երկաթի • խառատ • զինքաստր • կտրոց • սիւն • գլուխ պետի • պատ գլխատուփ • նաւ • պատ կօշկայ (ընծեռանել ի վր տաւղի, ենդ։) նաւել • գործի ինչ զերձակաց • նիթ • երկաթ խոպոպեաց։ (ի երկաթ չկռասցնել, որով գալարեն զձեռս։) տալ փլի • խրխնիս (նաւուց ։) ferro da conciar il cuojo. դնանակ խաղխղոցդաց • ե՛ որ ոք gli crocchia il ferro. տաղ • չի նա երկաստ ոք • աքի է նա • esser di ferro. լինել քաջասիրտ • անընկճելի, անպարտելի կամ անազդոյն խոտան di ferro. երկաթի • պետրէն • Féri, խոց ի մանկանց • venire a' ferri. ի գործ մտանել • essere a' ferri. խոյհել խոցհուրգս • ծակիլ ի խոց • հուրգս • battere il ferro, mentre egli è caldo. առակ. հարկանել կերկիւթ մինչ եռ կրծմէ • գործել ի պատեհ ժամ • aguzzare i suoi ferri, կամ ferrúzzi. դնամ ձիդն մատց ձկտեցուցանել • Շրթիայ • ընձել • metter al ferro. արկանել յերկաթի, կամ ի շղթայս • essere al ferro. լինել ի շղթայս • metter, կամ andare a ferro, e a fuoco. ի հուր և ի սուր մատնել, կամ մատել • էրէտէ եափոխ • գլուխճան էպէրտէ • եափոխ • գլուխճան էպէրտէ •
* Ferrolíno. Երկաթի փոքրիկ • փոքր երկաթ։
Ferrugígno, na. * Ferruginóso, sa. Տես Ferrigno.
* Ferruminaménto. Միաձուլումն • միաձուլիկ • ընդհարմ։
* Ferruminare, ո։ Եռացուցանել • միաձուլանել • ընդհարմնել։
* Ferruminátо, ta. Եռացուցեալ • միաձուլեալ • ընդհարմնեալ • ընդհարմն։
Ferrúzzo. Երկաթի մանր • փոքրիկ երկաթի գործ։ aguzzare, e adoperare i suoi ferruzzi. աքիս ի Ferro.
Férsa. Տես Fersa.
Fértile, հ։ Բերրի • յատելի • պտղաբեր • արգաւառ • պերէտէլի • պտ։
• Fertilézza, Fertilità, Կտղաբերութիւն • արգաւառութիւն • պերէտէլի • պտ։
Fertilitáde, Fertilitáte. Տես Fertilità • պտղաբերութիւն • արգաւառութիւն • պերէտէ։
* Fertilizzáre, ո։ Բերրիացուցանել • արգասաւորել • կամ պտղաբերիս ածել։
Fertilmènte, հ։ Fertilemènte. Արգասաւորապէս • արգաւառութեամբ • պերէտէլի նէ։
* Férucola. Երբ փոքր • գանգան փոքրիկ։
Fervénte, հ։ Ferventíssimo, ma. Եռացեալ։ գայնդ։ acqua. Ջուր յեռացեալ • եռանդագին • փոյթեռանդն • ջերմեռանդն • գասակ յօժարութեան • փոյթ։ գործ • ենդ • գործելի • հանդիպ։
Fervenfemènte, հ։ Ferventissimaménte. Եռանդեամբ • եռանդագին • գայնդ • հարկաբեր նէ • գործելի նէ։
• Ferventézza, • Fervénza. Տես Fervore.
Férvere, ւմ։ Եռալ • լինել եռանդեան • գայնդանալ • եռանդ • լինել բուռն, գասակ • մեծ։
• Fervézza. Տես Caldezza.
Ferúggine, Rúggine, Կանդ • գայ։
Fervidaménte, հ։ Fervidissimaménte. Տես Ferventemente.
* Feryidézza. Տես Fervore.
Férvido, da. Fervidíssimo, ma. Եռացեալ • գայնդ • եռանդագին • ջերմ յոյժ • աշխոյժ • գեղջ • ընդ • ինձ։
Férula. Կարգէս • (է բոյս, կամ ծառ ինչ։)
Fervóre, աց։ Եռանդն • ջերմեռանդ • տապ • աշխոյժ • հերոգէն • նախանձ • գորով • գասակ • անդնդ • գայնդ • հուլն • * ir sul fervore del giorno. ի տապ աշխատանս։
Ferworóso, sa. Եռանդնագին • յորդեռանդն • ջերմեռանդ • գորգորեալ • գեղջ։
• Ferúta. • Ferúto. Տես Ferita, Ferito.
Férza, Férsa. Խարտեան • գամլ • ferza del sole, կամ del caldo. ամոլաժամ • տապ միջօրեական • գեղջ կիսանձ։
* Ferzáre, Ferzáto, ta. Տես Sferzare, ենդ։
Férzo. Տես Forza. * Ferzo di tela da vele. Փեղկ կտաւոյ առագաստին։
Fescennini, ած, յտ։ Քերաչնեան ոտանաւորք • (ըստ որոց ինչ անհնարին ոտանաւորաց, զոր երգէին ի հանդիսս յաւուրս ինչ հանդիսից։)

Féscera . Տես Brionia .
Fésso , գ. Տես Fessura .
Fésso , sa , ած . Հերձեալ . պատառեալ : Եռանկեալ :
Fessolíno . Ճեղքած փոքրիկ :
Fessúra . Ճեղք . Հեղքած . Խրամատ : Եռանգ :
Fésta . Տօն . օր սրճի . տարեկան . տօնախմբութիւն : Հօրմա : di precetto . Հրամայեալ տօն : Խրախճանք . ցնծութիւն . ցնծագին : աղաղակ : Ընկեր : մարգարէ սիրուել . Ընդունել festa . ընդունել խնդութիւն . far festa a qualchedúno . մարդասիրութիւն ցուցանել առ ոք . Ընդունել զոք մարդասիրութեաբ : Տեսարան . Հանդէս տօն ցնծութեան : Ընկեր . տօնական : festa di ballo . կաքաւատօն , կամ Հանդէս կաքաւոյց : festa . Ժամանելիք տօնից . տոյժ . Համադամ ասելիք զոր վանականք յաւուրս տօնից , կամ Հանդիսից : Զուարճանալիք . Հանգոյք . զբօսանք . կեանք . կեցուածք : vivere in festa . կենալ յուրախութեան : celebrare le feste . տօնել տօնախմբել : essere vigilia di cattiva festa . տխուր օր . տխուր չհիլ : far festa . տօնել զտօն : Հանգիլ . յաջողանալ . ցնծալ (ի ընկալեալ երթեռեաց .) far la festa a uno . սպանանել կախել զոք : conciar uno pel dì delle feste . զոք զոք . տառապեցուցանել : cosa da dì delle feste . գեղեցկացոյց . շքեղ . ընտիր : far la festa senza alloro . անտօն . զրկեալ յերի : ogni dì non è festa . ոչ ամ օր զտօնի է . ոչ ամ օր յոյժ է : dar festa . տանել Հանդէս ի տունն , կամ ի ցնծութեան Հաստատակ : Աս . արձակութիւն : dar le buone feste a uno . շնորհաւորել ումեք զտօնս . խնդակից լինել ումեք յաւուրս տարեկան : a festa , գ. ի տօնի . Հանդիսաւոր . Հանդիսիւ . ցնծութեամբ : chi non vuole la festa levi l' alloro . որ ոչ կամի ինչ , զարգի և զանիւն թող : i matti fanno le feste , e i savi le godono . յիմարք կատարեն տօն ցնծութեան , և խնամառութեամբ վայելեն յայն :
Festajuólo . Festarólo . Հանդիսասէր . տօնից . տօնախմբութեաբ զբօսասէր (աստուգաբան :) կոչի և Apparatóre .
Festánte , գ. Ցնծալից . փսխաձև . զուարճացնէ : տես և Festánza . Տես Festa .
Festáre , ն . Տօնել . պտեռխմբել . կամաւրել զտօն :
Festeggévole , Festeggevolménte . Տես Festevole .
Festeggiaménto . Ցնծութիւն . զուարճութիւն . խնդութիւն մեծ . Ընկեր . տաւտ :
Festeggiánte , գ. Զուարճ . հրճուեալ . ցնծալից : տես :
Festeggiantemente . Տես Festevolmente .
Festeggiáre , ն . Առնել տօն ցնծութիւն : կամաւրել Հանդէս խաղաց : Ընկեր . տօնել . տօն նախմբել :
Festeggiáto , ta , ած . Տես ի վերոյ : Ընդունելի ընկալեալ . պատուհասիրեալ :
Festéggio . Տես Festeggiamento .
Festeréccio , աձ . Տես Festivo , ևն :
Festévole , Festevolíssimo . Տես Festante .
Festevolménte , գ. Ցնծութիւն . զուարճալից խնդութեաբ : Ընկեր ինչ :
Festicciuóla , նոմ . Տօն փոքր . ցնծութիւն փոքր :
Festichíno . Շոգաս . բաղադրիչ կանաչ . Ֆենուգրեկ :
* Festinaménte . Տես Festinatamente .
Festinánza , Festinánzia . Տես Festinazione .
Festináre , ն . Աճապարել . Ջանալ . փութալ :
Festinataménte , գ. Ճեպով . արագապէս :
Festinatóre , տ. Աճապարիչ . ջուտ . փութ :
Festíno , գ. Պար . կաքաւ (տիկնանց Ը ատեանց .) խաղ : Հոտ . օդան : * խրախուճ . խրախճանք :
Festíno , na , ած . Իսա լաւ : Փոյթ . Երագ . Հոյժ . Festivaménte , գ. Հանդիսաւոր . հանդիսիւ . ցնծութեաբ բազմաց : Ընկերի ինչ :
* Festività , Քաղցրակենցաղ , կամ Հնարհալի բարք . զուարճասուրճ :
Festívo , va . Festivíssimo , ma . Տօնի . տօնական . հանդիսական . Հանդիսիւ : giorno festivo . տօն . օր տօնի : Հօրմա : abiti festivi . պատմուճան Հանդիսական :
* Festóccia . Քաղցր ընդունելութիւն . զուարճութիւն և սիրալիր բանք . գոհանք :
Festóne , տ. Ի զարդ ինչ հիւսած յ'ի գաւառ ոստոց և տերևաց , և կամ ի կապել ծաղկանց , և կամ ի նկարել նոցա . զբաղ . զբոս կախեալ զդարձիք տաճարաց , և յաւուրս տօնից և Հանդիսից :
Festosaménte . Տես Festevolmente .
Festosétto , ta . Փոքր մի ուրախ . զուարճագին : տաղ :
Festóso , sa . Festosíssimo , ma . Ուրախ : ցնծալից . զուարճ . զուարճալի : տաղ :
Festúca , Festúco , Fistúco . Ճիպ . գաւազան յարդի :
Fetènte , գ. Fetentíssimo , ma , Գարշահոտ : գօշահոտ :
Fétere , ն . Գարշիլ զգարշ հոտ . կամ գշոտ նեխոյ :
Fetidaménte , գ. Գարշահոտ . բուրմամբ . գարշ հոտմամբ :
Fétido , da . Fetidíssimo , ma . Fetidióso , sa . Գարշահոտ . ժանհոտ : գօշահոտ : գարշ գարշագոյն : Գարշուրտ . Էգեգին : pillole , ծանրաձև հոտ դեղահատք :
Féto . Սաղմն (յարդանդի :) ալաստ . ալեր :
Fetóre , տ. Նեխ . հոտ դժնեայ . գարշ : Քենա . գօշ :
Fétta . Պատառ . (հացի , միոյ .) կտոր . Հատուած : Խուտ . բաժին : fare , dare , ևն . Տատնել զանձն ի պատնիսն . (առ զինանց :) fetta di stame . Քաղաքէն յատկանաւոյ , կամ յատուկ : Ընդիս :
Fettolína . Պատառ փոքրիկ . կտորակ : Խուտաշէն :
Fettóne , տ. Ի ճեղքած տախ ձիոյն ի տախտակն մինչ գայտին :
Fettúccia . Տես Fettolina . Ժապաւէն : Ընդիս :
Fettucciájo . Ժապաւինագործ : Ընդիսճի :
Feudále , ած , գ. Վիճակական , կամ վիճակեան :
Feudalità . Հպատակութիւն վիճակաց :
Feudatário , գ. Վիճակաւոր . վիճակակալ :
Feudatário , ia , ած . Վիճակական . վիճակեան :
Feudísta , տ. Վիճակագէտ : Հմուտ , կամ օրէնդրագէտ վիճակաց :
Féudo . Վիճակ , կամ պարգևական երկիր . (է ազգ ինչ հովանաւորութեան , կամ պաշտպանութեան , որով պարտիցի ումեք իշխանութեան , կամ բաժ , և կամ կալուած ինչ է այսոց պայմանաւ զի Հատոյց վճռ հաստատեալ գոցին , և խոստովան եղիցին զայն իբրև խիտ վիճակ ի Feudo կոչեն Կատ . և զFeudatario Կատարող .) Տագնապ Ընկեր : կալուած երկիր :

F I

Fi , տ. Figliuólo . Որդի . զաւակ :
Fi fi , ձիլ . ի բաց տար . ծն անգր . մախիր . խո . ֆիւհ :
Fia . Տես Fiata .
Fía , ֆ Sía , Լիցի . եղիցի :

* Fía , Fíe , կի՛ Vía , Víe . Անգամ՝ Վէր : Աչք՝ ի կեր ածին՝ ի բաղմապատկութենէ [illegible] quattro fie sei, ventiquattro . Երիցս վեց՝ քսան և չորս :

Fiába . Տե՛ս Favola .

Fiácca . Ձարհաճուիլն • չառաչիլն : Լքիլ- լքիլ- ը- համր : * Կոչիլն :

* Fiaccagote . Տե՛ս Cernecchi .

Fiaccaménte , ի • ֆուլակի • պիղծ • մեղսիբնակ • հարևանցի • հեղգաբար :

Fiaccaménto . Խեղումն • խորտակիումն ; գետ :

Fiaccáre , ն • Խեղանել • խորտակել • փշրել : գետ : ակռատացուցանել • լքատցանել • պարտատացուցանել • կիսուցանել • պղտիկատ • [illegible] * fiaccare l'ira . նուաճել • զբարկութիւն : Fiaccársi il collo . Չարկել զպարանոց իւր անկման : chi non spergiura, si fiacca il collo . [illegible] Շնորհաւորէ ծնանի զատելոյն :

Fiaccáto , ta . Խեղեալ • խորտակեալ : գետ : գետ : [illegible] տառատիեալ • ծերատեալ • տնտեսացեալ : [illegible] * սկիր :

* Fiaccatúra . Տե՛ս Fiaccamento .

Fiacchétto , տիս • փոքր մի խոնջ • պարմանալ :

Fiacchézza . Տկարութիւն • [illegible] պարտատութիւն • խոնջութիւն • վատառուծութիւն : Կաչքերէն : [illegible] :

Fiácco , գոր • կարծրատութիւն • ատեր • հարուած : [illegible] : [illegible] :

Fiácco , ca , ած • խոնջ • պարտատեալ • [illegible] տկար • [illegible] : [illegible] : a fiácca cólla . Ի • գանգրեալ [illegible] :

Fiáccola , Ջահ վառեալ : Խարոյկ :

Fiadóne , ոյ • Տե՛ս Favo .

Fiála . Անօթ ապակի • ապակի : Ջուխ :

Fiále , ոյ • * Fialóne , ոյ • Տե՛ս Favo .

Fiámma . Բոց : ալիք : հուր • [illegible] : աչեղ : * Փայլիւն • լոյս • պայծառութիւն : ըղձ • զոյն աշխատ • աշխատութիւն : աչեղ Ջնդի : * Ընդաձգնութիւն • կարմրութիւն : բոց • կիս բորբոք սիրոյ : պատ • նոպ : պէտ : levar fiamma . բորբոքել • բոցս ամբարկել : աչեղ Ջնդի : գրգռել : mettere fiamma a fuoco , e fiamma . բանդել բնալինք • ի հուր : գառնել : եղբօր եպիսկոպոս : andare, էն a fuoco, e fiamma . հրոյ ձարակ լինել : եռանիսկ : Սպառում կազատ : (ի զամբիւղ լինչ մորթատիս , զոր դնեն յերկոսից կառաց պահել լինչ ի [illegible]) * սեռ և Succiamele . * Խոշոկ լինչ երկայն , որեղ կ'երկ [illegible] զոր դնեն ի [illegible] կայծից նպատն : Drappo a fiamma . [illegible] (ի ազգէ լինչ սպիտակ կերպասուց պլատկացեալ բոցոտիպ երանգաւ :) di fiamma . բոցեղէն :

Fiammánte , ի • բոցապատ • բոցապիսի : չողշողուն : [illegible] : [illegible] • tormento • պատրիկ • կիս գառն սուրբ :

Fiammáre . Տե՛ս Fiammeggiare .

Fiammasálsa . Է սխտ լինչ մարմնեղջուզիկ մարդ • [illegible] գոյացեալ յաղտաղտի հիւանդից :

Fiammáto , ta , ած • Տե՛ս Fiammantè , Drappo fiammato . Տե՛ս ի Fiamma .

Fiammeggiánte , ն • բոցափայլ • կայծակնացայտ • փայլակնացայտ • փղփղողուն : [illegible] ատրազոյն • հրագոյն • աչեղ : աչեղ :

Fiammeggiáre , ւ • Նշուլել • փայլատակել • բոցանշոյլ եղելել • Ճաճանչել • [illegible] : [illegible] ի • վառիլ • բորբոքիլ • պճղորիլ : Նմանիլ • [illegible] [illegible] կայծակուիս : գիշերի նշոյլ :

Fiammélla , նոյ • բոց փոքրիկ : [illegible] ալիք : նշոյլ բոցափայլ • նշոյլ : [illegible] :

Fiammésco , ca . բոցեղէն • բոցանշոյլ • բոցաձև նմանչ :

Fiammétta , Fiammicélla , նոյ • Փոքրիկ բոց :

Fiammífero , ra . Հրացայտ • հրանշոյլ • բոցեղէն • բորբոքիչ :

Fiammolína , նոյ • փոքր • կիս գոյն բոց :

* Fiammóre , ոյ • Տե՛ս Infiammagioné .

* Fiancáre , ն • Ամրացուցանել զկողմունս կամարաց :

Fiancáta . Հարուած կողից : մարտկումն ի կուշտ երիվարին : dare una fiancata . երիվարանել զոք հարուածից : ասի և ս Dare un bottone di passaggio .

* Fiancheggiaménto . Տե՛ս Sostentamento , Rinforzamento .

Fiancheggiánte , ի • Ամրացուցիչ (կողմանց չինուածոց :)

Fiancheggiáre , ն • Հարկանել զկող , զկուշտ : [illegible] : Լինել ի թիկունս , կիս ձեռնտու : [illegible] օգտ • [illegible] : երիվարանել զաձիս : [illegible] : * սեռ և Fiancare :

Fiancchétto , ֆուլամագ , եբրայական արուսեռ բակաց :

Fiánco . Կող • կուշտ • անակուշտ : Եան • [illegible] : [illegible] : ծարմիր : թեւ : կողմն • մասն : Բարեկ : mal di fianco . կրասեղաուն : ասեղ : patisce di fianco : [illegible] . fianchi degli edifizi , e muraglie . կողմունք չինուածոց և պատից • (որ կողմ նախան մասամբն ձևացուցիչք անկեանց) fianchi d'un arco . [illegible] : fianchi delle ripe de' ponti . [illegible] , կամ բարեք կամրջաց , (որք վերամբարձ ունին ջնջնարուն կամարացն ի նմա :) ajzare il fianco . կամ far buon fianco . [illegible] զաղորտն • ուսել կշռասպինգ • պարարել զքնդն • գառնալ [illegible] : fare , dire , էն , per fianco , [illegible] գործել , կիս ասել լինչ կողմնակի , անդ զրպարի , հարևանցի : essere , կամ stare al fianco gli uno . անդակ լինել [illegible] : porta del fianco . կողմնակի դուռն : cingersi la spada al fianco . ածել զսուր ընդ մէջ • դնել [illegible] : va in fianco . դնալ առ ի կողմն : [illegible] : mi siede al fianco . նստի պատճառեալ ինձ :

Fiancúto , ta . Ընձեռակող • ատեարակող :

* Fiáre . Տե՛ս Favo .

Fiásca . Fiásco gránde , Սրուակ մեծ • (ի ապակի անօթ լինչ մեծ , պատանցաւոր , և ապիպակ :) [illegible] : Fiásche . Ին կուռապակ լինչ փայտից կողմանց պատրաստի [illegible] :

Fiascáccio , չէզ • Տե՛ս , կիս անհնչելի սրուակ :

Fiascájo , Վաճառաւոր մեծ սրուակաց • սրուակաց • վաճառ : [illegible] :

Fiascheggiáre , ն • Դնել զգինի սրուակաբ : Լինել փսփսուական , [illegible] (ի ոմ ասելոյ :)

Fiaschétta , նոյ • Fiascáin • փոքր սրուակ :

Fiáschettíno , Fiaschétto , նոյ • Fiascóin • Փոքր. [illegible] սրուակ :

Fiásco . Սրուակ (ի անօթ բոլորչի , եթէ [illegible] յատակեղոյ • ունի զպարանոց • բայց ի սնոտի :) գինի : appiccare il fiasco . [illegible] : levare il vino a' , կիս dà' fiaschi . [illegible] զգինին :

Fiascóne , ոյ • Fiascóin • Մեծ սրուակ :

Fiáta . Ընդամ՝ նոյ • [illegible] : [illegible] • [illegible] : alla fiata , կիս alle fiate . [illegible] : una fiata . [illegible] : più fiate . բազում անգամ • յոլովակի :

lun-

lunga fiata. ընկիկար։
Fiataménto. Շնչումն։ շնչառութիւն. առ բնաւ շնչոյ նկիլս։ օդոյ։
Fiatánte, ſ. Շնչող։ շնչառու։ նկիլս ալան։
Fiatáre, v. Շնչել։ օդս ձգել։ նկիլս ալմաք։ շնչել (հոգոյն)։ խռիվիլ։ խռիլ։ ձիկ հանել։ բարբառել. բառնալ զբերան։ առնլ ալմաք։ տես և Fiutare.
* Fiaténte, ſ. Տես Fetente.
Fiáto. Շունչ. առ բնաւ շնչոյ։ նկիլս։ օդոյ։ սիկ. օդ մեզմ հոգւոյ բիանկարձակ։ շնչելոն։ փսումն։ խռիլիլ։ հոտ գարշ։ քիւն գօշոյ։ արուսչութիւն բուրումն։ հոտ։ գօշոյ։ ձայն. բարբառ. խօսք։ սէր. սէրոյ։ անձն. ոգի։ կեանք։ ղոյութիւն։ խռիլիլ։ գոռալիս։ տչինչ. ոչինչ բնաւ. բնաւ։ դոյզն ինչ։ strumenti di fiato. փչողական, կամ շնչական նուագարանք. (որ են արնոց. փող. ածելի։) far fiato alle trombe. փող. հարկանել։ cascare il fiato. առ ակի շնչառութ. լինել զրկի հոգւոյ հարկանիլ։ ետքին գօշմամ։ pigliar fiato, raccorre, riavere; կամ prender il fiato, նաև. ոգի առնուլ։ կազդուրիլ։ արծարծիլ. կամ զօրանալ յանձին։ հանդչիլ։ ալմաք։ առկիալանալ։ aver fiato. շունչ առնուլ։ tutto in un fiato, a un fiato; ի մի շունչ. միահատոյն. անընդհատ. միանգամայն։ պէս ալմաքան։ bere in un fiato. ըմպել ի մի ումն, ի մի շունչ, անընդհատ։ Multo fiato. վերջին շունչ կնոջ։ far buon, կամ cattivo fiato. քաղցրհոտ, կամ ժահահոտ առնել զշունչ բերանոյ։ gittar un fiato di vino. զգալոտել զհոտ գինւոյ։ avere il fiato grosso. ծանր կամ հեւալընթացիկն։ levare il fiato. շնչասպառ առնել։ tant' avesse egli fiato. կամ tant' avessi tu fiato. պէս անիծից ոմն և ոն պրատչ կամ պրատ և ոն և ոմն յուեչիկ. հարկիկ զքեզ պէս։
* Fiátolo. Տես Fittajuolo, և Feudatario.
* Fiatóre. Տես Fetore.
* Fiatóso, sa. Հոհնչող. գալչահոտ։
* Fiávo. Տես Favo.
Fíbbia, Fibbiáglio. Ճարմանդ. ճարմանդաձեւ գօտկան։
* Fibbiále, ſ. Ճարմանդ։
Fibbiáre. Տես Affibbiare.
Fibbiétta, Fibbiettína. Ճարմանդիկ. փոքր։
Fíbra. Ջիղ. մանրիլոյ. (գոանեաց ի մկանունս և յոլ մասունս կենդանւոյն, և կծկիլ ինքնին) ինձ պատ։ երակ։ ճեղք. կամ երակք մեկոյ. և փայլիկ։
Fibrétta, Fibrílla. Մանրաճեղ. (մանրիլոյ)։
Fibróso, sa. Բազմաճեղ. կամ մանրաճեղ լինել։
* Fíbula. Քար լար. Տես Fibbia. Ոլոր. կամ ճարմանդ արուեստից. (և արուեստին ասկրն ստուեից, որ կոչի և Peroneo.)
Fíca, կամ Castágna. Խնկան անդամիկ։ far le fiche, կամ le castagne. նշանացի արհամարհել զոք. այսպէս կատակ լինել ումեք։ far le fiche alla cassetta. ծանրել զարծաթ ումն ի պէտս անկման. խորել զարծաթ ումն խորոյ. (ասի զպանճառել ասց վաճառականաց։)
Ficáccio, պեղծ. Ջրոտ զանոն։ տկլոր ինձիր։
Ficája. Ջրոտ ինձիր անուամբ։
* Ficáto, և Pan ficáto. Հաց, կամ կարկանդակ զանազան ըստ։
Ficcábile, ſ. Կարելի. հարմարելի։
Ficcaménto. Կարողութիւն. հարմարելիք։ մխումն։
Ficcáre, v. Կարել. մխել. հարմարել. բևեռել. ոգեղեն. պինդ. ջղաձգել։ gli occhi, il viso. աչեռոց. անկառոյց լինել. յառիլ. ետ պինդ։ la mente. բևեռել զմիտս. յառել զոր մտայն։ ficcar carote, կամ sarchi ficcare. տես ի Carota։

Ficcar il chiodo. Ոչ փոխել ի խորհրդոյ. կալ հաստատուն ի միտս. և ոչ խորտել։ Ficcársi, իմ. Մխիլ. սուղիլ։ ոգեղեալ. պինդ եղեալ։ գոն գոլ. ծակ։ ձեռք ընկեր։ միմանեալ լինել յաժ գործս. յանդուգն ձեռնամխիլ յաժ ինչ։ մխիլ. կամ հետամուտ լինել խիթ և ակաւս։ ficcarsi in un luogo. զօրիլ. ծածկիլ ուրեք։ alla macca ognun si ficca. առակ. և անուանգին ամէն ոք մարդկի։ ficcársi in umore, in testa, in capo. կամաց կորիլ. յամառիլ։ ինձ ընկեր։ in un cesso. առակ. ծածկիլ. կամ կորնչիլ յաչաց մարդկան առ ամենեցուն։ sotto, կամ innánzi. մատչիլ. մերձենալ։
Ficcáto, tà. Մխեալ։ բեւեռեալ։ ոգեղնեալ։
* Ficcatóre, ſ. Հարմարող. բեւեռող։
Ficcatúra. Տես Ficcamento.
Fichetéto, Fichéto. Ճիպոտիք։ խնձորենի։
Fíco, ſ. Ծառ։ ինձիր։ Ճիպոտիք։ ինձիր պաչը։ fico fiore. Ճաղ Ճաղոյ։ aver, կամ venir voglia di fichi fiori. ցանկալ յանսովորս։ Ի ախտ ինչ ծննդական անդամոց, որ կոչի և Cresta. Ի և ախտ ինչ ոսոխ ձիոց։ non istimare un fico, նաև. ոչինչ գրել. անգոանել։ non valere un fico. Չարժել ինչ։ cercare i fichi in vetta, նաև. բառնալ հարկանիլ ի գժոռալինս. ի վատագործս, կամ ի յանդուգն գործ։ pigliar due rigogoli a un fico. առակ. մրոյ հնարիք, կամ ի մի ժամուկ ըմբռնել զաւգտակս։ fare fico. ի գերին հանել զսիկնկալուածս այլոց։
Ficoséccо. Չիր Ճղոյ. չոր Ճռուզ. գոտրս ինձիր։
* Ficúlneo, ea. Ճղոյ. Ճիպնոյ։
Fída, Fidagióne. Պատիւ. հաւատ. երդնիւ. երդմնադրութիւն։
Fidánza. Վստահուիլ. ապաւինուիլ. յոյս։ անսոպ։ խոպոռութիւն. բան։ պէս։ ապահովուիլ. երդնադրութիւն։ ինձիրիս։ fare a fidanza con alcuno. վարիլ ընդ ումեք ընտանեբար, կամ ընտանի հաւատակութեամբ. ունել զոք նմա պատճառանա։ Վստահանալ յոք։ ինձիրիս ինձինքն։ * Far fidanza. տես Fidanzare.
Fidanzáre, v. Պատիւ. հաւատ. երդնիւ. երդնադրութիւն. երդնադրութիւն. լինել։ ինձիրս օյատ։ խօսիլ առն կնոջ։ խօսիլ կնոջ գալ նշանացատ։ նշանանատ։
Fidanzáto, ta. Երդնադրեալ. հաւատարիմ առեալ խօսեցեալ։ նշանած։
Fidáre, v. Հաւատալ ումեք ինչ. ապաւինել յոք. յանձն առնել ի խնամս։ ինձիրիս ինձինքս առն և Assicurare. Fidare i bestiami. ի վարձս առ ալ զարօտս. ապահովել զձաւրակ անասնոց. (որ պահանել զարօտս, ապահովեալ զհասն վնասէն ոչինչ իւիք ունել զնմ անդ։ իսկ այսպէս ապահովուածն կոչի Fidá.) Fidársi d' uno, իմ Վստահանալ. ապաւինիլ. ինձիրիս ինձինքս։ ինանոյ։
* Fidáta. Երդումն. հաւատարմութիւն։
Fidataménte, ſ. Յառաջ վստահացար. անքոյթ։ առանց նենգ։ հաւատարմութեամբ. անբծութեամբ. յանկնկիծ մտաց։ հաւիտեան։
Fidáto, ta. Fidatíssimo, ma. Հաւատարիմ. անդրդուելի։ ապրանք։ հիւնեցիկ։ վստահելի. ապահովեալ։ ինձինքիս։
Fidecommessário, Fidecommissário. Տես Fedecommessario.
Fidecommésso, Fidecommísso. * Fideicommésso. Տես Fedecommesso.
Fidecommettere, Fidecommíttere. Տես Fedecommettere.
* Fidejussóre, ſ. Երաշխաւոր։ երդնիւ։
Fidejussória. Թուղթ երաշխաւորութեան։

Fidejussório, ia. adj. Բան օրենդիպաց. Երաշխաւոր բանի. երաշխաւորութ:
Fidelíssimo, ma. Տես Fedelissimo.
Fidelità, - táde, - táte, s. Տես Fedeltà.
* Fidénza. Տես Fidanza.
Fidízio. Ճշմարտախորհուրդ հաւատիցդ արանց ի սովորութ լսելոցդ:
Fído, da. Fidíssimo, ma. Հաւատարիմ մտերիմ. ինամարկ. ապրդ. եռն:
Fidúcia. Վստահութիւն. քաջութիւն: ապաւէն. ի ըլիմա:
* Eiduciále, s. Վստահական: վստահ. քաջալերեալ:
Fiducialménte, adv. Վստահութ. յուսով:
Fiduciariaménte, adv. Բան օրենդիպաց. Կրօն Ե:
Fiduciário, ia. Բան օրենդիպաց. Տես Fiduciale.
* Fiébole. * Fiebolézza. Տես Fievole, ness.
* Fiédere, v. Հալիլանիլ. խոցոր. յանդիլ. ի լանիլ:
* Fisditóre. Տես Feritore.
Fiéle, Fél, sm. Լեղի: եօթ: սարկ լեղոյ: եօթ եօթ փառաբ: գանուիլ: ածըլ: non aver fiele. լինել աքլեղի, չեզահամբոյր: di cattivo fiele. չարախորհուրդ. չարաբարբ. մեղմիս: Fiéle di terra, v. Centáurea. Տերգուկ. (խոտ ինչ:)
Fienája, adj. s. Խոտալի. խոտաբեղ (տեղ:)
Fienále, adj. s. Խոտոյ: falce. մանդաղ խոտոյ:
Fiengréco, Fienogréco. Ջաւան: չնիկ:
Fieníle, sm. Սարագ. խրտանոց: սանդարէ:
Fiéno. Խոտ չոր. խոտ ի բար: գոտոյ: օր. ի սրտիդ: e' non è tempo di dar fieno a' oche. առակ. չէ ատար ժամանակ լինել: uomo di fieno. մարդ անպիտան. խօլամարիտ. չեռանդիտ:
Fiéra. Գէր. հզի վայրի. գազան: եգան հպանիլ ճանապար: trar di bocca al cane la fiera. առակ. այլ ի որ սերտանել, և այլ ի, որ հնձել: Տօնա վաճառ: խանոյր: tu non saresti a tempo alla fiera di Lanciano, che dura un anno, e tre dì. առակ ոչարի ինի դիւրիս անձին. այլ վատ ես, և հեղգ:
Fierále, s. Տես Brutále.
Fieraménte, adv. Գազանաբար. գիճէ անոր. անողորմ. խստիւ: զանի ինի. հերհամբնդ: Տես և Eccessivamente.
* Fiérere. Տես Ferire.
Fierézza, Fierità, sf. } Գազանութիւն. վայրագ
Fieritáde, - táte, } գութիւն. վայրենութիւն. անգիտութիւն. անգթութիւն: նուաստութիւն: Fierézza. Յաղօթականութիւն. շնութիւն:
Fiéro, ra. Fieríssimo, ma. Վայրագ. վայրենի. գազանական. գազանութիւն: ամէն հի. դժգին. դաժ. անագորոյն: նուաստ. զազ: ահագին: ահեղ. չարհուրելի: գերգնաբար: հեղհեղիլ: նուաքանչ. հրաշալի. ահեղահրաշ. անգութ. տարապայման: հեղհեղիլ. օտանելի: գազազ. ամբարտաւան. սաստկակ: չարդարոյ: դժնդակ. անողորմ. գազանակ. դիւդ: քինո: խղճահարիչ. ի ինիլ: աշխոյժ. բռնի. ինքնահաճ. ինքնահաւան. հարձ: ձարտարամիտ. յաջողակ: աչքերէն: աչքերէն: աչքի:
Fierúcola, sm. Գազանի փոքր, հիմ տկար. փոքր բիկ երեվայրի: փոքր տօնավաճառ:
Fiévole, adj. Fievolíssimo, ma. Տկար. ծոյլ. անզօր: պաշի. գոհկնիկ:
Fievolézza, Fievolità. Տկարութիւն. ծուլութիւն: պակասութիւն. ծուլութիւն. ծանրութիւն. ծանրութիւն. ծանր

ձայն : սպրդել . խաղալիք . երեսվառ սպրդել : խորհուրդք . կամ ձևք որ գոյց . առակք , կամ նմանութիք որ գրոց : Ձև երկրաչափական : ձեռվել : ձև քարտասանական . երկնացոյց . (ի կազմած , կամ տեսիլ երկնից նկարեալ ի մակարդակի :) հաճատեղութեան . առասիք : թուականութիւն : բաժան : տես և Conno . Pogniam figura . Ածգութք օրինակ . օրինակ բան . ոյր : figura da cembalo . այր զաղտատեսիլ , տգեղագեմ , անդիմելոյ : figura del Calotta . նայն ի : *figura di prua . արձան գլխոյ նաւին : * fare figura . լինել յիշեալատուր , կամ երևելի . փայլել իշխանութեամբ . հանդիսանալ . երևեցուցանել զարհանապատուհուն :

Figurábile , ſ. Ձևանալի . ձևական . որում հնար ի ընդունել զանազան ձևս :

Figurabilità . Ձևանորութի (մարմնոց :)

Figuráccia . Ձև տգեղ . անհեթեթ կերպարան :

Figurále , ſ. խորհրդատուր . օրինակական :

Figuralménte , ſ. խորհրդաբար . օրինակաբար :

Figuraménto . Ձև . ձևակերպուհի :

* Figuránte , ſ. Տես Rappresentante .

* Figuránza . Ձևացուցանել . ձևակերպուհի :

Figuráre , ն . Ձևացուցանել . ձևակերպել . գրօշնել . նկարել : ընդունել զերեսս . նաւել զերես . երևեցուցանել : կերպանգիտ : նկատել ի միտս . երևակայել . հայիլ մտօք . խորհիլ : հայեցուածք . փիլիսոփայել . նշանակել . օրինակել . առարկել . հաւատարտրել . կատարել . տես և Raffigurare .

Figurataménte , ſ. Ձևով . այլաբանօրէն . օրինակաբար :

Figurativaménte , Նմանաձեւ . խորհրդաբար :

Figuratívo , va . Օրինակական . խորհրդաւոր . նշանակական :

Figuráto , ta . Ձևացեալ . լեզ : canto figurato . տես ի Fermo ;

Figuratióne , էգ . Ձևակերպուհի . ձև . կերպարան . տիպ :

* Figureggiáre , նա . ի կիր արտնուլ ձևս . հարտանանիկան . զարդարանիք :

Figurétta , Figurettína . Փոքրիկ ձև . պատկերիկ :

Figurína . Նմին ն : figurine alla Cinese . նոքեղ պատկերք : figurina da fontane . այր զաղտատեսիլ :

Figurísmo . Օրինակութի . (ի գրուել ոմանց , որք ոչինչն զիրք ամ գործք , պատմութիք , և այլարտրուհիք հնոյ կտակին՝ էին օրինակք և մարգարէութիք հորոյ կտակիս :)

Figurísti , յոգ . ար . Օրինակակալք :

Fíla . Շար . կարգ (զօրաց , ևլ .) տող : աշխ : alla fila . կարգաւ . ի կարգի . անընդհատ . զիրի : աշխատ . արշաւիք : andare alla fila . դնալ միաձայն զիրի : meter in fila un esercito . կարգել . հանդերձացուցանել զօրս : stare in fila . կալ ի կարգի իւրում :

Filáccica . Ծխեզան կամ չաղամաի ծուխատեալ կամ հատեալ չուխայից :

Filacciéne , ար . ի Թել երկայն , յորում կապեալ են բազում կարիք ձկանց՝ բացատ ի միմեանց :

Filadiéra . Կտաւակ ինչ գեստոց :

* Filaróro . Ոսկեհան : գնդապանիք . աշխատիք :

Filaménto . Ծխել . մանրաթել , կամ երակ փայտից :

Filamentóso , sa . Ծխելուտ . բազմաթել (տունկ :)

Filándra . Ի ձկի ինչ թելանման դիւցազեալ ի մարմնի բազէից :

Filáre , ն . Մանել . նիւթել : կերտել . էնին նիւթ . ſ. մանել զոսկի , կամ զարծաթ : գեպպան էրէ . ſ. կարգել . խորհել . զմտաս ածել : * երկնչիլ ի sangue . հեղուլ , կամ ծորեցուցանել զարիւն . (ի՞ հոսել ոչ չիւծ առ չիւծ , այլ անընդհատ , բայց ոչ յորդ :) Նուազ հոսել (գինւոյն ի դառարկեալ կաթսէն :) ծորել մեղմ (պանրոյ , և այլ խաչելին նմանոց :) del signore . Ոտնանալ փքանալ . գոռոզանալ . անապարժիլ : far filare uno . առ ոմանք ինչ ի մանել : և՝ բռնել առնել ոմանք . կամակատար իւր պատրաստել զոք : և՝ ընդերանալ : torre a filar , per dare a filare . Ծուղակալ զնոր գործ հոգալ զառարին : La puttana fila . (առակ է և ասի զնշիկ որք առ յեռոտին չքաւորուէ վատասիեն ի ձեռագործս արուեստից զոլորտելիք խարհանից .) Կարօտանալ է առուբն պարենից ի չքաւորանալ է հասեալ : non è più tempo che Berta filava . առակ . ամենին առուրք փարեցաւորէ : chi fila , ha una camicia , e chi non fila , ne ha due . առակ . ոչ միշտ հնազանդ վատասիկոց փոխատրին արհուրք : filar grosso . ոչ մանրախոյզ լինել : խնձոյն ի բրդէ : sottile . մանրախոյզ լինել . ի մանուշս իմանալ . լինել դէզ : il Diavolo è sottile , e fila grosso . տես ի Diavolo .

* Filar sûlle , ancore . Տատանել . հաւատն ի վէր անհաստատ խորհիլն :

Filáre , գոյ . ար . Շար , կամ կարգ իրաց : աշխ : non la guardare in un filar d'embrici , կամ in un filar di case . առակ . ոչ լինել մանրակրկիտ :

Filaréti , ար , յոգ . Քառակուսի սուսեր գաւազանի ինչ գլխանաւոր :

Filastrócca , Filastróccola . Սնոտիք . խաչատանք : այլն օյոգ . ընչ : երկարաբանութի . երկարապատում չառ :

Filatéra , Filattéra . Բանմուխ . կապոց . շար : լծից . արա . տես և զվիրին :

Filatéria . Գրատանակ (հրէից :) տես և Pentacolo .

Filatéssa . Կարգ շիմեալ . խառնիխուռն շարք :

Filatícoio . Ծել խորտրատոյն մեռաքից : կերպանդն ի խորտրատոյն մեռաքից :

Filáto , գոյ . Մանածք . մանուածք . Թել : էլուկ : il filato de' ragnateli . ոստայն սարդից :

Filáto , ta , աց . Մանեալ . նիւթեալ : էյերէնից :

* Filatojájo . Մանօղ . որ մանէ անօճով :

Filatójo . Ի անընդատ գործէ ինչ մանելոյ զասլանն : * Fare star al filatójo . կարկեցնել :

Filatóre , ար . Filatrice , էգ . Մանօղ .

Fialttéra . Տես Filatera .

* Filarmonico . Սիրող երաժշտութե . երաժիշտ :

* Filauzia . Ընձեռանկրուհի . ինքնասիրութի :

* Filéllo . Սանձ լեզուի . կամ լեզուի :

Filettáre , ն . Ոսկեթել զարդարել . ոսկեզօծ անել : * ժապաւենել զանօճս :

Filetsáto , ta . Ոսկեթել զարդարեալ : ոսկեզօծ :

Filétto . Նուրբ Թել , կամ ասպանի : ընդ էլուկ : չուխան վարսին : ի և ազգ ինչ փոքր պարտկ կազմեալ երկուց չուանաց ձևաւորց , որք վերամբարձ առնին զչուխ երիվարին առ ի չուռնոյ : tener in filetto alcuno . անուշագ պահել զոք : d'oro . Թել ոսկի : Կապ վարոցին . կապ անձկութութե : տես և Scilinguagnolo .

Filfilò , ſ. Տես Minutissimo .

Filiále , աց . Որդիական (սէր :)

* Filialménte , ſ. Որդիաբար . ոգի զորդի : եղբայր ինպ :

Filiazióne , էգ . Որդուէ . սերտութի . ծնունդ :

Filibustiére , ար . Հաւատրաց . Հերձ ծովու :

Filíce . Filičità , ածի . Տես Felice , ածի :

Filié ra. Ի գործի ինչ յօրինելոյ զմատաղեայ լծկաց: հէտ ոչ: մանրացնելն քննաբ. մանր խաչատրաբ: ջնջիքեիւ: կարդ. չար: պշտ:

Filigrána. Գործած ինչ ականջեայ:

Filiggináto, ta. Filíggine, Filigginóso. Տես Fuligginoso, ևն.

* Filio. Տես Figlio.

Filipéndula. Ի բոյս ինչ կախեալ իբրև ղեղեայ:

Filliréa. Ծոփ ինչ լեռնային:

Fillitide, իգ. Խոտ ինչ տատիկ:

Fílo, ար. fíla, կամ fíli, գր. Ցնել. առդանի: իէնիի: ճնել տակի, արծաթի, պղնձի, ևն. ճնիլ: գիծ. ծիլ: լծանիւ: ոտ. ճեղուածոյ. կծիք: խոյլ: կերնացաղ. գնացք: ապեր: filo di storia, di ragionamento. ընդհատիլ. կամ կարգ պատմուճի. ճնիլը ընդհատ: metter uno in sul suo filo. աշխորհեցուցանել զմարդ ընդհատելոյն: fil di perle, coralli, ևն. տող. կամ շար մարգարտաց, կրնտոց, ևն. քանի մարգարտատուր. քանի ամանեակ ի բառոց: փնի. պէս պնի ինձի: Շար: պշտ: vanno in filo. ընդհանուր շար ընդ շար: filo di spaglia, d' erba, ևն. շիւղ յարդի. դեղոյ: aver il vento in fil di ruota. հնձել յաղթական հոսմամբ. հաճախ յաղթական հոսմամբ: inciampare, կամ rompersi il collo in un fil di paglia. վտանգիլ ի մանուռնս, կամ գործն խնդիր: Սայր սրոյ. բերան կտրոցի, ևն: խոյլ: պշտ: màndare, mettere, tagliare, կամ far passar a fil di spada. ի սայր սուսերի մատել. ընդ սուր հանել. գերծանել: էէ էէրնի: andar a fil di spada. սրախողոխ լինել սրոյ ձաղնիք քննել: spada di filo. հարուստ սուսեր: էէ սկին գերծ: tener il filo. ընդհանուր կարգաւ. յատկաչ խաղալ ընդ կարգի, ընդ ոգնաշունչի: tener il filo appiccato, կամ attaccato ընդ իշխանել ուշ իսկատ ընդ միջել զգործն. trarre il filo della camicia a uno. առակ. ծնել զոք ի կամս անձին. առնուլ յուսերէ դնդրեզին: partirsi in sul far del nodo al filo. մեկնիլ կամ դնոյ առնուլ միշտ ի կատարումն գործոյն: fila della sinopia. (կարգ մշտնորդ) լար հնձանից: էրէե: andar per filo della sinopia. առակ. գործել զգուշութ ընծաւ. գործել սչաշուրջ, խոտով: a filo, հ. ուղիղ. ուղղորդ. ընդ ուղիմս անվնաս. պօշտ: a un filo, կամ a due fili. միաձել, կամ երկձել (իսաւ. ասացեալ:) " a un filo por volta. մի առ մի. մի ընդ միջէ: andar a filo. լինել ուղիղ. ուղղագիծ. ևս. գնալ ուղղորդ. ընդ ուղղորդն: ևս ուղիղ դնալ (գիայն կարմրանելոյ լարիւ:) essere a filo. լինել պատրաստ, կամ կազմ: fare andare per filo. ստիպել զոք զինքան ուժ: metter a filo altrui per far checchessia. յօժարեցուցանել զոք. ածել ի փափաք: andar per filo, կամ di filo. գործել բանի. ախտիայ: aver per filo, կամ di filo. ունել բանի: pigliar uno di filo. ծաղրապատել: բանագրաւել խնդրել զոք. ջաւալ ուժք տեղի ստատախանուց. յօժարեցուցանել զոք առնել ինչ անյապաղ: a filo a filo, հ. ի ճնելս. ի ճնել ոչ զինել: filo per filo. հ. կարգաւ. մի զինի միոյ ի միմեանց զինի. մի ըստ միոյէ: պրպտել. պնդի ձեռի պրպտել: fil filo, հ. հետ զհետե. միմեանց ընդդէմ. առեալ առեալ: per filo, կամ per filo, e per segno, հ. ոչիչ ոչ անվրէպ (ընդհանալ:) vederla fil filo. ճանաչել ընդդակիսն. քննել մանր մանր միոյէ: filo delle reni, կամ della schiena. ողնայար. ողնաշար: Ուղիղ ողնայարին: fil di paße. կցակ. (են զոդք հացից. կամ երկք հացք ի միմեանս:) fil d' acqua. ընդհատք. կամ հոսանք ջրոյ: filo. ոչինչ. քնաւ. ոչինչ քնաւ: non ne ho un filo. չունիմ ինչ քնաւ:

* Filodósso, գր. Փառասէր. փառամոլ:

Filógo. Տես Filologo.

Filología. Բանասիրութիւն. սէր գրականութեան, հմտ առմէն:

Filólogo. Բանասէր. ուսումնասէր. գիտնական: գրագիտիւթ. իմաստասէր:

Filoméla, Filoména. Տես Rosignuolo.

Filondénte, իգ. Ագռ ինչ ցանցառ կառուց:

Filóne, ար. Սահնք մետաղեան հոսոյ. երակ մետաղաց: ստինք ջրոյ. (է գլխաւորը երակին ջրոյ, կամ մետաղաց:) պամք:

Filónio, գր. Փիլոնեան. (է գեղ փիլոնիզմենի:)

* Filosáfo, Տես Filosofo.

* Filóso, sa. Ճեղուիլ. բազմաճեղ:

* Filósofa. Տես Filosofessa.

Filosofále, հ. Իմաստասիրական. փիլիսոփայական:

Filosofánte, ար. Իմաստապրօղ. իմաստասէր:

Filosofáre, ևս. Filosofeggiáre. Իմաստասիրել. պարապել իմաստասիրութեամբ. ի փիլիսոփայութիւն քննել իմաստասիրաբար: քննել ի միտս. մտաբ խոհ լինել:

Filosofástro. Իմաստասէր անկեան, ապիւս. իմաստակ:

Filosoféssa. Կին իմաստասէր. փիլիսոփայ:

* Filosoféto, նաշ. Իմաստակ. ստիպատակ:

Filosofía. Իմաստասիրութիւն. փիլիսոփայութիւն: քիէնոքիւնէ. իւր հէնէ:

Filosoficaménte, հ. Իմաստասիրաբար. որպես իմաստասէր. փիլիսոփայօրէն:

* Filosofícare. Տես Filosofare.

Filosófico, cà. Իմաստասիրական. փիլիսոփայական:

Filósófo, Իմաստասէր. փիլիսոփայ: քեչէոքի: ուշադրաւ. անհետադէմ. վերացեալ միտք. (առն հեղինակին:)

* Filosofóne, ար. ապուի. Ռիչ իմաստասէր:

Filosofuólo. Տես Filosofastro.

* Filosomía. Տես Fisonomía.

Féltro. Գեղ սերոյ. (է գլխակապի գեղ, կամ ըմպելի յանկացեալ սերոյ:) * սեռ և Feltrazione. Ստեղակ վերգին չղեծից:

Filugéllo, գր. Շերամ: Եղէրամ գնդաձև: báco filugéllo, ած. որդն ի ստացագործ գերեզման:

Filunguéllo. Տես Fringuello.

Filúzzo, Ծիլ նուրբ: ինձէ իէնի: ձեւք կամ ծայր գործից. (են առկախեալ ճեղք գործից, ևն:)

Fílza. Շար. շարք: պիսի: կարգ: պատ: di parole. Հատ երկարաձիգ:

Fímbria. Ծայրաձեւն հանգելոյծից. վերջաւոր: ընդ ընդ: ընձեղք:

Fimbriáto, ta. Ծայրափնել. վերջաւոր: ընձեղքի:

Fíme, ար. Fímo. Պղծութիւն. քակտ. աղբ: գերեզման. ճիպաղ:

Fimósi, ար. Ի ախտ ինչ անելիւթաւորէ:

Finále, հ. Վերջին. յետին. վերջնական. ածն. ածնեցեալ: prigione. միանձնաւոր. անել բանտարգելութիւն:

Finalménte, հ. Հուսկ յետոյ. ի վերջոյ. ի կատարածին ժամ: ածն ածականս. ետնագոյն:

Finaménte, հ. Finissimaménte. Կատարեալապէս. գերազանցիկ ինն: վախճան. անվրդով. բարեհոգի: էէ նի. իւրէն:

* Finánza. Տես Fine. * Finánze. Եկամուտք իշխանին. արքունի մշտից: էէնէ. իրաք:

Finanziére, ար. Պաշտօնեայ արքունի եկամտից.

Fi-

ասպիկան եկամտից · շահատ ։

* Finâre, ս. Աւարտել. դադարել ։ աւելն և Quitare.

Finattantochè, Finchè, Fíno a tánto chè. մինչ ։ Մինչ ի ։ ց ։ եւոյ ։

Fíne, ի · Վախճան · աւարտ · եզր · ծայր ։ ծնդ · ած ։ կատարումն · լմնումն ։ Սահման ։ պինա ։ վախճանական պատճառ · վախճան (գործոյն) ։ պէտ · դիտաւորութ · միտք ։ նպատակ ։ աւելն և Quitanza. Metter, կամ dar fine. աւարտել · կատարել · պէրիրէ ։ toccar della fine, կամ del fine. կատարել · գձանալ, գանալ ։ Սահ · կատարած · վճռած · եօթ ։ stare in fine. լինել տէր ի մահ · ի ներել ի հոգեվարս ։ ճան կէրէկէ ։ aver fine. Վախճանիլ · ունել զկատարած · հրմնչիլ ։ far fine, կամ tirare a fine. Տես Finire. կատարած · եզք եղոյց ։ ծնդ ։ * far bel fine. ունել յաջողական եզս · far mala, կամ cattiva fine. յանդիլ ի ձախողական եզս ։ far buona, կամ mala fine. ունել կատարած բարի, կամ չար · մեռանիլ բարեաւ ։ a fine. ի պատճառս մի· ոք ի· զի· ոյ· զի· էնո· ֆին a fine forza. զհոսիլն բռնի ։ a che fine? ինչ ոակս · յոր ·ոակս · առ ինչ ։ նպատակ ։ al fine, alla fine, in fine. ի վախճանի · ապա · հուսկ յետոյ ։ ծնդրդ · ընճամ ։ alla per fine, alla fine delle fini, alla fin fine. նոյն են ։ և՝ գլուխ գործ նախ ։ senza fine. անեզր · անկէտ ։

Fíne, ած, ի · Նրբր · մանր ։ ընձ ։ ընտիր · գեղացուցիչ · քաջ · ազնիւ · կատարեալ ։ խոհեմ · խորամանկ · խորագէտ · Հարատար · ֆէրզանի · կրթուի · քաջ · անվնասիւր ։ յաջողակ · վարժ · հմուտ ։

* Fíne, ներբ · Տես Fino ։

Fineménte. Տես Finamente. Pagar finamente, Վճարել ողջի, կամ լման ։

Finénte. Տես Finiente ։

Finéstra. Պատուհան ։ էնճէրէ ։ far delle finestre. քանիլ պատուհանս · Աչի · աչք · մուտ · աւելի · պատճառ ։ * far aspie finestre. խոցել կարիկը ։ finestra sopra tetto. երդ · փոյ պատուհ ։ եւ դամասխարակ · դայեակ ։

Finestráto, ած · Կարդ · պատուհանաց · զարդարեալ պատուհանաձեւ ։

Finestrélla, Finestréllo. Նոմ · Պատուհան փոքր ։

Finestrétta, Finestríno. Տես ընձ · էնճէրէ ։

Finestróne, ած · Պատուհան մեծ ։ պէօյիւտ էնճէրէ ։

Finestrúcolo, Finestrúzza. Փոքր պատուհան ։

Finézza. Կատարելութ · ազնուութ · նրբութ · գեղացուցիչ · ընճէլիէ · էյլիէ ։ ըստանելութ · քաջ զարուարութ · քաղցրութ · մարդասիրութ · սէր · խրելի · լուիք ։ * Խորագիտութ · խորամանկութ ։ Քէրամէթ ։

Fingénte, ի · Կեղծօղ · կեղծ · կեղծաւոր ։

Fíngere, ն · Ստեղծել · մտաբ · հնարիլ · գտանիլ · ֆնար էնիէ ։ կեղծել · կեղծաւորիլ · ձեւանալ · կերպարանիլ ։ աւրինի ընօրինէ ։ առնոյ ։ finge te, che la cosa sia così. գիր ի մտի դամ գիր ցուք ըստ այդ այդպէս իցէ ։

Fingiménto. Կեղծիք · կեղծաւորութ · երեւոյթ ։

Fingitóre, ած · Fingitrice, ի · Տես Fingente.

Finiénte, ի · Աւարտիչ · կատարիչ ։

Finiménto. Կատարած · վախճան · կատարած · ծնդ ։ լրութ · կամ ըստ գործոյն · կատարածութ · կատարեալ գործոյն ։ dar finimento. կատարել գործ · աւարտել ։

Finimóndo. Կատարած · Տես · ապականութ · քան գումն · աւերած ։ երկիրս ահագին · ահագին ։ եզկէտ · վատասխրտ ։

Finimondóne, ած · Բաս · ծանր · կարի ։

Finíre, ն · Վախճանել · աւարտել · կատարել · լեցանք հանել ։ պէրիրէ ։ վճարել · սպանանել · սեռ և far Quietanza, ս · Վախճանիլ · զգալ ի կենաց ։ եօթէ ։ գադարիլ · կասիլ · էվրանի էնիէ ։ finir la festa. կատարել · ի գլուխ հասնել ։ sul finir dell' autunno. յաւարտ աշնան ։

* Finistrélla, Finestrélla. Փոքր պատուհան ։

Finíta. Տես Finimento, Fine. Սահ ։

Finità. Հուսաւորութ · հուսաւոր քանակութ ։

Finitaménte, ի · Finitissimaménte. Հուսաւոր բարւոյ · հնասիր · ոչ յամառաւոր · ոչ յանհնազանդ · փափաղանաչ ։

* Finitézza. Աճպիտ կատարումն · աւարտ ։

* Finítimo, ma. Սահմանակից · մերձաւոր ։ սեռ նոյնպէս ։

Finitívo, va. Աւարտիչ · հուսաւոր · զգալի ։

Finíto, ta. Finitíssimo, ma. Վախճանիլ · ի գլուխ եղեալ · աւարտել ։ պէրիրէ ։ կատարեալ · անթերի ֆէլամ · հուսաւոր · սահմանաւոր · չափաւոր ։ պարզամաւոր · վատասխարակ ։ մերձ ի մահ · օգնական · ըստեալ ի բժշկից ։ * մեռեալ · finita è per noi. վերջաւ ։ վճարել ի· մի մեր ։ farla finita. ձեռնթափ լինել · կասիլ · ոչ եւս յիշատակել զգործ ինչ, կամ զգան ։

* Finitóre, ած · Կատարիչ · թամանդակիչ ։

* Finitúra. Տես Finimento.

Fíno, na. Finíssimo, ma. Տես Fine, ած · oro, argento. ոսկի ընտրանաց · արծաթ ընտիր ։ եւս աչքն, ինտը ։

Fíno, In fino, նոյն խորքին պարա" համ պայ նախադրութ ին համդերձ խնդրելի · Մինչև · մինչ ի · ց · չափ · պէ· պո· ֆի· ֆինո alla cintola. մինչև գօտի. մինչ ոսկի չափ · պէրինի պէ· fino alla metà. կիսով չափ · fin presso alla città di Verona. մինչ հուպ ի վերոնայ · fin dal tempo. ի· հետէ · յայնց ժամանակաց · հնչոյ · օրպան պէրի · fin dal primo dì. յօրէ յԱրշին · fin da bambino, fin dalla fanciullezza. ի տղայութէ հետէ · ի մանկութէ · ըզհոգեփոփան պէրի · fino a dì. ցառաւօտս յայգ · մինչև ցառաւօտ · fino a questo dì, fin oggi. ցայսօր · մինչև ցայսօր ժամանակի ։ fin ad ora, fin adesso. ցարդ · մինչև ցայժմ · ցայժմ · ընթերնէկէ ։ fin dal mare. ի ծովէ մինչև ի· ի ծովէ ի ։ fin quì, fin a quì. ցայսավայր · մինչև ցայսօր · պոբայա փա · պա ինանի պէ ։ fino a quel termine, fin là. ցայնավայր ։ օրայա փա ։ fino a tanto che. այն չափ չի ։ օֆպաբ տէ ։ fino a che termine? fino a quanto? fino a quando? մինչև յերբ · ընդ · ցոր քան ։ նէչէ պէր ։ նէ պամանոփա ։ fin da' tempi. ի ժամից անտի ։ fin da quando. ի վաղուց ցոր ժամ · fin da quel tempo, che. յայնց ժամից հետէ ։ fin chè. ցորչափ · ցորքան ։ նէչէ փի · նէ գապար տի ։ fin ch' io viva. ցորչափ կեցից · առ կենդանութեաւ իմով ։ Fino. Եւս · ևս և · նաև · և · անգամ ։ պա պէ · պէրէ ։ fino ad ora, fin da ora. նաև այժմ · այժմ և ևս ։ էնիփի փէ ։ fino allora. նաև յայնժամ · յայնժամ և ևս ։ ո պաման պա ։ fin allora. ի վերուց · ի վաղուց հետէ · ի ժամանակաց անտի ։ ցառաւօտ պէրի · ո պամանան պէրի ։

Finocchiána. Բոյս մի, որ կոչի և Meu. Համշա ենի · հվ ։

Finocchíno. Ընձիղ սոխի · սամխի փոքր ։

Finócchio. Սամխի ։ ոսկէնի ։ voler la parte sua fino al finocchio. խնդրել զամենն իւր մինչև գյիսոն նաքարակիան ։ esserci, come il finocchio

chio nella salsiccia. լինել ուրիք վայրապար, կի իբր Թարմասար. (յր առանց հլևանուելիք, միայն առ ի ընուլ զինիւ:) dar finocchio, pascer di finocchio. տես Infinocchiare. Finócchi! փչուած աքանչելացս. բարև:

Finócchio porcíno. Ի բայս ինչ: առուգաբանի Սամիի խոսի:

Finóra, Fin óra, ած. Մինչև յայժմ. մինչև յայսօր. յարդ: պես կիանդ պես:

Fínta. Տես Finzione. Far finta. Տես Fingere.

Fintaménte, ած. Կեղծիօք. կեղծաւորաբար:

Fínto, ta. Fintíssimo, ma. Կեղծ. կեղծեալ. կեղծաւորեալ: եալան. եափա: andare finto. Տես Fingere.

Finzióne, իգ. Կեղծիք. կեղծուածն. կեղծաւորութիւն. պատրանք: ոսկրին. բիծ. հիւանդ: գիւտ. ստեղծագործուիք. տաւտիլ: ծաղա: senza finzione. անկեղծ. անխարդախ:

Fío. Տես Feudo. Պատիժ: ձեղա: pagare il fio. վրէժս տալ. վրէժս լուծանել. պատիժ տալ: ձեղաղոցը պատմա:

Fiocággine. Fiocagióne. Տես Fiochezza.

Fiócca. Տես Fiocco.

* Fioccánte, ած. Ձիւնայեալ. ձիւնատարափ:

Fioccáre, բ. Տեղալ, կի իջանել ձեան ի ձիւնել: գառ եաղմա: è fiöccato molto. եղեն ձիւնաբերք:

* Fiocchettáto, ta. Տես Picchiettato.

* Fiocchétto, նամ. Տես Fiocco.

Fiócco. Ծիւ բրդոյ, կի մեռաքսի: եան եալ: di neve. տարափ ձեան: Տես և Nappa. ծաղր. այդի. կատակ: ինդէ: յարձակումն. կատաղուիւն. ուժգնուիւն. թափ: հիւանդմա: կուռ. բան. հարուած: գօլէն: far fiocco. ձիւնել: խալ առնել: կամ կոտորել (զոշխս:) Սատուել. լիուլ: ձօլապա: essere, կամ fare una cosa co' fiocchi. լինել կի առնել ինչ հանդիսիւ, ձեռ մեծաւ. uscir co' fiocchi. ելանել հանդիսիւ. կի չքեղապանծ փառօք:

Fioccóso, sa. Ծոռալից: ալևորիլ. ալևոր:

Fiochétto, ta. Փոքր մի կերկերեալ:

Fiochézza. Կերկերուիւն: պօղալ խռխռելմամբ:

Fiócina. Բազմաժանի. բազմարձկն: ղէդէն:

Fiócine, աբ. Կոխած: կամ կեղևանք խաղողոյ: կիպրէ:

Fiociniére, աբ. Որ ի կիր առնոյ զբազմարձկն:

Fióco, ca. Կերկերեալ. կերկերաձայն: ալեալ. խռխռոտ: պօղալ: ոսկոր: lume. լոյս աղօտ, կի նուազ, աղօտաձառնիկ: ապ ըստ:

Fiónda. Պարասարիկ. սափան:

* Fiondatóre, աբ. Պարսաւոր. պարսաքարիչ:

Fioralíso. Ծաղիկ ինչ գաշտային, որոյ առնեն կոչի Battisegola. ֆնյեմֆէր ենէյի. պնպուշ. սենեն:

Fioráre, ն. Ճարպտուել, կի իւղոտիլ ինաւ:

Fioráta. Փրփուր կաթսայի ներկայաբաց:

Fiorcappúccio. Ծաղիկ ինչ դալոպայնի, զոր անկապանիք կոչեն Consolida reale.

Fiordalíso. Ջուրան: ամպաք: շուշան գաղղիացոց. (էր կնիքն Թագաւորաց գաղղիոյ:)

Fióre, աբ. Ծաղիկ: ենէյ: պտղատունք, կամ ակն պտղոց. (է մասն ուսանի բուրգնեն պտուղք:) Սան պտղոց: գառան: պտղապաղ, կի պպղպղալ. ինեն նոր հանդերձից: ծենէ: փայլինն. փառք: հանքաւ: նան: նամ: fior di latte. սեր: կոյտ: fiore nella femmina. կուսուհի. կինք կուսութիւն: պիւրէլիք: fiori. դաշտան. օրէնք կանանց: հայդ: այլէք: fiori del vino. Ծաղիկք գինւոյ. (է զորքոս ինչ երևեալ զերևոյթ գինւոյ՝՝ի սպառիլ անդր սակաւին:) fior del rame. Ծաղիկք պղնձոյ. (են մանրիկ մասնիկունք զատուցեալք ի բովանդակ զանգուածոյ պղնձոյն ի հալիլ նորումն:) Fiori. Ծաղիկք, կի ծաղկանիւք զարդք գրոց: Ծաղիկք. (ը քիմիականաց են նրբագոյն և նեղնեղադոյն չորացեալ մասունք մարմնոյ իւրիք զատուցեալ զամամբ ի թանձրագունիցն:) Fiore. Ընտրելագոյն, կի ազնուագոյն մասն: էոչ. էլաը: fior di farina. նաշեհ: պիպ ունս: fior di sale. աղ ազնիւ: fior di età, կի degli anni. ծաղկափթիթ տիք. ծաղիկ տիոց. քաջ. ոյժ. մանուկ: fior de' Poeti. ծաղիկ, կի պատրաստեալ բանաստեղծից. հաչախաւոյ ի բանաստուծս: fior de' soldati. այրընտիր գունդ զօրաց: Fiore. Դիրագոյն բեհեզ ինչ (գործել յազնէագոյն մասնի բաշխակին:) essere in fiore. լինել ի չայոյտոյնծս. բարգաւաճիլ. ծաղկիլ. բարեբաստուել: գերազանցել. փայլել. ծաղկիլ: * al cader del fiore. չաւարտ պարծանացն: Fiore. Ջնրդ ինչ սահմնին: ծաղիկ խաղողիկ Թզենոյ. (է մին ի չորից նշանաց խաղողիկ Թզենոյ:) Տես և Buccio, Búccia. Il negare è il fior del piato. ի գառս նահէ չայլեցական, այր ժխտէ խաղառ: un fior non fa ghirlanda, կամ un fior non fa primavera. առակ: մի ծաղիկ ոչ հիւսէ զպսակ. մի ծաղիկ կամ մի ծիծառն ոչ բերէ զգարուն: esser fiori, e baccelli. լինել քաչաղող, ինդամիտ, և բարեբաստիկ. գոհ լինել ի չափ անձին: a fior d'acqua. վերեսօք ջրոյ. յերեսս ջրոյց. մնասանեալ զնուրբք: աա խոպանիցն: a fior di terra. վերեսօք երկրի. քերեալ առ երկրեսս: fiori di parlare. ծաղիկք. կի սեթևեթիք չարտասանականք. զարդք ճառին: Fior di donna. Ի ծաղիկ ինչ: Fior di San Giuseppe. Ի ծաղիկն Oleandro. տնկոյն: զգեցիկենի:

Fióre, ած. Ալևինչ. բնաւ: ոչ բնաւ: հիւ. ասլա: փոքր ինչ. գոյն ինչ: պիր ոչ: ճիպէի:

* Fioreggiánte, ած. Ծաղկեալ. ծաղկափթիթ. ծաղկաւէտ:

* Fioreggiáre, ած. Ծաղկիլ. փթթիլ: ելնել ասլասա:

Fiorellíno, Fiorélio. Ծաղիկ փոքր:

* Fiorénte, ած. Տես Fioreggiante.

* Fiorentinaménte, ած. Իբրև զՖլորենտացիս:

* Fiorentinísimo. * Fiorentinità. Փլորենտաւէտ եղանակ, կի ոճ (արտասանելոյ, խօսելոյ:)

* Fiorentíssimo, ma, էբ: Հաւանակ ծաղկափթիթ:

Fiorétto. Ծաղիկ փոքր, մանր: ոսփա ելնէ: ընտրելագոյն, կամ չաւագոյն մասն իրաց. ազնուագոյնն: էօչ. էլաը: Շաքար ինչ ասլեսաւ յոյժ և ընտիր: Թուղթ ինչ սասլաւ, և բասրին. Թուղթ ծծուն: Ապր ինչ քայլից ի կաքաւս պատուց: Սաւուր անպայր և բուրթ, (որով ուսանին զարաչարժուիլ:)

Fioríno. Փիօրին. (է գահեկան ինչ ոսկի կի արծաթիկ)

Fiorire, բ. Ծաղկիլ. փթթիլ: ելնել ելնէ: ասլեսլիլ: ծաղկիլ ասլեօք: ապ ապաթա: գերազանցել. փայլել. բարգաւաճիլ, կի ծաղկիլ: խոպան օլմա. ինչնեցը օլմա: բարեբախտանալ. երջանկանալ. լինել ի փառս: խալեկի էլնէ: սրփռել ծաղիկս. ծածկել ծաղկօք: զարդարել. ծաղկեցուցանել. ծաղկաւէտ կի բարգաւաճ առնել: fiorire delle donne. լինել ի կանանց օրէնս: այլէք օլմա. գան կէօրթ: * fiorir le spalle. պատժել զոք հրաչէկ խարտանաս: cominciar a fiorire,

re. փղթիլ. ծաղկիլ:
* Fioriscénte, ſ. ծաղկեալ. ծաղկածին:
* Fiorísta, ար. ծաղկագործան. ծաղկաձեր:
Fioritaménte. ſ. ծաղկատիպին. ծաղկաձեւ:
Fioríto, ta. Fioritíssimo, ma. ծաղկեալ. ծաղկաւէտ. ծաղկալից. ծաղկափթիթ: էնչ-էնչիւր էնչեւէն: vino. գինի ծաղկեալ (է գինին ինացեալ, ի յատակ տախտակ, և ականէ բորբոսիլ) fiorita gente. այրընտիր գունդ: vita fiorita. բարեբաստիկ կեանք: faccia fiorita. գեղեր զբաղարիկ: barba fiorita. ծաղկեալ ածիք: drappo fiorito. կերպաս ծաղկեայ. * Pasqua fiorita. Պեհտէկոստէ:
Fioritúra. ծաղկումն. ծաղիկ:
* Fioróne, կամ Rosóne, ար. Ջարդ ծաղկանկար:
Fiorrándo. Ի ծաղիկ ինչ գեղին: էիան էնէյի:
Fiorrándo, Fiorrancíno. ծաղկեան ինչ գեղին:
Fiorvellúto. ծաղիկ ինչ, որ կոչի և Amaránto. ի Աղեծառաւ: գոփիքե էնէյի:
* Fiósso. Սորին տան կընկան:
Fiótola. Տես Flauto.
* Fiótta. Տես Frotta.
Fiottáre, է. Ակկոծիլ. ծփիլ: լուգանալ. պուլպուլանալ: տես և Borbottare.
Fiótto. Ակնք. ծփանք: պուլպ: տեղատուիլ և մանկունացուցանել ծովու: պերեա արբեքի էյ-էնէսի: քաղցնուիլ. խուան: լցլցալ. յարձակումն. կատաղուիլ. էծափ. ուժգնութիւն. հեաճախ:
Fiottóso, sa. Ակնաւոր. աչեսասա. քաղցնածուփ: պուլպուլը. քաղաքոպնալը:
* Fírma. Սորագրութիւն. ինքնագիր: խնա:
Firmaménto. Տես Fermamento. Հիմն. հաստատուն: ինչել. գաւիթ:
* Firmáre, ն. Սորագրել. ընտանի. հինել. ընդունուլիւ: խնա ընէ: խոպատան:
Fisaménte, ſ. * Fisataménte. Ակնթին. ակնթարթաւ հայեցիւք: տես և Profondamente.
Fisáre, ն. Fissáre. Յառել. սլշուլ. նկատել. ակնթին: Ընդ պէտ: նաղդ պէտ: * Պնդացուցանել (զնդինն) պնդել. հաստատել (գրոդ. վիրաս.)
Fiscále, ար. Գանձատար. գանձապահ: հոգեպարտ:
* Fiscaleggiáre, ն. Վերակացուլինել. կամ պահել զերաւունս արքունի գանձուց:
* Fiscalità, * Պահպանութիւն երաւունի արքունի գանձուց: կամ իրաւունք արքունի գանձուց:
Fiscélla. Կողով. սնկատ: սեպէր. սեպեր:
Fischiaménto. Սուլումն: տես և Fischio.
* Fischiánte, ſ. Սուլիչ:
Fischiáre, ն. Սուլիլ. շչիլ: ըսլէի լալ: de' venti. շաչել. շառաչել. հնչել. հոտիլ, ևն. ըսմանա էնէ: սես էյուրա: alla battagliá. գոչիլ ի պատերազմ. ձայն առալ ի մարտ պատրաստի, կամ ազաղակել: fischiare altrui negli orecchi. շշնջել յունկն. ճառել ինչ յունկն. հնծել: գոբլոպ գոբլոպամ: fischiare. շչիլ, կամ շշնջել ի վր ուրուք:
Fischiáta. Սուլումն: շչիւն: բարձրաձայն այտն, կամ շչիւն: ձեղ: far delle fischiate a uno. շչիլ ի վր ուրուք. ի ձայն բարձր ծաղր առնել զրք:
Fischiatóre, ար. Սուլիչ: ըսլէի լալան:
* Fischiétto. Մէկմանձային սուլումն, կամ շչիւն:
Físchio. Սուլիւն. շչիւն: ըսլէի գործիք սուլելոյ:
* Fiscína. Տես Fiscella.
Físco. Գանձ հասարակաց. արքունիք, կամ գանձ արքունի, (յոր մտանեն ինչք մահապարտից և որոց մեռանին անժառանգ:) գրի. պետուիլ. դնել. applicar al fisco. առնուլ յարքունիս. andare in fisco. գնալ յարքունիս:
Fisetére, ար. Ի կէտ ինչ յաղգէ պալէնայիչ:
Física. Բնաբանուի. բնախօսուի. բնաբանական գիտուի. Փիզիգայ: էսի հէյմի: բժշկականուի. բժշկուի: հեպիմէյ:
* Fisicággine. ſ. Տես Fantasticaggine.
* Fisicále, ſ. Բնաբանական:
* Fisicaménte. ſ. Բնադէպ. Փիզիգապէս. բնականաբար: իրապէս. խոհապէս. արդեամբք:
Fisicáre, է. Հետազօտել երևակայութեամբ. մտախոհ լինել. երևակայել. հնարել. կեղծել. եղծերամբ քաղել:
Físico, գ. * Fisiciáno. Բնագան. բնախօս. ուսանող, կամ ուսուցիչ բնաբանուի: էնէի էսի հէպիմ: բժիշկ: հեպիմ:
Físico, ca, ան. Բնական: բնաբանական. Փիզիգական:
Fisicomatemático, ca. Բնաբանական և ուսումնական. (է որ ինչ ի բնաբանուի է ըստ սկզբանց ուսումնականաց:)
Fisicóso, sa. Դիպ. դաղնաբարոյ. մանրաքննին. մանրակրկիտ. անդոհ: իրիրդ. էնդաղ:
Físima, ար. Դիպուած. դժդհութիւն. կամակոր բարք. յամառ երևակայուի: * andar in físima. ի բարկուի բրդիլ:
Fisiología. Մարդաւարմունի. (է Ման բժշկուի, որ ճառէ զմարդկային մարմնոյ յատուկն:)
Fisiológico, ca. Մարդաւարմունեայ:
Fisiománte. ար. Fisiónomo. խորագիտող, կամ գուշակիչ բացայայց (է նա՝ որ խոշագրուէ գիտից * ճանաչէ զբաս ուրուք, կամ գուշակէ զապագայ բարեբաստիկ և զիշեռաւուի նմին:)
Físo, sa. Ցառեալ. ակնկառոյց: յատեալ մնոք. մտադիր:
Físo, ſ. Ակնթին: físo físo. ուշի ուշով:
* Fisófolo. Բան ծաղրական. Տես Filosofo.
Fisoléra. Նատակ ինչ հաստոյտց:
Fisólifi, ար. յոյ: Վնասաբոյծ. քարատունկ:
* Físolo. Տես Smergo.
Fisonomía. Խորագիտութիւն. պատկերագուշակութիւն (է արհեստ գուշակելոյ զբարս ուրուք ի գծագրուէ դիմացն:) Իւի վէմ: * Գծագրուէ դիմաց: տեսիլ, կամ պատկեր դիմաց: սիմ. էնէրե:
Fisonomísta, ար. Fisónomo. Խորագիտ:
Fissaménte, Fissáre. Տես Fisamente, Fisare.
* Fissazióne, ſ. * Fissézza. Հաստատուէ. սերտուէ. պնդուէ: անեռութիւն, կամ յատուկ մտացն fissazione del mercurio. պնդացումն. պնդանալ անդիմին:
Físsile, ն. Հերձանելի. դիւրահերձ (փայտ:)
Fissióne, ſ. Տես Ficcamento.
Fissípede, ն. Ճեղքոտնեայ. հնդակաթաթիկ:
Físso, sa. Մխեալ. վարտիճ. հարտուէ. քանեռ. հաստատուէ: ոգորութեամբ. տքնութեամբ. հաստատուն. անշարժ. անյողդողդ: գամի: որոշեալ:
* Fissù, ար. Վարշամակ պարանոցի կանանց:
Fistélla. Տես Cestella.
* Fistéllo. Տես Fistola.
* Fistellóso, sa. Տես Bucherato.
Fistiáre, Fistiáta, ևն. Տես Fischiare, ևն.
Fistiarélla. Ագգ ինչ հաւորսուէ ի ձեռն բուդի:
Fístio. Տես Fischio.
Fístola. Խղկայի. (է վերք ինչ հնացեալ. անձեռև, և խոր:) Ճանիս: * Սրինգ:
Fistoláre, ար. ն. Խղկայիճական:

* Fistoláre . ւ. Infistollírsi , յ. Խղճայնթիլ. փո խիլ ՚ի խղճայնի : Նախ օյմտ :
Fistolazióne , իգ. Խղճայնումն :
Fístolo . Սաւանայ . գ.ւ. խոտ . անհանգստարար :
* Fístula , Սրինգ : Նեյ . Լիւրիճ :
Fitología , Տնկաբանութի . տնկագրութի :
Fitóne , ար. Fittóne . Վիճումն . այս հարցուկ :
Fitonéssa , Fitoníssa , իգ. Կին հարցուկ :
Fitónico , ca . Հարցուկ . որ ունի զայս հարցուկ :
Fítta . Գնեմին խարխուլ կամ խոխուռ . հող զաղ փաղումն : Կոկին սաւսիկ և ընդ . աղբ :
Fittajuólo . Վարձուոր . վարձառու : Գրաճի :
Fittaméntе , ի Fittivaméntе . Տես Fintamépte .
Fitteréccio , ia . Վարձական . որ ժողովի ՚ի վար ձուց : stajo fitterecceio . Հաճ ինչ արմտեաց և պտղոց :
Fittívo , va . Կեղծ . կեղծեալ :
Fittiziaméntе . Տես Fintamente .
Fittízio , ia . Կեղծ . կեղծաւոր . կեղծաւորեալ . Եաֆա . փոխի . di fede non fittizia . սեան հաւատոյ : յանկեղծաւոր հաւատոյ :
Fítto , գ.ւ . Վարձ (տեղոյ :) Գրա : Կալուած , կամ տուն տուեալ ՚ի վարձու . Գրաչիկ Ներ : rincarimi il fitto . ասա՛ արասցէ զոր կամք ի ցեն նմա . ինասեսցէ՝ որչափ ինչ ձեռնհաս իցէ : a fitto , տես ad Affitto .
Fítto , ta , ած . Տես Finto .
Fítto , ta , ած . Մխեալ . սեւեռեալ . ճաստատեալ : ոգեմտնոյ գաղափար : Հագիլ . կոշիկ . ծռնիկ : Երա նանդ խիտ աչք : di fitto meriggio . ի կատարելեան ՚ի տօնաժամուն : di fitto verno . ի ձմեռ նամին : a capo fitto . գլխիվայր : star fitto addosso a checchessia . անդադրուկս կալ առ ումեք :
Fittóne . այր . Գլխատոր արմատ տնկոյն : տես և Fitone .
Fittonéssa . Տես Fitonissa .
Fittuário . Տես Fittajolo .
* Fiumája . Տես Fiumana .
Fiumále , ած . Գետական . գետային . գետոյ :
Fiumána , Fiumára . Վտակ . Լուրջ . ուղիք . հեղեղ : Նէլ :
Fiumático , ca . Գետական : գետային : cavallo . գետաձի :
Fiúme , այր . Գետ : յոյ . ըմպ :
Fiumétto , Fiumicéllo . Նաե . Գետակ . գետ փոք .
Fiumicíno , Fiumiciáttolo . Լրիկ : Էրէմի յոյ :
* Fiuminále . Տես Fiumale .
Fiutánte , ի . Հոտառիչ . հոտառու :
Fiutáre , ն . Հոտառել . առնուլ զհոտ : Փօփռմած : checchessia . փորձ փորձել զչափ առնուլ . փորձ տեղաճնել : փնդիռն ածոմած :
Fiutasepólcri , ար . Գերեզմանաղբկի . որ գերեզ մի ՚ի գերեզմանս :
* Fiutatína . Թոյլն հոտառուն :
Fiúto . Հոտառելիք : Հոտ . Հոտառութիւն . Հոտառու . Փօփռ ածմած : * տես և Flauto .
* Fizióne . Տես Finzione .

FL

FLaciditá , Փուղուն , կամ Թօշնեցուն (ջրոյ :)
Flácido , da . Փոյլ . Թօշնեալ (ջուղ .) մկղկեր :
Flagellaménto . Տես Flagellazione .
Flagellánte , ի : Խարազանաքարող :
Flagelláre ; ն . Խարազանաւորել . հարկա նել . խարազանաւ . ձաղկել : Գամչըմած : առաջ քեր վիշտս . վշտացնել : Էնէմ վիրվիր . ձկիա հիմնե : * տես և Flauto .

Flagelláto , ta . Հարկեալ խարազանաւոր : Գամչըմանել :
Flagellatóre , ար . Խարազանաւոր . որ հարկանի խարազանաւ . ձաղկիչ :
Flagellazióne , իգ . Ջաղկումն . դան : Էօմնէ : տես և Rovina , Conquassamento .
Flagellétto , նոմ . Խարազան փոքր :
* Flagellífero , ra . Խարազանաբեր . խարազան նակիր :
Flagéllo . Խարազան : Գամչը : Տարուճն խարազան նաւ . գան . ձաղկանք : Էօմնէկ : i flagélli , յոյ . ար . le flagélla . յոյ , իգ . Հարուած . կործանումն . աղէտ անհնարին . պատուհաս : պէտ . ձեղ . հա ցիս : Լիւրճ . առաստաղ : պօլաւոր . a flagéllo , մ . առատապէս . լիով :
* Flagizióso , sa . ևն . Տես Scellerato , ևն :
* Flagrantíssimo , ma . Տես Ardentissimo .
* Flagráre , ւ. Բաւ լաւ . Վառիլ . բորբոքիլ . այրիլ :
Flamináto . Քրմաճ հաւամայեցուց :
Flámine , ար . Քուրմ արամազդայ , արեաց և հր ամոլոյսի :
Flamínia . Քրմուհի արամազդայ եև :
Flámula . Ի բոյս ինչ կծուաշտամ , և Ճախնայինն :
Flanélla . Ազգ ինչ ասոդոյ :
Fláto , Flatuosità . Փուչ (ազէացւոյ որովայնի ՚ի փքան տուելի :) Էնէ :
Flatuóso , sa . Flatuosíssimo , ma . Փքուտ . փքուտ փորոտ (կերակրոց :) Էնէլի :
Flávo , vа . Բաւ փոպռ՝ . Խարտեաշ :
* Flautíno , նոմ . Տես Corista .
Fláuto . Սրինգ . եղեգնափող : Լիւրճ . Նեյ : ազգ ինչ քնարաձեւ նուագից :
Flébile , ի . Բաւ լաւ . Ողբական . ողբալի . տրխ մական :
Flebilménte . մ . Ողբագին . Ճաղճագին :
Flebotomáre , ն . Երակ հատանել . գան այմտ :
Flebotomía . Երակահատուած . Հանելն զարիւն :
Flémma , իգ . հբր և ար . Սառնաս . պղտամ . Էէ : Համեստութի . Հեզուն . Հանդարտութի չա փաւորութի : տոպռ . Ծաղընկէտ : դանդաղութի . դանդաղկոծութի : Լէլէի . ահեռնէլիի :
Flemmagógo , ga . ած , Թրի և գոյ . Սաքրիչ պըղ զամին , կամ մաղտոյ :
Flemmaticità , - táde , - táte , իգ . Ջնարդն մա զաղի . բնութ պղզամին :
Flemmático , ca . Սառնոտ . մաղտոյին . պղղա մոտ : պղնկիլ : պէղտիլ . դձաղ : Համեստ . Համեստասար . հանդարտասիրաբար անեարկուն : ա պըճիլ :
Flemmazía . Տաղ , կամ տաքուն (մարմնոյ :) մեղ խժայնն , պղղամային և ցաւդ :
Flemmóne , ար . Պղտաղ արիւնաւրկից դոյացեալ ՚ի տաքուէ մարմնոյն :
Flemmonóso , sa . Պատշաճեալ առ արիւնաւրկից պաղարին :
Flessíbile , ի . Թիւրակոր . գիւրահակ . կակուղ գիւրաթեք . գիւրաղուժ : Էյիլէր . Էյիլին :
Flessibilità , - táde , - táte , իգ . Թիւրակորութի կակղութի :
Flessióne , իգ . Flessúra . Կորուած . Հակումն . Լեք քնումն :
Flésso , sa . Կոր . Հակեալ . Լեքեալ : Էյիլիլ :
Flessóre , ած . Ջրի և գոյ . (Մկանք բազկաց և ոտից :)
Flessório , ia , ած . Ջրի և գոյ . Կանուխք ձեւաց և ոտից :)
Flessuóso , sa . Կոր . Լեքեալ . Հակեալ : քաղաքեալ : Էյիլիլ . Էյէի պէսպէս :
* Fléto , Ողբ . կոծ . սուգ :

* Flet-

• Fléttere, ն. Հանկեր. Մեկել. Կորացուցանել:
* Flibustáre, է. Աւազակել. ի ծովս:
* Flibustiéro. Հէն ծովս:
Flobotmáre, Flobotomía. Տես Flebotomare, &c:
* Flóccido, da. Տես Vizzo, Floscio.
Flogísto. Ըստ հին քիմիականաց՝ կ հուր անշնդա-կան փակեալ՝ ի տարբական մարմնիս:
Flogógeno. Բաս տիխանաց. Բոցածին:
Flórido, da. Floridíssimo, ma. Ծաղկեալ. Ծաղ-կաւիթեղ. Ծաղկատեսո. Ջքնաղ: Երկրէն. փի-սեր: վայելչատես:
Florífero, ra. Բաս լար. Ծաղկաբեր. Ծաղկալից:
* Florilégio. Ծաղկաքաղ, կամ Ծաղրաքաղ հատ-քուածն (բուաց) քաղուածոց. քաղուած:
* Floscézza. Տկարութիւն. Մեկլուծի. մեկնու:
* Flosciaménte. Ի ցածուկին. ի մեկնութիւն:
Flóscio, ia. Կմռուցիկ. մեկ. Թոյլ. ակար: փա-խերէն. Երկէն:
Flótta. Նաւատորմիղ. տորմիղ, կամ դունմատոկ նաւուց. նաւախումբ: փոնամոս. փերէա փոնամոսը:
* Flottaménto. Ստան նաւուն որ կայ զերծ-ոգը կուբց:
* Flottáre, է. Տատանիլ յերեսս կուբց. բերիլ ի լեղ:
* Fluénte, ի. Հոսեալ. որ հոսի:
Fluidézza, Fluidità, - táde, - táte, ից. Հոսա-կանութ. Լուծուն. Լուծականուն: fluidità di parole. արագաբանուն. պերճաբանուն:
Flúido, da. ած. Հեղանիւթ. հեղհեղուկ. հեղու-լուծական. լոյծ: ափոն:
Flúido, գոյ. Հեղանիւթ. հեղուկ: սա:
• Flúire, է. Հոսիլ. ծորիլ:
* Fluóre, ար. Հոսանք. հոսումն գաշտանին:
Flussíbile, ի. Հոսական. գնայուն: տես և Lubrico.
• Flussibilità, - tàde, - táte. Տես Fluidità.
Flussióne, ից. Հոսումն. Ծորումն (հևթոց, ար-բեան, պղպջին:)
Flússo. Ախոռուն. Ծանչ: խոպ: Հոսումն արեան. կամ պղպջին: մակրնթացուն ծովու: պերճանք արեի էջերկրի: երիվեի (իրաց:) patir flusso di sangue. յախտանալ Ծանչիւ:
Flússo, sa. Բաս լար. Հոսանուտ. անցաւոր:
Flútto. Բաս լար. Ալիք. Հոհակ: փալխ:
Fluttuaménto. Ալեկոծուն. Ծուփք: Քոսխոնա: անհաստատուն. Ծփումն, կամ յոյզք խորհրդոց. վա-րանք: գաբարելուտ. ղիմք:
Fluttuánte, ի. Ծփեալ. ալեառնչ. ալեկոծ. Ծո-վածուփ: փալխոր: վարանամիտ. կեզակարծ: ան-ճիւխ:
* Fluttuáre, է. Ծփիլ՝ ի վարանս. երկբայիլ: ան-ճիւխիլ:
* Fluttuazióne, ից. Ծուփք խորհրդոց. վարանք:
Fluttuóso, sa. Մրրկայոյզ. ալեսաստ. բազմա-ծուփ: Քոսխոնալը:
Fluviále, Բաս լար. Տես Fiumale. Lacrime fluviali. Աղբերահոս արտասուք:
Flúvido. Տես Fluido.
Flúvio. Բաս լար. Գետս:

F O

Fóca. Փոկ. որպ ծովս. որպ ծովային. (է կէտ ինչ:)
Focáccia. Ըսպ. լոչ. Նկանակ: պիսկ: կարկան-դակ. քաքար. բլիթ. ալակինդի: պղպալ: գա-լմայ: էնիկ: render pan per focaccia. առալ պիտ-չիոն. տալ կիսաասարին:
Focacciuóla. Նուշտ. Փոքր չօմ, &c:
• Focáce, ի. Խորքաքաշ. Հրաբորբոք: discordia focace. գժտութի անհնարին:
Focája, ած. Pietra focaja. Կայլախաղ: լագմագ-բաղբ:
Focajuólo, ած. Հոլ ինչ նուբբ և Երմ:
* Focáttola, Նուշտ. Տես Focacciuola.
Fóce, ից. Կոկորդ. պողպ: քերան գեաոց. գե-աոբերան: աղբղ: մուռաք. գուռան. Երք. անց-ք: Կելիպ. գոփս: fare foce. Հոսուիլ գեաոց՝ ի ծով:
Focheréllo. Հուբ սակաւ:
• Focháttolo. Տես Focolare.
Fóci. Տես Foce.
Focíle, ար. Հրահանգ. լագմագ: արուհդն: Խոյի:
Fóco, Fuóco. Հուբ. Կրակ: աքեղ: Foco. Վա-ռարան (Հայելեաց, ասպնիուն ասպակեաց:)
Focoláre, ար. Վառարան. Կրակարան: ջմագ: տես և Scaldavivande, և Alare. Focolari. Տուն. տոհմ. ազգաստոհմ: էվ. ած: Dei Focolari. տես Lari.
Focolíno. Տես Focherello.
* Foconcíno. Փոքրիկ սին Հրաշինաց:
Focóne, ար. Հուբ մեծ, սուսակի. քաղմաբոց: Սին հրայանից, Մեզաձոլիից. (ըստ այսմ նշանա-կուէ կուղի և Scodellino.) Քաւէաբեւիկ: վառա-րան (ցեկանաւուց, &c:)
Focosaménte, ի. Խորքաքմամբ. ուժգին անձկա-նօք. կամեռգին ասրիսմամբ: ած իւէ:
• Focosétto, ta. Փոքր մի բորբոքեալ. վառ:
Focóso, sa. Focosíssimo, ma. Խորբոքէլ. Հրայ-հաւ. Հրեղէն: գեղջէ. աքեղ. գեխիկ: Բուռն. սասակ. աշխոյժ. կամեռգին. մեծաբախաւք: աքեղի. էեր արբեայան:
Fódera. Ըստառ: ասպառ: fodera. պահ-ոյան (բարձից:) գեւբք:
Foderájo. Ստուշակագործ: փիւրսիկ:
Foderáre, ն. Արկանել ստառս: ասպառ գօմագ: ած կանեք՝ ի ներքոյ մուշտակս: գիւրգ գաբլատագ:
Foderáto, ta. Արկեալ ստառս, կամ մուշտակս:
Foderatóre, ար. Աստառավար. վարօղ գաստ գերա-նաց: տես և Foderájo.
Foderatúra. Արկանելն զստառս:
* Foderétta, Նուշտ. Փոքրիկ ստառս:
Fódero. Fódro. Տես Fodera. Գաշկան ինչ մուշ-տակեայ: mettere il fodere in bucato. առակ: առնել գործ անտեղի. յիմարիլ: Պատճառք: գէն: լաստ գերանաց: առլ: տես և Vettovaglia.
Fóga. Թափ. ուժգնուն. յարձակումն. կաստ-ղուխի:
Foggétta, Նուշտ. Foggiaին. Տես և Berretta.
Foggettína, Foggettíno. Տես Berrettino.
Fóggia. Եղանակ. օրինակ. տարազ. տեսակ. ազգ. Թաբ. Խիւրխ: տարազ զգեստուց. ձև. Հանդերձից: պէսի. խոյր, կամ արտաքուստ ինչ տեսակ տեսանց: գնացք. ընթացք. կենցաղ: Եղ: se fai a questa foggia. եթէ այսպէս արուացեր. եթէ այսպէս գնացեր: Հասկնալուն: չափակ. ցուխի մասանց. կատարկուն: a foggia. ոյն. զօրէն. Խրև: Կիպ: a foggia pellegrina. նոր. բնաւոր խին. նորատեսիլ խին. ազանչէլական:
Foggiáre, Foggiáto, ta. Տես Formare, &c:
* Foghísta, ար. Հրախաղ: աքեղագործ:
Fóglia. Տիրև. տաղաբեի: Եաբիպ: de' fiori. Թերթիկք ծաղկանց: rosa di cento foglie. Վարդ հա-րիւրաթերևեան: d' oro, &c. Թիթեղն ոսկի, &c: ալքն ինչիէ: Հրամանագ Թիթեղել (զոր գնեն

'ի ներքոյ ականց ։) Փօյս ։ անագնայ թիլթեղն (զոր մածուցանեն յեսիւռանէ հայելւոց ։) աչս ։ * Տիեզև ևիհնեայ (զոր տան 'ի կերակուր ևր բամոց ։) gittar le foglie. աերևիլ ։ արձակիլ տերևս ։ ևաբրուկանաչ ։ a foglia a foglia. մի առ մի ։ պիղծ պիղծ ։ far le foglie. քաղել զտերևան։

* Fogliáccia, ղեղծ Մեծ, կիմ վատթար տերև ։

* Fogliácciо, ca. Տերևային ։ տերևական ։

Fogliáme, աբ. Տերևք բազմաձի տերևոց ։ եաբրուկ ։ գործ տերևոյ. գործ սալաթիաձև ։

* Fogliaménto. Փաթիկ գործած սալաթիաձև ։

Fogliáre, ն. Տերևել. արձակիլ տերևս ։

Fogliáto, ta. Տերևալից. յօրինեալ տերևաձև ։

Fogliétta. Տերև փոքր ։ չափ ինչ հեզանիւթիկ ։

Fogliétto. Փոքրիկ թերթի թուղթոյ ։ fogliétto d'avviso, կիմ սոսկ fogliétto. տես Gazzetta.

Fóglio. Ֆօտղթի ։ էեահաս ։ թերթի թուղթոյ. թերթ։ փաթաթ ։ in foglio. 'ի թերթի ։ կիսաթերթի, կիմ միտճալ. (ասի զկազմիլ գրոց, որոց չափ մեծու։ թեն է ևս միոյ սմբողջ թերթի ծալելոյ չերկուս։) dare, mandare, ևն, a uno il foglio bianco, կիմ dar carta bianca. տես Carta. A foglio a foglio. ած Մինչ միջի. օրըստ. մանրամասնաբար ։ պիղծ պիղծ ։ երես առ երես ։

Fogliolína. Տես Foglietta.

* Foglióne, աբ. Տերև մեծ ։

Foglióso, Fogliúto. Տես Fogliato.

* Fogliúccia, Fogliúzza. Տես Foglietta.

* Fogliúzzo. Տես Foglietto.

Fógna. Ական լուճակաց. լուճակք ։ սա։ էօլա։ ղա. ղմ ։ կերդ ։ * Լուղղ նաւուց ։ պնդինն ։ քարալից փոս, ուր այգեգործք մանկն զորեցս ։ ըստոյբ ։

Fognáre, ն. Գործել ական լուճակաց ։ ածել ջուր 'ի պարտեզս ։ * le misure. խոլոգախել 'ի չափս վաճառելի ևրաց։ (որ ընկուզոյ, չոգանակի, ևն, ծողով գաւարիկ ևր մէկ նշ ։) * 'ի խօսս զանց առնել զբառիւք ինչ, կիմ զրուսիք ։

Fognáto, ta. Fognatíssimo, ma. Տես Fognare.

* Fognatúra. Յոռի ծալուածի, կիմ ևեզուածն ։

* Fógno, na. Ախտահանչելի կիմանաւելի (պտորոք ։)

Fója. Տափաստ ։ մարմնոյ ցանկաւեր ։ ցանկաւեր ։ aver la foja. քորքոքիլ 'ի խառնս ։ ևեռանիլ ցանկսւեր ։ (ասի զկենդանեացս։) dar la foja. խաղ առնել զձագու գալ ։ եւս՝ շղոսիլ ։

* Fojoso, sa. Չևեռեալ ցանկաւեր ։ առփոտ։

Fóla. Ահասուիլ ։ բաչպանք ։ մեսուիք ։ ծասաւ լաճ։ խոռնս ։ խուռն բազմիլ ։ գալապալէտ ։ հալէ ։ de' giostranti. համախուռն յարձակումն ևիզակախաղից ։

Fólade, էփ ։ Ակղ ինչ խեցեմորենաց ։

Fólaga. Folaghétta, նաեւ։ Ֆռնգուն ինչ Հոյլին ։

Foláta. Ֆոափք հոգմոյ ։ բուռն և սակաւատև շնչառութիւն ։ խուռն եբամ (ձգնոյ։)

* Folcíre, ն. Հաստատել 'ի վեր ունել խնչախաւ։

Folgoránte, հ. Ճանճաչար ։ ջանճընկէց ։ փայլակնացայտ ։ լուսափայլ ։

Folgoráre, ն. Կայծակել ։ արձակիլ կայծակունս։ եբլուզմ վառմա ։ փայլատակիլ ։ շողալ. փայլակնացայտ շողոքել ։ եբլուզմա ։ փառլմա ։ գործել խռնհապաս ։ շուտ ատգնապաս ։

* Folgoráto, ta. Անջատ ։ ատրաւալման ։

* Folgoratóre, աբ. Ճանճընկէց ։ ջանճաճիգ ։

Fólgore, աբ, և էփ ։ Կայծակն ։ չանճ ։ եբլուզմ ։

* Folgóre, աբ ։ բառ լաբ ։ Տես Fulgore.

Folgoreggiánte. Տես Folgorante.

Folgoreggiáre. Տես Folgorare.

Fólio, fólio índico, կիմ Malabatro. Ի ծառ ինչ յոյոյ 'ի սաղարթից արտաքս ճնշեն զքաղցրահոտ ինչ խոզ, և օծանելի ։

Fólla. խուռն ։ ամբոխ ։ խուռն բազմիմ ։ գալապալէտ ։ հալէ ։ կոյտ ։ չեղջ ։ կուտակուիլ ։ յաճախուիլ ։ եբէչ ։ a folla. in folla. խմբակիլ ։ գունդ գունդ ։ խուռն բազմութիւ ։ ախրիս ախրիս ։ venir in folla. խռնիլ ։ յաճախել ։ յորդել ։ եբղբղմա ։

* Follástro, Fólle, ած ։ Ցնծամբ ։ մեծաբոս ։ փեսի ։ passasi il folle colla sua follia, e passa un tempo, ma non tuttavia. առակ ։ ոչ միշտ գամագիւտ լինի խաբեբայն ։

* Fólle, գոյ ։ Տես Mantice.

Folleggiaménto. Ցնծաբուեիւ ։ խելագարուեիւ ։ անմիտ ։ փեսիւեիւ ։

Folleggiánte, հ. Ցնծամբ ։ խելագար ։ անմիտ ։ փեսի ։

Folleggiáre, ն. Ցնծաբել ։ մոլել ։ ցնորիլ ։ զառանցել ։ փեսիանմիտ ։ եբղբղմա ։ quando la donna folleggia, la fante doneggia. առակ ։ յանմտանալ տնտրեն ծառայք ։

Folleggiatóre, աբ ։ Ցնծամբ ։ խելագէտ ։ փեսի ։

Folleméntе, հ. Անմտաբար ։ յիմնարուեիւ ։ փեսի կիսի ։

Follétto. Ախ օդոյ ։ ոգի ։ ձին ։ հուժկու ։ այր քաջ ։ քաջակորով ։ էեր գովելի ։ ոգի չատա պարտեալ ։ ձկհինեմի ։

* Follézza. Follía. Ցնծաբուեիւ ։ անմտուեիւ ։ փեսիւեիւ ։

Follícola, Follícolo, Folliculo. Պարուսակ սերմանց ։ պբ ։ գոպսփ ։

* Follóne, աբ ։ Ֆոափիչ ։ կեղեր ։

* Folióre. Տես Follía.

Fólta. Տես Folla, և Fólto, ta.

Foltaménte, հ. խուռն բազմութ ։ խուռն ։ գունգ գագունգ ։ խիտ առիտ ։ ըզմ ։

* Foltézza. խառն ։ խիտ առ խիտ կուտակուեիւ ։

Fólto, ta. Foltíssimo, ma. Խիտ ։ Ճանճախիտ ։ Ֆոա ։ պբփ ։

* Foménta. Տես Fomento.

Fomentáre, ն. Ասածել (դեղատուչ մանն մարմնոյն ։) կիմ տածել դեղովք ։ տածել ։ դրդռել ։ սադրել ։ արծարծել ։

Fomentáto, ta. Ասածեալ ։ տածեալ ։

Fomentatóre, աբ ։ * Fomentatrice, էփ ։ Տածիչ ։ դրդռիչ ։ յորդորիչ ։ չարաչրգիռ ։

Fomentazióne, էփ ։ Foménto, աբ ։ Ասածուեիւ, կիմ դեղ տածողական ։ (ի դեղ կազմէ 'ի զանազան բժշկական խառոց, որ եդեալ ևրաչքեմ 'ի վր ախտացեալ անդամոց 'զօրացուցանէ զայնս, և մեղմէ զցաւն ։)

Fómite, աբ ։ Բառ լաբ ։ Լուցկիք ։ խծուծ ։ Ռոճ ։ բաբ ։ գաբ ։ del peccato. լուցկիք մեղաց ։

Fónda. Բասկ ։ էնդ ։ պատեանք գէն ։ տես և Bombola. առատուեիւ ։ լիուեիւ (պտղոց ։) պօլաբ ։ պերճեղեր ։ տես և Profondità. Fonda della pistola. Պատեանքատրճանակին ։ esser nella fonda. լի լինել պտղոյ ։ լինել առատաւոր ։

Fondacájo. Կրպակատէր ։ կրպակաւոր ։ կրպակպետ ։ ռխոչանոպաբ ։ ռխոչանձբ ։

Fondáccio. Ցատասկինք ։ մրուր ։ կիմ դիրտ յատակին ։ պօռխաբ ։ ռխիք ։

Fondachétto. Կրպակ փոքր ։ ռխոչանձբ ։

Fondachiére, աբ ։ Կրպակաւոր ։ ռխոչանոպաբ ։

Fóndaco. Կրպակ ։ ռխոչան ։ կրպակատուր ։ ռխոչանձբ ։ Համբարանոց ։ շտեմարան կերակրոյ ։ իւնդ ։ մսպպոս ։ un fondaco d'opere di misericordia. այլ լի գործովք ողորմութ ։ բազմագործեիւ ։

Fondamentále, հ. Հիմնական ։ գլխաւոր ։ պբ ։

Fondamentalménte, հ. Հիմնագաբ ։ հիմնիքդ վրայ.

ֆաստիք • ընդհանի : 'ի հիմանց • գլխովին : ընդ ընդամէն :

Fondaménto. Հիմն : ընդհել : երաստան • յատոյք : օճառոտ : fare fondamento, կիմ le fondamenta. հիմնարկել • հիմն արկանել : ընդհել պատմա՛ : con fondamento. հիմնամբ • պատճառաւոր • իրաւամբք : ընդհելի : senza fondamento. անհիմն • անտրամաբանաւոր • վայրապարտ : ընդհատիկ :

Fondáre, ն. Հիմն արկանել • հիմնարկել • հիմնել : ընդհել ածմա՛ : հաստատել • զետեղել • զօրացուցանել : կառուցանել • կանգնել • կառուցանել • եկեղեցի՛ : un ospedale. կառուցանել • կանգնելոց հանդերձ եկամտիք : Fondársi, յ. Հիմնիլ • հաստատիլ • յենուլ • ապաւինիլ • հաստատիլ յոր գոյս իւր : ինքնին՛ :

Fondáta. Դիրտ • մյուռ գինոյ : ընկիք :

Fondataménte, ի. Հիմամբ • հիմնաբար • փաստիճ • իրաւամբք • հաստատուն : ընդհելի :

* Fondatézza. Հիմն • հաստատուն : :

* Fondatíssimo, ma. գեր • քաջահիմն • հաստատհիմն : :

Fondáto, ta. Հիմնեալ • հաստատեալ • յենեալ : ընդհել • պայմանչ • սկսեալ • սկզբնաւորեալ • պայմանչ : terreno. երկիր բարի • գետին քաջախոտ • յուռթի • պտղաբառհոտ : պերճ-ընդի ըստ՛ : nel fondato verno. 'ի ձմեռնամիջի : գետնի օրհաւնեալ : bosco, ևն • անտառ • ծառնձրախիտ : սըտ ծառոտ : fondato in qualche scienza. ներհունն քաջվարժ • ներկուռ 'ի գիտուն ինչ : discorso, ևն. ճառ • խմնասալից • խոյիմաստ : հաստատուն • անքոյթ : ընդհանի • ընդ :

Fondatóre, աւ. Fondatríce, կ. Հիմնարկիչ • սկզբնաւոր • առաջնորդ : ընդհել պատճառ • գիր :

Fondazióne, կ. Հիմնարկուիճ • հիմն. հաստատուն • սկզբնաւորութիճ : ընդհանի • ծածանչ • պայմանչ : հանգնուածն, կիմ կառուցումն • յենուլ • (մեհնատանաց, ևն :)

Fóndere, ն. Զուլել • լուծանել • հալել (զերկաթ հալելոս, կիմ զայլ ինչ) : ընդհանի : հեղուլ • պճօ՛ : ապառել • խոսք ընդհատ :

Fondérsi, յ. Հեղանիլ • ափուիլ :

Fondería. Զուարան : *՝ քիմիարան • (է տեղին՝ ուր գործեն քիմիագործք :)

Fondigliuólo. Տես Fondaccio.

Fondíssimo, ma, գեր. խորխորին • Թանձրախիտ :

Fondítore, աւ. Զուլիչ • հալօղ • պճօփճեի : շուայլ • վատնիչ • խոսք ընդհ • տեւ. և Bromboliere.

Fóndo, գա. խորուճ • յատակ • փոս • խոռոչ խոխոր • լոճոռ : կճռքան • խորք (ստոի :) կաշուճաք • ատ շարժ ստացուճաք : ի՛ : de' calzoni, ևն • յատակ վարտեաց, ևն • առի՛ վարպիճին • աչք de' diamanti. ցուլք ադամանդիճ : (է ցոլացումն գի՛ մաց հայեցողին երևեալ յատակամիտս) և՝ Թանձրուճ ադամանդիճ : * Fondo. Վախճան • աւարտ (բանիցն) ածմ : * Ծագ : ոճ : * diamante col fondo. Թանձր ադամանդ : nel fondo della sua fortuna. 'ի բեռն Թշուառուճ : mettere in fondo. կործանել • Թշուառացուցանել • հատուցանել 'ի վերջին ժամանակուճ : պերպաքճիճ • ինկնիքճիճ : essere in fondo. հատանել 'ի վերջին Թշուառուճ • Թշուառանալ • ինկնալ • ինկնիքճ ըստ՛ : andare al fondo. տեւն Rovinarsi : և՝ սուզանիլ • ընկղմիլ • պճիճ՛ : andare a fondo. ընկղմիլ • խորասոյզ լինել : պճիճ՛ : և՝ մանր կրկտել • խուզիլ մանր բաներին : ինձիչ վարճ՛ : cavar di fondo. հանել 'ի Թշուառուճ • ապատել յոյժ ից • ճողոպրել : պճիճան գործճ՛ : dar fondo. խորխոռ սրկա-

նել (ճառուց) խորխորել • փճիր պրպճա՛ • dar fondo alla roba. վատնել զինչս : ընդհճ ընդհ՛ : dare in fondo. լքանել 'ի սուր • սուզանիլ : toccare il fondo, andare al fondo, pescare al fondo di checchessia. Թափանցել 'ի խորս իրիք • խելամուտ լինել • ներհմանալ : վճռիճ օրճ՛ : esaminare il fondo d'una causa. մանրախոյզ, կիմ զդուշագոյնս քննել զգաս ինչ : sapere il fondo d'una cosa. վերահասու լինել իմիք • քաջ գիտակ լինել : mettere un fondo ad una botte. յատակել զտակառ ինչ • սրկանել յատակս տակառաց : a fóndo, կիմ affóndo. 'ի սուր 'ի վայր • 'ի խոռոչ : getar, mandar una nave a fondo. ընկղմել զնաւն : ինձիչ պաՀբրճա՛ : questo vilaggio è situato in un fondo. այս գիւղ է 'ի հովիտ, 'ի ձորամիջի : non aver nè fin, nè fondo. լինել անվիճելի և անեզր անսահման • անչափ : in quel fondo, ևն. հուսկ յետոյ • 'ի կատարումն ամի : * fondo mal sicuro. ժայռալից, վտանգաւոր ծովայատակ :

Fóndo, da, ածմ. խոր • խորին : փճիճ խիտ Թանձրախիտ • Հաւ : ագի : pestilenzia fonda. սաստկուճ ժանտախտին : :

* Fondúra. խորք • ձոր :

Fondúto, ta. Զուլել • հալել • լուծել : երիմիչ :

Fonología. Ձայնաբանուճ • ձայնագրուճ :

Fontále, աճ, ն. Սկզբնական • առաջին • գլխաւոր : աղբերական : Fontále, գա. Աղբիւր :

Fontalménte, ի. * Fontanalménte. * Fontanaménte. Թճագնին անդ իւրում յաղբիւր անդր. անդուստ 'ի վերուստ • սկզբնաբար :

Fontána. Աղբիւր : ընդի : շատրուճան • ջաղբճան :

Fontanélla. Աղբիւր փոքր • աղբերակ : ընդհճի՛ : փոքր շատրուճան : della gola, կիմ del collo. ծայր կոկորդին : գլուխ խռչափողայ : Աղբերակ • (է երակ ինչ, որ կոչի և Maestra.) խարան : նեգբ : կառափն տղայոց :

Fontanéllo. Աղբ ինչ Թզոյ :

* Fontáneo, ea. * Fontáno, na. Աղբերական • աղբեր :

* Fontanévole, ն • Fontanóso, sa. Աղբերաւոր • բազմաղբիւր :

* Fontaniére, աւ. Աղբերագործ • Հնարատարակեալ աղբերաց :

Fónte, աւ, ն. Աղբիւր : ընդի : սկիզբն • ծագումն • պատճառ : պեղէ • աւազան մկրտուճ • մկրտարան : ընթնկճա՛ : andar al fonte. անդուսա 'ի վերուսա, կիմ յարմատոյ քննել :

Fonticélla, Fonticína. Աղբիւր փոքր : ընդհճի՛ :

Fóra, Fóre, Fóri. Տես Fuora.

Fóra. ըր Sarebbe. Լինէր • եր :

Foracchiáre, ն. Ծակոտել • ծակել • փեւի՛ փեւի՛ ենդի՛ :

Foracchiáto, ta. Ծակոտեալ • ծակոտկեն : փեւի՛ փեւի՛ :

* Foraggiaménto. Դարմանածուճ :

Foraggiáre, ն. Ածել դարման կիմ սլաշար • համբաւ 'ի նեղքս առնել : պահըն ինձիչ՛ :

Foraggiére, աւ. Դարմանածու • համբարածու • համբարաժողով :

Forággio. Պաշար : համբար • դարման : պճիճ : andar a, կամ per foraggio. երթալ 'ի դարմանաճ. ծուխն :

* Foráino. Տես Foraneo.

Foráme, աւ. Ծակ • ծակիճկ : փնչիճի փեւի՛ • փեւի՛ • վիրարկուճ • սրան • երաստան • յատոյք : ինձիչ • պատուհան • անցք : ենդինձիչ :

* Foraméllo. Տես Saccentino, Frugolino.

Foramétto. Ծակ փոքրիկ : փոխ. պնդէ :
* Foraminóso, sa. Ծակատեալ. ծակոտկէն :
Foráneo, ea. արտասահ. անխոհ օհ. Աշխարհական. գիւղական : փխ. պիղծ. պղծկոտ :
Foráre, ն. Ծակել : փխ. Հաւանցնել 'ի նուրբս. մտանել, կամ խառնել 'ի խորս : իմբրիմ ասմտ : le orecchie. խլացուցանել, ընդարմացուցանել զլսելիս :
Forasiépe, ած. Ծառուն փոքր բնական 'ի ցանկս. կոշի և Scricciolo. տես և Omiciattolo.
* Foráta. Տես Foratura.
Foratérra. Կէնր հողոյ. գէնր պատուիրապահաց :
* Foráto : գոյ. Ծակ :
Foráto, ta. ած. Ծակեալ. ծակ. ծակոտ : փխ. :
Foratójo. Գէնր. շաղափ : պտուիոս :
Foratóre, ած. Որ ծակ չաղափով. ծակօղ. գէնր :
* Foratúra. Ծակուած. ծակուէն :
* Forbannútto. Տարադիր. աքսորեալ :
Fórbice. Տես Forbici.
Forbicétte, իգ. Մկրատ փոքրիկ : փխ. Նաթա :
Fórbici, իգ. յոգ. Մկրատ : Նաթա : ոտնակիք խեցգետնոյ, կամ կարձի : խոշոր ծգք կամ ծայրք մկրատից. (են մասունք հատեալք 'ի մկրատից :) Fórbici. համակոր: Ինպանի: essere, կամ avere uno nelle forbici. Լինել կամ ունել զոք ընդ բռամբ, լէ իշխանութ : condurre uno nelle forbici. Թակարդել զոք. պատրել. արկանել 'ի դարանս :
* Forbiciáro. Մկրատագործ. մկրատավաճառ. Նա. Նաթաւոր :
Forbicíne. Տես Forbicette.
Forbicióni, ած. յոգ. Մկրատ մեծ. պէսպէս Նաթա :
Forbíre, ն. Մաքրել. սրբել. փայլեցուցանել. յղկել : պիւնէ. էբրահամ : le armi. սրբել զէնուդս : Սրբել զայս = de' lor costumi fa, che tu ti forbi. մի լինիր նմանօղ վատ բուց նոյ :
* Forbitézza. Մաքրութ. յատակութ. փայլուն :
Forbíto, ta. Forbitíssimo, ma. Մաքուր. չինչ ինչ. փայլուն. սրբափայլ : ԲԷԿՓ. Նոռոպ :
Furbitójo. Չինչան. չինչոց : Նաթաւոց :
* Forbitríce, իգ. Մաքրիչ. սրբիչ :
Forbottáre. Հարկանել. գանել : Թշնամանել :
Forbottáto, ta. Հարեալ. գանեալ :
Fórca. Իշխանի. երկմանի. երեքմանի. երեք ժանի խոտոց : լանջ. լանջպէլ. ճանապարհ երկ. շաւիղ, երկուղի, երկխիղ. լանջ եղջ : fórche, կամ fórca. կախաղան : փոս. աղաձոր : fórca, կամ da fórche, ած. չարեացապարտ. վնասապարտ. խառնագնաց. արժանի կախաղանի, կամ պատժոց : ասլանաձոգ : էնթիլ : avanzo di forca. չարագործ. սրինկիսոր. սրիկայ : và alle fórche, կամ andá alle forche. երթ 'ի կորուստ. 'ի բաց գնա. երթ յեաս իմ : վէ եղէզ. ձեռնենկէ : andare alle forche. երանել 'ի կախաղան. ածել 'ի մահ : mandare, raccomandare alle forche, եղ. անեծ. յանդարիկել 'ի կորուստ. անիծիլ 'ի բաց արձակել : far forca, far le forche. յանգիստս լինել. ժխտել : կեղծաւոր եղ զսրտմիտ զոք. ստ 'ի գովելոյ և ես : փաղաքշել. շողոմել : far forca. աձ պայոյ. ժխտիլ 'ի գործոց : * եա՛ կեղծաւորել. զչարաւորութ : essere tra le forche, e Santa Candida. երկուստեք վտանգիլ. կամ 'ինել տկանիլ :
Forcáta. Երկխիղ իրանաց. (է մասն մարդոյ ուստի սկսանի բաժանուիլն սրտնից :) խոտ քան մի խոտոյ. կամ երկժանի մի խոտոյ :
Forcatélla, նոմ. Տրցակ մի խոտոյ :
Forcáto, Տես Forcuto.
Forcatúra. Տես Forcata.
Fórce, իգ. Տես Forbice.
Forcélla. Ներքան առաջիքաց : տես և Fauci.
Forcélla, նոմ. Forcellétta. Փոքրիկ երկժանի. խոտոց. փոքր երկխղի : տես և Forcatélla.
* Forcellúto. Տես Forcuto.
Fórche. Տես Forca.
Forchè. Տես Fuorchè.
Forchétta. Փոքրիկ երկժանի խոտոց : del petto d' un cappone, նշ. երկխղիղ ոսկր որ ժամին ոտիկի հաւքաչ. էոփէս : Երկխիղ. փայտ երկխղի : պատառաքաղ : լեռնս : favellare in punta di forchetta. ոտոգ. ատրատպատիան արուեստաւորանիլ : forchétta. չարեացապարտ. վրիժատպարտ. խոտ : ատաճգ :
Forchettiéra. Պատեանք պատառաքաղին :
Forchétto. Երկժանի : լանջ պէլ :
* Forchettóne, ած. Պատառաքաղ մեծ :
* Forchiúdere, Fuorchiúdere, ն. Փակել արտաքոյ. մերժել կամ թաղուլ արտաքոյ :
Forcína, նոմ. Երկխիղ. երկժանի. փայտ երկխղիւ. լանջ պէլ : պատառաքաղ : լանջ : երկխղի յինա բան հրացանիկ (նախնի զինուորաց :)
Fórcolo. Կործի ինչ արտաւարից՝ նման երկժանուոյ : երկխղի միջի թիակաց : փռպռան :
Forcóne. աբ. Երեքժանի : նա ընկնելի :
* Forcostumánza. Բարք չարք. խեղաթիւր սովո գուն. տմարդի բարք :
Forcutaménte, ած. Խրթև զերկժանի. տես երեքժանի :
Forcúto, ta. Որ ունի զմն երկժանուոյ. երկժանի. երկխղի : լանջ :
Forcúzza, նոմ. Փոքրիկ երկժանի, կամ երեքժանիս. փխ. լանջ : Չարեացապարտ. պատժապարտ. պատճառ :
Fóre. Տես Fuora.
Forellíno. Ծախիկ. ծակ անձուկ : փխ. պէլէս :
* Forénse, ած. Աշխարհական. դիւանական. փխ. :
Forése, ած. Գիւղական. գեղջուկ. շինական. փխ. :
Foresélla, Foresétto. նոմ. Փոքրիկ շինական. մանուկ գիւղական :
* Foresózza, իգ. Գեղեցիկ կին շինական :
Foresózzo. Գեղեցիկ գիւղական :
Forésta. Անտառ : օրման :
Forestaría, Forestería, Forestiería. Հաղուելի եկաց, կամ օտարականաց. օտարք. էկք. հիւրք. Նոռքիւրէր. հիւրանոց. հիւրատուն. օտարանոց. Նոռքիհան :
Forestieraménte, ած. Ջօրէն եկաց. իբրև զօտարս. օտարաբար :
Forestiére, գոյ, և ած. ած. Եկ. օտար, օտարական. պանդուխտ. տարաշխարհիկ. գաւիտ. էպանձ. փիլգրիմ : հիւր. իջաւոր : Նոռքիր :
Forestiería. Տես Forestaría.
Forestiéro. Տես Forestiere.
Forésto, ta. Անտառական. վայրենի. անբնակ : օրմանլը. էպանի :
* Forfáre, ն. Յանցանել. մեղանչել :
* Forfátto, գոյ. Յանցանք. մեղք. վրիպակ :
* Forfátto, ta. Յանցաւոր. մեղաւոր. մեղսագործ :
* Forfattúra. Տես Furfanería.
Forfécchia. Ականջամտուս. (է ձգի ինչ :) ականջամուս : Նոռքս պէսէսի :
Forfecchína, նոմ. Փոքրիկ ականջամուս :
Fórfice. Տես Forbice.

Forficétte, Forficíne. Sես Forbicette.
* Forficiáta. Հարուած մկրատի :
Fórfora. Ցնեփ գլխոյ : Խէխէ :
Forforáccia, պէշծ · Աչառութիւն · գարշ ձեւի :
Forforággine, Forfóre, իգ· Sես Forfora.
* Fóri. Sես Fuora.
* Foriéra, իգ· Կարապետ· յառաջընթացք· նախաշաւիղ :
Foriére, ար· Sես Furiere.
Fórma. Կերպ· տեսակ (իրաց) ընտրէ· խնամէ· յատուկութի· պաճ· ձեւ· եղանակ· քաոսակ· օրինակ· տարազ· պիտի· ինչ· գաղափար· կազմացար· գեղեցիկ· կանոն· ոճ· դեռոն· ձեւ երկրյա չափական· Պատկեր· կերպարանք· դէմք· տեսիլ· նմանուիլ· իւրնչիւ· պիճան· հոգի (մարդոյ) sotto forma di uno. իբ կերպարանաբ ուրուք· di due forme· երկկերպական· երկկերպարան· forma di cacio. բլիճի պանրոյ· մանաւանդ· (իբ պանիր բոլորչի·) նաւեաղ· (ի պարապալաւտեղի չինուճ· կիճ նորոգուճ նաւուց·) a forma, ին· ոյն· իրաև· ղօրէն· կիպ· * di simil forma. Համանման· նման· dar forma· տես Formare.
Formábile, ած· Կերպարանելի·
* Formaggiájo. Պանրագործ· պանրավաճառ· էնդնդչի·
Formággio. Պանիր· էնդնդ·
* Formaggiuólo. Պանիր փոքր·
Formále, ած· Կերպական, կիճ տեսական (պատճառ·) parole formali. Նոյն իսկ բառքն· բուն իսկ բառքն·
* Formalísta, ար· Որ գիտեա վարի տեսականութեց· մանրակրկիտ·
Formalità, -táde, -táte, իգ· Տեսականութիճ· տարազ օրինական· հանդիսաւորութի· հանդիսաւորութի· հանդիսաւոր եղանակ· հանդիսական տարազ·
* Formalizzársi, յ· Ընդունել խնամտակութիւն· առնուիլ ձաղատարեր· ի ճիճաբոյն մեկնիլ·
Formalméntе, ած· Տեսականապէս· տեսականաբար· տիրապէս· իսկապէս· ճշմարտիւ· որոշակի· բացայայտակի·
Formaméntо. Sես Formazione.
Formáre, ած· Տեսակաւորել· կերպաւորել· կերպարանել· ձևացուցանել· ընդել· վերծէ· ներկա ինչիր· գէ· կազմել· յօրինել· առնել· պիտանել· նպատակ· կարդել· պատրաստել· հաստատել· յօրինել զգացողական (ձուլելոյ) գեղ· էպճա· un processo. պատրաստել զիճրիճ· un assedio. պատնեշ պաշարման ածել· un' armata. բանակ կազմել· գործ· parola. յօրինել պատրաստ· ար· առասանել· una congiura. միաբանիլ, կիճ դաշնակցիլ իբ դէմ ուրուք· uno di bronzo. ձուլել գործան ուրուք ի պղնձոյ·
Formataménte, ած· Կատարելապէս· անվճար· տեսականապէս· գրականապէս·
* Formatéllo, ած· Sես Stampatello.
Formatívo, va. Տեսակաւորիչ· կերպաւորիչ· յօրինիչ·
* Formáto, գոյ· Sես Forma.
Formáto, ta, ած· Ձևացեալ· կերպարանեալ· ետ պամ· ընդել· յատկանիշ· անձնական· ընդել· ձուլեալ գաղափարաւ· ձոյլ· ձուլածոյ· փետիճ·
Formatóre, ար· * Formatríce, իգ· Կերպարանիչ· արարող· կազմիչ· * formatóre. ձուլիչ, կիճ գաձանոյլ, թղթածոյլ· են· (իբ որ ձուլէ արձանս ի գանձ, ի թղթոյ լուսեղէն, և յայլ այսպիսի նիւթոց·)
Formazióne, իգ· Սահմանումն· կազմուճ· յօրինուճ· բաղադրուճ·
Formélla. Խոտաչ, կիճ փոս, ուր անկանի ջուռաս· ետպոր· ուռայեք ինչ ձիոց· փոքրիկ բլիճ սանդոյ·
Formentáre, ևն· Sես Fermentare, ևն·
Formento. Sես Fermento, և Frumento.
* Formentóne. ար· Եգիպտացորեան· տոչ պոպոսիճ·
Formíca. Մրջիւն· գաղանիճ· pieno di formiche. մրջիւնալից· essere, կիճ far la formica, կիճ il formicon del sorbo. առակ· յանհաւանալ· անհաւանալ լինել· լինել ոյն գիտուճ· Մարմաճ· (ի սխալ ինչ·) ուսկ· մրջնմուկ· կամ մրջնոյց· կիպ· նէմճէ·
Formicajo. Կոյտ մրջնանոց· մրջնոց· մրջնաբոյն· գաղանիճաչ· գաղանիճուճ· * stuzzicare il formicajo, կիճ formicolajo. առակ· զարճուցանել զառիճ ինքեան·
Formicáre, ե· Լինել բազում էջերև զմրջնոյս· լինել անհամար ի բազմուճ·
Formichétta, Formícola. Sես Formicuccia.
Formicolájo. Sես Formicajo. Խուռն բազմուճ·
Formicoláménto. Sես Formicolío.
Formicolánte. Մրջնեռաց, կիճ մրջնաքայլ (զարկ բազկին· ի շարժուն ինչ զարկի բազկին նման երևելեկուճ մրջնան·)
Formicoláto, ta. Բազմակոյտ էջերև զմրջնոյս· բազմահոյլ· խուռն·
Formicolío. Մարմաճ· տես ի բառն Formica.
Formicóne, ար· Մրջնոյ մեծ· far il formicon del sorbo. տես ի Formica.
Formicúccia, նոմ· Մրջնիկ· փոքրիկ մրջնոյ·
Formidábile, ած· Formidabilíssimo, ma. Սոսկ· սոսկալի· զարհուրելի· գօրգճաճ·
* Formídine, իգ· Սոսկ անհնարին· սոսկումն·
* Formidolóso, sa. Սոսկալի· սաստափելի·
Formisúra, Fuormisúra, ած· Յանդափ· անջափ· կարի· կարի խիճ· էնդ· էնքաճ·
Fórmola. Ոճ ասիցս եղանակ բացատրուելոյ· տառ բաղ· հարց·
* Formoláccia, պեղծ· Ոճ յոռի· վատթար ոճ·
* Formolário. Ոճ նօտարաց, կիճ գիրք տարարուցս պարտղուեց· փոնոն·
Formosità, -táde, -táte, իգ· Գեղեցկուճ· գեղ· ինքեան·
Formóso, sa. Formosíssimo, ma. Գեղեցիկ· ինքեան·
Fórmula. Sես Formola.
Fornáce. իգ· Փուռն· Փոռոճ· Հնոց· էնճիճ· ձճաճ· da fondere. Հալոց· Ձուլարան· բուրգ· քուրայ· da calcina. փուռն, կիճ հնոյ կրոյ· da mattoni, da tegole. Հնոց աղիւսարկուճաց, կղմինտրագործաց·
Fornačélla, Fornacétta. Փոքրիկ փուռն, կիճ հնոց փոքր· Փոռոնիճաճ·
Fornaciája. Կին փռնապանին·
Fornaciájo. Փռնապան· Հնոցփիճաց· Փոռոնիճաճ· della calcina. բանագործ· di tegole. կղմինտրագործ·
Fornacína, Fornacíno. Sես Fornacetta.
* Fornája. Կին հացագործ· էնդճչի գաճ·
* Fornaína. Աղջիկն հացեփեաց·
Fornaíno. Հացագործ փոքր· մանուկ հացագործ·
Fornájo. Հացագործ· հացագործ· հացեփեաց· Փոռոնիճաճ· էնդճչի· accomodare, կիճ acconciare il

il fornajo. ապահովել զայրեկն անձին, կիմ զդալ մանն կենաց:

* Fornáta. Տես Infornata.

Fornéllo. Fonellétto. } Փուռն փոքրիկ. Թոնիր

Fornellína, Fornellíno. } Յաքհնաց: Թոնիր. Թոնրաձև կրակարան: Քառաքանճոտ. Խաչքեր:

Fornicáre, ես. Պոռնկիլ: վինա եմ: շնալ: * անիս և Apostatare.

Fornicariaménte, ի. Պոռնկաբար. պոռնկուբի:

Fornicário, ia. Պոռնկական:

Fornicatóre, ար. Պոռնիկ: պոռնիկ: շնացող: պոռնկող:

Fornicatoréllo, la, նո: Պոռնիկ. բողպած: խոբանիկ:

Fornicatríce, իդ. Բազ. պոռնիկ: գահպե:

Fornicazióne, իդ. Պոռնկութիւն: պոռնկութիւն: շնութիւն: ոճրագործութիւն:

* Fornichería. Նոյն և:

Forniménto. Պէտք. պիտոյք. հանդերձանք. սպառազինութիւն. հանդերձք. կազմածք. կահ. հասիաբ, կիմ մեծութիւն կերակրոյ: լաւ օլան չէր. քէֆսրիէ. էսպապ. ընձեռուելիք. պահեստ: da camera. կարասիք, զարդք, կիմ անօթիք սենեկին: da cavallo. կազմած, կիմ սար ձիոյ: սահպ: da soldato. զէն և զարդ զինուորի. առնալիք: պիտոյ ֆռասի: ՚ի լիութիւն չինուածոց. շաղախ: գաւառապան արդ: լրութիւն. կառուցած:

Forníre, ո. Աւարտել. կատարել. պէրչիրմէ: պատրաստել. հանդերձել. հանդերձաւորել. կազմել (զսուն ամի կսինքը:) յարդարել. տալ զգեստ մարդ, կիմ զինաւորան. հոգալ զայիաան: հագուցանել. փուշտէ. ընկարձէ եմէ: ալը վերմէ: egli lo fornisce di quanto può abbisognarli per le spese. տայ նմի զամ պէտս ծախուցն: egli è fornito di quanto può bisognar per le spese. ունի նա լիով զամ պէտս ծախուցն: Չարդարել. պատրաստել. կատարել. ՚ի բաց թողուլ: քշեցուհալ եմէ: կատարել. ՚ի դլուխս հանել. լրացուցանել: fornir di corde un' istrumento. արկանել լարս ՚ի նուագարան մի:

Forníto, գոյ. Հանդերձանք. կազմած. կահ. կատարած: եղ եսպապ. գաղթմած:

Forníto, ta. Fornitíssimo, ma. Աւարտ. լիւ պօլ: կատարել. անվնաս. լրացեալ: ընկրկ. քամա: զարդարել. ուղղացել. Հմտացել. լցել: տէս և Provveduto. Era di figliuoli assai ben fornito. Իր բազմորդի. կիմ բազմազաւակ: fornito, ben, կիմ meglio fornito. իմանդամ. ձեանդամ:

* Fornitúra. Հանդերձանք. զարդաբանք. զարդ. կահ. կազմած:

Fórno. Փուռն: Փուռանոց: հացարտեղ. հացանոց: Փռռանոցեան ընկերանք: forno di pasticci. տապակ քաքարաց: fare il forno. Լինել հացարար, կիմ հացեվաճառ. առնել զհացագործուն: եմպէճէնիէ եմէ: murarsi in un forno. տնձամբ անձին ՚ի փուռ. ՚ի նեղութիւն, կիմ առնիլ զինաս անձին: chi non è in forno, è in su la pala. լինել մերձ ՚ի տնանկուն: dir cose, che non le direbbe una bocca di forno. բարբառել անտեղիս, կիմ գժտութս բերել: զառանցել բանիւք: tempestare il pan nel forno. ընկղմել ՚ի նուաճհանգստի. (յր՝ վառանգել և զայրահոգեացն:) attaccarla al Ciel del forno. հայհոյել: ficcarsi, կիմ mettersi in un forno. ծածկիլ յայտից մարդկան՝ առ աստծոյ:

Fornuólo. Լայտեր. ձկնորսաց, կիմ հատրաց: աղբ. փէնկեռ: essere nel fornuolo. գանգատիլ ՚ի սէր. քորքորիլ սիրով, կիմ այլ ինչ կրնաք:

Fóro. Առաջին ծն է քան. Ծառ. ծերպ: փէլէխ:

Fóro. Առաջին ծն է անդան. Աստեան. բեմ: ֆէյհանատանէի. վաճառատեղի. վաճառանոց. որգռատայ. հրապարակ: պողոտ. պողոտ էդդի. ֆէյհան: foro interno. ներքին առեան. առեան խղճի մտաց: delle scene. Հանկստ տեսլեանց. Հանկստ. Թատրոնին:

Fóro, կիմ Fúro. յր fúrono. Էստ. գողալ. Երկին:

Forosétto, ta. Տես Foresetto, և Foresozza.

Fórra. Հովիտ երկայնադիպ. ձոր երկայն և անձուկ: ասպան պէրէ:

Fórse, ի. Թերևս. գուցէ: պէլկի. պէլկիմ: երբեմն: գոպար: այրդեօք: մի՞թէ: esser in forse. Լինել յերկբայս: stare, entrare in forse. անկանել յերկբայս: էլքէլէնմէ: tener in forse. ունել զգձ ՚ի վարանս յերկբայս արկանել: * forse, e senza forse. ստուգիւ. անշուշտ:

Forsechè, ի. Թերևս. գուցէ: պէլկի: ապաքէն. արդարև:

* Forsennáre, ես. Յիմարիլ. գառանցել:

Forsennatággine, իդ. Յիմարութիւն. խելագարութիւն: փէլանէլիէ:

Forsennataménte, ի. Յիմարաբար. անմտաբար:

Forsennatézza. Անմտութիւն. յիմարութիւն. խելագարութիւն: փէլանէլիէ:

Forsennáto, ta. Անմիտ. մոլի. խելացնորս. յիմար: էսէնէ:

* Forsennería. Տես Forsennatezza.

Fórsi. Տես Forse.

Fórte, ած, ո. Fortíssimo, ma. Քաջ. հզօր. արի: գոռնէնի. խիւ: uomo forte d' animo. այր քաջ կամերակիւղ: խրէնէնի: Մեծ. սաստիկ: պէօյիւ: կորովամիտ. սրամիտ: ապէր. ֆէյլաս: գժոխարին. տարժանելի. ահագին. դժոխարարկու: էնինի: զօրեղ. աւանդեան: passo forte. տակաւին ժամ (մահուն:) è forte a veder. կեզակարծ է. դժուարին նմին է: forte mi pare. օտար ինի ճռճի ինձ. զարմանք են: խիստ. անաչառ: tempo. մրրկայղի, կիմ անձրևային ժամանակ. ժամանակ կաթսուռէ: forte punto. անհրաժեշտ. չար. դժբաղդ. ձախորդ: կծու. ազդու. բարկ (քացախ, սոխ, խոտոր. պղպեղ:) սաքի. ֆէյնին: vino. գինի զօրեղ, սաստիկ, կիմ ազդու: գոռնէնի չաքապ: եւս՝ գինի բարկ, քացախահամ: ախրէնէնիդ չաքապ: libro, scrittura. զբաղուած, խմաստալից մատեան: tener forte. յամառիլ ՚ի մէաս. ոչ փոխիլ ՚ի մտաց: զաիճ չկդն. յանձին բերել: far forte. զօրացուցանել: ձեռն առնել. Լինել ուժիք (ընչիք. զօրագ:) գործել. ունիս: * avere forte nerbo. Լինել քաջակորով, հասուսքիլ:

Fórte, գոյ, ար. Զօրագոյն մասն. արդի քաջաբ: պէօյիւ գոռնէն: nel forte del bosco. ՚ի նուրքաս կողմն, կամ ՚ի շատ թանձրախիտ վայրս անտառին: Ամրոց. դղեակ: գուլ:

Fórte, ի. Զօրապէս. քաջաբար. սաստկութիւ. ժոյ: էյիպ կիպի. գոռնէնի էլէ: կարի. յոյժ. մեծապէս: էէտ. ար: dormir forte. խոր ՚ի քուն ննջել: immaginar forte. ուշի ուշով երևակայել: parlar. իօսիլ ՚ի ձայն բարձր: ferir, կիմ percuotere forte. խոցել կարեվէր. հարիանել. ուժգնին կիմ անողորմ: fuggire, կիմ andar forte. փախչիլ առաձնապաս. ընթանալ խառնապաս, կիմ արագ: քեզ գալմ: էաքէզ էորնէտ:

Fórte. Էստ. լաւ. Տես Casualmente.

Forteménte, ի. Fortissimamente. Քաջութ. աբերակիրս. սաստկապէս: էյիպէն. գոռնէնի էլէ: կարի. յոյժ. մեծապէս: էէտ. ար:

For-

Forterúzzo, za, նաև. փոքր մի բարի, ապրուստ փոքր մի կծու: ֆնակիկնէ:
Fortétto, ta, նաև. քաջկի· ուժեղական· ծիր: գաւ. վեհլիկ: Fortétto, հ. փոքր մի սաստկութ· կարի իմն: ֆեֆնէ:
Fortézza. Սրիուէ. (է մին ի բերդից գլխաւոր ապաքինութեց:) քաջութ· արուեստ· քաջասրտութիւն: ինէրէ· ներուժ: զօրութ· ոյժ: գաւվէր: կծուճութ· զարկուած / տապալումն: սաբէլէ· ֆնակինէրէ: ամրոցամուրց· գրնակ· բերդ: գաւէ· հիսար: ամուր վայրք· պարսպել· աեղի: պաշտպանած էր: uomo d' invitta fortezza. այր անպարտելի զօրութ:
Forticéllo, la. Տես Fortétto.
* Fortificábile, հ. Զոր հնար է ամրացուցանել:
* Fortificagióne, իգ· աես Fortificazione.
Fortificaménto. Ամրացուցանելն· ամրութ· պատրաստութ:
Fortificáre, ն· Զօրացուցանել· կազդուրել· հաստատել· զօրաւոր առնել: գաւվէրնէրդէրդէ: ամրացուցանել· զինել· պնդել: ֆեհնէրէ էմէ:
Fortificársi, յ· Զօրանալ· քաջանալ· ժրանալ: գաւվէրնէրդէ: ամրանալ· պատրաստարիլ: գօռռնամա:
Fortificáto, ta. Fortificatíssimo, ma. Ամրացեալ պատրաստարեալ· քաջ ամրացեալ:
Fortificatóre, ար· Fortificatrice, իգ· Զօրացուցիչ· ամրացուցիչ· հաստատիչ:
Fortificazióne, իգ· Տես Fortificamento. Ամրացեալ տեղի· զօրաւոր վայր· ամրոց· ամուրք:
Fortígno, na. փոքր մի բարկ, կիմ տախտ, իշխիմ: ֆեֆնինէ· էէնէ: հայհօյ:
Fortíno. Ամրոց փոքրիկ· գղեակ փոքր: հիսարճէ· փիւնիկ գալե:
♦ Fortitúdine, իգ· Ազնուի· (է մին ի բերից գլխաւոր առաքինութեց:)
Fortóre, Fortúme. Տես Forzore.
Fortuitamánte, հ. Ըստ դիպաց· եւ դիպաց իմն· վրիպակաբ· յանկարծ· գաղա էնէ· պէնդէնիկնէ:
Fortúito, ta. Դիպաճաճական· պատահական· անակնկալ: cáso fortúito. դէպք· պատահար· դիպուած: գալա:
Fortúna. Բաղդ: բանէ· պահի: դիպուած անորոշ վիճակ: բարեբաղդութի· բարեբաստութի· յաջողուած: ապրղուծ: գէճաղդութի· ձախորդութի· թշուառութի· արկած· վտանգ: բանէհնէ էէ· պէնա: հանգամանք· վիճակ: հալ: մրրիկ: գայ: աղմուկ· խռովութի: վէնէնէ: cattiva fortuna. դժբաղդութի: բանէհնէրդէ: tener fortuna, եւ la fortuna pel ciuffetto. ընել բարեբաստիկ, երջանկաբաստ· յաջողել բաղդին: essere in fortuna, aver fortuna. նոյն են: esser in fortuna, ed in gran bisogno. ընել ի վիշտս, և յանհնարին կարօտութի: far fortuna a uno. Ձեր ջանիկ առնել զոք բարեբաստութե· հարստացուցանել: * cadere in bassa fortuna. անկանել ի բարեբաստուէ: * metter una cosa alla fortuna. թողուլ ընել եւ բերման բաղդին: * mettersi alla fortuna. դիմագրաւ ընել· արկանել զանձն ի վտանգս: darsi alla fortuna. աճ առի· յուսացաւ հաւիլ խղճալ: per fortuna. եւ դիպաց իմն· վրիպակաբ: per buona fortuna. բարեբաստուելն իմն· յաջողութե: per mala fortuna. դժբաղդութե իմն. թշուառաբար: fortuna, e dormi. առած· որում յաջողէ ի բաղդն հնչայ անհոգաբար a fortuna. աես a Caso. Della fortuna, հ. Տես Grandissimamente.
Fortunáccia. Դժբաղդութի· վիշտ: բանէհնէրդէ:
♦ Fortunággio. ♦ Fortunále. գոյ· ար· Վրիպիկ:
Fortunále, ա· Տես Fortuito. Վրիպայղ:
* Fortunalménte. Տես Fortuitamente.
Fortunáre, ն· Զախորդել· ձախորդ եղիլ պատահել· ընդունել ի վիշտս: բանէհնէ էէնէրդէ· պէնայա օղրամա: աես և Tumultuare. յաղորդել· առնել քաղբեբաստիկ: ասած էէնէրդէ· բանէհնէ էնէրդէ:
Fortunataménte, հ. Fortunatissimaménte. Բարեբաստուելն· յաջողակս· ի ձեռն ասղոյ էնէ· բանէհնէ էնէ:
Fortunáto, ta. Fortunatíssimo, ma. Բարեբախտ· երջանիկ· բարեվիճակ: ասղաբղա: բանէհնէ: զըժ քաղդ· հնչօձառ: բանէհնէրդէ: աես և Fortuito.
Fortuneggiáre. Տես Fortunare.
* Fortunélla. Գոյգն յաջողուած, բարեբաստուելն:
Fortunévole, հ· Տես Fortuito.
Fortunosaménte, հ. Ըստ դիպաց նմին· վրիպակաբ· անակնկալ· յանկարծօրէն: սաստկապէս· բուռն յարձակմամբ: բարեբաղդութե· յաջողակս:
Fortunóso, sa. Դիպաճաճական· անկարծելի· անակնկալ: գաֆիլ: ներքոյ անկել բաղդին· վտանգաւոր: նհնդէրդէնէ· մրրկածուփ· ալեսանդ: փոսաբանալը:
♦ Fortúra. Տես Fortezza.
Fortúzzo, za. Տես Fortigno.
♦ Forviáre, ն· Խոտորիլ յուղղոյ· զաբտուղիլ: զարտուղել յանհետացիլ ճանբին:
Fórvici. Տես Forbici.
Forvóglia, Fuorvóglia, հ. Ականջ: նալաբէ:
Forza. Ոյժ· զօրութ· կար· կարողութ: բանէնէ· ֆագէրէ: սաստկութ (ձմեռային·) աղդուժութ (լծունոյ, ճառի:) ֆեհնինէրէ: քաջութ· արուեստ· քաջասրտութ: էնէրդէրէ· նոբէ: բաղմութ· գունդ բիճ զօր: էօմ ապամ· ասէրը: իշխանութեն· ձեռն· սէբուրէ: հէօմ: aver nelle sue forze qualche cosa. ունել ինչ ի ձեռասն· բանին: գօռռ dar forza. զօրացուցանել: mancar, perder le forze. անհանիլ յուժոյ· պարտասիլ· լքանիլ: ripigliar, racquistare le forze. հրկին զօրանալ: conforme le mie forze. իմնվանն· ըստ կարի եւ մտի: colla forza. բռնութեբ· բանի: գօռռնա: a forza, di forza, di tutta forza, հ. աճգինկարի· սաստկապէս· աբ ձգտաբ· զօրութեբ· ըստ կարի· ի ձայն բարձր: գայնէ· ձակ էնէ· էէնէ: andar di forza. գոն գործել: a forza, a marcia, կիմ a viva forza, per forza. բանի· աճգինակամայ: գրաուլ· նալաբէ: per forza, a forza. յարագս· ի պատճառս· վն· էնէ· a forza di percosse, ի ձեռն հարուածոց· հարուածովք: a forza di piagnere. բղխի արտասուօք: a fine forza. բանի գլխովին: far forza a uno. սաիսելբ բռնադատել զոք· բուռն առնել ուժք· գրա էնէ: far forza ad una vergine. բռնաբարել· տառապեցուցանել զկոյս: գէչ պօչա: far forza. փոյթ լինել օգտել: non fa forza. ոչինչ է փոյթ չէ ինչ փոյթ· չէ ինչ· չօգտէ ինչ: հաճախ պէյէնէ: esser forza. հարկ, հարկաւոր լինել: խփիլա օյմա: giuoco forza. հարկ· անհրաժեշտ հարկ: էէփիլա:
Forzaménto. Բուռն· բռնադատուելն· ձիգն: գօռռ:
Forzáre, ն· Բուռն առնել· բռնադատել: գրա էնէ: una vergine. բռնաբարել զկոյս· լլկել· գէչ պօչա: Forzársi, յ· կիմ Forzare. Ճգնիլ· գուն գործել· միջել եւ ուժք: ձակ էնէ: էռռէ բռնէ:
* Forzaméntе, հ. * Forzatissimaménte. Բռնի· բռնաբար· ակամայ: գրաուլ:

Forzáto, ta, աֆ. Բռնադատեալ. ստիպեալ: պարտաւորեալ. նեղեալ: անհրաժեշտ. տարատարեալ. ի ջրեալ: բռնուն. ուժգին. կարի. զօրաւոր. ծանր. ի ձէն:

Forzáto, գոյ. Պատուարեալ. ի ցանկապատեալ. ի բերդ ցանկապատեալ: ի ներքին ձէն. ի ներքին:

Forzatóre, աս. Forzatoréllo. Բռնադատիչ. բռնադատող. ստիպող: զօրաւոր:

Forzerinájo. Ակնկալութիւն: անհրաժեշտը:

Forzévole, աֆ, ած. Բռնուն. բռնադատ. զօրեղ:

Forzevolménte, ած. Բռնի. բռնութիւն. զօրաւոր:

Forziére, աս. Արկղ ինչ. մանգաղ: ամպրան:

Forzierétto. Forzierino. Forzieruólo, Forzierúzzo. } նոմ. Արկղ փոքրիկ. ամապատնակ: ամպրանակ:

* Fórzo. Զօրք. զօր:

Forzóre, աս. Բարկանալ. կծոտուիլ. սրտիլ (ձամայ) սարսափիլ. ի ներկինէն:

Forzosaménte, ած. Աւժդնակի. զօրեղապէս. կարիւքով: փուելի ինչ:

Forzóso, sa, Forzosíssimo, ma. Forzúto, ta. Զօրեղ. հզօր. քաջ. կորովի. բռնուն: գօրեղ:

Foscaménte, ած. Աղօտապար. նեմեմաքար. ընդ աղօտ:

Fósco, ca. Թուխ. նեմի. աղօտ: խմէր. գոլատա: միգամած. մէմին. մռայլ. աղջամղջին: փոսանք. գաբանք: ախտագին. տրտում: խաւար: ծխոտ. հէգ:

Fosforáto, ta. Փոսփորոնեան. փոսփորոնական:

Fósforo. Աստուածակ. լուսաբեր: սպասի ելլալը: փոսփորոն. (ի նիւթ ինչ հրային երբեմն և լուսաւոր:)

Fóssa. Փոս. փորամ: լափաբ. հէնոքէ: գուբ գերեզմանի. գերեզման: մէջտ: che ha il capo nella fossa. ծեր օրհասական: fossa per piantare alberi. գուբ ծառոց: fossa d' onde si cava l' oro. ոսկեհան. ոսկեհանք. բովք ոսկւոյ: far delle fosse. փոս հատանել. ածել խրամ (զքաղաքաւ:) Հոր արմատաց. (ի ձիհ գետնափոր, ուր պահ հեն զցորեան, եւն:)

Fossa naviculáre. Տաշտ. (են փոսք ինչ ի մարգ հային մարմնի:)

Fossáccia, գէշ. Փոս անհետհետ. խրամ լայն. խորխորատ: պեղիչ լափաբ: փերէն հէնոքէ:

* Fossáta. Տես Fossa.

Fossatáccio. Ուղիս յորդաջուր. ուղիս անհնարին: պեղիչ: սել:

Fossatélla, նոմ. Փոսրակ. խրամ փոքրիկ: փիս լիս լափաբ. փիսլիս հէնոքէ:

Fossatéllo, նոմ. Ուղիս փոքրիկ: փիսլիս սել: ոմն և ջրերին: fossatello da fare scolar l' acque de' campi. առուք, կամ առուակք զանդովք:

Fossáto. Ուղիս փորք: փիսլիս սել: ոմն և Fossa.

Fosserélla, Fossétta, Fossicélla, Fossicína. Տես Fossatella.

Fóssile, աֆ, ած. Հանքային (ապ. ածուխ, բարակ:)

Fóssile, գոյ. Հանքային ինչ, կամ հանք, և իմ բրած. (են սորերկրեայ մարմինք ոչ անդիկ, հրաշակերտք, քարինք, ծծումբ, եւն:)

Fósso. Փոս մեծ, կամ խորխորին. խրամ մեծ. խորխորատ: պեղիչ լափաբ. պեղիչ հէնոքէ: առաձակք զանգատանոցք: esser a cavallo del fosso. լինել պատրաստ յերկաքանչիւր կողմն:

* Fossóne, աս. խրամ մեծ և խոր:

Fóttere, նոմ. բաս ասի. Գիտակ. վկին:

Fottitójo. բաս ասի. Առնի անդամք:

Fottitúra. բաս ասի. Ոտառ կանացի:

Fottivénto. Տես Gheppio.

FRa. Նիւթ. Խորէն վայր. Տես Tra. Fra via. Ի ճանապարհին. ճանապարհայն: Էօլաս: ad andar fra l' isola si mise. Եւ խաղալ ի ներքոս կողմն կղզւոյն, կամ ի ներքոս անդ ի կղզին: fra me. ի միտս իմ. յանձն իմ: ինքնիմքն: fra se. ի միտս իւր, կամ իւրեանց: յանձն իւր, կամ յանձինս իւրեանց. ի մէջ իւրեանց: fra loro. ի մէջ իւրեանց: ինքնիւրեան ստպեղնիգ: fra qui e otto dì. յայսմանէ ութեն աւուրս:

Frà. Է երջանիկ Հրաբ Բառին. Եղբայր. ազգակից: տոհմական:

Fracassaménto. Խորտակումն. ապարտուն. ապառաժումն. քանդումն. կործանումն շառաչմամբ:

Fracassánte, ած. Խորտակիչ. Քաղքաղիչ:

Fracassáre, ած. Խորտակել. Քաղքաղել մանր, կամ միանգամայն. Քարդել. կործանել: հարթակոտել. ընկէց. գետաք. եղէտաք: ը. կործանիլ. գահ վէժ անկանիլ. հուիլ ի բարձունէ:

Fracassáto, ta. Խորտակեալ. Քաղքաղեալ մանր. Քարդեալ: գետամբ: խառնակեալ. յանդգնակատ: չքաւոր. կարօտեալ աւուրն պարենի: պէտիպէտ:

* Fracassatúra. Տես Fracassamento.

Fracassío. Խորխոր. Թնդիւն. կործանումն:

Fracásso. Խորտակումն. կործանումն. քանդումն շառաչմամբ: եղէմ: բոմբիւն. Թնդիւն. շառաչիւն: կիսոխնիկ. փաքաքոբ: բարձրեալ. յոլովեալ խռովն բարձրեալ: ջոկտ:

* Fracassóso, sa. Շառաչող. որ արձակէ բոմբիւնս, կամ Թնդիւնս:

Fraccurrádo. Գաշնաձագատուածք տղայոց: գործք: fare a' fraccurradi. զբաղիլ ի տնտես. Քարթափել ի խաղալիկս տղայոց: fare i fraccurradi. նոյն է: տես և far Lazzi.

Fracidáre, ած. Տես Infracidare.

Fracidézza. Դեղ. ապականութիւն: փիսփսիկ:

Fracidíccio, գոյ. Դեղեալ. փտած. որ սկզբ է յապականել. կիսափտած. ապաւազել: փիսիկ:

Fracidíccio, ia, աֆ. Դեղեալ. փտեալ. որ սկզբ է յապականել. կիսափտած. ապաւազել: փիսիկ:

Frácido, da. Fracidíssimo, ma. Փտեալ. Նեխեալ. ապականեալ: փիսիկ: tu mi hai frácido. ձանձրոյեր արիանաս յիս. ապականեալ ես ինձ: innamorato fracido. կաթոգնեալ. զակատեալ կամ մղեալ ի սէր: ալէտ. ախտալանձոյ: lingua fracida. լեզու. Քեռնաձափ, չարաբաս, բանաարկուչքրեալ. ինչօղ:

Frácido, գոյ. Տես Fracidume.

Fracidúme, աս. կոյտ նեխեալ կամ ապականեալ իրաց: փիսիկ: ոմն և Fracidezza. ձանձրոյեր. ապականութիւն. նեղութիւն ձ անհանգստութիւն. վիշտ: խբաղ. գահ. գահիճ:

Fradicézza. Տես Fracidezza.

Fradicíccio. Տես Fraccidiccio. խոնաւ:

Fradício, ia. Fradicíssimo, ma. Տես Fracido. խոնաւագոյն. Թացեալ յոյժ: նեխեալ:

* Fradicióso, sa. Նոյն ձ:

Fradiciúme, աս. Տես Fracidume.

Fraffázio. բաս. Քաղաքան. Ոյր ընդ ջրոյ տուեալ նայն. որ եւս տուժից գտանել:

* Frága. Տես Fragola.

Fragária. Տունկ ելակին. գոյս ելակին:

Fragelláre, Fragéllo, եմն. Տես Flagellare.

* Frágido. Տես Fracido.

Frágile, ած. Fragilíssimo, ma. Բեկանելի. դիւ-

քաքեկ : գբ-ըւբր : ինվրեթ : հորսատական . եղջա-
կան . անցաւոր : փանի : տկար . դիւրաթափ :
պրոք :
Fragilézza . Տ՚ես Fragilità .
Fragilità . Դիւրաթեկուն : Տկարութ . դիւրաա-
հուն : պրոքիւթ : անհաստատուն . յողդողդութ :
գարաբուլիւթ : della memoria . տկարութ յիշողու-
դիւրամոռացուն :
Fragilménte , ած . Տկարօրէն : պապանձ :
Frágnere . Տ՚ես Frangere .
Frágola . Եղեակ . (է պտուղ մինչ կարմիր :) Ընէթ :
Fragolíno . Ջուկն մինչ որոյ դէղեսնման է եղակին :
Fragóre , ար . Շառաչիւն . բամբիւն : ինթիրթիպ .
զամբա : ամէն և Fragranza .
* Fragóso , sa . Տ՚ես Ribombante , Sonoro .
* Fragránte , ած . Հոտաւէտ . քաղցրահոտ :
Fragránza , Fragrànzia . Հոտ անոյշ . անուշահո-
տուն : կիներէն բոյթ :
Frále . * Fráile . Տ՚ես Fragile .
Fralménte . Տ՚ես Fragilmente .
Framboise , ֆր . Ազգ մինչ կարմիր թմբոյ :
* Framescoláre , ռ . Տ՚ես Frammescolare .
* Framescoláto , ta . Ընդխառնել . խառնել ՚ի մի :
Framménto . Բեկոր . կտոր . կտորակ . մանրուք .
հատուած : բաբե . գբ-ընիը . բառնալ : հատուկտիր
ձնացորդք (գրոէ ածոց .) կիսակատար հատուածք :
գեռապ : մանրիկ , կիմ նշևարել մանր մարմնոյն
քո . փշուրք նշխարին :
Frammescoláre , ռ . Ընդխառնել . խառնել ը . կիմ
՚ի միասին : պերապեր գառըզբրմատ :
Frammésso , գոյ . Մի ինչ անկիւ ՚ի մէջ . dare il fram-
messo di checchessia . ՚ի մէջ արկանել :
Frammésso , sa , ած . Ընկէզ ՚ի մէջ . անկիւ ՚ի միջ :
Frammetténte , ած , հ , և գոյ . Մի ինչ անկիւ . միջ
նորդ :
Framméttere , ռ . ՚ի մէջ արկանել . խառնել . դնել
՚ի միջի : ապայ բօմատ : Framméttersi , յ . Մի ինչ
նորդել . ապայ կիրճէ . իյանձը օյմատ : in un affa-
re . խառնել ՚ի գործ մինչ : պէր ընէ գառըզմատ :
frammettere lingua , կիմ la lingua in favellan-
do . տէս Scilinguare .
* Frammettiméntо . Տ՚ես Frapponimento .
* Frammischiáre . Տ՚ես Frammescolare .
* Frána . Կործանումն հողոյ . սեպագեաչ տեղի .
փուլ :
* Franáre , ւ . խախտիլ , կիմ կործանիլ հողոյ (՚ի
զառիվայր տեղւոյ .) փլանիլ . անկանիլ (լերանց :)
* Franáto , ta . Սեպագեալ . գժուռապաժայռ :
* Fracagióne , ֆր . Տ՚ես Esenzione .
Francaménte , ած . Համարձակապէս . ազատագէմ .
արիապար : պերեսի . ձեռաբէն իւր :
Francaménto . Ազատհովուն . պատսպարուն . պաշտ
պանուն :
Francáre , ռ . Ազատել . ազատ կիմ պատսպարկ առ
նել . ազատել ՚ի ծառայուէ . ապատհովել պատսպ
պարել . պաշտպանել . ազատ էնթէթ . գոբլիաթած .
սազմատ : le lettere . ազատել զնաւակաց ՚ի ծա-
խուց . (յիմ վճարել զծախս նաւակաց , զի ընդ
նոյն ազատ լիցի ՚ի վճարմանէ :)
* Françáto , ta . Ազատեալ . ազատ . զերծ :
* Francatríppe , ար . Վատ . գառապկանդրուտ :
Francescáno , na . Ֆրանչիսկեան (կրօնաւոր :)
* Francésco , ca . Գաղղիական . գաղղիացի : և
և մանգրաման ինձնորոյ մինչ :
Francése , հ . Գաղղիացի . գաղղիական : Ֆռանսըզ :
Francheggiáre . Տ՚ես Francare , և Affrancare . Լի-
նել ՚ի Ֆիլուենս , կիմ ձեռնատու . առատ օյմատ : * քա-
ջալերել :
* Francheggiáto , ta . Ազատհովեալ :
Franchézza . Համարձակութ . քաջութիւն . աներկիւ-
դութ : ճշտաբէն . սերտէնթէթ : ազատութիւն : ապա-
ւէթ : ապատհարկութ : ինթէլլիկէնթ :
Franchígia . Ազատութ : ապատհարկութ . ապատ
առանձնաշնորհութիւն : ինթէլլիկէնթ . էմապէն : տեղի
ապատատանի : պրէմաթաֆ էնը :
* Franchissimaménte , գր . գէբ . Ամենահամարձակու-
անվեհերութ քաջութ :
* Francióso , sa . Գաղղեասպի . գաղղիական :
Fránco , գոյ . Լիրայ գաղղիական . (է դրամ մինչ :)
Fránco , ca , ած . Ազատ . զերծ . եղած : համար-
ձակ . քաջասիրտ . աներկիւղ : սերտէնթ . ինթէլլի-
գէրգնասող : ազատասէր : ապատհարկ : ինթէլլիմ :
far franco . ազատել . ծողոպել յատատութ (զգե-
ղեմ) փրկել ապատմատ : ամէն և Esentare . Fa-
re il franco . Քաղցանել զհամարձակութ . յոխոր-
տալ : farsi franco . խրտխրտալ առնուլ : franco-
di porto . անծախ (նամակ , և՚ն . ըստ յորժամ առա-
քողն վճարել է զդին նր :) porto franco . ազատ ,
կիմ անմուքս նաւահանգիստ :
Francolíno . Ազգ մինչ փասիանի : ընթրյաճ . լիւ :
* Frangénte , ար . Ալիք : արկած անահնկալ . ա-
կնայք :
Frángere , ւ . խորտակիլ . կտորել . բեկանել :
գբ-ընիը : յալմել . ՚ի պարտուէ մատնել : ընչնմէթ :
il mar frangere . ծերփ . ծրի ընդ . խորտակիլ
ալեաց ծովուն : mar che frange . ծով ալէտատու .
ալէկոծ : Մանրել . ծէծելաքօփալմատ . Frán-
gersi , ե . խորտակիլ . գբ-ընիը . * գորովիլ . ալկ
տուն :
Frángia . Ծոպ (հանդերձի .) վերջք : զարդա-
բանք : ապատ : * կեղծիք , կիմ ատայօք մինչ (խառ-
նել ՚ի ճշմարիտն :)
* Frangiáre , ռ . Զարդարել ծոպիւք . վերջնիք :
* Frangiáto , ta . Զարդարել ծոպիւք . ծոպաւոր .
վերջաւոր : ապագիւր :
Frangíbile , հ . Frangibilíssimo , ma . Դիւրաթեկ .
բեկանուտ : գբ-ընիը : ինվրեթ :
Frangibilità , - táde , - táte , ֆ . Տ՚ես Fragilità .
Frangiménto . Բեկումն . խորտակումն : գբ-ընիը .
բեկոր . կտորակ . մնացել բեկորք : գբ-ընիը .
դառա :
Frangipána . Ծխանելիք մինչ հոտաւէտ :
Frángola . Ծառ մինչ դիւրաթեկ :
Franmassóne , ար . Փրամասոն . (են ազանդա-
ւորք :)
* Frannónnolo , la . Ծերը խոշտամիտ . աղճատել :
* Frantendénte , հ . Թիւրիմաց . սխալամիտ , որ ի-
մանայ սխալդ կիմ ենթալ :
Franténdere , ռ . Ոչ ըստ իմանալ իմանալ թիւր .
կիմ սխալգ պակաս նորդ ապատ :
* Frantéso , sa . Ոչ ըստ իմացեալ . իմացեալ սխալ
ազգ , կիմ չարաչար :
Fránto , ta . Բեկեալ . փշրել . խորտակել : գբ-ընիը .
գբ-ընէթ :
* Frantójo . Տ՚ես Fattojo .
* Frantúme , ար . Բեկորք . մանրուք . հատուք :
Franzése , հ . Գաղղիացի . գաղղիական : Ֆռանսըզ :
* Franzesísmo . Գաղղիական ազ , կիմ արտասա-
նումն :
* Fraóre , ար . Շատ չար . գարշ հոտ :
Fráppa . Պատիրտ . խորճունճ . ջնջուկ : ֆալամատ .
* Fráppe . Նկարչին աերքիք :
Frappáre , ռ . Պատառել (վիտաս , զհանգերձ :)
ընթրմատ : հատանել մանր . կտրատել : փշրամա-

ֆռաֆռա ֆռաֆռա էինի։ խաբեբայ։ ալպուճաք։ տեղ և Frappeggiare. չաղափղիել։ շաաախոսել։
Frappáto, ta. Տես Frappare.
Frappatóre, տր. խաբեբայ. նենգաւոր։ քնչախ։
Frappeggiáre, ն. ի բաս նիրայս. կախարել տերևս։
Frapponiménto. Միջադրոհ. միջարկում։
Frappóre, ն. ի միջ արկանել. դնել ի միջ. խառնել. խառնիլ. խառնիճաղանջ լինել։ խոփել. օգտել։ * Frappórsi, յ. Միջնորդել. ի միջ մտանել։
Frappósto, ta. Եդեալ ի միջ. ի միջ արկեալ։
Frasário. Հաւաքումն, կամ մատեան քնարի տղից։
Frásca. Ոստ տերևալից։ փայ։ Ծառնծազամիւռ. տնտեսիասէր. պահաստամիտ։ հօպպա։ Frásche, յոգ. Բաջարանք. ոչինչք. մնոտիք։ լաֆ. ային օյոան չէր։ e gli altri pesci, che hanno della frasca. եւ այլ ձկունք որք յար ի շարժման են։ al buon vino non bisogna frasca. առ գինի անոյշ չէն պէտք յորդորանաց։ render frasche per foglie. տալ զանգրագարձ փոխարինին։ saltare, essere, passare, di palo in frasca. փոխոխիլ, կամ անցանել անկարգ ի միջի չայլ. ոստոստել։
Frascáto, ta. Հովանոց տերևազարդ, կամ ոստազգեաց։ ֆեօրկելիֆ։ տերևալից ոստք կապեալք ի միմեանս։
* Fraschéggio. Սօսափիւն տերևոց. չըշիւն։
Frascheggiáre, ն. Սրձակիլ զօսափիւն. չըշել ծառոց։ էֆրափլաբը օյնամալ. սէս լըփաբամ։ խոյլ առնել. ի խոյլ արկանել. զծառսս գալ. չափս էինի։ գաղնուլ ի տնտես։
Fraschería. Տես Bagarella.
Fráschétta. Ոստ փոքրիկ։ ֆեալիճ փայ։ Թեղեւս միտ. յոյդաղդ. անմիտ։ հօպպա։ fraschétta, կամ լաւ եւս՝ fraschétte. ոստք կամ ուղեկք յորոց վէր հաւորաք դնեն գոստ։ Fraschésta. Եղիկ. Թել շղթանակ ինչ ապարանի՝ յորմէնէ զանազան քաղամասիք լեղեցոց. զոր դնեն ի վէր ապարքս լի Թերթին, առ ի մոգաբեր պահելոյ զապիտակ և զանգիր մատն նոր։
Fraschettíno, na, գոյ. Fraschiere, տր. Պակաս սամիտ. ծանծաղաբարոյ։ հօպպա։
Frascolína. Սնոտիք. ոչինչք. անպիտան ինչ. խաղալիկ. ային օյոան չէր։
Frasconája. Հաւաքուած։ գաւ. ավամասք։
* Frasconcíno, հոմանգ. Ոստ փոքրիկ. ճիւղ։
Frascóne, տր. էիր ի բազմոն Frascóni, յոգ. Ոստք. խաւրածք ոստոց յայրումն. խաւիճ. յօսք։ աւելուածք։ քաղամասիք. մնոտիք։ լաֆ. ային օյոան չէր։ portar i frasconi. լինել ակար, վատառոգի. ոչ զօրել կալ յոտին։ portare i frasconi a Vallombrosa. առակ. փայտ տանել յանտառս. (յր՝ տալ նել ուրեք զայն ինչ, ուր պտանի չհամարի։)
Fráse, է. Ոճ. եղանակ ասից. ոճ բանից։
* Fraseggiaménto. Կիրառումն ոճից։
* Fraseggiánte, հ. * Fraseggiatóre, տր. Որ ի կիր առնու ոճս։
* Fraseggiáre, ն. ի վար արկանել ոճս. ոճով խօսիլ, կամ գրել։
Frassignuólo. Ծառ ինչ նման. հացոյ։
Frassinélla. Դիկատամն սպեղակ. (ի քոյս ինչ) ի ևս քար ինչ, որով սրեն զերկաթ. և յղկեն զկիտուճածս, յր պինդս։
* Frassíneo, ea. ի հացոյ. որ լի ի հացովք։
Frassinéto. Հացուտ. տեղի ուր անկիր են հացիք։ պիտապոգէտ։
Frássino. Հացի. փետպոպակ ապաճը. di frassino. ի հացոյ։
* Frassúgno. Տես Sugna.
Frastáglia. Տես Frastaglio.
Frastagliáme, տր. Յաւասարումն, կամ ցեղք (ի մանր
Frastagliaménto. Իրիկ ցեղուածն, զոր առնեն ի վէր կերպասուց, կամ ի ծայրս թղթոց առ ի զարդ։) ցաւասել կամ ցեղեալ մասունքն։ տես և Intaccatura.
Frastagliánte, հ. Որ ցաւասէ, կամ ցեղու զկերպասս. մանրահերձ։
Frastagliáre, ն. Յաւասել, կամ հերձասել (զկերպասս, զթուղթս։) բաշալել. բարդանիլ. չիտճել խառնիխուռն բանիւք. կամ չիտճիլ պատ ի պատ բանիւք։
Frastagliátа. Յաւասումն, կամ ցեղք (կերպասուց, կամ թղթոց առ ի զարդ։) չիտճ. խառնախուռն։
Frastagliataménte. Խառն ի խուռն. անորոշ. չիտճս։
Frastagliáto, ta. Յաւասեալ. ծայրահերձ։
Frastagliatúra. Յաւասումն, կամ ցեղք (կերպասուց կամ թղթոց։) տես և Intaccatura.
Frastáglio. Ծոպ. վերջք. ալաֆ։
Frastenére, ն. Յապաղել. ուշնել ղոք։
Frastíngolo. Ըզգ ինչ համեմից։
Frastornáre, ն. Կոչել կամ դարձուցանել յետս. խոտորեցուցանել. նահանջել. խափանել ի ծոր հրդոց։ ներ ֆեօփոբկ. քիէրինդն ընկրկել։
Frastóno, Frastuóno. Խառնաձայն. բոմբիւն կամ թնդիւն։ խալըփ. ֆխխոփոխ։
Fra.tacchióne, տր. Աբեղայ վաճառական, նուաստ. չար միանձն։
Fratáccio. Աբեղայ վատթարք, նուաստ. չար միանձն։
Fratájo, ia. Աբեղայասէր. միանձնասէր։ ի ևս մակագրական՝ ամբարչին ինչ դիմի։
Fra tánto. Տես Frattanto.
Fráte, տր. Տես Fratello. Ընկեր. բարեկամ։ եօլդաշ. փող. փոսի։ Frate, կամ Fra. Աբեղայ. եղբայր. առհասկան։ far frate. մուծանել ի վանս. աբեղայանալ։ Անօթ ինչ ցքահանի. որ. ի քաղցմն յատակին՝ ի պէտս քիմիականաց։ Վերարձակ կղմինդր ծակ՝ առ ի ծուգել զլոյս ի սենեկի։
Fratellánza. Ընկերութիւն. եղբայրութիւն. մտերմութիւն. սերտ շնասանութիւն։ եօլդաշլըխ. փոխլըխ։
* Fratelléśco, ca. Fratellévole, հ. Եղբայրական. ընկերական։
Fratellevolménte, գ. Եղբայրաբար։
Fratellíno. Եղբայրիկ. եղբայր փոքր։ գարդաշըխ։
Fratéllo. Եղբայր։ գարդաշ։ fratello naturale. եղբայր բնական. (յր՝ ծնեալ ի բնութենէ, այլ ոչ ի օրինաց։) էիճ գարդաշ։ fratello di padre, e non di madre. եղբայր հայրական։ fratello uterino. եղբայր համամայր։ fratelli cugini. որդիք երկուց եղբարց. կամ քերց. հօրեղբօր որդիք. մօրաքեղ որդիք։ fratel del marito. տագր։ գայնի։ fratel della madre. քեռի։ պոյի։ fratel del padre. հօրեղբայր։ ամոաձա։ di latte. դայեակոյ. դի. կաթնակից։ նոյ գարդաշըխ։ Եղբայնի։ ոյնան ընկեր. մերձաւոր. սերտ բարեկամ։ էրան։ էրլի պաշ։ աշխատասէր եղբայր վանից։ fratel negli anni. հասակակից. ժամակից։ far fratello. հաստատել. կամ սիրել զոք ոպէ զեղբայր։
* Frátelmo. Եղբայր իմ։ * Frátelto. Եղբայր քո։
Fratería. Միաբանական եղբարց. վանք։ հանապարք։ միանձնից. եղբայրանոց։ (ի քաս անտրտունչ կան։)։
Fraternále, հ. Տես Fraterno.
Fraternalménte, Fraternaménte, գ. Եղբայրաբար։ գարդաշ ոյնի։
Fraternità, - táde, - táte, է. Եղբայրութիւն. եղբայնք։

քայրակցութիւն. ընկերակցուիւ : ֆարպաւլէթ. եօլ, պաւլէթ ։

Fratérnita. Հօրևւոր եղբայրութիւն. եղբայրութիւն. եղբայրակցուիւ : եօլպաւլէթ :

Fratérno, na. Եղբայրական : պէրաթէլի :

Fratésco, ca. Աբեղայական. վիճակնական. աբեղայից :

• Fráteto. Եղբայր քո :

Fraticéllo, նուազ. Նոսկաստ աբեղայ :

Fraticída, տբ է է. Եղբայրասպան, ֆարպաւլէնը եօղբէրէնը :

Fraticídio. Եղբայրասպանութիւն :

Fraticíno, նուազ. Նոսկաստ աբեղայ :

Fratíle, ի. Տես Fratesco.

*Fratíno, ֆոյ. Մանուկ աբեղայ. աբեղայ փոքր :

*Fratíno, na, ածւ. Աբեղայական, աբեղական չար աբեղայից :

*Fratísmo. Աբեղայուի. վիճակ աբեղայական : աբեղայից բանութիւն աբեղայից. եղբայրուի :

Fratóccio, Fratótto : Աբեղայ մեծ :

*Fratóne, տբ. Աբեղայ անձնեակ, կամ յոյր :

Fratricída, Fraticída, ի. Եղբայրասպան :

Frátra. Յանկ. յանկապատ : լաբիրան էնբրէ : ախտ փոյթ. առաջապահ : egli è per le fratte, ի ի վէր չկան չքաւորուի :

Frattáglie, ֆփ. Ոչոխ. Ընդերք կենդանեաց (հա նեակ արուսքս :) պաղէբաթէլ :

Frattánto, ի. fra tánto. Յայսմ ժամանակի. յայսմ պահս. մինչ. միևդեռ. յայնմ տեղ. պոս արթրէ :

• Frátto, ta. Տես Franto.

Frattúra. Ֆեխուի. խորտակուի. գըռէ :

*Fraudánte, ի. Խաբեբայ. Նենգող :

Fraudáre, ն. Գաւաճանել. պատրել. նենգել. խարդախել. պրեմնաթ :

Fraudáto, ta. Գաւաճանել. խաբել. պրեմնալ :

Fraudatóre, տբ. Fraudatríce, ֆփ. Գաւաճան. նենգող. խաբեբայ : ինդանիս. հիւանթոպ :

Fráude, ֆփ. Գաւ. նենգ. խարդախութիւն. խաբեուի. պր. հիւանթ. քէնթ :

*Fraudélente, ի. Տես Fraudolento.

Fraudelénte, ի. *Տես Fraudolento.

Fraudolenteménte, ի. Նենգաբար. նենգամտօք. գաւաճանութեամբ : քէնթ իւր :

Fraudolénto, ta. Խաբեբայ. խարդախ. նենգաւոր : պրեմնաթ. հիւանթոպ :

Fraudolénza, Fraudolénzia. Գաւաճանուի. նենգ. հիւանթ : քէնթ :

Fraudulénza, եև. Տես Fraude, եև :

• Frávola. Տես Fragola.

*Fravolíno. Տես Fragolíno.

Frazióne, ֆփ. Կտրտուիւն. քեհուին. խորտակուիւն. գըռէ. կտորակ (ծուծոց :)

Frebotomía. Տես Flebotomía.

Fréccia. Նետ. թիին : օֆ : dar la freccia. խնդրել գաւաճանութեամբ զիսոյ սասի և անտի. (յ' հանգերձ գիտաւորութեամբ ինչ միջոցէ :)

Frecciáre, ն. Նետաձիգ լինել. արձակել նետս : օֆ անթ : խոցել, կամ հարկանել նետիւք : տես ի վէրոյ և dar la Freccia.

Frecciáta. Հարուած, խոցուած նետի : օֆ նետոց :

Frecciatóre, տբ. Նետաձիգ : օֆ անձնէ : պղծնող. որ : ինդանոպ : ինդանէչ :

• Freccióso, sa. Նետագ իբրև զնետս. արագաշարժ. նիյա :

Freddaménte, ի. Freddissimaménte. Յսառութիւն. դանդաղութիւն. հեղգաբար : ոչոտլոնէնէ. խնչ

• պէլլէնէնէ : անզօրաբար. անհետեւեցաբար. անոռնձ : ոչոտ ֆաւ

Freddáre, ն. Յսառացուցանել : ոզոնհյոտ : uno. սպանանել : non lasciar freddare una cosa. ոչ ընդհատել զգործն. անդուլ պատրաստել յիմիք : Freddársi, յ. Յսառանալ. հովանալ : ոզոնհյոտ :

Freddáto, ta. Յսառեալ. յուրտ : ոզոնհյոտ. ոզոտ :

Freddézza. Յսառուե. յուրտ : ոզոտ : հեղգութիւն. ընդհեւեւնէ : գաղջութ. անտիրելութիւն. անհոգութիւն : համահնդուէ :

Freddíccio, ia, նուազ. փոքր մի յսառացեալ. զով. հով. զովագին : ոզոնհյոտ :

Fréddo, da, ածւ. Freddíssimo, ma. Յուրտ. յուրտ գին. յսառաշունչ : ոզոտ : պղէբդ. դանդաղ. գաղջ. անշարժ. գժոհաւասարժ (ի կերս :) ընկճել. հաձախութ : անկարող, կամ անկալ (ի վերծանութեան.) մթպիտաղիղ. յուրտ : պհոտ ենպամ : divenir freddo. յսառանալ : ոզոնհյոտ : dare una calda, e una fredda, եև. տես ի Caldo.

• Freddolóso, sa. Տես Freddoso.

• Freddóre. Տես Freddo, ֆոյ :

Freddóso, sa. Յուրտ. յսառացեալ. մրսեալ. դիւրահարկելի : ոզոտ : խնդհոտ :

*Freddótto, ֆոյ. Փոքր մի ցրտութ. մեղմ յսառութ :

Freddúra. Յուրտ. դանդաղութ. յսառութ : ոզոտ : զովութ. հովութ. հովմ զովագին : քնոհկութ. սէ. բինդիս : անհոգութ. Ցուրտ : հաձախութիւն : ընկճ պէլլէնէ : անհետեւեալ դործ, կամ զսոյց. անալ, կամ յուրտ քանք :

Fréga. Տես Fregola. Տեղ. առիւնք : արտս. հա. վ : տես և Fregagione. Andar in frega. Լինել ի յանկուե. բորբոքիլ յանկուք. առիւիլ.

Fregaccioláre. Տես Fregare.

Fregácciolo, պէդ. Գիմ յուսի, կամ թիւր :

Fregagioncélla, նուազ. Շփուելի թեթեւ, կամ մեղմ :

Fregagióne, ֆփ. } Շփուին : օձոյ : far le frega-
Fregaménto, տբ. } gioni. չսիեր ասիսվ զահասայիր անդամս : օձոյահոտ : fregagioni. փայփայանք : փաղաքշուիք. շողոմուիք : օձոյութ :

Fregáre, ն. Շփել. չսիել. մեղմ : օձոյահոտ : խոտ առնել զոք (անպատուհուք, կամ խոչեռուք :) շփելնամանել. պէտ կիսիլ : գծիլ : լուսիլ պէտ : i piedi per un luogo. անդանել ընդ տեղի ինչ : տես և Sfregiare. Fregársi attorno ad alcuno. Սահրել առ ոք. երթալ զհետ ուրուք :

Fregáta. Նաւակ ինչ փոքր : միջակ և արընթաց նաւ ինչ պատերազմական : ֆրեգաթա : fregata corriera. նաւ շտապաւոր :

Fregatína, նուազ. ա. Fregata. *Շոկեվն, մեղմ շփուին

Fregáto, ta. Շփեալ : օձոյահոտ :

Fregatóne, ածւ. Նաւ ինչ վիհեռակեան :

Fregatúra. Տես Fregamento.

Fregétto, նուազ. Տես Fregio.

Fregiaménto. Տես Fregiatura.

Fregiáre, ն. Արկանել դեպս, կամ վերջաւորս. զարդարել. պաճուճել : պատպ. զօնթ. պօնթոհնթ :

Fregiáta. Քանգակագործ զարդք նաւուց :

Fregiáto, ta. Զարդարեալ : պօնանդ : parole fregiate. քաղցր զոյշք. զարդաւոր, կամ շնորհալի. շուք քանք :

Fregiatúra. Զարդ. զարդարանք հանդերձից, եև

Frégio. Հապաւէն. վերվայտր. դարդք հանգերձ ձից: չէրփ. գոյնան. ալէմ: նշան պատուոյ, կամ գովասէ. շուք. պատիճ: էրէն: տես և Sfregio. անպատուհասէ. վատահամբաւութիւն: պէսոնայութիւն: ծիր որմոց. կամ ժպպատէն որմոց. (և նմանապէս զարդ պատուհածոյ որմոց:) տես և Zoforo.

Fregióne. Տես Frigione.

Frégna. Տես Frigna, և Sfregio.

Frégo. Գիծ. ծիր: էրէնք: dar, կամ fare un frego. (գրչաս:) էրէնք. պոչիկ: frego non cancella paftita. առակ. կնիկ կհաղէս' ոչ ազատի 'ի պատուհաց: խոցոտած երեսաց 'ի վատաստուն. նուի. գալի նոյն խոցոտածոցն. խարան: պահ: նշան վատահամբաւութեան, կամ նշանակութիւն. հեղգանութեան: տալ պէրէ: fare un frego a uno. նշագրել զոք. խայտառակել. առնել. յանօթի առնել: տալ էրէնք:

Frégola. Տաւի. (է չիտուն ձկանց որ քարխնի յարկանել զձուս իւրեանց:) 'Ի յարելն 'ի քայս essere, avere, toccare, venire, եմն, նշանակէ՝ փալ փաք. տէղ. տափանք: հաճել. հաթէքն արդս:

Frégolo. Կուտակուած ձկանց 'ի ժամանակի արկի նէլոյ զձուս՝ չիմանալ քարխնս:

Freméntе, ո. Բաւձրագոչ. աշագնագոչ. շառաչ ջոյ: խրնջող:

Frémere. ո. Fremíre, ե. Fremitáre. Գոչել ծո վու. շառաչել: կատաղիլ: կատաղութիւն: մնչելը մրմնալ (ար ցասման:) ծովալոյտ: կրճտել. կըրճտել զասամունս: փէշ գըշտապահիլ:

Frémito. Գոչիւն. խառնաձայն աղաղակ. շառաչիւն: զոյտ: խրնջիւն: փէնէրէչ:

Frenájo, ia. Սանձագործ: էնճէի:

Frenáre, ո. Դնել սանձ 'ի բերան. արկանել սանձ: էնէմ գօսպ: սանձել: նոսձանձել: պահ էրնէպ:

Frenáto, ta. Սանձեալ. սանձահարեալ:

Frenélla. Կերպին մասն սանձին. սանձ:

Frenéllo. Քապ. բերանակալ. բերանակապ. (է գործի ինչ երկաթի, կամ կաշեայ, զոր արկանեն 'ի ցուռկս կենդանեաց առ 'ի ոչ խածանել:) զարդ ինչ կանացի: տես և Scilinguagnolo.

Frenesía, Freneticaménto. Սոսափոսութիւն. խելացնորութիւն. (է ախտ ինչ մտաց՝ որ արկանէ զմարդ 'ի մոլեգնութիւն:) անմտութիւն: պէլիւխ:

Freneticánte, ո. Խելայնոր. մտաթափ. անկիրթ յախտ մտաթափութեան. մոլի: էլէնի. գոպաոսոտ:

Freneticáre. Տես Farneticare.

Frenetichézza. Frenético, գր. Տես Frenesía.

Frenético, ած. Տես Freneticante.

Frénica, ած. Յոռածանոյ. պատշաճեալ առ աոռ ծանին: տես 'ի Diafragma.

Frenítide, կ. Տես Frenesía.

Fréno. Սանձ: էնճ: dar freno, metter il freno a uno, tenere a, կամ in freno. սանձ արկանել. սանձահարել. նոսձանձել զոք. յոտին կացուցանել: էնճ վրտ: զսպել էնէմ: tener freno. սանձ 'ի բերան: star a freno. զսպել. mordere, rodere il freno. ծամել զսանձն. համրել բերան, պկանիս: senza freno. անսանձ: էնճ չիմ. պահիչ: tallentare il freno. թողացուցանել զերծանանալն. ծիծղել տալ. հանգրծակոտել տալ: tirar il freno. տես tirar la Briglia.

Frequentánte, ո. Որ յաճախէ:

Frequentáre, ե. Յաճախել. յաճախ կայել երանել: փնտռտել: ուզել: սղճալ վրտ:

Frequentativo, va. Յաճախական:

Frequentáto, ta. Յաճախեալ: Luogo. տեղի բազմամարդ և բազմամբոխ. կամ ըստ յաճախման բազմ. զոհ. ապահէտ: իւրէն էրէ. չէն:

Frequentatóre, ո. Որ յաճախէ, կամ փոխ պնայ ուրեք:

Frequentazióne, իկ. Յաճախութիւն. ընտանեաւէ. հանապազորդութիւն: վրտէ էնէի: Կրկնութիւն. (ձև շարժ. տասանական:)

Frequénte, ո. Frequentíssimo, ma. Յաճախ. հանապազորդ. առիկ: սղճ. սղճամ:

Frequenteménte, ո. Յաճախակի. յոլովակի. բազմէկ. բազում անգամ: սղճ. ւղտ էնէի:

Frequénza, Frequénzia. Յաճախութիւն. յոլովութիւն. ւղտէրած. գալոտութիւն:

Frescaménte, ո. Սէյն. նոր. նորոգ. դեռևս: էնէնի պահ. էնճի:

Frescánte, ար. Տաղնապակար. (է նկարիչ, որ նկարէ 'ի վերայ որմոյ՝ որոց ծեփ գէշ տասովք է, և այնինչ քանդի:)

Frescáre, ե. բաա նաստրեալ. Յանդգնանալ հզօրի:

Freschézza. Զովութիւն. հովութիւն. քէօսկէրէ: պէրէնէի: առաւգութիւն մանկութեան. ժրութիւն: փնճալ. քնքոյշ. բիւր: թարմ (ձոռ, հաց, եւն:) բուռ: անխորշ. անաչխատ: էօռաշմանդ: նորոգ նորոգ: էնէի: io sto fresco, կամ tu stai fresco. ես ընդանէնի, և հնգամեան. յաշխոյել է ինձ, կամ քեզ. բարեպատահէն է քեզ: vento fresco. բաա նաստրեալ. հովլի աստղիկ: պէրէ բիւրէնէր: mare fresco. ծով աստղ. կամ աստղաշաչուն: պէրէ փնճէն tener fresco. զովացուցանել. հովացուցանել. զով պահ հիւ: dipingere a fresco. նկարել 'ի տասմանի. (ըստ նկարել յորմ՝ որոյ ծեփ դեռ խոնաւ է, և այնինչ բանալ:) di fresco, ած. տես Frescamente.

Frescócio, Frescóso, Frescózzo. Սառչ. հովագին. ժիր: փնճ:

Frescúra. Զովութիւն աստղիկ. ցուրտ մերմ. ցուրտ: պէրէն. պէրէնէի:

Frétta. Շտապ. փոյթ. ջեպ. տագնապ. երկչոտիլ: ահէկ: in fretta, կամ a, կամ con frétta, ած. շտապաւ. տագնապաւ. տխրալով. ջեպով: ահէկ էն: aver fretta. փութալ. աշխատարկել: էնէնէնէի: aver più fretta, che chi muor di notte. առակ. հապճեպ տալ. շտապել յոյժ. կարի էին խոհ շտապել:

Frettáre, ո. Սանձել ածել 'ի նաւս. մանգրել զնաւն:

Frettázza. Սանձ նաւուց:

Frettería. Տես Fretta.

Frettévole, ած. Տես Frettoloso.

Frettolosaménte, ած. Խոհ նաւսաւ. հապճեպ տադ նաւսաւ. տխրալով: հաթիրէն. ահէկ էնէ:

Frettolóso, sa. Frezzolóso, sa. Խոհ նաւսաւոր. շտապ. փոյթ. վայելչական: էնէնէնէի:

Friábile, ած. Դիւրաթափելի. դիւրաւիխելի:

Friabilità. Դիւրաթափելութիւն:

Fricasséa. Է կերակուր ինչ գեղմա:

Friére, աբ. Սպանդ գինեզարհանի:

Fríggere, ո. Տապակել. խաշ էնէի: խորովել. կամ առջրել. գովռոտ: ե. Եռալ (իւղ, կամ ջոր երաց:) պղպեղաշ. գաղտոտ: ճչել. աղաղակ:

Frig-

*Friggío. Տես Stridore.
Frigidáto, ta. Յրտացեալ։
Frigidézza, Frigidità, Իգ. Տես Freddezza։
Frigiditáde, Frigiditáte. Յրտութիւն։ ՅԱՐՏԱՀԱՅՏ ՅԱՐՏՈՒԹԵԱՆ, ԿԱՄ ԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ (Ի ՀԱՑ ԳԻՐ)։ պետի ենալ։
Frígido, da. Յուրտ։ յրտագին։ սոդոպ։ յուրտ։ մարմնաջիղ, կամ անկարող (Ի ՀԱՑ ԳԻՐ)։ պետի ենալ։
Frigióne, Fregióne, այր։ Ազգ ինչ երկվարաց, որք ուղիղ յոտս մօրուսան մազս։
Frígna, Frégna. Տես Conno։
Frignúccio. Cercar di frignúccio. Խնդրել անձին զվայնպ, կամ զվիշտ կամակար վայնդիլ։
* Frígolo. Տես Frivolo.
*Frigorífico, ca. Յրտաբեր։ յրտագին։ յրտացուցիչ։
Frinfío. Տես Vanerello.
Fringuéllo. Ֆրնջոն ինչ Ճնճղիկաձեւ։ կոչի և Pincione. Խթիոս։ meglio è fringuello in man, che tordo in frasca. առած։ լաւ է Ճնճղուկ ի ձեռն քան զառատրակ յանտառն։ լաւ է սակաւ ինչ ի ձեռին, քան զբազում անկալեալ։ Fringuello marino. Տես Ciufolotto.
Frisáto. Կերեալ, կերտուած։ ընտրեցեալ գոռնդ։
Friscéllo. Կաշի աղօրեայ։ (Է նշանակին որ ցնդել յերկանէն մածանի յորմն աղօրեաց, զոր հանաքուել կազմեն խիւս ի մածուցանել։)
Frisétto. Ազնիւ, կամ ընտիր վերարկու։
Frisóne, այր։ Ֆրնջոն ինչ փոքր և մեծակտուց։
Fritillária. Տունկ ինչ որ ունի ծաղիկ բազմերանգ։
Frítta. Բազադրեալ նիւթ ինչ պազկապրծայ։
Frittáta. Ձուազեղ։ գայխա։ rivoltar frittata. փոխել ի մուց։ far una frittata. ած ասի։ ինչ յաղնիկ գործոյն (կամ անխոհեմութեան, կամ վատութեան) frittata in, կամ colli zoccoli. ձուազեղ մուց։
*Frittatína, նոմ. Փոքր, կամ մանր ձուազեղ։
Frittatóne, այր, աստ։ Մեծ ձուազեղ։
Frittélla. Տապակածոյ ինչ հատուածք։ լգմա։ թեթեւամիտ։ հօպա։ բիծ հանդերձից։ (Է բառ ամէն կամաւ։) ընկէց։
Frittellétta, Frittellína, Frittellúzza, նոմ. Մանր ինչ տապակածոյ հատուածք։ լգմաձք։ սէս և Malizioso.
Frítto, ta. Տապակեալ։ խաչափ ձիւնի։ մեռեալ։ aver fritto. կորուսանել զգամ։ չքաւորել։ io ho, կամ io son fritto. կորեայ։ կոտրանեցայ խապան։ վհատեալ է վեր իմ։
Frittúme, այր։ Frittúra, Իգ։ Տապակածոյք։ տապակածք։ ամանի ձիւնեք տապակածոյք։ տապակելի մանրուածք (ուղղի ընտանոց, մուց, եւն։) տապակուելիս։
Frívole, Ա. Տես Frivolo.
*Frivolézza. Նանրութիւն, փոքրութիւն, թեթեւամտութիւն։ մտաց։ ընչից, դանիք։ դոյզն։ անհիմն (տպաւ. ձառ։) պահել։ գոռոս։ չէ պէտք ընդ նմա։
Frívolo, la. Frivolíssimo, ma. Տկար։ թեթեւամտաբար։ ընչից, դանիք։ դոյզն։ անհիմն (տպաւ. ձառ։) պահել։ գոռոս։ չէ պէտք ընդ նմա։
*Frizzaménto. Կսկիծ։
Frizzánte, Ա. Կսկիծեցուցիչ։ զկսկիծեցուցիչ։ տոչորիչ։ եփուն։ սուր։ (համի) բարկ (գինւոյ) եփնաւէտ։ scrittura. գիրք, կամ գրուածք ազգս, ընդ հալի, գոռնարհաբան, ոգեղից։ Dar il frizzante al vino. Բարկացուցանել, կամ տապակեցուցանել զգինին։
Frizzáre, ն. Կսկիծեցուցանել։ մորմոքեցուցանել։ տոչորել, կամ պղտել (բարկ ինչ գինւոյ զվիրս։) ըմպելոյ։ եփնաւէտ։ խայթել (գինւոյ) զբերանն։ mi frizzano le spalle. մարմանջեն ծիկնուղք իմ։ uomo, che frizza. այր արուեստիս, յաղոպակ։ մուաց ի, ոգեղից։
Frízzo. Խայտառակ քինց։
Fróda, Frodáre, ևն. Տես Fraude, Fraudare, եչ։
Fróde, Իգ. Fródo, այր։ Տես Fraude. Խրմուն մեղաց։ փախուցիչ իրն ի մեղաց։ կեղծիւղն գաւերութիւն։ corre, կամ acchiappare in frodo. ընդունել զինք ի յանցանս, կամ ի տուգ։
Frodoléntе, Frodoléntо, Frodolénza, ևն։ Տես Fraudolente.
Fróge, Իգ, յպ։ Սրբեն որ ի վերոյ է զրանգունս անձառանց, և մանաւանդ ձիոյ։
Frollaménto, Frollatúra. Կակղութիւն կերակրոյ։
Frolláre, ն. Կակղել, կամ փափկացուցանել զկերակուրս, զմիս։ Եռանդեմեալ։ հարուլ, կամ ծանել (զկերօլսեն։)
Frollatóre, կամ Frullatóre, այր։ Գործի ինչ լուծանելոյ զկերօլսեն։
Fróllo, la. Կակղեալ, կամ փափուկ (միս։) կակուղ։ Եռանդեմեալ։ esser. լինել տկար, կամ անզօր։
Frómba. Տես Frombola.
Frombatóre, այր։ Տես Fromboliere.
Frómbo. Շառաչիւն։ բոմբիւն։ ՀՆԴԻՒՆ ՀԱՄԱՌԱՏ
Frómbola. Պարսաւիկ։ տափան։ սոր։ լարել նետ։ պարսաքար։ տափան նետը։
Fromboláre, ն. Պարսել։ պարսաքարել։ ձգել զպարսաւիկս։ տափան ասմամբ։
*Frombolatóre, այր։ Fromboliére, այր։ Պարսիչ։ պարսաւոր։ տափան ասմն։
Frónda, Frónde, Իգ։ Տերև։ աղաւարճ։ Եփփակ։
Frondeggiánte, Ա. Տերևիեղ։ աղաւարճատարած։ տերև զարճազուարճ։ տերևալից։ Եփփուկը։
Frondeggiáre, ն. Տերևիլ։ տերևանալ։ արձակիլ տերևս։ Եփփակ վերին։ Եփփակնանալ։
Frondétta, նոմ. Տերև փոքրիկ։ մանրիկ աղաւարճիկ։
Frondífero, ra. Աղաւարճատու։ Եփփակը։
Frondíre. Տես Frondeggiare.
Frondito, ta. Frondóso, sa. Frondúto, ta. Տերևեալ։ տերևալից։ տերևազարդ։ Եփփակը։
Frondúra. Տերևք։ վարք տունկ։ Եփփակք։
Frónte, Իգ։ Ճակատ։ (Է զարդ ինչ ճակատոյ։) Պահպանակ ճակատոյ։ Մասն ինչ երեսաց պատակին ի ներքոյ ականջաց ձիոյն, որ անցնի Է ճակատն։ Ընդարձակ ուղ տեղոյն։ ատելի։ Խորանի դռնոյ։
Frontále, այ, Ա. Ճակատային (երակ։) ճակատական։
Frónte, Իգ։ Ճակատ (կենդանեաց)։ ան։ գլուխ։ պատ։ դէմք։ երես։ խոյ։ ընդիմ։ ճակատ երից։ առաջակողմն։ առաջք։ խոյ։ ծն։ di gran fronte. մեծաճակատ։ di due fronti. երկճակատ։ alla fronte, կամ a fronte, կամ da fronte. ի դէմ։ ի հանդիպոյ։ հանդէպ։ գոլ ընդդէմ։ fronte. Ընդէմ։ ի վէր։ գոլոյ։ խոպնէ։ a fronte a fronte. Ընդէմ։ ի վէր։ ճակատ առ ճակատ։ գոլ ընդ գոլոյ։ a fronte alta. բարձր ի գլուխ։ բարձրագլուխ պարծ։ անդրիմիւղ։ ներպնէ։ a fronte scoperta. ՈՒՂԻԱԿԱՏՈՒԽ։ ազատադէմ։ անվհատ։ a prima fronte. ընտանին։ ի սկզբան անդ։ ի ներքան պն։ tener fronte. ի դէմ հարկանիլ։ բանիլ Է մէնակաս։ ընդդէմ։ պետնանալ։ tener fronte a uno. Է առաջ երթանել ոմանի։ զդէմ ունել։ պատահել։ գոլոյ ընդդէմ։ tener fronte, կամ andar a fronte scoperta. լինել բարեհամբաւ, անդ ոճանի։ գնալ աղատադէմ։ խոյ ի ափ ոչխաց։ tener la fronte scoperta. լինել ազատադէմ։ ՈՉ ԼԻՆԻ ԱՄԱՆՏԻ։ կամ պնդզրկեալ։ far; mostrar fronte.

te. քաջութիւն դիմել ընդ ումեք. ի դիմի հարկանել ումեք դնել. քաջութիւն : գոչել զբմփ : mostrar la fronte. պինդ կալ առ հեռուց պահպանել զանդիմի. դարձուցանել ի թիկունն : fronte invetriata, կամ incalitâ. երես անասելի, լսիրչ : ահաւոր : abbassar la fronte. ակնկոթել. գլխակորել :

Fronteggiáre, դ. Ընդ առաջ երանել ընդհանապ. ի դիմի հարկանել. կալ ի սպասմանապատրաստ : փեշտառ գոչել բբմփ :

Frontespício, Frontespízio. Տես Frontispizio.

Frontichináto, ած. Գլխակոր. գլխակորեալ :

Fronticína, նոմ. Ճակատ փիջը : ճակատի մաշ :

Frontiéra. Սահմանապատրաստ. սահմանք. սընոր : այլ բոց կամ մարտից ի սահմանադրութիւն : ճակատ, կամ առաջք զօրաց. (իբր առաջին մասն :) դառապահ առիթ : ճակատ չինուածոց : գոչբ. գոհոս եօթ : soldati alle frontiére. զօրք սահմանակալք, սահմանապահք :

Frontispízio. Ճակատ չինուածոց : խոչ. գոհոս եզնի : ճակատ գլխոց : պատ. աբր բեբիներ :

Frontísti, ար, յոգ. Տեսականք. մտածուք :

Frontistério, իսա. Տեղի մտածուելոյ. մեհեանատուն :

Frontóne, ար. Ի սահմանակ երկաթելի եզերս ի ծերս նեղացեալ ի պահպանութիւն որմոյն ի կիրս հրոյն :

Fontóso, sa. Լայնբ. լիրք. ժամերկ : պատրբ :

Fronzíre. Տես Frondire.

Fronzólo. Բան ծաղիկն. Կանացի շղոմունիք. փա զարդարելիք կանանց :

Fronzúto, ta. Տերևալից : տունգաբեմատուր. տաղաւ թագեղ. վարսատուր (առունկ :) էակրգբբ :

Frosóne, ար. Ցմռան ինչ մեծամասուց :

Frótta. Խառնբ. բաղնել. խառնն. ամբոխ : ձիոյ ցեխոտ. հալի : գունդ զօրաց : պեօլեխ : in frotta. գունգագունդ. խմբովին. խառնն բազմութեբ : սեռից խուլ : աեռ և Frottola.

Fróttola. Երգ ծաղրական յօրինել. լեզուաւանակ, յուռմանակ, և յիմնաւանակ տալից : Ծաղր. կամ տակ. անառիք. աղճատանք : ղեւլաբ. այլ օյոն. ղէյ. տասալ : far frottole. Տես Frottolare.

Frottoláre, ն. Բաղխել. շաղփաղխել. գծաղրս գաշ. ծաղրանուեն առնել. տասգառուբբ էնդէ. լաբ սեռից :

Frottolíssima, գց, գեր. Սաղմանակք պատառանց. ռնայիսգանուելիք. բարբանջմունք :

Frucóne. Տես Frugone.

Frugacchiaménto. Տես Frugata.

Frugacchiáre, ն. յաճախ. Տես Frugare.

Frugále, ած. Սահատուկ. չափառոր (հեբսկ. կուր.) որ գոհ է սակաւուք :

Frugalità, -táde, -táte, իգ. Սակաւապիտուե. չափառորեի. ձգտուե (ի հեբրայեցս :)

Frugalménte, մն. Սակաւապիտութբ. չափով. ընփառորութբ. ձգտբ :

Frugáre, ն. Ջննել գաւազանաւ, (կամ այլով իրիք զգանիսել վայր ինչ.) խորխորատել. փեշտել ի եօթսոտ ի խնամել ի զգբատս). խթել. վարել յերեսաց : փորվել : որսանել սնդաղոյնս, կամ անձկանաց. յուզել : գոչբել ինչ ապտոտ :

Frugáta. Ջննել գաւազանաւ :

Frugáto, ta. Ջննել. խուզել գաւազանաւ : խթել :

Frugatójo. Ցաւդ. գաւազան. վարոց : պեշտել. տոռուկ :

Frugatóre, ար. Որ զննել գաւազանաւ : հետազօտ :

Frugifèrò, ra. Պտղաբեր. բերբի : պեշտեռել :

Frugnuoláre, Frugnoláre, ն. Որսալ լապտերաւ գիշեր. կամ զգիտել ի խաղել ընդ լուսով լապտերաց :

Frugnuolatóre, Frugnolatóre, ար. Հաւորս. կամ ձկնորս լուսով լապտերաց :

Frugnuólo, Frugnólo. Լապտեր ինչ հաւորսաց, կամ ձկնորսաց. աչբ փնջեռ : andare a frugnuolo. երթալ յորս լապտերաւ. որսալ լապտերաւ. Թափառիլ գիշերայն : entrare, կամ insaccare nel frugnuolo. արտասիլ բորբոքիլ սիրով. հարկանիլ ի ձեր :

Frugnuolóne, Frugnolóne, ար. Մեծ լապտեր հաւորսաց, կամ ձկնորսաց :

Frugoláre, Frugoláto. Տես Frugare, ած :

Frugoléttо, Frugolíno, Frúgolo. Անհանգիստ կամ անհանգարտ մանուկ : հաւպի :

Frugóne, ար. Տես Frugatojo. Կաւափ. հնփայտ բոբ : էոմրոփ :

Fruíre. Վայելել : վայելուչին. վայելք :

Fruizióne, իգ. Վայելուչին. վայելք :

Frúlla. Տես Frullo.

Frullánte, ած. Սաւառնաձայն :

Frulláre, ն. Շիահիլ (քարին արձակելոյ ընդ օդն :) սաւառնիլ (թռչնոց :) չոմոխ ընդիմ : շառաչել հողմոց. շնչել բուժգին : farla frullare. գործել ինչ չանձնիկ, կամ ի բնչոց խորց : far frullar uno. գոնադատիլ զոք ի գործ ինչ. ստիպել :

Frúllo : Սաւառնաձայն. ձայն սաւառնելոյ : դողդղ ինչ. ոչինչ :

Frullóne, ար. Խարբաք անուսաւոր. (ի մայ ինչ երկայն և դանաձև փակել յարկեզ որոյ պատյան քեղ անոթիոյ. մանկ դպրեբ :) հնչ. գալտոբ :

Frumentáceo, ea. Ցորենանման (առունկք :)

Frumentário, ia. Ցորենական. ցորենոյ : ցորենաբեր :

Frumentiére, ար. Հասնելարածու զօրաց : պահեստից :

Fruménto. Ցորեան : պտուղ :

Fruméntóso, sa. Ցորենաբեր. բազմացորեան. (երկիր) ցորենոյ :

Frummiáre. Տես Vagare.

Frusciáre, ն. Ձորացուցանել. ձանձրացուցանել. նեղ. նեղել :

Frúscio. Շառաչիւն. ուժգնուեն. մաստակուեն :

Frúsco, Frúscolo. Մսոք չորացեալ ի վր ծառոց :

Frusóne, Տես Frosone.

Frússi, ար. Frússo. Խոտ ինչ թղմոյ. որ այժմ ի կոչի Primiera. մանն ինչ այսր խաղոյ. յորժամ չորս թուղթք ևս են համանշանք :

Frústa. Խարազան. տաղնինակ. դաւազան : գամ եբ. փեշտել : գան : ելոյնել :

Frustágno, Fustágno. Ցխոտ. խոտ ինչ բամբակ կեայ : պինդ պեղէ :

Frusramattóni, ար. Շղթապահիկ. չղթմղիկ :

Frustaneaménte, մն. Ի զուր. ի նանիքբ :

Frustáre, ն. Հարկանել. խարազանել. կամ գաւազանաւ. ձաղկել. գանել : գոչբբատոփ. փեշտել : գան հարկանել (չարագործոց :) Թափառիլ. չածիլ : ելեզեփ. փոշտոփ : մաշել. մաշել զձորձաղնջաբբատոփ : ի. ի դերև եբանել (ի խոտոյն.) խոտ բեբ պօղ բբոփ : farsi frustare. ծանակիլ ի առնել զանձն :

Frustáto, ta. Հարեալ. գաւազանաւ. գանակոծ : ի դերև եբալ. խոցեալ :

Frustatóre, ար. Գանիչ. որ գան հարկանէ : փեշտէն :

Frustatório, ia. Ջննբ. ընդունայն ճանշոմ. առ խաղարտ : պօղ. գոհոս. Քայպաղբ :

Frustatúra. Գան. գանակոծուեն. հարուածուն : եօթսել :

Frústo, գոյ. Քեկոր. հատոր. մանբոր. հատուած. մանն : գոհոս. պիլիչ : a frusto a frusto, մն. մանն մանն, պատառ պատառ :

Frú-

Frústo, ta, աֆ. Մաշեալ. հնացեալ (հագք, ևն:) մաշածը: femmina frusta. կին անցեալ զառապրքք, կամ անձնդեպան. (այ՝ որ ոչ ևս կարէ ծնանել:) medaglia frusta. դրամ հնացեալ, կամ ջնջեալ իր:

Frustráto, ta. Ի գերև եալ. ի յառաջն. պատրաստ:

Frústra, ſ. բաս. ի զուր. ի նանիր:

Frútice, ար. ֆծուփ. ագռաձիզ. տերը ընտիր:

* Fruticéllo, Fruticétto. Փոքրիկ ֆծուփ:

Frútta, իգ. Պտուղ: Ռնկէ: տես և Frutto.

Fruttajólo, la. Fruttajuólo, la. Պտղավաճառ. Տաղաւաճառ:

Fruttáre, ն. տրամ և ն. Պտղաբերել. բերել տալ զպտուղ: Ռնկէ ելնել: ժամկէտ. գործել զերկիր: Օգտեր. լինել ի շահ: Փայտ ելնել: վայելել. ի վար արկանել:

Fruttáto, ta. Պտղաբեր. որ ունի ծառս պտղաբեր:

Frutterélla. * Frutticello. Պտուղ փոքր:

Fruttévole, ſ. Fruttífero, ra. } Պտղաբեր:

* Fruttiféroso, sa. Fruttificánte, ſ. } պտղաբեր. յոգնալի: Ռնկէ ելնէն: պերճէ:

Fruttificáre. Տես Fruttare.

Fruttificáto, ta. Պտղաբերեալ. պտղաբեր:

Fruttificazióne, իգ. Պտղաբերութիւն. պտուղ շահ:

Fruttífico, ca. Տես Fruttifero.

Fruttívoro, ra. Պտղակեր (զմի:)

Frútto, ար. frútti, յոգ. ար. frútte, յոգ. իգ. Պտուղ միրգ: Ռնկէ: եկամուտք. մուտք: Ելք: օգուտ. շահ: փայտ. հասկեր: ծառս պտղաբեր: Ռնկէ ելնէն պտղ: շահ գրամոյ: փայտ. Նպաստ: զառաջ. որդի. պտուղ որովայնի: ելեալ: far frutto. առնել, կամ տալ զպտուղ. պտղաբերել: Frútte. Խայրիք (հնձոյից) անուշուներ երկրորդ սեզան: Ընդեր Ռնկէնէ. ելեւէջակ: i frutti della terra. արդիւնք, կամ արգասիք երկրի: le frutte di frate Alberigo. առակ. հարուածք. գանք: Frutte. Նշանակէ ևս զնմանագ հարուածոց, որ են կտուփ, աքայի հարուածք, ևն:

* Fruttuáre. Տես Fruttare.

Fruttuoseménte, ſ. Օգտիւ. յօգուտ: փայտ իւր:

Fruttuosità, - táde, - táte, իգ. Պտղերութիւն. արդիւնաւորութիւն. պերճէ:

Fruttuóso, sa. Fruttuosíssimo, ma. Օգտակար. շահաւէտ: փայտուր. հասկեր. Ռնկէ: ևս և Fruttifero.

FU

Fu, ար. Valeriána. Խոտ հինգ. ըստ ոմանց հոլի Աղբատուկ:

* Fu. Վախճանեալ. il fu re. վախճանեալ թագաւորն:

Fucáto, ta. Բաս. լաք. Սնգոտրել. կեղծել. գոյնեալ:

Fucíle, ար. Հրահանք. լափաք: pietra da fucile. գայլախազ: լափաք քար: dell' archibuso. Հրահանք հրացանին: Հրացան: բերդիկ: Fucíle, կամ focíle. Սուրն սրունիկ, կամ բակին. (այ անդամանգին՝ են երկհիլ ոսկերքն բակիացուցիչք նմ:) Զմեծագոյն ասեղն սրունիկ կոչեն Tibia, Cavíglia. Իլոք, կամ ոլոք. և զփոքրն Fíbula. Աղեւ. Ճարմանդ. կամ ոսկր ճամբին. Թակ զմեծագոյն ասելն բազկին՝ անուանին Úlna. Բազկոսկր. և զփոքրն Rádius, կամ Ռագgio. Շառաւիղ:

* Fuciliére, ար. Զինուոր հրացանակիր. բերդիկի. բերդիկեայ:

Fucína. Դարբնոց. գործարան երկաթագործաց: փէչէրճի բերդէնէը. էլէնիէ բերդէնէը: fucína infernale. գեհենական. տանջարան:

Fucináta. Բազմուել. կուտակուել: ջոկոյտ:

Fúco. Իշամեղու. բզեզ: Եղեւ առաջ:

Fúga. Փախուստ. գայմ: tornare, mettersi, andare in fuga, darsi alla fuga. ի փախուստ գառնալ. փախչիլ: գայմայ: mettere in fuga. տես Fugare. Facilitare ad uno la fuga. Ընդարձակել ումեք զփախուստ. Թոյլ տալ ումեք փախչիլ: in fuga. փախստեամբ: fuga di stanze. ասղաբիծ շարք սենեկաց. կարգ սենեկաց: Fúga. Փախուստ. (ի բառ երամաշտայ:) fuga in conseguenza. փախուստ անընդհատ. (ի բառ երամաշտայ:)

Fugáce, ſ. Fugacíssimo, ma. Փախստեայ. փախստական: գայլէն: անցաւոր. վազանցիկ: Քանի:

Fugaménto. Փախուստ. (այ փախուցանելն.) հալածումն. վանումն:

Fugáre, ն. Փախուցանել. ի փախուստ դարձուցանել. հալածել. վանել: գայլցնել:

Fugáto, ta. Փախուցեալ. հալածեալ: գայմեալ:

Fugatóre, ար. Fugatríce, իգ. Փախուցիչ. վանիչ. հալածիչ. գայլցան:

* Fúgga. Տես Fuga.

Fuggénte, ſ. * Fuggentíssimo, ma. Փախստեայ. փախստական: գայլէն. անցաւոր. հռաւնուա: Քանի:

Fuggévole. Տես Fugace.

* Fuggiacchiáre, ն. Փախչիլ սակաւ:

Fuggiascaménte, ſ. Փախստեամբ. գաղտագողի. Հաքեաքառ. զանխլաքար: Ինկնկէ:

Fuggiásco, ca. Փախստական. գաղթական. վտանդեալ: գայլէն: star fuggiasco. ղողիլ: Թաքեալ քուր չորիլ (առ աչի:) Ինկնկիլ. ապիւր պոխակ: alla fuggiasca, ſ. տես Fuggiascamente.

* Fuggíbile, ſ. Փախչելի. խորշելի:

Fuggifatíca, ſ. Գործաաեաց. գաստարկանձն. ծոյլ: ՔՆՀԱԼ:

Fuggiménto. Տես Fuga. Խորերևոյթ. (ի բառ նկարչաց. Նշանակէ զնոր երևելն միոյ առարկայի՝ ի պատկերի անդ. Ք. զոյլս:)

Fuggíre, ն. Փախչել. գայմալ. երթալ փութով. Բրաքել գնալ: ՔՆկնկիլ: պակասել: Էխնկիլ: խորշիլ. խոյս տալ: սաղանալ. սագընալ. փախուցանել զինչս. գաղթել. ծածկել: ընդերի սպիւռ. Տալ: ai nemici. փախչել առ թշնամիս. անցանել ի կողմն թշնամեաց: di nascosto. գաղտագնաց լինել անկանել ուրեք. պատապարիլ պահ. Տալ: Fuggírsi, ր. Փախչել:

Fuggíta. Փախուստ յանկարծակի, կամ երագ: գայմ. ինկնիլ: առեղ փախստեան, կամ ապաստանի: սըզբնաաեալ ենք:

Fuggitíccio, ia. * Fuggitío, ia. Fuggitivo, va. Գաղտագնաց. գաղթական. փախստական առ թշնամիս: գայլէն: անցաւոր. առժամեայ. վտանգեալ: Քանի: խորշելի. փախչելի: սպիւռ: * Fuggitivaménte, ſ. Գաղտ. ոչ փախստական:

Fuggíto, ta. Փախուցեալ. Ճողոպրել: գայմեալ: խորշեալ. խոյս առեալ: սպիւռեալ:

Fuggitóre, ար. Fuggitrice, իգ. Փախուցեայ: գայլէն:

Fújo, գոյ. Գող. չարագործ:

Fújo, ia, աֆ. Մթին. խաւարչուին. աղջամղջին:

* Ful-

Fulcíre, ն. Դնել զնեցուկ. հաստատել:
Fulgénte, ած, ա. Փայլուն. ճառագայթարձակ: գոյ. Նշոյլ. լոյս:
Fulgentíssimo, ma, գեր. Ճառագայթաւէտ. պայծառանշոյլ:
Fúlgere, ե. Ճառագայթել. ճառանչել. փայլել:
Fulgidézza, Fulgidità, - táde, - táte, իգ. Տես Fulgore.
Fúlgido, da. Fulgidíssimo, ma. Փայլուն. շողշողուն. լուսանշոյլ. պայծառ. ճօճկելի. ճառագիր:
Fulgoráto. Տես Fulgente.
Fulgóre, ար. Փայլեմն. փայլիւն. շլիւն. նշոյլ. պայծառութիւն: ճառայել. ճօճկել:
Fulgurále, ա. Կայծակնային. շանթական:
Fúlgure, ար. Բառ լատ. Տես Folgore.
Fuliggine, իգ. Ջանձախաթիլ (ծխնելուզոց:) մուր. գոլորտ:
Fuliginóso, sa. Յոլվամուղ. մրնոտեակ. յատակուր: գոլորտային:
Fulminaménto. Տես Fulminazione.
Fulmináre, ն. Հարկանել կայծակամբ. շանթահարել: Եբլաբերմ վտարմամբ: Ծանրացաւորիլ լինել. ի սրտմտութիւն բարկութեր բերել: Նիրհել: տալ զդաստակինքն. դառապարանք: պէտ. ճեմել. հնօրհ եղիլ:
Fulmináto, ta. Կայծակնահար. շանթահար: Եբլաբերմ վտարեալ:
Fulminatóre, ար. Fulminatríce, իգ. Շանթահարիչ. շանթընկէց:
Fulminazióne, իգ. Կայծակնահարումն. շանթահարութիւն:
Fúlmine, ար. Կայծակն. շանթ: Եբլաբերմ:
Fulmíneo, ea. Շանթային: ած. և Fulminante.
Fúlvido, da. Տես Fulgido.
Fúlvo, va, բառ լատ. խարտեաշ. շէկ: գոյնք:
Fumácchio. Տես Fummigazione, Fumajuolo.
Fumajuólo, Fumajólo. Պատուհան, կամ կատար ծխնելուզին (հնչէ արտաքս ի գոյնիսն:) պատ: fumajólo. խանձող փայտ. ածուխ ծխէ: իգոխ. էգոխ:
Fumále, ա. Ծխատեսակ. սեաւ ոնգ ղծուխ:
Fumánte, Fumáre. Fumicáre, ած. Տես Fummante. ած:
Fúmido, da. Տես Fummoso.
Fumífero, ra. Տես Fummifero.
Fumigazióne, Fumígio. Տես Fummigazione. Fummajólo, Fumajuólo. Տես Fumajolo.
Fummánte, Fumánte, ա. Ծխել. ծխէ. ծխաշունչ: ծխիչ. ծխոտ. ծխոտիչ:
Fummáre, Fumáre, ե. Ծխել. ծուխ արձակել. ծխել: ծխիչ. ծխոտիչ. ծխոտել:
Fummáta, Fumáta. Ծխանդան. նշանակ առնեալ ծխով:
Fumméa, Fuméa. Ծուխ. գոլորտ. կամ վերա ծխոտ առատութեր (ամբարձեալ յուղկոյ:)
Fummicánte, Fumicánte, ա. Ծխել. ծխէ. որ արձակէ զծուխ: ծխոտիչ:
Fummicáre, Fumicáre, ե. Ծխել. ծխէ. արձակել զծուխ: ծխոտել. ծխոտիչ. ծխոտեալ. ծխամած առնել: ծխոտիչ. ծխոտել. ծխոտիչ:
Fummicazióne, իգ. Տես Fummigazione.
Fummicóso, sa. Fummífero, ra. Ծխոտ. ծխալի. ծխէլի. որ արձակէ զծուխ: ծխոտիչ. ծխոտիչ:
Fummigazióne, Fumigazióne, իգ. Ծխոտիւն. ծխոտել. ծխոտիչ: ծխոտիչ. ծխոտիչ:
Fúmmo, Fúmo. Ծուխ: ծխոտիչ. գոլորտիչ. շոգի: պատհար: della cucina. հոտ խոհանոցին. հոտ ձեռնարկի. կամ կերակրոց: de' vini. զօրութ կամ ազդեցութ գինեաց: Հպարտութիւն. փքացումն. ունայնասիրութ: հոդոտութ: aver fumo. հպարտասիրել. մեծամտիլ: հոդոտութիւնամ: նշան. նշանակ. ցոյց: նիշան: գոյն. փոքր մի. ծիւն մի: convertirsi in fummo. փոխարկիլ ի ծուխ. ի չիք դառնալ. անհետ լինել: խաբ օդամ: andare in fumo. նանրանալ. ի դերեւ ելանել: Fúmi. Վերածխութիւք, կամ գոլորտիչ առատութեր:
Fummosità, Fumosità, Fumnositáde, - táte, իգ. Ծխաշունչութիւն. արտաշնչութիւն. վերածխութիւն. գոլորտիչ շոգի: պատհար:
Fummóso, sa. Fumoso, sa. Fummosíssimo, ma. Fumosíssimo, ma. Ծխոտ. ծխալի. ծխաշունչ. որ արձակէ զծուխ: ծխոտիչ. ծխոտիչ. ամբարտաւան. բարձրամիտ. փքացեալ: հոդոտուն:
Fummostérno. Աշնխոտ. (բոյս ինչ:) չաճիճեղ:
Fúmo, Fumosità, Fumóso, ած. Տես Fummo, ած.
Funáio, Funajólo, Funajuólo. Ջաճանագործ. որ ածանաւաճառ: իպէտ:
Funámbolo. Լարախաղաց: ճամպռպ:
Funáme, ար. Ջաճանք (նաւուց.) պարանք: իպ. ընդ:
Funáta. Կապիճք միով տուսանի: fare una funata. բանտել, կամ կալանաւորիլ զբաղդամբ:
Funditore, ար. Պարսաւոր:
Fúne, ար. և իգ. յոգ. ընդ. fúni, իգ. Ջոճան. պարան. տուն: իգ. appiccarsi alle funi del Cielo. առակ. տես Attaccarsi. Ջառաւոտիք. առաստանք. (է տանդամանք ինչ չարագործաց՝ առ ի խոստովանիլ զանցանսն:) խոփեղէն: confessar senza duol di fune. ընդհանրապէս խոստովանիլ զանցանս: dar la fune. տանջիլ առաստիքք, կամ առաստանօք զչարագործս: dar fune. Թողուլ զպարանն: tenere, կամ stare alcuno sulla fune. տես ի Corda. Un po' più fune. փոքր մի աւս. և. վայրկ մի և ս:
Fúnebre, Fanerále, ած. ա. Յուղարկաւորութ. գերեզմանական: հեղիճ հնչական: ուշալի. տխրական. ալիմտալի: գոհիաղելի: pompa funerale, կամ funebre. Հանդէս յուղարկաւորութեր: convito funebre. Հայհոյութիւն կամ հնչ մեռելոյ: orazione funebre. Հաւ գերեզմանական կամ դամբանական: far l' orazione funebre. ասել զգերեզմանականն կամ զդամբանականն:
Funerále, գոյ. Յուղարկաւորութ. հանդէս յուղարկաւորութ: ձենապ. հեղիճ: fare il funerale. յուղարկաւորել (զմեռելն:) կատարել զհանդէս յուղարկաւորութ:
Funéreo, ea, ած. Յուղարկաւորութ. Թաղման:
Funésto, ta. Funestíssimo, ma. Ահաբեր. մահագուշակ. աղետալի. ագալի. չարաբեր. գոհպէնի:
Fungáccio. Ընդ ինչ ինքնաբոյս վգնի:
Fungája. Անկատան: առապատ կամ բնակարան անապատ իրաց:
Fúngo. Սունկ: հանկոյ: fungo maleficо, կամ di

rischio . առնիկ հնուհաւոր , կիմ իհաւտիար : Fungo . Գոմ պատրուգի · (է անկանման կիմ քոսան ման գունդն որ լինի ի ծայրս վառեալ պատրուգ պաց :) կապաթիրիտ , կիմ փրփուր կապարի · (է կիկիանք ինչ կապարի հանեալ ի ձեռն քացախոյ :) fúnghi . առնիկք · (են անկանման ածելոյ մխոքյարուհանուն աչաց , ի ծննդական անդամս , և յայլ դժուարթոյժ վերս :) fungo di rischio . աստ · վտանգաւոր ի հաւատալ : far le nozze co' funghi . ձախել ձգիլ · ձգիլ ղծախս : Fungomariño , Fúngo mariño . ծովասունկ · քարաս առնկ · (է առունկ , կիմ ժժմակ ինչ ծովային մանել ի ժայռս ոմն զառնկ :)

Fungóso , sa . Անկալից : հանիծ ընա փոլ · անկային ապեգային (փայտ :)

Funicélla , Funicéllo , Funicína , Funícolo , Funicóne . Ուռաման · լար · նուրբ լար · պարան փոքր : էն էնէնէ · պեճիմ :

Funzioncélla , Funzióne . Գործողութիւն · գործառութիւն · գործ ծառնութիւն · կատարումն գործոյ իրիք , կիմ պաշտամանն : իր · ասիք · հանդէս · ասնախմբութիւն , ալայլ պիննիք : funzioni animali , կիմ vitali . կենդանական , կիմ կենսական գործառութիւնք :

Fuocáto , ծ · Ապ ինչ կարմիր գունոյ ձիոյ :

Fuóco . Հուր · կրակ · աթեղ : հրդեհ կեանք : բարկութիւն : եօթն : գժտուիլ · անմիաբանութիւն : նիպ : stare , essere nel fuoco . լինել յար ի գժտուէ : Գերդաստան · տուն : եղ · օճախ : la tal Città fa tanti fuochi . այս անուն քաղաք ունի այսչափ տուներ : Վառարան (կոր գծից , հայելեաց , կամ ասպնձեայ ապակեաց :) Բորբոք · բոց սիրոյ · սէր · իղձ : ախ · էշ · * Փայտք , կամ ածուխք , աղն , ի դէպս հրոյ : Fuóco di ljóne . Հուր սաստիկ (ցքաղհանիցս :) Fuóco di S. Elmo . Հուր պղնձ եղիպտ · (է հրեղէն ինչ մահեղական եւրևել ի վառարս կոյտից :) Fuochi fatui . Հուր մոլի · (է աղգ ինչ հրիպէն մահեղական օդոյ , որ վառել այսր և անդր լծաքաշուի :) Fuóco lavorátoo . Հուր արհեստական , կիմ հրացանութիք (պատերազմից , կիմ խնդոյից :) Քիչնէ : Fuóco mórto . Դեղ ուռիչ : եռփ : Fuóco salvático . Ոգեքարն : եկեղեցի : a fuoco . հրով : ի հուր : andar a fuoco . այրիլ · հրկէզ լինել · էանդամ : եա՝ ընթանալ երազ , տագնապաբար · վարս առնուլ : աչերնիկ : andar a ferro , e fuoco . ի հուր և ի սուր մատնիլ : andar a fuoco , e fiamma . հրդեհիլ · ի հուր գաղիլ : կողծանիլ : avere il fuoco al culo . յանհնարս լինել · տագնապիլ յանհնարին : batter fuoco , կիմ il fuoco . հարկանել զրկայլեսիաղն · հուր ճօղմարիլ , կիմ կայծակունս ցայտեցուցանել ի գայլեսիաղէն : ապմամ վարդ : dar fuoco ad una casa . հրձիգ լինել ի տուն ինչ · հրկէզ առնել · այրել : էամամ · dar fuoco ad un pezzo di cannone , աղն · լուցանել զվնդանօղճն , ևն : աթեղ վերմէ : dare ad alcuno un botton di fuoco . խարանս արկանել ումեք · չանճիւ գրոշմել · խարել : փաղաղամ · փամփաղամ : dare al fuoco . զբոցով ածել · հրկէզ առնել : էամամ : dar fuoco alla bombarda , alla girandola . համարձակիլ ձեռնամուխ լինել ի գործ (է որ յառաջ կայր ոք յերկեպայս ·) ձեռն ի գործ առնել : non dar fuoco a cencio . առնակ զգամամ · ոչ տալ և ոչ բաշխակ մի նուր ցուրտ : di fuoco . հրեղէն · հրային : occhi di fuoco . աչք կայծակնատեսայոյզ · բարկացոյց : dire , կիմ fare cose di fuoco . նահել , կիմ առնել զսքնանալիս գործել հոդանչան : divenir di fuoco . արտաքնականալ · հրաբէկ լինել · հրա-

նալ : գբղմամ · գբղաբմամ : far fuoco . լուցանել ըզհուր : եա՝ գործել սաստիկ թէ , եռանգեամբ , փութով պնդութէ : fare un buon , կիմ un gran fuoco . լուցանել հրատուս , կիմ հուր մեծ : far fuochi d' allegrezza . առնել հանդէս հրացանութեաց : farne fuoco . հրաժարել ի խաղալոյ , կիմ ոչ խաղալ յայն նուագ զիուլէ նագրանին · զանց առնել : giugner legne al fuoco . փայտ գիրել ի հուր · յաբելուլ ի բարիս · կիմ բար ի բարի վէր : gastigare a ferro , e a fuoco . պատժել անաչառ : el si getterebbe nel fuoco per l' amico . նա վէր բաբեկամին ապր արգելօք և զհոգի , և զմարմին : mettere a fuoco , e fiamma . հրոյ հարակ տալ : էբէբէ էամամ : mettere , porre al fuoco , կիմ a fuoco . դնել ինչ առ հրով , կիմ ի հուր , ի նուր մատուցանել · եփել : essere al fuoco . եփիլ : mettere troppa carne al fuoco . բուռն հարկանել ի բազմի միանգամայն : metter la mano nel fuoco . է ոճ ինչ էբէդամ ի օգտանել զձեռաբարս ասպելոյն · ամիս հաւատարմացուցանել · երդնուլ : pigliar , prender fuoco . լուցանիլ · վառիլ · բորբոքիլ · խառնամ : զայրանալ : պատըլամ : pigliar il fuoco , aver fuoco , կիմ il suo fuoco . սկսանիլ գինոյն քացախիլ , կիմ բարկանալ : պէրէնէնդամ : tener il fuoco acceso . արծարծել զհուրն : cascar dalla brace al fuoco . առակ · ի կայծակնոյ ելել անկանիլ ի բոց · ի փոքունց փախուցիլ մեծամեծաց մատնիլ : sonare a fuoco . հարդալ յօդնուիլ ի հնչեցանել զհրդեհն : ogni acqua spegne il fuoco . առակ · ամ չուր հնչեցանէ զհուր · կիմ անձին քաղցելոյ և գառն իբրև զքաղցր հոմէ :

Fuocóso , sa . Հրեղէն · հրային · բորբոքեալ · խառնդնոտ · աշխոյժ · պիճէ :

Fuóra , Fuóre , Fuóri . նիս · խնգրէն զուռ " · մերձ յոտանաւորս նաև զհայց " : Ապտոցոյ · ըս · պէտըբ հաւրտ : բաց ի · առանց · բայց միայն : ծոպ · գայբբ : fuor di pericolo . անվտանգ : բէնէլէէնդամ : fuor dell' uso . արտաքոյ սովորութեաց : fuor dell' opinione . անկարծելի · անակնկալ : fuor di tempo . տարաժամ · տագաժաման · անագան : պէվգի : fuor di misura , կիմ di maniera : կիմ di modo . մեծամսէս · յոյժ · կարի : էէէ · էկըաբ : fuor di mano , ած · անչէն · հեռի ի լինից · արտասովորապայ : էսէնդ ոաքս : fuor di strada . զարմանալի յարքանականաց պողոտայէն : fuor d' ordine . ա նչափ · յանչափս · աՀոյժ յոյժ · տարապայմանս գաբբ · ծոպաքէնէ : metter un fuori di casa . արտաքսել զոք ի տանէ · էնդէն գովմամ : esser fuori di se , կիմ esser fuor del senno . լինել յայլոյ խելս : այլ յայլմէ լինել · ցնորիլ : էնդէնդի գայ էնդէնդ : essere fuori d' alcuna cosa . զերծանիլ , ձողոպրիլ յինչէ : in fuori . բաց ի · ծոպէ : da Dio in fuori . բաց յԱյ :

Fuóra , Fuóre , Fuóri ; ի · Ապտաքս · արտաքոյ · բէնդբբ : dar fuora , կիմ fuori . հանել զոք արտաքս · արտաքսանել : բէնդբբ էտրմամ : dare fuora . զերպանիլ գեղտոց : ծաղմամ : dare fuora . յայտնել զգալոց նիս արտնին : էոբէնէնի ալմամ : dare di fuora . վիճիլ ի նպատակէն : նէբանս վոբմամ : dare in fuora . միտել , կիմ հակիլ արտաքս : պնդբբ էբէմամ · էնէնդէ : ծայր արձակել (պաղարագ ·) ճեռաքալիլ : էբէնէնդէնդամ : dar fuori . ի լայն ածել · հրատարակել : մէյդանամ էտրմամ : andare fuora , կամ fuori . երանել ի տանէ , կիմ ի հրատարակ , արտաքս : fuora , կիմ fuori di quì . երթ , կիմ ել արտաքս · ի բաց գնա · երթայք ի բաց · երթ աատ : tener fuora . ճեռուլ արտաքոյ · արտաքսել · մերժել · հանել ի բաց : andare di fuori ,

կամ di fuora. դնալ արտաքոյ, արտաքուստ: al di fuori. արտաքս • արտաքոյ: in fuora, կամ in fuori. արտաքս • առ արտաքս • ի դուրս • ելանել, կամ ցցուիլ արտաքս. արտաքս կարկառիլ: fare fuora. քաշել զանձին • ուս և fare monte, Farsi fuora. Արտաքս կարկառիլ • և Fuor solamente. Sին Fuorchè.

Fuorchè, Fuorachè, Fuorichè; ըստ ի • բայց • բայց միայն • եթէ ոչ: տարբ • գոյբը: fuorchè uno. բայց ի միոյ:

Fuorchiúdere. Sին Forchiudere.

Fuor fuóra, Fuor fuóre, ած • երկուստեք • յերկուց կողմանց • շրջանցագոյց: եղէն բաբաքեան • պէս քաբաքեան օձիք բաբաքեա:

Fuormisúra. Sին Formisura.

Fuorsoláménte, Fuor solamente. Sից Fuorchè.

Fuorvóglia. Sին Forvoglia.

* Fuoruscíto, աբ • Աքսորեալ ի հայրենեաց • տարագիր: • պետքին • պետքինեալ:

Furáce, ած Furánte. Գող • գողացօղ • գողաբարոյ:

* Furaménto. Գողութիւն:

Furáre, ն • Գողանալ: լալտ: furársi da luogo, կամ da persona. գնալ տեղի տալ • խոյս տալ • գաղտագնաց լինել: պէպէնչի:

Furáto, ta. Գողացեալ:

Furatóre, աբ Furatríce, էից • Գող:

* Furbacchiótto. Sին Furbicello.

* Furbaménte. Sին Furbescamente.

Furbería. Նենգ • դաւ • խաբէութիւն • քէնպ: խորագիտութիւն • խորամանկութիւն • հնարք • քէրէնդէտ:

Furbescamente, ած Նենգաւ • խորամանկութեամբ • քէնպ ելեր:

Furbésco, ca. Նենգաւոր • նենգամիտ • խորամանկ: քէնպպաղ • քէրէնդէ: lingua, կամ parlar furbesco. տես Gergo.

* Furbettéllo, Furbétto. Նենգաւորիկ • գաղտա-

* Furbicéllo. գոյ • նոճաղ. Sմիտ • նենգամիտ • վէ. լէպէնա • խառնակ:

Fúrbo. Նենգաւոր • խարեբայ • ստահակ • խեղ. ջմտմուկ: փշանպըշճ • խառնիճաղանձ տմբոխիչ: ալէտ • խաբանիկ • խորագէտ: քէրէնդէ • վէլէպէյնա:

Fúre, էից • բաս լաթի • Գող:

Furétto. Կենդանի ինչ ընտանի մանր ի պըթիս • Աքիս վայրենի:

Furfantáccio. Sին Furfantone.

* Furfantággine, էից Sին Furfanteria.

Furfantáre, ն Անիկնամանալ ի չարիս • տմբարշտանալ:

Furfánte, ած Չարագործ • նենգաւոր • ոճրագործ: հարամզատ • ապաշնորհ: * կծծի • չքաւոր: փծուռն:

Furfantéllo, la. Furfantíno; na. նոճ • Սպիտակ ժանտագործ • ստահակ: խառնակ:

Furfantería. Սպիրտուէն • չարութիւն • ոճիր • նենգութիւն • նենգամտութիւն • հիւանդ:

Furfantone, աբ. Ժանտագործ • մեծնենգեան • չարաչար: հարամզատ:

* Furfatóre, աբ Sին Giuntatore.

Fúri. բաս պաղատիկ: Sին Fuori.

Fúria. Կատաղութիւն, կամ մոլեգնութիւն (ի ցասմանէ, կամ յայլ ինչ կրից.) զայրոյթ: գոռոզամտութիւն • էն • սիրտ: ուժգնութիւն • ահագնութիւն • լծափ • բռնութիւն: զօր • փոխինդէյ • հնարամիտ • խարդախութիւն • ցասումն • ցնծութիւն • փութապարտութիւն • Կատաղիք. (հինգ քոյր ահագնեան կատաղիք գիտեմք • որք են Aletto, Tisifone, Megera.) կին չար, գիւտագին: նախանձ գոռոզ: խստանալ անդնդարին: չարագ ոգեղ

նապաստ: աճապարանք: a furia, կամ • պէս Furiosamente. A furia di percosse, ան • հարուածոցք • բազմութենէ: a furia di popolo. բռնութեբ, յարձակմամբ, բազմութենէ ժողովրդեան (արթնալ:) andare, correre a furia. գործել խուճապաւ, անմտաբար, անխորհրդաբար: essere in furia, dare nelle furie. տես Infuriarsi. Con furia. Շտապաւ • անխորհրդաբար: in furia. Հեպով • ոգեղնապաւ • ոգեղովք: աճապարանք: Furiosamente. Andare in furia. Գնալ ոգեղնապաւ • Հեպիլ: և Կատաղիլ:

* Furiáccia, վեշ • Կատաղութիւն գիւանդին:

* Furialménte, ած Sին Furiosamente.

* Furiáre. • Furibondáre, ել Sին Infuriare.

Furibóndo, da. Կատաղի • մոլեգնին • մոլի • զայրագին: գոռոզամտող:

Furiére, աբ Furiéro. Կանոնակալ, կամ պատրաստիչ օթևանաց • (ի պատուհասաւոր զբօսդ, որ կանխէ պատրաստել վասն նոցա:) պէս և Anticorriere.

Furiosaménte, ած Furiosissimaménte. Կատաղաբար • մոլեգնին • զայրագին: խավալտող էնի • հեհնոն ինի:

* Furiosità. Կատաղութիւն • մոլեգնութիւն:

Furióso, sa. Furiosíssimo, ma. Կատաղի • մոլեգին • զայրագին • գիւտագին: գոռոզամտող: մոլի • յիմար • վայրագամիտ: փէլի • խավալտ բռնաւն • ուժգնագին: փեհլինպոյնա:

• Fúro, գոյ • բաս լաթ • Գող: տես և Foro.

• Fúro, ra, ած • Գողացեալ:

• Furonéllo, նոճաղ • Գողիկ • գող փոքրիկ:

• Fúróne, աբ, ասպի • Գող հռչակաւոր, երևելի:

Fúróre, աբ • Կատաղել • մոլեգնութիւն • զայրոյթ • յիմարութիւն: գոռոզամտութիւն • խավալտութիւն • հեղմ • փէլի • ուժգնութիւն • բռնութիւն • ասահակութիւն • ոգեղ • հեպ • ձիւն: a furore, ած • տես Furiosamente.

• Furtáre. Sին Rubare.

Furtivaménte, ած Գաղտագողի • գաղտահի: լիպէի:

Furtívo, va. Furtivíssimo, ma. Ծածկիճ • անյայտ • ծածուկ • գաղտնի • գաղտնածածուկ: օպրլանմըշ լիպէի:

Fúrto. Գողութիւն: հերկրելութ: գողոն • գողանի: օր. բան: di, կամ per furto, ած: տես Furtivamente.

• Furtóre. Գող • գողացօղ:

* Furúnculo. Պաշար (չարաչարից •) խաղաղարար: էֆան:

Fusággine, էից Ի ծառ փուքր • յորոյ ի փայտին կաղմեն զիլիկ • կոշի և Silio.

Fusájo. Իշադործ, կամ իշկադործ: իշխի:

Fusajúola. Ջարդ ինչ հարթաբարձեալ:

Fusajuólo, Fusajólo. Լծեհան իշկի: առբրաք:

Fusáro. Sին Fusaggine.

Fuscellétto, Fuscellíno. } Շիեղ յորդի, ան: ա-

Fuscéllo, Fuscellúzzo. } ման ընօթիա • փօփ: cercar checchessia col fuscellino. որոնել ինչ. ի մէջ հնարել անձին • ներքին հաւս • rompere il fuscellino. քակել զբարեկամանալ: Fuscello. տես և Friscello.

* Fuscínola. Sին Forchetta.

Fúsco. Sին Fosco.

Fusélla. փայտակերտ գլան ինչ աւուրաբ:

Fuserágnolo, բաս նախապան • Երկայն և նիւթ ոչ զիլիկ • վարտ մարմնով:

* Fúsibile, ած Հալելի:

* Fúsile, ած Հալելի • լուծանելի:

Fusióne, էից Հալումն: հալք • լուծումն: հեղումն:

Fúso, sa, ած Հալեալ • ձուլեալ • երկաթեալ • պէօնչ • հեղ:

Fúso, գոյ • Fúsa, յոյ • էից • Fúsi. յոյ, աբ • իկ, կամ իլիկ:

լիկի: Լվի: լվիկ երկաթի: (է փոքրիկ գործի պա-
տերյ զվեցս 'ի վէր եղեդնակաց:) առանց կու-
ժաւոն: ֆր-էնչ-ֆայն: far le fusa torte. անհաւա-
տարիմ գոռանիլ, կամ անիրաւել յոյր խըս-լինել
առն այլոյ: Բառն սեան: գործի ինչ ասպայնակ
կաց· ալաք մաքսաւորաց' ('ի ծակել և 'ի զննել ըզ-
քարթս, զկղզոյս, և ն:) բառն, կամ սահն (եղ-
ջերաց եղջերոյ ին:) Ի և ա-ձև ինչ կինքաքանական
նշաձև, կամ տարանկիւնային· որոյ վերին, կամ տու-
բին անկիւնք սրագոյն են քան զմիջինն: * cammi-
nare sul fuso. պարծ ըզվիչ· նաղել 'ի գնացս· գե
ղեցկաքայլ լինիմանալ:

Fúsolo. Ոլոգ· կամ ոլոգ (է առաջնիոլիան մե ծա-
գոյն ոսկր որունից· որ կոչի և Fucile.) ինձիք:
առանցք, կամ լիսեռն աղորոյնի:

Fusóne, ար· Երկեմեան արձ եղջերոյ' որոյ են
երկու եղջերք, բայց ամուսոք: a fusone, ին·
ռատատակս· լծով:

Fústa. Նաւակ ինչ Թիակաւոր: Լահ:

Fustágno. Տես Frustagno.

Fustáto, ta, ած· Ախլաքառն. (առի ընդդակէ կըն-
քոց' որոյ բառն և երկաթե են յոյլ և այլ գոյնս:)

Fusticéllo. Յօղոն փոքրիկ· ոձ· փոքրիկ բառն:

Fústo. Յօղոն· ոձ: սաֆ· լեօֆ: բառն (ծառոց:)
ինձիք: բառն սեան: Կոնոյ մնրլինոյ ի բրան: լեօվ-
ֆե: fusto de' rami, կամ de' palchi d' un cervo
սեռ 'ի Fuso. Fusto d' un' ancora. բառն խարտ-
խի (նաւոյց:)

Fustúccio. Տես Fusticello.

* Fústile, ի· Տես Frivolo.

Futuraménte, ի· Ցապայն· առ ցապայս· յետոյ:
ոնդէպ:

Futúro, ra, ած· Ապառնի· ապագայ· օլաձա· ևն-
լեօնէ: Futúro, գոյ· Ապառնի ժամանակ· ապա-
գայք: ևելևնէ պնան: ապառնի (բայից:) խոնդ-
պել· ֆոռեսպեել:

G

G, ար· ճմև· կամ ճմ· (է եօթևներգ գիր
իտալական այբուբենիկ, և ըստ
գառատպրյն C. եղիսբին և ա-
նին կրկին հնչմանու: G եգեալ
առաջի ձայնաւորացս a, o, u, և
բաղաձայնիս r, հնչէ ինա ոնդ Կ· նոյնպէ և ա-
ռաջի կրկնակ գրոցս he, և hi. Իսկ յառաջոյ ձայ-
նաւորացս e, և i, հնչէ ոնդ ճ: Այլ առաջի բա-
ղաձայնիցս l, և n, ունի կրկին հնչուածն ինա,
և սոսկ· ոնս 'ի Թօսքանեան քերականուե:)

Gabára, Gabárra. Նաւակ ինչ:

Gabariére, ար· Նաւապետ, կամ քեռնակիրք Ga-
barին:

* Gábba. Տես Gabbo.

* Gabbadéo, Gabbaddéo. Տես Bacchettone.

Gabbaménto. Դաս· նենգուած: փընթ:

* Gabbamóndo. Խարեբայ· նենգաւոր· Ծպտաս:

Gabbanélla. Փոքր վերարկու Թեզանաւոր:

Gabbáno. Ֆեզանաւոր վերարկու· Թիկնոց: Ե-
ֆոռնճա· Եռամորևոփ:

Gabbáre, ն· Խաբել: ալաֆնճոփ· Gabbársi, ի· Ա-
պանել· անգամանել: Ինդ-ֆէնէ: Խաբել· սխա-
լել: Եանդլոփ: Ը Ջծաղոս գալ· Ցանցս ցանել
զօրն 'ի ծագր և 'ի կառակ· Ժամալաձաս լինել:

Gabbáto, ta. Խաբեր, ևն: ալֆոնճը:

Gabbatore, ար· Gabbatríce, ին· Խաբեբայ: ևելևնէ:

Gabbevóle, ի· Խաբեական· Ծաղրական· ըստ-
բարձալի:

Gábbia, Վանդակ Թռչնոց: գաբ-ևո: Ի և անօթ
ինչ բազմաչի հիւսեալ ցանցակերպ 'ի խոտեղէն
չոմանաց· յորմ արկանեն զքարփեշ ձիմապաղոս,
'ի մզել զձկնէն: Բաց· բերանակալ· երախակալ·
(է ցանցակերպ հիւսուած ինչ յառաւանաց, զոր
ալիկանեն 'ի բերան ջրհոց արգելուլ յուռլոյ:)
գառապետ· վանդակ անասնոց: ֆնոնո: կառաւ,
կամ գիտակ նաւու· ուղեպատ նաւու: (Ը այսմ
կոչի և Coffa.) Թակաղաղ նաւու: լանաֆլէֆ: ve-
la di gábbia, կամ le gábbie. առագաստ Թակա-
ղաղին: Բանու· արգելանաց· հոֆո: da gabbia ած·
արձանի կապանաց, կամ բանակի· մոլի: ևիմբոհանե
պելևոի: կոտոլ ձկանց· (է գործի ինչ ձկնորսաց:)
պաւէզի սեէեֆի:

* Gabbiájo. Վանդակապործ: գաբ-ևաֆէ:

Gabbiáno, գոյ· Ֆռնչուն ինչ ծովային:

Gabbiáno, ná, ած· Բիլա· տամարդի· վայրե-
նաբարոյ:

Gabbiára. Վանդակ մի Թռչուն· պիր գաբ-ևո պու-
լա գոռչ:

Gabbiére, ար· Gabbiéro. Դիա նաւու:

Gabbiolína, Gabbioncéllo, Տես Gabbiuola.

Gabbionáta. Ամրուձ հոլապատառաբարաց:

Gabbióne, ար· ասոպ· Վանդակ մեծ· գաւազդեղ
մեծ յոյժ· պեօյ-ո գաբ-ևո· հոլապատառաբար·· (է
մեքենայ կազմել յոստաց, և լցել քարամբք, կամ
հողով յամրուձ գիտոց, կամ 'ի պատսպարուձ 'ի
ոըմբաց Թնդանօթից:) ևենէրիզ· պէնո: giunge-
re al, կամ mettere nel gabbione. պատրել:

Gabbiózzo. Կայմ գիտակաւոր· կամ որ ունի զձա-
կատակ· առագաստ դիտակաւոր կայմին:

Gabbiuóla, Gabbiúzza. Փոքր վանդակ: գաբ-ևոճէ:

Gábbo. Խաղ· ծաղր· կատակ: ղաֆա: pigliare a
gabbo. Ը հաղ արկանել: ղաֆա էֆէ: farsi gab-
bo di checchessia. ծաղր առնել: քամահել: ևե-
պո էֆէ: a gabbo, ի· Ը խաղ· Ը կատակա ֆ

Gabélla. Աւագ· հարկ· կատալ: ևեօվրեի:

* Gabbellábile, ի· Իրաւմ դնար է. անկանել ընդ
մաքսիճ· մաքսելի· ստուգանելի· գտրովելի:

Gabelláre, ն· Վճարել զմաքս: ևեօվրեի էէրէ: non
gabellare quel, che dice uno. ոչ ընծայել հա-
ւատս բանից ուրուք:

* Gabelláto, ta. Ներքոյ անկէ շմաքսից· Ը մաքսիճ:

Gabellétta, նուազ· Աւագ սակաւ: ալ ևեօվրեի:

* Gabelliére, ար· Աքսաւոր: ևեօվրեվէֆ· մաքսա-
տէր· (է նա' որ գնէ յիշխանէն զմաքսն:) էմին:

Gabellótto. Ագբ ինչ գրամոյ:

Gabinétto. Դահլիճ· գահլիճ· սենեակ ներքին·
հանգիստեան: գահլիճ արքունի· խորհրդարան·
դիտան: պիվան: գահլիճ, կամ պահարան (սակա-
ւագիւտ, և աղիճիճ իրաց:)

Gágglia. Դիտակ նաւու· առագաստ նաւու· Թա-
կաղաղ նաւու: լանոփլէֆ:

Gaggía. Ճաղիկ ինչ հասուածուած և բոյս նոյն ծաղկին:

Gággio. Պատանդ: ռէհին· ըռոխուն: գրաւ· առհա-
ւատչաւ: ֆեյ: երաշխաւորաբար: ևէփիլևէֆ· ևէ-
փիլ: Թռչակ· վարձ· հոգ· կիանփևէֆ: արիտուր·
փոխադարձ: ֆոփոդևէֆ· պէպել: tenere a suoi
gaggi. վարձել զոք: gaggio morto, կալուածեալ
գրաւեա (գրամոց:)

Gagliárda. Կաքաւ ինչ նախնի-ֆուկարաւոց:

Gagliardaménte, ին· Gagliardissimaménte. Քա-
ջաբար· կորովաբար· առատկամաբար· զօրաւորա-
ուժգին: էյիս ևէսի· գոռնէ ֆէլ· էէ:

* Gagliardázzo, za. Քաջաշունչ· Հաւժիս:

* Gagliardétto, ta. նոճ. Քաջիկ. փոքր մի զօրեղ:
Gagliardétto, գ.ց. Դիւրակ ինչ նաւու, որ կոչի և Piè di gallo.
Gagliardézza, Gagliardía. Կորովութիւն. ուժեղութիւն. զօրաւթիւն: գոալէթի:
Gagliárdo, da. Gagliardíssimo, ma. Կորովի. քաջ. հզօր. զօրեղ: գոալէթի: արիասիրտ: խիզ: cervel gagliardo. կամակոր բարք. դէգ. դառնահամբոյր: նոպս. ինիրիս:
Gagliárdo, գ.ց. ֆառ նաւորդաց. Տես Castello.
Gagliárdo, գ. Տես Gagliardamente.
Gáglio. Մականուն. խառնուած (պանրոյ:) մոյս. պիսի մոյսաը: կ ևս բոյն ինչ, որ կոչի և Presame.
Gaglioffáccio, ած. վնդ. Ճանաւաժուռ. չարաբաստիկ. վատ արանց. հնութաժառ: հարամզադէ. հիւլեպպէ:
Gagliofféggine, իկ. Չարուհի. ոհիր. խաբէութիւն: խառամզադէթ. հարամզադիլիք:
Gaglioffaméntе, գ. Սպիրատութիւն. ամբարշտութիւն. չարութիւն:
Gagliofféría. Տես Scurrilità, Gagliofféggine.
Gagliófo, ած, ն.ց. Վատ արանց. եղեռնագործ. ժանտ. ժանտագործ. չարաչարարար: իխիկ. հարամզադէ. ասլամաֆ:
Gagliofóne, աբ. ասպի. Տես Gagliofaccio.
Gaglióso, sa. Խժային. սանձային. դիւրաբեկարդ. մակարդային: էֆէլեան:
Gagliuólo. Ի երկայն պատուհանի ընդոց, որ ոչ ելանի, եւն. ասմ. պատնէշ: գոպոփ:
Gágno. Գազանուց վայր: կաղապ: հայնի էաիպէր: չիոճ. կնճռուն: esser nel gagno. լինել ի չիոճս, կամ ի կնճռուն գոյծոց: Փոս. որովայն:
Gagnolaménto, Gagnolío. Կաղկանձիւն:
Gagnoláre, ն. Կաղկանձել: իխիլտիլ: յաւիլ: ասընֆոբ:
Gajaméntе. գ. Խնդամտաբար. խնդագին: ջնջ ևիկ ինչ:
Gajétto, ta. նոճ. Ջոճարլիագին. կայտառ. չքնաղ:
Gajézza. Ջոճարլիամտութիւն. խնդամտութիւն. զուարճութիւն բարք: գաւլէթ:
Gájo, ja. Ջոճարլի. զոճարլիամիտ. զոճարլիերես. ուրախ. չքնաղ: իխլէբ իպլէխ. լաւ. լուիքնէի. փխլտէր: verde gajo. բացագոյն, պայծառ կանաչ: աւէտ եէլիլ:
Gála. Լանջապեղ դաճուածակ, կամ լանջակալ. (ի յոյիտակ թաշխինակ նկարակերտ, զոր արիանեն գնոյք զլանջք:) էվէրէ. զարդ. զարդարանք: գ.ինէլ. տես և Sfoggio. Veste di gala. Պատմուճան հանդիսական. զգեստ փառաց: carrozza di gala. զարդարուն չքեղաշուք, կամ հանդիսի կառք: vestirsi di gala. զարդարիլ ի զարդ, կամ ի ըղդեստս: star sulle gale. լինել զարդաբեր: di gala, գ. զոճարլիութիւն. խնդագին. համագեակ: չինէլիի ինէ: far gala. անցուցանել զուարթս ի խընդութիւն, ի զբօսանս, ի զուարճութիւնս: giorno di gala. օր ցնծութեան. օր հանդիսի:
Galánga. Բժշկական արմատ ինչ սինձաբոյս:
Galánte, գ. Galantíssimo, ma. Շնորհալի. շնորհաւք. չքնաղ. նազելի. գեղասէր. բարեկիրթ. քաղաքավարուց. ազնուաբարոյ. սիրելի. քաղցրակենցաղ: լուիքի. զարիկ: հաւիմ. չաւ: fare il galante. նազելի ընծայեցուցանել զանձն. չանալ յանձին քերել գեղոց նազելիս. սիրել զպաճուճանս: եւ սիրելի, կամ հաճոյ ընծայել զանձն ուիկնանց. ընծել սուիկնանց. հարկանիլ ի սէր սիկնանց: Galánte, գ: տես Galantemente.
* Galanteggiáre. Տես fare il Galante.
Galanteméntе, գ. Galantissimaméntе. Վայելչա-

բար. պերկիկապէս. նազելի ինն. քաղաքավարութիւն. ազնուաբար: ինէնէլ. պիր հօշա:
* Galantéo. Տարփասորուն. փաղաքշանք, կամ ըղծուխթիք (տարփասորաց առ ոսկինայս:)
Galantería. Վայելչութիւն. շնորհալի, կամ ազնուական բարք. շնորհք. նազելի գեղացք. քաղաքավարուն: լաիաֆէթ. երէման. * Վայելչակերտք. անօթք ցանկալիք. իրք ընտիրք, կամ չքնաղք. (որ են տուիք եւն:) բօսաֆ չեյլէր:
* Galantiáre. Տես Galanteggiare.
Galantíno, na. * Galantúccio, նոճ. Չքնաղ. քաղցրեռնական. շնորհալի. հաճելի. նազելի: փէլտէր. չէրէն. հօշ:
Galantuómo. Ազգ բարեկիրթ, բարեկիրթ, հաստատուն. ուսաքնին. պատուաւոր: ջանէնի է aver del galantuomo. լինել այր բարեկիրթ, եւն:
Galáppio. Ծուսակ. Թակարդ. պատգաֆ. գալան:
Galássia. Յարդ գոլ. ծիր կամ ճին: ոսման օգրասոս. հաճըլար եօլու:
Galattíte, իկ. Ի քար ինչ. որ առնեցուցանէ յիւր մէ գինւոյ կամ ճանման: է և ևս այն ինչ պատուաւ կան՝ ի գոյն կամ ճին:
Galbanífero, ra. Գաղբանաբեր (տունկ:)
Gálbano. Գազբան. (խէժ ինչ:) ռասին. չարչատ: խասնի:
* Gáldere. * Gáldio. Տես Godere, Gaudio.
Galéa. Տես Galera.
Galeázza. Յանկաւաս ինչ մեծ:
* Galeffáre. Տես Beffare.
Galéga. Ազգ ինչ փեդեղայի. հոյլ և Capraria.
Galéna. Կապարահանք. (ասի ըստ հանրապէս գնմ հանքաց կապարոյ, քանզի մանաւանդ պարզ մնանէ, որ քանկանայ ի խորանարդից:)
Galénico, ca. ած. Գաղենեան:
Galenísmo. Վարդապետութիւն գաղենոսի (բժշկին:)
Galenísta, գ.ց, աբ. Գաղենեան (բժշկի:)
Galeóne, աբ. Ազգ ինչ մեծագոյն նաւու: ռասկ. խալիօն: գալիօն: գործատեաց. գառարիապորտ. Թափառական. խառնապնակ:
Galeonísti, աբ. ած. Որք առնեն վաճառականութիւն (խալիօնիւք:)
Galeótta. Փոքր յահանաւ: փխլիկ էվէրէի:
Galeótto. Ինքնաբուխ յահանաւուց. կալանաւոր, կամ գերի յահանաւուց: Փոչիփոչի. էվէրէիկէ ևլան էնէրէ:
Galéra. Յահանաւ: էվէրէի: mettere, mandare in galera. դնել ի յահանաւն. պատժել ի ծխս: փխլէնի ֆօմ:
* Galeríeolo. Փոքր արտախուցիկ, կամ սաղաւարտ:
Galétta, Քաա նաւորդաց. Պոքսխմատ:
* Galigájo. Տես Calzolajo.
* Galiganéto. Մշտնջել աչաց. վատոմն:
* Galigáre, ն. Վատել աչաց. մշտնջել:
* Galióne, աբ. Տես Galeone.
Galiopsi, աբ. Տունկ ինչ նման եղջի:
Galízia. Non potere, կամ non toccare a dir galizia. Ձգտանել պարապ խօսելոյ (ի բազմաց.) ոչ զօրել բանալ զբերան:
Gálla. Խոտոր: նաւը: տես և Ghianda, և Pillola. կոտորք կոճապղպեղի: ծառոյց ինչ ընկոյզ. զաշափ ի յօդոճածս սրտնից ձիոց: a galla, a gallo. յերեսս ջուրց. զջուրքը. ի լուղ: stare, * andar a galla. լուղիլ յերեսս ջուրց. տարտնել ի ջուր. լուղիլ. ծփիլ: ասս էաոպխախ խաչ: ղալգամոֆ: essere, stare a galla. գերազանցել. լինել գեր ի վերոյ: խոպ օլմաֆ. աւէրմաֆ:

Gal-

Galláre. Տես Galleggiare. *ոգի առնուլ. խրախուլ. սիլ: քեզնաւորիլ. ձոճոց (՚ի ձեռն ագռաղին:)*

Gallastróne, տ. Աքաղաղ մեծ: պէօյիւկ հուօղ:

Galláto, ta. Բեղմնաւոր. բեղմնաւորեալ (ձու հաւուց, իթից:)

Galleggiánte, ս. Լուղիլ զբօսիք. լուզական. որ առանց յերեսս չլոց: առ խոթիճոնք խոչը:

Galleggiáre, ն. Լուղիլ զերեսաք լուրյ. առանիլ, առաջնորդիլ ի լուս. ծփիլ: առ խոթիճոնք խոչել:

Gallería. Շեմարիք. (է սրահ երկայնաձիգ զարդարեալ նկարուք, արձանօք, և այլ ազնուագիտութիւք:) Թանգարան. (յր գանձ ազգին իրաց. կր պահակեալ, ևն:) պահեստանոց. տուն արձանաց: Գեղանախորոց. ներքնուղի. (է առաջին կրկաց ձանապարհ զննուելոյ:) Ի և առ ի յարկ հեալ կիս անյարկ՝ յորմէհետ՚ի խել կոյս նաւին՚ի դեպուրեն, կիս առ՚ի զարդ:

Gallétta. Ընդ ինչ խաղալոյ:

Gallertíno, Galléttо. Աքաղալ փոքր: պիւլիւկ հուօղ:

Gallicáno; na. Գաղղիական. գաղղիոյ (ձկեղէնի, ուխտ:)

* Gallicínio. Յօսիլն աքաղալին: ժամ գիշերոյ. հաւասոյ:

Gallína. Հաւ: խավօփ: gallina di Faraone. հաւ փարաւոնի: gallina regina. դշնոյ հաւուց. գլուխ հոյահաւ: chi di gallina nasce, convien, che razzuoli. առաջ է գլոյայ. որդիք ղհարց բերեն ղնմանութիւն: Gallina Mugellese. առաջ երկեր մանկագոյն քան զոր ճն: latte di gallina. տես՚ի Latte.

Gallináccia, ղեղձ. Հաւ յոռի, կիս գահ: բեօխիս, գառն խոշոփ: բոյս ինչ օգտակար բորոյ: ի ևս հաւ ինչ անուսուցանի, որ կոչի և Gallina regina.

Gallináccio, գոյ. Հնդկահաւ. հինդ խավօղաս:

Gallináccio, ia, տձ. Հաւաձիան. հաւու: ևս՝ ազգ ինչ մանկոյ:

Gallinájo. Հաւապան. հաւանոց: խավօփանոց: տես և Guardapolli.

Gallinélla, ի, նոմ. Վաւերակ: բեւեխ: Թռչուն ինչ փոքր ի զաղաւնի, որ յատի զբօսիք: բոյս ինչ օգտակար բորոյ, որ կոչի և Scabbiosa.

Gallinélle, ի, յոյ. Բաշխատեղք. բոյլք. ալաւուռնք: եօլիբ:

Gallióne, տ. Անհատար ոլմամի. (յր ազգաձիղաղ ոչ քաջ ճարպանալուրեն:) այր յոյր, հասատահարուռան:

Gallitríco. Տունկ ինչ. կոչի և Ormino salvatico.

Gállo. Աքաղաղ. հաւ: հուօղ: più bugiardo che un gallo. առաջոս յոյժ. առլորել՚ի առուիլ: più stretto, che un gallo. կծծի: gallo d՚India. հնդկահաւ: հինդ խոտոդաս: in quella casa è poca pace, dove gallina canta, e gallo tace. ուր սիրք կին, անդ կաք և աղմղակ:

Gallóccia, բաս նաւորդաց. Սեպ:

* Gallonáre, ն. Զարդարիլ՚ի վերջաւորս փող փողերաց:

* Gallonáto, ta. Զարդարեալ վերջաւորօք. վերջաւոր: ընդիւլի:

Gallóne, տ. Տես Fianco. Վերջաւորս. ժառպաւեն. զարդ ոսկի, արծաթի, կիս մետաքսեայ ընդիւ. ոսկեղէն:

Gallónia. Ձոծոսէ անչափ. կայլե. կայտիս. խայտառակ: զաւեշտ. ընկերի: far gallória. տես Galluzzare.

* Galloriársi, յծ Տես Galluzzare.

Gallózza, Gallózzola. Գխատոր ի հաղը: ալդալեակ լոյ: առ գապարշըղը:

Gallozzolétta, Gallozzolína. Փառր դխատոր:

Gallúle. Տես Gallinelle.

Gallúzza. Գխատոր կաղնոյ: հաղը:

Galluzzáre, ն. Ցնծալ. խայտալ. կայտառել առ ցնծուռն: ղաղէփան ուղեմամ:

Galoppáre, ն. Վազս առնուլ (ձիոց.) արշաւել: փօղաս. ընդրնդիլ: արշաւակի ընթանալ (ձիոյ:)

* Galoppáta. Վազք. արշաւանք. արշաւասոյր ընթացք:

Galoppatóre, տ; Արշաւագնաց:

Galóppo. Վազք. արշաւանք. արշաւասոյր ընթացք: ընդրնդիլ: di, կիս՚ a galoppo, ի. արշաւակի. արշաւասոյր: փօղաս. փօղրնդելով:

Galóscia. Ագանելի ինչ կաշեայ, զոր զգենուն՚ի վր հոգաձափից առ՚ի մաքուր պահելոյ զոյնս՚ի ոտից:

Galúppo. Բեռնակիր զօրաց. ծոյ զօրուն. վինաւոր անարգ: կնճէդ: այր անարդ, արհամարհ, դծուծ, աղքատիս: ալաս գընդիփ:

Gámba. Սրունդն: պաճագ. պալարը. խնձիփ: del formento. ոճ ցորենոյ. յօղուն: ոտ: dolersi dí gamba sana. յաւիլ վայրապար, կիս ը բարին: darsi a gambe. ՚ի փախուստ դառնալ: darla a gambe. փախչել՚ի բաց, կիս ը բաց: dare a gambe. ոճ ոտի. նոյնի: dare alle gambe altrui. հալածական առնիլ զոք. վանիլ զոք: mettersi la via tra le gambe. յօտղն անկանիլ. ընթանալ ը բաց: a gambe alzate. ՚ի վեր ամբարձեալ զոր ըստնս. գլխիվայր: պոչ ալալ: seder a gambe larghe. ձակ ոտարարդ, անգործ: andare a gambe levate, կիս a gambe in su. կործանիլ՚ի բարեբաստուի. անկանիլ՚ի ընչաքաուի: mandare a gambe levate. կործանել զոք: andare a gambe levate. գահավիժ անկանիլ. կործանիլ. կորնչիլ: andare, կիս fare, ևն, dí buone, կիս di male gambe. դնալ կամայ, կիս ակամայ: առնել կամակար, կիս բռնի: tenersi sulle gambe. կալ կանգնուն, յոտին: fare buona gamba, essere, կիս stare sulla gamba. Վարժիլ յընթացս: aver buona gamba. լինել քաջընթաց, երագոտն, ընթեաց յընթացս: essere, կիս sentirsi bene in gambe, կիս in gamba. լինել քաջառոյգ մարմնով, կորովի. առոյգանձն: guarda, կիս leva՚la gamba. զգուշ լեր, լեր աչալուրջ. մի վաստահիր: alzar le gambe: զպոյր լինել. կալ աչալուրջ. քաջ մնասխոհ լինել: ciascuno dee far il passo secondo la gamba. իւրաքանչիւրոք ընթեացի ը կալ ըստ ի ոյ ոք է յոյժ ը յառ անձին:

* Gambáccia. Սրունդն անհեթեթ, ստոյգ:

Gambadóna. Պարանք ինչ կապոյ:

Gambále. տ. Բռան ծառոյ: փօղաս. անս: ցօղուն. ոճ. կանիճ: ոտ:

* Gambarmáto, ta. Զգեցեալ առնապանս:

Gambaruólo. Տես Gamberuolo.

Gambáta. Հարուած սրունդից: avere la gambata. ղսկիլ՚ի սիրելոյն, կիս՚ի սիրուհոյն. (ասի զատնէ՝ որոյ սիրեցեալն ամուսնանայ ը այլում:)

Gamberáccia. Սրունդն վիրաւոր:

Gámbero. Խաչափառ. խիղճ. խեչափառ: ղաչաղ. ընկէզ: gambero di fosso. խիղճ գետոց, լճից: գոռոզխէզ: far, կիս muoversi come il gambero. երկաչեռս յետս ընթանալ ը կրունկն բերել: e՚ fa come il gambero. առաջ: ևս ը զևս յոտանոյ:

Gamberuólo. Առնապան:

Gambétta. Տես Gambuccia.

Gambettáre, ն. Տարուբերիլ, կիս շարժել զսրունս: այոգիլ առ ի ալեաց:

Gambétto. Dare il gambétto. Ոտիւք գխոյեցանել

նել զրք : ափեաբմա :
Gambiéra . Տես Gambernolo , և Doccia .
Gambiére anteriére , ար . Նախասրունդն : gambiere posteriore . յետասրունդն : (են երկու միա նունք արունից , մին յառաջըդ , և միւսն յետոյ :)
Gámbo . Ցօղուն . ծիլ . ծղօտ . ոտ : սաէ : կանիճ (պտղոց , ծաղկանց :) սաէ : բոլն ծառոց : ինքն : անօ : առեղն գրոց :
Gambóne , ար . Սրունգն մեծ : պեօյնա պալըը : dar gambone , կիմ il gambone . ոչ պատժել ըզյանցանս . համարձակեցուցանել . յանդգնեցուցանել . դրդռել : pigliar gambone , կիմ il gambone . յանդգնիլ . խրխել . համարձակիլ : ձեռաբնի եմ : stare al gambone . մրցիլ . հետամուտ լինել ըստ ումեք : էսրըւ բառնմա :
Gambúccia . փոքրիկ , նուքը սրունգն :
Gambúle , ար . Վահրանակ ծնգացի , կիմ ազդեցայ :
Gambúto , ra . ծղատուր . (յր որ ունի զնիկ , կիմ զցօղուն :) սաէը : երկայնասրունգն : ժողոմ պաճաղ :
Gamélla . կաբ կերակրոյ երախանի նաւարդաց , կիմ զիռուրաց : ուաղ . դուշ :
Gammaútte , ար . Ի գործի վիրաւորմիկ ի հերձանել , կիմ ի բանալ զվիճամեծ ոլորտս :
Gammúrra , Gamúrra , Gammurrácia . Ղնելի ինչ կանայի : gammúrra . ըստ ումանց նշանակէ նաև զբ նիւթն այսպիսի արկանելեաց :
Gammurrína , Gammurríno .
Gána . Տենչ . անձուկ : fare alcuna cosa di gana , կիմ di buona gana . առնել ինչ մտադիւբ սրտիւ :
Ganáscia . Ծնօտ . ծամելիք : ընդ : Ganásce . Ատամունք վերին ծնօտի ևնդին : և ս' Ատենելիք մամլակին . մամլակ : ինչնակ վենդեն :
Gáncio . Ճանկ . կեռ : ընդել : gáncio da láncia . Ճանկ նաւարդաց : գանճա :
* Gangáme , ար . Խառնակ պոլտոյ :
Gangheráre , ն . Ձգուցանել ի ծղնիս . արկանել ծղնիս :
Gangheráto , ta . Ձգուցեալ ի ծղնիս . արկեալ ծղնիս ,
Gangherélla . Ճանկ փոքր . փոքրիկ կեռ : ինչնակ ընդել :
* Gangherétto . Կոյն է : ծղնեակ : ինչնակ ուղե :
Gánghero . ծղնիք : ուղե : բևեռ երկնից : ռաճա : Ճաշանդ ի մեռուզեայ լծելից : գօշմա : mettere in gangheri . ապատյանել ի ծղնիս : cavar di gangheri . Հանել ի ծղնիսաց : dare un gangheri . խարել նազատակին զշուն . խորամանկութ խոյս տալ ի չանէ : Gángheri . Միաք . խելք : ս գէւ : stare in gangheri . լինել զգաստ , սեծափ . անձին զգալ : uscir di gangheri . ցնդիլ մտաց . ցնորել . ոչ լինել մտաց ուրուք առ ինքն . զանանցել . far uscir de' gangheri uno . այլ յայլմե առնել զքք . պրկանել զքք ի մտաց . շուարեցուցանել : esser fuor di gangheri . լինել յայլոյ խելս : ritornar in gangheri . զգաստանալ . ի միտս լինել . դառնալ ի միտս : stare ne' gangheri . լինել զգաստ , զգօն , մտացի :
Gangliforme , ն . Կնկղակերպ :
Gánglio . Կնկղ ջղաց : կոյն և Corpo olivare .
Gángola . Մանք ի ներքոյ լեզուին : խոյլքդ ոչ ատյա ցեալք ի ներքոյ շուրջ զրկատով :
Gangolóso , sa . Կի խաւլօք :
Ganiméde , ար . Ganimedúzzo , նոմ . Տես Dámerino , և Profumatúzzo .
Ganníre , ս . Տես Gagnolare , Guajolare .
Ganózze , ներ . յոտ . Արկանել զործիք ինչ մանելոյ զպատգրոյց :
Ganzáre , ն . բառ ֆլորենտացոց . Հարկանել ի սկզ . հայիլ տապփամբ . տափալ : ձանկալ ուղք :
Gánzo , za . բառ ֆլորենտ . Տարփառոր . տարփակից :
Gára . Մրցումն . նախանձաւորութիւն . հետամտութիւն . ձիգն : ենալ . կռիւ : a gara , ի . մրցմամբ . ի զմիով եւեալ տապալել : ենալ ընդ պէս պիսինն նոխէնին : fare , կիմ andar a gara . ի զիով եւեալ առնել . մրցիլ ըստ ումեք . հետամուտ լինել ըստ ումեք : ենալ բառնմա :
Garabulláre , ն . Խարել : գործել վարկտրագի , անմտաբար :
Garagolláre . Տ , Caracollare . գնալ առ խրխան :
Garagóllo . Տես Caracollo .
Garamantíte ; ներ . Ակն ինչ , ըստ ումանց նոյն ի ըստ Granatoին :
* Garantía . * Garantíre . Տ , Guarentia , ահ :
Garavína . Ազդ լինչ ծանչոյ :
Garbáre , ես . Հաճոյանալ . գոլ հաճելի , ախորժելի : ծոգոտալ ընդդէմ : լինել հնորհալի , չքնաղ , քաղցրահնչեալ . քաղցրաձայնել . քաղցրաձայնել բերիլ : * ծնկեցնել :
Garbaraménte , ի . Garbatissimaménte . Ակնելապէս . գեղեցկիկ . բարեմարգութիւն . քաղաքավարութիւն : ոչ հօգմա . ինաչեն . ենեով իւն :
Garbatézza . Վայելչութիւն . բարեշնորհութիւն . քաղցրաձայնել . մտրդասիրութիւն . նազելի գնացք . հնորհալի իմն օրինակ . քաղաքավարութիւն : լոխաքնէ . հոսիլ ենէ : ենեան :
Garbáto , ta . Garbatíssimo , ma . Վայելչաձէ . չքնաղ . հնորհաշուք . նազելի . մտրդասէր . քաղհակենցաղ . բարեմարգիկ : փիլտէր . լաւիկ . հօշ . ենեանը :
Garbáto , ներ . բառ նաւարդաց . Գաղափար նաւուս :
* Garbatúccio , ia . նոմ . Տես Garbato .
* Garbatúra . Տես Garbatezza .
Garbeggiáre . Տես Garbare .
Garbíno . Տես Gherbino .
Gárbo . Տես Garbatezza . Dar garbo , կիմ brio . Վայելչացուցանել . գեղեցկացուցանել . զարդարել : uomo di garbo . այր բարեկիր , հաճոյաբարոյ , քաղաքավարի , պատուական : այր քաղաքենցաղ , քաղաքավարի : uomo di buon garbo . այր վայելչագէմ , գեղեցկանձն բարեառնիկ : փիլտէր : di cattivo garbo . անգեղեցիկ . ոսմարդի . ապեղ : ենեոյին . ենեանցուն : di garbo . Բարի . ընտիր . ազնիւ . կատարեալ : եղ ենէ : discorso pieno di garbo . Հաճոյալի , վայելչահիւս , բազմալանդակ : egli è un garbo singolare a burlare . Հազուագիւտ , կիմ շնորհալի է յոյժ ի կատակս : con poco garbo . անհնարեմս . վհնակահագոյնս :
* Gárbo . ֆիլքումին : dar il garbo della centina . Ճեղքել զհատուածան կամարաց : * Կապարեայ նաւուց :
Gárbo , ba , ած . Քարկ (կինի .) Ճիշտ : ենեան :
Garbúglio . Ընդհ . խառնակուն : գոռոզութիւն : ամբոխ . խռովութիւն : վնասիկ : mettere in garbuglio . շփոթել . խառնակել . ամբոխել : գոռոզգոռոզ եմ ենէ : il garbuglio fa pe' malistanti . փոքրմոքիկ յոյզովակի յօգուտ են փորձանաւորաց :
Gardíngo . Տես Guardingo .
Gareggiaménto , Տես Gara .
Gareggiánte , ներ . Ախանձաւոր . հետամուտ ազնանակից . որ մրցի ըստ ումեք : ենեկիր . կնկիր . հաս :
Gareggiáre , ն . Ախանձ բերել . նախանձիլ . գուն գործել . ձգնիլ . մրցիլ : ենեկիրելիր եմ ենէ . գոյ . ընդ եմ ենէ . եռաղ բառնմա : Gareggiársi , ի . Մրցիլ , կիմ հետամտութ լինել ըստ ումեք . քանաւ զանցանել : եռաղ բառնմա :

Gareggiatóre . * Gareggiatríce , S ի Gareggiante .
Gareggióso , sa . Տ՚ես Garoso .
* Garentía . * Garentíre . Տ՚ես Guarentía .
Garétti , ար . յոգ . Տախտակէ յատակի ներակոյղի , կիմ դիատիւր նաւուն :
Garétto , Garrétto , Garrétta . Ի մասի և ջիղ ի ոտորտա ֆռնելի սրտանէ կից ը կրնկան : այսի պիէնէնի : կամ է յետակողմն ծնգաց մարդոյ :
* Կրկնուած յետակողմեան սրտանէ չորքոտանեաց :
Gargagliáre . Տ՚ես Gargogliare .
Gargagliáta , Աղազակ (խօսակցաց , կիմ երդեցողաց) ձայնարկուի : ղամխա :
Gargánega . Աղդ ինչ խաղողոյ :
* Garganélla . Bevere a garganélla . Ըմպել հեղումբ , կիմ առանց մեքենայութեանցայ ղշխնուն ցառնելն :
* Gargantíglia . Մեհեանի ֆ քայլամանեակ :
Gargarísmo . Ի ջուր ջժչկական , որով ոք , ոտղջ զկոկորդն հանդերձ կանշաձայն կարկաչմամբ : Ողողումն կոկորդին : դարաբ . գարգարա :
Gargarizzáre , ն . Ողողել զկոկորդն գարգարա կընել :
Gargarizzáto , ta . Ողողեալ զկոկորդն :
Gargátta , Gargózza . Տ՚ես Gorgozzule .
* Gargherísmo . Ողողումն կոկորդին :
♦ Gargióne , ար . Տ՚ես Garzone .
* Gárgo , ած . Խորամանկ . նենգաւոր :
Gariándro . Քար ինչ պատուական :
Garíbo . Տ՚ես Caribo .
Garíglio . Մեղր , կիմ փոր ընգուզի : ճնվեղ իւր :
Gariglióne , ար . Հինգնի ինչ երաժշտական :
Garingal , ար . Ծառ , կիմ արմատ ինչ պարսկաստանի :
Gariofiláta . Ի բոյս ինչ , որոյ արմատ ծառքեալ բուրեղ գնոտ մեխակի :
* Garnáccia . Տ՚ես Guarnácca .
Garofanáre , ն . Տալ գնոտ մեխակի . տոգորել հոտով մեխակի . համեմել մեխակաւ . գարնգիւ ինչ ընչեփնի կնիք :
Garofanáta , Garofanáto , գոյ . Տ . Gariofilata .
Garofanáto , ta . Մեխակահոտ . որ ունի գնոտ մեխակի :
Garófano . Շահոքրամ . (ի ծաղկի ինչ :) մեխակ . (ի հասկի ինչ :) գարնգիւ :
* Garóne , ար . Տ՚ես Gherone .
Garontoláre , ն . Բռնցի հարկանել . կռփել : եռանդոտ վարմամ :
Garóntolo . Բռնասկ . կռուտ . կռփուտն : եռանդոտ :
Garosélla , գոյ . Garosélla . Ձիախաղութեի ինչ :
Garosélla , la , ած . նաւ . Գիժաղ . փոքր մի կրոնաւոր :
Garóso , sa . Կռուասէր . յամառ . գավշանք . ինարնք :
Gárpa . Ախոռ ինչ յօդուածոց ձիոց :
* Garrése , ար . Ծնկունդք կիմ ոտն ձիոյ :
Garrétta , Garrétto . Տ՚ես Garetto .
Garrévole , ած . Խնդամխիչ . ոտառնայօղ . կշտամբիչ :
Garriménto . Կշտամբանք . խիղճխռտնջն . տատամ . ոտոռ :
Garríre , ե . Կարկաչել (թռչնոց .) Ճռռալ . երգել : ճօթմել : տատամել . կշտամբել : խնդամխել . տատառնալ : ոտոռ տամ . պոչի փոխուել : Սպառնալ իւրմէ մեռանց :
♦ Garrissa . ♦ Garrissário . Տ . Garrulità, Garrulo.
* Garrítivo , va . Կշտամբական . կշտամբողական :
Garríto . Կարկաչիւն (թռչնոց .) Ճռռիւն . Ճռռտոցն :
Garritóre , ար . Garritríce , ի ֆ } Աղազակաւոր .
* Garriuólo . * Garrúccolo ֆ ար } դանդատաւոր . բողոքիչ . Garritríce , Բազմակարկաչ (գոռտ :)
* Garrulaménte , ած . Բանիւք շատախօսութ . շատ կրատոութեք :
Garruláre , ն . Շաղակրատել . բարբանջել :
* Garrulétto , ta . նուաղ . Փոքր մի շատախօս :
Garrulità , - táde , - táte , ի ֆ . Շատախօսութի . բարբանջանք : լեզուանդգրդ : տես և Asprezza , կիմ Maldicenza .
Gárrulo , la . Շատախօս . շաղակրատ : լեզուաձ :
Gárza . Ի թռչուն ինչ սպիտակ յոգդե Aironի : տես և Bigherino .
Garzétto . Ի նուագարկանն Garzaի :
♦ Garzolíno . Տ՚ես Garzoncello .
* Garzóna . Աղջկին մատաղ . օրիորդ :
Garzonáccio , պեյ . Պատանի տգեղ , չար , անյարմար : ծառայ չար : դէօվխա օղլան :
Garzonástro . Պատանի անվարժ , անկիրթ դանփոյտ :
Garzoncéllo , Garzonçíno , նուազ . Պատանեակ , մանկիկ : օղլանճէ . օղլան . բնաբ օղլանը :
Garzóne , ար . Պատանի . մանուկ : օղլան : մանուկ (կրպակին , են .) աշակերտ : չայբուչ . ոռլաք :
* Garzoneggiáre , ե . Չարգանալ ի տխ ի աձել յարբունս :
Garzonétto . Տ՚ես Garzoncello .
♦ Garzonevolménte , ած . Երիտասարդաբար . իբրև ոչպատանի :
♦ Garzonézza . Պատանութ . մանկութ :
♦ Garzoníle , ած . Երիտասարդական . մանկական :
Garzoníssimo , ար . գեր . Պանուկ դեռատիճի . նորահաս պատանեակ :
* Garzoníssima , ի ֆ . գեր . Օրիորդ մատաղ . նոր բահաս :
Garzonótto , չաճախ . Պատանի զարգացեալ . հասեալ յարբունս : ինձ իւիւ . օղլան :
Garzuólo . Պոլա բանջարոց . (են ներքին պատատեղ տերևք կաղամբից , հազարաց , եղերդակաց , են :) ինօպէ : աղդ ինչ աղնիւ կանեփոյ :
Gas , ար . Բառ այլազգեան . Կաղ . (ի օդանման հիղուկ ինչ առաձգական :) Ճոնանց կոչի և Aria fissa . Օդ անշնչական :
Gaschétte , ի ֆ . Բառ նաւորդաց . Տ՚ես Gerli .
Gastigagióne , ի ֆ . Gastigaménto . Պատժուութ . պատուհաս : ձեպ :
* Gastigamátti , ար . Գաւազան . խարազան :
Gastigánte , ն . Պատժող . պատուհասիչ :
Gastigáre , ն . Պատժել . պատուհասել : ձեպասելը վերնէ : խրատել . յանդիմանել . ուղղել : Խոչը եմիք :
Gastigársi , յ . Ուղղել զդատաստանալ : chi uno ne gastiga , cento ne minaccia . տատ . պատիժ միոյն խրատ ե բազմից :
Gastigáto , ta . Պատժեալ , են : կանոնաւոր . Հիղ . կիմ անվնաս (ի գանահ խօսից :)
Gastigatoja . Տ՚ես Gastigo .
Gastigatóre , ար . Gastigatríce , ի ֆ . Պատժող . խրատիչ :
Gastigatúra , Gastigazióne , ի ֆ . Gastígo , ար . Պատժուութ . պատիժ . խրատ : ձեպ :
Gástrico , ca . Ստամոքսական : ստամոքսոյ .
Gastrocnémio . Մկանունք ինչ ոտից :
Gastrocólico , ca . Պատշաճեալ առ ստամոքս և առ կողոնն :
Gastroepiplóica , ած , ի ֆ . Պատշաճեալ առ ստամոքս և առ էպիպլոն :
Gastromanzía . Գուշակութիւն . (ի ազդ ինչ հմայուածի ի ձեռն լուցէ լապտերայ շուրջ զդուրսի կամ ինչ անօթոյ :)
Gastrorafía . Կարան փորոյ (ի կարան վիրաց փորոյ :)
Gastrotomía . Փորահատութ : Հատուած պատոյնի :
Gátta , ի ֆ . Կատու մատակ : գեղի էգի : տես և ի

Gatto .
Gattáccio . կատու մեծ կամ յոռի : պէսիսի ; էօրխէչ էկի :
* Gattafúra . Սզգ ինչ քաքարի :
* Gattája , Gattajuóla . Ախտ կատուէին (է ծակ գործելը ի սառցոտ գրան վր անցիկ կատուէին :)
Gattária . Ը խոտ ինչ սոսկաբարձի կատուէախոտ :
Gáttero , ար . Gáttice , էկ . Կաղամախ : կուկ և Pópolo biánco , ագճա գվավ . ագ ըօզ աղաճը :
Gattésco . Andar in gattésco . Ստրածել զբազս :
Gatticíno , Gattíno , Gattolíno . Տէս Gattuccio .
Gátto . կատու : էկի : խորամանկ . նենգաճոճ : Ընէկիկնա : gatto frugato . շոմարել . յապտաշ կըր թեամբ . ափչեալ . (ասի զդիւզակիանաց , յորժամ ի եկեալ ի քաղաք հային զարմացմամբ այսպէսանգր իրրև զկատուս :) Գիւղական . երկրագործ . (է բառ ծաղրական :) Gátto párdo . տէս Pardo . Gátto del zibétto . տէս Zibétto . կատու : (կր մեքենայ ինչ պատճրագմեական , որոյ գլուխ նմանի էր կատուի ի հարկանել զպարիսպս :) cadere in piè come la gatta , աաակ . օդտիլ ի գժբաղդութեի : voler , կի aver la gatta . գործել յանկատակս , սոսկալի : non voler la gatta . գործել ի խազ . առնել ինչ առ ի ծաղր : vendere , comprare gatta in sacco . աաակ . ծախել գանել ինչ նենգաւորեի . առնուլ զգինի առանց ցուցանելոյ զպիտոյն վաճառոյն : gatta ci cova , կի ogni oste ha sotto il gatto . աաակ . չարիք են այդպնօր . դաւ է և ծոյն կայ ետագայեի ը սոսկալ : uscir di gatta morta . մերժել զբարկութի . զկատուեի . քաշալերիլ յանձին : far la gatta morta , fare il gattone . յանգիստ , կի յանձնաւորեա լինել : պէսիչէնէն ինչի : far la gatta di Masino . նոյն է : կերշտասրել պարզամիտ : dove non son gatte , i topi vi ballano . աաակ . ուր չիք երկիւղ , անդ չարիք աներկիւղ ևն : andare alla gatta pel lardo . աաակ . խնդրել յուսիք զայն ինչ զոր չըեղնի , և սիրէ մեծամեա կի զայն զոր ունի , բայց սիրէ մեծամեա : che colpa n' ha la gatta , se la massara è matta ? աաակ . զի ինչ յանցանք ենգործ զայն , երբ անզգաշ է տանուտէր : chiamare , կի dire la gatta gatta . ասել հանդարտակ զկատուեա իւր . dire , կի chiamare la gatta mucia . խօսիլ ը պատրաստակաս . առաջատուել զբանն : tenere un occhio alla padella , e uno alla gatta : լինել աչալուրջ , զգուշաւոր : alla pentola , che bolle , non vi si accosta la gatta . ամէ ոք փախչի ի վնասնոգայ . կի պարտ է խոյս տալ յանէ չարագործս : amici come cani , e gatti . սիրելիք , կի անհաշտ թշնամիք : tanto va la gatta al lardo , ch' ella vi lascia la zampa : այնչափ թաթիսիի ի վտանգս , մինչ հուսկ չկարց ըմբռնի ի նոսին : non trovare , non esservi nè cane , nè gatta . չգտանել զոք բնաւ : cervel di gatta . տէս Babbaccio . Uscir di gatto salvatico . Հրաժարիլ խելայեալոր կերպ . ընդունել զարարողութի կենաց : come un sacco di gatti . խառն ի խուռն : aver mangiato il cervel di gatto . խելագարիլ . յիմարիլ : ogni gatta vuole il sonaglio . ամէ ոք ցանկայ երևել . կի ախորժել լինել անուանի : andare a veder pescare colla gatta . կինել դիւրախոսք , դիւրահաւան : e' fanno come cani , e gatti . ընդ նամանեն զմիմեանս . ի գժտութեի են հանապազ : cavar la castagna colla zampa della gatta . վճարել զգործ իւր վտանգաւ այլոյ :
Gattomammóne , ար . կապիկ ինչ ձեռաւոր : էկէր .
Gattóne , ար . կատու մեծ : պէսիսի էկի : fare il gattone . լինել յանձնաւորեա , յանդգնաւ , և կի ի չարեաս : ենօրհնելիւթեի կելի : Ախտ ինչ ծանր լեաց , որ տապալու ծաղկել :
Gattozibétto . Տէս gatto del zibetto .
Gattúccia . կի . փոքրիկ մատակ կատու : է և բառ ինչ նաթախ դանիկաց :
Gattúccio . նոճ . կատու փոքրիկ . ձագ կատուի : էկէրէկ : սպոց ինչ մեքենաւոր : Ընէսիէկ : կատուձաճուկն . կուկի և Pesce gatto . էկի պուլդը :
Gavázza . Gavázzo . Բարլաւ ցինծուէ . ցինծալից աղաղակ : վինկի չախոխ :
Gavazzaménto . Գոհիւն ցինծուէ . ձայն ցինծուէ :
Gavazzáre , ն . Ախաղակիլ ի ձայն ցինծուելե . գալ էլ առ խնդութեի . խայտալ . ցինծալ անչափ : ցտ սկէնինկ :
Gavazziére , ար . Ցինծացեալ . ցինծալից . որ աղաղակիկ առ խնդուէ :
* Gaudénte . Տէս Godente .
Gaudentzménte . Տէս Allegramente .
* Gaudére . * Gaudiáre . * Gaudíre . Տէս Godere .
Gáudio . Gaudióso , sa . Տէս Allegrezza , Allegro .
Gaveggiáre , ն . Gaveggino . բառ գէղչիոյ . Տէս Vagheggiare . և Vagheggino .
Gavétta . կծիկ լարից նուագարանաց : * փայտէ կէն հուր նաւորդաց : ատիկ . գոշ :
Gavidella . Ը առուկ ինչ , զոր եգիտ կամխուկս :
Gavígne , էկ . Ատանուտք կոկորդին :
Gavilláre , Gavillazióne , ևն . Տէս Cavillare , ևն .
Gavíne , էկ . յոյ . Խոշլէ (գոյացեալ ի մանուածս կոկորդին :)
* Gayitéllo . Խաբեխանիչ . վանգաբար :
Gavocciolo . Ընդունդ . ընդունդն ժանտախտին : հարուածք : gavocciolo alle pianelle . Ը ոճ ինչ անչ ծոկան . մահ ատամնակապ զբերչ :
Gavónchio . Ախտ ինչ օձաձկան քաղցր ըմոյ :
Gavónne , ար . խոռ փոքրիկ ի խիլս ցանուածուն :
Gavótta . Ձուկն ինչ ծովու . ագգ ինչ կաքաւելոյ .
* Gautáta . Տէս Gotata .
Gazofilácio . բառ յունաց . Գանձ . գանձանակ :
Gázza . կաչաղակ . անծեղ : տափըրան : nido fatto , gazza morta . տէս Nido . Questa gazza ha pelata la codà . տէս Putta scodata . Pelar la gazza , e non farla stridere . աաակ . փետուել զնա , և ոչ ծողուլ ձին հանել :
Gazza marína , Տէս Gazzera marina .
Gazzárra . Ցինծալ հնչմամբ պատերազմական ըմբշ գանօթից : պատերազմական դառ ինչ նախնեաց :
* Gazzarríno , na . Տափարակ (ատական :)
Gazzélla . Վիճ . (է կենդանի նման այծեամն ,) ղաչաւ :
Gázzera . Տէս Gazza .
Gázzera marína , Gázza marína . Կաչաղակ ծո վագոյն :
Gazzería . Տէս Gazzarra .
Gazzerótta , Gazzerótto . Կաչաղակ փոքրիկ : էնչ էին տափըրան : տէս և Cicalone , և Merlotto .
Gazzétta . Լրագրավճառ . (է ծուղիկ զանազան լրոց) ատակ . կազէթա :
Gazzettiére , ար . Լրագրի . գրող նորանոր լրոց :
Gazzettíno , նոճ . Հանուածս լրագրուելի :
Gazzolóne , Տէս Gazzerotto .
Gazzúrro . Տէս Gazzarra . Esser in gazzúrro . Ընդ ծալ . խայտալ :

ծչ հաւանել • բացասել : Էօփ փէֆէփ • ինչեար էֆֆէփ :
Negativa . Ուրացուհի • ղացուհի • հրաժեշտ :
Negativaménte , ադ • Բացասաբար • բացասապէս :
Negativo , va . Բացասական :
Negáto , ta . Ուրացեալ • զրացեալ , ևն :
* Negatóre , աբ • Ուրացօղ • զրացօղ :
Negazióne , իգ • Ուրացումն • ուրացուիւն • զրացումն. բացասուիւն • ինչեար : Զուռնէլուիւն • (է պահասուիւն յատկութեանէ իրիք , որում մէջ ընդունակ կ'ինքնայն :)
* Negghiénte , ած • Պղծուտ • անհոգ • անփոյթ : avere in կամ mettere a negghienza . անփոյթ լինել :
Negghiénza . Ծուլութիւն • անհոգութիւն :
* Neghiettóso , sa . Տես Neghittoso ,
Neghittosaménte , ադ • Անհոգութեամբ • պղծրդութեամբ :
Neghittóso , sa . Neghittosíssimo , ma . Անհոգ • անփոյթ • զանցառու • զանգաղ • հեզգ • անգործ : հաճախութ • քնչնել • ինքնել եղինքի :
Neglettaménte , ադ • Անհոգութեամբ • զանցառութեամբ • անհոգ : հաճախութ :
Neglétto , ta . Անփոյթ , կամ զանց արաքեալ • խոտորանունեալ : ինչ օլանդ • հօռլանդ :
* Neglezióne , իգ • Անհոգութիւն • զանցառութիւն :
Negligentáre , բ • Անհոգանալ • անփոյթ լինել :
Negligénte , ած • Տես Neghittoso .
Negligenteméntе . Տես Neglettamente .
Negligénza , Negligénzia . Անհոգութիւն • զանցառութիւն : ինհալուէթ • հաճախութեամբ :
* Negligenziáccia , գնդ • Անհոգութիւն բիչի • անհնարին հեզգութիւն :
Neglígere , բ • Բաւ լաք • Անփոյթ լինել • խոտորել • առոչինչ գրել • զանց առնել :
Negóssa , Negósso , Ցանց , գործի ինչ ձկնորսանց :
Negoziánte , ած • Վաճառական • պաղիշեան :
Negoziáre , բ • Առնել առուրևառս , կամ վաճառականանալ • նուէնս ուլէ վէրնէ եմիէ : խորհուրդ ի մէջ առնուլ կամ խորհրդակցիլ վն գործառնութեանց մէրուէ • (առ սէ զէչհանաց :) Գնահատել զկնի :
* Negoziativo , va . Վաճառականութեան :
Negoziáto , գց • Գործառնուած • իրտղուած • իր :
Negoziáto , ta , ած • Առևտուրս արարեալ , ևն :
Negoziatóre , աբ • Տես Negoziante . գործաւար • (յորմէ կարգել է ի կարգադրութիւն գործոց հասարակաց կամ մանաւանդ) :
* Negoziatríce , իգ • Կին վաճառականի :
* Negoziazióne , իգ • Տարբառս • վաճառականութիւն : գործարարութիւն • գործառնութիւն (գաշնագրութիւն :)
* Negoziétto , նաե • Գործառնութեան փոքր • ծանր գործարարութիւն :
Negózio . Գործ • գործառնութիւն • իրտղութիւն : իշ • նահանգ : վաճառականութիւն • առևտուր : պաղիշեանութ • աւանդիրիւ :
Negozióso , sa . * Negoziosíssimo , ma . Գործասէր • ժրաջան ի գործ • փութաջան : հանդարտ :
Negoziúccio , նաե • Ծանր գործառնութեան • գործ փոքր • վաճառականութեան փոքր :
Negreggiáre , բ • Տես Nereggiare . Far negreggiare . Սևացուցանել : գաթաթնդ :
Negrétto , ta , նաե • Սեւակ • կիսասեւ • ծանր • փոքր մի սեւ : գաթաճ :
* Negrézza . Տես Nerezza .
* Negrigénte . * Negrigénza . Տես Negligente , ևն :
Négro , ra . Negríssimo , ma . Սեւ : գաթ • թխակ • մխրապին • գաւազին • ձախորդ • ապէտալի • սեւամորթ • սիրիկեցի սեւ • կամ խաչերկ • հնդիկ • մ՚ոսկ : vestito di negro . սեւազգեստ • համակեալ ի ծուխս : Négro . Սեւ ձուկն լինչ ամերիդացի :
Negrofúmo . Ծխանեղկ • (է մեղձ խաչային փայտից կղ

կիղեալոց , զոր ի վար արկանեն ի տեղի սեւաւեղ կոց :)
Negrománte , աբ • Negromantéssa , իգ • Մեռելահարց մայ • փալչը • պիւխոճի :
Negromántico , ca . Մեռելահմայութեան ,
Negromanzía . Մեռելահմայութ • պիւխո • փալչըլըգ :
* Negróre , աբ • Սեւութիւն :
Negundo . Ծառ լինչ հնդկաց :
Nei , Nélla , ևն • Տես Ne , նէպ : Nel véro , ադ • Ճշմարտութեամբ • արդարև : կերկէ :
Némbo . Տեղ • սեղաստարափ • սարսափ (է անձրեւ յանկարծական :) սազանագ : բաղմուխ :
* Nembóso , sa . Մրրկայոյզ • մրրկալից :
Neméi , ած , աբ , յած • Giuochi Nemei . Նեմեան խաղարկութիւք • (էին խաղարկութիւք ինչ , զոր ի հնումն կատարէին ամի ամի ի քաղաքն Նեմեայ ի պատիւ սպեղտեայ , կամ ըստ այլոց ի պատիւ արամազդայ :)
Némesi , իգ • Աստուն վրէժխնդիր փրգարութեան : վրէժխնդրութիւն , կամ սրամտուն :
Nemicaménte . Տես Nemichevolmente .
Nemicáre . Տես Nimicare .
Nemichévole , ած • Թշնամական • անադորոյն • գժբնդակ • ահադին (սիրտդ :) պաւշ :
Nemichevolménte , ադ • Թշնամաբար • գազանաբար • անողորմ : փիւսան ինպի :
Nemíco , գց • Թշնամի : պիւսան : հասարակաց թշնամի • բանտարկու • դև :
Nemíco , ca , ած : Թշնամի • հակառակ • ներհակ • գայլէ :
Nemistà , - táde , - táte , իգ . Թշնամութիւն :
* Nénia . Երգ յուղարկաւորութեան • ողբ մահուընչ • ողբ գերեզմանական :
Nenufar , աբ • Հարանամայն • հովտ • շուշան ջայիւղ կամ ծովային • նունուֆար • (է առուն լինչ հայկին , որոյ տերեւք և ծաղիկք տատանին գերեւոյթ ջուրց • կոչի և Ninféa .) Նինեֆէր • էօւիֆէր ինչէր • ինօր առասկի :
Nenufaríno , na , ած • Կոկոռեան :
Néo . Պիսակ , կիմնիչ • (է բնական բիծ լինչ փոքր և սեւ ի վր մարդկային մորթոյ :) պէնգ : սիսակ արհեստական , (զոր կանայք արկանեն ի վերայ դէմնոց :) բիծ • արատ :
Neófito . Մատուռատուն • նորահաւատս (քրիստոնեայ .) եկամուտ :
Neoménia . Ամսոյն օր լուսնոյ • ամսամուտ • գլուխ ամսոյ • ամսագլուխ : ay պաշ :
Nepénte , աբ • Գեղ լինչ փարատիչ տրտմութեան :
Nepitélla , Nepéta . Կատուաճաղուտ • (է խոտ լինչ քաղցրահոտ և պահամ : կոչի և Calaminta .) գէրի ծուռ
Nepitéllo , Nipitéllo . Սպասուած , եզր արտեանց :
Nè piú , nè méno , ադ • Ոչ յաւելս և ոչ նուազ • անվրէպ • զգուշութ : նամամ • նաս նամամ :
Nepóte , աբ , ն իգ • Եղբօրորդի • դուստր եղբօր : գաթաչ օղլու : քեռորդի • դուստր քեռ : գէզճաթաչ օղլու • էէյէն : Ծոռն • Ծոռնիկայ : նօռան • օղլու օղլու : quarto nepote , աբ • Ծոռն Ծոռնորդւոյն : quarta nepote , իգ • Ծոռնիկայ Ծոռնորդւոյն :
Nepotína , նաե • Դստերիկ եղբօր , կամ քեռ :
Nepotíno , նաե • Եղբօրորդեակ • քեռորդեակ :
* Nepúta . Տես Nepitella .
Nequíssimo , ma . Ամենաչար • էրեռնաւոր :
Nequità , - táde , - táte , իգ • Ածօրէնութիւն . չարութիւն • թէֆ • ապիրատուած :
Nequitóso , sa . Աշօրէն • ապիրատ • էրեռնագործ :
Nerbáre , ն • Հարկանիլ արքատաքօք , կամ չորացեալ ագեաւ արքատով :
* Nerbáta . Հարուածք արքատաքայց :

Nérbo, Nérvo. Ջիլ· Ջիղ· պինդ· մարմին· զօրութիւն· ամրութիւն· զօրագոյն, կամ ընտրելագոյն մասն· գոյն: il nerbo delle genti. այրընտիր գունդ զօրաց: esser di buon nerbo, aver buon nerbo, կամ nervo, եմ· լինել հատաքնդիլ· կորովի: Nerbo. Ապիք· լար: փերիւ: Ջայլատ· արկառաքիլ: գէրպուլ: il nervo dell' età. գեռապիճիճ հասակ: far checchessia di nervo, կամ con tutti i nervi. գործել ինչ ամ չգամբ, կամ արամ մտօք:

Nerboríno, նո. Մանրաջիղ· Ջիղ փոքր:

Nerborúto, ta. Ջղալից· Ջղապինդ· հաստաջիղ· կորովի: պինդուի· գոյնեղ:

* Nerbosaménte, ի· Կորովաբար:

Nerbóso, Nerboróso, sa. Nerbúto, ta. S. Nerboruto.

* Nereggiaménto. Մթնամիք· սեւուիլ:

Nereggiánte, ի· Գաղջամուխ· հարթեալ 'ի սեաւ· կիսասեաւ: գոյամբ:

Nereggiáre, ե. Հարկանիլ 'ի սեաւ· երևիլ սեաւ: պղտհլանմամբ:

Neréide, իդ· Ներելիս. (է յատկապահարան ծովաբոյս նակ:)

Nerétto, ta. Կիսասեաւ· Թուխ· սեւակ: գոյամբ:

Nerézza. Սեւութիւն: պղտհլութ· գոյութ:

Nericánte, ի· Neríccio, ia. Տես Nereggiante.

Nério. Ե տունկ ինչ· որ կոչի և Rododendro, Oleandro. ղափնի:

Neríta, Neríte, իդ· Խեցի ինչ ջրային:

Neritíti, յոփ· Հանգչային, կամ քարացեալ Neriti.

Néro, ra. Neríssimo, ma. Սեւ· սեաւ: գոյն· պիսի: Թուխ (հայ·) մթին· նուեմ: գնդանոյթ· ապիրատ· անօրէն· եղեռնաւոր· անհնարին (չարիք:) vestire a nero. համակիլ 'ի Թուխս զգենուլ հանգերձ սգոյ: di neri. աւուրք պահոց· պահք: ծառաձ: angelo nero. հրեշտակ խաւարի· գէս: nero di fummo. ծխաներկ· (է ներկ ինչ սեաւ:) nero d'avorio abbruciato. սեաներկ փղոսկրի: far del bianco nero. զսպհատանն փոխել 'ի սեաւ· Թիւրել զուզորէն:

Neroli, Իւղ ինչ նարնջոյ, կամ փօրթուգալի:

* Nervàta. Տես Nerbata.

Nérveo, ea. Ջղային· Ջայլին:

* Nervettíno, նո. Nervicciuólo. Փոքրիկ մանրաջիղ:

Nervétto, նո. Nervoíno· Մանրաջիղ· Ջիղ փոքր:

Nérvo. Տես Nerbo.

Nervosità, - táde, - táte, իդ· Ջօրութիւն· կորովութիւն: գոյութիւն:

Nervóso, sa. Nervosíssimo, ma. Տես Nerboso. Orazion nervosa. Ճառ զօրաւոր: աղդու:

* Nervúto, ta. Տես Nerbuto.

Nesciénte, ի· Աղգէտ· տգէտ:

Nescienteménte, ի· Յանգիտաս· անգիտաբար:

Nesciénza. Աղգիտութիւն· տգիտութիւն:

Néscio, ia. Ի տես լաւ· Աղգէտ· տգէտ: fare il nescio. ձև առայ· յանգիտաս լինել:

* Néspilo. Տես Nespolo.

Néspola. Ջրջար: Տունջուկ· Բուժուկ (զրջարաձև գան· հարուճած: dar nespole. գանել: non mondar nespole. զնոյն գործել· լինել 'ի նմին առակի:

Nespolína, նո. Ջրջար մանր:

Néspolo. Ջրջարենի· ղպրենի: Տունջունկ աղաձ:

Nessúno, Nissúno, na. Ո'չ ոք· հիւ միմն· հիւ պիր: nessuna cosa. ոչինչ: հիւ պիր չեյ: Ո'մն· ոք· իմն· ինչ պիր: Di miei più leggier che nessun cervo. Աւուրք իմ լիմ Թեւագոյնք քան զեղջերու· s' accampano in nessun luogo. բանակին ուրեք: 'ի բանս հարցմանն և առարկառուեաց, կամ 'ի յարկէն 'ի մանիկս Mai, senza, non. Նշանակ Ոչ· c' è egli stato nessuno? եկն ոք: Գոյանի գունդ ուրեք և յոքնակի աշ Nessuni, Nessune. Ոմանք:

Nestajuóla. Պատուհասատարան, կամ անկանոց· (է տեղ ուր անկին վայրենի ծառք առ 'ի պատուհասատարս ընդ ինասին:)

Nestáre. Տես Annestare.

Nésto. Պատուհաս: ապտակ: պատուհասուիլ:

Nestorianísmo. Նեստորական աղանդ:

Nestoriáno. Նեստորական·

* Nettacéssi, պր· Մաքրիչ զուսաքեաց: Էրէիմճի:

Nettaménte, ի· Nettissimaménte. Մաքրապէս· մաքրութեամբ: բարեկիրթ վարուք· ամբծուիլեամբ:

Nettaménto. Մաքրութիւն· Զնջումն:

* Nettapánni, պր· Բծահան· լուացօղ բծից:

Néttare, պր· Նեկտար· (յր հեթանոսաց է ըմպել ինչ դից:) ըմպելի ինչ բժշկական:

Nettáre, ն· Մաքրել· Զնջել· սրբել· բնդկնդիլ· պիլել: մեկնել արագ· 'ի փախուստ գառնալ:

Nettáreo, ea. Նեկտարեան:

Nettatívo, va. Մաքրողական· մաքրիչ·

Nettáto, ta. Մաքրեալ· սրբեալ· Զնջեալ· բնդկնդիլ· ամբծուիլեալ· անկեղծուիլեալ:

Nettatójo. Մաքրիչ գործի· նիւթն որով մաքրի ինչ:

Nettatúra. Տես Purgatura.

Néttere. Ի տես լաւ· Տես Connettere.

Nettézza. Մաքրութ· սրբութ· յատակութ: բնդկնդիլ· ամբծուիլեամբ· անկեղծուիլեամբ:

Nétto, ta. Nettíssimo, ma. Մաքուր· նգ· յատակ· Զնջեալ· բնդկնդիլ· ֆաֆ· ամբիծ· անարատ· բարեկիրթ· անաղտուտ: ըստինի· ապիկ: կարմ· պատարատ· երագ: Անհնաս· անվտանգ· զարթուղ: non andar, կամ non uscir netto. ոչ զերծանիլ անվնաս: giuocar netto. վարել զգուշութեամբ: farla netta, կամ netto. Ճարտար խաբեբ· խաբեբ անվտանգ: Netto, պ· Տես Nettamente. Al netto. 'ի քաց Հանեալ· դնահաս, կամ զտոյժս ('ի վաճառելի իրաց· նե:) Di netto, պ· Քաղ· հեղուեալ· միանգամայն· միով քաղխմամբ· չեշտակի· 'ի մի նոճագ· խակ և խակ ի ասամն մեկէն· մեկէն 'ի մեկ· պիրպէն· պիրպէն պիրէ: tagliar di netto. չեշտակի, կամ քաջ Հատանել· saltar di netto. ասպնուլ արագ, կամ Հարատագ: tagliar, կամ portar via di netto. Հատանել, կամ 'ի քաց բառնալ գլխովին, խասատ, նոյնհետայն:

Neváre, ե· Տես Nevicare.

Nevàto, ած· Ձովացեալ ձեաձիւ· ցրտացեալ ձեաձիւ: ասատիկ ձիւնաբերեալ· բուք: ֆիւֆի· ֆոռֆան:

Néve, իդ· Ձիւն: գոռ· = acqua di neve. ձիւնաջուր: bianco come neve. ձիւնափայլ: aver pisciato in più d'una neve· ասոռ ասոռ· լինել քաջափորձ, կամ գժաձաբախառ: sotto acqua fame, e sotto neve pane. ասոռ· անձրև առեղատատրամբ անթերի առնել զերկիր, և ձիւն յոլով բազմաբերդուն:

Nevicáre, ե· Ձիւնել: գոռ էաղմամ:

* Nevicáto, ta. Ձիւնեալ:

Nevícoso, sa. Ձիւնալից· ձիւնախառնուղ: գոռալը:

Nevíschia, Nevíschio. Ձիւն սակաւ:

Neúno, Niúno. Տես Nessuno.

* Névo. Տես Neo.

Nevosità, - táde, - táte, իդ· Ձիւն բազում· ձիւնաբերեալ· բուք:

Nevóso, sa. Ձիւնալից· ձիւնախառնուղ: գոռալը:

Nè uti, nè puti. պծ· Աչխատանս (այլ:)

Neutrále, ի· Ո'չ միանալ 'ի մի կողմն· անտարբեր: չէզոք· չէզոքական (անուն:) essere. ոչ խառնիլ 'ի գործ ինչ: գոռալմամբ· Տարակոյս օչմամ:

Neutralità, - táde, - táte, իդ· Ո'չ Հակամիտիլն 'ի մի

մի կողմն • անաչառքեր բուիլ : osservare la neutralità . ուշ հակամիտել 'ի մի կողմն • ունել անաչառքեր :
Neutralménte , ադ • Ընդքաքար • չընդքանչել :
Néutro , ra . Եւ ուշ մին • անաչառքեր : չընդք (անուանք , բառք :)
Nevvtonianísmo . Նևեմոնեան վրէպասուիլ • ազակերտութիւն նիւթեան վարդապետութիւն :
Nevvtoniáno , na . ած , ե գոյ • Նիւթեան , կամ նիւթոնեան :
♦ Nézza , ից • Տես Nipote .

NI

NIbbiáccio , գիշ • Ցին մեծ : * Դև :
Níbbio . Ցին : լայնափ : non poter dir come il nibbio , mio mio . ունել և ոչինչ : esser nibbio . լինել անմիտ :
Nícchia . Սրճանեակ • կամ խորշ արճանաց • (է գործուածք խորշ որմոց , յորս հաստատանեն արճանս , և ն :) դիրիգիա : esser , կամ non esser nicchia adattata per la persona d' alcuno . այն պաշտօն վայել է , կամ ոչ վայել է նմի :
Nicchiaménto , Հիծուիլ • ընդլինելիլ • չիաուիլ • գանգատ :
Nicchiáre , ւ • Հիծել (ծննդական կանանց •) ճչել • հիծել • ողբալ : իյնչիլ : գանգատել • տրտնջել • գժժաբրիլ • ցաւցանել զգժժամակուիլ : ընդհանրի երիտ • իրապնի օշմանք : տես և Collocare .
Nicchiétta , նոյ Nicchia ին • Փոքր սրճանեակ :
Nícchio . խեցեմորթ • խեցի (ձկանց :) գոպատ : տես և Conno .
Nicchiolíno , նոյ • խեցի մանր • խեցեմորթ փոքր .
* Niccolíno , * Nicchétto . Ե ակն ինչ յաղտէ Եւ ընդհանրապէս • որ կոչի և Onice .
♦ Nicessità , - táde , - táte . Տես Necessità .
♦ Nichilità , - táte , ից • Ոչնչութիւն • չքուիլ • ոչինչ :
Níchilo . գոյ • քան չափ • Ոչինչ :
Nicissità , նշ • Nicistà , նն • Տես Necessità .
Nicolo . Տես Nikel .
Nicoziána , ից • Նիկոզեան (խոտ • որ ծխախոտ • այսպէս կոչեցաւ յանուն յովհաննու Նիկոզիասի , որ յամին 1588 առաքեաց զայն առ Լուսաւորչին գաղղիոյ :) ընխենեան :
Nidáta , Nidiáta . Թռուխ մի Թռչնոց • զնունդ մի մեանց • (որ այնչափ ձագք Թռչնոց , կամ մեանց , նն , որչափ արտադրին 'ի միանգամ Թխսելոյ , կամ 'ի միանգամ ծնանելոյ :) խուռն • կոյտ :
Nidiáce , ի • Առեալ 'ի բունոյ (Թռչնոյ :) պակասած միտ • անմիտ :
Nidificáre , ւ • Դնել զբոյն : խուռ խափոտ : բունել • դադարել 'ի բունի : գադարել ուրեք • բնակութեամբ :
Nídio , Nído . Բոյն : խուռ : քնակարան • տուն : Մահիճք • (է ոչ ասմ՚ •) far nidio , տես Nidificare . Nido fatto , gazza morta . առած • Տուն չինել , և տանուտէր մեռնել : esser cattivo di nidio . լինել չար անբասին 'ի ծնէ , կամ 'ի մանկութենէ : Nido d' uccello . Տունկ ինչ անպատչին բուսանել առ արմատով ծառոց , մանաւանդ մայրից :
Nidiúzzo , նոյ • Բոյն փոքրիկ : խուխճիկ :
Niégo . Տես Negazione .
Nielláre , ն • Ջարգարել գծիւք :
Niéllo . Գծագարդ գործուած 'ի վէմ ոսկւոյ և արծաթոյ :
Niénte , ադ • Ոչինչ : էօթ : ոչ բնաւ : հիւ : 'ի բանս հարցման , կամ խնդրելոյ , կամ տարակուսանէ նմանակ առարկաւքար՝ ինն • ինչ : պէր չէ • il domandò , se egli si sentisse niente . եհարց զնա՝ Թէ զգայցէ՞ ինչ : um giovane niente riguardevole : պատանի փոքր մի բարեհռչակ : 'ի յարկին 'ի մնաք նիւին Senza , նն , ունի զընծուել առարատականի : senza del suo crucciо niente mostrare . առանց ցուցանելոյ ինչ սրտմտութեան իւրոյ : senza niente dirne . առանց ինչ ասելոյ : niente affatto . ոչինչ ամենևին : esser niente . աչխատիլ 'ի զուր : quanto poteva , s' ajutava , ma ciò era niente . օգնէր քան կարի • բայց 'ի զուր : non dir niente . չասել ինչ • ոչինչ յիշատակել • լռել • զանց առնել : Da niente , ած • Յոչինչ պիտանացու • անպիտան • անարգ • անառակ • չնչին • խոտան : էին ես քամոյ • ալապ : essere da niente . լինել ոչինչ • յոչինչ համարիլ : Per niente , ադ • 'ի դանիր • զուր : ապիրատ • պօշ : եւ՝ գիւրագնի յոյժ : փէ տաճապ : tener per niente , առ. ոչինչ համարիլ • անգոհանալ : չկարեկնել զանգիտանալ :
Nientedimánco , Nientediméno , աբ Բայց • սակայն • 'ի վէր այսր ամի • այլ սակայն : ամմա : լաւին :
Nienteméno . Նոյն է • Նշանակէ եւս Non meno . քո՝ Ոչինչ նուազ • ոչ պակաս :
* Nientíssimo , ma , գեր • Ոչինչ ամենևին :
♦ Niévo . Տես Nipote .
Níffa , Níffo , Níffolo , Nífo . Տես Grifo .
Nigélla . Սրմնդեղ : էօրեկ օխտ : կոչի և Git .
Nighittóso , Nighittosaménte , Տես Neghittoso , Neghittosamente .
* Nigligénte , Nigligénza , Nigligénzia . Տ • Negligente .
♦ Nigrigénte . ♦ Nigrigénza .
* Nígro . Տես Negro .
* Nigrománte , Nigromanzía . տ , Negromante . նշ .
Nikel , կամ Nicolo • Ե մետաղ ինչ սպիտակ՝ հարիչ 'ի կապիտ , կարծր և գժամբարհաշ • զոր ոմանք կոչեին և Kupfernikel .
Nímbo . Տես Nembo . և՝ ծառ ինչ ամերիկացի :
* Nimbóso , sa . Մրկնդացեղ • ամպոտացեալ :
Nimicáre , ւ • հերն ած • վարել Թշնամաբար • Թշնամել : Nimicársi , ի • Յանձն իւր ձգել զԹշնամուիլ առ քուք • լինել Թշնամի , ատելի : փոխան օշմէ :
Nimicáto , ta . Ատեցեալ :
Nimichévole , ի • Թշնամի • հակառակ : փոխան • գաղջ :
Nimichevolménte , ադ • Թշնամաբար • Թշնամութ :
Nimicíssimo , ma . գեր : Մեծագոյն Թշնամի :
Nimicízia . Թշնամուիլ • հակառակուիլ : փոխանութ :
Nimico , գոյ • Թշնամի • հակառակորդ : փոխան :
* Nimico , ca , ած • Հակառակ • ներհակ : գաղջ :
Nimistà . ♦ Nimistánza • Տես Nimicizia .
♦ Nímo . Տես Niuno .
Nínfa . Յաւերժահարսն • հարսն • (են ոմանց հիք աղբերաց , գետոց , նց) հիւթիս գեղարդ • հոսիլ • կինի գեղեցիկ • չքնաղ օրիորդ : Հարսն , կամ հարսնեակ • (համառօտ այսպէս կոչին ամէն Թրթռուք • և այլ ժժամանք կամ միջատք , յորժամ փոխակերպին 'ի միջին ինչ վիճակ պատատեակ 'ի պարկ մետաքսանիւթ , կամ 'ի քօղ ինչ մշկատատ : կոչին և Necidala , և՝ Aurelia , կամ Crisalide . ✠ Պահեակ • վս ոսկեգոյն փայլատուն մանկի ոմանց • իսկ փոխակերպելի շերամին կոչի և Bigatto .) Ninfe . Ծնունք չէզոհակի (իգականացն գամոց :)
Ninfále , ի • Յաւերժահարսին • հարսնական :
Ninféa . Տես Nenufar .
Ninférno . Տես Inferno .
Ninfétta , նոյ • Յաւերժահարսն փոքր : կին գեղեցիկ :
Ninfomanía . Ախտ ինչ կանացի գոյացեալ 'ի սաստիկ տաքութենէ ամուսնոյն • կոչի և Furor uterino • ✠ կատաղութիւն արգանդի :
Ninfotomía . Թշխտուիլ իգաց • (է գործողութիւն ինչ վիրաբուժից :)

Ninna. Օր օր • չարժուիլ որորանքին : Նինանի : աղջկին մասամբ : Far la ninna nanna, երգել զօրօր • երգով ննջեցուցանել զաղջայն : տես և Tentennare, Barcollare •

Ninnáre, ն • Շարժել զորորան ոտանի" օրիւր պէտիի տալլամբ : ninnarla. կալ 'ի վարանս • տարտամիլ :

Ninnerélla, նոմ • Օր օր • քնաթեր երգ տղայոց :

Nipitélla, Nipitéllo. Տես Nepitella, ևն •

Nipóte, ա• Տես Nepote.

• Nipotémo. ք Mio nipote.

Nipotíno, Nipotúccio, Nipotúzzo. Տես Nepotino.

Niquità, - táde, - táte, իգ • Անիրաւութիւն • չարութիւն : անգթութիւն :

Niquitosaménte, մ • Բարկութեամբ • կատաղաբար :

Niquitóso, sa. Niquitosíssimo, ma. Անբարիյս • անգութ • ոճրագործ : Չայրագին • կատաղի :

Niscóndere, Niscóso, ևն. Տես Nascondere, ևն :

Nissúno. Տես Nessuno.

Nítido, da. Թաս լա• Փայլուն• ջինջ•պայծառափալափ :

* Nitóre, ա• Յատակութիւն • պայծառութիւն • մաքրութիւն :

* Nitrénte, հ • Վառնջոց • խխունջոց :

Nitríre, լ • Annitríre. Վառնջել • խխունջել • փընդիզել :

● Nitríto. Վառնջիւն • խխունջիւն • փընդիզ :

* Nitritóre, ա• Բազմախխունջիւն • բազմավառնջիւն :

Nítro, Salnítro. Բարակ • կիր բորակ • (է յոգ ինչ հանել 'ի հողոյ, 'ի գոմոց, յաւերակաց, յորմոց, 'ի ժայռից, ևն :) Ինկերէնէն • կոյն և Sále di piétra, կիր Salpétra. յորմանց կոյն և Շինգորակ, կիր աղբորակ :

Nitrosità, - táde, - táte, իգ • Հանգամանք բորակի • համ աղբորակի :

Nitróso, sa. Nitrosíssimo, ma. Բորակային • բորակոտ • բորակալից • աղբորակային :

Nitticoráce, ա• Հաւապատիր • (է Թռչուն ինչ դիշերային • զոր ոմանք կոչեն Corvo notturno. ք Գիշերագաւ • իսկ այլք նոյն կոչեն և Թռչնոյն Gufo, կիմ Upupa •)

Niúno. Տես Nessuno.

* N O

No, հ• Ոչ : Ետ : il sì, e 'l no. այո՛ և ոչ : dir di no. ասել ոչ• ուրանալ• ժխտել• բացասել• զանազ• հրաժարիլ : far del no sì. Թիւրել զոլիկն : o questo no. և այդ չհաճիմ• զայդ չառնեմ յանձն • այդ անպերճիլ է :

Nóbile, հ • Nobilíssimo, ma. Ազնուական • ազնուազարմ• ազնուհ : Էրիկ • ասէլպան • ազնիւ • էնէկի : ազնիւ• երևելի • պատուական, ընտիր • գերապանծ • վեհ• էլա : di nobili costumi. ազնուաբարոյ : գոյ • Այր ազնուական : * Alla nobile, հ• Տես Nobilmente.

Nobilemente. Տես Nobilmente.

• Nobilézza. Nobilità, - táde, - táte, ա• Nobiltà.

* Nobilitánte, հ • Ազնուականացուցիչ • ազնուացուցիչ :

Nobilitáre, ն • Ազնուական առնել • գրել 'ի ազնուականս• ազնուացուցանել• էրէկի վերչի • է, ն.յ• Ազնուական գործել զանձն • ազնուանալ : էրէկի պատչի :

Nobilitáto, ta. Գրեալ 'ի ազնուականս, ևն :

Nobilitatóre, ա• Ազնուականացուցիչ• ազնուացուցիչ :

Nobilménte, հ • Nobilissimaménte. Ազնուաբարոյապէս• ազնուականի • 'ի ազատաց կարգի • պայծառապէս • վայելչաբար • չքեղաբար : առատաձեռն :

Nobiltà, - táde, - táte, իգ • Ազնուութիւն • ազնուականութիւն : էրէկիլիք • ասէլպակէլիք • ազնուաբարոյութիւն • վեհանձնութիւն• քաջասրտութիւն • առատաձեռնութիւն : Եճնիս • պէօյիք• էնիս • ճօմերթլիք : բարութիւն • ամբծութիւն• ազնուութիւն• վսեմութիւն• գեղազանցութիւն : էնէլիք : la Nobiltà. Ազնուականութիւնք • ազատորեաք • աւագանի :

• Nóbole. Տես Nobile.

Nócca. Յօդ մատանց (ձեռաց, և ոտից) օյնափ :

Nocchiére, ա• Nocchiéro. Նաւավարիչ• նաւապետ• ռէյիս• փոքրոն :

Nocchieróso, Nocchierúto. Տես Nocchioroso.

Nócchio. Ոսկր ծառոյ• պոռփափ : ոսկր պտղոյ• (է պինդագոյն ոսկրանման մասն պտղոյ զոյացեալ 'ի մէջ պտղոյ :)

Nocchiolúto, ta. Nocchioróso, sa. Nocchiorúto, ta. Nocchióso, sa. } Պատալից : պռոպոգլէ :

Nocciolétto, Nocciolíno. Նոճապ• Կորիզ մանր :

Nócciolo. Կորիզ (դեղձի, կեռասի, ևն :) Էյիբէկի : Թին (խաղողոյ :) փխաբ" • Յոգի• due anime in un nocciolo. երկու անձինք 'ի միում մարմնի : tu non vali una man di noccioli, ևն • չարժես և մի գանկ մի• յոչինչ ես պետանացուս• Ինչ գոյացեալ 'ի փողն պարանոցին : Noccioli : Խաղ ինչ տղայոց :

Nocciolúto, ta. Կորիզաւոր• Թինաւոր : Էյիբէկէլի :

Nocciuóla. Կաղին : Քէնկէտ :

Nocciuólo. * Nocciuolájo. Կաղնի : Քէնկէտ պաճը :

Nocciuólo. Շանամոկին ինչ :

Nóce, ա• Ընկոյզ• ընգոյզի : Ճէվիզ պաճը :

Nóce, իգ • Ընգոյզ• ընկոյզ : Ճէվիզ : փէճակ : noce di galla. գիտոր : Ղալը : noce di terra. է տունկ ինչ ծմակային : Noce. Ի ևս մասն քաղաքին, ուր անցուցանեն զլարն 'ի լարերէն զոյն : la corda è in sulla noce, ևն. տասին է գնգալոյ իբէ • մէքճէ է• առ դուրս է• 'ի պատրաստի է : Կոճ (ոտից •) Քօֆոփ : una noce sola non suona in sacco. առանձին չէ քաւական առ կատարումն գործոյն առ որ պահանջին բազք : aver mangiato noci. մտագիւր նախատել• զոճարճանալ 'ի Թշնամանել• զոյլս : mangiar le noci col mallo. չարիս խօսել գնմէ' որ չարախօս է ք զինքն : stare in sul noce. կալ 'ի Թագաւորիչերևել առ երկիւղի պատրաստելոյ, ևն :

Nóce narcótica. Ընկոյզ Թմրեցուցիչ :

Nóce vómica. Ընկոյզ ինչ Թռչնաւոր• գառնա պիտէն :

Nocélla. Կաղին : Քէնկէտ : Յօդ ոտից կարկնոյն • (է մանր ուր յօդին է միմեանս երկոքին ոտք կարկնոյն :) Գուիտ գործեաց• (է պղնձի, ևն, գնաւակ ինչ այնպէս ագուցել 'ի գործիս, զի է գլուխ պարծ է ամ կողմն :)

Nocemoscáda. Ընկոյզ հնդկաց • ընկոյզ մշկահոտ : Հինդիսթան ճէվիզի :

Nocénte, հ • Nocentíssimo, ma. Վնասակար : պարտական• վնասապարտ• յանցաւոր : առաչքս :

Nocentíno. Մանուկ ընկեցիկ• (է մանուկ անել յանկեղեցոյն պռունկորդեաց :)

• Nocénza. • Nocénzia. Յանցանք • մեղք :

Nócere, ն • Տես Nuocere.

Nocévole, հ • Nocevolíssimo, ma. Վնասակար : պարտական :

Nocevolménte, հ • Վնասուք :

Nociménto, Nocuménto. Վնաս • չարիք :

Nocíno, na. Յանկուզենի• ընկուզենի : lingua nocina. լեզու չարախօս, կիմ Թռչնաձափ :

Nocitívo, va. Nocívo, va. Վնասակար :

Nocitóre, ա• Վնասակար • վնասիչ :

Nocivaménte, հ • Վնասուք :

Nocívo, va. Nocivíssimo, ma. Վնասակար• պարտական :

Nocu-

Nocuménto . Վնաս · չքան · չարիք :
Nocumentúccio , նուազ · Վնաս փոքր :
Nodéllo. Ցօդ արուեղ եւ ուռս · յօդ քաղկաց եւ ձեռս օդոփ : Ծունր (հղէ գանց , կիմ այլ անկոյս) պօղնդ:
Noderóso , sa . Noderúto , ta . Ոստայնից (գաւազան :) պոռոգեալ :
Nodíno . Հանգուցաւոր չափ ինչ ի պէտս ծաւալեալ չհանգերծս :
Nódo . Հանգոյց : պնդիմ : Nodo di Salomone , Nodo del vomero , եւն · Հանդոյց կրկնակ , եւն · (են զանազան ազգք հանգուցից :) nodo scorsojo , կիմ corsojo . շարժական հանգոյց : Nodo . Կապ (ամուսնուեւ ·) զօդ : պաղ : nodi . յօդք , կիմ խաղալիք մատանց ձեռն , կիմ ոտին օդոփաբ: nodo del collo. յօդ պալանոցին (եւ դլխոյն :) far nodo nella gola . կառնէլ , կիմ խոկիլ ինչ ի կոկորդն · ոչ յաջողիլ եւ անկալուեն : nodo. nuot (ծաւալ :) պոպոփ: խեղդուկն · խեղդ: nodo di vento. մրրիկ (հողմոյ :) փոթորիկ : Nodi . Ծունր (հղեգանց , անկոյ , որ թոց :) պօղնդիկ : Nodi de' pianeti . Ցօդք մոլորակաց · (են երկու կէտք , յորս հատանեն շաւիղք մոլորակաց գծիր խաւարճանն :)
Nodoróso , sa . Nodóso , sa . Ոստայնից (գաւազանի :) պոռոգեալ :
Nodositá , - táde , - táte , կգ · Խաստոպինդ մանն ծաւալն շուրջ զստուիլս ուսս · պոռոգ :
Nodríbile , հ · Սնանելի · բուծանելի :
Nodríce , կգ · Տես Nutrice .
Nodriménto . Սնունդ : պէղէնիչ · դաստիարակուեւ :
Nodríre , ն · Սնուցանել բուծանել պէղէնիչ · դաստիարակել · ուսուցանել · կրթել :
Nodríto , ta. Սնեալ · բուծեալ · պէղէնիչ · պղէնի :
Nodritóre , ար · Սնուցիչ · սատիր :
Nodritúra . Տես Nodrimento . Nodritura passa natura . ասէ · Կրթուեւ զանգանիչ զբնու են :
Nói . Մեք : պիս · զմեզ · պիզ : ի յայրիչն եւ հոլովմանիւ յօդս նշանակին յայլև այլ հոլովս · են di noi. մեր , եւն : noi , երբեմն առանց նախդրի գին փոխակ արականիս a noi: Ցոտանաւորս գրի և nui , փոխակ noi . Մեծարու անձինք ի գրելն կիմ ի խօսելն ի կիր առնուն noi , փոխակ ասէլոյ Io .
Nója . Ձանձրոյթ · ձանձրուն · տաղտկուեւ · յափրուեն վիշտ · նեղուեն : օսանմաւէտ · էէրահ · ոբգելեն : sentir noja. տաղտկալ · տաղտասիլ · նողկալ : էէրահ էլմէէ : avere , կիմ recarsi a noja. նոյն են : առել · գժոճարիլ : Ցախասինք · Ճշմամանք : պէքէմ : dar , far noja. ձանձրոյթ արկանել · նեղել : dar noja alla noja . կարի ձանձրացուցանել : venire a noja . ձանձրալի լինել · ձանձրոյթ արկանիլ :
Nojánte , հ · Ձանձրացուցիչ · տաղտկացուցիչ :
Nojáre , ն · Ձանձրացուցանել · տաղտկացուցանել · յափրացուցանել · նեղել : օսանփըրմէ · նեղել :
Nojáto , ta . Ձանձրացեալ · յափրացեալ · նեղեալ :
Nojatríce , կգ · Ձանձրացուցիչ · տաղտկալի :
Nojévole , հ · Ձանձրացուցիչ · տաղտկալի · ատելի · գժոճական : օսանփըրճէ · պանէքէլի :
Nojosaménte , ար · Ձանձրալի · գժոճականաբար :
Nojóso , sa , Nojosíssimo , ma . Տես Nojevole .
Noleggiáre , ն · Վարձել ինչ , եւն : նաւլոան տալ բեռիմ :
Noleggiáto , ta . Վարձեալ :
Noleggiatóre , ար · Վարձող · որ տայ ի վարձու :
Noléggio . բան նաւարկաց · Վարձուն նաւու :
Nólo . Վարձ նաւու : նաւլոան : վարձ (այլոց իրաց) a nolo . վարձուք · տուեալ զվարձս :
Nomáccio , չնչ : Անուն չար :
Nománza . Տես Rinomanza .
Nomáre , Nomáto , ta . Տես Nominare , եւն :
Nomataménte . Տես Nominatamente .
Nóme, ար· Անուն: ապ· խմ· անուն, կիմ քան, կիմ ինչն պինուէորական · (է քան ինչ որով պինուէորք ճանաչեն զիմեանս:) Ընդան ակնանել զպատուքաղմ: Համբաւ հռչակ : նամ: Անուն (է մին յումէ մասանց բանի:) a mio nome, in suo nome, եւն · յիմ անուն · ի դիմաց իմոց · յիմէ կողմանէ · ի տեղւոյ իմ · յիւր անուն , եւն : chiamar alcuno pel suo nome . կոչել զոք յանունէ յանուանէ : far , farsi , կիմ aver nome . առանձ անուն · լինել անուանի : aver un buon nome . լինել բարեհամբաւ : նամպոր օչմ : dar il nome . անուն դնել · անուանել : a , կամ per nome . տես Nominatamente .
• Noméa . Տես Nominanza .
Nomenclatóre, ար· Անուանակոչ· (ի հնումն առ հռոմայեցիս այսպէս կոչեր առաջն զոր պոլծ էրիւառատակէ զանուանս քաղաքացւոց՝ որոց չէին գիտակ :) Անուանագիր (գիտուեց · արհեստից :)
Nomenclatúra . Անուանագրուեւ , կիմ անուանակարգուեւ. (է շարակարգուեւ , կիմ առեղծուածն զանազան անուանց յօրոշուածն զանազան իրաց քանկանաց :)
• Nomignolo . Տես Soprannome .
Nómina . Անուանել , կիմ կոչուեւ · (է ապրի առնել զոք յատաւճան ինչ առագուե · կիմ իրաւունք տանուանելոյ, և առաքարկելոյ զոք յընդունելոյ թոշակաւորուե ինչ , կիմ աւագուե :
Nominánza . • Nomináta . Անուն · համբաւ · փառք:
Nomináre , ն · Անուանել · դնել զանուն : ապ, բմոփ: կոչել յանուանէ : ապբելա անդմփ : alcuno pel suo nome . նախատաւել զոք: Անուանել կիմ առաջի առնել զոք (եւ նուիրելոյն առագուե , եւն :) farsi nominare . առանձ անուն ածծ · լինել հռչակաւոր :
Nominatamente , հ · Յատկանէ յանուանէ · յանուանէ · մի քան միոյէ : ապ խէ· խմ· չէսի էնէ : մասնաւորապաբ · առանձինն :
Nominatíssimo , ma . Քաջանուն· գերահռչակ :
Nominatívo , գոյ · Անուանական , ուղղական (հոլովիւ :) պէնայի :
Nomináto , ta . Անուանեալ · կոչեցեալ · անուանեալ :
Nominatóre , ար · Անուանող · անուանագիր : Անուանող կիմ որ ունի իրաւունս անուանելոյ զոք առ ժառանգաւորուե ինչ , կիմ առ աւագուելիս :
Nominazióne , կգ · Անուանակոչութիւն · անուանագրուեւ : տես և Nomina . Համբաւ · անուն :
* Nomísma , ար · Մետաղ · դրամ :
Nón , հ · Ոչ · չ և ոչ : էօփ · մի : հ : non փոխի ի nol , յորժամ յարի յառաջադերանուանս il . մի փոխակ ասելոյ non il posso negare . ասի nol posso negare . ոչ կարեմ ժխտել զայն : Ցոտանաւորս գրի no ի փոխակ non il . Non , բազում անգամ դնի իբր թարմատար · են · Si guardi di non credere alle favole . Զգոյշ լինի ի հաւատալ , կամ չհաւատալ առասպելից : Non che altro . կիմ non ch' altro , հ · Գրէթ · գոնէ : պոբէ : Non che, հ · Ոչ միայն : ոչ միայն · · · · այլ և : էօփ փի աալի : այլ և · և նաև · եւ պա· հէմ: ոչ դի: էօփ փի: ոչ եթէ: և ոչ իսկ : Ցեղկաւ · (է այսմ վերջին նշանակութեամբ առածք ուրեք ի կիր ածի :) Non forse . Մի՞ գի մի · դի մի գուցէ · զի գուցէ · օչմայ փի : ընդ դէմ ոչ: Non prima che , եւն · Ոչ · · · եթէ ոչ: non prima giunse che . իսկ և իսկ իրրև ժամանեաց ընդ ժամանելն: էէրիչդիչի էէփ : non è già, կիմ non è altrimenti . չէ և չէ : non me ne curo. ոչինչ փոյթ է ինձ · ինձ չէ փոյթ :
Nóna . պրպտանէ ֆալ օրէ · Ի մին ի ժամերգութեանց լատինացւոց : Ժամանակն յորում պաշտի այն ·

կիմ յորում ժամ հարկանի՝ ի կատարել ցայն. և ի փոքր մի յառաջ քան զիջօրէին : far, կիմ suonar le none. կանխել հրաժարել կանխել զանազ. պատճառել զգեցուածք. (առ զինի՝ որոյ կասկած առեալ ևս հանգերձին են նիմ յանձն առնել զգործ ինչ, կանխի՝ ի պատճառել զանկարուածին նր առայնպիսի գործ :) None, իգ, յոփ. Տես ստորև :

* Nonagenário, ia. Ինանամեայ. ինանասն ամայ :

* Noncorrispondénza. Անհամեմատութիւն :

* Noncovélle, հ. Ոչինչ :

Noncuránte, Non curánte, ած. Անհոգ. զանցառու. անարգու : հաճախող :

Noncuránza. Անհոգութիւն. զանցառութիւն. արհամարհանք : հաճախութիւն :

Nondimánco, Nondiméno, ած. Բայց. սակայն. և սակայն. ի վերջ այսր ամի : լսիլն. ամմ : Մերթ ընդ միջ. մանաւանդ non, և di meno, մանաւանդ այլ ինչ քան. որ. non però di meno si richiede la confessione. բայց սակայն պահանջի խոստովանութիւն :

* Nondormíre, ար. Տքնութիւն (հիմանդաց :)

Nóne, իգ, յոփ. Քառ լոփ. Կոնայք. (ի վերջերորդ օրն մարթի, մայիսի, յունիսի, և հոկտեմբերի. իսկ յայլ ամիսս՝ չորրորդ օրն յետ կազանգիցն :)

* Nóne. Տես Non.

* Nonesercízio. Անկրթութիւն. անուսումնութիւն :

* Nónna. Հանի, (ի մայր հօրն, կիմ մօրն :) պեղեցիկ անուն. էակ : Nónne, իգ, յոփ. կամ ինչ ընտանեցական ներկայ գոյութ :

* Nonnannóme, ածի. Անանուն :

Nonnaturále, հ. Անբնական. անբնութիւն :

Nónno. Հայր. (ի հայրն հօրն, կիմ մօրն :) պեղեցիկ. պերճախօս անուն :

Nonnúlla. Ոչինչ. ոչինչ ամենևին : far la metà di nonnulla. առ ոչինչ համարել :

Nóno, na. Իններորդ. փոքրոդնանձն :

Nonostantechè, Non ostante chè, հ. Թեպետ. թեև պէտ և. թեև և. քանզի :

Non per ciò, Non perciò di meno, Non però di meno. Տես Nondimeno.

Non pertánto, և Non pertánto, ած. Բայց, և սակայն. սակայն և այնպէս : լսիլն. ամմ :

Non sine quáre. Բառ լոփ. Ոչ վայրապար. ոչ ի զուր :

Non so. ես ոչ ինչ գիտեմ. և առածախօսիչ բառիդն, յոփ յոփ. Չգիտեմ զինչ, զոր անմարթ է ասել : պիտի՞ նէ : ha un non so che di gravità. ունի զծանրութիւն. ունի զվայրկեան ինչ : Non so chi. ածիմի. ոք : պիր. ոմէ ոմնէ : non so come. չգիտեմ սակս : non so dove. չգիտեմ ուր : non so quando, ած. չգիտեմ երբ :

* Nónuplo, ta. Իններապատիկ :

* Nonúso. Անտովրութիւն :

Norcíno. Վիրաբոյժ. կամ բժիշկ ծննդական անդամոց : տես և Litotomista.

Nórd, ար. Բառ այլազգի՝. Հիւսիս : ընծայ : հիւսիսի. հողմ հիւսիսի : եղջիւր : հիւսիսակողմն. հիւսիսայ. ին ազգ : nord-est, արևելեան հիւսիս : գոյապ : nord-ouest : հիւսիս արևմտեան : գարա եղէ :

Nord Caper. Ազգ ինչ պայծնայի՝ ինորվեգիա :

Nórma. Անկիւնաչափ. կամ ուղղաչափ. (ի գործի ինչ արհեստաւորաց՝ կազմիչ յերկուց քանոնաց չորեցուց՝ ի միասին ուղիղ՝ անկեամբ՝ ի ձև տառին L, կիմ ի որով չափեն. կիմ ձգեն գրչիղ անկիւնաձև սովորաբար կոչի Squadra.) ընծանէ : գաղափար. կանոն. քանոն. կարգ : ծրինէ. փանաս :

* Nórte, ար. Հիւսիս. հիւսիսակողմն :

Nósco. Բառ պաղատական. Ընդ. մեզ :

Nostrále, հ. Ազգ. մերոյին. մերազնեայ. քնիկ. գաւառական. երկրին : պէպէտի. պատ եէրլի :

* Nostralménte, ած. Ըստ սովորութեան երկրի մերոյ :

* Nostráno, na. Տես Nostrale.

Nostríssimo, ma, գերբ. Բուն իսկ մեր. մեր գլխովին

Nóstro, ra, ած. Մեր : պէպիմ. պէպիմէ : Մերոյսակ վարեցեալ յօգիւ յերկայնն՝ նշանակէ՝ ինչ մեր. առաջաւածք մեր : պէպիմ ջիւիմ : իսկ ի յոքնականն նշանակէ՝ Ընտանիք մեր. ազգականք մեր. համախոհք մեր, ևն : պէպիմէնիէր :

Nóta. Ցիշատակարան. գիրք յիշատակաց : Note, Խազք. երաժշտական խազք. կիմ նշանք : պիրերի տոպիսսալէ : ձայն. բարբառ. բանք. եղանակ : սեռ աբիսալէօ : Nota. Ստոյգ կերպ անուն. բիծ : լէկ. ծանօթութիւն. ծանօթագանուն. ընկճիր. խոստոյ : a chiare note, հ. մեկնի. յայտնի :

Notábile, գոյ. ած. Բան նշանաւոր. խնամոյ արժանի յիշատակաց : i notabili. գլխաւորքն. մեծամեծքն :

Notábile, ածի. հ. Notabilíssimo, ma. Նշանաւոր. երևելի. սքանչելի. մեծ : պէնէլի. պէնէլի պատէ :

Notabilménte, * Notabileménte, հ. Յայտնապէս. մեծապէս. նշանաւոր ինն օրինակաւ. եղեալ :

* Notaccénto. Շեշտ. յետանշան :

Notájo. Ստորագրութեան. գործի. քարտուղարութեան. ընդիպի. ենթիպի. ենթիպ :

Notajuólo, Notajúzzo. Ստորագրութեան. գործի. քարտուղարութեան. ընդիպի. ենթիպի. ենթիպ :

Notaménte. Տես Notantemente.

Notaménto. Լոզ. լուզ. լեզ : խոպիչէպ :

* Notándo, da. Նշանաւոր. նշանակելի. երևելի :

Notánte, հ. Լոզակ. լոզական. լոզագործ : խոպչի :

Notanteménte, հ. Մտաւոպար. զգուշակի. մանաւանդ. բացարձակ. յանուանէ :

Notáre, ե. Լոզալ. լոզիլ. ի լոզ անկանիլ : խոպիլ. տառանիլ յերկաս կողմ :

Notáre, ն. Նշանակել. նշանագրել. գրել : Նշանագրել. էակ : միս գնել. ի միս առնուլ. գիտել : ինչ պէնիպէ. փոչինիպէ : վաստառուն առնել : նշանակիլ պէրգին խազիլ. երգել ի խազից :

* Notaría. Տես Notería.

* Notariáto. Ստորագրել, պաշտօն նստարուէ :

* Notariésco, ca. Ստորագրական. նստարի :

Notáro. Տես Notajo.

Notataménte. Տես Notantemente.

Notáto, ta. Նշանակիլ. գրել, ևն : նշանակեալ :

Notatójo. Ստորագրան, կամ օգտագործ. (ի օգտից փամփուշտ ինչ ի նիզակս ձկանց :)

Notatóre, ար. * Notatríce, իգ. Տես Notante.

Notatúra. Լոզ. լուզ. լեզ : խոպիչէպ :

* Noterélla, նուազ. Հատուածս ծանօթագրելի. հակիրճ ծանօթագանելի :

Notería. Ստորագրութիւն. արհեստ, կիմ պաշտօն նստարի : ենթիպչիպ :

Notévole, հ. ևն. Տես Notabile, ևն :

* Notificagióne, - caménto. Տես Notificazione.

Notificáre, ն. Նշանակել. ազդ, կիմ յայտ առնել. ծանուցանել. իմացուցանել. զգուշացանել : պիր փրմէ :

Notificatóre, ար. Նշանակիչ. ծանուցիչ, ևն :

Notificazióne, իգ. Նշանակութիւն. ազդ. ուն : Notízia. Ծանօթութիւն. տեղեկութիւն. գիտութիւն, ճանաչողութիւն : պէնի. պէնիչ. հապէր : տես և Ragguaglio. Dar notizia. Տես Notificare. * Notizia prima. Սկիզբն. առաջ. առաջին ծանօթութիւն իրաց :

* Notiziétta, նուազ. փոքրոփիկ գոյզն ծանօթութեան :

Nóto, գոյ. Հարսնաց. հարսնացոյ. հարսնացուհի. գերուկ :

Nóto, ta, տի. Notissimo, ma. Ծանօթ. յայտնի: պէտի: notissimo a tutto 'l mondo. աշխարհաւ ծանօթ:

Nótola, Nótula, Notolétta. Տես Noterella.

Notomía. Աղտանկնոտ: քէէրիկ: far notomia d' una cosa. քննել ինչ մանրամասն, մանրաքննին. մանր կլուծել: far notomia. յօշել. յօշատել. կըտրատել:

Notomísta, որ. Աղտանկնին:

Notomizzáre, ն. Հատանել, յօշել, կամ քննել զանազան: una storia, ևն. մանր քննել պատմութիւն ինչ. քննել մանրակրկիտ:

Notomizzáto, ta. Հատեալ. յօշեալ:

Notoriaménte, ած. Յայտնապէս. հրապարակաւ. ակն յայտնի ամէն: ևն: ևն:

* Notorietà. Յայտնութիւն. աշխարհածանօթ հրապարակութիւն:

Notório, ia. Յայտնի. հրապարակական. աշխարհածանօթ. հռչակ. պէտն:

* Notóso, sa. Աղտաւոր. քծկան:

Notricáre, ևն. Տես Nutricare.

Nottámbulo. Գիշերաշրջիկ. (ի նա՝ որ գիշերային ելեւշրջի իգուն:) ոչխարաց խորհրդաձիր:

Nottáre, ւ. Լինել գիշեր. հասանել գիշերոյ:

* Nottáta. Գիշեր մի ոջնդին. գիշեր մի: պէտ ևն:

Nótte, ից. Գիշեր. գայլ: ևն: di, կամ a notte, di notte tempo, ած. գիշերի. գիշերային. ի գիշեր գիշեր: ևն: a notte ben avanzata. ի խոր գիշեր: notte, e giorno. կամ giorno, e notte. գիւր և գիշեր. ի գիշերի, և ի տուընջեան: sul far della notte. յառնուլ, կամ ը հասանել գիշերոյ: a mezza notte. ի միջ գիշերի. դհասարակածաւ գիշերոյն: fa di notte giorno, e di giorno notte. հակ ի գիշերի, և ընդ ի ցերեկի: farsi notte. ժամանել գիշերոյ: avere, կամ dare buona, կամ mala notte. անցուցանել, կամ տալ ուրիք անցուցանել զգիշերն ոջնդին յուրախութ, կամ ի գառնութ: dar la buona notte. տալ կամ մաղթել զոջնդին երեկոյ. երեկոյ. երեկոյիլ:

Nottetémpo. Di nottetémpo. Nottetémpore, ած. Գիշերային. գիշերի. ի գիշերի: ևն: ևն: ևն:

Nottívago, ga. Բաս լսպ. Գիշերագնաց. գիշերաչրջիկ.

Nóttola. Փակարան (վայտեղէն) ռամկ" գորանակ: հանգոյց. չրջիկան: եաբատ:

Nottoláta. Մի ինչ գիշերոյ. գիշեր: ևն: avere una buona, կամ una cattiva notolata. Տես ի Notte.

Nottolína, Nottolíno, նոմ. Փոքրիկ փակարան (վայտեղէն:) հանգուցիչ: տես ի Gorgozzule.

Nóttolo. Ձիրք. չրջիկան: եաբատ. ևն: գառատ:

Nottolóne, որ. Գիշերագործ. դիշերագնաց:

Notturlábio. Գիշերագաւափ. (ի գործի ինչ որով յինչ և իցէ ժամու գիշերոյն մարթի ի գտանել ըզգարձրուել գեղեցական աստղ:)

Nottúrno, na. Գիշերային. գիշերական: ևն: Գիշերային ժամակարգուի. գիշերապաշտօն:

Nótula. Տես Notola.

Nóva. Նաւ ինչ. ոյանոտացի ձկնորսաց:

Novále, ած, ն. Ամառ ծորել անգործ միանգամ և եթէ յերկուս, յերիս, ի ի ըրս, և կամ ի հինգ ամս:

Novaménte. Տես Nuovamente.

Novánta, ած. Իննսուն: փոխան:

Novanténa, գս. Իննսնեակ. իննսուն հիմ:

Novantésimo, ma. Իննսներորդ: փոխանէ:

* Nováre, ն. Նորոգել:

* Novástro, ra. Տես Nuovo.

Novatóre, որ. Նորահաւս. նորակրօն. նորապանդ:

Nóve, ն, և անհոլով. Ինն: փոխանէ: nove volte. ընիցս:

Novecénto, ն, և անհոլով. Իննհարիւր: փոխանէ:

Novélla, գս. Ասացուած: խաւս: զրոյց. բանալանք: լուր: նոր զրոյց: հաղիր. հաւատիր. գեղապատում: տես և Conno. Che novelle? Ինչ զրոյց կայցէն. զինչ լուր լիցի: mettere in novelle. ծաղր առնել:

Novellácia, գեղ. Լուր չար. գոյժ. բօթ:

Novellaménte, ած. Նորոց. այն ինչ. այժմ իսկ: փոխանէ: զինքն:

Novelláre, ւ. Ասացուիլ. պատմել առասպելս: խաւս. պերճախօսել: ն. Պատմել. քանալել. զրպարտել. չարախօսել: ւ, և յ. Նորոգիլ. նորիլ:

Novelláta. Ասացուած. քանալանք:

Novellatóre, որ. Ասացուիլ. պատմող. առասպելապատում: խաւս. օխոյանաձա:

Novellétta, նոմ. Ասացուած զուարճալի:

* Novelliéra, ից. Ասացուած. առասպելապատում:

Novelliére, որ. Novelliéro. Նոյն ևն: քաւս: հաւատ. փօվէսյանք: դեռատիս. պատգամաւոր: էլէչի:

Novellína. Ասմա ինչ քաղցր ի կերակուր:

* Novellinità. Նորութիւն:

Novéllino, na. Նոր. արդի. նորոգ: էնին:

* Novellísta, որ. Լատագիր. որ գրէ զնոր լուրս: հաւ. վախճան. հապէրճի:

Novellízia. Եղեխայրի (պաղոց. ծաղկանց.) նորիք: կանխահաս. առաջնատուտ: ի ուրիցիա:

Novéllo, la. Novellíssimo, ma. Նոր. նորոգ: էնին: * Նորահաս. գեռահասակ: vendere, կամ comprare a novello. վաճառել, կամ գնել զարմնիս չև հնձել: di novéllo, ած. փոքր մի յատակ. նորոգ. այժմ իսկ. այն ինչ: պէտն:

Novellózza. Ասացուիլ զուարճալի, ծաղրական:

Novellúccia, Novellúzza. Ասացուիլ հակիրճ:

Novémbre, որ. Նոյեմբեր: նեխաչիս. ինկրին:

Novéna. Իննօրեայ. իննօրեայ միջոց (պաշտամանի, ևն:) իւն առուրք:

Noveráre, Nóvero, ևն. Տես Numerare, ևն:

Novérca. Բաս լսպ. Matrígna. Աօրու: էօչ անա:

Novésimo, ma. Իններորդ: փոխանէ:

Novilúnio. Բաս լս. Լուսին նոր. նորուսին լուսնի:

* Novíssime, ած. Ի վերջոյ. ի վախճանի:

* Novíssimo, գս. Վերջինք մարդոյ. (ի մահ, դատաստան, դժոխք, և արքայութ:)

Novíssimo, ma, ած. գէր. Նորոգագոյն. նոր ամենևին: էէ էնին: յետին. վերջին: պէտ:

Novità, - táde, - táte, ից. Նորուք. նոր ինչ: էնին. էիւ. էնինիլ. * Նոր զրոյց. լուրք: հաւիր. հաւատ. introdur novità. ի նորութ մուծանել նոր սովորութիւս, կամ նորաձեւուիս:

Novízia, ից. Օրիորդ նորընծայ. (ի՝ որ կանարէ զամ նորընծայուեն ի մենաստանի:) Նորասկակ հարսն: էէլին:

Noviziáto, ած. * Noviziático. Նորընծայարան (կրօնաւորաց:) Ամ: կամ ժամանակ նորընծայուեն (կրօնաւորաց.) նորընծայուիք:

Novízio, գս, որ. Նորընծայ (կրօնաւորաց.) նորելիկ:

Novízio, ia, ած. Նորեկ. համակ. նորամուտ. անվարժ: ճէնի: նորասկակ:

* Novizióne, ից. և * Novízzo. Տես Nozione, Novizio.

Nóvo, va. Տես Nuovo.

Nozióne, ից. Բաս լսպ. Ծանօթուիք իրիք. գաղափար.

փար • իդէաչ • Ճանաչուիլ ։

Nózze, իփ • Հարսանիք • ամուսնութիւն ։ փէյխան։ խընջոյք հարսանեաց ։ andare a nozze. երթալ խընջոյքի գացին • բառն հարկաւոր ղոմարհիւք ։ aver più che fare, ch' a un pajo di nozze • առակ • լինել զգայեր ղգայդամ իրիք ։ far le nozze co' funghi, co' fichi secchi. առակ կարի խիճ ձգձգել ի ծախս լինել գծուծ ի ծախս ։

Nozzerésco, ca. Հարսանեաց ։ փէյխանի հարսիքի ։

Nozzolíne, իփ • յոփ • նոճ • Թուխնախորսակի խնջոյք հարսանեաց ։

NU •

* Nubaddensatóre, * Nubiadúna ; ար • Ամպս հաւաք • որ գոամպերն գամպս ։

Núbe, իփ • Ամպ ։ պուլութ ։ մուտ • տարակոյս ։

* Nubicalpestatóre, ար • Ամպակոխոր կոխիչ գամպս ։

• Núbila. Տես Nuvola.

Núbile, ած • Ջոխանոց (աղջկին ։) հասուաչ յարբառնս • հարսնացու ։ եվկինէկի գըչ • պուլիղ ։

Nubiléttra, նոճ • Տես Nuvoletta.

Nubilità, -táde, -táte, իփ • Աղջամուղջ օդոց • նահ մուճ օդոց • մուտ ։

Núbilo, la. բառ լար • Nubilóso, Nuboléso, sa. Ամպամած • նահմ • մշուշին • առուէբրամած ։ պուլութլու • փոլուծ ։

Núca. Ծոծրակ • լեռանկոյն գլխոյն ։ էնփոխ • էնփոխ նոփոտրու • էնլէչ • գոփա ։ կոշի և Coppa.

Nudaménte, ած • Ի մերկուց • մերկ • հոլանի ։ լըտլըպ ։ յայտնապէս • մերկապարանոց ։ էչէնէրէ ։

Nudáre, ն • Մերկել • մերկացուցանել ։ լըտլըպ ընել • ասյմոտ • զրկել • Թափուր առնել ։

Nudáto, ta. Մերկեալ • մերկացեալ ։ ասյոմնըլու ։

Nudità, -táde, -táte, իփ • Մերկութիւն ։ լըտլըփլուխ ։

Núdo, da. Nudíssimo, ma. Մերկ • հոլանի ։ լըտլըպ • զրկուկ • Թափուր • կապազեալ • անզարդ • անծածկոյթ ։ a piè nudi. քոլ • քոլոտն ։ էալէն ոյ ոտ ։ a capo nudo. մերկագլուխ • բացաւ գլխով ։ a caval nudo. ջանձաւրե երիվար (աշտանակելոյ ։) andar nudo. գնալ քոլոտն ։

* Nudriménto. Տես Nudritura.

Nudríre, ն • Սնուցանել • դարմանել • բուծանել • պէսլէնէփ ։ Nudrírsi, ն. Կերակրիլ • անանիլ ։ պէսլէնիփ ։ nudrirsi di speranze. պարարիլ յուսով ։ nudrirsi d' erbe. խոտաճարակ լինել ։

Nudríto ; ta. Սնեալ • բուծեալ • պէսլէնիփլու ։

Nudritóre, ար • Սնուցիչ • դարմանիչ • դայեակ ։

Nudritúra. Սնունդ • կերակուր • պէսլէնիչ • էնյիճէփ ։

* Nugazióne, իփ • խաղալիկ • անուռնք ։

Núgola, Nugoláglia, Núgolo, եղ • Տես Nuvola.

Nugolóne, ար • Տես Nuvolone.

Nugolosità. Տես Nuvolosità.

Nugolóso, sa. Ամպամած • մշուշին • նահմ • պուլութլու ։

Nugolúzzo. Տես Nuvoluzzo.

Nui. բառ պալաչխան • Տես Noi.

Núlla, ար • Ոչինչ • հիւ պիր չէյ • ոչ գոյք • անիմաստ • ոչինչ ։ Եօդլաս • եօփ • ի բանս հարցմանն, կամ տարակուսանաւ ընդհակ՝ իմն • ինչ • պիր չէյ ։ vuoi tu nulla? կամիս ինչ խնդրեա ինչ ։ Ջոյց • ուղիղ • si corruccia per nulla. բարկանայ ընդ ոչինչ էրս • կամ ընդ գոյզն ինչ ։ ridurre a nulla. ի չէնչ գարձուցանել ։ da nulla. չնչին • անպիտան • անոտի • ոսկ պէս ։ aver per nulla. առ ոչինչ գրել ։

Nulladiméno, տ • Բայց • բայց զսակայն • ի վէր այսմ ամենի ։ լաւին • ամմս

* Nullapiù, Núlla più. Գոն զոր չիք առաւելութիւն ։ զոր չիք ինչ առաւել • անշահ ։ իքիսի ։ ի յարելն յածականս՝ առնէ զնոս դերբայական • որ • soave, e quieta tanto, che nulla più. քաղցր, և այնպէս հանդարտ • կամ հանդարտութիւն ։ զնոմին ։

• Nullézza. Ոչնչութիւն • չքաւոր • ոչինչ ։

Nullità, -táde, -táte, իփ • Ոչնչութիւն • չքաւոր • ոչինչ ։

Núllo, գոյ • Ոչ ոք ։ հիւ պիր • էնոխ • էնոխ ։ Nullo, la, ած • Ոչնչին ։ հիւ պիր ։ per nulla altra ragione. մի ոչ այլ ինչ պատճառաւ ։ Ամենաւոր • անպօր • ապահով • դերնայիչ ։ գովէնիչ • պահպ • կէնէդ ։

Núme, Númine, ար • Բարեխնամն • ձեռ • ձեռուն ։ վերին աեւոչուն ։ խեռպա ։ նանդրը ։

* Numerábile, հ • Թուելի • Թուական ։

Numerále, ած, հ • Թուական • Թուոյ ։

* Numeralménte, ած • Թուով ։

* Numeránte, հ • Թուօղ • ի Թիւ արկանօղ ։

Numeráre, ն • Թուել • համարել • հաշուել ։ այնպէս

* Numerário, ia, ած, և գոյ • Դրամ • արծաթ • (ասի ընհանրապէս զգովանդակ կինաւոր արծաթի և ոսկի դրամոց՝ ոյք յատկին ի միում անուն ։) ակա ։

* Numerativo, va. Թուօղ • Թուական ։

Numeráto, ta. Թուեալ • հաշուեալ ։ այնպէս

Numeratóre, ար • Թուօղ • համարիչ ։ այնպէս

Numerazióne, իփ • Թուութիւն • համար • հաշիւ ։ այնպէս

* Numericaménte, հ • Թուապէս • Թուով ։

* Numérico, ca. Թուական • Թուոյ ։

Número. Թիւ • համար ։ այս ։ Թուականութիւն ։ ասգամ ։ բազմութիւն • կոյտ ։ լըտլըպ ։ Թիւ ։ (և և նեղդաշ նախադրեալ առանձնաւորեալ ։ և պարբերութեան բանից ։) di bel numero. գեղեցկաթիւ (բան, կամ տող ։) sono in troppo gran numero. են բազմաթիւ, բազմ են յոյժ ։ picciol numero di persone. առակաւ Թիւ անձինք ։ non siamo buoni, che far numero, e mangiare. չէ յայլ ինչ եմք պիտանացու, բայց միայն յաձախել զԹիւ բազմութեան, և ուտել ։ il numero del più, կամ del meno. յոքնակի, կամ եզակի Թիւ։ Il Libro dei Numeri. Թուոց • գիրք Թուոյ ։

Numerosaménte, հ • Բազմաթիւ • յոքնաթիւ բազմութեամբ ։ գեղեցկաթիւ գաշնակաւորութեամբ ։

Numerosità, -táde, -táte, իփ • Յոգնաթիւ բազմութիւն • յաձախութիւն ։ լըտլըպ ։ Թիւ (բանից ։) դաշնակաւորութեան ։

Numeróso, sa. Numerosíssimo, ma. Բազմաթիւ • յոգնաթիւ • բազում ։ այնպէս • ասիճ ։ Թուական ։ գեղեցկաձնակաւոր (պարբերութեան ։)

* Númine, ար • Տես Nume.

Numismále, ած, հ • Դրամական (քարինք ։ են զանազան բոլորշի քարինք՝ աստուածք ոմն զրդամի ։)

Numismática, գոյ • Դրամագիտութիւն ։

Numismático, ca. Դրամական • դրամագիտական ։

Númmo. բառ լար • Տես Danajo.

Nummolária, ած, իփ • Տես Numismale.

Nummolária. Ի տունկ մի, որոյ տերևք են բոլոր գամն ոմն զրդամ ։

Nunciánte, Nunziánte, ած, հ • մերձ և գոյ • Հաղորդաբեր • պատգամաւոր • հրեշտակ ։

Nunciáre, Núncio. Տես Nunziare, Nunzio.

Nuncupatívo, va. Յայտաւոր ; կամ անդիր (կանոն) ։

* Núnzia, իփ • Պատգամաւորութիւն • գեսպան ։

Nunziáre, ն • Լուս առնել • զգացուցանել • ազդ առնել • ծանուցանել ։ հաղոր վերծիփ ։

Nunziáto, ta. Nunziatúra. Նուիրակուել • գեսպանուիլ • հրեշտակուիլ ։

Nunziatóre, ար • Տես Nunciante.

Núnzio. Պատգամաւորութիւն • հրեշտակ • համաւաբեր • հաղորդիչ • եւսի ։ Նուիրակ պատճին ։ celeste. աե

տաքեր հրեշտակն · դարբինէ հրեշտականոցիս ։
Nuócere ; ւ· Վնասել ։ պարտ վերջիւ ։
Nuóra . Նոր ։ իւրին ։ dire alla figliuola , perchè la nuora intenda . առակ · իրաւանէ զկրսերն՝ առ ի զգաստանալ երիցագունին. կիմ որ ունիցի ականջս լսելոյ, լսէնիցէ ։
Nuotáre , Notáre , ւ· Լողալ ։ խաղիլ ։
Nuóto . Լող · լող ։ պիղիէլիս ։ passar un fiume a nuoto . անցանել ի լուղ ընդ գետ ։
Nuóva . Լուր · հաւրաս ։ հաւրէ ։ buona nuova . աւետիս ։ խնդիր ։ trista nuova . գոյժ · բօշ ։ գոչս հաւրէ ։ che nuova? զինչ լուր կայցէ· զինչ նորք զորոյնք ։
Nuovaménte , ի· Նորոգ · այժմ իսկ ։ պահս, ջնջիլ · նէնի · փչին ։ վերստին ։ նէոյրս ։
Nuóvo, va . Nuovíssimo, ma . Նոր · նորոգ· անսովոր · անլուր ։ էնին ։ արդի · այժմեան ։ նիմիդէ ։ անփորձ · անվարժ · ոգէա ։ աճեմի ։ նորահաս (անք·) դեռահասիլիճ ։ nuovo giorno, Նո · հետագայ օր, Նո · վաղիւ ։ երիկոյ կիւն ։ nuovo anno . Նոր տարի · Նոր տիս mostrarsi , կիմ farsi nuovo d' alcuna cosa . յանճանօթս լինել · զարմանալ իբր ընդ նոր ինչ giugner nuova alcuna cosa. ոչ գիտեի յառաջն ինչ · երևեալ ուսիք նոր ։ questa cosa mi giunge nuova . զայդ չէր իմ լուեալ յառաջն · զայդմանէ ինչ ոչ գիտէի ։ Di nuovo , ի· Կրկին · դարձեալ · միւսանգամ ։ Նէոյրս · զառաջինն · ի սկզբան անդ · նախ ։ եւս՝ Փոքր մի յառաջ-արգելս · այն ինչ · նորոգ ։ պէնի · էնէնի ։ Nuovo Pesce . Տես Pesce .
* Nuovóna , յաճախ · բաւ ծաղկեան · Լուր մեծ ։
Núro , իգ· Բաւ լաւ · և պաղատիչ · Նոս ։ էնէնի ։
Nutazióne , իգ· Դողդոջումն (հաստատուն առաջ զայ ։)
* Núto . Բաւ լաւ · Տես Cenno .
Nutríbile , ած· Սնանելի· սննդարար · սնուցիչ ։
Nutricaménto . Սնունդ · կերակուր ։ պէսէնիէ ։
Nutricánte , ած· Սննդարար · սնուցիչ· պէսէնիէ ։
Nutricáre , ր· Սնուցանել · կերակրել ։ պէսէնիէ ։ la chioma. թողուլ հերայց առեալ· լինել գիսաւոր ։
Nutricáto , ta . Սնեալ · բուծեալ ։
Nutricatóre , աց· Տես Nutricante .
Nutricatríce , իգ· Սնուցիչ· առնաւոտ ։
* Nutričazióne , իգ· Սնունդ · կերակուր ։
Nutríce , իգ· Սննաւոտ · սնուցիչ· ոխաձնա ։ Nutríce, աց· Գոյնակ · գաստիարակ ։ լալա · էնէրէրօիլնար ։
Nutrichévole , ած· Nutrimentále , ած· Սննդարար· սննդական ։
Nutriménto. Սնունդ· կերակուր ։ պէսէնիէ· էնէնէիէ ։
Nutrimentóso , sa . Սննդարար · սնուցանողական ։
Nutríre , ր· Սնուցանել · դաստիարակել ։ պէսէնիէ ։
Nutritívo, va. Սննդարար· սնուցիչ· տաճոզական ։
Nutríto , ta , Սնեալ· պէսէնիէ ։ դաստիարակեալ ։
Nutritóre , աց· Սնուցիչ· տաճիչ ։ պէսէնիէ ։
Nutritúra , Nutrizióne , իգ· Տես Nutrimento .
* Nuvilétto , Núvola . Տես Nuvoletto , Nuvolo .
Nuvoláglia , Nugoláglia . Սմպ · պաղպաղ ։
Nuvoláto . Սմպ · թուխպ · ամպոց· նահանջ ամպոց · պաղպաղ · պաղպաղուս հաւս ։
Nuvolétta , Nuvolétto , նոմ · Սմպ փոքրիկ ։
Núvolo. Սմպ · պաղպաղ· պղտորոտ (հեղանիւթոց·) պաղպաղուս· di vento . ամպ հողմային, հողմաբեր· di burianá . մեգ լծանձրաւոտ · nuvolo . բազմութիւն · յաճախուած · գունդ · տառեաց (հետևակաց ։)
* Nuvolóne , աց· Սմպ մեծ · ամպ թխպագին , կիմ անձրևային · գաղա պաղպաղ ։
Nuvolosità , - táde , - táte , իգ· Բազմութիւն, կամ թուխպ ամպոց · թխպագին նահանջ ։
Nuvolóso , sa. Սմպամած · թխպագին · ամպամիջին ։
մշուխ ։ պաղպաղուս · գաղանիք ։
Nuvolúzzo , նոմ· Սմպ փոքրիկ ։
Nuziále , ած· Հարսանեաց · պիտանի հնարաւոր ։
Nuzialménte , ած· Ըստ հարսանեաց · որպես ընդ հարսանիս ։

O

O գոյ , աց· O · Ի գիր ձայնաւոր և ընդհատաւոր ընդ դրոյն U . վերի ի բազում բառս դնին փոխանակ միմանց · է երիքգաւաձևորդ ի կարգի խաղալկան այբենիցն ։ O , կամ Oh . Ինչպէ" ցաւագնական , հեգսաթթրական , ասպնական , գովական , ասաղական , խընդական , բացագանչական , սրամիտական , խոհեմական , էնդական , հեգնական , գոչովական , և յանկարծական ։ Վա՛ · բաւքե · աւաղ · ահ՛ · ահ՛ ահ՛ · այ · վայ ։ պա · հայ հայ · ա՛հ · ի՛ֆ · ա՛ն · վահ · էաղէ՛ · պա՛ռնե · ԷՀ ։ Oh oh: ինչ՝ զարմացական, գովական ։ ի՛աբէ · ա՛վ · վայ , բանք· հայ հայ · ֆԷՀ ֆԷՀ ։
O , կիչ ։ ելական · Ո՞վ · ո՞ ։ Էյ · պէե ։ o voi . ո՛վ դուք ։
O , ընդ պրոխական · կամ , և կամ՝կամ՝ ։ էա · էախօս ։ Ի յարիլ իւրում յառաջոյ ձայնաւորի՝ գրի Od . որ ad amico , od a parente . առ բարեկամն , կամ առ ազգականն ։

OB

Obbediénte, Obediénte, ած· Obbedientíssimo, ma . Հնազանդ · հնչիկ ։
* Obbedienteménte, ած· Obbedientissimaménte. Հնազանդաբար ։
Obbediénza, Obbediénzia . Հնազանդութիւն · հնչիկ · էիւթ · իմաստ ։
Obbedíre , Obedíre , ւ· Հնազանդիլ· անսալ · հնչիկ օլմաք ։ farsi obbedire . հնազանդեցուցանել ։
Obbeditóre , աց· Obbidiénte , ած· Տես Obbedientè .
Obbidiénza . Տես Obbedienza .
Obbiettáre , Obiettáre , ր· Առարկել· ընդդիմադրել· զընդդէմն ասել ։ տարբերաբար · էարէր պեօյլէիէ ։
* Obbiettívo , va , Առարկական ։ Առարկական (ապակի · է կորնթարդ ապակին դիտականց որ անմիջապէ յառարկայից ընդուն զրոյն ։)
Obbiétto , Obiétto , գոյ . Առարկայ · հոգեկը · նպատակ · վախճան · կէտ · առաջադրութիւն · հակառակ · հնարաւորութիւն · նէյէն ։ * Պատճառ · առիթ · չարժառիթ · պէսէ ։ le favole non hanno altro obbietto , che quello di correggere i costumi. առասպէլք ոչ յայլ ինչ բերին, կիմ հայեն , բայց ուղիղ և եթ զբարս non ha altr' obbietto , che 'l suo interésse . չունի այլ ինչ առաջի , բայց զանձին և եթ օգուտ ։ quest' è l' obbietto di tutti i miei disegni. յայս ձգին ամ խորհուրդք իմ· egli è l'obbietto della mia speranza . նա է յայս ակնկալութիւն իմոյ ։ esser l' obbietto dell'odio di tutto 'l mondo . լինել առարկայ ամ ցնի ։
Obbiétto, ta . ած· Առարկեալ· առաջի արկեալ· ընդդիմադրեալ ։
Obbiezióne , իգ· Առարկութիւն · ընդդիմադրութիւն · էարէր պեօյլէիէ ։
* Obbióso, sa. Ubbióso, sa. Կասկածոտ· կասկածաւոր ։
* Obblatóre . Տես Oblatore ։
Obblazióne, իգ· Ասաւելցուածոտիւնէր ընդհատաբար ։
Obblía . Obbliánza. Obbliaménto. Ասաւելցուածոտիւնէր ։

Obbliáre, Obliáre, ն. Մոռանալ. անուիմաց. Obbliársi, իւ. Նոյն ի:
Obbliáto, Obliáto, ta. Մոռացեալ. ի մոռացօնս եղեալ. լքեալ.
Obbliatóre, ար. Մոռացօղ.
Obbliazióne. Տես Obblio.
Obblícо. Տես Obbliquo.
Obbligagióne, իգ. Obbligaménto. Պարտաւորութիւն. պարտիք: պօռճ:
Obbligánte, հ. Obbligantíssimo, ma. Պարտաւորիչ: Քաղաքավար. մարդասէր. քաղցրաբարոյ. քաղցր. բարեհոգի. բարեբար: Խոնարհ. խոնարհեալ: հազիւ: non è punto obbligante. տմարդի է:
Obbligantemente, ած. Քաղաքավարութեամբ. սիրով. մարդասիրութեամբ. քաղցրութեամբ:
Obbliganza. Տես Obbligagione.
Obbligáre, ն. Պարտաւորիլ. պարտաւորել. առնել. պարտաւոր առնել. զոք երախտիւք. բարերարութեամբ. բարեարել. առ ոք: պօռճնալ. եմ. իլ. եմ. ել. եմ. ti saremo ambidue molto obbligati. երկոքին ևս լինցուք առ քեզ մեծապէս շնորհապարտք: io ti son obbligato, ե te ne ringrazio. շնորհս ունիմ ձեզէն, և գոհանամ: mi è obbligato della vita. կեանք նր՝ ի մէ եղեալ է: obbligatemi in questo. արա ինձ զայս շնորհ. արա սէր. շնորհեա ինձ զայս՝ աղաչեմ: Obbligársi, իւ. Խոստանալ: ածօղ վերմէ: պօռճնալ ծմմ: obbligarsi in solido. պարտաւորիլ իւրաքանչիւր ուրուք առ վճարումն բազմին:
Obbligatamente, ած. Պարտաւորութեամբ:
Obbligáto, ta. Obbligatíssimo, ma. Պարտաւորեալ. պարտաւոր: պօռճեալ: շնորհապարտ:
Obbligatório, ia. Պարտաւորիչ. վաւերական:
Obbligazíone, իգ. Պարտաւորութիւն: պօռճ. դնդիք:
Obblighétto. Պարտաւորութիւն թեթեւ, կամ փոքր:
Óbbligo. Պարտաւորութիւն. պարտիք. պարտաճն: պօռճ: aver obbligo. պարտիս պարտաւորեալ լինել: շնորհս ունել: fare il suo obbligo. շնորհ զարտաս իւր կատարել. զպարտս պաշտամանն իւրոյ: tener obbligo. լինել պարտաւորեալ:
Obblío, Oblío. Մոռացումն. մոռացօնք: անուիմաց: mettere, porre in obblío. ի մոռացօնս արկանել: անուիմաց: esser messo, կամ posto in obblivione. մոռացեալ լինել:
Obbliósо, sa. Մոռացկոտ. մոռացօղ. դիւրամոռաց: անուիմաց. անուոպան:
Obbliquaménte, հ. Խոտորնակի. խոտորնակ. առ ի խեղ. առ ի կողմն: այծեղջ: եղէգ:
Obbliquángolo, la. Խոտորնականկիւն. խոտորանկիւն. շեղանկիւն. (եռանկիւն)
Obbliquáre, ն. Գնալ խոտորնակ: եղէգ ելանել:
Obbliquità, - táde, - táte, իգ. Խոտորութիւն. խոտորնակութիւն. շեղութիւն: եղէգեայ:
Obbliquo, ua. Obbliquíssimo, ma. Խոտորնակ. շեղ: եղէգ. եռանկիւն. այծեղջ: թեքեալ. անիրաւ: per obbliquo, է թեքեալ շահիլ. անիրաւութիւն. նենգաւ: Obbliqui. Հոլովք. (այսպէս կոչին ամ փոփոխութիւք հոլովելիան անուանց քաղդէացի լեզուիս:)
Obblíto, ta. Մոռացեալ:
Obblivióne, իգ. Մոռացումն: անուիմացութիւն:
Obblivióso, sa. Տես Obblioso.
Obbriánza. Տես Obblianza.
Obbrigáre. Óbbrigo, եմ. Տես Obbligare:
Obbrobriáto, ta. Նախատեալ. թշնամանեալ:
Obbróbrio. Նախատինք. անարգանք. ամօթ. նշաւակ. վատանուանութիւն: ածկաբանութիւն: այտ:
Obbrobriosaménte, հ. Նախատանօք. անարգանօք: անուիմաց:
Obbrobrióso, sa. Նախատելի. թշնամանելի. անարգ. արհամարհ: ածկաբան: այբելը:
Obbrobriúzzo, նամ. Փոքր նախատինք:
Obbumbraménto. Խաւար. Obbumbrazióne, իգ. Ստուերումն. մռայլ. խաւարումն:
Obbumbráre, ն. Obumbráre. Ստուերացուցանել. նսեմացուցանել: խաւարեցուցանել:
Obediénte, Obedíre. Տես Obbediente, եմ:
Obelísco. Քարիսծոյ. կոմոյ. բազուկ. պիւնի խաչ
Obiettáre, Obiétto, Obiezióne. Տես Obbiettare.
Obióso, sa. Ubbióso, sa. Կասկածոտ. կարծոտ:
Objurgazióne, իգ. Կշտամբութիւն: Կշտամբանք. (ի ձև. ինչ Հարտաստանական:)
Obízzo. Ակն ինչ հնդկանոթիկ:
Obláte, իգ, յոգ. Պատարագիք. նշխարք, տալս պատարագի մատուցեալ ի ժողովրդենէ. այժմ ասի Ostia.
Oblato, գոյ. Մանուկ նուիրեալ ոյ ի ծնողաց իւրոց ի վանս կրօնաւորաց: տես և Converso, գոյ:
Oblatóre, ար. Ընծայասիրէ. գնող. առեւտրական. (ի որ մատուցանէ զբաժին պահելի ի զայլս առ ի գնել) մատուցանօղ. նուիրող:
Oblatratóre, ար. Չարախօս. չարաբերող:
Oblazióne. Տես Obblazione.
Oblíare, Obliatóre, Oblío. Տես Obbliare, եմ:
Obliquaménte, Obliquo, եմ. Տ. Obbliquamente.
Obliteráre, ն. Ջնջել, եղծանել (գիրս:)
Oblivióne. Տես Obblivione.
Oboe. Ակն ինչ սրինգ:
Oblóngo, ga. Երկայնաձև: ապառնամ:
Óbolo, Óbole, ար. Դանիկ. (ի դրամ ինչ փոքր ի ըստ Danajo.) Հերեւելոյ. քանի նաքարակիս: Հանէր:
Obrizzo, գոյ. ած. Բաւ յոյնաց. Ոսկի շնորհանաց. ձոյլ ոսկի. Համանի, կամ մաքուր ոսկի: հալիս ալէջ:
Obsidiána, ած. Պիէրա Obsidiána. Քար օպսիտեան. (ի քար, կամ ապակոյ նման ինչ հրաբուխ լիքանց՝ կոշտիկ այսպէս յանուն օպսիոսի, որ նախ առաջին եկիր գայն յԵթովպիոյ:)
Obtrettázióne, իգ. Զարգացանութիւն. գանգատանք:
Obtúndere, ն. Տես Rintuzzare,
Obturatório, ած. Խցանօղ (միան պղպեղոց:)
Obumbráre, Obumbrazióne. Տես Obbumbrare, եմ:

O C.

Oca. Սագ: գաղ: tener l' oche in pastura. առնել ի վարձս առաջ զոգս. առնել կաւատուիս: ferrar l' oche, առնել ի ձեռնին գործ ձեծ և դժուար ինչ: tu se' l' oca. լեցիս ի զոյգս. լեցիս առակ նշաւակի: menare, եմն. i paperi a bere l' oche. ածել ի խմաստանաց աղօտելն զ ոնմատուն: tu non se' oca, e beccheresti. դու առնուիր արդեօք զայն ձրի: cervel d' oca. պակասամիտ. կամ դժամիտ: avere meno cervello d' un' oca. կամ aver cervel quanto un' oca. լինել անհանճար. փոքր խամիտ: non essere, կամ non parere un' oca. չլինել ածել. չերեւել անվարժ. կամ խօշամիտ: e' non è tempo di dar fieno a oche, եմն. ժամն չէ պարապել. չէ պարտ ժամանակաւոր լինել այսպէս ի փոյթ: fare il becco all' oca. ի յանդ հանել զգործն: ove son femmine, e oche, non vi son parole poche. ուր կան ոչք. և սագք. անդ բազում բանք պակասին: parere un' oca impastojata. լինել այլ անպիտան:
Óca Granajuóla. Բազ ինչ Հմխոյիս:
Oca Monachétta. Ի ծաղուն ինչ խորամանկ:
Occáre. Բառնալ. Տես Erpicare.
Occásionále, ած. Պատճառական. առիթական (պիտոյ:)
Occasionalménte, հ. Առիթաբար:
Occasiónare, ն. Պատուճանել. առիթ. առիթել: լինել

լինել պատճառ, կիս առիթ:
Occasionáto, ta. Ապրեալ, ևն. ծնեալ, կիս բռնել ը դիպաց իմն:
Occasioncélla, նուազ. Իրացն առիթ:
Occasióne, իգ. Առիթ. պատեհ. պատեհուն. ժամ դիպուց: Քըանախ. փնտրել: trovar un' occasione. պատեհ գտանել: con bella occasione. ի գեպ ժամու. ժամու:
Occáso. Արևմուտք. արևմտեան կողմն: ինա պըքըտ: վախճան. կատարած. մահ:
Occhiáccio, գրգ. Աչք անհետեթիք, կիս աչադնա. հոյետյք: fare occhiacci. հոյել խոժոռ ակամբ. տատակուն ցուցանել ի դէմս:
Occhiája. Ականակապիճ (աչաց): Կապտատակուն աչաց. (ի ևւռուելն ինչ գոյացեալ երբեմն ի ներքոյ աչաց:)
* Occhialáccio, գրգ. Յոռի ակնոց:
Occhialájo. Ակնոցագործ: ՝Էօպ՝Էնճի:
Occhiále, գր. ար. Ակնոց. աչոց: ՝Էօպ՝Էնճի: occhiale del Galileo, կիս սոսկ Occhiale. ա, Telescopio. Occhiali di conserva. Պահպանակ ակնոցք. (են ակնոցք ինչ, որք ոչ մեծացուցանեն զառարկայս. այլ միայն օգնեն առ պահպանութիւն աչաց:)
Occhiále, ածք. ի. Աչոյ. ական: denti occhiali; կիս cattini. ատամնական առանձինք. կիս սկսուիդ առանձինք. (են առանձինք ինչ վերին ծնօտին, որոց արմատք ը ունանց համեմատին աչաց:)
* Occhialísta, ար. Occhialájo. Ակնոցագործ: ՝Էօպ՝Էնճի:
Occhiáre, ն. Ակն դնել իմիք. աչս արձակել իմիք (առ ի առանձ:) ՝Էօպ փրՓրել:
Occhiáta. Ձափաւար հեռաւորուե առ ի տեսանել: Հայեցուածք. հայեցուք. տեսուիճ. հայեցուածք մի: պատկ: dar un' occhiata a qualche cosa. Հայել յինչ առ անդամ մի. հայել հաթևանցի. ակնարկել նայել: պատճառ: si davano furtivamente delle occhiate. գաղտադողի հայեին յիրերաս: Ի և ևս ձուկն ինչ յաղգէ Razza ից:
* Occhiatélla. * Occhiatína, նուազ. Հարևանցի. կիս գոյզն հայեցուածք:
Occhiáto, ta. Ի աչէ. քաղմնչեալ:
* Occhiatúra. Հայեցուածն. հայեցուածք:
* Occhiazzúrro, ra. Խաժակն. որոյ են կապուտակ ականոլիք:
* Occhibágliolo. Ստեպհուե աչաց. խոտորուածն:
Occhieggiáre, ն. Հայել քաղցր կիս խանդակաթ աչօք. ակնարկել սիրով:
* Occhiellatúra, Occhiéllo. Օղակ կոճակաց. ծակք հանդերձից ուր անցանին կոճակք: Խիս:
Occhiettíno. Տես Occhiolino.
Occhiétto, նուազ. Ակն փոքրիկ. վանրիկ աչէ: * Օղ գործել ի ծայր պարանոյ:
Öcchio. Ակն. աչք. ՝Էօյ. լոյս աչաց. սիրելի ինչ. ցանկալի. պատուական: Տեսուելի. հայեցուածք պատկ: occhi delle colombaje. խորշք աղաւնոցին: Ածաչիկապուե = negli occhi d'uno, dinanzi agli occhi. առաջի, կիս յանդիման ումեք: կամք: աչադիակ. միտք: Պահպանք ծառոց: Բողբոջք լուանոցաց, կիս պատուհան (եկեղեցեաց, ևն:) Ակն յանձին. (ի ծակն կամակալն առանձին ը որս անցանեն portamorsi անուանեալ փոկքն:) Ակն լուսնկայի. (ի մասն սեաւ և կարծր. ուստի լուսնկայք արձակեն զգոլորշ:) * ուճս և Padella del ginocchio. Piangere, dolersi, ևն, a cald' occhi. Լալ ջերմ արտասուօք. յոյժ. դառնապէս. ողբագին արտասուեալ. գալ մեծապէս, կողկողագին: A chius' occhi, ի. Կախ. գոլ. գալ. կորչ գիւրապէս. անմեաքաթ. անկ. խորհրդաբար: andare a chius' occhi. գնալ աչօք փակելոյք: և՝ գնալ ազատաբար, անբռնի, անվհատ: passare a chius' occhi checchessia. զանց առնել. առ ոչինչ գրել. անդատել: aguzzare gli occhi. ձգտել զտեսանել աչօքն. ձկտել, կիս բռնել առնել ի տեսութ: a occhi veggenti, ի. ակնկրկռ. յոյժ յանդիման. առաջի ամենայն: a occhi aperti, * a occhio teso, ի. աչօք բացօք. ոչ ուշով. արթնութ. զգուշութ. աչալրջութ. զգաստութ: a occhio. բաց աչս. լուսով տեսութ. ը կշռութիւն ական. annestare a occhio. * Էրէպգրծով պատճասել պտկամբ կիս զպտուկս ծառոց: a occhio, e croce, ի. ը աչսվերն ի վերոյ. անբնաբար: aprire gli occhi. բանալ զաչս. ի վար արկանել զտեսութ աչաց. ակամբ տեսանել: aprir gli occhi. stare, ևն, cogli occhi aperti. կալ արթուն. մնադիր. միտ դնել. հսկել: aprire gli occhi ad alcuno. զգաստացուցանել զոք. զգուշացուցանել զոք: a quattr' occhi, ի. միայն ը միայն. երկոքին միայն առանց միջնորդի: questo sia detto a quattr' occhi. զայս մի ոք լուասցէ քաց ի երկոցունցս: avere occhio, կիս buon occhio. լինել քարտեսական, դիտեղակատար: aver l' occhio a checchessia. ուշ ունել խիք. խնամով միտ դնել, կիս պարապել: միտ դնել. զգուշանալ: aver l'occhio addosso ad alcuno, կիս sopra qualcheduno. գնել. գտանել զգործս ուրուք: non aver nè occhi, nè orecchi. ոչ տեսանել և ոչ լսել: non aver risciutto gli occhi. լինել դեռ համեմեկեր, անփորձ, առանձնահաճար: avere, կիս tener l' occhio a' mochi. խնամով միտ դնել. զգուշանալ ի դատաստան, կիս ի պատրանաց այլոց: aver davanti agli occhi, d'avanti gli occhi. կիս sotto gli occhi, առնել ակնարկել, կիս առաջի աչաց, յանդիման: avere gli occhi nella collottola. լինել աչալրջ, խորագէտ, դժուարահաս: avere l'occhio alle mani. տես Mano. Aver gli occhi di dietro. Լինել վառատես. ոչ քաղ նշմարել: aver gli occhi ai rugoli. պղինձ միտ դնել: aver gli occhi d'Argo. ունել աչս արգուսի. լինել զգուշաւոր, կիս քաղմնչեալ: կալ աչալրջի: a vista d'occhi. գամբ զգամ. և աչօք իսկ տեսանի. զգալաբար. առ իւրաքանչիւր վայր կետս (մեղմանալ հիւանդութ:) Buttar negli occhi. Ցանդիման հարկանել: buttar la polvere negli occhi. Քանալ խորել զաչ: Cavare un occhio ad alcuno. Խաւնացուցանել զաչ յոյժ. գործել ինչ ուժգնագոյժ ազատահաճ: chiuder gli occhi. ննջել. ի ննջ խոնարհիլ. մեռանել: chiuder gli occhi a checchessia. ի չառնս լինել. անտես առնել: chiuder l' occhio. ակնարկել. ցուցանել: costare un occhio. արժել Հանդիպանի. լինել մեծագին, անգին: costa un occhio. գնոց գնել ի. չիք նր գին: Dar occhio. Զմեռ զագոյն և գործել. պայծառագոյնս յօրինել: Հայել. Հաճոյ ակնարկել. տարփամոլ. ըղձմամբ: dar d'occhio, ակնարկել. ակնարկ առնել: դարձուցանել զաչս. Հայել. Հայել մեղմ. գեռել զգուշութ. աչս արձակել: dar l'occhio. ակնարկել. գարձուցանել զաչս. է l' occhio del suo capo. ցանկալի ի յոյժ. պատուական ի յաչս նր: ella non ha altr' occhio in capo, che lui. նա՝ լոյս ի աչաց նր. նր ոգին կախել ի գլխէ: occhio di bragia, կիս di fuoco, ևն. աչք հրացայտ. Ջայծակնացայտք: Occhio di civetta. ա աահ. Լոկի գահեկան: occhio di sole. գաւնաթարեւու. և՝ արեգակնակերպ տեսիլ. գերեզկուե հրաշագեղ: աքանչելագեղ: luoghi esposti all'occhio del sole. արեգեմ տեղիք: esser l' occhio d'alcuno. լինել յաչս ուրուք սիրելի. շնորհս ունել առաջի ուրուք: esser l'occhio diritto, կիս destro di alcuno,

նայն է: Far occhio. Ես եմ գեղեցկացուցանել շնչ զաչըն ես զարդարել: far occhio. ակնարկել դալոյ: far d'occhio. նայն է: ես՝ ակնարկիւ առնել. ակնարկել: far acqua da occhi. այնչ լնարել. աչխատիլ 'ի զուր: far agli occhi. ոճ առի. հայիլ աւրփսմամբ 'ի սիրելն. հարկանել 'ի նէր ուրուք: far gli occhi di fuoco. զդեմս իւր 'ի բացադոյնս զարձուցանել. ծանրացաւսին լինել: far gli occhi rossi. նայն է: ես՝ լինել մերձ 'ի լալ. փղձկիլ յարտասր. յուզաշնել արտասուելոյ. ունել աչս արտասուալիցս: far gli occhi grossi. ծանրանալ. վարիլ սիրտ. քարձրացնս ակնարկել. անարժան համարել. անգոանել: Gettar gli occhi su checchessia. Աչս արձակ նել. ակնհաւոյց լինել. աւրփսմամբ յաւել անգկանչէ: guardare colla coda dell' occhio. գալս ակն արկանել. հայել գաղտ. գաղտ աչս ածել: guardar con mal occhio, ևն. հայել 'ի ակամս, կի խնդիւ: guardar sott' occhio, կի sottecco. գալս աչս ածիկ: Il bianco dell' occhio. Սպիտակուց, կի սպիտակն աչաց: ևօս. պղ: il nero dell'occhio. բիւս: պիդիկ: in terra di ciechi beato chi ha un occhio, կի chi ha un occhio, è signore. առաւ 'ի մէջ կուրացեալ ընչից է միակնին: in un batter d' occhio, ևն. յակաո ընդհարձակ. խակ և խակ: հոպիչէ: in un colpo d'occhio. միով հայեցիւք. միով տեսուիւ. միանգամայն (տեսանել:) L' occhio del padrone ingrassa il cavallo. առն: Աչք տն պատարեն զերիվարն: l'occhio vuol la parte sua. արտ է խնամալ հայել և յարաբերին վայելուչ է: Mal d'occhio. Չարակնուիւն: նախտ: far mal d'occhio. չարակնել. նախանձ առնել զոք: նախտ ընդեղ: mettere innanzi agli occhi. առաջի առնել. կացուցանել զառաջիս: Non muovere occhio. Հայել անթարթիւն. պշնալ. յառնել: non istaccar l'occhio da checchessia. յոկհնս կալ. ոչ յառնել 'ի հայելոյն: non istracciarsi gl' occhi di checchessia. ոչ հարկանել 'ի աչս, կի 'ի փախչէ իրիք. ոչ անձկալ: Occhio a occhio. Երես առ երես. երեսաբ: Perder l'occhio. Կորսուանել զգեղ վայելուչ է, կի զաչսկիլ դեղոյն, խրճռանալ. անդէն քիչ: perder d'occhio. ծանկիլ, կի կորսուանել զայնց, 'ի տեսուչ. ոչ ես տեսանել. անէրևութիւն: porre gli occhi addosso. ոճ Porre. Serrare gli occhi. Նիհիլ, յոճ մեռանել: sott' occhio, ևն. ոճ, Sottecchi. Star cogli occhi addosso di alcuno. Հսկ ունել ուսիք. հսկել 'ի վէր ուրուք: star coll' occhio teso. կալ մտադիր, աչալուրջ արթուն. հսկել 'ի վէր. զդուշանալ անձին. star fitto negli occhi. լինել անմոռաց. իւիչտուցեալ լինել 'ի մտաց: Tener l'occhio a checchessia, և tener l'occhio teso, և tener gli occhi aperti. Հսկ ունել. միտ դնել. հսկել 'ի վէր իրիք. խնամ ունել: tener gli occhi aperti. կալ աչալուրջ. մտադիր. միտ դնել. զգուշ ունել. պատրաստ ունել ուշով: Vedere con mal occhio. կի di mal occhio, ևն. հայել խնդիւ, և ակամս: vedere con buon occhio, կի di buon occhio. հայել քաղցրութ. ակնարկել սիրով, ըղձմամբ: veder più quattr' occhi, che due. առաւել տեսանել աչք, քան ակն: velar l' occhio, uscir degli occhi. տես Velare, Uscire:

Occhio di Búe, o Camamilla fálsa. Երիանկն (տունկ ինչ բժշկական: Occhio di Búe. Երիանկն. (ե Երիւնչուն ինչ ափրիկէի. որ վէր սրտագանէն կոչի և Slanciatore.)

Occhio di Béceo. Խեցի ինչ Քարեն:

Occhio di Gátta, կի di gátto. Կնաս ինչ պատուական. սառագաթանի: Կատուական. զի ունի բիծս ինչ նմանս ազգ կատուի: կոչի և Asteria և Belocchio.

Occhio di Cristo, Տունկ ինչ գեղեցկածաղիկ:

Occhio del Móndo. Քար ինչ փոքր մի համանգիկ. գոյն և կարմրագոյն. ունի քանակ հարել 'ի գեղին. կոչի և Onice di Germania. Երիգնաքար գերմանիոյ. կի Calcedónio. Պնդաքարն:

Occhio di Pavóne. Ակն սիրամարգի. (ե Թիթեռն ինչ գեղեցիկ:)

Occhio di Serpénte. Քարացեալ ատաւին ձկանց ինչ. կոչի և Batrachite, Bufonite.

Occhiolíno. Ակն, կի աչք փոքրիկ: far l' occhiolino. ակնարկել. ակնարկի առնել: և՝ հայել քաղցր աչօք. ցուցանել նշան համառեղ:

Occhióne, ոց, յաճախ. Աչք մեծ:

* Occhiúccio, նոճ. Occhiúzzo. Աչք փոքր:

Occhiúto, ta. Բազմաչեայ. լի աչօք: Բազմաչեայ. (ասի զանրամարգէ կի զիւրոց ոտրա. զի բազում բիծք ատան ոտրա են աչաձև:) բազմատես. (որ շատ խուզիչ:)

Occidentále, հ. Արեւմտեան: Տաղչ.ալ:

Occidénte, ոց. Արեւմուտք. արեւմտեան կողմն. Տաղչ.ալ. հեռ պահչ:

Occídere, Occiditóre. Տես Uccidere, ևն:

Occipitále, հ. Ծոծրակային:

* Occipízio. Ծոծրակ. յետակողմն գլխոյն:

* Occisióne, * Occisóre. Տ. Uccisione, Ucciditore.

* Occoltáre. Տես Occultare.

Occorréntе, հ. Հանդիպեալ. որ պատահէ:

Occorrénza. Պէտք. պիտոյք. գործառնութիւք: Իւ:

Occórrere, ւ. Ընդառաջել. ընդ առաջ գնալ. կամ երևանել: գաչքս ծակ. օդոյծակ: Հանդիպիլ. պատահել. ասի ներգործ: գալ 'ի միտս. յիշել. յուշ եղեալ: հարկանի ներգործ: անդէն պէտք լինել. գոլ ինչ պէտս: չափ եղեալ օգտի: che t' occorre? զինչ պէտք իցէն քեզ:

Occorriménto. Հանդիպումն. պատահումն. յինչ տեսիլ:

Occórso, գոյ. Հանդիպումն. պատահումն: տես ներգործ:

Occórso, sa, ած. Հանդիպեալ. պատահել: տես ներգործ:

Occultaménte, հ. Occultissimaménte. Գաղտ. ծածկաբար. ներքինապէս: կիսլինի:

Occultaménto. Ծածկուած. ամփոփումն:

* Occultánte, հ. Ծածկուցանող. ծածկօղ:

Occultárе, ւ. Ծածկուցանել. ծածկել: կիսլինի:

Occultársi, յ. Ծածկիլ. ծածկիլ. տեսանելոյ:

Occultáto, ta. Ծածկուցեալ. ծածկեալ: կիսլինի:

Occultatóre, ոց. Occultatríce, իկ. Ծածկուցիչ:

Occultazióne, իկ. * Occultézza. Տ. Occultamento.

Occúlto, ta. Occultíssimo, ma. Ծածուկ. ծածուկ գաղտնի: կիսլինի: Ծածկուցեալ. ծածկեալ: կիսլինի:

Occupaménto. Զբաղումն. պարապումն. պատապումն: գրաւումն:

Occupánte, հ. Գրաւօղ. որ գրաւէ զոք:

Occupáre, ւ. Գրաւել. (առնիրաւ.) գրաւել ընդ ձեռամբ. առնուլ. յաչխատակել. տիրել յոմէ. և: նէն կերեսիւ. գալ ներս. աչխ. տիրել իրաց. զաղտիք. առանալ: spazio. գրաւել. ունել. զոք: նէր. գործ: una casa. Ինակել 'ի տան. ուրեք: Զբաղել ցուցանել զոք 'ի գործ. պարապեցուցանել: գործ 'ի ձեռն առալ: իւ ոճ: իւ կերես:

Occupársi, յ. Զբաղիլ. պատապիլ. պարապիլ:

Occúpato, ta. * Occupatíssimo, ma. Զբաղեալ:

Occupatóre, ոց. Occupatríce, իկ. Գրաւիչ. յաչխատակիչ. տիրօղ. զաւրօղ:

Occupazióne, իկ. Զբաղումն. գործ. խորհուրդ. ինչ

հալածիչ : գրատուփն : յափշտակիչ :
* Occursióne , իգ· Երես ընդ առաջ· հանդիպումն :
Océano . Ովկիանոս : փիլ. աչխնկ :
Ocimóide , իգ· Տունկ ինչ նմանաձեան թաղանթի՝ որ հեռանաձև՝ զի տերևքն նման են ոսկորի :
* Oclocrazía . Ամպիտկատնէ :
Ocò . ած՛ խնդական· Ովկ·ից· վայ վայ· բաւական :
Ocóne , արբ· Սագ մեծ :
Ócra , Ócria : * Ócrea . Սոռճքանիրկ· (է մետաղային հող ինչ դեղին գոյացեալ՝ ի հանքս հրահալել եաց :)
* Oculáre , ած· Աչաց· պատշաճեալ առ աչին : testimonio , ականատես վկայութ : Ընկերքայ· քննել մանր· Աչամէջ (ապակի գիտական· է այն ապակի գիտական , զոր մէջտեղագանէք յաչին՝ առ ի տեսանել գառարկայն :)
Ocularménte , ած· Ականատես գոլով· տեսութ ա չաց· կշռութ տկան :
Oculataménte , ած· Նոյն է· խնդամով· զգուշութ· քննութ· ֆիլասոփայաբար :
* Oculatézza . Աչալրութ· զգուշութ· մտադրութ· արթնութի :
Oculáto , ta. Oculatíssimo, ma. Ականատես : զգուշաչալ· խոհեմ· արթուն· խնամոտն : Pietra oculata՝ խոփ ինչ խիչ մոլթոց :
Oculísta , արբ· Աչնաբոյժ· բժիչկ աչաց : ֆէհուլ :

OD

Od , կամ O, ած· դնի յերկոյ ձայնաւոր բառից· կամ և կամ· է· է·այլ :
Óda , Óde, իգ· Տաղ· տաղերգութի· (է տաղ ինչ վսեմ՝ զնահատելոյ բանիաստեղծութ ի ձև երգոյ :
* Odiábile , ած· Ատելի· զզռնելի :
* Odiále, ած· Ատեցող :
Odiáre , բ· Ատել· ատելի լինել· far odiare qualcheduno, ատելի առնել զոք· farsi odiare . լինել ատելի· ատելի առնել զանձն :
Odiáto , ta . Odiatíssimo , ma . Ատեալ· ատելի :
Odiatóre , արբ· Ատեցող :
Odíbile , ած· Ատելի· նողկալի :
Odiernaménte , ած· Այժմեա· զարդիս· այսօր· պա՛ նիա :
Odiérno , na. Այժմեան· արդի· սեռրիևան· պա՛ նիանէս· ընթացեալ :
Odiévole , ած· Odíbile . Ատելի· զզռնելի :
Ódio . * Odievolézza . Ատելութ· խնդիր· պիտանեղծութիւն : aver in odio , portar odio . ատել· ատելի լինել : venir in odio a tutti . լինել ատելի ամենեցուն : ha in odio lo studio. է անհնամասանէր ուսումնասիրեալ : * a odio. ակամայ· չոչ կամաց :
Odiosággine , իգ· Ատելութ :
Odiosaménte , ած· Ատելութ :
* Odiosétto , ta. Ծոռ· փոքր մի ատելի· ձանձրալի :
* Odiosità . Ատելութ :
Odióso , sa . Odiosíssimo , ma . Ատելի· ատելի· նեղիչ· դժնդակ· նա ծանր· ատելիգնէ· յիմ :
* Odíre , Տես Udire .
Odisséa . Ոդիսական· (է բանաստեղծութ ինչ հոմերոսի զգործոցն ոդիսեայ·)
Odómetro. Ընդհչափ· (է գործի չափելոյ դհաւասարուղին :)
Odontalgía . Ատամնացաւութի :
Odontoide. Ատամնաձև· (է ցցուեալ ոսկր է ողնան:)
Odontología . Ատամնաբանութիւն· Ծառ զատամունց :
Odontolite , Odontopetre , իգ· Քարատամութիւն· (են քարացեալ ատամունք ձկանց :)
Odontotecnía . Ատամնաշինութի :
Odorábile , ած· Հոտառելի : sentimento odorabile. հոտառելիք· զգայարան հոտառելեաց :
Odoraménto . Հոտառութիւն : հոտ· բուրմունք :
Odoránte , ած· Հոտոտիչ· որ հոտոտէ :
Odoráre , ած· Հոտոտել· առնուլ զհոտ· փսփսալ· ունա և Annasare . բուրել զհոտ : փսփսալ : bene , կամ male . բուրել զհոտս քաղցր՝ կամ զգարշ· հեռանալ· խուսիլ՝ կամ քննել զպատճառս ուրուք :
* Odorativo , va. Հոտոտուական· հոտառու :
Odoráto , գոչ· Հոտոտելիք· հոտառուն : ընկ· փսփսալ՝ ած :
Odoráto , ta, ած· Odoratíssimo , ma . Հոտոտեալ· ունա և Odorifero. Calámo odoráto , կամ aromatico. Acorn. խունկերէգն : գաւազ երէնի· կամ եղիջ օքան :
Odorazióne , իգ· Տես Odoramento .
Odóre , արբ· Հոտ· փսփս· համբաւ· անուն : նամ· նշանագոյն· գուշակութ : սեղի կոլթի : սեղի : avere odore d' una cosa . զգալ· գուշակիլ ինչ· գիտել ինչ՝ ի նշանաց : սեղիդ ած՛ : dar di se buon odore . հոտ անոյշ ընծայել անձին :
Odorettucciáccio , ընձ· Հոտ չար· հոտ գարշ·
Odorettúccio , նուազ· Հոտ նոճազ , կամ թեթև :
Odorífero , ra . Odorífico ; ca . Հոտաւոր· քաղցրաչ հոտ· հոտաւէտ : փսփսալ :
* Odorísta , արբ· Որոնիչ հոտոց· սիրօղ բուրմանց անուշից :
* Odoróne , արբ· չամանի· Հոտ քաղցր :
Odorosaménte , ած· Բուրմամբ անուշից· քաղցրահոտ բուրմամբ :
Odoroséttо , ta , նուազ· Փոքր մի հոտաւէտ :
Odoróso , sa . Odorosíssimo, ma . Հոտաւէտ· քաղցրահոտ : փսփսալ :
Odorúzzo , նուազ· Հոտ սակաւ , կամ մերմ :

OF

Offa . Բաա լապ· Պատառ հիբակոյ :
Óffe. Պատառ ինչ սպանիոյ յորմէ գործեն ցանգս :
Offélla . Աղբ ինչ կարկանդակի՝ կամ քաքարի :
* Offelláro . Կաղկանդակագործ· քաքարագործ :
Offendénte , ած· Վնասիչ· Թշնամանագիր :
Offéndere , բ· Խոցել զոք" կամ պայ" Վնասել· զոք· բար վերկի : նախատել· անարգել· սեղծել· խնձել· Iddio . Բարկացուցանել , կամ գաւնացուցանել զԱծ· մեղանչել յԱծ : կնդհակ էնկէ : si offende di tutto . զամ ինչ համարի ի Թշնամանս : la riputazione . աղճատել զանուն : la vista . քնդհարկանել յաչս· անհաճոյ լինել աչաց : Offéndersi, ած· Թշնամանալ· զգալել· դժոհ արել : կնտիրանի կնկէ :
Offendévole , ած· Վնասիչ· վնասաղական· վնասակար :
Offendíbile , ած· Վնասելի· դիւրավնաս :
Offendícolo . Բաա լապ· Խոչ քարեղան· գայթակղութի :
Offendiménto . Վնասումն· վնաս· նախատինք· գայթակղութի :
Offenditóre , արբ· * Offenditríce , իգ· Վնասիչ· վնասակար· նախատիչ :
Offénsa . Բաա լապ· * Offensánza . Տես Offesa .
Offensióne , իգ· Վնաս· նախատինք : յանցանք :
* Offensivaménte , ած· Վնասուք· վնասելով· վնասաղաղան :
Offensívo , va . Վնասակար· վնասարար : վնասիչ· վնասաղական :
Offénso , sa . Տես Offeso .
Offensóre, արբ· Վնասիչ· վնասարար· Թշնամի· Թշնամանիչ :
* Offeráre , * Offerénda , Տես Offerire , Offerta .

Offeránte, s. Խոստացօղ. մատուցօղ:
Offeríre, v. Խոստանալ. ինչ մատուցանել. մատուցանել: ալ. էի. էիր. էր: նուիրել ինչ ոյ. մատուցանել ի պատարագ. պատարագել: ալ. լսհա էէի. էէր: Offerírsi. ɔ. Յանդիման լինել. երևեալ. զատաբէատ. էօ. իմ էէր: offerirsi alla morte. ինքնամատոյց կամ դիմադրաւ լինել. ի մահ: ci è offerta l' occasione, մատուցաւ առիթն:
Offeritóre, ս. Մատուցօղ:
Offeritório, ia. Մատուցանողական. նուիրական:
Offérta. Մատուցումն. նուիրութիւն. խոստումն. նուէր: ընծայ, կամ նուէր քահանայից. օփրանտ: far offerta ad alcuno de' suoi servigi, del suo favore, ևն. խոստանալ ումեք զիւր վաստակ. մատուցանել ումեք զիւր պաշտպանութիւն: andarè a offérta. գնալ յեկեղեցի ի նուիրել ինչ:
Offérto, ta, ած. Մատուցեալ. նուիրեալ:
Offertório, ia, ած. Մատուցողական. նուիրական:
Offertório. գոյ. Աղօթք ընծայից. (է կոչուէր ինչ որ առ քահանայն ի պատարագի նախ քան զընծայումն.)
Offésa, f. Offesánza. Վնաս. անիրաւութիւն. նախատինք: զրպ. ոխիկ: մեղք: իւնահ, levar l' offese. հրամայել գատաւորին առ ի չէ ընդհատիլ իւ մեռանիս:
Offéso, sa. Offesíssimo, ma. Վնասեալ. նախատեալ. ընդամանեալ: զրպ. էհտիլ. ինձինիլ:
Officiále, Officiáre. Տես Oficiale, Ufficiare.
Officína. Բան լոպ. Գործատուն. կրպակ:
Offício, Offízio. Տես Oficio.
Officiosaménte, ած. Գաղտագաւտրութիւն:
Officiosità, - táde, - táte, էի. Գաղտագաւտրութիւն. մարդամտրութիւն. քաղցրութիւն:
Officióso, Offizióso, sa. Տես Oficioso.
Officiúzzo, Offiziúzzo, նո. Երեսախիզ փոքր. մեծ. ինչ գործ ծառայութեան:
Offuscaménto. Մաղձուել աչաց. նահմանել:
Offuscáre, v. Խաւարեցուցանել. զաչս. չտեսանել. առնել երջանկութեան. նահանջացուցանել. գա բաթխոտ:
Offuscáto, ta. Խաւարեալ. աղօտացեալ:
Offuscatríce, էի. Խաւարեցուցիչ. նահանջուցիչ:
Offuscazióne, էի. Խաւարումն. նահանջ. մշուշ. նուիթ. խաւար:
Oficería. Պաշտօնարան. առանդատուն. Ժամատուն:
Oficiále, Oficiále, ած. Պայ. (է պաշտօնատար կին. ոմանք:)
Oficio, Officio, Ofizio, Ufficio. Պաշտօն. գործ: պատանք. հրվիճ: պարտիք. պարտք պաշտամանն. երթալիք. բարեբարութիւն: պօրձ. էնիէ: ժամերգութիւն: նամակ: far, կամ render un buon officio a qualcheduno. բարեբարել. ումեք: render un cattivo officio. չարիս հատուցանել. ումեք: fare il suo officio. գատարել զգործ ուղղամտին իւրոյ: Sant' Offizio. Սրբազնեմութ: (է եկեղեցական ատեան ինչ քննութ հերետիկոսաց, կամ գրոց. կոչի և Inquisizione.)
Oficióso, Ofizióso, sa. Մարգասէր. քաղաքավար. հաճոյակատար. քաղցր. բարեկամ. նպատակամատոյց: գործիչ. էհրհիլ. էհրհիչ:
Ofioglossa. Տես Lingua serpentina.
Ofite, ած. է կիր ինչ եգիպտոսի կանաչ. քարեղ նագիծ. կոչի և Serpentino.
Ofiti, Serpentíni, ած, յոգ. Օձապաշտք:
Ofiziále, Ofízio, Ofizióso. Տես Oficiale, ևն:
Ófrio. Տունկ ինչ երկտերև:
Oftalmía. Բան յոռնոց. Տես Ottalmia.

OGa magóga. Andare in oga magoga. Երթալ ի գովք և ի մագոգ. ի ի տար աշխարհ:
* Oggettáre, v. Կենել առաջի ումեք զատարկայ:
* Oggettaviménte, ած. Աստուածապէս. սրտիկս զայ ատարկայ:
Oggettívo, va. Աստուածական:
Oggétto. Աստուածք: նիւթ: նպատակ: սեռ և Obbietto. * ad, կամ a oggetto. սակս. վրայ: իմն:
Óggi, ած. Այսօր: ակնթարթ. յայսմ ժամի. յայսմ գատրուա: il giorno d' oggi. օրս այս. սերկևեան օր: d' oggi in dimani, ևն. օրէնօրէ. օր ի օր. օր ըստ օրէ: ինչպէս ինչպէս: andar d' oggi in domane. օր ըստ օրէ երկարել. յապաղել: cavami d' oggi, e mettimi in domani. առակ. կեաց առ օրն. ոչ հատ զվաղուէին:
Oggidì, Oggigiórno, ած. Յայսմ ժամի. այժմ. գատ էին: ընդ: il linguaggio d' oggi. այժմեան բարբառ:
Oggimái, ած. Omái. Տես Oramai.
* Ogliáro. Իւղավաճառ: Եաղճի:
Ogliénte. Տես Oglio. Olente, և Olio
* Ogna. f Ógne. Տես Ogni.
Ognaccórdo. Ի նուագարան ինչ ազէրպէյնան. ըստ ուսանց ի Dabbuddà.
Ógni, ած. Ամէն: հէր: ճիւղէ: ognidì, ognigiorno. զօր ամի. հանապազօր: հէր ի ի: ogni tre mesi. առ իւրաքանչիւր երիս ամիսս: ogni cosa, կամ ogni dove. ամէնուրեք. ըստ ամենայնի: հէր եէրպէ: ogni cosa. ամէն ինչ. ամէն: ogni qualunque. կամ ogni e qualunque. ամէնքն: da ogni dì, ած. հանապազորդեան. առօրեայ: հէր ի ի: d' ogni tempo. յամէն ժամ. միշտ: a, կամ ad ogni modo, ad ogni mò, և ամենայն. քայլ: a ogni poco. յաճախակի: առէպէ: d' ogni cento uno. մի ի հարիւրից:
f Ognindì. Տես ի վերոյ Ognidì.
Ognissánti, սգ. Տես ամէն սէնց: far l' Ognissanti. պատրաստել ի ինձեայս յաւուր ծնեալ ամէն սէնց:
Ógni úno. Տես Ognuno.
Ógni vólta che, ած. Քանիցս. քանիցս անգամ և: էօլ էէրէ:
Ognóra, Ógni óra, ած. Միշտ. հանապազօր: հէր պէմ. պայմ:
Ognorachè, Ogni ora chè, ած. Քանիցս անգամ և: էօլ էէրէ էի:
Ognótra, Ógni ótta. Տես Ognora.
Ognotta chè. Տես Ognorachè.
Ognúno, na. Ógni úno, անդրանիկ. Ամէն ոք. ևրբա. քանիւք: հէր էհէ: ognuno per se, e Dio per tutti. առակ. ամէն ոք հոգացի վրայ անձին:
Ognúnque. Տես Qualunque.

OH

OH. Տես O.
Ohi, Ohimè. Տես Oi, Oimè.

OI

OI, Ohi. Ի ձայն զոր արձակեալք ի զգալն զգայ ինչ մարմնական: ա՛հ. ահ: իսկ. ոսկ:
Oibò. ած. Ուշ ածական. կամ հերհոդական. Օ՛ն անդր. քաւ. ի բաց տար: հայդե: հանդ:
Oimè, Ohimè. ած. առաքական: եւս զարհուրական. երկնչական, ափսոսական: Աւա՛յ ինձ: եկաւ զիս: Երկնչեցաւ պատ: եա՛ Աստ. ա՛ն. ով. աքանչելեացս. բարեւ. ա՛ւ ա՛. այ: հա՛յ հա՛յ. ախ՛: պոռ: Omei, յոգ. Ողբք վայք. եղուկք. տաղտ. կոծք:

O-

Oisè. ած՛ ասպրնան. Ականջ նմ. եղնիկ նմ.
Oitùr. ած՛ ասպրնան. Ականջ քեզ. եղնիկ քեզ.

OL

OLà. ած՛ բազպանչան. Ո՛վ այդ. իբա. հօրս պէ՛ս.
Oláro. Բրուտ. գող. աւազակ.
* Oleáceo, ea. Իւղային. իւղալից.
Oleándro. Տունկ ինչ մշտադալար. որ կոչի և Nerio, Rododendro. ԱՓԵՂ.
Oleástro. Ձիթենիի վայրի. եապանի ձիթենի.
Olecrano. Ի յեռակողմեան ոսկր ինչ ծղկին. որով յօդի ը ուսոյն.
Olénio. Դաղնի ինչ առասպելբնէ. յորմէ ծնաւ Կիպ ան.
Olénte, ի. Olentíssimo, ma. Հոտաւէտ.
* Oleosità. Իւղային հանգամանութ.
Oleóso, sa. Իւղալից. իւղային. ճարպոտ.
Olezzánte, ի. Հոտաւէտ. անուշահոտ.
Olezzáre, ւ. Բուրել. հոտ քաղցր. ի քեռնէ. փսխել.
Olfáre. Բաս լաս. Տե՛ս Odorare.
Olfattóre, աց. Հոտառիչ. կամ հոտառական (ընդ.)
Oliándolo. Իւղաւաճառ. Իւղիչ.
Oliáto, ta. Համեմեալ իւղով. իւղեալ.
Olíbano, կամ Incénso. Լիբանան. ընծանոս. խունկ. ծառ լիբանոսի. խնկենի. փրանկ.
* Oliére, ի. յոյ. փղբրիկ սնոտիք ինչ իւղոյ.
Oligarchía. Կառավարութիւն. (ի իշխանութենէ ի ձեռս սակաւուց.)
Oligárchico, ca. Կառավարութենական.
Olimpíade, ի. Ոլիմպիական. ոլիմպիաճի. (ի ք չորից ամեայ ժամանակ, զոր յոյնք հաշուէին ի կատարմանէ անտի ոլիմպիական խաղարկութեան.)
Olímpico, ca. Ոլիմպիական (խաղարկութենէ.)
Olimpiónico. Յաղթական յոլիմպիական խաղից կուռենս.
Ólio. Իւղ. ձէթ. պէնն էապը. olio d' uliva. ձէթ di mandorle, իւղ նշոյ. պապի էապը. di lino, ձէ՛ն. իւղ կտաւատի. պէնը էապը. di scorpio. իւղ կարճի. (ի այն իւղ յորում եդեալ են կարիճք.) stare cheto, come olio. կաթ հանդարտ. ոչ ձիկ հանել. non vi metter su nè sal, nè olio. նոյնհետայն, կամ անտասել ձեռն ի գործ առնել. far tener l' olio ad alcuno, յոտին կացուցանել զոք. տալ ակն ածել. նուաճել. star come l' olio. կամիլ դէպ զանցել զայլսն. Olio Santo. Իւղ վերջին օծման. վերջին օծումն. indugiare, ridursi, ձէ՛ն, all' Olio Santo. յապաղել մինչև խոտաւ. մինչև կեանս ըսածն.
Oliósó, sa. Oliosíssimo, ma. Իւղալից. իւղային. ճարպոտ.
Olíre, ի. Բուրել. բուրել զհոտ անուշից. ի քեռնէ. փսխել.
* Olitório, ia, ած. Բանջարոց (վաճառատեղի.) խաւարտիկ.
Olíva. Ձիթապտուղ կամ ձէթի (պտուղն.) ձիթենի. ձիթենիի. ձիթենի պտուղ. cinto d' oliva. պսակեալ տերեւով ձիթենեաց.
* Olivájo. Ձիթենիի. ձիթենի պտղոյ.
Oliváre, ի. Ձիթաձև. corpi olivari, կամ Gánglio. ձիթաձև մարմինք. կծիկ ջղոյ.
Olivástro, ra. Ձիթապոյտ. ի գոյն ձիթապտղոյ. թուխ. ձիթենի.
Olíve. Պտղ ինչ ջնջելի խեցեծոց.
Olivetáni, աց, յոյ. Ի կրօնաւորութենէ Կարգի սրբոյ բնաւ նարդոսի պտղոցիսոյն վերնացուոյ.
Olivéto. Ձիթապտուղ. ձիթենեաց. ձիթենեաց.
Olívo, Ulívo. Ձիթենի. ձիթենի պտղոյ.
Olla, բաս լաս. Գոյան. կերակուրն որ ի պատառաս.
Ollaba, ած՛ պայծառան. Ո՛վ այդ.
Ollária (Piétra.) Իշ վանդան պղպէ կախուղ քաղցեաց, որոց մանկեւթեանքն են ըստ ծուպք ոմն զօնպոս.
Olméto. Կնձնուտ. կնձնեաց. կնձնիք.
Olmo. Կնձնի. (ի ծառ ինչ սերեւաչատ զոր ի գաշտս ոմանկան ի խնջոյս որթոց. ոմանք ի յեռանոց կոչեն և Պաճղի ի յոմանեան քաղաքն Բիթինիա.) գոյն պաճ.
Olocausto. Ողջակէզ. զոհ. Գոլգոթան.
Ológrafo, fa. Ինքնագիր (կամակ.)
Olómetro, ra. Հաղորդաչափ. (ի գործի ինչ չափելոյ զքանի քարտէզութիւնս.)
* Oloráre. * Oloróso, ւե. Տե՛ս Olire, Odoroso, եղ.
* Olóre, աց. Տե՛ս Odore. ցոյնկոտիկ. իրմ.
Olóstio. Ի խառն ինչ ապիտակարմատ.
Oloturi, աց, յոյ. Կենդանաւորութիւնք ինչ ծովու.
Óltra, ի. Բաս պաղպատեան. Տե՛ս Oltre.
Oltracciò, Oltr' a ciò, ի. Բայ յոյսմանէ. և եւս. և դարձեալ. պռնեան տարբ.
Oltrachè. Տե՛ս Oltrechè.
* Oltracotánza. * Oltracuitánza. Տե՛ս Tracotanza.
* Oltracotáto, ta. Տե՛ս Tracotato.
* Oltraggería, Oltraggiaménto. Տե՛ս Oltraggio.
* Oltraggiánte, ի. Ցնշնամանող. նախատիչ.
Oltraggiáre, ւ. Ցնշնամանել. նախատել. ատելի.
Oltraggiáto, ta. Oltraggiatíssimo, ma. Ցնշնամանեալ. նախատեալ.
Oltraggiatóre, աց. * Oltraggiatríce, իմ. Նախատիչ
Oltrággio. Ցնշնամանք. նախատինք. անարգանք. արհամարհանք. ատելի. հոտած. ատելի. ապա. անչափութիւն. անհպատուելի. far oltraggio, տե՛ս Oltraggiare. Fanno grandi oltraggi nel bere, e nel mangiare. Ընչաք են, կամ զեղումն չափայնին ի կերակուրս, և ի պինդբուսս. a oltraggio, ի անչափ. առատապէս. կարի մեծ. յոյժ. իշխան.
Oltraggiosaménte, ի. Ցնշնամանաբար. անարգաբար. տե՛ս և a Oltraggio.
Oltraggióso, sa. Oltraggiosíssimo, ma. Ցնշնամանելից. նախատական. նախատաւէտ. ատելի. ատելի. անկարգ. անչափ. տարագ պայծառ. իշխան.
Oltramaraviglióso, sa. gliosíssimo, ma. Գերազհրաշ. յաւէտ հրաշ. մեծահրաշ. նորահրաշ.
Oltramáre, Oltremáre, ի. Յայնկոյս ծովու.
Oltramaríno, na. Որ յայնկոյս ծովու. Pietra oltramarina. Տե՛ս Lapis Lazuli. L' azzurro oltramarino. Ի ծաղ ինչ գեղեցիկ կապուտակ ներկոց յօրինել ի գոնձաղէ լաճիվերդ.
Oltramirábile, ի. Զարմանաւքանչ. մեծահրաշ.
* Oltramisúra. Տե՛ս Oltremisura.
* Oltrammagnánimo, ma. Մեծահոգի յոյժ. հաբէ մեհանէն.
* Oltrammisuráto, ta. Ընչաք. ատարապայման.
Oltramódo. Տե՛ս Oltremodo.
Oltramondáno, na. Գերնիկ. էնիկ. երկնային.
Oltramontáno, na. Յայնկոյս ալպեան լերանց. որ յայնկոյս լերանց.
Oltramónti. Տե՛ս Oltremonti.
* Oltránza. Տե՛ս Oltraggio.
Oltrapagáto, ta. Վճարեալ լիուլի. հաւուցեալ քան զարժանն.
Oltrapassáre, ւ. Զանցանել. անցանել. եւլլենել քան. երեւ վերեւ. աչերեւ.
* Oltrapossénte, ի. Ամենազօր. ամենազօր.
Oltrársi, յ. Տե՛ս Inoltrarsi.
Oltrárno, գոյ. Յայնկոյս Արնոյ. (ի մասն քաղաքին.)

բնեցայի յայնկոյս գետոյն ի հարաւակողմն ։)
* Oltraselvággio, ia . Վայրենագոյն ։
Óltre, Óltra . Նե՛ ։ Խնդրէ պրա՛՝ , և միայն՝՝ . Բաց ի ։ բաց յ ։ Տարբ. պատճա ։ փոքր մի աւելի ։ առկաս ինչ առաւել ։ պէր ազ. ցտ ։ առաւել քան ։ քան ։ ի վեր քան ։ քան ի վերոյ ։ վերագ ։ արտաքոյ քան ։ եւ ։ oltre a ciò , կամ oltr' a ciò , oltre a questo . բաց յայս ամենից ։ առ այսոքիկ ։ գործել յաւել յայս և ։ նա և ։ եւս և ։ պատճառ Տարբ ։ oltre modo , կամ misura . անչափ ։ յանչափս ։ եւ չափն ։ իբրեւ ։ oltra la sua speranza . ի վեր քան զյոյս նորա ։ անակնկալ ։ oltra il consueto ։ արտաքոյ սովորութեան ։ d' oltre in oltre , հե ։ Թափանցանց (խոցել ։) d' oltre mare . յայնկոյս ծովու ։
Óltre, Óltra , հմ ։ Հեռագոյնս ։ բացագոյնս ։ անդր քան ։ անդր եւս ։ յայնկոյս ։ ոչպէս ։ աչքէ ։ հօրէ ։ յառաջ և եւս յառաջ ։ իւրէ ։ mettersi, venire oltre. յառաջել ։ յառաջ ընթանալ ։ յառաջ խոցել ։ Ինչ բիւր նշանակ ։ յառաջ մանկանաց Կոլա, նշանակէ՝ Մերձ, կամ ծոց յայն տեղի ։ շուրջ զնեղեալն ։ più oltre , անդրագոյն ։
Oltrechè , Oltrachè , հմ ։ Բաց յայսմանէ՝ զի ։ Թողի զայն՝ զի ։ պատճառ Տարբ զի ։ եւս՝ Նե՛ Աւաւել քան ։ քան ։ պէսպէս ։ oltre che ... sì ancora . ոչ միայն ... այլ և ։ եմէ ... և եմէ ։
* Oltredichè , հմ ։ Տե՛ս Oltrechè , Oltracciò ..
* Oltremaraviglíosamènte , հմ ։ Աքանչելապէս ։
* Oltremaraviglióso, sa . Գերահրաշ ։ մեծագործանչ ։
Oltremáre , հմ ։ Յայնկոյս ծովու ։
* Oltremirábile, հ. Oltramirábile. Զարմանագործանչ մեծագործ ։
* Oltremirabilménte , հմ ։ Աքանչելապէս ։
Oltremisúra , հմ ։ Աննչափ ։ յանչափս ։ կարի յոյժ ։ խիստ ։ Ծայրագոյն ։
Oltremódo , հմ ։ կարի յոյժ ։ մեծապէս ։ անչափ ։ Տէր ։ խիստ ։
Oltremónti , հմ ։ Յայնկոյս լերանց ։
Oltrenúmero , հմ ։ Անթիւս ։ յանթուս ։ մեծամէս ։ կարի ։ հոպոպ ։ գոնի ։
* Oltrepassánte , հ ։ Գերազանց ։ դեր ի վերոյ ։ անչափ ։ տարապայման ։
Oltrepassáre , Oltrapassáre , ն ։ Զանցանել , եմ ։
Oluazio . Ի չափ ինչ ։

OM

Omaccíno , նոմ ։ Ալր փոքր ։ կարճահասակ ։ փոքրահասակ ։
Omáccio . Ալր չար , վատթար ։ Տէրէխ ապտ ։
Omaccióne , ագ ։ յաճախ Uomo ին ։ Ալր բարձրահասակ, յաղթանդամ, վիթխարի ։ ոգեղեն ապտ ։ պաղ ։ da bene , կամ di garbo , այր երևելի , արհեստի ։ քաջագործարոյ ։ far l' omaccione . վարել սխրագործս , ծանրութիւն ունել ։
* Omacciótto . Կարճիկ ։ այր գծուծ , կամ նոճաստ ։
Omággio . Հարկ ։ հարկատուութիւն ։ հպատակութիւն ծառայութիւն ։ Էրէին ։ հարճ ։ խոնէք ։ յարգութիւն ։ նշան յարգութեան , կամ հպատակութեան ։ հնազանդութիւն , կամ render omaggio . տալ զհարկն ։ giurar omaggio . երդնուլ զհպատակութեան առ իշխանն ։
Omái . Տե՛ս Oramai .
Ombè , Umbè , Ստգ ։ և արդ ։
* Ombelicále , հ. Ombelíco , ca. Պորտային ։ պորտոյ ։
Ombelicáto , ta . Պորտաձև ։
Ombelíco , Ombellíco, Ombilíco . Պորտ ։ Էօպէ ։ Ombelico di Venere . Ի հատ ինչ բազեակ՝ ի վէր պտանեաց և որմոյ ։

Ómbra . Ստուեր ։ հովանի ։ Էօրէն ։ ombra vana. ցնորք ։ առ աչք ինչ ։ ombre di morti . ուրուականք մեռելոց ։ ստուերք , կամ ոգիք մեռելոց ։ էօ. էրէն էրևոյթ ։ Բիծ ։ պատ ։ ստուերք նկարագ ։ երևոյթ ։ նշան ։ ցոյց ։ պաշտպանութիւն ։ հովանի ։ նպաստ ։ պատրուակ ։ պատճառանք ։ առագաստ կամարած ։ farsi paura coll' ombra . վհատիլ ստուերէ ըրկիւղէ ։ երկնչել ի մտաի կասկածանաց ։ far ombra ։ հովանի առնել ։ prender l' ombra . կալ ընդ հովանեաւ ։ sott' ombra d' amicizia . ի կեր պարագիք ։ կամ ընդ պատրուակաւ բարեկամութ ։ tutto gli fa ombra . ամէն ինչ երկիւղալի է նմ ։ disputar dell' ombra dell'asino. պատ ։ կռիւ վրնոտ եաց ։ La Terra d' ombra. Էն աղդ ինչ Թխագոյն Ocreaի
* Ombrácolo , Ombráculo . Բան ։ Հովանի վայր ։ վայր հովանացեալ ստուեր ։ հովանի ։ պաշտպան նուէրն ։
* Ombragiône , էգ ։ Ombraménto . Ստուերարկու ։ էն ։ ստուեր ։
Ombráre , ն ։ Ստուեր արկանել ։ հովանի առնել ։ Էօրէն էրփ ։ կասկածել ։ խրէմալ ։ երկնչել ։ խրտնուլ (անասնոց) հարձնուլ ։ փրփոփ ։ Խրփ ։
* Ombrático , ca . Կասկածոտ ։ երկչոտ ։
Ombrátile , հ. Ստուերատիպ ։ ստուերակերպ ։ կեղծ. մտացածին ։
Ombráto , ta . Ստուերացեալ ։ ստուերատած ։
Ombratúra . Ստուերարկում ։ ստուեր ։
Ombrazióne , էգ ։ Ստուեր ։ նախանձ ։
Ómbre , ագ ։ Համբաւել հաղ ինչ Թղթոյ ։
Ombreggiaménto , Նախանձել ։ ստուերարկումէ ։ ստուեր ։ Էօրէն ։
Ombreggiánte , հ ։ Հովանաւոր (ծառ ։)
Ombreggiáre , ե Հովանի առնել ։ ստուեր արկանել ։ Էօրէն էրփ ։ Ստուերարկել , կամ արկանել ստուերս ի ինկաս ։ Ստուերագրել ։ Ծածկել ։ առագաստել ։
Ombreggiáto , ta . Ստուերարկեալ , եաւ ։
Ombrélla , նոմ ։ Ստուեր փոքր ։ Հովանոց , կամ Հովանի ։ (ի կամ ինչ կազմել ի կտաւոյ , եաւ , որով պահպանի ոք ի տապոյ արեգական , կամ յանձրեաց ։ ասպան ։ չուան ։ Հովանոց (բռնոց ։ ի մանր բռնոց՝ մերձ ի կառոյ ցօղունն, որ բառնայ ի վերայ . եւ զերսին և զծայրիկան՝ որպէս զհովանոց ։
Ombrellájo . Ցօրինող հովանոցաց ։
Ombrelliére , ագ ։ Նոյն է ։ Հովանոցակիր իշխանաց ։
Ombrellífero , ra . Հովանոցակիր (առնկ ։)
Ombrellíno , նոմ ։ փոքրիկ հովանոց ։ Հովանոցիկ ։
Ombréllo , կամ Ombrélla , Հովանոց , կամ Հովանեակ (արևու , կամ անձրևոյ ։)
* Ombrévole , հ ։ Ստուերատած , ծիւրկ ։ նեամ ։
* Ombría . Տե՛ս Ombra .
Ombrífero , ra . Հովանաւոր ։ ստուերատած ։
* Ombrilúngo , ga . Երկայնաստուեր ։
Ombríva , նոմ ։ Ստուեր, կամ հովանի փոքր ։ Զուարն ինչ բաւեհատ ։
Ombrináli , ագ , յտ ։ Ծակ ինչ նաւուն , ընդ որս մտանեն և ելանեն ջուրք ։
Ombrómetro . Անձրևաչափ ։ (է գործի ինչ չափելոյ զանձրև միոյ ամի ։)
Ombrosità , -táde , -táre , էգ ։ Խաւար ստուերատած ։ մռայլ աղջամուղջ ։ գոպանէգ ։ ոգիաւոր անդիտաւոր ։ տարակոյս ։
Ombróso , sa . Ombrosíssimo , ma . Ստուերատած ։ ծիւրկային ։ նեամ ։ էօրէնէ ։ գոպանէս ։ ստուերատիպ (երիվար ։) Էրէին ։ Կասկածոտ ։ Էրէիւն ։
Omè . Տե՛ս Oimè .

Oméga, տ. Ով. (է վերջին տառ յունական այբուբենից:) կաապտած:
Oméi, տ, յոփ. Ողբք. ծոծք. վոյք. աւազք:
Omelía. Ճառ (հոգևոր.) ճառ՝ ի վերաբերութեան:
Oménto. Ի հարկաւոր մարդկ ինչ պատահել զպղծութ:
Omeomería. Համամասնութ. (ըստ Արիստոտելոյ է կոչի և խառնուրդ ամմասնից:)
Ómero. Ոլս: ցմոպ: Ծղոտ. (ըստ անդամակցեաց է մասն բալկին՝ ի ծայրէ ուսոյն մինչև ցարմուկն:)
Omésso, ma. Ommésso. Զանց արարեալ. Թողեալ:
Ométtere, Ommétterе, ն. Զանց առնել. Թողուլ. Թողուլ՝ ի բաց: աէշ ձօմոպ: Վոչ ՝ենէիէ:
* Ométto, Ométtolo, նոճ Uomoին. } Ակր կր.
Omiciátto, Omiciáttolo, Omicciuólo } Հատուած. կարճիկ. այր արհամարհ, փանաքի:
Omicída, գեղ, տ. Մարդասպան: ոպամ ՝ՀօլՓՏՐՐԻԼ ՀԻՈ. փանլը: Լաւ՝ ած. Մահացու. մեհասիթ:
Omicidiále, ած, հ. գերի և գեղ. Մարդասպան:
* Omicidiário, ia. Մարդասպան:
Omicídio. Մարդասպանութ. սպանութ: ոպՀ ՀօլՓՏՐՐԻԼ: peccato di ommissione. մեղք զանցառութ:
Omésso, Ommésso, sa. Զանց արարեալ. Թողեալ:
Ommettere. Տես Omettere.
* Ómo. Տես Uomo.
Omódromo, ma. Liéva omódroma. Ճամբ հասցն լաց. (ըստ մեքենագործից՝ է այն լծակ՝ որ ունի ըզ դեսինակաւորութն յայնմ կողմանէ, ուր է կարողութիւն:)
Omófago, գեղ, ած. Հումակեր. որ ուտէ զմիս հում:
Omogeneità. Համասեռութ:
Omogéneo, ea. Համասեռ. Հոմասեռ. Համաբնութ:
Omologáre. ն. Բառ օրինագ. Վաւերացուցանել. վաւերական գործել. Հաստատել իշխանութ:
Omologáto, ta. Վաւերացեալ, ևն:
Omologazióne, Ի. Վաւերացուցանիլն:
Omólogo, ga. Համագիր, հաւասար (կողմն, կամ անկիւն:)
Omónimo, ma. Բառ յոն. Համանուն. անուանակից:
Omoousiáni, Omoúsiásti, յոփ, տ. Համագոյակից. Համագոյադաւանք. (այսոքն կոչին ա՛ր հոսկաներք զոր զղափառս առ ՝ի նախատինս:)
* Omóre. Տես Umore, Umido.
* Omúccio. Տես Omino.
Omunconáti, յոփ, տ. Իրկաքանակք. (այսոքն կոչին արիոսականք զոր զղափառս առ ՝ի նախատինս:)
Omuncioníti, յոփ, տ. Էին հերետիկոսք՝ որք ասէին թէ ՅՀՏ ՝ի սահմանել զմարդն տպաւորեաց զնմանութ իւր ՝ի մարմինն, և ոչ ՝ի հոգին:

ONA

Onagra, Ի. Մասակ իշավայրի: մասակ ցիւռ: Ի և աոուհկ ինչ:
Onagro. Իշավայրի: ցիւռ: Էապան էշխէ:
Once, տ. Գաղան ինչ յօվազանման, այլ փոքր, և գիւրընթաց. սյաբսիկք առանին զաս յոյս փոխանակ չանց:
Óncia. Ունկի. ունծայ. (է երկոտասաներորդ մասն լտեր:) Ունկի. կամ մի բմաշատ: պէր պոմոփ: Ունկի. (է և բաղմութիւն ինչ դրամոյ ՝ի կիր ածել ՝ի նափսի, և ՝ի սիկիլիա:) non ha oncia di giudizio. չունի ինչ մասն խոհականութ. անմասն է յիւ

ծատուէ: e' val più un oncia di sorte, che una libra di sapere. առած. երբեմն առաւել արժէ դոյզն բաղդ, քան ղիւսաստուէ բազում: esser di undici onc.e. լինել սրտնկորդի, անհաստատ:
Oncinétto, նոճ. Ճանկ փոքրիկ:
Oncíno. Ճանկ. կարճ: Ընկէլ: lasciare, կամ tener l' oncino appiccato. առած. ոչ խոպան քնդհատել զդործն:
Ónda. Ալիք (ծովու.) կոհակ: փալա: Լուր: *Ջուր: * Է և մասն ինչ չինուածոց, որ կոչի և Gola. A onde, հ. Ջօրէն ալեաց. ուղևորելն: և՝ տատանումն ալեաց. գողդոջմամբ. ծփմամբ. ծփել. andar a onde. գանդաղել. գողդոջել. գեղևել. ծփել. տատանիլ. սալանոտ: Armi a onde. կնիքք կոհակաձևք: (են այն կնիքք տանց, որոց ատպարէք գործեն է ըստ նմանութ կոհակաց, կամ ալեաց:) Drappo, կամ tela a onde. Կերպաս, կամ կտաւ կոհակապայլ. (են այն կերպասք, որք ՀՀՏՐՐՈՒՄՔ մասն ոյր փայլին ըստ նմանութ ալեաց. որ է կերմիսաման, ևն:)
* Ondánte, հ. Ծփական. ծփալից. չարժուն:
* Ondáta. Երկիք, կամ տարածութիւն ծովու. սալիք:
* Ondáto, ta. Կոհակաձև. գործել ոյգ գալիս:
Ónde, հ, ձ. Ուստի: Ներբեկն: ուր. ընդ որ: Ներբեկն: Ուստի. վայ. յոյր սակս: ոնոտ էլն: Վարի և ստորուկ զգերանուն յատարեբական, և դնի փոխանակ ոյ di che, di chi, del quale, della quale, pel quale, de' quali, delle quali, da' quali, co' quali, ևն: Որոյ. զոր. զորս. յորմէ. զորմէ. որով. ՚ի յոմէ. Է որ. Է որս: da onde. յորմէ, կամ ուստի. (ըստ յորմէ տեղւոջէ:) Onde. Ուստի. (բաց ՚ի տեղւոյ՝ նշանակէ և զնեբեմն, զպատճառն զոր ածդ ումն, ևն:) Onde? Ուստի: Ներբեկն:
Ondechè, հ, փեղական. Ուստի և. յորմէ տեղւոջէ և: հէր Ներբեկն էոէ:
Ondeggiaménto. Ծփումն. տատանումն. երերումն. ծածանումն (լուրց, օդոյ:) տալնէը:
Ondeggiánte, հ. Ondeggiantíssimo, ma. Ծփական. տատանեալ. երերել. գողդոջուն:
Ondeggiáre, ն. Ծփել (ալեաց.) տատանիլ յուզիլ: ղալանոտ: փալանոտ: Ծածանիլ հակաց: Տատրտերիլ. շրջիլ. երերալ (ծառոց զգեստոյ, ևն:) տալնոտ: յուզիլ ՚ի ծովս խարխափոց. մրմոայոյզ լինել. վարանիլ:
Ondeggiáto, ta. Ծփեալ. ևն. Վարանեալ ՚ի խորհրդոց:
Ondóso, sa. Ալիծուփ. ծփալից. ալեստանջ. ալեսատ:
Ondulazióne, Ի. Ծածանումն. (ըստ բնագանից՝ է բաղմչիլ, կամ կոհակաձև շարժումն օդոյ, ևն:)
Ondúnque, հ. Ձամբ ծուստ. ամ ուրեք:
Onerário, ia. Բառ բժշկական. Պարտաւորել ՚ի գործ ինչ:)
Oneróso, sa, Ծանր. Ծանրակիր. գժնգակ: պաղբ:
Onestà, - táde, - táte, Ի. Հաճաստութիւն: Խոհ. ընդ: պարկեշտութ (՚ի կերակուրս) չափաւորութիւն. բարեխառնութ: վայելչութ. պատշաճաւորութ. քաղաքավարութ. պատիւ:
Onestaménte, հ. Onestissimaménte. Հաճաստաբար. ողջախոհութ. պարկեշտութ: Խոհ ընդ: յարմարապար. վայելչապար. պատշաճապէս. չափաւորապէս. իրաւամբք. ըստ բարեկանին:
Onestáre, ն. Գործել ըստ պատշաճի. պատրաստակել ըստ քօղով: զարգարել. գեղեցկացուցանել:
Onestáto, ta. Հաճաստ:
Onesteggiáre, ն. Վարիլ հաճաստաբար. մարդասիրութիւն ցուցանել. վարիլ քաղցրութ:
Onésto, գեղ. Հաճաստ. վայելուչ. օրինաւորն. հա

մեկառաջ: Եաբէլէբէլէբ: contra l' onesto. յանիրաւի. ընդհէմ իրաւանց:

Onésto, ta, ած. Onestíssimo, ma. Հաւիտեան. ողջախոհ. պարկեշտ: էնէպլի: uomo. այր բարեկիրթ, բարեկրօն, առաքինի: ընտրելի պատ: պատշաճ. արհնաւոր. յարմար: Եաբէլէբէբ. ճայիչ:

Onésto, sh. Հաւիտեանութիւն. ողջախոհութիւն:

Onestúra. Տես Onestà.

Onfacíno, ած. Olio. խեղ տհաս ձիթապտղոյ:

Onice, ար. Onichíno. Իղինգնաքար. եղունգն. ոխնէյհան. պուլպի նէչխի:

Onichipunta. Ազգ ինչ յատիսոյ:

Onichite. Ազգ ինչ Cadmiah:

Oníre, n. Պատուհասել. Ջիհանմանել:

Onirocrizia. Երազահանութիւն. մեկնութիւն երազոց:

Onisco. Ժժմակ, կամ միջատ ինչ ջրային նման Porcelletta ին. վոյ կոչի և Porcelletta acquatica.

Oníto, ta. Պատուհասել. արհամարհել:

Onninaménte, sh. Ամենեքին. բոլորովին. ամենի:

Onnipossénte, ած. Onnipoténte, ած, sh. ամբի և գոյ. Ամենակար. ամենակարող. ամենազօր. ամենակալ: Ունի գործ:

Onnipotenteméntе, sh. Ամենակալ զօրութիւն:

Onnipotentíssimo; ma, գեր: Տես Onnipotente.

Onnipoténza. Ամենակարողութիւն:

Onnisciénza. Ամենագիտութիւն. ամենիմաստ գիտութիւն:

Onobrichis. Ազգ ինչ ընախիւ սկզբ 'ի գարման ախնամոյ:

Onocrótalo. Հաւազուսն. տես և Pellicano.

Onófrio. Ճախնայիւ Թռչուն ինչ ամերիկացի:

Onomatopéja. Անուանասաւեղծութիւն:

Onorábile, h. Onorabilíssimo; ma. Պատուհելի. պատուական. արժանապատիւ: հիւրընկալ: էնէլի:

Onorándo, da, Onorandíssimo, ma. Կոյն ն:

Onoránte, h. Պատուօղ. պատուհադիր:

Onoránza. Տես Onore.

Onoráre, n. Պատուհել. յարգել. մեծարել: էնէլի էնմէ. էփամ էնմէ: onoratemi dei vostri comandi. ե ռճ յարգիան. Եթէ կամք ինչ իցէն ձեզ հրամայեցէք ինձ: ը' m' ha onorato della sua confidenza. հաղորդակից արար զիս խորհրդոց իւրոց. յայտնեաց ինձ զխորհուրդս իւր:

Onorário. Վարձ, կամ ընծայ, կամ պարգև (ազատականն գործոց:) էնէյէնէ. պատ ինչի:

Onorataménte, sh. Onoratissimaménte. Պատուհով. չքուով. պատուհասիրաբար. բազում մեծարանօք: էնէլի էնէ:

Onoráto, ta, Onoratíssimo, ma. Պատուհեր. պատուհաւոր. պատուհական. մեծարու: էնէլի: բաղնեկիր. բարեկրօն. քաղաքեհնցաղ. քաղաքաւոր: ընտիկի:

Onoratóre, ար. Onoratríce, իգ. Պատուհօղ, մեծարիչ:

Onóre, ար. Պատիւ. յարգանք. մեծարանք. ակնածութիւն: էնէլի. ռաչէլ. գան: Համբաւ. անուն բարի: Պատ: փառք. գովեստ: էօյնէյ. պիկի: աւազդութիւն. արժանապատուհութիւն. պատիւ. ասպնձան: խայր. ճանաչ: Հանդէս. շուք հանդիսական: ալխանաթ. fare onore a' morti. Թաղել կենդանէն. կամ յարդար. հանդիսիւ: Ջհեան պատուհոյ. Նշան պատուհոյ: fare onore nel ricevere un personaggio. ընդունել զոք պատուհով. շքով ը առաջ եկանել ումեք: fare onore a uno di una cosa. հաստատել զխորհ ինչ. կամ զնախատուն ուրուք. ընդունել սիրով զքաղաքավարութիւն ուրուք. յուշցանել զհամբոյր ը մարդապետութիւն ուրուք: fare onore a uno. լինել ումեք 'ի պարծանս. (ասի զնմանէ որ 'ի ձեռն ուրուք բարձրացեալ յասպարէզն. ինչ պատուհոյ, կայ 'ի նմին արժանապէս:) փառաւոր առնել զպաշտօն իւր: farsi onore. մեծաշուք պատուհով ընդունել, պատուհասիրել զոք: farsi onore di checchessia, կամ farsi onor del Sol di Luglio. մատուցանել ումեք ինչ անախորժ, կամ դժուարահաճ: uscire a onore. գերկցիկ, կամ ըստ պատշաճի աւարտել զգործն. վճարել փառաւք: uomo d' onore. Տես Uomo. Far, render, portar onore a qualcheduno. Պատուհել զոք. յարգել. մեծարել: fa onore a' suoi. ե 'ի պարծանս իւրոցն: senza onore. անպատիւ. անշուք: և անպատկառ: lacerare, offendere l' onore di alcuno. տպաւորել զանուն ուրուք: շարպօվա: levar l' onore a una pulcella. անարդել, կամ խայտառակել զկոյս: aver in onore. անել 'ի պատուհ. արդոյ համարիլ:

Onoréttо, նոմ. Պատիւ փոքր, կամ գոյզն:

Onorévole, h. Onorevolíssimo, ma. Պատուհաւոր. պատուհելի. պատուհական: էնէլի: շքեղ. մեծաշուք. փառաւոր. պարծանս. հիւանէլիք: questo m' è onorevole. այդ ե 'ի փառս ինձ, կամ 'ի պարծանս: stare sull' onorevole. սիգանալ վարիլ վարիլ ծանր քան զարժանն:

Onorevolézza, Պատիւ. շուք. շքեղութիւն. հանդէս:

Onorevolménte, sh. Onorevolissimaménte. Պատուհով. պատուհասիրաբար. շքեղ շքով. մեծաւ. պայծառագոյն. հանդիսիւ: էնէլի էնէ:

Onorificáre, n. բաս. լաբ. Պատուհել. մեծարել:

Onorificataménte. Տես Onorevolmente.

Onorificáto, ta. բաս. լաբ. Պատուհել. մեծարել:

Onorificénza. Տես Onoranza.

Onorífico, ca. Տես Onorevole.

Onosmár. Խոտ ինչ անգուն, անճաղիկ, և անուրբմն:

Onránza, n Onráto. Տես Onoranza, Onorato.

Onta. Նախատինք. Թշնամանք. անարգանք. խայտառակութիւն: աէօյկ. սիրկմ. ընդհայլէբ: far onta a qualcheduno. նախատել զոք: Ամօթ. պատկառանք: aver onta di presentarsi. պատկառել 'իյանդիմանս լինել: alla, կամ a tua onta: Թէպէտև և չկամիցիս. չոչ կամաց քոց: նոյնէ նոպէտ. նէսպէտինէ: ad, կամ a onta. ակամայ. չոչ կամաց. Թէպէտ և:

Ontanéto. Տեղի ուր անկեալ են Ontano կուճեալ ծառքն:

Ontáno. Ի ծառ ինչ, որոյ փայտ է սպիտակ, և չար. մար առ 'ի հիմնարկութիւն 'ի մէջ ջրոյ: գընըլ ագաճ:

Ontánza. Տես Onta.

Ontáre, n. Պատուհել. Թշնամանել:

Ontáto, ta. Նարգել: տես և Adontato.

Ontología. Էակաբանութիւն. Ճառ էից:

Ontosaméntе, sh. Ամենայն. Թշնամանօք. ամենիմով:

Ontóso, sa, Թշնամանագիր. նախատական. ամենիմալից:

Onústo, ta. բաս. լաբ. Onustíssimo, ma. Բեռնաւոր. լցեալ. լեցեալ լի:

O O

Olito. Ազգ ինչ զանազան մանրիկ և բոլորիկ քարանիւթ մարմնոց. սառուցանի Ճնճղաքար: Կամ են քարոցիկք ձուք ձկանց, և այլոց ժժմակաց:

Opacità, - tâde, - táte. իգ. Դիմահարութիւն:
Opáco, ca. Opachíssimo. ma, Սուրբերգամած. ձմեռն. նուազ աղօտ: Խօրհելի. Գոփանէր գիմահարանձամանցնիկ:
Opalo, պէ. կի՛ Opale, իգ. Ամէն ինչ հնգկայ ջոլջոլուն, և գոյն նման հարկանի՛ ի պայծառ կապտաւուն. որ կոչի և Perderotto.
* Opéfice, պէ. Գործաւոր. արհեստաւոր:
* Openióne. Տես Opinione.
Opera. Գործոցուած. գործառնուած. գործ: իգ: գործ միօրեայ: գործաւոր. գործօնեայ: իր. իրողութիւն. գործ. արարուած: ձեռ: գործած. գործուած. ձիւնուած. նկար. ևն: Մասանց ֆիճայ: արհեստ. արուեստաւորութիւն: առեւտուր արհեստաւորայ: dare opera. գործել. առնել: պարապիլ. միտ դնել. դնել գործել. ձգնիլ. փոյթ դնել: mettere in opera. կատարել՛ ի գործ դնել: ածել. ֆիճայ: mettere in opera, e in faccenda uno. ոյնբանեցուցանել զոք՛ ի գործ: պատասխանեցուցանել զարաւոք: Նկար, կամ նկարակերտ անկուած (կերպասուց:) նկարակերտուն: tappetto di magnifica opera: գործ հրաշանկար: Opera. Աշխատութ. կի՛ գործողութ. (է խաղարկուն ինչ (Թատրոնական) իբր՛ ի բազմից երաժշտական երգով և նուագ դարանաւք:) il voto senza l' opera non basta. առանց իդէ անգործ չէ բաւական: capo d' opera. գործ Հարտաւոր: դլխաւոր: առաջ իգ:
Operábile, հ. Գործելի. առնելի:
Operáccia, պէջ. Գործ չարի, անարդ:
Operággio. Տես Opera.
Operagióne, իգ. Տես Operazione.
Operájo. Գործաւոր. արհեստաւոր. վարպետ. ճկակ: իգի: աշխատէր: di Chiese, e Monasteri. Խնամակալու եկեղեցւոց, և վանաստանաց:
Operamánto. Կրճուն: վարժուն:
Operánte, հ. Operantíssimo, ma. Գործօղ. ներգործօղ. ազդու: Grazia. Գործօղ շնորհք:
Operáre, ն. Գործել. առնել: իւղիմ: իմիմ: ներգործել (ցաւուն, կի՛ դեղոց:) ազդել. (Թունոյ:) ֆէաբ իմիմ: ի կիր առնուլ. ի վար արկանել:
Operatívo, va. Ազդու. ներգործօղ. գործողական: (այր) գործոյ. կի՛ գործունեայ, աշխատասէր:
Operáto, ta. Գործեալ. արարեալ: * Ի գործ արկեալ:
Operatóre, պէ. Գործօղ. արարօղ. գործաւոր. արհեստաւոր: վերարդի:
* Operatório, ia. Ազդու. ներգործօղ:
Operatríce, իգ. Գործօղ. արարօղ:
Operazioncélla, նոմ. Թեթեւ ինչ, կի՛ փոքր գործ ղուլել: Թեթեւ ներգործուլել մարդոցական ըստ պիտոյից:
Operazióne, իգ. Գործողուլ. առնելուլ: իգ: գործ. ներգործուլ: ֆէաբ. ածկ:
Operculáto, ta. Խփաւոր (խեցի:)
Operculi, յոյ. պէ. Խոփք ջայլին խեցեաց:
Operétta, նոմ. * Operélla. Գործ փոքր: Գրքոյկ:
Opericciuóla, Opericcióla. Տիճաքճէ:
Operiére. Տես Operajo.
Operína, նոմ. Տես Operetta.
Operóso, sa. Գործօղ. գործօնեայ. վաստակաւոր. operoso di brighe, di tradimento. չարագործ. խառվայղ. մտանիչ:
Operúccia, նոմ. Տես Operetta.
Opífice. Տաս լաթ. Տես Operatore.
Opiglossa, Ofioglossa. Տես Lingua-Serpentina.
Opímo, ma. Պարարտակ. պարարտ. ճարպիկ. առատ. spoglie opime. կողոպուտ ճոպաւորի, կամ ղօրաց դլխի. ճոխ առաւ:
* Opinábile, հ. Կարծելի. կարծողական.
Opinabilménte, հ. Ըստ անակնկալեաց. կարծելօք:
Opinánte, հ. Կարծօղ. որ խորհի:
Opináre, պէ. Տաս լաթ. Կարծել. խորհել. համարել. ածել. դկարծիս իբր:
* Opinatívo, va. Կարծողական. կարծօղ. որ խորհի. որ համայն:
* Opionáccia. Վէշ. կարծիք այլանդակ, անհեթեթ:
Opinióne, իգ. Ը նախնեաց նաև պէ. Կարծիք. վարկ. գնահ. գաղափար: aver grande opinione. մեծ համարիլ. գանձն. բարձրամտիլ: aver buona, կի՛ cattiva opinione di alcuno: բարի. կի՛ չար համարիլ զոք: tener opinione. վարկանիլ. կարծել:
Opobalsámo, Oppobalsámo. Բալասան: էնկենիա եաղը հոպպիւ. էնկենիա:
Opocarbaso, Oppocalpaso. Հիւթ ինչ խժային և ծառնոաւոր:
Oppiáre, ն. Տալ գափլոն: աքիօ վէքիա: la mente. շարագործանիլ, կի՛ պղտորել դմիտս:
Oppiáto, ta, ած. Խառնել աֆիոնիէ աքիօնա: նա գոյ. Ի՛ներ ինչ բաղադրել՛ ի բժշկութիւն: Տոճան:
Oppiláre, ն. Խնուլ. գնակուխ (մարմնոյն:)
Oppilatívo, va. Խցողական (ծակատոյ մարմնոյն:)
Oppiláto, ta. Խցել. կի՛ ծեփել (ծակատ մարմնոյ:)
Oppilazióne, իգ. Խցումն (ծակատոյ մարմնոյն:)
Oppinióne. Տես Opinione.
Oppio. Կաղամախ. կաղամախի: գավազ: Ափիոն: պէ. քիմ:
* Opponénte, հ. Ընդդիմադարձան:
Opponiménto. Տես Opposizione.
Oppopónaco, խէժ ինչ դեղին, զոր Հանեն ձեղքամամռ ենոյ և արմատոյ անկոյն կոչելոյ Panacea. ձավէխ:
Oppórre, ն. Ընդդէմ, կի՛ առաջի արկանել. առաջի առնել՝ ի դէմ ածել. ի մէջ բերել. ընդդիմադրել. ընդդիմաբանել: փոյթ տալ: փոյթ. հոյնկ. վէ: Oppórsi, յ. Ընդդիմանալ. Ընդէմ կալ. հակառակիլ: փոյթ տալ:
Opportunaménte, հ. Opportunissimaménte. Ըստ պատշաճի. ի դէպ ժամու. ի դէպ: հնաոխ: ա յանըստ:
* Opportunataménte, հ. Նոյն ն:
Opportunità, - tâde, - táte, իգ. Պատեհութիւն. պատեհ. ժամ. ժամ դիպոյ. պարապ: ֆըսաթ: ազդ. առյք. պէջ. կարող:
Opportúno, na. Opportunissimo, ma. Պատեհ. դիպող. յարմար. գիպաւոր: հնաոխ. ասյեան: հարկաւոր. կարևոր: Opportúno, գոյ. Պէտք. պիտոյք:
Oppositaménte, հ. Ներհակաբար. Ը հակառակն:
Oppósito, Oppósto, գոյ. Հակառակն: Ընդէմն: տես և Opposizione. All' opposito, all' opposto, հ. Ընդհակինակն: succedette tutto l' opposito. ամէն այլ ընդայլոյ կատարեցաւ. Ընդէմքէն պատահեցին:
Oppósito, Oppósto, ta, ած. Հակառակ. ներհակ: փոյթ: հակադրել. հակադիր: որ ի այլոյս: Հանդիպակաց. կացեալ՝ ի հանդիպոյ: փոյթէն փոյթ: dalla parte opposta. ի հանդիպոյ. հանդէպ:
Oppositóre, պէ. Ընդդիմակաց. հակառակորդ. հակառակ:
Opposizióne, իգ. Ընդդիմադրութիւն. առարկուած: փոյթ պօյնէմ: Ընդիմութ. դիմակացութիւն. հակառակութիւն. ներհակութիւն. խոչ: փոյթէն. հակադրութիւն. հանդիպակացութիւն:
Oppósto, ta. Oppostíssimo, ma. Տես Opposito, ած:
Oppósto, գոյ. Տես Opposito գոյ:
* Oppremúto, tâ. Տես Oppresso.

• Oppressânte, s. Հարատահարօղ:
Oppressáre, v. Հեղձուցանել. Ճնշել. Հարատահարել. տառապեցուցանել. խոնել. կեղեքել:
Oppressáto, ta. Հարատահարեալ, ևն:
Oppressatóre, tr. Հարատահարօղ. կեղեքիչ:
Oppressióne, sf. Հեղձուածն. ճնշումն. Հնշուածն: ոչխարն: Հարատահարութիւն. բռնաւորութիւն. կեղեքումն: Նեղութիւն: di forze. յոգնութիւն. վատնութիւն:
• Oppressivo, va. Ճնշիչ. Հարատահարօղ:
Opprésso, sa. Հարատահարեալ. կեղեքեալ. Ճնշեալ. Նեղեալ. dal sonno. ընդեռնեալ ի քնոյն ծանր քուն: dagli affari. ընկճեալ կամ տառապեալ ի բազմ գործոց: dai travagli. մաշեալ ի հոգոց: dai debiti. լծաքաշ ի պարտեաց:
Oppressóre, tr. Հարատահարօղ. որ խոնէ:
Oppressúra. Տես Oppressione.
• Opprimente, s. Հարատահարօղ. Ճնշող:
Opprimere, v. Հարատահարել. Ճնշել. նեղել. ընկճել. Նիւծ առնել: գէշ. պատժ. վնաս ընել: քանդել. աւերել: եղծանել: խորտակել. (զառանին:) esser oppresso. Ճնշիլ. տառապիլ. նեղել. ընկճիլ. մշակիլ: restarono oppressi sotto le rovine. մնացին, կամ Ճնշեցան ընդ փլատակօք:
Oppugnaménto. Տես Oppugnazione.
Oppugnáre, v. Ընդունալ պատերազմաւ. յարձակիլ. յարձակել. մարտ դնել: Ճնշել ի ոչինչ. խորհուրդ ընել:
Oppugnáto, ta. Առեալ մարտիւ:
• Oppugnatóre, tr. • Oppugnatrice, sf. Որ յարձակի պատերազմաւ. յարձակօղ:
Oppugnazióne, sf. Յարձակումն: խորհուրդ: առումն պատերազմաւ:
Öpra, Opráre. Տես Opera, Operare.
• Oprire. Տես Aprire.
Opulénte, s. Opulénto. Հաս. լաւ. Հարուստ պէսպէս
Opuléntza. Հարստութիւն. Հոյակ: պէսպէսութիւն:
Opuncia, Fico d' India. Ծառ. Հնդկաց. կոչի և Racchetta, Nopal. Փիրուկն, տեսը խնձորի:
Opúscolo. • Opúsculo. Պիտառուքիւն. գրքոյկ: փոքր թղթեայ:

OR

ORa, sf. Ժամ: սահման: Ժամանակ: պահ: Ore, Ore Canoniche. Ժամերգութիւն. Ժամակարգութիւն. (հրօռատրոց ի գասն:) ad ora. այժմ: ad ora ad ora. ի ժամ ի ժամ. a ora a ora. առ ի սահմանի: a quest' ora. այժմ: ի հետ: in quell' ora. յայնժամ: ի պահն: ad ogni ora, ad ogn' ora. • a tutte l' ôre, a tutte ore. յամէ ժամ. միշտ. all' ora, ché bisogna. ի ժամին. • ի դէպ ժամուն: a un' ora. ի նմին ժամանակի. միանգամայն: alcun' ora. երբեմն: ora per ora. ժամ ի ժամ. ամէն ի ժամ. ևս ևս. վայր: d' ora in ora. նոյն է: ևս ևս ի ժամէ ժամ. այսհ ևս այսհ. առ առ: ևս ևս: ևս ևս. ի ժամու առաջ ժամին: յեղափո պէր: ևս ևս ի առ. ամէն: ամէն ամէն: ամէն ամէն: sarò quì fra poche ore. ի կից այսր ևս հուպ: alla buon' ora. յաղողութիւ. բարեբաստութիւ: andar in buonora. գնալ յաղողութիւ, բարեյաջողութիւ: va in buon' ora. երթ խաղաղութիւ: in malora. ոչ ինչիանալ. ի կորուստ: va in mal' ora. ոչ ինչիացիր. երթ ի կորուստ. երթ ի քայ. ի՛ր երէց: տես և Malora. In buonora, sf. in buon' ora. Ողջոյն. խնդրեմ ի քէն. արա սէր: di buon' ora, կամ a buon' ora. ի ժամու. վաղ. ի ժամուն. ի ժամուն. ի ժամուն

Orbitá, - táde, - tâte, ſ. - Կուրծք : Կօշտիկ : Ոչ կողմ, կողմն :

Órbo, ba. Կոյր : Կէտ : Ծուրկ • ղրկել : non avere a far con orbi. ունչ վարել ընդ կոյս • վարել ընդ աջս, ընդ անձին :

Órca. Կրկայ • (կ հրեշ ինչ ծովային :)

Orcanétto. Ազգ ինչ ներկանիւթի գաղղիացւոց :

Orcétto, նմ. Սափորիկ :

Orchéstra. Դիտարան • (ըր տեղի ինչ ի հռոմի, ուր եւէր ներքինոյն՝ կայր ի վերին հանդիսից :) Կայարան, կամ վերնատուն երաժշտաց :

Orciáccio, չեղ. Սափոր անարդ, կամ վատթար :

Orciégo. Պահապան ձախակողմեան պարանի առագաստակալին :

Orcíno. Ի ազգ ինչ Որկայի • տես՝ ի Orca.

Órcio. Սափոր (ըստ, գինւոյ, եւն :) ընկէց : tanto va l' orcio per l' acqua, ch' egli si rompe. առասխ. որ ընթրեսցի ի վաղիւն՝ ի նոյնս և ըմպեսցի : far fuoco nell' orcio. գործել գաղտ • նիւթել զանխրատ :

Orciolájo. Սափորագործ • բրուտ : Լծոլնկեղ :

Orciolétto, Orciolíno. Սափորիկ • աւտիկ փոքր :

Orcipóggia. Պարան ինչ նաւու :

Orciuóli, նմ. Սափոր փոքր : փխրեխ ընկէց : non conoscer gli uomini dagli orciuoli. լինել ծանեալ իւրոյոք • ոգեւո : essere come l' orciuolo de' poveri. լինել զաղտախօս :

Órco. Կենդանի ինչ մսագործին :

Órda. Խուռն ընտանեական ընտանութիւն :

Ordígno. Աշխատակ • գործի • ալպան • գոռապ : գործ քերթ • գործուած • կազմուած • հնարք • ձարտարութիւն :

* Ordiménto. Կնճռած :

* Ordinábile, ſ. Կարգելի :

Ordinále, ſ. Հաւատարակ • սովորական : պատրաստել կարգելը : numero. գոռական ընտ :

Ordinalménte, ſ. Կարգաւ • քան կարգի :

Ordinaménto. Կարգուած • կարգ :

Ordinándo, ած. և գոյ. Ձեռնադրելի :

* Ordinánte, ած. Ձեռնադրող • ձեռնադրիչ :

Ordinánza. Կարգ • կարգաւորութիւն • կարգադրութիւն : ած • պատրաստ • ընկերի : l' ordinanzà del battesimo. հաւատառութիւն, կամ կարգուած մկրտուն : Կարգ • կամ չարք զօրաց • ձակատ զօրաց : ալց • պատ : in ordinanza. կարգաւ • ընդ կարգ : ած՝ ընչ : andare, stare in ordinanza. յառաջ խաղալ • կամ կարգել ի պատրաստ : mettere i soldati in ordinanza. ձակատել զօրս • կազմել • կարգել զրանակն :

Ordináre, ն. Կարգել • կարգաւորել • գոռապել • փխրել • պատրաստ • ընդամ վերկ • պատրաստել • յարդարել • կազմել : կառավարել • կանոնել • սահմանել (զանձն :) Պատուիրել • պատուիրատ • ձեռնադրել • գնել • գոռապ • ընկերի • պատրաստել զնաւս • կամ զնել զօրս : la battaglia, le squadre. կարգել • կամ կազմել զզօրս :

Ordinariaménte, ſ. Հաւատարակաբար • հաստատ • բնաւք • սովորաբար • իբր ի բազմայոլովակի : ած • ընչ :

Ordinário, գոյ • Եպիսկոպոսաւորութիւն • առաջնորդութիւն • Սովորական ընդհանրական • կարգաւորեալ ընդհատաբար • ընդունի • ասյը - ած :

Ordinário, ia, ած • Ordinaríssimo, ma. Հաստատ կական • հաստարակ • սովորական : օյա • ոնը : անարգ • հաստարակական • առակական : պայազ : սեփական • կարգաւորել • կարգել : Ordinário, գոյ • սովորական ինչ : d' ordinario, ſ. Տես Ordinariamente.

Ordinaméntе, ſ. Ordinatissimaméntе. Կարգաւ ըստ կարգի • կարգաւորաբար • որիշ : այս ինչ • ինչիւ ինչ :

* Ordinatívo, va. Գոռական (անուանք :)

Ordináto, ta. Ordinatíssimo, ma. Կարգաւորել • կարգել • կարգաւոր • գոռապ • կարգել : փխրեխ • փխրեխ : չափաւոր • կանոնաւոր : ձեռնադրեալ :

Ordinátо, ſ. Տես Ordinatamente.

Ordinatóre, ար • Ordinatríce, կի • կարգիչ • կարգաւորիչ : փխրեխիչ :

Ordinazióne, կի • Կարգաւորութիւն • գոռապորութիւն • կարգ • պատուէր : ձեռնադրութիւն :

Órdine, ար • ըստ նախնեաց և կի • Կարգ • կարգաւորութիւն • գոռապորութիւն • կարգադրութիւն : այս : փխրեխ • ընկերիչ • նիզամ : կանոն : մեծապատրաստ հանդերձանք սեղանոյ • սեղան բազմաթարթիկ : չարք : յիշատակ • յիշել խաղացուին : Պատուէր • հրամանն եկ : Կարգ, կամ ընկերութիւն կրօնաւորաց • կրօն : ձեռնադրութիւն : Սովորութիւն : ապէն : եղանակ • օրինակ : խարդ : dare ordine. հրամայն տալ • կարգել : in buon ordine. բարեկարգ • ի կարգի : metter in ordine. կարգել • գնել ի կարգի : mettere, porre in, կամ a ordine. պատրաստել : porsi, mettersi in ordine. պատրաստիլ • կազմիլ : in ordine a. վասն. յաղագս • զ (պատմական :) ընդ • ընդդէմ : in ordine a questo. վասն այսր • յաղագս այսր • առ այս գործ : esser bene, male in, կամ ad ordine. լինել վայելչագեղեաց, կամ անվայելչագեղեաց • լինել ի բարիս, կամ ի վատթար վիճակի : per, կամ con ordine. տես Ordinatamente. Ordine. Կարգ • (կ հաստատ հրամագրութիւն մասանց չինուածոյն • որով ընդաքանչելը ի մասանց պահէ զնոր գերս ի պատշաճաւոր մեծամեծ • և այսպիսի կարգք են հինգ ըստ թեոդորիկեան, Յովհաննեան, Կորնթեան, Թեանդ և Բաղադրիչ :)

Ordíngo. Տես Ordigno.

* Ordinúzzo. Կարգ փոքր : կանոն փոքր :

Ordíre, ն. Հիւսել (զթել ըստ կտաւոյն :) ասել" հինել ընդ ընդ • ընդ • փխրել ընդ • հիւսել : մեքենայել • դիւրեղել • հնարել • խորհիլ : ձեւագործանել :

Ordíto, գոյ • Սանձ (կտաւոյ :) ասել" կտաւանդ հինգը : ընդ • փխրել • սկիզբն • սկզբնաւորութիւն : l' ordito del ragno. սարդի ոստայն :

Ordíto, ta, ած • Հինել • սկզբնաւորել :

Orditójo. Ի գործի ինչ ոստայնանկաց • յորոյ վերայ հինեն զանձն կտաւոյն. ասել" Տաստաձող : ընդ • ընդ • ընդ երկայնով կտաւոյն՝ համաչափ. երկայնաձող ոստոստաձողին կոչի Passino.

Orditóre, ար • Հինող : * մեքենայող • գարանակալ : գոռապորդ :

Orditúra. Հինք • հինուլն : անկուած :

Órdo, da. Տես օրդ. Ordúra. տ, Lordo, Lordura.

Orécchia. Տես Orecchio.

Orecchiáre, ն. Ստուգանել զունկն ի լսել ունկն գիր լինել : գոռապ • ընդ :

Orecchiáta, Recchióne. Աղտակ (յականէ :)

Orécchino. Գինդ • գինդ • գորշատահանդ : փխրեխ :

Orécchio, ար • Orécchia, կի • Ականջ • ունկն • լսելիք • գոռապ • orécchi, յոգ ար • orécchie, յոգ • կի : Orécchio. Ընկն (անօթոց •) հարմանդ • կանեփ • գոռապ : pervenire, venire alle orecchie. հասանել յունկն • զգալ • իւրազեկ լինել • իմանալ : dare, prestar orecchio ad una cosa. ունկն մատուցանել • ունկն գնել • անսալ : porgere, porre l' orecchio. մատուցանել զունկն ի լսել • ունկն գնել • մատչել ի լսելս : stare cogli orecchi levati, կամ tesi. ունչ ուշով ունկն գնել : gonfiar gli orecchi. շողոմել աւսեալս • չնեմել : sturar gli orecchi ad uno. քաշ ծա-

նուագանել ռամիք: sturarsi gli orecchi. քանիլ ղունկն իւր: cantare a orecchio, կամ a aria. երգել ըստ ականջաց. (յորում առանց գիտելոյ զերաժշտական արհեստն՝ միայն զձայնս յարմարելով լսելոյ եղանակին:) far orecchio di mercatante. առած. լինել ունկ կնոջ: torre gli orecchi. յաստիճանս ածիլ առնել: sufolare, zufolare, soffiar, կամ fischiare altrui negli orecchi. ձառել ինչ յունկն ոմոյ. զեկուցանել գաղտ սադրել. գրգռել: tirar, riscaldare gli orecchi. յանդիմանել. խրատել: tirar gli orecchi ad alcuno. վաճառել ոմիք ումեք ականջիցդ: tener in orecchi. ուշադիր գործել. յականջս ունել զոք:

Orécchio dell' Áncora. Ականն խարսխին. (ե լայնուն ձանկի խարսխի նմանն:)

Orécchio d' Ásino. Խոտ ինչ սոճապաւանի՝ Իշունկն. կոչի և Consolida maggiore.

Orécchio di Tópo. Խոտ ինչ սոճապաւանի՝ Մկնաականջ. կոչի և Orecchia di Vispistrello, կամ Pilosella.

Orécchia d' Úomo. Բոյս ինչ. կոչի և Asaro.

Orecchióne, ոյ. Ականջ մեծ: Մարդ ինչ մեծականջն:

Orecchióni, ոյ, յոյ. Ի ախտ ինչ մանուկ ունիան, որ խափանէ զծաղումն կերակրոյ. կոչի և Gattone.

Orecchiúto, ta. Մեծունկն: ապուշ գլուխիւը:

Oréfice, ոյ. Ոսկերիչ. արծաթագործ. գոլսոմնդ:

Oreficería. Ոսկերչութիւն. արծաթագործուն: գոլսոմնդութիւն:

*Oréggio. և, Oréglia. տես Orezza, և Orecchia.

Oreoselíno. Բազակատս լեռնային նեխուր. կամ կաղամս. վայրի քարոս: կոչի և Apio montano.

Orería. Ոսկեղինք. ականջիք ոսկեղինք:

Orézza, Orézzo, *Orezzaménto. Սիւք. սիկ. հոտմ բարեշունչ:

Órfana, ից. Որբ աղջիկն: եօթնամեայ գէզ:

Orfanéllo, Orfanétto, Orfaníno, նոմ. Որբ մանուկ. որբ: եօթնամեայ:

Orfanézza, Orfanità. Orfanitáde, - táte, ից. } Որբուհի: եօթնամեայ:

Órfano. Որբ: եօթնամեայ:

*Orfanotrófio. Որբանոց:

Órfico, ca. Որփեական. որփեական (տաղք:)

Organále, ո. Տես Organico. Vene organali. Փողերակք. (են երակք փողին, կամ պարանային՝ հնար ի գործածական՝ որով յօդի ձայնին:)

Organáre, Organáto. Տես Orzanizzare, նէ:

Organétto, նոմ. Փոքրիկ երգիոն:

*Organicaménte, ի. Գործիքապէս. կազմակերպութեամբ:

Orgánico, ca. Գործարանաւոր (մարմին.) գործարանական. գործիքական: կամ գործիքական. կազմուածական. կազմուածոյ:

Organísta, աց. Երգիոնահար. հարկանող երգիոնի:

Organizzáre, ն. Կազմել զգործարանս կենդանոյն. հանդերձել գործարանօք: կազմակերպել: կերպանել. կազմել. յարդարել:

Organizzáto, ta. Կազմեալ գործարանօք. գործարանաւոր: կազմակերպեալ:

*Organizzazióne, ից. Կազմուել գործարանաց կենդանոյն. կամ անկուածոյ տնկոյ: կազմակերպուել: կարգադրուել. յարդարուիլ:

Órgano. Գործարան կենդանական. գործի. գործարան: մկնորդ: երգիոն. (արդեաց:) եղանակ: Organo di mare, կամ Cánne d' Órgano. երգիոն. (ի խեցեմորթի ինչ ծովային՝ ի ձև երգիոնի:)

Organúto, ta. Տես Organico. Feste Organute. Տես Orgie.

Orgásmo. Խառն ինչ. Բորբոք առիանաց: Բորբոքիլ. կամ յայգ կրից. յուզումն կենդանական ուժեաց: վրդովմունք:* mettere in orgasmo. յուզել. վրդովել:

Órgia. Ցաւ ինչ. յորիքկանդնեան:

Órgie, չից. Սպանիչ արատաճառական պաշտամունք:

*Orgogliaménto. *Orgogliánza. Տես Orgoglio.

Orgogliársi, չ. Orgogliáre, է. Գոռոզանալ. փքանալ. հպարտանալ: Խաղալ ի մտի:

Orgóglio. Գոռոզութիւն. ամբարտաւանութիւն. հպարտութիւն: montar in orgoglio. գոռոզանալ:

Orgogliosaménte, ի. Գոռոզաբար. հպարտութեամբ:

Orgogliosétto, ta. Փոքր ի մեծամիտ. քաջամոյն:

*Orgogliosità, Տես Orgoglio.

Orgoglióso, sa. Գոռոզ. ամբարտաւան: Խաղալի:

*Orgogliúzzo, նոմ. Ամբարտաւանութեամբ ինչ հոգւոյ. ոգի ինչ ամբարտաւանութեամբ:

Oriafiámma. Դրօշակ ինչ ոսկեզօծ յորում պիարիճ էր քաղաքին: փեսաք. Ածածին. կայսերական:

Oriána. Աղջ ինչ մանուկ չափազանց ներկից. և առնէն ուստի հանեն զայն ներկ:

Oribándolo. Գօտի ինչ:

Oricálco. Արոյր. արկնճ փայլուն. պղինձ ծխտել. էլեկտրճ: ոսկի գործել ի փայլուն պղնձոյ: oricalchi. փողք պղնձիք. պղնձափողք:

Oricánno. Ինչ անուշահոտ ծառոյ. (ե սոճոյ փոքր և նեղատերեւ:)

Oricálco. Ի ներկ ինչ կաղմել ի մարդիկայիւն միոյն և յայլ նեխուոց, որով ներկին ղուխայս:

Orichícco, Orichíco, Orechíccо. Խաչ (յորենաւոյ. կեռասենոյ. նշենոյ. և այլ նմանց ծառոց:) գամիր:

*Oricanócchia. Աղեկատ ոսկի:

*Oricriníto, ta. Ոսկեվարս. ոսկեհեր:

Orientále, ո.* Orientalíssimo, ma. Արեւելեան. արեւելեայն: ծագրէտ. լուրէտ:

Orientáre, ն. Իառն նաւուդեաց. Դարձուցանել ինչ ի պատշաճ դիրս. կամ ի պատշաճ կողմն երկրի: le vele. դարձուցանել զառագաստս ի հողմն կոյս:

Oriénte, ոյ. Արեւելք. արեւելեան կողմն. ծագումն. կենդանագոյնս:

*Orificería. Տես Oreficería.

Orifício, Orifízio. Բերան. երկք. մեռոք. ադգէ:

*Origamo, Origano. Ջուրթակ (ե առնէն ինչ վայրի և հոտառէտ. կոչի և Rigamo, և Érba d' Acciughe. կիւնիլ ձիոյ: ը ոմանց՝ ջրիցն:

Oríge, ոյ. Ալիքաղաղ. կամ խարդաւանք. (ե կենդանի ինչ ափրիկէի յազգէ եզիցն ընդարձակաց. ի չափ վայրի ցլոյ:) եզնէ:

Originále, գոյ, ոյ. Սկզբնագիր. բնագիր: առաջնակ: սկզբնատիպ. նախատիպ. նախագաղափար:

Originále, ածն, ո. Ծնեալ. բնիկ: սկզբնական (մարդ:)

*Originalità. Սկզբնականութիւն. ծնդրնութիւն:

Originaliménte, ի. Սկզբնաբար. ը ծագման. ի բնիկ անդրանուա. ի վերնասուն. ի ծագման անդ: molte parole latine sono originalmente greche. բազում բառք լատինացւոց ծագեն. կամ բղխեն ի յունաց:

Originaménto. Տես Origine.

Originare, ն. Տալ զծագումն. կամ զսկիզբն ծագեցուցանել. ը ծագել առնուլ զծագումն. զսկիզբն:

Originariaménte, ի. Ի սկզբան անդ. առ և Originamente.

Originário, ia. Ծնեալ. ծագեալ: ծնօղ. ծագօղ. առաջին:

Origináto, ta. Ծնեալ. ծագեալ. սկզբնաւոր:

Originazióne, չից. Տես Origine.

Ori-

Orígine, կի· Ծագումն· ծնունդ· սկզբնաւորութիւն· սկիզբն· ազգութ: աղբ:

Origliáre, ւ· Գաղտ ունկն դնել: գաղտ ելմտ: հետաւորել· որոնել· տեղեկանալ:

Origliére, աբ· Խարճ եղեամաց: խոզ եռաթզուք:

Orignac. Կդզ· ինչ ամերիկեան Alce կդ:

Orína. Մհզ: պիսի:

Orinále, աբ· Միջանոց· միզարան· կճղակ: պիսի գաւազ· հաւնոց: անօթ ինչ ապակի, կի խեցի ի պէտս Թորման չքաշանաց:

Orinaléttо, Orinalíno, նաե· Տես Orinale.

Orînáre, ւ· Միզել· աա պեօփիչ: far orinare· զրզռել ի միզել:

* Orinário, ia. Միզական:

Orínci. Բաա ծադ'· Andare, mandare in orinci, ածն· Գնալ, առաքել զոք ի հետաւորան· ի տար ց:

Oriolájo. Ժամագործ: սահաթչի:

Oriólo. Տես Oriuolo.

Oriône, աբ· Հայկ· (է համառաւելագոյն ինչ:) էնէոփ:

Oríre. Բաա լաթ· Տես Naseere.

* Oriscéllo. Տես Orlíccio.

Oriuolájo. Տես Oriolajo.

Oriuólo; Orológio. Ժամացոյց: սահաթ: a sole, կի a luna. Ժամացոյց արեգակնային, կի լուսնական: a acqua. Ժամացոյց ջրային: a polvere. Ժամացոյց աւազեայ: da tasca, կի a mostra. կի մատ mostra. Ժամացոյց անձայն, կի Ժամացոյց դրսանի: avere il cervello a oriuoli. Գլխել ցիւոհամիտ, կամ անհաստատ:

* Orizzóne. Տես Orizzonte.

Orizzontále, հ· Երեքթաական· Հորիզոնական: Հորիզոնական· զուգահեռական առ հորիզոնն:

Orizzontalménte, հ· Աա երեքթաս· Երեքթաս կոյս· զուգահեռական առ երեքթաս, կի առ հորիզոնն:

Orizzónte, աբ· Երեքդրք· հորիզոն· սահման:

Orláre, ն· Ժանդաբանել· կարել Ժանդաբանաս կամ թել զսպառաճաձս հանդերձից· զարգարել Ժանդաբանել (զհանդերձս:) էնէոլանոփ· էնէոբանս գնոլան պիսիի: d' argento un vaso. պատել արծաթով զարդանակ անօթոյն:

Orláto, ta. Ժանդաբանեալ, ած:

Orlatúra. Ժանդաբանութիւն· Ժանդաբան:

Orlíccio. Կնդղ հացի: էնիի գաղտագող: սպառուածք հզր: էնոբ:

Orlicciuzíno, նաե· Փոքրիկ կճղակ հացի:

Órlo. Ժանդաբան զգեստուց: պինծկի: orlo del panno. սպառուածք Ժամ եզր շուխայի: պահս էնոբը: եզր· ափն: էնոբ:

Órma. Հետք ոտից· հինք ոտից· չաւիղ: էդ: նշանակ· նշան: նիշն: օրինակ: dar l' orma: ուսուցանել· վարժել· Dar l' orma a' topi. աասակ է, ե ասէ ընդ կապոյտ պնտանի' աասնոյ որոյ, չէ հնաւ գոլծել ընդ: Ձաւ ախտս ցուցանել մանոյ:

* Ormai. Տես Oramai, Omai.

Ormáre չէ· Պնդիլ զինի հեռուոյ, կի զչեռս գաղանագ· հեռաղաւել, զինել զչեռս: էդնիի:

Ormatóre, աբ· Հի տանուտս գաղանագ:

* Ormeggiársi, յ· Ածկանիլ զնաւթիսին· խարսխիլ: ormeggiarsi a due. արկանիլ խաչանիլ կրկին խարիսխս:

* Orméggio. Մալուխ խեցւոյ· (է կառան' որ պինդ ածի զնաւն' ի խեցւոյ հնուն:)

Ormesíno. Կերպաս ինչ մետաքսեայ:

Ormiére, կի Aliotite. Տես Orecchia marina.

Orminiáco. Ընձիւղ ինչ խառնուածոյ' ի պէտս ոսկեզօծութեան· որ կոչի և Bolo Armeno. Հայկաւան:

Ormíno. Տունկ ինչ պղպտիղական:

* Ornamentále, հ· Զարդու· պատշաճել առ զարդ:

* Ornamentíno. Զարդ փոքր:

Ornaménto· Զարդ· զարդարանք· պաճոյճ: պէյնէ· պիտեն: պարծանք· փառք:

Ornáre, ն· Զարդարել· պաճուճել: փոխելմտ:

Ornataménte, հ· Ornatissimaménte. Զարդուքս· զերեցկաղարդ· գեղեցկիս· վայելչաբար:

Ornáto, գոյ· Ornaménto. Զարդ· զարդարանք:

Ornáto, ta, ած· Ornatíssimo, ma. Զարդարեալ· պաճուճել· զարդարուն· վայելչազարդ· փոխանակ: ornato dicitore. գեղեցկաբան· ոչ-բռնախօս:

* Ornatóre, աբ· Ornatríce, կի· Զարդարող:

Ornatúra. Զարդարանք· զարդ· Հղանակ զարդարելոյ:

Ornitógalo. Տունկ ինչ բուսեալ ի ցանկս և յանդս:

Ornitoliti, աբ· յոփ· Քարացեալ մասունք թռչնոց· որ են կոտիք, եղունգունք, ոսկերք, ձուք, բոյնք, և այլն:

Ornitología. Հմտութիւն թռչնագրութեան:

Ornitólogo. Հմուտ թռչնագրութեան:

Ornitopode, կի Piéde d' Vccello. Տունկ ինչ, սպրս գաւանի' Թռչնոտն:

Órno. Սրկի· (ծառ ինչ նման հացւոյ:) ափ աքաճ:

Óro. Ոսկի· ածի· d' oro. ոսկեղէն· ոսկի· արծաթ: oro sodo, կի massiccio. ձոյլ ոսկի: oro in massa. ոսկի անպործ· ձոյլ ոսկւոյ: փխէնէ: oro in verga. գաւազան ոսկւոյ: պխոլոփ: oro tirato. ոսկեթել: պրմա: oro in moneta. ոսկի գաղ հեկան: miniera d' oro. ոսկեհանք· ոսկեածին, բուք ոսկւոյ: vasellame d' oro intagliato. անօթք ոսկեքանդակ: vesti di brocato d' oro. ոսկեզօծ պաճուճ· ոսկեհուռն գիսակք: փպա: tutto ciò, che luce, կի risplende, non è oro. ասան· ոչ ամ որ փայլէ ոսկի է· ոչ ամ երկայնի' Հմարիա է: rídurla, կի recarla a oro. բանադրակել· ի կնատար ածել: d' oro in oro, ած· ոսկի (գահեկան:) և այ գերազանց· պատիւ· տուն և Schietto, Legittima. Valere tanto oro. Լինել քաջայարմար· պատուական, պատիւ: parere, կի sembrare un oro. երևել բարի, կի ընտիր: stare nell' oro. վայելել' իբրև ըստ ինքեան· յօրանալ' ի չիտուե: oro potabile. ոսկիջուր· (է ոսկի հալել' ի քիմիայութիւն յարբունս գեղոց:) metere a oro, կի d' oro. ոսկեզօծ առնել: Oro bianco. Տես Platina.

Orobánche, աբ· Խոտ ինչ ձեռասակաւ և հեղձուցիչ ընդոց· առ ոմանս աասի Succiamele, Fiamma, Fuoco, Mal d' occhio, և Erba da Toro.

Orobiti, յոփ, աբ· Տես Ooliti.

Oróbo. Բիսեան· (է ունդ ինչ վայրի, զոր Հմարեն պղաշնեայց:) կոչի և Ervo, Moco salvatico, Veggiolo և Lero. էնէնէ· պատաղ:

Orochícco, Orochíeo. Տես Orichico.

Orológio. Տես Oriuolo.

* Oróltra; հ· Տես Orsù.

Orometría. Ժամաչափութիւն· (է արհեստ որոշելոյ և իմանալոյ զժամս:)

Oróscopo. Աղեթագր· ժամ· ախտագր: բաւի· ախնէր:

Orottére, աբ· Կոպաբ· (ըստ տեսանելոյ' է եզր օրհն տեսութեան, կամ բոլոր առարկայն տեսեալ:)

Orpellájo. Ոսկեզօծագործ մոլորոց· որ ոսկւոյ օծանէ զմոլորս:

* Orpellaménto. Զառկումն առագաստին· պատրուակութիւն:

Orpelláre, ն· Զառկել· խառգմանաբ առագաստել· պատրուակել ըստ կերպարանաց բարւոյ· պատճառել: գաբաթնոփ: le sue colpe. ծածկել զմեզս իւր:

Orpelláto, ta. Զառկեալ· առագաստեալ· պատրուակեալ·

ամակիաւոր կերդ :

Orpéllo . Ջաւոկ (ոսկի :) կամ պղինձ : պատրուակ . ստակաստա . պատճառանք : Հակառակ : porre orpello առագաստել է կերպարանօք բանալ : Orpéllo տրիք կոչի և Oro cantarino .

Orpiménto . Ջաւոկ . (է ազգ մինդեղոյ դեղին , կամ ոսկեգոյն :) դեռևիկ . ղեռնգէ : կոչի և Orpino minerale , կամ Arsenico giallo .

Orpíno . Տունկ մի ծմակային :

Orránza . Orráre . Տես Onoranza , ևն :

Orrendaménte , ի . Վատապէս . անողորմ . դաժան նայուածք :

Orréndo , da . Orrendíssimo , ma . Վատակիր . ահագին : հեշտակերպ : անգութ . գաժան : դալկի :

Orrettízio , ia . Բառ օրինաց " Պահապարտ (գրուածք յոյժ յորում լաւել է մեղ կարևոր ի բացատրել :)

Orrévole . Orrevolézza , ևն . Տես Onorevole , ևն :

Orrezióne , ի . Պահապարտաւորի . (է լուսնի հարկաւոր մեղ իրի ի գրուածս :)

Orríbile , ի . Orribilíssimo , ma . Սոսկալի . ահեղ . ահագին . սարսափելի . աղետալի : գօրգնաչ . հեշտակերպ : դաժան . վաղիր . նողկալի . նախատալից . վատաբնութ : հերգոսի . քինաւ :

Orribilità , - ; táde , - táte , ի . Սոսկութիւն . զարհուրանք . արհաւիրք : del odore . ծանհանոութիւն :

Orribilménte , ի . Orribilissimaménte . Սոսկալապես . ահագին կերպ :

Orridétto , ta . Փոքր մի ահագին . երկիւղագին :

Orridézza . Orridità . Տես Orrore .

Órrido , da , Orridíssimo , ma . Տես Orribile .

Orrífico . Տես Onorifico .

Orróre , ը . Սոսկութիւն . արհաւիրք . զարհուրանք . ահ : հեշտակերպ . ինդ . գօրգնաչ . աղետալից : գարշահոտ . զզուելութիւն : իրգահ : aver in orrore . սոսկալ , սարսափիլ : խորշիլ . ինի գօրգնաչ : գարշիլ : իրգահ կերպ :

Órsa , ի . Սիրկ մեծակ : փոչի այծ : orsa maggiore . Սիրկ մեծ . ապրիս փոքրիկ էգպէր : minore . արկ փոքր : փոքրիկ ապրիս : (են երկու համաստեղութիք :)

Orsacchíno , Orsácchio , Orsacchiótto , Նոմ . Սիրկ փոքր . կորիւն արկոյ :

Orsáta . Որձք . կոմ . հեծուելք . քուրքք . (ասի զայն նշան հեծուելոյ , և ողոյ :)

Orsátto , Orsicéllo . Սիրկ փոքր . կորիւն արկոյ :

Orsíno , na . Սիրկային . արկոս :

Órso . Սիրկ . այծ : leva le pere , ecco l' orso . առաջ . զգոյշ լեր ընկից քոյ : lasciar le pere in guardia all' orso . առաջ . հանատալ զգաստն ի պահպանութիւն գայլոյ : menar l' orso a Modena . քաղաք հարկաւորել ի գործ անպատիւ , և անշահ : non ischerzar coll' orso . մի արկաներ զանձն ի վտանգ : vendere la pelle dell' orso, avanti che si pigli . խոստացող նախ քան անհատաստի : andare a veder ballar l' orso , մեղանիլ : pigliar l' orso . արքեհալ : l' orso sogna pere . զոր ինչ ոք սիրէ , ընդէն և երազէ :

Órso . Է և գործի ինչ յոկնելոյ գաստակ :

Órso di Mare . խեցգի ինչ . որ կոչի և Messacara .

Orso maríno . Սիրկ ծովային : այծ պատիզ :

Orsójo . Հիհած մեղաքարշ . (է մեղացան) զոր ի կերբ առնուն ի հեռուստ :) տես և Orditura .

Orsù , ի . Սիրկ . հաւատ . հայ . ծո . եկ , եկ երբ ազէ . եկայք : հայդե . փէկո . փէքնոփ :

Ortáccio . Պարտէզ անպատճան , մնդատգ :

Ortággio . Բանջար . խաւարտ : պանդխոի :

Ortáglia , ի . Ortále , ը . Տես Orto .

Ortefica . Սիխա ինչ մարմոյ :

Orténse , ի . Պարտիզի . պարտիզական (խոտ)

Ortica . Եղինջ . եղինջ : ըղեան օխտ : խայծի խղճի :

Ortíca di Máre, կամ Ortica Marina . Եղինջ ծովային . (է կենդանատուն ինչ . զոր ռամիկք կոչեն և Portе marine .)

Orticellácio , Պարտիզի անպատճան :

Orticéllo ; Նոմ . Պարտիզի : պարտէզ փոքր :

Orticheggiáre , ն . Հարկանել , կամ խայծել եղջեամբ :

Ortichéto , Պարտէզ եղջի :

Orticíno , Նոմ . Պարտիզիկ : փոքրիկ ածու պարտէզոյ . (առ ողջոյնաբար ասի զայնմ մանուկ՝ որ փոքր ի քարձր է քան զայսոսիկ պարտիզին , և է ընկերնոյ թե պարտիզ նր . և յառաջոյ իւր ունի զփոքր պատպարան որմոյ :)

Ortívo , va . Բառ ապրպեշանիդ . Ծագողական :

Órto . Պարտէզ . փոչիճ . ծօղան : non cacciare alcun dell' orto . առ ոչինչ համարել զոք : Ելք արեւ . արևելք : կիան փոդոսաս :

Ortoceratíti , ը , յոյ . Սպզ ինչ քարացեալ խեցեմց :

Ortodossía . Ուղղափառութիւն :

Ortodósso , sa . Ուղղափառ . ուղղադաւան : դիպին :

Ortodossógrafo . Մատենագիր ուղղափառութե . որ մատենագրէ յայնպս մատենից ուղղափառութե :

Ortodromía . Ուղղադնացուցիչ . (է գիծ ուղիղ զոր գծէ նաւ ինչ ընթացեալ նովին հոլմով :)

Ortografía . Ուղղագրութե (քերականական :) ենլ : Ուղղագրութե . (է Հարատարակութեաց՝ է գծագրութե կառուցման չինուածոց :)

Ortográfico , ca . Ուղղագրական . ուղղագրութե :

Ortografizzáre , ն . Ուղղագրել . գրել անվճարտ ըստ կանունի : խմլ եղիդէ :

Ortoláno , գոյ . Պարտիզպան : պահնչպան : է և ինչ թռչուն ինչ բարեհամ : e' fa , come il can dell' ortolano . առակ . ոչ ինչն ի կերբ առնու , և ոչ այլոց ինչ տայ ի կերբ առնել :

Ortoláno , na , աի . Պարտիզի . պարտիզական . պարտիզային :

Ortología . Ուղղաբանութե . (է մասն քերականութե , որ ուսուցանէ ուղիղ արտասանել և խօսել :)

Ortopedía . Ուղղավարժութե . (է արհեստ ուղիղ յոյժ , և կամ յառաջապահման գիտս մատուցանելոյ առ պակասուն , և առ ոտգեղութե մարմնոց տղայոց :)

Ór via . կամ Orsù . Սպզէ . հայտա . եկ . բեր ազէ : հայդե . փէնոփ :

Orvietáno . Դեղոյծաի ինչ :

Orúra . Տես Orería .

Orúzza , Նոմ . վամ մի . պահ մի . վայրկ մի :

Órza . Պարան ինչ զոր կայմեն ի ծայր առագաստ կալի նաւուն ի ձախմէ : օտաս : orza alla banda . ձախափայ : ոլորտ լերուք : esser all' orza , կամ di burina . մերձենալ առ հողմն . կամ միանալ ի հողմն կոյս . andare all' orza . նաւարկել հողմնանկի , կամ ի ձախմէ : or da poggia , or da orza . երբեմն յաջ և երբեմն յահեակ (նաւարկել :) caricar l' orza , մեղանիլ առ կին :

Orzajuólo . Գալարեղեան պղպատ գոյացեալ յարտաս նուհս պատց :

Orzáre , ն . Նաւարկել ի ձախմէ : օտալամ : տես և Contrastare .

Orzáta . Գարեջուր . (է ըմպելի ինչ կազմեալ յեփեալ գարեղոյ) թաւեալ . առեալ փոխոտս : տես և Lattata .

Orzáto , ta . Գարեխառն . խառնեալ է գարեղոյ :

Orzése , ի . Որթ ինչ պղնձի խաղողոյ :

Órzo . Գարի . առեալ : orzo non è fatto per gli asini . առակ . պատուականաք չէն հասանաստեալ ի պէտս անասնոյ :

OSánna. բառ եբրայական. Ողորմեայ:
Osannáre, ս եբրգ. ողորմեայ:
Osáre, ս Համարձակիլ. իշխել. յանդգնիլ: Հնար. բեր. երկեր:
* Osattíni, ած. յոգ. Տես Usattini.
* Osbérgo. Տես Usbergo.
Oscabrion, Oscabriorn: Խեցի ինչ ծովային: կոչի և Cimice di mare, Navicella, Bruco marino, Porcelletta, կամ Scialuppa marina.
Oscenaménte, ած. Պատշաճաւորեալ:
Oscenità, - táde, - táte, իգ. Պատշաճաւորեալ. վավաշաւորեալ. յայրաւորեալ: Քահիլ:
Oscéno, na. Osceníssimo, ma. Պատշաճ. վավաշ. գարշ. յայրաւոր: Քահիլ:
Oscilláre, ս. Ճօճիլ. (իբր շարժիլ առկախեալ մարմնով:) տալտնիմ:
Oscillatório, ia. Ճօճական (շարժուն:)
Oscillazióne, իգ. Ճօճումն. Հնձանք (առկախեալ մարմնոյ:)
Oscio. Խրկիտաւակ ինչ:
Osculáre, ս. Համբուրել. (ըստ երկրաչափից ասի զշշոփանին երկուց կոր գծից, որք զուգընթացան հաւր կորացմանէ՝ի հարկ ևս ինչ շօշափեան:)
Osculatóre, ած, ած. Համբուրօղ (շատախիզ, կամ բաղտասէր:)
Osculazióne, իգ. Համբուրումն, կամ համբոյր (երկուց կոր գծից:)
* Oscurábile, ած. Խաւարելի:
Oscuraménte, ած. Աղօտաբար. Ընդ աղօտ. Նսեմաւբեր:
Oscuraménto. Մթագնութիւն. Նսեմութիւն. աղօտաւորեալ:
Oscuráre, ս. Նսեմացուցանել. աղօտացուցանել. խաւարեցուցանել: Գաբրիմոտ: ե. և Oscurársi, յ. Նսեմանալ. աղօտանալ. խաւարիլ. մթագնիլ. վատիլ (աչաց:) Գաբրիմոտ:
Oscuráto, ta. Աղօտացեալ. Նսեմացեալ:
* Oscuratríce, իգ. Աղօտացուցիչ. խաւարեցուցիչ:
Oscurazióne, իգ. Տես Oscuramento.
Orcurétto, ta, նոմ. Փոքր մի աղօտ, նսեմ, ևն:
Oscurézza. Նսեմութիւն. խաւար. Գաբրիլբեր:
Oscuríccio, ia, նոմ. Աղօտանուաղ. աղօտ:
Oscurità, - táde, - táte, իգ. Oscúro, գոյ. Նսեմութիւն. աղօտաւորեալ. խաւար. աղջամուղջ. Գաբրիլբեր:
Oscúro, ra, ած. Նսեմ. խաւարչտին. աղջամղջին: Գաբրիլբեր: ոստրմ. աղեւաղի. տխրագին: Մթին. դժոխաբնակ: կնին. աղտոտ. Անձրեւ. ամպամած. անաստղ. անարփ: ած. colore. մեղր դոյն: գոյս. ևն:
Oscúro, հ. Ընդ աղօտ. աղօտաբար. Նսեմութիւն:
Osíride, իգ. Ի տունկ ինչ անուս:
Oso, ósa. Յանդգնաբար. Համարձակ:
Ospe, ած. բառ լատ. Տես Ospite.
Ospedále, ած. Հիւանդանոց. անկիլանոց: հոգեվարք: de' pazzi. յիմարանոց: խիմբոխանէ:
* Ospedalità, ևն. Տես Ospitalità.
* Ospitábile, հ. Հիւրընկալ. հիւրասէր. օտարաս.
Ospitále, հ. սէր: գաղթիք գոգաւ երկին:
Ospitále, գոյ, ած. Տես Ospizio.
Ospitalità, - táde, - táte, իգ. Հիւրընկալութիւն. օտարասիրութիւն: գաղթիք պշտութ. գնդագիւղ:
Ospitalménte, հ. Հիւրընկալաբար. օտարասիրաբար:
Ospite, ած. Հիւրընկալու. գաղթիք գոգաւ երկին: հիւր. օտար: գաղթիք:
Ospiziáre. Տես Alloggiare.
Ospízio. Հիւրանոց. օտարանոց. հիւրատուն: հ. տգիրեան:
Ossáccio, ինչ. Ոսկր մեծ, կամ յոռի:
Ossájo, գոյ. Ոսկրապուծ: երկրպագ:
Ossalida, Acetósa. Թթրիկնուկ: գոգաւ գնալաբ: կամ

Ossáme, ած. Ossámi, յոգ. Ոսկերք. ոսկերատի. երկիր:
Ossatúra. Շարք ոսկերաց. ոսկերատի. կմախք: երկիր: կմախք մեքենային:
* Ossecráre, ն. Պաղատել. աղերսել: նուաղ երկիր:
* Ossecratióne, իգ. Պաղատանք. աղերս: նուաղ:
Ósseo, ea. Ոսկրեղէն: երկրպէն:
* Ossequénte, հ. Ընծայիչ. ակնածու:
Ossequiáre, ն. Ընծայել. յարգել. պատուել: ասյ. եր կիսաերկիր:
Osséquio. Յարգանք. ընծայանք. պատիւ. հնազանդութիւն: ասյեր. հրաման. երեսից յուզարկաւորութեան ընթացք:
* Osseqüiosaménte, հ. Յարգանօք. պատուասիրաբար. հպատակութեամբ:
Ossequióso, sa. Ossequiosíssimo, ma. Ընծայիչ. պատուաբեր. փղձկ'ի ծառայութիւն. ակնածու. հնազանդաւոր. խոնարհամիտ: ասյեր երես. հրամանաւ ընթացուկ:
* Osserélło, նոմ. Ոսկր փոքրիկ: կորիզ մանր:
Osservábile, հ. * Osservabilíssimo, ma. Երևելի. նշանաւոր: պէտի պատուել:
Osservagióne, իգ. Osservaménto. Պահպանութիւն:
Osservandíssimo, ma. բառ լատ. * Osservatíssimo, ma. Ակնածանապատիւ. (ի սոնուն պատուոյ:) ասպղեկեալ:
Osservánte, հ. Պահօղ. պահպանօղ: օրինապահ. կանոնապահ: կրօնաւոր: Osservánti. են կրօնաւորք ինչ կարգի Ֆրանչիսկանաց:
Osservánza. Պահպանութիւն (օրինաց:) կանոնապահութիւն: de' comandamenti. պատուիրանապահութիւն: Մտածում. հայեցուածք. քննութիւն. դիտողութիւն. մտադրութիւն: Ընծայանք. յարգանք. պատիւ: ասյեր: տպաւորութիւն: կանոն կրօնի, կամ սահմանադրութիւն: osservanze legali. օրինական խորհուրդք:
Osserváre, ն. Չննել. քաջ քննել. կշռել. մտածել. քաջ նշանակել. դիտակաբ երկեր. նասիկ երկեր. դիտել. ղրք. հոգել'ի վրայ ուրուք. լստրուել: երեսիք երկեր: պահել (զօրինս, զոնձ, զկանոնս.) հնազանդել. (օրինաց.) պահպանել. նուիրական. ատլասել. նպատ օրէնս պահել. կիսատատուածոզան իբր: Գիտել (զասացեղս, ևն:) պատիւ. alcuno. պատիւ մատուցանել. ասյեր:
Osservataménte, հ. Խորհրդով. կանակաբ. զգուշութեամբ:
Osservatívo, va. Երևելի. նշանաւոր:
Osserváto, ta. Չննել. քննել: պահել, ևն:
Osservatóre, ած. Պահօղ. պահպանօղ: քննօղ. քննիչ: դիտօղ. որ պահէ զկանոնսն. հաստատուն'ի խոստումնոյ: della legge. օրինապահ: della natura. բնաղդին. բնախոյզ:
Osservatório. Դիտապանդխանոց (աստղաբաշխ՞)
Osservatríce, իգ. Պահօղ:
* Osservazioncélla, նոմ. * Osservazioncellúccia. Հպատաւոր քննութիւն, կամ դիտողութիւն:
Osservazióne, իգ. Դիտողութիւն (ասուածաբանական, ևն.) ընդունելի. քննութիւն. ծանօթութիւն:
* Ossésso, sa. ած, ած. Սխալահարեալ. դիւահարեալ. ձիւնէ: * Դիմաբարձուկ. ընդարձակ:
* Ossétto, Ossicíno, նոմ. Ոսկր փոքրիկ:
Ossiacánta. Տունկ ինչ փշալից: կոչի և Marruca bianca, Lazzeruolo salvatico. Վայրի ալրձի:
Ossicédro. Տունկ ինչ փշալից. և նման Ginepro:
Ossicráto. Քացախաջուր. (է ըմպելի ինչ խառնեալ'ի քացախոյ, և'ի կիսոյ:)
Ossidáre, ն. փոխարկել'ի գոյացութիւն ժանգու:

Ossidazióne , իգ. փոխարկումն ի թոյացութիւն (թթուաձոյ):
Ossido . Ի քիմիական գոյացուի ինչ թթուաձոյ:
Ossidiáno , na , adj. Տես Obsidiano .
Ossidionále , adj. Corona ossidionale . Պսակ որ շռայլեան (եր որսակ ինչ, զոր ապրեալ հասուածոյնքը այնմ՝ որ ազատեր զքաղաքն ի պաշարմանէ :) Monera ossidionale. Իրաւ պաշարման (և այն դրամի զոր հատանէին ի ժամանակի պաշարման :)
Ossidióne , իգ. Assédio . Պաշարումն (քաղաքի :)
Ossificársi , յ. Լինել ոսկր . գառնալ, կամ փոխել յոսկր : ունի օչ :
Ossificáto , ta . Փոխեալ յոսկր :
Ossificazióne , իգ. փոխարկումն յոսկր :
Ossífrago , adj. Ոսկրաբեկ . եւ ինեն. (և Թռչուն ինչ) կոչի և Aquila marina. ըստ Ծովարծուի :
Ossigenáre , ն. փոխարկել ի Ossigenõ .
Ossigenazióne , իգ. փոխարկումն ի Ossigeno .
Ossigeno . Ըստ քիմիականաց է գոյացուի ինչ տարրէ պատճառ թթուաձոյ , և կիզղուն : տուեալ ըստ ի՝ յիմեամանին :
Ossigenometro. Գործի ինչ քիմիական ի ղնել զաս ծինան յարեարուն օդոյն առ տուրեաս շնչոյ . կոչի և Eudiometro .
Ossilápato . Աղբ ինչ Lapazio ըստ Ա՛ելուկ անկոյն :
Ossiméle , ար. Օշարակ կազմել ի քացախոյ , ի մեղուի , և ի Ջրոյ . տուեալ ածուպաձոյն՝ Մեղրաջրացան :
Ossizzácchera. Օշարակ կազմել ի շաքարէ , և ի քացախոյ . տուեալ ածուպաձոյն՝ Շաքարաքացախ :
Osso . յոգ. Լինի gli Ossi , le Osse , le Ossa . Ոսկր . եզ ին : osso lacrimale , կիզ osso unguis. տես Ungis.
Osso sacro. Ոսկր սրբանին ossa innominate . տես անուն ոսկրից : osso delle frutte . կորիզ : ընկոյզ : aver l' osso del poltrone . առած . լինել ծոյլ ի բնէ : egli è osso , e pelle . մարմնի ոչ ճարեալ է յոսկերան . վրիս է յոյժ : coll' arco , e col midollo dell' osso : ոգեւոյ չափ . յոյժ զօրուն : lasciare in checchessia le polpe , e l' ossa . առած . վատնեալ իսպառ . ի նորա տուեալ մաղոնիլ : carne senz' osso . տես Cazzo . Avere alcuna cosa fitta nell' osso . Անձկալ առիսմամբ . լինել դիւրատես առ իմն : torre a rodere un osso duro . մահիլ ի դործ ինչ դժուարին :
Ossocrózio. Սկեղանի ինչ վն խաւսել ոսկերաց, եւն:
Ossóso , sa . Ossúto , ta . Ոսկրաւոր . ոսկրուտ : ոսկրի : ուժգոսկր :
Ósta . Տես Ostessa .
Ostácolo . խոչ . արգել . ընդդիմանալ : ընկնել :
Ostággio . Պատանդ : եկեղ :
Ostále. Տես Ospitale .
Ostánte . Ի ընդհանրութեան բային Oskatè . բայց միայն նախ այ՝ ի կիր ածի , այլ միայն զաղջատական ունի նիկին ունի յառաջի . Non ostantechè . ընդհակառակ . ընդդէմ . ընդդէմ կալ . խոչ արկանել գործոյ . փոյթ . նախ օչխ :
Ostátore , ար. Դիմակաց . հակառակորդ :
Óste , ար. Վանատուր . պանդոկապետ : գործակից . հանձ . ընդհանրեցի : fare il conto , կիզ la ragione senza l' oste . առած . նուազել զհաշիւ առանց պանդոկապետի : Իրաւ : դիմադիր . գործակից : Չքաւ . (ըստ այմ ներանձնաւորեալ է ի .) առներ : andare , e venire a oste , եմն . քանակել . ուրուանալ : Տե՛ս կողմնացոց : uccellar l' oste , e lavoratore . խաղալ զերկուսեան եւս . Ցայգ առնել զընտանի :

Osteggiaménto : Բանակումն . զանազիլն :
Osteggiáre , ն. Բանակել . հարկանել զբանակ : տես գոռալ : una città . նուաճել զքաղաքաւ :
Ostellággio . Տես Alloggiamento .
Ostelláno . Վանատուր . պանդոկապետ :
Ostelliére , ար. Ostéllo . Իրանն . գնակարան :
Ostélo , Stélo . Ջօդուած . ոտ անկոնդ :
Ostensíbile , ն. Ցուցանելի :
Ostentaménto . Տես Ostentazione .
Ostentáre , ն. Ընդհանրացեալ լինել . պանծալ . առնել ի ցոյց . պարծել : ընդանդամ . աւելոյ :
Ostentatóre , ար. Ընդհանրացեալ . պարծող .
Ostentazióne , իգ. Ցոյց . պարծումն . պարծանք . անձնացոյց պարծանք : ընդանդամ . ջօդինք :
Osténto . Հրեշ . նոգանշան ինչ :
Osteocolla: Ոսկրամածոյց . (է քարի ինչ փխակ ունի գոսկր . կիզ քարացել արմատ ծառոց . զոր ոմանք անուն զզօրուն ծառոյ կոչեալ զնա՝ ոսկերաբեկ . եկեղ ընդգալը :
Osteocopo . Ոսկրաբեկումն . (է ցաւ ինչ աստիճ իբր զցաւ խորտակման որ ոսկերաց :)
Osteogonía . Ոսկրածնութիւն . (է մասն ոսկրաբանութեան , որ ձառէ զոսկերաց զոր պատահին ոսկերաց ի սկզբնէ նոցա մինչև ցչափ կատարելոյ իւրաքանչ :)
Osteografía . Ոսկրագրութիւն . (է մասն ոսկրաբանութեան , որ ձառէ զոսկերաց ի վիճակի անդ կատարելոյ իւրաքանչ :)
Osteoliti , յոգ . ար . Քարացեալ ոսկերք կենդանեաց :
Osteología . Ոսկրաբանութիւն . ձառ յաղագս ոսկերաց :
Osteotomía . Ոսկրահատումն . հատումն ոսկերաց :
Ostería . Իրանն . պանդոկ : Ընդհանրանոց . փողոց . վնասանդ : osteria povera , կիզ mal agiata , կիզ da mal tempo . պանդոկապետութիւն : tener osteria . ունել զարհեստ պանդոկապետութեան . լինել պանդոկապետ :
Ostéssa , իգ . Կին վնասուոյ : կին պանդոկապետին :
Ostetríce , իգ . Levatrícè . Ծննդակից : եկեղ :
Óstia . Ջոհ : գոլգան : ընծայ (քահանայապետական) տղայ : Աշխոյ Կիպրոյ : Տիմաթոս :
Ostiariáto. Դռնապահութիւն (է առաքինի ի չորս փոքր աստիճանաց .) տնտեսութիւն դռնապահութեան :
Ostiário . Դռնի է . Դռնապան (գրան :)
Óstico , ca . Ostichíssimo , ma . Ընդհատ . անախտաշխոյ . գառնահամ : փոքրաչ . անհատելոյ . գեղգաժան : ի բիթ :
Ostiére , ար. Ostiéro . Իրանն . վանք . փողոց : վնասուոյ . պանդոկապետ : փողոցացի :
Ostíle , ն. Ընդհանրական . ընդհանուր . հակառակ . ներքնակ . ոխերիմ . ընդառակաւ . պնդմանս գործոյ ինչ :
Ostilità . Ընդհանրութիւն . գործ ընդհանրութեան . ընդառակաւ ծեռնարկութեան : պնդմանութիւն :
Ostilménte , Ostileménte , ած . Ընդհանրաբար . որպէս ընդհանուր : պնդմանաբար :
Ostinársi , յ . Յառնուել . կամակորել . ինաթ եկեղ :
Ostinataménte , ած . Ostinatissimaménte. Յառնաւանութեամբ . կամակորութեամբ :
Oitinatéllo , la . Ostinatétto , ta , նաև . Փոքր մի յառնաւան , կիզ կամակոր :
Ostináto , ta . Ostinatissimo , ma . Յառնաւան . կամակոր : ինաթ : febbre ostinata . տիսրաւանալի տենդ :
Ostinazioncélla , նաև . Փոքր մի յառնաւանութիւն :
Ostinazióne , իգ . Յառնաւանութիւն , կամակորութիւն : ինաթ :
Ostracísmo . Խնդրկոյս ջնջիս . (եր աղգ ինչ ասանկամաց սիրուրեայ երկրին անձանց ամենացաւոց որք կարծիս ինչ ասելին ընդիշխանութեան . և կոչեր այնպիսի . զի ի վիճակաւորութեան ի հինգ տարուան ջնջելոյին խնդրեն :)

Ostra-

Ostraciте, իգ. Ոսոսիկ քարայծէ. քար ոսոսիկանման:
Óstraco. Ընծոի խեցեկերպ վիճակ. (եր անօթ ինչ քամիէ՝ աւս պղծութեան, ուր արիանէին զանուն քարափաքայի՝ ըստ կամին ոչ ստորև խեցեկերպ վիճակ:)
Óstrica. Ոսոսիկ. ոսոսիկ: ջաղջիկ:
Ostrichérra, նամ. Ոսոսիկ փոքրիկ, կիմանր:
Óstro. Ծիրանի. (ի ներկ ինչ հանեալ՝ ի ծովային խեցեհատ:) գեղմնէ. խոխլէն: աւս և Austro.
Ostrufre, ած. խնամէ զծակաթ (արեան:)
Ostruttívo, va. Խցագական (խոցվակաց.) խցիչ:
Ostruzioneélla, նամ. Ցիրեմն խցագնէ:
Ostruzióne, իգ. Խցագնէ. խցանք. կիմ խցանումն (աւ ճանց. և խոցվակաց արեան:)
* Ostupefáre, ն. Ապշեցուցանել. ջարմացուցանել:

OTT

Ottambeja. Դեղին օձ ինչ սկյլեանայ:
Otona. Խառն ինչ:
Otráccio, պեյ. Տիկ անհեթեթ, կիմ վատաբար:
Otre, աբ. Oltro. Տիկ. ջոռամ: gonfiar l' otro. Ընձեռ զգոռոն. շոմայիլ:
Otrélio, Otricélio, նամ. Տիկ փոքր:
* Otriáca. Utriáca. Տես Teriaca.
* Otriáre. Ottriáre, ած. Ծերհնել. տապ:
Otro, Otre, աբ. Տիկ: ջառամ:
Otta, Ora. Ժամ: ժամանակ: otta catotta, կիմ otta per vicenda, կիմ a otta a otta, ի. ներքինն. պահ ըստ պահ: ogni, otta. յամէ ժամ. միշտ: alcun' otta. երբեմն: a un' otta. տես a un Ora.
Ottaédro. Ութանիստ. ութգիսի. (ի մարմնի երկրաչափական բաղկացեալ յութ հաւասարկողն և ի հաւասար դիմաց:)
Ottagésimo, ma. Ogtantésimo, ma. Ութանեքորդ: ութներորդ:
Ottagonále, ի. Ութանկիւնի.
Ottágono. Ութանկիւն. ութանկողմն: ութներ ծնօտնէի:
Ottalmía. Լուսատարազ. (ի սխտ ինչ աչաց:)
Ottálmico, ca. Լուսատարական. լուսատարուն:
Ottalmografía. Աչագրութիւն. Ճառ գաչաց:
Ottalmosistro. Վրձին աչաց. (ի գործ ինչ կաղ. մէջ՝ ի քսուիլ հաւակից հաճաքոյ. որով վիրաբոյժք ցեռն ղսխատացել անօթս աչքուանաց:)
Ottangoláre, Ottangoláre, ած. ի. Ութանկիւնի:
Ottángolo. Ութանկիւն. ութանկողմն: ութներ ծնօտնէի:
Ottántæ, ած. ի. Ութառն: ութներ:
* Ottantaquattrésimo, ma. Ութսունեքերորդ. ջորրորդ:
Ottánte, աբ. Կիսապատուիրագ. (ի գործ ինչ ներսուգացոյց ի զինել զատուերս:) Ասի ևս զերկուց մնացեալ բանից Լինել ի կիսաքաւարդին, յորժամ հնգուն են ի մէջ ամենայնիւ. ըստ ջափս ութեքեր ժամին քաղաքակիրն, կիմ 45 ամենայնիւք:
Ottantésimo, ma. Ութներորդ: ութներ:
* Ottanzétte. Ութսուն և հոտեր:
Ottáple, գոյ. Ութկնեան (Ածաղուն. որոգինեայ:)
Ottárda, իգ. Ottárdo, Ótti, աբ. Ցիրեմն ինչ Հայաբեր. տակիչ ի չատ ձագս հնդկահաւուց:
Ottáre. Խառ ջաչ. Ընձեռ. քաղձալ:
Ottatéuco. Ութհատուկան. (են հինգ գիրք մովսէս հանգերձ յիսուս. գատաւորաց, և հռութայ:)
Ottativo, գոյ. Ընձեռական (եղանակն բայից:) աղոչի քերական:
Ottáto, ta. Ընձեռեալ. բաղձալեալ:
Ottáva. Ութօրեայ. կիմ ութօրեաք. (ի միջոց ութ աւուրց յառաջ կիմ զինել երևելոյն. ութից:) Ութերորդ օրն. վիրկնեալ աւետարանչացն. Ութերորդ. (ըստ չափոյ ի ձայն ինչ տաբակայել յայլմէ: ութ չաբաւեալ ձայնիւք, ի ներքս առեալ և զերկոսին ձայնան:) Ութերորդ կոչի և քառաձայնաւելն երկուց ձայնից տաբակայելոց ի միմեանց՝ ութ միջոցք, ի ներքս առեալ և զերկոսին ծայրսն ութերորդ. անուանին և ութ աստիճանք առեալք ի միասին: Տուն, կիմ տուն ութաստեան. ի տուն տանտաւորի բազկացեալ յութ տողից:)
* Ottavaríma. Ottávæ ríma. ութատողեան տանտաւոր. (ի տուն բազկացեալ յութ ութաստանոց. նման տողից. յորս տաւղքին վերջն են փոփոխուն. մանաւանդ երջ. և երկուս վերջինքն են նմանաւերջ. և միմեանս.)
* Ottaverélla, նամ. Փոքրիկ տուն (ութատողեան:)
Ottávo, գոյ. Ութերորդ մաս. ութերորդն:
Ottávo, va, ած. Ութերորդ: ութներ:
Ottemperáre, ը. Բաս լսել. Հնազանդիլ:
Ottenebráre, Ottenebrazióne. Տես Oscurare, եև:
Ottenére, ն. Ի ձեռս բերել (զնդրկեալն.) առնուլ. հասանել (ևնդրկեալն) ըստ ինքեան: ոչ հաս: ottener quel, che si vuole. գտանել ըստ կամս:
* Ottenibile, ի. Յառաջագոյն ընդունելի. հնար ի հասանել:
* Otteniménto. Յառաջագոյն ընդունելութիւն:
Ottenúto, ta. Ի ձեռս բերեալ. առաջեալ. առեալ:
Ótti, աբ. կիմ Ottárda. Ցիրեմն ինչ:
Óttica. Տեսողական. տեսողական:
Óttico, ca. Տեսողական. տեսողական:
Ottimaménte, ի. Ottimissimaménte. Քարի բարւոք. քաջ. քաջ և բարեւոր. գեղեցիկ ինն. վայելչաբար: ընտիր: ի ներքս:
Ottimáte, աբ. Բաս լսել. Ազատ. ազնիւ. ազատագոյն. ազատարարեալ. մեծամեծ. ազնիւ:
Ottimísmo, գոյ. Ամենալաւ. կիմ ամենալաւութիւն. (ի դրութիւն ամանց՝ որք պնդեն ինչ ամ եղելոցն ոչ միայն են բարի. այլ և ամենալաւն ի կարելիս:)
Ottimíssimo, ma, գեր. Ամենալաւ. ամենաբարի. ստուգականագոյն:
Ótimo, ma. գեր. Buono ինն. Ամենալաւ. ազնիւ. քաջ. ստուգական. ընտիր. գերազանց. գերագոյն: ընտ: ի ներքս:
Ótro, ած. միջին և գոյ. անհոլով. Ութ. ութին.
Ottóbre, աբ. Հոկտեմբեր: ինեերնի հվհվ:
Ottocentésimo, ma. Ութհարիւրերորդ:
Ottocénto, ած, անհոլով. Ութհարիւր: ութին իսկ:
* Ottodécimo, ma. Ութևտասներորդ:
Ottogenário, գոյ. միջին և ած. Տես Ottuagenário.
Ottománo, na. ած. և գոյ. Օսմանեան. օսմանցի: ի հանդ:
Ottonájo. Ութուքագործ: ինեերնձի:
Ottonário, ia. Ութ. ութեան:
Ottóne, աբ. Ութոյր. ազնիւ ծխեալ. կիմ փայլուն: ինեերնձ:
Ottriáre, Ottriáto. Տես Orriare, եև:
Ottuagenário, ia, ած, և գոյ. Ութանամեայ: ութին ինեերնձ:
Óttuplo, ած. Ութապատիկ: ութին գաւ:
* Otturáre, ն. Խնուել. խցանել. ընգծուել:
Otturatóre, աբ. Գխամխիչ. (ի գործի ինչ վիրահատի՝ առ ի խցանել զծակս քանց:)
Otturatório, ia. Խցական: խցանող:
Otturazióne, իգ. Խուց. խցումն. եղանակ խցանձելոյ:
* Ottusángolo, ած. գոյ. Բութանկիւն. բութկիւն
* Ottusézza. Բութութիւն:
Ottusità, -tádе, -táte, իգ. Բութութ: բութամտութ. ծանգամտութ:
Ottúso, sa. Ottusissimo, ma. Բութ. գաւ: ինն.

ինն օշնայան. փինդա: Ottuso angolo. Բութ անկիւն (է այն՝ որ մեծ է քան զուղիղ անկիւնն:) Բութ (միտք.) Անձրեւամիտ. վատասուռ: ինդա: Բեղ: անհեմեմ. անհաղթ. անպարտելի: գօպա:

OU

Ou ou. է յայն գալեան, և զարմացեան. Օշ օշ. քանի է. վայ. ով:

Ovája. Ձաճարան. (է նեղլեին մեռան կենդանեակ: ուր գոյանան ձուք.) cascar l' ovaja. վիտուիլ. արտաբեկ լինել:

Óvále, adj, s. Ձուաձեւ: Եռանկիւն. եռանկիւնի բեմի:

Óvária (pietra.) կամ Uóva di Pietra. Տես Ooliti.

Ovarista, ար. Պաշտպան ձուաճնոցի. (է նա՝ որ հաւարեր էջ ամ կենդանածին ընձուղտը գոյանան ի ձուոց:)

* Ovára. Ձգեստ ինչ:

Ováto, ինչ. Ի ինչոյ ձուաձեւացեալ:

Ováto, ta, adj. Ձուաձեւ: Եռանկիւն. եռանկեալ:

Ovazióne, իգ. Բառ լատ. Երբ ազգ ինչ փոքր յայլմէ անակի առ հասուիայեցիս. յորում յաղթանակօղն մատաղեր ի քաղք հետիոտս, կամ երիվարս, և երբ թիւ զոհեր զոչխար վայ կոտեցաս Ազնուապետին:

Óve, ած. Ուր. ուրանօր: Երբեմն ինչ: Ove? Ուր. ուրանօր: հանի. Երբեմն ինչ: ոչ ր. յոմ. յո՞ր յոյր վայր: Երբեմն: ove. միայն երբ. քայց միայն: Եթէ. ուր. ուր ը հակառակն: Յորժամ. ուր. քանիցս: Եթէ պատահ ինչ: առ որ: յոր. յորում: Ove che, ած. Ուր և. յոմ և. յո և: Երբեմն ինչ: Ove che sia, ած. Ուր և: Երբեմն ինչ:

Overáre. Տես Operare.

Ouest, ար. Բառ այլազգ. Արեւմուտք: հակառակ արեւմտեան: Ինն պաճուճ. պոճ:

Ovidútto. Ձաճանչ. (է խողովակ ինչ մետղական յորոյ ի խորոխիս անկանին ձուքն, ապա ի ձուճաճանչն անջատիչք, և ընդ այն երբ ընդ անցս ինչ Թռուալիչ գան անկանին յարգանդն:)

Ovile, ար. Փարախ, կամ դաւիթ ոչխարաց: աղբ:

* Ovilúccio, նոճ. Փարախ փոքր:

* Oviparo, ra. Ձուածին, (կենդանի:)

Óvra, Ovráre. Տես Opera, Operare.

Ovrággio. Գործած. գործ:

* Ovréro. Տես Operiere.

Ovveraménte, O veraménte, Ovvéro, O véro, ած. Կամ. և կամ: Եա. եաթոթ:

Ovviáre, ր. Խոչընդոտ. Ընդառաջ երթալ. զառաջս ունել. ընդդիմ կալ. կանխել. խափանել (զչարն.) արգելուլ. հեռի առնել. փոքրացուցանել. փարել. փոյթ:

Ovviatóre, ար. Ovviatríce, իգ. Ընդդիմակաց. խափանիչ (չարեաց:)

Ovviazióne, իգ. Խոչ. արգելք. հնարք. կամ խափան (չարեաց:)

* Óvvio, ia. Հասարակական. հասարակ. սովորական. դիւրին. դիւրամատոյց. դիւրագլուխ:

Ovúnque, ած. Ուր և. ամ ուրեք: Երբեմն ինչ. յո և: Երբեմն ինչ:

OZE

Ozéna. Ի հեղ ինչ գոյացեալ ի ռընդունս:

Oziáco, ca. Giórno Oziáco, կամ Egiziáco. Օր գժբաղդ:

Ózio. Գաւառիկուն. անգործուելիք. վատուն: ան-բաւուն. ինդեղուն: Հանգիստ: պարապ. ժամպարապ. գաղաք: perdersi nell' ozio. յօրանաչ ի գաւառիկուելիք. կամ պարապորդ:

Oziosággine, իգ. Տես Oziosità.

Oziosaménte, ած. Oziosissimaménte. Գաւառիկաբար. անգործաբար: հեղգաբար: յաճախորդս. յանփոյթս:

Oziosétto, ta, նոճ. Փոքր մի պարապորդ, կամ հեղգ:

Oziosità, - táde, - táte, իգ. Գաւառիկուն. պարապորդուն. անգործութիւն. ծուլութիւն. ան-բանեցիկ:

Ozióso, sa. Oziosíssimo, ma. Գաւառիկ. պարապորդ. անգործ. գաւառիկանձն. վատ: Իւր էութ, ակամ: անտան. ունայն. ընտանի: le oziose piume. փետրակից բարձք գաւառիկանձանց:

Ozzimáto, ta. Ozzimatíssimo, ma. Խառնիչ աւ. Հանուած (ղուր:)

Ózzimo. Ընտիր. առհան. չահասպարտ: Քաղցր:

P

ար. Փէ. Ի գիր բաղաձայն. Է չորեքտասաներորդն ի կարգի այբենարանի: և է ըստ գաւառս գրոյն B r և քաղաձայն դրոյն V. վայ ի բազում բառս դնին փոխեալ միմեանց:

* Pábulo. Բառ լատ. Տես Pascolo.

Páca. Ձորբաուանի ինչ արտիլեան նման խաղքարեկի

* Pacataménte, ած. Խաղաղաբար. անդորրաբար:

* Pacatézza. Խաղաղութիւն. անդորրութիւն:

* Pacáto, ta. Խաղաղ. հանդարտ. անդորր:

Pácca. Բառ առաք. Չարաճաճ. խորտնեալ. վնաս:

Pachebórto. Բառ այլազգ. Տղայածաւալ ծնունդ:

* Pacchiaménto. Խրախուն պինդ բռնաց:

Pacchiáre, ն. Բառ առաք. Ածուել և ընկնել ի միասին ուռել անյատ:

Pacchiarótto. Բառ առաք. Պահասամիտ. անմիտ. ապուշ

Pacchióne, ար. Որկորամոլ և չատակերք:

Pacciáme, Pacciúme. Տես Pattume.

* Pacciáno. Տես Pacchiarotto.

* Paccióttа. Որկրամոլ. չատակերուհի:

Páce, իգ. Խաղաղութիւն. հանդարտութիւն. առհասարակ: հաշտութիւն: պատգ. վախճանիլ (բարեպատուոյ:) հեղինակ: andare, կամ rimanere in pace, ածն. երթալ խաղաղ ը. մնալ խաղաղութ ը: rimani in pace. մնա խաղաղութ ը: հօգւոյ գալուստդ: andate, կամ va in pace. երթ այլ խաղաղութ ը, կամ ողջամբ այր ը ձեզ. ապրեցարուք: aver la pace di casa. ընտանեաց խաղաղութ ը. քնել անխռով միաբանութ ը: con buona pace, con pace. հրամանատուքիւն: ներեր աղաչեմ. մի ինչ ծանր ծռնեացի: խնդրելու ինչ: հարց հեռագնիկ: dar pace, la pace. խաղաղել. ջանասցանել: առհաւատանալ. dar pace. տալ ջհաւատոյ խաղաղութ ը. և. այլոյն տալ միմեանց ի հաւատոյ արգուի. ողջագուրել զմիմեանս: հօժարել: և. մատուցանել զարգասանի ինչ ի հաւատոյ: հօժարիլ: dar del buon per la pace. խոնարհիլ ի հաշտուի. ղեկանել վնաս հաշտուի: չնորհել վնաս խաղաղութ ը: dar la pace al nimico. հաշտիլ ը ընդնաման: պատգ. dar la pace di Marcone. ած առհ. ընդնել ը մեծաձայն: dar la pace vinta. տեղի տալ յետս հաշտութ ը: darsi pace. խաղաղիլ. հանդարտիլ. հանգարտիլ. սփոփիլ: առհասարակ: Dio vi dia pace. Խաղաղութ ը քեզ. Ընդ երբ. ած. ը քեզ: non dar pace ad un cane, առհ.

առաջ. ձէ զիջանել 'ի խրատուուէ. յանձառել 'ի յոյժ ամէն: far pace. հաշտել. առնել զհաշտուէ: պատճ. far la pace tra gli amici. հաշտեցուցանել ընթարկամս: far, կամ esser pace, հաշտասիրել 'ի խոտորկուէ: հաճլասիրել: in santa pace. խաղաղութեամբ. անզորրութեամբ. հանգստութեամբ: non voler nè pace, nè tregua. ոչխ ուզել. քինասիրել. յանուռել յոխակալուէ: pigliare, կամ portare alcuna cosa in pace, կամ in santa pace. հանգիստ առնել. ընդունել անդորրութեամբ. porre in pace. խաղաղել. հանդարտել: 'ի կիր ածի և 'ի յ:

Paceficáre, Pacéfico, ևն. Տես Pacificare, ևն:

* Pachétto. ծրար. պատառ. ամմի' կապոց: պէտիկ. պէտիկ: di lettere. ծրար նամակաց:

Paciále, Paciáro. Տես Paciere.

Paciáre, ևն. Տես Pacificare.

Pacifénza. Paciénzia. Տես Pazienza.

Paciéra, էի. Paciére, աց. Հաշտարար. խաղաղարար:

* Pacífero, ra. խաղաղապարծ. առհօղ. կամ աւետարանիչ խաղաղուէ:

Pacificábile, հ. խաղաղելի. հաշտելի. յարդելի:

Pacificaménte, ի. խաղաղարար. հաշտարար. միաբանութեամբ: պատճ:

Pacificaménto. խաղաղութիւն. խաղաղուէ. հաշտուէ. միաբանութեամբ: պատճ:

Pacificáre, ն. խաղաղել. հաշտեցուցանել. պատճառել. տալ. առնել յարդելի. հաշտիլ: պատճ:

Pacificáto, ta. խաղաղացեալ. հաշտեալ. հանդարտեալ:

Pacificatóre, աց. Հաշտարար. խաղաղարար:

* Pacificazióne, էի. Տես Pacificamento.

Pacífico, ca. Pacifichíssimo, ma. խաղաղարար. խաղաղասէր: պատճ էիկի. յարելի:

Páco. Ի աղբատիս կենդանի ինչ փիրուծ:

Padélla. Տապակ (ձկանց, ևն:) կաւճ: cader dalla padella nella brace. առաւ 'ի խորոցոյ վառարանի. եւ ի տաքնոցս մնանիլ: avere un occhio alla padella, e uno alla gatta. առաւ զաչս կալ. հսկել 'ի վէր երկիր: Այո ջրահարնին (ի կատարած ընթերցուածն յորմէ կանչ են հանել զայնին:) Ծունդն, կամ գուռէ. (առ զայնմ մնանել ծնդաց, որ 'ի ծնրադրուէ. հանգչի 'ի վէր գետնոյ:) պիղ գոփաղը: Կռիւ հիւանդաց. (ի անօճ պղնձի, կամ խճոյ 'ի պէտս կրակաց մարմնոյ հիւանդաց:)

Padellájo, Padellárq. Տապակագործ. տապակավաճառ: խավճը:

Padellára. Տապակ մի (ձուկն, ևն:) պէս խավ:

Padellétta, Padellíno, նոյ. Տապակ փոքր:

* Padellóne, Padellótto, աց. չաման. Տապակ մեծ:

Padiglióne, աց. Վրադաստան մահճակաց: Ճիպիճիպ: վրան. խորան: վարը: Զոգաստակ. (ի ձագաստանն ծայր Ֆալտիփիեան խորովակի արգանդին:) Շէնուած քառակուսի, կամ վրանաձեւ: Է եւ գրամ ինչ նախնեաց: a padiglione, ի. վրանաձեւ. խորանաձեւ:

Pádre. աց. Հայր. պապ. էիցիր: առաքնորդ. հոգեւոր հայր: Հայր կոչին և սքի Հայրք եկեղեցւոյ, կարգաւորք կրօնից, վանահարք, կրօնաւորք, և Պապն Հռոմայ: Padri. Պատրիկք Հռոմայ. (այս պէս կոչէին անձինք ծերակուտին:) padre di famiglia. տանուտէր: i nostri padri. հարք մեր. նախնիք մեր: dar del Padre ad uno. հայր կոչել զոք:

Padreggiáre. Pádria. Տես Patrizzare, Patria.

* Padriccjuólo, նոյ. Հայրիկ. աբեղայ փոքր:

Padróna, էի. Տիրուհի: գոբէն:

Padronággio. Տես Padronato.

Padronánza. Տէրութիւն իշխանութիւն:

Padronáto. Padronático. Ժառանգաւորութիւն. (ի իրաւունք ինչ տալոյ ոմանք զի եկեղեցական ժառանգաւորութիւն:) պաշտպանութիւն:

* Padroncína, էիկ. իշխանուհի. Մանկահասակ աիրուհի:

Padroncíno, իշխան. Մանկահասակ տէր:

Padróne, աց. Տէր: սահման. պատ. էքէնտի: նահապետ: սեղիք. իշխան: Ժառանգաւոր. (ի նա՝ որ ունի իրաւունս տալոյ զեկեղեցական ժառանգաւորութիւն:) Պաշտպան: առաջ. հիմայէնճի: di cause. փաստաբան:

Padroneggiáre, ւ. Տիրել. ունել զաէրուն: հեծմ էիհիկ

* Padroneggiáto, ta. Տիրեալ. պաշտպանեալ:

Padronería. Տես Padronato.

Padronéssa. Տիրուհի. սիկին. գոբէն:

Padúle, Palúde. Ճահիճ. ճախիճ. մօր: պաճակ. էլօլ:

* Padulésco, ca, Padulóso, sa. Ճախճային. ճահճաման:

* Paesáccio, չէտ. Երկիր չար, կամ տմայի:

* Paesáno, գոյ. Բնակի. գաւառական: էնճուի:

Paesáno, na, աց. Գաւառական. համ Տիկ: հէհէքի:

Paése, աց. Երկիր. գաւառ. Ծ. հողմն: Էնճուի. աշխ: հայրենիք: դիւ: ber paesi. առաջ. զաղնուհաճ գնացողն կշռել 'ի գաւառէն և եմ: յանուանէ և եմ կշռել զաղնուհաճ երկրին: paese, che vai, usa che trovi. կաց զսովորութիւն երկրին յոր գնաս: tutto il mondo è paese. Ծ ամ՝ հայրենիք է: tanti paesi, tante usanze. որչափ գաւառաք, նոյնչափ և բարք: scoprire il paese. գիտել. գնալ (առ 'ի գտնաշնալ 'ի գաւառաց, ևն:) scoprire paese. խուզիլ. տեղեկանալ: * Paesi. Տես Paesetto եւ ի նշանակուէն:

Paeséllo, * Paesíno, նոյ. Փոքր Ծ, կամ գաւառ:

Paesétto. Նշոյն է եւ՝ գաւառակ. կամ գաղաւայրդ: (ի նկար գաշտաց՝ զարդարեալ ծառովք, դեղովք, լերամեաք, և այլ գեղչիկական իրօք:)

Paesísta, աց. Գաշտանկար. (ի նա՝ որ նկարէ գաշտաւայրս:)

Paffúto, ta. Ցոյզ. գէր: պէտիկ. star paffuto. կալ կամ վայելել 'ի գրգռանս:

Pága. Ճոշակ. ուռճիկ: էօլէօֆէ: խայիս: զինուոր: paga morta. անպտուղ ճոշակաւոր: dare paga. ղրկատրել լինել: dar la paga. վճարել զնպաստ, կամ զճոշակն:

Pagábile, հ. Վճարելի. հատուցանելի:

Pagája. Ծի ինչ նաւակի հնդկայ:

Pagaménto. Վճարումն: էօտէնէ վճար. ճոշակ: խայիս: էօլէ: էօֆէ: dare un canto in pagamento. փանչել գաղտ, գաղտագողի:

Paganále, ձէ. Տօն ինչ գեղչկաց նախնի հռոմայեցւոց:

Paganaménte, ի. Հեթանոսապաշտ:

Paganésimo. աց տասնաւորիւ գրի և Paganésmo. Հեթանոսութիւն: էօտէնէրէնօփէ: հեթանոսական. հեթանոսապաշտութիւն:

Paganicaménte, ի. Հեթանոսապէս:

Pagánico, ca. Հեթանոսական:

Paganizzáre, ւ. Վարել եւ օրինի հեթանոսաց. հետեւել հեթանոսապէս:

Pagáno, na. Հեթանոս. հաւատացող: էօտէնէրէնօ:

Pagáre, ն. Վճարել. հատուցանել. էօփէնէ. էօտ կենդանի. պատժել. խնդրել զկնի: հաճելիացն էնէնի: il fio, կամ la pena di alcuna cosa. վրէժս լուծանել. վրէժս առնլ: ձէկնէրնէ պօյսի: chi vuol ben pagare, non curi bene obbligare. առաջ. որոյ կամք են վճարել, ոչ գիտելի եւ յանձառուել. ձիշդ պարտ առնողութեց: non si pagar di ragione. յանուանել 'ի վիտա իւր: pagare di buona, կամ di mala moneta. փիտաբ' լինել երանելոյ հատուցանել. կամ ապերախտել: pagare lo scotto. ապաշաւել եւ սխալանս. լրել անձիք զրվրէժս cosa, che non si possa pagare. անհատելի. անգին ինչ. պատուական. անհամեմատ: di contanti. վճարել առանձնապատրաստ դրամովք. աբաձ

արար հատուցանել զվճիռն վաշ առնուլ զվճիռ : in denari. վճարել դրամիվ : farsi pagare. պատհանիլ զվճռին : կի զպատասխան առալ վճարել : i voti. կատարել զնախայս : Domeneddio non paga il sabbato. Պատուհաս մեզաց ուչ բաւականի յապաղմանէ : in sul tappetto. վճարել գատաստանաւոր : Pagársi, ր. վճարիլ ևս՝ վճարել անձամբ անձին :

Pagatíssimo, ma, գեր. կարի լաւն գոհ. գոհ ամենի.

Pagáto, ta. վճարեալ. հատուցեալ : հօրինիչ : Հարկաւոր. վարձառու. վարձիչ : հօլիֆէլի :

Pagatóre, ար. վճարող : երաշխաւոր : buon, կի cattivo. բարի, կի չար փոխառու. հատատարկիչ, կի անհատատարկիչ պարտապան :

Pagatorélla. Կիսովարհատուցեալ պարտապան. որ վճարի զպարտս առ սակաւ սակաւ :

Pagatríce, է. վճարօղ : տեառ և Protetrice.

Pagatúra. Տես Pagamento.

Paggétto, նոմ. Մանիկի. մանուկ :

Paggíno, նոմ. Կրտէ : * տեառ և Baciò, Baciuzzo.

Pággio. Մանիկ. ծառայ մանկահասակ : օղլան. հղկիճէար : Մանուկ աղնուական՝ որ կայ ի սպասու մեծ ումեքէից : իւ օղլանք. իւ պատաղ :

Pagherò. Յետակայ վճարման. (է հատուկ ինչ յորում խոստանայ որ զպարտսն նշանակէ ի նմին. վճարէ այնմ՝ որ քեզէն զայն ևհատուկ :)

Página. Էջ հելենոյ. ծալիկ : խալ. տափիճէ :

Páglia. Յարդ : ասման : di paglia. յարդեայ : aver paglia in becco. ունել ինչ ի մանի խարհատիպ գաղանի : rompere il collo in un fil di paglia. վանիպիլ որ չիք վտանգ : col tempo, e colla paglia si maturan le nespole. ժամանակաւ կատարի ամէն ինչ : fuoco di paglia. բոց յարդից : կի եղէգանց. չի դիւրաբոցիկ ինչ : uomo di paglia. կեղծաւոր. անզգայ. ընդարմացեալ :

Pagliáccia, է. Յարդ յատի, վասպար :

Pagliáccio. Ունգ. մուղ : ասման ոսկեաղբ : * Անկողնի, կի քուրձ յարդալից : ասման պեօղէյի :

Pagliájo. Խարդ յարդից : ասմանլըք : di grano. դաղիլ օրան : tu faresti a cavar il fil del pagliajo. խաղաս մատիւբ : can da pagliajo. շուն անարգ : e' fa come il can del pagliajo. մեծամեծս ապառնայ, կի խրտխռայ ի հեռուստ :

Pagliajuólo. Յարդավառուս : ասմանճի :

Pagliarésco, ca. Յարդեայ. յարդեղէն : ասմանպան :

Paglieríccio. Տես Pagliaccio.

Paglietána, ած. Ականջ ինչ մանրիկ օձամկանց :

Pagliolája. Ականջել մուրճ պարանոցի արկղացոյ, որ կոչի և Giogaja.

Pagliolière, ար. Համբարատեղւոյ պարսխամասիկ նաւուն :

Paglióne, ար. Ունգ : մուղ : ասման ոսկեաղբ :

Pagliósо, sa. Յարդալից. յարդախառն : մուղ. ախասակիկ. ասպրատ :

Pagliótto. Սնոտիակ քարտուղարի գանձանաւուն, ուր գնեն և զպարագայսմառն :

* Pagliúca, Pagliúcola. Շիւղ յարդի : ճօփ :

Pagliuóla. Շիւղ ասիւղ. կի արծաթոյ : ասմանի :

Pagliuólo. Ունգ յարդի. (է մանրոտ յարդին մնացեալ ի կիսուն յետ հունչելոյ զգուխանին, յորում ասկաւին մնան գոնեհատ հատիկունք ինչ. (որ կոչի և Vigliuolo.) ասման ոսկեաղբ : հատիկանոյ պարսխամասիկ նաւուն : nettare il pagliuolo. ի փախստական դառնալ ի բաց գնալ :

Pagliúzza. Շիւղ յարդոյ : ճօփ : ասման ճօփիս :

Pagnóne, ար. Սեռ չուխայ ինչ գաղղիոյ ոչապան կոչէլ յանուն գործողին :

Pagnótta. Հաց. նկանակ : կէնէ. սօֆան :

Págo, գոյ. Վճար : վճարումն : հօրինիչ : Avere, կի non avere pago, կի esservi pago. կի non v'esser pago. Վճարել ամբողջ կի մնալն գլեսնէ նուազս. կի ևն. non aver pago. լինել անգին, անկշիռ :

Págo, ga, ած. Կոհ : հաճ : կամագիտաց : հօշոտ : pago di se stesso, կի di sua ventura. գոհ ի ևն. ճակ անձին :

Pagóde, ար. Կուռք ինչ հնդկաց և մահեան նոյն կարգի.

Pagolíno. Տես Paolino.

Pagonáccio, Pagonazzáccio, գոյ. Յոռի մանուշակագոյն երանգ :

Pagonazzíccio, ia. Որ հարիանի ի մանուշակագոյն :

Pagonázzo, Paonázzo, Pavonázzo. Մանուշակագոյն երանգ : Ինձուկ. աչիլ. ծօս :

Pagoncéllo, Pagoncíno, Pagóne, Pagoneggiársi, Pagonéssa. Տես Pavoncino, եև :

Pagúro. Խեչափառ ինչ ծովային. որ կոչի և Grancipórro. խավարչան :

* Paguróso, sa. Տես Pauroso.

* Pah. ինչ պարմայ ընդ խոպ. Ցաւքէ. զարմանք են :

Pájo, գոյ. Ջայպ. ամրէլք. երկու. պէր երիցս : un pajo di buoi. հարկիք եզանց : un pajo di carte da ginocare. պատառ մի խաղալիկ թղթոց : un pajo di forbici, եև. մկրատ մի : un pajo di stadere, զայդք : կի ըզտակ : ընչաղն :

Pajoláta. Կամայ մի : պէր գալան :

Pajuóla. Ծնեալք ինչ ստապիղի :

Pajuólo. Ան բուլղուն. կամայ. (ունի մեզէն եր կամքի) գալան : կամայ մի : Negare il pajuolo in capo. Ոչ խոստանալ լինելոյ ժխտել միտս :

Pála. Ծոխ. լիճակ. հեծանոց : էֆրեի : ծոխ անձրևոյ աղօրեայ. (է հնամանեաց մասն անձրևին որ շարժէ զաղօրիան :) da forno. ծոխ հացաթուխոյ : chi non è nel forno, è in sulla pala. լինել մերձ ի վտանգ. մերձ ի կործանումն : * Pala da Calice. կափարիչ սկեղնի : Pála, կի Palétta. Ծռեալն ինչ լայնակը մաց :

* Paladinésco, ca. Փալատինեան :

Paladíno. Փալատին. (է անուն սպատնէոյ, զոր մեծ կարգաց եկս ժէ քաղաց, օրում ևմանէր ի պատերազմի իշ հետէ :) Գիւղական աղքատաւոր :

Palafítta, Palafittáta. Ցցահար պատնէշ գետոց. ցցահարուած. ցիցք : փարանջօվ պէրէն :

* Palafittáre, ար. Խրտսել ցիցս. հարկանիլ ցիցս. գաղէտ կոխոտ. գաղէտլաղ :

Palafreniére, Palafreniéro, ար. Ձիատարման ասպատուոյ : սէիս. չուհադար :

Palafréno. Ձի. երիվար : ար. պէնէջէ աբ :

Palagétto, նոմ. Փայատ փոքր :

Palágio. Տուն մեծ և զառուցիկ : Պալատ. ապարան. ապրանք :

Palajuólo. Տես Spalatore.

Palamênto. Տես Remigio.

Palamíta, ար. Ականջ ինչ գամիոյ : բալամար պալէտ :

Paláuca. Ձիոյ հեծեալ ընդ երկայն : Փառնափակ ինչ պատրան :

Palancáto. * Palancático. Փառնէջ ի ցցից. ապատ ընդապակ : պէրէն : չարանքօվ. խալաթօվ :

Paländra. Կառ ինչ լայն և բաց : չատա. կի նաւակ ճնդանիճակիք :

Palandrána, -ráno. Վերարկու. լօդիկ : խափանճ :

Palandréa. Կառ ինչ :

Paláno. Են ճախարակաւոր պարանք ինչ. որով դնին, կի հանեն զթնհիմն նաւուց :

Paláre, ն. խրհակս արկանել ընդ ծառս. պատճառ պահ ապ ջօճայ : հարկանիլ զցից ցցէր : գաղէտլաղ :

Paláta. ու. Palafitta. Ի բանգամեայն ինչ. ապ ճակ հայ

հայց նաւուն ի ներքս : ֆիտիլ մի. (ջ՝ այնպէս ինչ նեղ է, որչափ ընդունի ի վէր ելս ելիլ մի :)

Palatína. Սուշտակ ինչ, որ կանուչք կրնի պղտրանոյտ. ի ձմերայնի : Անհոմանոյ դաստակ ինչ պարանոցի :

Palatináto. Փալադինատ. պատիւ փալադինոսի. տէրութիւն փալադինոսի :

Palatíno, գոյ. փալադինոս. (է իշխան ոք գերմանիոյ, լեհաստանի, և մանաւանդ :)

Palátino, աց. Պրտատանէք քանք. քանկան (տառ:)

* Paláto. Տես Palafitta.

Paláto. Ֆիմբ. փայտ : հա il palato fino. ֆիրմ են քիմք, ևս ճաշակելիք ևր :

* Palazzíno, նաե. փոքր պալատ, կամ տպարանք :

* Palazzísta, ար. Պալատոնեայ պարտաւոն. (որ են փառաւորանք, համալսարանք, և ն :)

Palázzo. Պալատ. տպարանք : տպայ : պալատ իշխանի. արքունիք : Palázzo di lepre. Խոտ ինչ, որ կոչի և Spareghella.

Palazzótto, չափաւոր. Պալատ մեծ : պէտիճ տպայ :

Palcáccio, պէնճ. Յոռի տախտակամած (յատակայ :)

Palchétto, նաե. Փոքրիկ տախտակամած : palchetti del teatro. Փոքրիկ կայանք թատրոնի :

* Palchistuólo. Դաճկոյճ ինչ ուղ պատխտակամած :

Pálco. Տախտակամած (յատակայ :) Բակա պէտիճ. ի յատակ սենեկայ : տեր և Tramezzo. * Casa a due palchi : Տուն կրկնայարկ : Հայեցարան. (է իշերեքաքանչիւր էրկրիճի տախտակամած փոքր ի պետնոյ, ուր կան հանդիսականքն ի ղնին խաղոյ և կամ խաղացկոցք :) տես. Խոհէն : Առեղանք եզջիւրոյ, կամ այլ այնպիսի կենդանեաց : Ներիս պոյ նաղա :

* Palcúto, ta. Սանկնատար, կամ բազմատանկնեան (եղջերու :)

* Paleggiaménto. Հոտառութիւն գոլեղնոյ, աղի, և այլ այսպիսի նիւթոց զորս հոտուն ճանաչեն ի նաւ էն :

Paléo. Անիմ. տոյոյ. տարուկրիւ. տոմոմուկ : Քնքշոտ. Քնքշանք : Խոտ ինչ սիզամանի :

Palesaménto. Յայտնութիւն. յայտարարութիւն :

Palesáre, ն. Յայտնել. ի վեր հանել. պէտն երեւիլ :

Palesáto, ta. Յայտնեալ. յայտ արարեալ :

Palesatóre, ար. Palesatríce, ին. Յայտնիչ :

Palése, ս. Յայտնի. ծանօթ : յայտ. պէտն. երեսաբեր :

Pálesaménte, In palése, Palesissimaménte, ած. Յայտնապէս. յանդիմանի : երեսաբեր :

Paléstra. նաև լար. Ըմբշամարտութիւն. գօտեմարտութիւն. մարմարեց ըմբշամարտութեան. պչրան :

Palestríta, ար. Ըմբիշ. գօտեմարտ : ճենճէնի :

Palétta, նաե. ֆմիտակ հրոյ, կամ կրակարանի : ասիճ էրէջի : ֆմիտակ ճանապէ (տապարանոց :)

Palettiére, ար. Պղնձի գործի ինչ կիսամանեայ փոքրիկ :

Palettína, նաև. Փոքրիկ ճմտակ հրոյ :

Paléttо, նաե Paloín : Ճիչ փոքրիկ : գաղտնեայ : պղպ ինչ տախտակ փակադիկ դրանց : ախէլիա :

Palettóne, ար. ֆմուշան ինչ. Քարշին, որոյ ծայր կտուցին է լայն և տափարակ ուղ պիտակ :

* Palicciáta. Տես Palizzata :

Palicciuólo, նաե Paloín. Փոքր ցից :

Pálido. Տես Pallido.

Paliéro, նաե Paliofín. Վէրարկու փոքր :

Palificáta. Տես Palizzata.

Palificáre, ե. Վարսել ցից ի գետին. տմրացնել նել ցցիւք : փաղ էրէտիլ :

Palificáto, ta. Վարսեալ ցիցս :

Palindromía. Վէրադարձուիւ (ըստ բժշկայ՝ է հուանեան տախտակի հիւանդ էրէտի քնելէ ի ներքին տաղտուկ ճարուածն ճարելոյն :)

Palindrómo, գոյ. Վէրադարձ. կամ կրկնադարձ. (է տող ինչ առանձնաբար, կամ տպարակ բանի. որ միևնոյն ճիչ ծայրիսկ վերծանի յոյժ ի ձախից ի ձախմէ յոյժ)

Palingenesía. Հոգեփոխուիւն. վերածնուիւն :

Palinodía. Կատանքուն բանիկ :

* Palinsésto. Ջնջանակ : եռչխ ոտիճ :

Pálio. Կերտած պղնձէ. ղոր տան ի վարձ պահ. ի յայտնի տապարիզի. Բրոքեհեն. յայտնի ձիաւազ. տեղ. նակ. վարձ : ինչ. riportare il palio. առնուլ կամ տանել զպարհանակն : Տես և Baldacchino. Վերարկու : Քէրամէ : Պալիոն. (է զարդ ինչ քինոյ պատական, ղոր շնորհէ Պապն մեծապատիւ ոք ի նշան կիրքել եկեղեցական իրաւասուէ. և կրնայ ի վէր այլոց տեղ հանդերձիկ իրրև զնահակ ցորչ ինչ առնելու. և է գործել ի տպիտակ առուէղ ոմանց խաչիւք. ոսկի ասեղագործ Pallio.) Տես և Paliotto. Fatta la festa, è corso il palio. Վճարել է տի ինչ : mandarla al palio, նի : կամիլ տեսանել. զիատորոն : andar al palio. յայտնել զանձն. յայտնիլ. ընել յայտնի :

Paliótto, նաե. Վերարկու փոքր : առագաստ սեղանոյն : տապան գերեզման :

Paliscálmo, Palischérmo. Սակոյկ. նաւակ. կուռ պանդակ :

Paliúro, կամ Spina di Cristo. ֆուշ ինչ փշալից :

Palizzáta, Palizzáto. Palízzo. Պատնէշ. ի ցցից : ցանկապատ :

Pálla. Գունտ. գնդակ : կոխ. կռիւ : խաղալիկ գունտ. կամ գնդակ : avere la palla in mano. ունել ինչ ի ձեռին, և ձեռամբ : Գունտ եզջիւ. ի կատար բլրոյ, դաշտ, կամ գետնեղոյ, ևն : Ի նա ազգ ինչ գնդակ. կախազանք. որ կոչի և Palla a corda, կամ Corda : Գօտ օդանաւ : Balzar la palla, կամ balzar la palla in mano. Գաւազան գնդակ : batter la palla. սկսանել դիտոյն ամառանոցաց Calcio. Aspettar la palla al balzo. Սպասել պարապայ, կամ պատեհութեան : la palla balza in sul tuo tetto. յայտնել է քեզ բաղդն : levare altrui la palla di mano. յափշտակել զնչ իսանելի ուրուք զինքն կորզել. զնչանութիւն quando la palla balza, ciascun sa darle. ասած՝ ի բաներասուածս եմ ոք քեզ է. կէյաղոպակ հոգմոյ եմ նաև նաև : essere, կամ non essere alcuno in palla. յայտնել, կամ ոչ յայտնել գործոյն : fare alla palla e' fa del fatto mio alla palla. ասած. խաղայ զինքս ոչինչ համարի զնս : dar alla palla. խաղալ զգնդակ :

* Pálla. Ծածկոյ, կամ ծածկոյճ. կամ քող ակոյն :

Pallaccórda. Տեղի գնդակախաղալեայ :

Palládio, ia, աց. Պալլադեան : գոյ. Պալլադեան. (էր արձան ինչ Պալլասայ ձեռ ի տրոյիս :)

Pallafreniére, Pallafréno. Տես Palafreniere. ևն :

Pallájo. Գնդակատուն. (է նա՝ որ ասլ խաղացողաց գնդակս, և առնելեր կայ նոյ :)

Pallamáglio. Ագռ ինչ գնդակախաղալեայ ի տափարան գետնի :

* Palláre, ե. Խաղալ զգնդակ : ոսանալ ուղ զգնդակ : ձօճել (ղնիզակին :)

* Pallátо, ta. Ձգեալ ուղ զգնդակ :

Palleggiáre, ե. Արհանել զգնդակ ընդ խաղ : տես և Burlare.

Pallénte, ս. Գեղնել. այլագոյանալ :

Pallerino. Գնդակախաղ. գնդակախաղալ :

* Pallésco, ca. Գնդակեան. գնդակախական :

Pallétta, նաե. Գնդակ փոքր. գնդակ փոքր :

Palliaménto. Վերարկուիւն. պատրաստակոծումն :

Palliáre, ե. Վերարկել. պատրաստակոծել. առագաստել :

առել • աքօղել : գախտնոտ •

Palliativo, va. Cura palliativa. Պատրուակիչ գործ. (Յ՝որ միայն պատրուակեալ, կամ մեղմ կենդանութիւն, այլ ոչ ապաքինել :) գոյ • Պատրուակ կիչ գեղ :

Palliáto, ta. Վերարկեալ. պօղկել. առապատեալ :

Pallidáccio, ia. Կարի այլագունել. գեղնել յոյժ :

* Pallidaméntе, հ. Դեղնութիւն • այլագունել :

Pallidétto, ta. Pallidíccio, ia. Տես Palliduccio.

Pallidézza, Pallidità. } Դեղնութիւն • գժգունութ.

Palliditáde, - táte, իգ • } Թև • այլագունիլն երեսաց : տաբտիք :

Pállido, da. Pallidíssimo, ma. Դեղին • ժժգոյն • այլագունեալ : տարտըղն :

Pallidóre, ար • Pallidúme, ար • Տես Pallidezza.

Pallidúcoio, ia. Փոքր մի գեղնել, այլագունեալ :

Pallína, նոճ • Գնդակ փոքր • գունտ փոքր :

Pallíno, ար • Palliní, յոգ • Մանր գնդակք որսորդաց: փիլեակ փոքրագունք անուանեին Migliarole • Գնտեակք : ապմ :

Pállio. Բառ լար • Վերարկու : պատրուակ : առապատ • քող : Պալիոն արքեպիսկոպոսաց • զգեստ ՚ի Palio.

Pallonáccio, պէդ • Յոռի փամփուշտ օդալիր :

* Pallonáre, ե • խաղալ օդալիր փամփշտով • ծաղրառնել :

Palloncíno, նոճ • Փոքրիկ փամփուշտ օդալիր :

Pallóne, ար • Փամփուշտ օդալիր • (է խաղալիկ գունտ մեծ կաշեայ լի օդով :) ետ • Pallone areostatico. Գունտ օդապարիկ :

Pallóre, ար • Տես Pallidezza.

Pallótta, նոճ • Փոքրիկ գունտ, կամ գնդակ : *

Pallottíno. Պղտ ինչ լեռնին :

Pallóttola. Գունտ, կամ գնդակ (կաղմել ՚ի կարծր նիւթոց :) իւղ • ետ • aver, կամ far faccia di pallottola. անամօթանալ • մերկանալ. զամօթ : non sapere accozzare, կամ raccozzare tre pallottole in un bacino. Տես Bacino.

Pallottolétta, Pallottolína, նոճ • Գունտ փոքր • գընտակ փոքրիկ : իւղնձիկ • ետնիկ :

Pallottoliéra. Է կառուած ինչ ի մէջ լարի բազմարիւն, առ հանգուցել զդենդանին՝ արձակելն :

Pálma. Պրմաւենի : գոլմա ափամբ : տերև արմաւենւոյ: գոլմա եփելոյ : յաղթանակ • մրցանակ. պատիւ : իւղ • di palma. յարմաւենւոյ : Պտ • ափամբ • ձեռն : եղ • il male si dee portare in palma di mano. որ մխիթար խնդրէ, զվիշտն յայտնելոյ է : tenere, կամ uno in palma di mano. փափուկ, կամ ի դրկանս ունել զոք : Domenica delle Palme. Ծաղկազարդ :

Palmáta. Հարուած ափով : dare, կամ prender la palmata. կաշառել, կամ կաշառիլ : dar la palmata. ձեռնադրել • ձեռն առ նաւորդին առ նաւապետն (ի ներքան խոստանան վանականք ՚ի ծառայութեան :)

Palménto. Հնձան : տուն ողկուզոց • ալօրիք : scuffiare a due palmenti. ծամել երկոքումբք ծամիչ երբ • ուտել բերանալիր : macinare a due palmenti. նոյն է : և՝ շահիլ միանգամայն կերնակի :

Pálmeo, ea, ածական • Տես Diacalcite.

Palméto. Պրմաւենիք : գոլմալեզ : Է գործ ինչ կամ ծառուոց առապատակարկից :

Palmiére. Տես Pellegrino.

Palmípede, ար • Տափակամատ, կամ տափամատ, լայնամատ (ընդդէմ. ոչ է սապն • են • որոց ճանճք են տափարակ :)

* Palmísto. Պրմաւենիք ինչ անմխիթարեան կղզեաց :

Pálmite, ար • Բառ լար • Տես Tralcio.

Palmízio. Պրմաւենի : գոլմա ափամբ : հիւսակին ոտ արմաւենւոյ : (զոր յառաջ ծաղկազարդին օրհնեն ՚ի ձեռս ժողովրդեան :)

Pálmo, կամ Spánna. Ծիծ : գոլեզ : d' un-palmo. ընդ զաշտի :

Palmóne, ար • Ձող ոտակազգ :

Pálo. Խէզ • խեշտակ (ծառոց :) պայտ : ցից : գամք : * Երկաթեայ գործի ինչ ընդհանրապէս ՚ի ծակել զգետին ՚ի շարժել զբեռն, կամ : Փայտ ինչ ամերիկեան : lanciare il palo. մխել ՚ի գոյն գժուարին : aguzzarsi il palo sul ginocchio. անձամբ անձին ընդառնել :

* Palombáro. Ծովայոյզ • առագաստ • գաղեզ :

Palombína. Պղտ ինչ ափտուակ և տեառ խաղողոյ :

Palómbo. Վայրի աղաւնի : ընական էնէնձինի : չանաձուկն ինչ :

Palpábile, հ • Palpabilíssimo, ma. Շօշափելի • մարմնաւոր • զգալի : յայտնի • երևելի • աչեղէն :

* Palpabilinénte, հ • Յայտնապէս : յայտ յանդիման :

* Palpaménto. Շօշափումն :

Palpánte, հ • Շօշափող :

Palpáre, ն • Շօշափել • զննել : փօթածնոտ • փեչկել : ընդդմել : տատգել :

Palpatívo, va. Շօշափական • շօշափողական :

Palpatóre, ար • Palpatríce, էգ • Շօշափող-շողմարար :

Palpébra. Palpébro. Պատեանաւոր : կիօր փափագ :

Palpeggiáre, ն • Շօշափել անխտիր • ձեռնահարել • շօշափել : էլէնէլ • էօրէնէնէլ :

* Palpeggiatína. Ճեմել շօշափումն :

* Palpitaménto. Տես Palpitazione.

Palpitánte, հ • Որ բաբախէ • որ տրոփէ :

Palpitáre, ե • Բաբախել, սրտի • տրոփել • օդնմամբ • ԷՐԷՐԷՐԷ :

Palpitazióne, էգ • Բաբախիւն սրտի : էրէչ օդնմամբ :

Paltonáto, ta. Մոբացածոյ. մոբացեալ :

Paltóne, ար • Մոբոյ • մոբացիկ • փէչէնճի :

* Paltoneggiáre, ե • Ըմբիլ զասարկացութ • մոբ բանալ :

Paltonería. Մոբոյութ : ցոփութ • անառականութ : Paltoniére, ար • Մոբացիկ • մոբոյ • փէչէնճի • ցոփ անառակ • խառնաչունչ : եհէի հաւ :

Paludáccio, պէդ • Ճահիճ մեծ • ծոր մեծ :

Paludále, հ • Ճահճային • ճահճախառն • պաճուճ :

Paludaménto. Ջրամիջ (հողմնայեցի պիտոյից :)

* Paludáno, na. Տես Paludale.

Palúde, հ • Ճահիճ • ճահճուտ • ծոր : պաճուճ : ելէլ :

Paludéllo. Վերարկու փոքր :

Paludóso, sa. Ճահճային • ճահճախառն : պաճուճ :

Palvesáro. Վահանաւոր : գոլփանոց :

Palvesáta. Վահանափակ ծածկոյթ, կամ ամրութիւն :

Palvése, կամ Pavése, ար • Պղտ ինչ վահանի :

Palústre, հ • Ճահճային : պաճուճ :

* Pámpana. Տես Pampano.

* Pampanájo, ja. Տերևաքեր (ոտ. որթոյ :)

Pampanáta. Ծխումն տակառաց • (է մաքրուել տակառաց ծխով տերևոց որթոյ :)

Pámpano, Pámpino. Որթատերև • տերև որթոյ : տամ եփելոյ : far i pampini. քաղել զտերևս որթոյ :

* Pampanóso, sa. * Pampíneo, ea. Տես Pampinoso.

Pámpinário. Աղտուղ բառնական որթոյ :

* Pampinífero, ra. Տերևաբեր (ոտ. որթոյ :)

Pampiniforme, հ • Ի ձև որթատերևոյ :

* Pámpino. Տես Pampano.

Pampinóso, sa. Տերևալից (որթ.) է որթատերևով :

* Pána. Տես Pania, Pece.

Panáccia. Դեղ ինչ ՚ի պատկառելի գինւոյ :

Pánace, ար • Panacéa. } Տունկ ինչ հոտաւէտ • յորոյ

Pánace ercúleo. } յարմատոյ և ՚ի բոյս հեղեղ-

ղոյ ծորէ խէժին Oppoponaco. որ կոչի տէ՛ր ճախիչ: Panacea chironia. Ի տունկ ինչ: panacea. դեղ վիակ. գեղ հանրական:

* Panággio. ի Panática. Համբաւ. պաշար կերակրոյ:

* Panáta. Հարուած գրաւական հացի: Ծան ինչ կապ մեալ՝ ի հացէ, յոր երբեմն արկանեն և գինւոյ կոնիզայ սեխնեայ. երբեմն կազմի և՝ ի ձուէ: Է՛ն՝ տալ: far la panata al diavolo. զրպանն լինել:

* Panatélla, նոմ. խնձոյ՝ ի հացէ. հացատեան:

Panatélo. Տե՛ս Panellino.

Panattiéra. Կողով հացի: էտիճ սէտէպի: հովհաւական տախտայ հացի: լանկա:

Panattiére, ար. Հացագործ. հացայան: էտիճճի:

Pánca. Բաղմարան, կամ Ցամարան բաղնեաց: ծնունդ: sonno, e panca, sete, e acqua. կամ a fame pane, a sonno panca. առակ. անձկին քնացի՛ և պատքէրոյ քաղցր է՝ մի անկողին և՝ մի ննջումն քաղցկերոյ քաղցր է եղբայն: non si potere levare, կամ rizzar a panca. առակ. ոչ գտանել զառաջին առողջութիւն: quando il tuo diavolo, նե. տես Diavolo.

Pancáccia. Բաղմարան՝ ի հրապարակի, ուր ժողովին բազում՝ ի շարակրատել:

Pancacciére, ար. Որ յաճախէ՝ ի հասարակաց բաղմարանս. գառարկանձն:

Pancacciuólo. Ընչեղ, հնչեղ. (է ծաղկի ինչ բուսական՝ յանդս ցորենոյ:) կոչի և Spadacciuola.

Pancále, ար. Սիգ. կամ Սիգոն նստարանի. գորգ բազմարանի:

Pancáta. Բաղմեալ մարդկան բազմեալ՝ ի միում տեղ առարանի: երկու, կամ բազմ կարգ որմոց:

Panceróne, ար. չաճախ. Լայնազանգակ մեծ:

* Pancétta, նոմ. Որոմային փոքր:

Panchétta, Panchettína, * Panchettíno, նոմ. Նստարան փոքր. կամ բազմոց փոքր: փութով: ծնոտիկ:

Páncia. Փոր. որովայն: գոտն: grattarsi la pancia. լինել գառարկաստրատ: Մրիլ որովայնի անասնոց:

Panciéra. Լանջապանակ. զրահ: զրօպ: ճեղք:

Panciólle: Tenere, stare a, կամ in panciolle. Ունձին դիւբրել. կեալ գրգանօք:

Panciúto, ta. Մեծաթոր: պէօյուխ փոռլը. լիւթ:

* Panconcelláto, ta, ած. Տախտակամածեալ:

* Panconcellatúra. Տախտակամածուածք:

* Panconcéllo, նոմ. Տախտակ նուրբ:

Pancóne, ար. Տախտակ: խոհա: հող ինչ կարծրագոյն: տես և Pancaccia. գոբճարան հիւանդաց: պիւբ ինչ ինքնեայք:

* Paneótto. Ծան՝ ի հացէ: էտիճ ալը:

Pancrázio. Տունկ ինչ, որ կոչի և Scilla maggiore.

Pancreas, ար. Պանկրատս. (է մսեան ինչ ղեզեր՝ ի յետակողման ստամոքսին:)

Pancreático, ca, ած. Պանկրատական:

Pándere, ն. բաս լատ. Հրատարակել. յայտնել:

Pandétte, էք, յոյ. Գիրք օրինաց յուստինիանոսի. (է հաւաքումն վճռոց նախնի իրաւագիտացն հռոմայեցւոց, զորս յուստինիանոս հաւաքել՝ ի մի միայն ստացան օրինաց:)

Páne, ար. Հաց: էտիճ: պարէն. կերակուր: pane azzimo. քաղարջ. հաց անխմոր: fresco. հաց թարմ: pan cotto sotto le ceneri. նկան. նկանակ: pane biscotto. պաքսիմատ: render pan per focaccia. տես Focaccia. Aver checchessia per un pezzo di pane. Գնել ինչ գիւրագին: pane infernigno. Հաց գործել յաղբի և՝ ի մանրատաղ ծեփոյ: pane lavato. հաց համեմեալ. (է խորտիկեղ յոյսորակ հացի ծրելէ ջրով, և ապա համեմելէ քացախով և չաքարաւ, եղէ:) Stare, tenere, եղ, a suo pane. Կալ, կամ պահել իւրովք ծախուք: stare, tenere, vivere all' altrui pane, կամ spese. կեալ ծախուք այլոց: tener a pane, ed acqua. կերակրել հացիւ և ջրով: fil di pane. հացակ հացից. (են երկեք հացք կիսք երեքից:) Pane. Բլիթ (չաքարի, կոպեղոյ, մոմոյ, եղ:) էնլիք. գուլէպ: Ձոյլ. կամ քիմոնաւոր (արծաթոյ:) էխլիքէք: un pan di zucchero, բլիթ մի չաքարի: պէր էնլիք չէքեր: pane. չառաւիղ ձի. Ցորեան հողոյ կառուցեալ յարմատս ծառոյ: a tempo di carestía pan veccioso. առակ՝ ի կերսուցէ՛ քաղցր է՝ մանգաղ: mangiare il pane a tradimento. ուտել զհաց գաղտագողս: mangiare il pan pentito. ած առակ. տարբնանալ: զանօթի հարկանել: allegrezza di pan caldo. Խնդութիւն սակաւավախճան: cercar miglior pan, che di grano. լինել գէշ. գըժ. գոհ. ոչ չատանալ ի վայելչականն: pan perduto. այր անպիտան: dire al pan pane. խօսել ազատապէս: lasciar andare due, o tre pani per coppia. ոչ կարի մանրախոյզ լինել: esser me', che 'l pane. քնարբ. ազնիւ (այր:) pan bollito. Ծան հաց: riuscire meglio a pan, che a farina. յաջողել անակնկալ: pan buffetto, կամ tondo. հաց՝ ի նաշ հոյ: esser come pane, e cacio. լինել սերտ բարեկամ: Alle tre si cuoce il pane. առակ է ցնծալի որ ջնաձաւս իմանայ ջնունդ: Ա՛ն քէզ սպառ և միտս կրկնել զնոյն: cavare alcun di pan duro. ուսուել կտաւղինդ՝ ի տան օտարի: dire il pane pane. խօսիլ մեկ, կամ յայտնի:

* Panegírico, ca. Ներբողական:

Panegirísta, ար. Ներբողաբան. ներբողիչ:

Panellíno, նոմ. Հաց փոքրիկ, կամ մանր:

Panéllo. Ջնաձ ինչ գործեալ՝ ի ծրարել իւղոյ հնաուեաց, որ՝ ի հանդէս ճրագալաուսեաց լուցանին՝ ի կաստառ չինուածոց:

Panereccio. Տե՛ս Patereccio.

Panerína, Paneríno, նոմ. Սակաւ փոքր: պէնէճիկ.

Panerúzzola, lo, նոմ. Սակաւ փոքրիկ յոյժ:

Panétto. Հաց փոքր: փութ խոյ էտիճ:

Pánfano. Պատերազմական նաւ ինչ հանինաց:

* Pangrattáto. Ցիան կազմեալ՝ ի փշրանաց հացի:

Pánia. Ցաղ. կոտոր. (է խէժ ինչ:) եօխն: տես և Pegola. La pania non tenne. առակ. Չերկն կալաց գիւտ. ոչ յաջողեցաւ գործն:

Paniáccio, Paniácciolo. Կաշեայ պարկ՝ ուռուցանած գառազանաց:

Paníccia. Խիւս: լախ:

Panícciо. Փրկալ ինչ որպէս պհաց.

Panicciuólo. Հաց փոքրիկ: փութ խոյ էտիճ:

Panichína, բաս ծաղկան. Կին վատասուն:

Paníco, փոյ. Զհակորեակ: առնաւոյս պատգամ: chi ha paura di passere, non semini panico. որ երկնչի՝ ի վատնգաց, մի սկսանցի՝ ի գործ:

* Pánico, ca. Ցանկարծահաս, կամ սնոտի (երկիւղ:)

* Panicuócolo. Տե՛ս Fornajo.

Paniéra. Կողով. սակաւ. զամբիւղ: սեպէ. սէպէթ: da piedi: անօթ ինչ վայտակերտ՝ պատեալ մորթոյ արջոց, յոր արկանեն զգաս՝ ի ձմերայնի:

Panierájo. Կողովավաճառ. սակաւագործ: սեպէճի:

Paniére, ար. Սակաւ: կողով. զամբիւղ: սեպէթ: սեպէթի: chi fa l' altrui mestiere, fa la zuppa nel paniere. առակ. որ սխալ յարհեստս օտարի՝ չարաչար առնէ: far la zuppa nel paniere. ապականել զնաւ վաճառակ: aver le budella in un paniere, կամ in un catino. անպատկի լինել. կարծել զանձն՝ ի վատնգ անկանելի:

* Panierína, Panieríno. * Panierúzzo. * Panierúz-

zola, - zolo. Սահառի փոքր: փխրնիկ պէկ: assettar, կիս conciar l' uova nel panieruzzolo. ած պատրաստել զդործս խոր:
Panificársi, յ. Հացանալ. լինել հաց.
Panióne, ար. * Paniúzza, նփ. Սաղարտանի գաւազան
Paniúzzo, ար. Paniúzzola, նփ. Յզան. ստողալից կ. զեգն: Եօթնի. Եօթնէրի լէզոփ:
Panáccio, պէղ. Ձուխայ յատի. վատաշաթ ասոճի:
Pannajuólo. Ձուխայավաճառ: լուհաճ:
* Pannatúra. * Panneggiaménto. Կարգաւորութիւն զգեստ. քանդակումն զգեստից. զգեստ. կիս ըզգեստաւորուհ նկարուց, կիս արձանաց:
Panneggiáre, ն. Զգեստաւորել զինկարս, կիս զարդ. ձանա. նկարել, կիս քանդակել զգեստաւոր
Pannéllo. Կտաւ միջակ. (յորմէ ստոճարտ, և ուրիշ նուրբ:) կապկուտ չուխայի:
Pánnia. Խոտ ինչ հախնային:
Pannicéllo. Կապերտ չուխայի. պէր էպուտ լուհո: pannicelli. ցնցոտիք. գրգռեակք: pannicelli d' un bambino. խանձարուրք տղայոյ: գոնդապ: pannicelli caldi. Թեմեհ, կիս սակաւաշահ դեղք:
Pannícolo. Տես Pannicello. Մաշկ. Թաղունդ. փապ: պար. խփֆա փէրնիֆի:
Panniére, ար. Ձուխայագործ. չուխայավաճառ տէր սհանձը:
Pannilíno, Pánno líno. Տես Pánno.
Pannína. Աստղիք. չուխայք: Esser della medesima, կիս d' una tal pannina. առակ է, և ասի ղէպ ցայ. Լինել ի նմին սակի, կիս ի նմին կարգի:
Pánno. Աստղ. չուխայ: լուհո: կտաւ (ի վերոյ:) պէղ: դիպակ. կերպաս. ոսկեհուռ. փէպ. սերֆաս: panno lino. կտաւ. կտաւէ: ձորձք: ռասիկ" ղորբը. Հերմկիզէն: լուաչըբ: panni lini, կամ panni di gamba. վարտիք: փոն:
Panni. Ձգեստք. Հանդերձք. ձորձք: էպպան: Panno d' Arazzo. Տես Arazzo. Panno. Լուսն աչաց: էջօդ փոամնը. էջերփ: Մարն (գինուոյ, կիս այլ հեղուկ նիւթոյ.) մածուճած: փոամն. գայմաղ: ծինն. ալու: օղլան փոամնը. պէպէղ էլի: stare, կամ venire a' panni ad alcuno, և. կալ, կիս գնալ առընթեր ումրուք: non si fare straccíare i panni. լինել դիւրաբեկուր առ ազաչանս: non potere star ne' panni, առ ինդումեճ այլ չայլմ լինել: pigliar il panno pel verso. առակ. վարել ինչք ըստ պատշաճի: stá-si ne' suoi panni. բաւականանալ կիս չառանալ ըստ այն զոր ունի: in questo panno non ci è taglio, չայդ չէ հնար մեզ լինել կամագիւտ: in questo sito non ci è panno da fabbricare. չայդ դիպս չէ չարմար լինել. տեղիդ չէ չարմար առ շինուածս: i panni rifanno le stanghe. Հանդերձք դիպեցիկ ցուչանեն զմարդ: * Iddio manda il freddo, կամ il gielo secondo i panni. առակ. Աստ ըստ փորձուճեն առնէ և զրկս: tagliare, կիս serrare i panni, և. տես Tagliare, Serrare, և.
Pannócchia. Քիսա, կիս փունջ (ձիակորեկի, կիս կոճրեկի, եղեգան, եղիւզատոցորենոյ, և.)
*Panocchiétta, նուճ. Փոքրիկ քիսա (կորեկի:)
Panocchiúto, ta. Քաւաւոր. ստուարածայր. գլխաստայր. փնջածայր:
Pannúme, ար. Աստեղացուցիչ աչաց. խափանաբար պայծառ տեսուն:
Pánoro. Ձափ ինչ դեմնոյ. և է երիսասականց դմանն Stajoroի:
Pan porcíno. Է խոտ ինչ. ստուգաբանի՝ Հաց խոզի. արմատ նմի է ստոճարի, և բաղդրիչ ստխանման: կոչի և Panterreno. և Artanita. Խավեան գոլորշի. փչիոյ էհմեի: էնէ ասմանոս:
Pantagonía. կիս Pantogonía. Համանկիւն. (է կոր գիծ ինչ երկրաչափական:)
Pantalóne, ար. Պանդալէոն. (է գիմակաւոր միմոս վեհեռակեցի:)
Pantanáccio, պէղ. Գայլ. Ճախին գարշահոտ:
* Pantanétto, նուճ. Ճախին փոքր:
Pantáno. Ճախին. ապախբ. մուրատ: ձիմձիմ. պաղատ:
* Pantáno, na. Pantanóso, sa. Ճախնային. ճախճախուտ: պախտիր: pantanosa. մնգուսիլ. չպաղրեալ:
Panteísmo. Է ապնդ անուն Սպինոզայի, որ Աստ համարէր զընդհանուրս, կամ զԱս: Աստուածանի Պանթէոնիզմ, կիս աշխարհամոլ: կոչի և Spinosísmo.
Panteóne, ար. Տաճար ամէն դից: Panteóni. Անդրիք ամէն դից. (էին մանրիկ անդրիք քիչ դից քանդակեալ ի միասին ի միում արձանի:)
Pantéra. Ցավազ: Խոչ. վագր ինչ Թուշոց: ցանց ինչ ձկանց:
Panterána. Ադդ ինչ սքաւուսի:
* Panteríno, na. Ցավազային. յովազի:
* Panterréno. Տես Pan porcino.
Pantófola. Տես Pantufola.
Pantometro. Համայնաչափ. (է գործի ինչ չափելոյ զամէն տգդ անկեանց բարձրութեանց, և երկայնութեան:)
Pantomímo. Մինչկատակ. (է տգդ ինչ միմոսի՝ որ լուծիկ ձևացուցանէ զամն:)
Pantráccola. Տես Fola.
Pantúfola, Pantófola. Մուճակ. հողաճափ: խոպոճ:
Panunto. Խաթ առակ. Քաչագործ ինչ. պատահական ինչ ի չահ:
* Panurgo, գոր. Ամէն արհեստակ. առատապետաւոր տրամ. չուաղկրաս:
Panzáne, նփ. յոթ. Քաչաղանք. առատ հրատարակութիւն: dar panzane, կիս baggiane. Տես Ficcar Carote.
Panzeróne, ար. յաճախ. Մեծ լանչապանակ:
Panzeruóla, նուճ. Փոքր լանչապանակ. պատանի ինչ նախնեաց:
Panzétta, Pancétta, նուճ. Փոքր որովայն:
Panziéra. Ձգեաղ (որովայնի.) լանչապանակ: պըճա:
Paolíno, Pagolíno. Ծուխն ինչ անծանօթ: paolino, կիս nuovo paolino. անմիտ: gente paolina. անմիտք:
Paonazzíccio, ia. Pagonazzíccio, ia. Որ հարիանի ի մանուշակագոյն:
Paonázzo, Pavonázzo, ծի. Մանուշակագոյն: Ե. Նէուչ հէնի. ֆոռ:
Paoncíno, Paóne, Paoneggiáre, Paonéssa. Տես Pavoncino, և.
Pápa, ար. Պապ. քահանայապետ հռոմէից: ֆափ. ափի ֆափ. քահանայապետ. պեհոպետ:
Papábile, հ. Որոմ հնար է ընտրիլ՝ ի պապ:
Papále, հ. * Papalíno, na. Պապական. քահանայապետական:
Papásso. Քուրմ: Խաղ ինչ մանկանց, և գլխաւորն ի նմին խաղի: papasso, կիս fare il papasso. ասի՝ յորժամ բազուկք ծոպած կերպարանք միաբանին գիշերային ատաւոցուցանել զպր ի փողոցի, առ նեղով ամէնն զայն ինչ զոր առնէ առաջինն:
Papáto. * Papático. Պապութիւն. քահանայապետութիւն:
Papávero. Մահուն. խաչխաչ: հաչխաչ: կախաչ: Ի լինդիի էնէնի:
Pápe. Բաւ չաք. Ի՞ր պէղոյ. Բաւերէ. ոմ: պա. էա:
Pápera. Տես Papero.
Paperéllo, Paperíno, նուճ. Ձափ ասպու.
Papevína. Ադդ ինչ հազարի: կոչի և Centónchio.

Paperíno, ոն, ած. Սագային. սագու. տես և Papale. Alla paperína, ի. Պայծառապէս. հեքեաթաբար. առասպելի։

Pápero. Զոտ տոգու. գող. խաղալիք։ dar la lattuga in guardia a' paperi. առակ. տալ զսխիար ի պահ պանուհի գայլոյ։ buon papero, e cattiva oca. առակ. ի մանկուէ բարի, ի ծերուէ յոռի։

Paperótto, յածախ. Աճեծ ձագ սագու։

Papésco, ca. Պապական. քահանայապետական։

Papiglionáceo, ea. Papilionáceo, ած. Թիթեռնաձեւ. (ասի ըմպղականց ինչ, որք ունին զնմանութիւն թիթեռանց։)

Papilióne, ոյ. խաս լար. Parpaglióne. Թիթեռն։

Papillétta, նաժ. Պանր ոչխարու։

Papílla. Պակուղ առեանց։ Էմնէփ. Էմնէպ պաղը. պղտկուք. (ասի զնաւորիկ մանուկ ինչ մարմնոյ։)

Papiráceo, ea. Պապիրեան. (ասի զպտիւսակ ինչ առեւտրի Nautilo անուանեալ խեցւոյն։)

Papíro. Պապիր. (է առնդ ինչ նեղոսի, և շնաձկան սիկիլիոյ, յորոյ կեղևանացն նախնիք գործէին զնաւակս.) Թուղթ. Թերթ թղթոյ։

Papísmo. խաս նախապահան, և ի իրածեալ ի հերետիկոս ոչ ուղղափառ իշխի։ Կրօն պապադաւան։

Papísta, ոյ. Պապադաւան։

Papizzáre, ե. Վարել զքահանայապետութեան. ի նենգ գալ։

Páppa. խնա տղայոց. (է հայ եփիլ կամ, կիմ արգանակաւ, ևն. ի պէտս կամենկերը տղայոց.) dire pappa. ակսանիլ խօսիլ. (ասի զտղայոց.) non saper dir pappa. չգիտել խօսիլ. լինել տղայ մտօք։

Pappacchióne, ոյ. Տատակերը. տես և Balordo.

Pappafico. Աստղի գլխանոց. հնգաթև ձանաւոյր. հոլգայ։

Pappagallésco, ca. Թութակեան։

Pappagallésca, էի. Թութակ եղ։

Pappagállo. Թութակ. փոպոս գալաս։ favellar come i pappagalli. խօսել որպէս զթութակ. (ի' ա. ասանց իմանալոյ զասացեալն։)

Pappalárdo. Տես Bacchettone. Տատակերը. խանճ յոռիս։

Pappalécco. Որկորամոլ. չտատակերուն. ուռանդ։

Pappardélle, էի, յոյ. Դրմամբ եփեալ արեստէ նաշտատակի, կիմ ծեծածով մսոյ. կիմ արգանակաւ։ Condotto delle pappardelle. խաս ծաղրական. Որկոր. կոկորդ։

Pappárdo. Տես Papavero.

Pappáre, ե. Ուտել անյագ. տես և Scialacquare. ապառնալ. ընդունանել ապառնիւքդ։

Pappáta. Տես Mangiata.

Papparáci. խաս առն. Անտրտաբարոյ. որում ոչինչ փոյթ է զանազանել վն շահասիրուէ. Որոյ ոչ ինչ փոյթ է վն շահասիրուէ. ընուէ կինչն. որ ի վարձու տայ զկին իւր. ի փոխ. նշանակ։

Pappatójo. Էբեփ ինչ ապահեդործոց։

Pappatóre, ոյ. Տատակերը. որկորեայ։ ընչ պղպղ։

Pappatória. խաս առն. Տատակերուէ։

Pappína. Պաղպաղակ կամ ին ածեալ պաղպաղաւոյ։

* Pappíno. Սպասաւոր հիւանդանոցին։

Páppo. խաս պղտկան. Հաց. էմնէփ. հայր. պապա։

Pappoláta. Կերակուր լոյծ. առաւտել. բաղաղանք։

Pappóne, ոյ. Տատակերը. որկորեայ. ընչպղպղ։

* Pára. Տես Parata, Riparo.

Parábola. Առակ. նմանաբանուէ. ինել. ի բնութիւն առասպել. կեղծիք. Զուգորդ. (է կոչ գիծ ինչ երկրաչափական։)

Paraboláno, գոյ. Տատասիոս. չալակրատ. նշմարան։

Paraboláno, ած. Յուսոյ ընտանի։

Parabólico, ca, ած. խաս երկրաչ. Զուգորդական։

Parabolóide, էի. Զուգորդածև. (է գիծ երկր.)

* Parabolóso. Տես Parabolano.

Paracéntesi, էի. Ընձկահանուէ. (է գործոլուէ ինչ վիրաբուժից, որով կարուն կամ ծակին զիոր ջրտոյից հանել արտաքս զծորովի ընձուկս.) Գոր ծին որով կատարեն զայս գործոլուի կոչի Trocarre, ոյ. Ընձկահան։

Paráclito. Մխիթարիչ. (Տ հոգին սրբ։)

Paracronísmo. Յետաժամուէ. (է վրիպակ ինչ ժամանակագրական. որով գործ ինչ պատմի եղեալ յետոյ ք զառն ժամն, կիմ ըժամանակն։)

Paracucchíno. Տես Pelacucchino.

Paracuóre, ոյ. Տես Polmone.

Paradíso, գոյ. Արքայուէ. երկինք. արքայուէ երկնից. ձենկէ. երկանկուէ. վայր զուարճալի. դրախտ. դրախտ փափկուէ. եդեմ. terrestre. եդեմ է. mettere una cosa in paradíso. գովել յոյժ. բարձրացուցանել երկնաւոյժ. կողմն ինչ նահանգ եկեղեցւոյ. բարձրագոյն կողմն Լեզուարանին։

Paradíso, sa, ած. Ախորժ ինչ ինծորոյ, և խաղողոյ։

Paradócco. Անծանօթ խաղ ինչ նախնեաց։

Paradósso, գոյ. Զոյգ, կիմ գործ անկարծելի. առաջ ուած նորաքանչ. առած, կիմ խնաս անլուր։

Paradósso, sa, ած. Հրաշափառ. նորաքանչ, նոր. տարհրաշ. սխալալի. անկարծելի. ածուչ։

Parafángo. Է ծածկոյթ ինչ, կիմ ժան կառաց ի նպաստ հեղ զգաղմեալն մաքուր ի յայտուածոց տպոյ։

Paraférna, Parafernále. Տես Sopraddotte, ևն։

Parafimósi, ոյ. Ալաս ինչ անթլփատուէ։

Parafrasáre, ն. Յարաբեր. մեկնաբանել։

Parafrasáto, ta. Յարաբեր. մեկնաբանեալ։

Paráfrasi, էի. Յարաբուէ յարաբական, կիմ մեկնաբանուէ. կիմ ձոխացոյն թարգմանուի. (է թարգմանուէ մատենագրի երկիք՝ ձոխացոյն և երկրորդ դեղով զասացեալն։)

Parafráste, ոյ. Յարաբող. մեկնաբան։

Parafúlmine, ոյ. Շանթաբաստ. (են մեռապեայ գաղաղիք եդեալք ի ծայրս չինուածոց առ ի պահպանուէ ի շանթից, կիմ ի կայծակնահարուեց։)

Parafuóco. Է կաճ ինչ նման հովհարի, ևն, ի սպա հեղ զերեսս բազմելոց առ հրով ի սառնիկ տապոյ ցոյցն։

Parággio. Բաղդաւորէ. ղոպաք. Uomo di paraggio, ևն. Այր ի առաջնոց առաջին. հաւասար այլոց. d' alto, կիմ di basso paraggio. մեծագդի, կիմ վատագդի։

Paragóge, էի. Վերնագրուէ. (է յաւելուն տառի յառաջս բառին։)

Paragonábile, ի. Բաղդաւորելիս համեմատելի։

* Paragonánza. Բաղդաւորուէ. Համեմատուէ։

Paragonáre, ն. Բաղդաւորել. համեմատել. նմանեցուցանել. ղոպաք երևիլ. չափաբերել։ * Paragonársi, յ. Բաղդաւորիլ։

Paragonáto, ta. Բաղդաւորեալ։

Paragóne, ոյ. Փորձաքար. Հեհենի. oro di paragone. ոսկի ընտրանեաց. ոսկի փորձ. հաս աստիճ. Փորձ. հանդէս. Բէնճիկեայ. բաղդաւորեալ. կշռուէ. հաւասարուէ. ղոպաք. չափաբերեալ. a paragone, in paragone di... առ. առ համեմատուէ. Ընդ. պս. tutti i profumi non vagliono niente in paragon del vostro. ամ ծխանելիք ոչինչ են առ. նուշտ. Թիւ քով։

Parágrafo. Յօդուած օրինաց. (է մին ի մասանց յորս օրէնսգիրք բաժանին զօրէնսն։) Յօդուած (Հաւաքց. մատենից, ևն.) * Նշան յօդուածոյ (Հա.

ուից · կամ մասեռնից որ է այս ֆ ·)
Paraguánto . Տես Mancia .
Paralásse, Parallásse, իդ · Տեղաշանալ է · (է տար բերութի իրիւն և առ երևոյթ ունելոյ առեղաց առեղաց :)
Paralellepípedo , Parallelepípedo . Զուգահեռանման · (է ձև հաստատուն վիճակութեան · որոյ հակադրեալ դեմքերն , կիմ ասք՝ են զուգահեռական : կոչի և Sólido paralellepípedo. Հաստատուն զուգահեռանման :
Paralellísma , Paralellísmo . Տես Parallelismo .
Paralélo , գոյ · Բաղդատութիւն · հաւասարագատութիւն · հաւասարութիւն : զուգագ :
Paralélo , Parallélo , la , ածք · Զուգահեռական · գոտի · արուբ պիր :
Paralellográmmo , Parallelográmmo . Զուգահեռագիծ · (է ձև ինչ քառակողմեան , որոյ հակադրեալ կողմունքն են հաւասար և զուգահեռական) Հանրագիծ · (է գործի ինչ , որով գծագրեն կամ նկարագիծ ինչ գաղափարի մէջ հանելոյ առանց գիտելոյ զարհեստ նկարչեան · եւ այսմ կոչի և Scímia . իբր կապիկ :)
Paralippómenon . իբր 'ի բացման ասի Paralippómeni , աբ · յոգ · Գիրք մնացորդաց :
Paralisía : Անդամալուծութի · ելեքթրականէ · պոմպա :
Paralítico , ca , գոյ · և ածք · Անդամալոյծ · հարմ · ելեքթրական :
Parallásse, Parallelepípedo, Parallélo, Parallelográmmo . Տես Paralasse , ևն :
* Parallelísmo . Զուգահեռականութի :
Paralogísmo . ծիւթ , կիմ սուտ արտահանութի :
Paralúme , աբ · Ի կահ ինչ եղեալ հանդէպ բազոյ կանանց 'ի պահել զայն 'ի սառակութէ փայլման նշուլից լուսոյն :
Paraméno . Զգեստ , կիմ պատմուճան քահանայից կան : Զարդք որմոց , կիմ պատատակալք տաճարաց , տապանից : զար · փոշոյ ելեքտի : զրկեստ փառաւոր · հանդերձ փառաց · զարդ : Ինուել ածոպս · սար ձիոյ : նահապ
Parámetro . Զուգչափ · (է գիծ ինչ երիկաչափ" :)
Paramezzále , աբ · Ի փայտ ինչ յորոյ վրայ հաստատեն է կայմն նաւին :
Paramósche , աբ · Ճանճավան · սինեկլիս :
Paranchíno . Պարանաւոր հախարակ ինչ 'ի քաշանալ զծանր բեռինս :
* Paraníno . Ապիճ · (յն՝ մինդրդ հարուածոմբք է :) և՝ բարեկամ մի այլոյ առաջարկեա , կիմ հայերէնց (հարանեակ :)
Paranomásia . Յարանուն · յարանունութի · (է ձև ինչ հարաստանական , որ կոչի և Bisticcio .)
Paraócchi , աբ · Ականջանակ ձիոյ · (են փաքրիկ բռլորաձև կտորակք թաղեալ զոր գնեն զկողմանեաց աչաց ձիոց :)
Parapétto . Պատկ (գետոց, կամրջաց, ըզհորոց, ևն:) գօտեպնդութի :
Parapíglia . Խռնուն ժողովրդեան (յանկարծական , և բազմաթիւ :) գալապատ :
Paraplessía . Ի կաթուած , կիմ անդամալուծութի ինչ լեզուի 'ի պարանոցէն և 'ի վայր :
Paráre , ն · Զգեստաւորել · զգեցուցանել · զարդարել : Ինդրելի · փշոտիկ : զարդարել պատատակալօք : Ականջ առնել · յանդիմանել կիմ 'ի դէմս ածել · արձանացուցանել · ելեւէնաձ կենդանեաց առաջ չի անկել իափանել · արգելուլ : Կենել օշափ · ծառ նի օշափ : բառնալ , կիմ խափանել (զլայն , զրեառնիւն) Կախարկել (զկաթսայն ·) քնկրկել (զգլուխ տալն :) պէտ ելել · ապտակոտ · ելեք ելէլեմէ : կանգնեցուցանել · պատրաստել : իոյս , կիմ տեղի տալ 'ի հարուածոյ: տալ վնասուցանել (զինչեան յատակ)
le mosche . վանել զճանճս : սինեկ փոխ : Parársi , յ · Զգենուլ · զարդարել : կիմինէ · հասկայ առնուլ · պարծիլ · զգուշանալ : ապահով · աչալուռ · Affacciarsi . Pararsi altrui dinanzi una cosa . Յուշ լինել · հաբերնա ելեք : pararsi dinanzi ad alcuno . Ի առաջ գնալ · Ի առաջ ելանել · Ելեմ կալ · գալուստ : non so dove questa cosa voglia andar a parare . չգիտեմ ծէ յինչ ունի առաջիկ այս , կիմ յինչ ունի յանդիման :
Parasánga . Բաս պարսից · Խրատասէր · փարատիչ Տալ գործական · (է մէկն սլարսից · ոյ առնէ յիւսուն ասպարէզս :)
Paraseléne , իդ · Լուսնանմանանուն · (է պատկեր լուսնոյ տպաւորեալ յամպ լինչ :) .
Parasóle , աբ · կիմ Ombrélla . Հովանոց (այևս ·) հովանեակ · սայպան :
Parassitáccio , պեղ · Անպատկառ պատառաքոյծ :
* Parassítico , ca . Պատառաքոյծի առ պատառաքոյծն :
Parassíto . Պատառաքոյծ · անկոչ բազմական : հաւրդա գծաձեռս պուֆֆոն :
Parassitonáccio . Parassitóne , աբ · յաճախ · Տես Parassitaccio .
Paráta . Պատապարան · պատուար · պատնէշ : պնդութիւն · ելեքթրիչ · veder la mala parata . տեսանել զվատ ունելն : Restare in parata . մնալ պահապան · Ելանել պատնէշն 'ի խոցոճածոյ : * Fare la parata . նահապետել · Յարդարել զնաւն ամենազմեծով :
Paratenáre , աբ · Ի կան ինչ արտաքին ծայրի ոտին:
Paratíno , նոճաղ · Պատատակալ փոքր :
Paratío . Տես Parata , և Tramezzo .
Paratítlo . Հատուածոյ բացատրութի խորագրեալ :
Paráto , գոյ · Տես Paramento .
Paráto , ta , ածք · Paratíssimo , ma . Զարդարեալ : զարդարեալ պատատակալօք : պճնազգեալ : պատրաստապատրաստեալ հագէր : mal parato . անպատրաստ անկազմ · խանգակ :
* Paratúra . Զարդարանք · զարդ :
Paravénto . Վարագոյր դրան · հողմարգել · ելեքթ :
* Paráula . Տես Parola .
* Parauolóso , sa . Տես Linguacciuto .
* Párca , իդ · Պարկեաձք · (են երեք առատակելեալ քարք կախարեալք հրամանատար 'ի վերայ կենաց մարդկան :)
Parcaménte , գ · * Parchissimaménte , Parcissimaménte . Խնայութ · Ձգելով , Ձգելով :
Párcere , ն · բաս լաթ · Ներել · խնայել :
Parchíssimo , Parcíssimo, ma , գեր · Տես Parco, ածք :
Parcità, – táde , – táte , իդ · Խնայողի · խնայողութիւն · չատաւորութի : հանդարտութ · լերթութ :
Párco , գոյ · Bárco . Կայեան գաշտակ , կիմ երբեմն կենդանատեղի · գայլագերդ գաշտակ · առանձնակ :
Párco , ca , ածք · Անխոյզ · Ձիւղ · չափաւոր · դգաստ · անհաւատալեաց : հանդարտ : Ի ուիշ · կծծի : նենգ :
Pardáo , Պակի դրամական ինչ հնդկաց :
Párdo . Ինձ (գազանն :) գոլական · ելեքթ : սուաձ նախ նիք իսանան և գրազանս Once . իբր էնդ և գPantera . իբր յովագ · էնդ · ֆուր :
Páre . Տես Pari .
Parécchi , Parecchie , ածք · յոգ · Քաղաքացի · յոլովք : ւթ · ւթդ :
* Paréccchio . Հաւատարմ · նման :
* Pareggiábile , հ · Բաղդատելի :
Pareggiaménto . Հաւատարութիւն · հարթութ · հաւատացութի :
Pareggiáre , ն · Հաւատարել · նմանեցուցանել · բազդատել · պնդացնել · պատրաստ ելեք : հարթել · պնդացնել · փխոխոց ելեք : la soma . հաւատարել

լել զանձն ը. ձարիլ խոհեմութ. գնալ ըզգուշութ: Pareggiársi, ɔ. Հաւասարիլ:

* Pareggiáto, ta. Հաւասարեալ. հարմարեալ. քաղդաւորեալ:

* Pareggiatúra. Հաւասարութ: տես և Spianata.

Paréglio, Parélio. Արևանմանութ. (է պատկեր ա. բևռ ապատրուկ յամպոն:)

Parenchíma, ɔ. Մխս ընդեղջուած. պարենքեմայ. (է գոյացումի խոշոցանելոյ ընդերոյց:)

Parenesi, բաս յան. Յորդորական. Ճառ խրատական:

* Parenético, ca. Յորդորական. խրատական:

Parentádo. Ազգակցութ. ազգականութ. արենաձիցութ. խնամութ: հարբնչէտ: ազգականք. մերձաւորք: հարբնչաւ: Ազգատոհմ. ակերտնդ: ոյ. օին. ինչ: far parentado. խնամեանալ. ընտանենալ: հարձրէտ պաղատանս: fare un parentado. խօսել ի կնոջ նուէին, կի յամուսնանալ: Նէրեկս էքիէ: rompere il parentado. խափանել. կի ցրել զամուսնութն: in parentado. ի մէջ ազգականաց. կի մերձաւորայ:

* Parentággio. Ծնդն է:

* Parentále, ɔ. Հայրական. հայրենի:

Paréntе, գոյ, ɔ. Ազգական. արենակից. մերձաւորնիմայի: հարբնչ: Եա՝ ած. le donne parenti. ազգականկնոջ հանայք. Ծնողք. նախնիք:

Parentéla. * Parentería. Ազգականութ. խնայնութ: հարբնչէտ: նմանութ. կապակցութի:

* Parentésco, ca. Ազգակցական. տոհմային:

Pārēntesi, ɛ. փակագիծ. միջանկեալ բան. * նշան փակագծին: far parentesi. ընդհատել զնիշատացս բանին:

Parentévole, ɔ. Գործական. դործագումն: * Պաշտպան ազգականաց:

Parentevolménte, ɔ. Գործնաբար. գիտասիրաբար:

* Parentézza. * Parénza. Տես Parentado, Apparenza.

Parentório. Տես Perentorio.

Parére, ւ. էէր ի էին գիտել. երևիլ. Թուիլ: էեւ. բնաձիչ: parmi. Թուի ինձ: Հաճարիլ. դաստիարակել: պատճել: էէրեկս: յայտնիլ. երևիլ. տեսանիլ. յայտ լինել: parere, e non essere, è come filare, e non tessere. առակ. երևիլ, և ոչ լինել, է ոյն ինչ նիւթել նիւթել, և ոչ ատաչինակիլ: parere il secento. հեղել. կի գեղեցիկ երևիլ: * Parérsi, ɔ. Երևիլ. տեսանիլ:

Parére, աբ. Կարծիք. միտք: պատճառ: գլուխ: io sono del medesimo parere degli altri. ես ի նոյն կարծիս եմ ընդ այլոց. ես համաձայնութեամբ եմ ընդ այլս:

Parérgo. բաս նկարչ, ի ձարպագործ. Յատկացուած ինչ առ ի զարդ:

Paretájo. Տեղի գարեգոյ զվարմ ընձոյց: paretájo del Nemi. ած ոմն. կանանան:

Paréte, Pariéte, էէ. դատնի և յատկական տեղւոյ, բայց յոմանցին միշտ է le pareti, էէ. Պատ: փոյտ: նեղքին մակերևոյթ (անօթոյ, տաճարաց, և ն:) փոխաբ". Պատապարան. ինչ և ն: տես և Paretella.

Paretélla. Կարմ ինչ ընձոյց:

* Paretéllo. Կարմ փոքրիկ:

* Parévole, ɔ. Կի երևի. որ Թուի:

* Pargolarità, ած. Տես Pargolezza.

Pargoleggiáre, ւ. Գործ չարաչոյ դործել. խաղալ տղայաբար: ցձնագնած էէրեկս:

Pargolétta, էէ. Աղջկին փոքրիկ: գեղեցուկ:

Pargolétto, գոյ. Մանկիկ. մանուկ մնասուկ. ցձնագնուկ:

Pargolétto, ta, աի. Տղայական: մանուկ.

Pargolézza. * Pargolità, ած. Տղայութ. մանկութ: ցձնագնութ:

Párgolo. Տղայ. մանուկ. մանկիկ: հոգաբեմ. ցձնագ:

Pári, ɔ. Հաւասար. նման: պարագայ. պատահ: իբր գոյ". Հաւասարութ. հանդիպուութ. (է բառ վաճառականաց:) numero. ղոյզ Թիւ: կիզի: giuocare a pari, o caffo. խաղալ գար և կոնծաս ընել զ էիզին ոյնպէս: pari pari, կամ par pari. ամենևին հաւասար. հաւհաւասար: պատ պատայագ: al pari, ɔ. Հաւասարապէս: պատպէս: il cambio è al pari. դրամախոխութիւն է հանհաւասար. ցի ոչ շահաւոր է, և ոչ վնասակար: a piè pari. հաւասար ոտիւք. ոտնամած: Եա՝ ած հանդստեամբ. անձրի. դիւրութ (կալ:) andar del pari con qualcheduno. հաւասարիլ ումեք:

Pári, ɔ. Հաւասարապէս. ղոյզ. հաւասար. ի միասին. է: պէրապէր. էեղեւէ: Di, del, al, alla pari. Նոյն են: del, al pari. Եա՝ միապէս. նոյնպէս որպէս: andar di, կի al pari. հաւասարիլ. լինել հաւասար: al par di voi. հաւասար քեզ. իբրև զքեզ: levare, կի levarla, կամ levarne del pari, կի far pari. ոչ յաղթել. և ոչ յաղթիլ (ի խաղ:) վճռարել զգործ լինչ առանց տուժելոյ, կի շահելոյ. պաշտպան էէրեկս: Pari. Ածանց միտեալ ի կողմն ինչ ուղղահայեաց:

Pári, աբ. փառ. (է անուն իշխանաւորի:)

Pariambo, ն. տուն հնգավանկ. որոյ միւն է երկար, և չորս՝ սուղք:

Pariétária, Paritária. Կռուհինչ. (են զանազան ազդք որմնաբոյս խոտոյ, և Թիթոյ, որոյ տերևք կռուհին ի հանդերձս. ումանք ևս ի կնոր ածին ի մաքրել շապակիս. վայ կոչին ևս Vetriuola.) եաբևնի:

Pariéte. Տես Parete.

Parificaménto. Տես Pareggiamento.

Parigíno. Նմանի դիտաւ լինչ գաղղիոյ:

Paríglia. Կրկնակք. (էն նոյն Թիւք կրկնակք ի խաղադրութեան նարտին, կի քաջէիզ. որ են Ambassi, Duino, Trenо, Quaderno, Cinquino, և Sino.) Հաւասարն. արիատուր. կշիռն. փոխադարձ: հատցանել. էէրեկս: rendere la pariglia. հատուցանել զիրեն. խնդրել զվրէժ:

Pariménte, ɔ. Նմանապէս. նոյնպէս. ի միասին: պատճա էէրեկս. պէրապէր:

Paritá, - táde, - táte, էէ. Զուգութ. հաւասարութ. հանդիպուութ: պէրապէրէէ: նմանապէս:

Paritária. Տես Parietaria.

Parlacócco. Խաղ ինչ նարտ. նախնեաց:

Parladóre, Parladúra. Տես Parlatore, ած:

* Parlágio. Աւելան. դիէան. խորտրդարան:

* Parlagióne, էէ. Հրատարակախօսութէ ի դիէանի:

Parlamentáre, ւ. Հրատարակախօս լինել ի խորհրդարանի. առանձանել ի դիէանի: քանադնաց լինել ամրականաց է պաշտօնն ի գաղնադրութէ գաղնակիցիլ քաղքաց ի գործ ինչ էէրէէայն:

* Parlamentário, գոյ". Համախոհ փառասիրելոյն. պատգամաւորէ առ փոխադարձն:

Parlaménto. Հրատարակախօսութէ. առնախօսութէ: խօսակցութէ: Փառասիրելոյն. (ցի՝ ծերք կոյտ, կի ժողով ազգականաց հաւաքէ ի պէտս հատարակաց պետութեան:) tener parlamento. ի խորհուրդ մտանել. խորհիլ, կի խօսիլ է միմեանս:

Parlánte, ɔ. խօսող: mal parlante. չարախօս:

Parlantína. Բազմախօսութէ: շատախօսութէ:

* Parlantíno, na. Շատախօս: չատխօս:

* Parlánza. Տես Parlatura.

Parláre, ն. խօսել. բարբառել. զրուցել: էեղանէէ. էէրեսք էէրէէ: parlare in gola. ա, Barbugliare. Parlare fra i denti, կի a mezza bocca. խօսել չընչախուռն է ալօտ, է պատրաստական. չընչիլ. parlare

lar giusto. խոսել ուղիղ, անվիճար: non si parla, che di lui. չէք զրոյց բայց եթէ ընդ նմա: parlare in punta di forchetta. կարի մեծ արուեստա- բանել: dar da parlare di se. լինել ի զրոյս, կամ ի չլինե, և կամ յառակս:

Parláre, ար. խօսիլ. խօսողիլ. ախոյնիլ: խօսք բան. զրոյց: ախօ. լափառիլ:

Parlasía. Տես Paralisía.

* Parláta. բան. խօսք. բանախօսութիւն: ելեմ:

* Parláto, գոյ. բան. խօսք: տես և Prelato.

Parláto, ta, ած. խօսեցեալ. ասացեալ:

* Parlatóra, է. խօսող. որ խօսի:

Parlatóre, ար. խօսող. բանախօս. առտնաբան: ախօյնեան. երկիմելեամ: bel parlatore. պերճաբան:

Parlatório. Տես Parlagio. խօսարան. (է տեղի խօսելոյ մենաստանի կամ տանց:)

Parlatríce, է. խօսող. շատախօս. փնաքուա:

Parlatúra. խօսելութիւն. զրոյց. բան. խօսք:

Parlético, գոյ. Խոդմոլիան գլխոյ և ձեռաց ծերոյ:

Parlético, ca, ած, և գոյ. Ընդամուլոյծ: ելօրինեամ:

Parlévole, ի. խօսող. խօսուն: խօսելի. ասելի:

† Parliére, ար. Շատախօս:

* Parlottáre, ել. Շշնջել. հծծել: բարբանջել:

* Parnássico, ca. Պարնասեան:

Parnáso, Parnásso. Պարնասոս. (է հռչակաւոր լերան նոճիւրէ Ապողոնի և Մուզայից: զայս բառս ի կիր առնուն բանաստեղծք ի նշանակել զայլ և այլ նիւթս բանաստեղծութեանց:)

Páro, կիմ Aparuólo. Ծուռտուն լինչ բարմանեսական:

* Páro. Տ. Pajo. A paro a paro. ի միասին. նոյնպէս:

Pároco. Հոգեվարապետ. (քահանայ:) իմամ:

Parodía. Ի ազգ լինչ քերթածոյ. որով ոք զոմանս ևս ուրուք դոյլն փոփոխմամբ չորք յայլ նմանս և յայլ նիւթս:

Paróla. բան. խօսք. զրոյց. ասացուած. ախօ. լափառ: բառ. լոգիք: պատգամ: ելեմ: խոստումն: իւրաց հրաման: խրն: andar sopra la parola. ծոյլ առնուլ: ապաւինիլ ի խոստումն ուրուք. վստահանալ ի բանս ուրուք: avere la parola. ընունել. կիմ ունել զհրաման. կիմ զհաւանուիլ ուրուք: chiedere, կամ domandar la parola. հրաման խնդրել: esser più di parole, che di fatti, ած. խօսել շատ, և գործել սակաւ: dar parola. հաւանիլ. հաճիլ. ծոյլ տալ: գոհ ելմամ. գոյ վերմէ: dar parola, կիմ la parola. տալ զբան. խոստանալ: ախօ վերմէ: aver parole con alcuno. ունել վէճ, կիմ կագիլ ընդ ումեք: ընդ նմա եմիմ: dar parole. տմարել պատրել զամեան բանիւք. դեղերիցս ցանել պատրանօք: օյանապարհս: far parole. խօսիլ: far le belle parole, կիմ far le ceremonie. խօսիլ մեծապանուրէ: (հնգ. նօրէն.) խօսիլ համարձակ: non far parola, non dir parole. չասել լինչ. ոչ խօսիլ. ոչինչ յիշատակել. լռել. զանց առնել: non ne far parola. հաւանիլ. հաճիլ: far delle parole fango. ընկոյզ առնել, կիմ ոչ պահել զխոստումնս իւր: di parola, ած. խոստմամբ: uomo di sua parola. այր հաւատարիմ ի խոստումնս իւր: ă parola per parola. բառ առ բառ: le buone parole acconciano i ma' fatti. բանք բարիք անուշեն զոտապուռն գործոյն: պատմիր որոց զարձուցանիլ զբարիս: le parole non s' infilzano, առակ. մի ի բան վնասս հիր, այլ ի գործ և ի գիր: romper le parole, կիմ rompere le parole in bocca. ընդվիժել. զխօս: venire a parole. վիրել ի բանակռուիլ. ի վէպ գալ. կռիւ բանիւք: pigliar in parole. զբառ ինչ ուրուք առեալ՝ վերկնել ի նմանէ զուրք ուրուք չըրջել ի նմանէ միտս, կիմ ծերբել: pigliar parola. ընդ-

ունել զհրաման: parole da vecchia. աղջատանիք պառաւանոց. բանք երկայնատեսութեան. բարբանջանք: ammazzare, կիմ mangiarsi le parole. ոչ քաջ արտասանել. ղեառան: questione di parola, եան. խնդիր բառի, կիմ անուանի. խնդիր, կիմ վէճ գոնուած նէ: masticar, կիմ pesar le parole. կշռել. զառան նախ քան զասելն: parola tronca. բառ կրճատ, անխնամալի: parole torte. նախատինք. երդիծանք: moltiplicare in parole. երկարել զբան: parole rotte. բառք ընդհատք: dar, կիմ pigliar la parola. տալ, կիմ ընունել զնշան ի բանակի. կիմ ի բերդս վճռ գործելոյն պահպանուէ: pigliar la parola. առնել պատճառանի. կիմ ասել զկարծիս իւր (ի ժողովի. յեղ լռելոյ այլոց.) ակսանիլ խօսել զկնի այլոյ: passar parola. ճ զկնաձայ. զհրամն զօրագլխին ազգել այլ ցնդիկս, (յ՝ ասել հետզհետէ ընկերս ընկերս մերձաձայն, որով բովանդակ բանակին խնամալ զհրամանին, առանց չարժելոյ ի տեղւոյնէ:) perdere le parole. խօսել ի զուր: riscaldarsi di parole. արձակել զլեզուն ի շշնամանս. նախատինս դնել: le parole son femmine, e i fatti son maschi. խօսել հանգոյց է, իսկ գործել արանց. ուր գործոյ են պէտք, ի զուր են բանք: recar molte parole in una. ասել սակաւուք:

Paroláccia. Բան չար. չաղաչօրէն. վայրաբանութիւն:

Parolájo. Շատախօս. շաղակրատ:

Paroléttа, Paroliná, նոմ. Բառ. բան սակաւ. ողոք բանք. անուշակ զրոյցք:

* Paroliнétta, նոմ. Քաղցր բանք. քաղցրաբանութիւն:

* Paroloна, է. Paroloне, ար. յանախ. Փքաւից բառ, կիմ բան. ձանձրացուցիչ:

Parolózza. Բան անհարթ, չինակատագոյն:

* Paroluccia, Parolúzza. Բան սակաւ, չնչին:

Paronichía. Խոտ լինչ քարաբոյս:

Paronomásia. Յարանուն: (ձև լինչ հարաւասանիչ:)

Parosísmo, Parossísmo. Ի կանոնաւոր ընթացք ի. սկզբնէ միոյ աւուրդ մինչև ի սկիզբն եւերդին:

Parótide, է. Խոյլ լինչ գականջիցք:

Parpaglióne, ար. Ծիծեռն: Բոքոտ: Թիթեռն մեղուաց. (է նեղիչ մեղուաց:) առաքասու լինչ:

Parricída, ար. Հայրասպան. պապասպէնդ Եղբայրասպէնդ: մայրասպան: եղբայրասպան. ամուսնասպան. արքասպան. հայրենադրուժ: հայրասպանութիւն:

Parricídio. Հայրասպանութիւն. մայրասպանութիւն: որ. դեղասպանութիւն:

Párro. Ի նուաճ լինչ հնդկաց:

Parrocchétto. Տես Parrucchetto.

Parrócchia. Եկեղեցի ժողովրդապետական, կիմ թեմական: Թեմ և եկեղեցւոյ, կիմ ժողովրդապետութիւն:

Parrocchiále, ի. Ժողովրդապետական. Թեմական:

Parrochialménte, ի. Ըստ օրինաց ժողովրդապետական կամ եկեղեցւոյն. ած. ստորոտ. ժողովրդապետին կիմ ժողովրդապետականաբար:

Parrocchiáno, գոյ. Ժողովրդապետ. (քահանայ:) իմ: parrocchiani. Ժողովուրդք եկեղեցւոյն. ժողովրդապետականք:

* Párroco. Հոգեվարապետ (քահանայ:) իմամ:

Parrúcca. Խոպոպիկ հերոյց: Պետակ ծամ. կեղծամ. յեղ կեղծ ծամ: Էրէնի սաղ:

* Parruccáccia, գեղ. Յոռի, անհեթեթ կեղծամ:

Parrucchétto. Ազդ լինչ ամերիկեան Թուխակ: փոփոխ. տես և Tulipano.

Parrucchíno, նոմ. Փոքրիկ կեղծամ:

Parrucéllo. Փոքրիկ գաւազանիք լինչ ներկաթաթոյ յորոց վր կախել զմեռոցան՝ ներկեն:

Parsimónia. Խնայութիւն, կիմ չափաւորութիւն ծախուց. խնայողութիւն: հանգիստ. էջ էնարի:

* Pár-

* Párso, sa. Երևելի, երևութացեալ:
Párte, իթ. Մաս: Հատուած: բաժին: կողմն: կոյս: մէջն: խորք: տեղի: վայր: սահման. երկիր: եզր. Վիճակ: հեծեծած: կողմն: Քովտաւորաքէ: odi l' altra parte. լսել և զմիւսոյ կողմանն ոչինչ առնել: le parti son d' accordo. երկոքին կողմանք են (միաձուլուն) են միաբան: esser giudice, e parte. լինել դատաւոր անձին: io son parte in questo negozio. ես բաժանորդ եմ յայս գործ: Parte. Բաժին, կիսապատուոն, կիսբան (Թատրոնական. զոր հանդերձել և վերծանել իւրաքանչիւր դերասան:) Սոխորակ բարի, կիսչար: cattiva. մեղաւոր. պատասխանատու: a parte. ուրոյն. մեկուսի: պոչի: mettere a parte. դնել 'ի մի կողմն. պահել: a parte per parte. մասն մասին. մանր: di parte in parte. մի ըստ միոջէ. մի առ մի: պիղծ պիղծ: dalla parte dinanzi. յառաջոյ. 'ի հանդիպոյ. հանդիպ: in parte. մասին. մասամբ իմն. զասումանսկայ: եւ 'ի նմին ժամի. առ ժամն: եւ առանձին. մեկուսի: պոչեաձա: da parte. մեկուսի. ուրոյն առանձին: պոչեաձա: da parte, կիսբ per parte d' alcuno. յանուն ումեք. 'ի գիտոյց, կիսբ 'ի կողմանէ, կիսբ հրամանաւ ումեք: dalla parte mia, tua. ինձ. քեզ. 'ի կողմանէ. ինձէն կողմանէ. յաղագս իմ, ևն: tirar da parte. հանել 'ի մի կողմն. զատանել. մեկնել: porre da parte. թողուլ 'ի բաց. անտես առնել. ոչ ունել. Համարել: da parte a parte. կողմն 'ի կողմանէ. Թափանցանդ: passar uno da parte a parte. խոցել Թափանցանդ: pigliare, tornare, recare, recarsi in buona, in mala parte. առնուլ. կիսբ մեկնել 'ի բարին, 'ի Հիւրն. չարել 'ի Հիւրն միտս: մեկնել. Հակառակի: in buona, կիսբ in gran parte. մեծագոյն մասն. լաւ մեծի մասին. յոյժ: երբ: parte per parte, a parte a parte. մի ըստ միոջէ: fare, կիսբ dar parte. ծանուցանել. ազդ առնել: la parte mia, ևն, հ. բաղումն. յոյժ: far parte de' suoi beni a qualcheduno. բաժանորդ առնել զոք ստացուածոց Հարց. Հանել մասն: esser a parte del dolore di qualcheduno. ցաւակից լինել ումեք: saper una cosa da buona parte. գիտել ինչ առուգրեան պատմոցաց. գիտել ինչ առուգրեի: d' una parte, a dell' altra. երկուստեք. յերկուց կողմանց. ասի և ասի: in qualunque parte. ամէ ուրեք: in' nessuna parte. ոչ ուրեք: da tutte le parti. յամենուստ. յամէ կողմանց: tener, seguitar, prender le parti, pigliar la parte di qualcheduno. առնել զկողմն ումեք. միտել. ջհետ ուրուք. պաշտպանել զոք: parti vergognose. առակայնք. ամօթոյք. * parti sessuali. սեռական մասունք անդամոց. Ծննդական անդամք:
Párte, Partechè, հ. Մինչ. յորժամ: պոռ պոռի:
Partecipánte, հ. Բաժանորդ. Հաղորդ: իւրաք:
Partecipáre. Տես Participare.
Partécipe, հ. } Բաժանորդ. Հաղորդ: հիւրաք:
• Partéfice, հ. ∫ իւրաք: far partecipe. բաժանորդ առնել: ծանուցանել. զեկուցանել:
Parteggiaménto. Բաժանումն. բաղումն:
Parteggiáre, ւ. Ջկողմն առնել զոք. միտել ջհետ ուրուք: կուսակից լինել: Թաթաք Թաղխ:
• Partegnénza. Սեփական կալուածք, կիսբ տէրութի ուրուք:
Partenére. Տես Appartenere.
Partènte, հ. Որ մեկնի. որ 'ի բաց երթայ:
Parténza. Երթ. չոր. բաժանումն. գաղթ: կիսբ:
Partévole, հ. Partíbile, հ. Բաժանելի. անջատելի:
Particélla, Particína. Բաժին փոքր. մասն փոքր: particelle. մասնիկք, կիսբ մասնիկունք (բանի:)
Partecipaménto. Բաժանորդութ. Հաղորդակցութ:
* Participánte, հ. Բաժանորդ. Հաղորդակից:
Participáre, ւ. Բաժանորդ լինել: Հաղորդել: հիւրաքել: օշմաք. իշմաք օշմաքհնակցել: ն. Բաժանորդ առնել: իրաղգած առնել:
Participáto, ta. Բաժանորդ եղեալ. Հաղորդեալ:
Participatóre, տր. Բաժանորդ:
Participazióne, իթ. Բաժանորդութ: իւիաքէ:
Partícipio. Ընդունելութ. (է մին յոսի մասանց բանի:)
Particiuóla. Փոքր բաժին. մասնիկ: Հատուածք:
Partícola, Particula. Վիճ է: Particola. Սէ նշխար. Հաղորդութ. Հաղորդ. (զոր ասն Ժողովուրդս. կոչի և Comunichino.) փշրանք ոչ նշխարին:
* Particoláre, տր. Մասնաւոր իրաք:
Particoláre, այ, հ. Particolarissimo, ma. Մասնաւորապէս մասնական. առանձին. սեփական: պատճառաւ: in particolare, in particulare, հ. Տես Particolarmente.
* Particolareggiaménto. Մանրամասն որոշութի, կիսբ պատմութ:
Particolareggiáre. Տես Particolarizzare.
Particolarísti, տր, յոգ. Ըն նաքա որք պնդեն Թէ քո մեռաս միայն վ Հ նախասահմանելոց:
Particolarità, - táde, - táte, իթ. Մանաւորութ. մասնաւոր պարագայք իրին:
Particolarizzáre, ն. Պատմել, կիսբ նշանակել. մի Հ միոջէ. իրանել 'ի մասնաւորս. նշանակել: պիղծ պիղծ նոքա եմեք:
Particolarizzáto, ta. Պատմեալ. մանրամասն. նշանակեալ. մի Հ միոջէ, ևն:
* Particolarizzazióne, իթ. Տես Particolareggiamento.
Particolarménte, հ. Մանաւորապէս. մի Հ միոջէ. մասնրամասն. որոշակի: պիղծ պիղծ: մանաւանդ. յաւէտ: հոռոմպա:
Particolétta, նոմ. Մանրիկ փոքր. բաժին փոքր:
Partícula, Particuláre, Particularità, Particularizzáre, ևն. Տես Particola, ևն:
Partigiána. Աղգ ինչ հելպահի:
Partigianáccia, պեյ. Նիզակ վատթար:
Partigianaménte, հ. Կողմնակ զհասակից:
* Partigianáta. Հարուած նիզակի:
Partigianétta, նոմ. Նիզակ փոքր:
* Partigianétto, նոմ. Տկար կռնատակից:
Partigiáno. Կռապակից. հանախոհ. ընտի. ընտիքեր:
Partigianóne, տր, յամբ. Նիզակ մեծ:
Partigióne, իթ. Բաժանումն. բաշխումն:
Partiménto. Վիճ է: երթ. չոր:
Partíre, ն. Բաժանել. անջատել. մեկնել: այբրեալ: բաժանել (զիրեմս:) ընտիքեր եմեք: զատանդանել, կիսբ անջատել (զհասակ ելիս 'ի միմեանց ժամանակ. զատուել:) Partírsi, յ. Մեկնիլ 'ի բաց երթալ. չոքել: եմեք:
Partíta. Երթ. չոր: Ընտիր: ultima partita. հրաժարութի 'ի կենաց. մահ: Մասն. բաժինհիւթ. խաղ: նշանակումն, կիսբ գրոնի կիսբ յիշատակութի պարտաց ('ի հաշուեկշռի:) կողմն. հեծեծած: քշտա: ակն և Divisa, Assisa. կողմն խաղացողաց: far una partita alla palla. խաղալ գնդակ: ընտ օշմաք: vincere una partita, կիսբ due partite. շահել զմի, կիսբ զերկուս խաղս: ակն: իթի օշմաք եմեք: vuoi esser della partita? կամիս խաղալ Հ մեզ: la partita non è eguale. կողմունքն չեն հաւար: չեմք հաւասար:
Partitaménte, հ. Մասնաւորապէս. ուրոյն ուրոյն մի Հ միոջէ: պիղծ պիղծ:
Partíto. Եղանակ. օրինակ: ընտիր: per niun partito. ոչինչ Հնարիւք: a questo partito. այսպէս: Դաշնաւորեալ: աղբ: far buon partito. առաքի առնել
պատ

պատշաճաւոր պայմանս : խորհուրդ . որոշումն մտաց . առաքադրանք : խնդիր . նիշեի : riciso . հաստատուն կամք , կամ խորհուրդք : prender partito . հաստատել . կամ դնել ի մտի : նիշեի տալ : non so qual partito prendere . չգիտեմ զինչ արարիցէ egli ha pigliato partito riciso . հաստատեաց ի մտի : a partito preso , ի . տես Pensatamente . Tu hai preso il partito migliore , e 'l più sicuro . Զլաւագոյնն և զապահովագոյնն ընտրեցեր : per questo sarebbe il miglior partito . վն ար լաւ ևս լինիցէ : che partito prendi tu? զինչ խորհիցիս ի մտի : dei più cattivi partiti bisogna pigliare il migliore . յերկուց չարեաց՝ փոքրագոյնն ընտրելի : Partito. Կողմն (ուրուք) բաժակ : abbracciar il partito di qualcheduno . զկողմն ունել զուրուք . միաւել զհետ ուրուք : Կանգ . յանէտ . սահման՝ պնդ . հաւ : io sono a mal partito . կամ ի վտանգի եմ՝ ի չարէ սահմանի : condurre, recare alcuno a mal partito . արկանել զոք ի վտանգ . պատրել զոք յանհնարին անձկութիւս : խրատատուն ի խաղարկութիւն : հաճել օձառ . առել : կարծիք . գլուխ . գիխ : andare , mandare , mettere , կամ fare il partito . հարցանել զկարծիս ուրուք (քննելոյ ի ժողովի) առաքի առնել ինչ ի խնդակցաւ : vedere il partito vinto . տեսանել լեզ ուշ ևս հնալ խափանել ինչ ի լինելոյ այսպէս , կամ այնպէս : mettere il cervello a partito a uno . արկանել զոք ի վտանս , ի չլիտիս : prese il partito , cessato l'affanno . առաւ . յորոշիլ երացին գադարեին յոյզք խորհրդոց : ingannarsi a partito . խաբիլ չարաչար : Առիճ, կամ գաշնագրաւն աւանանուէ : femmina di partito . պոռնիկ : գահիճ : pulcella , che non trova partito . աղջիկն անհասանելի : ցի այսմ ուշ գտանի այլ :

Partíto , ta . Բաժանական . անջատել . մերկնել . զատուցեալ : այլասէռ . այլ :

Partitóre , ար . Բաժանօղ . բաշխիչ : հայ էպէն : բաժանարար (թիւին :) որ մերկնի . կամ մերկնել . որ բաժանի . որ ի բաց գնայ : Օձառիչ . պատահմիչ . խուռվարար : զատուցիչ հրահանգելոց (ի մտիմանց :)

Partitúzzo , նա . Մերկեալ խորհուրդ :

Partizióne , իկ . Բաժանումն . բաշխումն : պետութիւն . իշխ . Բաժիմ :

Párto . Ծնեալն : ծնունդ : փղաբերութիւն . փոկ : al parto . ի ծննդեան . ի ժամու ծննդեան . nascere, կամ produrre a un parto. ծնանիլ երկոքեան . a un corpo , կամ in un sol parto . միով ծնունդեամբ . միանգամայն (ծնաս երկուս , կամ երիս , եւն :) donna di parto . ծնդական . կին ծորածնի : լծկաւոր : fare il parto . յետ որդեծնութեան կալ զգուշութիւն . կողնի : essere di parto , կամ stare in parto . նոյն են : stare in parto. կեալ ի փափկութիւն , ի գրգանս : morir di parto , կամ sopra parto. մեռանիլ յերկանց ծննդեան : non è ancora ben rimessa dal parto . գեռ չէ ապաքինեալ ի խոշտանգ որդեծնութեան Párto. Որդի . զաւակ . ծնունդ : եղէգ : փոխանակ՝ գործ . երկունք . ծնունդ :

Partoriénte , գոյ . իկ . և ած . Որ կայ յերկունս . երկնօղ . ծնդական : լծկաւոր :

Partorire , ե . Ծնանիլ (զորդի :) փղաբերել : morir sopra partorire . մեռանիլ յերկունս : letizia, odio, եւն . ծնանիլ զնդութիւն , զատելութիւն , եւն :

Partoríto , ta . Ծնեալ . փղաբերեալ . փոկեալ :

Partoritríce , իկ . Ծննդական . ծնօղ երկնիչ . տալ ձագ (գառանց :)

* Parturiénte. * Parturíre . տես Partoriente, Partorire .

Parvénte , ի . Երևելի . տեսանելի . յայտնի :

Parvénza . Երևոյթ : տեսութիւն .

Parvificáre , ե . Փոքրկացուցանել . նուազել :

* Parvificazióne , իկ . Նուազութիւն :

Parvífico , ca . Բառ լատ . Փոքրավայելուչ : կծծի . գծուծ :

Párvipénderé , է . Բառ լատ . Փոքր . կամ առ ոչինչ համարել : խոտել :

Parvità . Փոքրութիւն : փոքրկութիւն :

Párvo , va . Բառ լատ . Parvissimo , ma . Փոքր :

* Parvolétto , Parvolíno : Մանկիկ . տղայ : լծեռփ :

Párvolo . Մանկիկ . տղայ : լծեռփ . ծոփոխ :

Parúta . Տես Apparenza .

* Parúto , ta . Երևեալ : m' è paruto . թուեցաւ ինձ :

Párvulo . Տես Parvolo .

Parziále , ի . Parzialíssimo , ma . Կուսակից . համախոհ : խաբեպաշտ . ճանիպաշտ : * Մասնական :

Parzialeggiáre , ե . Յուսանել կողմնասէր բարս . միաւել զհետ ուրուք : խաբեպ խաբեպ . նենգապատիր օրէնս :

Parzialità , - táde , - táte , իկ . Կողմնասէր բարք . կուսակցութիւն . համախոհութիւն . միտակողմնութիւն . կողմնապատիր :

Parzialménte , ի . Կողմնասէր բարուք . կողմնապատիր :

* Parzionábile . * Parzionále . Տես Parziale .

Pascénte , ի . Արօտական . որ արածի :

Páscere , ե ; և է Արածել . օթևանել : ե . Արածել . կամեցնել . կերակրել . բուծանել : օթևանել . պետ . Պարարել (զազան , զխոյս :) Páscersi , ի . Արածել . անասնել . տուծել . յագեցնել : օթևանել . պետ . ընդել . պօյնել : pascersi d' aria , di vento , di fumo , եւն . զհողմն արածել . պարարիլ մտաւոք :

Pascibiétola , գոյ . և ած . ի . Անմիտ . խոշտանգուտ :

Pasciménto . Արածումն : Հաւակ . արօտ . կերակուր . մնուտք :

Pascióna . Ծոյն է : չահ . առաւոտեայ պիտոյից :

* Pascipéco . Բառ իտալ . Տես Cazzo .

Pascitóre , ար . Արածօղ . հովիւ :

* Pascitríce , իկ . Սնուցիչ . կերակրիչ :

Pasciúto , ta , Արածեալ . յագ : օթևանած . եւթ : անել . պարանոցեալ : պետնդիւ :

Pásco . Բառ պաղպաղիս . Տես Pascolo .

* Pascolaménto . Արածումն :

* Pascolánte , ի . Արօտական . որ արածի :

Pascoláre . Տես Pascere .

Páscolo . Արօտ . մարգ : օթևանք . եայրք : Տես Pascimento .

* Pásmo . Տես Spasimo .

Pásqua , իկ . Պասեքայ . զատկիկ . զատկ : խոպան : եա՛ անէծք լիցի : dar la mala pasqua . առատապուծացանել զոք : aver, venir la pasqua in Domenica . առատ . հանդիսանել խնդրոյն . գամագիւտ լինել :

* Pasqua Annotina . Տարեդարձ ամի միոյոյ :

Pasquále , ի . Pasqueréccio, ia . Զատկական . զատկի :

Pasquáre , է . Կատարել զպատեհն : զոռ զատկին :

* Pasquíllo . Ծոուզիկ դատուկանաց . կամ էպէր . (ի Pasquinata . հարատարահիաս և առնական ձիոյ . * մանր ուրուք գրել ի ծուխն . զոր խաղացիկ կոչեցին Pasquinata, յանուն հնչակաւոր արձանին կո. չելոյ Pasquíno, որ ի հռովմ յոր տեղի էր առ քովն հռովմայ մածուցանել զայնպիսի գիրս նա խատանաց :)

Passábile , ի . Տանելի . հանելի . միջակութիւն . չափաւոր : ուսկի՛ ձեռք կուտայ : եւ կերէր . օրինաւորապէս :

* Passabilménte , ի . Չափաւորապէս . չափաւոր :

Passággio . Անցումն . անցք . երթ : կէնէթ . տեղի անցից . անցք : եղ . բաժ անցելոյ : կէնէթ տեղեաւ . պատ : մահ : Անցք . (ի երաժշտարս ի գեղգեղումն միոյ

վանիկի բազում խաղիք ։) * di passaggio, ած. Ի հարևանցի. Հատուած ։

Passamáno. Ժապաւէն լինչ լայն ։ Վերից. գօտեան ։

Passaménto. Անցումն. անցք ։

Passánte, ած. Անցանօղ. անցուորս. Passanti. Ինձնըբաղդի փոխք լինչ մանձին, յորս անցուցանին զմըբնացորդս ապրուացն անցելոց ըստ ազանց ։

Passapórto. Հրամանագիր անցից. հրամանագիրք երթևեկ ։ Եօլ երէի ։

Passáre, բ. Անցանել. ելանել ։ per, կամ da un luogo: անցանել. ուսուիք. գնալ ըստ վայր ինչ։ in un luogo. անցանել, կամ փոխել ուրիք ։ la strada, il fiume, եւն. անցանել ըստ ուղին, ըստ գետն, եւն ։ il comandamento d' alcuno. անցանել զպատուիրանաւորուք. ստունդանել ։ il duolo. փարատիլ ցաւոց ։ la pioggia. դադարել անձրևոյ ։ il tempo. անցանել ժամի ։ եւս՝ անցուցանել զժամանակին. ղօսանուլ. պատուիլ ցերեկք ։ la notte, եւն. անցուցանել, մնալ, ի գլուխս հանել զգիշերն ։ gli anni. կատարել զաւուրս ։ * come ve la passate? զկնարդ կեցեալք. զկարդ ես ։ niuno il ventottesimo anno passato avea. ոչ ոք անցեալ էր զքսանևուերորդամեայ. noja, malinconia, եւն. փարատել կամ վանել զձանձրուքն, զարտմուքն, եւն ։ Passáre. Ձանցանել. դերազանցել. յաղթել. առաւելուլ ազգմամբ. խոպիոն օշմ ։ di bellezza, եւն. գանցանել գեղեցկուքե ։ di vita, կամ anni passare. զգաւելիլ, կամ հրաժարիլ ի կենաց. փոխել յաւուրեայ ։ ելեւմուխ. եօղխ ։ è passato. մեռաւ. վախճանեցաւ ։ la sua vita. անցուցանել զկեանս իւր (ի գործառնութիւն, եւն ։) uno. խոցել. հարկանել զոք (սրով) ընթամբ ։ i nemici a fil di spada. ի սուր սուսերի մատիլ զթշնամիս. ըստ սուր հանել. գլխատան ելեւմուխ ։ da banda a banda, կամ fuor fuora. թափանցուց անցուցանել ։ le scritture, le suppliche. ընդունել. հաստատել զնուրբհիան, զազեցագիրս. շնորհել զայցելուածս ։ a grado, a ordine, եւն. ըստ ունելի լինել. յաստիճան պատուոյն, կամ ի կարդն, եւն ։ a grado di medico. լինել բժիշկ ։ i termini. հնազանդել ըստ կոպար, ըստ սահման. զանցանել ըստ չափ ։ * passare una buona parola per uno. խօսել ի նպաստաւորութիւն. բարեխօսել ։ alcuna cosa. շնորհել. կամակատար. միջամտել. հանդիսիա լինել ։ per le armi. պատժիլ մահուամբ. սպանանիլ (պնուռօրքին) ։ a nuoto, a cavallo, եւն. անցանել ի լուղ. կամ երիվարաւ ։ per le finestre. ներհագ. ի ձեռս բերել ինչ ։ sotto la correzione. ստնուլ. զհատանուլ, կամ զվկայուլել ։ passar per istraccio. տես Straccíare. Passar bene. Ջայղոլիլ ։ ի խօսել զոտմիոյ Passare, Նշանակել. Ունել զայժ իրաստնս աղնուական. վն ազնուականուլեան ունել իրաստնս հանդերձեալ յայժ կարգս ազգեստուլեն ։ passare. յաղաչել. յաղաչ խոպալ ։ եւս՝ հանդիպել. կարծիլ. լինել ի սակի ։ * passar offizio di condoglienza con qualcheduno. ցաւակից. վշտակից լինել. ուլեք ։ me la passo con un bicchier di vino. չատանամ բաժակաւ միով գինւոյ ։ Passáre, ըստ և Passársi, յ. Անցանել. լուծիլ ։ զանց առնել. լռել. ոչ խօսել զիրաց ինչ ։ եւս՝ համբերել ։ եւս՝ ոչ գնալ խրատին ։ եւս՝ վճարել զգործն. զերծանիլ ։ եւս՝ հանդչել ։ passarsi d' una cosa. գոհ լինել ըստ. հաճիլ ըստ ինն ։ passarsi di poco. սակաւուք չատանալ ։ passar per istraforo, per bardotto, եւն. տես Straforo, Bardotto. Far passar. Անցուցանել ։ եկեղեցի ։

Passáta. Անցք. անցումն ։ եղելիս ։ fare una passata con uno intorno a qualche negozio. խօսել ըստ ուլեք զիրաց ինչ ։ dar passata, կամ cartaccia. լռել. չառնել պատճիռ. զանց առնել. չառնել պատճիռ ըստ արժանւոյն. ոչ մատուցանել զուշին ։ խոյս տալ յերից ինչ (առանց յայտնի հակառակութե ։) մեք. ժել. չառնուլ յանձն ։ far passata negli onori, nelle lettere, եւն. յառաջադէմ լինել յաստիճանս պատուոյ. զարգանալ ի գիտութիւն ։ far una, կամ due, կամ più passate, եւն. ոչ լինել ի կանանց օրինաւ զամիս մի, կամ զերկուս, եւն ։

Passatémpo. Զբօսանք. զուարճուն. վհատութեան խաղալիք ։ ելէզ. անկա. եղկանձ ։

Passáto, ta, ած. Անցեալ ։ եղեալ ։ եւս՝ գոյ, եղ. Ժամանակ. անցեալ ժամանակ ։ եղեալ ժամն ։ il passato non ritorna più. անցեալն ոչ եւս գառնայ ։ nel passato. երբեմն. յառաջնում ։ եօթ ընդանեաց ։ Passati, գոյ, յոյժ. Նախնիք. ծնօղք. առաջինք. աթաբայ ։

Passatójo, գոյ. Անցարան. (ի քար, կամ փայտ, ընդ որ անցանեն ըստ խրամն, և ըստ առուս ։) եղեալ ։

Passatójo; ja, ած. Անցանելի. գիւրանց ։

Passatóre, ար. Անցաւոր. ուղևոր ։ տես և Trasgressore ։

Passavánti, ար. Ջուանեայ կամուրջ (նաւակաց ։)

Passavogáre, բ. Ջիմահարել ուժգին, կամ արագ ։

Passavolánte, ար. Աղք ինչ հնդկաձիգ ։ վտանգաւոր ի հայրենեաց ։ տարագնաց ։

* Passeggiaménto. Տես Passeggiata.

* Passeggiánte, ած. Որ զգնայ ։

Passeggiáre, բ. Զգնալ. հեծել. եղանակել ։ ի լուղիկն փոխոխ զազուկան արտաքս հանել ի ըզօրն ։ Passeggiare un cavallo, ի. Ճեմեցուցանել, կամ յուշիկ շրջեցուցանել զերիվարն ։ andar a passeggiare. երթալ ի հեծս ։

Passeggiáta. Ճեմք. հեծումն ։ այլև. եղանակ ։

Passeggiatélla, նաժ. Ճեմք սակաւ ։

Passeggiáto, ta. Ճեմեալ, կամ կոխեալ (տեղ) ։

Passeggiatóre, տր. * Passeggiatríce, էից. Որ հեծէ. որ զգնայ ։

Passeggiére, ար. Passeggiéro, գոյ. Անցաւոր. ճանապարհորդ ։ եւս՝ եղկան եղէն ։ մանաւանդ ։ նաւավարիլ ։

Passeggiéro, ra, ած. Յարմար յանցուցանել, կամ ի փոխադրել. Անցաւոր. վազանցիկ. կարճատեւ. փոխի ։

Passéggio. Ճեմք. հեծումն. եղանակութիւն. հեծելիք. եղանակելիք. եղանակ եղ։ far un passeggio. հեծ առնուլ. մրճպատի

Pássera, էից. Pássere, ար. Ճնճղուկ. ծիտ ։ անբան ։ Զուկն ինչ ծովային. passere di Canaria. Ճնճղուկ քանարեան ։ cacciar le passere. վանել զնոսա. զանձիս ։ զանձիսելիս ։

Passerájo. Ճնճղուկն բազում. Ճնճղկանց ։ խառնաձայն բազբազանչիւն բազմաց ։

Passerétta, նաժ. Ճնճղուկ փոքր. փոքրիկ ծիտ ։

Passeríno. Կոյն է ։ տղայական դրօշի ինչ կաթելոյ ։

* Pássero. Տես Passere.

Passerótto. Զաղ Ճնճղկան ։ եւս՝ են զանազան տղայք Ճնճղկանց ։ dire un passerotto. խօսել զանառելիս, զգաճուարահաս առաս ։ far un passerotto, գործել անխորհրդաբար, անմտաբար ։

Passétto, գոյ. Կէս եղեգնատափ. կամ կիսաքայլ. (է չափ ինչ կէսն Canna են, կամ կէսն Passo) ։ ի քայլին ։ երկու ոտնաչափ և կէս ։)

Passétto, ta, ած. Նուազ. Որ ոչ ամենայն փոքր մի ։

Passíbile, ած. Կրական ։ չարչարելի ։

Passibilità, - táde, - táte, էից. Կրականութիւն. ցաւակրութիւն. չարչարելութիւն. չարչարականութիւն ։

Passíno, գոյ. Երիքականդնեան. (է չափ երից կանդնոց փիւրենգալի։) Տես և ի Orditojo. Է և նոճակ Passo են. Քայլ փոքր ։

Passionáre, ն. Ցաւագնիլ. տառապիլ. ցաւ ունենալ: Խոչնձել վերէ: ւ. Ցաւցնել. տանջել: Խոչնձել վերէ:

* Passionatíssimo, ma, գէթ. Ի կրնէ. գորովալից.

* Passionáto, ta. Ցաւցեալ. տանջեալ: Ախտաւոր. կրեալ. տառապեալ. վառեալ ի կրից. Հարեալ ի փափաք. ի սէր: հոգեկիր. խանիչ. սէրցեալ:

Passióne, իգ. Ցաւցանք (քնի.) վիշտ: խոչնձել. ձկիծ: կիրք. տիրտակ. նկիծանիլել. նկիծ. սէրտ: կարեկցութիւն. տխաւակցութիւն: sfrenata. անսանձ ցանկութիւն. տափանք: aver della passione per una qualche cosa. բորբոքիլ ի ցանկութիւն իրիք. հարկանիլ ի փափաք. ի սէր: ha della passione per la guerra. պատերազմասէր է յոյժ: Fior di passione. Ծաղիկ ինչ: լուգիկիչնչի:

Passivaménte, ած. Passive, բառ. կրաւորաբար:

Passívo, va. Բարեացեալան. յայտնիչ կրից, կամ տիրտակաց: Կրաւորական (բայ:) ձեռնող: voce passiva. տես Voce,

Pásso, գոյ. Քայլ. քայլ ոտից, քայլափոխ: ապրմ: քայլ. քայլաչափ. (է տնուն չափոյ:) Անցք. տեղն. մուտ. տնօրէնութիւն: իշխանութիւն: Ճանապարհ: ելս. aprirsi il passo agli onori. Ճարհ իւր հորդել տալ. փառս: dare il passo. անցս շնորհել: un passo cattivo. վտանգաւոր անցք, կամ տեղի. առատար վայրտ. tirar d' un cattivo passo. Հանդարտիլ ի վտանգէ: Տեղի անցից Թռչնոց: անցք Թռչնոց: տեղի յարմար ի հաւորսութիւն տեղափոխիկ Թռչնոց: uccelli di passo. տեղափոխիկ Թռչունք. (են այն Թռչունք որք ըստ ըմ ժամս ինչ տարեայն անցանեն ուրեք:) Passo. բան, կամ վկայուն գրոց. տեղի գրոց: il più duro passo, che sia, è quel della soglia. առակ. դժուարագոյն անցք՝ են անցք սեմոյն: իբ դժուարութիւնն է ի սկսման: pigliare i passi innanzi, կամ pigliare i passi. հոգալ առ յառաջն, կամ զգուշանալ: andar piano, a bell' agio, կամ adagio a' ma' passi, վարիլ զգուշութեամբ ի դժուարինս, կամ ի վտանգաւորս. զգուշանալ ի դժուարինս: andare di passo, կամ a picciol passo. դնալ հանդարտաքայլ. յուշիկ: էաքնա խրխնիչ: andar a pian passo. դնալ յուշիկ: զգուշութեամբ գործել, կամ վարիլ. uscir di passo. ընթանալ արագ: andar di buon, կամ a gran passo. դնալ երագընթաց, մեծաքայլ, քաղաքայլ կամ արագ արագ. երագել յընթացս: ելել խրխնիչ: camminar a passi di gigante. ընթանալ սկայաբար. յառաջադիմել կամ զարդանալ յոյժ: ultimo passo. մահ: passo di Malamocco. վտանգաւոր անցք: fare un passo falso. սայթաքել. գճոել յընթացս: սխրնիչ: սխալել: էանդրմա: a passo a passo, հ. մեկմեկ. յուշիկ. ոտն առ ոտն: էափա էափա: եւ՝ առ առ կաս առակաս: եւ՝ յոյսվակի: եւ՝ մի ըստ միոջէ: passo innanzi passo, կամ passo passo, հ. նոյն ինքն: andar dietro passo passo. զհետ երթալ ի բացուստ: studiare il passo. երադել ընթացս: seguir il passo. ընթանալ զհանապարհ նորա. յետ խաղալ: a tutto passo. հանապազ. յանդ: * i passi della notte. ժամք գիշերոյն: passo del tempo. ընթացք ժամանակին: * far quattro passi. զգնալ. զճոճել: էնպնիչ. օրնա կատարած: Passo. քայլ. (է հանդարտ քայլելն ձիոյ:) cavallo, che va di passo. ձի հանդարտաքայլ:

Pásso, գոյ. Հիւթ չամչոյ: դինի ի չամչոյ:

Pásso, sa, ած. Չորացեալ (նոռ, ոտուզ.) չոր: գոռ: կրճել. չորացուցեալ: uva passa. չամիչ: գոռոռ խաղող:

* Pássola. * Pássula. Չամիչ: գոռոռ խաղող:

* Passolíno, նոմ. Փոքրիկ քայլ:

* Passonáta. Ցիրգ հիմանց չինուածոց:

Passúro, ra, բառ. լոպ. Կրեցոց. չորացուցոյց:

Pásta. Զանգուածած հայց. հատուած: հանոյ: di cristallo. զանգուածած ապակուց: di mandorle, եւն. զանգուածած, կամ ծեծած նշոյ, եւն: pasta. խառնուած, կամ զանգուածած ինչ յորմէ կազմին արհեստաւոր ականայ, կամ կարծր քարինս: հաճառ: di buona pasta. բարեբարոյ. հանդարտագործ: di grossa, կամ di buona pasta. Թանձրամիտ. խօլամիտ: metter, porre mano in pasta. միսիլ. ձեռնամխիլ ի գործ ինչ. ձեռն ի դործ առնել: եւ վառառ: trar la mano di pasta, եւն. ձեռնմխել չինել. Քերակաի եմիչ: per rimenar la pasta, il pan s' affina. առակ. կրճուիք առացանի կատարելագոյն. կրճուիք լինի ուսանիլ: far levar la pasta. Խմորել զգանգուածն:

* Pastáccia, պեղծ. Զանգուածած յօսի:

Pastáccio. Տես Pastricciano.

* Pastadélla. Խմորեցեալ ինչ աղնիւ:

Pastareále, իգ. Կարկանդակ ինչ կազմել յալերկ, ի շաքարէ, և ի ձուոյ:

Pastéca. Կիսագործուրջն փայտ ինչ նաւուց:

* Pasteggiábile, հ. Ցոր մարթի ընդել ի սեղանի. (առ զգինւոյ:)

* Pasteggiaménto. Կոչունք. Հայկերոյթ:

Pasteggiáre, ւ. Ընդել կոչունս, խրախուճս: վայելել եմիչ: ուսուք ի միասին. սեղանակից լինել ի կոչունս: պերապէր եմիչ:

Pasteggiáto, ta. Վայելեալ ի կոչունս. կոչեալ ի հայկերոյթ:

Pastelliére, աբ. Տես Pasticciere.

Pastéllo. Փոքրիկ զանգուածած չորացեալ: pastelli da' pittori. զանգուածք նկարչաց. (են չոր կոտորակք ներկոց, որս առանց հեղեղելոյ վարեն ի նկարել ի վէր էակեաց:) տես և Pasticcio.

Pastétto. Փոքր, կամ Թեթեւաձորուիկ հայկերոյթ:

Pastícca, Pastícco, Տես Pastiglia.

* Pasticcería. Կրպակ քաքարապատրաստ:

Pasticciére, աբ. Քաքարապատրաստ. կարկանդակագործ: պեօրկեչի:

Pasticcio. Պղակուտ. ոլլակինդի. կարկանդակ: պեօրկի: նկար նմանագործ. (է ազգ ինչ նկարից նմանեցուցեալ ոճոյ ներևելի ուրուք նկարչի:)

* Pasticciótto, նոմ. Փոքրիկ պղակուտ:

Pastícco. Տես Pastiglia.

Pastiéri, աբ, յոգ. Կոտորակք ինչ փայտից ղիւղմանէք նաւուն, ըստ որս անցուցանեն զնուրբ չուխանն:

Pastíglia. Զանգուածած ծխանելեաց, զանուշահոտ նեխոյ՝ դոր ագռնեն ի բերան: ափիւն:

Pastíllo, բառ. լոպ. Տես Trocisco.

Pastináca. Գազար. (է արմատ ինչ բազմաեակ և ուտելի ոմի զԱսեղպին, իբ ոմի զՀաւուճ:) Ճնէր. էնէր. էնէր: ficcar pastinache. տես ficcar Carote. Տրիտան (է ձուկն ինչ Թունաւոր:) esser come il pesce pastinaca. առակ. ոչ գլուխ ի նմա, և ոչ ոտք: pastinaca. բառ. Ծաղկան. Ծ Հնգկաց:

Pastináre, ն. բառ. լոպ. Ցրել զհող. գործել զերկիր: դարձուցանել զհողն:

Pastináto, ta. Ցրեալ. գործեալ:

Pastinazióne, իգ. բառ. լոպ. Ցրումն:

Pastíno. բառ. լոպ. Ցրումն. երկիր ցրեալ:

Pásto. Կերակուր. եդեմ. ունուդ. Ճարակ: Ճաշ: Ճոյն հանճաշ: ընթերք: ուտել եդեմ: կոչունք: վայելք: Թոյլ ոանձաշ: պատրանք. կեղծիք: dar pasto. տալ ուտել: եւ՝ խոյ. ծիւ տրամ զդք ի խաղարկուն. խորտանկուիցէք յաղիլ. առ ի ձգել զդք ի խաղ: mangiare a pasto nell' osteria. ուտել զհաց ի պանդոկի. (իբ վճա-

քելով զորոշէ ինչ դրամս վճռ ետ ծախուց միանգամայն։) a tutto pasto, ի· առս Continuamente. Pasto del morto. Հացկերոյթ մեռելոց։ ասմ. Հոդհայ։ pasto di carità. սէր· տգոյ։

* Pásto, ta, աց· իս· գաղտնագիր· Տես Pasciuto.

Pastócchia. Կէզնիք· առաւտպէր· խոզհետ։ Տղայ։ dir pastocchie. քաշալերել։ dar pastocchie. պատրեմ անոսի յուսով։

* Pastocchiáta. Տես Pappolata.

Pastofório. Գիւտան եկեղեցւոյ։ Տապանակ սեղ խորհրդոյն։ Շուենալան (աղաղմնեական տաճարին։)

Pastója. Ոռնակաւոր ինչ զոր արկանեն յոտս ձիոց՝ի կրծել զնոսա յընթացս ըստ հաճոյից։ էշօպէն։ խոչարգիլ voler la briglia, non le pastoje. առալ՝ չկամ ապրտ եւ զանել ըստ չափ։ յոմի չափաւորակ ոչինչ են։ Pastoja. իս· յիւղծիլ· տես Pastura.

Pastóne, տբ· Մեծ կոտոր զանգուածոյ։

Pastorále, գոյ· տբ· Գառագան եղջերական։ * Pastorále, իկ· Հովուական, կիս առաւարածական։ կիս գովաբանութիւն։ (էագրք ինչ բանաստեղծութեան։)

Pastorále, աբ, ի· Հովուական։ եղջերական։

Pastoralménte, ի· Հովուաբար· ոտի գնովիւ։

Pastoráre. Տես Pasturare.

Pastóre, տբ· Հովիւ։ լծան։ քահանայապետ· եղջերավաճառ։ Հովուապետ։ Հաստատուած։

Pastoréccio, ia. Հովուական։

* Pastorélla, իկ· Խաչնարած կին, կիս աղջիկ։

Pastoréllo. Մանուկ խաշնարած· նորահաս հովիւ։

Pastoricidi, տբ, յոտ· Հովուասպանդ· (են աղան գառոցը։)

Pastorízia. Հովուութիւն· արհեստ հովուական։

* Pastorsità. Կակղութիւն· փափկութիւն· կիս քնքշութիւն գոնոյ։

Pastóso, sa. Կակուղ ոտի զգանգուած· կակղոտ· քնքշուշ, կիս գաղտ (գոյն։) pane. հաց թեթեւփուռ։ տես և Impiastricciato.

* Pastricciánáccio, ia. Ջեռաստիտ· կարի մանր բամիտ։

Pastricciáno. Ի ազդ ինչ վայրի գաղարի, իբ Pastinaca. Ի Ամիա· ապուր· խոճապիտ։ buon pastricciano. կիս սոսկ pastricciano. ած ոտի· հանդարտ տաքարբ· քաղցրակենցաղ· հեզահամբոյր։

Pastúme, իկ· Խմորեղէն· պլակիճէպ· հաճոյ ելիք։

Pastúra. Արօտ· Ճարակ· օթևան· լայնք· կոս վայրենի որսոյ։ տես և Burla, Pastocchia. Tenere in pastura. Պատրել անոսի յուսով։

Pastúrále, տբ· Մաան արուեստից ձիոյն՝ յոր արկանեն զսանակապան։ գառագան եղջերական։

Pasturáre, ն, և է· Արածել զհօտն· հանել յարօտ։ օթևանել· հովուել զհոգիս։ է· Արածիլ· ճարակ ելիլ· ուտել· օթևանել։

* Pasturévole, ի· Արօտական։

* Pastúro. Տես Pastura.

Patácca, Patácco. Անարդ, կիս ցած դրամ, (որ է դանկն, ելեւէջն։) հանելս։ գրամ։

* Patáno, na. Ցայտնի· հառաջակ։

* Patáscia. Եաս փոքր կարգելի՝ի ծառայել պատեհ քաշմական նաւուց· կոչի և Nave da dispaccio.

Patáta, Batáta. Ազգ ինչ գետնախնձորոյ։ Էէ եմաս։

* Patélla. Խեցի ինչ ջրային· կոչի և Lepade, Patella, կիս padella. Գուռնիք· փեղ գոփաղ։

Patéma. իս· Բծխման· Կիրք· ներքին կիրք։

Paténa. Մաղմայ· մատղանան (սկիւդ։)

Paténte, գոյ, իկ· Հրովարտակ իշխանի· արքունի հրովարտակ· հրամանագիր։ Քեբեան· հաւի նամակ։ mercantile. հրամանագիր նաւարկելոյ։

Paténte, աբ, ի· Բաց· ազատ· յայտնի· պէտն։

Patenteméntе, ի· Յայտնապէս· էպէպէ։

Pátera. Խառնարան, կիս դաշտարան. (է անօթ ինչ զոհագործուն նախնեաց։)

Paterassi, տբ· յոտ· Ապատանդակ ինչ նաւին, (որք՝ի ծայրէ կայմիցն ձգին երկուասակ մինչև՝ի կոշ մանս նաւին։)

Pateréccio, Patercciolo. Ախտ ինչ արմատոյ եղջերոյ գանց· որ կոչի և Panereccio.

Paterino. Տես Eretico.

Paternále, ի· Տես Paterno.

* Paternaménte, ի· Հայրաբար։

Paternità, -táde, -táte, իկ· Հայրութիւն· պապութիւն· * Հայրուել· (է և պատուհանուն կրօնաւորաց։)

Patérno, na. Հայրենի· հայրական։ էպէպէ։

Paternóstro, տբ· Աղօթք տրտունական· Հայր մեր· Paternostri. Խոշորագոյն հատք վարդապանին· * Հայրմէրները· Օրհնարան· վարդապան։ Քեղծէկ։ Paternostro della Bertuccia. ած ոտի· Հաց հոյուածք յիշողք· մեղանչական բառք։ aver detto il paternostro di San Giuliano. պատնիլ իշևան կազմ։

* Patetícaménte, ի· Ցաւագինաբար կրից, կիս ախորժահաց· զօրաւոր բանիւք։

Patético, ca. Ցաւագին կրից· զարհուրելի ախորժահաց· ազդուագոյն· բարեացուցական· տխրագին։ patetico. է և առուն էրդ Հոգ տասն ասնլոյն։

Patíbolo. Կախաղան· խաչ· փառ ազաձգ։ attaccar al patibolo. Հանել՝ի խաչ։

Pático, կիս Epático. աբ, տբ· Տես՝ի Aloè. * Patico. Իգացեալ։

Patiménto. Չարչարանք· վիշտ· տառապանք· ցաւ։ ձեքս։

* Pátina. Կիսաեղ։ տես և Invernicatura, Vernice.

Patíre, է· Կրել։ Էէպէ։ տանիլ· Համբերել։ տապալիլ· ցաւագնիլ· տառապիլ· վշտանալ· տրտմիլ· աճչիլ· ելեամիլ· պաղ ելջոնէ։ խանգարիլ· տպականիլ· պօղնիլ։ il grano, եղն, ha patito. Ջաւեցաւ, կիս տպականեցաւ ցորեանն։ patir forza. բռնի կրել· բռնաբարիլ։ d' una cosa. կաթսիլ խիք· ունել զպակասուն իրիք· պակասիլ յիրաց ինչ։ di pane. տոհմպաթիկրիլ զչքաւորութեան հացի։ di danari. կրել զկաթսուն, կիս զաղքատութեան դրամոց։ Մաբսել։ di renella, di stomaco, եղն· տխտանալ զխտ միզարգելուն· տխտանալ զցաւ առտմոցաց, եղն։ freddo, ցրտանալ։ խաղխղիլ։ caldo. տպպանալ։ dolore, եղն· ցաւել· կրել զցաւ։ non poter patir alcuno. ոչ զօրել հանդուրժելոյ ոչ կարել յայտ տեսանել զոք· աոտել զոք· գաղտիլ յոմէքէ։ patir gl' interessi. վճարել չշահ դրամոցն։ la voglia di checchessia. մանչիլ՝ի ցանկութեան· ոչ հատանել փափագանացն։ le pene di checchessia. կրել զինաս իրիք· տուժիլ· լուծանել զկնիկ· տալ զպատիժ։ non patir dimora, եղն· ոչ տանիլ յապաղանաց· լինել կարեւոր յոյժ։ patirsi la fame, la sete, եղն· ոչ կնտել ըստ քաղցն, զծարաւն, եղն։

Patíto, ta. Կրեալ· տարեալ· համբերել։

Patitóre, տբ· Կրօղ· համբերօղ։

Patognomónico, ca. իս· էբ· Ախտագոյց (նշանք։)

Patológico, ca. Ախտաբանական։

Patología. Ախտաբանութիւն· Ճառ զնօմեռնէց։

* Pátre, տբ· Տես Padre.

Patrásso. andar a patrasso. Ի կորուստ երթալ· կորընչիլ։

Pátria. Հայրենիք։ ռէա· Վեան։

Patriárca, տբ· Նահապետ· էէպէմդէբ· Պատրիարգ· էմէրիէ· նախահայր հրօնից· կարգապետ· էէբ·

Patriarcále, ս. Պատրիարքական:
Patriarcalménte, ած. Պէս պատրիարքի:
Patriarcáto. Պատրիարքութիւն: Թեմ պատրիարքութեան:
* Պատրիարքարան:
Patriarchía. Պատրիարքական:
* Patríce, ար. Տես Patrizio.
Patricída, ար. Հայրասպան: պատանքը հօրսպանութեան:
Patricídio. Հայրասպանութիւն: սպանումն:
Patrígno. Հօրեղբայր: հօրէ պապա:
* Patrignómo. իր. Մեծ patrígno. Հօրեղբօր մեծ:
Patrimoniále, ս. Հայրենական. հայրենի. հայրենի առացուածոց:
Patriménio. Հայրենի առացուածք. հայրենի ժառանգութիւն: պապական մուլք. հին:
Patríno. Կնքահայր: ոստիկան: հանգիստարար մենամարտումն:
Pátrio, ia. Հայրենի. հայրենական:
* Patrióttico, ca. Հայրենասիրական. հայրենասիրութեան:
* Patriottísmo. Հայրենասիրութիւն:
* Patriótto. Հայրենասէր: վաճառ հելլինի: եւս՝ հայրենակից. գաւառակից. քաղաքակից: Հելլենի:
Patripassiáni, Patropassiáni, տոփ. ար. Հայրաբաղձք (են աղանդաւորք, որք դնեն մի անձն եւ երի՝ հայր, և նոյն չարչարեալ:)
* Patriziáto. Պատրիկութիւն:
Patrízio, գած. Պատրիկ. ազնուական: պէյլպէկ:
Patrízio, ia, ած. Պատրիկի. ազնուական:
Patrizziáre, է. Լինել հայրանման. հայրաբարոյ. հօրաբնոյ. բերել զնմանութիւն հօրն: պապաբնա լինել:
Patrocinánte, ած. Պաշտպան. Չառաջամարտ դատին:
Patrocináre, ն. Պաշտպանել. Չառաջամարտել: առաջի օրէնք:
Patrocinatóre, ար. Պաշտպան. Չառաջամարտ. փաստաբան:
Patrocínio. Պաշտպանութիւն. Չառաջամարտութիւն: առաջի օրէնք. հիմնարկ:
* Patronímico, ca. Հայրանունական. հայրանուն:
* Pátta. Տես Epatta.
Pattáre, է. կիմ pat patta. Հաւասարիլ (՝ի խաղս:) հաշիւ օրէնք:
Patteggiaménto. Պայման. միաբանութիւն:
Patteggiáre, է. Դնել պայման. միաբանիլ: ամրապնդել. գաղ. եմիէթ. պէրլեանէթ:
Patteggiáto, ta. Պայմանեալ. միաբանեալ:
Patteggiatóre, ար. Պայմանադիր. դաշնակից:
Pattíno. Աղբ ինչ հոպանափիլ: հոպանափ ինչ, որով քայլեն ՝ի վեր սանդն:
Pátto. Դաշն. ուխտ: գաղ. աջք: պայման. Ճեմութիւն: patto chiaro, amico caro. կիմ patto chiaro, amicizia lunga. անվճար միաբանութիւն ընդ հասուցանել բարեկամութիւն: patti vecchi, e modi usati. ըստ սովորութեան: ոտ յառաջն: i patti rompon le leggi. դաշինք լուծանեն զօրինս. stare a' patti di checchessia. ընտրել ինչ. զոհ լինել իմիք. հպատակիլ ընդ իմիք: con patto che. այսու գաչամբ զի. այսու պայմանաւ: per alcun patto, ի՛ ոչինչ իմիք. ոչ քնաւ: ասլա: եւս՝ իմիք: di bel patto, di piano patto, di patti, ածն, ած. միաբան. միաբան հաւանութեամբ: անկարգի: i colpi non si danno a patto. հարուածքն՝ ոչ ՝ի զոհ, կիմ ոչ կրակիի պատուհեն, կիմ՝ ի գերև երանեն: andar a patti. լինել ընդ պայմանաւք. գաղ գնել:
Pattóna. Խիւս, կիմ հաց կազմեալ յաւելեր չոգտնահի:
Pattovíre, Pattuíre, ձն. Տես Patteggiare.
Pattúglia. Գինեթաղանք. պարեկապանքը քաղքին: գօր:
Pattúme. Աղբանք. աղբիւս: ընօք: խառնուած ձիւ. լծոյ. ճաշակի. եւն, ՝ի ուրեք օծանելոյ ընաւս:
* Pátulo, la. Բաց. լայն. ընդարձակ:
Paváme. Բառհոդիոց. Տես Sassafrasso.
Pavána. Կաքաւ, կիմ պաւ ինչ պատաւոյց:
Páve. Բառ լաթ. Երկնչի. զանգիտիմ:
Pavefátto, ta. Բառ լաթ. Զարհուրեալ:
* Paventánte, ած. Զանգիտող:
Paventáre, է. Զանգիտիլ. երկնչիլ: գօրգիտ:
Paventáto, ta. Երկուցեալ: երկչոտ:
Paventévole, ած. Տես Paventoso.
Pavénto. Երկիւղ: գօրգիտ: aver pavento, star in pavento. լինել յահ. երկնչիլ. menare, apportare pavento. ահ արկանիլ. զարհուրեցուցանել:
Paventosaménte, գած. Ահիճ. երկչոտութիւ:
Paventóso, sa. Երկչոտ: գօրգիտ: երկնցուցիչ: գօրգոտիան:
Pavesájo, Pavesáro. Ասպարեւոր:
Pavesáta. Ցանկ ինչ կոտաւի, կիմ ասուիլ ածկել չուրջ զասխտասկամածիւ նաւուն յատուրս ամանից, կիմ պատնրաշիմ:
Pavése, ար. Աղբ ինչ ասպարի:
Pávido, da. Երկչոտ. զանգիտող: գօրգիտ:
* Pavimentáre, ն. Յատակել. սալայատակ յօրինել:
Paviménto. Յատակ: փեօչմէ:
Pavonazzíccio, ia. Որ հարկանի ՝ի մանուշակագոյն:
Pavonázzo, գած. Paonázzo. Մանուշակագոյն երանգ հնդեպէ ածին. ծած: ած. Մանուշակագոյն: ծած:
Pavoncélla. Ճուռնուն ինչ սեւակատար:
Pavoncéllo, Pavoncíno, նաե. Ձագ սիրամարգի:
Pavóne, Paóne, ար. Սիրամարգ: Խաղալ գեղեր:
Pavóne. Սիրամարգ. (է եւս Թիլեան ինչ մեծ. ուր նի աչագեղ բիծս ՝ի վերջ թեւոցն՝ նման բծից տատասիրամարգին: Pavóne marino. Ձագն ինչ երկնագեղ:) Pavóne di máre. Ձիմակ ինչ երկնագեղ ՝ի ծովուն ակլանոյ:
Pavoneggiársi, յ. ե. Paoneggiáre, է. Սիգալ (ոտ զսիրամարգ.) փքանալ. սիգաճեմ ընթանալ. լինել անձնահաճ: նաե. իւրն սալընծոյ. գենգինէ պէյնիզ: պարծիլ. անատարծիլ: հօռոլանծոյ. Խաղալ. ծոյ: եւս՝ լինել նման սիրամարգի: ն. Գեղեցկացուցանել. զարգարել:
Pavonéssa, իգ. Էգ սիրամարգ. գեղեր Խաղալ գեղեր:
Paúra. Երկիւղ. ահ: գօրգոտ: aver paura, andar a paura. յահ լինել. զահ հարկանիլ. երկնչիլ: գօրգիտ: far, metter paura, toner a paura. ահ արկանել. երկնցուցանել: գօրգոտիան: senza paura: աներկիւղ:
* Paurévole, ած. Երկիւղալի. երկնցուցիչ:
Paurosaménte, գած. Երկիւղիճ. ահիճ:
Pàuróso, sa. Paurosíssimo, ma. Երկնոտ: գօրգիտ: երկնցուցիչ. ահաւոր: գօրգոտիան: կասկածոտ: էրէնէնի:
Paúsa. Թաւլ. գադար (՝ի գինաւոյ. լերգելոյ. ՝ի խօսելոյ:) far. կասիլ. գադրիլ. գադար առնուլ:
Pausáre, է. Գադարեցուցանել. գադրել. գասիլ:
Paziénte, ած. Pazientíssimo, ma. Համբերող: ապաքէն: էրէնէն: եւս՝ գոհ. Կրօղ: della fatica. աշխատակիր. աշխատասէր: էրէնէն:
Pazienteménte, գած. Համբերաբար: սապա ինչ:
Paziénza, Paziénzia. Համբերութիւն: ապաքէն: Փորձութիւն. կրօնաւորագոյ. (է զգեստ ինչ կրօնաւորական. կասիլ յառաջոյ և յետոյ ուրարձեալ, առանց Թեզանելոյ. և քաղ երկուասիրէ:) * տես և Sicomoro. Rinegar la pazienza. Ի՛ է եւս համբերել: aver համբերել. երկայնամիտ լինել: abbi un poco di pazienza. համբեր, կիմ՝ պիտան ապ վայր մի:

Paz-

Pazzáccio, գնդ. Մոլի. խոպան յիմարել. խելայեղ:
Pazzaménte, գ. Յիմարաբար. անմտաբար. պէսի պէս:
Pazzaréllo, նոմ. Բանաճած. փոքր մի յիմար: պէսիճ:
Pazzeggiáre, ր Յիմարիլ. խելագարիլ. պէսիանիլ:
Pazzerellíno, նոմ. փոքր մի յիմար: պէսիճ:
Pazzerélo, ia. գած, և ած. նոմ. պէսի ճ:
Pazzerésco, ca. Յիմարական. անմիտ. alla pazzeresca, գ. յիմարաբար:
* Pazzería. Տես Pazzía.
Pazzeríccio, ia. նոմ. փոքր մի յիմար: պէսիճ:
Pazzeróne, ար. Յիմար. բանիած: պէսի:
Pazzescaménte. Տես Pazzamente.
Pazzésco, ca. Յիմարական. անմիտ: պէսի: alla pazzésca, գ. տես Pazzamente.
Pazzía. Յիմարութիւն. անմտութիւն. պէսիութիւն:
Pazziáre, Pazziccio. Տես Pazzeggiare, Pazzericcio.
Pazziuóla, նոմ. Անմտուն փոքր. անտիք:
Pázzo, za. Pazzíssimo, ma. Յիմար: խելագար պէսի. պէսին: անմիտ. անհանճար: ապուշ: մէկի կատաղի. մոլեգին: անտեսի. օտար. այլանգակ: più pazzo, che un can da rete. առած. չարժուն ի պեղեգն. փոփոխամիտ: pazzo da catena. մոլի արժանի կապանաց: pazzo a bandiera. յիմար անտրամտաբար. խելագարեալ գլխովին. խելայեղ: ջղոտի: chi sta in cervello un' ora, è pazzo. առած. որ յայտնի 'ի միտս է անմիտ. խնամառուն փոխէ զկարծիս: chi nasce pazzo, non guarisce mai. որ ծնաւ պէսի յիմար, ոչ բժշկի բնաւ: la prima parte del pazzo è tenersi savio. առաջին նշան յիմարին' է հաստատել զանձն մտացի: un pazzo ne fa cento. մի յիմար՝ զհարիւրս յիմարեցուցանէ: esser, կամ andar pazzo di checchessia. զակատիլ. մոլիլ 'ի բան իրք: ապտ. օձմ: fa a modo di un pazzo. կամ se vuoi far a modo d' un pazzo. ած խոնարհական: ան. զան փոքրիմնատ իրատուս բանիցս, ևն: * da pazzo, գ. յիմարաբար: պէսի պէսի:

PE

Peána. Պէյան. (է երգ ինչ 'ի պատիւ աստղոյն պէյ. և նոյն ինքն աստղն:)
Pécca. Պակասութիւն. վնաս. արատ. վնասակար: էն. պիէնի. էանդիր:
* Peccábile, գ. Մեղանչական:
* Peccadíglio. բաս սպանիացոյ. Տես Peccatuzzo.
Peccaminóso, sa. Մեղանչական. մեղապարտ:
Peccánte, գ. Յանաւ, վասնիար (հնմ:)
Peccáre, ր. Մեղանչել: կիանակ եղծել: յանցանել. վնասիլ. սխալիլ: էնդ ընդ: pecca a suo conto, կամ sul suo dosso. մեղանչէ 'ի գլուխ իւր. մեղք իւր 'ի վրայ իւր եղեալ է:
Peccatáccio, գնդ. Մեղք. անհնարին, ահիւթ ահագին. եղեռն:
Peccáto. Մեղք. յանցանք: կիանակ: հնմ. վնաս. սուտ կասուէ: գապահ: esser peccato a far checchessia. փոխարինական է. դժպատիճ լինի է: էապէս մէծ: egli è gran peccato ch' abbia speso il suo danaro. մեծաս մեծ է վատնել նորա զինչն: peccato vecchio, penitenza nova. ոչինչ մեղք միտն անպատիժ: peccato celato, mezzo perdonato. մեղք գաղտնի' նեղ թողուն է արժանի: aver poco peccato in una cosa. չինել անվրէժ. չուներ զպատշաճ հնմուէ:
* Peccatoráccio, գնդ. գ. Մեղնամէղ. բաղմամեղ:
Peccatóre, ար. Մեղաւոր: կիանակաւոր:
Peccatríce, ար. Կոյն է: կին մեղաւոր. պոռնիկ:
Peccatúzzo, նոմ. Մեղք փոքր. հնմեմն յանցանք:
Pécchero. Բաժակ ինչ մեծ:

Pécchia, էգ. Մեղու: աստ:
Pecchiáre, ն. Ծծել որպ զմեղու: չոմայաթիլ գինուով:
* Pecchióne, ար. Տես Fuco.
Péccia. Տես Pancia.
Pecciáta. Ագռաջի հարուածք յորովայնին:
Pecciólo. Ագռ ինչ թզոյ:
Péce, էգ. Ձիւթ. դագղ խէժ: գաղբան: pece greca. ձիւթ յունաց. (է ձիւթ ինչ ապիւր:) Pece di Terra, կամ minerale. կարաձիւթ հանգային. (է հուսար ինչ կարծր է գձիւթ:) վէգի: esser macchiati d' una pece, կամ d' una stessa pece. չաղաղխել 'ի նոյն յանցանս. լինել մեղակից:
Pécora, էգ. Ոչխար: գոյան: le pecore mi mordono. նկուն լինիմ' ի սակաւագունից: chi pecora si fa, il lupo se la mangia. կարի լինն պարզմտաւն դիւրաւ յաղթի 'ի պատրանաց: levar le pecore dal sole. դնել 'ի յատակ հովի: carta pecora. մագաղաթի: թուղթ:
Pecoráccia, էգ. Ոչխար անարդ, անաւգ: անմիտ:
Pecorággine, էգ. Անմտուն. խօշամտուն: ակնագէտ:
Pecorájo, ja. Խաշնարած. հովիւ: լօպան:
* Pecoráre, ր. Մայել: երգել անհնեհնեն:
Pecoréccio. Entrar nel pecoreccio. Շփոթիլ 'ի սկզբան անգ ձան: եւ՝ հաւատալ սուտ, կամ անմտաբար: uscir del pecoreccio. ձողորդիլ 'ի բաղմահնձան գործոյն:
Pecorélla, էգ. Ոչխարակ. ոչխար: գոյան:
Pecoríle, գոյ, ար. Փարախ. գաւիթ ոչխարաց. ագիլ:
Pecoríle, ած, գ. Ոչխարի:
Pecorína, էգ, նոմ. Ոչխարակ: գոյանճաւ: ապտուր, կամ քակոր ոչխարի: պօճ:
Pecoríno, ար. Գառն (արու:) գառան: սպտուր, կամ քակոր ոչխարի: պօճ:
Pecoríno, na, ած. Ոչխարի: անմիտ. խօշամտուն:
Pecoróne, ար. Անմիտ. անհանճար. ապուշ: անմեղ. entrar nel pecorone. կամնկոնել: studiare il pecorone. լինել անմիտ, անուսումն:
Peculáto. Գանձահատուած: պետիւնէայ հըսրըլըղը:
Peculiáre, գ. Բաս լաթ. Տես Particolare.
* Peculiarménte. Տես Particolarmente.
* Peculiétto, նոմ. Իւրայն առաջնորդած որպ. ոյն, կամ սարկին:
Pecúlio. Հրատ եւս՝ է բաս օբինոփի". Ագռանձին, կամ սեփական ինչք որպ. ոյն, կամ սարկին: aver fatto un po' di peculio. հաւաքել փոքր ինչ կեղմաս, կամ դրամս:
Pecúnia. Դրամ. արծաթ: ահեղ:
Pecuniále, գ. Դրամոյ: արծաթոյ:
Pecunialménte, գ. Դրամով. արծաթով:
Pecuniário, ia. * Pecuniatívo, va. Տ. Pecuniale.
Pedággio. Բաժ անցից: պաճ. իեվէպ անձնից:
Pedaggiére, ար. Բաժանապահանչ. մաքսաւոր:
* Pedágna. * Pedagnóne, ար. Յիմնարան ոսկ Թիմ. քարշկ ցուկանաւուն:
Pedagnuólo, la, ած. Ընդմին: հանել, հատել յարմ:
* Pedagoghería. Տես Pedanteria.
Pedagoghéssa, էգ. Բաս ծաղաւ". Վարժապետուհի:
* Pedagogía. Մանկածուն. դաստիարակուհի մանկանց:
* Pedagógico, ca. Մանկածուի. դաստիարակի:
Pedagógo. Մանկածու. դաստիարակ մանկանց: հնմ:
Pedále, ար. Բուն ծառոյ: անո. ագաճ: մեղեմ: սոխ: d' un organo. մեծագոյն եղէդնափող. երգեհոնին' զոր հարկանեն ոտիւք: փոկ ոսկ կօշկակարաց. (է փոկն' որով հաստատուն ունին 'ի վր ծնգաց զնր զամափան' զոր կարեն. կոշի և Capestro.)
Pedáná. Անառատելի կառոյց: է եւս ասպառատ ինչ նաւուն:

* Péda-

* Pedáneo, ea. Սորին գառաւոր:
* Pedáno. Տես Pedale.
Pedánte, աբ. Տես Pedagogo. Dar nel pedante. Վարդառիանալ, ձևանալ վարժապետ. պանծալ ոնի զդասախօսակ:
Pedantería. Խմառականան քերթուճած, կամ նրբատեսխմառականան, կամ վարդապետական եղանակ:
Pedantescaménte, ած. Խմառականօրէն:
Pedantésco, ca. Խմառականական:
Pedantúcolo, Pedantúzzo. Մանկածոռ յոռի, ոգեխոռ
Pedáta. Հետք. չափ: խդ: * Աքցան: seguitar le pedate di alcuno. երթալ գնեա չափայ ուրուք: նմանօդ լինել:
Pedéstre, ած. Քաղ. Հետևակ. Հետիոտն: Էական: խոնարհ. նուաստ: statua. Հետևակ արձան:
* Pedicéllo. Տես Pellicello.
* Pedicciuólo. Կանիճ (պտղոց, տերևոց:) սաղ:
Pediculáre, ած. Լլկական (ախտ:)
Pedídio. Ի երկրորդն ի ձկաիչ ինանաց սակն:
Pedignóne, աբ. Զմեռնահարուն (ոտից, և ձեռացն) ռամկ". ձմռնակ: խավարք կեօղբ:
Pedilúvio. Քաղբիչ. Ոտնլուայ. լուացարան ոտից:
Pedína. Ի մին "ի նմանակաց սատրինչ խաղան. կոխի և Pedona. էյապ: Նիշ, կամ նշանակ ալիւսակ կին: գանձ քաղբ: fare una pedina a uno. խափանել զոք ի խնդրոյն. կորզել յոտնէ վնդրկելոյն: Կին սոսկական, կամ սասկ:
Pedíno, նոմ. Ոտն փոքրիկ: Էնդիկ ոտի:
* Pedíssequo, ua. Ետղիկից հետևակ:
* Pédo. Ձուայ հովոտական:
Pedóna. Տես Pedina.
Pedonággio, Pedonáglia. Հետևակազօր:
Pedóne, աբ. Հետևակ զինուոր. հետևակատարած: հետևակ: ետոյն: տես և Pedale.
Pedotrofía. Մանկատածոռ. (է մասն բժշկուե պատշաճեալ առ սնուցիդ զաւակաց:)
Pedóto, Pedótta, Pedótto. Ագահնորդ (ծովու.) նաւատղի:
Pedúccio. Ոտն, կամ պճերն անասնոց, (որ խոյոց, խոզի, գառնի, և այծի, սկսեալ ի ծնիցդ և ի վայր:) պաճոպ. տատուճանդան կամարաց: քաղան: far peduccio. հատատոել զանս ոտից. ընորհուկս առնել ուսքաւ ընորհուկս գոմիլ զամ բանս ուրուք:
Pedúle, աբ. Ոտն գուրպայինն, կամ զանկապանին: andar in peduli. գնալ բոկաոտ:
Pegaséo, éa. Պեգասեան: il pegaseo. Պեգասոս:
Pégaso, Pegaséo. Պեգասոս. (է առասպելեալ ձի ինչ թռչուն:) Pegaséo. Պեգասոս (համատատ զուգին:)
Péggio, աձ, բաղդատական. Չարագոյն. յոռեգոյն. վատթարագոյն: պահ պէսպէս: էօթիս: l'affare va di male in peggio. գործն և ևս յոռանայ. կամ ևս ի զևս ի վատթարագոյնն ընդի: al peggio de' peggi. ոնի և իցէ. ոնի և ընդհանին իրիցս ի օրուան օրոնն: al peggio andare. ոտ առաւելն: alla peggio. էս բարեաւ. անհոգութեամբ: andar alla, կամ colla peggio. վնասիլ. տուժիլ. վատթարանալ. յոռանալ. ի յաւելն ընդի: fare alla peggio, alle peggiora, ևն. չարագոյ գործել. առնել զևս յոռեգոյնն: m' ha trattato di peggio, che ha potuto. գնաց ի ևս խոտորնակ. որչափ էր ձեռնհաս: il meglio ricolga il peggio. տես Meglio. Fa contro di me alla peggio, che puoi. Ցաւիեա յիս զամ ինչ գոնառնես զեան քո:
Péggio, ած. Քաղբաբ". Չարագոյ ևս. ևս յոռեգոյն: պահ պէսպէս: peggio che peggio. ևս քան զևս. և ևս առաւել: պահ պէսպէս:
Peggioraménto. Փոխանակ ի յոռեգոյնն. վնասումն և վնաս. աճումն չարեաց:
Peggioráre, ած. Ընե ևս յոռանալ. վատթարագոյնանել. վնասիլ. գոյնս առնել վնասել. զայրացուցանել (զբարս) պահ պէսպէս: պէսպէս էնդէպ: ւ. Ընե և յոռանալ. վատթարագոյն ևս լինել. զայրանալ (ախտն:) ծանրանալ (ախտացելոյն:) պահ պէսպէս օչմոն. ած. տաւ: imal ci cresce, chi non peggiora. առած. ընդ աճել հասակին' աճել և զարգանի:
* Peggiorativaménte, ած. Ընե ևս յոռացուցական:
Peggiorativo, va. Վատթարացուցիչ և ևս յոռացուցիչ: եղծական, զեղծական (մանրիկք:)
Peggioráto, ած. Վատթարացեալ. փոխեալ ի յոռեգոյն:
Peggióre, աձ, ած. Վատթարագոյն. յոռեգոյն. չարագոյն: պէսպէս: il peggiore, il peggio, գոյ. վատթարագոյնն. վատթարն:
Peggiorménte, ած. Յոռեգոյնս. վատթարագոյնս. չարագոյնս և: պահ պէսպէս:
Pégno. Գրաւ: ոչխին: որդի: dare, lasciare in pegno una qualche cosa. տալ. կամ դնել ընչ ի գրաւ:
* far prestanza su pegno. ի տոկոս տալ գրաւով: non si fidar col pegno. կամ col pegno in mano. ոչինչ եմ համարձակիլ վստահանալ յոք: metter pegno. տալ գրաւ. տատանովիլ գրաւով: ոչխին գնայ առնել ընդ ումեք գրաւ: պէս քաոխոփ: dare la fede in pegno. խոստանալ ընչ: aver pegno, in pegno. ունել ի գրաւ:
Pegnoráre, ած. Գրաւ առնուլ ի պարտապանէն (գաւատարական իշխանութ:)
Pégola. Ախանամոմ. ակնամոմ. (է նիւթ մածուցիկ որով մեղուք իսկանեն զձկաիչ փեթակին:) Կնաց պօլա. Բիտումէօլա: ձիւթ: գաբան:
Pel. ըր Per lo, կամ per il. Տես Per.
Pel. է երջանկին Պելոփն. Տես Pelo.
Pelacáne, աբ. Խաղախորգ. քաոպակ:
Pelaghétto, նոմ. Ծով փոքր. նեղուց անձուկ:
Pelagianísmo. Պելագեան աղանդ:
Pelagiáno, գոյ. Պելագեան (հերետիկոս:)
Pélago. Ընդարձակ ջուր. խորք ծովու: անդունդք: կիրպաք: պեղագոս. ծով. ովկիանոս: բենիչ կնճռնաց ջրոյ:
* Pelamantélli, աբ. Գող. յափշտակիչ վերարկուաց սրինայ:
Peláme, աբ. Ջիարդն մաղեց. մաղ: քիայ: esser di un pelame. լինել ի նմին զանգաձածոյ, համազգեաց:
Pelaménto. Գերծումն. սափրումն:
* Pelanibbi, աբ. Հայրատահարիչ. խուզիչ. զրկող:
Pelapiédi, աբ. բառ. ասմ. Այր անարգ. արուագ:
* Pelapólli, աբ. փետուող հաւուց. այլ անպիտան, վատ:
Peláre, ած. Գերծուլ. սափրել. խլել զհիւս. քաղ էնիչ: փետուել զձագանուն. փետրաթափ առնել: եօղաթ: կերդեքել, կապուել զոք ըստ կարի. կեղևել: շահիլ ըստ կարի: un frutto. կեղևել զպտուղն: մեղք քիլ (քարոյից:) Pelársi, ած. Տերևաթափ լինել:
Pelatína, Alopecia. Ախտ ինչ ներաթափուճ:
Peláto, ta. Գերծեալ. մաղուեալ. խուզեալ. եղ:
Pelatójo. Տեղին գերծանելի: գործի գերծանելոյ. ածելի:
* Pelatúra. Գերծումն. սափրումն:
Pelécto. Մաղ նուրբ, մանր. աղտամաղ. այլ քիայ:
Pellaccía, դեղ. Մորճ անարգ, վատաթար, կաթծր:
Pelláme, աբ. Մորճք. կաշիք: պերէնէք:
Pélle, է. Մորճ. կաշի. մաղ: պերէ: երկոյք. տեսակ. կերպարանք: non capir nella pelle. ոտ խնդուճ այլ յայլմէ լինել: ogn' unò ci è pel cuojo, e per la pelle. առած. ամէն ուսքաւ մեան արկածք

չարիաց : pelle, che tu non puoi vendere, non la scorticare. մի մկամուխ լինիր յայն ինչ ոտսի չիք ձեղ օգուտ : in pelle, կամ in pelle in pelle, կամ pelle pelle, ած. ղերեսաք միայն. ի վերին երեսս. առ արտաքս. ի մորթն միայն (վիրաւորել :) lasciar la pelle. մեռանիլ: scampare la pelle. ազատ ղսպուր լինել. անձնապուր հոգսրիլ ի մահէն: scherzare, եմ, sopra la pelle d' alcuno. դնա դու դալ վառնգաս, կամ վնասուք պլղոյ. փորձ փոր ձել. ի վէր պլղոյ: levar la pelle. քերթել. մաղիլ:

Pellegrína: կաղն (է սանդրաձև խեցի ինչ ծովային, որ հոգի ևս Pettine, և Conchiglie di S. Giacomo.) Խուզ.

*Pellegrinággio. Պանդխտութիւն. ճամբորդութիւն. գաղթականութիւն. ուղեգնացութիւն. ուխտագնացութիւն: դիպերեն. համբերէ: andar in pellegrinaggio. գնալ յուխտ. ուխտագնաց լինել. յղկիլ յուխտս:

Pellegrinánte, ած. Տարագնաց. ուղեւոր. ուղեգնաց:

Pellegrináre, բ. Պանդխտանալ. գնալ Իտար ՝ձա նապարհ առնել: ոտքիէ էնկի. գաղթականի ելեկի:

Pellegrinazióne, իգ. Տես Pellegrinaggio.

*Pellegrinétto. փոքր, կամ ծառայ ճանապարհորդ:

*Pellegriníno. փոքր, կամ մանկահասակ ուխտագնաց:

*Pellegrinità, Peregrinità. Ճանչաւորն. աղնուական:

Pellegríno, na, գոյ. Ուխտագնաց. ուխտաւոր: հոգի: պանդուխտ. նժդեհ. ուղեգնաց: գաղթական. եօլճա: ողկի:

Pellegríno, na, ած. Օտար. ծառրականն. եկն: նապանձը: ընծիկ. չքնաղ. սակաւագիւտ. գժոհալոգիւտ. աղնիւ. գերագանց. պատուական: եզա. նապիր: Falcone pellegrino. Ագռաւ ինչ գեղեցկական, և զօրեղ գաղեխ:

Pellicáno. Հաւալուսն: ռաֆսմ: կոյի և Grotto marino, Agrotto, Merlo del duca, Onocrótalo, և Gran gozzo.

Pelliccería. Վաճառատեղի, կամ փողոց մուշտակագործաց: փեսթեճի սոֆաղը: մուշտակագործուն: փեսթեճիլիք:

Pellíccia. Մուշտակ: փեսթ:

Pellicciájo. *Pellicciáro. Մուշտակագործ: փեսթեճի:

*Pellicciajúolo. Մուշտակագործ:

Pellicciáre, ն. Յօրինել մուշտակս:

Pellicciáto, ta. Պատեղ մուշտակաւ. սնդուկեղ մուշտակաւ. մուշտակաւորս:

Pellicciére, տ. Մուշտակագործ. մուշտակավաճառ: փեսթեճի:

Pellicciône, տ. Մուշտակ մեծ, կամ երկայնամազ:

Pellicélla, նոմ Pelleîn. Մորճ փոքրիկ:

Pellicéllo. Կ որդն ինչ մանրիկ չոյի, և մորմնքեղ յաւցիչ, գոյացեալ ի մորթս քրտուցյ:

* Pellíceo, ea, ած. Մորճեղէն. մուշտակի:

Pellicciáto, ta. Կաշի սպիտակեցյ. (է կաշի յորոյ վէր ծաւալեալ սոպրածեն դանեզանին:)

Pellicína, նոմ. Մորճ փոքր և նուրբ:

Pellicíno. Ոչնչն քրձոյ, պարկայ, և բեռանոյ: ածխատամկ. կամ նեղքսագոյն կոպին ուսկանին. ուր հաւաքին ծակարդել ձիուանցն: pigliar il sacco col pellicino; votar, կամ scuotere i pellicini, եմ. իւ պատ դատարկել զքուրձն: չոյանալ ուսկք զգաղտ նիս սրսին:

Pellícola, նոմ. Մորճ փոքր. կամ նուրբ. մաշկ: տես և Membrana.

Pellolína. Տես Pellicina.

Pellúcido, da. իսս ճնաճանչ. ճառագանչիկ:

Pélo. Մազ. հեր: գեղ. քիւղ: գոյզն ինչ. փոքր մի: ճիվէ: un pelo più larga. փոքր մի լայնագոյն: Մազք, կամ ազոմամազք ասուծոց: վիճակ. հանգամանք. կարգ: Ճեղքածոց որոյ. իրառատ փոքր ճեղքուած: ելուս: pelo dell' acqua. երես ջուրց (գետոց. ղնաց. ևն:) aver la coda taccata di mal pelo. լինել նեղգաւոր. խորտակիլ: lasciarvi il pelo, կամ del pelo. ոչ անվնաս ելթնալ. գնոց գնել: e' non mi mordè mai cane, ch' io non avessi, կամ non volessi del suo pelo. և ոչ պիճն. ի վնասուց. կամ յանդիրաւանէց ելոյն անպատ ասիճ: stringere, կամ rivedere il pelo a uno. հարկանել ղոք. կամ առնուլ հատոր խոտոտպանիլ: rilucere il pelo. լինել գեր, կայտառ, առոյգ: tondo di pelo. Թանձրամիտ. պնդմիտ: esser d' un pelo, e d' una buccia. տես Buccia. Levar il pel per aria. Գործել Հարտար և երագ: pigliar pelo. կասկածել. ի կասկածանս անկանիլ: vedere, կամ conoscere il pelo nell' uovo. լինել սրամիտ, մանրազննին, նշմարիլ և դիտասիրս: cercare, կամ guardare il pel nell'uovo. մանր կրկուիլ: non voler avere, կամ non aver pelo, che pensi a checchessia. ոչինչ գնաս խորհիլ զկրաց ինչ: essere a ún pelo di far checchessia. լինել մերձ ի գործել ինչ: non torcere un pelo ad alcuno. ոչինչ ելիլ անիրաւիլ առ ոք. ոչ գնաս արամեցուցանիլ, կամ նեղել. խռնել զոք: andar a pelo, կամ a pelo a pelo. դնալ անսխալ. անվնաս, ձգիւ: andare a pelo. ընդնեալ, հաճոյ լինիլ. քաղցրանալ (ասի զկրաց:) di prima pelo. նորածրուս. կամ որոյ այն ինչ քաղ. բոլիաւ են բոլոք մեռանայն: tirati in là un pelo. ի քաց գնա առաւ փոքր մի: aver gli occhi tra' peli. ոչ տեսանել քաչ. ոչ քաչ նշմարել, կամ ձաղանել:

Pelolíno; նոմ. Մազ հարտ, նուրբ: խնձ ելու:

* Pelóne, տ, յաճախ. Մազ երկայն, կամ առատաւոր: Ագռ ինչ ճաւատնաղ առատաց:

Peloséllà. Խոտ ինչ ճաւատնաղ:

Pelosétto, ta, նոմ. Փոքր մի ճաւ, կամ ճաւատնաղ:

Pelóso, sa. * Pelosíssimo, ma. Մազուտ. ճաւ. ճաւատնաղ. ինչ: pietà, կամ carità pelosa. գճաւել չտհասիրաւ. սէր չտհասիգրաւ:

Peltráto, ta. Ասդեաղ: գալայէ:

Péltro. Ասնագ գտեալ արծաթով:

Pélvi, իգ. կոնք. (է կոնքաձև խոռոչ ինչ մարմնոյ:)

Pelúria. Ընտրեալ մազք ճաչնոց. (են մազք մեապեալք ի վերոյ փետուրաց ճաչնոց:) ապուճամազք ճաչնոց, կամ հինգանեաց: այլև ինչ: Pelúria di Cipolla. Մանրիկ ոստի ինչ գեղեցիկ:

Pelúzzo, նոմ. Մազ նուրբ. ապուճամազ: ասիճ չուխայ ինչ Քիօրենցայի:

Péna. Պատիճ. պատուհաս: ձիգ. վիշտ. նեղուչ: տանջանք: ձիճ. պիճ: աչխատանք. վատակ: ցաւ: con pena, a pena, a gran pena, a mala pena, appena, ած. հազիւ. գժուարաւ: կիսմ խնչ:

Penáce, ած. Վշտագործիչ. տանջարարացուցիչ:

Penále, ած. Պատժական. պատուհասի:

Penalità, -táde, -táte, իգ. Պատիճ. պատուհաս. գործ պատժոյ:

Penalménte, ած. Պատժով. ի պատուհասիւ:

Penánte, ած. Վշտասիրեր. վշտակիր: գտտապարտեալ (՝ի դժոխս:)

Penáre, բ. Յապաղել. յամել: ձգձգիլ: աչխատիլ. տանջանիլ: լուսցիլ: նեղիլ. տառապիլ: գահիճ ելեգիլ: ած. Նեղիլ. տառապեցուցանել. պատուհասել:

Penáti, տ. ած. Ներքսիք. ներքսիկք. (էին դիք հեթանոսաց, որոց երկիր պաշտանէին ի տան իւրեանց:)

Penáto, ta. Պատուհասեալ. տանջեալ:

Pen-

Pendáglia, Pendáglio. Կար առկախեալ, (յոր մարթի կախել և զայլ ինչ:) զարդ կամ ծոպ՝ պատեալ զձեղուածն առագաստի մահճին: pendagli. կա պարան սրոյ:

Pendénte, գոյ, ած. Ձառ՝ ի վայր սեղլի: հնին: քայս: ներգանգըս: գինի: գորշապահանգ: ի-ին: pendenti. կապարան սրոյ:

Pendénte, ած, հ. Կախեալ. առկախեալ. ի կախ: աւելը: աւելմուկ: luoghi pendenti. ձառ՝ ի վայր տեղիք: հնին: ի՛ վճռելը. ոչ որոշեալ. տարտամ: բզղխեալ. ածանցեալ. ծագեալ: stare, restare, եմն, in pendente. կալ՝ ի վարանս, յերկբայս: tener in pendente. յերկբայս արկանել. երկմտեցուցանել: la cosa rimane, կամ è in pendente. վճռելոց ի գործ:

* Pendenteménte, հ. Ձառ՝ ի վայր. ձառ՝ ի վայր հակամարտ:

Pendénza, գոյ. Ձառ՝ ի վայր: հակամիտութիւն. յօժարութիւն:

Péndere, ն. Կախիլ. կալ առկախեալ: ասելագ: թեքիլ. հակիլ: հնին: in verso una delle parti. հակիլ՝ ի մի կողմն. միտել՝ ի. հակամիտել. միտել զհետ (ուրուք:) հայիլ օձագ. թաքուն ընթացք: հարկանիլ (յայս, կամ յայն գոյն:) լալագ: աւելս և Dependere. Pendere dalla bocca, կամ dal viso di alcuno. կալ յականջս. միտ դնել բանից, կամ շարժմանց ուրուք. ապ՝ ի բերան լինել: pendere. միտել. տարտամել, կամ անորոշ. (առ զվճռոց:)

Pendévole, հ. Կախեալ. առկախեալ:

Pendíce, գոյ, հգ. Ձառ՝ ի վայր (լերանց.) կողմն (լերանց:) հնին: pendici. ծայրք քաղաքին:

Pendío, գոյ. Ձառ՝ ի վայր: հնին: pigliare il pendio. աճ ասել. ի թաց երթալ: a pendio. ձառ՝ ի վայր. ձառ՝ ի ներքս. հնին:

Pendolo. Ճօճանակ. (ի ծանրութիւն ինչ կախեալ զաստանգս, ի գտանել նուազս ձգողականացն երկրիս. և կամ՝ ի չափել ժամանակին ճօճմանէ նորա:) Ճօճանակ կոչի և ժամացոյցն՝ որ ունի զայսպիսի ճօճանակ: ճոպան:

Péndolo, la, ած. Կախեալ. առկախեալ. ի կախ: աւելը:

Pendolóne. Տես Spenzolone.

* Pendóne, ած. Տես Cinciglio, Pendaglio.

Pendúto, ta. Կախեալ: աւելմուկ: աւելը:

Peneráta. * Penero. Աղոթք մանր ողորմելոյն:

Penetrábile, հ. Penetrabilíssimo, ma. Ներափանցելի: Թափանցելի. Թափանցիկ:

* Penetrabilità. Ներափանցելութիւն. Թափանցականութիւն:

* Penetrabúchi, ած. Ծակամուտ (մուկն:)

Penetragióne. Տես Penetrazione.

Penetrále, գոյ, ած. Շուքմարան տան, կամ տաճարի. ներքնատիղմն:

* Penetrále, ած. Տես Penetrativo.

Penetraménto. * Penetránza. Տես Penetrazione.

Penetránte, հ. * Penetrantíssimo, ma. Ներափանցող: ազդու:

Penetráre, ն. Ներափանցել. ի ներքս, կամ ի խորս Թափանցել: ներմիլ. ներքիլ: տարածիլ (հոտոց:) ինիլ. ի խորս ազդել (ջերմուձ:) քաջ հասու լինել. խնդասիրաս լինել: նուագագոյ օձագ:

Penetratívo, va. Ներափանցական. Թափանցօղ: բարկ: սաստիկ (ցաւոց:) հնին: խորխմատ. հորովամատ. սրամիտ: ածելը. ջերեր:

Penetráto, ta. Ներափանցեալ. ընդմտեալ:

Penetratóre, ար. Penetratrice, հգ. Ներափանցօղ:

Penetrazióne, հգ. Ներափանցումն: di spirito. ներքս խնամտութիւն. սրամտութիւն. հորովամտութիւն: uomo d'una gran penetrazione. այր հորովամիտ, զգօնա-

միտ, խորաքննին. ներքնախնին:

Penetrévole. Տես Penetrativo.

Penetrevolménte, հ. Ներափանցմամբ. ի ներքս:

Penetróso, sa. Տես Penetrativo.

Penísola. Ցամաքակղզի. Թերակղզի: նմն ձեղնի:

Penísolétta, նաճ. Փոքր ցամաքակղզի:

Peniténte, ած, հ. և գոյ. Զղջացօղ. որ ղջայ ի մեղայ: ընդօղնի. ընդօղեալ: Ապաշխարօղ. Հնձառումն ապաշխարութեան: խոստովանութիւն. խոստովանօղական: խոստովանօղ:

Peniténza, Penitenzia. Ապաշխարանք. վճարումն յանցանաց: ընդօղնի. ընդօղումն: խոստովանութիւն (մեղաց:) Զղջումն ի մեղաց. զղջմունք: ընդօղ: ղջմունք: ապաշաւ: Պահք: ձեղնձղնող. Հնձումն մեղանոյ:

Penitenziále, ած, հ. Ապաշխարհական (աղտմանք:) գոյ. աբ. Կանոնդիրք ապաշխարութեան:

Penitenziáre, ն. Տալ. դնել՝ ի վրէ ապաշխարանս. պատժել:

Penitenziáto, ta. Պատժեալ. պատուհասեալ.

Penitenziário, Penitenziére, աբ. Խոստովանահայր. հայր խոստովանութեան: Ապաշխարօղահայր. (ի նա՝ որ ունի իշխանութիւն արձակելոյ ի վերապահեալ դիպուածոց:)

Penitenziería. Պաշտօն և բնակարան ապաշխարօղ. դահարեայ՝ ի հռոմ:

Penitenziúccia, նաճ. Ընդունելութիւն, փոքր ապաշխարանաց:

Pénna. Փետուր: թռչ. գոյ. գրիչ: գալեմ: dar di penna. եղծանել. ընկնել գրչաց. ընկնել (ընդ գիրս:) նիմագ. պղմագ: come la penna getta. (գրչեալ) վեր՝ ի վերոյ, անզգուշութեամբ, ոչ ըստ ձեռն կա նոնաց: lasciar nella, կամ in penna, restar nella penna. զանց առնել, կամ մոռանալ ինչ՝ ի գրելն: quel, che fa la penna. անհաւասար շահ (ապաշռնկից. եմն:) a penna. ձեռագիր. գրեալ: a penna e calamajo. անվրէպ. ձշդիւ. ձշդիւն: ընդդէմ յաղագրեալ: * a penna corrente. արագագրեալ: արագ գրչելոյ: tener l'occhio alla penna. ակն՝ ի Pennello. Penna. Փափկագոյն փետուր: (որով ընուն գնահիմն, եմն: որ տիրապետս կոչի:) Piuma. Penna matta. Ընդլին, կամ փափկագոյն փետուր: letto di penna. մահիճ փետրալից: դոպիլա: penne maestre. վարագաձևք: (են գլխաւորք և մեծ փետրք ձեռոցն, որք կոչին և Coltélli.) Cavar le penne mæstre. Ճանաչել զոք: կապտել զմեծագոյն մասն ընդլցին: lasciar le penne maestre. կորուսանել զմեծագոյն մասն առագաստին: Կապար: գագաթն (լերանց:) ինէն: uomo da penna. Տես Uomo. * Penna. Տափակողին մրոյն:

* Pénna. Տես և Pinna marina.

Pénna Marína. Գրիչ ծովային. (ի գրչանման և գրչաձեւ կենդանատունկ, կամ ժժմանկ ինչ ովկիանոսի:) Pénna, կամ Pietra di Pavone. Ի տրացել. և յղկել աճառային ընկ կամ կաւ մարգարտածին առագաստին:

* Pennacchiéra. Բազմ բանդ և փետրաւ զարդ ցցունք, զոր երթեւեն գնդին՝ ի վրէ պաղաւարտից: օդրուճ:

Pennacchíno, նաճ. Փոքրիկ ցցունք.

Pennácchio. Փետրազարդ ցցունք: օդրուճ: * Փետուր հողմացոյց. (ի այն զոր նաւարդք կախեն՝ ի նաւի՝ ի ցուցանել զչիճ հողմոյն:) եւս՝ խոցի ինչ ծայրին: եւս՝ Աղդ ինչ փինջաւորզ ապիտակափետուր Aironի:

Pennácchio di Máre. Կենդանատունկ ինչ փինջանման: Penmácchio di Máre, կամ Pálma Marína. Քարատունկ ինչ՝ ի ձև հովհարաի: զոր սիկինացք հնդկաց՝ ի դործ արկանեն յատարագին:

Pennacchiuólo, նաճ. Փոքր ցցունք: չիխանակ: օդրուճ:

* Pen-

* Pennáccia, ից • Փետուր վասիաթ :
* Pennáce, ս • Վշտագին • դժնդակ :
Pennafuólo. Կաղամար • փիվին • հօգմա: գրչամաման : գալէամի :
* Pennamátta. Տես Penna matta.
* Pennáta. Ճանապ՝ որչափ գրչաս միտլ :
Pennáto; գոյ • Յօսոց : պաղ պըտուղ :
Pennáto, ta, ած • Pennúto, ta. Փետրալից • փետրաւոր : թխչիկ :
Pennatula. Ի քարացեալ գրիչ ծովային :
Pennecchíno, Pennécchio. Նիւթ ապեկասին • (է այնչափ ինչ սոր, կիսվուշ, եղն, զոր գնեն յաղեկասան՝ ի նիւթել :)
Pennelláre, ն. Նկարել (վրձնաս :) նափ եղիփ :
Pennelláta. * Penellatúra. Զգուսի վրձնի • գծուսի վրձնի :
Pennelláto, ta. Նկարուալ : նափըւած :
Pennelleggiáre, ն • Տես Pennellare.
Pennellétto, Pennellíno, նոճ • Վրձին փոքրիկ :
Pennéllo. Վրձին • գրիչ նկարչաց : փետուր : avere, կիսվ tener l' occhio al pennello, կիսվ alla penna. կալ զդոյշ, աչալուրջ, մտադիր • զգուշանալ անձին • ուշ ունել : fare alcuna cosa a pennello. վայելչաձիւս, կիսվ գեղեցիկս յօրինել • ճարտար • ճշդիւս : Ancora da pennello. Նախախորհուրդս • (է խորհուրդ փոքր, զոր արկանեն յատաղձ մեծի խորհրդի՝ յամրուսն աքն և նաւուսն :) Pennéllo Matíno. Վրձին ծովային • (է կենդանասուսն ինչ նման վրձնի :)
Pennétta, նոճ • Փետուր փոքրիկ : ճիւք ձկանց :
Pénnich, ար • Ապտ ինչ նաւակաց :
* Penníno. Ախոնակուս ցցուած կանանց :
Pennító. Ջանգուած ինչ կազմել յաւերժ գաւոյ և ի չորքարէ ի կակղել շշաղ •
Pennoncéllo, նոճ • Դրօշակ նիզակի • (է փոքրիկ և բիւրն կախեալ մերձ ի ծայր նիզակին ունի զդրօշակ • որ կոչի և Banderuola.) պայտգէտ • փոքրիկ դրօշակ • որ կոչի և Banderuola.) պայտգիծէտ • փոքրիկ դրօշակ ի կատար աղաւաւարտին : ազրշաճ :
Pennóne, ար • Դրօշ • գրօշակ • պայրագ :
Pennoniére, ար • Դրօշակակիր • նշանաւարած :
Pennúccia, Pennúzza. Փոքր, կիսվ մանրիկ փետուր :
Pennúto, ta. * Pennóso, sa. Փետրալից • փետրաւոր : թխչիկ :
Penómbra. Ստերաստուերք • (է մասն աստղերին լուսաւորեալ ի մերկէ մասնէ լուսաւոր մերկինն :)
Penosaménte, ած • Penosissimaménte. Դժուարաւաստաւաստաւ : ինճ խուն • պահիկ ինչ :
Penóso, sa. Penosíssimo, ma. Վշտալի • դժնդակ • ծանր • աշխատալի : պահիկինչ • աղբս • ինճ : Settimana penosa. Աշաւ շաբաթի • շիճ շարչարանաց :
Pensagióne, ից • Pensaménto. Մտածուի • խոկուսին : պիւչնախ փիւթ :
Pensánte, ս • Մտածօղ • մտախոհ • մտածուս :
Pensáre, ե • Ներդե ընդերձի պրա՛՛ • խորհիլ • խոկալ • մտածել : պիւչնախել : հաստատուել, կիսվ գնել ի մտի : ենչեն ֆօսոփ : հասուսրել • կարծել • գտուել : գէյսո եմիփ : հոգալ • փոյթ ունել : dar che pensare. արկանեն ի կատարած չարեաց • խրդէ արկանել • մտածոյդ առնել : senza pensarvi. անակնկալ :
Pensáta. Մտածուի • խորհուրդ : per la non pensata, ած • անակնկալ • յանկարծ :
Pensataménte, ած • խորհրդով • խոկմամբ • դիտմամբ : կամովար : պիւչնախեբէփ • նոգսոս :
* Pensáto, գոյ • Տես Pensiero.
Pensáto, ta, ած • խորհեալ • մտածեալ : պիւչնախուս : a caso pensato. կամաւ • դիտմամբ : di non pensato, կիսվ alla non pensata, ած • յանդգնատրտունջ • յանակնկալ ժամու • աքանոսէն :

Pensatójo, ja, ած • Հոգարկու : եա՛ գոյ • mettere, կիսվ entrare in pensatojo. արկանել, կիսվ անկանել ի կասկած չարեաց • խրճամ • մտայոյզ լինել : ficcar altrui nel pensatojo. ի միտ արկանել ինչ ումեք :
Pensatóre, աբ • Pensatríce, ից • Տես Pensante.
* Pensévole, ած • Մտածելի : non pensevole. անակնկալ :
Pensieráccio, ից, չէդ • Խորհուրդ չար :
Pensieráto, ta. Մտախոհ • մտածուս • հոգօղ :
Pensiére, աբ • Տես Pensiero.
* Pensierétto. * Pensiérino, նոճ • Մտածուելի ասկասս, կիսվ համառօտ • գոյլի խոհուսին :
Pensiéro. Մտածուի • խոկուսին • խորհուրդ • միտք : պիւչնախ • պիւչնախուս փիւթ : հոգ • յոյզ խորհրդոյ • տագնապ մտաց : գաղէվէթ : փոյթ • խնամ • հոգս • տարուսի : գոյլը : aver cattivi pensieri. խորհիլ պատչասս, կիսվ գաղուեղս • m' è venuto, կիսվ m' entrò in pensiere. եկն, կիսվ անկաս ի միտս իմ • andare, essere, stare, եմն, sopra pensiero. լինել մտածուս • գնալ, կիսվ կալ մտայոյզ : mettere, կամ porre in pensiero. խորհուրդ ի միտ արկանել • տալ խորհել : niun pensiero non pagò mai debito. ած • տագնապ խորհրդոց՝ չէ դեղ չարեաց : aver pensiero. փոյթ ունել • խնամել :
Pensieróso, sa. Pensierosíssimo, ma. Մտախոհ • մտածուս • յաճախ ի խորհուրդս : տե՛ փիւթրէն :
* Pensierúccio, Pensierúzzo. Տես Pensieretto.
Pénsile, ս • Կախեալ առկախեալ • որ է ի կախ սուղբ :
Pensionário. Հասուելաւոր • (է նա՛ որ վայելէ ի հասոյթ ինչ :) Թոչնակ : հասուելաւոր : էօլիֆէյճի հարկատու :
Pensioncélla, նոճ • Սակաս հասոյթ :
Pensióne, ից • Հասոյթ • (է հարկ ինչ եգեալ իրք ի բէյն ի վէր եկեղեցական քնչից:) Թոչակ • ռոճիկ • թոչիկ :
* Pensívo, va. Pensóso, sa. Pensosíssimo, ma. Մտախոհ • մտածուս • հոգած • թաղմահոգ • փիւթրէի • թասուր :
Pentácolo. Ի ժայռէ • յուսուելուսիք : համախ : նշանագիծք յուսուելից :
Pentacordo. Հինգաղի • (է աղէյարիար նոճագածան ինչ նախնեաց :)
Pentafílo. Հինգաեւրևեան • (է խոտ ինչ, որ կոչի և Cinquefoglio.) պէչ թէօմագ :
Pentagonále, ած, ս. Հինգանկիւնի : պէչ թէօնէի :
Pentágono, գոյ, և ած • Pentángolo. Հինգանկիւնի : պէչ թէօնէի :
Pentámetro, գոյ • Հինգոտնեան ոտանաւոր :
Pentatéuco. Հինգամատեան • հինգ գիրք մովսէսի :
Pentecóste, ից • * Pentecósta. * Penticósta. Պետ՝ տեկուսի • գալուստ հոգւոյն սրբ : ինչ պայրամ :
Pentérsi. Տես Penirsi.
Pentiméntо, աբ • * Pentigióne, ից • Զղջումն • զղջաւսիւն : ապաշաւ : բէօսէ :
Pentírsi, յ • Զղջալ • ապաշաւել • աւրկանալ : բէօսէ եմիփ • էիւզան օլմաք :
Pentíto, ta. Զղջացեալ • աւրկացեալ :
Péntola, Péntolo. Պոյան • խոցի : էօվկէ : pentola di fuoco. Թնգանօթ ինչ մեծ : bollire in pentola. մեքենայել ի ծանուսիւ. նիւթել : occhi della pentola. պատարտուելի պուտան • (են կայլակք ի ղաղ ղուսկէք զերեսաք արգանակի պուտան :) cavar gli occhi della pentola. առնուլ զընտիրն ի ներ, և թողուլ զդուին • ընտրել զլաւն : schiumar la pentola. նոյն է : portare a pentole. տանել զոք ի վէր պատանոցին :
Pentoláccio, չէդ • Պոյան անարգ • կիսվ վատթար :

Pentolájo . Բրուտ • վաճառօղ պուտանց : էշմնէ՛ձի: asino del pentolajo , կամ far come l' asino del pentolajo . վիայ առնուլ 'ի բաղափէլ ըե՛ ամ անցաւորս, չաղակըտաել :

* Pentoláro . Բրուտ • վաճառօղ պուտանց :

Pentoláta . Հարուած պուտան :

Pentolétta , նմ• • փաքրիկ պղպտն պատուի : լէօմլէ՛ձի:

Pentolíno , նմ• • Կեղնի : Կելտն չափաւոր , կամ աղքատին • (է ոչ ռամկաց •) tornare al pentolino . դառնալ յառաջին աղքատին սեղան, կամ յառաջին աղքատութի : portare a pentoline , կամ a pentole . առնել զոք 'ի վր պարանոցին :

Péntolo . Տե՛ս Pentola .

Pentolóna , նկ • Յաշախ • Պուտնարդ : պէօյիւ՛ էօմ

Pentolóne , ա՛ • Մէծ • pentolone . անմիտ • պակասամիտ : Յոյզ • դժուարաշարժ • (է ոչ ռամկաց •)

* Pentúra. Տե՛ս Pentimento .

Pentúto , ta , Ջղջացեալ • ապրջակալ :

Pénula . Մեկնոց , վերարկու (հին հռովմայեցւոց :)

Penultimaménte , ի • 'ի վերջընթերը տեղւոջ :

Penúltimo, ma . Վերջընթերը :

Penúria . Պահասութի • կարօտուլի • չքաւորութի • սովատեսչատնք : գէնլէգ :

Penuriáre , ը Կարօտիլ • կրել զչքաւորութի , կամ զսովատեսչութի : գէնլէգ էլ՛նէլ :

Penurióso , sa . Կարօտ • չքաւոր • սովատեսչատ :

Penzigliánte , ն • Կախել • առկախել • 'ի կախ • սուլը:

Penzigliáre , Penzoláre , ը Կախիլ • մեռ. առկախել: սուլմա՛ • սուլուէ՛ փաթմա՛ :

Pénzolo , la , ածՏե՛ս Penzigliante .

Pénzolo , գ• • Ընկոյզք կախելք • պատուղք կախելք: հէվէնդ : fare penzolo , կամ un penzolo ած ասի • կախիլ զիայաճ :

Penzolóne , ա՛ • յաճախական Penzolo՛ին :

Penzolóne , Penzolóni , ի • 'ի կախ • Նաւուլէ՛ձ :

Peónia . Ը խոտ ինչ • որոյ արմատ և սերմն' կարծի դեղ վերնատուն : աչը գեղաղը • պուպէ՛ձ :

Peóta . Ղաւակ ինչ փոքր յարկածածուկ և քաղցր ծի • ֆէօֆա :

Pepajuóla . Անկան , կամ փոքր ալօրիք 'ի լոսել կամ յապալ գպղնկեղ : * Գպղեղամանն • պիպէռ գոյս :

* Pepáto , ta , ածՈ՛ աղգ ինչ հացի :

Pépe , ա՛ • Գպղեղ : պիպէռ: pepe acquatico . Ջաւապղպեղ • (է առնուն ինչ :) far pepe . ամիսիսել 'ի մի գինոյ մատուռնս (ձեռն :) come di pepe ; ի • անվրէպ • ճշդիւ : di pepe . խորամանկ • ներհակամիտ : far , կամ dar pepe , dar il pepe . խաղ , կամ ծաղր առնել :

Peperájo . Տունկ պղպեղի :

* Peperélla . Տունկ ինչ կծաճահամ ոյզ գպղպեղ :

Péplo . Ը խոտ ինչ կանեփազուգս : Տեռ • գօղ , կամ զգեստ ինչ կանանց հեթանոսաց :

Pequeziáno , na , ածՔաղ անպտղաննական • Cisterna pequeziana . Մանգաղատն :

Per . նխդր՛՛ • Ինչպէ՛ պէսյ՝՝ : 'ի յարիլն 'ի բայս չարժմանն նշանակի՛ Ընդ • պան • պէս: andar per li sette regni . երթալ ըե՛ եօթն թագաւորս : գնալ ըե՛ ցամաք : andare per acqua. գնալ ըե՛ ծով ըե՛ գնա • գնալ նաւս • նաւել : andava , e veniva per quindi . երթայր և գայր ըե՛ անտի : Per . 'ի յարիլն 'ի բայս գաղտնի, նշանակի՛ 'ի•յ (ներգոյական :) պէ • պս : per li campi , per le case morivano . մեռանէին 'ի դաշտս , 'ի տուներս : apparendo per la vita alcune macchie . երևեալ բծից ինչ 'ի մարմնի • կամ 'ի վերայ մարմնոյն : Per . 'Ի•յ (բայաւանական :) che pel Re saranno imposte . որք գիցին 'ի թագաւորէն : Per. Վր • առկս • յաղագս • 'ի պատճառս • առ 'ի • առ• : per crudeltà . վր անդթութե՛ : per vergogna . առ ամօթոյ : per ritrovare , առ 'ի գտանել • 'ի գտանել : per cagione . 'ի պատճառս • յորմէ՛ս : per questa cagione , կամ per questo . վրմ • վրկ : per conto mio . յիմ տախ • իմ աղագաւ : per la qual cosa . վրոյ • վր այնորիկ : Per . Ջի • փ : per non andar lontano . զի մի հեռացայց • առ 'ի չհեռանալ ըոյ : per non dire . զի մի ասացից : Per . Ա՛ս սէր (ուրուք •) վր սիրոյ • 'ի ի՛նդրոյ (ուրուք :) per Dio . վր սիրոյն ըե՛ : Per . Ա՛ս • 'ի•յ : per l' avvenire • առ յապագայ • յապագա • յետ այսորիկ : per un tantino di tempo . առ վայր մի • վայրիկ մի : per sempre . միշտ • 'ի յաւիտեան • առ միշտ : Per . 'Ի ձեռն : Եւի Եւէ՛ : Մ՛երմ բանգաւրէ գործիական հարմիւ՛ : Եւէ՛ : per queste parole . այսոքիւք բանիւք : tormenta per fuoco . տանջիկ հրով : per inganno . նենգաւ՛ : per lo che . որով : per conto niuno . ոչ ինչ իւիք : per mano di Pietro . 'ի ձեռն պետրոսի : per mezzo d' altri . 'ի ձեռն այլոց • այլով : Per. Ընդ • կամ կազմ ընծայիւ • ընդ • per lo contrario . ընդ հակառակին • ընդդէմն • ներհակաբար : per tutto . գԼիովին : per tutto , կամ da per tutto . ըե՛ ամ տեղիս • ամ ուրեք • ընդ ամ կողմն • յամենուսս : per alcun luogo . ուրեք : Per. Ըստ Եւօրէ՛ : և կամ կազմէ զմիակայ • ըե՛ • per lo più . ըե՛ մեծի մասին • մեծագոյն մասամբ : per rata . ըե՛ համեմատութե՛ • համեմատաբար : a cosa per cosa ; capo per capo ; a capo per capo ; a un per uno . մի ըե՛ միոջէ • միոջ առ • որոշակի • ըստ գԼեսոց գԼեսոց : per costume . ըստ սովորութե՛ : per mio avviso . ըե՛ իմում կարծեաց • ոյզ ես կարծեմ• ոյզ ինձ թուէ : per quel che io veggo . ոյզ, կամ ըե՛ որում տեսանելոմ : Per. Որչափ • կամ ոյզ : նէ գոպոպ գի• գոպոպ : per quel che toccava a loro . որչափ ինչ անկ էր նոցա • ոյզ զնարդ ձեռնհաս էին • յիւրեանց կողմանէ : Per • Փոխանն • ընդ• 'ի տեղի• 'ի•յ : Եէրինէ : Եէրը • ոյզ : էիպի : è riputato per santo . համարեցաւ սբե՛ : aver per vero . Ճշմարիտ համարիլ (գԼուի :) aver per buono . առնուլ 'ի բարի, կամ յօգուտ միոյ : un per un' altro ponendone այլ ըե՛ այլոյ եդեալ : Per . փոխարէն • փոխանակ : Ֆոգոպէ՛ն• a render voi grazia per grazia . մատուցանել նոցա շնորհս փխոկ շնորհաց : per cambio . փոխանակ • փոխան • ըե՛ : Per . Ա՛ս : per ciascuno . առ իւրաքանչիւր • առն առն : առ պամ պուչիս : un bicchier per uno , per uomo . բաժակ մի առ այր : Per . 'Ի կողմանէ : Եաթաֆընփան• e' son per madre di basso lignajo . 'ի մոր կողմանէ էն նոէաատատոհմիկ : che per lo Re v'era capitano . որ 'ի կողմանէ թագաւորին էր անգ ատիկան: Per . Ըստ կարի : Per . Որչափ և . թէպէտ . թէև նէկգաթր • Ֆաթաղէ : per grandi che sieno . որչափ և , կամ թէպէտ և մեծ իցեն : per bella che sia . թէպէտ և գեղեցիկ իցէ : per molti che tu ne conti . թէպէտ և թուէ՛ս զբազմս : ella non ci può per potere , ch' ell' abbia nuocere . նա ոչ զօրէ վնասել մեզ, թէպէտ և կարօղ իցէ : Per parte di. 'Ի կողմանէ (ուրուք •) 'ի դիմաց , կամ յանուն (ուրուք :) ֆաթաֆընփան • աղգէ՛ն : Per me . Ձեռնէ կողմանէ • իսկ ես • իսկ յաղագս իմ : Per se , ան• Ձիւրմիկ կողմանէ • իսկ նա : per voi . 'ի ձեր կողմանէ : da per se . յիւրմիկ կողմանէ • առանձին • միայն նակ ինքնին • իւրմէ՛ • անձամբ անձին : di per se, ած• առանձինս ուրոյն • մի ըե՛ միոջէ: Per. Մինչև : per fino a tanto che si seppe . մինչև ծանուցաւ : per sinche . մինչև • զորչափ : Per altro • Ձայլ՛ կողմանէ •

նէ : այլով ձամբ : այլ ձամ մնալով : գայց : այլ ապ հայն : ի վր այսր ձամի : ամմա : լաւին : Per. Զ(հայ յոսկան :) կամ Ընդ : կամ Ի՝ն՝յ՝ per molti mesi. զա. միսս բազմս : ը բզմ ամսիս : չոփ այ : per ispazio di due anni. ի բնկամ մի : per giorno. զօր ամ. օր ը օրէ : հէր կ՝ասի : per un giorno. զօր մի : օր մի միայն : per un anno. զամ մի : ընդ ամ մի : per più dì. զաւուրս բազմս : per pochi dì. ի սակաւ աւուրս : per questa prima giornata. յայսմ առաջին աւուր : Per. ի յարկէն ի բզմ բաւս : առնէ զինս մակեայ. և կամ յարի ի մակեայս՝ առ ի զարգ : էր : per certo. արդարև : ապաքէն : կերևէ : per avventura. Թերևս : գուցէ : պէսպէս : per caso, per ventura. ըստ դիպաց իմն : վրիպակաւ : անակնկալ : գաճիս : per conseguenza, per conseguente. վրայ և : ուստի : per eccellenza. գերազանցաբար : per appunto. * per l' appunto. ճշդիւ : անվրէպ : ամենևին : ի նմ ամ : * io stava partendo per l' appunto quando ella venne. պատրաստակաց էի ի գնալ ի նմին իսկ վայրկենի՝ յորում եկն նա : per pezzi. մանր : ի մասունս գէշագէշ փէչիս փէչիս tagliare per pezzi. կտրտուիլ : ապանձիլ : per comune. ա. հասարակ : Per modo, per modo che. Այնպէս զի. մինչև. մինչ. էօյէ էի : per modo di. զբրէնս ոմի. իբր. իբրև : կիպէ : per modo di diporto se n' andò. զբօսանաց ապաւ գալ գնաց : Per poco. Իբրև : ոմն ընդ : փոքր միւս և. հնշտեա : ահա : per un poco. փոքր մի. մա կաւ բնչ : Per quanto. Որչափ. որչափ և : նէգապար : aver per niente. առ ոչինչ, կամ յոչինչ համարիլ, չէ էնէրնէ բառնմամբ : per niente. ը ոչինչս ոչինչ իբ՝իք : Aver alcuna per moglie. Ունիլ ի կնի, կամ ի կնութ : andar per fatti suoi. գնալ ի գործ իւր. եանց : cader per mano. դէպ լինել. պատահիլ : կա՛ անկանիլ ի ձեռս, զգառանի : venire, andare per legato, per capitano. գալ, երթալ ի հրեշտա. կութ, յառաքելութի : Mandar per uno. Առաքել ոման ուրուք. առ կոչել զոք առ ինքն. առաքել կոչել զոք : mandare, andare, եան, per una cosa. երթալ, կամ առաքել առնուլ բնչ. առաքել ոման իրիք : * per anche. չև և. դեռ. ոչ : tornar per anche. վերստին առնուլ. գարձեալ սկսանիլ : tornare per li pensieri. գարձեալ խորհիլ : ետ զոմ անգամ յարի յանուշանս նշանակիչս միջոցի, հնոտ , կամ չափու. էր : per una tratta d' arco vicini alla nave. իբր նետընկէց մի մերձ ի նաւն : Per. ի նախադասելն անորոշութիւ ընդ բայիս essere, կամ stare, մերթ նշանակէ գալական ընդունելուն. էր : io son per fare. առնելոց եմ. հանդերձեալ է իմ առնել : ետ՝էնէ՝ի՝ : son per amare. սիրելոց եմ՝ ըզք և ասին io ho a fare, io ho ad amare. Io sto per dirvelo. Ասել ունիմ ձեզ զայն : Մերթ և նշանակէ լինել ի պատրաստի. կիմ՝ ի վտանգի առնելոյ ինչ, կամ լինելոյ իրիք. էր : egli sta per cadere. մերձ է նա անկանիլ. մերձ է ի կործանումն. կայ նա ի վտանգի անկանելոյ. խարխալէ է (գրէն :) egli è stato per morire. անկաւ ի վտանգ մահու. փոքր միւս և. և մեռանէր : e 'l fu per andare. փոքր միւս և գնայր. fu per esser ucciso. փոքր միւս և սպանանէր : sono stato per impazzire con lui. գրեթէ և ես ինքն յիմարեցայ ընդ նմ : ի յարկէն յաճախաւ ասչ նոյ զգազանութիւ ինչ. էր : egli per istracco, e per disperato si gittò nelle braccia d' Arnolfo. նա իբրև խոնջ և յուսահատեալ վարեցաւ ի գիրկս Արնօլֆեայ : ի յարկէն իգոյականաւ նշանակէ զկաճառալ իճն նկատուածն. էր quello cavallo è troppo grasso per barbero. էր՝ considerando come barbero, այն երիվար՝ զատ որում նմանոյ բարբարոսաց՝ կարի լիամնձրնամարմին է. (էր՝ նկատել ունի զինանոյ բարբարոսաց :) Pel. էր՝ per lo. Pe'. էր՝ per li. Pe' monti. Ընդ լերինս. ի լերինս. pe' loro figliuoli. վր որդւոց իւրեանց :

Péra. Տանձ : արմաւ : pere guaste. (ը նախնեաց են՝) տանձք եփեալք գինեաւ, և ցանեալք չաքարաւ : aspettar le pere guaste. յերկարել ի սեղանի. aver la pera mezza. լինել բարեբաստիկ : far la pera. ընտել ուժք գազա. բաւզաւանել զոք :

* Péra. արմաւենի. անթի. Մախաղ. պարկ :

* Pérbio. Տես Pergamo.

Percettíbile, հ. էաս չար. խնամալի. հասանելի. զգալի :

Percezióne, էի. էաս չար. Ըմբռնուածն. հասուածն. իմացուածն : ապայչը : խնամքեաւն :

Perchè? հ. Ընդէր. վր էր. զի՞է զի : նէլէն : perchè causa? յինչ սակս. առնիմ՞. զինչ՞

Perchè, ղբ. Զի. վր զի. զի : ընդէր. վրայ որովհետև. վասնզի : ոմն զի. ստ. ի (գործէ նէն :) էի : վասն որոյ. յորս սակս : ծնան էնէն : ընդ ոչ. ետ : il perchè. վր որոյ. յորս սակս : il perchè. պատճառ. վր էրն : պէպէ : perchè no, կամ perchè sì. էն ամբ ասիայ, և ի նոր ածին ի պապանոպրսէս ոչ ընդ ամ ի, յամ ու գիրք ասէ պապանոն : վր զի ոչ. վր զի այո :

Pérchia. Զուռնի բնչ գետոց և ծովու :

* Pérchio. Տես Chiavistello.

Perciò, ղբ. Վր որոյ. վր այսորիկ. ուստի : պանոն էնէն : բայց. բայց սակայն. այլ : ամմա. լաւին.

Percioechè, ղբ. Վր զի. զի. քանզի. ընդէր. վրա. ոմն զի. ստ. ի (գործէ. նէն.) էի :

* Percípere, ղ. էաս չար. Ընբռնել. մտոք. խնամալ. հասուս լինել :

* Percórrere, ն. Ասիլ հասանօտ : un libro. ընթերնուլ արագ :

Percóssa. Հարուած. բաղխուածն. հարուածն. զարկուած : վրուկ :

* Percossióne, էի. * Pescossúra. Նոյն են :

Percósso, sa. Հարեալ. բաղխեալ : վրուկեալ :

Percoténte, հ. Հարկանօղ. որ բաղխէ :

Percotiménto. Percotitúra. Հարուածն. հարուածն. զարկուած. բաղխիւն : վրուկ :

* Percotitójo. Հարկանօղ գործի :

Percotitóre, տբ. Percotitrice, էի. Հարկանօղ :

Percuótere, ն. Հարկանել. բաղխել : վրուկեալ : զարկել : ընդ Հարկանիլ : բաղխիլ ընդ միմեանս. կռուիլ. մարտնչիլ :

Percussáre, Percussióne, եան. Տես Percuotere, Percossa.

Percussívo, va. Հարուցական. հարկանօղ :

Percussóre, տբ. * Percuziénte, հ. Հարկանօղ :

Perdénte, հ. կորուսանօղ. կորսուիչ. յայնմէնէ. նկուն

Pérdere, ն. Կորուսանել : փայ էնէի : սպառել. վատնել (զժամանակն. զինչս. եան.) ծախել ի զուր : դայ էնէի : խրաք էնէի : կործանել զոք. ծշոճառաց յուցանել. անանկացնացանել : պէրպաք էնէի : էօղ էնէի : առաջիլ (ի խաղս.) կրել զինաս : զարթ էնէի : կորուսանել ի գլխոյն. (էր՝ ի դրամոյն.) անգլխել : կորուսանել զազգսէնն. փախիլ. յոտանալ : di vista, կամ d' occhio. ոչ ևս տեսանել. լինել անկր եոյնի : la vista. զրկիլ յաչաց. կուրանալ : il cervello. մտաճափ լինել. անկանիլ ի մտաց. յինսրիլ : il coraggio. սրտաբեկիլ : perdere, կամ perdersi l' acconciatura, կամ la lisciatura. կորուսանել զպատեհ հուն : perder la messa. ոչ տեսանել զպաշտօն : di traccia. զատառզիլ : la scherma. չխրիլ :

թիւլ: perdersi in alcuna cosa. զոհարձանալ մի ծապի • զմայլիլ: perdersi, կի esser perduto d' alcuno. մոլեգնիլ 'ի սէր ուրուք: ալէտ ոլոյտ: perdersi d' animo. լքանիլ • վհատիլ • սրտաճաք լինել: gli occhi. կորուսանիլ զնայ ինչ: il gusto. ուշս առնուլ զհամ. ոչ ևս ղգալ զձաշակ: non ne perder una, կի nulla. ոչինչ բերել զնամանութիւն • նամանիլ յոյժ: la sua pena, la sua fatica. մնալա ատակ եղանել: son perduto. կորեալ է ձայն իմ: la voce si perde ne' Teatri. ոչ քաջ լսելի լինի ձայնն 'ի թէատրոնս:

* Perdézza. կորուստ • եղծուածն • կործանուածն:

* Perdíce. Տես Pernice.

Perdigióne. Տես Perdizione.

* Perdigiornáta, ար. Perdigiórno. Դատարկանաձն • անգործ • վատ • ժամանակառ:

Perdiménto. կորուստ • ինաս • գատապարտուիլ:

Pérdita. կորուստ • ինաս • տոյժ: ինիրեւէնիւ • դաբար: fare. կորուսանել • մուծիլ: գայլ կիմի:

* Perditíssimo, ma. Տես Perdutissimo.

Perditóre, ար. * Perditríce, իճ. կորուսիչ:

Perdizióne, իճ. կորուստ • ինաս: ինիրեւէնիւ • պարար: գատապարտուիլ: կործանուածն (անձանց)

* Perdonábile, ահ. ներելի • ներելի • ներելի •

* Pericárpo . Պարուրակ ինչ սերմանց :
* Periclitánte , ſ . Վտանգաւոր . որ կայ ի վտանգի :
Periclitáre , ւ . իմ . Վտանգիլ . լինել ի վտանգի :
Pericolaménto . Վտանգ : վտանգաւոր , գահավէժ տեղի :
Pericolánte , ſ . Վտանգաւոր . որ կայ ի վտանգի :
Pericoláre , ւ . Վտանգիլ : տեսիլեաց նիրհել ի կորնչանել . * ն . Կործանել . քանդել :
Pericoláto , ta . Վտանգեալ . կործանեալ :
Pericolatóre , տ . իս . իս . Տես Procuratoré.
Perícolo . Վտանգ : իկեւլիւէ : correr pericolo , esser in pericolo. անկանիլ ի վտանգ . վտանգիլ : esservi pericolo , che alcuna cosa succeda . հասանել կամ պտղ . լինել հնարաւոր . էջ ինչ հեռի :
Pericolosaménte , ſi . Վտանգաւս : իկեւլիւէ իսէ :
Pericolóso , sa , Pericolosíssimo , ma . Վտանգաւոր . բազմավտանգ : գահավէժ (տեղի :) իկեւլիւէելէ :
Pericóndro. Աճառամարդ . (է մարդի պատեհ զաճուցք :)
Pericráneo . Գլխապատեան . (է ոսկեայ մեռկ . կիմ մորթ պատեալ զգլխապատիւ :)
Periéci , տբ , յոփ . Շրջաբնակք . (են բնակիչք երկրի Է նոյնի զուգահեռականաս և միջօրեականաս ի նմին գօտւոջ .)
Perifélio . Արեւամերձ , կամ արեւամերձութիւն (մեր լուսակաց :)
Perifería . Շրջաբերուած . շրջապատ (քաղաքաւիճ :) եղէգ . փակէ :
Perifrasáre , ն . Շրջաբանել . բացատրել շրջաբանութիւն :
Perífrasi , իփ . Շրջաբանութիւն : իֆիփէնի էելամ :
Perigéo , գոյ . Երկրամերձ . կիմ մերձակեաց . (է այն գիրք յորում գտանին մերձակք յորժամ են ի խոնարհագոյն մասին զոդիակասին :)
Períglio , Periglióso , ևն . Տես Pericolo , ևն :
Perímetro . Պարագիծ . շրջապատ (մարմնոց :) եղէգ :
Perinéo . Մասն մարմնոյն որ Է արգանդն և ընդ առ մօնթսա :
* Periodáre , ն . Խօսել կիմ գրել պարբերաբար :
Periodicaménte , ſi . Պարբերութեամբ բանիւ :
Periódico , ca . Պարբերական . պարբերութիւն :
Período . Պարբերութիւն բանի : Կարգ . շրջան . պարբերութիւն : փայէ :
Perióstio . Ոսկրամիշն (է նուրբ մշնիկ պատել զոսկերք :)
Peripateticaménte , ſi . Ըստ Արիստոտելեան :
Peripatético , ca . Արիստոտելեան . արիստոտելէական :
Peripatetísmo . Ուսմունք Արիստոտելի . Արիստոտելեան . Արիստոտելական փիլիսոփայութիւն :
* Peripezía . Պրիած անակնկալ (որով ոք յանկարծ փոխի ի բարեբաղդութիւն ի դժբաղդութիւն կամ ի դժբաղդութիւն ի բարեբաղդութիւն :)
Periplo . Նաւարկութիւն շրջի գծովու , կիմ գծովեզերք կողման միոյ Ցի . առուգրականի Շրջանառութիւն :
Peripneumonía . Ցաւագին թոքոց , որ տայ երբեմն Էքանել և զարիւն . կոչի և Polmonea .)
Peripneumónico , ca . Թոքագին :
Perífe , ւ . Կորնչիլ . մեռանիլ : պայ օլմաղ . էօլիւէ : di fame . սովամահ լինել : ն . Կորսուանիլ . ընկղմիլ (ջրոյ .) կործանիլ :
Perísci , տբ , յոփ . Շրջաբնակք . (են բնակիչք գօտւոյն գօտեաց , որոց սահմանք ի ժամանակս ինչ սահմանն ման առնուն գհորիզոնաս :)
Perísístole , իփ . Միջոցն որ ընդ միշ կծկման , և թոպանաց (սրտի և շնչերակաց :)
Perístáltico , ca . Սրինական (շարժումն առատութեան աղեաց , և արգանդի .)

* Peritaménte , ſi . Հմտաբար . գիտնաբար :
Peritánza . Արուեստ . պատկառանք :
Peritársi , յ . Արմատիլ . ոչ իշխել . ակն ածել :
* Peritáto , ta . Քննեալ հմտաբար . խնամապնդեալ :
Períto , ta . Peritíssimo , ma . Հմուտ . վարժ . ներքհուն . փորձ : վարպետ :
Períto , ta . Կորսուածել . մոռնալ . կործանել . ընկղմիլ : պայ օլմուշ . էօլիւէ :
Peritonéo . Որովայնամագլ . (է մագի ինչ պատել ի ներքուստ զորովայնիւք :)
Peritóso , sa . Արհեստ . իրկչոտ :
Peritróchio . Մեքենայ ինչ Հնաբաշխական ի հանել ջուր ի բարձունս , և ի ոչեառ ապօրեաց . առուգ բանի . Մանառիկ
* Peritúro , ra . Կորսուածական անցեալ :
* Perjúrio . իս . իս . Սուտերդմնուել :
Perjúro . Սուտերդումն :
Perízia . Հմտութիւն . տեղեկութիւն . գիտութիւն . փորձ : վարպետութիւն :
Perizóma , իփ . իս . Սփածանելի . առիւծ :
Pérla : Մարգարիտ : ինձի :
* Perlagióne , իփ . Պաղպաջ , կիմ փայլածիւն մերկփրոի :
Perláro , գոյ , և ած . կիմ Լóто . Լուսատու . ներքինն :
Perláto , ta . Մարգարտագոյն : մարգարտախառն . խառնեալ մարգարտով :
Perlétta , Perlíno , նոփ . Մարգարիտ փոքր :
* Perlismaltáto , ta . Մարգարտակիսուած . կիմ առնածել մարգարտոք :
Perlóne , գոյ , և ած , տբ . Գաւառկատրուս . անգործ . վատ :
Pérma . Գաւառ . կիմ կուր ինչ տակնակ :
* Permagnénte , Տես Permanente.
Permalóso , sa . Դեղ . գաղ : իկեկիլ :
Permanénte , ſ . Մնայուն . տեւական . հաստատուն . անշարժ . պատրաստ . գործ :
* Permanenteménte , ſi : Ցանգ հանապազ . միշտ :
Permanénza . Տեւողութիւն . հաստատուն . յարակայութիւն :
Permanére , ւ . Տեւել . կալ մնալ . հանապազորդել . յարակայել : պատմած . պայմանած :
Permanévole , va . Permansíva . Տես Permanente.
* Permeábile , ſ . Թափանցելի . Է որոյ ծակիւն հնար է անցանել :
* Permeazióne , իփ . Ընդանցումն , կիմ թափանցումն Է ծակիւ մարմնոյն :
* Permessióne . Տես Permissione .
Permessívo , va . Թոյլատուական . Թոյլ տուօղ :
Permésso , sa : Թոյլ տուեալ , պետեալ օրհնաբար :
Permetténte , ſ . Որ Թոյլ կիմ հրամայ տայ . որ շնորհէ : Dio permettente . Հրամանաւ , Թոյլատուութեան ոյ :
Perméttere , ւ . Թոյլ տալ . Թոյլացուցանել . ներել . Թողուլ : իւրն վերփ . փօ , վերփ : egli è permesso. օրէն է . ընծրհել է : ճայնք փէ :
Permischiaménto . Խառնուած : խառնուել . աղմուկ :
Permischiáre , ն . Խառնել . չփոթել . խառնակել : գոռ-ըսբրմած :
* Permischiáto , ta . Խառնեալ :
Permissióne , իփ . Թոյլատուութիւն . Թոյլ . հրաման : իւրն . պետեալ . con tua permissione . ձերոյն հրամանաւս :
Permissivaménte , ſi . Թոյլատուութեամբ :
Permissívo , va . Թոյլատուական . Թոյլատրական . Թոյլ տուօղ :
Permistióne , իփ . Խառնուածք . խառնուած :
Permoviménto . Շարժուածք . շարժուած :
Permutábile , ſ . փոփոխելի :
Permutaménto , Permúta . * Permutánza . փոփոխուած :

խուճ • փոփոխումն • փոխանակուիլ • փնչիլ :
Permutáre , ն • Փոփոխել • փոխարկել • փոխել • փոխանակել • փնչիլ եփնչիլ :
* Permutataménte , ած • Փոփոխաբար • փոխանակութեամբ :
Permutatívo , va . Փոփոխիչ • փոխարկիչ :
Permutáto , ta . Փոխել • փոխարկել • փնչիլ :
Permutatóre , աբ • Permutatríce , իգ • Փոփոխիչ • փոխանակիչ :
Permutazióne, իգ • Փոփոխութիւն : փնչիլ եկափոխուիլ : Փոփոխուիլ (համեմատական եզերաց :)
Pérna . խնձի ինչ ջլային • միս ներ ուռուիլ :
* Pernétto , Pernúzzo . Փոքր առանդնք : փխլխուկ մկ :
Perníce , իգ • Կաքաւ (թռչունն :) եէւլիէ :
Pernicióso , Perniciosíssimo . Տես Pernizioso .
Perniciótto . Զաւգ կաքաւաձուկ :
Pernicóne , աբ • Ընդ ինչ չարեհնոյ և չարի :
Pernízie , իգ • Բաս չաք • Վնաս • կորուստ : աքաք :
* Perniziosaménte , ած • Վնասուք • կորստեամբ :
Pernizióso , sa . Perniziosíssimo , ma . Վնասակար • վնասարար : աքարէր :
Pérno . Առանդնք : մկ • փնչիլ : փոխառ", զարդ : պարծանդք • նեղուկ • հաստատուն • խարիսխ • հիմն :
Pernottáre , ւէ • Ընդուցանել զդիշերն • զդիշերն տալ ընդ հանել ի գլուխ (ի գործ ինչ :) մնալ ուրիք զդիշերն :
* Pernottáto , ta . Ընդուցեալ զդիշերն ուրիք :
* Pernúzzo , նած • Փոքրիկ առանդնք : փխլխուկ մկ :
Péro . Տանձի • տանձենի : արմաս ապաճ :
Però , ւբ • Վո որպ • վնկ • վո այնորիկ • ուստի : պատճառն էնին • օրանի էնին : ղի • քան զի • վո ղի : պէրէ : թայց • սակայն • ամմա • լաւին : però però . ի վախճանի • հուսկ յետոյ :
Perocchè , ած • Վո ղի • զի • քանզի : պէրէ • ղի • ոտի ղի • առ ի ւէտի : թէպէտ և :
* Peronéo . Ոլոքք • (է արտաքին ոսկր սրունկ :)
* Peroniére , աճ • Ոլոքեան (մկանունք :)
Peroráre , ն • Վերջաբանել • ապարտել զճառն • ի ամենաբանել :
* Petorazióne, իգ • Վերջաբանուի • վերջաբան :
Perpendicoláre , ած , ած • Ուղղահայեաց • պիւղ : եւ գոյ • Ուղղահայեաց • գիծ ուղղահայեաց :
Perpendicolarménte, ած • Ուղղահայեաց գծիւ • ուղղահայեաց • ուղղագիծ • ուղղագիծ :
Perpendícolo , գոյ • կապար կարանիի • կարանի (հիւսանդաց) բերդի : a perpendícolo , ած • Տես Perpendicolarmente .
Pérpero . Դրամ ինչ կայսերաց յունաց :
Perpetráre, ն • բառ լա • Կատարել • գործել (զչարիս)
Perpetráto , ta . Կատարել • գործել :
Perpetuagióne , իգ • Տես Perpetualità .
* Perpetuále , ած • Տես Perpetuo .
Perpetualeménte . Տես Perpetualmente .
Perpetualità , - táde, - táte, իգ • Մշտնջենաւորուիլ • յաւերժուիլ • յաւերժուիլ • փայլիլ • եպերպիլ :
Perpetualménte , ած • Մշտ • յաւերժ • յաւերժ
Perpetuaménte . Տես բար • ան • հաս • ան • պայ :
* Perpetuánza . Տես Perpetualità .
Perpetuáre , ն • Մշտնջենաւոր , կամ մշտաւոր առնել • յաւերժացուցանել : եպերպ եղիլ : Perpetuársi, յ • Մշտնջենաւորել • յաւերժակալել • յաւերժանալ : ի պերպ ալմ :
Perpetuáto , ta . Մշտնջենաւորեալ • յաւերժակալ :
* Perpetuatóre , աբ • Մշտնջենաւորիչ • յաւերժացուցիչ :
Perpetuazióne, իգ • Perpetuità . } Տես Perpetualità .
Perpetuitáde , - táte, իգ •
Perpétuo , ua . Perpetuíssimo , ma . Մշտնջենաւոր • յաւերժական • միշտաւոր • պայմ . եպերպ : in, կամ a perpetuo , ած • միշտ • մշտնջենաւորապէս • պայմ :
Perpignáno . Նաւթ չուխայ ինչ փերփինեան :
Perplessità , - táde, - táte, իգ • Վարանք • երկմտութիւն • անձկութիւն • տարտամութիւն : չիքէ • լայնէլէ :
Perplésso , sa . Վարանոտ • երկբայ • երկմիտ • տարտամ : չիքէալի : պատառաձէլ զմիմեանցք :
* Perquisitívo , va . Խուզողական • հետազօտական :
* Perquisizióne , իգ • Խոյզ • խոյզ և խնդիր :
* Perrocchétto . Տես Parrucchetto .
Perrúcca . Տես Parrucca .
Pérsa . Կաքաւախոտ • մուրեմ : եէւլիէ ոխս : Տես Majorana .
Persecutóre , աբ • * Persecutríce , իգ • Հալածիչ :
Persecuzioncélla , նած • Հալածանք փոքր :
Persecuzióne , իգ • Հալածանք • հալածուիլ • նեղուիլ • չարչարանք : զուլ • պրսեմ :
Perseguíre , ն • Հալածել • չարչարել • նեղել : չուլ եէնիէ : հանապազորդել • յառաջ վարել • յառաջ առնել (զգործն :)
Perseguitaménto . Տես Persecuzione .
Perseguitánte , ած • Հալածիչ • հալածող :
Perseguitáre , ն • Տես Perseguire . Պնդիլ զհետ • վնդել • հետամուտ լինել • գօնալամած • արգելս պատճառել :
Perseguitáto , ta . Հալածեալ • վանեալ, եւն :
Perseguitatóre , աբ • Հալածիչ : առիս և Osservatore, և Seguace .
Perseguitátrice , իգ • Հալածիչ • հալածող :
Perseguitazióne, իգ • Perseguíto , գոյ • Հալածուիլ • հալածանք : պուլ : հանապազորդութիւն • չարաչար հետեւիլ :
Perseguíto , ta , ած • Հալածեալ • նեղեալ :
Perseguitóre , աբ • Հալածիչ • հալածող :
Pérseo . Պերսեաս • (է հանճարեղ ինչ :)
Perseveránte , ած • Յարատեւող • յարատեւ • հաստատուն :
Perseveranteménte , ած • Perseverantissimaménte . Յարատեւութեամբ • հաստատութեամբ :
Perseveránza , Perseveránzia . Յարատեւութիւն • համբերութիւն մինչև խոպան • յարատեւութիւն • երկայնամտութիւն • հաստատութիւն : հնարքէնէն • ապրա :
Perseveráre , ն • Յարատեւել • համբերել մինչ խոպան • երկայնամտել • յարատեւել • կալ հաստատանալ • կալ ճակ : պարծանք • պայմանագրել : ն • Հանապազորդել • չարունակել : պարծանք :
Perseveratamente , ած • Յարատեւութեամբ • հաստատութեամբ • համբերութեամբ :
Perseverazióne . Տես Perseveranza .
Persevrare . հաս • պապաչիկ • Տես Perseverare .
* Persiána . Վանդակափեղկ : առիս ի Gelosia .
Pérsica . Դեղձ : չէֆֆալէ :
Persicária . խոտ ինչ բուսանէ ի գիշին վայրս • ունի տերեւս նման տերեւոց դեղձենւոյն :
* Persicáta . Քաղցրաւենի ի դեղձենւոյն :
Pérsico . Դեղձենի • չէֆֆալէ ագաճ :
Persístere , ւ • կալ ճակ • յարատեւել • հանապազորդել :
Pérso , sa , աչ , և գոյ • Մոխրագոյն • կոյն և Biadetto scuro .
Pérso , sa. Կորուսեալ : գոյպ օլանմաշ :
Persoluta . խոտ ինչ եէֆիայոսի :
Persóna , իգ • Մարդ • այր • կին• ապամ • գասք : ոմն ոք : էնէլ • պիր • պէր էնէլ : մարմին (մարգոյ , կամ այլ կենդանեաց) ձեռ • կերպ : էօհրէ : Անձն • անձնաւորուիլ : սէֆիլ • դէմք (քայիլ, դէրանէմից) esporre a cimento la persona , ի վտանգ այնանել • զանձն • զկեանս , կամ զինքն : non ho veduto per-

sona . ոչ զոք տեսի : evvi persona? կայցէ՞ ոք : metter la persona in una compagnia di traffico . ընկերել ի վաճառականութիւն : stare in petto , e in persona . կալ ուրուք առջեւի և անդրէ : andar in sulla persona . դնալ բարձր ի դլուխ , կամ բարձրագլուխ : andare in persona , եմ . երթալ անձամբ , ինքնին . գալ յանդիման : venne in persona . եկն ինքնին , կամ ինքն իսկ : in persona d' alcuno , ի տեղոջ , կամ փոխանակ . ի գիմաց , կամ յանուն ուրուք : accettar persone . անկն առնուլ . աչառել :

Personáccia , է . ահեղ . Անձն անհեթեթ . այր վիթխարի : յայլեւայլասակ :

Personággio . Այր երևելի . այր : պէսէ պատիւ պատուական . այր : պատ . տիկն : Կերպասանի . խաղարկու (Թատրոնական) տես Maschérata. Far un personaggio . Երևեցուցանել ինչ . լինել ոմիանացատ ատելութիւն : non sò che personaggio io mi faccia quì . զէ՞ տեսի զիս ոմն ես այսմ ատեանս : far un personaggio in commedia , կամ prender il personaggio d' uno . առնուլ , կամ երևեցուցանել զդէմս ուրուք ի կատակերգուին . ձևանալ ոք :

Personále , է . Անձնական : անձնատուրական :

Personalità , - táde , - táte , է . Անձնատրութիւն :

Personalméntе , ած . Անձամբ . ինքնին . ինքնութիւն . անձնատրաբար : էնոփ . էնոփով :

Personcína , ած . Արմին փոքր , փոքրահասակ :

* Perspettíva . տես Prospettiva .

Perspicáce , է . Perspicacíssimo , ma . Սրատես . քաջ խոհեմ . որակի : էնօղ . էնոյն :

Perspicaceméntе , ած . Սրատեսաբար . քաջախոհաբար :

Perspicácia , Perspicacità . Սրատեսութիւն : էնօղ :

Perspicacitáde , - táte , է . Էնոյնութիւն : սրամտութիւն . կորովամտութիւն : արիքնէ :

* Perspirazióne , է . Աղդալի արտաշնչուն (մասին կայնի տպագրին :)

* Persuadénte , է . Համոզիչ :

Persuadére , ր . Համոզել . հաւանեցուցանել . ինան պըրմտ . աղաչմամբ : Persuadérsi , ի . Համոզել . հաւատալ . գնել ի մտի . կարծել . ինամտանալ . էնոյնել . persuadersi una qualche cosa . յօժարամտել . տես իմի :

Persuadévole , է . Persuasíbile , է . Համոզողական . հաւանողական . հաւանողական :

Persuasióne , է . Համոզումն : sono fermo in questa persuasione . յայս համոզեալ եմ ամենեւին : * a persuasione tua . հաւանեալ է բանս քո . յօժարամտեալ ի բանից քոց :

* Persuasíva . Համոզիչ կարողական . կարողական համոզչական :

Persuasívo , va . Համոզիչ . հաւանողական :

Persuáso , sa . Համոզեալ . հաւանեալ :

Persuasóre , ը . Համոզիչ . հաւանեցուցիչ :

* Pérta . տես Perdita .

Pertenénte . տես Pertinente .

Pertenére . տես Appartenere .

Perter , ը . Բառ գողէական . է ասան պարսիզին զարդ . պարեալ զանազան ձևովք և ծաղիկք :

Pértica . Չոլ : ըրէտ : ձող . ճոպաչափ . (է չափ ինչ գետնոյ :)

Perticáre , ն . Հարկանել ճոպով :

Perticáta . Հարուած ճոպով :

Pertichétra , տես . Չոլ փոքր . կամ կարճ :

Perticóne , ը , յանախ . Չոլ երկայն , մեծ : * Լաւ քան ծայրէանախ . Հեռատես . սրատիս . ճարպիկ :

Pertináce , է . Pertinacíssimo , ma . Յամառ . կամակոր . խրթին . անլսելիք : հաստատուն . անշարժ :

Pertinaceméntе , է . Pertinacissimaméntе . Յամառաբար : պնդապէս . հաստատութիւն . ուժգնակի :

Pertinácia . * Pertinacità . Pertinacitáde , - táte , է . Յամառութիւն . կամակորութիւն : խոպ :

Pertinénte , է . Պատշաճել . որ հարկ որ վերաբերի :

Pertinénza , Pertinénzia . Որ հարկիւ պահանջի . պահանջեալն : վերաբերեալ ինչ պատշաճ ինչ :

Pertrattáre , ր . բառ . լաթ . Ճառել . խօսել :

Pertrattáto . տես Trattato .

Pertugétto , նուազ . Ծակ փոքր , կամ անձուկ . ծակիկ :

Pertugiáre , ն . Ծակել . փետել :

Pertugiáto , ta . Ծակեալ . ծակ . փետէ :

Pertúgio . Ծակ . ձորգուածք . փետէ :

Perturbaméntе . Խռովումն . ամբոխումն :

* Perturbánte , է . Խռովիչ . խառնակիչ :

Perturbáre , ր . Խռովել . ամբոխել . խառնակել . գոռգոռեցուցանել . պռոնգոռցուցանել : Perturbársi , ի . Խռովել , եմ :

Perturbáto , ta . - tíssimo , ma . Խռովեալ . ամբոխեալ :

* Perturbatóre , ը . * Perturbatríce , է . Խռովիչ :

Perturbazióne , է . Խռովումն . ամբոխումն . խառնակութիւն : գոռգոռեցուցիչ . պռոնգոռցուցիչ :

Pertusáre , Pertúso . տես Pertúgiare , Pertugio .

Per tútto , է . Ամ որակք . ըստ ամենայնի : հնչ ընդհ : Per tutto ciò , ած . Ընդհանուր . ընդհանուր : ընդհանուր :

Pervegnénte , Pervenénte , է . Հասանող . հասանող . որ հասանէ :

Perveniménto . Հասանումն . հասումն :

Pervenire , ը . Հասանել . հնտասանել . ընկնիլ : գալ : գալ ի ծանօթութիւն :

Pervenúto , ta . Հասանեալ . հասեալ : ընկնեալ :

Perversaméntе , է . Perversissimaméntе . Ծռութիւնաւոր . խոտորնակ . չարութիւն . չարչարաբար . ապիրատաբար :

Perversáre , ը . տես Imperversare . ն . Յանդ բերանել :

Perversióne , է . Perversità . Ծռութիւն . խոտորնակութիւն . Perversitáde , է . Ծռութիւն . չարութիւն . ապիրատութիւն . խանգարութիւն . ապականութիւն (գարշութ :) ընտանեկութիւն . պղծութիւն :

Pervérso , sa . Ծռութ . խոտորնակ . չար . ապիրատ . խռնակրօն : ընդդէմ . պղծի . ընտանի :

Pervértere , Pervertíre , ն . Ծռութել . խանգարել . խռնակել . վեր ի վայր առնել . շրջել . ապականել . ալ իսպ եմնէ . պեծպեծել . ծռել . Pervertírsi , ի . Ծռութել . ապականիլ . խանգարիլ :

* Pervertiméntо . Խռնակումն . կործանումն :

Pervertíto , tá . Ծռութեալ . խանգարեալ . եմ :

Perúggine , ը . Քարձին . յի վայրի պահէնին :

Perugíno . Այգ ինչ որձոյ :

* Pervicáce , է . Կամակոր . խռնատպատանոց . խռնամբակ : ինոպի :

* Pervicácia . Կամակորութիւն . յամառութիւն : ինոպ :

Pervínca . Խոտ ինչ ծիտատալար :

* Pérvio , ia . Բաց . դիւրանցս . դիւրանցիկ : ալէ . գօլ :

Perúzza , նուազ . Տանձ փոքր :

* Pésa . տես Peso .

Pesaliquóri , ը . Հեղկաչափ . (է գործի չափելոյ դծանրութիւն հեղկաց կամ հեղուկ մարմնոց :)

* Pesaménto . Կշռումն . կշռութիւն :

* Pesamóndi , ը . տես Saccentone .

Pesánte , է . Pesantíssimo , ma . Ծանր . ծանրակիր . դժուարակիր : ալէ : մեծ . ասահիկ : մեծ երևելի : պեծիպ :

Pesanteméntе , է . Ծանրութիւն . կշռութիւն . խմաստնաբար :

Pesantézza . * Pesánza . Ծանրութիւն . բեռն : անձկութիւն . հոգ . վիշտ :

Pesáre, ւ. Ծանրրել. ծանրաւորել. լինել ծանր. կշռաւել. աշրջանցել. աշրջ օլոտ. փարթնոտ: զօրել. լինել ալիք. Լինել անհաստուն. ծանրանալ. հակ եմ ես: questo mi pesa. ընդ այդ դժուարսիմ. այդ ծանր ծռմի ինձ: non pesano più di due libbre. ոչ կշռեն աւելի քան զերկուս լարդս: ն. Կշռելը. հաւասարել. հաւասարակշիռ առնել. Քննել. խնդիր եմ ինչ ինձ:

Pesarólo. Խաս ասի. Մի գնաւանիլ: աշրջ պատճ:

Pesataménte, գ. Կշռաբար. խնամանոտապար. քննասիրաբար: անշրէիւ:

Pesáto, ta. Կշռեալ. քննեալ:

Pesatóre, տր. Կշռօղ. քաշիչ:

Pésca, տրպատճէ անթեմ. Գեղգ: ձկիպան: volere, եմ avere la pesca monda. ինդրել, եմ ունել զօգուտս անաչխատս. Կատարած տալն (հարցնելոյ ծոյ երկասց:)

Pésca, տրպատճէ թեմ. Ձկնորսուել: պաշրջանակ չափոյ: որպացի ձկոնիք ապս: ածխնդիր պաշրջիլ:

Pescagióne, կի. Ձկնորսուել: պաշրջ ասլ չափ:

Pescája. Ապահանք գետոյ. ի ակս ապօրհաց, եմ այլ շինուածոյ. Լճացարէ: ունս և. Peschiera. Assordare, e seccare una pescaja. Շատախօսել. բարձ թաձայն. չարաչարանել անդադար:

Pésca Martíno. Խրախուսական ինչ գեղջկի:

* Pescánte, ի. Ձկնորս. ոլորդ ձկանց:

Pescáre, ն. Ձուկն որսալ: պաշրջ ասլ չափ: Հանել ի ջուր (զբաղում. զսպի, զնոգպարիս և ն:) ոչ բոնել. խուզիլ: պատճ: per se. աչխատիլ միս ան ձին. զնոյ յիւր օգուտ չրջիլ. խնդրել զանձին և ես: pel proconsolo. տասի. աչխատիլ ի զուր և ապ այլոց: pescare più, o meno. եմ pescar più a fondo. տուզանիլ (նաւուց. և ն.) յատկ. եմ նը տնալ: ւօր. տ պատճ: pescare a fondo, եմ addentro. Ներհնանալ. Լինել ներհուն: վճռական օշոտ: pescar poco a fondo. գիտել վեր ի վերոյ. հարև անցի: non saper quel, ch' un uom si peschi. չգիտել. տեղ զոր պարան է ատեան: non sapere in quant' acqua uno si peschi. չգիտել. Թե յինչ սահման կայցէ ոք:

* Pescaréccio, ia. Ձկնորսական. ձկնորսուեր:

* Pescáta. Յանդարկումն. ձգումն ուռկանին:

Pescatéllo, նոմ. Ձկնիկ. ձուկն մանր, եմ փոքրիկ: պաշրջ ձկան:

Pescatóre, տր. Ձկնորս: պաշրջիչ: Uccéllo pescatore, եմ Pescatore del rè. Ձկնիկուլ. ծովածոփ. ագկիոն. աղկիաձև: Տաքեր և. Martino pescatore, Martinetto pescatore, Alcione, Piombino, Mugnajo, ևն.

Pescatorélla, նոմ. Ձկնորս ազջատ:

* Pescatório, ia. Ձկնորսական. ձկնորսաց:

Pescatríce, կի. Կին ձկնորս:

Pésce, տր. Ձուկն: պաշրջիչ (համամատեղ. թէնն:) հոսի պարձոս: ի ևս մին ի մանաց բազմինն: esser sano come un pesce. լինել քաջառողջ: Nuovo pesce. տասի. Մի նոր մին. անփորձ. ապէս: և ն. գեղ: և ն. քաղցրաբարոյ: հեզահամբոյր. զուարթամիտ: non sapere s' e' s' è carne, o pesce. չգիտել. թե միս ընտ: che pesce piglia egli? զի՞նչ ի զուր աշխատիլ նա: bastonate i pesci. ամասի. երթալ, եմ գաւազանարկել ի ծիծ, եմ ի ցնծանաւն: insegnar notare a' pesci. ուսուցանել զնորընծան: pesce argentino. տես Sfirena.

Pésce cane. Շանաձուկն: ժեղջի պաշրջիչ:

Pésce cappone, եմ Tríglia. Ձուկն ինչ. ծեղջ պաշրջիչ:

Pesceduóva, Pesceduóvo. Ձուաձուկ: գայլհոս: հիճ

Pescétto, նոմ. Ձկնիկ. ձուկն մանրիկ: պաշրջիչ:

Peschería. Ձկնորսուեր: Արհեստ ձկնորսուեր: գաշրջիչ: Վաճառատեղի ձկանց. ձկնարան: պաշրջ պաշար:

Peschétta, նոմ. Pescaíto. Դիզգ փոքր:

Peschiéra. Ձկնարան. աւազան ձկանց: պաշրջիչ. հովուց:

Pesciáccio, չեղ. Ձուկն յոսխ, անհամ, վատճաք,

Pesciajúolo. Ձկնավաճառ: պաշրջիչ:

Pesciarélla, Pesciatélla, նոմ. Տես Pescetto.

Pescína, և. Péscio. Տես Peschiera, և. Pesce.

Pesciolíno, նոմ. Ձկնիկ. ձուկն մանր: պաշրջիչ: saperla insino i pesciolini. գիտել զայն և ապիմատց, եմ մանկամիտ:

Pescióne, տր. յաձախ. Ձուկն մեծ: պէօյտ պաշրջ:

* Pesciósa, sa. Ձկնալից. լի ձկամիջք:

Pescivéndolo. Ձկնավաճառ: պաշրջիչ:

Pesciuólo, նոմ. Ձկնիկ. ձուկն փոքրիկ: պաշրջիչ:

Pésco. Գեղձենի: ձկիպաւի ապաճ:

* Pescóso, sa. Ձկնալից:

Péso. Ծանրութ. կշիռ. եմ կշռուել. չափ ծանրութ (մարմնոց:) պաշրջ: Չոյլ (մարմնոց: ի մէկնաբանից՝ և գումար ծանրութեաց իւրաքանչիւր մասանց բազկացուցչաց մարմնոյ իսկ. որ ինչ պարի, քաշի, կշռոյ ևն:) Գառնուն, եմ հակաքաշ (կշռոց, ևն:) փնի. փոխաբ ի օգուտ. Խոտորելիք: Peso morto. Անկենդան զօրութ. (ի մէկնաբանից՝ և կոկ հիմն ծանուց՝ ի կեդրոնն՝ առանց ներգործ. կան շարժմանն) բեռն: Բեռ: Հոգ. տաքնապ. անձ կուշ: Խաս. ուշիկ. գամ: վիճակ. կարգ: Յարգ. արժէք: պոնտ. պէնչ: di niun peso: անաս. անհիմն. չնչին, պինդ ոչն: sono d' un gran peso. են արդոյ, եմ զօրաւոր. զօրեր յոյժ: un giovinetto di non maggior peso di lei. պատանի ոմն ոչնչ արժանաչիւռ, եմ քաչկատնհիկ ի վնս: a peso, ած. ի կշռոյն. կշռով. ի կշռութ. ի ծանրութ: di peso, ած. ի օգս. ի չէջ ձեռաց. գարձր ի գետնոյ: pigliare, e portare di peso alcuna cosa. առնել ինչ վերատեղաբար ի գետնոյ: pigliar un di peso. յանկնել զոք ի գետնոյ: portar di peso. բարձնել բեռիլ: subar di peso gli altrui versi. գոպանալ զոտանաւորս ուրուք: moneta di peso. դրամ չափաւորեալ. եմ արդարակշիռ. դրամ ծանր, եմ արդար: այլ. առնէ. ի di peso. խորամանկ, եմ խրատեա ի յոյժ: ւ Péso. Տես Pisello.

Pésolo, Pesolóne, ած. Penzolóne. Կախեալ. առնախեալ. ի կախ: աղբէ. Խոտալեիկ:

Pessário. Դեղ ինչ արդանդի կանանց:

Pessarizzáre, ն. Ձնեցնել արհանել զPessario դեղն:

Pessimaménte, ած. գ. Զարհաւր յոյժ: Հէգ կենս:

Pessimità, - táde, - táte, կի. Յետին չարութեան. ապիրատութ:

Péssimo, ma. գեր. Malvagio ին. * Pessimíssimo, ma. Սկնաչար. վատաբարոյն. յոռեգոյն. ի զեռնասոր: Հէգ հեօլիս:

* Pésso. Տես Pessario.

* Pessundáre, ն. Ապ. ոսն հարկանել. խոտել:

Pésta, տրպատճէ կի. Ճանապարհ վարսն, եմ բազմակոխ. Իւրէն եղ: հետք (մարդոյ, գազանոց.) չոխ: andar per la pesta, non uscir della pesta, ևն. դնալ ի արահետս հաստատուն. ոչ խոտորիլ յայնկուսն պողոտայէն: կոխուիլ. կոխան. կոտրած. խոտան: lasciare, rimanere, ևն. nelle peste. Թողուլ, եմ մնալ ի վատնդի:

Pestaménto. Խոսուն. մանրոսին: Հնչի:

* Pestapépe, տր. Իր ծեծի, եմ հաս զպղպեղ: այլ վաս. այլ անպիտան:

Pestáre, ն. Կոտրել. մանրել: Եղէգ: գանակոծ առնել. ձմիել (զներսին հարմանալ:) Կոխան առնել. կոխել: Entrare in pesta. ոտն է դնել՝ ոչ որպէսզի ինչ երթ առնել՝ այլ ոտքովն ինչ մի ի վնաս ելանել: Ի ներքս է ոտքն:

Pestasavóri, ոչ: Որ ծեծէ զներսինն յորից կազմին յետոյ հանի մոնել:

Pestáta. Կոտրուն. մանրուքն:

Pestáto, ta. Կոտրած. մանրեալ. փշրեալ: Եղինել: կոխեալ: պատռըըալ:

Pestatójo, Pestéllo. Սանդխոռան: հաւան եղէ:

Péste, աբջանեալ անխոյ ելիս: Ժ. Ժանտախտ: Ժան տամահ: ախտ տարափոխիկ: արածուելի: Եռամոտ ճգ: Բառն: Եօլէլի: գաբշհատուելի: Հոտ գարշ: Քէնոփօտա: aver la peste. հարկանիլ, կամ ախտանալ Ժանտախտիւ:

Pestellíno, նուազ. Սանդխոռան փոքրիկ:

Pestéllo. Սանդխոռան: հաւան եղէ:

Pestífero, ra. Անելի Ժանտաւնհոտ. խանձելոցելիչ Ժանտախտի: Եռամոտճգէը: Եօլելի: վնասակար. մահաբեր. մահացու. չար. ապիրատ. դժպրտը: Քէնո:

Pestilénte, հ. Նոյն է: Una pestilénte, գոյ. Կին ախտացել Ժանտաւնհոտ, կամ Ժանդահար:

Pestilentíssimo, ma, գեր. Կարի վնասակար. Ժան տաժոտ:

Pestilénza, Pestilénzia. Տես Peste. Վնաս. ապէս. կոտորած. Ցաւոտուելի: Pestilenzie. Մահացու և Ցաւնաւոր կնդանիք:

Pestilenziále, հ. Pestilenzióso, sa. Տես Pestifero.

Pestío. Կոխուելն. կոխան:

* Pésto, ta. Տես Pestato.

Pestóne, ոչ. Սանդխոռան. սանդխոռան մեծ: հաւան եղէ:

* Postacchína. Հոտաշաւիղ ինչ:

Petacciuóla. Ջրաթոռ: պինէլի օճ:

Petalismo. Աքսոր ինչ նախնի սիրահատացուց:

Pétalo, իտա. փնաթէնի. Տես և. կամ Թերթի ծաղկանց:

Petárdo. Որ փուքս արձակէ. փքարձակ: Թնդանօթ ինչ ի խորատակել ղգուրս և զպարիսպս:

* Petasétto. Խոյր ինչ երբուդեան:

Petasíte, իգ. կամ Erba da Tignosi, Տունկ ինչ բժշկական:

Petécchiá, իտա. ասի. Ագահ. կծծի: տես Petecchie.

Petecchiále, հ. Գիշատուր. կամ խաղաւատուր տենդ:

Petécchie, իգ. յոգ. Գեղք, կամ խաղաւատրք. (են կարմիր կամ սեաւ բիծք՝ որք ի վերջ երևին ի մեզմիկ տատացիլոց մահարեր տենդիւ:) հոգ:

* Peteréccio. Paneréccio. Ախտ ինչ եղնգանց:

* Petíto. Տես Petizione.

Petitóre, ոչ: իտա. լատ. Խնդրօղ. Հայցօղ:

Petitório, ia. Խնդրօղական գատաստան. (է այն՝ յորում խնդրի ոք ինչ երթք պատշաճել անձինն՝ որ խնդրէ:)

Petizióne, իգ. Խնդիր. խնդրուած. Հայցուած: փեղէին: a petizione. ի խնդրոյ: Petizion di principio. Սկիզբն. կամ զեղծուածն սկզբան. (որ տրամաբանից է առնուլ իբրև ընծունելի զայն ինչ զորմէ է խնդրել, և զոր ապացոյց միւսոյն:)

Péto. Փուք տրոյանի: օտտոտ: Havere il peto. ոչ ասի. ոգի առնուլ. զօրանալ: trarre un peto. փուքս արձակել: օտտոտ:

Petonciáno. Տես Petronciano.

Petrája. Քարակոյտ. կարկաո քարանց: Քաղ եղէնէը:

Petrarchésco, ca. Պետրարքեան (ոճ, ոճաւորութ:)

* Petrarchevolménte, հ. Ջօրէն պետրարքեայի:

Petrarchíno. Ձիւք քանաստեղծուեցն պետրարքեայի (խոտացի քանաստեղծին:)

Petrarchísta, ոչ. Աշակերտ, հետեւող պետրարքեայի:

Petrélla. Քար փոքրիկ: Քաշիդաղ: քարեզէն կտոր պար՝ յոր ձուլեն զանազանեալ ախտեայս, կամ զնա պատրաստ գրամս: questa cosa non si può gettare in petrelle. ոտաւ. բնչ քրտանց և Ժամի ելեալք են առ այդ:

Petricciuóla. Քար փոքր. մանր քար: Քաշիդաղ:

Petriéré, ոչ. Փոքր Թնդանօթ ինչ նաւուց:

Petrificazióne, իգ. Քարացուցանելն. քարացումն. քարափոխութիւն: Petrificazióni, յոգ. Քարացեալ առնելիք, կամ կենդանիք:

* Petrífico, ca. Քարացուցիչ (հիւանդք) քարացնօղ:

Petrígno, na. Petríno, na. Քարեղէն. քարայնի: Քաշեան: կարծր. յամառ: քէպ:

Petrína, Piétra. Քար. վէմ:

Petrólio. Կաւճ. քարաձիւթ: Նէֆթ. Նէֆթ եղէը:

Petronciána, Petronciáno, Melanzána. Տունկ ինչ և պտուղ նոյն անկոյն: Խոխիման:

Petróne, ոչ. Քար մեծ. վէմ մեծ:

Petrosellíno, Petroséllo. Կարգան. քարսան: Տոպա

Petroséimolo, Petrosíllo. նոս. Տոպանոս:

Petróso, sa. Քարալից: հաւազ: Կարծր. ոտի գքար. կարծր: քէպ:

Petrúcciola, * Petrúcola, Petrúzza, նոմ. Քար փոքրիկ, մանրիկ: Քաշիդաղ:

Pettabbótta. Լանջապանակ: գըոփ:

Pettáta. Քաղխոլիս կրծոց: հարուածս կրծոցի: Զոտ. ի վեր գԺոխարհանելն. վերջին գԺոխարհն. (է ոչ ոսկի:)

Pettégola. Կին արհամարհ, վատաբանհնախ:

Pettegoleggiáre, ւ. Զհեռ երթալ, կամ կենցաղել ընդ վատաբանհիկ կանանց:

Pettiéra. Տես Pettorale.

Pettignóne, ոչ. Իշտանք. կամ առաջակողմն երանաց (է միջին մասն մարմնոյն՝ ընդ պոիան, և ընդ առականս. կոչի և Púbe.) գոտի: Մակր երկանաց, կամ գառականաց. որ կոչի և Սանար:

Pettimbrosa. Բոյս ինչ. տերկեն չարիչ են խաչտակ:

* Pettímio. Տես Cuscuta.

Pettinágnolo. Սանտրագործ: Խաթիճ:

Pettináre, ն. Սանտրել: Քաթանի: la lana, il lino, եղն. սանտրել կամ գզել զաւրգ. զլոզ: տես և Conciar male. Ուտել քաղաքաւ և արագ. կամ եկ սանդալիկ: pettinare col pettine, e col cardo. ոչ ասի. լինել կերթոյ և արբեցօղ: tigna. ոչ ասի. բաղերաթել առ անարժանն, առ ապերախտն: aver da pettinare lana sardesca, կամ լոկ aver da pettinare. լինել միւսոյ ի հոգսի. ի վիշտս: pettinare all' in su. վատնել զինչս ուրուք: Pettinársi, յ. Սանտրել զՀերս իւր: farsi pettinare. մատուցանել զան ձըն ի սանտրել:

Pettináto, ta. Սանտրեալ: Խաթանել:

Pettinatóre, ոչ. Սանտրօղ (վլոյ, բրդոյ:)

* Pettinatúra. Սանտրուելն:

Péttine, ոչ. Սանտր: Խաթ: սանտր ոստայնանկաց: venir il nodo al pettine, եղն. գտանել զԺոխումն իւր առաջ երանեալ դժուարանելի: aver il pettine; e 'l cardo. լինել կերթոյ և արբեցօղ: կտին, կամ սանտր. (է խնդիրմորէ ինչ Հայկին:) Խաթ: Սանտր բանկին. (է ոսկր ինչ բանկին բանկացել ի Հորից ոսկերաց:)

Pettinélla. Տես Fiocina.

Pettíneo, ea, աց. և գոյ. Սկան երանաց:

Pettiniéra. Քառի, կամ պահարան սանտրի: Հերպան:

Pettirósso. Ֆռռուան ինչ կարմրաւանք:

Pétto. Կուրծք. լանջք: Էօթա: Ծոց (կանանց:) սիրտ. խորհուրդք. միտք: Խէնթ. Քիթր: մարդ. այր: Լան-

չապտանակ : Ճեպէ : uomo di petto. այր սրտոյ, քաջասիրտ, արի, աներկիւղ իբրեւ զի: A petto, կի Appetto. Հանդէպ • Ընդդէմ : փոյթս : եւ առ • առ համեմատութ : նայնպէս : recarsi le mani al petto. դնել զձեռս զանձնջ իւրոյ : stare, կի mettere a petto d' alcuno, եղ • բաղդատիլ, կի բաղդատել: stare a petto a uno. Ընդդէմ կալ, կի գտանել • հաւասարիլ : փոյթ ոչափ : stare a petto. ի դիմի հարկանիլ : Ճակատիլ : գոյնս պէ գոյնս ելնել : potere stare a petto a uno. լինել հաւասար ումեք յամի • կարօղ լինել զդէմ ունել : dar di petto. Ընհար, կանխ • բաղխել : զարկանիլ : լանիտ : փոսանիտ : avere a petto un bambino. կի tener a petto, ունել մանուկ ի գրկի • դիւրացուցանել : avere a petto, կի a cuore. փոյթ, խնամ ունել : venir in petto, e in persona. գալ անձամբ, ինքնին : pigliare a petto checchessia. սրտի մտօք գործել յումեք: pigliar a petto. առնուլ զոք Ընհանուրեամբ. Թևակոխ կիր ունել : porsi, կի mettersi la mano al petto. դառնալ Ը անձին • կամ ոտն զանձն : per petto, ին • հանդէպ • յանդիման • ի հանդիպիտ • փոյթ • փոյթ ըստ • a petto a petto, միոյն Ը միոյն • առանց միջնորդի : Petto bianco, turchino, piombino, rosso. Սպիտակալանջ, կապուտակալանջ, կապմոյլանջ, եղ • (են զանազան Ճոռոմութ :)

* Pettóccio, յաճախ • Լանջք մեծ, կի լայն :

Pettorále, պ, ար • Լանջափակ (երիվարին :) Ձօյհաչիոտ • պինդպինդ :

Pettorále, ած, ի • Լանջական, կրծոց : Օգտակար (ախտիի) կրծոյ: Ձօյհաչիոտէսք : Giudiziò. Պատասխան հակիրճ. (է ազգ ինչ գատաստանի :)

* Pettoralménte, ին • Հակիրճ գատաստանաբար :

Pettoreggiáre, ն • Pettoreggiársi, յ • Ընդհարիանիլ կրծոց ի կրծոց Ը միմեանս :

Pettorúto, ta. Բարձրակուրծ. քաջալանջ: ուռուցեալ. փքացեալ :

Petulánte, ի • Խիրհ • յանդուգն • սառահակ :

Petulánza, - ámzia. Բարբաջ • Խիրհ • յանդգնութիւն.

Petúzzo, նած • Մեղր, կի թակուա փուք որովայնի :

Peucédano. Finócchio marino. Յամիխ ծովային • (է խոտ ինչ քաղցր :)

Pévera. Ջուգաւ ինչ մեծ և փայտակերտ :

Peveráda. Արբանակ մսոյ, եղ : էն • ապուր : essere una peveráda. ած ասի • լինել մի և նոյն • զնոյն խորհիլ :

Pévere, ար • Pépe. Պղպէղ : պիպէր :

Peveríno, նած • Փոքր ձագաւ փայտակերտ :

Pévero. Ընդ ինչ համեմից :

Peveréne. Պղպէղ կանաչ, կի կարմիր • դարատպղպէղ: պիպէր • պած պիպէր • խեցի ինչ քաղցրի • համ նորա նման պղպէղի :

Péza. Գործի ինչ ձկնորսաց :

Peziénte. Տես Pezzente.

Pézza. Կապերտ (կտաւոյ, ասուոյ, եղն •) փերփ : պէր փարս պէս • պէր փարս չահա : mettervi le pezze, e l' unguento. աչխատիլ, և ծախել ինչ վա այլոյ : Պրակ • պուրակ (կտաւոյ, չուխայի, եղն • ի ամբողջ կտաւէ, կի չուխայ, եղն:) ի օթ • խախաչ: փեղկ կտաւոյ, եղն • (ոսկի" մեր մի կտաւ •) այլ սովորաբար կոչի այս Taglio, կի Scampolo.) Panno levato dalla pezza. Ոսկեայ նորոյ ի նորոյ հատեալ ի պուրակէ : uomo di pezza, կի de' primi della pezza, եղն. այր երեմելի, յարգոյ, պատուականաց մի յաշխարհագրացն : pezza gagliarda. սպիտակ և սեաւ երիզք եղեալ խոտորնակի ի ներքս առմէից: Pezza. Ման • կտաւրակ • փարս • տես և Tappetto, Parato. Gran pezza, buona pezza, pezza fa, ի վաղուց հետէ • ի վաղուց • բաւմ Ճամբ են : ի օթան : è gran pezza. բաւմ Ճամբ են : in questo continuarono una buona pezza. յայսմ հանապաղորդեցին հարսանս մի, կի Ճամն ձիգս • buona pezza. բաղում Ճամ, կի Երկար (վայելչեալ :) già essendo buona pezza di notte. և Ը ի ան ելեալ էին բաւմ պահ գիշերոյն, կամ յերկարագոյն նաճադ : a pezza. առ յաւգին • զկնի • յետոյ • աճեալ : եւ Երկար • յետ բաւմ Ճամբայ : ի օթ • ման • a, կամ in, կի di questa pezza. յայսմ Ճամանակի • այժմ: ընդ ի.

Pezzáccio, պ Ճ : Մանր յոռի, կտաւրակ վատթար: pezzaccio di poltrone. պղծրկապոյծ :

Pezzáme, ար • Կտաւրակք • բեհեզք :

Pezzáto, tà. Խայտաբղետ • խայտախարիճ (ձի • ջուն. ամէն գոյնդ խայտուցիչ' որք են բաղմերանգ և մեծ) աւլաճա •

Pezzéndo. Andar pezzendo. Ի մոլորիլ • մուրանալ

* Pezzénta, ած, իգ • Կին մուրացիկ :

Pezzénte, ած • գոյ, ար • Մուրօղ • մուրացիկ • փլինդեղ:

Pezzétta. Կտաւրակ • կտաւր • կտաւերթ : փոքրաճեր :

Pezzettíno, Pezzétto. Փոքրիկ հնտրակ, կտաւերթ

Pézzo. Կտաւր • հատոր • բեհեզ • կտաւերթ : փալ: andarne col pezzo. չի հնար իմիք լինել անհնաւ : a pezzi, in pezzi. պատառ պատառ • յետս ետան. մանր մանր : tagliarè a pezzi. մանր հատանել կտրատել : կտտրել • ի սուր սուսերի մաշել (զզօրս •) սատակել • սպանանել : փլիճ փլիճ եմիք • Ըստրեալ մի • d' un pezzo. մեսամոլոր • մեսամանի • մեսաճոյս էնէ • esser d' un pezzo. լինել անկեղծ, անշինդ : pezzo d' asino, կի di ribaldo, եղն • ած ծա կատակաի : անմիտ • անզգամ • չարեսացատարտ : Ը ընկ • հայհոյ • էսասող : un pezzo d' uomo. այր յաղթաճարպակ • թեկնաւէտ • անձնեկոյ : levare i pezzi d' alcuno. քաջիասել զոք • չարիս խօսել զոմէք : Ճշնամանել : pezzo d' artiglieria, կի di cannone, կի տոկ pezzo. պատերազմական Ճնգամօճ. հրացէն • Ճնգամօճ : ի օթ : Pezzo. Համանակ • տէր : պանծ: un buon pezzo, un pezzo, un gran pezzo, un pezzo fa, un pezzo prima, եղն • Ընհրկատ • բաւմ Ճամ : ի օթ պանծ: un grandissimo pezzo più. յեր կատպղպանս a un pezzo. յետ բաւմ Ճամայ : gran pezzo davanti. կանխաւ • կանխագոյն • յառաջ ժամանակաւ : un pezzo. Ճամ ինչ • առ Ճամ մի : պէր պէր star con teco un pezzo. Ճամ ինչ առնել առ քեզ: per un pezzo di pane, ին • գնոյ ինչ չափ :

* Pezzoláta, կտաւրաչեն • կտաւրաչուն :

Pezzolína, Pezolíno. Կտաւրակ փոքր : փալաճէտ :

Pezzuóla. Թաշկինակ • Ճաշկինակ քրտան • Ճաշկինակ : էսդէգ • ծանոթամ : տես և Pezzolina.

Pezzuólo, նած • Կտաւրակ • բեհեզ : փալաճէտ • փալ: a pezzuoli, ին • մանր • մանր մանր : փլինի փլինի:

PI

* Piacentáre, ն • խօսել Ը ճ

Piacénte, ի • Piacentissimo, ma. Հաճոյ • ընդունելի :

Piacenteménte, ին • Քաղցրութիւն • խաղաղութիւն • առանց ինչ հակառակութեան :

* Piacentería. Շողոքորթութիւն :

* Piacentéro. * Piacentiéro. Շողոքորթ :

* Piacénza. Շնորհք • գեղեցկութիւն :

Piacére, ն • Հաճոյանալ • լինել հաճոյ • բարի, կամ հաճոյ Ճանել • քաղցրանալ : Ճաշակ • հոգեսէր : ին ինչ է : cosi è piaciuto a Dio. այսպէս եղեն կամք ետուն : piaccia, կամ piacesse a Dio. եթանի Ճեն • ատաք :

ապայր : ախոյե : non piaccia a Dio . Ո՛չ . Piacérsi , յ . Հաճիլ . գոհ լինել : Հօդնաթ օլմաք . հապա եմնիք :
Piacére , ա . Հաճուեր . բերկրութիւն . զոհաբերութիւն : ախորժ : հեշտութիւն . փափկութիւն . գրգռանք : ախնիք . հաճոյք : Հաճոյք : էշտիք : էլախմիք : չոլուխք . բարեբարութիւն . նպաստ . ծառայութիւն : էյլիք . ւրթիք . հըզըկի : essere al piacere d' alcuno. է ում հրճիւնը պաւդ յոսիւթ . լինել պէտսար ՝ ի ծառայութեն ասրուք : io sono al tuo piacere . պէտսար եմ առ հրաման . պրուէդ : far piacere a qualcheduno. քարեբարել ումեք : piacer del Magnolino. ամասդ. աշխատանք բզմ. և օգուտ ահաւոր : fare il piacere altrui. կատարել զկամս ուրուք . հաճել զրա . հնազանդիլ . դիլ գիւնի օշտ . հարեզ հօշ եմնիք . fare il suo piacere . գործել ինչ ը հաճոյս , ը քմից : far il piacer di alcuno, կամ il suo piacere . ընել զամենայն ուրուք կամ ցանկութիւն անձին : fare piacere. հնազանդութիւն բերկրեցուցանել . հաճելի ցանել . հաճել . ևս վաճառել դիւրագին : piacere , e non credenza . առակ . լաւ է վաճառել դիւրագին , և առձեռնապարտուն , քան թանկագին և տագաւոր : dare , fare , cagionare , apportare piacere a qualcheduno . զհաճարեցուցանել ումք . բերկրեցուցանել . ricever , pigliarsi piacere . զհաճար առնել . բերկրիլ . հեշտանալ : uomo dato ai piaceri . այր հեշտասէր . piaceri sensuali . զգայական հաճոյք : contra suo piacere . ակամայ . յոչ կամից : a piacere , a suo piacere . ը հաճոյս . ը կամի . ը քմից : ախնիճէ : con tutto piacere . մեծագիւտ . գոյնս : ճանը իչտիւլմէն :
* Piacerúccio , Piacerúzzo , նբ . Գոյնի հաճոյք . զհաճարեցուցանել սակաւ . հեշտութիւն փոքր :
* Piacevoláccio , ia , յածախ . Քաղցրաբարոյ չոյժ . կամքի զհաճարեցութիւն :
Piacevoláre , ւ . Ախորժել . շողոմել . քանել զհաճոյս կան ինչ :
Piacévole , ի . Piacevolíssimo , ma . Քաղցրաբարոյ . քաղցր . քաղցրակերպագոյ . քաղաքավար . հաճոյք : ճաճանը պէլի . լաւիկ . իւրէր իւղի : հաճոյ . հաճելի : բերկրալի . ախորժակաւն : դիւրելիկ : ծոփածոյ . ինքնէ . հօշ . հօշտ :
Piacevoleggiáre , ւ . Ախորժ . կամ առնել ը խաղ . ըզբծոյտս գալ : լաճիկքն եմնիք : ն . Վարիլ քաղցրութեամբ , կամ մարդասիրութեամբ :
Piacevoleménte . Տես Piacevolmente .
Piacevolétto, ta , նուազ . Քաղցրիկ , ևն . տես Piacevole .
Piacevolézza . Հաճոյակատարութիւն . քաղցրութիւն . քաղցրութիւն . մարդասիրութիւն : ճաճանը պէլի . լաւիկ . ինքնէ : զոյց ը կատակս . զհաճարեցուցանել սակաւ . կատակ : ընդիկք : հաճելի լինել . հաճոյք . հաճութիւն :
Piacevolíno , na . Փոքր ի զհաճարեցուցանել . հաճոյակատար :
Piacevolménte , ի . Piacevolissimaménte . Քաղցրութիւն . զհաճարեցուցանել . զհաճարեցութիւն . մարդասիրաբար : ճաճանը պէլի . լաւիկ :
Piacevolóne , ա . յածախ . Տես Piacevole .
Piaciménto . Հաճութիւն . բերկրութիւն . զհաճարեցութիւն : ախորժ : կամք . հաճոյք : բարի : * a piacimento , ի ի պատահաս . յաղագս :
Piaciúto , ta . Հաճեցեալ . հաճեալ : հաճոյ . հաճելի . ընդունելի :
* Piácolo . Վնաս . յանցանք : մեղք . յի . զոհ ի քաւութիւն մեղաց . զոհ քաւութիւն . զոհ վր մեղաց :
Piága . խոցուած . խոց . վէրք : էժա : ճնաս : աղէտ . չարիք : ցաւ . վիշտ . հոգ : հարուածք (հրգիպատակ, ևն :) far-una piaga . վէրս դնել . խոցել :
Piagáre , ւ . խոցել . վիրաւորել : էժալմաք :
Piagáto, ta . Վիրաւոր . բազմախոց . վիրալից : էժալըզ . Piagentáre . Piagére , ևն . Տես Piacentare, ևն :
Piaggerélla , Piaggétta , նուազ . Իւղակ : պոյրաշէտ :
Piággia . Ջաս ի վեր լերին , կամ բլոյ . բլուր : էգ գոյաշ պոյր : ծովափն : փէնիչ էնիայր : Andar piaggia, piaggia, ի . Իրմէ յաւին կոյաքերել աս ափամէջ գետ սար ինիմք : Piággia . ըստ բանապէնդէյ . Երկիրաշխարհ . կողմն . դաշտ : ակն . վիայէն :
* Piaggiaménto . Շողոմել . քաղցրաբանութիւն :
Piaggiáre , ն . Կառել յաւին կոյս քերել աս ափամէջ գետ սար ինիմք : շողոմել . խօսել լաւ վիասս էնալ :
Piaggiatóre , ար . Շողոքորթ : հօշամէպ աեօյնէնէն :
Piaggióne , ար , յածախ . Ծովափն մեծ :
* Piaghétta , նուազ . Վէրք փոքր . դոյզն խոցուած :
Piagnénte , ի . Լացաշէտ . արտասուօղ . ազաւոր : ապաչան :
Piágnere , Piángere , ւ . Լալ . արտասուել : աղաղամաք . և ի . Սգալ . ողբալ . աշխարել . ցաւիլ . կարեկցիլ : վէրքէն էնմիք . ճաճնամաք : խոխոջել , կամ դողդողալ (ալեաց .) piagnere indosso . անվայելուչ գոլ . ոչ յարմարիլ անձին . (ասի զդգեստուց .) far piagnere . շարժել յարտօսր . փլձկեցուցանել . ապլամաք . mettersi a piangere . լալ . յարտասուս հարկանիլ . ալիմաք :
Piagnévole , Piagniménto . Տես Piangévole , ևն .
Piagnistéo , Piagnistéro . Կոծ . բազմաց . ողբ . ազգ :
Piagnitóre , ար . Տես Piangitore .
Piagnoléntе , Piagnolóso . Տես Piangolente , ևն .
Piagnóne , ար . Լալական . (է սևազգեաց կոծադիր , ոյ վարձեալ . մեծ էշեռ երլայ մեռելոյն .)
Piagnucoláre , ւ . Լալ փոքրամի . փոքր ինչ արտասուել :
Piagúccia , Piagúzza , նուազ . Տես Piaghetta .
Piálla . Քերել հիւսանց . հարթել . յոկել . եռնիք :
Piallácio . Տախտակ ողորկել ը միոյ կողմն և եզր .
Pialláre , ն . Ցոկել կամ հարթել քերչաւ . ղռնիաճախնէ եռնիքնէ :
Piallata . Ցոկումն քերչաւ . dar una piallata . տես Piallare .
Piallato , ta . Ցոկեալ . քերեալ . հարթեալ : եռնիքնէ :
* Piallétta . Փոքրիկ քերիչ : փոյէնի եռնիք :
Piallóne , ար , յածախ . Մեծ քերիչ ինչ հիւսանց :
Pia-conchíglia . կամ Védova . Խեցի ինչ չայնի :
Piamádre , Pía mádre , էգ . Գորովամայր . (է նեղ քին մզնիք զէղոյն :)
* Piaméntе , ի . Բարեպաշտութիւն . ճշմարտութիւն . երկիւղածութիւն :
Piána . Գերան ինչ Ստասին ինչ ձիոյ . տե կոյն և Scaglione .
Pianaménte , ի . Pianissimaménte . Լռութիւն . լռիկ մնջիկ . մեղմով : էպէճո : սակաւուք : չափով . ըզգաստութիւն . աղաւաստութիւն : առ սակաւ սակաւ . խնամով :
Pianáre , ն . Չարթել . հաւասարել . յոկել : փնդիլ պէտ : փնդիլէնէնդ : գիւրելիք պարզել . բաշայայաքիլ :
Pianáto , ta . Չարթեալ . հաւասարեալ :
Pianélla . Օդ (անկրունկն :) մուշակ . հողաշափ : գաղաւմ . Ականս ինչ նրբագործն , (զոր ի գործ արկանեն ի յարկ սանեաց .) Սաղաւարտ ինչ ձախնեայ :
Pianellájo . Օդակար . կարուսակ հողաշափից : գաղաւճնո :
Pianellátа . Չարուածք հողաշափի :
Pianellétta , Pianellína , - íno . Հողաշափ փոքր :
Pianerótto . Փոքր մինոյ սապարակ . դիւր փոքր :
Pianeróttolo . Սրահակ ծանդղոյ . (է փոքրիկ մինոյն ի գլուխս սանդղոյ սան :)

Pianéta, ար. քան նախնեաց՝ և իմ. Մոլորակ: Աստղաբ:

Pianéta, իմ. Նպատակ. չուրջառ.

* Pianettaménte, ած. Մեղմով. լռիկ:

Pianétto, գ. Մեղմով. առ ամենաս. ամենաս. էական:

Pianézza. Հարթութիւն. հաւասարութիւն. դիրք: պիազ եղբ: Հանգիստ (իշխի մասց:) ողջունել. յղկուածս փութապիտ:

Piangénte, Piángere. Տես Piagnente, եմ:

Piangévole, ած. Ընտասանելի. ողբալի. ողբամ: ապշնամաբ:

Piangevolménte, ած. Ընտասանօք. լալագին:

Pianginénto. Ողբ. լալ. կոծ. արտասուք: ապտյուն:

Piangitére, ար. Piangitríce, իմ. Լացող. արտասուօղ:

* Piangoláre, ն. Լալ ինքը մի հնչել. հիչ բարձել լալ:

* Piangolénte, ած. * Piangolóso, sa. Ողբալի. ափսալի:

Pianigiáno, na. Գետնաչափ. գետնաչափական. գետնաբանի:

Piáno, գ. Գիրք. տափարակ տեղի: Ճիա. պիան էբ: piani delle case: գետինները տան: գոմ: in piano, ած. ի գիրքի. առ եզերքատ. հարթութեամբ:

Piano. Խորհուրդք. միտք. մտածուն. կամք. Քէր. գիմ. գործ. Նիկեն: far un piano. կարգել. կարգել ի մտի:

Piáno, գ. Դաշն ձայնիւն. մեղմ: Էական: յուշիկ. հանդարտութիւն. առ ամենաս. ամենաս: Էան էան՝ ած. հեռն: մեղմով (հարկանել:) piano a' ma' passi. ի գժուարինս տարտ է գնալ. յուշիկ: di piano, գ. գիրքատ. անաչխատ. համարձակ. անարգել: ան խափան: գօրացած: piano, ch' e' non si levi polvere, ած հեգնական. մի ցասնուր աղմկիր մի տպատնար այդպէս: Pian piano, կամ Pian pianissimo, գ. Դաշն ձայնիւն. լռիկ մնկնիկ: Էական: առ ամենաս. ամենաս. յուշիկ: Էան: pian piano si va ben ratto. որ գնայ յուշիկ՝ գնայ արագ:

Piáno-forna. Pianíssimo. ma. Գիրք. հարթ. հաւասար. մանաւանդ: պիանիսիմ: Տախտակ (անկիւն, մանկրևոյնի ձեւ:) Numero piano. Տախտակ հիւս. (է տրուագրել ի երկուց հիւսոց բազմապատկելոց միմեանց:) in piana terra. ի գիրքի. ի գետնի. յերեսս երկրի: Յայտնի. մեկնիքիմաց. բացայայտ: պէտն. էդիպէ: հեզ. հասկացող. մարդասէր. խոնարհամիտ. հանգարտ. մեղմ: Էական. հանդիմ: andar per la piana. առաջ գնալ ի հարթ հանապարհ. կամ ի կարճ. ի գիրքին հնձարկ: * alla piana. հասարակաբար. սովորաբար:

Pianofórte, կամ Fortepiáno, ար. Ի նոճափայտեան ինչ կազմել ի լարից, կամ ի հնչից:

Piánta. Տունկ. բոյս: Ճիպոն: նախնիք. առաջնիք: del piede. գոյացարք: Ճապան: dell' edifizio. յատակ շինուածոյ. (է վերոյ գետնոյն յորոյ վերայ գնեալն են հիմունք և որմունք:) Յատակ, կամ յատակագրուն. (է գծագրուած յատակի շինուածոյն զոր հարաւարարակաք ձեւացուցանեն ի թղթի:) far la pianta, levar di pianta di edifici, ած. յատակագրել, կամ գծագրել. գծագրել յատակ, կամ գձել շինուածոյ (ի վեր թղթոյ պնդաշատ հատ մեծատուէթ մասանց:) far checchessia di pianta. սկսանել նորոգ, կամ անդուստ ի վերուստ:

* Piantábile, գ. Տնկելի:

* Piantadóso, sa. Տնկասիրտ. լի տնկովք:

Piantággine, իմ. Ջրախոտ. (է տունկ ինչ, որ կոչի և Petacciuola, Arnoglossa.) պինէնի օձ:

Piantagióne, իմ. Piantaménto. Տնկումն. տնկարկուն: փութիւն:

Piantáre, ն. Տնկել. փութել: հաստատուն. զետեղել. կանգնել: (ի այսմ նշանակուած ի կիր ածի և:) փօմա. Էբլէնդիմ: ցցել. վարսել (ցիցս) փայտ: մխել (զսուր ի սերտան) ածմա: le batterie. կանգնել պատուաստս: l' esercito si piantò. բանակեցաւ զօրն: * la bandiera. տնկատնալ. կամ պարզել զդրօշակն: * i piedi in un luogo. հաստատուն ունալ զոտս: Վարսել ի գետնին (զպատժապատս: ընդ մասունիչս: Էր ազգ ինչ պատժոյ նախնեաց, որով զդատապարտս դէմ ի վայր անկենին ի գետնի որպէս զծառս. այս պատիժ կոչի և Propagginare.) Լքանել. ի բաց թողուլ զգէ. մեկնիլ յոտիքէ: ի բաց կալ ի խորհուրդ յետ ձեռնարկ գնալն: piantar cirote, կամ սոկ piantar. Տես Carota.

Piantára. Կարգ ծառոց, կամ որմոց:

Piantáto, ta. Տնկել. եմն: փութիւն:

Piantatóre, ար. Տնկօղ: փութիչ: di dadi. որ ի հնչս դիտեցուցանէ զքանակն:

Piantazióne, իմ. Տնկումն: փութիւն:

Pianterélla, Piantelélla, նամ. Տունկ փոքր:

Piánto. Լացմունք. լալ. կոծ. ողբ. արտասուք. հեծումն: ապտյուն. Էօդ Էաւ է: far il pianto di checchessia, ած և խորհիլ. ի բաց գթալ զանկ յիմեքէ զնորհուրդս:

Piantoncéllo, Piantoncíno, նամ. Ամրատասուն. մատղատասուն: Էննի փիլոմ:

Piantóne, ար. Գաւազան. կամ հաստատիչ (ընձիւղել յարմատոյ յարմար ի անկագործուն:) Նիկաւ. փիլոմ. գալեմ: սերտուիչ. հաստակ. ոտիքք:

Pianúra. Դիրք. դաշտագետին. դաշտավայր: օվա

* Pianúzzo, նամ. Փոքր և տափարակ մեկոց ինչ ի գլուխս մատց:

Piáre, ն. Ճռռողել (ճռնչոց ի ջռռնուլն ցան կոտրիք:

Piástra. Տախտակ. կամ թիթեղն. (երկաթի պատն:) բէնեթէ: գահեկան ինչ. փիլոսինցեայն. որ արժէ եօթն ղրուշ: Գահեկան. կամ Ղուռուշ: գոռոռուշ: գրահ թիթեղից: piastre.

Piastrélla. Խաղալիկ քար տափարակ:

Piastréllo. Կաղեբան. կամ կտաւ. կամ փերթ տալեաց. ած. (է կոտորակ ինչ կտաւոց. կամ մուրճոյ յորոյ վրայ օծանելն զտրեզանիս:)

Piastrétta, նամ. Փոքր տափատակ. Նուրբ թիթեղն:

Piastríccio. Կոյտ խառնախաճիճ. խառնակոյտ գիշ:

* Piastríno. Ջրահ ինչ:

Piatróne, ար. յանամ. Ջրահ մեծ:

* Piatà. * Piatóso, sa. Տես Pietà, եմն:

* Piateggiáre. Գատաղել ի ուժգին. ի գատ մտանել:

Piatíre, ն. Ճգալ էնէիլ: կազել. վիճել: Նիգ էնէիլ: piatire il pane. առնայտիլ վերջին կարօտ առել: առավաւտուկ լինել: piatire co' cimiteri. ի նեղ օրհասականս:

Piatitóre, ար. Որ գատել ի ուժգին: վիճաբար:

Piáto. Գատ առանձին գատաստարան. գատաստան: գանձ: կոպ. վէճ. հակառակութիւն: Նիգ: հոգ. մտածուն. անհանգստուն: գիրք. Էրտղուն. գործ. ծագնուն: առիթ:

Piáttа. Մի գիկոյ ինչ տափայատակ:

Piattaforma. Հոյակերտութեամբ անկիւնի յոր հաստատել զիշդապանօթս քանդեն զատանէն Թշնամեաց:

* Piattellára. Հարուած ափսէիւ:

* Piattelléttо, Piattellíno, նամ. Ափսէ փոքրիկ:

Piattéllo, նամ. Ափսէ փոքր: բէնէթէիկ: ափսէ. քս. կոտորել. պնակ: բէնէթ. բաքաք:

Piattellóne, ար. յանամ. Ափսէ մեծ:

Piatteríа. Ափսեայք. սկուտեղք. ամանք: բէնէթիլէր. բաքաքիլէր:

Piátto. Ափսեայ. սկուտեղ (տափատակ.) պնակ: բէնէթ.

ընչեղ · խապճ · պաշար · դարման · համբաւք · պահեստ ։
Piátto, ta. Կղպէք · թագուցիչ · թագուն · ինկնիմիտ · ինկնի · տափարակ · մակարդակ ։ Նաւ ։ di piatto, կամ di piattone, ն · լայնութիւն տրոյն · տափարակ կողմամբ ուսերին ։ Եւ՝ գաղտ · գանդաղաբար ։ Ինկնիչ ։ dar, կամ menar di piatto. Հարկանել տափարակ կողմամբ տրոյն ։ Նաւելնիմ վարժ ։ *
Piáttola. Ի միջատ ինչ սեւն ՝ի լափ Grillo ին, որ ծղրիդին, բայց տափարակ իւր գոյն, եւ գարդարել գեանապտղն ալերսաւ ։ տես և Piattone.
Piáttolo. ն · ինչ ։
* Piattolóne, տր · յաձախ · յաձախական Piattolaին ։
* Piattolóso, sa. Կղկեւաց · լի տղտկոտութիւք · տղտկեղ ։
Piattonáre, ն Հարկանել տափարակ կողմամբ տրոյն կամ այլ գինուց ։
Piattonáta. Հարուած տափարակ կողմամբ տրոյն ։
Piattóne, տր · յաձախ · Սափակ մեծ · պեօլոխ ինկնիմ · Կղկել երանաց · գաւազ պէսի · գոյս ազգ սկսիլ խոտ · լացիք արտաքոյ ինօքանայ կոչեն Piattola. Di piattone. տես ՝ի Piatto, ածական ։
Piázza. Հրապարակ · հեղեան · վաճառատեղի · վաճառաշուկայ · որպատուայ · պողոտ · տեղի · վայր ։ Էէր ։ piazza d' arme, կամ sola piazza. քաղաք, կամ ատան պարսպաւոր · բերդաքաղաքք · պարսպաքաղաք · ամրոց · գաւխ · հիսար ։ morta. Տես Morto. Ընկերքան, կամ խուճի վաճառականաց · վաճառականաց քաղաքին · պանդիեանաբ ։ in piazza, e in mercato ogn' uno è licenziato. որ գայ ՝ի հրապարակ և ՝ի վաճառատեղի, չէ հարկ ՝ի մէնկնէն հրաման առնուլ յուկնկացն ։ che fa la piazza? ինչ ըզ անգամ նեն դրամնփոխոխ ։ կամ քանայ արժէնվաճառքն ։ far belle le piazze. հուսել ընբռնել կամ ՝ի վերջ գամ քանին (ապրանաս, կամ կռճով, կամ այլ ինչ գործ պատեհ գործով ։) far bella la piazza, կամ farsi far piazza. Ճանապարհ հրգել ամէն ՝ի քաց փոքրանալ զամբանին ։ far piazza. բանալ անցս · տեղի առ · շնորհել տնցս ։ Եօլ ջրվէժ ։ fatemi piazza. տեղի տուք ինձ, ՝ի քաց կայցէք ասկէ ։ far piazza. յաճախել յոյժ վաճառուց · վի յաճախուն լինել գործարանաճառ · պահասիլ գնողաց վի յաճախուն ՝ի վաճառուց ։ fare il bello in piazza. կալ պատարդ ։ essere piene le piazze d'una cosa. քաջ յայտնի լինել ասկից · յայտնի գոլ ազգիտաց ևս ։ chi fa la casa in piazza, o e' la fa alta, o e' la fa bassa, առած · որ չինէ զսուն ՝ի հրապարակին չինէ, զայն կամ բարձր յոյժ, և կամ խոնարհցուր որ գործ ինչ հրապարակաւ, անշնար է հաձել ումանկ ։
Piazzáta. Fare una piazzata. Լինել ՝ի զրոյցս, կամ առակ նշաւակի ասկից ։
Piazzeggiáre, ն · Չգնալ, կամ զբօսանուլ ; կամ չձանչ ՝ի հրապարակին կալ գաւառիկ ։ Տիպանալ ինչինէ ։
Piazzétta, նաձ · Հրապարակ փոքր · տիպանձ · բեծ ։
Piazzuóla, նաձ · Հրապարակ փոքր ։
Pica. Տես Gazza. Քաղց ինանախաւ · (է ախտ ինչ քաղցոյ՝ որում ոք քաղցնուցանիսաստկարաց, որպէս ածխոյ, եղ ։)
Picarélla. Չոկին ինչ սպիտակ՝ զոր սպիտակ չորա ցուցանեն ։
Pícca. Նիզակ ինչ երկայն · ոպլան տղբաք · կապ · կռիւ · վէճ ։ նիզա · գաղնա ։
Piccánte, ն · կծու · կծողական ։ էէրէ · խիթ ։ քարկ (պինդ, քացախ ։) էէրէ ։ երգկծանող (զրոյց ։) Խոսէ ։ էէրէ ։
Piccáre, ն · խայթել · կծանել · հարկանել ։ ասպհասէ · պէսի ։ կծանել, կամ երգկծանել զոք բանիովք ։ էէօլ Խան խոչիչէ ։ հարկանել (զինուոյ) զքեմն ։ piccarsi di alcuna cosa. պարծիլ յինչէ ։ մեծաբան

նել · վգահանալ ։ Խաղանդաւ ։ piccarsi d'alcuna cosa con alcuno. մրցիլ կամ գիմակցիլ ընդ ումեք վի իրիք ։ piccarsi l' un l' altro. Թշնամանել զմիմեանս ։ piccarsi di voler far da medico. ախորժել երևիլ, կամ համարիլ յայլոց ոչ բժիշկ ։
Piccáro. Մոլայիկ · այր ճնարդ ։
Piccáta. Հարուած երկայնադոյն նիզակաւ ։
* Piccatíglio. Հանեմ ինչ ախորժալարժ կազմիլ ՝ի մանրածոյ մսոյ, և յայլ նեւթոց ։
* Picchettáto, ta. Տես Picchiettato.
Picchétto. Խաչ ինչ Թղթոյ ՝ի խուռմ ինչ զօրաց (առաքել ՝ի զօրավիգն պահպանութեան ։)
Picchiaménto. Բաղխումն · բաղխումն ։
Picchiánte, գոյ · ած · Հանմտաբերնեալ ՝ի ծեծածոյ մսոյ ։
Picchiánte, ած, ն · Բաղխող ; որ բաղխէ ։
Picchiapétto. Խղճահար · մնապաշտ · կեղծաւոր ։ քաղաք ինչ պարանոցի կամնիլ զանձիք ։
Picchiáre, ն ։ Բաղխել (զդուռն, ևն ։) կռնել (ըզկուրծս ։) յայտ · վոխտ ։ գանել · հարկանել ։ picchiáre co' piedi ; կամ l' úscio co' piedi. երթալ ՝ի տուն ուրուք ընծայիւք · բերել ումեք ընծայս ։
* Picchiársi, յ · Հարկանիլ զանձն ։
Picchiáta. Բաղխումն · հարուածն · Հարուած · վոխրուկ ։ կռնուած (սերկևեցին ։) աղէս ։
Picchiáto, ta. Բաղխեալ · հարեալ ։ ա, Picchiettato.
Picchiére, տր · Նիզակաւոր ։
Picchierélla. Բան ասած · Fare, dáre la picchierella. Հարկանել · գանել ։ aver la picchierella. Դժուիլ ։
Picchierélla. Պղպեղաձեւ մեռնկիճ, որ յերկնքաշն չևրգնէն կոչեն ունի մեծն մի տրաք ։
* Picchiettáre, ն · Խայտաբաղիլ առնել ։
Picchiettáto, ta. Խայտափխա · գնատակ պիսակ ։ ած · պէնէ պէնէ ։
Picchio. Փայտփոր · (է Թռչուն ինչ ։) աղաձ փափաք ։ stiacciar come un picchio. Ծանրայաւսուն լինել ։ vendere picchi per pappagalli. գնոքն մեծ երևէ ցուցանել · պատրել · Հարուած · բաղխիւն ։
Píccia. Կցակ հացից · (են բաղում հացք կից լիտ իրերաց ։)
* Piccináco. Piccinácolo, ած, և գոյ · Piccin piccino. Գաձաձ ։
Picciníno, na, նաձ · Փոքրիկ յոյժ ։ էէրէնէէ ։
Piccíno, na. Փոքրիկ ։ էէրէ ։ diventar piccin piccino ; զարհուրիլ · վհատիլ ։ dare un piceino alla mano. Հրաժանցի զձեռս գալ, կամ խաղ առնել ։
* Picciolánza. Տես Picciolezza.
Picciolélio, la. Picciolétto, ta, նաձ · Փոքրիկ յոյժ ։ էէրէնէէ ։
Picciolézza. Փոքրութիւն · փոքրկուիլ ։ էէրէ ։
Picciolíno, na, նաձ · Կաթի փոքրիկ ։ էէրէնէէ ։
Picciolo, Picciolíno, գոյ · Դրամ ինչ նախնի ՝ի Վիեննացւոց · lire di piccioli contanti. արծաթի լիրայք ։
Picciolo, la, ած · Picciolíssimo, ma. Փոքր · փոքրիկ ։ էէրէ ։ նուաստ (ծառայ ։) a picciol passo. յոտնաքայլ · յոտնկի ։
Picciuncéllo, Picciuncíno, նաձ · Սպասնեակ փոքրիկ ։
Picciúne, տր · Սպասնեակ · ձագ արաւնոյ · կնկէրձին նավթոտա · անփորձ · անվարժ · միամիտ · գիւղացի ։
* Picciuolétto, նաձ · Փոքրիկ կանիճ (պաղոց ։)
Picciuólo. Կանիճ (պաղոց · ևն ։) աղէ · տես և Cazzo. Կանիճ կոճակի ։ star bene, կամ male, կամ esser forte, կամ debole su i picciuoli. զօրաւոր լինել ոտիւք · կամ ակար լինել յոտից ։

* Pic-

* Picco, ca, ած. խմեալ. մորակիաբբ. a picco, ի ուղղահայեաց: andar a picco. ած նաւորդք. ընկղմիլ. mandar a fondo, e a picco. ած նաւորդս. ընկղմել զնաւն:
Picco, գոյ. Փիքքօ. (է առաւտական անուն քարձրա բերձ և սեպացիչ լերանց կիզ:)
Piccolaménte, ած. Փոքր ինչ. մակաս մի: ձծծուքե անչուք:
Piccoléllo, la. Piccolétto, ta, նոմ. Փոքրիկ. կարմ փոքր. մանրիկ: փխ. խիստ:
Piccolézza. Փոքրութիւն ածխ. խոխ.
Piccolíno, na. Piccoliníssimo, ma. Տես Piccoletto.
Píccolo, la. Piccolíssimo, ma: Փոքր. փոքրիկ: փխ. խոխ: կարճ: գէտ ժամ. in piccola ora. ի մակաս ժամանակի: in piccolo, ած. մակաս. փոքր. փոքրիկ: ritratto in piccolo. կերդատագիր փոքրիկ: stampare un'opera in piccolo. տիտանական ինչ տպագրել փոքրագիր:
Picconájo. Կաղնահատօրակատ. մշակահար:
Piccóne, աբ. Մուրճ ինչ քարահատաց: նշոյճ: Մշակաբ ինչ մեծ և երկայնչի: piccone a lingua di botta. Ոճան ինչ ոսկերագործ:
Picconiére, աբ. Մշակահար. որ գործէ մշակով:
Piccóso, sa. Կռնատակ. վիհատակ:
Piccózza. Piccózza a ócchio. Ոճան ինչ միասցչի: ոչգաբ ինչ:
Piccózzíno, նոմ. Տատար ինչ փոքր:
Pícea. Մախը. (է ծառ ինչ մշտադալար. ասեն՝ թանկ Zampino.) էբա:
* Pidocchiáccio, աչեղ. Ոջիլ զազրահոտի:
Pidocchiería. Կծռուն. ժլատութիւն: նչոյճ: անողոք: այլն օյնակ:
* Pidocchiétto. * Pidocchíno. Ոջիլ մանր. փոքր:
Pidócchio. Ոջիլ: պէտ. փխդ. արիւ. (է ոջիլ կին գանեաց:) ոջիլ (գալարեաց, էջոյ, ևն) di mare. ոջիլ ծովային. (է ժժմակ ինչ:) * Pidocchio. Խեղճ ինչ ծովային: գիսեռ:
Pidocchióso, sa. Ոջլոտ. ոջլոտաց: պիւնէ:
Piè, աբ, եդ, և յոգ. Ոտն. ոտք: յոգ: Ցպնակի սրբ նախնեաց լինի և Piet. Տես և Piede.
Piéde, աբ. Ոտն: յոգ: Ճամբի (անասնոց:) էջնէջ * գոնե ծառոյ. արմ: փխդ. Յօղուն, կիմ ոճ անկոց: ոտ: խարիսխ (սեան:) փէդէ Ոտանէ. ոտնաչափ. (է չափ բազմատեսակ, բայց սովորականն է երկոտանեան բոլմ, կիմ ժամն և կոչի piede Geometrico. ոտն երկրաչափական:) Ոտն (տապատաչափական:) Ոտն, կամ տապատ (լերկին, մանձաց, ևն:) փխ. ոգ: Ճնարիսխ: հիմն. խեղճ. նեցուկ: պոգ: Andar a piedi. Գնալ հետ: andare a piè d'Iddio. փոխել առ ոճ: Նոքիլ ի սիրեանել: andar co' suoi piedi. գնալ ոտիւք. կիմ ինքնին. քայլել միայնակ: andar pe' suoi piedi checchessia. պահել զընթացս իւր. ընթանալ ըստ բնական բերմանն. չէրանել արտաքոյ զսովորական կանոն, կիմ ի զգաստաշնի. գնալ ուղղորդ: a ogni piè sospinto, ած. առիթ. յաճախ. միշտ. ամէ ոտիւք: A piedi, a piè, Appiè, ևն. ած. Ճեմարի. հետ ոտիւս. հետևակ. ոտիւք: ոգոյ ընթ: եաման: եան նորբ. խոչբին գնեալ. Ա ոտանէ. առ առոտ. առոյ (լերկին.) ի առոյն: փխդիսկ: եա առ ափամբ (գետոյն.) առ (աղբերաց:) էնաբերիսկ. եանընթաց: gente a piede, ևն. հետևակ զօրք. հետևակազօր: եաման ապէբ: a piede a piede, ած. ի ստոյգ ոտի: ի խոնարհագոյն կոլման: a piè giunti. ոտնատնծ: a piè pari, կիմ co'piedi pari, ած. հատասար, կիմ զուգընթացս ոտիւք: եա' հետևաբ. հանգստասէր. առատաոյն (ոտեալ:) * a piè zoppo. միոյ ոտոյ:

aver piede. զօրանալ: Baciare i piedi. Համբուրել զոտս: ընդոյն մատուցանել: battere i piedi. գոհել ոտիւք. գափ հատանել: պայթպթել: cadere tra' piedi alcuna cosa. ի բառն անկանել. պատահել. ի առաջ լինել: Cercare cinque piedi al montone. Ոչ չատանալ ընդ պատաշաճ. արկանել գժամարդնէն ոչ լինի: Darsi l'acqua a' piedi. Գովիլ զանձն: dar de' piedi. հարկանել ոտիւք. կիմ ոքայլ: ինձի ընթաց: dar de' piedi, կամ de' piè in terra. փախչել: dar de' piè in terra. գոհել ոտիւք: dar di piedi al cavallo. մորակել զիրևալն. մորակ ի կռնչն առնել: հակառակաբար: Entrar ne' piedi d'alcuno. Յանդրգնել ի տեղի, կիմ լինիս ոտիւք: essere, կամ stare in piedi. կալ. յոտին. կանգնուն. գոլ, կիմ կալ անվճար, անկոչ. ծան: esser ne' piedi d'alcuno. Լինել ի նմին գիտուածի, կիմ ի նոյն պարագայս: Far piede. Սուռ բանալ ծառոյ. լինել հաստատուն. հիմնել. հաստատել: fare i piè gialli. ապականել գինեղէն: farsi da piede. վերատին սկսանել: Guardarsi a' piedi. գոլ զգոն. զանձն յիշել ի զուտ տանել զայլս. արգել նախ զգերանն յաչս հերոց: Lasciare in piede. Ոչ հրաժանել (զինուածն.) ի ձորս անկրծան: lavarsi le mani, e i piedi di alcuna cosa. ոչ եա խառնել ի գործ ինչ. խորտ հրաժիչս տալ: levarsi in piede. յոտն յառնել. կանգնիլ: Mettersi la via tra' piedi. Նոյնհետայն յոտի անկանել: metter, կիմ por piedi in qualche luogo. մտանել, կիմ հաստանել ոտիւք: metter piede fuori di alcun luogo. Ելանել արտաքս: mettere in piedi un esercito. զօր դասակարգել. զօրաժողով լինել: metter tra' piedi alcuna cosa. առաջի առնել ինչ: metter piede innanzi piede. քայլափոխ լինել. քայլել: camminare piede innanzi piede. գնալ յոչինչ: կամ ոտն առ ոտն, առ ոտիւս առիւս, յոտի: * mettersi ne' piè d' uno. լինել ի կարծիս ոտիւք, հաստատ ոտիւք: mettere piede in terra. իջանել յերկիր. վարէն. ելանել ի ցամաքս, կիմ ի նաւէն: come che 'l mondo gli venga meno sotto i piedi. երկիղ միշտ ի կարօտել: Pigliar piede. Զօրանալ. հաստատել. արմատանալ: con piè secco, ած. անիծ. առակ. առատ ինչ յիշատակելոյ: ես անխորհրդ. բաւ. անմտաբար: por piede innanzi ad alcuno. գերազանցել զոմանից. գանգանել: Restare in un piede. Կասել. զկայ ածել: rimanere in piede. Ոտիւք անվճար. պահել անարատ. ձիոյ (խնդրոյն) անորոշ: Star a piè pari. Լինել բարեկիցեկ. հաւասարել ի բարօրութեան. ի գերբուն: star in piedi, կամ յոտին. կալ կանգնուն: star da un piede. կորանել զինի յատապանդակաց: stimar uno come il terzo piede. առ ոչինչ գրել զոք: անդամանել: su due piedi. յանկարծ. յեղակարծութեան ժամու: Tenere il piede in due, կամ in più staffe. առակ: Ունել զանձն երկուս աստանդակաս. ըստ կամ ոմոգրա առ երկաքանչիւրն. ունել ակնկալուն կրկին: tenere il piede. կասել. զանձն առնուլ: tenere in piè, in piede. պահել յոտին անվհատ. անվճար. ոչ կործանել: trarre il piede d' alcun luogo. Ելանել ի արտաքս: Piéde d' Asino. Ոտոքն ինչ. որ խեցի նման է սմանի իշոյ: Piéde colombíno, կիմ di colómbo. և Piéde di leóne. իշ բժշկական բոյս ինչ: Piéde, կամ piè vitellíno, կիմ di vitéllo. Խոտ ինչ, որ կոչի և Gichero. Piéde di lépre. Ի ազգ ինչ առուտուր: Piè di póllo. Ձանգոյց ինչ ի ծայր պարանոց նաւուն: Piéde d'Uccéllo. Բոյս ինչ օգտակար միզագիւղս: Piéde orário. Ոտն ժամական. (է երիզ մատն երկայ.

նուն

նուէ միայ Ձօնանակի, որ զիւր Ձօնառ կատարէ ի միում մանրերկրորդի :) Piéde rosso. Ցուրտն ինչ ծովախեղդ :

Piedestállo, Piedistállo. * Piedestílo. Խարխափ տեղւոյն. նեղքնահաւաքխոփ. (իբ տորինն խարխափն :) պյսպ. պատուանդ : խարխափ. ներսուկ :

Piédica. Ցնդակարգ. Ճռնչոց. Ծոզակ : փոսկի : յե. նապատ աղղակելի փայտից :

* Piedíno. Փոքր, կամ փոքրիկ ոտն : Ֆնէլիկ պյսպ :

Piéga. Ծալք. Ծալուածն. պատուհած. կրկնուածն : գտ. փերիմ : Նշան կամ գիծ ծալուածոյ : degli abiti. պատուհածք, կամ խորշք հանդերձից : prendere, կամ pigliare mala piega. Հակատիտել : կամ սովորիլ ի բարւոյ : essere in piega, dar piega, եղ. տեղի տալ, յետս քաշուիլ :

Piegaménto. Ծալք. Ծալուած : Տես և Abbassamento.

Piegáre, ր. Հակիլ. Ճկիլ. կորացուցանել : էյիդ : Ծալել. կրկնել : փերպել : աստիճանել (պատուպատուն :) Piegáre, ը և Piegársi, յ. Հակիլ. միտիլ. խոնարհիլ. կորանալ : էյիդ : տեղի տալ. զիջանիլ բանի : էէր վերպէ՝ առնէ՝ ոչ ը դիմանալ. յետս ընկրկիլ (զրպց :) Հանգրիլ. փոխել ի մեղս : fanno piegare il nemico. վանեն զթշնամին ի տեղւոջէ :

* Piegatéllo. Կռատպ. Եղկամ բևեռել. ուրեք. զորմէ կախել ինչ :

Piegáto, ta. Հակեալ : էյիդ : Ծալեալ. եղ :

Piegatúra. Ծալուած. կրկնուածն. Ճճէքուսին. կորուած. փերիմ. էյիդ :

Pieghétta, նոմ Piegatíno. Փոքր ծալք, կամ ծալուած :

* Pieghétto, նոմ Piegolíno. Փոքր ծրար :

Pieghévole, ն. Դիւրածալ. դիւրաճճիք. * դիւրակամ. կատ. կակուղ : էյիդիսի փօյայ. էնէնէ : Հեշտաշրջ. համբոյր. քաշքշ : դիւրանալ : էանալ. Ֆալ :

* Pieghevolézza. Դիւրաճճիքութիւն. կակղութիւն :

Pieghevolménte, ն. Դիւրաբար. դակղպէ՝ քաշքշուքիւ :

* Pieggiería. Երաշխաւորութիւն :

Piégo. Ծրար Ճղճղոց, կամ նամակաց : փեկէ :

Piegolína, նոմ. Փոքր ծալք, կամ փոքր ծալուած :

Piéna. Յորգանի գետոց. գետնափոս. խոռոչ. բաղնիս : յաձախուն ի գալուստ : խոռոչ. տեղի : andarsene, կամ andare colla piena. մղել ի խոռոչն բաղնիսէ : վարիլ ի խոռոչ. Ֆողովրդեան : կոյր զկուրայն զնէտ երթալ բազմոց. ունել զհապարակաց կարծիս :

Pienaménte, ն. Pienissimaménte. Լիով. լիուլի. ամենևին. պէտ լիովին. խոպոռ : պէր ինամ. պիտ պէտիւ :

Pienézza. Լցուն. լիուն : փօլաթէտ :

* Pienitúdine, էն. Նոյն է : յագուրդ :

Piéno, գս. Լուն. լիուն : փօլաթէտ : mettere in pieno. յառնել. բարկել : avere, կամ esservi il suo pieno, ունի. ոլինչ պակասել. ունել զիւրն : nel pieno della notte. զկէսկ գիշերուայ : nel pieno del verno, եղ. ի ձմեռնամիջի. ի խոր ձմերայնի :

Piéno, na, ած. Pieníssimo, ma. Լի. լցեալ : փօլաթ : լաւ. քաջ. առատ : էյի. պօլ : pien di allegrezza. խնդալից : aver piena memoria di checchessia, կամ ricordarsi con più piena memoria. յիշել քաջ. ունել քաջ իմիտ : l'uva ben matura ha più pieno sapore. խաղող քաջ հասեալ է համեղագոյն : aver il suo pieno respiro. շնչել հանգրծակ. առատ. գնել : in pieno, կամ a pien popolo, in pien consiglio. առաջի ամ ժողովրդեան, կամ ժողովոյն. հրապարակաւ. յանդիման ամենի : Յագեալ. յագ : էօ : pien di colore. մուգ. ներկիչ : գոյն : pieno d'anni, կամ d'età. լի առատութիւն ծերացեալ յոյժ. քաշմամ եայ : esser pieno il paese di alcuna novella, եղ. գիտել ամենի զուր ինչ. եղ : colpo pieno, botta piena, spada piena. հարուած կշռակի. առատ զիշատակի : corre in pieno, կամ in piena. գիսկացուցանել շիշատակի. հարկանել չարաչար : un corpo pieno. մարմին գիրսատարար : luna piena. լուսին լրացեալ. լի. լուսատարար : * Piéna. Յոյն (կնէ դանի :) հագնէ : a, կամ in pieno, ի. առատութիւն. լիով : in piena, ի. առատ. Ֆոլ. A pienissimo, Appienissimo, ի. Լուսի առատելութ. առատագոյնս. փօլ. :

Pienótto, ta, փոքր մի լի. Ճկաալից : լի (Ճոռ. ալա :) mano pienotta, ձեռն պարարատագոյն :

Piétà. Թառ փոպլ. Վիշտ. անձկութիւն. ապուռնալիք. պէրպ. Ֆառ : գուրմ. կարեկցութիւն :

Pietà, - táde, - táte, էն. Ճարեպատառութիւն. (և առաքինութիւն որ յօժարեցուցանէ զմարդ յօգնել և բարերարել հայրենեաց, ազգականաց, և կամ այլոց բարերարաց. զոր ունէք կոչեն և Գիտուն :) Ընդառաջուն. եռանդն. եռանդն ետնապահութ. Ֆապաքն. օգնութ : գնդուն. գումն. կարեկցութիւն. տերհաքն : aver pietà di qualchéduno. գնալ յոգ. ողորմիլ. կարեկցիլ : աչքառ :

Pietánza. Ճաշին կերակրոյ վաճառականց : էյե կոչունք : Աղգք, կամ տեսակք կերակրոյ : Ճառ : նախնեաց նշանակէ և Pietà.

Piética. Փայտակերպ գործի ինչ կարկնաձև :

Pietosaménte, ն. Pietosissimaménte. Գնուելի. գնաճիրտաբար. կարեկցելի : Ճրհաքի էյիդ :

* Pietosétto, ta, նոմ. Գորովասիրտ. քաղցրակամ.

Pietóso, sa. Pietosíssimo, ma. Գնած. բարեգնում : Ճրհաքելի. տես և Pio.

Piétra. Քար. վիմ. նէ : filosofale. քար փիլիսոփայական : (և առասպելական քար ինչ քիմիականաց վիճաբանիցն գերազանցելիս յոսկի :) di paragone. փորձաքար : ճէնէկ : Քար երկաթանց, կամ փամ ճըրմուն : focaja, կամ da fuoco. դալմախաղ : լափ նափ նէ : viva, morta, serena, են. հն դանազան աղդք քարանց : preziosa. քար պատուական. ակն. գոհար : ճէնէկ : di scandolo. պատճառ, կամ քար դայլմակղութեան : trar la pietra, e nasconder la mano. արձակել զքար, և ոչ յուսանել զձեռնագործ ձեր զոր զնէ զայր զանխղճալաբար : Pietra da âguzzare. Յեսանի յեսանաքար : պէնէյէ : Pietra degli Animali. խոյ բաղայ : (հն զանազան քարինք գոյացեալ ի պարկս լեղւոյ և ի փամփուշտս միզի կենդանեաց :) Ֆանէ հէր : նէ. գոմ. Pietra aprica. Քար անկէղ. կամ ան հով (իբ որ ոչ երթայնի ի հրոյ. այլ և պղտմանդն են :) Pietra aquilina, կամ Etiki. Աբոճաքար : Pietra arenaria. Աւազաքար. (է քար ինչ խառնուածից քանկացեալ յաւազոյ :) Pietra di Azzurro. ա. Lapislazuli. Pietra di Bologna. Քար բանոնեան, կամ քար պղծնիոյ. (է ոչ քար ինչ, փայէ ոմն գիտասք րոն :) Pietra Calcaria. Քար կրայնի. քար կրոյ. (ծն զանազան տպղք քարանց, որք լուծանին ծրլճոռուտք, և հրով փխիարկին ի կիր :)

Pietrâta. Հարուած քարի :

Pietrélla, նոմ. Քար փոքր : Ճաշէրդ :

Pietrificáre, ն. Քարացուցանել. խառացուցանել : Ճաղա պէտնէրսէ :

* Pietrificáto, ta. Քարացեալ. կարծրացեալ :

Pietrificazióne. Տես Petrificazione.

* Pietróne, ս, յանձն. Քար մեծ, առաւար :

Pietróso, sa. Քարալից : Ճաղէ :

Pietrúzza, Pietrúzzola, - lína. Տես Pietrella.

Piéve, էն. Եկեղեցի ժողովրդապետական (որ ունի ը իւրև զայլ մերս, կամ եկեղեցիս :)

* Pievíále, ս. Տես Piviale.

Pifanía. Տես Befania.
* Pifara. Տես Piffero.
Pifferáre, ն. Հարկանել զսրինգ, ղեկեգնափող: Գալ, ւզբերնիս լայտ: Հարկանել:
Pifferéllo. Անկիւնաչափ գործի լինչ գեռանաչափուհի. կոչի և Squadra, Zoppa.
Pifferína. Սրինգ լինչ փոքր:
Piffero. Սրինգ լինչ գեղչկահան: փխփխ. փալ. ւզբերնիս: արձագանգ: փխփխիչ: suonar di piffero. Հարկանել զսրինգ: far come i pifferi di montagna. Երթալ ւի հարկանել զքիմնան:
Pifferóne, ս. Սրինգ լինչ մեծ:
Pígamo. Ազգ լինչ վայրի փեգենայի. որ կոչի և Verdemarco.
Piggioraménto, Piggioráre, Piggioráto, Piggióre. ա Peggioramento, ևն:
* Pighertà. Տես Pigrizia.
Pigiáre, ն. Կոխել. ձնխել. հարկանել (զհնձան:) պատառ. սեղմատ:
Pigiáto, տ. Կոխեալ. ձնխեալ.
Pigiatóre, ար. Կոխօղ. ձնխօղ. հնձանահար:
Pigiatúra. Կոխումն. ձնխումն. հնձանահարումն:
Pigionále, ած. ևգոյ. ա. * Pigionánte, ած. և գոյ. Վարձուորս տանէ ւիբրաճ:
Pigióne, իգ. Վարձ տան: փէռա: stare a pigione. քնակիլ վարձու ւի տան: փէռայըս օթուրմատ: mi pare, che ci stiate a pigione. Թուի ինձ քնակիլ քեզ անդ ակամայ: tór casa a pigione. վարձել զտուն: casa a pigione: տուն ւի վարձու: tener a pigione. վարձել զտուն:
Pigliaménto. Առումն. ընդունելութիւն: ալէտ:
Pigliánte, ած. Առօղ. ընդունօղ:
Pigliáre, ն. Ի նոյնիսկան ե բայիկն Prendere. երկքան ևս ւի կիր ածին ե նոյն իմաստից և ոմանց ոյոց ձևանալով ւորչի ւի բառից յորս յարին: Առնուլ: առնուլ ւիւեղէն (զբրիչ, ևն:) ալիսատ: ըմ բռնել: ընդունել: ընդունել: Հանել. ձգել. գրաւել (զինչս ուրուք:) իմանալ: in buona, in mala parte. առնուլ ւի բարիոք միտս, կամ ւի չարիս. ւի կիր ընդել ւի չարիս. ձգել. in fretta. յափշտակել. կորզել: գաղտ: pigliare. խոտել: ալսատ: ընդունել: սեղմել: առնուլ ինչ ւի ձեռս կուր: (ասի զհիւանդաց:) Հանկարծ, ուտել ինչ: ընդմէջ: medicina. առնուլ, կիր դնել դեղս: tabácco in fúmmo. քաղչր ծուխ ծխախոտոյ: խխան ընդմէջ: cagion. պատճառս առնուլ: pigliare. բռնութիւն: կիր ձգել ւի սէր: Pigliársi. Հարկանիլ ւի սէր: Աչքս օլսատ: ևս արմատ առնուլ. արմատանալ: ընդունելի: խոտելի: pigliare a fare, a dire, ևն. checchessia. սկսանիլ առնել, կիր առնել ինչ. բռնել հարկանել: պալատ: Ammirazione. Ի զարմացումն գալ. զարմանալ. amore. հարկանիլ ւի սէր: animo. ոգի առնուլ. քաջալերիլ: aria. կալ, կիր զգաստանալ. շնչել ծոց յատակագոյն. ոգի առնուլ: զգաստանալ. շնչել ծոց յատակագոյն. ոգի առնուլ: հանել ալսատ: Consiglio. խորհուրդ առնուլ. ի խորհուրդ մտանել: կիր որոշել. դնել ւի մտի: a costo. վաճխել. առնուլ վաճխել: a cambio, a interesse. առնուլ զարծաթ ւի վարձու, կիր ւի վաճխի: տայնէ ինչ ալսատ: a cambio. և առնուլ գրամս գրամատոհմ խոսք: ծօլիս ընդմէջ: in cambio. փոխել. փեղկել: a credito, առնուլ ւի փոխ. ե փոխս մտանել: Diletto. Հեշտանալ. բերկրիլ. զուարճանալ: diporto. աես Diportarsi. Le distanze, gli angoli, i numeri, ևն. Չափել. կիր առնուլ զչափ տարածութեանց. նշանակիլ. դնեռատորոշել, զանկիւնս. զբաժիս: Equivoco. աես Equivocare. Pigliare errore. Սխալիլ. մոլորիլ: Fatica. Աշխատանքն առնուլ, յանձին բերել: in fastidio checchessia. տաղտկալ. առեղ յափշտակել: fiato. շունչ առնուլ. շնչել. ձգել զօդ: և ա ոգի առնուլ. հանգչիլ: la febbre, ևն. սկսանիլ, կիր գալ ընդմէջ: la fuga, կիր a fuggire. ւի փախուստ դառնալ: il fuoco. քացախիլ, կիր բարկանալ դիմոյ: un Granchio, ևն. աճ առի. Զարաչոտ սկսանիլ վրիպիլ: a male. առնուլ, կիր մեկնել ւի թիւրելոյ, կամ խոպանի: pigliarla larga, կամ largamente, ևն. առնուլ, կիր հաշուել ընդանգամ ոչ ձիչ ւի հաշիւ արկանել: Mal talento. Քաջալերել զայրանալ: male. ոչ յաջողիլ. ձախողիլ. ընդդէմն պատահիլ: moglie. կին ածել: il monte, կիր il pendio. սկսանիլ ելանել ւի լեառն. ելանել ւի լեառն: di mira. դիտել լինչ. գնա սկիզն ունել: խնդրել. վերանալ: pigliare il mondo com' e' viene. յարմարիլ ընդ բերման ժամուն. յօդնիչ արկածից արտիլ: a nolo. վարձել զինուս. * Occhio. Յափշտակել, կիր կախարդել զաչս. յինչն յանկուցանել: ombra di qualcuno. կասկած առնուլ զոմանէ. * Parola. Տեղեկանալ: nelle, կիր in parole. զգաստ լինել ուրուք ծերբել, ընդունել. մեկնել ւի ընդդէմն: partito. որոշել. դնել, կիր հաստատել ւի մտի: և ա՝ մտանել ւի ծառայութիւն: partito di soldato, կիր nella milizia. մտանել, կիր գրել ւի զինուորսն. զինուորել: non so, che partito mi pigliare. չգիտեմ զինչ արարից: pena d'alcuno. պատժել զոք: pigliarsi pena d'alcuna cosa. աչխատել յոչ. հոգալ. հոգ մեծ ունել. նեղիլ: piede. հաստատել. զօրացնել: pensiere. հոգալ. խորհիլ: porto. ընդունել. գնատեղիանդիպատ. մտանել ւի նաւահանգիստ. դարձել ւի նաւահանգիստ: prova. փորձել. զինուորագրուել: protezione. առնուլ ընդ հովանեաւ. պատպանել: Ricreazione. աես Ricrearsi. Pigliar il sonno. Նիրհել. ընդունել զքնութիւն. յափշտակիլ քնոյ: alcuno spazio di checchessia. տարածիլ ուրուք. գրաւել կիր ունել զինչոցն: Terra. Երթեւեկել նաւատն ւեցամաք. ելանել, կիր իջանել ւի ցամաք: la via. ուղի անկանիլ: pigliarsi a' capelli. աես Accapigliarsi. Pigliarla, կիր pigliarsela con alcuno. Բարկանալ ընդ ուրուք. անկանիլ ընդ ուրուք. գժտիլ: pigliarsela da uno. աես Recarsela da uno. Pigliarla per uno. Լինել ուրուք կուսակից: օգնել, կիր պատպանել ուրուք: pigliarla co' denti. բռնել հարկանել լինչ ամ ղօրութ. ոչ ամէսափ: գան գոր ծել լինչ ընդեմ ուրուք: Pigliar pelo, vento, il sale, ևն. Տես Pelo, Vento, ևն:
Pigliáto, տ. Առեալ. ընկալեալ. ընդունեալ:
Pigliatóre, ար. Առօղ. ընկալուղ: d' anímo. պիրկ (այր.) յանկարծից սրտի:
Pigliatríce, իգ. Առօղ. ընկալուչ: սիրաբիկ. բորբոքիչ ւի սէր:
Pigliévole, ած. Դիւրաւտ. դիւրընդունակ:
Píglio. Առումն: ալէտ: Հայեցուածք. dar di piglio, կիր di mano. առնուլ արագ գրաւել. առնուլ ձեռն արկանել. զբռնամէն արկանել. յափշտակել (զսուրն) հորձել. բռնել հարկանել: ալսատ: գաղտ: բռնել հարկանել. ձեռնարկել: ևնվոքատ:
* Pigmático, ca, ած. Գաշանձի. կարձիկ:
Pigméo. Գաշանձ. թզուկ: ճիւճկ:
Pígna. Ընկերն կամրջակալին. անկիւն, կամ ծայր խաբսխի կամրջին: Գչիր ջրոյն նաւուց: Կոնն. (ի պտուղն Pino ևն, իբ Թեղջոնն:) չամ գերբոյր:
Pignátta. Պոյտն: ըօմչկէ:
* Pignattáro. Բրուտ. բրուտ պատրան: ըօմչկէի:
Pignattéllo, Pignattíno, նոմ. Պոյտն փոքրիկ:

Pigñátto. Պղտան. խեցի: ՚ի ջուր մտել:
* Pignénte, ի. Որ ՚ի ջաց մտել:
Pígnere, ն. Ա՛ղել. ՚ի ջաց մտել: խիճ վերմէ: կալ կառել և եւս; կիմ արտաքս. ձգտել և եւս: ըստ այսմ նշանակուե ՚ի հիր ածի և յ: Եկարել:
Pignéta. Տե՛ս Pineta.
* Pignólo. Տե՛ս Pinocchio.
Pignoncéllo, նուազ. Փոքր ջրապատոյտաբ:
Pignóne, ար. Ջրապատոյտաբ. (է պատոյտաբ ինչ առ գետեղերբք՝ ՚ի խորտակիլ զգաւնուե հոսանաց գետ ացոյն:) արբ. տե՛ս պենկի:
Pignoraménto, բառ. լար. Գրաւումն. գրաւ:
Pignoráre, ն. Դնել ՚ի գրաւ. գրաւել. առնուլ ՚ի գրաւ:
Pignorativo, va. Գրաւադիր. (գործն. է պայմանաց գրուելի ինչ վաճառումեան, հանդերձ կարողու ի վերս անին գնելոյ զնաճառեալն:)
Pignoráto, ta: Եգեալ ՚ի գրաւ:
Pigoláre, ն. Ճռռոցել ձագուց հաւուց, կամ այլ ճռչնոց: Ճիվիլ. ճիվիլ եօթիլ: Գանգատիլ. քրթմնջել ՚ի ցուր. (է բառ ատակի՛ն. ասի զինչ՝ որք ի ճչգոտ և ունին բերի, բայց գանգատեն ոչ ըստ ատակաբ:)
Pigolóne, ար. բառ առն: Գանգատաւոր. տրտնջօղ:
Pigraménte, ի. Ծուլաբար. ՚ի ծուլութիւն:
Pigrézza, Pigrízia. Ծուլութիւն: վայրաւելի: Ի՛նքնաբուխ:
Pigríre, ն. Ծուլանալ:
Pígro, ra. Pigríssimo, ma. Ծոյլ. հեզգ. վատ: ինքնաբուխ:
Piíssimo, ma, գեր՛՛. Ա՛կնաբարեպաշտ. առնագործաբար:
Píla, խաբիսն, կիմ պատուհանգան կղմնդաց կառնբի կամրջին. կամրջակալ: Աւազան ջրոյ: հաւաքաց pila dell' acqua benedetta, կիմ dell' acqua santa. աւազան օրհնեալ ջրոյ: Ա՛կնան ձիթապտղոյ: փիլէ՛: Կնքահար գրանոյ. (է երիսեցն յորոյ վերայ դնեն զգեստեան, և հարկանեն զինեք նոյ:)
* Pilastráta. Կամարակալք. դիրք կամարակալաց:
* Pilastréllo. * Pilastríno, նուազ՛՛. Pilastro ին:
Pilástro. Կամարատեղ. կամարակալ. (է սեաւ եղեալ ըստ կամարաց չինուածոց:) Ա՛յլ. կիմ քառանկիւնի՝ նի սեաւն (առնուարձակ, կիմ վիմարդեան:) փիլէ՛:
Pilastróne, ար. Ա՛ծծ կամարատեղ. կամարակալ:
Pílatro. Տե՛ս Perforata. Է եւս արմատ ինչ արեւելեան դեղ առատաբաղուկ. կոյզ և. Radice di S. Apollonia.
* Piléggio. Ա՛նցք. Ճանապարհ:
Píleo. Խոյր ինչ ազատաց նախնեաց հռոմկոյեցւոց:
Piliére, ար. Յատրվակալ: տե՛ս և Pilastro.
Pillácchera. Ցոյս տղմոյ. տղոյտ բիծ. մուրճ. ախտ: կծծի. ժլատ:
* Pillácola. Սպասուք խաչանոյ, և այծինի:
Pilláre, ն. Կտսել յանկախ. ծեծել: պեւոյել: Էպիել:
Pilláto, ta. Եսակաւ ատդիտառատ. ծեծեալ:
Pilliciájo, Pillicióne. Տե՛ս Pellicciajo, նե:
Píllo. Ա՛նգիտաճառ: հոպան: նէլ:
Píllola. Դեղահատ: հապ: inghiottir la pillola. ի՛նաբ՛՛. հանգուցիկ ակամայ. լուել: di cipresso. խոզակ նոճենոյ: pillole caprine. ոսպատուք այծենի: pillola di gallina, e sciroppo di cantina. ոճ ծաղկոյան. ձու, և գինի:
* Pillolétta. * Pillolína, նուազ՛՛. Մա՛նր դեղահատ:
* Pillóne, ար. Տե՛ս Mazzapicchio, Mazzeranga.
Pillora. Տե՛ս Pillola.
Pillótta. Փոքր Pillone, կիմ օգտակից փափուկ խաղալիկ. խաղ փափկոյ:
Pillottáre, ն. Կամեցուցանել զձարտ հալել ՚ի վէր խորոված՝ ՚ի պատչաքլէն. քաղցրացնել: * un bastimento. քարշել զնաւ:

Pílo. Գեղարդն ինչ հռոմկոյեցւոց տես և Pila.
Pilóne, ար. Ալեհանկիւնի կամարատեղն գործելոյ:
Pilórcio. Տե՛ս Spilorcio.
* Pilórico, ած. Սրտական. կիմ փերծութենական:
Pilórd. Սուր սաստիկաց. (է աշակողմեան և սաստիկն ծակ սաստիկաց. յորմէ կերակուրք անցանեն յաղիս. ոմանք յոռնկան բառիւ կոչեն Փիլորմիս. տուգարանի՝ Հարպատան:)
Pilosélla. Խոտ ինչ. կոյզ և Orécchio di Tópo, o di Vispistrélla.
Piloso, sa. Տե՛ս Peloso.
Pilóta, ար. Piloto. Առաջնորդ նաւու. նաւավար. նաւուղղող: գլխապ. առիւղ:
Piluccáre, ն. Կորզել զհատս խաղողոյ յատուկ ը. ոամի պտղոյ: ուռել. Ծախել:
Piluccóne, ար. Յափշտակիչ օտարին. օտարատեսուչ գող. ագաչ:
Pimáccio. Հարթ անկողնոյ: Խաֆէփ:
Pimacciuólo, նուազ. Բարձիկ. բարձ փոքր:
Pimméo, Pigméo. Գաճաճ. Ծգուկ: Ճիաճ:
Pimpinélla. Խոտ ինչ բաղնատեսակ, որ կոյզ և Salvastrella.
Pína. *Pígna. *Pígnolo. Pómo di Píno. Պտուղ սոճոյ, կիմ հիսոյզի. (է մեծ և խիտ բոլորչի. յորում փակին սերմանեաց, կիմ կոնունքն՝ որք կոչին Pinocchi.) եւս Քրաբէս: egli è largo come una pina verde. առակ հեգնական. կծծի է յոյժ: աւելս և Pinocchio.
Pinácolo. Կատար. արտաքին աշտարակ (տաճարին)
* Pinacotéca. Ճեմելիք. նկարազարդ և արձանաց պարտ. պատկերաց. կիմ առուն, կիմ սրահ նկարուեց և արձանաց:
Pinássa. Ա՛ծծ նաւ ինչ գաղղիացի և անգլուացի վաճառականաց ՚ի ծովին աւերելոյն:
Pínca. Ագռ ինչ երկայն վայելոյ: տես և Cazzo.
* Pincastrélło. Ճանճարաբարոյ. սնոտի. պարզամիտ:
Pincérna, բառ. լար. Տե՛ս Coppiere.
* Pinchellóne, ար. Տե՛ս Babbione, Scimunito.
Pínçio. Տե՛ս Pinco. Պտուղ կիմ կոնոն եղևնոյ:
Pinciomaríno. Կենդանատունկ, կիմ կենդանի ինչ ծովային:
Pinciône, ար. Տե՛ս Fringuello.
Pínco, Píncio. Ա՛նասցի անգամ:
Pincóne, ար. բառ հոմաբան. Ա՛յր անպիտան, արբ. հաճարկ, ահարկ:
* Pindareggiáre, է Նմանիլ պինդարոսի բանաստեղծին: կարի ինն ապուճեհատաբանել:
* Pindarésco, ca. * Pindárico, ca. Պինդարեան:
Pindaricaménte, ի. Ըստ ոճոյն պինդարոսի:
Pineále, ի. Glándula pineále. Մասն կոնունեան:
Pinéta, Pinéto. Սարոյք. Թեղոյք. սոճիք. անասուն. սոճեաց: տե՛ս:
* Pingénte, ի. Pignénte. Մա՛նր. ար. Ալէ:
Píngere, ն. Նկարել. Նկարել. Ներկել. ներկել. մելել. ի՛նի վերմէ: * Píngersi, յ. Ցաւալել:
Píngue, ի. բառ լար. Pinguíssimo, ma. Պարարտագիրաւպարար: ճեմ:
Pinguédine, իգ. Պարարտութի: ճարպ:
Pinguedinóso, sa. բառ իթ՛՛. Պարարտահան:
Piniéra. Շինուած ինչ գաղղիական. որ ըստ ոմանց է Galleria.
Pínna. Ֆիւ. ձկանց. լողարան: ձկնակ. գնաւտ: Պի՛նայ. (է խեցի ծովային, որ կոչի և Penna marina.) էի՛նէ: * Ֆիւ ընչաց:
Pinnácolo. Տե՛ս Pinacolo.
Pinnotera. Պինաոտաս: էի՛նէ. պէօճէի:
Píno. Սարոյ. կիմ Թեղոյ. սոճի. չոճ: ոամի՛՛ փիճի: լամ: նաւ: Píno doméstico. կամ Píno da pígna.

Ընտանի տոհմի [illegible]երէկ կոնոնս էրթև զիսատուպ քալլէ՛ ի կերակուրի:
Pinocchiáto . Կաղցրաւեցնել կոնոնիկ • չաքարագործք կոնոնից : Քէհէրլի քէրթէփ :
Pinócchio . Կոնոն • (է փտտպանման պտուղն սոճւոյ, կի՛ ըսենջչի :) լա՛ քէսպէրէ :
Pínta . Ա՛ղտ • մլանք : գրգիռ • խիճան :
Pínto , ta . Ա՛ղէ՛ • գրգռեա՛լ • նկարեա՛լ • եաղըմըշ :
Pintóre . Տ՚ես Pittore .
* Pintório , ia . Տ՚ես Pittoresco .
Pintúra . Տ՚ես Pittura .
Pinzácchio . Բառ գեղչիոյ • Ա՛ղնոյ • երևիլ • (է ձայն ձկան ելատակար արմտից :) կոչի և Tonchio .
Pinzétte , իկ • յոգ • Ջուգորդ • (է ամենևիլք ինչ ոսկերչաց , և այլ :) էլկպ :
Pínzo . Տ՚ես Pungiglione .
Pínzo , za . Լիտպատար • լի • Թաշիպղուն :
Pinzocheráto , ta . Բառ ծաղրական • Որ կեայ և զգեստ նոա տա՛ զաքեմատոր :
Pinzóchero , ta , գոյ • Աքեմատոր Ծիկ , իր՛ որ ունի զաքեմ կրօնի , և կեայ յԾի :)
* Pinzocheróna , իկ • Pinzocheróne , ու , յամճիկ • կեղծաւորեալ բաւեպաշտիկ ի կիզծաւոր :
Pío , pía . Piissimo , ma . Բարեպաշտ • ողորմածասիրտ , երկիւղած • պարտաւոնատէր : ապահով : գթած • բարեգործ : Ղերիամիլէ :
Pioggérélla , Pioggétta , նոա • Անձրև ցօղագին , կի՛ սակաւ • տարափ : ուռքիպ եաղմուր :
Piöggia . Անձրև : եաղմուր : անձրևանման ինչ : piöggia d' acqua . Անձրև Ջրոյ • (լատ Ջաքաչլէկ՛ է մանրագիծ ցնցղուկան ջուրց :)
* Pioggióso , ſa . Տ՚ես Piovoso .
Piólla . Ծառ ինչ նման եղևնոյ :
Piombággine , իկ • Է հանք ինչ գտեալ ՚ի թաղս կապարի, որում մեռալ և նմանի իսկ• ընտրելագոյն տեսակն ՚ի կիր ածի ՚ի գծագրուի ձևոց • իսկ տարբինն ՚ի յոկիլ զպլնձ• սիէիպա՛ Է և խոռ ինչ հոտաւէա, և գառն , որոյ արմատ մեղմ զգաւ առատնոյ :
Piombáre , է• Ա՛ղնել• կի՛ կալ ուղղահայեաց : Գա՛ղ հավիժել • հոսիլ ՚ի բարձունէ : ՚ի բերէա մէկէա ելմուտ : Piombársi , յ• Ծանրիլ • ծանրանալ • վայրաբերիլ : աշըլանմա՛ • պիսիկ : Piombáre , ն• Քննել կապարաւ զուգորդել չինուածոց• ուղղել կապարաւ : Ա՛ղ ձակել տատակուբ • ձգել • արձակել • սլմա՛ :
Piombária . Կապարահող • (է ապդ ինչ հողոյ • որոյ միջոցի յատակ բերի զLitargilio, իր զարծաթոցանկոր է միւռեսեհնեք և կի՛զSpuma d'argento, իր զիւր. փուր արծաթոյ :)
Piombáta . Գնատակ կապարեայ , կի՛ գերարդն ինչ կապարաւքը :
Piombáto , ta . Կապարաւոր • կապարապատ • կապարատակ՚ : գոռըշանա՛ : կապարագոյն : գոռըշունի :
Piombatójo . Տեղի, կի՛ ծակ՚ ըր որա՛ ՚ի բարձունէ արկանեն ինչ ՚ի վայր :
Piombatúra , Տ՚ես Piombata .
Piombináre , ն• Քննել կապարաւ զխորուն յատակ կաց • քննել կապարաւ զուղղութին : հաբրիլ ղուման ինչ (piombino անուանիցի գործեաւ :)
Piombíno , գոյ• Գունատ , կի՛ կապար (քննելոյ զխորութիւ յատակաց , կի՛ ղուղղուի :) չափուի իի• խոպան պէս պինա ՚ի բէրապէրթ • Հակաքարշ կշռարգինս գանիաբ ի՛ օքոս• Ա՛ղնիտն• ձկնկուղ հատը• կի՛ այլ ինչ ծանուն Ջրային • Գործի ինչ մաքրելոյ զուռալիս • Կապար ատկանաց : Կապարեայ գրիչ , կի՛ մատիտն• գոռըշան գաղի՛ : piombini . Հախարակեաց կատարակը ինչ փայտից՝ յորս պատեն զսապանի , և զնատաքս :
Piombíno , na , ած • Կապարային • կապարագոյն :
Piómbo , Կապար • գոռըշան : andar col calzare del piombo , ևն• ատակ • զգուշագործս գործել • իմաստ նատաբ գնալ , կի՛ վարիլ • քննել զգուշութիւն • ոչ վավաղել • Կապարեայ գուշտ արձակողաց , (ո՛ րով քննեն զուղղութիւն որմից :) պինա ՚ի բէրապէրթ : a piómbo , appiómbo , հ• ուղղահայեաց • ուղղորդ ուղղակի : փորթա՛ • uscir di piombo , ևն• խոռ բիլ յօդղուղէ • Ճիւրիլ • էյիլէ՛ • il sole è a piombo sopra di noi . արեգակն՝ գագաթնահայեաց է առ մեզ :
Piombóso , sa . Ծանրաշունչ • գնատակ :
Pióppo . * Pióppa . Óppio . Կաղամախ• գաւազ • ծառ աղաճ :
Piórno , na . Ջրաղից :
Pióta . Գաւշատպար • խոռաղից կուշտ հողոյ : ռամկ՛ խաղաց : էեսէէ :
* Piotáto , ta . Ի խոռաղից հողակուշտից :
Pióva . Անձրև :
Piovanáto . Քողոզդատեսուե :
* Piovanéllo . Քողոզդատես• փոքր , կի՛ ալքատ :
Piováno , գոյ • Քողոզդատա՛ս (երէց :) իմամ :
Piováno , na , ած • Անձրևային • Le piovane , գոյ • Անձրևաջուրք :
Piovegginare . Տ՚ես Piovigginare ,
Piovénte , հ• Որ անձրևէ • acqua piovente . անձրևաջուր :
Pióvere , է• Անձրևել • աւերալ : եաղմոր եաղմա՛ • անձրևել (արատուռաց , ևն :) հոսել անձրևանման :
• խոռան գիմել • յորդել : ն• Ա՛ձել անձրև • առատ առաձեռնել • աւերալ , կի՛ անձրևել (նետս , ևն :) a paesi . անձրևել ուրեք ուրեք :
Piovévole , հ• Որ անձրևէ • անձրևահոս :
* Piovífero , ra . Անձրևաբեր :
Piovigginare , է• Անձրևել մանր , կի՛ ցօղագին• եաղմոր սէրէփէ :
Piovigginóso , sa . Ծաղկեալ ՚ի ցօղագին անձրևոյ• * տատիպղել• tempo . Ժամանակ անձրևային :
Piovitúra . Յորդ անձրևուեին • տեղատարափ :
Piovóso , sa . * Piovosíssimo , ma . Անձրևալից• եաղմոր տարբա՛ :
Piovúto , ta . Անձրևեցա՛ • տեղացե՛ • եաղմըշ :
* Pípa . Ծխամաքարշ• ինթիլեան էզոտպա՛ :
* Pipáre , չն• Քաշել զծուխ• ինթիլեան էէփէ :
Piperíte , իկ• Տունկ ինչ որոյ կոչի և Iperide , Lepidio .
Piperno . * Piperígno , Քար ինչ սեւագոյն և ծակոտկեն • գտանի ՚ի գաշտան հռոմայ • կոչի և Pila , և Torsello .
Pipistréllo , Vipistréllo . Չղջիկան • չիղջ• հնձէ գաղա՛ • եաբանա՛ :
Pipíta . Ըղձանակ եղինգանց մատանց ձեռին : ախտ ինչ ՚ի ծայր լեզուի հաւուց• Egli ha la pipita . • ասել անձոյ • ասի վնասնէ՛որ ուշ խօսի յորժամ ուրիշն ի խօսել • Վատանձնել ի լեզու նոր : Ա՛ղջ ծայր բոլ քաղցր , կի՛ ոտտոց :
Pípio . Տ՚ես Beccuccio .
Pippionáccio , պեղծ • Խօշտասիրտ • խօշտամիտ յոյժ :
Pippionáta . Սնոտիք • ոչինչ• ձանձրալիմինչ :
Pippioncíno , նոա • Փոքրիկ ապաւնեակ :
Pippióne , ա՛ր • Ապաւնեակ • ձագ ապաւնոյ : կիմվել ՚ի՛ եաղմուռ : tremare i pippioni ad alcuno . ասել • գողալ առ ոմի • սարսափիլ : aver uova, e pippioni , զգալել անդադար յայլ և այլ գործս : Ա՛նմիտ • խօշտամիտ :
Píra . Բառ լաթ• Փայտակոյտ • խարոյկ : Ամփոփ ինչ կի՛ պատրաստի քանդակելոյ , յորմէ եղևնեն քոյթ հոյոյ և՛ն• զոր առ ՚ի զարդ գնեն Հալաբաստակք ՚ի

'ի հակառակ պաշտպանից, և քաղաքացիացոյց։ կէ։
Piramidále, ի· Բրգային· բրգանման։
* Piramidalménte, ի· Ըստ նմանութեան բրգան։
Pirámide, կէ· Բուրգն· պատ. * Բուրգն ժամացոյցին· (է այն մասն որ պատոյգրի շղթայիկին։)
* Piratería. Աւազակութիւն ծովու։
* Pirático, ca. Պատշաճեալ առ աւազակս ծովու։
Piráto. Հոմ. լտ. Աւազակ, կամ հէն ծովու։
Piraústa. Ճճի ինչ զորմէ կարծեցին ոմանք ծնանել 'ի կրակոմէ հրոյ, կամ կեալ 'ի հուր։
Píretro. Տես Pilatro.
Piriforme, աբ· գեղ· Տանձաձև· (միսն ինչ զգղեղոյ)
Piríte, կէ· Քար ինչ հանքային, սպիտակ, կամ դեղին, բաղկացեալ յերկաթոյ և 'ի ծծմբոյ, կամ 'ի մինդեզոյ, և ի պղնձոյ։
Piroetta. Հոմ գաղղիական· Ի շարժուածն ինչ ձիոյ առ հասեղ առանց տեղափոխութեան։
* Piroga. Նաւակ ինչ ամբլիպատեաց կազմէ 'ի միասաանէ գոգաւոր ընդ ծառոյ։
Pirola. Տունկ ինչ· տերևքն նման են տերևոյ տանձի։
Pirologia. Հրաբանութիւն· Ճառ զհրոյ։
Pirománte, աբ· Հրահմայ։
Piromanzía. Հրահմայութիւն։
Pirómetro. Հրաչափ· (է գործի ինչ չափելոյ զներգործուածն հրոյ 'ի վէր հրահալելեաց, կամ այլ նմին թոց։)
Piróne, աբ· Ապտ ինչ ջանկի։
Pirópo. Յակինթ։ Հոմ։
Pirotecnía. Հրարուեստութիւն, կամ հրաձգութիւն· (է արհեստ 'ի կիր արկանելոյ զհուր, կամ յօդելոյ զարհեստական հրանիւթ տեսարանս։) ասիդպաղբ։
Pirotécnico, ca. Հրարուեստական։
Pirrícchio. Անգայտ· (է ոտն տապալափական բաղ կացեալ յերկուց սուղ վանդից։)
Pirroniáno, na. Pirrónio, ia, ած, և գէս· Pirróníco, ca. Պիւռոնեան· պիւռոնեան իմաստասէր։
* Pirronísmo. Պիւռոնեան ազանդ, վրդ. պուռ։
Pirronísta, գէս, աբ· Պիւռոնեան· պիւռոնական։
* Piscatório, ած· Տես Pescatorio. Քահանայապետական (մասանի։)
Píseia, Píscio. Մէզ։ ախիւս։
Pisciacáne, աբ· Coda di leone. Տես Orobanche.
Pisciácchera, կէ· Pisciallétto, աբ· Հոտ տան· Որ միզէ յանկոխի· կամ մանկիկ «անաի» ըսան։
Pisciadúra. Տես Pisciatura.
* Pisciaménto di sangue. Միզումն արեան։
Pisciáncio. Գինի կարմիր բացագոյն։
Pisciáre, ե· Միզել· Լուր առնել։ առ պեօպիւ։ pisciar un velen per la testa. խմել զթոյնն pisciarsi sotto. զանի հարկանել։ եւս' ոչ յաջողիլ գործոյն։ aver pisciato in più d' una neve. առակ· լինել քան զաթոռ, գժամաթոռաց։ piscia chiaro, e fatti beffe del medico. առակ· անարատ կայ զնիւղ մեզ տացդ, և ոչ ոստանք երկիւղ։ pisciar la paura. 'ի բաց գնել զերկիւղ· զօրանալ վերստին։ chi pissia, rasciughi. առակ· որ զպար գործեաց, նոյն և կրեացէ զինաս։
Pisciaréllo. Գինի ինչ բացագոյն կարմիր և թոյլ։
Pisciáto, ta. Միզեալ։
Pisciatójo. Կոհակ· միզանոց։ հոմ։ լտ։
Pisciatúra. Միզումն· տես և Pisciaccherą.
Piscina. Աւազան (պրուպատիկեայ։) հաւուց ձկնից ան· լուձկանց։ պատգիանդ· ի՛ե՛ւ։ essere, կամ entrare, կամ esser messo in piscina, ած· լինել 'ի գործ ինչ· միջ յուսկեղ առ գործ ինչ· ունել զոք իւր յառաջագոյնն։ essere nella sua piscina. լինել 'ի պատշաճ տեղւոջ, և 'ի գործ գիպեալ որ։
Píscio, Píscia. Մէզ։ պիպի։
Piscióso, sa. Ցաչեալ, կամ աղտեղեալ միզուս։ pisciósa, լտ· Տես Piscialletto.
* Piscóso, sa. Ձկնալից։
* Piselláio. Պարտէզ ոլեռանց։
Piselléttо, նոմ· Ոլոռն փոքրիկ· ոլոռն մանր։
Piséllo. Ոլոռն։ պիզիլե։
Pisolite, կէ· Ոլոռնաքար, կամ քարաձոյս· (են մանրիկ քարինք, որք ունին զնմանութիւն ինչ ոլեռան, կամ այլ բուսոց։)
Pispigliáre. * Pispíglio. Տես Bisbigliare, Bisbiglio.
* Pispinéllo, նոմ· * Pispíno. Տես Zampilletto, Zampillo.
* Pispissáre, ե· Շշնջել· շշնջիւնս արձակել։ Ձայն ծիծառանց։
Píspola, Pispoléttа, նոմ· Ապտ ինչ արտուտից։
Pissasfálto. Կուպր ինչ· զոր գինեն Մոմեայ արտացոյց։ naturale. Է ապտ ինչ կարաճիւթոյ նորվէգիոյ։
Píssi pissi, աբ· Շշնջիւն։
Písside, կէ· Տուփ որք խորհրդոյն· մանաւանդ։ տուփ· անօթ փոքրիկ· խոռոչ· փորոք։
* Pistacchiáta. Քաղցրաւենիք, կամ շաքարապատրաստ 'ի դամասկեան փստոցոց։
Pistácchio. Փստոց դամասկեան։ չմ քերպէնէ դամասկեան փսպէնդ։ non valere un pistacchio. չարժել և ոչ գանկ մի։
Pistágna. Դիւլակ հանդերձի· քղանց։
Pistagnóne, աբ· յաճախ· Քիչանց մեծ, կամ երկայն։
* Pistilénzia, են· Տես Pestilenzia, են։
Pistílio. Սերմնափակ· (ըստ անկաբանից, է մասն ծաղկին, որ կայ 'ի կեդրոնի նր, և փակէ յինքեան զսերմն։)
Pístola. Ճառագիծ· նամակ։ ֆէրմօյ։
Pistóla. Աւրձանակ· (է կարճ հրացէն ինչ։) էֆէսօվէ։
Pistolése, աբ· Սուսեր ինչ։
* Pistoléssa, գնչ· Նամակ յոռի, կամ անուշ։
Pistolétta, նոմ· Նամակ փոքր· Ճառագիծ հասարաօս։
* Pistolettáta. Հարուած աւրձանակի։
* Pistolétto. Աւրձանակ· էֆէսօվէ։
Pistolótto, յաճախ· Նամակ երկայն։
* Pistóne, աբ· Հրացան ինչ լայն· Մխոց ջրհանի հասուց· (է միջամուխ մակաս ջրհանին։)
Pistóre, աբ, հոմ· լտ· Հացագործ· հացեփաց, հաւցագործ։ կէ։
* Pistrice. Հինչ ինչ ծովային· որոյ առաջ է գլխին և որովայնն գայլոյ։
* Pistríno. Ապտ ինչ նախնեաց։
Pitáffio. Տապանագիր։ ֆէպար էպէտէ։
Pitále, աբ· Կճիճ կարեաց մերկանոյ· աւեղտ։ հասէղ։
Pitétto, ta. Տես Piccolo.
Pitiúsa. Խաղ ինչ։
Pitocsáre, ե· Մուրանալ· փէլէմֆէ։
* Pitocchería. Գծծուխ· կծծուխ։
Pitocchíno, նոմ· Վերարկու ինչ փոքր։
Pitócco. Մուրացիկ· փէլէնճի։ Վերարկու ինչ առնո
Pitóne, աբ· Հարցուկ· վհուկ· որովայնախոս· վհ. ծուխ· դիւթ· գէտ։ ֆալշը· պէյֆաճի։
* Pitonissa, կամ Pitonéssa, կէ· Վհուհի։ (էր պատ. գամսիոս քրմուհի դելփեանն ապողոնի։) Կին հարցուկ· վհուկ· որովայնախոս։
* Pittagóreo, ea. * Pittagórico, ca. Պիւթագորեան։
* Pittagoricaménte, ի· Ըստ պիւթագորեայ։
* Pittagorísta, գէս, աբ· Պիւթագորեան։
Píttima, աբ· Համմունք, (որ պատարեկին) եփեալ ածուիւ գինեաւ, զորս ջերմեալ եդեալ զպատիճ զօրացուցանեն զկենդանական զօրութիւնն· pittima

cordiale . ազ սակ • ժլատ • ագահ . կծծի։
Pítto , ta . բաս փղալատիից • կնկարեալ • նաղաշտ։
Pittóre , ար • * Pittrice , իկ • կնկարիչ • բանվիրեի ։
* Pittorescaménte , ակ • Ձևրեին նկարչի • նկարաս ։
Pittorésco , ca . Կնկարչական • նկարչի • նկարաս ։
Pittúra . Կնկարչութիւն • նաղաշտութիւն • նկար ։ նաղաշ ։

Pitturáccia , ցեղ • Կնկար յոռի , կամ անպատճառ ։
* Pitturáre , ել • Կնկարել ։
Pituíta , բառ լատ • Մաղաս • պղեղմ • պղվիկ ։
Pituitário , ia . Մաղասական (բառից ուղղյն ։)
Pituitóso , sa . Մաղասային • մաղասուռ • պղեղմուռ • պղիմէռ ։ umor pituitoso . Տես Pituíta .
Più , այ , և ակ • Աճաւել • յոյժ • կարի • աւելի • ևս ։ լաւ • վեպի • էէ ։ più bello . գեղեցիկ յոյժ • գեղեցկագոյն ։ più ad alto . ևս բարձրագոյն ։ più sovente . յճախագոյն ։ più che . քան • առաւել ։ քեպի ։ il più . բազումք • շատք • ամենի մեծի մասին ։ il più degli uomini . բազումք ի մարդկանէ • յոլովք ։ come il più le femmine fanno . ոյգ իբր ի բազումս , կամ յոլովակի առնեն կանայք ։ per lo più . իբր ի բազումս • յոլովակի • ամենի մեծի մասին • ընդ մեպաս։ Più . Ի յորելի ի գոյականս , նշանակէ բազում • յոլով ։ լաւ ։ più giorni աւուրս բազմս ։ i più , կամ le più . բազումք • շատք • լաւք ։ più che per uno particolare . կամ più che sia possibile . առաւել ք զկալ անձին ։ la metà più . կիսով չափ աւելի ։ più di tutti . ք զամենս ։ che più? զինչ ևս։ զի՞ ևս ։ e ciocchè è più . և որ մեծն է ։ più che tanto . յոյժ • կարի ։ լաւ ։ più fa , ակ • ի վաղուց ։ լաւիսն պէրի ։ a più a più ; più che più . ևս ք զևս • առաւել ք զառաւել ։ էէ ։ a più potere . ամենայն գոլոյ • ամ կարի ։ գոպիւնձէ ։ a più non posso . կամ come potrò il più . քան կարի իմանալ • եամ ձգտելի ։ al più , կամ al più al più , կամ al più alto . առ առաւելն • և ի ի առելին ևս ։ լաւ ։ Di più . Ածել առաջ • աւելի ։ արեք ։ գայբ ։ ևս ։ գալձել • և ևս • և գալձել ։ ծնոյ գայս ։ պղնդան ծարէ ։ da più , այ ինձ առ • արագ • արագագոյն • գոյաւոր ։ էէ ։ պաէլը ։ էլա ։ էարէիսն ։ esser da più di tutti . առաւելել , գերազանցել , գանցանել զամենեսեան • վէրնել վէհագոյն , գեր ի վերոյգոյիցն ։ հէէիսէ աբր յաւ ։ le più volte ; il più delle volte . բազմ անգամ • յոլովակի ։ լաւ էկէա ։ più d' una volta . կրկին և կրկին • առեալ ։ յաճախ ։

Piva . Տես Cornamusa .
Piviále , ար • Շուրջան • նախորդ ։
Piviére , ար • Վիճակ , կամ ծեմ ժողովրդապետի ։ ծառայն ինչ Հայեի ։
Piúma . Մանրիկ , կամ փափկիկ փետուր • փետուր ։ գաղ քիչիս ։ անկոլին փետրակից • փոխ • մեղ ։ քիչ • գէլ ։ տես և Piumino . Piume amorose , կամ di desiderio , ևն։ ճմեք սիրոյ , կամ փափաքանաց ։ le oziose piume . փետրակից անկողնիք , կամ քաղցք գաղարկանաց ։
Piumáccio , Piumaccétto . Տես Pimaccio , ևն ։
Piumacciuólo . Բարձիկ ։ բարձիկ վիրաց • բարձիկ երակին • (է այն զոր վիրաբոյժք դնեն ի վէր երակին ' յետ երակահատութեան ։)
Piumáta . փետրոտք , կամ գնատակ ինչ կազմել ' ի փետրոց ' որով սրբեն զկոկորդ ճռչոց ։ Ըստ փետրոտք ինչ , զոր ձիապատմիչք վարեն ' ի ձեռն ձիոյն ' ի վազել դհասուն ին հրեշտ ' ի գլխոյն ։
Piumáto , ta . * Piumóso , sa . փետրակից • փետրոտ • զարդ ։
Piumíno . Ջարդ ինչ գլխոյ կանանց , յորմէ ' ի փետրոց , կամ յականց ։

* Pívo . Բազմած • իջեալ • տապիաւոր ։
Piuólo . Ութ • երիվ • ձիւն : porre , կամ mettere , կամ tenere a piuolo . առակ • առ ուռեք տապալ յոյժ • ուռնել , կամ արգելուլ զոք , յատպաղել ։ stare a piuolo • տապալ ք զարժանն ։ Տես և Pinco . Scala a piuoli . Շարժական սանդուղք ։
Più , préstо , Più tósto , Piuttósto , ակ • Յաւէտ • մանաւանդ • առաւել • քան ։ հապառատ • իւէն • պիտի ։
* Piuvicáre , ևն • Տես Pubblicare , ևն ։
Pízza , Ուղղ ինչ կերակրոյ . կամ պլակունդոյ ։
Pizzagallína . Տունկ ինչ , որոյ տերևք նման են ագ կանչագ միան • կոշի և Alsine ։
Pizzicágnolo . Նպաւոտաճառ • պաճուճ ։
Pizzicánte , ակ • Մարմնավնասիչ ։
* Pizzicaquestiónі , ար • Կռռասէր • վիճասէր ։
Pizzicáre , ռ • Կացահարել • փռալասել • կտել • կտիլ տել • ասամի կրամիլել • ևիպիպել • հարկանել կամ խոյլել (զերգան ։) և • Մարմնել • ևիպիպել • grattare , dove pizzica altrui . առակ • խօսել ի քոյ ուրուք • զինքեան ուռնել • mi pizzicano le mani . կամ te pizzicano le reni . փոքր մեա են և գան հարիւր զերգ ։ pizzicare di checchessia . ուռնել առակ ինչ d'eresia . ուռնել նշմարանս ինչ հերետիկոսաբ . ուռնել ի հերետիկոսաբ ։ questo discorso pizzica d' antico . այս ճառ ունի ինչ ոմ հնութ ։
* Pizzicarólo . * Pizzicaruólo . Տես Pizzicagnolo .
Pizzicáta . Բաղխումն նուագարանի ։ * Ընգրկելոյն ինչ մանրիկ ։
* Pizzicáto , ta . Կոցեալ • կոցաշարեալ • ևն ։
* Pizzicheruólo . Տես Pizzicagnolo .
Pízzico . Մրչափ ինչ հնար է առնուլ ծայրիւք հնպեցուածք մատանց • զոյզն ինչ (ազ , ոտից , ևն ։) պիտ ազ ։ կիս • կառճած • առակի ' կրամիլ ։ ևիպիպ ։
Pizzicóre , ար • Մարմնալ • մարմնալուն ։ ևիպիպ ։
* Pizzicotáta . Կառճած • առակի ' կրամիլ ։ ևիպիպ ։
Pizzicótto . Տես Pizzico ։
* Pizzócchero . Տես Pinzocchero .

P L

Placábile , ի • Հաշտելի • զիւրահաշտ • ողորմելի ։ l' anno placabile del Signore . ամ ծնորհից • ամ յոբելեան ։
Placabilménte , ակ • Հաղորմելի ։
Placamento . Հաշտումն • յանձուցումն ։
Placáre , ռ • Յանձուցանել • զիջուցանել • հաշտել • անկել • հանդարտացուցանել ։ հարբել հոգ ելիմի • ատել ելիմի • ևնիպիպ ։ Placársi , յ . Յանձուցել • զիջանիլ , ևն ։
Placáto , ta . Placatíssimo , ma . Յանձուցիչ , ևն ։
* Placatóre , ար • Յանձուցիչ • հաշտարար ։
Placazióne , իկ • Հաշտումն • հանդարտումն • խաղաղումն ։
Placébo . Բառ լատ • andare a placebo , cantar placebo , ևն • Հաճել զոք կամ զիմաս ուրուք • շոգալ • փաղաքշել • զիջանել ։
Placenta . Պլակունդ • (է կակուղ զանգուած ինչ մայ յարգանդի • և է մասն ալսին , և նպաստ ի մանուկ պարարել զմորդ առնինս) Պլակինդ • (է մսոյմն ինչ զետեղեալ ի սերմանս , և ի թաղանդս պտղոց , որ անուանք մատակարարք ենչ ։)
Placidaménte , Placidissimaménte . Հանդարտաբար • խաղաղաբար • քաղցր • քաղցրագոյն • մեղմով • ասեաբ • ևաբ ։
Placidézza , Placidità . Հանդարտութիւն • խաղաղութիւն • քաղցրութիւն • հեզութիւն • ասեաբութիւն • մեղմութիւն ։
Plácido , da . Placidíssimo , ma . Հանդարտ • խաղաղ •

պաղ · քաղցր · հեղ · պղտորաձայն է ասէին · ասիսի · հլամիմ :

* Plácito . Համձայնք · կամք : * Ակտ · գաս : a placito . ըստ կամս · ըստ հաճոյս :

Plága . Բառ լատ · Կլիմայ · գօտի · գաւառ · կողմն :

* Plagiário . Մարդավաստակ · մարդագող · գող մարդկաց · բանաքաղ · սերմնանաքաղ · (յորմէ գողացեալ գրանս այլոց՝ սերմնանէ անձին :)

* Plágio . Մարդավաստակութիւն : գանձ քաղուելի · սերմնանաքաղութիւն :

Planetário, ia . Մոլորակեան :

Planimetría . Մակարդակաչափութիւն · (է արհեստ չափելոյ զմակարդակ մակերեւոյթս :)

Planisfério . Մակարդակագունա · տափարձունա · (է երկրագունա գծեալ՝ ի մակարդակի :)

Plantáre , ս · Ի փոքրիկ միան ինչ ձգտիլ տալն :

Plantário . Բառ լատ · Տնկուած · անմարկութիւն :

Plásma . Դահանակ · (է ակն ինչ կանանչագոյն, և իբր ի բշխն գոնի՝ ի վէր նիշս սեաս , կամ սպիտակ , և կիմ կարմիր · կոչի և Prassio , և Prasma .)

* Plasmáre , ս · Ստեղծել · կերտաբանել :

* Plasmazióne , իգ · Ստեղծուածն · արարչութիւն :

* Plástica . * Plástice , իգ · Քրտուիլ · կաւագործութիւն :

* Plasticáre , ս · Ստեղծանել անօթս :

* Plásticáto , ta . Ստեղծեալ՝ ի կաւոյ · խեցեղէն :

* Plasticaróre , ար · Քրտուս · կաւագործ :

* Plavanétto , նոմ · Սօս փոքր :

Plátano . Սօս , տօսի : Ընտ · ընտ պտղոյ :

Platéa . Յատակ չինուածոց : * Յատակ , կիմ հրապարակ (ուր ժողովուրդք կան իրենին :)

* Platonicaménte , ի · Լատն պղատոնի :

Platina . Փայտինայ · կամ ոսկի սպիտակ · (է հանք ինչ նոպատիւս և ազնիւ ոսկի զոսկի · բայց սպիտակ երբեմն զարծաթի :)

Platónico, ca . ածն , և գոյ · Պղատոնեան · պղատոնական :

Platonicísmo . Platonísmo . Պղատոնեան իմաստասիրութիւն , կամ գործոց :

Plaudénte , ած · Որ ծափս հարկանէ · գովիչ :

* Plausíbile , ած · Որ երևի գովելի · կամ ընդունելի · հաւանական :

* Plausibilità . Երևոյթ գովելի , կամ հաճելի :

* Plausibilménte , ի · Գովութեամբ · գովելի իմն :

Pláuso . Տես Applauso .

Pláustro . Բառ լատ · Սայլ · կառք :

Plautinísmo . Որ պղաւտոսեան :

Plebáglia , էգ · Խառնիճաղանճ խաժամուժ ամբոխս պղտիճ :

Plébe , ար · Ժողովուրդս սակաւս · ռամիկ · հպատ · ճահիճ հոգի :

Plebeáccio , ած , և գոյ , ար · Ցածր սոսկական · յետին · որ ի խաժամուժ ամբոխին :

Plebejaménte , ած · Որ զռամիկ · իբրև զսոսկականս :

* Plebeísmo . Ըղձանակ , կամ ոճ ռամկական :

Plebéo , éa . Plebéjo , ja . ած , և գոյ · Ռամկական · սոսկական · ժողովրդական · պլեպէս : plebejo . նուաստ · անարգ · արհամարհ · հասարակ կամ պղտիճ · պղտիճ :

* Plebiscíto . Օրինք եդեալ՝ ի ժողովրդենէ · օրինք ժողովրդական :

* Plejiadi , իգ · յոգ · Gallinelle . Տես Pliade .

Plémpa , ար · Կաւակ ինչ ձկնորսաց :

* Plenariaménte , ի · Լրիւ · լիով · Ընդհանրապէս :

Plenário , ia . Որ · լրատարած · ընդարձակ : indulgenza plenaria . ներողութիւն լիակատար :

Plenilúnio . Լրումն լուսնի · լրացեալ լրացեր փուլս :

* Plenipoténza . Հրամանակալութիւն : (է լիակատար իշխանութիւն , կիմ ընդարձակ , և բացարձակ կարողութիւն ընորհեալ ումեք յիշխանէն՝ ի գլխաւորել ինչ :) Որ պետէն · խնդրելոյ :

* Plenipotenziário . Հրամանակալ · (է լիակատար հրամանաւոր կիմ գործակալ :) պետաբար հպետէսի :

Plenitúdine , իգ · Լիութիւն · լրութիւն :

Pleonásmo . Բառ յոն · Ընդլայնաբանութիւն առ լորդաբանութիւն · (է յաճախութիւն նոյնանշան բառից :)

Plésso . Հիւսուածք (բառս Հայոց կոչեն մի մեանս :)

Pletóra . Առատութիւն արեան և հիւթոց :

Pletórico , ca . Առատացեալ արեամբ և հիւթովք :

Pléttro . Բառ լատ · Կնդնդոց · եղանակ :

Pleura . Ծոնրամաշկ · (է մաշկ ինչ պատեալ՝ ի ներքոյ կողսն զկրծամիջս լանջացն ·)

Pleurisía . Pleurítide , իգ · Ձգտացաւութիւն · կշտացաւ : ասթմեան :

Pleurítico , ca . Կշտացաւ · ախտացեալ կշտացաւով :

Plíade , իգ · Բազմաստեղք : ռամիկ բառք · կամ բազմաք : եօթեր :

Plíca . Փխախտիճք · (է ախտ ինչ՝ որով խուճապեալ հիւթոյ այնպէս պատուտին զմիմեանս , մինչ չի հնար օդոյն՝ և՝ ի խուզելն՝ ելանել արիւն :)

Plíco . Ծռար թղթոյ , կամ նամակաց : փեթիթ :

* Plintíte , ար · Ազգ ինչ պղպեղի :

* Plínto . Խարխիս , կամ պատուանդան սեան : հօյլ և Zoccolo , և Dado .

Plója . Անձրև : ընտիք :

Ploráre , ս · Բառ լատ · Plóro . ա , Piángere , և Pianto .

Plúmbeo , ea . Բառ լատ · Կապարեայ :

Plurále , ած · Յոգնական · յոգնակի : Ձեմ :

Pluralità , - táde , - táte , իգ · Բազմապատկութիւն · բազմութիւն · յոգովութիւն : յոգնոտ :

* Pluralizzáto , ta . Առեալ՝ ի յոգնականն · արարեալ յոգնակի :

Pluralménte , ի · Ի յոգնականն · յոգնակի :

* Pluviále , ած · Անձրևային :

* Plúvio , ia . Բառ լատ · Տես Piovoso .

PN

PNeuma . Ընչիք օդ :
Pneumático , ca . Ընչեղոյդ (մեքենայ :)

Pneumatocéle , իգ · Ի ազգ ինչ փշտամկութիւն գոյացեալ՝ ի փքոյ · կոչի և Ernia ventosa .

Pneumatología . Հոգեբանութիւն · ձառ գիտութեան հակաց :

Pneumatósi , իգ · Փքացուածն · (է այսպէս առանձինն գոյացեալ՝ ի փքոյ :)

Pneumónico , ca . Թոքային · օգտակար թոքոց :

Pnigite , իգ · Բառ ինչ խաչային , որ գիտեալ՝ ի լեզուն մանանոյ , և կախել՝ ի վզի :

PO

PO' . Տես Poco .
Poána . Ցածուն ինչ յատկութիւն :
* Pocánza . Տես Pochezza .
* Póccia . * Pocciáre . Տես Poppa , Poppare .
* Poción , ար , յոգն · Սպինք մեծ :
* Poccióso , sa . Ստեղծասպինք · գիրապարար :
Pochettíno , Pochétto . Նակաւիկ ինչ · սակաւ ինչ գոյդն ինչ : պէս պէս · ապաշտ : նա՝ և՝ փոքր մի · սակաւ մի : իբրեւ ոչ յարի՝ ի սուս և մանակ Un .
Pochézza . Նակաւութիւն · նուազութիւն · պակասութիւն :
Pochíno . Տես Pochetto .
Póco , գոյ · Նակաւն · նուազն : ոչ չէ : del poco այս poco . ասել · ի միոր առ ըստ գոյին · ըստ սակաւ գոյնն և ասս

և սակաւ. է վայր սրկկիր = molti pochi fanno un assai. առած. բազում սակաւք՝ առնեն գործ։
Póco, ի. Pochíssimo, ma. Սակաւ. սակաւիկ. սակաւ յոյժ = un poco. սակաւ ինչ. սակաւ մի. a poco a poco, կամ a poco insieme, ի. առ սակաւ սակաւ. փոքր փոքր = սղոյ սղոյ։ Poco anzi, կամ poco innanzi, ի. Փոքր մի յառաջ. սակաւ մի յառաջ. այժմ իսկ. արդ եւս. արդ իսկ = ինձին. պիտ ու եղիցի։ Poco davanti; poco fa; poco tempo fa; poco tempo passato, ի. Նոյն ինքն. poco stante, ի. յեւս սակաւուց. փոքր մի յետոյ. այժմ իսկ. ընդ պիտ ու օրդւոյ = a poco prezzo, ի. տրիւ յապինո. ոճաւոր = tenersi a poco di fare. փոքր միւս եւս. ոչ եւս ժուժել՝ ի գործել ինչ = di poco. փոքր մի յառաջ. արդ եւս = ինձին. էսէնչպես = սակաւ = ու։ da poco. տես Dappoco. Da poco fa in quà, կամ da poco in quà, ի. ոչ քանի ժամս ետուին. զարդիս. այժմ իսկ. այն ինչ = ինձինչպես = ինձին = per poco, ի. սակաւ = in poco d' ora, ի. ի սուղ ժամի = di poco fallò, կամ di poco maneò, che... փոքր միւս եւս և = ու գայլ ի։
Póco, ca, adv. Pochíssimo, ma. Սակաւ. նուազ = ու։ esser poco. լինել վախ մարդիկ, կամ կծծի, ագահ։ poco sole. օր տարաժամեալ = poco albergo. իջևան փոքր։
Pocofila, իտ. ծաղր՝. Աղմիա, պարկասպիա (կին)։
Pocolíno, նոմ. գր. և ի. Սակաւ ինչ. ոմն մի. պիղատ։
* Póculo, իտ. լատ. Տես Pozione.
Podágra. Ոտանառութիւն. Ոտիրիս.
Podágrico, ca: Podagróso, sa. Ոտանառու. պատաղ. բոս = ոտիրիկեալ։
* Podáre, ևձ. Տես Potare, ևձ։
* Poderáccio, ինչ. Յոռի իշխանութ։
Podére, ար. կար. կարողութիւն. իշխանութիւն. գոպրկի. հոպի = a podere, ի. առ ձեռամբ. ըստ կարի = Կալաճեաց. գնուին. վիճակ անդաղ։ ընկենուիլ = fare a' lascia poderè. գործել վեր՝ ի վերոյ, անհնգամբ։ egli ha fatto lascia poderi, առած. ոչ եւս կալէ մէջ առնել՝ ի առնուն յայն վէմ իւրոյ խակապրծութեց։
Poderétto, Poderíno. Փոքր կալուճած, կամ վիճակ։
* Poderóne, ար. յաճախ. կալուճած ընարձակ։
Poderosaménte, ի. Ուժգին. առատաձեռն. քաջութեամբ. գեաւքի ինչ. ինչ։
Poderóso, sa. Poderosíssimo, ma. Զօրեղ. հզօր. զգաւոր. քաջ. գօրաւոր. բանական. յաղթող։ ընտանի, կամ բազմաձեռն (ստուար) ծանր (զօրաւոր) կտ։
Poderúzzo. Տես Poderetto.
Podestà, - táde, - táte, իտ. կարողութիւն. իշխանութիւն. գեաւքի. գեաւքեան = venire in podestà d' altrui. անկանիլ ընդ ձեռամբ ուրուք = Podestà. Հրեշտակն. կամ կառավար. ոստիկան. կամ դատաւոր. առաջնորդ. պապին. կալի. տէր պաշտօն։
Podestádi, Podestáti, ար. յտ. Պետութիւն. (ի միոն ի գաւառս հրէից առաջնորդ։)
Podestería. Հրեշտութիւն. (ի ոչ ինչ իշխանութեան.) կառավարութիւն, և կամ դատաւորութիւն. Վիճակ կամ երկիր հրեշտութեան. Ապարանք հրեշտութեան. Կառավարական իշխանութիւն հրեշտութեան։
Podestéssa. Կին հրեշտութեան։
* Pódice, ար. Սրբան. վայրաբկու։
Poéma, ար. Քերթուած. քերթութիւն. բանաստեղծութիւն. փոխակ. ընդ։
Poemétto, նոմ. Հատուած քերթուած։
Poesía. Բանաստեղծութիւն և ասացուածք. տես և Poema.
Poéta, ար. Բանաստեղծ. քերթող. հագնեղբայր. ասացող։
Poetáccio, ինչ. Բանաստեղծ անհնոնի, անհնութեամբ։
Poetána, իտ. ծաղրական. Բանաստեղծութիւն։

Poetánte, ար. Քերթող. տաղաչափ. բանաստեղծ։
Poetáre, ի. Բանաստեղծել. տաղել. ոտանաւորել. հագնեղբայրել։ Poetársi, յ. Ընծուել գայլմանակ բանաստեղծութեամբ։
* Poetástro, պեղծ. Բանաստեղծ անհնոնի։
Poeteggiáre. * Poetezzáre. Տես Poetare.
Poetésco, ca. Poético, ca. Բանաստեղծական։
Poetéssa, իտ. Բանաստեղծուհի. քերթողուհի։
Poetevolménte, ի. Բանաստեղծօրէն։
Poética. Բանաստեղծութիւն. արհեստ բանաստեղծութեան = ստորոգ. գիրք ուսուցիչ բանաստեղծութեան։
Poeticaménte, ի. Բանաստեղծօրէն = ստոյգ պատ։
* Poeticáre. Տես Poetare.
* Poeticáto. Ընծուն, կամ պատուիրանաստեղծութիւն։
* Poeticheria. Բանաստեղծական. ելեւնակ, կամ յատկութիւն։
Poético, գր. Գիմեական. ուսուցիչ բանաստեղծութեան. բանաստեղծ։
Poético, ca, adv. * Poetichíssimo, ma. Բանաստեղծական։
Poetíno, նոմ. Բանաստեղծ փոքր, անհնոնի։
* Poetizzánte, ի. Տաղաչափ։
Poetizzáre. Տես Poetare.
* Poetóne, ար. Բանաստեղծ անհնոնի. քաջ տաղաչափ։
* Poétria. Տես Poetica.
Poetúzzo. Բանաստեղծ անհնոնի, անհնութեամբ։
* Poffáre il Cielo, Poffáre il mondo. Ի՛ զմայրս. Ֆուֆ. Ֆաֆ. ոմ. պանդխտեցայս։
Poggerélo, Poggettíno, Poggéttò. Բլրակ։
Póggia. Պարան կապարձ յանկոլմնեան ծայր առաջագասաւակալին։ Ընկոյն նաւուն։ ֆօճա։
Poggiánte, ի. Ելօղ. որ ելանէ՝ ի վեր։
Poggiáre, ե. Ելանել. ելանել՝ ի վեր։ ետոտը ընդմէջ։ ամբառնալ. վերանալ։ նաւել յանկոլմն հովմով։ Տես և Appoggiare.
Pöggiáto, ta. Ելեալ. յեցեալ. հաստատեալ։
Póggio. Լեառն. բլուր. զառ՝ ի վեր։ բարձրաձան, գագ. պայր. ինքն։
Poggiolíno, Poggiuóla, նոմ. Բլրակ. պայրակ։
* Poggiuólo. Տես Balaustrata, Spalletta. Պատգամ, կամ բարձրաւանդակ. գանգիրք. ինքն։
Pogonia. Գիսաւոր աստղ ինչ մօրուսաւոր։
Pói, ի. Յետոյ. ապա. ընդ։ ածդրա Di poi; Di poi; Di po'; Da poi. Նոյն են։ Di poi chè. տես Dappoichè. Poi, ոմանցուկ յառաջոյ գործ՝ լինի անուն, և նշանակէ՝ Յետնոյն. երկրորդիւ։ ածդրա՝ po' poi, ի վախճանի. հուսկ յետոյ։ Poi. Վերջիհան. զի։
Pói, նխ. Խնդրէ գրա՝. Յետ. զինի։ ածդրա։ In poi. նխ. Խնդրէ ելոյ՝. Ելոյ ի։ Տարբ. գոյբ։ da uno in poi. բազ ի միոյն։ Di poi, նխ. Խնդրէ ընծա՝. Յետ ածդրա։
Poichè, ի. Յորմէհետէ. քանզի. իբր զի։ ընդմէջ։
Póla. Տես Mulacchia.
Polácra. Նաւ ինչ մեծ բեռնաբարձ։
Poláre, ի. Բեւեռական (աստղ. կամ երկիր։)
Polédro. * Poledríno, Poledrúccio. Տես Puledro.
Poléggio. Տես Pileggio, և Puleggio.
Polémica. Վիճաբանական ճառագանութիւն. (ի միոն ճառագանութեամբ, որ ճառէ գհակառակառուեց, և զառարկութեց հերետիկոսաց։)
Polémico, ca. Վիճաբանական։ Ուսուցիչ վիճաբանական ճառագանութեամբ. որ կոչի և Controversista.

Polenrónia . Տունկ ինչ . բերդ ծաղիկ վարդանման :
Polemoscópio . Խառատագիտակ . (է գիտակ խոտորնակ՝ ի նկատել զառարկայս ոյք չեն հանդիպակաց ական :)
Poléna . Բաս Նաւարկաց . Տես Tagliamare .
Polénta . * Polénda . Փոխինդ . (է խիւս յաչերէն չաղանակի , կիմ եգ խտացացրենոյ :)
Poliantea . Հազմածաղիկ , կիմ ծաղկաքաղ . (է հաւաքումն բազմ ի նիւթոց այլազնական կարգաւ :)
Poliarchía . Հազմաւորութիւն . բազմիշխանութիւն :
Poliárchico , ca . Հազմաւորական ,
Poliédro . Հազմանեաս , կիմ բազմադիմի . (է մարմին երկրաչափական ունօղ բազմ դիմաց :) .
Poligamía . Հազմակնութիւն :
Polígamo . Հազմակին . որ ունի բազմ կանայս :
Poliglótto , ta . Հազմալեզուական . բազմալեզու : Poliglótta , գոյ . Հազմալեզուական եռաչուիչ : Poliglotta . Հազգաբարբառ Տեղւոյն ինչ հնդկաց :
Polígono , գոյ . Ի նոսա ինչ առարհամ. առաւգաբան՝ ի՛ Հազմանկիւն . կոչի և Correggiuola , և Centonodi .) Հազմանկիւն . (է մակարդակ և բազմակողմեան ձև ինչ երկրաչափական :)
Polígono , na , աց . Բազմանկիւնի :
Poligráfico , ca . Յոգնագիծ . բազմագիծ (ձև :)
Polígrafo . Հազմագիր մատենագիր . յաճախապատառաւմ. բազմագիտ :
Polinómio , գոյ . Հազմանաչխ , կիմ բազմանդամ . (է աշխարհական քանակութ բազկացեալ ի բազմ եզեցաց յօգնէրոց՝ ի միասին նշանաւ յատկանի կիմ բազմանուն :)
Pólio , Canutola . Ի նոսա ինչ Թաւամաղ :
Polipétalo , la . Հազմաաթերթ , կիմ բազմաթերթի , կիմ բազկ (ծաղկի :) գոհիկ (ընկեր :)
Pólipo . Պողիպոդ . (է նոսա ինչ ածեցեալ ի ներքս անդ ի ռնգունս :) Պողիպոդ . (է ազգ ինչ ծովային ձըկանց :) ընդեղէր : Պողիպոդ . (է և ազդ ինչ բազմատեսակ չարչային պարանգելի ժամանակաց :)
Polipódio . Պողիպոդ . (է նոսա ինչ ածեցեալ երբ ի բազմ ի վէր կաղնւոյ . վէղ կոչի և Polipodio quercino . Պողիպոդ կաղնւոյ :) .
Polipóso , sa . Պոլիպոդական . պոլիպոդեան .
Políre . * Politaménte . Տես Pulire . եև . .
Polispasto , կիմ Taglia . Հազմաձգամարտ . (է բազմանուն ինչ Հաճարտակաց՝ որով բազմապատիկ չարժիչ կարողութեին ի համեմատութ հնչեցուածոյ ղեկուին :) ընդեղէր հոգածու :
Polisíllabo , ba . Հազմավանկ :
Politeísmo . Հազմաստուած . աղանդ բազմածոյց :
Politeísta , աբ . * Politeo , Հազմաստուածաբանէրկոյ :
Politézza . Տես Pulitezza .
Política . Հազաքավարութիւն . կիմ աշխարհավարութիւն . (է աբհեաս կառավարչոյ զհոգեբրութիւնս և զժողովուրդս :) գործարքէրէ : Գիրք բազաքավարութեան , կիմ քազաքականութիւն : Հազաքավարուի , կիմ քազաքականուել . (է և ծանօթանուի քազաքական իրաւանց և նիւթոց .) * Խորագիտութիւն . (է ձարպկութիւն ի հնարել իւրաւորութիւն :)
Politicaménte , հ . Հազաքականութիւն . քազաքավարութիւն . քազաքականօրէն . քազաքայնաբար . * Ճարպկութիւն . խորագիտութիւն . աշալրկութիւն .
* Policástro , գոյ . Ցոռի աշխարհավար . վատավար քազաքավար
Político , գոյ . Հազաքավար , կիմ աշխարհավար . (Ի այր կառավարութեան :) գործարար
Político , ca , գոյ . և աց . Հազաքավար . քազաքական : * Խորագէտ . Ճարպկի . աշալրկ . զիտուն . հոգնական : աւբ ինչ . ատելի :
* Politicóne , հ . յաճախ . Հազաքավար երևելի .
Políto , ta . * Politúra , եև . Տես Pulito , եև .
Politrico . Խոտ ինչ :
Pólizza . Ցիրկեակ . կիմ քարթ . քարտէզ . պիտակ . գօրէիա . ընկերք . Pólizza di cárico . Քարտէզ , կիմ պիտակ վաճառուց . (է Ցիտղի յայտարարական հանգամանից վաճառուց բանաւորից՝ ի նոսա ինչ դրեալ յատկացողն առ որ առաքի :) non poter le polizze . ոճ ասի . լինել անաբ , վատառողջ :
Polizzétta , Polizzína , Polizzíno , նոճ . Փոքրիկ ցիրկեակ . կիմ քարտէզ . պիտակ փոքր :
Polizzótto , յաճախ . Ցիրկեակ . պիտակ . քարտէզ :
Pólla . Աղքերական . սակաւ Լոյս . երակ Լոյս :
Pollájo . Հաւանոց : փերթ : cascar dí pollajo . առակ . մեռանիլ : ցիշոտառանալ : star bene a pollajo . անձին դիւրել . վայելել ի բարօրութ : tenere i piedi a pollajo . ի նոսոյիլ յեղուցանիլ զոտան : essere , կիմ andare a pollajo . լինել կիմ երթալ ի քուն :
Pollajólo , Pollajuólo . Հաւավաճառ . խանդփճառ .
Pollajóne , աբ . յաճախ . Հաւանոց մեծ :
Polláme , աբ . Հաւք . ապրուրակք : խանդփք :
Pollánca , նփ . Ձագ հնդկահաւաձինք խանդաղաց խալաղ :
Pollanchétta , նփ . Փոքրիկ ձագ հնդկահաւու :
Polláre , ւ . Ընձիւղել . բողբոջել : ծիւնանիել : բղխել : լցմամ :
Pollastrélla , Pollastríno , na . Վառեակ փոքրիկ . փոքր սքաղաղ : գնուիկ ելեւէջ :
Pollastriére , աբ . Ruffiáno . կաւաս .
Pollástro , ra . Վառեակ . հաւ փոքր . ձագ հաւու : գնուիկ :
* Pollastronáccio , պեղծ . Վառեակ յոռի : անմիտ .
Pollastróne , աբ , յաճախ . Վառեակ մեծ , պարարտակ : սեռիկ ելեւէջ : պատանի անփորձ . մանուկ նորահաս :
* Pollastrótto , աբ . Վառեակ փոքրիկ . անմիտ . միամիտ .
Pollébbro , Բաս ասի . Աչք անպիտան . վատ .
Pollèria . Հաւարան . վաճառանոց հաւու : խանդփ պատրաստ :
Pollézzola . Փափկիկ կաղապր կիմ ծիլ բողբոջից :
Pólljice , աբ . Բոյլ . բեռամատն . պալ պարմատ : d' un pollice . բեռամատի :
Pollína . Աղբ հաւու : խանդփ պեաս :
Pollináro , Pollajuólo . Հաւավաճառ . խանդփճառ :
Pollíno , na , աց . Հաւու (ոչխր .) Pollíno , գոյ . Ի. Ջինչ կիմ ուիչ ընդնոց :
Póllo . Հաւ . ազգապատ . մարմ . վառեակ . ձագ հաւու : խանդփ հասոյ ելեւէջ . ձագ . հօդուն . կոզմակ . մրտրուկ : նաւրուս : conoscere , chi sono i suoi polli . Ճանաչել զգաբս ծանօթանիցն , կիմ իւրայոցն : essere , կիմ stare a pollo pesto . կիմ mangiar pollo pesto . ախտանալ ի հոգի կիմ ի մարմին : pigliare il pollo senza pestare . լինել քաջառողջ . ոսանել առ հնոյժամանէ . portar polli , առնել հաւատուրս : andar a dar beccare a' polli . մեռանիլ :
Polloncéllo , նաձապ . Ընձիւղ փափկիկ :
Pollóne , աբ . Ընձիւղ ծառոյ . բողբոջ : ծիւնիկ :
Pollúce , աբ . Պոլիտեւկիս , կիմ պոլլուքս . (է մեռեալ յայ ինչ , որ կոչի և Fuoco di Sant' Elmo .)
* Polluto , ta . Պղծեալ . չաղախեալ . աղտեղեալ :
Polluzióne , նփ . Պղծուիլ . գինուիլ (մարմնոյ .) երազ զաւրուծուիլ : ջիւխիւանելիւ : աղտեղուիլ . զաղբուիլ . չաղախուիլ :
Polmentário . Ընօճ ինչ նեղաբերան :
Polmonáre , հ . Թոքային . Թոքոց :
Polmonária . Խոտ ինչ ծանկային օգտակար Թոքոց :
Polmoncéllo , նաձ . Թոք փոքր .
Polmóne , աբ . Թոք : ած ջինչ :
* Polmonéa , Peripneumonía . Թոքաշէուիւ : ած ջինչ ի ծրպագ :

Polmóne Maríno, աբ. Ծովամեղաձկան ձուկ ծովային ձագ: պեչինիկ բհնաբոյծ: պեչինիկ անասը: կոշի և Potta marina, կամ di mare, Ortica marina.

Pólo, Póli. Բևեռագ: (են երկու ծայրք առանցքին՝ զորոնք հոլովի գունատ:) գոնեայ: ի մագնիսեան՝ բևեռագ կոչին այն կէտք որ յորս առաւելագոյն ի գործ արկանել ղզօրութիւն իւր:

Polografía. Բևեռագրութիւն: (է աստղաբաշխական գծագրութիւն երկնից:)

Pólpa. Միս: միս: (է միս անասնոյ, և անձաթոյ:) գոյա էն: կենդանի էն: միս պտղոց: էն: Միսք սրտին: պալարք:

Polpáccio. Միսք սրտնից: պալարք:

Polpacciúto, ta. Տես Polputo.

Polpastréllo. Միսք մատին: (է յետակողմեան մասս մատն մատին ի վերջին յօդուածոյն միջև ցծայրն:)

Polpétta. Ի կերակուր կազմել ի մանրածաղ Միսք բին, և յայլ նիւթոց: կնօփք:

Pólpo. Պողիպոդ: (է ձուկն ինչ անձեռք, անոտք, և բազմոտանի:) ըհնաֆօթ:

Polpóso, sa. Տես Polputo:

Polputaménte, ած: Մսալից: բարեկերպիկ: բարեկրութիւն:

Polpúto, ta. Մսուտ: մսալից: Միսքաշէն: պալարուտ: էնէի: զօրեղ (գինի:) գովէնէի:

Polseggiaménto. Չարկուճած երակի:

Polsétto. Պարանչան:

Pólso. Չարկ շնչառութեան: նապ: նավ: շնչառակ: զարկ բազկին: (է տեղին ուր բժիշկք զնոնեն զերակին:) toccar il polso a qualcheduno. զննել զերակ ուրուք: նավը պահել: toccare il polso a checchessia. զննել կամ փորձել զղորութիւն: toccare il polso al governo, al lione, al marzocco, եւն. խառնիլ, կամ կցորդիլ ի գործ կառավարուն ազգութեան: Չօրութիւն: կարողութիւն: ազդեցութիւն: գովէնի: mercante di buon polso. վաճառականի փորձառ: senza batter polso. յանկարծ ըստ ոչնչի:

Pólta. Տես Polenta.

Poltíglia. Խիւս: գայլակ: մալիչ: սիրմ: սիրմ ապուր: ցեղ քարանց: ղեղ: լամոտ:

Poltiglióso, sa, Տպալից:

Poltracchiéllo, Poltracchíno. Փոքրիկ մորուկ:

Poltrácchio. Մորուկ ձիոյ: խայ:

Poltríre, ես. Ինձ անգործ նստիլ պարապորդ: ածբա փարթամ: ննջել:

Póltrò. Տես Poltrone.

Poltronáccio, էնի. Պղերգագոյն: հեղգագոյն:

Poltroncéllo, նաձառ: Փոքր մի ծոյլ: վատ:

Poltroncióne, աբ: յաճախ: Կարի վատ: ծուլագոյնագ:

Poltróne, աբ: Ծոյլ: հեղգ: վատ: ընկճել: արհամարհ: այր անարգ: ալքատ: վատասիրտ: երկչոտ: փօրփատ:

Poltroneggiáre, ես. Կենալ ի գատարկուն: գատարկ կուբ անցուցանել զաւուրս: կալ անգործ, կամ հեղգութիւն: ածբա փարթամ:

Poltronería. Ծուլութիւն: վատուն: ընկճելութիւն: ածկիտասիրտ: երկչոտութիւն: չարուն:

Poltronescaménte, ած: Հեղգաբար: ծուլութիւն:

Poltronésco, ca. Հեղգական: վատ:

Poltronía. Տես Poltronería.

Poltroniére, աբ: Poltroniéro. Տես Poltrone.

Poltrúccio. Տես Poleđruccio.

Pólve, կ: Տես Polvere. յոգնակին լինի le polveri.

Polveráccio. Ընդարձակ ապառաժ խաչանց:

Pólvere, կ: Փոշի: ընդ: վառօդ: պղտոր: polvere d' archibuso, կամ da schioppo, նոյն են: polvere di Cipri. փոշի կիպրոսեան. փոշի հերացի: (է փոշի ինչ անուշահոտ՝ ի ոչ ոտս ցանելոյ՝ ի վէր գլխոյ:) հնչմամ ընդ: gittar la polvere negli occhi ad alcuno. պատրել զաչս. այլ ընդ այլոց ցուցանել ինչ ոմիք. հաւատացուցանել զառաս ինչ: ապականել: scuotere la polvere ad alcuno. գանել զաչ: convertirsi in polvere. գառնալ ի փոշի: պակասիլ՝ ի չիչ գառնալ

Polverezzáre. Տես Polverizzare.

Polveriéra. Տես Polverío. Գործատուն չինելոյ ընդ վառօդ: պարսկհանդ:

Polverímo. Ածաղանդ: աշընական: ախոյեան: վառօդ բնդ բանոյ (ընդանօթից, եւն:) աղէտ օձաս: փոշի, կամ մխիթը ինչ ապակագործաց, որ կոչի և Rocchetta. Փոշի, կամ մանրատրեալ ածխոյ:

Polverío. Մրրիկ փոշոյ: ամպ փոշոյ: ընդ փոթան:

Polverísta, աբ: Վառօդագործ: պարսկհան:

Polverizzábile, ած: Ցնդելի ի փոշի: դիւրաթափանցելի:

Polverizzaménto. Ցնդումն, փոխարկումն ի փոշի:

Polverizzáre, ած: Փոշեձուցանել ի փոշի. մղեղել: ցնդել, կամ լուծանել ի փոշի: ընդ պեծոփաբեկ:

Polverizzáto, ta. Փոշեայեալ: փոխարկել ի փոշի:

Polverizzatóre, աբ: Որ փոխարկէ ի փոշի:

Polverizzazióne, կ: Փոխարկումն ի փոշի:

Polverizzévole, ած: Տես Polverizzabile.

Polveróso, sa. Փոշոտեալ: փոշելից: ընդ:

Polverúzza. Փոշի մանրատեալ, կամ ընդ: ընդ:

Polvíglio, Նոյն է: Բարձիկ, կամ քսակ լի անուշահոտութեամբ:

Polzélla. Տես Pulzella.

Pomário. Տես Pomero.

Pomáta. Խէզ ինչ անուշահոտ կազմել ի մշկահոտ խնձորոյ, և ի Հարսոյ կենդանեաց խառն ընդ այլոց քաղցրահոտ նիւթոց:

Pomatia. Lumaca. Խխունջն: կողկինջ: այլանիկ:

Pómáto, ta. Ի խնձորովք: անուն և Pomellato.

Póme, աբ: Տես Pomo. Pome, mezzo pome, աբ: Գոհեմարտուն ինչ նախնի ձիոյ ընդ հոտոյ:

Pomélla. Կերպ կանաչադեղին կազմել ի խոտոյ ինչ:

Pömellato, ta. Ի գոյն ինչ մուգեղ ձիոյ, և այլոց կենդանեաց: Գեղին բեհեզ ընդ:

Pomélo. Խնձոր փոքր. ցցուիլ մատն (այտիկ:)

Pométe. Պարտէզ պտղաբեր ծառոց: Էնդիւիէ:

Pomfolíge, կ: Ի մեղ պղնձոյ մանել ի ներքսայ կողմն անոթոյն՝ յոր հալվի պղինձն խառն ընդ Giallamina անուանեալ քարին:

Pómice, կ: կամ Piétra pómice. Սունկ: (է քար ինչ գորշագոյն, ծակոտկէն և դիւրաբեկ, եւ անկ ի խորոց հրաբուղխ լերանցն:) գոհրաս աչանէր քարէ: più árido, che pomice. առաւ: աչաս հագոյն: ժլատ:

Pomiciáre, ած: Մաքրել, կամ փայլեցուցանել անկով:

Pomiciáto, ta. Մաքրեալ, կամ սրբեալ անկով:

Pomiére, աբ: Pomiéro. Պարտէզ պտղաբեր ծառոց: էնդիւիէ:

Pomífero, ra, բաս: Խնձորաբեր. պտղաբեր:

Pómo, Póme, աբ: Պառղ. մրգ: էնդի: խնձոր: էչմ գունա (աշխուղ, կամ երփնակալի արոյ, էն:) ընծոյ խաչակիր գունա, կամ ի ձեռին կայսերոյ, և թագաւորաց: ատկոզ օրհուպաց: Pómo granato. Նուռն: նռոս: Pómo cotógno. Սերկևիլ: սկիս: Pómo di Adamo. Խնձոր ադամայ: (է ապր ինչ էքմունի, կամ կիսորնի:) Pómo di Amore. կամ Pómo doráto, կամ Pómo d' óro. Տանկ ինչ, և աբ առաղ նոյն անկոյն: Քոնի խաչէձանք: Pómo di Amore, կամ Albergamo. Կնդանատուն կամ ինչ ծառ վայրի նման Քոնի խաչէձանիկին: Pómo di Maravíglia. կամ Balsamina maschio, o rampante, կամ

Momórdica . Տունկ ինչ . որոյ պտուղ արկէշիւղ դեղ է վիրաց : Pómo di Terra . կամ Patáta . Գետնախնձոր : Եէր եւմաց : Póma, o Tubércolo di Quércia . Գիտուր : Ծաղէ :

Pomóso , sa . Խնձորալից . պտղալից :

Pómpa . Հանդէս (քաղաքական ·) շքեղութիւն : Թաղման . գոքան : funebre . հանդէս յուղարկաւորութեան (մեռելոյ) Պերճանալ . փառասիրել . անձնփառանալ . շքասիրութիւն . պերճասիրութիւն . փառք : Ճոխութիւն . զարդանքի :

Pompeggiáre , i . Վարել անձնացոյց . կամ պերճասիրել . շքասիրել . ցուցանել զանձրանալ . հանդիսանալ . երևեցուցանել դիմանդէս . կամ զշքեղութիւն պանծալ . Ճոխութիւն կեօպէրնէ . առլանալի եմիէ : Pompeggiársi , ɾ . Զարդարիլ շքեպատանի . շքեղանալ :

Pompilo . Ձուկն ինչ ընծայական նաւատց :

Pomposaménte , ad . Հանդիսիւբ . շքով . շքեղաշքէ հանդիսիւբ . փառօք . առլանալի իւր :

Pomposità , - táde , - táte , f . Հանդէս . շքեղութիւն . փառասրութիւն . պարծանք : Ճոխութիւն . առլանալի :

Pompóso , sa . Pomposíssimo , ma . Հանդիսական . բազմահանդէս . շքեղ . մեծաշուք . շքեղապանծ . շքեղաշուք . պայծառ : Ճոխաշուք առլանալի :

Ponderáre , a . Դատարկել . ծանրանալ . կշռել : աչքատնանք . խորհիլ : n . Քննել . ընտել : ԼՔՓԻԼ ԷԼԷԼ :

* Ponderataménte , ad . Խոհականութիւն . խելացնութիւն . խնայաւորապէս :

Ponderáto , ta . Կշռեալ . քննեալ :

Ponderazióne , f . Կշռումն . կշռաւորութիւն . հաւասարակշռութիւն (նիւթերի մեքենայ) :

* Ponderosità . Ծանրութիւն :

Ponderóso , sa . Ծանր . ծանրակիրք : ազդ :

Póndi , m . Վիճակ արիւնախառն . կամ խիճ արբանեան : գան պիրէնէ . իւ ազդեաւ . նիւ :

Póndo . Ծանրութիւն . բեռն . ազդութիւն . խոց : լիար . կշռութիւն . պետանութիւն :

Ponénte , m . Աբևմտեան . կողմն պաշտօն . պաշտ . հողմ արևմտեան : պաշտ արևմտեան կողմն . երկիր արևմտեան . արևմտակողմն . արևմտեան հնդկաստան : եէնէ պահնէ :

Ponénte , adj . ɦ . Դնօղ . դրօղ . դնել ?

* Ponentéllo , ná . Սիւգ արևմտեան . քամպրաշունչ կերպիւ :

Pónere . Տես Porre .

Ponimento . Դնումն . դիրք . դրուագ : di qualche pianta . տնկումն del sole . մուտք արևու :

Ponitóre , m . Դնող . որ դնէ . տնկող :

* Ponsò . Քոյապոյն խրատ . հրապոյն . աշխատ . ա .

Pónta . Տես Punta .

Pontáre , n . Մղել (ինչ ի մէ կէտ . կամ ի փայր վայրէ) տնկել . հեծուցանել ինչ այնպագոյնս հաստատել :

Pontáto , ta . Մղեալ :

Pónte , m . Կամուրջ : կօփրէ . ponte di barche . կամուրջ գործեալ ի նաւակաց : գայբերան կօփրէ . far un ponte . կամուրջ ձգել . al nemico il ponte d' oro . առաջ ի խորհիլ շինաւորն զնախատաւումն նմ տայս : fare il ponte . առլ անգս փախստական տեղան շինաւորի : Կերտաւորած որմնադրաց : Խոչ : * tenere in ponte . ունել զրք տպատամ . կամ ի վարանս . Ponte d' una nave . Գետնիկն ի վիճ յարկ նաւու . տախտ : nave di tre ponti . նաւ երեք յարկ . կամ երեսաստիկան . խոչ տախտակ :

Pontéfice , m . Քահանայապետ (Տիրոջ :) Քահանայապետ Հռովմայ . Պապ : Քահանայապետ հռովմայ . Պապ : Քահանայապետ :

Ponticéllo , ná . Կամուրջ փոքր : կօփրէ : կօփրէ . մկնի լարից նռնագործանաց :

Ponticità , - táde , - táte , f . Տապալում . դաժանութիւն . դառնութիւն :

Póntico , ca . Տխուր . դաժան . դառն :

Pontificále , adj . Քահանայապետական . պապական : comparire in pontificale . երևել շքեղապէս :

Pontificále , s . m . Պաշտոն եպիսկոպոսական , կամ քահանայապետական : Եպիսկոպոսական , կամ քահանայապետական պատարագ :

Pontificalménte , ad . Քահանայապետաբար . որպէս զքահանայապետս որպէս զպիսկոպոս :

Pontificáto , Քահանայապետութիւն :

Pontificio , ia . Քահանայապետական . պապական :

* Pontigrádo , da . Կամրջագնաց (նաև · ի յոյ լինի երկանել , կամ իջանել կամրջաց :)

* Pontiscritto . Նշանագիր տառից գիրանեալ ի վերայ տառոց , կամ սպիտակղնաց :

Pónto . Իսա փաղաքիշ . Պնուտա . Ծով :

* Pónto , ta , adj . Տես Punto .

Pontonájo . Կամրջապան . պահապան կամրջի :

Pontóne , m . Կամուրջ ինչ գործեալ ի վերայ երիսաց մեծամեծ նաւակաց առաքելոցն յիրերաց : Իսա Քաղաքապետաց . Տես Puntone .

* Pontúra . Տես Puntura .

Ponzaménto . Ճիդն երկանց . Ճիդն ծննդեան :

Ponzáre , n . Տես Pontáre . Ճգնիլ ի ծնօրսին կրկնակնաց տարւոյն . ճգնիլ ի ծնանել զաւակն երկնել . Լինել ծնողս որոնել բանս ի խօսել

Poplitéo , ténea . Ականն երակաց ինչ :

Po' poi , ɦ . Տես Poi .

Popolácció . Խաժամուժ ամբոխ . խառնիճաղանճ . ամբոխ . ռամիկ . պայազ . հալէ . ճնշամբ .

Popoláno , na , adj . Ժողովրդական . կամ հեթանական (որ ի ճ հովուական միոյ ժողովրդեան :) Popoláno . Ժողովրդական . մխակալ ի կողմն ժողովրդեան : բնակ . բնակիչ :

Popoláre , n . Բազմանալ . ամենել . բնակիլ . բնակիչ . երկրի ժողովրդեան բնակել . պրէք : ԷՆԷԼԻԼ :

Popoláre , s . Popolaríssimo , ma . Ժողովրդական . (ի պատասխանել առ ժողովրդեան) կուսակից ժողովրդեան :

Popolarescaménte , ad . Ըստ ժողովրդեան . ըստ ձևոր ժողովրդեան :

Popolarésco , ca . Ժողովրդական . յատկական . ռամկական : հաճի ԴԷԼԻԼԻ :

Popolarità . Երևանալ . կամ պնդագ ժողովրդեան :

Popolarmente , ad . Ընդ ժողովրդեան . ըստ ժողովրդեան . ըստ ռամկին :

Popoláto , ta . Popolatíssimo , ma . Բազմամարդ . մարդաշատ : ԼԻ :

Popolatóre , m . Բնակ . բնակիչ :

Popolazióne , f . Բազմամարդութիւն . ՀԷՒԼԷ . ժողովուրդ . հալէ :

Popolázzo . Տես Popolaccio .

Popolésco , ca . Ժողովրդական . սովորական . կուսակից ժողովրդեան . բազմամարդ . կամ բազմամարդ (ամբոխ) ռամկական . հասարակ .

* Popolézza . Տես Ignobilità .

Popolíno . Աղծուածի գաճեճան ինչ նմանեալ :

Pópolo . Ժողովուրդ : հալէ : պարք (մեղուաց ·) բազմութիւն (մեղուաց , հասկաց , եև :) աղի . ազգ : հէլէ : far popolo . խմբել . կամ առնել զժողովուրդ : Ժողովրդավ ռամկաց . ամբոխ . խառնիճաղանճ . պայազ հալէ : reggersi a popolo . կառավարիլ ի ժողովրդեան դնել . կամ ի ռամկապետութէ : ժողովուրդ ԹԷՔԻՒ : a pien popolo . առաջի ժողովրդեան . յանդիման ԲազմութԷԼԻ :

* Pópolo . Տես Pioppo .

Popolóso, sa. Popolosíssimo, ma. Բազմամարդ: ընդ:
* Poponájo. Սեխավաճառ: գավաճանճ: սեխ ծախողը: գավաճառական:
Popóne, աբ. Սեխ: գավառն: ի poponi da Chioggia, tutti d'una buccia, e d'un saporé. առաջ է նմանապես ամենքն ի նմին գանդուռածոյս նմանութիւն իրենցից:
Póppa. Սանիք: ետին: քանդք (մարդոյ) կուրծք: ետևոյս: խոշոր նաւուն: գէշ: խոփ: il vino è la poppa de' vecchi. գինի սանիք է ծերոց: aver il vento in poppa. ունել զհով մի խոշոր կամ յաջորդակ. նաւել յաջորդակ հովոմէ: յաջողել. լինել ի յաջողութեան: andar in poppa. յաջողակ պատահել. յաջողիլ:
Poppáccia, պէս. Ցոռի, կամ անհեթեթ սանիք:
* Poppamillésimo. Տես Fiutasepolcri.
Poppánte, ած. Դիւցիկ. ամբարիշտ: պճոյ. ճոխ. ջլուռը:
Poppáre, ն. Դիւել: ներել: ծծել (փայտին գլուխը)
Poppatójo. Կաճնահան. (է գործի ինչ հանելոյ գկաճն ի տաճարից կամարից:)
* Poppátola. Պաճուճապատանք տղայոց: գոփլա:
Poppatóre, աբ. Տես Poppante. Ջօջափող (ուստացիչ:)
Poppellína, նաճառ. Սպինք փոքր:
* Poppése, աբ. Ընդաւանդակ կայմին ի նաւոյ կուսէ:
* Poppúto, ta. Մեծասանք:
* Populáto. Տես Populoso.
* Popúleo, ea. ի կապամախուտ:
Populeóne, աբ. Օծանելիք ինչ բժշկական:
Pópulo. Բան պաղատելի. Pópolo. Ժողովուրդ:
* Populóso, sa. Popolóso. Մարդաշատ. բազմաձգ ազգ: ընդ:
* Póráre, ւ. Մտանել, կամ ծակտիանգել ի ծակոտի:
Pórca. Ականջիկ (է միջոցն ի մէջ երկուց ակօսաց ուր սերմանին զարմունս:) էրկէր. far porca. փիսս պատառել: Մատակ խոզ: փէնֆօճառ: պունկ: գոկէր:
Porcáccio, պէճ. Խոզ անարդ, գարշ զազրաբեր: ած եւ բառ նախատական:
Porcájo. Porcáro. Խոզարած: փոճառ խոզաց:
Porcástro. Խոզքարակ. խոզ փոքրիկ: փոճառ եաբրան:
* Porcélla, կէն. Փոքրիկ խոզ. խոլքարակ մատակ:
Porcellána. Փրփրեմ. անմեռուկ: պէնիկ օխտ: star terra terra, come la porcellana, կամ esser porcellana. ոչ կարել յաւուրս ադեմ լինել. մնալ միշտ ի նոճատունեմ: Յամհանգիստ փառքասէր: * Ֆանֆարոն: Ֆանֆարոնական, կամ անհանգիստ յոխորտութեան փառքասէրի ինչ մարդ: խեղճ մորճ ինչ կայծի:
Porcellanita. Ի քարայծաւ Porcellana ինչոյն:
Porcellétta. Խոզեմորթ ինչ ծամային, որոյ խելքն ի գոնոյն ճանուն Porcellana անուանեցաւ խոզելորթ կոչի: Ի եւս նոճազգականին Scorione անուանեցաւ ձկան: Մատաւ խոզքորիկ:
Porcellétto, ta, նաճ. Խոզքորիկ. պիւցիկ: փոճառ եաբրատատ:
Porcellíno, նաճ. Ենջն է: Porcellino d'India, կամ Porcelletto. Խոզ կամ խոզքորիկ հնդկայ. (է քառատունի ինչ փոքր ամերիկեան:) Porcellino terrestre. Ի միքատ ինչ. որ կոչի և Asello terrestre.
Porcéllo, նաճ. Խոզքորիկ: փոճառ եաբրատատ խոզ: փոճառ:
Porcellótto, աբ. յաճախ. Խոզ մեծ: ընձոյխ: փոճառ:
* Porcheggiáre, ւ. Նմանիլ խոզի. խոզաձայլ:
Porcheréccio, ia. Խոզի. խոզական:
Porchería. Ապականութիւն գործոյ ինչ. խոհերքս. գայթակղութեան: նոճատունչ:
Porchétta, կէ. Մատակ խոզքորիկ գիւցիկ:
Porchétto, աբ. Խոզքորիկ գիւցիկ: փոճառ եաբրատատ:
Porcíle, ի. Գոմ խոզից. խոզանոց: փոճառ հանդ: տեղիկ:
Porcíno, na. Խոզի: ազատելի. խոհերնական: եւ գոյ. Է ազգ ինչ անկոյ ի եաբրայ:
Pórco. Խոզ: փոճառ. հընչէր: ազատելի (այլ.) գաղտագործ վատ արարմունք: aspettar il pórco alla quercia. առաջ ունակել գպատասխոյ: far l'occhio del porco. նայել ի ակամբ: comprare il porco. ձճառի. ի բաց երթալ: Խոզ ծովային. (է ձուկն ինչ ծովային, որ ունի զերդ պեղէ զգետակ ծովուն ի ներքս նել զկերակուր:) Porco spino, կամ spinoso. կամ Porta Spino. Ոզնի: կոշին: խէճի:
Porcóne, աբ. Խոզ մեծ: է եւս բառ նախատական.
* Poréttо, նաճ. Ծակոյկ. փոքրիկ ծակ:
Porfído. Պորփիւր. գործ բանական ինչ: առնական ճաճ:
Porfiróne, աբ. Սոխակ. (է ճռաչուն ինչ գեաճկերգ եայ. Հնէք նկատեն կապոյտ և կիսոյն ծիրանագոյն:)
Porgénte, ի. Որ կարկառէ. մատուցանող:
Pórgere, ն. Կարկառել (զձեռն:) Ձգել: նաղթահատ մատուցանել: Վէրմէ: առնել. պատճել: առնել առնել ինչ: la mano a checchessia. ձեռնարկել յինչ: բառն հարկանել: orecchi. ունկն մատուցանել. ունկնդիր լինել: gli occhi. աչիկն առոյգ լինել. յառել: credenza, կամ fede. հաւատս ընծայել. հաւատալ: Խանձոյ: morte. ոգւանուեք:
Pórgersi, յ. Ընդ առաջ երթալ. յանդիմանել լինել:
Pórgere, գոյ. աբ. Bel, կամ mal porgere. Քաղցր, կամ անհեթեթ արարմունք (առնուագանուեն:)
Porgiménto. Մատուցումն:
Porísma, աբ. Porísmatо. Lémma. Ընդունի, կամ առումն. տես Lemma. կամ Հետևանք (երկրաչափական:)
Póro. Վայրկ (մարմնոյ.) Ծակ, կամ ծակտիկ (մարմնոյ կամ ծառոյ:) պէրի պէրիկ: ինչ պէրի պէրիկ:
Porosità, ր տáde, - táte. Ծակոտկէն լինելն:
Poróso, sa. Porosíssimo, ma. Ծակոտկէն. ծակաղ լոյ: պէրէ պէրէի:
Pórpora. Ծիրանի. Ծովս ծիրանի. կարմիրս. (է խխունջն ինչ ծովային, յորմէ եղանէ ազնիւ ներկն ծիրանի:) Խոխունջի պէշաչեի: ջուխայ, կամ ներկ ծիրանի. ծիրանի: Ուշեղ: Uccéllo pórpora. Տես Porfirione.
Porporáto, ta, ած. Ծիրանագոյեալ. ծիրանափառ: գոյ. կարմրիկաթ. ծիրանագոյեալ:
* Porporeggiánte, ի. Որ հաճախի ի ծիրանագոյն, ծիրանափայլ:
Porporeggiáre, ւ. Հարկանիլ ի ծիրանագոյն:
Porporína. Ծիրանի մանկի. (է ներկ ինչ կարմիր հանելոյ ի մանկէ:) Porporína, կամ Brónzo rosso. Է ներկ ինչ հանելոյ ի պղնձոյ:
Porporíno, na. Ծիրանագոյն. ծիրանանման: գոյ:
* Pórporo. Ջուխայ. կամ կերպաս ծիրանագոյն:
* Porráceo, ea. Պրասագոյն (մարգ ա)
Porracíuà. Քարաքոս ծառոյ: Լուսնէ:
Porrandéllo. Պրաս վայրկեան:
Porráta. Կերակուր ի պրասից: պէն և Pappolata. Guastar la porrata. Խափանել զիւրեանց ուրուք:
Pórre, Pónere, ն. Դնել. արկանել. դնուցանել. տնկել: Հաստել զգեն: մեքենայ ածանել. մեռուցանել. Հաստատել. Հաստատել ի միջի. սրմռել. խորհիլ. միաբերել. Հրամայել. տալ, կամ Հաստատել օրէնս ուսուցանել. կարծել: Հանել. ի ցամաք: երանել ի ցամաք, կամ ի նաւէն: անկել: porre caso. կամ porre. Համարիլ. դնել. կամ հնէ ածուցանել. Քաղ կնիք:

po-

poniamo, կամ poniam caso, che ciò sia. դիցուք
(եթէ) այդպէս իցէ: porre ad alcuna arte. տալ ըզք
ոմանս ի արհեստ ինչ: ad effetto. ի գործ դնել,
կատարել: porre il freno alla lingua. սանձ ար-
կանել ընդ ընչին. խոնել զբազբ: a fuoco. դնել
զկաշեայն ուր հրով: al libro dell' uscita alcuna
cosa. ի գիրս: հանդիպել ինչ. ոտք կոխել: al sole.
դարձանել. քանդել: a morte. սպանանել: porre
a sedere alcuno. ի նստուցանել: a seme. հերկել.
սերմանաւորել զերկիր ի սերմ
անել: addosso. ու, Addossare. Porre amore, կամ af-
fetto. հաստատել ի սէր. յօժարեցուցանել (եկեղ
ցին): assedio. պատանել պաշարեան արկանել (զքա
ղաքաւ:) por cagione. առիթս առնել: cura. զգուշանալ. ուշ ունել: da canto, da un lato
da parte, ի բաց դնել. թողուլ: da parte. կոնակ
արձակել. ժողովել ինչս: fine. վախճանել. աւար
տել: giù. ի բաց թողուլ. ընկենուլ: giù l'arme.
զէնըընկէց լինել: porsi giù, ց. անկանիլ հիւանդա
գին: il campo. բանակ հար
կանել: in bando. տես Bandire. Porre in croce.
ի խոշ հանել: in esecuzione. ի գործ դնել. կատարել: հալածել:
in giuoco, կամ in derisione. ծաղր առնել. ընդ խոս
արկանել: in luce. հրատարակել: in mezzo. յայտ ել
նել. իմիջ ընկենել: porre in mezzo dimora, indugio,
են. յապաղել: porre in opera, in pratica, in uso, ի
գործ, ի կիր արկանել: գործ առնել: in terra. ի բաց
ձգել. ընկենուլ. մերժել. յանձնել: porre la chioc-
cia, կամ por l'nova. դնել զձուս ի ներսս: l'animo.
հաստատել, կամ դնել ի մտի: le mani addosso. վնա
սել ումեք: l' occhio, կամ gli occhi addosso a chec-
chessia. աչս արձակել. աչի դնել. յառել: por ma-
no. ձեռն ի գործ առնել: եւ ընդմէ: por mano all'
armi. զէն առնուլ. ի ձեռին. մեկին զառնն: por
mente. մտ դնել. քննել. դիտել: sherzi a chec-
chessia. միաղտս արկանել: nome. յորջորջել. ան
ուանել: piede innanzi. զանգանել. առաջեւթել:
silenzio alle parole. տալ, կամ լռեցուցանել: Porsi
a far qualche cosa. պատրաստել իմիք. ձեռն ի գործ
առնել: Porsi con alcuno. միաբանիլ ընդ ումեք.
խառնիլ ի գործ ինչ: porsi a sedere. նստիլ: por-
si a tavola. բազմիլ ի սեղան: porsi con alcuno.
մտանել ի ծանօթութիւն: porsi in alcuno, կամ
nella volontà d' alcuno. յանձն լինել ի կամս ու
րուք: porsi in cuore. հաստատեալ կամ դնել ի մտի:
porre cinque, o levar sei. ած. ածուխ: porre pena in qualche cosa. զսահման դնել ընդ
ինչ. դնել. դուն գործել յիմիք: porsi a far versi.
սկսանիլ յօրինել ոտանաւորս: porsi a letto. մտա
նել, կամ գնալ յանկողին: porsi in cammino, յու
ղի ճանկանիլ: porsi a campo. բանակ հարկանել:

Porrétta. Պրաս: խոտաս:

Pórri, յին. ած. Ընդ ինչ նման քաղցունց:

Porrína. Ծոյն է մուխ կալնի, կամ շագանակենին նո
ղնալ յանդիլ ի սեռս չինուածոց:

Pórro. Պրաս: խոտաս: կոճղի: ասակի: պորտնուկ.
կոճղի: տնկի: predicare a porri. տալ: խօսել ընդ
խուլս. յանկուղս ականջս երկայնիցէ զգանս: mangiare, կամ prendere il porro per la coda. տալ:
գործել անկարգ. ուշ գործել ըստ պատշաճի: por
porri. ու, Baloccare. Non valer una buccia, կամ
una fronda di porro. Զարժել եւ ուշ դանդ մի: questa non è una buccia, կամ una fronda di porro. այս
չէ գործ բարեայ ինչ. մեծ ինչ է այն: dire a pro il
padre del porro. կշտամբել. նախատել. անարգել:
Porro fico. ծաղկեան ազգ ինչ մանրիկ:

Pórta, ու. բեռնակիր. բեռնաբարձ: համալ:

Pórta, նե. Դուռն: դահլ: բերան գետոց. գետա
բերան տեղ և Conno. Porta da soccorso. Դուռն
ապաստանեաց. (է փոքրիկ դուռն ամրոցի քա
ղաքին, ըստ որ ի նեղեալ յօգնուլ հասանին զբազ են:)
essere alla porta co' sassi. տալ. լինել մերձ ի ելս
տարած: entrar per la porta. գործել ըստ պատշա
ճի, ըստ կարգի: Vena porta. Դռնեբակ. (է երակ
ինչ երկեղի, որ ասեն ի լեարդն զարնէն յայլոց
մասանց մարմնոյն:) * La porta Ottomana. Օթո
նեք օսմանեան. գուռն:

Portábile, է. Տանելի: կրելի: ի գալ ընդունակ: համարե
լութեի. նեղելի:

Portacáppe, ու. Պարկ վերարկուի ուղևորաց:

* Portàcappéllo. Պահարան եւրապեան արտախուց
ղեի. ռասկ" շափոյի ամանի:

Portacróce, ու. Խաչակիր:

Portafiáschi, ու. Կախարան սպասիի օրուակաց:

* Portafógli, ու. Գրապահարակ: Ձգպան:

Porta Lantérna, կամ Acudia. Փոսուսոյ ինչ ամերի
գոյի. որոյ լուսաւոր մասն ի ի գլուխն:

* Portaléttere, ու. Ջուխտաբեր. նամեհատար: նամա
գաղթ: Տես և Portafogli.

Portalíme, ու. Խարտոց ինչ ժամագործաց:

Portamantéllo. Տես Portacappe.

Portaménte. Բերուն. կրուն: Ձև. տեսակ ղեմս
ուած. կերպարանք. տեսիլ. երեւոյթ: դէմք. գէմ
քիր. դէմքի: գնացք (ուրուք:) ընթացք. բարք.
դրօք: նօր հասկնեի: è di un leggiadro portamen-
to. է ազնիւ երեսաք, կամ գեղեցկատեսիլ:

Portamórso. Փոկ ինչ սանձին:

Portánie, ու. Cavállo fiumático. Գետասէր. ձիաձե
ան: (է ձիանման ձուկն ինչ նեղոսի:)

Portánte, ս. Բերօղ. կրօղ: Էնդիցն. Էնդիցրէն:
Գիտաց. (է եղանակ ինչ ընթանալոյ ձիոյն, ոտ
տոր առջի և Ambio, տես անդ: Երիվարդիադոյթ.
ի ցուցընթացիայ Ambio անուանեալ գիտացիք:)
andar di portante. հանդարտաձեւ, կամ քայլագալ
գնալ (ձիոյ:) dare il portante a' denti. ձ ասի.
ուանել:

Portantína. Պատգարակ ինչ. (է ծեծուռ ինչ պատ
գարականման բարձակաւ յերկուց:)

Portantíno. Պատգարակաբարձ:

Pórta-Órto. Կին սեռ. զարդարել ոսկերգոյն եղակօք:

Portapéso. ու. Ծանրաբարձ. (է գործի ինչ:)

* Portaprémi, գոյ, ք ած. Բերօղ, կամ առիթ վարձուց:

Portáre, ի. Տանել. կրել. բարձակաւ բերել: էնդի
նել. գնալ: բերել. ածել. ածէ ի ինչ (զվնաս.
եւն:) էնդիցնել: յատաղ, կամ ի մեզ բերել (զսան ու
րուք:) տանել. հանդուրժել. բերել. տամբերել:
ասպա էնդիցնել. պատանել: տանել (գինւոյ զջուր:)
questa strada porta a Roma. այս ճանապարհ տանի.
կամ հասնի ի Հռոմ: Պատճառ. զորոյ բերել: Պա
հանջել (իրաց.) պատասխանի տալ. (նիրոց: ի նո
նա էնդիցնել: հայիլ օգնել: secondochè portano gli ac-
cidenti. ըստ բերման, կամ ըստ պատահմանց պարագայից:
Օգտել: ի գոյս էնդիցնել: che porta? զինչ օգուտ
իցէ: Portare. Վարել. յորդորել. գրգռել: ունել
(զգէմն ի խոնարհ:) ունել (ի ձեռին:) լինել
յայլ. կրել, կամ ունել յարդանգի. ծնանիլ: պտղա
բերել: portare, կամ portarsene. ի բաց տանել:
portare. կրել. յանձին (ոչնդերձս.) ունիլ. զան
ձամբ. զգենուլ: էնդիցնել: affezione. ախորժել.
խորիլ (յոք, կամ յիմի:) ajuto. հպատակամասուցա
նել: alcuno. պաշտպանել ումեք. օգ
նել: portarla alta. վարիլ. ծանրութ, գոռոզաբար
վիզս: amore. սիրել. սիրով բերել (առ ոք, ած
յիմի:)

խին ») arme. առնել, կամ բառնալ զզէն. լինել ի զէնս, զինել: l' arme alla sepoltura. առնել զկնիք աղբատանոցին իգերեզմն. ք՝ մեռանել, յետին աղբատանոցին իբոյ. զինանիլ. աղբատանոցին » basto, կամ il basto. ծռնել. լինել. կամ քարշարել. այն զրուկ » bene, կամ male checchessia. վարիլ ցմիմիք, կամ գնալ խաղաղաբար, կամ առնաբար » bene gli anni. լինել քաղաքացի ի բազմամեայ հասակի: ben la voce. գեղգեղել. երգել քաղ: bruno. զգենուլ գհանդերձ սգոյ. ի կիսոխս հանգիլ: caldo. ջերմացանել: credenza. հաւատս ընծայել. հաւատալ: la fama. հաղորդիլ. լուր լինել. հաղորդիլ: la fede in grembo. առած. լինել փափխական ի ի հաւատս » figliuoli. որդեգրել: freddo, եղ. յերաց գացանել, եղ: frutti. պտղաբերել: fuoco. խառնել ի չարս գանել. բանաստիրել: odio. ատելութեան բերել (առ ոք.) առնել: opinione, եղ. ունել կարծիս. լինել ի կարծել. կարծել: in pace. հանդուրժել. համբերել. անխռով տրտիմ: pari. առնել ինչ հաւասարչիս » la pena, le pene, եղ. կրել զպատիժս պատժիլ. վճիռս լսել առնել: di peso. կրել անձամբ, ինքնին, միայնակ, առանց օգնականի: pericolo, կամ risico, կամ rischio. լինել ի վտանգի, մերձ ի վտանգ. վտանգիլ: quà e là. տարօրինակ: speranza. յոյս ունել. յուսալ: la spesa. լինել շահաբեր: հարկը լիցուք » via. բառնալ. ի բաց բառնալ. յափշտակել. ի բաց առնել: գալ փըշտ. ալէտ ելեխուիդ » la vita. վարել զկեանս. կեալ » un morto a seppellire. յուղարկաւորել. յուղարկիլ. զնկուէն: Portársi, ց. վարիլ. գնալ (բարիք, եղ.) յանձին բերել: ելեխուիդ » bene in un affare. հանդիսանալ. գնալ. կամ վարիլ նմաստ նաբար ի գործ ինչ. գերկիսիկ վճարել. զգործ ինչ portarsi da erede. վարիլ այն ըստ առանձ. » portarsi in qualche luogo. գնալ. ուրիք » պէ ելեխուիդ » Portáta, Հնգամեայ հասկ, կամ սակիկ (ղոզ ետասներկու նեղ առնիական լայց) Հանդամանիք վճռակ, կարգ: հաւ: բերդն նուա: նաբ: ծանրութիւն կամ կշիռ ամբողջ Հնգամեայ:

Portátile, ն. Portatívo, va. Կրելի. դիւրաբեռ. նաւի. դիւրահիր. դիւրաշարժ: քաշելամած:

Portáto, ց. ծռնուած. որդի. որդեգրեալ. որդիս. եղեալ: a un portato due figliuoli. (ծռնուիլ.) երկուսակ: Portato. Կիսատ ոչ պատկան կնիք բակոյ բերելոյ ի վաճառ կամ առած ի աչքան:

Portáto, էն, ած. Տարեալ, բերուած, կրուած, եղ.

Portatóre, տր. Բերօղ. տարօղ. առնօղ. կրօղ. հասնելիք բերօղ: di lettere. նամակաբեր:

Portatríce, էի. Բերօղ: di figliuoli. կրօղ յարդան. դի ի յլի. ծնօղ:

Portatúra. Քաշուածք: Ջդեսս. ձև զգեստոց: էսպապ. պէսի: ծռուած. պտղոյ որովայնի: * Սահմանաւորհակ նաւատակաց բառնալոյ ի նաւ ի չափաւոր լինչ վճռած գումարի իւրեանց:

Portavérite. Հրոյնաբեր. (ի խոզովակ լինլ որ գհոտի կամ զօդ վերոյն քերէ ի փողս երգիչին:)

Portavóce, տր. Տես Tromba parlante.

Portélla, Portéllo. Դռնակ. դռան փոքր: փեղկիկ գռան: * Portelli. Պահպանակք նկարուց:

* Porténdersi, ց. երևիլ. ի հետևանս:

Porténto. Խոս լոյս. Շրէշ. նշան. հրաշք. նորանշան լինչ: սքայէ չեն. հիւթեր:

Portentóso, sa. Portentosíssimo, ma. Հրաշալի. նորանշան. նորատեսակ: սքայէ. հիւթելի:

Portévole, ն. Տանելի: ներելի:

* Porticále, տր. Տես Pórtico.

Porticciuóla, Porticélla. Դռնակ. դռան փոքր:

Pórtico. Դահլիճ (նեղքին.) սրահ. վայրապատեհ. դահլիճ կամարապատ. կամ սխեմապարտ: գեղեցիկ օճակ:

Portiéra. Վարագոյր դրան: գռան ծերեսի:

Portiére, տր. Դռնապան (իշխանական.) պահապան դրան: գռնաձա:

Portína. Խաղող լինչ սեաւ:

Portinájo, Portináro. Portiniére. Դռնապան: գռնաձա:

Pórto. Նաւահանգիստ: ելեխան: conducre, venire, եմն, a buon, կամ a mal porto. յաջողիլ, կամ ոչ յաջողիլ. ձախողիլ. վճարել յաջողաբ. կամ խնամոց նաւուց, եմն: բարեձուկ (նաւու, եմն:) di pórto. ի՞ տանելոյ:

Pórto, ta, ած. Կարկառեալ. մատուցեալ. տուեալ: Տես Porgere.

Portoláno, Portuláno. Նաւապետ. զեկավար: Վերի նաւահանգստից: դռնապան:

Portolátto. Նախագարշ. (ի տապալին ծիավարի:)

Portonájo. Տես Portinajo.

Pórtone, տր. յաձախ. Դռան մեծ:

Portuláca. Փրփրիկ. անմեռուկ: սեմիզ ցեաւ: կոյն և Porcellana, Procacchia.

Portuóso, sa. Որ ունի զնաւահանգիստս:

Porzána. Ջրասուն լինչ Ճնճղային:

Porzioncélla. Մասնիկ. փոքր բաժին:

Pórzione, էի. Մաս. բաժին: ժայ. հիսակ:

Pósa. Հանգիստ. դադար. դադարումն. հանգարտութիւն: սահմանէ: դադարումն. ժամանակ. պարմանէ: կեաս. օճափ: stare a posa. հանգչիլ. դադարիլ: far posa. կասիլ. զինչ առնուլ:

Posaménto. Հանգիստ. դադար. գադարումն:

Posánza. Տես Posa.

* Posappiáno. Յաստիճանաց. որ գնայ յետ. Վերան եդեալ. ի վեր արկեալ, առ ի զգուշութիւն և մեղմով զնալոյ. ի կիսոս կամ ի նաւս. ի ընդնաւիլ պարսս. նմանեցուցանել որ ի նմա:

Posáre, ն. Վայր դնել. կամ իջուցանել (զբեռն.) ի բաց դնել (զինարկուն:) ենդիրեի. ապրա տեղ: ոչ ինչ ի վինել հանապազորեն. Posársi, և Posáre զանգել. զադարիլ. կասիլ. զահաբեկանոտ ընել ընկնիլ posare le figurer. ձգտիլ. նմանեցուցանել զրկիս պատկերաց, կամ պրծմանաց: chi altri tribola, se non posa. առած. որ ինքզինքն ոչ զերծցնէ ի նեղութեց:

Posáta. Հանգիստ. դադար. գադաթ: հահաբեկանոտ. հանգիստ: դադրիք սեղանոյ. (որ գդադար կուտայ, և արտասանական:) ընել գադար.

Posataménte. * Posatissimaménte, ած. Հանգստաւէս. յանդիմ: հանդարտաբար: ահեղնի անեղնի:

Posatézza. Հանդարտութիւն: հանգիստ: խաղաղութիւն:

Posáto, ta. Եղեալ. ի բաց եղեալ: հանդարտաբար. ձանձ. հանգարտասիրաբար. ձանձ. հանգիստ: սաքայ. փշրելի:

Posatójo. Կայարան. դադարք. Ճամբոյ: առանձ. ընդ. և ի քաղաքոյ:)

Póscia, ած. da poscia, Ետոյ. զինի. ապա: ասդաւ Póscia. Տես և Posciachè.

Posciachè, ած. Ետոյ որոյ. յետ: ասդաւ: Երբեմն ընդ ունի Posciaին և Che. ինչ: տանուն պէտ քառ: posciachè voi m' avete promesso di pregare Dio. յետ խոստանալոյ ձեր պաշտել ի՞ իմ առ ձեզ: ի՞ հետ և.

և. Լեզ և. Քարոզիչ:
• Poscrái, ի. Ետս. լսել. Ինձ առաջի առաքել:
*Poscrítta. *Poscrítto. Յետադրութիւն (նամակաց:)
Posdománe, Posdománi, ի. Յիմարասիրի առաւօտ. Յերկրորդ առաւօտ. Երբէք պէտք ի գործ:
Positivaménte, ի. Որոշակիապատասխանի. յանհնարանէ. չարիս. յանիմաստութիւն. իրաւամբ. Ըստ կանոնաց. իրօք. արգելամբք:
Positívo, va. *Positivíssimo, ma. Դրական (օրինաց) իրական. գրական: պակիչեղ. ի զգեստս. Հաստատուն. պարկեշտասիրօն: անպատճառ, կամ պակիչեալ (զգեստ) գրական (անուն քերականաց:) դրական (քանակութեան ուշէ ալեան:)
Posiúra. Դիրք. դրութիւն: Հեղեր. փարատ:
Posizióne, է. Նշան է. տառաքարկութիւն: angolo di posizione. անկիւն գրից:
• Póso. Տես Posa, և Ozio.
Pósola. Posoliéra. Տես ի բառն Straccale.
Posofatúra, Posolíno. Տես Groppiera.
*Pospásto. Պատրաստ և անուշանոյշ յետ կերակրոյ առջինին: էջերդ:
Pospórre, ն. Դնել յետոյ. դասել ի վերջոյ. յետադասել. անդրս գօսթ: անդրանիկ. փոքր հասարակ էնդ երբէնն պատճառ:
Pospositívo, va. Յետադաս. վերջադիր:
Pospositióne, է. Յետադասութիւն:
Pospósto, ta. Յետադասեալ. յետադաս. վերջադաս:
*Pospreferíto, ta. Նախադասեալ. յետոյ ի վերջոյ նախադասեալ:
Póssa, Possánza. Կար. կարողութիւն. զօրութիւն: a tutta possanza. այժմ ձգտելի. ըստ կարի:
Possedénte, ի. Յատացող. տնեղ. տալիք:
Possedére, ե. Ունել. տնեղ. տնեղ ըստ ձեռնին. տալիք օշոտ: una lingua beue. Լինել հմուտ ի լեզուս. լինչ:
Possediménto. Ստացուածք. ստացուած:
Posseditóre, տր. Possedítrice, է. Ստացող. տալիք:
Possedúto, ta. Ստացեալ. տալիք օշոտ: *Դերաձեալ:
Possénte, ի. Possentíssimo, ma. Հզօր. զօրաւոր: գոյացիկ. կարող. իշխանական. գործիչ. ձգտիչ (ձեռաց:) թաղկ (ձեռաց:) էնդին:
Possenteménte, ի. Կարողապէս. հզօրեղաբար: ստատկապէս:
Possessioncélla. Նահանգ. Կալուածի փոքր:
Possessióne, է. Ստացուածք. գոյք. հնչուածք: Ունչ. ունած. կալուածք. վիճակ: հող. *գիւղիկ: *գիւղաքար հարուստներ:
Possessívo, va. Ստացական (անուանք քերականական:)
Possésso, ի. Ստացուած. ստացուք: գոյք. հնչ. գոյք: andare, կամ mettersi al possesso, prender il possesso di alcuna cosa. գնալ ի ստացուածն իրեք. առնուլ զստացուն իրեք: գոյք եղիդ. հնչ. էնդին:
Possessório, ia. Ստացողական (գատաստան. էնդ որով իրեք ստացուն իրեք:)
• Possévole, ի. Տես Possibile.
Possíbile, ի. Possibilíssimo, ma. Կարելի. հնարաւոր: դիպիլն գլուխ: al possibile. ըստ կարի:
Possibilità, - táde, - táte, է. Կարելութիւն. կարողութիւն. կար: գոյութիւն. գոյութիւն:
*Possibiliménte, ի. Ըստ կարի. ըստ կարողութեան: ըստ հնարաւորութեան:
Pósta. Արքունական ձիափոխ. Կայսերական ճանապարհ. ճանապարհ. Հանդուսան. գաղտեղ. տեղի. գոյնաձայ էնդ: Խորշ ձիոց. (ի կայան իրաւունքեալ ձիոց յանապարհ:) Սուրհանդակ (ձիաւոր. որ իրաւունքեալ ձիոց ճանապարհ փոխէ զերկիմատն:) քաղքենացի. Թղթատար. Հնդէս. ապատ: Ձիափոխութիւն. արշաւասայր ընծայեալ (փոխոխմամբ երկիմատ ձիոց իրաւունքեալ ճանապարհի:) Իշխան սուրհանդակաց (ոչ փոխեն զերկիմատն:) Հնդէսանոց: Հնդէս. Ի կայան. կամ կարասան քաղքենացի: Օձեանն (ի մկնոց. Ճանապարհի երգ 8, կամ 9 միոնաչափ. ընդ որս ընծայեան սուրհանդակք նոցին երկիմատ ձիոցն:) Հնդէս. գծագ: Տուն նամակաց. (ի տեղին յորում տան, և ուստի առնուն զնամակս:) ձոխա: da Milano a Torino vi sono undici poste. Ի միլանէ ի Թուրին են 11 քաղքենացք: cavalli di, կամ da posta. երկիմատ սուրհանդակաց. սուրհանդակ երկիմատ. քաղքենացք: naviglio di posta. Թղթատար նաւակ: maestro di posta. տէր Postiere. Andar in posta, per le poste; correr la posta. Ճանապարհորդել կամ գնալ քաղքենացիւք. գնալ սուրհանդակօրէն, կամ սուրհանդակօք. (ըստ փոխելով դձիս առ իրաւունքեալ օձեանն:) հնեդէլ էնէ ելիդ. è venuto per la posta. եկեր քաղքենացիէ: prender la posta. ելանել ի քաղքենացս: Posta. Դարանք: ձոսա: far la posta; star alla posta. ի դարան մնանել. դարանակալ լինել. Համանակիլ. Համագրութ: ձոսթ: darsi la posta. Համադիր լինել. սպասանել: Պատրհ. Ժամ դիպող. առիթ: Փշրանք: հետք. շտիղ: Էջ. տեղ և Posteria. *Եւս գոմար պրանց որոյ իսպան ի միում տեղաքի հրաւէր իսպան: rispondere alle poste. յանձն առնուլ զնրաւէրն: Գնել առումն. լրտեսութ: far la posta ad uno. գիտել զրգ. գիտել կամ քննել զգնացս ուրուք. լրտեսել. cor posta. գուշակել լինչ. տես և Appostare. Սահմանապ: far la posta ad alcuno. քնկերել, կամ առաջնորդել ուսիք. ածել զրգուրելք. Կամք. Հաճոյք: իրապէն. էնչի: fate a vostra posta. արարջիք ըստ հաճոյն ձեր: է in vostra posta. ի կամս ձեր է. à sua posta. ըստ կամս իւր: ի հաճոյս ան. ձին: էնչիքնէ: եւս՝ ինքնակամ. կամովին. մտադիր: էպոխէի էէ: a posta d' alcuno. ըստ կամս, ըստ հաճոյս ուրուք: *da sua posta. կամակար. անձամբ անձին: posta ferma. գործ վճարել. գործ որոշել: A posta, կամ a bella posta, a posta fatta, ի. Խորհրդով. դիտմամբ. կամակար. կամովին. կամաւ. Հանգոյս. ինգոսթ: a posta. որոշակի. մտադիր առաւօտայն: եւս սակս. յայն սակս: Էլին: lavorare a posta. աշխատիլ. մտադրաւորապէս ըստ ուրուք դործել լինչ: ի հրամանէ ուրուք: կամ ըստ ուրուք: Posta. Խնդիր. Հանդիպանք. պատահանդուսին: a posta. ըստ խնդրոց. ըստ պատահանդիսին: ի խնդրոց. (տես վերագոյս ի կիր ածի ըստ բայիցս Tenere, Stare, Andare, նմն:) a vostra posta. ի խնդրոց ձերոց. ի հանդիպանացդ ըստ: a posta. անկեղծիկ ակամբ. ուշ ուշով. մտադրութ: di questa posta. այսմիկ ըստ ուաքուէ, կամ մեծուէ. այսչափ առաջագոյ. այսչափ մեծ. այսչափ: In posta, կամ per le poste. ի փոխ: Տպանապատ. Հետոյ. Հասց ձեռ: ածելի էնէ: avviarsi per le poste. առնիպատ քառուն հալիանել. յինչ. վազվազիկ: օր ըստ ծանրաբաշ ախոյեց հիմնանդին. զպետս մօտաւորս մնհոս ջերանել. ի դուրս մնհոս հանապանել: di posta, կամ նոյնհետայն. խակոյն: միանգամայն: ո տահաւ. խնդ: dare di posta, կամ rimetter la palla di posta. հարկանել, կամ վերստին հարկանել զդնացոն: չև անկեալ ի գետին: tenere a posta. վազվազիկ: tenere, կամ stare a posta del Principe. Լինել ի զբօսանս, կամ ի զուսաբանութ իշխանին:
Pósta, արտասանեալ ի՛ օձ. Դիրք. դրութ: անհատ:
*Postcomúne, տր: Ստացուածք գոհատ քահանայից ի պատ-

պատարագի յետ ձաշակման :
Postéma . Խաղաւարտ · պալատ · էիպան · փեհլեվի · քսակ արծաթոյ · արծաթի ՝ի գլուխն ծղօտին :
Postemáto , ta . Պալատացեալ :
Postemazióne , ſ. Տես Postema .
Postemóso , sa . Ի խաղաւարտիւթ · պալատային :
Postergáre , n . Ծածուցանել ՝ի թիկանց · արկանել զինի կամաց : ատ. ոչինչհամարիլ · արհամարհել :
Postergáto , ta . Արկեալ զինի կամաց · արհամարհեալ :
Pósteri , mp . յետ · Ժառանգք · որդիք · զաւակ · յետագայք · յաջորդք : էնէաք · ալ · Ենոսք :
Posterióre , գոյ , ար · Յետոյ եղ · եղեալ · արբան : ինեի · օխտագ :
Posterióre , ած , հ · Յետին · յետագայ · հետագագ · օծղտի :
* Posteriorménte , ած · Յետուստ կողմանէ · յետոյ · արբանեան · ոճղտի :
Posteritá , - táde , - táte , ſ. Յետինք · յետագայք · ապագայք · յաջորդք · զաւակ : Ենոսք · էնեաք · յետնեան (ժամանակի ·) յաջորդ :
Postíccia . Վերահոգին նաւին :
Postíccio , գոյ · Երկիրքերեալ եւ լի անկողք · գետին բրեալ :
Postíccio , ia , ած · Նկամուտ · անքնական · պրհեւտական · ՝ի վերջոյ եղեալ : էյրէնի : capelli postícci. կեղծամ. յն կեղծ ծամ : էյրէնի քոլ :
* Posticipáre , n · Յետագասել · առնել յետոյ · յապաղել :
* Posticipáto , ta . Ապարել յետոյ · յապաղել :
* Posticipazióne , ſ. Յապաղումն :
Postiére , mr · Վերակացու քաջընտրեալ : Ընկէրնի պռչե · Ինկէրնի :) * Նամակաբաշխ :
Postiéſa , ſ. Յետանդն :
Postiérla . Տես Porticciuola .
Postiglióne , mr · Վարիչ քաջընտրելոց , կամ քաջընտրեալ : ախոխճին · ասլպ :
Postílla , Ֆացատրութիւն լուսաւորիչ · (ի հպմատս մեկնութեան բնագրին եդեալ ՝ի լուսանցս գրոց :) Պատկեր գոյնզգոյն · (ի նմանատեղի գտնելոց ծնեալ ՝ի հայելացի , կամ ՝ի քաղբ :)
Postilláre , n · Յաւելուլ ՝ի լուսանցսն զբացատրութիւն :
Postillára , ta . Յաւելեալ բացատրութիւն ՝ի լուսանցսն :
* Postillatóre , mr · Որ յաւելու բացատրութիւն ՝ի լուսանցսն :
* Postillatúra . Ֆացատրութիւն լուսանցից · ծանօթագրութիւնք :
Postióne , mr · Յետոյք · երրատան :
* Postlimínio , Իրաւունք վերադարձին առանաձրդրնեալ յետ դաւթի գերութեան :
Pósto , գոյ · Տեղի · վայր : Եզր : * պաշտօն · պաշտօնատարութիւն · դարձ : Նանաստ · Խոյն : tener gran posto . կեալ ՀաՀատքար , շքեղս :
Pósto , ta , ած · Եդեալ · վերեղեալ : փօնտալ : դրոշեալ : հաստատեալ : posto , կամ posto il caso . եդեալ ՀԱՀ · դիցուք ԹԷ : Փպղ Եփէնի փի :
Posto chè , ա. Ֆիւպէտ · Թէպէտեւ · ԹԷ եւ · Փպղէ : եդեալ ԹԷ · դիցուք ԹԷ : Փպղ Եփէնի փի :
Postrémo , ma . Վերջին · յետին · ագնի · ջնդիպէի :
Postríbolo , Postríbulo . Պոռնկոց : պաֆոսլպ :
* Postríncolo . Ապդ ինչ Տանեփիչ :
Postuláto , Խնդրուած · կամ երկրպաւութիւն ՝ի նախադասեալ ինչ , առ որոյ գործադրուի չիք ինչ դիմաձարութիւն :)
Postulazióne , ſ. Խնդրուածք . (ի անուն ուրուք մատուցեալ առ քահանայապետն առ ՝ի ընտրել ՝ի պաշտօնատարութիւն ինչ :)
Póstumo , ma . Ետա լպ · Ծնեալ · կամ պատրեալ յետ մահուան հօրն : * Ópera póstuma . Գիրք ապագրեալ յետ մահուան յօրինողին :
Postúra . Դիրք · դրութիւն գաղա միացանութեան · դասաւորութիւն · գործան :
* Postútto , Al postútto , ած · Ընդհանրիւ · ընդհանուր :
* Posvedére , t. Տես առանձ յետոյ :
Potábile , հ · Ըմպելի · արբշռան · որ մարթի ի առնել ըմպելի :
* Potággio , Pottággio . Ջան ինչ :
Potagióne , ſ. Potaménto . Յօսաւմն · յատուածն :
Potamogéto . Տունկ ինչ ջրային :
Potáre , n · Յատուածել · յօտել , կամ սրբել զորմէ : պղպղոցանել : հատուածել · կոթել · a vino , յօտել ա կաւ (ի պղպեղ ըստ ատատատղին գինւոյ :)
Potassa . Ընդ ինչ հանեալ ՝ի մխրճոյ քուաւկանոց :
Potáto , ta . Յօտեալ · յատեալ · պղպղանձեալ :
Poratójo , Յօտոց · հատոց · պղպղոյշ պատղ :
Potatóre , mr · Յօտօղ : պղպ պղպղոյշ :
Potatúra . Տես Potagione . Յօտք (որմէ , կամ այլ ծառոց :) Հատեալ յատեալ :
Potazióne , Potagióne , ſ. Յատուածն · յօտուածն :
* Potentariaménte , հ · Զարդապաշտ · իշխանապաշտ :
* Potentário . Տես իշխան · արքայ · Potentáto .
Potentáto . Ընդհատպետութիւն :
Poténte , հ · Potentíssimo , ma . Վերջ · քաջ · զօրաւոր : գոյվելի · ևս · գոյ · Ճոխ · պետական · հզօր · vino , գինի զօրեղ · ոգեղից · femmina fatta potente , օրիորդ հասեալ յարդուն :
Potenteméntе , հ · Potentíssimaménte . Վերապատ · հզօրապէս · աստուածապաշտ · ուժգին · վարի հզօրագոյն : գոյվելի ևս · գեղ :
Potentilla . Տունկ ինչ · որոյ տերեւք են Ճաւասանաղ ՝ի վերոյ կանաչ , և ՝ի ներքոյ ասլիտակ :
Poténza . Կարողութիւն · զօրութիւն · ոյժ : գոյվելի · delſ
Poténzia . Anima . կարողութիւն հոգւոյն : Կարողութիւն (ըստ փիլիսոփայից և յարմարութեան ընդունելոյ կամ գործելոյ ինչ հանդամառ ինդեան :) Զօրք : Poténze , ՝ի հնումն ՝ի փիլիսոփայից եր խոստ ինչ յաղագս աստուածապաշտ : di potenza assoluta . բացարձակ իշխանութիւն · իշխանապաշտ : in potenza , ած · ՝ի կարողութեան · կարողապաշտ :
Potenziále , հ · Բաս իրէնոփական · կարողական :
Potenzialménte , հ · Բաս իրէնոփոյ · կարողապաշտ : Զօրաւորի · քաջագործ · վերծանող :
Potenziáto , ta . Կարծր · զօրաւոր · ազդու :
Potére , ſ. Կարել · կարողանալ · զօրել · գործել · եղծ non poter . չկարել · անկարողանալ · poter essere . Ինել կարելի · հնարաւոր · potere il sole , il vento , եղն · հարկանել , կամ հասանել արեւս , կամ հողմոյ : il sole vi può dalla mattina a sera . Երեկոյեան ծագ գէ առ յայգոյէ մինչև ցերեկոյ : non poter la vita , ոչ ևս զօրել կալ յոտին · Ինել տկար , կամ կմռանել non posso più la vitá dal caldo . Ոսէ տալոյ ՝ի տօ չոյ : non si potere , կամ non ne potere con alcuno . ոչ զօրել հաւատարել ՝ոսմիք · Ինել Ը ոսմիք անհնարապար : poter fare , կամ dire a suo modo . ի նել ինքնապար · ախրտալոսի : chi non può , sempre vuole . առակ · անկարասի ծնանի զանձանս :
Potére , Podére , mr · Կար · կարողական · զօրութիւն · իշխանութիւն · ձեռն : գոյվելի · Խագին · հնօյս a loro potere , կամ giusto lor potere . Ը կարի իւրեանց : a tutto potere . Ը կարի · Ը ձեռին բաւականին :
Potestà , - táde , - táve , ſ. Իշխանութիւն · կարողութիւն · ազդութիւն : հնօյս : potestà . տես և Podestà .
Potestáti . Potestería . Տես Podestati , ևն :
* Potissimaménte , հ · Գլխաւորապար · առաւել :
Potíssimo , ma , բաս լպ · Գլխաւոր · մեծագոյն · եր ·

քրեչլի։ պատուհանադրոյն։
Póto, բառ լատ։ Ապրանք։ առուծ։
Pótta. Ինչական անդամք։ առաւհաքք։ է ևս զայրացական միջակութիւն ինչ առնելոյ։ Pótta marina, կամ di mare. Տես Polmone marino.
Potúto, ta. Կաթացեալ ։ կաթողացեալ։
Poveráccio, cia, աբեր։ Աղքատասգոյն։ Ցնոռաս գոյն։ հեզ։
Poveráglia. Աղքատք։ բարկութիւն ալ քատաց։ Քատ գարնէր։
Poveraménte, ադ։ Poverissimaménte. Աղքատաբար։ Ցնոռասաբար։
Poverélło, la. Աղքատիկ։ Քաղքենի։ հեզ։ հեզիկ։
Poverettaménte, ադ։ Աղքատօրէն։ ոչ գաղքատիկ։
Poverétto, գոյ։ Աղքատիկ։ Քաղքենի։
Poverétto, tă, ածբ։ Poveríno, na. Տես Poverello.
Poverézza. Տես Povertà.
Póvero, ra. Poveríssimo, ma. Աղքատ։ տնանկ։ անինչ։ կարօտ։ քաղաքէ։ տառապեալ հիւանդ։ ողորմելի։ դաւաչար։ տխաւոր։ (միտք։) ալ քատին։ ապարագ։ արհամարհ։ նուաստ։ չնչին։ ալեւոր և անձոռնի (շատիլ։) անկոյղ։ կամ անհամանիզ (երկիր։) Ցնոռաս։ գեղացի (վիճակ։) անեծքրի (երկիր։) վշտագին (ծերոնի։) անուխտան (այր։) uomini di povero cuore. որք վատասիրտք։ երկչոտք։ povero in canna. փոքրահոգի յետին աղքատութեան։
Povertà, - tádę, - táte, f. Աղքատութիւն։ կարօտութիւն։ Ցնոռասութիւն։ Քաղքենութիւն։ poverta fa virtù. աղքատութիւն զայր հնարս առնէ։
Poziône, f. բառ լատ։ Ընկերութիւն։ Ընկերի։ քնեզ մարդկանց ջրոցեր։
* Poziorità. Յատակութիւն։ երկչոտի։
Pózza. Լծ։ փոս Ջրհոսի։ Ջուր։
Pozzánghera. Ջրաղեց փոս փոդոյն։ տես և Pozza. Ցնոռասաց խոզի։ pozzánghere. փոքր, կամ խոշոր հեղուռութեց։
Pozzétta, նոյ։ Լճակ։ փոսորակ։ փոսրիկ այտիկ։
* Ջրաղեց փոքրակ ինչ։
Pózzo. Ջրհոր։ Հոր։ գուբ։ Գոյա։ mostrar la luna nel pozzo, պատրել զոք բանիւք։ pozzo nero, կամ murato. գուբ ղեմաղեաց։ pozzo smaltitojo. ապատաքոյր ղեմաղեաց։ ներդ։
Pozzolána. Հող ինչ ծոյլ կապուտագոյն ի Ռոմէս որում նաղուելի։

P R.

PRáma. Աղբ ինչ նաւուց։
Prammática, գոյ։ Օրէնք ծախուց։ օրէնք ի վերծանութեց։
Prándere, Prándio, բառ լատ։ Տես Pranzare, և՝
* Prandipeta, ար։ Պատառագոյն։
Prannío. Անն ինչ։ երբ ի բերմն է սևադոյնք ծամ փաղձիկ հոգի և Morione.
* Pránso, գոյ։ Տես Pranzo.
* Pránso, sa, ածբ։ Կերակուր։ յաղեալ։
Pranzáre, ն։ Ճաշել։ գաղտուն հանճաքք կերակր։
Pránzo. Ճաշ։ գաղտուն հանճաքք։ հոյլի հանճաքք։
Prásma. կամ Prássio. Տես Plasma.
Prássine, Prássio. Տես Marrobbio.
Prássino, na. Պրասագոյն (փաղձ։)
Pratajuólo, Pretajuólo. Սուրճ ինչ։ Gallina pratajuóla. Pratajuóla. Հաւ ինչ։
Pratellína, Margheritína. Ծաղիկ ինչ գարնային։
* Pratellíno, Pratélló. Փոքր մարգ, մարգագետնիկ։
Pratería. Մարգ։ մարգագետնին։ յայգ։ օրտ։
Prática. Կարեւոր։ կրճռութիւն։ փորձ։ ներա։ Ընկերութիւն։ Ընկերի։ Ընկերանոց։ Ընկերակցի։ անձնագիր։ գործ։ գործագրութիւն։ ներ։ գործ։ գործառնութիւն։ իրողութիւն։ Խորհուրդ։ տես և Consulta, Consiglio. Ridurre alla pratica. կատարել զգործ։ ի գործ դնել։ կատարել։ far pratica, կամ la pratica. վարժիլ։ կրճռել զանձն։ առանալ վարժութիւն։ ի գործ դնել առ ի վարժութիւն։ Խոհան էնիէ։ far le pratiche, զնոմ փոյթ յանձին բերել։ ի առանալ ինչ։ pórre, կամ mettere in pratica. ի գործ, կամ ի վար արկանել։ ի գործ դնել։ կատարել։ ածբ էնիէ։ բառ էնիէ։ dare, կամ negar pratica. Ընդունել, կամ ոչ ընդունել ի քաղաքի կամ ի նաւահանգստի զանձինս, կամ զկառաս յերկիրն ճանապարհին։ di pratica, ած։ պատուիրեն։ հանդարտակ (մտանել։) հեզաւոր։ far, կամ tirar di pratica. գործել հանդարտակ։ Prática. Բարեկրական էնի էնէ։ ի գործ նական։ գործնական ճանն։ կամ գիտութ։ Գաղափարութիւն։ մեքենայք խորհրդք գաղանի գաւառնութ։ պօլաց։ Քէնք։ far pratiche. գաղանի մեքենայել։ նենգել ինչ։ պօլաց գործել։ Pigliar pratica. ոճ նաւարկոց։ Մտանել ուրեք և առնել հնարս զարուս արքենալոյ ճանապարհին։)
Praticábile, ած։ ի գործ արկանելի։ գիւրին։ հեշտ գործելի։ առնելի։ զոր հնար է առնել։ գօլ։
* Praticabilménte, ադ։ Գիւրաբար։ դիւրաս։
Praticaménte, ադ։ Գործնականաբար։ գործողք։ հիւրաւորեալ։
Praticánte, ած։ և գոյ։ Գործագիր։ կատարիչ։
Praticáre, ն։ ի գործ դնել։ իրագործ։ ի վար արկանել։ կատարել։ ածբ էնիէ։ նենգ էնիէ։ խորհրդաւիկել։ խորհրդ ի մէջ առնել։ խոտել։ գնալ։ էնիէ։ կիրառական յանձին վարել զգործս։
* Praticársi, յ։ Վարիլ։ կիրառիլ զ։ յանձին լինել ի գործ։ ի պատրաստին։
Praticáto, ta. * Praticatíssimo, ma. ի կիր արկեալ։ առնելագոյն։ հմուտ։
Praticéllo, նոյ։ Փոքր մարդագետնիկ կամ մարգ։
* Pratichézza. Կիրառական յանձին հեմառկոյ։
* Pratichísta, գոյ։ ար։ Գործնական (այր։)
Prático, ca. Pratichíssimo, ma. Փորձ։ կիրճ։ հնարաւոր։ վարժ։ գործնական (դիտող։) ածբ։
Praticóne, ար։ յանձին։ Քաղաքագէտ։ քաղաքիկրճ։
Prátо. Մարգ։ մարգագետնիկ։ դաշտագետնին։ այգ։ օրտ։ prati, prata, և pratora. Նոյ։
Pratolíno. Մանր ինչ, որ գոյն և Pratajuolo.
Pravaménte, ադ։ Չարաչար։ անկիրառաբար։ Ցնոռասութիւն։
Pravità, - tádę, - táte, f. Ցնոռասութիւն։ չարութիւն։ ապիրատութիւն։ Խնդիր։ Նենգամտութ։
Právo, va. Ցնոռաս։ չար։ ապիրատ։ չարխոյ։ Խնդիր։ Նենգամտ։
* Preaccennáre, ն։ Ակնարկել, կամ ծանուցանել յառաջագոյն։ առիթ ակնարկել։
Preaccennáto, ta. Աղդատաբար կանխաւ, ած։
Preadamíta, ար։ Նախահայրամարտ։ (է հերետիկոս որ ուղիղ կ՚ինէր Ադամ յետ յԱդամ ի գալուստ։)
Preallegáto, ta, բառ լատ։ Նախայիշատակեալ։ վերոյ առնգեալ։
Preamboláre, ն։ Կանխաբանել։ յառաջաբանել։
Preámbolo, Preámbulo. Կանխաբանութիւն։ յառաջաբանութիւն։ յառաջաբան։ Խոտափոխմ։ փոքմն։
Prebénda. Ոռճիկ կամ ընծայեկեղեցական։ Յառնգաւորութիւն։ (է հատուածոյ եկեղեցական տա-

քա-

բաւապետութիւն, կանոնիկոսութիւն, եւն.) կայէն ։ պաշ-
շար գրամագ, և կերակրոյ ։ զաւրան ։ տես և Pro-
fenda.

* Prebendático. * Prebendáto, գոյ ։ ծիսական ։
Prebendáto, ta, ած ։ ծիսականատար ։ ժամանակաւոր ։
Precariaménte, բաս ։ ըստ՝՝ ։ ծիսականութեամբ ։ վնասմամբ ։
* Precário, ia. խնդրել՝ ի շնորհ ։ հայցել՝ ի պարգեւ.
եղեալ ծիսականութեամբ ։
Precatóre, ար ։ Աղօթիկը ։ կամ. աղօթական ։ (է հիւ-
րեանց որ անդէպ աղօթել միայն, և ծողուլ՝ ի
քաւից զայլ ամէ գործ ։)
Precauzióne, իգ ։ Նախազգուշութիւն ։ զգուշութիւն ։
Préce, իգ ։ մերթ և ար ։ բաս լաթ ։ Աղօթք ։ մաղթանք ։
Precedénte, ած ։ Նախընթաց ։ յառաջընթաց ։ առա-
ջին ։ վերագոյն ։ իւրէն վեղն ։ իւր ։
* Precedenteménte, ած ։ Նախընթացապէս ։ յառա-
ջագոյն ։
Precedénza. Յառաջնութիւն ։
Précédere, ն ։ Ընթանալ առաջի ։ գնալ յառաջոյ ։
յառաջնեալքան ։ կանխել զ ։ իւրէն վեղն ։
* Precedúto, ta. Ընթացեալ՝ յառաջոյ ։ կանխեալ ։
* Precentóre, ար ։ Պատարագող ։ պատգամաւոր երգե-
ցողաց (եկեղեցւոյ ։)
* Precessióne, իգ ։ բաս աստղաբաշխից ։ կանխումն
(ժամանակի, կամ տեղւոյ ։)
* Precésso, sa. Տես Preceduto.
Precessóre, ար ։ Կանխիչ ։ ծնօղ ։ հարց ։ ասկայարդ ։
նախորդ ։ պեպէ ։
* Precettáne, ած ։ Պատուիրատիպ ։ պատուիրեցեալ ։
Precettáre, ն ։ Պատուիրել ։ տալ պատուէր (՝ի վե-
ճասրել կամ՝ ի յանդիման լինել յատենի ։) պա-
տուիրել ։
* Precettatóre, ար ։ Տես Precettore.
Precettivo, va. Ըստ պատուիրանի ։ վարդապետա-
կան ։ հրահանգիչ ։ * Պարտաւորիչ ։ պատուիրատա-
կան ։ որ ունի զօրութիւն պատուիրանի ։
Precétto. Պատուէր ։ պատուիրան ։ պարտաւորեալ ։
իշխանական ։ * Կանոն ։ ընդհանրացուած ։
Precettóre, ար ։ Ուսուցիչ ։ վարժիչ ։ դաստիարակ ։
վարդապետ ։ հօգի ։ ասպոյ ։
* Precettorélla, նոմ ։ Ուսուցչի իմաստակ ։ վարդա-
պետ անհնարս ։
* Precettoría. Վարչութիւն ։ կազմավարութիւն ։
Precídere, ն ։ բաս լաթ ։ Հատանել ։ կրճատել ։
Préçinto, գոյ ։ Շրջապատ ։
* Precínto, ta, ած ։ Պատեալ՝ շրջապատեալ ։
Precipitaménto. Գահավիժումն ։ հոսումն՝ ի բարձ-
ունէ ։ կործանումն ։
Precipitánte, ած ։ Գահավիժ ։ հոսեալ գահավիժ ։
* Precipitánza. Տես Precipitamento.
Precipitáre, ն ։ Գահավիժեցնել ։ հոսեցնել՝ ի բարձունէ ։ ներքին
վիճակ ։ ապականել ։ կորուսանել ։ * Ընկենուլ ։ ընդ-
նուագել ։ gl'indugi. յուշացնել ։ աշխատարկել ։ վատնել
զժամ ։ ի գահավիժելը հոսել զանձն՝ ի բարձունէ ։ գա-
հավիժ լինել ։ ընկենուլ ինքեան ։ ի ներքին ։ ի վայր
զինք ։ (ըստ քիմիականաց՝ կոչեն զայն՝ ի հեղուկ ինչ՝ ի յատուկ ծանրութիւն, զորմէ ամէն
նին յատկութիւնք ներքնագոյնք ։) alcuna cosa.
գործել ինչ չուշացուցանելով, կամ վարկանելով ։
Precipitársi, ն ։ Ինքիլ գահավիժ ։ յանդուգնի ի
վտգաբանել զա վտանգս ։
Precipitataménte. Տես Precipitosamente.
Precipitáto, ta. Գահավիժեալ ։ հոսեալ՝ ի բարձունէ ։
Precipitáto, գոյ ։ Վայրագասուզեալ ։ (է նիւթն
սուգեալ քիմիապէս ՝ի յատակ անօթոյն ։)
* Precipitatóre, ար ։ Գահավիժող ։
Precipitazióne, իգ ։ Գահավիժումն ։ անկումն ։ վար-
վաղկառուցեալ ։ անխոհեմութիւն ՝ի գործս անընտրող-
ութիւն ։ խուճապումն ։ աճեալ ։
Precípite, ած ։ բաս լաթ ։ Գահավիժ ։ վաղվաղակի ։
Precipitosaménte, ած ։ Precipitosissimaménte ։ Գա-
հավիժ բերմամբ ։ անխորհրդաբար ։ անընտրաբար ։
յանդգնութիւն ։ վաղվաղակատութիւն ։ խուճապաբար ։ ապ-
նաւար ։ փութեռնկին ։ աճելիք ։
Precipitóso, sa. Գահավիժ (տեղի ։) սահագին ։ ա-
փափոյ ։ ապուռանման շատ ։ խուճապալ (միխուռան)
բնդ ։ ափաքիթ ։ գերբադրութիւն (յատուկ) Ան-
խորհուրդ ։ յանդուգն ։ ապերախտ ։ փութեռնկին ։ վաղ-
վաղակ ։ վաղվաղկոտ (դատումն մեռց ։)
Precipiziáre, ն ։ Տես Precipitare.
Precipízio. Գահավիժ տեղի ։ վախք ։ գահ ։ գահա-
նդագ ։ սեպագին ։ վայր ։ անդունդք ։ ապերախտ ։ գա-
հավիժ անկումն ։ անկումն մեծ ։ կործանումն ։ an-
dare, կամ mandare in precipizio ։ կործնիլ, կամ կո-
ծանիլ (զրգ ։) կործանել ։ վատնել (զինչ ։)
գոյ ։ օգուտ ։ հօգուտ ։ հօգ կենաց ։ եա՝ տպարանէ զա-
նուն ։) * A precipizio, գոյ ։ Տ ։ * Precipitosamente.
Precipuaménte, գոյ ։ Մանաւանդ ։ ի վեր ՝ի վեր
չափ ։ առաւել քան զայլ ։
Precípuo, ua. բաս լաթ ։ Գլխաւոր ։ երեւելի ։ ե-
րեւոյթ ։
Precisaménte, գոյ ։ Հաւանաօրէն ։ ասկաւոք ։ ՝ի կար-
ծոյ ։ գլխաւոր ։ որոշակի ։ ՝ի շդիւ ։ ճշդիւ ։ ճիշդ ։ մինա-
ւանապար ։ պիրէ պիրէ ։ բառնի ։
Precisióne, իգ ։ Որոշութիւն ։ ՝ի շդիւ ։ ՝ի ճիշդ ։
* Precisívo, va. Ճիշդ ։ անվրէպ ։ որոշ ։
Precíso, sa. Որոշ ։ ճիշդ ։ հակիրճ ։ մերկ ։ անվրէպ ։
ճշմարիտ ։ գուտ ։ բառնի ։ ՝ի շդիւ ։ * Հատաբեալ ։
Precíso, գոյ ։ Տես Precisamente.
Preclaraménte, գոյ ։ բաս լաթ ։ Գերազանկ ։ վայելուչ ։
Precláro, ra. բաս լաթ ։ Preclarissimo, ma. Երևե-
լի ։ գերապանծ ։ գերազանց ։ անուանի ։ հռչակաւոր
* Preclúdere, ն ։ Արգելուլ ։ խափանել ։ կարձել ։
Préco. բաս պաշտպանիչ ։ Տես Prego.
* Precóce, ած ։ Կանխահաս ։ կանուխ ։ նորի ։
* Precogitáre, ն ։ Յառաջագոյն զնաւսա ածել ։
* Precognizióne, Precognoscénza ։ Տես Precono-
scenza.
Precognóscere. Տես Preconóscere.
Precónio. բաս լաթ ։ Գովեստ ։ ներբող ։ գովութիւն ։
գովք
Preconizzáre, ն ։ Գովել ։ հռչակել ։ գովք երկնիք ։ * Հռ-
չակաւորեալ ։ Պապին զընտրեալն պատուք յիշատուն ։
* Preconizzáto, ta. Գովեալ ։ նոր ։
* Preconizzatóre, ար ։ Գովիչ ։ ներբողիչ ։
* Preconizzatióne, իգ ։ Հռչակութիւն գովեստից ։ հրա-
տարակութիւն Պապին զընտրելոյն պատուք յիշատուն ։
Preconoscénza. Յառաջածանօթութիւն ։ նախագիտու-
թիւն (ած ։)
Preconóscere, ն ։ Յառաջածանօթ, կամ կանխագէտ
լինել ։ նախատեսանել ։ գիտել յառաջագոյն ։ ն-
վել պէտէ ։
Precorrénte, գոյ ։ Յառաջընթաց ։ կարապետ ։
Precórrere, ն ։ Յառաջընթաց լինել ։ ընթանալ յա-
ռաջագոյն ։ յաջել ։ կարապետել ։ իւրէն վեղն ։
* Precorritríce, իգ ։ Կարապետուհի ։ յառաջընթաց ։
Precórso, sa. Յառաջընթաց ։ ածեալ ։
Precursóre, ար ։ Կարապետ ։ յառաջընթաց ։ գնալով
իւրէն վեղն ։
Préda. Ապրանք ։ աւար ։ կողոպուտ ։ զէնք ։
* Եաղմ ։ dare in preda. մատնել ։ կամ տալ ՝ի ձեռս
darsi in preda all' avarizia, al furore, alle pas-
sioni, եւն. մատնել զանձն կամ մատնիլ յոյս ագա-
հութեան ։ կատաղութեան ։ կրից ։ եւն. darsi in preda al

dolore. *Ցաւոտ ընկալիլ ի ցաւս.*

* Predáce, ſ. *Աւարառու. Կողոպտիչ. Յափշտակիչ.*

Predaménto. *Աւարառուն. աւարառումն. կողոպտումն.*

Predáre, v. *Աւար առնուլ. աւար հարկանել. կողոպտել. Աւար կերակրել. կողոպտիկ լինել.*

Predáto, ta. *Աւարեալ. յաւարի. կողոպտեալ.*

Predatóre, tr. *Աւարառու. կողոպտիչ. աւազակ. Աւար կերակրող.*

* Predatório, ia. *Աւարի. աւարառուի.*

Predatrice, pl. *Աւարիչ. կողոպտիչ. Աւարիչք.*

Predecessóre, m. *Նախընթաց.* predecessori. *Նախընդիմք. Հարք. Ծնօղք. Նախորդք. Ախոյեան.*

* Predefiníto, ta. *Նախասահմանեալ. Յառաջագոյն սահմանեալ.*

Predélla. *Պատուհանդան. աթոռ. պատգամաւոր. Ոտքեմբէրի. Հրապանակ. աթոռ. Ծննդական կանոնց. փոյթպահիրս պատուհանդան ոտից խորանին. (Յորոց վերայ կայ քահանայն ի պատարագելն.) Խաստվանարան. Աւանդան ոտից սեղանոյն.* sonar le predelle dietro a uno. *Քամբասել. չարիս խօսել.*

* Predelléto, *նոյն.* Պատուհանդան փոքր.

Predellína, Predellíno, *նոյն.* Նոյն են. portare uno a predelline. *տանիլ զոք ի վեր երկուց բազկաց.*

Predellóne, *tr.* Պատուհանդան. *բարձրագոյն.*

Predellúccia. *Տես* Predellina.

Predestináre, v. *Յառաջագոյն սահմանել. Նախասահմանել. կարգել. գերակիր երկիր. բաժնիլ երկիր. Նախատահմանել (ոմն զիրկոմն մարգկան.)*

* Predestinatívo, va. *Նախատահմանական.*

Predestináto, ta, *mb.* *Յառաջագոյն սահմանեալ. Նախատահմանեալ. Լեռ. Գոյ.* * *Նախատահմանել. (իբր ի յատկութենից սահմանեալ յոմն առ փոխս.)*

Predestinazianésimo. *Վարդապետութիւն նախատահմանութեան. կամ նախատահմանականաց.*

Predestinaziáni, *pl. tr.* *Նախատահմանականք. (Էին ոմանք փոխս, և կամ հերետիկոսք, որք յետոյ, մեռեալ կամ ի մոլորակն մտեալ դնեն զնախատահմանութիւն.)*

Predestinazióne, f. *Նախատահմանութիւն. Բաժին. Գործ.* = *տես և* Predizione.

♦ Predestíno. *Նոյն ես.*

Predeterminare, v. *Յառաջ ածանխոյ. Նախորոշել. Յառաջագոյն բացորոշել.*

Predeterminato, ta. *Նախորոշեալ.*

Predeterminazióne, f. *Նախորոշումն.*

Predétto, ta. *Նախասացեալ. յառաջ ասացեալ. Նախիշատակեալ. անդէն. պէտք օգտեան.*

Prediále, *ſ. pm.* *Կաղնեծառական.*

Prédica. *Քարոզ. քարոզութիւն. Վաղ յանգիմանութիւն. Բաժին. ունկնդրիք քարոզին.* pigliare il luogo. *կամ* il lato alla predica. *կանխել. առաջանալ.* fare una predica a uno. *հրատարակել. կամ կշտամբել մարմնաւոք.*

Predicábile, *gn.* Սորոգելի.

Predicaménto. *Քարոզութիւն. քարոզ. վաղ. առորոգումն.* esser in buon, *կամ* in cattivo predicamento. *լինել բարեհամբաւ. կամ վատանուն.*

Predicánte, *m.* *Քարոզատու. քարոզ. քարոզիչ. առողջաբար նշանակէ Քարոզատու առանդաւոտ բաց.*

♦ Predicánza. *Տես* Predicamento.

Predicáre, v. *Քարոզել. քարոզել զբանն կենաց. վաղ վերկէն. ուռուցանել. ազդ առնել. աղաչել պատ ի պատ, կամ բազում բանիւք. Գոռալ. քարոզել զոք. Հրատարակել. Հռչակել. լաւ երկէն. բարձրացուցանել. բանիւք.* nel deserto. *քարոզել յանապատի. ըստ յաճախութեան ականջի ճառել. կամ նկատել վասն.*

Predicáto, *gn.* *Սորոգելը. կամ սորոգելին.*

Predicáto, ta, *mb.* *Քարոզեալ. հրատարակեալ, եւն.*

Predicatóre, *mr.* *Քարոզատու. քարոզիչ. վաղ վերկէն.*

Predicatori. *Դոմինիկեան կրօնաւորք.*

Predicatorélio, *նոյ.* *Քարոզիչ տգէտ, անյայտ.*

Predicatrice, *pl.* *Շաղակրատ յոյժ անվայելուչ դատնեցեալ որ ի վեր հանեն զխորհուրդս.*

Predicazióne, f. *Քարոզութիւն. քարոզատուութիւն. քարոզ. վաղ.*

Predícere, *n.* *Նոյն ինքն.* *Առաջագոյն, կանխաւ.*

Prediciménto. *Կանխատեսութիւն. Նախաձայնութիւն.*

Predicitóre, *mr.* *Յառաջատես. կանխատես.*

* Prediléttо, *ձա.* *Սիրելի. սիրելի յոյժ.*

* Predilezióne, f. *Աւաւել. կամ նախասիրեալ սիրելութիւն. ընտրել սէր.*

* Predilígere, *n.* *Սիրել քան, կամ առաւել. կանխել ի սէրն. գնահատել սէր.*

Predimostrazióne, f. *Յառաջընթաց ապացոյց.*

* Prédio. *Նոյն ինքն.* *Վիճակ. գեօղն. գիւղ.*

Predíre, *n.* *Առաջագոյն. մարգարէանալ. նախաձայնել. ի վեր խօսիլ.*

Predizióne, f. *Կանխատեսութիւն. նախաձայնութիւն.*

Predominánte, *ſ.* *Տիրող. Յաղթաւորեալ. զօրացեալ. կամ բարձր, կամ զօրաւոր (մոլութիւն.)*

Predomináre, *v.* *Տիրել. Յաղթաւորել. զօրանալ. բռնանալ. առաւելուլ. Նոյն ինքն.*

Predomináto, ta. *Տիրեալ. զօրացեալ. բռնացեալ.*

Predomínio. *Տիրուն. իշխանութիւն. զօրութիւն. գերազիւղութիւն.*

Predóne, *mr.* *Նոյն ինքն.* *Աւազակ. ասպատակ.*

* Preeccellénte, *ſ.* *Գերազանցադոյն. գերի վերոյ քան զամէն.*

Preeléggere, *n.* *Ընտրել քան զ. նախասիրեալ ընտրել.*

Preeminénza, Preeminénzia. *Գերազանցութիւն. գերակայութիւն.*

* Preesisténte, *ſ.* *Նախագոյ. նախագոյակ. Նախ եղեալ.*

* Preesisténza. *Նախագոյութիւն. Նախեղութիւն.*

* Preesístere, *v.* *Լինել նախագոյակ. գոյ յառաջ քան զոք. արդէն գոյ.*

Prefáto, ta. *Յառաջ ասացեալ. Նախյիշատակեալ.*

Prefázio. *Տես* Prefazione. *Աչառ, և աղօթք ինչ որատարագին անմիջապէս յառաջ քան զկանոնն ընկալեալ ի բանից Իւիւր ընծայեցուցեալ զմիտս ձեր.*

Prefazióne, f. *Յառաջաբան. յառաջաբանութիւն. Նախապատմութիւն.*

♦ Prefénda. *Տես* Profenda, Prebenda.

* Preferénza, Preferiménto. *Նախապատուութիւն. Նախասիրութիւն.*

* Preferévole, *ſ.* * Preferibile, *ſ.* *Նախասիրելի. Նախապատեալ.*

Preferíre, *n.* *Նախասիրել. կամ առնել. ընտրել քան. Նախապատուել. մեծ համարիլ քան. Նոյն ինքն.*

* Preferitóre, *mr.* *Որ նախասիրեալ առնէ.*

Prefétto. *Վերնակայ. ոստիկան. Նոյն ինքն. Փաշայ. Վեհ. Հեծ.* d' una città. *քաղաքապետ. գաւառի հեծ. Վալի.*

Prefiggere, *n.* *Որոշել. Հաստատել. նշանակել քաց որոշել.* * Prefiggersi, *ſ.* *Դնել ի մտի. խորհիլ. Նայիլ.*

* Prefiggiménto. *Որոշումն. կարգումն. Նախանակարգումն.*

**Prefiguraménto. *Նախանկար աւետում.*

* Prefiguránte, *ſ.* *Նախանկար. Նախագիծ.*

Prefísso, *ſa.* *Որոշեալ. Հաստատեալ. կարգեալ. Հաստատուն.*

* Pregádi. * Pregáti. Եր ժողով ինչ պատրիկաց վէ. նետիկան հասարակապետութե ։
* Pregagióne, իգ. Տես Preghiera.
Pregánte, ած. Աղաչօղ. աղաչաւոր ։
Pregáre, բ. Աղաչել. աղերսել. հայցել. եալնոր օ. ծած ։ աղօթել * պաւա կենիլ ։ մատղեթել ուխը (բա. քիս, կիմ չարիս ։) ti prego centi malanni. օն և օն արտուղէ քեզ ուր, և օն և յաւելցկ ։
* Pregaría. Տես Preghiera:
* Pregatívo, va. Աղոթական ։
Pregáto, ta. Աղերսեալ. հայցեալ ։
Pregatóre, աբ. Աղերսօղ. աղաչօղ. աղօթաւոր ։
Pregévole, ած. Արժան. պատուական յարդոյ. մեծ արժոյ ։ իմիպարէ ։
* Preghería. * Preghiéro. Տես Preghiera.
Preghévole, ած. Աղօթական. մատղօթ. յաղերսաւոր։
Preghiéra. Աղաչանք. հայցուածծ. աղօթք ։ ընծա. պատա ։
Pregiábile, ած. Տես Pregevole.
* Pregiabilità. Պատուականութե. յարգ. անհնուն։
Pregiáre, բ. Արժոյ համարիլ. մեծ ինչ գրեթ. առ պատուական ունել ։ գէյնէրէ ևոնէնած. ինչ պար կինէ ։ գինս արկանել. գին հատանել։ Pregiársi, յ. Պարծիլ. փառաբանել զանձն ։
Pregiáto, ta. Արեծ համարեալ. յարդոյ պատուական. անհիմ. ընտիր ։ գէյնէնէլէ. նէս ։
Pregiatóre, աբ. Որ մեծ հմանրի. որ առ պատուական ունի ։
Prégio. Յարգ. համարուն ։ իմիպար ։ գին ։ պահա. di gran pregio. մեծագին ։ պահանէլը ։ esser in pregio. լինել ի պատուի. արդոյ հանարիլ։ meritar, & portar il pregio. արժել. արժանի գոլ։ պէյնիլ։ aver in pregio արգոյ. պատուականի համարիլ ։
* Pregionáto, ta. Տես Imprigionato.
* Pregióso, sa. Տես Prezioso.
Pregiudicánte, ած. Վնասակար ։
Pregiudicáre, բ. Վնասել. վարաք վէրմէ ։
Pregiudicatívo, va. Pregiudiciále, ած. Վնասակար ։ դարպէլը ։
Pregiudício, Pregiudízio. Վնաս ։ պարտ. Նախագու. ռուէ. նախնապաշարութիւն (մոտաց) առն և Prescizione եւ առաջին գնահատուե ։
Pregiudizióso, sa. Վնասակար ։ գարթէլը ։
Pregnánte, ած, ած. մերթ և գոյ. Յղի. իգէն ։ parole pregnanti. բանք վքաղեցք ։
* Pregnanteménte, ած. Որ զկին յղի ։ ոտ զյղի ։
Pregnézza. Յղուե ։ իգէնէիէ ։
Prégno, na. Յղի ։ իգէն ։ լի ։ զեղուն ։ փօֆ փօլա ։
Prégo. Աղաչանք ։ աղօթք ։ բիճա ։ փառա ։
Pregustáre, ած. Բաս կատ. Ճաշակել յաւաջագոյն ։ առնուլ զնաշակ ։
* Prelatízio, ia. Առաջնորդական ։
Preláto, գոյ. Առաջնորդ ։ (որ ի կարգինն, եւ ոչ ոք ևս աբբայն ։) Առաջնորդ ։ մեծաւոր ։
Prelatúra. Առաջնորդութի (եկեղեցական ։) գէնա. ւորութի ։ կառավարութի ։ գերակայութի ։
Prelazióne, իգ. Նախապատուհի ։ նախաժեծարութի ։ գէնաւորութի ։ գերակայութի ։
* Preliáre, ած. Մարտնիլ ։ պատերազմիլ ։
Prelibáre, ած. Ճաշակել յաւաջագոյն. առնուլ ըզնաշակ ։ զառել հարևանցի ։
Prelibáto, ta. Առեալ զնաշակ ։ զառեալ հանուռօտիբ։ գերազանց ։ ընտիր ։
Preliminére, աբ. գոյ, և ած. Նախընթաց պայման. կիմ նախապատրաստական ։ առաջնոյն ինչ նպատակի ։
* Prelodáto, ta. Գովեալ վերագոյն ։ գովեալ յաւաջագոյն ։ նախապէյառակեալ ։ ղէրք օլանան ։
** Prelúcere, ած. Տանել զնշոյլ ։ կիմ լուսաւոր լինել յառաջոյ ։ առաջնորդել ։
Prelúdio. Սկիզբն ։ կանխաբանութի ։ նախերգանք նուագարանի ։ էիւրէվ ։
Premática. Տես Prammatica.
* Prematuraménte, գ. Կանխակոյս ։ կանխաբեր ։
* Prematúro, ra. Կանուխ ։ կանխահաս ։
Premeditáre, ած. Մտածել յառաջագոյն ։ մտախոհ լինել ։ եկել պէնիհնէ ։
* Premeditataménte, գ. Յառաջագոյն խորհրդով ։
Premeditáto, ta. Խորհեալ յառաջագոյն ։
Premeditazióne, իգ. Յառաջագոյն մտածութի ։
Preménte, գ. Սոխրօզ. սոխրոզական ։
* Prementováto, ta. Վերոյ յիշեալ ։
Prémere, բ. Ճնշել ։ ճնշիլ ։ քաշել ։ սեղմել ։ ոչ նոտ ։ խռնիլ ։ մղել ։ կսխել ։ առ ոտն հարկանել ։ պահատ ։ էզնատ ։ հարկանել ։ կիմ խռտոլել (լատ. զայս ։) հալածել ։ վռնել ։ պոխել ։ տատնատիլ. նկուռն առնել ։ խոնարհեցուցանել ։ ընկճել ։ խըզմել ։ հարատատարել ։ կեղեքել ։ լռել ։ զանգ առնել ։ օգտել ։ փոյժ ընել ։ ջանալ ։ փութալ ։ Հոգալ ։ փոյժ մեծ ունել ։ փութալ ։ հաճախել ։ գաճախել ։ questo mi preme molto. Ը այդ հոգամ յոյժ. այդ կարի փութալի ի ինձ ։
Preméssa. Աղաչարկու ։ (Հառաչին մասն ձեռնարկուե ։) Յառաջագոյն առնցեալն, կիմ ցուցեալն ։
Premésso, sa. Իրեր յառաջ նախադաս. նախադասեալ ։ յառաջ առացեալ ։
Preméttere, ած. Դնել յառաջ ։ նախադասել ։ էնէրի էնէրիէ ։ առնել յառաջագոյն ։
Premiáre, ած. Պարձաւորել ։ տալ վարձս ։ փոխարել նել ։ Տուգապէնի վերէէ ։
Premiatívo, va. Վարձաւորիչ ։ փոխարինօղ ։
Premiáto, ta. Վարձաւորեալ ։ փոխարարեալ ։
Premiatóre, աբ. * Premiatrice, իգ. Վարձաւօղ ։
Premiazióne, իգ. Վարձաւորութի. վարձ. փոխարէն ։ պէնէն ։
Preminénte, գ. Գերակայ ։ գերի վերոյ ։ խոպիտ ։
Preminénza, Preminénzia. Գերակայութի ։ առաւելութի ։ գերազանցութի ։ իմիհյաղ. իսկ ազգ ։
Prémio. Վարձ. փոխարէն ։ արիւնաւոր ։ պէնէն ։ իվաղ
Prémito. Կիհումն ինչ հաղորդից աղեաց ։ կիմ կրծ. հումն առածութի ։
* Premitóre, աբ. Հարատատարիչ ։
Premitúra. Քաշումն ։ ճնշումն ։ մղումն ։ հևութի ։
* Premízia. Տես Primizia.
Premonizióne, իգ. Նախազգեցուցումն ։ կանխազգացութի ։
* Premoriénza. Մահ յառաջ քան զայլոց ։ վաղամեռիկ մահ ։
Premoríre, ած. Բաս լատ. Մեռանիլ յառաջ քան զայլ ոք ։
* Premórto, ta. Մեռեալ յառաջ քան զայլ ոք ։ նախամահ։
Premostráre, ած. Բաս լատ. Յուցանել յառաջ ։ կանխաճայտել ։ զեկուցանել կանխաւ ։
Premostráto, ta. Յուցեալ յառաջ ։ նախաճայտեալ ։
Premozióne, իգ. Բաս էիւռ. Նախաշարժութի ։
* Premuníre, ած. Ամրացուցանել, կիմ պատսպարել կանխաւ ։ նախազդոյշ առնել ։ * Premunirsi, յ. Պատսպարիլ կանխաւ ։ նախազդոյշ լինել ։
* Premunito, ta. Յառաջապահեցուցեալ, ան։
Premúra. Փոյժ մեծ ։ փոյժ ։ հոգատուե ։ հոգ ։ խղճ։ ԲԷէայիսպ ։ ճակի ։ գայլը ։ հաճախ ։
Premurosaménte, գ. = sissimaménte. Հոգատուբ. խնամով ։ փութով ։ զգուշութ ։ ճակի ինէ ։ պէնիվ ։
Premuróso, sa. Premurosíssimo, ma. Աշխոյժ ։ փութալի ։ առնպողական ։ պէնիվի ։ փութալան ։ գայ. էնէլէ ։

Pre-

Premúto, ta. Ճնշեալ. քամեալ. հոխիկ. պեպեղծ.
Prenarráre, ն. բաս լար. Նախապատմել.
Prenarráto, ta. Նախապատմեալ.
Prenarrazióne, իգ. բաս լար. Նախապատմութիւն.
Prénce, Prénecipe, Prencéssa. Տես Principe, ան.
Préndere, ն. ին. Ունայնական ըստ բային Pigliare. Ընծրուղել. կալայ. առնել: խոնխոռ: ձեռքակալ առնել: առնուլ. (գլխոյն, ղդրասեան, ևն:) առնուլ ինչ ի ձեռն. (ար զգրկէն, ևն:) գրաւել. ըստնիլ. առնուլ: ապահոս. գոպաս. ընդիմ: առնել զոք (աեղիս.) հատուցանել. կամ գալ (կերտման:) ըստնուել զոք. պատրել: պատիժ ի՞ուսանիլ: ետրենդիմ: ըստնիլ վրայէն: առ զգրաս: վնասել: աչքիմ: ծրագիր. հաստատել ի մտի. գնել ի մտի: ըստնել (զդեղ.) առնուլ ըստ դեղ:) բարբառել ի սէր: prendersene cura. հոգալ. փոյթ առնել: prendere a fare una cosa. սկիզբ առնել ինչ. բանս հարկանել. յիմն: presero a fúggire. ի փախուստ գարձան: il bagno. լուանալ զանձն. ըստնել (ար բժշկուն:) fondo. խարիսխ արկանել (նաւուց:) accordo. անս. Accordarsi. Prendere a sdegno. անս Sdegnarsi. Prendere ardire, baldanza. Համարձակիլ. խրախոյս առնուլ. խիզախել: sicurtà; ևն. վստահանալ: mi prese un gielo. կալաս զիս ցրտուն սառնիկ, կամ անհնարին: mi presi ad un ramo d' albero. կալայ, կամ բռնաւ հարի, պտուտակեայ գաւազի ծառոյ: prendere bene, կամ male. յաջողիլ կամ ուշ յաջողիլ. ըստ ձեռն պատահիլ: ben, կամ mal gli prenda. յաջողեսցի, կամ մի յաջողեսցի նմի: Prendersi, յ. Յարիլ. կռանիլ: բառնիմ. էսիմ: ես՝ արեւսատանալ. տրմատս արձակիլ: ետենդիմ: prendersi, կամ prendere. մտ կարգիլ. ստանուլ. ետանձրանալ: գոյանամ: prendersi dell' amore d' alcuno, կամ esser preso. ըստնուիլ սիրով. կամ հարկանիլ ի սէր ումըր: prender campo, կամ del campo. պատրաստիլ ի պատերազմ. յետս յետս ընթանալ. առ ուժգնադոյնս յարձակիլոյ: earne; մարմնանալ: il veleno. լինել դեղակուր: luogo. ի վեր արկանիլ, կամ ծախիլ (գրամոց ի ակեստ ինչ:) il monte, terra, եև. ամս ի Pigliare: * Prender vento. Շոմիլ. ղեկ քան:
* Prendíbile, ած. Ընդունելի. զոր մարթի ի ընդունել:
Prendiménto. Ընդունումն. առումն:
Prenditóre, ար. Prenditrice, իգ. Ընդունող. ածող. ընդունող:
Prenóme, ար. Նախանուն. (ած. հասմայեցիս ի առնուն ինչ ի գեաղ. յառաջոյ անուանն առհմին. որ նոյն իսկ յառուկ անուն իւրաքանչիւր անհատից ի նմին դերդաստանին:)
Prenominato, ta. Վերոյասացեալ. նախասացեալ:
Prenotáre, ն. Ճառաչ, կամ կանխաս. նշանակել:
Prenotáto, ta. Նշանակեալ. յառաջագոյն:
* Prenozióne, իգ. Նախածանուցիկ. նախածանօթութիւն:
* Prénta, Plétta. Փսխաթ, կամ թիթեղայ յարմարեցուցեալ:
Prenunciáre, Prenunziáre, ն. Կանխաճայնել. նախագուշակել. յառաջագոյն ասել:
Prénze, Préuza, ար. Prenzéssa, իգ. Տես Principe.
Preoccupáre, ն. Գրաւել յառաջագոյն. նախասպառել. նախագրաւել. կանխել:
* Preoccupáto, ta. Նախասպառեալ. կանխեալ:
* Preoccupazióne, իգ. Նախասպառումն. նախագրաւումն. կանխումն:
* Preonoráto, ta. Նախապատուեալ. նախատիպ:
* Preordináre, ն. Նախակարգել. նախասահմանել. յառաջագոյն սահմանել:
* Preordináto, ta. Նախակարգեալ, եև:
Preparaménto. Նախապատրաստութիւն:
Preparánte, ած. Նախապատրաստող: preparanti. նախապատրաստիչ անօթք. (են անօթք, կամ խողովակք հեղանիւթոց մարմնոյ կենդանեաց, որք պիտանեն ընդունել զոր հանդերձեալ են արտադրել:) Preparanti. Նախապատրաստիչ դեղք. (են այն դեղք որք ուղղեն զյառաջիւթ հիւթոց՝ առ ի գործառնել զայնս ի կատարեալ աստղութիւն:)
Preparáre, ն. Նախապատրաստել. պիտանել. հանդերձել. կազմել: ընկերել ի ընդէմ. հաղորդեալ:
Preparáto, ta. Preparatíssimo, ma. Նախապատրաստեալ. կանխաս պատրաստեալ:
Preparatívo, va, աց. Նախապատրաստիչ. նախապատրաստութեան:
* Preparatívo, գոյ. Տես Preparazione.
* Preparatríce, իգ. Նախապատրաստիչ. պատրաստիչ:
Preparazióne, իգ. Նախապատրաստութիւն. պատրաստութիւն: ընկերութ. հաղորդութ:
* Preponderánte, ած. Ծանրագոյն. առաւելեալ ի ծանրութեան. զօրագոյն:
* Preponderánza. Առաւելութիւն ծանրութեան:
Preponderáre, ն. Առաւելու ի ծանրութեան. ծանրիլ եև ևս. լինել ծանրագոյն: աղբեամ օյտ. վիճակ կշռի: զօրագոյն լինել. զծրիլ. առաւելուլ: խոթ օյտ. դալիկ օյտ:
Prepórre, ն. Դնել առաջի, կամ յառաջոյ. նախադասել: ընդի ընդէմ:
Prepositívo, va. Նախադաս. յառաջադաս:
Prepositúra. Տես Proposítura.
Preposizióne, իգ. Նախադրութիւն նախդիր. հոլփ:
* Prepossénte, ած. Տես Prepotente.
* Prepósta. Տես Proposta.
Preposteraménte, ած. Խառն ի հակառակն. ընդիմ. խառնարնակի:
* Prepóstero, ra. Հակառակ. խոտորնակ. ընդիմ. շրջուն. տարաժամ. տարագործ:
Prepósto, ta. Նախադասեալ. վերադասեալ:
Prepósto, գոյ. Տես Proposto.
Prepoténte, ած. Զօրագոյն. հզօրագոյն. ուխտագոյն: պիտակ գոռոզութիւն. պոյծ. պոյծ:
Prepoténza. Զօրագոյն կարողութիւն. բռնութիւն: պիտակ գոռոզութիւն. պոյծ:
Prepúzio. Ընծկատաւէ. (ընծկատաւէի մասն մարմնոյն:)
Prerogatíva, Prerogazióne, իգ. Ընտանձնաշնորհութիւն. արտօնութիւն. առաւելութիւն. գերադասութիւն: պատուէն: փառք:
* Prerútto, ta. Բաս լար. Սեպագիր. դժուարաժայռ:
Présa. Առումն (քաղաքի, ևն:) ալէ: ըստնումն. կալանաւորութիւն. բանտարգելութիւն. դերութ. Նուաճութիւն: Առեալ դեղոյն, կամ արբումն դեղոյն (ի չափ կամ քանակութեան զոր առնու ոք ի միում ժամու:) Որս (երկոց; ձկանց, և հասուցն:) ալ որսացեալ կենդանիքն: Որս, կամ առար նաւուց (որ ըստնեալ նաւ ընդնաձաց:) ելեկիր: հոխ. կամ կառուան ձեռին: խուռաճաղ եղեր: di gente. խումբ. գունդ. գաս: di terra. չափ, կամ տարածութիւն ինչ գետնոյ. dare, կամ aver le prese. տալ, կամ առնուլ ընծայս: dar presa. առնել ընծայել. պատապ տալ: venire alle prese. ի հոխ մտանել: կռուիլ. վանել ընդ ուժիք (կալել զհանդերձից, կամ զանդամոց.) յառնել ի վէր միմեանց: փեղկեղիմ: essere, կամ venire, կամ trovarsi alle prese con alcuno. առնել զառնելի փորձելոյ կամ քաջ ճանաչելոյ զոք: essere stato, կամ esser venuto alle prese con qualcheduno. լինել ընդառաջ. կամ բարեկամացեալ ընդ ուժիք: far presa. քաջ ունել ընդ միմեանս. (ասի զկորդ և զաւազդ ի ցամաքել որմանն:) էնի էռեղմ: di prima presa, ած. զառաջինն. ի սկզբան անգ:

una presa. որչափ երկրաչափ մատամբք. (քրայն չափ քանակութեի, կիմ նիւթի՝ որչափ առնել լինի երբ կրճատմբք մատամբք:) ասիկ" պատուոյ մըն: una presa di tabacco. ընչաքամ մի: պէտ ենքիկէ:

Preságio. Նշան (ապագային.) գուշակութե. նախագուշակութե: փետրաբեր. ալաքեր. նիշան:

Presagíre, ն. Գուշակել. նախագուշակել: փետրաբեր եբլէ:

Preságo. Գուշակ. նախագուշակ: քուշեր:

Presáme, ար. Մակարդ պանրոյ. մակարդիչնիւթ: սիրտ հայոյք:

Presantificáti, յած, ար: Messa dei presantificati. Պատարագ նախասրբեցելոյ. (է պատարագն՝ յորում մասունչանի և հնչակեք քահանայապետք խորհուրդն քահանայադործել ի նախընթաց պատրաստ:)

Présbita, ար. Հեռատես. (է նա՝ որ զհեռակայ մարդկայս տեսանէ չհոմի, և զհեռուստ պայծառս:) առլաք ենթրիմէ:

Presbiterále, ած. Երիցական. քահանայական:

Presbiteráto. Կարգ քահանայութե. քահանայութի: փեշկեշէ:

Presbiteriáno, na. Երիցական. (ըստ՝ ազանդաւորի որ չընդունի զեպիսկոպոսն, այլ միայն զկարգ երիցութե:)

Presbitério. Բառ լաթ. Խամաճուն. բնակարան եկրիցուն. տուն քահանայից: գաւ եկեղեցւոյն: ժողով երիցանց. երիցուհք:

Préscia. Տես Fretta.

Presciénte, ած. Նախագէտ. յառաջածանօթ:

Presciénza. Նախատեսութե (Աստ.) յառաջգիտուութե:

Prescíndere, ն. Հրաժարեցուցանել ինչ մնոք: անել. զանց առնել:

Prescíto, ած. Յառաջագոյն գիտացեալ. կանխաճանաչուցեալ. կանխագէտ եղել: գուշակութե. խոտել:

Presciútto. Տես Prosciutto.

Prescrittíbile, ած. Բառ օրէնսգիրոյ. Նախագրելի:

* Prescritto, գած. Օրինք. կարգադրուած. կարգաւորուած. պատուիրան:

Prescritto, ած. Նախագրել. կարգել. ասհմանել. հաստատել. կանոնել:

Prescrívere, ե. Նախագրել. գրաւել իրաւամբք նախագրուելոյ. նախագրութե առանալ. ընդունել: դնել ենքիկ հագեցը գապանաթ: ն. Սահմանել. կանոնել. պայմանել. կարգել: ասել, բայլն եմէկն-գրոյցմաթ:

Prescrizióne, նթ. Նախագրութի. (է իրաւունք տուեալ անցեալ ամսոյ ժամուց) դնելենքի հագեցը կարգագրութեի, կիմ պատուէր բժշկին:

Presedére, ե. Վերատեսչել. լինել նախագահ. վինել գերագոյն: պատուական. պաշ օշմաթ:

* Preseggénza. Տես Presidenza.

Presentagióne, նթ. Մատուցումն. առնուլ: յած. Մատուցանի. (է տեղի ինչ մատուցանելոյ զարձանագրութեան, կիմ գիրապարտականագրաւածոյ:)

Presentáneo, ea. Սեփական. հոյակ. փոյթ. ազդու.

Presentáre, ն. Պարգեւել. ընծայել: ենկենել ենքրէ: մատուցանել. տալ: ենքրէ: առաջի առնել. առաջի քի կացուցանել. յանձն առնել: ապ. ենքէ. ենծանձն ենքիրէ: բնենի ենքրէ: մերձենցուցանել: Presentársi, յած. Յանդիման լինել. գալ առաջի. երևել. ենծանձն ենկենէ:

Presentáto, ta, ած. Պարգեւեալ. մատուցեալ. առնել: ևս՝ գոյ. Անձն՝ առ որ եկեալ ընծայատուութեն:

Ptesentatóre, ար. Պարգեւիչ. առնօղ. որ առաջի կացուցանէ:

Presentazióne, նթ. Պարգեւումն. ընծայումն. առնուլ: Տե՛ն ընդ առաջ: Ընծայատուութի. Կուսին:

Presénte, գած, ար. Պարգեւ. ընծայ: ենկենէ: cader il presente su l'uscio, ասս Uscio.

Presénte, ած, հ. Presentíssimo, ma. Ներկայ. ներկայ: հոդեր օրոն. ինծրեր: այս: դոս. պոս: այդ. դուս. կիմ յարմար, կիմ զօրաւոր (գեղ:) գովելի:

Preséute. Նախաձեռ". խնդրել ընել", կիմ պրա". Առաջի. յանդիման: ենծնոցեր: ai, կիմ di, կիմ in, կիմ nel կիմ առակ presente, հ. այժմ. առ այժմ. զարգիս: ընծրեր. ընծրելի. պատ փշիկ: di presente che. Ներկայն երբեմն. (Ժամանակի.) իրբև:

Presenteméute, հ. Ներկայ. զարգիս. առ այժմ: ընդ պ: առաջի: անդենն ընդելոյական:

Presentiménto. Յառաջած պտօմառել. յառաջագոյն գիտացումն:

Presentíre, ն. Զգալ յառաջագոյն. նախազգալ. նշել. կանխատեսացուցած լինել: ենկենէն պոյտ:

Presentúccio, Presentúzzo. Ընծայ փոքր. գոյնն պարգեւ: ենկենէնիկ:

Preséuza, Preséuzia. Ներկայուել. ներկայել: հոդապար. առուշ. ներքս. գենէք: իսկ. պիտ: uomo di poca, di bella presenza. տգեղագեմ, չքնաղագեմ: in, կիմ alla presenza di alcuno. առաջի, յանդիման ումբրեք: ենծնոցեր: di presenza. Ներկ:

Presenziále, հ. Ներկայ. առաջնիկայ:

Presenzialménte, հ. Առաջի. յանդիման:

Presépe, ար. Presépio. Խոտ. գոմ: ապուռ. սիրտ մսուր: ենկենէ:

* Preserélla, նոճակ. Presa fin. Գոյդն ինչ առնել պտեղուց. (ըստ՝ ծայրիկ երկուց մատանց:) ասիկ" պրա. զունդ մը:

Preservaméuto, Նախապահուեք:

Preserváre, ն. Նախապահել. պահպանել զի չարեաց. պաշտպանել. պատճառ: հեգիպ ենկենէ:

Preservatívo, va. Պահպանողական. պահպանական: պատչեշ. հեգիպ ենքեն: Preservativo, գոյ. Պահ չնախապահեան, կիմ յառաջապահեան:

Preservazióne, նթ. Նախապահուեք. յառաջապահեան:

Presíccio, ia. Ըմբռնեալ. ձերքաւիկ եղեալ:

* Préside, ար. Presidénte, ար. Նախագահ (ժողովոյն.) գունդապետ. ոստիկան: պաշ. պերկեր. պետ:

Presidénza. Նախնապահուեք. զգեստաւորութե: պաշտօնատեղի իոգեպետ:

* Presidiáre, ն. Սահմանացուցանել զօրօք (զքեզ:) կարգել պահապահան զօրս: փօտռոմաթ:

* Presidiáto, ta. Սահմանացուցօրօք:

Presídio. Պատսպարան զօրաց. պահակատեղի: գունդ. օճաղգեր. նշօպեր:

* Presiédere, ե. Վերատեսչել. լինել նախագահ. վինել զօրաց: պաշ օշմաթ:

* Presistimazióne, նթ. Նախատատուեք. նախատեսուեք. նախագիտացումն:

Presmóne, ար. Քաղցու. ինքնահոս:

Préso, տբ. Ընդունել. կալել: բռնաբարեալ: պատանեալ. ձերքաւիկ. դերի. բանտարգել: եկեր. հափշտակեալ:

Presontuóso, ցած, հ. Տես Presuntuoso, հն:

Préssa. Խուռն. ամբոխ. խուռն բազմութի: գայթակղեցուցիչ. հակ: ուռն և Fretta. Esce il popolo in pressa. Ելանեն ժողովուրդն՝ գունդ գունդ, կիմ խուռն բազմութեամբ:

* Pressánte, հ. Pressantíssimo, ma. Սիսկող. հարկեցուցիչ. սաստկական: պեղչիկ:

* Pressappóco, հ. Իբր. գրեթէ. իրրև:

Pressáre, ն. Սխալել. շուտով տագնապալ. ի վեր հատուցանել. հարկեցուցանել. փութացուցանել (ըստ գործոյ:)

* Pressatúra. Ճախանձ. Ճախանձանք. ժառանգի:

Pressézza. Տես Viçinità.

Pressióne, նթ. Ճնշումն. սեղմումն:

Prés-

Présso, sa. Pressissimo, ma. Մերձ. մերձաւոր. հպաւոր: էապէս:

Présso, Pressissimo, adv. խնդրէն աղերսաբար պրպ՚. այլ և պէս՚ և պայց՚՚. մերձ և պէսյ՚՚. Մերձ. հուսմօտ: էապէս. իբր. գրեթէ. իբրև: գոպոր: առաջ. հաճախմտաւորեալ: էանշպոտ. էօնիսնոպ:

Présso, ſ. Pressíssimo. Մերձ: էապէս: presso, կիմ pressochè, կիմ presso a poco, կիմ a un di presso, կիմ ad un di presso. իբր. ՚ իբրև. գրեթէ. գոգ: առանիմ. գոպոր: Presso presso. Հպագոյն: tener presso. մերձ. կիմ առընթեր, կիմ առ իր առնել:

Pressóre, ար. Ճնշօղ. որ կոխէ. ձմլօղ:

ſ Pressovário, ia. Որ հարկանի ՚ի ձեւագոյն:

Pressúra. Հարատահարութիւն. ներգործեալ:

Présta. փոխ: հարկ. բաժ:

Prestaménte, ſ. Prestissimaménte. Աճապարանքս. արագ արագ. վազվզակի: ինչ:

Prestaménto. Փոխ: էօփառնէ:

Prestánte, ſ. բաւ լաւ. Prestantissimo, ma՝. Գեղ բազանց. ընտիր. ազնիւ. պատուական: էքս:

Prestánza. Փոխատուութիւն. յանօթատուութիւն. փոխ: իբր ստեպաց յանօթ. փոխն: էօփառնէ: հարկ. բաժ: Ելոյն: prender, կիմ dare in prestanza. առնուլ ՚ի կիմ տալ փոխ:

Prestanziáre, ն. Հարկ արկանել:

Prestanzóne, իգ. Հարկ. բաժ:

Prestáre, ն. Տալ յանօթ. փոխատալ. էօփառնէ ընել ՚ի վերմէ. ընձեռել. տալ. ընդունել. մատուցանել: վերմէ: orecchie. ականդիր լինել. լսել: obbedienza. հնազանդիլ: fede. ընծայել. ջհատատ. հաւատալ. տալ: է. Լինել հակառակ, կամ դիւրաթեքեալ: տեղի տալ. (առի զհակառակ մարմնոյ:)

Prestáto, ta. ՚ի փոխ ՚ի կիմ յանօթ տուեալ: ընդհակառակ:

ſ Prestáto, գոյ. փոխ. փիսատուածութիւն. իբրև տուեալ ՚ի փոխ:

Prestatóre, ար. Վաչխատու. նախկնեցի.

ſ Prestatúra. Փոխ. փոխատուածութիւն.

Prestazióne, իգ. Տես Prestanza.

* Prestere, ար. Պրեստեր. (ի տգէտ ինչ կայծակնահար)

* Prestétto, ſ. Փոքր մի արագ. վազ:

Prestézza. Աճապարանք. շուտափութիւն: ինչ:

Prestígia. Տես Prestigio.

Prestigiáre, ն. Պատրել զաչս ձեռնածութեամբ. խաբել զաչս. օգապատիր եղիլ:

Prestigiatóre, ար. Ձեռնածու. խաբեբայ: օգապատիր:

Prestígio. Ձեռնածութիւն. պատրանք աչաց. օգապատիր:

Prestigióso, sa. Պատրիչ. ձեռնածութեամբ. ակնախաբ. պատրողական. խաբուսական:

Préstita, Préstito, Présto, գոյ. փոխատուութիւն. փոխ: էօփառնէ: pigliare in prestito. յանօթ առնուլ. փոխ առնուլ: էօփառնէ ալ:

Présto, ta, adv. Prestíssimo, ma. Փոյթ. շտապ. ընթափ. արագ. շուտափութիւն: էպէս: ինչ: պատրաստ: կարմ: հապճեպ: յանկարծական:

Présto, ſ. Prestíssimo. Վազվզակի. վազ. արագ: ինչ. հապճեպ: di présto, ſ. յեռ սակաւուց. ոչ յեռ բազմից. վազ: էապէսյոպս. ինչ:

* Presuasióne, իգ. Նախընթաց համոզումն:

* Presuméntе, ſ. Գոռոզամիտ. յանձնապաստան:

ſ Presuménza. Տես Presunzione.

Presúmere, է. Յանդգնիլ. համարձակիլ. ինքնել. յանձնապաստան լինել. ձգտրձիմանալ: ձէաոբէի էնինչ. ինչպէս ինքնէնինչ. մտացուանոյ: Presúmersi. ſ. և presúmere. Կարծել. համարիլ. վարկանել. դնել ՚ի քմտի: զանձ էնինչ:

Presumitóre, ար. Տես Presuntuoso.

* Presuntívo, va. Ցանձնապաստանութեամբ. գոռոզութեամբ:

* Presúnto, ta. Կարծեցեալ. համարեալ. նախընթացեալ:

Presuntuosaménte, ſ. Ցանձնապաստանաբար. գոռոզաբար. բարձրամտութեամբ. յանդուգն: ինչպէս ինչ:

* Presuntuoséllo, la, նոմ. Փոքր մի յանդուգն. փոքր մի յանձնապաստան:

Presuntuosità, - táde, - táte, իգ. Ցանձնապաստանութիւն. յանդգնութիւն. մեծամտութիւն. ինքնահաճութիւն. գոռոզութիւն: էհոպիկիւտ. մարդասիրտ:

Presuntuóso, sa. Ցանձնապաստան. ինքնահաճ. յանդուգն. մեծամիտ. գոռոզ: էհոպիակ. փօսոպ:

Presunzióne, իգ. Տես Presuntosità. սուրմիոյս. կարծիք. կասկած. վարկածք: ընկէ. պանո. ինչ:

Presuppórre, է. Նախընթադրել. ենթադրել. ունել զՀաւարիմս. դնել: ենել. փոխ ենթէ. ինչ:

Persuppósito. Տես Presupposto.

Presuppozióne, իգ. Presuppósto, գոյ. Նախընթադրութիւն. նախընթացս ինչ:

Presuppósto, աբ. Նախընթադրեալ. եղեալ:

Presúra. Ըմբռնումն. կալանաւորումն: առումն: Տես և Presame.

Pretáccio, պէյ. Զգաստանայ. պէյ, կիմբար քշնայ:

Pretária. Եպիսկոպոսք. եպիսկոպոսի. բազմիլ քհնայիցս

ſ Pretárico, ſ. Pretáto. Եպիսկոպոսի. քահանայապետի:

Pretazzuólo, պէյ. Քահանայ անմարդ. կիմ ոգեաց:

Préte, ար. Քահանայ: էէյ. ֆաթէ: երէց. (յր՝ Ծիկ քահանայ, և ոչ կրօնաւոր: քահանայապետ: քահանայ: non è mal, che ՚l prete ne goda. ոտաւ. հիանդունին չէ վատանգաւոր, կամ չէ առ ՚ի մահ: ed or ben piove nell՚ orto del prete. պատ՝ մի դադարէ երբ ալ ի պարտէզ քահանային: prete all՚altare. առաջ՝ ՚ի ՚ի ՚ի

* Pretésta . ՓաստաՀանդ իՆչ Նախնի Հռոմէացւոց :
Pretésto . Պատճառանք • պատճառ • պատրուակ • առագաստ • քօղ • կերպարանք : Տահանուն : inventar qualche pretesto . հնդհնել բաղդատուիլ :
Pretignuólo . * Pretónzolo , չէնչ • Քահանայ ագիւս, կամ ախմաք :
Pretóne , ար • Քահանայ յաղթահատակ :
Pretóre, ար • Պրետոր • (էր ասենակալ կամ գատաւոր զօրաց Նախնի Հռոմէացւոց :) գագր • գագբ :
Pretoría . Պրետորութիւն :
Pretoriáno, na, ած • Պրետորեան, վինեմպէս •) յատ Հարանք , կամ Պրետորիկ պրետորին :
Pretório, գց • Պրետոր • (էր նախարանք պրետորին •) առեան պրետորին • գագաստանարան :
Pretório , ia , ած • Պրետորեան • պրետորական :
Pretosémolo, Pretesémolo, Pretoséllo. Փարան• քաբաան : Տարգանա • pigliar l' occasione del pretesemolo . ձգնգհլ պատճառանան • կարկատել :
Prettaménte , ած • Անկեղծ • պարզմտաբար :
Prétto , ta . Անխառն• անաղտակ : սուբ : pure, e pretto . կամ pretto sputato . Հանհնուան • յատ և Նեան : ևմ ևի : argento puro , e pretto . պղծաճ զուա և անխառն :
* Pretúra . Տէս Pretoria .
* Prevalénza . Աւաւել զօրութիւն• առաւելուն զօրութիւն :
Prevalére, ւ • Լինել զօրագոյն• զօրանալ զ • Յաղթել արժել առաւել առաւելութիւն զանգանելիսան օվմտ• գալիս օվմտ : Prevalérsi , ի • Օգտիլ • չահիլ : Փաշա պա ևթղեի • prevalse . յաղթեալ • զօրացաալ :
Prevalicáre , ևն • Տէս Prevaricare , ևն :
Prevalúto , ta . Զօրացեալ • առաւելեալ :
Prevaricaméntо , ար • Prevaricazióne , ֆգ • Պատուէր• բանադրութիւն • օրինազանցութիւն • յանցաւորութիւն :
* Prevaricánte , ֆ • Prevaricatóre , աբ • Պատուէրող• յանցաւոր • օրինազանց :
Prevaricáre , ւ • Անցանել զպատուէրանաւ • յանցանել • նպատուէրանազանց գտանիլ : ապտ• ինչպէսին բռնանոյս • * և ա՝ կերպարանիլ : * մատանել զրք , կամ զգաա ուրուք • գաւազանիլ :
* Prevedénza . Նախատեսութիւն • յառաջատեսութիւն :
Prevedére , ւ • Նախատես կամ յառաջատես լինել • նախադիտել • զգալ կանխաւ : ենէրկեն պատմած »
* Prevediménto . Յառաջատեսութիւն• յիշատակութիւն :
Prevedúto , ta . Յիշատակեալ • յիշատակն տեսեալ :
* Prevénda . Տէս Prebenda .
Preveniénte , ի • Նախաժամանեալ (Հիւրեր) որ կանխէ :
* Preveniménto . Նախաժամանումն • կանխումն • նախապատրաստութիւն :
Prevenire , ւ • կանխել • կանխել զան զ • յառաջել • աձեռնապահել • նախաժամանել : ենէլ ենկեր• էռնէրկի զ• Նախանձապարել (զմիտս ուրուք•) չահիլ (զսիրտ ուրուք•) ի pericoli . ընդառաջել վտանգաց : il desiderio d' alcúno . կանխել ի կատարումն Հաճոյից ուրուք :
* Preventivaménte , ած • Յառաջ քան զամ :
* Prevénto , Prevenúto , ta . Գրաւեալ• կանխեալ • նախապատրաստեալ :
Prevenzióne , ֆգ • Նախապատրաստութիւն մտաց • նախասպատրել• կարծիք• կարծիք նախապատրել մտաց :
Prevertíre , ւ • Շրջել• թեքել :
Previdénza , Previdénzia . Նախատեսութիւն • յառաջատեսութիւն • ֆէլին ևօրեի :
* Prévio , ia . Նախընթաց • յառաջընթաց :
Previsióne , ֆգ • Տէս Previdenza .
Previsq , sa . Previsto , ta . Տէս Preveduto .
Prevósto , Prevostúra . Տէս Preposto , Prepositurá .
Prezioşaménte , ած • Ճոխապէս • շքեղ • պատուական• պահ • գեղեցիկ կամ • վայելչապէս :
Preziosità , - táde , - táte , ֆգ • Պատուականութիւն• ընտրականութիւն • աշխուժութիւն • գեղազարդութիւն• յարդ ևմէ • ինիպ :
Prezióso , sa . Preziosíssimo, ma . Ճոխագին• ճոխ յագին • պատուական • աշխոյժ • ընտիր• գեղեցիկ• պահպանէ * Preziósa . Կին աչքոյ : Նաւէնէ :
Prezzábile , ի • Ցարգոյ • պատուական : գեղեցիկ :
* Prezzáccio , չէնչ • Գին անարգ , կամ ցածուն :
Prezzáre , ն • Ումն համարիլ : գեղեցիկ խոհիլ :
Prezzáto , ta . Ումն , կամ արգոյ համարեալ :
* Prezzatóre , ար • Որ ումն համարի :
Prezzémolo . Տէս Pretosemolo .
* Prezzévole , ի • Տէս Prezzabile .
Prézzo . Գին • ածկք : պահ : a gran prezzo . մեծ գին • ծանրագին : պահուէնէ : al prezzo ordinario , ըստ սովորական գնոյ : a vil prezzo . գիւրագին : քիչ ոաձով : Վարձ • չնչին Հատուկ : հոգ• յարգ • համարումն : գեղեցիկ : far il prezzo al grano . գին դնել ցորենոյ : a qualunque prezzo si sia . ոեզ և իցէ • ոեզ գնոյ և իցէ : meritare il prezzo . արժանի լինել արժել • գնոյ : * a prezzo fermo . ար , in Cottimo .
Prezzoláre , ն • Վարձել • գրաւել • կալեակ վարձու :
Prezzoláto , ta . Վարձեալ • կալեակ վարձու :
Pría , ի • բան իր ի բարեաց գաղափ Տէս Prima .
Priapísmo . Ախտ իՆչ առնի անդամոյ :
Priápo mariáno . Մի բան իՆչ Ծովային , որ լինի յատակ Ծովու և կոմբի ի ժայռս :
Priapoliti , յտ , ար • Ի նման իՆչ քարացեալ :
Pricisióne . Տէս Processione .
Priégа , Priégo . Տէս Preghiera .
Prémere . Տէս Premere . Հարատահարել • զրկել խռովել :
* Prigióna , ֆ • Գերի • բանտարգել :
Prigionáre . * Prigionáto . Տէս Imprigionare , ևն :
Prigióne , ֆգ • Բանտարգել • արգելանք : հոգ • գերութիւն :
Prigióne, ար • Բանտարգել • բանտեակ : հոգ • օլան տուչ • գերի : ենէրգէ : tener prigione , in prigione . * ի բանտ արկանել :
* Prigionería ; Prigionía . Բանտարգելութիւն • գերութիւն հոգս • ենէրգէլէ :
Prigioniére , - éro , ար • Բանտարգել • կալանաւոր • գերի : հոգս օլանմանց ենուշ : բանտատուն : գերատուն :
Príma . Առաջին ժամ . (է առաջին մասն տունկի նախին ժամերգութեան շաբաթուց :)
Príma , ֆ • Յառաջ • նախ • իցիպոս • ենէլ : առաւել մանաւանդ • յաւելս : էլէլ : նախ • իցիպոս : di prima . յառաջին • յառաջագոյն : ենէլ : նախ • իցիպոս : alla prima , կամ dà prima . նախ • զառաջինն • ի սկզբան : իցիպոս : և՝ իսկ և իսկ է (գալն) Հոյն հետայն իցրև • անդէն ի սկզբանն : հաւիտեան • ի գէ • հէդն : al bel primo , alla bella prima . անդէն վայրկեանի : a prima vista . * di prima vista . զառաջինն • նոյն հետայն իցրև • է (առաւոտէն :) էլ ենօրհնեալ • ենօրհնեալ ենի : a prima vera . ի գարնան • ի գարնան : il prima che si potè . նոյնհետայն իցրև Հնար եղև • է կարողանալն : come prima . ա՛ա Հաւանի իցրև • իցրև • է (ննջելէն :) di prima . զառաջինն • յառաջնում նոմագի : in prima , imprima , ած • յառաջ քան զամ • նախ • առաջինն • կանխաւ :
Príma, նախ• խնդրէ զնա՞ • Յառաջ է զ• նախ է զ• ենէլ :
Primáccio , Primacciuólo . Տէս Pimaccio , ևն :
Primachè , Príma che , ած • Մինչև • յորչափ : ենէ non prima a tavola andarono , che sei canzonette cantate furono . ոչ նախայն ի սեղան , մինչև ոչ իր գեղին վեց իրգս :

Primajaménte . Տես Primieramente .

Primájo , ja . Առաջին : կանխահաս : da primájo , հ . ի սկզբանէ :

Primaméntе , in primaméntе , հ . Նախ . յառաջ քան զամ . առաջին : իւիւրաքանչ . նվէր :

Primariaméntе , հ . Նախ . յառաջ . նախ քան զամ . գլխաւորապէս . յաւէտ : իւ նվէր . հոռոմա . իւնէ :

Primário , ia . Առաջին . գլխաւոր : իւ . պաշ :

Primásso . Խոշ ծաղրական . Այր գլխաւոր :

Primáte , աբ . Գլխաւոր . գլուխ : Գահերէց . (է առաջնորդ եկեղեցական վերագոյն է ղողքեղպաս :) i primati . առագաստի . մեծամեծք :

Primaticciaméntе , հ . ի ժամու . վ գէմ ժամու :

Primaticcio , ia . Նորի . երախայրի . առաջնաստուղ . նոր ծագած . առաջին : իւ : il verno primaticcio . կանխահաս , կամ առաջաժամ ձմեռն : Ingegno . կանխահաս միտք :

Primáto . Առաջին տեղի . առաջին գաւ , կամ բարձ . գահագլուխ . յառաջնութ . նախագահութիւն . գլխաւորութիւն (Պատիւ : Յաղթ . պաշ օրէնք . նախկին : tenere il primato , ունել զառաջին տեղին . վինել գեղ ի վերոյ , կամ գլխաւոր պաշ օրէնք :

Primavéra . Գարուն : իւ պահար : ծաղկեք , կամ դալարիք գարնային : di primavera . գարնային . գարնանային :

* Primazía . Գահերէցութիւն . (է պատիւ մեծ եկեղեցի ")

* Primaziále , հ . Գահերէցական :

* Primeggiáre , ւ . Ունել զառաջին տեղին : պերճանալ առ այլսվք :

Primeráno , na . Տես Primiero .

Primicério . Գանձիկոս . (պատիւ մեծ եկեղեցական)

Primiéra . Խաղ մեծ Թղթոց :

Primieraménte , հ . Primierissimaménte . Նախ . յառաջ քան զամ . զառաջինն . ի սկզբանէ : էիպէս : in primieramente . Նախ . առաջին : նվէր :

* Primieráre , աբ . Ել խաղալ զիւռ Թղթոյն անուն : նմանալ Primiera .

Primiéro , ra . Առաջին . նախկին : իւ : (Di primiéra , հ . Յառաջ . յառաջագոյն :

* Primigénio , ia . Սկզբնածին . սկզբնական . նախկին :

Primipílo . Խոշ լաթ . Առաջին հարիւրապետ . գլուխ առաջնոյ կարգին :

Primitivaméntе , հ . ի սկզբան . զառաջինն : իիպէս . պաշտան . ժամու . ի ժամուն . իկէպ ժամու :

Primitívo , va . Նախնական . սկզբնական . սկզբնաւոր : նվիպէս . իւ :

Primízia . Առաջաւորք . երիխոյրիք (ընծայեալք այ :) նախին . նոխասայր :

Prímo ; ma . Առաջին . նախկին : պերճնձի : նախնիք . ծնօղք . առաջինք : ամենայր : Գլխաւոր : պաշ : primo sonno . առաջին քուն . սկիզբն քնոյ : prima giovanezza , ևն . առաջին տիպ մանկուե : il primo կամ primo tratto , ևն . ի սկզբան անդ . զառաջինն . իսկ և իսկ : minuto primo . մանրանան . առաջին վայրկեան . (է վաթսներդ մաս միոյ աստիճանի , կամ միոյ ժամու .) il primo medico del Re . բժիշկ պետ արքունի : il primo dopo di lui . երկր նորին : nel primo sonno . ի սկզբան անդ քնոյն . յառաջին պահու քնոյն : primo primo . առաջինն ի զամենին :

Primogénito , աբ , գոյ . Աշխարհիկ : իւ նվէպ :

* Primogenitóre , աբ . Նախահայր . սկզբնահայր :

* Primogenitríce , իկ . Նախամայր . սկզբնամայր :

Primogenitúra . Աղգրանկուե : Իրաւունք անդրանկուե : պէսպիսի հոգիք . ժառանգուե , կամ բաժին անդրանկին :

* Primordiále , հ . Նախնական . սկզբնական :

Prínce . Տես Principe .

Principále , աե , հ . և գոյ . Principalíssimo , ma . Գլխաւոր . երևելի . վեհագոյն . վերագոյն : պաշ առաջին . նախկին . վազեմի : իւ :

Principalméntе , հ . Principalissimaméntе . Աբաւելապէս . ի վեր ի զամ . և առաւել . գլխաւորապէս . առաւել . յաւէտ . մանաւանդ : հոռոմա . իւնէ :

* Principánte , հ . Իշխեցող . տիրող . հրամանատար :

* Principáre , ւ . Իշխել . տիրել :

Principáto . Իշխանութիւն . տիրապետութիւն : գլխաւորութիւն . գերակայութիւն . առաջին տեղի : Principáti . Իշխանութիւնք . (է մին ի դասուց հրեշտակաց :)

Príncipe , աբ . Իշխան . պայազատ : պէշ . հան . տղայ . անդրանիկ իշխանի , կամ Թագրի . իշխանորդի . արքայորդի : պէշպէշ . շահպահ : Գլխաւոր . առաջին . պարագլուխ : del sangue . իշխանազուն . ե' fa il principe al bujo . տիրաբար վարի ի գործս այլոց :

Principéssa , իկ . Իշխանուհի :

Principiaméntо . Սկսուած . սկզբնաւորուե :

Principiánte , հ . Սկսանող . սկսող . պաշլայան :

Principiáre , ն . Սկսանիլ . սկիզբն առնել : պաշլամաք :

Principiáto , ta . Սկսեալ : պաշլանված :

Principiatóre , աբ . Տես Principiante .

Princípio . Սկիզբն . ծագումն : պաշ . իիպէս : քան կրզբնաւորուե . սկսուած . սկսուելն : պաշլալու da , կամ dal principio . ի սկզբան է : i principi d'alcuna scienza . սկզբունք , կամ առաջին ուսանելիք գիտուե իրիք : dar principio . սկիզբն առնել . սկսանիլ : պաշլամաք : * di principio , a principio . ի սկզբան անգ . զառաջինն :

* Priorále , աե , հ . Աբագուե . գիտապետական :

Priorático . Գերագոյն առեանն նախնի հասարակապետուե փիլիսէնեայի :

Prioráto . Նոյն է : Տեսչուե . գիտապետուե . աբագուե , կամ գլխաւորուե . մեծաւորուե . վանահայրուե : (են անուանք պատուոյ եկեղեցական , ասպետական , և վանական առաջնորդաց) Վանական տեղեաց , կամ մեծաւորուե , ևն :

Priór , աբ . Տեսուչ . գիտապետ . գլխաւոր . աբագ . մեծաւոր . վանահայր : պաշ այն . էնիս . ևնիս :

Prioría . Եկեղեցիներ ժողովրդապետական . (է պատիւ մեծ միոյն ըստ Parrocchia . և ըստ Pieve .)

Priorísta , աբ . Դպրուե , կամ մատեան անուանի տեղ նախնի քիւրէնացուց :

Priorità , - táde , - táte չիփ . Առաջնուե . յառաջնութիւն : նվէպ օյմ :

Priscaméntе , հ . ի հնումն . ի նախնումն :

Prísco , ca . Խոշ լաթ . Վազեմի . նախնի . հին :

Prísma , աբ . Հատուածակողմն . (է մարմին մեծ երկրաչափական :) Գլուխ : Հատուածակողմն . (է ատաղձակողմն մեծ կամ փոքր հաստուածակողմն կազմել յահագին վանեալ ի բաժանել ղշտապատ արձակեան և ի զինուե գործոյ նշ .) իւ . էնօրէն պէսպէս :

Prismático , ca , աե . Հատուածակողմնական :

Pristinaméntе , հ . Նախ . յառաջ . զառաջինն :

Prístino , na . Խոշ լաթ . Նախնի . վազեմի . առաջին հին : իւ . էպէս :

Privagióne , Privaménto . Տես Privazione .

Privánza . Շնորհք յաչս իշխանին :

Priváre , ն . Զրկել . անմասն առնել . զրկութեամբ նել . կատել . այրհամ . մոռնալ լաթամ : alcuno di vita . զառել զոք ի կենաց . էօրհնեալ . Լինել ի շնորհս . շնորհս ունել առաջի իշխանին : privarsi di qualche cosa . զրկիլ . անմասն լինել . ժուժ կալել յիրաց ինչ , կամ հրաժարիլ առել . Տաքամ օ . Տամ . սագնամ . գերկիմ . Ռուբամ :

Privátæ . Լաճալիք . աղբանոց : էրէնք . լաղմ :

Privataméntе , հ . Ազանձինն . առանձնական . մեկուսի .

աի • զանխլտգաբ : ընչհագրե • եալ ընդ • ինչ ևնի ե ընդ ամանեցաբ • ոչ զսուկական ոք • առանց բաղմանե ուղիկցաց առանց հանդիսի • ոչ առ արամբք (գիալ ուրեք •) միայնակ : ընէնիգիրե • եաքիասըղ • եանիա • նասըղ • ընէպրիչ • պայաղշամ :

Privativaménte , ի • Ձրկմամբ • արտաքսմամբ այլոց ձմի : պակասաբար :

Privativo , va: Ձրկող • զրկողական : պակասական:

Priváto , գոյ • Ա թոաքինց ե էնէ • հալէ ե Ոչ չիորհո ունի առաջի իշխանին • սերկել , կամ գլխաւոր պաշտօնեայ իշխանին :

Priváto , ta . Ա ամնաւոր • առանձնական: պալամա ընկնիա : սոսկական (ոք :) ծանօթպրդը սեփական • յատուկ • առանձին : ընդի : ծաժուկ • գաղտնի : ինչ էն : զրկի զրկել in privato , ին • ա Privatamente .

Privatóre , ար • Priyatrice , էգ • Ձրկող • ար ի բաց բառնող • բարձող :

Privazióne , էգ • Ձրկումն • պակասուել • բարձումն, չնորհրկել : ծանրաբյաբ :

Privígno . էաա լար • Տես Figliastro .

Privilegiánte , ի • Տանօղ առանձնաշնորհուած , կամ արտօնուելճ :

Privilegiáre , ն • Տալ զարտօնուել ինչ • պարգեւել ա առանձնաշնորհուել ինչ : գոնէևիչ էնիգէ : ոտաբ զուե թուել (երկրին ի ձեռա ուրուք) :

Privilegiáto , ձա . Որունի զարտօնուել ինչ • ունօղ առանձնաշնորհուեր • առանձնաշնորհ : գոանէևիչ : պերաիւբ :

Privilégio . Ա թոտնուել (առ զոյ , կամ անձին •) առանձնաշնորհուել : իձաղէբ :

Prívo , va . Ձրկեալ • զուրկ • անհատ • վերկեալ : ծանրաբ :

Prizzáro , ta . Խայտառակեա • երկպոյն : պլամա :

Prò .. Օգուտ • շահ • Նպատակ : ճաչ դրամից : ճայէ : far prò . օգտել : էարդմաբ : senza prò . ի զուրճ վայրապար : in prò ; e in contro , կամ prò, e contro. ի նպատակ և ի վնաս : յերկաքանչիւր կողմն: buon prò ti faccia ; ած նիդալոյոնէ ա յիեղանուել . անոյշ եղիցի • շնորհաւոր լինցի • վայելեսցես ըէ երբ կայն առուբս • ի յաւմյր ամն • ինգամկից եամ : ա ճէիէն օլչան • առհասարակ օլա • ոտգոբրճա օլա • ծնագարճէ օլա : Ա ամ եա Prosit : Dare , կամ dire il buon prò. Ա աղէեել ուժք զարելչաքաղուել: էքարիս մաղէեել ուժք • խնդակից լինել : ուղղելմաբ • գնագնէ էնիգէ :

Pro , ած , ար • քաչ • հգգր. արի : գասկէևի :

Proávo . էաա լար • Proávolo . Տես Bisavolo .

Probábile , ի • Probabilíssimo , ած : Հաւանական • հաւանելի : ատելաբդար • ճաճաբ :

Probabilísmo . էաա ած՝ • Կարծիք հաւանականաց:

Probabilità , - táde , - táte , էգ • Հաւանականուել : հաւանական կարծիք : էգնիմաչ • ճաճաչէնի :

Probabilménte , ի • Probabilissimaménte . Հաւանականաբար: հաւանական կարծեօք • հաւանական բանիւք :

Probazióne , էգ • էաա լար • Տես Prova .

• Próbbio . Տես Obbrobrio .

Probità , - táde , - táte , էգ • Բարուել • առնբնուելճ • բարեկրուելճ : ատելէգէ • եգնէ :

Probléma , ար • Ա հաալաբկուել • (է նախադասուելճ ինչ զոր վարճ է ցրել , կամ պատասխանել : կամ է նախադասուելճ որով ինդրի պատճառ գաղտնի ինչ իրի : ըէ երկրաչափից՝ Ա հալաբկուն կոչի նա խադասուելճ ինչ որով ինդրի կատարել զդործն կուելճ ինչ երկրաչափական ըէ կանոնաց , և ապացուցանել չկատարումն այնորնկի :) պիչնեն :

• Problematicaménte , ի • Ձօրէն առաջարկուելճ • առաջարկուելճ :

• Problematicità . Իսկուել առաջարկուելճ :

• Problemático , ca . Ա հաջարկական • երկբայական կեղակարծ :

• Problemíno . Ա առաջարկուել դիւրալոյծ , գիւրին:

Próbo , ba . էաա լար • Քաբէ • բարեկիր • անբիծ • առաջնի : առլիկ • նչի :

Probóscide , էգ • Պատիճ փղի • կնճռիճ • ծամուա: քիւ հօրեաուա : պատիճ (այլոց կենդանեաց :) հօրեաուա :

• Procaccévole , ի • Տես Procacciante .

Procácchia . Փրփրեմ • սպմղոցաբար կոչի Porcellana

Procacciaménto . , Procáccia . Հայճայլճանք : հայճայլճուն • խնդիր • առացուն • պատճառանք :

Procacciánte , ի • Հնարագիտաա : ճարպիկ • փութաջան ի ամնաալ • հայճայլճիչ :

Procacciáre , ն • Փոյթ ունել • հոգ տանել • հնարել ի խնդիր անկանել • հայճայլճել • առանձալ • պատրաստել • ընդաբեր եմիգէ • եգնէ եճիճիգէ : հայճայլճել գպատճառանա • պատճարել , կամ պաշտել գալեաս պէ ձերգէ Procacciársi , ի • կամ procacciáre . Հոգալ վր անձին : հայճայլճել անձին : procacciarsi la benevolenza , l' affetto . յինքն ձգել զբարեկամուել ուրուք • յինքն յանկուցանել զսէր ուրուք :

Procacciáto , ta . Հայճայլճեալ • առացեալ , ևն :

Procacciatóre , ար • Տես Procacciante .

Procáccio . Հայճայլճուն • առացուն • պատրաստանք • ճարպիկութիւն • պատճառանք : ճոլճառատ : առ • առնչ : andare in procaccio . ի խնդիր անկանիլ

• Procáce, ի • Յանդուգն • ժպիրճ : լսկիրճ ապառամ:

• Procacétto , ta , նոմ • Փոքր մի յանդուգն • փոքր մի յանձնապաստան ,

• Procánto . Կանխաբանուելճ • նախերգանք :

Procatártico , ca . Նախապրկիռ • (ըստ բժշկաց՝ ասել զնախկին և զպայման պատճառաց հիւանդութեան ուրք պատճառ և զրգիռ են այլոց :)

• Procciáno . Տես Prossimano .

Proccúra , Procúra . Ճուղճ , կամ յիւռկար փոխանորդութիւն : վերինչնոյ :

Proccuragióne , էգ • Հոգաբարձուել գաոյն ուրուք :

Proccuráre , ն • Հայճայլճել • ի քանալ ի առացուն • դնել գործել հոգալ • խնդրել • առանալ • ի ձեռա ճեռնել : ճէռարէ եմիգէ • եգնէ եճիճիգէ • ճանգ եմիգէ • վարել , կամ պաշտպանել զդաոյ ուրուք • հոգալ բարձուլ լինել գաոյն ուրուք • վերինչնէ • մեա գնել : ճոգալնէ օլչան : proccurársi . պատրաստել անձին • հայճայլճել վր անձին : ճոգալ :

Proccuráto , ta' . Հայճայլճեալ • առացեալ , ևն :

Proccuratóre , ար • Հոգաբարձու գաոյն • պաշտպան գաոյն : վերինչնոյ փալա : հոգաբարձու • գործակալ հոգաբար : վերինչ • վերինչուճ • հիմնվերնէ : della tua morte : հայճայլճիչ վնասու քո • գաոյ ճաճանե կենաց քոց :

• Proccuratríce , էգ • Հոգաբարձու :

Proccuratióne , էգ • Հոգաբարձուել • հոգատարուել : Ո ոնկի այցելուեր . (է առնկի եղեալ որք չքնի յայցելուելճ ի ճեմ իւրեանց :)

Proccurería . Պաշտօն հոգաբարձուի գաոյն • հոգաբարձուելճ գաոյն : վերինչնէ :

Procedénte , ի • Բղխեալ • ելեալ • ծագեալ :

Procédere , է • Գնալ առաջի • յիճ խալալ • երթալ յիճկէ • յիճկէ • յիճ գնալ : իւրեք կենդգէ • յիճ վարել հնազանդել : յայտնել • ի ճեռ պատահել : ծագել ծնանիլ • յիճ գալ • բղխել : էգնէ • գոհաբ : զիւրըմէ contro alcuno . գատախազել • քննել զիւրըմէ բառապանուելճ • հարցափոյճ առնել : փակճը ել նա • ընկճիչ եմիգէ : bene . բարիաբ վարիլ ըէ ուրուք :

male . չարաչար. կիմ խաղիլ գնալ ըստ ումեք : da padre . վարիլ հայրապար :
Procediménto . Յառաջադիմութիւն. գործացումն :
Procedúto , ta . Բղխեալ. ծագեալ. ծնեալ. յառաջացեալ. եղեալ :
Proceleusmático . ի սան առագաստական քաղկացեալ յերկուց Աղգայից : քո 'ի չորից տուղ վանկից : առագաստանի՝ Յորդրական :
Procélla . Սրբիկ ծովու. փոթորիկ . ՀԲառնիա : վըտանգ : Նահանգաց :
Procellóso , sa . Քաղմնծուփ . մրրկալից . մրրկայոյզ: ՀԲառնեալը.
Processáre, v ՀԻնել զոք գատաստանաւ . հարցաքննել : ՌՀիմիւ ելմիւ :
Processáto , ta . ՀԻնեալ գատաստանաւ . գատակնքեալ :
Processétto , նոմ . Հատուած փոքրիկ :
* Processionalmónte , ի . Ծափօրիւ . ՝ի ծափօրի . ծափօրական հանդիսիւ :
Processionárj , յոմ , ար . Bruchi processionarj . Ծիրանաթռուչք ծափօրականք . (ի ագգէ ինչ թրթռոյ , որք ՝ի փոխադրիլն ուրեք՝ դնան իբր ՝ի ծափօրի, ունելով զին ՝ի գլուխս իւրեանց :)
Processióne , էփ . Ծափօր (եկեղեցական :) Նշոյտ : le bestemmie fanno come le processioni . ասոյ . Հայհոյութիւք զին՝ գատնան ՝ի պղտիհոյհոյչին : dimani si farà processione . վաղիւ եղիցին ՝ի ծափօր: andare a processione . աճ ասի. յանձիլ այսր և անդր. ծափառիլ : Processione . աճ նախնեաց . կարգած . գնացին : ՆՀուսին , կիմ ՌՀղևառին (հոգւոյն տէր ՝ի չօրէ և յորգոյ :)
Processívo , va . Յառաջատող . քայլղական :
Procésso . Յառաջադիմութի . յառաջ խաղացումն . յառաջութիւն : էնէրի էիմիւ : in processo di tempo . ժամանակաւ ձգելով յառաջանալով. հետ գնելով: Փոփրիչ . փոյթ : formare , կիմ fare il processo . աճ ս Processare .
* Processúra . կարգ փաստրչին . կազմուած փոփրչին :
Procicále . Աղգ ինչ բզզող ձանձից :
* Procidénza . Դիւթական ծուռութիւն . պատրաստութիւն յանկուցումն :
Procínto . Ըղջապատ : essere in procinto . լինել պատրաստ , ՝ի պատրաստի , կիմ մերձ : հասեր օմոյ :
* Procláma . Հրատարակութիւն . հրովարտակ : Քէրմանէմ . էասպ :
* Proclamáre , ն . Հրատարակել . հրապարակել . բարձրաբաձայն :
* Proclíve , գոյ , ար . Ձառ ՝ի վայր . հակահիւռել : * ած , ի . Դիւթական . գիւթական . հակահիւռ :
* Proclività . Հակահիւռութիւն . յօժարամտութիւն :
Próco . Էաս լատ . Որ ինդիւ կինն . որ ինդրէ ամուսնանալ ընդ աղջկան . սիրող . առարփածու . առարփասէր :
Procójo . Տես Proquojo .
Procondilo , Էաս անպատշաճանոց . Ծայր մատանոյ :
* Proconsoláto . Փոխանորդութիւն գաւիշի :
Proconsolo . Փոխանակ գաւիշին . գաւնոլօս Էպիլէ : pescare per proconsolo . աշխատիլ ՝ի զուր , կիմ վիշայլ :
Procrastináre , ն . Յապաղել . օր ՚ի օր յերկարել : Էիանգին Էիանգ պրպտել :
* Procrastinazióne , էփ . Յապաղութիւն :
Procreaménto . Ծնունդ . ծնեալութիւն :
Procreáre , ն . Ծնանիլ (հօր :) ԲԷվէլիէ էիմիւ . փորձիլ :
Procreáto , ta . Ծնեալ :
Procreatóre , ար . Ծնօղ . հայր : պապ :
Procreatrice , էփ . Ծնօղ . մայր : անա :
Procreazióne , էփ . Ծնունդ . ծնեալութիւն . ծնողութիւն :
* Procuójo . Տես Proquojo .
Procúra , Procuráre , Procuratóre . Տես Proccura .
Procuratía . Ապարանք , կիմ պաշտօն , կիմ առնուիանն և կիմ առեան գործակալաց վենետկեան հասարակապետութենն :
Procuratorélla, նոմ . Հասարակ, անարգ գործակալ :
Procuratríce , էփ , Հոգաբարձու . խնամակալուհի :
* Procúro . Տես Proccurazione .
Próda . Ափին . եզր (ծովու , մահճի :) փէնիկ էնարք . էնար : աես և Prora .
Pródano . Ապաւանդակ ինչ կայմին յառաջոյ կողմն նաւուն :
Próde , գոյ , ար . Prò . Օգուտ . չահ :
Próde, ածոյ . Քաջ. արիասիրտ. հզօր: գաւէնէ . էիէ : Prodeménte , ի . Քաջաբար . արիաբար . քաջիւք :
Prodézza . Քաջութիւն . արիութիւն . քաջարարութիւն : գաւէնէլիէ . էիէութիւն :
Prodicélla , նոմ . Տկար փոքր ցեղ մանչին :
Prodiéro . Թխմեալ առաջակողմեան . կիմ ալահատոն գլխոյ նաւուն :
Prodigalità , - táde , - táte , էփ . Շռայլութիւն . վատնումն : իսրաֆ . ֆազիլիէթ :
Prodigalizzáre , ն . Շռայլել . վատնել շռայլութիւն : իսրաֆ էիմիւ . ֆազիլիէթ էոլն վերմիւ :
Prodigalménte , Prodigaménte , ի . Prodigalissimaménte . Շռայլաբար . շռայլութիւն :
Prodígio . Հրաշք . սքանչելիք . հրաշալի ինչ . նորանշան լինն : հիւմէթ :
Prodigiosaménte , ի . Հրաշապէս . սքանչելապէս :
* Prodigiosità . Զարմանալի . սքանչելութիւն :
Prodigióso , sa . Հրաշալի . սքանչելի . նորաքանչ . նորանշան : հիւմէթլի . աճայիբ :
Pródigo . Շռայլ . շռայլամիտ . վատնիչ : ֆազիլ :
Prodíssimo , ma , գերծ . Քաջակատով . կորովագոյն . ուժեղագոյն :
* Proditóre , ար . Մատնիչ . դրժօղ . անհաւատարիմ .
* Proditoriaménte , ի . Ոգ գմատնիչ . նենգաբար :
* Proditório , ia , ած . Մատնչի . գրժողական :
* Prodizióne , էփ . Մատնութիւն . խարէութիւն . դրժողութիւն : հայնէլիէ :
Prodótto , ta . Ծնեալ . արտադրեալ . յառաջ եկեալ . ծագեալ : հասեալ օգտակար . փոխադարձ : երկայնեալ . երկարեալ : ապաբէնէալ : Prodótto , գոյ . Արտադրեալ . (ի ՌՀիւէն ծագեալ ՝ի բազմապատկութենէ երկուց , կիմ քազմապատիկ ՌՀուոյ :) * Պտուղ . արմտիք . եկամուտ ք մուտք : իռէնթ . էէսիլ :
Pródromo . Յառաջնորդ . նախընթաց . կարապետ :
Producénte , ն . Ծնօղ . յառաջ բերօղ . արտադրօղ .
Produ̇cere . Տես Produrre .
Producíbile , ն . Ծնօղ . արտադրիչ . բաւարարիչ :
Produciménto . Ծնունդ . ծնեալութիւն :
Producitóre , ար . Ծնօղ . յառաջ բերօղ . արարիչ . հեղինակ :
Producitríce, Produtríce , էփ . Ծնօղ . մայր . պատճառ :
* Produómo . Ամբ քաջ . այր հզօր :
Produrre , Produ̇cere , ն . Ծնանիլ . բաւարարանիլ . ՝ի գոյ , կիմ ՝ի յուսկսել ածել : հասել էնիէ . վանհարէն էնէնէրիէ . յիջ ածել . յիջ ՝ի մէջ բերել . ածել առաջի : ՌՀչպանա էնէրիէ : produrre una linea . աճ էրէարէթէլ . երկարել զգիծ ինչ : լէաէնը ապահոգ :
Produttíbil e . ն . Երկարելի :
Produttívo , va . Ծննդական . ծնօղ . արարչական :
Prodútto . Տես Prodotto .
Produttóre , Produttrice . Տես Producitore , ևն :
Produzióne , էփ . Ծնունդ . արտադրութիւն :
Proemiále , ն . Յառաջաբանական :
Proemialménte , ի . Յառաջաբանօրէն . կանխաբանութեամբ :
* Proemiáre , ն . Յօրինել զյառաջաբան . յառաջաբանել :

Proémio. Ցէջաբան • կանխաբանութիւն • նախերգանք • ճառապարսիկ :

Profanaménte, ած. Պղծութեամբ • սրբազան իրաց :)

Profanaménto. Պղծումն (սրբազան իրաց :)

Profanáre, ն. Պղծել (զսրբազան իրս՝ կիրառութեամբ չՅայնմ պէտս :) հիւրընկալել • աղաւաղել, կամ վնասել :

Profanáto, ta. Պղծեալ :

Profanatóre, ող. Պղծող (սրբազան իրաց :) հիւրընկալ • աղաւաղող :

* Profanazióne, իգ. Պղծումն (սրբազան իրաց :) հիւրընկալութիւն :

Profanità. Պղծութիւն • ամբարշտութիւն • անօրէնութիւն :

Profáno, na. Profanissimo, ma. Պիղծ • ամբարիշտ • եղեռնաւոր : Ջեճաղ • էնգիբէ • աշխարհական • արտաքին (մանաւանդ գիրք, ուսումն •) անուրբ • մարմնական (սէր :) փնաննէլի • փնաննալը :

Profénda. Ձաք վարսակ՝ զոր ՚ի միում նոճապի առն ձիոյ :

Profendáre, ն. Տալ յափով զվարսակ ՚ի կերը ձիոյ :

Proferíre, Proférta, Proférto. Տես Profferire, ևն:

* Professa, իգ. Ընտանեք կենաց • օրհնակ կենաց: հաւ. երէան: Կրթուիլ. վարժք. արհեստ • պարապմունք : գԷհանի : Ընտան (կրօնաւորական :) ապաստանեալ : di fede. գաւանութեամբ հաւատոյ : ընհապէնի :

Profésso, գոյ, ող. Ընտեալ կրօնաւոր : առահական :

Professóre, ող. Ուսուցիչ • վարժապետ • գրաւոր • կամ դասատուց հաստատակաց : Խոջէրդիս • հօճա :

* Professório, ia. Վարժարան • (ի կայան տ խոնէ ընտելացեալ ՚ի վանս՝ ոյք դեռ քէՀ ձեռնադրեալ ՚ի քահանայս :) Ժամանակ աւետարանելոյ • (յր ժամանակին որ ՚ի նորընծայութեէ չգտահանայուելն :).

Proféta, ող. Մարգարէ • տեսանօղ • էնդամէր • նեպի:

Profetále, ած. Մարգարէական • տեսանողական :

Profetánte, ած. Որ մարգարէանայ :

Profetáre, ն. Մարգարէանալ • կանխաճայնել : էնդամէրլիք • նեպիլիք :

Profetáto, ta. Մարգարէացեալ :

Profeteggiáre, Profetezzáre, Profetizzáre. Տես Profetare.

Profetéssa, իգ. Մարգարէուհի :

Profeticaménte, ած. Մարգարէաբար • մարգարէութեամբ :

Profético, ca. Մարգարէական : նեպիլիք :

* Profetizzánte, ած. Որ մարգարէանայ • մարգարէացուցիչ :

Profetizzáre, ն. Մարգարէանալ • նախաճայնել : էնդամէրլիք • նեպիլիք :

Profetizzáto, ta. Մարգարէացեալ • գուշակեալ :

Profettízio, ia. Քաո լաթ • Հայրենի (ինչ, օճախ :)

Profezía. Մարգարէութիւն • գուշակութիւն : էնդամէրլիք :

Profferáre. Տես Profferire.

Profferénte, ած. Արտասանող • արտաբերող :

Profferénza. Արտասանութիւն (բառից •) արտաբերութիւն : խոսուածք : մատուցումն : di grazie. շնորհակալութիւն :

♦ Profferére. Տես Profferire.

* Profferíbile, ած. Արտասանելի • արտաբերելի :

Profferiménto. Արտասանութիւն (բառից •) արտաբերութիւն :

Profferíre, Proferíre, ն. Արտասանել. արտաբերել. յօդել. յօդել զբառս : ընդՀիքիքաղ էնդէր • օգտակ: յայտնել. յայտնի առնել. ծանուցանել : պէտ էնդէր : խոսատանալ • մատուցանել : աէզ վէրբէ • ընդհիքիք ենդէր : chi si proffersisce è peggio il terzo, աստ: վատ ինքնամատոյց՝ կորուսանէ զպարտ իւր :

♦ Profferíto. Տես Porfido.

Profferíto, ta. Արտասանեալ • արտաբերեալ. յօդեալ. մատուցեալ. խոսատացեալ : E' non darebbe del profferito. առաջ է պահաս պատճառաբանող • Ի՛չ ասյ նա՝ և ոչ իսկ ՚ի միտանայ սեփնողն :

Prófferitóre, ող. Արտասանող • արտաբերօղ : մատուցանօղ • խոսատացօղ :

Proffférta. Մատուցումն • խոսատումն : նովէր :

♦ Proffférto, գոյ. Նովէր :

Proffférto, ta, ած. Տես Profferito.

Proffiláre, ն. Նկարել զմատն ինչ • կամ զկէտն դիմաց ՚ինկարել իւ մատնանշ, կամ կոմպասիկ : Չարդարել զծայրն, կամ զշրջանակն :

Proffiláto, ta, ած. Կիսանկար • նկարեալ կոմպասիկ կամ իւ մատին : näso : քիմի ծայրատուր :

Proffílo, Profilo. Կիսանկար • տեսիլ իւ մատնեայ կամ կոմպասիկ = ritrarre in profilo. նկարել զմատն ինչ • կամ զդէմն իւ կիսոյն • նկարել զմատն ինչ երէսաց, կամ զմին յերեսաց : ritrarre in faccia. նկարել զդէմն ամբողջ : Չարդ ծայրից • չարդ շրջանակի : Կիսանկար չինուածոյ • (է գծագրութիւն մանկտու ՚ի վերէ բոյս յատակին :)

* Proficiénte, ած, հ. և գոյ. Չարգացեալ • յառաջ գնդէմ ՚ի կատարելութիւն :

Proficuo, ua. Քաո լաթ • Օգտակար • շահեկան :

Profiguráto, ta. Նմանեցուցեալ • ձևացուցեալ • գաղափարեալ :

Profiláre, Profiláto, Profilo. Տես Proffilare, ևն:

Profitábile, հ. Օգտակար • շահեկան :

Profittáre, ն. Օգտել • շահիլ • զարգանալ • յառաջադիմել • յառաջիլ • քայպա էօրֆէ • էէրի վարմ : Ձառնուէն զորական զինի երբ՝ նշանակէ : Օգտել օգուտ բերել • օգնել • լինել ՚ի շահ : քայպա էնդիր :

Profittévole, հ. Օգտակար • շահեկան : քայպալը :

Profittevolménte, ած. Օգտիւ • յօգուտ • ՚ի շահ :

Profítto. Օգուտ • շահ : քայպա • far profitto ad alcuno. օգտել ումեք : far profitto nella virtù. զարգանալ • յառաջադիմել լինել յառաքինութեէ :

Proflúvio. Հոսումն (արեան •) հոսանք • վոծումն (որովայնի :) յորդութեէ (ջրանիցդ •) կուտակութեէ :

♦ Profónda. Տես Profondità.

Profondaménte, հ. Profondissimaménte. ՚ի խորս խորագոյնս : ջերին : Երբուբ • խնամով • մանրաքննին • մանր (քննել :) ինձէ : խոր ՚ի քուն (ննջել :) անշարժ • կարի :

Profondaménto. Խորասուզութեէ • կործանումն :

Profondáre, ն. Խորասոյզ լինել. սուզանիլ ՚ի խորս անդնդասոյզ կորնչել • ընկղմիլ : ԷրԷն էնէրէ • պոճա : Խորասոյզ կամ ծովասոյզ առնել • ընկղմել : պաէրչմաք : Profondársi, իմ. Ընկղմիլ. Ջգայսդ լինել • առ զանիլ • պաճոտ : Թաւիշանալ ՚ի խորս յատակ ՚ի խորս :

Profondataménte, ած. ՚Ի խորս • ՚ի խորոյ • ջերին :

Profondáto, ta. Ջգայսդ • ծովասոյզ • ընկղմեալ • քանդեալ • տապալեալ :

Profondazióne, իգ. Բուումն • ակզումն ՚ի խորս :

* Profóndere, ն. Հերոլ տատասալ • փճանալ, կամ վատնել :

* Profondigórgo, ած. Անդնդաբերձ • կամ անդնդաբերձ (ովկիանոս•)

Profondità, - táde, - táte, իգ. Խորութէ : ջերինէի : profondità d' ingegno. խոհականութէ • նրբամտութէ •

խոր. կոտրատուած. վսեմամտութիւն:
Profóndo, գոյ. խորութիւն. փերինէի:
Profóndo, da, ած. Profondíssimo, ma. խոր. խոր քին. խորխորատին: փերինի խոր (գիտելու լաւ, քաղաքակրթուած:) խորհրդաւոր, խորագնին. նուրբ. նրբամիտ. վսեմամիտ. խորախորհուրդ: խնդիր. խնդիր տրտնջալ: խորհրդատուական (երգ:) Միտք (գոյն:) գոյա: uomo d' una profonda erudizione. այր բանիգիտուն, ներհուն, ներկուռ: al cuor profondo. ի խորս սրտի: nelle parti della più profonda Alemagna: ի ներքինագոյն կողմանս գերմանիոյ. gemere di profondo cuore. հառաչել ի խորոց սրտից: verso il profondo mezzodì. ի հասարակ աւուրք. զմիջասաւուրս: in profondo, ած. ի խորս. ի խոնարհ:
Profóndo, գ. Տես Profondamente.
* Prófugo, ga. Փախստական. վտարանդի. հալածական:
Profumáre, ե. Ծխել ծխանելիս. բուրել զհոտ ծխանելեաց. տագրել բուրմունք անուշից. անուշահոտ: ի-խ-խ-ի-ի-ի-ի-ի: Profumársi, յ. Օծանիլ խնդրով անուշից:
* Profumataménte, գ. Ծխանելեօք. տրիկագոյնս. խնամով:
Profumáto, ta. Ծխել. լցեալ բուրմունք անուշից. անուշահոտ. խնդրոտ (վարք:)
* Profumatúzzo, za. Կարի խիտ մազթասէր. վայելչասէր. իգասէր. քծնօղ. կամ սիրոյ ախկնոջ:
* Profúmico. Տես Profumo.
Profumiéra. Բաբիտա: պահարան:
Profumiére, Profummiére, տ. Խունկիփեաց. խունկաման. վառօդ ծխանելեաց, կամ օծանելեաց: պահարան. դրան:
Profumino, Եղրայր. անօթ ծխանելեաց, կամ բուրվառ: տես և Profumatuzzo.
Profúmo. Ծխանելիք. բուրմունք անուշից. անուշահոտութիւն. օծանելիք. խունկ: պահարան. ի-խ-խ-ի:
* Profuméso, sa. Տես Profumato.
Profusaménte, գ. Առատապէս. անչափ. շռայլաբար:
Profusióne, է. Անչափ առատութիւն. շռայլութիւն: պօղատ:
Profúso, sa. Profusíssimo, ma. Անչափ. առատ. յորդ. շռայլ: պօղ պօղ:
Progénia, Progénie, է. ածումն. ազգ. ազգատոհմ: սերունդ:
Progenitóre, տ. Նախահայր:
* Progenitríce, է. Նախամայր:
* Progettáre, ե. Առաջի առնել ինչ. առաջի արկանել ինչ. կազմակերպել. բուռն հարկանել զառաջարկութիւն գործոյն. խորհիլ զնախակ գործոյն: ներքին. դրաւ:
Progétto. Սկիզբն գործոյն. առաջադրութիւն, կամ առաջարկութիւն գործոյն. կազմակերպութիւն գործոյն. գործ: ներքին. դրաւ:
* Proginnasma, տ. Կրճուել. վարժուել. վարժք:
Progiudicáre, Progiudiciò, ած. Տես Pregiudicare.
* Prognosticánte, ած. * Prognosticatóre, տ. Տես Pronosticatore.
Prográmma, տ. Ծանուցումն, կամ յայտարարութիւն ապագրելի մատենից:
Progredíre, է. Յառաջադիմել. յառաջել. գնալ. յառաջադէմ: ի-խ-խ-ի:
Progressióne, է. Յառաջադիմութիւն. յառաջաւուղ:
Progressivaménte, գ. Յառաջաւուղ. հետզհետէ:
Progressívo, va. Յառաջադէմ. յառաջախտաց. քայլողական (զօրութիւն:)
Progrésso. Յառաջադիմութիւն. յառաջաւուղ. զարգացումն. օգուտ: ի-խ-խ-ի: far progresso. յառաջադիմ լինել. զարգանալ: ի-խ-խ-ի:
Proibénte, ած. Արգելիչ. խափանօղ. արգել:
Proibíre, ե. Արգելուլ. խափանել: ի-խ-խ-ի. մանի օլմ:
Proibitívo, va. Արգելական. արգելողական:
Proibíto, ta. Արգելեալ. խափանեալ:
Proibitóre, տ. * Proibitríce, է. Տ. Proibente.
Proibizióne, է. Արգել. արգել հրամանի. խափանումն: ի-խ-խ-ի:
Projétto, գոյ. իմաս ձեռնաբանի. Ընկեցիկ մարմին. ընկեցիկ: * Նման չինուածոց, կամ զարդուց արմատք կարկառեալ: ի-խ-խ-ի:
Projettúra. իմաս ճարտարապետից. Տես Aggetto.
Projezióne, է. իմաս ձեռնաբանի. Ընկեցումն (մարմնոյ է օդս.) ընկեցիկ չարժումն: պրոյէկց:
Prolagáre, Prólago. Տես Prologare, Prologo.
* Proláto, ta. Առաստանեալ. արտաքերեալ:
Prolatóre, տ. Առաստաբերող. արտաքերօղ: տես և Editore.
Prolazióne, է. Արտաստանումն:
Próle, է. անչոփական. Զաւակ. սերունդ. զարմ. արդիք: ի-խ-խ-ի. ած:
Prolegómeno. Ճառ նախաշաւիղ. ճառ յառաջաբան. նախան. յառաջաբան:
Prolepsi, է. Կանխումն. նախատեսութիւն. (է ձև ինչ հարատանական:)
* Prolífico, ca. Ծնողաբար. զաւակագործ. արդիք ծնիս. բազմածին. բեղմնաւորիչ:
Prolissaménte, գ. Ընդերկար. ճոխագոյնս:
Prolissità, - táde, - táte, է. Երկարութիւն. երկայնութիւն: ոպանիա:
Prolísso, sa. Երկար. երկայն. երկարաբոյս: ոպան:
Prologáre, ե. Յաղագաստանել. պատմել ինչ երկար կամ խաբանութիւն, կամ պատ ի պատ մանուածոյիւ:
* Prologheggiánte, ած. Յառաջաբան. որ յաղագաստանէ:
* Prologhizzáre, ե. Յառաջաբանիլ. կանխաբանել:
Prólogo. Յառաջաբանութիւն հագնիւրգութեան. յառաջաբան քերթուածոց: յաղագաստան. նախերգանք:
* Prologómeno. Տես Prolegomeno.
Prolongazióne, է. Prolungaménto. Տես Prolungazione.
Prolungáre, ե. Երկարել. երկարաձգել. յապաղել: ոպանիա: Prolungársi, յ. Յերկարիլ. ձգիլ. հանապազորդել: ոպանիա:
* Prolungataménte, ած. Ընդերկար. ընդարձակ:
* Prolungatívo, va. Յերկարիչ. յապաղիչ:
Prolungáto, ta. Երկարեալ. յապաղեալ: ոպանիա:
Prolungazióne, է. Յերկարութիւն. յապաղումն:
Prómere, ե. իմաս լծ. Յայտնել. ի մէջ յերևան ածել:
Proméssa. Խոստումն: պէտ: է գիր: երդնեալ ուրոյ ինչ: է-ի-ի-ի: ogni promessa è debito. առակ: ամէն խոստումն ի վրայ ածէ զպարտաւորութիւն:
Promessióne, է. Խոստումն: Թոյլտուութիւն. Թոյլ:
Proméssо, sa. Խոստացեալ: է գիր օրինակ:
Prometténte, ած. Խոստացօղ. որ խոստանայ:
Prométtere, ե. Խոստանալ. պէտ վերխ. է գիր ինչ: alcuna. խօսիլ ոմանց կնի, կամ ի կնի. խոստանալ. նայ տալ, կամ առնուլ զոք ի կնութ: Prométtersi, յ. Յանդիման լինել. երևել. գալ յերևան: Promettere, է. Յուսալ. հաստատուն ի մտի: ոմնոյ: Թոյլ տալ: promettersi d' alcuno. քաջայոյս լինել ի ձգել զոք ի կամս անձին: promettere. հաստատուն. առաջել. պնդել: խոստիչ: lo farà, te lo prometto. արացէ զայն անշուշտ: promettere per altrui. երաշխաւորել: է-ի-ի օլմ: promettere Roma, e toma, կամ mari, e monti. խոստ

ատնալ մեծամեծս • խոստանալ զանհնարինս: promettere a piedi, e a cavallo. խոստանալ ամենի, ամէն իրաց, եւ կարի: una persona promette bene. այս ոք բարեկոյս առնէ զանձինս. զանձնէ ակն կալուն բազում, կիմ յոյս բարեաց:

Promettitóre, ար • Promettitrice, էգ • խոստացօղ: երաշխաւոր:

Prominénte, հ • Ցցուեալ • բերանացեալ (մասն.) բարձր:

Prominénza. Ցցուածութիւն • դէպ ի անդրանալ • բարձրութիւն • դէպ ի անդր մասն:

* Promiscuaménte, հ • խառն անտրտնակի • շփոթմամբ:

* Promíscuo, ua. խառն • շիւթի: անտրտնչ:

Promissióne, էգ • Promessióne. խոստումն: ուխտ: ուխտուիլ • ուխտ:

* Promissóre, ար • խոստացօղ • որ խոստանայ:

* Promissório, ia, ած • խոստումն • խոստացական • որ փակէ յինքեան զխոստումն ինչ:

* Promontoriétto, նոմ. Լերանդակ:

Promontório, Cápo. Լերանդակ • կամ բարձ ուանդակ • (է լեառն, կիմ ծայր երկրի կարիանալ ի ծովն) եւ ոմանց կոչի և Հրոմանդան: պռոմոնտորիում:

Promósso, sa. Հառաջացեալ • բարձրացեալ, եւն • տե՛ս Promovere.

Promotóre, ար • * Promotrice, էգ • Յառաջացուցիչ • զարգացուցիչ • պատրաստան (գիտուից, եւն:) նպաստաւորող • խրախուսիչ:

Promovénte, Promuovénte, հ • Յառաջացուցիչ • շարժիչ:

Promóvere, Promuóvere, ն • Յառաջացուցանել • բարձրացուցանել զոք առ պատիւ ինչ • զարգացուցանել: իւրէն ինչ ելոյ • ակսանիլ. յառաջ տանիլ զգործ ինչ • իւրէն ելոյ • պատրաստանել • ձեռնտուր լինել • ծգնել խրախուսել • գրգռել • la guerra. տալ սկիզբ պատերազմի:

Promoviménto, Promuoviménto. Բարձրացումն, կիմ ամբարձումն ի պատիւ:

Promovitóre, ար • Promovitrice, էգ • Տե՛ս Promotore, եւն:

Promozióne, էգ • Տե՛ս Promovimento. Ցարգ • գրգիռ • հանդուրմն:

Promulgáre, ն • Հրատարակել զբանն ինչ • հրատարակել • հրապարակել • պեղան եմեալ • աւետ եմեալ:

Promulgáto, ta. Հրատարակեալ • հրապարակեալ:

Promulgatóre, ար • Հրատարակիչ • քարոզ:

Promulgazióne, էգ • Հրապարակումն • հրատարակութիւն • քարոզութիւն:

Promuóvere. Տե՛ս Promovere.

Promúta. Տե՛ս Promutazione.

Promutáre, ն • Փոխել • փոխանակել: փեխէլ էրմեք:

Promutáto, ta • Փոխեալ • փոփոխեալ • փոխանակեալ:

Promutazióne, էգ • Փոխոխութիւն • փոխանակութիւն:

Pronepóte, Pronipóte, ար • Որդի թոռին թոռնորդի: բոռանորան օղլու • pronepoti. Թոռունք • զաւակ:

Próno, na: բաս լաթ • Դիւրաշարժ • դիւրահաւիկ:

Pronóme, ար • Դերանուն: գամիր:

Pronominátо, ta. Անուանեալ • հռչակաւոր:

Pronosticaménto. } Գուշակութիւն • նախագուշակութիւն.

Pronosticánza. } կանխագուշակութիւն:

Pronosticáre, ն • Նախագուշակել • գուշակիլ • կանխաւ զիմացանել • երկնչել պէսպէս • ակնարկել • Հեթանոս գործել եմեալ:

Pronosticáto, ta. Նախագուշակեալ. եւն:

Pronosticatóre, ար • Նախագուշակ:

Pronosticazióne, էգ • Կանխագուշակութիւն • նախագուշակութիւն:

Pronóstico. Նախագուշակութիւն • կանխագուշակութիւն • նշան • ակնարկ • նախիհ • նշան • աստղագուշակութիւն • գուշակութիւն • կանխագուշակ նշան • նշան ապագայից • նիշան:

Prontaménte, հ • Prontissimaménte. Արագապէս • փութաջանութեամբ • անդանդաղ • յօժարակամութիւն • խանդավառ եղեալ • ջանիւ և օգնականութեամբ:

Prontáre, ն • Ճարել • Նախապատրաստել • սարկել: Prontársi, յ • Գալ պատրաստ:

Prontézza, Prontitúdine, էգ • Պատրաստականութիւն • յօժարակամութիւն • փոյթ • արագութիւն • սեթեւեթութիւն • Նախանձաւորութիւն • ժուռն • ժպրհութիւն: dell' ingegno. արագամտութիւն:

Prónto, ta. Prontíssimo, ma. Պատրաստ • պատրաստական • կայտ: հալէր • սեթեւեթ • փոյթ • շուտ: ճկուն • յօժար • ըստ սրտի • Հանդերձակ • քաջասիրտ • խրեխի: pronto d'ingegno. յաջողամիտ • արագամիտ • գիրաքիի: pronto di mano. յաջողաձեռն • հմուտ • ճկուն: pronto all' ira, կամ a prender fuoco. գիւրագրգիռ • իւցաուռն: բնեղմնաղ: avere in pronto, ունել առաձեռն, ի պատրաստի, առաձեռնպատրաստ

* Prontóni, ար, յոգ • Տե՛ս Antarie.

* Prónubo, ba, գոյ • Ամուսնութեան • առիթ • առաջնորդ • հարկերակ:

Pronunciáre. Pronunciazióne. Տե՛ս Pronunziare.

Pronúnzia, Pronunziaménto. Արտասանութիւն • արտաբերութիւն: բնեղփիփաղ:

Pronunziáre, ն • Հրատարակել • հրապարակել • յայտնել • ակնի եղեալ • նախաձայնել • նախապատմել Արտասանել • արտաբերել • բնեղփիփաղ եղեալ • փոխ • una sentenza. տալ զվճիռն • վճռել • հրատարակել զվճիռն:

* Pronunziatívo, va. Արտասանական • արտաբերական:

Pronunziáto, ta. Հրատարակեալ: արտասանեալ:

Pronunziatóre, ար • Հրատարակիչ • յայտնիչ:

Pronunziazióne, էգ • Արտասանութիւն • արտաբերութիւն • բնեղփիփաղ:

* Propagábile, հ • Ծառայական • տարածական:

Propagánda. Ի ժողով, կիմ ընկերութիւն ինչ հաստատեալ ի հռոմ, ի տարածութիւն սուրբ հաւատոյ յերկիր անհաւատից • փրոփահանտայ:

Propagáre, ն • Տարածել • ծառայել • ընդարձակել • աճեցուցանել • բազմացուցանել • եայֆա • ղօղլի: Propagársi, յ • ծառայիլ (լուսոյ:) եայըլմա:

Propagatóre, ար • Տարածօղ • ծառայիչ • աճեցուցիչ

Propagazióne, էգ • Բազմաճառութիւն • Տարածումն • ծառայումն • սերիւռ:

Propagginaménto. Տաշտաձող առնել:

Propaggináre, ն • Տաշտաձող առնել զոք • փայտը ի նէմէ • ծառայիլ • տարածել • Թաղել կենդանի այն գլխիվայր զարտագործս. (կր աղջ ինչ առնի չառնաց ծախճեաց:)

Propagginato, ta, ած • Տե՛ս Propagginare.

Propagginazióne, էգ • Տե՛ս Propagginamento.

Propággine, էգ • Տաշտաձող • փայտրմա:

Propaláre, ն • Յայտնել • հրատարակել • յայտ առնել

* Propalatóre, ար • Յայտնիչ • հրատարակիչ:

Própe, հ • բաս լաթ • Մերձ • հուպ:

* Propéndere, է • Հակիլ • միտել • բերիլ առ նմն • յօժարիլ: հայիլ օլմաք:

* Propensáre. Տե՛ս Premeditare.

Propensióne, էգ • Հակումն (ծանուցից:) միտումն • բերումն • յօժարութիւն:

Propiaménte, Propietà, եան • Տե՛ս Propriamente.

Propína. Պարգեւ վարդապետաց: (զոր ասէ ոմն՝ որ կարգի ի դասս վիշապաց:) Տե՛ս և Sportula.

Propináre, ն • բաս լաթ • Ընծայել մեծ կնոջ ուրուք:

Pro-

Propinquaménte, ադ. Ի մօտոյ : Էապէսիան :
Propinquità, -táde, -táte, իգ. Մերձաւորութիւն : մօտաւորութիւն : Էապէսութիւն :
Propínquo, ua. Propinquíssimo, ma. Մօտաւոր : Էապէս : մերձաւոր : ազգական : հարազատ :
Própio, գց, ած, և ած. Տես Proprio.
Propiziatóre, արբ. Կուսակից. նպաստամատոյց. մէջ նորդ. քաւիչ :
Propiziatório, գց. Քաւուած. (Եր ծածկոյթն տապան նակին հրէից :)
Propiziatório, ia, ած. Քաւուած. քաւչական :
Propiziatióne, իգ. Քաւութիւն. Հաշտուած. Համբոյր. յաջողակ. նպաստաւոր : Խնդրելի :
Própoli, իգ. Ակնամոմ. ախտամոմ. Տես Ի Pegola.
Proponénte, ած. Առաջադրող. առաջադիր :
Propónere. Տես Proporre.
Proponimentáccio. Ջար, կամ ընթեր առաջադրանք :
Proponiménto. Առաջադրանք. խորհուրդ. միտք : Նիւթ :
* Proponitóre, արբ. Առաջադրող :
Propórre, Propónere, ած. Առաջի դնել. առաջի առնել. կամ արկանել. ցոյցառնել : Ընդունիլ. ընծայել. առաջադրել. գնել. հաստատել ի մէջ : նիւթ. օրէնք :
* Proporzionabilménte, ադ. Համեմատաբար. համեմատութեամբ :
Proporzionále, ած. Համեմատական. համեմատ. պատշաճ. յարմար : Կնոջմէջ. ինամոյ :
Proporzionalità, -táde, -táte, իգ. Համեմատականութիւն. համեմատութիւն :
Proporzionalménte, Proporzionataménte, ադ. Համեմատաբար. համեմատաբար. եւ համեմատաբեր :
Proporzionáre, ած. Համեմատել. բաղդատել. համեմատ դործել. պահել. չափել. պատշաճել : Կնոջ էջ : ոչխարմամբ :
Proporzionáto, ta. -tíssimo, ma. Համեմատ. պատշաճ. յարմար : Կնոջմէջ. ինոխ :
Proporzionatóre, արբ. Որ դործէ համեմատաբար. որ պահէ չափաւորութիւն. համեմատիչ : de' beneficj a virtù. որ վարիտոն չափէ եւ առաքինութեան :
Proporzióne, իգ. Համեմատ. պատշաճութիւն. յարմարութիւն : Կնոջմէջ. A, կամ alla proporzione, ադ. Համեմատաբար. եւ համեմատաբեր. եւ Կնոջմէջ : ես Համեմատութիւն. a proporzion delle forze di ciascheduno. եւ իւրաքանչիւր կարի : Compásso di proporzione. Կարկին համեմատութեան. (ի դործի ինչ չափաբերական. ի դատնիկ չափ համեմատութիւն. ի մէջ համեմատութեան քանակութեանց :)
Proporzionévole, ած. Տես Proporgionato.
Proporzionevolménte, ադ. Համեմատաբար. համեմատաբեր :
Propósito. Առաջադրանք. դիտաւորութիւն. միտք. խորհուրդ : Նիւթ. գործ. խոսք. առաջադրեալ. առաջի դնելի. նպատակ. նիւթ. գործ : Ապրանք. տպաւորութիւն. պատշաճութիւն : ritornare al suo proposito. դառնալ ի կարգ բանին, յառաջադիր նպատակին : in proposito della lingua latina. յաղագս լատին լեզուի. զլատին բարբառոյ : a proposito, ադ. պատշաճաւոր. եւ պատշաճի. եւ անդրադարձ. ի ձառ. յարմարապէս. ի դէպ. ի ժամու : Եկեր նեցուկ. այո. քեզի է. questo fa a proposito. այս պատշաճի է, պատշաճի : ho trovato pesci a mio proposito. դտի ձկունս եւ հաճոյս իմ : uomo più a proposito. այր յարմարագոյն : fuor di proposito. յանդիպուածոյ. անտեղի. գործատուհս : Եկեր էր. istrumenti a proposito. յարմար գործիք : a che proposito? առ ինչ. յինչ սակս. վասն որոյ : Նիւթ :
di proposito. խոհուն. սրտի մտաց : con proposito. դիտաւորութեամբ (գործեալոյ ինչ.) առ. ի (գործեալ ինչ.) սակս : խորհրդով. կամաւ :
Propositúra. Յառաջադրեալ. (պատճէն ինչ եկեղեցի :)
Proposizióne, իգ. Առաջարկութիւն. առաջարկեալ. Նիւթ : Եկեր : առաջադրութիւն. դիտաւորութիւն. միտք : Նիւթ. խոսք : առած : Կախտաւորութիւն (հաւաքականութիւն :) Եկեր : Տես և Preposizione. Pani di proposizione. Հացք առաջադրութեան :
Propósta. Առաջարկիր նիւթ. Նիւթ : խոսք : առաջադրեալ. դիտաւորութիւն :
Propostáto. Propostía. Տես Propositura.
Propósto. Երէցագլխ օն անձաւ. գց. Յառաջադահ (եկեղեցական :) Յառաջադահ առաքելական ձիոց. բնդնայի : գլուխ. առաջնորդ :
Propósto. Երէցագլխ օն ձոյ. գց. Առաջադրեալ. դիտաւորութիւն. միտք. Նիւթ : առաջադիր նիւթ. նիւթ : խոսք :
Propósto, ta. Երէցագլխ օն ձոյ. աց. Առաջադրեալ. առաջարկեալ. առաջադիր : մտաւոյ. Եկեր :
Propréso. Շրջապատ. շրջանակ :
* Proprietóre, արբ. Փոխանակ արբետորին :
Propriaménte, ադ. Propiaménte. Proprissimaménte. Յատկապէս. սեփականապէս. սեփականապէս :
Proprietà, Propietà, -táde, -táte, իգ. Յատկութիւն. սեփականութիւն. գոյութիւն. յատկութիւն. սեփականութիւն. ունել և ոչինչ lasciare il proprio per l' appellativo. Ժողովել. գնել. ստանալ. սեփականել : acquistare, possedere qualche cosa in proprio. առանձին ինչ ընդ սեփականութեան. սեփականել :
Próprio, Própio, ia, ած. Յատուկ. սեփական. առանձին. ընդ ինքեան. ինքնին. պէտք. անձին. անձնական. ինքնին. ծնանի. ինքնին : mia propria figliuola. դուստր իմ : la propria città. քաղաք իւր : le proprie case. տունք իւրեանց : colla propria spada. սրով իմով : Ընդ. ինքն. Ինդ ինքն. Ինդ ինքն. ինդ ինքն. ինդ ինքն.

յարձակեալ սաստկապէս ։

Prorómpere, է· Ի դուրս յարձակիլ. բռնութիւ ։ եկաս նեղ սաստկութիւ ։

* Prorompiménto. Ելմտիլն, կամ բռնութիւն յարձակումն։

* Prorótto, ta. Ելեալ սաստկապէս, կամ բռնութիւ ։

Prósa. Արձակ բան· բան· (ըստ որ չէ ոտանաւոր։) նկար· նկարիչ· փերասի համառօտ ։

Prosáico, ca, ած. Արձակ (բան ։) dittator prosaico. Տես Prosatore.

* Prosaísmo. Ոճ արձակ· երգահան արձակ ։

Prosápia. Զարմ· ազգասահմ· առհմ· ազգ· պինդիչ։

Prosáre, ն· Իրել արձակ բանիւ· տուել առանց ոտանաւորի չափման։ խօսել ծանր, կամ յուշիկ, կամ անձնահաճութիւ ։ uno. Ծոյլ առնել զրաք ։

Prosástico, ca. Արձակ (բան·) առանց ոտանաւորի չափման ։

Prosatóre, աբ· Արձակագան· որ գրէ արձակ բան նիւ, կամ առանց ոտանաւորի չափման ։

Proscarabeo. Աղբ ինչ պատեհալիս ժժեհակաց ։

Proscénio. Բեմ լար· Տեղի դերասանաց ի թէատրոն· ի խաղեղ դերասանաց ։

Prosciógliere, Prosciórre, ն· Արձակիլ ի մէջաց ։ ինանիլ ազ էրմէ։ արձակիլ· լուծանիլ· ազատել ։ եօրմէ· գոբիարմ ։ ·

* Prosciogligióne, էգ· Prosciogliménto. Արձակումն· ազատումն ։

Prosciólto, ta. Արձակեալ· լուծեալ· ազատեալ· di prosciólti. ազատեալք գործոյ· արգոյ, կամ արձակ ազատեալք ։ Իւ ինանէ ։

Prosciórre. Տես Prosciogliere.

Prosciugáre. Չորացուցանել· ցամաքեցուցանել ։

Prosciútto, Presciútto. Ապուխտ խոզի· փօմաֆֆա փըշուած· cavarsi la sete col presciutto. ոտակ բժըշկել զծարաւ ապուխտի ջրով ։

Proscrítto, ta. Տարապրեալ· աքսորեալ· սխրէնան ։

Proscrívere, ն· Տարապրել· աքսորել· սխրէնան էրմէ ։ մէջտիլ· հեռի առնել ։

Proscrizióne, էգ· Տարապրում· աքսոր· սխրէնան ։

* Proseggiáre, ն· Դիմել արձակ բանիւ, կամ առանց ոտանաւոր չափման ։

* Proseguénte, ած· Հետապնդ· յետապայ ։

Proseguiménto. Շարունակութիւն· յառաջ տանիլն ։ di cosa intralasciata. վերատին ձեռնարկութիւ ։

Proseguíre, Proseguitáre, ն· Յառաջ տանիլ, կամ վարել (զգործն·) շարունակել· հանապազորդել ։ (ի գործն·) ոչ կասել· էնէրի կինէ· փերիւէ ։ il medesimo tenor di vita. ունել զնոյն ընթացս կենաց ։ una cosa intralasciata. վերատին ձեռնարկել ։

* Prosélito. Եկամուտ· մատաղատունկ, կամ նորահաւատ ։ էնէի փինէ կէլիչ· էնէի փիլան ։

Prosillogísmo. Նախադասուի ինչ զոր մարի է լուծանել ի հաւաքապատճէ ։

Prosit. Բան լար· ած ինձոլոնէ· Տես ի Prò.

* Prosísta, աբ· Տես Prosatore.

Prosodía. Առոդանութի· (է կանոն արտասանութեան տուղ և երկար վանկից ։) աբտաղ ։

Prosóne, աբ· Յառիսխաս· ծանրաձայն· այսպանօղ ։

Prosontuosétto, ta. Փոքր ի յանձնապատան, գոռոզ ։

Prosontuóso, Prosontuosità, ած. ա, Presontuoso.

Prosopopéa, Prosopopéja. Դիմատնութի· (ձև ինչ հարատասանիլ·) գոռոզել· մեծամտել· parlare con prosopopeja. խօսել ծանր, կամ յամր, կամ անձնահաճութիւ ։

Prosperaménte, ած· Յաջողաբար· յաջողակ ։

Prosperáre, ն· Յաջողել· ասոի էնէրմէ ։ է· Յաջողել· լինել· բարեբաստիկ, բարեյաջող· խնչէի ինչ էնէ ։

Prosperazióne, էգ· Յաջողութի· յաջողուած ։

Prosperévole, ած· Յաջողակ· աշող· բարեբախտիկ· խնչէի· առոյգ· կորովի ։ փինճ ։

Prosperevolménte, ած· Յաջողակաբար բարեբախտութիւ ։

Prosperità, - táde, - táte, էգ· Յաջողուած· յաջողութի· բարեբաղդութի· պէնէնէ· պահի· առուգութի կորովման· քաջառողջ խաւնուած մարմնոյ· փինճէ ։

Próspero, era. Prosperíssimo, ma. Բարեբաղդիկ, երջանիկ· բարեբաստ· պէսպէնի· խնչէի ։ յաջողակ (հոլմ·) էնէի ։

Prosperosaménte, ած· Յաջողութի· յաջողակ ։

Prosperóso, sa. Բարեբաղդ· յաջողակ· քաջառողջ· առոյգ· կորովի ։

* Prospettáre, է· Հայել ի հեռուստ և ուշադրել· նկատել ի բացուստ ։

Prospettíva. Հանդիպահայեցուածի, կամ ընդօրինակութի· (է մատն տեսանելոյ, կամ ուրեմն, որ ստուգանալ նկարել կամ ընդօրինակել զառարկայս ի այլ ևս այլ հեռաւորութի և դրից իւրեանց ։) Հանդիպահայեցս նկարք· Հայեցուածի, կամ երևոյթ, և կամ տեսիլ (բնական առարկայից, որ գեղոյ, կամ ոչ ։)

* Prospettivísta, աբ· Հանդիպահայեցս նկարիչ· կամ նկարել հանդիպահայեցս նկարուց ։

* Prospettívo, va. Հանդիպահայեցս (մեկնաբան·)

Prospétto. Հայեցուածի, կամ երևոյթ· տեսիլ· il prospetto di Napoli. տեսիլ Նեապօլսոյ ։

Prossimaménte, ած· Իմոտոյ· ըստ հուպ· այն ինչ

Prossimanaménte. Նորոց· էտէնտրպաս· էէլէն· la notte prossimanamente passata. յայնցեալ գիշերի· յերեկեան գիշերի ։ questa notte prossimanamente seguente. ի հետագայ գիշերին ։

Prossimáno, na. Մօտաւոր· հպատաւոր ։ էտէչն ։ մերձ ձեռաւոր· աղգական ։ հըպմ ։

Prossimità, Prossimitáde. էգ· Մերձաւորութի· Prossimitáte, ։ Prossimánza. Հպատաւորութիւն ։ էտէնէչէ ։ աղգականութի ։ հըպմէչէ ։

Próssimo, ma. Ընկեր· մերձաւոր· այլ ։ էլ ։

Próssimo, ma. Մօտաւոր· հպատաւոր ։ էտէչն ։ մերձաւոր· աղգական ։ հըպմ ։ in prossima disposizione. մերձ· ի պատրաստի ։

Prostaferesi, էգ· Ըստ հին ասողաբ" է տարբերուի ըստ մէջ միջին և իսկական տեղոյ մեծ մոլորակի ։

Prostáte; Prostáti, էգ, յոյ· Ըն երկու մսակ առնի ադդամոյ ։

Prostátici, ած, աբ, յոյ· Ի անուն չորից միանոց ։

Prosténdere, ն· Տարածել· յերկիր տարածել ։ Prosténdersi, յ· Յերկիր տարածիլ· անկանիլ ի գետին· խոնարհիլ յոտս ։ ձգուիլ զձեռս ։

* Prosternársi, յ· Սրսոսելով լինել· զարհուրիլ ։

* Prosternazióne, էգ· Լքումն· զարհուրանք ։

Prostérnere, ն· Բաս լար· Յերկիր կործանել· տապալել ։ Prostérnersi, յ· Յերկիր տարածիլ· անկանիլ յոտս· խոնարհիլ ։ այտղ փերէի· խոզ պիրէի ։ երկարել զձառն· յերկարել զիւսս ։

Prostéso, sa. Յերկիր կործանեալ· տապալեալ ։ անկեալ յոտս· խոնարհեալ ։

Prostituíre, ն· Մատնել զոք ի գործ պոռնկաւորի· տալ ի պոռնկութի· պէսէպ էնէի· պէսէն առնել· նուիրատուցուցանել ։ Prostituírsi, յ· Մատնել զանձն ի պոռնկութի· էնէպինի ատալ էնիլ ։

* Prostituíta, էգ· Բոզ· պոռնիկ· գաւիճ· գաւիճ ։

Prostituíto, ta. Մատնեալ· տուեալ զանձն ի պոռնկութի ։

Prostituzióne, էգ· Անառակութի· պոռնկութի ։ ատեան էնէ ։ նուիրատուցուցանելն· արհամարհութի ։

Prostráre, ն· Յերկիր կործանել· տապալել· յիւ

ղեր

կիր տապածել : ենբէ փխ-լխրկիւ. էբեմ-ոյ : նկուճ առ նել. խոնարհ առնել : Prostrársi, յ. Անկանիլ'ի գետին. գետնատարած լինել. անկանիլ'ի ծունկս : ենբէ փխ-լիւ. այտղ փխ-լիւ :

Prostráto, ta. Գետնատարած. յերկիր անկեալ: երկ թահակ : Prostráti, յս. ար. Հրատարակական ա պաշխարհագ :

Prostrazióne, կ. Պարտասուիլ. լքումն : տապա լումն. քանգումն : գետնատարածումն. երկրը պագումն :

Prosúmere, Prosumitóre. Տես Presumere, եև :

Prosuntuóso, Prosunzióne, եև. Տես Presuntuoso.

* Prosútto. Տես Presciutto.

Protási, կ. Սկսածքումն նիւթոյ նախին կատա կաբանութեց :

Protéggere, ն. Պաշտպանել. լինել'ի ծխկունս : հնմայնէ ելնել. գօրանալ :

Proteggitóre, ար. Տես Protettore.

* Protélo, Trapélo. Ճանկաւոր պարան ինչ'ի քաշ ձիոյ զրեհին :

Proténdere, ն. Ձգուիլ. տարածել : ներել : Proténdersi, յ. Ձգուիլ զձեռս : ներելել : Ճգուիլ. երկայնիլ :

Protervaménte, ած. Ցանդգնաբար. անպատկառաբար. կամակորութ :

Protérvia, Protervità. Կամակոր հպարտութիւն.

Protérvitáde, táte, կ. Վխտութիւն. գոռոզութիւն. յանդգնութ. ժպրհութ. լքութ. յամառութիւն : մաղթանքաբ. պճնախնդիր. ինաբ :

Protérvo, va. Protervíssimo, ma. Վխտ. գոռոզ. առամբակ. ժպրհ. անպատկառ. յամառ : մաղթասէր. պճնախնդիր. ինաբաճ :

Prótesi, կ. Յարագրութի. (է գործողութի ինչ վի բահատից, որով արհեստիճ յարմարին մարդկային մարմնոյ զինան ինչ պակասեալ. որ է ապալի ոմն' կիմ փայտակերտ արուեստն, եև :) Յարագրութի. (է յաւելուած առաձ, կիմ վանկի'ն սկիզբն բառին :) Altare della protesi. Սեղան ապատաց (սեղ պատարագին հայոց, և յունաց :)

Protéso, sa. Տարածեալ. ձգուեալ.

Protésta, Protestazióne, Protestagióne, կ. Գրաւոր յայտարարութի. հրատարակութ (կամաց.) հրատարակութ իրաւաբանական : կիբաբ. պնդիւ. խոստումն. վկայութ (սիրոյ, եև :)

Protestánte, ած, ս. Դաւանող. խոստովանող. և' գոյ. Կորացանդ. նորափառ. (է ազանդաւորս զուգակցեան դաւանութի. կիմ է, անուն ամ նորա զանգիցն յունաբանաց. կալվինականաց, և այլոց նմանեանց :)

* Protestantésimo. Աղանդ, կիմ կրօն նորազանդից. աւետագիտեան դաւանութ :

Protestáre, ն. Վաւանիլ. խոստովանիլ. խոստանալ հրատարակաւ. վկայիլ : կիբաբ պնդիւ : ն, և ը Յայտ առնել. ծանուցանել. հրատարակիլ իրաւաբանական օրինաբ : Յայտ առնել. (է և բառ վաճառականաց. զոր տես'ի Protesto.)

* Protestatório, ia, ած. (Պատարագ) խոստովանութ. (է մին'ի զոհից հին օրինաց :)

Protestazióne, կ. Տես Protestagione.

Protésto. Տես Protestagione. Յայտարարութ. (է վաճառականաց' է գործողութ ինչ իրաւաբանական, որով ոք յայտ առնէ այնմ' առ որ եղելէ դէնագրութ գրանփոխութեն, զի ըմէ ոչ կատարեսցի ըստ նմին. քան ի կիմ վճարութ'ի ժամանակէ աւուրն, ինչն կիմ իբր գործակալն պարտաւորեալն առ հասու. ցուն ամ ինաւուց' զորս մարթի է կրել այնմ' որ մատուցանէ զգրութ գրանփոխութեն :) Պատրա-

ամակ : պատուհասանք : քաղաքագիր : առաքեալ : հանանա :

Protettorále, ած. Պաշտպանական. պատշտպանագական :

Protettoráto. Պաշտպանագ. պաշտօն պաշտպանի :

Protettóre, ար. Protettríce, կ. Պաշտպան. քաւարար. պահապան : հնմայնէ. առփ :

Proteziónе, կ. Պաշտպանութ. հովանի : հնմայնէ. առփ :

Próto. Աջհետաւոցեան. գլուխ արշհետաւորաց : գլխաւոր. հարտարապետ : գուքս. կեմբ պաշտ : գլխաւոր, կիմ վերակացու. Տպարանին :

Protocanónico. Նախականոն (գիրք ածաշնչին :)

Protocóllo. Աբձանագիր. արձանագրաւ. (է մատեան նօտարաց. ուր նշանակին զկատա գաշանց, եև :) պնդիչ, անա փեքիքէբի. փխ-լիւ :

* Protodidáscalo. Հաստատաւոր :

Protoflámine, ար. Քրմապետ հռովմայեցւոց :

Protomártire, ար. Նախավկայ. առաջին մարտիրոս :

Protomédico. Բժշկապետ : հեթիմ պաշտ :

* Protónoe, ար. Բան ին. Հրեղէն, կիմ առաջին երկինն :

Protonotariáto. Դպրապետութ :

Prótonotário. Դպրապետ (հռովմայ :)

Protopaschiti, ար. յս. Որք ոտանեն զպատիկն ըստ հրեից առաւօտուբաթի' Նախապատիկ :

* Protoplaste, ար. Արարչապետ :

* Protoplasto, գոյ. Նախաստեղծ (ադամ :)

* Protótipo, գոյ. Նախատիպ. սկզբնատիպ. նախաձգաղափար. նախագիծ. առաջին օրինակ : հաստատ. գաւազան :

* Protótipo, pa, ած. Նախատիպ. սկզբնական :

Prototrono. Նախաթոռ, կիմ նախաթագ. (առ յոյնս էր առաջին եղեալն'ի միաւորեալ նահանգի յեռ պատրիարգին, կիմ մետրապոլիտն :)

Protovangélo. Աւետարան ինչ անյայտ, և առաջ սկզբնատուն; առնձանեալ սկզբն Յակոբեայ առաքեալի' Նախաւետարան :

Protriére, Protrárre, ն. Գնել. ձգել զկիծ. դնել զկէս :

Protrazióne, կ. Գնծութ :

Pro tribunali. Բառ լատ. Յատեան գաւառ որական : giudicar pro". գատել գեղեարգաբար. գատել :

Protuberánza. Բառ անդամաբնակ. Հաւոյց :

Próva, Pruóva. Փորձ. Ճաշակ. փորձառութ : ընձեղիւն : փորձ (հռոմաբանական :) ընբաղ : dare, կիմ torre a pruova. տալ, կիմ առնուլ'ի փորձ, առ'ի փորձ : փաստ. պատճառ. վկայութ : նպաստ. վկայ : տես և Gara. Գործ. գործ քաջութ : far pruova. զփորձ առնուլ. փորձել : բռնաւորել. աշխ. արձմատնալ (բռնաց.) յաջողել : և' ներգործել. ազդել. զօրել : և' ցուցանել. փաստիճ յատնել : far le pruove. ցուցանել եղ օրինաց զպնծաւորս մտելին : In prova, in pruova, և Impruova, հ. Կամաւ. խորհրդով. գիտմամբ. գիտաւութ : dar pruova. փորձս յառաջ բերել : տես և Provare. Dare a pruova. Վաճառել եղ պայմանաւ փորձոյ : a tutta prova, հ. եղ կարի. ամենի : ամ փութոյ պնդութ. այնգպիսի : a prova, a pruova. տես a Gara. A tutta, կիմ ad ogni prova, կամ a tutte prove. յորմէ որ ամ փորձ :

* Provábile. * Provabilità, եև. Տես Probabile.

Provagióne, կ. Փորձ : ընձեղիւն : փաստ. պատճառ : նպաստ :

Provaménto. Փորձ. ցոյց. վկայութ. նշան :

Prováno, na. Յամառ. կամակոր :

Provánte, ած, ս. սերմ գոյ. Փորձառու. որ ցուցանէ փաստիճ :

Provánza. Տես Prova.

Próvare, v. Փորձել. զփորձ, կիմ զչափ առնուլ: ինձ բիպե եմ: սշնամա: պենիմ: հաստատել փաստ. տիպաբ- ցուցանել: նպաստ եմ: աչեր. քուսանիլ:
* Provataménte, ադ. Փորձով. փորձիբ:
Provatívo, va. Ցուցական. ցուցական:
Próvato, ta. Provatíssimo, ma. Փորձեալ. փորձ. վկայեր. ցուցեալ:
Provatóre, տր. Փորձառու. որ զփորձ առնու:
Provatúra. Պահիր ինչ գործելը' ի կանխանէ կովոս:
Provazióne, իփ. Տես Probagione:
Provecciársi, յ. Տես Approvecciarsi.
Provéccio. Ծերութիւն. շահ:
Provedénza. Տես Providenza, և Provvisione.
Provedére, Proveditóre, եւն. Տես Provvedere, եւն:
* Provegnénte, ած. Աճեցեալ. բուսեալ:
Proveniménto. Գիպուած. անց ք, ելք:
Proveníre, ել. Աճել. բուսանիլ. արմատանալ: պինի ել: * Ծադիլ. յառաջ գալ. բղխիլ:
Provénto. Ժողովք. եկամուտ. շահ: իրպ. ճայպ:
Provenúto, ta. Ծագեալ. յառաջ եկեալ. գիեթ եկեալ. բուսեալ:
* Provenzále, ած. Փրովանսեան:
* Provenzalísmo. Փրովանսեան ոճ:
* Provenzalménte, ադ. Ըստ փրովանսացւոց:
Proverbiále, ած. Առակական. առակարանական:
Proverbialménte, ադ. Առակաւ. առակօք:
Proverbiáre, ած. Կշտամբել. խրատել. յանդիմանել. ծանրաբանօք: պրոպաչատ: Proverbiársi, յ. Ինքնին խրատել զինքեան: աչօյնէնէ:
Proverbiáto, ta, Կշտամբեալ. Հշնամանեալ:
* Proverbiatóre, տր. Կշտամբիչ:
Provérbio. Առակ. ասացուած: ինէն: նախատինք: պիրէմ: andar in proverbio. լինել յառակս, կամ քաղաքացոց ծանր:
Proverbiosaménte, ադ. Ցասմամբ. Հշնամանօք:
Proverbióso, sa. Հշնամանագիր. նախատալից:
* Proverbísta, տր. Առակախօս. առակօղ. առակաց գիր. առակագէր:
Provétto, ta. Հնացեալ աւուրբք. ծերացեալ: եվիչոբ:
Provevolménte. Տես Probabilmente.
* Proviánda. Պաշար. հանգար կեւուկրոյ:
Providaménte, ադ. Զգաստաբար. տեսչաբար. հոգատարութեամբ:
Providénza. Տեսչութիւն (ձեռնային.) նախախնամութիւն:
Providénzia. Տեսչութիւն (ձեռնային.) նախախնամութիւն. գոպր. գոպրէք: նախատեսութիւն. յառաջատեսութիւն: ֆէլին: կնօրհէվիք: հոգ. հոգատարութիւն. նախահոգութիւն. նախապատրաստութիւն: քնքարիք:
* Providigióne, իփ. Տես Provvisione.
Próvido, Próvvido, da. Զգաստաբար. յառաջատես. զգուշաւոր. խոհական: ալէտ կնօր. ագնա պոփըճը:
Provínca. Ի խոպ ինչ, ունի ծանրի կապուտակ:
Provínciа. Գաւառ: էյալէն. ինվիլէյէն: Províncie. Պահանգք. երկիրք. Ցք. տահմանք:
* Provincialáto. Գաւառապետութիւն: ժամանակ գաւառապետութեան:
Provinciále, գոյ. տր. Գաւառական. գաւառական: գաւառապետ (կրօնի:)
Provinciále, ած, ած. Գաւառական. գաւառային:
Provinciétta, Նուազ. Գաւառ փոքր:
Provocaménto. Գրգիռ. գրգռութիւն:
* Provocánte, ած. Գրգռիչ. գրգիռ:
Provocáre, ել. Գրգռել (ի գայթութիւն, եւն:) գրգռել. հրապուրել: գէնգրմա: ֆիլի վէրվէ: պոռնկեմ:
Provocatívo, va. Գրգռական. հրապուրիչ:
Provocáto, ta. Գրգռեալ. գրգեալ:
Provocatóre, տր. Գրգռիչ: del vomito. ործացուցիչ. փսխեցուցիչ: գոսախոսիչ:
Provocazióne, իփ. Գրգիռ. գրգռութիւն:
* Provvedénte, ած. Հայեցեալ:
Provvedénza, Provvedénzia. Տես Providenza.
Provvedére, Provedére, ել. Հայեցանիլ. հոգալ, կիմ պատրաստել զպէտս. մատակարարել զպէտս. հանդերձել. պատրաստել: քնքարիք: ինչ ինէ. վերնէ. հաղորդաբար: հոգ տանիլ. խնամ ծալ. հնարս խորհիլ. հնարս հնարիլ: գայբրմա. էրէ եմինէ: յառաջատես լինել: ինչին կնօրհէվ: հայիր դիտել. նկատել: փոխարինիլ. վարձատրել: նա խախնամել. ճոնամել: հոգալ. կարգադրել. գաղման մատուցանել. որոշել: Provvedérsi del necessario. Հայեցանիլ. պատրաստել զպէտս անձին:
Provvedigióne, Provedigióne, իփ. Հոգ. հոգ
Provvediménto, Provediménto, տր. Հոգալիք. նախագուշակութիւն. գաղման: նախատեսութիւն:
Provveditoráto, Provveditoría. Հանգերձանոցութիւն
Provveditóre, Proveditóre, տր. Հանդերձապետ. հանդերձակապետ. մնօրէն. խնամատու: վեհիլխարճի di casa. շտեմարանապետ. մատակարար: ոեւէրի պաշը. հոգատար ինի:
Provveditríce, Proveditríce, իփ. Տ. Provveditore.
Provvedutaménte, Provedutaménte, ադ. Յառաջատեսութեամբ. խոհականութեամբ. զգուշութեամբ:
Provvedúto, Provedúto, ta. Հոգացեալ. հանդերձեալ. պատրաստեալ: Յառաջատես. զգոյշ. խոհեմ:
Provvidaménte. * Provvidenteménte. Տես Providamente.
Provvidénte, ած. Յառաջատես. խոհեմ. զգոյշ. աչէտ ինօր:
Provvidénza, Próvvido. Տ. Providenza, Provido.
Provvigionáto, Provvigióne. Տես Provvisionato.
Provvisánte, աբ, ած և գոյ. Provvisatóre, տր. Բառնատեղծ, կիմ տաղաչափ անուանապրատու:
Provvisáre, ել. Բառնատեղծել, կիմ հապճեպրդել յանպատրաստից:
* Provvisionále, աբ, ած. Ադամանդի, կիմ ժամանակ կէաց, անհաստատ (կառավարութ, եւն:) էյրէնի:
* Provvisionalménte, ադ. Ադամանդի. ադամանդ. առժամայն: էյրէնի. գինոխէնի:
Provvisionáre, ել. Կարգել. Թոշակ. տալ. ռոճիկ: եւ. ընչիք վերնէ:
Provvisionáto, ta. Թոշակաւոր: եօլչիեվէ:
Provvisióne, իփ. Հանգերձանիք. պատրաստութիւն (իրաց:) ինչպրէք: Համբարք. գաղման, պաշար: պահիկ: Թոշակ, Հաւաս ռոճիկ: բաչին. ինչոք: Վարձ աշխատութեան, կամ հաս վաճառականաց. (է այն վարձ' զոր ընծայ վաճառականի' ի կատարել զգործ ինչ' ի յանձնարարուէ այլոյ:) ավէչիա: խոնարհ: Որոշ չափ. կամք. վճիռ: per modo di provvisione, ի առ այժմ. առ ժամ մի, առ անգամ մի:
Provvisioniéro. Համբարակ. կիմ համբարաժողով. (է պաշտօնեայ, կիմ վաճառականի պատրաստող պաշարի զօրաց, եւն:)
* Provvíso. Ընդպատրաստ տպրելրգուել, ռատնաւոր:
Provvisóre, տր. Տես Provveditore.
Provvísto, ta. Հանդերձեալ. պատրաստել. կայսկէ:
Prúa. Տես Prora.
Prudénte, ած. Prudentíssimo, ma. Խոհեմ. խոհական. խնամատու: ափըլը:
Prudenteménte, ադ. Խոհեմութեամբ. խնամանապէս:
Prudénza. Խոհեմութիւն. խնամատեսութիւն: ափըլըէք:
Prudenziále, ած. Խոհեմական. խնամատնական:
Prúdere, ել. Պոռնկիլ: կիճինէ:
Prudóre, տր. Prudúra. Պոռնկիլ. մարմնակից: կիճկը:
Prúgna. Շլոր: էրէի: * Կամ' շուտ փռալ' ի Շլորնին:
Prúgno, Շլորնին: էրէի ալուճ:

Prúgnola . Ճայր վայրի : Խոպան էրէնի :
Prúgnolo . Վայրի չորենի . (է Թուփ ինչ որով կան հին զանգս .)
Prugnuólo . Սուեղ ինչ հոտաւէտ և ազնիւ :
Pruína . Բաս լաս . Երեսին : գոտէք :
Pruinóso , sa . Բաս լաս . Երեսիանագան . երեսիանալից :
* Prúna . Տ'ես Prugna .
Prunája , - ájo . Prunáme , ար . Տ'ես Pruneto .
* Pruneggiuólo , հաճ . Փոքրիկ Թուփ փշալից :
Prunélla . Տ'ես Consolida maggiore .
Prunéto . Ճիփուտք . փշագետին . փշուտք : ընդէնի :
Prúno . Ճոտւփ փշալից . փուշ : լաւ . ընդէն : Fare d' un pruno un melarancio . առակ է ր ասի՝ յորժամ ոք կամ խոխել ինչ ի լաւագոյն ձեւս դան գնաւի : Ջիմուշ փոխել ի նարնջի . discernere il pruno dal melarancio . առակ . որոշել զլաւ ի բարւոյ : Pruno albo , կամ bianco . Սպիտակափուշ . (է Թուփ ինչ փոքր ի սկիզբ ցանկապատի , և պատուճասակէտ ղալին , ևն .) ogni prun fa siepe . առակ . տես Siepe .
Prunóso , sa . Փշալից . լի փշալից Թփովք :
Pruóva . Տ'ես Prova .
Prurígine , էգ . Pruríto . Արմանք : ընդգ : տենչ :
Pruriginóso , sa . Արմանքեցուցիչ :
* Pruríre , ե . Արմանքեցուցանել :
Prusiána . Խաղող ինչ մատնեայի :
Prussiato di ferro . Գիւղացիկ նեղկ ինչ կապոյտ . որ կոչի և Azzurro di Berlino .
Prúzza . Արմանքեցուցիչ սխտ ինչ մորթոյ :

P S

PSeudoressía . Սուտ քաղց . (է սխտ ինչ :)
Psi . Ճիլեեան ինչ գիշերային :
Psicología . Հոգեբանութիւն . Հատ . գիտութ :
Psílio , Psíllo , Sílio . Է խոտ ինչ որոյ սերմն է սեաւ և նման լուճոյ . կոչի և Pulicaria , յո Լուճախոտ . գոտէք Եռաքգ :
Psoas , ար . Է անուն երկուց մկանաց ազդերք .

P T

PTerigoidéo . Է անուն մկանաց ինչ գլխոյն :
Pterigofaringéo , éa , ուծ . Ի մակգրախան երկուց մկանաց հազագլխի :
Pterigostafilíno . Ի մկան ինչ կոկորդին :
Ptialísmo . Հաղմանքեցութիւն . (է սխտ ինչ յաճախութիւն թքոյ , և լորձանոյ :)

P U

PUbblicaménte , հ : Հրապարակաւ . առաջի ամենայն : էդէպէ : լաւ ի լոյս :
Pubblicaménto . Հրապարակումն : Հրատարակութիւն :
Pubblicáno , Publicáno . Արքաւոր : Ներմիւծօղ :
Pubblicáre , ե . Հրապարակել . Հրատարակել . յայտ առնել : էդէպէ էլ գէ : պէյան էլ գէ : առնուել յայտնի . հրապարակել զինչ ուրուք : un libro . ի լոյս ընծայել զմատեան ինչ :
Pubblicáto , ta . Հրապարակեալ . Հրատարակեալ :
Pubblicatóre , ար . Հրապարակիչ . Հրատարակիչ :
Pubblicazióne , էգ . Հրապարակումն . Հրատարակութիւն : լոյ :
* Pubblicísta , ար . Արուեստագէտ հատարակաց իրաւանց . հմուտ օրինաց հատարակաց :
Pubblicità , - táde , - táte , էգ . Հրապարակութիւն . յայտնութիւն :
Púbblico , գոյ . Հատարակի . հատարակութիւն : հակ . հր

PUB

ընդհանուր :
Púbblico , ca . Pubblichíssimo , ma . Հատարակ . հատարակաց . ամէն : ամենեքին . հանրային . յայտնի . ծանոթեալ : էդէպէ . պէլլի . donna pubblica . բազմոգամ : dire in pubblico . ասել լուի լու ամէն :
* Púbe , ար . Տ'ես Pettignone .
Pubertà , - táde , - táte , էգ . Արբունք . արբունք տիոց . էրէնլիք . էրէնէմլիք :
Pubescénte , հ . Բաս լաս . Հասեալ յարբունս :
Publicáno , Publicáre , հճ . Տ'ես Pubblicano , ճ :
* Pudénda . Երկունք և ընդերայք առականաց : Pudénde , էգ . յոգ . Ամօթագործ առականք :
Pudicaménte , հ . Ողջախոհութեամբ . սրբութեամբ :
Pudicízia . Ողջախոհութիւն . սրբութիւն . պարկեշտութիւն : խոթլիք . էֆֆէլիք :
Pudíco , ca . Ողջախոհ . սրբասէր . մաքուր : խոթ :
Pudóre , ար . Ամօթ . պատկառանք . ամօթխածութիւն : առ . հեճաղ :
Pueríle , հ . Կամանկական . տղայական :
Puerilità . Տ'ես Puerizia .
Puerilménte , հ . Տղայաբար . մանկաբարութեամբ . տղայամտութեամբ :
Puerízia . Մանկութիւն . տղայութիւն : ցճաղտ : գործ տղայական . տղայամտութիւն :
* Puérpera . Կին ծննդական . կին նորածին :
* Puerpério . Ժամանակ ծննդեան . երկունք : դաշտանք ծննդականի :
Pugiláto , Pugilláto . Բռնամարտութիւն . կռիւամարտութիւն :
* Púgile , ար . Բռնամարտիկ . կռիւամարտիկ :
Pugíllo , գոյ . Որչափ ծայրիւք մատանց . որչափ ալեակամբք (է չափ բաշխից)
Púgna . Պատերազմ . մարտ : ճնճ : վէճ . կռիւ :
Pugnáce , հ . Բաս լաս . Պատերազմական . պատերազմասէր . մարտիկ . գոռ :
* Pugnaceménte , հ . Թշնամաբար . զէն ի ձեռին :
Pugnaláta . Խոցոճած դաշնակի :
Pugnále , ար . Դաշնակ . դաշոյն : հանկը :
Pugnalétto , նոճ . Դաշնակ փոքր :
Pugnánte , հ . Պատերազմող . մարտող :
Pugnáre , ն . Պատերազմիլ . մարտնչիլ : ճնճ էլ գէ :
Pugnatóre , ար . * Pugnatríce , էգ . Պատերազմող :
* Pugnazióne , էգ . Պատերազմ :
* Pugnázzo . Պատերազմ փոքր :
Pugnellétto , նոճաղ . Որչափ դեղմն բռասիւ :
Pugnéllo . Որչափ բռասիւ միով : պէր պէսճ :
Pugnénte , հ . * Pugnentíssimo , ma . Խայթիչ . խոցոտիչ : ասպան : կծու . բարկ : սատիկ (ցուրտ) էնէպէս :
* Pugnenteménte . Տ'ես Pungentemente .
Púgnere , Púngere , ն . Խայթել . խոթել . խոցել . ծակել . մարտիկ (զբրիվար .) խթանել (զեզն , ևն) ասդանի . փերլիկ : խածանել . հարկանել : ընդոխ : նեղել . տատապեցուցանել : կծանել . զրգ (բանիւք .) երգիծանել . զլծկեցուցանել : խոչէ փէլէգ : Púngersi l' un l' altro . Փոխադարձ զմիմեանս : púgnersi in qualche affare . բորբոքիլ ի գործ ինչ . գործ ծել ինչ էտանդագին , առխալ :
Pugneréccio , ia . Ծայրատուր . սայրատուր . խոցոտիչ :
Pugnétto . Խոճան . վարոց : փերլիկ . ծոփոլ : գլգիւս : տես և Pugnello .
Pugniménto , Pungiménto . Խայթ . խայթումն . խայթոճած : ասպան : զեղջ (մեղաց :) էիւանդութ :
Pugnitíccio ? Խոճան :
Pugnitívo , Pugnitójo . Տ'ես Pungitivo , Pungitojo .
Pugnitópo . Է խոտ ինչ մշտադալար . և խայթիչ . ղոզ արիանին չուրջ դիրօք դրա կամին պահել ի մեղաց տատգաբանի . Մ հինախայթ : կոչի և Brusco .

Púgno. Բունդն: Եռմբագ: Կռուփ. բռնցի հարուածն: dare un pugno, dar delle pugna. Կռփել. Կռուփս հասնել: Եռմբագ խրմաւ: pugno. որչափ բռնամբ միով պիւ ավուծ: Ձեռն. գիր. Եմ: questo libro è scritto di mio proprio pugno. այս մատեան գրեալ է իմով ձեռամբ: è come dare un pugno in Cielo. այդ յանդգնարիցն է: avere, կամ tenere in pugno. ունել ինչ՝ ի բռնի, կամ ի ձեռամբ: գիտել ինչ ատենգ: serrar le pugne. մեռանիլ: giuocar a' pugni, far alle pugna. խաղալ բռնցի. մարտանիլ բռնցի. բռնամարտիկ, կամ կռփամարտիկ լինել:

Pugnuólo. Տես Pugnello.

Púla. Պարուսակ ցորենոյ: կոշի և Loppa, Lolla.

Púlce, իգ. Ստ: Եիրք: mettere, կամ entrare una pulce nell' orecchio. խորհուրդ, կամ հոգ՝ ի միտ արկանել. կամ մտայղթ լինել: Pulce d' acqua, di mare, di terra. Ստ ջրային, ծովային, ցամաքային. (են զանազան ժժումք:)

Pulcélla. Օրիորդ. աղջկին. կոյս: գեղ:

Pulcellággio. Կուսդիմք:

Pulcellóna. Օրիորդ հնէաց կամ ջահ:

Pulcellóni, հ. Աղայք. առանց ամուսնանալոյ:

Pulcesécca. Կտրած. ոսպ՝ կամ ի: էխխ:

Pulcína. Տես Pollastra.

Pulciuélla. Աղջ ինչ կատակերգակ դերասանից:

Pulcinétto, նմ. Կառեակ փոքր:

Pulcíno. Կառեակ. ձագ հաւու: էիւնճ: ձագ հիբռնչնոց: եավրու: aver i pulcini di gennajo. ունել որգիս ի ծերութիճ: più impacciato, che un pulcin nella stoppa. չգիտէ՝ յոր կողմն դարձցի:

Púlcro, րձ. Հաս: Գեղեցիկ:

Puledríno, նմ. Մորուկ, կամ յատանակ փոքր:

Puléddro, Polédro. Մարտուկ (ձիոյ, Լորսոյ:) ձայ: յատանակ: սգիտ:

Puledróccio, Puledrótto. Մեծ մորուկ, յատանակ:

Puledrúccio, նմ. Տես Puledrino.

Puléggia, Carrúcola. Ճախարակ: հագաստա:

Puléggio. Խաս ինչ հաստատուն: գիւղխոխան: pigliar puleggio, կամ il puleggio. ի քաց երթալ. մեկնիլ: dar puleggio: արձակել. առաքել:

Pulgáto. Ջափ ինչ:

Púlica, Púliga. Գղակաց օդոյ, կամ այլ ինչ նիւթոյ ապրգեալ ի ջանգուածի անգ. ապակւոյն, կամ այլ ինչ ապակենման նիւթոց:

Pulicária. Տես Psilio.

* Púlice, իգ. Ստ: Եիրք:

Puliménto. Յղկումն. ողորկումն: աճս և Espolizione.

Pulíre, ն. Մաքրել. սրբել: ՌՀիւղիգիւ: յղկել. ողորկել: էէրպաչանաք: սրբատաշնել (գՀանն.) զարգարել: ի աճս և Punire.

Pulitaménte, հ. Pulitissimaménte. Մաքրութիբ. յինչ. վայելուչս. գեղեցկապէս: ֆաք: ԻհագԷ:

Pulitézza. Մաքրութ. սրբարդ: ՌՀիւղիգիւ: վայելչութիբ. գեղեցկութ. շնորհ: ԻհաչէւԷիւ: ԷնէպԷիւ: մարդավարութ. քաղաքավարութ. քաղաքակրթութիբ: էրէեան: իւղիգիւ:

Pulíto, ta. Մաքուր: ոգ. յատակ, յինչ: ֆաք: ՌՀիւղ: ողորկ: հարթ. փայլուն: էէրպահչը. ֆռալաք: չքնաղ գեղեցիկ. վայելուչ: ԻհագԷ: քաղաքավար. քաղցրաբարոյ: էրէեանՀը: far pulito, գործել բարւոք. կատարել անվթար:

Pulíto, հ: Տես Pulitamente.

Pulitóre, արք: Յղկիչ. ողորկիչ:

Pulitúra. Յղկումն. ողորկումն:

Pulizía. Տես Pulitezza. եւս՝ Կառավարութ միոյ քաղաքի շուրջ գտագհովութ և զանդորրութիբ քաղաքացւոց:

* Pulizióne. Տես Punizione.

Pullulaménto. Բողբոջումն:

Pulluláre, Pulloláre, ն. Բողբոջիլ. ընծիւղիլ. ծաղիկիլ: փիւիւԱնՀ: բղխիլ ջրոյ:

Pullulatívo, va. Ընծիւղիչ. վերընձիւղիչ:

* Pullulátо, ta. Ընծիւեալ. բողբոջեալ:

Pullulazióne, իգ. Բողբոջումն. ընծիւղիլն:

* Pulmonário, ia. Թոքային. Թոքոց:

Púlpito. Ամխան. սէգան (քարտղայ:) էխոխ:

Pulsáre. Հաս Լափ. Տես Percuotere.

Pulsátile, հ. Հաս բնչայ. Զարկանօղ. զարկողական: vene pulsatili. զարկերակք:

Pulsatílla, կամ Pássa fióre. Տունկ ինչ:

Pulsatório, ia. Հաս բնչայ. Զարկողական (ցաւ. ի ցաւն՝ զոր զգայաք ի բորբոքել արեանն, և ի սաստիկ բարախման շնչերակաց, և այլոց մանկանն Զգային մասանց:)

Pulsazióne, իգ. Բաղխիւն. բաբախիւն, կամ զարկ շնչերակաց: Հարժիւն (նամանաւանդ:)

Pulsilógio. Զարկախոյզ (ի գործի ինչ որով քննեն զարկ, կամ զՀարժումն և զդադարումն շնչերակաց:)

* Pulsíno. Տես Bulsino.

Pulzélla. Օրիորդ. աղջկին. կուսան: գեղ:

Pulzellétta, նմ. Աղջկին փոքրիկ: գեղշէշպ:

Pulzóne, ար. Հայր նշանապրաց. (ի գործի ինչ ոտն սատեայ՝ ի տոպր նշանապիսս տատից:)

* Púnga. Տես Pugna.

Pungéllo. Խճան. մորակ:

Pungénte, հ. Pungentíssimo, ma. Տես Pugnente.

Pungenteménte, հ. Կսկծացուցիչ լեամ օրինակաւ. կսկծացուցանելով. սաստկագոյնս:

Púngere. Տես Pugnere.

Pungétto. Խճան. մորակ: Խօտալ. Հակճոպ: գըդ. դիւ. խայծ:

* Pungigliáto. Խճան:

Pungiglióne, ար. Խճան: Խօտալ: խայծոց (մեղուաց, կարճից, եև:) պեօրԷիւ. փիչկն: գըդիւ. խայծ (մարմնոյ:)

Pungiméntо. Տես Pugnimento.

Pungitívo, va. Խայծիչ. խոցոտիչ. կծու. դառն:

Pungitójo. Խայծոց: ՆեօրԷիւ:

* Pungitóre, ար. Խայծիչ:

* Pungivénto, ածՀ. Որ գիրկս արկանէ հողմոյ:

Pungoláre, ն. Խճանել. Հարկանել խճանաւ: պեօրԷիւ:

Púngolo. Խճան: Խօտալ. պեօրԷիւ: գըդիւ. յորդոր:

* Punibile, ած. Պատժելի. արժանատապարտ:

* Púnico, ած՝ pomo ին. Տես Melagrana.

Punigióne, իգ. Puniménto. Պատժումն. պատիժ: ՃԷպ:

Puníre, ն. Պատժել. պատուհասել: հագչպան ԷիլԷ:

Punitívo, va. Պատժական. պատժողական:

Puníto, ta. Պատժեալ. պատուհասեալ:

Punitóre, ար. - trice, իգ. Պատժօղ. պատուհասիչ:

Punizióne, իգ. Պատժումն. պատիժ: ՃԷպ:

Púnta. Ծագ. կամ ծայր (սրոյ, սլաքի, սիգի, զանգակատան, եև.) սայր: ոՃ. սիլԷ ոՃ: կատուց (Թռչնոց:) խայծ. գըդիւ: per punta, հ. ուղղորդ. դէպ ուղիղ: Սայրացի Հարուճած: far punta falsa. ՀաղՀ ոՃ գԻնուզոյց. գատաՃանիլ. կեղծել (ի մարմնի:) punta di terra. պարանոց ցամաքի: պօշա: punta di mare, խորշ ծովու, բազուկ ծովու: էեօ, ՔԷ: Punta. Կռատպատուհ: սաքԷՃան: di soldati. դունդ զօրաց: di bestiami, եև. Հօտ. Կով անասնոց, եև: punta. պատեղազգեստ: tagliato in punta. Հատեալ սայրացի կամ սայրիւ: acuto in punta. ծագ

բաառութիւն: Di punta, ած: Սայրիւ. ի սայր սրոյ. սայրացի: պեօղնիկ իւիչ: ուղղորդ: փոչրա: a punta di diamante. ի ձև բրգաձև ադամանգի. ըստ բերն քառանիկեանի բրգան: star punta punta. լինել ընդ միմեանս յար ի գիտուելիս. (ասի զբերկուց.) միտ կապել: avere alcuna cosa sulla punta della lingua. ունել ինչ ի ծայր լեզուին. ոչ հիշել ստոյգ: pigliar la punta, կամ la volta. սկսանիլ դիմացն քան ցսիրիլ. կամ ապականիլ: voltar le punte ad alcuno. հակառակիլ ումեք. ընդնաման.լ:

Puntáglia. պատերազմ. մարտ: tener la puntaglia. ոչ տեղի տալ ի մարտին:

Puntagúto, ta. Ծայրատեսիլ. սայրատուր:

Puntále, գոյ. ար. Սայր լարից, ան. (ի ծայրատուր երկաթի հաստատեալ ի ծայր լարից, ան:) Ծայր (պատենից սրոյ:) տաճ:

Puntaléttо. նոճապտիկն Puntaleին:

Puntalmente, ած. Մի ա միոջէ. միաբանաւին. մանր բառյատուած: պիղծ պիղծ: սայրիւ. սայրացի: ի նմին ժամի: միանգամայն. ի նմին ժամի:

Puntáre, ն. Կետագրել. նշանակել կետիւք: նօճիա լմամ: ստիպել. բանադատել. գրգռել: մխել ըզծայրն: * Սպառանիլ:

Puntáta. Սայրացի հարուած: չափ ինչ լոր երկաթ կանդնեան:

Puntataménte. Տես Puntualmente.

Puntáto, ta. Կետագրեալ. կետանիշ: պիտակ պիտակ:

Puntatúra. * Puntazióne, իմ. Կետագրութիւն:

Puntázza. Սայր երկաթոյ միոջէ. ի ծայր ցցից:

Puntázzo. Սար. սարաձանգակ. հրամանգան:

Punteggiaménto. Կետագրութիւն:

Punteggiáre, ն. Կետագրել: նօճիաւմամ:

Punteggiáto, ta. Կետագրեալ. կետանիշ: նօճիաւոր: պիտակ պիտակ: պէնէ պէնէ:

Punteggiatúra. Կետանիշ նկար. կէտք նկարուց. կէտք:

Puntelláre, ած. Հաստատել. նեցուկս. գնել խնչակ: փայտ փոխ: հաստատել: Puntellársi, յ. Ձենռալ հաստատիլ: puntellar l'uscio colla granata. լինել աճիւղ ի պահպանուելի սոպոյճածոյ խըրոյ:

Puntelláto, ta. Հաստատեալ խնչակաւ. հաստատեալ:

Puntéllo. Նեցուկ. մոյթ. հաստարան: փայտ: mettere in puntelli. Տես Puntellare.

* Punténte, ած. Սրածայր. սայրատուր:

Punterélla, նոճ. Սայր փոքր. ծայր փոքր:

* Punteruolétto, նոճ. Փոքրիկ սրածայր երկաթի:

Punteruólo. Սլաք. սրածայր երկաթի աճերիւն: պիտ ձողի, կամ ուսիձ ցորենոյ, և այլոց դալարեաց, և ծառոց: գոլոպայ պինդ:

Puntíglio. Պնռան նրբանրի. խնամատարութիւն: պատուհասիրութիւն. խլձ նախապատուհասութիւն: star sul puntiglio. պահել դնանրութիւն և ի մանունս. պատուհասիլ և ի մանունս իսկ. յամն պահանջիլ ըզպատիժ անձին:

Puntiglióso, sa. Պատուհասէր. պատուհասնդիր:

Puntíno, նոճ. Կէտ փոքրիկ: a un puntino, կամ di puntino, ած. անվրէպ. անվնաս. մանր. ճշգապրիս. ճշգրիտ: խնամ:

Puntiscrítto. Նշանագիր, կամ նշանակ տպիտակեղնոց. (յն՝ լաճերու նշան:)

Púnto. Կէտ: նօգիա: ժամանակ. կէտ ժամանակի. ժամ. պահ. վայրկեան: պահ. պէր պէմ: in quel punto. յայնժամ: ից fino a questo punto. մինչ յայսմիսիր: in un punto. ի վայրկենի. յակն թռ. թափել իսկ ես իսկ: Հայեցուած (լուանի, աստեղաց ևն:) Punto. կէտ (գրուածոց:) Punto fermo, կամ finale, կամ punto. Վերջակէտ. (առ խոալացիս՝ ի միայն կէտ եզեալ յաւարտ պարբերուն:) mezzo punto. միջակէտ. (առ խոալացիս՝ են երկու կէտք եզեալ ի վեր միմեանց:) punto, e virgola. կամ due punti. երկու կէտք. (առ խոալացիս է մի միայն կէտ, և ի ներքոյ ստորակետ այսպէս;) punto ammirativo. նշան զարմացական. (որ է ա՜յա՜!) punto interrogativo. պարսկ, կամ նշան հարցականի. (որ է այս?) far punto. կասիլ. զկայ, զտեղի առնուլ. դադարիլ. պաբչիլ. փչրտիլ. վերահաս եղիլ: ի կատարածեան. խնդիր. մանուածոյ ինչ գժուարութեան կատարած. կատարածեան: Գլուխ բանի. նիւթ. մասն բանի: հոգի: մասն մտածուելոյ: il punto dell' affare consiste in questo. գժուարութիւն գործոյն՝ յայսմ է: t' inganni sopra questo punto. խաբիս յայսմ: ճան ինչ ի գործ տեղւոյ կամ վկայուն ինչ ի գործս: Վիճակ. ասկման: հալ: a che punto. զինչ ըստ ինչ ասկմանի: * Punto. կողմն. կայս. մասն: խաչ. աչքի: նրբանրի. բան պատրուակական. խնամատուհասիրութիւն: le donne hanno più un punto, che 'l diavolo. առաջ. կանայք խորամանկ են ըստ զբնաս: Punto. Կէտ կարուածոյ. կամ կար. (ի փոքրիկ միջոցն կարուածոյն՝ զոր առնէ դերձակն միով ձգմամբ ասղանուոյն:) punto a spina. ասղ ինչ կարուածոյ: Punto. Գործ ինչ ասկնդիր: լիւն (խոալերէն Թղթոց, նաւթին, կամ քըռնէկոյ:) accusar il punto giusto. ասել զճշմարիտն: corre al punto. խօսել: in punto, ած. ի կարգի. ի պատրաստի. պատրաստ. մերձ, մօտ: հապճեպ: era in punto d' ardersi. մերձ էր ի հրդեհիլ: in buono, in mal punto. բարեբաստութեամբ, դժբաղդութեամբ: essere, mettere in punto. լինել ի կարգի. կազմ կարգել. կանխաւ պատրաստել: essere in buon punto. լինել քաջառողջ: pigliare in buono, կամ in mal punto. առնուլ ժամու, կամ տարաժամու, ի լաւ ժամու, չանդէպս: mettere al punto. դրգռել: chi scampa d' un punto, scampa di mille. առած. որ խոյս տայ ի միջէ վտանգի, խոյս տայ ի հազարաց: per un punto perdè Martino la cappa. առած. դոյզն ինչ ընաւ երբեմն մեծապէս: quì sta, կամ consiste il punto. այսու է գժուարութիւն: punto per punto, ած. անվրիպ. ճշդիւ. մանր: di punto in punto, ած. պահ ընդ պահ. ի միոջէ յայլ. առ եւ առ: di tutto punto, ած. գէտուին. խապտ. ամենայն. լիով: armato di tutto punto. զրահապատեալ. քաջ զինեալ. վառնել. զինեալ յամենայնս: di punto in bianco, ած. առ եղերս (արձակել զիմդանօթն:) և նոյն հետայն: և այ՝ գէտուին. խապտ: dar nel punto in bianco. հարկանել ի նպատակն: a punto, կամ appunto. ի ժամու. անվրէպ: վգխինձ. խամ: a un punto preso, ած. ի ժամու. պատեհ գտեալ: l' ho tirato al punto, ch' io voleva. ձգեցի զինս անդր ուր կամէի: è venuto a un tal punto d' insolenza, ch'è insopportabile. ցոյն վայրանգնուն եհաս, մինչ չէ հնար հանդուրժել: a che punto è la sanità? մա՞ կեայ: a che punto son le cose? զինարգ են իրքն: le più grandi inimicizie nascono da punto d' onore. մեծամեծ ընդհանմունք ծնանին ի գործ առուելիս պատուհասիրութեան: Punto verticale. տես Zenit. Punto. Ինչ: voi non avete punto di coscienza. չունիս ինչ խիղճ մտաց:

Púnto, ta, աչ. Խայտեալ. խճանեալ:

Púnto, ած. Քնաւ. ոչ քնաւ. ոչ. ոչինչ: ասլա. եօթ: փոքր ինչ. աուղ ինչ: պէր ալ: Punto punto. Փոքր մի. դոյզն ինչ: ոչինչ. ոչ: per punto, ած. քնաւ. ոչ քնաւ: senza punto pensare. առանց ինչ զմտաածելոյ. անխորհրդաբար: di questo non se ne buc-

buccina nè punto, nè poco. զայտանել ոչինչ եւ ոչ կիսի ոչինչ ասէն:

Puntolíno, նո. Կէտ փոքրիկ:

Puntóne, ա. Սայր սուր: սայր. ծայր: ձեւ ինչ գնդի զօրաց: տեսակ ինչ սլաւոնիկաց: * ասս եւ Puntello.

Puntóne, ի. Սայրացեալ. սայրուած. 'ի սայր:

Puntuále, ա. Puntualíssimo, ma. Փոյթ. փութասէր. անվրէպ. զգուշաւոր: ճշգրիտ:

Puntualità, - táde, - táte, իգ. Փոյթ մեծ. ճշգրտութիւն. զգուշաւորութիւն: գործէն. ի կէտ սայրի:

Puntualménte, ի. Puntualissimaménte. փութով. ճշգրտութեամբ. զգուշաբար: ճշգապոյնս: ճանաչ իւն. ի կէտ սայրի:

Puntúra. Հարուած սայրի. խոյտուած. խոցուած: ասեղաւ. վիշտ. տագաստանք: նախատինք: Երդիծանք. երգիծանօք զրոյց:

* Puntuétta, նո. Փոքր, կիսի դիպի խոցուած:

* Puntúto, ta. Սրածայր. ծայրասուր:

Punzecchiáre, ն. Խայթել փոքր մի: տես եւ Punteggiare.

* Punzecchiatúra. Տես Punteggiatura.

Punzellaménto. Փոքր մի խայթուածն: երգիծ. հրապարակ:

Punzelláre. Տես Punzecchiare.

Punzióne, իգ. Խայթուած. խոցուած:

* Punzoncíno, Punzonétto. Փոքրիկ դրոշմ (է զոր ծի ինչ ոսկերչաց:)

Punzóne, ա. Վնասակար ուժգին էնտրոփ: դրոշմ դրոմոց, կիսի տապան: (է զործի ինչ պղպատեայ որով տպեն զկնիք դրամոց, կիսի զնամուխ տապան:) *իգ:

Pupilla. Բիբ: ինչ պէսպէսի: որբ աղջիկն:

Pupilláre, ի. Հարց. որբոց:

Pupillétta, Pupillúzza, նո. Բիբ փոքր:

Pupíllo, la, գոյ. մկրտեալ եւ անչ. Որբ: էտոփոս: մին միս. անմիս. տխմար: metter ne' pupilli. կար. դնել զոք ի գաւառախաւսս վտ շնայլոնէ ընչից:

Pur. Տես Pure.

Puraménte, ի. Մաքրապէս. անմեղապ. սրտիվ:

Pur beáto. կիսի pur beáto che. Իզ' խնդական, եւ համառ. ի: Իզ մեծի քաւութեասուէս. ով ինդուէս. ի քաւութապղուէ. այգմ ինայի անձկանօք. զգոյն կամէի. զգոյն ինդրէի. շնորհք տայ. երանի է ինձ: Խօշ ա. ձանձիմ ինձի. խոչոխէնի պատ է: Եսի եւ Manco male.

Purchè, Purechè, ի. Եթէ. միայն թէ: ինչ:

Púre, ածական ի աբեղաց. բազում անգամ գնի ի պատ. խոտաղաքէն: ինչպէս: պարզ: միայն: սուրբ: * եւս: հատակ յատոյ: pure allora. քappunto. 'ի նոյնիս. ճակ ճմլիս. առ ճառնայն: քանամ ի վաղիւքէ: or pure. արդ: պէնդոր: pur troppo. շատ. լիով. առատապէս. կարի. յոյժ: իգ: Pure. Բայց. այլ ասկայն. և ասկայն. ասկայն եւ այնպէս: լաքին. սմմա: 'ի յայրիլն ի միանալ կանա Se, ընանակէ ճիչպէս եւ: քարաւէ: e se egli si pur si confessa. թէպէտ եւ խոստովանեսցի:

Purélla, la. Puréttо, ta, նո. Մաքուր. յատակ. զինչ: vino puretto. գինի անապակ:

Puréttа, Polveríno. Ասաղ ինչ կաղամախոյն 'ի ծոմ վախճանս ձեռօգոյն. ոտն զերկսեռ ձգի 'ի մաղնեսէ:

Purézza. Տես Purità.

Púrga. 'Ի ներ մաքրարական: ընչրպէն: purghe. գաշտան. օրէնք կանանց: հաղ:

Purgacápo. Պիղ փանդագոցչէ. մաքրիչ գլխոյ:

Purgagióne, իգ. Purgaménto. Տես Purga. Քաւութիւն մեղաց:

Purgánte, ածական, ի. Մաքրիչ: եւս գոյ. Պիղ մաքրող. զահած: ընչրպէն: որ կայ 'ի քաւարանի:

Purgáre, ն. 'Ի կիր ածի եւ 'ի ի, եւ 'ի ի. Մաքրել. սրբել. Կինչել. ընարել: Բնդունել: քաւել. զմեղս ինձանաց ոճէ էնդէ: նոճ ազեցուցանել, կիսի ջանալ ի ել (զնչարան:) purgare gl' indizj, կիսի purgare. ցուցանել. զանձնդուն իւր փաստիւք, կիսի հանել զուրկանել ասանձնաց: uno. տալ գեղ մաքրական: Purgársi. Ընդունել զքեզ մաքրական: ընդրէն ածան

* Purgataménte, ի. Յատակ. անվրէպ յատակ բանուէքն:

Purgatívo, va. Purgativíssimo, ma. Մաքրական (գեղ:) պիղպիղաճիս:

* Purgáto, ta. Purgatíssimo, ma. Մաքրել. մաքուր. կինչ. սէր: էպ. ընդիր. կիրճ (բանիւք:) յատակ, կիսի անվրէպ (ոճ:) ուղիղ:

Purgatóre, ա. Մաքրիչ: Քաւիչ:

Purgatório. Քաւարան: ապաք: ներուած մեծ. անձկուէ. տագաստանք: ընդրէն: իսկնճի: * Պարգեւս գթոց. (է աւազ գթոց' ընդ որս քաւիրեալ անձինս ջրոց' զոմն:)

Purgatório, ia, ածական. Մաքրողական. քաւիչ:

Purgatóro. Քաւարան:

* Purgatríce, իգ. Մաքրիչ:

Purgatúra. Ընդունել (ընդգոյ.) անմաքրուէ. յաւելեալ (ցորենոյ. խնոցոյ.) աղբեւս:

Purgazióne, իգ. Մաքրութիւն: օրէնք կանանց: զաւագովուէ անմեղուէ անձին փաստիւք, կիսի տան ջանօք:

Purghétta. Սակաւ, կիսի քայլոյ գեղ մաքրական:

Púrgo. Գործատուէ Քաւիչ:

* Purificánte, ի. Մաքրիչ:

Purificáre, ն. Մաքրիչ. սրբել. քաւել: ընդիրէնդէ: տառագել: Purificársi, ի. Մաքրիչ. սրբիլ. կաքաւութապծիչ:

Purificáto, ta. Մաքրագործեալ. մաքրիչ:

Purificatójo, գոյ. Մաքրիչ սկուռն:

Purificazióne, իգ. Մաքրութիւն. սրբութիւն. քաւութիւն:

Purità, - táde, - táte, իգ. Մաքրութիւն. սրբութիւն: ընդիրէնդէ. անբծութիւն. անմեղութիւն: ուղղութիւն. յատակութիւն (ոճոյ:)

Purítano. Մաքրական. (է ազգ ինչ կալվինական նայ:)

Púro, ra. Puríssimo, ma. Մաքուր. զինչ. սէր. յատակ: ընդիր. էպ: անբիծ (վարուք.) անմեղ. անարատ. աւիկ: vino. գինի անապակ: ասքի նպ: argento. արծաթ ընտիր:

Purpúreo, ea. Ծիրանագոյն. ծիրանի: ալ գերմէնէլ:

* Purulénto, ta. Ճարակաճաշ. խղխղիկ:

* Purulénza. Ճարակաճաք: էրէն:

Pusignáre, ն. Աւաղ յեռ ընծրծեալ:

Pusígno. Կերակուր յեռ ընծրծեալ:

Pusillanimaménte, ի. Վատասրտութեամբ. երկչոտաբար:

Pusillanimità, - táde, - táte, իգ. Վատասրտութիւն. վատութիւն. երկչոտութիւն: գօրգոփէնէ:

Pusillánimo, ma. * Pusilláníme, ածական, և գոյ, ի. Վատասիրտ. երկչոտ. վատ. Ճոռ. Ճոռ. փոքրասիրտ: գօրգոփ:

Pusillità. Փոքրութիւն. նուաստութիւն. կծծութիւն:

Pusíllo, ածական, և գոյ. Փոքրիկ: նոճատ. արհամարհ:

Pústula, Pústola. Բոռ. Ճոռ. Խաղաղատ. պալար: էպան:

Pustulétta, Pustulettína, նո. Փոքր բաղաղատ:

* Putáre. Տես Potare.

Putatívo, va. Կարծեցեալ (հայր:) համարեալ:

Puténte, ի. Putiglióso, sa. Գարշահոտ:

Putidóre, ա. Տես Puzzo.

Putíre, ն. Հոտիլ. բռնիլ զգոտոյ գարշ: քինո գօշատ: ad alcuno. անհաճոյ լինիլ ումեք:

Pu-

Putíto, ta. ♦ Putoléntе, ս. Գարշահոտ։
Putorio. Գարշահոտ կենդանի ինչ կզամանն։
*Pútre, ս. Նեխել. ապականիլ. զազրահոտ։
Putrédine, ից. Նեխուածք. ապականութիւն։
Putredinóso, sa. Նեխաւալ. ապականեալ։
Putrefáre, ն. Նեխել. ապականել. փտիլիկ։ Putrefársi, յ. Նեխիլ. ապականիլ. փտիկիլ։
Putrefattévole ♦ Putrefattíbile, ս. Ապականացու։
*Putrefattivo, va. Նեխեցուցիչ. ապականարար։
Putrefátto, ta. Նեխեալ. ապականեալ։
Putrefazióne, ից. ♦ Putrescénza. Տես Putridità.
Putridáme, աբ. Նեխեալ նիւթք. ապականութիւնք. ապականութիւնք։
Putridíre, է. Նեխիլ. ապականիլ. փտիկիլ։
*Putridità. Նեխուած. ապականութիւն. նեխ։
Putridíto, ta. Նեխեալ. ապականեալ. փտիկեալ։
Pútrido, da. Putridíssimo, ma. Նոյն ես։
*Putridóme, աբ. Տես Putridame.
Pútta. S Putrana. եա փոխանակ Վարձիան (որպէս զգազս.) կամ վաճառելի. Կաշառակ, կամ այլ ինչ ծռելոյն որ ուսանի զբաքսաս. տալոյ կայնի։ putta scodata. ճմաս. այլ խորամանկ։ dar beccare alla putta. լինել ի զոյգս. անկանիլ ի զոյգս։ եա խորել ինչ ի գոյանց խոյսն։
Puttáccio, ից. Մանուկ չար, կամ խեղ։
Puttána. Հոգ. պոռնիկ։ գահից։ la puttana fila. առակ. լինել ի վերջին կարօտութիւն։
Puttanáccia, ից. Պնաբոգ բոզ, կամ պոռնիկ։
Puttaneggiáre, է. Պատճել զբազս. բոզաբար լինել պոռնկանոցաց վարմամ։ մատնել զանձն ի գործ պոռնկութեան։ գահիճելիս ինքեան։ վարիլ պոռնկական։ կեղծել. պատրել։
Puttanéggio, Puttanería. Հոգութիւն. պոռնկութիւն. անառականութիւն։ գահիճելիս։
Puttanélla, նաե. Հոգ փոքր. պոռնիկ մանկամարդ։
Puttanésco, ca. Պոռնկական։
*Puttanésimo, Puttanía. Տես Puttaneggio.
Puttaniére, աբ. Հոգաբուծ։ գահիճական։
*Puttélla. Պզլիկն մատաղ. պզլիկն։ գեղեցկուհ։
Puttéllo, Puttíno, նաե. Մանկիկ. մանուկ։ օրանշէ։
Pútto, գոյ. Մանուկ. տղայ։ լօճոփ. օրան։
Pútto, ta, ածե. Պոռնկական։
Púzza. Ծարախ. շարաւ. երէն։ Տես և Puzzo.
Puzzáre, է. Հոտիլ. բուրել հոտ գարշուճ։ գօշմալ։
♦ Puzzévole, ս. Տես Puzzolente.
Púzzo. Հոտ գարշ. Ժահահոտութիւն։ քենա գօշոտ։ տաղակութիւն։
Púzzola. Մրջիւն ինչ։ Է եա գարշահոտ կենդանի ինչ նման կզոյ։ * տունկ ինչ ազնիւ։
Puzzolénte, ս. Puzzolentíssimo, ma. Գարշահոտ։ Ժահահոտ։ գօշոտ։ զազիր. գարշ. սիկի. աղտեղի. անպարկեշտ։ ծոքոտ։
Puzzóso, sa. Գարշահոտ։ գօշոտ։
♦ Puzzúra. Հոտ գարշ. զազրութիւն. գարշուճ։

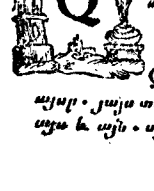

Q

Quà, յած. Ասս. առաջանօր։ պատրաստ։ այսր. յայս տեղի։ պատճառ։ Quà, e là. Ասս և անդր։ այս և այն. այս ինչ կամ այն։ Di quà. Ասս. առաջ։ պանդ։ այսր։ պատրաստ։ առաջ. առաջուստ։ պատրան։ Է այս։ պատրաստ. յառաջ. յառաջ կեանս։ պատ պիանէտա։ յայսկոյս պէրի։ Di quà, նե. Խնդրէ պրա՛, և ջերաս՛։ Յայսկոյս. այսր քան։ պէրիկ պէրի Խաչփա։ Di quà all'India. այսր ք զհնդկաստան։ di quà dal monte. յայսկոյս լերին։ di quà a diecimila anni. առաջ ցերեր ամս։ voltati di quà da me. դարձայց յիս։ di quà, e di là. առաջ և անտի։ egli è ora di quà, or di là. հայ նա ժերթ ի ժ կողմն, և ժերթ ի միւսն։ di quà, e di là, կամ di là, e di quà. առաջ և անտի. երկուստեք յերկուց կողմանց և։ էի Խաչփան։ di quà, di là, di giù, di su. ընդ ամ կողմն. ամ ուրեք։ In quà, ն. Յայս կողմն. յայս կայս։ պա Խաչփա պօղոս։ ցարդ. ցայս վայր. յայժմ։ էնոյնէ ես է այս։ այսր. այսրէնի։ պանդան. պատրաստ։ d'allora in quà, da quel tempo in quà. յայնմհետէ. անտի և այսր։ ծոյան պէրի։ da indi in quà. անտի և այսր։ առ յանկա։ յետոյ։ յետ այսր։ յետ այնորիկ։ ծոյան պէրի։ ոսնդրա։ ծոյան սնդրա։ in quà, e in là. առաջ և անդ։ di quà entro. ի ներքուստ առաջ. առաջ։ di quà giù, և di quaggiù. առաջ ի խոնարհ։ ի առաջին կողմանէ առաջ։ ի առաջ։ di quà su, և di quassù, առաջ։
Quácquere, - ro, Quakerísmo, Quákero. Պղտիգ ինչ յանդգնեա։ Ճարտարանի Դաղացօղ։ հրկչտա։
Quadernáccio, ից. Տետրակ յոչնամ խաղն նշանակին զանազան նիւթք։
Quadernále, աբ. Quadernário. *Quadernáro. Ոտա նաւոր ինչ քառատոդեան։
Quadernétto, նաե. Տետրակ փոքր։
Quadérno. Տետրակ։ փեփիկ։ կրկին քառեակ։ երկքառեակ։ փետրի էնեար։ քառակուսի ածու ապրատեղաց։ di fogli. փունջ, կամ տրցակ մի թղթոյ։ (որ ի ներքին թղթոյ նդիէ ի մէջ միմեանց առանց կարելոյ։) պիր պէրիկ էեհաթ։ quaderno di cassa. տետրակ կամ օրահաշիւ արկղապանին։
Quadernúccio, նաե. Տետրակ փոքր։
Quádra. Քառորդ բոլորակին։ dar la quadra. ծաղր առնել։ bestia quadra. պակասամիտ. անմիտ։
*Quadrábile, ս. Յաղթանելի։
*Quadragenário, ia. ածե. և գոյ. Քառասնամեայ։ գեղեցիկ երիտասարդ։
*Quadragésima. Տես Quaresima.
Quadragesimále. Տես Quaresimale.
Quadragésimo, ma. Քառասներորդ։ գեղեցկացնէ։
Quadraménto. Քառակուսութիւն։
Quadrangoláre, ս. Քառանկիւնի։ բեօրի բեօշէի։
*Quadrángolato, ta. Գործեալ քառանկիւնի։
Quadrángolo, գոյ. Քառանկիւն։ բեօրի բեօշէի։
Quadránte, գոյ, աբ. Քառորդ բոլորակին։ ոտաթ պայէ։ Քառորդ. (է գործի ինչ աստղաբաշխական, և ակնապարծաց։) չորեանակ սլաքի ածուածոր ժամացուցին։
*Quadránte, ածե. ս. Յարմար. պատշաճ. գիպաւորի
Quadráre, ն. Քառակուսել. գործել քառակուսի։ Հաճոյանալ. յարմարիլ. պատշաճիլ. ի գէպ եբանիլ։ նեցուկ. ապեան ելնել։
Quadratíno. Քառակուսեակ. (են փորրիկ կայուածք տեղւոյ կուտորակք ապագրուած, որով զնանան գաղարիկ միջոցք տողիցն։)
*Quadrativo, va. Քառակուսիչ. յարմար ի քառակուսել։
Quadráto, գոյ. Քառակուսի. (է քառանկիւն ինչ։ որոյ 4 անկիւնք և կողմունք են հաւասար. Է այսմ կոչի և Quadro.) բեօրի բեօշէի։ Քառակուսի. (է

մի՛ան ինչ փոքր և քառակուսի ։) Քառահուսի ։ (և կապարեայ կտորակ քառակուսի՝ գլխագոյն քան զկապարեայ տառն ։)

Quadráto, ta, ած ։ Քառակուսի ։ պեօրի պեօշէի ։

quadrati. քառակուսիք ։ (են երկու առաջակող մեան առատնէք երկուց ծոմէ լեայ ձիւոյն ։) quadrato. անձնեայ ։ Լիմինաէտ ։ Հաստատ ։ օրուան ։ յոյս ։ Ներէկի ։

radice quadrata, կամ quadra. քառակուսի արմատ ։ (է Թիւն՝ որ բազմապատկել իւրև՝ արտադրէ զնոյն քառակ Թիւն ։ և այս վերջինն Թիւ կոչի՝ numero quadrato. քառակուսի Թիւ ։) quadrato quadrato. Բառ ալճեպրեան ։ Տես Biquadrato. Aspetto quadrato. Տես Quadratura.

Quadratríce, ի ։ Քառակուսիչ ։ (կոր դիծ երկր՛ ։)

Quadratúra. Քառակուսուն ։ քառակուսի դէմք ։ (է մին ի դիմայ քառանկիւնի մարմնոյ ։) կողմն քառակուսոյ ։ Քառորդումն լուսնոյ ։ կամ այլոց վկայութեամբ ։ (է այն՝ յորժամ երևին հեռի ի միմեանց քառորդաբ, իբ 90 աստիճանաց ։)

Quadrélla. Խաղտոց ինչ խողոր և քառանկիւնի ։

* Quadrelláre, ս. Նմանաձիլ լինել ։

Quadréllo, յոյ՛ լինի quadrella. Նման ։ փքին ։ զկամ՝ երկաթ քառատոյր ։ դրծի քառանկիւնի ։ * Նշխա ։ Խոտ ։ Խոտ ինչ ձախնային ։

*Quadrettíno. Փոքրիկ տնօճ ինչ ապակի ։ * Փոքրիկ պատկեր ։

Quadrétto. Նշխա ։ Խոտ ։ պատկեր փոքր ։ Խոշընձեր ։

Quadriénnio. Բառ լատ ։ Մինչև յորից ամաց ։ յորս ամբ ։

Quadrifido, da. Բառ անգամանագ ։ Քառաչերթ ։

*Quadriforme, ի ։ Չորեքկուսի ։ քառատիպ ։

Quadríga. Բառ լատ ։ Կառք քառաձիգ ։

Quadrigémini, ոց ։ Քառեակք ։ (է հաւաքումն ինչ չորից միանց ազգերը ։)

Quadríglia. Գունդ զօրաց ։ խումբ ։ պեօշեակ ։

Quadríglio. Խաղ ինչ Թղեայ՝ խմիչք չորից անձանց ։

Quadrilátero, գոյ ։ Բառ երիւրաչէից ։ Քառակողմն ։ պեօրի պեօշէի ։

* Quadrilíttero, ra. Քառատող ։

Quadrilúngo. Բառ երիւրաչէ ։ Քառանկիւնի երկայն ։

Quadriméstre, ոց ։ Մինչև չորից ամսոց ։ չորեքամսեայ ժամանակ ։

Quadrinómio, ia. Քառաբաշխ, կամ քառանդամ (քառակուսի աշխարհաբան ։)

Quadripartíre, ս. Բաժանել ի չորս ։

* Quadripartíto, ta. Քառաբաժան ։ ի չորս ։

Quadripartizióne, ի ։ Բառ երիւր ։ Բաժանումն ի չորս ։

* Quadrisillabo. Քառավանկ ։

Quadrívio, ոց ։ Քառուղի ։ պեօրի երկ ուղէ ։

Quádro, գոյ ։ Քառակուսի ։ պեօրի պեօշէի ։ պատկեր ։ նկար ։ Բառնիէր ։ * Պատատ պատկերին ։ չքնաղակ պատկերին ։ quadri. ածուք պարտիզոց ։

Quádro, ra, ած ։ Քառակուսի ։ չորեքկուսի ։ պեօրի պեօշէի ։ braccio quadro. քառակուսի կանգուն ։ (է քառակուսի միջոցն, որպ իւրաքանչիւրք կողմանն չափն՝ է մի մեայն կանգուն ։) a braccia quadre, ած ։ քառակուսի կանգնաչափ ։ Եւ՝ առատապէս ։ լիուլի ։ բաւ յոյժ ։ quadro. անմիտ ։ ապուշ ։ ակմաք ։ պեօռ ։ radice quadra. Տես ի Quadrato, ած ։

Quadróne, ոց, յոնաթ. Պատկեր, կամ նկար մեծ ։ կաս ինչ հաստ ։ կերան ինչ ։

Quadrúccio. Նշխա ինչ քառանկիւնի ։ Խոտ ։

Quadrúpede, ած, ի ։ իբր ի քառագոմեան գոյ ։ ոց ։ Quadrúpedo, ած, և գոյ, ոց ։ Քառոտանի ։ չորքոտանի ։ պեօրի պայէզ ։ հոյական ։

Quadruplicáre, ն ։ Քառապատկել ։ պեօրի գօթ էնիլ ։

Quadruplicársi. յ ։ Քառապատկիլ ։

* Quadruplicataménte, ի ։ Քառապատիկ ։

Quadruplicáto, ta. Քառապատիկեալ ։

* Quadruplicazióne, իւ ։ Քառապատկումն ։

* Quadrúplice, ի ։ Քառապատիկ ։

* Quadruplicità. Քառապատկումն ։

Quádruplo, la, ած, և գոյ ։ Քառապատիկ ։ պեօրի գօթ ։

Quaéntro. Քառ ենտրօ, ի ։ Ասա՛ի ներքս ։ ՚ի ներքս ասա ։ այսր ՚ի ներքս ։ պառնիա էնէրկէ ։ di quaentro. ասաղի ։ ասառուսա ։

Quaggiù, Quaggiúso, ի ։ Ասա, կամ այսր ՚ի խոնարհ ։ ասա ՚ի ստորև ։ պառչիա պաչիա ։ յաստիճան յաշխարհի ասա ։ պառ պիանչոպա ։

Quáglia. Կոր ։ երգնիարդի ։ պէլթրէնկի ։ Re delle quaglie. տես Re.

Quagliaménto. Մակարդումն ։ մածումած ։

Quagliáre, է ։ Quagliársi, յ ։ Մակարդիլ ։ մածնուլ ։ գօղանանալ ։

Quagliáto, ta. Մակարդեալ ։ մածուցեալ ։ մածեալ ։

Quagliatúra. Մակարդումն ։ մածումած ։

Quagliére, Quagliéri, թր ։ Սուրճ դործի՝ նման ձոյլ նի լորից՝ առ ի որսալ զայնսակ ։

Qual. Տես Quale.

Quáiche, ի ։ յաբի չեզոքան, ֆերք ևս ՚ի յոգնական անուանս Պիտի ։ ոք ։ իմն ։ ինչ ։ պէր ։ որ գինչ և ։ որ ինչ և ։ qualche fiata, կամ qualche volta. երբեմն ։ երբեք պատ ։ երէկ ։ qualche cosa. ինչ ։ ինչ ինչ ։ պատ չէ ։ * a qualche tempo. երբեմն ։

Qualchedúno, na. Qualcúno, na, ած, և գոյ ։ Ոմն ոք ։ իմն ։ ինչ ։ պէր ։ պէրէկ ։ պէր ։ պէր չէ ։

* Qualcósa. Իմն ։ ինչ ։

* Qualcosellína, նոմաց ։ Դոյզն ինչ ։ սակաւ ինչ ։

Quále, գոյ ։ ոց ։ հանդերձ յօդիւ նշանակէ՝ Որպէսն ։ գիարդն ։ որակ ։ Քաչ ։ Quale, առանց յօդի նշանակէ՝ Որպիսի ։ գինչպիսի ։ նոաչ ։ * Voi parlate quale ignorante. Խօսիս ոմի զոգէս, կամ ապիտաբար ։

Quále, դերան՝ յաբերէր ։ գիք ՚ի ևիր ածի յօդիւ ։ il quale, ոց ։ la quale, ևգ ։ Որ ։ ին ։ օ ին ։

Quále, դերան՝ արհեան ։ վարի առանց յօդի ։ Որպիսի նոաչ ։ նէ չէ ։ qual s' è l' uno. տես Qualsivoglia. Egli è meglio tale, e quale, che senza nulla stare. առաւ ։ առ չգոյիւ նոմաչն է պատուհէլի ։ tal è, qual è. նոյն ևն ընդ միմեանս ։ չկիր խարէ ՚ի միմեանց ։ հ ։ տես Qualmente.

Quále, դերանան երկիայեան ։ ուր ընդունի գյօդ ։ Որպիսի ինչ ։ նոաչ չէ ։

Quále? դերան՝ հարցական ։ ուր պահանջի գյօդ, բայց երբեմն ընդունի ։ Որ ։ հանիկ ։ գինչ ։ qual grazia e questa? զիո՞նչ շնորհ էցէ այս ։ ոգի ։ էմ ։

Quále. Իմն ... և ամն ։ է՝ որ ։ պէրէսի ։ Որ ոք ։ որ որ միանգամի

Qualésso. դերանան հարցական ։ Որ ։

* Qualificánte, ի ։ Որակացուցիչ, ևն ։

Qualificáre, ն ։ Տալ, կամ տպատուրել զդործել ։ տալ զազգեցուցիչ ։ որակացուցանել ։ եղանակաւորել ։ տալ ումեք զանուն ինչ պատուոյ ։ պաշտօնացուցանել ։ երևեցնել, կամ պատանդել առնել ։

Qualificáto, ta. Qualificatíssimo, ma. Որակեալ ։ եղանակաւորեալ ։ Գերբատանց ։ երևելի ։ անուանի ։ պանծալի ։ քնոիք ։ աղնիւ ։ հինքար ։ էլա ։

Qualificatóre, որ ։ Որակացուցիչ ։ եղանակաւորիչ ։ որ տպատուրէ զդործ ինչ ։ պաշտօնացուցիչ ։ Ի և անուն ինչ պատուոյ ընծայեալ ՚ի տպանիա Սրբոց քննչաց ։

* Qualificazióne, իւ ։ Տուչութիւն պատուոյ երկից ։

Qualità, - táde, táte, իւ ։ Որակութիւն ։ որակ ։ որպիսութիւն ։ որպիսեան ։ զիարդն ։ էեյիֆիյնէ ։ բնութիւն ։ աղէ ։

աղչ · եղանակ · օրինակ · տեսակ ։ Խոսք · ասոյ ։ Հանձ դամանք ։ ' կարգ · աստիճան ։ è al servizio d' alcuno in qualità di Maggiordomo . է ի ծառայուեն ուրուք իբրև պետուեան տան նորա ։

Qualitatívo , va . Աչխուհացուցիչ · գերապանծ ։

Qualméntе , ſ · Որպէս ։ Նե պէտիւ ։

Qualóra, ſ · Յորժամ · քանիցս անգամ և ։ Նէպաման փի ։

Qualsisía , ſ · Որ և իցէ · զինչ և իցէ · ինչ և

Qualsivóglia, ſ · ſ իցէ · հանիւրը փի օլա ։ qualsivoglia cosa , զինչ և իցէ իր · որ զինչ և իցէ ։

Qualúnche . * Qualúno . Sէս Qualunque .

Qualúnque , ſ · Եղ, և յոյ · Որ ոք և իցէ · որ և իցէ · իւրաքանչիւր · որ միանգամ · իւրաքանչիւրը ոք որ ոմն որ ։ հէր փէդ փի · հէր պիր · հէր ։ qualunque uomo, կամ persona . ոմն որ · ոմն անձն որ · անձն որ · ոմն ոք որ ։ qualunque piante . որ և իցէ տունկք ։ կամ ոմն տունկք ։ qualunque ora , otta , vólta , եւն · քանիցս և · քանիցս անգամ և ։ փալ, փէդէ փի ։ di qualunque sorta . որպիսի և իցէ · ոմն զիարդ ։ հէր նէնէր նասըլ · հանիւրը օլսրսա ։ di qualunque luogo. ուր և · ուստի և իցէ ։ հէր նէրէնէ իսէ ։ per qualunque luogo . ուր և իցէ · կամ որ և իցէ · յոր վայր և իցէ ։ in qualunque modo . զիարդ և իցէ · ոմն զիարդ ։ in qualunque tempo . երբ և իցէ ։ qualunque è , կամ qualunque s' è . տես Qualunque .

Qualvólta , ſ · Sէս Qualora .

Quándo , ſ · Յորժամ · իբրև · մինչ ։ Նէպաման փի · հան փի ։ երբ · յոր ժամ ։ նէ պաման ։ ուր · որոշէհ առ ։ էնտիպո ։ եղեր · միայն ևեր ։ նչեր ։ quando . . . e quando . երբեմն . . . և երբեմն ։ է զի . . . և է զի ։ էհան ։ a quando a quando , կամ di quando in quando . կամ ժամանակս ժամս պահս առ առէպ · յոյժ ։ փուռսա · երբեմն ։ էհանէն պիր ։

Quándo , գոյ · Երբ · ժամանակ · ժամ պահ ։ պահն ։

Quandochè , ſ · Յորժամ · մինչ · մինչդեռ · Նէպաման փի · հալան ։ ևեղանէա ։ քարպաղը ։

Quándo che sía , ſ · Երբ և իցէ · երբեմն · հուսկ ուրեմն ։ պիր պահն · պիր էհան ։

♦ Quandúnque . ♦ Quandúnche . ♦ Quandúnqua , ſ · Քանիցս անգամ և ։

Quanquam. Իսս լաթ · fare il quanquam, կամ stare in sul quanquam . ոճ առնի · մեծաբանիլ · խօսիլ իշխանաբար · Ճոխանալ · պերճանալ (առ այլսվք ։)

Quantità , - táde , - táte , ſ · Քանակութիւն · քանակ · որքանութիւն · որքան · չափ ։ հիմար · գեպար ։ ևիւ · բազմութիւն ։ չուլսպ ։ in quantità . բազում · առատ · շատ ։ յոյ ։ in grandissima quantità . բազում յոյժ · խուռն բազմութիւն ։

Quantitatívo , va . Քանակական ։ քանակաւոր ։

Quánto , գոյ · Որքան · քանի ։ նչ գեպար · նչ ։ dite il quanto . ասա քանիւ ։ a quanto siamo del mese? քանի՞ աւուրք են ամսոյն ։

Quánto , ta? ածական · Որքան · քանի ։ նչ գեպար ։ քանիւ (արժէք ։) tutto quanto . որքան և · որչափ և · ամ ։ tutti quanti . ոմանք · առ հասարակ ։ Da quanto ածական · Որչափ · որչափ մեծ · դիպիսի ոք · որչափ ոք · բաւարար quanti ne volete? որչափ ինչ, կամ ո՞րքան կամիք ։ ne ho quanti ne voglio. ունիմ որքան և կամիմ ։

Quánto , ſ · Որչափ · որքան · քանի · որչափ և · որ քան և ։ նէկեպար · նչ ։ ցերբե · ցորքան ևիմս · ցոր չափ ։ նէկեպար գաման ։ որչափ ինչ ։ կամ ։ I' amo quanto voi . սիրեմ զնա ոմն զքեզ ։ Յորժամ յարի յա ուսկայ բայիս Essere , նչնիկէ յոյնս · զ(պատճառական) quanto è , կամ sarà , եւն , a me . իսկ յոյնս իմ ։ պէ նիմ ինն ։ quanto da me dipenderà , կամ quanto in me sarà . իսնվասնն · կամ իսմամ կարի · յինէն կոզ մանիկ ։ պէնէքէն եանա ։ quanto sarà possibile , կամ per quanto si può . կամ կարի ։ quanto è al mio giudizio . կամ իսմամ կարծեմս ։ ոմն եաս կարծեմս in quanto , ſ · քան որամ · կամ ։ ևեմ ևեմ ։ inquanto , կամ quanto a quello , che m' hai scritto . իսկ յաղագս այնոյ՝ զոր գրեցեր առիս ։ զոր ինչ սիանգամ գրեցեր ինձ ։ in tanto , in quanto կամ այնմ՝ կամ որում in quanto che . տես in quanto . Tanto , o quanto . Սակաւ ինչ ։ tanto quanto . տես Tanto . Quanto è? Քանի՞ ՀԱՆԻ են ։ Quanto prima . Ընդ հասւսզ · առ ժամայն ։ ևեղ ։ di quanto , ſ · որչափ · որքան ։ նէկեպար փի ։

Quánto, նա · խոչէն վնայ · Քան · հասեր · իբրև ։ ևիպէ ։

♦ Quantochè , ած · ֆանէպէա ։ տես և Quanto .

♦ Quantúnche . Sէս Quantunque .

Quantúnque , ſ · անհուրեն Որչափ · որքան ։ որ ինչ ։ որ ոք · որ միանգամ · որ և իցէ ։ ցորչափ ։

Quantúnque, ած · ֆանէպէա · ևեպէա և · ֆարպէը · որչափ · որքան ։ ♦ In quantunque , տես in Quanto.

Quaránta , ſ · Քառասուն · գէտ ։ libro del quaranta . աճ տան · ևոսղճ նարանին ։

* Quarantacinquésimo , ma . Քառասնեհրորդ · հինգերորդ ։

Quarantamíla , ſ · Քառասուն հազար · գէտ պին ։

Quarantána, Quarentána. Քառասնօրեայ ժամանակ · քառասուն օր ։ գէտ ևին ։

Quarantáno . Ազգ ինչ նուրբ չոհանի՝ ի նոխազել գայլ պարանս ։

Quaranténa . Sէս Quarantina .

Quarantésimo , ma . Քառասներորդ ։ գէտ գէնէմ ։

* Quarantía . Քառասունք (էր ժողովինչ քառասուն պատրկաց վենետկոյ ։)

Quarantígia . Բառ օրինական · Ողջոյնք , կամ երաշխաւորիք եդեալ ի հաստատական արձանագրուեիս առ ի հաստատուեիլ ։

Quarantigiáto , ta . Հաստատեալ զգուշութիւք ։

Quarantína , Quarentína . Քառասնեակ · քառասունք գէտ · քառասուն օր (արգելչոցի ժամտանեմն , ըստ լատինին ։) գէտ ևին · քառասնօրեայ նեղ բաղուեիլ ։

* Quarant' óre , ֆա , յոյ · Քառասունք · (է դրուեիլ սէք խորհրդոյն ի բաղմոյն սեզանոյն ժամն քառասուն յերկրպագուեիլ ։)

* Quarantottésimo , ma . Քառասնեհինգ ուեերորդ ։

Quarantótto , ſ · Քառասուն և ուեի · գէտ պէտիւ ։

Quarantótti . Քառասուն և ուեի պատրկիկք փիօրնէ յայն ։ գլխաւորք ։

Quáre , ſ · լաթ · Ընդէր ։ non sine quare . ոչ անպատճառ · ոչ վայրապար ։

Quarentána , Quarentína . Sէս Quarantina .

Quarentígia . Sէս Quarantigia .

Quarésima . Քառասնօրեական պահք · աղուհացք · պեօյնէ օռուճ ։ e' ti si muor sempre il bue di quaresima . ասաւ · դժգաղդ ես յոյժ ։

Quaresimále , գոյ , ած · Քարոզագիրք աղուհացից · գիրք քառասնորդական քարոզից ։

Quaresimále, ած, ſ · Քառասնորդական · աղուհացից ։

Quárta . Քառորդ քաղորակին ։ չորիր մաս զոդ իսս կոսին ։ քառորդ · (է չափ ինչ, որ սովորաբար կոչի Quarto .) farla di quarta . պատրել ևեղնգաս ։

* Quartabuóno . Աչխ Tagliáto a quartabuóno . Հաստեալ անհաւասար անկեամբ ։

Quartána. Febbre quartana. Քառօրեայ տենդ · պեօրեն իւան ածէը ևուրան ասլմա · սլնայի ախ ։

Quartanáccia , գէղ · Սաստիկ տենդ քառօրեայ ։

Quartanário , ia . ած , և գոյ · Հատացեալ քառօրեայ տենդեաւ ։

* Quar-

Quartanélla, նաե. Ցնցիճ տենդ քառօրեայ:
Quartáto, ta. Գիրապարագր (անասուն.) պարագրակ. հաստահարուստ: ախիր: * քաժանել ի չորս:
Quarteróne, ար. Քառորդ լուսնի:
Quarteruóla. Քառորդ. (ի չափ ինչ արմուկաց:)
Quarteruólo * Թրամ ինչ արուեստից:
Quartiáto, ta. Ցնոճաւոտմ ի հօր և ի մօր կալմանէ:
* Quarticéllo, նաե. Քառորդ մի ժամու:
Quartiére, Quartiéri, ար. Քառորդ. չորկր, կամ բորդ մասն: առաջապ: կողմն քաղքին Թալ: ծակալք: կողմն, կամ մասն տան: ԷՆի պէր ֆոյք: quartieri di soldati. պահ, կամ վանք զօրաց * զօրանիստ տեղիք: ձմերոցք: գեղջ: andar a quartiere, կամ pigliare, chieder quartiere. խնդրել ընեղուկն. խնդրել ըզկեանս: եման պիկին: dar, կամ concedere quartiere. չնարհել զկեանս (յաղթելոց.) ներել: ետմբիւ նա պատերազմ: non dar quartiere. ոչ խնայել յոք. կոտորել անխնայ: գերդման ելիրկեր: quartier d'inverno. ձմերոց: գեղջ:
Quartiermástro. Պահապետ (զօրաց.) ոստիկան պահոց. վառապետ. վերակացու ձմերոցաց:
Quartíglio. Խաղ ինչ Թվելոյ * ի մեջ չորից անձանց:
Quartína. Տես Quadernario.
Quárto, գոյ. Քառորդ: չորրորդ մասն. չորրորդ մասն պէտրիանճա ֆոյ. առաջապ: քառորդ (ժամու:) ընե: կոտոր: կոտորակ. մասն: ֆարլա: մասն ինչ տան: Քառորդ. (ի չափ ինչ, որ պարուճակէ զչորրորդ մասն միոյ Stajoի: il quarto delle donne. առաւն կանանց: հոգնի: andarne il quarto, կամ nel quarto. ոչ ամանիլ յատականալ. լինել կարեւոր յոյժ: farla di quarto. պատրել խղճամտնկատ: * sedere in quarto. լինել չորրորդ յընկերութենէ: * parlar male del terzo, e del quarto. բամբասել զայնմին: * libro in quarto. գիրք քառածալ: * saltare in quarto. ի բարձրէ բերդել: a quarti a quarti, ած. մասն մասն. անդամ անդամ: quarti della casacca. քղանչք հանդերձիկ կախեալք ղօսանոյ: * Quarto, Ցսպիտան ազգականաւք: quarti d'alcuna persona. քաղաւոյնմանէ ուրուք (ի կնկանէ նէ հօր և մօր, և հաւաց և հանեաց նոյ:) i quarti della luna. քառորդք լուսնի: * Quarto. Ի ևս անուն յոր հաւավարք բաժանեն ղհոմմունս:)
Quárto, ta. Չորրորդ: պէօրթինճի:
Quartódecimáni, յոյց ար. Չորեքտասանեականք. (են նք որք ասօնեն զպասիկն ի չորեքտասանն լուսնոյ տարւոյն:)
Quartodécimo, ma. Չորեքտասաներորդ: ծ պէօրթինճի:
Quartogénito, ta. Չորրորդ որդի, կամ ազակ:
Quartúccio. Չափ ինչ. (ի վաճառեղդ չորրորդ մասն միոյ Stajoի:) Չափ ինչ գինւոյ. (ի ուիճերորդ մասն միոյ Fiascoի, որ կոչի և Terzeruola.)
* Quartúltimo, ma. Չորրորդն սկսեալ ի յետնոյն:
Quártzo. Խտասպիղտ քար ինչ բազմագոյն:
Quási, ած. Գոյ: գոյ: ոմն ինչ: նմանօրէն: quasi, կամ quasi che, կամ quasi come, կամ quasi come se. իբր. իբրև. գրեթէ: գոպար. եռեկն:
Quasicontrátto, գոյ. Բան օրինաւ. Անկատար դաշն. (ի փոխադարձ պարտաւորութենէ երկուց անձանց առանց դաշնի և հաւանութեան:)
* Quasi-delítto, գոյ. Բան օրինաւ. Անկատար յանցանք. (ըստ ակամայ ինչոյ:)
* Quasiménte, ած. Իբր. իբրև. գրեթէ:
Quassù, Quassúso, ած. Ասա ի բարձունս. ասա. այսր: պանիպա:
* Quaternário. Տես Quadernario.
* Quaternità, -táde, -táte, էկ. Միաւորութենէ չորից:

Quatricroma. Ի խայտ ինչ երփնչտական:
Quattaménte, ած. Գաղտագողի. Ծածկապաղտ:
* Quatteruólo. Տես Quattrino, Quattrinello.
Quátto, ta. Կրտսերէ առ ի Թաքչիլ. Թագուն. ղոլ եալ: quatto quatto. ղոլեալ Թագուցեալ: * da quatto. ի ծածուկ:
Quattóne, և. quatton quattóne. Նոյն ինն:
* Quattordécimo, ma. Չորեքտասաներորդ:
Quattordicésimo, ma. Չորեքտասաներորդ: ծ պէօրթինճի:
Quattórdici, ած. Չորեքտասան: ծ պէօրթի:
Quattrágio. Բառածադրական. Ոչ խոյ ինչ արհեստագործ:
* Quattriduáno, ած, ար. Չորեքօրեայ (մեռեալ:)
* Quattrináccio, ընձ. Տես Quattrinello.
Quattrináta. Ի արժէք գանկ մի: քառորդ. մասն. կոտորակ:
Quattrinéllo, նաե. Դանկ մի. խերճիկ մի:
Quattríno. Դանկ. լուծոյ. խերճիկ. Տանկա: fino ad un quattrino, ած. մինչև ցյետին նաքաթակիան խոպան. գլխովին. Ջրաթայնս: quattrino risparmiato, due volte guadagnato. առած. գանձ մի անխոչտալ. և կրկնակի չահել. ըս անխոչտալի ի ծախս և մեծ փարթամութեան: tristo a quel quattrino, che peggiora il fiorino. քաղաքացի անգամ առ դրդի ան խոչտութեան կորուսանին չահք մեծամեծք: a quattrino a quattrino si fa 'l soldo. առած. ի քաղաքացի դանկաց լինի դահեկան. ի բազմացեալ դանկս: chi non istima un quattrino, non lo vale. առած. որ առ ոչինչ համարի զմի բնիսն, չարժէ զբազում: quattrino, և quattrini. դրամ. արծաթ: ած, ձե: essere, կամ non essere in quattrini. Լինել ըն չաւէտ, կամ անլինչ:
Quattrinúccio, նաե. Դանկ մի. խերճիկ մի:
Quátro, ած, ած. Մերկ և գոյ. Ցոյս: պէօրթ: quattro volte. չորիցս: andare in quattro. պնալ ի չորս, կամ յատիպերեբս: fermarsi, կամ mettersi in quattro. հալ ուղղորդ. կանգուն: non dir quattro, se tu non l'hai nel sacco. առած. մի ինչ ասեր քոյ, յորչափ չունիս ի ձեռին: due, e due hanno a far quattro. պիտի ի հաշուին ի դէմ եկամնէ: esser quattro, e quattr'otto. ած առած. լինել քաղայտոյ, հաւասար: A quattro, ած. Ցառատապէս լիով: Ի չորիւ իբրու յայտական ինչ առնել գնա գերազոյն կան. գր dotto a quattro. ամենիմաստ. գիտուն գոյն: quattro. դոյզն ինչ. փոքր մի: far quattro passi. քայլել, կամ ընթանալ փոքր մի: a quattro a quattro. չորս չորս:
Quattr'ócchi, ար. Ի կայրին Թեչուն ինչ յայգի քաղաքացւոց. առաջապահի Քառաչեայ:
Quattrocénto, ած. Չորս հարիւր: պէօրի խալ:
Quattromíla, ած. Չորս հազար: պէօրի պին:
Quáttro témpora, նէփ, յոփ. Եռօրեայ ծոմապահք քրիստոնէական տարւոյն:

QUE

QUégli, Quélli, Quéi, Que', Quél, Quéllo. դէր", ար: quegli, que'. Ան: ած: ած: quello, la. նա. այն: ած: ած: quel signore. այն ճր: quell' uomo. այն մարդ: quegli, quei, que'. նք. այնք. այնօրիկ: ծնող: quegli spazj. այն մի. Չոգք: quei paesi. այն քաղաքք: que' signori. այն առաջք: quéglino, quéllino. նորա: ծնող: Quel d'altri. Ինչք այլոյ: questo trifoglio si trova nell' Elba, e in quel di Pietrasanta. այս առուղա գտանի յելբա, և ի սանմանս պետրասանթայի: * quel tanto. այնչափ: in quello stante,

հ. 'ի նոյն և նոյնժամայն: in quel torno, հ. չուրջ: di quella sorta, ած. այնպիսի: ելոյն: per quello che. տե: in quello, in quella, կիմ in quel tanto, հ. յայնժամ. 'ի նմին վայրի. յայնմ պահու: a quello յարել 'ի բայս venire, condurre, եկն, նչա նակել՝ ժամանել, կիմ հասուցանել յայն առհման:

* Quelchesisía, հ. Quel che si sia. Ինչ և իցէ. որ և իցէ. որ և է:

* Quélle, է. յած. Տես Smorfie, Invenie.

Quéllo, la. Նա. այն: ոմանք. ո նէ:

Queraíba, ար. Բժշկական ծառ ինչ Պրազիլեան:

Quérce, է. Տես Quercia.

Quercéto. Կաղնիք. անտառ կաղնեաց: Ճնէնիփ:

Quércia, Quérce, է. Կաղնի: Ճէնիփ: al primo colpo non cade la quercia. առակ. առաջին հարմամբ ոչ անկանի կաղնի: far quercia. կալ դէմիվայր 'ի գետնի:

Quercíno, na. Կաղնի. 'ի կաղնւոյ: Ճէնիփեան:

Querciolétto, ձնճաղ. Կաղնի փոքր:

Querciuóla. Կաղնի մասուպատուղի: ու, և Camedrio.

Querciuólo. Կաղնի փոքր, կիմ մասուպատուղի: far querciuolo. կալ 'ի գետնի դէմիվայր.

Queréla. Ագր. հեծուծ. կոծ. ցաւ: էիեայէիր: porre, կիմ dare querela ad alcuno. ամբաստանէլնել, կիմ դանդատիլ դուէքեզ յատենի: էիվա էնիէիփ:

* Queréláccia. Ամբաստանուիլ անհնարին, բազում:

Querelánte, գոյ. մերձ և ած, հ. Ամբաստան. դատաստաղ:

Quereláre, է. Ամբաստանիլ: էիեայէիր էնիէիփ: յ. Ողբալ. հեծեծել. կոծալ:

Quereláto, ta. Ամբաստանեալ:

Querelatóre, ար. Ամբաստան: էիվայի:

Querelatório, ia. Դանդատանաց. ոգալից:

Querelóso, sa. Տես Queruloso.

Querénte, հ. բառ լար. Խնդրօղ. հարցանօղ:

Querimónia. Ագր. հեծուծ. ցաւ. սուգ: էիեայէիր:

Quérulo, ia. Queruliſſimo, ma. Ագաղօղ. ոգաւոր. թաղեաքին: էիեայէիճի: դանդատաւոր. դժգոհ. դատ. հօնաոգոռոց:

Querulóso, sa. Querelóso, sa. Նոյն են:

Quesíto, գոյ. խնդիր (արկեալ առաջի առ 'ի լուծանել:) պիվալ:

Questésso, sa. Եյս. սա:

Questi, ար. Սա: պա: Յեզակի ուղղականն սոյնպա բար սահ միայն զնարդ. իսկ զայլոց սահ Questo, questa. Եյս. ոյն: questo. այս ինչ: պա չեր: questo, e quello. այս և այն. բազմաչք: in questo, և in questa maniera, հ. յայսմ: in questa, և in questo, հ. յայնմ ժամանակի. ուս ժամն: in questo mentre, in questo mezzo, in questo stante, եկն, հ. 'ի սմին վայրի. 'ի սմին ճամկի. յայսմ պահու. յայնժամ: պա ոլոպէ: A questo յարել 'ի բայս Venire, Condurre, եկն. ժամանել յայս սահմանն, յայս կարի, եկն: a questo termine, յայս վայր:

Questionále, Questionáre, եկն. Տես Quistionale.

Questionáto, ta. Վիճեալ. Հակաճառեալ:

Questióne, է. Վէճ. տարակոյս. խնդիր: հիճա պէնէ. պիվալ:

Questioneggiánte. Տես Quistionante.

Questioneggiáre, եկն. Տես Quistioneggiare.

Questionévole. Տես Quistionevole.

Questo, ta. Տես Questi.

Questóre, ար. Դանձաւոր հասոյիցելոց: հաշապար:

Questoría. Questúra. Գանձաւորութիւն:

* Questuazióne, է. Մուրալութիւն:

Quetaménte. Տես Chetamente.

* Quetánza. Հեռացիր. Հեռացիր մերձակ ընդուն հեր

Quetáre, Quietáre, ն. Կատեցուցանել. դադարեցուցանել: գոռգոռմամբ: խաղաղել. հանգարտել. ցածուցանել: ճէնիփէ. փինգիրմէ: ւ. և յ. խաղաղացնել. հանգարտիլ. ցածնուլ: փինիչ. նիստիչ էնիչ: quetáre, quetársi. կասիլ. դադարիլ. լքուել: quetare. տես և Quitare.

Quetáto, Quietáto. Հանդարտեալ. խաղաղի ըն:

Quéto, գոյ. Տես Quietanza.

Quéto, ta, ած. Quiéto, ta. Հանդարտ. լռիկ. լուռ: ընչ գոռգոռ. սոսկոտ: հաստատուն. անշարժ: խաղաղ. անդորր. գոհ: ասհոլ. հզնոպ: di, կամ a queto, հ. Տես Quietamente.

Quì, հ. Սա. աստանօր: պոբպա. պանպա: այսր. այսրէն: պոբայս: անգ. անդր: son quì. սա եմ. սասահիկ եմ. ահաասիկ եմ: Յասնիս. յՅի սաս: պա փիճնեպա: յայսմ. յայս նիւթ. զայսանէ. յայզանդս այսր. յայսմ վայրի: յայսմ պարագայի. յայս դիպուածի: այժմ. յայնժամ: di quì. աստի. ասսահ. պանդան: պոբպան: յայսմ հետէ: պանպանդա: vicin di quì. մերձ յայս վայր: per quì. Ըստ այս. Ը այսր: պոբպան: di quì domane. առ վաղիւն: di quì a otto dì, կիմ fra quì e otto dì. այլ եւս ութ աւուրք. յետ ութ աւուրց. յութ աւուրս: di quì a diecimila anni. ասահ յաիւր ամն: di quì a qualche tempo. 'ի սահմ ժամի. յետ սահասուց: di quì. ասահ: fin quì. յայսվայր:

Quía. բառ լար. Stare al quia. Տեղի տալ փաստի: վճռել առակիմբ, կամ զպատասխանոյ: tornare al quia. զպատասխանալ. սէմափիլ:

Quicéntro, հ. Տես Quidentro.

Quici, հ. Սատ. աստանօր. ասահէն:

Quicirítta. Տես Quiritta.

Quidditá, - táde, է. Ջինչութիւն. զինչէն. խոհուն.

Quidditáre, Quiditá. Հուլիլ: ասլ:

Quidditatívo, Quiditatívo, va. Էական:

Quidéntro, հ. Սոյա 'ի նեղբս. 'ի նեղբս ասա:

* Quiescénte, հ. Հանդարտիչ. անդորր. դագարիլ:

Quiéscere, լ. բառ լար. Հանդչիլ. հանգարտիլ:

* Quiéta. Տես Quiete.

Quietaménte, հ. Quietíssimaménte. Հանգաստաստիճ. խաղաղութիւն. յանդորրս: ասհոլ ինչ:

* Quietánza, Quietáre. Տես Quitanza, Quetare.

Quietatívo, va. Հանգարտեցուցիչ. հանգստարար. հանգուցիչ:

Quietáto, ta. Հանգարտեալ. խաղաղեալ: ասհոլանմբ:

Quietazióne, Quiéte, է. Դադարութիւն. դադար. կասուիլ: հանգիստ. խաղաղութիւն. հանգարտութիւն. անդորրութիւն: ասհոլ. հանգիստ:

* Quietézza. Հանգիստ: Quietitúdine. տ Quiete.

Quietísmo. Հանգստականացք (ոչք զքրիստոնէական կատարելութեան կեղծաւորութիւն հաստատեին 'ի մտաւոր ազօթս՝ զանց արարեալ զարտաքին գործովք:)

Quietísta, ար. Հանգստական (ազանդաւոր:)

Quiéto, ta. Quietíssimo, ma. Հանդարտ. խաղաղ. անգորր: ասհոլութ: խաղաղարար. հանգարտաբարք. զգօն: ասլաս:

Quílio. Cantare in quílio. Երգել բարձրաձայն:

Quinamónte, հ. Անդ 'ի բարձունս. հեռի ասահ:

* Quinário, գոյ. Հնգեակ. հնգերեակ: Արծաթեայ դրամ ինչ նախնեաց, որ էր կէսն գենարին հռոմ. մոյնչ:

Quinaválle, հ. բառ գեղչ. Անդ 'ի խոնարհ. փոքր մի հեռի:

Quincéntro, հ. Տես Quidentro.

Quínci, հ. Սատ. աստուստ: պանպան. պոբպան: ասահ:

աստ • այսր : ընդ այս : Ճեռայ • առյա : սծուքա : վի որոյ • յայն ասկս : պառնան էչին : quinci avviene . յայսմանէ ծագի : da quinci innanzi . յետ այսր • առ յառաջ : պառնան սծուքա : quinci giù . աստի 'ի վայր • 'ի վայր կոյս : quinci sù . աստի 'ի վեր • 'ի վեր կոյս : Di quinci . ա, Quinci ☞ ամ նշանակութեան եա՛ յայսմ հետէ : * quinci a poco . յետ սակաւուց : * per quinci . * per di quinci . աստէ • աստուստ : quinci quindi . աստ և անդ • աստի և անտի :

Quincióltre , ի • Շուրջ զանկեաւս • զայսոքիւք կողմամբք :

Quincirítta , Quicirítta , ի • Տես Quiritta .

Quindaválle , ի • բառ գեղջկական • Բացագոյն 'ի խառնարհ • անդ 'ի սառըև :

Quindecágono . Հնգեռասանանիւնի • ծնդել գեօղէլի :

Quindécimo , գոյ • Հնգեռասաներորդ մասն •

Quindécimo , ma , աց • Հնգեռասաներորդ : ծնդել չինճի :

Quíndi , ի • Ասի • անտուստ • յայնմ անդրմէ : ծոպան • օրպան : ☞ այն (անգամեր •) ☞ այն վայր : յայնմ Ցե • յայնմ գաւառէ , եև : Ասպ • յետոյ : ծնդրա : վրէ • վ այնորիկ • վ այսորիկ : պառնան էօխէրբիա : quindi giù . անտի 'ի վայր : quindi sù . անտի 'ի վեր : quindi a pochi dì , եև • յետ սակաւ աւուրց • յետ ոչուց : quinci quindi . աստ և անդ • աստի և անտի , երիւսառէք . ☞ այս և ☞ այն : da quindi innanzi . առ յառաջ • յետոյ • յայսմ օրէ և առ յառաջ • յայսմհետէ : ծնդրա , պառնան ծնդրա di quindi , ի • անտի • անտուստ : ծոպան • օրպան : յայնմհետէ • ապա : ծոպան պէրի • ծնդրա : per quindi . ընդ այն • ☞ այն վայր : ծոպան :

Quindicésimo , ma. Հնգեռասաներորդ : ծն պէչինճի :

Quíndici , ի • Հնգեռասան : ծնդել : il dì quindici del mese . 'ի հնգեռասաներորդն ամսոյն :

Quind' óltre , Quinóltre , ի • Ընդ այն • ☞ այն կողմանս :

Quíne , ի • բառ գեղջկական • Ասի • աստանօր :

* Quingentésimo , ma , Հինգհարիւրերորդ :

* Quinquagenário , ia . Յիսնամեայ : եւլի եաշնպա :

Quinquagésima . Կիւրակէ բառն բարեկենդանին : Quinquagésima . կամ Quinquagesima Pasquale . Պենտեկոստէ :

Quinquagésimo , ma . Յիսներորդ : եւլինճի :

Quinquángolo . Հնգանկիւն : պէչ գեօչէլի :

Quinque-fóglio . բառ լտ • Տես Cinquefoglie ..

* Quinquennále , ի • Հնգամեան :

Quinquénnio . Հնգամեայ ժամանակ : պէչ եըլ :

Quinqueréme , էփ • Հինգկարգեան նաւ . (յ՛ որ ունի զհինգ կարգ թիակս :)

* Quinquesíllabo , ba . Հինգվանկեան • Հնգավանկ :

Quínta , գոյ • Diapente . բառ էթալիա" • Հինգերդ :

Quintadécima . Esser quintadécima , կիմ in quintadécima . Վինել լոռամն լուսնոյ :

* Quintále , ա • Աշուն չափոյ և կշռոյ :

Quintána . Վպատակ , կիմ արձան՝ յոր անդընկէզք արձակեն զրէիս :

Quintávolo . Պայ հաւասպուն : պէօյնօ • փեփէնին փեփէսի : պայ հանուղ նախահանուցն :

Quinternétto , նաժ • Փոքրիկ տետրակ : փեքիւնէչի :

Quintérno . Տետրակ հինգ Թղթեայ : տետրակ տետրա փեքիւնէչ :

Quintessénza , Quinta essénza . Հինգերորդ էութիւն • հինգերորդ տարր • նրբագոյն մասն իրաց է, ոգի : փառ : զօրութիւն • քնութիւն : la quintessenza dello 'ngegno . սրամտութիւն : cercare , կիմ ricercare la quintessenza d' alcuna cosa , հետազօտել զկարս իրաց • գինել քաչ :

Quinto , գոյ • Հինգերորդ մասն • հինգերորդ : ի չինճի գոյ :

Quinto , ta , ած • Հինգերորդ : պէչինճի :

Quintodécimo , ma . Հնգեռասաներորդ • ծն պէչինճի :

* Quintúltimo , ma . Հինգերորդն ակսէ 'ի յետոյէ :

Quintuplicáre , ն • բառ հռաւբան" • Հնգապատկել :

* Quintuplicáto , ta . Հնգապատկեալ :

Quíntuplo , la . աց , և գոյ • Հնգապատիկ : պէչփէ :

* Qui pro quo . գոյ • ա, բ • Սխալ • վրիպակ : կոպէչ :

Quirítta , ի • բառ գեղջկ • Ասա ամենևին • ասա :

Quisquíglia : Իփ • բառ լտ • Աղտեղութիւն • աղբիւրք :

Quisquília . ∫ խնչելուանք : quisquília . մանրիկ ձգ կուռ • ժժմակք • ճճմակք :

Quistionále , ն • Վիճաբանական • հակաճառուն :

Quistionaménto . Կատ • վէճ • կռիւ : նիզա :

Quistionánte , ն • Վիճաբան • հակառակող • կռուօղ :

Quistionáre , ն , և չ • Կատվիլ • վիճիլ • հակառակիլ : նիզա ելմէք • դաշտպէլէ ելմէք :

Quistionatóre , ար • – trice , էփ • Տես Quistionante .

Quistioncélla , Quistioncina . Փոքր վէճ , խնդիր , ան Quistióne , էփ • կատ • կռիւ • պայքար : գալմա • նիզա վէճ • հակաճառուել • հակառակուիլ • դատ : գաձ փէլէ • փալա • խնդիր • տարակոյս : պիվլ :

Quistioneggiaménto . Վիճաբանուիլ • վէճ • հակառակուիլ • կռիւ • կռագ : նիզա :

Quistioneggiáre , չ , ևն • Վիճիլ • հակաճառիլ • խըն դիր յարուցանել : դաշտպէլէ ելմէք :

Quistionévole , ն • Վիճաբանական • հակաճառուն :

Quitánza . Թողուլեի պարտեաց : Զեռագիր վճարման պարտեաց : խուս • խափ • խուս փեաղբոբ :

Quitáre , ն • Թողուլ զպարտսին • տալ ղձեռագիր կամ զմուրհակ վճարման • հրաժարիլ յերաւանց իւրոց :

Quitáto , ta . Ազատեալ 'ի պարտեաց , կամ 'ի պարտաւորելէ :

Quívi , ի • Անդ • անդանօր : ծոպա • օրպա : անդր • յայն տեղի : օրպա : quivi sù . ա, Colassù . Quivi vicino , quivi oltre , oltre quivi . Ընդ այն տեղիս զայնոքիւք կողմանէք : quivi entro . անդ 'ի ներքս 'ի ներքս անդ : quivi medesimo . 'ի նմին վայրի առ եութ : Quivi . Յայնժամ : ի գամն • վ այնորիկ յայն տեղ : յայնմանէ • անտի : յետոյ • ապա : ծի quivi . անտի • անտուստ • յայնմ տեղւոջէ • յայնմ Ցե • աստի • աստուստ : ծոպան • պառնան : non molto di quivi lontano . ոչ յայնմ հեռի անտի :

Quivirítta , ի • Տես Quiritta .

QUO

Quócere , ևն • Quójo , ևն • ա , Cuocere , Cuojo .

* Quóta . Բաժին իւրաքանչիւրոց ('ի վճարիլ զհարկն , ևն :) հիսէ • գոյ : il far la tassa , la quota . բաժին հարկաց արկանել 'ի վերայ իւրաքանչիւրոց :

* Quotáre , ն • Կարգադրել • կարգաւորել :

Quotidianaménte , ի • Յօրհնոյա • օր ըստ օրէ : հէրիւն'

* Quotidianeggiáre , չ • Վինել հանապազօրեայ (ասի զտեղիք :)

Quotidiáno , na . Quotidianíssimo , ma . Հանապազորդեան : հէր իւնէի :

* Quóto . կարգ :

Quoziénte , ար • Քանորդ . (է Թիւն ծագէլ 'ի բա ժանմանէ :)

R

Rէգ. Երառէ. Ի գիր բաղաձայն, և վեր. ստաւանէորդն ի կազդի իտալական այբենարնից:

Rabacchíno, - chiuólo, նոմ. Մանկիկ:

Rabácchio. Մանուկ. տղայ: Նոգնչ:

Rabárbaro, Reobárbaro. Խաշնդեղ. ռաւնդ:

Rabbaruffáre, ն. Խառնակել. չիմիել. կռնձակել. գոռ հոգառալ երկիր:

Rabbaruffáto, ta. Խառնակեալ. խառնիխուռն: aver i capelli rabbaruffáti. լինել գխաթխուճ:

* Rabbassaménto. Չիջուցն. նուազցուցիչ:

Rabbassáre, ն. Վերստին ցածուցանել. կրկին խոնարհեցուցանել. ինչպէս ենիչպէս: * Rabbassársi, յ. Վերստին ցածնալ. կրկին խոնարհիլ:

Rabbassáto, ta. Վերստին ցածուցեալ. խոնարհեալ:

Rabbáttere, ն. Քանալ զկէտն. փակել զկէտն: Rabbátersi, յ. Վերստին հաւանել. կրկին պատահել:

* Rabbattúto, ta. Ընդդէմ պատժեալ. ցոյցակալ:

Rabbatuffoláre, ն. Ականիլ. խառնել, կամ խառնակոյտ. կռնձակել ի մի, կամ խառնիխուռն:

Rabbatuffoláto, ta. Ականեալ խառնիխուռն. խառնակոյտ:

Rabbellíre, ն. Վերստին գեղեցկացուցանել. կրկին զարդարել: և Rabbellírsi, յ. Գեղեցկանալ եւն:

Rabbellíto, ta. Իբրև զնա գեղեցկացեալ. եւն:

Rabberciáre, ն. Նորոգել (զիմաստնութեան.) կարկատել. վերստին յարդարել: Ռբրպէն էնիչ. էնէնէչ:

Rabberciatívo, va. Նորոգիչ. կարկատիչ:

Rabberciáto, ta. Նորոգեալ. կրկին յօրինեալ. եւն.

Rábbi, ար. Ռաբբի. բարձունք: խոհամ:

Rábbia, էգ. Կատաղութիւն, կամ այլոց կինդատնեաց. (ի սիրտ լինչ ոյով խորչին ի լջոյ, և խածանեն զայլս. զրտս և վարակէ նոյնն ախտիւ ոտա. նանեն:) գոռոզութիւն: կատաղի. ցասումն. սրտմտութիւն: հրչ. եօրէկ: la rabbia è, o rimane tra' cani. առակ. նախանձ և գժտութիւն է ի մէջ հաւատացելոց: Տափանք. բառն ցանկուէ: Ի և ախտ լինչ որ կոչի և Stizza. Ի և բառ նախատական, կամ ոճ անլծական:

* Rabbínico, ca, ածական. Ռաբբեանց. րաբունականի:

Rabbínista, ար. Որ ուսանի զգիրս ռաբբեանց, ա. շակերտ ռաբբեանց:

Rabbíno. Ռաբբի հրէից. րաբունի: խոհամ:

* Rabbiolína. Կատարած փոքր. փոքր մի ցնտուն:

Rabbiosaménte, ած. Կատաղաբար. զայրագին. մրրիկին: եռվռռալ ինչ:

* Rabbiosétto, ta, նոմ. փոքր մի կատաղի:

Rabbióso, sa. Rabbiosíssimo, ma. Կատաղի. կատաղեալ: գոռոզ. գոռոզոտ: զայրագին. մրրիկին. արտմտիչ. եօրէկէնի: անչափ. անհնարին (քաղց:) ինքած:

Rabboccáre, ն. Կրկին կորզել. կամ լրմունել ատամմունք: fiaschi, եւն. Լնուլ զանօթս բերանոքը:

Rabboccáto, ta. Վերստին լրմունեալ ատամմունք: բերանոքը (անօթի:)

Rabbonacciáre, ն. Խաղաղել, հանդարտեցուցանել զծուխ: յ. Հանդարտիլ ծուխն: խաղաղել. հաշտիլ:

Rabbondáre. Տես Abbondare.

Rabbonire, ն. Հաշտեցուցանել. ցածուցանել:

Rabbracciáre, ն. Վերստին գիրկս արկանել:

Rabbrenciáre, ն. Նորոգել. կրկին յարդարել:

Rabbreviáre, ն. Կրկին համառօտել:

Rabbruscaménto. Խառնակուճ օգոց. յոյզք ամպոց:

Rabbruscársi, յ. Ծխալանալ. նաեմանալ երկնից. խառնակիլ օգոց: պռոթքանմոփ:

Rabbruscáto, ta. Նաեմացեալ. ծխալայդր. կընձռնալ (ձակատ:)

* Rabbruzzársi. * Rabbruzzolársi, յ. Նաեմանալ օգոց. խառնակիլ:

Rabbuffaménto. Խառնակուճ. կռնձուումն հերաց:

Rabbuffáre, ն. Խառնակել. կռնձռել (զհերս. ըզմազս. զփիճուրս:) գոռոզընդոզմոփ: յ. Խառնակիլ. կռնձռիլ. խռռանալ: խառնակիլ օգոց. նաեմանալ օգոց. ծխալանալ. փոխորկիլ: պռոթքանմոփ: կռռիլ. կամ վանել ընդ միմեանս. հարկանել զմիմեանս. ունել զհերաց միմեանց: փնչռնմոփ: կըձտամբել: պռոթմոփ:

Rabbuffáto, ta. Խառնակեալ. կռնձռեալ. խռռաձգեալ:

Rabbúffo. Կշտամբանք. ապառնալից կշտամբանք. ապառնալիք: ինչ: ինքմ:

Rabbujáre, ն. և յ. Նաեմանալ օգոց. խռռարիլ:

* Rabbujáto, ta. Նաեմացեալ. ալէյանկլին. մթագնեալ: փոթորկեալ:

Rabescáre, ն. Չարդարել արաբացի զարդուք:

Rabescáto, ta. Չարդարեալ արաբացի զարդուք:

Rabésco. Կերծած, կամ զարդ արաբացի. (ի զարդ լինչ կամ նկար ըստ սահմանաց խոլի որ ծիծղ կարծեաց:)

Rabicáno, գոյ. Ի գոյն լինչ երիվարի խառն ի սպիտակ, կամ ի մուգ կարմրոյ:

* Rábido, da. Կատաղի. կատաղեալ:

Rabíno, Rabbíno. Ռաբբի հրէից. րաբունի:

Raccapezzáre, ն. և ն. Գտանել. պռոմոփ: հաստատ լինել: պնդմոփ:

* Raccapezzáto, ta. Գտեալ: հաստատ եղեալ:

Raccapitoláre, ն. Երկրորդել համառօտիլ:

Raccappelláre. Տես Riacappellare.

Raccapricciaménto, Raccapríccio. Սոսկումն. սարսափ. քաումնումն. դող. ինչ եօրէկէնի. ինքնէնի:

Raccapricciáre, ն. Քաումնեցուցանել. սարսափեցուցանել. եօրէկնիլ: Raccapricciársi, յ. Քաումնել. սոսկալ. զգողանի հարկանիլ: եօրէկնիլ. ինքնէնիլ:

* Raccartocciáto, ta. Գալարեալ ոտ զկլիւր. փոթիմեալ ոտ զկոզիկ:

Raccattáre, ն. Վերստին գտանել. կրկին ստանալ. գտանել. ինչպէս պռոմոփ: la sanità. գտանալ յառողջութիւն: le forze. կրկին զօրանալ. կազդուրիլ: գոռվինչնմոփ: Փրկել (զգերիս:) գոռքարմոփ: կուտել. հաւաքել ի մի. առանալ: եղմոփ. գոռնմոփ:

Raccattáto, ta. Վերստին գտեալ. կրկին ոտացեալ: essere il mal raccattato. չարի պատահել. վհատիլ. վնասուք. ոչ գտանել զընդունելութիւն:

Raccenciáre, ն. Կարկատել. նորոգել զհանգերձս. նորոգել: եամոփ:

Raccéndere, ն. Վերստին լուսցանել. կրկին բորբոքել: ինչպէս եամոփ: Վերստին զրգռել, արծարծել, կամ զարթուցանել: ինչպէս ինքոնոփ: Raccéndersi, յ. Վերստին լուսցանիլ, կամ բորբոքիլ: ինչպէս ինքոնոփ:

Raccendiménto. Վերստին լուսցանելն. կրկին բորբոք:

* Raccennáre, ն. Վերստին անիւարկել. անիւարկեցուցանել:

Raccerchiáre, ն. Վերստին արկանել շրջանակս. կրկին շրջապատել. շրջապատել. պատել:

Raccertáre, ն. Վերստին հաւաստել, կամ ստուգել

ի-ահրկվելիս ։ Raccertársi, յ. Եւս քան զեւս հաստատել. ապահովանալ ։

Raccertáto, ta. Սուտ-գիւտ՝ ի վէր հասեալ. եւս քան զեւս ստուգեալ ։

Raccéso, sa. Վէրատին լուծեալ. հրկին բորբոքեալ ։

Raccettáre, ն. Ժողովել զոք. ընդունել զոք. տալ օթևանս. գծագ վէրսկ. գծագրանք ։

Raccettatóre, ար. Ապահովական. հիւրընկալ ։

Raccétto. Հիւրընկալութիւն. ապահովականութիւն. օթևանս ։

Racchettáre, ն. Դադարեցուցանել զոք ի լալոյ. սփոփել. ի-ահեւնի վէրսկ ։ խաղացեցուցանել, կամ ցածուցանել (զնաւակ ևն.) հոյնա էնիկ ։ Racchettársi, յ. Դադարիլ ի լալոյ. սփոփիլ. ի-ահեւնի պաշտ ։ խաղալիլ. հանդարտիլը հոյնա օլսկ ։

Racchettáto, ta. Հանդարտեալ. խաղալեալ. եւն ։

Racchétta, Lacchétta. Գնաստար. (ի գործի հիւսեալ խոցոց վանդակաձեւով, որով ձգեն զնաւակս ևն.)

Racchiúdere, ն. Փակել. ի ներքս փակել. գոփել. ի-ներքի գօյսկ գոփանս ։ il passo. արգելուլ զանցս. ինուլ ։ * Racchiúdere, ե. Փակել յինքեան. պարունակել. գոպ էնիկ ։

Racchiúso, sa. Ի ներքս փակեալ. փակեալ ։

Raccíabattáre, ն. Ընդոգել. հրկին յօրինել ։

Raccoccáre, ն. Կրկին լարել զաղեղն ։

Raccogliénza. Տես Accoglienza.

Raccógliere, Racórre, ն. Ականալ ի գեանոյ ։ էնէրկեն ալնա ։ raccorre. հաւաքել. ժողովել. կուտել ։ պիր էնիկե. փէվէրկե ։ raccoglier frutti. քաղել, կամ հնձել զպտուղս ։ raccogliere le vele. սահմռկիլ զառագաստս ։ եւս՝ առաւրեալ ։ raccorre. ընդունիլ, կամ ժողովել զոք ։ գծագ վէրսկ ։ եւս՝ ծագկաքաղ հաւաքել. հաւաքնարի առնել. ընտրել ։ էէնէրկ. raccogliere il parto. Ընդունիլ, կամ բառնալ զնանուն յարդանդե. լինել մանկաբարձ ։ raccor la mente in Dio. դարձուցանել, կամ սահմռկիլ զմիտս առ Աստ ։ raccorre. պարունակիլ. բովանդակել. յինքն ընդունիլ. ունել յինքեան ։ բառնիլ. պաք էնիկե ։ raccorre. իմանալ. հասու լինել. ազնաս ։ raccorre. գիտել. նշանակիլ. մակաբերել. խոստանալ. աբերիլ ։ raccogliersi insieme. հաւաքիլ ի միասին. ժողովիլ. միանալ ։ պիր օլսկ ։ ձեմ օլսկ ։ raccoglier lo spirito, կամ l' alito. շնչել. ձգել զօդս. առնել զշունչ. առնել հնչոյ ։ raccorre gli spiriti, l' alito. զբանալ. կազդուրիլ. ոգի առնուլ ։ օլաղ ալնա ։ raccogliersi. ամրանալ. անկանիլ ուրեք ։ պարտպարիլ ։ ոգնա ։ raccorre. գուսարել կամ յաւելուլ զմիւնս ։ ձեմ էնիկե ։ raccogliere. Ընդունիլ յանօթի զգուռնա վիճակայն ։

Raccogliméntо. Հաւաքումն ։ կղայ. փէվէրկե ։ ընդունելուն ։ di cuore. անկեփուսիլ մտաց ։ մտադրութիւն ։

Raccoglitíccio, ia. Ժողովածոյ (բաղմաեւ կամ զօրք) փէվէրկէնէ ։

Raccoglitóre, ար. Raccoglitríce, էկ. Ժողովող. հաւաքիչ ։ del parto. մանկաբարձ ։

Raccólta. Հունձ. կուտիք. ժողով (պտղոց, կամ սերմանց) պէրին ։ փէվէրկե ։ * Ժողովածոյ գիրք. (ի գիրք հաւաքել ի բանից գանազան մատենագրաց, կամ հաւաքումն գանազան նիւթոց) macinare a raccolta. աղալ հաւաքմամբ ցորց.) քի յորժամ չիք ցորեն եւ բաւականին ։) փոխ՝ ոչ յաձախ մերձենալ առ կին ։ sonare a raccolta. ժողովել, կամ յետս դարձուցանել զզօրսն ի ձայն փողոյ, կամ թմբկի. հարկանել զիջողական դարձի ծրագ ։ փէռ. նիւն չաղջմա ։ ընդունելութիւն. մտադրութիւն. հաւաքումն ։

Raccólto, ta. Ժողովեալ. կուտեալ. առեալ. ընկալեալ. ան. ան Raccogliere. Occhi in giù raccolti. Երկրպագիչ աչք ։ uomo in se raccolto. որ ամփոփ ունի զմիտսն. մտադիր ։ persona raccolta. քաղցր մարդիկ ։ ventre raccolto. որովայն ամփոփ. փոքր ։ mano raccolta. ձեռն կծկեալ. կուկամ, կծծի ։ vasi raccolti. անձուկ անօթք ։

* Raccoltóre, ար. Ժողովող. հաւաքիչ ։

Raccomandagióne, էկ. Յանձնարարութիւն ։ պատուիրութիւն ։

Raccomandaménto. Յանձնարարութիւն ։ սէֆերէ ։ lettere di raccomandamento. Թուղթք յանձնարարականք. կամ ընծայական. յանձնարարական թուղթք ։

Raccomandáre, ն. Յանձն առնել ինչ ումեք. յանձնել. տալ ի ձեռս. հաւատալ ումեք ինչ ։ պէտրէ էնիկե ։ ողջունել. ողջոյն մատուցանել. առաքել զողջոյն ։ ելնէմ վէրմէկ ։ mi raccomando a' miei amici. ողջոյն տուր ամենայնումց իմոց ։ raccomandatemegli. ողջոյն առը նմա ։ Կատարել ինչ ի հիք. կամիլ. պաղատիլ. աղաչել ։ alla memoria delle lettere raccomandarla. նշանակել, կամ արձանացուցանել ի գրի ։ l' anima. աղօթիլ վասն հոգեվարին ։ աղօթիլ առաջնակարգ լինել հոգեվարին ։ Raccomandársi, յ. Յանձն լինել ումեք. ինդրել զոք. նուի ուրուք ։ ինչ էնիմ օլսկ ։

Raccomandatívo, va. Raccomandatório, ia. Յանձնարարական. յանձնարարողական ։

Raccomandáto, ta. Raccomandatíssimo, ma. Յանձնարարեալ. յանձն եղեալ. յանձնեալ. հաւատացեալ. սքանչանալի. պաշտպանեալ ։

Raccomandatóre, ար. Պաշտպան. յանձնիչ ։

Raccomandazióne, էկ. Յանձնարարութիւն ։ սէֆերէ ։ dell' anima. աղօթիք վասն հոգեվարացս ։ fare, կամ mandar raccomandazioni. ողջոյն տալ. կամ առաքել զողջոյն ։

Raccomandígia. Յանձնարարութիւն. գիր, կամ թուղթ յանձնարարական ։ սէֆերէ ։

* Raccommiáre, ե. Տես Accommiatare.

* Raccomodaménto. Ընդոգումն. յօրինուածն ։

* Raccomodáre, ն. Ընդոգել. վերատին յօրինել. յարդարել. կազմել ։ նաճալմա. ճէրմէկ էնիկե ։

* Raccomodatríce, էկ. Ընդոգիչ. յարդարիչ ։

Raccompagnáre, ն. Վերատին ընկերել ։

Raccomunáre, ն. Վերատին առնել հաւասարակաց առնել հաւասարակաց ։

Racconciaménto. Ընդոգումն. վերատին խաղացուցանել (ծուռս ։)

Raccónciare, ն. Ընդոգել. վերատին կազմել. կրկին յարդարել. յօրինել. գարձել կարգաւորել. ի-ետրաբ եափմա. փխէնիկե. ճրմէկ էնիկե ։ հաշտացուցանել. միաբանել. պարբերմա ։ racconciarsi con qualcheduno. հաշտիլ ումեք ։ racconciarsi il tempo. պարզիլ. կամ խաղալիլ օդոյ ։

Racconciáto, ta. Ընդոգեալ. եւն ։

Racconciatóre, ար. Ընդոգիչ. յարդարիչ ։

* Racconciatúra. Ընդոգումն. կրկին յարդարումն ։

* Racconciliáre. * Racconciliatóre. Տես Riconciliare.

Raccóncio, գոյ. Ընդոգումն. վերատին յարդարումն. ճրմէկ ։

Raccóncio, ia, ած. Կրկին ընդոգել. վերատին յօրինեալ. հաստատել ։

Racconfermáre. Տես Riconfermare.

Racconfortáre. Տես Riconfortare.

* Racconóscere, են. Տես Riconoscere, են ։

Racconsegnáre, ն. Տես Riconsegnare.

Racconsigliáre, են. Տես Riconsigliare. են ։

Racconsoláre, ն. Մխիթարել: Racconsolársi, յ. Մխիթարիլ: Racconsoláto, ta. Մխիթարեալ: Racconsolatóre, տր. Մխիթարիչ: Raccontábile, հ. Պատմելի: Raccontaménto. Պատմուճ: Raccontáre, ն. Պատմել: Raccontársi, յ. Հաշխել: Raccontáto, ta. Պատմեալ: Raccontatóre, ար. Պատմօղ: Raccónto, գոյ. Պատմուճ: * Raccónto, ta, ած. Պատմեալ: Raccoppiáre, ն. Վերստին յօդել, ջնել, հաւաքել: Raccorciaménto. Համառօտուճ: Raccorciáre, ն. Համառօտել: Raccorciáto, ta. Raccórcio, ia. Համառօտեալ, ևն: Raccordaménto. Յիշուցումն: Raccordáre, ն. Յիշեցուցանել: Raccordársi, յ. Յիշել: Raccordazióne, իգ. Յիշուցումն: Raccórgersi, յ. Ճնաչել զսխալանս իւր: զգաստանալ: ոխծոխել: գառնալ ի մտօրհնէ: ապէնս պահել:

Raccórre. Տես Raccogliere: Raccortáre. Տես Raccorciare.

Raccosciársi, յ. Ոտն զոտամբ քաղվիլ: պպզալ: գոտիանալ:

Raccostáre, ն. Վերստին մերձեցուցանել: Raccostársi, յ. Մերձեցուցանել: և ևս մօտեցուցանել: Raccozzaménto. Հաւաքումն: կոյտ:

Raccozzáre, ն. Խակցել: յօդել: ի մի: ի մի հաւաքել: կուտել: պիր: Raccozzársi, յ. Խանալ: գումարիլ: կուտակիլ:

Raccozzáto, ta. Խաւորեալ: ժողովեալ: կուտեալ:

Racréscere, ն. Վերստին աճեցուցանել: Racrescimento. Վերստին աճումն: աճումն:

Raccresciúto, ta. Կրկին, նաև ևս զևս աճեցեալ:

Racculáre, ն. Հաս ոտի. Վերջնալ. գառնալ ընդ կրունկն: Raccusáre, ն. Վերստին ամբաստանել:

Racémo. Հաս լար. Racímolo. Ողկոյզ: Racemóso, sa. Ողկուզաւոր. ողկուզալից:

* Rachítico, ca. Ոլնաձիգ. որոյ ծնկիքն ծուի:

* Rachítide, իգ. Ոլնաձիգութիւն. (ի ախտ ինչ ոտից, որով ծնկիքն գալարին ոտնայր ոտի վրայ անկանալ ոսկերացն:)

* Rachitísmo. Նոյն ինչ ցորենոյ:

Racimoláre, ն. Քաղել, կամ կծել զողկոյզս: Racimolétto, Racimolúzzo, նուազ. Ողկոյզ փոքր: Racímolo. Ողկոյզ: ապտղ: Ձիս. մեացորդ:

* Racquattársi, յ. Տես Acquattarsi.

Racquetáre, Racquietáre, ն. Խաղաղել. հանդարտեցուցանել. ցածուցանել. մեղմել. դադարեցուցանել: Racquètáto, Racquietáto, ta. Խաղաղեալ, ևն.

Racquistagióne, - taménto. Տես Racquisto.

Racquistáre, ն. Վերստին առնուլ. կրկին գտանել. առնուլ: Racquistáto, ta. Վերստին առեալ. ևն:

Racquistatóre, ար. Վերստին առօղ. ևն:

Racquistazióne, իգ. Racquísto, ար. Վերստին առումն. կրկին առնումն:

Ráda. Նաւակայան. կայան. կամ դադարք. (ըստ նաւորդաց՝ է միջոց ինչ ծովու փորը մի հեռի՝ ի ծովեզերէն. որ թէպէտ չէ ինչ ըմբռնապատեղ, բայց ապահով է՝ ի մանաւանդ ինչ հովից. ուր հինգ է նաւուց սրկանել զխարխս:) լիման:

Radaménte, մ. Radissimaménte. Դուն ուրիք. դուն ուրեմն. հաղիւ երբեք: աներէս: տեւս և Negligentemente.

Raddensáre, ն. Վերստին խտացուցանել: Raddensársi, յ. Կրկին խտանալ:

Raddimandáre. Տես Raddomandare.

* Raddirizzaménto. Վերստին ուղղել:

Raddirizzáre, Raddrizzáre, ն. Վերստին ուղղել: ընէրար փոխարկիմաբ: ուղղել: փոխարկիմաբ: վերստին կարգել: բարեկարգել:

Raddirizzáto, ta. Վերստին ուղղեալ, ևն:

Raddobbáre, ն. Հաս նաւ՝՝ կամել զբեդեկ նաւուն:

Raddóbbo. Հաս նաւարդ՝՝ բեդեկ նաւուս: ծերամբէր:

Raddolcáre, ն. Քաղցրանալ օդոց. մեղմիլ ցրտուն: ընէրէրընէրէ: ն. Ամբել (զքարկուիլն) մեղմել. ցածուցանել: եօթնեկնէնէրէ:

* Raddolcáto, ta. Քաղցրացեալ. մեղմացեալ:

* Raddolciáre, ն. Տես Raddolcire.

* Raddolciménto. Քաղցրացումն. մեղմացումն:

Raddolcíre, ն. Քաղցրացուցանել. անուշել: ընէրէրէ: ամրքել. մեղմել: եաշալընէրէրմաբ:

Raddomandáre, ն. Կրկին խնդրել: ընէրար խնդրէրէ: պահանջել. յետս պահանջել: ընէրէ խոնէրէ:

* Raddomandáto, ta. Կրկին խնդրեալ. պահանջեալ:

Raddoppiaménto. Կրկնութիւն: ածումն:

* Raddoppiánte, հ. Կրկնիչ. կրկնօղ:

Raddoppiáre, ն. Կրկնել. կրկնապատկել: յաւելլուլ. աճեցուցանել. բազմացուցանել. յաճախել: իրէ գոյ էրէրէ. արեբմաբ: Raddoppiare, կամ andar di raddoppio. Կրկնել զընացս. (ի ազգ ինչ չարժման ձիոյ:) i passi. երագել զընթացս: il coraggio. խթանել և ևս:

Raddoppiatamente, մ. Կրկին. կրկնակի. երկիցս:

Raddoppiáto, ta. Կրկնեալ. աճեցեալ: յաւելեալ:

Raddóppio. Կրկնումն գնացից. (ի ազգ ինչ չարժման ձիոյ:)

Raddormentáre, ն. Վերստին ննջեցուցանել: Raddormentársi, յ. Վերստին ննջել:

Raddossáre, ն. Դնել՝ ի վր. դնել՝ ի վր թիկանց:

* Raddossáto, ta. Խառնեալ. զմիմեանս:

Raddótto. Ժողովարան խօսակցութեան: ժողով. խումբ:

* Raddrizzáre, ևն. Տես Raddirizzare, ևն:

* Radducitríce, իգ. Վերածիչ:

Raddúrre. Տես Ridurre.

Radénte, հ. Քերիչ. սպաթիչ:

Rádere, ն. Գերծուլ. սափրել: բրաչ էրէրէ: քաղ համանել: և ա՛ ֆոխ՝՝. խուզել (զմարդիկ. կամ առնուլ չափաւոր առատս:) մաքրել. քերել. յղկել: ընէրէրէ: ջնջել (զգիրս.) եղծանել: գաղջմաբ: յ. Քերել առ: il lido. քերել առ ափամերձ: radere. քերել զծամեծաղոն մասն գլխոյն:

Radétto, ta, նուազ. Փոքր մի ցանցառ, կամ անգոյ:

Radézza. Անգոյութիւն. անօգտութիւն: աներէսէրէ: սակաւաւորութիւն. ցանցառութիւն:

Radiále, ած, հ. Ճառագայթի. շառաւիղաց: Շառագայթաձեւ: Curve radiali. Հաս երկրալ՝՝. Շառաւիղական կոր գիծք. (են այնք որոց ամ կարգաւորեալ քան ընթանան ոմն զշառաւիղս առ՝ի միաձոյ՝՝ ինոյն կէտ:)

Radiánte, հ. Շառաւիղաբաձակ. Շառագայթաւոր. Շառաձագայթաւոր: punto rad՝՝. կէտ շառաւիղաբաձակ:

Radiáre, Radiáto. Տես Raggiare. ևն:

* Rádica . Տես Radice .
Radicále , ն . Ախտառատ ։ umido . արմատային . հեղուկան խոնաւութիւն ։ Գլխաւոր (մեզք ։ եմն ։)
Radicalménte , ած . Ախտաւոր ։ ի մեռուկ արմատոց ։ արմատապար ։ սկզբնապար ։ ի բնէ ։
* Radicaménto . Ախտակալութիւն արմատոց ։ խոպխոպ ։ հիմնարկութիւն ։ հիմն ։
Radicáre , ած ։ Ախտառանալ ։ արմատիլ արմատ ։ էջատնկիլ ։ զրօսանալ ։ հնանալ ։ հաստատիլ ։
Radicáto , ta . - tíssimo , ma . Ախտացեալ ։ հնացեալ ։ զօրացեալ ։ հաստատեալ ։ հաստատագոյն ։
Radicazióne , ից ։ Ախտառանալն ։ արմատիւն արմատոց ։
Radícchio , Cicórea . Եղերդ ։ ասմիկ ։ Հարճուկ ։ հինդիւիա ։ ասպէնա ։
Radíce , ից ։ Ախտ (ծառոց , պտուղանց , եղիպանց) ։ ծիրգ ։ պատճառ ։ սեռից ։ umana radice . արմատ մարդկութեան , իբր ազգ ։ radice quadra , կամ quadrata . քառակուսի պատճառ ։ (ի թիւն ։ որ բազմապատկեալ իւրով արտադրէ զքառակուսի ։) radice cuba , կամ cubica . խորանարդ արմատ ։ (ի թիւն ։ որ բազմապատկեալ իւրով քառակուսեաւ արտադրէ զիգեալ թիւն ։) Ընդհանրապէս Radice կոչին զեկնումն սխալ ինչ մարդկային մտածման , կամ եղ քաղկեդ , կոչած , եմն ։)
Radice rodia : Ախտառ ինչ վարդահոտ ։ Radice . Բոլիկ ։ Խոտի ինչ կանչին ։
Radicétta , նոյն Արմատ փոքր ։ ծիրգ ։
Radichélla . Վայրի եղերդ ։ ասմիկ վայրի Հարճուկ ։
Radificáre , ն ։ Ախտրել ։ անդրայատացուցանել ։ ծիրգեցնել ։
Radimádia . Քերոց հացապտղոց ։ քերոց տաշտի ։
Radiometro . Քան տոպրաբ ։ Տես Balestriglia .
Radióso , sa . Քան լոպ ։ Ճառագայթաւոր ։ Ճաղատ փայլ ։
Radíssimo . ասի di radissimo , կամ di radissime volte , ած , գեր ։ Հաղիւ հազ ։ սակաւ երբեք ։ հազիւ երբեք ։ ուր ուրեմն ։ ծայրեայ ։
Raditúra . Քերածք ։ քերել մեռուկք ։ խոպոք ։ քերել ազաւ ։ ասմիկ ։ քերուք ։ գաչընիք ։
Rádo , da . Radíssimo , ma . Ածօտ ։ անգայտ ։ ցանցառ ։ սեղնեայ գազան ձուկ ։ սակաւ ։ սակաւապիսի ։ գերազանց ։ աղնիւ ։ ընտիր ։ սխրալի ։ հնամեայ հիմ ։ նոպիր ։ էլա ։
Rádo , ած Ráde vólte , di rádo : Գոնէ ուրեք ։ գուցէ ուրեմն ։ հազիւ ։ հազիւ երբեք ։ սակաւ անգամ ։ ծայրեայ ։ նոպիր ։
Radunaménto , Radunánza . * Radunáta . Հաւաքումն ։ ժողով ։ գումար ։ էջրնկեր ։ ճեմիկեր ։ ճեմարիտ ։
Radunáre , ն ։ Հաւաքել ։ ժողովել ։ խմբել ։ կուտել ։ ճեմ երթիլ ։ Radunársi , ից ։ Գումարիլ եմն ։ ճեմ ելլալ ։ պիշերիլ ։
Ráfano . Բողկ ։ Բոռաֆ ։ rafano selvatico , կամ gran rafano . բողկ վայրի ։ պաշը բոռաֆոս ։
Ráffa . Տես ի Ruffa .
Raffacciaménto , -ciáre . Տես Rinfacciamento , եմն ։
Raffardelláre , ն ։ Տես Affardellare .
Raffazzonáre , ն ։ Զարդարել ։ յօրինել ։ սեմեւեմել ։ վայելչացուցանել ։ փոխաբնալ ։ փոպէրիլ ։ * Նորոգել (զպատահեալ , զպէտեան , և զչինուածս ։) Ըստմեի երթիլ ։ ից ։ Զարգարիլ ։
Raffazzonáto , ta . Յարդարեալ ։ գեղեցկացեալ , եմն ։
Rafférma , Raffermazióne , ից ։ Հաստատութիւն ։
Raffermáre , ն ։ Հաստատել ։ ապահովել ։ վաւերական առնել ։ պէտ գործիքներէ ։ գործ երթալ ։
* Raffermáto , ta . Հաստատեալ ։
Raffermo , ma . Հաստատեալ ։ հնացեալ , ապրած ։ ծիրգ (ծիրգ ։) pan raffermo . քարշիմ ։ պայ ։
Raffibbiáre , նոյն ի կոտորակել ։ կրկնել (զնշարուածն)
* Raffibbiáta . Տես Ribadimento , Ribattuta .
Raffidársi , ից ։ Վստահանալ ։ յուսալ ։ ապաւինիլ ։ խոնարհ ։ խիճար երթիլ ։
Raffidáto , ta . Վստահացեալ ։
* Raffigurábile , ած ։ Ճանաչելի ։
Raffiguraménto . Ճանաչումն ի նշանաց ։ կամ ի գծագրութենէ գիծից ։ նմանէն ։
Raffiguráre , ն ։ Ճանաչել ի գիտից ։ ճանաչել զգեղեցիկ ։ նմանութենէ ։ տեսանել ։ քաջ ։ նշմարել ։ ուշ ։ ունի ։ ած ։ * քաջ դիտաւ ածել ։ non raffigurar più una cosa . մէ ևս նշմարել մին ։ ծածկիլ յաչաց ։ կամ յուշանալ ։ բաղդատել ։ պէտ պէտի ։ նմանիլ ։
Raffiguráto , ta . Ճանաչեալ ։
Raffiláre , ն ։ Կարել գծայրս (կարելի հանդերձից , կամ կօշկաց ։) գրեփնա ։
Raffilatúra . Կարել մասուկք ։ գրեփնիւք ։ կարուած ։ հատուած ։ հատուածք ։
Raffinaménto . Կատարելագործութիւն ։ նրբանալ ։ գործելագործութիւն ։ նրբանալ ։ գործելագործ ։ գործելագործել

Ragáda, Ախոռ ինչ տղեաց. կամ տրբանին:
Rágana, կամ Dragóne marino: Վիշապաձուկն:
Ragázza. Աղջիկն: Գըձ:
* Ragazzáccio, ած. Մանուկ չար, տռահաճ:
Ragazzáglia. Մանկտի: Ծառայք: զինուորք:
* Ragazzáme, ած. Մանկտի. մանկունք: զմանկտիս:
Ragazzáta. Տղայական ինչ. խաղալիկ տղայոց: անմտութիւն: չմանգիտութ:
Ragazzétto, Ragazzíno, նաե. Ծառայ փոքր: մանուկ. պատանեակ: փղլան:
* Ragazzína. Աղջկին փոքր: աղախին անապտ:
Ragázzo. Ծառայ: հղկնիթեաբ: մանուկ: տղայ:
Ragazzóne, * Ragazzótto, ած. չմանթ. Ծառայ մեծ: պատանի:
* Ragazzúccio. Մանկիկ. մանուկ մատաղ:
Raggavignársi, ֆ. Փարիսիլ զպատանեցաս 'ի վեր եչանել. 'ի վեր տոլել:
Raggelársi, ֆ. Տես Congelarsi.
* Raggentilíre, ն. Տես Ringentilire.
Ragghiáre, ե. Ջռնչել. զռնչալ: անպըճատ:
* Ragghignáre, ե. Հայիլ զայրագին, կամ խելեխէ:
Rágghio. Ջռնչիւն: անպըճատ:
Raggiánte, ած. Ճառագայթաւորձակ. լուսաձաձանչ:
Raggiáre, ե. Ճառագայթել. արձակիլ զճառագայթս: ընծուկ տալտ: փայլիլ. լուսաւոր լինել:
Raggiáta, Rázza. Կատուաձուկն: ծեփի պատըճ:
Rággio. Ճառագայթ. նշոյլ. շող: ընծուկ. լոյս * շառաւիղ բաղրատկի. ըստ կիսատրամագծի: * Ճախարակի մեռաղեայ: Տափառ: Raggio, կամ Radio Ճառաւիղ: (ըստ անդամանշնաց՝ ե նրբագոյն ասկր բաղկին:)
Raggiornáre, ած Վերստին լուսանալ. Ծագիլ առաւօտ:
Raggióso, sa. Ճառագայթաձեւ. Ճաճանչեղ:
Raggiraménto. Շրջապատութիւն. պատյար. հնարք. խորամանկութիւն: ՔԷնդ:
Raggiráre, ե. Վերստին պատել. չուրջ գալ: Տես և Aggirare.
Raggiráto, ta. Պատեալ. պատատեալ:
* Raggiratóre, ած. Խաբեբայ: փոլանդըզը:
* Raggirévole, ած. Հոլովական. Թեւաւականի:
Raggíro. Հնարք. արհեստ. դաւ. խորամանկութիւն: ՔԷնդ:
Raggiúgnere, ն. Հասանել ուսիք. կիմ զկնի: Եկեալ Տէ: կցել. վերստին միաւորել. պինդ կպչիլ: յաւելուլ: ֆ. Մխանալ. միաւորիլ. պինդ կպչիլ:
Raggiugniménto. Վերստին միաւորութիւն. միակցութիւն. յաւելուած:
Raggiúnto, ta. Հասեալ: Եկեալ. կցեալ. յաւելեալ: պինդ կպչեալ: զիրապարար (անասուն:) ակիպ:
Raggiuólo, la, նաե. Շող. նշոյլ փոքր:
* Raggiustáre, ն. Յարդարել. յաւելմտիլ. յօրինել:
* Raggomicellare, ն. Ամփոփել գնդակակերպ. կծկել. 'ի մի: ֆ. Ամփոփիլ. հաւաքիլ 'ի մի:
Raggomitoláre, ն. Վերստին ամփոփել. կիմ կծկել: պատել. պատատել: Raggomitolársi, ֆ. Վերստին ամփոփիլ. հաւաքիլ 'ի մի:
Raggomitoláto, ta. Վերստին ամփոփեալ:
* Raggrandíre, ն. Տես Aggrandire.
Raggranelláre, ն. Ժողովել 'ի մի զհատս. հաւաքել:
Raggranellátо, ta. Ժողովեալ 'ի մի:
Raggraváre, ն. Կրկին, կարի ծանրացուցանել: ընդ էած: ընդ աղբութեամբ: ատելացուցանել: ֆ. Ծանրանալ. ատիլ. ատելանալ: աղբութեամբ: զօրանալ:
* Raggreppársi, ֆ. Կնճռիլ. խորշոմիլ. դէմս:
* Raggricchiaménto. Կծկումն:
Raggricchiáre, ն. Կծկել: պինդ. խոշոփ էնդ: ֆ. և ֆ. Կծկիլ ('ի ցրտոյ:) պինդ:

Raggricchiáto, ta. Կծկեալ. ամփոփեալ:
Raggrinzaménto. Կծկումն. պալարումն:
Raggrinzáre, ն. Կծկել. գալարել. կնճռել. ամփոփել պինդ: ե. և ֆ. Կծկիլ. գալարիլ. կնճռիլ. խորշոմիլ: պինդ խոշոփել: սրատաբկիլ:
Raggrinzáto, * Raggrinzíto, ta. Կծկեալ. եղ:
Raggrottáre, ն. Նորոգել զշրոսնեալ խրամին:
Raggrottáto, ta. Կնճռեալ զլաճս:
Raggruppáre, ն. Պատատել. կատարել. վաճառելել: ապրանք: ֆ. Պատատիլ. փաթաթիլ: ապրանք:
Raggruppáto, ta. Պատատեալ. պատեալ:
Raggrúppo. Պատատ. պատատանք:
Raggruzzáre, ն. Ամփոփել. կծկել: պինդ էած: ֆ. Ամփոփել. կծկիլ: պինդ էած:
Raggruzzoláre, ն. Կոտոր. շիրչակոտել զբրանս. հաւաքել: եղջատ: ֆ. Հաւաքիլ. ամփոփիլ:
Raggruzzoláto, ta. Կոտորեալ. շիրչակոտեալ:
Ragguagliaménto. Հատատարութիւն. հարթեցին:
Ragguagliánza. Հատատարութիւն:
Ragguagliáre, ն. Հատատարել. հարթեցարմար. կիմ մանրատարար գործել: պերպերելնէթ. փոխ էմէթ: նմանեցուցանել. բաղդատել: պէդեդիթ: alcuno d' una cosa. իրացիկ առնել. ազդ առնել. ծանուցանել: փաթաթատ: le scritture. գհաշիւ. տետրաց կին անցուցանել 'ի հաշուէդիպս: le costure altrui. սմանի. դանել զոք: ragguagliare a caviglia. վերստին ոլորել 'ի վեր տեսլոյն գիներկել. մտացան:
Ragguagliataménte, ած. Պահանջեալ հատիատատե:
Ragguagliáto, ta. Ընդեալ. տեղեկացեալ. են:
* Ragguagliatóre, ած. Տեղեկացուցիչ. ազդարար. հատիատարիչ:
Ragguáglio. Հատատարութիւն: հատատարութեամբ: պերպերելնէթ: հատիատատել. բաղդատութիւն: լուծելութիւն: ծանօթանալ. տեղեկանալ. հատիատ. լուր: հաղէբ: dar ragguaglio. իրացիկ առնել. ազդ առնել. a ragguaglio di.... ըստ հատիատատե...
Ragguardaménto. Հայեցուածք. տեսութիւն. մտադրութիւն. նկատ:
Ragguardánte, ած. Հայեցող. նկատող: որ հայի. վերաբերեալ:
Ragguardáre, ն. Հայիլ. ուշի ուշով. դնել մտիր. նկատել. դիտել: էյի պոփոխ: մտիր քննել. հշտել քննել: ընկճիթէ էմէթ: ջնդատիլ. հայիլ. վերաբերիլ: հրեաւէթ օլմոխ:
Ragguardáto, ta. Հայեցեալ. են:
Ragguardatóre, ած. -trice, էթ. Հայեցող. նկատող:
Ragguardévole, ած. Երևելի. նշանաւոր. հատիատաւոր: պեւէի պատճ: արատեա:
* Ragguardevolézza. Գերազանցութիւն:
Ragguárdo. Տես Riguardo.
Ragguazzáre. Տես Diguazzare.
Rágia. Իմաստն. խելք առաջոյ. են: լամ ապիզէ. ախ. Ճինաւ խաբէութիւնէն: * Ժուլին ինչ. Տես 'ի Razza.
* Ragionále. Տես Ragionevole.
Ragionaménto. Խօսակցութիւն. խօսք. բան. Ճառ: պետհպէթ. էլեմ: արտաքսանոն մտաց. բան: ապէ: aver ragionamento. խօսիլ. Ճառել: entrare in ragionamento. սկսանիլ խօսիլ. զրուցել:
Ragionánte, ած. Խօսող. Ճառող:
Ragionáre, ե. Խօսել. խօսակիլ. խօսել ընդ: պետհպէթ: Ճառել. քննել: հատատատել. որոշել: հայտնել. 'ի համար արկանել: come si ragiona. ոհոյ ասի:
Ragionáre, ած. Խօսք. բան. խօսակցութիւն. Ճառ: պետհպէթ. լաբրատ: էլեմ:
Ragionataménte. Տես Ragionevolmente.
Ragionatívo, va. Բանաւոր. բանական:
Ragionáto, ta. Ասացեալ. խօսեցեալ. Ճառեալ: պետ.

աբօյլէնիէ: հրատարակեշ: Բանաւոր. խոհական. ըղգօն: աբէլլէ: * խմնատաձառ. (բան, գիտուն. իմ՝ հիմ նեշ՝ ի փաստս, կիմ՝ ի փորձս, կիմ՝ որ տայ զպատճառս իրացն՝ ղորս առանդին.) բանաւոր. կարգաւոր: խոպիւէ. փխոլիէն: Cosa ragionata per via va. առաձ է՝ ե ասի յորժամ պատահէ այն ինչ՝ ըստ էնն էանդն. Հանդ զրուցեալք ըստ առաջ եւանեն:

Ragionatóre, տր. խօսօղ. Ճառօղ. առնողական:

Ragioncélla, Ragioncína. Դատղն, անուան պզտիկ:

Ragióne, էփ. Բան. միտք: գիէէր. ոփէ: պատճառ. փաստ. հիմն: սէպէպ: con tutta ragione. իրաւամբք. արդարապէս: հագփ խոչէ: per questa ragione. վի այնորիկ: պոնաո էլէն: per qual ragione? կիմ՝ perchè ragione? ըստ ինչ. վս ինչ: նի էլէն: a più forte ragione. * con più di ragione. եւս առաւել. Թող Թէ: լօ պիոպէ: Ragióne. Կարգաւ. իրաւ. արժան. արդարութիւն. իրաւունք. վայելուչ: հագփ. Ճոյիչ: è ben ragione. արժան ինչ: իրաւ է: avevano ragione di aver paura di me. իրաւամբք երկիչ էէին յինէն: ՆիւԹ (գրոց:) հապաք: ազգ. տեսակ. Հանգամանք: ասյ. Ըստ: Հասնար. Հարիւ: հիսող: scrivere a sua ragione: գրել յիւր Հարիւ: Libro delle ragioni. Հաւաքագիր. Հաշուեգիրք. կոսակ վաճառուց. գինւց առի և ծրոց: փէՓիէչ: Բան, կիմ Համեմատուի (չափաբերական:) հէնգիսէ: Հալ մէմատուի, կամ Հատասարուի գնոյ: si vende a ragion di tanto. վաճառի այսքանով: Ընկերութիւ վաճառականաց: օրինաւոր: esser di ragione. Լինել յընկերութիւ ինչ վաճառականաց: creare una ragione. ունել. կամ Հաստատել ընկերութիւ ինչ: Իրաւունք առ իմն. պահանջումն իրաւանց. Իրաւասու: հագփ. հիսէխոփէն: io non sono di tua ragione. չեմ ըստ իշխանութեան, կիմ ըստ ձեռամբ քով: ti dimando ragione dell' ingiutie, che m' hai fatte. պահանջեմ զՀատուցումն անիրաւուեն՝ զոր անիրաւեցար առ իս: fammi ragione di ciò, che mi devi. Հատո լինէ զպարտս՝ զոր պարտիս: Ragione di Stato. Իրաւունք պետութե. քաղաքավարութի: հիոփէսիէլէիէ. ոսմատի փէլնէի: Ragione. Իրաւագիտութի, կիմ Իրաւունք: Իւի քհիէհ: civile. քղ ըստ կան իրաւունք: canonica. կանոնական, կիմ քհիյա սէռատական իրաւունք: Գատաստանարան. ատեան: andarsene alla ragione. գնիլ յատեան: Օրէնք կանոնց: a, con, per, di ragione, ի. կիմ di buona ragione. յիրաւի. արդարապէս. իրաւամբք. արդարութ. իրաւացի. ըստ պատշաճի: հագփ խոչէ. լոիգանէ: di ragione. ըստ իրաւանց. ըստ արդարոե: di santa ragione. կարի յոյժ. առաջ ատպէ. մեծապէս. անչափ. ուժգին (գանիլ.) a ragione. Համեմատաբար. ըստ Համեմատուե: a ragione di dieci, կամ di tanto per cento, էն. Հարիւրին՝ ասան. այսչափ ինչ. առ Հարիւրն: խոպէ ան, խոպէ պոփպար: a gran ragione. մեծ իրաւամբք. կարի յիրաւունս: di mille ragioni, կամ di ogni ragione, ի. առատապէս. լիով: senza ragione. չանիրաւէ. անպատճառ. վայրապար: նոփիչէ: egli è ragion, che Berto bea. առաձ. ըստ ուժգ արժան է ունել զիւր բաժին: far ragione altrui. տալ ուժգ զիրան, կիմ զիւրն, կիմ զիւրգ իրաւունս. իրաւացուցանել: far ragione. Համարիլ. կարծել. գանն էհնէ. փարգ էհնէ: fa ragione che..., Համարեա. գիտէ Թէ: far ragione, կամ la ragione. Հայոէնէլ. Համար առնել. ի Հաշիւ մտանել: հնասպ էհնէ. հիսող ինչ էնէ: m' è stata fatta ragione, come io domandava. առեալ լինէ վհիան ըստ խնդրոյ իմոյ: far ragione nel bere. զմատուռակեալ բաժանին ըմպել վս կենդանութե ուրուք: dannar la ragione. Ընկել զՀաշիւ պարտաճանն. ուչ ևս ունալ ուժգ պարտապան: dire, կիմ contare le sue ragioni a' birri. առաձ. ինգրել իրաւունս ի գոՀմայ: ևս՝ ի գործ ժամուածառ լինել: render ragione, տալ զՀաշիւն, կիմ զՀատանք: tener, կիմ render ragione. լսել գդատ. գատել զատաստան. վճռել: tener la ragione dalla sua. Տես Ragionare. Aver ragione. Ունել իրաւունս: rendere, կիմ chiedere, richiedere ragione. տալ, խնդրել զդատաստան իրենք: chieder ragione. Հատնար պատճանել: render ragione. տալ, կիմ լուծանել զկիճս: saper di ragione. գիտել զՀաշիւ, զՀողմարտունե: aver ragion da vendere, էն: Տես Vendere, էն:

Ragionévole, հ. Ragionevolíssimo, ma. Բանական. բանաւոր: նոքըէի: պատշաճ. պատշաճական. որ գար: Եօլլա: Հատատատել փատատիք: իոպոխլը: Համեմատ. չափաւոր: միջակ. բաւական: ոչխան օրհատ

* Ragionevolézza. Պատշաճութի. իրաւունք:

Ragionevolménte, Ragionevoleménte, ած. Ragionevolissimaménte. Իրաւամբք. արդարութ. իրաւացի. արդարապէս: հագփ խոչէ: ըստ պատշաճի: չափաւ. բաւական. ըստ բաւականին: գնաոխպէն էլէ. էնէնէ լիոն:

Ragioniére, տր. Հաշուագէտ. քաղ Հաշուական: Համարակալ:

Ragióso, sa. Ճեմանաբեր. ճեմանալից. որ բերէ, կամ ունի զնիչ առձայ:

Ragliáre, Ráglio. Տես Ragghiare, Ragghio.

Rágna. Վարմ Հաչնոց: աղ: գաւ. նեղութ. գարանք. փոսպ: dar nella ragna. Թակարդիլ. ըմբռնիլ՝ ի հաղաս. սարդ: էօրխոմէնէ: սարդի ոստայն: էօրխոմէնէ աղբ:

Ragnája. Տեղի օրապայ վարմիւ զՀաչնոցն. Հաչանք Հաւորապց:

Ragnáre, ն. Լարել, կիմ Հաչել զվարմ: Թականալ. Համակիլ երկնից ամպով: մանչէլ յոյժ: Համչելչ զվարմիւ: Հաւաքալ առնել. ի բաց բառնալ, կիմ առնիլ:

* Ragnatéla. Ոստայն սարդից: էօրխոմէնէ:

Ragnatélo. Սարդ: ևս՝ ոստայն սարդից: էօրխոմէնէ: aombrare, կիմ inciampare ne' ragnateli. վառնդիլ՝ ի մանուռնս:

Ragnatelúccio, Ragnatelúzzo. Սարդ փոքրիկ:

Rágno, Rágnolo, Ragnuólo. Սարդ: ոստայն սարդից: էօրխոմէնէ: Ragno. Ի ևս՝ բառերհամ Համեմ լինչ Համալիոն, որ լատիներէն կոչի և Գայլ:

Ragnolocústa, տր. Grillo centáuro. Մրկնատ լինչ, կիմ ազգ լինչ մարախոյ՝ մեծ ափոփ, և որբատմարին:

Ragunaménto, Ragunánza. Գումարութի. Ժողով. Հաւաքուեն: ձեխոփ. բաղմութի. կոյտ: էշղէն:

* Ragunánte, հ. Հաւաքիչ:

Ragunáre, Raunáre, ն. Ժողովել. գումարել. հաւաքել՝ ի մի. Հաւաքել: ձեխ էհնէ. էշղամ: * Ragunársi, յ. Ժողովիլ՝ ի մի:

Ragunáta, Raunáta. Տես Ragunanza.

Ragunatíccio, Raunatíccio, ia. Ժողովածոյ (բաղմութի:)

Ragunáto, Raunáto, ta. Ժողովել. ևն: ձեխ օչնաց:

Ragunatóre, տր. - tríce, էփ. Ժողովող. Հաւաքիչ:

Ragunazióne, էփ. Ragúno. Տես Ragunamento.

Rái, տր. յոփ. Բաս փոշտ: Ճառագայթք: նշոյլք:

Rajáre. Տես Raggiare.

* Ralingáre, ն. Պրգելոել զՀոգին յառագաստից: ուչ Թողուլ Հոգին ընուլ զառագաստն. ասի և Bracciare in faccia.

* Ralinghe, էփ. յոփ. Ճոճանեայ Ժապաւէնք առագաստից: tenere, կամ mettere in ralinghe. Տես Ralingare.

Rallargaménto. Ընդարձակութի. լայնութի.

Ral-

Rallargáre, v. Ընդարձակել. լայնել. ձգել. ևևա տարածել. ազեցուցանել. եայնաւ ենդիլենդ. պատ չաւ: ե. և Rallargársi, յ. Ընդարձակիլ. տարա ծիլ. եայնաւ. ալլիւաւ: և ա՝ առատանալ. առատաձեռնել: ձեռներէնդ: rallargare. ազեցուցանել. առատեցուլ: ըղալնաւ:

Rallargáto, ta. Ընդարձակեալ. տարածեալ. ազեցեալ. առատեցեալ: եայնչեալ:

Rallargatóre, տր. Ընդարձակիչ. տարածօղ:

Ralleggiáre, v. Ծանրացուցանել. մեղմել. միխիթարել:

Rallegraménto, Rallegránza. Ուրախութիւն: զաւչէդ:

Rallegráre, v. Ուրախացուցանել. ուրախ առնել: զաղենդ: յ. Ուրախ լինել. խնդալ: ակենդ:

Rallegratívo, va. խնդական. ուրախարար:

Rallegráto, ta. Ուրախացեալ. խնդացեալ:

Rallegratóre, տր. Rallegrattíce, է. Ուրախացուցիչ. ուրախարար:

Rallegratúra. Տես Rallegranza.

Rallenáre, v. Տես Allenare.

Rallentaménto. Դադարեցուցանելն. թեյլ նուազուելի:

Rallentáre, v. Դադարեցուցանել. թուլացուցանել. գոյ ընդդէմ. ենկենդ: նուազեցուցանել. մեղմել: ալալնաւ: l' animo. հանդչել. ոգի առնուլ. զբօսնուլ. արծարծիլ ոգւոյ: օդատ ալնաւ:

Rallentáto, ta. Դադարեցեալ. թուլացեալ. եղեալ:

Ralleváre, եղ. Տես Allevare, եղ:

Rallieváre, v. Վերհանուցանել:

Rallignáre, v. Վերատին արմատանալ:

Rallumináre, v. Վերատին լուսաւորել. լուսատրել: զդաստացուցանել ղոք: բանալ զչս ուրուք: յ. բանալ աչաց. առանալ զսեռաւն աչաց:

Rallumináto, ta. Լուսաւորեալ. պայծառացեալ:

Rallungáre, v. Կրկնել, անս երկայնել. երկարել:

Ráma. Տես Ramo.

Ramáccia. Տես Ramazza.

Ramáccio, չեղ. Ցոան, կիմ վատթար ոստ:

Ramáce, տր, ս. Ոստաւճախիչ. (ասի զձագուց յաճախակիչ ծառոյ. որք ոչ զօրեն ծառիլ համարձակ, բայց եթէ ոստ ի յոստոյ:)

Ramajólo, Ramajuólo. Շերեփ ինչ: ենենէ:

Ramanziére, Ramánzo, Տես Romanziere, են.

Ramanzína. Տես Rammanzina.

Ramárro. Կովադիայ: ենան: bocca di ramarro. ա ասէ. որ առնու ինչ, և ոչ երբէք ծառս ի ձեռաց: ramarri. Վերակացուք, հանդիսապետք ծաթօրիոյ: aver l' occhio del ramarro. լինել գենդիկան:

Ramáta. Գործի ինչ ծխանման հեւանել յօտաց ձա ագ. որով ի հաւորուել ինչ հարկանեն զձուռնս: a ramata, ած. առատապէս. լիով:

Ramatáre, v. Հարկանել զձուռնս Ramata գոր ծեզք: բառնալ (զքսակն յօտիցն:)

Ramatélla. Տես Ramicello.

Ramáto, ta. Ոստալից. բազմոստեան. պղնձապատ:

Ramázza, Ramáccia. Վահոմ ինչ, ք՝ խրզոխ գործեալ յօտաց ծառոց, որով ուղեորք իջանեն ի ձիաւորական ելանից. գոգ: Arramacciáre, v. Քարշել ի վայր գահիճ: Arramacciársi, յ. իջանել ի վայր գահիճ:

Ramazzótta. Գլխարկ ինչ:

Ramberca. Կաս ինչ փոքր:

Ráme, տր. Պղինձ: պագեա: գրամ: արծաթ: questa cosa sa di rame. ած ասի. այս ինչ ծանկագին է յոյժ:

Raméla. Տես Ramicello.

Rameríno. Տես Rosmarino.

Raméttо, ած. Ճիւղ. ոստ փոքրիկ: պալիղաղ:

Ramice, է. Տես Ernia.

Ramicélla, ած. Ճիւղ. ոստ փոքրիկ: պալիղաղ:

Ramicéllo, ած. Կոյն է: առուձակ ջուրց փոքր առուս:

Ramiére, տր. Պղինձագործ: պագեաձ:

Ramificáre, ւ. Ramificársi, յ. Ընձակիլ ոստս. բաշխիլ ի բազմ ոստս. առերկիլ: պագեպալնաւ:

Ramificazióne, է. Ոստաւորուիլ. առերկնաւորուիլ. բաշխումն ի բազում ոստս:

Ramína. Կղկղանք. կամ ծեփք. կամ ջանիք պղնձոյ: պագեա պօփա:

Raminго, ga. Կաչեալ ի բանոյ. (ասի զձագուց յաճախակիչ ծառոյ:) Ծաւփառական: ալչիկ: միայնակ. միայն: եալնչէ:

Ramíno. Սափոր ինչ պղնձի:

Ramiscéllo. Ramitéllo. Տես Ramicello.

Rammantáre, v. Ծածկել վերպրիսուա: պաշտպանել. պահպանել: յ. Ջարդարիլ:

Rammanzína, Rammánzo. Կատարելութիւն. կշռատեղ: ագաա:

Rammarcársi. Rammárco. ա. Rammaricarsi, ենե:

Rammargináre, v. Մխաւորել. կամ կցել զվէրս (մարմնոյ կենդանեաց. կամ անկոց:) եաթաչ պէնիչ. ենէդ: Կցել զձեղքուածս: Յածուցանել հրա հաչէլչեաք: ենենդենդ: յ. Մխաւորիլ. կամ կցիլ վերաց: եաթա պէնիչդ:

Rammargináto, ta. Մխաւորեալ. կցեալ (վիրաց:)

Rammarioaménto. Ողբ. հեծութ. յաւ. կսկիծ. մորմոք: չէվա. ածք:

Rammaricánte, տ. Ողբացօղ: յաւագին:

Rammaricársi, յ. Ողբալ. յաւիլ. մորմոքիլ. յաւագնել. գանգատիլ: չէնէայէդ էնենէ. ածմաչ: հեծեծել. հեծեծանք: rammaricarsi di gamba sana. առակ. յաւիլ վայրապար:

Rammaricáto, ta. Յաւագնեալ. վշտագնեալ. յաւած. տխրագին: պէչէդ:

Rammaricatóre, տր. Վշտագին. յաւագին. ողբացօղ:

Rammaricazioncélla. Ողբ սակաւ. գոյն հեծութ:

Rammaricazióne, է. Տես Rammarico.

Rammarichévole, ած. Յաւալից. ողբալի. արտասուէլի. գառն. ողորմ: ալչահաճ:

Rammarichío, Rammárico. Ողբ. կոծ. հեծութ. յաւ. գանգատ. մորմոք. կսկիծ: չէնէայէդ. ածք:

Rammaricóso, sa. Գանգատաւոր. գժգոհ. յաւագին:

Rammassáre, v. Վերատին կուտել: ենէչաչ էզնչաչ: կուտել. գիզել:

Rammassáto, ta. Վերատին կուտեալ. գիզեալ:

Rammattonáre, v. Յաւտակել. նոր սալեաստք:

Rammembránza, Rammembráre. ա. Rimembranza.

Rammemoránza. Տես Rammemorazione.

Rammemoráre, v. Ցիչեցուցանել. յուշ առնել: անդրչաչ:

Rammemoráto, ta. Ցիչեալ. յիշատակեալ.

Rammemoratríce, է. Ցիչեցուցիչ:

Rammemorazióne, է. Ցիչումն. յիշատակ: յիշատակումն: պէչէ:

Rammemoriársi, յ. Ցիչել: անդչաչ:

Rammendáre, v. Հագցել ի ախալանաց: զսխալանաս

Rammendatríce, է. Հագցիչ:

Rammentaménto. Rammentánza. Ցիչումն. յիշատակումն. յիշատակ:

Rammentársi, յ. Ցիչել: անդչաչ: Rammentáre, ած. Ցիչեցուցանել: անդչէչաչ:

Rammentatóre, տր. Rammentatríce, է. Ցիչող. յուշարար:

Rammentío. Սուտ յիշատակութիւն:

Rammezzáre, v. Բաժանել ընդ մէջ. բաժանել:

Rammolláre, v. մեղմել և ս. Կակղել: եաչդիլաչ: խոտ զաղել. ցածուցանել:

Rammollíre . Նոյն է : * ɜ . Լինել հնամաշքի, մեղկ :
Rammontáre, ն . Դարձեալ կռատել . համահատաքար :
* Rammontáto , ta . Կռատաքար . գիլեակ . եղեւնէղէն :
Rammorbidáre , Rammorbidíre , ն . կակղել . նուազեցուցանել . մեղմել . անուշել . ցածուցանել . մեղմել . հովանաքարշեմ : * Rammorbidírsi , ɜ . կակղիլ . նուազանամ :
Rammorbidatívo , va . կակղէց :
Rammorbidáto , Rammorbidíto , ta . կակղեալ . եւն :
Rammorvidíre , Rammorvidáre , ն . կակղել :
Rammucchiáre , ն . կռատել . եղեւամբ : * Rammucchiársi , ɜ . կռատիլ . եղեւամբս :
Rammucchiáto , ta . կռատեալ . գիլեալ :
* Rammuricáre , ն . Հաւաքել՝ ի մի . գիլել :
Rámo . Ոստ . ուռղն : գալ . պաշտօն : rami de' cervi . աւեղունք եղջերուաց : ձեղի պաշտօնք : ramo . քաղաքի , կամ առաջ գեղոց : գօլ : Շառաւիղ զարմի : զաւակ . առնչի : ախոյէն : avere un ramo di pazzo , կամ di pazzía . ունել մասն ինչ յիմարութեան . երեւեցուցանել՝ ի գործս ինչ զգեւոյութեան :
* Ramógna . Ցաղող Ճանապարհորդութեան :
* Ramognáre , ւ . Ճանապարհորդել . յաղզակս :
Ramoláccio . Բողկ : նաբաթ :
Ramorúto, ta. Ramóso, sa . Ոստալից . բազմաոստեան : գալլէ պաշտօնէ : ramoso . բազմապրկեան (եզ . քերթ . :)
Ramoscéllo . Տե՛ս Ramucello .
Rámpa . Ճիրան . մագիլ . եղունդն : ճնճղէ :
Rampánte , ɜ . Կանգնեալ՝ ի վեր ոտից՝ առ՝ ի հարկանել ճիրանաւք :
Rampáre , ն . Հարկանել ճիրանաւք : ճնճղելիք :
Rampáro . Բան գաղափարող . Պատուար (բերդին .) նախապատրաստ : ճնճղիկ . նաւթ :
Rampicáre, ւ. Rampicársi, ɜ . Եղանել՝ ի վեր մագլցել , մագլցել՝ ի վեր . եղանել ոտիւք և ճանճելով : ախոյեանել . խճճելիք : եղանել՝ ի վեր ոտիւք և ձեռաւք : ըբաձանա ըբաձանա լլէմաք :
Rampicóne , ա . Ճանկ մեծ երկաթի : պնոյնի ընձել . գանձ : .
Rampíno , Rámpo . Ճանկ . խլոյք երկաթի : ընձել : facto a rampo . ճանկաձեւ .
Rampógna , Rampognaménto . Սպառանք . յանդիմանութիւն : նախատինք : ընդդիմանալ : պիղծ :
Rampognáre , ն . Յանդիմանել . նախատել . կշտամբել . յանդիման հարկանել : պնոյնել . աղաղակել : * ɜ . Գանգատիլ . քրթմնջել .
Rampognatóre , ա . Rampognatríce , էգ . Յանդիմանող . նախատիչ . սաստող :
* Rampognóso, sa . Յանդիմանալից . ընդդիմանադիր :
Rampollaménto . Բղխումն : ազբերակն : .
Rampolláre , ւ . Բղխել : ելեւէմտ . ծնանել . յառաջ գալ : ն . Բղխեցուցանել . յառաջ բերել :
Rampóllo . Ալին ընոյ . ազբերատին : գնդակ : քաղցենակ , կամ շառաւիղ (բուսեղ՝ ի վեր հին բնոյն :) ցան :
Rampóne , ա . Ճանկ երկաթի : ընձել . գանձ :
Ramúccio , նմ . Ճիւղ . ոստ փոքրիկ : պուճիկաչ .
Ramucéllo , Ramuscéllo . Նոյն ինն :
* Ramusculóso , sa . Ոստալից . բազմոստեան :
Rána . Գորտ . գորտաձուկ : Rana pescatrice . Գորտ ձկնորսակ . (է ձուկն ինչ ունակայնի . զոր ոտիւք կոչեն և Diavolo marino .) pigliare alcuno al boccone , come la rana . յանկուցանել զոք՝ ի կամս իւր՝ խոստմամբք : կամ պարգեւօք :
Rancáre , Ranchettáre , ւ . Գնալ կաղ՝ ի կաղ : ափսոսիլ :
Ranciáto , ta . Տե՛ս Rancio .
Rancidézza . * Rancidità . Ծխտութիւն . ձխտութիւն . աճչմիրգութիւն :
Ráncido , da . * Rancidíssimo , ma . Ծխտեալ . ձխտեալ . աճչմիրգ . հին . հնացեալ : նոխ :
Rancidúme , ա . Ծխտութիւն . ձխտեալ համ : աճչմիրգութիւն :
Ráncio , ia . Կարմրագոյն . քրքմադոյն : խառնաձի : և եւ ծագիկ ինչ . որ առվոյատաքար կոչի Fiorrancio, գարիճ էնէյի . կիլիկեան էնէյի . հնացեալ յոյժ . ապականեալ :
Rancióso, sa . Ծխտեալ . որ ունի զհամ ծխտեալ . աճչմիրգ :
Ránco , ca . Կաղ . ծօծալ :
Rancóre , ա . Ալի . քէն . հեղ : ցին :
* Rancúra. Վիշտ . տրտմութիւն . ցաւ . ցաւակցութիւն :
* Rancurársi , ɜ . Ցաւիլ . տրտմիլ :
Ránda . 'Ի կէ ած a randa a randa , կիմ a randa , գ. Աղմկիլ : հագիլ . դժոխարար : մատ :
Randágio . Ծաւալպատեան . շրջմոլիկ : գողտրած :
Randelláre , ն . Հարկանել գաւազանաւ :
Randelláta . Հարուած գաւազանի :
Randéllo . Գաւազան ինչ կարճ և ապէնեաձև , որով սեղանի զգեստս կապեալ տեսանեն : գաւազան :
Randióne , ած , ա . Falcon randióne . Ագռ ինչ գեղ . խառնագոյն քաղցի . Աղջեայ քաղցից ազգեան :
Ranélla , նմ . Գորտ փոքրիկ : և ասա ինչ . կիմ ուռոյց ի երգումս հուռդ յառաջակոտմիմ պատմեն :
* Rángo . Կարգ . աստիճան . պատիւ : պաշտ : խոչ : di primo rango . մի յերեւելեաց . առաջին :
* Rángola. * Rángolo . * Rángulo. Հոգ . աճչմիտ :
* Rangoláre. * Ranguláre, ն . Գործել խնամով փութով աղուեստ . գործել գեղապանելիս . քաղքեցաձեւն :
Rangolóso , sa . Փութաջան . սիրտ և Affannoso .
Raníno , ած . Ճանճային , կամ Ջորին (բայաք :) Կերգենաբերոյեան (եզակի և հնչեզակք :)
Rannáta . Ջօրեղ մնոյթալուք : փեղ սառոյ :
Rannatáccia , նշ . Մոթալաքուր վատաքար :
Rannestáre , ն . Վերատին պատուհասանել . միակցել
* Rannestatúra . Տե՛ս Annestatura .
Rannicchiáre , ւ . Կծկել . ամփոփել պիտիել : ւ . և ɜ . Կծկիլ . ամփոփիլ . գայարիլ ան զոյդն : պիտիելիք :
Rannicchiáto , ta . Կծկեալ . ամփոփեալ :
Ranniére , ա . Կոնք մոխրալքոյ : պատպատ ներեսի :
Ránno . Կծկիկ . (է ծառ փոք ինչ պատիւ . որով ցանկին զանգս . կոչի և Spina da Crocifissi . ա փէնն . գաւա լալէ : Ունայք Ranno կոչեն և զառանի Leucacanta .) Մոխրալքոյր պնդել՝ ի կէր անդէ : fuggire il ranno caldo . տապ . խորտ տալ յաչխատութիւն կիմ՝ ի տապկանեց : perdere , կիմ mandar male , կիմ gettar via il ranno , e 'l sapone . կորուսանել զաչխատանս և զծախս . զրպարտ վատաբակել :
* Rannobilíre , ն . Տե՛ս Annobilire .
* Rannocchióne , ա . չառաւիղ . Գորտ մեծ :
Rannodaménto . Հանգոյց . գալարումն :
Rannodáre , ն . Վերատին հանգուցել . կրկին հանգոյցս կապել . կապել : ինէրոյ պրպտիմնէմ : կրկին մտաւորել . միակցել : ինէրոյ պնդիմնէմ : նորոգել . յարդարել . յօրինել . անդրէն կազմել :
Rannodáto , ta . Վերատին կապեալ . եւն :
* Rannósо , sa . Մոխրալքոյ :
* Rannuvolaménto . Մթաքանել . ադոց . ճռխալք :
Rannuvoláre , Rannugoláre , ւ . Ծածկիլ . մթագնել . նահանջել օդոց : պատպատնամ : խռովել գինոց :
Rannuvoláto , Rannugoláto , ca . Մթագնած . նահանջեալ : խռովեալ . ծածկեալ :
Ranócchia , Ranócchio . Գորտ : գորտաձուկ : la ra-

noc-

nocchia non morde, perch' ella non ha denti. ա-ոտ։ գորա ոչ խածանէ ատ. ի չզոյէ առաստանց։

* Ránto. Խորտակած հարցանուն։

Rántolo. Խորտիլն, կամ կերկերութիւն։ պղտղթոց։ della morte. խորտիլն մահու, կամ հոգեվարից։ հըռռոցը։

Rantolóso, sa. Կերկերաձայն։ կերկերածայն։ պղտղթոց։

Ranúncolo, – culo. Հրանունկ։ պոյխան էնկէր։

Ranúzza, նոյն. Փռքրիկ գորա։

Ranzonáre, v. բաս գազանացոյց. փրկիլ ազդաձով։

Ranzóne, f. բաս գազ. փրկանք փրկուլճ։

Rápa. Շղգամ. շալամ. com' asino sape, così minuzza rape. առած. խըտացանէր ոչ առնէ ը կաբի և ղոր պիտէ. voler cavare della rapa sangue. առած. խաստատակէ ինդրել գլխուզ ինչ յոռնքէ ղոր չունի։

Rapáce, Rapacissimo, ma, f. Յափշտակիչ։ Գիշ շատիչ։ (նոյնն, ևն։) գիշան։ էտիբէնք։

* Rapaceménte, ադ. Յափշտակութիւն։

Rapacità, – táde, – táte, f. Յափշտակութիւն։

Rapè, ար. Ընդհատ ինչ տուռնալու։

* Raperella. Շղգամակ ինչ երախակալի կտրոցաց։

Raperíno, Raperúgiolo. Ծաղկած ինչ գաղգաթոտ ղոր հանվայեցիք կոչեն Verzellino.

Raperónzo, Raperónzolo. Խոտ ինչ ոստոցքի որպէս ղաղձան։

Rapidaménte, ադ. Սրընթաց (հոմանի.) արշաւանքի արագ արագ. շտապաւ։ բնդ։

Rapidità, – táde, – táte, f. Աբագութիւն. սրընթացութիւն (գեաղց.) շտապ։ բնդհատ։ աբեցութ։

Rápido, da. * Rapidíssimo, ma. Սրընթաց (գեաղց.) արագընթաց. շտապ. արագ։ բնդ. * rapido. յափշտակիչ (գոյզ.)

Rapiménto. Յափշտակութիւն. յափշտակումն աղքհան։ գոփմ։ յափշտակութիւն մտաց առ ինծ։

Rapína. Յափշտակութիւն (ընդհան.) գոփմ. փոքր. յափշտակեալ ինչ. յափշտակութիւն վնասու. գոնումն։ animale di, կամ da rapina. յափշտակիչ, կամ գիշատիչ գազան։ եղեռնագործ հոյէն։

* Rapináre, v. Տես Rapire.

* Rapinosaménte, ադ. Յափշտակութեամբ։ գոնադրաբար։ հաստատաբար։ սրընթացաց։

Rapinóso, sa. Յափշտակիչ։ սրընթաց. արագ։

Rapíre, v. Յափշտակիլ. կորզել։ գոփմ։ ձգել։ բռնել։

Rapíto, ta. Յափշտակեալ։ գոփմամբ։ յափշտակիլ մըտաց։ esser rapito in estasi, in ispirito, կամ in Paradiso, in Dio. յափշտակիլ մտաց. հոգւով, կամ յերկինս յայծ. լինել ի հիացման։ վնդիկեն։

Rapitóre, ար. Rapitrice, f. Յափշտակիչ։

Rapóntico. Սխտոր պոնտական. (արմատ ինչ ըմշիչ։)

Ráppa. Սխտ ինչ ձիոյ։ ախտ։ rappa di finocchio, նոյն. տես Ciocca.

Rappaciáre, v. Հաշտացուցանել. միաբանել. հաշտեցուցանել։ պատրաստել։ յաջողացանել։

* Rappaciáto, ta. Խաղաղացուցեալ։ հաշտեալ։

Rappacificáre, v. Հաշտեցուցանել։ պատրաստել։

Rappacificársi, f. Հաշտիլ։ պատրաստիլ։

Rappacificáto, ta. Հաշտեալ։ պատրաստ։

Rappagáre, Rappagársi, նոյն. Տես Appagare.

Rappallottoláre, v. Գնատակել. գնատակեցուցանել։

Rappallozzoláre, v. Նեղ։ Խոչոտիլ երիկամ։ կրծկիլ. գալարիլ։ la lingua non muore, կամ non si rappallozzola in bocca. առած. ի գլաւորէից։ լեզու ոչ վատանի։

Rappallottoláto, ta. Գնատակեալ. գնատակեցեալ։

Rapparecchiáre, v. Կրկին պատրաստանք։

Rappareggiáre, v. Տես Pareggiare.

Rapparíre, v. Կրկին երևիլ։ երեւեցուցանել։

* Rapparíto, ta. Կերեսին երևեալ։

* Rappartíto, ta. Տես Ripartito.

Rappattumáre, v. & f. Տես Rappacificare.

* Rappattumáto, ta. Տես Rappacificato.

Rappelláre, v. Կերեսին կոչել. կրկին հրաւիրել. յետս կոչել. * դարձուցանել զոք (ի մոլութենէ։) f. Կերեսին բողոքել։

Rappezzaménto. Կարկատումն. նորոգումն։

Rappezzáre, v. Կարկատել. նորոգել. վերանէն երեսից։ նամալուծել։

Rappezzáto, ta. Կարկատեալ. նորոգեալ։

Rappezzatóre, m. Կարկատիչ։

* Rappezzatúra. Կարկատումն. նորոգումն։

Rappianáre, v. Հարթեցնել. հաւասարել։ փոսփոս եղելոց։

Rappianáto, ta. Հարթեալ. հաւասարուած։

Rappiastráre, v. Կերեսին մածուցանել. կրկին միաւորել։ երեսից եռէտաչափ։ f. Կրկին միաւորիլ։ հաշտիլ։

* Rappiattársi, f. Ընդել. ծռքիլ։ երկն սիմնիլ։

Rappicceáre, v. Կերեսին կախել։ երեսաց ուսամբ յօդել. միասորել։ երեսաց ոչխարի։ միաւորիլ։ il sonno. գարձուել ննջից։ երեսաց ուսամբ։ la battaglia. կերեսին տալ մարտ պատերազմի. հորդել զրտտերազմն։ rappiccarsi il fuoco. կերեսին բորբոքիլ. կրկին լուցանիլ։

* Rappiccatúra. Կերեսին միաւորումն։

Rappiccinire, v. Նուազացուցանել. փոքրիացուցանել։

* Rappicciolíre, Rappiccoláre, v. Նոյն են։

Rappigliaméntо. Սխալումն. մածուցումն։

Rappigliáre, v. Սխալեցուցանել. մածուցանել. երեսաց պղտղթոց։ Rappigliársi, f. Սխալիլ. մածնալ. մածնիլ. երեսաց ուսամբ. փոխանակաւ։ երեսաց ուսամբ։ * բաւել. յինքն գրաւել։ զոգի երեսից։ կարկամիլ. պրտնիլ (ձիոց, կամ այլ կենդանեաց, յորժամ յետս քրանեալ ցրտանան։) պատրաստ երեսից։ տապ զանձն վերաւին։ դիրկս արկանել։

* Rappoggiáre. Տես Appoggiare.

Rapportagióne, f. Rapportaménto. Պատմութիւն։

Rapportánte, f. Պատմող. որ պատմէ ինչ։ քաղ։

Rapportáre, v. Պատմել. զգացուցանել։ նախ երեսից։ հաստիր երեսից։ ի վեր ածել. ածել (զգաց։) երեսից։ վերաւին ածել. դարձուցանել։ երեսից ուսամբ։ ունիլ զպատահիւր։ երեսից ուսամբ։ փոխադրել։ փոխադրիլ այլուր, կամ հեռի։ rapportarsi ad altrui. յանձն լինել ի կամս ուրուք։ rapportarsi, հոգալ զկրն անորոշ. զկանիլ ի հաւանութիւն։ io mi rapporto. կերկանիմ ի հաւանութիւն։

Rapportáto, ta. Պատմեալ, ևն։

Rapportatóre, ար. Rapportatrice, f. Պատմող. որ բերէ զպատգ. քաղ. բանաբերաս հանող. փոխադրիչ։

Rapportazióne, f. Պատմութիւն. ծանուցումն, տեղեկութիւն։ նախ. հաստիր։ * քաղ։ հանգուցք։

Rappórto, գոյ. Նոյն է։ * Յարաբերութիւն. վերաբերութիւն. կատակցութիւն. առնչութիւն. բաղադանութիւն. հանմանութիւն. համեմատութիւն։ պատճէն. հիմնաւորութիւն։ նոխեցի։ * Քաղ։ պատմութիւն. կամ ծանուցումն (զոր առնէ ոք անհետոյ ինչ կերկանակաւ իրաց։) համարձակ։ փոխադրութիւն։ * Տեղեկութիւն. կամ հանգոյ (զոր առաջ ոք առնէ վերաւորման յանձն արարեալ գործոյն։) * Բացայայտութիւն, կամ արտայայտութիւն (զոր առնէ գաղտնարան դիտողն ինչ առանձին այլոց գաղտնի։) տես և Rappigliare.

Rapprendiménto. Ստրկութիւն. հաւատաւորութիւն:
Rappreságlia. Գրաւումն առնել իրեն. գրաւումն: գաղտ: գրաւումն իրիք ի հաւատացումն եղելոյ վը նասուն: far rappresaglia. գրաւել յանիրաւի. առնուլ զօտարինն:
* Rappresagliáre, ն. Գրաւել փոխարէն. փոխարէն անիրաւիլ:
* Rappresentábile, հ. Զոր հնար է երևեցուցանել կամ նկարագրել. նկարագրելի:
Rappresentaménto. Երևոյթ. պատկեր:
Rappresentánte, հ. Երևեցուցիչ. նկարագրօղ: Դերձակող. փոխանորդ: Վէպիւ:
Rappresentánza. Տես Rappresentazione.
Rappresentáre, ն. Յանդիմանառնել. երևեցուցանել. ի դէմս ածել. առակի առնել, կամ կատակել: հաւաքել, եօթնեակ ելեկիրվէպ: պատկեր: ցուցանել. նշանակել. յայտ առնել. յանձին բերել. բերել. ցնծութիւն. յանձին բերել զկերպարանս: ներկայել: ձևացուցանել. կերպարանել. նկարել. նկարագրել: alcuno. երևեցուցանել զդէմս ուրուք ի թատրոնի. նկարագրել. առակել պատրել. կամ կենդանագրել զանձն ուրուք: le commedie. խաղալ կատակերգուին. rappresentare. առնել զանձն ուրուք. լինել փոխանակ: վէպիւ օյմա: Rappresentársi, ր. Յանդիման լինել. երևիլ. երևումն առնել. հաւաքուիլ ելեկիրվէպ: դալ ի միտս. յուշ լինել: համբաւ ելեկիրվէպ: mi si rappresenta all' animo il pensiero della morte. անկանի, կամ գայ ի միտս իմ յիշատակ մահուն: rappresentarsi l' immagine di una qualche cosa. նկարել ի միտս զպատկեր իրիք:
* Rappresentativa. Երևեցուցանելն. երևոյթ. նը կարագրութիւն:
* Rappresentativaménte, հ. Երևեցուցմամբ. նկարագրաբար:
Rappresentatívo, va. Երևեցուցիչ (իր:)
Rappresentáto, ta. Երևեցուցեալ. նկարագրեալ. ցուցեալ:
Rappresentatóre, ար. * Rappresentatríce, իկ. Երևեցուցիչ. որ յանդիման կացուցանէ. նկարագրիչ: Փոխանորդ. ակեղակալ: Վէպիւ:
Rappresentazioncélla, նաժ. Հանճարօտ նկարագրուիլ կատակերգական:
Rappresentazióne, իկ. Երևեցուցանելն. յանդիմանութիւն. նկարագրութիւն. երևումն. պատկեր. յիշատակ. տիպ: ար: նկարագրութիւն թատրոնական:
Rappresentévole, հ. Երևեցուցիչ:
Rappréso, տգ. Պակարեալ. ծածուցեալ: գոյանալ: կարկամել. սառուցեալ ի ցրտոյ: քաշուիլ:
Rappressáre, ն. Կրկին ներծծուցանել. ներծուծ եամ յաջորդմամբ: ր. Վերստին ներծծել:
* Rapprofondáre, ն. Տես Riprofondare.
* Rapprossimársi, ևն. Տես Approssimarsi.
Rappuntáre, ն. Կրկին արձ. վերստին կեռանել:
* Rappuráre, ն. Պաքրել. արձել. զոռել:
Rapsodía. Բան յան. Հպարտիլ. կամ գաւազան երգուածի. (ըստ ժողովածոյ առանաւորաց:) կարկառուն քանաստեղծուած: ժողովածոյ գրուած: ժողովածոյ քերուածք հմտերասի:
* Rapsodiatóre, ար. Rapsodísta, ար. * Rapsódo. Հաւաքիչ առանաւորաց. կամ ժողովածոյ բանից. կամ հագնեղգու:
Raraménte, հ. Rarissimaménte. Դուռն ուրեք. առ կառ անգամ. առկառ ուրեք: ելեկիրվէպ:
* Rarefaciénte, հ. Աշխատացուցիչ. անդադարացուցիչ:
Rarefáre, ն. Աշխատել. անդադարացուցանել: ելեկիրվէպ: ր. Աշխատիլ. անդադարանալ: ելեկիրվէպ:
Rarefattibilità. Աշխատելութիւն * անխափանութիւն:
Rarefáttо, tà. Աշխատական. անդադարացեալ: ելեկիրվէպ: Rarefatto, ի՛ց. տես Rarefazione.
Rarefazióne, իկ. Աշխատացուցանելն, կամ աշխատութիւն ելեկիրվէպ: անդադարացութիւն:
Rarétto, tà, նաժ. Փոքր մի անդադար, կամ անգայթ:
Rarézza. Աշխատութիւն. անդադարութիւն: ելեկիրվէպ: գերազանցութիւն. աղիտութիւն. պատուհասականութիւն: նպաստ վիճակի: * Ցօղազութիւն. պակասութիւն:
Rarificáre, ն. և ր. Տես Rarefare, ևն:
Rarificatívo, va. Աշխատացուցիչ. որ ունի զանգադարացուցիչ զօրութիւն:
Rarificáto, ta. Աշխատեալ. անդադարացեալ:
Rarità, - táde, - táte, իկ. Աշխատութիւն. անդադարութիւն. յանգստութիւն: ելեկիրվէպ: տակաւութիւն. նուազութիւն: գերլեզի: * Յաճախ. ապերիւ, կամ գերազանց, կամ չհաճախ հիմ լինչ: ներկին ընչ:
Ráro, ra. Rarissimo, ma. Աշխատ. անդադար. յանգստ: ելեկիրվէպ: տակաւ. նուազ: ապ: յաճախ. յուշիկ: Յաճախ. պատուհասական. աղիտ. չհաճախ հիմ. պատուհասական: նպաստ. ներկին:
Ráro, հ. Յաճախ. դուռն ուրեք. հազիւ երբեք: ելեկիրվէպ:
Ráschia. * Raschiatójo. Ածելի. ազդ լինչ քաղելոյ:
Raschiáre, ն. Քերծել. քերել: ներծուծ. ցեռել. քերտիլ: խոյս տալ. գաղտ. փախչել տպագ:
Raschiáto, ta. Քերծեալ. քերեալ: ներծուծեալ:
Raschiatúra. Քերծուածք. քերեալ մասն. քերտած. քերծեալ նիւթն. տաքէղ. գաղտնիք. խուլաք:
Ráscia. Աստղի ինչ:
Rascingáre, ն. Սրբել. ջնջել. ցամաքեցուցանել: ակնիկ. գոտրանիմ: non aver rasciutti gli occhi. առակ. լինել գեռ կամ ինկեր. կամ անփորձ:
Rasciugáto, ta. Սրբեալ. ջնջեալ. ցամաքեալ:
* Rasciuttáto, ta. Ցամաքեալ. չորացեալ. չոր:
Rasciútto, ta. Սրբեալ. ջնջել. ցամաքել: ախնիկ:
Rasentáre, ն. Քերել առ. տան անցանել առ: Լիլ նել երբ լինին ճանապարհի:
Rasénte, նի. Խորեղ վայր. ներքև ի վար. Քերեալ առ. տան: նուէր: andar rasente. քերել առ (ծովու) andar rasente il lido. քերել առ ափունք. անցանել յափն կոյս: գալ առ ակիմբ:
Rasiéra. Քերել տակառաց: քերիչ գրոճի. (են գործիք որով քերեն զտակառս, ևն, կամ ի բաց առնուն զմամաղուն մասն յերեսաց գրասին:)
* Rásmo. Տես Rabbia.
Ráso, գոյ. Սաղ ինչ ոտրկի և փայլուն կերպասու: ասլաղ: քերեալ. կամ քերծեալ նիւթն: գաղջիլ:
Ráso, տա, ած. Գերծեալ. ասպրեալ: նրբալ. ջնջալ: ներծ. Ծախուր: հարեալ. հարեալ. հարեալ. առառ: պինդ: ջնջեալ. եղծեալ (գիր:) գաղջիլ: raso raso passare. հոտել. ներքնատաշ. ընծայաշիւք:
Rasojáccio, ածեղ. Յոռի, կամ գոլ ածելի:
Rasójo. Ածելի: ասպրուց: Appiccarsi, կամ attaccarsi a' rasoj. առակ է. ասի ընդեղ. որ առ հարկի, կամ յառաջադրեալ բանն հարկանի ևս. ընտանեաց. Ջածելեաց, կամ զօձից առուն հարկանելոյ:
Ráspa. Խարտոց լինչ փայտեայ կամ կաղայ արձանաց: փօրձիւ: կարոց լինչ հայտ:
Raspánte, հ. Ոչ գաւիր հատանիլ: ատրիկ (գիրի:)
Raspáre, ն. Գաւիր հատանել: ելեկիրվէպ: գոլանալ. յանիշատակել. ի բաց քաղանալ: cogli artigli. բրել մագլցիլ: * Raspare. Ցեղել. խարտոցաս. խարտել: փօրձիւ:
Rasparíno, ած, նաժ. Սաղ ինչ գինոյ:
Raspáto, ta, ած. Գաւիր հատել: գինի ինչ գործել. ի հատիկ խաղողէ. խատնել մանրեալ ողկուզաց:
* Raspatúra. Քերուածի. քերուածոյք. (ըստ քերեալ մասունքն:)

Rasperélla. Ի խոտ ինչ, որ կոչի և Equiséto:
Ráspo. Ակնոյղ անհատ. (Ի Հօլանդիէ ի հասից:)
Ակնոյղ: տպէտ: Հին: Քինիւքիտոր չան: Ի տղոցդ:
Raspolláre, ն. Ճռաքալ առնել:
Raspóllo. Ճին խաղալոյ: Ճինիկ: տպէտնձէ:
* Rassaggiánte, ած. Որ հաշակի վերտնի:
Rassaggiáre, ն. Վերտնի առնուլ զհաշակ, հաշակել:
Rassalíre, ն. Վերտնի յառնակիկ, գինել:
Rassegáre, ե. Պահարգիլ. մանծնուլ. (Ծանձքանալ (հարդոյ, կոգեայ, եև:)
Rasségna, Rassegnaménto. Հատակ. Հանդէս զբաց: Հօգլամ: far la rassegna de' soldati. Հանդէս առնել զօրաց: տպէտի Հօգլամ:
Rassegnáre, ն. Յանձն առնել ի ձեռս. Հաւատալ. ապաւինիլ. բնկալիլ ընկէց: Յանձնման առնել (մոտաց) i soldati. Հանդէս առնել զօրաց: տպէտի Հօգլամ: *Rassegnáre. Պատրաստ ունել. խոստանալ լինել զինքն Հաստատապատ. մանուացանել յարգանս: Le rassegno il mio ossequio, կամ le rassegno le mie obbligazioni, կամ la mia osservanza, եև. Ես պատուիրեմ ինձ ձեզ ծառայութիւն. Մանուացանեմ քեզ զիմ յարգս, կամ զշնորհակալութիւն:
Rassegnársi, ած. Յանձն լինել. ընկալ ինչ գնման լինել. կամ առալ: ա uno. միաբանիլ ընդ կամս ինչ ի կամս ոմն. ոչնչ: բաս ներելով:
* Rassegnataménte, ած. Յանձն լինելով, կամ յանձն առնելով ի կամս ոմն:
Rassegnáto, ta. Պատրաստեալ ի կամս ոմն. յանձն լինելով ի կամս ոմն:
Rassegnatóre, ար. Որ հանդէս առնէ զօրաց. հանդիսառու զօրաց:
Rassegnazióne, իգ. Պատրանուէ ի կամս ոմն. յանձն արարում ի կամս ոմն:
Rassembraménto, Rassembránza. Յանդգնանուէ. նմանուէ. յիշատակ: պէտնձէ:
* Rassembránte, ած. Երևեցուցիչ. նման: պէտնձէ:
Rassembráre, ե. Երևեցուցանել. բերել զնմանուէ. նմանել: պէտնձէ: համահաւաքել. ժողովել. միաւորել. պէտէտբէ: Ծոմիլ. երևիլ. ներքնանէ:
* Rasserenaménto. Պայծառութիւն. պարզութիւն:
Rasserenáre, ն. Պարզել (զօդս, զերկինս) հանդարտ ալիս: պայծառացուցանել: Փարատել զտրտմութիւն. միխիթարել. ուրախ առնել: Ջոկ ենիէ: ե. և յ. Պարզիլ օդոց: հանդարտ ալեաց:
Rasserenáto, ta. Պարզեալ. պայծառացեալ:
* Rassettaménto. Կարգադրութիւն:
Rassettáre, ն. Վերտնի կարգադրել. բարեկարգել. նորոգել կրկին յարդարել. զարդարել: ինչ պահպանիէ: Հերանէ. Նոյնի վերէ: Ժողովել ի մի վերտնին ածել կարգաւ: I' ulive, եև. Հաւաքել կամ քաղել ի գետնոյ զձիթապտուղս: յ. Զարդարիլ: պճնիլ: փանոնէ:
Rassettáto, ta. Վերտնի կարգեալ. յարդարեալ, եև:
* Rassettatóre, ար. Կարգադրիչ. յարդարիչ:
* Rassettatúra. * Rassétto. Կարգադրութիւն:
Rassicuráre, ն. Ապահովել. հաստատել. խրախուսել: Հահիկիկէնէ. խոյս վերէ: Քաջալերիլ: խոյսկէնէ: ապահովանալ. գիտել յաստակիլ: Հահիկ պիտի:
Rassicuráto, ta. Հաստատեալ. քաջալերեալ:
Rassodáre, ն. Պինդել. կարծրացուցանել: Հեկէնէ: հաստատել. զօրացուցանել. խրախուսել: գովչիկ ենիէ: յ. Պինդանալ. կարծրանալ: Հեկէնէ:
Rassodáto, ta. Պինդեալ. հաստատեալ:
* Rassodía. Տես Papsodia.
Rassomigliaménto, Rassomiglánza. Նպատաստութիւն. նմանուէ: պէտնձէ. բնութիւն:
Rassomiglánte, ած. Նման: պէտնձէ. ոճան:
Rassomigliáre, ե. Բերել զնմանուէ. նմանել: պէտնձէ:
* Rassomigliatívo, va. Նմանական. նման:
* Rassomigliatrice, իգ. Նման. համանման:
Rassottigliáre, ն. Վերտնի նրբացուցանել. բրբացուցանել. մանրել. արբշիռ. Նոճաշիլ. պակասիլ:
* Rastéllo. Պատնէշ ի ցցից առալի գրան քերդից:
Rastiaménto. Քերծուէն. քերուէն:
* Rastiapaviménti, ար. Քերօք յատակաց. այլ ա նորպ, կամ անպիտան:
Rastiarchívj, ար. Հատ հնգն". Հնախոյզ. աղգաբան:
Rastiáre, ն. Քերծուէ. քերել: Հօնէ: փախչիլ. խոյս տալ. (ի ոճ առարկական:)
Rastiatójo. Քերիչ գործի ինչ պղնձագործաց: խարտոց ակնագործաց:)
Rastiatúra. Տես Raschiatúra.
Rastióne, ար. Ի երկաթի գործի ինչ ձուլողաց ո թուլ հանեն զկշկռանս քերեսաց հալեալ մետաղաց:
Rastelláre, ն. Տրմփել զգետնին: Էէ խոտոփ: գրպանել. * Հանել գործեսա զկկլկան ի հալեալ պղնձոյ:
* Rastrelláta. Տրմուխ մի յարդ, կամ խոտ. որչափ ինչ հնար է ոտ անգամ մի հաւաքել արմամբ:
Rastrelliéra. Վանդակ մարոյ յորոյ վր արկանեն ընդխոտ անասունց ի կերակուր: Վանդակաձեւ գործ ինչ ոտ պահեն զպտուղն: փայտ, կամ կոճ ինչ զորոց կախին ղինք: * Են հինգ կամ վեց ձախոտիկք կայմի նաւուն:
Rastrellino, նաձաղ. Տրմուխ փոքր:
Rastrélo. Տրմուխ: Խոտփ: Էէ պէտի: menare il rastrello. յառաջի առնուլ. կողոպտել: Ցցատուռ պատնէշ առալի գրանց ամրացուց ցցատուռ դուռն: Ե փայտ ինչ կօշկակարաց զորմէ կախեն զկօնգ Թափան: փայտ, կամ գործի ինչ զորմէ կախեն զոչ նիպաստ, որ կոչի և Rastrelliera. * տես և Rastione. * Ի նա մնան ինչ ապխից, կամ փախանաց:
Rástro, Rastrélo. Տրմուխ: Խոտփ: Էէ պէտի:
Rasúra. Քերծուէն. քերուէն: Խոտ: եղծուէն. Ջնջուէն գրոց: Էնվի: քերածոյք. քերեսա, կամ քերծեալ նիւթն: գաչէնէ: խոտորուէն հերայ:
Ráta. Բաժին ուրուք: մնան: հիսան: ֆայ:
Ratificaménto. Վաւերացուցանելն. հաստատութիւն:
Ratificáre, ն. Վաւերացուցանել. վաւերական առնել. հաստատել: Նոգիացրք էնիէ. գիտաց Վերէ. գիտաց էնիէ: հաստատել զնուազովանուէ ի յանգաց նաց իւրոց:
Ratificáto, ta. Վաւերացեալ. հաստատեալ:
Ratificazióne, իգ. Վաւերացուցանելն. վաւերութիւն. հաստատութիւն. հաստատուէ: խոնէկրք. գիտաց:
Ratío, ի. andar ratío. Խնդրել ըստ ուրուք, ասա և անդ:
* Ratíre, ե. Խորտակել զնուագիւնն մահու:
Ráto, ta. Վաւերացեալ. վաւերական. հաստատեալ: Նոգիացրեալ:
Rátta. Ծայր սեան: Ratta da piedi. Տես Imoscapo. Ratta di sopra. Տես Sommoscapo.
Rattacćare, ն. Վերտնի յօգել. միակցել: ինչ ինչ պիտիէ: un trattato. Նորոգել զպայմանս ինչ: un discorso, եև. Վերտնի միել յընթացս Հասին. գառնալ ի կարգ քաներն:
Rattacconaménto, Կարկատուէն կօշկաց: կարկատուէն. ոճք, կամ հնոտիք:
Rattacconáre, ն. Կարկատել զկօշիկս, զհագուստ Թագուցն, էնիէ Հատնցուց:
* Rattacconáto, ta. Կարկատեալ (կօշիկ:)
Rattaménte, ած. Rattissimaménte. Արագապէս. արագ. փութով: ինչ:
Rattemperáre, ն. Բարեխառնել. չափաւորել. մեղմել.

մեր. ունել. սանձել: փինփխրիլ. քնքշրիլ. քնքշին էնիլ: ɔ. Ջափաւորել. կիմ ունել զանձն. մեղմանալ. փնդրնի զաքի էնիլ:

Rattemperáto, ta. Ջափաւորեալ. մեղմեալ:

Rattenére, ո. Ունել. արգիլել. նահանջել. կաշխել. սանձել: խոնջիլ. փօղ էլշրնիլ. պապ էնիլ: il passo. կասել յրնթացից: Rattenérsi, ɔ. Ջանզի առնուլ. կասիլ: փոշմիլ:

Ratteniménto. Ratténto, Rattenúta. Ընդունում. պահումն. արգելումն:

* Rattenitíva. Պահպանական զօրութիւն. յիշողական:

* Rattenitívo. Հաստատուն. պատապարան:

Rattenúto, ta. Կալեալ. արգիլեալ. սանձեալ: խոնջած. զգոյշ. զգուշաւոր. խոհական: ապշնած:

Rattestáre, ո. Վերստին յօդել. կցել. միաւորել: ɔ. Վերստին յօդիլ:

Rattézza. Արագութիւն: խնդութիւն: տեւս և Ripidezza.

Rattiepidáre, Rattiepidíre, ո. Գաղջացուցանել. հովացուցանել. թուլացուցանել. սկսրացուցանել: ըստեմք էնիլ: ատոմիմք: * Rattiepidársi, ɔ. Գաղջանալ. հովանալ: սգալմամբ:

Rattiepidáto, Rattiepidíto, ta. Գաղջացեալ, եան:

* Rattívo, va. Յաւիտենական:

Rattizzáre, ո. Յարդարել զխանձողսն, կամ ըզկրակն ի բորբոքել զիրակն: գրգռել. բորբոքել. արծարծել:

Rátto, գɔ. Յափշտակուած ɔ յափշտակուիլ աղջկան: գաղտ ասակաձրաբար և արընթացս մնան գեաղջն յափշտակուիլ մտաց: Մուկն: սրընթաց ընթացք: ratto nel parlare. արագախօս:

Rátto, ta, ածɔ Rattíssimo, ma. Արագ. սրընթացս. փոյթ: ինչ. չափէ: անմտագոյն. տեսպական: Յափշտակեալ: գաղտնըմբռել: ratto nel parlare. արագախօս:

Rátto, ո. Rattíssimo. Արագապոյ. արագ. սոսկապոյ. ինչ. նոյնհետայն. վավաղակի: հոգիէն: chi va piano, va ratto. առաւ. որ դնայ յուշիկ, դնայ արագ: ratto ratto. արագ արագ:

Rattoppáre, ո. կարկատել. նորոգել: եամայամաք:

Rattoppáto, ta. Կարկատեալ. նորոգեալ: եամալը:

Rattórcere, ո. Ոլորել: պտոյտիք:

Rattóre, ար. Տես Rapitore.

Rattorniáre, ո. Շրջապատել. պատել. չուրջ պատել: լեզնէն ալամ. փօշամ:

* Rattorniáto, ta. Շուրջ պատեալ:

Rattórto, ta. Ոլորեալ. ալրծածոյ: պիտիպտիտ:

Rattrappáre, Rattrappíre, ɔ. Կծկիլ (ըզաց.) կարմամիլ. գիրուլ: պինդրնէն լեռնիք: ɔ. Ամփոփիլ. յինքն կծկիլ: պիտիպտիք:

Rattrappáto, ta. Rattrappíto, ta. Կծկեալ. գինքեան. կարկամեալ. հաշմ: խոնքիցան. խոռոչմամբ:

* Rattrappatúra. Կծկումն, կիմ գելումն ըզաց:

Rattrárre, ɔ. Rattrátto, ta. Տես Rattrappare, եան:

* Rattristáre, ո. Տրտմեցուցանել: խռովագնդըմամբ: * ɔ. Տրտմիլ: ինքի պօշոմամբ:

* Rattrístato, ta. Տրտմեալ. խռովեալ:

* Rattúra. Յափշտակումն:

Ravaglióne, իգ. Ախտ ինչ. որ կոչի և Vajuolo salvatico. Վայրի ծաղիկ. պալարք որ ունան են պալարաց ծաղկին, զայդ լի են. ծափանդիկ չհնձաւ, և չորանան յետ երից աւուրց: սա ինչին:

Ravanéllo, Rávano. Բողկ: խոռոչ:

Raucédine, իգ. Կերկերութիւն: ոտզալ խռոխռմամբ:

Ráuco, ca. Կերկերեալ. կերկերացաձայն. ոտզամբ:

Raveggiuólo, Raviggiuólo. Տափարակ ինչ պանիր:

Raverústo, Ravirústo. Որձ վայրի. կիմ տեսակ ինչ վայրի որձոյ: եռպան տմոռը:

Raviuóli, ար. Ամպրիկ քաքարտիք ի պանրով. ձաւիոլի և քանչարտիք: պեօրէտ:

Raumiliáre, ո. Յաժտազանել. ստրամասել. խաղալ. պէշ. մեղմել. տանջել. տանձել:

Raunánza, Raunáre, Raúno, եձ. Տես Ragunare.

Rauncináto, ta. կեռ. կոր:

Ravvaloráre, ո. Ջօրացուցանել. քաջալերել. ետ ել. ետ խրտնուցանել: գոռվելնէնփրնէն. խոբէ վերնէն: sentirsi ravvalorare. խրտնոյս առնուլ. զօրանալ և ետս:

* Ravvaloráto, ta. Ջօրացեալ: քաջալերեալ:

Ravvedérsi, ɔ. Ջգաստանալ. ուղիղ դանձն ուղիղ. գառնալ ի սխալանաց, կիմ ի չարեաց: սաչանմամբ. սիրտ պաչըմ ինչնիք. ինջօղ էնիմք: de' suoi peccati: զղջալ ի մեղաց իւրոց:

Ravvediménto. Ջգաստումն. ուղղել. գարձ. ինջօղ:

Ravvedúto, ta. Ջգաստացեալ. ուղղեալ. զղջացեալ:

Ravviaménto. Պարձրացանելն յուսոյ զպղտոյն. ուղղել. ջգաստուն:

Ravviáre, ո. Պարձրացանել զմնորեաքն, կիմ յուղել զպղտոյն. ուղղել. ջգաստացուցանել: փոխրանիմ. ետս էնիմք: խոչոհ էնիմք: լուծանել զկինմիսն (հերաց. առաջնեաց.) կարգել. վերսուն յարդարել. անգրկին յաձախել զերկրմէնէ բաղմանէ (ի գպրոց. յեկեղեցի:) ɔ. Վերստին յուղի անկանիլ:

Ravvicináre, ո. Ի բնաւգաւ մերձենցուցանել: ինչ նոր էապշրնէ: ɔ. Վերստին մտաբիլ. մերձենալ և ետս: ինչ էապշրնէ:

* Ravvicináto, ta. Վերստին մերձեցեալ:

Ravvilíre, ո. Վրտաբեկ առնել. զարհուրեցուցանել: գօրգոնիմ:

Ravviluppaménto. Խառնակութիւն. կնճռոտութիւն. շիոմ:

Ravviluppáre, ո. Պատատել. ոլոմատրծել. խառնել. շիոմել. խատնակել. գատըմբըռնել: ɔ. Պատատիլ. ոլըմատ: յածիլ. զանազան խորհրդոց ի միտս:

Ravviluppáto, ta. - tíssimo, ma. Պատատեալ. կընճռոտել. բազմակնճիռն (խնդիր:) գատըմբռնէ:

Ravvincidíre, ո. Կախիլ. ներքին. ներքինէ:

* Ravvínto, ta. կապեալ:

Ravvisáre, ո. Ապր առնել. զգաստացուցանել. իրազեկ առնել: գոյացուցանել: հաստէր ընչիք: Ճանաչել ի դիմաց. Ճանաչել: բանըմամբ: Զգալ: խնամալ: գոյամբ:

Ravvisáto, ta. Ծանուցեալ. արդ արարեալ. եձ:

* Ravvísto, ta. Տես Ravveduto.

* Ravvivaménto. Յարութիւն. վերստին կենդանութիւն:

Ravviváre, ո. Յարուցանել. դարձուցանել ի կեանս ինքն: փրընէնիմք: արծարծել. բորբոքել. զարիմացանել. զօրացուցանել: խոռոչացուցանել: գոռնէնէն. փրնիմք: ɔ. Յառնել. վերստին կենդանանալ: փրընիմք: զբանալ. ապի առնուլ. քաջալերիլ. գոռնէնէնիմք:

Ravviváto, ta. Յարուցեալ. արծարծեալ, եձ:

Ravvólgere, ո. Դարձել. փաթաթել. պատատել. ամոմատ: պատել. չուրջ պատել: գոռնէնամ: Ravvólgersi, ɔ. Ծռափաթիլ. յածիլ. ատատնգիլ: փաթաթամ: երկարել. զնուա:

Ravvolgiménto, Ravvolgitúra. Պատատանք. ծռումն: պատումն. խճեքումն:

* Ravvólto, գɔ. Ծռեալ. պատատ. պատանք: տոլը:

Ravvólto; ta, ածɔ Ծռարել. պատատել: ատրճուղ գալարել. կծկել: պիտիպտիտ կոր. խճեք (ըստ ումեք:) նշի:

* Raziocinaménto. * Raziocinatióne, իգ. Տրամաբանութիւն. տրամախոհութիւն: գնչատ:

* Raziocinánte, ածɔ և ո. գɔ. Տրամաբանող. տրամ-

մարդան • ձեռնարկօղ • գէշաս էպէն ։ ՝

Raziocináre, ւ. բառ լատ. Տրամաբանել • դատել մտօք • գէշաս կ՚ելլէ ։

Raziocínio. բառ լատ. Տրամաբանութիւն մտաց • դատողութիւն ։

Razionábile, ած. Տ՚ես Ragionevole.

* Razionalità. Բանականութիւն • բան ։

Razionále, գոյ. Տախտակ գաւառապահաց • (եր զարդ ինչ՝ ի լանջս քահանայապետին հրեից ։)

Razionále, ած. ն. Բանաւոր • բանական • նոթերէթ՝ Բանաւոր (հակառակ ։)

Razionabilità. Բան • գաւառութիւն ; կամ բանականութիւն • ընտրութիւն մտաց ։

* Razionalménte. Տ՚ես Ragionevolmente.

* Razióne, էփ • Բաժին առօրեայ կերակրոց և քսակեաց նաւաստեաց, զինուորաց • առձիկ ։ ֆայ ։

Rázza, արփառնէ խիտ՝ ածդ • Ազգ • զարմ. առհմ տեսակ ։ այ ։ de' cavalli, ևն • իրանակ ձիոց, ևն. (յ՝ խումբ մատակաց և արուաց՝ զորս պահեն վն զաւակագործուէ ։) տիրէս ։

Rázza, արփառնէ ձեղ ածդ • ակատուձուկն. (է տես փարիձուկն ինչ ծովային • կոչի և յոմանց Raggia.)

Rázza, արփառնէ ձեղ ածդ • ակատուձուկն. (է տես փարիձուկն ինչ ծովային • կոչի և յոմանց Raggia.) Էրի պաշտ ։ քառասիլ անուէղ ։ ինչ էրէնէլէ պարտաղ ։

Razzáccia. արփառնէ խիտ շիտ • ասդյուէնէ • ընդ • Ազգ յոռի • չարդ • վատթիար զարմ ։ էշտիխ այ ։

Razzáre, ւ. արփառնէ ձեղ շիտ • ասդիմուէ • Ազգաւորիլ • ցեղ ածուղոյթիլ ։ զաւակագործել ։

Razzáre, ւ. արփառնէ խիտ շիտ • ասդյուէ • Գործը հատանել ։ էշնիէ ։

Razzáto, ta. Ազգաւորիլ • Ազգագոյժ ։

Razzeggiáre, ւ. արփառնէ ձեղ շիտ • ասդիմէնէմ • Ազգագոյժել • փայլել ։ էտնիլ ասդ • բառ լատ ։

Razzénte, ած. Տ՚ես Rosolaccio.

Razzése, ար. արփառնէ ձեղ շիտ • Գինի ինչ ձեղ ունայն ։

Razzimáto, ta. արփառնէ ձեղ շիտ • ասդիմէնէմ • Զարդարել • յարգարեալ • զեղեցկացեալ ։

Razzína, արփառնէ խիտ՝ ասդյունա նոճ • Ազգ փոքրիկ • ազգ ։

Rázzo, արփառնէ ձեղ՝ ասդիմ • Ազգագոյժ • չաւաքասիլ • ցասիմ • չէտնէլ ։ չաւաքասիլ անուէղ ։ բէրէքէտ պարտաղ ։ razzi volanti. փայքաւոր օգագծիք • (է ազգ ինչ արհեստական խաղալիկ հրոյ ։) հանա փիլէնի ։ Տեսակ ինչ ձիլճիճուոյ ։

Rázzola. խաղալիկ ինչ ։

Razzoláre, ն. արփառնէ խիտ՝ ասդյունէ • Ագգագոյժ ըրել զերկիր • (տես Հաւաւալ ։) նէր էրկէ ։ հերաղօտել • զինել • որոնել ։ արմտի ։ cantar bene, e razzolar male. առակ • խօսել բարւոք և գործել չարաչար • chi di gallina nasce, convien, ch' e' razzoli. առակ՝ չար ծնողաց չար են և ծնունդք ։

* Razzoláta. * Razzolío. Ագգոյժ սիեղումն • իոյզ ։

* Razzuffársi, յ. Վերատին կռուիլ • պատերազմիլ ։

* Razzumáglia. խառնիճաղանձ • ամբոխ ։

Razzuóla, արփառնէ ձեղ՝ ասդիմօյ • Փոքր, գոյլն Ազգագոյժ ։ Ազգաւորիլ անուէղ • բէրէքէտ պարտաղ ։

RE

Re, Régo, ար. Թագաւոր • արքայ ։ էպիսկոպոս • գաւ. տես առաջին • գլուխ • գլխաւոր ։ Re di re (՝ի սաղմոսիկ խաղարիւեր ։) Re d' arme. Հրեշտակ կամ պատգամաւոր պատերազմի • Re di siepe. Թռչուն ինչ փոքրիկ՝ որ Թագաւոր Արքայ ցանգոց • զոր Թօսքանացիք կոչեն Scricciolo. Re quaglio. կամ delle quaglie. Թագաւոր լորից • (է Թռչուն ինչ Հանդոյն ինչ ձախնոյին մեծ ՝ի զլուխ ։)

Realdíre, ն. բառ ապն՝՝ Կրկին լսել զդատաստանն

Reále, գոյ. ար. Գահեկան ինչ ապանիոյ • ևն՝ ասիլ ։

* Reále, գոյ, էփ • Գլխաւոր • արքունի ցահուտ ։

Reále, ած. Realíssimo, ած. Թագաւորական • արքայական • արքունի • արքայավայել ։ փոխիմաստ • հոգեառ • հինդէպի ։ i Reali. կամ casa reale. արքունի տուն • Թագաւորական զարմ ։ palazzo reale. արքունիք • արքունի պալատ reale • շքեղ • պինիճ • գլխաւոր • մեծ ։ եղ ։ Հշմարիտ • հաստատուն • տարեկ ։ սուրբ • սահին • Թանգիք ։ Հշմարտասէր • անխարդախ • անկեղծ ։ իրական ։ alla reale, ած. արքայօրէն ։ անխարգախ սրտիւ • անկեղծ մտօք ։

* Realísta, ար. Թագաւորական • հաւատակից, կամ հպատակ Թագաւորի ։ գաւառ Թագի ։

Realménte, ած. Realissimaménte. Արքայօրէն • արքայավայել • հանդիսապանօք • շքեղս • պայծառապէս • փոխիմաստիւն ։ իրապէս • Հշմարտապէս • արդեամբք, արդարև ։ հաստիկեն խոլէ ։ անխարգախ մտօք • առանց նենգութեան ։

Realtà, - táde, - táte, էփ • Իրականութիւն • դրացութիւն • գոյութիւն • գոյն • հաստիգութ ։ անկեղծութիւն ։ in realtà, ած. իրօք իրօք խոկ • արդեամբք • արագիևն արդարև ։ հաստիգեն ։

Reáme, ար. Թագաւորութիւն արքայական ։ փոխիմաստ ։

Reaménte, ած. Զարուքն • ապիրատութիւն • անիրաւութիւն ։

Reas, ար. Տ՚ես Rosolaccio.

Reassúmere, Reassúnto. Տ՚ես Riassumere, ևն ։

Reáto. բառ լատ • Յանցաւոր • մեղապարտ իմն ։

Reattíno. Թռչուն ինչ փոքր ։

Reazióne, էփ • բառ էէւիա՝՝ փոխադարձ պատերազմ ։

Rébbio. Պատուիք և անհանգստութիւն • պատուհասք մեծ

Rebélle, ևն • Recadía. Տ՚ես Ribello, ևն ։

* Recalcitránte, Տ՚ես Ricalcitrante.

Recaménto. Բերութիւն ։ di gioja. պատճառ խնդութեան ։

* Recámo. Ձախարակ ինչ ։ ֆոթառա ։

* Recánte, ած. Բերօղ • ածօղ ։

Recapitáre, Recápito. Տ՚ես Ricapitare, ևն ։

Recapitoláre, * Recapituláre, ևն • Տ՚ես Ricapitolare.

Recáre, ն. Բերել • ածել ։ էնիէնէ ։ ածել զոք առ ինն • հաւանեցուցանել • համոզել • յորդորել • գործել • դրգռել ։ ինանգըշտ • գընգըշտ • վերածել • ամփոփել ։ պատել • ազգ առնել • ծանուցանել ։ հասել էրկէ • նպաստ էրկէ • բերել զոյուց ։ յառաջ բերել (զպատճառս ։) recare ad effetto. ՝ի գործ բերել ։ ՝ի գործ դնել • կատարել ։ ավէլ էնէրկէ ։ a, կամ al niente, կամ a distruzione. ՝ի չիք դարձուցանել • եղծանել • զնաջնջել առնել • չնչել ապառնել ։ էօչէնէլ ։ in cenere. յաշխարհ պառել • լուծանել ՝ի մոխիր ։ in urto, կամ in una. առնել հատարակաց • գնել ՝ի պէտս հատարակաց ։ d' una lingua in un' altra. փոխատրել յայլ բարբառ • Թարգմանել ։ էնէրձինէ էնէլ ։ a, կամ in volgare. Թարգմանել Ցաս բառ ։ a fine, a perfezione, ևն ։ ՝ի կատարումն ածել • աւարտել ։ պէրէրէլ ։ recare a un dì. պատել զշաբաթ ՝ի մանուկն պատանացն՝ առ ՝ի կանխիկ վճարել միանգամայն ։ ա՝ վառնել զինչ ՝ի ձախս ժամանակի ։ in desolazione. յաւեր ածել յատակատուէ գնել • քանդել ։ a luce. ՝ի լոյս ածել • հրատարակել • յայտնել ։ Recársi, յ • Ածիլ բերել ։ էնէնէրէլ ։ ad uno. վիճառալ • վերածիլ ՝ի մէն ։ ա՝ հաւատարիք • ընծայել • վերագրել ։ պէն էնէլ ։ recarsi un ingiura, կամ danno da uno, կամ տակ recarsela. հանուրել • զանձն նախատել • կամ վնասել յանձէք ։ ընծայել ոմանք զինաք առնել, կամ զվնաս ինչ ։

ինչ : recarsi addosso alcuna cosa . յանձն առնուլ զինչ-ինչ իրիք : ad ingiuria , a disonore , համարիլ ի նախատինս : recarsi a mente , a memoria , կամ per la memoria , ը միտ ածել յոյժ ածել : անդիպ : a cuore . բառնի հարկանիլ : recarsi ubbia , դարձիլ սոսկալ : recarsi in braccio , in mano , in collo, in grembo, ևն. բառնալ, կամ առնուլ ի վեր բազկաց , կամ ի ձեռս ընդունիլ ի գիրկս : recarsi a noja . ակամայիլ ձանձրանալ տաղտկալ : recarsi le mani al petto. դնել զձեռն առ կանթեղ : ևս՝ քինել զինչ ումեմն : recarsi sopra di se : կալ յոտին , կանգնուիլ կալ առանց յենլոյ ինչ : recarsi sopra di se , կամ in se stesso . ամիտիկ զինասն : մնասիոհ լինել : recarsi in guardia . զգուշանալ անձին . անձնասպահ լինել : ևս՝ կալ ը պատրաստի առ ի մեհանարուեստ : recarsi una cosa in buona , կամ in cattiva parte . համարիլ ինչ բարութ . կամ չար . մեկնել ի բարին, կամ ի չարն : recarsi uno a contrario , առնել զոք :

Recáta . Բերուած . ածուած : * recate di morte. խոր. դիւն մահու :

Recáto , ta . Բերեալ . ածեալ : ևն. իբրև :

Recatóre , տր . -trice , իգ . Բերօղ : առիթ (ինդոնէ :)

Recatúra . Վարձք բերելոյ , կամ տանելոյ :

Recchiáta , Recchióne , իգ . Հարուած ականջաց . առատակ : ևն. իբրև :

Recédere , ն . Յետս կալ . մեկնիլ . ի բաց կալ . կամ աիլ : ևն. իբրև :

Recediménto . Հրաժարումն . հեռացումն :

Recénte , ած . Recentíssimo , ma . իսս լար . նոր . արդի . արդեան . այժմեան : ևն. իբրև :

* Recenteménte , ած . նորոց . այն ինչ :

Recépere . իսս լար . Տես Ricevere .

Récère , ն . փոխել . ժայռեցնել . գոռամ :

Recésso . իսս լար . Recettácolo . Տես Ricesso , ևն :

Recettivo , va . Ընկալուչ . ընդունակ :

* Recétto , ta . Տես Ricevuto .

* Recettóre , տր . Ընդունարան . հիւրընկալ :

Recídere , ն . ի բաց կտրել . հատանել . ևն. իբրև :

Recidíva . Վերստին անկումն (ի մեղս , ի սխալանս) Դարձ հիւանդութեան : խոնիսք :

Recidívo , va . Վերստին անկեալ (ի մեղս , ի սրբութեան .) կրկին տգիտալ . ետ ետին գալ :

Recínto . Ցանկապատ տեղի . ցանկապատ . գոմ . եզ եզր . իսկան եզրաք :

Récipe , տր . իսս լար . Տես Ricetta .

Recipiénte , գոյ , տր . Ընդունարան . (ի սնօք ինչ ցգնահան գործոյն , որ ընդունի զնիւթն :) փոնդ . (ի սնօք հնչեղ մեքենայիւ , յորում դնեն զնմանին ինչ :)

Recipiénte , ած . ն . Ընդունօղ . ընկալուչ . ընդունակ . պատուաստուր . հանման . բաղդատուց :

* Recipitóre , տր . Ընդունօղ : Ի ևս պատմականուն պաշտօնատարի առագաստի եղջիւրաց :

Reciprocaménte , ած . փոխոխ . փոխանակի . փոխանակ նախա . նեղութի իւն :

Reciprocazióne , իգ . փոխանակումն . փոխոխումն . փոխադարձումն :

Recíproco, ca . Փոխոխ . փոխադարձ . միմեանց , ևն. իբրև պէտ պէտիւն օրէն :

Recíso , sa . Ի բաց կտրեալ . հատեալ : եղեալ . հատ կիրճ . հատուած : գրաս . a reciso . միանգամայն . համաչափ : անսանձ . անչափ :

Recitaménto . Տես Recitazione .

Recitánte , ած . Ասող . որ ասէ ի բեմէն . պատմօղ : դերասան (թատերական .)

Recitáre , ն . Պատմել . ասել . ասել կամ վերծանել ի բեմէն : նոփ . էնիէ . եղեալ օտանոյ . դերասանել . խօսել ի թատրոնի : յատակ բերել . յիշատակել :

Recitatívo , գոյ . Երգ ինչ երաժշտական :

Recitáto , ta . Պատմեալ . ասացեալ ի բերան , ևն :

Recitatóre , տր . Տես Recitante , և Relatore .

Recitazióne , իգ . Վերծանումն ի բերան . պատասխանի ի բերան : օրատոս : պատմութի : նոփ . նուիրի ի բերան :

Recitíccio . Փխրած : անկատար , հեռատեսաւոր ինչ :

Reclamáre , ն . Գանգատիլ . բողոք բառնալ : ևն. իբրև էնիէ . հատուածքէր էնիէ :

* Reclámo . Գանգատ . բողոք : ևն. իբրև :

Reclináre , ն . իսս լար . Հանգչացանիլ . յկոչացանիլ :

Reclinatório , ia . իսս լար . Հանգստարան . անկնակ :

Reclúta . Վերստին հաւաքումն զօրաց . բովանդակումն զօրաց : փնդրուիլ : զօրք վերստին հաւաքեալք : far reclute . միաւանդամ զօրաժողով լինել . ընդ զինիւ պահանջել զօրացն . բովանդակիլ զօրս : ևն. իբրև փնդրուիլ :

Reclutáre , ն . Տես far Reclute . ընդ զօրակոչս լինել . ընդ զինիւ :

Reclutáto , ta . Վերստին ժողովեալ (զօրք :) soldato reclutato . զինուոր նորամուտ :

Recogitáre , ն . իսս լար . Քաջ խորհիլ . հնդել :

* Recognizióne . Տես Ricognizione .

* Recoléndo , da . Յարգելի . մեծարու :

* Recólere , ն . Յիշել . յարգանօք . յարգել :

Recolleti , յոգ , տր . Աղք ինչ քրանկիսկեան կրօնաւորաց , որք կոչին և Riformati , կամ Scalzi .

Reconciliáre , ևն . Տես Riconciliare , ևն :

Recóndito , ta . Գաղտնի . խորհրդեան . խորին :

Recreáre , Recriáre . Տես Ricreare .

Recreazióne , իգ . Հանդիսութիւն . զուարճութիւն . սփոփանք . զբօսանք . սիրելանք . ախորժ . խրախճանութիւն :

Recrementízio , ia . Umóri recrementízi . Հիւթք զոսկանք (են հիւթք մարմնոյն , որք յետ զատանելոյ իւրեանց յարեանց միւսանգամ դարձեալ խառնին ընդ արիւն , կամ միսն ի մատուցս ինչ ստանալոյ ոչխաս :)

Recreménto. իսս իթ . Ջուրումն , պարզումն ի մրրիկ :

Recriminazióne , իգ . իսս օրէնագիտաց . կրկին քննութի յանցանաց :

Recuperáre , ն . Վերստին առանալ . կրկին ի ձեռս բերել : ևէի էնիէ էնիէ : le forze . կրկին զօրանալ . ոտի առնուլ . գոհիէնէնիէ . la sanità . առողջանալ . յառողջանալ : առողջանալ :

Recuperáto , ta . Վերստին առացեալ , ևն :

Recuperazióne , իգ . Վերստին առացումն : della sanità . առողջութի . բժշկութի :

Recurrénte , ած . ն . Գնոյցան . (ի սնոյն ընդայ :)

* Recúsa . Տես Rieusa .

Recusábile , ն . Մերժելի :

Recusánte , ն . Մերժօղ . զայցօղ . որ ոչ կամի :

Recusáre . Տես Ricusare .

Récusazióne , իգ . Մերժումն . զայցումն . Հրաժեշտ :

Réda , իգ . Réde , տր . Ճառանիք : Ցերս էնիէ : որ գնի . զառակ . Շուռանիք . Ցեռնդիք : էվ :

Redággio . Ճառանգումն . յանդրդումն : Ցերս :

Redáre , ն . Ճառանգիլ : Ցերս էնիէ :

Redarguíre , ն . Ի ընդունիլ (զկարծիս .) մերժել . հերքել . ոչ հաւանիլ . ընդեմ ձեռնարկիլ :

* Redarguitívo , va . Կասուցողական . պարսաւական :

* Redarguíto , ta . Մերժեալ . պարսաւեալ . ևն :

Redatríce , իգ . Ճառանգ . գրասեռ :

Redazióne , իգ . իսս լար . Դնուածումն (ի ծրոյս :)

* Reddiménto . Տես Rendimento .

* Reddíre , ն . Դառնալ յետս : reddo , reggo . յետս դառնամ :

* Reddíta . Դարձ . գարձուած :

Ré-

Réde . Տես Reda .
Redénto, ta . Փրկեալ : Գնաբեռնուած : ու, Redimere.
Redentóre , ու . ՓՐԿԻՉ . Կեցուցիչ :
Redentríce , էգ . Այլ Փրկչին :
Redenzióne , էգ . Փրկութիւն . փրկագործուիլ . ազատուիլ : գերի . գերութեան . Հնազանդ :
Redificáre . Տես Riedificare .
Redificatóre , ու . Նորոգիչ :
Redificazióne , էգ . Նորոգութիւն :
Redímere , ն . Վերառին գնել . գնել վրկանօք . փրկել . ազատել . փրկել : գոռ. նեալ : ազատիչ : գոռ. նեալ : ի Աքսորել . փրկանաց անձին . փրկիլ : անձն իւր գոռնեալ :
* Redimíbile , հ . Փրկելի . զոր հնար է ազատել փրկանօք :
* Redimibilità . Փրկանք . վերառին գնութիւն :
Redimíre , ն . բաս լա . Պահիլ :
Redimíto , ta . Պահակեալ . պատկազարդ :
Rédina , էգ . առ երեսս ի իբ աչի յոտ" . Redine . Եր. բասան . երասանակ : փրկին : tirar le redini , քաշել զերասանակն :
Redintegráre , - razióne . Տես Reintegrare , ազն :
Redíre . Redíta . Տես Ritornare, Ritorno .
Reditá , Reditáde , էգ . } Ժառանգութիւն :
Reditáte , էգ . Redităggio , ու . } Հերս : ինչք . գոյք . առացուածք : Տուր :
* Reditiéro . Ժառանգ : Հերասէրի :
Reditúro, ra . բաս լա . Դառնալոց . որ ունի դառնալ :
Redivívo , va . բաս լա . Վերակենդանեալ . յարուցեալ :
* Redolíre , ե . Բուրել . հոտ քաղցրութիւն :
Redúcere , Reduciménto . Տես Ridurre, Riducimento .
* Reduplicáre , ն . Կրկնել . կրկնապատկել :
Reduplicatívo , va . բաս տերական" . Կրկնական :
* Reduplicáto , ta . Կրկնեալ . կրկնապատկեալ :
Reduplicazióne , էգ . բաս տերական . Կրկնութիւն :
Redútto , Reduzióne . Տես Ridotto , Riduzione .
Reedificáre, Reedificazióne . Տես Riedificare .
Reézza . Ջարութիւն . տղիրատուութիւն :
Refajuólo . Աղաներամատ : Էրէնէի :
Réfe , ու . Աղաւն : Էրէնի : cucire a refe doppio . խոտամանիկութ պատրել զերկաքանչիւր կողմն :
Referendário . Վերակացու ազերբատրոց : պաշ ընդ. տերէնի : լրտես . գուշակ : Աղաքարոզ . գաղտ . (է անուն պաշտօնատարի , որ զնատուցել գաղտ աւաչի առնէ պատկն :)
Referiménto . Վերաբերութիւն : di grazie . ընծհակալութիւն :
Referíre . Տես Riferire .
Refértо . Ծանուցումն . պատմութիւն :
Refettório . Սեղանատուն (մենաստանաց .) Ճաշատուն : բանջրհեակ . սուփրահանէ :
Refezióne , էգ . Նորոգութիւն . հատուցումն սուգպանաց : կերակուր . կազդուրումն : Ռանճա . Էնէի :
Refiziáre , ն . Տես Ristorare .
Refiziatríce , էգ . Կազդուրիչ . զովարարացուցիչ :
Reflessáre , ն . Եկարել զդոլացումն լուսոյ :
Reflessáto , ta . Ծոլացեալ :
Reflessíbile, հ . Ծոլական . որում հնար է ծոլանալ :
Reflessibilità . բաս բնաբանի . Ծոլականութիւն :
Reflessióne . Տես Riflessione .
Reflessívo , va . Ծոլացուցիչ :
Reflésso , գս . Ընդդարձակութիւն . ցոլացումն :
Reflésso , sa , աձ . Ընդարձակեալ . ցոլացեալ :
Refléttere , ն . Տես Riflettere .
Réfluo , ua . Որ հոսի վերառին . հրկնահոս . որ հրկին ընծանայ :

Reflússo , Riflússo . Տես Riflusso . Հետաւոտիլ լուսոյ ծովու :
* Refocilláre , ն . Տես Rifocilláre . ի կազդուրիլ :
* Réfolo . Սրբիկ ինչ ծովու ընդեալ ի ցամաքէ :
Refrángersi , յ . Բեկանիլ . շաւաւիղայ լուսոյ :
Refrangíbile , հ . բաս փեսաքանչ . Բեկանելի , կամ բեկանուած (շաւաւիղ լուսոյ :)
* Refrattário , ia . Ընդառաս . անհնազանդ . հեաս . առարձակ : ինադիր :
Refrátto , ta : Բեկեալ (շաւաւիղ լուսոյ :)
Refrazióne , էգ . Բեկումն (շաւաւիղայ լուսոյ :)
Refrenáto , ta . բաս լա . Տես Raffrenato .
Refrigeránte , աձ , հ . Զովացուցիչ . զովարար : գոյ . Զովարար . (է անօթ մի յորում ջուր , եւ որ այլ ևս հեղուկք ներքաղ ցքահան գործեաս :)
Refrigeráre , ն . Զովացուցանել . Հովացուցանել : Քեռ առնիլ նոյն :
Refrigerativo , va . Refrigeratório , ia . Զովացուցիչ . զովարար :
Refrigeráto , ta . Զովացեալ . ցրտացեալ :
* Refrigerazióne , էգ . Զովացումն . մխիթարութիւն :
Refrigério . Զովացումն : զօրութիւն . կազդուրումն . մխիթարութիւն . դիւր սրտի :
Refúgio , Refúgio . Աղտատանարան . տեղի ապաստանի , կամ ապաստանի : պղծահաճ էնէ : ապաւէն :
* Refuggíre . Տես Rifuggire .
Refúlgere , բաս լա . Տես Rifulgere .
Refúso . Գիր զրնաչափ է (ա գրածարիկ է գիր կամ պարեալ եդեալ վրիպակաւ ի խորշ այլոց տառից , և ի գրաշարութ սխալմամբ չարել փոխանակ այլ ինչ տառի :)
* Refutánza . * Refutáre . Տես Rifiutanza , ազն :
* Regalábile , հ . Պարգեւելի . արժանի պարգեւելոյ :
Regaláre , ն . Պարգեւել . տալ պարգեւ : ճաշկերակուր : le vivande , i piatti . զարգարել . կամ համել զկերակուրս :
* Regalatíssimo , ma , գեր . Համեղաշատակ :
Regaláto , ta . Պարգեւեալ . պարգեւընկալ : Համեմեալ : ընդունելի : համեղ . աղնիւ (կերակուր) նվիրեալ :
Regále , հ . Թագաւորական . արքայական . արքունի : հիանալի . քաղցրահամ : acqua regale , կամ acqua regia . Ընտրեալ ջուր . (է ժանգաջուր զորս գոյն քան զհատարանին , որով լուծանեն զոսկին :) Էնէպ :
Regále , ու . Գործի ինչ փոքր՝ նման երգիմոնի :
Regalía . Հաս արքունի . (է իրաւունք արքայի վայելելոյ զեկամուտս դատարկացեալ եպիսկոպոսաց .)
Regalíssimo . Տես Realissimo .
* Regalísta , ու . Որ ունի զարքունի Թոշակ՝ եկեղեցական վիճակաւորութեց դատարկացելոյ : Թագաւորական . (ի՝ որ է ի կալմն Թագաւորին :)
Regalménte . Տես Realmente .
Regálo . Պարգեւ . ընծայ . Էնէպէ . պագնէ :
Regalúccio , նաձ . Պարգեւ փոքր . ձիր : պագնէլիկ :
Regáta . Աղրաւահանգէս նաւակաց : գայլէ եռուզեռ :
Régge . Տես Re .
Regeneráre , ն . բաս լա . Վերածնիլ . վերառին ծնանիլ :
Regeneráto , ta . Վերածնեալ . նորածնեալ :
Regenerazióne , էգ . Վերածնութիւն . նորածնութիւն . վերառին ծնութիւն :
Régge , էգ . Դուռն :
Reggénte , հ . Կառավար . տեսուչ . խնամակալ . առաջնորդ . վարիչ (դպրոցաց , ևն :) Խնամակալութիւն (Թագաւորութիւն :)
* Reggénza. Կառավարութիւն : ժամանակ կառավարութեան :
Réggere , ն . ի վեր ունել . վերամբարձ ունել . հաստատել . լինել նեկոյակ . պայմանաբեմ : ե . և Réggersi , յ . կալ կանգնուիլ , կամ վերամբարձ : պոռչատ :

ſած ։ պայանքի պատճառ ։ Reggere . Կառավարել ։ վարել ։ ուղղել ։ ներել ։ ներելի ։ դատի առնել ։ ըստ իմի կալ ։ փարել փոխ ։ անուշանալ ։ կեր բակրել ։ պեղլինել ։ հանգրստել ։ տանել ։ պայանիմ ։ il , կիմ al tormento . հանդրժել տանջանաց ։ ոչ խոստովանիլ զյանցանսն ։ il contrasto . սի յիսնալ. ծեծ ։ հռհռաձել զանհոգութի երևիսարին ։ al martello . Լինել հուանելի ։ con alcuno . կալ , կիմ կեսալ միասին ընդ ումեք ։ Reggere . Տևել ։ ձեալ ։ հնարել ։ տալ ղևնդրեալն ։ հաձիլ տալ ։ regger fra mano , կիմ տուկ reggere . ի դէպ երանել ակնկալուած ։ ի չահ պատահել բաղձանաց ։ հաձոյ կիմ յարմար լինել ։ Réggersi , յ ։ կասիլ ։ վեհոյ առնուլ ։ փոխիմ ։ reggersi sulle ginocchia . կալ ի վեր ծնգաց ։ reggersi saviamente. վարիլ կիմ դնալ իմաստնաւորի ։

Réggia, Régia. Արքունիք ։ պալատ արքունի ։ թագաւորական տեղի ։

Reggiménto. Կառավարութիւն ։ վարչութիւն ։ պաշտօն ։ կառավարք ։ վարիչք ։ պաշտելիք ։ դնդագունդ ։ ընտանեաց կենդանեաց ։ reggimenti del corpo. շարժուածք մարմնոյ ։ կերպարանք ։ հիւմն ։ հաստատութիւն ։ գոյութիւն ։ պետութիւն ։

Reggitóre , ար ։ Reggitrice , իկ ։ կառավար ։ վարիչ ։

* Régia . * Regiaménte . S. Reggia, Regalmente .

* Regicída , ար ։ Արքայասպան ։

* Regicídio . Արքայասպանութիւն ։

* Regime , ար ։ Պետրական աստ արտահայտութեան , թագաւորութեան , կենդանոյ ։

Regína , իկ ։ Տիրադուհի ։ դշխոյ ։ տիկնիկ ։ հանգիստ ասնեան ։ տիկնիկ ։ (Թագուհի (ասստրինջ խաղոցն ։) Տիկնիկ ։ Farfalla Pavone .

Régio , ia . Արքունի ։ Թագաւորական ։ հինգերորդ քիմիական տարրակ տարրաստ ։ acqua regia . Տես Regale .

Regionário , ia , աչ ։ Կողմնապետ (սարկաւագապետը եպիսկոպոսի ։ Հնոցապետ ։ երբ պատրաստանաւ եկեղեցական պաշտօնատարաց ։)

Regióne , իկ ։ Գաւառ ։ հանգիստ ։ երկիր ։ ☉ ։ վիճակ ։ կողմն ։ տեղի ։ սիմ ։

Registrâre, ն ։ Գրել յարձանագրութիւն , կամ ի գիրս հանել ։ արձանագրել ։ սիմել ։ գալ ։ գիտել ։

Registráto , ta . Արձանագրեալ ։ գրեալ ի գիրս հանել ։

Registratóre , ար ։ Արձանագրող ։ (ի անուն պաշտօնատարի առնելու հանձնել ։)

Registratûra. Արձանագրութիւն ։

Regístro . Արձանագրութիւն ։ գիրան հատարակաց ։ մատենիկ ։ պետիթիպետիթ ։ Registri . Գաւառակարգք , կիմ քանոնք ։ (են չարք լարից կիմ երկայնոյ նուագարանաց ։ որք պատատիանն առհասարակ մի և նոյն tastatura , առ ի հարկանել զայնն միանգամայն ։ հարկանեն զայնս և ուրոյն լուծցուցանելով և կիմ հնչեցուցանելով զայնսոսիկ ի ձեռն փոքրիկ փայտից կեռաց կիմ երկաթի գործեալց , որք ներքեւէն կոչին Registri . Քանոնք ։) Mutar registro . Փոխել զքանոնակ ։ կիմ զօրինակ գործելոյն ։ Nave di registro. Նաւ որ երթեալ յամէնիցէ օրինաւոր ծովուտէ արձանագրել ի գաւիճն նաւահանգստին ։ Registro . Ցարմարութիւն առնլոց երկուց երեսաց միոյ թերթի ապագրելոյ ։ առ միմեանս ։

* Regnáme , ար ։ Տես Reame .

* Regnaménto . Տէրութիւն (մոլորակաց ։)

Regnânte , աչ , հ ։ Թագաւորող ։ որ թագաւորէ ։ քաջիշխէ ։ ինքն ։ նա՛ ։ Գիտ ։ ար ։ Թագաւոր ։

Regnáre , ն ։ Թագաւորել ։ քաջիշխել ։ տիրել ։ ծառայել ։ հրամայել ։ զօրանալ ։ պապի կերպի ։ ընդել միշտ ։

Regnáto , ta . Թագաւորեալ ։

Regnatóre , ար ։ Թագաւոր ։ Թագաւոր ։

* Regnatrice , իկ ։ Որ Թագաւորէ ։ Թագուհի ։

Regnícolo, la . Ծնեալ յերկրի Թագաւորի ։ հեպատրիոտ ։

Régno . Թագաւորութիւն ։ արքայութիւն ։ տիրելիքի ։ թագաւորելիք ։ Տէրութիւն և Triregno . Il regno del Cielo . Արքայութիւն երկնից ։ Regni . Կողմանք ։ տանք ։ Regno vegetabile . Տէրութիւն բուսականաց ։

Régola. Կանոն ։ եղանակ ։ օրինակ ։ գործ ։ գանան ։ հնարք ։ կարգ կրօնաւորաց ։ ձեռ միանձնութեան միոյ կրօնի ։ վանից ։ մենաստան ։ regola aurea , կիմ regola delle. ոսկեղէն կանոն , կամ կանոն երկից ։ (ի կանոն ինչ Թոռչաքաղաքական գտանելոյ ընդդէմ , կիմ զգրիգ հանձ մատակարի Թիւեն ։) stare a regola . վարիլ ըստ կանոնի ։ ի կերպարանս ։

* Regolaménto. Կանոնադրութիւն ։ կանոնք ։ կանոնադրութիւնք ։

Regolánte, հ ։ Կանոնիչ ։ կանոնաւորիչ ։ կանոնադիր ։

Regoláre , ն ։ Կանոնել ։ կանոնադրել ։ կառավարել ։ փոխիմիկ ։ ։ Կանոնել զանձն ։ վարիլ ։ վերաբերիլ ։ նմ գայթակղիլ ։ ։ Կանոնաւոր ։ կանոնական ։ կանոնաւորական ։ il Clero regolare . կանոնական ոսիսն եկեղեցւոյ ։ (յր ոսիսն եկեղեցւոյ բաղկացեալ ի կրօնաւորաց ։) beneficio regolare . Շրջակաւորութիւն կանոնական ։ (յր եկեղեցական ։ Ժամանակաւորութիւն զոր միայն կրօնաւորաց հնար է առանալ ։) Regoláre , գա , ար ։ կրօնաւոր ։

Regolarità , -táde , -táte, իկ ։ Կանոնաւորութիւն ։ յարմարութիւն կանոնաց ։ Շրջակաւորութիւն ։ փանան , բնդրիկ խաչէն օլա ։ կենդանի ։ կանոնադրապահութիւն ։ վերձակ վանական ։ կրօնաւորութիւն ։

Regolarménte , ած ։ Regolarissimaménte . Ըստ կանոնի ։ կանոնաց ։ կարգի ։ Շրջակաւորութեան ։ ըստ օլա ։ կենդանի ։ սովորաբար ։ երբ ի բաղումս ։ յորմանակի ։ սքանչ ։

Regolataménte , ած ։ Regolatissimaménte . Կարգաւորութիւն կարգի ։ կանոնի ։ ի պայմանել ժամանակի ։ գոյութեան ։ կանոնաւորութեան բանին ։ համաձայնութեան ։ բարեկարգ ։ սուրբ ։ օրանքը որոշել ։ հաստատել ։ պայմանել ։ հաստատուն ։ պէս գոյութ ։

Regolatóre , ար ։ Կանոնիչ ։ կանոնաւորիչ ։ կանոնադիր ։ կառավար Գեստաչափ ։ (ի մեքենայ ինչ ջրաչափական ի չափել զընթացս ջուրց գետոց ։) Կանոնիչ ։ (ժամագործք այսպէս կոչեն դնդաձեւ ժամացուցին առ ժամանակ Bilanciere , և Spirale , նոյնպես և զ Lente de' penduli .)

Regolatríce , իկ ։ Կանոնաւորիչ ։ կառավար ։

* Regolétta , նաձ՛՛ Regolaին ։ Կանոն փոքր ։

Regolétto , նաձ Regoloին ։ Փոքրիկ քանոն ։ Ի մանր ինչ Հայաստանեայ տապագրուց ։ որ կոչի և Regolo , Listello , կիմ Lista . Regoletti . Են նրբագոյն չերտք ինչ փայտից կենդանագործոց իսկ աղքին ։

Regolízia. Աստուածակ ։ մարմնիս ։ դեղ ։ կոչի և Logorizia .

Régolo . Արքայազուն ։ Թագաւորն ։ Թագաւոր փոքր իշխան ինքնագլուխ ։ պէս ։ արքայիկ օձ ։ վախկիս կոս ։ քարք ։ փակաձև ։ Քանոն ։ կանոն ։ (ի գործի ձգելոյ զգիծ ։) Ձեռնիչ ։ Ճանկաստ ։ Ի մանր ինչ Հայաստանեայ տապագրուց ։ որ կոչի և Regoletto . Regoli . Են փոքրագ ինչ տպագրին կենդանագործոց ։ Regolo . Իմն ինչ ։ ըստ գաղա ։ կամ պատճառ պիտոյից ։

Regolúzza , նաձ՛՛ Regolaին ։ Կանոն փոքր ։

Regolúzzo , նաձ՛՛ Regoloին ։ Իշխան փոքր ։

Regrésso . Բառ լաթ . Դարձ : Լխլանուել Ժառանգել լաթ դիմաչափութուն ուրուք :
*Regurgitáre . * Regurgitáto . Տես Ringorgare .
*Rejétto , Մերժեալ . ոչ ընկալեալ :
Reína . Ցագուհի . դշխոյ : սուլթան . Դիլիփէ : Ժամին ինչ գեղապին , որ կոչի և Carpione .
Reintegráre , ն . Ետրդնել . դարձուցանել յառաջին վայելն . կի յառաջին չափն . վերսանին հաւասարել . վերսանի դարձուցանել ի սոցացումն :
Reintegráto , ta . Ետրդնեալ , ած :
Reintegratióne , իփ . Ետրդնուի . վերսանին հաստատուածի ի ժառանգութենէ :
*Reinvitáre , ն . Կրկին հրաւիրել :
Reíssimo , ma , գեր . Ամենապարտ . մեղապարտ յոյժ :
Reità , - táde , - táte , իփ . Յանցապարտութենէ . յան վայել գործոյ :
*Reiterábile , հ . Կրկնելի . երկրորդելի :
Reiteráre , ն . Կրկնել . երկրորդել . ետեւ լինել :
Reiteraténte , գ . Կրկին և կրկին . յաճախ . յոյն վախի : յս . եղբ :
Reiteráto , ta . Կրկնեալ . երկրորդեալ :
Reiteratióne , իփ . Կրկնութենէ . երկրորդութենէ :
Relassaménto . Ցուռլուն . ակարանալ . նուազութեան :
Relassáre , ե . Ցուռլացուցանել . ակարացուցանել . Ցոզացուցանել : արձակել . լուծանել : կազդուրել . զօրացուցանել . արծարծել :
Relassáto , ta . Ցուռլացեալ . ակարացեալ . եղ :
Relassatióne , իփ . Ցուռլութենէ (մեղաց , պատժոց) նեղութեան : աչ : Ցուռլութենէ : Ցողնալն : Լեղափուիփ : գաղջանալ . հովանալ . ակարանալ :
Relásso , գս . Վերսանին անկեալ ի հերձակոտոր :
*Relativaménte , գ . Բաղդատաբար . յարաբերութեան . աս : պատշաճ . էանչափ :
*Relativizzáre , ն . Յարաբերել . հասնիմատել զաղդատել :
Relativo , va . Յարաբերական (անուն .) վերբերեալ կան . առնչական : հաբալիփ * Որպատմիչ . պատճոյ :
Relatóre , աչ . - tríce , իփ . Պատմող . գառնչ . քնոս :
Relatióne , իփ . Պատմուի . ժանօթանուի : դափ : * Յարաբերութենէ . վերաբերութենէ . առնչութենէ . յարմարութենէ գիրք օյա :
Relegáre , ն . Աքսորանաշխատել : փոխին եղիպ :
Relegáto , ta . Աքսորեալ : փոխեալ :
Relegatóre , աչ . Աքսորանաշխատող . աքսորիչ :
Relegatióne , իփ . Աքսորանաշխատութիւն . աքսոր . փոխելիւն :
*Religionário . Կրօնադաւան . (իբր որ դաւանի զկրօն ինչ . որ ոչ է անուն .)
Religióne , իփ . Կրօն . պաշտօն ասլ . դեն . Հաւատք փիւ . իման : կրօն . կարգ կրօնաւորաց . երկիւղածութիւն բարեպաշտութենէ entrare in religione . կրօնաւորիլ :
Religiosaménte , գ . Religiosissimaménte . Բարեպաշտութենէ . երկիւղածութենէ . պաշտօնասիրութենէ :
*Religiosità . Բարեպաշտութիւն . երկիւղածութիւն :
Religióso , գս . Կրօնաւոր . միանձն . ասկիպ . եղբայր :
Religióso , sa , ած . Բարեպաշտ . ճշմարտապաշտ . երկիւղած . պաշտօնասէր : սալիկ . ոճիս : * Կրօնի . կրօնական . հաւատոյ : փիւնէ մոհասա օյան :
Relínquere . Բառ լաթ . Տես Lasciare .
Relíquia , Relíqua . Մնացորդ . մնացուածք . նշխար : պատ գիպան . ոսկերաց : Reliquie . Նշխարք սբց :
Reliquiário , - iére , աչ . Ընօձ , տուփ նշխարաց :
*Relúcere . Տես Rilucere .
* Reluttánza . Դիմամարտուած . ընդդիմանալ :
Réma , Réuma . Հարբուխ . պիսիկ :
Remájo . Ցիսգործ : փիւրնիչի :
*Remánte , հ . Ցիսավար . Թիակաշէկ :
Remáre , ե . Ցիսավարել . վարել Թիակօք գնաւակն . վարել , կի ձգել զթի : փիւրնի չէփիպ :
Rematico , Reumático , ca . Ախտացիր հիւանդութեան : rematico . գեղ . խեղաթարիչ : պէն հոյս : Տես և Strano .
Rematísmo , Reumatísmo . Ախտ ինչ խառն ի հարբ եւայլ և ի յօդացաւուէ : վէճախ հիւանդ :
Rematóre , աչ . Ցիսավար . Թիակաշէկ . Ցիսգործ :
Reméggio . Ցիսակօք նաւուն . Թիք : փիւրնիչէր :
Remenáto . Բառ ձագպապակեպաչ . կսրնիք անօթ ապրանս բազմապիսի փոքր և մեծ :
* Reménso , sa . Զսխել . կշռեալ . քննեալ :
Remigánte , աչ , հ . մերձ և գոյ . Ցիսավար . Թիակաքաշ . գերի ցուկանաւուն : փիւրնի չէփիպ . փիւրնիչէ օյան :
Remigáre , ե . Ցիսավարել . ձգել զթի : փիւրնի չէփիպ :
*Remigatóre , աչ . Ցիսավար . Թիակաշէկ :
Remígio . Բառ լաթ . Տես Remeggio .
Reminiscénza , Reminiscénzia . Յիշողական . յիշողութենէ . յուշ : հարբ :
*Reminiscitíva . Յիշողական զօրուն . յիշողական :
Remissíbile , հ . Ցողլի . ներելի . քաւելի :
Remissióne , իփ . Ցողուլ . արձակութիւն (մեղաց .) ներութիւն . քաւուէ . Ցաքիրէրեն . աք : Թուլուլ . Թողանալն . ազատուէ . առանձնաշնորհուէ : * Ցողաց զութիւն , կի Թուլուլ ախտին . Թողանալն անդէն :
*Remissória . Գիր Թողուէ պատժոց :
* Remíto . * Remitório . Տես Romito , Romitorio .
Rémo . Ցիսի . Թիակ : փիւրնի Թիք . կի ցնկանաւ պաչ միւ Թիաքարշուէ : էչեփէի : dar de' remi in acqua . մեկնիլ ի ցամաքէն . վարել զթի : ակտանիլ Թիավարել :
* Remoláre , ե . Յապաղել . յամենցուցանել :
Remolíno , Scionáta . Մրրիկ ինչ քաղհավաստիք :
Rémora . Ախտակաչ ձուկն . եբենէիս :
Remóto , ta . - tíssimo , ma . Հեռաւոր . քաղցակոյ : իրաչ :
Remozióne , իփ . Հեռացուէն . անդառնուէն : իրաչէր :
* Remuggíre . * Remúlco . Տ . Rimuggire , Rimurchio .
Remuneraménto , աչ . - razióne , իփ . Վարձատրուէ . փոխարինուի . վարձ . արիւռուր : իվաչ . խնդիր :
Remuneráre , ն . Վարձատրել . փոխատրել իվաչ վերսիչ :
Remuneráto , ta . Վարձատրեալ . փոխարինեալ :
Remuneratóre , աչ . Վարձատրող . վարձահատոյց :
Réna . Ցեաղ . գոմ : stillare a rena , կամ a bagno secco . Թորել ինչ չհեռացեալ աւազով . (է քիմիա կան գործողութենէ ինչ Թորելոյ չգահան գործեաւ , որ իցէ Թաղել յաւազի ունելով զկրակն ի ներքոյ :) fondare , seminare , zappare in rena , կամ nell' arena . առակ . հիմնել յաւազի . սերմանել յաւազ զուսա . կատարեան ընտրեալ աւազահիմն . զուր չան առաքանել :
Renáccio . Երկիր աւազուտ . աւազուտք : գառնոյ . գոմեղս եէր : է և հրաւարտակ ինչ փիւրնիցոյի :
Renajólo , Renajuólo . Ցեաղակիր . աւազաքարշ . աւազավաճառ : գոմ քաղցեան . գոմճան :
*Renále , հ . Երիկամնական . երիկամնոց :
Rendénte , հ . Հատուցանող . տուօղ :
Réndere , ն . Հատուցանել . վճարել . դարձուցանել յետս . տալ վերսանին : իբրի վերսիչ : փոխարինել . տալ զարիաւորն : Ցանգաղեխնին վերսիչ : պատարել (կալուածոց , տանց , վաչխից , եւն .) բերել , կի տալ (հարեւրատուր .) տալ եկամտաւ . փոխատրել : վերսիչ . իբաչ էկնիչսիչ : տալ ի ձեռս (ընչերքին) անձնատուր լինել (քաղաքին .) յանձն առնել (տեղուն) վերս էկնիչ . ընկալիչ էկնիչ . վերսիչ . երեսից ցուցանել . յանդիմանն առնել : էչօքէկնիչ : հալատուցանել . էօրէկնիչ . պիտանին առնել : Ստանել :

էքմէ։ էլէմէ։ Ի յարկէն յածեալն անուանի՝ առ նէ զնո անցուցական։ ձբ։ render facile. գիւրացուցանել։ գիւրել։ գօլայլաքմա։ forte. զօրացուցանել։ gravida. յղացուցանել։ vano, նէ։ ի դերև առնել, կիմ հանել, նէ։ l' anima, il fiato, lo spirito, նէն։ աւանդել, զնդգին։ վախճանիլ։ aria. նմանիլ։ քերթել զնմանութ ուրուք։ avvertito. զգաստանել։ cenno. ակնարկի պատճառել առ ակնարկութեն։ conto. տալ զհաշիւ, զհաշիւ։ diletto. զոհ արձագանգանել։ բերկրեցուցանել։ favella. հաչոել։ խօսիլ վերատին։ fede. վկայել։ հաւատարմացուցանել։ ապահովել։ fiamma. ւռ, fiammeggiare. Frutto. Տալ։ բերել զպտուղ։ grazia, կիմ gragie. շնորհս մատուցանել։ չնորհ էքմէ։ la grazia ad alcuno. ներել ուիք։ շնորհել զանցանս։ առնոս պատուհաս։ render grosso, կիմ sottile. գրել ստուար, կիմ նուրբ։ (ասի զգրչէ։) լինել գրչին ստուար, կիմ նուրբ։ lume. լուսաւոր լինել։ լուսաւորել։ պայծառացուցանել։ merito. ռ, Rimeritare. Rendere odore. բուրել զհաս։ փօխմէ։ onore. մեծարանք զպատիւ։ պատուել։ l'onore. դարձուցանել զհամբաւ, կիմ զպատիւ ուրուք։ բառնալ զանպատուհոնն։ la pariglia, կիմ il cambio. կիմ colpo per colpo. հատուցանել զդարձ փոխարինիւ չափել, տալ զկշիռն։ parole. տալ պէտսէնի. partito, կիմ voto. արկանել դիւրքէնէ։ արկանել վճռակ։ la penna. քաղ ծարեցուցանել գրչէն զթղանն։ Ragione. Տալ իրաւանս։ դէտան առնել։ Եա՛ տալ հաշիւն։ արդարացուցանել զանձն։ եա՛ վրէժս լուծանել։ տալ պատիժս։ եա՛ ընդել զնաս առնել բաժանել վն կենդանոյ ուրուք։ la ragione. նշանակել, կիմ յիշ բերել զպատճառն։ risposta. տալ, առնել պատիխ։ sospetto. ի կասկած արկանել։ rendere suono, կիմ տուի rendere. ձայն արձակել (հնչադարանաց։) հնչել։ testimonianza. վկայութ դնել։ վկայել։ voce. պատիխ առնել։ voto. տէս ի վերոյ։ Réndersi, յ։ Լինել անձնատուր։ տալ զանձն ի ձեռս։ նկուն լինել։ ի պարտուն մատնիլ պարտուն խոստովանիլ։ քէս էմ, էբա էքմէ։ էնէքմէ։ զիջանիլ։ տեղի տալ (ա զալանաց, կիմ կարծեաց ուրուք։) գօլափ տամ։ alla ragione. հնազանդիլ բանին։ rendersi. լինել օչմէ։ certo. անշուշտ, առանց համարել։ colpevole di un delitto. յանցանաւ յիմիք։ rendersi in un luogo. գնալ ուրեք։ իքմէ։ in colpa. խոստովան լինել զյանցանս իւր։ խոստովանիլ զանձն յանցաւոր։ monaco, religioso. լինել կրօնաւոր։ կրօնաւորիլ միանձնանալ։ vinto, նէ։ նկուն լինել։

* Rendévole, հ։ Տէս Arrendevole.

Rendevos, աբ։ բառ գաղխան։ համագրութ։ համագրել, կիմ կիտագրել տեղի։

Rendiménto. Հատուցումն։ վճարումն։ di grazie. գոհութիւն։ շնորհակալութիւն։ փէսէ։

Réndita. Եկամուտ։ մուտք։ իէիր։ հասոյթ։

Renditóre, աբ։ Հատուցանող։ վճարող։

Renditúzza, նաճ։ Եկամուտ փոքր։ մուտք սակաւ։

Rendúto, ta. Հատուցեալ, ած։ Տէս Rendere.

Réne, աբ։ Réni, յոփ, աբ։ և իգ։ Երիկամունք։ պէօգրէ։ Reni suceenturiati. Ճն մանուկս մասունք ինչ հնուց յերիկամունս, լն Ճիագոյն հիւթով։ reni, յոփ, իգ։ Թիկունք։ սրտի։ dare le reni. գառնալ ի թիկունս։ dare ad alcuno le reni. գարձուցանել թիկունս. Շրջուլ զոք։ ի փախուստ գառնալ։

Renélla, նաճ։ Եկաղ նուրբ, մանր։ իռնէ գոմ։ աեաղ երիկամանց։

Renischio, * Renístio. Տէս Renaccio.

* Renísto, ած։ Եկաղնա։ աեաղալից։

Reniténte, հ։ Լմբռնաս։ դիմակաց։ հակառակ։ ի նապցի։

Reniténza. Լմբռնաւոիւն։ կամակորութ։ ինաք։

Rénna. Եղջերամանեան չորքոտանւոյ հիւսիսակող մանց։

Renosità, - táde, - táte, իգ։ Եկաղնա գոյն։ աեաղնա հանգամանք։ աեաղ։

Renóso, sa. Renosíssimo, ma. Եկաղնա։ աեաղալից։ աեաղային։ գոմէշ։

Rénsa, so. կիմ tela di rénsa. Բեհեզ ինչ ապիտակ։

Renunziáre, նէն։ Տէս Rinunziare, նէն։

* Renúzza, նաճ։ Եկաղ մանր, կիմ նուրբ։

* Réo, գ։ Չարիք։ Պարտաւոր։ Հնազանդական։ յանցաւոր։ աեաղ։

Réo, réa, ած։ Reíssimo, ma. Չար։ ապիրատ։ եղերահաս։ յանցաւոր։ չարագործ։ Եաոամոզ։ դէօքիս։ գադաիաքէ։ Հնազանդական։ չարագէ։ esser rea una qualche cosa ad alcuno. վրադնել զոք։ զբ։ իրել։ գժոռարիլ։

Reobárbaro, Rabárbaro. Խաշխեղ։ աաքէս։

* Reparábile, հ։ Կորոգելի։

Reparáre, ն։ Կորոգել։ վերատին չինել, կիմ հաստատել։ հատուցանել (զվնասն։) ճերաքէ էմէ։ պարզբէ օգնէ։ una perdita. գտանել զկորուածն։ l'onore. չինել զպատճառել անուան։ դարձուցանել յոք զպատիւն։

Reparatóre, ն։ Կորոգիչ։ ՓՐԿԻՉ։

Reparatríce, իգ։ Կորոգիչ։ հատուցանող։

Reparatióne, իգ։ Կորոգումն։ վերատին հաստատութ։ ճերաքէ։ գեղ։ հնարք։ գործան։ չոքէ։

* Repartíto, ta. Բաշխել ի մասունս։ բաշխել։

Repatriársi, յ։ Դառնալ ի հայրենիս։ աիա էմէ։

Repatriazióne, իգ։ Դարձ ի հայրենիս։

Repéllere, ն։ բառ լաք։ ի բաց մերժել։ ի բաց ընկենուլ։ վանել։ զօչմէ։

Repentáglio. Վտանգ։ տոհանաքա։

Repénte, հ։ Repentíssimo, ma. Ցանկարծահաս։ երագահաս։ երագ։ անակնկալ։ աքանոչ բնաւ դժուարասել։ սեագայնէ յոյժ։

Repénte, հ։ di repénte, հ։ - teménte. Ցանկարծ։ յանկարծ։ նոյնժամայն։ գաքինէ։ աքանոչ։ ո տոհամ։

Repentinaménte, հ։ Եղյն է։

Repentíno, na. Ցանկարծական։ յանկարծահաս։ արագ։ տնակնկալ։ աքանոչ։ բնէ։

Répere, է։ բառ լաք։ Սողել։ սողալ։

* Reperíbile, հ։ Գտանելի։ գիւրագիւտ։

Reperíre. բառ լաք։ * Repérto. Տէս Ritrovare, նէն։

Repertório. Ցուցակ։ ցանկ գրոց։ քէրեմէ։

Repétere, ն։ Կրկնել։ երկրորդել։ յիշերել։ նէէ էաք պէնէ։ far repetere le lezioni ad uno scolare. պահանջել յաշակերտէն զհամար ընթերցուածոց ուսուցչին։ պահանջել զդասն։

* Repetío. * Repitío. Կէշ։ կռիւ։ զէրք։ յաւաչատ։

Repetíto, ta. Կրկնեալ։ երկրորդեալ։

Repetitóre, աբ։ Կրկնող։ որ երկրորդէ։ որ երկրորդել զհամար, կիմ զընթերցուածն աշակերտաց։ գուքա։ տէս և Critico, Censore.

Repetizióne, իգ։ Կրկնուիւն։ երկրորդութ։ Կրկնուիւն։ (և ձև ինչ հարատաստական։) far repetizion ad uno scolaro. տէս fare Repetere, նէն։

* Repléto, ta. Լցեալ։ լի։

Repleziónе, իգ։ բառ լաք։ խոկամէն (հիւթոց, կիմ բակրոց։) յորդութ։ լցումն։

Réplica, Replicaménto. Կրկնութիւն։ replica. պատասխանի։ ճէնէպ։ senza alcuna replica. առանց ինչ

ինչ հակառակուհ. անշուշտ:
Replicáre, ն. Վերադարձնել. դառնալ 'ի ետ քան կին: կրկնել. երկրորդել: ետ փակել: ընդդիմանալ. առակի արկանել. պնդել. առնել պատասխանի: գարշ աչօյնչել. ձեղոց վերչել:
Replicataménte, ած. Կրկին և կրկին. քաղցր ան գամ: ետ ետէ:
Replicáto, ta. Կրկնակալ. երկրորդեալ, ևն:
Replicazióne, իգ. Կրկնուհ. երկրորդուհ:
Repluére. բաս լար. Տես Ripiovere.
* Repositório. Հանդերձատուն. պահարան:
Reprensíbile, ած. Յադատանելի. անգոնելի:
Reprensióne, Ripresjóne. Տես Riprendimento.
Reprensório, ia. Յադատանոց. կշտամբիչ:
Represso, sa. Յանձեալ. նուաճեալ:
* Repriménte, ած. Յանձոյ. նուաճօղ:
Repriménto. Յանձումն. նուաճումն:
Reprímere, ն. Յանձել. նուաճել. ճնշել: պապի էն. ած: reprimersi della sua opinione. փոխել զկար ծիս իւր:
* Reprimúto, ta. Տես Represso.
Reprobáre. բաս լար. Տես Riprovare.
Reprobazióne, իգ. Անարգանք յայ: ձեխկնկնչութ:
Repróbo, ba. Չար. ստերաբիշտ. անարգելի յայ. խոտան: ձեխկնկնչի:
Repromissióne, իգ. բաս լար. Յոյս հանդերձելոց. յոյս հանդերձել բարեաց:
Reprováre, ն. Ոչ ընդունել. ոչ հաւանիլ. խոտել: մերժել. անարգել. դատապարտել: գարշ էմին. ած. ուիպ էմիչ:
Reprovazióne, իգ. Անարգանք. մերժուհ: անարգ. գուժքի յայ:
Repúbliea, Repúbblica. Հանրկապետուհ: ձեխհիխ:
* Repubblicáno, na. Հասարակապետական. հասարակապետուհան. կուսակից հասարակապետուհ ձեխ: ձեխհիխոն խոպ:
Repubblichísta, աբ. Որ կից 'ի հասարակապետուհ ձեխ. հասարակապետուհան:
* Repubblicánte, ած. Որ կից 'ի հասարակապետուհ:
Repubblicóne, աբ. Խաղխաղատակ 'ի գործս հասարակապետուհ: տես և Affannone.
* Repúbbrica. Տես Repubblica.
Repudiánte, ած. բաս լար. Մերժօղ. անարգօղ:
Repudiáre, ն. բաս լար. Մերժել. անարգել. հրաժարել: Ընդհակիլ դիմիլ: գառնալ պօշխած:
Repudiáto, ta. Մերժեալ. անարգեալ:
Repúdio. բաս լար. Ապահարյան. արձակուհ կնոջ: պօշխած:
Repugnánte, ած. Դիմամարտ. հակառակ. ներհակ: գարշ:
Repugnanteménte, ած. Ընդդիմութ. ակամայ:
Repugnánza. Հակառակաբանուհ. ընդիմաբանուհ: դիմադրուհ. ընդիմանալ. դիմակամակուհ: ձեխնիչեխնչիխ: con rep". ակամայ կամօք:
Repugnáre, ն. Դիմամարտիլ. ընդիմանալ. հակառակուհ. ընդեմ ելանել: գարշ գառնալ:
Repugnazióne, իգ. Տես Repugnanza.
Repúlsa, Repulsazióne, իգ. Զգացուհն խնդրոյ: aver la repulsa. ղյանալ խնդրոյն. ոչ ընդունել ընծայուհած:
Repulsáre, ն. Զանալ. մերժել. հրաժարիլ:
Repulsióne, իգ. բաս բնաբանական. Վանողուհ. մերժուհն. վանուհն:
Repulsívo, va. Վանողական: մերժական. մերժող. վանիչ:
* Repúlso, sa. Վանեալ. մերժեալ:
* Reputánza. Տես Reputazione.
Reputáre, ն. Համարիլ. դատել. կարծել: սայաթ. սանդաթ: 'ի կիր ածել և ձայնակրականն:
* Reputatíssimo, ma, գեր. Մեծապատիւ. արգոյ:
Reputáto, ta. Համարեալ. կարծեալ:
Reputazióne, Riputazióne, իգ. Համարուհն. դատուհն. վարկ. կարծիք: գէյաս. դանն: Համարուհն բարի. անուն բարի. համբաւ: ինիպոր. նամ: aver della riputazione. Լինել բարեհամբաւ. մեծանուն. ունել անուն բարի: նամպոր ելմայ: senza riputazione. անհամբաւ. անանուն: aver buona riputazione di se stesso. մեծ. արգոյ համարել զանձն:
* Réquia. Տես Requie.
* Requiáre, է. Հանգչել. դադարել. կասիլ:
Réquie, իգ. Հանգիստ. դուլ. դադար. հանգարտուհ. խաղաղուհ: հոգեբոյս. սահաֆ: Messa da requie. Պատարագ վա ննջեցելոց:
Requin, Requiem, աբ. Նկատ ինչ վիճախարի:
Requisíto, գոյ. Պահանջեցի կարևոր հանգամանք. հարկաւորքն. պահանջեցքն: իհիրլուբ ենկէլէր:
Requisíto, ta, ած. բաս լար. Պահանջեալ. հարկաւոր, կամ կարևոր (հանգամանք:)
Requisitória. բաս ապենախան. Հանդամանք պահանջեցի յօրինուած.
Requisizióne, իգ. Պահանջումն. խնդիր. հայցուած:
Résa. Տուչուհ. անձնատուհուհ. կամաւոր մատնուհ (քաղաքի, կամ բերդի:) վէրա:
* Resarcíre, ն. Տես Risarcire.
* Rescíndere, ն. Ի բաց կտրել. հատանել: խափանել. ջնջել:
* Rescissióne, իգ. Հատուհն: խափանուհն. ջնուհն:
* Rescísso, sa. Հատեալ. կտրեալ: խափանեալ. ջնջեալ:
Rescrítto. Պատգամեցեալ. ազեցապրոց. ստորագրուհ արքայի, կամ իշխանին: հաքիմի չէրիվ:
Rescrívere, ն. Օրինահիլ. գրել պհաւաստին. առնուլ զպատճէնն: ոտրիչ ալֆաթ: ստորագրել զաղերսագիրն:
Resecáre, ն. բաս լար. Ի բաց հատանել. քառնալ:
* Resecazióne, իգ. Տես Rescissione.
Reserváre, ն. Riserváre. Պահել. պահել ուրոյն պահպանել: սաֆլամաֆ:
Reservazióne, իգ. Պահ. պահպանուհ:
Resía. Հերեթիկոսուհ. հերձուած. գժուհ:
Residénte, ած. հ. Որ քնակի. քնակիչ: գոյ. Գործուհ նեայ գրան. (և պատճառնեայ իշխանի յայլուհ տեղուհ փոքր. ի զAmbasciatore, և ի զInviato.) գործոս ներկայացաբեր. գործոս պետհաբեր:
Residénza, Residénzia. Քնակուհ. հաստատուն քնակուհ. քնակարան: հէհան: գահ: դիրս. մշուր: տես և Baldacchino.
* Residenziále, հ. Պատշաճեալ առ քնակարան. որ պահանջի զքնակարան:
Resíduo. Մնացորդ. մնացուածք. աքիան. պաքը գալաջ:
Resiliénza. բաս քնաքանչ. Յետս դարձուհն:
Resína. բաս լար. Ragia. Ախտին. խէժ առձեղ: չամ. սաֆըչը. ռեձինա:
Resiniféro, ra. Խեժանաթեր:
Resinóso, sa. Խեժանալից: չամ սաֆըչլը:
* Resipiscénza. Զգաստուհ. դարձ: ինքօք:
Resisténte, հ. Դիմակաց. դիմակալ. ըմբռստ:
Resisténza. Ընդդիմակացուհ. դիմակալել. ընդդիմանալ. հակառակուհ: պայմանաչէր. գարշչէր:
Resístere, է. Ընդդէմ կալ. զդէմ ունել. ընդդիմանալ. հակառակիլ: գարշ գառնալ: հանդարծիլ. մանել: պայմանաֆ. սաղա էմինէ:
Résna. Ձուկն ինչ Թեւխարար:
* Réso, sa. Հատուցեալ: էօքենիլ: եկել: օլմաչ: reso fermo, ած. Հաստատակաց:

* Re-

* Resolvíbile . Տես Risolvibile .
Resolutaménte . Տես Risolutamente .
Resolutívo , va . Լուծիչ . յորմիչ (ընդհատական բժշ.) metodo resolutivo . մերկուծական ոճ :
Resolúto , ta , adj . և գ . Տես Risoluto , Risolutaménte .
Resolutório , ia . բառ ապեռնական . Որոշիչ վճռական :
Resoluzióne , Risoluzióne , իգ . Լուծումն . գյուռումն : ետվճռ . գործողիա : ապատաձն . նուճագումն . լուծումն (Հնաց . գծուռաբանեն :) լուծաձն , կամ որոշումն (բնագրոյ :) քննիվ : խորհուրդք . գիտապրուն . միտք . առաջագրուն : նիչեն . գովի նիչեն : prender la risoluzione di fare , andare , եմն . հաստատակ ի մտի առնել , գնալ , եմն : fare una risoluzione . դնել ի մտի : նիչեն գամ :
Respettivaménte , գ . Համեմատաբար . բաղդատուեն : ատ . ըստ յարմարուեն :
Respettívo , va . Ակնածուն . երկչոտ . Յարգաբերական . առնչական . փախազարժ . գեռաչիկ . նիճեն : երկրեպ :
Respígnere , ն . Վերադին մղել . կրկին վանել . մղել կամ վանել . վանել . ի բաց վանել : ետի գոլմամ . գոլմամ :
* Respirábile , ած . Շնչելի :
Respiraménto . Տուեւաւոր շնչոց . շնչառուեն . շունչ : սյսպ . նեքեւս :
* Respiránte , ած . Շնչող . որ առնէ զառուելաւոր շնչոց :
Respiráre , ն . Շնչել ձգիլ զօդ . շունչ առնուլ . ազ լոպ . նեքեւս ասպ : կեալ : եաչոպ : Ոչի առնուլ հանգչիլ . արծարծիլ սրտի : * Խաուել արտաշնչել :
* Respiratívo , va . Հոգենոզոց . զուեաթարար :
Respirazióne , իգ . Respíro , ար . Շնչառուեն . շունչ . առուելաւոր շնչոց : սյսպ : նեքեւս : հանգիստ . գուլ . գադարար առեաքի : Respiro . Ազատութիւն . թողաձն . հուն . գիտուն գործոյ : senza respiro . անդուլ . անհանգիստ : փոյթ : difficoltà di respiro . դըժուարաշնչուեն . շնչարգելուեն : եքգնեքեւս :
Respítto , Responsióne . Տես Rispitto , Risposta .
* Responsívo , Respónso . Տ . Risposivo , Risposta .
* Responsúra , Resquítto . Տ . Risposta , Risquitto .
Réssa . Ֆռանսեզ . ժողով : տես և Rissa .
Résta . Գիտա : գընեփ : ողնաշար ձկան . որ կոչի և Spina . պուրծ ծղոտրաչ : տես և Lisca . շարք առիոց . խուրձ խոտարոց , եմն : փնջի : պղպատիտ (Հզոյ . կամ այլ պտղոց :) Ի և ա երկամի ինչ հատուածալ ի բանջարանոյ հեծեծոյն , յոր հատուած ոք առորոտ նիզակին ի հաւկանեք . Բուռն նիզակին . նիզակաբուռն : սընեփ : հանգիստ . գուլ . գադար : senza resta . անդուլ : * Resta , կամ reste . Ի ախոռ ինչ ոտից ձիոց :
Restágno . Ճահիճ . լիճ : ետլ :
Restánte , ար . Մնացորդ . մնացուածք : ապիան . գալան . գեռաւոր : և ած . Մնացեալ : del restante . տես del Resto .
Restáre , ն . Մնալ . կալ . յուելուլ : գալիտ . պրիտ : լինել : ելիտ : contento . գոհ լինել : morto . մեռանիլ : maravigliato . ի զարմացումն գալ : Ի բաց գարձել . կասիլ : քեչահալ եղեալ : զանգի , զկայ առնուլ : պաղիտ : restare avere , կամ a avere . լինել պարտական , կամ իրեւտուր : in piedi . կալ յոտին : և՝ ձգտապրիլ անելուս . կալ անվթար , անվնաս : in dietro . մնալ յետս . ոչ զարգանալ . ազնիչ օգ տիլ : d' accordo . կալ միաբան . միաբանիլ : in nasso , կամ in asso : Լքանիլ . մնալ անօգնական , անպատսպարան : Restársi , ի . Կասիլ . զկայ առնուլ :
Restáta . Վախճան . կատարած :
Restáto , ta . Մնացեալ . գալտուկ . գադարեալ . կասեալ :

Restauraménto . Նորոգուեն . նորոգում :
Restauráre , ն . Նորոգել . յարգարել . կազմել զիր գեղ : Վերանեի եղիչ : վերանին ոստիալ . ուղղել : i danni . վճարել զազիտն . հատուցանել . ընծայել փոխարարել : պրաւ եօգնել :
Restauráto , ta . Նորոգեալ . յարգարեալ . եղ :
Restauratóre , ար . Restauratrice , իգ . Նորոգիչ . յարգարիչ :
Restauzióne , իգ . Նորոգուեն . բեղեկ : Ներանի : վերաձն : եօգնեչ : փրկուելի (ազգի . մարդկան :) խելաս :
Restáuro . Տես Ristoro .
* Restiaméntе , գ . Կամակորաբար . Ընդիմառ :
Resticciuólo . Մահացորգ սակաս . գոլղն մահացուած :
Restío , ía , ած . Կամակոր (ձի , գրասա , որք ոչ կամին ընթանալ .) յամառ . գժկամական . Restío , գոյ . Կամակորուեն (ձիոց :) նոաթ :
* Restituiménto . Տես Restituzione .
Restituíre , ն . Հատուցանել . գարձուցանել յետս կամ կրկին : Ետի Ներմի : Նորոգել . կրկին հատուցանել . կամ յարդարել : Ետինն ետինէն . պահպանել զա la fama , l' onore , la sanità . Լինել պահուն . գարձուցանել զպատիւ ուրուք , կամ զառողջուեն :
Restitutóre , ար . Հատուցանող . գարձուցիչ : Եօգնեչ : Նորոգիչ . հատուցիչ :
Restituzióne , իգ . Հատուցուեն . վճար . գարձուցանելն յետս : Ետի Ներմի : Եօգնեչ . Ետինն ետինէն : վերադարձ (մեղադակաց ի նոյն ինքն ուսան սկսանց յարժիլ :) Restituzione in tempo . Ի ատորագրել ինչ կամ հրամանագիր իշխանին , որով շնորհի ուրուք իշխանութենի գործելոյ՝ ընդդէմ և զուրկ եղեալ յայսմ ատենէն վը անցանելոյ ժամանակաւորեն :
Résto . Մնացորդ . մնացուածք . մնացեալն . նշխարք . ապան . գալան . պատ . գեռաւոր : far del resto . խոյլալ բովանդակ մնացուածով գրասոյն : ի վառանգի դնել զնոյն . վերջին փորձ փորձել : dare il resto . հատուցանել . կամ զնոյն : e' mi ha dato il mio resto . եղոյզ նա յիս զփորձ չարուեն իւրոյ : del resto , մ . բայց բայց սակայն . այլ եսկ յայլ մեկ կողմանէ . այլով ոճիւ . ի վը այսր ամի . եսկ յայլ պատ այլոց : ասո . լատին . պատ : quanto al resto , նայն է : passiamo al resto . անցցուք յայլս :
Restóso , sa . Քաղաքից . որ առնի քիստս . քաղաքոր :
* Restremazióne , իգ . Կծկուեն , կծճամփոփուեն սեռոյ :
* Restríngere , ն . Ամփոփել . սեղմել :
* Restrittívo , va . Ամփոփիչ . սեղմիչ . կոպարաստրիչ :
Restrizióne , իգ . Ամփոփուեն . սեղմուեն . քուցաուեն : գաղ : Restrizione mentale . Մտաւոր սահմանափակուեն :
Resudáre , ն . բառ լոպ . Քրտնիլ :
Resultaménto . Ծագիմանն . հետևանք . եղպակացուելի . հետևողուելի :
* Resultánte . Resultáre . Տես Risultante , եմն :
* Resupíno , na . Յետն , կամ յոտսայս անկեալ :
Resúrgere . Տես Risurgere .
* Resurréssi . * Resurrésso . Պասքայ . զատիկ ասի :
Resuressióne , – ezióne , իգ . Յարուեն : Pasqua di Resurrezione . Զատիկ յարուեն քի : էսպանէ :
Resuscitáre . Տես Risuscitare .
* Retà . * Retáde . * Retáte , իգ . Զարուեն .
Retággio . Ժառանգութիւն : Ունչք . մատուցուածք :
Retáre , ն . Ցանցել . (ընկերացոյց է գնել ցանցաձեւ կերպարանս ի վը նախապատրաստելոյ , և զայսպիսի առ Հրէից գործածելոյս օրինակելոյ գիտալ ինչ)
* Retáta . Ձուկն ուսկանաց . ցանցարկած :
* Retáto , ta . Ցանցակերպ : ցանցեալ (նկար :)
Réta , իգ . Ուսկան . ցանց . վարսկ . գամք (երկաթ :)

բառ .

ետս • ած • գլխարկ հիւսուածք ցանցակերպ : ըստ-ցանցակերպ գործի : Դարձանք • հագը • տոպրակ • խտացեալ ալիւսց • (☞ այսմ կոյն և Omento .) A rete , ից • Ցանցակերպ • ցանցատեսակ : * Ցանց նկարչաց • (է ցանցակերպ գծագրուն վր նկարելոյ մեծ ինչ նկար ի փոքր նախադպրոցի :) esser preso , կամ rimanere alle sue reti . ասակ • ան կանել ի գուբն՝ ըղր ինքն սիրեցաց : rete del barbiere . գործ սպասպոց : Rete marina. Ցանգաղ ման տունկ ինչ ծովային :

Retentívo, va . Պահողական • պահպանող • պահող նորոգական : Retentíva , գոյ • Պահպանողական զօրութիւն • յիշողական :

Reteporæ . Ցանցակերպ մարմնի ինչ ծովային :

Reticélla , նաէ • Ուռկան փոքր : փիւնիկ ետս • գործ ցանցահիւս • (է զարդ ինչ ցանցակերպ հիւսուած յատկանաց , ի մէջ սպասաքն • և յոսկի կամ յարծաթի հեծեցոց , որով պատրաստեն գՀանդերձս :) ընդեղէն : Ցանցակերպ գլխարկ • ըստ-ծա :

* Reticénza. Լռուած (կամաւոր :) լռուած • (է ձև ինչ Հարցասու :) փնիկ • ընդիմ :

Reticíno , նաէ • Փոքրիկ ցանց , կամ վարսի :

* Rético . Տես Eretico .

* Reticoláre , ած • ից • Ցանցակերպ • ցանցաձեւան :

Reticoláto , Retículáto, գոյ • Ցանցակերպ հիւսուածած : ընդեղէն :

Reticoláto, Retículáto, ta, ած • Ցանցակերպ հիւսուած • ծակոտկէն • ծակապատ :

Reticulazióne , էփ • Գործ ցանցակերպ :

* Retificáre , ած • Տես Ratificare , ած :

Retína. Ցանցասեռ մասն • (է թաղանթ ինչ աչաց , յոր քոսմ նկարին պատկերք առաքիչից :)

* Retiméntе, ից • Զգուշաւար • խոհական • խելամուտ :

Retóre , ար • Քաջ • Հռետոր • Հարտասան : Էհլի փելամ :

* Retórica . Տես Rettorica .

* Retoricáre , ած • Ճառել զՀարտասանութիւն • Հարտասանել :

* Retráere . Տես Ritrarre , Ritirare .

* Retribuénte , ից • Հատուցանող • փոխարինող :

* Retribuiménto . Վարձատրութիւն • փոխարէն :

Retribuíre , ած • Վարձատրել • փոխարկել • փոխարինել : Ծառայութիւն վերջին :

* Retribuíto , ta . Վարձատրեալ • փոխարինեալ :

Retribuitóre , - butóre, ար • Վարձատրիչ փոխարկիչ :

Retribuzióne , էփ • փոխարէն • վարձ • տրիսուք : Ի վաղ • ծառայութեան :

Rétro , a rétro , գ • ած • Ետս • յետս կոյս • ընդ կրունկն : ընդ :

Retroattívo, va . Որ ներգործէ ի վէր անցելոյն :

Retroazióne , էփ • բառ իրաւաբիրագ • Ներգործութիւն ի վէր անցելոյն :

* Retrocámera. Սենեակ գաւառ ցերդ • ներքին գահլիճ :

* Retrocédere , ած • Դառնալ ընդ կրունկն • գնալ յետս : ընդ փեօնդէ • առ ի քաց • գարձուցանել յետս :

Retrocediménto . Յետս գարձութիւն • գարձ յետս :

* Retrocessióne , էփ • Նոյն ինքն • հատուցումն :

* Retrocésso , sa. Յետս գարձեալ :

Retrogradáre , ած • բառ ապրոպիակէն • Խոտոր յետոյ գառնալ յետս կոյս (մոլորակաց :)

* Retrogradáto , ta . Յետոյ խոտորեալ :

Retrogradazióne , էփ • բառ ապրոպիակէն • Յետս խոտորութիւն • յետս գարձութիւն :

Retrógrado , da . բառ ապրոպիակէն : Յետս խոտորեալ (մոլորակք :) որ գառնայ յետս • յետս գարձ :

Retroguárdia , Retroguárdo . Վերջ զօրաց • վերջ բանակին • վերջապահ գունդ • ապերէն պատ :

* Retroguída . Վերջապահ հանգիստ գունդացեալ :

Retropignere , ն • Ի վեր յետս • վանել յետս :

* Retrórso , գ • Յետս • յետոյն :

* Retrotrazióne , էփ • Զգուշութիւն յետս • յետս գնութիւն :

Rétta . Տեղութիւն • far retta . ղէմ առնել • ընդ կալ • գալ ընդ գնաց : dare retta . ունկն դնել • միտ դնել : ընկալուիլ առ ինդ բուեցաս • հաւանիլ : Retta . Ի կարուած ինչ գանկին որ կոյն և Sagittale.

Rettaménte , գ Rettissimaménte . Ի ղիւղ • բարեպաշտ • ընդեղցիկ • ☞ պատշաճի : էյն • ինքն :

Rettangolétto , նաէ • Ուղղանկիւնի փոքր :

Rettángolo , գոյ • Ուղղանկիւն • (է մանկարգակ ձև քառանկիւնի, որոյ շրջագիծն ևս անկիւնք են ուղիղ :)

Rettángolo , ta , ած • Ուղղանկիւնի :

* Rettánte , ած , հ • Կողաւն • զեղուն :

* Rettáre , է • Կողալ • զեղաւլ :

Rettézza . Տես Rettitudine .

Rettificaménto . Ջառամին • ծռագրութիւն • ուղղելն :

Rettificáre , ն • բառ փիլիսան • Ի ը ևս գործ (գնելոյս նիւթս ըստ ճշմարտի գործեաց .) ծռագրել • բառ ասպրո • և ծիւնաբանական • Ուղղել յարդարել linee curve . բառ երկր • ուղղել զկոր գիծս • ուղղագործել :

Rettificáto , ta . Ջառաւալ ևս քան զևս , ևն :

Rettificatóre , ար • բառ ասպրո • Ուղղիչ : յարմարիչ :

Rettificazióne , էփ • Ջառամին : d' una curva . Ուղղագործութիւն կոր գծի :

Réttile , ած , հ • Ջեռուսն • տղմոն • ասղնական : rettili , գոյ • սողունք : պեծճկնէք :

Rettilíneo, ea . Ուղղագիծ :

Rettitúdine , էփ • Ուղղութիւն • արդարութիւն • իրաւունք • բարութիւն : փղրուկ • հագի • տես և Dirittezza, Direttura ☞ երրորդ նշանակութեան :

Rétto , ta , ած • Rettíssimo , ma . Ուղիղ : փղրուկ • արդար • ամբիծ • արդարակարգ • առողջամիտ • բարի : էյն • սանկ : Retto , կամ intestino retto . ուղղորդ աղիք • աղիք արբանին . (է երրորդ սոսկ աղիքն ասարեալ ի արգանն :)

Rétto , գոյ • Ուղղորդ • (է անուն մկանաց ինչ գրլա խոյն , և փորոյն :)

Rettóre , ար • Կարկ (գործակ :) առաջնորդ • հատուցիչ • գլուխ • պաշտ • սէնիք • * Ուղղիչ • (է մկան ինչ , որ պահէ զոյն զուգահեռական յերեսս կայի :) Spirito rettore. Ուղիղ ոգի • (☞ քեմիական նաց՝ է հատուածոյն մասն անկաց :)

Rettoría . Հռետորութիւն • պաշտօն հռետորի :

Rettórica . Ճարտասանութիւն • էյն փելամ :

Rettoricaménte , գ • Ճարտասանօրէն • սիրաշահաբանութիւն :

Rettórico , գոյ • Ճարտասան • հռետոր : էհլի փելամ . էյն փելամ սահիպ :

Rettórico, ca , ած • Ճարտասանական հռետորական :

* Rettoricúzzo , նաէ • Ճարտասան անճոռնի :

Rettríce , էփ • Ուղղիչ • վարիչ • հատուցող :

* Retúndere , ն • Ի-ծայրացուցանել • մեղմել :

Réva . Պաչք ինչ գալարոյ ի վէր վազանուց որք արտաքս ելանեն ի տահմանացն :

* Reubárbaro . Տես Riobarbaro .

Reveláre , Revelazióne , ևն • Տես Rivelare , ևն :

* Revellénte, հ • Խոտորեցուցիչ կամ գարձուցիչ գնոյ :

* Revéllere, ն • Խոտորեցուցանել կամ գարձուցանել (գՀիւթ ինչ ի միոչէ մասնէ մարմնոյն յայլ մաս :)

Reverberáre , Revérbero , ևն • Տես Riverberare .

Reverendíssimo , ma , գէր • Գիտուածատիպ • գերյարգոյ • (է պատուհանաւոր երևելի եկեղեցական պաշտօնատարաց :)

Reveréndo , da . Յարգելի • յարգոյ • Վերապատուելի • հիւրմելի • իւրելի :

Reveránte, ս. Reverentíssimo, ma. Ակնածու. պատուադիր. խոնարհամիտ. համեստ:
Reverenteméntе, ած. Reverentissimaménte. Յարգութեամբ. յարգանօք. ակնածութեամբ. խոնարհամտութեամբ. պատկառանօք:
Reverénza, Reverénzia. Յարգութիւն. ակնածութիւն. մեծարանք. պատիւ. խոնարհութիւն: հիւրկին. հիմաղ: յարգանք. ողջոյն. ողջոյն յարգական: պաշ էչխէ. սելամ: con reverenza. ած խղպտխղարական, պըր ի ինր առնաս ած՝ յոգեմ կամ ասել ինչ գծպապէկ, կամ անհամաք. ներել աղաչեմ համարձակութեամբ: իմն ինչ. էսէկ ինչ:
Reverenziále, ած. Յարգական. ակնածու:
Reverenzióne, իգ. բառ ծաղրական. խորին խոնարհութիւն. անչափ յարգանք:
Reveríre, ն. Յարգել. մեծարել. պատուել. հիւրկին էնլիչ:
* Revisióne, իգ. Վերատես քննութիւն. նոր քննութիւն:
* Revisóre, ար. քննիչ. քննիչ գրոց:
Réuma, Reumático: Տես Rema, Rematico.
Reumatísmo. Ցօդացաւութիւն. կոչի և Artetica. Վճաի մկճաւել:
Revocábile, ած. Խափանելի. նահանջելի:
Revocáre, Revocazióne. Տես Rivocare, ևն:
Revoluzióne, իգ. Պտոյտ: Պղտուկ. խռովութիւն. վրդովումն. ապատմբութիւն: վէրվէրն. գոպա:
Reupóntico. Տես Rapontico.
* Revulsívo, տգ. Տես Revellente.
Reziário. Լուհանաւորտ, կամ ցանցամարտ. (էր պղտ ինչ մնդամարտակ, որք ցանցիւ ուռհանէին զդիմամարտն:)
Rézza. Ցանցակերպ զրդ ինչ աւնիգործ: գործի ինչ ձկանց, որ կոչի և Traversaria.
Rézzo. Սառնեց. ծուխ: փօրկի:

RIA

Riabbassáre, Riabbáttere, Riabbellíre. Տես Rabbassare, Rabbattere, Rabbellire.
* Riabilitáre, ն. Կրկին յարմարել յինչոյ գործել:
* Riabilitazióne, իգ. Նորոգ կրկին յարմարութիւն:
Riabitáre, ն. և ց. Վերատին քնակիլ: կրկին բազմամարդ առնել. լինել վերատին (զքաղաքն:)
* Riabitáto, ta. Վերատին քնակեալ. բազմամարդ եղեալ:
Riaccéndere, ն. Կրկին լուսցանել. անդրէն բորբոքել:
Riaccéso, sa. Վերատին լուսցեալ. կիմ վառեալ:
Riaccettáre, ն. Ընդունել միւսանգամ: ինչոր գործ էմիչ:
Riaccoccáre. Տես Raccoccare.
* Riaccólta. Տես Ricovero.
Riaccomodáre. * Riacconciare, ն. Վերատին յարգարել. կրկին հաստատել. կիմ յարմարել. նորոգել: ինչոր փիսչէմիչ:
* Riaccostáto, ta. Վերատին մերձեցեալ:
Riaccotonáre, ն. Վերատին գզել:
* Riaccozzaménto. Կրկին հաւաքումն:
* Riaccréscere, ն. Վերատին աճեցուցանել. աճեցուցանել:
Riacquistáre, ն. Վերատին առանել. կրկին շահիլ: ինչոր էլի կընիչմիչ:
Riaddomandáre. Տես Raddomandare.
* Riaddormentársi, յ. Վերատին ննջել:
Riadirársi, յ. Միւսանգամ բարկանալ:
Riadornársi, յ. Կրկին զարդարիլ:
Riaffermáre, ն. Վերատին հաստատել:
Riaggraváre. Տես Raggravare.

* Riále, աբ. Առուակ. վտակ փոքր:
* Riallogáre, ն. Վերատին զեռեղել:
* Rialteráto, ta. Միւսանգամ այլայլեալ:
* Riálto, գոյ. Գերագանց մասն. ցցուեալ մասն:
* Riálto, ta, ած. Վերատին կանգնել, բարձրացել:
Rialzaménto. Ամբարձումն. կանգնումն. վերացումն:
Rialzáre, ն. Վերատին ամբառնալ. կրկին կանգնել և ևս, կիմ ևս քան զևս բարձրացուցանել: ինչոր գալարչոտ. էօփուը գևալարչոտ: * յ. Վերատին կանգնիլ: ինչոր գալգնոտ:
* Rialzáto, ta. Վերատին ամբարձեալ, ևն:
Riamánte, ած. Որ սիրէ փոխարէն, կիմ զսիրօղն:
Riamáre, ն. Սիրել փոխարէն, կիմ զսիրելին. սիրոյ սէր փոխարինել: սիրէնի սիրիմ. սիրիմէ:
* Riamáto, ta. Սիրեցեալ փոխարէն:
Riamicáre, ն. Հաշտեցուցանել. դարձեալ բարեկամանալ:
* Riammalársi, յ. Վերատին հիւանդանալ:
* Riammésso, sa. Վերատին ընկալեալ:
* Riamméttere, ն. Վերատին ընդունել, առնուլ:
* Riammoníre, ն. Միւսանգամ զգուշել, խրատել:
* Riandaménto. Նորոգ քննութիւն. քննութիւն:
Riandáre, ց. Վերատին գնալ. դառնալ: ինչոր իլիմիչ: վերատին քննել. հաւաքել: ինչոր ինչքինէ էմիչ:
Riandáto, ta. Վերատին քննեալ. քննեալ:
Riannestáre, ն. Միւսանգամ պատուաստել:
Riannestáto, ta. Միւսանգամ պատուաստեալ:
* Riapertúra, Riapritúra. Վերատին բացուածն:
Riapparíre, ց. Վերատին երեւիլ:
* Riappéndere, ց. Riappiccáre. Տես Rappiccare.
Riapriménto. * Riapritúra. Վերատին բացուածն:
Riapríre, ն. Բանալ վերատին: ինչոր պիտ:
Riaráre, ն. Վերատին հերկել. կրկին ակօսել:
Riárdere, ն. Ջորացուցանել (կարի լինի յրատաբ, կիմ ջերմուբ.) կիզուլ. տաքորել. գոտոտիմիտ. գոտոտիտ: զ' invidia, ց. տիրչէկիլ. ի նախանձէ. նախանձաբեկ լինել: esser riarso da collera. բորբոքիլ ի սրտմտութեան բարկութ:
Riardiménto. Կիզումն. տաքորումն:
* Riargúto, ta. Կատարեալ. պախարակեալ:
Riarmáre, ն. Վերատին զինել: ինչոր պիլաչնգրբ. ինչոր: յ. Վերատին զինիլ. կրկին վառիլ:
Riarrecáre, ն. Տես Riportare.
Riarricchíre, ն. Կրկին ճոխացուցանել:
Riarricchíto, ta. Կրկին հարստացեալ:
Riárso, sa. Ջորացեալ. տաքորեալ: տնանկացեալ:
* Riasciuttáto, ta. Վերատին չամրաքեալ:
* Riascoltáre, ն. Լսել միւսանգամ:
* Riassalire. Տես Rassalire.
Riassettáre, ն. Riassettársi, յ. Տես Rassettare:
* Riassicuráre, ն. և յ. Տես Rassicurare.
* Riassorbíre, ն. Վերատին կլանել:
Riassúmere, ն. Վերատին առնուլ. կրկին ընդունել: ինչոր պիտ: * իրկրորգիլ. քաղել հաւաքօսիլ:
Riassúnto, ta. Վերատին առեալ:
Riattaccáre, ն. Միւսանգամ կցել. յօդել. կրկին միաւորել: ինչոր պինիքիրչիտ: il male. միւսանգամ վարակել. ախտիլ: ինչոր պալալիրչիտ: * յ. Կրկին միանալ. յօդիլ:
Riavére, ն. Վերատին ունել. կրկին սառնալ. դարձել ընդունել: ինչոր էլե կընիրչիտ: կազդուրիլ զօրացուցանել: il fiato, կիմ gli spiriti, ևն. ուշաթիրչիտմա փիլ. կիմ զգաստանալ (ի նոմպամանէ.) դառնալ ընդոյն առ ինքն: այշկինտ: և՝ կրկին զօրանալ. ոգի առնուլ. հանգչիլ. հանդարտիլ: գոպկինէն չէ: le parole. վերատին ականիլ. լսել. յառալ խազալ. ի բանան: և՝ զօրանալ վերատին: Riavere.

re . Վինել վերսինն յօրէնս կանանց : Riavérsi , Ի վերսին զօրանալ : ընդբեր գովէրնէնտէ : riaversi dalla malattia . առողջանալ ի հիւանդութէ : ընդ պատէ :

Riavolo . Ն երկաթի գործի մեծ ապակագործաց , որով խառնեն ի հնոցի զհալեալ ապակիս :

* Riavvicináre , ն . Միւսանդամ մերձեցուցանել :

Riavúto , ta . Վերսին առեալ : զգաստացեալ , եան :

Ribaciáre , ն . Կրկին , կամ վերսին համբուրել :

Ribaciáto , ta . Կրկին համբուրեալ :

* Ribadiménto , Ribaditúra . Հաստատութիւն ծայրի բեւեռին : ընդ . Հաստատեալ ծայրն բեւեռին : ընդ բմիջ : Հաստատեալ զրան ինչ տալ պինդիւն յարմար :

Ribadíre , ն . Հաստատել զծայրն բեւեռին : ընդ բմիջ : Հաստատեալ զրան ինչ տալ պինդիւն յարմար :

Ribadíto , ta . Հաստատեալ զծայրն բեւեռին , եան :

Ribagnáre , ն . Վերսին թրջել . կրկին ընծաել :

Ribaldáccio , յաձախ . Ծանրաշուռա . ժանտագործ : ընդ բաւոր . ագէտ . եղեռնաւոր : ընդ բաւոր : ընդ բաւոր : ribaldo . զինուոր անարդ , կամ սինկերթ , խառնիճաղանդ :

Ribaldonáccio , ia . ընդ . Ribaldóne , ծի , և գոյ . յաձախ . Ծանրաժուռա . ժանտագործ . եղեռնաւոր : ինանըզ :

* Riballáre , ն . Վերսին կացաւել :

Ribálta . Գործի ինչ շրջելոյ զհոգին :

Ribaltáre , ն . Շրջել . կործանել : ընդ բիջ :

* Ribalzaménto . Վերսին ոստիւն :

Ribalzáre , չ . Վերսին ոստնուլ . կրկին ըստանուլ : ընդբար զբաձախ :

Ribálzo . Ոստիւն : զբաձա : անդրադարձումն :

Ribandáre , ն . բաս նաւորդաց , և ոստից . Դնել ի միւս կողին . գառնալ ի միւս կողին :

Ribandiménto . Կոչ յաքսորանաց . գարձ յաքսորանէ :

Ribandíre , ն . Դարձուցանել յաքսորանաց : սիրբ ինձանէն պէսպիսիդէ : Վերսին աքսորել : ինձ սիրբ ինձ ընդիդ :

Ribandíto , ta . Դարձեալ յաքսորանաց : կրկին աքսորեալ :

Ribarbáre , չ . Արմատել նոր արմատս :

* Ribárbero . Տես Rabarbaro .

* Ribásso . Զկնումն հաշուին . զկնումն , կամ նուազումն գնոյն : ընդբ գահ :

Ribastonáre , ն . Վերսին գան հարկանել :

Ribáttere , Վերսին հարկանել , կամ գանել : ընդբար վարգահ : ակարացուցանել : le ragioni , կամ սուտ ribattere . յետ զհաստս . հերքել : le pareti , կամ ajuoli da uccellare . վերսին արկանել զվարմն : la moneta . Վերսին դրամ հարկանել : la palla . յետս դարձուցանել զդնդակն :

Ribáttersi , յ . Ընդդատաւորս անդրադարձել . ցուլանալ : ընդբ բեռնիդ . ատ ընդիդ :

Ribattezzaménto . Վերսին , կամ կրկին մկրտել :

Ribattezzánte , ո . Կրկնակնունք . վերսին մկրտօղ :

Ribattezzáre , ն . Կրկին մկրտել : ընդբար վաբնիկ ընդիդ :

* Ribattezzáto , ta . Կրկին մկրտեալ :

Ribattiméntо . Վերսին հարուածն : dell' ali . սաւառնումն . ցուլացումն :

Ribattitúra . Կրկին հարուած :

* Ribattúta . Կրկին հարուած : Տես և Ribaditura .

* Ribattutaménte , գ . Լուծկին . բառն :

Ribattúto , ta . Ընդդատարկեալ . ցուլացեալ :

Ribéba , Ribéca . Նոճազգական ինչ չափաց :

Ribeccáre , ն . Վերսին խածանել : փերէն երգիլ ծանել . երգիծանել զերգիծանօղն : եկերգել զքանս :

Ribechíno , նոճազ . Տես Ribeca .

Ribellagióne , իգ . Ribellaménto . Ապստամբուն :

Ribelláre , ն . Ապստամբել : ապստամ : զօրագ :

Ribelláre , ն . Ապստամբեցուցանել : զօրագ ընդիդ : ձ . և ջ . Ապստամբիլ : պաշ գայբերման . զօրագ օշմագ : ջ . Ծառոյ զազանի , կամ գկողմն ինչ . օձմիլ :

Ribelláto , ta . Ապստամբեալ . ապստամբ : զօրագ :

Ribellazióne , Ribellióne , իգ . Ապստամբութիւն : զօրագ աբբէդ . աբբէդ :

Ribéllo . Ապստամբ : ապբ . զօրագ :

Ribenedíre , ն . Ընծաել , կամ օրհնել յանիծից . բառնալ զանէծս : ներբեզ . Վերսին օրհնել .

Ribenedizióne , իգ . Բարձումն անիծից . կրկին օրհնութիւն :

* Ribeneficáre , ն . Բարիս ընդ բարեաց փոխարինել :

Ribére , չ . Ընդնել վերսին :

Ribes , պբ . Հաղարջ . Բրնձի խոլիճս :

Riboboléttо , նոճ . Ribóbolo . Ապացուած զաճարձակ . սասպանած ծաղքական :

Riboccáre , չ . Զերծուլ արտաքս . զերծանիլ . յորգել գեղոց . ոլորել : բաշխել . առաւելուլ . առատանալ : di ricchezze . յօրանալ հոխորճել :

Ribócco . Զերծումն . յորգումն : սոս բաշխած : a riboccо , գ . առատապէս :

* Ribolla del timone , իգ . Քերելիք . սամիք զեղէնի :

Ribolliménto . Եռացումն . եռանդն :

Ribollíre , չ . Վերսին եռալ : ընդբար գոլնամագ : եռալ (արեան) ատելանալ տարապարտման վերմեռք . խանդարիլ : Յուզել . խռովիլ : աւի խռն օշմագ :

Ribollíto , ta . Վերսին եռացեալ , եան :

* Ribordággio . Տուգանք նաւու . (է արժ զոր պարտ է նաւուն վճարել ի վնասուն զայլ ինչ նաւ :)

Ribrézzo . Սարսուռ կամ գող չերմին : ընդբէդ : սարսափ . սոսկումն : գօրծս :

* Ribúffo . Տես Rabbuffo .

Riburláre , ն . Դարձնել , կամ փոխարէն խաղ առնել

Ributtaménto . Մերժումն . հրաժէշտ :

* Ributtánte , գ . Մերժօղ . անախորժ . անհաճոյ : դամագաւ . յագուկ էնդիդ :

Ributtáre , ն . Յետս , կամ ի բաց դարձուցանել . ի բաց ընկենուլ . ի բաց ձգել : ներէ գօվմագ . ինի ընդիդ : փախել : խոխիբուհ ընդիդ : uno . մերժել զոք . մերժել յերեսաց . անարգել : գօվմագ . խաչ ընդիդ : յ . ի բաց քցել . ի բաց կալ (յոտանէ , եան :) ներէ պաշմագ :

Ributtáto , ta . ի բաց մերժել . անարգեալ , եան :

Ributto . փախուստ = Տես և Rifiuto .

* Ricacciaménto . Կրկին մերժումն , արտաքսումն :

Ricacciáre , ն . Վերսին մերժել . կրկին վանել : ընդբար գօվմագ : արտաքսել . ի բաց հանել . պշաբը էաբմագ : " ի փախստական գարձուցանել . վանել . " Ներքք ուրքք նետարձ մոյգ : Ricacciarsi nella selva , յ . Վերսին մտանել . ինքնին լինել յանտառն :

* Ricacciáto , ta . Վերսին մերժեալ : ուրքք ուրքք նետարձեալ մոյգ :

Ricadénte , գ . Անկեալ . կախեալ (հերք :)

Ricadére , չ . Վերսին անկանիլ : ընդբար փաբնէդ . անկանիլ . խոնարհիլ հասակաց : անկանիլ , կամ գառնալ (կալուածոց) ի ձեռն ուրուք : in alcun pensiero . վերն խորհիլ . գառնալ ի նոյն մտածուն : nel male , կամ ammalato . վերսին հիւանդանալ : i vapori , che 'l sole innalza , ricadano in pioggia .

գոլորշիք՝ զորս ի վեր ամբառնայ արեգակն, վերըսպառին լուծանին յանձրև։
Ricadía. Վիշտ. նեղութիւն. Ճշտիմաստութիւն. հոգ. Խարդ հիմանդութիւն։ խռնիսփ։
Ricadiménto, Ricadúta. Վերսպառին անկումն. վերըսպառին անկումն ի վեղս։ Խարդ հիմանդութիւն։ խռնիսփ։
Ricadióso, sa. Նեղիչ. տապալացուցիչ. արտմիցուցիչ։
Ricadúto, ta. Վերսպառին անկեալ ի հերետիկոսութիւն, կամ ի կռապաշտութիւն։ վերսպառին անկեալ։ ակար։
* Ricaggiménto. Տես Ricadimento.
Ricagnáto, Rincagnáto, ta. Տափակ (քիթ.) տապրիլի։ լպիսփ։ խռիկա պռոռանչոտ։
Ricaláre, ւ. ե. ի. Դարձեալ լինանել. կրկին հոմապլել։
Ricalcáre, ն. Պարձեալ կոխել. կրկին կոխան առնել։
Ricalcáto, ta։ Դարձեալ կոխեալ։
Ricalcináre, ն. Վերսպառին ի կիր փոխարկել։
Ricalcitraménto. Ընդհակառակումն. հակառակումն։
Ricalcitránte, հ. Ընդհակառակ. ամբիծ. առատամբ։
Ricalcitráre, ւ. Ընդհակառակել. կինալ ընդհանուր։ ընդիմիսփ։ ընդեմ գառնալ. պնդադոյնս հակառակիլ։ ոչ առ աքորժիլ լսել լինչ ընդդէմ։ non mi star a ricalcitrare. մի առ յաւելցես խօսել լինչ ընդդէմ։
Ricalzársi, յ. Վերսպառին ագանիլ զհոգալմտիս։
Ricamaménto. Տես Ricamo.
Ricamáre, ն. Ասղանագործել. նկարել ասղամբ. նկարակերտել։ նաքլամաք. նաքշ իւլնիսփ։
Ricamáto, ta. Ասղանագործ. ասղնիգործ. ասղնանկար. նկարեն. նկարակերտ (գործուածք.) նաքշուած. իւլնիսփ։ զարդարեալ (առեղծք.)
Ricamatóre, աբ. * Ricamatríce, իգ. Ասղնիգործ. նկարակերտ։ կերնիք իւլնչեն։
Ricamatúra. Տես Ricamo.
Ricambiáre, ն. փոխառարել. հատուցանել զիոխարկեն. վարձատրել. նաքպղնչեսիկի վերսիս։
* Ricámbio. Կրկին գրամափոխում։ * փոխարկեն։ arme, funi di ricambio. զինք, պարանք փոխանակաւ։
* Ricamétto, նաշ. փոքրիկ գործած ասղնիգնկար։
Ricammináre, ւ. Շրջիլ վերսպառին։
Ricámo. Գործած ասղնիգնկար. ասղնիգործ նկար. գործ նկարակերտ։ կերնիք իւլն։
* Ricancelláre, ն. Վերսպառին ջնջել։
Ricangiáre, ն. Տես Ricambiare.
Ricantáre, ն. Վերսպառին երգել։ * Նահանջիլ զգանա։
* Ricantáto, ta. Յետդեալ. յետդեալ ի լուր ամին։
* Ricantazióne, իգ. Նահանջումն. քանիկ։
* Ricapáre, ն. Ընարել զյաւագոյնն. առնուլ զլաւն։
Ricapitáre, ն. Հասուցանել ուրեք, կամ ի ձեռս ուրուք։ յանձնել ի ձեռս (զիամակս, կնճ. ըստ նշանակելոյ հասցեին։) Եւինչ, եւրինչ եղիցիսփ։ * Հաւանիլ։ Կառնուլ, կամ ընդունիլ զիոխ իւր։ վճարել զշուղիք գրամափոխութեան։
Ricápito, Recápito. Կշռանակեալ տեղի ուսուի ա ուրեք լինչ ումիք։ ricapito di lettere. հասցէն նամակաց։ di mercanzie. գիւրագին կամ յաճախ վաճառումն։ mercanzia, che ha recapito. վաճառ գիւրաւաճառ։ ricapito. կառարումն բաղձանաց։ uomo di ricapito. այր յուղղակի յանդուձեռն, մնայուն։ dar ricapito a una lettera. հասուցանել ուրեք, կամ ումիք զնամակն։ ձեռնափոխ եղիցիսփ։ dar ricapito a una faccenda. ի գլուխ հանել զգործ լինչ։ dar ricapito ad una persona. տալ ումիք ինչ կանոն։
Ricapitoláre, ն. Երկրորդել. հատուածիւ. յիշատակել կարճ ի կարճոյ։ խնդրատա երկիւ։
Ricapitolazióne, իգ. Հատուածս երկրորդումն. համառօտուն հատին։ Տես և Epilogo. հաւինչ։

* Ricápo. ասի di ricapo, հ. Վերսպառին. դարձեալ։
* Ricapoficáre, ւ. Վերսպառին անկանիլ դէնիվայր։
Ricapruggináre, ն. Նորոգել զագոյցս առակառաց։
Ricardáre, ն. Վերսպառին դնել։
Ricarícáre, ն. Վերսպառին քեռնաւորել. քառնալ ի վրայ. կամ դնել ի վրայ։ բնէրաբ իւսլէնիսփ։ * յ. Կրկին քեռնաւորիլ։
Ricaricáto, ta. Վերսպառին քեռնաւորեալ։
Ricarmináre, ն. Վերսպառին զգել։ շարժել։
* Ricascánte, հ. Որ վերսպառին անկանի. կախեալ։
Ricascáre, Ricascáta. Տես Ricadere, Ricaduta.
Ricattraménto. Վրէժինդրութիւն. վրէժ։
Ricattáre, ե. Փրկել. ազատել փրկանօք. ծածկել (զպատասխան։) ահաբեկիչ գոչիչ խոչ։ վերսպառին առնել։ յ. Հոգալ զվրէժ։
Ricattáto, ta. Փրկեալ. ազատեալ փրկանօք, են։
Ricattatóre, աբ. Փրկիչ. որ գնէ փրկանօք. որ ծածկէ (զպատասխան։)
Ricátto. Փրկանք. փրկուն։ վրէժ։ far bandiera di ricatto. վրէժ առնուլ։
Ricavalcáre, ւ. Կրկին հեծանիլ. յերիվար. վերսպառին ձիավարիլ։ բնէրաբ պինդիսփ։
Ricavváre, ն. Վերսպառին հանել։ բնէրաբ լծմամ։ զայ հիլ. գաղանամ։ օրինակել. գաղափարել։ * շարժել զսուսերն։
Riccáccio, ձէնչ. Կարի ընչաւէտ. ընչեղ։
Riccaménte, հ. Ուշիսսիմամէնթե. Հարստաբար. ճոխապէս։ ընկնին ոճով։ առատապէս։ պոլ պոլ։
Ricchézza. Հարստութիւն. ճոխութիւն։ ընկնինութիւն։ առատութիւն. լիութիւն։ պոլլուսիսփ։
Ríccia. Ազգ լինչ թաւամազ երիմրոյ։
Ricciája. Տեղի՝ ուր կուտեն պահին շագանակք հանդերձ փշալից պատեհնիքն։ Քաղում խոպոպակք հերոց։ Գանգրութիւն հերոց։
Ríccio, գոյ. Փշալից պատեհնիք շագանակին։ ելից, նկնին բնիկնէի գագաթս։ խոպոպակք հերոց։ վարք գալարածոյք։ ելից։ անուն պաճուճանաց։ մետիւն։ ձկնի։ ելից։ marino. ոզնի ծովային։ (ի կնդգանի լինչ նման փշապատեհն շագանակի, որ բնակէ ի յատակս ծովու։) պնկնիչ ելճանկի։
Ríccio biánco. Սպիտակ ոզնի։ (ի ժամուկ լինչ նման ոզնւոյ՝ սատակիչ pünteruolo) ցի ուտելոց գալարեալ։) cottura di rïccio. ազգ լինչ եփելոյ զշաքար, կամ զմեղր։ Ríccio. Փշապատեհն պատուղ լինչ հնդկաց։
Ríccio, ïa, աբ. Գանգրաւոր. գանգրացեալ։ գեղեցիկ։ oro, e argento riccio. ոսկեթել մետաքս։ գեղապատ։ lavorär di riccio. գործել ոսկեթել մետաքսիւք։
Ricciolíno, նաշ. Փոքրիկ խոպոպակք։
Ricciutéllo, la. Փոքր մի գանգրաւոր։ գալարածոյ։
Ricciúta. Ծխաւանաղ երիմրաւոր լինչ ընտանի կանուց։
Ricciúto, ta. Գանգրաւոր. գալարածոյ։ գեղեցկեալ։ գանգրահեր։ գեղեցիկ սալէտ։ popolo ricciuto. խառնիճաղանդ ժողովուրդ։
Ríccio, ca, աբ, և գոյ. Ricchíssimo, ma. Հարուստ. ճոխ. մեծատուն։ ընկնին։ առատ. բերրի։ պոլ։ չքեղ. պատուհասական. մեծագին. բազմագնաք։ հոգեղէնիքի. առնիքաւոր։ ricco di denaro. ընչաւէտ։ ricco di bestiame. որ ունի անասուն բազում. անասնաշատ։ prima ricco, e poi borioso. առաջ նախ պարտ է հարստանալ, և ապա ծանրել։
Riccóne, աբ. Կարի ընչաւէտ. մեծահարուստ։
* Riccóre, աբ. * Ricénte. Տ. Ricchezza, Recente.
Ricépere. Տես Ricevere.
Ricérca, Ricercaménto. Խնդիր. խոյզ. հետազոտութիւն. քննութիւն. որոնումն. արոյզ։

Ricercáre, ն. Վերստին խնդրել. որոնել. խնդիր առնել. հետազօտել. ապահով. այլ առնել. շուրջ գալ. խնդրել. խոնդիր. Թափանցել. Ք. Փնտրել. պիտոյն. ալկնո. alcuno della pace. խաղաղասէր խնդրել. յուսիքէ. ֆ. Որոնիլ, ան. լինել իյարգի.

Ricercáre, պր. Կարիքդ անէ ապահանաց.

Ricercáta. Նայն է. * խնդիր. խոյզ.

* Ricercataménte, ած. կամաւ. խորհրդով. դիտմամբ.

Ricercáto, ta. խնդրեալ. որոնեալ.

Ricercatóre, պր. — tricè, իգ. Որոնող. խնդրող.

Ricerchiáre, ն. Ս Լեանգամ արկանել. շրջանակ. գարձեալ. շրջապատել.

Ricerchiáto, ta. Վերստին արկեալ. շրջանակ. կըլ. կին շրջապատեալ.

Ricérco, ca. խնդրեալ. որոնեալ. խոզիլ.

Ricérnere, ն. Կրկին խառըսալել. լաւ ևս քաց. արել. յայտնաբանել.

Ricesellâre, ն. Վերստին քանդակել.

Ricessáre, է. Ջկայ առնուլ. կասիլ. մնալ.

* Ricésso. Տես Recesso, Ritiro.

Ricétta. կարգադրուի, կամ նուագոյ բաղադրութեամբ դեղոց. կարգադրութիւն բժշկին. Թուղթ կարգադրութեան բժշկին. ընտիր. ricetta provata, e non riuscita. առած. ի դերև ել. այլ եայլոյ պատահեաց.

Ricettácolo. Ընդունարան. ասպնջական. բնակարան. օթևան. տեղի ապաստանի. պղնձաձոյ ներ. dell' acque. աւազան ջրոց. հաւաք.

Ricettaménto. Ընդունելութ. Տես և զվերինն.

Ricettáre, է. Ընդունիլ. ժողովել զոք. գնաց վերմէ. կարգել զբաղադրութիւն դեղոց. սալ զիր, կամ զնուագոյ բաղադրութիւն դեղոց. ընտիր վերմէ. ֆ. Ապաւինիլ. անկանիլ ուրուք.

Ricettário. Մատեան նուագոյից. (յր ուր նշանագիրք են նուագոյք դեղոց բժշկին.)

Ricettáto, ta. Ընկալեալ. ժողովեալ.

Ricettatóre, պր. Ricettatrice, իգ. Ընդունօղ. ասպնջական. ընկալուչ.

Ricettivo, va. Ընդունական. ընկալուչ.

Ricéto, գոյ. Ընդունարան. տեղի ապաստանի. ապաստան. օթևան. աղընձաձոյ ներ. միջոցն որ ընդ ատանդուզս և ընդ արտին.

* Ricétto, ta, ած. Ընկալեալ. առեալ.

Ricévénte, ն. Ընդունօղ. ընկալուչ.

Ricévere, ն. Ընդունիլ. առնուլ. ալմա. ժողովիլ զնուագոյ զոք. գապաւ ելիմի. գնդապետ. հաստատել.

* Ricevévole, ն. Ընդունակ. ընկալուչ.

Ricevimento. Ընդունելութ. գապաւ ելիմի.

Ricevitívo, va. Ընդունակ. հեչպընկալ.

Ricevitóre, պր. Ricevitrice, իգ. Ընդունօղ. ընդունակ. պր. Հարկապահանջ. գանձապետ.

Ricevúta. Մատեան. յեակոյ ընդունելութ. ընկալ. ալ. Խանձ. ընդունելութ.

* Ricevutissimo, ma, գեր. Ընդունելի յոյժ.

Ricevúto, ta. Ընկալեալ. առեալ. գապաւ օգտնմանց.

Riczióne, իգ. Ընդունելութ.

* Richiédere. * Richésto. Տես Richiedere, Richiesto.

Richiamánte, ն. Որ յետս կոչէ.

Richiamáre, ն. կոչել. վերստին. ընդարձակ. զոք. պէսպիսի. կոչել. կոչել յետս. գարձեալ կոչել. գոք. կոչել ի գատաստան. մեղադրեալ ընդդէմ. dall' esilio. գարձեալ յաթոռ. alla vita. կոչել ի կեանս. յարուցանել. alla memoria. allo spirito. յուշ ածել. ի միտ ածել. անգամ. ֆ. Վանգատաել. բողոքել. ընդհանրել.

* Richiamáta. Յետս կոչումն.

Richiamáto, ta. Յետս կոչեալ. գարձուցեալ. ան.

Richiamatóre, պր. Որ յետս կոչէ. գարձուցիչ. ի չարն. մոլորեցուցիչ.

Richiamatrice, իգ. Որ յետս կոչէ. գարձուցիչ.

Richiámo. Յետս կոչումն. նահանջումն. հրապոյրք Թռչնոց. գանգատ. կոչումն ի գատաստան.

* Richiedénte, ն. խնդրօղ.

Richiédere, ն. խնդրել վերստին. պահանջել. ընդ խոնդիր. հայցել. խնդրել. ապերսել. փնտրել զոք. ցանկալ. կոչել ի գատաստան. ընդդէմ. ղաղբամ. կոչել. Հարկ լինել. պէտք են. վայել է. ինչ օգտ. հերիւր կամ պետել խորագոյնս di battaglia. գրգռել ի մարտ. d'amore, կամ առկ richiedere. աղաչել կամ հրաւիրել զինն ոք ի կատարումն առժանացն. alcuno di violenza. ամբաստանն լինել զոք վնաս բռնաւորեն. come richiede l'affare. ըստ պահանջելոյ գործոյն. come si richiede. որ վայել է. ըստ պատշաճի. più che non si richiede. քան զարժանն. գեր ի վերոյ.

Richiediménto. Խնդիր. հայցուած.

Richieditóre, պր. Խնդրօղ. հայցօղ.

* Richiedúto, ta. Խնդրեալ. հայցեալ.

* Richiérere. Տես Ricercare.

Richiésta. Խնդիր. խնդրուած. փնտիր. փնտիք. կոչեցեալ ի գատաստան. a mia richiesta. ի խնդրոյ իմմէ. aver richiesta. լինել ցանկալի, կամ արգոյ ի համարի.

Richiésto, ta. Խնդրեալ. հայցեալ. ան. խոնարհ. * կոչեցեալ ի խորհուրդ.

Richinársi, ֆ. Խոնարհիլ. խոնարհեցուցանել. ընդունարին. յարգել. պաշ. երկիւղ. ահ. երկիւղ.

Richiúdere, ն. Վերստին փակել. փակել. գոփանաք. կցել. կամ առաջացուցանել ընկերս. եաթաղ պիճիճ. փերմէ.

Richiudiménto. Վերստին փակումն. փակումն.

Richiúso, sa. Վերստին փակեալ. փակեալ. գոփալը.

Richiusúra. Փոքրիկ փակարան.

Ricídere, ն. Հատանել. կտրել. ելմէ. կարճել. կամ ընդհատել զխօսս. Հատանատուել զձիներն. զընդհատ լը կարճոյ ձանապարհ. Խօսս գադրեցան. ֆ. Ի զինլ կատաղ. ի տեղի ծալուածոցն. Էջմիլչած.

Ricidiménto. Հատումն. խզումն. անկատումն.

Riciditúra. Նայն է. պատառաձած. ծալուած.

Ricidívo. Տես Recidivo.

Ricígnere, ն. Ընկալ պատել. շուրջ պատել. փակել գոփալմամ.

Ricimentáre, ն. Կրկին փորձ փորձել. ինձ ընձեզ. ի ելմէ. ֆ. Վերստին ի փորձ, կամ ի վտանգ արկանել զանձն.

Ricíno. Տատնկ ինչ հնդկաց. ունելոտուղ կամ սերմն լուծողական. որ կոչի Mandorla, կամ noce, կամ fava purgante. ևս՝ չանաչանձ. ինձ. կոչի և Zecca.

Ricínto, գոյ. Պատյան. շրջապատ. ցանկ. փոլոյ. ընձեղէն. նախոյ ելերոյ. * Գօտի որմոց.

Ricínto, ta, ած. Պատել. շրջապատել. փակեալ.

Ricioncáre, է. Վերստին ըմպել զգինի.

Ricipiénte. Տես Recipiente. բարի կենցի. մարգարեր. քաջակենցաղ.

Ricircoláre, Ricirculáre, է. Յածիլ այսր և անդր. պատիլ. շուրջ գալ. փոլալմամ. գառնալ յետս շուրջ գալոյ. շրջան առեալ գառնալ.

* Ricircolazióne, իգ. Վերստին շրջագայութիւն.

Ricísa. Հատումն. հատուած. հատատօտուի (խոսիլ.) տես և Tragetto. Venire, andar a ricisa, կամ alla ricisa. Գնալ. կամ գալ ըստ կարճոյ ձանապարհ. alla ricisa, պր. անխոհեմ. չարաչար. cantare a ricisa.

Ricisaménto, ſ. m. Եղինհետայն. յանկարծուստ. խոհ եւ խոհ: Հղեփնե. զբուշադնիա: սակս եւ a Ricisa.

Ricísa, sa. Հատեալ. կտրեալ: Եխխիկ: անկատեալ: ի բաց քեցեալ: կտզմ. փոյթ. չոյա. երագ: եւ ֆէֆ. բնկ: խլեալ. պատառեալ. մատեալ: եբեռնըմբ: alla ricisa, a ricisa, a riciso, ſ. հանկառօտիւ:

Ríco. Ազբատանի մեջ յաղթէ նադաստակաց:

Ricógliere, v. Ժողովել: ի մի. հաւաքել: պեղեբուիլ: բնունել յանօթի զքոնէս վիճակացն: բնունել մեղ թափշին, գլարձս: եօլնքնէնին ալմա: կմեել. քաղել զպտուղս. ժողովել զարմանս: ծախսաս պեվնէրմէ: (ձափել (զբրաեն, եւն:) ների ալմա: խմնանալ. հաւսս լինել: ի միս առնուլ. գիսել: աղաճոյ: il fiato. շնչել: ձգել զօդ: ասղաս ալմա: Ricógliersi, ɣ. Անկանիլ ուրեք. ապաւինիլ. ամփոփիլ: աղբ նաց: ձողարկիլ:

Ricogliménto. Հաւաքումն. ժողովումն: պեվնէրմէ: di cuore. ամփոփումն սրտից:

Ricoglitóre, ար. Ժողովօղ. հաւաքիչ: հաւկահան:

Ricoglitríce, իգ. Հաւաքիչ: ծնողիչ. ձանդաբարձ:

Ricognizióne, իգ. Ցանօթումն. ճանաչումն: բանըդբ: վարձ. յորիսուք: իվալ. հոգապնդնէ: հաս. առ առնորդ: ծիպալըք:

Ricognóscere. Տես Riconoscere.

Ricognosciménto. Ցանօթումն. Ճանաչումն: խոհ ընդբ վարձ. փոխարէն: իվալ: խոստովանութիւն յան ցանաց, կամ անձանաց: իփլոչ:

Ricoláre, v. Կրկին մղել, պարզել: ընէբար պնոցնէ:

Ricoláto, tà. Կրկին մղեալ. վերստին պարզեալ:

Ricollegársi, ɣ. Վերստին դաշնակցիլ:

Ricollicársi, ɣ. Տես Ricoricarsi.

Ricollocáre, v. Վերստին, անդրբէն զետղել:

Ricolmáre, v. Լնուլ վերստին. լնուլ: ընէբար պօվ պատչաս:

Ricolmáto, ta. Լի. պատառուն. զեղուն: պօվա:

Ricólmo, ma, ած. Նոյն ն: Ricolmi, գոյ. Ընդ հոլք բերեալ յաչերաց զծովէզերք, և անդրբէն դարձրացեալք:

Ricoloríre, v. Կրկին ներկել: ընէբար պօյալամաս:

Ricólta, Ricólto, գոյ. Հունձ. ժողով պտղոց. հունձք. պէնէ: sonare, կամ battere a ricolta. տնա ի Raccolta.

Ricólto, ta, ած. ժողովեալ. հաւաքեալ: պեղնըբիմ: ամփոփ. կծկեալ (ձեռն:) անկել ի քաղաքն:) ապատանութեալ:

Ricombáttere, v. Վերստին պատերազմիլ: ընէբար ձենէ եմնէ: հակառակիլ. դիմադարձիլ:

Ricominciaménto. Վերստին սկզբնաւորումն. սկիզբ առումն: d' un trattato. նորոգումն ճառի:

Ricominciáre, v. Վերստին, կամ նորոգ սկսանիլ. նորոգել: ընէբար պալամաս:

Ricominciáto, ta. Վերստին սկսեալ:

Ricominciatúra. Տես Ricominciamento.

Ricomméttere, v. Վերստին յանձնել. գործեալ գործել (գաբիս:) վերստին տալ:

Ricomparíre, v. Ա՛իւանդամ երեւիլ: ընէբար ներբնէմէ:

Ricompénsa, Ricompensaménto. Վարձ. արիւնագին. փոխարէն: նոգապնդնէ: ricompensa. պատիճ: ձեղար:

Ricompensáre, v. Վարձահատոյց լինել. վարձատրել. փոխարինել: իվալ. նոգապնդնէնին վերմէ: ɣ danari. վճարել. տուժել զվնասն: պարբէ նօվնէմէ: esser ben ricompensato de' suoi travagli. ընունել զիուր գործարէն վաստակոցն:

Ricompensáto, ta. Վարձատրեալ. քակաղել զարիւնն:

Ric ompensazióne, իգ. Վարձ. փոխարէն: նոգապնդնէ:

Ricompénso. Նոյն ն: փոխարէն առ գանաղն: ձբրիկ:

Ricómpera, Ricómpra, - razióne. Ricomperagióne, Ricompragióne, Ricomperaménto, Ricompraménto. } Վերստին գնել. նեղն գնաճառնել. գնել ինչ փոխանակ այլոյ: ներբը ասէ: ազատել. ազատագործել. ծախել. Հոգոտրել. ծախել ի ձեռաց: ահեղ իւր գործարարեմ. գործարեմ: Ricomperársi, Ricomprársi, ɣ. Փրկել զանձն. ծախել զանձն փրկանաք: եննէրնի ասէն գործարեմ:

Ricomperáto, - práto, ta. Վերստին առեալ:

Ricomperatóre, Ricompratóre, ար. Վերստին գնօղ: փրկիչ. ազատիչ:

Ricomperazióne, իգ. Տես Ricompra.

Ricomperévole, ած. Ըստ հնար ն վերստին գնելի կամ ծախել. փրկելի:

Ricómpiere, v. Վերստին լնուլ: լնուլ զտեղի, կամ զպակասն. փոխանակել. փոխարինել:

Ricompiménto. Լրումն. լրումն:

Ricompórre, v. Վերստին յօրինել: կրկին յօդել, միաւորել: չափաւորել. անձնել (գկերբա:) խաղաղել (գվէճն:)

Ricompósto, ta. Վերստին յօրինեալ, եձ:

Ricómpra, Ricompráre. Տես Ricompera, եձ:

Ricomúnica. Աբձակումն ի քանագրանաց, կամ ի նզովից:

Ricomunicáre, v. Արձակել ի նզովից. ազատել ի քանագրանաց: աֆօսօպան ընօվնէ:

Ricomunicáto, ta. Արձակեալ ի նզովից, եձ:

Ricomunicazióne, իգ. Տես Ricomunica.

Riconcédere, v. Կրկին շնորհել: ընէբար վնբմէ:

Riconcentraménto. Հաւաքումն, կամ միաւորումն ի կէդրոնի:

Riconcentráre, v. Հաւաքել, կամ միաւորել ի կէդրոնն. ամփոփել. կամ միել ի կէդրոնն: օրինաց ըօֆ եմնէ: ɣ. Ամփոփիլ ի կէդրոնն, կամ ի մի: բան ըօֆ օյմա: ամփոփիլ յանձն. քննել զանձն: ենկէնէ նէ ընէֆոփ եմնէ:

Riconcepíre, v. Դարձեալ յղանալ. վերստին երկնել:

Ricondáre, v. Տես Racconciare. նորոգել զկերպ. կոբս հանդերձանաց. այլազգ համեմել:

Riconciliagióne, իգ. Riconciliaménto, ար. Հաշտութիւն: սուլհ. պարբէ:

Riconciliáre, v. Հաշտեցուցանել: պարբէբբմա: ɣ. Հաշտիլ: պարբմա: riconciliare, և riconciliarsi. խոստովանեցուցանել, և խոստովանիլ (զնեղելի մեղս յառաջ քան զընդունելոյն ուր խորհրդոյն:)

Ricondliáto, ta. Հաշտեալ: պարբմբա:

Riconciliatóre, ար. Riconciliatríce, իգ. Հաշտարար. Հաշտեցուցիչ: պարբէբբան:

Riconciliazióne, իգ. Հաշտութիւն: պարբէ. սուլհ:

Riconcimáre, v. Դարձեալ աղբ արկանել յանդս:

Ricóncio, ia. Յարդարեալ. նորոգեալ. համեմել:

Ricondannáre, v. Վերստին դատապարտել:

Ricondensáre, v. Կրկին խտացուցանել. խտացուցանել:

Ricondíre, v. Կրկին համեմել. տես և Fornire, Provvedere.

Ricóndito, ta. Թագուցեալ. Թագուն: իբլէ:

Ricondótta. Վերստին բերումն. տես և Condotta.

Ricondótto, ta. Վերստին բերեալ. վերածեալ:

Ricondúrre, v. Վերածել. կրկին բերել. միաւանգամ ածել: ընէբար ինէնէրմէ: գարձուցանել (ի փշի:) ի յուշ ածել. վերստին վարձել (գկապուճածա եձ:)

ձև ։) ընդարձ ֆիրայ ըլս ֆոռֆնֆ ։
Riconférma, - mazióne, իգ. Կրկին հաստատութիւն։
Riconfermáre, ն. Կրկին հաստատել, հաստատել (զպաշտօնն զոր ունէր) ֆոռփոքը ընել։
Riconfermáto, ta. Վերստին հաստատեալ, ած ։
Riconfessársi, յ. Վերստին խոստովանիլ։
Riconficcáre, ն. Վերստին գամեռնել. կրկին անկել։
Riconformáre, ն. Վերստին կերպարանել, կամ նկարել ։ յ. Վերստին կերպարանիլ, կամ նկարիլ ։
Riconfortáre, ն. Վերստին զօրացուցանել. խրախոյս տալ ։ ընդարձ գոհունակութիւն ։ ուրախ վերիլ ։ սրտալ հատուել ։ ընկերին ընդ ։ ապահովիլ. վստահացուցանել ։ նորոգիլ զյուշ առնել ։ Riconfortársi, յ. Օրօրանալ. խրախոյս առնուլ. միխիթարիլ ։ ինքզինքն ։
Riconfortáto, ta. Զօրացեալ. քաջալերեալ, ած ։
* Riconfortatríce, իգ. Միփոխիչ. միխիթար ։
* Ricongegnaménto. Նորոգ միաւորում. նոր զօրոճած ։
Ricongiúgnere, ն. Վերստին յօդել, ընակցիլ ։ Ricongiúgnersi, յ. Կցիլ (վերաց.) միանալ ։
Ricongiugniménto, Ricongiunzióne, իգ. Նոր միաւորում ։
Ricongiúnto, ta. Վերստին միակցեալ, ընակցեալ ։
* Ricongregársi, յ. Վերստին հաւաքիլ ։
Riconiáre, ն. Վերստին հարկանիլ, կամ հատանիլ (զդրամ.) հարկանիլ զնոր կնիք ։
Riconoscénte, ած. Երախտագէտ. շնորհակալ. երախտիք պէտն ։ * Ճանաչօղ. բանեցող ։
Riconoscénza. Ճանաչումն. ծանօթումն ընդ. բանեցուց. del fallo. խոստովանութիւն յանցանաց. առգումանք խղճի ։ իգբաց ։ երախտագիտութիւն. շնորհակալութիւն. երախտիք պէտիէ ։ արիառաք ։ փոխարէն ։ ֆոփոխէն ։
Riconóscere, ն. Ճանաչել (զնանաչելս ինչ, կամ զոք.) ի յօդ ածել ։ բանշնոփ ։ տեսանել. ի միտ առնուլ ։ uno alla voce. Ճանաչել զոք ի ձայնէն ։ una cosa da alcuno, կամ per alcuno. խոստովան լինել վերախոս ուրուք. Ճանաչել զբարերարութիւն ուրուք. խոստովանիլ զանձն երախտապարտ առնք ։ պիէիոնին էյնչինի բանշոփ ։ da voi riconosco la vita. առ ի քէն, կամ քո պարգև. Համարիմ ընկերանս իմ un errore. Ճանաչելիմ խոստովան լինել զսխալանան ։ իգբաց էնիէ ։ un paese, una fortezza, եւն. զինել զբաւառն ։ լաւնել, դիտել զամրոցն ։ զաղաւլամ ։ alcuno. Շնորհ ունել ուրուք ։ փոխարինել վաստակոցն ։ առէր օլոփ ։ իվով էնէիէ ։ alcuno per Signore. Ընդունել զոք ի տէր իւր ։ Տալ տակիլ ոգի աի ։ non mi vuol riconoscere per suo figliuolo. ոչ ընդունի զիս յորդի ։ ոչ համարի զիս յիւր որդի ։ Խմնալ. տեսանել. Ճանաչել (զանծանօթ ինչ ։) պոյնոփ ։ Riconóscersi, յ. Ընդառանալ. զղջանալ ։ ափէր պաշնա ինէիէ ։
* Riconoscíbile, ած. Ճանաչելի ։ դիւրածանօթ ։
Riconosciménto. Ճանաչումն ։ ծանօթումն ։ բանեցուց ։ զգաստութիւն ։ զիջ ։ ուղղութիւն ։ դարձ ։ ընծայ ։ երախտագիտութիւն ։ շնորհակալութիւն ։ էյնէ պէտիէ ։ փոխարէն ։ վարձ ։ ֆոփոխէն ։
Riconoscitóre, ար. Լսուող ։ դէտ ։ լսօղ ։
Riconosciúto, ta. Ծանօթացեալ, եւն ։ պէտինիէ ։
* Riconquísta. Վերստին առացում ։
Riconquistáre, ն. Վերստին առանալ. կրկին ի ձեռս բերել ։ ընդարձ էնէ ինդիզ ։
Riconsegnáre, ն. Տես Racconsegnare.
Riconsideráre, ն. Վերստին քննել. կամ կշռել ։
Riconsideráto, ta. Կրկին քննեալ. կրկին տառածեալ։
Riconsigliáre, ն. Վերստին խորհուրդ առալ ։ ընդարձ էօյնէ վէրմէ ։ յ. Վերստին խորհուրդ առնուլ. դէնել ի մտ ։ ընդարձ փանշոփ ։
Riconsigliáto, ta. Դարձեալ խորհրդակցեալ ։
Riconsolaménto, Riconsolazióne, իգ. Նոր, կամ կրկին միխիթարութիւն ։
Riconsoláre, ն. Կրկին միխիթարել ։
Riconsoláto, ta. Վերստին միխիթարեալ ։
Ricontáre, ն. Վերստին հաշուել. միւսանգամ համրել առնել ։ ընդարձ հիւսալ էնէիէ ։ պատմել ։ ֆոփէնիէ ։ վերստին պատմել ։
Ricónto. Տես Epilogo.
Riconvenire, ն. Կոչել ի դատաստան ։ ի դատ կոչել զդատաւխալ իւր ։ միհէնէնէ փովէլ էնիէ ։
* Riconvenzióne, իգ. Ճանդիմանութիւն կամ ընդդեմ զոք բանիւք իբրալք ամբաստանուիլ զդատաւխալէնն ։
Riconvertíre, ն. Փոխել վերստին. դարձուցանել միւսանգամ ։ ընդարձ պէօնփոփէ ։ յ. Փոխիլ, կամ դառնալ վերստին ։ պէօնիէ ։
Riconvertíto, ta. Փոխել, կամ փոփոխել վերստին ։
Riconvitáre, ն. Փոխադարձ կոչել (ի ճաշ ։)
Ricoperchiáre, ն. Ականել զխուփ. դնել զկափարիչն ։ գափաղնը գօյոփ ։
Ricoperchiáto, ta. Ծածկեալ. կափուցեալ ։
Ricopérta. Կափուցուածն ։ ծածկուածն ։ ծածկոյթ. պատրոմակ. պատճառանք ։
* Ricopertaménte, ած. Ի ծածուկ. գաղտ ։
Ricopérto, ta. Խփել. կափուցել. ծածկեալ ։ էօրընէնիս ։
Ricopiáre, ն. Վերստին օրինակել ։ ընդարձ էօրինէնիէ ածմ ։ օրինակել. գաղափարել ։ նմանիլ ։
Ricopiáto, ta. Վերստին օրինակեալ ։
* Ricopiatúra. Օրինակութիւն ։ օրինակուածն ։
* Ricopríbile, ած. Ծածկելի ։
Ricopriménto. Ծածկութիւն ։ ծածկոյթ ։
Ricopríre, ն. Վերստին ծածկել. ծածկել. ծածկոցանել ։ էօրինէնի. գոհանալ ։ պատրոմակել. աւազատուել ։ ուղղել (զաւազին սխալանս ։) ի յէքսէնդս լնել ։ Ապահովել. մուրհակաք ։ ապահովել (զփոխն.) դնել յապահովի ։ էդին էնիէ ։
Ricorcáre, Ricoricáre, ն. Վերստին ընկողմնեցուցանել ։ ընդարձ էռնըշոփ ։ յ. Պառանել. արեւս ։ ինչ պարնոփ ։ ricorcare. տես Propagginare զատ աւազին ուշանակութեան ։ ծածկել զքանչարս ըստ հողոյն ։ ընդարձ էօրինէնիէ ։ էնօմնէ ։
Ricordagióne, իգ. - ménto. Յիշումն ։ յիշատակութիւն ։
Ricordánza. Յիշատակ ։ անդամուքէ ։ յիշելիք ։ գրաւ ։ պերիհէպք ։
Ricordáre, ն. Յուշ առնել ։ յիշեցուցանել ։ հաւրբնա ։ էնիէրմէ ։ յիշատակել ։ անուանել ։ էնէր էնիէ ։ ն. և Ricordársi, յ. Յիշել ։ յուշ ածել ։ անդամ ։ ricordare i morti a tavola. առակ ։ խօսել զանապատ շանս ։ գժապատհս ։
Ricordáto, ta. Յիշատակեալ. յիշեալ ։ Cosa ricordata per via và. առակ է, և ասի յորժամ ընդ առաջ եկանէ իմն, կամ ոք ։ զրկմ էնիէ բանին ։ Քաղցմ անգամ ըստ առաջ եկանէ այն զրկեաց զանքն են ։
Ricordatóre, ար. Յիշող ։ յիշատակող ։
Ricordazióne, իգ. Յիշատակութիւն ։ յիշումն ։ յիշատակ ։ անդամուքէ ։
Ricordévole, ած. Յիշատակելի. արժանի յիշատակաց եօպիէնէ ։ * Տես և Ricordatore.
Ricórdo. Յիշատակ ։ յիշատակութիւն ։ հաւրբնա էնիէրմէ ։ էնէ ։ տպգումն ։ խրատ ։ նասիհաթ ։ far ricordo, կամ ricordanza. առնել յիշատակ ։ յիշատակել ։ անդամուքէ ։
Ricoricáre. Տես Ricorcare.
Ricoronáre, ն. Վերստին պսակել, կամ ծաղկ կապել ։

* Ri-

* Ricórre, ն. Տես Ricogliere.
Ricorréggere, ն. Վերսին ուղղել. ուղղել. կառավարել. կարգադրել:
* Ricorrénte, ած. Հոսական. որ հոսի վերսին. Ջրհոսուն. (է մակագրական ձայնարձակ ջրից, որը կոչվն և Ricorsivo, Riversivo.)
Ricórrere, ե. Վերսին ընթանալ. ընթանալ. գնալ (գետից) հոսել: խրխինել. ափից: դիմել առ. որ. անկանիլ առ. ուր, կիմ առ. իմն. ապաստանիլ: սղղնել: և և բառ ձեռքպարկեշտական. Պատել (գօտուց չուրջ զվնուածովք.) պատել. շրջապատել:
* Ricorrétto, տա. Ուղղակ:
Ricorriménto. Կրկին ընթացք. մակրնթացութիւն:
Ricorsívo, va. բառ անպատճառ. Տես Ricorrente.
Ricórso. Մակընթացութիւն գետից: Տե. ղի ապատանի. ապաստնել: սղնաձայ ելք: դիմումն յոյլ առեան. բողոք: ընդդէմ: և և գատաստան. ինչ փիլիսինգայի: aver ricorso a qualcheduno. դիմել առ. ուր. ապաստնիլ. սղնմայ:
Ricórso, sa. Դիմակալ առ. ուր. ապաստնել: սղնմայ:
Ricorsójo. Bollire a ricorsojo, կիմ a scroscio. Քաշ եռալ: գէշ գէշ գայնալ:
Ricosteggiáre, ե. Վերսին քերել առ ափամբք. գարձել նաւարկել յափն կոյս:
Ricostituíre, ն. Վերսին դնել. կրկին հաստատել. զեռնդել: l'occhio. վերսին դիտել (ի նպատակին:)
* Ricostituíto, տա. Կրկին հաստատակ. զեռնդել:
Ricotonáre, ն. Վերսին գզել:
Ricotonatúra. Վերսին գզումն:
Ricótta. Սկի հանեալ ի կթոկէ կաթնի եփմամբ:
* Ricottína. նոճապահան Ricottaին.
Ricótto, տա. Վերսին եփել. կրկնակի. քաջ եփել. թրծուն. քաջ կրակել. կիմ քննել:
Ricoveraménto, Ricovraménto. Վերսին առնումն: della sanità. ապաքինումն: ղիշա:
Ricoveráre, Ricovráre, ն. Վերսին առնանալ. կիմ գատնել. կրկին հաստատակ. նորոգել: ընդդէմ ելնել ընդդիմել: փրկել. ազատել: գաբրիէլ: գարձնացանել (յապաշնարհալ:) դնալ. գնել (յօդնումն:) ե. և Ricoverársi, յ. Ընկանիլ ուրեք. գնել. ապաստնիլ: սղնմայ:
Ricoveratóre, Ricovratóre, աբ. Վերսին պատճառ:
Ricóvero, Ricóvro. Վերսին առնումն: ընդդէմ ելնէ ընդդիմել: տեղի ապաստնի: սղնաձայ ելք: * ricovero del male. տեղի, կիմ բնակարան, կիմ ապաստանարան չարեաց:
Ricovérta, Ricovérto: Տես Ricoperta, են:
Ricovráre, Ricóvro, են. Տես Ricoverare, են:
Ricovriménto, Ricovríre. Տես Ricoprimento, են.
Ricreaménto, աբ. Recreazióne, իգ. Զբօսանք. Հանգիստ. դիտառնել արտ. ափոփանք. զուարճանալ. կարգադրութիւն ոգւոյ: ալըմպէ: * a ricreazione. բեկրութ. զուարճաբանութիւն:
Ricreáre, Ricriáre, ն. Հանգուցանել. զեղել (արտ.) ափոփել. արծարծել զոգի. կարգադրել. զբօսեցուցանել. զուարճացուցանել: ընդդէմ ելնել: ափ: նորոգել. վերատնծել: ընդդէմ եղբայրնալ: Ricreársi, յ. Դիւրիլ. արծարծիլ արտ. հանգչիլ. զուարճանալ. զբօսնուլ. զուարճանալ: առհասարակ: խրախճանութ. ախնկնել:
Ricreatívo, va. Զուարճացուցիչ. բերկրալի. զուարճութար. ափոփիչ. զբօսալի. հոգեզուարճ:
Ricreatóre, աբ. Նոյն ե: Փրկիչ:
Ricreatrice, իգ. Բերկրեցուցիչ. զուարճութար:
Ricreazioncélla, նոճ. Դոյզն զբօսանք. զուարճութիւն փոքր:
Ricreazióne, իգ. Տես Ricreamento.

Ricredénte, ած. Ցաղթեալ ի փաստից, կիմ ի չմարտութիւն: far ricredente. ազատել զրք ի պատրանաց. դարձուցանել ի մոլորութիւն:
Ricrédere, ե. Ազատել, կիմ ազատիլ ի մոլորութիւն, ի պատրանաց. բանալ զաչս: ընդդէմ ասել: ե. և ի գալ ի գիտութիւն ճշմարտութիւն. փոխել զկարծիս. զղջալ ունել և զարհամարել ընդդէմ ելնել: ե բանալ ուրեք զգաղտնիս սրտին:
Ricredúto, տա. Ցաղթեալ ի ճշմարտութիւն:
Ricrescénte, ած. Որ աճի վերսին. կրկին աճեցուն:
Ricrescénza, Escrescénza. Աճումն. ուռերգք միս. հոշատարք միս. (որ ոմանց կոչի և) Մսամոլ:
Ricréscere, ն. Վերսին աճեցուցանել: ընդդէմ ելնել: պեօյ-ելիլ: ե. Դարձեալ աճել, բազմանալ: ընդդէմ արիմայ, պեօյելիլ:
Ricresciménto. Աճումն ա աճեցումն:
* Ricresciúto, տա. Աճեցեալ. արիմեալ. պեօյելեալ:
Ricriáre, Ricriazióne, են. Տես Ricreare, են:
Ricrociáto, տա. Կրկնախաչ. խաչաձեւ. (առ զինչ կնքից՝ որոց թիւք աւարտին խաչաձեւ:)
* Ricrocifísso, տա. Վերսին ի խաչ հանեալ:
Ricuciméntо. Նոր, կիմ վերսին կարեալ: ընդդէմ ասել: քննել մանր. քաջ կշռել: վերսին եփել, կիմ արկանել ի հնոր (գշրատաղելիս:)
Ricuperaménto. Վերսին առնումն: della sanità. բժշկուի. առողջուի. delle forze. կարգադրումն:
Ricuperáre, ն. Rec". Վերսին առնանալ, կիմ շահիլ, կիմ գտանել: ընդդէմ ելնել ընդդիմել: la sanità. վերսին առողջանալ. բժշկիլ: ղիշա պատճառ: le forze. միտանդամ զօրանալ: գովելիանալ: gli spiriti. զգաստանալ. ուշագրիլ: այբեկամնալ:
Ricuperáto, տա. Վերսին առնեալ, են:
* Ricuperatóre. Տես Ricomperatore.
Ricuperazióne, իգ. Տես. Ricuperamento.
Ricúrvo, va. Կոր. ծռեալ. կեռ. ապերնամած. եղիր:
Ricúsa, Recúsa, Ricusazióne, իգ. Հրաժարութիւն. հրաժեշտ: գոպոլ ընդդէմ: մերժումն (գատաստարին:)
Ricusánte, ած. Հրաժարող. որ ոչ կամի:
Ricusáre, ն. Հրաժարիլ. ոչ կամիլ. մերժել: գոպոլ ընդդէմ. ուրեք ընդդէմ. խրխինել. un Giudice, կիմ testimonj. մերժել զդատաւորն, կիմ զվկայ. ուրեք (իբրև կասկածաւորս:)
* Ridamáre. Տես Riamare.
Ridáre, ն. Վերսին տալ: տալ:
Ridda, իգ. Riddóne, աբ. կաքաւ ինչ բազմաց չուրջ ձառակի: ասպ: Riddone. Տեղի ուր խաղան զայս ազգ կաքաւոց:
Riddáre, ն. կաքաւել չուրջ ձառակի: յածիլ. պտոյտ քիչ. շրջան առնուլ:
Ridénte, ած. Ծիծաղոտ. զուարթերես. ուրախ: ինքն. ինքնէր խոչոր: զուարթատեսիլ. զուարճալի. աչքաւէտ: յոյժ ուրախ (բազդ:)
Ridére, ե. Ծիծաղիլ: ինքնէր: փայլել. ճառագայթել: զուարթագին երեւիլ. Ջուարճանալ. խրախճալ: ախնկնիլ: նպատաւել: ն, և յ. Ծաղր առնել ծիծաղիլ ղ: ընդդէմ ելնել: ridere ad alcuno, կիմ in bocca ad alcuno. բարեկամ ձեռնադել. շոյանել: ընդդէմ ելնել: ridere agli Angioli. ծիծաղիլ անհնարաւոր. վայրապար: far ridere qualcheduno; dar da ridere, di che ridere, կիմ che ridere. ի ծաղր շարժել:

ժիր: ֆիւֆիրմէ: la fortuna ci ride. յաջողակ է առ մեզ քաղդէն: ridere. ապտաքս զեզուլ անօթոց: խաֆա: far ridere una botte. ընուլ զտահատն բեզ բանալիք:

Ridestáre, դ. Վերստին զարկնուցանել:

* Ridésto, ta. Կրկին զարթուցեալ:

* Ridétto, ta. Վերստին ասացեալ. երկրորդեալ:

Ridévole, ած. Ծաղրական. ծիծաղելի. ծիծաղական. զուարճալի: ֆիւնէձէ:

Ridevolmente, մ. Ծաղրական լեմն. զուարճալի լեմն օրինակաւ:

Ridiciménto. Երկրորդութիւն բանից: Կրկնութ. (ի ձև Հարատասանական:)

Ridicitóre, ար. Ridicitrice, իգ. երկրորդիչ. որ առ եկ կրկին անդամ:

Ridícolo, գոյ. Զուարճալի ինչ. ծաղրական զգոյց:

Ridícolo, la, ած. Ծաղրական. ծիծաղական. ծիծաղելի: ֆիւնէձէ: Տասգառա. Տակէա:

* Ridicolosággine, իգ. Ծաղրածուի. կատակախօսութիւն:

Ridicolosaménte, մ. Ծաղրական լեմն օրինակաւ:

* Ridicolosità. Ծաղրականութ. Ծաղրական գոլն:

Ridicolóso, sa. - sissimo, ma. Տես Ridicolo, ած:

* Ridificáre. Տես Riedificare.

Ridimandáre. Տես Ridomandare.

* Ridiminuíto, ta. Կրկին նուազեալ. եւս պակասեալ:

Ridíre, դ. Երկրորդել. կրկնել զբան: ընդէր պէտ պատմել. յայտնել: trovar a ridire a checchessia. գտանել առգտանս. արատ դնել: Տակնա փօֆա: Ridírsi, ֆ. Ասել զհակառակն. ապրիստել. նհանդիլել զբանս: աչօղէնգէն պեօնֆէ:

Ridiritto, ta. Վերստին ուղղեալ, եւն:

Ridirizzáre, Ridrizzáre, դ. Վերստին ուղղել: ընդէր փօղրուլիֆա: ուղղել. վերստին կարգադրել. բարեկարգել. յարդարել. պիսդիլմէ:

Ridirizzáto, ta. Վերստին ուղղեալ, եւն:

* Ridiscórrere, դ. Դարձեալ խօսել, կամ ճառել:

Ridisegnáre, դ. Կրկին գծագրել:

Ridisputáre, դ. Վերստին վիճել, հակաճառել:

Ridisténdere, դ. Վերստին ձգուել, տարածել:

* Ridistínguere, դ. Վերստին որոշել. յայտնագոյն եւս բացատրել:

Riditóre, ար. Ծանակիչ. այպանօղ:

Ridivídere, դ. Վերստին բաժանել: առորագաժանել. բաժանել եւս:

* Ridivincolársi, ֆ. Ծանրքիլ. գալարիլ. ճիւրիլ:

Ridolénte, ած. Բաւական. Հոտաւոր:

Ridolére, ե. Բաւ էփ. Ցաւիլ ընդոս: Ridolérsi, ֆ. Վերստին ցաւիլ: ցաւիլ:

Ridolo. Բաւ գեղջիայ. Կողմն ինչ սայլին:

Ridomandáre, դ. Վերստին խնդրել: ընդէրք խնդիրք: յետս պահանջել: ներք խնդիրք:

Ridonáre, դ. Վերստին տալ, կամ պարգեւել: տալ. պարգեւել: ընդէրք վերդիր: պաղատանօք:

Ridondaménto. Յորդումն. առատութիւն. զեղումն:

Ridondánte, ած. Յորդեալ. առատ. յորդ: ֆուզէն. ղիսթէ:

Ridondánza. Յորդումն. առատութիւն, կամ ատեղծ գումն (բանից:) պօլլուֆ. դիսթէնէ:

Ridondáre, ե. Ծաղել. յառատ գալ. զհեռ գալ. եղեմատ. զառատ ներդիր: ներդիրեմի օլմաք: յորդել. առատանալ. լինել ատեղծուած: դիսթաք օլմաք: ընծայել. հայիլ. գառնալ, կամ չորիլ (ի վնաս:) questo ridonda in tua lode. այս հայի ի գովեստ քո. այս է ի գովեստ քո: da queste cose ne ridonda. յայսցանէ խմանութիւք, կամ ունիմք խնամատարիլ:

* Ridóne, ար. Բաղմածիծաղ. ծիծաղասէր:

Ridósso, A ridósso, ած. Ի վեր. յուս. ի ներքուստ: սըռիքնա: * cavalcare a ridosso. աշտանակել յերիվար վար մերկ, կամ անէամբ:

* Ridottábile. * Ridottévole, ած. Երկիւղապին. առատկալի:

* Ridottáre, ե. Երկնչիլ:

Ridótto, Ridútto, գոյ. Աղտատանարան. տեղի ծանդրատան. տեղի ապատնի: աղճամաք ներ: * Ժողովարան. խաչեաղ: ֆընճխանան. գոմար օձայատակ ներ:

Ridótto, Ridútto, ta, ած. Վերածեալ. հասեալ. եղեր:

Ridrizzáre. Տես Ridirizzare.

* Ridubitáre, ե. Վերստին տարակուսիլ:

Ridúcere, Ridúrre, դ. Վերածել. վերստին դարձուցանել: ընդէրք փէօնգէրմէ: ridurre all' ubbidienza, կամ in potestà. նուաճել ի հնազանդութիւն, կամ ընդ ձեռամբ. հնազանդեցուցանել. փոխել. դարձուցանել: պէօնգէրմէ: ի նուիլքս մնծանել: ridurre in polvere. յաճիւն դարձուցանել: ridurre in lamina. կապիել ի թիթեղն: ridurre. նուազ ցուցանել: ridurre dal grande in piccolo. փոքրկացուցանել. ամիոփել ի փոքր քանակ: ridurre in isperanza. յուսացուցանել: ridurre qualcheduno alla mendicità. հասուցանել զոք ի չքաւորութիւն: Ridúrsi, ֆ. Խորհիլ. խելիլ: ճէմ օլմաք: անկանիլ. գիմել. առյուսնիլ: պշնամաք: գտանել: էնէնիմէ: վերածիլ. ամիոփիլ. սահմանիլ. փակիլ. բովանդակիլ. ապաւնակիլ: ըղմաք: ridursi a mente, կամ alla memoria. յուշ ածել. յիշել: հասըքնա ներմէ: tutta la difficoltà si riduce a questo punto. բովանդակ դժուարութիւն յայսմ է հատատուածս:

* Riducíbile, ած. Վերածելի:

Riduciménto. Վերածումն: նուազումն:

Riducitóre, Riduttóre, ար. Վերածիչ. դարձուցիչ:

Ridúrre, Ridútto. Տես Riducere, և Ridotto.*

Riduzióne, իգ. Վերածումն:

Riédere, ե. Redire. Դառնալ. գալնալ յետս:

Riedificáre, դ. Վերստին շինել. նորոգել: ընդէրք եափաք. մըրամբ ներմէ:

Riedificazióne, իգ. Վերստին շինումն. բեդեկ:

* Riemendáto, ta. Վերստին ուղղեալ:

* Riempiénte, ած. Riempitóre, ար. Լցուցիչ:

Riempiere, դ. Ընուլ վերստին: ընդէրք փօղուրմաք. ընուլ ադատատեղս. ղեղուլ: փօք փօլա ներմէ: le piazze, il popolo, եւն, di checchessia. հրատարակել. Ցաղուր քարոզել: լավ ներմէ: la tela. տալ ապրն անկանիլ. հանիլ: փօֆաք:

Riempiménto, Riempitúra. Լումն: լցումն: խոր ձորալումն աւերուած բանից յոտանաւորս:

* Riempitivaménte, ած. Լցիչ. լրումն:

Riempitívo, va. Լցուցիչ: աւերուած (բառ:)

Riempiúto, ta. Լցեալ. լի: փօլմուշ. փօլա:

* Rienfiáre, ե. Վերստին ուռնուլ, կամ այտուլ:

* Rientraménto. Վերստին մուտ:

Rientránte, ած. Կերատամուտ (անկիւն պարսպայ:)

Rientráre, ե. Կրկին մտանել: ընդէրք կիրթ: ճնկիլ. ամիոփիլ: ներմէ: dentro a se, կամ in se stesso. քննել զանձն. զղջալ. փոխել զկարս: ընդէրքնէ. ներքինէն: ներմէ: in grazia di qualcheduno. վերստին գտանել ընդ ոմն. բարեհաճութիւն: far rientrare in dentro. կճկիլ. ամիոփիլ. բօա բօֆ ներմէ: rientrare. գարձեալ խառնել զկոյն ի ծուլիմ:

Rientráto, ta. Ընդբերն մուծեալ, եւն:

Riepilogáre, դ. Համառօտիւ երկրորդել. ի համառօտ քամնդակել. խիւլասա ներմէ:

Riescíre. Տես Riuscire.

* Rieto. ած. * di rieto. * a rieto. di rietro. Տես

di Dietro . Addietro .
Rietroguárdia . Տես Retroguardia .
* Rievacuáto , ta . Վերստին դատարկեալ :
* Riézza . Տես Reità .
* Rifabbricáre . * Rifabricáre , ն . Դարձեալ շինել :
* Rifabbricáto , ta . Մի ւս անգամ շինեալ :
Rifaciméntо . Կորոգումն . բեգեկ : Ղեպակը :
Rifacitóre , ու . Կորոգիչ . որ կազմէ զբեգեկ :
Rifállo . Կրկին սխալանք . նոր յանցանք :
Rifáre , ն . Վերստին առնել . Միւսանգամ գործել : Ընէրբալսաթ . Ընէրբ եմ : վերստին շինել . միւսանգամ յորդարել . կրկին հաստատել . նորոգել : Ընէրբ եմ : sicuro . վերստին ապահովել . հաստատել : certo . միւսանգամ ստուգել : i danni . վճարել զայժ վնասուն : զարբէ եօթնէմ : le forze . կազդուրել . կրկին զօրանալ : գովնէլնէմ : rifar , կամ fermar le carni , ն . փոքր միեմել , կամ հաստատել զմիս , ն , առ ի պահել ի մօտս . Լուսա ապականութի է : le vivande . նորոգել զկերակուրս հանդերձանօք . վերստին հասմմել , հանդերձել : էնէրպէն ընէրպէրկ էմէթ : il letto . յորդարել զանկողնին : Rifársi . Կազդուրիլ . կրկին զբանալ : Ընէրբ գոնվնէլնէմէթ : եա՛ գտանել զկորուսեալն . գտանել . կամ հանել զկորուսս տուժանացն : Ընէրբ պօլմաթ . զարբէ եօթմաթ : rifarsi di checchessia . չահիլ : և ևս զերծկիմնալ : rifarsi dritto . կանգնիլ վերստին գործ , կամ ուղղորդ : si rifa più bella . և ևս գեղեցկանայ : rifarlo più bello . ևս ևս գեղեցկացուցանել զայն : a rifar del mio , ն . (ոճ հոպպոխան , ար .) s' ella non viene , a rifar del mio , կամ a rifar sia del mio . եթէ այլ նա անշուշտ . խոստանամ գալ նմա անտարակոյս :
* Rifasciáre , ն . Վերստին երիզապնդել , կամ խանձարուրս առնել :
Rifátto , ta . Կորոգեալ , ն . Տես Rifare .
Rifavelláre , ն . Դարձեալ բարբառել , խօսել :
Rifazióne , իգ . Տես Rifacimento . Կրկին շինուած :
* Rifecondáre , ն . Վերստին բեղմնաւորել :
Rifedíre , ն . Դարձեալ վերաւորել :
Riféndere , ն . Վերստին պատառել (զվէրս) Ջեղքել (զփայտ :) Էառմաթ :
Riferendário . Տես Referendario .
Riferíre , ն . Պատմել յականջս . պատմել զանեանէն , զլուծեն . զգացուցանել : Նոփ եմէթ . հասէր վէրմէթ : ընծայել . վերագրել . մատուցանել : Վերմէթ . պրպմաթ : grazie . տես Ringraziare . Riferírsi , յ . և Riferíre . Վերաբերիլ . հայիլ . անկ լինել . պատշաճիլ : փեյմէթ . իւրեալիք օշմաթ : riferirsi a uno . յանձն լինել ումեք . յանձնել զանձն ի կատս ումեք : in questo mi riferisco a te . յայսմ քէզ յանձն լինիմ :
Rifírma , Rifermáre . Տես Rafferma , ն :
Rifermáto , ta . Riférmo , ma . Հաստատեալ :
* Riferráre , ն . Վերստին երկաթապատ , կամ երկաթ ի մի գամ առնել :
Riférto . Տես Referto .
Rifésso , sa . Պատառեալ , Ջեղքեալ . հերձել : Եըրքէթ . էառմաթ :
Rifezióne . Տես Refezione ,
* Riffilo . Ա յր զպատառեալ . անգեղեայ . ժահաղեմ :
Rifiammeggiáre , ւ . Բազմափայլ երևիլ . բազանշալ ճառագայթել . շողշողել . փոփոխել . էառմաթ :
* Rifiancáre . Տես Rinfiancare .
* Rifiancheggiáto , ta . Վերստին հաստատեալ , կամ ամրացեալ . կրկին զօրացեալ :
Rifiataménto , Rifiatáre . Տես Respirazione , ն :

Rificcáre , ն . Վերստին քաշեալ : Ընէրբ խրել , հաստատել . յուն ալ (քառ .) զդացուցանել . (ի ոճ առակաց :) համոզմաթ :
Rifidáre , ւ . Վստահանալ . յուսալ :
* Rifiggere , ն . Վերստին քաշեալ , կամ հաստատել :
Rifigliáre , ն . Դարձեալ ծնանել որդիս : Ընէրբ զաբմաթ : վերստին բազբալիլ : գարձեալ խղխղիլ :
* Rifiguráre , ն . Վերստին պատկերել :
* Rifinaménto . Դադարումն :
Rifináre , ւ . Rifinársi , յ . Դադարել . կասիլ . քիւ բահաթ էմէթ :
Rifiniménto . Պատառումն : di forze . Լքեալ . վհատութի : Ղէհմնէլէթ :
Rifiníre , ւ . Տես Rifinare , ն . Աշարտել . վախճանել : պիթիրմէթ : վատաւիաբեկ առնել . վատթարել զբք (յատկապէս ձիասին , կամ յինչս :) պէրպատ էմէթ : յ . Ի գեղատ լինել . վատթարիլ : պէրպատ օլմաթ . Ղէհմն օլմաթ :
Rifiníto , ta . Աշարտեալ . վախճանեալ : պիթիմ : վատթարել . վատաւկաբեկ . ոդեւպատ : Ղէհմն :
Rifioréntе , հ . Վերստին ծաղկեալ :
Rifioriménto . Վերստին ծաղկումն . նորոգութի . գեղեցկութի . զարդ :
Rifioríre , ւ . Վերստին ծաղկիլ : Ընէրբ էլէլէնմէթ : գարձեալ պայծառանալ . կրկին բարգաւաճիլ , կամ բարեզարդիլ : Դարէնմէք օշմաթ . էլէնմէթ : ն . Ծաղկեցուցանել . ևս ևս պայծառացուցանել . ևս ևս զարգարել . ևս ևս գեղեցկացուցանել : "Նորոգել զհնացեալ և զսաղեալ պատկերս . (ի ոճ առակաց :)
Rifioríto , ta . Վերստին ծաղկեալ , ն :
Rifísso , sa . Դարձեալ բանեալ . կրկին յառնէ :
* Rifiutábile , հ . Մերժելի . Հրաժարելի :
Rifiutagióne , իգ . Rifiutaménto . Տես Rifiuto .
Rifiutánte , հ . Մերժող . Հրաժարող :
Rifiutánza . Մերժումն . Հրաժարումն . ապահարզանս . արձակումն կնոջ . ոչոլմաս : la carta della rifiutanza della moglie . Թուղթ ապահարզանի . փոխոսմա . Խալաթ նամէ :
Rifiutáte , ն . Մերժել . չկամիլ . ոչ հաւանիլ . զնդունել : գպատաս էմէթ . պէտաթս էմէթ : Հրաժարիլ . յետս կալ . Թողուլ (զիշխանութիւն :) պրպմաթ վա էնէմէթ : il padre . անարգել զհայրենի ժառանգութիւն , կամ հրաժարիլ ի հայրենի ժառանգութէ :
Rifiutáto , ta . Մերժեալ . Հրաժարեալ . ն :
Rifiutatríce , իգ . Մերժող . որ հրաժարի . որ չյանձն առնու :
Rifiúto . Մերժումն . Հրաժարումն . անարդումն : ատիպ . պրպէլ . ընէր : Ընդհակումն կնոջ . մեկնիլն ի կնոջէ . խալաթ :
* Riflessaménte , ի . Մտադիր խոհմաբար :
* Riflessáre , ն . Տես Lumeggiare .
Riflessióne , իգ . Աղդրադարձումն . ցոլացումն : Լոյսի պէջնիլ . ափս էմնէլէթ : Քննութէն . մտադիր խոհմութիւն . խորհրդածութէն : փէնէնմէթ փէյէր : far riflessione . խոհալ . խորհիլ . պէնէնմէթ :
Riflessívo , va . Մտախոհ . քննօղ . քաջախոհ :
Riflésso , գ . Ցոլացումն ; * Մտածուկ . խոհումն :
Riflésso , sa , ածական . Ցոլացեալ . անդրադարձեալ :
Rifléttere , ն . Անդրադարձուցանել . ցոլացուցանել . ափս էմնէթ : Մտածել . խոհալ . կշռել . քաջ խորհրդածել . փէյէր էմէթ . փէնէնմէթ : a se stesso . քննել զանձն . և Rifléttersi , յ . Աղդրադարձիլ ցոլանալ : la glória del padre riflette nel figliuolo . փառք հօրն անցանէ յորդին :
* Rifluíre , ւ . Հոսել յետս . հոսել վերստին :
Riflússo . Մակընթացուկ ծովու .

Rifocillaménto. Կազդուրումն. զօրացուցանելի:
Rifocilláre, ն. Կազդուրել (կերակրովք.) զօրացուցանել (զվիսաւսալն.) հաստատուել: գնդիրնին պէրթէ:
Rifondáre, ն. Վերսին հիմնել, կամ շինել. նորոգել: բրնել. ուղղել:
Riforbíre, ն. Վերսին սրբել, կամ մաքրել. կրկին յղկել, կամ փայլեցուցանել: ինէրթէ պէնէ: ի. Զարդարել. պճնել: փոճանակ:
* Riforbíto, ta. Սրբեալ. մաքրեալ:
Rifórma. Նորոգութիւն. նորոգութեան կարգն: նիզամ. փոխնին: բարձրութիւն անկարգութեց. ուղղութիւն. բարեկարգութիւն. բարեկարգութեան: d' un Ordine religioso. բարեկարգութիւն կրօնի ոմն նախնի աղտեղութեց: Ասմակութիւն (զվինուորաց:)
* Riformábile, ն. Բարեկարգելի:
Riformagióne, էգ. Բարեկարգութիւն. նորոգութիւն: և ևս առաւել ինչ. Քիւրէնցայի:
* Riformaménto. Տես Riformazione.
* Riformánte, ն. Բարեկարգիչ. նորոգիչ:
Riformáre, ն. Վերսին կարգադրել. բարեկարգել. ի լաւագոյնն փոխարկել. նորոգել: նիզամ ընդրել: փոխնէնէրէ: ընտրել, կամ առնել (իշխան:) Ասմակել (զվինուորս.) առհասարակ զմիմեանս (զօրաց:) ատեանի պաշտօնեայ: նոճազիցուցանել (ըղծանաս:) հաստատել զօրէնսն: տալ նոր օրէնս. ուղղել (զանկարգութիւնս) հաստատել յաւելին կարգն: ի. Նորոգել յաւելին կարգն. կամ յայլ ինն կերպ սպրանս:
* Riformatívo, va. Բարեկարգիչ:
Riformáto, ta. Բարեկարգեալ. նորոգեալ: Riformáto, գոյ. Կրօնաւոր՝ որ զկնոջ երթայ նորոգութեամբ նախնի բարեկարգութեց կրօնի իւրոյ:
Riformatóre, աբ. - trice, էգ. Բարեզարգիչ. նորոգիչ: Ա. յայսմ կոչին և նորադանդ լուսաբանիչքն:
Riformazióne, էգ. Բարեկարգութիւն. բարեզարգուցումն. նորոգութիւն: փոխնին. նիզամ:
Riforníre, ն. Վերսին ամրացուցանել. կրկին զինել: վերսին տալ զդեսուս: վերսին արկանել (իւղ՝ի լապտերն:) ի կիր ածել և ն:
Riforníto, ta. Վերսին ամրացեալ. ևն:
Rifortificáre, ն. Կրկին զօրացուցանել. կամ ամրացուցանել:
Rifrancáre. Տես Rinfrancare.
Rifrángere, Rifrágnere, ն. Բեկանել. զշառաւիղս լուսոյն: ի կիր ածել և ն:
Rifrangíbile, ն. Բառ բնաբանից. Բեկանելի, դիւրաբեկի, կամ բեկանուած (շառաւիղս լուսոյ:)
Rifrangibilità. Բառ բնաբանից. Բեկանելութիւն, կամ դիւրաբեկութիւն (շառաւիղոց:)
* Rinfrangiménto. Տես Rifrazione.
Rifrattívo, va, ած. Բառ բնաբ". Բեկանօղ (լուսոյ:)
Rifrátto, ta, աբ. Բեկեալ. բեկբեկեալ:
Rifrátto, գոյ. Rifrazióne, էգ. Բեկումն. բեկբեկումն (շառաւիղաց լուսոյ:)
Rifreddáre, Rifreddaménto. Տես Raffreddare, ևն:
Rifréddo, da. Զովացեալ: ոչդնդաղ:
Rifrenáre, Rifrenazióne, ևն. Տես Raffrenare.
Rifrigeráre, ն. Զովացուցանել: քհասկնդէրմակ: զովարացուցանել: * ն. Զովանալ վերսին:
Rifrigeratívo, va. Զովացուցիչ. զովարար:
Rifrigeráto, ta. Զովացեալ. հովացեալ:
Rifrigeratório, ia. Զովացուցիչ. զովարար:
Rifrigério. Տես Refrigerio.
, Rifriggeráre, ևն. Տես Refrigerare.
Rifríggere, ն. Վերսին տապակել: տապակել:
Rifrítto, ta. Վերսին տապակեալ. տապակեալ:
Rifrondíre, է. Տես Rinfronzire.
Rifrústa. Խոյզ. խնգիլ: ութոյտ:
Rifrustáre, ն. Խուզել. խնդրել. որոնել: ութոյտ: հարկանիլ: վազել: il mare, paesi. Յածիլ ընդ ծով, ընդ ցամաք:
Rifrustáto, ta. Որոնեալ. խնդրեալ:
Rifrústo. Տես Carpiccio.
Rifuggénte, ա. Փախստական. ապաստան. որ ապաստանի. որ դիմէ առ ոք:
Rifuggíre, է. Դիմել առ. ապաստանիլ. անկանիլ առ ոք: աղէնէմէ: փախչիլ. խոյս տալ: գայթել:
Rifuggíto, ta. Դիմեալ. ապաստանեալ. անկեալ փախստական. գաղթական (զվինուոր:) գալէնէ:
Rifúgio. Ապաստան. ապաստանարան. աեղի ապաստանի: պէնճաք եէր:
Rifulgénte, ա. Փայլուն. շողշողուն: ֆաուլճ:
Rifúlgere, բառ լատ. Փայլել. շողշողել: ֆաուլճաք:
Rifusáre. Տես Rifiutare, Ricusare.
Rifúso. ասի a rifúso, ած. Ակաասսուզ:
* Rifutáré, ն. Հերքել. ցրել զբանս: գարուբ պէյլէ ըէ: ան. անէպ եմնէթէ:
* Rifutazióne, էգ. Հերքումն (առարկութեց, բանից:)
Ríga. Գիծ. ծիր: ռէնճ: քանան (ձիւղոյ ցլիծ.) կամ նոճ: ճէրվէնէ. ճէրվէնէ բաճքասը: andar in riga di checchessia, կամ di chi che sia. Լինել՝ինոյն կարգ. պէս. ունել զնոյն հանդամանս. լինել նոյն:
Rigáglia. Եհ, զոր առանոյ ոք աւելի՝ զպայմանեալն: աւելի եհամուտք կարճածոյ: զօշաթաղուելի:
Rigagliuóla, նոճազ. Տես Rigaglia.
Rigágno, Rigágnolo. Rigágna. Ակռաճակ. վտակ փոքր: ափաբ առաջիդայ: առուս չուրց փողոցայ:
Rigáligo. Ծաղիկ ինչ գեղեցիկ. որոյ սերմն առատ հիւ է ոչզոց. կոչի և Fior cappuccio, Sprone di cavaliere.
Rígamo. Տես Origano.
Rigáre, ն. բառ լատ. Ոռոգել: գծել:
Rigáto, ta. բառ լատ. Ոռոգեալ: գծեալ: canna, կամ archibuso rigato. Հրացան բազմանկիւնի: վերնէ ի՝ն հանէ ի՝ն խոփինն: panno, կամ drappo rigato. կտաւ, կամ կերպաս շերտաւոր: նշոպագիր գոնճաչ:
* Rigattáto, ta. Ձարեացաւորս. զերծ. խառնակեցեալ:
Rigattiére, աբ. Հնավաճառ. հնանորոգ: էսկիճի. պօմճը:
Rigeneráre, ն. Վերածնել. նորածնել. վերսին ծնանել: բէյրաք փօղոչխա:
* Rigeneráto, ta. Վերածնեալ. վերսին ծնեալ:
* Rigeneratóre, աբ. Վերածնօղ:
Rigenerazióne, էգ. Վերածնութիւն. վերսին ծնունդ.
* Rigentilíre, ևն. Տես Ringentilire.
Rigermogliáre, ն. Վերսաղաղիլ. վերընծիւղել. վերսին բուսանիլ: ինէրքէ գիւնիւլէնմէ:
Rigettaménto. Մերժումն. արտաքսումն:
Rigettáre, ն. Մերժել. ի բաց ընկենուլ. մերժել յերեսաց. հեռացնել. անարգել: գօլչաք. ատելի եղ. աչեաց. խոչ ընչիմէ: փսխել. խորխիքահ եմնէթ: հանել արտաքս. (ասի զձուկն:)
Rigettáto, ta. Մերժեալ. ի բաց թողեալ, ևն:
* Rigettatóre, աբ. Մերժօղ:
* Rigétto. Մերժումն. անարգումն:
Righétta, նոճազ. Գիծ փոքր: փեչէնի ըէվէ:
* Rigiacére, է. Վերսաին ընկղմանիլ:
Rigidaménte, ած. Rigidissimaménte. Խստիւ. անշարժ. ամենևին: ըէրէնի իլէ:
Rigidétto, ta, նոճ. Փոքր մի կարծր, կամ խիստ. փոքր մի անաչառ:
Rigidézza, Rigidità, - táde, - táte, էգ. Խստուն-

կարծրուհի. անաչառութիւն ։ անբռնչիւն ։ փաքիչիւն ։ ինչիւն ։ դառնութիւն (օդոց, ձմերայնոյ) կարկաչունի (չոմանոյ) ։

Rigido, da. -dissimo, ma. խիտ ։ կարծր ։ դառն ։ ինչ ։ փխ ։ սեղմ ։ փաքիչ ։ անաչառ ։ անողորմ ։ ինչիչ ։

* Rigiraménto. Պտոյտ ։ շրջան ։ փեչէր ։

* Rigiránte, ս. Խաբեբայ ։ փոլանչըշը ։

Rigiráre, ն. Պատել ։ շուրջ պատել ։ փոլանչ ։ է. և Rigirársi, յ. Պատիլ (զերասին.) շուրջ դալ ։ յատնել ։ փոլանչ ։ rigirare altrui. խաբել զոք ։ փոլանչ ։ փըչոտ ։ rigirar danari. դրամախոտ լինել ։ rigirar un negozio. առնել, կամ ծառայեցուցանել զգործ ինչ ։

Rigiráto, ta. Պատեալ ։ շուրջ պատեալ ։ եղ ։

* Rigiratóre, տր. * Rigiratríce, կ. խաբեբայ ։

Rigiratorélo, նաբ. խաբեբայիկ ։ խաբեբայ ։

* Rigiraziône, կ. Պտոյտ ։ շրջան ։ փեչէր ։ փչոնիչ ։

Rigíre, ն. Վերստին դնալ ։ գառնալ ։

* Rigirévole, ն. Դիւրագարձ ։

Rigíro. Պտոյտ ։ փեչէր ։ խորհուրդ, կամ գործ գաղտնի ։ գաղտնագործուածք սէր ։ կամ տարփանք ։ կամ առանձին ։ Պատ'ի պատ հնարք ։ խորամանկութիւն ։ մեքենայ ։ քինի ։ փոլոպ ։ * պատճառաց զրոյցք ։ գործ ։

* Rigittaménto. Փսխումն ։ ժայռքցումն ։

* Rigittánte, ս. Փսխող ։ ժայռքցող ։

Rigittáre, ն. Վերստին ընկենուլ ։ ինչպէս պատճառ ։ ի բաց ընկենուլ, կամ մերժել ։ մերժել յանձնէ ։ պատճառ ։ գոյմա ։ փսխել ։ գառնաթ ։

Rigittáto, ta. Ի բաց ընկեցեալ, եղ ։

Rigittatóre, տր. Որ ի բաց ընկենու ։ մերժող ։ փսխող ։

Rigiucáre, ն. Պատժեալ խաղալ ։

Rigiúgnere, ն. Տես Raggiugnere.

Rignáre, է. Խմնջել ։ ինչիչիւն ։ Տես և Ringhiare.

Rígno. Խմնջիւն ։ ինչիչիւն ։ Տես և Ringhio.

Rígo. Քանոն ։ կանոն ։ ձեռնէչ խնդիրաբ ։

Rigodére, է. Վերստին վայելել, կամ հրճուիլ ։

* Rigóglio. Խրոխտութիւն ։ յոխորտութիւն ։ խիզախաբանութիւն ։ ձեռնէչիւն ։ գոռոզութիւն ։ փքացումն ։ Տաղտկութիւն ։ Ջղուիլ ։ անկոց ։ մեծամտիլ բարձրանալ համարոց, կամ առկախ ։ եմ ։

Rigogliosaménte, ած. Գոռոզաբար ։ ամբարտաւանաբար ։

Rigoglióso, sa. Գոռոզ ։ գոռոզամիտ ։ անափառ ։ Տաղտկոտ ։ հզօր ։ ուժգին ։ ծաղկեալ ։ բարգաւաճ ։ առոյգ ։ փաղձուն ։ փնճ ։

* Rigogolétto, նաբ. Rigogolíno ։

Rigógolo. Ծիծաղանս ինչ ի լսելի ծիծաղակի, սիրեկ զծիծաղ և զկատակ ։

Rigolétto. Տես Ridda, և Rigogoletto.

Rigonfiaménto. Ուռուցումն ։ այտուցանել ։ ուռուցք ։

* Rigonfiánte, ած. Որ ուռուցանէ ։ այտուցական ։

Rigonfiáre, է. Ուռուցանել ։ այտուցանել ։ փչացուցանել ։

Rigonfiáto, ta. * Rigónfio, ia. Ուռուցեալ ։ փչացեալ ։

Rigóre, տր. Խստութիւն ։ կարծրութիւն ։ ինչիչ ։ սեղմիչ ։ անաչառութիւն ։ ինդուիլ ։ ընդդիմիչ ։ դառնութիւն (ձմերայնոյ, եղանակաց) ինչիչիւն ։ սաստուածն ։ ինդիմն ։ ինչիչիւն ։

Rigorísmo, իստ ածական. Կարծրիք խիստ բարոյականաց ։ խիստ կարծրիք ։

Rigorísta, տր. իստ ածական ։ Խիստ բարոյական ։

* Rigóro. Տես Rigagnolo.

* Rigorosaménte, ած. * Rigorosissimaménte. Խստիւ ։ անաչառապէս ։ սեղմիչ ինչ ։ խստագոյնս ։ ինդագոյնս ։

Rigorosità, - táde, - táte, կ. Տես Rigidezza.

Rigoróso, sa. -sissimo, ma. Ճիչտ ։ խիստ անաչառ ։ ընդդիմիչ ։ փաքիչ ։ սեղմ ։ ղջուշագոյն (հանդէս ։) պիտիոն ։ դառնաղանդուն, կամ սաստիկ (ձմեռն ։) ինչիչ ։

* Rigóso, sa. Ուռգեալ ։

* Rigottáto, ta. Գանգաւոր ։

Rigovernáre, ն. Լուանալ ։ մաքրել զպուտուն ։ զկաուտղս ։ զանօթ եփոցաց ։ կառավաքել ։ գոյ. մանել ։ հոգալ ։

Rigovernáto, ta. Լուացեալ ։ մաքրեալ ։

Rigovernatúra. Լուացուիլ սպուտանց ։ կամ սկուտղաց ։ լուացօնք ։ լուացանք ։

, Rigradáre, է. Տես Digradare.

* Rigrattáre, ն. Վերստին քորել ։

, Rigrésso. Տես Regresso.

Rigridáre, ն. Դարձեալ ազազակել ։ հնչել ։

Riguadagnáre, ն. Վերստին չահիլ ։ կրկին առանց ինչ բան գտանել ։ riguadagnarsi una persona. ի. ըրստին յինքն չահիլ տալ ։ կամ բարեկամանալ ։

Riguadagnáto, ta. Վերստին չահեալ ։

* Rigualcatójo. Գործի լցուցանելոյ զինդանոցին ։

Riguardaménto. Հայեցուածք ։ հայեցք ։ նկատ ։ զգուշանալ ։ խոհեմութիւն ։ խոյս ։ խորշումն ։

Riguárdánte, ած. Հայեցօղ ։ նկատօղ ։ una costa sopra il mare riguardante. կողմն ինչ ծովահայեաց ։

Riguardáre, ն. Հայել վերստին ։ ինչպէս պատճառ ։ նկատել ։ քաջ հայել ուշի ուշով ։ ինչ պատճառ ։ հայել ։ պատճառ ։ հայել ։ հայել ի կողմն ։ լինել հանդիպահայեաց ։ Նկատել ։ ունել զինչ ։ սին ածել ։ ինչպէս ինչ ։ դիտել ինչ ։ քննել ։ ած ունել ։ ad alcuna cosa. դիտել առ ինչ ։ ընթրել, կամ ձգել առ ինչ ։ una cosa. անխայտ լինել ։ խնայել ։ ոչ ի ինչ առնուլ ։ աշխատ ։ in alto, վերահինել ։ fisso il sole. անկրկին յառել յարեգակն ։ Riguardársi, յ. Զգաստանալ ։ ամենայնապահ լինել ։ զգուշանալ ։ առգուշանալ ։ ձեռ, կամ ի վտանգաց ։ ապրիլ ։ * հանդարտիլ ։ գործիլ ։ աղըմիլ ։

Riguardáto, ta. Հայեցեալ ։ նկատեալ ։ պահեալ ։ ակնածեալ ։ զգուշացար ։ աւեւ և Ragguardevole.

Riguardatóre, տր. Հայեցօղ ։ դիտօղ ։ պահպանող ։ Տես և Conoscitore.

Riguardatríce, կ. Հայեցօղ ։ նկատող ։

Riguardévole, ած. - lissimo, ma. Երևելի ։ նկատելի ։ դերազանց ։ ազնիւ ։ պէտ պատուական ։ Տես Ragguardevolezza.

Riguardevolménte, ած. Երևելի լինի օրինակաւ ։ կամ ձեւիւ ։ արժանապէս ։

Riguárdo. Հայեցուածք ։ դէմք ։ երեսք ։ պատճառ ։ այս տունն հայի ի հարաւ ։ la casa è nel diritto riguardo, e aspetto del mare. տունն է ամենին ծովահայեաց ։ Տես և երեսք ։ տեսիլ ։ երեսոյթ ։ տեսարան ։ երեսք ։ աւետ ։ պատճառ ։ di feroce riguardo. գաժան հայեաց ։ աշխատհայեաց ։ Ղկատ ։ ակնածանի ։ մտադրութիւն ։ փոյթ ։ հոգ ։ ի երեսիչ ։ հանդիպ ։ non aver riguardo alcuno. յոչինչ հայիլ ։ ոչ զգաստանալ ։ ոչինչ խիղճ սին ածել ։ ոչինչ պատուաւ ածել ։ չի ինչ նմի փոյթ, եւն հանդիպ օչխանդ ։ aver riguardo alla sua salute. փոյթ ունել առողջութեան ։ Շահ գրեցին ։ վաշխ esser in riguardo. արժանանալ կալ ։ երկել ։ զգոյշ կալ ։ սոփել օչխանդ ։ star a, կամ in riguardo. նոյն է եւս՝ փոյթ ունել անձին ։ զգուշանալ առողջութեան ։ in riguardo ai tempi in cui siamo. ըստ այժմու ժամանակիս՝ յորում կացեալ ։ in riguardo vostro. յաղագս ձեր ։ per molti riguardi. վասն բազմ պատճառաց ։ aver riguardo. սին ածել ։ ակնածանել ։ հայիլ ։ նկատել ։ փոյթ ունել ։ զգուշանալ ։ պահպանել ։ ապրիլ ։ ի riguardo. զգուշեալ ։ յուշիկ ։ խոհեմութեամբ ։ ապրելաբար ։

* Riguardosaménte, ած. Զգուշութեամբ ։

Riguardóso, sa. Զգուշաւոր ։ զգոյշ ։ շրջահայեաց ։ խոհեմ ։ ապրելան ։

Rigurgíre, ն. Կրկին առնուլանալ ։ ինչպէս առատ ։

Rigui derdonaménto. Վարձատրութիւն. փոխարկեն. արիտուր. Թոշակ: Խնայ:
Riguiderdonáre, ն. Վարձատրել. փոխարկինել. Տալ փոխարինի վերին. Խնայ վերին:
*Rigurgitaménto, - táre. Տես Ringorgamento, ևն:
*Rigustáre, ն. Վերստին ձաշակել. վերստին անկա նիլ ի մէջ:
*Riláncio. տե՛ս *di riláncio, գ. Խակին. նոյնհետայն:
Rilasciáre, ն. Ցիտղուն առնել. Թողուլ. Հարցնել. պաշտպանած: ազատել (ի բանտէ.) արձակել. Գոյ վերին:
Riláscio. Ցիտղուն. արձակումն: Թեվեռուն:
Rilassaménto. Ցիտուլուն. քնդհատուն (աշխատուն. ուսման:) ընդարձակուն. անկարգուն. ցոփուն:
Rilassánte, ն. Ցիտուցուցիչ (մանրամասնելից:)
Rilassáre, ն. Ցիտուցուցանել. Թողացուցանել: Նեղնեղին: Թոյլ տալ. Ցիտղուլ. Գոյ վերին: Rilassársi, ց. Ցիտուլանալ: Նեղնեղին: ցոփանալ. գաղջանալ: Փչրիլ (հողոյ.) կախիլ (գեանոյ:)
Rilassatézza. Ցիտուլուն. գաղջուն. ցոփուն:
Rilassáto, ta. Ցիտուցեալ. գաղջացեալ. Թոյլ:
*Rilassazióne, f. Տես Rilassamento.
Rilásso, sa. Խոնջ. տկար. վատ. մեղկ. ապերգ. Հոգնած. ցայտի. Նեղնեղ. * Rilasso. Երիվար վատանակած. երկվար նոր. կամ անխոնջ. Նեղնեղ ած:
Rilaváre, ն. Դարձեալ լուանալ. լուանալ:
Rilaváto, ta. Վերստին լուացեալ:
Rilavoráre, ն. Կրկին աշխատիլ. գործել. կատարել:
Rilegaménto. Վերստին կապուն:
Rilegáre, ն. Փաթթել կապել: Նեղնեղ պատչանած. ար գելուլ. խափանել: Ընդարել. Հնչուիլ նիմիտ:
Rilegáto, ta. Վերստին կապուեալ: ազարտեալ:
Riléggere, ն. Վերստին ընթերնուլ: Նեղնեղ օգտակ:
*Rilentaménte, ած. Տես Rilente.
*Rilentaméno. Ցիտուլուն:
Riléntе, Riléntо, a riléntе, a riléntо, ած. Ցուշկ. մեղմ. զգուշաւ. ակնկրկուն: andar a rilentе, a rilento. գնդացալ:
Riléttо, ta. Վերստին ընթերցեալ:
Rilevaménto. Կանգնուն. ամբարձումն:
Rilevánte, ած. Կանգնիչ. վերացուցիչ: Կարևոր. հարկաւոր. երևելի. պիտանի. Նեղնեղ:
Rilevantíssimo, ma, գեր. Կարի կարևոր. պիտանագոյն:
Rileváre, ն. Վերստին կանգնել. Համբառնալ: Նեղնեղ գալարել: կանգնել. ամբառնալ. յարուցանել: Նեղնեղ գալարեալ: յարուցանիլ ի Ցիտուլուն: Ջեռն ասալ. զօրացուցանել: Նեղնեղիլ վերին: օգտել. զօրել. լինել. օգտաւոր: Փոպոս նիմիտ: Հիացել. վանել. ընդհատուլ. դիմադրել: Հնչմն իւր օգտով: յաւելուլ. կամ գուամարել. զիջիլ: Ձեռ նիմիտ: le parole da uno scritto. ընթերնուլ: Դադարեցուցանել: percosse, ingiurie, ևն. Ընդունել. հարուածս, նախատինս: uno. վնասել. պնաս ուրուք. փոխարինել. զարգացանել. խոստանալ. ուրիք զիւր պաշտպանուելի: una fossa. կանգնել. Ցիտուցս զիրարամէջ: il coraggio di qualcheduno. խրախոյս հարկանել. ուրիք: Rilevársi, ց. Կանգնիլ. յառնել: գալմամ: զօրանալ. նմա: յառնել ի մեռելոց. զգնալ. զգաստանալ: և ց. ի գործս ցցուելոյ. ցցուելոյ: փշաքոյ նիմիտ:
Rilevatáменте, Rilevátо, ած. Ցցուելով. արտաքս ցցուելով: շրջեալ. պայծառապէս:
Rileváto, գս. Բարձրութիւն. ուռուցք: Ցիտուն:
Rileváto, ta, ած. Կանգնիլ. յարուցեալ. ևն: գալմամ: գալարեալ: ուռուցեալ (ընկոյզ.) այտուցեալ: գործուած: պարարակաւոր. զարգարեալ. պարարտեալ. ասկով. արծաթեղով: գործուած: քարքար (աշխատ:) խոտեղ: drappi di seta rilevati. պարարակաւոր կերպաս: Երևելի. նշանաւոր. մեծամեծ պետից պեծից: մեծ. վեմ. արտաքս ցցուելով. գերազանց (մանր:) գործուած. մնել. աշխեցել:
Rilevatóre, տր. Ցարուցիչ. կանգնիչ: փրկիչ:
Rilévo, Riliévo. Նշխար սեղանոյ. նշխարել կուսոքակը գերբնեբը: մնացորդ: Ցցուել մանր երևելիգն. (ի ցցուել կամ այսուցիկ զարդ:) գործուիմ. օձմ: figura di rilievo. արձան: Lavoro di rilievo. կամ di tutto rilievo. Խոշոր քանդակագործ: mezzo rilievo. կիսանդրադակ, կամ կիսերևելուն: basso rilievo. խորանդրադակ, կամ խորերևելուն: (են զանազան ազգք քանդակաց. յորս Նուիրեալ երևի բոլոր Ճանձրուի քանդակին. յերկորդումն կէսն նորին. իսկ երրորդումն՝ ասելի ի կիսեն:) օձմ: cosa di rilievo. մեծ ինչ. կարևոր. կամ երևելի ինչ: պետի: Նշ. Խոխոջուբ նշ:
Riliberáre, ն. Ազատել կրկին: Նեղնեղ գործուիմ:
* Riligióso, սն. Տես Religioso, ևն:
Rilogáre, ն. Վերստին զետեղել. զետեղել:
Riluccicáre. Տես Luccicare.
Rilucénte, գ. - tíssimo, ma. Լուսափայլ. շողշողուն:
Rilucentézza. Փայլուն. շողշողուն:
Rilúcere, ր. Փայլել. շողշողել. լուսաւոր լինել. ծագել: ֆոսֆոր. պղծուբ նիմիտ: il pelo. երևել ճոխ, բարեկերպիկ, կամ քաջառոյգ:
Rilustráre, ն. Վերստին յղկել. փայլեցուցանել: գարձել պայծառացուցանել, գեղեցկացուցանել:
Rilutáre, ն. Ա՛իւսանդամ ծեփել կաւով:
Riluttánte, գ. Էաս լաւ. Ինմակաց. դիմադարձ:
Ríma. Նմանաւերջ ոտանաւոր. նմանաւերջուբի ոտանաւոր: Հանգ նիմիտ: երգ (Թուշոյ:) rispondere alle rime. քան ա քան պատասխանել. պատասխանել ի պատշաճի:
Rimacináre, ն. Վերստին աղալ:
Rimandáre, ն. Վերստին, կամ յետս ապաւել (ոմանք գառնալն.) գարձուցանիլ ումանք ինչ: Նեղնեղ եալատ: կրկին յղել. մերժել: ի բաց արձակել զոք: Փսխել: գոռոմ: Տես և Repudiare. Rimandar la palla. Վերստին արձակել զնետակն: Rimandarsela. Հպատակաւել զգան ուրուք. հաւանիլ բանիցն (ըստ սուտ իցէ այն, և ըստ ճշմարիտ, երբ բնին անհեցուցել և զպարագայսն:) Ըստ այսմ յետին նշանակուեբ ի կիր ածին և բառքս Rifiorire, Ribadire, Rimetтersela, կամ Rimandarsela l'un l'altro, Rimbeccarsela, և Rimpolpettarsela.
Rimandáto, ta. Վերստին առաքել. մերժել, ևն:
Rimándo. Վերստին արձակումն խոպանելի գնաց կինն (յորժամ զառապինն ոչ ի պատշաճի արձակել կամ:) di rimando, ած. գարձեալ. վերստին:
Rimaneggiáre, ն. Վերստին ջոջափել: ջոջափել. վերստին յարդարել, կամ կարդել:
Rimanénte, գս. ած. Ա՛նացորդ. մնացեալ: գոյն. գոռոմ: del rimanente. Տես del Resto.
* Rimanénza. Հնամնութիւն: մնացորդ:
Rimanére, ր. Rimanérsi, ց. Ա՛նալ ուրուք. ապաշնել. լինել ուրուք: գոյնել: rimanere. մնալ. յաւելուլ: գալմամ: արկնոյ: և սմ՝ մնալ. կալ: գալմամ: գոյնել: և ց. և ի Ցիտուցեալ (ի գինոյ.) գադարիլ. յետս կալ. ի սովորուբէ: վազ նիմիտ: ց. Գադարիլ. լռել. Նեղնեղ: գոյնել: rimase la pioggia. գադարեաց անձրևն: rimanere. պակասիլ, կամ արգիլուլ: al di sopra, կամ al di sotto. յաղթել, կամ ի պարտուի մնանիլ. ձգնաձ լինել: Նեղնեղ. կամ ալի ոյնոյ: rimanere. երկանիլ. գոանիլ. լինել: ոյնոյ: rimasero morti, մեռան: rimasa del suo marito vedova. մնացեալ այրի յաճնէ իւրմէ: rima-

nerci. Ծաղր լինել. խաբել: rimanere in Arceri. ոչ յաղողիլ գործոյն վրայ պահապատմանէն: rimaner senza sangue. զահի հարկանիլ. պակնալ: non rimanere per alcuno, կամ per qualche cosa, che segua, կամ non segua alcuna cosa. ոչ լինել՝ի ձեռս ուրուք հանդիպմանն, կամ ոչ հանդիպմանն իրիք. ոչ լինել պատճառ իրիք: rimanti con Dio, կամ rimanetevi in pace. մնաս բարեաւ. տիր ընդ քեզ. ողջ լեր: հօլլա գալըն:

Rimangiáre, ն. Վերստին ուտել: ետկրաւ եկիպ:

Rimánte, ած. Տարաշատ. չափազան: ղայըբ:

* Rimarcábile, ած. * Rimarchévole, ած. Երեւելի. նշանաւոր. հարևոր: պէտէի պատկառ իգիդելը:

* Rimárco. Հարկաւորութիւն. հարկ. ուիճառնութիւն յարդ. ծանրութիւն: իգիդիլը. իդիդար:

Rimáre, ը. Տոկել ոտանաւորս. չափել ոտանաւոր բանիւք: գնդնվի եռմամ: յանգիլ նոյնավերջ. աւարտիլ նմանավերջ: far rimar un verso con l' altro. վերկոսին առդան աւարտել նմանավերջ:

Rimargináre. Տես Rammarginare.

* Riinário. Բառարան ոտանաւորաց:

Rimaritáre, ն. Վերստին հաստատել առն. կրկին աւուանացուցանել: ետկրաւ եվլենդիրմէ: յ. Վերբուսոյն լինել առն, կամ առնանանալ: ետկրաւ եվլենդիրմէ: մի աանդամ կին ածել:

Rimaritáto, ta. Վերստին առն եղեալ, ևն:

Rimása. Մնալն. ապանիլն ուրիք:

Rimáso, sa, ած. Մնացեալ: գալմըշ:

Rimáso, գոյ. Մնացորդ. մնացուածք: գալան. գոատար:

Rimasticáre, ն. Դարձեալ ծամել. որոճալ՝ի միասս:

Rimásto, ta. Մնացեալ: գալմըշ:

Rimasúglio. Մնացորդ. մնացուածք. նշխարք: պոչը գալան. արիան: di fabbriche rovinate. աւերակաց քնոճածոց: ծոյզ:

Rimáto, ta. Նոյնայանգ. նոյնավերջ. նմանավերջ:

Rimatóre, ար. Տաղաչափ. չափագան: չայըբ:

* Rimazióne, իգ. Հերացօտութիւն:

Rimbaldanzíre, ը. Կրկին քաջալերել. վերստին խրախուսել: ետկրաւ խոբեէնէնմէ:

Rimbaldanzito, ta. Վերստին քաջալերեալ:

Rimbaldéra. Խոս ապիկոն. Մարդապետութիւն անչափ և կենդ:

* Rimbaldíre. Տես Rallegrare.

Rimbalzáre, ը. Ետս դառնալ. ընդդիմադարձիլ: ապա եկիպ. իբրև պըղտոմ: անդրադարձիլ: ապա եկիպ. իբրև պըղտոմ՝ գառնալ (՝ի վեռս) ոտանալ ապակ: Դնել զարձս արագաբոյ կառափիդ փոկոցն. (ասի վհատածիդ երիվարաց:)

Rimbálzo. Ետս դառնալ: Di rimbalzo, մ. Ընդոստ: խուռորնակի. առ ի չեղ: հարևանցի:

Rimbambíre, ը. Վերստին տղայանալ. դառնալ՝ի տղայութիւն. զառանցել: նոսեաքիանոմ:

Rimbambíto, ta. Զառացեալ. տղմտացեալ: պառկոմէտ:

Rimbarbogíto, ta. Կրկին զառացեալ. յիմարեալ:

* Rimbarcársi, յ. Վերստին մտանել՝ի նաւակ:

* Rimbastíre, ն. Վերստին՝ի կցանիլ հարկանել: քնէրաբ ղաղալլոսոմէ:

Rimbeccáre, ն. Ճեռկոյս հարկանել. յետս դարձուցանել (զդնասն:) ետրի պէտիրէ: կոցնել. կացահարել: գոգալոմէ: պիտիրիի առնել անպատեհ, կամ առանց ինչ ակնածանաց: վրէճ իմդրելը: Տես և՝ի Rimandare.

Rimbécco. risponder di rimbeceo. Պատասխանել ոգեւոյց յորդոր: կամ բան առ բան տալ պատասխանի. ընդ. ընդգէմ պատասխանել: di rimbecco, մ. բաղխեալ ընդ կրունկն. ընկրկեալ:

Rimbellíre, ը. Եմ ևս գեղեցկանալ. ևս քան զևս զարդարիլ: պատ ինձնէնէնդէ: ն. Ետս ևս գեղեցկացուցանել, կամ զարդարել: ինձնէ եմիպ:

Rimberciáre. Տես Rabberciare.

* Rimbércio. Տ. Manichino ըս վերջին նշանակութ.

* Rimbiancáre, ն. Վերստին սպիտակացուցանել:

Rimbiondíre, ն. Խարտեաշ առնել զհերս: ը. խարտեշանալ:

Rimboccáre, ն. Դնել շրջուն (զանօշիս.) կամ բան՝ի վայր: պաղ պաղալ գօշոպ: կրկնել. կիպ շրջել զծայրս, կամ զբերան (քրձոյն, և՝ն:) ոտքս գնդրմամ: շրջել (զձեռանիս:) գուլարս պատկ: տատիանել. յաքսանել (ըս ծամկիլ զսերմանիս հոգալ:) յորդել. զհզոր. առատանալ: ետաքէ: d' allegrezza. լի լինել խնդութբ: Ծռել առնել. յերկիր կործանել. ընկենուլ (յերիվարէն:) եէրէ փեպէրմէ:

Rimboccáto, ta. Շրջուն. բերան՝ի վայր: շրջեալ (ձեռանիպ.) գալմըշուած:

Rimboccatúra. Շրջուածն: տեսակ առանձին շրջեալ ղծածկարանաց անկոլոյնն:

* Rimbócco. Տես Ribocco.

Rimbombaménto. Բոմբիւն հնչմանց: հնչիւն. ձայն. բոմբիւն: ինիդիրգիս: ետքէրգէ: d' orecchi. դրնդիւն ականջաց:

Rimbombánte, ած. Հնչեցուցիչ. որ արձակէ զբոմբիւն, կամ զարձագանգ: ետ:

Rimbombáre, ը. Հնչել. հնչեցուցանել. արձակել զբոմբիւն, կամ զդրնդիւն: ետմէ. ինձ ինձ էնմէ:

Rimbombévole, ած. Հնչեցուցիչ. ուժգնահնչակ:

Rimbombío, Rimbómbo. Բոմբիւն. արձագանգ. ինձ ինձ սէս: հնչիւն. շառաչիւն: ղռնտա:

Rimborsáre, ն. Դարձեալ դնել զարծաթն՝ի քսակն. ընդունել զծախսիլ դրամն: Վճարել ուանկ ըստ ծախուն: հաշիւ եօթնէկ:

* Rimborsáto, ta. Վճարեալ զծախուն:

Rimborsazióne, իգ. * Rimbórso, ար. Վճարումն ծախուց:

Rimboscársi, յ. Ընկալ յանտառի, կամ՝ի մայրիս:

Rimbottáre, ն. Դարձեալ դնել, կամ արկանել՝ի տակառն: ետքէրգիլեա գօշոպ. յատելոլ (նոյն պատճառ) rimbottar sulla feccia. առակ. չարՙի չարն վէր յատելոլ. յաշխատել զնուաս:

* Rimbrentáne, ար. Տես Imbrentine.

* Rimbróccio. Տես Rimproccio.

* Rimbrótta. Տես Rimbrotto.

Rimbrottáre, ն. Քրթմնջիլ. չնչմել. առանապանճ յանդիման հարկանել. քրթմնջանօք հնչմանել:

Rimbrottatóre, ար. Յանդիմանիչ. թշնամանող:

Rimbrottévole, ած. Լի յանդիմանութբ. թշնամանալից:

Rimbróttro, Rimbróttolo. Թշնամանանք. կշտամբանք:

Rimbrottóso, sa. Տես Rimbrottevole.

Rimbruttíre, ը. Ծաղկիլ. աղտեղանալ. զազրանալ: ծաղրաւոր լինել:

Rimbucáre, ը. Ծակամուտս լինել. ծակիլ. թաքչել՝ի խորս: եէվէյէ իէրմէ:

Rimbucáto, ta. Ծակեալ. թաքուցեալ:

Rimburchiáre, ն. Քաշել զնաւ ետս ետ: եէվէյէ պէտ:

Rimediábile, ած. Բուժելի. բժշկելի:

Rimediáre, ը. Դեղ, կամ գործիս մտաւածանել. գործանել. գործոյն ածել: իշամ, ջէմբ եմիպ:

Rimediatóre, ար. * Rimediatrice, իգ. Գործանիչ որ մտաւուցանէ զդեղ:

* Rimedicársi, յ. Վերստին առնուլ զդեղ:

Rimédio. Դեղ. հնար. գործոյն: իշամ. ինձ. ջէմբ եմիպ:

* Rimedíre. Տ. Riscattare. Փրկր փոքր հաւաքել:

* Rimeditáre, ը. Վերստին մտածել:

Rimeggiáre, ն. Տոկել զոտանաւորս: պէյլէիէ էպէտ:

Rimembránte, ſ. Յիշօղ. յիշատակօղ:
Rimembránza. Յիշատակ. յիշուածն: անդիտուէտ:
Rimembráre, ւ. Rimembrársi, յ. Յիշել. յոգ ածել: անդիտ: ն. Յիշեցուցանել. վէրս ելիել:
Rimemoráre. Տես Rammemorare.
* Rimemoráto, տ. Յիշեալ. յիշատակեալ:
Rimenáre, ն. Դարձեալ ածել. շրջապել. ի ձեռին առնուլ:
Rimenáto, տ. Վերստին ածեալ:
Rimendáre, ն. Կարկատել (զձորձս:) նորոգել: նորոգել:
Rimendáto, տ. Կարկատեալ:
Rimendatóre, աբ. * Rimendatríce, իկ. Կարկատիչ. հնահարկատ: նորոգիչ:
Rimendatúra, Riméndo. Կարկատուածն: կարկատեալ տեղի:
Rimenío. Վերստին ածումն. վերածումն:
Riméno. Տես Ritorno.
Rimeritaménto. Վարձատրութիւն. վարձք. փոխարինն:
Rimeritáre, ն. Վարձատրել. փոխատրել. փոխարինել: նորոգել: նորոգել:
Rimeritáto, տ. Վարձատրեալ, եւն:
Rimescolaménto. Խառնակումն. խառնուածն. շփոթ: խառնուն: ամբոխումն մտացի. ապրատ:
Rimescolánza. Խառնուած. խառնուածք:
Rimescoláre, ն. Ընդխառնել. խառնել վերստին. խռովել: պղտորել գառընդրմամբ: խառնակել. շփոթել: գոռոզացուցանել: ամբոխել. վրդովել: ի. Մարդամարտ լինել ի բերան. խառնել զանձն ի գործս: ամբոխել. ապստամբ. զարհուրել: chi ha buono in man, non rimescoli. առած. որ ունի զգաստ ի ձեռին մի յանկարծ յուզեսցին:
Rimescoláto, տ. Ընդխառնեալ. խառնեալ, եւն:
Riméssa. Ժողովել. հերձուած: աբ. վերստին առաքումն. դարձ: ետ բերել: պահանջ. գործածուցանել. յաջողութիւն: ախորժելիութիւն. պետութիւն: շառաւիղ. ածիկ: կայսրութիւն, կամ տեղի կառավարի: առատ գեղացուած: di denari. դրամ. փոխառութիւն: della palla. վերստին արձակումն, կամ հարուածն գնդակին: rimesse. փոխոխ կառավարք, կամ զոհաբերութիւնք: եւ ի բ.
Rimessaménte, ի. Յանձնաբար: խոնարհութիւն. համեստութիւն: ետ ի նէ. ալեւոր ի նէ:
Rimessíbile, ած. Ժողովի. հերձելի: աբ օդանաւոր:
Rimessióne, իկ. Յանձնառութիւն երաշխաւոր ի. գործառնական ուրուք: (ը այսմ կոչի և Compromesso.) հաշտեցութիւն. ներումն. ներում: աբ:
Rimessitíccio. Նոր նորոգարար. շաւաղիկ: չոր:
Rimésso, sa. Մեղկ. հեռասիրտ. վանասիրտ: իջեւանիկ: գաղջ (ձաղջ:) եռանդ: փառասէր. նոճասիրտ. անարդ: ալեւոր: տկար. ժիր. մեղկ. եռանդ: անհոգ. անփոյթ: համաձայն. աբ և. Ribandito. Rimesso dalla malattia. Կազդուրեալ ի հիւանդութենէ: առողջացեալ: in grazia. հաշտեալ: գոհացեալ:
Riméstа. Խառնուիլ. կշռաչափել. ընդհատանել:
Rimestáre, ն. Խառնել. շօշափել:
Rimestáto, տ. Խառնեալ. շօշափեալ:
Riméttere, ն. Վերստին դնել. վերստին ետբերել. վերստին արկանել (իւղ:) արկանել անդրդին (զգեստուն ի պատահանս.) գարձուցանել ի տեղին: ետ բերել գոհացուցանել ի տէրն: ածել յանուն (զբաժին: եւն:) ածել. կամ գնել զկառս (ի կայանի երթեւեկանց:) in possessione. գարձուցանել. կամ վերստին պատուիրել. ի ժառանգութիւն. վերստին պատուիրել. կամ ընծայել: վերստին ետ ընդունել: ներել. ներումն տալ. ի վերայ. ներել. ներումն տալ. ի վերայ. ներել. ներումն տալ. ի վերայ.

Rimordiménto. խայթ խղճի մտաց · վիշտ · ապաշաւ · փուշ ըսրտին · կեծիլ կսրտէ ։

Rimóre, սբ · Տես Romore.

* Rimoríre, է · Կրկին պակասիլ, ծախիլ, մաշիլ ։

Rimormoráre, ն · Վերստին քրթմնջել ։

* Rimorsióne, կ · Rimórso, գ · Տ. Rimordimento.

Rimórso, sa, աձ · Վերստին խածեալ · կրկին հարեալ ՝ի խղճէ մտաց ։

Rimórto, ta. Որեւսատ · դեղնեալ · մեռելատիպ ։

* Rimóso, sa. Խաղնատեղի · հերձոտեալ ։

Rimósso, sa. ՝ի բաց բարձեալ · ՝ի բաց առեալ · փոյթ ըստնել ։ հեռի · բացակայ ։ ապա ։ Rimosso, ՝ի բացէ · հեռի ։

Rimostránte, ի · Ցուցանօղ փաստից · ապացուցանօղ ։

Rimostránza. Ցուցումն · փաստ ։ far delle rimostranze. փաստս յառաջ բերել ։

Rimostráre, ն · Ցուցանել, յանցուցանել · յայտ առնել ։ հեռուէն · աղաչել ։

* Rimotaménte, ի · Հեռասփռ · ՝ի հեռուստ ։

Rimóto, ta. Rimotíssimo, ma. Հեռաւոր · բացակայ ։ իրաւ · ապա ։ առանձին (տեղի ։) ընկնիմ ։

Rimoviménto, սբ · Rimoziónе, կ · Հեռացումն · անջատումն ։ իրաւէ · ապարէ ։

Rimovitóre, աբ · Հեռացուցիչ · վանիչ · որ ՝ի բաց բառնայ ։

Rimpadronírsi, յ · Վերստին տիրել ինքեան զայն կին ։

* Rimpaduláre, է · Կինել ձախճախուտ · Ճախճանալ ։

Rimpalmáre, ն · Կրկնաձիւծել զնաւս · օծանել ձիւծով ։ գալաքիսի կնիք ։

Rimpannucciársi, յ · Ջոխանալ յաղ քաւաէ · հարըսանանալ · կանիլ ՝ի ընշանաւելի ։

* Rimparáre, ն · Վերստին ուսանիլ ։

Rimpastáre, ն · Վերստին զանգել · վերստին յարգարել ։

Rimpatriársi, յ · * Rimpatriáre, ե · Դառնալ ՝ի հայրենիս ։ սիւս կնիմ ։

* Rimpatriáto, ta. Դարձեալ ՝ի հայրենիս ։

Rimpauráre, է · Դարձեալ երկնչիլ ։

* Rimpazzáre, է · Յաւելուլ անմասուն ՝ի վերանմասուելեն ։

* Rimpazzáto. ասի alla rimpazzata. յիմարաբար ։

* Rimpeciáre, ն · Տես Rimpalmare.

Rimpeduláre, ն · Ներգիել զոտն գոգնոցին ։ avere, կիմ dare il cervello, կիմ le cervella, gli orecchi a rimpedulare. ոչ ծալական · լինել անմիտ · չանել ականջս ։

Rimpeduláto, ta. Ներգիել (ոտն գոգնոցին ։)

Rimpennáre, ն · Ներփետուր զարգարել ։ Rimpennársi, յ · Ներփետուր զարդարիլ ։ նեղոտ ՝ի չինէն ։ տես և Impennare.

Rimpennáto, ta. Ներփետուր զարդարեալ ։

Rimpétto, նխ · Խնդրէ պրս՝՝ · Ներքև և պնեսս՝՝ · ասի և di, կիմ a rimpétto. Յանդիման · հանդէպ · ՝ի հանդիպումն · ընդդէմ · գալբոս ։

* Rimpiagáre, ն · Կրկին խոցել · վերս ՝ի վերս յաւելուլ ։

Rimpiágnere, ն · Ցիշատակել ցաւագին ողբալ · աշխարել ։

Rimpiastráre. ն · Վերստին օծանել, կիմ ծեփիլ · տես և Racconciare.

Rimpiattáre, ն · Ծածկուցանել · ծածկել · ապտանոց ։ Ղողիլ · Թաքչիլ · ապտանոց ։

Rimpiattáto, ta. Rimpiátto, ta. Ղողիլ · Թաքուցեալ ։

* Rimpiazzáre, ն · Փոխանակել ՝ի տեղի ուրուք · պետինին կեցնին գոնա · կենդանի ։ է · Փոխանակել զտեղի ուրուք · յայտգործել ուսեալ · նեղինն կնկին ։

* Rimpiazzáto, ta. Փոխանակեալ ՝ի տեղի ուրուք · յաջողգեալ ։

Rimpicciolíre, ն. Rimpiccolíre, ն · Ել ևս փոքրացուցանել · փոքր իմն վերստին կենալ ։ Rimpicciolírsi, յ · Ել ևս փոքրկիանալ · փոքր իմն վերստին կենալ ։

* Rimpiccolíto, ta. Փոքրկացեալ ։

* Rimpinguáre, ն · Վերստին պարարել ։

* Rimpinzaménto. Լցումն · ծայրալիր զիրացումն ։

Rimpinzáre, ն · Ջերծել · ճամճապատն առնել ։

* Rimpinzáto, ta. Պատարեալ · ծայրալիր փսի գալով ։

Rimpolpáre, է · Պարարել (ամսեղ · պարարտանալ սեղմելենէ ։ Կրնալ վիրաց մտել · առնել մսոյ վիրացն էմ պակասեալ ։

* Rimpolpettánte, ի · Որ հաստատուն զգան ուրուք ։

Rimpolpettáre, է · Հաստատուն զգան ուրուք առ մարդ գահաստուիել ։

Rimpopoláre, ն · Վերստին բազմամարդ առնել ։

Rimpostemíre, է · Կրկին պակասանալ, ծանրանիլ ։

Rimpozzáre, է · Լճանալ (ջուրց) էօլ օլմա ։

* Rimpregnáre, է · Վերստին յղանալ ։

* Rimproccévole, ի · Տես Rimproccioso.

Rimprocciaménto. Կշտամբանք · ատգաստանք ։ Ի և ազգ ինչ Հաթաստանականաւ հերքմանն ։

Rimprocciáre, ն · Յանդիմանել · յանդիմանառնել ։ խոչոնն վառմա · ատգաստանել · պատասխանդիր լինել · պախարակել ։ ջնմ կնիմ · Նախատ գնալ ։

Rimprocciáto, ta. Յանդիմանեալ հարեալ · ևն ։

Rimpróccio. Յանդիմանութիւն · նախատինք · գոբաղ · ատգաստ · տես և Dispregio.

Rimprocciόso, sa. Յանդիմանող · նախատիչ ։

Rimpromésso, sa. Վերստին խոստացեալ ։

Rimprométтere, ն · Վերստին խոստանալ ։ ինչոր վերկնիմ ։

Rimprottáre, Rimpróтto. Տես Rimprocciare.

Rimproverábile, ի · Յանդիմանելի · անդրդանելի ։

Rimproveraménto. Յանդիմանութիւն · նախատինք · ատգաստանք ։ պղտա · սիրկի ։

Rimproveránte, ի · Կշտամբիչ · նախատիչ ։

Rimproveráre, ն · Երստատել ։ հանել կնիմ · խոչոնն ՝ի վարմա ՝՝ յանդիմանութիւն հարկանել զպակասութիւնս նախատել կշտամբել · ատգաստանք ։ ասի հար լինել (առնել ՝ի վիշտս ։)

Rimproveratóre, աբ · Rimproveratríce, կ · Երստատիչ · նախատիչ ։

Rimproverazioncélla. Նախատինք փոքր ։

Rimproverazióne, կ · Rimprovério, Rimprovéro. Յանդիմանութիւն · նախատինք յերեսս · դառն կամ ատգաստանք · Թշնամանալից բառք ։ ատգաստ · սիրկի ։

Rimugghiáre, է · Վերստին բառաչել ։

Rimugináre, ն · Ցուզել մտաւ · խոյզ և խնդիր առնել ։ խնամով որոնել ։

Rimugináto, ta. Ցուզեալ մտաւ, ևն ։

* Rimultipliсáre, ն · Ել ևս բազմապատկել ։

* Rimuneraménto, - rânza. Տես Rimunerazione.

Rimuneráre, ն · Վարձատրել · փոխարինել · նոփ պետինին վերկնիմ ։

* Rimuneratézza. Տես Rimunerazione.

* Rimunerativo, va. Վարձատրիչ ։

* Rimuneráto, ta. Վարձատրեալ · փոխատրեալ ։

Rimuneratóre, աբ · - trice, կ · Վարձատրօղ · փոխարէն տրտատ ։ Փոփոխելի · էհաղ ։

Rimuóvere, ն · Վերստին շարժեցուցանել ։ կնիմ ածի և ՝ի ՝՝ և ևն ։ նեղոտ փոխատիչ ։ parole. երկրորդել ՝ի բաց առնել ՝՝ ՝ի բաց բառնալ ՝՝ ՝ի բաց առնել · բառնալ · փոխել ՝՝ ՝ի մտաց · գաղտնացնել

նել զրք ի կարծեաց ։ Փիւրիննին փնփխրիլ ։ Rimuóversi da checchessia . Հեռանալ յիւրաց ինչ ։ ի բաց քեզիլ ։ խառորիլ ։ Ետէ ետէնէ ։

Rimuráre , ն ։ Կրկին որմել ։ Նեղբար փակիլ ։ ետէնէ ։ հնոյ որմով ։ որմել (զգետուն , և այլն ։) փակրլմամբ ։

Rimuráto , ta . Որմեալ ։ հոյեալ որմով (պատուհան ։)

Rimurchiáre, ն ։ Քարշել նաւակաս զինաւեղեկ ալիք ։

Rimurchiáto , ta . Քարշեալ նաւակաս ։

Rimúrchio . Նաւաքարշուհի ։ եղկի ։ A rimurchio , ի ։ Նաւաքարշութեամբ ։

Rimutaménto . Rimutazióne , ին ։ Փոխոխութիւն ։

Rimutáre , ն ։ Վերստին փոխել ։ փոխոխել ։ պնդել ։ ի կին ածի և այլ ։

Rimutáto , ta . Վերստին փոխեալ ։ փոխոխեալ ։

Rimutévole , ն ։ Փոխոխական ։ փոխոխելի ։

* Rína . Ի ձուկն ինչ խառատելի ունի զպրոց ։

* Rinacerbíre , ն ։ Կրկին դառնացուցանել ։ դրդռնել ։

Rinaldesca , Rinaldessa . Ազգ ինչ խաղողի և արեզոյ ։

Rinarráre , ն ։ Վերստին զատել ։

* Rinascénte , ն ։ Վերածնեալ ։ նորածնեալ ։

* Rinascénza , Rinasciménto . * Rináscita . Վերածնութիւն ։ նորածնեալ ։ վերստին ծնանդ ։

Rináscere , ն ։ Վերածնիլ ։ նորածնիլ ։ վերստին ծնանիլ ։ ետէնէ ։ պոչմի ։

Ináto , ta . Վերածնեալ ։ վերստին ծնեալ ։

* Rinavigáre , ն ։ Վերստին նաւարկել ։

* Rincacáre . Տես Ineacare .

Rincacciáre , ն ։ Վերստին վանել ։ ի փախուստ դարձուցանել ։ ետէնէ փայտմամբ ։

Rincacciáto , ta . Վերստին վանեալ ։ հալածեալ ։

* Rincagnársi , յ ։ Հայիլ ոյի զբան կառաղի ։ հոյիլ դժնեայ ակամբ ։

Rincagnáto , ta . Տես Ricagnato .

Rincalciáre . Տես Rincacciare .

Rincalcináre , ն ։ Վերստին ծեփել կրով , կիր բանել ։

* Rincaloríre , ն ։ Դարձեալ ջեռուցանել , ջրջրացել ։

Rincalzaménto . Կառուցք զհոդ զծառով ։

Rincalzáre , ն ։ Կառուցել հոդ զծառով ։ արկանել հաստատութեան ։ կիր խնչախս ։ եղեփչիս ետէնէ ։ փայտ ։ գոյագ գօտ ։ հաստատուն ։ զօրացուցանել ։ Պահպանել ։ ազգ ։ ազգէն եղէնէ ։ տես և Rincacciare . Andar a rincalzare i cavoli , il pino, un, կիր il cimiterio . ածի ածի ։ Պեռանիլ ։ * Rincalzársi , յ ։ Վերստին զօրանալ ։

* Rincalzáta . Տես Rincalzo , Rinforzata .

Rincalzáto , ta . Պատեալ ։ պնդեալ ։ տես և Fornito , Avvalorato .

Rincálzo . Պահուն ։ հաստատուն ։ նեցուկ ։ օգնուն ։

Rincannáre . Տես Incannucciare .

* Rincantáre , ն ։ Վերստին յանձնարդ արկանել ։

Rincantucciársi , յ ։ Ծածկիլ ի խորշ ։ զօրիլ ։ կեղեւիլ ։

Rincantucciáto , ta . Ծօրեալ ։ ետէնէ ։ ետէնէ ։

Rincaponíre , ն ։ Դարձեալ յանմտիլ ։ կամակորիլ ։

Rincappáre , ն ։ Վերստին անկանիլ ։ յիմիք ։

Rincappelláre , ն ։ Ցանկրիլ ։ կռատանիլ ։ արկանել ի տակառ զգինի հին ։ Տանդիրթ նոր խաղողով ։ դարձ առնել հիմանդումիկ ։

Rincappelláto , ta . կռատակեալ ։ vino . գինի հին խառնեալ ընդոյն ։

* Rincappellazióne , ին ։ Դառն կռատանիք ։

Rincaráre , ն ։ Աճեցուցանել զգինն ։ պահասիք զբերմամբ ։ ։ Բարձրանալ գնոյն ։ պակասիլ գնոյ ։

* Rincaríre , ն ։ Աճել գնոյն ։ բարձրանալ գնոյն ։ ևն նել ետէնէ գնոյն ։ պակասիլ գնոյ ։

Rincarnáre , ն ։ Նորոգել զմիսն ։ զարձել պարարիլ ։

Rincartáre , ն ։ Վերստին պատռել ետէնէ ։ փայլեցուցանել զքաղաքս ։

* Rincattivíto , ta . Վատթարացեալ ։ յոտացեալ ։

Rincavalláre , ն ։ Վերստին հեծուցանել ձերիվարն ։ զայլ երիվարք ։ ։ Վերստին դնել կիր պատրաստել անձին երիվար ։ վերստին զարդարիլ , կիր յարդարիլ ։

Rincavalláto , ta . Յածեալ դայլ երիվար ։

Rincerconíre , ն ։ Պատկանիլ (գինւոյ ։)

Rinchináre , ն ։ խաճարհեցուցանել ։ ետէնէ ։ Վերստին ընդունուցանել ։ ետէնէ ։ ։ խոնարհիլ ։

Rinchiúdere . Տես Racchiudere .

Rinchiudiménto . Փակումն ։

Rinchiúso , ի ։ Փակեալ տեղի ։ փակարան ։ ցանկ ։ գաթուղ էջ ։ ետէնէ ։ ետէնէ ։

Rinchiúso , sa , աի ։ Փակել ։ գաթնջել ։

Rinciampáre , ն ։ Վերստին անկանիլ ։ դարձեալ դժնել ։ ետէնէ պէսպէս ։

Rincígnere , ն ։ Դարձեալ յղանալ ։

Rinciprignire , ն ։ Կրկին դժնեցնել ։ կիր գրգռիլ ։ ետէնէ եռաղանդամ ։

Rinciprighíto , ta . Դարձեալ դաժանացել ։

Rincirconíre . Տես Rincerconire .

* Rincivilírsi , յ ։ Վինել վարդավար ։ զգենուլ զաւրս քաղաքացւոյ ։

* Rincivilíto , ta . Ետէնէ վարդավար , կիր քաղաքական , կիր բարեկենցաղ ։

Rincolláre , ն ։ Վերստին առնձել ։ մածուցանել ։

Rincominciáre , ևն ։ Տես Ricominciare .

Rincóntra , álla rincóntra , ի ։ Հանդիպ ։ ետէնէ ի հանդիպակ ։ յանդիման ։ գաւրէպա ։ գաւրէքա ։

Rincontráre , ն ։ Պատահել (ուժիք , կիր խիք ։) հանդիպել ։ ընդառաջ երանել ։ առաջ ելնել ։ օգնել ։

* Rincontrársi , յ ։ Պատահել միմեանց ։ քաղել ։ օգնել ։

Rincóntro . Պատահումն ։ հանդիպումն ։ առաջ ելնելն ։ տես և Riprova , Riscontro . Di , կիր a rincontro , կիր dirincóntro , ի ։ Տես alla Rincontra . A rincontro . Ար ։ առ հանդիմանառիք ։ էանքարա ։

* Rinconvertírsi , յ ։ Վերստին փոխիլ ։

* Rincoppelláre , ն ։ Բազում անգամ արկանել ի քառասի , կիր ի բոլո ։

Rincoraménto . Քաջալերումն ։

Rincoráre , ն ։ Քաջալերել ։ խրախուսել ։ գոյնել ։ ետէնէ ։ ։ Սրտապնդել ։ խրախնել ։

Rincordáre , ն ։ Սրկանել նոր ապիս , կիր լարս ։

* Rincoronársi , յ ։ Վերստին պսակիլ ։ գարձեալ դնել գլխոյն ի գլուխն ։

* Rincorporaménto . Վերստին միաւորումն ։ մարմնոյն ։ դարձ հոգւոյն ի մարմինն ։

Rincorporáre , ն ։ Վերստին միաւորել ի մարմին ։ դարձել խառնել ետէնէ պէս էնէ ։ ։ Վերստին միանալ ։ մարմնոյ ։ վերստին խառնիլ ընդ զանազան ։

Rincorporáto , ta . Վերստին միացեալ ։ ևն ։

Rincórrere , ն ։ Ընթանալ , կիր անդիլ զկին ։ հետամուտ լինել ։ աբզնա պնդնէ ։ ի յուշ ածել ։ յիշել ։

Rincórso , sa . Ընթացեալ զկին ։ զկետ մտել ։

Rincréscere , ն ։ Տաղտկալ ձանձրանալ ։ պնդ օգնէ ։

Rincréscersi , յ ։ Ցաղն է ։ * Ես ձանձրանալ ։ պնդնէ ։ ձայ լինել ։ ծանր թուիլ ։ ցաւ է ինձ ։ դժկամակիլ ։ աչքդ ։ mi rincresce molto della vostra disgrazia . ցաւ է ինձ յոյժ ի դժբաղդութիւն ձեր ։

Rincrescévole , ն ։ Ձանձրալի ։ տաղտկալի ։ ծանր ։ դժնդակ ։ դառն ։ ծանրբերձիք ։ պահեցեալ ։ ինամ ։ աչքէ ։

* Rincrescevolézza . Ձանձրոյթ ։ տաղտկութիւն ։

* Rincrescevolménte , ի ։ ի ձանձրոյթ ։ տաղտկութեամբ ։ դժկամակութեամբ ։

Rincresciménto . Ձանձրոյթ ։ ձանձրութիւն ։ տաղտկութիւն ։

կուի · յափրուշ : պեղաբ · եռիւլենի : far rincrescimento, կամ venir a rincrescimento . Ձանձրացնել · ձանձրոյթ արկանել :

* Rincrescióso, sa . Ձանձրալի · ատպոկալի :

Rincrespáre , ն · Վերսանին գանգրացուցանել , կամ կնճռել · գանգրացուցանել :

* Rincrudíre , ն · Կրկին դառնացուցանել · վերըսանին զգրգռել :

* Rinculaménto . Յետադարձութիւն ինգանօնէին · ռեէնի :

Rinculáre , ե · Յետս յետս , կամ յետնոյս ընթանալ · ետէի յինկենի : rinculando . յետս յետս :

* Rinculáta . Յետադարձուլ · գարձ · պէնինկ :

* Rindirizzársi , յ · Վերսանին ուղղիլ :

Rinegáto , ta . Տես Rinnegato .

Rinettáre , ն · Կրկին մաքրել · ռնէթալ ռնիդլենի :

* Rinettáto , Rinétto , ta . Վերսանին մաքրեալ · սրբեալ :

Rinettatúra . Մաքրութիւն · մաքրուիլ :

Rinfacciáre , - aménto . Տես Rimproverare .

Rinfalconársi , յ · Պաճրասաեալ զանձն· կալ ի պատրաստի · զոնարթեանալ (սոյն զբազէ ի տեսանելն զորան ·)

Rinfamáre , ն · Դարձուցանել յոյր գինամաւնի · նոր բոգել զաղջատալ համբաւն :

Rinfantocciáre , ե · Կրկին տղայանալ · զտատնցել : ն · Վերսանին զգեցուցանել · յարդարել :

Rinfarciáre , ն · Վերսանին ընուլ · գարձել խռկել :

Rinfarinajoláre , ն · Ծածկել , կամ պատել վերարկուաւ · ի · Ծածկիլ վերարկուաւ :

Rinferráre , ն · Նորոգել զերկաթեան , կամ զպղնձեան : վերսանին յարդարել · բարեկարգել :

* Rinferráto , ta , ած · Տես Rinferrare . Վերսանին զբազեակալ ընկնիլ · (է ձմեռ ասելոյց :)

Rinfervoráre , ն · Վերսանին բորբոքել · բորբոքել : ի · Վերսանին բորբոքիլ · բորբոքիլ յեռանդն :

Rinfiammagióne , իգ · Նոր բորբոքուիլ : ոմն և Infiammagione .

Rinfiammáre , ն · Վերսանին բորբոքել · ի · Վերսանին բորբոքիլ · գարձել վառիլ :

Rinfiammáto , ta . Վերսանին բորբոքեալ · վառեալ

* Rinfiancaménto . Նեցուկ · մոյթ :

Rinfiancáre , ն · Հաստատել , կամ ամրացուցանել զինուճած ի կողոց · հաստատել նեցկիզ :

Rinfiancáto , ta . Հաստատեալ · ամրացեալ · օժանդակեալ :

Rinfiláre , ն · Կրկին անցուցանել զասղանի · զթել :

* Rinfloráre . Տես Rifiorire .

Rinfocáre , ն · Բորբոքել յոյժ · ի · Վառել բորբոքիլ :

Rinfocolaménto . Բորբոքուիլ · վառուիլ :

Rinfocoláre , ն · Տես Rinfocare . Խրախուսել ի գործ · յորդորամիտս առնել · բորբոքել ի բարիս :

Rinfocoláto , ta . Բորբոքեալ · վառեալ :

* Rinfoderábile , ն · Զոր հնար է արկանել ի տեսանելս :

* Rinfoderársi , յ · Վերսանին յինքն անիսիլ :

Rinfóndere , ն · Վերսանին արկանել , կամ հեղուլ · ախտացուցանել իմուճածով զորուն երիվարին :

Rinfondiménto , Վերսանին արկուած , կամ հեղուած : Ձանձրոյթ · վիշտ : իմուճած ինչ արուելոյ ձիոյն գոյացեալ ի բջջմաչխատանաց և ի կերսուել :

Rinformáre , ն · Վերսանին կերպարանել · կերպարանել · ձևացուցանել :

Rinformáto , ta . Կերպարանեալ · ձևացեալ :

* Rinformazióne , իգ · Նոր կերպարանուիլ :

Rinfornáre , ն · Վերսանին արկանել ի փուռն , կամ ի հնոցն : ռնէթալ փուռնա գօնա :

* Rinforzaménto . Յաւելուած զօրուէ · օգնուէ :

Rinforzáre , ն · Զօրացուցանել և ևս · և ևս հաստատել · ամրացուցանել · էյնոպէ գաւելենկրէմէ · ինծաց վերէէ : առաքել զզօրավիգն (բանակին , զրաց) un' assedio . պնդել զպաշարուածն : le guardie . բազմացուցանել զպահապանն : ե · և ի · Զօրանալ · հաստատիլ · ատպկանալ (հոդմոյն ·) ածել կամ զայրանալ (ախտին :) գուելենկրէմէ · ազմէ :

Rinforzáta . Յաւելուած զօրուէ · օգնուէ :

Rinforzáto , ta . Զօրացեալ · հաստատեալ :

Rinforzicáre . Տես Rinforzare .

Rinfórzo . Զօրուէ · օգնուէ · օգնական զօրք · զօրավիգն : եարբմ · ինծաց : fece venire un rinforzo di truppe . կոչեաց զօրս յօգնականուէ :

Rinfoscársi , ե · Ծխանալ · նսեմանալ · գաթպճաթ :

* Rinfrancaménto : Կազդուրութիւն · հաստատութիւն զօրուէ :

Rinfrancáre, ն · Զօրացուցանել · կազդուրել · հաստատել : ի · Դառնել զիսոխարէնն կրկին ինքեանս

Rinfrancáto , ta . Զօրացեալ · հաստատեալ :

Rinfrancescáre , ն · Տես Infrancescare .

Rinfrángere , ն · Դարձեալ բեկանել · խորտակել :

Rinfránto , ta . Բեկեալ · խորտակեալ : գուզ :

Rinfránto , գց · Գործած ինչ կատարց :

* Rinfratellársi , յ · Ցօգիլ ընդ միմեանս եղբայրսի բուէթը :

Rinfrenáre , ե Սանձ արկանել · ինի վարճաթ : սանձը պաճի էինէ :

Rinfrenazióne , իգ · Սանձարկուէ · նոճանճուէն :

Rinfrescaménto . Զովացուէն : Ներսոգ գարմանա ծուլեի · գարմանի · պաշար զօրաց · գոնէ : տես և Ricreamento .

* Rinfreşcánte , ն · Զովացուցիչ · զովարար :

Rinfrescáre , ն · Զովացուցանել · քեամանիանբրմաթ : հանգուցանել · արծարծել զգիս : տահանիբրել · նորոգել (դիլենտահին · պատիճն :) հաճէնէթ · ենկինէնէնի : Rinfrescársi , յ · Զովանալ · քեամանմաթ · հանգչիլ · արծարծիլ սրտի : տահանիմաթ : նորոգիլ : ենկինէնէնի :

* Rinfrescátæ . Տես Rinfrescamento .

* Rinfrescatívo , va . Զովարար · զովացուցիչ :

Rinfrescáto , ta . Զովացեալ · եղն :

Rinfrescatójo . Զովացուցիչ · գինուոյ :

Rinfrésco . Զովացուէն : Rinfresco , կամ Ritocco . ի առաջին խմորն զոր հացարարքն նորոգեն , և աձեցուցանեն յաւելուած յայն զալիւր : նախամածիկ : գանգրիլ :

* Rinfrigidársi , յ · Ցրտանալ : ատպամաթ :

* Rinfrignáto , ta . Կնճռեալ :

* Rinfronzáre , ն · Նորոգել զնանգարեան · յարգարել :

Rinfronzíre , ե · Վերսանին տերեւել : պչինել կանանց :

* Rinfusióne , իգ · Վերսանին արկուէն , կամ լցուէն :

Rinfúso , sa . Լի · զերծուն · փռլա · չխոմ · խառն : գառըզբ · որ ունի իմուճած ի սրտունս · (ասի ըզձիոյ :) Alla rinfusa , ած · խառն ի խառնակոյտ գառմագառըզ :

* Ringagliardaménto . Տես Rinvigorimento .

Ringagliardíre , ն · Զօրացուցանել · հզօրել · գունէնէնթրմէթ : ե · Զօրանալ · գունէնէնմէթ :

* Ringagliardíto , ta . Զօրացեալ :

Ringalluzzársi , յ · Ringalluzzoláre , ե · Խայտալ (սոյն զաքաղաղ ·) փքանալ · խրոխտալ · սիպալ · հոռչանմաթ :

Ringalluzzáto , ta . Փքացեալ · գոռոզացեալ :

Ringangheráre , ն · Վերսանին արկանել ի ծղինիս , կամ ի ծղինիս · գոպանել · վերսանին միաւորել :

* Ringavagnáre , ն · Տես Ripigliare .

Ringeneráre, ն. Վերածնել. Տես Rigenerare.
Ringentilíre, ն. Ազնուացուցանել. վայելչացուցանել. զարդարել: հիւթելիանդիլէ:
Ringentilíto, ta. Ազնուացեալ. զեղեցկացեալ:
Ringhiáre, ն. Կրճել զատամունս. (այլ զայրագին ձայն, նման:) գիշ գըճըրտալմա?
Ringhiéra. Տեղն ուր բեռ առնեն զանուեր: (զատրճամբ վանդակապատ:) աղռնէյէ:
Ringhio. Կրճումն առատնոյ:
Ringhióso, sa. Կրճոտ. որ կրճէ զատամունս:
* Ringhiottíre, ն. Վերածին կլանել:
Ringi, տ. Խոտ ինչ, որ կոչի և Calcatreppo.
Ringioíre, ե. Խնդալ. հրճուիլ: ղազ օլմագ:
Ringiovaníre, Ringioveníre, ե. Պանկանալ. երիտասարդանալ. նորանալ զառամութիւն վանիլ: կնճռէնմէկ: առոյգանալ: բազկնմէկ: ն. Նորոգիլ. զարձուցանել ի մանկուէ:
* Ringiovanító, ta. Պանկացեալ. երիտասարդացեալ:
* Ringiovalíre, ե. Կինել զհաճոյս, զմարմնաքաղցրս. զուարճացուցանել:
Ringiráre, ե. ձ. Ցածիլ. զոյժալիլ. գառնալ:
* Ringojáre, ն. Վերածին կլանել: բերանէ բերան:
Ringorgaménto. Յորդում, կիս բարձրանալ ջուրց:
Ringorgáre, ե. Յորդիլ ջուրց. այտնալ. բարձրանալ ջուրց: գալամաք. բազմալ:
* Ringorgáto, ta. Յորդիլ. ուռուցիլ. բարձրացեալ:
Ringórgo. Տես Ringorgamento.
Ringranáre, ն. Վերածին ակնմանիլ զգօրեան:
Ringrandíre, ն. Ազնուացանիլ. առաքինանալ. մեծացուցանել: արիւզմագ:
* Ringranditò, ta. Ազնուացեալ. առաքինեալ:
Ringrassáre, ե. Գառնիլ. պարարտանալ:
Ringravidaménto. Կրկին յղանալ:
Ringravidáre, ե. Գառնալ յղանալ: բերէրէ համիլ օլմագ:
Ringraziábile, ն. Ընծանալ շնորհակալութեան:
Ringraziaménto. Շնորհակալութիւն. գոհութիւն: էնօֆիլ:
Ringraziamentóne, տ. քաո. Շաղկական. Շնորհակալութեան պատճառ:
* Ringraziánte, ն. Շնորհակալ. գոհացող:
Ringraziáre, ն. Շնորհս մատուցանել. գոհանալ: էնօֆ էթմէկ: sia ringraziato Iddio: Շնորհք ասոյ: էնօֆօլսուն ալլահա:
Ringraziáto, ta. Շնորհս մատուցեալ. գոհացեալ:
* Ringraziatório, ia. Գոհացողական. Շնորհակալութեան:
* Ringraziazióne, նէ. Տես Ringraziamento.
Ringrossáre, ն. Վերածին ամրացուցանել. ապահովացուցանել. զօրացուցանել: արիւզմագ:
Ringrossáto, ta. Ամրացեալ. ապահովեալ. զօրացեալ:
Ringuiggiáre, ն. Կարկամել. զերեսս հոլաճափիլ:
Ringurgitáre, ե. Տես Ringorgare.
Rinitoliti, տ. քաո. Քարացեալ փուշք ոշնոյ:
Rinnaffiáre, ն. Կրկին ոռոգել: բերէրէ սուլամաք:
* Rinnaffiáto, Գարձեալ ոռոգեալ:
Rinnalzaménto. Կրկին համբարձումն. Համբարձումն:
* Rinnalzánte, ն. Համբարձուցիչ:
Rinnalzáre, ն. Վերածին, կիս և ևս բարձրացուցանել: բերէրէ եօթը գաւազանչափ: տէյա և Tondeggiare, ե. Ամբել զօրանալ: արիւզմագ: ի. Վերանալ. բարձրանալ: եօթը գաւգամագ:
Rinnamoráre, ն. Գարձեալ բորբոքել. ի սէր: ի. Գարձեալ հարիանիլ. ի սէր: բերէրէ ալեւ օլմագ:
Rinnegaménto. Ուրացումն:
Rinnegáre, ն. Ուրանալ. զհաւատս: գիւնիկի գաւ եմէկ: ի բաց կալ. (ի հնազանդութենէ.) Ընկենել. բարձանալ: ալեւ օլմագ:
Rinnegatáccio, ia, ձն. Ապստամբ. չար:
Rinnegáto, ta. Ընդվզեալ. ապստամբ. ապ: եա գոյ. Ուրացօղ. ուրացեալ. ճարնաթ. գէնճ: can rinnegato. բաղնախագան. չար. ապիրատ:
* Rinneghería. Տես Rinnegamento:
Rinnestaménto. Կրկին պատուաստումն. պատուաստ:
Rinnestáre, ն. Վերածին պատուաստել: բերէրէ պատուաստ: պատուաստաեալ. գարձեալ միաւորել. յօդել:
Rinnestáto, ta. Վերածին պատուաստեալ. եան:
Rinnovagióne, նէ. Rinnovaménto. Նորոգութիւն:
Rinnovánte, ն. Նորոգիչ. նորոգօղ:
* Rinnovánza. Նորոգութիւն:
Rinnováre, ն. Rinováre. Նորոգել. գարձեալ ակաւնել: էնէնլէնմէկ: բերէրէ պալամաք: se fisa. գարձեալ ծիծաղիլ: nella mente. ի մտի ածել: Rinnovare, ե. և Rinnovársi, յ. Նորոգիլ: էնէնլէնմէկ: բազկնմէկ: Նորիլ (լուանի:)
Rinnováta, Rinováta. Նորոգութիւն:
Rinnováto, Rinováto, ta. Նորոգեալ:
Rinnovatóre, տ. Rinnovatríce, նէ. Նորոգիչ:
Rinnovazióne, Rinovazióne, նէ. Նորոգութիւն:
Rinnovellaménto, Rinovellaménto. Նորոգութիւն:
Rinnovelláre, ն. Rinnovellársi, յ. Տես Rinovare.
Rinnovelláto, Rinovelláto, ta. Նորոգեալ:
* Rinnovellatóre, տ. Նորոգիչ:
Rinnovellazióne, Rinov", նէ. Նորոգութիւն:
Rinocerónte, նէ. Միղեակերթ: Եղջերաքոկ և Porcà-corno. Եղ ևս անուն զանազան ժամանակ: Եղջերաւոր ագռաս ինչ հնդկաց: Rinoceronte, կիս Lioncorno marino. անդնդակերթ, կիս միեղջերաս ծովային:
Rinománza. Համբաւ. անուն: նամ: correr la rinomanza. համբաւիլ. պատմիլ:
Rinomáre, ն. Յիշատակել զանուանէ զովութիւն մեռելոց. զովել. յիշել. յարգանաւք. հռչակել:
* Rinomáta. Rinoméa. Rinominánza. Հռչակաւոր:
Rinomáto, ta. Rinomatíssimo, ma. Հռչակաւոր. անբամանի. երեւելի: նամտար:
Rinóminare. Տես Rinomare.
Rinominátò, ta. tíssimo, ma. Տես Rinomato.
* Rinómo. Տես Rinomanza.
Rinováre, Rinovazióne, են. Տես Rinnovare.
Rinovelláre, Rinovellazióne. Տես Rinnovellare.
* Rinquartáto, ta. Բաժանեալ ի չորս: ի. չորիլ:
* Rinsaccaménto. Յիշումն. յիշումն երեւելոյն:
Rinsaccáre, ն. Վերածին կանել ի պարկ. ի քուրձ: ե. և Rinsaccársi, յ. Յիշել. ի վերայ ձիոյ:
* Rinsaldaménto. Վերածին հաստատութիւն:
* Rinsalvatichíre, ե. Վերածին անտառանալ:
Rinsanguignáre, Rinsanguináre, ն. Վերածին արիւնաշաղախ առնել: բերէրէ գոյն իւր պատշաճեցուել: una ferita. Դարմանել վէրքս: ն. և. Վերածին առ, կիս վերածին ի ձեռս բերել գրան. (է ոչ ոմն:)
* Rinsanicáre, ն. Առողջացուցանել. բուժել:
Rinsavíre, ե. Զգաստանալ. ուղիղ գանալ:
Rinsegnáre, ն. Գարձեալ ուսուցանել: բերէրէքէօ բնիկ: ցուցանել. նշանակել. զգացուցանել. յայտնի առնել. լուսաւորել:
Rinselvársi, յ. Վերածին անտառանալ: գարձեալ Դաշտիլ յանտառն, կիս ի մայրին:
Rinselváto, տ. Գարձեալ զօրիլ ի մայրին:
Rinserenire. Տես Rasserenare.
* Rinserráre, ն. Փակիլ. ի նեղքս փակիլ: գոփաստ. գոփաթմագ:
* Rinserráto, ta. Փակիլ. ի նեղքս փակիլ:
Rinsignorírsi, յ. Վերածին տիրել. կրկին տարնալ:
Rintanársi, յ. Ծածկիլ յաշխս. մտանել յորջն, ի մեղ

մերիա : Տաղտալա կերպե : զօղել · Թաքչիլ :
* Rintanáto, ta. Ըզօղեալ · Թաքուցեալ :
Rintasáre, ն. Վերստին խնդալ : խնդամ :
Rintegráre, ն. Ամփոփացուցանել : բամանչամ : ȝ · Ամփոփանալ · միանալ : բամամ օչամ :
Rintegrazióne, իգ · Նորոգութիւն :
* Rinténdere, ե · Վերստին խմանալ :
Rintenerire, ն · Վերստին կակղիլ : ինչպէս նմանչամ : ին գումի շարժել · գալարիլ զինքս : և Գոթղուիլ :
Rinteneríto, ta. Ի գումի շարժեալ · ազեատացեալ :
Rinteraménto. Տես Rintegrazione.
* Rinterrogáre, ն · Կրկին հարցանել :
Rinterzáre, ն · Երրեքկնիլ · երկրորդ առնել : ի կիր ածի և ձայնակրեանն :
* Rinterzáto, ta. Երրեքկնեալ :
Rintiepidáre, ն · Դարձիլ գաղջացուցանել : և Վերընդունի զաղջանալ, կիր ցաւոտիալ :
Rintiepidíre, ն · Նոյն է Մեղմիլ · նուազիլ ցաւնելոյ · Մեղմացուցանել :
Rintoccáre, ն · Հնչեցուցանել ընդհատ (զանդակ) :
* Rintócco. Ընդհատ հնչիւն զանգակին :
Rintonacáre, ն · Կրկին ծեփել : ինչպէս ալլասել :
Rintonáre. Տես Rintronare.
Rintoppaménto. Պատահումն · հանդիպումն :
Rintoppáre, ե · Պատահիլ : հանդիպիլ · ընդառաջ և յանել · գտանել · ասպ կերպե : նորոգիլ : կարկատել : նմանչամ : տես և Intoppare.
Rintóppo. Խոչ · արգել · ընդդիմութիւն : նմանչ · di rintoppo. Ընդդէմ · հակառակ :
* Rintórno. Պտոյտ · շրջան :
Rintórto, ta. Տես Ritorto.
Rintracciaménto. Խոյզ · հետազօտութիւն :
Rintracciáre, ե · Հետազօտիլ · ի խոյզ և ի խնդիր անկանիլ · գտանիլ հետազօտութ : Իւլենկե · ապամա :
Rintracciáto, ta. Հետազօտեալ, ևն :
* Rintraciatóre, ար · Հետազօտ · խուզարկու :
* Rintronaménto. Թնդիւն · աչկազատ հնչիւն :
Rintronáre, ն. և ե · Հնչեցուցանել (զանաւսն) · եռեռնչիլ : թնդալ · օրօտալ : կիսալկիլ :
Rintuzzaménto. Բթացուցանելու արգել խափան :
Rintuzzáre, ն · Բթացուցանել · ինկնելնոյնի ալմա : gli altrui denti. պատուանձեցուցանել զկծողական լեզուս ուրուք : rintuzzare, անգործ առնել (զիսաճ ուժս) : Նուազեցուցանել · ի բաց բառնալ : եռ պերլիկ · գալարմա : Նուազնիլ · ասնձիլ · ընկճիլ · նկուն առնել : զապլ եղիկ : ընդեմ դառնալ : lo spirito. չլացուցանել զվիսաս ապշեցուցանել : Rintuzzársi, ȝ · Բթանալ : ինկնելնոյնի լերկիկ : խոնարհիլ · ակամայնալ · նկուն լինել : այլքիլնիկ · սեկիլնիկ : խոնարհիլ : rintuzzarsi l' animo di alcuna cosa. չսխալիլ · ուշադրիլ · ի բաց քաշիլ :
Rintuzzáto, ta. Բթացեալ · բառեալ : ինկնեալ · ինկնեալ · բթամիտ · թանձրամիտ : ապուշ : ծոյ :
* Rinvalidáre, ն · Վերստին վաւերացուցանել :
* Rinvenibilíssimo, mà, գէր · Կարի դիւրագիւտ :
* Rinveniménto. Գիւտ :
Rinveníre, ե · Վերստին գօրանալ · ոգի առնուլ · ղաւառանալ (ի նուազմունէ) · ուշքերիլ · անձին գալ : ինչպէս գտանիլ կորած · պշկլանմա · ինչպէնէ կեանս կակղիլ կամ · այնուալ · (առ գլօրացեալ երաց արիւնոյ ի ջուր :) կակղիլ · նմանչամ · գտանիլ · պատահ : far rinvenire alcuno. զգաստացուցանել (ի նուազմունէ :)
Rinvénto, ta. Գտեալ · գտեալ : կակղեալ · գտեալ :
* Rinverberáre. Տես Riverberare.
* Rinvércio. Տես Rovescio.
Rinverdíre, ն. Դալարացուցանել · կանաչացուցանել : ինչպէս կերպե : նորոգիլ : և Դալարանալ · կանաչանալ : ինչպէս կերպե :
Rinvergáre, ն. և ե · Դատանել : տես և Riscontrare.
* Rinvergáto, ta. Տես Vergato.
Rinvergatóre, ար · Դատիչ · դատաւոր :
* Rinvermigliársi, ȝ · Վերստին կարմրիլ :
Rinversáre. Տես Riversare.
Rinvertíre, ե · Փոխանակել · ընդ կրունկն կեալ պտուտիլ · պատահել · փոխել · դարձուցանել (ի տուպ, ևն :)
* Rinvérzáre, ն · Խնդալ զինքզբանձա տախտակաց կառարակօք փայտից : պերլիկեալ ինքնաէն :
Rinverzicáre, ե · Rinverzíre, ե · Դալարիլ · կանաչանալ : ինչպէս կերպե : Rinverzicáre, ե Կենդանանալ · զօրանալ : և ն · Դալարացուցանել : և կենդանագործել · զօրացուցանել :
Rinvescáre, ն · Վերստին չապաղել ատակիւ · յանկուցանել :
* Rinvesciardína, նա. Համբաւաբեր :
* Rinvesciárdo, da. Համբաւաբեր · պատմող :
* Rinvesciáre, ն · Բերել զհամբաւ, կիր զրոյց պատմել · հասկը կերպե :
* Rinvestiménto. Նորոգ զգեստաւորութիւն :
Rinvestíre, ն · Վերստին զգեցուցանել : ինչպէս ինչպէնէ : փոխել · փոփոխել · ինչպէս · ինչպէս կերպե :
Rinviáre, ն · Ի բաց արձակել · առաքել ի բաց : ինչպէս կօլլոյա :
Rinvigoraménto, Rinvigoriménto. Կազդուրութիւն · հաստատագործութիւն :
Rinvigoráre. -rire, ե · Դարձնել, և նա զօրանալ · ինչպէս · պակա գալիկինչէ : և · Զօրացուցանել :
Rinvigoríto, ta. Զօրացեալ · կազդուրեալ · հաստատեալ : գալիկինչէ :
Rinviliáre, ն. և ե · Նուազել զինն, կիր զարգ :
Rinvilíre. Տես Avvilire.
Rinviluppáre, ն · Տես Inviluppare.
Rinvitáre, ն · Կրկին հրաւիրել : հրաւիրել փոխարկին :
Rinvíto. Նոր, կիր երկրորդ հրաւէր :
Rinvivírsi, ȝ · Վերստին կենդանանալ · զօրանալ :
* Rinumidíre, ն · Դարձեալ թրջել · թանալ :
Rinúnzia, Rinunziagióne, իգ Rinunziaménto, ար, Հրաժարութիւն · հրաժարանք · պատուիրեալ · յայտնութիւն խորհրդոց կիր գաղտնեաց : Rinunzia. Ընծոյ · բացատ · ուրացութ անձին · հրաժարութիւն յանձին :
Rinunziáre, ն · Հրաժարիլ (ի աէրութէ, յիրաւանց) · ծաղուլ : ձալ կերպե · պրծմա : a una carica. հրաժեշտ առալ ի պաշտօնատարութէ խնդրել : Մերժել · զգացուցանել : նագլ կերպե :
Rinunziáto, ta. Հրաժարեալ, ևն :
Rinunziatóre, ար · Հրաժարող : քաղ · քանաարիս :
Rinunziazióne, իգ · Տես Rinunziamento.
Rinvogliáre, ն · Վերստին յօժարեցուցանել · զարթուցանել զկամս, զիաւքերն : ինչպէս խոկնիլ :
Rinvólgere, ն · Պատառել · պատել · ծրարել · փաթաթել : աթմա : * Rinvólgersi, ȝ · Պատառիլ · վերստին պատիլ : աթրմա :
Rinvólgolo. Պատառ · ծրար · կնտոց :
Rinvoltáre, ն · Տես Rinvolgere.
Rinvoltáto, Rinvólto, ta, ած · Պատառեալ : աթրմա :
Rinvólto, գց · Պատառ · ծրար : պօհմա · էջեր :
Rinvoltúra. Պատառումն : պատառում · փաթեթ :
Rinuttíre, ն. Ինեցուցանել · կերակրել :
Rinzaffáre, ն · Ինել, ինուլ ինչպէս վրայ, կրկին ևն : ինչպէս · Ծեփել զրերն պապիկն ծեփով :
Rinzeppáre, ն · Նոյն է և ա · Հատատաւել ասպիրէ ·

Rinzeppáto, ta. Խցեալ՝ կրկին հասուսատեալ տեսիլք:
Río, գոյ. Վտակ. առուս: տփոգ. առատիղոյ:
Río, գոյ. Մեղք. յանցանք: ոճիր: սուտ. գազանի: ընտասպիտ. պարտասուր. յանցաւոր: սուտս և Male.
Río, ría, ածկ. Ակնրատ. չար. եղերնաւոր: վատ. ծայր: բեսիւ. խառնակ: di rio in buono, կամ di rimbuono, գ. պահմամբ հաճեմատուեր:
Riobárbaro. Տես Reobarbaro.
* Riobbligáre, բ. Կրկին պարտաւորել:
Rióne, ար. Կոյսն, կամ շրջագ հատուած:
* Riordinaménto. Վերսաին կազմաւորութիւն:
Riordináre, ն. Կարգել. վերսաին. դարձեալ կազմաւորել: բնէրոբ պիւղիկեր:
Riordináto, ձա. Վերսաին կարգաւորեալ:
Riordinatóre, ար. Կարգաւորիչ. կարգադիր:
* Riordinazióne, իթ. Վերսաին կարգագրութիւն: կրկին ձեռնադրութիւն:
Riosserváre, ն. Վերսաին քննել. կրկին մտածել. դարձեալ դիտել: բնէրոբ ջուշադրութիւն:
* Riótta. Կապ. խուճ. վէճ:
* Riottáre, ն. Կռիւ հարուցանել. ի պայքար մտանել:
* Riottóso, sa. Կռուասէր. կռուարար:
* Riózzolo. Տես Rivoletto.
Rípa. Ափի. եզր. ծովափին. ցեհատին: բեսիւ: ժայռ. սեղակաշ վայր * գոյս:
* Ripacificáre, ն. Տես Rappacificare.
* Ripagáre, ն. Դարձեալ վճարել: բնէրոբ էօրնէր:
Riparábile, ձ. Վերսաին առանալի: նորոգելի:
Riparaménto. Ամրոց. պատսպարութիւն:
Riparáre, ն. Դարմանել. հնարն հնարել. գործոյն մասուցանել: բժշկել. (քան այսմ նշանակութեան զորձ զորս:) լաբ էմիք: Պատսպարանել. ամրացուցանել. (ըստ այսմ նշ "ինդրէ ինձայց":) գօրացնել. վերսաին շինել. նորոգել. ջերմացնել էմիք: զօրացուցանել. արծարծել. կազդուրել: գովելիներիք: կենդանացուցանել (զոգիս:) le perdite, i danni. վճարել. զոյժն. փոխարինել եղիլոյ ինասուն: պարտք էօրնէր: Ապգելալ կամ վառնել (զինամին 'ի մտանելոյ 'ի քաղաքն:) գօլմ. գոյ ջերմէր: Riparársi, յ. Պաշտպանիլ. պատսպարիլ: գօրանալ. ապգնամ: ե, ևյ. Դիմադրել. յառնասնել. ուրիք. մեկնիլ. ուրիք. պատսպարիլ. զոզիլ ուրիք: աղճա վրամ. աղճնամ:
Riparáto, ta. Ամրացեալ. պատսպարեալ. ևն:
Riparatóre, ար. - trice, իթ. Դարմանիչ. ամրոգիչ:
Riparatúra, Riparazióne, իթ. Ամրուն. պատսպարութիւն. բժշկիչ. նորոգութիւն: ջերմանիք. ջերմիկ: հասուցումն: էօրնէր:
Riparláre, ն. Դարձեալ խօսել:
Ripáro. Փակ. հնար. դարման. ձարսկ: աղէ. իլած: ամրոց. պատսպարութիւն. պատսպարան. պատնէշ. պատօճար: ջերմանիք. եաբրշ. ջերմիկ. պինդ: խոչ: ևնիկ: far un riparo. պատրաստել. պատուճար ածել: far riparo. դիմադրել. ուրիք. պատսպարել. ուրիք:
Ripartigióne, իթ. - timénto. Բաժանումն. բաշխումն:
Ripartíre, ն. Բաժանել. բաշխել: ի՛ոյ, ընկեր էմիք:
Ripartitaménte, գ. Կարգաւ. պլպատ բաշխմամբ:
Ripartíto, ta. Բաժանեալ. բաշխել: ի՛ոյ օրմաւ:
Ripartoríre, ե. Դարձեալ ծնանել (զորդի:) բնէրոբ փոզոմբ:
* Ripartoríto, ta. Դարձեալ ծնեալ:
Ripáscere, ն. Դարձեալ արածել: բնէրոբ ըլլամ:
Ripassáre, ե. Դարձեալ անցանել: բնէրոբ ևնիկ: անցանել: ևնիկ:
Ripassáta. Կրկին անցք. գարձ: dare una ripassata. գարձեալ անցանել: ևնիկ ևնիկ: քննել վերջ սոյն: բնէրոբ ընկերին ևնիկ: fare una ripassata ad alcuno. կշտամբել զոք. սաստել: ապտալամ:
Ripassáto, ta. Վերսաին անցեալ:
* Ripasseggiáre, ե. Դարձեալ զբնաշ. վերսաին ձեմել:
* Ripatíre, ե. Դարձեալ հայրենիք. գարձեալ կրկին:
Ripatriáre, ե. և ֆ. Դառնալ 'ի հայրենիս: վերադիմ պօնդիկ: ն. Դարձուցանել. յաքսորեանաց, կամ 'ի հայրենիս: պարտիանպէն պօնդիկ:
Ripeccáre, ե. Դարձեալ մեղանել:
Ripensaménto. Վերսաին խոհումն. կրկին մտածումն:
Ripensáre, ե. Դարձեալ խորհել. քաջ զմտաւ ածել: բնէրոբ փոզիմդիկ: եյի փոզիմդիկ:
Ripentáglio. Վտանգ: նահապար. բնէրոբ: andare a repentaglio. անհանիլ 'ի վտանգ. վտանգիլ: metter la vita a ripentaglio. դնել զանձն 'ի կշռուս:
Ripentiménto. Ripenténza. Ծնդբ: բնեսի:
Ripentírsi, Ripentérsi, ֆ. Մեռանգամ զղջալ: բնէրոբ էիւղան օշտ: զղջալ: էիւղան օշտ:
Ripentíto, ta. Ripentúto, ta. Զղջացեալ:
Ripentitóre, ար. Որ զղջայ. զղջացեալ. զղջական:
Ripercósso, sa. Վերսաին հարեալ. անդրադարձեալ. ցոլացեալ. 'ի բաց վանեալ:
Ripercotiménto. Բաբախումն. միմեանս. ընդհարումն: անդրադարձումն. ցոլացումն:
Ripercúotere, ե. Վերսաին հարկանել. զարկուցանել. բաբախել. միմեանս: բնէրոբ վարմիդ. պինդ պերինն լաթիդ: 'ի բաց վանել. կամ 'ի բաց վտարել (զհնձմն:) Անդրադարձեցուցանել. ցոլացուցանել: ևնի պեօնդիկ. ափ: ևնիկ: հարկանել. վերսաին. վրէժ առնուլ:
Ripercussióne, իթ. Բաբախումն: 'ի բաց վանումն: անդրադարձումն. ցոլացումն:
Ripercussívo, va. Վտարիչ (հնձմոյ:)
* Ripercósso, sa. Տես Ripercosso.
Ripérdere, ե. Կրկին կորուսանել: ևնիկ գոյ ևնիկ:
Riperdúto, ta. Վերսաին կորուսեալ:
Ripérla, նաձայ. Ripaին. Փոքրիկ ափն:
Ripesáre, ն. Վերսաին կշռել: բնէրոբ բարիմ: գարձեալ. կամ քաջ քննել: բնէրոբ. եյի փոզիմդիկ:
Ripesáto, ta. Վերսաին կշռեալ. ևն:
Ripescaménto. Հանումն 'ի ջրոյ. գիւտ:
Ripescáre, ն. Հանել 'ի ջրոյ. սասան չարչամ: գտանել. ձարտարութեամբ. կամ քանիւք. հետաքննեալ: փիրկ. ակն իւր պատճառ. արճառ: ripescar le secche. ազատել բազում աշխատութեամբ զնաւականս այլոց. յորս գտանել զնաւակարեալն: գիւտիլ. ղդժուարինն:
Ripescáto, ta. Հանեալ 'ի ջրոյ:
Ripestáre, ն. Կրկին լեռսել. մանրել: բնէրոբ ևնիկ:
Ripestáto, ta. Դարձեալ լեսեալ. ալացեալ. ձիլեալ:
Ripétere. Տես Repetere.
Ripetiménto. Կրկնութիւն:
* Ripetío. Վէճ. կռիւ:
Ripetitóre, ար. Հաճախատու աշակերտաց. օգնական ուսուցչին: գալիք:
Ripetitúra. * Ripetizióne, իթ. Կրկնութիւն. երկրորդումն: Mostra a ripetizione; Oriuolo a ripetizione. Ժամացոյց հարկանող. կամ ժամահար: ասուած ահաֆ:
Ripezzaménto. Նորոգութիւն: կարկատումն:
Ripezzáre, Ripezzáto, ta. Տես Rappezzare, ևն:
Ripezzatóre, ար. Նորոգիչ. կարկատիչ: էօրնէր:
Ripezzatúra. Նորոգութիւն. կարկատուած: կարկատուած. կամ նորոգեալ տեղի:
Ripiacére, ե. Վերսաին հաճոյանալ:
Ripiaciménto. Վերսաին հաճութիւն:
Ripiágnere, Ripiángere, ե. Վերսաին լալ. կրկին

տղաք : ինչպէս աղչամուկ : հեծնել · ցաւիլ · տղաք :
* Ripiáno. Ընդարձակուած որ կայ ի գլուխ սանդղոցին:
Ripiantáre, ն · Վերստին անկիլ : ինչպէս պիտի : դարձեալ վեհերիլ ինչպէս ենթադրեալ : il campo. դարձեալ բանակ հարկանել : ինչպէս ըստուս գոռալուկ:
* Ripiantáto, ta. Վերստին անկեալ, ած :
Ripicchiáre, ն : Դարձեալ քաղիլ : ինչպէս ընդունուկ : դառնալ ի կարպ դանդի · վերստին սկանիլ · երկրորդիլ :
* Ripícchio. Ընդհարումն · քաղխումն :
Ripidézza. Ջառի վերս · զառի վերս քարձրութիւն : Ծօգնաբ :
Rípido, da. Ripidíssimo, ma. * Ripidóso, sa. Ջառի վերս · սեպագեալ · դժուարաբարձանելի :
* Ripiegaménto. Դարձք · ծալումն :
Ripiegáre, ն · Դարձնել · կրկնել : փոխել : ծռիքել · կոր քացցցանել : ելեալ : alcuno. ոմն առի · ապահանել զոք : le insegne, le bandiere. Ծորովիլ զկայ և զդրկարտաս : Եա զդաւիլ ի կենաց · մեռանիլ : Ripiegársi, յ · Դարձնել · փոխինչիլ : վերստին անկանիլ (ի նոյն մոլութիս) : Ջոլիլ · գառնալ :
Ripiegáto, ta. Դարձեալ · կրկնեալ :
* Ripiegatúra. Դարձք · ծալումն :
Ripiégo. Պետ · գործոն · հնարանք · միջոց : ելք · խրատ : տեղ ապաւինի : ազնուական ենթ :
Ripienézza. Լրութիւն · լցուածք :
Ripiéno, գոյ. Նուիրեալ որովք ընուն զդաւորակ տեղս : սահելորդ ինչ անպիտան իւն : սահելորդ գաւազ յատուածոց : Ծարսիսատար մանրիկք, կամ զարդք բանից : servir per ripieno. լինել սահելորդ ինչ : ծիծաղան : արգաձ· ենիւ :
Ripiéno, na, ած· կրկին լցեալ : ինչպէս փորձուած : լիւ փօլոս :
Ripigliaménto. Վերստին սկսուածն · նորոգութիւն · վերստին սուռումն : խոյտ խրդին :
Ripigliáre, ն · Վերստին առնուլ, սուռնալ · ինչպէս ալմաստ · առնուլ · շռնդիլ : ալմաստ : խրատել · ազդել · հշուամբել · սագանալ : Խոչէր կրկին : alcuno. վերստին յիրեն յանկուցանել զոք · գործել քարկամանալ : i suoi studj. գառնալ յառաջին սնամանս խոյ : le forze. զօրանալ վերստին · ապի առնուլ ինչպէս գոհանինչ : il suo cammino. վերստինայոզի անկանիլ : ինչպէս ելս ըստուս :
* Ripíglio. Տես Riprensione.
Ripígnere, Ripíngere, ն · Վերստին վանել · յետս փակրկնել · մերժել · վարել : Ենդ գօլուս : կերի գօլուս :
* Ripilogáre. Տես Riepilogare.
Ripínto, ta. Վանեալ, ած : մերկնեալ · զօդեալ :
Ripióvere, ն. Վերստին անձրևել : անձրևել :
* Ripíre, ն. Ի վեր սողալ ձեռօք · սողոսկել ի վեր ելանել :
* Ripítio. Ցաւ · զեղջ :
Ripititóre. Տես Ripetitore.
Riplacáre, ն · Դարձեալ հաշտեցուցանել : հաշտեցուցանել · ցածուցանել : ». Հաշտել · ցածուցել :
* Ripolíre, ն · Տես Ripulire, Riforbire.
* Ripoñére, ն · Տես Riporre.
* Ripopoláre, ն · Վերստին բազմամարդ առնել : ». Դարձեալ բազմամարդանալ :
* Ripopoláto, ta. Վերստին բազմամարդացեալ :
Ripórgere, ն · Դարձեալ կարկառել · կրկին մատուցանել : ինչպէս ելնիկ :
Ripórre, ն · Դարձեալ դնել · դնել ի տեղի վերստին զետեղել : ինչպէս, ելնինչ գօլուս : դնել · զետեղել · կարգել · գօլուս · ենթադրիչ : փակել · ամփոփել · պահել : Ծածկել · ապաքանաց վերստին անկել : Նորոգել · գաղձեալ շինել : Խոնել · կարգել · ի ծիր : սերայս գօլուս : il corpo. Ծաղկել զմարմինն : ինչպէս : riporsi a far checchessia. գաղձել սկսանել ինչ : ինչպէս պանչամուկ : e' si riposero a mangiare. գաղձել քաղցկան յուտել : andare a riporsi. տեղի տալ · ի պատուհասի մանանել · նուազ լինել
Riportaménto. Ծանուցուածն · զեկուցուածն :
Riportánte, ». Վերստին · վերստին քերող :
Riportáre, ն · Վերստին քերել · գարձուցանել ի տեղին : ինչպէս ենթադրեալ : զգացուցանել · աղդ առնել սպասուկ : հասցնել վերստին : շահիլ · առանալ : գալ · եւ ինչպէս վերստին : il trionfo. առանել զյաղթանակն : grazie. շնորհս մատուցանել : շնորհ ենթադրեալ : * Riportare. Յատպատել :
Riportátо, ta. Վերստին քերեալ, ած :
Riportatóre, ար · Զգացուցիչ · հաստատաբեր · կամ քառ : հասցնող ինչպէս · հաստատ :
Ripórto. Զեկուցուածն · ծանուցուածն : պատմութիւն : հասցնող Ընդ ինչ ասդնենկատ գործուածոց : andare a riporti. խոյտ տալ, կամ մեկնիլ յընկերասէր մարդ. գան (վ հասցնել մատաղութիւն :)
Riposaménto. Հանդիստ :
Riposánte, ». Հանդուցեալ · գադարեալ :
Riposánza, ի. Riposáre, ար. Տես Riposo.
Riposáre, ն · Հանգչիլ · գադարիլ յաշխատանաց · ջահանանալ : և ևն : Կատիլ · գադարիլ լսելիք բահան ենթադ : ն · Ընդհատ : այսպէս : ոչ փոխիլ զմի նոյն · ոչ աշխատ և ոչ ուշադրիլ դնոյն մեալ նոյն : in un luogo. հանդչիլ, առակայանալ, կամ դնել · կամ Ծաղկալ ուրեք քառ · ենթադրեալ : quì giace. աստ Ծաղկալ կայ : riposarsi sopra uno in alcuna cosa. ապաստան առնել ինչ ումեք : Riposáre, ն · Հանգուցանել : գադարեցնել :
Riposataménte, ». Հանգստաբար · խաղաղութեամբ · անվրդով :
Riposáto, ta. Հանգուցեալ · անդորր · հանգարտ · խաղալի : առահ :
Ripositóre, ար · Հանդուցիչ : Հանդուցեալ :
Riposévole, ի · Ընդորր · խաղաղ · լի հանգստաբար
», Ripositório. Տես Ripostiglio.
Ripóso. Հանգիստ · խաղաղութիւն · անդորրութիւն : առհաւէտ : քուն : այդիս · in riposo. յանդորրութ · ի հանգստեան : prender riposo. հանգիստ առնուլ · հանգչիլ · դնդիլ :
Ripósta. Վերիվերումն · Հատուցումն : far la risposta. Հատուցանել · չտեսանանել :
Ripostáglia. Տես Ripostiglio.
Ripostaménte, ». Գաղտ · ծածկաբար : ինչպէս :
Ripostíglio. Պահարան · շտեմարան · առգայանոց ենթ
* Ripostignolo. Ripostíme, ար · Նոյն են :
Ripósto, ta. Վերստին հգեալ · կրկին զետեղեալ ինչպէս գօլուս, գօլուսաց : Ծածուկ · գաղտնի · առանձին (տեղի) ինչպէս : Հատուածատեալ (յիմէ) :
Ripregáre, ն · Վերստին աղաչել · դարձեալ հայցել
Ripremére, ն · Դարձեալ կոխել · կոխել · ձնել · սեղմել · ինչպէս պատ · ելքնացուցանել : Ընդհատ · ճնշել · զաղի ենթ : ». Ի քաց ծորալ զկամակատուածին :
Ripremúto, ta. Վերստին կոխեալ · սեղմել, ած :
Ripréndere, ն · Վերստին առնուլ · գարձել ի քուռն արկանել : ինչպէս ասդ : առգասանել · պարտաւել կշռատիլ · յանդիմանել : այնչափ · ապատ · ինչպէս ենթադ : ». Ընդունել · զգաստանալ :
Riprendévole, ն · Սաքատանելի · հշտամբելի · պարտաւելի : այնչափառատ · ինչպէս գեղեցիկ :
Riprendevolménte, ի · Սաքատանօք · գործելի ձեւ · շարաշար :
Riprendiménto: Սաքատանք · կշտամբանք · յանդիմանութիւն · ոգորութիւն · խրատ այնչափ : ինչպէս :
Riprenditóre, ար · trice, ի · Տես Riprensore.

Ri-

Riprensíbile, ս. Դասովելի. Տես Riprendevole.
Riprensióne, եգ. Տես Riprendimento.
Riprensóre, ար. Սաստաւոր, հաստատիչ. ուղղիչ:
Riprésa. Կրկնութիւն. երկրորդական. վերսին ձեռնարկութիւն: Կրկնուելիք. (է քան երաժշտից, և կամ քանց:) Յանդիմանութիւն. խրատ: Խոյր: Չահ կիրարձակ (առաջեալ ի վաճառականի պատգոյ, խոտոյ, եղ:) per più riprese, կիր in diverse riprese. յոլովակի. բազում անգամ: նոր պիճ:
Ripreságlia. Տես Rappresaglia.
Ripresentáre, ն. Դարձեալ առնուլ աչօք կամ ականջաւ: Ներկայ արկանել: Տես Rappresentare.
Ripresentatóre, ար. Որ վերսին ստուգանեն: Ներկայացուցիչ. որ կերպարանի:
* Ripresentazióne. Տես Rappresentazione.
Ripréso, sa. Վերսին առեալ: Ներկայ ալեծել: խրատուեալ. սաստկեալ. յանդիմանեալ: ապաշխարող:
* Riprésso, sa. Վերսին կոխեալ. կրկին սեղմեալ:
Riprestáre, ն. Վերսին փոխ, կամ յանձնել տալ: Ներկայ էապահով վերծել:
Riprézzo. Սարսուռ. սեղդին: բիբերկի: սոսկումն. երկիւղ. յանկարծահաս: գօրհաս:
* Riprincipiáre, եմ. Տես Ricominciare, եմ:
Riprobáto, ta. Թաս կար. Տես Riprovato.
* Riprodúrre, ն. Վրկին արտադրել, ի գոյ ածել:
Riprofondársi, յ. Դարձեալ խորասուզիլ:
Ripromésso, sa. Դարձեալ խոստացեալ:
Ripromettere, ն. Դարձեալ խոստանալ: Ներկայ աչօք վերծել: յ. խոստանալ անձին. յոլով. ամին առնել վասահանալ. ապահով. վստահանել:
Ripromissióne. Տես Repromissione.
* Ripropórre, ն. Վրկին առաջադրել. առաջի առնել:
* Riproporzionáre, ն. Դարձեալ համեմատել:
* Ripropósto, ta. Վերսին առաջադրեալ:
Ripróva. Ջոյց. ցուցումն. փորձ: Նշան. ապացոյց. վկայութիւն: Ներծիծ:
Riprovàgióne, եգ. Սերժումն. անարգութիւն:
Riprovváre, ն. Վերսին փորձել. դարձեալ դնել. պարծել: Գաղափար ելմտիւք: Տեղեկել. յորել. սաեր: Հեպ հնչիւք: յ. Վերսին փորձել:
Riprováto, ta. Բազում փորձով հաստատեալ: Խոպան: Եւ գոյ: Խոտել. անարգել յայլ: Ճգհնհնհնչիւն:
* Riprovatóre, ար. Որ ոչ ընդունի. մերժող. անարգիչ: Ճգհնհնհնչիւն:
Riprovazióne, եգ. Ընարգութիւն (գաւառականբոյ:) Ճգհնհնհնչիւն:
Riprovedére, Riprovvedére, ն. Վերսին հոգալ. վերսին քննել. քաջ խորհիլ:
Ripruóva. Տես Riprova.
Ripudiáre, ն. Անարգել. արձակել կիր հանել (ընկնին:) Անարգանք պատճառ: Մերժել (զհաստատուն:)
Ripúdio. Արձակումն հինգ. ապահարան. անարգութիւն: Խոպան: օձառուն. բաժանումն:
* Ripugnánte, ն. * Ripugnantíssimo, ma. Դիմադիր. ընդդէմ. հակառակ. հնարկակ: գթալը:
Ripugnánza, Ripugnazióne, եգ. Դիմադրութիւն. հակառակութիւն. գժտութիւն. գժկամութիւն: գթալըստ: ընդհանրականութիւն:
Ripugnáre, ն. մերժել և ը. Դիմադրել. ընդդէմ կալ. ընդհանրել. հակառակիլ: գթալը պոռթոտ:
Ripúgnere, ն. Դարձեալ խոյթել. վերսին խթանել:
Ripuliménto. Ճգհնութիւն. մաքրութիւն: Տես Espolizione.
Ripulíre, ն. Ճգհնել. ողորկել. մաքրել: Ճգհնութիւն: ընդհանրական: ուղղագրել. սրբագանել: յիրաս կոչել զրպարտեան չուռն ի խնդիր հնդկիոյ:
Ripulita. տե Bracco di ripulica. Խարհնհնաձիոյ բարակ հնդաձոյս. տես ի Bracco.

Ripulíto, ta. Ճգհնեալ. ողորկեալ, եղ:
* Ripulitóre, ար. Ճգհնիչ. ողորկիչ:
* Ripulitúra. Ճգհնումն. ողորկութիւն:
* Ripullulánte, ս. Վերընծիւղեալ. վերաթուսեալ:
Ripullulare, յ. Վերընծիւղել. կրկին բողբոջել:
Ripúlsa, Ripulsáre. Տես Repulsa, Repulsare.
* Ripúrgá. Կրկին մաքրութիւն:
Ripurgáre, ն. Վերսին մաքրել: Ներքոյ ներծիծեալ: քաջ մաքրել:
Ripurgatívo, va. Մաքրական. մաքրողական:
* Ripurgáto, ta. Վերսին մաքրեալ:
Riputáre. Տես Reputare. ընծայել. վերագրել. համարել: պատիւ. այծոյ:
Riputazióne, եղ. Տես Reputazione.
Riquadráre, ն. Քառակուսել. գործել քառակուսի. վերածել ի քառակուսի: պօրք ձեռք ելիր:
Riquadratúra. Քառակուսութիւն:
* Riquisíto, ta. * Riquisizióne. Տես Requisito.
* Rirallegrársi, յ. Տես Rallegrarsi.
* Rirómpersi, յ. Վերսին խորտակիլ:
* Rísa. Տես Risata, և Riso.
Risaettáre, ն. Դարձեալ նետաձիգ լինել. նետաձիգ լինել ի միմեանս:
Risagállo. Տես Risigallo.
* Risagíre. Դարձեալ ի ձեռն առ գործել:
Risaldaménto. Կցումն վերաց: Կրկին մածուցումն:
Risaldáre, ն. Կցել. միաւորել զվերս: Եայտ պինդ փրկիլ: վերսին մածուցանել. կրկին պնդել: Ներքոյ եաքնութիւն:
Risaldáto, ta. Կցեալ. վերսին զօծուցեալ:
Risaldatúra. Տես Risaldamento.
Risaliménto. Կրկին վերելք. ելք վերսին:
Risalíre, ւ. Դարձեալ ի վեր ելանել. դարձեալ վերանալ: Ներքոյ ելոյսը ելեալ: տես և Risaltare.
Risalíto, ta. Դարձեալ ի վեր ելեալ:
Risaltáre, ւ. Վերսին ասնուլ: Ներքոյ ելելոյան: * Ցթռաքս ցցուիլ, կիր ի գոգս այանուլ մասանց վիճակաց: պատրաստեալ: far risaltare, dar risalto. երեակի առնել. պայծառացուցանել: չքքզայուցանել: ինօրէնելի երեք. ելօրէնի վերծ:
Risaltáto, ta. Ի գոգս ցցուիլ. արտաքս ուռուցեալ:
Risálto. Ցթռաքս ցցուումն: գագաթնակ: * Ցցուիլ կիր գերազանց մասն վիճակաց: պանդխրծ:
Risalutáre, ն. Դարձեալ ողջունել:
Risalutáto, ta. Դարձեալ ողջունեալ:
* Risalutazióne, եգ. Փոխարէն, փոխոխ ողջոյն:
* Risamináre, ն. Վերսին քննել:
Risanábile, ս. Բժշկելի. առաքինելի:
* Risanaménto. Առողջել. բժշկութիւն:
Risanáre, ն. Առողջացուցանել. բժշկել. ապաքինեալ: ւ. Ապաքինել. բժշկիլ. ապաքինել:
* Risanáto, ta. Ապաքինեալ. բժշկեալ:
Risapére, ւ. Գիտել ի հատուցս, կամ ի լոյս: իրապիգած լինել. հասել ալմ:
Risapúto, ta. Լսեալ ի հատուցս. իրապիգ եղեալ:
Risarchiáre, ն. Վերսին քաղաքան առնել:
Risarcimento. Ընորոգութիւն: կարկատութիւն. վճարումն վնասուց. փոխարէն տուգանացն:
Risarcíre, ն. Ընորոգել. կարկատել. վերսին յարդարել: Ներքոյ եղեալ: Համաձայնել. պատճառել: հատուցանել զնախարէն վնասուցն. փոխարինել: դարձ եօթնեալ:
* Risarcíto, ta. Ընորոգեալ, եղ:
Risáta. Ծիծաղ անդամ. ծաղր բազմաձայն. ծաղրանք: գեղգեղ. ծիծաղ:
Risbadigliáre, ւ. Դարձեալ յօրանջել:
* Risbaldíre, ն. Տես Rallegrare.

* Riscagliáre , ն. Վերստին արձակել՝ ի վէր :
Riscaldaménto. Ջերմացուցիչ. ջերմուն. տաքացուցիչ. ջերմութիւն. ջերմնդրութիւն : ջերմոցք : եռք : տաքնալ : գործ. գործողութիւն : ամրոցիկ կարմրագոյն պղպեղ եռացեալ ի վէր ծորիդոյն առատասուկ ջերմուելոյ :
* Riscaldánte , ած. Ջերմուցիչ :
Riscaldáre , ն. Դարձնել ջերմացանել. ջերմացանել. ըմբխտել gli orecchi . կշտամբել յատկե : un fatto. հատանել ընծայեցուցանել ինչ : uno. աղաչել զոք ջերմագոյն. ախրսել. յորդորամիտացանել. յորդորել: գրգռել : Ապականել . խանգարել (ցորեն, նոյն աչքն, պտղոյ, պանրոյ, ևն :) գերմել . պղպեղել : յ. Վերստին ջեռուցանել . ջերմացնել : գերմել : ջեռանիլ ցաւագնել . յորդորիլ. սրտմտութիւն : ի՛ն փառասիրել . յորդորիլ :
Riscaldatívo , տիս . Ջեռուցիչ . ջերմ բնութիւն :
Riscaldáto , տ. Վերստին ջեռուցեալ . ջերմացեալ . ջեռուցեալ ջերմ գերմեալ . ըմբռնեալ : յորդորեալ . գրգռեալ : նորոգեալ . բարեկարգեալ խանգարեալ . պղպեղեալ : յորդորիլ :
Riscaldazióne , ի՛. Ջերմացուցիչ . ջերմութիւն :
* Riscappáre , ե. Վերստին մազապատել ձաղկիլ :
Riscappináre , ն. Կարկատել . նորոգել զգան կօշկին :
Riscattáre , ն. Փրկել (զգերեա) գնել փրկանաք : ահեղ իւր ետրմամբ . գոռիարմամբ . սաքն ալմամբ : riscattársi nel giuoco. գտանել զինուրա սեաքն ի խաղն :
* Riscattarsi . Վրէժ խնդրել :
* Riscattáto , ta . Փրկեալ :
* Riscattatóre , ող . Փրկիչ . ազատիչ :
Riscátto . Փրկուի : պահա իւր ետրմամբ : փրկուել (ազգի մարդկան) Խնամ փրկանաք վրէժ . վրէժխնդրութիւն :
Riscégliere , Riscérre , ն. Վերստին ընտրել . ընտրել քաշ : ի՛ներք այրելմամբ . սեղմել :
* Risceglimento. Նոր . կամ երկրին ընտրութիւն :
* Riscélto , ta . Ընտրեալ : սեղմեալ :
Rischiaraménto : Պայծառութիւն : խնդութիւն :
Rischiaránte , ած. Պայծառացուցիչ . յառնկիչ :
Rischiaráre , ն. Պայծառացուցանել . լուսաւորել . բնաւան եղիլ : յառնկիլ : պիծուլ եղիլ : պայծառանալ . յառնել : պչան եղիլ : ե. և յ. Պայծառանալ . յառնկիլ : բնաւան օշմամ . պիծուլ օշմամ : ե. Պայծառանալ . ձայնի : սեռ աւելմամ : յ՛ Պարզիլ օդոյ : հավս աւելմամ : * յ. Սառզել ինչ . առաջին՝ ի վէր հատանել :
Rischiaráto . * Rischiarito , ta . Պայծառացեալ . ևն :
Rischiévole, Rischióso , sa , ած. Վտանգալից . վտանգաւոր . բաղմավտանգ : ի՛նկնկիծելի :
Rischio , Վտանգ : ի՛նկնկիծելի : a rischio . վտանգաւոր : ի՛ վտանգ : a rischio , e ventura . ըստ բերման բաղդի :
Risciacquáre , ն. Լուանալ փոքր մի . ողողել : ետ գամամ : * յ. Ողողել զբերանդ :
* Risciacquáta . Կատարեալ լուանալ ի՛ներքս :
Risciacquáto , ta . Ողողեալ . լուացեալ . ևն ած :
Risciacquatójo . Խրամ լուացեալ ընդ սև Թոխոն ի՛ բաց հոսել . յորդ լուանալ չնչ կամի ազատ :
* Rísco . Տես Rischio.
Riscolo . Բոյս ինչ . յարոյ մոխրոյն չինեն զսապակի :
Riscomunicáre , ն. Վերստին ի՛ բանիճ առնել :
Riscontáre , ն. Վճարել . փոխարինել . հատուցանել :
Riscontráre , ն. Պատահել . հանդիպել . գտանել . ի՛ առաջ լինել : ասաք ելնել . օդասմամ : բաղդատել . լաճելացմամ : le scritture , ևն . բաղդատել . օրինական ի՛ սկզբնագրին : la moneta. վերստին հաշուել զդրամն : ահեղն ընդ ետրմամ : ե. ի՛ գէպ ելանել . ձեռնարկել : ասլիան ելնել : յ. Հանդիպիլ : * risecntrarsi nel favellare . նեղան միմեանց գալ . նեղ կամ միահանիլ ի խօսս :
Riscontráto , ta . Պատահեալ . գտեալ : բաղդատեալ :
Riscóntro . Հանդիպումն . հանդիպումն : ասեալ . ետ : բաղդատութիւն : պատաք : ծանօթութիւն . նշան : հաշիւ : non ne ho alcun riscontro . չիմ նչինչ յուհալ իմ : Աղնեդործ զարդ ինչ հանդերձից : trovar riscontro . գտանել զինդրելոյն : di stanze . չորք սենեկաց : a riscontro . ի հանդիպոյ . հանդիպ : գաբուրդ :
* Riscoppiáre , ն. Վերստին ծնանել :
Riscórrere , ե. Վերստին ընթանալ : ի՛ներքս խոխոջի ընթանալ . բերմ անգամ ի՛ներքս օդասմամ : որոնել ի միտս : գարձեալ զննել զիւրացոցածս . գարձել որոնել զաւն ի՛ միացորդացդ միջի :
Riscorrimento . Ընթացք . գնացք :
Riscorticáre , ն. Վերածեալ կեղևել :
Riscóssa . Փրկութիւն . ետրմամբ . ազատութիւն . գոռիարմամբ : stare alle riscósse . խնդրել զվրէժ :
Riscossióne , ի՛. * Riscotiménto. Պահանջումն դրամոց :
Riscósso , sa . Պահանջեալ . ևն : Տես Riscuotere.
Riscotitóre , ող . Պահանջող . հաւաքապահանջ :
Riscritto , գոյ . Տես Rescritto .
Riscritto , ta , ած . Վերստին գրեալ , ևն :
Riscrívere , ն. Վերստին գրել . օրինակել . գաղ փարել : ի՛ներք էապմամ . առաքել ալմամ : գրել զպատճառանի հիշմունն : ձեռագ էապմամ . առարտգրել զպակրնագիրն : թղթահատ եղ գօմամ :
Riscuótere , ն. Ընդունել զվճարն . պահանջել . կ. գէշ ալմամ . ի՛ալագ էնկել . փրկել (զգերեա) Թափել . ազատել : գոռիարմամ : Riscuótersi , յ. Ազատիլ . աղրիլ : գոռիաւմամ : վերստին յաղթել . կամ չարիս գտանել . զիւրացոցածսն : ի՛ներքս պատմամ : վրէժ առնել : էօճ ալմամ : գազալ . զգուշանալ հարկանիլ : * Վերստին ցնդիլ :
* Riscuotiménto . * Riscuotitóre . Տ Riscotimento.
Risdegnársi , յ. Խրթնել . արտմտիլ : ի՛նչ գասելմամ :
Risecáre , ն. Հատանել . կտրել . գեղեց :
Riseccáre , ն. Ցամաքեցուցանել . չորացուցանել . գաղրոքմամ : յ. Ցամաքիլ . չորանալ : գոռիամամ : մաքել : գոռամամ . գոռամ :
Riseccáto , ta . Risécco , ca . Ցամաքեալ . չոր . յ. մաքել : գոռամամ . գոռամ :
Risedénte , ած. Կատեալ . բնակեալ :
* Risidénza . * Risidénzia : Տես Risedio.
Risedére , ե. Բնակիլ . անել զբնակութիւն . ապանի նատել . անել օթևանութիւն (ասի զպաշտօնատարսդ) օթևանմամ . գոռամամ : risedere , կամ risieder bene . անել զտեղի . քաղ գեաներիլ : պատշաճիլ վայելուչ գալ : նստիլ : նստել ի պատուական տեղոյ . վերատացմիլ :
Risédio . Բնակարան . բնակութիւն . տուն :
Risedúto , ta : Բնակեալ . ևն :
Riséga . Ցցուել տան չինուածոց : սեանախմբ :
Risegáre , ն. Հատանել . կտրել : էնկել : ի՛ բաց հատանել . յանձնել . ի՛ բաց գերել : Risegársi , Բաժանիլ . անջատիլ . սեղմիլ : ալմամ :
Risegáto , ta , Հատեալ . կտրեալ . ևն : էնկեալ :
* Risegatúra . Հատուած . հատուածն :
Riséggio . Տես Risedio .
Riségna . Ցանձնարարուն Թղթակի , կամ պատմանի ի ձեռս ուրուք . հրաժարութիւն . վոխանցում :
Risegnáre , ն. Ցանձն առնել ուրուք (զմեռակ ինչ կամ զպատուն) հրաժարիլ . սեղմ առ : ի՛ներքս էնկել : յառարտգրել հատուցանել . հատուցանիլ . ընդունել : էլ գօմամ . գոռալ էնկել :
Risegnáto , ta . Ցանձն արարեալ . հրաժարեալ . ևն :
* Risegnazióne , ի՛. Ցանձնարարութիւն ի կամս այլ .

Riseguíre, ւ. Խարձել զհետ երթալ. հալուհատկել:
Risembráre, ւ. Նմանիլ. բերել զնմանութիւն պէսպէսի:
Riseminâre, ն. Խարձեալ սերմանել:
Risensársi, յ. Ազնիւն դարձ. զգաստանալ:
Risentiménto, Քէն. ոխ. գժտութիւն. յաստութիւն վրէժ: ինս. էօձ: * մեղադրութիւն հիւանդութիւն. նշմարութիւն ցաւոց: far risentimento di checchessia. քինաւ. լինել վրէժխնդիր: հայհոյանք: զլսիլ. դժգունիլ: ինձկինիլ: գանգատիլ: չիեայեի եղիպ: ‡ խոյժ խղճի մեռաւ:
Risentíre, ն. Վերստին լսել: նեղութ ելեւիպ: fanno risentir le valli. հնչեցուցանեն զձորս: Risentírsi, յ. Զարթնուլ: օյանալ: եւս անձին գալ. զգաստանալ. ուշքերիլ: ուշ պաշտօն ելեւիպ: զղջալ. ուղիլ: զբռանալ. կապդուրիլ: risentirsi dell' ingiurie, կամ d' alcuna cosa. զգալիլ զնախատինս. հանել զվրէժ քինուն: ինձկինիլ. կոփըն պան ելեւիպ:
Risentitaménte, Risentíto, ած. Յաստութ. գըժգունութիւն:
Risentíto, ta. Կրկին լսուիլ: նեղութ ելեւիպ: զարթնեալ: օյանցաւ: բարկ. տոխոտ (գինի:) սուրճ: գժնդակ. գառն: ելեւիպ: բարկացօղ. զայրագին: պաղպղի: կծու (բանք:) ինձելիպ:
Risérba, Risérva. Տես Riserbazione. Վերատին հոգալ ժառանգութենէ. (է առհասարակ ինչ որով ժառանգութիւնք քնծայեն սահիք միայն ի քահանայապետէն:)
Riserbagióne. * Riserbánza. Տես Riserba.
Riserbáre, Riserváre, ն. Պահել. պահպանել: սուգ ընծայ: յապաղել. երկարել: ուղղակի: աղաւել. աղբերացուցանել, փրկել: գոքանչանի: անի ածել: յ. Պահիլ. պահպանիլ: սուգանալ: եւս պահել. կամ ձեռնաւ ինչ այլոմ ժամանակի:
Riserbáto, ta. Riserváto, ta. Պահեր, եալ. սուգանդեալ: ի քաց սահեալ: Զգուշաւոր. խոհեմ. խոհեմութեամբ:
Riserbatríce, ելի. Պահօղ. պահպանիչ:
Riserbazióne, Riservazióne, ելի. } Պահպանելի:
Risérbo, ba. Risérvo, Risérva. } պահեալ: սուգալ: far riserbo, կամ riserba di qualche cosa. պահել, կամ պահպանել ինչ: սուգանալ: aver la riserba di qualche cosa. պահել ինչ անձին: metter in riserva denari per la fabbrica. դնել ի պահեստ ի պէտս շինուածոց: Corpo, կամ truppa di riserva. Գունդ յետագայ: (է գունդ զօրաց, որ ի պատերազմի կայ յետոյ ձակատաւն պատ ի օգնել խոնջելոցն եւ պիտելոցն:) parlar con riserva. խօսել զգուշաբար, անկիրճութեամբ, կամ ակնարկութ: A riserva. Նոր. խնդրէ զնա: Ըստ ի բացոյ:
* Riserraménto. Խցուածն. փակուածն:
Riserráre, ն. Վերստին փակել: ելեւիպ գոփանալ: փակել: գոփանալ:
Riserráto, ta. Վերստին փակեալ. փակեալ:
Risérva, Risérvare, ած. Տես Riserba, ած.
* Riservíre, ն. Դարձել. կամ փոխարկել ծառայել:
Risgaráre, ն. Դարձել յայլմէ. կրկին նոճանձել:
Risguardaménto. Հայեցուած. հայեւացք. պատկ:
Risguardánte, ած. Հայեցօղ. որ հայի ի կողմն:
Risguardáre, ն. Հայել. նայել: պատճառ: alcuna cosa. կարեկ զնմանէ. վերաբերել. հայելասն ինի:
Risguardatóre, ար. Հայեցօղ. նկատօղ. գնոտօղ:
* Risguardévole, ած. Երեւելի. նշանաւոր:
Risguárdo. Հայեցուած. հայեացք: պատկ: անկիւն ծուռ: հարեալ ելեւիպ ելեւիպ: in risguardo di ciò. ասոյսմէկ: per risguardo vostro. ձեր աղագաւ. ի ձեր սակս: սիրէն ինէն: in risguardo al Senato. յայսոցդա ծերակուտին:
Risíbile, ած. Ծիծաղական: ինկելիպ:
* Risibilità. Ծիծաղականութ:
Risicáre, ն. Վտանգել. ի վտանգ արկանել: ի բաց պատճառ: ւ. Վտանգիլ. անկանիլ ի վտանգ. ընդունիլ ի վտանգ: Խոհեմաբար ելեւիպ. ընկնիլ ի օգուտ:
Risicáto, ta. Վտանգեալ:
Rísico. Rísicóso, sa. Տես Rischio, Rischioso.
Risidénza. Տես Residenza. Դիրք. մնալ:
Risiéra. Ընդարատան որկղդ: ելեւիպ քառասը:
Risigálio. Կաշիպէս գազիկ. (է ազգ քիմ. հոտաւոր կարմիր Arsenico: ըստ ակնդետղդ:) գերմնդ ընդունդ:
Risimigliáre. Տես Riassomigliare.
Risíno, նած. Խմիտ. ծիծաղ. քաղցրաժպիտ:
Risípola. Պալար ինչ հրատապ և կարմրախայտ: եղանձդ. փայտպատ:
Risipoláto, ta. Պատապեալ վերոգրեալ պալարօք:
Risisténza, Risístere. Տես Resistenza, ելի:
Rísma. Պարակ (թղթոյ. (է քառկապեալ ի 20 տետրդից:) պէս պէս ելեւիպ: բազում հոգալիք: տղանդ:
Ríso. յած. եր ելիպ risa, պերն ե riri. Ծաղր. ծիծաղ: ինուելոց. ինկիպ: far le risa grasse, scompisciarsi, sganasciarsi, smascellarsi, scoppiare, morire, crepare dalle, կամ delle risa, եւն. ծիծաղիլ անհնարին. յաղնպիս: փոփ փոփ կիսկիսիլ պայծառ: Riso sardonico. Սարդունիկեան ծիծաղ. (է սխոր ինչ, որով երկուառակք կծկին վիճառակք շրթունքն:) եւ հեգնական ծիծաղ, կամ ծաղր.
Ríso. Արիզ բրինձ: ելեւիպ:
* Ríso, sa, աց. Ծաղր եղեալ. կատակեալ:
Risoffiáre, ն. Վերստին փչել:
* Risognáre, ն. Փափաքեալ երազել:
Risoláre, ն. Նորոգել զիներքան հոգալ ամփոփ. տալ կանոն նոր ներքանս:
Rísolíno. Տես Risino.
* Risolleciáre, ն. Վերստին խոտորել. խատրել:
* Risolleticáre, ն. Վերստին խոտորել. խատրել:
Risólvere, ն. Լուծանել. ապաւեր եղծանել. ցրել. ոչնչել. ի չիք գործս ցանել. (ի կիր ածի. և ի ց:) երիպ. պօղատ. եօղ ելիպ: լուծանել (ի ձիւն. յաւազիրև.) փոխարկել. գործս ցանել (ի փոշի. ի ծուխ:) պեծախոտիլ: վերացնել: Որոշել ինչ. դնել. կամ հաւաստել ի մտի: քաւ ելիպ: գալ ի կիր գործ: * Լուծանել (զինգիր. կամ զդիպուած ինչ:) ելեւիպ: քիպիլ վերիպ: risolversi in pianto, կամ in lagrime. յարտասուս ցնդիլ. յարօրս հարկանիլ. կամ լուծանիլ: ապաւեր:
* Risolvíbile, ած. Լուծանելի. գիւրալոյծ:
Risolviménto. Լուծուած:
Risolutaménte, ած. Risolutissimaménte. Վճռակատ. գոր փոխելոյ անկարգոզդ արուիւ. անեղծելի: գոյ քան էն. գալի նկնէն էն. ընկճելիպ:
* Risolutézza. Որոշուած. առաջադրեալ:
Risolutívo, va. Լուծիչ. ցրօղ. ցրիչ:
Risolúto, ta. Risolutíssimo, ma. Լուծեալ, եւն. քաջասիրտ: հաստատակամ: հեղգակիր: երիպ: խոնջեալ. լուծեր (անդամէ:) molti ancora non ben risoluti. բազումք. դեռ վարանոտիպք. կիսկարծիք: Որոշեր. վճռեր. հաստատեր ի մտի: նկնէն գօնաւ. դիւրաւարուած. յօժարամիտ. որ դիւրաւ ազդի ինչ. փոյթ յառաջադրուած: խրախոյս:
Risoluzióne, ելի. Լուծումն. ցնդումն: լուծումն (գծուարութեց. երկբայութ. խնդրոյ:) Որոշումն միտաց. Յօրհնութ դրաց. միտք. առաջադրութ. կարծիք: գալի նկնէն. նկնէն. փիպ:
* Risomigliánte, ած. Նմանօղ. նմանն: պէսպէս:

Risomigliáre . Sin. Rassomigliare .
* Risomméttere . Sin. Risottomettere .
Risonánte , ſ. Հնչեղութիւն · բարձրաբարբառ · քաղցնչօղ :
Risonánza . Հնչիւն · բարձրաբարբառ հնչիւն : Նշան նախանձ : di nome , հռչակումն անուան :
Risonáre , v. Դարձնել հնչեղութիւն (զիմն) ինչ բար լսելի : ը. Հնչել : կամ կիսմ հնչել երկիմ · ակամ վերկիմ · ձօղկիմ : v. Հնչեղութիւնել · հռչակել · համբաւել հարկանիմ · գովել հռչակաւ : լաւ երկիմ : le parole . արտասանել զբառս :
* Risorbíre , v. Դարձեալ կլանել :
* Risorgénte , Risórgere . Sin. Risurgente , եմ : * Al risorgente sole . Ընդ արեւագալն :
* Risorgiménto . Յարուցիմն :
* Risorrésso . Sin. Resurressi .
* Risórto , գոյ · Հարեալ · բաժ · վերադարձ ուերբաղ . իշխանութիւն :
* Risórto , ta , ած · Յարուցեալ · վերակենդանեալ :
Risospígnere , v. * Risospíngere . Վերստին մերժել · դարձեալ վանել : ետէ ինի վերկիմ · ընդհատրիլ · վանել յետս : փոշմանել :
* Risospínto , ta . Վանեալ յետս , եմ :
Risotterráre , v. Դարձեալ թաղել :
* Risottométtere , v. Դարձեալ նոճանձել ընծայումբ :
Risovvenire , ւ. Risovvenirsi , ի. Վերստին յիշել · յիշել · անդրադառնալ :
Risparmiaménto . Sin. Risparmio .
* Risparmiánte , ſ. Risparmiatóre , ող. Խնայող · որ ի կիր առնու խնայութիւն : հանդրպոյ :
Risparmiáre , v. Խնայել · ամենայն խնայութիւն ի կիր առնուլ ինչ : աճեցնել · հանդրպոյել · երկիմ : Խնայել զոք· զեամբ ի բաց առնուլ : զբոյսանել : la sposa . ան խայել ի ծախս : risparmiarla ad alcuno . ներել առնել : աք երկիմ : ի . Անխայել յատկապէս ծախս : անխայել յանձն · ակն ածել անձին :
* Risparmiáto , ta . Խնայեալ · անխայեալ :
Rispármio . Խնայումն · խնայութիւն : հանդրպոյութիւն : eccessivo . գծծուխ · աղքատ · կծծուխ : նեղսիրտ :
* Risparmiúccio , նուազ . Ցոյլն անխայութիւն :
Rispazzáre , v. Վերստին ամել ածել :
* Rispedíre , v. Դարձեալ առաքել զօրս · պատրաստ տալ նոր արշաւանս :
Rispégnere , v. Դարձեալ հնոցանել աթեխրաբնոն փխրմիմ :
Rispéndere , v. Դարձեալ ծախել · վերստին ծախս առնել · բնէրաբ հարձ երկիմ :
Rispénto , ta . Վերստին չինեալ :
* Rispérgere , v. Sin. Aspergere .
* Rispettábile , ſ. Յարգոյ · յարգելի · պատուականութեամբ ծնօղեալ :
* Rispettánte , ſ. Արժարիչ · որ յարգէ · ակնածուն
Rispettáre , ւ. Արժարել · յարգել · ակն ածել : ասէր երկիմ · հիւրընկալ ընօթերկիմ :
Rispettáto , ta . - tíssimo , ma . Արժարեալ , եմ :
* Rispettévole . Sin. Riverenziale , Ossequioso .
Rispettivaménte , ſ. Rispétto . Ըստ · առանձին · առ հասարակաւորութիւն : կանոնաւորութիւն : պատշաճ · ինչ : rispettivamente a Dio , l' uomo non è che un atomo . մարդ առ ոչինչ է միայն գիտելոյ : rispetto a me , կամ ձե . առ իմն , կամ առ իրեն :
Rispettívo , va . Կատարող · որ նկատէ :
Rispétto . Վերստին նկատութիւն : ծնչեղութիւն non aver alcun rispetto umano . չունել նկատ ինչ մարդկայինս · չառնուլ ակն երկեաց : հանդրպոյ : aver rispetto a checchessia , կամ a chicchessia . նկատել յինչ կամ յոք : ընօթերկիմ · փարել երկիմ : avendo rispetto alla quantità . նկատակ , կամ հայեցեալ ի չափն : Rispétto , կամ a , կամ in , կամ per rispetto . Նկատրեն պէս " · Sin. Rispettivaménte . Per , կամ in rispetto , նկատ իրեն պէս " · Վերստին զբաղ · զբաղ · ի պատճառս · per rispetto vostro . ձեր պատճառս :
Rispetto . Յարգումն · ակնածութիւն · պատիւ : հիւրընկալ · ասէր · հնազանդ ընօթերկիմ : aver rispetto . ակն ածել · նկատել · հայել · փոյթ ունել ընօթերկիմ · պատճառ · հանձնարարանք : portar rispetto a qualcheduno . մեծարանս զոք · ակն ածել յոք · պատուել զոք · ասէր երկիմ : portargli i suoi rispetti . մատուցանել նմա զբաղ ողջոյն և զպատգամս : Rispetto . Երդ սիրոյ :
* Rispettosaménte , ſ. Ակնածութեամբ · ամենայն ակնածութ . ի յարգանաց : ասէրաբար :
Rispettóso , sa . Rispettosíssimo , ma . Ակնածուն · ի յարգանաց · ասէրական :
* Rispettúccio , նուազ . Գոյզն նկատ :
Rispianáre , v. Վերստին հարթել · բնէրաբ պնդացնել : մեկնել · բացայայտել · դասս վերկիմ :
Rispianáto , ta , ած . Հարթեալ · մեկնեալ :
Rispianáto , գոյ . Հարթութ · մատուցանելոյ · փոքր ընդ օրս
Rispiarmáre , Rispiármo . Sin. Risparmiare , եմ :
* Rispígnere , v. Sin. Rispingere .
* Rispigolaménto . Հատհատում · հատհատուած :
Rispigoláre , v. Հատհատել առնել : պատ փնդրկիմ :
Rispíngere , v. Վանել · յետս դարձուցանել · փոքր ինչ տալ . ընդ երկիմ :
Rispínto , ta . Վանեալ · ի բաց վանեալ :
Rispiráre . Sin. Respirare , և Sfiatare .
Rispirazióne , Sin. Respirazione .
Rispítto . Հանգիստ · դիւրութիւն · դիւր պահ : յապաղանք · մեծարանք · ակնածութիւն :
Risplendénte , ſ. Փայլուն · շողշողուն : ճաճանչ :
Risplendenteménte , ſ. Փայլուածք · շողշողուածք :
Risplendénza . Sin. Risplendimento .
Rispléndere , ւ. Փայլել · շողշողել · ճառագայթել : ճաճանչել · այրբնէր երկիմ : կեաց շնորհ · կեաց շնորհ պատանի փառաց :
Risplendévole , ſ. Sin. Risplendente . Երեւելի · ազնուական · պատուական :
Risplendiménto . Փայլուն · պայծառութիւն :
* Risplendóre , ող . Sin. Splendore .
Rispogliáre , v. Վերստին կոյսպատել · զարձեալ մերկացուցանել : բնէրաբ ասէրատ :
Rispondénte , ſ. Պատասխանատու : ձեղապ վերկիմ : համեմատ · յանհատութ · պատշաճ : ասէրան :
Rispondénza . Պատշաճութիւն · յարմարութ · վերքնութիւն : ասէրանութ :
Rispóndere , v. Պատասխանի տալ : ձեղապ վերկիմ · զնայն առնել : Համեմատիլ · յարմարիլ · ասէրատ : հնազանդիլ : la fortuna ha risposto in tutto ai miei desiderj . բաղդն յաջողեաց ինձ յամենայն : il guadagno non risponde alla spesa . շահն ոչ հատուցանէ ծախուց : al pagamento . վճարել ի պատմանել առաւ : in un luogo . հայել ի կողմն ինչ . (առ զբանդ : զպատուհանաւդ , և զճանապարհ · հաց :) պատմ : questa casa risponde sul mare . այս տունն ի ծովակողմն : * Rispóndersi , ի. Մեծանալ :
Rispondévole , ſ. Համեմատ · յարմար :
Risponditóre , ող . Պատասխանատու :
* Risponsábile , ſ. Որ ունի տալ պատասխանի · երաշխաւոր : երկիմ :
Risponsióne , կ. Պատասխանի · հատոյց : ձեղապ :
* Risponsívo , va . Պատասխանական :
Rispóso . Sin. Risposta .

Risposáre, ն. Վերադարձ կենալ ածել:
Rispósta. Պատասխանի: Ձեղակ: botta e risposta. պատասխանի առձեռնպատրաստ, կիմանակնկալ նպատակ:
Rispósto, ta. Պատասխանեալ արտարեալ:
Risprangáre. Տես Sprangare. Կարկատել զկոնցիս: փինկինկիտ:
Rispréndere, է. Տես Risplendere.
Risputáre, ն. Դարձեալ ընդանիլ:
Risquittíre, ն. Պատուհասատել զկորսուածեալ ետս որսական ընդհոց:
Risquítto. Տես Rispitto.
Risquotíbile, ած. Պահանջելի:
Rissa. Կռիւ. կռիւ: գալմա. նիպս:
Rissánte, ած. Կռուող. կռուարար: գալխաճ:
Rissáre, է. Կռուիլ. կռանել: գալխել էլինել:
Rissóso, sa. Կռուասէր. կռուարար գալխաճ:
Ristabiliménto. Վերստին զետեղումն. նորոգութիւն d' una malattia. առողջումն ի հիւանդութենէ:
Ristabilíre, ն. Վերստին զետեղել. նորոգել. դարձեալ յարգարել: ընդհարձ էնալէնդիկ:
Ristabilíto, ta. Վերստին զետեղեալ, եմ:
Ristacciáre, ն. Կրկին ճաղել, խարտաղել:
Ristagnáre, ն. Սառեցանել անադաս: ընդհանգիլ: ն. Դադարեցուցանել զընթացս ջուրց, կիմ գոնացուն: փոքրիկ: է, և Ristagnársi, յ. Դադարել (հասման.) կանդնիլ, կիմ կալ (արեան:) դադարիկ: ընդհանգիլ: ristagnano i fiumi. կասին գետք յընթացից:
Ristagnatívo, va. Դադարեցուցիչ (արեան, եմ:)
Ristagnáto, ta. Դադարեալ. կանգնեալ:
Ristágno. Դադարումն: d' acqua: ջուր լճացեալ:
Ristámpa. Կրկին տպագրութիւն:
Ristampáre, ն. Կրկին տպագրել: ընդհարձ պատճ էնդիկ:
Ristampáto, ta. Վերստին տպագրեալ:
Ristánza. Դադարումն. կասումն:
Ristáre, է. Ristársi, յ. Կալ. մնալ: փոքրիկ: գադարել. կասիլ: քէրանիկ էնդիկ:
Ristáta. Դադարումն. կասումն:
Ristáto, ta. Դադարեալ. կասեալ:
Ristauráre, Ristáuro. Տես Restaurare, Ristoro.
Ristecchíre, է. Զորանալ. ցաւագիլ: գոռոզիկ:
Ristecchíto, ta. Զորացեալ. չոր. ցաւագեալ:
Ristilláre, ն. Դարձեալ կաթեցուցանել, կայլակել:
Ristío, ía. Վհկի. անհոգաձեռն: եանչոգ:
Ristío, գեղ. Տես Rischio.
Ristituíre. Ristitutóre. Տես Restituire, եմ:
Ristoppáre, ն. խնոել խծծոմ, եմ: փգնիկ: խցանել:
Ristoppiáre, ն. Հաւկտեալ առնել: պատ փչելէնդիկ:
Ristoraménto. Փոխարէն. արիւտ: Տաճապէնէ: նորոգումն: Ջերմելի. far ristoramento. փոխատուել. հատուցանել զկնճռան:
Ristoráre, ն. Փոխարինել. վարձատրել: Տաճապէնէ էնդիկ: նորոգել. գարձեր չինել: Ջերմելի նէնդիկ: գարձուցանել յառաջին վիճակն: է. Կազդուրիլ. զօրանալ. ոգի առնուլ. գոռոզիկ էնդիկ:
Ristoratívo, va. Կազդուրիչ. զօրացուցիչ:
Ristoráto, ta. Կազդուրեալ. զօրացեալ:
Ristoratóre, ար. Ristoratríce, էի. Նորոգիչ: հալդուրիչ. զօրացուցիչ:
Ristorazioncélla, նուռ. Սխիճարուն փոքր. դոյզն ինչ դիւրութիւն:
Ristoraziône, էի. Սխիճարուն. սփոփանք. դիւրութիւն. նորոգութիւն. կազդուրութիւն:
Ristóro. Տես Ristoramento. Սխիճարուն. դիւրութիւն. ընեկութիւն. սահմանք:
Ristrettaménte, ած. Սակաւութ. կարճ ի հարցմունս:
Ristrettíno, նուռ. Հատուածոտութիւն փոքր:
Ristrettívo, va. Սփփոփիչ. սեղմիչ:
Ristrétto, գեղ. Հատուածոտութիւն. քանդակուածք: իմնաչ: պնձուկ վայր: a ristretto. միայն ընդ միայն.
Ristrétto, ta, ած. Ristrettíssimo, ma. Սեղմատիպ: սեղմեալ: փոս. օմնաչ. պատ. սղքնչել. սղէք: ի նեղ անկեալ: սղբէյս փնդրեալ: յինքն ամփոփել. մեռաք: Սխուռել. յօդել. ի մի: պէր օմնաչ. փակիչ: գոփալը: ի նեղքս փակել: կալել (զընդնին:) վերածել, կիմ ամփոփել (ի մի:) զինել. ամփոցանալ. զգուշացել: ristretto con alcuno. խորհրգակից: համախոհ: խօսակից: սրտալ. գոփոփալ: ristretto nelle spalle. ողորմ, կիմ համբերատար կերպանք: կոր ի գլուխ:
Ristrignénte, ած. Բռնչիական. Սեղմիչ:
Ristrígnere, Ristríngere, ն. Սեղմել և ևս. ևս ի զևս ունդել: ջնչ սքշոյ: պնդել ընդ միմեանս միաւորել: պիր էնդիկ: փակիչ: գոփոփ: պարտաւորել. փոխել. ամփոփել: պռա էնդիկ: նուռ ալել: փոքրացուցանել. անհագուցանել: պատճառ տալ ձև. չափաւորել. քարշել. կարձել. համառօտել (զխոսն:) գոյնդոփ: il ventre. պնդացուցանել զորովայնն: գոպղ էնդիկ: la briglia. քարշել կամ ամփոփել զերասանակն: փիլինի էնդիկ: Ristrígnersi, յ. Ջղոտվիլ. ամփոփիլ. ի մի: պիրէնդիկ: ամփոփիլ (ի փոքր միջոց:) սընդոփ: ristrignersi con alcuno. սերտիլ ընտանենալ ընդ ոմեւք: ristrignersi a dire, կիմ a far checchessia. զի ինչ և եիցէ առնել, կիմ ասել. ամփոփիլ ի մի ինչ միայն: ristrignersi nelle spalle, կիմ մասի ristrignersi. ցուցանել ողորմ կերպարանս. խոնարհութիւն յանձն առնուլ զվիշտս: ristrignersi nelle spalle. անկանմն վիճաբերել. ցուցանել զգիմանալութիւն. ակամայ ի հատանուելի գաղ: ristrignersi nello spendere. ծախել. անխայտելի. անխայել ի ծախս:
Ristrigniméntо, Ristringiméntо. Սեղմումն. սղնդումն. Հնդուցմն. ամփոփումն: առնձնումն. նուազումն: միաւորումն:
Ristrinzióne, էգ. Սեղմումն. ամփոփումն:
Ristropicciáre, ն. Վերստին շփել:
Ristuccáre, ն. Վերստին ծեփել կնձխատն կրով: Տաղտկացուցանել. յափրացուցանել: էրեսի էնդիկ: պէփոցդոփ: է. Տաղտկալ. յափրանալ: էրեսի էնդիկ: պէփոցդոփ:
Ristúcco, ca. Տաղտկացեալ. ձանձրացեալ: պէփոցդոփ: յափրացիչ: պէփոցդոփ:
Ristudiáre, ն. Դարձեալ ուսանիլ:
Ristuzzicáre, ն. Դարձեալ գրգռել:
Risucciáre. Տես Succiare.
Risucitáre, եմ. Տես Risuscitare, եմ:
Risudaméntо. Կրկին քրտուն: տես և Gemitivo:
Risudánte, ած. Որ քրտնի. քրտնոտ:
Risudáre, է. Դարձեալ քրտնիլ: ընդհարձ ընդհանգիլ: արտաքս հոտիլ: սընդոփ:
Risvegghiáre, ն. Զարթուցանել: օյանգրդոփ:
Risvegliaméntо. Զարթնուլն ի քնոյ: օյանմն: d' ingegno. սքափուելի մտաց. լսկմնուելի:
Risvegliánte, ած. atóre, ատ. Զարթուցիչ:
Risvegliáre, ն. Վերստին զարթուցանել: ընդհարձ օյանգրդոփ: զարթուցանել: օյանգրդոփ: գրգռել. յարուցանել: յ. Զարթնուլ:
Risvegliáto, ta. Զարթուցեալ: օյանմնալ:
Risuggelláre, ն. Դարձեալ կնքել: ընդհարձ ինդիքդոփ:
Risviáre, ն. Խոտորեցուցանել յուղղոյ. մոլորեցուցանել. յիւս գարձուցանել ի մոտց:
Risultaméntо. Ծագումն. ծագեալն. յառաջ եկեալն. եղ-

եզրակացուցիչ · վախճան բանից : եզրակացութիւն · խնդիր :
* Risultánte, ս. Ծագեալ · յառաջ եկեալ :
Risultáre, ե. Ծագիլ · յառաջ գալ · յառաջ գիտել · լինիլ եզեամ · հետեւանք ունիմ : una cosa risulta in danno, in vergogna. գործոյ, կամ գործի ինչ ի վնաս, յամօթ : da queste cose ne risulta. յայսցանէ յառաջ, կամ գոհան դայ, կամ մակաբերի : ciò risulta in tuo danno. այս լինի ի վնասդ :
Risuonáre. Տես Risonare, Di gemiti. Դարձեալ հեծեծել :
Risupíno, na. Յողն անկեալ · յոտսայս անկեալ : առ ի խոսիանէ եղեան :
Risurgénte, Risorgénte, ս. Որ յառնէ · որ կանգնի, կամ յարուցեալ :
Risúrgere, Risórgere, ե. Դարձեալ յառնել · վերըստին կանգնիլ · ընդդէմ գալ · յառնել · փրկիմ : Ծագիլ արեւս · ասղանք : տես և Risultare.
* Risurgimento. Յարութիւն :
Risurréssi, Risurrésso. Տես Resurressi.
Risurrezióne, իգ. * Risuscitaménto, Յարութիւն · փրկիմ :
* Risuscitánte, ս. Յարուցիչ :
Risuscitáre, ե. Յարուցանել (զմեռեալն) · փրկիմ · յառնացուցանել (ի մեռելոց) զօրացուցանել զարթեցուցանել : Յառնել (ի մեռելոց) · փրկիմ : զօրանալ :
Risuscitáto, ta. Յարուցեալ· կենդանացեալ :
Risuscitatóre, ող. Յարուցիչ· կենդանացուցիչ :
Risuscitazióne, իգ. Յարութիւն · յարուցանելն· փրկիմ :
* Ritaccáre, ե. Տես Riattaccare.
Ritagliáre, ե. Դարձեալ հատանել· ընդդէմ · նմանի · հատանել · ի բաց քառնել :
Ritagliatóre, ող. Որ վաճառէ զկնաւ կամ զրուխայ· մանն մանն :
Ritáglio. Կապերտ հատուց, կամ չուխայի, եղեն հատեալ յամբողջ պատմահեն · դարբ : vendére a ritaglio. վաճառել մանր մանր, կամ մի առ մի : a ritaglio. տես և a Rischio. Mercante a ritaglio. Մանրավաճառ :
Ritardaménto, Ritardánza. Յապաղումն : ընդդիմիմ :
* Ritardánte, ս. Որ յապաղէ · յամեցուցիչ :
Ritardáre, ե. Յամեցուցանել· երկարել· եղեանդիմ : ի. Յապաղել· յամել· եղեանդիմ · ընդդիմիմ :
* Ritardatívo, va. Յամեցուցիչ· յամրահան :
Ritardáto, ta. Յապաղեալ· յամեալ :
Ritardatóre, ող. Յապաղիտ · յամեցուցիչ :
Ritardazióne, իգ. Ritárdo, Տես Ritardamento, Senza ritardo. Աշխատանք :
* Ritegnentíssimo, ma. Տես Ritenentissimo.
Ritégno. Պատապարան· խափանարար · խոչ · արգելք · ձիւն · արգելք գժամարութիւն · գխելագարձութիւն · էնդնդ · համ · աեղի ապաստնի · ապաստնուք · ազդ · նաչեալ եղբ · պատ : յերկոցունց : Զգած · չափաւորութիւն · զգաստութիւն : զգուշութիւն · ընարողութիւն · քաոս · գոբեր · ինոսք : senza ritegno. անչափ պնատնձ · ապրատպամն · անխնայ : իքեաթ · զգոնութիւն :
Riteménza. Կրկնակրկիւղ : երկիւղ : ահ :
Ritemére, ե. ես ի. Դարձեալ երկնչիլ· երկնչիլ :
Ritemperáre, ե. Վերստին բարեխառնել· գազձել զեղմիլ· կամ ուռճել : տես և Temperare.
Riténdere, ե. Կրկին ձգեալ ա. Tendere, Distendere.
Ritenénte, ս. * Ritenentíssimo, ma. Պատապարիչ· ցուցիչ· կասեցուցիչ· չափաւորիչ· ասնձապիսի :
Ritenénza. Պահպանութիւն · զգաստութիւն · ուռճիլ : կրնաձան ձեռին. արգել : abbine ritenenza ? կայ ի մեզ :
Ritenére, ե. Վերստին ունել· ընդդէմ խոնիմ : Ընդունել զնոր զոր ինչ ի ձեռն առեալ· կամ ի ձեռն տուեալ· կամ ի ձեռն գտեալ· կամ ի ձեռն ինչ ունելով : Պահել· ի մէջ ունել· ի մէջ առնել· ի մէջ առեալ· ի մէջ գտեալ· ի մէջ տուեալ· ի մէջ ունելով : Ունել· պահել· ի մէջ ուն

* Վերնաւոր ինչ նաւուս ։
* Ritirataménte , ած ։ Ի բոյն ։ մեկուսի ։
Ritiratézza . Ընդունայնութիւն ։
Ritiráto , ta . Քարշեալ ։ ընդունել ։ մեկնեալ , եմ ։ ետիս ։ առանձնացեալ ։ կծկեալ ։ անիրափակ ։ vita ritirata . կեանք առանձնական ։ uomo . առանձնական ։ մեկուսացեալ ։ մեկնեալ ։ պահեստ ։ ընդունարան ։ պատսպարան ։ պահարան ։ պահեստ ։ պահեստարան ։ պահեստանոց ։ պահեստանոցային ։ պահեստանոցային ։ պահեստանոցային

Ritrattáto, ta. Նահանջեալ, եաւ ։
Ritrattazióne, ſf. Նահանջումն բանից ; գրոց ։
* Ritrattíno. Փոքրիկ պատկեր, կենդանագիր ։
Ritrattísta, ſm. Նկարիչ կենդանագրաց. կենդանագրիչ. կենդանագիրը պատկերացան ։ Բառ. Իտ. ։
Ritrattívo, va. Նկարագրիչ. կենդանագրօղ ։
Ritrátto, գոյ. կենդանագիր մարդոյ. կենդանագիրը պատկեր ։ Բառ. տառբեր. պատկեր. նկար. նմանութիւն ։ Սաորագրութիւն. նկարագրութիւն ։ վաճառ. գին վաճառականի ։ պահ. far ritratto d' alcuna cosa, կամ da, կամ ad alcuna cosa. բերել զնմանութիւն իրիք. նմանիլ. պէսպէսիլ ։
Ritrátto, ta, ածˊ. Ձեռս քարշել. քարշել, եաւ ։
Ritrécine, ſf. Գործի ինչ ձկնորսաց ։ Մեքենայ ինչ ապօրինաց ըստ ի դիւրացուցանել զգործս ։ andare a ritrecine. ոմն առի. կործանիլ զանձն. կործանիլ արագ ։
Ritremáre, ն. Դարձեալ դողալ ։
* Ritréppio. Տես Sessitura, Imbastitura.
Ritribuíre. Տես Retribuire.
Ritrinciáre, ն. Դարձեալ հատանիլ (զմիս ։) բնէիբր ։ էնդի. ի քաց բառնալ ։
* Ritrincieraménto. Ետր պատանէք ։
Ritrincierársi, յ. կանգնել զինուր պատանէշս. վերըմանիլ կանգնել պատանէշս ։ ենեի բառնալ գառաջի ։
Ritritáre, ն. Դարձեալ մանրել, կիսˊ լիսուլ ։
Ritrogradazióne, Ritrogradáre, Ritrógrado : Տես Retrogradazione, եաւ ։
Ritrombáre, ն. Դարձեալ փող հարկանել ։
* Ritrópico. * Ritropisía. Տես Idropico, եաւ ։
Ritrósa. Ծուռակ ինչ (ձուկոյ ։ պատոյտ ։
Ritrosáccio, ia, ածˊ. խնդախեռ. դժտկին ։
Ritrosággine, ſf. Տես Ritrosía.
* Ritrosaménte, ſm. Դժտկութիւն ։ զգեղութիւն ։
Ritrosáre, Ritrosíre, ն. Լինել դժտկին, դեգ. հեռանալ. դժտկիլ ։ նոթ. օշի ։
Ritrosétto, ta, նոմ. փոքր մի դեգ ։
Ritrosía, Ritrosità. Դժտկութիւն ։ դեղութիւն. կասկածութիւն ։ հեռութիւն ։ նոթութիւն ։
Ritróso, գոյ. Բերան վարդին կիսˊ ուռկանին՝ եւ որ ի ներքս մտնէ ձուկն կիսˊ ձկանց, ոչ ևս կարեն ելանել արտաքս. Պարսիք. ջրկանք ըստ ցանց ։ Իբրպոս ։
Ritróso, sa, ածˊ. Հակառակ. ընդդիմակ. չկամ. գարշ. ինչ ։ դեղ. անհաճոյ. դժտկին. աստմբակ. նոթ. ինչ չկամապատիր կիսˊ չկամագործ (չսուրբ գիտոց ։) Իբրպոս. անպիտան ։ a ritroso, alla ritrosa. ի. ընդ հակառակն. գլխի իվայր. չկամն ինչ. պաշտօն ։ andar a ritroso. ընդ կարունին գառնալ ։ * nuotare con acqua ritrosa. լուղիլ ընդդէմ յոր. ձառագ ։
* Ritrovábile, ն. Գտանելի ։
Ritrovàménto. Գիւտ. գտումն ։ պարզեւ ։
Ritrováre, ն. Գտանել. պատմոփ. հնարել. իմաց եղեւ. վերստին ստեղծել. խոհեմով որոնել. խոհեմել. ritrovare, կիսˊ ritrovar le costure. հարիւրանել ։ un disegno, եաւ. կատարել, կիսˊ աւարտել զնշանակեալ գծագրութեան ։ Ritrovársi, յ. Գտանել ուրեք. լինել առընթեր, կիսˊ մերձ. պատահել ։ con uno. լինել, կիսˊ գտանիլ ընդ ումեք ։
Ritrováta, Ritrováto, գոյ. Գիւտ ։
Ritrováto, տէր. Գտեալ, եաւ ։ պատահական ։
Ritrovatóre, ſm. * Ritrovatríce, ſf. Գտօղ. գտանող. նախագտակ ։ պատահող. իմացող. իմացօղ ։
Ritrovío. Գտանիլն ի միասին ։ ժողով ։
Ritróvo. Կենդանագրեալ բազմաց ։ ընկերական ։ այգուանց ։
* Ritruópico. Տես Idropico.
Rittaménte. Ուղղապէս ։ ուղղակի ։ ուղիղ ։ պարզապէս ։

Rítto, գոյ. Ուղիղ կողմն երեսաց ։ իրաց ։ ogni ritto ha'l suo sovescio. առած ։ ամէն ինչ ունի զվէրն ներհակն. da ritto, e da rovescio. յամենեսեան ։ յամէն կողմանէ ։
Rítto, ta, ածˊ. Կանգնեալ, կանգնել. կանգնիլ. յատնել ։ այսպէս պատան ։ ուղիղ. ուղղորդ ։ պէտք. աղ ։ աղ. star ritto. կանգնիլ. կալ յատին ։ il lato ritto. ձախակողմն ։ la mano ritta. աջ ։ աղ եւ ։ coda ritta. ձգտեալ զձեռն ։ ritto ritto. կանգնիլ ուղիղ. ուղղորդ ամենևին ։ փոփոխ. a ritta, կիսˊ յաջ. ընդ աջմէ ։
Rítto, ſm. Ուղղորդ ։ եւ ուղղորդն ։ ուղղապիծ ։ փոխ. դէպ ուղիղ ։ ուղղութիւն. ամբծութիւն ։
Rittorovéscio, ſm. Շրջուած ։ ընդ ։
Rituále, տէր. Պաշտօն. ծիսապան ։
Rituffáre, ն. Դարձեալ ընկղմիլ ։ բնէիբր պաճըճիլ ։
Riturameánto. խցուածք (ծակտուց մարմնոյն ։)
Rituráre, ն. Դարձեալ խուռչ ։ բնէիբր պշճամոփ. խցուռչ. խցանել. պշճամոփ ։ * յ. Վերստին խցանիլ ։
Riturráto, ta. Վերստին խցեալ. խցեալ ։
Riturbáre, ն. Դարձեալ խռովիլ. կրկին խառնակիլ ։
Ríva, Rivággio. Ափն. եզր. գետեզր. ծովափն ։ էնեաց. գետ ։ riva. առաջ. կառաջ. ընդ ։ venir a riva del suo desiderio. գտանիլ ընդ ցանկալի ։ navigar riva riva, ի. նաւել յափն. կոյս եւ ափն ։ գետ ընդ ևիմէ ։
Rivále, տէր. Նախանձորդ. նախանձաւոր (սիրոյ.) հետաքրքրութեան (մի և նոյն պաշտօնատարութեան ։) էնէիբ գործի ինչ ձկնորսաց՝ որով որսան հոսեալ յափն ։
* Rivalérsi, յ. Վերստին ի վար արկանիլ ։ բնէիբր գոռալմանոփ. կրկին զօրանալ ։
Rivalicáre, ն. Դարձեալ անցանել (եւ գետ, եւ ծով) ։
* Rivalidazióne, ſf. Կրկին վաճառականացուցանելն ։
Rivalità. Նախանձ (երկուց առ միմեանս սիրելի եւն ։) նախանձաւորութիւն. հետաքրքրութիւն ։ էնէևևիսի ։
Rivangáre, ն. Վերստին քրել քրչաւ ։ դարձեալ հետազօտել ։
Rivarcáre, ն. Դարձեալ անցանել (եւ գետ ։)
Riudíre, ն. Դարձեալ լսել ։ բնէիբր իւրմէ ։
* Riudíto, ta. Դարձեալ լսեալ ։
Rivedére, ն. Դարձեալ տեսանել ։ բնէիբր ինչիմէ ։ i conti, le ragioni, le partite. քննել զհաշիւն ։ i conti di qualcheduno. ի հաշիւ մտանել եւ ուսեալ հաշիւ. քննել. բնգիբիլ էնիմէ ։ հիսոպ ինչ. եւս փսխել ։ una scrittura, un libro. վերստին քննել զգիրս առ ի ուղղել բնէիբր ինչպէս ինէիբէ ։ Վերստին քննել. քաշ. մանր քննել. a Dio riveggo, կիսˊ a babboriveggoli. ի խորս անդնդոց. ի կորուստ ։ il pelo. տես Pelo. * A rivederci. տես պատուիրական աճեցեալ բանիս. ու ասի եւս ։ a rimirarci. Մինչեւ ընդ ամենայն ժամ ։ ինչ ինչպիսի ինչ ։
Rivediménto. Քննութիւն. քննին. ուղղուած ։ բնգիբիլ ։
Rivedítore, տէր. Քննիչ. քննող. ի քննել ։ բնգիբիլ էնէ ։
Rivedúto, ta. Վերստին հայեալ. քննեալ, եաւ ։ riveduta sua gente. հանդէս արարեալ զօրաց իւրոց ։
* Riveggénte, ն. Որ վերստին առնանի ։
* Rivelábile, ն. Յայտնելի ։
Rivelaménto. Յայտնութիւն ։ ածական յայտնութեան ։
* Rivelánte, ն. Յայտնիչ. յայտնող ։
Rivelárе, ն. Յայտնել. ի վեր հանել (զգաղտնին) յայտ առնել. պէսպէս բնէիբ. ոսկի ։
Riveláto, ta. Յայտնեալ. պէսպէս օրանոված ։
Rivelatóre, տէր. Rivelatríce, ſf. Յայտնիչ ։
Rivelazióne, ſf. Յայտնութիւն ։ պէսպէս բնէիբ ։ ածական յայտնութեան ։ վահիճ առաքելոյն ։ էնեամ ։
Rivelíno, Եռանկիւնի պատնէշ ինչ զինուորական

dare, կամ toccare un rivellino. գանել. հարկահանել: fare un rivellino ad alcuno. կչտամբել զոք խոսքիւ:

Rivéndere, ն. Պարձեալ վաճառել. գնել վաճառել: բերաբ առեալ. ալբէ առեալ: վաճառել. uno. ա. առևտուր ի զոք. գիտել առևտրի զոք:

* Rivendería. Տես Barattería.

* Rivendíbile, հ. Զոր հնար է գործել վաճառել:

Rivendicáre, ն. Պարձեալ վրէժ խնդրել, բերաբ ըօձ ալեաց: վրէժ առնուլ:

* Rivenditóra, Rivenditríce, իգ. Կին վերջեակ:

Rivenditóre, ար. Rivendúgliolo. Վերջեակ. փոխեղիկ: ընբէի. տարբառող:

* Rivendúgliola, իգ. Կին վերջեակ: ընբէիի գառը: d' erbe. բանջարավաճառ: պտղավաճառ գառը:

Rivendúto, ta. Վերաւին վաճառեալ. վաճառեալ:

Riveníre, ե. Պարձեալ գալ. դառնալ: բերաբ հետ. գ. պերծիլ: անձին զգալ. ուշքիրել. զգաստանալ: հենոիկ: հենոիկ ելիլ. այլ ընդ անձնոյ: ծագիլ. յառաջ գալ: * Rivenírsi, յ. Իմիտա լինել. զգաստանալ:

Rivenúto, ta. Պարձեալ. գարձ արարեալ. եկն:

Riverberaménto. Տես Riverbefazione.

Rivérberánte, հ. Ընդդարձակիչ. ցոլացուցիչ.

Riverberáre, ն, ե. Ընդդարձակել. ցոլացուցանել: ան. երկիլ: հաչացուցանել:

Riverberáto, ta. Ընդդարձակեալ. ցոլացեալ:

Riverberazióne, իգ. Rivérbero, ար. Ընդդարձակումն. ցոլացումն: ան. երկիլ: Fuoco di rivérbero. Հուր, կամ փուռն ցոլացուցիչ. (է փուռն ինչ քիմիականաց:) Rivérbero. Լուսացայտ. (է գործն ինչ եղեալ առ ցամիարոք, և առ ձրագօք առ ի ցոլացուցանել զլոյս նոցին:) ան. երկիլ ընկնիլ:

Riverdíre. Տես Rinverdire.

* Riveréndo, da. Յարգելի. յարգոյ: իջնելիք:

Riverénte, Riverénza, ևն. Տես Reverente, ևն:

* Riverenziáre, ն. Յարգել. մեծարել. պատուհել:

Riverenzióne, իգ. Բաս ծառայ". խոնարհ յարգանք:

Riveríre, ն. Յարգել. մեծարել. ակնածել. ապշել երկիլ. հիւրկիլ երկիլ:

Riveríto, ta. -tíssimo, ma. Մեծարեալ. պատուհեալ:

Riversáre, ն. Պարձեալ հոսել: բերաբ պօսիլ. հոսեալ. հեղուլ: շրջիլ. կործանել. վերի ի վայր առնել: պեղիլ. ալիքաւ երկիլ: * յ. Շրջիլ:

Riversáto, ta. Շրջեալ. կործանեալ:

Riversívo, va. Բաս անդամ". Տես Ricorrente.

Rivérso, գոյ. Հոսեալ. կամ ղեկեալ. մասն: Շրջման. մասն, կամ կողմն. ընդդիմակողմն: բերաբ. բերաբ ի. բաւ: ակն և Rovina. Adesso tutto è il riverso. Այժմ ամէն ինչ է ընդ հակառակն: colpo di riverso. առատակ ընդդիմակողմն: բառանձամ: a riverso. ընդ հակառակն: բերբինն:

Rivérso, ta, ած. Շրջեալ. շրջուն: բերաբ:

Rivértere. Տես Rivoltare.

Rivesciáre, ն. Տես Rovesciare. Rivesciare una cosa in alcuno. Յանձն առնել. ուխտ. ղհոգ իրիք: յ. Յերկիր անկանիլ. խոնարհիլ յոտս:

Rivesciáto, ta. Ընդհակառակ:

Rivéscio. Տես Rovescio. A rivescio. Ընդ հակառակն:

Rivestíre, ն. Վերաւին զգեցուցանել: բերաբ ինչ. պերծիլ: զգենուլ պատուհաձառս հանդերձեալ: նոյն երապալաբ կիրճի: զարդարել: յ. Պարձեալ զգենուլ: բերաբ կիրճի: զարդարիլ:

Rivestíto, ta. Վերաւին զգեցեալ: զարդարեալ:

Rivétto, նաճ. Ականակ. վառօդ փոքր: առաձիգաբար:

Riviéra. Ափն. եզր. գետ. գետակ. էաւազ. ծովեզերք. բեայ կողմն. ծովեզր: Գետ: յոյ. ըրմաց: առանց. երկիր. կողմն. գաւառ: uomo da bosco, e da riviera. առանձնացուսյմամբ գործող:

* Rivilicáre, ն. Խոյզ և ընդիր առնել:

Rivíncere, ն. Պարձեալ յաղթել: բերաբ երկիլ: հակիհակ զկորուսեալ գրամսն ի խաղալ:

* Rivínta. Նոր. կամ կրկին յաղթանակ:

* Rivínto, ta. Վերաւին ի պարտութեան մատնեալ:

Rivísita. Կրկին այցելութիւն. փոխադարձեան այցելութիւն:

Rivisitáre, ն. Պարձեալ այց առնել: բերաբ դիմել երկիլ: դնալ փոխադարձեան յայցելութիւն:

Rivísta. Խոյզ. քննութիւն. հանդէս (զօրաց:) Էօգնոյ. յոյ. ֆօլաչն ֆէլիբե.

Riviváre. * Rivivificáre, ն. Տես Ravvivare.

Rivívere, ն. Տես Risurgere.

Riumiliáre, ն. Պարձեալ խոնարհել: խոնարհ առնել:

Riúngere, ն. Պարձեալ օձանել:

Riuniménto. Վերաւին միաւորեալ: պերծիլ: degli animi. կրկին հաշտութիւն:

Riunióne, իգ. Ենոյն է: delle piaghe, կամ ferite. կցուած վիրաց, կամ խոցաձածոց: d' amicizia. հաստատութիւն, կամ նորոգութիւն բարեկամութեան:

Riuníre, ն. Պարձեալ միաւորել: բերաբ պերծիլ: կցել (զվէրս:) պերճայրիլ: դարձեալ հաշտեցուցանել:

Riunitívo, va. Միաւորիչ (դել:)

Rívo. Վտակ. առուս: ըրմաց: գետ. ըրմաց. յոյ:

Rivocábile, հ. Ձեռս կոչելի. նահանջելի:

Rivocagióne, Rivocaménto. Տես Rivocazione.

Rivocáre, ն. Կոչել յետս. դարձուցանել: պերծիլ. նահանջել զբանս: ակօդխոկն. պերծիլ: փոխել. ի բաց խափանել զգործ ինչ. ջնջել. եղծանել. ի դերև հանել: պարտ երկիլ: le smarrite forze. զգի առնուլ. կրկին ղօրանալ. կազդուրիլ: գովքի պիտ: alla mente. յոշ ածել: հաբերքա երկիլ: *

Rivocáto, ta. Կոչեալ յետս. դարձուցեալ, ևն:

Rivocatório, ia. Խափանիչ. եղծիչ:

Rivocazióne, իգ. Ձեռս կոչումն. դարձ, նահանջումն: խափանումն. ջնջումն:

Rivoláre, ն. Պարձեալ թռչիլ: բերաբ ոստիւ:

Rivolére, ե. Պարձեալ կամիլ: բերաբ խորհիլ: ի քաց պահանջել. պահանջել զիւրն: ներել երերիլ:

Rivoléttо, նաճ. Վտակ փոքր: ըրմաց. *

* Rivolgénte, հ. Ծռեցիչ. դարձուցիչ:

Rivólgere, ն. Պարձուցանել. յայլ կողմն. շրջել. դարձուցանել. ծռեցիչ: պերծիլ: l' animo, կամ il pensiero ad alcuna cosa. ուշ ունել իրիք. յանել զուշ մտաց ոա իմն. դարձուցանել զմիտս իւր. ոա իմն: փոխել. փոփոխել. փոխել յայլ ինչ: պերճերճիլ: մտասոյն լինել. զմտաս ածել. յածել. ի մտի: փոխանիլ: պատատել: աղօտ: ակն և Rassettare. Rivólgersi, յ. Պատնիլ: պերծիլ: փոխել ի կարծեաց. ի մտաց քերճերճիլ պերծիլ: ապակտանիլ գինւոյ: շրջել պղպջիլ: դարձուցանել. զերեսս. կամ զդէմս ի վեր սարաք. զդէմ ոանել. պաշտպանել անձին: գարեջ գօմա: շտիլ (ի մեղս ծխ.) պատատել: աղբեցիլ: rivolgersi ad alcuno. դառնալ առ ոք. յարել յոք. անցանիլ ի կողմն ուրուք: rivolgersi alla mercanzia. դառնալ. կամ պարապիլ ի վաճառականութիւն:

Rivolgiménto. Պարձ. դարձումն: պերծիչ. հեռացուցումն: փոփոխել. այլայլուն: պեղիչ: պտոյտ. շրջան: պեղ:

Rívolo, նաճ. Վտակ փոքր. առուակ: ըրմաց:

Rivólta. Տես Rivolgimento.

Rivoltaménto. Դարձ. պտոյտ. շրջան:

Rivoltáre, ն. Պարձուցանել: պերծիլ: փոփոխել. խարնակել: պեղիչ երկիլ: գառնալ. շրջել. ընկճանալ: uno nel fango. ընկալեցուցանել ի տիղմ:

Rivoltarsi ad alcuno. Դառնալ ի վէր ուրուք (բանիւք, կամ գործովք առ ի մարտնչիլ.) Ընդեմ դառնալ: Թափը գօսա: ապստամբիլ: պատերազմ: rivoltarsi. Կրկնիլ սայրի երկաթոյ. թեժանալ: աղէտ պեծանիլ:

* Rivoltatína, նաե. Փոքր փոփոխուի:

Rivoltáto, ta. Դարձուցեալ. շրջեալ. փոփոխեալ: պեծանեալ. պնդիւրիլիլ:

Rivólto, ta. Նոյն ե. անգղջ (ամր. ամիս:) ինկիլ:

Rivoltolaménto. Պտոյտ. պարբերութիւն. պարագոյտ:

Rivoltoláre, ն. Պտոյտք ելս. դառնալ. պարբերիլ: պեծիլ կրնիլ. ետ դառնալ. ետ դառնամ: ե. Դառնալ. հրկիզիլ: ետ դառնամ:

* Rivoltuóso, sa. Խռովարար. խռովայոյզ:

Rivoltúra. Փոփոխուի պտոյտ. ապիմակ. ապրուստ. դառնալուի: գործակից. շրջան. պտոյտ. հրկիզումն. դառնալումն: պեծիլ: արհեստական երկայնի. արհեստ. հնարագործ:

Rivólvere. Տես Rivolgere.

* Rivolvitríce, իկ. Խռովայոյզ:

* Rivolúto, ta. Վերսին կամեցեալ:

Rivoluzióne, իկ. Պտոյտ: պեծիլ: աղմիկ. վրդովումն. խռովուի ժողովրդեան. ապստամբութիւն. փոփոխուի սէրունք: գործակից: վերնիլ:

Rivomitáre, ն. Դարձեալ փսխիլ: ընդարձ գոռալ: փսխել:

* Rivotáre, ն. Դարձեալ դատարկել:

Riurtáre, ն. Դարձեալ զարկանել. հարկանել:

Riurtáto, ta. Վերսին զարկուցեալ. զարնիլ:

Riuscíbile, ի. Riuscibilíssimo, ma. Դիւրահնարագործ. դիւրին եղ եղբ. յարկայողջ:

Riusciménto. Եղբ. յաջողուի: ասող ինկիլ:

Riuscíre, ե. Բաց պակասաղբ. որ քանանի ինչ լրանայն ի բաց. Riescire. Յաջողիլ. աւարտիլ. յանգիլ. կատարիլ. պատահիլ. ունել եղբ: ասող ինկիլ: պալա լրացեալ: լինել: օգտ: Ճոխպարիլ: գործուածք: մեանգամ եղանիլ: ընդարձ լրացեալ: եղանիլ: questa adulazione m' è riuscita male. այս շողոքորթիւն ինձ յաջողեաց ինձ: da tutti questi sentimenti ne può riuscir un bel discorso. յայս ամ[illegible] ի խնամոյ մարդէ կ յօրինիլ գեղեցիկ: questo portico riesce nel palazzo. այս գաւիթ հանի, կամ աւարտի ի պալատն: la finestra riusciva sopra l' orto della casa. պատուհանն հայէր ի պարտէզ տանին: bene, կամ a bene, a buono կամ a lieto fine. ունել կատարած բարի. յաջողիլ: ասող ինկիլ: պալա լրացեալ: male. ոչ յաջողիլ. ունել կատարած չար: ընդունիլ լրացեալ: aspetto, dove voi vogliate riuscire. ինամ' ի թէ զինչ ունիք յատաղ բերել, կամ մտադրեալ ասել: * io voglio riuscire a questo. իմ կամք այսի, կամ խորհուրդք այս են: riesce, կամ riesce bene. բարւոք է: riuscirsi d' una cosa. փոխանակել ինչ. օտարացուցանել ինչ յիւրմէ:

Riuscíta. Եղբ. կատարած: ասող: յատաղիւնութիւն. զարգացումն: ինչի կինկիլ: far buona, կամ mala riuscita. երևիլ գործովք այր բարի, կամ չար: aver la riuscita in alcun luogo. աւարտիլ ի տեղի ինչ. հայիլ ի վայր ինչ:

Riuscíto, ta. Ճոխպարեալ. եղ: ասող ինկիլ:

* Rivulsióne, իկ. Ապամատքի խլումն:

Rizzaménto. Ցցումն. կանգնումն: ամբարձումն. վերացումն:

Rizzáre, ն. Կանգնել (շինուածս. արձանս, եղ.) յարուցանիլ: փխիլ. գալաբցնել: կառուցանել: եռիլ: ուղղել: փոչրանիլ: Rizzársi, յ. Կանգնիլ. ցցուիլ. ուղղիլ: գալիլ: դիրանալ. հերքալ: rizzar la cresta, փքանալ. գոռոզանալ. una bottega, un negozio, բանալ վիրակ. սկսանիլ վաճառականութեամբ ինչ: Rizzare, ե. Ցցուիլ. փխիլ:

Rizzáto, ta. Կանգնեալ. ուղղեալ. եղ: փխիլ:

RO

Rob, Róbbo. Հոսեալ. ուռած. (է հիւթ պտղոց եռան, զոր և եփամած թանձրացեալ:) Տաքպտղ:

Róba. Իր. ինչ. փայք. առաջնածին. վաճառք. ստակ: ընչ. ծախած. տալ: un monte di roba. բազմուի. յաճախուի: roba. հանդերձ. ձորձ: էսպես far roba. հաւիլ դրամս: * che roba e questa? զինչ իցէ այս: chi non ruba, non ha roba. ասող. ով կարի ինն հարստանալ առանց ինդրելոյ: andar a[illegible] alla roba. աւազակիլ զշրաքաղալ: buona, կամ bella roba. լաւ:

Robáccia, չէզ. Անարժ ինչ. ստակած. անտիք: կինի լկտի. հերատակ:

Róbbia. Տարան: օգտ. դեօքս: * dar di robbia. կամ Arrobbiáre. Ներկել. տարանիլ. կամ ի տարան:

Róbbio, ia. Տես Rosso.

Róbbo. Տես Rob.

Robíccia, նաե. Դայլն ինչ. տհասիք: Տիկի չէ:

Robicciuóla, նաե. Նոյն է. ղգեստ անարգ. ցինցոտիք:

Robíglia. Ինդ ինչ վայրի նման ոլեռան:

* Robinúzzo. Տես Rubinuzzo.

Robóne, Robbóne, ար. Ախտանիլ ինչ աստղատոյ և վարգապետաց:

Roboráto, ta. Տես Corroborato.

Robústaménte, ի. Կորովապար. հզօրապէս: ուժգնին. աստիպարար:

Robustézzā. Կորովուն. զօրեղութիւն անդամոց: գաւկիս:

Robústo, ta. Robustíssimo, ma. Կորովի. հզօր. ուժգին: գաւկիս:

Rocággine. Տես Raucedine.

Rócca, աղպատանեաց անդիկ օբ. Ամրոց. բերդ. գիւղաքաղաք: Տես և Roccia. Far del cuor rocca. ասող. քաջալերիլ. համարձակիլ. դիմագրաւ լինել ի վտանգս: rocca del cammino. վիրաստոյին ծիրանի. լուսին: * Rócca. Հանք ականց: ձեվիլ. խարիսխ:

Rócca, աղպատանեաց. կին օբ. Ագիկատ. լուր: էօրէնէ:

Roccáta. Բուրդ. կամ մեռուցք, եղ, պատեալ ի վիրաղկատին: հարուած ագի կատին:

Roccéttō, կամ Rocchétto. Վառակ. (է կառափ. սկիսատ չարիկ ինչ կերիկատական:)

* Rocchélla. Տես Rocchetto ըստ ե նշանակութ:

Rocchétta, աղպատանեաց. կին օբ. նաե. Ագիկատ փոքր:

Rocchétta, աղպատանեաց. անկին օբ. Արմիր ինչ արձ եղեան ի պէտս ապակագործուածից: Ագիոց փոքր. փոքրիկ գործիկ:

Rocchétto. Ճախարակ. (է գլանաձև. զորով պատին թել. մետաքս, եղ:) հագուստ: Տես և Rocchetto.

Rocchiétto. Փոքրիկ կռճիկ, կամ հատոր գլանաձև:

Rócchio. Կռճիկ գլանաձև. հատոր գլանաձև. (է գլանաձև հատոր փայտի, կամ քարէ արուեստ ցցուիլ ի բանոյն:) երէկ. երէկիկ. far rocchi. կարատալ

Róccia. Փայտ. պարեխ. գետ: աւելորդ ժամանակ:

Róccia di córno. Խաղապինդ քար ինչ նման կնդա կի, կամ սմբակի: Roccia, կամ Murex. Ի ազգ ինչ ջրային խեցեաց: Roccia. Ի ազգ քաղաքաւան քարապրածոյ բնական քարանց, որ է պարփիւրն և Granitoն, եղ.

Rócco. Գաւազան հայրապետական: գիւղակ սահ. գինջ խաղին:

Rochézza. Կերկերքուն: Ոջղաքաղաքաղաղ:
Róco, ca. Կերկերիալ: Կերկերացածայն: Խռխռան: Ոջղած: Հեզաձայն խոխրջիւն:
Rodénte, 4. Կրծօղ: Տես և Piccante.
Ródere, դ. Կրծել: Կեհկեհ: Կեհերեհ: ուտել: Եդել: ապականել, ձախսել ամէն փոքր փոքր: ապուչ ապուչ ի բերանիդ: խածանել: քաշտաել: il freno, կամ le mani, i chiavistelli. մրճկիլ, կամ հեղձամղձուկ լինել 'ի սրտմտութէ: le mani. ղչկալ եւ գործ ինչ: rodere il basto, կամ roderși i basti l' un l' altro, խաչծաուել զիրերաց: քարախօսել զիմեանց: Roderși, յ: Աշել 'ի բարկութէ: բորբոքիլ ցասմամբ. մրճկիլ ամ կատղուել: mi rodo. ցայլմէկս մրճկիլ սիրտ իմ. հեղձամղձուկ լինիմ առ կատաղութէ:
Rodiméndo, Roditúra. Կրծուածն: անձկութիւն խորհրդոց: տագնապ սրտի:
* Rodipáne, ար: Կրծօղ հացի:
Roditóre, ար: Roditríce, էփ: Կրծօղ:
* Rodomontáta. * Rodomontería. Պռոպարծուիլ եւ քաջագործուիլ: Բռաւանմ:
* Rodomónte, ար: Պռոպարծ եւ քաջագործասիրանձին. յոխորտարար: խրոխտաբանող:
* Rodomontésco, ca, ածի: Պռոպարծուեր: խրոխտ:
* Róffia. Մէկ ծանձրամած:
Rogáre, դ: Գրել, կամ սատրագրել զաչքինս, և ն (առի վճռատրաց:) Էքեհեն եպրբմած:
Rogáto, ta. Սատրագրեալ ձեռամբ նօտարաց:
Rogatóre, ար: Սատրագրող:
Rogatório, ia. Բռա դիմանալեն. Ապիճռոպական (յանձնարարագրելի:)
Rogazióni, էփ: յոյ: Եաօրեայ մաղթանք յառաջ քան զՀամբարձումն Քրիստոսի անգոց:
• Róggio, ia. Կարմիր: Ժանգագոյն:
Rógito. Սատրագրուիլ ձեռամբ նօտարի:
Rógna, Scábbia. Քոս: կամ քար: քաչտաուել: ախտաչէքէ: aver la rogna. քոսաւոր: կամ քորտալ: grattar la rogna. Վնասել: հարկանիլ զոք:
Rognáccia. Քոս, կամ քար սաստիկ, կամ անհնարին:
Rognétta, նոմ. Քոս սակաւ: Լեհեհ քար:
Rognóso, Scabbióso, sa. Քոտած, կամ քարտ: քարտաւոր: ախտաչէքէ:
Rógo, արտասանեալ ածիւն օխ: Քոս լաց: Խարոյկ: փայտակոյտ վառեալ:
Rógo, արտասանեալ չեմ օխ: Սրամիտ: պէտի-էլէն պիէնի:
• Rogumăre. Տես Rugumare.
Romagnuólo. Խաշորագործ ասեղի ինչ գործելոյ քաջ սովորուն ոսկանկեալ:
Romajuólo. Կերկի ինչ խոհակերտաց: Էնդեհ:
* Romanaménte, ի. Զօրէն հռոմայեցւոց:
Románo, գոյ. Գռանա կշռոյ: փանկաբ լօփա:
Románo, na, ածի. Հռոմէական. հռոմայեցի:
Romanzatóre, Romanziére, ար: Ապատեղագիր. առասպելագրիւռ: Տոպաչի:
* Romanzésco, ca. Ապատելական:
* Romanzétto, նօմ. Ապատել փոքր, հակիրճ:
Románzo. Ապատել. (է կեղծ պատմուն, որոյ դէմաւոր նիւթ 'է սէր մարթեական:) Նաապ:
Rómba. Տես Rombola.
Rombáre, ե: Բզզել: Վըզլամպ: Ձայն արձակել 'ի սաւառնելն. չկահկհել (նետից, քարանց, և այլ ձակելոց եւ օդս:) gli orecchi. գոռնիլ ականջաց: գոռգոռալ էօխէ:
Rombázzio, Rombázzo. Բզզիւն. չկահիւն. շաչիւն. շառաչիւն. Ընդիւն: ղըզլաք. վոմպա:
Rómbice, ար: Տես Romice.
Rombite. Քարացեալ վհատաձեւն: Ապշ ինչ ըս-

քային խեղճացս, զոր կոչին և Ciliadri.
Rómbo. Բզզուածն: Ընդլուսմա: Ձայն սաւառնելոյ: շաչիւն. շառաչիւն: վոմպա: վհատաձեւն: գռանգան պաղատ: Տարանկիւն. (է ձեւ ինչ քառակողմեան ծորոյ կապմանք են հաւասար, այլ անկիւնքն խառնորնակք:) Թափուած պէտին: * Գիծ. (ըստ նաւորդաց է մին 'ի 32 մասանց կողմնացոյցին, կամ հարիւրմին, ըստ որոյ չափեն իւրաքանչիւր դիծք 32 հողմոց:) Չխոչիեաբ: Նաւարկութ ըստ չափել հալմին:
Romboidále, ածի. Տարանկիւնային:
Rombóide, գոյ. ար. Տարանկիւնային. (է զուգահեռագիծ անհաւասարակողմեան, և չէզանկիւն:)
• Rómbola. Պատատիկ:
• Romboláre, ն. Պատատքարկել. պարսել:
• Romeággio. Ուխտագնացութ. ուխտք:
Romeíno, նոմ. Romeópin: Տես Romeo.
Roméo, éa. Ուխտագնաց 'ի հռոմ: ուխտագնաց. պանդուխտ:
Rómice, ար: Lapázio. Ընդրուկ: ալնոտ ջիս:
• Romíre, ե: Աճռնել: շառաչել: Ընդալ:
* Romitáccio, չի. Անապատական չար:
Romitággio; Romitório, – tóre. Անապատ. առանձին տեղի. միայնարան. Ճգնարան: պնդպան, վանք Romitággio. Անապատական կեանք. միայնակեցութէ, առանձնանալ:
Romitáno, գոյ. Օգտասիրական կրօնաւոր: անապատական. վայրենի:
Romitéllo, նոմ. Աննուկ. փոքր անապատական:
• Romítico, ca. Անապատական:
Romíto, գոյ. Անապատական: ապպա:
Romíto, ta, ածի. Անապատ (տեղի.) ամայի, առանձին: եապան. ջնկհա:
Romitónzolo, դնդ. Անապատական անարգ. վոյժ նախեաց նոմաստ:
Romitório, Romitóre. Տես Romitaggio.
Romóre, Շառաչիւն. շաչիւն. Ընդիւն. ապտակ: խռնչաց. չոմպա: խառնուն. ապտակ. վրգով: Ընչ ընչ. գոլապուտ: համբաւ. հաչակ: լաւ. պէտ: far romore. 'ի զրոյցս անկանիլ, կամ արկանել: լաւ պատմուած: se ne fa in tutta Roma un gran rumore. զամենեք քաղաք զրոյցք են 'ի հռոմ: far romore. զայրագնել: պատրուհած: a romore. ամբոխիբ. շառաչմամբ: levarsi a romore. ամբոխիլ. խառնիլ: metter a romore. խառնեցուցանել. խառնայատուցանել:
* Romoreggiaménto. Շառաչիւն. շաչիւն. ապտակ:
Romoreggiánte, 4. Շառաչէր. շաչէր. պոմպա ընդէր: խառնիլ. խառնուիս յարատեցուցանել:
* Romorío. Շառաչիւն. ապտակ:
• Romoróso, sa. Լի շառաչմամբ, կամ ապտակաբ: հրատարակեալ:
Rómpere, դ. Խորտակել. բեկանել: գըմահ: խորտակել, կամ 'ի բեկորտուիլ մանել (զրօսք:) պատառել, հերձանել (զօգ:) Եաբխոհ: Եըբխոհ: Ընձ զիրէ. վրգովել: Ընդրկըլուլ. Եհատել. Ըմիչել: Նա նէ օլմահ: Ընդհատ: Ընաբել. փշրել: Ընդէհ: խոնչեցուցանել. ոտկտացուցանել: Խոյս առել. Ճողոպրիլ ('ի վտանգէ:) le leggi, la fede, le promesse, il patto, ևն. ոչ պահել զբրէնս, ևն. Լուծանել. գմբրել. ցրել. զանցանել. լինել անհաւատարիմ: Բռնկմահ: proponimento. փոխել 'ի մտաց: la terra. պիոս պատառել: il sonno. զարթուցանել 'ի քնոյ: il digiuno. Լուծանել զպահս: le parole, կամ la parola in bocca. Եհատել զիսոս ուրուք: il silenzio. սկսանիլ իսօսել. բանալ զբերան խօսի: in mare, կամ assai rompere. Նաւաբեկիլ: il prezzo alla

alla mercanzía . գին հասանել վաճառուց : la testa . հարկանել , կամ քաղխել զգլուխն : il capo ad uno; la testa altrui . ձանձրոյնի սրկանել (ժանեղով .) նեղել զոք : la guerra , կամ սոսկ rompere . սկսանել զպատերազմ : la palla . խափանել զպարկ ոճաձ գնոտակին՝ 'ի գնոտակախաղն : una lancia con alcuno . խոյալ ընդդիմակա ընդ ումիք : il ghiaccio , կամ il guado di una cosa . հարթել , բառնալ զմամ դժուարութիւն իրիք : Rómpersi , ɔ . խորտալ , կիպել . բեկանիլ : գըռնչոտ . լսիլսոտ : զայրագնիլ : rompersi una vena . հատանիլ երակին : rompersi a far checchessia . սկսանիլ առնել ինչ : rompersi a ridere . ծիծաղիլ յանդատս : rompersi il tempo . խառնիլ օդոց . պատրաստիլ յանձրև : rompersi il collo . խորտակիլ պարանոցին . կործանիլ . ոչ յաջողիլ : rompere il collo . կորուսանել զկամարս , կամ զինչս իւր : rompersi il sangue , կամ lo stomaco a uno . փսխել զարիւն : Rompersi . խզիլ : ի ինչէ : ձարձատիլ . ձայթիլ . պայթիլ : խելագոտ :

Rompévole , ɔ . Դիւրաբեկ . բեկանոտ : գըռնչոտ :

Rompicápo . Ձանձրայուցիչ . նեղիչ : պնդոտ եղկն :

Rompicóllo . Վնասակար : վիսնեղաբ : à rompicollo , ɔ . Տես Precipitosamente .

Rompiménto . Խորտակումն . բեկումն : դրժումն : di fede . անհաւատարմանի . դրժողութիւն :

Rompitóre , ար . Խորտակիչ . դրժող : della legge . օրինազանց : dell' alleanza . դրժող դաշին :

Rompitríce , էի . Խորտակիչ . փշրիչ :

Rompitúra . Խորտակումն . բեկումն :

Rónca . Նիզակ ինչ կտաճապ :

Roncáre , ն . Քաղահան առնել : այբրևլամոտ :

Roncáto , ta . Քաղահան արարեալ :

Roncera . Կոնքիդրա ինչ ազրիական ծովուն . հասալ մայկիք կոչին և Ogniella .

Ronchióne , էի . յանախ . Տես Rocchio քան առաջին նշանակութիւնն :

Ronchióso , sa . Խորտաքորա . անհարթ : սաոտ :

Roncigliáre , ն . Ականոյ Ճանկիլ :

Roncíglio , Runcíglio . Ճանկ երկաթի : ընկել .

Roncióne , և Rónco . Տես Ronzone , և Roncone .

Róncola . Հօտոց : պաղ պաղը :

* Roncolóne , ար . Roncóne , ար . Հօտոց ինչ :

Rónda . Պահանորգութիւն . պահակերութի : նշօպնէ : պահանորդ : նշոպնիմի : andare in ronda . յածիլ . շուրջ գալ : փոխշոտ :

Róndine , ɔ . Ծիծառն : գըռնչիկ : ծիծառն ծովային . ծիծառահաճախն . (է ձուկն ինչ , որ կոչի և Rondola .) Una rondine non fa primavera . առաջ . Մի ծիծառն ոչ բերէ զգարուն :

Rondinélla . Ծիծառն : գըռնչիկ :

Rondinétta , նոճաղ . Փոքրիկ ծիծառն :

Rondiníno . Ձապ ծիծառն : գռնչիկ եալբուղ :

* Rondiníno , ած . Ապդ ինչ թզոյ :

Rondóne , ար . Ապդ ինչ մեծ և զօրաւոր ծիծառն : andar di rondone . ած ոստի . յաջողիլ անաչխատ . յաջողութիւ 'ի գլուխ ելանել , 'ի գէպ ելանել :

Rónfa . խօսլ ինչ ծպտիլ : accusare , կամ confessare la ronfa giusta . ասել զճշմարիտն :

Ronzaménto . Բզզումն : վնըզոյր : ֆնափառումն :

Ronzánte , ɔ . Բզզող : վնըզոյան :

Ronzáre , ե . Բզզիլ : վնըզանոտ : չռչիլ . Հնչել . զոմա իս կիմէ : Թափառիլ . փոլպոտ :

Ronzíno . Ապդ ինչ փոքր ձիոյ . երիվարիկ : գիւղ :

Ronzío , Rónzo . Բզզումն : վնըզոյր :

Ronzóne , ար . Ձի մեծ : Ձի մատակախառ : այնը : տես և Moscone .

Roránte , ɔ . իառ լար . Ցօղագին . ցօղալից :

Roráre , ն . իառ լար . Ցօղիլ . ցօղադնիլ :

Rorário . իառ լար . Ցիրեւաղէն զնուռզոր հովմայեաց , որ պատերազմիր յանաչնուն կարգի :

Rorástro . Տես Vite bianca .

* Rórido , da . Տես Rugiadoso .

Rósa . արփատնիկ իակ օիշ , և իխոր տիճ . ածաս . փուլ , կամ տեղի փլուզեալ 'ի բառնուիճ ջուրց :

Rósa . արփատնիկ անիկ օիշ , և նոյբ տիճ . ածաս . Վարդ : ինչ : Rosa canina , rosa di cane , կամ Gratta-culo . Վարդ ինչ վայրի : cor la rosa . պատեհ գտանել . ժամ առնուլ : coglier le rose , e lasciar le spine . ընտրել զլաւն , և ձգողել զսուռն : rosa d' oro . վարդ ոսկի , կամ ոսկեվարդ . (է ծաղիկ ինչ ոսկեզէն , զոր օրինակ Գևան և առաքէ առ իշխանս 'ի ջորրորդ կիւրակէի աղուհացից :) Rosa . Ի վարդապետն արհնաբերեալ 'ի վր մորթոյն ծնեալ . բանով , կամ համբուրիճ , և կամ խածուճածով : Ի ևս անուն անատեղ : Պորա քնարի , կամ կիթառի . (է ծակ ինչ զարդարուն 'ի վր ամէյարմար նուագաց :) կեօղէ :

Rosáceo , ea . Վարդագոյն : կեանէա :

Rosájo . Վարդենի : կեան և ոստ և Rosario .

Rosajóne , ար , յաճախ . Վարդենի մեծ :

Rosário . Վարդարան տղոյ կուսին : բնդդեկ : ասելի զվարդարան :

Rosáto , գոյ . Ջուխայ , կամ կերպաս ինչ վարդագոյն :

Rosáto , ta , աե . Վարդագոյն : կեանէա : acqua rosata , կամ acqua rosa . վարդաջուր . վարդաբիչի կեան ոստոյ : olio rosato . ձէթ , կամ իւղ վարդահոտ . abbra rosata . վարդագեղ չրթունք : Pasqua rosata . Տես Pentecoste .

Rosecchiáre . Տես Rosicchiare .

Rosellía . Տես Rosolía .

Rosellína . Վարդ գամասկեան : dar roselline . չողոմել

Róseo , ea . իառ լար . Վարդագոյն : կեանէա :

Roséto . Վարդաձիք . վարդաստան : կեանէա . կեանէան :

Rosétta , նոճ . Վարդ փոքր : Գործի ինչ պայտաոոյ 'ի հատանել զմխրակս ձիոյ : Պատանի վարդամ . (է մատանի ինչ , որոյ ագամանդք յեռեշեն շուրջ քանակի ոմք զվարդ :) * Ջաղիք խայթոցատը :

Rosicáre , Rosicchiáre , ն . Կրծել առ սակաս առ , կամ փոքր ինչ : կեփրեփ :

Rósicchiéro . Ագդ ինչ վարդագոյն կիսոճածոյ :

Rosignuólo . Տես Rusignuolo .

Rosmaríno , Rameríno . Ծառ ինչ մշտադալար , և քաղցրահոտ , որոյ սրտնատ է բնութիւնս . յոյր սակս և կոչի յոմանց Խնկաւենի . կամ յոանական բառիւ Ros marinus . օդոյմարին : պնդենին :

Róso , sa . Կրծեալ : կեփրեփեալ . կեփրեփ :

Rosoláccio . Վարդագոյն կակաչ վայրի :

Rosoláre , ն . Կարմրացուցանել զկերակուրս հրով : գաբիմոտ :

Rosoláto , ta . Կարմրացեալ . (ասի զկերակրոց :)

Rosolía . Հարսանիքի . վարդախառ : գեամոտ :

* Rosolíno , Rosólio . Օդիւղ : ամպերկեր :

Rosóne , ար , յաճախ . Վարդ մեծ : rosoni . ծաղիկն զարդք չինուածոյ : rosoni , կամ fioroni . ծաղիկք , կամ ծաղկաձև զարդք գործ :

* Rospáccio , չեղ . Ջաղցրաճոմրմի գորա :

Rôspo , Bótta . Ագդ ինչ խոշոր ոտեղ և ֆոռնաոոր գործոյ : գաբա գոբրաղը . ոճակ գոբրաղը :

Rossástro , ra . Հարեալ 'ի կարմիր . փոքր մի կարմիր գըռըճկ :

Rosseggiánte . Կարմիր . հարեալ 'ի կարմիր : գըռնչկ

Rosseggiáre , ե . Հարիսնել 'ի կարմիր : գըռնչկեալ լալոտ :

Rossellíno . Ձիճակի ինչ :

Rossétto , ta . նոճ . Տես Rossastro .

Rossézza. Կարմրութիւն : գերմերութիւն :
Rossicánte, ſ. Տես Rosseggiante.
Rossicáre, v. Կարմրիլ. կարմրանալ : գերմերութիւնմամ :
Rossíccio, ia. Rossígno, na. *Rossíno. Փղձր մի կարմիր. հարեր'ի կարմիր : գունեայ :
Rósso, sa. Rossíssimo, ma. Կարմիր : գերմերութ : diventar rosso. կարմրիլ. շառագունիլ : գղձմամ : rosso d'uovo. դեղնուց, կամ դեղնին ձուոյ : եռամորեա տարեց :
Rossóre, տր. Կարմրութ : գերմերութեամ : շառագունութիւն դիմաց. ամօթ : առ. հիճամ : rossori. կարմրագոյն բիծք մնդրուկ :
Rossorétto, նոմ. Կարմրագոյն բիծ. դոյն ինչ կարմրութիւն :
Rósta. Հրավառք : եղկամք : Ճանճավան : պինդ եղիւ : ուստ առբևաւիչ կ'ի պիտոյ Ճանճավանին :)
* Rostícci, տր. յոգ. Կլկղանք երկամեղոյ : պեղծ պօշոյ :
Rostigióso, sa. Խորտաքորտ. անհարթ :
Rostrále, ſ. Rostráto, ta. Ցանկապատ (տան :) Նաւական (յատկանակ, կամ պատկ :)
Rostráto, ta. Կոցաւոր. սրպատուց :
* Róstri, տր. յոգ. Բեմ առենաբանութեան :
Róstro. Բեռ լար. Կտուց : պատիճ փղի :
Rosúme, տր. Մշացորդ. Նշխար :
Rosúra. Տես Rodimento. մնացուճած'ի կրծելէ իրաց. մնացորդ. e' non fa rosura. չէ ասէի. ասէ զչափաւիր անձին. ուսաք, կամ ծախէ զնոյն. ոչինչ թողու :
Róta. Տես Ruota.
Rotája. Հեծեք անուոյ : ընդերկրեայ խէր :
Rotaménto. Պարագայութեան. հոլովումն :
Rotánte, ſ. Հոլովիչ. թաւալեցուցիչ. շրջանակիչ : աւելն և Rotatorio.
Rotáre, v. Հոլովիլ. ոլոր գանիլ. շրջանակիլ. թաւալել : եռանդամամ. ընդերկրեայ. պարագայիլ : եռանդամամ : rotare. լայնանալ. անուռվ :
* Rotáto, ta. Հոլովեալ. ոլոր գանիճ :
Rotatóre, տր. Հոլովիչ. թաւալեցուցիչ. շրջանակիչ :
* Rotatório. Թաւալական. (Էանուն մկանաց ականց և ազդերը :)
Rotazióne, ſէ. Հոլովումն. թաւալումն : շրջանակումն : գերկրեայ. եռանդամամ :
Roteáre, ևձ. Տես Rotare.
* Roteggiáre, v. Հոլովիլ. թաւալել :
Rotélla. Վահան : գալեան : անիճ փղոյ : փուլիկ ընկերակ : բիծ բոլորչի (ի վէր մորթոյ ձիոյ :) փղոյրկ բոլորչի սակր ինչ յօգից ծնգաց :
Rotellétta, նոմ. Վահան փոքր : փղոյրկ անիճ :
Rotellína, նոմ. փղոյրկ անիճ : փուլիկ ընկերակ :
* Rotellóne, տր. յաճախ. Վահան մեծ :
Rotoláre, v. Գլորիլ. թաւալել. հոլովիլ : եռանդամամ : Տ. Girare. Rotolársi, յ. Տես Voltolarsi.
Rotoláto, ta. Գլորեալ. գլեալ. թաւալեալ. հոլովեալ :
Rótolo, Ruótolo. Տումն, կամ մատեան. (կ թուղթ, յորում գրեալ ինչ գալարեն զայն :) volerne un ruotolo. ոչ ասի. փափաքիլ'ի կռիճ :
Rotolóne, ſ. Թաւալագլոր. գլորմունք. Թաւալմամբ :
Rotondáre, v. Բոլորակիլ. բոլորաձև, կամ գնաս կակղագ առնել : եռանդամամ եղիճ :
Rotondáto, ta. Բոլորակեալ. գնաձակերպ :
* Rotondeggiáre, ւ. Տես Tondeggiare.
Rotondézza, Rotondità. Կլորութիւն. բոլորակութիւն :
Rotonditáde, – táte, ſէ. Տես. գնաձակութիւն. գնդիճ. եռանդամագիտ :
Rotómdo, da. Բոլորակ. բոլորչի. բոլորաձև : եռանդամագ : * Tavola rotonda. Սեղանակապեր. սեղան բազմից'ի միասին : * a tavola rotonda. ոչ կամիլով նուազ երևելեաց քան զայլս :

* Rotóne, տր. յաճախ. Անիճ մեծ :
Rótta. Խորտակումն : գերեզ : խորտակեալ զօրաց. հարուճած : գերեզման. ձիճ պղնձապատ : գերճին : սղզ. տապալեալ. ահաբեկեալ : fuggire in rotta. ի պարտուիճ մտանել. փախչիլ. ի փախուստ դառնալ : mettere in rotta. խորտակիլ. զզօրս : գերեզել : գերեզագ : a rotta. ցասմամբ զայրագին : հզօր ընթ : partire in rotta, կամ alla rotta. գնալ, կամ մեկնիլ ցասմամբ : venire, կամ essere, կամ finire alle rotte, կամ restar colle rotte ; andare a rotta. ի բարկութիւն երթալ. alla rotta. ոչ ժամանակաւ յաւելագ գործոյն. անկատար մնալով : andarsene a rotta. ընկիճակ զգործն, կամ անկատար թողուել զգործն'ի բաց գնալ : Far rotta. ոչ նաւարեայ. նաւել սրբեր :
Rottáme, տր. Բեհերք. կոտորակք. հատորք. մանրորք : գերեզիճ : շաքար ինչ ատորին :
Rottaménte, ſ. Ցանցապես. տպրտպայմամբ. անսանձ. ատատկապէս : ընկրաբ :
Rottézza. Տես Rottura.
Rótto, գոյ. Խորտակումն. Ճեղքուճած : գերեզ. եռանդագ. փեղիճ : uscirsene, կամ passarsela pel rotto della cuffia. առակ. զերծանիլ անպատիժ. սպրդիլ անիմաս : Rotti. Կոտորակք Ճոմոց :
Rótto, ta, ս. Խորտակիլ. բեկիլ : գերեզիլ : Ճեղքեալ (զբանմանէ :) եռանդեալ. հարուճածել : ընդհատել. Ընհատ (խօսք :) rotto ad alcuna cosa. գիւրամեա առ իմն : հակամիտել : հայել : rotto. քաղկացեր. փառէր : աղէներ : պեպեղ : խորտակեալ (զրոյք.) ի պարտուէ մնմանել : պղպեղուել. եղեղիճել : կոտորակել (ի թիճ :) խոնջեալ. խանգարեալ. տալ կանեալ : տկարացել. վատճարել. Ճնշել : strade rotte. Ճանապարհք անբնակիլք, աւերեալք : andare a capo rotto, col capo rotto. առ. andare a Disotto. *A negozio rótto. անկատար թողել զգործն :
Rottório. Տես Cauterio.
Rottúra. Խորտակումն. բեկումն : գերեզմ. գերեզ : Ճեղքուճած. ծակ. խորտակել տան : եռանդագ. ընդհատ : խեթ. Ճշմարտել : փեղանդ : ապեհաճուէ : պեպղեալ : di matrimonio. քակտումն պսակին, կամ ընծայումն աւանանոցել : di pace. քակտումն հաշտուելոյ. գործումն գաշնի հաշտուելոյ :
Rovaglióne, տր. Տես Morviglione.
Rovajáccio, Rovajonácció, ձեղ. Դառնաշունչ հոտմ հիւսախ :
Rovájo. Հաղմ հիւսախային : եղեւդեղ : dar de' calci al rovajo. կախիլ'ի կախաղանի :
Rovélla, Rovéllo. Մոլեգնի ցասումն. կատաղել. զայրոյք : հզօր եօրէ : come la rovella, della rovella. առած առակ. անշուքութեան, կամ պակասուի իրիք :
Roventáre, v. Հրաչեկ առնել. շոգացուցանել զբրկամ : գերպերմամբ :
Roventáto, ta. Հրաչեկ. հրացեալ : գերմեալ :
Rovénte, ſ. Roventíssimo, ma. Կայն է :
Roventézza. Հրաչեկութիւն : հրաչեկութիւն :
* Roventissimaménte, ſ. Բոլորգործմամբ մեծաւ :
Róvere, տր. Róvero. Կաղնի (ի պէտս չինուճածոց) կայրի կաղնի : եղեւդ պաշտ. ծեղ :
Roveréto. Roveréa. Կաղնիք : ծեղեւիճ :
* Rovesciaménto. Տես Arrovesciamento.
Rovesciáre, v. Հերսել. հոսիլ : գերեզիճ : կործանել. շրջել : գեղիրճ : տապալել : եղծմամ :
Rovesciáto, ta. Հոսեալ : քանդեալ. տապալեալ :
Rovéscio, գոյ. Ընդդիմակողմն. հակառակ. կամ ներքին, կամ շրջուն կողմն. ներսակողմն : ետ քաջ. ընդդէմ : A, կամ dà rovescio; dal rovescio, ſ. և նմ. Խոտորնակի. ընդ հակառակս. ընդ հակառակին.

յորսայս • ի վր ներկանց : ընչ • ընչոյնէ • առփս խա-
ինդ : rovescio . տեղատարափ : տաղանափ : rovescio
di bastonate . գանի բարդամբ : di sassi . տարափ քա-
րանց : gran rovescio di fortuna . կործանումն բա-
զում գործառնեի : rovescio . առուի ինչ ետ առնուլ ի
ներքուստ : rovescio nelle medaglie . ներքին կողմն
մետաղին • չղմեան կողմն դահեկանին : rovescio del-
la medaglia . հակառակն • ընդդիմն : * far un rove-
scio . կղտանել :

Rovescióne , Rovesciónî , ին • Յորսայս • առատաս-
տափս խոշինանի :

Rovescióne , ար • Չարագործ ուժգին անձն կորըն-
ծարդ կողմանէ ձեռնի , և կի գառաջանաս , և՝ չղկենալ ընդ հակառակին զգաստին : Հակառակ առ-
տակ : Բառանձն : զարկոմած գնատակի հակառակ ձե-
ռամբ: հինի և Rovescio , կի Manrovescio .

Rovéto . Մորենիք : տուր :

Rovigliaménto . խառնակումն :

Rovigliáre , ն • Rovigliáto , ta , ած • Տ Rovistare,
* Rovigliéto . Շառաչեա՛ ի մէջ մարդկանց :

Rovína . Ակերտումն • քանդումն : ընդճմ : տարերակ •
փլատակ • աւերակ նիւթ : ծնօղ գահավէժ տե-
ղի : տապարամ : ընտա • հրոսատ • ներծումն • տապա-
կանումն • կործանումն • կոտորած • ամայութիւն •
զարհ • պերպերութ • գերեզման • հարած • ջնջումն •
նուաճ • քանուած • տապակուած • հիւծած : ա rovina , ին գահավէժ բերելով : andar in rovina .
կործնիլ • կործանիլ • տապատալիլ : խորխորատիլ (տան):

Rovinaménto . Կործանումն • քանդումն :

Rovinánte , ին կործանեալ • կործանական : rovinan-
te giù . գահավիժեալ • տապրանիեալ :

Rovináre , ե կործանել ի վայր • անկանիլ • հասել ի
բարձանց : փլուիլ : կործնիլ • աղքատանալ • ընդ-
ոճառանալ : ծօղ պերպաթ ելանց : ն • կործանել քան-
դել : ընդհատ • հարած • վերան ընկնիլ : կործանանել զգը-
աղքատացուցանել • ընդճառագուցանել • ծօղ ընկ-
նիլ • փոփոխելնիլ : Rovinarsi di riputazione . կո-
րուսանիլ զանուն • վատահամբաւիլ :

Rovinatíccio, ia. Կեռաւոր • ինարխուր • կործանական :

Rovináto , ta . կործանեալ • քանդեալ , ած :

Rovinatóre , ար • * Rovinatríce , ին • կործանիչ :

Rovinévole , ին • Տես Rovinoso .

Rovinío . Շառաչանի մեծ • բոմբիւնք անհնարինք :
փխիխոփս : * վախք • անդունդք :

Rovinosaménte , ին • * Rovinevolménte . Ցաւոհա-
պէս • քանուելի • չարաչ տագնապաբար • կործանարար :

Rovinóso , sa . Բուռն • ատատիկ • կատալի : գոռա-
հեղհեղիկ : քարիսարիսրտ : ընդ դէմ , ի վազվազակ •
ձեռներեց • յանդուգն : ընդիմընդէմ • փոսիկ :

Rovistáre , ն • Յուզել զտունն • վեր ի վայր շրջել •
խառնակել : ելի ալ խօսի ընդին :

Rovístico . Տես Ligustro .

Rovistío . Յուզ-յուզումն • վեր ի վայր ըրոնուելն :

* Rovísto , Rovistoláre , Տ Robusto , Rovistare .

Róvo . Մորենի : պէշխրենի փէնկ :

Rózza , ին Գրաստ : պչնիր :

Rozzáccia , ին • Գրաստ անարգ , կի վատնաթ :

Rozzaménte , ին • Rozzissimaménte . Խոշորագոյնա-
անհարթաբար • անարուեստ • անպատշաճ : գռեհամբ :

Rozzétta , նուազ • Գրաստ փոքր :

Rózzézza . Բրտութի • գեղջկութի • խոշորութի • խառն-
անհարթութի : հոշեմբերք : տգիտութի : պէնդուխի :

* Rozzità , - táde , - táte , ին • Ծոյի են :

Rózzo , za . Rozzíssimo , ma . Ակնհարտ • խորտա-
կուտ • անուղղակ : Էրի պէսբրիս • կանկապուտ : բրիտ •
ամնդգի • տգեղ • անխիղճ • չինական : ետղան : te-
ra rozza . կատա անհետափ :

Rozzóne , ար , յաձախ • Գրաստ մեծ :

Rozzúme , ար • Տես Rozzezza .

R U

Rúba . Յափրակոտութի • գաղտնի : andar a ru-
ba . մատնիչ յառաջ • կողոպտիչ ի բաց գնալ :
andar, via a ruba . վաճառիլ արագ • քշնիլ կարի
դիւրաշարժ :

Rubacchiaménto . Գողութի փոքր :

Rubacchiáre , ն • Գողանալ առ փոքր փոքր ապ ,
պաչ յալխափ :

Rubacchiáto, ta . Գողացեալ առ ոսկաս ոսկաս :

* Rubacuóri , ին • Ըստ գործոյ զսիրտ այլոց ի սէր
իւր • հնի սիրարկու • մարթափառ :

Rubagióne , ին • Գողութի : հերբերէ • լափ :

Rubálda . Ցաղաւարտ • գրեհարոց • ինչ • բան :

Rubaldáglia, Rubáldo , - óne . Տ Ribaldaglia, եև :

Rubaménto . Գողութի : հերբերէ :

Rubáre , ն • Գողանալ • յափշտակել : լափ • գողա-
անել : ոչնափ : գողանալ զբանս , զգիտս ուրուք :

Rubáto , ta . Գողացեալ : լափեալ : ինչեմբէ :

Rubatóre , ար • Rubatríce , ին • Գողացօղ • գող :

* Rubatúra . Գողութի :

Rúbbio . Չափ ինչ ցորենոյ :

* Rubécchio . Փոքր մի կաթսիկ • հարքէ՛ ի կաթսիկ :

Rubellagióne , Rubelláre , եև • Տես Ribellazione.

Rubéllo . Տես Ribello . Ընչաքաղց • հակառակորդ :

Rubería . Գողութի : հերբերէ :

* Rubestézza . Տես Fierezza .

Rubésto , ta . Կայրագ • գժնեայ • նախագ • անողոքին

Rubicóndo , da . - dissimo , ma . Կարմիր • գերհուր :

* Rúbido , da . Տես Ruvido .

Rubificánte , ին • Rubificátivo , va . Կարմրացուցիչ :

Rubificáre , ն • Կարմրացուցանել :

Rubificáto , ta . Կարմրացեալ • կարմրացուցեալ :

Rubígine , ին • Բան լաց • Տես Ruggine .

Rubíglia . Կայրի ոչառն , կի սեաս վիդն • (է ան-
ինչ նման ոչեաղն • այլ հասկիր անախորժ , և գոյն
իւր սեաս :) ինչին • պուլսափ : լաց • Ervum .

Rubinétto , նուազ • Rubinúzzo . Փոքր յակինթի :

Rubíno . Յակինթ : նափաղ : Rubino di roccia . Ար-
ինչ կարմիր խառատելիք Granata :

Rubinóso , sa . Ի գոյն յակինթի • յակինթագոյն :

Rubióla . Եղդ ինչ խազոյզ :

Rubízzo , za . Ադդ • ժիր (ծեր •) քաջառողջ • փնդ :

Rúbo . Բան լաց • Տես Rovo .

Rubrica . Խորագիր գլխոց , կի խրատ (մաշտոցաց ,
եև •) նախադրեալ գրոց (զոր առաքեալք դրին
կարմրագիր :)

Rúbrica . Սուտ • (է հոգի ինչ կարմրագոյն :) գերեզ պոյ :

* Rubricazióne , ին • Տես Rossezza .

Rubrichísta , ար • խրատարգիա • (է նա՛ որ քաջ գիտէ
զկրթութիւն մաշտոցաց , եև , և հակէ՛ ի պահպանութիւն :)

* Rúbro , ra . ած • Կարմիր : գերհուր :

Rúbro , բոյ • Մորենի : * կարմիր :

Rúca , Ruchétta . Խոտ ինչ կծուհամ , յորմէ կազ-
մեն զաղցան : ճերմեր • փիփր • փիփն :

Rúde , ին • Բան լաց • Տես Rozzo .

* Rudiménto . Սկզբունք • առաջին սկզբունք (գի-
տութեց •) նախակրթութիւն :

Rúere , ե • Բան լաց • Ընդ ամուր տագնապալ :

Rúffa . Խոտան քաղքիլ ի յափշտակել ինչ • խոտան
ա ruffa a raffa , և alla ruffa alla raffa . միջոցիւ
եւ ինչ պատրիլ • տագնապալ : fare a ruffa raffa,
կի ruffola raffola . խոտան յափշտակել • մի զմիով
եւ անել ի յափշտակել • փոքրագոյն : di ruffa in raffa .
յանի.

յանկարծ իջևանագործ. գողալ իշի. գայլատգողի: quel, che vien di ruffa in raffa, se ne va di buffa in baffa. չարիք առաջեալ՝ չարաչար կործանին:

* Ruffiána, իգ. Կին կաւատաւոր: Կեղծաւոր կին: Կաւատաւորի:

* Ruffianáccia, իգ. ծանր. Չարաբարբառեալ կաւատաւոր:

* Ruffianaméntо. * Ruffianéccio. Կաւատաւորի:

Ruffianáre. Տես Arruffianare.

Ruffianería. Կաւատաւորի: Կեղծաւորութիւն:

Ruffianésimo. Ծոյն է: Հնարք. նենգ. խարդախութի:

* Ruffianía. Ծոյն է:

Ruffiáno, գոյ. կաւատաւոր: Կեղծաւոր: Խօթօղ:

Ruffiáno, na, ած. Կատաղական. կատաղութեամբ:

* Ruffoláre, ն. Աւազել գլխակոր, անասնոցին:

Rúga. Կնճռուն. խորշումն է պատառոտ. Ճանապարհ. ոտքի:

* Ruggénte, ած. Աղաղոց:

* Ruggere. բ. Աղաղել. շաչել. շառաչել:

Rugghiaménto. Աղաղուն. գոչիւն: պղտորեալ: կարկաջաղաղուկ. կին որպէսզին:

Rugghiánte, ած. Աղաղոց:

Rugghiáre, ե. Աղաղել. գոչել առիւծու: կեղտոտ պղնձի. հօտաբրանման. պաղ գրտի: խռնդել: շաչել կին շառաչել հրոյ. որոտալ:

Rúgghio, Rúggio. Աղաղուն. գոչիւն: պղտորեալ: շառաչուն, կին հնչուն հոսմանց: բիւղեաց ակի:

Rúgghio, Rúbbio. Չափ ինչ ցորենոյ:

Rúgginе, իգ. Ժանգ: ջաս: սեւ. քէն. խեղճ. աստղուսի. գոգիոյ. Ժանգ արմատաց, կին անկաց:

Rúgginе, ած. Ագռ ինչ ժանկապղնի առանձի, որ այժմ կոչի Pera roggia.

Rugginénte, ած. Rugginósо, sa. Ժանգահար. ժանգալից: ջաս: denti rugginosi. ժանգահար, կին սեւացեալ առաջունք:

Rugginúzza, նուազ. Ժանգ առկաս:

Rúggio. Տես Rugghio.

Ruggíre, Ruggíto. Տ. Rugghiare, Rugghiamento.

Rughettína. Կնճռուն փոքր. խորշումն ակնաս:

Rugiáda. Ցօղ: ևն: Pasqua rugiada. Պենտեկոստէ: Rugiada del Sole. Խաս ինչ, որոյ ապառաժածք տերևոցն են ճաւասանգ, և ըստ արեւագալն՝ երկնի հանեալ ցօղալից: Rugiada. Ցօղ արեան. (ըստ բժշկաց է տման ինչ արեան:)

Rugiadóso, sa. Ցօղալից. ցօղագնեալ: ծաղեալ. խոնաւ:

Rugiolóne, աց. Տես Pugno.

Rugóso, sa. * Rugottáto, ta. Կնճռեալ. լի կնճռումն. խորոմեալ: պատառոտեալ:

* Rugumánte, ած. Աղաղոց. որ որոճայ:

Rugumáre, ն. Աղաղալ: Եղեմ. Եղէսք. Եղէմ. որոճալ՝ ի միտս. քաջ քննել: փերին փերին փնտռելով:

Rugumazióne, իգ. Աղաղ. որոճումն:

Ruína, Ruináre, Ruinóso, ևն. Տ. Rovina, ևն:

Ruíre, ե. Խոս տալ. Գահավիժ բերել:

Rúlla. Տես Rullo.

Rulláre, ն. Խաղալ անուռով: Տես և Ruzzolare.

Rulláto, ta. Պտղտեալ. հոլովեալ: ապ ինչ գինւոյ:

Rúllo. Աղիւ ողոյց. պատառուկ. խաղ անուռոյ: Քաղաք. dar ne' rulli. ասանուլ. պտուղքիլ: far a' rulli. խաղալ անուռով: fare, կամ giuocare a' rulli, esser ne' rulli, կամ dar nel matto. գործել անմտաբար: Rullo. Գլան երկրագործաց. (է գլան ինչ փայտակերտն որով հարթեն ղանապարհս և փշրեն գկոշտս հողոյ ևն) * Գլան թեռանց. (է գլան ինչ փայտակերտն զոր գնեն ի ներքոյ մեծամեծ քարանց կին գերանաց առ "ի շարժել գնոսա:)

* Rumáre, Rumináre. Տես Rugumare.

Rumináte, ած. Աղաղոց. Աղաղալ. քաջ խորհեալ:

* Ruminatóre, աց. * Ruminatríce, իգ. Աղաղող:

* Ruminazióne, իգ. Աղաղումն. որոճ:

* Rumóre, աց. * Rumoróso, sa. Տ. Romore, ևն.

* Rumoreggiáre. Տես Romoreggiare.

Runcíglio. Տես Ronciglio.

Ruólo. Ցանկ անուանց զինուորաց. ցանկ: փեքիւնէ:

Ruóta, Róta. Անիւ: Ընդեղէն. ջաս: շրջապատ. շրջանակ: փայտ. ընդէն: Անիւ (սայլանապանի:) Անիւ, կամ անուռաւոր պատառհան. (է բաղարքի գործի ինչ նման պատուհանի, ըստ որոյ թաւալել գառանցիւք՝ ի փորուածս սրմանն՝ նպաստ ի տալ. կին յառնուլ ինչ յանձանց փակելոց՝ ի ներքսակողմն տան:) փողպ: Է և գերագոյն ատաման ինչ 12 օրէնագէտ վճռապայ՝ ի հռոմ: andare a ruota, կամ far ruota. ընդ ոլորտս մտանել (ծանցող.) Հնխրել ըստ օգս: le stellate, կին infiammate ruote. աստեղազարդ պատուհանք երկնից:

Ruótolo. Տես Rotolo.

Rúpe, իգ. Ժայռ. պարեխ: գայռ:

Rupinóso, sa. Ժայռաւոր. անպատեալ. գԺռոտ. ժայռ: գայլը. սոսկ:

* Rurále, ած. Գեղջկական. դեղջ. վայրի:

Ruscellettíno, Ruscellétto, նոմ. Աւռակ փոքրիկ. ըմպանակ:

Ruscéllo. Առու. վտակ: ըմպանակ:

Rúsco, Rúschia, Brúsco. Ծառի ինչ, որոյ տերևք նման են տերևոց մրտենւոյ. կոչի և Pugnitopo.

Rusignuólo, Rosignuólo. Սոխակ: պիւլպիւլ:

Rúspo, գոյ. Տես Zecchino.

Rúspo, pa, ած. Ընդատաս, կին նոր (գահճական:) եղ: անհարթ. խորտաւորտ: էրէ պիւրէ:

Russáre, ե. Խորգալ: հռռալմամբ. հընալմամբ:

Rússo. Խորգիւն: հընալոյն:

Rusticággine, իգ. Տես Rustichezza.

Rústicále, ած. Գեղջկական. չինականաբար: հոգաբ:

* Rusticalménte, Rusticaménte, ած. Գեղջկօրէն. բռնաբար. չինականաբարոյ:

Rusticáno, na. Տես Rustico.

* Rusticáre, ե. Կեալ՝ ի գեղջ, կին՝ ի գեղօրէս:

Rustichétto, ta. Փոքր մի գեղջկական, բերմ:

Rustichézza. Գեղջկութի. վայրենութի. բռնաւորութեամբ: հոգեբուքն:

Rustichíssimo, -císsimo, ma, գեր. Տ. Rustico.

Rusticità, -táde, -táte. Տես Rustichezza.

Rústico, գոյ. Գեղջուկ. գիւղական: էհոյկ:

Rústico, ca, ած. Գեղջկական. չինական. բերմ. ամարդ: հոգեբուքն: Գեղջկութի. վայրենութի. բռնաւորութեամբ: հոգեբուքն: * ամարդաբար: հոգեբուքն: Գեղջկական (կարծէ և մին ի հնարաբարակատական կարգաց՝ խոնարհն գոն քան զայլն և խոշորագոյն, և անպատճէ՝ ի զարդս:) * alla rustica. գեղջկօրէն:

Rúta. Փեգենայ: ոչխէ օխա:

Rutáto, ta, ած. Փեգենայի. փեգենայախառն:

Ruticársi, յ. Գոհանալ ըստ շարժել:

* Rutilánte, ած. Լուսանկոյլ. լուսափայլ: ջնջապ:

* Rutiláre, ե. Ծիրել. փայլել: ջուլապ:

Ruttáre, ե. Զգռաալ: հեյերել: արտաքս ժայռիքեալ կամ զգայեալ պղոց:

Ruttáto, ta. Արտաքս ժայռիքեալ:

Rútto. Զգռաումն: հեյերէն. հեյերել:

Ruvidaménte, ած. Գեղջկօրէն. չինականաբոյն. ամարդաբար:

Ruvidézza. Գեղջկութի. բռնաւորութի: հոգեբուքն. անհարթութի:

* Ruvidità. Անհարթութի. խորտաբորտութի:

Rúvido, da. Անհարթ. խորտաբորտ. աստպատ: էրէ պիւրէ: բերմ. ասպռ. չինականաբոյն. ամարթ:

դի : Էջան : անոհ. անդարդ . անդաշնոյհ : գագա : տատիկ (գինի :) փէլ պատան :

Ruvistáre, ն . Տես Rovistare .

Ruvístico . Տես Rovistico .

Ruzzaménto . Խայտ . կատակ . զբօսանք :

Ruzzánte, հ . Որ խաղայ . որ զբօսնու :

Ruzzáre, ն . խաղալ . զմաղու գալ . ը խաղ առնել : ագա էնիէ . օյնամագ : ruzzare in briglia . խայտալ յոյժ :

Rúzzo . Խաղ . ծաղր . կատակ . ագա : cavare il ruzzo del capo ad alcuno . կիմ սոակ cavare il ruzzo . զգօնացուցանել զոք . սանձել զոք ահիւ պատժոց : ագէը պազնա էհիէիէ : uscire il ruzzo del capo . կիմ սոակ uscire il ruzzo . ոչ կա սխորժել զծաղու գալ , խաղալ : ոչ ևս սխորժել ինչ . տաղակալ :

Rúzzola . խաղալիկ անիւ : փըռագ :

* Ruzzolánte , հ . Մանուկ . ծաւալական :

Ruzzoláre , ն . խաղալ անուով . պայծաքել զիւրաքանչիւրն անիւն : փըռագ օյնամագ : դլորել . ծաւալել : Քաղցել զինուն ի չորս . (ի բառ հաւորգածոյ :)

* Ծաւալմամբ ը կրունկն քերիլ . դլիլ յետիոյս . Դլորիլ . ծաւալիլ :

* Ruzzolóne , ա . Քար մեծ ծաւալական :

S

Ի . Եսան . Ի գիր բաղաձայն , եօթնեւտասաներորդն իսալական այբենարնից : Բազում անգամ ի բաղաձայնս բառից՝ ունի զգօրութիւն պակասական . ոչ . ոյ . Calzáre . Ադուցանել հողս ծափս , ևն : Scalzare . Հանել զհողմաձափս : Montare . Ելանել . Smontare . Իջանել : Մերկի ունի զգօրութիւն յաճախականի . ոյ . Porco . Խոզ . Sporco . Աղտեղի : Մերկի ունի զգօրութիւն յաճախականի . ոյ . Battere . Հարկանել . բաղխել : Sbattere . Բաղխել : Խոկ երբեմն դնի իբր ծաւալմամբ ; ոյ . Campare , Scampare . Ազատել : Bandito , Sbandito . Ազգահան , ևն :

Sabaot, Sabaoth . Բառ Էբր' . Սաբաւովթ . ոյ զօրութեց :

Sabático , ca . Շաբաթական (չքնաղ է եօթնամեայ չքնան ինչ հրեից :)

* Sabatíno , na . Շաբաթական . չնաքաղծնի :

* Sabatísmo . Աբարոյն Հէ չնաքաղծու չաքաղ :

Sábato , Sábbato . Շաբաթ = Հինա էրէնի : non aver pan pe' sabati , առակ . առնայոյել կարօտաբար : Domeneddio , կիմ Cristo non paga il sabato . Աստ ոչ ծառայ զհինա անպատիճ : Sabato Santo . Աւագ շաբաթ :

* Sabbatína . Վերադառնալի գպրոցաց յաւուրսն եօթնեկին , ունայնադէպ ի շաբաթ առաջ :

Sabbellianísmo . Սաբէլեան աղանդ :

Sabbelliáno . Սաբէլեան (աղանդաւոր :)

Sábbia . Աւազ . խիճ : գամ : seminare in sabbia . առակ . սերմանել յաւազի . զգաքան առաջանիլ :

Sabbioncéllo . Աւազ նուրբ . մանր : ինէ գամ :

Sabbióne , ա . Աւազ . խիճ . աւազ հողախառն գամ :

Sabbionóso , sa . Sabbióso , sa . Աւազային . աւազուտ . աւազախառն : գամնոտ :

Sabeísmo . Աղանդ սաբիացոց : աստղապաշտութիւն :

Sabína . Տունկ ինչ . Տես Savina .

Sabíno . Ազգ ինչ գեղարդեանս սուրի :

* Sabordo . Ծակ դարձուալ ի հոդմանս նաւին ը որ արտաքս եկանէ ծնդանօթին :

Sácca . Պարկ ինչ , կիմ քսակ : կորուիլ : a sacca , կ . առատապէս . լիով :

Saccáccio , ձէ . Պարկ յոյն :

Saccája . Պարկ ինչ կիմ մսխող : Թօռպա : far saccaja . ի ներքս անդ խլխոյճիլ . չունել եւս ծախսոյին (առ զվիրաց՝ որք քա բաժնիլ կցին , և ի խորանդամ սկսին ծախսիլ :) Իջնելնիէ . տաճել ի ներքս զարտուիլն . տխալ . քինալ :

Saccardéllo , նոճ . Այր արհամարհ , նուաստ , կամ անպիտան :

Saccárdo . Ծառայ զօրաց . բեռնակիր բանակին : Ղօլնէ :

Saccaréllo , նոճ . Պարկ փոքր :

Saccénte , հ . Գիտուն . տեսչական . հմուտ . իմաստուն . Էնինպոյ : խորամանկ . խորագէտ : Քէչղանագ : մեծ բան իմաստակ : արիքիպ նէչինէն :

Saccenteméntе , ա . Իմաստասիրաբար : գուռզաբար . յանդգնաբար . խորամանկութիւն :

Saccentería . Գառազամտութիւն . յանդգնութիւն անապարհ գիտուն . իմաստակութիւն :

Saccentíno , na , աջ . և գոյ . նոճ . փոքր մի իմաստակ :

Saccentóne , աջ . և գոյ . յոյժ . Գառազամիտ իմաստակ :

Saccentúzzo . Տես Saccentino .

Saccheggiaménto . Աւարառութիւն . աւարառանք . էալա

Saccheggiánte , հ . Աւարառու : էալմաչ :

Saccheggiáre , ն . Աւարել . աւար հալկանել . կ . զոպաել : էալմա էնիէ :

Saccheggiáto , ta . Յաւարի առեալ . կողոպտեալ :

Saccheggiatóre , ա . Աւարիչ . աւարառու :

* Saccheggio . Աւար . աւազանառուն : էալմա :

Sacchétta , - to . Sacchettíno , նոճ . Պարկ փոքրիկ . փոքրիկ քսակ : էփէն . Թօռպաշէտ . էավալչէտ :

Sacchettáre , ն . Հարկանել աւազալից պարկիւ :

Sacchettóne , ա . յաճախ . Մեծ քսակ , կիմ պարկ :

* Sacchiel , ա . խոտ ինչ :

* Sacchiéro . Բրդագից . (ը նոյ որ ընու զքսակս , կիմ հանէ ի քրձոյ զաղ կիմ զցորեան :)

* Sacciutéllo , լա . Տես Saccentino .

Sacciurézza . Տես Saccentería .

Sacciúto , ta . Խմաստակ . անձնահաճ :

Sácco . Պարկ . քսակ : Թօռպա . էավալ : փոր . որովայն գառն : խոշորագոյն կուսա պարկից . Քերթէ լ. Վալէ : sacco della ragna . պարկ վարմին . (ի պէ մանն վարմին աւր ծածկագրի ծածկուին :) Sacco . Քսակ . Էնէ : far sacco . Ընուլ զքսակն . Էնոյնի փոխոյմ : կուանէլ . ներզնակուանէլ . Էզնամ : Sacco . Աւար . աւարառուն : Էալմ : fare il sacco ; mettere , կիմ mandar , կիմ porre a sacco ; dare il sacco ad una città , ևն . աւար հալկանել . յաւարի առնել զքաղաքն : Էալմալամագ : dare a sacco . մնանել յաւար , ի յափշտակուն : andare a sacco . մնանիլ յաւար , կիմ ի յափշտակուն . կողոպտիլ : Էալմ ալամ far sacco ; կամ saccaja . Տես Saccaja . Far sacco , կիմ il sacco . Սխալել մեծապէս : բերանիլ ի հոգս ի դարանին : tenere il sacco . գողակից լինել : ձեռն առու լինել ոմանք ի չարիս : tanto ne va a chi ruba , che a chi tiene il sacco . առակ . միօրինակ պատժին յանցաւորք , և հանահանգք նոցին : Sciorre , կիմ votare , կիմ scuotere il sacco ; scior la bocca al sacco ; pigliare , կամ scuotere il sacco pe' pellicini , ևն . Թափել . յոյթ զիրեան դառնուն . Թշնամանել զոք անդուն բերանով . essere alle peggiori del sacco . լինել յանհնարին գժամանել : venire alle peggiori del sacco . գժամիլ : essere al fondo del sacco . լինել ի հատակի , կիմ յաւարտ երկի : egli è come dare in un sacco rotto . առակ . զոյնի վատաւակել : colmare il sacco . Քանալ լիովք ը կա-

լի .

քի • զնամ հիգն ձգտեցուցանել քիմիք : traboccare il sacco . ոչ ևս հանդուրժել : tornare , կիմ andare colle trombe nel sacco . գառնալ ունայնաձեռն , անգործ , կիմ սնավատակ : non dir quattro , se tu non l' hai nel sacco . ասակ • չէ պարտ խոստանալ ինչ ոչ ունիք , թէ չունիս գոյն ի ձեռին : non vedere , կիմ riavere del sacco le corde . անհատն եղանել : esser due volpi in un sacco . լինել միտ ի կռուիք մի միանա : dare ad alcuno col sacco . չարիս առնել ումիք անհնարին , և ոչինչ երևեցուցանել առ արտաքս : mangiar col capo nel sacco . ունել անուշիատ գլուխ դնելոյն մէնին : mettere in sacco . աճ ասի • ընկերանալ գոյք փառաւորք : vendere, կիմ comprar gatta in sacco. Տես Gatto .

Saccóccia . Գրպան • քսակ հանդերձի : ձեղ :

* Sáccola . Տես Cardamomo .

Sáccolo, նոյն • փոքր քսակ • պարկ փոքր : խոստաձէն :

Saccománno . Տես Saccardo . Ընար • առաքառուն : far saccomanno. mettere , կիմ porre a saccomanno. առաք հարկանել : էապես ելնել :

* Saccomésso , sa . Ընար հարեալ :

* Saccomméttere , n . Ընար հարկանել :

Sacconáccio , պեղծ • Վատթար անկողնի յարգեալ :

Sacconcéllo , Sacconcíno , նոյն • փոքրիկ անկողնիյարդեայ • անս և Guancialetto .

Saccóne , ար • Յարդեայ անկողին :

* Saccúccia . Տես Saccoccia .

Saccúccio . * Sácculo . Փոքր պարկ , կիմ քուրձ :

Sacerdotále , ի • Քահանայական :

Sacerdotalménte , ի • Քահանայապէս • քահանայօրէն : vestito . զգեցեալ հանդերձս քահանայականս :

* Sacerdotático . Տես Sacerdozio .

Sacerdóte , ար • Քահանայ : էպիսկոպոս :

Sacerdotéssa . Քահանայուհի :

* Sacerdóto . Տես Sacerdote .

Sacerdózio . Քահանայութիւն : էպիսկոպոսութիւն : քրմութիւն :

Sácra . Տես Sagra .

Sacramentále , ի • Խորհրդական • պատշաճեալ առ ըստ խորհուրդս : Խորհրդաւորապէս :

Sacramentalménte , ի • Խորհրդաբար • ի ձեռն սրբ խորհրդոց :

Sacramentáre , n . Ընծառակարարել զոյն խորհուրդս պատրաստել զոյն խորհուրդս : երդնուլ : ի Ընդունիլ զոյն խորհուրդս • հաղորդիլ ըստ խորհրդոյն :

* Sacramentário , գոյ • Խորհրդական • (ըստ ՝ հնդկաստ կոս ուրացող իրական ներկայութիւն քրիստոսի ըստ խորհուրդն •) Գրաւարագամատոյց : կիմ մատոյց նախ նեաց :

Sacramentáto , ta . Ընկալեալ զոյն խորհուրդն • * Բնդունդակեալ ըստ ուսուցեալ ըստ խորհրդոյն :

Sacraménto . Խորհուրդ (հնդհնգեցոյ) երդումն • ըստ խորհուրդ • հաղորդութիւն • սքողումն միանձնուս հեաց յաւուր ուխտադրութեան :

Sacráre , n . Բաս լաս • Սրբել ոյ • նուիրել : * Sacrársi , յ • Սրբել • նուիրել զանձն ոյ :

Sacrário . Բաս լաս • Ընդունարան եկեղեցոյ • աւազան ուր արկանեն զմկնացնա գորմուքոյից , և այլ սրբազան անօթոց :

Sacráto , ta . Sacratíssimo , ma . Սրբեալ • նուիրեալ : Սուրբ • սրբազան : հոգաբէս • ostia sacrata . հաց քահանայագործեալ , օրհնեալ :

Sacráto , գոյ • Տեղի սրբավայր , կիմ աղաւտպին :

Sacrestía . Տես Sagrestía .

* Sacrificaménto . Տես Sacrificazione , Sacrifizio .

Sacrificánte , ար • Ընծայիչ • զոհարար • զոհագործ :

Sacrificáre , n . Ընծայել • զոհել : գոհանալ էնդէս : սրբել • նուիրել : խոտիս էնդէս : մատուցանել • ընծայել • մատուցանել : sacrificare, կիմ far un sacrifizio di una cosa a qualcheduno . հրաժարիլ , կիմ զրկիլ յիւրաց ինչ առ սէր ումուք : փիրա էնդէս :

Sacrificáto , ta . Ընծայեալ • նուիրեալ , եա :

Sacrificatóre , ար • Ընծայիչ • զոհագործ • նուիրեալ :

Sacrificazióne , էգ • Ընծայ • զոհագործութիւն :

Sacrifício , Sacrifízio . Պատարագ • զոհ • յաշտ • գոհութիւն : Sacrificio dell' Altare . Սուրբ պատարագ :

Sacrilegaménte , ի • Սրբանականապատուիրաբար • սրբահանապէս պղծութեաբ :

Sacrilégio . Սրբանականապատուէ • սրբապղծութիւն : հերձուածութիւն :

Sacrílego , ga , Սրբանականապատուա • սրբապղծ • սրբապիղծ : հերձուածող :

Sacristía . Տես Sagrestía .

Sácro , ra . Սրբեալ • նուիրեալ • սրբութեաբ • սրբազան : հոգեբէս : գաղջ • սիրտ • նոպկալի : Sacro Collegio . Սուրբ ժողով • (է ժողով կարդինալ բաց :) Osso sacro . Ոսկր սրբանին • (է սորին ոսկր ողնայարին :)

* Sacrolúmbio . Է անուն միանի էրիք :

Sacrosánto , ta . Սրբազան • սուրբ : հոգեբէս :

Sádducéo . Սադուկեցի :

Saeppoláre , n . Յատանել զքուռն որթոյն • յօսել :

Saéppolo . Ագռն : ուռ նորաբուսոյ :

Saétta . Նետ • օդ : կայծակին • շանթ : էբլիզբլիզ : ձայն ձգտելի արեգական : Ընտանեկ հնգեաստանութեան (է եռանկիւնի աշտանակ ինչ , յորում լուցանեն 15 մոմս յատուկ շաբաթու •) Ուղիղակ երթ կամաւոյ : Նետիք : Սլաք ժամացուցի ասպաղ : Բոյն ինչ ջայլին , որոյ աչերնք հատեալ մանր ոսկ զնեաւ ատամանին յիւրեաս ջուրց : Սլաք կիմ նետ • (յերկ բաշափից ի գիծն որ անցանէ ընդ մէջ ապերան , և ի ուղղահայեաց առ չարն :) Նետ • (է հատատուկ զուղ ինչ ի հիւսիսային կիսագնդին :) * Ի ևս ա նետիք ինչ :

Saettáme , ար • Saettaménto . Նետք • քաղմուիլ նետ ոյց • տարափ նետից :

* Saettánte , ի • Նետաձիգ • նետող :

Saettáre , n . Հարկանել նետիւ • նետահար առնել : օգտանի : n , և չ • Նետաձիգ լինել : օդ աքնաի : աստ ձակիլ • աքձակիլ ուժգնին : հրդ ըստ աքնաի :

Saettáta . Հարուած նետի : օդ վնասակար • օդ էարատը : Նետընկէց մի : օդ աքնը :

Saettáto , ta . Հարեալ նետիւ • գետահանք : օգտան վնասակար : ձգեալ զնետ • արձակեալ • ձգեալ :

Saettatóre , ար • Saettatríce , էգ • Նետաձիգ • դիպաղեկն • կորամաձիգ : բնէնետաղ :

* Saettévole , ի • Նետի : arte . արհեստ նետաձգութեան :

Saettía . Նաւ ինչ երկաթեայ :

* Saettiére , ար • Նետաձիգ • ապեղնաւոր :

Saetoláre , Saétolo . Տես Saeppolare , նե :

* Saettóne , ար • Նետ օձ : օգ էբլաձը :

Saettúme , ար • Տես Saettame .

Saettúzza , նոյն • Նետ փոքրիկ • դիպուած օգ : նրբիմ քակ : նետիք : saettuzze . ծայրք գլխոյ :

Saféna . Նաւ ինչ երկաթի արուեստից :

Sáffico , գոյ • Սաթիոնեան • (է ազգ ինչ քերականաց , նման յոյն և լատին ոտանաւորաց •)

* Saffíro , Zaffiro . Շափիւղայ : յետ • ապր էպիճ :

Sagáce , ի • Sagacíssimo , ma . Ճարտարամիտ • հնարքիմաց • խորագէտ • նրբամիտ • կարողամիտ • ճարպիկ զգուշաւոր : աչէ յետս • սրիճ • փիլոսոփիկ :

Sagaceménte , ի • Sagacissimaménte . Ճարտարաբար • խորագիտաբար • խորամանկութեաբ :

* Sagacézza . Տես Sagacità .

Sagacità, = táde, = táte, իգ. Ճարտարմտուել. (է ունակութիւն որով մէկը դիմացինն ի սայ, և գտանէլոյ ուղիղ և խոհեմութեամբ գործելոյ, և գործելոյ ըստ այմ.) նրբամտաբանութիւն. արուեստամտութիւն. խոհականութիւն: իմաստութիւն:

Sagapéno, Serapino, կամ Gomma sagapina, Gomma serafica. Ի թժշկական ցեղի ինչ խեժային: սերապինեան:

* Sagéna. Գործի ինչ ձկնաբռայ:

* Saggétto, նահապ. Ուսհասուցեալ փորձ:

* Saggézza. Տես Saviezza.

Saggiaménte, ած. Խմաստնաբար. խոհեմաբար:

Saggiáre, ն. Փորձել (զոսկի, և զայլ հրահալելիս:) տես և Assaggiare.

Saggiatóre, ար. Փորձիչ (ոսկւոյ, կամ այլոց հրահալելեաց:) ոսկեփորձ: կշռի ոսկերչաց: վերնի:

Saggína. Եգիպտացորեան: հնդիկ պտղատեսակ:

Sagginále, ար. Ցօղան, կամ եղէգեան եգիպտացորենոյ:

Saggináto, ta. Խառնել իւ եգիպտացորենոյ: ի գոյն եգիպտացորենոյ: պարզարակ:

Sagginélla. Եգիպտացորեան անուագան:

Sággio. Ուսհասատչեայ: վերնի: հօրնէի: օրինակ. տեսրագոյց: հաշակ. փորձ. փորձառութիւն. քննուն: խմինեան. բերձիթե: far saggio, կամ farsi credenza. առնուլ, կամ փորձել զհաշակ կէրգակրոց, կամ գինւոյ ի վերանի: Saggio, կամ Saggiuólo. Ճաշակ (է անօթ փորձիկ. որով մատաղացանի ուսկիք գինի ի հաշակառուելն:)

Sággio, ia, ած. և գոյ. Խմաստուն. զգանամիտ * խոհեմ: փեղեր: far saggio alcuno di alcuna cosa. գիտուն, կամ իրագէտ առնել զոք. ուսուցանել. մատրել. վարդապետել. հօրնէի. հօրնէնի:

Saggiuólo. Տես Saggio (վերջին նշանակութեան: կըշիռ որկերչաց: վերնի:

* Sagína. Տես Possesso.

* Sagíre, ն. Տալ ի ձեռս գործակալին:

Sagittále, ած. Կիսաձան. (է կարճաձ ինչ դանիկին, որով զօդին իւ միմեանս երկու ոսկեայք առաջակողմեան մասին գլխոյն:)

Sagittário. Աղեղնաւոր: օգ. պեղեզ: աղեղնաւորք (համաստղութեան:) գաւիս պատճառ:

Sagliénte, ած. * կանգուն. (այծ:) Angolo sagliente. Անկիւն սրաթեղակ, կամ ցցուեղ. (և սրատ գոյն անկիւն մատակոցաց:)

* Sagliménto. * Saglíre. Տես Salimento, ևն.

* Ságo. Տես Sagace.

Ságola, կամ Sagola tla scandáglio. Քաշ նաւորդաց. Գծուածք նաւորդաց: Sagola da lacciare. Պարան ինչ վանդակաձև ի կապել զկողմնական առագաստս նաւուն:

* Ságoma. Հակաբարշ կշռօրդայ: տես և Modano.

Ságra. Օրինուեմ. նամբրուեմ: կանոնակոխք տան Հարաց: խոտան քաղմունք: Թնդանօթ ինչ: Օծուելն կամ օրհնուիլ Թագաւորաց: գլուխ գեղանի:

Sagramentále, Sagraménto. Տես Sacramentale.

Sagráre Տես Sacrare.

Sagratína. Քաղ ասի. Քաղց անյագ:

Sagráto, ta. Sagratíssimo, ma, ած. Տես Sacrato.

Sagráto, գոյ. Սուրբ տեղի. սրբատեղեաց:

* Sagratóna. Տես Sagratina.

Sagrazióne, իգ. Օրհնուեմ. նաւակատիք տաճարաց. տեղ նաւակատեաց:

* Sagrestána, Sagrestáno. Վերակացու սանդարամետ եկեղեցական:

Sagrestía. Սանդարամետ (եկեղեցւոյ:) սպասք եկեղեցւոյ: entrare in sagrestía. մտանի. խօսել զգաստ գալան իրաց յարտաքին զգայից. խօսել զմեծամեծս յանդգնս, կամ տարաժամու:

* Sagréto, գոյ, և ած. Տես Segreto.

Sagrificáre, Sagrificio, Sagrifizio. Տ. Sacrificare, ևն.

* Sagrísta, ար. Վերակացու սանդարամետ պատկի:

Ságro, գոյ. Ազդ ինչ բազմի: Թնդանօթի ինչ:

Ságro, ra, ած. * Sagrosánto, ta. Տես Sacro, ևն.

Sája. Ձախայ ինչ նուրբ և լեհեակ, կամ Ցխիկ:

Saíca. Կտաւ ինչ առանկաց: շալիկ:

Sajétta, կամ Scótto. Ցխիկ: ջուր:

Sajétto, նոյ. Փոքրիկ առագաստ:

* Saíme, ար. Գերբուց. Հարկ հաւելուած:

Sájo, Sajóne, ար. Տառատուկ. գրատ. վարպետական հնարան:

* Sajonáccio, ընդ. Մեծ, կամ անարդ առագաստ:

Sajórna. Պատմուճան ինչ երկայն:

Sajótto. Տես Sajone.

Sála. Սրահ: ասպետ: Ի նա խուռ ինչ զոր ջրատցուիլ կազմին նաւարանաց աշտանց. և պատեանս ապահի անօթոց: Խնամն անուռոց: փինիլ:

* Saláce, ն. Պագչոտ. գրգռիլ ի ցանկալին:

Salálcali, ար. Ալաքարեան. (է ազի ինչ ծանկակին, որ խառնեալ իւ լեհեակ ոսկեաց սկաւանի խառնիլ:)

Salamándra. Սալամանդր. (է կենդանի ինչ երկնակենցաղ. և է ազգ ինչ մողեսի. զորմէ նախանիք կարդալ ի հատ:)

Salamandráto, ta. Սալամանդրեան:

Saláme, ար. Ազածք մսոյ. ապուխտ. երշիկ: պատրաստուած:

Salamístra. Խնամատի հիւն:

Salamistráre, ն. Ճանապարհել. խնամատիլ:

Salamistrería. Խնամատիութիւն:

* Salamístro. Խնամատի. անապարհ խնամատի:

Salamója. Աղջուր. ապաջուր: խոպոչ սոս:

* Salamóna. Salamoncína. Կին խնամատի:

Salamóne, ար. Տես Sermone.

Saláre, ն. Աղիլ. յաղել. ապիլ համեմել: խոշլանալ:

Salariáre, ն. Ծառայեցուցանել. տալ զվարձս: ճոխացնել. վերել. եօլեօփէ վերել: փոխատրել:

Salariáto, ta, ած, և գոյ. Ծառայատրեալ. Ծառայ. եօլեօփէլի:

Salário, Saláro. Ծառայ: առձիկ: եօլեօփէ: tener salario. ունել առձիկ. կերակրել. ծախուք խրով:

* Salásso. Երակահատուած. արեանահատուած:

* Salataménte, ած. Աղեղ:

Saláto, գոյ. Ազածք մսոյ. ապուխտ: պատքրմ:

Saláto, ta, ած. Աղիլ. ապիլ համեմել: խոշլանալ: ապի: խոշլա: costar salato. վնասել. Թանգագնի:

* Sálavo, va. Salavósо, sa. Ցծկան. ապտեղի:

Sálce, ար. Ուռի. ուռենի: սեօյխ:

Saleéto. Ուռենիք. ուռիք: սեօյխլիք: խոշ անտառ ինն. կնձղուն իրաց:

Salcígno, na. Ուռաձիգ, յոսի, գծաձաղգրդի (փայտ)

Sálcio, Sálce, ար. Ուռենի. ուռի: սեօյխ: far mazzo de' suoi salci. անձին միա գնել. հոգալ զանձինն:

Salcraut, ար. Խառ գերմանացոց. Ազածք կաղամբոյ: լահանա խոշլացաստ:

Sálda. Ջրաթ խեժի, կամ օսլայի, որով Թրչնեն զկաստառ ի ձգտել զայնոսիկ:

* Saldaménte, ած. Saldissimaménte. Ճարտարաստուձի. սինդագոյնս:

Saldaménto. Ամրացուցմն անագաստ: ընկիզ: Հալիլ հանդոյց: հիւսած:

Saldáre, ն. Ամրացուցանել, կամ եռացուցանել (ա նպագաստ ևն:) ընկիզիլ: կպել. կամ միաւորել զվերնս էօրայէ պիրիչտիրմէն: միաւորել. յօդել. ստարեալ կապարել: ragioni, կամ conti. վճռել զհաշիւն: հիւսած պիրիչտիրմէ:

Sal-

Saldáto, ta. Մածուցեալ անագաւ, եձ: Լիճինչ: օճեալ սպասիւ, կամ խեճիւ.

* Saldatójo. Մածուցիչ. (է գործի՝ որով մածուցանեն ինչ անագաւս:) կապիչ:

Saldatúra. Մածուցումն անագաւս. մածուցիկ նիւթն: Լիճին: մածուցումն վիրաց. ապի: Բարս Դիւանը:

Saldézza. Հաստատուն. զինուած. ամրոյ: փակեալ:

* Sáldi, ի. Քաջ լեր. զօրացիր:

Sáldo, փոյ. Ձաղիկ. Կանաչագոյն. վճարումն հաշուի: far saldo. վճարել. գհաշիւն: կնքագրել: կնքագրել:

Sáldo, da. Saldíssimo, ma. Ամրեղէ. ոլոր. անվնաս. ճարտար. պինդ. խաժամ: Հաստատուն. չշարժելի: Ձոյլ (մետաղ:) կանաչ: ազգ. պինդ: Հաստատուն. անդորրագիր: գումի: առատ: ապր: voce salda. ձայն անվնաս, անեղծեալ: star saldo, կամ anak saldo. կայ հաստատուն: saldo. վճարեալ (հաշիւ:) dormire saldissimo. Ննջել խոր: ի քուն: uomo di saldissimo giudicio. այր առողջամիտ. կուռմտաւոր:

Sáldo, ի. Հաստատութիւն. Հաստատակամութիւն:

Sále, ար: Աղ: խառն: saper di sale. լինել դառնահամ: Dispiacere. Sale di vitriolo; կամ di corallo, եւն. Աղ արկաւոյն. կամ բաոյ, եւն. (Ինչ հասարակ եւ կծու մանաւանդ հանելով ի գանազան բաղադրել մերինոց:) Sale. Ծով: խնամոցելոց. պացուած. զուարճալի զրոյց: խնամոտել. հանձար: pigliare il sale. խնամահանել. հմտանալ: dolce di sale. անմիտ. պակասամիտ: manicarsi l' un l' altro col sale. միմեանց առել. վիճաբանել: apporre al sale. առդաւանել. զմիմեանս ծաղրարկել եւ զրաւել: in questo paese ci farebbe il sale. այս երկիր արբառեմբ է. չոյժ: senza mettervi su nè sal, nè olio. անհամ. խակ եւ խակաձիրապատ: con sale. համեղացաբար. համեղուբեր:

Saleggiáre, ի. Աղ արկանել. աղիւ համեմել: խառնել եփել:

* Saleggiáto, ta. Արկեալ աղ. աղիւ համեմեալ:

Salénte, ի. Եղջ. երջանիկ:

Salétta, նաե. Սրտի փորք: աղ յաւել:

Salgémma, Salgémmo. Աղ հանքային. (է աղ՝ որ հատանելով եւ ըստ ստոր:) Գայլ խառնած:

* Saliáre, ի. Քաղցրահոտ. բուրմնաւորեմ (անգղն:)

Salicále, ար. Salicéto. Ուռենիք: ուռենեաց: Salicástro. Վայրի ուռենի: Եաղոտ ուռենի:

Sálice, ար. Sálcio. Ուռի. ուռենի: ուռենիք:

Salicóne, ար. Saligástro. Ուռենի ինչ բարձր:

Saliéra. Աղամաց. անօթ ապի: փոքր գոգ. տեղ եւ Salina.

Salígno. Կիր ինչ աղահամ:

Salimbácca. Է փոքրիկ փայտ ինչ բազկի, եւ գործ ստոր, ուր արկեալ զհամ կիպեն նոխազ զոյարկ աղի, եւ զայլ համասեռ: Է եւս փոքրիկ ափամէն անօթ, ղոր կախեն ասպանեաց զինուորականք. ևն, յորում պահեն փիլիքն զրոյնէ՝ ի մոմ, եւ առնեն լինի յայնմանէ՝ որ ընդ հնչմամբ ի մոմ: Իբրեւ անօթ ինչ Ջրոյ:

Saliménto. Եղջ. վերին. ամենաքաղցրութիւն: յաջողութիւն: Խնամարութիւն:

Salína. Աղահանք: Եաղոտ: աղ:

Salincérbio, Salincérvio. Խոտ ինչ մանկանց:

* Salíno, na. Աղային. աղի:

Sálio. Քուրմ արեւի: Salii. Տաղք՝ ի սպառիճ արեսի:

Salíre, ի. և ր. և ք. Ելանել՝ ի վեր: ելանել: ելեւէջ: Տիպանել:

Salíre, ար. Ելք. վերին. Ելեւէջ. ելմտ:

Saliscéndo, Saliscéndi, ար. Փակ. կամ գոնահատիկ. (է մասն ինչ աղիւ դրան. և է առաջաւ Թիլեղն ինչ երկաթի. որով ծայրն Հատատուկ՝ ի փեղկ դռանն մերս ծայրն միանկ՝ ի հնդ քուածն Mottcherro որ կամ կամ ազդոյ անուանել երկաթեայն՝ որ ի չորս կանակ դռանգոյն, և այնպէս փակէ զդուռն:) Նաև պատ: Իսկ Nasello է երկաթէ ինչ հաստատուկ՝ ի գռնահատիկն: fortuna fa saliscendi. Յերկնից է քաջանալ:

Salíta. Ելք. վերին. ելեւէջ. զառ՝ ի վեր անդի: ելս գոյ:

Salíto, ta. Ելեալ. ելեալ՝ ի վեր: ելմտեալ:

Salitójo. Գործիք ելանելոյ՝ ի վեր. տանդալիք: Սանդիկն:

Salitóre, ար. Ելօղ. ելանող: Խոտաբեր ելեւէջ:

Salíva. Լորձունք: առիւծ: fare saliva. Ծորիցս ցանել զլորձունս: առիւծաբեր ափիւծ:

* Saliváre, ի. Ծորիցս ցանել զլորձունս:

* Salivatório, ia. Լորձունս հոսումն (գեղ:)

Salivazióne, իգ. Բաւ թքոյ. Հոսումն լորձանց:

Saliunca. Խոտ ինչ հնձանձրալուծ. և քաղցրահոտ:

Sálma. Բեռն: խուրձ: կողնաբեռ. կապոտ: փնդիքն: չափ ինչ նաւակաց: * corporea salma. մարմին:

Salmástro, ra. Աղի. աղահամին: խառնեալ:

Salmeggiaménto. Աղտեղութիւն:

Salmeggiánte, ի. Աղտեղութիւն:

Salmeggiáre, ի. Աղտեղել. երգել զաղտիս: Կեղտոտ. ծուռ: pigliare il sale. խնամահանել. հմտանալ: dolce di sale. անմիտ. պակասամիտ: manicarsi l' un l' altro col sale. միմեանց առել. վիճաբանել: apporre al sale. առդաւանել. զմիմեանս ծաղրարկել եւ զրաւել: in questo paese ci farebbe il sale. այս երկիր արբառեմբ է. չոյժ: senza mettervi su nè sal, nè olio. անհամ. խակ եւ խակաձիրապատ: con sale. համեղացաբար. համեղուբեր:

Salmeggiatóre, ար. trice, իգ. Աղտեղութիւն:

Salmería. Բեռնիք. հասք կապոտիք. տալք: ապրանք:

Sal mi sia, ար. Salvo mi sia, ի. Մի արասցէ աստուած. մի՝ քաւ՝ ի մեզ:

Salmísta, ար. Սաղմոսերգու. սաղմոսող: տիս և Salterio. Խոտասակ հին:

Sálmo. Սաղմոս: ogni salmo torna in gloria. առակ մի սաղմոս առաքեալ՝ ի փառաց հօր. ի զոր ինչ կիրս ոք: զնոյն և յերեսիւ:

Salmodía. Սաղմոսերգութիւն:

* Salnitráto, ta. Ազոտակային. ազոտային:

Salnítro, Nitro. Ազոտակ. ազոտակ. ազոտ. ազոտ: կիրազոտ:

* Salóne, ար. յաձախ. Սրահ մեծ:

Salótto. Սրահակ. սրահ փոքր: սրահիկ:

Sálpa. Ձուկն ինչ. զոր որսան ծովային խնդալք:

Salpáre, ի. Խարիսխ վերացուցանել. լուծանել. լուծել. խարխիսխ: կիրս ապրատ:

Salpáto, ta. Խարիսխ վերացուցեալ:

Salpiétra. Տես Nitro.

Salprunélla. Sal prunélla. Աղ ինչ արկաւոյ:

Sálsa. Համեմունք: խառնիկ. երգիկ: վիւս սոսկալիք:

Salsaménto. Համեմ ինչ:

Salsapariglia. Աղտեղ ինչ բժշկական: սոխակաձեւ:

Salsédine, իգ. Աղուի. հիւթ ազդագին: խառնուրդ:

Salsézza. Աղուի: խառնուրդ:

Salsíccia. Երշիկ. կամ երշիկ խոզինի: սառնոփ. փոքր սառնոփ: far salsiccia di checchessia. մանր յօշիլ. կոպատել: legarsi le vigne colle salsiccie in alcun luogo. հնձել՝ ի բարդատեղ: խոտ կապել մէջ յոստոց՝ ի սկեռս պատնիշաց:

Salsicciájo. Երշկագործ. երշկավաճառ: սառնագործ:

Salsiccióne, իգ. Մեզ ինչ երշկի: սառնոփ: ընդոնի:

Salsicciótto. Աղբ ինչ երշկի: սառնոփ: Ընդոնի:

Salsicciuólo, Róccio. Փերթ երշկի. երշկի սառնոփ:

Sálso, sa. Աղի: խառնուտ: կծու. կամ գառն (լեզուս:) Երգիծանօղ:

Salsúgine, իգ. Աղուտի: խառնուտ:

Salsugginóso, sa. Աղի. աղատարին: խառնուտ:

Salsúme, ար. Աղածք: տիս և Salsezza.

Saltabeccáre, Saltabelláre, ն. Ցատկտել: տէմ տէմ տալսման:
Saltamartíno ֆինդանոճի ինչ, որոյ գուռնա է յիր մի լինի:
Saltambárco. Ջգեստ ինչ գիւղական:
Saltamindósso. Բառ ծաղրական. Ջգեստ գծուծ:
Saltanséccia. Ճաշուն ինչ փոքրիկ: Լերեվամիտ. փոփոխամիտ:
* Saltánte, ած. Որ ընտնու. ատոզ: * Punto saltante. ի՛ժ, կամ սերմն ձոճոց. (ի փոքրին բիծ ինչ սպէ տան ի բնութեան ձուս, յորմէ գոյանայ ձագն:)
Saltáre, ե. Ցատնուլ. ընդատնուլ: տալսման: անդրադարձիլ. ցոլանալ: Թափառիլ, կամ անցանիլ (՛ի միոջէ խորհրդոյ յայլ:) Կաքաւել. հոտա ընէմի: անցանիլ արագ (՛ի միոջէ կողմանէ յայլ:) Ելնիմ: զանց առնել: saltare a, կամ sul cavallo. ելանիլ յերիվար. հեծանիլ: ասս պինիմ: a cavallo. ատնուլ ՛ի վր ձիաձև փայտի: in collera, ած. բրգիլ ՛ի բարկուն: պատչմամ: il grillo, կամ la mosca, կամ il moscherino. ած ատմ. զայրանալ: saltar di palo in frasca, կամ d' Arno in Bacchillone. անցանիլ ՛ի միոջէ յայլ. զատուկլ յանիմացից բանին: saltar la granata. ած ատմ. ոչ ևս լինիլ ընդ դասս ախտաբանութեան:
Saltatóre, տր. Saltatríce, էից. Ցատոզ: տալսման: կամ քաւիչ. լարախաղաց: ապտիա. ճամպռ:
Saltazióne, էգ. Ցատիւն: տալսման:
* Saltellánte, ած. Ցատատոզ: տալսման:
Saltelláre, ն. Ցատատել: ատլատմամ:
Saltellíno. Փոքրիկ ատիւն. դոյլն ատատմն:
Saltellóne, Saltellóni, ած. Ընդատատ. ատատնամբ: andar saltellone. ատպատատել: տալսման:
* Salteréccio, ia, ածք. Ցատնդոյ. ընդատատան:
Saltéreláre, ե. Ստեպ ատատատել: տէմ տէմ տալսման:
Salteréllo, նոմ. Փոքրիկ ատատն. Ցատատոճ փատ. բառնդ: էեպտանի փիլնիկ: salterelli. լարաբաղնաբ (են փոքրիկ փայտք, որք ընտատցեալ հարկանեն զլարս նուագարանաց:)
Saltéro, Saltério. Կաղմոտարան. գիրք ատմատաց: վէպատ: քրբական. տաղմոտարան տղոյց: Ցաղտմոտարան: տանեատ: saltério. քոր միանձնոտ հեծից:
Saltétto, նոմ. Ցատիւն փոքր:
* Saltimbáńca, co. Տես Cantambanca, co.
Saltimbárca. Ջգեստ ինչ գծուծ:
Sálto. Ցատիւն. ատատուն. ընդատատուն: տալսման: կնքատ: հոտա: անատատ: prender, fare ua salto. ընտատնուլ: a salto a salto, ած. ընդատատ: տալսման: ordinarsi per salto. ձեռնադրիլ ընդատատ. (ըստ ընտունել զաւանդագոյն աստիճանս կարգին առանց ընդունելոյ զատորինս:) di salto, ած. ատղղոտ. նորհնհատոյն. յանկարծ ուրեմն: փիլնատ: di salto in salto. ընդատատ. միշտ ընտատ: յայմ վայրկենի: salto mortale. ատատուն վատնդատատ:
Sálva. Սրձակուն փղմ հրազինաց, կամ հրազանիցս միանդամայն և անընդհատ ձաշակատուած կիրակերոց:
* Salvacittà, տր. Ազատիչ, կամ փրկիչ քաղաքին:
Salvadanájo. Դրամանոց: գանձատուն:
Salvadóre. Տես Salvatore.
Salvafiáschi, տր. Սակառ սրտմակոց. (ի անօթ ինչ յորում զեռնկին ապակի սրտմակը:)
Salvaggína, էգ. Salvaggiúme, տր. Որին վայրի որոյ. որս վայրի: ալ եղիկ:
Salvággio, ia. Տես Selvaggio.
Salvagióne. Տես Salvazione.
* Salvaguárdia. Պաշտպանուիլ, կամ պահապանք զորս իշխանին, կամ զօրապետն տայ ուժիք:
Salvamáno, ած. a salvamano, կամ a man salva, ած. Անվթար. անվնաս. անվտանգ. աներկիւղ, կամ ձեռնհասարձ (կատարեալ.) յապահովի: առ ինքն. գէմ. փօրթոսասպ:
Salvaménte, ած. Յապահովի. անվնաս. ողջ անբան. ողջանդամ. անվտանգ: առ ինքն:
Salvaménto. Փրկուիլ. պահպանուիլ: a salvamento, ած. Տես Salvamente.
Salvánza. Տես Salvezza.
Salváre, ն. Պահել. պահպանել. պատսպանել: ապաստան: փրկել. ազատել ՛ի վտանգէ. ապրեցուցանել: գոբելաբդատ: Salvársi, ած. Ջերծանել ՛ի վտանգէ. Հոգսպրել. ապրիլ. գոբելաբնատ: փրկիլ. փրկել զանձն: far a salvare, կամ fare a salvo. ՛ի խոպոպ կուիմ ոչ պահանջել ՛ի միմիանց զդրաման: Dieci, կամ vi salvi. Մ՛ղջ լեր. կեցցես:
* Salvaróba, տր. Տես Guardaroba.
Salvastrélla, Pimpinella. Խոտ ինչ բաղմագլխի:
Salvatélla. Երակ ինչ ձեռին:
Salvaticaménte, ած. Վայրենաբար. ամաղգութիւն. վհմականաբդոյն:
Salvatichétto, ta, նոմ. Փոքր մի ամաղգի:
Salvatichézza. Վայրենութիւն. ֆրտուն. ամաղգութիւն. հօրթաբնէ:
Salvatichíssimo, ma, գեր. Տես Salvatico.
Salvaticína. Տես Salvaggina.
Salvático, գած. Ցնոտատ: տատան:
Salvático, ca, ած. Վայրի. վայրենի: էապանի: վհրատ. վայրենաբարոյ. ամաղգի. բնական. ատատ. Եղջեան. հօրթնի: via salvatica. Ճանապարհ ամայի. աւազապարին. ճանապարհ խոպոպ. տատ: fiera bestia. գազան. երկ վայրի: Ճանապ:
* Salvaticúme, տր. Տես Salvatichezza.
Salváto, ta. Ազրիլ. փրկիլ. ևն: գոբելաբնատ:
Salvatóre, տր. Ազատիչ. ապրեցուցիչ: գոբելաբդատ: ՓՐԿԻՉ:
Salvatríce, էից. Ազատիչ. փրկիչ:
* Salvavóce, տր. Տես Echeo.
Salvazióne, էգ. Փրկուիլ. ազատուիլ:
Saluberrimaménte, ած. գեր. Ամենայն առողջութեամբ:
Salúbre, ն. Salubérrimo, ma. Առողջարար. առողջ վիճակի էապանեալ. հաճելի:
Salubreménte, ած. Առողջաբար. առողջարար:
Salubrità, -táde, -táte, էգ. Առողջութիւն (օգուտ, կ բակրոց:) վիճակի էապանեալ:
Salveregína. Մ՛ղջ լեր Թագուհի. (է սկզբնաբ ինչ:
Salvézza. Ազատութիւն. պահպանուիլ: գոբելաբդատ: խնայ: dell' anima. փրկուիլ: հոգւոյ:
Sálvia. Ն խոտ ինչ քաղցրահոտ: փղձիս:
Salviático, ca. Salviáto, ta. Ճամբորդ: Salviatico
Salviétta, ի՛ժ Tovagliolíno. Ձեռնյակ սեղանոյ. ա ձեռոցք սեղանոյ: փիլ էձվիբի. էեւնիս:
Salvízia. Տեղի ապատատանի: ապրեցուցանող էնչ:
Salúme, տր. Տես Salsume.
Sálvo, գած. Դադն. պատկան: գաղ: mettere, porre in salvo. գնել յապահովի: էին էեղ գոբ essere in salvo. լինել յապահովի: mettersi in salvo. ապահովանալ. անկանիլ յամուր վայրս: danari in salvo. տալ գործոյ իւր ՛ի վարձու կամ ՛ի փոխ: fare a salvo. տես ՛ի Salvare.
Sálvo, va, ած. Ջերծ. ապահով. զերծ ՛ի վտան գէ. անվտանգ: Նին: salvo il vero. ճշմ ինչ գոբ ճշմարտութեան: Թեթ ջնաբելիցիսմ. Թեթ ջնաբելիսմ: à capo salvo. ողջ անարատ. ողջանդամ:
Sálvo, ի, կամ նախ. Բացի ՛ի. բայց միայն. բայց եթէ միայն Թեթ. եթէ ոչ. նոպէ. գոյբէ. անձամբ: salvo la chiesa. բայց ձեկեղեցւոյն: Salvo che, կամ sal

vo se . Նոյն են : Salvo che . Մ՛ելայն թէ : Բէ՛ :
Salvocondotto. Պահպանագիր՝ զոր խոստանան իշխանք որոց քնակեն ՚ի տահմանս իւրեանց : Թոյլտ , կամ նամակ պահպանութ : տան , ոտ , փեսպորտ :
*Salutánte , ս . Ողջունաւոր . ոտ. ողջունէ :
Salutáre , ն . Ողջունել . ողջոյն տալ : ակնարկանաք : salutar alcuno in Re , հրատարակել զոք ՚ի թագաւոր . թագաւորեցուցանել զոք :
Salutáre , ած . ս . Ողջոյն . ողջունաւորութ : ակնարկ :
Salutáre , ած . ս . Առողջարար . օգտակար . փրկական . փրկաւէտ . ոգեշահ : հանիրաւի . ճոխպուէ :
Salutáto , տ . Ողջունեալ :
Salutatóre , ար . Ողջունաւոր . որ ողջունէ :
Salutazióne , իթ . Ողջոյն . ողջունաւորութ : ակնարկ : Salutazione Angelica . Գաբրիէլեան ողջոյն . ողջոյն քեզ մարիամ :
Salúte , իթ . Ապաւէն . փրկութ : գոյութիւն . խնայ . առողջութ : առողջութ : ողջոյն : ակնարկ : l' eterna salute . յաւիտենական փրկութ : ակնարկել : essere in buona salute . լինել առողջ , քաջառողջ :
Salutévole , ս . Salutevolíssimo , ma . Առողջարար . փրկական . փրկաւէտ : ողջունաւորութ :
Salutevolménte , մ . Փրկութ . յօգուտ . ՚ի փրկութ :
Salutiferaménte, մ. Ճառողջունի . յօգուտ . ՚ի փրկութ :
Salutífero , ra . Առողջարար . փրկարար . փրկաւէտ : հանիրաւի :
Salúto . Ողջոյն . ողջունաւորութ : ակնարկ : Օրհնութ առաքեալ Ժողովրդեան աբր խորհրդովն : Salúto di mare . Ողջոյն՝ (զոր մատուցանեն նաւք հյուղինոք միմեանց , և կամ քաղաքաց :)
Samaritáno . Սամարացի :
* Sámbra . Տես Zambra .
Sambúca . Սրինդ հին . եղեգնափող : փխոփխ :
Sambucáto , ta . Խառնեալ ընդ ծաղկանց թանձրը վենոյն :
Sambuchíno , na , ած . Ծանրաբերեկեան :
Sambúco . Ծառ հին . որոյ ծաղիկք՝ են պիտանի ՚ի բժշկութ : ռամկ՝ ծանրաբերկին : փսրկեր ազգ :
Sámgro . Ցաւ հին Պեռնս պետոյն , երկայն և տա փարակ :
Sampiéro . Ազգ հին , հզօրեալ , և հզոյ : Ազգ հին չարաճոյ , և չարչ :
Sampógna . Սրինդ գեղչկական : փխոփխ . գաւլ :
* San . Տես Senza .
San . Ի կրճատեալն բառին Santo . Սուրբ :
Sanábile , ս . Բժշկելի :
Sanaménte , մ . Առողջութ : առելութ ընտ : ողջամտաբար . ողջմտութ : առանց կրից . ուղիղ . կամ քաջ (խորհիլ :) փղրտ . էդի : խնամանարար . խոհեմաբար : ապըն ընտ :
Sanáre , ն . Առողջացուցանել . բժշկել : սպաղմնա : ս . Առողջանալ . բժշկիլ : սպաղմնա : Տես և Castrare .
Sanatívo , va . Առողջացուցիչ . առողջարար . բժշկողական : սպաղնչեր :
* Saináto . * Sanatóre . Տես Senato , Senatore .
Sanáto , ta . Առողջացեալ . բժշկեալ : սպաղնեալ :
Sanatóre , ար . Ողջացուցիչ . բուժիչ :
*Sanatório , ia . Տես Sanativo .
Sanazióne , իթ . Առողջութ . բժշկութ :
*Sancíre , ն . Հաստատել . վճռել . կարգել . օրինագրել : փանոն պաղատել :
Sancolombána , ոց . Ազգ հին խազողոյ և որթոյ :
Sandálo . Բազմերանգ փայտ հին հնդկոյ , կտրծր և անուշահոտ : ռանգալ : մանիկի հին : ռանգալ : ծառ դալ եղջեաց և այլոց առաջնորդաց : գանգրաթ :
Sandaráca , Sandrácca . Մանդարակ , կամ կարմիր զաձ

ակիկ . կամ այամ կոչի և Risigallo . ռանգալ : խեժ . կամ մաղտաքէ գիհոյ (յորմէ կազմեն վերնիկս :) աբրշճ գոյնը . աբրշճ ապճուէ :
* Sanéa . Ծովային . ափն :
*Sanedrim , Sinédrio , ար . Սինեդրիոն . (եր գլխաւոր առեան հին հրեից :)
Sangimignáno . Գինի հին Թօսքանոյ :
Sangiovannita , տ . Ապեա ՚ի կարգէ ՚ին Յովհաննու :
Sangiovéto, Sangioghéto. Ազգ հին խաղողոյ և որթոյ :
* Sanguáccio , չէի . Արիւն վատճար :
Sángue , ար . Աբիւն : գոն : երակահատուիլ . արեան նետուիլ : գոն ալմաղ : Ազգ . զարմ : ազ . պինդիլ : Principi del sangue . Ազգայազուն իշխանք : Խառնուած (մարմնոյ :) Sangui . Օրինք կանանց . գաշտուն : այլ : Sangue . Ինչք : տալ : ricco di sangue altrui . արեամբ և ընչիւք այլոց փարթամացեալ . Il sangue dell' Uve . Արիւն խաղողոյ . գինի : cavar sangue . երակ հատանել : գոն ալմաղ : far sangue. հեղուլ զարիւն : սպանանել . ունել զիւրեանս գոռատանի արեան . կամ սպանանելոյ : restar senza sangue , perdere il sangue , եմն . ցամաքիլ , սպառիլ արեանն : նուաղիլ . լինել շնչասպառ , ոգեհատ պառ : agghiacciare il sangue nelle vene . սառուցանել զարիւնն . պակուցանել . շաբամցուցանել զոք : ֆ . Լինել շնչասպառ , անհաբեկ : non rimaner sangue addosso . զանի հարկանիլ : a sangue . լի կամն . լի հաճոյս : andare a sangue . հաճոյանալ . հաճոյ լինել . քաղցրանալ . բերիլ առ իմն : հաղ եմ : avere a sangue . հաճիլ . փոյթ ունել : bollire il sangue . գրգռիլ ՚ի ցանկութ , կամ ՚ի բարկութ a sangue caldo . յեռանդեան կրից . յեռանդեան անդ . բարկութ . բորբոքմամբ կրից . եռանդագին բուռն . յառաջնումն անդ յարձակման : a sangue freddo . յեա զիլքանելոյ կրից : առանց հին բորբոքման կրից . անհիքք . հանդարտութ . անխռով սրտիբ . անկարեկից սրտիբ . ջրտութ : avido di sangue . արիւնագոյ . արեանարբու . անգութ : Sangue di dragone , sangue di dragho . Արիւն վիշապի . (՚ի կարմիր հիւլէ խճային ծորեալ ՚ի ծառոյ հինչ հնդկաց , որ կոչի Draco .) գայթաղ գանչ :
Sanguífero , ra . Աբիւնաբեր (անօձք մարմնոյ :)
* Sanguificánte , ս . Աբիւնացուցիչ . փոխարկիչ յարիւն :
Sanguificáre , ն . Աբիւնացուցանել . փոխարկել յարիւն : գոնա վերիրմէ :
Sanguificazióne , իթ . Փոխարկումի յարիւն :
* Sanguígna . Տես Matita rossa .
Sanguígno , na . Արիւնային : գոնան : արիւնալից : գոնչ լա : արիւնոտ . արիւնաշաղախ գոնչ : արիւնռուտ . արեանարբու . գոնչ : արիւներանգ : գոն ոնիկի :
Sanguiñáccio . Կերակուր յարենէ անասնոց :
Sanguinánte , ս . Արիւնահեղ : արիւնաշաղախ :
Sanguináre , ն . Հեղուլ զարիւն : գան գեօգիչ : ն . Շաղախել արեամբ : գան ըտ պատուիրեմ :
Sanguinária , Sanguinélla . Տունկ հին փոքր :
* Sanguinário , ia . Արիւնռուտ . արիւնահեղ . արիւնայեաց : գան գեօգիշ . գոնչ :
Sánguine , ար . Ճոխ փ հինչ փղրիկ :
* Sanguinénte , ս . Տես Sanguinoso .
Sanguíneo , ea . Բաս լա . Տ. Sanguigno . արենակից :
Sanguinità , - táde , táte , իթ . Արենակցուն . ազգակցութ : արիւն . խառնուած բնուն :
Sanguinoléntе , ս . Արիւնռուտ . արեանարբու . անագորոյն : գոնչ . գան գեօգիշ : արիւնաշաղաշ :
Sanguinolenteménte , Sanguinosaménte , մ . Բազմ

զուտ արեամբ ։ արեան ճառագայթք ։

Sanguinóso , sa . Sanguinosíssimo , ma . Արիւնաշաղախ ։ արիւնայեալ ։ գանւոյ ։ արիւնագոյն ։

Sanguisúga , իկ ։ Տզրուկ ։ պիւլիւկ ։ mignatte sanguisughe . տզրուկք ։

Sanicáre , ւ ։ Ֆիշկիլ ։ առողջանալ ։ ն ։ Ֆիշկիլ ։ բարեկարգել ։ հաստատել ։

Sanícula . Տուռկ ինչ ։

Sánie , իկ ։ քաս կապ ։ ֆիտարխա ։ չարաս ։ իրին ։

Sanificáre , ն ։ Առողջացուցանել ։ բուժել ։

Sanióso , sa . քաս կապ ։ Ընդարաւորեալ ։ թարախալից ։

Sanità , - táde , - táte , իկ ։ Առողջութիւն ։ առողջ ։ առողջարար ։ Առեան ինչ որ հակէ ի վերայ առողջութեան քաղաքացւոց , ևն ։ a sanita . առողջութեամբ ։

Sánna , Zánna . Ժանիք (փղի , խոզի ։) փիղ ։

Sannúto , ta . Ժանեաւոր ։ մեծատուն ։ ի ձև ժանիոց ։

Sáno , na . Saníssimo , ma ։ Ողջ ։ առողջ ։ սաղ ։ առողջարար ։ Ի-ձիապէս ընդ-ոչնչէ ։ հակիրճ ։ առողջամիտ ։ ուղիղ անվճար ։ անվնաս ։ օդատակար ։ ապատշաշ ։ poco sano , mal sano . վատառողջ ։ անառողջ ։ ձիապէս ։ sano , e salvo . անվնաս ։ ողջանդամ ։ sano di mente . առողջամիտ ։ ողջամիտ ։ զգօնամիտ ։ ապերջ ։ սասլա ։ esser più sano , che pesce , իկ sano come una lasca . լինել քաջառողջ ։ mandar sano altrui . ի բաց արձակել զոք ։ լքանել ։ sta , իկ state sano . երթ ողջանալ ։ դնաս խաղաղութ ։ կալ սաղջաճաղջան ։

Sánsa . ի . Sanséna . Մանրածաք , կամ ծեծածաք ձի ։ Թաւպատ յոյոց հանել ի ձէնի ։

Sansúco . Տես Majorana .

* Sansúga . Տես Sanguisuga .

Santà . ի Santáde . ի Santáte , իկ ։ Առողջութի ։ fare santà . ողջունել , իկ համբուրել զձեռս ։ (տալ գոյոյց ։) avvenirsi come al bue a fat santà . սասկ ։ ոչ պատշաճիլ ։ insegnare al bue a far santà . խրատել դանդան ։ մարգիլ զերկրան ։ farneticare a santà . խօսել անմնաբար ։ գանգատել ընդ առողջութին ։

Santágio , ia . քաս սասկ ։ Գանդակոտ ։ յոյժ պատշաճ ։

Santamaría , իկ ։ Խոտ ինչ գառն և հոտաւէտ ։ սասկ՝ լեզնոտութ ։ Խոտ ինչ , կոչի և Erba della Madonna . գոյ ։ և ած ։ ար ։ Ճռաջուն ինչ կանաչափեսութ ։ երթ ի քաղցմն կոյ ի ջուր ։

Santambárco . Տես Saltambarco .

Santaméntе , ի ։ Santissimaméntе . Սրբաբար ։ սրբութիւն ։

Santarélla , Santerélla , նաշ ։ Փոքրիկ սուրբ ։

* Santassanctorum , ար ։ Սրբութիւն սրբոց ։ դաբիրոյ (հին օրինաց ։) խորան սուրբ սեղանոյն ։

* Santése , ար ։ Իկեղեցական ։ տես և Mansionario .

* Santéssa , իկ ։ Կեղծաւորաբար բարեպաշտութիւն ։ կեղծաւոր ։

Santificaméntо . Սրբելի ։ սրբութիւն ։ սրբարարութիւն ։

* Santificánte , ն ։ Սրբաբար (շնորհք ։) սրբիչ ։

Santificáre , ն ։ Սրբել ։ որ առնել ։ սրբացուցանել ։ դառնալ ի կարգս սրբոց ։ ւ ։ և ի ։ Սրբիլ ։ որ լինել ։

Santificáto , ta . Սրբեալ ։

Santificatóre , աբ ։ Սրբիչ ։ սրբարար ։

Santificazióne , իկ ։ Սրբարարութիւն ։ սրբացուցանելն սրբելն զաւուրս սոնիկ ։ ։

* Santificétur , ար ։ Կեղծաւոր (բարեպաշտ ։)

* Santíficò . Սրբակեաց ։ սրբակիրօն ։

Santimónia . Տես Santità .

* Santinfizza , ար ։ Կեղծաւորութեամբ բարեպաշտ ։

* Santíno , նաշ ։ Փոքրիկ պատկեր սրբոց ։

Santíssimo , ma , գեր ։ Աստուածային ։ Սրբազան ։ (է պատճառանուն քահանայապետացն հռոմայ ։)

Santità , - táde , - táte , իկ ։ Սրբութիւն ։ է և պատճառանուն քահանայապետացն հռոմայ ։

Sánto , գոյ ։ Եկեղեցի ։ Եկեղեցի ։ entrare , իկ andare in santo , իկ menare in santo . երթալ իկ մտել եկեղեցի ։ (ասի զծննդական կանանց , յորժամ ծնանիցեն գան զառաջինն յեկեղեցի սրհնել՝ ըստ հնոցդէն ։) mettere in santo . կատարել զօրհնութիւն ի վերայ ծննդական կանանց ։ Santo , իկ Santi . Պատկեր , իկ պատկերք սրբոց ։ giuocar a santi , è cappelletto . խաղալ զգրամախաղ ։ (է խաղինք որով ի վեր ընկենուն զդրամ ինչ դուշակել թէ յանկանին յոր կողմն շրջեցան ։) Santo . Սրբ սրբակրօն ։ սրբակեաց ։ ախ ։ Խոպոպէ ։ Վեհ ։ Ել է ։ ogni santo vuol la sua candela . առակ ։ ամ աշխատութիւն խնդրէ զվարձ ։

Sánto , ta , ած ։ Սուրբ ։ Խոպոպէ ։ Santa Bárbara . քաս նաշ ։ Շանեմարան վառօդոյ նաւուց ։ Santo Padre . Հայր սրբ ։ իկ Սրբազան սրբ ։ (ասի զպապն ։) Սրբակրօն ։ սրբակեաց ։ բարեպաշտ ։ ախ ։ Վեհ ։ di santa ragione , իկ d' una santa ragione , ի ։ մեծաւոչն ։ յոյժ ։ առաւօտեան ։ սասկ (գանել ։) avere una santa pazienza . առնել համբերութիւն ։ aver qualche santo , իկ buon santo in Paradiso . ունել զօրաւոր պաշտպան կամ ձեռնտու ի սուանալ ինչ ։ qualche santo ci ajuterà . օգնէ մեզ մեր ։

Santocchieria . Կեղծաւորութիւն ։ կեղծաւորել բ. բեղուտութիւն ։ իկ սրբութիւն ։ ինաքեզութիւն ։

Santóccio . Անմիտ ։ յեռատամիտ ։ ապուշ ։ անմիտ ։

Santolína , և Santólma . Տուռկ ինչ ։

* Sántolo . Կնքահայր ։ սաղբէմ ։

* Santóne , աբ ։ քաս ծաշ ։ Մեծ որ ։ Ճգնաւոր սակաց ։ պերճիչ ։ եղեամ ։

Santónico . Խոտ ինչ դառն ։ տես Erba Giulia .

Santoréggia . Կորդիւն ։ (է խոտ ինչ հոտաւէտ և խորժալարժ ։ օգնէ առ մարսողութիւն , վնաս յանկի կիրսոյն ի հանգուցուած ։) եղեր ։

Santuária , Santuário . Նշխարք սրբոց ։ որ անօթիւն կեցեալ , իկ տեղի ուր պահին նշխարք սրբոց ։ Santuário . Սրբութիւն սրբոց ։ դաբիրայ ։ ած ։ Սուրբ ։

Santuariaménte . Տես Santamente .

* Sántula . Կնքամայր ։ սաղբէմ գործ ։

Santúria . Նշխարք սրբոց ։ սրբազան ինչ ։

Sánza . Տես Senza .

Sanzióne , իկ ։ քաս օրինական ։ Հաստատութիւն ։ վաւերութիւն ։ օրինադրութիւն ։

Sápa . Ոսփ ։ մաշտ ։ քաղցու ։ պէսիկ ։ չիր ։

Saperda . Ձուկն ինչ գետոց ։

Sapére , ն ։ և ի ։ Գիտել ։ պիտիկ ։ saper di libro . ած սասկ ։ լինել գիտուն ։ գրագէտ ։ di Grammatica , di Geometria , եև ։ լինել հմուտ քերդմոյ քաղ երկրաչափ ։ գիտել զերկրաչափութիւն ։ a mente . գիտել ի մեր ։ ի միտ ։ ենդէր պիտիկ ։ saper per lo senno a mente checchessia . գիտել ինչ լինել նեղկուռ յիմիք ։ alcuna cosa di buon luogo . գիտել ինչ հաստատուն ։ կամ ի հաստատիմ ։ գոյ ։ saper fare . լինել հնարագէտ ։ խորագէտ ։ հաստանել առ իւր նպատակ ։) հնարել saper tanto fare ; saper far di maniera , իկ in guisa . ած սասկ ։ ունել կանաչ ։ io ho saputo tanto fare , che . . . յոյժ կամ յոյժ ինչ հաստատ զերի ։ զի ։ այնպէս արեալ եմ ։ non saper far altro , իկ non saper altro , che , եև ։ ոչ գայլ ինչ առնել ։ բայց եթէ ։ non saper , che si fare . և non saper , che si dire . լինել ի վարանս ։ կամ յերկմտայս ։ saper vivere . լինել խնամեալ ։ զգուշաբար ։ saper di barca menare . սասկ ։ խորամանկութիւն գիտել ։ գիտել ։ նպատակ ։ sapére ։

quan-

quanti dì è San Biagio .. առաւ առաւ • լինել խորա գէտ • քաշափորձ : non saper mezze le messe . քա. զում ինչ անգիտանալ : non saper più là . գիտել աւելս ինչ • չգիտել առելն ինչ : Ei sa molto , lo so molto , Che so io? Che sai tu? ահա՛ ահա՛ • Ուլինչ գիտէ նա • չգիտեմ ինչ , ևն : fate pur , se sapete. արաւղիք ը կարի : chi di venti non sa , di trenta non ha . առաւ • որ՝ ի քսանամեայ հասակի չգիտէ ինչ , ոչ գիտասցէ զայն և յերեսնամեայ ախտ : e così avviene spésse volte , che tanto sa altri , quant' altri . առաւ • յոլովակի պատահէ , զի որ խաթէր կա մի , ինքն խաբէ : Sapere . Ունել գհաւ : լինել գիտի օձ. հոտ : ունել գհոտ : գօգուտս օլմոյ : saper di rose , ևն • ունել գհոտ վարդի , ևն : sa del muschio . ի մշկահոտս : sapere di terra . ունել գհամ հողոյ : Sapere . երևիլ • բերել զինմուռ ինչ • ունել զնշանս ինչ իրիք : պինդկիտ : saper di mille odori . լինել կարի անուշահոտս : saper buono . բերել հոտ անուշահոտ : կիաքն գօգոտ : և ա՛ երևիլ բարեբեր հաձոյ լծոնիլ : saper di buono. բերել գհոտ անոյշ • երևիլ բարի : non saper di buono . արձակել հոտ գարշ և ա՛ երևեցուցանել զինչան չարութ : saper bene . լինել հաձոյ : բարեաբ լծոնիլ : ճգիտալ կերտիկ : saperne male , saper reo , չար • չար • կիմ անհաձոյ լծոնիլ • օտար երևիլ : ճգիտալ օլմօտ : saper grado dì checchessia . շնորհս ունել : non ne saper grado . կիմ non ne saper nè grado , nè grazia . ոչ մնաուցանել շնորհս • լինել անշնորհակալ • և այերսահարել : esser saputo . համարիլ խնամատուն • գովիլ • կիմ հնչակիլ ոյգ գգիտուն :

Sapére , ար : Գիտուն • ծանօթուն • հմտուն : իմ • պինդ :

Sapévole , ի • Գիտող • գիտակ • տեղեակ : վ-գոհ :

* Sapevolménte , ի • Գիտնաբար • խնամանալկս :

Sapiénte , ի • Խնամատուն • գիտուն : ա՛ԳԼԼԸ :

Sapientemánte , ի • Sapientissimaménte . Խնամանաբար : ա՛ԳԼ Իւ :

Sapientíssimo , ma , գէր • Ամենիմաստ • գերխնամատ :

Sapiénza , Sapiénzia . Խնամատուն : իմ , ա՛ԳԼԼԸԼԸ : ած : գիրք խնամատուն : Համաբարան • ուսուած նարան •

* Sapienziále , ի • Խնամատուն • խնամանական : Libri Sapienziali . Խնամանական գիրք • (այսպէս կոչին չորս գիրք սողոմոնի • և եկեղեսիաստիկոնն)

* Sápio , ia . Տես Savio .

Saponája . * Saponária . Օշնան • (է առնել ինչ , որոյ արմատ արկեալ ի ջուր՝ փրփրի ոտ զօնաս , և մաք րէ զաւր :) լողան • էօյնէն :

Saponájo . Օճառագործ • օճառավաճառ : սապանձաս .

Saponáta . Փրփուր օճառի : սապան էօղիւնէ :

Sapóne , ար • Օճառ • սապան : pigliare il sapone . կա շառաբեկ լինել :

Saponería . Գործատուն օճառի : սապան էրհանասը :

Saponétto , նոճ • Օճառ մշկահոտ , կիմ անուշահոտ : հոտ սապանոս :

Saporáre , ի • Ճաշակել • առնուլ գհամ : Saporáto , ta . Ճաշակեալ • առեալ գհամ :

Sapóre , ար • Համ • հնչակ • փոփ • լեզվի : ախորժ • քաղցրութիւն • բերկրութիւն : di mezzo sapore . ընդ քաղցր և ընդ թէժու • թէժուձաչ : հայհոյ :

Saporétto , նոճ • Գոյգն համ : համեմունք :

* Saporífico , ca . Համաբեր • համոյ :

Saporitaménte , ի • Saporitissimaménte . Համով • համերաշխութիւն • քաղցրութիւն • բերկրութիւն :

Saporitíno , na , նոճաչ • Փոքր մի համեղ :

Saporíto , ta . Saporitíssimo , ma . Համեղ • բարեհամ : խոհ • լեզվի • հաձոյ • քաղցր • բերկրալի : uomo saporito . այր շնորհալի , կիմ քաղցր : խորագէտ խնամանկ :

Saporosaménte . Տես Saporitamente .

Saporosità , - táde , - táte , ի • Համեղութիւն • համ :

Saporóso , sa . Saporosíssimo , ma . Համեղ : խոհ : քաղցր • բերկրական • զուարճալի :

* Sáppa . Ծերման : տես և Sapa .

Sappiénte , ի • Գիտուն • խնամատուն : բարկ , կիմ կծու (պանիր , խոպ :)

Sapúta . Գիտուն • ծանօթուն • տեղեկութիւն • պինդ :

Saputaménte , ի • Գիտութիւն • կամակար : ենթատ :

* Saputéllo , la . Խնամատակ :

Saputo , ta , ած • Գիտացեալ • ծանուցեալ : պինդիտ : հնչակեալ • գոյ • խոհեմ • զգուշ • փորձ տեղեակ :

* Saputóna , ի • Կին խնամատակ :

Sára . Ադդ ինչ սպոյանական :

* Sarabanda . Վար ինչ կիմ կսքաս :

* Saracénico , ca . Տես Saracinesco .

* Saracináre , ւ • Խայծիլ , կիմ սևանալ խաղողոյ :

Saracinésca . Սահանք ջուրց : սահանք ի խափանել զանցս անասնոց , ևն • վերնադաւան : սոմա գոփաս • փէչկին :

Saracinésco , ca . Սարակինոսական : toppa saracinesca . կիմ սոսկ Saracinesca . Ազն ինչ սարակինոսական • փակալակ : պրկիչ :

Saracíno . Կռապաշտ տիգաւորաց • (է փայտակերտ անդրի մարդոյ ի ձև սարակինոսի , յոր յարձակէը տիգաւորաց հարկանեն տիգաս • կոչի և Quintana .) Սարակինոս : Saracini . Խայծեալ հասք խաղողոյ :

* Saramentáre , ւ • Պարտաւորել երդմամբ • բըռնադատել յերդումէ : տես և Giurare .

* Saraménto . Երդումն :

Sarcásmo . Երգիծանուէ • (է ազգ ինչ դժնդակ հեգնութիւն :) էքինիպ :

Sarchiagióne , ի • Sarchiaménto . Քաղհան :

Sarchiáre , ւ • Քաղհանն առնել : այբիլսմակ :

Sarchiáto , ta . Քաղհանն արարեալ :

* Sarchiatóre , ար • Որ քաղհանի առնէ :

Sarchiatúra . Քաղհանն :

Sarchiélla , Sarchiellíno , Sarchiéllo , Sarchiétto , նոճ • Փոքր քերոց :

Sarchielláre , ւ • Փորր մի քաղհան առնել :

Sárchio . Քերոց պարտիզաց : չափ :

Sarchiolíno , Sarchioncéllo . Տես Sarchiella .

* Sárcina . Բեռն : խոյ :

* Sarcocéle , ի • Ազգ ինչ փոչտանկուէ • որ կոչի և Ernia carnosa .

Sarcocolla . Խէժ ինչ ծառոյ պարոխ :

Sarcoepiplocéle , ի • Ազգ ինչ փոչտանկուէ էպիսլ ըսնին :

Sarcoepiplonfalo . Փոչտանկուէ ինչ պորտոյ :

Sarcófago . Շերմ ինչ , յորում դնեն նախնիք զմարմինս մեռելոցն զոր այն կամ ին կիզուլ :

Sarcoidrocéle , ի • Ազգ ինչ չարսին փոչտանկուէ :

Sarcología . Մսաբանուէ • ճառ զնոյ կենդանեաց :

Sarcóma , ար • Ուռոյց ինչ խիտ և անգաս , որ գոյ անոյ յընդունս , և յոյլ մասունս մարմնոյն :

Sarconfalo . Ուռոյց ինչ պորտոյ :

Sarcótico , ca . Մսաբոյս (գեղք • ի՝ բուսացիլք մսոյ :)

Sárda . Քար ինչ խաղապինդ :

* Sardanapalésco , ca . Տես Parassitico , Epulonesco.

Sardélla , Sardína . Ձուկն ինչ ծովու • սաղդել :

* Sardésco , ca . Պատշաձեալ առ Sardella ձուկն :

Sardónia . Սարդանիկ խոտ • (է առնիկ ինչ թունաւոր և մահաբեր • որոյ կծկեալ ղչիլս քերանոյն

երևեցուցանէ ծիծաղել :)
Sardónico, գոյ. Երեսդիմաբար (ապրիմանեան Ե ասէն ինչ կարծիք, որ պատասխանն դատաւ ի տարբեր)
Sardónico, ca, ածա. Սարկաստիկեան (ծիծաղ. է կրծ կուտն ինչ ջղայց յանձին, որ երևեցուցանէ ծիծաղել :) հեգնական (ծաղր :)
Sargáno, Sargína. Խոտրատգին աստէղ ի ծածկոյթ ապլնց, ջորեաց, ևն :
Sárgia. Կկարէն ծածկոյթ ինչ անկոնոյ կազմեալ ի կտաւոյ, կիմ յատոյ :
Sárgo. Ձուկն ինչ ծովեզերացին եգիպատոսի :
Sarménto. ♦ Sarmentóso, sa. Տես Sermento, ևն.
♦ Sarnácchio. Խոտիք :
♦ Sarnacchióso, sa. Լի խոտիք :
Saronído. Ազգ ինչ քրմաց դաղղիոյ :
Sarpáre, ն. Տես Salpare.
Sarrocchíno. Կաշեայ հանդերձ ինչ ուխտաւորաց :
Sárte, իգ, յոգ. Պարանք աստղատոմսի նաւուն կապելոք յատգատատկելն :
Sartiáme, ար. Պարանք նաւուն :
Sártie, իգ, յոգ. Բառ նաւ. Տես Sarte. պարանք ինչ :
Sárto, Sartóre, ար. * Sartóra, իգ. Դերձակ : Ընչի :
* Sartório. Դերձակ. (է մի ի միանայ արուսից :)
Sassafras, Sassafrasso, ար. Է փայտ ինչ դեղոյն եւ հոտաւէտ, է դառնահամ. ղրծոյ զծառն կոչեն ամերիկացիք Pavame. աստղբա :
Sassája. Քարակոյտ պատռեալ գետոց : աս պինդ :
Sassajuóla. Քարամարտուն : Նաև պեօնեզի :
Sassajuólo, ածա. Վիմարնակ (աղաւնի) * քարաձիգ :
Sassáta. Հարուած քարի : * Ժայռ. առատար ուռկի :
* Sassatéllo. Տես Sassolino.
Sassefríca. Խոտ ինչ, զորոյ ղարմաս եփեալ ի ձմեռ բաշխի ուտեն ոչ զայտն :
Sasséllo. Քար մանրիկ : աղդ ինչ Դորսիկ Թռչնոյ : ագահ :
* Sásseo, ea. Քարեղէն :
* Sassettíno. * Sassétto. * Sassicéllo, նմա. Քար փոքր. Նաև ձիգ :
Sassifrága, Sassifrágia. Վիմահերձ. (է խոտ ինչ բուսանել ի քարուտս վայրս :)
Sásso. Քար. վէմ. Նաև ժայռ. վիմափոր գերեզման. ատգան : trarre, կիմ gittare il sasso, e nasconder la man. առակ. գործել ղշար, և ծածկել զանձն. զանխոնջ գործել ղբարիս :
Sassofrásso. Տես Sassafras.
Sassolinétto, Sassolino. Փոքր քար : Նաև ձիգ :
Sassóso, sa, Sassosíssimo, ma. Քարուտ. քարալից. աստղարին : Նաև :
Sassuólo, նմա. Քար փոքր, մանր : Նաև ձիգ :
Satan, Satána, ար. Սատանայ. սատկել : Էնչեան :
Satanásso. Սատայէլ. սատանայ : Էնչեան : գե. այլ կատաղի. ժանտաժուռ. որպէս սեղկաբայ :
* Sataneísmo. Գործ գիշատկան :
* Satánico, ca. Սատանայական. գիշատկան :
Satéllite, ար. Նաև լար. Միլիտապահ : * տես և Birro, Zaffo. Սրաբանեակ մարդապետ :
* Satellízio. Միլիտապահում : գաղղ. Միլիտապահայ :
Sátira. Երգիծաբանուհի. (է քերթուած կծու, և յանդիմանիչ մեղուեց :) հեգնիչ. հեգնող. էջմիչ :
* Satiráccia. Յոռի, կիմ գաղն երգիծաբանուհի :
Satiráccio, վեր. Satiróne. Տգեղ այծամարդ :
Satireggiáre, ն. Ցօրինել երգիծաբանուհիս. երգիծաբանել : պարսաւակել. առգաբանել : էջմէի :
* Satireggiáto, ta. Երգիծաբանեալ :
Satirélio, Satirétto, նմա. Փոքրիկ այծամարդ :
Satirescaménte, Satiricaménte, հ. Երգիծաբանելեն. որպէս երգիծաբան. երգիծաբանուհի :
Satirésco, ca. Տես Satirico, ca.
Satiriasi, իգ. Անսո ինչ առնի անգամոց :
Satírico, գոյ. Երգիծաբան :
Satírico, ca, ածա. Երգիծաբանական. կծոտական. կծու (բան) գառն :
Satiríno, նմա. Փոքրիկ այծամարդ :
Satírio, Satiríone, ար. Անդրնիք շան, առուէտու, և նոխազի : Է եւս գոյս և արուեստ ինչ նման Սատիրի. և ևս Սատիրք առնք :
Sátiro. Այծամարդ. (է առասպելեալ ձեռ անուանց ի ձև մարդոյ և այծու :) Նաման ապեի : վայրենաբոյս. սոխարդի : Երգիծաբան :
Satisdazióne, իգ. Բառ լար. Տուչուն երաշխաւորութեան. կացուցանելն զրգ երաշխաւոր :
* Satisfaciménto. Տես Soddisfazione.
Satisfáre. Տես Soddisfare.
* Satisfattívo, va. * Satisfattório, ia. Վճարողական. հատուցանողական :
Satisfátto, ta. - tíssimo, ma. Տես Soddisfatto.
Satisfazióne, իգ. Տես Soddisfazione.
Satívo, va. Ընտանի (տունկք. որք գարմանան ընդ ընտանեաւն) Սերմանական, կիմ սերմանելի (անգատան. որ յարմար է ի սերմանել) ի դիզնել :
Satólla. Ախորակ կերակուր. որ բաւական է իւր գոլոյ : torr' una satolla. ուտել յագ :
Satollaménto. Յագուստ. յագուրդ : Նօթլար : կշռ սատկիպ յագուրդ. յագրուել :
Satollánza. Յագուստ. յագուրդ :
Satolláre, ն. Յագեցուցանել : պղտմատ : յ. յագ. գիլ : պղտմատ : chi per man d' altri s' imbocca, ta di si satolla. առակ. որ ծառային ձեռաք ուտէ, յագի :
Satolláto, ta. Յագեալ. յագ : Նօթ :
♦ Satollézza, ♦ Satollità. Յագուստ :
Satóllo, la. Յագ. յագեալ : Նօթ : յագիրացել. ձանձրացել : պղտմել : il satollo non crede al digiuno. առակ. անձն յագեալ ոչ հաւատայ քաղցելոյն :
* Sátoro, ra. Յագ. յագեալ :
* Satrapía. Սատրապութիւն. նախարարութիւն :
* Satrápico, ca. Սատրապական. նախարարական :
Sátrapo. Սատրապ. նախարար. զօրագլուխ : պէս. խան : fare il satrapo. Հոխանալ. պերճանալ փքանալ :
Saturáre, ն. Յագեցուցանել. (ըստ քիմիականաց) լուծանել ի հեղուկ ինչ զայնչափ քանակութեամբ իրիք, է զոր աւելի անհնար իցէ լուծանել ի նմա :)
Saturáto, ta. Բառ պիտան. Յագեալ :
Saturazióne, իգ. Բառ պիտան. Յագուրդ :
Saturéja. Բառ լար. Տես Santoreggia.
Saturità, - táde, - táte, իգ. Յագուրդ :
* Saturnále, հ. * Saturnalízio, ia. Սատրնեան. Կռնոսեան :
Saturníno, na. Երեսակեան. երեսակի : ախորակ գեղ :
* Saturnità. Քաղծոտի. ախորակ :
Satúrno. Երեսակ : գոհատ. պէնեան :
Sáturo, ra. Բառ լար. Տես Satollo.
♦ Savére. Գոյ. և անուն. Տես Sapere.
Saviaménte, հ. Savissimaménte. Իմաստնապէս. ուղղ. Իշ :
Saviézza. Իմաստուն. իմաստնութիւն գուշակութիւն. ուղղ. Իշ :
Savína, Sabina. Է ծառ ինչ աշտարակատար. պտուղ ունան գինեղ : գործ արբշիռ :
Sávio, ia : Savíssimo, ma. Իմաստուն. խոհական. հանճարեղ. ուղղ. ուղիական. փորձ : far

alcuno di checchessia. աճեցնել զայս ինչ savia donna, ծնողիչ. ամենագործ է. savio. Գիտուն: իմաստուն. savio di ragione, կամ uomo savio. իրաւագէտ. փաստաբան:

Savióne, ագ. յաձախ. Աճեցմամբ. զերմամբ:

Savonéa. Դեղ ինչ հաղի, և հարբեցող:

Savoráre. Տես Assaporare, Assaggiare.

Savóre, ագ. Համ. ձաշակ: պտղ: խաթարութիւն հան. դերձանք: բեհեզեղէն: նիւթիկ: բիժ աչաց:

Savorévole, ած. Savoróso, sa. Համեղ. բարեհամ:

* Savórra, Zavórra. Աւազախիճ: ղիբր: * Savorra dei Tuffatori. Քար ինչ զոր ծովայողք կապեն զիջիսլք, զի մի՛ ի հանին՝ ի ծովէ զբռնաս՝ յափըշտակեսցին՝ ի բռնաւէ հոսանաց ըմբռք:

* Savorráre, ն. Դնել ի նաւի զնաւախիճ:

* Savorratóri, ագ, յած. Խճաքարձ նաւակք:

Sáuro. Ի գոյն ինչ ձիոյ է գորշ և է մոխրախառնեալ: sauro chiaro, sauro abbruciato. են զանազան տեսակք այսր գունոյ:

Saziábile, ած. Յիւրացեալ. որում հնար է յագել:

* Saziabilità. Յագուրդ. յագուն:

Saziabilménte, ած. Յագ. առատապէս:

Saziaménto. Յագուն. յագուրդ: գոյնագոյն: յագիր ըմբի. տարտակուն: պերճանք. պերճ:

Saziáre, ն. Յագեցուցանել. լնուլ զկամ: գոյնագոյնս:

Saziáto, ta. Յագեալ. յագ: գոյնաւոր: ըճա:

Sazietà, -táde, -táte, իե. Յագուրդ. յագուն: գոյնագոյն: գոյնաւորութիւն:

Saziévole, ած. Յագեցուցիչ: գոյնական: դիւրացեալ. յագեալ: ըճա: Յագիրացուցիչ. տարտակացուցիչ. ճանճրալի. գառն: տանջագործ:

Sazievolézza. Յագուրդ. յագիրութիւն. ճանճրոյքն:

* Sazievolménte, ած. Զանճգալի ինի. տարտակութիւն:

Sázio, ia. Յագ. յագեալ. ըճա: spugna non sazia dell' acqua. սպունգ որ չէ կշտացեալ ի ջրոյ:

SB

Sbaccaneggiáre, ե. Ընուլ տղտկաբար. չանաչել: Sbaccelláto, ta. Հանեալ ի պատեհից (ատրճ:)

? Sbadacchiáre, ե. Բանալ անհրեշտից զբերանն. յօրանջել անհրեշտիս: Թերբեռիլ ի տնօրէս:

* Sbadatággine, իգ. Անուշադրութիւն. անուշադրութիւն. զանցառութիւն: հառաչաբաղձութիւն:

* Sbadataménte, ած. Անուշադրաբար. անխորհրդաբար:

* Sbadatéllo, la, նոմ. Փոքր մի անուշադիր:

* Sbadáto, ta. Անուշադիր. անխորհուրդ. ցնդել ի մտաց. անփոյթ: Քիւրք գօհացան. հառաչաբաղձ:

* Sbadigliacciáre, ե. Փաքր մի յօրանջել:

Sbadigliaménto. Յօրանջումն: Էնդիր:

Sbadigliánte, հ. Յօրանջող: Էնդիրն:

Sbadigliáre, Sbavigliáre, ե. Յօրանջել: Էնդիրք:

Sbadíglio, Sbavíglio. Յօրանջումն. յօրանջ: Էնդիր:

Sbagliaménto. Սխալումն. վրիպակ: Էնդիրութիւն:

Sbagliáre, ե. Սխալիլ. վրիպել: մոլորիլ: Էնդիրել: Էնդիրութիւն:

Sbáglio. Սխալումն. սիսալանք. վրիպակ: Էնդիրութիւն:

* Sbaire, ե. Շրջիլ. կամ հասանիլ դուռնոյ երկրաց. զահի հարիանիլ. առչիլ: պէյնի քաշել:

Sbaldanzíre, ե. Սրտաթերի լինել. վհասիլ. զարհուրիլ: իրէն գալմամբ: ինէ փորփռել:

Sbaldanzíto, ta. Սրտաճմփռ. լքեալ. զարհուրեալ:

* Sbaldeggiáre, ե. Խրախոյս առնուլ. գոռոզանալ. խիզախել:

* Sbaldóre, ագ. Խրախոյս: քաջալերիք:

Sbalestraménto. Խոտորումն ի նպատակէ: կործանումն. կոտորած:

Sbalestráre, ն. Ի՛ջ հարկանել զնպատակն. խոտորիլ ի նպատակէ: Ընկճամբ վերմամբ ի խոտորիլ, զարտուղել յընթացից քանին: Աքձակիլ. ընկճնուլ: սխալ: le gambe. զառաջակողմեան սրբունս արձակիլ արտաքս. (ըստ ձիավարժից՝ ասի զձիոյ յընթանալն:)

Sbalestrataménte, հ. Անխորհրդաբար. անկարգաբար:

Sbalestráto, ta, ածՀ. Sbalestrato dalla fortuna al trono. Բերեալ, կամ վարեալ ի բաղդէ ի գահոյս: sbalestrato dalla fortuna. տարտնքերեալ ի բաղդէ ի զանազան սրկիածս: occhi sbalestrati. աչք զվայրաբաղձ յառնիշք. աչք աստանդականք: sbalestrato. անխորհուրդ. անկարգ ի գործս:

Sballáre, ն. Աքձակիլ զկնքուին: փեղեի էօրդէ: Ընդարձակել. (ի ոճ ատամից:)

Sbalordiménto. Աղտուն. Թմրութ. Թմրիլ. Թմրել. Քարմանաց. պակնուն: զարմանք: ն. Աղտեցուցանել. ընդարմացուցանել. պակուցանել: զարբերմանք:

Sbalordíto, ta. Յաղտուն. Թմրեալ. ընդարմացեալ:

Sbalzáre, ն. Աքձակիլ. ընկենուլ. արկանել: սպրծանք: Նման: յարձակիլ: ընկճամբ: ալեցրմամբ: ալեցմամբ:

Sbalzáto, ta. Աքձակեալ. ընկեցեալ: a terra. տապալեալ. անկեալ: ընկճեալ: օդմոց:

Sbálzo. Ալտուն. ատրճումն. ընկճումն. քակտումն.

* Sbandaménto. Վատնումն. ցրուումն. քակտումն.

Sbandáre, ն. Վատնել. ցրել. քակել: փաղանգ: հեծից: ե, և յ: Ցրուիլ: փաղանգ:

Sbandáto, ta. Ցրուեալ: փաղանգեալ:

Sbandeggiaménto. Աքսոր. աքսորումն: սիրտիան:

Sbandeggiáre, ն. Աքսորել: սիրտիան էնդիր:

Sbandeggiáto, ta. Աքսորեալ: սիրտիան օդմոց:

Sbandigióne, Sbandiménto. Աքսոր: սիրտիան:

Sbandíre, ն. Սատակել. յաքսորս: սիրտիան էնդիր: մերժել. յանձնել: Դարձուցանել. յաքսորանաց: սիրտիան էնդիրոպէս:

Sbandíta. Տեղի որսորդութեան աղատ յորգելանաց: դարձ յաքսորանաց:

Sbandíto, ta, գոյ, և ածՀ. Աքսորեալ. տարագիր: սիրտիան: lo sbandito corre dietro al condennato. առաջ. յանցաւոր պահպանեալ առ տանիչ:

Sbaragliáre, ն. Ցիր և ցան կացուցանել. փախուցանել: փաղանգ: ե, և յ. Ցիր և ցան լինել: փաղանգ:

Sbaragliáto, ta. Ցրուեալ. ցիր և ցան եղեալ: փաղանգեալ:

Sbaraglíno. Ցարտ: խաղ նարտի: տախտակ նարդի: խաղտ:

Sbaráglio. Ցրուումն: վատնումն: փախուստ. խառնակութիւն: փաղանգ: Գառնալ ի խուռն: a sbaraglio. խառն ի խուռն: metter a sbaraglio. խորտակել, կամ ցիր և ցան կացուցանել (զզօրս:) արկանել ի յայտնի վտանգ: Sbaraglio. Նարտ ինչ, զոր խաղան ի բնիկ քոճեիկք:

Sbarátta. Խառն: չխոճ. ցրուումն:

Sbaráttare, ն. Ցրուել. ցիր և ցան կացուցանել. ի փախուստ դարձուցանել: փաղանգեալ: ե. Ցրուիլ: փաղանգեալ:

Sbarattáto, ta. Ցիր և ցան եղեալ:

* Sbarazzáre, ն. Բառնալ զնոյն: Նիւթի գալարբմամբ:

* Sbarazzáto, ta, ի բաց բարձեալ զնոյն և զնոյնի:

Sbarbáre, ն. Խլել արմատաւոր: ինչ յոյնէն: Հանել. կորզել ինչ յոյնէն:

Sbarbatéllo, նոմ. Անմորուս: սպիտակերես:

Sbarbáto, ta. Խլեալ արմատաւոր: ինչ գոյնէն գոյնորեալ:

հէս կորզել· քեզել: Աչմօրուս· ապտլուզէ:
Sbarbazzáre, v. Սպասել· կշտամբել· սաստկանալ· ապառասխ:
Sbarbazzáta. Քարշումն երեսաստակին· սանձումն:
dare, fare una sbarbazzata. կշտամբել խոսքէ:
Sbarbazzáto, ta. Սաստկաբար· կշտամբաբար: sbarbazzato, ղ· ապառասքրան· անգուտն բերանով:
Sbarbicáre, v. Խլել արմատաքէն· փետփետն ըսպսիլ:
Sbarcáre, v. Հանել 'ի նաւէ, կամ 'ի ցամաք: Ելփիկն էսպսիլ: է· և ɔ· Ելանել 'ի ցամաք, կամ 'ի նաւէ: գործս լբէսիլ:
Sbarcáto, ta. Հանեալ 'ի ցամաք· ելեալ 'ի նաւէ:
* Sbarcatójo. Տեղի յորմէ՝ ուր հանեն զբեռնիս, ևն, 'ի նաւէ:
Sbárco. Ելանել 'ի ցամաք: fare un sbarco. ելանել 'ի ցամաք· թափել 'ի ցամաք:
Sbardelláre, v. Հեծանել 'ի համառել մարտկաւ· վարժել ըմարթիւ զմարտկաւ:
Sbardellataménte, ղ· բառ ասի· Անվախ· սարսափ սպրման· խիզախ:
Sbardelláto, ta. բառ ասի· Հեծեալ 'ի համառտառ մարտկաւ· անվախ· սարսափ սպրման:
Sbárra. Ափինագրել· կրճկիմն (փողոցաց, անցից·) անջգալտ· միջնորմ արգել ցանի: պէսպէս· փօս փէ, ծերէ· աբբէ· կնիել· պինդ· սանձ· խոչ: գիալ, կամ բաց· (է գալ բերանոյ առ 'ի չսօսալ:) ելէկտէ:
* Sbarra d' un carro. Ին փայտք ինչ եգեզ 'ի կողմանէ կառաց վր ոչ խափանելոյ բեռին գնոլովումն անուոց: Sbarra. Ի մեռն ինչ հինգ ազգաառհմիս, որ 'ի ձախմէ ասպաքին ինէլ վերսաս 'ի վայր 'ա ւարաթ յաջակոլմն:
Sbarráre, v. Ապրպեա արկանել· անջգալտել· ցանգել· պէսպէս· փակեմք: խոպան բանալ: sbarrarsi nelle braccie. սարսափել զգաղտիս:
Sbarráto, ta. Անջգալտ արկեալ· փակեալ· ցըսոսեալ· փախուցեալ:
Sbárro. Անջգալտ: պէսպէս: խոչ· արգել: Էնիել:
Sbasoffiáre, v. բառ ասի· Ըսասել անկարգս· մեզպէսպիլ:
* Sbassaménto. Խոնարհումն· անկումն:
* Sbassánza. Տես Bassezza.
* Sbassáre, v. Խոնարհեցուցանել· ցածուցանել· էնպէսպէս:
Sbastáre, v. Հանել զհամառն 'ի բաց առնուլ զիրդ դիւնն: Էնէլ· ըսպսիլ· գալանը էսպսիլ:
Sbatacchiáre, v. Ջգեանել· զգեանի հարկանել· հարկանել կամ զարկուցանել զգը ըրմն: Էնէլ, փոսաց լուսիսպ: Նետել· ըսպսիլ:
Sbatacchiáto, ta. Ջգեանեալ, ևն·
Sbáttere, v. Բաբախել· զարկուցանել· փոփոխիլ· ծփել· նետել· տատասկցուցանել: Ինձիկիպ: Նոճա զեցուցանել կամ բառնալ ինչ 'ի գոմարէն: Էսպսիլ· Էնպէսպէս: հերքել· ցրել: sbattere il dente. կամ ատակ sbattere. ած ասի· չարժել զբերանն 'ի ծաղքէն: Sbattere, ɔ· Շարժիլ 'ի կրկնց· չարժիլ (ըսպսիլ·) ևս· տատկանալ: ըսպսիլ· տատասկցուցանել· սելսինիպ: v· Ցնցել (ձիոց·) Չարժիլ· սելսինիպ:
Sbattezzáre, v. Բռնադատել յատացուել քրիստեան հաւատոց: Sbattezzársi, ɔ· Ուրանալ զհաւատոս· փոխել զանուն իւր:
Sbattimentáto, ta. բառ նկատող· Ակրկել զատկեր:
Sbattiménto. Ցնցումն· չարժումն: սիպիկ: եւ բառ նկ· Յոռեբարկուն (հոգաւորել մարմնոց:)
Sbattíto, Նեղն: վիշտ· կիրք: * Լսա մանկայ նոճա զուռնն վիաւման:
Sbattúto, ta. Շարժեալ· չարժիլ· ցնցեալ ('ի վր ձիոց·) սիպիկնիլ· սարսըռիլ· վհատիլ: փետրուիլ: վհատել: խոչիլ կեռնալիս: ղարհատիլ· սպիտաքել: occhi sbattuti. աչք կկոցեալք:
Sbavagliáre, v. 'ի բաց առնուլ ղբէլեանոցն, կամ զծած կոյճ երեսայն:
Sbavagliáto, ta. 'ի բաց հանել ղբէլեանոցն, ևն:
* Sbavaménto. Ծորումն լորձանց:
Sbavatúra. Լորձոնք· սալբոլեն եւ երբադոյն ծիլք կամ աղուամազք սլատեալք սլատաքուսա զբեսմոլք:
Sbavigliáre, Sbavíglio, ևն· Տես Sbadigliare, ևն:
Sbefáre, v. Ծաղք առնել· ծքոփ էնէկ:
Sbeffáto, ta. Ծաղք, կամ բաղ արարեալ· ձաղել:
* Sbeffeggiaménto. Ծաղք· խոյլ· այդն· ծքոփ:
Sbeffeggiáre, v. Ծաղք, կամ այդն առնել· պէնէլէկիր:
* Sbeffeggiatóre, ղ· Ան յորանոյ· ձաղէչ:
Sbellicársi, ɔ· Խզիլ պորսոյ: delle risa. ած ասի· անչափ ծիծաղիլ· պայլծիլ 'ի ծաղրս:
Sbendáre, v. Հանել զկապաւակաչն: ɔ· 'ի բաց առնուլ յիւրմէ զվարսանկան:
* Sberciáre, է· Ան հարկանել 'ի նպատակն:
* Sbérga. * Sbérgo. Տես Usbergo.
Sberleffáre, v. Խոցել զբերան· ծամածռութիւ զի մաց ծաղք առնել:
Sberléffe, Sberléffo, ղ· Խոցուած երեսաց: ծամածռութիւ դիմաց 'ի ծաղք առնել զոք:
Sberlingacciáre, է· Խրախանալ յատուկս բարեկեն գանին:
Sbérnia. բառ ֆաչխան· Տես Bernia.
* Sbernoccolúto, ta. Տես Bernoccoluto.
Sberrettáre, v. և ɔ· Բանալ զքլուխն· ողջունել· սէմ էնէկ:
Sberrettáta. Ողջոյն· սէլամ:
Sbertáre, v. Ծաղք առնել· կատակիլ· ծքոփ էնէկ:
Sbevazzaménto. Արբեցութիւն· առեղծ արբումն:
Sbevazzáre, v. Ըմպել առեղծ, բաց սակաւ· սքփ էնէկ:
* Sbévere, v. Ըմպել սաստիկ, անչափ· սքփ էնէկ:
Sbezzicáto, ta. Տես Bezzicato.
* Sbiadatéllo, la. Փոքր մի բաղաքոյն, պայծառ:
Sbiadáto, ta. Բաղաքոյն, կամ պայծառ (կապուտակ: աւէտ: անգարմանի, կամ անկերպարանք (գրասո:)
Sbiancáre, ɔ· Հարկանիլ 'ի սպիտակ· լսնանալ· ղարմոյ:
Sbiancáto, ta. Սպիտակեալ· հարեալ 'ի սպիտակ:
Sbiaváto, ta. Տես Sbiadato.
* Sbiecaménte, ղ· Ան 'ի շեղ· խոտորնակի: էյրի:
Sbiecáre, ɔ· Գնալ առ 'ի շեղ· շեղել· այլաբոյ էյրիպ:
* v· 'ի խոսել առ 'ի շեղ (առ 'ի քննել զբաղդիկ խրիք:) guardar a sbieco. նայն է:
Sbiéco, ca, Sbiéscio. Շեղ շեղել· խոտորնակ· թիւրէյրի· այլաբոյ: A sbieco, կամ in isbieco, ղ· Ան 'ի շեղ· առ 'ի կողմն· խոտորնակի· այլաբոյ· Նանպէն:
Sbietoláre, ɔ· բառ ասի· Գորովիլ· արտասուել:
Sbiettáre, v. Հանել զսեղն· Ելիչի էսպսիլ· ɔ· խոյ առալ արարգ· փախչիլ գալտ· սիկնիպ· Ia gomona. բառ նոյն· Հանել զմալուխն պատառատել զանսիլք:
Sbigottiménto. Պարսափ· պակուցումն:
Sbigottíre, v. Պակուցանել· զարհուրեցուցանել· չէն փօքրոքնպ: ɔ· և ɔ· Պակուցել· զարհուրիլ· արտասուել կլլանիլ· չէն փօքրպ· խոչէ գամպոյ:
Sbigottitaménte, ղ· Ահիւ· սարսափաւոր· դաժանաբերկիւղապէս:
Sbigottíto, ta. Պակուցեալ· զահի հարեալ:
Sbilanciaménto, Sbiláncio. Բարձումն հաւասարակշռութեան:

Sbilanciáre, ն. Բառնալ զհաւասարակշռութիւնն:
Sbilénco, ca. Տե՛ս Bilenco.
Sbirbáto, ta. Խոտ ասի. խարեալ:
* Sbirbonáre, ւ. Տե՛ս Birboneggiare.
Sbirciáre, ն. Կծկիլ, կիմ ամփոփիլ զաչս առ ի քաջ նշմարել:
Sbirráglia, Sbirrería. Կալանաւորականութիւն: հասարակաց:
Sbírro. Կալանաւորական: հասարակ: dir le sue ragioni agli sbirri. առակ. օգնուի խնդրել ի ներհակէն:
Sbisacciáre, ն. Հանել լինչ ի մահակէն:
Sbittáre, ն. բառ նաւատորմի. փոքր մի հանել զմեռուխն պատառատել զեռիւք:
Sbizzarríre, ն. ւ. և յ. Տե՛ս Scapriccire.
Sboccaménto, Հոսումն. հոսանք: di strade. ելք, կիմ գլուխք հանապարհաց: ոտք պուղ:
Sboccáre, ւ. Հոսել ի ծով, կիմ ի գետ. (ասի զգետոց:) փչիլ ոտիս: զեղուլ, կամ խուժիլ արտաքս. ելանել աւազակութեամբ արտաքս: i vasi. հեղուլ փոքր մի ի ներհակողն անօթոց: խաչատ: Sboccare. խորտակիլ զբերան կիմ ղչլմնան անօթոց: պուղ գըռնատ: խոսիլ անդուռն բերանով. կամ զգերս, կիմ անմտաբար: ֆերթալբէզ ոչոյնիչ:
Sboccatamónte, ի. Յոսիմն: նիկոլիչ: parlare. զայլ ի բանել. խոսիլ դժպատճառ:
Sboccáto, ta. Հոսեալ ի ծով: պէնիչ ոտիւղ: Յոսիմանոն. զաղտախօս. անզգաստ ի զբոյս: նիկոլիչ ոչոյնէն: խոսերախ (ձի:) պուղ գեղ: անզօր ի խոծանել (շուն:) որոյ բացեալ ե բերան. (ասի զպուղ կիր լի անօթոց յորմէ ակաման ոք ի կիր առնուլ զհեղուկն ներքին որ ի նմա:) Որոյ խորտակեալ ե բերան. (ասի զանօթոց:) պուղ գըռնատ:
Sboccatúra. Հոսումն ի ծով: ֆերան գետոց: պուղ:
ch' è nell' oste alla quarta sboccatura. որ ի պահ գոկի ակաա ընկել զբերդորդ անօթ գինւոյն:
Sbocciáre, ւ. Փխթիլ ծաղկանց: ընկի աւբեմոտ:
Sbocciáto, ta. Փխթեալ. ծաղկափխթիլ:
Sbócco. Հաղումն. բերան գետոց:
Sbocconcelláre, ւ. Ոտնել փոքր մի. ուտել կրծկըռվ:
* Sbocconcelláto, ta. Հատեալ ի փոքր իսատատ. բրդեալ:
* Sboglientaménto. Իտանդն. չարժումն. յոյզք:
* Sboglientáre, ն. Ցեաւանդն հարկանել: շարժել. յուզել. խոտել: կարկաչել աղեաց. յ. Խորքը քիլ. բրդիլ ի բարկութիւն:
Sbolzonáre, ն. Հարկանել զպարիսպս խոյիւ: եղ ծանել զինիք դռանց:
Sbombardáre, ն. Արձակել ռմբիկիս, ոըմբաբարակս գռանդաթա ակնոք: փուքս արձակել: օտառնոք:
Sbombardáto, ta. Արձակեալ ռըմբաբարակս:
Sbombettáre, ւ. Ըմդել զինի ատամիկ: չօթ ինէք:
* Sbontadiáto, ta. Անդիտան:
Sbonzoláre, ւ. փխոտրել. Աղեխափ լինել: պեպոկ օչոյ: ուտել ցպարպատուիւն: խրտնատիւ որոց:
Sbonzoláto, ta. Աղեխափ. փոշոտանկ: պեպոկ:
* Sborbottáre, ն. Տե՛ս Rimbrottare.
Sborchiáre, ն. ի բաց բառնալ զպարարաձև զարդս:
* Sbordellaménto. Անառակութիւն. բաղարաձոտութիւն:
Sbordelláre, ւ. Անառակիլ. բաղարած լինել: փախէնալ էնիչ: ապազակիլ. չտուչիլ:
* Sborracciáre, ն. Մաքրել, կիմ սրբել ի բուրակէ. ի բաց սրբել զբուրակին:
Sborráre, ն. ի բաց հանել զխուզածս. ուս ի բացն Borra: Աղտոյացուել զանմաքուր համարձակ ցանձն:
* Sborsaménto, Sborsatúra. Վճարումն դրամոց:
Sborsáre, ն. Հանել ի քսակէ. վճարել առաձեռն զբրամով ի ֆէնէն էօփէնէ:
Sborsáto, ta. Հանեալ ի քսակէ, և՝

Sbórso. Վճարումն գրամոց: էօփէնէ:
Sbottáre, ւ. Տե՛ս Votare, Sgonfiarsi.
Sbottonáre, ն. Քակիլ զկոճակս: փխչէնէրի պօփկէ: ուս և Sbottoneggiare.
Sbottonáto, ta. Քակեալ զկոճակս:
Sbottoneggiáre, ն. Ծընդամանադիր լինել. կծանել զոք: պօղ խալ ընձէնիչ:
Sbozzacchíre, ւ. Կրկին կենդանանալ անկոց:
Sbozzimáre, ն. Մաքրել զխիւսն ի կտաւոց:
Sbózzo. Տե՛ս Abbozzo.
Sbozzoláre, ն. Ընտրել զլաթձս տպալոյն: բառնալ յոստոց զխոզակս շերամոյն: ուս և Bozzolare.
Sbracársi, յ. Հանել զանդրաւարտիս. ընկենուլ զրաստիս: ձկտիլ. զիմ փոյթ ի ինչ ածանուլ:
Sbracatuménte, ի. Ընհոգս. անփոյթ: * կարի:
Sbracatíssimo, ma. Տե՛ս Sbracato. մեծ յոյժ. անչափ:
Sbracáto, ta. Անվարտիք. հանեալ զվարտիս: փոնոսա: մեծ. անչափ. երեսելի. չքեղ: պեծիչ. ելս: vita sbracata. կեանք երբանիկ. խաղաղաբեմ, անհոգ:
Sbracciáre, ն. Հանել, կիմ բառնալ ի բազկաց: գեղանական չարմ: յ. Բանալ, կիմ մերկացուցանել զբազուկան: գօլարը ալմ: Ջամ ձիգն ձկտեցուցանել. (ե ոմ ասմկաց:)
Sbracciáto, ta. Մերկաբազուկ. հոլանի բազկօք:
* Sbrácia. բառ ծաղանոն. Մեծաքան. պարծօղ:
Sbráciáre, ն. Տարածել, կիմ բառնալ զհագուկն: ուս և Largheggiare. Sbraciare a uscita. Վատնել չափ լուծել:
Sbraciáta. Տարածումն խարտկին: պարծենողաբ. մեծաքանութիւն:
Sbracío. Տե՛ս Sbraciata.
Sbraculáto, ta. Անվարտիք: փոնոսա:
Sbramáre, ն. Ընուլ զփոփաքն. չափեցուցանել փոնաբաչոնա էնիչնչիչ: յ. Կատարել զկամն անձին. ընուլ զցանկութիւնս: ծարաչոնա էրչէ:
Sbranáre, ն. Ցօչել. պատառել. էբռնոք: ի բաց բառնալ. անչոտել. պչբոք:
Sbranáto, ta. Ցօչեալ. պատառեալ:
* Sbranatóre, ար. Ցօչասիչ. պատառօղ:
Sbrancaménto. Ոտոչումն չերամակէն:
Sbrancáre, ն. Ոտոչել չերամակէն. հանել ի հաւէն: ոբիւրեփն այբչոք: չրտնել (զխարհուրդս:) փախչել. չատանուլ. յ. Ոտոչել ի հաւէն. օձանիլ չերամակէն: ոբիւրեփն այբչոք:
Sbrancáto, ta. Ոտոչեալ. կիմ օձանել ի հաւէն:
Sbrandelláre, ն. Հատանել զկոտոր ինչ մսոյ. յօշել: յ. Կորսուիլ. մանրիլ. զիմ ձիգն ձգտեցուցանել:
Sbrandeláto, ta. Յօշեալ. յօշատեալ:
Sbráno. Յօշումն. յօշատումն:
Sbrattáre, ն. Մաքրել. սրբել: ինչէ: բառնալ ըզխոչս: նիկնէի գալաբէչոք: il, կիմ del paese. աճառի. ի բաց դնել. փախչիլ: յ. Մաքրիլ:
* Sbravazzóne, ար. Մեծաբան. խրոխտաբան. խրխոտաբան: բաչանան:
* Sbregáccia. Կին բաչաղկոտ և անարգ:
Sbricconeggiáre, ւ. Կեալ անառակութիւն. վարիլ կենաւն խաղանկեցիկս:
Sbrício, ia. բառ ասի. Անարգ. հեգ. արհամարհ:
Sbricioláre, ն. Փշրել. մանրել. լեսել: ոչխնել. էպչէ: բրդել:
Sbricioláto, ta. Փշրեալ. մանրեալ. լեսել: բրդեալ:
Sbrigaménto. Աղտարուեստ. փոյթ. արագութիւն:
Sbrigáre, ն. Փոյթ առաբոտել. փութալ. վավաղել. վճարել. փութով ընդ պիրիչոք. նիկնէնչոք. * ազատ ել: յ. Ճղտցուցանել. զերծանիլ. փութալ: գոռ բաչոք:
Sbrigatuménte, ի. Սաիոյաբ. փութով: չափ:

Sbri-

Sbrigatívo, va. Sbrigáto, ta. Փոյթ. արագ. շտապ. դիւրին: լթէթ: la più sbrigata via. կարճագոյն ճանապարհ: è sbrigata. վճարեալ է. ի կատարած մտանեալ է:

Sbrigliáre, ն. Հանել զսանձն: ձիի լծորդ: քակել. լուծանել: լծոլիլ:

Sbrigliáta. Քարշումն սանձին: կշտամբանք: dare una sbrigliata. կշտամբել:

Sbrigliatélla. նուաղական Sbrigliata իմն:

Sbrigliáto, ta. Sbrigliatíssimo, ma. Ընդանձ. ազատարտան: ձիմոլիլ: անտաքակ. յոփ. զերծ: պոռտ. ըղձ. փերնոլիլ. երկի հավ: կատաղի (յարձակումն:)

Sbrigliatúra. Տես Sbrigliata.

Sbrizzáre, ն. Տես Sprizzare. փղրել. ճանրել: տես Ճաշմոլ:

* Sbrobbiáre, ն. Տես Svergognare, Smaccare.

* Sbroccáre, ե. Փախել զնձին: խօսիլ անխորհրդաբար:

Sbrócco. Տես Sprocco.

Sbrogliáre, ն. Քառնալ զհոգ, զկնճիռն. զերծուցանել: պրծուցանել: ֆալաշտան գոբլաթոլ: Sbrogliársi, յ. Զերծանիլ. ի դժուարութենէ պրծանիլ: ֆալաշտան գոբլաուոլ:

Sbrogliáto, ta. Զերծեալ. պրծեալ, ևն:

Sbrucáre, ն. ֆիօլի ածիլ զոտերևս տերևաթափ առնել: էպէրփլուը պէօփէթ:

Sbruffáre, ն. Սրսկել բերանով: ապըլըլա խա ֆէնա ֆիոփէթ:

Sbrúffo. Սրսկումն բերանով: ֆէնայիոփ:

Sbruttáre, ն. Աւերել. սրբել: ֆէնդըլէթ. պիլիթ:

* Sbucaménto. Ելանիլն ի ծակոյ:

Sbucáre, ե. Ելանել ի ծակոյ: պէլէփէն. էջմոթ: իլանել. արտաքս ելանել. ոյզ ի ծակոյ: ն. Ձաշել ի ծակոյ: պէլէփէն էջմոթ: հանել. արտաքս:

Sbucchiáre, Sbucciáre, ն. Կեղևել: ոյոթ. փոպոզդա էթոյմոթ:

Sbucchiáto, Sbucciáto, ta. Կեղևեալ:

* Sbudellaménto. Խոցումն աղեաց. հանումն փորոտից:

Sbudeláre, ն. Խոցել զաղիս. ծոփել, կիմ հանել զփորոտիս: պաղըրսափլարը էաբալոթ. լփոյթ:

Sbudelláto, ta. Ծոփեալ զփորոտիս:

Sbuffánte, ի. Որ շնչէ առ բարկութենէ:

Sbuffáre, ա. Շնչիլն, կիմ մռնչիլն բարկութենէ:

Sbuffáre, ե. Շնչել առ բարկութ. շնչել զբարկութ: ն. Առել զայրագին. երկրորդել կատաղութ: Էր եւս բան յիւսքթին. Շնչել առ ահի. (ասի զձիոյ:)

Sbúffo. բան յիւսքթին. Շնչիլն ձիոց առ ահի:

Sbugiardáre, ե. Ցանդիմանել զատութիւնն: Էալան էդօթոմոթ:

Sbusáre, ե. Կողոպտել յոմէքէ զնմ գրամս ի խազրս:

Sbusáto, ta. Կողոպտեալ յնմէ գրամոց. կորսեալ զնմ գրամս իւր:

SC

Scábbia, Rógna. Գաս. կամ գոր. գորտոտութիւն: ոյոթոթ. իչէթ:

Scabbiáre, ն. Սրբել ի գորտոտէ: Տես և Piallare.

Scabbiósa. Խոտ ինչ օգտակար գորոյ: գաս օգտ:

Scabbióso, sa. Գոտոտ. գորտոտ: ոյոթոթլու. իչէթլի:

Տես և Scabroso.

* Scabéllo, Տես Sgabello.

Scabíno. Պաշտօնատար կիմ ատիկան ոք ընտրեալ ի քաղաքէն, վր խնամէլոյ առ ժամանակ մի զբարեկարգութիւն նր, և գհնտարակաց գործս:

Scábro, ra. Խորտաքորտ. խիստ. անհարթ: տես Եղբի պիւյիթ:

Scabrositá, - táde, - táte, նփ. Խորտաքորտութիւն. խստութիւն. անհարթութիւն: տես էթ:

Scabróso, sa. Տես Scabro. Գոյժ տարին. վտանգաւոր: չէնիէն. ընհիլթէնլի:

Scacazzaménto, Scacazzío. Ծորումն կղկղանաց որպ. վայրի:

Scacazzáre, ն. և յ. Ծորել զկղկղանս առատ և անպատանել զինքս յոմէքէսա: * Scacazzarsi di paura. աճ տուի. Ջահել հարկանիլ. դողալ առ ահի:

* Scaccáta. Հարուած արձանիւք առատիկայն:

Scaccáto, ta. * Scaccheggiáto, ta. Ընտրեալ առատի. Ջաձև. գործել ի ձև տոքրիկ քառակուսեաց:

Scacchiáre, ե. բան տախտ. Մեռանիլ:

Scacchiére, տր. Scacchiéro. Տախտակ առատկայն: տախտակաձ բանիւսք:

Scacciagióne, նփ. Scacciaménto, տր. Մերժումն. արտորումն: փօվմ. տիւլիան:

* Scacciamósche, նփ. Paramósche. Ճանճավան: ի. նէթլիք:

* Scacciapensiéri, տր. Զբօսանք. գխըթ տրտիւ:

Scacciáre, ն. Մերժել. արտաքսել. վանել. վռնտել. ևփօվմոթ. փէֆ էմիթ:

Scacciáta. Մերժումն. վռնտումն. վանումն: գնմ dare una scacciata. Տես Scacciare. եթ՝ գործել ինչ վիր ի վերոյ, կիմ հարևանցի:

Scacciáto, ta. Մերժեալ. վանեալ. վռտեալ:

Scacciatóre, տր. Մերժող. վանիչ. վռտիչ:

Scácco. Խորշ առատկայն: հանդ: a schacchi, ի. տես Scaccato. Scacchi. Խաղ առատկայ: տախտակաձ: եւ արձանիք առատկայ: տախտակաձ փէտպէտի: Scacco matto, Scaccomatto. Յաղթուիլ ի առատկայ խաղոյ. կոնէ փահլևոյ զանցս շուտափուրն. պարտուիլ շտապաւորին: avere, կիմ ricevere, կիմ dare scacco, կիմ lo scacco, կիմ scaccomatto. բառնալ, կամ բառնիլ ի տեղւոջէ: վերել զվնաս. վնասել յոյժ: vedere il sole a scacchi. տառի. լինել ի բանի:

Sçacciáto, ta. Rimanere scacciato. Ի դերն եղեալ. յամենայնէ զրկեալ:

Scadénte, ի. Ատրին. վայրագոյն. վտանգաւորագոյն էպնա. պոհա ալէթ:

* Scadénza. Ընկումն: ժամանակակէտ վճարման:

Scadére, ե. Ընկանիլ (ի վնասուածէ.) խոնարհիլ. նուազիլ. վատնաբանալ. պակասիլ: փէօվթէ. էն ինէթ. էնդէ. փեօխիւէնդէ: հանդիսիլ. պատահիլ. առաջ ելեալ: անկանիլ ուսից ժառանգութ: փէօ փէօվթէ: պակասիլ գրամոց: ահից էֆոխիվթէ: անցնել (ժամուց:) էնէվթէ: վճարիլ, կիմ առնել ինչ ի պայմանել ժամու. (է բառ վաճառականաց:) վգինձէ էօռէվթէ. էնիվթէ.

Scadiménto. Ընկումն. նուազումն (ընչից, ևն.) խոնարհումն. կործանումն (ուժոյ:) փէօվթէ. էֆոխիվթէ:

Scadúto, ta. Ընկեալ. նուազեալ. խոնարհեալ. անկած: փէօվթէ. էֆոխիվթէ:

Scáfa. Նաւակ ինչ փոքր:

Scafándro. բան լոփ. Է զգեստ ինչ յօրինել ի անկոյղ ի մանեթախէ. զոր զգեցեալ մարդ է գնալ ի վէրՔոյղ: առուգաբանի՝ Նաւակ մարդոյ:

Scaffále, տր. Տես Scansia.

Scaffáre, ն. Ջոյգ առնել: կիֆիլէթէ: անկանել: խաղալ գայր և կռնաւոր: ֆէթ ի էֆֆին օյնամոթ:

Scáfo. Գոգ. նաւուս. նաւ անկարգ: ֆէնէն:

* Scaggiále, տր. Տես Scheggiale, Cintura.

Scagionáre, ն. Ընդունայնիլ առնել. քակել զանցանս: արդարացուցանել:

Scáglia. ֆիւրք (օձից, ձկանց ևն:) բան. առաջին կնոց. կիմ մանրիկ բեկորք քարանց: խալ: ապա-

GE

GEbo. Եսխալ։
Gecchíto, ta, ևշ. Խոնարհեալ. յածուցեալ։
Gelaménto, Gielaménto. Պաղումն. սառումն։
Geláre, Gieláre, ն, ևց. Պաղիլ. սառնալ։ փնչամ։
Geláta, Gieláta. Սառն. սառոյց. պաղ. սառնամանիք։ պոյտ. փող։
Gelataménte, ի. Gielataménte. Յրտուքէ. սառնամանեօք։ հեղգաբար. գանգատելէ։
Gelatína, Gielatína, Gieladína. Մածոյծ. մածուած։ ռանկ. բխտի։ բեւեռ. էներկ։
Gelatinóso, sa. Պնդացեալ. որ պնդածոյծ. գանգատամած. մանուցեալ։ էներկանման։
Geláto, ta. Gelatíssimo, ma. Պաղեալ. սառնացեալ։ փնչամած։ io son gelato. սարսեմ՝ի ցրտոյ։ Զարհուրեցի սահաբեկ երկիւղ։ էեւ գօրեցաւ։
* Geláto, գոյ. Պաղպաղակ։ պոպլամա։
Géldra. Խուժան. խառնիճաղանճ ամբոխ։
Gelería. Տես Gelatina.
Gelicídio, Gielicídio. Սառոյցք. սառնամանիք. դառնաշունչ եղանակ։ էեւ օգտած։ փող։ degli alberi. ցրտահարուած ծառոց։ (է անտառ ինչ ծառոց։
* Gelidézza. Ցրտուն. պաղումն։
Gélido, da. Giélido, da. Տես Gelato.
Gélo. Տես Gielo.
* Gelóne, աբ. Ցուրտ դառնաշունչ. սաստիկ սառոյց։
Gelosáccio, ia. Նախանձոտ յոյժ. կասկածոտ յոյժ։
Gelosaménte, ի. Նախանձաւորութէ. ուշի ուշով. խնամով. աչնուքէ. գայլէի նման։
Gelosía. Նախանձաւորութի (սիրոյդ.) նախանձ։ գրգռանք։ երկիւղ. անհանգստութի։ էդէն։ Վանդակակերպ։ (է վանդակակերպ գործ ծի ինչ՝ի փայտէ կամ յայլ նիւթոյ. զոր գնեն՝ի պատուհանի արգելուլ զտղ սրեգական, մանաւանդ և՝ի տեսանել զանցաւորս առանց երևելոյ նոցա։ կոչի և Persiana, կամ Griglia.) * Վանդակ (կուսաստանաց, պատուհանաց։) գաչէս։
Gelóso, sa. Gelosíssimo, ma. Նախանձոտ. նախանձորդ. գրգռանք. գրգռանած։ կասկածոտ. երկչոտ. անհանգիստ. հոգած։ էդէնի։ վանդակաւոր. առ որ սիրոյ են քաղուած զգուշութէ. զգուշաւոր (նիւթ.) գժոխարին։ էդէն։ bilancia gelosa. կշռ. ձիշդ. արդար։ strumento. գործի փոփոխ, կամ վառնգաւոր կամ գիւրաբեկ։ * lancia gelosa. ակար, կամ գիւրաբեկ նաւակ։
Gélsa. Թուտ։ խոռ. փոս։ more gelse. Հոսիլք պտուղք թթոյ։
Gélso. Թթենի։ խոռ ագռաճ։
Gelsomíno. Յասմիկ։ էասկէ. յասմնաւորս յոգնա կան սրբ լինի և Gesmini.
* Gemebóndo, da. Հառաչօղ. որ հեծէ. ողբայ գլուն. բազմահառաչ։
Geméllo, ía, ís. Երկոցի. չերորք բազմորիկ և լծեք փայտից, զոր կապեն յամուսն կալմին։
* Gemellíparo, ra. Երկոտոր։ էէն. փղոյ բազմածնօ։
Geméllo. Երկոտորեակ. երկոտոր։ էէն։ երկոտեակ։ (է անդամազատից է անուն մկանանց։) Gemelli. տես Gemini.
Geménte, ի. Կայլակիչ։ հառաչօղ. ողբացօղ։
* Gemenzía. Տես Geomanzia.
Gémere, Gemíre, ն. ե. կայլակել. չիմ առ չիմ ծորեցուցանել, կամ ծորիլ։ փսխմամբ։ փսխմամբ։ տես և Sudare, հեծել. արտասուեալ գալն. ողբալ

առնուլ։ խնկեցեալ։ մուխ (ազատեալ, ևշ.)
* Gemicáre. Նոյն է։
Geminare, ն. Կրկնել. կրկնապատկել։ էէն գալ էմիլ։ սովորաբար՝ի կիր ածի՝ի ձայնակրկնի։
Geminato, ta. Կրկնաւոր. կրկնապատկեալ։
Geminazióne, էգ. Կրկնուն. կրկնապատկիլ։
Gémini, աբ. Երկնօրեակք. (է մին յերկոտասան կենդանակերպից։) Ձկունք. Ձկունք պիրծէք։
Gémino, na. Կրկին. երկուս։ էէն գան. էէն։
Gemíre. Տես Gemere։
Gemitío, Gemitívo. Կայլակք քարանձաւաց. Հոսիլք ծորեալք՝ի կամարաց այրից. ծորուն կրկնց։
Gémito. Հեծուն. ողբ. սուգ։ էէնէնէլ։ ողբամ։
Gémma. Աչն. քար պատուական. գոհար։ Ձկնկեր. Ձկնակէր։ պտուկ որթոյ, կամ այլ ծառոց։ պոչ ինչպէս։ երկորդ կեղև եղջերուց մանելոյ էոյլ՝ի ձէ գործեն քրայս իւր էօթայս ասկերչաց։
* Gemmájo. Հանք ականց. հանք գոհարաց։
* Gemmánte, ի. Շողշողուն իբրև զակն պատուական. ականափայլ։
Gemmáre, է. Պակիլ որթոց. արձակել պտուկս. պաղ բռմբրգլանալ։
Gemmáto, ta. Ականազարդ. ականալից։ Ձկնակիր. էէ։ ականակուռ. ականահատուն։ պակուել (որթ.)
* Gemmiéra. Տես Gemma.
Gemónie. Ճեմնեան սանդուղք. (էին սանդուղք ինչ հռոմայի, ուստի հոսէին՝ի վայր զարբանդրծս։)
* Géna. Ձյոյ։ տես և Iena։
Genále, ած, ի. Ազոյից. պատշաճեալ առ պյոս։
Gendárme, աբ. բառ գաղղիարէն. Ազատ ձիաւոր. (այսպէս կոչին նոքա՝ որք կարգեալ են յայրուձին ինչ ազատ, որք ոչ բաղկացուցանին զդուժիրտսակ առանձին։)
Genealogía. Ազգաբանաւէ. ազգահատոր։ էէնէնէլ նոյն։ ոց փէքիէնէլ։ տերունք. ազգատոհմ։ ոց։
* Genealógico, ca. Ազգաբանական։
* Genealogísta, աբ. Ազգաբան։
* Geneático, ած. Տես Genetliaco.
Genébro. Տես Ginepro.
Geneología. Տես Genealogia.
Generábile, ի. Ծննդական։
Generabilità, Ծննդականութի. կարողութի ծնանելոյ։
Generaláto. Զօրագլխութի։ պերպարլէ։ կարգապետութի (միոյ կարգի կրօնաւորաց։)
Generále, ած, ի. Generalíssimo, ma. Տեղական. ընդհանրական. հանրական։ ասմամբ։ spacciare uno pel generale. առ ոչինչ դրեմ զոք. անգործ նեմ։ in generale, ի. տես Generalmente.
Generále, ած, ե գոյ. Զօրագլուխ. զօրավար։ պերպար. պերպարէ։ Կարգապետ (կրօնի միանձանց։)
* Generaleggiáre, ն. Ընդհանրացուցանել. առնել ընդհանուր, կամ ընդհանրական։
* Generaleménte. Տես Generalmente.
Generalíssimo, ma. Ընդհանրապէտ. տեղականապէտ։ Սպարապետ (առ զօրսդ։) պերպարէ էէրէմ. պերպարէր։
Generalità, - táde, էգ. Ընդհանրութի. հանրականութի։ ասմամբ. ասմամբիչէ։
Generalménte, ի. Generalissimaménte. Ընդհանրապէտ. ի հարկի. տեղօրէն։ ալէնէլէ. ասմամբ։
Generaménto. Տես Generazione.
Generánte, ի. Ծնօղ. ծնանօղ։ փղոյ արու։
Generáre, ն. Ծնանիլ զ. փղոյ արուի. յառաջքերել. յառաջացնել. ածել՝ի վէր. բերել. առնել։ էէ էիբէնէ։ malinconía։ արտասուել՝ի վէր ածել. վա-

բանկել արտմուբ ։
Generatívo, va. Ծննդական, յարմար առ՝ ի ծնունդ ։
Generáto, ta. Ծնեալ ։ ծագմնեալ ։
Generatóre, ար. Ծնօղ. հայր ։ պապ ։ ծնանօղ (բառ լատին երկրաչափական ։)
Generatríce, իգ. Ծնօղ. մայր ։ անա. վալիքե ։ ծնանօղ ։
Generazióne, իգ. Ծնունդ. ծնեալուն, ծնողութիւն ։ ծագումն. ծագմնական ։ ազգ. ցեղ ։ ազգ ։ տեսակ. ազգ. հանգամանք ։ բնաւորութիւն. գերդ ։
Génere, ար. Género. Սեռ (քերականական, և տրամաբանական ։) Տեսակ. եղանակ. ազգ ։ ազգ. գերդ. ձին ։ genere umano. ազգ մարդկան ։ ինս ։ in genere, ած. աես Generalmente.
Genérico, ca. Սեռական. հասարակ. համարական ։
Género. փեսայ (հօր և մօր հարսին ։) Իմաստին. պատճառ ։ con una figliuola farsi due generi. միով ընծայիւ սատանալ կրկին բարեկամս ։
Generosaménte, ած. Մեծանձնութբ. արիաբար ։ աղնուաբար. երջանկ. աղնուական ։
Generosità, - táde, - táte, իգ. Աղնուաբարութիւն. աղնուամտութիւ. աղնուական բարք. մեծանձնութիւն. ազատականութիւն ։ առաքինութիւն ։
• Generóso, sa. Աղնուաբարոյ. աղնուամիտ. մեծանձն. վեհաբարոյ. ազատական. արիական. ազնուաբար. խրոխտ. ձեօվերբ ։ յոռի ։ vino. գինի զօրեղ, ալինէ, ոգելից ։ գովելիւ ղաբաթ ։
Génesi, ար, և իգ. Ծննդութիւն. գիրք ծննդոց ։ ինքնաբ տառա. ինկերմ ։
Genetlíaco, գոյ. Աստղաբաշխ. քաղդեայ ։ գիւտաբ ծնօղաձա ։ versi genetlíaci, ածք. ծննդական տաղք. (քի յօրինել՝ ի վէր ծննդեան ուրուք ։)
Gengía, կիմ Gengíva. Լինտր ։ լինդր ։ փին. ներկ ։
• Gengiácque, ար. Ներկ ինչ ։
Géngiovo. Կոճապղպեղ ։ գինձկիբիլ ։
Genía. Տոհմ ապատոհմ. չարչ. խուճան ։ ալեաթ գիւղեի. գեօղիա ար ։
Geniáccio. Բնութիւն չար. կամք չար. չարամիտ բնութ ։ գեօղիա լապիկի ։
Geniále, կց. Յարմար յօժարուե, կիմ բնաւորուե. հաճելի. հանճարոյ ։ letto, կիմ toro. անկողին (ամուսնացեալց ։) կիմ առագաստ ։
* Genialità. Հանկարուե. հանճարոյ բնութ ։
* Genialméntе, ած. Հանկարութբ ։
Génio. Ոգի. դև. հրեշտակ. հրեշտակ պահապան. ձին. միչեի. բնաւորութի. բնութ. յօժարութ. սխրոք. ժակ. յօժարութ բնութ. քիմիք. կամք ։ քապիկ. հոգի ։ գեօ. գեօկ ։ andar a genio. հաճոյ լինել. քաղցրանալ ։ տագնապ օշտ ։ secondar il genio suo. կեալ ըստ հաճոյս ։ dar nel genio. հաճել զոք. կատարել զկամս ուրուք. զկնանել՝ ի կամս ուրուք ։ բնութ, կիմ յատկուի լեզուի ։
Genipa, ար. Ծառ ինչ ամերիկացի ։
Genitábile, կ. Ծննդական. յարմար առ՝ ի ծնունդ ։
Genitále, ածք. Ծննդական, կիմ սեռական (անդամք) ։ ար էգերի. էգոտ ։ բնածին. ընդարձոյս ։
Genitívo, գոյ. Սեռական հոլով ։ ապէ ։
Génito, գոյ. Ծնեալ. ծնունդ. որդի ։ եղբայր ։
Genitóre, ար. Ծնօղ. հայր ։ էգեգեր. պապ ։
Genitríce, իգ. Ծնօղ. մայր ։ անա. վալիքե ։
Genitúra. Ծնունդ. ծնանիլն. ծնեալուն. փօղոտ ։ գերմն կենդանեաց. արուն ։ նկճ. երլիթ ոտյոտ ։ աես և Primogenitura.
Gennájo, Gennáro. Յունվար ։ էնեար. գեղանաւի ամի ։ sudar di bel Gennajo. առատ. ընդ արիւն և ըստ ապաժոյժ գալ. լինել՝ ի առատահոս, ի ինդուս ։
Genología. Տես Genealogia ։ Մեսաւորուե. բարդ ազանուելոյ ։
• Génove, իգ, յոգ. Ծնեալուրդ ։
Ganovína, Genovíno. Գրամ լինչ Հինովացւոց ։
Gensomíno, Gensumíno. Տես Gelsomino.
Gentáccia, Gentáglia, իգ. Ղէպ. Աղգ անարդ.
Gentagliáccia, իգ. Gentáme, ար. Խուժան. խառնիճաղանձ ամբոխ ։ գեօղիս հիւղեի. հուգէն ազգէն ։
Génte, իգ. Աղգ. ժողովուրդ. բազմութիւն. մարդիկ ։ հիւղեի. հուգ ։ gente mia, sua, եան. ազգս կամք իմ, քո ։ ափոսոպա ։ gente d' arme, կիմ սոսկ gente. զօր. զօրական ։ ասպեր ։ gente a cavallo. հեծելապատ. այրուձի ։ սպեր ։ buona gente. ազգ պատուականութ. մեծարուե, բարեկիրք, բարեհամբաւ ։ բուղեհի ապահով ։ կիմ այրենական դունդ զօրաց ։ gente mezzana. սոսկական անձինք ։ minuta gente, կիմ gente bassa. ռամիկ. խաժամուժ ամբոխ. խառնիճաղանձ. խուժան ։ հուգ. հուգէն ազգէն ։ di buona gente. բարեսէր մարդ. ազնուազգի ։ գեղեցկագ ։ di bassa gènte. վատազգի ։ աղտաոտ ։ ալեաթ գիւղեի ։ fate gente. զօր գումարել ։ ասպեր պեղեէրմեի ։
• Génte, ածք. Ազնուական ։ ընտրհալի ։
Genterélla, նոճ. Խուժան. ամբոխ ։ հուգ. հեղուկ ։
Gentildónna. Կին ազնուական ։ մեծուհի ։ հանդ. գեղբէ ։
Gentile, հ. Gentilíssimo, ma. Ազնուական, ընտրհաղոյք. ջենաղ. հաճելի ։ ասբյապատ ։ սիրելի. ըներին ։ քաղցրաբարոյ. քաղաքավար. քաղցրակեցոյց ։ երէքանէը. բանէը փէլեի ։ հագեի ։ մեմ. կուղ. նոբրբ ։ գիւբաբանի. փափուկ. տակաբ ։ գիւրայաճելի ։ էավէլ. նաչին. պոյեի ։ falcone gentile. աղգ լինչ փոքրիկ բազեի ։ gráno gentile, ցորեան անքնաբ. (և ազգ լինչ ցորենոյ ։) fico gentile. ապգ լինչ թզոյ ։
Gentíle, գոյ, ար. Հեթանոս ։ գոսի էերէսե ։
Gentilescaménte, ած. Հեթանոսաբար ։
Gentilésco, ca. Ազնաղադեղ. ջենաղ. ազնիւ. ընտրհալի ։ փիլոէր. հոլ ։ * հեթանոսական ։ alla gentilesca. հեթանոսաբար ։
Gentilésimo. Հեթանոսութ. կռապաշտութ ։ խոսի էերէսեի ։
Gentilétto, ta. Նոճաղ. բարեսեռնիկ. գեղաքիմակ. ջենաղ ։ փիլոէրջէք. հօշաճ ։
Gentilézza. } Ազնուութ. ազնուականութ ։ պատկանէի ։ մեծգործութ. քաղաքակրթութ. վարուճ. ազատականութ ։ առաքինութ. ձեռնհասութ ։ ազնուական, կիմ ընտրհալի բարք ։ գեղեցկութ. էրէքան ։ ձեօվերպէի ։ աես և Delicatezza.
Gentilíre, ն. Ազնուացուցանել. ազնուական առնել. ջենաղացրգել ։
Gentilità, - táde, - táte, իգ. Տես Gentilezza.
* Gentilízia. Իրաւունք ազնուականութ ։
Gentilízio, ia. Տոհմային ։ հասարակ միոյ ազգի ։
Gentilméntе, ած. Gentilissimaménte. Վայելչապար. գեղեցիկս. մարդասիրութբ. քաղցրութբ. քաղաքավարութբ. ազնուաբար ։ լաւիկէի իւր. պաչիկանի. պէր հոշեմ. գերկէի իւր ։ ջենաղ. ջենաղ պանճ. պայծառապէս. ճանճանա ։ մեղմով. մեղմօրինակ. առ սակաս սակաս. ակն իւր. ապար ապար ։
* Gentilóne, յաճախ. բաս. քաղբիկան. Ազնուական յոյժ. կարի քաղաքավար, եան ։
Gentilótto. Տանուաջբ. (յր որ ունի երկիր բազում.) նախարար. պայազատ ։ պէր ։
* Gentiluominería. Պարծանք ազնուականութ ։
Gentiluómo. Այր ազնուական. քաջազուն. սեպուհ. պէղապէր. ասբելապէր ։ gentiluomo per pro-

curatore, հեղծաւորեալ աշխուհական:
Gentúccia. խուժան. խաժամուժ ամբոխ: հալխ: (յառաձարս կայ և Gentucca.)
Gentucciáccia, չեղծ. Աշարդ խուժան. սինլիքորք քաղաքին: հալխն խօսիեսիս:
Genuflessióne, ից. Ծնրադրուել: փիլ ընօփելիս:
Genuflésso, sa. Ծռուեր եգեալ: փիլ ընօփիլ:
Genufléttere, ւ. Ծռուեր դնել: փիլ ընօփել:
* Genuíno, na. Իսկական. հարազատ. խակա կան: սուրբ:
Genziána. Բոյս ինչ դառնաբոյս և օգտակար:
Geocéntrico, ca. աջ. Երկրակեդրոն. (յր սպաս շաշեալ առ մոլորակն նկատեալ յերկրէ:)
Geodesía. Երկրաչափութիւն. (է մասն երկրա չափուե, որ ուսուցանէ զարշենս շափելոյ և բաժանելոյ զերկիր կամ զկղզի:)
Geógrafía. Աշխարհագրուել: նկի սուբ:
* Geográfico, ca, աջ. Աշխարհագրական:
Geógrafo. Աշխարհագիր:
Geománte, ի. Երկրահմայ. գեոմահմայ:
* Geomántico, ca. Երկրահմայական. երկրահմայուե:
Geomanzía. Երկրահմայուել. (է հմայուել ինչ 'ի ձեռն կետից նշանակելոց յերկիր, կամ 'ի վր թղթոյ:) ահմալէտ. ահմլ:
Geómetra, սբ. Geómetro, գոյ. Երկրաչափ: երկրի հինգիսկ. հրհինգիսկ:
Geometría. Երկրաչափուել: նկի հինգիսկ. հինգիսկ:
Geométricaménte, ի. Երկրաչափօրէն. երկրաչափական:
Geométrico, ca. Geómetro, ra, աջ. Երկրաչափական: հինգիսկ:
* Geometrizzáre, ն. Աշխել ոմի զերկրաչափ. գործ երկրաչափօրէն: լինել մանրակրկիտ, մանր բանիներ:
Geórgica. Աշխական. (յր գիրք ինչ կոչեալ, կամ երկրագործուե:)
Geránio. Ի բոյս ինչ քաղցեաքեսակ, որոց սերմունք նման են կատղի սրտգլի, կամ կանեկան:
Geranite. Ի քար ինչ:
Gerárca, սբ. Քահանայապետ (յհունէ երէցեցական գլխաւորքուե:) հայրապետ:
Gerarchía. Քահանայապետուել (հրեշտակաց, կամ եկեղեցական.) դասակարգուել. դասապետուել: տես և Intrigo, Imbroglio.
* Gerárchico, ca. Քահանայապետական. դասապետական. դասակարգուե:
Gerfálco. Տես Girfalco.
Gérgo. Ծածկաբանուել: կիսէ սէօչ:
Gergóne. Parlar gergóne. Ծածկաբանել. խօսել ծածկաբանուբ, կամ ը պատրուհական:
Géria. Տես Giallo di terra.
Gérla. Կողով, կամ սահաձև հացի (զոր տանին 'ի վր ուսոց:) խուռն. բազմել (տղայոց, ևն. ը այսմ է քան սահական:)
Gérlo, Gérli, սբ. Պարանք ինչ նաւու, հիւսել 'ի քակուածոց այլոց պարանաց: կոշին և Gaschétte.
Germána, աջ, ից. Հարազատ (քոյր:) էօղ (գէշ գարպուշ:) քոյր: գերդարպուշ:
* Germanaménte, ի. Յատկապէս. սիրաւոր. շնդրահ:
Germánico, ca. Գերմանիական. գերմանացի: նեմց:
Germáno, na, աջ. Հարազատ (եղբայր, կամ քոյր) էօղ: Հնմաբիա. գուն. հարազատ (իմաստ:) ասլ. ասլ հին: Germáno, գոյ. Հարազատ. եղբայր: էօղ գարպուշ:
Germáno, գոյ. Ազգ ինչ վայրի բազուց:
Gérme, սբ. Տես Germoglio.
Germinare, անանձ և բայ. Տես Germogliámento, և Germogliare.
Germinatívo, va. Բողբոջական. վերընձիւղիչ:
Germinatríce, ից. Ընձիւղիչ. պտկաւոր:
* Germinazióne, ից. Բողբոջումն. ընձիւղումն:
Gérmini, սբ. յոգ. Խաղ ինչ թղթոյ. թուղթք նմին խաղոյն:
Germóglia. Տես Germoglio.
Germógliaménto. Բողբոջումն. բողբոջ. ընձիւղ: գիւնգնդիսկ. գիւնդ:
Germogliánte, ի. Ընձիւղիչ. վերընձիւղիչ:
Germogliáre, ն. Բողբոջիլ. ընձիւղիլ. չառաւիղ. գիւնգնդիսկ:
Germogliáto, ta. Բողբոջեալ: գիւնգնդիսկ:
Germóglio. Ընձիւղ. բողբոջ: գիւնդ:
Geroglificáre, ն. Նշանակել, կամ գրել նշանագրօք. բացատրել խորհրդաւոր նշանօք:
Geroglífico, գոյ. Նշանագիր. (են խորհրդաւոր նշանք, ձեք, կամ քանդակք, որոյք վաւելին և գիտացիք միայն գրոց:)
Geroglífico, ca, աջ. Նշանագրական. խրթնաձածուկ. խորհրդաւոր. ծածկանշան. նեմ:
Gerrettiéra. Կարգ ինչ սապետուե յանդիսիս. նման նոյն սապետուեն:
Gérsa. Տես Belletto.
Gerúndio. Դերբայ: dar ne' gerundi. ած ասի. տես Impazzare.
* Gesmíno. Տես Gelsomino.
Gesola. Բառ նաւագրայ. Տես Chiesola.
Gessáto, ta. Գաձային: պատեալ գաձիւ: ալէբլէ. ալէբլեանմէ:
Gésso. Գաձ: ալէբ:
Gessóso, sa. Գաձալից. լի գաձիւ:
Gesta. Ձաւակ. որդիք. սերունդ. աղգատոհմ: յոգ. Գործք արժանի յիշատակաց. գործք. ազգութիւն: տես և Turba, Gente.
* Gestáre. Տես Portare.
Gesteggiáre, Gestire, ւ. Շարժել զձեռս, կամ զանդամս ('ի խօսելն.) առնել բազմ շարժուածս. առաւելուել 'ի շարժուածս. տարուբերել զձեռս: gestir male. սխալել 'ի շարժուածս: gestir con le spalle. առասանդել զմիկունս:
* Gesticulatóre, սբ. Ձեռնածու. (է ոմն ինչ գեղ ծառանաց:) տարաշարժման 'ի շարժուածս:
* Gesticulazióne, ից. Շարժուած (ձեռին կամ անդամոց 'ի խօսելն:)
Gestíre. Տես Gesteggiare.
Gésto. Շարժուած (ձեռին կամ անդամոց 'ի խօսելն:) ևէրնդ. ևէրնդնիլ. դիրք. դրուե: փառք: երևելի գործք. արարք. գործք քաղուե: իշ. ասէլ: հոգ. կառավարուել. խնամ:
Géto. Կապանք. կապանք (ոմից որսական ձիոց:) beccarsi i geti. 'ի դուր ձգնել. անավասառակ առաջանել:
Gettajóne, սբ. Տես Git, կամ Gittajone.
Gettaménto. Տես Gittamento.
Gettáre, Gittáre, ն. 'ի բաց ընկենուլ. ընկենուլ: պոպսոփ: ձգել. արկանել. արձակել (քարինս, նետ:) պնդոփ: փսխել: գառնոփ: հեղուլ. հոսել: ափըլնոփ: gettar le membra su 'l duro legno. հանգչիլն 'ի վր կարծր փայտի: gettar a terra. յերկիր կործանել. (զղջ.) ընկենուլ յերկիր. զղջմանել. արկանել 'ի գետին: եէրէ պոպսոփ: և. քանդել. առապարել: եէրսոփ: da cavallo ընկենուլ 'ի ձիոյն: lagrime. հեղուլ արտասուս:

i fondamenti. Հիմն արկանել: Եա՝ սկիզբն առնել: rossore. Հառաչդնիլ. ամաչել: sospiri. Յոյզ հանել. հեծեծել: gettar le parole al vento, կամ sono gettarle. Ը օդս բարբառել. խօսել ի զուր: Բերել, ածել, ի վր (զգով, եղն:) lo spavento. ահ արկանել: acqua. Հոսել զջուր. բղխել. ցայտեցուցանել: marcia. արտաքս հոսել զկեղտան: gli occhi addosso. աչս արձակել. աչն դնել: Ելօդ փխվել: odore. բուրել զհոտ: Ելիլել, ածել ի վր (զգով, եղն:) lo spavento. աճ

կիր ſride . հերիկ :
Ghiája . խիճ· փշուռք · (է աւազ խոշոր խառն ընդ մանրիկ քարանց :) իբր գոմ :
Ghiajáta . խճաքարուտ · (է տարածուածն խճից՝ ի պէտս դաչնանել զուղիսն վայրս :)
Ghiajóso , sa . խճային : խճային : գոմլու :
Ghiánda . կաղին (կաղնեաց , և այլ պտղատան ծառոց ·) կաղնի խոզից : ուսկ պլուա· : խալխոտ : դուռնա , կիր ծայր վարսից :
Ghiandája . ծառուն ինչ կաղնակիր :
Ghianeajóne , ու · յաճախ · Տես Ghiandaja . շատախոտ :
Ghiánda unguentária . պտուղ ինչ ընդուզանման :
Ghiandellíno , նո· Տես Ghianda . փոքր միջոց , կիր բացատուն , կիր ատրակայուն :
* Ghiandáto , ta . կաղնազարդ :
Ghiandífero , ra . կաղնաբեր :
Ghiándola . Տես Glandula .
Ghiandúccia , Ghiandúzza . կաղնի մանր , կիր փոքր· տիւնիկ խալոտ : այտուցք · խոյլ : ընչ· եսոխտ :
Ghiára . Տես Ghiaja .
Ghiarabaldána . Վնասն ինչ· ոչինչ· անտուք :
* Ghiattíre , ն· Հայհոյել (սպասկան չանց :)
Ghiazzeríno . Ջրահ : ղըփ :
Ghiazzeruóla . Ծաւալ ինչ, կիր մակոյկ :
Ghiéra . Շուրջանակ · (է չրջանակ երկաթի , կիր չայլ նիւթոյ պատեալ զծայրիւն կիր զբերանսն գործեաց՝ առ ի ոչ հերձանիլ ·) նաև կիր սլաք ինչ նախնեաց · գեղ ինչ բաղադրիչ՝ ի հաղուստէ : ghiera dell' arco . տոմարսուն կամարին :
Ghierabaldána . Տես Ghiarabaldana .
Ghieu Ghieu . հեգնական հիշարնարիի պոյոյ · Վայ վայ : ghieu : ոչինչ :
* Ghiéva . Տես Ghiova .
Ghignanteménte , ն· խպտելով· ըմբարճապին :
Ghignáre , ւ· խպտիլ : պըռնիլ :
Ghignáta . ծաղր բարձրաձայն · ծաղր հեգնական : փռիփռիկ · փլպոտ :
Ghignatóre , ող · խպտօղ· որ ծիծաղի :
Ghignazzáre , ւ· ծիծաղիլ բարձրաձայն , կիր անչքոտ : փռիփռիկ իւր ընկերօք :
Ghignettíno , Ghignétto , Ghígo . խպտուն · ծիծաղ· ծաղր· այդն : ինքնին· ինքն :
Ghindággio . Զգուշն բեռանց անուղղաւ :
Ghindáre , ն· ի վեր քարշել զբեռն (նաւուց) անուղղաւ : պօճոռոխոտ ընտ եօթոլը կնիկք :
Ghindatúra . Բարձրուն առագաստին :
Ghindázzo . Վարան ի բարշել ղկայմն :
Ghinéa . Կինի · (է ոսկի դահեկան անգղիացւոց :)
* Ghiómo . Տես Gomitolo .
Ghiótta . Փնակ խորտիկ · (է երկայնաձև անօթի խեցի , զոր դնեն ընդ խորտիկաւ՝ ի պատյաքիլն , ի հաւաքել զծորել ապրանաուքին :)
Ghiottaménte , ն· Ուրախատուր· անյագ փափաք մատն · անձկանօք :
Ghiotterellíno , na . Ghiotterélla , la . փոքր մի որկորեալ · պորտաբոյծ · պիրտ ինչ պղտիկ :
Ghiótto , ta . Ghiottíssimo , ma . խորտիկամոլ· որկորամոլ · որկորայ · որովայնապարար : պղտիկ փոքրիկան : ախորժաշատիճ · համեղահամ : փակչը : փափաքող · ցանկացօղ : ախորժասէր : փափաքելի : Ղարագործ · մուրի · ագիրատու : գեղ · քենապիւնք : avere un certo ghiotto . համեղել· հրապուրել· յանկուցանել : una ne pensa , կիր un conto fa il ghiotto , e l' altro il tavernajo , ևն· առակ· առնել զհաչիւ առանց պանդոկապետն : due ghiotti a un tagliere . առակ· երկոքին ևս ցանկան այնմ:
Ghiottoncéllo , la . Ghiottoncíno , na . Տես Ghiotterellino .
Ghiottóne , ու· յաճախ · կարի որկորաճիճ · գժաղորովային : ճիչ ընչ պղպղ : ախորժարձ · ագիրատու· խորտանկ · ներնեաճոտ · քենապիւնք · քենապաղ :
Ghiottonería . Ղարագործութիւն · ագիրատուութիւն· ոռնեաճոտուն· ոռներ·ներնիք· քենապ· խոռմակալութ· քենապապլըտ :
* Ghiottonía . Տես Ghiottornia .
Ghiottornía . Որկորաճիճուն· որկորուսուտ · վնասք պղպղութ : համագաստիճ· խորտիկ համեղահամ· խոհ ըը խոհամ : հրապոյրք · ցանկութիւն · ուժնչ :
* Ghiottúzzo . Տես Ghiotterello .
Ghióva . Կոշտ հողոյ · հողակոշտ : կոլի և Zolla .
Ghiózzo . ատաջին Օն անիկ , ևZ խիսթ · Ջուկին ինչ : գոյտ պատչըը : Թանձրամիտ · բլթամիտ· ոգեմտ· պէօն :
* Ghiózzo . ատաջին Օն գիկ , ևZ խիսթ · կոտորակ · մասն : կալիլ մի (ջրոյ·)
* Ghiribizzaménto . Տես , Bizzarria, Capriccio .
* Ghiribizzánte , ող · Ghiribizzatóre , ու· դիւզ· գժխեմ· կամակոր · գժոճաթաթարոյ : նագ· ինչ ինչ· ինապնի :
Ghiribizzáre . Տես Fantasticare .
Ghiribízzo . Տես Capriccio .
Ghiribizzóso , sa . Տես Capriccioso , Fantastico .
Ghirigóro , գոյ· Պատուած գծից (զորս առնէ ոք գրչաւ ի հաճոյս :) պատուած · ակն և Giravolte , Andirivieni .
Ghirlánda . Բոլորք (ծաղկանց , խոտոց , կիր տերևոց·) խիճիճան : պսակ · չրջանակ : ընկէր : ghirlánda di luce attorno a un pianeta . մակ մութ բակի: morir colla ghirlanda. մեռանիլ ի կուսուէ :
* Ghirlandáre , ն · Պսակիլ բոլորիք ծաղկանց :
* Ghirlandáto , ta . Պսակեալ բոլորիք ծաղկանց :
Ghirlandélla , Ghirlandétta , Ghirlandúzza , նո· փոքրիկ պսակ ծաղկանց :
Ghíro . Կաղնէա : կնկի պանը :
Ghirónda . Ընծաղարան անուշաւոյ · (է ծոծափ բան յօրինել յաղեաց · ունի զանիւ ինչ յորոյ ի պատյաքիլն արձակել զձայն :)
Ghísso . Bastone di ghisso . Շերտ ինչ փայտի յոր կապեն զձայր չոմանոյ առագաստին :

GIA

Già , է բառ հաստատ· հ· Իրբեւմն· յաւելմամբ · կանխաւ · ի վաղուց · ի վաղուց հետէ : կենդան կենդանի · էնչ կենդանի · լրիպան : արդէն · արդ · այժմ : արեգ · կենդի : Սերմի ի կիր ածէ ինքնին , կիր յարի յոյլ մանրիկս իբր թաղծատար , կիր ի զարդ : se non fosse già matto . թէ չէր խակ յիմար : caddi non già come persona viva . անկայ , բայց ոչ իբրև զկենդանի : già da gran tempo . ի վաղուց հետէ : լրիպան : ma già niuna pietà ... բայց ոչինչ գթութի : già · ապաքէն :
Giacchè , հ· Տես Dacchè , Poichè .
Giàccchera . Տես Giarda , Natta .
Giacchiáre . Տես Gracchiare .
* Giacchiáta . Ձանցարկուն :
Giácchio . Ի ցանց ինչ բոլորչի , որ արկեալ ի ջուր բանի , և ի մէջ նորին ի լայտակ ջրոյն ամփոփեալ ի նեղեալ փակէ զձկունսն : իմ· gittar il giacchio tondo . առակ· ոչ ինայել յոք · ոչ ուժք ակն առնուլ : gittar il giacchio in sulla siepe . անձամբ անձին ընտակ· առաջանիլ զրպանի :
Giáccio , ևՁ· Տես Ghiaccio , ևՁ :

Giac-

Giacéa . Ի առնել ինչ, որ կոչի և Iacéa .

Giacénte , ս . Անկեալ . ընկողմանեալ . եղեալ . զեռեղեալ . ֆծմոռ . զկնքագրեալ . զնաագրեալ : ալլափոխ տոփոխ : eredità giacénte . ժառանգութիւն պարապ պորտ . (յր որոյ ժառանգն դեռ չէ որոշեալ :)

Giacére , ւ . Ի կէր ածի ես Ի յիւղակալքանն . Անկեալ դնիլ . տարածիլ . ընկողմանիլ : եմիմռ : դնել կի անկանիլ Ի մահիճս . խօշտանալ : հապալանմռ : ննջել ընդ . գիտել զ հաստատուիլ . (յր կայանալ :) Լճանալ : կեօղ օշմռ : զեռեղիլ . ուռնել (գաւառաց են .) զդիրս . կալ : giace in Arabia una valletta . կայ յարաբիա հովիտ մի : e' giacque in casa d' un suo amico . եկաց Ի տան մոյ Ի բարեկամեացն : far giacere morto . սպանանել . տապատս արկանել :

Giacére , աբ . Տես Giacimento .

Giacíglio . Տես Giacitojo .

Giaciménto . Անկումն . ընկողմանիլն : ննջել ընդ . մուտք : Դիրք (ծովափանց :)

Giacínto . Յակինթ ծաղիկ : գեմոխու : յակինթ (ակն պատուական :) կեօղ եագոսի . սարը եագոսի :

Giacitójo . Սենեակ . տեղի ննջելոյ : օպա :

Giacitóre , աբ . Անկեալ . որ ընկողմանի :

Giacitúra . Ընկողմանիլն . եղանակ ընկողմանելոյ : del discorso . անկռճած , կի՛ դադարուրուշ , կամ՛ ընդմացք ճառին . չարչք բառից :

Giaciúto , ta . Անկեալ . ընկողմանեալ :

Giáco . Վերտ . վերտեալ զրահ : ձկէ . խոպա ձկ պէ : giaco doppio . կրկնավերտ զրահ :

Giacobbéa . Բոյս ՝ըբրի յակովբայ : (է բոյս ինչ, որ կոչի և Fiore di S. Giacobo , կի՛ Verga d' oro .)

Già con tutto che . Տես Quantunque .

Giaculatória , Iaculatória , աբ . Ձիւ և գոյ . Երկ նետեալ (պղպէք . յր՝ Հանեսօտ և եռանդագին հառաչանք առ ՅԾ :)

Giafossecosachè , Giafossechè . Տես Conciofossecosachè .

Già fu . Տես Già .

Giálda . Ջէն ինչ նախնեաց . ֆ անանց նիզակ :

Gialdoniére , աբ . Նիզակաւոր . տիգաւոր :

Gia Hamína . Ի քար ինչ անուանել և pietra calaminaria . զոր արկանեն Ի պղինձ Հալեշատ Ի ներկել զայն Ի դեղին :

Gialleggiánte , ս . Որ Հարկանի Ի դեղին . դեղնագոյն : սարշաճ :

Gialleggiáre , ն . Հարկանել Ի դեղին . սկսանիլ դեղնիլ :

Giallétto , tta , նոմ . Դեղձան . փոքր մի դեղին կի՛ խարտեաշ : սարշաճ . սարշմերփ :

Giallézza . Դեղնուիլ : սարշուեֆ :

Giallíccio , Giallígno . Տես Gialletto .

Giállo , գոյ . Դեղին : սարը պոյա : giallo di terra . դեղնահող , կի՛ սառներանդերկի . կէ հող ինչ , յորմէ գործեն զներկ դեղին . որ կոչի և ocria .)

Giallo di terra abbruciata . Դեղին յանապագոյն : giallo di Piombino . դեղին կիտ փխանկինեան . (է կիտ դեղին՝ կարծր ք՝ զմարմարիոն , խայտաբղ ղէտ կանշորակ բծիւք :) giallo di Siena . դեղին կիտ սենայի : giallo orientale . դեղին կիտ արևելեան : giallo . դեղին մասն վարդին :

Giállo , la . Giallíssimo , ma . Դեղին . ասկեդոյն : սարշ : այլագոյնել . ածգոյն : սարշմերշ . պօպարշ : aver i piè gialli . դեղնիլ , կի՛ այլագոյնել (կարմիր գինեայն .) ասպականիլ : պօղոշմռ : chi porta il giallo, vagheggia in fallo . առաջ . սիրէ ա ռանց ակնկալութեան վայելելոյ Ի սիրելին :

Giallógno , na . Giallógnolo , la . Դեղնին ածգոյն : սալմաշ . սարշերշ :

Giallomína . Տես Giallamina .

Giallóre . Տես Giallume .

Galloríno . Դեղին փխանաբայի , կի՛ վէնեակոյ . (է ներկ ինչ դեղին :)

Giallosánto . Ներկ ինչ դեղին հանեակ Ի խոտոյ :

Giallóso , sa , աշ . Տես Giallognolo , գոյ . Ի սպին ինչ գոյացեալ Ի տանձի :

Giallúccio . Տես Gialletto .

Giallúme . Տես Giallezza .

Giambáre . Տես Burlare , Scherzare .

Giámbo . Մեծավերջ . (է տաղաչափական ոտն բաղկացեալ յերկուց վանկից , որոց առաջինն է սուր և վերջինն երկար :) dar il giambo . տես Uccellare , և Giambare . Voler il giambo d' alcuno . Խաղ առնել . այպանել :

Giammai . Già mai , գ . Երբեմն . երբէք : պիր ես էլ . պիր կիտ :

Giamméngola . Մեռաղք . ոչինչք : ային ային չէ :

Giampagolaggíne , Ի՛ . Բոռա ծաղկան . ծանրաչուք . ժռի . յատուկ . գանգաղկոտուի :

Giannétta , Ազգ ինչ նիզակի : եղէգն կի՛ գաւազան (սպասից զօրաց :)

Giannettário , Giannettiére , աբ . Նիզակաւոր :

Giannettáta . Հարուած նիզակի :

Gianettína . Նիզակ փոքր . տեգ նուրբ :

Giannétto . Տես Ginnetto .

Giannettóne , աբ . Երկայն նիզակ . տեգ ստուար :

Giannizzeráre , ն . Ֆնվաստակ ը օրինի տաճկաց . տաճկացուցանել :

Giannízzero . Մարտիկ կի՛ զինուժոր տաճկաց : Նոր նիզակ :

GianseníSmo . Ազանգ յանսենեական :

GianseníSta , աբ . Յանսենեական :

Giára . Ընկալնակ տպակի . (չունի ոտս , այլ միայն երկուս ունկունս :)

Giárda , կի՛ լաւ և ս Giárdóni . Ախոռ ինչ սմակի ձիոց . խաղ . կառատ . ծաղր : far la giarda . խաղ առնել : Ֆեղմ նիմէ :

Giardinájo , ja . Տես Giardiniere .

Giardináto , ta . Լի պարտիզք կի՛ բանբասանաւոր :

Giardinétto . Պարտիզիկ . պարտէզ փոքր . պահճան :

Giardiniére , աբ . Giardiniéro , ra . Պարտիզպան . պահճեպան :

Giardiniére , աբ . Giardíno . Պարտէզ . դրախտ . պահճ : giardino di fiori . Ծաղկոց . բանբասանոց

Giardóne . Տես Giarda .

Giarétta . Նոմռ . Տես Giara .

Giargóne , աբ . Ագահնդ ինչ դեղին :

Giáro . Տես Gichero .

Giárra . Giárro . Խեցի . տման խեցեղէն :

Già sia che . Già sia cosa che . Giassiacosacchè . աբ . Որովհետև . քանզի : Թէպէտ :

Gia sia ciò che , Giassiaciocchè , աբ . Որով հետև . քանզի . զի :

Giattánzia . Տես Iattanza .

Giattúra . Տես Iattura .

Giáva . Շոռակերան հաւու : * կղղի գոյ (ճևացեալ Ի կուտակուէ առաջոյ և տղոյ :)

Giavellótto . Գեղաբդն ինչ , կի՛ սլաք : Նետ :

Gíbbo . Ասպատ ողին : բարձրուն . բարձրացեալ տան :

Gibbóso , sa . Gibbúto , ta . Ասպատուն : գոմռոտ :

Gibérna . Պահպան փամփշտոց դինուորաց :

Gícaro , Gíchero . Բոյս ինչ կոչի և Piè vitellíno .

Gicheróso , sa . Լի Gíchero բուսոյք : զուարթ բարոյ , կի՛ խրախճանիս (մանուկ է ոչ ռամկական :)

Gieladína , Gielaménto , Gieláre , Gieláta , Gie-

latína, ած. Տ՚ս Gelatina, Gelate.
Giélo. Սառնամանիք. գուբա դժնդակ, գելամին ասղաբ: " սառն: պաղ: farsi di gielo. ընդարմանալ առ երկիւղի. պակնուլ: Dio manda il gielo secondo i panni. աստ. Աջ ը փորձութեան արասցէ և զելս:
Gielóne, ար. Ը ապտ ինչ անկոյ:
* Gieroglifico, ած. Տ՚ս Ieroglifico.
Gíga. Կռնադարան ինչ յօրինեալ յայծից: ուրախանան եղանակ ինչ երաժշտական: կաքաւ ինչ:
*Gigánta, ից. Կին հսկայ. կին սկոյտակ:
Gigantáccio, cia. Հսկայ սոսկալիմարմար. բլուր մսեղէն: փաղ ֆառլասը:
Gigánte, ար. Հսկայ: փիղ. իջիւիւ. փաղ ֆառլասը:
* Gigantéa. Սկոյտաձառուճի. սկոյտամարտուճի. (ի առալ՝ ի վէր սկոյից:)
* Giganteggiáre, ն. Երկնել սկոյտակ. կամ վկնել խարխ հաւասկաւ:
Gigantéo, ea. Gigantésco, ca. Սկոյտակ. սկոյտանման. սիւռանեան:
Gigantescaménte, ած. Հսկայաբար: իջուիւ կնոյ:
Gigantéssa, ից. Կին սկոյտակ. սկոյտազուն:
Gigantíno. Տ՚ս Gigantesco.
* Gigantomachía. Հսկայամարտուճի:
* Gigantóne, ար. Տ՚ս Gigantaccio.
Gigliáceo, ea. Շուշանանման:
Gigliástro. Ի ծաղկի ինչ բարձր, որ կոչի և Giglio di San Brunone. շուշան ոգի պրուռնոի:
Gigliáto, գոյ. Ոսկի գահճեան ինչ. նախնի ֆիլորենացւոց:
Gigliáto, ta, ած. Շուշանաձիւռ. շուշանատունկ. շուշանազարդ:
Gigliéto. Շուշանաստան. պարտէզ շուշանաց. պամպալէտ:
Gigliettíno, Gigliétto, նոմ. Շուշան փոքր. զարդ ինչ անկուճածոյ:
Gíglio. Շուշան: պամպագ: շուշանաձև կնիք առանց:
Gigliózzo. Շուշան մեծ: պէօյեաց պամպագ:
♦ Gína. Ջորուճի. ոյժ. կար:
♦ Ginébro. Տ՚ս Ginepro.
Ginecéo. Իառ յանաց. Տուն կանանց: հարկ.
Ginecocrazía. Կանանցապետուճի: (ի երկիր՝ յորում կարօղ են կանայք մնանել՝ ի կառավարուճի, կամ յիշխանուճի:)
♦ Ginépra. Հաս գիհու. պտուղ գիհու:
Gineprájo. Ginepréto. Ծառաստանակ կամ անտառ գիհեաց: հնձիման իրաց. անել աբեղբինեաց:
Ginépro, *Ginépre. Գի. գիհի: աբպշ. պրպշ ապաձ:
Ginéstra. Կենիատայ. (ի տունկ ինչ:)
* Ginestraggíne, ից. Կոյն ի:
Ginestréto. Տեղի կենիատայից: հնձիման իրաց. ան անել լաթիբինեաց:
Ginestrévole, ած. Ի կենիատայից:
* Ginéstro, ած. Ի կենիատայէ:
* Ginévro. Տ՚ս Ginepro.
Gingéllo. Ի գործի ինչ:
♦ Gingía. Տ՚ս Gengia.
Ginglimo. Ծռմռանիք. (ը անգամանիցի ի ապտ ինչ յօգակցուճ ոսկերաց ը նմանուճ ծղնիաց:)
Ginnasiárca, ար. Պետ վարժարանի. վարժապետ:
Ginnásio. Երիտասարդանոց: Վարժարան. կրթարան. ուսումնարան: Ղեբենէ:
Ginnástica. Վարժողուճի. (ի արհեստ պահելոյ ըզմարմին առողջ և դիւրաշարժ՝ ի ձեռն զանազան վարժից կամ կրճուճց:) բնչուճ:
Ginnástico, ca. Վարժողական. ըմբշական:
Ginnétto. Երիվար ինչ ապանիոյ:

Gínnica. Տ՚ս Ginnastica.
* Gínnico, ca. Վարժողական. ըմբշական:
Ginnopedía. Մերկապարուճի. (ի ապտ ինչ պարուց յահեդեմոնացւոց հոլանի անձամբ:)
Ginnosofísta, ար. Մերկիմաստասէր. մերկիմաստական. (ի հին փիլիսոփայք և քուրմք նախնի հնդկաց, որք չոլչին մերկ:)
Ginocchiéllo. Ծռունկն խոշոր (քանզի՝ ի կենդանեոյն:) պահպանակ ծնոյց: ginocchiéllo, կամ ginócchio d' uno stivále. Ծռունկն կօշկին:
Ginocchiérto. Ծռունկն փոքրիկ: Ը ևս բոյս ինչ. որ կոչի և Frascinélla, և Díttamo biánco..
Ginócchio. յոթ՚՚ լինի ginócchi, ար. և ginócchia, ից. Ծռունր. Ծռունկն: փիղ:
Ginocchióne, Ginocchióni, ած. Ծռունր եդեալ. ծնկոտ կրկնեալ: փիղ իջուիւ: cader ginocchióne, կամ in ginócchio. անկանիլ՝ ի ծռունկս. ՚ի ծռունր խոնարհիլ:
Ginseng, ար. Արմատ ինչ սիբիրեցւոյ, և գանատացւոյ:
Giò. Իրթ. ընծայ. (ի ձայն, որով գրաւոք մկին * յընծայս:) պահ. ւիաւ: andar giò giò. ընծայանալ յոյժիկ:
Gío. Գնաց. չոքաւ: իջնիք:
♦ Gióbbia. ♦ Gióba. Տ՚ս Giovedì.
Giocánte, Giocáre, Giocatóre. Տ՚ս Giucante.
Giochétto, նոմ. Խաղ փոքր. գոյգն խաղ:
Giochévole, ած. Հաճելի. զուարճալի. զբօսալի. ծաղրական: ճիւնէի. լաւիք:
Giochevolménte, ած. Ընդ խաղ. առ՚ի ծաղր. Ը կատակ: լաւիքի նէ:
Gióco. Տ՚ս Giuoco. A gioco, ած. Ընդ խաղ:
Giocofórza. Տ՚ս Necessità.
Giocoláre, ար. Giocoláro. Զեռնածու. ծաղրածու. ծաղրաբան: օգնապաղ. նոպալուիք:
Giocoláre, ն. Ածանիլ ձեռնածուիս: օգնապաղել նիւիք:
Giocolaríno. Տ՚ս Giocolino.
Giocolarménte, ած. Ընդ խաղ: պաֆալըա՛
Giocolatóre, ար. Տ՚ս Giocolaro.
Giocolatríce, ից. Կին ձեռնածու: օգնապաղ գաղջ:
Giocolíno, նոմ. Խաղ փոքր. գոյգն զբօսանք. զուարճուճ. սնոտիք:
* Giócolo. Խաղ. կատակ. ծաղր:
♦ Giocolosaménte. Տ՚ս Giocosamente.
Giocondaménte, ած. Բերկրանօք. զուարճուճեք. զուարթապին: ւիաւիւ նէ:
Giocondáre, ն. Giocondársi, ի. Բերկրիլ. հրճուիլ. ուրիլ. զուարճանալ. զբօսնուլ. խրախ լինել: անքա նէ ից:
Giocondáto, ta. Բերկրեալ. զուարճացեալ. խրախացեալ: ղաղ. ղնի:
Giocondévole, ած. Բերկրալի. ուրախարար. զուարճացուցիչ: սեքիւէ:
Giocondézza. Տ՚ս Giocondità.
* Giocondissimaménte, ած. գէր. ցնծալից. բերկրուճ. մեծ քաղցրուճ:
Giocondità, ից. táde, - táte, ից. Բերկրուճ. հնչաուճ. խնդուճ. զուարճուճ. հրճուճանք: ւիաւիւ: ղաղէ. սեքիւ: բերկրականուճ:
Giocóndo, da. Giocondíssimo, ma. Բերկրական. բերկրալի. հնչաւի. քաղցր. հաճոյական. զուարճալի: լաւիք. սեքիւէ:
♦ Giocondóso, sa. Բերկրալի. զուարճ. ուրախ:
Giocosaménte, ած. Տ՚ս Giochevolmente. Բերկրանօք. քաղցրուճ. զուարճաւոյն:
Giocóso, sa. Ջուարճի. ուրախ. զուարճասիրաց. զուարճախօս. ղաղ. լաւիքիձի: Ը խաղ. Ը կատակս

տակս (գործոյ:)
Giocúccio. Տես Giocolino.
Gioculatóre, Gioculatríce. Տես Giocolatóre.
Giogája. Առևտրել մարդեն պատահոցի արշաւոց: գօտի լերանց. (և ալևտրելել կարգ լերանց:)
* Giogánte, Giogantéssa. Տես Gigánte, ևն:
Giogliáto. Որոմնախառն. որոմնալից:
Giógliо. Որոմն: փշոտիճ. փշեան. փշօտիճ:
Giógo. Լուծ: պօյտնգռօքպ: ծառայութիւն. դերութիւն. առաւելութիւն: ասյեղիւ. նաստըտ: արտեանց լերկրի. գագաթին: պող ընկերոյ:
* Giogóso, sa. Լեռնային. լեռնապատ:
Giója. Ակն. գոհար: ճեմելիք. ճեմելիք: gioja, կամ bella gioja. այր ընտիր. այր հարտար. (ասի հեգնօրէն. մերթ նաև առանց հեգնուհ:) Քրնծուն. խնդութիւն. զուարճութիւն: ղուղէտ. գեղեցիկ: բերան թնդանօթին:
Giojánte, ի. Թերան. զուարթ: ղաղ:
* Giojelláre, ն. Զարդարել ակամբք պատուճան կանոք:
Giojelláto, ta. Զարդարեալ ակամբք. ականակուռ: ճեմելիքելի:
* Giojelliéra, էգ. Giojelliére, ար. Ակնավաճառանոց. ակնագործ: ճեմելիքճի:
Giojellíno, նոմ. Փոքրիկ զարդ ականակաղ:
Giojéllo. Զարդ ականակաղ: Ակն. գոհար: ճեմելիք:
Giojétta, նոմ. Ակն փոքրիկ. գոհար փոքր:
* Giojóre, ար. Տես Giocondità.
Giojosaménte. Տես Giocondaménte.
* Giojosétto, ta. Փոքր մի զուարթ. զուարթագին:
Giojóso, sa. Giojosíssimo, ma. Խնդալից. ցընծալից. ուրախ. զուարթ: ղաղ:
Gioíre, ւ. Երթալ. ընդալ. հրճուիլ: ղաղալ: Gioíre, ն. Վայելել. ի վար արկանել. սատնալ: գոալլանոք:
* Giojúzza. Տես Ginjetta.
Giólito. Վայելուչն. հանգիստ (կամ աչխատանաց և ճանապարհորդութ:) stare in giolito. հանգիստ լինել. կամ խարխիլ. ինաւահանգստել:
* Giolláro. Տես Giullaro.
Giomélla. Տես Giumella.
* Gióngere. Տես Giungere.
Giordáno. Յորդանան: e' fa come Giordano. առակ. երթալով երթալ. և յառանոյ:
Giorgería. Տես Bravura, Valentia.
Giórgio. Far il Giorgio. առակ. Պճնասպաճոյժ եղել անյագոյժ լինել:
Giornále, գոյ. ար. Օրագրուն տանոյ. հրատարակաց. հատած վաճառաց: պեքինը: յիշատակարան հասարակաց. գիրք յիշատակ. (յորում գրին օր ըստ օրէ գործք հրատարակականք:)
* Giornále, աց, ն. Աւօրեայ. հանապազորդեան:
Giornaléttо, նոմ. Օրագրութիւն փոքր. համառօտ օրագրութիւն:
* Giornaliére, ար. Գործաւոր. վարձուոր: ամէն. ընդ. ընդ:
Giornaliéro, ra. Օրական. միօրեայ. հանապազ. զօրեայ. փութասական: հեր ինանէսք. պէր ինանէսք:
Giornalísta, ար. Օրագիր:
Giornalménte, ի. Յօրհնաւոյազ. զօր աւր. օր ըստ օրէ: հեր ինան:
Giornáta. Օր. միջոց միոյ աւուր: ինան. աւուր գնաց: պերինանէսք եօլ: օր պատերազմի: ճնշոյ: far giornata. տալ մարտ պատերազմի. գաղնիլ զօրաց ընդ միմեանս: ճնշոյ ընդ: և անցուցանել զօրն ի գործ ինչ: far longhe giornate. ճանապարհ.

սպարհորդել յերկար. բազմ ուղղ համանել: a gran giornate, ի. արշաւակի. երագ: ընդ ընդ: a giornata. զօր աւր. զօրն ողջոյն: հեր ինան. պիւրնան ինան: alla giornata, di giornata in giornata. առ Giornalmente. Lavorare a giornata. վարձկանիլ առօրեայ վարձուք:
* Giornatélla. Օր անչեալ. ի տնաւն զբօսանս. օր ծախեալ. ի տնտես:
Giornéa. Զգեստ ինչ առնոյն: զինուորական վերարկու ինչ նախնեաց: allacciarsi, cingersi, affibbiarsi la giornea. բռնուն հարկանել սրտի մոգ. ուսով չափ պաշտպանել զկարծիս ինչ: * Giornéa. Օր:
Giórno. Տիե. ցերեկ. օր: ինանիսք. ինան: di giorno, ի. ցցերեկ. ի տուէ. ի տուէնջեան: ինանիսք. ինչիսան. համանակ. ժամանակակից: ցամն. ցաղ: determinare, կամ dare il giorno. ժամ դնել. ժամադիր լինել: վախ տօմ: dare, կամ dir buon giorno a qualcheduno, ողջոյն տալ ումեք. տալ ղողջոյն առաւտոտ: buon giorno. առաւտ խաղաղութ. ողջոյն առաւտոտ: ապահովեալ. հայր ու սան: a un giorno preso. ի ժամանակեալ, կամ ի պայմանեալ աւուր: farsi giorno. լուսանալ. ծագել արեգական. առաւնջեան: ասիւ լինել: ապա օրմոք: è giorno. ասիւ է. լուսացեալ է. ծագեալ է արև: è giorno grande. բազմ ժամք են աւուր. մեծ է օրն ի հասարակիլ: dormir sino a molto giorno. ննջել յօր հասարակ: essendo il giorno avanzato. և քանզի մեծ էր օրն ի հասարակիլ: a giorno, կամ allo spuntar del giorno. ընդ այգն. ընդ առաւօտն. այգուցն: ապագայն: all' abbassar del giorno. ի տարաժամիլ աւուր. ընդ արևուն մտանել. յերեկոյանալ աւուր. ընդ երեկո: ափեմ: a, կամ di mezzo giorno. զմիջաւուրք. ի հասարակ աւուր: եօյնչին: a mezzo giorno. ևս՝ ընդ հարաւ. ի հարաւակողմն: գոլնչին: tutto il giorno. ogni giorno. զօրն ողջոյն. օր ամէն. զօր հանապազ. միշտ: պիւրնան ինան. հեր ինան. պայմա: l' altro giorno, կամ il giorno avanti. յեռանդն: եօթն ինան. եօթնեից ինան: avanti giorno. նախ ընդ ընդացել արևուն. յառաջ ընդ զարնագալն. վաղ քան ընդ առաւօտն: առաւօտեան: il giorno innanzi. երէկ. անցեալ օր. նախընթաց օր: պիան. էյ ինան: il giorno dopo. վաղիւ. յետագայ օր: il giorno seguente. յերկրորդում աւուր. ի վաղիւ անդր: երկրեան ինան: da, կամ dall' un giorno all' altro. օր ըստ օրէ. օր յօրէ (յերկարել:) ինանիսքն ինանէ: di giorno in giorno, giorno per giorno, a giorno per giorno, ի. օր ըստ օրէ. հանապազորդ. զօրհանապազ: հեր ինան. պայմա: differire di giorno in giorno. օր քան զօր յերկարել: fra giorno. յետ հասարակ աւուր. զկնի հաւուր: եօյնչիսքն ասնդա: da quel giorno, յայնմ հետէ. յայնմ օրէ և առ յառաջ: o ինանիսքն պէրի: far della notte giorno. զգիշեր սիւ առնել. հակիլ զգիշերն ողջոյն: far del giorno notte, ննջել զցերեկ յերկար: giorno magro, կամ nero, պահք. օր պահոց: օրառաձ: giorno di festa. տօն. օր տոնի: եօրնաս: giorno di lavoro. օր արգոյ. օր գործոյ: ինչինիս: di quattro giorni. քառօրեայ: camminar giorno, e notte. ընթանալ զտիւ. և զգիշեր:
Gióso. * In gióso. Բառ պաղալաբէնց. S. in Giuso.
Gióstra. Ասպնջնակեաց խանդարկուն. նիզակախաղ (երիվարօք:) Տեղաւ. օյռնաս: Ճաղար. խաղ. գաւ: զոփա. օյռան. պիւրնէն: fare una giostra ad uno. խաղ առնել. զոք: Համպարտեղաց ասմա:

Giostrán , ու · Աբդնդնկէ · Ներկախաղայ : Տղաք օյնայն :

Giostráre , ն · Աբդնդնկէց լինել · խաղալ · Ներկա : Տղաք օյնայնալ : Ուրկիլ · գուն գործել · հանապակիլ ը : Խառըլ բաներ : աւելց երեսկիլ · աստանդիլ : գօլայնալ : խառնիլ հնարիք · նենգիլ · գօլայ գոռոզնալ · գօլանպըզնալ :

* Giostratóre , ու · Տես Giostrante . Giostratóri. Են երկու կոր փայտք յատակէն նաւուն՝ ուր ի վերայիցէն ունելոյ ղեկաւոկ նը :

* Giovagióne , իգ · Giovaménto . Օգուտ : Ջայլա :

Giovanáccio. Պատանի կամ երիտասարդ անհանճար· մանուկ անզգամ : պատանի նոյնհաս · անփորձ պատանեական :

Giovanáglia . Պանկամ · երիտասարդք : Կենաց իւրեանց :

Giovanástro . Պատանեակ · պատանի անփորձ : Կենաց օրէն · Տհասիլ :

Gióvane , Gióvine , գոյ · ու , և իգ : Երիտասարդ : Կենաց իւրեանց · սկիզբ գործոց : երիտասարդութիւն · մանկամարդ : Կենաց գէզ :

Gióvane , Gióvine , ած , հ · Ղորհաս · մանուկ · առոյգ · նորաբ : Կենաց : *da gióvine . տես Giovanilmente. Gióvani anni . ամբ կամ տիք մանկութեան : uccelli gióvani . Թռչունք գեռահասակք :

* Giovaneggiáre , բ · Գործել երիտասարդական · գործել զգործ երիտասարդի :

Giovanéllo . Տես Giovanetto :

Giovanésco . Տես Giovanile.

Giovanettíno , na , նաե · Գեռատիպիկ մանուկ · նորահաս պատանեակ : լշնաձ :

Giovanétto , ta , նաե · Պատանեակ · մանուկ · պատանի նորահասակ · մատաղատունկ : Կենաց օրէնս :

Giovanétta . Աղջկին մատաղ · նորահաս օրիորդ : Կենաց գէզ : il giovanéttò tempo , la giovanétta età . մանկութիւն· գեռատիպիկ հասակ : Կենաց իւրեանց :

Giovanézza , Giovenézza , Giovinézza . Երիտասարդութիւն · մանկութիւն : Կենաց իւրեանց : Ամ ածանց եռաբ սորա լինին անխտիր , va , ve , vi .

Giovaníle , հ · Երիտասարդական · մանկական :

* Giovanilíssimo , ma , գեր · Կարի ինն մանկական · տղայական :

Giovanilménte , Giovenilménte , ած · Երիտասարդաբար : պէսի գանձը ևիպի :

Giovaníssimo , ma . գեր · Քաջահասակ · նորատիպիկ · նորակատար : Էնդի քիպան :

* Giovanitúdine . Տես Gioventù .

* Giovanóne , ու · Երիտասարդ անձնիկ , կամ մեծ :

Giovanótto . Govinótto . Երիտասարդ · ծաղկափթիթ · կտրուկ , առոյգանձն : Քաղ իշխ :

Giováre , ն · Ի ևիչ ածի և ի է , և ի յ · Օգտիլ · օգնիլ · նպաստաւէ : Քաշայ , Եարքդ Կենդի : բերկրեցուցանիլ · հաճոյ լինիլ · քաղցր լինել : ակքա Եիպէնդի · Ճոգաբաղ Էնդէի : solleticáre , dove ne giova . պաղ · ասել ը միտս ուրուք · գործել ը քանց ուրուք : giovársi d' alcuna cosa . Ի վար արկանիլ ինչ· օգտիլ իւրեք : գործ անելոյ : farę a giova giova . օգնել միմեանց :

Giovatívo , va . Օգտակար · շահաւէտ : Քայպաղը :

Giováto , ta . Օգտեալ · ևմ :

Giovatóre , ու · Giovatríce , իգ · Օգտատնտայց · նպաստատուայց : Քայպաղը · Եարքդնդէ :

Giovedì , ու · Հինգշաբաթի · Էրէնդէ :

Giovénca . Երինջ : պէօյեր գառ : բաղ · (Ի բառ նախատական :)

Giovénco . Ջուխտակ : պռոպաղը :

* Giovenétto, ta . Giovenézza . Տ Giovanetto, եև:

Giovenile, հ · Giovaníle . Երիտասարդական · մանկական :

Giovenilménte , ած · Giovanilménte . Երիտասարդաբար : պէսի գանձը ևիպի :

Gioventù , իգ · Gioventúde , իգ · Երիտասարդութիւն

Gioventúte , Gioventúdine , իգ· Տ Թէ · մանկութիւն կենաց իւր · մանկամ · երիտասարդք : Կենաց իւր : o prì mavera gioventù dell' anno . ոմ գարուն առաջին եղանակ տարւոյն :

Giovévole , հ · Giovevolíssimo , ma . Օգտակար· շահաւէտ : Քայպաղը :

Giovevolézza . Օգուտ · շահ : Քայպա :

Giovevolménte , ած · Ջօգուտ · օգտիլ : Քայպա իւր :

Gioviále , հ · Աբամոզդեան · դիտուն : Քաղցր · մարդասէր · ղոճարեմ : Հաճոյական : Հպիմ· չաղ :

* Giovialità . Ջսճարեմութիւն · ղոճարեմամտութիւն , քաղցրութիւն · մարդասիրութիւն :

* Gioviálone , ած · յոմեան · Ջոճարեմագին յոյժ , կարի քաղցրաբարոյ :

* Giovinástro . Տ Giovanastro , Giovanaccio.

Giovincéllo . Տես Giovanettino .

Giovine . Giovinéllo . Տես Giovane , եև :

* Giovinétta . Տես Giovanetta .

* Giovinétto, Giovinézza . Տես Giovanetto.

Gioviníle , հ · Gioviníno , na . Տ Giovanile.

Giovinótto , ta . Տես Giovanotto.

* Giracápo . Տես Capogirlo .

Giráco . Աղջ ինչ ծաղկանց :

Giráffa . Կնճռոտ · անաչառութիւն : զրահանոցք · զնաքաւոյ

Giraménto . Պարագայութիւն · չրջանակութիւն · հոլովումն · չրջան : պտոյտ : պէտ · պէօնէաչ : աես և Girata . Giraménto di capo . Պտոյտ գլխոյ : պտ պէօնէնք :

Girándola . Աչիւ հրաշարժ · (ի անիւ յօրինեալ ի վառօդաչիր փամփշտից , որ ի ըստ ցայնէն՝ ակսա նի պտոյտիլ :) կնճռեան իրաց · պատ ի պատ հրնարք · գարանք · պտոյտ · չրջան · հոլովումն : dare fuoco alla girandola . Նախ առաջին քուռն հարկանել ի գործ · լինել ձեռնարկ :

Girandoláre . Տես Fantasticare , Gironzare .

Girandolína , նաե · Փոքր աչիւ հրաշարժ :

Girandolíno . Փոխոտամիտ · յեղյեղուկ :

Giránte , ած , հ · Մանաոսկ · ճեռաչական · հոլովական · չրջող · գոյ · Գործի կից ցցեալ ի գետին , որով նաւաքարշք քարշեն զնաւն :

Giráre , ու · Պտոյտ · չրջան · հոլովումն : փէչ : in un girar del Sole . յառաջ միտմ :

Giráre , ե · Girársi , յ · Պտոյտիլ · չրջան առնուլ · հոլովիլ · փօնդէ : պտոյտիլ · հոլովիլ : փէօ փնօրէ · փէչէրէ : չրջիլ ը · պատիլ (վերկրաւ :) Կենդէ · փօլանդ : յիմարիլ : il mondo . յածիլ գերկ բաւ · քնդ ն : attorno . շուրջ գալ · Ճափառնիլ : Ունել զչրջապատ : quanto gira il palagio . ու չափ ե չրջապատ պալատանն : Դարձուցանիլ : un mostaccione , uno schiaffo . ածել ապտակ · կռնիւք : una bastonata , Կեն գան հարկանիլ : girare largo a' canti . զգուշանալ : i danari ad uno . փոխանցիլ յոք զդրամս : girársi nella memoria . յուշ ածել · յիշել :

Girasóle , ու · Աբևածաղիկ : Կեան Լիչէի · փէչ ֆապնը : է եւս ակն ինչ պատճառական , որ ըստ յԼատ ցորացման լուսոյ փոփոխէ զդէմն :

Giráta . Պտոյտ · չրջան · փոխանցումն գրամոց · չրջան դրամոց :

Giratívo . Տես Circolare.

Giravólta . Պտոյտ · չրջան · թիւրամիտ չաչիւ · թիւ քաւեն = dare una giravolta . փոքր մի զբնալ :

Giraziône , իգ · Տես Giramento.

Gíre, ւ. Գինալ : լինել : * Gírsi, Ա եռանիլ · հրաժարիլ ՝ի կենցաղոյս :

Girélla. Ճախարակ : Հափառա : dar nelle girélle. ած ասի" : յիմարիլ :

Girellájo. Ճախարակագործ · Հախարակավաճառ : Հափառաձը : յեղյեղուկ · ծանծաղամիտ : Քըռլաղ ա_ էըլը :

Girellétta. * Girellína, նոմ · Ճախարակ փոքրիկ : փնչիկ Հափառա :

Girélla. Շրջանակ փոքրիկ · օղ, օղամանեակ, կոճակ, գաճէ : Ե ևս մանր լինչ զրահից : տուկ ընձանի կանդառաց :

Girévole, հ · Շարժուն · դիւրաշարժ : յողդողդ · յեղյեղուկ · պիր փոքրպա փոքրայան :

* Girevolménte, ի · Շրջանաձ · շուրջանակօրէն · շրջանակաձ :

Girfálco, Gerfálco, Girifálco. Ագռ լինչ բաղէից :

Giritóndo, da. Խոլորձի · բոլորաձև (հրապարակ) :

Girlo. Գոռէ մանառիկ · (է քոռէ լինչ նշանակեալ տառիւք ՝ի բորեսին կողմանն, և հաստատուեալ գառանցիւք · զորով և պարբերի :)

Giro. Շրջապատ · ոլորտ : եվրէ · փօլայ : պարագայուելի · շրջան · պտոյտ : փեվր : առ և Giráta. պատուճէ ձորձոց · կլկինուճաձ կիմ խորշոմշան : պտառատպատ · պտառնոսք : giro di gomona. գալար, կիմ պարոյր տնկոյ (նաւուց :) գանկալ : in giro, հ · շուրջ · շուրջանակի : եվրէ · եվրէնանէ : * Եւ ըստ կարգի փոխ : andare in giro. շուրջ գնալ · յածել : * andarsene in giro. գնգըրվել ըստ վայր · աստանդական լինել : * per giro. հ · շուրջ : fare un giro. ձեմել · զբնալ : եզէնէնէ :

Giromanzía. Ագռ լինչ հմայուելոյ · զոր առնէին ՝ի հնուն պատոյգելով · աստղագաբանի' Շրջահմայուելի :

Girométta. Ցատկ լինչ գնդկական :

Girónda, կիմ Ghirónda. Նոճազարան ինչ :

Giróne, ար · Խոլոր մեծ · Շարձակ շրջապատ : շրջապատ · պարանոցակ : di vento. մրրիկ · մրրիկ հողմոյ : andar a giróne, andar giróni. շրջ_ ջիլ աստանդական · շրջիլ · յածիլ · թափառիլ : էնդնէնէ · փօլայ :

* Gironzáre, ւ · Թափառիլ · թափառական շրջիլ :

Girótta. Բառ նաւագրաց · Հողմացոյց · (է գործի լինչ որ կոչի և Banderuóla.)

* Girovago, ga, ած · Շրջմոլիկ · Թափառական · գող, կամաուր աստանդական · (էր ազգ լինչ միանձանց, որք փոխէին վանայ ՝ի վանս :)

Gisolreutte. Խաղ լինչ երաժշտական :

Gít, ար · Ա շրջնգեղ : Էօրնէ օթա : Բոյս սորա և կոչի Git, այլև Nigélla, Meláutro, Gitrajóne.

Gíta. Երթ · ջու · ուղեգնացուելի : էնթնէ · սէքնէ : andarsene in gíte. աստ · յածիլ · Թափառիլ · ժամավաճառ լինել ՝ի դէգերանս : far gita. շրջգնալ · ձկիլ : էեէնէնէ :

Gittajóne, Gitteróne, ար · Բոյս արշնգեղի :

Gittaménto. Արկուած · ձգուելն · ռէըլ :

Gittáre. Տես Gettare.

Gittáta. Տես Gettamento. A una gittáta di mano, di pietra, եղն · Քարընկէց մի : Հող փոսոյն գիցէլ զափամբք · Թուսբ :

Gittáto, Gittatóre. Տ, Gettato, Gettatore.

Gitteróne, Gittajóne, ար · Բոյս արշնգեղի :

Gítto. Տես Getto. A gítto, ի · Լողակի · շեշտակի · անկրեպ · փօլօռ : andar a gítto. գնալ · գնդրդգ :

Gittóne. Տես Gittajone, և Git.

Giù, ի · Ի վայր · ՝ի խոնարհ · առ ՝ի սար :

ապաղ · ապաղաս : In giù, կիմ di giù. նոյնպէս : Per giù. Տխրալ ՝ի բեռնց · Թօղալ, կիմ ՝ի բաց գնել (զաաեղուսէ, եղն) պիր էանա պըփմաց · վար իջնէ : mandar giù · կլանել : Էապմաց : Համբերել : ապա էնմէ : քանդել · ամայի կացուցանել : Էրէմաց · վէ բան կնմէ : torsi giù d'alcuna cosa. կիմ torsene giù. կասիլ · ձերնէջաւ լինել : Քէրճիաւ կնմէ : dare giè. անկանել : փէրմէ : dar giù, կիմ dar giù del ceffo in terra. անկանիլ ՝ի մնանկուելի : հավ էնաց օլմաց : darsela giù. անպիտի առնել · ոչ ևս հոգալ : համարուել օլմաց : andare di giù, e di su, di qua, e di là. աստանդական լինել · այր և անդր Թափառիլ : andare giù. իջանել : Էնէնէ : գնդանել, կիմ նոճազիլ (գնդոյն :) tener giù. տես Abbassare. Ըստ նախնեաց գրի և Giue.

Giúbba. Բաճկան ինչ նախնեաց : բաճկան : էջէն · * քաշ (աւրեծուց, ձեռց, եղն :) էեէրնէմ :

* Giubbáto, ta. Բաշաւոր · գիսաւոր : էեէրնէնի :

Giubberéllo, նոմ · բաճկոն փոքր · բաճկոնակ :

Giubbettíno, նոմ · Բաճկոն փոքր · բաճկոնակ :

Giubbétto. Բաճկոն : էջէն · էնէնէ :

* Giubbétto, ար · Giubbétte, էի, յոփ · կախաղան : andare alle giubbétte. եզանել ՝ի կախաղան · գառապարտիլ ՝ի կախաղան :

* Giubbilaménto. Տես Giubbilazione, Giubbilo.

* Giubbilánte, ի · Ցնծացէլ · ցնծալից · կայտառացեալ :

Giubbiláre, Giubbilatóre, Giobbilazióne, Giúbbilo. Տես Giubilare, եղն :

Giubbiléo. Ցոբելեան · յոբելեան նեւրոդոլ (նոր հեաւ ՝ի քահանայապետէն առ ըստ քանի՛ և հինգհիդ ամ :) far alcuna cosa pe' giubbiléi. առնել լինչ դուռ ուրեք, հաղիւ երբեք · Ցոբելեան · (էր յիւնեբորգ ամն առ նախնի հրեայս :)

Giúbbilo. Տես Giubilo.

* Giubbilóso, sa. Ցնծալից · խնդալից : շաղ :

Giubboncéllo, Giubboncíno, նոմ · Բաճկոնակ :

Giubbóne, ար · Բաճկոն · էջէն · էեէնէ : correre in giubbone. ընթանալ խուճապաւ, աւրիպով :

Giubilánza. Տես Giubilazione.

Giubiláre, ւ · Ցնծալ · հրճուիլ · տօն ցնծուն կա առաքել · աղաղակել ՝ի ձայն ցնծուելի : պէյափ ՝ի վինէ :

Giubiláto, ած · Ագռաւաւոր · (առն ղևաստանաւոր անձանց, որք ազնուն ղեռչակ, և գերծ են ՝ի բրեւանց պաշտամանց խրեանց :) ֆիռաթ :

Giubilatóre, ար · Ցնծացէլ · ցնծալից · որ աղաղակէ ՝ի ձայն ցնծուելի :

Giubilazióne, էի · Giubilío, Giúbilo, ար · Ցնծուելի · ուրախուել, առն ցնծուել · ձայն ցնծուելի : էնէնէ · շաղ էըէ :

Giucánte, Giuocante, հ · Խաղացօղ · խաղարկուող խաղայ : օյնայան · օյունճաձ :

Giuéare, Giocáre, ւ · Խաղալ : օյնամաթ : alle carte. խաղալ զԹուղթի : a dadi, խաղալ զուճկոյ, կիմ նարտ խաղալ : alla palla. խաղալ գնատի : Խաղ տանել · ծաղր առնել : Ցնծալ էնմէ : մէս և Festeggiare. * Ագռնել ըստ ուժից գրաւ : պնդնամաթ : ւ · Գործակից, ձեռնտու լինել · մատնել, կիմ խառնիլ ՝ի գործ լինչ : զօրանալ · ունել զտեղի : se non giucassero gl' inganni. Թէ չեն նեղին սեղի' նենգուելիք · Թէ չխառնէին նենգուելիք : alla civetta. հարկանել յանկարծ, անակն կալ : alle pugna. խաղալ բռնցի · բռնցի հարկանել զիմմանս : a che giuoco giochiamo noi? ՝ի էպոթխան · զի գործես զինչ գործես · զինչ այսն կատականաց իցէ այս : պռա նէ՞ Տաճառաւէ : di checchessia. ՝ի կիր առնուլ լինչ · ՝ի գործ արկա_ նել

Նեղ : գոլանոփ : di remo . Թիավարել : di bastone . ով ծաղրական . գան հարկանել : d' arme. զէն յարձակել . առնել զինուորական կրճումներ . առնել զինաշարժութիւն : netto . լինել բարեկիր, կամ այլ բարեկրօն , արդարադատ : di calcagna. Ը կրունկն կամ ի փախուստ դառնալ : e giucherebbe in su' pettini da lino . ասել ի պատասխանի մուեալ կամ զուկատել ի ի խաղս : giuocar da magnanimo . լինել մեծահոգի . յանձին բերել զվէ հանձնառնել : giucar d' autorità . վարել իշխանական . ի գործ արկանել զիշխանութիւն : giucare a rovescio . առնել Ը հակառակին : giucare alla lotta . ըմբշամարտիլ . գօտեմարտիլ :

Giucatóre , Giuocatóre , ար . խաղացօղ . խաղարկու : օյնայան . օյնանաս :

Giúcca . E' fanno come Giúcca , quel che veggono fare . Ջորինչ և տեսանեն , զնոյն և գործեն :

* Giuchévole , Giochévole , ած . ծաղրական :

Giucoláre . Տես Giocolare .

Giudáica . Քար պալեստինական :

Giudáico , ca . Հրեական : եհուդիկէ հեթանոսական :

Giudaísmo . Հրեութիւն . օրէնք կամ արարողութիւն հրեից : եհուդիկէ :

Giudaizzáre , tr . Հրեանալ . պահել զհրեական սովորութիւն , զօրէնսն . կամ զնորութիւնն :

♦ Giudearía . Տես Giudaismo .

Giudeésco , Giudéo , ած . Հրեական :

Giudéo , գր . Հրեայ : եհուդի : կամակոր . անհաւան . հնդաճառ . խստասրտանոց :

Giudicaménto . Դատաստան . գատաստան . վճիռ . ընդհանուր . հեօքմ : գատաստանի մուտ . բան . կարծիք : դատ . գլուխ :

Giudicánte , ած . Դատող . գատաւոր :

Giudicáre , ր . Դատել . գատաստանս առնել . վճռել . դատել զգատաստան . վճռել . ընդունել իհօքմէ . գալ ի հեռվի : una questione . որոշիլ զինդիր մի : alcuno . գատել զընկերն : խորհիլ . կարծել . համմորիլ . գատել ի միտս . կշռել . դատ յանձն իհօքմէ . գնալ յառաջ իհօքմէ : Giudicársi , յ . Համաձայնել զանձն՝ վճռել , կամ վերջ ի վերջ :

Giudicatívo . Տես Giudiciario .

Giudicáto , գր . Դատաստանութիւն : գոփըլէթ . հոփիմլէթ : դատաստան . գատաստան . ընդհանուր : star al giudicato . հնազանդիլ գատաստանի . անաւաղ բանից , կամ կարծեաց : passar in giudicato . լինել անդրդառ , կամ քաջայայտ . ընդունելի լինել , կամ վճռիլ միաբան հաւանութեամբ :

Giudicáto , ta , ած . Դատեալ : քանկէ ի մահիճս անդորս ի քաջից . օրհասական :

Giudicatóre , ար : Giudicatrice , իգ . Դատող . դատաւոր : հոփիմ :

Giudicatório , ia . Դատող . դատողական . գատաւորական :

* Giudicatúra . Դատաստութիւն : հոփիմլէթ : գատաստան . գատաստիճան . վճիռ . դատաստանական :

Giudicazióne , իգ . Դատաստան : ընդհանուր . գատաստանի բերանէ :

Giúdice , ար . Դատաւոր : հոփիմ . գործ : օրէնագէտ . իրաւագէտ : եհլի ընդ :

* Giudicéssa , իգ . Դատաւորի . դատաւոր :

♦ Giudichevolménte , ած . Ճիրաւ : իմաստնապէս :

Giudiciále , ած . Դատաստանական . Հեթանոսական : եհուդիկէ . առնական (հանդէս Հարստանաստութեան) :

* Giudicialménte , ած . Giudizialménte . Դատաստանօրէն . գատաստանական իրաւամբք : ընդ նմին :

* Giudiciária . Կառավարութիւն , կամ իրաւատուէ դատաստանի :

* Giudiciariaménte . Տ , Giudicialmente .

Giudiciário , ia . Դատաստանական . գատաստանական : Հեթանոսական . Astrología giudiciária . Դատաստական աստղաբաշխութիւն : հնդէճմիլիէթ :

Giudício , Giudízio . Դատաստան : Հեթանոսական . գատաստան . վճիռ . ընդհանուր . գատաստիճան . կշռութիւն . կարծիք : գնդն . գեղս : միտք . խոհեմութիւն . ընտրողութիւն . հանճար : ած . փիլոսոփ : uomo di giudizio . այր խոհական , մտացի : ապերաս ապամ : abbiate giudizio . միտս առացիր . լիր խնամատար : a giudízio , a giudício . ը մտաց . ը կարծեաց : a mio giudízio . ըստ իմում կարծեաց . ոյն ինձ թոհի : a giudízio dell' ócchio . ը կշռելոյ ականն : a giudízio del tatto . ըստ զգալոյ չօշափելեաց :

Giudício . Իաս ծաղրական . Դատաստ :

Giudiciosaménte , Giudizïariamente , Giudiciosissimaménte . Ի . խոհեմաբար . ընդմտաւորապէս . խնամատրաբար . խոհեմութեամբ . ապերասաբար :

Giudicióso , sa . Խոհական . ընտրօղ . խոհեմամիտ . խնամատար . հանճարեղ . ապերաս :

Giudiziále , Giudízio , ևն . Տես Giudiciale , ևն .

♦ Giugánte , Giugantéssa . Տես Gigante , ևն :

Giúgero . Տես Iugero .

♦ Giuggiáre . Տես Giudicare .

Giúggiola . Ցունաստ : հնդնաստ :

Giuggioléna . Տես Sisamo .

Giuggiolíno , na . Ցունաստագործ : հնդնաստի : ցունաստական :

Giúggiolo . Ցունասի : հնդնաստ ապաճ .

Giúgnere , Giúngere , tr . Հասանել . գալ . ժամանել : եկեհինէթ : ն . Միերձեցուցանել . յարել . միաւորել : պէհինէթմէք : գասանել զոք . ի վր հասանել : պատմ : աշձեցուցանել . յաւելուլ : արիւնք . ածել զոք առ . համմոլիլ . խաթել : alla schiacia , կամ al canto , կամ al boccone checchessia . Թակարդել . ընկանել . հնարիլ զ : * Giúgnere . Լծել զեզնիս ի սայլ : փօխտ : Giúgnersi , յ . Լծակցիլ . միաւորիլ . յօդիլ : պէր օլմաք :

Giugniménto , Giungiménto . Միաւորութիւն . միակցուցմունք . յօդուած : պէրլէթ :

Giúgno . Ցունիս : հաղիրան :

Giuládro . Ըստ ումանց նոյն ի Ը բառին Giullare.

Giulè , ար . Խաղ ինչ Թղթոյ : նմանութիւն եղեամ Թղթոց ի խաղս :

Giulebbáre , ն . Եփել , կամ Թանձրացուցանել ոգի շաքարով :

Giulebbáto , ta . Եփեալ ոգի շաքարով :

Giulébbe , ար . Giulébbo . Ջուրալոյծ (ըմպելի , կամ օշարակ ինչ յօրինեալ ի շաքարէ , ի ջրոյ , և ի հնձոյ խոտոց , կամ պտղոց , և զանէ սակաւակուցաստձոյ) ձիւլլապ . կիւլաբ :

Giulécco . Զգեստ ինչ գերեզաց , նաւորդաց : գոփաքի :

Giuleóne , ար . Նմանութիւն եղից Թղթոց ի խաղս :

Giuliána , Յուլիանէ . (ի տունկ ինչ , որ կոչի և Esperide , և Viola matronale .)

Giuliáno , ած . Յուլիական (ըստ) :

♦ Giuliánza . Տես Giulività .

Giúlio . Ի գրամ ինչ հռոմայեցի , և Թօքսանայ , յանուն Յուլիոս-եկրիդէ . կոչի և Mézzo páolo . * տես և Luglio .

♦ Giulío , ած . Տես Giulivo .

Giulivaménte , ած : խնդութեամբ . ցնծութեամբ : վնվնի ինչ :

Giulivétto , ta . նոճ . Ջուարթաբախին : ղաղ . ճկլկիլ :

Giulività . - táde , - táte , իգ . Ջուարթասէր . խրախճութիւն . ցնծութիւն . ղաղաբ :

Giulívo , va . Ուրախ . զուարթ . բերկրութեամբ : ղաղ վնվնի :

♦ Giulláre , ար . Giullaro . Giollaro . Ծաղրածու .

խեղկատակ • միմոս :
* Giullarésco, ca. Ծաղրական • միմոսական :
* Giullería. Տես Buffoneria.
Giuméлla, Gioméлla. Որևէ երկու ափովք • երկու քառեր : խէի ափաճ :
* Giumentiére, աբ • Կրասուսական • գրասուավար • գրասուադարման :
Giuménta, կգ • Մատակ երիվար • գրասու մատակ : գէշ տիպ : քող : legar la giuménta. ննջել խոր 'ի քուն :
Giuménto. Չի • գրասու • անասուն քեռնակիր : պէիկ • աբ • գաղջ :
Giunáre. Տես Digiunare.
Giuncája. Տեղի կնիւնապատ, սրտուալից : սապէտ :
Giuncáre, ռ • Կնիւնապատ առնել • տարածել կնիւնաձև : սպղ ընա տարած : սփռել խոտա • տարածել ծաղկիս :
Giuncáta. Կաթին պանրացեալ • (է կաթին մակարդեալ • զոր առանց աղելոյ պատրաստեն տերևովք, կամ կնիւնովք :)
Giuncáto, ta. Կնիւնապատ • խոտապատ :
Giunchéto. Տեղի կնիւնալից : սապէտ :
Giunchíglia. Ծաղիկ ինչ դեղին : վէրդին :
Giunco. Կնիւն • սրտու : սպղ • հասբ օձա : giunco odorato. կնիւն հոտաւէտ • (է տունկ ինչ Հնդկաստանի, որոյ արմատ է քաղցրահոտ և բժշկական •) ինդիր • ինդիրի դէտ : cercar, կամ far nascere il nodo nel giunco. որոնել 'ի ցուր • նևիճել կամ հնարել դժուարութիւն :
Giuncóso, sa. Կնիւնալից • սրտուալից :
Giúngere, Giungiménto. Տես Giugnere, ման :
* Giunípero. * Giunípero. Տես Ginepro.
* Giúnio. Տես Giugno.
Giúnta. Ժամանումն • հաւորնեցն • գալուստ : էն քիչ էտ • ներչ : աճումն • յաւելումն • յաւելուած • գումած : գումըլ, գումա : վերադիր վաճառաց • յաւի Հաճախողն : հիւրիր • ճշտիւ : եւ' սինկիչդր : աս պալ : è più la giunta, che la derrata. աստ • յաւելուածն առաւելու քան զբուն իսկ երն : a prima giunta, կ • 'ի սկզբան անդ • անդէն 'ի սկզբան • նախ նոյն հետայն : էտ ներչոպէ • հաս պիճ : alla prima giunta. առժամայն • իսկ և իսկ :
* Giunta. Ասիան ինչ : տես և Giuntura.
* Giuntaménte. Տես Congiuntamente.
Giuntáre, ռ • Խաբել • պատրել :
* Giuntáto, ta. Քաղչօղ • երկնչհատրուն (ձիոյ)
Giuntatóre, աբ • Խաբեբայ • նենգաւոր : ներչոս :
Giuntería, Giúnto, գց • Խաբէութիւն • նենգ • խաբեբայութիւն : ներչոսիկ • փինդ :
Giúnto, ta, ած • Յօգեալ • միաւորեալ • կցեալ : պէտ օլմալ պիճիճիս : հասեր • ժամանեալ • եկեր : էնիճիս : ըմբռնեալ : խաբեալ : a che son giunto! յոր ասհման հասի : a man giunte, a giunte mani, կ • ձեռնամած • պատատագիս : ձեռն ղանչօք եդեալ անգործութիւն • վատութիւն :
Giuntúra. Յօգ • յօգուած • խառնիճք : օյնափ : յօգակապ • կապակցուի • կապ : պղպ :
Giuocacchiáre, ռ • Խաղալ սակաւ • կիմ հաղիւ երբեք : ապ • պէրչէ օյնամափ :
Giuocáccio, պէճ • Յուսի խաղ : փինդ օյուն : ան հեմիճի չարժուած • տմարդի կիմ գժպատահ և պահակ :
Giuocánte, Giuocatóre, Տես Giucante, ման :
Giuocáre. Տես Giucare. * giuocar di buono. գործել անխորհրդի :
* Giuochévole, կ • Տես Giocoso.
* Giuocatorône, աբ • ատպ • Խաղամոլ • խաղարկու :

Giuóco. Խաղ • խաղարկուի : օյուն : della palla, դնատակխաղալուի : delle carte. խաղ Թղթոյ. նաեւ Յնծուի • ուրախութիւն • սոսն յնծուի • հանդէս ուրախութ : ինդիչ : Խաղէտ : օյուն էնէի : այսի կատակ • խաղ • ծաղր • խաղարկիք : հանդիսատես • էր • գործ : ինչ : արհեստ : եղանակ գործելոյ, վարելոյ • ոճ • դնայ.ք • far giuoco. խաղ առնել • զմայրա գալ : յաղթել 'ի խաղս : եւ' լինել յօգուտ, 'ի չահ • պատահիկ : fare il giuoco d' alcuno. առնել ինչ յօգուտ, կիմ 'ի չահ ուրուք : farsi giuoco d' alcuno, pigliarsi giuoco. խաղ, ծաղր առնել : հեգատ էնդէտ : tener a giuoco. նոյն է • անդամանել : tener giuoco. ժամ տալ խաղալոյ : a giuoco, կ • է խաղ • է կատակ : գործ յաւտ : a giuoco, ած • 'ի պատրաստի : da giuoco. տես Giocosamente. Ogni bel giuoco, vuol durar poco, կիմ rincresce. ատաւ • ամ ինչ է չատ անգեալ տատղկալի է : giuoco di poche tavole. գործ դիւրին, ընդեմ : partirsi, կիմ levarsi da giuoco. յետս կալ, կիմ ձեռնհասի լինել 'ի գործ ոյն • լքանել : փէրահաի էնդէտ : invitar uno al suo giuoco. հրաւիրել զոք 'ի գործ նմին հաճոյական, կիմ 'ի գործ արհեստի իւրոյ : giuoco di testa. դիւտ մտաց : giuoco di mano. ձեռնածութ : օգոպոպուլէտ : giuoco d' amore. մերձաւորութ • զուգաւորութ : badare al giuoco. պատատիլ զգործող զարհեստիւ • պատատիլ : volare a giuoco. տես Sorare. Aver bel giuoco. Ունել 'ի ձեռին խաղ յաջողակ :
Giuocofórza. Տես Necessità.
Giuocoláre, աբ • Տես Giocolare.
Giuocoláre, ռ • Խոհեմատակուիս առնել • խելագատակիլ : հանդիսատակիլ : հապարաւէտ էնդէտ : բնիկբնիկիլ 'ի շարժմանս իւրոյ : ծեծծելիլ : էնդէտ :
Giuocolatóre, աբ • Տես Giocolatore.
* Giuocolíno, նաե • Խաղ փոքրիկ • խաղալիկ :
* Giuppa. * Giuppóne, աբ • Տես Giubbone.
* Giúra. Տես Congiura.
* Giuracchiaménto. Աղի ինչ երդման, կիմ երդում առանց հարկի :
Giuraménto. Երդում : էնդի : dar il' giuramento a uno. քառատաւել զոք յերդումն : էնդի էնիլ տէ : falso. սուտերդումն • երդումնուի • vano. երդումն վայրապար : dare giuramento. երդնուլ : էնդի էնիլ :
Giuránte, հ • Երդումօղ • երդմնի : էնդի էնէն :
Giuranteménte, ած • Երդմամբ • ընդ երդմամբ : էնդի էնէ :
Giuráre, ռ • Երդնուլ : էնդի էնէտ : Խոստանալ, կիմ հաստատել երդմամբ : fedeltà. խոստանալ երդմամբ զհաւատարմութ : una legge. երդնուլ 'ի պահպանումն օրինաց ինչ : la morte, ման di alcuno. երդնուլ 'ի մահ ուրուք • զի 'ի սպանանել զոք : Խօսիլ առն • Նիշանչամ : կալել զձեռանէ հարսին՝ երդնուլ • երդնուլ զհաւատարմութ առ կին նա :
Giuraméńte. Տես Giuranteménte.
* Giuratívo, va. Երդմնական :
Giuráto, ta. Երդումնիլ : էնդինի : dónna giurata. խոստեցեալ առն : Նիշանչը գրչ : fratélli giurati. մեռերիմ բարեկամք : պատէտ փօխարէ : nemico. ոխերիմ. կիմ անհաշտ թշնամի : գոբեպէի պէնճան :
* Giuráto. Տես Congiurato.
Giuratóre, աբ • Երդումօղ • երդմնի : էնդի էնէն : երդմնասէր : բազմերդումն :
Giuratório, ia. Երդմնական :
Giuráziône, յգ • Տես Giuramento.

Giúre, ար. Իրաւունք. իրաւագիտուն. հագ. իւր ի քիւհ:
Giureconsultíssimo, ած, գեր. Ներհուն իրաւագէտ. քաջ իրաւաբան:
Giureconsúlto. Իրաւագէտ. իրաւաբան. օրէնագէտ: Եհւի քիւհ. Եհւի ՚ի ներ:
Giuridicaménte, ած. Ըստ օրինաց արդարութ. ըստ իրաւանց. օրինաւոր: ՚ի ներ ի ներ. հագ իաղքեր:
Giurídico, ca. Իրաւացի. օրինաւոր. իրաւաբանական: ՚ի ներ:
Giuridizionále, Giuridizióne. Տես Giurisdizionale, ին:
* Giurisconsúlto. Տես Giureconsulto.
Giurisdiziále, ած. Բառ ազգային. Իրաւամնական. դատաւորական:
Giurisdizionále, ած. Իրաւասական. իրաւաբանական:
Giurisdizióne, ած. Իրաւասուն. իշխանութ. իշխանութիւն իրաւասուն. իշխանութ դատաւորին. իշխանութ դատաւորին: ՚ի ներ: գործուած:
* Giurisperíto, գոյ. * Giurisprudénte, գոյ. և ած. ար. Տես Giureconsulto.
* Giurisprudénza. Իրաւագիտուն. իրաւաբանութ: Եհւի քիւհ:
Giurísta, գոյ. ար. Իրաւագէտ. իրաւաբան: Եհւի քիւհ. Եհւի ներ:
Giurísta, ած, ած. Իրաւական ՚ի իրաւանց: իրաւաբանական:
* Giurizióne. Տես Giurisdizione.
Giúro. Տես Giuraménto.
* Gius, ար. Տես Giure, Jure.
Giusarma. Տառոտ ինչ նախնեաց:
* Giusdicénte, ար. Իրաւաբար. դատաւոր: ՚ի ներ:
Giúso. Di, կիս in giúso, ած. Տես Giù, ին:
Giusquiámo, կիս Jusquiámo. Տունկ ինչ բազմամեակ, և ըմուշաւոր: ներ ներ. պնձ. պենիլիւ:
Giústa, Giusto, նե. Ինդեր ուայց. ըստ և ղբրա. Ըստ: ներ: giusta lor possa. ըստ կարի ՚ի:
Giustacórpo. Ազգ ինչ բանկոնի: ներ:
Giustacuóre. * Giustacóre, ար. Ջպեսա ինչ հարմինն ցեռնկս, կիս փոքր մի ուեղի: ազգ ինչ բանկոնի: ներ: կոչի և Guardacuóre.
Giustaménte, ած. Giustissimaménte. Արդարաբար. արդարութ. իրաւամբք: հագ իաղք. ապա ներ ներ: անվրէպ. ճշդիւ. անվրիպ: բառ բառ. ներ: ապա ներ: ըստ ըստ: il negozio camina giustamente così. այսպէս ՚ի բանն:
Giustézza. Ճշդութիւն. ղդուշութ: փղձուկ: ճի giustezza fabbricato. շարաբարագործ. վայելչակերտ. վայելչահիւս:
Giustificánte, ած. Արդարագործ. արդարացուցիչ (շնորհ:)
* Giustificánza. Տես Giustificazione.
Giustificáre, ր. Ցուցանել (փաստիւ զՀնչմարտութիւն իրին) Ճշմարտել: բանիւ ներ: իսպառ ներ: արդարացուցանել (շնորհք:) uno. արդարացուցանել զոք ՚ի յանցանաց. անբասիր առնել, կիս ըստ ըստ: ապա ներ: alcuno di non aver fatto una cosa. ըստ զանձն առաջի ուրումք. ՚ի բաց քերել յանձնէ զյանցանն: ապա ներ ներ: ներ:
Giustificataménte, ած. Արդարացի. արդարութ. արդարացուցանելով:
Giustificatívo, va. Արդարացուցիչ:
Giustificáto, ta. Giustificatíssimo, ma. Գործել արդարացի: իրաւամբք: անվրէպ ելեալ. զերծ ՚ի սուգ տանց. ՚ի չքմեղս ելեալ: արդարացեալ (՚ի մեղաց:)
Giustificatóre, ար. Տես Giustificante.
Giustificazióne, ած. Ըստ ըստ. ըստ ներ: արդարացուցանելն (՚ի մեղաց:)
Giustízia. Արդարութ: ներ ապա: իրաւ. իրաւունք. արդարն: հագ: կախաղան: պատ ապաշխ. տեղի կախաղանի, կիս մահատարութ: far giustizia. տես Giustiziare. Andare alla giustizia. ՚ի դատ կոչել: ածել ՚ի մահ, կիս ՚ի տեղի մահապարտութ: Giustízia. Բառ նախատական: Զարհուցական. մահու արժանի. որդի մահու: ապաշ: Առեան. բեմ. դատաստանարան: Ներկեալ պիճան: Giustízia della pubblica onestà. Բառ ըստ ՚ի ընտանեաց. հասարակաց համեստութ:
Giustiziáre, ր. Սպանանել. զմահապարտս. գլխատել. կախել: հեծեծ. ներ կիսի. պարկեր ներ. ատամ: alcuna cosa. տես Straziare.
Giustiziáto, ta. Սպանեալ. գլխատեալ:
Giustizieráto. Իրաւասութ դատաւորի. ատենի դատաւորին:
Giustiziére, ար. Giustiziéro. Դահիճ: ճեղապ. պաշտօնատար ոք. դատաւոր: հագիմ:
Giustizióso, sa. Տես Giusto.
Giústo, ta. ած, ներ գոյ. Giustíssimo, ma. Արդար. ուղիղ: հագ. փոքրս. ապրիկ: արդարակ. անվրէպ. ճշդիւ. զգուշաւոր: փաս փոքրս. բառ բառամ: համեմատ. յանկաւոր. պատշաճ: ուղիղ: հաւատար. ստիպաւոր. բարեշուք:
Giústo, գոյ. Արդարացի. արդարութ: հագ ներ: անվրէպ. ճշդիւ. անվրիպ: բառ բառամ: la cosa è giústo giústo, come hai detto. այսպէս ճշմարիտ, ոյր ասացեր զ: andare giusto. գործել զգուշագոյնս, խնամով: dare giusto. հարկանել. ուղիղ ՚ի նպատակն. գիտել ցատրանել: ներ ներ ներ:
Giústo, ներ. Տես Giusta.
* Giuvénca. Տես Giovenca.

GLA

Glába. Տես Talea.
Glaciále, ած. Սառնապատ (ծով:) սառոյց ցեալ (գետ:)
Gladiatóre, ար. Սուսերամարտ. սուսերամարտիկ (ազգ ինչ ըմբշաց նախնի հռոմեացւոց:) հաճապէս:
Gladiatúra. Սուսերամարտութիւն:
Gládio. Բառ ապան. Սուր. սուսեր:
Gladiólo. Տունկ ինչ. կոչի և Spadacciuolá.
Glándula. Մսան. (է ապիպային մսան ինչ մարմ նոյ կենդանեաց՝ կարգեալ ՚ի զառանել, կիս ՚ի մղել ղհիւթս ինչ մարմնոյն:)
Glandulétta, նաճ. Մսան փոքր. փոքրիկ մսան:
Glandulóso, sa. Մսանուտ. մսանաւոր:
Glásto, Glástro. Ներ տունկ ինչ. որոյ հիւթ ՚ի կիր ածի ՚ի ներկիս: կոչի և Guádo.
Glastríco, ած. Ներ անուն երակաց ինչ:
Gláucio. Տունկ ինչ. Հիւթ այսր անկոյ:
Gláuco, ca. Խաժ. երկնագոյն. ծովագոյն: ներ:
Glaucóma. Ներ աչուս ինչ ախտ՝ գոյացեալ ՚ի ներ ՚ի բանալոյ խալտակեայ թաղանթոյն:
Gláve, ար. Pésce spáda. Ձկրաձուկն: գլխատեալ պաշտօն:
Gléba. Կաշտ հողոյ. հողակոշտ: ներ: schiavi della gleba. հողագործ գերիք (նախնի հռոմեացւոց:)
Glenóide, ած. Փորոք ներկին. (է խոռոչ ինչ ներկին, որոյ մտանի գլուխ ուսացն:)

Gli.

Gli . Է յոքնակի ուղղականն և հայցականն՝ արա-
կան յօդին Lo. Gli uomini. Մարդիկ • զմարդիկ •
տղամարդ • տղամարդը : Gli . է և՛ յոքնակի հայցա-
կանն արական դերանուանն՝ egli . և կի եզակի
արական նր • Ընձ • զայնոսիկ : ծնողը : նմ • այնմ •
առ նա : ծնա : Gli . է և՛ յոքնակի արական նր ,
կի եզակի արական իգականին • քայց չէն ուղիղ :
նց • այնոցիկ : ծնողա : նմ • այնմ • այնմիկ : ծնա :
Երբեմն դնի 'ի սկիզբն պարբերուէ առ 'ի զարդ
փինդ դերանուանս egli . քայց է ոչ ամենայնի :
gli è teco cortesía l' esser villano . քղքաւարու-
թիւ մեծ է լինել տմարդի առ քեզ :

Gli , հ • Ընդ • անդր • անդանօր : ծնա • օրագա :

Gliéle , հ : Է դերանուն բազադրեալ 'ի դերան-
ուանցս Gli , և Le : Ընդ • առ նա : ծնա : զնա •
զնոյ : ծնա • ծնողը :

Gliéne , հ • Է դերանուն բազադրեալ 'ի դերան-
ուանցս Gli , և Ne . և նշանակէ իբրև զGliéle .

Glífo . Փորուած • (է դոգաւոր զարդ լինուածոց :)

Glo , Glo . Զայն Լոյս հասկոյ 'ի հնէզաբերան ա-
նօթոց • ասի • լուծէ :

Globettíno , Globétto . Գնատակ • փոքրիկ գնգակ :

Glóbo . Գունտ : գնդէ : globo terracqueo . Հողա-
գունտ • երկիր : terrestre . երկրագունտ : celes-
te . երկնագունտ : globi celesti . աստեղք :

Globositä , - táde , - táte , է • Գնտուկ • գնաձ
կանուկ • բոլորուկ : Խոշոլուկ :

Globóso , sa . Գնատակաձեւ • գնատակերպ • բոլոր-
շէն : Խոշոլուկ :

Globulóso , sa . Բաւ անդամաձև . Գնգակաձեւ :

Glória . Փառք • պատիւ • փառաւորուկ • համբաւ :
Խղճի • Խոյհ : յաւիտենական փառք • կեանք յա-
ւիտենից : Ճառագայթ սրբ • (է քակ լուսոյ նը-
կարեալ 'ի գլուխս պատկերաց սրբց :) senza glo-
ria . անփառաւունակ • անշուք : ogni salmo in glo-
ria torna . առաւ • դարձ ինչ կրկ ոք , 'ինոյն և յա-
ծի մտաք • 'ի յաւելուածոյ սրտի խօսի բերանն :
aspettare a gloria . անձկանաք սիրուն ել խնդիք :
suonare a gloria . հնչեցուցանել զզանգակս ('ի
նշան յիծուէ :) farsi gloria di alcuna cosa . պար-
ծիլ : Խոհանէ • andare in gloria . ած առաւ • հա-
ճիլ յոյժ • զմայլիլ :

Gloriánte , հ • Պարծող • պարծոտ • անձնահպանձ :

Gloriáre , ն • Գովել • փառաւորել • պատուել : Խոս-
հէ • Խղճի Խնդի • Խոյհ : Gloriársi , յ • Gloriáre , է •
Պարծիլ • պանծալ : Խոհանէ • Gloriársi , յ • Փա-
ռաւորիլ • Ժառանգել զփառս , կի զկենաս յա-
ւիտենից : ՃՀնդիլ Ինդի :

Glorióto , ta . Տես Glorioso .

Gloriazióne , է • Պատարծուէ • պարծողուէ :

Glorificaménto . Տես Glorificazione .

* Glorificánte , հ • Փառաւորիչ :

Glorificáre , ն • Փառաւորել • գովել • պատուել :
Խղճիլիդի • Խոյհ :

Glorificáto , ta . Փառաւորեալ • փառաւորեալ յե-
րանական կեանս :

Glorificatóre , աբ • Փառաւորիչ :

Glorificazióne , իգ • Փառաւորուէ :

Gloriosaménte , հ • Gloriosissimaménte . Փառաք •
շքով : Խղճի Խնդի :

Gloriosétto , ta . Փոքր մի անապարծ • պարծոտ :

Glorióso , sa . Gloriosíssimo , ma . Փառաւոր • եր-
կեղի • մեծանուն : պատիւեղի • Խղճիլի • Խոհեմ :
անապարծ • անմահաւ : պիսիրեղի : vino . ած առաւ •
գինի ոչեղից , գօրեղ :

Gloriúzza . Փառք գուշաքեայ • անոտի համբաւ :

Glósa . Մեկնութիւն • բացայայտութիւն • բաղա-
բութիւն • Խոհ :

Glosáre , ն • Մեկնել : Խոհ Ինդիւ :

Glosáto , ta . Մեկնեալ • բացատրեալ :

Glosatóre , աբ • Մեկնիչ • Թարգման : Խոհ Ինդի
Հաւատիս • մեկնիչ 'ի Թիւր մեաս :

Glossário . Բառարան մեկնական • բառադիրք հա
դերձ մեկնութ : Լոսկէն պեղաքէ :

Glóssico , ca . Լեզուական (մասունք :)

Glossografía . Լեզուագրուէ :

Glossógrafo . Յօրինող բառարանի • լեզուագիր :

Glossología . Լեզուաբանուէ :

Glossopétra , Glossopiétra . Գարաչեալ առասպե
ձկանց :

Glottología . Զայնաբանուէ • Ճառ յղիս ձայնի :

Glucinia . Հող ինչ քիմիականաց :

Glúteo , ածն • ե գոյ • աբ • Երասատանական (մկանուէ

* Glutinatívo , va . Սածուցիչ • յատկար 'ի մա
ծուցանել :

Glútine , իգ • Սոսինձ • սինձ : Խոխիպոլ Ենիչ :

Glútino . Է մին 'ի մասանց արևան • կի հնէն ինչ
'ի յօդուածս մարմնոյ • և է նուրբ , սպիտակ , և
յատակ ոչ զգալականաց ձեռաց :

Glutinosità . Սոսնձուէ • (է ասաւածուէ մանրի
մասնիկաց մարմնոյ իրիք , որով իբր կալհիճ կա
ցոյ է միալ 'ի ծակտիս այլոց մարմնոց :)

Glutinóso , sa . Սոսնձային : մածուցիկ : Խոխիպ

GN

GNafálio . Խոտ ինչ բժշկական :

Gnáffa . Տես Birba .

Gnáffe , հ • Տես Affè .

Gnagnéra . Բաւ ածիկոց • Բարկուէ :

Gnao , կի Gnau . Մաւանն • մլաւածին : Խոսի սեղ

Gnatóne . Տես Ignatone .

Gnauláre , է • Miagolare . Մլաւել • նռմալ :

Gnéne . Տես Gliene .

Gnócco . Կարկանդակ ինչ բոլորչի և խոշորեփեաց
ամն և Babbaccio . Ognuno può fare della sua pa
sta gnocchi . ասի • Ամ ոմանք օրէն է առնել
յիւրան՝ զոր և կամի :

Gnómi , աբ • Են գեղանարանակ գնգ , կի ոգիք պա
հպանք գանձուց * հանքաց , և ականց :

Gnomóne , աբ • Զև ինչ երկրաչափական՝ որ պա
րունակէ երիս ուղղանկիւնի զուգահեռագիծս :
Սառնեցայոյց , կի արևացուցակ • (է ալաք ա
րեգակնային ժամացուցից :) Հղոյս • ափեղ : է
և տրուս առասմունք ձերոց , երկու 'ի վերը , և եր
կու 'ի վայր , որք բաւանեին 'ի չորրորդումն 'ի
կէս ամի նշ , յորոց ձանձրի հասակ իւրեանց :

Gnomónica . Սառնեցագիտուէ • առնեցաչափական :
(է արհեստ յօրինելոյ զարեգակնային ժամա
ցոյցս :)

Gnomónico , ca . Սառնեցացուցական : առնեցա
գիտական • առնեցաչափական :

Gnórri . Տես : fare lo gnórri . յանգիտս լինել :

* Gnúdo , da . Տես Ignudo .

Gnúno . Տես Niuno :

GO

GObba . Սապատ ողին՝ կոր Թիկանց : Խոխիպ
գանգատս :

Gobbétto , ta . Gobbíccio , ծի , նռմ • փոքր մի ա
պատոյն : գանգատաձև :

Gobbétto , գոյ , նռմ • Փոքրիկ սապատ ողին :

Góbbo , գոյ • Տես Gobba , և Gobbo . Սէգ ինչ
կան

կանգասրի ։
Góbbo, աբ. Սպասաւորն ։ Գաշտօն ։
Góbbola, Góbola. Տես Cobbola.
* Gobbúzzo, աբ. Փոքր մի սասպասարն ։ Գաշտօնաձա ։
Gobelíni, ար. Ի հռչակաւոր գործատուն ինչ պատմատակարգ փարիզոյ ։ կոչեցեալ յանուն Ձիւլեայ կոպելինեայ նախագտակին ։
Góccia. Կաթիլ. չիմ ։ փակ ։ a góccia, a góccia, հ. չիմ առ չիմ ։ փակ փակ ։ Gócce. Տես Gocciola.
* Gocciaménto. Տես Gocciolaménto.
Gocciáre. Տես Gocciolare.
Gócciola. Կաթիլ. կամ. չիմ ։ փակ ։ դոյզն ինչ ։ Ձիւքի չէ ։ Ձեղքուածոց ։ Ծակ տանելոյ ։ (է որս կաթէ ջուր անձրևայ ։) Կաթուած, մանր յանկարծադէպ ։ փակ ։ Կայլակք ։ (են կայլակաձև առակախեալ զարդք ինչ չինուածոց ։ որք կոչին և Gócce, Campanélle, և Chiodi ։)
Gocciolaménto. Կայլակումն ։ Ծորումն ։ Թորումն ։
Gocciolánte, հ. Կաթիլուցիչ ։ Ծորեցուցիչ ։ Թորիչ ։ Կայլակօղ ։
Gocciolare, բ. Ե ն. Կաթիլ ։ Կայլակել ։ Ծորիլ ։ փակ ։ Կաթեցուցանել ։ Ծորեցուցանել ։ փակ ։ Ջակաւել ։ մտիլ ։ ի սէր ։ Կաթոգնիլ ։ (է ոմն առակ ։)
Gocciolóto, տ. Կաթիլ ։ Ծորիլ ։ Կայլակիլ ։ փակ ։ Ցաւ ։ պիտանաւոր ։ պիտանացիլ ։ պէտէրիլ ։
Gocciolatójo. Ծորակ տանելոց ։ (է տախտակ ինչ եղեալ առ արտաքս ի խողովակաւ տանելոց զոր. գնելոյ զջուր անձրևաց ի ծորելոյ ի ներքս տան։) կոյզ և Grondatójo.
Gocciolatúra. Ի ծ, կամ արտաս կայլակաց ։ էին ։
Gocciolétta, Gocciolína. Չիմ փոքր ։ դոյզն կայլակ ։ փակ ։ դոյզն ինչ ։ պէր պղաձի ։
Gócciolo. Տես Gocciola. Խուն ինչ ։ պէր պղ ։
Gocciolóne. Տ. Babbaccio. Չիմ խոշոր. մեծ կայլակ ։
Gocciolóso, sa. Տես Gocciolánte.
Godénte, հ. Կայելոզ ։ որ կայելէ ։ Կայտղ անձանին և Կայելա Աստիպայելի հասատատելոյ ի պատգին ուրբանուսէ չորրորդէ ։
Godére, բ. Ե ն. Ջմայլիլ ։ կայելիլ ։ բերկրիլ ։ խնդալ ։ զուարճանալ ։ ախորժիլ ։ ինձ օյմտ ։ ցաղ օյմտ ։ միխիթարիլ. կամ խրախճանալ կերակրովք ։ կայելել ի կերակուրս ։ էհիի իմիի ։ ատանալ ։ առնել ։ ժառանգել ։ ի կիր արկանել ։ Տալիի օձ Տա ։ գոլանանի ։ un godere, una casa, ևն ։ կայելել ի հասս կալուածոց կամ տանն ։ ի վար արհանել զառնն ։ della venuta d' alcuno, խնդալ կից լինել ի գալուստ ումեք ։
Goderéccio, ia. Godévole, հ. Բերկրական ։ հաճելի ։ ախորժական ։
* Godevolménte, հ. Հաճուելի ։ ախորժաբար ։ խնդումելի ։
* Godíbile, հ. Տես Godereccio.
* Godifúlmine, աբ. Ընդերկնիկ (արամազդ ։)
* Godilácqua, հ. Ջրասեր (գորտ ։)
Godiménto. Ջմայլումն ։ կայելումն ։ բերկրումն ։ խնդումն ։ ցաւլիի ։ սիգմ ։
* Godióso, sa. Տես Gaudioso.
Goditóre, աբ. Իրաւնհանաստեր ։ պորտաթոյծ ։ որ կորայ ։
Godúta. Տես Allegria, Bagordo.
Godúto, ta. Կայելեալ. ևն ։ տես Godere.
Goezía. Դիւահնդայումն ։ (էր ազգ ինչ հնդայոտ, որով դիւեղք կոչեին զդևս ի վերասել մարգկան։)
* Goffáccio. Տես Goffone.
Goffaggine. Տես Gofería.
Goffáménte, հ. Անհեթեթօն ։ չինականապէս ։ Թանձրամտութեամբ ։ ապիտակաբար ։ անմտաբար ։
* Goffeggiáre, բ. Գործել անհեթեթօն ։ վարիլ չինականապէս ։ անմտանալ ։
Goffería. Goffézza. Բրտութիւն ։ Թանձրամտութիւն ։ ապշութիւն ։ անմտութիւն ։ անհմարտութիւն ։ հօդեմտութ ։ Ը. դառնութ ։ պէտնէութ ։ տէլըրտութ ։
Góffo, fa. Goffíssimo, ma. Բիրտ ։ տգէտ ։ Թանձրաբանամիտ ։ ապուշ ։ Թանձրաբարոյ ։ տխմար ։ արգ գէտ ։ անմիտ ։ Ը. դան ։ պէօն ։ անմտագ ։ անհեթեթ ։ խուշտր ։ անարհեստ ։ գռպտ ։ պէլ ։ Ը. օձրէլիէնդ ։ ei fa 'l goffo alla festa. կից fa 'l goffo per non pagar gabella. խորամանկել զտգիտութիւն ։ կեղծաձևորիլ զկիմարութիւն ։ ձևանալ միամիտ ։
* Goffóne, աբ. Շինականապէն ։ բրտապէն ։ գերբրտաստամիտ, ևն ։ տես 'ի Goffo.
Gógna. Պատժապատն ։ (տեղի ուր չարագործք կապին հրապարակաձև ձեռս 'ի յետս, և անուր երկամէջ 'ի պարանոցս ։) Երկաթի անուր չարագործ ։ menár nostra vita in questa gogna. վարել զկեանս 'ի գանուն կենցաղոյս ։ Կապ, կամ շղթայ (սիրոյ ։) հնձիոն իրաց ։ Gógna. Բառ նախատական ։ Չարեացապարտ ։ արժանի պատժոյ ։ աղաձագ ։
Gognolína, Gognolíno. Նաճ ։ խեղ ։ առասկ ։ Բառասկ ։
Góla. Երկար ։ պողպ ։ որկորամոլութիւն ։ որկորաձոր ։ Ձիւ պողպէտ ։ ցանկութիւն ։ լիզ ։ առափնք ։ արկ ։ հագեցիկ ։ խողովակ ։ փող (Ըմպորոյ ։ աւազանի ։ ծխնելուզի և ն ։) գոտոտ ։ գոտպատ ։ Որկոր ։ (է որկորաձև մասն ինչ չինուածոց, որ կոչի և Onda ։) Góle. Մանեակք ։ (են ապեղնաձև առտնաջ ձերանք հասատատելոց յատաչեակոյն նաւու 'ի պնդել զմասուն ։) gola disabitata. դժոխորմ վայն ։ անյագութիւն ։ esser col corpo a gola. ընդնել (կնոջ) մեծ 'ի ծնունդ ։ aver un calcio in gola ad alcuno. առնել առիթ կշտամբելոյ ումեք ։ gridare quanto se n' ha nella gola. աղաղակել բարձրագոչ ։ entrare, nuotare, ևն ։ a gola, կից alla gola. մտանել. լուսիլ մինչև ցոպարանդն ։ պարանոցամեայ լուսիլ ։ esser a gola in chechessia, առնել յանձնառութ ։ mettersi, ficcarsi, cacciarsi, ևն ։ ogni cosa giù per la gola. վատանել ընդմէ 'ի շրմայատուեաս, կից 'ի պարարել զպորան ։ mentir per la gola. ստել անամօթաբար, կամ մեծ պորտոյ ։ tirare uno per la gola. ձգել զոք 'ի կամս իւր՝ կերակրովք ։ a gola. մինչև ցպարանդնոյն ։ մինչ 'ի բերան ։ esser immerso, կից rinvolto ne' piaceri a gola. յօրանալ 'ի հեշտուեաս ։ far gola. շարժել 'ի փափաք ։
Goláccia. Որկոր մեծ, անհեթեթ ։ պէօչէս պողպ ։
Goláre. Goleggiáre. Անձկալ. տենչալ ։
Goláto. Յանկացեալ ։ անդրադարձ ։ որ ունի զանգաթ ։
Góle, էի, յած ։ Կերգ, կապան լերանց ։ Էլէք ։
Golétta. Օձիք հանդերձից, վերարկուի, ևն ։ Եաֆա ։
Gólfo. Խորշ (ծովու ։) Ը. օրֆէն ։ փէնիկ գոլտրք ։ navigare, կից andare a golfo lanciato. նաւել ի ազգ պագին, դէպ ուղիղ. նաւել 'ի խորս ։
Golfolína. Քար ինչ ։
Goliáre. Անձկալ. ցանկալ ։
Gólo, բառ ծածկաբանական ։ Բաղմական հարսանեաց կոշնական ։
Golosáccio, ia. Դժոխորովակն ։ որկորաժէտ յոյժ ։ պողպատ փառնէնան ։
Golosaménte, հ. Որկորաժէտութիւն ։ անյագ ։
Golosía. Golosità. -sáde. -táte, էի. Որկորաժէտութ ։ որկորութիւն ։ Ը. պողպատ ։ ցանկութ ։ լիզ ։

խղճ • տենչ : արդ • հավէս :

Golóso, sa . Golosíssimo, ma . Որկրամոլ • հաւատ. ակեր • շռնայաղաց • ընդհանուր : ընդհօդուածոյ • աչքեղէնաց : ցանկագող • տարփագոյզ : արբշռուած • արբշռնկեալ :

Golpáto, ծ• • Խանգագոյր(ցորեան :) ապաւազեալ• խանգարեալ• ապականեալ :

Gólpe, իգ• Խանդ արմտեաց, կիմ գալուկն • (է ախտ ինչ արմտեաց, որով փտի գառնան՝ի փողն :) տես և Volpe .

Golpóne . Տես Volpone . տղոչեաստբարդ • խորամանկ • գայլամիտ • նենգաւոր : խիտիէ • փչրչանք :

Gombína . Փակ՝ որով կապեն զձագուկն գաւազանին՝ի ծայր մեղեխին՝ի ծեծելոյ զարմանս :

• Gómbito . Տես Gomito .

Gómena . Տես Gomona .

• Gomíre . Տես Vomitare .

Gomitáta . Հարուած արտկան : dare una gomitáta . հարկանել արտկամբ : փրթնակ իւն ընդոմած :

* Gomitéllo, նաճ• Փոքրիկ արմուկն : dormire in gomitéllo, ննջել՝ի վէր արմկան :

Gómito, արտաքնեայ ֆայն օիճ • Արմուկն : փրթնակ : i gómiti, յոգ• աբ• le gómita, յոգ• իգ• Արմունկն, կիմ արտաքին անկիւնն որմոյ • (է քառից անկիւնն երկուց որմոց :) fatto colle gómita . գործել ան հեղհեղս : անհեղհեղ • անարուեստ • անբարեձև : լեալ իւն • պէս • կանգուն • (է ոտնաչափ և կէս՝ յարմհանէ ցծայր միջնամատին :) di mare, քաղաքաւոր ծովու• գոգ • փոքրիկ խորշ(ծովու :) * far gómito . թեքիլ, կիմ թեւրիլ որմոց :

Gómito, արտաքնեայ անխոյ օիճ • Տես Comito .

* Gomitoláre, ն• Տես Aggomitolare .

Gomítolo, կծիկ : խոպոպ : կծիկ մեղուաց, կիմ սարդից, եղէտ (է գունդ մեղուաց, եղ, պատատուել զմիմեանսիք•)

Gomitóne, Gomitóni, ղ• Յեղեալ յարմհանն : փրթնակ : տէր պայանդէ :

Gómma . խէժ • խիժ : պահ : խժալից ուռոյցք• (է ազգ ինչ դաղիական ախտի :)

Gommaelémi, իգ• խիժ ինչ ամերիկեայ և արաբիոյ՝ ծորեալ յտատոյ վայրենի ձիւծենւոյ, որ արեւելս՝ի ձեթ՝ լուծանի :

Gommarábica. Gómma arábica. խիժ փրսբիոյ•պահ :

* Gommáto, ta . խեժահալ (լուր• կիմ նեղկ • իբ յոյս հալել է խիժն :) խեժամած • օծեալ խեժիւ : tela gommáta . է կտաւ ինչ ապրկապոյն ճաշակաւ՝ի խիժ լոյծ :

Gommífero, ra . խժարեր • խեժաւոր : պահլը :

Gommóso, sa . խժալից • խիժոտ • պահլը :

Gómona . Պալուխ խարտխին : հալոխ :

* Gomonétta, նաճ• Պալուխ փոքր :

Gomorréa . Տես Gonorrea .

Gónda, Góndola . Նաւակ, կիմ մակոյկ ինչ վենետահեան • գայլէք :

Gondolétta . Փոքրիկ մակոյկ վենետկեան :

Gondoliére, աբ• Նաւավար : գայլէքճի :

Gonfalonáta . Զոլիր, կիմ խուռն ըստ միով դրօշակաւորէ• պէշրաֆլէք• պէօլիւկ • օպա :

Gonfalóne, աբ• Խաչվառ • դրօշ • դրօշակ : պայրաք : տես և Gonfalonata. Աստ և ա * Gonfanóne .

Gonfalonierático . Պատիճ, կիմ ասուձան կանիճա լօնիերին :

* Gonfalonieráto . Նոյն է : ժամանակ իշխանութեան կօնիալօնիերին :

Gonfaloniére, աբ• Gonfaloniéro . Գրօշակակիր : պայրաքտար : քաղաքապետ(նախնին Ֆիորենցացւոց :) կօնիալօնիերս• (է տիտղոս ինչ պատուոյ :)

Gónfia . Ուր գործէ գաղակիւ ընդով՝ի բուռ հրաւքն : խղճ

Gonfiágine , Gonfiagióne , իգ• Gonfiaménto, Ուռոյցք • այտուց • այտուցմն : ընդ• գագաթուածք• փքացուն • գոռոզութի : Տաղտկութի : այտուց որոնից՝ի խոնջմանէ :

* Gonfiagóte , աբ : Gonfianúgoli , ած • էաս ապ• Անապարծ • անատաւ • գոռոզ • փքացեալ :

Gonfiáre , ն• Փչել • ուռուցանել • այտուցանել• գագաթնեալ• ընդերկե : հպարտացուցանել• փքացուցանել : Տաղտկացնեալ : է• Ընել• ուռնալ• այտնուլ : վերկե• գագաթած : փքանալ• հպարտանալ : Տաղտկանալ : alcuno . այտուցել քացոր• քանութի• չորոմել• գովել ընդ գարճանն• իսոսել ընդ միտս ուրուք : այտաչած• էալֆագնած• il vino, կիմ alcuno , ընէ• ապտակ ածել• հարկանել զերեսս ուրուք :

Gonfiáto , ta . Ուռուցեալ• այտուցեալ• ընդերկ• գագաթեալ• փքացեալ• գոռոզացեալ• լի յաւմարհ, կիմ գժտութի :

Gonfiatójo . Ի գործի ուռուցանելոյ զբնաւակս տես և Schizzatojo .

Gonfiatóre, աբ• Ուռուցիչ• ուռուցիկ : վերկեն• չորոմարար : չորոմարար :

Gonfiatúra . Տես Gonfiaggine, Adulazione .

* Gonfiavétri, աբ• Ապահագործ• որ գործէ զապակի փչմամբ :

Gonfiétto , նաճ• Այտուց փոքր : ընդ :

Gonfiézza . Այտուն • ուռոյցք : ընդ• գագաթածք• փքացուն• գոռոզութի• Տաղտկութի :

Gónfio, գոյ• Այտուն• ուռոյցք : ընդ :

Gónfio , ja , ած • Տես Gonfiato . գոռոզ • մեծամտ• Տաղտուկ : parola . փքացեալ• կիմ փքաչից բառ• Հանդարտակութի :

* Gonfiótto , ta , ած • փոքր մի այտուցեալ :

Gonfiótto , գոյ• Փոքր ուխ, (կիմ այլ ինչ նման՝ի լուծիլ :

Gónfosi , իգ• Հեղուսուն• (է ազգ ինչ յօդակցեալ ակերաց, որով մին յերեսէ է՝ի միւսն ոտ գնեցոյ)

Gónga , Góngola . Խոյլ, կիմ խողք որկորոյ : Góngole . Ծովային խեցիք, կիմ կրնայք, (որով Հարաւագործք զարդարեն զարքեփրս, և զգաւաս տանս :) Góngola . Ագռ ինչ խինջիւնաց :

Gongoláre , է• Ձնծալ• հրճռնել• կապկեել առ ջն, ծուռեցե : սեղմնէ :

* Góngro , Gróngo . Օձաձուկն ինչ ծովային : էրմն պուլուս :

Gónna , Gonnélla . Երջանգեաս (կանանց :) քիւ. պան : Թապանճի աչաց : la mortal gonna . մարդի մահկանացու : rimanére in gonna . մերկ կոչ. ոցեալ մնալ : * Տախտ • (է բառ նաւորդաց :)

Gonnellétta , Gonnellína . Երջանգեաս փոքրիկ :

Gonnellíno, Gonnellúccia. Փիսպանճէ :

Gonnellóne, աբ• Երջանգեաս մեծ : պէօյնէ փիսպան

Gonorréa . Սերմնակաւճուռութի : պէս ոզոպուլոս :

Gonorreáto , ած • Սերմնակաւճ :

Gónzo , za . Բլուրս • ապէտ • գեղջուկ : էօրան :

Góra . Ջրադարձ , կիմ ջանցոյց • (է առու արտեսական • է որ սահանաք ի քուրս գետոց, կիմ լերանց՝ի պէսս աղօրեաց և այլ դոլ. ծառանց :

Górbia . Պահպանակ գաւազանաց • (է բոլորի ներ• կամ քրպաձև ագռուցէ՝ի ծայր գաւազանաց՝ որ կոչի և Cálza , կիմ Calzuólo .) Աչք ծայր սլաքի : ասճ : ունս և Sgorbia, զկնի կիմ գաւազան երկաթապատ :

Gorélla , նաճ• Փոքր Ջրադարձ :

Górga , Փող (որկորոյ :) առն և Gorgo ,

Gol.

Gorgáta. A gorgáta, ին. Վտառիկ (ըմպելիք:)
* Gorgheggiaméńto. Գեղգեզումն:
Gorgheggiáre, ես. Գեղգեզել, ձայն ոչխարի տեսնելով:
Gorgheggiatóre, ող. Գեղգեզիչ, ձայն ոչխարի գեղգեզիչ:
Gorghétto, նոմ. Տես Gorgo.
Górgia. Փոլ. Շիլափոլ: Գէտ-ի-լաֆ: tirar di gorgia. գեղգեզել: ոչխարի օդնելով:
Gorgiéra. Փողպատ բերհզօրյ. (է գանգրմկեալ զարդ՝ ի՛նքնագոյն գեհենջոյ ևն, որով պատան զգա-ջանայն:) պօղպէդէ: պատպանակ պատանոյին: Փոլ: որկոր: պօղպէ:
Gorgiére, իփ. յոփ. Փոլ հագուստ. (ևն կոր փայտ ինչ ը ցոկաս. կոյին և Tagliagóla, Tagliamáre.)
Gorgierétta, Gorgierína. Փոքր վզպատ:
Gorgióne, ող. Աղբիւս: պէյոէ:
Górgo. Պատյոք Ջուրց. չրքանչ Ջուրց: անոփօտ: անդուռնգք (Ջուրց:) իէրտպ: տեւս և Fiumicello.
Gorgogliaménto. Կռնչիւն. խոխոջիւն. չռաւչիւն: տոս. լաղուիքուլ. չռաւն: delle minuge. կռիվ, կամ կարկաչիւն ապեաց:
Gorgogliánte, ին. Շառաչօղ. խոխոջաձայն:
Gorgogliáre, ես. Կռնչել, կամ կարկաչել (յողովելն Ջրով զկոտորդն:) ղարդաս էնիէ: պատպաչել. զջռանքել բերանով. (յր անձնայն ձայնս արձակել:) ղէրդէրմաֆ. չռաւն էնիէ: խոխոջել. կարկաչել (Ջուրց:) լաղաֆ: պղպջակիլ (հեղանիւթոց յեռանդեան:) գէբ գէբ գոյնաֆ: il corpo. կարկաչել որովայնի, կամ ապեաց: կոտ կոտ էնիէ: Հարկանիլ արմտեաց ներսիցն:
Gorgogliáto, ta. Խոխոջիլ. կարկաչիլ, ևն:
Gorgóglio. Տես Gorgoglione, Gorgogliamento.
Gorgoglío, չռաւն. Տես Gorgogliamento.
Gorgoglióne, ող. Երևիլ, կամ ինիլայ. (է որդն արմտեաց, որ ասվորաբար կոչի Tonchio.)
Gorgoléstro. Տունկ ինչ Ջայլին:
Gorgoráno. Կերտաս ինչ հնդկաց:
Gorgózza, իփ. Gorgozzúle, ող. * Gorgozzúlo. Որկոր. կռկորդ. դուռն հագագլին. շնչափող: պօղպ. գէբ-ի-լաֆ:
Górne, իփ, յոփ. Խտղակիք ինչ ոռխտակռռածի նաւուն, որք քննիլել զջուրն հասեն արտաքս:
Górra. Ծառ ինչ նման ուռւոյ: ասռիլ գլխանոց ինչ գեղջկաց:
Gorzaréttо, Gorzaríno, Gorzeríno. Փոքր փողպատ:
Góta. Աչյո: Թռուռ: էռնաֆ: կոզին: կոյս: ակնթ: in góte, ին. մերթ յարել ի բաց stare, sedere, ևն, նշանակէ՝ կալ, կամ նստիլ ծանրութ. յանձին բերել զծանրութեի:
Gotáccia, պէյ. Աչյո անհամբոյր, անհնթեմ:
Gotáta. Աչպակ: պէլէ: dar una go", տպտակ ածել:
Gotellína, նոմ. Աչյո փոքրիկ, փոփոխ:
Gótta. Յօգոյաւուեի. յօդոէածոյաւուեի: alle mani. ձեռնաւուեի. ցաւ, կամ ախտ ձեռաց: a' piedi. ոտնաւուեի: նիչրիս: gotta caduca. տես Mal caduco. * Gótta. Կաթիլ:
Gottáto, այ. Պիտակաւոր. պիտակ պիտակ:
Góttico, ca, այ. Գոթական, կամ գոթայ (Հարաւ. բարբառոյն. է ոչ ոտակ ինչ չնոտճածոյ՝ անհնթեմ և անհամեմատ, հնարել առ ժամանակօք գոթայ-ից:) գոթական, կամ գոթայ (տառք:) վարժ. յոյժ:
Gótto. պրպտանէ՝ բայ օբ. Բաժակ ինչ: Գաւեկ:
Gottóso, sa. Gottosíssimo. Յօդացաւ, յօդնէաց ծայցաւ: կաղ. անհատատաւ տոնիք:
* Gotúzza, նոմ. Աչյո փոքրիկ:
* Governále, ող. Վեկ:
Gavernaménto. Կառավարութիւն. ճգնական կառավարութիւն: վարուեցէ: պաղիճէ:
* Governánte, ին. Կառավար. վարիչ:
Governáre, ն. Կառավարել. վարել. ուղղել: ընվարել. գայլերմաֆ. ինօղնիէ: կարգել. բարեկարգել. յարմարել. հոգալ: պհոդնիէ: խաւիճ կամ չարաչար վարիչ է ուանք: una nave. ղեկավարել: cavalli, cani, polli, ևն. ինամել, դարմանիել զձիս, զշուներն ևն: Աղբ արկանել (յանգս, պծուռովք:) ինարնէնիէ: տես և Castrare. Governar i vini. Տես Conciare.
Governáto, ta, Կառավարել. վարել, ևն:
Governatóra, Governatríce, իփ. Կին կառավար. վարիչ:
Governatóre, ող. Կառավար. ոստիկան. վարիչ: պապիճ. էպա. վալի: d' una Città. քաղաքապետ:
Governazióne, իփ. Տես Governamento.
Governíme. Տես Concime.
Govérno. Կառավարուեի. հրամանատարուեի: պապիճ: պապիճնիէ: far mal governo, կամ far governo d' una cosa, ևն. ապատարել ինչ. ոպատրել. եղծանել. պէրպապ էնիէ: խաւիճ, կամ չարաչար վարել զ ուանք: Աստիկատուեի. վերակացուեի: ֆաչէէ: արհեստ կամ եղանակ կառավարութեի: ղեկ: փոմֆ: հանդերձանք գինւոյ (յայնոսգատ. ցանել զդոյն նոր, կամ ղհամն:) aver a governo. կառավարել. վարել:
Gozzája. Հաւաքուած նիւթոց ի խածխ. խածխ լեր կերակրոյ: մեծ խածխ: որ. քեն:
Gózzo. Խածխ: գոռոսաֆ: որկոր: պղպղ: Խոյլք որկորոյ. ռամկ. ուր: Ի նա ասպակի անօթ փոքր և անոսն. ունի պարանոց երկայն և նեղ, և մէջն ձին քաղցրի եթող զնածիս հնձոյց: forare il gozzo. Ջեռակ. լինել խոչ:
Gozzovíglia, * Gozzovíglio. Ցնծութի ի խրախճանի, կամ յեա ընթերաց. խրախճանութեի. դինեք. քոէ. չոճայութեի: էնյիէ էնիէ: էնյիէ էնիէ:
Gozzovigliáre, ես. Խրախճանել. չոճայիլ. զեղխել ի գինարբուս: էնյիէ էնիէ:
Gozzovigliáta. Խրախճանութեի. խրախութեի. գինարբուս:
Gozzúto, ta. Որ ունի զնածխս: գոռոսաֆլը:

GRA

Grácchia, կամ Cornácchia. Իղկերուկ. (է ապիկ ինչ փոքր ագռաւուս:) գոռոս. շառաֆաս: լը գռան:
* Gracchiaméńto. Կռնչիւն իղկերկի:
* Gracchiánte, ին. Կռչաձայն. իռնչաձայն:
Gracchiáre, ես. Կռնչել ոպ զիղկերուկ. կարկաչել. էբրաղ գնիէ. գռաղ սէնիէ: շաւակռատել. շառաֆատել: լաֆռաղնէբ էնիէ:
Gracchiáre, ող. Կռնչիւն իղկերկի. գարկաչիւն:
Gracchiatóre, ող. Gracchióne, ող. Շաւակռատ. շառաֆատ: լաֆռաղն:
* Grácco. Աղբ ինչ ագռաւուս:
* Grácculo. Աղբ ինչ գոբշ իղկերկի. որոյ կոտոց և ոտք են կարմիր:
Gracidáre, ես. Կռնչել, կամ կարկաչել զորտոց: կռռաղաֆ. գրպաղ էնիէ: գրգռալ հաւուց, ասգաց, ևն: գռռողաֆ: արտակել ատեղ. կամ շաղակրատել. պաբբռաֆ. լաֆռաղնէբ էնիէ:
Gracidatóre, ող. Շաղակրատ. չարաբան. չարախոս. պարսաւագէտ:
* Gracidazióne, իփ. Կռնչիւն ագռաւուս:
* Gracidóso, sa. Կռնչաձայն. կռչաձայն:
Grácile, ին. * Graciliśsimo, ma. Աչխատ. նիհարք. նուրբ.

նուբր • տկար : պապան : Grácile , adj , & fig , m . Հիւծ • (է մկան ինչ :)

Gracilità , - táde , - táte , f . Վտառութիւն • նիհարութիւն : պապանչոտ :

Gracimolaménto . Կուռիք խաղողոյ :

* Gracímolo : Ողկոյզ • կոշի և Racimolo .

* Gráda , Stẽn Graticola .

Gradággio . Հաճոյական , բերկրական ինչ • կամակ :

* Gradáre , v . Իջանել ընդ աստիճանս , կամ աստիճանօք :

Gradatamẽnte , adv . Ընդ աստիճանս • աստիճանօք • աստիճան ի զաստիճան • առ սահուս սահուս : ա պրմ պրմ • ապր ապր :

* Gradazióne , f . Յառաջացումն աստիճանաբար • կարգ աստիճանիւ : Աստիճանք • (է ձև ինչ չարաբանական :) di colore . գունոյց :

Gradélla . Վանդակ ձկանց • (է գործի ինչ ձկնորսաց գործել յերէսանց , յորում փակին զձկունսն :) կասկարայ : ըսկառայ :

Gradévole , adj . Հաճոյ • ըստնելի է ախորժել •

Gradevolménte , adv . Կամակաւ • մեծապէս : ընօթիւ ինչ : սիրով • մեծապատիւն : սիրալիր հաճութ : հանդիպելի ինչ • գեղեցիկ ինչ :

Gradiménto . Հաճոյ • մեծապատիւն • ընդունելի • ըստ կալուն : ըէյս • գեղեցիկ :

Gradína . Երկաթի գրիչ ինչ քանդակագործաց :

* Gradináta . Սանդուղք :

Gradíno , nom . Աստիճան փոքր • աստիճան : պայ • պատուական • a gradíno , adj . ոտն առ ոտն • առ առ կամ առակաւ :

Gradíre , v . Հաճիլ • ընդունել : հաճ ելնել • հօժարիլ • նա ինչ : Հաճոյանալ • Հաճիլ զրաք : ախորժել օրհ ճաշս հաճելոյն հօր ելնէ : questa pace non è gradita . այս հաշտութիւն չէդին հաճոյ : gradisci , ch' io ti saluti . ընկալ զիմ ողջոյն : ը Ելանել կամ յաստիճանս է աստիճանս :

Gradíto , ta . Graditíssimo , ma . Հաճոյ • ընտանելի • հաճոյական : ախորժելի :

* Gradivaménte , adv . Զրի • հրճուար :

Grádo . Աստիճան • տեղի ոտնդրոյ : պատուական • ոյժ : ազգ • տեսակ • մասն : ոջ : պատիճ • արժանաւորութիւն • կարգ • աստիճան : էակ է ընդ ինդ : աստիճան (աստեղաբաշխական , որ է հինգ ներքոյդ քառորդին , կամ երկնքարքերդ վեցերորդ մասն մեծադոյն բոլորակի դիտոյն :) Աստիճան աղտակցութեան : աստիճան ընտանութեան , և յորութեան : պերճանք : Քայլ • դնոցք : կամք • հաճոյք : հաճոյ է իրագիտ : contro a suo grado . ընդ եմ կամացն : ընդ էնդիմ : come meglio vi sarà a grádo . ոյզ կամք լսին ձեզ : Հաճոյ է : mal grádo , կամ malgrádo . a , կամ di mal grádo . ակամայ • յոչ կամաց • գժկամակութիւն : նայրը : mio mal grado . ընդեմ , կամ յոչ կամաց իմոց : a grádo , adj • ը հաճոյս • ը մեծ : ը համ : ը ըստ ինչ : andar a grádo . հաճոյ լինել • հաճոյ ընծայել : ընտանի լինել • aver a , կամ in grado . հաճիլ • հաճոյ ընծայ ընդիլ : հաճ ելնէ • di grado , di buon grádo , adj • կամակաւ սրտիւ • մեծապէս : ընօթիւ ինչ : a grádo a grádo , di grádo in grado . տեսս Gradatamente . Essere in grado di fare una qualche cosa . Լինել յարմար , կամ ի պատրաստ առնելոյ ինչ : venir in grádo . բարեբաստանել , կամ յաջողել հանդիպել : venne altrui in grádo . ընտրհս եգիտ առաջի ուրուք : Ընտրհակալութիւն • երախտագիտութիւն : ելնէ պիտի է : saper , կամ sentir grádo . ընտրհս մատուցանել • հանապազ զերախտիս ի , ընդ է ինդ է : io te ne fo grádo . ընտրհ ունիմ զքեզ : tenere grádo . լինել յաստիճան ինչ աւագութեան , կամ իշխանութեան : di grádo basso . ապատոհմ • վատազգի :

Graduále , adj . Աստիճանաւոր • աստիճանական • գնոյ է աստիճանս :

Graduáli . Մեռելիք (աւետարանի պատարագին :)

Gradualménte . Stẽn Graduatamente .

Graduáre , v . Բաժանել • կամ որոշել յաստիճանս , աստիճանել : տալ զաստիճան ինչ , կամ զպատիւ : i creditori . հատուցանել զաշխել ի պարտատէրսն (զինչս պարտապանին :) գոհացմամ է ինդ :

Graduatamẽnte . Stẽn Gradatamente .

Graduáto , ta . Աստիճանաւոր • պաշտօնաւոր • պատուաւոր : Հանուպատ : տես և Ordinato :

* Graduazióne , f . Stẽn Gradazione . բարձրանալ պատուոյ • յառաջադիմութիւն յաւագութեան :

Graffiaménto . Stẽn Graffiatura .

Graffiánte , adj . Ցեխիչ • կեղծիչ :

Graffiáre , v . Ցեխել եղինգ ամբ : ցռել • կեղծել : բրտնալամամ :

* Graffiaséánti , mr . կեղծաւորեալ բարեպաշտ Վեղծաւոր :

Graffiáto , ta . Ցեխեալ • ցռեալ • կեղծեալ :

Graffiatúra , Ցեխուած • Հարուած ցեխուածոց :

Graffiétto . Սուսերապատ • (է գործի ինչ չափելոյ զատաբրութիւն փայտից , կամ քարանց :)

Gráffio . Stẽn Graffiatura . Հանկ երկաթի : գանգ • ջնեղէն :

* Graffíto . Stẽn Sgraffito .

Grafía . Բառ յն • Գրութիւն : ի կերպ ածի ի բարդութիւն բառից , պր • Idrografía . Ջրագրութիւն : geografia . աշխարհագրութիւն :

Grafico , ca . Գծագրեալ • տառագրեալ ձևով , պր . տպատիպական :

Grafómetro . Տարածափ գործի • (է երկրաչափական գործի չափելոյ զանկիւնս ի գետնի , և զարտակայութիւն աստղիցյից :)

Gragnóla , Gragnuóla . Stẽn Grandine . A talotta giugnesse la gragnuola . տեսակ է , ը ասի պտղոյն որպ տնագան ժամանեն ի երեսոյթ : Աղագան ժամանեցեր :

* Gragnoláta . Աղտ ինչ պղպեղապաշխ : պղպեղ :

Gramáglia . Ծառաթք • հանդերձ սգոյ : գոգս • Խոխի :

* Gramanzía . Stẽn Negromanzia .

Gramáre , v . Տրտմեցուցանել • հարիանել սգալ : խառնապղպեղել :

Gramática , Grammática . Քերականութիւն : Իմաստ տեսակ : լատին բարբառ : la tal cosa non è in grammatica . այդմ ինն պէտք աշխատանաց • յայդմ չիք ինչ գժուարութիւն :

Gramaticále , Gramm" , adj . Քերականական • քերթողական : լատին • լատինական :

Gramaticalménte , Gramm" . Քերականօրէն : Քերականական կո. հանուց :

* Gramatichería , Քերականական արուեստի :

* Gramatichísta , mr . Քերական • քերթող • ուս . հոգ քերականութեան :

Gramático , Grammático . Քերական • քերթող • զբաստիկոս : Իմի ինչ տեսակ • հանճի : ը հնոց նը շնորհք և յատկութեամբ որ գիտէ զատին բարբառ :

Gramaticúzzo . նոմ • Ցուռ • տգէտ քերական :

Gramézza . Stẽn • տրտմութի • Թաղծութի : խոս Gramígna , Gremígna . Սէգ • էիճն : far gramígna , կամ la gramígna . հնձել • քանդել զսէգ :

Gramignáto , ta . Խուճճ սիզոյ • խոտաձաղկ :

Gra-

Gramígno. Ագր ինչ տեսակ ամառնային ձիթենենոյ:
Gramignóso, sa. Ագրաձիս: Լինդկի:
Gramignuóla, հաճ. Սեղ փոքր. սեղ մանրիկ:
Graminifólio, ia. Ագրատերև (տատնի.) սեքսանման:
Grammática, Grammaticále, ան. Տես Gramatica:
Grammaticúccio, Grammaticúzzo. Տես Gramaticuzzo:
Grámo, ma. Տրտում. Թախծել. Ըշխառ: տառապեր: Խռռալ. սգիլ: սեւ և Malsano, Dannoso.
Gramola. Տես Maciulla. Ծրծիլ. (և Թխկանման ինչ հացագործոց՝ ի հարկանելիկի և Ծրծիլ գնալ:)
Gramoláre, ր. Տես Maciullare ա ու դշանակութեն: la pasta. Հայտ հարկանել (Թխկաս.) Ծրծիլ Ծրծլատ:
Gramoláto, ta. Տես Gramoláre.
Grámpa. Ատաղիլ. Ճիրան: էնդի:
Gramúffa. Favellare in gramúffa, ած ծաղխան Կանմաքանիլ. խոսել խրխնագոյնս:
Grána. Կարմիր. Հաւք կարմիրոյ. (են հատատուտաքաղ, կիմ հաւք ինչ ծառոյ՝ ի պէտս ազնիւ կարմրոյ:) գեմաղ: velluto in grana. Կարմիր. Ծիրանագոյն Ծաւիչ: Խոխռլեմ գործիչ. tingere in grana. Ներկ կիմ՝ ի կարմիր: զգամ Ճիգն յանձին ներկել: Ան հարիատելի երեսաց (մորթոց, կիրպատուց, քարանց, եղէ.) տես Granire.
Granadíglia. Տատնի ինչ, և ծաղիկ. որ կոչի և Fior di passione. Լատիներէն:
Granáglia. Ի եղեանակ ինչ ձուլելոյ, կիմ հանելոյ զսակի, կիմ զարծաթ՝ ի մանրիկ հատս, յորժամ քաղ հալել զպղտիկ՝ արկանեն յանօթ լի լսակեղ ածխով: Ինօնէրոկ:
Granagliáre, ր. Ձուլել զսակի, կիմ զարծաթ՝ ի մանրիկ հատս:
Granagliáto, ta. Ձուլել՝ ի մանրիկ հատս:
Granájo, գոյ. Ետանմարան ցորենոյ. Հատիարանոց: պտղոյ տմպուղ: * del sale. Չտեսմարան աղի. խորշ, կիմ չտեսմարան հատուած. (և չտեսմարան անքաղաքեալ տանխտակով՝ ի յատակէ հատն մինչև գլուխ յոր արկանեն գնահատս տալոյ կապելոյ ի բեռնիս:)
Granájo, ja, ած. Ցորենավառ:
Granajólo, Granajuólo. Ցորենավառատ: պտղոյ տաքան:
Granáre, ր. Բերել զհատ: փանէքինդէ:
Granáro. Տես Granájo, գոյ:
Granáta. Ափել: ափէթէրլէ: saltar la granáta: տառապ. լինել ինքնասէր. չդրկել համարձակ՝ առերեսիդ՝ ի հօրէն և ի գաստիարակէն: esser di casa più che la granáta. լինել՝ ի տան ուրեք ընտանի յոյժ: ներէնքինդէ օլմագ: pigliar la granáta. ի բաց արձակել՝ ի տանէ զնմէ ծառայս: Ինդիրակ: Եւ գոմ. պտղոյ: * Ի նա սակն ինչ, որ կոչի և Granato:
Granatáta. Հարուածք սեպելոյ:
Granatiére, պր. Ներմակածիպ:
Granatína, Granatíno. Ափել փոքրիկ:
Granáto, գոյ. Կեղեւիկ. ամենեցուն: չիաւ. չաւ. Ներներնեն: հատ պտղոյ:
Granáto, ta, ած. Հատատուրիւ. հատացեալ. հատելոյ: խխատ. հղօր:
Granatúzza. Տես Granatina.
Granbéstia, իգ. Զորքատանի ինչ. կոչի և Álce.
Grancancelliére, պր. Սպաթ առենադպիր: կամ դիւանադպիր. գալատեա. մեծ քարտուղար:
* Grancéola, իգ. Grancévola. Խեցգետին ինչ ծովային մեծ յոյժ:
Granchiéssa, իգ. Ի խեցգետին ինչ ծովային:
Granchiétto. Նոճաղ. Խեցգետին փոքրիկ:
Gránchio. Խեցգետին. ջուրաքո: d' acqua dolce. տես Gambero di fosso. Gránchio romito. կամ il povero, կամ il ramíngo. Խեցգետին մենահիւց. (և ազդ ինչ խեցգետնոյ:) nuóvo gránchio. nuóvo pésce. այր անմիտ. խելայեղ. ծանծաղամիտ. Gránchio. գերասեան կիմ կծկուն միանանց: pigliar un gránchio, fare un mazzo di gránchi, pigliar un gránchio a secco. խաբել: pigliare, կիմ farsi un gránchio a secco. Ձնիլ մատին (և մեջ երկուց իրաց, որով արեւնն հաւաքել առ փոքրիկ և մոլեցեալ և միան:) più lunatico, che i granchi. այր յեղկեղակ, տատղակացուցիչ, դեգ: che ha far la luna co' gránchi? կիմ paragonare la luna a' gránchi. առակ ներհակ անհամեմատ իրաց՝ ընդդէմ համեմատութեան լուսոյ և խաւարի. քաղդասել զլոյս և խաւար: i gránchi vógliono morder le Balene. առակ ի պահպաց. լսա մատանել կամս և առեւծու: cavar il gránchio dalla buca colla man d' altri. առակ. բռնոն հարկանել յինչ վտանգաւ այլոյ: avere il gránchio nella scarsella. առակ. ծախել դրամն ախտոյ. լինել կծծի՝ ի ծախս: esser morso dal gránchio. ըմբռնիլ չախտ ագահութ. լինել ագահ: խեցգետին (համառատելոյն:) ծերեքան պոչաձև: * Ի և և և երկաթ ինչ հիւսանոց, որով ամրագ ունին՝ ի վէր ուղղանոյ զատխտանն՝ զոր կամին յղկել քերելոյ: * Ատրճ ծաղատերձ. ունելիք, կիմ ագդան մրոյ: լատ. էդիճ:
Granchiolíno, հաճ. Խեցգետնին փոքր:
Gráncia. Ախտ ինչ բերանոյ:
Gráncio. Տես Granchio.
Grancipórro. Խեցգետնին ինչ մեծ ծովային: piglare un grancipórro: խաբել. սխալել:
Grancíre, ր. Կորզել. առնուլ բանի. չափչտակել: պոռալ գոչիլ:
Grancíto, ta. Կորզեալ. չափչտակեալ:
Grandáccio, ia. չաճախ. Ահեծ չոյժ: պալապան:
Gránde, գոյ, պր. Մեծ. մեծատուն. Ազնիւ. այր գլխաւոր. մեծազգի. պղտիկանի: վշնկին. փիւնպոկ: Գրանդի, չոյժ. Մեծամեծք. առաջնի. առաջորեալ: բիձալ. պրպտալ: far grande. մեծացուցանել: պէչխռիլ: far del, կիմ il grande. պերճանալ. Ազնուանալ. սիրալ. վարել գտատրոնեն: ծանրութեն. փքանալ. պղպնծալ: star sul, կիմ in sul grande. նոյն են: far del grande. Եա պերճապատճառել. ներկել անձնացոյց լինել: tener grande. մեծանձնութ ինչ բերել չանձին. երեսել քան Քասիրա: tener alla grande, կ. շռայլ մեծատ. ունել զոք: farsi grande. մեծանալ. պարգանալ: պէչխռիլ: Եա Ազնուանալ. սիրալ. պարծիլ: հասնիլ: in grande, կ. մեծ. մեծագործ. ի չափ, կիմ ան չափատեսակ մեծութեն:
Gránde, կ. Տես Grandemente.
Gránde, կիմ Gran, ած. կ. Մեծ: պէչխռ: քաղաքաւ. առատ: չռ: ազնիւ. երեսել. գեղապանց. ընտիր. պատուական. քաջ. մեծիմաստ: Եւ. մեծ չէջ: ներհուն: առատ: քարձր: vento. հզօր սաստիկ, ուժգին. vino. գինի զօրեղ: personaggio. այր մեծարոյ, արգոյ: armata. զօր ծանր. սատկար բանակ: Gran՝ ի յարիւն յանուանս ի խառնութեն և պատուոյ՝ ցուցանէ զգերագոյնն չոյնի. Gran Duca, Gran Maestro, Gran Ciambellano, ան: grande età. ծերութ: nel più gran verno. ի գառնաշունչ ձմեռամիջի: gran cosa, կիմ gran fatto. զարմանիք են: առաչիկ: d' una gran casa. տոհմիկ. մեծազգի. ազնուազգի: ասլանաչ: di grande età. հին ասուրց. բազմամաւանակաց (ծերս) di gran corpo: մեծամարմին. չոյյ: di gran cuor. քաջասիրտ: in gran copia, կիմ in grande

abbondanza. յաճախութիւն . առատատակս . լինելի առատութիւն : gran pezzo , կիտ un gran pezzo , հ. բերկար . հարուստ մի : լծ պոռն : da , կիտ di gran tempo . da , կիտ di gran tempo in qua . ի վաղ ժամանակաց . ի վաղուց . վաղուս եւս . ի վաղուց հետէ : լծ պոռն պէրի . լծ պոռն : da un gran tempo , da un gran pezzo in qua , gran tempo fa , կամ gran pezzo davanti . նոյն են : բաւ ժամանակ են յոյմն հետէ : * a gran di , յամարայնի . յերկար աւուրս առաքեալն : a grand' agio . հանդրստ առ ամն յոյժ . դիւրապոյն : a grand' andare , հ. երագ . երագ ընթացիք . մեծաքայլ :

Grandeggiáre , ե. Ճոխանալ . պերճանալ . հիքանալ : աղալանմամ . հօռօչանմամ :

Grandeménte , հ. Grandissimaménte . Մեծապէս . յոյժ . կարի : լծ . եէե : տէս և Riccamente , Splendide .

Grandétto , ta , նոմ . փոքր մի մեծ : պեծիւ-ճէե :

Grandézza . Մեծութիւն . բազմութիւն . առատութիւն : պեծիւթիւն . լծլոպ : վիճիարի . հասակ , կիտ մեծութիւն (կենդանեաց) բարձրութիւն . վեհութիւն . գերակայութիւն . արժանապատուութիւն . ատեանք : ներքինի : առատութիւն . գինդակոն (չարեաց , յանցաց :) del vino . ոյժ , կիտ զօրութիւն գինւոյ : d' animo . մեծանձնութիւն վեհանձնութիւն . քաջասրտութիւն :

Grandía . Նոյն ն :

Grandicciuólo , Grandicéllo , նոմ . փոքր մի մեծ : պեծիւ-ճէե :

Grandígia . Սխալասրտանութիւն . մեծամտութիւն :

Grandiloquénza . Սպրծաբանութիւն . չքնաղաբանութիւն . պերճաբանութիւն :

Grandináre , էիմաղուիլ . ձգի և նետ . կարկտել : ֆռ լա էաիմ :

Grandináta . Մրրիկ , կիտ տեղատարափ կարկտի :

Grandináto , ta . կարկտահար :

Grándine , ին . կարկուտ : ջրտ : մրրիկ . արկած , կիտ հարուածք կարկտի . կարկտահարուած . ողբոք . զրահն ազաց . (է այտուց փոքրիկ գոյացէ ի նէրքս ատիոյն արանատաց :) la grandine è caduta in sul far la raccolta . առատ . եկև կարկուտ ի հունձս եղջիւ գլխոլին մերձ ի կատարածն :

Grandinóso , sa . Կարկտալից . յաճախել կարկտիւք :

Grandiosità . Շքեղութիւն . վեհութիւն :

Grandióso , sa . Շքեղ . վեհ . երևելի : ապ . ճերմկի . էքօրհնեալ . հեչպէնէ . վեղ . սէպ . գոռոզ . բարձրապարանոց . ծաղրող :

Grandíre . Տէս Aggrandire .

Grandisonánte , հ . Մեծագոչ . բարձրաբարբառ :

Grandíssimo , ma . գեր . Ամենամեծ , առատիկ , յոյժ , եէե :

Grandízia . Տէս Grandezza .

Grandóna , ին . Grandóne , ար . յամաչ . Մեծ յոյժ . կարի շարժակ . յաղթ : եէե պեծիյոփ . պալպան :

Grandóre . Տէս Grandezza .

Grandótto , ta . յամաչ . փոքր մի մեծ : պեծիճէե :

Grandúca , Gran Dúca , ար . Իշխանութիւն Թօսքանայ . նոյ . աւագ գուքս . գուստօ :

Granducáto . Աւագդքսութիւն . արքունգքսութիւն Թօսքանայ :

Granduchéssa , Gran duchéssa , ին . Իշխանդքսուհի :

Granellérto , Granellíno , ար . յոյժ . ար լինի և le granellina , ին . Հատ փոքրիկ . մանր կորիզ . ընկէզ . ֆիւնէ . ֆիւնէլ լեէիրպէե :

Granéllo . Հատ (յարեհոյ . և այլ արմուկաց :) ընկէզ : հատ խաղողոյ : խաչիս ընկէզ : հատ , կիտ կորիզ (տանձի . խնձորոյ . սերի . եէե :) լեէիրպեա . granélli . կորիզք խաղողոյ . խաչիս լեէիրպէե : Սերմնիք : հաւլար : մանրոցք . կրտսերակ . *հատ (ա-ղի . ձաղայ . վատօդոյ . եէե :)

Granellóso , sa . Հատաւոր : փանէլի :

Granfátto , հ . Յոյժ . կարի : լծ . էե : արդարև . ճշմարտիւ . կերէպէն : non è granfátto . ոչ բաղում ժամանակք են :

Granigióne , ին . Graniménto . Հատաւորումն . հատաւերումն :

Granire , ե . Տէս Granare . * կաթել . կիտ կակուղ զմարթա , վկաշխ , եէե :

Granitélla . Է քար լինչ խոյատիպ , որոյ բնիկքն մանրիկք . ապիտակք , կապարագոյնք , և գիշ գոյն սեաւք :

Graníto , գոյ . Ի կիճ կարծրակուռ և անհարթ , սիրատակեալ ի սեաւ և ի սպիտակ . մերթ և ի կարմիր :

Granító , ta , ածե . Հատաւորիկ . հատաւոր . հատալից : փանէլի : պինդ : կծրծր . կուռ . հզոր :

Granitúra . Տէս Granigione . Granitúra della moneta . Ծոխ , կիտ ժապաւէն գրատից : պնծիկ :

Granmaéstro , Gran Maéstro , ածե . Վիճակաւոր . ներհուն . իմաստուն . հմուտ . վարագ . վեհագէտ . փիլիսոփայ . հիանալի : Gran Maéstro , գոյ . Մեծապետ , կիտ գլխաւոր (կարգի սպասաւոց .) մագիստրոս :

Granmercè , Grandíssima mercè . Շնորհս մեծաւ ցանկալ . շնարհակալ եմ զքէն : ալլահ սապը օլսուն պէրէքէթ վէրսին : տէս և io sto Fresco , կիտ io sto Condotto .

Gránne . Տէս Grande .

Gráno . Հատիկ : պտուղ : հատ . ընկէզ : ցորենահատ . կիտ ցորեան . (է անուն չորից :) դրունկ լինչ . խունկ լինչ : պէր ապ : neppure un sol grano . և ոչ հատ մի և ոչ դրունկ լինչ : d' incenso : փշուրք , կիտ հատ խնկոյ : di sale . մանրուք , կիտ փշուրք աղի : ogni uccel conosce il grano . առակ . զբարբոն ամէ ոչ գիտէ : cercar miglior pan , che di grano . առակ . ոչինչ իւիք գոհ լինել . ոչ լինել գոհ լինք ապուն : * Grano d' India , կիտ Gran Túrco . Ի դիպաստղութեան : Տաղս պտղոյ : a gráno gráno , հ. հատ ի հատ . հատ առ հատ : ընձ ընձ :

Granóso , sa . Հատաւոր . քարհատ : ընձնէի :

* Gráppa . Կանճ կեռասի . կանճ պտղոյ : Gráppe . կիտ * Grafe . Փականիք . (են կոր գիծք լինչ նման փակաց . ծիծ . որով յօդին ի մի երկու կիտ բաղմ յօդուածք բանից :)

Grappáre . Տէս Aggrappare .

Grappíno , փոքր խարխափ հիպաճանի : grappíno a mano . ճանկ լինչ յրմբռնել ընտ . ընդամէջ :

Gráppo . Ընդհանուին ճանկիւ : dar di gráppo a una cosa . տէս Aggrappare . եա՝ տիրոյ : տաքէմ :

Grappolétto , Grappolíno . Ընկոյզ փոքր :

Gráppolo . Ընկոյզ : տաքէմ : nuóvo , կիտ dólce gráppolo . անմիտ . ընձնամ : ճանճագ :

Grappolúccio . Ընկոյզ փոքր : տաքէմճէկ :

Gráscia . Պաշար : պարէնք . պաշար պիտոյից . գարման : պահք : դարմանապատք . (է առեան լինչ ի վր դարմանոյ պիտոյից :) esser sopra la grascia կիտ le grásce . լինել պաշտօնեայ դարմանապատ տաց : Օդուտ . շահ : փոյտ : տէս և Grasso , գոյ :

Grascíno . Պաշտաւոր գարմանապետ տաց :

Gráspo . Ընկոյզ անհատ . ողկոյզ անկոպող :

Grassaméntе , հ . Ճարպալի . Ճարպալին : առատապէս :

* Grassatóre , ար . Ելուզակ . աւազակ : ռիւթիպան :

* Grassazióne , ին . Ելուզակութիւն : ռիւթիպանիւթիւն :

Grassélla , գոյ : Կաստրակ Ճարպոյ : կիր անասնոյ : ի մանդալանին զբարինս :

Grassélla , ածե . Ficò . Ֆուզինչ կակուղ ոսկ զմարդ :

Grassétto, ta. Փոքր մի պարարտ, գէր: Ափիճիկ:
Grassézza. Պարարտութիւն • գիրութիւն: Լիութիւն առատութիւն. Առիւծին պօլառ: uccellar per grassézza. առակ • գործել ինչ առ ի ղբօսանս:
Grásso, գոյ • Ճարպ • պարարտութիւն: Ի նպաստ պարարտ մսոյն: stare sul grásso. վայելել ի լիութեն, ի բարութենէ:
Grásso, sa, ածական • Grassíssimo, ma. Գէր • յոյժ պարարտ: Ախիր: արգասաւոր • բերրի: պերճախնամ: խիտ (օդ) գոլորշիացից • շոգիացից: գալն լծանէ, քամիս • բծծամիտ: Ինձ • գապա: fiso, ծալր ան, ճաի: mangiar grásso. ուտել զմիս: giorno di grásso. ուտից:
Grassóccio, ia. Տես Grassotto.
Grassolíno, na. Grassottíno, na, նուազ. Փոքր մի պարարտ: փոքր մի գէր: Ափիճիկ:
Grassóne, Grassótto, ta. Grassottóne, յաճախ. Գիր բաւական պարարտ • գէրացոյց • յոյզ • պարարտապոյն • հաստարտաւան • գիրագոյն: Ճէ: Ափիճ • ճիման:
Grássula, ածական • Պարարտ (Բուսաց):
Grassúme, ածական • Պարարտութիւն • Ճարպ: աես և Concio, Sugo.
Grassúra. Տես Grasso, գոյ.
Grásta. Ծակոց խեցեղէն: ափոր:
Gráta. Տես Gratícola. Երկաթէի վանդակ (կուսակրօնաց • եւ որս խօսին եւ հաստատուր կուսանաց):
Grataménte, ած. Ընծայաբերաբար • սիրայիր սրտիւ, սիրդիմասիրութեամբ • սրտի մտօք • ընծէր եղեւ, հոգ • ճանը ներելի • աես և Attentamente.
Gratélla. աես Graticola, և Gradella:
Graticcia. Վարսի ինչ, կիմ ցանց: Ճա:
Graticciáta, Graticcio. Վանդակ • վանդակ յատուկ ուռենեաց • գաբիոն:
Graticciuóla, նուազ. Վանդակ փոքր, եղէն:
Graticola. Կասկարոյ: ըստասա: զանազան կասկարոյս գործից:
Graticoláre, ածական • Ճաա նմանել. Տես Retare.
Graticoláta, էից • Վանդակադիմք • վանդակ աս զատարան. (են վանդակաձև գիծք երեսեալք ի պատկանակ դիմաց նկարելոյ սնորատարից:)
* Graticoláto, ta. Տես Ingraticolato.
* Gratificánte, ած. Հաճոյարար • որ առնէ հաճելի:
Gratificáre, ածական • Առնել հաճելի, կիմ ընդունելի • հաճոյացուցանել • Ճափարել: Ճարել բարեբարել: հաճել • առատաձեռնել • Ընդհանուր առնել • ներել ինչ ոմի • Ճէ: alcuno. սիրելի ընծայել ումեք զանձն • յինքն յանկուցանել. զգք երախտեաց: Ճել ինձ ընծայել զանձն:
Gratificársi. Հաճոյ լինել • հաճելի ընծայել զանձն:
Gratificáto, ta. Երախտաւորել • բարերարել:
Gratificazióne, էից • Բարերարութիւն • բարեհնարհանութիւն • առատաձեռնութիւն: պարգև: Ճէ: Ճապա:
Grátis, ած • ածական • Զրկ: Ճապա:
* Gratisdáto, ta. Զրկաւար • ձրիաբաշխ (ասար. գնից հաճոյն պայ:)
Gratissimaménte, ած • գէր • Աստիճան հաճոյից • բազում ընդհանարհանութեամբ: ամենի ձրի:
Gratitúdine, էից • ըստ ասպատիկ և Gratitúdo. Ընդհանարհանութիւն: երախտապարտութիւն: Ճէ: պիճիկ:
Gratívo. Տես Gratuito.
Gráto, գոյ • կամք • հաճոյք • խոզ: Ճօշ. հոգ • ընդհանարհանութեամբ ի di gráto, ած • կամակոր. ինքնակամ: Ճէ: Ճէ: Ճ: ան: Ճէ: Ճ: ան: Ճ: ան: Ճ: ան

Gravánza. Տես Gravezza.

Graváre, ն. Տես Aggravare. non voglio, che tu gravi più la coscienza tua, che bisogni. ոչ կամիմ խղճէդ քեզ զարժանին: Գրաւել զինչ կիմ զկարասիս ուրուք. (հրամանաւ դատաւորին:)

Graváre, ե. խնդրէ զոր. Ծանրանալ. ծանրանալ նել. լինել բեռն: ազգանանգ: եւս ձանձրացուցանել. նեղել. ինձ էրկիդ. պետք եմիդ: mi grava. ծանր է յոյժ. ծանր է ինձ. գժուարիմ:

Gravatívo, va. Ծանր. ծանրացուցիչ:

Graváto, ta. Ծանրացեալ. ազգանունք: լի. խըռնկեղ. ծանր: փոյթ. ազգ: ունե. և Offeso.

Gravazióne, իփ. Ծանրացումն:

Gráve, գոյ. ար. Ծանր մարմին. ծանր: ազգ ինչ:

Gráve, ած, հ. Gravíssimo, ma. Ծանր: ազգ: ծանրաբարոյ. ծանրաշարժ. ունծարուս. խմաւոտ. լից: ազնուազգ: ազգ պատուոյ: ճանճրացուցիչ. գժդդակ. նեղիչ. տաղտկալի: պետք եղիմէն: գանդատ. հեղգ: ազգ ինչ եղիմէն: հաստատուն. անկասկածելի. խոհական: մեծ. անհնարին (յանցանք, ինաս:) պետքոփ: դառն. խիստ. կսկծեցուցիչ (բանք:) գնահատ: կարեւոր, կիմ մեծ (գործ:) եւն grave. ամբ ծերութենէ: grave d'età, կիմ d'anni. հնացեալ աւուրբք: լի աւուրբք: գծամած: malato grave. հիւանդ վտանգաւոր. անկեալ յախտ գժդդակ. կիմ մահացեր: testa. գլուխ ծանրացեր. ախտացեր գկարգուցը: գիտէմ: avere a grave una cosa. գժուարիլ. զգալ: ինձիմեն եկիփ:

Gravecémbalo. Տես Gravicembalo.

Gravédine, իփ. Ծանրութենէ գլխոյ (գոյացեալ ի հարբենէ:) ազգութիւն: գիտէմ:

Graveménte, հ. Gravissimaménte. Ծանրութեամբ. ծանր. ծանուն: ազգ. ազգաբար: խոհեմ. մեծապէս. անհնարինս: եփ էքեամբ: ferito grave. վաքեվէր խոցել: խոհականութեամբ. խմաւոտապէս. քաջ մտախոհութեամբ. ընտրութեամբ: ազգութեամբ: գիտէմ:

Gravénza. Վնաս. անձկութի. ցաւ. տանջանք:

Gravétto, ta, նոյ. փոքր մի ծանր: ազգաչա: փոքր մի գժուարին կիմ գժդդակ: պիչ ապ ինչ:

Gravévole, հ. Տես Gravoso, Gravante.

Gravézza. Ծանրութի: ազգութիւն: ձանձրութի. վնաս. անձկութի. հոգ: ապահովութի. գիտէմ. դառնութի. գժդդակութի. անհրաժեշտութի. խնդրութի: եղանակ. աշխատութի. գժուարութի: պահպանութի. ծանրաբարոյութի. ծանր գնացք, կիմ ծանրութի. ազգ պատուոյ: մեծութենէ կիմ գժդդակ. կսկծութի (յանցանաց) բեռն: խոտ: հարկ. բաժ: վերի: նախապահանջ. ունե և Briga, Incumbenza.

Gravicciuólo, la. փոքր մի ծանր: պիչ ապ ազգ:

Gravicémbalo, Gravicémbolo. Եղ նուագարան ինչ քառմասնեայ:

Gravidaménto, Gravidánza. Յղութի: ծնեալիփ: ունե և Pienezza.

Gravidáto, ta. Յղացեալ. յղի: ծիծի. հղիանի:

Gravidézza. Յղութի: ծնեալիփ:

Grávido, da. Ծանրացեալ. բեռնաւոր: լի բեռամբ: լի: խոչնիփ: փոյթ: յղի: ծիծի:

Gravifreménte, հ. Անդադարձիւք. անհանգստութբք:

Gravità, – táde, – táte, իփ: Ծանրութի: ազգութիւն: ծանրութի բարուց, կիմ գնացից. հանդիսաւորութբք ծանրութի. ծանրաբարութենէ: ազգ պատուոյ: հնդպնի. էպնի:

Gravitáre, ե. Ծանրանալ. ծանրութենէ. ծանրութենէ վայրաբերիլ: ազգանանգ: ազգաչա: եփ էքեամբ:

Gravitazióne, իփ. Ծանրութենէ. (ի ներգործական ձիգէն ծանրոյ ի կեդրան:)

Gravosaménte. Տես Gravemente.

Gravosità. Ծանրութի: ազգութիւն:

Gravóso, sa. Gravosíssimo, ma. Ծանր: ազգ: ապաղամալի. վշտալի. նեղիչ: պետքոփ: գիտէմ: ծանր: դառն. գժդդակ. անհրաժեշտ: պետքոփ: ծանր: դաժան. խիստ. անբերելի: ծանր:

Grázia. Շնորհ (իրաց.) վայելչութի. գեղեցկութի: լոյս. քնքոյշ. հիասիրուն. ընտրեալ: հաճոյանալ. կիմ սէր (վերհասու. նիզ առ առաքինութ.) շնորհք. նպաստ: լաւիքք. խոյնք: շնորհաբաշխութի. շնորհաւորութի. շնորհք. պարգեւք. երախտիք: եղելիփ. եղելիփ. Հաղորդութի. ներումն. շնորհք: ազգ: մարդասիրութի. բարեկամութի. բարեհաճութի. ունք: հոգեպարկեշտ. փոխանակ: far grazia. շնորհել. պատուհասան. ներել. պարտաւորեան. արձակել: ազգ երեսիփ: շնորհել. ինչ. կիմ շնորհս առնել ումեք. բարեբարել: եղելիփ երեսիփ. եղելիփ եմ ումէ: far la grazia ad uno. բարես առնել ումեք. կատարել. գինդրուածն: Grázie: Գոհութի. շնորհք. շնորհակալութի: եղելիփ: էնոյիր: render grazie, կիմ dar grazie. շնորհս մատուցանել: էնոյիր երեսիփ: dar grazia. բարեբարել: եւս գեղեցկացուցանել: dar la grazia. տալ շնորհս: հրամայք շնորհս: Non ne saper nè grado, nè grazia. Ոչինչ շնորհս մատուցանել: acquistar la grazia d'uno. շնորհս գտանել առաջի, կիմ յաջողութբք: կեղծանի երեսիփ: perder la grazia. յաջողել. անհանգոյ գտանել: կեղծանիքն լցնել: metter uno in grazia di un altro. հաճոյացուցանել. սիրելի առնել զոք ումեք: rimettere in grazia. հաշտեցուցանել: esser in grazia di tutti. սիրելի լինել յոյս ումէն. շնորհս ունել առաջի ումէն: tenere uno in grazia. սիրել զոք: aver grazia. լինել շնորհալի. շնորհաշնորհ: uomo di cattiva grazia. ոչխար ապերդ, տմարդի, անհամբոյր, անհեթեթ: con grazia. գեղեցկիկս. վայելչապէս. պատշաճաւորապէս: far checchessia in grazia d'alcuno. առնել ինչ ի հաճոյս, կիմ առ ուրուք. վերապահաց. կիմ յոյժ ուրուք: in grazia di grazia, հ. ամբ. հանգիստ. ապահովութի. գեղեցկապէս. չիս տրի իմ: ճանճ. խանճրուքմ. ալեկոծութի. եման: V. S. mi faccia questa grazia. խնդրեմ ի քեզ. տաս ինձ սէր. շնորհեսցես ինձ ապահովութի: Grázia. Վայելչապանութենէ ի պերճանութի: Grázie. Շնորհք. (ըստ բանասեր են երեք ասծուհիք ընկերք ասիրոգիտասէր:)

Graziábile, հ. Կեղծելի. Թղլի:

Graziáccia, կեղծ. Կեղծ անհամբոյր:

Graziadéi, իփ. Ինձ ինչ. Տես Graziola.

Graziále, հ. Տես Graziabile.

Graziáre, ն. Շնորհել. առնել շնորհս, կիմ դարձ ինչ հաճոյական. բարեբարել: եղելիփ եմիփ: հոգ. էնիփ: շնորհել. պատուհասան. Թողուլ զոք. տիժն. ներել: աջ էնիփ:

Graziáto, ta, ած. Շնորհել. արձակել. ներել. ունե և Grazioso, գոյ. Շնորհընկալ. ընդունելի. զվարճալի. կիմ ընդառնելի:

Grazióla, Graziadéi, Stancacavállo. Խոտ ինչ:

Graziosaménte, հ. Graziosissimaménte. Մարդասիրաբար. բարեսիրաբար. քաղցրութբք. շնորհաշնորհ. վայելչութբք: հիւրընկալ. ընդունելի: ձրի: ճապա:

Graziósità, – táde, – táte, իփ: Վայելչութի. գեղեցկութի. շնորհաշնորհ եղանակ. քաղաքավարութի: հիւրընկալիփ: ընդունելիփ:

Grazióso, sa. Graziosíssimo, ma. Շնորհալի. շնորհաշուք: շնորհագեղ. սիրելի. վայելուչ: գեղեցիկ. փիլտէր. հոգ: բարեբար. բարեշնորհ. քաղցր. քաղցրակենցաղ: հիւրընկալ. ընդունելի. բարեւ փիլտէր: շնոր-

ընդհակառակ. երախտագէտ: էնէի պիէն: հա-
ճոյ. քաւնէլի: տես և Gratuito.
* Grazíre. Տես Ringraziare.
Grè. A grè, ած. Տես a Grado. Ձրի:
Grecajuólo. Որ վաճառէ զոյն գինի: կրպակ յոյն
գինւոյ:.
* Grecaméntе, ած. Քաս յունական. ելքին զոյն:
Grecástro. Հրեայ հելլենացի, կամ ծնեալ Յոյնս:
* Grecésco, ca. Տես Grechesco.
Grecheggiáre, ես. Հակիլ յարևելեան հիւսիս. (ա-
սի զարաբէ կոյմնացուցին:)
Grechésco, ca. Յունական: հելլենական. յոյն:
առասի:
Grechétto, նոմ. Աննուշահամ գինի յունական:
* Grechizzáre. Տես Grecizzare.
Grecísmo. Յունական եզանակ, կամ ոճ. հելլե-
նադատութիւն:
* Grecità. Ազ յունասան. յոյնք. ամ յոյնք.
* Grecizzánte, ած. Յունասէր. հելլենադատ:
* Grecizzáre, ես. Վարել զոճ յունական. իսօսել
յոճ հելլենական. հելլենադատիլ:
Gréco, ca, ած. Յոյն. հելլենացի. յունական:
առասի:
Gréco, գոյ. Յոյն. հելլենացի: առասի: արևելեան
հիւսիսոյ: էօյրաղ: գինի յոյն, կամ յունական: Քա-
սյամ նշանակուի յոյնական սէր լինի Gréchi. Իսկ
խաղող գինւոյս կոչի Gréca. Խաղող յունացոյ:
Grecóice, էգ. Տես Coturnice.
Grecolatíno, na. Յունալատին (բառ. որ յա-
ռաջն էր յոյն, և ապա փոխեցաւ ի լատին:)
յոյն և լատին (բառարան:)
Grecolevánte, աբ. Կէհիսա: էյեան գոլորշի էօյրպ:
* Grécolo. Փոքր մի տեղեակ յոյն. լեզուի. յունա-
իսօս անվարժ: տես և Sciolo, Saccentuzzo.
* Grecospagnuólo, la. Յոյն ապանիական (բառ.
որ յունական բառ ապանիացաւ:)
* Grecotoscáno, na. Յոյն հօտքանեան (բառ.)
Grecotramontána. Հողմ ինչ: էլևէտ էօյրպ:
* Gregále, ած. Հօսակից. ի նմին հօտ: տես և
Compagnevole.
Gregário, ia. Բաս լաթ. Հաւաքական. սոսկական:
Grégge, ած. Gréggia, էգ. յոյ Grégge ին գիւղ է
էգ. Հօտ պօքնօ. հաւրքա: հօրան (այծից:) իսուֆէ.
հոտք. ժողով: ձիահօտ. պէր պէյ: փարախ. գո-
էիմ ոչխարաց: աղէլ:
Gréggio, Grézzo, ած. Անգործ (գոհար, կամ հրա-
հալեղէն:)
Greggiuóla, նոմ. Հօտ փոքրիկ. գիւղիկ պօքիս:
Gregoriáno, na. Գրիգորեան (երգ, առաքար:)
Grembiáta. Տես Grembiata.
* Grembiále. Տես, Grembiule. * Alzare il grem-
biále. Կինել յոյն:
Grembiáta. Վէրնակ մի. լի զինջական: ասակ. գոր-
նոց մի լեցուն: փոքր մի. ասկա ինչ:
Grembiúle, աբ. Ղէրնջակ (կանանց, արհեստաւո-
բաց.) ասակ. գոգնոց: գոռնա. գօխա:
* Grembiulíno, նոմ. Փոքրիկ զէրնջակ:
Grémbo. Գոգ (մարդոյ.) ծոց: գոռնաք: արգանդ:
առաջ: զէրնջակ. կամ ագռուն, և կամ գոգ. հանդերձ
ձոյ (զոր ծալեալ արկանեն ինչ յոյնսն:) էրնէն: պորա,
կամ ծոց, կամ անկա էրկուն: a grembo, կամ
col grembo aperto fare checchessia. մատուցա-
նել ինչ յօժարակս սրտիւ: տալ առանց խնդրելոյ:
Grémbo. Ի ագռ ինչ կառանկնեան, որոյ խարխոյ
է լայն քան չափու կինոց առաւարիլի կնքոյն, և
կառար իւր է ի կերդան ինչ:
Gremígna. Տես Grainigna.
Grémio. Տես Grembo.
Gremíre. Տես Ghermire.
Gremíto, ta. Խիտ. հոծ. լի. ագռ. գոլոս:
* Gréppa. Տես Greppo.
Gréppia. Տես Mangiatoja.
Gréppo, Gréppa. Ցնուձք խրամից, կամ խորափո-
սից. ամին խրամից. հողաբլուզ. ոռպուցեալ
ժայռք: Խուցի խորտակեալ: գոռգ լճօվնէ: far
greppo. ծառաճոնալ զբլճուձնս, կամ զբերանն
ակռանիլ լալ. (առն գազանոյց.) ակռանիլ լալ.
* Gréppola. Տես Gromma Բառ ևս նշանակուէ:
* Gressíbile, ած. Յարմար, կամ պատրաստ ի քայ-
լել. գնալի. քալլօղական:
Gréto. Ի աւազուտ ափանն գետակերաց. կամ ծո-
վափեաց արտաքս ք՝ ղօնբրան. խնալից ափն. ա-
ւազուք գետաձիոց: գոռնաւ. գոռնալ:
Grétola. Ափանուք վանդակի ճռնչող. trovar la
gretola. եկի տղայս գտանել. գտանել զբէս երկին:
Gretóso, sa. Աւազուտ. խնային: գոռնաւ:
Grettaménte, ած. Grettissimaménte. Կծռուճք.
ազդուճք. գծծուճք: նեղնելի իրք:
Grettézza, Grettitúdine, էգ. Grétto, գոյ. Կրճ-
ծուն. կարկամուն. գծծուն: նեղնելի:
Grétto, ta, ած. Grettíssimo, ma. Կծծի. կար-
կամ. անզգ. գծուծ: նեղնօղ:
Grêve, Griéve, Greveménte. Տես Grave, ած:
Grézzo. Տես Greggio.
Gribáno. Վարպետ ինչ, կամ մանկի:
* Gricciо, * Gricciolo. Տես Ghiribizzo, Fanta-
sticaggine, Capriccio. Դողաւն. գող:
Gricciόne, աբ. Անծանօթ ճանապարհ ինչ ընկալին:
Grída. Քարոզ, կամ հրաման, կամ հրովարտակ
(հրատարակեալ մանեակաւ:) եմ. նաւագ. քեր-
ման: հառիւաւ. լուր: far la grida. հրամանն հա-
նել. արգելուլ ինչ հրամանաւ:
* Gridálto. Բարձրահարկաչաք բարձրագոչ (գոլոս:)
Gridaménto. Տես Gridata.
Gridánte, ած. Աղաղակօղ. բարձրագոչ:
Gridáre, ես. Աղաղակել. գոչել: պոռչտալ: յայտ-
նել. հրատարակել: պէյան եղծել. լաս եղծել: ցու-
ցանել. ուսուցանել. ծանուցանել. հառնել:
Աղաղակել սաստիկ: ազատ խոխոջել (ջուրց:)
աղաղակ: addosso a uno. յառնել (բազմաց) ի
վէր ումեք: gridar accorr' uomo. կարգաւորգ-
նումեն: gridar quanto se n' ha nella gola, կամ
gridar quanto se n' ha in testa. գոչել բարձր-
ձայն. բերանակիր գոչել:
Gridáta. Գոռնէն աղաղակի. աղաղակ: հայհոյա-
նախս: տես Rabbuffo.
Gridatóre, աբ. Աղաղակօղ. աղաղակաւոր: պոռչ-
բան. հայհոյանաձ: քարոզ. մանեակիկ: բեւեռ:
* Gridellíno. Կատաղդին. (ի գոյն ինչ ընդ գորշ
և ընդ կարմիր, նման գոռնոյ ծաղկանց կատաղ:)
* Gridío. Գոչիւն աղաղակի. աղաղակ:
Grído, եր, աբ. Grída, յոգ. էգ. Աղաղակ. գո-
չիւն: պոռչտիւն: Քէրան: doloroso. բողոք. ողբ:
di applauso. բարբառ ցնծուճնի. ծափահարուք.
ծափք: Հառիւաւ. լուր: լաս: fare grido, կամ
grida. աղաղակ բառնալ. աղաղակել: պոռչտալ:
dar grida, կամ delle grida. խոխոջել զջուր: an-
dar, կամ andarsene alle grida, andar presso alle
grida. հառաւալ հառիւաւոյ. լինել դիւրահա-
ւան. հառաւալ ամի անգնահաւատ: հեռ ունի քեան-
տոգ: lasciare alle grida. առակ. լինել վաղվա-
ղուկ՝ի գործս. մինչ ի գործ չարժէ՝ի անառն
պատճառաց. գործել ինչ վայրապար: a grido,
կամ. Զայն բարձրեալ առ հաւատարակ. միաձայն
բար-

բարբառով:

Gridóre, ար. Նոյն ևս:

Griéve, Grieveménte. Տես Grave.

* Grifágna, իմ. Grifágno, ար. ած. Յափշտակիչ, կիմ գիշատիչ (թռչուն:) եբրբեշը. գոփան:

Griffáre, ն. բառ առած. Ճանել, կիմ քերթել ցանկաս:

Griffó. Տես Grifone.

Grifo. Յառակ, կիմ կնճռիլ խոզի: փոխառ պատնառ. դէմք մարդոյ. բերան. (առ ի կատակս ընդդ. էն:) էնդէ. առաստի: torcere il grifo. կնճռել զդէմս. ոչ հաւանիլ:* Յանց ինչ ըստ: առեղծուած: պիրծնե:

Grifóne, ար. Աթռուառիւծ. (է առաստպերեալ հեթանոսաց ինչ, որոյ առաջակողմն և թեք են արծուոյ. իսկ յետակողմն և չորս ոտք՝ նման առիւծու:) dare un grifone a uno. ածել ուրուք առատակ: տալ ընդ ոտս:

Grígio, ia, ած. Գորշ: գէտ. փոխ անկի:

* Grigioférro, ած. Գորշ երկաթագոյն:

Grílla. Ապտ ինչ խաղողոյ:

Grillája. Երկիր անբեր, կիմ արտպ:

Grillánda, Grillandétta, էն. Տես Ghirlanda.

Grillánte, ած. Ըստացեալ պղպջաձև: պղպջել գոյնոտ:

Grilláre, ն. Սկսանիլ եռալ: լինել մեծ յեռանդն եռալ. պղպջակել: պղպջել: գոչմոտ:

Grilléttо, նոմ. Փոքրիկ ծղրիդ: փխրեակ էօրելոտ: Զգաստք. (է փոքրիկ երկաթ ինչ հրայանին, որ ի քարշելն՝ Թողու զգայանակն, և հարկանի զպատ. քահանայն ի հրահանգն: իսկ երկաթն՝ որ է ետ պահպանակ այսր ձգանաց՝ կոչի Guardamácchie. Պահպանակ ձգանաց:)

Grillo. Ծղրիդ. (է միջատ ինչ ձմեռնոյ որպէս զձըր պուռն:) էօրելոտ: էրելոտ: պատերազմական մեքենայ ինչ նախնեաց, զոր մեքենագործել ի պատրիսպաս հրձիգ լինէին ի քաղաքն Կպատակ (դնաս հախտազոտ:) Ինչան: Grilli. Սալտնդակ մանր ծուռիկք. այլ ըստ այլոյ խրհուրդք. այլանդակ, կիմ օտար իղձք: dar l' incenso a' grilli. զպաշտ վատահել: Far come il grillo, che o e' salta, o egli sta fermo. առած՝ ի վնասն՝ որ կամ ոչինչ գործէ, և կամ ամի առնել. ասի վասն ընդհատանաց: Չգանցանել լաստ չափ յոմի: pigliar il grillo, montar, կիմ saltare il grillo a uno. դրդռել ի ցասումն. զայրացուցանել: Էրէրէ: Grillo. Առիւծեղ կազմուած. (է մեքենայ ինչ, ըստ ի կիր առնուն զրնկա. դիրքք ի վէր գմբեթաց:)

Grillolíno, նոմ. Փոքրիկ ծղրիդ:

Grillóne, ար, յաճախ. Մեծ ծղրիդ: far a bel grillóne. ոճ նախնեաց. Ժամնավատառ լինել:

Grillósо, sa. Ի մտացածին երևակայութիւք. այլ ընդոստ:

Grillotálpa. Ի ձեռ ինչ գոյացեալ յատկութ:

Grimaldéllo. Կեռ գործի ինչ բանալոյ գիտակաց պահ: Նավան փեղեաց:

Grímo. Խորշոմեալ (ծերոյ:)

Grínza. Կնճիռն մարմնոյ. խորշոմատիճ (դիմոյ:) պատառոտած: պատռուած: փխրեմ: cavar il corpo di grinze. ոճ առած. ուտել զայտպատառն. խճճոտել զդաւանին:

Grinzétta, նոմ. Կնճիռն փոքր, կիմ ասէտ, էն:

Grínzo, za. Grinzóso, sa. Կնճռալից. կնճռոտ. խորշոմիլ: պատռատոտ. պատռտմամբ:

Gríppo. Ցաւատ ինչ նախնեաց:

Grisatójo. Խարտոց ապտակաց:

* Grisdeférro, ած. Տես Grigioferro.

* Grisétto. Գորշագոյն չուխայ ինչ հասարակ: ազգ ինչ գորշ գաւնոյ:

Gríso. Տես Grigio.

Grisolámpo. Ոսկեփայլ. (է ազգ ինչ ոսկեքարի:)

Grisóleo. Ապտ ինչ ոսկեքարի:

Grisólita, Grisólito. Ոսկեքար, կիմ ոսկեանին: (է ակն ինչ պատուական, որ հարկանի ի կարմիր, և փայլէ ոսկեգոյն. երբեմն հարկանի փոքր ի փոքր յերկնագոյն, և ունի յինքեան չնչին ինչ ոսկոյ:)

Grisopázio. Քրիստափասոս. (է ակն պատուական պայծառ կանաչ խառն ընդ դեղնոյ:)

Grispígnolo. Տես Cicerbita.

Grófano. Տես Garofano.

Grómma. Տորտ. (է քաղանդան նիւթեն մածել ի ներքսակողմանն տակառի գինւոյն, որ կոչի և Tartaro.) ըտրտ ետռեռատ: սիկ, կամ քոս լըլոյ: էբէր:*

* Grommáre, ն. Պատել տորտով. Թանձրանալ ի տորտ:

Grommáto, ta. Grommóso, sa. Պատեալ տորտով կիմ այլ ինչ խծանման նիւթով. տորտալից:

Grónda. Քիւ տան: տալտպ. պատպրեալ: կղկիղտ քոնաց. (է ազգ ինչ հաստատուածոյ կղկիղտ ղորս դնեն ի ծայրս քոնաց:) doccia di gronda. կիմ տուկ gronda. խողովակ քոնաց, կիմ տանեաց օլոփ: a grónda, ի քոնանման (խոյր, էն:)

Grondája. Ջուր քոնաց, կամ տանեաց: խողովակ տանեաց, կիմ անձրևաց: տեղին ուր հոսէ ջուր տանեաց: fuggir l' acqua sotto le grondaje. առած՝ ի չօգուտ փախուցեալ, անձրևոյ պատահել. ի փոքունչ փախուցեալ մեծամեծաց մատնիլ:

Grondája. Տես Gronda.

Grondánte, ած. Ծորիլ. կայլակիլ. որ հոսէ չին ատ չնիւ: փոխ փոխ ափան:

Grondáre, ն. Կաթիլ ի տանեաց. ծորիլ. հոսել կայլակիլ: փոխոփ. ափոփ:

Grondatójo. Տես Gocciolatojo. Ի ևս ցցուեալ մասն ինչ ընդ տանեաց:

Grondéa. Տես Gronda.

Grondeggiáre. Տես Grondare.

Grógno. Զուկն ծովային նման մեծ օձաձկանց:

Gróppa. Գաւակ (ձիոյ, էն:) առջէ: andare, cavalcare, էն, in groppa. նստիլ ի գաւակ ձիոյ. աշտանակիլ ի գաւակին: dar delle mani in sulla groppa a uno. էքանել. կիմ Թողուլ զոք: non portar groppa. ոչ հանդուրժել Թշնամանաց, կիմ կատականաց:

Groppiéra. Փակ գաւակին. (է փոկ հաստուն, որ անցէ ընդ գաւակին գլոյ մինչև ցագին, յորում և անցեալ հաստատի:) փոսփան. փոսպան. ոտ գլայիմ:

Gróppo, Grúppo. Կոյտ. դէզ. գունդ. կիմ: եբրէն. փիսկ. groppo di vento. մրրիկ: փոշտոտ:

Grúppo. Խուրձ կիմ կոյտ ոլատակերաց, կիմ քանդակաց. (ըստ ոմանց և անդրսիպատրծոյ ինչ բոլոր պատկերք կիմ քանդակք կենդանեաց՝ նկարել կիմ քանդակել ի միասին:) Փոքրիկ պարկ, կամ քսակ լի դրամով: կնճռիան երաց. խոչ. գժուռ. Grúppo. Լատ երամաշուց և եղանակ ինչ երգելոյ, կիմ նոմապելոյ զբոլոր խաղս չորայարելոյ ի միասին հետզհետէ:

Groppóne, ար. Գաւակ. (ասի ոչամ չորքոտանեաց և երկոտանեաց, բաց ի հեծանելի կենդանեաց. զի զաղցանի տիրապետս ասի Gróppa. գոյրսի պիղծ: գոյրսի պիղծն եբէ:

Groppóso, sa. Կնճռալից. բազմակնճիռ:

Grössa. Քաղուած. յաշխուած: ցօղուած. երիտասարդ առջ: ծիւթի եղջեր: una grossa di corde di minugia. երկոտասան քաղք երաշխատական ջեաց:

ղեակց ։ dormir nella grossa . Թմրիլ հեռուից եր. քորդ անգամ ։ dormir nella grossa , և essere in sulla grossa . Ննջիլ խոր ՝ի քուն ։ alla grossa , ած ։ Թանձրագոյնս . ոչ մանրաքննին . վեր ՝ի վերոյ ։ գոպաձա ։

Grossáccio , ia , ած . Թանձրամարմնին . յոյր . հասահարուստ ։ փքման . փքիկոտ ։

* Grossacciuólo, la. Կարճ հաստակաս. կարճ և յոյր ։

Grossagrána*, կ. Բրտաձայն ինչ մեռուածքակոյ , կամ յոյժ ծիլից , ևն ։

Grossaménte , ած . Grossissimaménte . Յոյժ . բազմաձև . ծանուձևս . կարի ։ չափ ։ չինական նագոյնս . անհեթեթաբար . անաղուեսաբար . գեղչկորին ։ հօրեաքնճա . գոպաձա ։ խոտիւ ։

Grosseggiáre , ւ . Պերճանալ . խրոխտալ . հոխանալ . փքանալ . յոխորտալ երբեմն զբաջ , կամ ընդ քաջալերին ։ պէսպիսանձիկ . գոռվերի սպիտակ ։

Grosseréllo , la , ած , նոճաձ . Տես Grossetto .

Grossería . Խոշորագործուածք . (ի արհեստս գործից լոյ յոտկոյ , կամ յարծաթոյ խոշոր գործածուն) խոշոր գործածք ։ տես և Goffería .

* Grosséro . Տես Grossiere .

Grossétto , գոյ . կռօշ , կամ գրամ ինչ վենետկոյ ։

Grossétto , ած , նոճ . փոքր մի սուռաթ , կամ յոյր ։ գոպաձա . գալընձա . գնչանձա . Թանձրամիտ . միամիտ . անմիտ ։ ահմոփ . պէօն ։

Grossézza . Սուռաթութիւն . Թանձրութիւն ։ գալընչէփ ։ յոյութիւն ։ ևեռնէփ ։ Թանձրամտութիւն . միամտութիւն . ապշութիւն . ախմաղութիւն ։ ահմոփչէփ ։ գոպաչէփ ։

Grossiére , Grossiéro , գոյ , աբ . Աբհեսաստուր . վատհառակաին կամ վատհասօղ ։ պէնահախէաբ ։ պապէրչեան ։

Grossiére , Grossiéro , ած . Թանձրամիտ . ապիտ . անմիտ ։ գոպա ։ պէօն ։

* Grossità . Տես Grossezza .

Grósso , գոյ . Մեծագոյն մասն . լաւագոյն , կամ ընտրելագոյն մասն . ազնուագոյնն ։ ղօղա ։ էնախ ։ grosso , կամ il grosso dell' esercito , կամ dell' oste . բովանդակ զօրն . մեծագոյն և զօրագոյն մասն բանակին ։ Թիւրա ։ մեռաբ ։ ընտէնչ ։ Թանձրագոյն կամ ծանրագոյն մասն ։ գալընչ ։ il grosso d' un albero . ստուարաթիւն . կամ բուն ծառոյն ։ տես և Grossezza .

Grósso , գոյ . կռօշ . (ի դրամ ինչ փիօրենցիացւոց , որ արժէ կէս Giulio . հոմի և Grossóne . է և ի դրամ ինչ հռովմայեցւոց , որ արժէ հինգ Assi , կամ հինգ Bajocchi .)

Grosso , sa . Grossíssimo , ma . Յաուռաթ . Թանձր . հաստ ։ գալընչ գոպա ։ grossa voce . ձայն բասիւ , ուժգին , զօրաւոր ։ vin grosso . գինի անաղարկ ։ fiume . գետ յորգիչ , զայրացեալ ։ dito grosso . բոյիճ ։ պաչ պոչոյ ։ campana grossa . մեծագոյն զանգակ , (զգամ անգամ զանգակին՝ զօրութիւն գնի ։) animo . սիրտ խրճայնչ . ղչարիչ ։ donna grossa . կնին յոյն ։ նոխ ։ Մեծ . բազում . յոյժ ։ պէօյնոյ ։ չօտ ։ villaggio grosso . գիւղ մեծ , բազմամարդ ։ խիտ ։ հոծ ։ ոգի ։ խոշոր , կամ անարգ (կերակուրս) բլճամիտ . Թանձրամիտ . խօթամիտ . ագէտ ։ պէօն ։ ահմոփ ։ անհեթեթ . անոռմ ։ չինականագոյն ։ uomo di grossa pasta , կամ di grosso ingenio . Թանձրամիտ . գրասաս ։ նօյ ։ uscì sì grosso di gente . եղ այսպիսի սուռաթ գնդաս ։ mercante grosso . վաճառական փարթամ ։ պէնկէն պապէրչեան ։ star grosso , andar grosso a uno . խնճ ինչ ունել զանձն ։ լինել ընդ ումեք խոժոռեալ ։ ոխս ունել ։ հարբը գալմոփ ։ գոբէչ սագլմոփ ։ andar grosso . չինանալ ։ չառնալ ՝ի միտ ։ պէնմոմոփ ։ al grósso , alla grósso . չինականագոյնս ։ անհեթեթեմս ։ գալ պաձա ։ * al grósso . ընդհանրապէս ։ ի հարեւանցի ։ in grósso . տես Ingrosso . fare il grande , e il grosso . խրոխտապանծ ձոխանալ ։ փքանալ ։ di grosso , ած ։ բազում դէմսոց , կամ բազում գրամովք ։ ըստ ահի էնէ ։ ber grosso . ՝ի չուտս լինել ։ կափուչանել գաշտ ։ ոչ քննել մանր ։ ինչպէս էնէ ։

Grósso , ած . Տես Grossamente .

* Grossóccio , cia . Տես Grossetto .

Grossolanaménte . Տես Grossamente .

Grosseláno , na . * Grossolaníssimo , ma . Բիրտ . չինական ։ էօպան ։ Թանձրամիտ . բլճամիտ . ագէտ . անխելք պէօն ։ չաչէն ։ ահմոփ ։ alla grossoláno . տես al Grosso .

Grossóne , աբ . կռօշ ։ տես ՝ի բառն Grosso գոյ ։

Grossótto , tta . յոյծաթ ։ Սաուռաթագոյն . Թանձրագոյն ։ էէփ գալընչ ։

Grossúme , աբ . Grossúra . Տես Grossezza .

Grótta . Ամբ . անձաւ . քարանձաւ . նիւղ . այր աստրկիկոյ ։ Խաղաբա ։ Ժայռ ։ սեղայիկաւ պատեխ ։ գոպա ։

* Grottáccia , չնչ . Քարանձաւ խոխորին . անձաւ խաւարչտին ։

* Grotterélla , նոճ . Անձաւ փոքր . այր փոքրիկ ։

Grottésca , գոյ . Ամխոժանկար ։ (է ազգ ինչ նկարուածք ըստ ախորժանաց , կամ ըստ քմից՝ առ ՝ի զարդ և առ ՝ի ընդուզ զգաստարկ տեղիս , ուր չէն ինչ յոլիմաց ամպուձագոյն և կանոնաւոր նկարուածք ։)

Grottésco , ca , ած . Ամխոժանկար . (յր նկարիչ ըստ ախորժանաց , կամ ըստ քմից ։)

Grotticélla , նոճ . Անձաւ փոքր . այր փոքրիկ ։

, Grótto . Տես Grotta .

Grótto . Ի Թռչուն Հաւնեայնին մեծ քան զարագիլ իբր համակ սպիտակ . ունի զվատ կամ զկարկ ինչ ըստ կոտուցանն , ուր պահէ զորան ։

, Gróttola . Տես Grotticella .

Grottóso , sa . Անձաւալից . լի այրիւք կամ քարանձաւօք ։ Խաղաբալը ։ անձաւանման . գմբեթարդ . կամարաձև ։ Խաղաբա ։ ինչի նման էնէ ։ գոպաչէփ ։

Groviglióla . Ոլորք . (է կծկուածն ասղանոյն քաղ ոլորելոյ ։) պէօփոմ ։

Grù , Grúa , Grúe , էգ . Կռանկն . խորգ ։ Խոռնաձ

Grúa , էգ . Կռանկն . (է անուռոգ . կամ մեքենայ ինչ ՝ի բարձրացուցանել ղբարիս ՝ի պէտս շինուածոց ։)

Grúccia . Ընդերաբլուխ ցուպ . ցուպ կապաց ։ գոլխոփ պէնէնչի ։ andar a grúcce , կամ a grúccia . լինել հաշմ ոտիւք . կապալ ։ Փայտակերտ սրունք կապաց ։ սեղ . որթոց . (է գործի ինչ , յորոյ ՝ի ատորին ծայրն կայ փայտ ինչ լուանման ՝ի վարս ՝ի զհաւելաց բարեհնարկս որթոց ՝ի գնումն ։) Թիա . կամ հանգստարան բուսոյ . (է գործի ինչ յորոյ վր հանգչի բուն , յորմէ հաւորք արձան նուաղ ղճեռնոնս ։) tenere in sulla grúccia . Թաղուլ ղոք ՝ի վարանս ։ stare sulla grúccia , կալ ՝ի վարանս ։ tenere alcuno sulla grúccia . ծաղր առնել ղոք ։

Grúe , էգ . Տես Grù .

Grufoláre , ւ . Բրել կնճռիլ զքեռին . (ասի զխոզից ։) երկայնել զկնճռիլն ՝ի խնդիւն . (ասի զխոզից , յորմէ ամբարձել զկնճռիլս յառաջ մերձ ՝ի խանչել . մերթ ասի և զայլոց կենդանեաց ։) երկայնել զքուռկն , կամ զկնճռիլն ։

, Grúga , Grúva . Տես Grù .

Grugnáre . Տես Gruguire .

Grugníno , նոճաձ . Փոքրիկ կնճռիլ ։

Grugníre , Gruguáre , ւ . Խանչել (խոզից) առնոյր պոռնոփ ։ խրճռլպոմոփ ։

Grugníto . Խռնչիւն : Խռոռոց :
Grúgno . Տես Grifo . Կռճիւն գիւնաց (ի նշան դժկամութեան:) far il grúgno . կռճիւն ծնանիլ ՝ի դէմս խոժոռիլ : կնհիւ կնհիւ :
Grúllo, la . Ներհեալ . ՝ի ներսինք խռնարհեալ :
Grúma . Տես Gromma .
* Grumáta . Զուր խառնել եւ տորտ գիւրել :
Grumáto . Ընդ ինչ անկոյ :
Grumétto, նամ . Տես Grumo .
Grúmo . Ախտարդ արիւն . (ի ծանձրացումն մարթեան արտաքոյ երակին :) մակարդ առեանց . (ի մակարդումն կաթին ՝ի տաքնա :)
* Grumolétto, նամ . Grúmolo . Տես Garzuolo .
Grumóso, ցա . Տորտալից . պատեալ տորտիւ . մեա ծեալ տորտիւ . ծանձրացեալ ՝ի տորտ :
* Grúngo . Խոտ ինչ , որ կոչի և Cuscuta .
Gruógo . Փքրեալ ինքնաբոյս . (ի բոյս ինչ քրքմանը մանն , բայց անարգ ի գոյն . ասի և զնաղկէ նորն) gruógo selvatico , կամ zafferáno saracinésco . քրքում վայրի , կամ սարակինեան : Սերմն որ ի մաքրողական , և օգտակար ծուծաքաց . վիշ և կոչի Սերմն ցուծիակաց : Gruógo diméstico . Քրքում : գաճան :
Gruppétto, նամ . Կոյտ փոքրիկ . կուտակ : փունջ եղէգնի :
Gruppíto, ած . Ինքնատաշ , կամ ի քնուտս ողորկ (ածականք :)
Grúppo . Տես Groppo .
Grúva . Տես Grù .
Grúzzo . Կոյտ . դիզ . լեռ : եղէգն : տես և Gruzzolo .
Grúzzolo . Կոյտ , կամ կուտակուն գրամոց (հատ քեալ առ փոքր փոքր :) կուտակումն . կոյտ քաղումն :

GU

Guadágna . Տես Guadagno .
Guadagnábile, հ . Շահելի : գոպանաձայ : շահեկան . շահատոր : գոյապէս :
Guadagnaménto . Տես Guadagno .
Guadagnáre, ն . Շահիլ գրամս : ամէն գոպանաձայ : շահիլ . առանձին . ՝ի ձեռս բերել : գոպանաձայ : alcuno . շահիլ զոք . յինէն յանկուցանել . բարեկամանալ : alcun luogo . մատչել ուրեք . դիմել , կամ գնալ ուրեք . ընդունել , կամ դրաւել զանկիւն ինչ : di peccato . շահաւաճառ լինել անառակութեաբ . շահիլ կապիկս . մատնել զանձն ՝ի գործ պատճառ : sopra vento . կամ il sopravento . (ոչ նաւավարաց .) գրաւել զկողմն հողմոյն (զքան զնքնանալն :) il vento . շահիլ զհողմն (ձգտաւոր կառավարութեաբ նաւատեառց :) la spalla del cavallo . ոչ յիավջիկոյ . հոշանձել զանկհոլել երկիր վարելն : Ըստանիլ . ծնանիլ . ցնկնիլ . (առհոգաբար ասի զանասնոց :) Guadagnársi del male . շահիլ զկոշտուն (անհնարն :) la vita . հոգ իայլեալ զօրապահելին . պատուել զկեաս : պնձեր դէ : la vita a cantare . շահիլ կամ կեալ երգեցողութեաբ : non guadagnar l' acqua da lavarsi le mani . առաւ . ոչինչ շահիլ ՝ի վատնակ խոր (կամ առ կառուն շահուն :) ոչ շահիլ եթ բառականին :
Guadagnáto, գոյ . Շահ :
Guadagnáto, ta . Շահելի . առացեալ : գոպանեալ :
Guadagnatóre, ար . Guadagnatrice, էի . Շահօղ . որ շահի : գոպանող . գոպանչեաբ :
* Guadagnería . Զօրացաղտել . շահ անիրաւ :
* Guadagnétto, նամ . Շահ փոքր . շահ սակաւ :
* Guadagnévole, հ . Յառաջելի . շահելի :

Guadágno . Շահ . առացուած . առացում : գոպանիք : գոյապէս : շահելի կամ առացեալ իրն : dare, mettere, tener a guadagno . ՝ի վարձու առաջ զարծաթ իւր տահելէնն վերդէ : andare , venire , mettere , եմ , a guadagno . երանիլ , կամ վերանալ արուեստ ՝ի մատաղն . խառնիլ զանասունս : far guadagno, շահիլ : գոպանմամբ : far guadagno ad uno , շահացուցանել զոք առաջ ուժեաբ շահիլ : mettersi , եմ , a guadagno . տես Guadagnar di peccato .
* Guadagnóso, sa . Օգտակար . շահաւէտ :
Guadagnúccio, Guadagnúzzo . Շահ փոքր . սակաւ :
Guadáre, ն . Անցանիլ եթ հունս գետոց (ասիւք , կամ երիվարաւք :) կերպ իւն կերդէ :
Guáde . Տես Vangajuole .
Guádo . Հունդ գետոց : կերպ . կերդէ : rompere il guado . լինել առաջինն ՝ի քառատալ զհոգեղեան հորդիլ զհանապարհ : նոյ ասի : tentare il guado . քաջ քննել յինչ յառաջագոյն : a guado . տես a Guazzo .
Guádo . Ի խոտ ինչ , որով զգուեխայս ներկեն ՝ի կապուտակ , առ ՝ի ներկիլ յեղոյ ՝ի սեաւ , կամ յայլ ինչ գոյն : ի երկառեակ . վերն կոչի Guadóne . խոտ փոքրն Érba guáda .
* Guadóne, ար . Տես ՝ի վերոյ :
Guadóso, ած . Դիւրահուն . գիւրանց . եթ որ հայ ի անցանիլ :
* Guagliánza . Տես Agguaglianza .
* Guagnelísta . Տես Vangelísta .
Guagnélo . Տես Vangelo . Alle Guagnéle . ըրդ. Նուաճ յաւետարանին . արդարև : alle guagnespole . ած ծաղրանաւ . նոյն է :
Guái . Տես Guajo .
Guajáco, Légno sánto . Ծառ ինչ ամերիկեան :
Guaíme, ար . Սէգ , կամ խոտ հրճնաբոյս . (խոտ փակ հիկ վերատին բողբոջիլ ՝ի դաշտաւայրս յետ առնչին հնձոյ :) a guaíme , ին . երբեմն զսէգ հրճնաբոյս :
Guaína . Պատեանդ (սրոյ , միրասուի , եղէն :) կամ գոռնդատ : tal guaína , tal coltéllo . առակ . ոչ բաբառ առ ՝ի վարկաբն . նման եթ նմանութեան : render coltelli per guaíne . հատուցանիլ զհրճնան , զնմանաբն : Guaína , կամ Vagína . Խոտովակ կամ անդք արգանդին :
Guaínájo . Պատենագործ . պատենավաճառ : գնդ :
* Guainélla . Տես Carrubo .
Guájo . Կապկանձիւն չանդ : ընկնիւն : ոհ (ձայնի կռ . ասանաց :) ազէտ . թշուառութիւն . վիշտ . անհուն : պենդ : guai a voi , guai a me . ած պատճառ . վայ ձեզ . վայ ի ձեզ . վայ ե ինձ : վայ ինձ : guai ! guai a me ! գրգ . պատճառ . վայ . ոհ . վայ ինձ . երանի ինձ . աւաղ : a guái ին . չարաչար . դաժանաբար . անողորմաբար : un buon boccone , e cento guai . առակ . այժմ պատահ մի զոհարձութեաբ , և ապա վայ ՝ի վայ ի :
Guajoláre , Guajolíre , Guaíre , ն . Ձեծծել . ծբաղ : ընկնիւն . ած պենդ : կապկանձել . հայել առաւած . արդասած . հաւասած :
* Guaitáre . Տես Guardare , և Agguatare .
Gualchiéra . Ի մեքենայ ինչ ջաղաց ՝ի ածս ասռեաց : non saper trovare il polso alle gualchiére . առակ . պակաս բնչոյ . ոչ գտանել զղարկ քաղկին . գժիկի տխմարի :
Gualcíre , ն . Ձեռնահարկ . աղճատել ձեռագ : ծռնիւնիւն :
Gualcíto, ta . Ձեռնահարեալ . աղճատեալ ձեռագ :
* Gualdána . Գունդ զօրաց . գունդ հեծելոց :
Gualdirósso . Բոյս ծաղկան . Կարմիր :
* Guáldo . Ախտ . պակասութիւն . թերութիւն . տես և

Guidalesco.
Gualdráppa. Ծած կարան • ծած իոյլ կի՛ վերարկու (ձիոյ:) ԱԽԼԻՀ:
Guále. Տե՛ս Eguale.
Gualércio, Gualérchio. Աղտեղի: տե՛ս Guercio.
Gualoppáre, Gualóppo, եև. տե՛ս Galoppare, եև.
Guanáco. Խոյ վերարժայ • կի՛ ուղտ փիլոճայ:
Guáncia. Ա՛կ•ս • Էանաք:
Guancialáta. Հարճած բարձի երեսաց:
Guanciále, ար • Բարձ երեսաց: Խոպ Էառաջը: պահ պանակ պահց. (է մնան առաջապահին՝ որ պահ պահի զոյաս • կի՛ զիրեաս:) tener il capo, կի՛ dormire, եև: in mezzo a due guanciáli. Ընդ չէ յանդորրս • կալ անհոգ, *կի՛ յառպահովի:
Guancialétto, նո՛ • Փոքրիկ բարձ երեսաց: Խնձոյ Էառաջը: di spilli. բարձիկ գնդասեղաց:
* Guancialíno. Փոքրիկ բարձ երեսաց: բարձիկ վիրաց, կի՛ երակի • (է հատորակ կապոյտ ծաղիկ, և եղեալ ի վէր վիրաց, կի՛ ի վէր ներգոյ երակին ցիս երակահատաւորեալ:)
Guanciáta. Ա՛պտակ: Խփուած:
Guanciatína, նո՛ա • Ա՛պտակ մեղմ:
Guancióne, ար • Բաս ասի • Ա՛պտակ ուժգին:
Guantájo. Ձեռնոցագործ: Էրիվինճի:
* Guantáto, ta. Ա՛կնէ ծածկացեալ: Ձերձանաւոր, կի՛ երկայնաձերձան (կապառ:)
Guantiéra. Ա՛փսեայ ձեռնոցաց • ափսեայ: (է որ ծածկէ ափսեայ, յորոյ վէր դնեն ձեռնոցք, կամ գաճակք, և սկահակք:) ԲՆԷԻ:
Guánto. Ձեռնոց • Ծածկապան: Էլիվին: dar nel guánto. անկանիլ ի ձեռնս, կի՛ զգուանէն ուրուք: toccarselo col guánto. խոշտել Էր անվասս • կարծ իմն խոշտել: mandar il guánto della battaglia in segno di disfida. դրկել ի պատերազմի: donar guánto. առաջադրել • տալ գրաս:
* Guarágno. Տե՛ս Stallone.
* Guaraguásco. Աղջ ինչ փղմոսի:
Guaraguástio. Goaraguásto • Աղջ ինչ փղմոսի:
* Guaraguáto. Պահակերտուիլ: stare a guaraguáto. պահակերտել:
* Guarantíre. Տե՛ս Guarentire.
* Guardabóschi, ար • Պահապան անտառաց • վերակացու կի՛ տասիկան անտառաց:
Guardacartócci, ար • Ա՛սկղ փամփշտոց Ծնդ. անօթիկ:
* Guardacórde, ար • Գլանակ ժամացուցին • (է դրլանն փոքրիկ, յորոյ վէր փաթաթիլ լար կի՛ չորթայ՝ անոնաւոր ժամացուցին:)
Guardacórpo. Գուռնդ ծիկնաւոր • անձնապահ: իշխանին:
Guardacóste, ար • Գուռնդ եզերակայ, կի՛ եղերապահ • (են զորք պահպանք ծովեզերայ:)
* Guardacuóre, ար • Տե՛ս Giustacuore.
Guardadónna. Ա՛ղախին ծնողական կանանց:
Guardagóte, ար • Ծած կոյլ այոխ, կի՛ գլխակ ինչ:
Guardamácchie, ար • Պահպանակ ձգանաց • տե՛ս Grilletto.
* Guardamagazzíno. Տուէմպանատեղ:
* Guardamándrie, ար • Հովիճ հօտից • հովիճ:
Guardamáno. Ի ձեռնոց, կի՛ ծածկապան ինչ, զոր զանազան արհեստաւորք ապրանքն ի ձեռս ի մոկաղ Հանապազորդ աշխատեն: Էլիվին • գոտապանակ • (է մնան գոտակիր սրոյն ի պահպանել ձեռն:)
Guardaménto. Հայեացք • հայեցուած • տեսուել • պահպան • պահպան • շրջելապան:
Guardanáppa, Guardanáppo, Տե՛ս Sciugatojo.
Guardanáso. Ծած կոյլ ականց, կի՛ գլխոց • գլխակ:
* Guardanátiche, ար • Վարսիք ինչ • վարսիք:
Guardancánna. Փողպատ • պղպուղ:
Guardanfánte. Տե՛ս Guardinfante.
Guardanídio. Բռնկիլ • (է ձու ծորեալ ի ներգան՝ ի բոյն հաւուց:)
* Guardánte, ն • Հայեցօղ • նայեցօղ:
* Guardapólli, ար • Gallinájo. Հաւաղարան:
* Guardaportóni, ար • Ջնորհոր դռնապան (իշխանաց:)
Guardáre, ն • Հայել • նայել • ակնարկել: պահպան: հայել ի կողմն • հայել ընդ (հարս, եև:) լինել հանդիպակաս • մնալ ծերբ • քնել • փրկանիլ: պահել (ինչ, զայդին, զընդին • զօրքիս:) ապահպան: ակն ունել ի վերայ երկից հոգ տանել • խնամ ունել • զգուշանալ խնդ: ներգործել: գոյշանալ • ապահովել • պաշտպանել • ապահովել: գոյշացեալ • գոյշաւոր • զգաստ • զգաստ չանալ • երջոյ լինել • տգիտանալ • հնազանդիլ • անսալ • հնազանդ • օրէնս • le feste. տրգել զօանս: in traverso, di cattivo, կի՛ di mal occhio. հայել ընդ ստին, խեղճել • Էրէի պատճառ: fisso, կի՛ attentamente. պշնուլ • յառիլ: contro il sole. պշնուլ ընդ արեգական: guarda bene quello, che tu fai. քոյ գնուած • կի՛ տես քոյ գործ առնեսդ: guarda la gamba. զդոյշ Էր անձին • մի՛ վտանգեր զանձն: Guardársi, ր • Հայել յանձն • զգուշանալ • լինել անձնապահ • տգիտանալ • dal ridere. ժպտիլ • ծաղրել: di bere, e di mangiare. հրաժարիլ յուրելոյ և յըմպելոյ: guardarsi di far questo. զդոյշ Էր Էառնել զայս: nello specchio. նայել ի հայելին: Guardáre, ւ • Պահակերել • Նիզակի պատրել: guardarla nel sottile. տե՛ս Sottile. Guardare il sopravvento. ձեռնտուիլ • փոյթ ունել յաղթ զուարճ հողմոյն:
Guardaróba. Հանդերձանոց • հանդերձանոց: Էսպապ առաջապահ • շաբաթապան: Էլիվէր • հանդերձանոց:
Guardasigílli, ար • Կնքապան • կնքապետ • (է պահ հապան կնքոյ, կի՛ որ կնքէ զիրս ոչ իշխանաց:) Ջօֆիրպոթ:
* Guardaspénsa. Տե՛ս Dispensa.
Guardáto, ta. Guardatíssimo, ma. Պահել • պահպանել • պատապարել • առգաստել: tener guardáto. տե՛ս Custodire.
Guardatóre, ար • Guardatríce, կ • Հայեցօղ • զգուշ • ոզ • նկատող • դէտ: Էօրէնէյէն • Էօրէնթիճի: պահ
* հապան • պահպանիչ • պաշտպան • պէճի • գօտապահ:
Guardatúra. Հայեացք • հայեցուած • Էպանակ հայեցողեանց • պատէ • նպատ • պահպանութիւն:
* Guardavivánde, ար • Շուէմպան, կի՛ պատապահն կերակրոյ: Էլիվէր • պօլպ • տե՛ս և Moscajuola.
Guárdia. Պահպանել • պահպանութիւն • պատապարուն • պէճիլիք • հիմայէճ • պահապան • գէտ: պէճի • Էօրձիս: Խնամ • դարման • հոգ: փոյթ • զգուշութիւն • ապրեցուցիչ: մարտակոց • պատուար: guárdia del corpo, կի՛ սուկ guárdia. գունդ ծիկնաւոր • անձնապահ իշխանին: esser di guárdia, կի՛ soldato di guárdia. լինել պահպանող • պահպանել • պահպանել: պահել զպահպանութիւն: Էօրէնէ պէրմէ • գիրէ բաւպահ • գիրէ բայլն պարէ կապանք: գօղ: del fuoco. հրդեհապահ իոյլ • Էռնէրապաճըլար: Պահակեր • պահակալ • պահպանող: Էօրէնճի: corpo di guárdia. պահպանող զօրք • գունդ պահպանոց • պահակերք: պէճիլիք • Էօրէնճիլիք: tener in guárdia. պահպանել • պահել: essere in, կի՛ far la guárdia. պահակերել • առնել զպահպանութիւն: պահ ունել: Էօրէնէ ոտքապահ: Պահ զօրաց տեղի պահապանոց: terra, կի՛ luogo di guárdia. բերդ • կի՛ տեղի կարօտ պահապանաց:

հետևդապահ : prender guárdia . զգուշանալ . փոյթ ունել . խնամ առնել : ապգեցնոտ . հետեցը օշոտ : Non voler dormire , nè far la guárdia . առաւ ի գնդանէ՝ որ հսկապահել՝ ի նմա առնել զին յետոյ , ոչ կամին առնել և ոչ զին : Եւ ոչ զին առնել : գաստակ սրոյ , կամ գաստապանակ : mettersi, porsi , եմ , in guárdia . ած պաշարժանել . պաշտպանել զանձն՝ ի սրոյ հակառակորդին : Guárdia . Տես Barbazzale . * Երկայն ժանիք ինչ չան :

* Guardiána , ից . Կին պահապան : di vacche , di pecore . հովիւ երկնոյ . կին հսկնապած :

Guardianéllo . Պահապան փոքր , կամ մանկահասակ :

Guardianería . Տեսչութիւն , կամ առաջնորդութիւն աբեղայից :

Guardiáno . Պահապան . դէտ : պղեցնի : del giardino . պարտիզպան : պահճեպան : di pecore . հովիւ հսկնոյ . խոչնապած : di porci . խոզապած : գօմոպ ւցպան : Տեսուչ կամ առաջնորդ (աբեղայից , եմ) պաշ . ռեխ :

Guardinfánte , ար . Է գործի կամիլ՝ ի չոլքանալ կաց , իր՝ ի չէմկերիլ . զոր կրեն կանայք եւրոպացւոց՝ ի ներքոյ շրջազգեստին , իր՝ փիսոանին վր ուռուցիկ երևեկոյացութիւն զոյն :

Guardingaménte , ին . Զգուշաբար . ահնածութիւն . խոհեմաբար : ապգեցաբոտ :

Guardíngo , ga , ած . Զգուշաւոր , ահնածու . խոհական : ապգեցան :

Guardíngo , գոյ . Gardíngo . Տես Rocca .

Guardiólo , Guardiuólo . Պահապան մանկադոյն :

Guárdo : Հայեցողած . հայեցումն . ռեաուն : պաբզ :

* Guarentáre . Տես Guarentire .

Guarentía , Garantía . Պահապանութիւն . ապահովութիւն . պատասխան . ապատուն : հիմայնեռ . առաջոլբ :

Guarentíre , Guarantíre , Garentíre , Garantíre . ն . Պաշտպանել . պահպանել . պատասխարել . փրկել : գօռոռոպ . առաջոլբ . եմնիչ . ապաչոպ :

Guarentíssimo , ma , գեր . Բաշխապարար՝ ի պաշտպանութիւն . անաւելի . ազնուր և անգոյնի (վայր :)

* Guarénto . Տես Guarentigia .

Guári , ին . Յոյժ . կարի . բազում : ւցտ : գրեթէ միչտ՝ ի կիր ածի բացառական . ժամանակաբ , ոչ . Non ha guári . Ոչ բազում ժամանակք են : ւցտ պահն պեղնէ պէր : non andò guári . ոչ անցին բազում ժամանակք . յետ սակաւուց :

Guári , ած . Բազում : ւցտ : ի կիր ածի և իբր գոյ , բայց մանկամբս di , ոչ . non guári di tempo . ոչ բազում ժամանակ . սակաւ ժամու :

* Guaríbile , ն . Բժշկելի . ապաքինելի :

Guarigióne , իգ . Guerigióne , իգ . Բժշկութիւն . Guariménto , Gueriménto , ար . Յապաքինումն . առողջութիւն : ևիփա :

Guaríre . Gueríre , ն . Բժշկել . բուժել : ևիփա ևբրչ . ապաչիտ : ւ , և յ . Բժշկիլ . ապաքինիլ : ևիփա պուլիտ . ապաչտ :

Guaríto , ta . Gueríto , ta . Բժշկեալ . ապաքինեալ . ապաչտ : dare il ben guarito . խնգակից լինել առողջութեան ուրուք :

Guarnácca , Guarnáccia . Պատմուճան ինչ , կամ պաբեգօտ : ա ոմանց նոյն է ը բառին Zimarra .

Guarnaccáccia . Պարեգօտ հնոտի կամ ապեղի :

Guarnacchíno , նուազ . Պարեգօտ փոքրիկ :

Guarnáccia . Տես Guarnacca .

Guarnacóne , ար . Մեծ պատմուճան . երկայն պաբեգօտ :

Guarnellétto . Փոքրիկ բանճկան ինչ կանացի :

Guarnéllo . Ոստայն երկդեմի՝ ի վշոյ և ի քամբակ կամաբ քամբակախառն : բանճկոն ինչ կանացի կամ քամբակախառն կտաւոյ :

Guarnigióne . Տես , Guernigione , Guarnizione .

Guarniménto . Ամրութիւն . պաշտպանութիւն . պատպանութիւն . կազմածք . պաշար կամ հանդերձանք պատերազմի : Ընդարեք . պահեստ . ևիփեր հրահրմանի : di una nave . կազմածք կամ անօթք նաւու . հանդերձանք ռուսեթի նաւու : անս և Guarnizione .

Guarnire , Guarníto . Տես Guernire . ևն :

Guarnitúra, Guarnizióne , իգ . Զարդ . զարդարանք (զգեստուց . որ են ժապաւէնք , ծոպք , են) և բիս . ֆիսուիթ :

Guascáppa . Գլեամ ինչ նախնեաց :

Guascheríno , na , ած . Բռնակաև (Թռչուն . կ ձադ Թռչնոյ կալեր՝ ի բռնոյ , և անուցեր՝ ի վան դակի :)

* Guasconáta . Պարծռոտանի . մեծաբանութիւն :

* Guascóne , ած . և գոյ , ար . Պարծռոտ . մեծաբան : կեսքօնացի . (է անուն ազգի :)

Guascótto , ta . Կիսեփեաց . ոչ քաչ եփել :

* Guastacittádi , ած , ար . Քաղաքաւեր . քաղաքակործան :

Guastáda . Ընօք ինչ ապակի . (է մեծափոր , և նմ պաղարանոց :) ևնչ :

Guastadétta, Guastadína , Guastadúzza , նուազ . փոքրիկ ապակի :

Guastaféste, ար . Խանգարիչ ռնոխ . խռովիչ ռոմա . խնդութ . եղծիչ ցնծութ :

Guastaménto . Քանդումն . եղծումն . խանգարումն ապականութ : Եբեբ . պօղոնդոբ :

Guastamestiéri , ար . Եղծիչ արհեստին . արհեստաւոր ոգեւոռանդնուած՝ ի գործ՝ յոր բռնուն հարկանի

Guastáre , ն . Ապաւորել . ապականել . եղծանել աւերել : պօղոպ . պէրպոպ եմնէ : խառնակել . չիթել . խռովեցուցանել առնել : գոռոբաբոպ : վատնել զինս : խրաքի եմնէ : քանդել : եբեբ : ոնս և Giustiziare . Guastare la fama . Վատահամբաւել հանել անուն չար : ապ պօղոպ : l' arte , կամ il mestiere . ապաւորել զնդորհ արհեստին . գործել ինչ արուեստի կանոնաց արհեստին : Guastársi , ից . Եղծանիլ . խանգարիլ . ապաւորիլ : պօղոպ : նեխիլ . փտիլ (պտղոց , են :) էիբիմէ : * ևիա . նեղ մերմնոյն , անդամոցն : il desinare , կամ la cena . խանգարել կամ բառնալ զախորժ ճաշ , կամ ընթրեաց : guastársi per poco , e sul buono . Թողուլ անհատար զգործն մերձ՝ ի կլևաւորութի : guastando s'impara. առ՝ սխալմամբ լինին ուսանիլ :

Guastáto , ta , * Guastatíssimo , ma . Ապաւորեալ . եղծեալ , են :

Guastatóre , ար . Եղծիչ . ապականիչ . կործանիչ . նաւապառու : պօղոնճոս : եբեբճը : վատնիչ . շռայլ : Է և գործաւոր բանակին , որ հարթէ զճանապարհս * գործի ամենայն , հատանէ զանտառս , են :

Guastatríce , իգ . Քանդիչ . ապականիչ . կործանող : եբեբճը . պօղոնճոս :

Guastatúra, իգ . * Guastíme, ար . Տես Guastamento .

Guásto , գոյ . Ապարատաւել . քանդումն . աւեր : նոյնոս . ևիբոնեբ : menare , mettere , են a guásto . կամ dare , mettere il guásto , far guásto . աւար հարկանել . յաւարս վարել . քանդել կործանել . յապականութի դնել : եաչա եմնէ . ևիբան եմնէ : non far troppo guásto di checchessia . կամ non far guásto d' una cosa . անխոչի լինել . ոչնչ փոյթ առնել զիրաց ինչ . ոչ ի վար արկանել . ոչ և սակաւ բազում :

Guáso , ta . Guastíssimo , ma . Ապաւորիչ . ապ

Հատեալ. Եղջեալ. քանդեալ. պնդնդեալ. եղ-
ջմեալ: cane. շուն կատաղի: գոռգոռալ: Սղջդնել
սիրով. զանատել ի սէր: դիւրմել. կախարդել:
* խեղդ հայտ: o guasto, o fatto. կամ յաջողի, և
կիր ոչ. կամ յաջողի, և կիր խոպան կործանի: եղ
խափ, եղ խափ:

Guataménto. Հայեցուածք. նկատումն: պատճ:

Guatáre, n. Հայել. նայել. ակնարկել: պատճառ:
գուշն գործել. նկատել. գայթակղ եղիր:

Guatársi l' un l' altro. Հայել զարմանալով այր յայր
կին: guatáre una cosa, e lasciarla stare. հայել.
բայց ոչ հասս լինել. (ասի ընդայ՝ որք են մեծա-
պետին, արդեպ, պատկառելի, կիր վտանգաւոր:)

Guatatríce, f. Հայեցող:

Guatatúra. Տես Guardatura.

* Guáto. Տես Agguato.

* Guáttera, f. Աղախին անարգ, կամ լուացօղ
պղտոցից:

Guatteráccio. Անարգ պղտօնեայ խոհակերպին:

Guatteríno, նուազ. Պատուկ խոհակերպին:

Guáttero. Պատուկ, կիր պղտօնեայ խոհակերպին:

Guatríre, n. Տես Guaire, Gagnolare.

Guázza. Տես Rugiada.

* Guazzabugliáre, t. Խառնակել. շփոթել:

Guazzabúglio. Խառնակուած. շփոթ. գոռ-ըշխուած:
di nazioni. խառնուրդ ազգաց:

Guazzáre, n. Ջրասուզ (յանօթի ջրհեղուկին ելա-
նել) անակն հարել. լուացմամբ. տապալ բե-
րել, կիր ծփել (հեղանիւթից ի շարժել եր-
կանց) լուացմամբ: անցանել. Ը հասնել, կիր Ը հասնել: ին
ձի իւր ջրին: un cavallo, ևն. վարել զձին ի
ջուր, կիր ի դեռ. լուանալ զձին ի ջուր գետոյն:

Guazzársi, r. Լուանալ. լուալիր: ջրասնամբ:

Guazzáto, ta. Տապանել. յատկել. լուացել, ևն:

Guazzatójo. Ջրհոսք. լիճ (ի պէտս անասնոց:) ջրոյ:

Guazzeróne. Տես Gherone, և Diguazzamento.

Guazzétto. Աղբ ինչ լոյծ հասեալից: ջրհոսին:

Guazzinguágnolo. Աղբ ինչ հասեալից:

Guázzo. Հոսն: ջրհոս: ինչ որ ջրի passare ûn fiume,
ևն, a guázzo. անցանել Ը հասնն գետոյն. անցանել
Ը հասնն. անցանել առանց նաւու: ջրհոս ինչ ջրհոս.
passare una cosa a'guázzo. գործել ինչ անխուհրդա-
բար, անմտաբար, * հարևանցի: a guázzo, կամ
dipingere a guázzo. տես dipingere a Tempera.
Խոնաւեալ: * far guázzo. տես Bagnare.

Guazzóso, sa. Guazzosíssimo, ma. Խոնաւ. ջրա-
լից: խուլ. ջրհոս: ցօղալից. ցօղագին: ին ի
ջրի. փոյտ:

Gubernáculo. Քառ. ղեկ. ղեակ:

Gubernazióne, f. S. Governamento, Governo.

* Guéffa. Տես Gabbia.

* Guéffo. Ghéffo. Տես Sporto, գոյ:

Guelfíssimo, գէր. Ամենայն հուսակից կուելիքեանց:

Guélfo. Կուելիքեան: Ի ևս դասու ինչ նախնի քիւ-
րիզացուց:

Guércio, ia. Ձախ. շաղիս: նուազ: non fu mai guér-
cio di malizia netto. ոմանք. չիմ աչք նիր, և ձա-
խուկ Ը նմ. ձախուկ ի քնուկ, ձախի են և ի ձա-
խուկ: e' mi dice guércio, e' t' è detto guércio.
ասած. ձախնոց ի իմ բաղդ. ոչ յաջողեալ ի քիչ
բաւդն:

Guerigióne, Guerimento, Guerire, Guerito. Տես
Guarigione, ևն:

Guernigióne, Guarnigióne, f. Պահակապահք.
պարապատիճ զօրք: նոցին գործ: գոռոզութիւն: պատ-
հակ զօրաց. (ի տեղին կիր բերդն ուր կան պահա-
կապահք:) հիւաղ: di state. ամառանոց: di ver-
no. ձմերոց:

Guerniménto. S. Guarnimento, Guarnizione.

Guerníre, Guarníre, n. Ամրացուցանել. պատրաս-
պարել: ընդարձակ. պերճանիք: յօրինել. զար-
դարել. յարդարել: պճնասփռ: զարդարել կարաս-
կօք: una nave. յարդարել կիր զինել զնաւն:

Guerníto, ta. * Guernitíssimo, ma. Ամրացեալ.
պատրաստեալ. զինեալ. յարդարեալ. զարդարեալ:

Guernitúra, Guernizióne, f. Տես Guarnitura,
Guarnizione.

Guérra. Պատերազմ. մարտ: ձգնի. ընդիր: guerra
rotta, կիր aperta. պատերազմ հրատարակեալ: guer-
ra viva, կիր attuale. պատերազմ սկզբնաւորեալ.
դրդռեալ: guerra finita, կիր a guerra finita. մա-
հու ջան. յաջորդեալ կայլակ արեան: ածող ընդիրնե
պեպ: մինչև ջհատարած պատերազմին: ձգնի ան-
ընդիրեղ. մինչև յկատարած, յատարա. մինչև խա-
պառ. ածառնախաղ: uomo di guerra. զինուոր. պա-
տերազմական. մարտիկ: ձգնեղ: Ընդհատ պա-
տերազմական, կիր զինուորական. զինուորութիւն:
երկնեալ ձգնի: nato per la guerra. դուռ պատերազ-
մական. քաջայաքմամբ ի պատերազմ. այր պա-
տերազմող: movere la guerra. պատերազմ յարու-
ցանել: ընդիրս ածել: aver, կիր dar, կիր far guer-
ra. տալ պատերազմ: Դժուարութիւն. խոչ. վնաս
անձկութիւն. հոգ. դժուարութիւն: * Թշնամութիւն:

Guerreggévole, f. Պատերազմական. գոռ. վայ-
րագ. ահագին:

Guerreggevolménte, f. Ջօրէն պատերազմի. ահե-
զանգ. սոսկալիօք:

Guerreggiaménto. Պաշտօնեայ պատերազմ. մարտ.
մարտագործութիւն: ձգնի:

Guerreggiánte, m. Պարտիկ. պատերազմական.
պատերազմող: ձգնեղ:

Guerreggiáre, t. Պատերազմիլ. տալ մարտ պա-
տերազմի: ձգնի ընդիրս. ընդիրս ընդիր:

Guerreggiáre, գոյ, պր. S. Guerreggiamento.

Guerreggiatóre, պր. տես Guerreggiante.

Guerreggiatríce, f. Կին գոռ. պատերազմական:

* Guerreggióso, sa. Պատերազմելից. ընդիրեալ ի
քաղաքս պատերազմից:

Guerrésco, ca, ած. Պատերազմական: ձգնեղ:

* Guerriáre. Տես Guerreggiare.

* Guerriáto, ta. Պատերազմեալ: guerra guerriata.
պատերազմ փոքր:

Guerriceiuóla. Պատերազմ թնճում, փոքր:

* Guerriéra, f. Կին մարտիկ. պատերազմական:

Guerriére, պր. Guerriéro, գոյ. Պարտիկ. պատե-
րազմող. պատերազմական. հմուտ պատերազ-
մից: ձգնեղ:

Guerriéro, ra, ած. Պատերազմական. մրցական.
գոռ. քաջասիրտ: ձգնեղ:

Gufáccio, ղնդ. Տգեղ կիր անճնթնթեղ բոռ:

Gufeggiáre, n. Վայել ոյզ գլոռ:

Gúfo. Բոռ: պոչոռ: մուշտակ կանոնիկոսաց:

Gúglia. Կոճող. բուրգն: փխրուն խաղ. քաղ ինչ
որպ յատակ ի սրածայր:

Gugliáta. Ճնճղք. կիր աղաղնիք (որք անցանեն ընդ-
ծակ ասղան:)

Gugliétta, նուազ. Կոճող փոքր. փոքրիկ բուրգն:

Guída, f. Առաջնորդ. ուղեցոյց: գլանաղ: alla
guída, կիր a guída, f. Ը առաջնորդութեամբ:

* Guidággio. Բաժ:

Guidajuóla, պր. Առաջնորդ հօսին, կիր անդէց.
(ի) նախագլ կիր խոյ ևն որ երթայ յառաջագոյ հօսին
կիր անդէց:)

Guidalésco. Հպարտ թնդիկանց (գրաւոտուց:) էակաց:

Gui-

Guidaménto. Առաջնորդութիւն: գլխավորութիւն:
Guidánte, ի. Առաջնորդ. առաջնորդական:
* Guidapópolo. Առաջնորդ, տես ժողովրդեան:
* Guidardonáre. * Guidardóne, m. Goiderdonare.
Guidáre, ն. Առաջնորդել. ցուցանել. ճանապարհ: գլխաւոր օրէնք. էօթ. էօսպերնէթ: տես և Governare.
Guidársi, յ. Գնալ. վարել. կանոնել զանձն: ի գործ դնել. ուղղել. կարգել. կանոնել:
* Guidarménti, ար. Խաչնարած. հովիւ:
Guidáto, ta. Առաջնորդեալ: գով. Տես Guidamento.
Guidatóre, ար. Guidatríce, էից. Առաջնորդ. ուղղիչ. կառավար. ուղղիչ: գլխաւոր. պատ:
Guiderdonaménto. Փոխարինուած. փոխարէն: պէս. փել. իվաչ:
Guiderdonáre, ն. Փոխարինել. վարձատրել: իվաչ վճարել. փոփոխել վճարել:
Guiderdonáto, ta. Փոխարինեալ. վարձատրեալ:
* Guiderdonatóre, ար. Guiderdonatríce, էից. Փոխարինող. վարձատրիչ:
Guidóne, ար. Փոխարէն. արիւտը. վարձ: իվաչ խաբէբ. հոփոպոխ:
Guidóne. Տես Furfante.
Guidonería. Տես Furfantería.
Guíggia. Երես օդից. երես մուճակաց. կամ սանդալաց: մեղեխ. կամ փոկ վահանին (զոր անցուցանեն ի բազուկն:)
* Guigliardóne, Guilliardóne. Տես Guiderdone.
* Guímdolo. Տես Aspo, Naspo.
Guinzáglio. Փոկ շան. տուն շան: egli non può stare in guinzáglio. ոչ կա զօրէ նա ժողմ անել:
* Guirminélla. Տես Gherminella.
Guísa. Ըղանակ. ձև: ետրդ. ինչպէս: a, կամ in guísa, ի. ես նմանութ. զօրէն. ոմն. իբրև: կիպէ: a guísa di scorpione. ոմն զկարիճ: in altre guíse. այլազգ: in ogni guísa. ամէն իրօք: in niuna guísa. ոչինչ իմիք:
Guítto, ta. Աղտեղի. գայլ. զազիր: հոգպաս. փիլի: կծծի. ժլատ: նէյնէս:
Guizzánte, ի. Կայտառ. կայտառական (ձուկին) չարժական:
Guizzáre, ն. Կայտառել. կամ ի վերուց առնուլ. (ասի զկանց յորժամ ցնցին, կամ չարժեն զմարմին իւրեանց առ ի լուսիլ:) խոփել. ցնցել. չարժիլ. տատանիլ. ծռճռել. ոտլամաք. co' piedi. տատրտալ բերել զոտնէն:
Guízzo, գով. Կայտառութիւն (ձկանց.) կայտիս. լեզ: il guizzo della corda. տես Collamento.
Guízzo, za, ած. Տես Vizzo, և Mucido.
Gumédra. Ի բաս ինչ ծաղրական և կեղծել:
Gúmina. Տես Gomona.
Gúrge. Տես Gorgo.
Gurmétta, ար. Պանուկ կամ ծառայ նաւին: ճիջօ:
Gúscio. Փեռեկ (ընկուզոյ. կամկայ. և ն.) պատեանք. կեղև. գաւազան: della rosa. կոկոն վարդի: Կոպէնի: Գոգ նաւու. գոգ կամ տաշտ կառաց. (ի նաւ. կամ կառք մերկ ի զարդուց և ի կազմածոց:) կեռնէ: della bilancia. Թաթ կշռոց: ընդալ նաւը: cattivo infinnel gúscio. չար անդատին ի ծնէ: aver il gúscio in capo, ևն. լինել դեռ կաշկանդ. կամ ուսանուկ տնտաղ: riuscir del gúscio. փոխել զարտս, կամ զսովորութիւս: Խեցի. կամ պատեանք (կրիայից. ասորիից, և ն.) պահպան (բզեզ. բամբակի. և ն:) գետեղ: Gúscio, կամ Canaletto. Տ. Cavetto.
* Gustábile, ի. Ճաշակելի. Համակելութ:
Gustáccio, ած. Յոտի համակ:
Gustaménto. Ճաշակութիւն. Համակ:

Gustâre, ն. Ճաշակել. առնուլ զհամակ: փորձ. ալմաք. էնդէք. ալմաք: ուտել: էնդիք: զբաղ. նուռ. զգալ. խնդամուտ լինել. հաճիլ: փէնդի. հաց էնդիք: * Համակել. զուարճացուցանել:
* Gustatívo, va. Ճաշակող. համակական:
* Gustáto, գով. Տես Gustamento.
Gustáto, ta, ած. Ճաշակեալ. կերեալ. ևն:
Gustatóre, ար. Ճաշակող: փորձիչ ալան:
Gustévole, ի. Gustevolíssimo, ma. Համեղ. համակ. հաճոյ. քաղցր. զուարճալի: էնդէնի:
Gústo. Ճաշակելիք: աղէր: համակ. համ: փորձ. նէթ: համակութիւն. ճաշակ: էնդիք: բերկրութիւն. հեշտութիւն. զուարճութիւն. հաճոյք. սխորժ: սիրտ. հաց: aver buon gusto, կամ esser di buon gusto. ևն. ունել ճաշակելիս կերեցս. լինել կերեր քաղցր բաս բաբռոյն. լինել մտացին. կամ ներճուն ձեռք. աթէլլէ օլմադ: վատորէք օլմադ: aver cattivo gusto. ընդունել զհամակ երաց. ոչ լինել կերեր քաղցր բաբռոյն: a mio gusto. ըստ կամաց իմոց: ըստ հաճոյից իմոց: con gusto. հաճութեամբ. բերկրանաց. սխորժմամբ: egli ha perduto il gusto. քիմէ նը չանուն զհամակ: non mi dà gusto quel, che io mangio in casa, ոչ քաղցրանայ ինձ զոր ուտեմ առ տանի il vino non è di tuo gusto. գինին ոչ է ըստ քոց: o che gusto! ով խնդութիւն: նէ հէքմէթ: avere gusto della musica, ևն. զուարճանալ. կամ քերկրիլ երաժշտութենէ. սկսել զերաժշտութենէ: andare di gusto. հաճոյ լինել. քաղցրանալ:
Gustosaménte, ի. Gustosissimaménte. Ախորժ բարւոյ. սխորժ հաճութեամբ. բերկրանաւք:
Gustóso, sa. Gustosíssimo, ma. Համեղ. քաղցրահամ. քաղցր. սխորժ. հաճոյ. բերկրալի. էնդիքլի. խնդալի: զուարճաբարոյ. զուարճախաւսիկ:
Gútto, բաս. փոքրիկ անօթ ինչ նախնեաց ձիւն առ ձիւն ծորելոցն կենդանիս:
* Gutturále, ի. Կոկորդային. Հագագային (բառ.)

H

Հգ. Ա. բաս. Ի ութերորդ գիր պ. քառեակից. քաղց առ խոսացող. ամենևին անձայն. զոր ի կիր առնեն միայն առ ի չքոյէ բառից գրոց ի լեզուէն իւրեանց. զի յարել զայ ի կոյ գրոյն C, և G հանդերձ. ես, կամ ին. Գնչ. Ք, կամ կ. պր Chéto, քեռ. Gheróne, կեռ. Chináre, Քինառէ. Ghirlánda, կիռլանդա. Դարձեալ սովորաբար ի կիր առնեն զայս գիր ի հնամաճային բառս ինչ առ ի տարբերել. բերեալ. պր. առ որոշելոյ զգայս Hanno յանոն. նէս Anno. և առ որոշելոյ զգայս Ho, Hai, Ha, ի O չաղկապէն, և ի Ai արտահն. մանկ. և ի A նախադրեալէն. Ցնծութ. ուրախ գրոյս ևս գրեն զառաս, այլ չէ սովորական. Բոյ յեռակից. Թօքաճոպիկ. ուշիկին և հագապ հնդկաստանի արտասանէն զայս գիր իբրև զչորեքտառան. Sapere, կամ imparare due H. գիտել. կամ ուսանիլ երեսն ինչ:
Heu, ար. Վաւ. ինչ ողորմագին, ևն:
Hoi. Տես Ohi.
Hui. Այ. ով. այ. ահ:
Huómo. Տես Uomo.

I

I սբ. Ի. Ի իններորդ գիր հնաշխարհի այբենարենից, և ի կարգի ձայնաւոր բաց՝ երրորդ. հնչի ոմն Ի ի ընդոր. պատառ ընդ ձայնաւորին E. Կոյ և առեալ գրին փինակ միմեանց. ոմն Disio, և Desio, ես ի Խորիլ հրամայ ի բառս յառաջոյ այլոյ ձայնաւորի, երկու ձայնաւորքն գրեթէ միշտ համարին առ հնոցանացիս իբր երկավրցառք, վոյ հնչին իբր մի միայն վանկ. այր Piano, Փեառնօ. Fiele, Փիէլէ. Pioggia, Փիօճճիա. Fiume, Փիւմէ. Բայց երբեմն գոն ուրեք՝ հնչին իբր երկու վանկք. այր Sviato, Զվիաթօ. Chiunque, Քիուընքուէ: Բայց անգամ առ ի մեղմէլ զհատուածն հնչմանց՝ ձայնաւորս I յառի ի սկիզբն եամ բառից սկզբնաւորելոց բաղաձայնիւն S. և յայն ժամ յաճէ՝ յորժամ նախընթաց բառն առաթի ի բաղաձայն. այր Per ischerno, Con ispirito; ես. որք առանձին գրին Scherno, Spirito.

Դարձեալ I ի կիր ածէ փինակ յօդիս Li, յառաջոյ բառից սկզբնաւորելոց բաղաձայն գրով. այր I dotti, փինակ գրելոյ Li dotti. Գիտուն. զգեստուն: I Signori, փինակ ասելոյ Li Signori. Տէրք. զոհաբեր:

I իբրև դերանուն՝ կրկնակի նշանակէ առ նախ. նիս. մի՝ փինակ ցուցական դերանուանն Gli, Զնոյն և սկիզ՝ փինակ եզակի սեռական A lui, Նմա:

Յաւարտ մեանկանց ինչ՝ սովորաբար զանց առնի I. և փինակ նշ՝ նախընթաց մեանկին նշանակի ա պաճարկիլ. այր De', փինակ dei. A', փինակ ai. Pe' փինակ pei. Co' փինակ coi, ես:

Յաճախիք ուրեք ուրեք ի կիր առնուն I փինակ մակբայիս Ivi, Այդ:

I նշանակէ ապաճարկիլ այսպէս I', նշանակէ Io, ես. I' venni. Ես եկի. i' feci. Ես արարի, ես:

Յաւարտ բառից ինչ կրկնի ձայնաւորս I, մեանաւարտեալ ի յոչնակսն այնց բառից, որոց եզակին աւարտի ի io յերկուս վանկս՝ ունելով շեշտ ի վէր վերջնեիդը վանկին. այր. Restío, Desío, ես. որոց յոչնակիք լինին Restii, Desii, ես: Բայց յայսպիսի բառս փինակ գրելոյ կրկնին ii, գրի մի միայն j երկար. այր. Varj, Sazj, ես:

Գիրս I ըստ մեծ հնոցանցն նշանակէ զհիսուն, կամ զնի:

JA

JÁcco. Վան անգղնական:

Jacéa. Բոյս ինչ օգտակար վիրաց:

Jacénte. Jacére. Տես Giacente, Giacere.

Jachétto. Կրա ինչ անգղնոցաց, ես:

Jacínto. Տես Giacinto.

Jácolo. Կես. փղին. սղաք:

Jaculatório, ia. Երկնասլաց (աղօթք: և եռանդագին և հառաօտ աղօթք:)

Jáculo. Կեռաձ: օդ եղևնոյ:

Jáde, Jádi, սբ. յոփ. Է բառ եռավանկ: Բոյլք. (ես եօթն տատուկք ի Ճակատս ցլուն:) Էպիլեպտան:

Jalápa. Բժշկական արմատ ինչ ամերիկեան:

* Jalíno, na. Ջրախնձորիկ. տապակաձոյն:

* Jalóide, ածական. Ապակեղէն. ապականման:

Jambésco, ca, ած. Բանաստեղծուհի ինչ կատակերգական ի պարսաւ ուրուք:

Jámbico. Ա՛եծավերջ ոտանաւոր:

Jámbo, գոյ. Ա՛եծավերջ. (է ազդ ինչ ոտաղացիս կան ոտից ի յոյն և ի լատին ոտանաւորս, բաղկացեալ յերկուց վանկից. որոց առաջին՝ է սուղ. և վերջինն՝ երկար:)

Járo. Խոտ ինչ, որ կոչի և Gichero.

Jáspide, սբ. Տես Diaspro.

Iáto. Երկձայնաւոր. (է զուգընթացուհ բազմ ձայնաւորաց ի միում բառի:) պատառուած և վիհ. անդունդք:

Jattánza, Jattánzia. Պարծենողուհի. պարծեցողիք: անպիտանութիւն: էգիպտիացիներէն:

Játtola. Ի ձուկն, կամ խեցեմորթ ինչ, որ միշտ բաց ունի զբերանն:

Jattúra. Տոյժ. տուգանք. չնաս: զարբ:

IB

Ibérno, na. Ձմերային: գէշ ձմեռնային:

Íbi, սբ. Քաղաքաւ:

Ibice. Տես Strambecco.

IC

Icneumóne, սբ. Հիւրս: կոչի և Topo di Faraone. Մուկն փարաւոնեան:

Icnografía. Ձևագրուհի. (է գծագրուհի վնուաձոց, ես, ի վր ներկայ:)

Icnográfico, ca. Ձևագրական:

Iconoclásta, սբ. Iconoclásti, յոփ. սբ. Պատկերաբեկ. խորտակիչ պատկերաց. տես ի Iconomaco.

Iconodulo. Տես Iconolatra.

Iconografía. Պատկերագրուհ. (է ստորագրուհի պատկերաց, նկարուց, ես. և առիթաւ ասի զոհ. զկենաւ վաղեմի յիշատակարանաց. այր ենագրամեաք, նկարք, ես:)

Iconográfico, ca. Պատկերագրական:

Iconolátra, Iconodulo. Պատկերապաշտ. (այսպէս կոչեին պատկերամարտքն զուղղափառան իբր երկրպագուս պատկերաց:)

Iconolatría. Պատկերապաշտուհ. երկրպագութիւն պատկերաց:

Iconología. Պատկերաբանուհ. պատկերագիտուհ (է քաղաստրութիւն, կամ թարգմանուհ պատկերաց վարձի յիշատակարանաց:)

Iconológico, ca. Պատկերաբանական. պատկերագիտական:

Iconologísta, սբ. Պատկերաբան. պատկերագէտ:

Iconómaco, սբ. Պատկերամարտ: Ընդ Iconoclasta, և Iconomaco այս ինչ է խօսք. վի առաջինն անարգէր և խորտակէր զպատկերս աշխ. իսկ երկրորդն միայն ընդ պաշտօնն՝ զոր ընծայէին նմ ուղղափառք:

Iconómica, Iconómica. Տնտեսուհի, կամ տնօրէնուհ. տնտեսագրուհ. (է արհեստ կառավարելոյ զինչս իւր:)

Icónomo. Տես Economo.

Icóre, սբ. Շիճուկ արեան. (է հեղուկ ինչ նուրբ. ջրային, և տիտակ, և նման շիճկի. աւասիկ կոչի և Siero del sangue.)

Icoróide, կգ. Շարաւանհիւս. (է խոնաւուհի շարաւանման ծորիչ ի վիրաց:)

Icoróso, sa. Նման շիճկի արեան. լի շիճկաւ արեան:

Icosaédro. Քառանիստ քառնգիմի. (է մարմին երկրաչափական՝ քաղկացեալ ի քսան կողմանց, կամ ի քսան

քոան հնդրակողմն եռանկեանց ։)
* Ictiófago . Ձկնակեր ։
Ictióliti , ար , յոգ . Քարաձկունք . (են քարացեալ ձկունք , կամ քարինք , յորս գտանի սպասաւորեալ ձև կամ նմանութ ինչ ձկան ։)
Ictiología . Ձկնաբանութ . Ճառ զձկանց ։
Ictiologísta , ար . Ձկնաբան . որ ճառէ զձկանց ։

ID

Idalgo . Բառ սպանիացւոց . Է սյատուճանուն ազնուականաց սպանիացւոց սերելոց ի նախնի քրիստոնէից , առանց ինչ ազգականութ ընդ հրեից , կամ ընդ մուղբեաց ։
Idátide , ից . Է պակաս ինչ ջրալից գոյացեալ յարտասուանս աչաց , կամ յայլ մասանս մարմնոյն ։
♦ Iddéa . ♦ Iddía . Տես Dea .
Iddío . ♦ Iddéo . Աստուած ։
Idéa . Գաղափար . սեռական իրաց իդէայ . (է հատուածուն իմանալի և անփոփոխ պատկեր կամ ներկայ իրաց չեղեալ գոյացելոց ։) պատկեր իրաց ։ ընդ . ընդել . միտք . խորհուրդք . երևակայութ ։ Փիլ . գէյա .
- aver checchessia nell' idea . ունել ինչ ի մտի ։
Ideále , աց , ս . Գաղափարական . մտաւոր . մտայածին ։
Idealísmo . Իմիտպրուն , կամ վարդապետութ գաղափարականաց ։
Idealísta , գոյ , ար . Գաղափարական , կամ գաղափարբան . (է փիլիսոփայ , որ ընդայէ մարմնոց և ծնի զգաղափարական ինչ գոյութ ի միտս , ուրանալով զերական գոյութ նոցն ։)
* Idealménte , ս . Երևակայութիւ . ի գաղափարի մտաց . ի միտս ։
Ideársi , յ . Ideáto . Տես Immaginarsi .
Identificaménte , ս . Նոյնաբար ։
Idéntico , ca . Նոյնական ։
Identificáre , ն . Նոյնացուցանել ։ Identificársi , յ . Նոյնանալ . լինել նոյն ։
Identità , Identitáde , - táte , կգ . Նոյնութ ։ Գեհ . առնչգ . պերլիհ ։
Ídi , ար , յոգ . Իգմաք . (առ նախին հռովմայեցւոյն նշանակէ ցնծագեառաանեցեալ օրն մարտի , մայիսի , յուլիսի և հոկտեմբերի . և ցերեքտասաներորդ օրն մնացեալ ամսոց ։)
* Idilliánte , ս . Բերթող Idillio անուանեալ քերթուածոց ։
Idíllio . Ընդ ինչ բանաստեղծական համառօտ քերթուածոց ։
Idióma , ար . Բարբառ գաւառական . բարբառ երկրին . (է լեզու կամ բարբառ սեփական մասնաւոր գաւառի ։) պիւ ։
Idiopatía . Է ախտ սեփական իւրաքանչիւր անդամոց ցաւ , կսկիծ , ասուգաբանի Ինքնակրութիւն ։
Idiopático , ca . Ինքնակրական ։
Idióta , ս . Ընդանց դպրոց . անուսումն . անուս . ապէտ ։ իւիմիդ . պեծ ։
Idiotággine , կգ . Անուսումնութ . տգիտութ ։
* Idiotaménte , ս . Անուսումնաբար . տգիտաբար ։
Idiotísmo . Ստամախոսութիւն . ոամկաբանութ . ոճ ոամկական ։
* Idiotizzáre , ն . Վարել զոճ ոամկական (ի խօսի , կամ ի գիրս) խօսել կամ գրել ըստ ոճոյ հասարակ կանոնաց ։
Ídola , Տես Idolo .
♦ Idoláre . ♦ Idolatóre . Տես Idolatrare , Idolatro .
Idolátra , ար . Կռապաշտ ։ ♦ տես և Idolatría , ♦ ից

* Idolatraménto . Կռապաշտութ . կռամուտ ։
Idolatráre , ն . Կռապաշտել . պաշտել , կամ երկիր պագանել կոց . իսկ ընծայել ի սէր . մոլիլ ի սէր . պաշտել զաբ . ալեհ օմ . ի սէր . մոլիլ ի սէր . պաշտել զաբ . ալեհ օմ . ի սէր . մոլիլ ի սէր . պաշտել զաբ . ալեհ օմ ։
* Idolatráto , ta , ած . Կռապաշտեալ , ած ։
Idolátre , ար . Տես Idolatro .
Idolatría . Կռապաշտութ . պաշտօն դից . երկրպագութ կոց . իսկ ընծայութ ։
Idolátrio , ia . ած . Դիւցազական . կռոց . կռապաշտական . հեթանոսական ։ ընդ գոյ . տես Idolatro .
Idolátro , Idolátra , ար . Կռապաշտիչ . կռապաշտ . իսկ ընծայիչ ։
Idoléttо , նսմ . Կռոյք փոքրիկ ։
Ídolo . Կռոյք . դիք - ուծք . պատկերք կոց ։ իսկ սիրելի յոյժ (առաքապաշտական սիրով ։)
Idoneaménte , ս . Յարմարապէս . պատշաճաբար . ոյնոյն . հինաիդէն ։
Idoneità , - táde , կգ . Յարմարութ . բաւականութ . հմտութ ։ գործիչութ . վարպետութ ։
Idóneo , ea . Յարմար . բաւական . ձեռնհաս . յաղորդակ ։ ոյնոյն . գործիչ գործիր ։
Idra , կգ . Հիդրայ . (է առասպելէն օձ ինչ բազմագլխան . զորմէ ասեն , եթէ ի հատանել զմի ի գլխոցն՝ բազմանան ին այլք ։)
Idragogía . Ջրածորութ ։
Idragógo , ար . Ջրագործ (գործ է ազգ ինչ դիպողք քարշել հանեն արտաքս զջուրս կամ զձնկ ի մարմնոյ ։)
* Idrárgiro . Սնդիկ ։ ծիվ ։
Idráulica . Ջրաշխութ . (է մասն ջրագիտութեան որ հառէ զարժմանէ հեղանութեից ։)
Idráulico , ca . Ջրաշխատիկան ։
Idreléo . Գործ ինչ բաղադրել ի ջուր և ի ձրմոյ ան , առուգաբանի՝ Ձրմաջուր ։
Idrenterocéle , կգ . Ընդ ինչ փոշտանկութ ։
Idria . Սափոր ջրոյ ։ ծնդիկ ։
Idrobálo . Ջրբուխ ։ (է նորագիւտ մեքենայ ինչ ի վեր հանելոյ զջուրս ։)
Idrocardía . Ջրտղութ սրտակիզանաց ։
Idrocéfalo . Ջրգողութ գլխոյ ։
Idrocéle . Ընդ ինչ ջրալից փոշտանկութ ։
Idrodinamica . Ջրաշխատութ . (է գիտութ որ նմանէ զհաւասարակշռութիւն և զշարժմանէ հեղանութից ։)
Idrofobía . Ջրավախութիւն . (է ախտ ինչ որով զվախախէ , կամ երկնչի ի ջրոյ ։)
Idrófobo , ba . Ջրավախ . Ջրախոյս ։ ասպան գրիֆ
Idroftalmía . Ջրտղութ աչաց ։
Idrogeno . Ջրածին . որ ծնանի , կամ բաղադրի ջրոյ ։
Idrografía . Ջրագրութ . ծովագրութ . (է գիտութ որ հառէ զծովուց , կամ զջրոյ ։)
Idrográfico , ca . Ջրագրական . ծովագրական ։
Idrógrafo , գոյ . Ջրագիր . ծովագիր ։
Idrología . Ջրաբանութ . (է մասն բնական պատմութ , որ հառէ զջրոյ ընդհանրապէս ։)
Idrománte , ար , և կգ . Ջրահմայ ։
Idromanzía . Ջրահմայութ ։
Idroméle , ար . Մեղրաջուր . պալ ասոյս . ընկեր ։
Idrométra , ար . Ջրաչափ . (է չափոն հեղանիւթից , կամ ուսուցիչ ջրաչափութ ։)
Idrometría . Ջրաչափութիւն . (է գիտութ որ հառէ զչափոյ ջուրց ։) տես Idrostatica .
Idrométrico , ca . Ջրաչափական ։
Idrómetro , գոյ . Ջրաչափ . (են զանազան գործիք չափելոյ և կշռելոյ զջուրս ։)
Idrónfalo . Ջրգողութ պորտոյ ։
Idroparasti , ար , յոգ . Ջրամատոյց . (են ապա գ.

գետոցք, որք ջրով և եղէգ մատուցանէին զպատարագ։) Իրկին և Acquariáni.
Idropéce, տ. Ջրադողութիւն։ պղպեղ ջրային։
Idrópico, գոյ, ա ա՛ն։ Ջրադող։ ջրգող։ խիխիպալը։ աբգալը։ փալաք օլան։ dar nell' idropico. ջրգալիք փալաք օլմաք։
Idropisía. Ջրգողութիւն։ խիխիպա։ աբգա։ փալաք։
Idrosarca. Ուռոյց ինչ ջրային և մսուռ։
Idrostática. Ջրակշռութիւն։ (է մասն ջրագիտութեանն, որ հանուն զնդելոնաց և զհատասարակշռութեան հեղուկաց։)
Idrostático, ca. Ջրակշռական։

JE

Jejúno, գոյ. Անուճաղ։ (է մին ի նուրբ աղեացն, և իբր ի բացուածս գաւարկ։)
Jemále, ի. Զմերային։ գընաց հասկի։
Jéna, Jéne, ներ. Բոքենի։ ընկուզան։ ընկուզի։ է և այլ կենդանեաց անուանել Zibetto.
Jéra. Դեղ ինչ բազագրեալ, որոյ գէհաւոր մասն է հալտէզ։ տես և Ghiera.
Jerácia. Աղգ ինչ եկեղ., կիս գառնէն։
Jerarchía. Jerárchico, ca. Տես Gerarchia.
Jeratte, ներ. Անի ինչ ի գոյն փետրոց ցեղ։
Jéri, գոյ, տ. Երէկ։ փեան։ di jeri. երեկեան։ փեանէ։
Jerláltro, կիս jer l' altro, կիս jéri l' altro, տ. Ընանդ. յետանդն։ եօթն կէսն։ փեան գնալէ ութ կէսն։ l' altr' jéri. յանցեալ աւուրս։ յանցեալութիւն։ արդ եա։ կէսնկնբեք։ յերեկին և յետանդն։ յետանդն։ եօթն կէսն։
Jermattína, ներ. Երէկ ը առաւօտն։ փեան առաւօտ։
Jernótte, ներ. Երէկ ի գիշերի։ յանցեալ գիշերի։ փեան կնճէ։
Jeroglífico, ան. Տես Geroglifico, ան։
Jerosolimitáno, ած. Երուսաղէմական։ երուսաղէմի։
Jerséra, ներ. Երեկ ընդ երեկս։ յանցեալ երեկոյի։ փեան օգտմ։

IG

Igiéna. Է մասն բժշկութեան, որ հասկ զպահպանութիւն առողջոյն մարմնոյ։
Ignáro. Տես Ignorante.
Ignatóne, Gnatóne. Տես Mangione. Աշխ անպիտան։
Ignávia. Բառ լոպ. Վատութիւն։ վատասրտութիւն։ անդրդուելի։ հեղգութիւն։
Ignávo, va. Բառ լոպ. Վատ։ անգործ։ ծոյլ։
Igne, տ. Բառ լոպ. Հուր։ կրակ։
Ignéo, ea. Բառ լոպ. Հրեղէն։ աշխոյժ։ մեղմաոտ։ հրային։
Ignícolo. Կայծ հրոյ։ կայծական։
* Ignífero, ra. Հրատեր։ հրացէտ։ հրաշէկ։
Igníto, ta. Հրացէտ։ վառէտ։ հրաշէկ։
Ignóbile, ի. Ignobilíssimo, ma. Վատազգի։ վատասոհմիկ։ անհնտն։ նուաստ։ անանուն։ հոչտկ։ խիստ ստոր։ տգէտ։
* Ignobilissimaménte, ի, գնդ. Անարգաբար։ յանգն անարգութիւն, կիս գծծութիւն։
Ignobilità, - tàde, - táte, ներ. Վատազգութիւն։
Ignobiltà, - tàde, - táte, ներ. Ցածասոհմութիւն։ գծծութիւն։ անարգութիւն։ հոչտկութիւն։
* Ignobilménte, ի. Անարգաբար։ նուաստութիւն։ գծծութիւն։
Ignócco. Տես Gnocco, Scimunito.

Ignomínia. Նախատինք։ խայտառակութիւն։ նշանակութիւն։ վատահամբաւութիւն։ ստորնոյնէ։
Ignominiosaménte, ի. Նախատանօք։ նշանակութիւն։ խայտառակութիւն։ ստորնոյնէ իւն։
Ignominióso, sa. Ignominiosíssimo, ma. Ignominóso, sa. Խայտառակիչ։ նշանակիչ։ ճառնուն հոգ։ վատանուն։ նախատական։ խայտառակ։ անհնտալից։ ստորնոյն։
* Ignorantáccio, գոյ, տ. Անխնամաբոյն։ ապերասպ։ ամմաք։
Ignorantággine, ներ. Տգիտութիւն։ անխնամութիւն։ անմտութիւն։ իւէմնէլիկ։ ահմաքլէք։
Ignoránte, աց, ի. ներ և գոյ. Ignorantíssimo, ma. Տգէտ։ անուս։ անխնամ։ իւէմնէմիչ։ պէօն։ քերտ։ անմիտ։ էօզտն։ ահմաք։
Ignorantéllo, la. Փոքր մի տգէտ, կիս անհանճար։
Ignoranteménte, ի. * Ignorantissimaménte. Տգիտաբար։ յանգիտութիւն։ անխնամաբար։
Ignorantóne, գոյ, տ. յաճախ. Անճաշակ ի գործս։ ամենևին տգէտ։ անխնամաբոյն։ յետնամիտ։ գըբասա։ էէ պէօն։ հայվան։ էշէկ։
* Ignorantúzzo, Տես Ignorantello.
Ignoránza, Ignoráuzia. Տգիտութիւն։ անուսումնութիւն։ պիլմէզլէք։ իւէմնէզլէք։
Ignoráre, ն. Տգիտանալ։ անգիտանալ։ ոչ գիտել։ պիլմէմէք։
Ignoráto, ta. Տգիտացեալ։ անգիտացեալ։ անծանօթ։ պիլինմէդիկ։ նամալիմ։
Ignóscere, ն. բառ լոպ. Ներել (յանցանաց։) Ջնդհել։
Ignotaménte, ի. Ծանծանօթմամբ։ գանխուլ։ ծածկաբար։ ինկլիզէ։
Ignóto, ta. Ignotíssimo, ma. Անծանօթ։ անգէտ։ անյայտ։ պիլինմէդիկ։ պիլինմէյէն։
* Ignudaménte, ի. Մերկութեամբ։ մերկաբար։ հոլանի։
Ignudáre, ն. Մերկացուցանել։ մերկել։ լըռլաք։ լանպըրմաք։ տօյոնտպարմաք։
Ignudáto, ta. Մերկացեալ։ մերկ։ լըռլաք։
Ignúdo, da. Ignudíssimo, ma. Մերկ։ հոլանի։ լըռլաք։ զուրկ։ ծածկոյթ։ հոգնոյ։ մերկապատմուճանոց։ յայտնի։ ալըտ։ էյէնէրէք։ ignúdo nato. կիս ignudonáto. մերկ բառնորածին։ մերկագոյն։ զանգիտութեան։ լըռլաքլաք։ spada ignuda. առաւիր մերկ, կիս մերկեալ ի պատեհէ։ Ignúdo, գոյ. Մերկ մասն։ մերկութիւն։
* Ignúno. Տես Alcuno.
Igrómetro. Խոնաւաչափ։ Ջ (են գործիք չափելոյ խոնաւութիւն և ցամաքութիւն օդոյ։)
Igroscópio. Խոնաւացոյց։ Ջ և ցուցանելոյ պնոնաւութիւն և ցամաքութիւն օդոյ։)
Igualiánza. Iguále, ան. Uguaglianza, ան։
Iguána. Ուղեղ ինչ մեսոփոտն, և պատպիլեայ։

IL

Il. Է յօդ արական և եզակի. յարի յանուանս որք ոչ սկզբնաւորին ձայնաւորաք, կիս գրեալ S կից ը այլ բաղաձայնի։ il mondo. Ե. զՏ։ il cavallo. ձի։ զձի։ Ի յարին ի վերջ միավանկից A, Che, Co, Da, De, Se, և Su, ի բաց Թողու զնոր ձայնաւոր, և յօդի ը իբրու նախընթացին՝ այսպէս. Al, Che 'l, Col, Dal, Del, Se 'l, Su 'l, ան։
Il. Երբեմն ի կիր ածի ի զարդ, կիս յատուկ գոյն աղդումն, և յարաշարս։ Si muti due volte il giorno. Փոխեսցի երկիցս յաւուրն, իբր օր ը օրէ. (տես և ի Թօքսանեան քեր։) Il, գոնորոշիչ և կիս ոչ երբեք գասանի յընտիր մասանեաց

գիրս յարել՝ ի վերջոյ մասնկանցս Con, և Per.
Il, է և եղակի հայկականն արական դերանուանց Egli. նշանակէ՝ Ձեռ. գայն: ծնօ: Սակրաբար նախադասի մասնկանցս Mi, Ti, Si, Ci, Vi. և երբ՝ ի բացառութեան յետադասի մասնկանցս Me, Te, Se, Ce, Ne, Ve. երբեմն նաև մասնկանս Si.
* Ilare, հ. Ջոհաբերեմ. ուրախ. խնդամիտ: շատ:
Ilarità, ֊ táde, táte, իգ. Ջոհաբերութիւն. ուրախութիւն: շատութ:
Il di che, ած. Ինչ որոյ. ի՞ն այնորիկ. յայնաւուրսն: ծնօն էրէն. պունդան Էօխէրքիս:
Ileo. Ոկր փաշիուլեին. (է ոսկր ինչ մարմնոյ՝ պատուհակիչ փաշիոյեմանուածոյ ացւ:) փաշիոյեմ. (է վերջինն՝ ի նոսրութ ածելս մարմնոյն:)
Ilíaco, ca, ած. Մկան փաշիուլեին. (է միան ինչ էայն և առանձաւ. որ գրաբեմ ունի զնեղքսակոյին ոսկեր փաշիուլեին:) passióne ilíaca. խիթ ինչ փաշիոյեմ անուանեմ ասելացւ. որ կոչի և Volvolo: ասանձ:
Ilíade, գոյ, իգ. Երգնուական, կամ էպիական. (է հնչուածաւոր և երկայն բանաստեղծուած ինչ հոմերոսի՝ ի վր էպիոնի. կամ տրոյայ:) Ilíade di mali. երկայն և բազմագիմի ազէտք:
Illacciáre, Illacciáto. Տես Inlacciare, և՛:
* Illagrimábile, հ. Անարտասուելի. անկարելիր. անաչդրոյն:
* Illaidíre, ն. Պղտեղել. շարախել. պղծել:
Illanguidíre, է. Ծուլանալ. թմլկանալ. թօշնիլ. պայքիանտ:
Illanguidíto, ta. Ծուլացեալ. թմլեցեալ: լուծեալ:
Illaqueáre, ն. Ծակարդել. կապել. գերել:
* Illascivíre, է. Տես Lascivire.
* Illattábile, հ. Ընդհարձակելի. անընդարձակելի. անատարածելի:
* Illattivaménte, ած. Մակաբերութ:
* Illattívo, va. Մակաբերական:
Illaudábile, հ. Ոչ գովելի. անարժան գովեստ:
Illazióne, իգ. Մակաբերութ. հետևողի: նեղէնէ:
* Illécebra. Հրապոյրք: շողմունեք. քաղցրաբանութիւնք:
* Illecebróso, sa. Հրապուրիչ. լի հրապոյրանօք:
Illecitaménte, ած. Ընդդէմ կամ արտաքոյ օրինաց. առօրինաւորաբար: հաբամ էերէն. նեղատ էերէն:
Illécito, գոյ. Առօրինաւոր. ինչ. անարժան ինչ. կամ ընդէմ օրինաց: հաբամ:
Illécito, ta, ած. Առօրինաւոր. տարօրէն. արգելեալ օրինաց: հաբամ. եասոփ. ճախ օյմայան:
* Illegále, հ. Ոչ օրինաւոր. տարօրէն: որ ոչ կայ մի լինել ըստ օրինաց:
* Illegittimaménte, ած. Անվաւերաբար:
* Illegíttimo, ma. Անվաւեր: չերի օյմայան. հաբամ: անաւրէնաբար. անիրաւ. ընդէմ բանի:
Illéso, sa. Անվնաս. ողջանդամ. անարատ: պծրը. պըղ. սող:
* Illetargháto, ta. Ընթռնեալ յանկ քնափոռ:
* Illeteráto, ta. Անուս. ագէտ. այր առանց դպրոցի: էլէմսիզ:
* Illibatézza. Անբծութիւն. անարատութիւն. սրբութիւն:
Illibáto, ta. Illibatíssimo, ma. Անբիծ. անարատ. անարգելուտ: էնէնսիզ:
Illiberále, հ. Անազատական. ագահ. կծծի: քամահրելի: le arti illiberáli. ծառայական կամ մեքենական արհեստք:
Illibitaménte, ած. Ընտրելաբար. անսանձ:
Illicitaménte. Illícito. Տես Illecitamente, և՛:
* Illimitataménte, ած. Անսահմանաբար. անկոպաբար. անապայման:
Illimitáto, ta. Illimitatíssimo, ma. Անսահման. անկոպաբար. անչափ: նա հանգոյն:
* Illimitazióne, իգ. Անկոպաբուեն. անսահմանութ:
* Illiquidità. Անյայտութ (հաշուին. և՛:)
Illiquidíre, է. Լուծանիլ. հալիլ. հեղեղկիլ. էրիմէ:
Illírica. Խոտ ինչ:
* Illiteráto, ta. Տես Illetterato.
* Illodábile, հ. Անգովելի. տգագովելի. անարժան գովեստից. դատովելի:
* Illucénte, հ. Լուսաւոտ. լուսաւար:
Illúdere. Տես Deludere.
* Illuiáre, դիմաղարձ. Մտանել յայն. ընկալ. ցեղ՝ ի նմա:
* Illumáre. Տես Allumare
Illuminaménto. Տես Illuminazione.
Illumínante, հ. Լուսաւոտ. լուսաւար: ըստ. պըլէտ ջէրէն:
Illumináre, ն. Լուսաւորել. լուսաւոտ լինել: պրէլէտ՝ ջէրմէ: լուսաւորել զմիտս. յայտնել զճշմարտութիւն. լուսաւորել (զկոյրս.) բանալ աչս: էօջնէնէ ացմէ:
Illuminatívo, va. Լուսաւորիչ. լուսաւորական. լուսաւորչական:
Illumináto, ta. Illuminatíssimo, ma, ած. Լուսաւորեալ. պայծառացեալ: գոյ. Տեառնօր լուսաւորեալ ասօք:
Illuminatóre, ար. Illuminatríce, իգ. Լուսաւորիչ. պայծառացուցիչ: պրէլէտ ջէրէն:
Illuminazióne, իգ. Լուսաւորութ. Հրագալառութիւն, կամ հրագալոյց (քաղաքի. կամ տեղատոհմի:)
Illusióne, իգ. Պատիր երևոյթ. ցնորք առ աչօք. կատակայիք (դիւաց.) մոռացածին խորհուրդք: հեյալ:
* Illusitóre, ար. Տես Illusore.
Illúso, sa. Ընչին եղեալ. կատակեալ: հապրա ի նա: * խաբեալ ցնորիւք:
Illusóre, ար. Ընչանօղ. կատակող: նուգաստ էրէն: խաբօղ. ալլապըճը:
Illustraménto. Լուսաւորութ. պայծառութ. լոյս:
Illustránte, հ. Լուսաւորիչ. բացայայտիչ. պայծառացուցիչ. զարգարիչ. գեղեցկացուցիչ:
Illustráre, ն. Լուսաւորել. պայծառացուցանել: պրէլէտ՝ ջէրմէ: լուսաւորել. բացայայտել: պէչան էմիսէ. ալմա: փառաւորս, երևելել, կամ անուանի. համեմատել. գեղեցկացուցանել: նոյ պար էմիսէ. էօջրէմ ջէրմէ:
Illustráto, ta. Լուսաւորեալ, և՛:
Illustratóre, ար. * Illustratríce, իգ. Լուսաւորիչ. պայծառացուցիչ. բացայայտիչ:
Illustrazióne, իգ. Լուսաւորութ. պայծառութ. լոյս: լուսաւորմունք. բացայայտութ:
Illústre, հ. Երևելի. անուանի. հռչակաւոր. կանաւոր: նամբար:
Illustreménte, ած. Illustrissimaménte. Պայծառապէս. չքեղապէս:
* Illustrézza. Տես Illustramento.
Illustríssimo, ma, գէր. Երևելի յոյժ. գերահռչակ: էէ. ինչէր: Բացայայտագոյնս. (է պատուանուն երևելեացդ և ազնուականացդ:) իչէլի. պէլիլի. dar dell' Illustrissimo. կոչել զոք պատուով. կամ պատուոյ անուամբ:
* Illuviónе, իգ. Յորդութ. կամ ջրկումն ջուրց. ողողումն. հեղեղումն:
Il perchè, ած. ՞ի՞ն. ՞ի՞ն այնորիկ. ուստ: ծնօն էրէն:

I M

Imáge, Imágo, բառ լտ. Տես Immagine.
Imaginariaménte, Imaginativa, Imaginazióne, Imágine. Տես Immaginariamente, ևն:
* Imaginóso, sa. Պատկերական: լի ցնորքաց. լի անրջական. տես և մանր (քան:)
Imbacuccáre, ն. Արկանել. ուժք գլխանոց. ծածկել զգլուխ. ուրուք: տես և Vestire. * Imbacuccársi, յ. Ծածկել զերեսս իւր գլխանոցաւ:
Imbacuccáto, ta. Ակեաւ գլխանոց. ծածկեալ գլուխն:
Imbagnaménto, Imbagnáre. Տես Bagnamento, ևն:
Imbalconáto, ta. Աերդը (վարդ:) ած. պնդվիլ:
Imbaldanzíre, ւ. Գոռոզանալ. խիզախել. խրթնանալ. յոխորտալ. պճոպիտանիանիլ. հօռօզանալ:
Imbaldanzíto, ta. Գոռոզացեալ. խրթնացեալ:
* Imbaldíre. Տես Imbaldanzire.
Imballáre, ն. Դնել ի պատատի. կապել ի տաբատոտ: ռամկ. կապոց քնել: պնդվիլ:
* Imbalordíre. Տես Sbalordire.
Imbalordíto, ta. Ակեաւ. ապուշ. պակուցեալ. անմիտ. խօշամիտ: պընդված:
Imbalsamáre, Imbalsimáre, ն. Օծանել բալասանաձև. գիպսատել. ինկել, կամ զինուել զնարմինն:
Imbalsamáto, Imbalsimáto, ta. Օծել բալասանաձև. պատռուձել գերեզմն. ինկեալ:
Imbalsimíre, ւ. Ընել բալասանի փոխիլ ի բալասան:
* Imbambacolláto. Տես Imbacuccato.
* Imbambagelláto, ած. Կակուղ. փափուկ. բամբակահանման:
Imbambagiáto, ta. Պատել բամբակաւ: ձմռոպաղ ասլըճը: պատռակալ ի ներքուստ բամբակաւոր, կամ բամբակեայ կտաւով. (ասի զհանդերձից:)
Imbamboláre, ւ. Ճգտանալ աչաց. լինել աչաց արտաստաձգ. փշխիլ յարտօրս: ներհակ գործել զանել զայլս. խանդաղատալ. փշխիլ ցուցանել չարժել յարտօրս:
Imbamboláto, ta. Փշխեալ յարտօրս. արտաստաձգեալ: ներհակ գործեալ:
Imbandigióne, իդ. Imbandiménto. Պատրաստել կերակուր:
Imbandíre, ն. Պատրաստել. կամ յարդարել զկերակուրս (առ՝ի դնել ի սեղան:) բանամատչը հաստ կերպ: la mensa. կերել զկերակուրս ի սեղան. դնել ի սեղանի: բանամատչը սոճըայա կերպով:
Imbandíto, ta. Պատրաստեալ. (կերակուր:)
* Imbanditríce, իդ. Պատրաստարար. կերակրոյ:
* Imbarazzánte, հ. Շփոթիչ. խափանարար:
Imbarazzáre, ն. Խառնակել. շփոթել. խոչ լինել. խափան արկանել: գոռամոգաստը կերպով. կնիկ ցլամ: պատռեալ (ի հագս.) շաղիկ: պաղպաղայ պատմամ: յ. Շաղիլ ի հագս. արկանիլ զանձն ի կնճռուն: դալարաբար պիտի:
Imbarazzáto, ta. Խառնակեալ. խափանեալ. շաղեալ:
Imbarázzo. Խափան. խոչ. գժուարութիւն. կնճռուն. շփոթ: կնճիռ. ապուռ. ճռաքար. խալաքար:
* Imbarbarírsi, յ. Տես Imbarberire.
Imbarberescáre, ար. բառ ռամկ. վարկաբերել:
Imbarberescatóre, ար. Տես Barberesco ըստ առաջին նշանակութեան:
Imbarberíre, ւ. Լինել բարբարոս. խուժադուժ. անթիծանալ. գժնեհանալ: գալըմ օլմամ:
Imbarberíto, ta. Խժական բարս կերեալ. գաժանացեալ:
Imbarbogáre, ւ. Ընդունիլ ծերութիւն. տարտամիլ զառանցել: հախուռնանամ:
Imbarbogáto, ta. Ընդունեալ (ծերը.) զառանցեալ. ցնորեալ ի ծերութենէ: հալեան:
Imbarbottáto, ta. Տես Imborbottáto.
* Imbarcaménto. Ուռուց ի նաւս. մտանել ի նաւակ:
Imbarcáre, ւ. Նաւանել ի նաւս. մտանել ի նաւակ: ներհակ ներմէ. գայլըս ներմէ: ն. Դնել ի նաւս զիմ ի նաւակ: ներհակ գօմամ. գայլըս գօմամ: բարբաքել ի սէր: Imbarcársi, յ. Ուռանել ի նաւս: ներհակ ներմէ: ևս հարկանիլ ի սէր: ի սրամտուն բարկուք բարդիլ: Շաղախիլ զոք. կամ շաղախիլ ի գործ բաղնիկնձիոն. Շաղիլ. Imbarcáre, կամ entrare in mare senza biscotto. Ծուռն հարկանել ի գործ ինչ՝ անպատրաստ:
Imbarcáto, ta. Ուռեալ ի նաւս, կամ ի նաւակ. հալեալ ի սէր:
Imbarcatóre, ար. Որ բառնայ ինչ ի նաւս. որ դնէ զոր կամ ուղևորս ի նաւսն:
Imbárco. Ուռուց ի նաւս. մտանելն ի նաւս, կամ ի նաւակ:
Imbardáre, ն. Ծրնել. կամ զգուհել զերիվարն: Տես և Allettare, և Pigliare. Imbardársi, յ. Հարկանել ի սէր:
Imbarráre, ն. Կրճիւն կամ արգել արկանել. խնցս արկանել: պինդ պաղլամամ: դնել զձող: տես և Imbarazzare, Impacciare.
Imbarráto, ta. Կրճիւն արկեալ. ցանգեալ: տես և Avvilupato, Intrigato.
Imbasaménto. Տես Base.
Imbascería. Տես Ambascería.
* Imbasciáto, ta. Տես Richiesto.
Imbasciatóre, Imbasciáta, Imbasciadóre, Imbasciatríce. Տես Ambasciadore, ևն:
Imbastardíre, ւ. ծերի ն. Տես Tralignare.
Imbastardíto, ta. Տես Degenerato, Tragliato.
Imbastáre, ն. Հատեանել: սնդրկնդիկ:
Imbastáto, ta. Հատեանեալ: սնդրկնդիկ. սնդրկի:
* Imbastiménto. Կցան: ղուլամ:
Imbastíre, ն. ի կցանի հարկանել: ղուլալ ելմէ: յարդարել, կամ պատրաստել զերեսն: սոճքրա: գոռոմամ: սխտանիլ զգործ ինչ: պալամամ:
Imbastíto, ta. ի կցանի հարեալ: տես և Imbandito.
Imbastitúra. Կցան. կարուածք: ղուլալ:
* Imbásto. Տես Basto.
Imbáttersi, յ. * Imbáttere. Պատահել առանձ. ելանել: ասալ ելանել: օղրամամ:
Imbátto. Հանդիպումն. պատահումն, կամ խոչ:
Imbavagliáre, ն. Ծածկել զգլուխ ուրուք. (զի մի զոք տեսցէ:) պաշտը ելոլմէ: տես Imbacuccare.
Imbavagliáto, ta. Տես Imbacuccato.
Imbaváre, ն. Աղաւեղել, կամ շաղախել լորձամիզք: ասլըպ ապըլմամ:
Imbeccáre, ն. Սկսանել կեր կամ խայծ ի բերան ճտոց: պղըճա ենդ գօմամ: ներկադրել. գալուռուսոյանել: գուլաղըճա գօմամ:
Imbeccáta. Խայծ մի. կեր մի. (է այնչափ կեր կամ խայծ, որչափ ի միում հնձադի արկանի ի բերան ճտոցաց:) pigliar la imbeccáta. կաշառակուռծ լինել: աղշամ ասլեկ, կամ կաշառակուռծ լինել: աղշամ ելմէ: Տես և Infreddagione, Infreddatura. Pigliar un imbeccáta. Տես Infreddare.
Imbeccatélla, նոճաղ. Գոյզն ինչ խայծ:
Imbeccáto, ta, ած. Տես Imbeccare.
Imbecheráre, ն. բառ ռամկ. Տես Subornare.
Imbecílle, հ. բառ լտ. Տկար. անզօր: գոռելիախնդ: պղըճ: տկարամիտ:
Imbecillità. բառ լտ. Տկարութիւն. անզօրութիւն:

Imbélle, ձ. բառ. լատ. Անյարմար, կիսատ՝ ի պատ. տերագմ. ապիկար: վատ:

Imbellettáre, ն. Imbellettársi, յ. Ընդունել զգեստ. գեղեցնել. զարդարել՝ ի անդոյդ: փոխանակ ներկել. գունել. գեղջել: ինքն:

Imbellettáto, ta. Ընդունել. զարդարել՝ ի անդոյդ:

* Imbellettírsi, յ. Տես Imbellettarsi.

Imbellíre, ն. Գեղեցկացուցանել՝ կրնչելնկերմէ: Imbendáre, ն. կապել՝ ի գլուխ բուրգ զվարսակալ: * Imbendársi, յ. կապել՝ ի գլուխ իւր զվարսակալ, կիսզձամակալ: ամպռոցը պատմ:

Imbérbe, ած. բառ. լատ. Անմօրուս: սափրուըց:

Imberciáre, ն. Ի նետ՝ ի նպատակն. հարկանել՝ ի նպատակ: նիշան ալմաստ. նիշանա նմանակ:

Imberciatóre, ար. Որ հարկանէ՝ ի նպատակն:

* Imbére. * Imbérsi. Տես Imbevere, Imbeversi.

Imberrettáto, ta. Խայտառակ. որ ունի՝ խոյր՝ ի գլուխն: զանգուր. գանգուզ:

Imbertescáre, ն. Անիրացուցանել մարտկոցօք: բառ. պետրոս գոռոմանոս:

Imbertescáto, ta. Անիրացեալ մարտկոցօք. պարսպատիպեալ:

Imbertonársi, Imbertonírsi. Տես Innamorarsi.

Imbertonáto, Imbertoníto. Տես Innamorato.

Imbestialírsi, յ. Գազանանալ. վայրենանալ. ժանանալ. կատաղիլ. գայլայլել: նմանիլ. գոռոմանոս:

Imbestialíto, ta. Գազանացեալ. դժնեչացեալ. կատաղի: գոռոմանոս:

Imbestiársi, յ. Անասնանալ. գործ գազանի գործել: հայկական պետրոս: * Imbestiáre, ն. Անասնացուցանել. առնել անբան՝ անասնամիտ:

Imbestiáto, ta. Անասնացեալ. գազանացեալ:

Imbévere, Imbére, ն. Ընդունել. ծծել. յինքն ձգել. ծորգիլ: խըմիլ. ասոյս ինչպէս ընդունի: ներծծել: Imbéversi, յ. Ըմպել է: Համրծել. ազդեցուցանել. վարժել:

Imbevúto, ta. Ներեալ. տպորել. ևն: փոքր մի վարժեալ (՝ի վարպետառել ինչ.) ուսեալ. համրծել:

Imbiaccaménto. Սպիտակացուցանելն. ներկուելն գիպոց՝ ի սպիտակ:

Imbiaccáre, ն. Սպիտակել. ներկել՝ ի սպիտակ: խոմիխպէնէլ:

Imbiaccáto, ta. Սպիտակեալ. ներկել՝ ի սպիտակ: կնդի. սպատիր:

Imbiadáto, ta. Սերմանեալ. ցորեան:

Imbiancaménto. Սպիտակացուցանելն: բառ. նեռն. գաւազանաւորել:

Imbiancáre, ն. Սպիտակել. ներկել՝ ի սպիտակ: խոմիխպէնէլ:

Imbiancársi, յ. Սպիտականալ. աղաչել. ափ օլմա: Imbiancáre. բացայայտել. մերկնել: պէյան էնէմէ: արկանել սպիտակ քուէս. (այլ արկանել քուէս ի հակառակն:) հակառակել. ոչ հաւանիլ. չընդունել: * տես և Subornare. Chi imbianca la casa, la vuole appigionare. ասոյ է զարդասէր կանոյ: որ բաւ զտուն, կամի՝ ի վարձու տալ: Imbiancar due muri col medesimo alberello. ասոյ՝ ի մի ուռկան ձկակարգել զերկուս. մի գուա հանուլ սպատիր զերկուս:

Imbiancáto, ta. Սպիտակեալ. բռնեալ:

Imbiancatóre, ար. Բռնիչ. բռնարար: պապանաճէ:

Imbiancatúra. Տես Imbiancamento.

* Imbianchíre, ն. Տես Imbiancare. Նիւն լինել. կոր՝ ի գլուխ լինել (վր՝ի դէպն եղանելոյ՝ իմաստին:)

* Imbicoceársi, ն. Բնակիլ. կիս ամիսնալ. յամուր բնակարանի:

Imbietolíre, ն. Գորովիլ. խանդիւղամոլիլ:

Imbiettáre, ն. Ամրել զերիվեր. կիս վարսել զակղ (առ՝ի հերձանել զիայտս:)

* Imbiondáre, Imbiondíre, ն. Առնել խարտեաշ. խարտեշացուցանել: ասոր էնիդէ. ասրաճէ: Imbiondírsi, յ. Խարտեշանալ. դեղնիլ: ասրպէս:

Imbiondíto, ta. Խարտեշացեալ. խարտեաշ: ասրսը:

Imbisacciáre, ն. Արկանել՝ ի քաւիղէվեն, կիս՝ ի պարկն: հեպիկնէն փօմա:

* Imbisognáto. Տես Infaccendato.

Imbitumáto, ta. Կտրաղօծ. օծել կտրով: ևփիւնի:

* Imbiutáre. Տես Impiastrare.

Imbizzarriménto. Զրտմտալ. ցասումն: էօրէկ

Imbizzarríre, ն. Զրտմտիլ. ցասմամբ. ցասնուլ. բզդ. դիլ՝ ի բարկութիւն: էէկ: պատճէնա: էօրէկէնինկն փօ. պոռոմա:

Imbizzarríto, ta. Ցասրտացեալ. ծանրացասումն:

Imboccáre, ն. Արկանել կերակուր՝ի բերան ումեք. Քամբել ումեք՝ ի բերան: ագռնա փօմա: uno. զբ. նել բան՝ի բերան. Ճեղաթիւ լինել ումեք: փին էրմէ: Հոսել (գեռոց) ի ծով. մտանել (գեռոց) ի: պէնիկ ափա: l' artiglierie. խնուլ զբերան ընդանոթից (ըռամբով:) ի բերան ս գուցանել. (ասի պանոթից:) ագռն պըռ փօմա:

Imboccáto, ta, ած. Տես Imboccare.

Imboccatúra. Իւ մտան պանձին՝ որ մտանէ՝ ի ներքս՝ ի բերան ձիոյն. սանձ: էնմ: գեռատեսան. բերան (գեռոց, փուոյ, էն. Կիմ դլուխ Նահապար. հի: ագռն. պռ: Բան երթաշտաց՝ է եղանակ յարմարեալ՝ ի բերանն զիշողակաւն լինչ նուէագարան:

Imbociáre, ն. Հանել անունն քան զանձիքն. բամբասել:

Imboglientáto. Տես Bollente.

Imbolláre, ևն. Տես Involare, ևն:

Imbolío. * Imbólo. Գալար թել: d' imbolío, ած. գաղտագողի:

Imbollicaménto. Խաղաբարս. եռացումն խաղաղ. տից: գոպռոմէնէ:

Imbollicáre, ն. Եռացուցանել խաղաբարս. լվանել խաղաբարսիլ: գոպռոմէնէլ: էփօմա:

Imbolsiménto. Դժոխարարչութիւն: բերգնէ քէպէնէ:

Imbolsíre, ն. Լինել ընչաքաղց. դժոխարարչունչ: էրկ նէքէս օլմա: * ն. Կիզուցանել. հեղգացուցանել:

Imbolsíto, ta. Ընչաքաղց. դժոխարարչունչ: էրկէն քէս: պղերգացեալ. անհոգ:

Imboníre, Imbuoníre, ն. Ամրել. խաղաղել. մեղմել. ցածուցանել: էօրէկինկէն էնթրմէ:

Imborbottáto, ած. Գործեալ իբրև զBarbotta անուանեալ նաւս. նաւաձև:

Imborgársi, յ. Լի լինել արուարձանաք. բազմանալ. գանալ: էնէնէնմէ:

Imborsáre, ն. Արկանել՝ ի քսակ: փեսէյէ փօմա: պունկ. առնուլ. յինքն հաւաքել:

Imborsáto, ta. Արկեալ՝ ի քսակ:

* Imborsatúra. Imborsazióne, էգ. Արկանելն՝ ի քսակ:

Imboscaménto. Տես Imboscata.

Imboscáre, ն. Imboscársi, յ. Պահանել. ի գաղտնի մտանել. գարան գործել: խոռոչ յերկիր: խոռոչ գոռոմանոս: զուրկ. Թաքչիլ: կնէնէնմէ: տես և Imbrogliare, Intrigare.

Imboscáta. Գարան. գաղտնակալուել: խոռոչ. ին: darinun' imboscáta. անկանել, կիս ըմբռնիլ ի գարանս: գոռոմա փէրչէնէ: fare dell' imboscáte. գարան գործել: խոռոչ գոռոմանոս:

Imboscáto, ta. Դարանեալ. գաղտնակալ. գաղտնի:

նամուտ : ֆառաչա կիբէն • փէնտար :
Imboschíre, ւ• Անտառանալ : օձանձանիլ՝ :
Imboschíto, ta. Անտառալից • անտառամիջ :
Imbossoláre, ն • Տախտակամած գոմազարել զձեղունն • քանդակել տախտակս ՝ի գերանս ձեղունաց արկանել (քոմէս) ՝ի առաջ քոմէսարկուածն :
Imbottáre, ն • Ասկանել ՝ի տակառն • գինի արկանել ՝ի տակառն : Ըլլալ տակառ • ըլլալ տակառի պէս : sopra la feccia . առակ • զտնալ սխալանաք բժշկել • զինաւար խառնարար բժշկիլ : all' arpione . գնել ապրանք արտակարգ գնով : nebbia . կամ դառարկ :
Imbottáre . Ըմպել գինի առատիկ • լնուլ զոլորան իրմէ զատկառ : esser da imbottare . ոմ ծաղրական • լինել քաշխայա • գիտել ինչ առաջիկ , կիմ հաւառատաւ :
* Imbottatójo . Չափառ տակառաց = փռնառ :
Imbótte , իգ • խորտիկք կամիջաց • (ի բանդակ գոգաւոր մանկերևոյթն կամարի համրջաց :)
Imbottíre , ն • Լնուլ բամբակաւ , բրդով , (զծածկարան անիծոյնոյ , զբաճկոն ևն :) ֆոդրագ , ևոն փղաորմամբ :
Imbottíto , գոյ • Բամիկոն բամբակալից , կիմ բրդալից : Խըֆտան :
Imbottíto, ta . ած • Բամբակալից • բրդալից :
* Imbottitúra . Լցեալ ներսէն , (իբր բամբակին , ևն) չգաւմն (բամբակի , բրդոյ , ևն :)
Imbozzacchíre , ւ• Դժուարաբեռանալ • դժուարաբար կիմ յամր ՝ածնել (բեռաց , կիմ կենդանեաց :) ինձ պէրիփ • հասել օշմամբ • պեղչխովիփ :
Imbozzimáre, ն • Օծանել շիմէնտ ոսոսկինն (խիստ սով ՝ի պինդել :)
Imbozzimáto, ta . Օծեալ խիստ սով :
* Imbracáre, ն • Քաշել բաղկաւ զգեստն ինչ ՝ի նաւն :
* Imbracatójo . Աւրցան ինչ ոսկերչաց • (զոր ոմանք նոյն կարծեն ընդ բառին Imbracciatójo .)
Imbracciáre , ն • Ընդունել կիմ հասասատել ՝ի բազուկն (զվահան , ևն :) գօղտա կնդիփ : ոմն և Abbracciaré .
Imbracciáto , ta . ած • Ընդունեալ կիմ հաստատեալ ՝ի բազուկն : alla imbracciáta , գ • շեղջատիպ • խառնիվիճակամայն :
* Imbracciatójo , իգ • յոգ • Ապցան ինչ ոսկերչաց :
* Imbracciatúra . Զեռնարկուիւ վահանի , ևն . (ի ւնան վահանին , ևն ՝ղորմէ կալեալ անցուցանեն ՝ի բազուկն :)
Imbragáre , ն • Բաս գրաւապիտ • Ամծուցանել զպատառուած ԹՂԼԻՈՑ :
* Imbrandíre, ն • Շօշափել զվառակառորն • առնուլ ՝ի ձեռին զսուսերն :
* Imbrandíto , ta . Առեալ ՝ի ձեռին զսուսերն :
Imbrattaménto . Տես Imbrattatura .
* Imbrattaméndi , ար • Տես Guastamestieri ; Imbroglione .
Imbrattáre, ն • Աղտեղել • չաղախել • խառպաքաշոյ • պատաշիշըմոյ • chi imbratta, spazzi . որ շաղախէ զգեստն և սրբէ սպկ • որ զպար գործեացպատաշաէ ևսպկ :
Imbrattáto , ta . Աղտեղեալ • չաղախեալ • պղծեալ : խառպաս : ոմն և. Imbarrazzato , և Indebolito .
Imbrattatóre , ար • Աղտեղիչ • ապականիչ :
Imbrattatúra . Չաղախումն • աղտեղումն • ապականումն : ոմն և. Sbozzo .
* Imbrattería . Տես Imbratto , Imbrattatura .
Imbrátto . Չաղախումն • աղտեղութիւն • ապականութիւն • պատաշէք • պատաշմա : գործ անհեմեմեմ , կիմ արարեալ հարևանցի : յակ , կիմ սպաս խոպից եղեալ ՝ի հրի • յակամիմ կերպարանս անասնոյ : ոմն և Dekito.
Imbrecciáre . Տես Imberciare .
* Imbrentína , Imbrentíne, Imbretáne, իգ • Ի ծառփ ինչ , որոյ տերևք են կարի խծային • ունի ծաղիկ սպիտակ վարդաձև • յայսմ ԹԻԻՆ ծորէ հիւթն՝ անուշանել Ladano . ՟ի սպանդանոցն : ըսպէն : Imbrentina նշանակէ և Imbroglio, Intrigo .
Imbreviáto . Տես Abbreviato .
Imbriacaménto . Աղբեցուիւ = սպիսօշնապ :
Imbriacáre , ւ• Imbriacársi , յ • Աղբենալ : սպիսօշ օշմամբ = Imbriacáre , ն • Աղբեցուցանել :
Imbriacáto , ta. Աղբեալ • գինեհարեալ = սպիսօշ :
Imbriacatúra, Imbriacchézza. Աղբեցուիւն սպիսօշնապ :
Imbriáco , ած • Աղբեալ • արբշիռ = սպիսօշ • պէչոտ :
Imbriacóne , ար • յոգաձև • Գինեմոլ • գինեհարեալ արբեցուիւ • արբշիռ = էչ • սպիսօշ • պէչոտ :
Imbricconíre , ւ• Ձարանալ • տալիքատալ • սնահանգիստ • լինել զգլծագործ = հարմապատ օշմամբ • էռոտնդ օշմամբ :
* Imbricconíto , ta . Ձարացեալ • սոահանգիստ :
Imbrigaménto . Շիտէ • կինձուն • խառնակուիւ : di guerra . պատուհ կիմ խառնուհն մարտի :
Imbrigáre , ն • Խառնել • շաղել • գոռոզացընմամբ : ոմն և Imbarazzare , Imbrigársi , յ • Գուն գործել : գայրեցն էնդիփ : խառնիլ (՝ի գործս այլոց •) պատապալ : գոռոզնմամբ :
Imbrigáto , ta . Խառնեալ • շաղեալ • ևն :
Imbrigliáre , ն • Գնել սանձ ՝ի բերան : ինչ ֆօշամբ : սանձել • նուաձել • պապի էնդիփ :
Imbrigliáto , ta . Սանձ ՝ի բերան եդեալ • սանձեալ :
Imbrigliatúra . Սանձադրուիւ • սանձահարուիւ :
Imbrigóso . Տես Brigoso .
Imbroccáre , ւ• Գիտել կիմ հարկանել ՝ի նպատակն : Նշան ալիմ • նիշանա ընդմիմ : հակառակել • ընդիմանալ : հանդիպել յոտս ծառոյ , կիմ այլոց • (ասի ՝ի պատահական ևս բանից) ոամկ • Ճառիլ :
Imbroccáta . Հնչառակի հարուած սրոյ (՝ի բարձանց :)
* Imbroccáto , ta . Հանդուցիչ յոտս ծառոյ :
* Imbrocciáre . Տես Imbroccare .
* Imbrodársi , յ • Աղտեղանալ • պարծիլ • պանծալ :
Imbrodoláre , ն • Աղտեղել • չաղախել • Ճամաւեք • պատալիըմոյ • տարպատալմոյ : Imbrodolársi , յ • Աղտեղանալ • զաղանալ : պատալմոյ • տարպատալանմոյ :
Imbrodoláto , ta . Աղտեղեալ • աղտեղի • չաղախեալ : պատալեալ : տարպատ :
* Imbrogliaménto . Տ • Imbroglio , Intrigamento .
Imbrogliáre , ն • խառնակել • շիտէմել խառնիխուռն առնել : գատմգատըր էնդիփ : le vele . (ոմ նաւագ դաց • կարճել զառագաստս : * Imbrogliársi , յ • Ճաղել ՝ի հագս • պատատալ ՝ի գործս • ամբոխիլ • շիտէմիլ • խառնիլ : պաղպաղայ պէրդիփ • այլ ինաք օշմամբ :
* Imbrogliáto, ta . * Imbrogliatíssimo , ma . Ճաղեալ ՝ի հագս • պատատալ ՝ի կինձուն :
Imbrogliatóre . Տես Imbroglione .
Imbróglio. կինձուն • շիտէ • խոչ • գործ բազմակերն ձեռն : խալնըղ չէ • ապոռա ձռապռա :
Imbroglióne , ար • Կռռմարտ • կապազարելոյց • բանսարկու • որսմնացան : գավա չէյտան էպէնտ գավաճը :
Imbroncáre , ն • Բաս նաստրպայ • i pennóni . Իջուցանել զառագաստակիր ձողն ցիկա կայմին , և անդ հաստատել զայն ՝ի ձև խոտորնակադիր խաչի :
Imbronciáre, ւ• Ջայրագնիլ դառնանալ սրտմտիլ = էչ պաոռըմոյ :
Imbronciáto , ta . Ջայրագնեալ • ցայտացեալ :
* Imbrucáre , ն • Տես Brucare .
Imbrunáre, Imbruníre , ւ• Ի • Ծխանալ • չանալ = էռոնը

ենթը օշտ : ն . Ծխասցուցանել . ակաւցուցանել (արեւոս զմոլորն) : Եմբը եբնեի . գոբաբնշտ :

Imbruníto, ta . Ծխասցեալ . հաւցեալ . ակացեալ : Եմ ձեր օշտու . գոբաբնշ :

* Imbrunitúra . Տես Brunitura : Ծխասցուցանելն :

Imbruschíre, է . Գառնանալ . ժանռանալ . սրտմըտիլ : էնեի կիամենեի . եսէրեի :

Imbruschíto, ta . Գառնացեալ . զայրացեալ :

Imbruttáre, ն . Imbruttársi, յ . Տ . Imbrattare, եև :

Imbruttíre, է . Գարշանալ . զազրանալ : Տոբրտաւանշտ :

Imbucáre, ն . Ածկանել յ ծակն : պնդինել օշտ : Imbuçáre, է . Տ Imbucársi, յ . Մտանել յ ծակռուտ լինել : պնդինի ներսի : մտանել :

Imbucatáre, ն . Ալիասակացուցանել, մաքրել, կամ լուանալ մինթաչքով : պաղպաղայ օշտ : Imbucatársi, յ . Ջարդարիլ ի անդրդր . պատռտիլ :

Imbucatáto, ta . Եղեալ ի մինթաչքս :

Imbufonchiáre . Տես Bofonchiare .

Imbuíre, է . Տգիտանալ . լինել պատճարամիտ . կամ տգէտ . ոչ զարթուտ . անմտանալ . պենհապէր օշտ :

* Imbuíto, ta . Տես Imbevuto . Համոզեալ . պատրաստեալ . (է ոչ ասակաց :)

Imbullettáre, ն . Հատատատել մանրիկ բևեռօք : բևեռել : Տընկատ :

Imbullettáto, ta . Հատատատել մանրիկ բևեռօք :

Imbuondáto . In buon dáto, ի . Բաղուտս . կալ յոյժ . յոյժ յոյժ : լօտ , իբրեւ :

Imbuoníre . Տես Imbonire .

Imburchiáre, ն . Օգնել ուսիք ի դրան ել . ճիշ լաւրել :

Imburiassáre, ն . Մարդել . ուսուցանել :

Imburiassatóre, ար . Հրահանգիչ . ուսուցիչ :

Imbústo . Յգան . իլանիք . (է մասն մարդկային մալ ձեոյ ի պարանոցն մինչև ցմէկս :) Ենօվեի : իրանիք զդեստուց . (է մասն զդեստուց ի պարանոցէ մինչև ցմէկս :) bello imbústo . ով զեղեցիկ առնս . (ասի հեգնօրէն զնմանէ որոյ գեղեցիկ կարծէր զանձն կարի բան պճնասպաշտ լինի :)

Imbúto . Ջագաս : հանոս . խոռոչ . տես և Pevera . Mangiar coll' imbuto . ոճ ասի . ձևոյ շուռ պատ . կլանել . մոգայլել :

* Iméne, էգ . Կնիք կուսից . ցանկ կուսուհ : էնբրեի :

Imenéo, ար . Ած հարսանեաց : հարսանիք :

Imitábile, ած . Նմանելի . արժանի նմանելոյ . ար ժանի նմանողութեի :

Imitánte, ած . Նմանող . նմանորդ . ասյան :

Imitáre, ն . Նմանել . նմանող լինել . ջնեու երթալ առնուլ օրինակ : ասյտ :

Imitatívo, va . Տես Imitabile .

Imitáto, ta, ած . Նմանեալ . նմանող եղեալ . ջնեու երթեալ : ասյտալ : գոյ . Նմանեցուցեալ իրն . օրինակաւն :

Imitatóre, ար . * Imitatríce, էգ . Տես Imitante .

* Imitatório, ած . Նմանողական :

Imitazióne, էգ . Նմանութ . նմանողութ . նմանական ցուցմունք : ասյտութ :

Immacchiársi, յ . Ջոլիլ ի մայատա . Թաքչիլ ի թուփս : չաբնարպա ապեկնշտ :

* Immacinánte, ած . Ոչ աղացօղ :

* Immacoláre . * Immaculáre . Տես Maculare .

* Immacolataménte, ած . Անարատաբար :

Immacoláto, ta . Immaculáto, ta . Անարատ . անբիծ . անապական ; էնեկնիկ :

* Immáge . Տես Immagine .

Immaginábile, ած . Երեւակայելի . զոր հնարէ երեւակայել, կամ մտածել . որ անկանի ի երեւակայութ :

Immaginaménto . Երեւակայութիւն . մտածուկ . կասկած . խորհուրդ : փնդրանք . փնդրնիս :

* Immaginánte, ած . Երեւակայօղ . որ երեւակայէ զուտ ինչ . մտածու :

Immagináre, ն . է . Երեւակայել . նկարել ի միտս . զմտաս ածել . խոհալ . հնարամտել . գեղս երեւեր . ստեղծանել :

Immagináre, գոյ . ար . Տես Immaginazione .

Immaginariaménte, ած . Երեւակայութ . խոհմութ :

Immaginário, ia . Երեւակայական . մտացածին : հնարամիտ . հնարագէտ :

Immaginativa . Երեւակայուն . երեւակայական կողմն ինչ : հնարք . փնդրնիս հոգոյ :

* Immaginativaménte, ած . Երեւակայութ . խոհմութ :

Immaginatívo, va . Երեւակայօղ . որ ունի երեւակայ . երեւակայական :

* Immagináto, ta . գոյ . Տես Immaginazione .

Immagináto, ta, ած . Երեւակայել . հնարել . խորհեալ . նկարեալ :

* Immaginatóre, ար . * Immaginatríce, էգ . Երեւակայօղ . արուգ յերեւակայել :

* Immaginatúra . Immaginazióne, էգ . Երեւակայումն . երեւակայութի . խոհուն . խորհուրդ : հնարք . փնդրնիս :

Immágine, էգ . Պատկեր . նկար . գրօշեալ . քանդակ : տարբեր . նմանութ : կերտուած . երեւոյթ . նմանուն . տեսիլ : նշոյլ . նկարագիր : էօրինակ . ինդ . եօնկն :

Immaginétta . Փոքրիկ պատկեր, կամ պատան :

Immaginévole, ած . Երեւակայելի . երեւակայօղ . ասիտ :

Immaginevolménte, ած . Երեւակայութ . խոհմութ մտածութ :

Immágo, բառ բանասէր . Տես Immagine .

Immagríre, է . Ցիրծել . վատել : պռոնանանշտ :

* Immalinconicársi, յ . Վարակիլ թաղծութ . տրտմեցուցանել :

* Immalinconichíre, ն . Վարակել թաղծութ . տրտմեցուցանել :

* Immalsanire, ն . Հիւանդացուցանել :

* Immancabilménte, ած . Աշուշտ . անեղկեցաբար անվրէպ : նէրնէպէն . նահէպ :

* Immáne, ած . Անգութ . գաժան :

* Immaneggiábile, ած . Անդոծածելի . գժուարածելի :

Immanénte, ած . բառ փիլիսոփ . Մնայուն :

* Immanicáto, ta . Վեղխուաւ : սաիլը :

* Immanifésto, ta . Անյայտ . անծանօթ . գաղտնի :

* Immaníssimo, ima, գեր . Գազանամիտ . գժնեպտի :

Immanità . Գազանութի . վայրագութի . անգթութի խուլութ :

Immansuéto, ta . Գազանաբարոյ . անգութ . անողորմ . անհեր . ամեհի : պաւլ :

Immantanénte, Immantenénte, Immantinénte . Անդէն վաղվաղակի . խափշի . առժամայն : Ինչ . Այժմ . զարդիս :

Immarcescíbile, ած . Անթառամ : անթարշամ . անպականի : պօղաւնշտ :

Immarcíre . Տես Marcire .

* Immargináre, ն . Կցել զվերս . ապաքինել վնաս ոճածս :

Immarginato, ta . Մխաւորել . կցել (վերք :)

* Immarinescáto, ած . Սովորեալ ի ծով . առ ջնգել ի ծովահարութի :

* Immascherăménto . Ակռակերպութի . ծպտում

Immascherársi, Immascheráto . Տես Mascherars

Immastricciáre, ն . Մածուցանել մազաթղթի ապտակ ընդ երեսս ինչ : Տես և Impiastrare .

Immatériale, ած . Անիւթ . անիւթական :

Immaterialísmo . Դրոն անիւթականաց :
' Immaterialíssimo, ma , գէր : Ամենևին անիւթական :
' Immaterialità . Անիւթականութիւն :
Immaterialménte, ղ . Անիւթապէս . անիւթաբար :
' Immattíre , ւ . Յիմարիլ :
' Immaturaménte , ղ . Տարաժամ . ի տարաժամու . յապաժամանի անհասութիւն :
' Immaturità . Տհասութիւն (պտղոց .) տապուն :
Immatúro , ra . Տհաս (պտուղ .) խակ . տարաժամ . տապին : օշմանալ . համ ա
' Immedagliáre , ա . Դնել ի միտս . ձեւացուցանել ի միտս :
' Immedesimáre , ռ . Նոյնացուցանել զրաղումս ի բազմաց առնել մի ինչ : տէր եղիդ :
' Immedesimársi , ց . Նոյնանալ . տէր օշմալ :
' Immedesimáto , ta . Նոյնացեալ :
Immediataménte , Immediáte , ղ . Անմիջապէս . անմիջականաբար :
Immediáto , ta . Անմիջական . անընդմիջական :
Immedicábile , ղ . Անբժշկելի . անբոյժ . անհնարակ : իլաճըզ . լաբէտ :
Immedicabilméntе , ղ . Անբժշկելի . անհնարակ :
' Immeditáto , ta . Անխորհ . ոչ խորհեալ :
' Immegliáre , ւ . Փոխել ի լաւ անդր . լաւանալ :
Immeláre , ռ . Աւուշել մեղու . խառնել ինչ արիւն ել մեղր : պալ . փամփ :
Immeláto , ta . Մեղրահամ . մեղրալից . քաղցր որպ զմեղր : պալուճ :
Immelatúra , Խառնուածն մեղու . խառնուած մեղու :
Immemorábile , ղ . Անյիշատակ , ինչ անյիշատակելի . անհնար . ի վեր ք դիւրատակ :
* Immémore , ղ . Երախտամոռ . ապաշնորհ : նամէրճօ :
Immensaménte , ղ . Անչափապէս . յանչափս . յանբաւս . կոբի յոյժ : հոռոմըզ . հէռուզ :
Immensità , - táde , - táte , իգ . Անչափութիւն . անբաւութիւն :
Imménso, sa . Անչափ . անբաւ . անհուն : էօլչիսիզ հոռոմըզ . * in imménso , ղ . անչափս . անչափ :
* Immensurábile , ղ . Անչափ . անչափելի :
Immérgere , ռ . Ընկղմել . մխել ի ներքնկղմեալ զանել . պոռնդամ :
* Immergiménto . Ընկղմութիւն :
Immeritaménte , ղ . * Immeritevolménte . Յանիւթաբար . անիրաւաբար . առանապարտուց : նէհագ . սահմանէ :
Immeritévole, ղ . Անարժան : նահագ . նա լայք :
Immérito , ta . Դոյն է . տես և Immeritamente .
Immersióne, իգ . Ընկղմութիւն . ընկղմումն . պոռնդամ :
Immérso , sa . Ընկղմեալ . ընկղմելի : պոռնդամ :
Immezzáre , Immezzíre , ւ . Կարի իմն հասանելոյ . (տես զկատարն ալագոց մերձ ի փուռն ի)
* Immiáre , ւ . Ար և նմին լինել , ինչ նոյնանալ ընդ իս . նմանացեալ ի խորհուրդս իմ . խնամութիւն լինել խորհրդոց իմոց :
* Immilláre , ւ . Աճել ի բիւր . լինել ի հազարաւորս . բազմանալ յոյժ յոյժ :
Imminénte , ղ . Imminentíssimo , ma . Մօտաւուտ մերձակայ . հասել հասանել . վերահաս : էնէ էուէնի . հաւալէ :
Imminénza . Մերձաւորութիւն (վտանգի) էուէնլիք :
* Immirráre , ռ . Ջանալ . զմեռանալս առնել :
Immisericordiosaménte , ղ . Անողորմաբար :
* Immisericordióso , sa . Անողորմ . անողորմ :
* Immísto, ta. Անխառն . մնացուր յաւտակ : աֆէլ ըէնմիշ :
Immisurábile , ղ . Անչափ , անչափելի : էօլչմէյէճէք :
* Immitáre , Immitazione , ևն . Տես Imitare , ևն :
* Immitigábile , ղ . Անհնազդելի . անողոքելի . անհաշտական :
Immóbile , ղ . Անշարժ . անշարժելի : իներտիկ . հարկէնիկ : անշարժ , կայուն տապացուածք . (որ են տուներ , կալուածք , և ն :) իլէ . պէպէկի :
Immobilità , - táde , tate , իգ . Անշարժութիւն : իներտիկ . հարկէնիկիւէ :
* Immobilitársi , ց . Լինել անշարժ . անշարժանալ .
Immobilméntе , ղ . Անշարժաբար . անշարժ : հաստատութիւն :
Immoderánza . Անչափութիւն , (որ անչափաբարութիւն) անժուժկալութիւն . անկարգութիւն : առանձնաբնէ . ինաֆըլըգէ)
Immoderataménte , ղ . Տես Immoderato .
Immoderáto , ta . Անչափ . ապաժոյժ . անկարգ . ապրատպոյման : օտանըզ . լըֆըզըզ . հաճախն գնացք :
Immodestaménte , ղ . Անհամեստաբար . անպատկառաբար . յայրատուագրիտ : էնէպէնսիզ .
Immodéstia . Անհամեստութիւն . անպատկառութիւն . յայրատուութիւն : էնէպէնսիլէ :
Immodésto , ta . Immodestíssimo , ma . Անհամեստ . անպատկառ . անպատկառ . յայրատու . լիրբ : էնէպ - սիզ . սոպըլը :
Immoláre , ռ . Զոհել . զնուել . զոհել զոհս : գոհանան ելնիդէ :
Immoláto , ta . Զոհեալ . զնեալ :
* Immolatóre , ար . Զոհիչ . պատարագիչ :
* Immolazióne , իգ . Զոհ . զնումն . զոհագործութիւն :
Immollaménto . Թրջումն . խոնաւութիւն . նամալէ :
Immolláre , ռ . Թրջել . նամալ . նրբել . ջրելաքհատ : ogni acqua immolla . առած . ի հարկաւորութիւն ամ ինչ սիրանալ : անձին ծարաւելոյ քաղցր է ամ ջուր : ogni aequa lo immolla . ամ ինչ դատաղաքեայ լինասական է նմ . հանապազ է ի վերջին տագնապ :
Immondézza , Immondízia . Անմաքրութիւն . աղտ . զուի . զազուռ . պղծութիւն նախատինք : տապրաստիկ : նախատինք : խայտառակութիւն . անհամեմատութիւն : աղբ . լէօշ :
* Immondezzájo . Աղբանոց : լէօշլիւք :
Immóndo , da . Immondíssimo , ma . Անմաքուր . անմաք . աղտեղի . պիղծ . պագչատ : նախատ . տապրաստ
* Immorále , ղ . Անբարոյական . որ չէ անկիւէ ըն բարոյականութիւն :
* Immorbidáre , ռ . Տես Ammorbidare .
* Immorbidíre . Տես Ammorbidirsi .
Immortaláre , ռ . Անմահացուցանել : Immortalársi , ց : Անմահանալ . յաւէտանալ ի փառս . անմահ ապրմանացուցանիլ զյիշատակ անուան իւրոյ առանալ իւր անուն յաւէտնական :
Immortaláto , ta . Անմահացեալ . յաւէտացեալ :
Immortále , ղ . Անմահ . անմահական . յաւէտական : էօլմէզ . պոլը :
Immortalità , - táde , - táte , իգ . Անմահութիւն . յաւէտութիւն : էօլմէզլիք :
Immortalméntе , ղ . Անմահաբար . անդրդուռ :
* Immortificáto , ta . Անմեռ . ոչ մահացեալ . անկիրթ . անխրատ :
Immortíre . Տես Ammortire .
Immoscadáre , ռ . Ծխել ծխով : ծխել քաղցր բուրվառ :
Immóto , ta . Անշարժ . անխախտ : իներտիկ :
Immundízia . Տես Immondizia .
Immúne , ղ . Ազատ ի պարտաց . զերծ . ապատհարկ . ապատութիւն : ապաս . իմունիտէ :
* Immunità , - táde , - táte , իգ . Ազատութիւն . ապատհարկութիւն : ապատութիւն . իմունիտէ :

Immutábile, ս. * Immutabilíssimo, ma. Անփոփոխելի. անփոփոխելի. անյեղուղ: անչեչտիկ:
Immutabilità, - táde, - táte, եփ. Անփոփոխութիւն. անյեղուղ:
Immutabilménte, ս. Անփոփոխապէս. անփոփոխանկապէս:
Immutáre, ն. Փոփոխել. փոխել: փէչէլիէրիկ:
Immutáto, ta. Փոփոխեալ. յեզափոխեալ:
Immutazióne, եփ. Անփոփոխութիւն. անյեղուղ: * Յեզափոխութիւն. փոփոխութիւն:
Imo, գոյ, անեղական. Սոյնչ. ատար: փէչ: da ímo a sómmo. կիմ a ímo a sómmo, ս. 'ի ատոյչ 'ի վեր մինչև ցվերս. ծայրէ 'ի ծայր: ալափան էօ փարչախ. եւս՝ բոլորովին. ամիէ. գլխովին: պիւռ պիւռեան. պիր բանմէ: da sómmo a ímo. 'ի վերուստ 'ի վայր. յսկզբ ցվերս. ad ímo. 'ի ատոյչ. 'ի խոնարհ: ալափա: * dall' imo del mio cuore. 'ի խորոց սրտիս: ad imo ad imo. 'ի խոնարհագոյն կողմն:
Imoscápo. Ի ատոյին մնան ինչ սեան:
* Impacchiucchiáre, ն. Ալաեղել. պղծել:
Impacciaménto. Տես Impaccio.
* Impacciánte, ս. Որ հալս յամ. որ մէկանութիւն ունի ի յամ ինչ:
Impacciársi, յ. Խառնել, կիմ մխել 'ի գործ ինչ. հոգ տանել (խմբ.) հոգալ զօտարին. աշխատիլ: ինչ գործս ունել: պատասխանատու: պատասխանատուութիւն: պատասխանատու գործոց: գործոց գործոց: արգելուլ. խոչ լինել. ձանձրոյնի արկանել: էնկել օշտ. օտնպըշտ: գրաւել. զվայրն. հնուլ զանգին: նեղ ընկնել:
Impacciatívo, va. Ընդհուպ. խափանիչ. ձանձրալի:
Impacciáto, ta. Արգելեալ. խափանեալ. չարել:
Impacciatóre, ար. Խափանարար: աղտոտիչ: պօռիչ: եփիչ: էնկել:
Impáccio. Ձանձրոյնի. աշխատանք. խոչ. արգելք. հնձիւն. վիշտ. նեղութիւն: պահքն. ոշխէր. էնկել: darsi impaccio. փոյթ ունել: darsi gl' impacci del rosso. խառնիլ 'ի գործ օպարին. հոգալ զօպարին:
Impaciénzia. Տես Impazienza.
Impadroníre, ն. Տիրացուցանել. որ առնել. տալ զսայսումն: ռուսոպ էլնիչ:
Impadronírsi, յ. Տիրել. տիրանալ. գրաւել. առնուլ. չահոպ օշտ. զօպր էլնիչ: նեղկուռ լինել: էչ խոպոպ օշտ:
Impadroníto, ta. Տիրեալ. տիրացեալ. սասցել:
Impadulaménto. Փոխաբկումն յազտնութ. լինելն ձանձանանուս:
Impaduláre, ս. Լինել ազտութ, կիմ 'ի ձանձին: ձիչ ձիչ օշտ:
Impaduláto, ta. Եղեալ ազտութ. կիմ ձանձին:
* Impagábile, ս. Անվճար. անգին: պահասըչ:
* Impagliáto, ta. Յարդասպատ, ծածկեալ յարդիւ. յարդասպատն: սամանըչ: il grano è bene, ցորեան յարդալից է, կամ male impagliato. ցորեանն յարդալից է, կամ սակաւայարդ:
Impagliatúra. Յարդալից. կիմ բրդալից պատուար նաւուց (առ 'ի պատապարիլ 'ի ռմբից:)
Impalandranáto, ta. Ճահապատուր: ելեչէլի:
Impaláre, ն. Հարկանել կիմ վարսել 'ի ցիցս (զմարդ:) գաղջս զօշտ:
Impaláto, ta. Հարեալ 'ի ցիցս: աես և Ritto, Diritto.
Impalazióne, եփ. Հարուած 'ի ցիցս:
Impalazzáto, ta. Շինեալ իբրև զպալատ: խիճ
Impalcaménto. Յօրինուած, կիմ յօրինուած ասկ ատկանածից:
Impalcáre, ն. Յօրինել զտախտակամած ձեղուն կիմ յատակին. գրուագել զձեղունն:
* Impalcatúra. Տես Impalcamento. Impalcatúre di panconcelli. աես Travature.
Impalizzáto, ta. Պատսպեալ կիմ շրջափակեալ ցցիւք ցցապատ: պէչքնէլի:
Impallidáre, Impallidíre, ե. Գունդնել. հարկանիլ 'ի գոյն գալկան: սոսրմոտ:
Impallidáto, ta. Impallidíto, ta. Գունդնեալ. գալկեալ. սոսրմեալ:
Impalmaménto. Ա՛ջակցեալ:
Impalmáre, ն. Ձեռն առալ (՝ի նշան խոստման.) աջակցել: եւ վերջին բանիս: ձեռն առալ. (ասէ զիեռայէն՝ յորժամ յանաչնուն անդ ասելեն հարսին ունի զայդ նէ 'ի նշան խոստման եւ հաւատարմութ:) Impalmársi, յ. Նոյն ի:
Impalmáto, ta. Ձեռն առեալ. կալեալ զձեռաց:
Impalpábile, ս. Impalpabilíssimo, ma. Անշօշափելի. անշօշափելի:
Impalpabilménte, ս. Առանց շօշափման. անշօշափելի:
Impaltenársi, յ. Բառ գեղչիոյ. Ճահաւելել տիրմ (առէ զիրազայ:)
Impaludáre, ե. Լինել ազտութ: ձիմձիկ օշտ:
* Impampinársi, յ. Չարգարիլ. կիմ ծածկիլ ատ բնութ տրճոյ:
Impanatóri, ար, յոգ. Հացկատկանք:
Impanazióne, եփ. Հացկատկութ. (է եղանակն որով բաց ցայտարեր լուսաւորականք զնէրիայուեցին ձարմնոյ և արեան քրիստոսի հացին:)
Impancársi, յ. Դատիլ. բազմիլ. բազմիլ 'ի տեղի օթոցոպ. առաքբայա օթոցոպ: ընկղմիլ. յանձոպ խոէնճիկեր էնապատոպ:
* Impancáto, ta. Բազմեալ. բազմեալ 'ի տեղի:
* Impaniaménto. Շաղախութիւն ոստեղք. ընկճութիւն. յատոպ: ընկճութիւն. շաղութիւն. պատատութիւն:
Impaniáre, ն. Ստծուցանել. կիմ օծանել ատեղք: էօթոպ. սխոչիկ: զնաեղել զատղալից գաւազանս (յորում զիծուցանս:) Թակարկել. ընկճել յատղալից:
Impaniáto, ta. Օծեալ. կիմ ստծուցեալ ոստեղք: շաղել. շաղախել: պատատեալ. զբազեալ: հալեալ 'ի սէր:
Impaniatóre, ար. Հաւատս: խոստեցայ. գաւազիր
Impanicciáre. Տես Impiastricciare.
Impánio, Տես Impaccio.
Impannára. Ատեափեղկ. Թղթափեղկ. (ի ատ. ուն, կիմ Թղթեայ փեղկ եգել 'ի լուսամուտս փինի ապակափեղկացս.) Contr' impannáta. Ատաքին ատեափեղկ. երկրորդ Թղթափեղկ. (են այնք որք դնեին ապատքոյ առաքի այլոյ ատեափեղկին:)
Impannáto, ta. Ծածկեալ. կիմ պատել չուխայիս. չուխայապատ. պատեալ ատ ևեօք: լոփոչը ատ. րեալ:
Impantanáre, ն, և ե. Impantanársi, յ. Տղմանալ. լինել տիղմ: չամառա օշտ: խրել 'ի տիղմ. անել 'ի ծր: չամառա պաչնոտ:
Impantanáto, ta. Խրեալ 'ի տիղմ: չամառա պաչըչ:
Impappaficáre, ն. Ալրկանել զչլխանցն զնանպատչնոյն: պաչնոյն: պաղչըչը օշտ:
Impappoláto, ta. Շաղախեալ. խթթեալ հացիւ:
Imparacchiáre, ն. Պատանել փոքր ինչ, կիմ յամ: պէր պաչ եօչըննէ:
Imparadisáre, ն. Երջանկացուցանել. արժանի առնել երկնից ալեքայութ:

Im-

* Imparagonábile. Ստ. Impareggiabile.
Imparánte, ս. Ուսանող: Երկրնդիր:
Imparáre, ն. Ուսանել: Երկրնդիր: տես և Insegnare. Imparar a sonare. Ուսանել դնոփազ: լսել երկրնդիր: a memoria. ուսանել ի բերան. ի միտ առնուլ: երգեր օյմտ: guastando s' impara. առաջ սխալանաք լինի ուսանիլ:
Imparatíccio, ia. Ձարտար ուսել:
* Imparatíssimo, ma, գեր. լատ. Ամենևին անուսուցեալ: անպատրաստագոյն:
Imparáto, ta. Ուսեալ: Երկրնդիր: տես և Sprovveduto.
* Impáre, ածական. Անհատասար (զօրութեամբ, կամ արժանեաք.) վայրագոյն. անյարմար:
Impareggiábile, ս. Աղագաստատ. անհամեմատ. անհրաշ. ընտիկ: ագահաբար Երկ:
* Impareggiabilménte, ս. Տարօրինակ. աքանչելապէս. անհամեմատ:
Imparentársi, յ. խնամանալ. խնամիանալ: հաղորդիլ պաղատմտ: տես և Addimesticarsi.
Imparentáto, ta. խնամեցեալ:
Impári, ս. Աղզայք. տարազգայք. կոշատ: ինչ:
*Impariménte, ս. Անհատասարապէս:
* Imparità. Անհատասարութիւն: անմանութիւն:
* Imparoláto, ta. Տատամսոտ. բանգնացեան:
Impartíbile, ս. Աբաժանելի. անբաժան: այրեցեալ:
* Impartiále, ս. Անկողմնասէր: զերծ ի կողմնակալ տր բարուց. սիրելատ:
* Imparzialità. Անկողմնասիրութիւն. անկողմնասէր բարք:
Impassíbile, ս. Անչարչարելի. անչարչարելի. անկրանալի. անցաւ:
Impassibilità, - táde, - táte, ի. Անչարչարութիւն. անցաւութիւն:
* Impassionabilità. Անկիրք. անկրականութիւն. անցաւութիւն. անզգայութիւն:
Impassionáre, ն. Զարթուցանել. գրգռել: խռովել:
* Impassionevolézza. Տես Impassionabilità:
* Impastaménto. Զանգուած. զանգուածութիւն. տես և Impastatura.
Impastáre, ն. Զանգուածել. ծռել. շաղել. զանգուածանել: եղաբմտ. պատրաստ եղաբմտ: մածուցանել խիտատ: խնդր էնի եփէլբմտ: ծռատ լինել զանգուն:
Impastáto, ta. Զանգուածեալ, ածական: bene impastato. քաշատոյգ. քաշակազմ (մարմնով:) գեղեցիկ. խնդիկ. գիւրաթափ: male. անհատակազմ: պայծի:
* Impastatúra. Զանգուածութիւն: ծռատութիւն ներկի:
Impasticciáre, ն. Ի եղանակ ինչ եփելոյ զմանր ոճածս միայ:
Impasto, գոյ: Տես Impastatura.
* Impásto, ta, ած. ծռատ. անտեսաշատ. անձնալակ:
Impastocchiáre, ն. Պարարել զրպ յուսով. կամ անուսուցանելիք. զրպզեցուցանել. կամ պատրել քաղցրաբանութիւք:
Impastojáre, ն. Աղիս կամ կապանք արկանել յոտս (ձիոց:) յոտնակապս արկանել: ոտնապեդել: կապել:
Impastojáto, ta. Արկեալ յոտնակապս:
Impastúra. Ի ժամն ոտից ձիոյն ուր արկանի աղինն, կամ կապանքն:
* Impatíbile, ս. Անբերելի. անտանելի: անկարելի:
Impatriáre, ն. Դառնալ ի հայրենիս:
Impattáre. Տես Pattare.
* Impavidaménte, ս. Աներկիւղաբար. աներկիւղաբար. անվհատ: ինչ պէսի:
* Impávido, da. Աներկիւղ. քաջասիրտ: գօրաւոր. ինչ:
Impauránte, ս. Զարհուրեցուցիչ. սոսկալի: գօրաւոր:
Impauráre, Impaurire, ն. Երկեցուցանել. զարհուրեցուցանել: գօրաւորիմտ: ն. Ի. Երկնչիլ. զարհուրիլ. սոսկալ: ինչ գօրիմտ:
Impauráto, ta. Impaurito, ta. Զարհուրեալ. սոսկացեալ: ինչ գօրիմտ:
Impazientáre, ն. Տես Impazientirsi.
Impaziénte, ս. Impazientíssimo, ma. Անհամբեր. կարճամիտ: սաստիկ:
Impazienteménte, ս. Impazientissimaménte. Անհամբերաբար. կարճմտութեամբ: սաստիկ:
Impazientírsi, յ. Կարճմտիլ. ոչ համբերել: սաստիկ ինչ:
Impaziénza, Impaziénzia. Անհամբերութիւն. կարճմտութիւն. նեղսրտութիւն: սաստկութիւն:
Impazzaménto. խելագարութիւն. յիմարութիւն. անմիտութիւն: պէսիութիւն:
Impazzáre, Impazzíre, ն. Յիմարիլ. խելագարիլ. պէսիանալ: էնայբմտ: յիմարիլ միտք. զանգատիլ ի սէր:
Impazzáto, ta. Impazzíto, ta. խելագար. յիմարած. պաճած. յիմար: պէսի: all' impazzáta, կամ alla 'mpazzata, ս. անմտաբար: հապճեպ տարաբնութեամբ. (ընթացք:)
Impeccábile, ս. Անմեղանչական. անմեղ:
* Impeccabilità. Անմեղանչականութիւն. անմեղութիւն:
Impeciáre, ն. Ձիւթել. օծանել ձիւթով: գոնբան պիծկել: գոնբանլամտ: խցանել գծակաւ. կամ զձեղքուածս (ձիւթամանան նիւթով:) փակատ:
* Impeciárși gli orecchi. խնդալ զականջս իւրոց լինել իբրև ղեռուց:
Impeciáto, ta. Օծեալ ձիւթով: գոնբանկնդել:
* Impeciatúra. Օծութիւն ձիւթով: խցուածք ականջաց. (առ ի ոչ լսել:)
Impedalársi, յ. Աձիլ, կամ առաջարանաձ արմինս լինել առաջացուն: ոտնաթաթախ: գալանչ:
Impedantáre, ն. Վարդապետել. ոգի զուսուցիչ. վարդապետել. ձևանալ վարդապետ:
* Impedibile, ս. Խափանելի. որում հնար և խափանիլ:
Impedicáre, ն. Տես Impastojare.
Impedimentáre. Impedimentíre. Տես Impedire.
Impedimentíto, ta. Խափանեալ որ գոռանէ խոչ:
Impediménto. Խափան. խոչ. արգել. գժաճարութիւն: կնիկ: սխալ. հիմանգուն: հոսուլտ: տես և Bagaglio.
Impedíre, ն. Արգելուլ. լինել խափան, կամ խոչ. խափանել: ծանի օյմտ. կնիկ օյմտ: տես և Imbrogliare, Vincolare.
Impeditívo, va. Արգելական. արգելիչ:
Impedíto, ta. Impeditíssimo, ma. Արգելեալ. խափանեալ: ինն օյանմտ: զբաղիլ: կարկամիլ (մարմնով, կամ մասամբ ինչ մարմնոյ.) ընգալ մտացիլ: հաշմանդամ:
Impeditóre, տր. Արգելիչ. արգել. խափանարար: ծանի:
Impegnáre, ն. Գրաւ տալ, կամ արկանել: ակնի վերդի: una parola, կամ la fede. կամ impegnársi di parola. խոսատանալ: խօղ վերդի. Impegnársi in qualche cosa. Ջանձն առնուլ, կամ առանձ նել զգործ ինչ. հոգ յանձին ունել. միտել, կամ արկանել զանձն ի գործ ինչ. չարել ի գործ ինչ: ի խափանէ գլխոյ: la testa per uno. կենաց չափ երաշխաւորել վմ ուրուք: in gravi difficoltà.

քուռն հարկանել 'ի դժուարինս • դիմագրաւ լինել 'ի վտանգս :

* Impegnativo, va. Յանկուցիչ• յորդորիչ 'ի յանձնառութիւն :

Impegnáto, ta. Տուեալ գրաւ• եղեալ 'ի գրաւ : մխել• չարել• պատառոտել, կամ խրեալ (՝ի ժայռս :)

Impégno. Խոստումն• պարտաւորութիւն• յանձնառութիւն գործ• յանձնառու : աշօք պօրճ: հոգոյսել• հաստատուն գիտաւորութիւն• փոյթ դնել• հաստատել մտաց• յամառել• գործին նկնիլ :

Impegoláre, Impegoláto. Տես Impeciare.

Impelagáre, Impelagáto. Տես Intrigare, Imbrogliare. Առ եւս Impelagársi, ի :

Impeláre, ւ. Մաղս արձակել: ներս ցուցանել• ներս ընկղմել• ներքին• ոտիւք մտրճաց• հասանել յարբունս: Impelársi la vesta, ձեռ• Մաղալից լինել հանդերձից• մածնուլ մտոյ 'ի զգեստս :

* Impéllere, ռ. Մղել: չարժել: յորդորել: դրդռել :

Impellicciáre, ռ. Ասկանել մուշտակս• պատել մուշտակս: փեսք գոգլմայ: յ• Զգենուլ մուշտակս: փեսք ինչպէս :

Impellicciáto, ta. Զգեցեալ մուշտակս• մուշտակաւոր• մուշտակապատ : փեսքէս :

Impendénte, հ• Երկեայ• վարանամիտ : ընկճելի :

Impéndere, Impendúto. Տես Impiccare.

Impenetrábile, հ. Impenetrabilíssimo, ma. Անթափանցելի• անթափանցանց• անմտելի տալի: ներքին: անխմանալի• գժուարլուծ: աղնանմած :

Impenetrabilità. Անթափանցութիւն :

* Impenetrabilménte, ի• Անթափանցանց :

Impeniténte, հ• Անզղջ• անապաշա• խստասիրտ: փիսանան օլմազ :

Impeniténza. Անզղջութիւն• անապաշխարութիւն :

Impennacchiársi, յ• Զարդարիլ 'ի ցցունս• արկաւ նել 'ի գլուխ նոր ցցունս• ծօրղուճ փօֆալ :

Impennacchiáto, ta. Զարդարեալ 'ի ցցունս : ծօրղուճլու :

* Impennaménto. Թևաւորածութիւն• տարածութիւն թևոյ 'ի թռիչս :

Impennáre, ռ. Թևաւորել• տալ, կամ զգեցուցանել թեւս : գանապանդըմալ : Impennársi, յ• Թևաւորիլ• բուսանիլ թեւոց : գանապանմալ : Impennáre de' cavalli, ւ• Կանգնիլ ձիոյ• (՝ի կանգնել 'ի վր երկուց յետակողմեան ոտիցն ամբարձեալ յօգս զերիսին Թաթիսն : եւ այսէ նշանակուի ասի եւս Innalberársi, և Rimpennársi.)

Impennáre. Գրեմ• տաղարկել: խաչմէ• գրել 'ի հաշուեցպիսի փոխոյն• նշանակել զիսոսն տուեալ ումեք• ալաճաղէտ փեքիներէն խաչմէ :

Impennáta. Գրուած մտոյ գրչի• (՝ի որչափ լինի գրի գրեալ միանգամ եւեթ արկեալ 'ի կնդակաթաղ :)

Impennáto, ta. Թևաւոր: գանապէտ: զարդարեալ 'ի ցցունս• ցցունաղարդ• ծօրղուճլու :

Impennatúra. Տուգանք: կամ Գրեմս գրամոց :

Impennelláre, ռ. 'Ի կիր առնուլ զվշճին• տես եւ Colpire. Արկանել 'ի ծով շնախախարխս• զոր տես եւ Pennello. (՝ի ոչ նաւարգաց :)

Impensataménte, ի• Անխորհրդաբար• անմտածութիւն• անկարծ• յանդիպարար• փեսքինանէ փեն• գոփիլ :

Impensáto, ta. Անկարծ• անակնկալ• յանկարծակի գեղ: գոփիլ: all' impensata, ի• յանկարծակի• յանդիպարար• գոփիլ :

* Impensierírsi, յ• Մաղոյզ լինել• ծփիլ :

Impensieríto, ta. Մաղոյզ• հոգած : լօր փէթէրլի :

Impepáre, ռ. Յանել պղպեղ• համեմել պղպեղաւ• պիպեռ սալմա : յանել ինչ սակաւ :

Impepáto, ta. * Impeperáto, ta. Յանեալ պղպեղ• համեմեալ պղպեղաւ :

Impèradóre, աբ• Կայսր• կեսար• ինքնակալ• խիզաօղլու• էհասար• շահինշահ : far conto che passi l' Imperadore, յոյնէ պարապել• ոչնչ փոյթ ունել :

Imperadríce, իգ• Կայսրուհի• թագուհի• դխոյ :

* Imperánte, հ• Հրամանատար• հրամայօղ :

Imperáre, ւ• Հրամայել• ասրել• իշխել• պատուիրել• հէօքմ էրմէք :

* Imperativaménte, ի• Հրամայողաբար• հրամանաւ• խրոխտաբար :

Imperativo, va. Հրամայօղ• հրամայական• հրամայական (եղանակ բայից) էնջ :

* Imperáto, գր• Տես Imperio.

Imperatóre. Imperatríce. Տես Imperadore, ձե :

Imperatória. Կայսերաբոյս, կամ կայսերատունկ, (՝ի բոյս ինչ անուանեալ այսպէս վր բազում ազգս դաշուեցն :)

* Imperatório, ia. Կայսերական :

Impercettíbile, հ. Impercettibilíssimo, ma. Անըմբռնելի• անզգալի : Անբռնազանելի• անհասանելի• անխոհ• ագըլա մըշմէդ :

Impercettibilità. Անհասուն• անբռնազանելիութիւն :

* Impercettibilménte, ի• Անզգալաբար• առ ոչինչ սակաւ :

Imperchè, շաղ• Ոչ• քանզի : պէրչէմ• դլէա : l' imperchè, գր• վր էլն• պատճառս : պէրչէմ : far lo imperchè, պատճառս, կամ առիթ տալ :

Imperciò, ի• Վր որոյ• վր այսորիկ պատճառ իմի :

Imperciocchè, ւր• Ոչ• քանզի• վր զի : պէրչէմ• դլէա :

* Imperdonábile, հ• Աններելի• անէծալի :

Imperfetaménte, ի• Անկատարապէս• ծերբակատար• ծերբի : նա ըէնմէ :

Imperfétto, ta. Imperfettíssimo, ma. Անկատար ծերբ• պէնմըշ• նա ըէնմէ : Imperfétto. Անկատար (ժամանակ բայից) պէրէնմէ :

Imperfétto, գր• Տես Imperfezione.

Imperfezioncélla, նուճ• յանծին անկատարուն գոյզն ծերբութիւն :

Imperfezióne, իգ• Անկատարութիւն• պակասութիւն• թերութիւն• պէնմըշլէք• գոռսուր• այլ :

* Imperforáto, ta. Անծակ• ոչ ծակեալ :

Imperforazióne, իգ• Անծակութիւն• (եւ վիրաբուժից է խոսումն գործարանի ինչ մարմնոյ, որում պարտ էր բնաւայն լինել բաց :)

Imperiále, հ. Imperialíssimo, ma. Կայսերական• կայսերաբար : էմռասրէ• երեւելի• գերապանծ• շքեղ• խորհրդական• պէնէնէ• եւլա :

Imperialménte, ի• Կայսերաբար• իշխանաբար• ճոխաբար :

Imperiánte, հ• Հրամայօղ• հրամանատար :

* Imperiáre. * Imperiáto, գր• Տես Imperare, Imperio.

Impericolosíre, ւ• Վտանգիլ• անկանիլ 'ի վտանգ :

Impericolosíto, ta. Վտանգեալ :

* Imperiéra, իգ• * Imperiére, աբ• Տես Imperadrice, Imperadore.

Império, Impéro. Կայսերութիւն• տահմանի կայսերութիւն• պէնէնէ• փէնէնէ : միահեծան տիրուն• ինքնակալութիւն• թագաւորութիւն• տիրուն• իշխանութիւն• հրամանատարութիւն : էհասարէ• հէօքմ : * con ogni império. ամէն իշխանութեամբ• համարձակութեամբ (առատաբար :)

Imperiosaménte, ի• Ճոխաբար• գոռոզաբար• խրոխտաբար• սիրաբար : հպարհանք• պապին կիսի :

Imperiosità, - táde, - táte, իգ• Գոռոզութիւն• խրոխտութիւն• ինքնակալութիւն• փէսացութիւն : փօֆսուլլուք• ծոռսուլլուք•

Imperiόso, sa. Գոռող. գոռոզամիտ. ամբռնացեալ ի վերս ուրուք. սեղ. խրոխտ ի հրամայել: պոռ-ֆի. փսոսալ:
Imperitaménte, ſh. Տգիտաբար. անհմտաբար: առանց իմ. վոհ-ֆոռոշ:
Imperíto, ta. Imperitíssimo, ma. Անվարժ. անհմուտ. տգէտ: առանց իմ: վոհ-ֆոռոշ:
Imperízia. Անվարժուի. անհմտուի. տգիտութիւն: առանց իմի. պէս-ֆէդէի:
Imperlaqualcósa, ſh. Վրկ: պատճառ իմի:
Imperláre, v. Զարդարել մարգարտօք: ինձի իմ պատճառ: հարդարել: փոնտիմ:
* Imperláto, ta. Մարգարտազարդ. մարգարտաշար: ինձիի:
* Impermísto, ta. Անխառն. ոչ խառնեալ:
Impermutábile, ſh. Անփոփոխ. անփոխելի. անյեղ: փոխիդէ:
Impermutabilità, táde, - táte, իգ. Անփոփոխուի. անյեղութիւն:
Impernáre, v. Հաստատել ի ծայր առանցին. կըռռել. առնել ղռռգահլիս:
Impernáto, ta. Հաստատեալ ի ծայր առանցին, ևն:
Impéro. Տես Imperio.
Imperò, cj. Վասն որոյ. վասն այնորիկ. յայսպես այնորիկ. վասն այսր: ծնունդ իմի: պատճառ ենթիմիս:
Imperocchè, cj. Զի. քանզի. վասն զի: վերջ: պէրա:
Imperscrittíbile, ſh. Աննախագրելի. որ ոչ անկանի ի նախագրութիւն:
Imperscrutábile, ſh. Անհետազօտելի. անխնամանալի. անգիտելի. անհայտ. աներամանդակելի:
* Imperseveránte, ſh. Անյարատև. անհաստատ. յողդողդ:
Imperseveránza. Անյարատևուի. անյարակայուի. յողդողդուիւն: գաբ-ըդըլըէ:
Imperseveráre, v. Ի չարատևել. ոչ համբերել. մինչև խառա. ոչ հանապազորդել: պոռ-ըմամաք. պայմանմամաք:
Impersonále. Դիմազուրկ (բայ:)
Impersonalménte, ſh. Որպէս զդիմազուրկ:
Impersonáto, ta. Հաստատազօրութեամբ. յայլմանդամի:
Impersuasíbile, ſh. Անհամոզելի. դժուարաշարժ ի համոզել:
Impertánto, cj. Բայց. այլ. բայց սակայն: ամա. եմմա:
* Impertérrito, ta. Աներկիւղ. քաջասիրտ: գըրթ-ռնագ. խրէխէի:
Impertinénte, ſh. * Impertinentíssimo, ma. Անպատշաճ. անյարմարեալ. դժպատեհ. անտեղի. ոչ տարբ: հինաթէնէնիդ: տես և Insolente. որ գործ, կիմ խօսք դժպատեհս:
Impertinenteméntе, ſh. Դժպատեհս. անվայելուչապարագեպս. անհմտաբար: հինաթէնէնիդ:
Impertinénza. Անյարատեհուի. դժպատեհուի. տարբադէպ, կիմ դժպատեհ գործոյ, կիմ խօսք. անմիտ առումի: հինաթէնէնիդիէ: պէհ-ոփ իշէնը ի պօռչէը:
Imperturbábile, ſh. Անխռովելի. անվրդով. խաղաղ:
Imperturbabilità. Անխռովուի. անդորրուի. անվրդովութիւն:
* Imperturbabilménte, ſh. Անխռովաբար. անվրդով:
* Imperturbáto, ta. Անխռով. անդորր. խաղաղ:
* Imperturbazióne, իգ. Անխռովուի. խաղաղուի:
* Imperversaménto. Կատաղուի:
Imperversánte, ſh. Կատաղի. մոլեգին. դիւահարին: գոպռոմամաք. նավռոմ:
Imperversáre, v. Կատաղիլ. դիւահարիլ. կատաղիլ ոյի զգայահար: գոպռոմըմամաք:
Imperversáto, ta. Տես Imperversante. յիմարիլ. յիմարի: այսայհարիլ:
Imperversíto, ta. Տես Imperversante. զայրացեալ. դառնացեալ:
* Impervertíre, v. Ապականիլ. խանգարիլ. վնասել խեղաթիւր, կիմ չար:
Impéso, sa. Կախեալ: սուլմուս. սուլը:
Impestáre. Տես Appestare.
Impetígine, Impetíggine, իգ. Ըզբիւն: բէմբէնի:
Impetiginóso, Impetigginóso, sa. Ըզբիւնոտ. եր-բիւնոտ: բէմբէնիի:
Ímpeto. Թափ. ուժգնուի. ուժգին յարձակումն. գիանգուիւն. սաստկուի. բռնուի. կատաղութիւն. հնձիմամ. համլէ:
* Impetrábile, ſh. Ընդունելի. աղաչանաք:
Impetragióne, իգ. Ընդունելուի. առայուիւն:
* Impetránte, ſh. Որ ընդունի զինչ աղաչանաք. ընդունօղ:
Impetráre, v. Ընդունել. գհայցուածս, կիմ գինդրելն. ի ձեռս բերել: եալ-ըմամաք իմի ալոփ. էնի իեվէրմէ: * Ստանալ: * Ընդունել ի ողորմէն զժառանգաւորուի ինչ պարագրդ: ե. և յ. Քարանալ:
Impetratívo, va. Ընդունելի. զոր մարթի ի ընդունել. հայցամատ: լսօղ աղաչանաց:
Impetráto, ta. Ընկալեալ. ընկալեալ. հայցամատ: քարացեալ:
Impettatóre, trice. Տես Impetrante.
* Impetratório, ia. Ընդունողական. ընդունական:
Impetrazióne, իգ. Ընդունելուի (ինդրուածոց.) առացուիւն:
Impetricáto. Կարծր, խիտ ոսկի զքար. վիմարդեան:
Impetrito, ta. Կանգուն. յոսին. ուռղրդ:
Impetuosaménte, ſh. Impetuosissimaménte. Ուժգին յարձակմամբ. սաստկապէս. ուժգնակի: հինշիմ իէ:
Impetuosità, - táde, - táte, իգ. Տես Impeto.
Impetuóso, sa. Ուժգին. բռնի. սաստիկ. կատաղի: հինշիմիլի. էնակին. իէի:
* Impeveráto, ta. Համեմեալ պղպեղաս: պէպէռլի:
* Impiacevolíre, v. Ամրգել ի հեղուիւն. քաղցրացուցանել. հանգարտել:
Impiagáre, Impiagáto. Տես Piagare, ևն:
* Impiagatríce, իգ. Վիրաւորիչ. խոցիչ:
Impiagatúra. Վիրաւորուի. խոցուիւն. խոցուածք: եարա:
Impiallacciáre, v. Դրսէազգել. նրբատաշ և ազնիւ տախտակօք:
Impiallacciatúra. Դրսէազգուիւն նրբատաշ և ազնիւ տախտակօք:
Impianelláre, v. Յարկանել տախտակօք. ծածկել զառանց տախտակօք: էրէնիփ իւն գափամոփ:
Impiantársi, յ. Զէտեղիլ. զտեղի առնուլ: փոխմոփ. էէտէլիմի:
* Impiantáto. Զետեղեալ. զտեղի առեալ:
Impiastráccio. Մեծ, կիմ անհնութեամբ խայեանի:
* Impiastrafógli, սբ. Սիտոխագիր. ըվայրագիր:
Impiastragióne, իգ. Աղտ ինչ պատուաստելոյ:
Impiastraménto. Շփումն իւղով, կիմ օծանելեօք. օծումն. դիրք ապեղանեաց:
Impiastráre, v. Դնել, կիմ մածուցանել սպեղան. * Նիս: Պէհէմ էոփէնըշմոփ: մածուցանել ինչ. ծեփել. պղտեղել: Պատկինել. (է տեսակ ինչ պատուաստելոյ ծառոց:) ալլամա էնիփ: միաբանել. հաշտեցուցանել: ասլամըշմոփ: պոբըրըշմոփ: Impiastrársi, յ. Պղտեղանալ. շղաղիլ: պոռ-ըշմոփ:
Impiastráto, ta. Օծեալ: միաբանեալ, ևն:
Impiastrazióne, իգ. Տես Impiastramento.
Impiastrigiaménto. Կոյն է: շաղախումն:
Impiastricciáre, v. Դնել, կիմ մածուցանել սպե-

ղանխս : Ինչէմ էսֆլաբըշմաթ : չաղախել . աղուռկէլը di colla . սոսնձել . մածուցանել : էրբէլէնթէ :
Impiastricciáto , ta . Եղեր ծածկանոց , ևն :
* Impiastricciáre . Տ'ես Impiastricciáre .
Impiástro . Տ'ես Empiastro . Դաշն , դաշնադրութիւն : far l' impiástro . դաշն դնել , ամմանաբար , կամ կոյր զկնութիւն :
* Impiatóso , sa . Տ'ես Spietato .
* Impiattáre , ն . * Impiattársi , յ . Տ'ես Appiattare , ևն :
* Impiccagióne , f . Տ'ես Impiccatura .
* Impiccánte , s . Կախող . որ հանէ ի կախաղանս :
Impiccáre , ն . կախել . հանել ի կախաղանս : ասմաթ : Impiccársi , յ . կախիլ զանձն : ինքն իւրեանն ասմաթ : ն . Դատապարտել ի կախաղանս : vatti a impiccare . ոճ անիծական . երթ ի կորուստ . ի քաց գնա : վէյ էտէլ : andar a impiccársi . երանգել ի կախաղան : յուսահատիլ :
Impiccatéllo , la , ոճ . խեղ . սուսհակ : էասմաթ :
Impiccáto , ta . կախեալ : անարժանել ի կախաղանս : սուլմուշ : Չարեացապարտ . որդի մահու . վերծատպարտ . վատ արանց . (է բառ նախատական) ասլամաթ : ognuno ha il suo impiccato all' uscio . ամէ ոք զանի ինչ սպիտակ , կամ ներսն է : stare impiccato . դեգերիլ . ժամանակաւ լինել : օյալանմաթ :
Impiccatójo , ja . Չափահաս ի կախաղանս :
Impiccatúra . Հանելն ի կախաղան . կախումն : սուլ :
Impiccatúzzo . Տ'ես Impiccatello .
Impicciáre , Impicciáto . Տ'ես Imbrogliare , Imbrogliato . * Impicciársi , յ . խառնիլ ի գործ ինչ : պիր էնէ գաուշմաթ :
Impíccio . Տ'ես Impaccio .
Impiccolíre , ւ . փոքրկանալ . նուաղիլ : չէօլէնէն ինթ . էօփլիթ :
Impidocchiáre , Impidocchíre , ւ . գոյացուցանել ոջիլս . լի լինել ոջլով : էհլէնմէնթ . պիրլէնմէնթ :
Impidocchíto , ta . Ոջլեալ . ոջլոտ : պիրլէնմիշ :
Impiegáre , ն . ի գործ , կամ ի կիր արկանել . վարել : ծախել : գործածանել . խրխնջել էհլիթ : պատրաստացուցանել . պատապէցուցանել . մատուցանել զոք ի գործ : էնէ էօմաթ : male il tempo . վատնել ժամանակ : գանդ գալ էհլիթ : Impiegársi , յ : Պատասխանել ի գործս : էնէ էնճիթ օլմաթ :
Impiégo . Գործ . գործառնութիւն . իշխանութիւն . պաշտօն . զբաղումն : էշ . մաշղուլ . մանուպ :
* Impiére , ն . Ընդ . կատարել . ի լրումն ածել :
Impierà , - táde , - táte , f . Տ'ես Empiezza .
* Impietosíre , ն . ի գութ շարժել . գալտրել զսիրտ . խանդաղատանք : Impietosírsi , յ . ի գութ շարժիլ . գորովիլ . կարեկցիլ . աչքմաթ . էսիրէնմէնթ :
* Impietosíto , ta . ի գութ շարժեալ . գթացեալ :
* Impietraménto . Քարացումն . քարանալն :
Impietráre , Impietríre , ւ . էլ . Քարանալ . լինել ոյգ զքար : նաչ փէնիլմէթ : Impietráre , ն . Քարացուցանել . նաչ փէնմիշլէթ :
Impietráto , ta . Impietrito , ta . Քարացեալ : նաչ փէնիլմիշ :
* Impiézza . Տ'ես Empiezza .
Impigliáre , ն , ւ , և յ . Ընկենուլ . խափան . կամ խոչ լինել . կնճել օլմաթ : խառնիլ ի գործ . միշամուխ լինել : իրէնլէմէթ . էնէ գաուշմաթ : արմատանալ : էճօփլէնմէթ :
Impigliáto , ta . Ընդունեալ . խափանեալ : տրամատացեալ :
Impigliatóre , տր . Ընդունիչ . խափանարար : միշամուխ յամ գործս . ձեռնարկիչ յամ ինչ :
Impíglio . Խոչ . հոփ . սարդապետական անձկութիւն : պահպիճ . փէրդ . գամ :
Impígnere , ն . Ի գրաւ վարձել . էրէնէնթէ : Impignerársi , յ . Ի գրաւ տալ . գրաւիլ :
Impigrire , ւ . և յ . Ծուլանալ : ինկոզլէնմէթ :
Impigrito , ta . Ջեղգացեալ : ինկոզլէնմիշ :
* Impígro , ra . Ընծոյղ . անհեզգ . փոյթ . ժրաջան :
Impillaccheráre , ւ . Տղմալից , կամ տղմաճահճաւոր անել : լամուրլամաթ :
Impíngere . Տ'ես Impignere .
Impinguáre . Տ'ես Ingrassare .
* Impinguatívo , va . Պիրացուցիչ . պարարիչ :
Impínto , ta . Ի գրաւ . վարեալ :
Impinzáre , ն . խճողել . խուճել : իչէ պատ ալ պատմաթ : Impinzársi , յ . խճողել զորովային . լցուել զաղբիւր իւր : գառնէնէ փէլփէնմաթ :
Impio , pia . Տ'ես Empio .
Impiombáre , ն . Ածուցանել , կամ հաստատել կապարաւ : գառնանլամաթ : * ւ . Ընդունել կապարաւ (զաղյուսի կամ զերեսակի իրիք :) * Դրոմադիլ կապարաւ :
Impiombáto , ta . Կապարաւ ածուցեալ , կամ հաստատեալ : էնկինճլէ . գառնանլամ :
* Impiombatúra . Հանդոյց ինչ մետղոյ խարսխին կապարաւ ածուցեալ :
* Impíreo . Տ'ես Empireo .
Impiumáre , ն . Վերկել աստիճանաւ . (ընդհարձակ բարձ է ասելիքը վերկի որ պիտոյն է :) * Չարդարել փետրովք . փետրազարդ առնել : * Impiumársi , յ . Զարդարիլ փետրովք :
* Impiúmo . Զուգահասնութիւն վերկից :
* Impiúto , ta . Լցեալ . լի :
Implacábile , հ . * Implacabilíssimo , ma . Անհաշտ անողոքելի . անիմաստ . անգթութ : խրճիթ էէ . մի հոմիկնիդ :
Implacabilménte , ի . Անհաշտ . սիրելիմ մտօք :
* Implicánza . Հակասութիւն . ներհակութիւն . ընդիմութիւն :
Implicáre , ն . Պատատել . շաղել : գրաւել (գոհ . կի :) տմա և Imbarazzare . Implicare contraddizione . խօսել հակառակութիւն . պատրանաւկել հակասութիւն :
Implicáto , ta . Պատատեալ . պատել , ևն :
Implicatóre , տր . Պատատիչ :
Implicazióne , f . Պատատութիւն :
Implicitaménte , ի . Անորոշակի . կոյիմակի . ընդ ակօտ . լռելեայն (պարզնահակիր ինչ :)
Implícito , ta . Անորոշակի , կամ լռելեայն պարզնահակիր . զօրութեամբ խնայեալ :
Imploráre , ն . Կարդալ . հարդալ յօգնութիւն . աղերսել . ինչքէ էաղըրմաթ :
Impoetársi , յ . Հանապատազգեցանալ . լինել քանապատազգի : չայըր օլմաթ :
* Impoetichíre , ն . Ընդունել յօրինել բանապատազգեական նահակ . զօրութեամբ խնայեալ :
* Impoggiáre , ն . Impoggiársi , յ . Ելանել ի բարձ . յառնել զգլուխ :
* Impolársi , յ . Լինել կամ առկայանալ ի մէկէն հատ բեւեռաց (աչխարհի :)
* Impoliticaménte , ի . Անարդ քաղաքականութեամբ անխոհեմութեամբ :
Impolmonáto , ta . Դէղնամորթ (մարդ . կամ ախտակ որ ի լրումն հղանցն , ևն .) դեղնիկ . դալտրանեալ . պարտիզ :
Impoltroníre , ն . Ծուլացուցանել . ինկոզլէն էնէթ : ւ . Ծուլանալ : ինկոզլէնմէթ :
Impoltronito , ta . Ծուլացեալ . հեղգ : ինկոզլէ :
Impolveráre , ն . Ցանել փոշի . փոշոտել : բօղ էնէթ . բօղլամաթ : Impolverársi , յ . Զարդարել ի փոշի . ցանել ի գլուխ իւր փոշի կնպրուտեան : տոպալամաթ : * նել փոշով . փոշոտիլ : բօղլանմաթ :
Impolveráto , ta . Փոշոտեալ . փոշոտ : բօղլու :
Impomáto , ta . Ի խնձորենւոջ . յորում անկեալ էն

ևն ինձորևնիք :

* Impomiciáre, ն . Շիմել, կամ փայլեցուցանել սունկ քարամբ : Հոմայրլա գոռալ եմ :

Impomiciáto, ta . Շիմեալ սունկ քարամբ :

* Imponénte, ած . Դնօղ . որ դնէ : * մեծ . երևելի . բազում . ծանր : պէսիճ . լօր : * armata imponente . ծանր զօրք . բազմաձեռն դունդ :

* Imponiménto . Դնումն . դիր . դրուել :

Imponitóre, ար . Դնօղ : փօյան : di legge . օրինադիր : փոռան պաղատիչը :

* Impopulársi, յ . Բազմանալ ժողովրդեամբ . լինիլ մարդաշատ :

Imporcáre, ն . Ալօս պատառաքաղ նապատ եմիլ . էռոմալ :

* Imporporársi, յ . Ծիրանագգեցայ լինել : չատապ նել . շիմնիլ :

Imporporáto, ta . Ծիրանագգեցայ : խոխոնէն կիմնիլ :

Imprráre, է . Բորբոսիլ (ծառայ, փայտից, կամ առևեցայ ի տամուկ :) հնկիլնիլ :

Imprráto, ta . Բորբոսեալ :

Impórre, ն . Հրամայել . պատուիրել . պատուիրել զգործ ինչ : պոյտրմալ . նմը եմիլ : հարիս արկաձել : վերի պրպոմալ : սկիզբն առնել . սկսանիլ : պաշտամալ : դնել . դնատղել : փօյալ : ի վր ածել . առնել : սկսանիլ զպաշտօն ժամերգութ : imporla troppo alta . առած . կեաղ շքեղադոյն քէ զսափ անձին . ծախել անշատ : imporcarne , կամ sonli impórre . գիրանալ . պարարիլ . նդիւնիմալ : Օգնս պարաեալ . բարեբա արկանել : ինքնիքա եմիլ : ո . րոշել . կարդել :

* Imprríre . Տես Imporrare .

Importábile . Տես Incomportabile .

Importánte, հ . Importantíssimo, ma . Մեծ . կարևոր . հարկաւոր . երևելի . արդիւ . զգուշալի : պեսիճ . հաճախ . խոհեմալը :

Importánza . Importánzia . Մեծութիւն . ծանրութիւն . արժանիք . յարգ . կարևորութիւն : ազդեցութ . հնհնիմ . խոհեմութ : questo è un affare d' importanza . այդ գործ կարևոր է յոյժ . կամ ուխտանի : խոհեմալը էյ պէր պաս :

Importáre , ն . Կշռանակել . ցուցանել . յայտնել : հնօսիրմիմ : զրել (պատճառաց) պէյմիմ : արժել . ծանրանել . կամ ի գումար, կամ ի ծախս : օգնօրմալ : la spesa può importare cento scudi , ծախքն ծանրանէ ի հարիւր սկուտ : Յառնու ընդնիմ իւր զարմանան նշանակէ . լինել անդ, կամ փոյթ . հայիլ : questo importa a me . այդ ինձ է անկ . իմ է այդ : պատպանո պէրէր : che importa a me? ի՞նչ փոյթ է ինձ : պանո նէ : importar molto . լինել կարևոր , կամ ծանր , կամ երևելի : ազդ ճանդահաճ օգնօ : poco . չլինել կարևոր լինչ . լինել հեղհեղ լինչ : չիղնի նէյ օգնօ : non importa . ոչինչ է փոյթ :

Importévole . Տես Importabile .

Importunaménte, հ . Ի տարաժամու . տարադէպ յանդիպողանդ . հնաոխիմնիմ :

* Importunánza . Տես Importunità .

Importunáre , ն . Ձոռել . ծանրանձ արկանել . սպառնացուցանել . վատնդել զոք : նոպնյերէ պէպեր եմիլ . աշխել եմիլ :

Importunaménte . Տես Importunamente .

* Importunáto , ta . Պարտաւել ծախանձանօք :

Importunézza , Importunità . } Ձոռի . ծանրանձանք : ազգեցութ :

Importunitáde , Importunitáte , է . } Ձոռի . ծանրանձանք : ազգեցութ :

Importúno, na . Importunissimo, ma . Ընկղիչ . դժնդակ . ձանձրացուցիչ . անհանդիստ . տարակարծ . պնդերեցիկ : ծանրաբերձ . պաղ ազդեցիչ :

* Importuóso , sa . Անհանգիստ :

Impositóre , աբ . Դնօղ . որ դնէ :

Imposizióne , է . Հարկ . բաժ . վերի . վերադրութիւն . դնելն ի վր : դնումն . դրութ (ձեռաց :)

Impossessársi , Impossessáto . Տես Impadronirsi .

* Impossévole . * Impossívole . Տես Impossibile .

Impossíbile, հ . Impossibilíssimo , ma . Անկարելի . անհնարին : հնդիմնդոյ . ջնաղ . դժուարին յոյժ : կերին :

Impossibilità , - táde , - táte , է . Անկարելութիւն . անհնարութիւն . անկարութիւն : օյմալը :

Impossibilitáre, ն . Անհնար , կամ անկարելի առնել . դժուարացուցանել յոյժ :

* Impossibilménte , մ . Անկարելաբար . անհնարութիւն : անհնարին իմն . անհնարին :

Impósta . Հարկ . բաժ . վերի : * հրաման : տես և Pagamento , Scotto .

Impósta . պրպոսանի անձիկ օիշ . փեղկ դրանց , կամ պատուհանաց . տախտակ , կամ տախտակամած դրան . դուռն . գռնա . գռնա :

Impostáre , ն . Գրել ի հաշուեհատի պարտիս , կամ զիսին : պատճառը եմ պօքնա պէքինէր էայնմ : հատուցել , կամ յեղուցանել զկամարն ի վր իրիք : * Արկանել փեղկս դրանց : le dame sul tavoliere . խաղալ զիաղանիս , (յր գիտուր տախտին) ի մի գիծ քանակին :

Impostáto , ta , ած . Տես Impostare .

Impostatúra . Կամարակապ , կամ պատուհանդան կամարաց . (է տեղին յորմունն ուր հաստատին ոտք կամարին) տախտակամածք , կամ տախտակ դրան :

Impostemíre , է . Պալարանալ . խոպոպարուիլ . գոպոպոմալ . իրինդնիմ :

* Impostemíto , ta . Պալարացեալ :

Impósto , ta , ած . Տես Imporre .

Impostóre , աբ . Զսպարութիւն : կիպիրացը : խաբէբայ . պատրիչ : ըէլդիս :

Impostúra . Զսպարութիւն : կիպիրա :

* Imposturáre , ն . Զսպարեալ . լեաս դուռ դնել :

Impoténte , հ . Impotentíssimo , ma . Անկար . տկար : գոպէնիմ : անկարօղ (ի զաւակագործուն :) պոսր նպամ :

Impoténza , Impoténzia . Անկարութիւն . տկարութ . գոպէնիմ : անկարողութ (ի զաւակագործուն :) պոսր նպամ :

Impoveríre , է . Աղքատանալ : փոփոխ օյմալ : ն . Աղքատացուցանել . փոփոխէնիմ : * Impoverírsi , յ . Աղքատանալ :

Impoverito , ta . Աղքատացեալ . աղքատ : փոխիմնա . փոփոխ :

Impraticábile , հ . Անգործածելի . դժուարաձեռն . դժուարին : էնիմն : դեղ . դժուարարարոյ . առաջ բանի : նիրիմ . odore . հոտ անհանդուրժելի , գարշ . քիմա գօգա : strada . դժուարահոս ճանապարհ :

* Impraticáto , ta . Ո՛չ ի գործ արկեալ . անսովոր :

* Impratichírsi , յ . Վարժիլ . լինել վարժ , կամ կիրթ :

Impratichíto , ta . Վարժ . կիրթ : նոփոփ :

Imprecáre , ն . Ջարիս մաղթել . անիծանել : պէպ պոռալ նալնիմ :

Imprecatívo , va . Անիծական . չարամաղթ . անիծանօք :

Imprecazióne , է . Անէծք . չարամաղթութ : պէպ պոռալ . նալնիմ :

* Impregionáre . Տես Imprigionare , Ristringere .

Impregnaménto . Ցղում . եղելիք . պատուրութիւն , կամ առդուրութիւն (հիւթոյզ :)

Impregnáre , ն . Յղացուցանել : համիլ եմիլ : * Լցնում զօրութ : * Վատաղգն առնել , կամ առդուրել . (եղնաբանից ի արկանել ի հեղուկ ինչ զինութիւն

ինն առ ի լուծանիլ՝ ի նմին :) Էրիմէ • ինդիրմէ :
Impregnársi , ɟ • Յղանալ • էկնէնմէ :
Impregnáto , ta . Յղացուցեալ • յղացեալ :
Impregnatúra . Յղացուցանելն • յղումն • էկնէլէ :
Imprendénte , ս • Ձեռնարկու • էօյրէնէն :
Imprendere , ɜ • Ձեռնարկել • էօյրէնմէ : *բառն հարկաւ ունի. ձեռնարկել, ձեռն՝ի գործ առնել: եւ վաստակ: ակսանիլ: պայմանագրել: կազդել: ըստ հարկանել ըստ ումեք:*
Imprendiménto . Ձեռնարկումն՝ի գործ :
Imprenditóre , ա • Ձեռնամուխ • ձեռնարկու՝ի գործ • յանձիաւոր : եւ վաստակաւոր : * տես և Impresario ,
Impresióne , իգ • Տես Impressione .
Impréntа . Տես Immagine , Impronta .
Imprentáre , ն • Պատկերել • կերպարանել • տպաւորել : ɟ • Ձեռնաւոր • կերպարանիլ .
Imprésa . Գործառնութիւն • գործ • առաքարկումն • արարք • գործք քաջութեան • ձեռնարկութիւն : եղ • ունել՝ ի նկարագրի • (է ձեռաւոր ինչ մարմին կից ըստ խորհրդաւոր առացուածոյ :) far impresa . ձեռնարկել՝ի գործ ինչ : եւս՝ արշաւել՝ կից խանդաղ շտապք (՝ի տեսիլ աշխարհաց :)
* Impresário . Գործունեայ • (է նա՝ որ յանձն առնու զգործ ինչ հասարակաց , կամ մանաւանդ՝ առնել ի բռնի ծախուք :)
Impresсrittíbile , հ • Աննահանգրելի • ղերծ՝ի նահանգումէ :
Impréso, sa . Ձեռնարկեալ՝ բառն հարեալ՝ եւ ի ծոմս :
* Impressáre , ն • Սոխել • տագնապել :
Impressionáre , ն • Տպաւորել՝ի միտս ունկնդրի • հասուցանել կամ ձգել զոք՝ի կարծիս ինչ , տարբացուցանել զոք զկարծիս ինչ • խեղանդուդացուցանել :
Impressionáto , ta . Տպաւորեալ՝ի միտս , եւն :
Impressióne , իգ • Տպաւորումն • տպաւորութիւն • միտք • կարծիք • պատկեր միտց • հանդուրմն: Տիպ կնիք • պոռո • սէոէն : uomo di prima impressione . այր գիւրակարծիք , կամ դիւրահաճո՝ի կարծիս . գժուաբաժիտ . (որ դիւրաւ անկանի՝ի կարծիք ինչ , և գժուաբաս փոխել յայնմանե :) quella cosa non fa impressione alcuna nell' animo mio . այն ոչինչ հանդէպ , կամ չարժէ զիս . այն չարժէ ինչ առ ինձ : fare impressione . տես Impressionare. Fare impressione ne' nemici . Սը խլել . կամ խոյանալ՝ի ձակատս թշնամեաց . խոյանակել զձակատս թշնամեաց :
Imprésso , sa . Տպաւորեալ • տպեալ • տպագեալ • պատկերեալ • սէոէնմէնէ :
* Impressóre , ա • Տպաւորիչ : տես և Stampatore .
* Impréstáre , ն • Տալ յանօթի կամ՝ի փոխ : էդրէնի վերմէ • էօփառնմ էդրմէ :
* Imprestáto , ta . Տուեալ յանօթի , կամ՝ի փոխ :
* Imprésti̇o . * Imprésto . Յանօթաւորումն • փոխս էօփառնմ՝ :
* Impretársi , ɟ • Վնասել երեսի • քահանայանալ :
Impretendénte , հ • Պնդապահանջ • անդադարապահանջ :
* Impreteríbile , հ • Անվրեպ • անշրջելի : էնքէնմէյէ :
* Impreteribilménte , ի • Անվրեպապէս • հաւատարմապէս • անշրջելի :
Imprezzábile , հ • Անգին • անհնարելի • անիկնի : գեղ ինկնիչ • պահարգ եօթ :
* Impría , In pría , ի • Տես Pria .
* Imprigionaménto . Բանտարկումն՝ի :
Imprigionáre , ն • Բանդել • ի բանտ արկանել : հապս էնմէյէ : արգելուլ • փակել , կալչանդել՝ի lo fece imprigionare . տրամայեաց զնմանէ զնա յարգելանս :
Imprigionáto , ta . Բանտարկեալ • հապս օլանմնուշ • փակեալ՝ի արգելեալ՝ի նեղեալ :
Imprigionatóre , ա • Բանտարկու • բանտարկիչ :
Impríma , Imprimaménte , ի • Նախ • նախ առ ջին : եվէլ պաչան • իլկիման :
* Impriménte , հ • Տպաւորիչ :
Imprímere , ն • Տպաւորել • տպաւորել՝ի միտս տարբացուցանել՝ի խորս սրտին : գրոշմել • պատ • սէոէնէնմէյէ • նիշան էնմէյէ : * Imprímere una tela . Պատրաստել զպատառան առ՝ի նկար • (է ներկելով զայն առաջին ներկիւք :)
Imprimieraménte . * Imprimis. Տես Imprima .
* Imprimitúra . Ծեփ պատառան նկարուց • ծեփ նկարուց : կոչի և Mestica .
Improbábile , հ • Աներեւակայելի • անհաւանելի : նա չափաւոր :
Improbabilità . Անհաւանականութիւն :
* Improbabilménte , ի • Անհաւանականաբար • անհնարապէս • անիմրօք :
* Improbità . Ապիրատութիւն • չարութիւն • անիրաւութիւն : էսոսմալըէ • չէոս :
Improcciáre . Տես Impedire .
Impromessa, Impromessióne, իգ • Խոստումն : պէոս
Impromésso , գոյ • Խոստացեալ ինչ :
Impromésso , sa , ած • Խոստացեալ • պէօղ վերմիս :
Improméttere , ն • Prométtere • Խոստանալ : պէոս վերմէ : * Improméttersi , ɟ • Վստահանալ ինչ : կէնվենմէ :
Imprónta , Պատկեր • կնիք • ակիս • տպաւորութիւն : պէոէն :
Improntáccio , ia , ած • Վատ • Այրի ձանձրացուցիչ • ծանրատաղտուկ :
Improntaménte . Տես Importunamente .
Improntaménto . Տպաւորուն : տես և Importunità .
* Improntánte , հ • Տպաւորիչ • տպօղ :
* Improntáre , ն • Տպաւորել • պատմ • գրոշմել ինչ (առ՝ի որոշել յայլոց :) կնքել • գրոշմել շանթել • պատկանմէ : * Իբրամ հարկանել պէոէնէնմէ • խնդրել յանօթ • առնուլ՝ի ինձ : էդրէնի ալմ • եւ պահանջ ալմ : առնուլ ըստ ունել : Տալ յանօթ , կամ՝ի փոխ : էդրէնի վերմէ • էօփառնմ վերմէ : ժամ՝ի թողուլ • խանդել • տագնապել : * Improntársi , ɟ • Տպանալ • ընդունել զկնիքն • գրոշմիլ • պէոէնէնմէ • պատկանմէ :
Improntáto , ta . Տպաւորեալ • եւն :
* Improntatóre , ա • Տպօղ • տպաւորիչ :
Improntézza , Improntitúdine . Տես Importunità .
Impróntо , ած • Improntíssimo , ma . Տես Importuno . Ծածկիչ: lo impronto vince l'avaro . առ՝ի ժառանգել յաղթէ ագահուտին • առնուլ ըստ ժառանգէ :
* Impróntо , գոյ • Տես Impronta .
* Impropensáre . Տես Pensare .
Improperáto , ta . Նախատեալ • անգոանել :
Impropério . Նախատինք • թշնամանք • պէոէնէնմ • տպա :
Impropiaménte , Impropietà , Impropio . Տես Improprіaménte , եւն :
Improporzionále . Տես Improporzionato .
Improporzionalménte , ի • Անհամեմատաբար • անհամեմատ • առանց համեմատութեան :
Improporzionátо, ta . Անհամեմատ • անյարմար • անպատեհ : պէոսոխէնէնմէ • պէոսոնսուղ :
Impropriaménte , ի • Անյատկապէս • գժպատճառ • ձէյսաղէն • պէոսոնսուղ :
* Impropriazióne , իգ • Այն՝ որ առնի ինչ անյատուկ • անյատկացուցանելն :
Improprietà , Impropietà . Անյատկութիւն :
Impróprio , ria . Անյատուկ • անպատկան : նա ծոմս առ

աաա • ՀՀՀԱԱԱ :

Improsperíre, ւ. Վհատիլ բարեբաղդ, կամ բարեբաս. տիկ: Թալչհի իւրմէ :

Improsperíto, ta. Բարեբաղդիկ : Թալչհիւր :

Improvatívo, va. Որ ոչ ցուցանէ • որ ոչինչ ցուցանէ :

* Improvazióne, ի. Տես Disapprovazione, Riprovazione.

* Improvedénza. Տես Improvidenza.

Improveráre. Տես Rimproverare.

Improvidaménte, ի. Անխոհեմաբար. անմտաբար. ապերախտաբար : անխոհեմութեամբ :

Improvidénza. Անխոհեմութիւն. անմտութիւն. անխոհեմութիւն : ԲԷԹԹԷՐԷՒԹԻՒՆ. ապերախտութիւն :

Improvído, da. Անխոհեմ. անմտածող. անխոհեմ : գաղիւր. ապերախտ :

* Improvostársi, յ. Առնուլ զպատշաճն վերակացութիւն. լինել վերակացու :

Improvvedutaménte. Տես Inadvertentemente. Յանպատահից. յանակնկալ ժամու : գաղիւր :

Improvvedúto, ta. Տես Sprovveduto. Անակնկալ : գաղիւր :

Improvvisaménte, ի. Անակնկալ. յեղակարծումն ժամու. յանկարծակի. յանպատրաստից : գաղիւր :

* Improvvisaménto. Անպատրաստութիւն : ԱՆՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ :

* Improvvisánte, ի. Անպատրաստ հաղնիցդու. յանկարծահաս. գանատեղի :

Improvvisáre, ն. Յանպատրաստից երգել. ուսուցանել. անպատրաստ հաղնիցդել. խնդրել լինչ հարցասուքիւ, կամ խորամանկութիւ. (ի՛ առանց ցուցանելոյ ինդրել. ի ոճ ոանի :)

* Improvvisáta. Անպատրաստ. ոտանաւորութիւ, կամ այլ ինչ գործ :

* Improvvisatóre, աց. * Improvvisatríce, ի. Տես Improvvisante.

* Improvvisaménte, ի. Յանկարծուստ. յեղակարծումն ժամու :

Improvvíso, sa. Տես Sprovveduto. Անակնկալ. անկարծելի. ապեռաչէս. all' improvviso, կամ allo 'mprovvíso, d'improvvíso, ի. Տես Improvvisamente.

Improvvíso, ի. Տես Improvvisamente.

Improvvistaménte, Improvvísto, ի. Նոյն են :

Improvvísto, ta. Տես Sprovveduto. All' improvvísta, alla 'mprovvísta. Տես Improvvisamente.

Imprudénte, ի. Imprudentíssimo, ma. Անխոհեմ. անզգուշաբար. անհանճար. ապերախտ. յանդուգն. գէն : ապերախտ :

Imprudenteménte, ի. Imprudentissimaménte. Անխոհեմաբար. անհանճարաբար. անխորհրդաբար : ապերախտութեամբ. ապերախտաբար :

Imprudénza, Imprudénzia. Անխոհեմութիւն. անմտութիւն. անխորհրդութիւն. յանդգնութիւն : ապերախտութիւն :

Imprunáre, ն. Փշով յանկել : յատաղատս լինել. զառաջս ունել իրիք : trovar l'uscio imprunato. աասլ. փակ գտանել զդուռն :

* Imprunáto, ta. Փշով յանկեալ. փշապատ :

* Impruóva, ի. Տես Apposta.

Impúbe, Impúbere, ի. Ձև հասակ չարգանեալ. անչափահաս :

Impudénte, ի. Impudentíssimo, ma. Անամօթ. չայտառ. լիրբ : աաաչ. էրէպին :

Impudenteménte, ի. Անամօթաբար : լրբաբար : աաաչ :

* Impudénza. Անամօթութիւն. լրբութիւն : աաաչուԹԻՒՆ :

Impudicaménte, ի. Անպարկեշտաբար. անմաքուր. ապաբար :

Impudicízia. Անպարկեշտութիւն. անմաքրութիւն. զաղ-

ջութիւն. պղծութիւն. պաղշտուտիւն : ՆԱԽԱՓԱՌԱԿ :

Impudíco, ca. Անպարկեշտ. անմաքուր. պաղշտուտ. անառակ : ՆԱԽԱՓ. ՓԱՌԱՌ :

* Impúgna. Տես Pugna.

Impugnábile, ի. Ա՛սրանչելի. վիճաբանելի :

Impugnaménto. Տես Impugnazione.

Impugnáre, ն. Սեղմել բռամբ. առնուլ ի բռին, կամ ի ձեռին (զսուսերն :) ձգել, կամ մերկել զսուսերն : ԳԵՂԵՑ ՅԱՐՁԱԿ : տես և Oppugnare, Contrariare. Impugnare il falcone. Դնել, կամ հրել ի բռին զբազէն :

Impugnáto, ta. Կալեալ ի ձեռին, և՛ն :

Impugnatóre, աց. Հակառակորդ. պատերազմող. դիմամարտիչ :

Impugnatúra. Առնուլն ի բռին : մերկել. երակաձկալ. գաւառակ (սրոյ :) ակռ. գոպան :

Impugnazióne, ի. Հակառակութիւն. դիմամարտութիւն. մարտ : ՃԷՒ :

Impulíto, ta. Անզարդ. անպաճոյճ :

* Impulsióne, ի. Ազդումն. ոգեշունչ. մղումն. ԷՒԷՒԷՐԻՒ :

* Impulsívo, va. Ազդուկան. մղիչ :

Impúlso, գոյ. Տես Impulsione. Դրդումն. գրգիռ. հանդուցումն. հրապոյրք :

Impuneménte, ի. Անպատիժ. անարգել. ԱՒՔԻՒՔ :

* Impunibile, ի. Անպատիժ. անպատժելի :

* Impuníre, ն. Ոչ պատժել. Ազատ ինչն անցնել մի Impuníto ի կիր ածի :

Impunità, - táde, - táte, ի. Անպատժութիւն. ազատութիւն ի պատժոյ : pigliare l'impunità. յայտնել զանգամակիցս իւր առ ի զերծանիլ անպատիժ :

Impunitaménte, ի. Անպատիժ. անարգել :

Impunito, ta. Անպատիժ. անպատուհաս : հատեալ. ՀԷՂԻՆԴԷ :

Impuntáre, ն. Չարկանել. կամ խոցել ծայրիւ (սրոյ :) ասեղոցուա վերայ : գարնալ. գադարիլ : թուրայ զկայ առնուլ. նստել. ուրկէ. հանդչիլ (ձիոյ ուանց, և՛ն, ի վէր երիք :) զկայ առնուլ, կամ մուռայ լինչ (ի բանիասասուն :) in qualche cosa. պատահել կամ ի գժուարութիւն. գտանել ինչս. ոտնակառել :

Impuntáto, ta, աց. Տես Impuntare.

Impuntíre, ն. Կարել մանր. կարել մանրակար :

Impuntíto, ta. Կարել մանր. մանրակար :

* Impuntuále, ի. Անզգոյշ. անզգուշաբար. որ չէ ժամվեկ. որ ոչ է ՀՒՐԱՒ :

* Impuntualità. Անզգուշաբարութիւն. անՀՂՕՒԹԻՒՆ :

Impuntúra. Ազդ կամ կարուածոյ :

Impuraménte, ի. Անմաքրապէս :

Impurità, - táde, - táte, ի. Անմաքրութիւն. զաղջութիւն. աղտեղութիւն. պղծութիւն : ՆԱԽԱՓԱՌ. ՆՈՏՈՒԹԻՒՆ : պաղշտուտիւն :

Impúro, ra. Impuríssimo, ma. Անմաքուր. զազիր. աղտեղի : ՆԱԽԱՓ : ՆՈՏՈՒԹԻՒՆ : պղծութիւն. անհաւատ : ՓՈՒՏ : ՓՈՀԸ :

Imputábile, ի. Սպասաւանելի : վերագրելի. զոր մարթի ի համարել, կամ ընծայել ուանք :

Imputaménto. Տես Imputazione.

Imputáre, ն. Սպասաւանել. ապաքեա՛ի վէր արկանել. համարել (յանցանս, կամ ապրեա՛.) ամբաստանանել : ԱՈՒՆԱՅԱՓ. ԽՈՒՒՆՔ ԱՐԿԱՆԻ :

Imputáto, ta. Սպասաւեալ. պարտաւեալ. * Համարեալ (ի մեղս.) գրեալ :

Imputatóre, աց. Ամբաստան : ՀԷՂՁԱՒ : զրպարտիչ : ԽՕՒՒՆՔԱՐԿԻՉ :

Imputazióne, ի. Սպասաւանք. բարդանք. ամբաստանութիւն : ԽՕՒՒՆՔԱՐԿՈՒԹԻՒՆ. ՀՀՀ : * Համարումն :

Im-

Imputridíre, ե. Կ, եմ, իլ. ապականիլ: Ի-բրիանֆե:
Imputridíto, ta. Կ, եմ, իլ. ապականեալ: Ի-բրիանֆե:
Imputtaníre, ե. Ա. բասծել զաղջ. սիրել զաղջ. անառականիլ. ճնդիաբէնէ եմ, էե, էլ. ճնդիանիլ. ապականիլ:
Imputtaníto, ta. Ա. նառական. բազարած: ապականեալ:
Impuzzáre, ե. Հոտիլ. նեխիլ. ապականիլ: փտ. ճոտ. նիրիանֆե:
Impuzzáto, ta. Հոտեալ. գարշահոտ. նեխեալ: փտցոալ:
Impuzzolíre, Impuzzolíto. Տես Impuzzare.

IN

IN, նիւէ. 'ի կիր ածի ը բայից՝ որք ցուցանեն զգաղարուածն, և զարժառանն առ անդին. բերի անդամ յարի և յայլ նախադրութիւս, կամ 'ի մակբայս: Սովորաբար նշանակէ 'ի. յ (ներքոյա կան:) փո. փէ: in un lettuccio dormiva. ննջէր 'ի փոքրիկ անկողնի: պիր փիւնի փէօչնիփէ եմնոր ըլէր: si misero in via. յուղի անկան: se n' andò in corte. գնաց յարքունիս: 'ի մէջ. 'ի նէրքոյէ: in dieci giorni. յաւուրս տասն: sarò quì in un ora. եկից այսր. յեա միոյ ժամու: Մերթ: come fa donna, che in partorir sia. որպ առնի կին մերթ 'ի ծնունդս: 'ի վր: իսկ իսկ: mettere in tavola. դնել 'ի վր սեղանոյ, կամ 'ի սեղան: Մերթ դնի փիւնի նախադրիս A, կամ Al. եր. gli gittò il braccio in collo. յ al collo. արկ զաղուկն զպարանոցս նորէ: non m' imputerà in peccato. յ a peccato. մի՛ համարիցի ինչ 'ի մեզս:
Մերթ դնի փիւնի նախադրուածս Con. և 'ի մէջ բացատրի գործիականաւ, կամ մանաւանդ. եր. in miraculosa maniera. հրաշալի ինն օրինակաւ. աքանչելապէս:
Eleggerę in Papa Clemente. յ per Papa. ընտրել 'ի պապ զկղեմէս: in contrario. յ per contrario. ը հակառակին:
Ընդդէմ. 'ի վր: գոլը: ed in se vide rivolto. il Romano popolo. և եաես յարուցեալ ընդդէմ, կամ 'ի վր իւր զժողովուրդն հռոմայեցի:
Ա. դէպ 'ի: փոխան: movendo in me gli occhi. յ verso. առնս, կամ յիս դարձուցեալ զաչն: խըրև. ոտն. զօրէն: ձեռք: colle mani in croce. խաչանիշ ձեռաք: fossa in arco torta. խոռոչ ձեռքի աղեղնաձև, կամաքարձև, կամ ոտի զնամագի: Շուրջ. գ (տպարտահան:) messagli una catena in gola, յ intorno. արկին շղթայս զպարանոցաւն, կամ 'ի պարանոցն: Իբր. կամ: անդին: giovane ancora di ventotto in trent' anni. երիտասարդ դեռ քսանևուԹամեայ, կամ երեսնամեայ:
In, դնի և փիւնի մատնիանցս nel, nella. եր. mettere un anello in dito. դնել 'ի մատն զմատանի:
In, յատաղոյ յօդիչ՝ սովորաբար դուն ուրիք 'ի կիր ածի. այլ փիւնի նոյ դնին nel, nella, են. ծխել ուրիք ուրիք 'ի գործ արկին 'ի հնուին ընտիր մատենագրիք. երբեմն յարկանի 'ի միասին զերկոսին և. In, և Ne, կամ Nel. եր. In gli occhi. Յաչս: in nel numero di pecore. 'ի Թիւս խաչանց:
In, յատի յանեւրագրեալս, և 'ի դէպերայս. եր in leggere i libri, կամ in leggendo i libri. յընԹեռնուլն զիրս:
In, 'ի բացադրիչ բառս՝ մերթ ունի զօրուն այս. կատարեան, մերթ դնի 'ի զարդ, և մերթ ոչ. նոյնպէս և Ե, Էր, Էն, եր. Inaccessibile. Անմատոյց: Inceráre. Պատել մոմով: Innalzare. Վերամբարձրել: Incarceráre. Բանտանել 'ի բանտ, ընդ In, յորժամ նախընԹացս լինի ը զառաջ L, M, R, ուստն N երբեմն փոխի 'ի նոյն յետագայ առաջն. եր Illecito, Immobile, Irrazionale. Խափ. չառաջոյ տառիցս B, և P, փոխի 'ի M. եր Imbeccare, Impudico.
Inábile, ած. Անյարմար. անձեռնհաս. անկար. անբաւական: Գաղիէնէնթիլ:
Inabilità, - táde, - táte, էից. ԱնյարմարուԹիւն. - րուԹ: Գաղիէնէնթիլիթէ:
Inabilitáre, ն. Անյարմար, կամ անբաւական առնել: Inabilitársi, յ. Լինիլ անյարմար, անբաւական:
Inabilitáto, ta. Եղեալ անյարմար, անբաւական:
Inabissáre, ն. Խորասուզանել. յանդունդս. խորասոյզ առնել: Էէրէ էէրէրէ. պոիըշատ: Inabissársi, Անկանիլ, կամ դահավիժիլ յանդունդս: Էէրէ էէմէ. պոխատ:
Inabissáto, ta. Խորասուզեալ. յանդունդս. անդնդասոյզ:
Inabitábile, ած. Անբնակելի. անբնակ:
* Inabitánte, ած. Բնակ. բնակիչ: սոփէն:
Inabitáto, ta. Անբնակ. ոչ բնակեալ:
Inabitévole, ած. Անբնակելի. ծնրնակ:
* Inabolíbile, ած. Անջնջելի. անջրելի. անջրելիք (օրէնք:)
Inaccessíbile, ած. * Inaccésso, sa. Անմատոյց. անմատչելի. անեղ: Եամնաբէյմէզ:
* Inaccordábile, ած. Անհամաձայն:
Inacerbáre, Inacerbíre, ն. Դառնացուցանել. դառնացանել. դրդռել: Էնէրվէ. ազբըշատ: Inacerbíre, ե. և Inacerbírsi, յ. Դրդռիլ 'ի բարկուԹիւն. դառնանալ: պասըլմատ:
Inacerbíto, ta. Դրդռեալ. դառնացեալ. զայրացեալ. եան և Incrudelíto.
Inacetáre, ե. Տես Inacetire. Հեղուլ. զքացախ քանալ, կամ չինել քացախով: պէրէն փօլպուրմատ. պէրէն էն ըլաքիատ, օղլատատ: * Inacetársi, յ. Լինել. կամ չինել զանձն քացախով:
Inacetíre, ե. Քացախիլ. քացախանալ. Թթուիլ. պէրէնէնմէ:
Inacetíto, ta. Քացախեալ. Թթուեալ: պէրէնէնմիշ:
Inacquáre, եմ, էս. Տես Innacquare, եմ:
* Inacquóso, sa. Անջուր. անջրդի. ցամաք:
Inacutíre, ն. Սրել. սայրասուր առնել: էյլիմէ. պէրէնէնմէ: սրել զձայն. ասուր հնչել: * Inacutírsi, յ. Սրիլ. ձայնիլ. հնչմանցս:
* Inadattábile, ած. Անյարմար: ասլանմազլըղ:
* Inadattabilità. ԱնյարմարուԹիւն: ասլանմազլըղ:
* Inadeguaténte, ած. Անհաւասարապէս. անհամեմատ:
* Inadempíbile, ած. Անգործ. ղոր չէ հնար կատարել. կամ 'ի գործ դնել:
* Inadombrábile, ած. Անձնկատրելի. անպրելի. անպատում:
Inaguagliánza. ԱնհաւասարուԹիւն:
* Inagitáto, ta. Անշարժ. անպզտոր:
Inagráre, Inagríre, ե. Թթուիլ. քացախիլ: էյիմէ: տես և Innasprirsi, Inacerbare.
Inajáre, ն. Տարածել զորայս 'ի կալի:
Inalbaménto. Բռուիս: պապանա:
Inalbáre. 'ի կիր ածի 'ի ն, 'ի լ, և 'ի յ. Տես Imbiancare.
* Inalberaménto. Արհեստ անկելոյ զկայմն 'ի նաւի կայմհաուն:
Inalberáre, ն. և յ. Եղանել 'ի ծառս: պաճա լա ինա la insegna, են: պարգել զդրօշակ. ամբառնալ. վերացուցանիլ յօդս: պայրաղ պէյմէ: կանգնիլ

Հիոց յոտս . (ֆ մուկեան քալք Հիոց , որով եր քեին կանգնին ի վր յետակողմեան ոտիցն :) զայ թադնիլ . կատաղիլ : խէրմէ . գոպատամոտ : bandiera , կի stendardo contra di alcuno . դրօշակ Հըշնամուն կանգնել ընդեմ ումրուք . յայտնի Հնշնամանալ : * Հպատասխանել ի նման . կանգնել զկայմն : փէրէն փէ : fare inalberare un cavallo . կանգնեցուցանել զերլիփարն :

Inalberáto , ta , ած . Տես Inalberare .

* Inalberatóre , ար . Հրեան Նաւուց :

Inalidíre , ւ . * Inalidírsi , յ . Ցամաքիլ :

* Inalienábile , հ . Որում չէ հնար օտարանալ . զոր չէ օրէն օտարացուցանել , կի վաճառել :

* Inalienabilità . Անվաճառելի դրնն . անվաճառուն :

Inalterábile , հ . Անայլայլելի . անաղարտ . անփոփոխ : փէյիէնմէզ :

Inalterabilità , - táde , - táre , իգ . Անայլայլուն . անփոփոխուն :

* Inalterabilménte , գ . Անխռովաբար . անպլուռ :

Inalteráto , ta . Անայլայլակ . անփոփոխ : փէյիէնմէզ . փէյիէնմիշ :

Inalzáre , Inalzáto . Տես Innalzare , ած :

* Inalzatóre , ար . Դիրգարան . որ գովէ յանչախս :

Inamábile , հ . Անսիրելի . ոչ սիրելի . անհաճոյ . առելի : Համոզպոչ :

Inamáre , ն . Ընդունել կի որսալ կարծիւ . կարծել : բնաջոյլ ալլոտ : ն . ւ . Ն յ . Որսալ ի սէր . բորբոքիլ ի սէր : ասէր էնմիշ :

Inamaríre , ւ . Inamarírsi , յ . Դառնանալ : աչը օձ Հոտ : գառնանալ տրամուքը . Հաղնիլ : խասլանմոտ : ն . Դառնացուցանել . նեղել : ինձիմիշ :

Inamaríto , ta . Դառնացեալ . գառն : աչը :

* Inaméno , na . Տես Disameno .

Inamidáre , ն . Օծանեալ օսլայիւ : Նշապա պերմէ : inamidare la vela . Ճերմկել զառագաստն (վր քան կը պահեցոյ յինքն զհոգին :)

Inamidáto , ta . Օծեալ օսլայիւ :

Inamissíbile , Inammissíbile , հ . Անկորնսան :

Inamissibilità . Անկորստականութիւն . անկորստութիւն (Հնոլհաց :)

Inamistársi , յ . Բարեկամանալ : փոխ օշմոտ :

Inammendábile , հ . Անուղղելի . անուղղայ . անեղծան :

Inanelláre , ն . Innanelláre . Աբկանել ի մատանիս . անցուցանել ը մատանին : * Դնել զմատանին ի մատն հարսին . հարսնացուցանել : la chioma . խոպոպել . զՀերս (Հերուցեալ երկամեայ) գանգրել զարդս : առ Խրիխլէմէ :

Inanelláto , ta . Innanelláto , ta . Անցուցեալ ը մատանին : Խոպոպեալ . մանեկաձև գանգրել :

Inanimáre , ն . Սրտապնդել . քաջալերել : Խրէտ Վերմէ : յ . Քաջալերիլ . Խրատնուսիլ : Խրէտլէնմէ :

Inanimatíssimo , ma ; գեր . Խրախուսեալ յոյժ . քան զամենայն :

Inanimáto , ta . Անհոգի . անշունչ : ճանըդ . Խրատնուսեալ : Խրէտլէնմիշ :

Inanimatóre , ար . Խրախուսիչ : Խրէտ վերէն :

* Inánime , հ . Անհոգի : Տ . Esanimato , Disanimato .

Inanimíre , ն . Սրտապնդել . Խրախուսել . քաջալերել : Խրէտ վերմէ :

Inanimíto , ta . Խրախուսեալ : Խրէտլէնմիշ :

* Inanità . Ունայնութիւն . գոռոզութիւն . անպիտանութիւն :

* Inantennáre , ն . Անցուցանել զառագաստն յառագաստակիր ձողն :

* Innantennatúra : Անցուցանելն , կի եղանակին առ ցուցանելոյ զառագաստն յառագաստակիր ձողն . գործ առագաստից ի վր առագաստակիր ձողից :

In apérto , գ . Ցայտնապէս . յայտնի . երեսաբէ :

Inappassionáre , ն . Շարժել զկիրս . գրգռել ի կիրս . ամբոխել . նեղել : գաղթլմոտ . Հնձիմիշ :

Inappellábile , հ . Անբողոքելի :

* Inappellabilménte , գ . Առանց Հնչ բողոքման . չմեռսով Հնչ տեղի բողոքման . անբողոքելի :

Inappeténza , հ . Անախորժ . անախորժակ . յանկրք ցՀ : Հպահանջ . ոչՀմր :

Inappeténza . Անախորժութիւն . յանկրքութիւն :

* Inappurábile , հ . Անորոշելի . անյստակելի : անքաւելի :

Inarboráre . Տես Inalberare . Տնկել ծառս : առագ պէյմէ :

Inarboráto , ta . Տնկեալ ծառաստանիս : * Եգեալ ի վր կայմին (առագաստ :)

Inárcársi . կորանալ աղեղնաձև ի Հեծիլ : էյիլմէ :

Inarcar le ciglia , ն . Հիանալ . յաղուշ կրճիլ : Տալ գալմոտ :

Inarcáto , ta . Կորացեալ . Հեծեալ : էյիլմիշ :

Inarcatóre , ար . Հիացեալ . զարմացօղ :

* Inarcocchiáto . Տես Inarcato .

* Inarenáre , ն . Ընուլ աւազովք :

Inargentáre , ն . Դրօճագրել արծաթի Հիմնամբ . արծաթազօծել : կիմիէլէն գոլմոտ . կիմիլէնմէ :

Inargentáto , ta . Դրօճագրեալ արծաթի Հիմնամբ . արծաթազօծեալ : կիմիլէնեալ գոլմիշ . կիմիլէնմիշ . Հնամեցուսուցեալ արծաթի արծաթագոյն : կիմիլի պէյազ :

* Inargúto , ta . Տես Infaceto , Scipito .

Inaridáre , Inaridíre , ն . Ցամաքեցուցանել . չորացուցանել . գօսացուցանել : գոբրմոտ : ապառնալ . ծախիլ . նուաղել . Հիմոլէնմէ : ւ . Ցամաքիլ . չորանալ : գոբրմոտ :

Inaridíto , ta . Ցամաքեալ . չոր : գոբրմիշ :

* Inarientáro , ta . Տես Inargentáto .

Inarpicáre , ւ . Inarpicársi , ւ . Տես Aggrapparsi .

Inarráre . Տես Innarrare .

Inarrivábile , հ . Անհասանելի . անՀաս :

* Inarrogánza . Տես Arroganza .

Inarsicciáto . Տես Innarsicciato .

Inarticoláto , ta . Անյօդ . անորոշ . անարտասանելի : lingue inarticolate . անյօդ լեզուք . (Հն այն լեզուք զորոց զբառս չէ Հնար յօդել և դրել :)

* Inartificióso , sa . Անարուեստ . բնական . առ պատճէն :

Inasiníre , ւ . Իշանալ . լինել Հշ : էշի օշմոտ : անմտանալ . լինել ոչեղ , տգէտ , անՀնարին : պէօն . ահմոտ օշմոտ :

Inaspáre . Տես Innaspare .

* Inasperársi , յ . Տես Inasprirsi .

* Inasperíre , ն . Տես Inasprire .

Inaspettataménte , գ . Յանկարծակի . յեղակարծ . յանակնկալ ժամու . գաՀլի :

* Inaspettatívo , va . Անկնկալեր ի ժառանգել զոք . որ ունի զոյգս յաղորդելոյ ուանձէ :

* Inaspettáto , ta . Inaspettatíssimo , ma . Անակնկալ . անակնկնելի . անյոյս : ասնոպա օշմոյան :

Inaspráre , Inaspríre , ն . Զգրգռել . և եա գըլգռել . խառնացուցանել . գառնացուցանել : գոբրմոտ . Հնձնըզա առջրմոտ . Հնձնըզմիմոտ : un male . զայրացուցանել զՀոգոն : առչըրմոտ : ւ . Ն յ . Գժտիլ Հոգ . գառնանալ . ժանտանալ : Հնձնըզանմոտ : զայրանալ (ախտի :) ասմոտ :

Inasprító , ta . Զգրգռեալ . զայրացեալ : եաՀ : առմըզ :

* Inattaccábile , հ . Անմատնելի . անմատոյց :

* Inattitúdine , կգ . Անպատշաճութիւն . անշարժութիւն . կանուխիմ :

* Inattutíbile , հ . ԱնաՀաճ . անՀնազանդելի :

In avánti, ſ. Տես Innanzi.
Inavaríre, ե. Ապահել. լինել ապահ:
Inavaríto, ta. Ապահել. եղել ապահ:
* Inaudíbile, ſ. Անլուր, կամ գժտալուր, (յն՝ զոր չէ արժան լսել:)
Inaudíto, ta. Inudíto, ta. Անլուր. խորալուր. գժտալուր. հաւատալ: իւիւկնիկ:
* Inaveráre, ն. Innaveráre. ſփափանցանց խոցել. վերաւորել:
* Inauguráto, ta. Ընտրել հանդիսիւ, կամ հուսալ կաւ (առ պաշտօն ինչ.) ամբաւձակաւ հանդիսիւ յաւժամ աւագանէ:
*. Inaugurazióne, իգ. Հանդէս ծագադրութ, կնո:
Inauráto, ta. Տես Indorato.
Inavvedutaménte, ſ. Անիոհեմաբար. անմիտ. ծուռ. յանզգուշ. անխարդագաբար. անմտաւաբար: փութիմիտկին. ապերախտ իւ: ինչիւ:
Inavvedúto, ta. Անիոհեմ. անզգոյշ անմիտ. անընտրող. ապերախտ:
* Inavventúra, ſ. Ըստ բերման բաղդին, ըստ բերման իրացն:
Inavventúra. Տես Disavventura.
Inavverteuteménte. Տես Inavvedutamente.
Inavverténza, Inavverténzia. Անմոռածութ. անխորհրդութ. անմտութ. անիոհեմութ: ապերախտ:
Inavvertitaménte. Տես Inavvedutamente.
Inavvertíto, ta. Տես Inavveduto.
* Inazióne, իգ. Դադարութիւն յաւնելոյ, կամ յաւնելոյ. անգործութ:
In básso, ſ. Ի խոնարհ. ստորև. ի վայր: ազապ:
In bréve, In briéve, ſ. Կարճ ի կարճոյ: գլուա: ի վախճանի. հուսկ յետոյ: են ճահ: ի սուղ ժամանակի. ի հուպ. վազ: ազ ինդանդ. ինչ:
Incacáre, ե. Բառ ռահ. Ի՛ջ ձանաչել զերախտիս. լինել ապերախտ:
Incacciáre, Incacciáto. Տես Incalciare.
Incaciáre, ն. Ձանել զանիր (՝ի վր՛ կերակրոյ.) հաւծել պանրով: ինչիւ փօխ:
Incaciáto, ta. Ձանել պանիր. պանրախառն:
Incadaveríre, ե. Դիակնանալ. հոտիլ. նեխիլ: նիւ բիւծիւ: փօխ:
Incadaveríto, ta. Դիակնացեալ. փտել. նեխել:
* Incadére, ե. Պատահել. (՝ի վերս:)
Incagionáre, ն. Պատճառել. առթամանել:
Incagliáre, ե. Խրիլ (նաւուն յաւազուտս.) կապել: ծրոթիմ. ապականիմ:
Incagliáto, ta. Խրել. նստել (յաւազուտս:)
* Incagnársi, յ. Կատաղել ոչ զգուն. զայրագնիլ զչրջագիլ:
Incagnáto, ta. Զչրջագնել. զայրագնեալ զայրագին ոչ զգուն: գոռոզամոռաց:
Incalappiáre, ն. Կապել. կախկանդել: պաղծիմ. ապական և Intrigare. Incalappiársi, յ. Ծակկարգիլ:
Incalcáre, ն. Ճմլել. կոխել. ոչնչիմ. պոռիմ: ապական և Violentare.
Incalciaménto, Փախուստ: dare incalciamento, փախուցանել (զթիկնշունս:)
Incalciáre, Incalzáre, ն. Փախուցանել. հալածել. վանել: գաւըրիմ: ստիպել. տագնապել: զոր ելնիկ:
Incalciáto, ta. Փախուցեալ. հալածեալ. վանեալ: գաւըրեալ:
Incalcináre, ն. Արկանել ի կիր. բառել. ծեփել կրով: իրեղէն փօխ. ոչնչիմ:
Incalcináto, ta. Արկեալ ի կիր. բառեալ. ծեփեալ կրով:
* Incalcinatúra. Ծեփ: սրա:
Incalcitráre. Տես Calcitrare.
Incalére, ե. Տես Calere.

* Incalescénza. Ախտի ջերմացումն. ներքին ջեռուն, կամ ջերմութիւն:
Incaligináto, ta. Մթագամած. մառախլապատ: փանիլը. գարանիլը:
Incalliménto. Բրատանալն. բրատել. կոշտ (մարմնոյ: նաստը:
Incallíre, ե. Բրատանալ. խստանալ սրտիւն. փակարիլ: նաստը պաղանիմ:
Incallíto, ta. Բրատացեալ. ան: նաստուէլ. fronte incallita. երեսք լսիլոյ. ապառաժամ. անպատկառ (՝ի կշտամբանաց.) կամակոր:
* Incalmáre, ն. Տես Innestare, ն:
Incalváre, Incalvíre, ե. Ճաղատանալ. կնոտանալ. կոշտ լինել: փակ օշիմ:
Incalzáre, ն. Փախուցանել. վանել: գաւըրիմ: ստիպել. ի նեղ արկանել. ապտնապել: զոր ելնիկ. զոռ պրպտիմ:
Incalzatóre, ար. Փախուցիչ. հալածիչ. վանիչ:
Incalzonársi, յ. Զգենուլ զանգրավարտիս, կամ շղարտիս: շալակ ինչիւ. փօխ ինչիւ:
Incamatáto, ta. Incamatíto, ta. Ըստ որում զգաւազան. գաւազանաձև:
* Incameraménto: Առնուլն յարքունիս:
Incameráre, ն. ի գանձ արկանել: հապս ելնիկ: առնուլ յարքունիս: ծերիլն պաղ ելնիկ: ամփոփել զիրարսն. կամ սեպհականել յաւտարազ յաւտակի հրամանաց (առ ի բանադրն եւս արձակելոյ զանաթեմն:)
Incameráto, ta, աց. Տես Incamerare. Archibuso, կամ Pezzo incamerato. Հրացան, կամ թնդանօթ փորոքաւոր:
* Incamerazióne, իգ. Առնուլն յարքունիս:
Incamiciáre, ն. Ծածկել. պատմուչ: Incamiciársi, յ. Զգենուլ շապիկ: իլոնկիլ ինչիւ:
Incamiciáta. Կոնդ զինեալ ամենայն. (ի զօնդ այլընտիր զօրաց զինելոյն յաւժամակոյ ի վերայ ծշնամեաց:)
Incamiciáto, ta, աց. Ծածկեալ: պատմուչեալ:
Incamiciatúra. Ծածկ. ծածուկն: սրբ:
Incamminaménto, Incaminaménto. Ճամբայ. ընթացք. ճանապարհ: եօլ: questa vittoria fu incaminamento alla pace. այս յաղթութիւն ճանապարհ հոր. դեաց առ հաշտութիւն:
Incammináre, ն. Յուղի արկանել. ուղեկցել զինել: եօլա փօխ. եօլ ինչիւ: ուղղել. առաջնորդել ի կարգի դնել (զգործն.) կամ հանդերձել: un negozio alla sua fine. ի կատարումն ածել զգործ ինչ
Incamminársi, յ. Յուղի, կամ ի ճամբայ անկանել. ճանապարհ ելանել. գիմել ուրեք: եօլա էրինիմ
Incammináto, ta. Յուղի անկեալ: l' affare è ben incamminato. գործն յաջող է. յաջողեալ գործն
Incamuffáto, ta. Տես Imbacuccato.
* Incamutáto, ta. Տես Trapunto, Imbottito.
Incanaláre, ն. Բաց նաւորդաց. հրանել անցս (՝ի ծո. վս՝ կաղարեայ գնաով:)
* Incancellabilménte, ſ. Աջնջելի. անջնջելի լին
Incancheráre, Incancherire, ե. Փոխել ի քաղցկեղ. կամ՝ ի խլրտեցին. Հարաւկիլ ոչ զքաղցկեղ. զոյրանալ, կամ փտիլ վիրաց: էնչինդ օշիմ: ն, ե: Զգրգռել. զայրացուցանել. փառասիրիմ. ապրիմ. զկնճռուցանել զրաց. ծռացուցանել. գառնացուցանել
Incancheráto, ta. Incancherito, ta. Ճարակեալ. կամ փտել (վիրք.) եղ:
Incaníto, ta. Տես Incagnato.
Incannáre, ն. Կծկիլ. պատատիլ զձեռս ի գլա. նակին: էէլիկ ապտիմ: կլանել. ուռեցուցանել: խաչիմ:
Incannáta. Եղէգն կեռասալից. (կ եղէգն հեղձնել ի ջուր, յոր անցուցեալ չարին զինեալսս:) պատ
պատ

պատ մանուճածոյք . նենդ . դաս :
Incannúcciáre , ն . Փակել , կիմ պատել եվ դամբք . գամբաղա եօրինել :
Incannucciáta . Պատատումն խորտակելոյ սրունկ ան , տախտակօք , կիմ չերտիւք :
Incannucciáto , ta . Եղէգնապատ . եղէգնապատ :
Incantagióne , եփ . Incantaménto . Դիւթումն . Դիւթումն . Հմայք . պատանդք : պիղծաձիւնիւթ . պիղծ :
Incantánte , ս . Կախարդիչ . Թովիչ . յափշտակիչ . զմայլեցուցիչ :
Incantáre , ն . Դիւթել . հմայել . Թովել . կախարդել : ետն պաղատիլ . պիղծանիւթ : կախարգել , կիմ յափշտակել զմիտս . զմայլեցուցանել : հերձան եղծել : յաձնարդս վաճառել : Ջղպպա ասիմ : Ia nebbia . ուտիլ և ըմպել առատապէս զ առաւօտն . առնել նախաճաշակ մեծապատրաստ :
Incantáto , ta . Դիւթել . կախարդել . հմայել : պաղատիլ . պաղատ յափշտակել . զմայլել հերձան օգնել :
Incantatóre , աւր . Դիւթ . Թովիչ . կախարդ . պիղծաձիւն :
Incantatríce , եփ . Վհուկ : Ճաթ գաթ :
Incantatríce , եփ . ած . Կախարդիչ . յափշտակիչ :
Incantazióne . Incantésimo . Տես Incantagione .
Incantévole , ս . Թովիչ . կախարդիչ . դիւթական :
Incánto . Տես Incantagione . Guastar l' incanto . Ցրել զխորհուրդս աւրուք : andarvi come la biscia all' incanto . գործել ինչ ակամայ :
Incánto . Ընդդէմ : հեպա : mettere , vendere , comprare , ան , all' incanto . արկանել , վաճառել , կիմ գնել յաձնարդս : հեպպա ետպոտ . հեպպա ընծ ձոտ . հեպպան ալ ոտ : andar all' incanto . վաճառիլ յաձնարդս : dire all' incanto . ամերցուցանել զդինն յաձնարդս :
Incantucciársi , յ . Տես Rincantucciare .
Incantucciáto , ta . Ծոցեալ . ի խորշս . ծածկեալ յանկեան ուրեք : ապտնծեալ :
Incanutiménto . Տես Canutezza .
Incanutíre , է . * Incanutírsi , յ . Ալեւորիլ ծաղիկ աչեաց : աալ ապարտ :
Incanutíto , ta . Ալեւոր . աչեւորեալ : ապարտ . գէտ :
Incapáce , ս . Incapacíssimo , ma . Անընդունակ . անյարմարատրաստականգործելոյնկնեոնհարկէնիւ :
Incapacità . Անընդունակութիւն . անյարմարութիւն : գործելոյնկնեոնիւ . հարկէնիւ :
* Incapaménto . Յանդուգնութիւն . կամակորութիւն :
Incaparbíre , է . Incapársi , յ . Յամառիլ . կամակորիլ : ինա եմիւ :
Incaparbíto , ta . Յամառ . կամակոր . խստապարանոց : ինափ :
Incaparráre , ն . Տալ զառհասաստէայ . գնել առհասաստէիւ : էն վերիւ :
Incaparráto , ta . Տուեալ զառհասաստէայ :
Incapato , ta . Ետ նստուցեալ . Ականջացեալ (նաւ) ի մէջ երկուց ապառաժակաց , կիմ հրապանդանայ :
Incapestráre , ն . Ականջ պատուց , կիմ երթալ նաւակ : խալթ ինփոտ : Ամերաբար ի կիր ածի իբր է , և ի յ . Կապիլ պարտցիւ :
Incapestráto , ta . Երասանակապ . կապեալ պարտցիւ : խալուրէ . խալթ պօյնանոպ :
Incapestratúra . Ականջն զպատուց : հանդոյց ե զրասանակին (որ երբեմն պատասխի ի գլուխ ձիոյն)
* Incapocchíre , է . Լինել խօմաստիս , ապուշ :
Incaponíre , է . Incaponírsi , յ . Տես Incaparbire .
Incappáre , ն . Անկանիլ , կիմ բռնանիլ (ի գազանս , ի վտանգս :) պնդիւ : պատահել . ընել առաջ երես ընել . ասպ ինփ : գտանել . ասյձոքել . հարկանել զոտն : պոռնիւ : * Կապել . հանդուցանել :
Incappáto , ta . Տես Incappare . զդեցեալ զվերարկու .

արկեալ զերեսս ոլոկի վերարկուոյ , կիմ զգիւղոն :
Incappelláre , ն . Ականջ ի գլուխ զոյգն . ծածկել զգլուխ : պաչ եօրինիւ . ապչ ֆօմաւ : gli uccelli di preda . վերարկել զգլուխ , կիմ ծածկել զաչս որսականց թռչնոց : Incappellársi , յ . Ականջ ի գլուխ եր զոյգն . ծածկել զգլուխ եր : Incappelláre le sarchie . աճ նաստրաց . Չպարանս առապատրին անցուցանել ընդ ծայր կայմին առ ի զերեսկելոյ ի կայլ երբեմն :
Incappelláto , ta . Ծածկեալ ալտատիպ գլխաւ . եղեալ զոյգն :
Incapperucciáre , ն . Ծածկել զգլուխ ուրուք գլխանոցաւ , կիմ կնդրուկ արկանել զգլխանոց : պաչ ւբի կնէրիւ : * յ . Ականջ կինգուղ , կիմ զպեսի կրծանաւորիլ :
Incapperucciáto , ta . Ծածկեալ գլխանոցաւ :
Incappiáre , ն . Հանդուցել . կապել : պիղծիւնիւ :
Incáppo . Որոգայթ . Թակարդ . դարանք . գոյժակ զոտի . ներդ : պատգի :
Incappucciáre . Տես Camuffare , Incapperucciare .
Incappucciáto , ta . Որ ունի զգլխանոց վերարկուոյ :
Incapricciársi , ան . Տես Invaghirsi , ան :
Incaráre , Incaráto , ta . Տես Rincarare , ան :
Incarbonchiáre , ե . Ընդունել զդէմ կարկեհանի . փոխել ի կարկեհան :
Incarcáre , ն . Incarcáto , ta . Տես Incaricare .
Incarceragióne , եփ . Տես Incarcerazione .
Incarceráre , ն . Ի բանտ արկանել : հապ եմիւ :
Incarceráto , ta . Բանտարգել . եգեալ ի բանտի : հապ օյնտոպ :
Incarcerazióne , եփ . Բանտարկութիւն . բանտարգել զոտիւն : հապ :
Incárco , ca . Բառ պապաչիիչ . Տես Incárico .
Incárica . Բեռն մարդոյ . (յոր սիմեալի բեռն որչափ հնար է բառնալ միանգամ ի թիկունս :) խա :
Incaricáre , ն . Բառնալ ուրուք զբեռն . բեռնաւորել : խալիմիւ : * Գործ , ի ձեռին տալ . յանձնել ուրուք զգործ ինչ . կարգել զոք ի հոգաբարձուն , կիմ վերակացու : ծոպաչիր եմիւ : ** Նախատել . անարգել և Incolpare , Aggravare .
Incaricáto , ta , ած . Բեռնաւորել , ան :
** Incaricáto , գոյ . Պատուիրակ . եւսի :
Incárico . Բեռն . ծանրութիւն : խա : հարկ . բաժ : վերի : հոգաբարձուն . գործ . պաշտօն . հրամանատարութիւն . յանձնել զգործառնութիւն . հրվերիչ . տեղապատ : տեսակ և Ingiuria .
* Incarnagióne , եփ . Տես Carnagione .
Incarnánte , ս . Որ բառաչանի , կիմ ացնգուցանի զվիսն :
Incarnársi , յ . (մերթ ի կիր ածի և առանց մասն կանցս mi , ti , si .) Մարմնանալ . առնուլ մարմին . մարդանալ : ետն այծ : Incarnáre , ն . Ացնգուցանել , կիմ բառաչացնել զվիս : միաբան լ , կիմ բժշկիլ վէրս , կիմ զհոցոմածս : եարտ պինիւ . հետնկարապրել կենդանի խաւարէ լապտրծնդրել խաչարել : Մխել ի մարմին . խոցել : եարտ ետ la piaga s' incarna . վէրքն բժշկին , կիմ կցին :
Incarnatíno , na . Կարմիր բիսեան (վարդ .) մի զոյգ վարդադոյն . մարմնագոյն : ա . Ինչիեմ :
Incarnatívo , va . Մաչառիս բառաչացնել , կիմ ացնգուցնել մարդ :
Incarnáto , ta . Ներմարմնացեալ . մարմնացեալ . մարդացեալ : տես և Incarnativo .
Incarnazióne , եփ . Ներմարմնում . մարդեղութիւն : տես և Carnagione .
Incarníto , ta . Հնամաստ ի մարմնի : արմատացեալ ի մարդ . յամուռ ի մեղս :

Incarognáre, v. Թխակիանալ • գիշանալ : ընչ. օլմաք : Incarognársi, յ. Ջախաստիլ'ի սեր • մեռիլ սիրով : ուշէ օլմաք :

Incarrucoláre, ն. Ոռմնուլ'ի հախտարակին • կառչիլ • (առն գլուխանաց :) Տգիտօրեայս էնիլիէ : * Ընդունանել, կիմ սրկանել չուխուն'ի հախտարակին : իդի Տգիտօրեայս կելիրմէ :

Incartáre, ն. Պատատուիլ թղթով • Ծրարել'ի թղթի : Թեհտպա սարմաք : ատրածիլ ուշ գլուխը : Թեհտպ. իդի էսյմաք :

Incartáto, ta. Պատատուիլ, կիմ մածուցիլ թղթով : ատրածիլ ուշ գլուխը :

Incarteggiáre, ն. Գրել'ի թղթի • դրել :

Incartocciársi, յ. Պատատիլ վերպաձև, Ծալիլ կոնտռաձև • կիմ եղկերպաձև • պատատիլ :

Incartocciáre, ն. Դնել յեղկերպաձև թղթի : պատատել'ի թղթի : Թեհտպա սարմաք :

Incartocciáto, ta. Պատատուիլ եղկերպաձև • եղեալ, կիմ արկիլ յեղկերպաձև թղթի :

* Incasciáto, ta. Ցանուիլ պանրով • պանրախառն :

* Incassaménto. Տես Incassatura. Ակնահատիճ :

Incassáre, ն. Դնել յարկիղ • ամպրզա Թեհտպ. յարկիղ'ի թղթի : Թեհտպա սարմաք : տես և Incastrare.

Incassáto, ta. Եղեալ յարկիղ : կապեալ • փակեալ • ագուցեալ :

* Incassatúra. Ագուցանելն, կիմ ագոյց • յեռասմն. կապիլ, կիմ տեղին ուր ագուցանեն ինչ :

Incásso. Այլակ ինչ ընդ ամօթոյն նայու :

Incastagnáre, ն. Խրճագիլ տախտակաց շագանակ կի • գրճագիլ, կիմ տմրացուցանել տախտակաց տես և Avvilupparsi, Allungarsi.

Incastagnáto, ta. Խրճագիլ տախտակաց :

* Incastellaménto. Կերտուածք (հեռատես, ևն :) Եղելէ :

Incastelláre, ն. Ամրացուցանել • զօրացուցանել :

Incastellársi, յ. Ամրանալ • զօրանալ :

Incastelláto, ta. Ամրացեալ • զօրացուցեալ • պաշտպանեալ : լի ժողովուրդ, կիմ ամրոցաք : անկեալ յամրոցն • փակեալ յամուրս : բարձր և նեղ (պրտուկք ձիոյ :)

Incastità, - táde, táte, է. Բղջախոհութիւն • անժուժութիւն :

Incásto, ta. Բղջախոհ • անժուժկալ :

Incastonáre, ն. Ընդելուզանել • յեռասլ • կնպիրձ : լը միմեանս ագուցանել • զետեղել :

Incastonatúra. Տես Incastratura.

Incastráre, ն. Ագուցանել լը միմեանս (զսահմանակս) յեռասլ • կնպիրձէ : յ. Ընդելուզանիլ • յեռասլ :

Incastráto, ta. Ագուցեալ լը միմեանս • յեռասլ :

Incastratúra. Ագոյց • կիմ ագոյցք • ընդելուզած : կնպիրձէ : տեղի ագուցին :

Incástro. Դուռ սմբակաց • դուռ պայտառաց : անդի ագուցին • տեղին ուր ագուցանի ինչ : d'un albero. պատճառաց խորտակել կայմին :

Incatarráre, Incatarríre, ն. Ախտանալ զհարբուղիս • դիտէմ օլմաք :

Incatenacciáre, ն. Արկանել զփականակին • փակել զդուռն փականակաւ : փականիւնիս էնիլիէ :

Incatenáre, ն. Արկանել, կիմ կապել'ի շղթայս • դնել'ի շղթայս : պէրապէր դնել դատաստան : փակել, կիմ խափանել շղթայիւք (զանցս հատանդամս. կիմ զդեաս :) դնել էնիլիէ : ամրացուցանել զդրսի շղթայիւք, կիմ երկաթի պահանդաք : գոնել տօմաք : Incatenáto, ta. Արկեալ, կիմ պնդել'ի շղթայս • շղթայակապ :

Incatenatúra. Կապուածն շղթայիւք : կապակցուած • միաւորութիւն • յօդ :

Incatorzoliménto. Ցանկապատութիւն, կամ գօտացուցումն պատոյ :

Incatorzolírsi, յ. Ցանկիլ, կիմ գօտանալ պատոյ. խանդարանալ • ոչ անձել պատոյ (լի տախտ կարկատ հարկաւք :) անկիլ : գոտանալ • հասել օլմաք :

Incatorzolíto, ta. Ցանկեալ, ևն :

Incatramáto, ta. Օծեալ, կիմ շաղախեալ ձիւթով • գոխրանեանըն • գոխրանէը :

Incattivíre, ն. Յուսահատել • չարանալ • վատթարանալ : քէհնա օլմաք • էօլխելէնիլիէ :

Incattivíto, ta. Յուսացեալ • ապականեալ :

Incavalcáre, ն. Դնել'ի վրայ • խոպանի տօմաք :

Incavalcáto, ta. Հեծեալ'ի վերայ :

Incavalcatúra. Դնուածն'ի վրայ • վերապրուճ :

Incavallársi, յ. Յառնալ երիվարս : Հեծանել չար վարք : աչս պինիէ :

Incavalláre, ն. Տես Incavalcare.

Incaváre, ն. Փորել • խորել • գոգաւոր առնել • փոսացուցանել : էօփմաք էիլիէ :

Incaváto, ta. Գոգեալ • գոգաւոր : էօփմուշ :

* Incavernársi, յ. Ամանել, կիմ ղոզիլ յայրս • սպրտուածս լինել : Տգիտօրեայս կիրմէ :

Incavernáto, ta. Ակնհեալ'ի խուցս, կիմ յանձաւս : ócchi incavernáti. աչք խորացեալք :

* Incavestráre, ն, և յ. Տես Incapestrare, ևն :

Incavicchiáto, ta. Երիվամածել • Հաստատել սեպիւք : էիվէնի : ատրածիլ :

Incavigliáre, ն. Հաստատել սեպիւք • հերգատել : էիվէնիէ : կախիլ զանպոյ • հաստատել'ի սեպ էիվինի պոյ : Incavigliársi, յ. Ի խաբերել • կցել կապակցիլ : պիրիկիէ :

Incavigliáto, ta. Ագուցեալ սեպիւք • հաստատել սեպիւք : էիվէնմիշ :

Incávo. Խոռոչ • փոս : լաֆօր : Խորութիւն (է բաս հաւորդաց :) d' una vela. խորշ, կիմ ծոց առագաստի հաւուն :

Incautaménte, մ. Անզգուշաբար • յանզգուշս անմտաբար • անխորհրդաբար : գաֆիլ :

* Incautéla. Անզգուշանալ • անհոգանալ • զանցառնել :

Incáuto, ta. Incautíssimo, ma. Անզգայ • անխելամիտ • անհեմ. անհանձնաբ : գաֆիլ • սաքնայան :

* Incédere, է. Բառ լաթ • Գնալ • շրջիլ :

* Incélebre, հ. Անհամբաւ • անծանօթ • աննշան :

* Incendénte, հ. Վիզանօղ • այրեցօղ :

Incéndere, ն. Այրել • կիզուլ : էաֆմաք : խարանդ արկանել : փայլմաք : խարանս բառնալ : էաֆը ալմաք : * Վառել • լուցանել • բորբոքել : * տանջել : * և Լինել անհանգիստ : յ. Այրիլ • կիզուլ : էանմաք : * և տատանալ, կիմ զայրանալ • վտրիլ :

Incendévole, հ. Իմբարկիզ :

* Incendiaménto. Տես Incendimento.

Incendiário, ia. Հրձիգ • հրդեհարուծ : էանկէն պ. բաթան • գոռնգաֆճը :

* Incendíbile, հ. Իմբարկիզ • կիզանօտ :

Incendiménto, Incéndio. Հրկիզումն • հրդեհ • հրդեհումն : էանկէ :

Incenditívo, va. Հրդեհիչ • կիզանօղ • կիզողական էաֆան :

* Incéndito. Տես Incendio. առաջ առատութեաց (կամ անմտաբարութեան :)

Incenditóre, ար. Հրդեհիչ • կիզանօղ : էաֆան : խոյ բանարկու • որ արկանէ խարանս :

Incenditrice, է. Հրդեհիչ • այրեցօղ : էաֆան :

* Incendóre. Տես Ardore.

Incenerâre, Incenerîre, ն. Ի մոխիր դարձուցանել • յաճիւն դառնալ : էօլ էիլիէ : Incenerâre, ն.

In-

Incenerírsi, ɟ. 'ի մոխիր դառնալ: փխել օմա՛ֆ:
Inceneráre. Կնոր մոխրով. ցանել մոխիր: փխել փօլաստ՛ֆ՛:
Inceneríto, ta. 'ի մոխիր դարձեալ. ահիւնադրեալ:
Incensaménto. Խնկարկուածք. ծխուածք խնկոյ:
Incensáre, ն. Խնկել. խնկարկել. ծխել զխունկ: պահարկաստ՛ֆ: incensar uno, կամ dar incenso a uno. շողոքել զոք. գովել զոք շողոմաբար, կամ առ ընթերուածս խոկ կեղծել. սափալա կեղծել:
Incensazióne, էփ. * Incensáta. * Incensatúra. Խընկարկութիւն:
Incensiére, աբ. Բուրվառ. պահարկան:
Incensívo. Տես Incenditivo.
Incénso, գոյ. Խունկ: պահածոյ. էն-նվիրեալ: dar incenso altroi. տես'ի Incensare. Dar incenso a' morti, կամ a' grilli. տռաֆ. Զսպական ասաժանել. ժամանակաւոր լինել 'ի տնտես:
Incénso, sa. Ապրեալ. կիզեալ. հրկէզ: էանմբ:
* Incensurábile, և. Անդատելի. անպարտաճանաչ:
Incentívo. Առիթ. նիւթ. գրգիռ. սլանիք: սեղեպ:
Incentrársi, ɟ. Մտանել, կամ ամփոփիլ 'ի կեդրոն. ամփոփիլ: բօֆ օլմա՛ֆ:
* Inceppáre, ն. Ս ըիանել 'ի կոճղս. կապել 'ի գերեզման: բօճրատա՛ֆ օմա՛ֆ:
* Inceppáto, ta. Որ է յարմին, կամ որ է 'ի բին:
Inceráre, ն. Պատել, կամ օծանել մոմով: ծածկամա՛ֆ: է. Դեղնիլ (հասանայելէ ցորենոյ:)
Inceráto, գոյ. Մոմոյր. մոմաշոյր: ծածկամա՛ֆ: սպաւերն մոմով, կամ պատելէն մոմով:
Inceráto, ta, ածական. Մոմապատ. օծեալ մոմով: ծածկամա՛ֆ:
Incerberársi, ɟ. Փոխել 'ի կերպարանս (առասպելական շանն դժոխոց:)
Incercináre, ն. Դնել. ածել զոք պատհանակ գլխոյ: տես 'ի Cercine.
Incerconíre, է. Ս պասիանել (գինեսոյն:) ղարաղ ածի՛ֆ:
Incerconíto, ta. Պատհանեալ (գինեսոյն:) ղարաղ:
* Incerráre, ն. Ջոգել. սինգել զ մուճակս: տես և Appaltare, կամ Caparrare.
Incertézza, Incertitúdine, էփ. Անստուգութիւն. անհաստատութիւն. երկբայութիւն: էնքէ:
Incérto, գոյ. Երկբայական. կամ անհաստատ լինչ: շահ անհաստատ, կամ պարգև փսիոճածական. (ի վերայ և էգէ շահ բայ 'ի սովորական թեղաչէն, կամ 'ի վարձուցն:)
Incérto, ta, ածական. Incertíssimo, ma. Անհաստատ. անյայտ. անստոյգ. երկբայ. կեղծական: էնքէ էն. հնչէ՛ն:
Incéso, գոյ. Խարան. խարուածն:
Incéso, sa, ածական. Ս ըիել. կիզել: էանմբ: խարանաւորեալ:
Incespáre, է. Տես Incespicare. ամել. չտաւաղել: * Պատել խրձիւք, կամ խոտաչէս կոչտիւք հողոյ. պատել խոտովք:
Incespicáre, է. Շրխկանել. զոան ('ի քոյր:) գնդել. պայճակղիլ. ոսկոր. սխրլիլ. փրչիլ:
Incessábile, և. Անկասելի. անդադար. ակամբնկնա. ասր. անհէտ: փայի:
* Incessabilézza. Հանապազորդութիւն. անընդհատութիւն. միմնդհետութիւն:
Incessabilménte, ած. Անդուլ. անընդհատ. ջանդ. միշտ. հանապազ: փայի:
Incessánte, և. Տես Incessabile.
Incessanteménte. Տես Incessabilmente.
* Incessantissimaménte, ած. գեր. Անխափան. անդադար. հանապազորդ:
* Incessánza. Տես Incessabilezza.
Incestáre, ն. Արիանել 'ի կոտոր. ոչնչել. ծօմաս:
Incésto, գոյ. Պղծութիւն. մնջնեալ:
Incésto, ta, ածական. * Incestuáto, ta. Տես Incestuoso.
* Ineestuosaménte, ած. Պղծաբար. մնջնեալ:
Incestuóso, sa. Պղծալից. խնամակալած. մնջնեալ:
Incétta. Մանրավաճառութիւն: տարապաղէ՛ֆ:
Incettáre, ն. Լինել մանրավաճառ. գնել զվաճառս:
* Incettáto, ta, ածական. Տես Incettare.
Incettatóre, աբ. Մանրավաճառ: տարապաղ:
Inchésta. Տես Inchiesta.
Inchiavardáre, ն. Փակել կամ հեղուսել մեծաւոր. բեհեռաս:
Inchiaváre, Պղնել փականք. փակել բանալեաք. ոխկոպէ՛ֆ: անոփաբ ըստ գոփամա՛ֆ:
* Inchiavellára. Տես Conficcare.
Inchiavistelláre, ն. Տես Incatenacciare.
Inchiédere, ն. Հարցաքննել. սեղեկանալ. հետաքննել 'ի դատաւորէն: բէֆֆէլ էմնէ՛ֆ:
Inchieditóre, աբ. Տես Ricercatore.
* Inchiérere. Տես Inchiedere.
* Inchierimento. Inchiésta. Հարցաքննութիւն. հարցփորձ: բէֆֆէլ: * Inchiésta. Տես Impresa.
Inchinaménto. Տես Inclinazione.
Inchináre, ն. Խոնարհեցուցանել. ցածուցանել. կորացուցանել (զգլուխն:) ալաղ էնմէ՛ֆ: էնոբէ՛ֆ: էյմէ՛ֆ: Inchinársi, ɟ. Խոնարհիլ. հակիլ. կորանալ: էյիլէ՛ֆ: զկնդանել ումեք. անաալ: ալյա՛ֆ. ինձնա օմա՛ֆ: inchinar uno, կամ inchinarsi a uno. յարգել, կամ ողջունել զոք. խոնարհիլ զգեղեցիսն յարգանաք: պչամ էկրմէ՛ֆ: 'ի ներկ խոնարհիլ: ակնարկի հաստատել (զբան ուրուք:) խոնարհիլ մոլորակաց: տես և Volgere, Piegare.
* Inchináta. Խոնարհումն. յարգանք. յարգութիւն. ողջոյն: պչամ՛ֆ:
Inchináto, ta. * Inchinatíssimo, ma. Խոնարհեալ. հակեալ, եմ: խոնարհ. ցածուն:
Inchinazióne, էփ. Խոնարհումն. խոնարհութիւն: Յօժարութիւն. հակամիտութիւն. բնաւորութիւն: ինլ. հաւնո՛ֆ:
Inchinevólmente, ած. Բնաւորական ինն բերմամբ: riverire. ողջունել յարգանաք, կամ խոնարհական յարգութեաբ:
Inchíno, գոյ. Խոնարհումն (ծնգաց 'ի նշան յարգութեան.) յարգանաք. ողջոյն յարգական: պչամ՛ֆ: նիրհ: ընդունա՛ֆ:
Inchíno, ածական. Տես Inchinato.
In chiócca, ած. Պատատուկ. լիով:
* Inchiodacuóri, էփ. Տես Rubacuori.
Inchiodáre, ն. Բեհեռել. հատատուկ հեղուսեալ: տընկամա՛ֆ: խորամուխ բեհեռել զպայտն, (յր մինչ ցմիս ամբակին:) le artiglierie. բեհեռել, կամ խցանել զընդեանօթս. (յր խնուլ զակն նչ 'զի մի առցեն չհուր:) altrui nel letto. արգելուլ զոք 'ի մահճի (հիւանդութ:) chi ne aferra, ue inchioda. առաւ. մարդոյ է սխալել:
Inchiodáto, ta. Բեհեռեալ: տընկամբ: խորամուխ բեհեռեալ (գրասա:) da alcuna malattia. սխալեալ հնչարգելեալ յանկողնի: Պղպղոզ. կտմակոր:
Inchiodatóre, աբ. Բեհեռիչ. որ հատատուկ բեհեռաք:
Inchiodatúra. Տես Inchiovatura.
Inchiostráre, ն. Ձագախել սեաիաս. ծանուլ մլուկ: հնչեսեալ է:
Inchióstro. Սեակ. մելան. դեղ: հնչեսեալ: scrivere di buon inchiostro. գրել համարձակ. ոճ նաչաս. raccomandare di buon inchiostro. յանձն

առնել. Inchiodatúra, կամ խնամով: il tuo inchiostro non tinge. գրոհածք քո չեն ներկեր քանք քո չեն ինչ արժանահաւատ:

Inchiovatúra. տես ես Inchiodatúra. Վերք բեռ. ասաց պայտին: ritrovar l' inchiodatura. ոճ ոտի. ի վեր հանել զշինմտաւոր իրին:

Inchiúdere, ռ. ի ներքս փակել. փակել. ի: ինչի փոյտի գոփանմ. գոփանմտ:

Inchiúso, sa. ի ներքս փակեալ. փակեալ. ի: գոփանմբ:

* Incialdársi, յ. Լինել ոյժ զքաքար նաշխոյ: զգեշնուլ սպիտակս:

* Inciamberláto, ta. Sin Ciamberlato.

Inciampáre, Inciampicáre, ե. Սխալել ոտից. հարկանել զոտն. դժել: ենդունըն ոտքն ոչմտ. սխալել ես: nelle cialde. կամ cialdoni. ոտտ. վտանդիլ. ուր չկաք վտանգ:

Inciámpo. Գայթ. գայթակղութիւն. խոչընդոտն: փխունել. տանի. իկիներ. գժամարտն. խոչ. վտանգ: ենկել. տատիանալ:

Incidénte, ի. Դիմազրական (շատախիլ լուսոյ:)

Incidenteménte, ի. Հարեւանցի. ըստ դիպուածոյ լինն:

Incidénza. Sin Digressione, Per incidénza. Sin Incidentemente. Ընդունն, կամ դիմադրել (գծի, շատախիլ, կամ մարմնոյ իրիք ի վր ինկարդակի:) angolo d' incidenza. անկիւն դիմադրեալ:

Incídere, ռ. Հատանել. կտրել: փեսի և Recidere, Attraversare. Փորագրել. քանդակել. գոփանմ. օյմտ: սահել լինել հարեւանցի. զատուցիլ ի կտրիչ քանին:

Incieláre, ռ. Վերարերել. կամ դատակարգել. ներկինս:

Inciferáto, Incifráto, ta. Նշանագրեալ. գրեալ նշանագրով:

Incígnere, ե. Incígnersi, յ. Ցրնանալ: ներս օյմտ:

Incinquársi, յ. Կրկնել հնգեցս. հնգատոտանիլ:

Incínta. Գօթի հատուն. (են ատենաց գերանք լինչ շահկապիչք անգամից հատուն:)

Incínta, ածական. Ցղի: էգ. համիլ:

* Incioccáre, ե. Ընդհանրական. զարկանիլ. ընդ մի մեանս բաղխել. գոփանմտ:

* Incipiénte, ած. ներգոյ. Սկսանօղ. նորեկ. ի հոգեորական կեանս:

* Incipriáto, ta. Ջանեալ փոշի կիպրոսեան:

Inciprignire, ե. Սատականալ. կամ զայրանալ վերայ: ոչմտ: ի սրտմտու ել բարկութեամբ բրդիլ. ցուցանել զկատաղութիւն. ի գեմուն. փրփրիլ. ի կատաղութեան: ենկիմտ:

Inciprigníto, ta, ած. Sin Inciprignire.

Incirconcíso, sa. Անթլփատ: պետանկիմտ:

Incircoscrítto, ta. Անվայրապիակ. անդարագրելի. անդարագիծ: ենկրկիմտ:

Incischiáre, Incischiáto. Sin Cincischiare.

Incisióne, իգ. Հատուած. կտրուած. պատառ. աճած: էակ. էանդ. փորագրուած: օյմտ:

Incisívo, va. Հատուցական. հատու. հատանող:

Incíso, sa. Փորագրեալ. քանդակեալ: ենանօյմտ. օյմտանմբ:

* Incisóre, ար. Փորագրող. քանդակիչ: օյմանբ: denti incisivi. կրծլիք. (են առաջակողմեան ա ատամունք, որք կրծեն և հատանեն ինչ:)

Incisúra. Sin Incisione.

Incitaménto. Գրգիռ. գրգռուած:

* Incitánte, ի. Գրգռիչ:

* Incitáre, ռ. Գրգռել. գրգռել. յորդորել. քարքարքել: գընդբրտմտ. հանդիսիկնգիրքեմտ. փնդրնիկեմտ: Incitársi, յ. Գրգռիլ. յորդորիլ. շարժիլ:

Incitatíssimo, ma, գեր. Բանագոյն, կամ երագագոյն (շարժուն:)

Incitatívo, va. Գրգռիչ. հրապուրիչ. հրապուրական:

Incitáto, ta. Գրգռեալ. մղեալ. դրդեալ. հրապուրեալ: էնդրբրտմբ:

Incitatóre, ար. Incitatríce, իգ. Գրգռիչ. յորդորիչ. հրապուրիչ: էնդրբրտմբ:

Incitazióne, իգ. Գրգիռ. գրգռուածն:

* Incivettíto, ta. Զարագուշակ:

Inciníle, ի. Incivilíssimo, ma. Խիրտ. տմար գիւ. անքաղաքավար. վայրենաբարոյ. հօյտի. էրէնանբ:

Incivilíre, ե. Լինել քաղաքավար. քաղաքենացած: էրէնանբ օյմտ:

Incivilíto, ta. Քաղաքավար. քաղաքենացած: էրէնանբ:

* Incivilméntе, ի. Բռատաբար. տմարգուբար. չինաքանաչոյն:

Inciviltà, - tádе, իգ. Բռատութիւն. գեղջկութիւն. տմարգուբիւն: հօյտանբբ: էրէնանբբ:

Inciuscheráre, ռ. Sin Avvinazzare.

Incleménte, ի. Inclementíssimo, ma. Անգութ. անողորմ. խիստ: ինչհամենիկ: aria, կամ stagione. գառնաշունչ օդ. կամ եղանակ:

* Incleménza. Անգթանք. խստութիւն: գժնդակութիւն (օդոյ, հողմոյ, եղանակի:)

Inclinábile, ի. Հակեալ. գիւրահակ:

Inclinaménto. Խանարհումն (աստեղայ:) * Հակումն. հակամտութիւն. յօժարութիւն:

Inclinánte, ի. Հակիչ. միտիչ. հակամտող:

Inclinanteménte, ի. Հակմամբ. հակամիտութեամբ:

Inclináre, ռ. Խոնարհեցուցանել. հակել. ենմտ: inclinare a una cosa, ե. հակամիտել. կամ միտել առ իրն. լինել գիւրամտառ իրն: alla pace. յօժարել ի հաշտուն. խոնարհիլ (մինորակաց յերկրաս կոյս:) տես և Incrinare.

* Inclinatívo, va. Հակեցուցիչ. հակողական:

Inclináto, ta. Inclinatíssimo, ma. Հակեալ. միտեալ. հակամէտ: ազատ էնդրնի: գիւրամէտ. քաւորեալ. յօժար: ծայրէ: տես և Incrinato.

* Inclinatóre, ար. Հակեցուցիչ:

Inclinazióne, իգ. Հակամիտութիւն. միտումն (գնեալ. յօժարութիւն. քնաւորութիւն (առ իրն:) սխալ. ժակ: ծղի. հաճոյ: հակումն. խոտորումն (յոզղութէ:) խոնարհումն (աստեղայ:)

Inclinévole. Sin Inchinevole.

Ínclito, tá. Երեւելի. ականաւոր. անուանի: նամբ:

Inclúdere. Sin Inchiudere.

* Inclúsa, կամ Acclúsa, գոյ. իգ. Sin Alligata.

* Inclusíva. Essi hanno avuto l' inclusíva. Նոյ թողլ եղե կալ միաւորութեամբ:

Inclusivaménte, ի. Փակաւորութիւն. նովաւ հանդերձ:

Inclúso. Sin Inchiuso.

* Incoáto, ta. Սկսեալ. սկզբնաւորեալ:

In cócca in cócca, ի. Ի ծայրն. ի գագաթան:

Incoccáre, ռ. Յարմարել զնետ ի լար ապտակ. լարել զաղեղն: օգ էնդէնիկ: * Incoccársi. յ. Կրժտակաբել ի բարբառել. գերծել զնօտա:

* Incoccáto, ta. Լարեալ (աղեղն:)

Incocciáre, ե. Incocciársi, յ. Յամառել:

Incodardíre, ե. Պատաբեկիլ. վհերոտիլ. զանգիտել: ենէ: գոփանմտ. գօրգիմտ:

* Incodardíto, ta. Պատաճափ. վհերոտ. վատ:

* Incoerénte, ի. Անյար. անհամաձայն. անգամանք: ոչմտ. ոչինհամաձ:

* Incoerénza . Անյարմարութիւն . անկապակցութիւն : աներեսութիւն :
Incogitábile , հ . Անխորհելի . անմտածելի . զոր չէ հնար ըմբռնել միտ ածել :
Incógliere , Incórre , ն . Հասանել ի վր . գտանել զոք . հասանել ուժգին : ելեւէջել . պատահել . պատահիլ : ե . Տես Accadere .
Incognitaménte , հ . Յանդգնօրէն . զանխղճաբար . գաղտ . յայտակերպ : ինքնին : ինքնիրեն :
Incógnito , ta . ած . Անծանօթ . անյայտ . պէսպիսի . նապատիճ . նենգաւոր : Incógnito . գոյ . Անծանօթ ինձ : all' incógnito , հ . յայտակերպ . յայտակերպ սիրել . ծպտել : ինքզինքն տալ :
* Incognoscíbile , հ . Անճանաչելի . անհանաչ . անքննին . անծանօթ :
Incola , ար . իտ . լատ . բնակ . քնակիչ :
* Incollaménto . Մածուցումն . սոսնձումն :
Incolláre , ն . Մածուցանել (խիւսով) սոսնձել . եռեքաղցմամբ . բռնիգաղտմամբ :
Incolláto , ta . Մածուցեալ սոսնձուած , կամ խիւսով :
* Incollerársi , յ . Incollorírsi . Տես Adirarsi .
* Incolo . Տես Incola .
In cóllo , հ . Ի վր . ի ներկուստ . գուսն . ի վրէ բաղ կայ : խոխինչ . սրընչաց :
Incolorársi , յ . Գունակիլ . գունաւորիլ . ներկայնիլ . շուռնալ զգոյն : ընչին ալմաց . պղտնանաց :
Incolpábile , ած . Անոգեւթ . անմեղադրելի . անպարաւ : սուտասաց :
Incolpánte , հ . Մեղադրիչ . սադրանօղ . պարաւագէտ . սուտասան :
Incolpáre , ն . Մեղադիր լինել . սադրանել . պարաւաբել : սուտլամաց :
Incolpáto , ta , ած , և գոյ . Մեղադրեալ . ամբաստանեալ : * տես և Incolpabile .
Incolpatóre , ար . Տես Incolpante .
Incolpévole . Տես Incolpabile .
* Incoltaménte , հ . Վար ի վերոյ . անպատչեայ . անարուեստ :
Incólto , ta . արտառանեալ գիւղ օձ . Անգործ . անդաստան . կորզ . ամայի : իւղնիմիդ . հարապ . վխտան : անպարտ . անպատչեայ . լքեալ . անհեմեմ : չվինակտագոյն : պիտնոնիկ . պատղը . հոչակ : uomo . այր անկիրթ . անուսոյց . ամուրդ : երկանաչուկ : costumi incolti . բարք աղխատուցեալք . վայրենիք :
Incólto , ta . արտառանեալ անգիւղ օձ . Հանդիպեալ . պատահեալ :
Incomandáto , ta . Ոչ հրամայեալ . ոչ պատուիրեալ . անհրաման . անպատուէր :
* Incombattíbile , հ . Անմարտունելի . անդիմադարձ :
* Incombénza . Տես Incumbenza .
Incombustíbile , հ . Անկեզ . անծախ : կանմոլ :
* Incombústo , ta . Ոչ կիզեալ . անկիզ :
* Incominciáglia . Թերի սկզբնաւորուն . ձանձ բայի սկիզբն :
Incominciaménto , Incominciánza . Սկզբնաւորութիւն . սկիզբն : պատճառ :
* Incominciánte , հ . Սկսանող . սկսօղ : պաշտպան :
Incominciáre , ն . Սկսանիլ . պաշտպան :
* Incominciáta . * Incominciáto ; գոյ . Սկսումն :
Incominciáto , ta , ած . Սկսեալ : պաշտպնչ :
Incominciatóre , ար . Սկսանօղ : պաշտպան :
* Incomíncio . Տես Incominciaménto .
* Incommendáre , ն . Տալ ի հաւատիճ . հաւատաւել զհաւատիճ (զինուորական կարգաց) :
Incommensurábile , հ . Անչափակից (թիւք , կամ քանակութիւք) որք չունին ի մէջ իւրեանց զատ ինչ հաւասարակ :
Incommensurabilità . Անչափակցութիւն :
Incommodità , Incómmodo , ևն : Տ . Inconmodità .
* Incommodézza . Տես Incomodità .
Incommutábile , հ . Անփոխոխ . անյեղլի . հաստատուն : պեղլիկեղ . կամի :
Incommutabilità , - tàde , - táte , իգ . Անփոխոխութիւն . անշարժութիւն . անհաստատութիւն :
Incommutabilménte , հ . Անշեղապէս . անշարժաբար . հաստատութեամբ :
Incomodaménte , հ . Անհանգստութեամբ . դժուարաւ . աշխատութեամբ : պահիկի իւրէ :
Incomodáre , ն . Անհանգիստ առնել . աշխատութիւն հաստացանել . ձանձրացուցանել . նեղել . պահիկի վերածել . խռնիկիլ :
* Incomodáto , ած . Հարուածեալ . կիմ լիասեալ (նաւ :)
Incomodità , - tàde , - táte , իգ . Անհանգստութիւն . վիշտ . նեղութիւն . տառապանք . ձանձրոյթ : պահիկիւ եղեկն : * Անհանգստութիւն մարմնոյ . խօթոտիլ . ախտակրութիւն : ելիգիդելիւ : տես և Disvantaggio .
Incómodo , գոյ . Տ . Incomodità , Disavvantaggio .
Incómodo , da , ած . Incomodíssimo , ma . Անհանգիստ . նեղիչ . ձանձրալի . գժնդակ . վտասալի : պահ հնելի . պղտ :
Incomparábile , հ . Incomparabilíssimo , ma . Անբաղդատ . անհամեմատ : ապառնի էօթ :
Incomparabilménte , հ . Անբաղդատ առաւելութեամբ . այնպէս քան զնմանսն :
* Incomparársi , յ . Լինել կնքահայր :
* Incompassióne , իգ . Անկարեկցութիւն . անգթութիւն :
Incompatíbile , հ . Անմիաբանական . որոց չէ հնար կալ ի միասին . ներհակակից . օտար ի միմեանց . անշնորհելի : չքի . գաղջ :
Incompatibilità . Անմիաբանութիւն . ներհակութիւն . հակառակ բնութիւն : գաղջութիւն :
Incompensábile , հ . Անվճար . անփոխատրելի :
Incompeténte , հ . Անկարող (գաւառ .) որ չունի զիրաւասուն . որ չունի ընդունաւոր իշխանութիւն գաւառի :
Incompetentemente , հ . Անվայելչաբար . անպատշաճ : անվաեչաբար . ի ձեռն անկարող գաւառի :
Incompeténza . Անկարողութիւն (գաւառական) անիրաւասուն . պակասութիւն իրաւասուն :
Incompiúto , ta . Անլրացեալ . անկատար . թերի : պիտիպիտ . գոռոզ :
Incomplésso , sa . Պարզ . անխառն . ոչ բաղադրեալ : անպատուհասկ (հզր , կիմ քահանայի :)
Incomportábile , հ . Incomportabilíssimo , ma . Անբերելի . անտանելի . ծանր : գայթելչաց :
Incomportabilménte , հ . Անբերելի իմն անհնարին :
* Incomportévole , հ . Անբերելի . անտանելի :
* Incompositaménte , հ . Անկարգ . անվայելչութիւն :
Incompósito . Տես Incomposto .
* Incompossíbile , հ . Տես Incompatibile .
Incompósto , ta . Անկարգ . խառնափնդոր . խառնիճուն : գաղջութիւն : տես և Disadorno .
Incomprensíbile , հ . Անհաս . անբովանդակելի : աղնանաց . ափըլա պըզմաց :
Incomprensibilità , - tàde , - táte , իգ . Անհասութիւն
Incomprensibilménte , Incomprensivaménte , հ . Անհասաբար . անհասու :
Incomunicábile , հ . Անհաղորդ . անհաղորդական :
* Inconcepíbile , հ . Անխմանալի . անհաս :
* Inconcepibilità . Անհասուն :
* Inconciliábile , հ . Անմիաբան :
Inconclúdente , հ . Որ ոչինչ ի գործակատարութիւն :
Inconclúso , sa . Ոչ ի գործակատարեալ . անգործ :

In-

Inconcússo, sa. Անդրդուելի. անվհատ:
* Incóndito, ta. խառնաձայն: անհեթեթ. անզարդ. խառնափնդոր:
* Inconfusaménte, ադ. խառն. խառն ի խուռն:
* Incongiungíbile, հ. Անմիաւորելի. անկցելի. անլրծորդելի:
Incongiúnto, ta. Անյօդ. անջատ. տրտնհեալ. զատ առեալ. այրեալ. այլ:
Incongruénte, հ. Անյար. անպատկան. դժպատեհ. անյարմար. անհամեմատ: հնաոխերիմ:
* Incongruenteménte, ադ. Անյարմարաբար. անհեթեթաբար. անպատեհաբար:
Incongruénza. * Incongruità. Անյարմարութիւն. անպատեհութիւն. անհամեմատութիւն: հնաոխերիմութիւն:
* Incóngruo, ua. Տե՛ս Incongruente.
Inconocchiáre, ն. Պատեր զվնաջ յարեկեան:
* Inconosciúto. Տե՛ս Sconosciuto.
Inconquassábile, հ. Անխորտակելի. անվհատ. անսասան. անդրդուելի: գաւխ:
* Inconseguénza. Անհետևողութիւն. թիւր հետևողութիւն. անյարմարութիւն (՝ի խոս կամ՝ ի գրուածս:)
Inconsiderábile, հ. Անխնամալի. անհաս: աղանծնոտ:
Inconsideratéménte, ադ. Անմտածութեամբ. անխորհրդաբար. վայրապար. անմտութեամբ: փութանկիրեն. ապերախտաբար ինչ:
* Inconsideratézza. Անմտածութիւն. անմտութիւն:
Inconsideráto, ta. Անմտածօղ. անխորհուրդ. անխոհեմ. անզգոյշ. անմիտ: ագահաճ պատկաղ. փիթիրսիկ:
Inconsideratióne, իգ. Անմտածութիւն. թեթևամտութիւն. անխորհրդութիւն: փիթիրսիկութիւն:
Inconsisténte, հ. Անհաստատ. զաղփաղփուն. անհիմն. մտացածին: ինքնիշխ:
Inconsolábile, հ. Անմխիթար. անսփոփելի. ինքնեւլի պատկաղ:
* Inconsolabilissimaménte, ադ. գէր. * Inconsolabilménte, ադ. Անմխիթար արտմտելի. անմխիթար:
Inconsoláto, ta. Անմխիթար. տագաստի. տխուր:
Inconsolatióne, իգ. Անմխիթարութիւն:
Inconstánte, Inconstánza. Տե՛ս Incostánte, ևն:
* Inconsuéto, ta. Անսովոր:
* Inconsultaménte, ադ. Առանց խորհրդակցութեան. անխորհրդաբար:
Inconsúlto, ta. Անխորհուրդ. անխոհեմ. անմիտ. յանխոհուն:
Inconsumábile, հ. Անսպառ. անծախ: ինքնեանիչ: անզրաւ. անվերջ: պինդ:
* Inconsumáto, ta. Ո՛չ սպառեալ. ոչ մաշեալ. անսպառ:
Incónsulte, հ. Առանց կարեաց: պիտիշիչ:
Incontaminábile, հ. Անաղարտանալի. անեղծանելի:
Incontaminaténte, ադ. Անարատաբար. մաքրապէս:
* Incontaminatézza. Անաղարտանութիւն. անարատութիւն. անբծութիւն:
Incontamináto, ta. Incontaminatíssimo, ma. Անաղարտ. ամրիծ. անարատ. անախտիճ: ինքնիշխ. ինքնիչ:
Incontanénte, ադ. Առժամայն. իսկ և իսկ: ի ակահաճ:
* Incontenénte. Տե՛ս Incontanente.
Incontentábile, հ. Incontentabilíssimo, ma. Անյագուրդ. անյագ: պօյմանչ:
* Incontentabilità. Անյագուրդութիւն:
* Incontestábile, հ. Անշուշտ. անտարակուսելի. աներկբայ. որ չունի սխալ վկայութիւն:
* Incontestabilménte, ադ. Առանց ոեւէ հակառակութեան. անեղկբայաբար. անշուշտ:
Incontinénte, հ. Incontinentíssimo, ma. Անժուժ. անժուժկալ. անառնիճ. անզսպաճոյժ. անառակ: ինքնիշխ. պոռնիկ. պոռնկոտ. պնդիսկ:

Incontinénte, ադ. Նոյն հետայն: ի սակաւ:
* Incontinenteménte, ադ. Նոյն ի: անառակաբար. անառակ:
Incontinénza, Incontinénzia. Անժուժկալութիւն. անժուժկալութիւն. անառակութիւն: ինքնիշխութիւն. պոռնկութիւն: չնհղիլ: տէս և Prontezza, Celerità.
* Incónto, ta. Անզարդ. անպատճառ:
Incóntra, All' incóntra, նախ. ինդրէն դարս, և կնոջ. Ընդդէմ. հակառակ: գարշ: incóntra. փոխանակ. ի տեղի: էնէրին: all' incontra, կիմ alla 'ncóntra. ՝ի հանդիպոյ. հանդէպ. ընդդէմ: գարշ պա: All' incóntra, ադ. Ընդհակառակն, ինքնին: ընառաջ. ընդէմ: գարշ: հանդէպ:
Incontraméntо. Հանդիպումն. հանդիպելի մի մեանց. խօսակցութիւն:
Incontráre, ե. Հանդիպիլ, կիմ պատահել ումեք. գտանել զոք: օդաճոյ. ասպ ինչին:
Incontrársi, յ. Ընդհարիմիլ ընդ իմեք. զարհանիլ փոփոխմամբ. լալճոյ: incontrársi in un punto. հնդիպել միանգամ, կիմ զուգընթանալ ՝ի նոյն կէտ: ե. Դէպ լինել. պատահիլ. եղանել ընդ առաջ. ՝ի դիմի հարկանել:
Incontrastábile, հ. Անեղկրայ. անշուշտ: անդիմադրելի. անժխտելի: ոտհին. ինահպին:
* Incontrastabilménte, ադ. Անեղկբայաբար. հնմար. ոտհին. ինահպին:
* Incontrastáto, ta. Անշուշտ. հաստատի:
Incóntro, գոյ. Հանդիպումն. հանդիպումն:
Incóntro, նախ. ինդրէն դարս. Ընդդէմ: գարշ: ընդառաջ: Հանդէպ. ՝ի հանդիպոյ: գարշ պա: All' incontro, կիմ alla 'ncontro, նախ. առնուտ պնծս, և դարս. Նոյն ևն: և ա՛ խոխարէն. ՝ի տրիտուր: և ա՛ ադ. Ընդդէմ: գարշ: fare incontro, ընառաջ և լանել պատճոյ, շքանել, կիմ հանդիպիմ. farsi incontro. ընառաջ դնալ, կիմ եղանել: և ա՛ ընդէմ կալ. հակառակիլ ումեք:
* Incontrovertíbile, հ. Անշուշտ. քաջայայտ. որ ոչ անկանի ընդ հակառակութիւն: եղծեալ. պեղի:
* Incontrovertibilménte, ադ. Անեղկրայաբար. յայտնապէս:
Inconturbábile, հ. Անխռովելի. անխռով:
Inconvegnénza. Տե՛ս Inconvenienza.
Inconvenévole, Inconveniénte, ած, հ. Անպատշաճ. անվայել. դժպատեհ: հնաոխերիմ:
Inconveniénte, գոյ, ած. Անպատշաճութիւն. անպատեհութիւն. աչխատութիւն. խոչ. չարիք: հնաոխերիմ. պիղծ: պահիկ. ենիկ:
Inconvenienteméntе, ադ. Անպատշաճապէս. դժպատեհութեամբ. անվայելուչ: հնաոխերիմ:
Inconveniénza. Անպատշաճութիւն. անպատեհութիւն. անվայելուչ. անվայելչութիւն: հնաոխերիմութիւն:
Inconvincíbile, հ. Զոր չէ հնար յուցանել փաստիւ: տէս և Invincibile.
Incoraggiaménto. Քաջալերութիւն. խրախոյս:
* Incoraggiánte, հ. Քաջալերիչ. խրախուսիչ.
Incoraggiáre, ն. Սրտապնդել. քաջալերել. խրախոյս տալ: խրեի վերմի: ե. Քաջալերիլ: խրեիլ: ենիմի:
Incoraggiáto, ta. Քաջալերեալ. խրախուսեալ:
Incoráre, Incuoráre, ե. Դնել ՝ի սրտի, ՝ի մտի, հասատատել ՝ի մտի. հանդարտիլ. ընդունայնանալ. տէս և Incoraggiare.
Incoráto, ta. Խրախուսեալ. քաջալերեալ:
Incordáre, ե. Դնդրուլ, կիմ կարիամիլ ջլաց: սինիր. ենէր. ենէրիմի: ն. Լարել զնուճեղ ստանց: տէրն ենէրիմի:
Incordáto, ta. Ջլամած. կարկամեալ ջլօք: լարեալ զաղիք

(ապիք հոմագործանաց ։)
Incordatúra. Ե ախտ լինչ ձիոց, որով կարկամին ջիլք պարանոցին, և սրտնիկ ։ լարուածն (նը. ուագործանաց ։)
* Incornatúra. Ծառկ լինչ 'ի ծայր նաւին ։
Incorniciáre, ն. Արկանել ծնօտս շրթնականի. պատել պսակաւ ։
Incoronáre, ն. Պսակել. Թագ կապել ։ Եաճ ինչ պէսէպ ։
Incoronáto, ta. Պսակեալ. Թագ կապել. պսակաւոր ։ Եաճ կիսին ։
Incoronazióne, իփ. Թագադրութի. պսակադրութի ։
Incorporábile, հ. Որոմ հնար է խառնիլ 'ի մի, կամ ապրանաց, և կամ զանիկիլ 'ի մի մարմին ։
Incorporále. Տե՛ս Incorporeo.
Incorporalità, - táde, - táte, իփ. Անմարմնութի. անմարմնականութի ։
Incorporalménte. Անմարմնաբար. անմարմնապէս ։
Incorporaménto. Ընդխառնուած. միաւորութի. խառնուրդ ։ գաղտընդծըծ. գաղտընմպոլ ։
Incorporáre, ն. Ընդխառնել. խառնել 'ի միասին. խառնել 'ի մի մարմին, կամ 'ի մի զանգուած ։ գաղտընդծոլ. պէր ներփ ։ Incorporársi, յ. Ընդխառնիլ. խառնիլ 'ի մի ։ գաղտընմպոլ. պէր օչմա ։ մարմ հանալ. մարդանալ ։ ինն ալմա ։ խմնալ. տապաւորել. լիրևակայուի, 'ի միաս ։ աեւս և Confiscáre.
Incorporáto, ta. Ընդխառնեալ. խառնել 'ի մի. բազդել ։ գաղտընմպոլ ։ աեւս և Confiscato.
Incorporazióne, իփ. Տե՛ս Incorporaménto.
Incorpóreo, ea. Անմարմնի. անմարմնական ։ ինինիկ ։
Incórporo. Տե՛ս Incorporaménto. Ընդխառնեալ իրն. խառնիլն ։
Incórre. Տե՛ս Incogliere.
Incorreggíbile. Տե՛ս Incorrigibile.
Incórrere, ն. Անկանել ('ի վտանգս, ևն.) պատահել ։ փոխիկ. օգտակ ։
Incorrétto, ta. * Incorrettíssimo, ma. Ոչ ուղիղ. թիւր. լռակամական. ի վրիպանաց ։ փոխիկիկ. ինանգլուծ ։
Incorrigíbile, հ. Աննուղղայ. անխրատ ։ խլակուղ. խնդրուղ ։
Incorrigibilità, - táde, - táte, իփ ։ Բարք անուղղայ. անխրատուի. անսատուի ։
* Incorrigibilménte, հ. Անխրատաբար. անաղդակ ։
* Incorrottibilità. Անապականուի. անեղծուի ։
Incorrótto, ta. * Incorrottíssimo, ma. Անապական. անեղծ ։ պօղոսեմսէլ. պօղոսեմպոլ ։ արդար. ամբիծ. արդարադործ ։ պօղոս. աւլիկ. սող ։
Incorruttíbile, հ. Անապականացու. անապական. անփոփոխ ։ պօղոսեմպոլ. էմբիսիկ ։ անկապատ. պղծամիտ ։ արդարադործ. իրաւադատ. անկաշառ, ըստ ինքեան. անշարժական. սող. պօղոս ։
Incorruttíbili, կամ Incorrutticolí, յոփ, ար. Անապական գաղաւաքը. անապականք ։
Incorruttibilità, - táde, - táte, իփ. Անապականուի. անեղծուի. անքծուի. պօղոսեմսէմ ։
Incorruttibilménte, հ. Անապականաբար. ամբիծութ. արդարութի ։
Incorruzióne, իփ. Անեղծուի. ամբիծուի. արդարութի ։
* Incórso, գոյ. Հանդիպումն. հանդիպուի ։
Incórso, sa, ած. Անկիծ. սահիծ ։ փոխիկ ։
* Incortináre, ն. Պատել, կամ զարդարել վարագուրք ։ էեփէ ։
Incortináto, ta. Վարագուրազարդ. վարագուրապատ ։
Incostánte, հ. Incostantíssimo, ma. Անհաստատ. յողդողդ. յեղյեղուկ ։ գաղտընդծ պէր գաղտընմպոլ պատ. ծայն ։

* Incostantemènte, հ. Անհաստատաբար. յեղփոխաբար ։
Incostánza, Incostánzia. Անհաստատուի. փոփոխականուի. յեղփոխուի ։ գաղտընդծուի ։
* Incótto, գոյ. Ե լրիծ լինչ, զոր սեւս 'ի բառն Vaca ։
Incótto, ta, ած. Եփեալ ։ փոքր մի եփեալ. խալըծիծ ։ էէ՛էէ ։ dal sole. արեւակէզ ։
Incoverchiáre. Տե՛ս Coverchiare.
Incrassánte, հ. Ցանդիպացուցիչ (արեան, հիւծոց ։)
* Increánza. Տե՛ս Inciviltà.
Increáto, ta. Անստեղծ. յաւիտենական ։ էպըլմամբը ։
Incredíbile, հ. Incredibilíssimo, ma. Անհաւատալիր. գժուարահաւատ. անհաւատ (ինչ.) սխրալի. անչափ ։ խառնըլմայաճաշ ։ խնամըլմայ. աճայիկ ։
* Incredibilità. Անհաւատալիուն. անհաւատալի գոլն ։
Incredibilménte, հ. Անհաւատալի ինն օրինակաւ. անդր քան զհաւատ. մեծաւոն. յոյժ յոյժ ։
Incredulità. Անհաւատուի ։ խանդմայէլը. խմնըլը ։
Incrédulo, la. Անհաւատ. անհաւան ։ խանդմայան. խմնըլը. էեփիէը ։
Increménto. Աճումն. յաւելումն. առաւելութի ։
Increpáre, ն. Կշտամբել. սաստել ։
Increpazioncélla. Փոքր, կամ դիպի կշտամբանք ։
Increpazióne, իփ. Կշտամբանք. սաստ ։ ապա ։
Increscénza. Տաղտկութի. ձանձրոյթ ։
Increscére, ւ. Ձանձրանալ. տաղտկալ. տապակալ ի լինել ։ պէպար օչմա ։ non v' increscа. մի ծանրաբեռնեցի ձեզ. մի լինչ ձանձրանայք ։ կարեկիցել. գթալ ։ աճըմա ։
Increscévole, հ. Ձանձրացուցիչ. տաղտկալի. դժընդակ ։ պէպար էէին ։ ապըր ։
Increscevolménte, հ. Տաղտկացուցանելով. 'ի ձանձրոյթ ։
Incresciménto. Տաղտկութի. տապտուկ. ձանձրութի ։
Increscióso, sa. Տե՛ս Increscevole.
Increspaménto. Խորշոմութի. հիմնուածի ։ պատռուածք ։
Increspáre, ն. Գանդրել (գխիրս ։) գեւլըրմամ ։ գեւլըրմամ ։ հիմնուել (գձեռակաան, ևն ։) խորշոմեցուցանել ։ պատռուքուամ ։ ծածանիլ (ծովու ։ գեւլընէնմէ ։ Increspársi, յ. Կնճռիլ ։ պատռուամ ։ la veste s'increspa. խորշոմուի հանդերձին. կամ խորշ զխորշոմ իմանի 'ի վր հանդերձեցին ։
Increspáto, ta. Գանդրեալ. գանգուր ։ գեւլամ ։ հիմնուել. խորշոմեալ ։ պատռուածք ։
Increspatúra. Տե՛ս Increspamento.
Incretáre, ն. Ծեփել կաւով. կաւսուածս առնել ։ էէւլիկ ուամ ։
Incrináre, ւ, հրէ և ն. Incrinársi, յ. Խրամ 'ի վեր երևեցուցանել. խրամաճիլ. հերձանիլ ։ լաւ. ամ ։ այրըլամ ։
Incrináto, ta. Հերձեալ. ձեղքեալ. խրամաուեալ. լաւ. ամ ։
Incrisalidársi, յ. Լինել կամ փոխակերպիլ 'ի Crisalide.
Incristalláre, ւ. Երևիլ սպաճանման. քերթլ ըստ նմանութեան սպոկոյ ։
* Incriticábile, հ. Անդատ. որ ոչ անկանի ընդ դատողութի. անոտնկուա. անդատաւոր ։
* Incrociaménto. * Incrochiamento. Տե՛ս Incrocicchiamento.
Incrociáre, ն. Երկևեկել. նաւուց. (ասի զպատերազմական նաւուց. որք ուրեք ուրեք 'ի ծովս առանն երկևեկեսուս 'ի ձերբակալ գնահոյ գնաւս թշնամեաց.) * Incrociársi, յ. Տե՛ս Incrocicchiarsi.
* Incrociáto, ta. Խաչանիշ. խաչաձև ։ խալըճի ։
* Incrociatore, ար. Նաւ լրտեսող, կամ աւազտակիչ ։
* Incrociatúra dell' áncora. Աւմ խորհրդի նաւուց ։

* Incrocicchiaménto. Խաչաձեւ հատուած ։ Հատած ։ միմեանց ։
Incrocicchiáre, ն. Խաչանիւ դնել ։ հանդիպի փոխա՛ ։ ն. Խաչանիւ դնել ։ խաչանիւ հատանել ։ միմեանս ։
Incrocicchiáto, ta. Եղեալ, կամ հատեալ խաչանիւ, կամ վանդակաձեւ ։
Incrojársi, յ. Վայրենանալ ։ լինել անընտել ։
Incrojárdo, da. Վայրենացեալ ։ խոտացեալ ։
* Incronicársi, յ. Խառնիլ ի գործ ։ միջամտել լինել ։ ապաւինել ։ յօրինել ժամանակապրուեստ, կամ տարեգրուեստ ։
Incrostáre, ն. Դրսէն ածել կնճռոյ տախտակաք ։ գրաճաքել կնճռոք (զորմունս, նման) ։ Ներկել գեղեցիկ ։
Iocrostáto, ta. Դրսէն ածեալ կնճռոք ։ տես և Incrosticato.
Incrostatúra. Կնճռոյ տախտակաք (են նրբաւոր կիրճք, կամ այլ ինչ ազապիսի նիւթք, որոք դրսէն զարմանան, նման ։) տես և Intonaco.
* Incrosticáto, ta. Կերպացեալ ։ կերպատաշտ ։
Incrudelimento. Անգթանալ ։ անգթութիւն ։ դաժանութիւն ։
Incrudelíre, ւ. Անգթանալ ։ դժնեհանալ ։ ժանտանալ ։ ղէշ օշմ ։ գայրանալ (ախտին) ապա ։ ն. Գործածել ։ դառնացուցանել ։ պատճառել ։ ապրեցնել ։
Incrudelíto, ta. Անգթացեալ ։ դաժանացեալ ։ գայրացեալ (վէրք) ապէր ։
Incrudíre, ն. Խառնացուցանել ։ քրտացուցանել ։
Incruénto, ta. Քաղ լաւ ։ Անարիւն ։ առանց արեան ։
Incruscáre, ն. Ծամ կիլ, կամ ընել ներփոխ ։ ցան նել կիներ ։ Ներկել փոլոսքով ։ Incruscársi, յ. Խառնիլ ի գործ ինչ ։ ե ոչ առն ։
Incruscáto, ta. Ներփակեալ ։ Ներկեալ ։
Incubo. Քաղ ։ (է ոգի ինչ սատանական, զոր ոմանք ի կանանոյ կոչեցին Դեւ մահապետ) Մղձաւանջ ։ մղձաւանջ ։ Ի սատկոյ կոչի Pesarolo. աղբրպատան ։
Incúde, ի. * Incúdine, ի. Տես Ancudine.
* Inculcánte, ն. Ցեղջեղել ։
Inculcáre, ն. Ցեղջեղել (զգանս) առեալ կրկնել ։ ի վեր և ի վայր յեղջեղել ։ Ներկեալ ։
* Inculcatamente, ն. Համակերպանիւք ։ պիղատապայման ։
Inculcáto, ta. Ցեղջեղեալ ։ կրկնեալ ։
Incúlto. Տես Incolto.
Incumbénza. Յանձնարարութիւն, կամ գործ յանձնել ։ պատուէր ։ գործ ։ հոգատարութիւն ։ պատասխանատուութիւն ։ ուշադրութիւն ։ Ընդ գոյնէ ։
Incuócere, ն. Եփել ։ Ներքին ։ առկաւ մի, կամ փորր ինչ եփել ։
Incuoráre. Տես Incorare.
* Incupiménto. Մոյզ առնել ։ (զներկս ։)
Incupíre, ն. Խառնեփոփել ։ Մոյզ առնել (զներկս ։) գոյացութիւն ։
Incurábile, ն. Incurabilíssimo, ma. Անբժշկելի ։ անդարման ։ անդարմանի ։ ծնողմով ։ ևիմաբոլ ։ իւանդութ
Incuráto, ta. Ոչ բժշկեալ ։ ոչ դարմանեալ ։
Incúria. Անհոգութիւն ։ զանգատութիւն ։ համարհարութիւն ։
* Incuriosità. Անհետաքրքրութիւն ։ անհետաքրքրութիւն ։
Incursióne, ի. Արշաւանք ։ Հարձակումն ։ ասպատակութիւն ։ Ներք ։
Incurváre, ն. Կորացուցանել ։ Թեքել ։ Ներքին ։ Incurvársi, յ. Կորանալ ։ Թեքիլ ։ Ներքին ։ անհանգիստ ։
Incurváto, ta. Կորացեալ ։ Թեքեալ ։ Ներքին ։
* Incurvatúra, Incurvazióne, ի. Կորացութիւն ։ Թեքութիւն ։ կորացութիւն ։ Թեքութիւն ։ Ներքին ։
Incúrvo, va. Կոր ։ Թեք ։ Ներքին ։ ծռութիւն ։
Incusáre, ն. Մեղադրանել ։ մատնանել ։ պախարակել ։
Incustodíto, ta. Ոչ պահպանեալ ։ անպահպանելի ։

Índaco. Ներկ ։ (ի հնդկի ինչ կատոյտ ։) Ներկ ։
* Indagábile, ն. Հետազօտելի ։ որոնելի ։
* Indagáre, ն. Հետազօտել ։ որոնել մանր ։ խուզել ։ հարցաքննել ։ ուշադրել ։
* Indagatóre, ար. Հետազօտ ։ ճանրաքննին ։
* Indagazióne, ի. Ինդագինե, ի. Հետազօտութիւն ։ հետաքննութիւն ։ խոյզ ։
* Indanaáto, ta. Հարել ի սէր դանակով (դաշոյ ակրիճոսի ազգային արգունաց ։)
Indanajáre, ն. Պիտակացուցանել ։ պիտակաւորել ։ Ներքին ։
Indanajáto, ta. Պիտակուած ։ պիտակաւոր ։ խայտալիս (ընձառիւծ, վագր ։) պիտակեալ ։
Indárno, ն. Ի զուր ։ Ի նախիր ։ Ներքին ։ Քայլապատ ։
Indebilíre, Indebilíto. Տես Indebolire, ևն ։
Indebitaménte, ն. Յանիրաւի ։ յանդգնաբար ։ ապատ դէպ ։ Ներքին ։ Ինքնաիշխանօրէն ։
Indebitársi, յ. Պարտս ունել ։ Ի պարտս ընկնել ։ պօռանս կիրճի ։
Indebitáto, ta. Պարտապան ։ պարտաւոր ։ պօռանաւոր ։
Indébito, ta. Անիրաւ ։ անպատշաճ ։ անպատեհ ։ Ներքին ։ Ներքին ։ a ora indebita ։ ապատաժամու ։ պէտքի ։
Indebolíre, ւ. Տկարանալ ։ կորանալ ։ Ներքին ։ ապացուցանել ։ պարքինանալ ։
Indebolíto, ta. Տկարացեալ ։ տկար ։ պարքի ։
Indecénte, ն. Անվայելուչ ։ դժպատեհ ։ անպատշաճ ։ անհամաձայն ։ Ներքին ։
* Indecenteménte, ն. Indecentissimaménte. Անվայելուչապէս ։ դժպատեհն ։
* Indecénza. Անվայելուչութիւն ։ անպատեհութիւն ։ դժպատեհ ։ կամ անհամաձայն լինել ։ Ներքին ։
Indecíso, sa. Անորոշ ։ անքացորոշ (դատ ։) Ներքին ։ Քաղ ։ Ներքին ։ * Թերամիտ ։ կեղակարծ ։ երկմիտ ։ Ներքին ։
Indeclinábile, ն. Անխոտոր ։ անշեղելի ։ անխոտոր ։ Հաստատուն ։ Անհոլով (անուանց ։)
* Indeclinabilità. Անհոլովութիւն ։
Indeclinabilménte, ն. Անշարժաբար ։ անշեղաբար ։ անշողոքորթ ։
* Indecoraménte, ն. Անվայելուչ ։ խայտառակութիւն ։
* Indécore, ած. * Indecóro, ra. Տես Indecente.
Indefensibilménte, ն. Առանց ինչ պաշտպանուելու ։ անպատասխանապար ։
Indefessaménte, ն. Անխոնջ ։ անվատահելի ։
Indefésso, sa. Անխոնջ ։ անվատահ ։ Ներքին ։
Indefettibilità. Անպակասելութիւն, կամ անպակասութիւն (հեղինակ.)
Indeficiénte, ն. Անպակաս ։ աննուազ ։ յարակայ ։ Ներքին ։ գոյ ։
* Indeficienteménte, ն. Անննուազաբար ։ անխափան ։ ցանգ ։ գոյ ։
Indeficiénza. Անպակասութիւն ։ աննուազութիւն ։ առատութիւն ։ Համառատզորդութիւն ։ յարակայութիւն ։
* Indefinitaménte, ն. Անեղ ։ Տես և Indiffinitamente.
* Indefinitézza. * Indefinitúdine, ի. Անորոշութիւն ։ անքացորոշութիւն ։
Indefiníto, ta. Անորոշ ։ անքացորոշ ։ անսահման ։ անկոպար ։ տարտամ ։
Indegnaménte, ն. Անարժանապէս ։ անարդաբար ։ Ընդդիմանալ ։
Indegnáre, ւ. Սրտմտութիւն ։ տես և Schifamento.
Indegnársi, * Indegnáre, ւ. Սրտմտիլ ։ զայրիլ ։
Indegnatívo, va. Բարկացուցիչ ։ սրտմտական ։
Indegnáto, ta. * Indegnatíssimo, ma. Սրտմտեալ ։
Indegnazióne, ի. Սրտմտութիւն ։ զայրութիւն ։
Indegnità, - táde, táte, ի. Անարժանութիւն ։ զբաղ

ապատեհուիլ. գ-ժնդակուիլ, կիմ մեծուիլ (չարեցայ:) անվայելչուիլ, կիմ զազրուիլ. նախատինք: նալոյսէ. լէս. ոյտ. օտանոլուէ:

Indégno, na. Indegníssimo, ma. Անարժան: լոյսէ օլմայան. նալոյսէ: գ-ժպատեհ. անվայելուչ: էտէնսիզ: չար. անարդ. նուաստ. ապուշ: ինչիւս. պլէտ. կիմա:

Indelébile, հ. Անջնջելի. անջինջ. անեղծ: պօղպմադ:

Indelebilménte, հ. Անջնջ. անեղծաբար:

Indeliberáto, ta. Անխորհրդածեալ (գործ:).

* Indeliberazióne, էգ. Անորոշութիւն. անբացորոշութիւն (կամաց.) տարակոյս. տարաւորութիւն:

Indemoniáto, ta. Դիւահար: ձինէլի. փէրէթ:

Indénne, հ. Ի՛չ վնասեալ. ոչ տուժեալ. անվնաս. անտոյժ:

Indennità, - táde, - táte, էգ. Անվնասութիւն. զ-ժատուցմունք. տուժեալի տրամադրեալ. տուժեալի վճարել զտուգանս. պարբերան գ-ըլնամ. պարտը էօթիւէ:

Indennizzazióne, էգ. Անվնասութիւն. վճարումն եղեալ տուգանաց:

Indéntro, հ. Ի՛ ներքս: իչէրիէ:

Independénte, հ. Անկախ. ազատ. ինքնագլուխ. ինքնատէր. պաշտ պաշխ. էնդիզ պաշխ:

Independenteménte, Independentissimaménte, հ. Անկախաբար. ազատօրէն. ինքնիշխան:

Independénza. Անկախութիւն. ազատութիւն. ինքնիշխանութիւն:

* Indestinâre, ե. Յանձնել վերին տեսչութեան. Ժողովել ի ձեռս հակառակորդին:

* Indestináto, ta. Ժողովեալ ի ձեռս հակառակորդին. հակառակագրեալ:

Indeterminataménte, հ. Անորոշապէս. առանց ինչ որոշելոյ. անորոշաբար:

Indeterminato, ta. Անորոշ անբացորոշ. սարսամսեւս վճռել. քաւ օլմազ: վարանմիտ. երկբայ. երկմիտ: չէքինչի:

Indeterminatóre, ար. Indeterminatrice, էգ. Որ ոչինչ որոշէ. վարանամիտ. երկբայ: չէքինչի:

* Indeterminazióne, էգ. Անորոշութիւն. երկբայութիւն. վարանք. վարանամտութիւն: չէքինչ:

Indettáre, ե. Indettársi, յ. Միաբանիլ ի ծածուկ. համախոհ լինել. պէր օլմաք:

* Indettáto, ta. Միաբանեալ. համախոհ. համամիտ:

* Indevóto, ta. Indivóto, ta. Անկերմեռանդն. անեռանդն: իպոփէնիր:

Indevozióne, էգ. Անեռանդնութիւն. պակասութիւն եռանդեան. գ-ալչմաէ: իպոփէնիլիք:

Índi, հ. Անտէ. անաստառ: օնդան. օբդան: լէ տոյ. ապա: ուշտր: ի նէմէ. յայնմանէ: օնդան: indi, կիմ per indi. է այն. անտի: օբդան: indi a poco. յետ սակաւուց: պէր ազան: indi a pochi giorni, indi a pochi dì. յետ սակաւ աւուրց. յետ ոչ բազմ աւուրց: indi a quattro anni, ևն. յետ չորից ամաց: փօրէ եէլտան ոնդրա: da indi. յայնմ հետէ: օնդան պէրի: da indi in qua. անտի ևս այսր. առ յապայ. յետոյ: օնդան պէրի. ոնդրա: da indi in giù, կիմ in giúso. յետոյ. զկնի. ապա: դա indi in su. յայնմ ժամկէ. յայնմ հետէ: օնդան պէրի: da indi innanzi. առ յապայ. յետ այսորիկ: պոնդան ոնդրա: da indi in qua. յետ այնր. յետ ցայնբիկ: օնդան ոնդրա: da indi intorno. իբը. իբրև. գոպար:

* Indiamantáre, ն. Ձևացուցանել. ոտի զոգտանդր:

Indiána, գոյ. Ճամպուէտա. ի՛ չիմի ինչ հնդկաց:

Indiáno, na, ած. Հնդիկ. հնդկաց. հնդկային:

հինթիսպանէլ. հինթ:

Indiársi, յ. Ձանաչ լինել հաղորդ ծածկեցեալ քնութեան:

Indiáto, ta. Ձեցեալ գաստակարգել ի թիւս ծածկակիմ արբազանեաց:

* Indiavolaménto. Այահաւատութիւն. հաւատալուէ:

Indiavoláre, ե. Դիւահարիլ. կատաղիլ ոտի զայրացս. մոլիլ: ձին օլմաք. գոպոռմաք: ն. Կոչել ոմբնք զդևս: տէ՛ս և Importunate.

Indiavoláto, ta. Դիւահարին. ժանտաժոռտ. եկեղ նաւոր: քէսոպէլար. հարամզատէ: կատաղի. գոպոռմաչ:

* Indicaménto. Յուցումն. ցոյց:

Indicánte, հ. Յուցանօղ. ցուցակ:

Indicáre, ն. Յուցանել. նշանակել. ակնարկել: էօսթէրմէք:

* Indicativaménte, հ. Յուցմամբ. ցուցակաբար:

Indicatívo, va, ած. Յուցական. ցուցանօղ. ցուցակ: Iudicatívo, ած, և գոյ. Սահմանական (եղանակ բայից:) իսթէրիք:

Indicáto, ta. Յուցեալ. նշանակեալ: էօսթէրմիշ:

Indicatório, գոյ. Յուցական. (է միայն ինչ ցուցամատին:)

Indicazióne, էգ. Ցոյց. ցուցումն. ցուցակութիւն: էօսթէրիշ:

Índice, ար. Յուցակ. ցոյց. նշանաբ էօսթէրճի. նիշան: ցուցամատն: էչհոպէլի պարմադ. ոսալոն պարմադը: ցանկ. կիմ ցուցակ գտոյ: ֆէհրիսթ. ֆիհրիսթլի:

* Indícere, ն. Տէ՛ս Intimare.

Indicévole, Indicíbile, հ. Indicibilíssimo, ma. Անասելի. անճառ. անպատում: փէհփէհէլի:

* Indicevolménte, Indicibilménte, հ. Անճառաբար:

* Índico, ca. Հնդկային. հնդկաց. հնդիկ:

* Indietreggiáre, ե. Դառնալ յետս, է կրունկն:

Indiétro, հ. Յետս. յետոյս. է կրունկն: էչրի: all' indiétro, allo 'ndiétro, alla 'ndiétro. նայն ճն: lasciar indietro. ի բաց Ժողովել. զանց առնել: Indiétro indiétro. Յետս. է կարի. յետս յետս:

Indiféso, sa. Ի՛չ պաշտպանեալ. անպատսպարան: - գոռոզմամբ. էտպէմճէլու:

Indifferénte, հ. * Indifferentíssimo, ma. Անտարբեր. անխոհեր. (իբր որ ոչ հակամիտ կամաք ի մի և ի միւս կողմն.) անհակամիտ: հէնիչ իսուսիէտ: ոչ այլազգ. ոչինչ օտար. նման: քաւ խօսիր: պէնտիչ: անտարբեր, կիմ անզանազան (գործ. իբր ոչ բարի. և ոչ չար:) * Յուրտ. անսէր. որ ոչ չարի չինչ: ոտոսուզ:

Indifferenteménte, հ. Անխտրաբար. անորոշաբար. միապէս. հաւասարապէս: պէրպէր. անտարբերութեամբ. ցրտութեամբ:

Indifferénza. Անտարբերութիւն. անզանազանութիւն. անխորհրդութիւն: քաւ խօսուչլուք: հաւասարութիւն. նմանութիւն. նմանակցութիւն: պէրպէրլիք:

* Indifferíbile, հ. Անյապաղելի. անյապաղ:

Indiffinitaménte, հ. Անորոշաբար. անորոշակի:

* Indiffiníto, ta. Տէ՛ս Indefinito.

Indigénte, հ. Կարօտ. կարօտեալ. չքաւոր: էհթաճ. պիսիքոպ:

Indigénza. Կարօտութիւն. պիտոյք. չքաւորութիւն. աղքատութիւն: էհթաճլըք: պիսիքոպլիք:

* Indígere, ե. Կարօտիլ. պէտս ունել:

Indigestíbile, հ. Անմարսելի. անմարս. ծանր (կերակուր:) հարմ օլմայան:

Indigestibilità, Indigestibilitáde, Indigestibilitáte, Indigestióne, էգ. Անմարսութիւն. դ-ժուարամարսութիւն: պնդիկ: անմարս:

Indigésto, ta. Ի՛չ մարսեալ. անհաղ. անմարս: հարմ օլմայան որ ոչ մարսի. անմարս. դ-ժուարամարս:

հապճէպ ելեգիլն : անկարդ • խապան • չիտճ • անկատար : գաղափար • փոխանակիչ :
Indignáto, ta. Սրամտած՝ : պատճառած՝ • պատճառ : ընդունակ :
Indignatório, ia. Խոժոռական (միանգամայն աչագ :)
Indignazióne, ի֊ • Սրամտութի • բարկութի : պատճառ • ելեգիլն • ելեգիչ :
Indigrósso, In di grósso, ած • Հարևանցի քննութեամբ • վեր ի վերայ : խոպանչիութիւն • գագաձ : comprare, կամ vendere indigrosso. գնել, կամ վաճառել կոտ ակութեամբ : գիտի ինչ ալֆաթ, գաղտ :
Indiligénza. Անհոգութի • զանցառութի : հաճախութիւն :
* Indiminuíre, ն • Նուազեցուցանել • պակասեցուցանել :
Indimostrábile, ած • Անապացոյց • զորչի հնար ապացուցանել :
Indipendénte, Indipendénza. Տես Independente.
* Indíre, ն • Տես Intimare.
Indirettaménte, ած • Անուղղակի • կողմնակի : փոխաբար ինչ • եւ այլն պես :
Indirétto, ta. Անուղիղ • խոտորնակ • թեքուր : էյրեպ • փոխաբար : per indirétto, կամ per modo indirétto, ած տես Indirettaménte.
Indirígere. Տես Dirigere.
* Indirítta, ած • Տես Direttamente.
Indiríttо, գյ • Տես Indirizzo.
Indiríttо, ta, աց • Ուղիղ առ • առաքեալ առ : ելեօն պէրիմէ :
Indirizzaménto. Տես Indirizzo.
Indirizzáre, ն • Ուղղորդել • ցուցանել զճնարհ • պատրաստել ի ճնարհ : եօլ ելեօպերդել • եօլա գօմագ • ե֊ ի֊ Յուսի անկանել = եօլա ելեմագ : indirizzar le lettere. առաքել ուղերձ, կամ ուղղել առ որ նամակս : ճեպիլով եօլլամագ ե֊.
Indirizzáto, ta. Առաքեալ (ուղերձ նամակ) ուղղեալ առ որ :
Indirizzatóre, ար • Ուղղիչ • վարիչ :
Indirízzo. Ուղղորդութի (ի գործս :) գլուխպլագագ : indirizzo d'una lettera. հայցէն նամակին ճեպիլով էրեսը :
Indiscernibile, ած • Անորոշելի • անզգալի • աննշմարելի :
Indisciplinábile, ած • Անիրատեսելի • անկրթելի • անսաստ • բմբոստ :
Indisciplináto, ta. Անիրատ • անկիրթ • ապիկար • ապուշ • ընթիէնսիզ • ճահիլ :
Indiscretaménte, Indiscretissimaménte, ած • Անընտրողաբար • անընտրողաբար • անխորհրդաբար • անմտութեամբ • լկտութեամբ : իննաֆըլըգ • ափըլտըլըգ ինչ :
* Indiscretézza. Տես Indiscrezione.
Indiscréto, ta. Indiscretíssimo, ima. Անընտրող • անխորհուրդ • անխիտ : իննաֆըլըգ :
Indiscrezióne, ի֊ • * Indiscriziόne, ի֊ • Անընտրողութի • անխոհեմութի : իննաֆըլըգ • ափըլտըլըգ :
Indiscússo, sa. Անքննեալ • անքննին :
Indísia. Ազգ ինչ կտաւոյ, կամ կերպասու :
Indisiáre, ն • Ի փախուստ տալ • պղտըլտիլ :
Indispensábile, ած • Indispensabilíssimo, ma. Անհրաժեշտ • անհրաժարելի :
* Indispensabilità. Հարկ անհրաժեշտ :
Indispensabilménte, ած • Առանց իրիք նեղութեան • անհրաժեշտ • հարկին • անհրաժարելի • բացարձակապէս : հէլ հէլպէն :
* Indisperáto, ta. Զեղծ • խառնաշփոթ • խառնակրօն :
* Indispettíto, ta. Ջայրացեալ • զայրագին :
Indisposizioncélla, Indisposizioncellúccia, նաժաւ • Դոյզն խօթոց • ճեղճեղ անառողջութի : պէս պէս ճաղըլըգ :
Indisposizióne, ի֊ • Անկարգութի • խառնակութի • չիտճ • պակասութի : գաղափարութի : անառողջութի • ճեղճեղ խօթոց • ճաղըլըգ :
Indispósto, գյ • Հիւանդ : հարիա :
Indispósto, ta, աց • Անառողջ • խօթ • հիւանդագին • խօճագին : ճեղճեղ • ելեգիչ • անկարգ • խառնակ • չիտճ : գաղափարի :
* Indisputábile, ած • Անվիճելի • անհակառակելի • աներկբայ :
* Indisputabilménte, ած • Առանց ամ հակառակութեան • աներկբայաբար :
* Indissipábile, ած • Անցրուելի • անվատնելի :
Indissolúbile, ած • Անլուծանելի • անլոյծ • անքակելի : էօզիւլմէզ :
Indissolubilità. Անլուծանելի գոլն • անքակութի • անլուծուն :
Indissolubilménte, ած • Անլուծանելի • անքակ :
* Indistinguíbile, ած • Անդատանելի • անորոշելի :
Indistintaménte, ած • Անորոշակի • անորոշ • խառն չիտճ • ը աղօտ : գաղափարի • գաղխարի :
Indistínto, ta. Անորոշ • չիտճ • խառն • անկարգ • մթին : գաղխարի • գաղափարի :
Indistinzióne, ի֊ • Անորոշութի • չիտճութի • խառնակութի : գաղափարութի :
Indisusáto, ta. Ոչ անսովոր • սովորական : օլա կել ճէ : անսովոր : օլա կելմիճ :
Indívia. Տես Endivia.
Individuále, ած • Անհատական • սեփական :
* Individualità. Անհատականութի :
Individualménte, ած • Անհատաբար • ը անհատից • մանաւանդ • մի ը միոյէ :
* Individuánte, ած • Անհատացուցիչ • մանաւորիչ :
* Individuáre, ն • Անհատացուցանել • մանաւորել • նչանակել ի մանուն, կամ ի մանաւոր պարագայս :
Individuáto, ta. Անհատացուցեալ • անհատացել • մանաւոր • եզական :
Individuazióne, ի֊ • Անհատացուցանելն : անհատութի • անհատականութի :
Indivíduo, գյ • Անհատ (է մանաւոր ինչ պարտնակելը տեսակաւ :) գաթա • գաթէ : avere cura dell' individuo, կամ conservar l'individuo. ած ծաղա կան • փոյթ ունել պահպանութ անձին, կամ կենաց անձին :
Indivíduo, ua. Անբաժան • անբաժանելի : այրըմագ :
Indivináglia. Անձմա գուշակութի :
Indivinaménto, Indivináre. Տես Indovinamento.
Indivinatório, ia. Գուշակողական • գուշակական • գուշակական • գուշակական : գիւշըլըգ ճէհպիէ :
Indivinazióne, ի֊ • Գուշակութի • գուշակողութի • գուշակութի • ըղձութի : գիւշըլըգ :
Indivíno. Տես Indovino.
Indivisaménte, ած • Անորոշաբար • անխորհրդաբար • խառն • չիտճ • անբաժանաբար :
Indivisíbile, ած • Անբաժանելի • անբաժան • անանձսամ : այրըմագ • բաժին օլմագ :
Indivisibilità. Անբաժանելութի • անբաժանութի • անբաժանականութի :
Indivisibilménte, ած • Անբաժանաբար • անանձսամ :
Indivíso, sa. Ոչ բաժանեալ • անբաժան : այրըմամըշ բաժին օլմամըշ :
Indivóto, ta. Անեռանդն • անկերպեռանդն :
* Indivozióne, ի֊ • Անեռանդնութի • ցրտութի :
* Indiziáre, ն • Տալ գնշան ինչ իրիք • երևեցուցանել գնշան • արհանել ի կասկած :
Indízio. Ցոյց • նշան • նշանակ • երևոյթ • առյայցոյց • ալամէթ • նիշան : Purgar gl'indizi. ած գաղափարական Զկնել զյանցանս • (է համագործել առանց խստասրտութեան զյանցանաց ոմանց խոստովանութեամբ զատաւորի զկրել առանձնական հաւատալ իբր քաւեալ և պատիժ կար-

կարծեաց և նշանայ՝ զոր ունէր ղանդանայ պար-
տաւորին :)
Indizióne, իգ. Ժամանակագրութիւն. (ը օրինականայ՝
ի տարուբեր Ժամանակի, զոր նշատակք պարտական
են նշանակել՝ ի գիրս դաշանց իւրեանց :) կոչ ժո-
ղովոյ. գումարումն սիւնհոդոսի : ընդհանուր :
Indo, da. Հնդկային. հնդկաց. հնդիկ :
Indócile, հ. Անկրթական. անհրահանդելի. անյն-
տեղ. անամոքելի. ամէհի. վայրենաբարոյ : ծոյրէ-
փնիկ. գոպիւէնէնիկ. նեձապ :
* Indocilità. Անկրթականութիւն. անհրահանգութիւն.
անընտելութիւն :
* Indocilíto, ta. Ընտելացեալ. հրահանգեալ. համե-
զեալ. ամոքեալ :
Indolcáre, Indolciáre, ե. Անուշցնել. ամոքել. մեղ-
մել. կակղել. ցածուցանել. նուազուցանել. կնդնդնիլ :
Indolciáto, ta. Քաղցրացեալ. անուշցեալ. կակղեալ :
Indolcíre, ե. Քաղցրացուցանել. անուշել. նուիրը
ընդհ : տես և Indolcare. ը. Քաղցրանալ : նուիրանալ.
նոյ : մանկանալ. լինել տղայահանճար. խոշտանալ
մտօք :
Indolcíto, ta. Քաղցրացուցեալ. քաղցրացեալ : մե-
ղմեալ. դիրկեալ. ամոքեալ. հանգստացեալ :
Índole, իգ. Ընտաւորութիւն. բնական բերումն. քնուշ
շաբոյս յօժարութիւն : նաւրնկեր. մէջէկ : egli è d'un
indole amorevole. դիւրամէտ է նա՝ ի սէր :
Indoléнte, հ. Անգործ. անդգայ. համբերատար : ա-
ձըմած. պապ. երկն : անհոգ. անփոյթ. անտարբեր :
համաձայնող :
Indolentíre. Տես Indolenzire.
Indolénza, Indolénzia. Անգործութիւն. անդգայութիւն.
անկիրթաւորութիւն. անհոգութիւն. անտարբերութիւն :
Indolenzíre, ը. Ընդարմանալ, կիմ ընդարմիլ (անդամոց) :
ծերանիլ : ր :
Indolenzíto, ta. Ընդարմացեալ. ընդարմեալ :
Indomábile, հ. Անհնազանդելի. ամէհի. գազանաբնդ. եակաս :
Indomandáto, ta. Անհայց. կնքնահամ. համակար :
անհարց. ոչ հարցեալ :
Indómito, ta. ր Indómo, ma. Անհնազանդ. վայրագ.
կատաղի. ամէհի : եակաս :
Indonnársi, յ. Տիրել. տիրանալ :
Indopársi, յ. Տղի տալ. յետս կալ. նահանջել :
Indoppiáre, ե. Տես Addoppiare.
Indoraménto. Ոսկեզօծ. ոսկեզօծուած : եակաս :
Indoráre, ե. Ոսկեզօծ առնել. օծանել ոսկւով : եակ
գբ. եմիկ : եակաս :
Indoráto, ta. Ոսկեզօծ. ոսկեզօծ : եակաս :
Indoratúra. Տես Indoramento. * Ագօյնումն, կիմ
բեռլիմ. մուռի երեսոյին (բարբ.) :
Indormentáto, ta. Թմբրեալ. նիրհեալ. խոր ի
քուն : ապառնող :
* Indormentiménto. Ընդարմացումն ինչ ոսկի. որ
կոչի և Gránchio. կիմ ը լումպարատացոց՝ Gránfio.
Indormentíre. Տես Stupefare.
* Indormíre, ե. Առնինչ գբել. ոչ մեծ ինչ համա-
բել. ոչ ձանձրել զերազանս :
* Indormíto, ta. Ի քնով. քնեաց :
* Indósia. Տես Indisia.
Indósso, հ. ի վր թիկանց. ի թիկունս. զանձամբ.
զմարմնով. աշրիքով. խոպիանի : con una delle più
belle robe indosso. արկեր զանձամբ, կիմ զգեցեր
հանդերձ գեղեցիկ. գեղեցկահանդերձ :
Indotáto, ta. Ընօժիա : ձեռներու : երախտաւորեր.
վարձատրեր. շնորհնիկալ :
Indótta, արդեամբ եղեալ օրհ. Համազումն. յորդոր :
Indottaménte, հ. Տգիտաբար. անուս առմնաբար :
Indottívo, va, արդեամբ եղեալ օրհ. Համազողական.
համազիչ :
Indótto, գոյ. արդեամբ եղեալ օրհ. Տես Indotta.
Indótto, ta, ած. արդեամբ եղեալ օրհ. Ածիր. հա-
մազեալ. յորդորեալ :
Indótto, ta, ած. արդեամբ անեալ օրհ. Տգիտա-
նութիւն. անուս. օտամոտ. օշմայն. խիմիկ :
Indottrinábile, հ. Անուսումն. անյարմար առ ու-
սումն. անվարժելի : ծոյրէփնիկ. գոպիւէնէնիկ :
Indottrináre. Տես Addottrinare.
Indovársi, յ. Զբաղիլ ուրեք :
* Indoverosaménte, հ. Տես Indebitamente.
* Indóvina, իգ. Կին դուշակ. կին ըղձապատում
հարցուկ :
Indovinaménto. Գուշակումն. գուշակութիւն. կան-
խատեսութիւն. գիւրամտութիւն. ըղձանք : քաղցեալ. փա :
Indovinánte, հ. Գուշակ. գուշակիչ. կանխատես.
քաղցեալ. ըղձապատում : փաչը :
Indoviháre, ե. Գուշակիլ. կանխաճայնիլ : քիբա-
սէն իւր պինդ : համարիլ. գիւրամիլ. փալ ասած.
փալշըլըդ եմիկ :
* Indovinático. Տես Indovinamento.
Indovinatóre, ար. Indovinatríce, իգ. Կին. խլճ.
քաղցեալ. մոգ : փալչը :
Indovinazioncélla. Փոքր ըղձանքի. դոյզն գու-
շակութիւն :
Indovinazióne, իգ. Տես Indovinamento.
Indovinéllo. Առեղծուած : պիլմէզ :
Indovíno, գոյ. Տես Indovinatore.
Indovíno, na, ած. Գուշակողական. գուշակական :
Indovutaménte, Indovúto. Տես Indebitamente.
* Indózza. Հիւանդանալ :
* Indozzaménto. Վատառողջանալ : կախարդութիւն :
Indozzáre, ե. Ո՛չ առնել. կիմ ծիւրիլ (անասնոց)
մեալ վտիտ և ազատուն : տես և Affatturare. պեծ
չիմիկ : հասել օշմայ :
Indozzáto, ta. Վատառողջ. վտիտ : կախարդեալ :
Indracáre, Indragáre, ե. Սոխրաբար վարի ՚ի չոյ.
նալ : Վիշապանալ. դժնեանալ, կիմ կատաղել ՚ոյն
զվիշապ. գազանանալ : ածիր օշմ. ածիր կիպ
գոռոզմամ :
* Indraconíto, ta. Վիշապացեալ. գազանացեալ.
կատաղի :
Indrappáre, ե. Գործել զգուեստ. կիմ աստէս : ըս-
նա իւրեմիկ :
Indrappelláre, ե. Կարդել զգօրս. Հակառակութեա-
նել : առիքի սաք սաք փօմ :
Indrappelláto, ta. Ճակատակցեալ. հակառել :
ր Indriéto. Տես Indietro.
* Indrizzársi, յ. Տես Indirizzarsi.
Indrudíre, ե. Հարկանիլ ՚ի սէր : բորբոքիլ ՚ի սէր :
ր Induáre, ե. Երկատել. բաժանել երկուս :
Indubitábile, հ. Աներկմտանալի. աներկեան. ան-
տարակոյս. ստոյգ : ղիքիմիկ :
* Indubitabilità. Աներկմտութիւն. ստուգութիւն :
Indubitabilménte, Indubitaménte, հ. Indubitatis-
simaménte. Աներկմտաբար. անշուշտ : ղիքիմիկ :
Indubitáto, ta. Indubitatíssimo, ma. Անտարա-
կոյս. աներկբայ. անկասկած : ղիքիմիկ :
* Inducénte, հ. Տես Inducitore.
Indúcere. Տես Indurre.
Induciménto. Համոզումն. դրդիռ. յորդոր. ստի-
պումն :
Inducitóre, ար. * Inducitríce, իգ. Ձգիչ. յորդո-
րիչ. դրդռիչ. համոզիչ :
Indugévole, հ. Յամր. դանդաղ. յամեցուցիչ. յապաղ-
կոտ : ձեմ. ձեմիչ. ձեմիչ :
Indúgia. Indugiaménto. Տես Indugio.

* In-

* Indugiánte, ս. Յամեցուցիչ. յապաղեցուցիչ. յապաղիչ:
Indugiáre, ն. Ընդդանեցուցանել. յապաղել. յամեցուցանել: ես, ե, է յ. Ընդդանել. յամել. յապաղել: ես. է. եցի. եալ. եցանել:
Indugiáto, ta. Յապաղեալ. յամեալ. անդադանեալ:
Indugiatóre, ար. Դանդաղիկաս. յապաղիկաս. յամեցիչ: աղբ. ին. իչ. ից. ից. ից

Inescusabilménte, ſի. Ոչ կարելով ի բան դնել
անպատասխանի:
* Ineseguíbile, ſ. Անգործադրելի. զոր չի հնար ի
գլուխ հանել. անառարկելի:
Inesercitábile, ſ. Անկրթելի: monte. Լեառն գըժ-
ուարակոխ, անել, անմարդաբոյս:
Inesercitáto, ta. Անկրթի. անվարժ. ապէս.
անփորձ:
* Inesigíbile, ſ. Անպահանջելի. զոր չի հնար իմանալ:
* Inesióne, ſ. Յարուցիչ. միաւորութիւն. կապակ-
ցութիւն. կցորդութիւն:
Inesorábile, ſ. Անողոքելի. անմեղկելի. դժուա-
բաւոր. խուճապառ. աղաչանաց: գեպի իւր. մերկամերնիկ:
* Inesorabilménte, ſի. Անողոքելի խառնուք:
Inesperiénza. Անփորձութիւն. անհմտութիւն. անվարժու-
թիւն. ապիտութիւն. միամտութիւն. աչերիւիկ:
Inespérto, ta. Inespertíssimo, ma. Անփորձ. անհը-
մտուս. միամիտ. ապիկ: աչերիւիկ:
* Inespiábile, ſ. Անիմողելի. անքաւելի:
* Inesplébile, ſ. Անյագ. անյագուրդ. որուան չի
հնար լիուլ:
* Inesplebilità. Անյագութիւն:
Inesplicábile, ſ. Անհեթհեթելի. անեծարդիանելի: քա-
պիր օլանոպ. վոփէ կէլմէյէ:
Inesplicabilménte, ſի. Անեծարդիանաբար. ի վեր
քան զբան:
* Inesprimíbile, ſ. Անբացատրելի. անմեկնելի:
Inespugnábile, ſ. Անմարտելի. անառիկ: ճնշել
չի կըրնար:
* Inessiccábile, ſ. Անչրանքելի. անապառելի.
միշտահոս:
Inestimábile, ſ. Inestimabilíssimo, ma. Անգին.
անկշռելի. անկշիռ: գերչափելի. պահառ եօթ: letizia.
խնդութիւն անչափ, անձառ:
Inestimabilménte, ſի. Մեծապէս. կարի խիճ. յոյժ:
անկշիռ, կիմ անչափ առաւելութիւն:
* Inestimáto, ta. Ոչ գնահատուած. անկշռադատ.
որոյ չէ հատել գինն, ոչ արժեցուցել:
Inestinguíbile, ſ. Inestinguibilíssimo, ma. Անշէ-
ջանելի. անշէջ: աշխարհաբեր:
Inestinguibilménte, ſի. Անշէնչապէս. անշէջ:
* Inestirpábile, ſ. Անկորզելի. անքանդելի:
Inestricábile, Inestrigábile, ſ. Անհնդոտրելի. ան-
գործ. անլուծանելի: լըծկըտած. լծօղնըդիչ:
* Inestricabilménte, ſի. Անգործ. անլոյծ:
Inestricáto, ta. Ոչ գործած. չարգել. պատառել:
* Ineternáre, ſ. Անանձնականացնել. յաւերժա-
ցուցանել:
* Inetichíto, ta. Անխտացեալ ծիւրակաև անեղիւ:
* Inettaménte, ſի. Անյարմարաբար. անհեթեթա-
անմտաբար:
Inettitúdine, ſ. Անյարմարութիւն. անբաւականու-
անյարմար բնաւորութիւն: գապիւիչեթիւն:
Inétto, ta. Inettíssimo, ma. Անյարմար. անյաջող.
անձեռնհաս. անբաւական: գապիւիչեթիւ: յոլ-
անմիտ. անպիտան: ահմագ. գէօբեօ. իչնէպօմաղ:
Inevitábile, ſ. Անխորշելի. անխուսելի: գարեհա-
մազ հանգիման օլմայան. լաքէնդ:
* Inevitabilménte, ſի. Մ՚ինչ ոչ կարել խոյս տալ.
հարկիւ. անխուսելի:
Inézia. Անմտութիւն. անառակութիւն. չաղփաղփութիւն. ապա-
ստութիւն. խաղալիկ. մտաւոքիչ: փէլէվէնկ. հիմար-
պէնիւչէնկ. պիհուպէչէնկ. լօճաղչաղ:
Infaccendáto, ta. Ձբաղեր. զբաղած չըլլիք. բազմա-
գործ: իչի լօղ. ֆազլահաիլէ:
* Infacéto, ta. Անզուարճալի. անզուարճախօս.
անհամեստ:
* Infacóndo, da. Անձառելի. անճառում. անմատոյ. անմատոյ 'ի
պերճաբանութիւն:
* Infagonáto, ta. Տես Infaonato.
* Infagottársi, ſ. Պատատիլ. կիմ փաշոտիլ որպէս
զպատառս:
Infallánte, Infallanteménte. Բառ ասի. Տես In-
fallibilménte.
Infallíbile, ſ. Անխափան. անմոլար. անխաթ. ստոյգ.
աներկմտելի: եանղըլմադըճ. իհաիէչ:
* Infallibilézza, Infallibilità. Անխափանութիւն. անմո-
ղարութիւն: եանղըլմադըլըգ:
Infallibilísti, ſ. Infallibilístico. Անխափանականք. Քառագովք
անխափանելոց պատրին:
Infallibilménte, ſի. Անմոլորապէս. աներկբայաբար.
անշուշտ: իհաիէչ:
Infamaménto. Վատահամբաւութիւն: պէնի նամըզ:
Infamáre, ſ. Վատահամբաւել. վատահամբաւ
ելլել. հանել դանուն չար: ապ ընէմէք. պիլլէնմէք:
Infamáto, ta. Վատահամբաւեալ. վատաւոն: ոբ-
ոյ օյմադ. պէնիմսի մերկանդամ. (ասի զնկարեալ
առեծուց, որոց ամենքիւք կան ակնիւրն:)
Infamatóre, ſի. Վատահամբաւիչ. չարախօս. զրպարտ-
ութիւն ապ ընէնն:
Infamatório, ia. Վատահամբաւութիւն: վատահամբաւ-
ելոյ. որ ածէ 'ի վէր զվատանունութիւն: պէնիմսի:
Infamatríce, ſի. Տես Infamatore.
Infamazióne, ſի. Վատահամբաւութիւն: պէնիմսիլըգ:
Infáme, ſ. Infamíssimo, ma. Վատանուն. անուա-
նարկ. անհամբաւ. վատահամբաւ: պէնիմսի:
* Infameménte, Infamissimaménte, ſի. Վատահամ-
բաւութիւն. կիզմ անուամբ:
Infámia. Վատահամբաւութիւն. վատ անուն. անուն
չար. կիզմ անուն. նախատինք: պէնիմսիլըգ. ոբ-
ծիւլըգ. այպ:
* Infamigliársi, ſ. Ազնիւրանուն. ամուսնանալ:
* Infamíre, ſ. Վատրիլ. քաղցնուլ:
* Infamità. Տես Infamia.
* Infanciullíre, ſ. Տղայանալ. դարձել զդարձ տղայոց:
Infándo, da. Անճառելի. անճառ. գաղիւ. անհա-
տորալուծ:
Infangáre, ſ. Ճաղախել. չաղախել տղմով. տղմա-
թաւեցա առնել: լամաուլամաք: Infangársi, ſ. Ճա-
ղախիլ. թաւեցաիլ տղմով: լամաուլանմաք: տղակա-
նիլ. ապտերգանալ: խոբպաուլանմաք:
Infangáto, ta. Ճաղախեալ. տղմոթաւեցաւ: լամաուլուա:
Infantáre, ſ. Ծնանիլ զ յղեանալ:
Infantastichíre, ſ. Լինել գեզ. գժխեմ:
* Infantáta, ժ՚ իկ. Ծննդական կիմ նորածին (կինն:)
* Infanticída, գոյ, ſ. Տղայասպան:
Infanticídio. Տղայասպանութիւն:
Infantíle, ſ. Տղայական:
Infantilità, - táde, - táte, իկ. Տղայութիւն. տղայա-
կան տիք: չոճաղլըգ. չօճաղլըգ:
Infánzia. Ըսյն է: սկզբնաբոլորութիւն. սկիզբն:
Infaonáto, ta. Կայուռաակիլ (վերջ. կիմ պալաք:)
գաթաչըլը:
* Infarcíre, ſ. խշմոլել. խոհել. լիուլ:
* Infarcíto, ta. խշմոլեալ. խոհել:
Infardáre, ſ. Ճաղախիլ խիտով. ապականել. ապակե-
զիլ. (՚ի կիզբ ածէ և ՚ի է. և ՚ի յ:) պալչամ ըլլ պոշ
լաչաբոյ: առա և Imbellettare. պղծիլ. ընդկլ
ը (կնոջ:) առ՚ա և Mescolarsi, Imparentarsi.

Ina-

Infardáto, ta: Ծալախեղ. աղտոտել. ապականեմ: Infaretráto, ta. Կոպարձաւոր: Infarfalláto, ta. Ֆիլեթեռնացեալ. փոխեմ՝ ի թիլեթեռն: Infarináre, ն. Ցանել ալիւր. ալիւրաթաւել: Infarináto, ta. Ցանեալ ալիւր. ալերթաւեալ. ուսեալ փոքր մի. վարժեալ սակաւ ինչ: * Infarinatúcolo, ա. Բաւ նախապաշտ. Վարժասպեան թաղմնաւոր: * Infarinatúra. Հարեւանցի վարժութիւն. գոյզն ուղղութիւն:

Infastidiáre, ը Զանձրանալ. տուայտիլ: պղտոր օլմաք: * Infastidiménto. Զանձրոյթ. տուայտիւն: Infastidíre, ն. Զանձրացուցանել. ձանձրոյթ արկանել: պղտոր եղիմք. օտանդըմաք: տես և Infastidiare. Infastidíto, ta. Զանձրացեալ. տաղտուկ: պղտոր օլմուշ: Infaticábile, հ. Անխոնջ. անվաստակ. անպարտասէր: եօռուլմադ: * Infaticabilità. Անխոնջութիւն: Infaticabilménte, ած. Անխոնջ: Infatigábile, եձ. Տես Infaticabile, եձ: Infatuáre, ն. Յիմարեցուցանել. պէտի եղիմք: Infatuáto, ta. Յիմարեալ. յիմար. խելագար: Infáusto, ta. Infaustíssimo, ma. Անյաջող. անբաղդ. դժբաղդ. (օր.) ապերասկ: ոչընթաց: * Infecondità. Անբեղնաւորութիւն. անպտղութիւն: Infecóndo, da. Infecondíssimo, ma. Անբեղուն. անարգասաւոր. անբերր. ամուլ: գըռըտ. պէրէէթսիզ. պիչ. փօղռմադ:

Infedéle, հ. Infedelíssimo, ma. Անհաւատ. ապստամբ. կեղծ: փինթիչ: անհաւատարիմ. նենգաւոր: պէօվէնէ փոռմադ. խային: memoria. յիշողութիւն դիւրաբեկ, գիւրամոռաց: Infedelità, - táde, - táte. Տես Infedeltà. Infedelménte, ած. Անհաւատարմութիւն. նենգութիւն. հնդուկ: Infedeltà, - táde, - táte, իգ. Անհաւատարմութիւն. նենգութիւն. դժբաղդութիւն: խայինլիք. խըչանէք: անհաւատութիւն: փինթիչլիք:

Infederáre, ն. Անցուցանել զերկիր բարձից: նաւոցը գըլըֆ իէվըրմէք: Infelíce, հ. Infelicíssimo, ma. Աներջանիկ. ծիրկաւոր. տառապեալ. ողորմ. աղետաւոր. հեգ. դժբաղդ. տառապեալ. ողորմ. աղետաւալի: խալէհլի. վայլըը. ակճիլ: Infeliceménte, ած. Infelicissimamente. Ողորմաբար. ողորմելապէս. աղետիւք: Infelicità. - táde, - táte, իգ. Ողորմաւորութիւն. եղկորթիւն. աղէտք. տառապանք. չարիք: խալէհպըլըէ. պէլա: Infelonáre, ը. Անգթանալ. ժանտանալ. դժնեջանալ: պալըմ օլմաք: * Infelloníto, ta. Անգթացեալ. գաժանացեալ: Infemminíre, ն. Տես Effemminare, ը. Infemminírsi, յ. Լինել կնամարդի. խգանալ. մեղկիլ: * Infemminíto, ta. Տես Effemminato. Infernígno, ած. Ծոփախառն. խառնրտիեաց (հայց:) Infernióre, հ. Ստորնագոյն. խոնարհագոյն: ալպալը էի: նուաստագոյն. վայրագոյն. սաստիկ. հպատակ: էգնա. փահա ալլալ. բաղի:

* Inferiorità. Նուաստութիւն. խոնարհութիւն: Inferíre, ն. Մակաբերել. իմաստասիրել. հետեւեցուցանել. ներմիջնէն ընդմէջ: ածել. բերել: Inferíto, ta. Մակաբերեալ. իմաստասիրեալ: Infermaménte, ած. Տկարաբար. անոյժ: Infermáre, ը. Infermársi, յ. Հիւանդանալ: հապաղանամ: Infermáto, ta. Հիւանդացեալ. հիւանդ: հապաղ: Infermería. Հիւանդանոց (մենաստանաց:) հապաղխուր: տես տապարխրիկ: հիւանդոց: ծր

Infermíccio, cia. Հիւանդագին. խօշագին. տաժէմ: դիճալըբէ. նաբալըբէ: * Infermiére, ra. Հիւանդապահ (մենաստանաց:) * Infermíssimo, ma, գէր. Հիւանդագոյն: Infermità, - táde, - táte, իգ. Հիւանդութիւն. խօշութիւն: հապաղլըբ: Inférmo, գոյ. Հիւանդ. խօշ: հապա: Inférmo, ma, ած. Խօշաբեր. անառողջ. կիմախտաժէտ (վայր:) նաբալըբ: Infermúccio. Հիւանդագին. հիւանդագոտ. տաժէտ: դիճալըբէ. նաբալըբ: Infernáccio, չէգծ. Անդնդախորդ. գեհենան. խաւարչըտին տարտարոս: Infernále, ած, հ. Դժոխային: ճէհէննէմի: Infernále, գոյ. Դժոխարնակ. դատապարտեալ: ճէհէննէմլի: Infernifocáre, ն. Լուցանել հուր մեծ, կիմ հուր գժխամանան. այրել բազմաց հրով: Inférno, գոյ. Դժոխք. գեհենան: ճէհէննէմ: տուն վշտաց. տեղի չի տառապանաց: գուբ առ տորթ. տուլ մամլոյ ձիլթաղացից: Inférno, na, ած. Տես Infernale.

Inferocíre, ը Վայրագանալ. գժնեջանալ: նավապանամ: Inferocíto, ta. Վայրագացեալ. գժնեջայ: Inferráre, Inferriáre. Տես Incatenare. Inferráta, Inferriáta. Երկաթի վանդակապատք պատուհանաց: գաֆէս. քէնճիրէ թարմաղլըբ: Inferráto, Inferriáto. Տես Incatenato. Infertà, եձ. Տես Infermità.

Infértile, հ. Տես Infecondo. * Infervoraménto. Շարժումն յեռանդն. բորբոքեալ եռանդն: Infervoráre, ն. Շարժել յեռանդն. բորբոքել. վառել: գըզդըրմաք. աչէքլէնթիրմէք. հաւէսլէնթիրմէք: Infervorársi, յ. Շարժիլ յեռանդն. վառիլ. բորբոքիլ: նաթաղմաք. հաւէսլէնմէք: * Infervoratamente, ած. Եռանդագին. եռանդագին: Infervoráto, ta. Եռանդագին. եռանդագին. վառեալ. բորբոքեալ:

Infervoríre, Infervoríto. Տես Infervorare. Inferzáto, ta. Խարազանեալ: գամըչ փիսի: Infestagióne, իգ. Տես Infestamento. Infestaménte, ած. Infestissimamente. Նեղելով. ձանձրութիւ. ճշնամութիւ: Infestaménto. Նեղութիւն. վիշտ. անհանգստութիւն. թափանձանք. չարչարանք: ձէքճա. պէօհթաչիրլէմ: Infestánte, հ. Նեղիչ. աշխատեցուցիչ. ձանձրացուցիչ: Infestáre, ն. Ճախանձել. վատնդել զոք բանիւք անհանգիստ առնել: պաշ պըրմաք. պէպր եղիմք: նեղել. չարչարել. տանջել: նէնեն օլմաք. ճէքճա եմ. մէք: աստպատահել: չէնէճիլէք եմ: Infestáto, ta. Նեղեալ. չարչարեալ: da scorrerie. հարբասահարեալ յաւազակաւորէ: Infestatóre, աւ. Նեղիչ. տանջիչ. աստպատիկ. հարբասահարիչ: Infestazióne, իգ. Տես Infestamento. Infestévole, հ. Նեղիչ. ձանձրալի. գժնեջակ. ծանր. հաճատակ. ճշնամի: պէօհթաչիր էօրթի. պըչր. պըճ փոռմադ:

Infésto, ta. Infestíssimo, ma. Նոյն ֆ: Infestúto. Գեղջուկ սրունկ ձիոց. (ֆ ախտ ինչ, որով ոտուցեալ ձիոյն չկրնայ սրունկ դնել ասիա ան չափ աշխատութեամբ, կամ վտ ըսկսելոյ գջուբ յետ ջերմանալոյ:)

*Infettaménto. Աղտոտ. ապականեալ. տգեղացուցեալ. վարակումն (ախտից:)

Infettáre, ն. Ապականել. վարակիլ (ախտիւ) իսկ. գործել: պատաղտիլ:
Infettáto, ta. Ապականեալ. վարակեալ: պատաղտեալ:
Infettatóre, ~trice, տր. * Infettatrice, իգ. Ապականիչ. վարակիչ. ապականիչ:
Infettívo, va. Ապականարար. ախտաբեր. ապականական:
Infétto, ta. * Infettíssimo, ma. Ապականեալ. վարակեալ. ըմբռնեալ ախտիւ: նեխեալ. գարշահոտ. եղծեալ. ապականեալ: պատաղտեալ. փտչոտ. պղտոտեալ:
Infeudáre, ն. Տալ ի վիճակ, կամ յատաւ. տես ի Feudo.
Infeudáto, ta. Տաճեալ ի վիճակ, կամ յատաւ:
Infeudazióne, իգ. Վիճակատուութիւն:
Infezióne, իգ. Ապականութիւն. վարակութիւն. ժահահոտութիւն. ախտ տարափոխիկ: ապականութիւն. ապականական. փչութիւն. փտահոտ:
* Infiacchiménto. Կմծոցութիւն. վհատութիւն. տկարութիւն: պառկաքնոտ. հիւծանք. հիւծութիւն:
Infiacchíre, ն. Տկարացուցանել. կմծոցանել. պառկաքնոտ. հիւծանք. հիւծութիւն: և, ն Infiacchírsi, յ. Տկարանալ. լուծանիլ. լքանիլ. հիւծանք ելնել:
Infiammábile, հ. Դիւրավառ. վառելի: հեշտապէս պիտի:
* Infiammabilità. Դիւրավառութիւն:
Infiammagióne, իգ. Բորբոքումն. հրդեհումն. բորբոքք: Տաքութիւն (մարմնոյ:) ռաստ. ապալուծն: գընդիլ: հերսութիւն: Կարմրութիւն մարմնոյ (ի սաստիկ տաղտկ, կամ ի տաքութենէ:)
Infiammaménto. Տես Infiammazióne.
* Infiammánte, հ. Հրդեհոյն. առթագին:
Infiammáre, ն. Լուցանել. վառել. բորբոքել. այրել: բռնաբռնատարած. ալեկինկրկել. հեռմատ: է. ն Infiammársi, յ. Վառիլ. այրիլ: ալեկինկրկիլ, բռնաբռնիլ. եռանդատ: Կարգանել. չարժեցել (զկիրս:) լուսաւորել. պղծառատացուցանել: տես և Riscaldare.
Infiammataménte, հ. Բորբոքմամբ. եռանդագին. ապատկապէս:
* Infiammatéllo, la. Փոքր մի բորբոքել:
Infiammativo, va. Բորբոքիչ. տապացուցիչ:
Infiammáto, ta. Infiammatíssimo, ma. Բորբոքեալ. վառ. լուցեալ:
* Infiammatório, ia. Տաքնեան. տպաւորական. տապացուցիչ:
Infiammatríce, իգ. Բորբոքիչ. տապացուցիչ. հրդեհացուցիչ:
Infiammazióne. Տես Infiammagione.
Infiascáre, ն. Ապականել (զգինի, և՝) ի սրուակս:
Infiascáto, ta. Ապակեալ ի սրուակս:
Infiáto, ta. Փառաւորեալ. այտատեալ. հպարտացեալ. գոռոզ:
Inficere, ն. Բան լար. Ապականել. շաղախել. աղաւղել:
Infidaménte, հ. Անհաւատարմութեամբ. նենգաբար. նենգութեամբ:
Infidelità, ~táde, ~táte. Տես Infedeltà.
Infido, da. Տես Infedele.
Infiebolíre, Infiebolíto. Տես Indebolire, եղն:
Infieláre, ն. Կրանաւորացուցանել. կրեսաւ:
Infievilíre, Infievolíre. Տես Indebolire.
* Infievoliménto, Infievolíto. Տես, Indeboliimento.
* Infíggere, ն. Մխել. ի նեղքս. վարսել. բեւեռել:
Infígnere, Infingere, ն. Ստորագրել. կերել. ի. Ձևանալ. հնարել. հիւսել. ստամբաղել. երևեցուցանել. հիւծութիւն: Նօթերնէն: Նօթերնէն:
* Infingévole, Infingévole, հ. Կերպարանել. հիւսելի. ծաւալուրել:
Infigniménto, Infingiménto. Կերպարանութիւն. հիւսուածք. ծուռ. հիւծաւորութիւն. ստամբաղանք: Նօթերնէն:
Infignitóre, Infingitóre, տր. Կերծաւոր. որ կերծէ:
Infignitúdine, Infingitúdine, իգ. Տ. Infignimento.
Infigurábile, հ. Անձևանալի. անձև:
* Infiguráto, ta. Ձևացել. ձևակերպել:
Infilacáppi, տր. Ասեղն գլխոյ, կամ հերսոյ (է ասեղն ինչ ածաճեղ, եւն որով հանալք հասարակաւն զարգս ի գլուխս:)
Infiláre, ն. Ընդունայնել անզգամի (է ծակ ասղան, մարգարտի, եւն:) իգէլի Նէնէրգէ: infilar le pentole, կամ anche infiliare. անանկանալ: հանկիսալ օշտ: infilar gli aghi al bujo: գործել կոյր գիւղացին, կամ է բերման:
Infiláto, ta. Ընդունակեալ ասղանի:
Infilzáre, ն. Ընդունցանել է ծակ (ասղան:) պէնէրգէ: Նէնէրգէ: Նէնէրգէ: Ն

Infiníto, գոյ. Անվերջութիւն (եղանակ բայից) Տես Infinitézza.

Infinitó, ta. ած. Անհուն. անվախճան. անեղծ. անչափ. անսպառ: Անհոգնելի. Անխոնջ: անվերջ. անվախճան: հիւսպատիճ. հոպոպուկ: բազում: լի: infinito, ադ. սեռ. Infinitaménte. Andar in infinito. Գնալ յանվախճան. յառաջել յանհուն:

Infino, նխ. առ երեսաց խոշորագոյն. Մինչև. մինչև. ց: ց: ես. ի. պես. ես: infino a quando? մինչև յերբ. քանդե. ցմիւսն: նէ պահել ես. նէ. պէր: infino adesso, infino ad ora. մինչև յայժմ. յայժմ. ցայսվայր: ընդ իւրեանս: յեա այսօրիկ: պահ պան օրս ըս: infino all' ultimo. յվերինն: infino allóra. մինչև յայնժամ. նաև յայնժամ: օգտակար ես: infin dai primi tempi. ի վաղուց հետէ. ի սկզբանէ: լի՛ պահ: infino dal principio del mondo. անդասին ի սկզբանէ Տես: d' infin a tanto. կիր d' insin a tanto. ցորչափ. ցորքան. որչափ: նէլեի: ինչին' a tanto. նոյն է:

Infinoattánto. Infinoattantoché. Տես Infinechè.

Infinocchiáre, ար. Հաւատացուցանել զսուտ ինչ. պատրել բանիւք. կիր քաղցրաբանութիւ: ապաքինոտ:

Infinocchiatúra. Պատրանք. խաբէութիւն: ապաքինոտ:

Infinocchiè. Տես Infinechè.

* Infínta. Կեղծաւորութիւն. կեղծիք:

Infintaménte. Տես Ingannevolmente.

Infintánto, Infintantochè. Տես Infinechè.

* Infintivaménte. Տես Fintamentè.

Infinto, գոյ. Կեղծաւորութիւն:

Infínto, ta, ած. Կեղծ. կեղծաւորիլ. կեղծաւոր (արտաքուստ:) փողջ. էսփա. էալան: alla 'nfínta, ած. կեղծիք. կեղծաւորութիւ:

* Infintúra, Infinzióne, իգ. Կեղծիք. կեղծաւորութիւն: էօրիքիւն. խէի խալխալուխ:

Infioráre, ն. Պատել, կիր զարդարել ծաղկօք: էնկի իլէ պօնթմոյ: զարդարել. գեղեցկացուցանել: որմէ ռել ծաղկաւ: Infiorársi, յ. Ծաղկիլ. փթթիլ ծաղկօք: լինելութի ասէյսպ: * զարդարիլ ծաղկօք: ծածկիլ ի մէջ ծաղկանց:

Infiorire. Տես Infiorare.

Infirmità, - táde, - táte. Infírmo. Տես Infermità, ևն:

Infiscáre, ն. Ականս յարթանիս: ծերիլ պոլ ենիգէ:

Infísso, sa. Մխել. ի՛ ներքս: անկիլ ի՛ բևեռել: ասֆլանճէր:

Infistolírsi, յ. Խոխայթիլ. փոխարկիլ ի խոխայթ: ֆաթէա օլմակ:

Infistolíto, ta. Խոխայթիլ: ֆաթէա օլմակ: ձախտոլիլ ի՛ լիսկին չքնկիլ. աղաւաղիլ (գործ:)

Infizzáre. Տես Infilzare.

* Inflagióne, իգ. Տես Enfiagione.

Inflazióne, իգ. բաս լաթ. Նոյն է: փքացուցումն. ամբարտաւանութիւն:

Inflessíbile, հ, Անճկելի: անմեղկելի. անողորկ լի. անիսարկիլ: ոչ. ծերհաճելիոն: անգթութեամբ. անվհատ, անպատեհ: խիստ. կարծր:

* Inflessibilità. Անճկութիւն. խստութիւն. կարծրութիւն:

Inflessibilménte, ած. Անշեղմտօրէն. հզօրապէս:

* Inflessióne, իգ. ծռելութիւն. (է մին ի ձեռոյ զոր կազմին գունդք նախնի հռովմայեցւոց:) Հնչմունք (անուանց:) խոնարհումն (բայից:) ինչիկ. պէս: di voce. ծռելութիւն, կիր բևեռմունք ձայնի:

Inflettere. Տես Piegare.

* Inflítto, ta. Մատնել ի՛ պատիժ պատուհասի:

Influente, հ. Ազդօղ. որ ազդէ ի՛:

Influénza, Influénzia. Ազդումն. ներգործութիւն. ազդեցութիւն: ազդեցուիլ, կիր ըզրուիլ աստիզայ ընել. փայլատնիայ: հոսումն: տես և Andazzo.

Influére, Influíre, ն. Ազդել (ասահզայցնելոյս. ներգործել:

* Influíto, ta. Ազդեալ. ներգործեալ:

* Influitrice, իգ. Ազդօղ. ազդական.

* Inflússo, գոյ. Տես Influenza.

Influsso, sa. ած. Ազդեալ. ներգործեալ:

* Inflúvio. Տես Influénza. * ներհոսումն. հոսումն ի՛ ներքս:

Infocagióne, իգ. Infocaménto. Բորբոքումն. վառումն. կիզումն: եռանդն. բորբոք. չեռմութի:

Infocáre, ն. Վառել. բորբոքել. հրդեհել. լուցանել: եռեցնել. բորբոքել. չորացուցանել. չեռացուցանել. գեղարդեալ: Infocársi. Բորբոքիլ. վառել. ատաչիկանալ: գեղեցել. գեղարդել:

Infocáto, ta. Infocatíssimo, ma. Բորբոքեալ. հրաչեկ: հրացեալ: բռնկեալ. գեղեցեալ:

Infocazióne, իգ. Տես Infocamento.

Infola. Խոյր (քրմաց հեռվիայեցւոց:)

Infolgorato, ta. Տես Folgorato.

Infollíre, ն. Յիմարիլ. փչելկնդիլ: ն. Յիմարիցս. ցանել: փչիլ երիվէ:

Infóndere, հ. Ներկանել ի՛ հեղուկն. (յր արկանել ինչ. կր գիտէ ի՛ հեղուկս՝ ուր ի լուծանիլ.) արկ. նել ի՛: քաղցնել. քաղցրացնել: ապաքինել:

* Ազդել. ներգործել: * Ածել ի վր: բերել:

* Infondiménto. Ազդումն. ազդեցուիլ:

* Inforábile, հ. Անծակելի:

Inforcáre, ն. Ըմբռնել. կիր առնել երիժանեալ: gli arcioni, կիր la sella, ևն, կիր սոսկ inforcáre. հեծանել, աշտանակել. ներիվար: ասիա պինդ: հանել ի խախտումն: կսկիծ: ասմա:

Inforcáta. Տես Forcata.

Inforcáto, ta. Ելոյծ, կիր առեալ երիժանեալ: cavallo. աշտանակել. հեծեալ: կախեալ. եղեալ ի կախաղան:

Inforcatúra. Տես Forcatura.

* Inforestierársi, յ. Վնասել օտարական. օտարանալ

Informagióne. Տես Informazióne.

Informánte, հ. Զեացուցիչ:

Informáre, ն. Կերպաւորել. կիր առ ակաւորել/ըզ. մարմնոյ. կր ասէ զգեղացական տեսակաւ) կերպաւորել. ձեացուցանել: ընծել. կերմէ. եռապատ ի՛ ընչէ: առկերակացուցանել. զգացուցանել. իրա. զեկ. կիր ազդ առնել: ազնաքնատ. պատրաստ: ուսուցանել. Թելադրել: եօրինէ. եօրինի վերմէ: կարգել. յարմարել: նկատ վերմէ: ապատրաստ: Informársi, յ. Զեանալ. կերպանալ. կերպարանալ. նկի: եօրինա վերմէ: հարցանել. առուգել. ան. դեկանալ: սկիզբ. երմէ: հասել. ծայր. վերափոխ օրէ:

Informatívo, va. կերպաւորիչ. առնական. ցուցիչ: * processo informativo. փաստբերիչ կիր քննութի առեղ. կացուցիչ:

Informáto, ta. Informatíssimo, ma. Լաւ. ան. դեկացեալ. իրապէս: տես և Membruto.

Informatóre, ար. * Informatrice, իգ. Կերպաւորիչ առնական. Տեղեկացուցիչ. պատմիչ. ծանուցիչ: պատրան. հասել վերմէ:

Informazióne, իգ. Ծանուցումն. ծանօթութի. ան. դեկութի: պէրէ. հասկը: տես և Educazione, Infórme, հ. Ընդձև. անկերպարան. Ձեւաձաւոր: եօրինէ. պէրէնիկ գոռաղ: Stelle informi. Աստղք անկերպք, կիր չիք. (չի որք չէն ը համաձեւութի իւրեանց:)

Informinentáre. Տես Formentare, Mescolare.

Informicolaménto. Մարմաջ. (է կսկիծ ինչ նման խայթոտածոց ըզմարմինս:) Նկնկել. հեռաբեկ. ապականութի. մրջնոտ:

In-

Informicoláre, ւ. Ա արտաւոտիլ. մարմնաւոտ լինել. նեխնել. խաթխոտ:
* Informità. Անձեռնհասութիւն. անկիրթութիւն:
* Infornapáne, ա. Տիպ հացադրիծոց: ինքնէն:
Infornáre, ն. Ակրկանել, ի փուռն: Aver cura allo 'nfornáre. առաջ ի նմա նշանել՝ պատրաստել, ի ժամանակ լինելոյ՝ ի գործ, յորժ ևս հնար պիտանել անիցաս: զգուշանալ՝ ի սկզբան: all' infornare il pan si fa goloso. առաջ՝ առիթք ձգեն զմարդ՝ ի յանցանս:
Infornáta. փուռն մի (հաց, կամ այլ ինչ:) պիտ՝ փռառն: * Քաղաքաւ եփաշտեայք ինտղիք. (ի քառ ծաղկեան:)
Inforsáre, ն. Ջերկրայար արկանել: յ. Լրկեայել:
Infortíre, ն. Զօրացուցանել: գօնէնկնիցնել: ւ. Լինել բարկ. քաշախանալ: ինդնէնկնել:
Infortíto, ta. Քաշախեալ. բարկ: ինդնէնկնել:
ւ. Infortúna. Տես Infortunio.
Infortunáre, ւ. Նաւակոծել. նաւաքակիլ. ինձ ինքն աւալանդել:
Infortunaraménte, ած. Դժբաղդաբար. ինչուառ. ինչուառացուցիչ. ապերասիրաբար. ձախորդ:
Infortunáto, ta. * Infortunatíssimo, ma. Դժբաղդ. ինչուառ: նաւքհոտ: ինչուառացուցիչ. ապերասիրաբար. ձախորդ:
Infortúnio. Դժբաղդութիւն. ինչուառութիւն. պակաս. չարիք: պէս. հարուած:
* Infortúno. Տես Infortunato.
Inforzáre, ւ. Inforzársi, յ. Լինել բարկ. քաշախիլ: ինդնէնկնիլ:
Inforzáre, ն. Զօրացուցանել. ամրացուցանել: գօնէնկնիցնել: գօնէնկնիցնիլ: հաստատել:
Inforzáto, գած. Ի երկրորդ դիրքն Digesto անուանեալ մասանց օրինացն յօրինեալ առ Ժամանակօք յուստինոսի:
Inforzáto, ta, ած. Քարկ. քաշախալ: ինդնէնկնիլ: զօրացեալ. զօրեղ:
* Infoscáto, ta. Ստեմնացեալ. խաւարեալ:
Infossáre, ն. Ակռանել, ի փոս: ւ. գոգաւոր. խորացեալ (աչք:)
Ínfra, նխ. Ներքեւ վայր. ի մէջ. ի. յ. ի նեղքան: ի վիճակի. յետ. ղինի. ասդրա: * Infra. Տես Di qua. Andarono infra mare. խաղացին ի խորս ծովուն: infra pochi giorni. ի սահս աւուրց: * Infra 'l mezzo giorno. Ջմիջաւուրց: * Infra me. Ցանձն իմ. ի միտս իմ:
Infracidaménto. Ցնեխուն. փտուն. ապականուն: ինդնէնկնիլ:
Infracidáre, Infradiciáre, ւ. Ցնեխել. փտիլ. ապականել: ինդնէնկնիլ: ն. Ցնեխել. ապականել: ինդնէնկնիլ: uno. ձանձրոյցն արկանել յոք. նեղել զոք: ա. ապականիլ. պակ ապրեցնել:
Infracidáto, Infradiciáto, ta. Ցնեխեալ. փտեալ. ապականեալ: ինդնէնկնիլ: * Ծրգեալ, կամ հատանկաւ՝ ի չարիս:
Infracidatúra, Infradiciatúra. Տես Infracidamento.
* Infracidíre, Infradiciare. Տես Infracidare.
Infradiciaménto, ևն. Տես Infracidaménto, ևն:
Infrágnere, ն. Լուսել. տրորել: ելեկն: բեկանել. խորտակիլ. փշրել. ձանրել: գօնէնկնիցնել: Infrágnersi, յ. Խորտակիլ. փշրիլ: գօնէնկնիլ:
Infragniménto, Infragnitúra. Խեղումն. խորտակումն: գօնէնկնիցնիլ:
* Infragránti, ած. Ի գործ անդր յանցանաց (բռնել ևն:) ի գործել անդր զյանցանս:
Infraliménto. Տկտրտիլ. լքուն. լրիծոքիլ (զորս:)
Infralíre, ւ. Լքանիլ. լուծանիլ. թօշնիլ. տկարանալ: հեղլպ օշխատ: * ն. Լքուցանել. տկարացուցանել:
Infralíto, ta. Լուծեալ. կիսուցեալ. տկար. հիւանդ: հեղլպ:
* Inframéttere. Տես Inframmettere.
Inframméssa, Inframméssa, գած. Ա ինչապուռ. ի լարկուածի:
Inframmetténte, ած. Ա ինչարկու. ինչնորդ:
Inframmettenteménte, ած. Ա ինչարկուաբ. ինչապուռ լուծ. բացատրութիւն:
Inframméttere, ն. Ի ներ ածել և ի յ. Դնել. ի միջև. ի մէջ արկանել. ի մէջ բերել: արտայ պատճառել. ինչնորդել: արտայ ներկել:
* Infrancesársi, յ. Գաղղիանալ. վարիլ ուղ զգաղղիացի:
Infrancescársi, յ. Ա ինչ գնոյն յեղյեղել:
Infranciosáto, ta. Վարակեալ գաղղիական ախտիւ:
Infrángere. * Infrángersi. Տես Infragnere, ևն:
Infrangíbile, ած. Անթեկանելի. անբեկ. անխորտակելի: գօնէնկնիցնելի:
Infránto, ta. Բեկեալ. խորտակեալ. փշրեալ: գօնէնկնիցնեալ:
Infrantojáta, Զհիւծոյց մի. (յայնպիսի ձիւծոյց առեալք, որպէս ի միւսում հատագի ձմռին ի ձիւծոյցն:)
Infrantójo, գած. Զհիւծահանք. (ի դործին. կամ տեղին հանելոյ զձիւծ:) եաղ պէսիչնի. սերկն:
Infrantójo, ja, ած. Դիւրաթեկ (ձիւծասպառ. ի աղդ. ինչ ձիւծասպրդոյ:)
Infrantúra. Տես Infrangimento.
* Infrascaménto. Տես Spampanazione, Superfluità
Infrascáre, ն. Ծածկել. կամ պատել. կամ ընդ առաջ. կամ տերեւօք: պատատեալ. շաղկ. ծածկաթաղել. պատրել:
* Infrascáto, ta. * Infrascatíssimo, ma. Պատալեալ: տես և Imbrogliato.
Infrascritto, ta. Գրեալ առաջ. կամ ի ներքոյ. ըստ առաջագրեալ:
Infrascrívere, ն. Գրել առաջ. կամ ի ներքոյ. առ յաջագրեալ: աւելցնել եաղ:
* Infrazióne, իգ. Բեկումն. խորտակումն: լուծանումն (օրինաց. գաղտնի:)
* Infreddagióne. Տես Infreddatura.
Infreddaménto. Ցուրտ. ցրտուն: ա. ած:
Infreddáre, ւ. * Infreddársi, յ. Ախտանալ զհարբեցութենէ: ցրտացուցանել: ա. ած:
Infreddatívo, va. Ցրտաբեր. ցրտացուցիչ: ա. ած:
Infreddáto, ta. Ախտացեալ զհարբեցութենէ:
Infreddatúra. Հարբեցութիւն: պիտիեաղ:
* Infrémere, ւ. Տես Fremere, Fremitare.
* Infrenáre, Infrenáto, ta. Տես Frenare, ևն:
* Infrenesíre, ւ. Ընկանել յախտ մտաւորական. խենթանալ. փչնչնել:
Infreneticáto, ta. Տես Frenetico.
* Infrequénte, ած. Ցանցառ. անտուր. ոչ յաճախել:
Infrequénza, Infrequénzia. Ոչ յաճախութիւն. ցանցառութիւն. սակաւութիւն: պչչնչնել. նապիրնիչ:
* Infreseáménto. Տես Rinfrescamento. Rinfresco.
Infrescatójo. Տես Rinfrescatojo.
Infrigidánte, ած. Զովարար. զովացուցիչ (դեղ:)
Infrigidáre, ն. Ցրտացուցանել: ա. ած:
Infrigidíre, ւ. Ցրտանալ: ա. ած: տես և Inumidire. ի. Ցրտացուցանել: ա. ած:
Infrígno, na. Տես Grinzoso, Crespo.
Infrondársi, յ. Տերևանալ. տերևիլ. արձակել տերևս: էդէրգանմամ:

Infruénza. Տես Influenza.
* Infruscáre, ն. Խառնել. խառնակել: Գոռընչբոխտ:
Infruscáto, ta. Խառն. խառնակ. շիտակ. մեծին. ալամոդ: Գոռընչփ:
Infruttíforo. Տես Infruttuoso.
Infruttuosaménte, ադ. Անպտուղ. անշահ. ի զուր: Նաքիւն:
Infruttuóso, sa. Անպտղաբեր. անպտուղ. անբեր. անշահ. աննպատակ. զուր: Հասընդրդ. Քայոսրդ:
* Infuggáre. Տես Fugare.
* Infula. Ճոպ, կամ խոյր եպիսկոպոսական. միտր:
Infulmináto, ta. Ի կայծակնահարել:
Infunáre, ն. Կապել. շռնանալ, պարանալ: Ի բէ իւէ պաղլամա:
Infunáto, ta. Կապել պարանալ, առանալ: պաղլը:
* Infunatúra. Կապումն պարանալ. պրկումն:
* Infundíbulo. Ձագան: Գանոս: Ձագան. (կ խորշ ինչ է մէջ երիկամանց, ուր հաւաքի նիւթ միզին:)
Infuocaménto, Infuocáre. Տես Infocamento.
In fuóra, In fuóri. տես Ի Fuora. * All' infuóri. Արտաքս. արտաքոյ: փշաքս. փշաքան:
* Infurfantíre, ան. Տես Imbricconire, ան:
Infuriáre, ը. Ել. Կատաղիլ. մոլեգնիլ: գոռոռոմոփ:
Infuriataménte, ադ. Կատաղագար. մոլեգին:
* Infuriatívo, va. Կատաղեցուցիչ. զայրացուցիչ:
Infuriáto, ta. Infuriatíssimo, ma. Կատաղեալ. կատաղի. մոլեգին: գոռոռոմոփ:
* Infuríre. Տես Infuriare.
* Infusaménte. Տես Confusamente.
* Infuseráto, ta. Infusoráto, Infusuráto. Ցօլագնել ի չուլ. արկել ի չուր. արկեալ:
* Infusíbile, ս. Անհալելի. անձայլ: Էրնիկ:
* Infusioncélla. Ի նոճազգական Infusionella:
Infusióne, իգ. Հեղումն: արկումն իրիք ի հեղուկ. Թուրք. ռամկ. Թըրկոց: Հեղուկն յորում արկել ի ինչ (պ խիժ, ան) ի Թուրմ:
Infúso, sa. Հեղել ի ներքս. հեղել. արկել ի հեղուկն: Էլինք պէօֆիւչ. արկել ի Թուրմս: ռամկ. Թըրկոց գրած: Հեղական, կամ ածատուր (գիտուն.) երկնաձիր: ալլահան Վերկել:
Infuturársi, յ. Հնանալ. անել յեղիպ: Ծերանալ:
Ingabbiáre, ն. Ակամել ի վանդակ: գաֆէօֆ էօֆոփ: փակել ի ներքս. արգելուլ: գոփոխոփ:
Ingabbiáto*, ta. Ակամել. կամ փակել ի վանդակ:
* Ingabelláre, ն. Ակամել զմարդ. արկանել զինք մարքին: Կերկիլ էօֆոփ:
Ingaggiáre, ն. Ingaggiársi, յ. Տալ պատառանդս: ան հին Վերկել: տես և Sfidare. Ingaggiare a usura. Գրաս առ վիր վաշխին. կամ վիր փոխոյն: ոհկին Վերկել: Ingaggiáre. Տալ զգրաս:
Ingaggiáto, ta. Պատառնդեալ, ան:
Ingagliardía. Անդրուն. ուժարուն: գոռվէրուխ:
Ingagliardíre, ը. * Ingagliardírsi, յ. Զօրանալ. կազդուրիլ: գոռվէրվէրոփ: ն. Զօրացուցանել: գոռվէրվէրոփ:
Ingagliardíto, ta. Զօրացեալ. հզօրացեալ:
Ingalappiáre, ն. Թակարդել. արկանել ի հաղթս. կամ ի դարան: փոզաղա պոփոփ:
Ingalappiáto, ta. Թակարդեալ. ըմբռնեալ ի հաղթս:
Ingalláre, ն. Բառ նէրկարաց. Գխառորիլ. (կ ևս ըմբռնել ինչ, ի չուր գխառորի խառն ը այլ նիւթոց: առ ի նէրկրկել ինչ ուժգ ի սեաւ:) Խաղալ էրնիկէ:
Ingallåta. Բառ նէրկարաց. Գխառորուն:
* Ingalluzzársi, յ. Գոռոզանալ. վզակոչ. հպարտանալ:
Ingalluzzáto, ta. Գոռոզ. բարձրյոյզ: Փօղոզ:
* Ingambáre, ն. Ի փախուստ դառնալ:
Ing anciáre, ն. Բառ նոտրդաց. Ընկճանել. Ճանկիճ: Գանճայլալ. Նոտրիսոփ:
Ingangheráre, ն. Ակամել. կամ անցուցանել (զդուռն) ի ծղնիս: ոհկինչ ինէրկէ? * Ակամել ծղնիս: ոհկին ինէրկէ:
* Ingangheráto, ta. Ակամել ծղնիս. որ ունի ծղնիս
Ingannábile. Ingannábole, ն. տես Ingannevole
Ingannaménto. Տես Inganno.
Ingannánte, ն. Խաբօղ. խաբեբայ:
Ingannáre, ն. Խաբել. պատրել: ալլաֆլամա: Ingannársi, յ. Խաբիլ: ալլանամա:
Ingañnáto, ta. ած, ե գոյ. Խաբել: ալլանմա:
* Ingannatóra, իգ. Խաբօղ. խաբեբայ:
Ingannatóre, ար. Ingannatrice, իգ. Խաբօղ. խաբեբայ: ալլապըճը. բեկլի:
Ingannerélla, նոճազ. Խաբեուն փոքր. գոյզն ինչ կամ պատրանք: փէլէխի քինա:
Ingannése. Ingannévole, ած. Ingannevolíssimo, ma. Խաբէական. պատիր. ինգաւոր: ալլապըճ էալան:
Ingannevolménte, ադ. Ինգամաբ. խաբեանօք: Քինա ի
Ingannígia. Տես Inganno.
Ingánno. Ինգամ. խաբեուն. պատրանք. գաւ: Քինա: տես և Errore. a inganno, ադ. տես Inganne volmente:
Ingannóso, sa. Տես Ingannevole.
Ingannúzzo. Տես Ingannerello.
Ingarabulláre, ն. Խառնակիլ. շիտակիլ. խառնիխուռ առնել: գոռոռոմոփ: պատրել զոք. գաւ առնել: փօլանըճմոփ: ալլապլամա:
Ingarbáre, ն. Ծերմարել. յարդ արել վայելուչս պիտոյից:
Ingarbugliáre. Տես Ingarabullare.
* Ingarzullíto. Տես Ingazzullito.
Ingastáda, Ingastára. Տես Guastada.
Ingastadúzza, նոճազ. Փոքրիկ ապական անօթ:
* Ingastigáto, ta. Տես Impunito.
* Ingastigazióne, իգ. Անպատժուիլ. Թողուլ պատ ժոյն:
Ingavináre, ն. Ինուլ խուլօք. լի առնել խուլօք:
Ingavináto, ta. Լցեալ, կամ լի խուլօք:
Ingazzullíto, ta. Վերսին զօրացեալ. հզօրացեալ:
Ingegnaménto. Խորամանկուիլ. Հարկուիլ. Հարմարուիլ. Հարտարամտուիլ: Քէրզնափուքս. Քիրանկ
Ingegnársi, յ. Հնարել. Հնարս ինդրել. Հնարն ի մտանալ. փուքալ. գործել. Ձգնիլ. մաջ ձգտեցուցանել զոչ մտայնուածի. խելք յանկ նել: լաըճոփ: գայլեն էնկէ: Ingegnáre, ն. Խրատ. բեր. Հնարիք. պատրել: ալաֆլամա:
* Ingegnéra, իգ. Կին մտաւորուժ: Հանճարեղ. Հմտ Հարտարագործ:
Ingegnére, ար. գոյ. Ingegnéro. Հարտարապետ (կ նա որ հնարէ, և գծագրէ պատուական գործին որ ձաքս, ան. և առաջնորդէ պատուիրատուին ամ րուեցս ի գործադրել. կամ ի ճարտարել զինչ ի բնութենէ: Մեքենայապետ. գաւակ մեքենայից: Հմտ ահկի: Ingegnétto. Փոքր. կամ փորձնական. Հանճար:
Ingégno. Հանճար, կամ ուշ մտաց: (կ երբեմն մտաց ի հնարել, կամ ի հասու լինել:) Քէրամէթ: միաք. խելք: ափ: acutezza d'ingegno. Նրբամտութիւն. կրթամտուիլ. սրատեսութիւն: Հնարք. հնինդ: Քնա: a ingegno, ած. տես Ingannevolmente. Ան կամ ձին: Մեքենայ. Հնարատր. մեքենայ: ալէթ. և մեքենայ ինչ Հրաշակերտ. որ կոչի և Bindolo. Մտամբ քանալ ոյն. (կ մտամբ քանալ ոյն, որոյ մեռնի ի հուպն քանայ զոյն իրր ձեռամբ:) senz' ingegno. անհանճար. անմիտ: egli è tutto in-

ingegno. լի է նա հանճարով։
* Ingegnósa. բաս ձանձրաբանական. բանալի։
Ingegnosaménte, ած. Ingegnosissimaménte. Հանճարով. ուշիմաբար. խելամտապէս. ձարտարապետ։ արիփական. Տարբերէլի է։
Ingegnóso, sa. Ingegnosíssimo, ma. Հանճարեղ. ուշիմ. մտացի. կորովամիտ. ձարտարապետ. հնարքակալ. փերասէրէի. հիւնէրէի։
Ingegnuólo, նոմ. Գաւ. նենգ։ փերեպ. սնիկ։
Ingelosíre, բ. Նախանձել. նախանձիլ զնախանձ. նախանձ բերել։ գըգճանամ։ Նախանձեցուցանել. նախանձոտիս արկանել։ գըգճանըցնամ։
Ingelosíto, ta. Նախանձած. նախանձաւոր գըգճանած. գըգճանան։
Ingemmaménto. Կանաղարդումի. զարդ. ակադնակուռ։
Ingemmáre, ն. Զարդարել ակամբք. զարդարել ականակուռ։ Ճղճղիլ իւն գոհանամ։ զարդարել պատուհասաւորութիւն. (է ազդ ինչ պատուհասաւորելոյ։)
Ingemmáto, ta. Ականակուռ. ականահուռ։ Ճղճղիլ։
Ingenerábile, հ. Անծին. անծնանելի։
Ingenerabilità. Անծնութի։
Ingeneraménto. Ծնունդ. ծնեալութի։
Ingeneráre, Ingeneráto, ta. Տես Generare, ած։
Ingeneratóre, ար. Ingeneratríce, էից. Ծնօղ. պղտրան։
Ingenerazióne, էից. Տես Ingeneramento. Ազգ. սեռ. տեսակ։ ասց։
* Ingenéroso, sa. Տես Illibérale.
* Ingénio, Ingenióso. Տես Ingegno, Ingegnoso.
Ingénito, ta. Բնածին. բնական. ըմբռ։ Անծին (Հայր։) per ingénito, հ. բնապէս. բնաւոր իմն ազդ մարդ։
Ingentilíre, ն. Ազնուացուցանել. առնել ազնուական։ բ. Ազնուանալ. լինել ազնուական։
Ingentilíto, ta. Ազնուացեալ։
* Ingentilominírsi. Լինել ազնուական։
Ingenuaménte, հ. Ingenuissimaménte. Ազատաբար. պր սրտիւ. պարզ մտօք. անկեղծ. անմեղ. հաւատաւոր։ արդի իւն. փղրոանձ. խաւիար։
Ingenuità, - táde, - táte, էից. Պարզմտութիւն. մտամտուհի. անմեղագործութիւն. ապազան։
Ingénuo, ua. Ազատածին. ազատ։ ազատութիւն։ պարզ զամիա. պարզ. անխարդախ։ փղրոա. ապազի։
* Ingeriménto. Խառնուած. խառնուիս։
Ingerírsi, յ. Խառնել զանձն ի խառնիլ ի. միջամտել լինել ի գործ ինչ։ Կերկերէ. ագահաշահ. գաղտըշահ։ Ingeríre, ն. Բերել. ածել։
Ingessáre, ն. Պատել. կիր օծանիլ գաչիով։ ալեսցնել։ մածուցանել գաչիով։
Ingessáto, ta, ած. Պատեալ. կիր օծիլ գաչիով։ ալեսնեալ։ Ingessáto, գոյ. Պատուասիր գաչիով։
* Ingessatúra. Մածուցումն գաչիով։
Ingésto, ta. Ակիլ. եգեալ. զետեղեալ։
Inghermíre. Տես Ghermire.
Inghestáda. Տես Ingastada, Guastade.
Inghiottiménto. Կլանելի։ անդունդք. վիհ. խորք։
Inghiottíre, ն. Կլանել։ ետասիլ։ altrui, ուտել, կիր կլանիլ զոք. յաղթահարել. խաղան ինուն առնել։ ingiurie, եմ. լռել կիր համբերել նախատինս. նաց առ Յարկին։ furono inghiottiti dal fango. ոչընչացան. եղեն։ ջրասըա պղիրըաց։
Inghiottíto, ta. Կլեալ։ ետասիլ։ ընկլուզեալ։ պղիրած։
Inghiottitójo. Կլանող. (է մանր փողին որ կլանի, զի ոտն զեաւ ըէ լեզուական, և ըէ սիրգին որկորին։)
Inghiottitóre, ար. Կլանող։ ետասիլ։
Inghirlandaménto. Պատկուն ծաղկօք, կիր ծաղկեայ

ւղուածք։
Inghirlandáre, յ. Պատկել ծաղկօք։ պատաւել։ զարդ կապատել։
Inghirlandáto, ta. Պատկեալ բոլորիւք ծաղկանց։
Ingiacáre, ն. Ջգեցուցանել զքահս. զքահել. զքահ հաւորել։ վըզգ ինոխիմ։ Ingiacársi, յ. Ագանել զքահս. զքահաւորիլ։ վըզգ ինոխիմ։
Ingialláre, Ingiallíre, ն. Դեղնացուցանել. դեղ կել զի գեղին։ ոսկ եղիդ։ ասքարհաք։ Ingiállare, բ. Դեղնիլ։ ասքը օչսոփ։ ասքարհաք։
* Ingiardináto, ta. Լի պատրիզք։
Ingieláre, բ. Սառիլ։ պաղիլ։ փոնհոփ։
Igigliársi, յ. Զարդարիլ շուշանազարդ։
Inginocchiársi, յ. Ծունր դնել, կիր կրկնիլ. ածիլ ուսիք ծունր։ փիլէօփէ։
Inginocchiáta. Պատուհան երկաթավանդակ որոյ երկաթք ցցուեալ են ի դուրս։ տես և Inginocchiazione.
Inginocchiáto, ta. Ծունր եդեալ. ի ծունր կրկեալ։ փիլէօփէ։ finestra inginocchiata. տես ի վերոյ։
Inginocchiatójo. * Inginocchiatóro. Պատուհանդան ծնգաց. կիր աղօթարան։
* Inginocchiatúra. Ծնեբռաած. (է կրկնուած. կիր կրացուեալ իրաց ի ձև արմատ։)
Inginocchiazióne, էից. Ծնրադրութիւն։ փիլէօփէ էիւ. էօփիւ։
Inginocchióne, In ginocchióne. Ի ծունկս. ի ծունկ. ի փիլէօփէ։
Inginocchióni, In ginocchióni, հ. Ի ծունր կրկեալ։ փիլէօփէ։
Ingiocóndo, da. Անախորժ. անհաճոյ. անբերկրական. դառն. ախտագին։
* Ingiojelláre, ն. Զարդարել ակամբք պատուհասաւորել։ ճղճղիլ իւն փոնհոփ։
Ingiovanîre, բ. Նորոգիլ մանկութ երիտասարդանալ։ ջնջնկնիլ։
Ingiù, հ. In giù. ի խոնարհ. ի վայր. ի տրտում. ի դեմն. յերկիր։ ազապ։ all' ingiù, alla 'ngiù, allo 'ngiù. ընդ են։ a capo all' ingiù, կիր a capo ingiù. գլխ ի վայր։ andare a capo allo 'ngiù. հոնջ գլխ ի վայր։ andare allo 'ngiù. խոնարհիլ. նուաղիլ. կործանիլ։ andare all' ingiù, կիր in giù. իջանել. անկանիլ. բերել ի վայր։ եա խոնարհիլ. անկանիլ. յոտանալ։ correre, կիր andar l' acqua allo 'ngiù, կամ all' ingiù. պահիլ գնաց ընթացս, կամ զբնական բերութեան։
Ingiúgnere, ն. Ցօդել. միաւորել։ պէր էիմի։ պատուիրել. հրամայել. յանձն առնել (զգործ ինչ) պատուիրանք։ պհմատլամ։
Ingiuncáre, ն. Պատել կնիւնովք. կնիւնապատ առնել։ ց. Կնիւնապատ լինել։
Ingiúnto, ta. Ցօդեալ ի միասին. միաւորեալ։ պատուիրեալ. յանձնեալ. հրամայեալ։ պատուիրանք։ պհմատլանըլ։
Ingiúria. Անիրաւութի։ զրպարտ. պարսաւ. նախատինք. ծիծաղանք։ սիրկմ. սրկածք. կիր դժդպակուածք. օգոց. կիր եղանակաց. (գր. են հոգմանք. անձրև. կարկուտ. եմն։)
Ingiuriánte, հ. Անիրաւօղ. նախատիչ. ծիծաղանօղ։
Ingiuriáre, ն. Անիրաւել առ ոք. զսկիզ. նախատել. ծիծաղանել։ զրպարտ իմն։ սիրկմ իմի։
Ingiuriáto, ta, ած, ն. գոյ. Անիրաւեալ. ծիծաղանեալ։
Ingiuriatóre, ար. Նախատիչ։ սիրկմիչ։
Ingiuriosaménte, հ. Ingiuriosissimaménte. Նախատանօք. լի ծիծաղանօք։ սիրկմ իւն։
Ingiurióso, sa. Անիրաւ. նախատական. ծիծաղանել։ նիւթ. սիրկմիչ։

Ingiuriúzza, նախատ. փոքր նախատինք:
Ingiustaménte, ած. Ingiustissimaménte. Յանիրաւութիւն: անիրաւաբար: նեղութ եղերեք:
Ingiustízia. Անիրաւութիւն: զրկմունք:
Ingiústo, ta. Ingiustíssimo, ma. Անիրաւ: նեղութ. հակաբդ:
* Inglório, ia. Inglorióso, sa. Անփառունակ. անպատուիմ. անշուք: նամբլ. խեղճութ:
Inglúvie, իգ. Տես Voracità.
Ingobbíre, ե. Կռնել. ապատորել: գամպռնք օշմ:
* Ingoffáre, ն. Ապուռ ածել:
Ingóffo. Հաղճած. (որ ի ապուռն, կամ փն, և նե) ունի. խմբոք: պատառ լուսե. (ի պատառն զորս ուսիք առ ի լանջս ցանել զնա:) ուռ. կրճած: կաշառ: ուռկուռ: pigliar l' ingoffo. կաշառս կուրծ լինել:
Ingojáre, * Ingojársi, ածն. Տես Inghiottire.
* Ingolfaménto. Մոռաք ի խորչ ինչ ծովու:
Ingolfársi, յ. Ձևացուցանել զնաչ (ծովու.) ձևանալ ի խորչ ինչ (ծովու:) մոռանել ի ներքս. խաղալ ի խորս: * Ingolfáre, ե. կիմ ingolfársi. Մոռանել ի խորչ ինչ (ծովու.) գլխովին պատուիլ զինչ. սրտի մոռք պարտուիլ:
Ingolfáto, ta, Սրտի մոռք պատուիլ. անձնատուր:
Ingolláre, ն. Կլանել անծայրելի. կլանել անյագ:
Ingomberáre, Ingombráre, ն. Գլանալ, կիմ ունել գտեղի. (ասի զիրկ որ լինու զինչ խափանի լոկ զտեղիս առանձին:) էնչ խոչընդոտ: խանգարել. խափան լինել: Նաև օշմ:
Ingomberáto, Ingombráto, ta. Գլանալ: հակառակ խափանել:
Ingómbero. Տես Ingombro.
Ingombraménto. Տես Ingombro.
* Ingombránte, հ. խափանիչ. գլանիչ:
Ingombrío, Ingómbro, գր. Գլանումն. խափանումն:
Ingómbro, bra, Ingombéro, era, ած. խափանիչ:
Ingonnelláto, ta. Արկեալ զնաւակաւ. զրկազերծուած: փիսաքեր:
Ingorbiáre, ն. Անցուցանել զանձհպտանակ ի ծայր գաւազանաց յարմուկ: զոր ասէն ի Gorbia.
* Ingorbiatúra. Անցուցանելն զոյն ձհպտանակ ի ծայր գաւազանաց: գաւազանի միջոց պահպանակայ. կիմ այլոց նմանեալ:
Ingordaménte, ած. Ingordissimaménte. Որկրատմունքիւ. անյագ ախնդանաք. անյագ: աչ ինչուէիս. ուիսկ իւր. բանսհ իւր:
* Ingordársi, յ. Որկրատիլ. լինել որկրոտ:
Ingordézza. * Ingordía. Ingordígia. Որկրոտութիւն. որկրատութ: ընտրագուշտ: ցանկութ. ախնդ. բանսհ. աչինչուէիս:
* Ingordína. Խարտոցինչ փայտի. որ կոչի և Scúffina, Raspa.
Ingordíssimo, ma, գեր. Կարի որկրատճիս. գժոխորովային չափ յոյժ. անյագ. ապրատիսան:
Ingórdo, da. Որկրոտ. որկրատու. ցանկագոյն: ընտրագուշտ: աչինչուէիս: անիրաւ. կիմ անյագ. (գնե. կրնե, չափ, և ն:) իբրեմն. նմապատիճ: * Բաղխածաչ (խարտոց.ք, և ն. որք ասելի ք զյապին ծռեալն զնայան, և ն:)
Ingorgaménto. Խցուածն անցից Ջրոյն. պատոյք Ջրոյ:
Ingorgáre, ե. Ջգտանել Ջրոյն հետ. խուռել անցից հոսանաց: ն. Կլանել. ատոց ծարբելոյ:
Ingorgáto, ta. Խցեալ անցից Ջրոյն:
* Ingorgiáre, ն. Կլանել. կլանել անյագ:
Ingozzáre, ն. Կլանել: Խափշտ: ատանել. կիմ հոմբերելի (նախատանաց. հեղատոց:) ապա կիցի. Խափշտ: սեփականել. գրաւել: Ինչխրիդ:
Ingradáre, ե. Բերեալ աստիճան առ աստիճան: Ingradársi, յ. Ելանել. ժամանել. ապրանել:
Ingramignáre, ե. Տարածիլ, կիմ արմատանալ որպն զսեղ. ատել սիրամարն:
Ingrañáre la trómba, Բան. Դաստրդոյ. Ձանել Ջրհնոց զայսակարգուր հատուն:
Ingrandiménto. Մեծանալիս ածումն. Ջարձակումն Ջարձակումն: պերճութիւն. սքանչելութ:
Ingrandíre, ե. Մեծանալ. Ջարձակիլ. ատել. զբանալ. հարստանալ: պերճանալ. սքանչ. ընկինչիցիս: ն. Մեծացուցանել. ատեցուցանել. Ջարձակել: պերճութիւն. սքանչելացուցանել: Ոսկեացուցանել. հարստացուցանել: ընկինչինչիցիս: շքեղացուցանել. փառաւորել:
Ingrandíto, ta. Մեծայեալ. ատեցեալ. Ջարձակեալ: պերճացեալ. Ոսկեացեալ. հարստացեալ: ընկինչինչիս: փառաւորեալ:
* Ingranditóre, տր. * Ingranditrice, իգ. Մեծացուցիչ. ատեցուցիչ. գիտցական:
Ingrassaménto. Պարարութիւն:
Ingrassánte, հ. Պարարիչ. պարարտացուցիչ:
Ingrassare, ն. Պարարել. գերացուցանել: պերճնչիցիս: ե. i campi. ապը արհանել յանդս: ինդիլնչիս: ե. Պարարիլ. գերանալ: պերճնչիցիս: ingrassare in, կիմ di checchessia. ած ասի. վայելել յինչ. զոճազհանալ. կիմ պարարիլ ի բան. փարհանալ: andar a ingrassar i Petronciani. մեռանիլ:
Ingrassatívo, va. Պարարիչ. գերացուցիչ:
Ingrassáto, ta. Պարարեալ: պերճնչիցիս:
Ingrassatrice, իգ. Պարարիչ. գերացուցիչ:
Ingratáccio, ia. ածական. Կարի աւելագոյն. երախտամոռաց. ապաշնորհ: չեխ նամբլ:
Ingrataménte, ած. Ingratissimaménte. Ապերախտաբար: նամբլաբար:
Ingratézza. Տես Ingratitudine.
* Ingraticchiáto, ta. Տես Ingraticolato.
* Ingraticolaménto. Ցանկ վանդակապատ:
Ingraticoláre, ն. Փակիլ զմուտս վանդակօք. փակիլ վանդակապատաւ պարսպիլ գռնոյսն փակնիցիս:
Ingraticoláto, ta, ած. Փակեալ վանդակօք. վանդակապատ: գոփնչիս. պարսպեալ:
Ingraticoláto, գր. Տես Graticola.
* Ingratífero, ra. Ապերախտ. ապերախտաւոր:
Ingratitúdine, իգ. Ապերախտութիւն. անշնորհակալութ: նամբլաբար:
Ingráto, ta. Ingratíssimo, ma. Ապերախտ. ապրած. նորհ: նուիրի պիղծ: անհաճոյ. անախորժ. գանատապարիչ: նամբլաբար:
* Ingratonáccio, ածական. * Ingratóne, յաճախ. Ցեմին կիմ կարգի ապերախտ. ապաշնորհ յոյժ: չեխ նամբլաբար:
Ingravidaménto. Յղանալիս. յղութ: նպուէիս:
Ingravidáre, ե. Յղանալ: համիլ օշմ: ն. Յղացուցանել. համիլ նիմիս:
* Ingravidáto, ta. Յղացուցեալ. յղացեալ:
* Ingraziaháarsi, յ. Շնորհս որսալ. յինչին յանկուցանել զանձ:
Ingraziársi, յ. Շնորհս գտանել. հաճոյանալ (ուսիք:) ինչխնայն ինդիլ. համպատ օշմ:
Ingraziáto, ta. Հաճոյ. ընդունելի: համպատ:
Ingrecáre, ե. Ծանրացուցանել. գալանաղալ: կամակորիլ յոյժ:
* Ingrediénte, գր. աչ. Կիմ, կիմ մասին (ասի զբաղդիս իրաց կերակրոց. գինոյ. և կիմ այլ այսոսիկ:)
Ingremíre, Ingremíto. Տես Gremire, Gremito.
Ingrésso, գր. Մուտք: ներքս անց. կիմ մուտս: ելանիցիս:
* Ingriffáto, ta. Տես Agguantato, Afferrato. Վշտաբեր

նել· տանջել· հարուածել։

* Ingrillandársi, յ· Պատկիլ ծաղկաք· կամ ծաղկեայ պսակաւ։

* Ingrillandáto, ta. Պատկեալ ծաղկաք։

Ingrognáre, ւ· Ջայլատնկել· տոպռնաչ եղջերկենդիկ։

Ingrognáto, ta. Ջայլատնկեալ· ղայլատին։ փռալէտ։

Ingrommársi, յ· Պատել, կամ ծածանիլ տորոմով։

* Ingrommáto, ta. Պատեալ, կամ ծածանեալ տորոմով։

* Ingroppáre, ն· Տես Aggroppare. յորել անմիջանողկա։ քառնալ, կամ տանել ի դաւանկի։

* Ingroppáto, ta. Յորեալ· քաղեալ ի դաւանկի։

Ingrossaménto. Սառնարանաւորութիւն, ծանծրութիւն· սառնալ։

Ingrossáre, ն· Սառնարացուցանել, ծանծրացուցանել· գալտեսնաք· քաղցուցուցանել· սովեցուցանել· ծոպալենաք։ յորացուցանել· հաստել կենդի։ ի նմ։ Քաղաքաւորանալ· ծանծրանալ· սառնալ· գալտեսնամ։ պեղչենդի։ ingrossáre. փոքր մի զորանալ· ի սրտառուն գալ· խռովուիլ։ կիսեղենդի։ յորանալ· նոպ ելմտ։ կամահորիլ։ ինաս կենդի։ ingrossáre la coscienza. սէյորժ խղձալ· սէ խղձալ ի մանուկս։ ingrossár la memoria. բնաւորացուցանել զհիշողութիւն, կամ զմիտս։ ingrossando la gente. խռնել· կամ բազմացնել ժողովուրդ։

Ingrossatívo, va։ Որ ունի զօրութիւն սառնարացուցանելոյ· սառնարացուցիչ· ծանծրացուցիչ։

Ingrossáto, ta։ Սառնարացեալ· ծանծրացեալ, ևն։ գալտեսնամալ։ սառնալ։ uomo. ծանծրամարդ։

Ingrossatríce, կ· Սառնարացուցիչ· ծանծրացուցիչ։ della memoria· բնաւորացուցիչ հիշողութեան։

Ingrósso, ի· Քաղաքաւոր· կուտակութիւն։ լծ։ vendere all' ingrosso. վաճառել կուտակութիւն։ գնոյն իւրում ապրանաց։ all' ingrosso. յոյժ· ծանծրացեալ։ շինել կանոգոյնս· անհնարինս· անուն։ լծ։ գործ։ ևս ի հանդարտ (ասել·) վերջ ի վերոյ· չիմանալ· անբոյշակի։ ալեհեղեղ· խոպանափոյթս։

* Ingrottáre, ն· Գոնել, յորել· ծածկիլ ի ներքս։

Ingrugnáre, Ingrugnáto. Տես Ingrognare.

Ingrugnatétto, ta. Փոքր մի զայրացեալ· խռովուել։

* Inguaináre, ն· Ակնեանել ի պատեանս· գինա գօտի։

Inguainátо, ta. Ակնեալ ի պատեանս։

Inguantársi, յ· Ակնանել զձեռնոցն, կամ ծածկանաւ· եղինդ եղեվնի գօտի։

Inguantáto, ta. Ակնեալ զձեռնոցն ծածկանաւ· եղ. փղինդ։ փակել երես ի ծածկանի, կամ ի պատեանս։

Ingubbiáre, ն· քաա սամ· Կնուռ զգեստու· լսիլ։

Inguidalescáto, ta. Լի հարածիւք, կամ տարածիւք· եռզբալ։

Inguiderdonáto, ta. Ակնարեալ զվարձահատոյց· ոչ վարձատրել։

Inguiggiáre, ն· Ցաքսիարել· ոտից զգաստիլս, զկօշիկ ևն։ ոտնեալ զոտս ը պատուհասի։

Inguinále, ած· ի· Երանագ։

* Inguinária. Խոտ ինչ օգտակար ցաւոց երանագոյ։

Inguine, ար· Տես Anguinaja.

Inguistára. Տես Guastada.

* Ingurgitaménto· S· Ingorgiamento, Ingorgamento.

* Ingustábile, ի· Անճաշակելի· գառնաճաշակ անախորժ հոտոտելոյ։

Inibíre, ն· Ակռել· խափանել· եասագ կենդի։

* Inibíta. Տես Inibitoria, Inibizione.

* Inibitória, գոյ· Հրամայական արգելական· արգելիչ արգելչ հրամանի։ եասագ։

Inibitório, ia· աց· Արգելական· արգելուական։

Inibizióne, կ· Արգելումն· արգել։ (ի հրամանի չերծուցին առնելոյ ասելիս զոր սասրիլ գնոյ արգել ի ոչ ու. առնի։)

* Inidoneità. Անյարմարութիւն· անբանաւորութիւն։

* Injezióne, կ· Ակումն ի ներքս· Ներարկութիւն· (ըստ բժշկապաշտից ի արկումն հեղանիւթոյ իրիք ի ներքս ի մարմին կենդանւոյ ի ձեռն դրծեացս։)

Inimicáre, ն· Վարել թշնամաբար։ Inimicársi, յ· Վարիլ թշնամաբար։ inimicársi uno. Թշնամացուցանել զիք ինքեան· թշնամի իւր առնել զոք։

Inimicáto, ta. Թշնամացեալ· թշնամի։

Inimichévole, կ· թշնամական· թշնամոց։

Inimichevolménte, ի· Թշնամաբար· ոճ զթշնամի։

Inimicízia. թշնամութիւն· փոխանակ։

Inimíco, ca, գոյ· թշնամի։ փոխանակ։

Inimícо, ca, ած· Inimicíssimo, ma. թշնամականագոյն· հակառակ։ ընդ։ ձախողակ (ժամանակ։) delle liti. անմիջաբեր, տարր ի վիճից։

Inimitábile, կ· Անհնարանելի· որոյ չէ հնար նմա ընել։ ոչ կարելի· կերեալոց չհաշխարհիկ հնչից։

* Inimitabilménte, ի· Անհնարանելի, կամ կերեալոցն հին օրինակաւ։

Inimmaginábile, կ· Անհնարահայեցի· զոր չէ հնար երևակայել կամ ըստ միս ածել։

Inintelligíbile, կ· Անխոհանալի· գժուարիմաց· աղ նանըչմոյ· linguaggio. խուժադուժ, կամ տարօրոնի բարբառ։

Iníquaménte, ի· Iniquissimaménte. Ցանիրաւի· նեհոգ եղբ։

Iniquità, - táde, - táte, կ· Անիրաւութիւն· ածօրէնութիւն· գործ· գաղտկաթ։ * Անհաւասարութիւն· անհաւասարութիւն։

* Iniquitánza. * Iniquízia. Նոյն են։

* Iniquitíre, ւ· Անիրաւիլ· անիրաւանալ։

Iniquitóso, sa. Iniquitosíssimo, ma. * Iniquitíssimo, ma. Լի անիրաւութիւն· տալիրաւ· ամբարչուն· անաստուածի։

Iníquo, ua. Iniquíssimo, ma. Անիրաւ· ամբարիշտ, չար· տալիրաւ· տրալէնախ· նաստաղ· եղմ։

Inirascíbile, կ· Անբարկացող· որ չէ բարկանոյ քան զարժանն։

* Inispagnuolírsi. Լինել սպանիացի· վարիլ որպէս զսպանիացի։

* Inistábile, կ· Տես Instabile.

Injúria. Տես Ingiuria.

Injustízia. * Injústo. Տես Ingiustizia, ևն։

Iniziále, կ· Սկզբնական· Գլխագիր (տառք։)

Iniziáre, ն· Խորհրդածու, խորհրդագործ, կամ խորհրդակից առնել զոք· և կամ իւղագլուխ· (յորոնելոյ զոք ի հաղորդութեան սրբոցն կամ զիք· կամ ընծայարան ոմն յայտնելով նմա զգաստան և զհաւատոյ արարողութիւնս այնր կրօնի կամ աղանդոյ։) egli è iniziato nella Filosofia, nella Rettorica, ուսեալ է նա զսկզբունս իմաստասիրութեան, հռետորութեանն։ Սկսանիլ· սկիզբն առնել· պատմամ։

Iniziáto, ta. Խորհրդագործեալ եղեալ· սկսեալ։

Iniziatóre, ար· Սկսաւոր· սկսող։

* Iniziazióne, կ· Խորհրդագործութիւն· կամ իւղագլուխ։ (է կատարումն արարողութեանց և զոհից ի պաշտօն միոյ ի դից։)

Inízio. Սկիզբն· սկզբնաւորութիւն· պատճառ։

Inizzaménto, Inizzáre, ևն։ Տես Aizzamento.

Inlaceiársi, Illacciársi, յ· Ծածկարդիլ· պատաղանալ։ ն· Կապիլ· շղթայանալ· շղթայել· պատանդ։ սարմամ։

Inlacciáto, ta, Illacciáto, ta· Ծածկարդեալ, ևն։

* Inlagársi, յ· Հանաք· սարծիք ունել զնմ։

Inlanguidíre. Տես Illanguidire.

Inlappolársi, ɟ. Լի վինել lappola անոմանել խոտով. որք կոտրին ի զգեստս:
* Inlaqueáre, ն. Տես Inlacciare.
Inláto. Կոշիկ:
Inlaudábile, հ. Աղագովելի: ոչ գովելի. դատելի.
* Inleársi, ɟ. ՟ entrare in lei. Մտանել ի նա. մեր. ձեռնաւ առ նա:
* Inlecitaménte. Տես Illecitamente.
Inlécito, ta. Տես Illecito.
Inleggiadríto, ta. Գեղեցկացեալ: կեղծեալ օշոյ:
* Inlegittimità. Աղօրինաւորութիւն. անհարազատաւորեալ:
Inlegittimo, ma. Աղօրինաւոր. անհարազատաւորեալ. կոչեալ (որդի): չերի պղծել. հարամ բիձ:
Inletteráto, ta. Տես Illitterato.
Inlibráre, ն. Հաշուատարել. առնել հաշուատարակչիս:
Inlicitaménte. հ. Inlícito. Տես Illecitamente.
Inlitteráto, ta. Առանց դպրութեան. անուսում. տգէտ: ՟ Inlividíre, ն. Տես Illividire.
Inlucidársi, ɟ. Լուսաւորիլ. ևս քան զևս պայծառանալ. լինել երևելի, յայտնի:
Inmalinconicáre, Inmalinconichíre. Վհատիլ. վիշտ.
Inmalinconíre, ɟ. Inmalinconírsi ɟ. Ի մտաձոռ. Թաղծիլ. լի լինել արտմուտք: հասալամտ:
Inmalvagíto, ta. Զարացեալ. տմարդանալ:
Inmanciáto, ta. Բաւ նաւթրպոյ. Իշխեալ ի Մանչիա. (՟ յայնմ կոլման ովկիանոսի, որ լուժանէ զդաղ. պիա յանդղոյ:)
Inmarcíre. Տես Marcire.
Innabissáre, Innabissato. Տես Nabissare.
* Innacerbáre. Տես Inacerbare, Inacerbire.
Innacerbíre, Innacerbíto. Տես Inacerbire.
Innacquaménto. Խառնումն ջրոյ (ի գինին, կիմայլ հեղանիւթս, և ի պերտրայս) տես և Innaffiamento.
Innacquáre, Inacquáre, ն. Խառնել ջուր (ի գինին, և ն) տես գալմատ: ոռոգել: ոռոլատ: ոռոլորմատ:
Innacquáto, ta. Innacquatíssimo, ma. Ջրախառն, խառնեալ ջրով: ոռոլատ: ոռոգեալ: ոռոլորեալ:
Innaffiaménto. Ոռոգումն. սրսկումն: ոռոլորեալ:
Innaffiáre, ն. Ոռոգել. ցնդկիզել. ցանել ջուր (ի յայտ գեղոյն.) սրսկել: ոռոլատ: տես սերկել:
Innaffiáto, ta. Ոռոգեալ. սրսկեալ:
Innaffiatójo. Ցնդկէլ:
* Innáffio. Տես Innaffiamento.
Innagrestíre. Տես Inagrestire.
Innalbáre, ɛ. Պլատրիլ, կիմ սպիտականալ (ըստ կիմ այլ հեղուկաց ɨ) պռոլանոտ. պեղալանոտ: տես և Imbiancare.
Innalberáre, Innalberáto. Տես Inalberare.
Innalzaménto. Վերացումն. վերացուածն:
Innalzáre, Inalzáre, ն. Վերացուցանել. պինդառնալ. կանգնել: ետքը փաղաքոյս: բարձրացուցանել զգրփռաւաւորել. գովել. երևելի առնել: դեկ ելեալ. ոռոլատոյս. Ինքնիշ ելեալ: ɛ. ՟ Innalzársi, ɟ. Ե. կանգնել. պինդառնալ. բարձրանալ: ետքը ելեալ: innalzando il'sole. յելս կիմ ի բարձրանալ արեւուն:
Inñalzáto, Inalzáto, ta. Վերացուցեալ. վերացեալ. բարձրացեալ. համբարձեալ. եզն:
Innalzatúra. Վերացումն. վերացուածն:
* Innamársi, ɟ. Յօգիլ սիրով:
* Innamicársi, ɟ. Բարեկամանալ միմեանց:
Innamidráre, ն. Օծանել. օծալիւղ: նիւթապատիլ:
* Innamoracchiaménto, հոմ. Ի մոռումն ի սէր:
Innamoracchiársi, ɟ. Ձերկանիլ. փոքր մի ի սէր (ոք) միտել ի սէր:
Innamoraménto. Բարբրումն. Կսկիծ. Հարկանիլ ի սէր. մարդոյ սիրոյ: տես:
Innamoramentúzzo, հոմ. Ի մտաումն ի սէրս. քոյ սիրոյ:
* Innamoránte, հ. Սիրարկու. սիրաբորբոք:
* Innamoránza. Տես Innamoramento.
Innamoráre, ն. Բորբոքել ի սէր. սրտապատել. տես և Innamorársi, ɟ. Հարկանիլ ի սէր (ոմանց.) կաշխատիլ. սրտանալ. տես օշոյ: սէր դնել: սէնէր: innamorársi in chiasso. սիրել ընչաւարժան, կիմ դիտասէր: innamorarsi alprimo uscio. Հարկանիլ ի սէր առ միտ կնոջ:
* Innamoráta, գոյ. Էգ. Սիրուհի. մեծաւոր. տարփակից: նիւնեաբ: հոմանի. սէրելեա:
Innamorataménte, հ. Սիրապարտ. կաշխոտին: տես և նէ. տես:
Innamoratíno, na. հոմ. Փոքր մի հանդուգնակամ:
* Innamoratívo, va. Սիրարկու. սիրոտական:
Innamoráto, ta, ածական. Innamoratíssimo, ma. Հարեալ ի սէր. հանդգնական. սրտատակած. կաշխոտին: տես: սիրելի: սէնէրեա: հոմանի. սէրելեա: Innamoráto frácido. Մոլեգին տարփածոր. զակատել ի սէր: տես և նէ. տես:
Innamorazzaménto. Տես Innamoramento.
Innamorazzáre. Տես Innamoracchiare.
* Innamorbársi, ɟ. Զարթաչալ զակատիլ ի սէր. տես ջորել սիրով:
* Innanellaménto. Գանդրացուցանելն:
Innanelláre, ն. Գանդրել. գանդրիլ գՀեր (կեռաս. ցեաւ երկաթիւլ:) գեղեցկացուցանել. տես խոխոնել:
Innanelláto, ta. Գանգրեալ. գանդուր: գեղեցկեալ:
Innanimáre, ն. Սրտապնդել. քաջալերել. զորացուցանել: խոչընդոտել: Innanimársi, ɟ. Խոտ խոտանալ. զօրանալ: խոչընդոտիլ:
Innanimáto, ta. Քաջալերեալ. զօրացեալ: խոչընդոտ. անշունչ. անզգայ: ձանուղ. անկենդան. անկանաչ: զրկել. զրկացեալ. բարկացեալ:
Innanimíre, Innanimíto. Տես Innanimare, ն.
Innánte, Innánti. Տես Innanzi.
* Innantichè, հ. Տես Innanzi che.
Innánzi, գոյ. տր. Օրինակ. գազափար: նշխոյն:
Innánzi, նախ. խնդրէ զրոյս, և նշոյս. Յառաջ քան. նախ քան: էնէս: innanzi l'alba. յառաջ քան զլոյս. վաղ քաջ ընդ այգն. քան. առաւել քան: պատ: io t'amo innanzi ad ogni altro. սիրեմ զքեզ առաւել քան զամենս: Առաջի. յանդիման. ընդ նշոյ: * andare innanzi ad uno. երթալ ընդ առաջ ուրուք. գտնել զանձամբ: avere uno innanzi agli altri. պատուականագոյն, կիմ արժէ յառաջել զքեզ քան զայլս: innanzi tempo. յառաջ քան. կիմ կանուխ. զժամանակին. տարաժամ, ընդեն. պեղգի:
Innánzi, հ. Առաջի. յառաջ. մանաւանդ: տես նշոյ: vuo' tu innanzi star qui, che. առաւել կամիս. կիմ ընտրես կալ աստ, քան: կամիս կալ աստ, քան: Յառաջ. յառաջագոյն: ընդ: պատ. յետոյ. յետոյ ոչինչ: տես: come innanzi faremo menzione. ոյց յիշեցուցեալ կայ այսմ կետին նշանակուած յառաջագոյն և նա խագրուելոց. per. ՟ per innanzi. Andare innanzi. Գնալ յառաջ. առնել. զարգանալ. յաջոդիլ յառաջ. ի գործ դնել. կատարիլ: essere innanzi appresso a qualcuno, եզն. Հնորհատունել առաջի ուրուք. Հաճոյ լինիլ յաչս ուրուք: essere innanzi. յաջանալ յոյժ. լինել հռչակաւոր, կիմ մարդ յոյժ ի իրս առանալ ինչ: fare innanzi una cosa. մեք. ձեռնագործել ինչ առ ինք: farsi innanzi. մերձենալ կիմ մատչել առաջ: Venire innanzi. Յանդիման լինել. մատչել առաջի. ինքնակատարոյց լինել (առ Թին:) յաջադիմել. զարգանալ. առաջանալ: Met-

tere innanzi . Առաջի առնել · առաջի մատուցա-նել : mettere innanzi alcuno . յառաջագոյացանել զոք . բարձրացուցանել : più innanzi . և ևս · և ևս զևս · անդրագոյն : պահա վերջ : Da ora innanzi, da oggi innanzi. Յայսմհետէ և առ յապայ · առ յապայ յեւս այսօրիկ յեւոյ : պառնան ասելոյս : Da qui, da qui innanzi , կամ da quindi innanzi, da quinci innanzi . Յայսմհետէ · յայնմհետէ և առ յապայ · յայնց ժամայց · անտի և այսր · յեւս այնորիկ : ըն-պան ասելոյս · ընդան պէրի : * Non l' ho visto che una volta dalla prima innanzi, եւ in poi . Ոչ եմ տե-սեալ զնա բայց միանգամ. եւ ի յեւս առաջնոյ հռոմարէն :

Innánzi chè , ադ · Յառաջ քան զ · նախ քան զ : Էնէյս

Innánzi innánzi , ադ · Նախ առաջին · նախ · յառաջ · իփիպո · իւր Էնէյս :

Innánzi trátto , ադ · Նախ · յառաջ եւ զայմ : իփիպո :

* Innaridíre . Տէս Inaridire .

Innarpicáre . Տէս Inarpicare .

* Innarrábile . Տէս Inenarrabile .

Innarráre , Inarráre . Տէս Narrare , Incaparrare .

Innarsicciáto , Inarsicciáto , գոյ · Սպրեցած , կամ սպի պրեցածոյ :

Innarsicciáto , ta , ած · Սպրեցեալ· կիզեալ : եանըց :

Innascóndere . Տէս Nascondere .

* Innascondíbile , ած · Անծածկելի · անէծաքելի :

Innascóso , sa . Տէս Nascoso .

Innaspáre , Inaspáre , ն · Պատել ի կարճառն (ըստ մանածս :) պըչկա ասլամա : չխոթել ի գործս , կամ ի խօսս :

Innaspríre , ն · Առնել անհարթ , կամ խորտաքորտ· խատացուցանել : էրչի պէյրի· էնմէք : Innasprírsi , ֆ· լինել անհարթ, կամ խորտաքորտ էրչի պէյրի· ըլմագ :

Innáto , ta . Բնածին · ընդածին · ընդաբոյս · ղաթը :

* Innaturále , ած · Անբնական · անբուն :

Innaveráre , Innaveráto . Տէս Inaverare , ևն :

Innauráre , ն · Տէս Indorare .

* Innebbiársi , ֆ · Մթագամած , մառախլապատ լինել· մշագնիլ (աչաց :) գոբարմագ :

Innebbiáto , Inebbiáto . Տէս Annebbiato .

Innebbriáre , ևն · Տէս Imbriacare , ևն :

Innebriáre , ևն · Տէս Imbriacare , ևն : ի կիր ածի ի նէբգ · ի ըչէգ · և ի յ :

* Inneggiáre , ն · Յօրինել երգս օրհնուեն : օրհնել· նոմադիլ երգս օրհնութեան :

* Innegábile , ած · Անժխտելի · անըւրա · հաւաստի· ինկնար օլմայան · սահիհ :

* Innenarrábile . Տէս Inenarrabile .

Innequízia . Տէս Nequizia .

* Innerpicáre . Տէս Inerpicare .

* Innésso , sa . Տէս Inserito .

Innestagióne , Innestaménto . Պատուաստութիւն · պատուաստած : պշլամա :

Innestáre , ն · Պատուաստել· պշլամա էնմէք :

Innestáto , ta . Պատուաստեալ· պշլանմըշ :

Innestatóre , ար · Պատուաստիչ· պշլամա էնօղ :

Innestatúra . Պատուաստութիւն · պատուաստած : պշլամա · տնկի պատուաստման :

Innésto . Պատուաստ : պշլամա : պատուաստութիւն · միաւորում · կցորդում :

Ínno . Երգ օրհնութեան · գանձ , կամ շարական · տաղ· իլահի :

* Innobbediénza . Անհնազանդութիւն :

Innobiltà . * Innobilézza . Ապատնհմութիւն · վատա տոհմութիւն : հոյրաքլըք :

Innocénte , ած · Innocentíssimo , ma . Անմեղ · անպատիժ : անվնաս : պրաքսըզ :

Innocenteménte , ած · Innocentissimaménte . Անմեղաբար · անմեղութեամբ · առանց յանցանաց · միամիտ սրտիւ · անխարդախ : նէհաք էէրէ · ուղիւ էէ :

Innocénza , Innocénzia . Անմեղութիւն · միաւորութիւն · անբծութիւն : սուլտպլըք · իւնահսըզլըք · սոպաֆաի :

Innodiáre , և Innoliáre . Տէս Inodiare , Inoliare .

Innoltrársi , Inoltrársi , ֆ · Յառաջել եւս · յառաջ խաղալ եւս : իլէրի կիտմէք :

Innóltre , In óltre . Տէս Inoltre .

* Innomábile , Innominábile , ած · Անանուանելի · անյորջորջելի :

* Innomináre . Տէս Nominare .

Innominataménte , ած · Առանց անուանելոյ· ոչ յիշատակեալ ընդունն :

Innomináto , ta . Անանուն : պոսըզ : Անանուն · (ի մատագրական երկուց ոսկերաց ազգիւր :)

Innondáre . Տէս Inondare .

Innoráre , Innoráto . Տէս Indorare , և Onorare .

Innóssio . Խոս · Անմեղ · անպարտական :

Innostráre , Inostráre , ն · Ջարդարել ծիրանեաւ : կարմրացուցանել · ներկել ի ծիրանի :

* Innottusíre , ն · Ծխամած :

Innováre , ն · Սորոգել · փոխել զառաջինն (սովորութիւն :) էնէնիլմէք :

Innovatóre , աբ · * Innovatríce , իգ · Սորոգիչ · սիրող նորաձեւութեաց :

Innovazióne , իգ · Սորոգութիւն· փոփոխութիւն (առաջնոյ:)

Innovelláre . Տէս Rinnovellare .

Innubbidiénza . Անհնազանդութիւն : իթաաթսըզլըք :

Innudità , - táde , - táte , իգ · Տէս Nudità .

Innumerábile , ած · Innumerabilíssimo , ma . Անհամարելի · անթիւ : սայըզսըզ· հիսապսըզ :

* Innumerabilità . Անհամար բազմութիւն· անթուութիւն

Innumerabilménte , ած · Յանհամարս · յանհուսս · յամենայն : հոպսըզ· հիսապսըզ :

* Innumeráre . Տէս Numerare .

* Innumerévole . Տէս Innumerabile .

Innundazióne . Տէս Inondazione .

* Innuováre . Տէս Innovare .

Innuzzolíre , ն · Խաղագել · մանկանիկացուցանել · դարձել ի տէղ , կամ ի սէր : գէշէնգամագ :

Inobbediénte , Inobediénte , ած · Inobbedientíssimo , ma . Անհնազանդ : դիմադիր օլմայան :

Inobbedienteménte , ած · Անհնազանդութիւն :

Inobbediénza , Inobediénza . Անհնազանդութիւն : իթաաթսըզլըք :

Inocchiáre , ն · Պատուաստել ակամբ : ալամա էնմէք :

Inoculáre , ն · Ներել է : * Պատուաստել ջրիասակի· (ըստ զծագրի անուանելոյ հիւանդութեան ազգաց :) ևչէչէ ալամա էնմէք :

* Inoculazióne , իգ · Պատուաստութիւն, կամ պատուաստած սիրակին : ալամա :

Inodiáre . Տէս Odiare .

* Inodorábile , ած · * Inodorífero , ra . Անհոտ :

Inofficiosità . Անիրաւ կամք · (ըստ օրինաւոր ժամանակի զգիի տարատարութեան ի ժառանգութիւն :)

Inofficióso , sa , ած · Անիրաւ (կամք) * տմարդի :

* Inoffizióso , sa . Տէս Incivile .

Inoliáre , ն · Իւղիլ · օծանել , կամ չիել իւղով : էագ ինչէ · էաղլամագ : տալ , կամ պատել զվիլլին ի ծուէն : esser inoliato . իւղաւորիլ (ձիթապտղոյ· յն՝ հաստանել :)

Inoliáto , ta . Իւղարկեալ : օծեալ : ընկալեալ զվիլլին ի ծուէն :

* Inolmársi , ֆ · Լի լինել հինանեաք · քառասեանել հնձնիս :

* Inoltráre . Տէս Innoltrarsi .

Inóltre, ած • Գործէ՛ • եւս • բայց յայսմանէ • նոյն պէս • պահպան մարդ • պահպան գործը ։
Inombráre, ն • Հովանի առնել • սաստիերարկանել • ետնից ետիցէ ։
Inondaménto. Տես Inondazione.
* Inondánte, ած • Ողողիչ • հեղեղիչ ։
Inondáre, Innondáre, ն • Ողողել • հեղեղել • յորդել • զեղուլ՝ ընդ երկրաց ։ un paese. Ծածկել զերկիր ինչ ընդ ողողոցին զգետոց ինչ (ասի զգետնէ ժամանակին ։)
Inondazióne, իգ • Հեղեղումն • ողողումն • յորդումն ընդ երկրաց ։ խուժանդ ։ ոեւէ ։
Inonestà. Անհամեստութիւն. անվայելչութիւն ։ էրէպուխ ։
Inonésto, ta. Inonestíssimo, ma. Անհամեստ • անվայելուչ ։ էրէպուխ • էպէյիմ ։ Inonésto, գոյ • ած Inonestà.
Inonoráto, ta. Անպատիւ • ոչ պատուէիչ ։ նէնէխէր ։
Inope, ածք, ած • Բաս լաւ • Անինչ • չքաւոր • կարօտ ։
* Inoperánte, ած • Անգործ • գործարկ ։
Inópia. Բաս լաւ • Անընչութիւն • աղքատութիւն • պէտք ։
Inopinábile, ած • Անհաւատալի • անհաւանական • անկարծ ։
Inopinataménte, ած • Յանկարծակի • յանհնարհակ ժամու ։ ոչ անդրէն ։
Inopináto, Inoppináto, ta. Inopinatíssimo, ma. Անկարծ • անսպասելի • անկարծելի ։ գաֆիլ ։
Inopportunaménte, ած • Տարաժամու • տարաժամ պէտքին ։
Inopportúno, na. Ապաժամ, տարաժամ ։ պէտքին ։
Inoráre, ն • Տես Dorare • պատուել ։ ադերսել ։
Inoráto, Indoráto, ta. Ոսկեզօծեալ • ոսկեզօծ ։
* Inorcársi, իմ • Լինել ակնաղաղեալ, ժառաղեալ ոմի զմիմեանց ։ հայիլ ժպիրճ կիմ դժնեայ ակամբ ։
Inordinataménte, ած • Անկարգս • խառնիխուռն • չիմնօն ։ փոռֆառաբար ։ ինքնիշխանէ ։
Inordinatézza. Անկարգութիւն • խառնակութիւն • չիմնութիւն ։ փոռաբարութիւն ։
Inordináto, ta, Անկարգ • խառն • խառնակ • չիմնաթիւ ։ փոռաբար ։ փոռիլըգիդ ։
Inorgogliáre, Inorgoglíre, ն. Գոռոզացուցանել • ինքնագոյացուցանել • մեծամտացուցանել ։ պոռնայ պէյլէմէք ։
Inorgogliársi, իմ • Գոռոզանալ • ինքնանալ ։ պոռնայ պէյլէնմէք ։
* Inórme, Inórmo. Տես Enorme.
* Inornáto, ta. Անզարդ • անպատմուճան ։
Inorpellaménto. Ջառնկումն • զառնկ անգոյր • սեթևեթ • երեսից անուտ ։
Inorpelláre, ն • Ջառնկել • զարդարել զառնկաւ ։ անդրեզր • առաջատուել • պատճառել սեթևեթել • պօյատմաք ։
Inorpelláto, ta. Ջառնկեալ • սեթևեթիլ, եմ ։
Inorpellatúra. Տես Inorpellamento.
* Inorráto, Տես Onorato.
Inorridíre, ն • Սարսափեցուցանել • զարհուրեցուցանել ։ էէյ գօրքմաք ։ ւ • Սոսկալ • սարսափիլ ։ էէյ գօրքմաք ։
Inorridíto, ta. Սոսկացեալ • զարհուրեալ ։
Inospitále, ած • Հիւրատեաց • օտարատեաց ։ իւմքիր գազան ։ խաժաղարոյ • անագորոյն ։ մէրհամ մէնիմ ։
* Inospitalità, Օտարատեցութիւն ։
Inóspite, ած • Անինչեան • աւերակ • անընչեան • անբնակ ։
Inosservábile, ած • Անդիտելի • անդիտանալի • զոր չէ հնար գիտել մանրակրնին ։
Inosservabilménte, ած • Ոչ կարացեալ գիտել մանր • մինչ ոչ կարել գիտել մանր ։
Inosservánza. Անուշադրութիւն • անհոգութիւն • անդիտանալութիւն • անուսումնասիրութիւն ։ դիմաբանութիւն ։ խոտանութիւն ։
* Inosservátо, ta. Անդիտուն • ծածկեալ յաչաց ։
* Inostráre, ն • Տես Innostrare.
Inquartáre, ն • Չետրեղել ինչ ի քառորդի կիրճի ։
* Inquartáto, ta, ած • Տես Inquartare.
* Inquerire. Տես Ricercare.
* Inquietà. Անհանգստութիւն ։
Inquietaménte, ած • Անհանգիստ • կարծեցեալ ։
* Inquietánte, ած • Որ գառնայ • կիմ ոչ ասել չհանգիստ
Inquietáre, ն • Անհանգիստ առնել • գառնալ զընդհանգիստ • ներել • աչխատ առնել • պէօհլիւթիւր ետ ինձ ։ Inquietársi, իմ • Անհանգիստ լինել • ներսից ներս • կարծիմիլ ։ պէօհլիւթիւր օլմաք ։ առաջ եմիվիլ ։
* Inquietáto, ta. Ներսեալ, եմ ։
Inquietazióne, իգ • Գառնալն զհանգիստ • անհանգստութիւն ։ տահմիւլ ։
* Inquietézza. Անհանգստութիւն ։ տահմիւլ ։
Inquietíre, ն • Տես Inquietare.
Inquiéto, ta. Inquietíssimo, ma. Անհանգիստ • հոգած • վշտադիր • կարծամիտ ։ տահմիւլլի ։ պէօհլիւթիւր ։ պէօհլիւթ ։ բաստը ։
Inquietúdine, իգ • Անհանգստութիւն • հոգ • անմխիթար վիշտ • ներսից ։ տահմիւլ ։ բաստ • պէրպ ։
Inquilíno, բաս լաւ • Վարձաւոր տան • եկ ։
* Inquináre, ն • Աղտեղել • ապականել • պղծել ։
* Inquináto, ta. Աղտեղեալ • պիղծ ։
Inquisíre, ն • Քննել • զայրաստուրն • հարցուփորձ առնել ։ իւքքիւիւ էտիլ ։ տուս և Ricercare.
Inquisíto, ta. Քննել • հարցափորձել • ամբաստանել
Inquisitóre, այր • Հետազօտ • հետախոյզ • քննիչ ։ իւքքիւիւճի ։ Սրբաքննիչ. (յր վիրահատող տանեմ սրբաքննութիւն ։) * Ի եւս առնուն զերազդին առաջնակարգ վիճակաւորեան նախին հաստատապատուհան ։
Inquisizióne, իգ • Հետազօտութիւն • քննութիւն • հարցափորձութիւն • խոյզ և խնդիր ։ իւքքիւիւճ • եօֆլամա ։ Սրբաքննութիւն ։ (ի Հռիմէ զգահէն ստեան ինչ քննութիւն հերետիկոսաց ։)
Inraccontábile, ած • Անպատում • անպատմելի ։ նոփ օլմաճմադ ։
Inradiáre, Inradiazióne, Տես Irradiare, և՛ն ։
Inragionévole, Irra", ած • Անբան ։ գայրէ նպէտ ։ հակառակ բանի • օտար ի բանէ • անիրաւ • անպատշաճ • գժպատեհ ։ էօֆլէմէյէ • նէհոֆ ։
Inragionevolménte, Irragionevolménte, ած • Անբանաբար • յանիրաւէ ։
* Inrancidiménto. Ծխծխումն ։
Inrazionábile, Irrazionábile. } Տես Inragionevole,
Inrazionále, Irrazionále, ած. } * Irrazionále. Անբանաւոր (հասկնալութիւն ։)
Inrazionalità, - táde, - táte, իգ • Անբանութիւն ։
Inrecuperábile, Irre", ած • Անգտանելի • անգիւտ ։ պօլլանմաճ ։
Inrefragábile, Irre", ած • Անհերքելի • անցրելի • անշուշտ • անժխտելի ։
Inrefrenábile, և՛ն • Տես Irrefrenabile.
Inregoláre, ած • Irre" • Անկանոն • անկարգ • խառնաւոր • էօլչաղ ։ Անկանոնական • (յր որ ոչ կարէ ընդունել զիւր ստամոքսեան, կիմ մնասակարել զիւր խոր հոմրդս ։)
Inregolarità, Irre", իգ • Անկանոնութիւն • փոռաբարութիւն • էօլչաղլըգ ։ Անկանոնականութիւն ։
Inregoláto, ta. տես Sregolato.
Inreguláre. Տես Inregolare.
Inreligiosaménte, Irre", ած • Աստուածապարտ • ամբարշտաբար • աստուածութիւն • քրիստոնէութիւն ։
Inreligiosità, - táde, - táte, իգ • Աստուածապարտութիւն • ան-

անիրաւունք • անհաւատութիւն • փչոխկէ ։
Inreligióso, sa, Irre''. Ամբարիշտ • անկրօն • անհաւատ ։ փչոխկ • իմանալով ։ cosa irreligiosa. Հակառակ կիւ հաւատալոյ բան կրօնի ։
Inremeábile, հ • Բառ չոփ • Անդադարելի • անդարձ։
Inremediábile, Inremediévole, հ • Անբժշկական • անգոյժ • անդարմանելի ։ իւաղըչ չոփկէ ։
Inremissíbile. Տես Irremissibile.
Inremunerábile, հ • Անհոգալարելի • անվարձատրելի։
Inremuneráto, ta. Ի՛չ ընկալեալ չարիւրութիւն • անվարձ։
Inreparábile, հ • Անդարմանելի • անդարմանելի • անձարակ ։ ձեռք չէ իրմէչ • ձերակէ օլանօղ • չոբէնիչ
Inreparabilménte, ած • Անձարապէ հնարից • անդարմանօք ։
Inreprensíbile, հ • Անդատապարտելի • անդատելի • պարապատ ։ բադէր օլանօղ • պշտպչէ։
Inreprobábile, հ • Անմերժելի • անանգոնելի • Ընտրելի ։
Inrepugnábile, հ • Տես Indubitabile.
Inresolúto, ta. Irre''. Երկմիտ • տարտամ • վարանոտ • չիմ ։ չիքնէի ։ esser irresoluto. Լինել յերկմտա ։
Inresoluzióne, իգ • Երկմտութիւն • վարանք • ծուռտիք խորհրդոյ • տարտամութիւն ։ չիքնի ։
Inretaménto, Թակարգ • հարց • դարանք ։
Inretáre, ն • Irretíre. Թակարդել • ընկեռնել ՚ի թակարդս ։ փոպալա փհալչրչէ ։
Inretíto, Irretíto, ta. Թակարդեալ • անկեալ ՚ի հաղեա։
Inretrattábile, հ • Տես Irrevocabile.
Inreveránte, հ • Irrevérente. Որ ոչ ակին ածէ • անպատկառ • անամեծարք ։ հիմնաց կընիչնէն • հիւրմկի կնօսրնէր ։
Inreverenteménte, ած • Irre''. Առանց ակնածութեան • անպատկառաբար ։ հիմնաց կընիչնէ • հիւրմկի կնօսրնէրէ ։
Inriverénza, Irreverénza. Անակնածութիւն • անպատկառութիւն • անպատկառութիւն ։ հիմնաց չարչրնէ ։ ասչկնիչնէ ։
Inrevocábile, հ • Irrevocábile. Անհանդրելի ։ փնէ նէչրկէ • փնօնկէ ։
Inrevocabilità. Անհանդրելի գոլն • անդարձութիւն ։
Inrevocabilménte, ած • Irre''. Ի՛չ կարելւով նահանդրել կեսոս • անդարձ • ամ հաստատութիւն ։
Inrevochévole, Inrevochevolménte, Տես Inrevocabile, եւն ։
Inrichíre, Inrichíto. Տես Arrichire, եւն ։
Inricordévole. Տես Irricordevole.
Inrigáre, Inrigáto. Տես Innaffiare, եւն ։
Inrigidíre, Irrigidíre, ե • Խստանալ • կարծրանալ ։ սերբնչնիմ ։
Inrigidíto, Irrigidíto, ta. Խստացեալ • կարծրացեալ • կարծր ։ սերբնչնիչ • սերբ ։
Inrimediábile. Տես Inremediabile.
Inrimediataménte, Irrim'', հ • Անդուժելի ։
Inrimessíbile. Տես Irrimessibile.
Inrimuneráto. Տես Inremunerato.
Inrisióne, Inrisóre. Տես Irrisione, Irrisore.
Inrisolúto. Տես Inresoluto.
Inritáre, Inritazióne, եւն • Տես Irritare, եւն ։
Inritrosíre, Irritrosíre, ե • Ատամրակել • խռտոր նախ դնալ • կատիկրել • դէգերել նիմիչ • նիսոր նիմիչ ։
Inritrosíto, ta. Ատամրակեալ • ատգառոտ • գէգ ։ նախ • նիսորչի ։
Inriverénte, Inriverénza. Տես Ireverente, եւն ։
* Inromitársi, ի • Ատանձնանալ յանառակսն • լինել անառակաւոր ։
Inroráre. Տես Irrorare.
Inrossáre, ն • Կարմրացուցանել • ներկել կարմրով ։ գըմըչէ պչամ ։
* Inrubináre, ն • Տես Arrubinare.
Inrugginíre, Inrugginíto. Տես Irruginire.
Inrugiadáre, Irrugiadáre, ե • Ցօղացնել • ցօղանալ • չէ ինչ նմչնէ ։ սրսկել • ցօղել ։ սերբմէ ։
Inrugiadáto, ta. Ցօղացեալ, եւն ։
* Inruvidíre, ն • Տես Innasprire.
Insaccáre, ն • Արկանել ՚ի քսակ, ՚ի պարկ ։ նաչ ս ցօմ ։ տես և Imborsare. մտանել ։
Insaccáto, ta. Արկեալ ՚ի քսակ ։ եղեալ ՚ի պարկ ։
Insaláre, ն • Աղ արկանել • աղել • չաղել • աղիւս հանել • բառ աչմ • բառ լամ • գործել խմաննալ բար • դդալ • տուրս ։ կշռել զաղրկուածն ։ ե • Լինել աղի • աղասպոյն • բառ լա օյմ • ella m' è stata insalata. այն ինչ խմանկաղնի եղև ինձ ։
Insaláta, գթ • իթ • Աղցան • (եղէգ կերակուրն, և եղէգ բանջարքն յորոց հանդերձի այն ։) սալաթ ։ non esser all' insalata. առած • և ոչ ՚ի կէսն լինել սկսել գործոյն ։
Insalatína, նաչ • Փոքր • չիմ մանրիկ աղցան ։
Insaláto, ta. Աղեալ • աղիւս հանեալ ։ խոհական ։
* Insalatóne, ար • յաճախ • Աւեծ • չիմ խոշոր աղցան ։
Insalatúccia, Insalatúzza. Տես Insalatina.
Insalatúra. Աղումն • յաղումն • ժամանակ յաղելոյ ։ Աղ • աղաջուր • աղջուր ։ սալաթաւ ։
* Insaldábile, հ • Անհամծոյանելի ։
Insaldáre, ն • Օծանել օսլայիւ, կիւ խմիչ (գկատաս։) նիչաչա պիրչէ • պաչխամաչ ։ մածուցանել ։ էաչչըմչէ ։ ապահովել • հաստատել • անգէլ • զօրացուցանել ։ նչին կիմէ • գավլչէնէ ։
Insaldáto, ta, ած • Տես Insaldare.
Insaleggiáre, ն • Ցանել սակաւ ինչ աղ ։ պիչ ալեաղ աղչամ ։
Insalinére. Տես Insalare.
Insalsársi, յ • Լինել աղաղաղուկ, կիւ աղի ։ բառ լա օյմ ։
* Insalvábile, հ • Անփրկելի • անձազատալելի ։
Insalvaticáre, ե • Անասնանալ • մացառանալ • Insalvatichíre, մըզաչխասիլ • ամանչանամ ։ վայրենանալ • վայրագանալ • բրտանալ ։ էապան օյմ ։ էօղան օյմ ։ ն • Վայրենացուցանել • բրտացուցանել • վայրագացուցանել ։ էապանի կիմէ ։
Insalvaticáto, Insalvatichíto, ta. Վայրենացեալ • անասնացեալ • վայրենի • վայրագ • բիրտ ։
Insalúbre, հ • Անառողջարար • անառողջ • վնասակար առողջութեան ։ պչպչլը ։
* Insalutánte, հ • Որ ոչ ողջունէ ։
Insalutáto, ta. Ի՛չ ողջունեալ • անողջոյն ։
Insanábile, հ • Insanabilíssimo, ma. Անբժշկելի • անդարմանելի ։ գնաչմալ • չոբէնիչ ։
* Insanabilménte, ած • Անոյց ՚ի բժշկութիւն ։
* Insanaménte, ած • Ցիմարաբար • անմտաբար ։
Insanguináre, ն • Ետպախել, կիւ խմչամաչել արիւնաւք գան իչէ պաչլրչէ ։ Insanguinársi, յ • Ետպախիլ արեւնաւք • գանէ պաչլչամ ։ insanguinarsi le mani. չաղախել գձեռս իւր չարիւն ։
Insanguináto, ta. Արիւնաթաթախեալ • արիւնաղաղ • արիւնոտ ։ գանէ ։
Insánia. Բառ լաչ • Ցիմարութիւն • անմտութիւն ։ փչլիչէ ։
* Insaniáto, ta. Տես Insanito.
* Insaniénte, հ • Չայրագին • կատաղի • մոլեգնած ։
Insaníre, ե • Բառ լաչ • Ցիմարիլ ։ * ն • Ցիմարեցուցանել ։
Insaníto, ta. Ցիմար • խելագար • մոլի ։ փչլի ։
Insáno, na. Բառ լաչ • Insanissimo, ma. Ցիմար • մոլի ։
Insapiénza. Անխնամութիւն • անմտութիւն ։ փչլիչէ ։
Insaponáre, ն • Օծանել օճառաւ • լուանալ օճառ

ռաւ : ապաւինեալ : Ընդգծորմիել • գոռոմիլ • (է ոճ ուսիկ :)
* Insaponáta . Կոճացուիս օճառաւ :
Insaponáto , ta . Օծեալ կիս լոճացեալ օճառաւ :
Insaporársi , ɟ : Լինել համով , համեղանալ : կն ընդելի ելմտ :
* Insaturábile , Insaziábile, ſ. Insaziabilíssimo , ma. Աղյագուրդ • անյագ : փոյտպ :
Insaziabilità , - táde , - táte , ſ. Աղյագուրդ : փոյտպելը :
Insaziabilménte , ſ. Անյագաբար • անյագ :
Insazíetà , - táde , - táte, ſ. Աղյագուրդ : փոյտպելը :
* Inscampábile , ſ. Անխուսելի • անխորշելի :
* Inschiavíre , ɔ. Գերեալ • գերի առնել : ետոր ընդեմ :
* Inschidionáre , ɔ. Շամիրել • հարկանել ի շամփուրն : ընդ վոսոմ :
* Insciénte , ſ. Անգէտ • ապէտ :
* Inscrittíbile , ſ. Անհամապատիլի : Յաորագծելի , կիմ ստորագծելի (ձև :)
* Inscrítto , ta. Մակագրեալ • տես Inscrivere.
Inscrívere , Iscrívere , ɔ : Մակագրել • դնել , կիմ դրոշմել գմակագիր : գրել գծագրեն նամակաց : Ստորագրել , կիմ ստորագծել . (է գծել գձև ինչ յայլում , որ անկատարք խոսիլ չկարենայ գկող մուռնս սորա :)
Inscrizióne , Iscrizióne , ſ. Մակագիր • մակագրութիւն • վերնագիր • խորագիր :
* Inscrutábile , ſ. Անքննելի • անքննին :
* Inscrutabilità. Անքննութիւն :
* Inscúlto , ta . Փորագրեալ • դրոշմեալ • քանդակեալ • դրօշմալ :
Inscusábile , Inesc" , ſ. Անկատագովելի • անպատասխանի :
* Insecábile , ſ. Անհատանելի :
e Insediáre , ɔ. Հաստատել ի տաղտուկ , կիմ ի տաղտկանս :
Inségna . Դրօշ • դրօշակ • նշանագիտ • պարտ : վաշտ (է խումբ զորաց ընդ միմի դրօշակաւ :) նշանագիտ : կնիք (ազատատիճից, կիմ ազատից) կնիք, կիմ նշանակ կրպակաց յորդուծի ի միմեանց :) Էջան • ցոյց • նշանակ : * Պաշտօնեայ տեղապահին • (որ ի քաղցեայ լինել սր , կատաւարկ գիւաւն :)
* Insegnábile , ſ. Ուսուցանելի :
Insegnaménto . Ուսուցանելի • ուսուցումն • վարդապետութիւն : Հոչէնիչ :
Insegnáre , ɔ. Ուսուցանել • մատրզել : Հոչէնիչ :
* Insegnativo , va . Ուսուցանողական • մատրզիչ :
Insegnáto , ta . Ուսուցեալ • մատրեալ : Հոչէնեալ : ♦ Իմաստն • հմուտ • քաջագիտուն :
Insegnatóre , ար • Ուսուցիչ վարժապետ • վարդապետ : Հոչէնեան • ուսոյց :
Insegnatríce , ɟ. Կին ուսուցիչ • վարդապետուհի :
* Insegnévole , ſ. Իմբուռուսումն • դիւրամատոյց :
* Inseguíre , ɔ. Inseguíto , ta . Տես Perseguitare .
Inselciáto , ta . Յատակեալ գայլակարգ վիմօք • սալայատակ : պեղչինիչ • գալարբինեալ :
Inselvársi , ɟ : Անտառանալ : օտանալանոյ : փախչել կիմ ի մաքսել յանտառս : օտանոս գալտոյ :
* Inselvaticáre, ɟ. Անտառանալ լինել անտառանոյ :
* Insémbra . * Insémbre , ɛն . Տես Insieme .
* Insemitársi , ɟ . Յուզի անկանել :
* Insemprársi , ɟ . * Insempráto . Տես Eternare.
Insenáre , ɔ. Դնել , կիմ ի մաքս ցանել ի ծոցի • յոյզ չի , կիմ ի մոյ ունել :
* Insennáto , ta . Տես Insensato.
Insensataménte ɟ. Յանմտաբար • անմտաբար • անխելքաբար :
Insensatággine , ſ. Insensatézza . Անմտութիւն • յիմարութիւն :
Insensáto , ta . Անմիտ • յիմար • խոլ • փելի :
Insensíbile, ſ. Insensibilíssimo , ma . Անզգայ : զուրկ զգայութենէ • անհաղորդ • անկարեկիցն • անգութ • ի ինչ խրճուիլ անզգալի : պատրաստական :
Insensibilità , - táde , - táte , ſ. Անզգայութիւն • պատրաստականութիւն • Ճանաչելութիւն :
Insensibilménte , ſ. Աստանց զգալոյ • անզգալաբար • առ սակաւ սակաւ : պատրաստական • պատրաստաբար • զգայութեամբ :
Inseparábile , ſ. Անբաժանելի • անբաժան • անբաժանելի • անբաժանելի :
Inseparabilménte, ſ. Անբաժանաբար • անանջատաբար :
Insepólto , ta . Անթաղ : ի ծածկելիք :
Insepoltúra . Անթաղումն ի թաղանիկ :
Inserenáre , Inserenáto . Տես Rasserenare , եև :
Inseríre , ɔ. Աստուգանել • յեռուցանել • խնամանել ի մեծ մին : ինչ ի ինչ : գնել ի մէջ • յառել • յառեցուցանել : ոսկեզօծ գանիչ • յառեցուցանել (զմի օր ի միւսում ամենայն ի նահանջ ամին :) տես և Innestare .
Inseríto , Insérto, ta. Աստուցեալ • յեռեալ , եև :
Inserpentíto , ta . Կատարել ոստ զօձ • վիրապատել :
Inserráre , ɔ. Ի նեղութ փակել • փակել , կիմ պատնակել • լինել : տես և Serrare .
* Inserviénte , ſ. Պիտանի • սպասաւոր • յարմար : ե. բար • իպիտանի :
Inservigiáto . Տես Serviziato .
* Inserzióne , ſ. Տես Innesto . Աստղ • (է սերմ միաւորեալ մարմնոյ, անօթոյ, մանրամասնելոյ, և միոնոյ ընդ այլ մասանց :)
Insetáre , ɔ. Պատել , կամ ծածկել մեռաքսիւ • մեռաքսապատ առնել : էքնի էնի սաքսի : տես և Annestare . ɟ • Ջրկենալ գմի տալ , կիմ գնիւթապատ :
* Insetatúra . Պատուհասուն որիմոց :
Insetazióne , ſ. Տես Annestamento .
Insétto . Միջատ • (է սեռական անուն ճշմաց • որ են ծրթմատուք, ծրթմատունք , մրջնիկք, ճանճք , եև :) պեծճկի :
* Inseveríto , ta . Խստացեալ • եղեալ անդաշտ :
Insídia . Դարան • դաւ • նենգ : խոտոռ • փելին • փքին :
* Insidiánte , ſ. Դարանակալ • դարանապրիմ • դաղտանատուռ : փելիպար :
Insidiáre , ɔ. Դարան դնել • ի դարան մտանել : փելին քնել • խոտոռայ նիրել :
Insidiáto , ta . Դարանեալ • ի դարան մտեալ :
Insidiatóre , ար • Insidiatríce , ſ. Տես Insidiante.
Insidiosaménte , ſ. Դարանաբար • դարանակալութ նենգաբար : փելիպ իսկ :
Insidióso , sa . Insidiosíssimo , ma . Դարանակալ • դարանակալ • նենգաբար : փելիպար • հիւլեպար :
Insiéme , ſ. ի միասին • ընդ հանդերձ • պերապէր • վանդ : միմեանց : պէրիպէրինք :
Insiéme , կիմ Ben insiéme , գ. , ար • բաս նիալոյ • ֆոլորն • բոլորն միանգամայն • քաղաքավարեալ (ասի զպաշտօնեայ դասաւորութեամբ ամենայն նիստ դրան , արձանին , և կիմ չկիրարձոց :)
Insiéme Insiéme, ſ. գէր • Աստիճանի ի միասին • կից միանգամայն • զգոյ ընդ :
Insiememénte, ſ. ի միասին միանգամայն : պերապէր :
Insiepársi , ɟ : Թաքչիլ , կիմ ղօղիլ ի ցանկս :
Insígne , ſ. * Insignissimo ; ma . Իշխանել • անուանի • ակնառաւոր • գերազանց : նամպէ • մեծապ :
* Insignificánte , ſ. Աննշանական • անձնան :
Insignire , Insignito . Տես Decorare , Ornare.
Insignoríre , ɔ. Աստիճանել տէր • տիրեցուցանել • տալ զոք

զակրութիւն : սահապ էնդէպ : Insignorírsi , յ . Տես Impadronirsi .

Insinattánto , Insintánto , Insinoattanto , ած . (ոմանք գրեն զայսոսիկ նաև զաջյիսկեալ ի բազմ. բառս .) Տես Infinattanto .

Insinattantochè , Insinoattantochè , Insintantochè . Տես Infinattantochè .

Insinchè . Տես Infinchè .

* Insiniciáre , ն . Տես Inseliciare .

Insíno . Insíno allóra . Տես Infino , եև :

Insinochè , Insinchè . Տես Infinchè .

* Insinquà , Insíno a quà . Յայսմայր : պատմական :

* Insinuánte , ած . Սպրդօղ . որ դիւրաւ կ'ներքաշի սպրդելոյ . մարդահնարիչ . դիւրամուտ :

Insinuáre , ն . Ձանձրել ինչ ի միտս ուրուք . ներշաղախել . հարտարուիլ , կամ մեզմով ամպրել . խնդրամերկացանել . տպատարել ինչ ի միտս . մեղմով իմն ծանուցանել : աղաչմամբ . ինանպըշմամբ . գանգրծմամբ : ը . Մտանել ուրեք . սպրդիլ . սպրդիլ ներքս : Insinuársi , յ . ի ներքս սպրդիլ . սպրդիլ մտանել . հնարով ընծայակցացանել զանձն . ինչքն յանկուցանել . որպէս ղրք : ազատ . օգտակար . ներքին բրնի : nell' amicizia d' alcuno . ինչքն յանկուցանել ղրք . քանաչ գտրել կամեցող ուրեք :

Insinuazióne , իգ . Ձանձրութիւն . մտահաճոյութիւն . յանկուցանելի ղրկիս : սպրդեցուցանելն ինչ ինչիք . մուծանելն : Մտահաճոյութիւն . (ըստ Հարտասանիցն է ճառ արարեալ կեղծ և պատ ի պատ նաեւմուբ առ ի շահիլ դնելոցս ուրնդրուց :) .

Insipidaménte , ած . Անհամահաճարար . անմնայարար . անմատն ի քաղցրութիւն :

Insipidézza . Անհամութիւն . անհամահոտութիւն . անխմաստութիւն : փոփոխութիւն . ակմոգութիւն :

Insípido , da . Insipidíssimo , ma . Անհամ . անաղ . անճաշակ : փոփոխ . անհամահաճ . անմխորճ . ցեղրտանհմիտ : ակմոգ . լոքափքիչ . եփըմաղ :

Insipiénte , ած . Անմիտ . անհամահոս . յիմար : ակմոգ :

Insipiénza , Insipiénzia . Անխմաստութիւն . ապիտութիւն . անմտութիւն : ակմոգութիւն :

Insipilláre , և Inzipilláre . Բառ առնիլ . Գրգռանել . դրդել :

Insisténza , Insisténzia . Կամակորութիւն . յամառութիւն : խնամ :

Insístere , ը . Պնդիլ . հալ հաստատուն յիմիք . հաստակիլ . հանապազորդել . յամառիլ : գալի փոխ . առիթել :

* Insito , ta . Տես Innesto . ընդաբոյս . բնածին :

* Insmorzábile , ած . Անշիջանելի . անշէջ :

Insoáve , ած . Անախորժ . անհամ . փոփոխ :

* Insoavità , Insuavità . Անհամութիւն . անախորժութիւն :

* Insociábile , ած . Անընկերական . ամենայնոյ . անկենցաղելի :

Insofficiénte , ած . Անբաւական . անյարմար : ընդիմ . դեղ . գոպիւնեցնող :

Insofficiénza , Insofficiénzia . Անբաւականութիւն . անյարմարութիւն : ընդիմութիւն . գոպիւնեցնողութիւն :

Insoffríbile , ած . Անհանդուրժելի : պատնըշմամբ :

* Insoggettábile , ած . Անընկճելի . անհնազանդելի . ամրի :

* Insognársi , յ . Երազել . երևակայել եև բերկրանս :

* Insógno . Անուրջ . երազ . փեր . տեսութ երևակայութիւն . ցնորք մոգ :

* Insolcáre , ն . Ակօս պատառել . գծել ի գետնի ղրոսակ ընտրելոյ :

* Insolentáccio , ia , ած . Խեղախեղ . կարի ժպիրհ :

Insoléntе , ած . Ահեղ և գոյ . Insolentíssimo , ma . ժպիրհ . լպիրշ . անդգամ . խրախոյս . գոռոզ . յանդուգն . պերճախօս . ընդիմախօս . ծաղրախօս . ստահակ . խեղուն . ստամբահ . գաժան . վէս . վայրագամիտ : ետոտնատ . ղաւըմ . եռվատ :

Insolenteménte , ած . Ժպիրհաբար . խրոխտաբար . գոռոզաբար : պերճախոսելի կերպ :

Insolentíre , ը . Ժպիրհիլ . լպրծիլ . խրոխտալ . գոռոզանալ . պերճախոսիլ . ծաղրախօսիլ : Տգղոզացանիլ . վեհացուցանել . յոխորտացուցանել :

* Insolentóne , ած . պէտ . Տես Insolentaccio .

Insolénza , Insolénzia . Ժպիրհութիւն . լպրծութիւն . խնուածութիւն . ստահակութիւն . գոռոզութիւն : պերճախոսութիւն . ետոտնատութիւն :

* Insolfársi , յ . Ծծմբանալ . լինել ծծումբ :

Insolfáto , ta . Օծեալ պատեալ ծծմբով . ծխախթելոյ :

Insólito , ta . Անսովոր . օտար . ապերի օշմանէ . ապերի պէս հաւքան :

Insolláre , ը . Կախիլ . կախղանալ : եռանդանալ : ի գերև հանիլ . եղծանիլ : պօշ ցեմնալ :

* Insollíre , ը . Տես Sollevarsi , Commuoversi .

Insolúbile , ած . Անլուծանելի . անլոյծ : ընդունայնիլ :

Insolubilménte , ած . Անլոյծ . անլուսկ :

Insommergíbile , ած . Անընկղմելի . անսուզանելի :

Insonnáre , ն . Կնքեցուցանել . ապօնքնել :

Insónne , ած . Աքուն . անհնիչ : ապօրոտոյ :

* Insónte , ած . բառ լատ . Անվնաս . որ ոչ վնասակ :

Insopportábile , ած . Տես Insoffribile .

Insordíre , ը . Խլանալ . լինել խուլ : ապչիր օշմանէ :

Insórgere , ը . Կանգնիլ . յառնել . ապօտաստիլ : ապ յաղա գոգմանէ :

* Insormontábile , ած . Անյաղթելի . անցանելի :

Insórto , ta . Կանգնեալ . յարուցեալ : ապօտ գոգմիչ :

Insospettíre , ը . Կասկածել . անկանել ի կասկածանս : իւնիւնեցնել : ն . Առկանել ի կասկածանս : իւնիւնել ապօտանէ :

Insospettíto , ta . Կասկած առեալ . կասկածեալ :

* Insostenibile , ած . Անբերելի , կամ անարչուպանելի :

Insozzáre , ն . Աղտեղել . պղծել . ապականել : տաբպատանէ : ը . տես Insozzire .

Insozzáto , ta . Աղտեղեալ . ապականեալ . պղծած :

Insozzíre , ը . Աղտեղանալ . պղծիլ . ապականիլ . փրլենիլ : տաբպատանէ :

Insperábile , ած . Անյուսալի . անյոյս :

Insperatamente , ած . Անյոյս . յանկարծակի . ժամու . անակնկալ . աքանչիչ :

Insperáto , ta . Անյուսացեալ . անյոյս . անակնկալ . աքանչիչ :

* Inspérgere , ն . Տես Aspergere .

* Inspessaménto . Տես Condensaménto .

Inspessáto , ta . Տես Condensato .

* Inspettóre , աբ . Վերատեսուչ . վերակացու : տեսուչ . ոստիկան : տաբպաչիր :

Inspezióne , իգ . Ispezióne . Տայեցուքն . հայեցուածք : նայք : Գործ . պաշտօն . հոգատարձ . վերահսկացութիւն . տեսչութիւն : տաբպաչիրլիք : questo non è di mia ispezione . այդ ոչ է ինձ անկ . այդ ոչ հասանէ ինձ :

* Inspiraménto . Տես Inspirazione .

* Inspiránte , ած . Շնչող . ազդօղ .

Inspiráre , ը . Շնչել . շնչել մի ոմ . քաչցր : ն . Ազդել յոք . շնչել յոք . ազդել ի միտս . ի սիրտն . ներչաչ դրել . չարժել : իւնամ էնդէպ :

Inspiráto , ta . Ազդեալ : esser inspirato da Dio . ազդուքն Ըստնել առ յոյ :

Inspiratóre , աբ . * Inspiratríce , իգ . Ազդօղ .

Inspiratióne , իգ . Ազդուքն (Հասաց .) ազդուքն ետծոյին . ազդեցուցք : ներչաչ :

Inspontáneo, ea. Ակամայ. ակամայից. քոնի:
Instábile, ſ. Instabilíssimo, ma. Անկայուն. անհաստատ. յեղուղուկ: պիր գարգարա գարծողական:
Instabilità, – táde, – táte, իգ. Անհաստատուն. յեղուղուկ: գարգարուկ:
* Instabilménte, ſ. Անհաստատուն:
* Instancábile, ſ. Անխոնջելի. անվատահ. անխոնջ: եռանդուղ:
* Instancabilménte, ſ. Անխոնջ. առանց վատանալու:
* Instantaneaménte, Տես Instantemente.
* Instánte, Istánte, գց, ած. Վայրկեան: ԲագԹԹԷ: in un instánte, ſ. ի վայրկենի. յականս թօհնափել. խակոյն: պիր պէնթէ. հարպիճէ:
Instánte, ած, ſ. Instantíssimo, ma. Պահ:
Instanteménte, ſ. Instantissimaménte. Պնդագոյնապէս. մեծագոյն. կարի. եա քան զնա: պէճէկ. ԹԷԹ: մեծագոյն. քզիճ ճկատը. ատէպ: ծահ իւն:
Instánza, Istánza. Աղաչանք. Խնդանք. ԺԸ.
Instánzia, Istánzia. Տուն. աղերս: ընճա: առնս և Obiezione.
Instáre, ն. Ստիպանդիլ. ժտել. սաստիկ: ընճա ելնել: պըԹլէլ ելնէ:
* Instellársi, ց. Զարդարիլ ապահզրաք:
* Insterilíre, է. Ամեռ ամուլ:
Instigaménto. Տես Instigazione.
Instigáre, ն. Գրգռել. դրդել. հրապուրել. քաջալերել: ԹԷԿՈՐՏԱԿ: այցելնել:
Instigáto, ta. Գրգռեալ. գրգեալ. եաե:
Instigatóre, ſ. * Instigatrice, իգ. Գրգռիչ. հրապուրիչ. խրախուսիչ:
Instigazióne, իգ. Գրգիռ. յորդոր. հրապոյր: ազմուկ. խղճմ:
Instilláre, ն. Կաթեցուցանել. ի ներքս. ծորել. շնչ առ շնչ: ԻՆՆԻ գանիլնակ: արկանել. ի միտս (զսկզբանս ամենայնի:) հաստիլել. ներքադրել. կիմ առաւորել. ի միտս: ՓԻԹՐՆԻ ՈՀԱԿ:
Instilláto, Կաթեցուցեալ. ծորեցուցեակ:
Instínto, Istínto. Բնական ազդումն. ազդումն բնութեան: յառաջածանօթութեան:
Instituíre, ն. Կարգել. հաստատել. ակզբնաւորել. հիմնարկել. ասհմանել: ԽՆԻՆԸ. ընդունիլ: ԷՆԴՈՒՐ: uno erede. ժառանգ կացուցանել. ղրք:
Instituíto, ta. Կարգեալ. հաստատեալ. եմ:
* Institúta. Նբրվարժութիւն: (են առաջին ուսանողից. Գիտութ. և բերդ. ի քզին օրինաց:)
* Institutísta, աբ. Ուսուցիչ ներվարժանաց:
Institúto, գց. Կարգաւորութ. կարգադրութ. կանոնադրութ. ասհմանադրութ: ԲԱՐԻԳ: ԹԱՆԱՆ:
Institutóre, աբ. Կարգաւորիչ. կարգադիր. ասհմանադիր. հիմնադիր (կարգաց կրօնից:) հմ. նակ, կիմ գաոակ:
Instituzióne, իգ. Կարգաւորութ. օրինադրութիւն. ասհմանադրութ: ԲԱՐԻԳ: ԹԱՆԱՆ: տես և Addottrinaménto.
* Instivaláto, ta. Կօշկաւոր. զգեցեալ կօշկիս:
* Instolidíto, ta. Ապուշ. ապլեակ:
Instruíre, Istruíre, ն. Հրահանգել. կրթել. մատղել (ի բարի վարս.) ուսուցանել: ԽՕՐԵՆԵԼ: ԲԱՐԻ ԷԼԼԷ: * Հրաւուցանել. ազդ առնել: ԹԱՆ:
Instruíto, ta. Տես Instrutto.
Instrumentále, ſ. Istrumentále. Գործիքական, կիմ գործիական: musica instrumentale. երաժշտուն գործիական. (ի որ կատարի նուագարանօք:)
* Instrumentalménte, ſ. Գործիքաբար. որպիս զգործի:
* Instrumentário, ia. Տես Instrumentale.
Instruménto, Istruménto. Գործի. գործիք: ակ. գանկէ. ֆասան: մեքենայ, կիմ յատկար նամակ (գրիչ ձեռագիր նօտարի:) ԲՆԱԿՈՒԹ: տես և Contratto. պատճառ. միջնորդ. պէպէ. հնարք:
* Instruttivaménte, ſ. Կրթողապաք. հրահանգմամբ. մարզողապէս:
Instruttívo, va. Կրթական. հրահանգիչ. մարզիչ:
Instrútto, ta. Instruttíssimo, ma. Կիրթ. հրատնեալ. գեալ. վարժ. գիտուն: ԲԵՐԹԻԿԻ ՕՐԱՆՆԱՒ. օրօմ կազմիչ. յարդարիչ. զարդարիչ:
* Instruttóre, աբ. Հրահանգիչ. վարժիչ. ուսուցիչ
Instruzióne, իգ. Հրահանգ. վարժութիւն. կրթութ. գաղափարակուր: ԲԱՆԻ. ԲԵՐԹԻԿ:
Instupidíre, է. Ապուշել. յապուշ կրթել: ջամ:
Instupidíto, ta. Ապուշեալ. յապուշեալ կրթեալ. ջամ:
In su, կիմ Insu, նխ. ԽՆԴՐԵ ՀՆՑԻ. In su լաւ ևն ՀՔ զ Su. 'ի վր. 'ի: ԽՈՐԻՆԱՆ: D' in su, նխ. ԽՆԴՐԵ ՀՆՑԻ. լաւ ե ՀՔ զ Di su. E 'n su i fiori. 'ի վր ծաղկանց: In sul, կիմ In sulla, In sull', դր և In su 'l, և In su la, նխ. ԽՆԴՐԵՆ ՀՆՑԻ. 'ի վր: 'ի: ԽՈՐԻՆԱՆ: մեջ: էտքն. գագաթ: In sul mezzo giorno. կիմ in sull' ora del mezzodì. մեջ 'ի միջ. ընդ. զհասարակ աւուրս: ԷՕՂԼԵՑ ԷՏՔՆ. ԷՕՂԼԵՑ ԳՈՐ ԱԼ: In sulla mezza notte. Իբր 'ի հասարակ գիշերի. զհասարակ գիշերաւս: ԷՄԸ ԼԷՁԼԵՑ ԳՈՐԱԼ: in sul giorno. այգուց յայգմէն: առաջի գագաթ: In su 'l far del dì, կիմ Sul far del giorno. Ընդ առաւօտ. ՀՔ այգն. մերձ յաւրացոյցն: In sul far della alba. Ընդ արշալոյսն: In sul far della notte. Ընդ հասանել գիշերոյն. մօտ 'ի գիշերն. d' in sul tetto. 'ի վր տանեաց: In sull' aja. Պարապ, ի պատահ գաւել: In sul bello. 'ի գեղօղ ժամու. 'ի ժամու: պոմաՂՕՂԱՆ: in sul bel del discorso. 'ի ճառի անդ. յընթացս, կիմ 'ի մէջ ճառին: in sul fatto. 'ի գործն անդր. անդէն 'ի գործէն: 'ի կէր ածի և In sur յառաջոյ քառից ակահլոց ձայ նառաւոյ. ՊՔ in sur un albero. 'ի վր ծառ մի 'ի ծառ մի:
* In sù, կիմ Insù, ած. 'ի վեր (նայիլ, ընթանալ.) 'ի բարձունս: ԼՕՔՍԸ: all' insù alla 'n sù, all 'n sù. ՆՈՅՆ ԵՆ: a capo all' insù. գլխ. 'ի վեր: ՊՔ ԷՆ ԽՈՓԽԱՆՔ: * Da due in sù. ՖԱՑ ՅԵՐԿՈՑ: In sul serio. Տես Seriaménte. Andare all' insù. ԼԱՆԵԼ. 'ի վր ելանել: ամբարձեալ յաւագուԹիւն:
Insuáve. * Insuavità. Տես Insoave, ևն:
Insucidáre, Insudiciáre, ն. Աղտեղել. պղծել. փոսոմաք: եղծանել. խանգարել. ապականել: պօշտ:
* Insuéto, ta. Տես Inconsueto.
Insufficiénte, ևն. Տես Insofficiente.
Insufficienteménte, ſ. Անբաւականաբար. անյարմարաբար:
Insufficiénza, Insufficiénzia. Տես Insofficienza.
* Insufflazióne, իգ. Փչումն յոգ. փչումն 'ի:
* Insulsaménte, ſ. Անհեթեթաբար. անհանձարաբար:
* Insulsità. Տես Insipidezza.
Insúlso, sa. Անպտղ. անհամ. անհեթեթ. անխնամ. ծար. անմիտ: փապաղ. անփոփ:
Insultáre, ն. Խաղալ բանիւք 'ի վր ուրուք. ծաղր լինել. ՀԵԳՆԱՆԱՆԵԼ. նախատել. խրօխտալ. խաղ առնել. զղջմեալ զոք: ԽԱՂԸՆԻՆ ՊՆՆԵՒ. ՏԱՓԸՐԵԼ ԱՂՄՈՒԿ. փաչըմ:
Insultáto, ta. Ծանհար եղեալ. ՀԵԳՆԱՆԱՆԵՂ. ևն:
Insultatóre, աբ. * Insultatrice, իգ. Ծանհար. ՝ի զնէ. նախատիչ. եղծիչ:
Insúlto. Ծանհարութիւն. խնդախառն. նախատինք. այղ

այպն : խրխնջ. ֆեղպ :
Insuperábile, ſ. Աներալիելի. անյաղթ : էննիլիդ :
* Insuperabilità. Աներալիութիւն :
insuperabilménte, ſ. Աներալիօ :
* Insuperbársi, յ. * Insuperbiáre, ե. } Հպարտա-
Insuperbíre, ե. Insuperbírsi, յ. } նալ. փքա-
նալ : տգեղանալ : ձևանալ :
Insuperbíto, ta. Հպարտ. գոռոզ : տգեղած :
In sur, նխ. Տես 'ի Insu.
Insúrgere, ե. Կանգնել. յառնել : գոլգոթ :
Insúrto, ta. կանգնեալ. յարուցեալ : գոլգոթեայ :
* Insusársi, յ. Վերանալ. հանիւանալ. երանել :
* Insúso, ſ. 'ի վեր. 'ի բարձուս : եօթը :
Insussistènte, ſ. Աներեւոյթ. գիւրաքակտիան. տկար. անհիմն : ինքնին :
* Insussisténza. Աներեւոյթութիւն. տկարութիւն. անբաւականութիւն : ինքնինութիւն :
* Insusurráre, ն. Տես Susurrare.
Intabaccársi, յ. Տես Innamorarsi. գլխովին անձնատուր լինել իմիք. խաղտ պատուիլ գինւոյ :
* Intaccaménto. Տես Intaccatura, և Offesa.
Intaccáre, ն. Ցտել. փորք լինչ հատանել. զմսիերը. ատլեն. գծել : էջմա : պատհանիլ 'ի պատուասպաս. նեղն առնել. ի զպատուն. ի պարանոք լինել : գոյանալ : վնասել :
Intaccáto, ta. Ցտեալ. հատեալ 'ի վերին երեսս : վնասեալ :
Intaccatúra. Ցետուած (հեղեանայց ծառոց.) հեղքուած : intaccatúre, կամ tácche. ցիւրածք. (են հեղքուածք լինչ, դրա գործեն արհեստաւորք 'ի փայտս, կամ 'ի քարերնս, յագուցանել 'ի նոսա զայլ ինչ փայտ, կամ քար :)
Intagliaménto. Հատուածն. քանդակուածն :
Intagliáre, ն. Քանդակել. գրօշել. փորագրել : գաշտ. գալէ իւն եօթնոյ :
Intagliáto, ta. Քանդակեալ. փորագրեալ : գալէ իւն եօթնոյ : իրարանցի : հատեալ մանր : գօղանմէն : bene intagliato di membra. բարեկազմ անդամով.
Intagliatóre, ար. Գրօճագէտ. (հ նա' որ փորէ կամ գրօճագէ 'ի քարինամի 'ի փայտս զանազան զարդս և գրօճագրս, քայց ոչ ձև. կամ դէմս. զի յայնժամ կոչի Scultore.) օյմանչ : Փորագործ. (առհասարակ նշանակէ զփորելն 'ի վէր փայտից զանազան զարդս, և և ձև կերպարանաց.) Փորագրող. փորագրիչ. (հ նա' որ փորէ 'ի վէր պղնձոյ երկաթի գրչաս, կամ ժանտաքով. և կամ փորէ 'ի վէր փայտի ձևս և պատկերս առ 'ի տպագրուելն.) գալէգէաբ :
Intagliatúra. Փորագրութիւն : գաղէ. գալէ իւն :
Intáglio. Քանդակուածն. քանդակ. գրօշուածն. գրօճագրս օյմանչելոյ - օյմա իւն : Փորագրուած. կամ փորձուած ('ի վէր պղնձոյ կամ փայտի առ 'ի տպագրուելն) գաղէ. գալէ իւն. գալէգէաբելոյ : intáglio d' acqua forte. փորձուած ժանտաքով : intáglio d' acqua forte, կամ ad acqua forte. պղնձէ փորագրիչ ժանտաքով : Intáglio. Ցելք. (հ մանրիկ ցելքուածն 'ի տպատուածս դրեստուց առ 'ի զարդ :)
Intagliuzzáre, ն. Հատանել մանր. ցելել մանր : գօղանտաբ :
Intagliuzzáto, ta. Հատեալ մանր. կտրատեալ :
* Intalentáre, ն. Ախել 'ի փափաքումն : ե. փափաքել :
* Intamáto, ta. Տես Seppellito.
* Intamburáre, Տես Tamburare.
* Intamburazióne. Տես Tamburagione, Denunzia.
* Intamoláre. Տես Penetrare, Entrare.
Intanársi, յ. ('ի կիր ածի և այնոց մանկանցս mi, ti, si, &c.) Մտանել յորջն, 'ի քարանձաւս յորս

հազարայս իջրիչ : որջանալ. զորիլ. թաքչիլ : սակ ղանդատ :
Intanáto, ta. Զորեալ. թագուցեալ : սականդատ :
Intanfársi, յ. Խորթասիրել. մեսիլ : գնաքնդիրել :
Intangíbile, հ. Անշօշափելի : փշանալապատ. եկեղեցի :
Intánto, ſ. (հ առնչական մակբայից Inquanto, կամ Quanto.) Մինչպէս. այնքան. ի այնմ : օգտ պար : իդեալ միայնակ նշանակէ. 'ի սմին պահուս յայսմ ժամանակի : պատ արտաք : Intanto come. Մինչպէս : նկատողութիւն :
Intantochè, ſ. Մինչ. 'ի սմին պահու. յայսմ ժամանակի : պատ արտաքինի և Infinoattantochè. այնպէս զի. մինչև : օգտար գի : եօրն գի : այնքան. այնքան : օգտար :
Intarlaménto. Փտուք. որդնահարուք. երր : ապամնիրիւն :
Intarláre, ե. Լինել որդնահար (փայտից.) փտիլ. փչցուիլ : գոտապանման. նիրիւնիլ :
Intarláto, ta. Որդնահար. որդնակեր. փտուտ : նիրիւն :
Intarsiáre, ն. Ագուցանել ի միմեանս փայտս խայտաճամուկս :
Intarsiáto, ta, ած. Տես Intarsiare.
Intarsiatúra. Գործ ագուցիկ 'ի խայտաճամուկ փայտից :
Intartarito, ta. Պատեալ, կամ մածել տորտով :
Intasaménto, Intasatúra. Խցումն :
Intasáre, ն. Խցել տորտով (պիւռոյ :) բօթխայտ փղաքարմաւ : խնուլ ամրպինել զծակսն, կամ զձեղքածս : փակած :
Intasáto, ta. Խցել. խցեալ ամրպինել : փակնդել :
Intascáre, ն. Ածկանել 'ի գրպան, կամ 'ի քսակ հանգերձին : ձեռնին փօմած : արկանել ի ձեռնամբ. զրկասել. մածել : ե. Մատնել :
Intassáre, ն. Լարկ զաղէն : նեղ լինիլ :
Intátto, ta. Աներձգ : անատակած. անարատ. անվնաս : եւ փեչկեիր. գած. պղծասնդել :
Intavoláre, ն. Գոյանել ի միմեանս գրասխոսակս կէպիրով : * Գրօճագրել կնճռով (զրպնուն, և ն :) հերհեղ իւն գաղէմած : գործել տախտակամած : տեղ. una stanza. տախտակամած յօրինել զձեղունն քնակարանին : 'ի նեղ արկանել զինուորն. կամ յայտնել (հագուստորեն, ('ի տատրինչ խաղարկուած.) հագուած ('ի տատրինչ խաղարկուած, կամ յայլ խաղս) * տես և Impostare ի վերջին նշանակուած : Նկանաչել զնուագս, կամ զերգահան երգոց, կամ նուագածս (իբ գրել խաղիւք կամ նօտնագրօք զձայնս երգոց, և հնչմանց :) * Ձառինել ձոզաչափիւ զգաչաս : negozio, trattato. առաջարկել, կամ առաջի առնել զգործ ինչ, կամ զդէպն. սկիզբն առնել գործոյն, կամ գործնագրոյ : պաշտամած :
Intavoláto, ta. Գոյացեալ. գրօճագրեալ, և ն :
Intavolatúra. Տախտակ երեսաչափ կանոն. նուագայ. հրահանգ : * Նկարագրութիւն գործոյն. առաջին սկզբնաւորութիւն :
Integamáre, ն. Արկանել 'ի պոյտ : եօթնին փշած :
Integérrimo, ma. Գեր. իսկ. Տես Integro.
Integrále, հ. Ամբողջական (մասունք :)
* Integralménte, ſ. Ամբողջաբար. լիով. անվնասրեն :
Integraménte, ſ. Ամբողջութիւն. անարատութիւն. ընդհանրական քննութիւն :
Integránte, հ. Ամբողջացուցիչ. ամբողջանկան (մասն :)
Integráre, ն. Ամբողջացուցանել. կատարել. լրացուցանել : բանիմ եկնիր :
Integráto, ta. Ամբողջ. լրացեալ. կատարեալ. անվնաս. արդար :
Integrità, - táde, - táte, էի. Ամբողջութիւն : պիտանութիւն :

ընդհանուր : կատարելութիւն · անթերութիւն : քամահրանք : ամբծութիւն վարուց · անմեղութիւն · սրբութիւն · անկեղծութիւն · ուղղութիւն : աւետիսիւթ :

• Integrízia . Ընդունիլ :

Intégro , ra . Ամբողջ · անվնաս · անապակ · ուղիղ · արգար · աւիղ : ամբողջ · ողջ · անբաժան : պիտիքիան :

Integuménto . Ծածկոյթ : էօրթիս : Թաղանթ . (մարմնոյ :) պար :

Intelajáre, ն · Ընկճանիլ՝ի գործարան ոստայնանկաց· հիւսուլ · հանուլ : էօղլիս էնիլ · փիրիլ էօղլիս : un negozio , ևն · անս Intavolare negozio .

* Intelajáta . Ոստայնուածն · ոստայնանկուած : մեքենայութիւն · մեքենայ :

* Intelajáto , ta . Հիւնեալ , ևն :

* Intelajatúra . Կմախք փայտից , կմախք մեքենայից կամ շինուածոց :

• Inteláto , ta . Տես Attelato .

Intellettíva . Իմացուելի · իմացական հարցուելի · միտք : աւէլ · գովելիքին հարպիւթ :

Intellettivaméntе , ի · Իմացաբար · իմացութ · մտօք :

Intellettívo , va . Իմացական · մտաւոր : իմանալի :

Intelléttо , գոյ · Իմացութիւն · բան · միտք : աւէլ : իմացական · ծանօթանալ · հասուցին , կամ հասուցանել մտաց : աղնուչէր : իմաստ · միտք բանին · նշանակութիւն · տանօ · քիթ :

• Intelléttо , ta , ած · Իմացեալ · հասու եղեալ :

Intellettóre , աբ · Իմացօղ · ուշիմ · գիտնական :

Intellettuále , ած · Իմացական · մտաւոր : իմանալի :

Intellettualità , – táde , – táte , իգ · Իմացականութիւն · իմացական հարցուելիք · միտք · իմացութիւն :

Intellettualméntе , ի · Իմացականաբար · իմացութեամբ · մտօք :

Intellezióne , իգ · Տես Intelligenza .

Intelligénte , ած · Intelligentíssimo , ma . Իմացական · մտաւոր · իմացօղ · բանաւոր : աչէլ օլան : մտայնուշիմ : հանճարեղ : գիտնական : գիտուն , իմաստուն · ներհուն · փորձ : օթօսաղ · վարժ :

Intelligénza , Intelligénzia . Իմացութիւն · բան · միտք : աչէլ : իմացութիւն · ծանօթութիւն · հասկացուիլ : աղնուչէր : գաղտ միաբանութիւն · համախոհութիւն · ընկերութիւն · պէրլիք · գծնաշխատիլ · տանակիլ : avere intelligenza nell' esercito nemico . ունել համախոհս , կամ կատարեալս ի բանակի թշնամեաց : passa buona intelligenza tra loro . միաբան , համամիտ են իրերաց :

Intelligénze . Հրեշտակք · իմանալիք :

* Intelligere . Տես Intendere .

Intelligíbile , ած · * Intelligibilíssimo , ma . Գիտելիմաց · մեկին : գլխանէր : իմանալի · իմացական :

* Intelligibilità , Գիտելիմացութիւն · գիտութեամբ · բացայայտութիւն :

Intelligibilménte , ի · Մեկին · բացայայտ : մտօք · իմացութիւն :

Intemeráta , գոյ · Ինձիանգործոց · չխոհ · գործ եր. կար և ձանձրալի · ձանձրոյնի : per non vi far più lunga , e fastidiosa intemerata . բայց զի մի յաձանձրութիւն բանիդ ձանձրացուցից զձեզ :

Intemeráto , ta . բառ լատ · Անպատառ · մաքուր · սուրբ եւծ :

• Intempelláre , ն · Ցաղթել · յերկարել :

Intemperánte , ած · Տես Intemperato .

Intemperánza , Intemperánzia . Անեքարեխառնութիւն · անչափութիւն · անկարգութիւն · անժուժկալութիւն · պ պաժոյժ բերութիւն : իրիպալըղլըք :

* Intemperársi , յ · Տես Temperarsi .

Intemperatаméntе , ի : Տես Intemperato ,

Intemperáto , ta . Intemperatíssimo , ma . Անեքարեխառն · անչափ · անժոյժ · պիժուժկալ · ապաժոյժ , անկարգ : իրիպալըղ :

Intemperatúra . Intempérie . իգ · Անեքարեխառնութիւն · անկարգութիւն · խառնակութիւն , կիմ գմիդակութիւն (օդոյ :) հաւա փէհալըղը :

Intempestivaméntе , ի · Տարաժամու · անժամանակ · պամանըղ :

Intempestívo , va . Տարաժամ : պէվգիլ :

* Intendacchiáre , ն · Իմանալ վերի ի վերոյ , կիմ ըստ ըստութեամբ , իմաստասիրել :

Intendácchio . բառ սահ · Տես Intendimento .

• Intendánza . Տես Intendenza .

Intendénte , ած , ս · Intendentíssimo , ma . Իմացօղ · գիտուն · հմուտ · փորձ : աղնուչէր · վարգոփ : գիտուն · իրաւունք : fecelo intendente . այդ արար նիմ մտադիր :

Intendénte , գոյ , աբ · Տեսուչ · (ի անուն գաւառի :) Intendénte , իգ · Կին տեսչի :

Intendenteméntе , ի · Մտադրութեամբ · ուշի ուշով զգուշութեամբ :

Intendénza , իգ · Տես Intendimento , և Innamoramento . Սիրելին : * Պաշտօն , կամ պատիճ տեսչի տեսչութեան : տարարանք տեսչին :

Inténdere , ն · Իմանալ · հասանել · հասու լինել : նպատակ : լսել : իչիմգիլ : գաւառ · կարծել · համարիլ գիշաս եմիլ : միտ դնել · ուշ ունել : պարապիլ պատասխանել : տանգաչէն օշխ : դիտել · համիլ · ունել ի մտի : նիչնի գօշախ : իմիչիլ · լինել փորձ , կամ կիրթ , հմուտ · գլուխ առնուլ · ձանձրանալ · դիտել (ըստ այսմ նշանակութեամբ ի կիր ածի և ի յ :) պիտի · վարգոփ օշխ : non intende il Greco . չգիտ յունարէն : intendersi di guerra . լինել հմուտ կիմ քաջ գործ ի գործ պատերազմի : Սիրանալ համակամ , միաբան լինել · պէր օշխ : լինել նշանակիլ · գործանացնել զմիտս առ իմն · յանձն մտօք : gli occhi . անկասկած լինել · յառիլ · ձգանացնել զաչերացուած աչացն : ինօղ փիչիչ : l' aco , ևն · լարել զաղեղն : նայ էչիչ : intendere dire . լսել լինչ յոմանց : իչիմիչ : dare ad intendere . կարծեցուցանել (զանձն իմաստուն :) համ գել · հաւատացուցանել զսուտ լինչ · խաբել բ նենք : սակմա · ալտըմա · եւ յայտնել լինչ ուն բացայայտել · աղտըմա : farsi intendere . յայտնել զմիտս իւր : darsi ad intendere . համոզել · հաւ նել : Intendersi in donna . Հարկանիլ սէր կնոջ : neppur i Consoli se l' intendevano di loro . և ոչ իսկ հիւպատոսք միաբան կին ի մ մեծն :

Intendévole , ած · Գիտելիմաց · պարզ · մեկին : պ

Intendevolméntе , ի · Իմաստասիրաբար · մեկին · գիտ համ քանիւք : խորհրդով · նախատիճ · ուշի ուշով

Intendiménto . Իմացութիւն · միտք : աչէլ : իմացութ հասուցին : աղնուչէր : իմաստ , կիմ միտք բանին : ն նա · փիչիչ : խորհուրդ · գիտութիւն · միտք կամք : նիչնի · նօրաթ : Սիրելին · ցանկալին : * Պ ակնկալութիւն · գաղտ միաբանութիւն :

* Intenditívo , va . Իմացօղ · գիտելիմաց :

Intenditóre , աբ · Իմացօղ · իմաստասէր · ուշիմ հմուտ աչէլիչ · վարգոփ :

* Intenditríce , իգ · Իմացօղ :

* Intenebraméntо . Խաւարեցուցանիչն · խաւարութիւն

Intenebráre , ն · Խաւարեցուցանել · նահատակուցանել · գաղտնիչնչ : աղտաղտիլ · կիմ մեռանել (իրաց շառաչմամբ , և հարուածով առանց խորտակելոյ

Intenebráto , ta . Խաւարչային : տագնապեալ · չխոհեալ · չոմալիչ :

Intenebríre , ն · Խաւարիլ : գաղտնիչ : մտադիրիլ կիմ չխոհիլ մտօք :

Intenebríto, ta. Խաւարեալ. Խաւարմամբ:
Intenerire, ո. Կակղել. Եռանդեմոտ: ես. Intenerírsi, յ. Կակղել. Եռանդնոտ: ես. Գորովիլ, ի գութ շարժել. Խանդաղատուիլ. յ. Գորովիլ. ի գութ շարժիլ. Փշուիլ. Խանդաղատիլ. աճչոտ. Խիղճ:
Intenerito, ta. Կակղեալ: Խանդաղատեալ. գորովեալ:
Intensaménte, ած. * Intensissimaménte. Սաստկապէս. մեծապէս. կարի: էն. գոքի:
Intensióne, իգ. Տես Tensione.
Intensivaménte. Տես Intensamente.
* Intensívo, va. Սաստիկ. բռնադ. աղքատ. ուժգին. սաստկական:
Inténso, sa. Intensíssimo, ma. Սաստիկ. ուժգին. բռնադ: էն. վքին: մեծագիր:
* Intentábile, հ. Անգործ. (յր զոր չէ հնար իւրում գործել.) անձեռնարկելի:
Intentaménte, ած. Intentissimaménte. Ուշի ուշով. միտդրելը. զգոյշ մտաք:
Intentáre, ո. Փորձել. փորձ փորձել. գործ դնել. հնարել. պնդիլ. եւ վճռական. չարչարել:
Intentáto, ta. Փորձեալ. Համարձակեալ: Անփորձ:
Intentazióne, գոյ. իգ. Փորձ:
Intentivaménte, ած. Տես Intentamente. Սաստկապէս. արիաբար:
Inténto, գոյ. Դիտաւորութիւն. միտք. խորհուրդք. կամք. իղձ: նիշան. նպատակ: avere il suo intento. գամբարձեալ լինել:
Inténto, ta, ած. Intentíssimo, ma. Մտադիր. ուշագիր: Տարփայեալ. հիացեալ. պատրաստ. կամեալ: հոգեբ:
* Inténza. Տես Intenzione. Միտք. մտադիրութիւն:
Intenzionále, հ. Դիտաւորական. երևակայական:
Intenzionalménte, ած. Դիտաւորութեամբ. այնու մտօք. միտքի յոյսն առեալ: * Երևակայութեամբ. մտօք. մտաւորապէս. (ի բառ. արտաքսականաբար:)
* Intenzionáto, ta. Որ ունի զդիտաւորութիւն: Խոհեմ. ուշիմ. bene intenzionato. բարեմիտ. բարեխորհ. բարեխորհուրդ: male. չարամիտ. չարախորհ. չարաղգած:
Intenzióne, իգ. Դիտաւորութիւն. կամք. խորհուրդք. վախճան. միտք. իղձ. պատճառ: նիշան. նպատակ: aver intenzione. ունել ի մտի. գիտել: * ad intenzione, կամ con intenzione di .... վասն. յաղագս. առ ի. զի: էնին. որ: * Intenzióne. Պատկերք. կամ տեսակք իրաց (տպաւորութիւնք յերևակայողէ:) այնպես և Intelligenza, Cognizione.
* Intepidíre, Intepidíto. Տես Intiepidire.
Interáme, պր. փայտակք. ընդերք: պաղտոպ:
Interaménte, Interissimaménte, հ. Ամբողջապէս. կատարեալապէս. ամենի. բոլորովին. գլխովին: ոչ իմն: rovinare. տապալել. ի հիմանց:
Interáto, ta. Կարիականալ: * տես և Autenticato, Legalizzato.
Intercaláre, պր. Ներկոնեփ. (այսպէս կոչի յոտանաւորս. որոյ տողն կրկնել զառաջինն կամ զայլ նմանօրինակ: փեպնեք. տալ ի բնական:
* Intercaláre. Յօրինել զկրկնութիւն տուներուս:
Intercédere, ե. Միջնորդել. բարեխօսել. ընծայել: տես և Interporsi.
Interceditóre, պր. Interceditríce, իգ. Միջնորդ. բարեխօս: ընծայեցիչ:
Intercessióne, իգ. Միջնորդութիւն. բարեխօսութիւն: ընծայել. ընծա:
* Intercettáre, ո. Խափանել. արգելուլ. կիսատնել (զառաքեալ հասնիլն:)
* Intercettáto, ta. Խափանեալ. արգելեալ:
Intercétto, ta. Գարձեալ. յափշտակեալ. կալեալ:
Intercezióne, իգ. Ընդհատումն. խափանումն: * Ընդմիջումն, կամ խափանումն (ուղղածից շարժման:)
Interchiúdere, ո. Փակել. ի ներքս: գոփակոտ:
* Interchiúdersi, յ. Փակիլ. ի ներքս:
Intercídere, ո. Ընդհատել. ընդմիջել. երկատել: պեղնել: խափանել:
Intercisaménte. Տես Interrottaménte.
Intercíso, Intracíso, sa. Ընդհատեալ. ընդմիջեալ. երկատեալ:
Intercolónnio, Intercolúnnio. Անդրսեան, կամ խրտոց սեանց. (է միջոցն ը սիջ երկուց սեանց:)
Intercostále, ած, հ. Կողից, կամ կողակաց (մկանունք որ ուղ են ը սիջ երկուց կողից:)
Intercostalméntе, գ. Ընդ միջ երկուց կողից:
Intercutáneo, ea, ած. Միլեամորեայ. (որ է ընդ մորթին, և ընդ մաշ:)
Interdétto, գոյ. Intradétto. Արգելումն. հրամանն. արգել հրամանի: Եասագ: Արգելք. (է պատճէ ինչ եկեղեցական, որով արգելիլ մեայ ոք ի սրբոց գործոյ, ի ծառայից, և ի այլ խորհրդոց ինչ:) Է և ձև ինչ բանի, որով պրետորն հրամայէ կամ արգելոյր ինչ ի նեմեի առացուցանել: * Խոչ. խափան:
Interdétto, ta, ած. Արգելեալ. խափանեալ: Արգելեալ (ի պատարագելոյ մեռն:)
Interdizióne. Տես Interdetto, գոյ.
Interdíre, Imerdícere, ո. Արգելուլ. խափանել: Եասագ եմնել: Արգելուլ. (է պատճէ ինչ եկեղեցական:)
Interdizióne, իգ. Տես Interdetto, գոյ.
Interessánte, հ. Որ հաղորդս առնէ. որ կապէ ի խորհրդակցուն:
Interessáre, ո. Գործադրել, կամ կցորդ առնել գործոյն, կամ խորհրդոցն. Հաղորդել. խորհրդակից առնել: Իւիսի եմնել: Interessársi, յ. Գործադրիլ. կամ մասնակից լինել. խառնիլ ի: Իւիսի օգուտ. գաւառ: io m' interesso in tutto quello, che a voi si spetta. փոյթ մեծ ունիմ յայմ ի գործս քո. non m' interesso in quella differenza. ոչինչ խառնիմ, կամ ոչ մասնակից եմ յայն վէճ:
* Interessâtaménte, հ. Շահու. վն շահասիրաբար:
Interessáto, ta. Գործադրեալ, եղ: Իւիսի օգնական: Շահախնդիր. շահասէր. անձնասէր. որ զանձին եւեմ խնդրէ: Էնդիր փայտակաս պատճառ: քաժանորդ. հաղորդ. կցորդ. մասնակից: հիացեալ: Իւիսի:
Interésse, պր. Շահ. գրամագ. վաշխ. տոկոսի. փայիկ. Տանէն: շահ. օգուտ: Գայթ: ձեռս: տոյժ: պատճառ: գործ. խրտոցն. գործառնութիւն (տան:) էն. Տանտիրոջ: badare a' suoi interessi. պատուիրել զարթմոյթ իւրոյն. մեռ գնել գործառնութեան. կամ ի շահ անձին: abbiate cura di quella cosa, perchè ci va del vostro interesse. փոյթ կալէքիր այնմ զի քեզ է օգուտ. կամ զի քեզ է անկ:
* Interessíno, նուճ. Գործ փոքր: տակաւ վաշխ. կամ շահ:
Interésso. Տես Interesse.
Interessóso. Տես Interessato.
Interessúccio. Վաշխ տակաւ. փոքր գործառնուն:
Interézza. Ակռաղնութիւն. անհեթեթութիւն: պիտիանէութիւն. ընամարդութ:
Interghiezióne, Interjezióne, իգ. Միջաբանութիւն. (է մեռ ի մտաւոյ բանէ:) Եասագ:
Interim, հ. Ետ ընդ. Յայսմ ժամանակի. ի սմին պահու:
Interióra, իգ. յոյ. Interióri, պր. յոյ. Փորոտիք.

ընդհանր • ամբիւր • պաշտպանիչ • գաւառ իւր : Նեղբերին • Նեղբերին մասն • խորք (երկրի :)

Interióre, գոյ • ար • Ներքին մասն • Ներքինն : Իներքին • ի : Հոգի • միտք • խորք սրտի : Իներքին :

Interióre, ածր հ • Ներքին : Իւր Իներքին : Interióri, գոյ • յոգ • Տես Interiora .

* Interioritá . Ներքինն :

Interiorménte, մ • Ի ներքս • Ի ներքոստս : Իներքին • Իներքին :

* Interissimaménte , մ • գեր • Անհնարի կատարեալ • լուրջ • լիուլի • ամենևին :

* Intérito, բաս • ապ • Սահ • կորուստ • ապառակումն :

* Interizzáto , ta . Տես Intirizzito .

* Interlasciáre . Տես Intralasciare .

Interlineáre , ն • Գրել, կամ գծել ընդ մէջ երիտց տողից • գծել գիծ Ի ներքոյ բառից :

Interlineáre , ածր հ • Interlineáto , ta. Գրեալ ընդ մէջ երիտց տողից :

Interlocutóre , ար • * Interlocutríce, իգ • Դերասան. (է խաղարկու՝ որ Ի դիմաց այլոյ խօսի Ի Թատրոնի :)

* Interlocutório , ia , ած • Խօսական, (ասի զվճռոյ որ հրամայէ յառաջ քերել առաւելապէս ծանրհամբերն առ Ի կարօղ լինելոյ առաջ զվճիռն ինչ որոշել :)

* Interlúnio . Ընդմէջ ժամանակ • (կէս միջոց ժամանակի՝ յորում չերևի լուսինն :)

Intermediétto , նհ • Համառօտ միջանկեալ :

Intermédio , գոյ • Խառնհանգիստ • (է գործոցն ինչ օտար միջանկեալ ընդ մէջ գործոց Թատրոնական կառավերգուած :) միջանկեալ խաղարկութ :

Intermédio , ia , ած • Միջանկեալ • միջնի միջնադարեան • արտաքս օլան • օրինաճառ :

Intermentíre, ր (Ես վայր մի ընդարմանալ (անդամոց Ի ցրտոյ , եւն :) Ես ընդունդիմ • փոդմամ :)

Intermentíto , ta . Ես վայր մի ընդարմացեալ :

Intermésso , sa . Interméttere . Տես Intralasciato , Intralasciare .

* Intermettiménto . Տես Intermissione .

* Intermézzo , za . Տես Intermedio , ած :

Interminábile , հ • Անվախճան • անեզր • անդունդ :

Interminátо , ta . Interminatíssimo , ma . Անեզր անհուն • անսահման :

Intermissióne , իգ • Ընդմիջումն • ընդհատումն • դադար • դադարումն : Քեռհամբ : senza intermissione. անընդհատ • անդադար • ցանդ • փոքմա • փայմա :

Intermísto , ta . Ընդխառնեալ • խառն • այլայլ խառն :

Intermitténte , հ • * Intermittentíssimo , ma. Ընդհատ (ջերմ բաղխի ; կամ տենդ :)

Intermitténza . Ընդհատումն (ջերմի բաղխին :)

* Intermondiále , հ • Միջաշխարհային :

* Interméndio . Միջաշխարհ • (է միջոցն ընդ մէջ բնութեան աշխարհաց՝ ընդ գոյութեան երկնից բովից :)

Internaménte . Տես Interiorménte .

Internársi , յ • Ծափանցել Ի ներքս, Ի խորս • խառնել Ի ներքսագոյն • Իներքին Իներքս • Իներքինչ սալմա :

Internáto , ta . Ծափանցեալ Ի ներքս , եւն :

Intérno , գոյ • Ներքինն • ներքին մասն • գաղտնիք : Իներքսէն • Իներքինի :

Intérno , na , ած • Ներքին : Իւր Իներքսէն • ինքնեան :

Internódio . Է միջոցն՝ որ ընդ մէջ երկուց ծնգաց եղէգնոյ կամ ոլորոց պօղոց :

Internúnzio . Փոխանորդ նուիրակի պապին : փոխանակ գեսպանին : եւլի :

Intéro , ra . Interíssimo , ma. Ամբողջ լրացեալ : պինդ : ժուռանոի • ողջ • ժուռապաղ : Էնէֆոքե : հաւատարիչ • անխծելի • անտակաս : Ճամ : ամբիծ. անարատ • հաւատարիմ : առիւծ : cavallo intero. մատակասայ • կամ մատակասանձ երիվար : այծ : stare, կամ andare intiero. ուղղորդ կալ , կամ գնալ բարձր Ի գլուխ : intéro intéro . ամենևին • անխծելի : conto intero intero . հաշիւ ոչխիկ (ի առանց կոտորակի :) un anno intero intero . ամ մի ողջոյն :

* Interósso , ea , ած • Ներկայական (միանուագ ամանց ձեռնի :)

Interpelláre , ն • Կոչել, կամ քարշել Ի դատաստան : Հրէութիւն • պաւիրէ Էհնէ :

Interpellazióne , իգ • Կոչ Ի դատաստան :

Interpretaménto , Interpretaténo. Ճարտմանութիւն : Հանո :

Interpetráre , Interpretáre , ն • Ճարտմանել • մեկնել • բացայայտել : Հանո Վերծիւ : beue • Ի բարի մեկնել : male a traverso , a rovescio , կամ malamente . Ի հերիւն մեկնել , կամ շրջել (զբանս ուրուք) ծռեցել • Ի հերիւ միտս առնուլ :

* Interpretativaménte , հ • Ճարտմանօրէն • մեկնութիւ :

Interpetratívo , va . Ճարտմանական • մեկնական մեկնիչ • մեկնելի :

Interpetráto , ta . Ճարտմանեալ • մեկնեալ , եւն :

Interpetratóre , ար • * Interpetratríce , իգ • Ճարտմանող • մեկնիչ : Հանո Վերծն :

Interpetrazióne , իգ • Տես Interpetramento .

Intérpetre , Intérpetro , ար • Ճարտման • մեկնիչ Հանո Վերծն • Ջերճիման :

* Intérpito . Տես Mezzano , Interprete .

* Interpolatamènte, հ • Պահ Ի պահ • Ի ժամ ժամ

* Interpoláto , ta . Ընդհատեալ • Ի միջի :

Interponiménto . Միջարկութիւն • միջադրութիւն • միջնորդութիւն :

Interpórre , ն • Արկանել ընդ մէջ • խառնել : փոխ փոխ : Interpórsi , յ • Միջնորդել : ուղիղ ելմէ :

Interpósito , ta . Տես Interposto .

Interpositóre , ար : Ներ Ի մէջ արկանող • միջնորդ :

Interpositioncélla , նհ • Սուղ ինչ միջարկութիւն : di tempo . սուղ ինչ յապաղումն , կամ յամեցումն :

Interpositiöne , իգ • Միջարկութիւն • միջադրութիւն : di tempo . յապաղումն ժամանակի :

Interpósto , ta . Միջարկեալ • Ի մէջ արկեալ • խառնեալ : per interposta persona. միջնորդաբար : միջնորդ :

Interpretáre , Interpretazióne, Intérprete, են. Տես Interpetrare , են :

* Interpunzióne , իգ • Կետադրութիւ :

Interráre , Interriáre , ն • Շարել, կամ զանգել գործ • գործել զշարախ • կամ ձեռել : Ծօֆեցգալ • չոխոտկամ : չաղախել (զհնգոտս կոտաս առ Ի մրել :) մաքրել հողով , կամ կաւով : Ծօֆեցել Ի էնէմ : ծածկել Ի հողով , Ճարել : Ընդմէջ :

Interráto , Interriáto , ta. Ծռեալ Հողով պատած, նեղ (դէմք •) դժգոյն : գոյ • տես Terrapieno .

Interrégno . Միջոց պարապոյ Ճանաչողի Ի լուսի Ջնէէնէն :

Interriáre , Interriáto , ta . Տես Interrare , են :

* Intérro , Ի հոյտ աւազոյ , կամ տղմոյ, զոր բերեալ ծովս , կամ գետոց , փոխեալն զընթացս ընդ կամ զափառս , և զտեղիս :

Interrogánte , հ • Հարցանօղ :

Interrógare , ն • Հարցանել • խնդրել • որմա :

Interrogativaménte , հ • Հարցմամբ :

Interrogatívo , va . Հարցական • հարցանօղ : punto . հարցական կէտ • կիճնշան (որ Ի այս եղել յաւարտ պարբերութեան :)

Interrogáto, ta. Հարցեալ : ուրուագրուած :
♦ Interrogáto, գց. Տես Interrogazione.
* Interrogatóre, ող. Հարցանող : պէտ. հարցող :
Interrogatório, գց. Տես Interrogazione. * Հարցմունք, կամ հարցափորձ գաւառաբար : Պիտի հարցայ փորձից, կամ հարցաքննեմ : (Ես Թուղթ յղուած գրեալ են հարցմունք գաւառաբարն, և պատմեցին ամբաստանեցեալքն :)
* Interrogazioncélla, նոմ. Հարցուն հատուած :
Interrogazióne, իգ. Հարցուած : ուրուագրուած : պէտ. պիտ. :
Interrómpere, ն. Ընդհատել (զլսօսո.) ընդմիջել (զսկսեալ գործն.) դադարեցուցանել. (զգործն կամ զրգի խօսելոյ.) կարձել (զընթացս.) խափանել. արգելուլ : լարբաշխ ելոյթ. դէմ. քէրահաւ եմ. փրկեմ : Interrómpersi, յն. կասիլ ի գործոյն. յետս կալ. դադարիլ. քէրահաւ եմ. *
Interrompiménto. Ընդհատումն. դադարումն :
Interrottaménte, ած. Ընդհատ. ընդհատուած :
Interrótto, * Interrútto, ta. Ընդմիջեալ. ընդհատ. դադարեալ. անհատուած :
Interruttóre, ող. Խափանիչ. որ ընդհատէ :
Inrerruzióne, իգ. Ընդհատումն. դադարումն : senza interruzione. անընդհատ :
Intersecáre, ն. Ընդհատել, կամ հատանել զմիմեանս : պիրի պիրի տեմ : Intersecársi, յն. Ընդհատիլ. հատանիլ իրերաց :
Intersecáto, ta. Հատեալ զմիմեանս :
Intersecazióne, իգ. Ընդհատումն (երկուց գծից) կէտն ընդհատուած (գծից :)
Intersegáre. Տես Intersecare.
* Interseríre, * Interseríto, ta. Տես Inserire.
* Intersezióne, իգ. Տես Intersecazione.
Interstízio. Բացատուած. անընդհատուած. անընդհատութիւն. միջոց. խորագ. ուրուագր. տագնապ : * միջոց ժամանակի :
Intertenére, ն. Ցամքացուցանել. արգելուլ զոք. էնէնդիրմէ : Intertenérsi, յն. Յամել. յապաղել. լինել ուրեք. դադարել, կամ ափանել ժամանակ ինչ. էնէնմէ :
Interteniménto. Դեղերանք. պրօսանք. միխիթարութիւն. էնէնձէ. դէնէ : familiare. խօսակցութիւն. զրոյց : սէօհպէթ :
* Interturbársi, յն. Տես Perturbarsi.
Intervalláto, ta. Ընդմիջեալ. բացատ :
Intervállo. Բացատուած. անընդհատուած. միջոց : ուրուագրուած : in questo intervallo. ժամանակաւ. իմիոի ժամանակիս : lucido intervallo. ժամանակ զգաստութեան (լիսիպաց :) aver lucidi intervalli. պահ ըստ պահ զգաստանալ :
Interveniménto. Պատահումն. դիպուածք : գալուստ : օգնութիւն. նպաստ : էնթար :
Intervénio. Ընդհատուիլ երակի հանգոյց ի ոտիս միջանկեալ քարանդ :
Interveníre, ե. Պատահել. դէպ լինել. լինել : պատահիլ. կէտիլ : in alcuna, կամ ad alcuna cosa. լինել առաջիկայ. մերձ. առընթեր : պռոքանտա :
Intervénto. Ընդառաջիկայութիւն. ներկայութիւն : հասարար :
Intervenúto, ta. Պատահեալ. դէպ եղեալ. եղել :
♦ Interzársi, յն. Լինել երբորդ : ն. Դնել երբորդ :
* Interzáto, ta. Բաժանեալ յերից :
Intésa. Դիտաւորութիւն. կամք : փիլքի : aver l' intesa, կամ star sull' intesa. լինել զգուշաւոր. կալ աչալուրջ :
Intesaménte, գց. Ուշադրութեամբ. ուշիմ ուշով. անքթիթիմ :
Inteschiáto, ta. Խառատարանոց. հիւսնական : էնէ պռոչնը : աէս և Intofato.

Intéso, sa. Մտադիր. ուշադիր : ճանաչելի : իմացեալ. հասու եղեալ : ականջալուր : էնէնիլի : bene. վայելչակերպ. յարմարապէս (չինուած :) գործելութիւն : male. անհմտութիւն. անգործութիւն, կամ անհամեմատութիւն (չինուած :) պէտ : ho inteso a dire. լսեալ յոմանց :
Intéssere, ն. Հիւսել ըստ միմեանս : փօխռնտատ :
Intessúto, ta. Հիւսեալ ըստ միմեանս : հիւսեալ :
* Intestábile, ած. Որ ոչ կարէ կամ առնէ :
Intestársi, յն. Կամակորել. յամառել. պնդիլ. ինաթ էնիլէ : Intestare in uno luoghi di monte, ևն. Յաստատել զգլուխ ինչ գրամոյ յանուն ուրուք : * խոստովանիլ հաստատել զառնկին ի վերոյ ըստ զպատահասան :
Intestáto, ta, կամակոր : ինաթչի : անհոգի : վախէնիմ : ab intestato, գց. անկամակ :
Intestínale, ած. Աղիոց. փորոքեաց :
Intestíno, գց. Աղիք. փորոքիք : պաղերսագ : Յաղնական սիր ըստ նախնեաց լինի և intestíne.
Intésto, na, ած. Եռլքին (պատերազմ :) էն. էնէրգինի :
Intésto. Տես Intessuto.
Intiepidáre, Intiepidíre, ե. Գաղջանալ. եղկանալ : ելեջաց օշագ : հովանալ. զովանալ. մեղկանալ : ուրուագր : ն. Գաղջացուցանել. ելեջացնել :
* Intiepidáto, Intiepidíto, ta. Գաղջացեալ. գաղջ.
*Intieraménte, Intiéro. Տես Interamente, Intero.
Intignáre, ե. Յեցուցանել (առաձեւաց.) ցեցակեր լինել : ինվե փալէ :
Intignáto, ta. Յեցակերի. ուռճահալ : ինվելենդէ :
* Intignatúra. Յեցուցանել. ցեցահարուած :
Intígnere, ն. Ցամաքեցանել. Թառալ (լսիկը ֆ) պարբերել : առնել կցորդ. կամ հալորդ (չարեաց.) վարակել :
Intignosíre, ն. Գոնջացուցանել : էնէ էնէ :
Intimaménte, գց. Ի ներքուստ : սեան սիրով. սէրմովէ. ի խորոց սրտի. գորովանօք : փէրսանի փիլսին :
Intimáre, ն. Ծանուցանել. զգացուցանել. հրատարակել. ազդ առնել. նշանակել : փռոյօշան. պէտ չան էնէնէ :
Intimáto, ta, ած. Ծանուցեալ. զգացուցեալ. և՝ :
* Intimatóre, ող. * Intimatríce, իգ. Ծանուցիչ. զգացուցիչ :
Intimazióne, իգ. Ծանուցումն. հրատարակումն. հրովարտակ : di guerra. հրատարակումն պատերազմի :
Intimidíre, ե. Լինել երկիւղ : գօրգագ օշագ :
♦ Intimidità, - táde, - táte, իգ. Աներկիւղութիւն :
Intimidíto, ta. Երկեալ. վհատեալ : գօրգագ :
* Intímido, da. Անվեհեր. աներկիւղ. քաջասիրտ.
Intimo, ma. Intimíssimo, ma. Ներքին : իս. էնէրպէտ : մանրամիտ. անբաս. սիրելի : ապէմ. ապէնս. սէնէ իմ :
Intimoríre, ն. Երկեցուցանել. ահ արկանել : գօրգագնել : ե. Երկիւղիլ. զանգիտիլ. գօրգագ :
Intimorító, ta. Զանգիտեալ. զարհուրեալ : գօրգագած :
Intíngere. Տես Intignere.
* Intingolétto, նոմ. Դոյդոյն, կամ ահաւա համեմ :
Intíngolo. Համեմ. (ի լոյծ և ախորժաշարժ հանդերձանք կերակրոց : յորում հնար է համեմել զպատառս :) նէբզիչ :
Intínto, ta, ած. Թացեալ. համեմեալ : պոեզբէնմէ : կցորդ. կամ հալորդ (չարեաց, կամ յոմանցանց :) իւճագ :
Intínto, գց. Ընդունակ կերակրոց : էն սոյա. պատէգ սոյա :

Intintúra . Ծաղուիկ • Ծաղկախոտ :
Intirizzaménto . Կարկամուիլ • Քարշացումն :
Intirizzáre , ե• Կարկամիլ. Քարշանալ • գեղանիլ : Ներքնեանիլ • ընդունիլ • ընդարմանալ՝ ի ցրտոյ • ապաւիլ • փայտանալ : Ծղնղալ : Ն• Կարկամեցուցանել գեղուլ : ընդունիլ • պիտնիլ : Intirizzársi , յ• Ըմբռնիլ ուղղորդ • կամ բարձր ի գլուխ : * ե• Պնդանալ (կտուցք :)
Intirizzáto , ta . Կարկամեալ : բարձր ի գլուխ • ուղղորդ մազիւռ : գոռոզ • բարձրապարանոց : մեռեալ ի ցրտոյ • ցրտաւառալից :
Intirizziménto . Կարկամուիլ • Քարշացումն :
Intirizzíre , Intirizzíto . Տես Intirizzare .
Intisichíre , ն• Ախտանալ ի հիւդացաւս • Ծխբելհիւդացաւութ : Վիզիլ հիմիդ : ե• Intisichírsi , յ• Ախտանալ զհիւդացաւս • հիւդացաւ լինիլ : Վիզիլ օդմամբ :
Intitolaménto . Տաքուիլ • մականուանումն : մականուն :
Intitoláre , ն• Մականուանիլ • տալ մականուն • յորդորիլել • անուանիլ • մականուանիլ (զիրս ինչ :) յաղագս գործոյ • ապ գործոյ : ընծայիլ (ումեք զիրք ինչ :) ձեռագրիլ (ումեք զիրք ինչ , եւն .) համարիլ • վերագրիլ : նամբրիլ (ումեք զգիրս :)
Intitoláto , ta . Մականուանեալ • անուանեալ : եւն :
Intitolazióne , իգ• Մականուն • անուն • մականգրութիւն • ընծայութիւն • նամբրութիւն :
* Intituláre . Տես Intitolare .
* Intoccábile , հ• Անշօշափելի • անմերձ • անմատոյց :
Intollerábile , հ• Անտանելի • անբերելի • պայծռելայ :
* Intollerabilità . Անտանելի գոլն • անբերելի ծանրութիւն :
Intollerabilménte , ի• Անբերելի ինն :
Intollerándo . Տես Intollerabile .
Intolleránte , հ• Անհամբեր • կարճամիտ : սաղբասուր :
* Intoleráuza . Անհամբերութիւն • խարճմտութիւն • Մէջ գիջումն :
Intonacáre , Intónaco . Տես Intonicare .
Intonáre , Intuonáre , ն• Նախերգել . (է սկսանիլ երգն նշանակել զասելոնան բարձրութիւն , կիմ բաւ ձայնին :) յորինել երաժշտական նուագս : երգել : ինդրել ինչ բարձրաձայն : տես և Rintonare . Intonarla troppo alta . Կարի լայն բարձրանալ լինել . եւնել բան չափ . (առ զվարդ :)
Intonáto , Intuonáto , ta . Նախերգեալ , եձն :
Intonatóre , տր• Intonatríce , իգ• Նախերգիչ :
* Intonatúra . Տես Intonazione , և Intimazione .
Intonazióne , իգ• Նախերգութիւն • Նախերգանք :
Intonchiáre , ե• Հարկանիլ մինիակաք • արգելահար լինել :
Intonicáre , ն• Ծեփել զվիրկին ծեփն • բանել • ալեւմամբ : տես և Lisciarsi .
Intonicáto , գհ• Վիրկին ծեփ • ծեփ ոլորկ : ալեւ :
Intonicáto , ta . Ծեփել • բանել : ալեւել :
* Intonicatúra . Տես Intonico .
Intónico , Intónaco . Ծեփ • վիրկին ծեփ : ալեւ : dare d' intónaco . Տես Intonicare .
Intónso , sa . Մէջ խուզել • անչափել • գիսաւոր :
Intóppa . Տես Intoppo .
Intoppaménto . Զարհուածք • բաղխումն • խոչ • արգել :
Intoppáre , ն, և ե• Intoppársi , յ• Ընդհարկանիլ • բաղխել • անկանիլ (ի քարիս •) պատահիլ (առաջակաց :) փոփանիլ • ապաւ կեղեք • գիւղեք :
Intóppo . Պատահումն • խոչ • գայլամկուզն • արգել • ապաւ կեղեք • հանդ • կնճիռ :
Intoráre , ե• Կառավել ոմի զգեստ • զծիրատիպել : գոռոմանք :
Intoráto , ta . Կառավեալ ոմի զգեստ • ճիրատիպ • զարդ • առնագործ :
Intorbáre , ն• * Intorbiáre , ն• Տես Intorbidare.
Intorbidaménto . Պղտորումն : պղտորելութ :
Intorbidáre , ն• Պղտորել : պղտորիչ ընել . խառնակել . շփոթել : գոռամտաքաղ եղեք : ե• Intorbidársi , յ• Պղտորիլ : պղտորեալ : Intorbidar l' acqua chiara . առակ • Պղտորել զջուր յատակ :
Intorbidáto , ta . Պղտորեալ • պղտոր : պղտորեցք :
Intorbidazióne , իգ• Տես Intorbidamento .
Intorbidíre , ե• Intorbidírsi , յ• Պղտորիլ : պղտորեալ : մեղադնիլ (աչաց :) գաթարեալ : խառնակիլ (օգոց :)
Intorbidíto , ta . Տես Intorbidato . Մեղադնիլ :
* Intormentiméntо . Ընդարմացումն • ճմռելի . կարկամութիւն :
Intormentíre , ե• Ն• Ընդարմանալ (անդամոց •) ճմռիլ : ապրեցնալ :
Intormentíto , ta . Ընդարմացեալ : ապրեցնալ :
Intorneáre , Intorneáto , ta . Տես Circondare , եձն
Intorniaménto . Շրջապատումն • պատկերն :
Intorniáre , Intorniáto , ta . Տես Circondare . եձն
Intórno , Ներ• Խորհ պրա , ներքն և պրեա , և պրեայ • վեայ • Շուրջ • զ (պարագաւական :) ներքինիա : intorno all' isola . զկղզեայս • Յպատա• զ (պարագաւական :) ներքինիա : Իբրև • իբր • գրեթէ • գեղ : là intorno , կամ colà intorno , da indi intorno իբր իբրև • գեղ : d' intorno , կիմ Dintorno . Ներ խորհ պրա , և պրեայ • Շուրջ : ներքինիա :
Intórno , հգ• Շուրջ • շուրջանակի : ներքինիա • գեղ : d' intorno , կիմ Dintórno . Նոյն է : եւ յամենայս • գեղ կղզեայս : հեր նաքինիան : d' ogni intorno յամենայս • յիւր կղզեայց : հեր նաքինիան : all intorno , allo 'ntorno . շուրջ : ներքինիա :
Intórno Intorno , նր• և հ• Շուրջ • շուրջանակի յամենայս • յիւր կողմանց • ի ամէն տեղիս : գեղ նաքինիա • հեր նաքինիան • հեր ներկե :
Intorpidíre , ե• Պղշիլ • ընդարմանալ • ճմռիլ : ապ տալ • ապրեցնալ :
Intorpidíto , ta . Պղտեալ , եձն : ապրեցեալ :
Intorticciáto , ta , Intórto , ta , Պատառաճել • գալարել : առբեմեալ • պիտնիլ :
* Intoscaníre , ն• Ծարպանալ ի ծառանեան քաղաքաւս : ե• Վարիլ ոմի զծառանեայն :
Intossicáre . Տես Avvelenare .
Intozzáre , ե• Հինել կարճ և առաքար • առաքարնալ : Intozzársi , յ• Բրդիլ ի քարիս • ցատկել :
Intozzáto , ta , Առաքարեալ • զալարեալ :
Intra , In tra . Նր• Տես Infra . Che questo sia detto intra noi , Զայր մի ոք գիտասցէ քաց ի մէնք հիմնոցուց • խորհուրդ մի առնիցէք : Intra due աչ• Տարտակ վարանամիտ • երկմիտ : Վիզիլ : Intra due , գհ• Տարակոյս : Վիզիլ : Starsi intra due . Լինել երկմտեալ • ի վարանս :
Intrabescársi , յ• Բաս առնի • Հարկանիլ ի սէր :
Intrabiccoláre , ն• Եղանիլ ի վատնգաւոր տեղի (առաջ հարս է կործանիլ , կիմ կործանիլ :)
Intrachiúdere , ն• Ընկալփակիլ • փակիլ շաբթանալ հի • կամ ի ներքս • փոխրի նաքինիան փակեալ • գոփանալ :
Intrachiúso , sa . Ընկալփակեալ • փակեալ ի ներքս կիմ յամենայս • գոփանեալ :
* Intracídere , Intracíso . Տես Intercidere , Interciso .
Intradétto . Տես Interdetto .
* Intradimenticáre , ե• Ընդ ժամս • կիմ խորհրդ մի ուանալ :

Intradíre . Տ՚ս Interdire .
* Intraducíbile , ս . Անհաթգեմանելի :
* Intrafattafine , ած . Բաս ծաղրական . Գիւխովին . խա սպառ :
Intrafátto , ած . Գիւխովին . խաչառ . պիւսպիսին :
Intrafinefátta , Intrafinefátto . Նոյն ած :
* Intraguardáto . Պահեստ ապաշտպանեալ :
Intralasciaménto . * Intralasciánza . Դադարումն . ընդհատումն :
Intralasciáre , ն . Ձեռնթող ղործն . դադարել . կասել . ընդհատիլ . քէբահաթ եղնիլ :
Intralasciáto , ta . Ձեռնթաց . ձեռնհատ եղեալ . կասեալ :
Intralciaménto . Տ՚ս Intrigo .
Intralciáre , ն . Պատատել . պատել . շաղել . վարագնել : ապտակ . գաղտաշարժ : Intralciársi , յ . Պատատիլ . շաղիլ . վարագիլ : ապըշտակ . գաղտաշարժ :
* Intralciataménte , ած . Խառնախիճ . խառնիխուռն :
Intralciáto , ta . Intralciatíssimo , ma . Պատատեալ :
Intrámbo , Intramendúe , ածՃ . Երիցքեան . երկոքին . քաղքենի եւս : Էրէսի փէ :
Intraméno . Մուտ . մուտք :
Intraméssa . Մէջարկումն . միջադրումն :
* Intramésso . Տ՚ս Tramesso , գոյ :
Intraméttere , ն . Դնել , կիմ արկանել զ մէջ գնել զինք : արտա գօսած : Intraméttersi , յ . Խառնիլ ի (գործ զինչ) արկանել զանձն . միջամուխ լինել : գաղտաշարժ . օրհասա կիրճէ :
Intraméttere , աբ . Տ՚ս Tramesso , գոյ :
* Intramettiménto . Տ՚ս Tramezzamento .
Intramischiánza , Ընդխառնում . խառնուածք :
Intramischiáto , ta . Ընդխառնեալ . խառնեալ ի միասին : գաղտաշարժ :
Intramissióne , էգ . Մէջարկումն . միջադրումն :
* Intrammezzáre , ն . Տ՚ս Tramezzare .
* Intrammezzaménto . Տ՚ս Tramezzamento .
* Intransgredíbile , ած . Աչքաժանելի . անտատնեցա նելի :
* Intransitívo , va . Ձեռնպանելի . անանց . (իբր որ ոչ անցանէ ի միոջէ յայլ :)
* Intránte , ած . Մատաղ : տէս և Insinuante :
Intrapórre , Intrappórre . Տ՚ս Interporre .
* Intraposto , ta . Տ՚ս Interposto .
* Intraprendénte , ած . Ձեռներէց (ի գործ .) քաջ բէձանդազան . գործօնեայ . այլ գործոյ :
Intrapréndere , ն . ի վէր հանանել . յարձակիլ , կիմ քաշանել յանկարծ . պատարել : պատճառ . խոչընդոտ : ձեռնարկիլ . բռնել հարկանել : եէ լարտաք :
Intraprendiménto . Ձեռնարկումն ի գործ :
Intraprenditóre , աբ . Intraprensóre , աբ . Ձեռնարկու . յանձնառու . ձեռներէց . որ բռնել հարկանէ : տէս և Impresario .
* Intrapréso , sa . Ձեռնարկեալ . բռնել հարկանել : եէ լարտաք :
Intráre , աբ . Մուտ : կերպարանք . դէմք . տեսիլ երեսաց :
Intráre , է . Տ՚ս Entrare .
Intrarómpere , Տ՚ս Interrompere .
* Intraségna . Կնիք (տանց , եղն :) նշան :
* Intráta . Տ՚ս Ingresso .
Intratéssere , ն . Անկանիլ , կիմ հիւսիլ ի միասին . խառնիլ ի միասին :
Intráttabile , ած . Անկերդակելի . անհամբոյր . գէշ վայրենաբար : խիճիճ :
Intrattánto , ած . Ցայսմ վայրի . յայսմ պահու : ընդ սոյն ժամանակաւ : պտ արդէպա :
Intrattenére , ն . Յանձնօրհանել . յաղագրել . ուշել զաք : եղկնդիրել : alcuno . ուշել զաք յիւր ծառայ ուքի : Intrattenérsi , յ . Յամել . դեգերել . աղնագանիլ . ժամանակաւ լինել . եղկնդել :
Intratteniménto . Յապաղանք . յամեցուածք . յամեցուիչ ինչ :
Intravenire , Intravvenire . Տ՚ս Intervenire .
Intraversáre , ն . Դնել խաղրնակի : աչքաբաց ած : * Ընդանել զ . ծածկանցիլ : Intraversársi , յ . Հանդառակիլ . խափան լինել : գաղտ ած : Intraversáre . Հերկել խաղրնակի զանգ պօղոգալեաւ : Զարտաղալ . խաղրիլ յուրիչ պղտապեկն . ծիւրիլ : ապ ած :
Intraversáto , ta . Խաղրնակագիր . եղեալ խաղրնակի , կիմ խաչանիշ :
Intraversatúra . Խաղրնակումն . խոչ . ընդխմիլ :
* Intravestíre . Տ՚ս Travestire .
* Intravvenire . Տ՚ս Intervenire .
* Intreársi , յ . Լինել երկար . միամորթ յերկիս :
Intrecciaménto . Տ՚ս Intrecciatura .
Intrecciánte , ած . Անկանող . հիւսող :
Intrecciáre , ն . Հիւսել ի միասին . անկանել . հիւսել . յօգել . կապել : պերապէր էօրէկ :
Intrecciáto , ta . Հիւսուեալ . հիւսակեր . անկուածոյ . յօգեալ : էօրէկլիկ :
Intrecciátójo . Զարդ ինչ վարսից կանանց :
Intrecciatúra . Intréccio . Հիւսուածք . հիւս . անկուած : էօրէկ :
* Intreguáre , ն . Պատարել ի պատերազմէդոյ :
* Intremíre , է . Դողալ . զգոյանալ հարկանիլ :
Intrementíto , ta . Որ դողայ առ ահի . արհաւքել :
Intrepidaménte , ած . Աներկիւղ . անվեհեր արտաքս :
Intrepidézza . * Intrepidità . Աներկիւղութիւն . անվեհերութիւն : գօրգոսաղեաց . էդէպէ :
Intrépido , da . Աներկիւղ . անվեհեր . արի . քաջասիրտ : գօրգոսաղ . էդէպ :
Intrescáre , ն . Պատատել . խառնակիլ . շիտիլ : ապտակ . գաղտաշարժ : Intrescársi , յ . Պատատիլ . խառնիխուռն լինել . կիմռիլ : ապըշտակ . գաղտաշարժ :
Intrescáto , ta . Պատատեալ . խառնակեալ . եէն :
Intricaménto . Intricáre , եէն . Տ՚ս Intrigaménto .
Intrídere , ն . Ջանգլել . շաղել . ծիրել : եօղաղտակ : ապտերգել . շաղախել : պտաղաշարժակ :
Intrigaménto . Պատատուն . պատատած . խառնակութիւն . կիմռիան . շիտիլ :
Intrigáre , ն . Պատատել . շաղել . խառնակել . շիտիլել . արկանել ի շիտիլս : ապտակաշարժակ . գաղտաշարժակ : Intrigársi , յ . Պատատիլ . շաղիլ . եէն : ապըշտակ . գաղտաշարժակ . պտաղաշարժակ :
Intrigataménte , ած . Intrigatissimamente . խառն ի խուռն . շիտիլս :
Intrigáto , ta . Intrigatíssimo , ma . Պատատեալ . շաղակաղ . խառն . շիտիլ . բազմակնճռիւն : ապըշտակ . գաղտաշարժակ :
Intrigatóre , աբ . Պատատիչ . խառնակիչ :
Intrígo . Տ՚ս Intrigamento . Intrighi . Հնարք . արուեստք . խորամանկութիւն . գաղտնի միաբանութիւն . դաւակցութիւն : փիւնէն . քէնթ :
Intrinsecaménte , Intrinsicaménte . Տ՚ս Interiormente .
Intrinsicáre , է . Intrinsicársi , յ . Մտերմանալ ընդմտանել : ազգակցիլ : օրհասակից :
Intrinsicáto , Intrinsecáto , ta . Մտերիմ . մերձ . ընտանի : ազգական . սեռակից :
Intrinsichézza . Մտերմութիւն . մերձ բարեկամութիւն : ընտանութիւն : էրանելէթ . գօրհասակից :
Intrínsico , Intrínseco , ca , ածՃ . Intrinsichíssimo , ma . Ներքին . էնէրէթէ :

In-

Intrínsico, Intrínseco, գց. Մտերիմ. ներս քա-
ջեհաս. ապէն պօտ. եաբ: գաղտնիք սրտի. խորք
սրտի. խորհուրդք: ածբ:
Intríso, գց. Հայս. զանգուած (հացի, և այլոց
նմանեաց:) հմմտ: metter le mani in ogni intri-
so. միշամտիլ ընել յամէ ինչ:
Intríso, sa, ածբ. Ջո՛ղել. չաղել: եօղաբուլհաղ:
* Intristáre, Intristíre, ե. Խանգարիլ. ապականիլ.
յոռանալ: գեօղիլենիմ: ցամաքիլ. մնալ: գո-
ռոմաք: տես և Indozzare, Imbozzacchire. * In-
tristíre, ն. Վատնապատճառանել. ապականել
(զգաբս ուրուք:)
* Intrócque. Տես Intanto, Frattanto.
Introdótto, գց. Տես Introducimento.
Introdótto, ta, ածբ. Ի ներքս մուծեալ. մուծեալ.
ի ներքս ածեալ. մտեալ: ասպնջական. ընծի ներ-
կիս: ներմէ:
Introdúcere. Տես Introdurre.
Introduciménto. Մուծանելն ի ներքս. մուտք:
Introducitóre, ար. Մուծանող. որ ի ներքս ածէ:
Introdúrre, ն. Մուծանել. ածել. կիմ մուծանել ի
ներքս. ընանել ի ներքս: ասպնջական. ներփրկիմ: ներ-
սէ. (ի դիրս) ի դիմաց տուրբաք. ի ներքս մու-
ծանել զոք (ի գիրս:) սկզբնաւորել. կիմ ի ներքս
ածել (զսովորոյն ինչ:)
* Introduttívo, va. Մուծանող:
Introdútto, ta. Տես Introdotto.
Introduttóre, ար. * Introduttríce, ից. Մուծանող.
որ ի ներքս ածէ. պատճառն ներաձեռնե:
* Introduttório, ia. Ներածական:
Introduzióne, ից. Մուծանելն ի ներքս. բերումն
ի ներքս: Ներածուն, կիմ կանխաբանող (դրոց:)
տես և Interposizione, Mezzo.
Intróito. Մուտք: ներիս: սկսուած. սկսումն: պա-
տմուճան: Ագաբդ ինչ ի սկիզբն պատարագին քաան
նագաց, կիմ ժամամուտս:
Intromessióne, ից. Մուծանելն, կիմ բերելն ի ներքս.
միջադիպել:
Intrométto, գց. Տես Tramesso, գց:
Intrométto, sa, ածբ. Մուծեալ. ի ներքս բերեալ.
ընկալեալ ի ներքս: արկեալ ի ներքս:
* Intrometténte, հ. Մուծանող. տես և Entrante,
Insinuante.
Introméttere, ն. Մուծանել, կիմ ընանել ի ներքս:
ենբի ալմտ: Itrométtersi, յ. Տ. Ingerirsi, Intra-
mettersi.
* Intromettitúra. Տես Interposizione.
Intronaméntо. Խլացուցանելն զականջս շառաչմամբ.
բարձրագոչ շաչիւն:
Intronáre, ն. Խլացուցանել շառաչմամբ. ծնդել
ցուցանել զականջս: գոռալընդ ասլեր ենիմ:
Intronatéllo, նմ. Խօհաւոիս. փոքր մի ապուշ:
Intronáto, ta. Ապուշ. խօհաւոիս. ապուռամբ.
աղճատեալ մտօք: ղալնդ. պղտիմ: տես և Incrinato,
Smosso.
Intronatúra. Տես Intronamento.
Intronfiáre, ե. Ջարել. փոքր մի զայրանալ. խո-
ժանալ. խոժոռել: ինձինիմ. ֆիսալէ:
Intronfiáto, ta. Փոքր մի զայրացեալ. խոժոռեալ:
Intronizzáre, ն. Դնել յաթոռն. նստուցանել ի
գահն: բահթա օնուրլմալ:
Intronizzáto, ta. Նստուցեալ ի գահն. նստեալ յաթոռ:
Intronístico, ca, ածբ. Discorso intronístico. Ճառ
գահակալական: (է հրատարակ զոր յօրինեցին նորա-
պատիկ եղեալք վր Թէոմի Իւրեանց:)
Intronizzatióne, ից. Նստուցանելն ի գահ, կամ
յաթոռ: հանդէս գահակալական. նորապատիկ ե-
պիսկոպոսին:
* Introversióne; ից. Վերածանել ի ներքինն:
* Introvérso, sa. Վերածեալ ի ներքինն:
* Introvértere, ն. Վերածել ի, կիմ առ ներքինն:
Intrúdere, ն. Մխել, կիմ մխել ի ներքս. մուծանել
բռնի: ենբի ալմտ: Intrúdersi, ե. Խառնել զանձ.
սպրդիլ. մտանել. ի ներքս վինքն մտաւցանել
մխել: ներիմիմ:
Intruonáre. Տես Intronare.
* Intruppársi, յ. Խառնիլ ի գունդ զօրաց. վի.
ձորիլ:
* Intruppáto, ta. Գրեալ ի վիմակս. վիմակիլ:
Intrusióne, ից. Մխումն. մտումն. արկանելն ի
ներքս: * Ընդմուտք ընծայել (եկեղեցական:)
Intrúso, sa. Մխել. մխիլ. հատատաել բռնի, կիմ
յանխրաւի, կիմ ներգաւ: Ընդմուտ ընծայել (ա
պաշտօն ինչ.) կիմ բռնադատել:
* Intuársi, յ. Մտանել ի քաղաք. միանալ ընդ քիչ:
Intuffáre, ե. Հանել շշոտ բորբոսն. բորբոսիլ. փո.
քինիմ:
Intuitivaménte, հ. Դիմյանգիման տեսութ. գի
յանգիման:
Intuitívo, va. Դիմյանգիման (տեսութ Աչ:)
Intúito. Տեսութ. հայեցած. հայեցուած: պատ:
Intuizióne, ից. Դիմյանգիման տեսութ (Աչ:)
Intumescénza. Բա՛ր Բ՛ն Ա՛յտուն. ուռուցում.
Intuonáre, Intuonatóre, ևն. Տես Intonare, ևն:
* Inturgidíto, ta. Ուռուցեալ. այտուցեալ:
Intuzzáre. Տես Rintuzzáre.
* Invádere, ն. Յարձակիլ ի վր. դիմել ի վր:
Invagársi, յ. Տես Invaghirsi.
Invaghicchiársi, յ. Փոքր մի հարկանիլ ի սէր:
Invaghiménto. Հարկանիլն ի սէր. տարփանք. ցան.
կութիւն. սէր: ալբ:
Invaghíre, ն. Բորբոքիլ ի սէր. սրտացուցանել.
ալբ էիմիք: ե. Invaghirsi, յ. Բորբոքիլ, կամ
հարկանիլ ի սէր. կաճռոդնիլ. տարփալ. ցան.
կալ: ալբ օչմաք:
Invaghíto, ta. Հարեալ, կիմ վառեալ ի սէր. տարփա.
ցեալ. խանդակաւթ. կաճռոդեալ: ալբ:
Invajáre, ե. Սեանալ (պաղոց.) պաղախայծիլ.
խայծիլ:
Invalidaménte, հ. Անվաւերապաս. ի զուր. վա.
րապար. ի գերև: նաքիլե:
Invalidáre, ն. Անվաւեր առնել. ի գերև, կիմ.
գործ առնել. ցրել: պահալ եիմիք:
Invalidità. Անվաւերուն. ակտրուն. անզօրուն:
Inválido, da. Invalidíssimo, ma. Անվաւեր. ան.
զօր. տկար. անդործ: պահալ գործելիս ինձի:
* Invaligiáre, ն. Արկանել ի պայուսակ, կամ
պատ:
Invaloríre. Տես Avvalorare. Invalorírsi. Զօր.
րանալ վերատին. կազդուրիլ. հատատիլ. փո.
քինիմ:
* Inválso, sa. Վաւերացեալ. հատատուն:
* Invaniménto. Մեռատուն. ամբարհատաձեռն:
Invaníre, ե. Ընդայնանալ. անսնալ. ցրուիլ. պա.
կասիլ: ի գերև երանիլ. պակասիլ. ի չէք գալ.
պօշ լինալ. խաբ օչմաք: Ընդայնանալ. ամբարիշտ
ելանիլ. անպիտանիլ. մեղրատանմաք. ն. Ընկա.
նացուցանիլ. ի գերև հանիլ: պօշ ընծիմաք: Հե.
պատացուցանիլ:
Invaníto, ta. Ամբարհատաձեռն. ևն:
Inváno, In váno, հ. ի զուր. զուտ. ի նանիլ:
նաքիլե:
Invariábile, հ. Անայլայլելի. անշարժ. անփոխո.
հատատատուն. փխինիմ:

In-

Invariabilità . Անայլայլուն • անփոփոխուն :
* Invariabilménte , ած. Անայլայլաբար • անփոփոխ:
* Invariáto , ta . Ոչ այլայլեալ • ոչ փոփոխական • անայլայլակ :
* Invasaménto . Տես Invasazione .
Invasáre , ն. Պատանել կամ հարկանել (այսոց ի մարգ.) այսահարիլ : ձեռն բռնկոտ : արկանել , վնասել , կամ հեղուլ յանօթ : գող եվէնի փօլոռտակ : ե. Աղտիլ . Թմրիլ . յինթրիլ . անդգայիլ . աղբոտիլ . ի միտս իւր . ապաշօրիլ յոռւն :
Invasáto, ta. Այսահար• դիմաքաղաղ: ձիւնի: ընկղմեալ (ի ջուրն , ի խաղ , ի մղուխս , եև .) զակաղ : պաղմըղ : փաղմըղ : ապշեալ . անզգայեալ . ըմբռնեալ : աղմըղ . աղբոտեալ :
* Invasatóre , ար • Այս որ հարկանի ի մարգ :
Invasaziónė , իգ • Այսահարութիւն • դիմահարութիւն :
Invaselláre , ն • Արկանել , կամ դնել յանօթ: գող իւրեանց փօռտ :
Invasióne , իգ • Յարձակումն • արշաւանք : խրնթաղ :
Inubbidiénza . Անհնազանդութիւն : իշխեմիշլեխ :
Inubbriacáre . Տես Imbriacare .
Inudíto , ta . Տես Inaudito .
* Invecchiaménto . Ծերութիւն • ծերանալն :
* Invecchiánte , ած • Ծերացեալ • հին առօրեայ :
Invecchiáre , ե. ֆ • Ծերանալ : գօռամտ: հնամեալ (ասխոյ , եև .) խոխիճ : ն • Ծերացուցանել • առ բաժան ծերացուցանել : գօռամիտ :
Invecchiáto , ta . Ծերացեալ • հնացեալ : գօռամըղ :
Invecchiuzzíre , ն • Տես Intristire , Indozzare .
* Invecería . Սնոտիք • աղէտաւանք • անմուտի :
* Invedovíto , ta . Այրեացեալ :
* Invegetábile , ած • Անշունչ • անմանկական :
* Invéggia . * Inveggiáre . Տես Invidia , ածն .
* Inveíre , ե. Կշտամբել զոք (ի ձառս .) դարմիլ :
Invelenire , ե Invelenírsi , ֆ • Դառնանալ • զայրագնիլ • զայրիլ : եօրէնինմիչ : * ե • Դառնացուցանել • զգրգռել :
Inveleníto , ta . Դառնացեալ • ցասուցեալ : պաոլը :
Invendicáto , ta . Անվրէժ • անպատիժ • ոչ լսածեալ զվրէժ :
Invenenáto , ta . Ծունաւորեալ • դեղակուռ եղեալ :
Invénia. Յարգանք • մեծարանք • խոնարհական յարգանս : անոսի մեզմէ քանիս , կամ շարժուածոց . բեկեկումն . անոսի բանք . աւելորդ շարժուածք . տես և Venia . Perdono .
Inveníre . Տես Trovare .
Inventáre , ն • Հնարել • ստեղծել • գտանել : խմպ եմիչ : cose false , յօրել գուռա • կեղծել : scuse . կարկատել , կամ կգկցել պատճառանս :
Inventariáre , ն • Տուժար առնել • գրել ի կտակ վաճառաց : յօրինել զցուցակ , կամ զցանկ իրաց : պեքիներ եադմա • պեքիներէ ինէրմիչ :
* Inventariáto , ta . Տուժար արարեալ • եև :
Inventário . Տուժար • կտակ վաճառաց : ցուցակ • ցանկ • պեքիներ :
* Inventataménte , ած • Հնարաբար • հնարիւք :
Inventáto , ta . Հնարեալ • գտեալ : խմպ օլմուշ :
Inventatóre , ար • * Inventatrice , իգ • Տես Inventore .
Inventatorélło , նաե • Անհան գործ , կամ հնարիչ :
Inventíva . Գտուածն • հնարութիւն : գիտութ : խմպ • * Գտիչ , կամ հնարիչ կարողութեան • հանճար : քէֆ բանէ :
* Inventívo , va . Գտողական • ստեղծիչ • հնարիչ :
Inventóre , ար • Inventrice , իգ • Գտող • գտիչ • նախագտող • հեղինակ : խմպ եպէն :
ֆ Inventrársi , արիսոսուեաճ էիմ օիճ • Տես Internarsi.
ֆ Inventuráto . Տես Avventurato .
* Invenzioncína . Փոքր , կամ դժգին ինչ գիւտ :
Invenzióne , իգ • Գիւտ • հնարք : խմպ : տես և Inventíva . կեղծիք • ստուեր • նենգ : քէնպ : Գիւտ• (և մին ի մասանց Հաբատասանուեր :)
* Invenustà . Տես Ineleganza , Sgarbatezza .
Inver . Տես Inverso .
ֆ Inverársi , ֆ • Ճշմարիտ երեւիլ :
Inverdíre , ե • Կանաչանալ • կանաչիլ : եէչիլմէնիչ :
* Inverecóndia . Անպատկառութիւն • լրբութիւն :
* Invergáre . Տես Vergare .
ֆ Invergognáre , եև • Տես Svergognare .
* Inverisimigliánza . Տես Inverisimilitudine .
Inverisímile , ած • Անհաւանելի • անհաւանական • անհաւատալի : իմանըլմաչ :
Inverisimilitúdine , իգ • Անհաւանականութիւն :
* Inverisimilménte , ած • Անհաւանականապէս • օտարի ձեւացուած :
* Invermigliáre , ն • Կարմրիլ • կարմրացուցանել :
Inverminaménto . Որդնահարութիւն • փտութիւն :
Invermináre , Inverminíre , ե. Լինել որդնահար • փտիլ : գօռթլանմաչ :
Invermináto , Inverminíto , ta. Որդնահար • որդնոտաց : գօռթլանմըչ :
Invernáre , ե • Ձմերել : գըշլամաչ :
Invernáta . Ժամանակ ձմերոյ • ձմեռն : գըշ • all' invernáta . ձմերնի :
Invernicáre , Inverniciáre , ն • Օծանիլ վիւնձաւ • ատաղձն խարխիչ • ատաղձն իւղ ֆատլըմաչ :
Invernicáto , Inverniciáto , ta Օծեալ վիւնձաւ :
* Invernicatúra . Օծումն վիւնձաւ :
Invérno . Ձմեռն : գըշ :
Invéro , In véro , ած • Ճշմարտապէս • չմարիտ իւրեմ :
ֆ Inversáto , ta . Հակառակ • ընդդիմակ :
* Inversióne , իգ • Հակադարձութիւն • անդրադարձութիւն • շրջումն : Հակադարձուեր . (և ձև ինչ Հարատասանուեական :)
Invérso . Նիս. առնդրաբար խնդրէի ընայ, ձեզի նայեա• Դէպ ի • առ • կողմն • ի • փօքրս • գիւղը : come dobbiamo portarsi in verso gli uomini . ոնդ պարտ իցեմ մեզ վարել առ մարդիկ , կամ ընդ մարդիսն : Ան (նուաս •) առ Հասեմնատուր : եանընթա : քընհանգ : ընդեմ: գիւղը :
Invérso , ած • Andar inverso , կամ verso . Երթալ ընդառաջ : գիւղըլմաչ : հակիլ • միտեալ : եէրլէմէչ :
Invérso , sa . Հակադարձ , անդրադարձ , կամ հետադարձ (Հասեմնատուեր) շրջուն :
ֆ Invértere , ն • Շրջիլ • վեր ի վայր տանիլ : * Հակիլ :
Inverzicáre . Տես Inverdire .
Invescáre , Inveschiáre , ն • Շաղել , կամ օծանիլ ոստիկաւ : էօֆէլէնմէչ : Inveschiársi , ֆ • Շաղակիլ կուստիկաւ , կամ յօսաւ : nell'amore d'una donna . խանդակաղիլ , կամ կաճառդնիլ ի սէր կնոջ : nel ragionare . երկարիլ զՀառն :
Invescáto , Inveschiáto , ta . Շաղակեալ կուստիկաւ , կամ յօսաւ : ըմբռնեալ • շաղիլ :
* Invescatríce , Inveschiatríce , իգ • Հրապուրիչ • սիրարկու :
* Inveschiaménto . Հրապոյրք :
Investigábile , ած • Անհետազօտելի • անդիւրին • անիմանալի :
Investigagióne , իգ • Investigaménto . Հետազօտութիւն • խոյզ • փնդիր : էրեվնէ • քնկճիրէ :
Investigáre , ն Հետազօտել • յօրդորել • խուզել • մանրամասն : էրեվնմէչ : էօզմաճ • ուշադիր :

Investigato, ta. Հետազօտեալ. խուզեալ. ևն:
Investigatóre, աբ. Investigatríce, էգ. Հետազօտող. խուզարկու:
Investigazióne. Տես Investigagione.
Investigióne, Investiménto. Տես Investitura.
Investíre, ն. Տալ զհեծուցն (երկրին ի ձեռս ումեք:) Հիմնադնել ինչուիմ կենդանի: զնուագել, կամ ծաղել զդրամն (ի սէնս, կամ ի գործ ինչ.) ծաղել. ի գործ արկանել: ահձնել եռանդագին: հարձ կենդանի: պատուհասել. ի դէպ գալ. ընդունել զարժանն: ի դեմն հարկանել. բանիսել ընդհանուր յարձակիլ ի վէր (նաւուն:) պիտսալ կենդանի. պատուհասել. հարկանել. խոցել:
Investíta. Տես Investitura. Գնուած. ծախք դրամոց:
Investíto, ta. Ընկալեալ զպատճէն: պատրաստել: Զգեցեալ. զարդարեալ:
Investitúra. Տուչութիւն արտօնութիւն:
Inveteráre, ն. Ծերանալ. հնանալ:
Inveteráto, ta. Ծերացեալ: գօճամած: հնացեալ (վէրք:) եղիկեալ:
Invetráre, Invetriáre, ն. Ընդունել նման ապակւոյ: Օծանել ապակաբուսով (գնօլեա բրատ:) սրբագնել ապակիով:
Invetriaménto. Տես Invetriatúra, Inorpellamento.
Invetriáta. Ապակեղէն. պատուհան ապակեաց, ճամ:
Invetriáto, գց. Օծուածն ապակաբուսով: օծեալն ապակաբուսով:
Invetriáto, ta, աֆ. Invetriatíssimo, ma. Օծեալ ապակաբուսով: աբեղէ: ոտորկ. փայլուն. ապակափայլ: ապականման: փեղկ. խոպան: փակեալ ապակեօք: fronte, կամ faccia. դէմք անտրտում, յոյժ. բան. լիրթ երեսօք: աստղէ: finestra invetriata. ապակափեղկ: ճամ:
Invetriatúra. Օծուածն ապակաբուսով. ապակագործ:
Invettíva. Պատճառ կշտամբանաց. յանդիմանութեան լի ընդհանրաբար. առած: ապտ: far invettive. կշտամբել. բարբառ. յանդիմանել. խոսիլ. ընդհանրաբար. խոպան բանիւք ի վէր ուրուք: ապտաբանել:
Invettivaménte, ած. Կշտամբանօք. ընդհանրաբար. առասպելաբար:
Invettívo, va. Կշտամբական. յանդիմանական. ընդհանրական:
Invezióne, էգ. Կշտամբանք. կշտամբութիւն:
Invezzársi, յ. Տես Avvezzarsi.
Inuggiolíre. Տես Innuzzolire.
Inúgnere. Տես Ungere.
Inuguále, Inugualità. Տես Ineguale, ևն:
Inviaménto. Պատրաստութիւն. հանդերձատարութիւն առ գործ ինչ:
Inviáre, ն. Ղրկել. յուղարկել. ուղղել: ետս ղօսք: Ընդաքէ. յուղարկել: ետլեամք: i figli. զաչ գաստիարակել. կամ կրթել զորդիս: Inviársi, յ. Տես Avviarsi.
Inviáto, գց. Հրեշտակ, կամ պատուիրակ: եղեալ:
Inviáto, ta, աֆ. Ընդաքէ. յղեալ: ետնգիտիմբ:
Inviatóre, աբ. Ղրկիչ. ուղեցոյց:
Invídia. Նախանձ. մեխանք: գեղգանձ. գեղգանձոտ. եբ: տես և Indivia. Morire d'invidia. նախանձաբեկ լինել:
Invidiábile, ած. Նախանձելի. փափագելի:
Invidiánte, ած. Նախանձօղ. նախանձոտ: գեղգանձ. գեղգանձոտ:
Invidiáre, ն. Նախանձել. մեխալ գեղգանձոտ: նախանձ բերել. փափաքել: արտ երեսի:
Invidiáto, ta. Invidiatíssimo, ma. Նախանձելի sarete invidiáto da molti. Լինիս նախանձելի բազմաց:
Invidiatóre, աբ. Invidiatríce, էգ. Տես Invidiante.
Invidiétta, նաճաղ. Նախանձ փոքր, կամ սակաւ:
Invidiosaménte, ած. Նախանձոտ. մեխանօք:
Invidióso, sa. Invido, da. Նախանձոտ: գեղգանձոտ: Invietáre, Invietíre, ե. Ապականել. ապաւորել. ծերանիլ: պօշտանիլ:
Invietíto, ta. Ապականեալ, ևն:
Inviévole, ած. Ադաքելի. յղելի:
Invigilánte, ած. Հսկօղ. արթնօղ:
Invigiláre, ե. Հսկել (ի վէր իրիք.) փոյթ ունել տաքայնի օգտի:
Invigoríre, ն. Զօրացուցանել. քաջալերել: խրախուսել: Զօրանալ. խրախուսիլ: խոչեչնիլ:
Invigoríto, ta. Զօրացեալ. խրախուսեալ:
Invilíre, ն. Զանգիտուցուցանել. լքուցանել զհոգեկցուցանել: գօրգմոտ. խոչեչ գայթմոտ: Զանգիտուել. լքանկիիլ: գօրգմոտ. խոչեչ գայթմոտ:
Invilíto, ta. Զարհուրել. սիրտաճափ. ահաբեկեալ: գօրգմոտ. խոչեչ:
Inviluppaménto. Պատատուն. փաթաթումն:
Inviluppáre, ն. Պատատել. փաթաթել: սրբ Inviluppársi, յ. Պատատիլ. փաթաթիլ. պատմոտ: տես և Intrigáre, Impedire.
Inviluppataménte, ած. Պատ'ի պատ:
Inviluppáto, ta. Պատատեալ. փաթաթեալ: սրբ alla 'nviluppáta, ած. խառնիխուռն. շփոթ:
Invilúppo. Պատատուն. պատատ. փաթաթեալ. փաթեթ: պարկ: տես և Intrigo.
Invincíbile, ած. Անյաղթելի. անյաղթ: Invincibilissimo, ma, գեր. Անճնշելի. անյաղթ:
Invincibilità, Անյաղթութիւն:
Invincibilméntе, ած. Անյաղթ. անպարտելի. անկոտրելի:
Invincidíre, ն. Կակղել. եռամաքսոտ: ե. կակղել. եռամաքսոտ:
Invío. Տես Inviamento.
Inviolábile, ած. Անպղծելի. անպղծանելի. անեղծ
Inviolabilissimaménte, ած. գեր. Անպղծելիօք
Inviolabilméntе, Inviolataménte. անարատապատ. անարատապատ:
Invioláto, ta. Անեղծ. անարատ. զգի. կատարեալ. անվնաս: պղծանեալ. եղծած:
Invioléntо, ta. Անբռնադատ. քաղցր:
Inviperáre, Inviperíre, ե. ած. Թմանալ. գժնեցնել. զայրագնել. զայրագնիլ. զայրանալ. գազանանալ: զայրագնիլ. զայրանալ. գազանանալ: գազանօրմոտ:
Inviperáto, Inviperíto, ta. Կատաղեալ, ևն:
Invironáre. Տես Circondare.
Inviscáre, Invischiáre. Տես Invescare.
Inviscáto, Invischiáto. Տես Invescato.
Inviscerársi, յ. Մտանել յաղիս: տես և Interrarsi.
Inviscerάto, ta. Մխեալ յաղիս. կամ ի փորոտիս:
Invischiaménto. Շաղախումն. ոստեղք:
Invischiáre, Invischiáto. Տես Invescare.
Inviscidiménto. Թանձրացումն (հիւթոց:) ծոցգումն:
Inviscidíre, ե. Թանձրանալ. խտանալ. լինել ծոցգիկ: էէլբէլէնիմ:
Inviscidíto, ta. Թանձրացեալ. խտացեալ:
Invisíbile, ած. Անհետանելի. անտես: էէջէնէնիմ
Invisibilità, - táde, - táte, էգ. Անհետութիւն:

Invisibilménte, ſ. Անտեսանելապէս:
Invitaménto. Invitánza. Հրաւէր:
* Invitánte, ſ. Հրաւիրող. հրապուրիչ:
Invitáre, ն. Հրաւիրել. կոչել. յաղերսել. փակիլ էնչէ: յորդորել. դրդռել. յօժարել: դնել զգուանալի դրամիդ ի հաղարկուն: հրաւիրել ի կաքաւ:
Invitársi, ɟ. Հրաւիրել զինքեանս: անձնասիրանալ. առյղ լինել. կամակատ ընծայել զանձն (ի գործ ինչ ծառայութեան:)
* Invitáta. Տես Invito.
* Invitatívo, va. Հրաւիրող. հրապուրիչ.
Invitáto, ta, ածական. Հրաւիրեալ: փակեալ օգնական:
Invitáto, ta, գոյ. Տես Convitato.
Invitatóre, ար. Invitatríce, ſէ. Հրաւիրող. հրաւիրական: փակիչ կին:
Invitatório. Յորդորակ, կամ հրաւիրան. (է կցաբդինչ ի սկիզբն ժամերգութեանց լատինացւոց:)
* Invitatúra. * Invitazióne, ſէ. Տես Invito.
* Invitévole, ſ. Հրապուրիչ:
Invíto, գոյ. Հրաւէր: փակեալ: tener lo invito. ընդունել զհրաւէրն: Հրաւէր ի խաղ. գրամբ է. դնել ի խաղարկութեան:
Invitíssimo, ma. գեր. Անհնազանդ. քաջակազմ.
Invítto, ta. Անյաղթ. անպարտելի: ենթինդ:
* Inviziáre, ն. խանդարել. աղաւաղել: է. Սպառ կանիլ. աղաւաղիլ:
Inviziáto, ta. խանդարեալ. աղաւաղ. ապականեալ:
Invizíre. Տես Avvizzare.
Inúlto, ta. Անվրէժ. ոչ լուծեալ զվրէժ:
Inumanaménte, ſ. Տմարդութեամբ. անողորմ. խըստ. դժուարաբար:
Inumanità, - táde, - táte, ſէ. Տմարդութիւն. գազանութիւն. անգթութիւն. դժնդակութիւն. չերեսակիպութիւն:
Inumáno, na. Inumaníssimo, ma. Տմարդի. անգութ. գազանաբարոյ. խուժադուժ: չերեսակիպ. պիղծ. պղծի:
* Inumáto, ta. Անհող:
Inumidíre, ն. խոնաւացուցանել. թրջել: անձրեւել զաւրիւք: * Inumidírsi, ɟ. խոնաւանալ: ընդունիլ
Inumidíto, ta. խոնաւացեալ. խոնաւ: նեմ: նուաղ:
* Inumiliáre. Տես Umiliare.
* Invocánte, ſ. Որ կարդայ յօժարութեամբ. աղերսարկու.
Invocáre, ն. Կոչել. կամ կարդալ յօժարութեամբ: չեփել յաղերսանս: կոչել հրամանաւ.
Invocáto, ta. Կարդացեալ. կոչեցեալ.
Invocatóre, ար. Invocatríce, ſէ. Տես Invocante.
Invocazióne, ſէ. Կարդացումն. կոչ. աղերսարկութիւն. աղերս: ինդրելն.
Invóglia. Կատաղ. կամ պատառատ բնաւից. (է առանձաւ կատաղ. կամ պատառատն զգեստ կամ ինչ այլ ինչ. որով պատառատն զգեստ կամ ինչ ինչ քան փակեալ է: ինչպէս կտաւեղէն.)
Invogliaménto. Յօժարութիւն. առաքինութիւն. ի փափաք: հաճոյ պատճառ: պատառատել (զգեստ կամ կտաւ.) կամ գրգռել: կամ յորդորել. կամ ի գործ ինչ ի գործ ինչ ի գործ ինչ

'ի հիրանա : պատատեմ Ը. չարել :
Inzampognáre , ն . Տ՚ս Infinocchiare .
Inzavardáre , ն . Աղտեղել . ապականել : Խափոփատ . * Inzavardársi , յ . Աղտեղանալ . ապականիլ :
Inzavardáto , ta . Աղտեղեալ . ապականեալ . աղտեղի :
Inzeppaménto . Կոտակումի . խճողումն . վարտուն :
Inzeppáre , ն . Կոտակել . գիրել . խճողաղն լնուլ . խակել . ոչի պալս եմնել : մխել բանի . վարտել : ոտիմոտ :
Inzibettáto , ta . Մշհահոտ . ստոգուրեալ բուրմամբ անուշիով : հոգ գոփոփ :
* Inzigagióne , Inzigáre . Տ՚ս Instigazione , եե :
Inzimíno , Inzimíno . Տ՚ս Zimino .
* Inzipilláre . Տ՚ս Insipillare .
Inzoccoláto , ta . Որ ունի յոտս փայտեայ սանդալս :
Inzotichíre , ր Ընել քիրս . սանդիք . դեղձկանալ . գոռհմանալ : հոյսալ անմոտ . Էոքան օմոտ յոտանալ . վատաճարանալ և ևս . բեօրիաչնիմ :
Inzuccheráre , ն . Աբկանել շաքար . համեմել . կիմ պատել շաքարով : չնէլ սալմոտ . չնէլնիմ :
* Inzuccherataménte , ի . Քաղցրուբ :
Inzuccheráto , ta . Շաքարալից . համեմեալ շաքարաւ : չնէլնի . քաղցր . անուշակ . սիրելի . խնդիր :
Inzuppaménto . Ծրմում . Թանալն :
Inzuppáre , ն . Ծրմել . Թանալ ընկղմոտ պատըճոմոտ : Inzuppársi , յ . Ծրմիլ . Թանալ . Թրջիլ օմոտ . ընկղմոմոտ :
Inzuppáto , ta . Ծրմեալ . Թացեալ : ընկղմեալ :

IO

IO. Գերման. Էս պէս : Io, մերթ կրճատի ոչ միայն յառաջի ձայնաւորաց , այլ և բաղաձայնից , և դրի լոկ I՚ հանգերձ ապաթարցիւ : i՚ vidi . Ես տեսի , ևն : Io proprio , կամ՚io stesso . Ես ինքն : io per me . իսկ յաղագս իմ : io v՚ entrerò dentro io . Ես ինքն մտից ՚ի նոսա ինձ :
Joccáre di poppa , կիմ di calcagnolo . Բաս նասոքպոյ խրիլ ոյնաւայտին յաւազուս :
Ióide , ա . Երկձիվ . (է ոսկր ինչ յարմատ լեզուին ՚ի ձև յունական. տառիս Y .)
Jólo , Նաւակ ինչ գանեաց և առեալ :
Jónico, ca. Յ Յունական : Ordine Jónico. Կարգ յունական . (է երկրն ՚ի հինգ կարգաց հնոյտարաս պետուն :) La Sétta Jónica . Աղանդ յունական . (է աղանդն Թաղեայ խնաւասկերին :) Il Vérso Jónico . Յատանաւոր յունական . (է ազգ ինչ ըստ այն տատիանաւորի :)
Jósa . տե՛ս A jósa , ի . Առաւոտպէ : լիուլի :
Josiri . Բոյս ինչ նման եղերդի , ըստ ոտանիքեայի :
Jóta , ա . Եօթն . (է մին ՚ի յունական տառից :) յոլա մի . նշանակեց մի . ոչինչ :

IP

IPállage , եփ Փոխանուն , կիմ փոխանունութիւն . (է ձև քերականական , որով ասացուած ինչ բանիւ փոփոխի յայլ :)
Ipecaquána . Սմսան ինչ ամերիկեան՝ գեղ Թանչիլ :
Ipecoo , ա . Է բոյս ինչ նման փեգինայի :
Ipérbato . Յարտուղի . (ձև ինչ Ճարտասն :) Յարտուղի . (է երկրաչափից է գիծ կոր , զոր գծէ մարդ մին ինչ միով ուժ գնի , և զարտուղէ յոլորդուն իւրմէ՝ ՚ի ձեռն այլոյ ինչ գծուած .) կոյր և Trajezióne .
Ipérbola , եփ . Զափազանց . (է ձև ինչ մակարդակ ծնեալ ՚ի հատանիլ ինչ կոնէնին) Զափազանցուած . (է ձև ինչ Ճարտասանական)
* Iperboleggiaménto . Զափազանցուած բանից :
Iperboleggiáre , ն . Խօսել չափազանցուած . ելնել ըստ չափ ՚ի բանս . աձեցուցանիլ . գիրգանիլ : սիօղիա գապարշմոտ :
Iperbolicaménte , ի . Զափազանցաբար . չափազանցուած . յանչափս :
Iperbólico , ca . Զափազանցական . չափազանց . անհատատուալ : Ճատպաչիէ : Զափազանցական (է երկրաչափից)
Ipérbolo , la . Զափազանցական . չափազանց . անհատատուալ :
Iperbolóne , ա . յաձախ . Անձոռնի չափազանցող :
* Iperboreo , ea . Հիւսիսային . հիւսիսաբնակ :
Iperdulía . Գերծառայութիւն . (է պաշտօն ընծայից Աստուծոյ :)
Ipérico , Ipéricon , ա . Է բոյս ինչ ծակոտկէն . կոկի և Pilatro , Perforata , Erba di San Giovanni . հիպերիկոն :
Ipérmetro , ra . Աբեղաւանկ . առատեղաւանկ :
* Ipoche , եփ . Ազգ ինչ ուռկանի :
Ipocístide , եփ . Է բոյս ինչ բուսանէ առ արմատ Cístio անկոյն : Է ելեւէջ ոտիցը :
Ipocóndri , ա . յոտ . Տ՚ս Ipocondro .
Ipocondría . Ախտագանոտութիւն . ախտ ախտագանոց
Ipocondríaco , ca , ած . Ախտագանոտութիւն : Ախտագանոտ : ախտագանոց :
Ipocóndrico , ca . Ախտագանոտ . որ ունի զախտ խտագանոց : ախտալը .
Ipocóndro . Տ՚ս Ipocondría . Ipocóndri , ա . յոտ Ախտագանք . (են ասկրնիք կիմ տեղիք լի սրին պայծեղան :) պեօչիթ :
Ipocresía , Ipocrisía , Ipocritá . Կեղծաւորութիւն
Ipocritáde , Ipocritáte , եփ . Կեղծաւորել բռնապատուել : եփի խաչնախնիս . գանաքշտէ :
Ipócrita , ա . Ipócrito , գա . կեղծաւոր . կեղծաւորել բռնել բարեպաշտ : եփի խաչնիս . գանաքշտ :
Ipócrito , ta . Կեղծաւոր . կեղծ : Նալան :
Ipocritóne , ա . յաձախ . Կեղծաւոր յոյժ :
Ipófora . Է վէրք ինչ բաց , և խոր :
Ipogástrico , ca , ած . Ստորակողման որովայնի :
Ipogástrio . Ստորակողմն որովայնի . ներքնոր վայնն :
Ipoglóssi , ա , յոտ . Լեզուքաշկիք . (են չիլք ինչ :
Ipomóclio . Երնեաչծակ . (է մկրնիաքանից ՚ի մոյ եդնէ է ծակաւ ՚ի բանալ զբեան ինչ :)
Iposárca . Ազգ ինչ չարդոզանէ :
Ipóstasi , եփ . Երնեակայուել . անձնաւորութիւն . անձ
Ipostaticaménte . Երնեակայապէս . անձնաւորապէս
Ipostático , ca . Երնեակայական . անձնաւորական անձնական :
Ipotéca . Գրաւական . (են կալուածք պարտապանին . կիմ իրաւունք զոր առանայ փոխատուն ՚ի կալուածոց փոխատուէն յապահովութիւն փոխոյ թէպէտ և չունիցի զայնս է ձեռամբ :) Pégno . Գրաւ . (է իրն ներդործութիւն յանձնէ ՚ի ձեռ փոխատուէն :) ուէհին :
Ipotecáre , ն . Գրաւականել . առ գրաւական : հին գոմ :
Ipotecariaménte , ի . Ոպ գրաւական :
Ipotecário , ia . Գրաւականաւէտ . որ ունի զիրս առնու գրաւականի . ուէհինէ : debiti ipotecari պարտք գրաւականի . (է պարտք ոյք ունին գրաւականի :)
Ipotenáre , ա . Կան ինչ ծիւթի ձեռաց և ոտից
Ipotenúsa . Հակառակ . (է գիծն հակադրեալ ուղիղ անկ

անկեան եռանկեան ։)
Ipótesi, իգ. Ենթադրութիւն ։
Ipoteticaménte, ած. Ենթադրաբար. ենթադրութ.
Ipotético, ca. Ենթադրական ։
Ipotipósi, իգ. Նկարագրուի. (ած. ինչ նկարագրա ։)
Ippágro. Ագռ ինչ ամէն երիվարաց ։
* Ippemolgo. Տես Mugnitore.
Ippocampo. Ծովաձի. (է ձուկն ինչ փղբնկ. որ կոչի և Cavallo marino.) Ippocampi. Ծովաձիք. (ըստ բանաստեղծից են ձիք ծովոց ծովու ։)
Ippocentáuro, Centáuro, Զիամարդ. ձիացու ։
Ippocrásso, Օշրասկ յօրինեալ ի գինւոյ. ի շաքարէ, և ի գարնեհատոյ ։
Ippocráticos, ca. Հիպոկրատեան ։
Ippocratísmo. Հիպոկրատեան վարդապետութիւն ։
Ippodrómo. Կրկէս. ձիընթացք ։ ած. Գլադիատոր ։
Ippofae, աց. Ծովափ ինչ յատնատունկ ։
Ippoglóssa, Ippoglósso. Ձիալեզու. (բոյս ինչ ։)
Ippogrífo. Առասպելական երիվար ինչ թռչուն ։
Ippománe, իգ. Ի կուտրակ ինչ ունայ, որ ըստ առանց գոյանի ի ձագան այն ինչ ծնանի ձիոյն ձիոց ։
Ippopótamo, Ippótamo. Գետաձի. ձիագետն. ծովային ձի. (է կենդանի ինչ երիակենդանի.) ած. գետընկէց ։
Ipposelíno. Բոյս ինչ. որ կոչի և Levistico.
Ipsometría. Բարձրաչափութիւն, կամ խորաչափութիւն. (է արհեստ չափելոյ անասնանահան գործեօք ըստ բարձուն ։ կամ խորութեան տեղեաց ։)

I R

IRa. Բարկութիւն ։ ծգտիւն ։ aver in ira alcuno, կամ averla con uno. բնինել ցասմամբ ընդ ումեք ։ աստել զրգռ ։
Iracondaménte, ած. Բարկութեամբ ։ ծգտիւն ։
Iracóndia, Iracúndia. Սրտմտութիւն. ցասումն. բարկութիւն ։ ծգտիւն ։
Iracondióso, sa. Iracundióso, sa. Բարկացօտ ։
Iracóndo, Iracúndio, Iracúndo, da. Յարկաբեր ցասկոտ ։ ծգտիւն ։
* Iraménto. Բարկանալն. բարկութիւն ։*
Iráre, ւ. Irársi, յ. * Irascere. Բարկանալ ։
Irascíbile, ած. Ցասմնական, կամ սրտմտական (կամ բարկ. կամ մասն ։)
Irascibilità, - táde, - táte, իգ. Ցասմնականութիւն ։ ցասմնականն, կամ սրտմտականն մասն ։
Irataménte, ած. Բարկութեամբ ։ ցասմամբ ։ ծգտիւն ։
Iráto, ta. Բարկացեալ. զայրացեալ ։ զայրագնեալ ։
Irco. Գոխաղ. քաղ. քոչ ։ գեղի ։ ծգտիւն ։
* Ircocérvo. Իրգնքրուճաքաղ ։
Íre, ւ. Իայ պակասաբար ։ Երթալ. գնալ ։ կորնչիլ. ամեն և Perdersi. Ire del corpo. Հոդալ. գնկատ որովայնի ։
Íreos, իգ. Տես Ghiaggiuolo.
Íri, Íride, իգ. Ծիածան. աղեղն երկնից ։ Իւղոյ աղմա ։ Íride. Ծիածան աչաց ։ (է երփներանգ բաղդատակ ինչ յաչս ։) ամեն և Ghiaggiuolo ։
Ironía. Հեգնութիւն ։ բանս. պերճանքն ։
Ironicaménte, ած. Հեգնօրէն ։ հեգնութեամբ ։
Irónico, ca. Հեգնական ։
Irosaménte, Iróso. Տես Iracondamente, Iracondo.
* Irrabbiosíto, ta. Կատաղեալ ։
Irraccontábile, ած. Անպատմելի. անպատում ։
Irradiáre, Inradiáre, ւ. Ճառագայթել. արձակել զճառագայթս ։ շնօրհել առյատ ։ երերեցուցանել առյատ ։ ն. Լուսաւորել. ճառագայթիլ ։
Irradiáto, ta. Ճառագայթեալ. լուսաւորեալ ։
Irradiazióne, իգ. Irraggiaménto. Ճառագայթումն ։ արձակումն ճառագայթից ։
Irraggiáre, Irraggiáto. Տես Irradiare, եալ ։
* Irraggiatóre, աց. Ճառագայթարձակ. լուսաւորող ։
Irragionévole, ած. Տես Inragionevole, ած ։
Irrazionále, ած. Տես Inrazionale.
Irrazionábile, Irrazionalità, ած. Տես Inrazionabile, ած ։
Irreconciliábile, ած. Անհաշտելի. անհնազանդ ։ պատճառաւոր ։ անխրիմ ։
* Irreconciliabilità. Անհաշտութիւն ։
* Irreconciliabilménte, ած. Անհնազանդ ։
* Irreconoscibilménte, ած. Ճանաչանալիօք ։
Irrecuperábile. Տես Inrecuperabile.
* Irredimíbile, ած. Անփրկելի. անփրկանաւոր ։
Irrefragábile. Տես Inrefragabile. * Անառարկելի (տգր.) անարգաւոր ։
* Irrefragabilménte, ած. Անդիմադարձ. անցրկելի պատճառիւ ։
Irrefrenábile, ած. Ընդանձելի. անզսպելի. անզսպաւոր. քառանդ ։ ընդ ընդիմ. փչփնոխ. զսպելոյ ։
Irrefrenabilménte, ած. Անզսպելի. քառանդ ։
Irregoláre, ած. Տես Inregolare. Կարգահանուն (ած.)
Irregolarità, - táde, - táte. Տես Inregolarità.
* Irregolarménte, ած. Անկանոնաբար. անկարգաւ ։ անկանոն ։
Irregolataménte. Տես Sregolatamente.
Irregoláto. Տես Inregolato.
* Irreligióne, իգ. Անկրօնութիւն. անհաւատութիւն ։ պիղծութիւն ։
Irreligiosità, Irreligióso. Տես Inreligiosità.
Irremediábile, Irremediévole, ած. Անբժշկելի. անդարմանի. անողջանալի ։ ելանդ. աբեծիկ ։
* Irremediabilménte, ած. Պոյն ։
Irremissíbile, ած. Inremissíbile. Անթողլի. անքաւելի. անձնեցելի ։ պատժանելի ։
Irremissibilménte, ած. Inremissibilménte. Անթողելի. անողորմաբար ։
Irremunerábile. Տես Inremunerabile.
Irremuneráto. Տես Inremunerato.
Irreparábile, Irreparabilménte. Տես Inreparabile. եան ։
Irreprensíbile. Տես Inreprensibile.
Irreprobábile. Տես Inreprobabile.
Irrepugnábile. Տես Inrepugnabile.
* Irrequiéto. Տես Inquieto.
* Irresistibilménte, ած. Անդիմադարձ ։
Irresolúbile, ած. Անփարատելի (տխտ ։)
Irresolúto, Irresoluzióne. Տես Inrisoluto, եան ։
Irretaménto. Տես Inretamento.
Irretíre, Inretíre, ւ. Ցանկարդել. փաթաթել պինդ. արկանել ի հաղս. ըմբռնել. ներգաւ. ամեն և Inviluppare, Imbrogliare.
Irretíto, Inretíto, ta. Ցանկարդեալ. անկեալ ի հաղս. ըմբռնեալ. ներգաւ ։
Irretrattábile. Տես Inretrattabile.
Irreverénte, Irreverénza, եան ։ Տես Inreverente, եան ։
Irrevocábile, Irrevochévole. Տես Inrevocabile. եան.
Irricchíre, Irricchíto. Տես Inricchire.
Irricordévole, ած. Inricordévole. Անյուշ. մոռացօտ անհոգած ։
* Irridere, ւ. Տես Schernire.
Irrigáre, Irrigazióne. Տես Innaffiare, եան ։
Irrigatóre, աց. Ոռոգիչ ։
Irrigidíre, Irrigidíto. Տես Inrigidire, եան ։
* Irríguo, ua. Ոռոգիչ ։ ոռոգելի ։ Ջրալից ։
Irrimediábile, Irrimediatamente. Տես Inrimediabi-

bile, Inrimediataménte.
Irrimessíbile. Տես Inrimessibile.
Irrisióne, Inrisióne, իգ. Տես Derisione.
Irrisolúto, ta. Երկմիտ. տարակոյս. վարանամիտ. երկբայ: անվճիռ:
Irrisóre, Inrisóre, արբ. Ծաղրանոց: անվճռելապէս:
* Irritabilità. Գրգռականութիւն, կամ դիւրագրգռութիւն (բնաց:)
Irritaménto. Տես Irritazione.
* Irritánte, հ. Գրգռիչ. զգրգռիչ. զայրացուցիչ:
Irritáre, ն. ած. Գրգռել. զգրգռել. զայրացուցանել: գրգռիչ դարմանս. ինձիրնիկ. գաղտնիմտ: Irritársi, յ. Գրգռիլ. զայրանալ: գաղտնիմտ:
Irritatívo, va. Գրգռողական. գրգռիչ:
Irritáto, ta. Գրգռեալ. զայրացեալ: գաղտնիմտեալ:
Irritatóre, արբ. Irritatríce, իգ. Գրգռիչ. բանսարկու:
Irritazióne, իգ. Գրգռումն. գրգիռ. գրգիռ (հիւանդ. և մարդկայ մարմնոյն:)
Irritrosíre, Irritrosíto. Տես Inritrosire.
Irriveránte, Irriveránza. Տես Inreverente.
Irroráre, ն. Ցօղագնել. սրսկել ցօղով: ի նէ նէ. գնդակ: ջանալ: ըսպրնալ:
* Irroráto, ta. Ցօղագնեալ, ած:
Irrugginíre, Irrugginíto. Տես Inrugginire.
Irrugiadáre, Irrugiadáto. Տես Inrugiadare.
*Irruzióne, իգ. Ասլաման. ասպատակութիւն: խրիւ. գնդակ:
Irsúto, Írto, ta. Թաւ. թաւամազ. թաւամորթ: խիտ. գեղեր:

I S

* Isabella. Յունապագոյն (ձի:) հիւնապի:
* Isápo. Տես Isopo.
Isbaccaneggiáre, Isbacelláto, Isbadigliáre, ած. Ոչ իշեցուպ ի սիզան Iտաւին, քանի անգամ ըսօս քանացիք առ խորչերայ ի գիշերապահնիւն խըստուէ արտաքերուե բառից սկզբնաւորեցոց. Տիե հանգերձ յարակից բաղաձայնիւ, մանաւանդ յորժամ հաքընիմայ բառն աւարան ի բաղաձայն, գրեթէ միշտ յարեն ի սկիզբն այսպիսի բառից զառան I, առ ի մերմէ զնոշորուե ձայնին: Այլ զայսպիսի բառս խնդրեա ի S տառիէ ի կարգի իւրեանց. ուստի սես Sbaccaneggiare, Sbacellato, ած:
Iscábbia, ած. Տես Isbaccaneggiare.
Ischiática, արբ. Երակ ինչ սրունից, որք կոչին և Crurali.
Ischiático, արբ. Տես Sciatico.
Ischio. Ծառ ինչ կաղնաբերք. ի տանգ Ղօշ: * Ի նա ոսկր ինչ, զոր սես ի Scio.
Iscrívere. Տես Inscriverè, Scrivere.
Iscrizióne, իգ. Տես Inscrizione.
Iscurético, ca. Աղմիզական (գեղոյքայք:)
Iscuría. Աղմիզուն. (ի նապատ արգելումն միզին:) տիպի նոսիգոնոլոգոս:
Isdáre, Isdebitáre, Isdegnáre, Isfaccendáto, Isfalcáre, Isgabbiáre, Isgabelláre, ած. } Ընդհանրապէս զառան Isbaccaneggiare.
Isíaco, ca. Խիղճան. խիղճայ ծնօղական:
Islacciáre, Islanciáre, Islogáre, Ismaccáre, Ismagáre, Ismagliáre, Isnamoráre, Isnervárе, ած: } Ընդհանրապէս զառան Isbaccaneggiare.
Isocróno, na. Ջուգամանակ, կամ ժամանակակից (շարժմունք. կամ ոտք լինին ի նոյն ժամանակի:)
Ísola. Կղզի: ափս: ամուս և Isolato, գոյ:
* Isoláno, na. Կղզեցի. կղզեբնակ: ափսէս:
* Isoláre, ն. Ջատուցանել յամ կողմանց. մեկուսի. առանձին կացուցանել: այրմամ:
Isoláto, ta, ած. Կղզիացեալ. զատուցեալ յամ կողմանց. անջատ. մեկուսի. առանձին: այրմամ. ի բաց մեկնակաց. առանձնակաց. մենաւոր: եւնուչ:
Isoláto, գոյ. Տունք զատուցեալք (յայլոց տանց:)
* Isolazióne, իգ. Զատուցումն յամ կողմանց:
Isolétta. * Isolótto. Կղզեակ. կղզի փոքր. ափսէս:
Isónne. ասի A isónne, հ. ած. Ծախսուք ոչնչ: Ջուգաչրջանակ. զուգաչրջապատ (ձևք. են այնք որոց չրջապատք են միմեանց հաւասար:)
Isoperímetro, ra. Ջուգաչրջանակ. զուգաչրջապատ (ձևք. են այնք որոց չրջապատք են միմեանց հաւասար:)
* Isópico, Esópico, ca. Եսոպեան (առակք:)
Isópo, Issópo. Զոպայ: դոփա:
Isóscele, հ. Երկկողմնահաւասար (եռանկիւն:)
Ispaccáre, Ispacciáre, ած. Տես Isbaccaneggiare.
Ispezióne. Տես Inspezione.
Íspido, da. Ispidíssimo, ma. Թաւ. Թաւամազ. խիտ: Թանձրախիտ. փշալից (բոյս:)
Isquaccheráre, Isquadernáre, ած. } Ընդհանրապէս զառան Isbaccaneggiare.
Isradicáre, Isregoláto, ած.
Íssa. Այժմ:
Issáre, ն. բառ նաւագնաց. Վերացուցանել. կամ ոյզ. ղել (զդրօշակին.) ի վեր քարշել:
* Ísse, իգ. յած. Են չունակք ինչ նաւուց:
Ísso. Տես Esso.
Issoffátto, Issofátto, հ. Նոսկին խակ գործով. ի նոյն. նոյնժամայն: ելիքիչ կին. ո սահաք:
* Issojúre, հ. Նոյնհետայն ըստ իւրաքանչ:
Isséро. Տես Isopo.
* Issúto. Ի անցեալն բայն Essere. Լեալ. եղել:
Istabbiáre, Istábile, ած. Տես Isbaccaneggiare.
* Istalláre, ն. Կացուցանել, հաստատել, կամ կարգել զոք ի սաստումն պաշտօնատարութեան իրեք. կամ եկեղեցական ժառանգաւորութեան: հրեղինէ գօսա:
* Istallazióne, իգ. Կարգումն, կամ հաստատուն (ի պաշտօն ինչ:)
Istántaneaménte, հ. Ի վայրկենի. յակառ ժամու. ելել. խակ և խակ: ո սահաք:
Istantáneo, ea. Վայրկենական. ածանցական վազանցիկ. կարճատև:
Istánte. Տես Instante. Ակառնիկայ. ընդհատակայ:
Istanteménte, Istantíssimo, Istánza, Istánzia, Istíre; ած. Տես Instanteménte, ած:
Istérico, ca. Արդանդեան. արդանդի: օգտակար արդանդի: passione, o affezione isterica. յատ. կամ ախտ ինչ արդանդի:
* Isterocele, իգ. Փոշտանկունի ինչ արգանդի:
Isterolite, իգ. Քար, կամ քարացեալ նիւթ ինչ արգանդական:
Isterotomía. Հատումն արգանդի:
Istigáre, Istigazióne. Տես Instigare, ած:
* Istinénza. * Istinénzia. Տես Astinenza.
Istínto. Տես Instinto.
Istituíre, Istitúto, Istitutóre, Istituzióne. Տես Instituire, ած:
Ístmo. Պարանոց. (ի լերամէն ցամաք ըստ որ կայ հուց ծովուց:) ծոցած. (ըստ անդամոցանց և անձկադոյն մասն արիւորոյ, և այլոց մասանց մարմնոյ:)
Istória, Stória. Պատմութիւն. դիպուածք. գեղ. պատահարք:

Istoriále, ի. Պատմական։
Istorialménte, ի. Պատմաբար. պատմողապէս։
* Istoriáre, ն. Կարել զպատմութիւն. քանդակել զպատմական գիտուածս։
Istoriáto, ta. Զարդարել պատմութիւք. նկարեալ, կամ քանդակեալ պատմութիւք։
Istoricaménte, ի. Պատմաբար. վիպասանօրէն. պատմագրանօրէն։
Istórico, գր. Պատմիչ. վիպասան. պատմագիր. ընկերիկն. հիւէսդնէ։
Istórico, ca, ած. Պատմական. վիպասանական։
Istoriétta, նուազ. Հատուածս պատմութ։
Istoriógrafo, գր. Պատմագիր. վիպասան. պատմիչ. ընկերիկն։
Istoriógrafo, fa, ած. Պատմագրական. պատմական.
* Istorlomía. Տես Astronomia.
Istrátto, ta. Տես Estratto, Cavato.
Istrice, ար. Ոզնի. կոզնի. ոխերի. ոխերի։
Istriodomía. Ըստհետս նաւարկելոյ առաքաւորաբար. նաւարկութ առաքաւորութ։
Istrióne, ար. Խեղկատակ. կատակերգակ. դերասան. միմոս։ հեշտալիճի. ծոփալիճ։
Istriónico, ca. Դերասանական. միմոսական։
* Istrología. * Istronomía. Տես Astronomia, եղ։
Istruíre, Istruíto, Istrútto, Istruzióne, եղ. Տես Instruire, եղ։
Istrumentále, Istruménto. Տես Instrumentale.
* Istupidíto, ta. Տես Instupidito.
Isvagáre, Isvaligiáre, եղ. Տես Isbaccaneggiare.

ITA

Ita, ի. Բառ լաւ. Այո։
Itaco. Բառ նաւագրաց. Պարան ինչ նաւու։
* Italianaménte, ի. Ոճ գիտալեզուի։
* Italianáre, ն. Թարգմանել իտալական բառերառ։
Italiáno, na. Իտալական. իտալացի. Իտալիան։
Itálico, ca. Հին է։ * Itálico caráttere. Իտալական գիր. (այ նոյնք գիր։)
* Italo, la. Տես Italiano.
Item, ի. Բառ լաւ. Պարձեալ. և նս։
Iteráre, ն. Երկրորդել. կրկնել. Նորոգել։
* Iteraraménte, ի. Կրկին. վերստին։
Iteráto, ta. Երկրորդեալ. կրկնեալ։
Iteratóre, ար. Որ երկրորդէ. երկրորդիչ։
* Itifallo. Ցուցումնասիրութիւն ինչ։
Itinerário. Ճանապարհորդական. պատմիչ. կամ առորագրութ ճանապարհորդութ։
Ittérico, ca. Դալկացեալ. գալկատես. ախտացեալ գալկայնէ։ արքունէ օդոյն։
Ittria. Հող ինչ քիմիականաց։

IV

Iva. Ի տունկ ինչ փոքր և ցած։
Jubére, ն. Բառ լաւ. Հրամայել։
Jubiléo. Տես Giubbileo.
Judicáre, Judiciále, Judiciário, Judício, եղ. Տես Giudicare, եղ։
Jugále, ի. Փողական (երակ։) Փողական (ոսկր. աս կոչի և Zigomatico.)
Jugero. Չափաւոր. ոստակ՝՝. լրծվար. (ի չափ ինչ ան դոյ՝ երկայն 240 ոտնաչափ, և լայն 220. զոր լուծ մի եզանց կարող է վարել կամ գործել՝ ի միում աւուր։) Ըստ ոմանց՝ Օրաչափ։ պեծնիոն։ Խնդրելիս։
* Júgo. Տես Giogo.
Júgolo. Ոսկր, կամ խոռոչ. (ըստ անդամազննութ է խորշն յետնոյ որկորոյն, և՝ ի սկիզբն կրծոց։)
Juguláre, ած, ի. Սպանանել. կամ ուշահան (երակ։)
Ivi, ի. Անդ. անդանօր։ ծպտ։ անդ. յայն տեղի. անդր։ օրայտ։ ivi, կամ da ivi, կամ d' ivi. անհետանալ։ ծպտան. օրապան։ ivi a parecchi dì. Յետ քառասաւորց։ ivi entro, կամ ավղրաբար iv' entro. անդ. ի ներքս. ի ներքս ասնդ։
* Ivirítta, ի. Անդ. անդանօր։
Júra. Տես Giura, Congiura.
Júre, ար. Բառ լաւ. Իրաւունք. օրէնք. քաղաքական օրէնք։ հոգ. չէր։
Juridicaménte, Jurídico. Տես Giuridicamente.
Juridizióne, Jurisdizióne. Տես Giurisdizione.
Jurisconsúlto, Jurisperíto, Jurísta. Տես Giurisconsulto, եղ։
* Jus, ար. Օրէնք. իրաւունք։ չէր. հոգ։
* Juspatronáto. Տես Padronato.
* Jusquesíto. Սահմանեալ իրաւունք։
Jusquiámo, Giusquiámo. Բոյս ինչ Հրեաստանեայց պան։
Jussióne, էգ. Բառ լաւ ի օրինագիրս. Հրաման։
Justízia, Justiziáre. * Jústo. Տես Giustizia.

IX

IXia. Բոյս ինչ, որ կոչի և Camaleone nero.

IZ

IZza. Գործել արտաքոյ. ցասուցանել՝ ի վերս միմեանց արտաքոյ։
* Izzappàre, ն. Տես Zappare.

L

Լ. Եփ. Երկրորդ. Ի տասն բաղաձայն, և տասնիներորդ՝ հինգերորդ իտալական այբ. և բնութ։ Իսկ՝ ի Թուանշանս հատուածեալ՝ Յիսուն։ Ձեռագրաց՝ նշանակէ Քիսնեն։
La. Ի յօդ իգական անուանց յեզական ուղղականն, և՝ ի հայցականն. որ la catena. շղթայ. շղթայ։ այլ հոլովեալ սր կազմին յօդիւք della, alla, dalla. Ցգնական այսր յօդիս լինի Le. զոր տես՝ ի կարգի։ La և նս դերանուն ցուցական յերրորդ դէմն եզական իգականին. և ի հայցական. և նշանակէ, Զնա. զայն։ ծպտ։ Ս՝ յԼ հոլովեալ սր լինին փոփոխեալք. զորոց տես՝ ի Թուանշ. քեր։ La՝ ի հատարակ զրոյցս Թօսքանացւոց՝ ի հին ածի և իբր եզական ուղղական, փխանակ դերանուանն Ella, բայց՝ ի դէպս ուղղական է։
Là, ի. Անդ. անդանօր. անդր։ օրապա. ծպտ։ andare in là. երկարել. յառաջել։ entrar troppo in là parlando. երկարել խօսս։ saper più là, կամ passar più là. Ըմանանել՝ ի խորս. յառաջ խաղալ։ quà, e là. աստ և անդ. այսր և անդր։ più là. անդրագոյն։ * la notte è assai bene in là. բաւական ժամք են գիշերոյն. անցեալ են ժամք գիշերին։ verso là. յայն կողմն. Ը այն. Ը այն կողմն. Ըօխէնէ. Ըօխէնէ գօդրա։ di là, ի. Ի հանդերձել Ընդառաջել կեանս։ Ըօխէգէ։ և՝ յայնկոյս. անդրադ։ ծ պէս ըսացեալ։ աւելորդ։ Ըօխէգէ։ Di là, նոյն խորհրդ պարտ։ Յայնկոյս։ Ըօխէ Ըօտուշտա։ di là da quel luogo. անտի. անտուստ։ ծպտ։ ե Ըէրգէ։ andar di là. փոխել յատակաց։ Լա intorno. Ըզգեստ։

չափ • ֆրզբ • փոփոխ • առնիմ: di là entro, անդր 'ի ներքս • 'ի ներքս առնդ • ներսից • ներսի • ներսէն • ներսէ • ներսէ • ներսէ

* Ládra , իգ. Գող:
* Ladraménte, ած. Աշխեմեմա. անվայելուչ:
Ladríno , նոաց. Գող փոքրիկ:
Ládro, գց. և ած. Գող: աւազակ: եբրայեցի ինքիանք: di mare , կիս per mare . հէն ծովու: գողական: occhi ladri. աչք նետաձիգք (իբր որք նետաձիգ լինին յոք գնդեցկուբ:) giorni ladri. աւուրք չարք: ladra cosa , կիս ladro piacere , զազիր, անհաճոյ (ինչ, կիս հեշտասէր.) վատթար, անհաճոյ, եւն: sempre non ride la moglie del ladro. առած. ոչ միշտ ուրախանան ամուսնիքաք, la comodità fa l' uomo ladro . առած. պատեհութիւն գործէ զմարդ ի չարիս: la guerra fa i ladri ; e la pace gl' impicca. առած. պատերազմ չաշխիկ զգողս, և խաղաղութիւն զնոս ի կախաղան: andare come il ladro alla forca . գործել ինչ անմիտ: far come i ladri . il giorno nemici , e la notte insieme . ի տուէլիան եշխասիք միմեանց, ի գիշերի գող գողից:
Ladronája. Գողք. աւազակք: հրթռտալ. ինքեան փոխել: անիրաւութիւն. զշաքաղուել. զսկոտալ. ա. ներքա. հարկապահանջութիւն: գողն ե.
* Ladroncélla, իգ. Ladronçéllo. * Ladroncellúzzo, նոաց. աես Ladrino .
Ladroncellería , նոաց. Գողուի փոքր. աւազակուի:
Ladróne , ար, յաճախ. Աւազակ. եղուզակ: հայրապաս: ladron di mare . հէն ծովու: գողական: fare il ladrone . աւազակիլ:
Ladronéccio . * Ladronéggio . Գողուիլ: հրթռտալ:
* Ladroneggiáre, ն. Աւազակիլ: ինքեանքաւ ինքեան:
Ladronésco , ca , ած. Աւազակաց. եղուզակաց:
Ladrúccio , նոաց. Գող փոքրիկ: գիշերիկ հրթռտիչ:
* Lae . Տես Là.
Là éntro , Là déntro , ած. Ընդ. ի ներքոյ. ի ներքս ընդ: ընդ. ընդդ: օրպտ:
Là giù , Laggiù , Laggiúso , Laggiúse , ած. Անդ տոտիկ. անդ ի խոնարհ. անդանօր: ազդպտ. օրպտ:
Laghettíno , նոաց. Լճակ փոքրիկ.
Laghétto , նոաց. Լճակ: ջրանիստ:
* Lágna . Աշխատիլ. վիշտ. ծանրուիլ. յուզ. ոգի:
Lagnaménto , Umore . ոգի. ցաւ.
Lagnársi , ր. Յուզիլ. սգալ. ոգալ. կսծալ. յոգացոց հանիլ: աջբեմք. ապաճաք: գանգատիլ: ընդեմն ընդեմն: ինքեանք ընդեմն:
Lagnévole , ած. Սգաւոր. ոգեացօղ. լացօղ. վշտացուցիչ:
* Lágno . Տես Lagna .
Lagnosaménte, ած. Ոգեաւք. ոգեագին. ցաւագին:
Lagnóso, sa . Lagnosíssimo, ma . Տես Lagnevole.
Lágo . Լիճ: ջրոյ. եւն: di lagrime , եւն: արցունք. արտասուք. եւն: խորք. խորութիւն. եռփոյթ:
Lagóne . Տես Lacuna .
Lágrima . Արտոյր. արտասուք: ջրոյ եղելք: շիճ: կայլակի: փսխ: Lagrima di Giobbe . Արտասուք յոբեայ. (ի տունկն ինչ, որ կոչի և Idrospermo.)
Lagrimábile , ած. Արտասուալից. արտասուաճեղի. ողբալի: եղելք: ազնուաճախ:
Lagrimále , գց, ար. Ծորակ արտասուաց. (ի մեծ քունկն աչաց՝ ուստի բղխեն արտասուք:)
Lagrimále, ած, և. Արտասուաքուղի. արտասուաց: fistola lagrimále. ի վէրք ինչ ի քիթունքս ա. կան: carúncola lagrimále . մխ, կամ մսիկ արտասուածոր:
Lagrimánte , ած. Արտասուօղ. լացօղ. արտասուակից:
Lagrimáre , ար. Արտասուիլ. լալ. ողբալ:
Lagrimáre , ս. Արտասուէլ. լալ. ողբալ: կայլակել. ծորիլ. փսխիլ: ի ծորակէ. ի ղողաչ. սգալ:
Lagrimáto , ta . Արտասուեալ. լացեալ. ողբեալ: pace lagrimata. խաղաղութիւն արտասուահայեաց, կիս անեկալի:
Lagrimatório , ia . Արտասուօղ: արտասուական (մկանունք աչաց.)
Lagrimazióne , իգ. Արտասուիլն. լայ. լալ: ողբալ. Ախտ արտասուաց. (ի արտասուաթեր ախտ ինչ աչաց:)
Lagrimétta , նոաց. Շիճ արտասուաց:
Lagrimévole , ած. Lagrimevolíssimo, ma . Արտասուելի. սգալի. ցաւագին: ողբանման:
Lagrimosaménte , ած. Արտասուօք. արտասուաբար. արտօսրագին: ողբագին:
Lagrimóso, sa . Արտասուալից: կիօլի եղելք: աես և Gocciolante . Լացեալ. խոնաւ:
Lagrimúzza . Կաթիլ արտասուաց. շիճ արտասուաք:
Lagúme, ար. Ազտիւք. ձահճիք. լիճ: պաիափ. կիօլ: լճացեալ ջուր:
Lagúna . Տես Lacuna .
Lái, ար, յոգ. Ողբք. կոծ. աշխատ: ողբալ. ողբամ:
Laicále, ած. Աշխարհային. Տեառն. Տեառնոյ.
Laicalménte , Laicaménte , ած. Աշխարհաբէն. ըստ կարգի Տի, կամ Տեառնադց. անուսումնասէր. ոգեսոցաբար:
Láico , գց. Աշխարհիկ. Տեառն. ժողովրդական: եղբայր. աշխատասէր արեղայ: անուսումն. որ. դէտ. առանց գպրոցի:
Laidaménte, ած. Laidissimaménte . Չաղտութ. ա. նարգացաբար. չարացար. նախատանօք:
Laidáre . Տես Laidire .
Laidézza . Չաղտուի. գարշուի. ապականուի. ոգեդուի. նախատանք: նարգացանք. եբրայեցնութիւն: պատշտուի. անհամաուիլ: նոխտութիւն:
Laidíre , ն. Ապականել. չաղտոտել. գարշացուցանել. գարշացուցանել. ապականանել. անպատուել. աղնաուել: նարգացանք. եբրայեցնել. պօղմտ:
Laiditá , - táde , - táte , իգ. Տես Laidezza.
Laidíto , ta . Գարշացեալ. գարշ. պիծեալ. ապականեալ.
* Láido , գց. * Laidúra . Տես Laidezza .
Láido , da , ած. Laidíssimo, ma . Գարշ. չաղտոտ. ապականեալ. վատթար. ոգեղ. պղգշտ: նարգացանք. եբրայեցնութիւն. նոխտ:
* Laldáre . * Lálde , եբ. Տես Laudare , եւն:
* Laldíre . Տես Laidire .
* Laldótto . Որհնուեալ հանառօտ:
Láma . Դաշտավայր. գետ. դաշտագետին: օվա: տափաստան (պղնձի, երկաթի, եւն.) Թիթեղն: բնքնբդ. փեղկ. քեակա: շերտ. (ի երկաթեն սրոյ ա. ռանց երախակալին.) տուսեր: գետնջ փեղկ: venire a mezza lama , կիս a mezza spada . մերանիլ ի մտաց: արագ վհատիլ զգործն. փուլթալ ի յանդ հանիլ:
Láma , ար. Քուրմ ակնածելոց , կիս Թաթարաց.
* Lambénte , ած. Լիզանօղ: Fuoco lambénte . Հուր լափիլօղ. (ի հրեղէն ինչ մեռօրոյ երևեալ ղաշ շիւք երիվարաց, եւն:)
* Lambiccaménto . Ծորուածք. Թորթորուածք:
Lambiccáre , ն. Ծորիլ. Թորթորիլ. ծորեցուցանել. կիմ հանել յգաւհանաւս. խոփփել. լուծուած. քննել. մանր. կշռել քաջ: էյի ինքիքիլ ինքեան: Lambiccársi il cervello. Աշխատ առնել զմիտս իւր. Ջգնել. ի մտածուելի (գժտուելին և նուրբ նեւրոց:)
Lambiccáto , ta . ած. Ծորեալ, եւն:
* Lambiccáto , գց. Ծաղած. ոգի. նուրբ ոգի: աես և
* Lambíccio , Lambícco . Տես Limbicco .
Lambiménto . Լիզանք:

Lam-

Lambíre, ն. Լիզել. լափել. եւլամաք. քերթել տա. քերթատ անդամներ:
Lambitívo. Դեղ ինչ լիզողական, կամ լիզելիք:
Lambrúsca, Lambrúsco. Որթի վայրի. խաղող վայրի: եւպան ասմաք:
* Lambruscársi, յ. Վայրենանալ (որթոց:)
Lambrúzza. Տես Lambrusca.
Lamentábile, ած. Տես Lamentevole, ած:
Lamentaménto. Ողբումն. ողբ. կոծ:
* Lamentánte, ած. Լացող. ողբացող:
Lamentánza. * Lamentáta. Տես Lamento.
Lamentáre, բ. Ողբալ. հեծեծել. կոծել. ափսոսալ. ցաւագին ձայնիւ ողբալ. գանգատիլ. չէնէայեի էնվիլ:
Lamentáto, ta. Ողբացեալ. կոծեալ. գանգատեալ. ած:
Lamentatóre, աբ. Lamentatríce, իգ. Ողբացող. աչխարհս. կոծադիր. գանգատող. չէնէայենվիլ:
Lamentatório, ia. Տես Lamentevole.
Lamentazioncélla. Դաչն հեծեծանք. կոծ սակաւ:
Lamentazióne, իգ. Ողբումն. ողբ. կոծ. աչխարհս. գանգատ. փիւթաթ. փիւրան. չէնէայեի:
Lamentévole, ած. Ողբալի. ցաւագին. ապշանաճաք:
Lamentevolménte, ած. Ողբագին. ալաչագին:
Laménto. Հեծեծանք. հեծութիւն. թաւաչ. կոծ. ողբ. գանգատ. չէնէայեի. փիւթաթ. far lamenti. տես Lamentarsi.
Lamentóso, sa. Հեծեծելի. ապշալի. աչխարհչի. ցաւագին. ապշանաճաք:
Laméttа, նաճաղ. Կտոր ատխատակ (սրընճի, ած.) նուրբ թիլիկին: խնձ ինչ:
Lámia. Ահռելի ինչ մեծամարմին, և լայնակերպ:
Lamicáre, դիմադարձ. Տես Piovigginare.
Lamiéra. Անթիւատանակ երկաթի. պահպանակ: ձեղ. ատխատակ (երկաթի, ած.) թիլիկին: բենեէ:
Lámina. Տախտակ (սրընճի, երկաթի, ած.) թիլիկին: բենեէ:
Lámina d' acqua. (է ցայտ ջրոյ՝ի բերանոյ ձուլածոյ վիւատաց և այլ ջրոյ կնդրանմաց չատրուանաց:)
Laminétta, նաճաղ. Lamina իմն. Տես Lametta.
Laminóso, sa. Տախտականման. թիլիկնատաւ: բնենէէլի: թիլիկնդնաձև, կամ տախտակաձև:
Lámmia. Վհուկ. կախարդ: տես և Ninfa.
Lámpa, Լոյս. փայլուն. պայծառութիւն: էլէկ:
Lámpada, Lámpade, իգ. Կանթեղ. լապտեր. ղամբար: գանթիլ:
Lampadário. Ճրագակիր. Քահանիք. (էր պատչառաւոր ոք արեւելեան կայսերաց, որ կրէր ճրագ կամ ջահ առաջի նոյ յեկեղեցւոջ:)
* Lampadífero. Լապտերակիր. Քահանիք:
Lampadísti, աբ, յոգ. Քահանայապետ, կամ Քահանայիկ. (էին երիտասարդք ասիանեաց ոյք մատչեին յատարիսի Քահ՝ի ձեռին:)
Lámpana. Տես Lampada.
Lampanájo. Կանթեղագործ. լապտերագործ: գանթիլչի:
* Lampanéggio. Լոյս լուսոյ. պայծառութիւն լուսոյ:
Lampánte, ած. Փայլուն. լուսաւիալ. լուսաւիաձև. ձանձ: եւպաչ: Lampánti. Քահանայապետական. Քահանայական. սկուռիք, կամ այլ գործիք,
Lampáre, բ. Տես Lampeggiare.
Lampásio. Ի սխտ ինչ բերանոյ երիվարաց:
Lampassáto, ta. Սրաւոքս երկայնեալ գնդուն: (ա սի գինկարիշ առիւծուց:)
Lampásso. Կերտուած ինչ հնգկոց:
Lampeggiaménto. Տես Lampo.
* Lampeggiánte, հ. Փայլակնանշոյլ. լուսանշոյլ. փայլակնացայտ: եւպէրէտպան: եւսպաչի:

Lampeggiáre, բ. Փայլատակել. շաղոդել. փայլել. ցոլատփայլել: եւպէրէտպան: եւսպաչի:
Lampéggio. Տես Lampo.
Lampióne, Lampóne, աբ. Սպաս ինչ մեծի պեղինի. էն էնէլե: * Lampióne. Փոքր լապտեր ինչ նաւ. վարտ:
Lámpo. Փայլատակումն (փայլական, կամ հրոյ.) փայլիւն. պայծառութիւն: եւպաչ: չէօկլե:
Lampréda, կամ Muréna. Մեւրինկ. մուռինկ: նաոսինա:
Lampredótto, նոմ. Փոքր մուռինկ: կէրտակուր ինչ՝ի փարոսեաց որշուց. և այլոց անասնոց:
Lamprófori, յոգ, աբ. Լուսաւորգեաց. (՝ի հնումն այսպէս կոչէին նոքա՝որք յեօ մկրտուէին աւուրս եօթն՝ վր գգենոյին սպիտակս:)
Lampsána. Տունկ ինչ օգտակար վիրաց ասեանց:
Lána. Սար. գեղմն. բուրդ. խոտ. խոշոր: di lana. ասուի: batter la lana. մանանել աս կին: far d' ogni lana un peso. անխորհ գործել. զամ չգրես: disputar della lana caprina. կռգել՝ի անօգս:
Lanajuólo, աբ. Սպասագործ. ասուսպագործ: խանութ եփփեճ: mercadánte lanajuólo. առուսվաճառ. բրդավաճառ:
Lanáta. Խոռնաորդոց. Lanata da Calafato. Վրձի ինչ կապելի՝ի ասուսպ բրդոյ՝ի պէտս կպրաձիւ. Թելոյ գնաւս:
* Lanáto, ta. Տես Lanuto, Lanoso.
Lánce, իգ. Կռիս. զայգք: ֆէչեքի:
Lancélla, նոմ. Կռիս փոքր. փոքր զայգք: էչէնէ:
* Lançenech, աբ. Տես Lanzichenecco, և Lanzo.
Lancétta. Նշարակ (վիրաբուժից:) Նեչեր: սյգ ժամացուցից: քաֆար: * Նիզակ փոքր: Մակոյկ կամ նաւակ՝ի ապատաւորութեան նաւուց: չալոփա:
Láncia. Նիզակ. սեղ. գեղարդն: Տըղրաֆլը: նիզակաւոր. սիրաւոր հեծեալ: տես և Cazzo. Նիզակ. (է նիզակաձև մեռեզոյց ինչ:) ըն կեր. պաշտպան: Assai parole, e pochè lancie rotte. առակ. բանք բազումք, այլ սակաւ արգիւնք: esser lancia d' uno. լինել ուձիք Թիկնապահ: portar ben sua lancia. կամ correr la sua lancia. կատարել անկեալ զգործ իւր. վարել խնամախօսի՝ի գործս իւր: lancia spezzata. Թիկնապահ խնամ, նին. կամ արբաւոր. (է նա՝որ զչէր՝ի ձեռին կայ առ ընկերս խղճանին՝ի պատկանուն:) far d' una lancia un zipolo, կամ un punteruolo. փոքրկացուցանել ինչ յոյժ (առ ագիտութեան, կամ վր անհոգութեան:) * Láncia. Մակոյկ ինչ կամ նաւակ՝ի սպասաւորութեան մեծամեծ նաւուց: սանդալ. չալոփա:
Lanciáre, ն. Սրձակել. զսպել. զինուկ. ած: Տես բաց ասի: armi da lanciare. քնկեցնել զինք: Հաղ. կանել, կամ խոցել սրովք: Տըղրաբլա կռասուց:
Lanciársi, յ. Զարձակել ուժգին: խոյանալ՝ի վեր գիմել սասակուք: հիաճիսի էնվիլ:
Lanciáta. Տեգընկէց մի: Տըղրաֆ աբբմ. Տղնէլ: հարուածեալ, կամ խոցուածեալ տեղի: Տըղրաֆ եաբաչ:
Lanciáto, ta. Սրձակեալ. սբեւեալ:
Lanciatóre, աբ. Lanciatríce, իգ. Սրձակող. նետող. նետաձիգ. տեգընկէց:
Láncio. Ոստումն ուժգին: սբեւում: di primo lancio, կամ di lancio. Ի միմիայն. խոյզն, խակ և խակ՝ի սկզբան անդ: ո առաքի. հաչկնէ:
Lancióne, աբ. Տեգ երկայնաբուն. առուաբ նիզակ:
Lancioniére, աբ. Տեգընկէց. նիզակաձիգ:
Lanciottáre, աբ. Խոցել աշտեհէ. հարկանել զի զարգուանէ: Բրնաբլա չուանէ:
Lanciottáta. Խոցուած աշտեհի. հարուած գնդակ. գնան:

Lanciótto. Աջակ. գեղարդն. արգն. (է տէգ կարճ և առատար:) հբլմ:

Lanciuóla. նոճազ. Տեգ փոքր. գեղարդն: հբլմ: նշտարակ: նիզակ: է և այլ ինչ Piantaggine տնկոյն:

Lánda. Դաշտ. դաշտավայր: օվա. լայր:

Landoidéa, ած. Ն գով. է. Լամպայածև, կիմ լամպայոյ. (է որն 'ի կարաւանդաց ասկերաց գանկին 'ի ձև յունական առագիս ն լամպայոյ:)

Lándra, է. Բոզ. պոռնիկ:

Lánfa, ած. ácqua lánfa. Ափիկ ծաղկանցն նարդոս ջոյ: է նիւթ առոյտ:

* Langúre. Տես Languore.

Langraviáto. Լանտկրավուճ:

Langrávio. Լանտկրավ. (է նա՝ որ 'ի հռովմէական իշխանակալուճ ունի զաւտիճան պատուոյ վայրապ. գոյն քան զկայսրընկերս, և վերագոյն քէ զհուսս և զպարոնս:)

* Languéggiáre. Տես Languire.

Languénte, հ. Ցաղլ. կիճուցիչ. նոճազիչ. ակարացիզօր: պայքի. փերմանուչ: * կաճուգնիչ:

* Languidzménte, հ. Ցնուշութ. Ճուլակի. ակարուճիթ:

Languidérto, ta, նոճ. Փոքր մի կոյղ, կամ ակար. փոքր մի ճօշնիչ: պայքիա. պիրպ. օշմալ:

Languidézza. Տես Languore.

Lánguido, da. Languidíssimo, ma. Ցոյղ. ակար. կիճուցիչ. կիճու. վատառուղչ. նոճազիչ: պայքի. ՆէՆէԱի. փերմանուչ:

* Languidóre, ար. * Languiménto. Տես Languore.

Languíre, է. Languírsi, յ. Նոճազիլ. լուծանիլ. քաշանիլ. նոճազիլ. ճօշնիլ. կիճուիլ. ճակիանալ. քաղիլ զօրուն. ակարանալ. հաշիլ. ծիւրիլ. տրտմութ: պայքիանալ. ՆէՆան օշմալ: իսամիլ. ճատամիլ (ճակիանց:) օշմալ: ina perchè pur languir? այլ ընկոյ հարկանես զանձն քո տրտմութ:

* Languiscénte. Տես Languente.

Languóre, ար: Ցուլուճի. ակարուճի. լքումն. լուծուճի. վհատուճի. հիճանգուլթի: պայքիւթ. փէրհանուղւթ:

* Langúra. Տես Languore, Affanno.

* Laniaménto. Կեղեքումն. պատառումն. յօշումն:

Laniáre, ն. Կեղեքիլ. պատառել: կեղել. ճշնամանել. զղռէլ:

Laniáto, ta. Կեղեքեալ. յօշեալ. են:

Laniatóre, ար. Կեղեքիչ. գիշատօղ. մարդախոշոճ:

Laniére, ած, հ. Ազգ ինչ որսական գաղէից:

Lanífero, ra. Ասոմի. առոմեայ: negozio lanífero. ապրանքառուճի. կիմ վաճառականուճ առոմեայ: ապրագոյս. գեղմիաբարճ: Նոխտւէ. ԲԻՒյԼԻ:

Lanifício, Lanifízio. Ապրագործուճի. առոմագործուճի: Նոխճռալոտ. Նոխտչէլէ:

Lanífico, ca. Arte lanífica. Ապրհեառ առոմագործուճի:

Laníno. Ասոմագործ. բրդագործ. ապրագործ: Նոխտչի:

Láno, ած. Ասոմի: Նոխտիան: panno lano, գուխայ կիմ ասոմի: լոհա:

Lanóso, sa. Ասրարէից. բրդալից: Նոխտլէ: Ճատ. Ճատասուղ: փէլլէ. ԲԻՒյԼԻ: գեղմիաբարճ:

Lantérna. Լապտեր: փէնեռ: լապտեր աշտարակաձև նաւահանգստից: Ա ատեան գմբեթից. (է վերագոյ բարձ մնան գմբեթից կանգնէլ 'ի կատար նոցա, որ կոչի և Pergaména.) Mostrare, կիմ dare altrui Lucciole per Lanterne. Ջիմքրնի մեծ երևելագոյանել: պատրել այլ ոչ այլոյ երևելագոյանել: Lantérna mágica. Լապտեր մոգական. (է գործի ինչ ճէ հայեցողական, որով զանազան պատկերք ապա-

կայից երևին 'ի հանդիսիս իբրև նկարել. և մեծ յոյժ.)

Lanternájo. Լապտերագործ. լապտերավաճառ. փէնեռճի:

Lanternétta, Lanterníno, նոճազ. Լապտեր փոքր:

Lanternóne, ար. յոճախ. Լապտեր մեծ:

Lanternúto, ta. Բաս ծաղրական. Ցամաք ոտ զլապտեր. վոխտ. Նիհար:

Lantióne; ար. Ցաս ինչ 'ի ծովուն սենեակաձեւ:

Lanúggine, Lanúgine, է. Ափոճամազ (այծից, կիմ ոչոզոց:) այվ ճիւխ: պատառնուճ. մանկուճի. երիտասարդուճի: երիտասարդք. պատառնիք. մանկիկ:

Lanuginóso, sa. Ի ապուճամզիւք միրգ զարդ (այծից) բրդոտ (բոյս:) ՆիՒյԼԻ:

Lanúto; ta. Տես Lanoso.

* Lanúzza, նոճազ. Ասր նուրբ: ՆէՆ Ճուն:

Lanzichenécca, Lanzichenécco, Lánzo. Հետեւակ դերմանացի. հետեւակ սիգուատար. Թիւինատիպ այն լատան. անձնապատ իշխանին. ռըմբաւոր:

Laónde, հ. Վր որոյ. վր ոմնորիկ: ո ուեղպէն. ոնան իւրն: Là onde, հ. Լուսոյ: ՆէրԷՊէՆ:

Lapázio, Rómbice, Rómice, ար. Ափլուճի: ապ. Ճուան օվու:

* Lapazza. Կոտորակք փայտից, զորս պնդեն 'ի * կայսն նաւուց 'ի հաստատել և լն:

* Lapazzáre, ն. Ջօրացուցանել զկայսն:

Lápida. Գերեզմանաքար. վէմ տապանի. տապանաք քար: ՆէՂԷ ՔաԼԷ: քար:

Lapidáre, ն. Հարկանել քարամբ. քարկոծ առնել: ՔաԼԼատ:

Lapidária. Վիմագրուճի. (է գիտուճի մակագրուճց վիմաց:)

Lapidário, գոյ. Ակնագործ: ՃէվԱիէրՃի:

Lapidário, ia, ած. Վիմագրական:

Lapidáto, ta. Քարկոծեալ: ՔաԼԼանԼԷ:

Lapidatóre, ար. Քարկոծիչ: ՔաԼԼայԼԷ:

Lapidazióne, է. Քարկոծուճի: ՔաԼԼայատԼԷ:

Lápide, է. Տես Lapida. ակն պատուական:

Lapídeo, ea. Քարեղէն. վիմեղէն. վիմագրեան:

Lapidescénte, հ. Քարացուցիչ (աղբիւրք:)

Lapidóso, sa. Քարալից: ՔաԼԼԷ:

Lapilláre, ն. Փոխարինել 'ի վանակն, կիմ 'ի մանրախիճ. (ասի զչաքարէ, զաղէ, են:)

Lapilláto, ta. Փոխարինեալ 'ի վանակն, կամ 'ի մանրախիճ:

Lapíllo. Քար մանրիկ: ոճիճէզ ՔաԼ: մանրախիճ. (մանաւանդ որոց ասի զնացանց ինչ մանրեցուցանել զոյն զնիճ, կիմ զվանակն, զոր են չաքարն աղէ, են:) Ա ակն, կիմ քար պատուական: ՃէվԱիէր:

Lápis, ար. Տես Matita.

Lapisarméno. Ի քար ինչ նմանն գոճազմի:

Lapislázzalo, Lapislázzari, ար. } Գոճազմ. (ակն
Lapislázzoli, Lapislázzuli, ար: } ինչ կապուտակ ոսկեգոյն երակօք. 'ի ոմնէ կողմին զրպնիւ կայցուցանին Oltramarino.) ԼաՃիԼԷր:

Lápis piombíno. Ա ղէղ ինչ կապարագոյն Matita 'ի ոչխաս գծագրելոյ: գոռչան գալչէ:

Láppa. Ի ձկի ինչ, կիմ միջատ, որ ի երկնս բզզելով յածի զիրեվրակօք մեղուաց գողանալ զմեղր:

Láppe láppe. Far láppe láppe. Ա ձռուկ ունել. ցանկալ և ոչ ձեռնկել: far il cul lappe lappe. ՃահՃ. ախաբեկ լինել:

ինչ • ոչինչ : Անանձնաւոր յոյժ • ներկել : lappola di piano, che s' appicca agli stivali grossi . տոպրակ • կորզել ինչ 'ի ձեռաց ժլատին :

Lappolóne , աց • յաձախ • Տես Lappola .

Laqueáto , ta . Տես Soffittato .

Lardáre , ն • Դնել կերակուր 'ի միս խոզովելին կամ հալ մնալ կերակուրացաւ զմիս խոզովելի : պօսոպ եաղըլըա ընէպէն եղմէք :

* Lardaruólo . Տես Pizzicaruolo .

Lardáto , ta . Տես Lardare . Կերտուած • աղտեղի :

Lardatójo . Գործի ինչ խոհանեփոցին՝ որով արկածնեն գերուց 'ի միս խոզովելի :

Lardatúra . Համեմունք գերուցեալ զմիս խոզովելի :

Lardelláre , Lardelláto . Տես Lardare , ած :

Lardellíno , նոմ • Lardéllo . Կոտորակ գերուցի :

* Lardiéro , ra . Համեմիչ • կամ խոզովիչ գերուցեալ • հանիչ 'ի գերուցէ • տես և Limaccioso .

Lárdo . Գերուց • խաղ , կամ հալիչ ճարպ խոզենի : պօսոպ եաղը : ապուխտ խոզենի : պօսոպ գապըճըմըշ : զեղ յոմի : notar nel lardo . ուռնել զոմի կամ • յարկանել զմարգարիտ առաջի խոզից • վատնել յանպէտս : tanto torna la gatta al lardo , ch' ella vi lascia-la zampa . առած • որ սիրէ զվտանգ , 'ի նմին և կորնչէ : andare alla gatta per lardo . տես Gatto .

Lardóne , աց • Ապուխտ խոզենի • պօսոպ գապըճըմըշ :

Largáccio , ia . Ընդ • Լայն յոյժ : uomini largacci di bocca . մարդ անգուտն բերանով :

Largaménte , ադ • Առատապէս • լիով • լիաձեռն • յորդ • գադ-դիմս • առատաձեռն • պօղ • եօթ : Ճոխապէսին • ընդերկար (գրել :)

Largáre , Largáto , ta . Տես Allargare .

Largheggiáre , է • Ծոյլ առնել • ընդարձակ ընդարձակել , կամ հրամանի : խլէն ընդէք • ետ վերկէք : առատաձեռնել • առատանալ : ձեօմերլիէ եղմէք : di parole • մեծամեծս խոստանալ :

Largheggiatóre , աց • Առատաձեռն : ձեօմերջի :

Larghétto , ta , նոմ • Փոքր մի լայն • պիչ ապ ենլի :

Larghézza . Լայնութիւն : ենլիէ • կն : լայնութիւն (ծագրագրական :) առատաձեռնութիւն : ձեօմերլիէ : առատութիւն • վճռութիւն : փութաւորութիւն • ընդարձակութիւն • ազատութիւն • ծոյլ հրամանի : խլէն :

Larghíssimo , ma , գէր • Լայնատարած յոյժ : էէ էն լի : ճոխագոյն • առատագոյն : էէ պօլ յորդագոյն , կամ տեղատարափ (անձրեւ :) Առատաձեռն յոյժ : էէ ձեօմերջի : ցոփագոյն :

* Larghità , - táte , է • Տես Larghezza .

Largiménto . Առատաբաշխութիւն • առատաձեռնութիւն • ընորհութիւն :

Largíre , ն • Առատաձեռնել • ընորհել • պարգեւել : պաղըշլամաք :

Largità , - táte , է • Առատաձեռնութիւն : ձեօմերլիէ :

Largíto , ta . Առատաձեռնել • ընորհել :

Largitóre , աց • Largitrice , է • Առատապարգեւ • առատաբաշխ • առնիչ :

Largizióne , է • Առատաբաշխութիւն • պարգեւ :

Lárgo , գոյ • Լայնութիւն • ընդարձակութիւն • ընդարձակ վայր • ենլիէ : far largo . տեղի տալ ոմանք • շնորհել անցս • եօլ վերկէք : far far largo ad uno . 'ի քաց փարատել յոմանէ զամբոխն • հանապարհ հորդել ումանք : եօլ պիտ : farsi far largo . ճանապարհ հորդել իւր յատեռին • 'ի քաց փարատել յիւրմէ զամբոխն : farsi largo , կամ farsi far largo . առանալ իւր անուն • լինել անուանի , մեծանալ • ակնածելի , կամ յարդոյ ընծայել ինձն : lárgo lárgo . տեղի տուք • ճանապարհ պարտիք •) (այսպէս ասեն յորնիճաղքին մեծարուս անձանց :) աչեղ • pigliar il largo , կամ l' altura . աճ նաւել • խաղալ 'ի խորս (ծովուն :) էնկինէ աալմէք :

Lárgo , գ • Տես Largaménte . Volgere largo , կամ volgere , e andare largo a' canti . խոյս տալ 'ի դիմաւորութենէ , և 'ի վտանգաց : giuocar largo . հեռի կալ • ոչ հուսալ լինել : in lungo , e in largo . գ • տարածիլ ընդ երկայն , և ընդ լայն • դիւրանալ տեղի ընդարձակ : andar largo da checchessia . 'ի քաց հեռանալ • 'ի քաց մերժիլ յիւրաց ինչ : andar largo da terra , կամ alla larga . հեռանալ 'ի ցամաքէն • խաղալ 'ի խորս : alzare largo , առնել տեղի • եօլմէք : di largo , առատապէս • լիով : պօլ • չօք :

Lárgo , ga , ած • Լայն : ենլի : առատ • յորդ • բազմ : պօլ : առատաձեռն • բարերար : ճեօմերլի : dare a larga mano . առատաձեռնել տալ լիաձեռն : scarpa larga . օդ , կամ հոլաշեփ ընդարձակ : alla larga . գ • հեռի (կալ :) տես և di gran lunga , և Largaménte . A larga , կամ alla larga . Առաջին տեսութ • վերի վերոյ • առանց զմնելոյ մարդ : * alla larga scabelli . հեռացուք , կամ մի հնչեցուք առտի :

* Largoveggénte , գ • հեռատես • սրատես • քաջ Հատես :

Largúra . Լայնատարած ընդարձակութիւն • տեղի լայնարձակ :

Lári , աց , յոգ • Աջիք ատոց , կամ գերդաստանաց • ընտանի ազգ • (հին հոգիք մեռեալ ծնողաց զորս պաշտէին հեթանոսք :)

Lárice , աց • Ի ծառ ինչ նման Abete , իբ եղևնոյ :

Laricíno , na , ած • 'Ի Larice ծառոյն :

Larímo . Ձուկին ինչ անծանօթ :

Laringe , է • Հաւազ • (ըստ անդամաղիմաց է գլուխ ընչաքողին :) հօրօշմ :

Lárva . Պէս • ոգի մեռելոց • առուեր մեռելոց • կամ պատկեր ուրուական • գառա գօնճօլօղ • ձին մահ • պատրուական երեւոյց • առուէն :

Laságna . Դգմաճ (տափարակ :) եէրիւէք : affogare il can colle lasagne . խոստանալ մեծամեծս (առ 'ի հատանել խնդրոյն :) notar nelle lasagne . տես notar nel Lardo . Aspettare a bocca aperta le lasagne , կամ aspettar che le lasagne piovano altrui in bocca , կամ in gola . առած • խնդրել ինչ անաչառ 'ի ձեռս բերել : Lasagna . Է մոնի զոր ձուլած գործք դնեն 'ի խորոփիս կաղապարաց արճանաց , կամ այլ իրաց , զորս կամին ձուլել :

Lasagnájo . Դգմաճագործ • գգմաճաձեւաձոյս • եէրիւէքճի :

Lasagníno , na , ած • Ազգ ինչ գանգրաստղարէ կամ գամբռի :

Lasagnóne , աց • Այր յաղթանդամ անատնամիտ :

Lasagnótto , յոմաթ • Մեծ գգմաճ :

Lásca . Է ձուկն ինչ քաղցր ջրոյ , որոյ միս է առողջ քարտ յոյժ : sano come una lasca . քաղառողջ : la celeste lasca . ձուկն համաստեղութեան :

* Laschità . Ծուլութիւն • վատութիւն :

Lasciaménto . Թողութիւն • ջնջութիւն :

Lasciamistáre , աց • Բան առակ • Հանդարտասէր • հանդարտաբար • որ անձին և երթ միս դնէ : esser pieno di lasciamistare . լի լինել ձանձրութեամբ , կամ առատապանօք :

Lasciáre , ն • Թողուլ • ջանջնուլ , կամ ջանջիլ ընդ իւր • 'ի քաց թողուլ • լքանել : պրծմէք : Արձակել զոք • թոյլ տալ ումանք երթալ • չարգելուլ • Թողացուցանել • Տեղի բերել հրամանի առ : ետ վերկէք • խլէն վերկէք : մնանիլ (գքաղաքին յատաբ :) Ջանց առնել • լռել : վազ ելլէք • փակվիլ : Թողուլ ինչ կամակատ : mio padre mi' lasciò ricco . հայր իմ եղեալ ինձ մեծութիւ քաղուած : in abbandono . լքա

նել. Թողուլ 'ի ձեռաց: l' impresa. Ձեռնհասի լինել, կամ կառել 'ի գործոյն: le armi. Զենունէից լինել: la cura. 'ի քաց Թողուլ զհոգս: lasciare, կամ lasciarsi andare. տես 'ի Andare. Lasciare andare. Թողուլ, կամ կորուսանել 'ի ձեռաց: 'ի քաց Թողուլ, զանց առնել: Lasciar andar l' acqua alla china, կամ al chino, կամ allo 'ngiù. Թողուլ ինչ ըստ բերման իրացն: lasciar in Nasso, կամ in Asso. տասի Թողուլ զոք 'ի վիշաս անօգնական և առանց խորհրդատուութեան: lasciar fuggir l'occasione. կորուսանել 'ի ձեռաց զառիթն, կամ զպատեհութիւն: Ջերսանդել գոյ եղիդ: lasciar entrar uno in casa. ընդունել զոք 'ի տուն: lasciar di far il debito suo. դադարել, կամ յետանել 'ի պարտեաց կամ ըստ: il cane, ած: արձակել զոյսասիան շունն, և՛ն, յոյս, կամ 'ի վրէ (երէից): la briglia. արձակել, կամ Թողացուցանել զինուսանողն: io non lascio d'amarlo. ես ոչ գադարեմ 'ի սիրելոյ զնա: lasciare stare alcuno. ոչ ներել զոք, Թողուլ զոք 'ի հանդարտուն: գթանմամբ. ընկրկիդել: lasciare stare. դադարել 'ի գործելոյ ինչ: կասել: lasciar andare un colpo, և՛ն. ածել հրոռնածս, և՛ն. հարկանել: Lasciársi, յ. Պահել անձին. ինուլ: ապրամբ: lasciarsi fuggire, կամ uscir di bocca qualche parola. հանել, կամ վրիպիլ ըստ ինչ ըստ բերանն. ելանել ըստ բերանն: lasciarsi far tutto quel ch' un vuole. մատնել զանձն 'ի հաճոյս ուրուք: * lasciarsi andare alle passioni. մատնել զանձն կրից, կամ ախտից:

* Lasciáta. Տես Lasciamento.

Lasciáto, ta, ած. Թողեալ, և՛ն. տես Lasciare.

* Lascíbile, ած. Ցոփ. անառակ:

Láscio. Տես Lascito. Կտակ: վախճան. առուն, կամ փոխ չան: գոյչ. ըստմա: andare al lascio: արձակել զնաւն յորս:

Láscito, կամ Láscio, կամ Legáto. Հրամայական. (ի պարագս Թողեալ ուրուք կտակաւ:) վախճան. հայրաքն:

* Lascíva. Տես Lascivia, և Lisciva.

Lascivaménte, ած. Վաւաշոտաբար. պապշոտաբար:

* Lascivánza. Տես Lascivia.

Lascivétto, ta, նաճատ. Փոքր մի վավաշ. առուիտ: փոքր մի զուարթ ընդարձակ կայտառ:

Lascívia. Վավաշոտուն. պապշոտուն. ճկնկին:

Lasciviénte, ած. Տես Lascivo.

* Lascivíre, է. Վաւաշել. լինել պապշոտ:

Lascività, - táde, - táte, նթ. Տես Lascivia.

Lascívo, va. Վաւաշ. վաւաշոտ. պապշոտ. առուիտ: ճկնկին: խաղասէր. կայտառ (գառն:)

* Lascivolo. Տես Lascivetto, Licenzioso.

* Lásco, ca. Պղերգ. ծոյլ. վատ.

Laserpízio. Տուռնդ ինչ. յորմէ կաթն խիժ ինչ որ ըստ բազում նմին ն ըստ Assafœtida:

Lássa. կամ Láscio, Guinzáglio. Փոկ չան. առուն չան: ըսմա. գոյչ:

Lassáre, ած. Խոնջեցուցանել. վատասկ առնել: ես առանձին: Թողուլ. լքանել: պարապել:

Lassatívo, va. Կտկտիչ (որովայնին.) լուծիչ. մաքրիչ:

Lassáto, ta. Խոնջեալ. խոնջ: ես ոսին:

Lassazióne, Lassézza, նթ. Խոնջութիւն. խոնջութիւն. պարապասութիւն. ոսկրութիւն. Թուլութիւն: ես ոսին. ըսմա. ճկնկիդիլ:

* Lássito. Տես Lascito.

* Lassitúdine, նթ. Խոնջութիւն. խոնջուն:

Lásso, sa, ած. Խոնջ. պարապասեալ: ես ոսին: Թոյլ. Թուլոյծեալ: ճկնկիդ. ոսկրեալ. եղկելի: պղծալեալ: lassome! աւաղ ինձ. եղուկ ինձ ես: ես ըսմա. հոգի պանա:

* Lásso, գոյ. Կործանեալ 'ի հաւատոց. ուրացօղ. ուրացեալ: պեծանի:

Lassù, Là sù. Lassúso, հ. Անդ 'ի վերս 'ի վեր անդ: ես ոսին:

* Lásto, Ի ջափ և ծախրութեի ոչանոտացոյց հաւաստ ատ երկուց տակաւաչափից: ամբողջ բեռն միոյ նաւուս:

* Lásto gelt, աբ. Բաս պղտգիան. Քաժ նաւուց:

Lástra. Սալ. տաղաքար: գոյնի: Ծոզակ ինչ ըստ նոց, որ կոչի և Schiaccia. Lastrá di ferro, di vetro, di gheccio, և՛ն: Տախտակ, կամ Թիլեղն երկաթոյ, ապակւոյ, սառնոյ, և՛ն: ընկենել porre uno in sulle lastre. տատապատ արկանել զոք. դիմաւալ կացուցանել. տպանանել: mangiarsi le lastre. ցուցանել զքաջութիւն. պանծալ ոմն զքաջ:

Lastrajuólo. Սալագործ: կտրիչ տալաքարից:

* Lastráre, ած. Ճղակել զկիսատաճեալ գործածս (յատկապէս քան զարկանել 'ի հնար:)

Lastráto, ta. Ընդունել ծուռակաս. (ես չուն:)

* Lastrétta, նաճատ. Տես Lastruccia.

Lastricáre, ած. Ճատակել. սալայատակ յօրինել: ես ոսին: lastricar ad uno la via. Հարթել, կամ Հարդել ուղեք զնաւագարշին:

Lastricáto, գոյ. Ճատակուած. սալայատակ: ոսին:

Lastricáto, ta, ած. Ճատակեալ. սալայատակ: ոսին: ես ոսին: il pavimento è lastricato col sangue, d' arme, e di membra perforate. յատակն շաղախեալ ի արեամբ, լի ի զինուք, և դիակամբք:

Lastricatúra. Ճատակումն: ոսին:

Lástrico, գոյ. Սալայատակ: ոսին: ridursi, կամ condursi sul lastrico. Հասանել 'ի չքաւորութիւն, կամ 'ի կարօտութիւն. անկանել 'ի անհնարութիւն: դիակնաց օշմամբ:

Lastróne, աբ. Սալ մեծ. տաղաքար մեծ: տախտակ քարեղէն. կափարիչ վէմ փոսի: dar del culo in sul lastrone. տես 'ի Lastrico.

Lastrúccia, նաճատ. Սալ. կամ սալաքար փոքր: փոքր տախտակ, կամ Թիլեղն:

Látebra, բաս լաթ. Տեղի Թագստեան. Թագուստ. խորշ. խուսարշուն վայր:

Latebróso, sa. Ի Թագստեան. խուսարշուն:

Laténte, հ. Ծածկուն. գաղտնի. մշեղն:

Latentemènte, հ. Ծածկաբար. գաղտ.

Laterále, հ. Կողմնական: կողմնագիծ:

Lateralménte, հ. 'ի կողաց. 'ի կողմանէ. կողմնակի: Էանքնապն:

Latércolo, բաս լաթ. Աղիւս փոքր:

Latére, է. բաս լաթ. Թաքչիլ. կալ Թաքուն:

Laterína. Աղտաքնոց. լոճաքիք: ընկ. ընկէք:

* Latézza. Տես Latitudine.

* Latíbulo. Ծածկատան. տեղի Թաքստեան: գաղտնիք. խորք. խորհուրդք:

Laticlávio. Էր պատմուճանի ինչ պինդկլիսիկոտացն հնումեայ, յորում կայր զարդ, կամ շինգ ինչ նման գլխոյ լայն քեւեաւ:

Latína. Աղաքատ ինչ ցոփանաւուց 'ի ձև ուղղանկիւն եռանկեան:

* Latináccio, ած. Ցոփ, կամ վատթար լատին:

Latinaménte, հ. Լատիներէն. ըստ անվթար ուղղախօսութեի լատին բարբառոյ: Հեշտեաս. հասմատակ:

* Latinaménto. Լատին բարբառ. լատինաբանութիւն:

* Latinánte, հ. Լատինաբան. քաջ լատինագէտ:

Latináre. Տես Latinizzare.

* Latinétto. Տես Latinuccio.

* Latinísmo. Լատինաբանութեի. լատին ոճ, կամ ձև զանակ:

* Latinissimaménte, ած • գէր • Ընակը լատինագոյնս. թէ • յոյ լատին ընտիր :
* Latinissimo, ma, գէր • Ընակը լատինագոյն • քաջ լատինագէտ :
* Latinísta, ու • Հատուցիչ լատին բարբառոյ • ներհուն լատինագէտ :
* Latinità. Լատին բարբառ : լեզի փիլի :
* Latinizzaménto. Թարգմանութի՛ լատին բարբառ :
* Latinizzánte, ած • Քաջ լատինագոյն • ներհուն լատինագէտ :
Latinizzáre, ն • Լատինացուցանել (զբառ ինչ •) ա. արտաքս (զբառ ինչ) լատին վերլուծութի՛ Թարգմանել՛ ի լատին բարբառ :
Latinizzáto, ta. Լատինացեալ, ած :
Latíno, գոյ • Բարբառ • լեզու : փիլ • լիան : լատին բանգրատ : լեզի փիլի : գան • ձառ : նիւթ հատ բանից Թարգմանելի՛ ի լատին : տես և Dottrina. Dare un latino ad alcuno. Տալ ուսումն ընիւթ ինչ յօրինիլ՛ ի լատին, կամ՛ ի գրաբառ = Dare altrui il latino. Համարել զոք որ զհանգամ վարդապետ. տես ուսումն: far il latino a cavallo. գործել ինչ զըստ ինքն, ակամայ :
Latíno, na, ած • Լատին • իտալացի : լեզին • իտալեան : մեկն. գիւրիմացի • պարզ • ընդարձակ • գիւրին • հեշտ : * alla latina. լատիներէն • ի՛ լատին : latino di bocca. տես Maledico. Vela latina, տես Latina.
Latíno, ադ • Տես Latinamenté.
* Latinúccio. Լատին Թարգմանութի՛ հասկակայ :
* Latíssimo, ma, գէր • Լայնատարած յոյժ :
Latíssimo, ma. Լայնատարած (մեան Թիկանց :)
* Latitáre, ե • Ծածկել • Թաքչիլ :
* Latitazióne, իգ • Ծածկումն • Ծածկութի՛ :
Latitúdinárj, ար, յոգ • Լայնատարած (են ազանդաւորք ինչ, որք անտարբեր հաւարին զանձ կրօն, և որդիս փրկութե զնմ աղանդաւորս, և այնոցա կարծեն լայնել զանձուկ ճանապարհ փրկութե :)
Latitúdine, իգ • Լայնութ • էնլիք • են : տարածութի՛ : լայնութ (Յագրական, և աստղաբաշխական :)
Láto, գոյ, ու : յոգ'' որ ըստ նախնւոյ է le latora, իգ • կողմն (մարմնոյ :) էան : il lato manco. ձախակողմն : ասլ էան • ասլ ետաքի : il lato destro. աջակողմն : առլ ետաքի : կողմն • կոյս • մասն • տեղի : ակնի • ետաքի : in ogni lato. ըստ ամ կողմանս • ամ տեղիք : lati del triangolo, ան • կողմունք եռանկեան : A lato, իգ • տես Allato.
Láto, ta, ած • բաս ւոգ • Լայն • ընդարձակ :
Latómia. Քարահանք : ետլ Տաղնիի : մեռաղ բանտ :
Latóre, ու • Բերօղ : il latore della presente lettera. այս Թղթատեր : di leggi. օրէնադիր :
Látra, իգ • բաս պաղատիական • տես Ladra.
* Latrábile, ած • Հաչողական • Հաչականութի՛ :
* Lacrabilità. Հաչողականութի՛ • հաչականութի՛ :
Latraménto, Latráto. Հաչիւն • հաւլուլ :
* Latránte, ած • Latratóre, ու • Հաչօղ :
Latráre, ե • Հաչել : հաւլանիլ : աղաղակել ընդդէմ խրգախել • տեղք այլոց խուսալ՛ ի վէր ուրուք :
Latría, Látria. Պաշտօն ամ : Culto di latria. Աստուածութի՛ : խոսքի :
Latrína. Աքաղաղոց • լուծարիք : ձիճի • այծ ետաք :
Látro, բաս պաղատի'' • Տես Ladro.
Latrocínio. Գողութի՛ • աւազակութի՛ : հրապուլք :
* Latrocíno, na. Գողական • աւազակական • գիճակ :
Látta. Ներբատին ասկասակ երկաթի՛ օձակաւանագաւ : բնիկէք :
* Látta, և իրր ՛ի բազում. látte, յոգ • Կոտորակք ինչ փայտից, ոտալ ոնդեն զկայմն և զայլ մա-

. տուն նաւուն :
* Lattájo, ja. Կաթնավէտ, կամ բարեկամն (մանուկ)
Lattajuóla. Խառն ինչ • որով կաթն՝ դնդ ի օրեաց :
Lattajuólo. Կաթնատամն • (ի մին յատակին առաջնոց բուսից՛ ի կաթնկերը ապայս, կամ յանատունս)
Lattáre, ն • Կաթնատու • դիեցուցիչ • պոյ կերակուր, կամ՛ ի կաթնկերս : պոյ կերն :
Lattáre. Տես Allattare.
Lattáta. Օշարակ • կամ ըմպելիք կազմեալ՛ ի ծեծածոյ նշոյ, կամ սերմանց սեխոյ • և ն : պոպիկ : fare una lattata. տալ ածել՛ ի սեղան նոր անօթս գինւոյ յետ կշտանալոց ուսեալոյ և ըմպելոյ :
Lattáto, ta : Կաթնանման • ապխտակ ունգ զկաթն :
Lattatríce, իգ • Սնոտու • դիեցուցիչ : պոպոնա :
Látte, ու : Կաթն : պոպ : տես և Lattificcio. Vitella, և di latte. Որթ դիեցիկ : պապաղէ : latte di mandorle. ծեծածոյ նշոյ • կաթնի նշոյ • (ի նուշ ծեծել և խառնել ընդ Լոյդ՝ ի պէտս Թանիի, կամ այլ կերակրոյ :) latte verginale. կաթն կուսական. (ի խիճ արկել՛ ի ջուր գինւոյ՝ ի պէտս գեղոյ, կամ՛ ի չպատրել գերեսս :) պոյէի պոպիս : latte di gallina. կերակուր ապխիճ, հասն զաճաչակ յոյժ : նկի պոպոյ ճոխամ : latte di gallina. սոխ ապխտակած զնկի • (ի սոխ ինչ, որոյ ծագիկք են ապխտակք ունգ զկաթն :) Pesci di latte. Ընտ ձկունք : pesci di uova. եգ ձկունք : latte di pesce. կաթն կամ սերմն ձկան. (ի մասն ինչ ընդ երասց արտ ձկանց ապխտակ և կակուղ նմանս մակարդել կաթին :) պոյէի նկի պոպ : capo di latte. սեր : գայմակ : aver il latte alla bocca. լինել դեռ կաթնկեր : esservi latte di gallina. լի լինել ամ բարեօք :
Latteggiánte, ած • Կաթնատու • կաթնալից (Թռչնի)
* Latténte, ած • Տես Lattatrice.
* Láttéo, ea. Տես Latteggiante. Կաթնորակ • ապխտակ ունգ զկաթն : պոպ հաւպոպ : via lattea. տես ՛ի Via. Vene lattee. Կաթներակք • (են փոքրիկ անօթք կազմեալք ՛ի գաղտրիկ մաշկէ, որք պատրաստեն զնմանայն և տանին յիւր ընդունարան :)
Latteruólo. Խուս ՛ի կաթնանէ • կարկանդակ կաթնի պոպոլիս ալեր • պոպոլոճ • պոպոլիկ :
Latticínio. Կաթնեղէն կերակուրք. կիլճ. ռամկ՝ կաթնեղէն : պոպոլիկ :
Latticinóso, sa. } Կաթնատուր • կամ կաթնալից
Lattífero, ra. } (բոյսք, տեղիք:) պոպոլիս Laticinóso. Կաթնեղանգ :
Lattificcio. Կաթն տհաս Թզոյ, և՝ն :
Lattíme, ու • կամ Ácori, ու յոգ • Ազգ ինչ գոնչոյ դիեցիկ տղայոց : տոպիկ :
Lattimóso, sa. Գոնչ (դիեցիկ մանուկ :) տոպիկաց
Lattónzo, Lattónzolo. Որթ դիեցիկ : պապաղէ :
Lattováro, Lattuário, Lattuáro. Տես Elettovario.
Lattúga. Հաղար : Տոպաղ : caprina. Հիզաք վայրենի. եղէգ հատօրա : dar la lattuga in guardia a' paperi, և՝ն • տալ յանձնել, կամ տալ զգաւն ՛ի պահպանութի՛ գայլոյ :
Lattugáccia, պեղծ'' • Ցաւի, կամ անպիտան հաղար :
Láva. Է նիւթ ինչ հալեալ, նման գիմնահար տապակ. ոյ • որ ՛ի զգայուել հրաբուխ լերին՝ հոսէ ար տուգաս ունգ զուղս հրաժայրս, և տապ կարծրանայ երբեմն զքար :
Lavacápo. Կտաւմբութի՛ • յանդիմանութի՛ • տաս : աղաս • լռեցուց :
Lavacéci, ու • բաս տաի • Ամբ անպիտան, արհամարհ, վատ • տրուպ :
Lavácro. Լուացարան • աւազան ՛ի եպիսկոպ Թէ : լուացուցիչ : santo, sacro, և՝ն : միրոնի • տաս զանձ միրոնի : խոքիկ :

La-

Lavágna. Ի քար ինչ իբր ի բլիմն կապուտակ և սպիտակաձև, յորոյ վէր գծեն զերկրագործականն ձև վր հանգակաց, վոյ և կոչի la pietra del paragone degl' ingegni. Ան՝ Ardesia. գպտ ի՝ ։

Lavamáne, ար. Լուացանի, կի՛ կոնքակիր. (ի կահ ինչ լուացանի, յորոյ վէր դնի կոնքն ի լուանալ զձեռս։)

Lavaménto. Լուացումն։ Էայթմոլէ։

Lavánda. Տես Lavatura. Լուացումն ձեռաց, կի՛ ոսկոյց։ Ի և խոտ ինչ կոչեցեր և Spigo, զոր լուանացարդը արկանեն ի լուացեալ հանդերձս յանուշ հոտուած։ լաւենտա։

Lavandája, Lavandára, իգ. կին լուացարար։

* Lavandájo. Լուացարար. լուացող։ լամպէրճը։

Laváre, ր. Լուանալ։ Էայթմոլ։ il capo a uno, (բշմանդամ յարբին և բառքս՝) col ranno caldo. կի՛ col freddo, կի՛ co' ciottoli, և կի՛ colle frombole. լատիասել. չարիս. խոսկել. ինասել. ուանք ծանր նախատանօք։ ապ ի՝ ։ lavare il capo a uno. կշտամբել զոք խատիճ։ lavarsi le mani d'alcuna cosa. հրաժարիլ, կի՛ յիւոս կալ յերաց ինչ։ ոչ ևս խնամ ունել։ lavarsi de' suoi peccati. լուանալ արտասուօք զմեղան. խոստովան լինել. Una man lava l' altra, e tutte due il viso. առակ է պէսպէսի օգնող։ ձեռն զձեռն լուանայ։ lavar il capo all' asino. Տես Asino. * Lavar la roba. Վատնել զինս. ապատել։

* Lavascodélle, ար. Լուացող ափսեներոյ. ափնիչ խոհակերին։ էոսափ ։

Lavatívo. Գրելիս հօդուած կոչի և Serviziale, Cristeo.

Laváto, ta. Լուացեալ։ Էայթմնըչ։ * Բացագոյն (կարմիր։) ալբ ։

Lavatójo. Լուացարան։ Էայթմոյճաթ։ էնչ։ խոստովանութեի։

Lavatóre, ար. Lavatríce, իգ. Լուացարար։ լուացող։

Lavatúra. Լուացումն։ Էայթմոլէ։ լուացանք. լուացուք. ասեմ՝՝ լուացուք։ Ջուր արհեստական։

Lavazióne, իգ. Լուացումն։ Էայթմոլէ։

Laúda. Օրհնութի (ած.) օրհնիրգութի. երգ օրհնութեան։

Laudábile, Laudabilménte. Տես Lodevole. Ան ։

Laúdano. Տես Ladano.

* Laudánte, ի. Գովիչ. գովաբան։

Laudáre, Laudazióne, Laúde, Ան. Տ. Lodare, Ան։

Laudémio. Ազդ ինչ հարկաց։

Laudése, ար. Օրհնաբան. օրհնիրգու. փառաբանիչ։

Laudévole, Ան. Տես Lodevole, Ան։

* Laudevolézza. Ընծանաւոյութի։

* Laudóre, ար. Տես Lode.

* Laudóso, sa. Գովիչ. գովական։

Lavéggio. Ման ինչ, կի՛ կատասյ։ ընծիրկ։ մեղեխա. որ կրպարան ինչ խոշկղէն։

Lavéndola. Խոտ ինչ անուշահոտ. որ կոչի և Lavanda.

Laúnque. Տես Dovunque.

Lavoracchiáre, ե. Գործել. ասկաս մի, թեև լուծի, գանդաղանօք։

Lavoráccio, չէդ. Գործ յոռի, վատթար։

* Lavorággio. Տես Lavorio, Lavoro.

Lavoránte, ար. Գործաւոր. արհեստաւոր. մանուկ կրպակին։ էշի ։ ասպէ ։

Lavoráre, ե. Գործել. աշխատիլ. վաստակիլ։ էնչ։ լուծանի ։ lavorare a mazza, e stanga. ամասի. աշխատիլ մեծապան, սրտի մուտք. անդան գազ ։ lavorare il campo, l' orto, Ան. վշակիլ զանդ. գործել զպարտեզ։ ընկրի խոտի. բիմոյ էնդիկ։

lavorar la terra la seconda volta. կրկնաորօր առնել զերկիր։ sotto. գործել ինչ, կի՛ առնել զանխաբար ։ alcuna cosa. չինել. յօրինել. կատարել. վնասարել։ էհմոթ. իւրինել։ non trova da lavorare. ոչ գտանի զոք, առ որոմ վարձկանացի։

Lavoratío, ía. Lavoratívo, va. Աշակերտ. գործելի (քանդ ։) giorno lavorativo. օր գործոյ. օր արդոյ ։ իւրինիա ։

Lavoráto, գոյ. Երկիր վշակեալ. անդաստան վարեալ։ չէն, ամառա էէբ ։

Lavoráto, ta, աց. Գործեալ. կերտեալ. չինեալ. վշակեալ։ իւրինիւթ։ էհչէնէա։ bene, կի՛a maraviglia. Ջուրտարագործ. հրաշակերտ ։ acqua lavorata. Ջուր արհեստական։ fuoco. Հուր արհեստական։ փինիկ։ աֆէղաչ իւր ։

Lavoratójo. Տես Lavorativo.

Lavoratóre, աբ. Գործաւոր։ Երկրագործ. հողագործ ։ ընկի ոխչիճի ։

Lavoratríce, իգ. Կին գործաւոր։ իշխ գաբ ։

* Lavoraziône, իգ. Հողագործութիւն. վշակութիւն ։

Lavoréccio. Տես Lavoro.

Lavorería. Lavoriéra. Ան. բոտրայք. անդաստանք։

Lavoriétto, նաե. Գործ փոքր. գործ սակաւ ։

Lavorío, Lavóro. Գործ. վաստակ. գործուած. արարուած։ իշ ։ ապիւտ. գործ ապիւտարկութիւն ։ ոչիրիկ. բոռլա ։ lavoro fatto, danari aspetta. առակ. գործած գլխաւորեալ վաճառի գիւրացաւ fare un lavoro a compito. վճարել զանկի, զսակ կաց գործոյ ։ leggere a compito. տես Compitare * Da di di lavoro. Տես Ferialmente.

Laúrea. Պսակ գաբնիդեայ. պսակ ի սարդենեաց. պճնիկ խնիկեանի ։ պսակիլ, կի՛ պսակ վարդապետական. վարդապետութի ։

* Laureándo, da. Ապեռ ցընդունել զլարդապետական պատիւ. մերձ ի վարդապետութի ։

Laureáto, ta. Պսակեալ սարդենեաւ ։ poeta laureato. բանաստեղծ պսակաւոր ։ հաքիզ. չայէի փիլոխ

Laureazióne, իգ. Պսակաւորութի սարդենեաւ. հանդէս պսակաւորութի սարդենեաւ ։

Laúreo, ea. Պսակեալ. գաբնիդեայ ։ պճնիկեալ ։

Lauréola, ֆրանգ ինչ ծիսակային. որոյ սերկեր են միտգալար, և նման տերեւոց ձիթենոյ ։ պենեա

Lauréto. Պատատ գաբենեաց. սարդենիք ։ պճնիկեայ ։

Laurino, na. Տես Laureo.

Láuro. Գաբնի. սարդենի ։ պճնիկ. լաճնիկ։

Láuro, բաս յն. Լօրայ. սենեակք նախնի միանձանց։

Lautaménte, ի. Առատապէս. մեծապատիւ, կի՛ մեծածախ հանդերձանօք. շքեղապէս ։ ապահի և չէ. պօլ պօլ ։

Lautézza. Շքեղութի. պայծառութի. բազմածախ հանդերձանք ։ ապահի. փարոճ ։

Láuto, ta. Lautíssimo, ma. Շքեղ. պայծառ. բազմածախ. մեծախորհուրդ. աւատ ։ պօլ. սահմանապատ ապահի ։

Lauzzíno, գոյ. Auzzíno. Տես Aguzzino.

* Lazeggiáre, ե. Հանձարել. ի խօսս. գիւտս ծաղրանալու, կի՛ զոմարձակս ։

* Lázo, Lázzo. Ծաղրական գիւտք. զոմարձակի առեղծուածանութիւն ։

Lazzerétto. Ազգեալոց ։ տապրեի. էապարեի ։

Lazzeruóla, Azzeruóla. Ան. (պատուղ ինչ.) հալչի

Lazzeruólo, Azzeruólo. Ան. հալչի պտղոյ ։

Lazzétto, ta, նաե. Փոքր. մի տարի, կի՛ բարի ։

Lazzézza, Lazzità, - táde, - táte, իգ. Տգիտութի. գաժանութի հասոյ ։ էէրէնէի ։ պարիւթ ։

Lázzo. Պրտանիք գիշ լածծօ. Ծաղրական շարժ. ոճանք. ծաղրախաղ կատակք, (որով կատակերգ

պակք

պակք ի ծաղր չորժին զոռնինդիրա ։) գաչիլէի ։ tenere il lazzo, իմ reggere al lazzo. միաբանիլ ի ծաղր. ծաղրա ծաղր փոխարինել. փոփոխ զծաղրա ։

Lázzo, za. ապրատանէ ոսկիին՝ լոյզը. Տ՛ես Տախտ. քարկ, գաշան ։ էէդէ ։

LE

Le. Ե յոգնականն իգական յօդիս la. և՝ ի կիր առնուն զնոյն ։ իբր le donne, կանայք ։ le angustie. անձկութիւնք ։ l' erbe. խոտք ։ Երբեմն և գնի իբր Թարմատար և առ՝ի զարդ միայն ։

Le. Ե և յոգնական հայցականն իգական դերանուանն Ella. և նշանակէ՝ Զայնս, զնա ։ ծնողը ։ իբր s' elle vi piacciono, io le vi donerò. եթէ հաճոյ իցեն ձեզ այնք, ընծայիցից ձեզ զայնս ։ Le, է և և զսկիզբն արականն իգական դերանուանն Ella. և նշանակէ՝ Նմա ։ այնմ ։ զնա ։ non le dispiacque. չէ զև նմա անհաճոյ ։ Le, նախադասի մանկանցս si, ti, ci, vi, mi. և յետադասի մանկանցս me, te, se, ce, ve. իսկ մնանկանս ne երբեմն նախադասի, և երբեմն յետադասի ։ Le, գոյանի ուրեք ի կիր ածէ փոխ յոգնակի ուղղականին Elle. Նոքա, այնք ։ քայց խորհելի է ։

Léa. Ա՛զգ ինչ լայնատարած կաղամախի ։

Leále, á. Lealíssimo, ma. Հաւատարիմ (ի խոստմունս) ապրէ ։ պօղոս ։ il fondo della cisterna non era leale. յատակ ջրհորին ոչ էր քաջ ծեփեալ ։ leale Zingano, իմ leale come un Zingano. է ամ հէգ Հայն ։ հաւատարիմ ոյն զգործոցս ։ իբ գոյ, խոստացեալ. նմանապէս ։ * Ա՛ինչ ինչ Թոյլէ ի գեաս առ՝ի ոչ խափանելոյ զնմանէ նա։ արկուածէ ։

Lealissimaménte, ի ։ գէբ ։ Lealménte. Անձնէզ հաւատարմութեամբ ։ անխորտակ ։ հէւէնիկ ։

Lealtà, - táde, - táte, էզ ։ Leánza. Հաւատարմութիւն (ի խոստմնանս) հաւիքէն ։ փօղոսպ ։

Leárdo, da. Սպիտակ ։ ձերմակ (ձի ։) պէյազ ։ ապ ։ leardo pomato, leardo rotato, moscato, էն ։ են ։ այլևայլ տեսակք սպիտակուածէ մորթոյ ձիոց ։

Lébbra. Ոբիկուն ։ գոդուն ։ ճնապամէբէ ։ պիսինէի ։ * Բոլր ։ բորտուածէն ։ պայտ ։

Lebbrolína, նոմ ։ ֆնեթիա ։ իմ տակաւ ոբիկուն ։

♦ Lebbrosía. Տ՛ես Lebbra.

Lebbróso, sa. Ոբուկ ։ գոդի ։ ճնապամ ։ ֆիսինի ։ * Բոլքայ ։ պայտաղ ։

* Leccamácine, ար ։ Պատուաբանի՝ երկանագէղ (մնանկին ։ իբր վերս պերկանագործս ծեծել իշղուկ)

Leccaménto. Լիզուածն ։ եալայըշ ։

Leccánte, á ։ Լիզանող ։ եալըշըչ ։

Leccapestélli, ար ։ բան ծաղրական ։ Աչքի անարգ, արհամարհ ։ ոբկորեայ ։

Leccapiátti, ար ։ բան ծաղրական ։ Ոբկորանոց ։ պատառաբոյծ ։ ընապաք եալայաճը ։ փաղ գաւաթ ։

Leccárda, բան խոհակերայ ։ Տ՛ես Ghiotta.

Leccárdo, da. Ոբկորաճէտ ։ ոբկորեայ ։ չիր պօղաղ ։

Leccáre, է ։ Լիզել ։ լիզանել ։ եալամաք ։ տես և Buscare. ածգանել տուզ ինչ բանիւ. հառաչել հարևանցի ։ Leccare, e non mordere. առակ ։ խուզել, և ոչ քերթել ։ յառաջնոյ ըստ չահ արդար ։ իմ հաստատուն ։ A can, che lecchi cenere, non li fidar farina. իմ A gatto, che lecca spiedi, non gli fidar arrosto. առակ ։ Ա՛ի հաւատար զմեծամեծս այնմ՝ որ՝ի փղոսէն գոտս անհաւատարիմ ։ leccarsene le dita. հաճել յոյժ ։ կարի ախորժել ։ egli è come leccar marmo. իմ porfido. չհոգեմ արածել ։ զբարձեան վաստակել ։

Leccataménte. Տ՛ես Affettatamente.

Leccáto, ta. Լիզեալ ։ parlare. Տ՛ես Affettato.

Leccatóre, ար ։ Ոբկորեայ ։ շաւաչեր ։ աճ ինձլիս ։

Leccatúra. Տ՛ես Leccamento. յետուած մորթոյ. Թեթեւ խոցուած ։

Léccéto, Անառ. սղոցեայ ։ Տ՛ես և Intrigo, Viluppo.

♦ Lecchería. Տ՛ես Leccornia.

Lecchettíno, նոմ ։ Ա՛ղուեանի զօրեայք ։ փաղաքուշ քանք ։

Lecchétto, նոմ ։ Ղպատակ փոքր ։ տես և Cazzo.

Léccio, ար ։ իմ Élce, էզ ։ Սղոցի ։ էէլեաք ոպաճ ։

Lécco. Նպաստակ (խաղոց գնասակաց, ևն ։) նիւթ ։ տես և Ghiottornía.

Lecconcíno, նոմ ։ ։ Փոքր մի ոբկորեայ ։

Leccóne, ար ։ Lecconéssa, էզ ։ Ոբկորեայ ։ խոթ, կամաչ ։ որ սիրէ զհամագործս ։ չէշ պօղաղ ։

Lecconería, Leccornía. ♦ Lecconía. Համագործ, համապահամ կերակրոյ ։ բաղէլ ։ պատ ։ տես և Avidità.

Leccúme, ար ։ Համեղ ։ համ ։ գրգիռ ։ զօրաւոր ։

Lécére, Licére, է ։ դիմադրել ։ առնի հայն պէրդ դնի նեղլոյի ահմանականին ։ եղալին ։ Léce, իմ Líce. Օրէն է ։ արժան է ։ մորթի է ։ ճայէլ ։ փէ ։

* Lecht, ար ։ Զոփ՝ որ այսպէս 12 տակաւս գաղղիոյ։

Lecitaménte, ի ։ Օրինաւէս ։ օրինօք ։ ուղիղ ։ վայելչաբար ։ հելալլէնիլէ ։ հոգ խոլէ ։

Lécito, ta. Lecitíssimo, ma. Օրինաւոր ։ արդարոյն ։ վայելուչ ։ պատշաճ ։ Թոդացուցեալ ։ հէլալ, ճայէլ ։ իլլինի ։ non è lecito di fare, էն ։ չէ օրէն, չէ արժան առնել, ևն ։

♦ Lédere, ♦ Lédire, դ ։ Տ՛ես Offendere.

Léga. Դաշնակցուն ։ իմ դաշնաւորուն (Թիքայ ։) նիզակակցուն ։ ախ ։ գալէ ։ փօխլոսէ ։ essere a una lega. լինել միաբան ։ far lega. դաշնաւորիլ. ի զակակից լինել ։ պէրլէնէմէ ։ lega de' metalli. բազդուն, իմ որակ հրահաշելեացց (յորոց հաստատին գրամք ։) այսբ ։ dénajo di buona lega. գրամ ընտիր, փորձ, անխառն ։ հաս տէնէ ։ այսբ անէ ։ di cattiva, իմ di bassa lega, con lega bassa. անպէտ, կեղծ ։ անմաքուր (գրամ ։) խառնած (արծաթի, իմ ոսկի ։) ալլաչ ։ եա՛ վատազգի ։ Léga. Փառ աս ։ իւէ հէւ ։ պէր տահիլէէ եօլ ։ Ա՛զգ ինչ զինուոր բուլէ ։

Legáccia, Legáccio, Legácciolo. Կապ ։ կապանք ։ պարդ ։

Legággio. Ճանկ (իքայ ։) հատկար ։ հաշիւ ։ առումար ։ պէճիէր ։ հիսապ ։

Legagióne, էզ ։ Կապուածն ։ կապ ։ պաղլայըշ ։ պարդ ։

Legále, ած ։ Օրինական ։ օրինաւոր ։ ըստ օրինաց ։ էէրի ։

Legalità. Օրինաւորութիւն ։ վայելուչութիւն ։

Legalménte, ի ։ Ըստ օրինաց ։ չէր ինչ ։ հոգ խոլէ ։

Legáme, ար ։ Կապ ։ հաղլաման ։ պարդ ։

Legaménto. Տ՛ես Legagione. յօդ ։ միաւորութիւն ։

* Legánte, հ ։ Կապօղ ։

Legánza. Դաշնակցուն ։ միաբանութիւն ։

Legáre, ն ։ Կապել ։ պաղլամաք ։ միաւորել ։ յօդել ։ strettamente. սպինել ։ un libro. հագմէլ զգիրս ։ չիլեաք պաղլամաք ։ pietre in anella. շէնգինա՛ զնել, կէնդուլ քարինս յանկակապիճ մատանւոյն ։ նաչ ինչպէս ։ Գերել զպիտան, զմիտս ուրուք ։ յամբաւակել զպիտան ։ բանագատել ։ սիրելի ։ պարտաւորել ։ Թողուլ ինչ կամաւ ։ amicizia con alcuno. քաղկամանալ ընդ ումեք ։ altrui le mani. արդելուլ, կամ նահանջել զոք՝ի գործելոյ ինչ ։ l'asino. նժոյգ ։ l'asino a buona caviglia. նժոյգ լաւ Թեամբ ։

'Լքանեն : l' asino dove vuol il padrone, կառապետ՝ գնդամանն . ուսիւ հնազանդիլ :

Legársi, ր. Գաշնաւորիլ. գաշինս կռնել: պերճանիլ: legala bene, e lasciala trarre. առակ. քաշ որ նօրինակ զդործս քո, և մի ինչ ուսգնասիր ըլ ասլագային : legarsela al dito. անջինջ ունել 'ի մտի (ընհատանին :) .

* Legáre, ար. Տես Legamento .

Legatário. Հրիտակառար . (է նա յորմ սահս արար բեալ է հրիտակն .) տես 'ի բառն Lascito .

* Legatía . Պրակ դրամոց : պրաք :

Legáto, գոյ. Դեսպան : Եղիւտակ պատգին . (այսպէս կոչին կարդինալք կիմ ագաքնորդք առաքեալք 'ի կառավարութ գաւառաց սահմանաց պապին . կիմ առաքեալք 'ի պապէն 'ի դեսպանուն առ մեծամեծ իշխանս :) legato a latere . հրեշտակ ընթերակայ . (է կարդինալ ոք առաքեալ 'ի դեսպանութ :) Legato . Տես և Lascito .

Legáto, ta, ած. Կապեալ, ևն :

Legatóre, ար. Կապող : պարտական : di libri . գրոց կազմ: պարտչէզ . խմճելլիր :

Legatúra. Կապուկն . կապ : պող : տեղի կապին : * Կապմ գրոց : * տես և Amuleto . * և Կապուկն . (ըստ խորհրդական ածեզանին է բարորական կապուկն , կիմ դադարուկն իսպացական կարողութեց հոգւոյն :)

Legaturína, նմանաբ. Կապ փոքր :

* Legatúzzo, նմանաբ. Փոքր հրիտակ :

Legazióne, իգ. Դեսպանուն . հրեշտակուն : ելչիլիք : տեղի, կիմ սահմանն հրեշտակուն :

Légge, իգ. Օրէնք : դանան . նամոս : օրէնագիտուն . իրաւագիտուն : իմի փիլքն : far, կիմ dar, կիմ imporlegge . օրէնս դնել, կիմ տալ . օրինագրել : դանան պալատ : la necessità non ha legge . առակ. հարկն ոչ գիտէ զօրինս = fatta la legge, pensata la malizia . առակ . միշտ ինագրին սլատաւճանք առ 'ի խոյս տալ յօրինաց : * fare legge . գաւան առնել . բանադատել :

Leggénda. Պատմուճէճ հանառօտ : վարք տըց , կիմ վկայից : պատմուն անուն , առասպելախառն :

Leggendájo . Որ վաճառէ հանառօտ պատմուճէից :

Leggendário . Հաւաքուած հանառօտ պատմուճէից (տըց :) պատմագրոյ վարուց տըց :

Leggénte, գ. Ընթերցօղ . վերծանող : օխտան :

Leggeraménte . Տես Leggiermente .

Léggere, ն. Ընթեռնուլ . վերծանել : ծանամ : Նայեցանել : ուսուցանիլ : քաղաստրել : Դաս ասել . սերինել (համբաւակաց) զընթերցուածն , կիմ յօրինել ընթերցուածս . ուսուցանել : ձեր : legger d' alcuna cosa in cattedra . լինել նստիւռա . կամ նեռնուա : sul libbro d' alcuno . յարես ասել զոմեքէ . պահարակել : mandar i vestiti a leggere . դնել գնանդերձս 'ի գրաւ :

Leggerézza, Leggierézza . * Leggeránza. ճեմելուլիւն : հաքիքէն : տես և Agilità . փոխոխամուտ . անհաստատուն . յողդողդուն : գործողական :

Leggeríssimo, ma . գեր . Տես Leggiere .

* Leggerménte .Տես Leggiermente .

* Leggiáccia, գեղ . Օրէնք չար . կիմ անիրաւ : dar delle leggi, կիմ delle leggiacce . ած առակ . յանդգնեն, կիմ յարուցար պատասխանել :

Leggiadraménte, գ. Leggiadrissimaménte . Գեղեցկիկ իմն . վայելչաբար : կիսքէ . պէր հոգնա :

Leggiadrétto , նմ . Ձքնաղ . բարեձեւուն . էրին :

Leggiadría . Շնորհք . բարեձեւուն . բարեվայելչուն . գեղեցկուն . չքնաղուն : էրինէն . փիլդերէն :

Leggiádro ; գոյ . Սիրօղ . սարեկամ . սարփածու :

Leggiádro , ra , ած . Leggiadríssimo , ma. Շնորհաշուք . չնորհագեղ . վայելչագեղ . ձքնաղ : էրին . փիլդեր :

Leggíbile , հ . Ընթեռնելի . գիւրընթեռնելի : օխտանաբ

Leggieraménte . Տես Leggiermente .

Leggiére , հ. մերձ Leggiéra , իգ . Թեթեւ : հասքիք : դիւրին . հեշտ : գօլայ : թեթեւաշարժ . թեթեւընթաց . շոյտ . երագընթաց : էպէպ . էիասլ : դուզնագործ : էնչին . անոսի . փոքր : ձիպնի : թեթեւամիտ . յողդողդ . շարժուն . յեղեղուկ : պիչ գաբարթ պոչմայն : di leggiére , di leggiéri , di leggiéro , ած . դիւրաբար . անաչխատ : գօլայնա : alla leggiéra . թեթեւաբար . թեթեւաբեր :

Leggierézza . Տես Leggerezza .

Leggiéri , հ . Leggieríssimo , ma . Տես Leggiere .

Leggierménte , ած . Leggierissimaménte , գեր . Թեթեւութեբ . դիւրաբար . անաչխատ . գօլայնա : հարեւանչի . վեր 'ի վերոյ . համառօտ : էրասնա . խոխեան : էօյնա :

Leggiéro, ra . Տես Leggiere .

* Leggieróolo, la . Փոքր մի թեթեւ . թեթեւագոյն :

Leggío . Գրակալ . եկեղեցւոյ : Tu daresti parole a un leggío, կիմ Tu hai più parole, che un leggío. Շատախօս ես յոյժ : Ցենարան . (է գործի ինչ նկարաց , յորոյ վերայ հաստատուն դնկուրկի գաւառառնին . և ըլ պիտեչոյն չափուցանեն , և բարձ բացուցանեն :)

Leggitóre , ար . Ընթերցօղ . վերծանող : օխտան :

Legionário ; ia . Լեգէոնական . լեգէոնեան :

Legióne , իգ . Լեգէոն . (հէր գունդ ինչ զօրաց հասուսկացուց :) պէօլիսթ : զաղմուն . կառնաւ (հրեշտաց կաց :) գունդ , կիմ փաղանգ (գիւաց :) պիսթիա :

Legislatívo, va . Օրինադրական , կամ՝ օրինադիր (կարողութեի :) .

Legislatóre , ար . Օրէնադիր . օրինադիր . դանան պալատչէզ :

* Legislatúra . Օրինադրութի . օրէնադրութի . օրինադիր կարգութի :

* Legislazióne , իգ . Օրինադրութի :

Legísta, ար . Տես Legislatore . օրէնադէտ . օրինական . օրէնասաղց : եղէի չէր . եղի փիլքն :

Legíttima , գոյ , իգ . Օրինաւոր մասն . (է մասն ժառանգութեն ծնողաց , յորմէ չէ հնար զրկել զորդին)

Legittimagióne , իգ . Տես Legittimazione .

Legittimaméte , ած . Օրինօք . և օրինաւ . վաւերապար . արդարացի . պատշաճապէս : հեսաբրև իւն . հագ իսքէն .

Legittimáre , ն . կարգել 'ի հարթապատուի , կիմ 'ի հաստատուն օրէնութի (զայն որ չէ ծնեալ օրինաւոր ամուսնութէն :) առնել հարթապատ : հեղալ եղիգ :

Legittimáto , ta . կարգեալ 'ի հարթապատութի :

Legittimazióne , իգ . կարգումն 'ի հարթապատութի : տես և Giustificazione .

* Legittimità . Օրինաւորութի :

Legíttimo , ma . Օրինաւոր . զոր է և օրինաց , հնաւ . հագ . չէր . արդար . արդարացի . պատշաճ . իրաւացի . բարի : ճայիգ . լայգէ :

Légna . իգ , յոգ . Վառելի փայտ . փայտք : օխտան :

Legnáccio . Փայտ խոպալուկ անուռոյ տոպոյոց :

Legnággio . Սերունդ . ազգատոհմ . զարմ , ազգ . պինախէն . ասլ :

* Legnája . Փայտակոյտ . չոռմարան փայտից : օխտանաբ : portare il cavolo a legnaja . առակ . փայտ տանել յանառատս : andar a legnaja . գան ընսիել :

Legnajúolo , Legnaméro . Հիւսն : փիլդէր : far il grasso legnajuolo, կիմ far Calandrino . ցուցանել ինչ ուսկք առ 'ի երևեցուցանել զնա միամիտս :

Le-

Legnáme, աբ. փայտ. ատաղձ: օթոն. փերփոփ:
Legnáre, ե. Հատանել, կամ հարկանել զփայտ: օթոն փեսփէ: գան հարկանել: (է ոճ. ատկաց:) փեօրկէ:
Legnáta. Հարուած գանից. գան: փեօրկէ:
Légne, էփ. յոգ. Աչքերի փայտք: օթոն: aggiugner legne al fuoco. առակ. եւս գրգռել, ի բարկութիւն: tagliarsi le legne addosso. անձամբ ինասիլ. անձին նեղութիւն բերել: son buone legne. առակ է ընդոնէ՝ որ ոչ պարապանէն չարաչար բանից հարցանելին: խելք զփայտ անառակ:
Legneréllo, նոմ. փայտ փոքրիկ: շերտ փայտից: փոքրիկ կերտուած փայտաշէն:
Legnétto. Նոյն է: նաւակ. մակոյկ. կոտ: գայըք:
Légno. Փայտ: օթոն: նաւ: ծէփ: կառք: առագաստ: անձն. և Legno Santo. Legno lucido. Փայտ լուսաւոր. (են փայտք փուռքս որք ի գիշերի երևին լուսաւորք:) Morire in su tre legni. եղանել ի կախաղան. մեռանել ի կախաղանի:
Légno Sánto. Փայտ սուրբ. (է բժշկական փայտ ինչ հնդկաց:) էդոմպէր աղաճ:
Legnosétto, ta. Նոմ. Փոքր մի փայտային:
Legnóso, sa. Փայտային. փայտանիւթ. փայտեղէն:
Legnúzzo, նոմ. Փայտ փոքր, կամ նուրբ: օթոնճնոփ:
Legorízia, Regolízia. Աստուսակ: գիան ծէօչիս:
Leguléjo. Օրհնագէտ. օրհնաբանող:
Legúme, աբ. Ընդ. ընդեղէնք: ընչէնէ:
Leguminóso, sa. Ընդային (ծառիկք. այսպէս կոչին եւ մեծի մասին ծառիկք ընդոց, կամ ընդեղինաց:) Ընդաբեր.
Léi. Է հոլով իգական դերանունեան Ella. Di lei. Նէ. պէտ: ծնան: a lei. առ նա. նմի. պէտ: ծնա: lei. զնա: ծնա: da lei. ի նմանէ. յայնմանէ: ծնան: lei, երբեմն վարի փնան արտականին a lei. Lei, ասի և զանազանիչ, երբեմն և զանզգայից: Leî, "ի գիպուածս ինչ" ի կերբ ածի և յատկացնի. զորմէ տես "ի Ծաղ" քերական":
Léila, Elénio. Տունկ ինչ: ինպոդ օթոս. անգէն օթոս:
Lelláre, ե. խոս առն". Դանդաղիլ. տարտամիլ (ի գործս, և ի խորհուրդս.) կաշ ի տարակուսի:
Lémbo. Սորոս, կամ դրօշակ հանդերձի. քղանց. ֆէէ. կնիկ: ծայր. սպասուճած: ուռ. ֆէնոթ: dare, կամ porre il lembo, կամ il lembuccio altrui. արձակել զոգ. ի բաց առաքել:
Lembúccio, նոմ. Նոյն է:
Lémma, աբ. Առումն. (է նախադասութիւն երկրաչափական, որ նպաստէ յապացուցանել անմիջապես զառաջարկեալն ինչ, կամ զհայեցողութեն:)
Lémme lémme, ած. Մեղմութեամբ. մեղմով. յուշիկ:
Lemniscáta. Լեմնաձև. (ը երկրաչափից է գիծ կոր ի ձև թուանշանին 8:)
Lemosína. Տես Limosina.
Lemúrio. Գիշերապտոյ. (ի հնումն էր պահ ինչ գիշերային մուռացեալ ոգւոց:)
Léna. Շունչ. ուրիւն. ընչից: օգուտ. ենթքս: a una lena. ի մի չունչ. անընդհատ. անդադար: պէտ օգտակար: prendi tua lena. հանգիր առ վայր մի: Որ բուն. ոյժ. զնդուած ի առկայ: գովքի: pigliar lena. ոգի առնուլ. արծարծիլ. զօրանալ. քաջալերիլ: օդոյ ածոյ: a basta lena. correre a basta lena. ընթանալ սիրտ ի բերան, կամ ոգեւս պատ, անհնարին տագնապաւք: աճէպ ինչ եղերգիչ:
Leháre, ե. Տես Allenare. Է եւս բան ներկարատ բուց. Տես Acconciare.
Léndine, աբ. մերկ է ծէ: յոգ" լինի léndini, և léndine. Ալիծ: պիղ սերտեալ: ապր, կամ զինուոր փաղանգի:
Lendinélla. Ագռ ինչ առուձաւր չուխայի, կամ առուձոյ: ձեղ
Lendinína, Lendiníno, աբ. նոճ. Մանր անիծ:
Lendinóso, sa. Բազմանիճ. լի անիծօք:
Léne, ած. քաոս լաբ. Հեզաչամբոյր. քաղցր. մարդասէր:
Leniénte, ած. Մեղմիչ, կամ դեղերիչ (դեղ:) ասեղ. լանջերբէնէ:
Lenificaménto, Leniménto. Մեղմացուցանելն. դեղատացուցանելն: Տես և Linimento.
Lenificáre, Leníre, ե. Մեղմել. դեղերել. կակղել. ամոքել: հեղչէնէ. եռաչափ:
Lenificatívo, va. Lenitívo, va. Տես Leniente.
Lenità, - táde, - táte, էփ. Մեղմութիւն. հեզութիւն. մարդասիրութիւն. քաղցրութիւն: եռաչափ:
Léno, na. Տկար. անզօր. ասթիկաբ. ծոյլ: դանջ. գոհէնոթ: չամուր. յուշիկ: եռաչ: կակուղ. գինի: vino. գինի հասեալ ի յատակ առկանէն. գինի անզօր: գոհէնոթ. ղաբաղ:
Lenocínio. Հրատոյրք:
Lenóne, աբ. Ruffiáno. Կաւատ: էֆօղչինի:
Lénsa. Տես Lenza.
Lénta. Տես Lente, գոյ:
Lentággine, էփ. Տունկ ինչ վայրենի և մշտափայ. զոր դնեն ի ետևս հատորսելոյ:
Lentaméntе, ած. Lentissimaménte. Յամր. յուշիկ. գանդաղաչարժ: էափ. եռաչ:
Lentársi, յ. Ծուլանալ. նոճաղիլ. ծոչնիլ: ե. Lentáre il morso d' un corridore. Ծուլացուցանել զսանձ հրեղարին:
Lentáto, ta. Ծուլացեալ, ևն:
Lénte, աբ. ած. Տես Lento.
Lénte, գոյ, էփ. Ապակ: մէշխիփ: Ապան, կամ ասպ նաձև ապակի: էէրնէղ. էէրնէղէիչ: lente del bilanciere. ասպի ճօճանակի (ժամացոյցից:) էէնէ:
Lenteménte. Տես Lentamente.
Lénte palústre, էփ. Ապակ ճահճային, կամ ջրային (է խոտ ինչ մանրիկ բուսեալ զերեսաւք ջուրց լճակացք նման մամռոյ:) եօտան. գէրապտ եօտան:
Lentézza. Յամրութիւն. դանդաղութիւն. հեղգութիւն: ակնբնէփ. էեւէփ:
Lentícchia. Ապակ: մէշխիփ: lenticchia d'ácqua, կամ lenticchia palústre. տես Lente palustre.
Lenticoláre, ած. Ապակնաձև. (ապակի գիտական:)
Lenticolária, գոյ. Ապակնաձև. (է խեցեմորթի ինչ ի ձև-ոսպան:)
Lentíggine, էփ. Պիտակ, կամ նիշ (գիմաց:) ևբ պիտ
Lentigginóso, sa. Պիտակոտ. պիտակաւոր: պեղնի
Lentíschio, Lentísco. Հերմի: ոսկեղ աղաճ:
Lentissimaménte, ած. գեր. Տես Lentamente.
Lénto, ta. Lentíssimo, ma. Յամր. յուշիկ. դանդաղ. հեղգ: ասիսնէ. ապէր: Ծոյլ. ոչ ձգտեալ: կնիկ: cuocere, ևն, a fuoco lénto. եփել առ մեղմ հուռ, կամ չափաւոր հուռ. եփել յուշիկ: a passo lento, ած. յուշիկ. յամր: ասիսնէ ասիսնէ:
Lénto, ած. Տես Lentamente. Lénto Lénto. կարի յուշիկ. մեղմօրինակ: եռաչ. էնիգնոթ:
Lentóre, աբ. Տես Lentezza.
Lénza. Սաև կարճին. ասպանի կարճի ձկանց: օլիա: երկայ կուսուի:
Lenzáre, ե. Տես Fasciare.
Lenzáto, ta. Կապեալ երիզաւ. երիզապինդ:
Lenzuolétto, նոմ. Սաւան փոքր: փեսէիկ ասպան:
Lenzuólo. Սաւան. սիդոն. պատառուածակ: լորտ distendersi più, ch' il lenzuolo non è lungo. առակ. ծախել զկար անձին:
Leofánte, Leofantéssa, Leonáto, S. Liofante.
Leoncéllo, նոմ. Առիւծ փոքր: փեսէիկ ասլան: առիւծակորիւն. կորեան առիւծոյ: ասլան կորիւնը: առ

ն. Schedone, Mensola.

* Leoncíno. Կորիւն առիւծու. առիւծակորիւն:

Léone, Lióne, տր. Առիւծ: առլան: առիւծ (հմմտ. հոմ. ἦνεψ: ἔνεψ պոռնա: Էր եւս վաղմի գաղ հին գաղղիոյ: avere un coraggio da leone. ունել զսիրտ առիւծու. լինել ան վհհեր ոյզ զառիւծ: fare le volte del leone, կամ far la leonessa. ձեմ առնել առատել ուժիք: յերկար սպասել ուժիք: faccia di leone, e cuor di scricciolo. առակ. վատասիրտ անապարծ, կամ խրոխտ ապարանի:

Leonéssa, Lionéssa, իգ. Առիւծ մատակ: թիկն առլան: far la leonessa. տես ի Leo.

Leoníno, na, Lioníno, na. Առիւծային. առիւծու: Կենդան. (է ազգ հին նմանաձիրկ լատին ոռոնաւորի:)

Leontopétalo. Տես Piede di leone.

Leonza. Լատ ունոյ է սա Lonza անուանեալ կենդան նման և ըստ այլոց Pantera.

Leonzio. Քար հին ազնիւ ի գոյն առիւծենւոյ:

Leopárdo, Liopárdo. Ընձառիւծ: Խոյս:

Lépade, իգ. Խեցեմորթի հին, որ ուժգին կառնի ի քարիս:

* Lepidaménte. Տ, Graziosamente, Facetamente.

* Lepidézza. Տես Facezia.

Lépido, da. Ջուարճալի. բերկրասիրտ. զուարթաբարբառ. զուարճախօս: Խնօցկէ. լաւիկ:

Leporájo, Leporário. Կապաւտականոց. կենդանանոց բան. (է տեղի շրջապատեալ, յորում փակեն զնապաստակս, զերձերուս, եւն:) Խավանոց:

* Lepóre, տր. Տես Grazia, Garbo.

Leporíno, na. Կապաւտակային. նապաստակի:

Leppáre, ւ. Փախչիլ: Գողանալ. ի քաց բառնալ:

Léppo, տրպատանի տող եհե. Ճկնձեր. կամ գարշահոտ ծուխ իւղային նիւթոց:

Leprájo. Տես Leporajo.

Lepratto, նոյ. Կապաստակ փոքր: Խավանձէ:

Lépre, հ. (յոբեականին ասի lépri եւս և յիւթականն:) Կապաստակ: Խավան: pigliar la lepre col carro. առակ. ի չարդ հանել երկայնմտութիւն. յոյնիկ գործել. երկայնամտել ի գործս: far lepre vecchia, կամ da lepre vecchia. խոյս տալ ի վտանգէն. նահանջել յետս ի տեսանելն զվտանգն և կրտնկն գառնալ: uno leva la lepre, e un altro la piglia, այլ է որ սերմանէ, և այլ է որ հնձէ: aver più debiti, che la lepre. լինել ի անդամ պարտեաց: chi ti comprasse per lepre, getterebbe via i danari. խորամանկ ես յոյժ. լի ես խորամանկութիւ: veder dove la lepre giace. գտանել զկնճիռն իրաց: mentre che 'l can pisciа, o bada, la lepre se ne va. յապաղանաց կորնչի պատեհութիւն. յապաղանաց մի՛շտ են ինաասակաց: Lépre marina. Կապաստակ ծովային: Lépre. Կապաստակ (համառօտ ըստ ն.)

Leprétta, իգ. Leprettíno, տր. Leppriccivóla, իգ. Lepronceíllo, Lepróne, տր. Կապաստակ փոքր. Ձագ նապաստակի: Խավանձէ:

Lepróso. Տես Lebbroso.

Leprottíno, Leprótto. Տես Leprone.

Lerciáre, ն. Աղտեղել. զազրացուցանել. աղտակոծել. պղծել: Նաստպղտամած:

Lércio. Աղտեղի. գարշ. գազիր. պիղծ: Նոյպաս:

Léro. Յունդ. հին նման վշնի. կամ Vecciaia. ունայնք կամ ձեն Veggiolo, և այլք Capogirlo. կամ գլխապտոյտ. զի ածէ պտոյտ գլխոյ՝ ոմանց ի կենդանեաց, որք ասեն զայն:) լաթ" ervum. ած պոռնա. ծեղինի. ֆիլղինի:

* Lésbia. Լեսբեան քանոն. (է կապաքեայ քանոն ծռի հին դիւրակոր. առ եմ ձեւս:)

Lésina. Հերիւն: պիկ: Շղգուն. կծծուն. աշուն: Նեղեղիչ: ուիշտ. ձիշտ. կծծի: Խրխիչ. Նեղչո: palla lésina, կամ palla di lésina. գունդ կաշեայ գրգռելոյ: Ֆօֆ:

Lesióne, իգ. Վնաս. տոյժ: պրպ: վիան:

* Lesívo, va. Վնասակար. կիր անիրաւ. (գաշնադրութիւն:)

Léso, sa. Վնասել. տուժեալ: réo di Lésa Maestà. քրեական յանցաւոր:

Lessáre, ն. Խարշիլ: հալլամաք:

Lessáto, ta. Խարշեալ. պոխ: հալլանմըշ:

Lessatúra. Խարշումն. խարշ: հալլամա:

Léssico. Բառարան. բառագիրք (արհեստի, կամ գիտուե:) լաղէի գիրուոյ:

Lessicógrafo. Ճօրինող բառարանի:

Lésso, գոյ. Խարշումն. խարշ: հալլամաքէ: խարշեալն. միս պոխ: հալլամա: fare lesso. խարշել. պիս: եփ հալլամաք:

Lésso, sa. Խարշեալ. պոխ: հալլանմըշ:

* Lestaménte, ած. Աղագաւոյն. Ճեմելա: խորամանկութիւ:

* Lestézza. Արագաշարժութիւն. երագութիւն. շտապութիւն: աբեզիկ: խորագիտութիւն. Հարկութիւն:

Lésto, ta. Lestíssimo, ma. Շարժ. սլմար. երագաշարժ. Ճեմել. եզիկ. նկնիկ: խորագէտ. Ճարպիկ. պիկ. փերպնաք:

* Lestrigóne, տր. Մարդակեր. որ ուտէ զմիս մարդոյ:

* Lesúra. Տես Lesione.

Letále, հ. բաս. փազդաբ". Մահաբեր. մահացու:

Letamájo. Աղբանոց. աղբիւ. Քաղքիլ:

Letamajúolo. Աղբաժողով: Քաղքիլ:

Letamáre, ն. Աղբ արկանել. աղբոյ պարարտացուցանել զանդս: Ֆարքիլիկ:

Letamáto, ta. Աղբեալ աղբ. պարարտացեալ աղբով:

Letáme, իգ. Աղբ (ձիոց, արջառոց) քակոր: Ճիպոկ. Ֆիպոկ:

Letaminaménto, տր. Letaminatúra, Letaminazióne, իգ. Պարարտացուցանելն աղբով:

Letamináre, ած. Տես Letamare.

Letaminóso, sa. Տես Letamato.

Letáne, Letaníe. իգ. յոգ. Տէր ողորմեա. մաղթանք (առ ածս.) պատառանք. լիտանիայ: far le litanie. ոմոսի. առնել երկար գասակարգութիւն անուանց:

Letargía, Letárgo. Քնախտ. կիր Ճմրթացաս. (է ախտ հին ուղղին, որ ածէ ի վերայ զմոռացումն, և քուն անդնդհատ: պէչոտի. պոպոֆ. պերպիոպոֆ:

Letárgico, ca. Քնախտ. անկեալ յախտ քնախտի. Ճմրթացաս:

Leticóso, sa. Տես Litigioso.

Letificánte, հ. Ուրախարար. ուրախացուցիչ:

Letificáre, ն. Ուրախացուցանել: զաղ ելնել:

Letificáto, ta. Ուրախացուցեալ. ուրախացեալ:

Letíggine, Letigginóso. Տես Lentiggine, ածէ:

Letízia. Ուրախութիւն. խնդութիւն. երկրպագութիւն: զաղ:

* Letiziánte, հ. և Letizióso, sa. Ուրախալի:

* Letiziáre, ւ. Ուրախանալ. խնդալ:

Lettáccio, չդ". Վատթար անկոխին:

Léttera, Líttera. Գիր. տառ: քաղ: le sagre lettere. որ. կամ հոգեշնորհ տառք. ածաշունչ գիրք: Եկեղ: Ճեմական. Ճեռագիր: Տէրպիտ: գրագրութիւն. գիտութիւն. ուսումն: Իմի: uomo senza lettere. այր առանց գպրութեան. անուսումն: Իմիոի: che sà di lettere. գրագէտ. գիտուն. քաղքիրուն: օթոմոն: lettera di cambio. գիր դրամափոխու:

ֆօլէյա • dire, ևէ, a lettere di scatola, կամ di speziali, կամ d' appigionarsi. խօսիլ համարձակ յայտնի ասել • a littera, ած • անկրկնդ • քալ • a lettere majuscole, ած • քաջայայտ • էդիսթէ • per onor di lettera. առ ածս • վերբերեալ • le lettere dell'alfabeto. նշանագիրք, կամ առաջ այրուբէնիցս • հոգի: Bélle léttere. քանասիրութիւն, կամ գիտութիւն ուսումունք, կամ պաճուճական դպրութիւք • (ըր է հարցանուելի, քանասիրութիւն • գրագիտութիւն, ևէ:)

Letterálé, ած • Letteralíssimo, ma. կարտագրական (իմաստ:) լատին հանաքք * Գրագրաբար. գրոց (բառ բառ:) գիտակի:

Letteralménte, ած • Ա՛ռ ձառն • ըստ նկարագրական իմաստից: հոգի պէ հոգի: լատիներէն. քերթուած գրագրաբար • ի գրոց բառիցառ • գիտակի:

Letterário, ia. Տե՛ս Letterato. Գիտնոց • գիտնական:

Letteráto, ta. Letteratíssimo, ma. Գիտնական. բանագէտ գիտուն գիտնասէր. բանիբուռն օտանաշ • էնինոք:

Letteratóne, աբ • յաճախ՛՛. Աչքէ բանիբուռն • նեղկուռ, կամ քաջ գիտնական:

Letteratúra. Գրագիտութի • գրականութի • բանասիրական հմտութի • գրութի: օտանաշնորհ:

Letteréccio, ia. Մահճական • մահճաց • անկողնոյ:

Letteréllo. Անկողնի փոքր • էնուիվ պէօղէ:

Letterétta, Letterína, Letteríno. Նամակ՛՛. Նամակ գանուածօ • առմնակ:

Letteróne, աբ • յաճախ՛՛. Ծուռկի, կամ նամակ երկար:

* Letteruccia. Letterúzza. Տե՛ս Letteretta.

* Letteruto, գոյ, աբ • Բոռ ծագրական • Տե՛ս Letterato.

Lettíca. Տե՛ս Lettiga.

* Letticárj, աբ, յած • Պագաջականքեր

Letticciuólo, Letticéllo, նամ • Փոքրիկ անկողնի:

* Letticiéro. Պատգարակական • գարգճական:

Lettiéra. Անկողնակալ • մահճակալ • տախտ • էնէք էվ • Սնարք անկողնոյ • (է տախտակին եղեալ ի գլուխ մահճացն յեց յորմն:)

Lettíga. Պատգարակ • (է կահ ինչ զոր տանին երկու ջորիք զՀանդապարհայն:) ըէձիէրէ. ճաճրուան.

Lettighétta, Lettighína. Պատգարակ փոքր:

Lettíno. Տե՛ս Lettuccio.

Lettistérnio. Կոշունք դից • կամ բազմոց • (էր զոհ ինչ, կամ խնձոյք հեթանոսաց, յորում հրաւիրէին զդիս • զարձանս նոցն հանդուցանելին ի վէր բազմականաց չուրջ զսեղանոյն:)

Létto, գոյ • Մահիճ • անկողնի: պէօղէյ: andare a letto come i pólli, կամ all' ora de' polli. մտանել յանկողնի յառաջ քան զնուագս արեգ: Տաշտ դեռոց. գեռայատակ: յատակ ձորոյ. կամ ձորոյատակ: del vino. մրուր գինւոյ: * del cannone. չինարան Թնդանօթին. (է տառէարք գերան եգեալ յետնատաս ոտիկան Թնդանօթին:) Letti fissi. Աքուռիկ անկողնիք • (ըր նուագարանք՝ են մահիճք ագուցեալք, կամ հաստատեալք ի հող ինչ նաւուն:) fare letto. գնել զ իւրեք մէջեր • կանգնել նեցուկս • պատրաստել: fare il letto. յարդարել զանկողնին • անկողնի արկանել: եա՛ հանապարհ հոգալ իմոյ տից ինչ (ի գրաճառս, կամ ի ձառս:) essere, կամ stare, ևէ, tia 'l letto, e 'l lettuccio. լինել վառասողք, կամ հիւանդոտ:

Létto, ta, աբ • Ընդերկայնաձ: օտանաշ • օտանոտ:

Lettoráto. Ընդերկայնողի, կամ գրականգրագուածքի • (է երկարգրի ի չորից փոքր աստիճանաց:)

Lettóre, աբ: Ընդերկնող • վերծանօղ օտանի • ուն և Elettore: Գիտասուս • գասատաց • վարժապետ • հոգեբոյժ • հօճա: ընդերկնօղ • կամ գրակարդաց, կամ գրակրօնք • (է նա որ ունի զսահման ընդերկնոցի:)

Lettoría. Վարժարուեստ • պաշտօն գասատուի:

Lettuccíno. Անկողնի փոքր: փուխի պէօղէյ:

Lettúccio. Նոյն է: Հանգչատարան • նստարան • աթոռ:

Lettúra. Ընդերկնուածք • ընդերկնութի: օտանաւ ուն և Lettoría. Dare una lettúra. Ընդերկնուլ եղանակ: կարգել զոք դասատու, կամ վարժապետ: Lettúre. Գիրք մեկնուած օրինաց: Lettúra. Ազգ ինչ կապարեայ տուփից ապակեղէն:

Letturína, նամ • Տասպընդերկնութի. հարևնցի վերծանուի: dare una letturína. ընդերկնուլ շատ ինչ, կամ հարևանցի:

Léva. Կեակ (է հողանման գործի մեքենական ինչիք ըստ ընդակառք նեղեալ, որով ձգի ի ծայրէ դնի ի ներքոյ ծանր մարմնոյ ի վերացուցանել զայնս կամ ի շարժել. և կամ մաի ի ծակս անուշորդաց, յոր զօնաբոյսն ածի, ի պտոյտսքել զայնս:) պըէփ: Mettere, կամ dare a leva. վերացուցանել ընկակս: mettere a leva altrui. գրդռեալ զոք ի բարկուի: * Mettere a leva gli uccelli. ած պատրաստ • Հարթուցանել զնեղուելոն (զոր արձակելով ի վեր զոր սական չունա՝ ի բաց հեռուցանել:) Leva d' acqua. Բոռ էջանելոյ: Տե՛ս Sifone. Հաւաքումն, կամ ժողով զօրաց • far leva di soldati. զօրաժողով լինել. զօր գումարիլ • ատէր պէվէրմէ:

Levábile, ած • Տե՛ս Amovibile.

* Levadóre, աբ • Վերացուցիչ:

Levaldína. Գողուն • յափշտակուն:

Levaménto. Ծագումն (արեգ. աստեղաց) փոխ • տխարձումն • վերացումն: երկի • չոր (բանակին) էօյ: d'un assedio. բարձումն պաշարման: ուն և Troncamento, Rimovimento.

Levánte, գոյ, աբ • Արևելք • կէսն փոխոտոս • էջէրիք: երկիր արևելից • էջէրիք Էվչէնէի: andare in levante, կամ venire di levante. ած ոտի՝ ի բաց քան նալ • գողանալ: Արևելքեան. հոգի արևելից կամ փոխոտոս:

Levánte, աֆ, ած • Ծագեալ • ժլեալ:

Levantíno, գոյ, ժլեալ աֆ • Արևելեան • արևելեայ կամ փոխոտոս փուչկի Էվչէնէի: ժէրիքի: ցեկանաստաց առմնակ:

Leváre, ած • Ամբառնալ (զձեռս, զգլուխն •) վերացուցանել • բարձրացուցանել: էօֆոք փոքրեցնել: բառնալ (յոսկերաց զերկաթեայ ուն և •) ի բաց բառնալ ի բաց առնել • փոքրցնել: հանել, կամ ջնջել զբիծս •) չոփած • uno di terra. բառնալ զգեր յՏէ, ի կենդաց. սպանանել: Նա հանջիլ • ի բաց քեցել (զոք ի չարեաց:) էնէի էվ Տէ • վերծին (զոք ուսանիլ:) խափանիլ • արգելուլ: Եսոփ էմիֆ • փարատել (զերկիւղ:) փէֆ էմիֆ • օգնել: օգնել: տանել զոք է նէր (ի գործ առնուացս) տանել. կամ բառնալ (հաւատոց, գրաւոց:) գոյերչոփ • questo non leva se non tanto. այս (նաե. կամ գրաւս) ոչ կարէ տանել աւելի: dal sacro fonte, ևն • ընդունել զոք յաւազանէ (ակբտուելոն:) il parto. ընդունել զմանուկն յարդանդէ. օգնել ծննդականին. լինել ծնողիչ: uno dall' osteria. տանել զոք յիջևանէ. ած խոյ • իջևանեցուցանել զոք • col naviglio. բառնալ, կամ տանել նաւու: mercanzie. բառնալ գնել վաճառ բազում: (առ ի տանել այլուր • և վաճառել առ տակաւ տակաւ:) * bottega. բառնալ զնրպակ: il pane. խմորել զհացն • հայուածոյ: gentil milizie, ևն • զօրաժողով լինել • ատէր պէվէրմէ:

հե: le grida. աղաղակ, կամ ձայն բառնալ: voce. հաշակ հարկանել, լսոր լինել: di, կամ la pianta. տես՝ Pianta. Levare in capo. ի վեր հանել, քաշոցնել զկնճռեալ: եւս՝ եռալ, կամ խմորել (հե. գանիւնեցոց:) գործոտ. տայլանոտ: եւս՝ զայրացնել. արագ՝ ընդ փոքրացնել: եւս՝ զուսխ առնել. վատրանքել, յարուցանել, հատուցանել: պակասել, փքացնել: պատրաստ ելեւէ: il capo. քարձրացնել. գոռոզանալ: տարբերանոտ: uno a cavallo. տես՝ Cavallo. Levare in superbia altrui. հպարտացուցանել զոք: la lepre, l'uccello. գտանել, կամ հարձուցանել զնապաստակն, զթռչունն: a galla. տանել, կամ տանուցանել զերկուօք ձեռաց: il bollore. սկսանիլ եռալ. յեռանդն հարկանիլ: fiamma. սկսանիլ այրիլ, բորբոքիլ: levare, կամ levarla del pari. տես՝ Pari, եւ Levar colle tanaglie, կամ il pelo, տես՝ Tanaglia, եւ Levársi, հանգստանալ. վերանալ: կանգնիլ, յոտն յառնել: փսխոտ. այսպես պատճառ: յառնել, յանդիմոյ: պետ՝ կնիկն փսխոտ: ծագել, երեւիլ (առ տեղ, կամ արեւուս:) փոշոտ: լըսոտ: յառնել: երեւիլ. չեւ առնել: Երբ ըստ այսմ նշանակուի՝ ի կերբ ածի և առանց մասնիցս mi, ti, si, եւն. եր: Levò da campo, e tornossi a Lucca. Մեկնեցաւ ի բանակէն, և գարձաւ ի Լուքա: Տարածել: si leva un vento, una tempesta. յառնէ հողմն ինչ, կամ մրրիկ: Levarsi in superbia. Պերանալ, հպարտանալ: գծագրանալ: in barca, կամ in collera. զայրանալ: levarsi alcuno dinanzi. կամ d' innanzi. մերժել զոք յերեսաց: գոլխոտ: եւս՝ զրաւել ի կենաց: կամ կործանել զոք: էօլախոտ: levarsi da qualche disgrazia. հողոտիլ, կամ պրծանիլ ի վշտաց ինչ: պետ՝ գոլխոտ. le corna. ընկեր յանձնել զնախատինս, կամ զկերտս անուն: di capo, կամ il cappello. քանալ զգլուխն (ի նշան յարգանաց:) ողջոյն տալ: եղեամ վերջին: levatsi dall' assedio, կամ levar l' assedio. յետս կալ ի պաշարմանէ (քաղաքին:) քառնալ զպաշարումն: far levàr l' assedio. պաշարել (զքաղաքն) ի պաշարմանէ: levarsene da, կամ il pensiero. ի բաց դնել զմիտս: ոչ եւս հոգալ: levati di quà: դնա՛ աստի: ի բաց գնա: կոր կին: Leváre, տր: բառ նկարագ: Կանգնուցանել (նկարեալ զսեռակերպ) ի վեր մերձ ոտին:

Leváta. Տես՝ Levamento: եւս՝ Աշխարհումն ալեաց: vi è della levata, կամ maretta. ալիք են ի ծովուն: (է ոչ նաւորդաց:) di poca, կամ di gran levata. գոյզն ինչ, կամ մեծ ինչ: uomo di gran levata. այր մեծ, երեւելի, աւագ:

Leváto, ta. Աշխարհել: քարձրացեալ: գոլխոտ: եռոտ: ըստ ընդ: քարձել: քարձր: կանգնել: յարուցեալ: գոլխոտ: հանել (ի գործ:) օրինակել: առ քարտուղան: մուդիր: պարզել զդրօշակս: una donna levata del parto. կին վճարել զառաջնօրդ եղեալն:

Levatójo, ja. Շարժական հանուրդ: գոլխոտ: գեղեցիկ:

Levatóre, տր: Աշխուժիչ: գիրքաձայն: di se stesso. անձնագով. անապարծ.

Levatríce, կի: Ծնուցիչ. մանկաբարձ: կին:

Levatúra. Esser di poca, կամ piccola levatura. կամ aver poca levatura. Անմեր միամիտ, գիւրաշաւան, ծանգաղամիտ: Հասարակական:

Levazióne, կի: Տես՝ Levamento.

Leucacánta. Տունկ ինչ դառնաբոյս: ի:

Leucantémo. Ազգ ինչ երկնկի: ի: գեղանի:

Leucáte, կի: կամ Leucacate. Ագատ սպիտակ. (է քար ինչ, որ կոչի և Agata bianca.

Leucoflegmazía. Ի ազգ հիւանդութեան:

Leucojo. Ի ծաղիկ ինչ, որ առաւօտաբար կոչի Viola a ciocca. յորմէ ծաղկաքաղ փունջաւոր:

Léve, Leveménte, Տես՝ Lieve, եւն:

Leventi, տր: գոյ. Ճարպանաւք առաջնոյ:

Levézza. Տես՝ Leggierezza.

Levístico, Libístico, Ligústico. Ի տունկ ինչ ազգի լսոյ օշոյ:

Levíta, տր: Ղեւտացի:

Levità, տ՝ táde, — táte, կի: Տես՝ Leggierezza. Աստուածասիրութիւն. ուղղամտութիւն. սիրտաբուխութիւն:

Levitáre, ես: խմորել (զանգուածոյ հացին:) ծայրոտ: far levitar la pasta. խմորել զհացն:

Levítico, գոյ: Գիրք ղեւտացոց: ած: Ղեւտական:

* Levriéra, կի: Մատակ շուն որսորդ. նապատակաց: կոչի և cane da giugnere. նաչի:

Levriére, տր: Շուն որսորդ. նապատակաց: շուն նապատակաց: շուն որսական.

* Levrierína. Դեռատ: Տես՝ Levriera.

* Leutéssa, կի: Լեւտ. Տես՝ Liutessa և Liuto.

Lézza, Lézzo. Գոլխոտ: քիկիկիտուք (համառաց, կամ ոտայից:) մերկուտի: ծերծերտուն: պղտոտ: նող:

* Lezioncína. Համառօտ ընթերցուած.

Leziône, կի: Ընթերցումն: ընթերցուած: օգտաւէտ գասագիրք ընթերցուած (աշակերտաց:) պետ: տես և Elezione.

Leziosággine, կի: Տես՝ Lezia.

Leziosaménte, ած: Հեգնաբանութեամբ. ալամօք:

Leziósо, sa. Հեգնաբան: ծերծերտուն: սիրտ: ասի՝ աշխարհիկ: նող:

Lézzáre, ես: Խորել: արձակել զհոտ գարշ: գոլխոտ:

Lezzíno. Ի առատան ինչ հատուն:

Lézzo. Հոտ գարշ. ժահահոտութիւն: քիւ:

Lezzóso, sa. Գարշահոտ. ժահահոտ: գոլխոտ:

LI

LI. Ի յոգնականն արտաքին յօտին Lo յարի յառաջ ընդ անուանեցն որք ոչ սկսանին ձայնաւորաւ, կամ սառաբեն S, որ ունիցի նոր կից զայլ բաղաձայն: և ի այսմ ոգոյիանայ ի I մասնիկանն:

Li, դերանուն. Ի երկոքին արտաքին արտաքին դերանուն Egli. Նմա առնու. այնմ: ծնո: ի եւս յորդ ոգի հայկական նր. Ջնո. զայնս: ծոյլէ: Li, նոյն ի ի gli դերանուանն. և առաջաբար յորի յառաջիկ բառից որք ոչ սկսանին ձայնաւորաւ, կամ S առաբեր որ ունիցի կից նոր զայլ բաղաձայն: Li, հնախոտ. մասնիկացս mi, ti, si, ci, ne, vi. և յետադասն մասնիկացս me, te, se, ce, ne, ve. մերձ և մասնիկան Si.

Lí, կի: Անգ. անգր. անգանօր: օրայս ծոյս: di lì կամ da lì, կամ ասկ lì. անտի: ծոյան: յայսմէնէ. այնուհետեւ:

* Liále. * Lialtà. Liánza. Տես՝ Leale. Lealtà.

* Libagióne, կի: Նուիրատուն. (է հեղումն հեղանիւթ. ծոց ի գոհ նախնեաց:)

Libaménto. Նուէր: (է գինի, կամ այլ հեղուկ ընծայեալ ի պատարագ. ծոց:)

Libámina, կի: յոգ. Ընծայութիւն: ծխանելիք: բուրմունք անուշից:

Libáre, ես: բառ լայ: Ճաշակել փոքր մի: կամ ծագիծ ունասին: առնուլ զհաշակ:

Líbbia. Ցօրք ձիեղեցուց. հատեալ ասս ձիեղեցուց:

Líbbra. Կշռ: (է 12 ունկիս) լիտրա: Կիրայ: (է անուն

անուն գրամոյ ։) հարկ ինչ ։

Libecciáta . Ուժգին հնչեան արեւմտեան հարուածոյ · աստիճանիչ արեւմտեան հարուած ։

Libéccio, Garbíno . Արեւմտեան հարաւ ։ լօռն ։

* Libellísta , այ. Եպերբաւան · դատավարան ։ (իբր որ գրէ եպերբանս ։)

Libéllo . Գրգոյկ ։ փիլաստձէ ։ աղերսապիր ։ famoso, կամ infamatorio , ևն · կամ ասակ libello. դրուագ, թուղթ , կամ գիր եպերբանաց · գրոյ ։

Libénte , ո · ինքնակամ · ինքնայօժար ։

Liberagióne . Տես Liberazione .

* Liberaláccio , չէդ՛ · Ընդայլ · չարայլամիտ ։

Liberále , ո · Liberalíssimo , ma . Ազատասիրտ · ազատաձեռն · առատաձեռն ։ ձեռնհաս · ակնկիթ · բարեբար · մարդասէր · քաղցրաբարոյ · քաղցր · փերվելի ։ տես և Licenzioso. Arti liberali . Ազատ ասկան արհեստք ։

Liberalità , - táde , - táte , իգ · Ազատասկանութ · առատաձեռնութ · բարեբարութիւն ։ ակհաղէտ · ձեռնհասութիւն ։

Liberalménte , ա. Liberalissimaménte. Առատապէս · առատաձեռն ։ ձեռնհասի նէ · պօլ պօլ ։

Liberaménte , ա. Liberissimaménte . Ազատագէմ · համարձակաձայն · համարձակաւքս · անկաշկանդ · արձակ կամաւ · բացարձակապէս · ազատօրէն · անարգել · անխափան ։ տես և Liberalmente .

Liberaménto . ♦ Liberánza . Տես Liberazione ։

Liberáre , ն · Ազատել · փրկել ։ ապա ելմիտ · գոբելատ · վանաւել , յանձնաւել · վանաւել այնմ՝ որ տուել վճարկ ղինան ։ Liberársi , յ · Ազատիլ · փրկիլ ։ գոբելատիլ ։

Liberáto , ta . Ազատեալ · ապրեալ ։ գոբելատ ։

Liberatóre , այր. * Liberatríce , իգ. Ազատիչ · փրկիչ · գոբելատօղ ։

Liberazióne , իգ · Ազատութ · փրկութ ։ գոբելատութ ։ գոբելատուած ։

Líbero , ra. Liberíssimo , ma . Ազատ · ինքնատէր · ինքնիշխան · անձնիշխան ։ պէնի պուշու · ազատ մէտ · անկէզ · անխարգել ։ aria libera . օդ պարզ , յատակ · բեղի հաւ ։ via libera , հանապարհ ան. գորը, հարթ ։ alla libera . ազատօրէն · ազատաբար ։ * եւս ուղղորգ (գնալ ։)

* Liberótto , այ · Փոքր մի ազատ ։

* Libérta , գոյ · իգ · Ազատագիր կին , կամ աղջկան ։

Libertà , - táde , - táte , իգ · Ազատութ · ազատութ ։ տես և Liberalità . Ընդարձակութ · համարձակութ ։ ակհաւելիք ։ տես և Liberalità . Ձայ la libertà ad alcuno . Ազատ առնել , կամ կացուցանել զոք ։

Libertinággio . * Libertinísmo . Մարմնապաշտութիւն · մարմնասիրութ · խառնակրօնութ · ցոփութ · անառակութիւն ։ դաժանութիւն · չափաւիճ . Libertinággio . Ազատագրաւ ։

* Libertíno , գոյ · Մարմնապաշտ · մարմնամոլ · խառնակեցիկ · խառնակրօն · զեղծ · անառակ · եհլի հալա ։

Libertíno, na, այ · Ազատագրեալ · ազատագրեալ · ապաւէն ։ Libertíno, գոյ · Որդի ազատագրեալ · ապաւէնի օղլան ։

Libérto , գոյ · Ազատագիր · (ի ծառայ ազատագրեալ ։) ապաւէն ։

Labídine , իգ · Տափանք · ցանկութ · հեշտախտութ · ցանկասիրութ · նեքս · չէհվենի ։

Libidinosaménte , ա · Տափանքաբար · ցանկութաբար · վավաշոտ · հեշտասէր · ենկենի · վաշ , կամ գաղջ (հեշտութ ։)

Libístico . Տես Levistico .

Líbito . Կամք · հաճոյք սրտի · փափաք ։ a libito, ա. Ըստ կամս · ըստ քմոյ · ըստ հաճոյս ։ խոսխոխի կեպ ։

Líbra . Կշիռ . (համաստեղութեան ։) ծղան ։ tenere in libra . ուռնել , կամ առնել զաւազկիռս ։ կշռել հանգիստակշիռ ։

Librácio , չէդ՛ · Մասեան անհեմեմութ · վատթար յոռի , կամ վնասակար գործ ։

* Libraíno , նոմոդ՛ · Գրավաճառ աննշան ։

Librájo . Գրավաճառ · սահաֆ · փիլոպեզ ։

Libraménto . Կշռում ։ della luna . կշռումն լուսնոյ · (ի գործ ինչ փոփոխումն գրից պնդոյ լուսնոյն , և բծից նորա ։)

Libráre , ն · Կշռել ։ թարմնել ։ Librársi , յ · Լինել հաւասարակշիռ · կալ զաւազակշիռ ։ librarsi sull' ale . կալ թևասարած ։

Libráto , ta . Կշռեալ ։ թարելմէտ ։

Librazióne , իգ · Կշռութ կշռանի · տես Libraménto .

Librería . Գրանոց · գրատուն · դիւան ։ փիլոպանի · * Գրավաճառութ · փիլոպանիզէ ։

Libréttine , իգ , յոգ · Գրգոյկ , կամ Աղիւսակ թուանական , (յորում նշանակեալ են արտադրեալ թուոց ։) պրպ ասպասը · պրպ պեքիներէք ։

Librettíno , Librétto , Libriccíno . } Գրգոյկ ։ ի.

Libricciuólo , Librícolo , նոմոդ՛ . } Թաղէտ ։ libri-cíno . Ժամագիրք ետաձնիկ · (յորում են և եօթն սաղմոս ապաշխարութ , և այլ աղօթք , որ կոչի և Uffiziuólo .) Libriccíno del Paonázzi . մ ասի. Ֆրուղէք խաղող ։

Líbro . Գիրք · մատեան ։ փէնաս · տուսար ։ պեքիներ del quaranta . մ ասիայ · Ֆրուղէ խաղող ։ * libro mastro · մեծ հաշուագիրք · մատեան հաշուի ։ նա պեքիպերի ։

* Libróne , այ. յոգ՛ · Գիրք մեծ · տուսար մատեան ։

Liburno . Պատերազմական նաւակ հնից նախնեաց ։

Licantropía . Գայլուկ · (ի հիւանդութիւն հնից ցնորից · որով կաղկանձէ հիւանդն , երբեմն և կարծէ զանձն փոխել ՚ի գայլ ։)

Licántropo . Գայլացեալ · սիսայացեալ գայլ գայլութեամբ ։

Licaone . Ազգ հնից սերմանիցն ։

♦ Líceia . Տես Lizza .

Licciajuóla . Ատամնադարձ · (ի երիաթի գործի սեղանաձև , որոյ մին ՚ի ծայրից ի հերձէ · որով սղացօղք փայտից դարձուցանեն , կամ թեքեն զատ մունս սղոցաց ։)

Líccio . Ազգն · տոմի՛ ասր · փաճիս · * Alto líccio , կամ Basso líccio , կամ Arazzo d' alto líccio , ևն · են տեսակք հնից Անկոճածոյ օթոցաց ։

Licénza , Licénzia . Հրաման · թոյլտուութ · թոյլ կարդալ ։ իւնն · պերմէ ։ dar licenza . արձակել զոք · թոյլ տալ երթալ ։ կեօփերմէ ։ տալ վերմէ ։ թոյլ տալ · թողացուցանել · հրաման տալ ։ տես վերմէ ։ իւնն վերմէ ։ Համարձակութ , կամ ազատութիւն (՚ի սովորական կանոնաց խօսելոյ , կամ գրելոյ կամ նկարելոյ ։) Հրաման երթալոյ · արձակուրդ ։ եօլ երէր ։ ցոփութ · ազատասանութ · անառակութ · պռլիրդէ ։ չափաւիճ ։ Վատահոգի , կամ համարձակութ · (ի ձմ ինչ Հարատասանական , որով առնեա զանն կշտամբել զառաջադոյնս ։) * տես և Licenziatura .

Licenziaménto . Հրաման երթալոյ · արձակուրդ ։

Licenziáre , ն · Թոյլ տալ , կամ հրաման տալ երթալ ՚ի բաց արձակել · առաքել · եօլ վերմէ · առաջ վերմէ ։ Թոյլ տալ · հրաման տալ ։ իւնն վերմէ ։ Licenziársi , յ · Առնուլ հրաման երթալոյ · մեկնիլ

յա-

յումեքէ : իջիաղէլ ալմա • այբէմա :
Licenziáto, ta . Ընկալեալ հրաման երթալոյ • ի բաց արձակեալ : Ոմն վերին• soldato. զինուոր արձակել ի զինուորութէ : Որ ունի իշխանութէ ուսուցանելոյ հրապարակաւ :
* Licenziatúra. Հրաման, կամ իշխանութէ ուսուցանելոյ հրապարակաւ :
Licenziosaménte, ադ • Ակնարկս • անկանոն • տարօրէն : ԲԵրիպոլիս : անառակ • ցոփութէ • անառակս : փնեղոխութէ իւր :
* Licenziosétto, ta . Փոքր մի ցոփ, կամ անառակ :
* Licenziosità . Ցոփութէ • ապրանաւորութէ :
Licenzióso, sa. Ցոփ• անառակ• ապրանան • խառնակրօն : պոռնկութ• փնեղոխ• ԷՀլիհալա :
* Licéo. Ճեմարան • լսարան : Պերիպատ :
Licére, գԻպոլիլ • Տէս Lecere.
Lichene, աբ• Տէս Fegatella . եւս՝ Քաթաբոս • (ի բոյս ինչ մանրիկ, և բաղնիսեաց՝ բուսանել որպէս զբիծ սեաւ կամ Թուխ գերեսաց քարանց, զոր փայ- սից, և ծառոց, եւն :) Խոռոչ• Խօռան :
Lici. ած • Ընդ• անդր : di lici . անտի : f
Licio . Փուշ ինչ, ունի տերեւս նման ասպասի :
Licitaménte, ած • Օրինաց • արդարացիս • իրաւամբք• պատշաճապէս : հեքյուրէ իւր • հագ իւրէ • ինաճ պէք իւր :
Licitézza . Թոյլտուութէ • հրաման • իրաւն • արժանն, օրինաւորն :
Lícito, ta . Տէս Lecito .
Licnide, ից• Ի բաղնիսեայս տունկ ինչ պարտի սիլպոյ :
Licóre, աբ • Տէս Liquore .
* Lídia, անդ• Տէս Pietra di paragone.
Lído . Ծովափն . ծովեզր : փնդիկ էնդարբ• էալը : երկիր • գաւառ• կողմն :
Lienteria . Ի բաղ ինչ հիւանդութէ աղեաց, յորում ինքեանն կերակուրք անմարսք : Իւրէ• ինչիկ :
Lietaménte , ած • Խնդութէ • ինդգալին : վէնիկ իւր :
Lietézza . ի Lietúdine . Տէս Letizia .
Liéto, ta . Lietíssimo, ma . Ցնծալի • զուարթ • իրեն գոյ : չաղ : յուսալի • արդասաւոր : պէրէէնէլի : զուարճալի (երկիր :) պէփուլ : erba lieta . խոտ գաւարագէղ :
Liéva. Ժողով • վիճակ : uficio di maggior lieva . պաշտօն մեծարգոյ : Լծակ : սքէմէ• սեւ ի Leva. lieva d' un ponte levatojo . հակաքարշ չարժական կամրջի :
Liéva Liéva. Փուլայ փուլայ : յերկակիրճ չարժուելն երագ բերութեան • խռովայուզումն :
* Lieváre . Տէս Leváre.
Liéve , կամ Léve , ած • Lievíssimo , ma . Թեթեւ • հաքիֆ • էնչին : դիւրին : գօլայ : դիպուկ • գուշնաք քեայ• ընդին : Ճկուն : պղտասին • նոճասուտ • տոլորմ : ալլաֆ : di lieve nazione . վատասոհմիկ • il tempo è lieve. երագընթացք է ժամանակն :
Liéve, Léve, ած • Lieveménte , Leveménte . Թեթեւ• Թեթեւութէ : էնչինչի իւր : մեղմ• մեղմով• սասալտլա : երագ• երագընթաց : Ճեզ• գիւրաւ : գօլայ : քաղցրութէ :
Lievézza . Թեթեւութէ : հաքիֆլիք :
Lievità . Տէս Levità .
Lievitáre , Lievitáto , ta. Տէս Levitare , եւն :
Liévito , գոյ • խմոր : համոյր • փխրաբերութէ նշանաց կէ և Fomento. Lievito dello stomaco . խմոր ստամոքսոյ • (են հիւթքն՝ նպաստիչք մարսողութէ :)
Liévito, ta , անդ • Lievitáto, ta . խմորեալ :
Liévre , Lévre . Տէս Lepre .
* Ligáme , աբ• Տէս Legame .

Ligaménto . Ցօդակապ • (ի մասն ինչ մարմնոյ՝ տոլիատակ , ընդակազմ , և լի մանրաթելովք ; որ յօդեն զմիմանս զոյլ մասունս , մանաւանդ՝ զոսկերսն :)
* Ligamentóso , sa , անդ • Ցօդակապին • պատշաճեալ սա յօդակապն :
* Ligáre . Տէս Legare , եւն :
Ligiáre , ի• Ligiáto , ta . Տէս Lisciare , եւն :
Lígio, ia . Հպատակ • հնազանդեալ է ձեռամբ :
Ligistráre , Ligístro . Տէս Registrare , եւն :
Ligíttimo , Lignággio . Տ• Legittimo , Legnaggio.
Lígneo, ea . Փայտեղէն • փայտանիւթ • փայտային :
Lígno , և Ligústico . Տէս Legno , և Levistico .
Ligústro . Տունկ ինչ սպիտակածաղիկ • կոչի և Rusvistico . գէնա ալաճ : umani ligustri . Թերթիք մկրտից :
* Lile . Տէս Gliele .
Líma . Խարտոց : էյե • պէօրփնե : lima sorda . խարտոց անձայն : Ձեռք էյեսի : եւս՝ լուսկ և հանդարտուա կաց • սակաւագէտ • կամ որ կէայ գործէ : Lima. Ի ագռ ինչ փոքրիկ և բազմատեսակ քաղցրա համ լեմոնի : Ի եւս տեսակ ինչ Թեթեւ հողմ՝ որ գտանի յանցեր լերինս : * Lima . խարտոցաձեւ մին (ի ձուկն ինչ խառտոցի ոմի զնաբտոց :) Lima Lima Ի հեգնական բառ խաղացի ասլայոց : fare lima lima . խաղ առնել :
Limáccio . Գայլ • ցեխ • տիղմ : լամաս :
Limaccióso , sa . Գայլապլից • տղմալից : լամաշատ : ջաղցալի • ջաղցասէր :
Limáre , ի • Խարտել • կարել , կամ յղկել խարտոցաւ : էնէնկէ : ծախել • վլաանել • մաշել • ուղղել խնամով • կատարեալ գործել • ուղղագրել • սրբատանել :
Limáto , ta . Խարտեալ , եւն : ագամ • զերծ • մաքուր :
Limatúra . Խարտ • խարտուճած • խարտոցած : էնէնէ իւր • խարտուկն : viver di limatura . կեալ սակաւ ապիտոյիք • սակաւութ զպէտան Հայթայթել :
Limbéllo , Limbellúccio . Ձգատուճած մորթոյ , կամ հագուստոյ : limbello . լեզու :
Limbiccáre . Տէս Lambiccare .
Limbícco , Lambícco . Ցքաշան գործի : Խպէ • passar per limbicco . անցանել , կամ հասել է անձկագոյն խորոմակ : mostrar per limbicco . ցուցանել ինչ գժուարաւս , կամ հաղիւ ուրեմն • ցուցանել ի շուրջս • չնորհս իմն ալարկել ցուցանել :
Límbo . Լիմբոս :
Limitáre , ն• Սահման , կոպար , կամ չափ դնել • սահմանաւորել • չափաւորել • պինդ էնել • պնդել :
Limitáre , աբ • Սեռակ : նէյե : il limitare della vecchiezza . սկիզբն ծերութէ :
Limitataménte , կամ Limitáto , ած • Չափաւորութէ • չափաւորապէս • սահմանեալ է կոպարաւ :
Limitatívo , va . Սահմանաւորիչ • կոպարաւորիչ • չափաւորիչ • սահմանիչ :
Limitáto , ta . Limitatíssimo , ma . Սահմանաւոր • կոպարաւոր • պայմանաւոր • չափաւոր • սահմանաւոր • հանգոյն • էօլչեալ :
Limitazióne , ից • Սահմանաւորութէ • չափաւորութէ • սահմանութիւն • կոպար • պայման :
Límite , աբ • Սահման • կոպար • չափ : պինդ • հոգոց :
* Limítrofo . Սահմանակից : պնդագոյ :
Límo. Տիղմ (Ճահճաց) կաւ• գայլ • լամաս • պալչըք :
Limodóro . Ի ծաղիկ ինչ :
Limoncéllo , Limoncíno , Նառուղ • Ի ագռ ինչ փոքրիկ բազմատեսակ լիմոնի :
Limóne, աբ • Լիմոն : լիմոնէնիի• իւրմն պտուղ : Limonéa. Օշարակ՝ի լիմոնէ : իւրմն պտղոյ լիմոն չերգէնէ :

Limónio. Տունկ ինչ, որոյ տերևք նմանին եղն բանջարոյ:
Limósina. Ողորմութիւն (աղքատաց) տուողք. սէր: ապաշխ. սեղեմ: Ժամուց կամ պատարագիք տալով պատարագուց:
* Limosináte, հ. Ողորմածութիւն. որ խնդրէ ողորմութիւն:
Limosináre, է. Խնդրել ողորմութիւն. մուրալ: փնդրել: խնդրել խոնարհաբար: հայցել: ն. Տալ ողորմութիւն. բաշխել կարօտելոց: ապաշխ. ընդել:
* Limosinário. Ողորմած. որ տայ ողորմութիւն աղքատաց:
♦ Limosináta. Ողորմութիւն. ողորմութիւն:
Limosinatívo, va, աչ. Ողորմութեան:
Limosináto, ta. Ողորմած. մուրացել. ընկալեալ յողորմութիւն:
Limosinatóre, ար. Limosiniére, ի. Limosiniéro, ար. Ողորմած առ աղքատս. որ տայ ողորմութիւն աղքատաց: ընդհանրապէս:
Limosiniére. Ողորմաբաշխ. (ի անուն պաշտօնատարութեան:)
Limosinúccia, նոմ. Ողորմութիւն սակաւ:
Limosità, - táde, - táte, իգ. Տիզմ. ցեխ:
Limóso, sa. Տղմալից. կաւալից: ճահճուտ:
Limpidézza, Limpidità. Յստակութիւն. մաքրութիւն. սրբութիւն. պայծառութիւն: ազգիկութ. գաւէթ:
Límpido, da. Limpidíssimo, ma. Յստակ. ականակիտ (ջուր.) Լինել պայծառ: պէտք: ազգի. գաւ:
* Límula. * Limuzza. Փոքր խորտակ:
Linária, կամ Osiride, իգ. Կտաւ վայրենի. (տունկ ինչ:) Եապան ելենի:
Lince, ար. Տես Cerviere. Aver occhi di lince. Լինել քաջատես:
Lincéo, éa, աչ. Քաջատիրելոյ: occhi linceî. աչք սրատես:
♦ Linci, հ. Ընտ. անասուն:
Lincúrio. Լիպրնն. (ազգ ինչ սամոյ, որ քէհրի պարի:)
Línda. Հանուն ինչ չարժական զկնդրմնիմ գործոյ զոր ի կին առնուն ի դիտութեան ի վր ծովու:
* Lindaménte, հ. Վայելչապէս. գեղեցկապէս:
Lindézza, Lindúra. Վայելչութիւն. գեղեցկութիւն. մաքրութիւն: Եպերչիւթ. ճոխաբէր. ընծիելիք:
Líndo, da. Lindíssimo, ma. Վայելուչ. գեղեցիկ. մաքուր: Եպերչիւ. Նպաստ. գաւ: componimento lindo. քերթուած հանապատկեաց, ողորկիզդոն, վայելչահիւս: andar lindo. չքնել ի հանդերձս զարդարեալ:
Línea. Գիծ. ծիր: ընդ: սաթը: անթունդ. ազգաց առհաւ. զարմ: ասց. պնդիլ: per linea masculina. ի ձեռն արու զաւակաց: linea di muro. գիծ, կամ ուղղակի որմոյ: linea equinoziale. գիծ գիշերահաւասարին. հասարակածն. հանիլ խոնիլ: tener la linea dirítta, ևն. գործել արդարութիւն. գնալ ուղիղ. պահել զարդարութիւն:
Lineálmente, հ. Ուղղորդ. ուղղապիծ. գիտ ուղիղ:
Lineaménto. Գիծք. գծագրութիւն: տիրք: գծագրութիւն դիմաց. տեսիլ դիմաց: տիպեաթ:
Lineáre, հ. * Lineário, ia. Գծային. գծական:
* Lineáre, ն. Գծել. գծագրել:
Linearménte. Տես Lineálmente.
Lineáto, ta. Գծել. գծագրեալ. խայտագիծ (մորթի:)
* Lineatúra. Կշռի ձևացիկ գծիւք: տես և Lineamento.
Linezióne, իգ. Տես Lineamento.
Lineétta, նոմ. Գիծ փոքրիկ. գիծ փոքր:
Línfa. Բաս լաս. Ջուր: Ախտ. (ի բժշկայ ի հիւթ ինչ ի մարմնի կենդանւոյն:)
Linfático, ca. Ախտական (տանջք:)
Lingería. Տես Biancheria.
Língio, ia. Ի մակադրական ինչ ատենոյ, կամ չափոյն:
Língua. Լեզու: փիլ. լեան: chiedere a lingua. խնդրել ի կալի, կամ ոչ ձայնի ինչ տալոյ ի տունէ: la lingua non ha osso, e fa rompere il dosso. անոսկր է լեզուս, բայց զկիսկոտնս լեառս. քո լեզու քարտաս անի մեռանէ տունէն: la lingua dà, կամ batte, dove il dente duole. լեզուն անդ դիպանի, ուր տառապի ցաւն. քո ղոչ ինչ կրկ ազ, ի նոյն և յայն տեղ: una lingua, che taglia, e fende. լեզու հատու, կամ կծանող. երդիծանող: mala lingua. կամ lingua tabana. լեզու չարախօս, կամ խոտնաճախ. այր չարալեզու: aver la lingua lunga. լինել չարախօս, զրպարտիչ չարալեզու: lasciar la lingua a casa, կամ al beccajo. կալ ի կերցպալակցեալ լռիկ, կամ անբարբառ: lingua tagliente. լեզու հատու, ջրտուր, ճարտարախօս (եղէգ ի բարին, և եղէգ ի չարին:) mettere la lingua in molle. չարտախօսել յոյժ: non morire la lingua in bocca. լինել չարտախօս, կամ վարժ ի խօսել: avere una cosa sulla lingua, կամ avere in sulla punta della lingua. ունել ինչ ի մանկայ ծ լիլել արագ: avere il cervello nella lingua. խօսել բարկոտ, և գործել չարաչար: Լինգուա. Բարբառ (խուալական, յոյն, ևն:) փիլ: տղդ: Լեզուակ կշռոց: ընտրական: Ծանօթութիւն լուր. տեղեկութիւն: հանդէս: aver, pigliar lingua. իրազեկ լինել. լուր առնուլ. տեղեկանալ: prender lingua. նոյն է և. Հարկանել ինչ զուժկի, կամ յուժկի: dar lingua. ազդ առնել զբազմութիւն: tener la lingua dentro a' denti. ունել, կամ առնահարել զլեզուն: a lingua*, հ. անվրէպ. քաջ: Lingua. Ծայր բազոյն: եա Ազգ ինչ լեզուագիտի, և լեզուաձև անկոյ, որ մանեմարի: Lingua di vacca. Ազգ ինչ դարեղածայլի:
Língua Buóna, Buglóssa. Ազգ ինչ եղնալեզուի. Եպապանչանի տեսիլ:
Linguáccia. Լեզու չար, չարտիզն, ճառնաճախ:
Linguacciúto, ta. Լեզուձանի. չարտախօս: լաֆաշան:
Língua di Cáne, իգ. Տես Cinoglossa.
Língua di Cérvo. Fillítide; իգ. խոտ ինչ տատիպ:
♦ Linguádro. Տես Linguardo.
Língua Ericína, իգ. Տես Peracciuola.
Linguággio. Լեզու. բարբառ (խուալական, ևն:) փիլ:
* Linguále, հ. Լեզուական. լեզուի:
Linguárdo. Լեզուանի. չատախօս. լաֆաշան:
Língua Serpentína, իգ. Ի խոտ ինչ, որ ատոլգ բանի Օձալեզու. և սովորաբար կոչի Erba luccíola, կամ erba luccia, կամ սոսկ Luccia.
Linguáto, ta. Տես Linguacciúto. Լեզուական (ձիոյ. քո որ ցուցանէ զլեզուն, և գոյն իւր է այլ ի գունոյ ծնանողաց: ասի զնկարել կամ գրել զնոյն:)
Linguéggiáre. Տես Chiacchierare.
Linguélla. Տես Linguétta ի եկի նշանակութեան:
Linguétta, նոմ. Լեզուակ. փիլիթ: Ծորակ մեզնոց. (ի կոտրատ ինչ ծորակաց. որոյ մին ի ծագ քեզ արկէ յանօթ հնոյ ծորելոյ, և մեւսն յանօթ գատարկ, մղել ծործրուցանեն զնեմեն ի չի անօթոյն ի գատարկն:) Ծայր բազոյ ձրագին: * Լեզուակ. (ի գործի ինչ երկաթի, երկայն մեղեխաս, առ ի մաքրել ղբմուղ ծաւուն:) * Լեզուակ. (ի գործի ինչ հիւսանց:)
Linguettáre, է. Ծոռծռել: փիլ փօլաշտ: մղել ծռելակաս աման յամանոյ:

Linguóso, Linguúto. Sin. Linguacciuto.
* Liniménto. Դակղուկն. շիւռմն. օծումն, կամ խնդում. կամայ դեղովք. օծուկն (ախտացեալ անդամոց:) Ներկ:
Líno, գոյ. Վուշ. կտաւ. էնդէն.
Líno di lèpre. Sin. Cuscura.
Líno, na, ածական. Կտաւի. վշեայ. ի վշոյ. էնդինական: tessitore di panni lini. կտաւագործ. պէզ. փոդոցաճառ:
Linséme, ար. Կտաւուտս. սերմն կտաւոյ: էնդկի խոտ. հատուած:
Lintíggine, Lintígine. Sin. Lentiggine.
Lintigginóso, Lintiginóso. Sin. Lentigginoso.
Liocórno. Միեղջերու: Ձերէկան. գերէկան: Liocórno maríno. Միեղջերու ծովային. (ի ձուկն ինչ, յորոյ'ի բերանի կայ եղջիւր ինչ փորկի:)
Liofánte, Lionfánte, ար. Elefánte. Փիղ: փիլ:
Liofantéssa, Lionfantéssa. Փիղ մատակ: փիղ փիլ:
Lionáto, Leonáto, ta. Առիւծագոյն. խաթաճաչ. չիկակարմիր: գոտրաչ:
Lioncéllo, Lioncíno. Leoncéllo. Առիւծակորիւն. կորիւն առիւծու: ասլան նավրատաս:
Lióne, Léone, ար. Առիւծ: ասլան: Aver il tenére, կամ pigliar il lion pel ciuffetto. վայելել'ի բարի ինչ լի վատնգաս:
Lionéssa, Leonéssa. Մատակ առիւծ: թէզ ասլան:
Lioníno, na. և Liopárdo. Sin. Leonino, և Leopardo.
Lipogrammático, ca. Պակասագիր, կամ նուազագրաց (գրուած՝ ըմ գրուած, յորում կամայ, և կամ արձեալ ապագաս չիք գաս ինչ այնոցիկնից:)
Lipotimía. Ի ազգ ինչ նուաղմանն' ուր այնպէս վատն գաս որ ոչ Sincope.
Líppa. Ի ազգ ինչ վարակի, կամ որոմն:
* Lippidóso, sa. Lippitúdine, իգ. Sin. Cisposo, Cisposità.
Líppo, pa. Բմանկն. գնանկն: վատատես. կարճատես:
Liquaménto. Sin. Liquefazione.
Liquáre, ն. Յայտնել. յայտի առնել. բացատրել:
* Liquatívo, va. Հալելի. լուծանելի. լուծական:
Liquefáre, ն. Հալել. լուծանել: Էրկնել: Liquefársi, յ. Հալիլ. լուծանիլ. հեղհեղիլ. Էրկել: լինել նայ. փոխիլ'ի նայ. (ասի զգասածեայն առարկայ:)
* Liquefattívo, va. Sin. Liquativo.
Liquefátto, ta. Հալիլ. լուծիլ: Էրկեալ. Էրկել:
: Liquefattríce, իգ. Հալիչ. լուծիչ:
Liquefazióne, իգ. Հալումն. լուծումն: Հալղոզ լծիլ. հեղհեղումն:
Liquidambar, ար. Բան այլագոյական. Հոտաւէտ հեղուկ ինչ Միջերկրեան:
Liquidaménte, ած. Յայտնապէս որոշակի: դիւրաւ:
Liquidáre, ն. Հալիլ. լուծանել: Էրկնել: il credito, ն. 'ի յայս ածել, պարզել, կամ յատակել. կամ առուգել զիսին, զպարտս, զհաշիւն, և այլն:
Liquidáto, ta. ած. Ի յայս ածեալ. յատակեալ:
Liquidazióne, իգ. Sin. Liquefazione. Liquidazione d'un debito, ն. Յատակումն պարտեաց:
Liquidézza. Լուծուիչ. հեղհեղուիչ:
Liquidíre, ն. Հալիլ. հեղհեղիլ. լուծանիլ: Էրկնել:
Liquidità, - táde, - táte, իգ. Լուծուիչ. հեղհեղուիչ:
Líquido, գոյ. Հեղուկ. հեղանիւթ. հեղանիւթեալ. աստ:
Líquido, da, ած. Liquidíssimo, ma. Լոյծ. լուծական. հեղհեղուկ. հեղանիւթ. հեղական: ապաս. պարզ. ապար: յայտնի. յատակ. որոշ: Էրկնաբեր: conto liquido. հաշիւ աւարտեալ, կամ յատակ, կամ մեկ կէս:
Liquide consonanti. Կայ բառգաձայնք. (ըմ ունայ հոլին և Semivocáli, կիսագաձայնք. ապ. ի տարբեր բառ ի յանգայնին' որք կոչին Mute, կամ Mutole.)
Liquirízia. Sin. Regolizia.
Liquóre, ար. Հեղուկ. հեղանիւթ: դաս. գինի. ըմպելիք: ամպէրնէ. չարապ:
Liquorétto, նուազ. Հեղուկ թնիթն, կամ թոյլ:
Líra. Լիրայ. (ի գլխաւ ինչ եւրոպական, որ արժէ քսան Soldi, ըմ քսան փող:) spendere la sua lira per venti soldi. ունել, կամ գիտել զհաշիւ իւր: avere più di venticinque soldi per lira. ունել աւելի ըմ զհաշիւ իւր, կամ քան զարհեան: andare a lira, e soldo. հանդանակիլ զիւր բաժին. վճռել, կամ առնուլ զիւր բաժին ծախուցն: a lira, e soldo. ըմ համեմատութեամբ: tristo a quel soldo, che peggiora la lira. տգէտ. վայ այնմ' որ առ'ի շահիլ սակաւ ինչ, կորուսանէ բազումս:
Líra. Քնար: պանդուռա. պերտօն: esser come l'asino al suon della lira. լինել ոչ զէր'ի լուր նուագ. ըմ լսել, բայց ոչ խնդալ: Քնար (համայն տեղութեան:), և տես և Grado. Suonar di lira. Հարկամբել զքնար.
Liréssa, զէնդ. Քնար յատի, կամ վատնայ:
Lírica. Քնարերգութի, նուագերգուհի. (ազգ ինչ բանաստեղծուհի, և տաղերգուհիէ, զոր երգէին քնարաւ:)
Lírico, ca. Քնարերգական: poeta lírico. բանաստեղծ քնարերգակ, կամ նուագերգակ:
Lísca. Շիւղ կամ մեղ կտաւոյ. Թեմ, կամ ունգ կամ նեփոյ. (ի փայտանման նիւթէն եղէալ'ի վշոյ, կամ ի կանեփոյ, յորմէ հանդերձեալ զոյն, ծեծեն և սանտրեն. կոչի և Capecchio.) փուշ ձկան պղպջ ի բերանն: cacar le lische dopo aver mangiato i pesci. առակ. լուծանել զվնասէ դործել յանյանացն: Lisca. Դոյզնինչ. ոչինչ:
Liscézza: Պղորկուն. յղկուիչ: էնդրան:
Lísciа. Ցղկիչ գործի: հնդկէ:
* Lisciaménte, ած. Պղորկաբար:
Lisciaménto. Պղորկումն. յղկումն: էնդրան: շոյմունի. շոյզթոյմունի: հնդկիչի:
Lisciapiánte, ար. Ի ատասնակ գործի կօշկակապ, որով յղկեն զպղնական ներքանից կօշկաց:
* Lisciárda, Lisciardiéra, իգ. Կին չարաբաշ. որ չարչարէ զերեսս:
Lisciardieráccia, իգ. Աղջ. Սկրօտ չարբանայ. որ չարչարէ յանապատ:
Lisciáre, ն. Պրզել (չիմամբ. լեզուաւ. կամ ծամբիւ.) յղկել. պարկեշտացուցանել. չիւնխիչ. էնդրանկապ. փոջընկնիչ: շոյմամբ: Էպանկանապ. չարչարել. պանձն. սեղմեղմել. փանգնապ: Lisciársi, յ. Շպարիլ: պիւկնիլ, գեղեցնիլ պերդէ: lisciar la coda al diavolo. զրաչան ապժանիլ:
Lisciáto, ta. Սրբեալ. շպարեալ. ևն:
* Lisciatóre, ար. Ցղկիչ. ապրկիչ:
Lisciatríce, իգ. Շպարիչ. ապրկիչ:
Lisciatúra. Շպարուճն: egli ha perduta la lisciatura. 'ի գլուխ եղ. 'ի խնդրոյն. ոչ յաջողեցաւ. նմա գործն' յոր բառն եհար:
Líscio, գոյ. Սնգոյր. կամ սպիտակ. (ի ներկ' որով կանայք շպարեն զանձինս'ի կարմիր, կամ'ի սպիտակ:) պեհկնան. գեղեցիա:
Líscio, ia, ած. Պղորկ. յղկիչ: փեռ. էնդրանկաբ.
Líscio, գոյ. Sin. Lisciamento.
Lisciva. Սխրաքուր: փեռ. սապոն:
* Liscóso, sa. Ցնեփոտ (կանեփ.) շիւ զոյից (նիւթ:)
Lisimáchia. Խոտ ինչ օգտական հոտմանն արեան:
Lisirvíte, իգ. Elisirvíte. Ոգի հեղանիւթից և էնդրանկաբ:
* Lísma. Sin. Risma.
* Líssio. Սոխաքուր:

* Lissiviále, հ. Մոխրաջրեայ, կամ մոխրջրեայ:
* Lissivióso, sa. Մոխրաջրեայ, որ ունի մասուն մոխրաջրեայս:
Lísta. Շերիզ. (է զիտրդ և ֆրէ կուտրակ, կամ վերջ՝ երկայն և նեղ:) Ժապաւէն: Ընդէր. Վերիս: ցանկ. ցուցակ: Փէքիւէր: շար. կարգ: տրս: andar, կամ esser in capo di lista. լինել պարագլուխ, սկզբն նաւոր, առաջին: * Lista. տես և Listella.
Listáre, ռ. Զարդարել երիզօք. ժապաւինել:
Listáto, ta. Զարդարեալ երիզով: Վէրիւի:
Listélla. Է զարդ ինչ ճարտարապետական, որ կոչի և Lista, Regoletto.
Lístra. Տես Lista.
* Litamáccio, վէդ. Ցոռի քահոյ. աղբ անպիտան:
Litáme, և Litaníe. Տես Letame, և Letanie.
Litáre, ռ. բան լպ. Հաշտեցուցանել զոհովք:
Litargía, Litárgico. Տես Letargo, Letargico.
* Litargílio, Litargírio, Litargíro. Քարմարցանակ. (է խառնուած ինչ կապարի, և փրփրոյ արծաթոյ:) Խրթխենէպ:
Líte, իդ. Դաւ. վէճ. կագ. գժտուիլ: պաշ. նէզ: կռիւ: գալիս: aver lite con qualcheduno. ունել ինչ վէճ ի ումէք: guadagnar, vincer la lite, յաղթօղ լինել ի դատին. ատանալ զդատ: muover la lite ad uno. ի դաւ մտանել ընդ ումէք. դաւ դնել ընդ ումէք: muover lite alla sanità. առակ. առնուլ դեղ յառողջութիւն, կամ առանց հարկի: muovi lite, acconcio non ti falla. առակ. մնաս ի դաւ, և ոչ երկեաս ձեռնունայն:
Litiasía. Է ախտ ինչ արեանաց գոյացեալ ի մեզ րիկ և ի խառապինդ պալարաց:
Litiçáre. Տես Litigare.
Litigaménto. Կագ. կռիւ: նիպ. գալիս:
Litigánte, աբ. հ. մերձ և գոյ. կռուօղ. կագօղ. կռուաբար. կռուասէր: գալիաճը:
Litigáre, ե. Վէճել. կագիլ. կռուիլ: նիպ էմէք. գալիա էմէք:
Litigáto, ta. Վէճեալ. կագիլ. կռուեալ:
Litigatóre, աբ. Litigatrice, իդ. Տես Litigante.
Litíggine, Litígine. Տես Lentiggine.
Litigginóso, sa. Litiginóso, sa. Տես Lentiginoso.
Litígio. Վէճ. կագ. կռիւ: նիպ. պալ.
Litigióso, sa. Կռուասէր. կռուարար: գալիաճը:
Líto. Տես Lido.
Litófago. Քարակեր: (է ձկի ինչ դոյացեալ ի Lavagna անուանեալ քարինս, ղորս և կրծէ:)
Litófito. Քարաւոունկ. (է քարանիւթ մարմին ինչ ծովային նմանեալ ունկոց:)
Litografía. Քարագրութիւն, աստուածագրութիւն քարանց:
Litógrafo, Քարագիր. որ ունի զգիտութիւն քարանց:
Litología. Քարաբանութիւն. Ունա զքարանց:
Litólogo. Քարաբան. որ ունի զքարանց:
Litorále, հ. Ծովափնեայ. Ծովեզերեայ:
Litospérmo. Քարասերմիկ, կամ քարասերմն. (է խառն ինչ բժշկական.) կոչի և Miglialsole.
Litotomía. Քարահատուած, կամ քարահանուած. (իբր հանելն զքար յերիկամանց միզագելոյ:)
Litotomísta, աբ. և Litótomo. Քարահատ. քարահան. (իբր որ հանէ զքար յերիկամանց միզագելոյ:)
Litterále, Litteráto, ան. Տես Letterale, ան:
* Litteratóre, աբ. Գրագէտ. գիտնական. գիտուն:
Littorále. Տես Litorale.
* Littoráno, na. Հիակիճ. Ծովափնեայ.
Littóre, աբ. Սպասաւոր, կամ նոճիվրակ (հիւպատոսաց և առաջնակարգ նախնի հռովմայեցւոց:) հաւատ. հնազանդ:

Lítuo. Գալոտաճայր ցուցակ հաւաստիացեալ:
* Litúra. Ընտրութիւն. ընտրուած (գրոց:)
* Liturgía. Կարգ և արարողութիւնք պատարագին. աղօթք որ պատարագին: գիտութիւն եկեղեցական արարողութեց: պատարագամատոյց: լիտուրգիա:
* Litúrgico, ca, աբ. Պատշաճեալ առ կարգս և առ արարողութիւս որ պատարագին:
Livélla. Հարթաչափ. կամ հարթացոյց, կամ կշիռ (է գործի ինչ, ընդ որ հայեցեալ քննեն, կամ կշռեալ ուսցին զանհարթութեան մակարդակաց, և գետնոյ) ջրհարթ. լիւոլէ:
Livelláre, ռ. Հարթաչափել: հաւասարել, յօրինել, կամ շափել հարթաչափիւ. կշռել (զմակարդակս.) զինել զհարթութեն գետնոյն:
Livellário, գոյ. Հաւասարու. որ տայ զհասս, կամ զպահս: կոչի և Censuário.
Livellário, ձգ. աբ. Հաւասական. պատշաճեալ առ հասս:
Livelláto, ta. Հարթեալ առ մի և նոյն մակարդակ:
* Livellatóre, աբ. Հաստնկալ. որ հասկ. կամ առկոյ: Հարթակշիռ. որ շափէ զհարթութեն գետնոյ:
Livéllo. Հաս. կամ սակ. (է հարկ ինչ զոր վճռուորն վճարէ ամէն ամի՝ ուն կալուածոց: կոչի և Cénso, Cánone. Էէր հոգը. վերիւ: Մակարդակ հարկ զոհական. հարթութեն: փիլաէնփ: egli è a livello del mare. հաւասար է հարթուած, կամ մակարդակի ծովուն: a livello, կամ allo stesso livello. հարթայարմար. մակաւասար: փիմփիլ muro fatto a livello. որմոզղաբերեալ, ուղղադիր, ուղղահայեաց: փոյթս գնալ: andar a livello. լինել ուղղաձիգ, հարթ, կամ ի նմին մակարդակի: * di livello. ուղղորդ. հանդէպ.
* Liveráre, Livráre, ռ. Մատնել. տալ ի ձեռս: ռ, ես. Մատչել. տպատել: աւարտել:
* Livertízio, կամ Ruvístico. Տես Ligustro.
Lividélla. Կզդ ինչ սևորակ խաղողոյ:
Lividézza. Կատուտակուէ (մերձոյ, կամ հարուած ծոց:) պէրէ: նախանձ. մախանք: գէշփանձ:
Lívido, da, աբ. Կապուտակ. (վերք, հարուած.) կապարագոյն: պղտրծէր. գոպրշէր: սևագոյնք Lívido, գոյ. տես Lividezza.
Lividóre, աբ. Տես Lividezza. սևուն:
* Lividúra. Կապուտակուէ (մերձոյ, կամ հարուած ծոց:)
* Liviritta, հ. Տես Tvirittà.
Livóre, աբ. Նախանձ. մախանք: գէշփանձ: ինձ չարցանկութիւն: տես և Lividezza.
Livorosaménte, հ. Նախանձու. չարաղնօք:
Lívra. Լիրայ. (է ազգ ինչ դրամոյ.) կոչի և Lira.
* Livráre, ռ. Ազատել. կատարել:
Livréa. Նշանագգեստ տան. կամ համահանդերձ. կամ մագգեստ (է միօրինակ նշան ինչ, կամ գոյն զգեստուց՝ սեփական բազմամանեանց:) vestire a livrea. զգենուլ զնոյն նշանագգեստս: Ծպտեալ դրան (միոյ տան:) տես և Foggia. քնակարան. ապրանք. պալատ: տեսիլ. երեւոյթ:
Liutéssa, Leutéssa. Ցոռի Liuto.
Liúto, Leúto. Վին. (է նուագարան ինչ չորեաց:) լաւնի. լաւնիս: porla sul liuto, և՝ suonarlo. վարանիլ: Liúto. Մակոյկ փոքրիկ:
Lízza. Պատնէշ. պատռէսյ. ցանկ: չրպնթօվ. է բնէրէք: Ցանկապատ ձիերնեցից. (է ցանկ ինչ ի բնէրէք: Ցանկապատ ձիերնեցից պատնէշ շուրջ զկիրկամաւոյ, կամ ի տախտակաց պատեալ շուրջ զկիրկամաւ, առ որով քերեն վիզս առնուն ձիերնեցիկքն:) Cóntra lízza. Է պատռէսյ ցան է զլուն ցանկապատն ձիերնեցից հատուածոյ առ ընդեր նմին:

LO

Lo. Ն յօդ արտական · վարի յիշական ուղղականն և ի հայցականն : այժմ սովորաբար ի կիր ածի յառաջոյ բառից սկզբնաւորելոց ձայնաւորաւ եթէ ի բաղմս նշանակել ապաշնորհեալ. խակ յառաջոյ բառի սկսելոց Տիւ որ կից ի-ր ունելի զայլ բաղաձայն, գրի ամբողջ · այր · l' abate, lo specchio: Եթէպէտ նախնիքս այնպէս յառաջ ջոյ ամ անուանց : Սակ ընական մատենագիրս զկնի նախադրութեն Per, առաւել ի կիր ածի lo, քան il. այր per lo più.

Lo. Ն եզակի հայցական արական դերանուանս egli. Ջնա · զայն : ծնոտ · երբեմն գնի եթէ նախադասեալ ի ղնդրգ և եզ : Lo, նախադասեալ մանկանցս mi, ti', si, ci, vi. և յետադասեալ մանկանցս me, te, se, ce, ve. խակ մանկանս ne երբեմն նախադասեալ, և երբեմն յետադասեալ :

Lobétto. Փոքր լերդաբոյլ :

Lóbo. Բլրակ լերդի, կամ հողոյ · լերդաբոյլ: Բլրակ սեմանդ կամ ձագոյ · (ասի զսերմանց, կամ զպտղոյ, որք բնաւոր յերկուս են բաժանել, որ է բակլայն, և նոքին, և նե :)

Lóc, Lócco. Լսելիք » (դեղ զոր առնուն լսելով)

Locále, ի · Տեղական · տեղոյ · moto. տեղական շարժումն · տեղաշարժումն :

* Località. Դիրք տեղոյ · տեղի · վայր · երբ :

Localménte, ի · Տեղականապես · ի տեղոյ · տեղ առնչ ի տեղի :

Locánda, ած, իգ · Camera. Յիներնակ կամ հանրանիք և կարասեաց : Locánda. գոյ · Վանք · պանդոկ : հան· գիմակ :

Locandiére, ած · Վանապետ · պանդոկապետ · գլ· նագետ · հանձր :

Locáre, ի · Չեռնդել · գնել · հաստատել · գիտագ· ծած · գօսած :

* Locatiére, ած · Ընտանեկան տեղապետ, կամ հմուտ վայրաց ինչ :

Locáto, ta. ած · Չեռնդեալ· եդեալ· հաստատեալ· գոյ· նեալ զերեսդել· եդեալն :

Locazióne, իգ · Չեռնուն · դնումն · դրեալ : տես և Allogagione.

* Lóccio. արտասանեա երկամանի, և ուռայ օձ· Վասպայր ասնպետան :

Lócco. Տես Loc.

Lóche, ած · Ընտանագաստ · (ի գործի բաժնելոյ զերազանդ ընտանեաց նաւին :)

Lócchii, ած, յոգ : Յառեղմածք արգանդի · կամ սպեղ բունք ծննդական կանանց · (են աւելորդ հիւանդք արգանդին, յորոց մանրին յետ որդեծնութեն :)

Lóco. Բառ փաղաքշական · Luógo. Տեղի : էնչ : Ժամանակ առնի · պատեհ ջամ · ճշտանագ : տես և Locazione.

* Locotenénte. Տես Luogotenente.

* Locupletazióne, իգ · Օգտաբեր · շահ :

Locústa, կամ Cavallétta. Մարախ · կարիճ : Սպրդ ինչ ծովային և մեծ խեցգետնոյ · ըմպիճոր · գոլազ վիճակ :

* Locutório. Տես Parlatorio.

Locuzióne, իգ · Լեզու · բարբառ : փիլ : խօսք · խօսակցիլ · ակնհայտ · եղանակ խոսից · ոճ· առածք · իմաստ :

Lóda. Տես Lode.

* Lodábile, ի · Գովելի · արժանի գովեստ :

* Lodabilità. Գովելիք հանդամանք :

Lodaménto, Գովեստ· գոլ· գովեալ· Տես ծիծ

Lodánte, ի · Գովիչ : էոյիչ :

Lodáre, ի · Գովել· էոյիլ · Գիտ էթիլ : տես և Approvare, Proporre. վճռել միկնորգին : lodarsi. գովել զանձն · անձնագով լինել : lodarsi d' uno. գովել, կամ յիշել գովեստ զերախտիս ուրուք առ ինքն :

Lodatanénte, ի · Գովեստ : ընտիր քաղցրավարժ, լծիչ · քաղցրնչացուցիչ վայրկ :

Lodativo, va. Կացրդական (հանդիպ Հարատասնոյ ·) գովական :

Lodáto, ta. Lodatíssimo, ma · Գովել : էոյնանիա :

Lodatóre, տր · Lodatríce, իգ · Գովիչ : էոյիչ :

Lóde, իգ · Գովեստ · գոլ· գովոյն · ներքոյ · էոյնչ · Գիտ : Հանգաւ : con lode. գովեստ · գեղեցիկ, կամ անվճար (վճարել զգործ պաշտաման իւրոյ :) Lodi, յոգ : Օրհնութիւն · (է մասն ինչ Ժամակարգութեն լաստնացուց յետ առաւօտեան Ժամուն :)

Lodévole, ի · Գովիչ · արժանագով :

Lodevolménte, ի · Գովեստիւ · գովիչի ինն օրէ նախաւ :

Lódo. Տես Lode. Վճիռ միկնորգին :

Lódola, Allódola. Աստուտ : էայր գեաղ :

Lodolétta, Lodolettína. Աստուտիկ :

Lodrétto. Ազգ ինչ երկարատև կերակրոյ :

Lóffa, Lóffia. Փառք անձայն · ասմն · Թխուտ

Logaóne, տր · Տես Retto, կամ intestino Retto.

Logarítmico, ca. Նշանակական · Նշանակեան : Logarítmica. Նշանակագիծ · (է կոր գիծ ինչ երկրաչափական · որ կոչի և Logística.)

Logarítmo, Նշանակ · (է յատակաւոտեղի Ժամոյ ի Ժամագրանական հասկ մատուցիչ, որք սպառնախոսեն այլ ինչ Ժամոյ յերկրաչափական հասկ մատուցիչ :)

Loggétta. Տես Loggiaին.

Loggettína, Նոճագնական Loggettaին.

Lóggia. Սրահ սիւնագաւ, կամ կամարակապ պարզ դասք · (է չինուած քաղ կազատուցիչ ի վեր սեանդ, կամ մուտից :) փեղեանի · փեղեանց · հոմանոց · արձ պակնոյ · տանալի · էօջ · լարտագ · ֆիանեզեանի · ի Քանան · վանք · օճեանն · կայեան : գծագ · Գեղեան : loggia da passeggiare. Ճեմարան · տեղի Ճեմելոյ : tenere a loggia. յամեցուցանել զոք գեղեցուցանել է կառապա : օյագնպրդագ :

Loggiaménto. Տես Alloggiamento.

Loghicciuólo, Նոճագ· Տեղի փոքր· վայր փոքրիկ :

Lógica. Տրամաբանութիւն : Հանդէպ : essere, կամ andare in Logica. Յաստանել դարտարանաւել :

Logicále, ի · Տրամաբանական · Հանդէպ :

Logicáre, ի · Վիճել արտաքսանօրէն, կամ նրգուել :

Lógico, գոյ · Տրամաբան · էոյի էսի Հանդէպ :

Lógico, ca, ած · Տրամաբանական · արտաքսանաւել :

Logística. Է կոր գիծ ինչ երկրաչափական, որ կոչի և Logarítmica. Նշանակական, կամ նշանակագիծ : տես և Algebra.

Lóglio. Ցորեան : փեղէնէ · փեղէնէ օդ :

Loglióso, sa. Lógliosíssimo, ma. Ցորենալից :

Logogrífo. Բառական առեղծուած · (է ազգ ինչ առեղծուածոց, յորում ասէլլ այլ մատունք մին նոյն բառի նշանակին այլ և այլ :) Հասմա · լսոդիչ :

* Logoránza. Աշխատութիւն · ծախսութիւն.

Logoráre, ի · Աշխել · սպառել · աշխարհատ :

Logoráto, ta. Աշխատ· ծախել· սպառել· աշխատ :

Logoratóre, տր · Աշող · ծախիչ · ծախիչ :

Logorízia, Regolízia. Աստուտակ · Հյան փեղէնէ :

Lógoro, գոյ· Ն Թռչնածին գործի ինչ ձագատոյց կաղ ձագ ի կարծրի ծղրիդոյ · որոյ յետս կոչին ղրղ ատան Թռչունս :

Logoro, ra, աի· Մոլեկամ, ապատեղ: ալքնմըլ:
Logúccio: Տեղի փոքր· վայր փոքրիկ: փնչխոկ էէչ:
Lóica, Loicále, Loicáre, Loíco. Տես Logica, ևն:
Loicalmènte, ի· Տրամաբանօրէն· տրամաբանական ներքուածք:
Lólla, Lóppa. Պարուսակ ցորենոյ, ևն: aver le mani di lolla, ունի ասի· դիւրաս արկանել ինչ ի ձեռաց:
Lollígine, կի· Կաղամար ձուկն· մելամաձուկն: ոխ. էնա· ֆնրեվեկ պուլըը:
Lolò, ի· Բառ ասի· Սոխ· յորմակի:
Lombále, ի· Մկնկական· միջաց:
Lombárda. Ազգ ինչ կաքաւու, կի զարու:
Lombardaménte, ի· Ըօրէն լոմպարտացոց:
Lombardésco, ca. Լոմպարտեան· լոմպարտացոց· ևց:
Lombáre, ի· Մկնկական· միջաց: Sacro lombare, գոյ, ար· Է սկան ինչ երկայն զետեղէ ընդ ողնայարն, և ընտակողմն ամ կողից, տարածեալ ընտակողմն միջաց մինչև ցսկը սրբանին:)
Lombáta. Մսան ինչ միջաց:
Lómbo. Ուկը· միջք (հենդանեաց:) պէլ:
Lombricále. Տես Lumbricale.
Lombricáto, ta. Խառնել, կի բաղադրել զեռնով:
Lombrichétto. Մաներ զեռուն, կի սողուն երկրի:
Lombríco. Որդն երկրի· զեռուն· սողուն· ձկի: ծղոտեան: ձկի, կի որդն որոլայնի· բոտուս:
Lombricóne, ար· Մեծ որդն երկրի· սողուն մեծ:
Lombricuzzáccio, չէնդ· Զարաձկի· որդն զազ բամօրմի:
Lombricúzzo. Փոքրիկ զեռուն, կի սողուն երկրի:
Lomía, Lumía. Լեռնոտ ինչ ուխտաւհլեմ, և քաղցր:
Lonchíte, կի· Տունկ ինչ սրատեղս:
Londríno. Ըոխայ ինչ գործել ընդ լոմպարտացոց:
Longanimità, - táde, - táte, կի· Երկայնմտութիւն: յապրիս գործոց· ապա:
Longévo, va. Բառ լոռ· Երկայնակեաց· բազմաժամայ· ծեր:
Longiaménte. Տես Lungamente.
Longimetría. Բառ երկրաչ· Երկայնաչափութիւն:
Longinquità. Տես Lontananza.
Longínquo, qua. Հեռաւոր· բացակայ· հեռի: էրաչ:
Lóngio, գոյ· Երկայն· (է մին ի միասաց սրմկան:)
Longióre, գոյ, ար· Երկայնագոյն· (է մկան ինչ սրմկան:)
Longíssimo, գոյ· Երկայնեղ· (մկան ինչ ընկնցն:)
Longitudinále, ի· Տարածել ընդ երկայն ընդ երկայնութիւն:
Longitúdine, կի· Երկայնութիւն· ասպնեաչ: երկայնութիւն (Տադրական, կի առանցաբաշխական:)
Lontanaménte, ի· Հեռի: ապաչ:
Lóntanánzà. Հեռաւորութիւն: ապաչէչ:
Lontanáre, ն· և. Lontanársi, յ· Տես Allontanare. Տես. ձգել:
Lontanáto, ta. Հեռացեալ· հեռացուցեալ:
Lontanétto, ta. Նուճ· փոքր մի հեռի: պէրաչ ապաչ:
Lontanézza. Տես Lontananza.
Lontáno, na. Lontaníssimo, ma. Հեռի· հեռաւոր· բացակայ: ապաչ· էրաչ: օտար· այլ· այլ ազգ: գնալ: երկայն: dalla lontana, ի հեռուստ· ի բացէ: ապաչան: esser lontano. հեռանալ· խորհիլ (ի չարեաց:)
Lontáno, ի· Ն նախաբ. Հեռի· ի բացկէս: ապաչ: di, կի da lontano. ի հեռաստանէ· ի բացուստ· նախապան:
Lóntra. Ջրուն· չնչղի: տա սամոթաչ· պէլի ապ:
Lónza. Յովազ· կի ընդ այլոց բառնաթարինէ: էսոչ· վալափ: Ի լաւագի, և մանկից ծայր գլխոյ և սրոչ նից զենել պատրաստի անասնոց, որ ինքերիթ ջնայ մտծել ի մարթս նց:
Lónzo, za. Կիճուկեալ· տկար· անզօր:
Lopízia. Տես Alopesía.
Lóppa. Տես Lolla. Non è loppa. Չէ ինչ դիւրին:
Loppóso, sa. Լի պարուսակիք (ցորեան:)
Loquáce, ի· Loquacíssimo, ma. Շատախօս: լեզուէ:
Loquacità, - táte, կի· Շատախօսութիւն: լեզուէնէ:
Loquéla. Խօսք· դարձ· բարբառ: պօչ:
Lórd, աբ· Անուն պատուոյ մեծամեծացն Անգլիոյ:
Lordaménte, ի· Ազատութիւն· ցուզպատիւ· գարշ:
Lordáre, յ· Աղտեղել· պղծել· տարակարծել· ցաղ ընդունել: նուրբատանտ· էրլնէէ:
Lordézza, Lordízia. Աղտեղութիւն· տգի· կորիւ· գարշուն: նուրբատանտ· էրը:
Lordezzàccia, էնդ· Խոհեր· խոհերական գարշելի· նողկալի գարշուկ:
Lórdo, da. Lordíssimo, ma. Աղտեղի· կեղտոտ· չարախեղճ· նախրատ· գարշ· անմաքուր· անառակ· պղծի: նոխազ:
Lordúme, աբ· Lordúra, կի· Աղտեղութիւն· կորիւ· գարշուն: նուրբատանտ· էրը: անառակութիւն· պղծութիւն: նոխազէրէ:
Lorica. Զրահ· պատնդանակ երկաթի: զըրփ:
Lóro. Ի յոքնակի հոլով դերանունացս egli, և ele. հասարակ է արուի և իգի, և ցհոլովանիս մանրիկան երբեմն ընդդարձակ, և երբեմն զորուք: loro, աբ· առ նոս· նից· այնց· իւրեանց: ընտրական· էնդիրէրէնէ: loro, նկ· զնոս· զայնս· ընտրեալս· էնդիրէրէնէ: di loro, ի· նից· այնց· իւրեանց· ընտրելս· էնդիրէրէնէ: da loro, ի· ի նոցանէ· յայնցանէ· ընտրեալս· էնդիրէրէնէ: loro, ոչ ի կիր ածէ յոչդրականն, բայց եթէ ի դիպուածս ինչ· որ fortunati loro! բարեբաղդիկ են նք: il loro. ինչք ինր· իւրն· ինչք նոցա, կի գնոցա նից:
Lósco, ca. Կարճատես· վատատես· ձեօկ· ձեռնի: խօճամիտ· տգուշ: Մ իտկանի· պէչ ձեօկ:
Lossodromía, գոյ· Շեղընթացք, կամ շեղագիծ (է խառնրնակ ընթացք նաւին, կի է կոյ գիծն զոր գծէ նաւն ընթանալով ընդ տոյնահիմ գիծ չնչաւ հողմոյն:)
Lossodrómico, ca, աբ· Շեղընթաց· շեղագիծ:
Lossúria, ևն· Տես Lussuria, ևն:
Lotáre, ն· Ծանծել կաւով, կի շաղախով զանօթս (առ ի մասուցանել ի հուր պատրիկ:) չոմաս· լաչափ· ընկլաչափ:
Lotáto. ta. Ծեփեալ կաւով, կի շաղախով:
Lóto. Կաս· չաղաս· տիղմ· պալչիճ· լաճաս· ապակ զուղ: սեռ և. Luto. Լա' Լուտաւն· ներքինն:
Loto bagolaro. Ազգ ինչ լուտաւտաս:
Lotófagi, աբ, յոգ· Լոտոտակերք· (ազգ ինչ ազի բրիկէ:)
Lotoléntе, ի· Lotólento, ta. Lotóso, sa. Տղմուտ· ապակոտ: լաճաս:
Lótta. Գոտեմարտութիւն· ըմբշամարտութիւն: կիռէ: վէճ· բանամարտութիւն· վիճաբանութիւն: գանգատ: կռիւ· մաքառումն: ձկնկ: far le sue lotte. ձգել ընել ընդ կարի· գոնդ ի վէր գործել: լաւընկաչ:
Lottáre, չ· Գոտեմարտել· ըմբշամարտել: կիռէն: ընդդէմ: վէճ բանամարտել· վիճաբանել· գանգատ: մաքառել· կռուիլ· պեօչխէչ:
Lottatóre, աբ· Գոտեմարտ· ըմբիշ: կիռէնճի· էնճի: սեռ և. Combattente.
Lotteggiáre. Տես Lottare.
Lótto. Է ազգ ինչ բաղդով խաղարկուն ի ձեռն ընդհանց· որոնք չոսի, կի կորուսանեն զհատուցեալ վարձս: էնճոչ: պատ, կի բարեբաղդ այգ խա-

*Lóva, Lúpa. Բուղ· պտռանիկ։
Lozánga. Տարանկիւն։ (է քառանկիւն ինչ, որոյ երկու անկիւնք են սուր, և երկուքն բութ։ է ձև կինքաքանիչ։)
Lozangáto, ta. Տարանկիւնաձև· ի ձև տարանկեան։
Lózio. Իտա· լոպին· Տես Orina.

L U

Lubricáre, n· Գործել դիւրապահ, լպրծուն։ il corpo· կակղել, կամ դիւրել զրտվային։ գաստ. Ը եռանկիւնի։
Lubricatívo, va. Կակղիչ, կամ դիւրիչ որովայնի։
Lubrichézza. Սահականութիւն· լպրծիւն· դիւրութիւն որովայնի· կակղումն որովայնի։
Lubricità, -táde, -táte, f· Նոյն է ցանկասիրութիւն· պղծաշուրութիւն· վախճաշուրութիւն· հոգեպղծութիւն։
Lúbrico, go. Լպրծուտ տեղի· գայթնձեպ եղբ։
Lúbrico, ca, ch. Լպրծուտ· սահական· գայթնձեպ։ Ընտանի անառակ պատիւ· փառ· Դիւրապայման ի բան· դիւրամեռ· որթալուտ։ Էանդրան· վավաշոտ։ նենգառիւթ։ դիւրորավայն· կակղորավայն։ գաստ. ել եռանգ։ avere il ventre lubrico. լինել դիւրորավայն, կամ դիւրակալիք։
Lucaríno, Lucáro. Տես Lucherino.
Luccétto, նաժ. Տես Luccio.
Lucchesíno. Ըստ իայլ ինչ կարծիս ապրիմեանդ։ քզ. գետ· է սմին չուխայիկ։
Lucchétto. Փականակ· սիրելի· տես Catenaccio.
Lúccia, Erba lúccia. Տես Lingua Serpentina.
Lucciánte, ag. Իտա· ծագլոյան· Ալիւ· աչքս.
Luccicánte, h. Լուսատու· լուսափայլ· գերապարար։
Luccicáre, v. Ծաղալ· շողշողել· փայլել (քարանց, գինուց։) Իտալ։
* Luccichío. Փայլիւն· շողիւն· շողշողիւն։
Lúccio. Կանկաճուկն· ձառոնա պուլտը։
Lúcciola. Փոսուտայ· աստի· կածուտիկ· պիճ, պիճ ձեռի· էրտու պեծկեր· mostrar lucciole per lanterne. տես Lanterna. Far vedere le lucciole a uno. կայ ծակռնա ըզօձ·պիճ, յայտ առնուլ (ոտգնի բաղիս ատեն· ի գլուխն։) Erba lúcciola. տես Lingua Serpentina.
Luccioláto. Փոսուտայ անկիւն· (է որդն լուսատու որ գիտուտայ· բայց չէ Թռչական։) գանապատ պիճ, պեծկեր։
Lúcco. Ջգեստ ինչ ֆիօրենցացւոց։
Lúce, f· Լոյս· պայծառութիւն· նուր· ընտ։ luci del cielo. լուսատուք երկնից· աստեղք· ֆիք ծայրաձգ· ինչպէս պիճեր· ինձ· dare, կամ mettere a, կամ alla luce ո'ի լոյս ածել, կամ ընծայել զգիրս· հրատարակել գիրս ինչ· ոչ էլիտ ի ծանիք երևել, ինձ երևիլ։ ritornare un' ărte in luce. վերստին ծագիլ, կամ պայծառանալ արհեստ· դառնալ յառաջին պայծառութիւն իւր։ venire in luce ո'ի լոյս ընծայիլ· երևիլ· հրատարակիլ։ andare a luce. ի լոյս գալ· ի լոյս երևիլ։ mettere una cosa in chiara luce. լուսաբանել առնել մի ինչ· գիւրիմացի։ ֆացոնաւոր· ծանր· պիճեր· ադ։
Lucénte, ag. Լուսատու· լուսաւոր· լուսաձև, ձանձ· պայծառ· ֆառ· պիճանի· երկնային· փառաւոր։
* Lucénte, go, ag. Լոյս· պայծառութիւն։
Lucenteménte, h. Պայծառապէս։
Lucentézza. Տես Lucidézza.
Lucére, i. Լուսաւորել լինել· շողալ· փայլել· պայծառ եղ· վերմէ· ֆառնամէ· պայծառանալ· բիւրանման ֆոպ։
Lucérna. Կանթեղ· գանթել· լոյս· պայծառուն· աչք· աչք։
Lucernáta. Կանթեղ մի իւղ· (ք՝ այնչափ իւղ, որչափ տանի կանթեղ մի։)
Locerniére, m. Կանթեղակալ· աշտանակ կանթեղի· գանթել· servire per lucerniere. նպաստամատոյց լինել ումեք։
Lucernúzza, նաժ. Փոքր կանթեղ·
Lucértа, Lucértola. Մողէս· մուղէզ· էբրինդելի· Lucerta di mare. Մուղէզ ծովային· (է ձուկն ինչ։)
Lucertolóne, m. Մուղէզ մեծ· Lucertolone marino. Մեծ մուղէզ ծովային· (է ձուկն ինչ։)
Lucertóne, m. Նոյնպէս· Մողէս մեծ·
Luchéra. Հայհոյանք· հայհոյուածք· տեսակ դիմաց։
Lucheráre, i. Խեթիլ· կամ ել ակամայ նայիլ։
Lucherino. Ֆռռան ինչ փոքրիկ, որոյ թևք են կապոյտ, և գեղին· կոչի և Luçaro, Lucarino, և Lugorin.
Lucidaménte, h. Lucidissimaménte. Պայծառապէս· բացերևակի· մեհնապէս։
Lucidáre, v. Լուսաբանել· բացայայտել· պայծառացուցանել· Լուսանկարել· կամ Օրինակել լուսով· (է գծագրել ի մէջ հեռադիտակ մաքրուող պատի ձև, կամ գիրս։)
Lucidáto, ta. Լուսաբանեալ· մեհնաբանեալ։
Lucidézza. Լուսաւորութիւն· լոյս· փայլուն· պայծառութիւն· բիւրանման· ընտ։
Lucidità, -táde, -táte, f· Նոյն է· մաքրութիւն· յայտնութիւն։
* Lúcido, go. Լուսանկար գործի· (է հեռադիտակ նեղ որ նպաստ ի գծագրուն գանազան ձևից։) Լուսանկարութիւն։
Lúcido, da. Lucidíssimo, ma. Լուսատու· լուսաւոր· պայծառ· փայլուն· պիճեր· ընտիր· տեղի· ֆոպ· cavallo, ձն· երիվար յոյժ դիւրագործ, քաղաքագէտ· պիճ· պէ· lucido intervallo. ժամանակ, կամ միջոց դադարումի (է ժամանակն յորում ախտ ոք դադարումի։)
Lucífero, go. Լուսաբեր· աստղ առաւօտեան· լուսանուագ· առաջի երեսպաշտ· առաջեկ· արուսեակ· ընծան։
* Lucificáre. Տես Lucidare.
Lucignoláto, ta. Ուղղել երբեմն զպատրոյգ։
Lucignolétto, Lucignolíno. Փոքր պատրոյգ·
Lucignolo. Պատրոյգ (ճրագի· կանթեղի·) փիթիլ· guardarla nel lucignolo, e non nell' olio. պատրոյգն զնծայեցն զմանուշն հոգալ· lucignolo. նեղ աղեկատին։ (է ժանեկի նեղութն պատրաստական։)
* Luciménto. Տես Lucidità.
* Lucóre, m. Տես Luce; Splendore.
Lucráre. Իտա· լոպ· Շահիլ· առանալ։
Lucratívo, va. Շահաբեր· շահեկան։
Lúcro. Իտա· լոպին· Շահ· օգուտ։
Lucrosaménte, h. Շահաբար· շահեկանութ· յօգուտ։
Lucróso, sa. Իտա· լոպ· Շահաբեր· շահեկան։
* Lucubráto, ta. Ընտիրապահեալ· ձարտարապահեալ· յօրինեալ աշխատասիրութ։
Luculéntо, ta. Լուսաւոր· լոյսաձաձանչ· պայծառ։
Lúdere, i. Իտա· լոպ· Խաղալ· է խաղ առնել· զսէր պրծանալ։
Ludíbrio. Խաղալիք· նշաւակ· առնակ նշաւակի· այտն· ծաղկաձև։

Ludificáre, ն. խաղ առնել. այպանել. խաբել:
Ludificazióne, իգ. խաղ. ոյժանք:
* Ludimagístro. Հասուցիչ դպրոցի. վարժապետ:
Lúdo. բառ. լոյս. խաղ. կատակ. ծաղր:
* Lúe, իգ. ժանտախտ: * Lúe gállica, կամ venérea. Տես Malfranzese.
Lúffo. խառնակոյտ գէզ, կամ պատառ (վէրայ, բամբակի, ևն:)
Luffomástro. Տես Gran Siniscalco.
* Lúggiola. խոտ մի, որ կոչի և Trifóglio acetóso.
Lugliático, ca. Lugliólo, la. Յունիսեան (խաղող:)
Lúglio. Յուլիս: ԲԷմասպ. խաւիար: vonder il sol di Luglio. գնահատակ մի վաճառել ծանրագին: farsi onore del sol di Luglio. ընծայել ուժգ զգեստ ժամադասեան մի:
Lugorín, աբ. Տես Lucherino.
Lugúbre, հ. Վշտալոր. տագնապ. Թաղչագին. աղմաւոր: Խաւար. տխուժալի. abito lugúbre. հանդերձ սգոյ. Թուխք: սխալ:
Luì, աբ. ինձասել մի փոքր: tirerebbe a un luì. աճապարեսցէ, կամ կծծել կ՚ոյժ:
Lúi և Ի հայկականն արևելեան դէրանունեան egli գիտ-գոյն: ոմն: յիշատակէն զնախադրեալն զնախակզբ զայլ և այլ հոլովներ: lui, երբեմն առանց նախդրի կս նշանակէ իբր տրական: lui, ոչ վարի յուղղականն, քայց եթէ ի դիպուածս մի ընչ Թէպէտ ի սովորականն խոսս ասի անխտիր:
Luígi, աբ. Յակէ պահեհական մի գաղղիոյ:
Luíssimo, ma. գերադրական Lui դէրանունեան: Նա մի նոյն. մի նոյն խակ նոյն մի նոյնին գլխովին:
Lúlla. Մի ի կողմնական մասանց յատակի տախտակաց որոյ մէջին մտան կոչի Mezzule.
Lumáca. * Lumáccia. Խխունջն. կամ խխունջաձև. հոգւոյն: յայտնիչ: լերկ խղճին. ամօթ. տրտունջ: Նուկ: պիտոյքիս պէտից: Scála á lumáca. կամ Scála a chiócciola. Եղանակի շրջանակաձև. ոստոստ շրջանակաւոր: փոշտէտ մեքենի: Lumáca. խոշ խոնջն: (ըստ ամենայնի այնպէս կոչեցաց գալարուն որպէս պտխունջն: կոչի և Cóclea, կամ Chiócciola.)
Lumachélla, Lumachíno, նմանապ. Փոքրիկ խխունջն: Lumachélla. կին խխունջանման: (է ազգ մի ջրոյ լի մանրիկ խխունջիկաք:)
* Lumachísta, աբ. խխունջասէր. սիրող կողմնակաց:
Lumacóne, աբ. Մեծ կողմնակ: նայր լուս: կամ ծանր խաւորհուրդ: lumacone ignudo. մերկ խղճանչն: պիտոյքիս պէտից:
* Lumáto. Տես Illumato.
Lumbricále, ած. ն գոյ. Սողնական: (է մին ի չորից մկանանց մատին ձեռաց:)
Lúme, աբ. Լոյս. պայծառութիւն: նաբ. ըստ: լոյս մեծ. ճանաչութիւն: լուսաւոր մի: առաջ: այլոյ հալածական. երևելի: հրաշ. Քահ: Ճէք: ինչ: հրաշ. քահ. կանխեալ: Նիւթ. Նամ. գանգիւ: dar ne' lumi. կատարել. զոյգապնիլ: a lume di candela. ըստ աղօս. լուսով հրաշի: tener il lume. բառնալ. կամ խափանել զլոյսն: պիտակ. կամ հրապոյր լինել խմիք: Նա գործակից լինել յիմիք. մխել ի գործ. նպաստաւորապէս լինել ուրեք: այսմ ասի Նա servir per lucerniere. Pigliar, կամ dar lume, ևն. Լոյս. կամ ծանօթութիւն մի առնել: non veder lume. անգիտանալ. կամ հնարանալ ի կրից dar. Հաւատալ մի: Նա՝ պայծառ: Հաւատալեմիս: far lume ad uno. առնել առաջի ոմնէ զնա: կամ զհրապ. առաջնորդել հրապ ի ձեռին. առաջնորդել: pagare il lume, e i dadi: կամ pagare del lume, e de' dadi. վճարել զնոսին: Lume. Լոյս, կամ պայծառութիւն (նկատմ.)
Lumeggiáre, ն. Լուսաւորել. կամ պայծառացուցանել (զնկարիս ըստ պայծառագոյնս ներկել զլուսաւորագոյնս մասանս նկարուն.) նկարել զոյգ. ցուցմն լուսոյն:
Lumeggiáto, ta. Լուսաւորեալ. կամ պայծառացեալ (նկար:)
Lumettíno, Lumétto, նմա. Լոյս աղօս. փոքր ջ. լոյս. կամ քահ փոքր, աղօսաձաձանչ: lumetto di ragione. աղօս լոյս բանին:
Lumía. Տես Lomía.
Lumicíno: Լոյս նիւթ. կամ պայծառ: essere al lumicino. լինել ի հոգեվարս:
Lumiéra. Քահ. լոյս մեծ: Տալուս. լոյս. պայծառութիւն: բազմապատկութիւն կանխեալ (առկախեալ.) զամբար բազմաքահ: ամբէն: ապակ: հանգ պայծառ. տաղանդ:
* Luminára, Luminária. Տես Luminare. Հանմուտ ի հրապարոյ. հրապարոյից:
Lumináre, աբ. Լոյս. պայծառութիւն: Լուսաւոր. (ի արև, և լուսին:)
Luminatívo, Luminazióne. Տես Illuminativo, են.
Luminéllo. Պատրուգակաչ. (է փոքրիկ օշնոյ աբ. կանեն զպատրոյգ կանխելոյն:)
* Luminiéra. Լոյս. պայծառութիւն. փայլուն: * աես և Lucerniere.
* Lumíno. Լոյս նիւթ. լոյս աղօս:
Luminosità, - táde, - táre, իգ. Լուսաւորութիւն. լոյս. պայծառութիւն: բիւրանգ:
Luminóso, sa. Luminosíssimo, ma. Լուսաւոր. լուսալից. պայծառ. փայլուն: ընդլուզ. բիւրեղ. ճառագ:
Lúna. Լուսին: այ: ամիս: ժամանակ: novæ, լուսին նոր. ծնունդ, կամ նորոյն լուսնի: էջնի այ: ըստ scente. աճումն լուսնի: scemą, calante, կամ vecchia. նուազումն, կամ մաշումն լուսնի: piena. լուսին լուսաւորաւոր: փոշտ այ. այլն օն փերթիս: la luna non cura l' abbajar de' cani. առած. առիւծ ծաղր պահել չհայհոյն շանց: che ha da far la luna co' granchi? առած. զինչ միաբանութիւն իւր ընդ խաւարն: mostrar la luna nel pozzo. քանալ այլ այլոց բանիւք ուսուցանել զոք: più su stà mona luna. առած. խաբեն յոյժ. հեռի է ի ճշմարտէ: quanti n' abbiamo della luna? քանի՞ աւուրք են լուսնի: Mezze Lune. կիսալուսինք. (են ապառաժեալք մի ձև կէս լուսնի:)
Lunaménto. Տես Lunazione.
Lunáre; գոյ, աբ. Ամսոյ ընդհատք լուսնոյ. ընդհատք լուսնի:
Lunáre, ած. ի. Լուսնական. լուսնոյ: այլէ:
Lunária. խոտ մի մատերք կամխանէ ի չորս:
Lunário. Լուսնացոյց. օրացոյց: քաղնամ. խափիկ:
Lunarísta, աբ. Յօրինող լուսնացուցից, կամ օրացուցից:
Lunáta. Լուսնաձև. կորոյ. լուսնաձև ձեռուն: a lunata, ի. բոլորի. լուսնաձև:
Lunático, ca. Լուսնոտ: խանգաթափ. հոլյա: լուսնադիտ: (ըստ հմուտ ընդհատից և բազկացուից լուսնոյ:) più lunatico de' granchi. առած. անհնտասած ըստ. կարի փոփոխամիտ:
Lunáto, ta. ինձել լուսնաձև. լուսնաձև:
Lunazióne, իգ. Ամսօրեայ ընդհատք լուսնի. ժամանակ ընդհատից լուսնոյ: այլէ:
Lunedì, աբ. Երկուշաբաթի: պապ երկնի:
Lunétta, նմաբ. Լուսին փոքր: Լուսնեակ. (բան զարտարապետաց է կիսացուորչի միջոցն ծածկել

ք մէջ երկութանչիւր կամարակապից։) * Լուսնեակ. (ի պատանէ ինչ կանգնեալ ք դէմ կիսալուսնոյ։)

Lúnga, գ.ս. իգ. Կապանձ, կի՛ փոկ (կրծոց որսական թռչնոց)։ ձ.օ.գ.կ. Երկարուի. յապաղուիւն։ dare una lunga, վայրապար յաճեցուցանել զաք. երկարել։ օյալանգըչոտ։ sonar la lunga. քաղցնուլ յոյժ։ in, կի՛ per lunga, ած. ընդերկար. ընդ երկայն։ լօտ-ապան։ andare, կամ mandar in lunga. երկարել. յապաղել. յաճեցուցանել։ ապրնիսոտ։ andare alla lunga. ընդն ի ևս յերկարել։ ինձիս. ած։ da, կի՛ dalla lunga. ի հեռուստ։ ապտիպան։ a, կի՛ alla lunga. հեռի։ ապտ։ alla più lunga, ած. կարի անագան. ևրձէ առնուել. առ առաւելն։ ձէս ինձ. լօտ-լօտ։ di gran lunga, di grandissima lunga. մեծապէս. յոյժ. կարի։ ինքիսի. լօտ։ di gran lunga più di tutti. ք՝ կի՛ առաւել ք ղմնան։ di gran lunga. առաւել յառաջ. և առաւել։ ղնոյ պէ։ և ոչ իսկ։

Lungágnola. Երկայն և ցած պրագագ, կի՛ պատանական։ tendere le lungagnole. լարել թակարդս։ Ճառ երկայնապատում և ձանձրալի։

Lungaménte, ած. Ընդ երկար. ք ըշմ ժամանակս։ լօտ պման։

Lungánimo, ma. Երկայնամիտ։

Lungáre, ւ. Lungársi, յ. Հեռանալ։

Lúnge. di, կի՛ dalla, կի՛ da, կի՛ a lunge, ած. և ևս. Տ՛ես Lungi, և՛։

Lunghería. Երկարելի. երկայնաբանուիճի։

Lunghésso, նխ. Մերձ. հուպ. առ. էպէն։ passando lunghesso la camera. անցեալ առ սենեկաւն։

Lunghétto, ta. Փոքր մի երկար, երկայն։ ապտիճ։

Lunghézza. Երկայնուճ։ ապանդոտ։ Երկայնուճի (Տագրական։) երկարուճի. երկաբանուճի։

Lunghiéra. Ճառ երկայնաճիւռ. երկարաբանուճի։

Lungissimaménte, ած. գէր. Ընդերկար յոյժ։

Lungíssimo, ma. գէր. Տ՛ես Lungo.

Lúngi, ած. di, կի՛ a lungi, և al di lungi. Հեռի. ի բացեայ։ ապտ։ da, կի՛ dalla lungi. ի հեռուստ։ ապտիպան։ * fare lungi. հեռի առնել. հեռացուցանել։ * farsi da lungi. սկսանել անդուստ ի վերուստ, կի՛ յարմատոց յապաքէն։

Lúngi, di lúngi. նախոտ. խորէն ղէոյ", ճրէն և պրա"։ Հեռի։ ապտ։

Lungiaménte. Տ՛ես Lungamente.

* Lungiferitóre, աբ. Որ հալածանէ կի՛ վիրաւորէ ի հեռուստ։

* Lungiopránte, ած. Որ ներգործէ ի հեռուստ։

* Lungisaettánte, ած. Հեռաձիգ (սլաքնաւոր) կամ րոմաձիգ։

* Lungitáno, na. Հեռաւոր. բացակայ։

Lúngo, գ.ս. Երկայնուճ։ ապանդոտ։ per lungo. ք երկայն. ք երկայնուճն։

Lúngo, ga, ած. Երկայն. երկար. երկարաձգ։ ապտ։ հեռաւոր։ vino, brodo, և՛. գինի, կի՛ արգանակ անօգի, կի՛ ջրաշէտ։ ձէս ապտ. ջրաշատ։ lungo tempo. բշմ ժամանակ։ ք երկար. ապտիմ (ձգողական ձգ։) լօտ։ sillaba lunga. վանկ երկար։ uomo. այր դանդաղկոտ, յուշիկ, տարտամ։ ևմուշք։ per non esser lungo troppo. զի մի երկնցնեցից զբանս. զի համառօտ ասացից։ in lungo. ք երկար։ tirare in lungo dall' un giorno all' altro. օր ի յօր արկանել. ապատել օր ք օրէ։ a lungo andare. ժամանակաւ ձգելով. յետ բշմ ժամանակաց։ երթալով. հուպ յետոյ։ lunga fiata. տե՛ս Lungamente. Di lunga mano. կի՛ da lungo tempo. ի վաղուց։ լօտպան։

Lúngo, գ.ս. Տ՛ես Lungamente. Di lungo. Ընդ ձգած. ընդ երկայնս։ անդադար. անդադրում։ անդադրաբար։ անդադրապէս։ անդադրաբար։ անդադրապէս։ անդադրաբար։ անդադրապէս

ֆան գրոց · քան , կամ վկայուի մասնաւոր բերան։ luogo comune . սրտաբանոց · լոշավանք ։ այս եղբ. բնէ ։

Luogotenénto , ար · Տեղակալ · եռակալ ։ Վերին ։

Luogotenénza . Տեղակալուի ։ Վերնէնի ։

* Luogúccio, նաե · փոքր սեղի , անձուկ վայր ։

* Lúpa , իթ · Մաաակ գայլ · պիղծ գոբր ։ պռոնիկ ։

Lupacchíno . Տես Lupattino .

Lupáccio , ղեղ · Գայլ քանապաց · Գիշխրսղավայն · որկրութ ։

Lupanáre , ար · բառ լաթ · Պոռնիկոց ։

Lupattéllo, Lupattíno, Lupátto , նոմ. Գայլ փոքր · գորիւն գայլոց ։ տիւնէնի գոբր · գոբր եակ բառաս ։

Lupercáli , գոյ · եա ։ յոփ · Գայլմոն · (երբ ասն , զոր նախնի հեռվայեցիք ամ լաս ամի կատարեին ի հռոմ ի պատիւ Պանայ դիցի , և ի յիշատակ ան տակ գայլոյն որ դիեցոյց զՀռոմուլոս և զՂեմոսս ։)

* Lupésco , ca . * Lupícino , na , ած · Գայլային · գայլական · գայլոյ ։

Lupicíno , գոյ , նաե · Գայլ փոքր · կորիւն գայլոյ ։

Lupigno , na . Գայլային · գայլոյ · գայլանման · աքիւնահաւոյ , արիւնաուռլա (բառնաւոր ։)

Lupinájo . Լուբիավաճառ ։

* Lupinéllo , նոմ. փոքր , կամ տնկրիկ լուբիաս ։

Lupíno , գոյ · Գառն լուբիայ · գառն լուբիաս · կամ գառն քակլայ ։ եառնաս · առնական · ած պտիւղ ։

io non ti stimo un lupino . առ. ոչինչ համարիմ զքեզ · tu non vali un lupino . չարժես և ոչ դանկ մի ։

Lupíno , na . Գայլային · գայլական ։ գայլերանգ (մորթի ձիոյ ։)

Lúpo . Գայլ · գոբր ։ e' non si guida mai al lupo , ch' e' non sia in paese , կամ ch' ei non sia lupo , o can bigio . առած · հարկաւ ոչ երթեք ի անհիմն կամ ձայն հասարակաց չէ գլխովին վայրապար ։ chi ha il lupo per compare , porti il can sotto 'l mantello , ևն · որ ի չարս կամ ի նենգաւորս կենցաղի զգոյշ լիցի ։ il lupo cangia il pelo , ma non il vizio , կամ la natura . գայլ փոխէ զմազ , այլ ոչ զբնաւորութիւն ։ ի շարայս չարչ անփոխելի է · il lupo non caca agnelli . գայլ ոչ ծնանի զգառն · ի փշոյ ոչ քաղեն զխաղող , և ոչ ի տասատակէ զիմաստ ։ tener il lupo per gli orecchi . ունել ի ձեռին գործ դժուարին · լինել յանհնարին վտանգի ։ il lupo non mangia della carne di lupo . կամ ogni carne mangia il lupo, e la sua lecca . ամէն խնայէ յիւր ազգ մանկն ։ a carne di lupo zanne di cane . չար ընդ չարագործն ի դիմի հարել ։ egli ha veduto il lupo , կամ egli è stato veduto , կամ guardato dal lupo . կերկերէ և ձայն , կամ կոկորդ նր ։ Chi ha il lupo in bocca , lo ha sulla coppa . կամ il lupo è nella favola . առած է · ի ասի յոչխամ յանիմանն էին ած՝ ոչխարն էին · ի խօսել անդ զգայոյ լսի բարբառ նորա ։ chi pecora si fa , il lupo se la mangia . որ լինի գառն , լինի գայլակուռ · կամ որ առանի գոյն անիրաւութեաց գրգաճ զանիրաւութիւն ի մեծադոյնս ։ come il lupo , à occhio , e croce . անխորհուրդ վարկպարագին · անխորհրդաբար ։

Lupo . Ձառայասս ինչ տեսակ ։

Lúpo cerviére , ար · Գառնաբերինճ ։ Ջալափ Տես Cerviére .

Lúppolo . Խոտ ինչ , որով Հանդերձեն զգաթնըուքն ։

Lúrco , բառ լաթ · Ընտանեկեր · որկորեայ ։

Lurcóne , ար · յաճախ · Գիշխրսղավայն · կարի որկոր բառնէտ ։

* Lúrido , da . Դեղնիկ · այլագունեալ · կանդուառած կեղ · սևացեալ ։ ապտրկեալ · գարմսեալ , աես և Lordo.

* Luscignuólo , Lusignuólo . Տես Rusignuolo .

Lúsco , ca . Տես Losco .

Lusínga , Lusingaménto . Ոլորանք · փաղաքշանք · քաղցրաբանութիւն · ամբիծ , կամ ողոք բան · չողոմտալեն · հրապոյրք ։ օտալամոլեք · հաճոյ նախօրեայ · կ. չոփալեք · ֆեմ ։

Lusingánte , հ · Ըղոմնարար · ողոքիչ · փաղաքուչ · հրապուրիչ ։ հօլաճեպ սեօյնէնի ։

Lusingáre , ե · Ըղոմնել · չողոքորթել · փաղաքչել · ողոքել · քաղցրաբանաւորել ձգել զրգ · յանկուցանել · հրապուրել , կամ հաւնցնել · եալեալանոք · ի չամա · հօլաճեպ սեօյնէնի ընդնէնի ։

Lusingáto , ta . Ըղոմնել · հաւնցել · ած ։

Lusingatóre, Lusingatríce . Տես Lusingante .

Lusinghería : Տես Lusinga .

Lusinghévole , հ · Lusinghevolíssimo , mà . Ըղոմնիչ · փաղաքուչ · քաղցրաբան · ողոք · հրապուրիչ յանկուցիչ ձիաչոյ ։ բառնէտ · նաեւէ · ֆեմ սեօյնէնի ընդնի

Lusinghevolménte, հ · Քաղցրաբանաբար · չողոմտաբար · ողոքանաբ ։

Lusinghiére , ար · Lusinghiéro , գոյ · եա · ած · Տես Lusinghevole .

Lussáto , ta . Խախտեալ (ոսկր ։) պերիւիւ ։

Lussazióne , իթ · Խախտումն (ոսկերաց ։) պերիւիւ ։

Lússo . Ջերմուն · տարապարման ծախք (ի կերակուր , և ի զգեստս ։) իֆրաբ · բառիր · ֆեմ սեօյնէնի

* Lussoriáre . * Lussorióso . Տես Lussuriare , ևն ։

Lussuregiánte , հ · Տես Lussuriante .

Lussureggiáre , է · Անառականիլ · վաւաշել · պապշոտել · զեղխել ի ցանկութիւս մարմնոյ · նեֆսանի օլմագ նեֆսինէ ուլմագ ։

Lussúria : Իղձախոհութիւն · վաւաշոտութիւն · պապշոտութիւն : նեֆսանիլիք · ընկնիլ · զեղխութիւն · անչափութիւն զրգռանաց · զրգռական բնութ · աեւէլպանցոսի · անառակութիւն ։

Lussuriánte , Lussurieggiánte, հ · Ջերմն · զեղխել · անառական · աեւէլպանց · զրգռական · ընկնիլ · ուռճացեալ · բաղմոսական · Թաւալեալ · պալլէ պոպոփլէ ։

Lussuriáre , Lussurieggiáre, է · Տես Lussureggiare . Ջոմանալ · ոգեհանալ · Թաւալանալ · պալլէ պոպոփլէ օլմագ ։

Lussuriosaménte , հ · Վաւաշոտաբար · բղձախոհութեամբ անառականաբար ։

Lústra . Ոսկի · մուխ · զարդանք · իշտի · սուր · անձաւ · եսիափ · ֆալբա ։

Lustrále , հ · բառ լաթ · Հնդամեայ ։ * Acqua lustrale . Ջուր քաւութեան · (երբ ջուր , զոր հեթանոսք սրսկէին զքաղիքս) Ջուր օրհնութեան · Ջուր օրհնել ասմի օրհնած ջուր ։

Lustránte , հ · Լուսաւորող · լուսանշոյլ · փայլուն ։

Lustráre , ե · Լուսաւորել · ծագել զլոյս · պայծառացուցանել · երևեցնել առնել · գովել , և ի Յիսուս Քրիստոս · հեթանոսական · ջեհրէնէնի ։ Lustráre , է · փայլել · շողշողել ։

Lustráto , ta . Յիսեալ · փայլեալ · ած ։

* Lustratóre , ար · փայլեցուցիչ · կամ ողորկիչ (ջուխայից ·)

* Lustratúra . Ողորկումն յոկրաւմն · փայլեցուցանելն ձիւ · ֆերրաճ ։

Lustrazióne , իթ · Ջոհ քաւութ (հեթանոսաց ։)

Lústre , իթ , յոփ · Կեղծիք · երևոյթ · ցոյց : far le lustre . կեղծել · կերպարանել · ձևանալ ։

Lustríno . Կերպաս ինչ մետաքսեայ · ասիական · այլ ինչ արծաթազօծ , կամ ասիկ զօծ պղնձոյ ։

Lústro, գոյ. Լոյս. պայծառութիւն: Նաբ. ըստ. վաֆ: տգնուճութիւն. տգնուկանութիւն. Ցնկուածն. ողորկութիւն. փայլուն. փայփայելն. պատկառելն կերպասաց, եղն:) ունի. ֆէրմա: dar il lustro a un drappo. պատպաստել առնել, զկերպասն: Հնգամեայ փառանակ: պէտ. եղելոց: եւս և Lustra.

Lústro, ra. ած. Լուսաւոր. ողորկ. պատպաստեալ:

Lustróre, ար. Տես Splendore.

Lutáre, ն. Lotáre. Ծեփել (կաւով զանօթս:) ըստ ոյնի:

Lutatúra. Ծեփումն կաւով, կամ չաղախով:

Luteranísmo. Լուտերականութիւն. լուտերական աղանդ:

* Lutifígolo. Կաւագործ. բրուտ:

Lúto, Lóto. Կաւ. չաղախ: լամա: ծեփ. (ի չաղախ քիմիականաց ի կրօրև. ի սպիտակէ ձուոյ:) ըստ:

* Lutóso, sa. Տես Lotoso.

Lútta. Գոռմնարտաւեր: ի[illegible]: Տես Lotta.

Luttáre, ի. Սգալ. ծոդալ. կռծել:

Lútto. Սուգ (կամ մահուան աղգականաց:) եաս: ծնուելոց. հանդերձ սգոյ: պատ. գոգնոց: ծածկոյ. ոտք. կռծուելոց: vestire a lutto. զգենուլ, զհանդերձ սգոյ. ի ծուխս հանել. կրել:

Luttuosaménte, գ: Սգով. ծաղծագին:

Luttuóso, sa. Luttuosíssimo, ma. Luttóso, sa. Սգալի. տրտմական. ողբալի: եմէր. պղտանաւոր:

* Lutulénto, ta. Տղմալից. տղմաճաման:

M

Էփ. Լրմիւն. Ի գիր բաղաձայն, մեծատառն երրորդն ի կարգի իտալական այբուբենիդ. ըստ հնչման նմանի տառին N, վայն և դնի փխի նր յառաջագրոցս B, և P. առ' ի քաղցրահնչեն արտասանելոյ նր Imbolío, Empio, եղն: Իսկ ի համարողական կարգի M նշանակէ Հազար:

Ma, ւանդ. Ս յԼ. բայց: ամա. լատին: բայց արդ. այլ արդ. և արդ. արդ. ընդհակ: ամենայնդ. նաև: իւրէ: ma pure, կամ ma non dimeno. բայց տակայն և տակայն: ma che? բայց զի՞նչ. այլ զինչ օգուտ ի չէ: ma se. տապա լեզ. բայց եթէ: ma sì. բայց այլ. իսկ: Ma che, ած. բաց ի. միայն. եթէ ոչ. բայց եթէ: Má, գոյ. non ci avrà alcun ma. և ոչ գոյզն ինչ հակառակուն եղիցի; egli non sa lodare senza qualche ma. նա չգիտէ գովել զոք, առանց զոք բայցն ի վր բերելոյ. կամ առանց արատ ինչ դնելոյ:

Mácca. Սառաւել. յորդուել. յաճախել: պօլլատ: a macca, և a macco: ած. առատապէս. ձրի:

Maccabéi, ար. յոգ. Գիրք մակաբայեցւոց:

Maccatélla. Կերակուր ինչ ի մանրուածոյ մսոյ: էօֆթէ. մսոյն. ոշխր. տարիք:

* Maccatellería. Տես Baratteria.

Macchería. խաղարտուել. կամ հանդարտուել ծովու:

Maccheronéa. Ուամկախառն քերթուած. (ի չարա գրուել ինչ զոմարձաքի յօրինել. ի լատին բառերս. խառն ընտալական բառիւ եղերելոց լատին վերջաւորութիւք:)

Maccheróni, ար. յոգ. Դգմարձ: Տգիաուած: più grosso, che l'acqua de' maccheroni, կամ ստակ maccheroni. Ծանձրամիտ. խօճամիտ: cascare il cacio su' maccheroni. ի հաճ պատահել:

Maccherónico, ca. Ուամկախառն. (քերթուած:)

Mácchia. Սառատ. բիծ. կեղտ: ջրիկ: պիտակ (մարմնոյ անասնոց, կամ փետրոյ նաչնոց:) պէնէ: dell' occhio. լուսն ակին: Մոգիւտ. ախտ. մակնիշ. նշերտուի. յանցանք: տպաւ. մատնանշ. ծիտուտք. նաև անասուն: ընկենլիք: որսանէտ: գոյնկ. գոյն. կտպատ:) բծաւոր: խոշորաներկ ուռկան (նկարչաց:) Քարափ. cavarne, կամ trarne la macchia. գտանել ինչ. հնարս խորհել իմիք: fat checchessia alla macchia. գործել ինչ գաղտ. զանխրատրաբ: star sodo alla macchia. Տես Macchione Macchie. Բիծք (արևու:) արևադիծք: գեղք. կամ նիշք տպաւորեալք ի տպոյն:

Macchiáre, ի. Ս տառել. տպակտել. պղծել: կէ նեղիլ. Տարտաղտալ: Macchiársi, յ. Ս պակտիլ. պղծիլ. զաղտանալ. տպտեղտանալ: Տպաւորանոտ:

Macchiarélla, Macchierélla. Փոքր մացառք:

Macchiáto, ta. Ս տառեալ. պղծել: չարտախել:

Macchiétta, նաև. Բիծ փոքր. արատ փոքրիկ: sprazzato di macchiette. խայտաբեղ: ալաճ:

Mácchina. Մեքենայ պատճառագործական. մանդղինն գործի: հնձնիկ. պահ: այլ յաղթահատակ. տկտ. ձեռ. վիճակարի հատանուտ. պատ. գործոյք: մեքենայ. հնարք. գաւ. խորամանկութիւն: ճկնաբ. չինուած հոյակապ, մեծատաղտ: գործուածք պինա: * կազմած. կազմուած (մարմնոյ.) կազմուիլ (ծի:) եմէր. պինա: Մեքենայ ինքնաշարժ. մեքենայ (որ ի ժամացոյցն, եղն:) macchina idraulica. մեքենայ ջրաբաշխական. կամ ջրհան: ջուլպ. նաև լամպա:

* Macchinále, կ: Մեքենական (չարժուածի:)

* Macchinalménte, գ: Մեքենաբար:

Macchinaménto. Մեքենայք. գաւ. գաւագրութ:

* Macchinánte, կ. Macchinatóre, ար. Macchinatrice, կգ. Մեքենայող. գաւագիր. գաւագործ:

Macchináre, ն. Մեքենայել. նիւթել. գաւան գործել. գաւել: պօլաթ գործել:

Macchináto, ta. Մեքենայեալ. նիւթեալ, եղն:

Macchinazióne, կգ. Տես Macchinamento. Մեքենայ պատճառական:

Macchinétta, կգ. նաև. Փոքր մեքենայ:

* Macchinétta, ար. Macchinísta, ար. Մեքենագործ. մեքենագիտաց. գործ մեքենայից: էնճա տահի պ:

* Macchinóso, sa. Մեքենայօղ. մեքենական:

Macchióne, ար. յաձախ. Ծանձրախիտ, կամ մեծ մացառուտք: star forte, կամ sodo, e saldo al macchione. կալ անդրդուժելի ի տեղւոջ:

Macchióso, sa. Պիտակաւոր. խայտաբղետ. արատաւոր: պաճա. լեռեղի:

* Macchinúzza. Խայտ փոքրիկ: բիծ, կամ պիտակ փոքր:

Macciánghero, ra. Ցաղխանդամ. անձնեայ. յոյժ հաստահասրուտ: էօխնէի: Ծանձրամիտ. ապուշ:

Mácco. Խիտ. ի բակլայէ ածս և Polenta. կոտրած. հարուած: esser macco d' una cosa. ունկ յանձնաբեր. լինել առատ. կամ գիտակցին յոյժ: a macco, գ. առատապէս:

* Maccomettáno. Maccomettísmo, S. Macmettano.

Mácce, կգ. Ընկերին կերակ. հնգկային ընդհանրի: պէս պատ: պէղպատ:

Macedoniáni, ար. յոգ. Մակեդոնականք:

Macellájo. Մսագործ. մսավաճառ: գոռապ:

Macellaménto. Ջնջուածն անասնոց:

Macelláre, ն. Ջնջուել. պօղպատանաբ: ապականել. ալ. * Ջատել. հարգուածել:

* Macelláro . Տես Macellajo .
Macellésco , ca . Ջեղի (անասուն :)
Macéllo . Սպանդանոց . սպանդարան : սպանիան : կրոպակ մսավաճառաց : գոռոզ խիստանը : սեղի ըսպանուե : Սպանուած . կոտորած : գոհ . գերկին : condurre altrui al macello . ածել զոք ի կորուստ , կամ ի վնաս . կործանել զոք : andar al macello . ի սպանդ վարել :
* Maceraménto . Լմնում . կանգումն :
Maceráre , ն . ջրմուծ լմել , կամ կանգնել (զրոյ , և զլեզի) Ջրելաիտ . եռամբնոտ : Տկտրացուցանել : տանջել . նոհանջել . ձնշել (զմարմին :)
Maceráto , ta . Maceratíssimo , ma . կանգնել , ած :
Maceratójo . Ջրալից գոբ կամ կանգնոց զրոյ :
Macerazióne , իգ . Լմնում . կանգումն . ձնշումն :
* Macéria . Տես Muriccia , Sfasciume .
Mácero , գոյ . Տես Macerazione .
Mácero , ra , ած . Տես Macerato .
Maceróne , ար . Ի խոտ լինչ կծոմահամ և համեմատին , յորմէ ի ձմերայնի գործեն զաղցան : pisciar maceroni d' uno , կամ d' una cosa . ոճ ասի . զակատել ի սէր ուրուք , կամ իրենք . սիրել , կամ փափաքել յոյժ :
Macía . Քարակոյտ . կարկառ քարանց , որ առանց կրոյ : * Տեղի ծագառեան :
Macígno . գոյ . Macígna . Քար լինչ գորշագոյն ի սպիտակ չխոնաձոյց . որ ձաքարի գոյա նաև քար : pietra macigna . ածի . վեմ որձաքար . անպատուած : avere un cuor di macigno . ունել սիրտ ապառաժ . չի ճանել անագորոյն :
Macilénte , ն . Macilénto , ta . Նիհար . վախտ . ծիւրեհաս : հիւա . պապան :
Macilénza . Նիհարութե . վատուե : պապանձած :
Mácina . Տես Macine .
Macinaménto . Աղացուածն . աղալն :
Macinánte , ն . Աղացօղ :
Macináre , ն . Աղալ : եօթնմիտ : մանրել . փշրել . լուսել : եղիպ : a due palmenti . ուսել քարանալ . ուսել միանգամայն երկոքումբք ծամելոք : և ած՝ շահիլ միանգամայն կրկնակի : Macináre . Գի ուել զկին : macinare a raccolta . աղալ հաւաքմամբ զրոյ : և ած՝ դուն ուրեք մերձենալ առ կին :
Macináta . Աղուն մի . (ած՝ այնչափ ձիւնապատուղք , կամ այլ արմտիք , զոր հնար է քարկել , կամ աղալ առ անգամ մի :)
Macináto , գոյ . Աղիւր : աղուն . (ած՝ աղացեալ նիւթն :) աղացուածն :
Macináto , ta , ած . Աղացեալ : եօթնփշտէ : փշրել . լուսել : եղիպել : խորտակեալ : վատթարել (առողջութե :) կործանեալ . թշուառացեալ :
Macinatójo . Ձիթահանիք : սեղեն :
Macinatóre , ար . Աղացօղ . լուսիչ նեղկիչ : * տես և Macinello .
Macinatúra . Աղացուածն . աղունք . աղուն . (ած՝ աղացեալ նիւթն :) * Կտորտանք կամ փշուրք աղաքսեալ տից (նաւավարաց :)
Mácine , Mácina . իգ . le mácini , և le mácine . յոգ . Երկան . երկանաքար : փչրիչն քար : essere alla macina . ջաւտրիլ յոյժ :
Macinélla , Macinéllo , նոճ . Երկան փոքր : երկան նեղկիչ . (է որուիչ գործի փայտեղէն , կամ ապակի . և կամ պղտիկ ըրաց , որով ուրուն շնիկն ի վր ողորկ աւազաքարի :)
Macinétta , նոճ . Երկանաքար փոքրիկ :
Macinío . Աղացուածն . աղալն :
Mácis , ար . Տես Mace .
Maciólla . Ուռն կաւազ (է գործի լինչ կիզանեալ ձկի

Երկուց փայտից , որոց մին է խոռոչաւոր , յոր մնանի եկիզն . և տակաւ Լարդեն կամ ծեծեն զկիզ տաւ , և ղկանեփ ի մաքրել զնոսա ի փայտասակ եւ հիւծոյն :)
Maciulláre , ն . Ջարդել , կամ ծեծել ուռամբ զկիզ տաւ : Դատաքել ալուդ և մանր :
Maciulláto , ta . Ջարդեալ , կամ ծեծել ուռամբ :
Mácola , Macolazióne , և՝ Տես Macula , և՝ * Mácolo , գոյ . Ստուար . ճիւտ :
Mácolo , la , ած . Տես Maculo .
Mácro , ra . Տես Magro . գաւառարկ . մերկ : ապառել :
* Macrología . Երկայնաբանութե . երկարաբանութե :
Mácula , Mácola . Ստուար . բիծ : կէտ : կեղտ անուն նախատինք : del sole . արեւաբիծ . բիծ արեգական :
Maculáre , Macoláre , ն . Պատռել . փշրտրել . պղտիկել : կէտկէտել : հարկանել զրոյ ուժգին :
Maculáto , Macoláto , ta . Պատռեալ , և՝ կեղտեալ . կէտ : պիտակացեալ . խայտաբղետ պատառ :
Maculatóre , Macolatóre , ար . Պատռիչ . ապականիչ :
Maculazióne , Macolazióne , իգ . Ապականութի . զաղտութի . կեղտ :
Máculo , ած . Տես Maculato . բազմագոյն . Ծագել :
Maculóso , sa . Խայտաբղետ . խայտախարիսխ . պատ :
Maculúzza , նոճ . Բիծ փոքր . գոյզն արատ :
Madáma . Տիկին . բանբիչ . հանդ . գաթե :
* Madamigélla . Օրիորդ աղնուազգի . քաղաքի :
Maddaleóne , ար . Պատառ ապերանաց , կամ մլ . հատից :
Madernále . Տես Madornale .
* Madernalóccio , ia . Փոքր մի մեծ . գլխատորագոյն :
* Madérno , na . Մայրենի : հայկեի :
Madesì . Տես Maisì , Madiè .
Mádia . Տաշտ խմորոյ . տաշտ հացադործաց : հանգ ի ներքին : * Ի և ա ընդհանուր մկնոց փայտակերպ , ո. զոր յատուկ է վանդակաձև , ուր դնեն զպատան այն լինչ օծելոյ ձիւնոյ առ ի ծորել : * Նաև բոլ . բախիչք :
* Mádido , da . Թաց . Թրմեալ . խոնաւ :
Madiè , Madiò . (են երդմնական մանրիկք նախնեաց) կենդանի է աստ . արդարև .
* Madiéri , ար , յոգ . Կառոյցակք փայտից քանեակաց հաւասար հեռաւորութեամբ ի վերայ գոգոյ ցանուցն :
Madónna . ած Mía dónna . Տիրուհի իմ . տիկին : փառք : տէրութի : Տիրասիայ . ձեծածին : Madonna d' Agosto . Տօն վերափոխման կուսին : Madonna di Settembre , և՝ Տօն ծննդեան կուսին :
Madóre , ար . Քոյ էիդ . խոնաւանալ մարմնոյ . քիրտ :
* Madorétto , նոճ . Դողդոջն խոնաւանալ . թեթեւ քրտին :
Madornále , Madernále , ած . Մայրենի . մօր . ի կողմանէ մօր : Տոպէրի . մեծ . գլխատոր . առաջաւ (առաջ) պէօյնէ . գաղտն . ծննդեալ յօրինաւոր ամուսնոյ :
Mádre , Mátre , իգ . Մայր : անա . վանէք . սիրելի պատուական . ծագումն : սէկէտ : Մայրա (է պատուական անուն միանձնուհեաց :) Madre di famiglia . Տիկին տան . տնտեսուհի . տնպահ : Մայր , կամ խոստ . (ա. ան զգործեալ , յորս ձևանայ ինչ . կամ զմանրի որ յինքն ընդունի զմիս մանն գործոյն :) գալէտ . փչին Madre vite , տեռ տորեն : Madre . Դիրտ գինւոյ (որ ի յատակ տակառին :) փոխան : արգանդ տեռին Dura madre . Խստամայր : Pia madre . Գթոտմայր . (են երկու մընիկք , կամ մաշկք պատելոք զսեղմոյ գլխոյն :)
Madreggiáre , և՝ Բերել զինանուէ մօրն : անասնոց էշոյ :
Madrepérla . Սաւափ . գաղտակուղ մարդ արտոյ : պէպէք :

Ma-

Madrepora. Ի քարանիւթ մարմին ինչ ծովային ածուց նման անկոց:
Madresélva. Տես Abbracciaboschi.
Madrevíte, ից. Պտուտակահան. (է գործի յօրինուածք պտուտակաձև, յր պտուտցայ:) Կին հէգ պտուտակ: կոչի և Vite femmina.
Madriále, Madrigále, ար. Ի քնարերգականք քանդակ սեղմուած ինչ ծաղկանման, համառօտ, և զուարճալի նման Վերտառուած:
Madrigále, ար. Խոտ ինչ ցաշկական: Ճոպիկ:
Madrialétto, նաև. Համառօտ Madrigale.
Madrigaleggiáre, ած. Յօրինել, կամ երգել Madrigale անուանեալ ոտանաւորս:
Madrigalésca. Բան ծաղալի. Երկայն Madrigale.
Madrigalétto, * Madrigalíno. Տես Madrigale.
Madrína. Տես Levatrice. Կնքամայր: ապագի գործն:
Madróne, Matróne, ար. Mal di madróne. Կողպատուելիք. Կղտապատուելն:
Maestà, -táde, -táte, ից. Վեհափառութիւն. մեծափառութիւն. շքեղութիւն. վսեմութիւն: Ցնծալին. ուռնալ: Maestà divina. Մեծվայելչութիւն. բարձրելն: հաց խաչէ: Maestà. Մեծափառութիւն. (է պատուհանաձև կայսեր, և թագաւորաց:)
* Maestério. * Maestéro. Ուրհատ. Ճարտարութիւն: տես և Disciplina, Insegnamento.
Maestévole, ած. Տես Maestoso.
Maestevolménte, Maestosaménte, ած. Վեհափառութիւն. վսեմ. շքեղապանծ:
Maestóso, sa. * Maestosíssimo, ma. Վեհափառ. մեծափառ. օգոստափառ. վեհ. վսեմական. շքեղ: Ցնծալեին. ուռնալի:
Maéstra, ից. Վարդապետուհի. վարդապետ. ուսուցիչ: տես և Maestría. գլխաւոր պարան ուռկանին, կամ վարսին (որով ձգեն կամ լարեն զայնս) գլխաւոր արմատ: զօրեղ մնալքաղաքի յորմէ կազմին զօնառ:
Maestrále, ար. Հիւսիս արևմտեան: գոպ ենէ:
Maestraleggiáre, ած. Գառնալ, կամ խառնուիլ (կողմն նաւուցին) յարևմուտս:
Maestraménto. Տես Addottoramento.
Maestránza. Բազմութիւն արհեստաւորաց, կամ ճարտարապետաց (որք վաստակեն ի նոյն գործ շինուածոց:) առաքետ: տես և Maestría.
Maestráre, ած. Maestráto, ta, ած. Տես Addottorare. վարդապետել. ուսուցանել:
Maestráto, գոյ. Տես Magistrato.
Maestréssa, ից. Վարդապետուհի. ուսուցիչ: ախտուհի:
Maestrévole, ած. Ճարտար. արուեստաշարժ. քաջուկ: ասպետ իւն. հիւնելի:
Maestrevoleménte, Maestrevolménte, ած. Արուեստագէտ. Ճարտարք. հնարիւք. խնամտանագիտաբար. գիտելեօք: հնարեր իւն. ասպետաբար իւն:
Maestría. Արհեստ. արուեստաւորութիւն. Ճարտարութիւն. վարժուիլ. յաղողուիլ: ասպետիք. հիւներ: հնարք. դաս. ուղղնայ. նենգ: փօլոպ. քինք: գերակայուիլ. իշխանութիւն. հրամանատարութիւն. գլխաւորութիւն:
Maéstro, գոյ. Ճարտար. արուեստաւոր. հմուտ (յարհեստ ինչ, կամ ի գիտութ.) ձեռագէտ: ասպետ ուսուցիչ. վարժապետ. դաստատիճան: Վարդապետ. կածու. վերակացու. դաստիարակ: Վարդապետ (փիլիսոփայութ. եւն:) հրաշակերտ: կրպակատէր. որ կրպակին: ինքնեանք: Gran Maestro. Մեծ մագիստրոս. (է պատուհանուն ի բևեռի անձանց, զոր է կարգապետն կամ գլխաւորն մալթայի, և այլ զինուորական ասպետաց:) maestro di cerimonie. արարողապետ. պաշտօնավար ս. քարոզողաց: di campo. ասպիսան, կամ վերակացու քաղաքին: di casa. տես Maggiordomo. Maestro di camera. Ընդունելի սենեկապետ. գլխաւոր պատուական իշխանին: խառ օթա պալ. տեղապահ. փեսկոպոս. di cappella. տես Cappella. Maestro di Stalla. Ճաշկին ձիապետ: տես պալ del Sacro Palazzo. Վարդապետ պալատի պապային. (է գործիս եկեղեցական կրօնաւոր ոք ի պալատ պապային՝ քննել գրոցն հրամանաւոր պապազրուեն:) Colpo di, կամ da maestro. Ճարտար ասացուած. գործ Ճարտար: questo è un colpo da maestro. գործ՝ առն իմաստնոյ և խոհեմի: Maestro usciere. Տես Mastrusciere.
Maéstro, ra, ած. Maestríssimo, ma. Ճոխագոյ. յաչող. փորձ վարժ. քաջ. հնարելի. ասպետ. վարպետ: գլխաւոր. պալ: իւն: porta maestra. գլխաւոր դուռն: strada maestra. արքունի պողոտայ. Ճանապարհ հասարակաց: իւնէ նոյ. պինդ նօյ: penne maestre. մեծագոյն փետուրք (թռչնոյն.) colpo maestro, կամ da maestro. Ճարտար զարկուած. առն և ի վերոյ: Mal maestro, աես Mal caduco.
* Maestróne, ար. յաճախ. Ճիրհատն արհեստաւորք. քաջ վարժապետ:
Maestrúzza. Փոքր առաստան պարզելոյ դիւրին:
* Mafátto. * Mafattóre, ար. Տես Malfatto, ած:
* Mága, ից. Վհուկ. կախարդ. Ճարտ գառ:
Magágna, Magagnaménto. Պակասութիւն. վնասութիւն. աիսութ. արատ: էութիւն. ծօթան. պղտ:
Magagnáre, նաև. Ապականել. ապականիլ. վնասել: պղտել:
Magagnáto, ta, ած. Ապականեալ. պակասաւոր: վնասուած: կնճռի: կնճռել: Magagnáto, գոյ. աես Magagna.
Magagnatúra. Տես Magagnamento.
Magaleppo. Ծառ ինչ մեղմ, նման հեռատենոյ:
* Magazziniére, ար. Շտեմարանապետ:
Magazzíno. Շտեմարան (պարեհիւ, և զանազանց:) տուն վաճառաց: Տաղաս. Տախտի:
* Magestà, - táde, - táte. Տես Maestà.
* Maggesáto, ta. (Ագր) Հողեալ անգործ, կամ անվար:
Maggése, ար. Maggiática. Ի ագր հողել անվար, առ ի սերմանել ի նմ ի յաջորդ ամին: maggese. անգործ, կամ անվար երկիր:
Mággio, գոյ. Մայիս: Տխ: Signor di Maggio. աճ հեգնական. Տր. որ հարմաւոր: Noi non siam di Maggio. է աճ, զոր ի միր առնու ապ, յորմամ ոչ կարի լրիւն երկարել գնոյն բան. Ագայի կտիպաս. ասացի ժամանեալ. ոչ կամիմ երկրորդել: Cantar Maggio: երգել յուզոյ յանմանուս ձայիւ: * a Maggio. յաւուրս գարնանոյն:
Mággio, ía, ած. Մեծագոյն: via maggio. մեծ փողոց:
* Maggiocióndolo. Ոզիոյ ծաղկանց Majo ծառոյն:
Maggiorána. Տես Majorana.
Maggioránza. Գերակայութիւն. գերազանցութիւն. իշխանութիւն. գլխաւորութիւն. երջանկութիւն: պերճութիւն. պաշ օյմ: մեծութիւն. Ընտրանիութիւն: ազնուագոյն, կամ մեծագոյն մասն (քաղաքացւոց:)
Maggiordómo. Հաղորդապետ ատեան. հրամանատարք. առաջնորդապետ: տեհիւ:
Maggióre, ած, հ. Մեծագոյն: փառ պերճ: պերճագոյն: Altar. Ագագ բեմ. աւագ սեղան: Maggióre, գոյ, ար. (է անուն զինուորական իշխանութեան:) Ագաչնորդ. մեծատար: պերճ: տեհիւ: երկրագոյն (հասակաւ:) պերճ

խոյիս : Մեծապոյնն : (ըստ տրամաբանիկ՝ է ևս մեծն ձեռնարկութիւն :) Dare il suo maggiore. Ջնորհիլն ձկտեցուցանել : զոմէ փոյթ յանձին բերել :
Maggióri-, յոյ : Նախնիք : հարք : առաջինք : ախոյեր :
Maggioreggiáre, ն . Պերճանալ : Հոխանալ՝ ի վերայ այլոց : սիրել :
Maggiorélla. Փոքր մի երիցագոյն : մեծագոյն :
Maggiorénte, ո Maggiorévole, գոյ : ած : Աչքի ընկնող : Maggiorénti, յոյ : Նախանի : մեծամեծք :
Maggiorétto, ta, նոյ : Տես Maggiorello.
♦ Maggiorézza. Մեծութիւն :
Maggioría. Տես Maggioranza.
Maggioríngo. Տես Maggiorente.
Maggiorissimo, ma. Ամենամեծ : ևս մեծագոյն :
Maggiorménte, հ : Եւս առաւել : մանաւանդ : հապասա :
* Maggiornáto, գոյ : Երկից : երիցագոյն (ծննդեամբ :)
Mághero, ra. Տես Magro.
Magía. Մոգութիւն : դիւթութիւն : պիղծախնդիրութիւն : պիղծութիւն :
Magicále, հ : Մոգական : դիւթական :
Magicaménte, հ : Մոգութեամբ : դիւթականի արհեստիւ :
Mágico, ca. Մոգական : դիւթական : պիղծախնդիր : խրխնջիկ :
♦ Maginére. ♦ Maginazióne. Տես Immaginare.
Mágio. Մոգ : հնդկ : la festa de' Magi. Աստուածայայտնութեան նշանակութիւն : հոգևոր :
Magioncélla, Magionétta, նոյ : Բնակարան փոքր :
Magióne, ից : Բնակարան : կայարան, յարկ : գնդապետի :
Magióstra, ած : Ազդ ինչ խոշոր եւակի : էնդի :
* Magisteriáto. Վիշապական պատիւ, աստիճան :
Magistério. } Վարդապետական պատիւ : Հարկաւորութիւն : Հարկ : Պաշտօն : հնդկ : գործ : ուսումն : հրահանգ : դաստիարակութիւն : Վիշապութիւն : Magistério di coralló, di perle, են : Ի բժշկական փոչի մանրացուած, որ կոչի և Precipitato.
Magistrále, հ : Վարդապետական : վարժապետական : կան : մեծ : հոյակապ :
* Magistralità. Վիշապութիւն : դիւտութիւն :
Magistralménte, հ : Վարդապետաբար : դիտնաբար : խնամառնաբար : տեւս և Principalmente.
Magistráto. Աւեան : առեղնակալք : դատաւորք : իշխանաւորք : դպիր : դպրիվէր : հոգիվէր : andare a' magistrati, կիմ alla corte. ի դատ կոչել :
* Magistratúra. Պաշտօն, կիմ իրաւասութիւն աւեղնակալութեան :
Magistrévole, ած : Տես Magistrale.
Máglia. Օղ վերտից : օղ շղթայից : հալքա : վերտ : (դատարկ) ծակք ուսկանին : մեզ ածաց : բիծ, կիմ նիշ աչագ : լուսն : է ևս՝ գրամ ինչ փոքր, որ ար. ֆէ կէս Danajo.
Maglianése, ա : Ազգ ինչ հոյներեայ :
Magliáto, ta. Կապել : ունդասինգ կապել (բեռն :)
Magliétta, նոյ : Օղ փոքրիկ :
Máglio. Լախտ : գոնդա : ուսում մեծ : ծօծոռ : լախտ խազուչիկ : լախտախազուել : (է խաղ ինչ :) far col maglio. ուռայ : խոցոտ եղծանել : կիմ կործանել :
Maglio di calafato. Գործի ինչ օծանելոյ ձիւթոյ գնաւս : Máglio. Լուսն : (է մին յերից նեղքին ոսկերայ լսելեաց :)
Magliolína, նոյ : Փոքրիկ լուսն (աչագ :)
Magliuólo. Գուռաղան, կիմ սառեղն, կամ չուռաւիղ որթոյ : (է նորաբոյս բարունակ որթոյ : զոր քաղեսեալ անկեն՝ ի դետին :) Քիթան : ղահ : ոսոմ (ոչ ղեչից ծառոյ :) պուրակ :
♦ Magnáimo. Տես Magnánimo.
Magnaménte, Տ. Magnificamente, Grandemente.
* Magnanáccio, չեղ՝ : Ցոռի դարբնի :
* Magnanimaménte, հ : Մեծասրտութեամբ, մեծանձնութեամբ : արիաբար :
Magnanimità, - táde, - táte, իգ : Մեծասրտութիւն : մեծահոգութիւն : մեծանձնութիւն : վեհանձնութիւն, պերճախօսութիւն :
Magnánimo, ma. Մեծասիրտ : մեծահոգի : մեծանձն : վեհանձն : քաջասիրտ : պերճախօսութիւն :
Magnáno. Դարբին : էնկնիք :
♦ Magnáre, ն . Տես Mangiare, ն :
Magnáte, պր : Ազատ : ազնի : իշխանաւոր :
Magnésia, Marcassíta. Մանկնեսիայ : (հանքինչ :)
* Magnésio, ած : Մանկնեսեան :
Magnéte, իգ : քար լաթ : Մագնիս : հրեղաթոյր քար :
Magnético, ca. Մագնիսեան : մագնիսական :
* Magnetísmo. Մագնիսեան զօրութիւն :
* Magnetizzáre, ն . Ձգեցուցանել, կիմ տալ զմագ նիսեան զօրութիւն :
* Magnificággine, իգ : քաո ծաղր : Տ. Magnificenza.
Magnificaménte, հ : Շքեղութեամբ : պայծառապէս : առատապէս : ազնուաբար : փոքր ինչ : բանիանա ինչ պօլ : մեծապէս : յոյժ : իջտ : արմեաբար :
* Magnificénto. Բարձրացուցանելն : մեծացուցանելն : գովաբանութիւն :
Magnificáre, ն . Մեծացուցանել (զոր.) բարձր առնել : գովել : ֆեսի էիմէ :
Magnificatamménte. Տես Magnificamente.
Magnificáto, ta. Մեծացուցեալ : գովեալ :
Magnificatóre, պր : Մեծացուցիչ : գովաբան : գովիչ : բարձրացուցիչ :
Magnificénte, հ : Magnificentíssimo, ma. Մեծագործ : շքեղ :
* Magnificenteménte, հ : * Magnificentissimaménte. Մեծագործութեամբ : շքեղ : Ազնուաբար :
Magnificénza, - éntia. Մեծագործութիւն : շքեղութիւն : հանդէս : պայծառութիւն : ապահի : ֆուլլատ : փարթ : մեծածախ գործք : Գովութիւն : բարեբանութիւն : ֆեսի :
Magnífico, ca. Մեծագործ : բազմածախ : պայծառ : շքեղ : ապահիլի : ֆուլլ : գեղեցիկ : խոշորագէս : բազմաբանիս : առատաձեռն :
* Magniloquénza. Ճոռոմաբանութիւն. պերճաբանութիւն :
* Magníloquo, ած, և գոյ : պր : Ճոռոմ : Հռետորական :
Magníssimo, ma. Գեր : Ամենամեծ :
Magnitúdine, իգ : քաո լայն : Մեծութիւն :
Mágno, na. քաո լայն : Մեծ : մեծագործ : առատաձեռն : մեծասիրտ :
Mágo, գոյ : Մոգ : կիւս : դիւթ : դանէմիմ : պիղծախնդիր :
Mágo, ga, ած : Մոգական : կախարդական :
Magoláto. Լայն, կիմ չայնատաստան ակօսակիզ :
Magóna. Գործարան երկաթոյ : բանջ երկաթոյ : տեղի առատուած :
* Magraménte, հ : Նիհարութեամբ : Հզգիբ : Հզգնելով :
♦ Magrána. Աբգար : (է ցաւ ինչ գլխոյ :)
Magrétto, étta. Փոքր մի վոխա, նիհար : հզնաձիա : Magrézza. Նիհարութիւն : վոսուտի : հասուլեի : անբանութիւն (երկրի :) չքաւորութիւն : սակաւութիւն :
Magricciuólo, la. Magríno, na. Տես Magretto.
Mágro, ra, ած . Magríssimo, ma. Նիհար : ապազան : հիւծեալ : հաս : պապան : վոխա : անբեր (երկիր :) արտ : ցամաք : սակաւ (եղոյգ :) Թերի : Թերևսաբորդիկ : կիմ դիպուկ (ընթերցիք :) ապ. զարկ. անմսուն. անբարի : giorno magro. օր պահոց : պահք ասացեալ ինանիս : mangiar di magro, կիմ far magro պահել պահս : ասացեալ կերակուրս պահոց : ասացեալ անմսեղ :

: Mágro, գոյ • Մի՛ա անդպրոցաբար, անձնական : Եա՛ վան է՛ր :
Mái, ած • Երբեմն. երբեք : պէր գնան : միշտ : գոյն : ո՛չ երբեք : հէն : սակայն • և սակայն • բայց : Բա՛ղմամ անգամ յարի և յայլ մտանիկս առ ի զարթ :
Mai sempre, կի՛ Sempremai : Մի՛շտ անդադար : գոյն : Mai più. Մի՛անգամ առանդամ մի. հուսկ յետոյ : պէր էրէկ • հէնէ : * ջ և : Maisì, Mainò. Տե՛ս ի կարգի :
Majále, ար • Խոզ մանկաբ : ինչինգ գոմաց :
Majélla. Տե՛ս Majo.
Majéro. Տախտակ բանեցեալ ի ներքնատունն յատրճե՛ :
Majestà, - táde, - táte, Տե՛ս Maestà.
Mainò. Ո՛չ-ո՛չ երբեք • ո՛չ բնաւ : Էօֆ • հայբէ • ասլա՛ :
Májo. Ծառ մի՛ աղեխան էրբանց, ծաղիկք նի՛ ին ազկոզամե՛, և գոյան պիտանացու. ի նե՛ր ձախաձ գակեալ յօրինուածոց : յանտոց կոզի և Majélla, կի՛ Maggiocióndolo • Ծառ : Որս ծառոյ, զոր չի՛ նականք գիրէրայն յատուկուած մոյիսի անկեն ա՛ ռաջի գրան առտիկոյի էրբանց : Appiccar il majo ad ogni uscio. Հարկանիլ ի սէր ջմ կանանց :
Majólica. Ապդ մի՛ հողոյ, կի՛ խնկեզէն անօճոց ներ՛ ման յատնաւոյակոց, առնէ զանոն ի Majorica կղզոյն, ուր զառաջինն առեղծանէին զայսպիսի անօճս : Լինի :
Majorána. Մարեմ, կի՛ կաքաւախոտ : (է խոտ մի՛ նչ կրկնատերակ • որ կոչի և Pérsa, Maggiorána, և Sansúco, և Amaraco • Էէ՛ւէլի օճա • Ջէ՛ֆան Էօ՛յ :
Majoránza. Տե՛ս Maggioranza.
* Majorascáto. Իրաւունք երիցագունին :
Majorásco. Ժառանգական, կի՛ բաժին երիցագունին :
Majordómo. Տե՛ս Maggiordomo.
Majére. Majoría. Տե՛ս Maggiore, Maggioranza.
Maisémpre, ած • Մի՛շտ : գոյն :
Maisì, ած • Ա՛յո • արդարև : հէ՛ • պէլի • mai messere sì. այո տէր :
Maistéro. Տե՛ս Magistero.
Majúscola, գոյ • Գրվածք • գրվածի ոտառ :
* Majuscolétto, ta. Փոքր մի մեծ :
Majúscolo, ի, ած • Մե՛ծ • պէօյո՛ : Carattere majuscolo, կի՛ Lettera majuscola. Գրվածք :
* Maiz, ար • Եգիպտացորեան : Ցորեք պաղպայը :
Malabátro. Տե՛ս Foglio Indico.
Malabbiáto, ta. Ջար • ջարանի • ապիքաւոր :
* Malabéstia. Տարար մի՛ նչ, կի՛ մոռչ, զոր ի կիր առնուն ի խնուլ խծծոլ զձագաի կարձիւթեալ նաւուց :
* Mafábile, ած • Աշխարհ • անյաղթական :
Malaca. Ոտո մի՛նչ ծողիկն նման են ծղկինց մոլոզնի՛ :
* Maláccio, գեղ • Աշխարհին ջարիք :
* Malaccólto, ta. Ո՛չ գտեր ընդունելու • անապատուեալ :
Malacconcio, ia. Տե՛ս Disacconcio.
Malaccórto, ta. Անզգոյ • անխոհեմ : գոքիւ • ա՛ ղաչ :
Malachíte, ի՛գ • Քար մի՛նչ, կի՛ ան գլխահոյ • կա՛ նաչ ի զգմուխ :
Malacreánza. Անքաղաքավարուի • տմարդուի • բզկատուի : Էդէհանըլըգ • իդնըլըգ :
* Maladettaménte, ած • Ջարաչար :
Maladétto, ta. Անիծեալ • նզովէ : նալելի • ի՛ լան : յոռի • չար : Քէնաս • էճրիս :
Maladícere, Maladíre, ն • Տե՛ս Maledire.
Maladizióne. Տե՛ս Maledizione.
Malafátta. Միակ ատայնի, կի՛ անկանձանոց : Միակ վրիպակ • յանդգնագ : Գոպակոի :
Malaffétto, ta. Ջարագգած • չարաստիտ • չարակամ • աստեղոյ • ոխակալ • ոխերիմաց : Էնմ գարհդէ :
Malafitta. Ապդ մնչ ապմուտ կի՛ չարժուն հողոյ :
Malagévole, հ • Malagevolissimo, ma. Դժուարին. աստ՛ ամանական : Էէ՛ին : անըհել • ապատուտ • աստ՛ քակ : դժվար օլմայոզ : ած • Դժուարաբ :
Malagevolménte. Տե՛ս Malagevolmente.
Malagevolézza. Դժուարութի • աշխատուի • Էէ՛ին Էէ՛ : պահկի :
Malagevolménte, ած • Malagevolissimaménte. Դըժ՛ ուարաբ : Ի՛նճիլէ :
Malagiáto, ta. Ապդատուն • չգատուր • անվի՛ք • կա՛ ղատ : Էհպաշ :
* Malagma, ար • Սպիեանի (հատուցիչ պատարագ :)
Malaguída, ար • Ապդնորդ չար : ռեւս և Cazzo :
♦ Malagúra. Ջար, կի՛ ձախորդ դուշախի :
♦ Malagúráto, ta. Ջարագուշակ • չար. ջարագործ :
Malagúrio. Գուշակութ չար, կի՛ ձախորդ :
* Malagurióso, Malagúroso, sa. Տե՛ս Malagurato.
* Malalíngua. Էզուս չար • լիզուս չարախօս :
Malaménte, ած • Ջարաչար • խառիճ • անողորմ : Քէ՛ նա • Էէօվի՛ : կարի չոյշ : Էէ՛ • Իճիլէ :
Malanconía. Տե՛ս Malinconia.
♦ Malandánza. Տե՛ս Malaventura.
Malandáre, Վատնդիլ • կործանիլ • մոնանկանալ : կործանիլ զանձն :
Malandáto, ta. Կործանեալ • մոնանկացեալ • հաւաքալ ի զառն չգատորուի • ոտառատիլ : պէրպար օլմուշ • սկքիլ :
Malandra. Ախտ մի՛նչ ոտից ձիոց :
Malandrinésco, ca. Ա՛ղաւակաբարոյ • Էլոս զանկայ• uomo. ուաղակ : alla malandrinesca, ած • ուաղակաբար :
Malandríno, գոյ • Ա՛ղաւակ • Էլոս զակ : հայտուի :
Malandríno, na, ած • ♦ Malándro, ra. Նոյն և :
Malánno. Mal ánno. Ախտ • Ժողովուրդի • չարիք• վիշտ : պէտ • Dio ti dia il malanno. կի՛ malanno che ti colga. կի՛ il malan che Iddio gli dia. ջ՛ անէ ձեզի՛ան • Ով և ոն արասցէ քեզ. կի՛ նի՛ ուր • մնացեալ չարաւ ասատիկացի՛ • հարցէ զքէզ տէր : ուլմակ պէտ լան վրան :
* Malappropósito. Mal a propósito, ած • Դժպատեհ• անհնարաբար • անյանապատ • պատեհ խաղ :
Malardíto, ta. Յանդուգն • անխոհեմ • էնդ : Քէ՛ էրտիկ ճիւրամի՛ • Էպէպէ :
Maláre, ն • Ի՛ մասն լինչ ոսկերաց :
Malarriváto, ta. Ախտի՛ էկուն Ժողովուրդ • չարատատ • Ժողովուրդ • էնգ • խակնոխ • պահուլ : Հաչ քի՛ ի չար ժամու :
* Malassétto, ta. Ախորդ • խառն խառնակ :
Malatíccio, ia. Խոժոռագին • վատատոզի • Դէմապրդ :
Maláto, ta. Հիւանդ • ախտացեալ : հապա՛ :
Malatólta, Mála tólta. Ցաւագակեալն յանկրաւ • յաշխատութ • գողոք :
Malattía. Հիւանդուի : հոգապարդ :
Malaventúra, Mála ventúra. Դժբաղդուի • Ժըղ ովուրուի • արկած : խակնոխդնի • պէտ :
* Malaugurosaménte. Ջարագուշակ արկածիք :
Malaugurióso, * Malauróso, sa. Ջարագուշակ :
Malavóglia, Malavogliénza, և Malevogliénza. Ջղ ըակամութ • ատելութի • յաչագանք : փո՛ ըմանըգ • փին • գոքիչ :
Malaurióso, sa. * Malauróso. Տե՛ս Malagurato.
* Malavvedutaménte, ած • Անզգուշաբար • յանզգոյշ • անխորհրդաբար : գոքիւրէն • պիւլանիքդին :

Malavvedúto, ta. Ընդդէմ. անխորհուրդ ։ գաճիւ. փոքրհոգի ։

Malavventuráto, ta. Դժբաղդ. թշուառ ։ խոչդիպ ։

Malavventurosaménte, ած. Թշուառաբար ։

* Malavvézzo, za. Չարաչար դաստիարակեալ ։ չարարուեստ. անկիրթ ։ ընդդիմին ։

Malazzáto, ta. Տես Malaticcio.

* Malbailíto, ta. Ընդդէմ. կիծուցեալ. սկարի յոգեց ։

Malbigátto, գած. բաւ ասի. Տես Malintenzionáto.

Malcadúco, Mal cadúco. Տես Epilessia.

Malcapitáto, ta. Ի նեզ անկեալ. անկեալ ի վերջին թշուառութեան ։ պատահ փակուիլ. պերպեր օլմուշ ։

* Malcáuto, ta. Տես Malavveduto.

* Malcollocáto, ta. Ոչ քաջ դնուելի. հդեակ չունի քաղաք ։

Malcompostaménte, ած Անհարգ. խառնիխուռն ։

* Malcompósto, ta. Անկարգ. խառն. խառնակ ։ գռեհկաբարոյ ։

Malcóncio, ia. Խոշտանգել. լլկել. խանգարեալ. աղճատեալ. չարաչար ի կիր ածել ։ պերպեր օլմուշ. եօրսելնմիշ ։

* Malcondescendénte, ած. Դժհաճարարհամ. խիստ. անողոքելի. գժհաճարարար ։

Malcondizionáto, Malcondótto, ta. Տես Malconcio.

* Malconoscénte, ած. Աղերսախտ. անշնորհակալ ։

Malconsigliáto, ta. Ընդդէմ. անխորհուրդ. գաճիւ ։

Malconténto, ta. Դժգոհ. տրտում. վշտագին ։ հոգնատրտում. խառնը ։

* Malcorrispondénte, ած. Որ ոչ փոխարինել արժանանայ ։

Malcorrispósto, ta. Ոչ փոխարինեալ արժանայնի. ընդ երախտացոյ չարիս գտնել ։

Malcostumáto, ta. Սրտնեղ ի չար սովորութիւն անկիրթ. խառնակիրճ. զեղծ. անառակ ։ եօլսուզ ։

Malcreáto, ta. Անքաղաքավար. բիրտ. տմարդի ։ իշանըզը. երէնսըզ ։

à Malcubáto, ta. Վառառողջ. հիմանգապին ։

Malcuránte, ած. Ընհոգ. հեզդ ։ զանցառու ։

Mal curáto, ta. Տես Malaticcio.

Maldaccórdo, ած. Անմիաբանութիւն. դժառնչ ։

* Maldétto, ta. Ոչ քաջ ասացեալ ։

Maldicénte, ած. Չարախօս. զրպարտիչ. բամբասօղ ։

Maldicénza. Չարախօսութիւն. բամբասանք ։ փոչպէն ։

Maldispósto d'animo, ta. Չարաբարոյ. չարամէտ. չարաբարոյ. չարանենի ։ քիւինկ. հոգամ պոկ ։

Maldócchio. Խոտ ինչ. Տես Orobanche.

* Maldurévole, ած. Կարճառաք. սակաւատև ։

Mále, գած. ած. Չար. չարութիւն. չարիք ։ էօնիւնէթ. քէնաչէթ ։ հիմանգութիւն. սխտ ։ հոպալէթ ։ շատ ։ ասղէթ ։ mal di fianco, d'occhio, եև. հշտացաւութիւն. աչացաւութիւն, եև ։ dir male ad alcuno. Նախատել, կիմ թշնամանել զոք ։ սէօկէթ ։ dir male d'alcuno. քսլճինքել. տրտնջել զոմանէ. վէյնէ էմէկէթ ։ al mal fagli male. առակ ։ ինձս ի ինձս չարեաց չարիս չարիս չարեաց ։ զչարսն չարաւ կորուս ։ չէս ։ sempre non istà il mal dove e' si posa. գըժ քաղգուե ոչ միշա կացցէ միօրինակ ։ Գայթնակղութեն ։ չարիք ։ քէնա խղճէ ։ ինձս ։ աղէտ ։ նշհուածութեն ։ պատ ։ պէտ ։ վիշտ ։ տառապանք ։ նեղութեն ։ հնչմ ։ ձկճա ։ վատնգ ։ ընհիդիթէ ։ ոռնիր ։ չարագործութեն ։ չարիք ։ չանցանք ։ մեղք ։ գողակոն ։ էտառմուէլէթ ։ կնհոհ ։ cercar il male, come i Medici. ինդրել զչար, կիմ զկորուստս անձին ։ cercar il mal per medicina. նիւթել զինուս անձին ։ tanto è il mal, che non mi nuoce, quanto il ben, che non mi giova. ինձ չի փոյթ. ոչինչ փոյթի ի ինձ ։ dar a credere, che il mal sia sano. Չանաչ հաւատացուցանել զանկարելիս ։ կիմ չանհաւատալիս ։ ho fatto male, սխալեցայ յոյժ. անմիտացայ ։ far mal d'occhio. Նախանձ առնել զոք. չարակնել. նաղալ էնկիզ ։ far male, կիմ del male. անիրաւել. ինձաւել (ուանք հարկանելով, եև ։) պատռ վէրկէ. խլճմէնկէ ։ եւս գործել չարիս ։ farsi male. անձամբ անձին ինձաւել. եւս ինձաւիլ (անձին. անդամից.) չմիլիր, եև ։ fare per male. գործել վնաս կիմ թիւր վախճանի ։ fare male in checchessia. կորուսանել ինչ յիմիք, (որ ի վաճառս.) տուժիլ. ինձաւիլ միմիք ։ ոչ յաջողիլ ։ գայթ էնկէ ։ պատ էնկէ ։ far male i fatti suoi. տուժիլ կիմ ինձաւիլ ի գործս իւր. անկանիլ ի վտանգ ։ farla male. լինել ի թիւր ուճառուե ։ լինել ի շիւճառս ։ non è mal, che il prete ne goda. այն հիւանդանալն չէ առ ի մահ ։

Mále, ած. Չարաչար. ոչ բարւոք. ոչ ուղիղ ։ էօնիւ քէնա ։ գժուճարտ ։ կիճ խէչ ։ ինձաւութ ։ ոչ լիով. ոչ այնչափ. սակաւ ։ ոչ այն (բացատական մասնիկ) ապհաուէ ։ mal s' accorda. ոչ այնչափ կիմ ոչ յարմարի ։ աւյմուշ ։ potete male durar fatica. դժուարաւ առնակայք աշխատանաց ։ mal deguo. անարժան ։ չայէթ օլմայան ։ male inteso. ձախողական, թիւր, կիմ ոչ ըստ պատշաճի, ոչ քաջ խմացեալ ։ male per me, per te, եև ։ վայ ինձ. վայ ի քէզ ։ essere male d'alcuno, կիմ star male con alcuno. ոչ լինել ի շնորհս ուրուք. լինել ուժիք առնելի, անհաճոյ ։ essere bene. լինել ի շնորհս ուրուք, հաճոյ սրբելի ։ di male in peggio. ի յառաջագոյն. չար եւս. վատթարագոյնս ։ պէնէ ։ andar a male. կորնչիլ ։ averse ne a male. ժնկնել ի թիւր միտս, ձախողական ։ avere, կիմ recarsi a male, aver per male, եև ։ դժհաճարիլ. զայրանալ. կիճէնմէկ ։ mal uso. տես Abuso. * A male modo. Չարաչար. անդիմաթեք ։ far male contento alcuno. խասիմ գնալ. կիմ չարաչար վարիլ ընդ ուժիք ։ male in arnese, կամ male in ordine, էէր ած. ապքաւոնի զգեցեալ. գծուծ. անյարդար (ի զգեստս ։) ուսի. չպիտոյ ։ saper male altrui d'una cosa. դժգամա կիլ. տարտնկալ. ոչ հաճիլ ։ chi l'ha per mal, si sciuga. առակ ։ որ կամի գժգոհիլ, դժգոհեսցի ։ Male չարի ի գիմ բառս. որ mal veduto, mal fatto, եև. զորս տես ի կարգի ։

Malebólge, աբ. Տիղ ինչ դժոխոց. կեղծել ի Տաճ. Թեայ քանաատեղծէն ։

* Maledétto, ta. Տես Maladetto.

* Maledicaménte, ած. Չարաբանութ. ձախողական. ի թիւր միտս ։

* Maledicénza. Տես Maldicenza.

Malédico, ca. Չարախօս. չարաչիզոս. բամբասօղ. էնէ պէլէի. գայթնէի. սէօյլէնճէի ։ նաւլէնէնէի ։

Maledíre, ղ. Անիծել. նզովել ։ պէտ պատ էնկէ. նաւլէնէնէի ։

* Maledittrice, էի. Անիծանօղ. անիծադիր ։

Maledizióne, էի. Անէծք ։ պէտ պատ ։ ժանտախտ ։

* Malefátta. Տես Malafatta.

* Malefattrice, էի. Տես Malfattrice.

* Maleficaménte, ած. Չարութ. չարաչար ։

* Maleficénza. Տես Maleficio.

Maleficiáto, ta. Դիւահարեալ. կախարդեալ ։

Malefício. Չարիք. չարագործութիւն. խանգամք ։ եամանլըք ։ դեզաւուրութիւն. կախարդանք (ի ինձս այլոց ։) պէնիդաալըք ։ ferri di malefício. ինձսիլ ։ աղէնիք ։

Maleficióso, sa. Չարագործ. չար ։

Malédico, գած. կախարդ. դեզլաուր ։ պէնճիճի ։

Maléfico, ca, ած. Չարագործ. չար. ինձաւագործ. աւսլ.

առակություն : Խոսողական • Կախարդական • Գեղատեսություն : պիղծախնդիր Տղամարդ : fungo . Մեռած կամ ընդհատուած առևտուր : Վնասիրի Տղամարդ :

Malefizio. Տես Maleficio .

* Malemérito ; ta . Աշարժան վարձուց • արժանի պատժոց :

* Malemine , աբ • Ձախողորդ • չարխնդաց :

* Malenánza . Ձախողդուն • դժբաղդութիւն :

Malenconía , Malencónico . Տես Malinconía , &c :

* Maléo , éa . Աղաւոտ • Հիւանդագին :

Maléscio , ia . Յոռի , ժանտ (ընկոյզ :) դժոխք

* Malésco, ca . Խրահան (ընկոյզ :) malescio . Հիւանդոտ :

Malestánte , հ • Ձբաւոր • աղքատ • Փոսփսէ :

* Maléstruo , գոյ • Ձարտասխտ • չարագործ :

* Malevedére , աբ • Ձարամտութիւն • առեղծ • խելք :

Malevogliénte , հ • Տես Malevolo .

* Malevogliénza , Malevolénza . Ձարամտութիւն • առեղծ • խելք • քէն • գոլեղ • ոխ :

Malévolo , la . Ձարտասխտ • յաչաղկոտ • տխեղծիմ : գոլեղի :

Malfacénte , հ • Ձարագործ : չար : Խոտոմ :

* Malfaciménto . Ձարագործուն • չարիք • յանցանք :

Malfáre , է • Գործել չարիս • պիղծիմ • յանցանել :

Malfátto , գոյ • Տես Misfatto .

Malfátto , ta , ած • Տգեղ • անհեթեթ • անյարմար պէս • չէրէխ • Խոփուէիսէր :

Malfattóre , աբ • Malfattríce , էի • Ձարագործ • ոճ րագործ • յանցաւոր : Խոտոմ :

Malfattoría . Գեղատեսուն • կախարդուն :

Malferúto . Մ՚ինձատեսուն ինչ երկարաց :

Malfondáto , ta . Անհիմն • յորդորդ • զազփազփուն • անհաստատ • քէչէրէն • էչէրէն :

Malfranténse , Malfranzése , աբ• Ախտ գաղղիական • Փիլենկ ազտեղ • Փիլենկ տարած :

* Malfranciosáto , ta . Ախտացեալ գաղղիական

* Malgállico . Տես Malfrancese .

* Malgénio . Ձարակամուն • կասկ չար :

* Malgovérno . Տանկանք • կառավարուած • հարամած :

Malgradíto , ta . Անհաճոյ • ատելի : նամագրած :

Malgrádo , Mal grádo . A , կի di mal grado . հ• Ա կամայ • չոչ կամայ • բռնի • դժկամակ գոլով : Նո պէսինն • գոտեփ : Երբեմն չորին • ի մէջն , ի վերջն , կի ի սկիզբն ունենիկը mio , tuo , suo , nostro, vostro, &c . a suo mal grado , mal suo grado , suo mal grado . ակամայ • չոչ կամայ եւթով : Mal grado che . Ցնդեցեալ եմ : Փոքրիկ : Malgrado, գոյ• Տես Dispiacere .

Malgrazióso , Mal grazióso , sa . Անվայելուչ • անգեղեցի • անշքաղաքավար : Խոփուէիսէր • պէս • հօրինած :

Malía (մոլուցք (մոգոյ , կի անգասից •) դեղագործուն • կախարդանք • պիղծ • romper la malía . գոտ • հուսկ ուրեմն գամակեալ լինել :

Maliárdo , da , գոյ • Կախարդ • դեղագործ • դիւթ • պիղծին • Ճոպէ :

Malifício , Malífico , Malifízio . Տ՝ Maleficio, &c :

Malígia . Սխալ կարծիք • (է հմուտաեմ յոյժ :)

Malignaménte , հ • Ձարատուրէն • նենգաւ • չարութիւն :

Malignáre , է • Ձարանալ • * Մ՚եկնիլ իմիք • չարանալ :

Malignità , - táde , - táte , էի • Ձարաբարուն • չարաբերուն • չարուն • չարակամուն • յաչալկոտուն իմ : պէսին • չէսոտ • հասկ : գժնդակուն (օգոյ , տենդի :) դեղիներ : տես և Malizia .

Malígno , na . Maligníssimo, ma . Ձարաբարք • չարաբեր • չարաչիտ • չարակամ • չար • յաչալկոտ • պէմ : Ախտագին (տաղտ , վէրք , &c :) գոլեղ : per l' aer malignò . Ը աղօտաձաձած օդն : febre maligna . տենդ մահաբեր : գոլ հիմմ :

Malígno , գոյ• Ա յուն չար • այս • դև • չէրէն :

Malignosaménte , հ • Ձարատուրէ • նենգաւ • չարաբերէ :

* Malignóso , sa . Տես Maligno .

* Malimpiegáto , ta . Ձարտչար ի վար արկեալ • վատնեալ :

* Malína . Հիմանդուտիւն • ախտ :

* Malinánza . Ձախողդուն • դժբաղդութի :

* Malincólico , ca . Տես Malinconico .

Malinconía . Վհատութիւն • սեաւամաղձուն • մելամաղձ • գոլ սէվ • տրտմուն • անձկուն տրտմ : խառն : darsi alla malinconía . տրտմիլ : խառնանձ : dare , կի indur malinconía . տրտմեցուցանել : nè di tempo , nè di Signoría non ti dar malinconía . տանի ոչ միտ ունայն դիմգաւուն օդոց • և կամ աւելորդուն : մի տրտմիր մինչև խոյտ :

* Malinconiáccia , էի • Անախտութ , խոր տրտմութի :

* Malinconicaménte , հ • Տրտմագին • տխրագին :

Malincónico , ca . Malinconichíssimo , ma . Վհատաձոռ • սեաւամաղձ • մելամաղձոտ : գոլ սէվ տրտմած : վշտագին : խառն : Հիւանդ :

Malinconióso , Malinconóso , sa . Նոյն հ :

Malíncorpo . A malincórpo , հ • Ակամայ • ամ մաք • հակիճ • դժկամութ • բանի : Նայեր • գոտեփ :

Malincuóre . A malincuóre , հ • Ակամայ • կամ մաք • հակիճ • դժկամութ • բանի : Նայեր • գոտեփ :

* Malintenzionáto , ta . Ձարամիտ : չարխնդաց • չարաբարք • չարագործ :

Malintéso , sa . Անտեղեակ • անհմուտ • անկիրթ : պէհապէր : ոչ քաջ , կի Թիւր խնդրել : Էի ալնաբեր ամէն : անհեթեթ , անհամեմատ (չնորհած :) պէս :

Malinventuráto , ta . Գժբաղդ • Ճշմարտ :

Malióso , sa . Տես Maliardo .

Maliscálco . Պարագլխաւ • ոստիկան զօրաց • զօրավար : պէրպէ : Նահապետ • իշխան : տես և Manniscalco .

Malíssimo , ma , գէր • Ամենաչար : էն• էօթիւ :

Malíssimo , հ , գէր" male . Ձարտչար յոյժ :

* Malistalla . Տես Stalla .

Malíto , ta . Հիմանդագին • վատառողջ :

Malivogliénza , Malivolénza . * Malivolenzia , և Malívolo , la . Տես Malevolenza , և Malevolo .

Malízia . Ձարուն • չարաբերուն • Թիւրուն • մեղաչարութիւն : էօթիւն • պէմի • Նէրէնիւթ : խարդմանկութի • Նենգուն : հիւանդագին : հիմանդուտիւն : ապականուն (օգոյ :) a malízia . տես Maliziosamente .

Maliziáre , է • Յոռանալ , կի Ժանտանալ (մեխոյն :)

Maliziataménte . Տես Maliziosamente .

Maliziáto , ta . Տես Malizioso . խարդախ :

Malizietta . Ձարուն փոքր • Նենգ • խորամանկուն :

Maliziosaménte , հ • Ձարուբ • Նենգաւ • խորամանկուբ : էնդիւ իւր • հիւսի իւր :

Malizióstto , ta . Փոքր մի չար • անպէտ : պէմի :

Malizióso , sa . Maliziosíssimo , ma . * Maliziúto , ta . Ձար • խորամանկ • Նենգաւոր : պէմ • Քիլինի ,

Malleábile , հ • Կամնելի (մետաղ :) էրէնէնիր :

* Málleo . Տես Martello .

Malléolo . Խոտ անպտուղ . Կոճ տոհոց : Խոփոփ :

Mallevadóre , աբ • Երաշխաւոր : պէմիի : accettar un mallevadore . առնուլ երաշխաւորուն յոյժ ոք : chi del suo vuol esser signore , non entri mallevadore . որ կամի լինել յապահովի , մի երաշխաւոր քեզնէ : chi entra mallevadore , entra pagatore .

որ

որ մտանել է երաշխաւորութիւն մտանել է պատ-
ասխան :
Mallevadoría. Երաշխաւորութիւն : Պետիւնի :
Malleváre, a. Երաշխաւորել : Պետիւ օգտ :
Malleváto, ta, adj. Երաշխաւորեալ :
Malleváto, s. Mallevería. Երաշխաւորութիւն : Պե-
տիւնի : chi vuol sapere quel, che 'l suo sia, non
faccia mallevería. առած. Sin. Mallevadore.
Mállo. Գալար կերակ ընկուզոյ, կամ նշոյ. ասամի
կերակ : եղեալ գաթայի : mangiar le noci col mallo.
առած. քաղցեալ զգալութիւնս. կամ է հարկանիլ
է քարայրդուն ի զինի :
Mal maéstro ; Mal cadúco. Sin. Epilessia.
Malmaritáta ; Mal maritáta, adj. Զարգացաւ
արտաքին (կին :)
* Malmeggiáre. Mal maneggiáre. Sin. Malmenáre.
Malmenáre, a. Աւերել. յաղարտ վարել. ապար
հարկանել : հարած եմիպ : լլկել. տառապեցուցա-
նել. չարչարել. ներել : ինձիմիպ : չքաւորել, յանձրդ,
գոյր, անխնայ : եօթելենիպ : տես և Maneggiare.
Malmenáto, ta. Զարչարեալ. խոշտանգեալ. ևն :
Malmérito. Զարիք. նեղութի : պենդիպ. եղեներ : render
malmerito. չարիս հատուցանել :
Malnéttere, a. Վատնել զինչս : խոթաք եմիպ :
*Malmóndo. Տարտարոս. երկիր խաւարչին :
Malnáto, ta. Վատծագեալ. ապատգհմիկ. ան-
նշան : գոյատեղ : չար. յոտի :
* Malnaturáto, ta. Որոյ վատճաք, կամ տկար է
խառնուած. վատախառն. ներհակ. ցաւագնատ :
հիւանդ գինաղ :
Mal nóto, ta. Ի չքաւ ծանուցեալ. անծանօթ :
Málo ; la. Maliśsimo, ma. Չար. վատնաւոր. յոտի :
պեօթիս. քիչուս. di mal talento. չարաւուհատ. չա-
րագործ : * di mal cuore. չարամիտ. չարակամ.
չարխնդ : a mal cuore. * di mala vóglia. ակա-
մայ. հարկիւ : ոգուտ : a mala briga, a mala pe-
na, a mala fatica, a malo stento. հազիւ. ուր որ
րնդին. գժուարաւ : կիաճախ :
Malobátro. Sin. Malabatro.
Malóra, Mal' ora. Կորուստ. կործանումն : Ա-
յս բառ ոչ ի կիր ածի յոգւական, այլ միայն մատ-
կամբս in, alla, ևն. և առաւորաբար յարի ի բայն
Andare, և նշանակէ. երթալ ի կորուստ. կոր-
ծանիլ. վնասիլ : եթեպ. եօղ օգտ : in malora. ած
անէծական. ի կորուստ. ի չար ժամու. ի գժտիս :
vanne alla malora, va in mal' ora, կամ in malora.
երթ ի կորուստ. երթ ի քաց ի ես յաւերժից
ոտանիլ. ի երեսս իմ. ամէն չարաչեսցէ զքեզ : չար
գնդել. ճիչնինեպ : in sua malora. ի վնաս անձին,
կամ իր : alla malora, fig. չարաչարատան. չարաչար-
ձախողակի. ի ծուռ ոտաբար :
Malordináto, ta. Անկարգ. խառն. խառնակ. չը-
վիճակ : գաղջեպ :
Malóre, m. Հիւանդութի : հոտալեպ : ախտ. կիրք :
Malótico, ca. Չար. չարակամ. չարաչիտ :
Malparáto, ta. Ի նեզ անկեալ. պատրաստեալ յանկու-
ի : esser malparato. լինել ի վտանգի :
Malpertúgio. Ծակ յոտի. վատճար :
Malpíglio, Cipíglio. Դժնեայ, կամ ի ահագին հոյ
եցոյած :
Malpizzóne, m. Ախտ ինչ ամբակի ձեռոյ :
* Malpolíto, ta. Ի չքաւ յղկեալ. անուղղի :
Mal pórgere, fig. m. Յառի արտատանութի. անկե-
ի տուի (ձառից :)
* Malprático, ca. Անվարժ. անփորձ. ամաչ :
* Malpreparáto, ta. Ի չքաւ պատրաստեալ. անկ
պատրաստ :
* Malprò. Վնաս. ապիտ. պարտ :
* Malprocédere, m. Անբարեպաշտութի. բռնու-
* Malpróprio, ia. Անյատուկ. որ չի սեփական :
* Malprovvedúto, ta. Sin Sprovveduto.
Malpulíto, ta. Անողորկ. ոչ քաղցղկեալ :
* Malsaldáto, ta. Ի չքաւ բժշկեալ. կամ անկից (վերք
Malsanía. Անառողջութի. հիւանդութի :
* Malsaníccio, ia. Անառողջ. վատառողջ. հիւան
դագին. ախտաժէտ : հիւանդոտ :
Malsáno, na. Ոչի է վնասակար առողջութի : պ
բարեպ : * Անվիտ. յիմար : վատնդատար (յատակ ծո
վոյ :)
* Malservíto, ta. Ի չէ ար ժանեալն սպաս ընկալել
* Malsicúro, ra. Ի չքաւ յապահովիլ. անապահով
, երկեան. վտանգաւոր : եթեպիեպ :
Malsincéro, ra. Կեղծ. կեղծաւոր. երիսփիս :
* Malsofferénte, m. Անհամբեր. անժոյժ :
* Mal sottíle, ar. Sin Tisichezza.
* Malsussisténte, m. Sin Insussistente.
Málta. Կաւ. տիպ : * Շապակ (որմոյ :) ղանաթ :
* Maltaléntо. Զարակամութի. գիտաւորութի ինա
սելոյ :
Maltenúto, ta. Sin Malconcio.
* Maltessúto, ta. Ի չքաւ ոնոյնանկիլ. չարաչղ
հիւանդիլ. անյար. անյօդ. անյարմար :
Maltólto, Malt'ólto. Ար նախնեաց Maltolletto. Յա
նիրաւի առեալ ինչք. անիրաւ ապահանջութի. զր
կանք. հարկ (անիրաւ.) գանձ : * Maltólto, ta
ած. Պահանջեալ յանիրաւի :
* Maltorníto, ita. Ի չքաւ ձախորակիլ. կամ յղկել
անողորկ. խորտուտորտ :
Maltrattaménto. Չարչարանք. նեղութի : եղկե
ի չնամանք : չարաչար կիրաւութի :
Maltrattáre, a. Չարչարել. տառապեցուցանել
խառնիլ վարել. ղղրծել : ինձիմիպ. եղկեի ելիպ
Maltrattáto, ta. Չարչարեալ. տառապեցուցեալ :
Maltrattatóre, m. Չարչարող. տառապեցուցիչ :
Maltrovaménto. Գիւտ չար. չարաչնար գիւտ :
Málva. Մողոշ : եպիմ կիսիեի :
Malváceo, ea. Մողոշեան. մողոշեան (բոյսք
Malvagía. Գինի ինչ անուշահամ : ծանձախ : * ան
և Malvagità.
Malvagiaménte, fh. Չարութի : ամբարշտութի :
Malvágio, io. Malvagíssimo, ma. Չար. չարա
գործ. եղեռնաւոր. անօրէն : եօթիս. եպիմ. հարա
պարտ : malvagi dadi. խաբեբայ քոմիք :
Malvagióne, m. Չանտաւտութի. մեծեղեռն
Malvagità, - táde, - táte, f. Չարութի. ամբարշտ
ութի. ոճիր. ապիրատութի : էառամպուլ. գիշատ
Malvágo; ga. Անհոգ. անփոյթ. զանցառու. անիմ
Malváto, ta, adj. Մողոշախառն :
Malvavíschio, Altéa. Տուղտ : կիւլապ :
Malvedére, a. Չարակնիլ. ընդ ակամբ ծայել. ոչ
սիրել. ատել : ենդիպեպ :
* Malvedére ; m. Sin Malevedere.
Malvedúto, ta. Ատեցեալ. ատելի : նամաքարշ :
Malvestíto, ta. Չգեցեալ. ցնցոտիս, կամ գրգլեակա
կամ պատառատառուն. գծծահանդերձ :
* Malvicíno, fig. Չար գրացի. չար մերձաւոր :
* Malvissúto; ta. * Malvivénte, m. խառնագնաց.
խառնակեցիկ. ղեղծագործ. գոփ : եղկի հավ :
Malvísto, ta. Ատեցեալ. ակամբ նայեցեալ. ատելի
* Malvívo, iva. Կիսակենդան. կիսամեռ. չիաստղ :
Malvogliénte, m. Չարակամ : եկմ ատելի :
Malvolentiéri, fh. Malvolentieríssimo. Ակամայ
բռնի : նողոյք. պղտոյս : գժտութեամբ. հազիւ ; կիսի
խնդ :

Mal-

Malvolére, ար. Ձարակասուիլ. կամք չար. գիտաւորութեամբ չար. չարութիւն: ԹԷՆԻՔ. չքոռ:
Malvólto, ta, Տես Stravolto.
Malvolúto, ta. Ստեղծուած. տուեալ:
Malúria, f. Maluriósa, sa. Տես Malagurio, նե:
* Malusáto, ta. Ձարաչար՝ ի կիր արկեալ. ոչ քան պատշաճէն վարեալ:
Malúzzo, նամակ. Malè ին. Խօթուիլ ճիճիմ:
Mámma. բառ պղպջոց. Մայր. մայրիկի նման. նինիք: առինք: դիմ: mamma del vino. մրգոյ գինւոյ:
Mammalúcco. Քրիստոնեայ գերի (եղիպտացւոց) կամ որդի քրիստոնէի: ԹՇՆԱՄԻ: տես և Bagascia.
Mammána. Հոգատարձու կին աղջկանց: մանկապարէտ:
Mammária. Երակ: կամ հեռարձակ առեղծուց:
Mámmata. ար Túa mámma. Մայրդ քո:
Mammélla, Mammílla. Սունիք: դիմ: scendemmo alla destra mammella. Էջանք յաջակողմեան:
* Mammellína, Mammellúccia. Սունիք փոքր:
Mammolétta, նդ, նաե. Տես viola Mammola.
Mammolétto, Mammolíno, գոյ, նաե. Տղայական. մանկական:
Mammolíno, na, աի. Տղայական. մանկական:
Mámmolo, Mámmola. Ի մանկագրական ինչ ընծայեալ որիմն. մանուշակի, և այլոց նմանեաց: Տղայ. մանուկ: ծաղիկ: viola mámmola. մանուշակ: ծիներանգ:
Mammóna, ար. Mammóne, ար. բառ աստուծոյ: Մամոն նայ. չքաղ մեծութեց: Mammóne. Տես և Gatto mammone.
Mammúccia, նաճապ. Mammaléo. Մայրիկ. մայր: fare alle mammucce. Ճարպիապիլ, խաղալ զնոր տեսք:
* Mána. Տես Mano.
Manáccia, ինչ. Չնոյն տգեղ, անգեղեցիկ, անման քոյր:
* Manánte, գ. Տես Stillante, կամ Grondante.
Manáta. Իրշափ բառամբ միով. քանդն մի: պիր ափամ: խառըմ (չարգի, խառոյ, նման:) պնդիր. գառնափ:
Manatélla, Manatína, նաե. բառն մի փոքր:
Mancaménto. Պակասութիւն. նուազութիւն. կարօտութիւն: էսպիէսի: ի ձի. forze. պարտասութիւն. չքնաղութիւն: յանդգնութիւն: գործակից: անկատարութիւն. ճիճրուելի:
Mancánte, գ. Պակասէլ: էսպիէսի: տկարացեալ. վհատեալ: պակասաւոր. ճիճրակատար: էսպիէս: d' anima. անհոգի. անշունչ:
Mancánza. Պակասութիւն: էսպիէսի: չանցանք: գործակից:
Mancáre, ր. Պակասիլ. ոչ լինել. ոչ գոլ. չլիք. չքնել: էսպիէս օչնափ. գալմանափ. օչնափ: նուազիլ. ապատիլ: էսպիէսի: ըստանիլ (զօրութ.) չքանիլ: նուազիլ: al suo dovere. զանց կամ անփոյթ առնել. ան հոգանաձ՝ի պարտս իւր: ծնափգոյն օչնափ: Լինել՝ի քացակայ, կամ այլուր. ճերմ գործիլ. ոչ գործանիլ ուրիք: պատշաճմանափ: մաշիլ, կամ նուազիլ (չռանի.) լինել՝ի նուազեան: mancare il colpo. վրիպիլ զարհուածոց, կամ՝ի նպատակէն: mancare ad uno d' ajuto nel bisogno. ոչ օգնել ոումբ՝ի կարիս: da me non manca, նե. այդմ չեմ ես պատճառ. ոչ լինեն ինձ այդ: Ա՛սարսիլ. կատարիլ: պիրիսի: գադարիլ: կասիլ: ճերմկիլ: էնիսի: յանցանել. նուազիլ: non ti mancheremo del nostro ajuto. ոչ վերջացուցք յօգնելոյ քեզ: Պակասեցուցանել: էսպիէսի: Mancar di parola, di, կամ della fede, կամ fede. կամ սոսկ mancare. Դիմել. խոտանիլն. չուծանել զգալն: սնոյ պնոյնպէս, գանգնպէս պեսիէս: di speranza. հանել զյոյս իւր: անհագուցս. չեմիէս: d' animo. վհատութիւն: ի պատաճիկիլ: խոնել գալմանափ: poco mancò, che. փոքր միւս եւ՝ և վայրիկ մի եւս ապրեալ էի:
Mancáto, ta. Պակասէլ. նուազեալ. են: էսպիէսի:
Mancatóre, տի. * Mancatrícе, էի: Որ գործ խուսանաւն:
Manceppáre, ն. Ա՛զատել յիշխանութէ հօրն: պատգամս տալ: alla morte. ի մահ մատնել. ապստամբել:
Manceppazióne, էի. Ա՛զատութիւն յիշխանութէ հօրն:
Manchévole, հ. Պակասաւոր. ճերպակատար: գնասարք.
Manchevolézza. Պակասութիւն. անկատարութիւն. ճիճրուելի: էսպիէսի:
Manchevolménte, հ. Անկատարութիւն. ճերմուելի:
Manchézza. Տես Mancamento.
Máncia. Ձեռաձիր. պարգև (աւագայ առ ասոր. բիւս:) չերպենիէ. պագչիէ:
Manciáta. Որչափ բռնէ միով. բռնեն մի: պիր ափամ:
* Manciatélla, նաե. Բռնեն մի փոքր:
Mancíno, գոյ. Ա՛ձախագործ, կամ ահեկան: ասլաք: mancino manritto. յերկոցունց ձեռաց յաջողակ: աստէր ասլաք ասպամ:
Mancíno, na, աի. Ա՛ձեռակ. ձախ: ասլ: a mancina, հ. ի ձախմէ. ցաձեռակ. ի ձախակողմանէն. ասլ խաթիքնպա:
Mancinócolo, աի. ար. Որոյ չիլ ձախոյ ակն:
Mancípio, բառ լատ. Սորուկ. գերի:
Mánco, գոյ. Պակասուած. նուազագոյն: էսպիէսի:
Máneo, ca, աի. Պակաս. ծերի. պակասաւոր. սնոյ կատար: էսպիէս: manco d' una mano. միաձեռնի. ձեռնեակ. փեշի: լծակ. գօլափ: Չարաչար (հաւ.) ձախարդ: Ա՛ձեռակ. ձախ ասլ: փոքրագոյն: a man manca. ի ձախմէ. յաձեռակ: da mánco. առողջագոյն. վայրագոյն. նուազաստղագոյն:
Mánco, հ. Պակաս. նուազ: ապ: և ոչ իսկ և ոչ: venir manco. պակասիլ. նուազիլ: էսպիէս օչնափ էսպիէսի: venirsi manco. նուազիլ: պայլմնափ: Manco male, փեղէ՛: տես Pur beato.
* Manda fuora. Տես Scenario.
Mandaménto. Հրաման. պատուիրան:
Mandáre, ն. Ա՛ռաքել (զոք. զնաւակ.) յղել. տալ. ձակիլ: ետլամափ: պատուիրել. հրամայել: պատգամափ: պշնաւլամափ: արձակիլ (զդնաւակ խաղալն առ խաղակիցն. կամ՝ի տանէս) ընկենուլ: ասնափ: ընդ. հետ. պարգեւել: mandar comandando. հրամանատալ: dicendo, կամ significando, կամ a dire. զգալ առնել. առաքել զոք. զգալ տանել. պատուիրէր ղոմ. ասել: fuori. յայտնի տանել. ելմի: հրատարակել: պշնաւ էնիսի: * fuori delle lagrime. արտասուս ի՛ ընդունել. արտասուիլ: attorno qualcheduno. առաքել զոք այրս և անդրս bando. Տես Bandire. Mandare in bando, in esilio. Ա՛քսորել: ձգել սպրս առաքել: մերժիլ. վանիլ: consiglio. Տես Consigliare. Mandare ad effetto, a compimento. Ի գործ դնել. կատարել. ի լրումն ածել: էչքա էնիսի: ad esecuzione. առնել. կատարել: էնիսի: giù, կամ giúso. քանդել. ասպաշիլ: էչնափ: giù. կլանել: էսպնափ: և ա՛ հանիւթել. փանիլ: և ա՛ ասմի. հայհոյել. յիշոյնատուս լինել: oltre. տատանիլ. վարիլ: էնի էչնափ: mandar via. ի քաց արձակել: ընծայնափ: և ա՛ մերժել: գօլմափ: per uno. առաքել. կոչել զոք. կոչել զոք առ ինքն: in lúngo. յերկայնել. յապաղել: ասպամափ: alla memoria. ի քարան. կամ՝ի մտս առնուլ: էսպնափ օչնափ: male. սպառել. վատնել (զինչս:) խոպափ էնիսի: * a male. կորուսանել. քանդել. ասելել: a fine. վախճանել. առաքել: պիճիրնափ: cogli angioli a cena. առ ասմի. կամ all' altro mondo. ապանանել. զգաւել

'ի կենաց : carta bianca . Տես Carta .Mandare in Piccardía . ած առի . կամեմ զոք : mandare a calcinaja . ած առի . աքացնել : mandar sano altrui . 'ի քաց արձակել զոք . քարեաւ մեռանել : mettere , կամ mandare in volta . յածեցուցանել . յուրել յածեցուցանել զոք . պատրել : mandar da Erode a Pilato . առաւ առի . վայրապար յածեցուցանել զոք . պատրել :

Mandaríno . Նախարար , պալատական սենեկացու :

Mandáta . Ընտաքուէն . արձակեցին :

Mandatário . Հրամանակատար ուրուք արիկայ հրամանակատար . արբանեակ , կամ առաքար քարեաց . (՚ի առաքել յումեքէ ՚ի կատարումն ապանումեմ , կամ այլ ինչ քարեաց :)

Mandáto , գր . Պատուէր . հրամանն : պատրանք : դեսպան : եղէն : non torna nè il messo , nè il mandato : առաւ . ոչ դառնայ յետս ոչ խնդրեալն ոչ ոչ խնդրեալն :

Mandáto , ta . աց . Ընտաքել . յղել : ներկայեցնել :

Mandatóre , ար . Ընտաքիչ . եղբայն : պատուիրող :

* Mandatrice , իկ . Ընտաքիչ . յուղարկիչ :

* Mandíbula . Վերին ծամելիք :

Mandiríto , Mandritto . Ընտակ . (ի զարիւճան աջոյ ձեռին ՚ի ձախակողմն կոյս :) ներք : Ձախառակն ար՝ կոյն Manovéscio , Marrovéscio , Rovescióne . Բապանճա .

Mándola . Տես Mandorla .

Mandóla . Ընդ ինչ կիմաստ : նանդոլա :

Mandolíno . Ընդ ինչ փոքրիկ կիմաստ :

Mándorla . Ընուշ . պապիճ . տարանիկեան (ի ձև ինչ) կամ նշանձև :

Mandorláto , գոյ . Նշանաձեւն . նշուկնք . նշադարձք : պապիճ նմերէն : գոյ հեղնաւոր : կամ ծեծած նշոյ : Տարանիկեան վանդակագործ (ի վանդակաձև կաղուած ՚ի փայտից , կամ յեղեղածից . ոյոյ դառուրկ միջոցք , որք կոչին mándorle , են ՚ի ձև տարանիկեան .)

* Mandorlétta . Ընուշ մանր : տարանիկեան փոքր :

Mandorlíno , նոճ . Ընուշ մանր : փխրիկ պապիճ :

Mándorlo . Նշենի . նշի : պապիճ ազնճ :

Mándra , Mándria . Խաչն . հօտ . անդեայ : ախուրէ : տիարոխ . հանգրուան անդեաց : նախրատ . գեղոն եռ . ի ներք : խուռէ :

Mandrácchia . Բազ . պատնիկ :

Mandráccchiola , նոճ . Ընդինին անձնասնան :

Mandrágola . * Mandrágora . Մանրագոր : գան գոյ . բոյսան :

Mandragoláto , ta . Խառնել մանրագորաւ :

Mándria . Տես Mandra .

Mandriále , ար . Խաչնարած . անդ էորդ : Տ Madriale .

Mandriáno . Խաչնարած . անդէորդ ՚ի օդան : երկայ ՚ի գործի ինչ սրինձանուելոյ :

Mandrítto . Տես Mandiritto .

Mándrola . Տես Mandorla .

Manducáre , ն . Եռ լաս . Ուտել . Ճաշակել :

Máne , իկ . Եռ լաս . Տես Mattina .

Maneggévole , ա . Maneggiábilē , ա . Ձեռնհաճ . քաղցր . ընտել . դիւրընտել . հնդ : եռանդ :

Maneggiaménto . Շօշափումն :

* Maneggiánte , ա . Շօշափող :

Maneggiáre , ն . Շօշափել . հպիլ ձեռաք : եղէկ . պօտանաւ : վարել . կառավարել . ուղղել : ընկերել ընկերեալ . ընդունել : ՚ի վար , կամ ՚ի գործ արկանել . (զժշկութեան) libri . Թարգմանիլ ՚ի դիւս : un cavallo . նոճառնել , կամ վարժել զձիւվար : Maneggiársi , Տես Agitarsi .

Maneggiatóre , ար . Շօշափող :

Manéggio . Գործ : իրազուլեմ . գործառնութիւն : իշխանական վարուեսք : դաշն . ընկերական : occulto .

մեքենայ . գաւ . Փենա : avere il maneggio di alcuna cosa . կառավարել . ուղղել : ընդունիմ : նենգիմ : Ձեռնհասութիւն : պետիչ պինդ բանիմ : կրկեսի իշխանացիլ . ձիշխանացք : տե դիպանք . cavallo di maneggio . երկնաւոր կիրճ , կիրճեցարան :

Manélla . Տես Manata .

Manére , է . Եռ լաս . Ընաչ . կալ . կալ մնալ :

* Manescálco . Տես Maniscalco .

Manescaménte , ադ . Ձեռամբայն . ձեռաք : եղ ինչ combattere . մարտանիլ ՚ի մօտոյ :

Manésco , ca , ածք . Ձեռնհաճան . ձեռին . զոր հնդ վարել ձեռամբ : lancia manesca . գեղարդն կարճ : Ընձեռան . առձեռն պատրաստ : li danari bisognavan mäneschi . պատրաստ էր դրամոյն լինել առ ձեռնպատրաստ : battaglia manesca . ձեռնամարտ :

Manétte , իկ . յած . Պատառնիկաց . ձեռակապ . (ի գործի ինչ երկաթի , որով կապեն զձեռնամած գողս առանց պատճառութեան :) պիլէնէ :

* Maniévole , ա : Մեղկաշրջուած . կակուղ :

Manfaníle , ար . Տես ՚ի բառն Coreggiato .

Manganáre , ն . Manganeggiáre . Ընձակել քարին քաղանաւ : Փայլեցուցանել զկապար կամ մետղ գինեկեաց ծոմոյ :

Manganáto , ta . Փայլեցուցեալ . կամ մետղած :

Manganélla , նոճ . Փոքր քաղան , կամ քաղխաւոր : manganelle . որմնադրի նստարանք (գասի եկեղեցւոյ հաստատելոց յորմն :)

* Manganéllo , նոճ . Փոքր քաղան , կամ քաղխաւոր :

Manganése , ար . Sasso magnesio . Ի հանք ինչ , որ ապակագործք արկանեն յապակի հրկեզաւ ՚ի բառնալ զկանաչութիւն գունոյն նորա :

Mángano . Բաքան . քաղխաւոր . մանգղոն : ինձ նիւ : մանրելք (՚ի փայլեցուցանել զկապար :) քն ննջ :

Manganóne , ար . Բաքան մեծ . մեծ քաղխաւոր :

Mangeréccio , ia . Mangerésco , ca . Ուտելի . քաղցր ՚ի կերակուր :

* Mangiacávoli , ար . Կաղամբակեր :

Mangiaférro . Սրիկայ . խրտխատապանծ . արիկայ :

* Mangiagióne , իկ . Ուտելի . կերակրատեսի :

* Mangiagráno . Ցորենակեր :

* Mangiaguadagníno , նոճ . * Mangiaguadágno . Գոր ծառայ . որ քրտամբք երկայ հայթայթէ զկեցս անձին :

* Mangiamarróni , ար . Տես Mazzamarrone .

Mangiaménto . Ուտելի . Ճաշակումն :

Mangiánte , ա . Կերօղ . Ճաշակող .

Mangiapáne , ար . Ընչի անպիտան . գաւառական անգործ . որ յոչինչ է պիտանացու , բայց միայն յուռեք :

* Mangiapattóna , Տես Mazzamarrone .

Mangiapélo , գոյ . Մաշակեր . (ի ցեց ինչ :)

Mangiáre , ն . Ուտել . եդիկ : ծախել . ապականել : ինոեդիկ : վատնել զինչ ուրուք : mangiarsi uno . խեղդել զոք բանիւք . ծշնամանիլ . տառապեցուցանել : mangiarsi uno cogli occhi . ակնհատոյց լինել յոք . աչս արձակել յոք . աչհուռ յոք յարձակ : mangiare in pugno , ևն . առնուլ պատառ ՚ի ուռեալ սակաւ և շուտափոյթ : mangiar col capo nel sacco . կեալ անհոգ : mangiar del pan pentito . զղջալ . ապաշխարել : Canchero ti mangi . ի պիղծ Մահ Հարիակեցէ զքեզ : մի տեսցէ զարիւ : dar da mangiare . կամեցնել . բառնանել :

Mangiáre , ար . Ուտելի . Ճաշակումն . կերակրելիք . ինչ . Ճաշ . ընծրիք . հացկերոյթ . եդիկ : կերակուր . բահմ : il mangiare insegna bere . առած . հարկն

Հարկն ուսուցանէ զնմա. գործոյք լինի ուսանիլ:
Mangiáta . Տես Corpacciata .
* Mangiativo, va . Ուտելի . յարմար ի կերակուր:
Mangiáto, ta . Կերեալ : Եդմիւթ :
Mangiatója . Մսուր : Եդմիւթ : Սկեղան կերակրոյ . (է քառ. ծաղրական .) alzar la mangiatoja . աճ ասիական . ի քաց քառնալ զկերակուրն . կիմ զօգնուիմ :
Mangiatóre , ար . Կերօղ : Եդիչ : տես և Mangione.
* Mangiatório . Ճաշատան . սեղանատուն :
* Mangiatríce , իգ . Կերօղ . Ճաշակօղ :
* Mangieríа . Խոժելն . զրկոտութի . զօշափաղուկ :
Mangióne , ար . Շատակեր . արկորեայ : լծ. Եդիչ :
Manía . Կատաղութի . մոլեգնութի . գոպոսահարութի :
Maníaco , ca . Կատաղեալ . կատաղի . մոլի . մոլեգնի : գոպոսահար . մեծնոտ :
Maniáto , ta . Նոյն իսկ . Նոյն ինքն :
Mánica . Ճեղքուիք , կիմ ինձ հանդերձից : գօլ : aver una cosa , una persona nella manica . ունել ինչ ի ձեռամբ , կիմ զոք ի բռնի : far le maniche ad alcuna cosa . օր . ի զօր յարպահել ինչ : Պատատակ (արոյ , կիմ կարասի :) գաղիք . ապ : Փոքրիկ և նեղ զպատակ փուռն (քեմիոն կանաց :) Manica d' Ippocrate . Ի պարկ ինչ կոնոնաձև կտաւի , կիմ ա ռաձիւ ի պէտս մլրելոյ զհեղանիւթս ինչ :
Manicáccia . Ճեղանիք երկայն , լայն : անհեթեթ :
Manicaménto . Ուտելն : խայտառութի առատօքայ :
Manicáre , ար . Ուտել : կերակուր :
Manicáre , ն . Ուտել : * Manicársi , յ . Առ ել զմի մեանս :
Manicarétto . Ախորժաշարժ կերակուր . համեմք : Մեղ . Բերդիկ :
Manicatóre , Manicáto , ta . Տես Mangiatore, ն .
Manicce , իգ . յոգ . բաս նասորդաց . Բազում ձախտ , րակ կապել զ'ի մի :
Manicheísmo . Մանիքեան ախտ :
Manicheo , ea . Մանիքեան (հերետիկոս :)
Manichétto , նաժ . Manicoին . Փոքրիկ դատատակ , կիմ մեղեմ : fare un manichetto , կիմ un manichíno . նշանագիր բարկանալ . նշանագի նախատել :
Manichíno . Նոյն է : տես և Manicotto . Ճեղա , նազարդ չափակաց . (է գանգրատպարդ կտաւ լոյն արկեալ ի ծայրս ճեղանեաց չափակաց , որ կախի զգաստակէ առ ի զարդ .)
Mánico . Մեղեմ . դատատակ . եղխախալ : ապ . գոպ . է : d' un vaso . ունկն անօթոյ . գոպ : dell' aratro . մատ : ապան ապաճ : uscir dal manico . զանցանել ի զակնկալութենէ . առաւելուլ : dimenarsi nel manico . գործել ակամայ : * Manico di coltello , կիմ Coltellájo. Խեցեմարիս ինչ ծռակերն ի բռնի զգաստակի կարգոցաց : պատրաստիչ :
Manicóna , իգ . Manicóne , ար . Լայն , կիմ երկայն ճեղանաղարդ չափակաց :
Manicótto . Ի տլդ ինչ խորովակաձև ճեղանդան ի մուշտակէ , կիմ յայլ նիւթոյ . յոր ի ձմերայնի առ ձանձն միանգամայն ձերկոսին ձեռս : Եդիչն :
Manicóttolo . Ա ձախեալ ճեղան հատատառեալ ի գետս առ ի զարդ :
* Manicrísto . Տես Manuscristo .
Maniéra . Եղանակ . օրինակ . ինչ : ազգ . տեսակ . տեսակ : ոճ . ինչութի : դնացք . բնոյն . բարք : ինակն եմ : սովորութի : պատկեր : տես և Grandiosità . A , կիմ alla maniera . Ձօրէն . որպես . ինքն : կերպ : a maniera di servo . ծառայապէս : a maniera di tiranno . բռնաւորաբար : in questa maniera . այսպէս : nella stessa maniera . նոյնպէս : di , կիմ per maniera che . այսպէս զի . մինչև . մինչ զի : ետոյ կամ
ի : per niuna maniera . ոչինչ կերպ : nella maniera che bisognava . ըստ պատշաճի . ոչ արժանն երթ maniera di vivere . ընթացք կենաց . վարդն կենցաղ :
* Manieráre , ն . Գործեցկացուցանել . զարդարել :
Maniére , ար . Maniéro , գոյ . Տուն գործիկ . բրոնաւորան զբարձալի . կիմ հաստատութի :
Maniéro , ած . ար . Ընդել . գիւրընդել (քաջ , կիմ այլ կենդանի , և մարդ .) աւելորդ . խաչալ :
* Manieróna . Ազնիւ եղանակ (գործելոյ :)
Manieróso , sa . Ազնուաբարոյ . քաղաքավար . քաղաքաբարոյ . քաղցր . ընտրեալ : էրէական . հոգ . սէոհ պերկ . լեկպ :
Manifattóre . ար . Արհեստաւոր . ձեռագործ : նահապետաբ :
Manifattúra . Արհեստակերտուած . գործ . գործած : իւ վարձք գործոյն . վարձք վարձկանի . վարձք գործուածոյն : իւլիճ : արհեստ : ընհանար . գործ . գործառնութի . իրողութի : իւ :
Manifestaménte , մ . Յայտնապէս : էյէնաբէ :
Manifestaménto . Յայտնութի :
Manifestánte , հ . Յայտնիչ : պեան էպէնի :
Manifestáre , ն . Յայտնել . յայտնի առնել . պեան էնիլ :
Manifestáto , ta . Յայտնեալ . յայտնի : պեան օլմուլ :
Manifestatóre , ար . Manifestatrice , իգ . Յայտնիչ :
Manifestazióne , իգ . Յայտնութի . ծանօթութի :
Manifestíssimo , ma . Յայտնի . ծանօթ . բացայայտ : էյէնաբէ . պէտի : è manifesto . յայտ է :
Manifésto , գոյ . ծանուցմանն (առնական պատճառ :) Յայտարարութի . (է դիր , որով ոք հրապարակէ յայտ առնել զպատճառս իւր :) պեան նամի : մ . Յայտնապէս :
Maníglia, Maníglio . Ապարանքան : պէնէկնի : * Մեղեմ սղոցին բնութեբ առէբ : * Maniglia . Ի ևս ոչ նուն խաչալիկ ելմոց : * Maniglia . Ի անձն երկաթոյ ինչ կառոյց :
Manigóldo . Գահիճ : Ջելլադ : տես և Manigoldone.
Manigoldóne , ար . բաս նախատական . Ջարհայապարտ . վատ ալանդ . խեղ : ապազամ :
* Manimésso , sa . Կիսեալ ի կէս անկ . յորմէ զգ կսեալ է ոք ի գործ արկանել :
* Manimórcia , ած . իգ . Ազձատ (ի զգեստս , կիմ ի գործս :) առմ" ղէլէնաբ :
Manína , նաժ . Ձեռն փոքրիկ : * Maníne , իգ , յոգ . Ձեռնատուկք . (են առնկք ինչ նման ձեռնի մարդոյ . զոր ոմանք կոչեն և Ditola .)
Maninconía . Տես Malinconía .
Maninconichétto , ta . Փոքր մի ճաղձագին :
Maninconícо , ca . * Maninconióso , sa . * Maninconóso . Տես Malinconico .
Maníno . Տես Manina .
Manipoláre , ած . բաս լաց . Հաւարակ , կիմ սոսկական , խառնաղանձ (զլինուոր :)
Manipoláre , ն . Վատակել , կիմ գործել ձեռամբ :
Manipoláto , ta . Ձեռակերտ . ձեռագործ :
Manipolatóre , ար . Manipolatrice , իգ . Ոք գործել ձեռամբ :
Manipolazióne , իգ . Եղանակ գործելոյ :
Manípolo . Տես Manata . Բազպան քահանային : baciare il manipolo . խոնարհիլ ումք :
Maniscálco . Պայտառ . բժիշկ գրասուց : նալպանդ :
* Maniténgolo . Տես Manico .
Mánna . Կանուայ : եա՛ գաղիք : գոպրէն հեղեալ . ճանճ նա : manna d' incenso . մանրագոյն , և զտագոյն ճանճ խնկոյն : manna . կերակուր համեղ . որպէս խոշոր :

խուրձ · տրցակ ։

Mannája . Վալը · սակր գահճի ։ սալը ։ տատար · կացին ։ պալթա ։ * Է և վիսան բանալոյն՝ որ մաս նէ ի կուպրն ։

Mannajétta , նաժաղ · Տես Mannája .

* Mannáro , աչ · Lúpo mannáro . Է անասն մատաչ ծին ցնորից ։ գարա գօնձօղ ։

Manneríno . խոյ մալէ և պարարակ ։

Máno , ֆփ · le mani , և le mane , յոփ , ֆփ · Ձեռն ։ Եւ ։ օգնուէ ։ Եարծք ։ կողմն · կոյս ։ Եաբաք ։ գիր · գրուածք · ձեռագիրք ։ Եւ Եաբ.ը ։ io conosco la tua mano . ճանաչեմ զքո ձեռագիրդ ։ lettere scritte di propria mano . ինքնագիր նամակք ։ Իշխանութիւն. կարողութէ ։ հնօրհ · վիճակ · կարդ · պատիճան ։ հալ. պէրէճէ ։ di bassa mano . վատագրի · ապատոհմ ։ d' altra mano . այլազգ ։ Ընդհանրիւ · բազմութէ ։ Գունդ · ձեռն · խուռմբ · զօր ։ պէօյիւկ · ապէր ։ con piccola mano d'armati . սակաւաձեռն զօրու ։ con potente mano . հզօր ձեռամբ · զօրու · ծանու · ըստ ուժոյ գնդաս ։ Mano . Ձորեակ · քառեակ · չորս ։ Mano, ֆփ՝ · Հնամաս · զօրոյկիր · քաջ Լեր · փուխտ · մի յամէր ։ Alla mano , աչ · Խարեհամերոյթ · քաղցրաբան կենցաղ · մարդասէր · քաղաքավար · քաղցր · ընտրել ։ հապիճ ։ esser alla mano . Լինել քաղցրաբարոյ ։ allargar la mano . բանալ զձեռն · Ծոցուլ զոր ի ձեռին ։ Լինել առատաձեռն · առատաձեռնել ։ alzar le mani . Հարկանել · ձեռն ամբառնալ ։ alzar, կամ levare le mani al Cielo . Ցամբառնալ յերկինս (՝ի նշան գոհութ , աղօթից, և զարմացման։) a man chiusa , ֆ· կոյր զկոբայն· անխորհրդաբար ։ a man destra , a man diritta , a man dritta, a man ritta , ֆ· Ը աջ · յաջ · յաջմէ ։ a man giunte , կամ a mani giunte , ֆ · ձեռնամած ։ avere a mano , ֆ· ունել առ ձեռն, առ ձեռն պատրաստ, ի պատրաստի ։ Եա՝ ի ձեռին Ը ձեռամբ, Ը իշխանութէ ։ co' danari alla mano . առձեռն գրամբվ ։ նագդ ահէն Իւէ ։ essere, venire a , կամ in mano . Լինել ի ձեռին · անկանիլ Ը ձեռամբ , Ը իշխանութէ ։ a mano . ընտրութէ ։ fare a mano magistrati . ընտրել առեղնակալս ։ a mano. արհեստիւ · Հնարիւք · ներգաս ։ fare a mano . յօրինել խորամանկել ։ Եա՝ գործել ինքնին· յօրինել ինչ իւրով ձգտմբ ։ a mano . ձեռօք · ձեռամբայն ։ opera fatta a mano . ձեռագործ ։ menare , ևն alcuno a mano , կամ per mano . զձեռանէ առնել ուրուք ածել · ածել, կամ առաջնորդել ձեռամբ ։ a mano a mano , ֆ· մի Ը միոյէ· հետզհետէ ։ ըստ սակաս սակաս ։ միմեանց զկնի ։ կալել զձեռաց իրերաց ։ Եա՝ Ը հուպ· ապա · յետոյ ։ պատրաստաբար ։ a mano aperta , ֆ · բաց ափով ։ լիաձեռն · առատաձեռնութէ ։ a mano stanca , կամ manca , կամ mancina , կամ սոակ a mancina. a man sinistra , կամ սոակ a sinistra . յահեակ · ի ձախակողմն · ի ձախմէ ։ a man piene , ֆ· լիաձեռն · առատաբար ։ Եա՝ նոյնհետայն ։ a man salva , ֆ · անվտանգ· անբոյճ · յառաջովի · յանկր կիւղ ։ անվնաս ։ a man vote , ֆ · ունայնաձեռն ։ andare in mano . անկանիլ Ը ձեռամբ , Ը իշխանութէ · կամ՝ի ձեռս ուրուք· andar col cuore in mano . վարիլ պարզմտութէ , միամիտ սրտիւ , աննենգ · appiccarsi alla mano la roba altrui . ունել զձեռս իւր սակրկել ի գողութէ · գողանալ զօտարինն ։ a prima mano . ի սկզբան · զառաջինն· առ ժամայն ։ Եա՝ մերձ առանօր ։ essere a prima mano . Լինել մերձ , մօտ ։ armata mano , ֆ · զինուք · զինեալ· զէն ի ձեռին ։ a sue mani , a sua mano . իւրով ծախուք ։ Եա՝ ինքնին · իւրովք ։ lavorare , կամ fare un orto , և՝ a sue mani . գործել զերկիր իւր ծախուք իւրով , կամ ինքնին ։ avere alle mani checchessia . պատրաստել իրաց ինչ ուժք · Լինել բաժանորդ իմիք ։ avere alle mani, alla , կամ fra mano . ունել առ ձեռն , ի պատրաստի ։ avere buona mano di scrivere . Լինել գեղեցկագիր ։ aver buona mano in checchessia . առկայծողիլ ի գործ ինչ · Լինել բարեյաջող , կամ յաջողաձեռն ի գործ ինչ ։ aver , կամ tener buono in mano . Լինել բաբվիճակ , ապահով , բարեյոյս ի գործ ինչ ։ avere cura alle mani altrui . դիտել զի մի գողացի, կամ խորտակեսցէ ոք ։ Քննել զնորհուրդս , կամ զգործս ուրուք ։ avere in mano . ունել ի ձեռին, Ը ձեռամբ , Ը իշխանութէ · առանձ ։ aver la mano . յառաջել · ընծայանալ առաջի ։ aver la mano larga. Լինել առատաձեռն։ avere la mano nel giuoco . նախ առաջին սկսանիլ զնուագն ։ aver le mani fatte a uncino . Լինել գող , գողաբարոյ ։ avere le mani in checchessia . Լինել ձեռին ուրուք իմիք· Լինել քաջածանորդ գործոյն , հաղորդակից ։ avere le mani in pasta . ձեռնամուխ Լինել ի գործս առաջիկայ , խառնիլ ի գործ ինչ ։ aver le mani legate , ոչ կարել գործել · խափանիլ ի գործել ։ aver le mani lunghe . գործել ի բացուստ ։ aver passo , e mano. տես Precedere. Aver per le mani . Լինել ի ձեռին , ունել ի ձեռին ։ aver per le mani checchessia . անկ Լինել իմիք առ ինքն · լինել մասնակից իմիք ։ Baciare la mano, կամ le mani . տես Baciare. Bere, կամ prendere checchessia con larga mano . Ընդել , կամ ուտել ինչ առատապէս ։ Cader di mano . Անկանել ի ձեռաց, կամ ի գետին ։ Եա՝ պակասիլ · անկանիլ · կորնչիլ։ cadere in mano . անկանիլ ի ձեռս · նուաճիլ ընդ ձեռամբ · հանդիպել · դէպ լինել ։ cadere per mano . պատահել · դէպ լինել · դիպ լինել ։ cader tra le mani . պատահել ։ capitar alle , կամ nelle mani . գտանել ըստ դիպայ իմն ։ * cavallo di mano . ձի ասպատանիկ ։ Էնպէլ ալ ։ cavar di mano altrui , cavarsi di mano checchessia . հանել զել , գտանադատել զոք , կամ զինքն առ ի տալ ինչ։ cavar le mani di checchessia. ի գլուխ հանել ինչ վճարել ։ comandar con mano . հրամայել նշանագի , անհնարկի · նշանակել ձեռամբ ։ Dare alla mano . Վճարել ուժիք (գրամս) առձեռնպատրաստ։ dar con ampia mano . առատ լինաձեռն · առատաձեռնել։ dar di mano. ձեռն տալ ձեռնառու լինել օգնել ։ dar di , կամ della mano , բռնել հարկինել · առնուլ արագ · կորզել · յափշտակել (զսուր ·) առնուլ ։ dar di mano , կամ delle mani ad uno . զել զոք · չարժել ձեռամբ։ dar di mano ad un bastone . առնուլ գաւազան ի ձեռին ։ dar fra mano . անկանել Ը դիպաց ի ձեռս ուրուք · հանդիպել , կամ գտանել ըստ դիպայ իմն ։ dar la mano. խոստանալ ։ խօսել զկին · խօսիլ իւր ի կնութի· հարմնացուցանել ։ աւերդ տալ ուրուք · ծանուցանել ուրուք զառաջին տեղին, կամ զինուաճառս։ dar la mano ad un cavallo . սանձ արկանել, սանձել· dar la prima mano . ձեռն ի գործ առնել · բռնել հարկանել ։ dare l' ultima mano . ի յանգ հանել զգործն· կատարել ։ dar mano. ձեռն տալ· ձեռնառու լինել օգնել ։ dar mano a checchessia . աջակից , գործակից լինել իմիք ։ dar mano, e passo . տես տալ ։ dar nelle mani , կամ in mano . մատնել զոք ի ձեռս ուրուք ։ դնել ի ձեռին, Ը իշխանութէ ։ dar nelle mani , per mano . անկանել ըստ դիպայ ի ձեռս ուրուք · հանդիպել , կամ գտանիլ Ը դիպայ իմն ։ dar sulla mano . խոտոռ

նալ

նալ : dar sulle mani . կարձել զձեռս ուրուք· խաչ փան լինել ումեք : իրք լէ՛· Անկանել ի ձեռս , եւ իշխանութիւն : dar una , կամ più mani a checchessia . ներկել , կամ ծեփել լինչ վրանգամ, կամ բիմ անգամ : di lunga mano , ին· ի վաղուց : di mano. որ quadro , կամ pittura , նէն , di mano d' alcuno . պատկեր , կամ նկար , և կամ այլ լինչ ձեռագործ ուրուք : di mano in mano . ին· հետ զհետէ· աստ·ղէն ի տեղւոյն· մի ըստ միոյնէ· կարգաւ · ըստ կարգի · ապա : պէտ պէտ պատճառ · պէտէ պէտէ : di mano in man più . ևս քան զևս : dire colla carta in mano . ասել ի գրի : Essere alle mani . Աշխատիլ· կռուիլ· essere, կամ mettersi, նէն , alle mani , կամ in mano d' alcuno . լինել եւ առնել որդւոյն , եւ խնամախառնութեան ուրուք : esser delle mani . լինել գիւտաղտութեան ի հարկանել զոք : պղտանալ ի ծածուկ : egli è delle mani . ձեռք ին վարժ են ի գողնի : essere, andare , նէն , in mano, nelle mani altrui . լինել , կամ անկանել ընդ ձեռամբ , եւ իշխանութեան ուրուք : essere , նէն , in mano. լինել ի ձեռին , կամ ի կամս : essere , կամ avere la mano di Dio . լինել յիմիք աքանչելագործեաս, չնշին, յաջողակաձեռն յոյժ· Far man bassa . Ոչ նեղել· կոտորել խոպան, կամ անխնայ ոչ խնայել· ապականութեամբ սատակել : far toccar con mano una cosa. ցուցանել քաշքայայա , այնուհետև , յայտ յանդիման : fare una cosa colle mani , e co' piedi . գործել ինչ ամ ջիգեր · զամ ինչպն յանձին քերթել : fuor di mano , անդ · հեռի · մեկուսի· քաշ ցահոյ : ապա : Girare ad ogni mano . Կառնալ յամ , կամ եւ ամ կողմն : giuoco di mano. սին Bagattella. ևս խաբեութիւն · նենգ : giuocar di mano . խաղալ ձեռնածութիւն : օգտագործել եղծ : giurar nelle mani . երդնուլ առաջի առնական անձին , կամ յատենի : guadagnar la mano. ոչ ևս փոյթ ունել առնձին· (ասի զձիոյ ։) Lasciare in mano , nelle mani . ընծղուլ կամ ընկենուլ լինչ յոք· յանձնել լինչ ի ձեռս ուրուք· ապաստան առնել լինչ յոք : lasciarsi uscir di mano alcuna cosa . հանել ի ձեռաց· ի ձգել տուլ յափշտակել օտարին : lavarsi le mani di checchessia . վրսկեցուցանել , կամ հանել ի ձեռաց , կարուսանիլ զառիթին : lavarsi le mani di checchessia . ոչ ևս խառնիլ ի գործ լինչ· ոչ ևս փոյթ ունել : lavorar di mano . ֆոխբէ՛· գործել : legar le mani altrui . խափանել զոք յիմիք· լինել արգել : levar mano , levarsene le mani . ձեռնվճաք լինել· դադարել ի գործոյն· կասիլ : Mani benedette. Ձեռք յաջողակք յամի· յաջողս ձեռն : mano manca , կամ stanca , կամ mano mancina. ձախ· ձախոյ ձեռն· ահեակ : mano ritta , man ritta . աջ· աջոյ ձեռն : menar a mano . զձեռանէ կալել ածել , առաջնորդել : menar le mani come un berrettajo. մարդանալ հարկանել զոք առեալ· գաղանալ գազան : menar le mani . գործել ագահ և կորովութեամբ չքաւոփիլ ի գործ լինչ· մարդանալ հարկանել ձեռամբ : mettere alle mani chicchessia . գրգռել ի կռիւ : mettere a mano . դնել ի կիրառուն· ակամիլ ի կիր առնուլ լինչ : metter in mano . տալ , կամ յանձն առնել ի ձեռս : mettere la mano in alcuna cosa . բաղկարգել լինչ հնարս առնել իմիք : mettere , կամ porre legge in mano ad alcuno . հրամայել ումեք : mettere , կամ porre le mani addosso altrui . ձերբակալ առնել զոք· ըմբռնել· տիրել ումեք անիրաւել· Լնաուել : mettere , կամ porre le mani addosso a uno . ապա նանել զոք : mettere le mani innanzi a chicchessia . յափշտակել , կամ գրաւել զիրաւունս ուրուք· mettere le mani nel fuoco . ամ հաստատուն հաւատալ լինչ : metter mano ad una botte . բանալ զնոր տակառ : metter , կամ por mano ad una cosa. ձեռն ի գործ առնել· ձեռնարկել· բռնն հարկանել : metter mano ad un discorso . սկսանիլ ըզխօսն : metter mano , կամ Manomettere . սկսանիլ ճշնամանել , կամ ընսել : metter, cacciar, trarre mano , կամ metter mano alla spada . մերկել զսակառն· առնուլ ի ձեռին զսուսեր · ձգել ըզսուրն: metter le mani innanzi per non cadere . ամբաստանել զանձնացս լինչ այլոց, որով և ինքն ի տագտանել : metter l' ultima mano a un lavoro . ի կատարումն հասուցանել զգործն : metter per le mani. առաջի առնել· ի սեռ ընծայել: metter tra le mani . դնել լինչ ի ձեռս ուրուք · յանձն առնել ի խնամս ուրուք : mettere , porre tra le mani , nelle mani , in mano . տալ ի ձեռս , ընդ ձեռամբ ուրուք : mettersi nelle mani d'uno. յանձն լինել յոք · ապաստան լինել յոք : Per mano . ի ձեռն · միջնորդութեամբ : խորհրդով : porger la mano ad alcuno . ձեռնտու լինել· օգնել : por mano a գործակից , կամ վաստակակից լինել· եւ ակսանել ձեռն ի գործ առնել : por mano sopra alcuna cosa . ձեռն արկանել լինչ· առնուլ գրաւել : porre , tener mente alle mani . դիտել զգործս կամ պնդհնութիւն ուրուք· հայիլ ի գործս ուրուք · ուշ ունել ումեք· նկատել զոք : portare in mano . տանել , կամ կրել զոք ձեռամբ : portare in palma di mano . յայտնի առնել լինչ· ոչ ծածկել լինչ : portare , tenere , նէն , in palma di mano alcuno . փառս ունել զոք· սիրել սերտիւ , գուրմանօք· գգուել· պաշտպանել : Ricever l' ultima mano . ի չանդ եկանել կատարելագործել · կատարիլ : rimettere in mano . տալ իշխանութիւն ի ձեռս , ի կամս ուրուք: Se tu con una mano , ed io con due . Եթէ դու առնես մտադիր , ես մտադիրագոյն ևս : sotto mano . ի ծածուկ : star colle mani a cintola . կամ star colle mani in mano . ունել զձեռս զձեռամբ · կալ անգործ · ոչինչ գործել: star colle mani per aria. ունել զձեռս վերս աջակոյս յօդն : ունել զձեռն կարկառեալ ի հարուած : star nelle mani d' alcuno. կալ եւ ձեռամբ եւ իշխանութեամբ ուրուք : stretto di mano . կծծի · աչահաղ · կարկամ : andare stretto di mano . Ձգել : կծկել զձեռս: Tenere in mano. Ըմբռնել ձեռամբ· ունել լինչ ի ձեռին : ունել առ իւր զտաւրինն : tener , tenersi le mani a cintola , կամ alla cintura . հանգուցանել զձեռս ի վէր լանջից : կալ անգործ , պարապորդ : ոչ ինգրել զվրէժ անձին : tener le mani a se . ձեռնասպահ լինել ի չօշափելոյ լինչ , կամ ի հարկանելոյ զոք : tener le mani in capo ad alcuno . ակն ածել ումեք· հակել ի վէր ուրուք· tener mano , կամ di mano . լինել գործակից, համախոհ , ձեռնտու , մեղսակից· սատար լինել (ի չարիս :) օգնել : tanto ne va a chi ruba , quanto a quel che tien mano , կամ che tiene il sacco . առակ · գործեցիք , և կամակիցք գործեցեալոց պատժին նոյնօրինակ : toccar con mano . ֆոխբէ՛· հաւատալ լինչ· հաւատաւոր ի վէր առանել : toccar la mano . ձեռն տալ (խօսակցոց ·) խոստանալ զհաւատարմութիւն · (ասի զիսօսակցոց :) tratto di mano . ձեռընկեց մի· քաղցնկեցմի : Venire alle mani. Ի գործ հարկանել· venire , կամ pervenire alle mani , կամ a mano . ձեռանել զոք· հանդիպել· ընդ առաջ լինել : venir nelle mani , a mano , in mano d' alcuno . անկանել ի ձեռս, եւ իշխանութիւն ուրուք ; Ugner le mani .

ni. կաշառել (զբաստաւորս) vincer della mano. զանցանել գերազանցել: vincer la mano. առաջ նալ զառաջին տեղին • լինել նախանձաւոր, կամ վհատգոյն: uscir di mano. հողոպրիլ • փոխչել:
* Manoále, ար- Տես Manovale.
* Manoléttо. Տես Valletto.
Manoméssa. Վաճառուիս գինեոյ գինի՝ սկսեալ ի վաճառիլ:
Manoméssо, sa. Սկսեալ ի կիր ածիլ:
Manométtere, ն. Սկսանիլ ի կիր առնուլ սկիզբն առնել կիրառուիլ • սկսանիլ հատանիլ (զդրամ կամ կտաւոյ) գործանայա պաշտօն • գործիչ պաշտօն: una botta di vino. բանալ գնոր-ատկաւ գինւոյ: էնդի ֆըլը ալ՝ Վինաեր ասպահանել-հսկիանիլ թշնամանիլ: խնդիրներ • արձակիլ յաղաւոր ի-պատ առնել ի ծառայութէ: պաշտօնեմ:
Manon. Պատնէշ լինչ կամուրջ յորմէ, և անօսր:
Manópola. Պահպանակ ձեռաց, կամ երկաթի թաթէ պան. (զինուորաց:) Բազուկ հանգերձիդ • մեռան թեզանեաց սկսեր ի-դատաւորին մինչև ցարմուկն: գօլ: կաշեայ թաթպան. (արհեստաւորաց:) եւ. փիլն:
Manoscrítto, Manuscritto, ta, ած- Ձեռագիր • գրեալ ձեռամբ:
Manoscritto, գոյ- Ձեռագիր մատեան: եւ նաչ-ը:
Manóso, sa. Կակուղ • դիւրաթեք • դիւրաիոր:
* Manotenénza. Տես Manutenzione.
Manovaldería. Խամանակագործ կանանց:
Manováldo. Տես Mondualdo.
Manovále, գոյ- ար- Սաստար շինուածոյ օգնական որմնադրին: շաղափ • աշնդիր:
Manovélla, կամ Liéva. • Manovéllo. Լծակ: աղբէ:
Manóvra. Բան նաւագործ • Պարանք նաւուն: գործարարութիք նաւասանաց ի կառավարել զնաւն:
* Manritta. Տես Marritta.
Manrovéscio. Տես ի Mandiritto.
* Mansarda. Ի ազդ լինչ տանեաց, որոյ կառոյց կ առաքարակ. և կամարանքն իրը ուղղահայեաց:
Mansáre. Տես Ammansare.
* Mansionaría. Գրութիք պատարագեաց. մանր-ջնաւոր ժամագրք:
Mansionário. Մատրանապետ • քահանայ որ պաշտ-ոնէ յհինգերեցաղ: * Եկեղեցական, կամ լուսարար • կամ այլ պաշտօնեայ ոք եկեղեցւոյն յատկեալ գործս եկեղեցւոյն:
Mansióne, ին- Բան լար- Բնակութիւն • բնակարան:
Mánso, sa. Հեզ- քնտել • քաղցր:
Mansuefáre, ն. Ընտելացուցանել • սանձել:
Mansuefátto, ta. Ընտելացեալ • զգօնացեալ:
* Mansuéscere, ն. Ընտելանալ • զգօնանալ • հնազանդ:
Mansuetaménte, ած. Mansuetissimaménte. Հեզու-թիւն • քաղցրութիւն • մարդասիրութիւն • խոպարութիւն:
Mansuéto, ta. Mansuetíssimo, ma. Հեզ- համբոյր • մարդասէր • քաղցր: Նուիրեմ. Նուիրեալ:
Mansuetúdine, ին. Հեզութիւն • քաղցրութիւն • գթութիւն: Նուիրեմութէ:
Mantacáre, ն. Փշել փքով:
Mantachétto, Mantacúzzo, նոմ. Փոքր փուքք:
Mántaco. Փուքք: Ջեօրնի: * Թոք:
* Mantarro. Ջգեստ լինչ վինականաց:
Mantéca, Pomáta. Ի բանուածոյ լինչ կազմեալ ի հարպոյ խոզի, և յանուշահոտ նիւթոց: Եղ:
Mantelláccio, գոյ- Յոռի վերարկու:
* Mantelláre, ն. Ծածկել վերարկուաւ • արկանիլ զվերարկու: պատրաստակել • առաջադրել: Mantellársi, ի: Ջգենուլ զվերարկու • ծածկիլ վերարկուաւ: տես և Scusarsi.
Mantellétta. Փղամիտ լինչ (արքունի, կամ այլ ի բանուոր անձին:) արկանելի լինչ:
Mantelléttо, Mantellína, նոմ- Վերարկու փոքր:
Mantelléttо. Ծարժական լինչ պատճէն, զոր ի ոմն պերազմելն ընդդիմի գնեն յատկոյ ղօսաց առ ի պատասպարել ի գնդակաց հրացանից: Վերնիկ:
Mantellíno. Քող արքային պատկերաց քաղ ազգաց • վերարկու փոքր:
Mantéllo. Վերարկու • Թիկնոց • ծղրիկ: Փերանճ. Ֆռանճա • պինէլ • փիլոն • պալաթոն միանձանց: Ի բաւէ դին առեալ ձիոց գոյն ձիոյ: աքլն բէնիլ: պատրաստակ • առագաստ • պատնէշառիք • քաղքաղաքաց տանուց: nè di state, nè di verno non andar senza mantello. ասաւ- ոչ յամառայնի, և ոչ ի ձմերայ, նի գնալ անվերարկու • քո՝ զգուշանալ և պատրաստել յամի ի օգտակար: ricoprirsi col mantello d' altri. զանցանս իւր՝ զայլոց արկանել: mutare, rivolgere mantello, եւն- փոխել զկարծիս • փոխիլ ի մտաց: aver mantello a ogni acqua. լինել պատրաստ առ ամէն արկածս: cavarne cappa, o mantello. յոչ յաղողիլ միոյն՝ կատարել զմիւսն: chi ha il lupo per compare, եւն- տես Lupo.
* Mantellótto, Mantellúccio. Վերարկու փոքր:
Mantellucciáccio. Վերարկու փոքր և անարդ:
Mantenénte, ած- Տես Immantenente.
* Mantenénte, ած- Պահպանիչ:
Mantenére, ն- Պահել- պահպանել: ի կիր ածիլ և, և ի- ապրուստ • պաշտպանել: * վարել- կառավարել: in Isola. ունել ի կարս: la parola. տալ հեղ, կամ հաստարել զխոստումն: Mantenérsi, ի- կերակրիլ • հեաղ: ենէլինէ: mantenersi nel suo stato. կալ, կամ մնալ յիւրում վիճակի:
Manteniménto. Պահպանութիւն • մնումնդ • ապրուստ • ուսուա • ուռնիկ • պարէն • գարման: ենէլինէնէ:
Mantenitóre, ար- Mantenitríce, իգ- Պահպանիչ:
Mantenúto, ta. Պահպանեալ- պահեալ: ապրուսանեալ:
Mántice, ար- Փուքք: ենօրնի • գրգիռ: perenne. փուքք միապարտ, կամ միապուռնչ:
Manticétto. Փոքրիկ փուքք • ենէլնի • ենօրնի:
* Manticiáro. Փքագործ • ենօրնիչի:
Mantícora. Անձանօթ կենդանի լինչ վագրանման:
Mantíglia. Ջարդ • կամ արկանելի լինչ կանանց:
Mantíle, ար- Սաւառ սիղոն կամ սփռոց սեղանոյ:
Mantíno, նոմ- փոքր վերարկու • կամ լօգիկ:
Mánto, գոյ- Վերարկու • լօգիկ • արկանելիք: փերանճ • reale. քրամիզ արքունի: * Սրկանելիք լինչ կանացի: պատրուակ • պատճառանք: տանիաս: Պատան լինչ առագաստի և առագաստակալի նաւուց:
* Mánto, ta, ած- Տես Molto.
Mantrugiáre, ն. Շշափել ձեռամբ, կամ յանդգնիլ:
Manuále, ած- Ձեռագործ • ձեռակերտ: ձեռնակոն ձեռին: * գոյ- ար- Ձեռնարկ գիրք • գրքոյկ ի ձեռաց:
* Manualità. Ձեռագործութիւն:
Manualméntе, ած- Ձեռամբ • ձեռամբայի: եւ ինչ:
Manúbrio. Բան լար- Մեկնիչ • լծակ: ապ:
Manucáre. Տես Mangiare.
Manúccia, նոմ- Ձեռն փոքրիկ: ենէլնի եւ:
Manumissióne, ին- Բան օրինագիրս • Ազատութիւն ի ծառայութէ:
* Manumissóre, ար- * Manumitténte, ած- Ազատիչ ի ծառայութէ • որ ազատէ ի ծառայութէ:
Manuscrísto. Ամէն լինչ ձեռագրելինաց:
Manuscrítto, գոյ- և ած- Տես Manoscritto.
Manutenzióne, ին- Բան օրինագ • Պահպանութիւն • (ի ապա-

ապահովել առնել ումեք ամ՝ի պահել ինչ անվճ. թաթ, որ չվնասեցնես, և՜ն։)
* Manúzza, հմ. Զեռն փոքրիկ։
Mánza, Տես Amanza. ☞ ամպիաց՝ կոմ։
Mánzo, ած. Եզն։ Էշ։
* Manzótta, էգ. Երինջ։
Maomettáno, գց. Մահմետական։ Դեհմմիպի։
Maomettísmo. Մահմետականութիւն. մահմետական ազանդ։
Mappamóndo. Աշխարհացոյց. աշխարհագունտ. երկրագունտ։
* Marabúto. Պաշտօնեայ մահմետականաց. պահապան մզկիթի։ * Առագաստ ինչ գոմանաւուց։
Marachélla, էգ. Լատեռ. լապտեռ։ խաբէութիւն։
* Maragnuóla. Բրգաձև բարդ խոտոց.
Maráme, ած. Յօնգոյնն. աւելածք. ապրեւ. անպիտանքն. ախտ-բէնիկ. խարեհուն. նենգ. աղաւտուճի։
Marángóne, ած. Տես Mergo. սուզակ. կամ ծովամոյզ. փալճա. աշակերտ. կամ ճանուկ հիւսան։
* Հիւան։ փիւլէր։
Maráno. Անգ ինչ նաւտ։
Marásca, Amarásca. Ըմպ ինչ թթուհամամ։ Քիշնէ։
Marásmo. Վատակտուճ. (է սխտ ինչ ծնեբիչ յոյժ նման լերդացաւուճ, որ վէրքի։)
Maravedis, ած. Ոչ մանրիկ փող ինչ սպանիոյ։
Maravíglia. Զարմանք. զարմացումն։ աճապոյ. Գործ ինչ զարգոհարձ։ կեղծ. սքմաւք։ far le maraviglie d'una cosa. գովել ինչ յոյժ. մեծ ինչ գործել։ far maraviglia. զարմացուցանել։ far maraviglie. գործել զարմանալիս. զարմանագործել։ a maraviglia, ած. աքանչելապէս. բարւոք յոյժ. գեղեցկի իմն։ farsi, * կամ darsi maraviglia. զարմանալ։
Maravigliábile, Maravigliáboje, հմ. Հիանալի։
* Maravigliáccia, յոճախ. Ահագին հիացումն։
Maravigliaménto. Զարմացումն. զարմանք։
Maravigliánte, հմ. Զարմացօղ։ հիացեալ։
Maravigliáre, է. Maravigliársi, յ. Զարմանալ։ հիանալ։ ընձիւղ կինգ։
Maravigliévole, հմ. Maraviglióso, sà. Maravigliosíssimo, ma. Զարմանալի։ աճեպուի։
Maravigliosaménte, ած. Աքանչելապէս։
Márca. Մարզ. կողմն. երկիր. գաւառ։ սեմ. վիայեի։ գահեկան ինչ ոսկի, կամ արծաթի։ Նշան. նշանակ։ նիշան։
Marcáre, ը. Նշանակել. դնել զնշան։ նիշան գօծաք։ լինել ահմանակից։ աշերդալ։
Marcassíta. Կիսամետաղ ինչ։ Տարփալիճ քաղց։
Marcáto, ta. Նշանակեալ։
* Marcessíbile, հմ. Փոեբլի. ապականացու։
Marchésa, Marchesána. Մարքիզուհի. կին մարքիզի։
Marchesáto. Մարքիզութիւն. վիճակ, կամ երկիր մարքիզի։
Marchése, ած. Մարքիզ. (է պատուհանուն ազգութեի։) Դաշտան (կանանց։).
Marchesíno. Մարքիզ նորահաս, մանկահասակ։
Marchiána. Անգ ինչ խոշորագոյն կեռասի։ essere, parer marchiana. լինել, երեւել փոքր մի տարապայման, անշտաի։
Marchiáre, ը. Նշանակել. դրոշմել։ նշանակոտ։
Marchiáto, ta. Նշանակեալ. դրոշմեալ։
Márchio. Նշան. նշանակ։ նիշան։ նշան չանհիճ դրոշմեալ ի թիկունս պատժաւորաց։ պաճա։
Márcia. Ճարահս. չարաչ. էրին։
* Marciapiéde, ած. Մայթ. լրիկ. գալաէզմ։
Marciáre, ը. Խաղալ, կամ չոճել զօրաց. գնալ։ ի քայլել. ելանել. ի բաց գնալ. մեկնիլ. երթալ։ ի. փոեցուցանել. խլեսցնել. ապականիլ։
Márcido, da. Բաս կամ. Նեխեալ. շարաւալից. փուտ։
Marcigióne, էգ. Նեխուածն. ապականութիւն։
Márcio, ia, ած. Նեխեալ. շարաւոտ. փուտ. նեխելի։ Նեխելի։ ապականական։ անարգ. խոտան։ a marcia forza, a marcio dispetto, per marcia necessità, ընդ, ի. ակամայ կամաց. կամայ ակամայ. բռնի։ զօրաւոր. խոչընդոտիւ։
Márcio, գց. Կրկնապատիկ դրամ եգիպ. ի խաղ։ campare, scampare il marcio, uscir del marcio, ընդ. Ազատուիլ. ի վտանգէ կորուսանելոյ գիրկնապատիկն (ըստ դրամին։) cavare, uscir del marcio. գտանգիւտ լինել զտաղչինն։
Marcionísta, ած. Մարկիոնականք. (են հերձուածիկուք։)
Marciósa, sa. Ճարահտուն. չարաչալից։ Էրինդ։
Marcíre, է. Ճարահիլ. հոտայեցնել. նեխել. փտիլ. ապականիլ։ Էրինդնիլ։ Նեխիմիլ։ Թարշամիլ, խամրիլ (փառաց։) in prigione; հնանալ ի բանտ. կալ ի բանտի զամն բազումս։
Marcíto, ta. Ճարահեալ. հոտայեցեալ։ Էրինդնիլ։ ապականեալ։ նեխուածեալ։ ածիւրեալ։
Marciúme, ած. Տես Marcia. անարգութիւն. նոճասաւուճի։
Márco. Անգ ինչ գրամոյ։ ծանրութի ինչ ոսկեմ ունկիսաւի։ Նշան. նշանակ. դրոշմ։
Marcorélla. Խոտ ինչ, որ ժանասպուճանի գհամ գինուցն. ☞ ոմանց՝ կոչի տատնիերին էոպան քինդնի։
Máre, ած. Ծով. քենդ. alto mare. խորք ծովոս։ ենկին։ mare fresco. ծով սառակհոտի։ mare poco. ծով հանդարտահոտի, հանդարտաշարժ։ * mar grosso. ծով բաղմահոհակ, աչեծուփ, հոտմածուփ. ծփալից։ loda il mare, e tienti alla terra. առակ. գովէ զծով, բայց կաց՝ի ցամաքի։ ☞ գովեա զգահ մեծ և զվտանգաւոր, բայց լեր գոհ և ապահան և ☞ առակին։ mare, fuoco, e femmina tre male cose. առակ. ծով և հուր և կին, երեք չարիք անհարին։ ձառնխոտիլ. բաղմիլ։ mare morto. ծով մեռեալ, կամ ապուի, կամ աղուից։ լոեալ քենդնի։
Maréa. Մակընթացուճ ծովոս։ marea alta, կամ piena. մակընթացուճ բարձր։ massima. մակընթացուճ ծայրագոյն։ marea di rovesci. մակընթացուճ այլազգ, կամ հակառակ։
* Mareggiánte, հմ. Ծփական. ծփեալ։
Mareggiáre, է. Ծփիլ. տատանիլ։ լուծանոտ. փալխաղանոտ։ հարկանել. ծովոս. ունել զոք ծովոս. ծովահար լինել։ ափոմբ գեղենդ խոռնոտ։
Mareggiáta. Տես Marea.
Maréggio. Ծոփք. ծփանք. ծփուճն ալեաց։ փալատ։
Marémma. Ծովափնեայ կողմն. գաշտ ծովի զբնութեայ։ գեղեցուէ եէր. գենդնի նոտէն եէր։ France maremme. Հեռատատան. տարաշխարհ։
Maremmáno, na. Ծովափնեայ։ Հանիային։
Maresciállo. Մարաջախտ. (է անուն իշխանուճէ։)
Marésco, ca. Ծովափնեայ. ծովային։
Marése, ած. Ծովակ. լիճ։ Ինօլ։
* Marétta. Ճեմելատեղ ծփանք. Թեմեմ ծուփք. դղղին ալիք.
Marezzáre, Amarezzáre, ն. Երփն երփն ներկել։
* Marezzáre. Տես և Ondeggiare.
Marezzáto, ta. Երփն երփն գունակեալ երփներանգ։
Marézzo. Երփն երփն. ծածանուճն գունոց. (ոմն է սեռականել ի փայտս ինչ, կամ ի կերպասս։) Գեղեցկի։ * a marezzo, ած. զերկին ալեաց. ոմն. զալիս։
Márga. Ի մասն պարարտ, և իբր ուղղ. ոյ երկնի ի քարինս ինչ ի հերձանիլ երեսանց։
Margaríta, Margherita. Մարգարիտ։ Ընձի։ Mar-

gherita. Ասաղ: լուսաւոր մարմին: աւել և Margheritina.

Margheritina. Ը ծաղիկ ինչ ապիտակ և խայտախայտ բիւ, և բուսանի 'ի ջաղկին: կոչի և pratellina. կէզդ մարգարիտ:

Margigrána, Rubióla. Խաղող ինչ աղիւճ:

* Marginále, ս. Պատշաճեալ առ լուսանցս գրոց. եզեալ 'ի լուսանցս:

Margináto. Ըստ անկեաննից' ե փորք ինչ 'ի ներքս անդ 'ի ապառաճած տեղւոյ, պարոյ, կամ սերմ մանեաց:

Márgine, ի. Սահ: եզր նիշանի: Ծագ. եզը, ափն. (ըստ այսմ ըստ սեռին է ս:) ինչ. ոճ: լուսանցք գրոց: հանիւ: Márgini. Լուսանցք. (ըստ ասացուածոց' են փոքրիկ փայտք, կիմ քանոնք, զոր նպատ առն առ բաժանումն իւրոց գրոց, որովք և որոշին զչափ լայնութ տալոյն լուսանցից:)

Marginétta, նմ. Սահի փոքր: լուսանցք փոքր:

* Margiólla, la. Տես Marcio.

Márgo. բառ փաղաքշ. Գեղապին. ափն: ինչ:

* Margoláto. Տես Magliuolo ըստ ն նշանակութեան:

* Margótta. Տաշտաձաղ: փայտրմա:

* Margottáre, ն. Տաշտաձաղ առնել: փայտրմա ելուիչ:

* Margottáto, ta. Տաշտաձաղ արարեալ:

* Margurto, ta. Տգեղ և չար:

María. Ասի Érba S. María. Խոտ ինչ անուշահոտ ոսոմ" լոկ ընտրեալք: Տաթեմանի:

Maricéllo, նմ. Ծաւալ. խորշ ծովու. փոքրիկ գոգ: il maricello del cuore. ծուփք արեան. յողդք խորհրդոց:

Marigiána. Բաղ ինչ վայրի:

Marína. Ծով: փնիդ: ծովեզը. ծովափնեայ սահմանն: la marina è turbata, կիմ gonfiata. 'ի յոյզ է. գրգռեալ է 'ի ցասումն: far marina. ձևանալ հէգ. 'ի վերին երեսս կոլկոլեալ խնդրել զողորմութիւն: * La Marína. Ծովամարտիկ զօրք, կամ գունդ. ծովային բանակ, կիմ զօրք. գալեհանապետ: * La Marina. Ծովային զօրութիւն (մերոյ ազգի, կիմ ուրումէ ազգէ) գալեհանք. պետնի ինչիէր: * Marína, Տես ալիք ծովու, կիմ նաւահանգստից, կիմ ծովեզերեայ կողմանց. (ասի զնկարել պատկերաց:)

Marína Marína, ի. Մերձ 'ի ցամաք. յափն կոյս, կիմ ըստ ծովափն (նաւարկել:)

Marinájo. Նաւավար. նաւասան. նաւաղն: ինիճի:

Marináre, ն. Քայլախել զոտզական ձկանց, և. հանձիլ քայլախով: սիրտ ինչ ընչպին եմիչ: ն. Ջարիլ կիմ զայրացնիլ յանձին. մրմռալ: la scuola, la messa, և. ոճ ասի. զանց առնել ղաւրացցաւ, կիմ զոհասելիս պատարագի. Դնել նոր նաւասիս 'ի գերեզ նաւն. 'ի քաց հանել զկալանաւոր գերիսն. (է ոճ նաւարկաց:)

Marinarescaménte, ի. Ոյզ ինաւասիս:

Marinarésco, ca. Նաւավարական. նաւասանեայց: l' arte marinesca. Նաւավարութիւն. արհեստ նաւարկութեան:

Marináro. Տես Marinajo.

Marináto, ta. Քայլախով հանձեալ:

Marinería. Նաւավարութիւն. արհեստ նաւարկութեան. նաւարկուիչ: ինիճիչիէ: նաւասանութիւն զօրք. ծովամարտիկք. նաւասորմիզ. գալեհանապետ. փանանոս:

Marinésco, ca. Տես Marinaresco.

* Mariniére, Mariniéro. Marino. S. Marinajo.

Maríno, գոյ. Արևմտեան հողմ: պոքս: aizare a marino. 'ի փախուստ դառնալ:

Maríno, na, ած. Ծովային. ծովու. փնիդի հետևի: zucche marine. յանհնարիցն է այդ' զոր պըղպեղ:

Marioláre, ն. Ինդիլ. դրժիլ 'ի խաղս:

Mariolería. Ինդ. դրժուլուն 'ի խաղս: պղպեղուի:

Mariólo. Տես Mariuólo.

Mariscálco. Տես Maliscalco.

Maritáccio, պեղ. Այր ծեր. ամուսին չարաբարոյ

Maritággio, Maritaménto. Ամուսնութիւն: եղևնի. եղևնիւ. նիւեհակ:

Maritále, ած. Ամուսնական. ամուսնութեան:

* Maritánda. Հարանացու. օրիորդ խօսեցեալ:

Maritáre, ն. Ամուսնացուցանել զայրկին. հաւանել առն: եղևնիւիլ: կապել, կիմ միաւորել զերկուս: Maritársi, յ. Ամուսնանալ ըստ առն. առն լինել. փեսացս լծմամ:

Maritáto, ta. Ամուսնացեալ. ամուսնաւոր: եղևնիւ եղեալ: միաւորեալ: maritato. կանամեալ: maritata. արամեալ. կնիս: non maritata. անհարանայեալ կոյս:

* Maritazióne, ի. Տես Maritaggio.

Maríto. Այր. կանամեալ: փօճա. եր: Marito delle capre. Ընտիապ: ոճ և Beco cornuto. Andare a marito. Առն լինել:

* Marítoto. Ք Tuo marito. Այր քո:

Maríttimo, ma, ած. Ծովափնեայ. ծովեզերեայ. փնիդի. պերէալը: գոյ. ոճ Marina.

Mariuóla. Խոտ ինչ անծանօթ.

Mariuolería. Խաբէութիւն. նենգութիւն: հնարանք:

Mariuólo, la. Խաբեբայ. նենգաւոր: հնարագործ:

* Marizzáto, ta. Տես Marezzato.

Marmáglia. Տես Canaglia.

* Marmáto, ta. Ծեփեալ փշրմով. կիմ մանրածոլք կճոյ:

Marméggia. Որդն ապխտոյ: եղ փտրուած:

Mármo. Կիր. մարմարիոն: հիմնիա:

Marmócchio. Բառ ծաղրակ" Մանուկ. ազգ. մանկիկ:

* Marmorária. Արձանագործութիւն. անդրիագործութիւն. քանդակագործութիւն: խոշելութ. օյմաճեւութ:

* Marmorário. Անդրիագործ, նմն: խոշել. օյմաճ:

Marmoráto. Գրոճագործեալ 'ի կճոյ, կիմ կճոյով:

Marmóreo, ea. Marmorino, na. Կճոյ. կճեղէն. մարմարիոնեայ: հեմիոպին:

* Marmoríto. Տես Marmo.

Marmótta, Marmótto. Մուկն ալպիական. (է մուկն ինչ մեծ:) Marmótta. Կոճղ ինչ գոգաւոր, յորոյ վրայ կօչակարք հարկանեն զներքնայս կօշկաց, և. առ 'ի ձևացուցանել զոյնս ըստ հաճոյս:

Máro. Խոտ ինչ համեմային:

Maróbbio. Տես Marrobbio.

Maróso. Կոշտ ծովու. ալիք. ծուփք: ծուփք խորհրդոց. յողդք մտաց: գամ. ոգևնել: ձախին. ձահիճ: ձիմնիչ:

Márra. Ազգ ինչ ձրոյ, կիմ հեծանոցի. ձանկ, կամ քերոյ. (է գործի երկրագործաց 'ի քերել զերկիր, և 'ի քրել փոքր մի:) լափ. պել: ferro di due marre. խարխխ նաւուց: ferro di quattro marre. խարխխ ցանկասուց: spada di marra. սուսեր անասյր. (է սուր գուռ 'ի պէտս սրսխալուածոց:) Marra. Գործի ինչ որմնադրաց 'ի պէտս կրոյ:

Marrajuólo. Փայտասուրք, կամ ձիասուրք. (են գործասուրք ինչ քանակի զօրաց:)

Marráno. Ան հաւատարիմ. նենգաւոր: նաւ ինչ:

Marreggiáre, ն. Գործել քերոցաւ, կամ ձիով: լափել:

Marrétto, նմ. պանդխտական Marra ին:

* Marriménto. Ջարհուրանք. ապշնայ. անձկութ:

Marrítta, Manrítta. Ալջոյ ձեռն. ալ. ապէ:

Marrítto. Ապտակ: ոխերդ: ալագործ. (ըստ որ գործ ալջոյ ձեռամբ:)

Marrobbiástro. Ի խոտ ինչ. որ կոչի և Marróbbio ne-

nero, կամ bastardo։
Marróbbio. Ը խոտ մինչ. որ կոչի և Prássio, կամ Prássine. Փէրասիօն։
Marrocchíno. Սկ (նոխազի, կամ այծի) տաւիղեան։
Marroncéllo, նահապ. Փոքր բրիչ, կամ փայտատ։
Marróne, ած. Բրիչ. ակիր. փայտատ։ գաղմա։ շատ պտուղ մինչ մեծ։ պատասա։ էնպանէսի։ սխալանք. անհեթեթի վրիպակ։ fare un marrone. սխալիլ. վրիպիլ։ խանդչմափ։
Marronéto. Ընտան. պղպեղներ շագանակաց։ էնպանէլիե։
Marrovéscio. Տես Manrovescio.
* Marrúbbio. Տես Marrobbio.
Marrúca. Ազգ մինչ փշալից թփոյ կոչելոյ Pruno.
Marruffíno. Ընչակերտ, կամ ծառայասուսփագործի, կամ մեսաքագործի։
Márte, ած. Հրատ (մոլորակին) Մերրիկ. պիկրամ։
Martedì, ած. Երէքշաբաթի. սալի կին։
Martelláre, ն. Հարկանիլ ոտանէ. քաղխիլ մըրճոյն. էրէմ էլէ խոփատ։ հարկանիլ։ խոփատ։ շարչարիլ։ ը. Կանճելցուցանիլ. կանճիլ. (ասի գլխի բաց, յորժամ սկսանին թափախիլ։) աղղամատ։ Martelláre, ը. Տես sonare a Martello. ը. Բաքախիլ սրտի. տրտունջ ուժգին։
Martelláta. Բաղխումն ոտանի, կամ մրճոյ. ոտնաձուռքի։ տպաւորուած ի հողւոջ։
Martellétto, Martellíno, նոմ. Մուրճ փոքր. ոտն փոքրիկ։ էրէքճէկ։
Martellína. Մուրճ ադչանաւոր։ լափաչ էրէքճէ։ Ա. տասնաւոր մուրճ (քարագործաց։) էրէքճէ։
Martéllo. Մուրճ. ոտան։ էրէքճէ։ տանջանք. տաւաշանք. վիշտ։ reggere, star forte, tenersi forte al, կամ a martello. զդեմ ունել. տոկալ։ կալ անդրդուելի. stare a martello. կալ իբ պատշաճի։ sonar la campana a martello. հնչեցուցանել ոտնաձգանգտակ իհատ։ լանի վարդատ։ հարկանիլ։ Նշանաձաւորուն կառաջնորդ ի նահանձոնէ։ հոգ. անձկութիւն. անհանգստութիւն. յոյզք մտաց։ esser tra l'ancudine, e 'l martello. Տես Ancudine.
Martéllo. Ոտն. (է միւս յոսկերացս լսելեաց։)
Martì, ած. Martedì. երէքշաբաթի. սալի կին։
Martídio. Տես Martirio.
Martináccio. Ազգ մինչ խոշոր խոշորի։
Martinéllo. Մէքենայ մինչ ի համբառնալ զբեռնաւ։
Martinétto. Գործի մինչ լարելոյ զթաղխատր։
Martingála. Գոբզայ, կամ զանկասան մինչ նախնեաց։
Martin Pescatóre, ած. Diávolo marino. Ջուկն մինչ։
Martiráre. Տես Martirizzare.
Mártire, ած. Մարտիրոս. վկայ. նահատակ։ էրէկոս։
Martíre, ած. Մարտիրոսուհի. նահատակուհի։ սանձքանք. անձկութիւն։
* Martirezzáre. Տես Martirizzare.
Martírio. Մարտիրոսուհի. նահատակուհի։ չարչարանք։ էդիլէն։ վիշտ. անձկութիւն խորհրդոց։ փերթ. գաղձվիլ։ տանջանք չարագործաց (ի խոտ. առվանել գյանցանս։) խոչընդոտ։ վկայարան սեղ։
Martirizzaménto. Նահատակութիւն։
Martirizzáre, ն. Նահատակել։ չէրկոս էնկոս։ Martirizzársi, յ. Տանջել զանձն. առանապէնդուցանել զմիտս իւր։
Martirizzáto, ta. Նահատակեալ։
Martíro. Տես Martírio.
Martirológio. Վկայաբանութիւն։
Mártora, ro. Կղնաքիս. (է կենդանի մինչ աղնուամորթ։) չէրկէս։ մորթի կզնաքիսին։
Mártore, ած. Տես Martire. ի հնուստն էր և մանկանուն չինականաց։
Martorélio, նոմ. Նահատակ փոքր։ Հէգ. տատաւ պեալ. եղկելի։ պաւլլը։ վայհատաւոր. (տասի զինմի որ չէ վաճառական, բայց վճարէ զվաշխս։)
* Martorezzáre, ն. Տես Martirizzare.
* Martoriaménto. Տես Martorio.
* Martoriánte, հ. Նահատակիչ. տանջիչ։
Martoriáre, ն. Տանջել զչարաչարծս (առ. ի խոտոտանուճ։) խոչընդոտ ընդվէժ։ տանջել. չարչարել։ Նահատակել։ էհէպ էնկէպ։
Martoriáto, ta. Տանջեալ (առ. ի խոտոտանուճ։)
Martório, Martóro. Տանջանք. տանջուստն (առ. ի խոտոտանուճ յանցանաց։) խոչընդոտ։ տես և Martirio.
Mártoro. Տես Martora.
Márza. Շատաւիղ (պատուհասատեղի։) քիպան. նիհալ։
Marzacótto. Փեղ, կամ երկանգ մինչ առ. ի չպարել։
Marzajuólo, la. Մարտի. ամենեցուն մարտի.
Marzapáne, ած. Կոտոր մինչ յօրինեալ ի նշոյ, և ի շաքարէ խառն ընդ վարդաջրոյ։
* Marziále, հ. Պատերազմական. մարտի. մրցական։ Հրատապին։ (քիմիականաց են այն նիւթք, յորոց բանիդրուն գտանի երկաթ։)
Marzimíno. Ազգ մինչ սրճոյ. և քաղցր խաղողոյ.
Márzo. Մարտ ամիսն։ Տարի։
* Marzocchíno, նոմ. Ապուշ. խօճամիտ։
Marzócco. Առիւծ։ (իբր ի բազում ասի զքանդակելոյ, և գինկարելոց։) Ապուշ. խօճամիտ. այլ անպիտան։ պոպալ։
Marzolíno, գր. կամ cácio marzolíno. Պանիր մարտի. (է ազգ մինչ ազնիւ պանրոյ. զոր գործեն յամենայն մարտի։) chi non è marzolino, sarà ravigiuolo. առած. մերթ է յոյժ ի սնանկութիւն։
Marzolíno, na, ած. Մարտի. ամենայն մարտի։ tanto bastasse la mala vicina, quanto basta la neve marzolina. առած. ա՛ տայր մնասուցանել չարեաց անցանել այնպէս արագ, որպէս արագահալ են ձիւնք յամենայն մարտի։
Marzuólo, la. Մարտի. ամենայն մարտի։
Mascágno, na. Խորամանկ. նենգամիտ։
Mascalcía. Պայտառուհի. արհեստ բժշկութ դրաստուց։ նալպանդչէ. տես և Guidalesco.
Mascalzóne, ած. Չինուոր առակաւն. վինուոր։ նենգէր։ հոգւոյնհարուա. եղուզակ. սրիկայ։ ընթրիք. փոս. խափիդ։
Mascélla. Ծամելիք. ծնօտ։ էնէչ. այտ։ էանափ։ ժանիք։ (է միոյն մինչ հրացանին որ ունի ուղիղ զգայլատակ նիգ։)
Masceláre, ած. Կերդանատուաին. կամ ատրիք. (են կողմնական առատմունքին։) ատ. փիւն։
* Mascellína, նոմ. Փոքր ծնօտ, ծամելիք, այտ։
Mascellóne, ած. Մեծ ծամելիք։ ատպակ։ փիւն։
Máschera. Դիմակ. պարտակ երեսաց. (յր կեղծել դէմք։) խաղալս. առէնէլ։ դիմակաւոր. արկել դիմակս։ առէնէլի. ընկալիս առէնէլի։ cavarsi la maschera. առած. խօսիլ ազատագէմ, զայրագին։ cavar la maschera a checchessia. մերկանալ. մերկացուցանել զնշխարտուն։ levar la maschera a qualcheduno. ի բաց մերկանալ յոմանէ զպատրուակ կեղծաւորութենն։ mandare in maschera. գերդաստանաւ դաղտ։ Կեղծիք. պատրուակ. կերպարան. ծածկոյթ. քող. առագաստ. էրէսկ։ far le maschere. կեղծել. կերպարանիլ։
* Mascheráccia, էնդ. Ցոռի, կամ տգեղ դիմակ։
Mascherájo. Դիմակավաճառ։
Mascheráre, ն. Դիմակս արկանել. առէնէլ ծածկել. պատրուակել. առագաստել։ գաղտագ։
Mascherársi, յ. Պատրուակ զդիմաց արկանիլ. լինել

Նեղ յայլակերպս բնէիւրեանց սուրբքն եմիէ։ սուրբն պեյս
իւրեանց։ ։

Mascheráta. Խումբ դիմակաւորից։ դիմակաւորք ։
Mascheráto, ta. Դիմակս արկեալ զերեսաց։ դիմակ
կաւոր ։ սուրբնեալ ։ կեղծեալ։ կեղծ ։ Թաքուն ։
* Mascheréto. Բուռն մակրնթացութիւն ծովու. (՝ի
գիւտն Տօրտօկինէ ։)
Mascheréta, Mascherína, նուազ։ Դիմակ փոքր ։
Mascherízzo. Բիծ ։ կապուտակութիւն (հարուածոց։)
* Mascheroncíno, նուազ։ Դիմակ փոքր ։
Mascheróne, ար։ յաճախ։ Դիմակ մեծ։ Կոպիտ ծոյ
գլուխ վիճակաբի և տգեղ զոր հասատանեն ՝ի վր
ազգերաց, կամ ՝ի խելս նատուց, ևն, առ ՝ի զարդ։
Maschiaménte, ած։ Յարականս սեռի։ արականաբար
ռիւ ։
Maschiézza. Աղտուճի։ արուճի։ արականի բնաւճի ։
* Maschifémmina, ար։ Տես Ermafrodite.
Maschíle, ած։ Աղտական։ այրական ։ իւղևէէէր։ il
maschile, գոյ։ արականաբար ։
Maschilménte, - leménte : Տես Maschiamente.
Máschio, գոյ։ Աղտու ։ էրէէ։ i fatti son maschi, e
le parole son femmine. առակ։ ուր պիտին այր
գիտնք, չէն լաւականն զոյգք ։ Աշտարակ ամրու
ցին ։ գոռնէ ։
Máschio, ia, ած։ Աղտու։ արականաբար ։ էրէէ։ այրա
կան։ աղնուական (խորհուրդք.) արիականաբար։ քաջ
հզօր։ պերճանք էրէա։ մեծ յոյժ։ անչափ։ լայն (քիմ։)
il cardine maschio. արուճ ծղնոյն։ Աղտու ածանցան
քնծայի և գուռոց ինչ, կամ խեժիկ, ևն, յորոշումն
տեռակաց նոցա ։ incenso maschio. արուճ խունկ ։
dar il maschio alla femmina. արձակել զարուն
՝ի վր իգին։ առաջի կացուցանել զմասուին։ խոս
նել զանառնուն ։
* Mascolinità. Աղականուճի ։ արուճուճի։ արուճի ։
Mascolíno, Masculíno, na. Աղական։ իւղևէէէր ։
* Máscolo, գոյ, և ած։ Արու ։ էրէէ ։
* Masgaláno, na : * Masgalánte, ած։ * Maslíndo,
da. Բառ սպանիացոց։ Ազնուագոյն։ վայելչագոյն
և հաճելի ։
Masnáda. Դունդ զօրաց ։ պէօլիւկ ։ խումբ ։ բազ
մութիւն։ ժողովուրդ ։ հոգի ։ գերդաստան։ ընտա
նիք ։ եվ պարէ ։
Masnadiére, ար։ Զինուճոր։ զինուճոր սուսկական ։
նեքիբ ։ եղուզակ ։ աւազակ ։ հայդուպ ։
Mássa. Կոյտ ։ չեղք։ դէզ։ բազմուճ ։ էբէբն։ քօփ ։
զանգուճած ։ խաղ ինչ նարտի ։ di legne. փայտա
կոյտ։ d' oro. քծուճար ոսկւոյ ։ փիւլէ։ պիտոյեէ ։
far massa. կուտել։ էբէմէ ։ a masse, հ։ առա
ուտպէս ։
Massáccia, ղէշ։ Զանգուճած մեծամսրմին և անկեր
պարան ։
Massácro. Գլուխ եղջերուճի հանդերձ եղջերաքն ։
(առ ընկալել եղջերուճաց կնդոց։) * Կատորած ։
ազանուճի։ (ըստ այսմ նշանակուճ չի քնաբեր ։)
Massája, իգ։ Տնկանալ կնի։ անդարար կնի ։
Massájo. Պահապան կաշուց և կարասաց։ վանա
պան ։ գծուճքի։ այր անկալուչ, անդարար որ ՝ի կերբ
առնու խնայուճ ։ հանէպաբ ։ ծերբ ։ հին աւուրց ։
Massára. Աղախին ։ հալայեփ ։
Massarétta, նուճ։ Աղախին փոքր, մանկահասակ ։
Massáro. Տես Massajo. * Եւս՝ Տարուբերբ. մեքնորդ։
պնսար ։ բեւեռ ։
Massería. Տուն, կամ քնակուճի երկրագործաց ։
բազմուճ վաճառուց ։ վաճառք ։ Տալ։ Տախտ ։
Masserízia. Խնայուճ ։ խնայողուճի ։ հանէպաճուճ ։
Հանգ։ կարասիք տան ։ ընծճիւլիք ։ վաճառք ։ բազ
մուճի վաճառուց ։ Տախտ ։ Ծննդական անդամք ։
կին

(ի քառ ծաղրական ։)
Masseriziáccia. Յուռի կահք ։ հնոտի կարասիք ։
Masserizióso, sa. Աղյր անկալուչ։ անառատ։ որ ՝ի
իւր առնու խնայուճ ։ հանէպաբ ։
Masseriziuóla, նուճ։ Կահ փոքրիկ ։
Massetério. Հրանկիւնեի միանուճք ինչ, որք անդա
մեալ յոսկերաց պարանոցին՝ գնան առ արտին՝ ետա
րին ծամելիան ։
Massíccio, ia. Զոյլ։ միատարազոյ միատոհան։ կուռ։
միաձոյլ։ ամրակուռ ։ պինձի։ էէէ։ էբէբ։ էբև
լի ։ գերազանց ։ ապառուճական ։ ընտիր ։
Massilianísta, ար։ Մասսիլեան (հերետիկոս ։)
Masilláre, հ։ բառ անդամոյն։ Տես Mascellare.
Mássima. Աղառն։ առակ ։ փանուն։ պէօչ ։ եւ խոս
հինչ երաժշտական ։
Massimaménte, Mássime, Mássimo, հ։ Մանա
ւանդ ։ առաւելչ ։ յատկապ ։ ՝ի վեր քան զամն։ նա
ռաս։ էլէբ։
Mássimo, ma. Աղհնամեծ։ գերագոյն ։ ծայրագոյն
էն պէօչէ։ cerchio massimo. մեծագոյն քաղաքի
(՝ի քաղաքակ ինչ՝ որ բաժանեի զգուճան յերկուս
հաւասար մասուճս ։)
Másso. Կոմոզ։ (՝ի քար մեծ հատատաւել ՝ի խորս երկ
բիւ) պիէլիէ նաչ ։
Mastácco. Տես Atticciato.
Mastéllo. Կոնք փայտեղէն։ տաշտ ինչ ընէնկ։ տապկ
Mástica. Տես Mastice.
Masticacchiáre, ևն։ Տես Denticchiare, ևն։
* Masticaménto. Ծաւալուճն ։
Masticáre, ն։ Ծամել։ ծաւալել։ էնդնդէ ։ որոձալ
՝ի միտս, կամ մանր ։ Salmi, կամ le sillabe. Ոչ քաշ
արտասանել զաղմոսն, կամ զվանկան ։ male una
cosa. զյաղել։ գժդժեցել ։
Masticatíccio, գոյ։ Ծաւալեալ պատառ ։
Masticáto, ta, ած։ Ծաւալել։ ծամել։ էնդնդնեալ։
* Masticatóre, ար։ Ծամող ։ ծաւալիչ ծխախոտոյ։
Masticatório, ia. Ծաւալողական (դեղք ։)
Masticatúra. Ծաւալեալ պատառ ։ սեռ և Mastica
zione.
Masticazióne, իգ։ Ծաւալուճն ։ ծաւալոլեի ։ էնդ.
նդնէ ։
Mástice, ար։ Mástico. Մաղտաքէ ։ ձիւթ։ սոփէ։
Է եւս ազգ ինչ առանձին հիւանդից՝ կազմել ՝ի պան
ղոյ, յանշէղ կերոյ, և ՝ի ջրոյ ։
Masticíno, na. Մաղտաքեայ ։ ՝ի ձիւթոյ ։
Mastiettáre, ն։ Աղկանել ծղնոնիս, կամ սիռելս ։
Mastiettáto, ta. Աղկեալ ծղնոնիս, կամ սիռելս ։
* Mastiettatúra. Ծղնոնիք ։ կամ սիռելիք ։
Mastiétto, Աղգ ինչ արու ծպնեռաց ։ ռնդէ ։ Սըմ
ռիչ ։ (է փակագակ կամ նիզ բազմամանեայ, որոյ
մին ՝ի ծայրից է Հարմանդաւոր, որով միաւորին
բազմափեղկ մասունք ծալուճածոյ դրանց, կամ աք
կեզաց, ևն ։)
Mastíno. Գամբռ. (հովուճաց ։) սանուն։ լծան էէօչէնի
Mástio. Աղրու ։ էրէէ ։ արու ծղնոնիք ։ ծայր արու
ծղնոնեաց։ էրէէ ռնդէ։ Պատնէշ ինչ։ պինդիկ մին
արու պատուանակին՝ որ մտանէ յէգն ։ էրէէ պատ
մա ։ Գործի ինչ, զոր լցեն վառօդիւ արձակելո
՝ի քաղաքական հանդէսս ։ լափօղ ։
Mastoidéo, գոյ։ Մկան ինչ կորացուցիչ գլխոյ ։
* Mástra, իգ։ Ճառագիչ։ վարդապետուճի ։
Mastrevolménte. Տես Maestrevolmente.
Mástrice. Տես Mastice.
Mástro, գոյ։ Տես Maestro. Mastro di strade. Վէ
բակացու Հանապարհաց ։
Mástro, ra. Աղաքին ։ գլխաւոր (արուճ, դուռն,
ամրոց ։) պաշ։ էէ ։

Մա-

Mastrusciére, աբ. Mástro Usciére, աբ. Գոնաց պան: փոխանակ:

* Masulíto. Նաւակ ինչ հնգկաց:

Matássa. Կարճ: ելեւէջ: կոյտ: բազմութիւն: arruffar le matasse. ած ասի. առնել կառաւոյս:

Matassáta. Կարճք: ելեւէջ: կնճռուն. խառնակուած:

* Matassétta, Matassína, նմն. Փոքրիկ կարճ:

Matatesi, էգ. Ի ձև՝ որով երկարի բան ինչ:

Matemática. Հաւաստիականութիւն. չափաբերութիւն. (է գիտութիւն զքանակսն:) Իւր հնոցիսկ իւր ցանկ: արհեստ գուշակութեան. լրմնաբ:

* Matematicále, ի. Չափաբերական:

Matematicaménte, ած. Հաւաստիականապէս. չափաբերական. ըստ հաւաստիականաց:

Matemático, գոյ. Հաւաստիական. չափաբեր: ինդիսի: ըստ հնոցիսկ. գուշակ:

Matemático, ca, ածկ. Հաւաստիական. չափաբերական:

♦ Matéra. Տես Materia.

Materássa. Տես Materasso.

Materassájo. Անկողնագործ: բեռնկնի:

* Materassáta. Հարուած անկողնոյ. անկուածն ի վեր մահճաց:

* Materassíno, Materassúccio. Անկողնի փոքր:

Materásso, Materássa. Անկողին. մահճակ: բեռնկի:

Matéria. Նիւթ: նպատակ. բեռնկած. առիթ. պատճառ. ստացուած. առիթ: պեղեզ: uscir di materia. գառանցել մտոք. յիմարիլ: in materia, ած. ի նիւթ. յաղագաս: in materia di bere. յղիս. ի նիւթ ըմպելոյ:

* Materialáccio. Անհնարագոյն. Հանդգնամտագոյն:

Materiále, գոյ. աբ. Իբր ի բնէ ի կիր ածի ի ոյժ:

Materiáli. (Պատրաստեալ) Նիւթեալ լինել: տեղեկեալ:

Materiále, ածկ, ի. Materialíssimo, ma. Նիւթական: տգիտ: խոշոր. անչնորհեալ. հանգրամիտ. ոգեղօտ. տխմար: գռեհ. ընաչք:

* Materialétto, ta. Նմն. Փոքր ի անչնորհ. տխմար:

Materalísmo. Ըմբռնել, կամ վարդապետութիւն նիւթեական մտաց:

Materialísta, գոյ. աբ. Նիւթական, կամ նիւթապաշտ. (է խաւսասակս, որ ընդունի զմի միայն նիւթեականն սկիզբն ամենայնի և հոգեղինաց:)

Materialità, - táde, էգ. Նիւթականութիւն. նիւթական մասն:

Materialménte, ի. Նիւթապէս: Տգիտաբար. առնչութեամբ. անպատճառ: գռեհաբար:

* Materiáto, ta. Նիւթական. նիւթեղէն:

♦ Materióso, sa. Իր ասոյ զինքն. առիթօղ. առիթ:

Maternále, ի. Մայրական: հոգեբէր:

Maternaménte, ի. Մայրաբար. մայրօրինակ: անա կեպի:

Maternità, - táde, - táte, էգ. Մայրուն: անուանէ:

Matérno, na. Մայրենի. մայրական. մօր: հոգեբէր:

Materózzolo. Քարքարի կտորաւոր փայտ. յոր կապեն զքանալսն առ ի ոչ կորսնանելոյ գոյն: la chiave, ը 'l materozzolo. առակ ի դէպ՝ որ գիտն անէծեան յիւրեաց. անանձնաւոր են 'ի միմեանց:

Matíta, Amatíta. Մատեան. (է երկատեռակ քար ինչ կակուղ որ զդաձ. կարմիր, և սեաւ. զոր 'ի կիր առնուն նկարիչք և արհեստաւորք 'ի գծագրել ինչ:) կոյտ և Lapis. կարմիր տեսակի կոյտ և Sanguigna. և Cinabro minerale, և Matita rossa. Արիւնաքար. կարմրաքար. կարմիր մատեան:

Matitatójo. Ի գործի ինչ գրչանման, յոր արկանեն զLapis, 'ի գծագրել ինչ:

Matráccio. Աղօտ ապակի նման Fiascoին. ունի պարանոց երկայն, և ի 'ի պէտս հանդերձ գինւոյ:

Mátre. Տես Madre.

Matricále, էգ. Խոտ ինչ բժշկական նման երիցկի:

Matricárto. Տունկ ինչ. կոյտ և Centaurea minore.

Matríce, էգ. Ագրանդ: ահմ: արգանդ. (երկրի:)

Matricída, աբ. Հայ. կամ. Մայրասպան:

Matricídio. Մայրասպանութիւն:

* Matricióso, sa. Ագրանդացաւ. որ կրէ զցաւ արգանդի:

Matrícola. Կապակ արհեստաւորին. (է հարկ զոր արհեստաւորն վճարէ հաւաքակուէ առ 'ի գործ դնելոյ զարհեստ իւր:) Տուեալ անուանց հարիւսուս անձանց:

Matricoláre, ն. Կարգել զանուանն 'ի տուեալսն: Պակ հանձել զկապակ արհեստաւորաց: հրատարակել:

Matricoláto, ta. Կարգեալ 'ի տուեալսն: մեծ. երևելի:

Matrígna. Մօրս: Էօյէ: մայր գաժան, անողորմիչ:

Il figliuolo della mala matrigna, da favola nota. առակ է պնդանի՝ որ ծայելաւ անբծին, չկոյս փաստ ըլքի իսպառ անհնարին պանդուխտ առաւել քան զինքն բանին: Աղաւելուլ 'ի բաժնի ի զայլս: * Far viso di matrigna. Հայիլ ի ակամայ. նայել խոժոռ ակամբ:

Matrignáre, Matrigneggiáre, ւ. Հանապանալ որպէս զմօրս:

Matrimoniále, ի. Ամուսնական: Նիւեական:

Matrimonialménte, ի. Ամուսնաբար:

Matrimónio. Ամուսնութիւն: Նիւեական: consumare il matrimonio. լրացուցանել զպատկն, կամ զամուսնութիւն: (ի՝ մերձաւորել ը ամուսնոյն:)

Matrína. Տես Madrina.

Matrisálvia, Matrisélva. Խոտ ինչ, որ կոչի և Menta greca.

Matróna. Կին մեծարուս հասակաւ, և ազնուական: Տիկին. բամբիշ. գեղջ: ազախին հինաւուրց, և հասուսարիմ:

Matronále, ի. Տիկնոջ. տիկնուհ: viola. Տես Esperide.

* Matróne. Տես Madrone.

* Matronímico, ca. Մայրանուն. որ առնու զանուն մօրն:

♦ Mátta. Սիրիմ. փախիմ: հօտ: խուռն. գունդ:

* Mattaccináta. Խաղարկուհ գխնկասուր անձանց:

Mattaccíno. Գխնկասուր խաղարկու. կամ կատակիչ:

Mattáccio, ած. Ցեղին անմիտ. մանկամտի:

* Mattadóre, աբ. Հայ. ապանիացոց. Սպանօղ. (է ա նուն խաղալիկ ընկերաց:)

Mattaméntе, ի. Յիմնարար. ոչ զխնկաբար:

Mattána. Անմիտ անգործութիւն. տատակոմի յանձնէ: sonare a mattana. տատակոմիալ յանձնէ կամ անգործ անմտաբար:

Mattapáne, աբ. Դրամ ինչ հնոմնի վենետկեացոց, որ արժէր չորս Soldi.

♦ Mattáre, ն. Յաղթել 'ի սատրինչ խաղարկուհ: յաղթել. նկուն առնել:

* Mattáto, ta. Յաղթեալ 'ի սատրինչ խաղարկուհ:

* Mattéa. Uccellare la mattéa. առակ. խաղ առնել ղոք. dondolare, կամ minchionare la mattéa. առ Minchionare.

Matteggiáre, ւ. Յիմարիլ. գառանցել մտոք:

* Mattemática, - co. Տես Matematica, ական:

Matterélo. Տես Matterullo. Գլանակ խմորոյ: օգլոլը:

Matteria, Mattézza. Յիմարութիւն: փեւէւէ:

Matteróne, աբ. Մարդ. խելագար:

Matterúllo, նմն. Փոքր ի յիմար. բախտ: փեւէւէ:

Mattézza, Mattía. Յիմարութիւն. անխոհեմ: փեւէւէ:

Mattína. Առաւօտ: առաւօտ: la seguente mattina.

վայել ընդ առաւօտն :

Mattináre, ն. Առաւօտել, կիմ եղանակել զինուածս միոյ ըստ առաւօտին (առ դրամբ սիրուհւոյն) ալաչոտել զառաւօտեան ժամերգութեն :

Mattináta. Առաւօտեան երգ, կիմ նուագարանաց տրփաւորին առ դրամբ սիրուհւոյն Բովանդակ առաւօտն : Առաւօտեան քերթուած (առ երգելոյ առ դրամբ սիրուհւոյն :)

Mattinatóre, տր. Յորինող, կիմ ձայնակից առաւօտեան երգոց :

Mattíno : Տես Mattina.

• Mattità. Տես Matterza.

Mátto, ta. տ, ե գ. Mattissimo, ma. Յիմար. մոլոտ : գէլ : ուժգին, կիմանհնարին (հարուածք. եղ :) esser come il matto ne' tarrocchi. եմ ոք լինել դիւրամուտ. հաճոյ. ձայն լինել հաձելի : chi nasce matto, non guarisce mai. տակ. յիմարութիւն է. ախտ անբժշկական : sa meglio il matto i fatti suoi, che il savio quelli d' altrui. առակ. լաւ ևս գիտէ յիմար զգործ անձին, քան իմաստուն զօտարին : un matto ne fa cento. դիւրաւ յիմարի՝ որ է յիմարս հարթաւին : andar matto di checchessia. զակատիլ ի սէր ումեք ի սէր :

Mátto, տր. Յարձեալ ի պատրոյնք խաղալիցն :

* Mattolína. Ալդ լինէ փոքրիկ աքսուակ :

* Mattonaménto, • Mattonáre. Տես Ammattonato, եղն :

Mattonáto, գր. Աղիւսայատակ : restare in sul mattonato. հասանիլ ի վերջին աղքատութիւն :

Mattoncéllo, նուազ. Աղիւսակ փոքր :

Mattóne, տր. Աղիւս : խուղարկ : dare il mattone. չհասկնալ ոգորկիլ զինձիան ասուձեայ : խնդիրկիլ : dare, կիմ fare il mattone a uno. բամբասել զոք. ընասել ոմանք : dar il mattone. նա՛ գալել. խաղ առնել : ըստ այսմ ասի և՝ Attaccarla. Matton sopra mattone, կիմ Sopramattone. Որմ աղիւսակերտ :

* Mattoniéro. Աղիւսարկ. աղիւսագործ. խաղկաձէ :

Mattúgio, ia, տր. Փոքրագոյն. (ասի զդեռահասից Թռչնոց :)

* Mattutinále, գ. Mattutíno, na. Առաւօտեան. առաւտեան Ժամերգական :

Mattutíno, գր. Առաւօտ : առիւտ : Առաւօտեան Ժամերգութիւն : առաւտեան Ժամ :

Maturaménte, ած. խնդամտութեամբ. քաջ կշռութեամբ. խոհական խորհրդով. քիչ մ' քիչուքիչ : ելի պիղծանիելէ :

Maturaménto. Հասունութիւն. հասունում :

Maturánte, ած. Հասունացուցիչ : ելիկիրելի :

Maturáre, ր. Հասանել զպտղոյ : հասունանալ, ժամանիլ : օլմա. ելիկիրել : հասունանալ (պաչարայ) : ն. Հասունացուցանել. հասուցանիլ զպտղս : ելիկիրելի : քննել մանր. կշռել քաջ. ելի պիղծանիել զեն. կասարել. աւարտել : ելիկիրել : Տես և Fiaccare, Affiebolire. Maturare lo letame. Տես Infracidare.

Maturatívo, va. Հասունացուցիչ (սպեղանիի եղն)

Maturáto, ta. Հասուն. հասեալ : օլմալ. ծերացեալ : եղելի պիղծ :

Maturatríce, ի գ. Maturatívo. Տես Maturánte.

Maturazióne, ի գ. Հասուցում. հասունութիւն :

Maturéza. Հասուն պտղոյ օլմալդան :

Maturità, - táde, - táte, ի գ. Ոյն է հասակ կամ տարիք : եղելի պիղծանիել : խոհականութիւն. խնամութիւն. զգօնութիւն : պիղծութիւն :

Matúro, ra, Maturíssimo, ma. Հասուն : հասեալ. (պտուղ. կիմ պատրաստ.) վայելական : օլմալ. ելիկիրել. ի կատարել (հասակ) ղբօն : խոհական : զգօն. չափաւոր : եղելի պիղծ : պիղծ : յարմար : չափահաս, ragazza al maritaggio gia matura. օրիորդ չափահաս, կիմ հասել յարգանս ամուսնութեն :

Mavi, տր. Պայծառ. երկնագոյն : ալբ. նաւի : նաւի :

• Maunque, ած. Տես Giammai.

Mausoléo. Շիրիմ հոյակապ. շիրիմ ընտրեալ : ինձուած հոյակապ առ ի զարդ :

Mázza. Գաւազանդ. ցուպ : ընդոստ : բանակ. բիր. ազատ. պերճանք : Խոհրապատ բանականաց (է գաւազան առաջաւոր, սահապետ և երկրաձակուռ, զոր վերն' իսկ ունեն բազմիւ կոչի և Mazza ferrata.) ծնեալին Mazza da palo. Ծառի ընգմոփ. ահեղպանս : mazza de' pittori. Տ. Bacchetta. * Ընդակ մանկոյ սպագրութեն : (է երկաթի ինչ երկայն՝ որով չարժեն զպատուակ մանկոյ տորպտեն :) menar la mazza tonda. անխափար վարիլ է ամին. ոչինչ ակնածելով. մեք : menare, կիմ condurre alla mazza, են. մատնել. արկանել ի գործ : metter troppa mazza. իսկել զժպատահս, զանպատշաճս : alzar la mazza. պատրաստել զպատիժն : Mazzà. Գաւազան (իշխանութեն զօրագլխին, են :) * Ընդն կիմ ունի, (է երկաթի, մեծ և ստուար մին ի ծայրէ է ապ փրակ, և մեռանուր, ի սմա հերձանեալ զքար ընդն • կոչի և Mazza di ferro.) ծնեալին : Andar a mazza. Ցենուլ ի ցուպ : andare alla mazza. նենգաւածիլ առ իմն • պատրիլ :

Mazzacavállo. Ձոզ քաշան • (է ապք ինչ քանի պրաչայ, կապելէ ի փայտէ ինչ հաստատեալ զոր. զակղնոյ ի վեր այլոյ՝ որ իջանէ և ելանէ ի վեր :) խողանդան :

Mazzácchera. Գործի ինչ արագոյ զօձաձեւն և զբազարան : pigliar a mazzácchera. տես pigliar al Boccone.

Mazzafrústo. Բաղնատր քարաձիգ. (է ձող ինչ երկայն, յոր կապելէ կայ պարսատիկ կամ կայն ի պարտապահ կամ ի պարտապահել երկոքեան ձեռաք :) Ծանդական անգործ :

Mazzamarróne. Տես Scimunito, Babbione.

Mazzamúrro. Կատրակ պարբանոցի :

Mazzapicchiáre, ն. Հարկանել ուռուզ, կիմ ծակ. կաճ.

Mazzapícchio. Ծակ. ուռն մեծ փայտեղէն : ծակ. տափ. ուռն և Cazzo. է և գործի ինչ, որ կոչի Pillone, կիմ Mazzeranga.

* Mazzasétte, տր. Տես Sgherro, Bravaccio.

Mazzáta. Հարուած լախտի : mazzate sudice, կիմ da ciechi. անողորմ, կիմ անխնայ հարուածք.

Mazzatéllo. Տես Mazzetto.

Mazzeránga. Տափան ինչ երկրագործաց :

Mazzerangáre, ն. Հարկանել տափանաւ (զգետին առ ի կարծրացուցանել :) հարկանել. կոխել :

Mazzeráre, ն. Արկեալ զոք ի պարկ՝ ծովամոյն առնել. երկան է պատանոյն ընկենուլ ի ջուր :

Mazzeráto, ta. Ընկեցեալ ի ջուր երկան է անձն :

Mázzero. Գաւազան աւուրապահ. լախտ. գէպ. գեղ անխիղճ. հաց ոչ քաջ խմորեալ :

* Mazzétta. Ուռն ինչ մեծ :

Mazzettíno, Mazzétto, նմ. Mazzolíno. Փունջ փոքր :

Mazzicáre, ն. Հարկանել մանգիսա, կիմ գաւազանաւ նաւս. հարկանել զերկաթ ջրի :

Mázzicatóre, տր. Որ հարկանէ զերկաթ ջրի ուռնաձեւ :

Mazziculáre, Mazzicúlo. Տես Tombolare, Tombolo.

Mazziére, տր. Գաւազանակիր իշխանաւորաց : տես և Littore.

Máz-

Mázzo . խուրձ • արդյակ • փունջ : պնդիկ • պէպէ : Համակ • ուռն մեծ : Բօֆմագ : բազմութիւն. հաւաքուիլ: di carte . սպռած խաղալիկ Եղջերոց : պեսկ : di lettere . խուրձ նամակաց : mazzo di tordi , մեծ • պիկ ասրգիկ . կամ այլ Եձգուածք անցուցիչք ի մի: entrare nel mazzo , mettersi in mazzo . միջամտութիւն լինել ի գործ ինչ : alzare i mazzi . ի բաց դնել • եղծանել : սրամտիլ • ապազատիլ առ ցասման : andar in mazzo . խառնիլ , կամ հանապիլ ընդ այլս :

Mazzocchiája . խուրձք : փունջ հեղոց կանանց : զարդարիչ վարսից :

Mazzócchio . խուրձ : փունջ հեղոց կանանց կապել ի մի : բազմութիւն. գունդ : ցօղուն , կամ նռան բոյս ընծեալ շարժուելիս , (ի դանդեցային) և այլ խոտոց : ցօղուան ինչ :

Mazzochiátō , ta . Տ՚ես Pannócchiuto .

Mazzolíno, նե՛ Mazzolín . Փունջ ծաղկանց • փունջ : պէտ խուճապելիք • պէպէն : fare al mazzolino . խաղալ գնալ ծաղկանց • (ի խաղ ինչ մանկանց • որոյ իւրաքանչիւր առնու զանազան միոյ ի ծաղկանց փընջին :) .

Mazzuóla . նե՛ Mazza իւն • Գաւազան փոքր: Պալառնուի խոյանիլ . (ի պատառհաս ինչ քարագործաց:)

Mazzuólo, նե՛ Mazzolín . Փունջ փոքր . խուրձ փոքրիկ : պէպէնձ կամ : Երկաթի մուրճ քանդակագործաց : • Ուռն • մանրծառ ձէպէն mazzuolo da terra. Համակ երկրագործաց • (ի գործի ինչ ուռնանման ի կարծր փայտէ , առ ի մանրել դիզուած հողոյ :)

ME

Me . արտասանեալ ինձ եմ՞ է դէր՞ • Ի նեղալի տալ կանն և հայցականն դերանունեան Io . ինձ • զիս : պանո • պէնի : ի վարկին նախդրաբ՝ նշանակէ ղալ և այլ հոդուած նոյն գործառնեան : միշտ նաև խառնեալ մասնականցս il, lo, li, gli, la, le. և ոչ երբեք յառաջ դնի mi , այլ me . Me՛ ի նախադասին մասնականն ne , որ կից իւր քովիցէ և կամ ոչ զրայ ինչ , առնի զայն ձայնակրեան , և կամ դնի ի զարգ • ըստ io me ne venni . Ես եկի :

Me՛ արտասանեալ անկամ եմ՞ • Տ՚ես Meglio .

Me՛ արտասանեալ անկամ եմ՞ • per me՛ . ըստ per mezzo . ի մէջ • ընդ մէջ • առ • ըստ :

* Meándro . Պտոյտք • պատուճանք :

• Meáre , ւ• Տ՚ես Trapelare , Trapassare .

Meáto . Վտարք, կամ անցք , կամ ծակաի մարմնոյ: Ընդ պէնէնէլի : meato orinario . անցք միզին :

Meccánica . Մեքենաբանուի • մեքենական գիտուի:

Meccanicaménte , ի• Մեքենական • մեքենական արհեստիւ , կամ գիտութեամբ :

Meccánicō , ca . աց • * Meccanichíssimo , ma . Մեքենական • անարդ • նուաստ : arti meccaniche . մեքենական արհեստք :

Meccánico , գոյ • Արհեստաւոր : պէնակիչէպ • մեքենական • մեքենագան :

Meccanísmo . Կազմակերպութիւն մարմնոց • կազմուած • կազմեալ մարմնոց • կազմուած • գործուած :

Meccére , էաս ծաղկան • Տ՚ես Messere .

* Mécco . Տ՚ես Adultero .

Mecenáte , ար • Մեկենաս • (ի յաւուկ անուն մարդ գոյ • բայց նշանակէ՝ և Զեռնտու և պաշտպան գիտնից և արհեստից :)

Mecioacam , Mecioacan , Meciocan , ար • Խաշիոգեղ ասլիտակ • (ի արմատ ինչ ամերիկեան :) Տե՛ս Կոխան :

Méco . կամ con méco . Ընդ իս : con esso meco . Ընդ նա : պէնէնձ :

Mecónio . Մեկոնիան • (ի հիւթ ինչ Ծխնեցուցիչ հանեալ ի մէկոնէ:) Ի ևս յատկացեալ ինչ սեռա հաւաքեալ յարիս սեղմին՝ որ յարդանդի :)

Medáglia. Ի գրամ ինչ նախնեայ: Ձին դրամք (նախ նի ազգաց , յուշաց , նշ :) Նկիր • Մետալ • (ի գրուածք ինչ կամ կենդանագիր սեց , կամ էնելի արանց տալ ի դրամանձև ժառանգ նուիրա , առ ի յիշատակ անուան և գործոց նոց :) il rovescio della medaglia. առակ• հակառակն : Ընդ հակառակն :

• Medagliáta . Ոչափ ինչ արժէ մի միոյն դրամ (նախնեաց :)

Medagliétta , նուազ• Փոքրիկ միտալ :

Medagliône , ար • յանախ• Մեծ միտալ : միտալ ձիարատրանագործական • (ի զարդ ինչ բոլորշի , և քանդակուածոյ յորում ձևացեալ է գլուխ իշխանի ան բուռ, կամ երեսին առն, և կամ նշանաւոր ինչ գործոյ:)

Medaglísta , ար • Մետալագործ • միտալագէտ : (ի նա՛ որ հաւաքէ , կամ պարապի ի քննուի վաղեմի միտալից :)

Medémo , ի՛ էաս անընդիր, և տասիանի. Տ՚ես Medesimo.

Medesimaménte , ի • Medesimissimaménte . Նոյն պէս • նմանապէս • պատա պէպէի :

• Medesimánza. Medesimità . • Medesimézza . Նոյնութիւն :

Medésimo , ma . Նոյն • ինքն • նոյն ինքն • իսկ : ο • հեղինակ : tu medesimo . դու ինքն • դու ինքնին : դու քեզնէն : in questa medesima sentenza . յայս և ի նոյն իմաստ : seco medesimo . Ընդ իւր : essi medesimi. նոյն իսկ ինքեանք • ինքեանք իսկ : Երբեմն ես առ ի զարդ միայն յարի ի բառս meco , teco, seco . մերթ անհամաձայն ևս ընդ սեռին • ըստ արա ևան վերլատրուէ փիսկ իգականի : Բանաստեղծք ասին ևս Medesmo .

Medesimíssimo , ma . գէր • Նոյն իսկ • նոյն ինքն • ինքն , կամ ինքնին գլխովին:

Medésimo , ի • Տ՚ես Medesimamente .

Mediána , գոյ • Մէջնեղակ • (ի եբակ ինչ :) տե՛ս և Mediatrice .

• Mediáno , na , աց • Մէջնի • միջակ :

Mediánte , նխ • Խնդրէ՛ ես՞ • Երբեմն ևս յառջէ և պոզ ծխան : ի ձեռն : Եւ ինչ • Ընդ : ի մէջ • ընդ : mediante lui . ի ձեռն նորա • նովաւ • առաջնորդ դումբ նորա :

* Mediastína . Իրակ ինչ :

Mediastíno . Մէջնաթաղանդ • (ի թաղանդ ինչ, որ երկուսեք զկուրծս ընդ երկայն :)

Mediataménte , ի• Մէջնորդաբար • միջնորդաս • ի ձեռն :

Mediáte , ի• Մէջնայդն • ընդմիջաբար • ի ձեռն :

Mediáto , ta . Մէջանկեալ • ընդ մէջ արկեալ • եղեակալ ի մէջ • միջին : յարմար • դիպաւոր :

Mediatóre , ար • * Mediatríce , իգ • Մէջնորդ • բառ բեխաս : արդյա կիրճի . դատի :

Mediazióne , իգ • Մէջնորդուի • միջանձնէգ :

Médica . Ազգ ինչ առուռնաի : * տե՛ս և Medichessa.

Medicábile , հ• Բժշկելի • բուժելի : Ի՚նձ գոպէ:

* Medicamentário . Մասեան դեղոց :

Medicáme , ար Medicaménto. Բժշկութիւն • գեղ : Ի՚նձ

* Medicamentóso , ósa . Բժշկական • դեղոյ •

Medicánte , հ• Բուժիչ • բժիշկ • որ մասուցանէ դեղս :

Medicáre , ւ• Բժշկել • մատուցանել դեղս : Ի՚նձ Երբեք : բուժել զանոս :

Medicástro , Medicastrónzolo . Բժիշկ ոտքէտ :

* Medicastróne , ար • յանախ • Բժիշկ ոխմարագէտ :

Medicáto , ta . Բժշկեալ • դարմանեալ դեղովք • vino medicato . գինի դեղեցաչ. (ի յոր արկեալ են զան

նազան բոյսք, կիմ ապէ ինչ։)
Medicatóre, ս. Medicatríce, էից. ա. Medicante.
Medicazióne, էից. Բժշկուիլ. մասուցանել գեղոց. դարմանաբերութիւն։
Medicéo, ea. Մեծութեան. որ է յաղնուականաց առնչեալ մեծութեանց։ Այսպէս անուանի կալիլէոս զբերս արբանեակս լուսնակապին։
Medichéssa, էից. Կին բժիշկ. բժշկուհի։
Medichévole, ի. Բժշկական. բժշկողական։
Medicína. Բժշկականութիւն բժշկութիւն։ հնէիմէից. գեղ։ իմաստ։ դեղ մարդական. արբանեակ բժշկական։ ընդ պէս։ cercare il mal per medicina; cercare il mal come i Medici. առակ. ունիս 'ի Male, գոյ։ Non ne aver un per medicina. Ձքաւորիլ յոյժ. ոչինչ ունել։
Medicinále, գոյ. Դեղ։ իմաստ։
Medicinále, ածական. Բժշկական. vaselli medicinali. անօթք դեղոց։
Medicinalménte, ի. Բժշկական արհեստիւ. բժշկական կարգաւ։ ունի գինեամբ։
Medicinâre, ել. Տես Medicare.
Medicinâto, ta. Տես Medicato, և Fatturato.
Médico. Բժիշկ։ հնէիմ։ medico pietoso, fa la piaga puzzolente. բժիշկ մեղկասիրտ զոյրացուցանէ զվէրս։ cercare il male, come i medici. առակ. 'ի ինդիր լինել ընտանեկարաց։ medico da borse. բժիշկ քսակի. (որ միայն ինդրէ առնուլ զվարձս։) medico da succhiole. բժիշկ ոգեծ։
Médico, ca, ածական. Բժշկական. բժշկողական։
Medicóne, ս. չամախ. Բժիշկ խմասուն, փորձ։
Mediconzolíno, նուազ. Medicónzolo, Medicúccio. Բժիշկ ագէտ, անփորձ, անվիտան։
Medietà, - táde, - táte, էից. Կէս. կիսական։ Մէջ։ (որ երկրաչափից' ի համեմատուի ինչ ընդ մէջ երից եզերաց. և ի շուաքանականն, երկրաչափական, և երաժշտական։)
Médio, գոյ. Մէջ. մէջնամասն. միջնամասն։
Médio, ia, ածական. Մէջին. օրինակ. օրէնք։ medio proporzionale. միջին համեմատական. (ի միջնոյն երից համեմատական եզերաց։)
Mediócre, ի. Մէջակ. միջին. միջակային։ օրինաւոր. չափաւոր։
Mediocreménte, ի. Մէջասահմանի. չափաւորապէս։ օրէնաւոր. չափաւոր։
Mediocrità, - táde, - táte, էից. Մէջակուի. միջակայնութիւն. միջասահմանութիւն։ չափաւորութիւն։ օրինաւորութիւն։
Meditaménto. Մտածուի. խոկումն։ խորհրդածութիւն։
Meditánte, ի. Մտածօղ. որ խոկայ։
Meditáre, ել. Մտածել. փութանդիպ։ պարապիլ 'ի ինչ խոկմունս. խոկալ զնծայինս։
Meditataménte, ի. Խորհրդով. կամակար։
Meditatívo, va. Մտածուն. պարապիլ 'ի խոկմունս։ փիլիսոփայական։
Meditáto, ta. Մտածեալ. խորհեալ։
Meditazioncélla, նուազ. Մտածուի համառօտ։
Meditazióne, էից. Մտածուի. խոկումն։ ընկերութիւն։ մտածել նիւթն. նիւթի խոկման։
Mediterráneo, ea. Մէջերկրեայ։ Mare mediterraneo. կիմ գոյ. il mediterraneo. Մէջերկրական ծով։ ափ փինդ։
* Meditúllio. Մէջն (զինչևիցէ իրացս) ունի և Diploide.
Méglio, ի. Լաւ եւս. լաւագոյն։ պահ եղի։ առաւել. յաւէտ. մանաւանդ։ գերապէս։ parea meglio Greco, che Francesco. երևեր յոյն, քան գաղղիացի։ amare meglio. ընտրել. կամիլ առաւել։ io l' ho fatta meglio, che ho saputo. փոյթ կալայ այնմ ևս կարի։
Méglio. անուն իշխանական. էքէեմ 'ի ինչ ածի յօրէ ինչ գոյ, նախ առաւել քան ապառնիկ։ Լաւ. լաւագոյն. բարեգոյն։ պահ եղի. փահ եղիր։ volere il meglio del mondo ad alcuno. կամիլ ուժգին ապագոյն. սիրել զոք յոյժ։ il meglio ricolga il peggio. առակ. վատնաբաստգոյն քան զիմաստուն։ il meglio è nemico del bene, ածական. 'ի բնդիր լաւագոյնն 'ի լաւէն զրկիլ։ di bene in meglio. ի. 'ի լաւագոյնդր. 'ի բարւոյ 'ի լաւագոյնն։ e' sono molto di meglio. ևս կան պատահաց, կիմ յաղագոյս։
Meglioráre, Meglióre, ածական. Տես Migliorare, ածական։
Méla. Խնձոր։ էչմ։ գեանս 'ի կառոյր զվեհեցուցեր բրատան։ cognoscere il pesco dalla mela. առակ. խելամուտ լինել բնաց. քաջ խորհել 'ի միմեանց։
Melacchíno, na. Քաղցրագոյն (գինի սպիտակ։)
Melacítola. Տես Melissa.
* Melacotógna. Սերկևիլ։ տիկ։
* Meladdolcíto, ta. Անուշեալ մեղր։
Melagrána, Melagranáta. Նռան։ նռոյ։
Melagráncia. Տես Melarancia.
Melagráno. Նռենի։ նռոյ տապակ։
Melancolía, Melanconía. Տես Malinconia.
Melancólico, Melanconico. Տես Malinconico.
Melángola, Melángolo. Փորձուգալ։ էօրձուգալ forte. նարինջ։ ենթրինջ։ նռոյ ծառ։
* Melansággine, էից. Ապշուի. խելասուտի. խելագնացութիւն։ ապերախտութիւն։
Melantéria. Ազգ ինչ արջասպի, կիմ հիւթոյ. որ կարծրանայ 'ի գործ, և 'ի լուծանիլն անանայ։
Melántio. * Melántro. Տես Git.
Melanúro. Սևառուտ. (ի ձուկն ինչ։)
Melanzána. Տունկ, և պտուղ ինչ։ խնկենի։
Melarância. Փորձուգալ։ էօրձուգալ։ նարինջ։ ենթրինջ։ նռոյ ծառ։ Gli puzzano i fior di melarancia. առակ ի փնանի' որ էրէցոյանի գոյն ինչ ունի։ Տալտուկ ի նիմ ծոյ։ Melaránccia. Կեղնիք. գիւտք. աստղոյ քանիք։
Melaranciáta. Հարտուած փորձուգալի, նարնջոյ։
Melarâncio. Փորձուգալի. նարնջենի։ էօրձուգալ ագաճ. ենթրինջ ագաճ։ fasciare, կիմ ricoprire il melarancio. ած առի. քաջ զգեստաւորիլ ('ի պահպանումէ 'ի ցրտոյ։) discernere il pruno dal melarancio. առակ. գիտել զընտրուելն բարւոյն 'ի չարէն. կիմ օգտակարին 'ի վնասակարէն։ fare d'un pruno un melarancio. առակ. մշակել զառաւակ առ 'ի պտղաբերել զնուագ։
Melário. Փերեակ. բժիշկ։ գօլեան։
Melássa. Դիւրա զտեալ շաքարի։
Meláta. Ջրախինձ գազգի (ի ցօղ քաղցր, Թանձր ունի զմեղրոյ յամենայն օգտառատի 'ի պարզի 'ի խաղաղէ օդոց ցօղէ յերկինից 'ի վէր ածելոյ ծառոց և խոտոց։) Կերակուր ինչ 'ի ինձոյ։ * Ի սմա ինչ որ ածէ սպիտակուելի 'ի վէր մեղրապոպիից, և այլոց ծաղկանց։
Meláto, ta. Խառնեալ. կիմ հաճեմեալ մեղր. մեղրախառն. քաղցր։ պաղ։ պաղ ինչի խառնեալ։
Méle, առապին ի անխոյ. ա. Մելը։ պալ։ avere, կիմ portare il mele in bocca, e il coltello, կիմ rasojo a cintola. առակ. բանք նր քաղցր ի զնդր, այլ գործք լի դառնութ։ il mele si fa leccare, perch' egli è dolce. որ սիրել կամի, լեալ քաղցր։ non si può aver il mele senza le pecchie. առակ. չէք կարել զմեղր առանց խայտոցի մեղուաց։
Meleagrída. Ճռաղուն ինչ գեղեցկահետուր' կոչեցեալ և Gallina Affricana. Հաւ աֆրիկեան։

Me-

Meleghetta. Տունկ ինչ· կոչի և Cardamomo.
Melensággine. Տես Melansaggine.
Melénso. Տես Milenso.
Meléto· Տղոյ լի խնձորենեաք· խնձորենիք: Եղեամ: երասան.
Meliáca. Ծիրան: գայլուք: Ծիրան դառնախորիզ· ասի" պարկուկ: ղէրպալի: կոչի և Albercócca, Albicócca.
Meliáco. Ծիրանենի: գայլուք ապաք: Ծառ դառնահոտիղ ծերանոց: ղէրպալի ապաք: կոչի և Albércócco, Albicócco.
Melicéride, ից· Պալար մեղրահիւթ· (է պալար ինչ լի մեղրանման հիւթով:)
Melichíno. Ա եղջերի, կամ մեղրապիղի·
* Mélico, ca. Տես Melodico.
* Melífero, ra. Ա եղջերաքեր:
Méliga. Տես Saggina.
Melilóto, Mellilóto. Է խոտ ինչ բժշկական, նման առուտուտի, ի՞ եօնձայի· կոչի և Tribolo, Soffiola, կամ Erba vetturina. խէլխէլ ղելիւ:
* Melína, Melíno. Հոգ մեղանձան· (է հաղ ինչ սպիտակ' կղզւոյն մեղոնի:)
Melíssa. Պաղրիկ: օդաղ· ղելիսա: կոչի և Citrággine, Cedronélla, և Melacítola.
Melitíte, ից· Ա եղրածոյ· (է քար ինչ· որ ըստ ոմանց' ծորեցուցանեն յերկրի դոյդն ինչ հալեի ա նուշակ:)
Melláto. Ածղ ինչ չուխայի, կամ սաւանոյ:
* Mellífero, ra. Melífero, ra. Ա եղջերաքեր:
Mellificáre, է· Գործել գմեղր: պաղ էպֆոլ:
* Mellifluaménte, ի· Ա եղր կամեցուցանելով· քաղցրութեաբ· քաղցր:
Mellífluo, flua. Ա եղրահոս· մեղրածորան: քաղցր, անուշակ ոյդ գմեղր: ֆաքլը:
Mélliga, Méliga. Տես Saggina.
Mellilóto. Տես Meliloto.
Mellonággine, ից· Խօմամոռութեի· տպղութեի· անմտութեի· ահմագլըխ:
Mellonájo. Սեխենիք: գաւանըտ:
Melloncéllo, ից· Փոքր սեխ: գաւանձոտ:
Mellóne. * Melóne, աբ· Սեխ: գաւան: խօմամիտ· տպղ· տակասամիտ: գապգ· ահմագ: տղգ ինչ սանձի: avere il mellone. լինել յեսրին ('ի ձիրն Թացս, 'ի նիզակախաղութեիս, ևն·) լինել վատ սիրտ:
Mélma, Melmétta. Սիկ· կաւ· տիղմ (գեղց, գեղաց, ղաց:) ղամոռ:
Melmóso, sa. Սկաիսառն· տղմայից· ղամաղլաց:
Mélo. տպտաոանեմ' ֆաի ելիմ· Խնձորենի: Եղեամ ապաք:
Melochíte, աբ· Յասպիս ինչ գլխահար, և մղոյագոյն:
Melocotógno. Սերկևիլ (ծառն:) Թթվի ապաք:
Melóde, ից· Melodía Ա եղերգի· Ներդաշնակութի· քաղցրաձայնութի (եղերգ, կամ հոմանաց·) քաղցրաղանգամ: Եղեամ: ահեռի ալեա:
Melódico, ca. Քաղցրահնչագ· Ներդաշնակաւոր· քաղցրաձայն· քաղցրահնչիւն:
Melodiosaménte, ի· Քաղցրահնչագ· հնչմամբ· քաղցրաբարբառ· քաղցր:
Melodióso, sa. Melodiosíssimo, ma. Տ. Melodico.
Meloglósso. Ի մին Ի միանաց լեզուին:
Melogranáto. Տես Melagrano.
* Melóne, աբ· Տես Mellone.
* Melóte, ից· Ոչխարենի: զգեստ յոչխարենւոյ· մաշկեակ:
Melpomenéo, éa. Ա եղերգենական· պատշաճեալ առ մեղեդիս մուզայն գառակ եղեերգութեաբ:
Melúggine, ից· Վայրի խնձորենի:

Melúme, ից· փանդ այգեաց· (է ծառատոր անձր բև· ոսկեպին, որ տեղացել 'ի սաւանակիզ արևուս' հատիկ զորմն:)
Melúzza, նոմ· Խնձոր փոքր: Եղեամբ:
Melúzzola. նոմ· Խնձոր մանրիկ:
Membrána. Թաղանդ· մաշկ· մորթ: պղ· խոքիա փերիձին· մադազամ: Եղերիկ:
Membranáceo, ea. Membranóso, sa. Ա աշկային· թաղանդային:
Membranúzza, նոմ· փոքր թաղանդ· նուրբ մաշկ:
* Membránza. Տես Rimembranza.
Membráre, է· Տես Rimembrare.
Membrétto, Membricciuólo, նոմ· Անդամ փոքր:
* Membríno, նոմ· Փոքր առնի անդամք:
Mémbro, աբ· յոմ" ոբա. էնին mémbri. աբ· mémbra, ից· յոչխարաբա նաև membre. Անդամ· անդամք· ապա: մասն· մասունք· ֆայ· ֆաքլա: membro virile, կամ genitale, կամ di natura, կամ casa membro. առնի անդամք· անդամք· արուեղիք:
Membrolíno, նոմ· Փոքրիկ անդամք· մասն փոքր:
Membróne, աբ· Յաղճ անդամք:
Membrúto, ta. Յաղճանդամ, յոյր· անձնեայ· ևօլ փեր· Եղերիկ:
Mémma. և Memóra. Տես Melma, և Memoria.
Memorábile, ի· Memorándo, da. Յիշատակելի· արժանի յիշատակաց· երևելի: Եաթիկաբ:*
* Memorabilménte, ի· Յիշատակելի ևն օրհնակաւ·
Memoráre, ն· Յիշել· յուշ ածել: անֆոթ:
Memoratíva, գէյ· Յիշողական· յիշողութի:
Memoratívo, va, աբ· Յիշողական· յիշողութե:
Memoráto, ta. Յիշեալ· յիշատակեալ:
Memorévole, ի· Տես Memorabile.
Memória. Յիշողութե· յիշողական· յուշ: հաբէբ· ապ: յիշողն· յիշատակութե: հաբէբե ևերիրվելիկ· անդ· յուշ: Յիշողական· (է մասն գլխոյն' ըստ ծոծրակին, կամ յետակողմն գանկին, ուր ըստ կարծեաց ոմանց հանգչի յիշողական զօրութեն:) percosso la memoria. հարեալ գծոծրակն: a memoria. 'ի բերան (աբ սեբ.) 'ի մեմ (գեաթ:) aver, tener a memoria. 'ի մտի, կամ յուշի ունել· յիշել: a memoria di uomo. յաւուրց անտի առաջնոց: tenere memoria. յիշել: imparare a memoria. առնուլ 'ի միտ, կամ 'ի բերան: եղեբ օֆոֆ: aver una memoria sgrazíata, infelice, labile. լինել վատասուս, գխուրա մուաց: aver buona memoria. լինել քաջասուս, արագամիտ: Յիշատակ· յիշատակական· պատմութե: di buona, կամ di felice memoria, ևն· (առն զմեռելոց·) բարեյիշատակ· բարեհամառն· տրժանի յիշատակաց· սահմելի:
Memoriále, գէյ, աբ· Յիշատակ· յիշելիք: հաբէբ ևղան: յիշատակարան· յիշատակ: յիշումն· Գիբ աղերսանաց· աղերսագիր· աղեբսագիր:
Memorióna, էաա Ֆադրան· Յիշողութե քաջասուս:
* Memorióso, sa. Տես Memorevole.
* Memoriúccia, նոմ· Յիշողութե սակաւ· վատասուս:
Ména. Գործ· իր· գործառնութե: գործուած: վճռակ· կարգ· ազգ:
Menadito. Ածի a menadito, ի· Անվրէպ· քաջ:
* Menagería. Տեղի զբօսանաց, կամ զբօսանաց· զբօսարան:
Menagióne, ից· Ըրուայնալուծուե· լուծուն որոյ վայնի:
* Menále, ից· Պարան անուղորդին· (է ջուրանին զոր անցուցանեն 'ի շատուխոս անուղորդին, ի՞ պօշուբ պարին 'ի քարշել զբեռինս:)
Menaménto. Պծուն· շարժուն:
Menánte, ի· Պծող· առաջնորդ: աեա և Copista.

Menáre, ն. Ածել. բերել. տանել. [illegible] [illegible] [illegible]

Ménta. Անանուխ : հանդ :
Mentále, հ. Մտաւոր • մտաւորական (աղօթք :)
Mentalménte, ած. Մտաւորապէս • միտքով :
Mentástro. Պարզ : Եղական հանդէս :
Ménte, իգ. Միտք • միտս • գիտութիւն : Հոգի : Ումն ած • կամ իմացական, խելացի բնութիւն : կամք • իղձ : Կռնակ : Հոգ • հոգածութիւն • միտք • սիրտ • երևակայութիւն • (քան այսմ նշանակութեամբ սովորապէս ի կիր ածի է բայիցս Venire, cadere, andare, եւն.) Գիտութիւն • Հասկանալութիւն • ուշ : Հոգալ : sapere a mente. գիտել ի բերան, կամ ի միտս : Ունել ի միտս, կամ յուշ : tenere a mente. ունել ի միտս, կամ յուշ • պահել յուշ • յուշ ածել : tenér mente. յանել • անկանուցանել ընդ : tornár nella mente. յուշ ածել • յիշել : uscir di mente. երանել ի մոռաց • մոռանալ : dire a mente. ասել ի բերան : Խոհ • խոհական : sapére per lo senno a mènte chècchessía. ընդ գիտակ • գիտել հաւանաբար : aver, por mente, metter mente, եմ • միտս դնել • հոգալ • ունել • հոգ տանել : ճանգնիլ օգտի : aver mente ad una cosa. զմտաս ածել ինչ : պատկառիլ :
Mentecattággine, իգ. Խելագարութիւն • յիմարութիւն :
Mentecattévole, հ. Mentecátto, ta. Մտանկուն :
Menticáre. Տես Dimenticare.
Menticúrvo, va. Մերձ ի խելագարութիւն :
Mentiéro. Սուտ • առասպել :
Mentiménto. Մտածիչ :
Mentíre, ե. Սուտ • խօսիլ զսուտ : Խաբել • անօրինել : altrui. ամբաստանիլ զոք ոչ զսուտ : mentire per la gola, կամ per la strozza. ասել անպատճառս բար : Տես Falsificare.
Mentíta. Ստախօսութիւն առնել • առգիւտ առնել : dare una mentita. ամբաստանիլ զոք ոչ առնիսս : dar mentite. յանդիմանել : toccare una mentita. ամբաստանիլ ոչ առնիսս :
Mentitaménte, ած. Սուտ • առգիւտ • առնուտ :
Mentíto, ta. Սուտ • կեղծ : Խաբեայ :
Mentitóre, աբ. Mentitrice, իգ. Սուտիս : Խաբեայ :
Ménto. Կզակ : Ծնիկ :
Mentósto, հ. Յաղթագին • փանագան • ոչ այնպէս արագ :
Mentovâre, ե. Յիշել • յիշատակել • առնել զիւրում անուն : անուանել : անդրադ :
Mentováto, ta. Յիշատակեալ • յիշեալ :
Mentovazióne, իգ. Յիշատակ • յիշատակութիւն :
Méntre, հ. Յորժամ • միջոցեան • միջ : Հալած : mentre che, կամ in mentre, կամ in mentre chè, կամ Domentre. Մինչ եմ : mentre che. որչափ • ընդ որ չափ : in questo mentre, հ. զայսոսիկ ժամանակս • յայնժամ : այս արագ : in quel mentre. յայն ժամ • յայնմ այսչափ : ի դման :
Méntula. Իսա լար, Ականի անդամք :
Menzionáre, եմ. Տես Mentovare.
Menzióne, իգ. Յիշումն • յիշատակ • յիշատակութիւն : անդրադարձ : far menzione. յիշատակել • առնել յիշատակ : ի մէջ մէջ երթել :
Menzógna. Սուտ • սուտ • առասպօսութիւն : Խաբան • Խաբանութիւն :
Menzognatóre, աբ. Սուտիս • սուտ :
Menzogneraménte, հ. Սուտ • սուտ :
Menzognére, Menzognéro, ra. ած. Սուտ • առասպօս : խաբեայ : Խաբանիչ :
Menzonâre. Տես Mentovare.
Menzoniére, Menzoniéro. Տես Menzognere.
Méo. Տես Mio.
Meosi, իգ. Նոճաղումն : (ի մէջ ինչ ձարտասանութեան)
Meraménte, հ. Սոսկապէս • միայն • լոկ :
Meravigliánte, հ. Զարմացող :
Meravíglia, Meravigliáre, եմ. Տես Maravíglia.
Mercantáre, Mercanteggiáre. Տես Mercatantare.
Mercánte, աբ. Վաճառական : պաշխեան :
Mercantésco. Տես Mercantile.
Mercantéssa, իգ. Կին վաճառական :
Mercantévole, հ. Mercantíle, հ. Վաճառականութեան • վաճառականի : mercantile. բազմավաճառ (բայաբ :)
Mercantóne, աբ. Վաճառական ճոխ : Հնարիւ պաշխեան :
Mercantúzzo, նոմ. Վաճառական փոքր, կամ աղքատ :
Mercanzía. Տես Mercatanzía. Վաճառ վաճառականաց • (է առեալն ինչ ի փիլիսիցոյ ի վէր նմին ըստ վաճառականաւոյն :)
Mercanziuóla, նոմ. Փոքր վաճառ, կամ վաճառականութիւն :
Mercáre. Տես Mercatantare.
Mercatábile, հ. Վաճառելի :
Mercatále, աբ. Վաճառանոց • շուկայ :
Mercatantáre, ե. Վաճառականանալ կամ առևտրականել լինել • առևտրել ընդ :
Mercatánte, աբ. Վաճառական : պաշխեան : fare ó recchie di mercatante, առակ • վնաս ընել զոմէ վնաս :
Mercatantésco, ca. Տես Mercantile.
Mercatantéssa, իգ. Կին վաճառական :
Mercatantile, հ. Վաճառականի • վաճառականաւոր : alla mercatantesca, հ. ոսպ զվաճառականս : città mercatantile, կամ mercatantesca. բազմավաճառ քաղաք :
Mercatantilménte, հ. Ըստ սովորութեան վաճառականաց • ըստ օրինի վաճառականաւոր :
Mercatantóne, աբ. Վաճառական ճոխ, կամ մեծ :
Mercatantuólo, Mercatantúzzo. Տ Mercantuzzo.
Mercatanza. Վաճառականաւոր :
Mercatanzía. Վաճառականութիւն • վաճառականաւոր : պաշխեանութիւն : վաճառ • վաճառք : Խնամ : առևտուր և Mercanzia.
Mercatáre, ե. Տես Mercatantare. Կամ արկանել զխաղս ի խաղալիս :
Mercatáto, ta. Կամ արկեալ • առևտրականի հոգի :
Mercato. Վաճառատեղի վաճառանոց • շուկայ : ձկան • պաղպ : dei pesci. վաճառանոց ձկանց : պաղպ : di erbe. վաճառանոց բանջարոց : Բազմութիւն մարդկան ի տեղի առևտրականաց : Կամ • առկախումն : խաղալիս : խօսակցութիւն • կենակցութիւն : Գին վաճառուց : պահ : dare a buon mercato. գին բազում վաճառել, կամ գնել գին բազմի : առատ : a buonissimo mercato. ցածագնի յոյժ : aver buon mercato, a buon mercato. գնել, կամ առանել ինչ գին բազմի : averla a buon mercato. անձնապատճառս հոգալով ի վատնել : Պարսան • պաշար • հասարակ ինչ : բազում : (մրջնանց :) far mercato di checchessia. շահել յինչ : aver più faccende, che un mercato. զբազում իրիք պատրաստել : tener mercato, առևտրական լինել : fare un mercato, pärer un mercato, եմ • գործել շահաչահն բազում (առ զբաղմամբ որք բարձրանային շրջակայքն ի միասին :) tre donne fanno un mercato, երիք կին հայք չուռ են առ խառնաձայն դղրդեն : in piazza, e in mercato ognuno è licenziato. Տես Piazza. Ognuno va col suo senno al mercato. Տես Senno.
Mercatúra. Վաճառականութիւն • առևտրական : պաշխեայ կեանք • առևտրութիւն :
Mérce, առեալ ի ած. իգ. Վաճառ • վաճառք • Խնամ :

Mer-

Mercè, առաջին ե՛ն ֆաւէ, և վերջինն բնեալ. իգ. Mercéde, իգ. Վարձ. արիւռը: հագ. խնդ. խնդիր. արժանիք. վաստակ. արդիւնք. գործք արժանի վարձանց: սեվապ: mercè. օգնուի. գթութիւն. կարեկցուիլ: ընտան. գթարարուիլ. ընորհք. մարդասիրուիլ. քաղցրուիլ: ողորմի: mercè. մերթ ի կիր ածի առանց յօդի, կամ նախագրաւ՝ ոչ զմիջ բայ. Լեզուին երբեմն գնի զինի նր նչան հոլովին. Benignaménte, sua mercede, ascolta. Լսէ քաղցրութիւ վր իւրոյ մարդասիրութեն: Յարի ի սեռական հոլով, որ եթէ նախ գնիցի, առանց նախգրի կայ. խակ եթէ յետադաս է, գնի նախդիրն. որ la Dio mercè. կամ la mercè di Dio. ի ընորհաց, կամ ի ողորմէ, և կամ ի մարդասիրութենն ոյ: la sua merce. իւրով գարեբարութեն: mercè d' Iddio! ընորհք ոյ. ոյ օգնականութ: mercè, կամ gran mercè, ևն. ընորհ ունիմ ձեզն. ընորհք ընծիւր: dire mercè, կամ gran mercede. ընորհս ունել: render mercedé. ընորհ ունել. վարձատրել: rimettersi alla mercè altrui. յանձն լինել ի կեն ուրուք: andare all'altrui mercede. խնդրել զօգնուէ:

* Mercè che, Mercechè, Mercecchè, ած. Վր զի. զի. քանզի: էնոնէի. վերէ:

* Mercenariaménte, ած. Վարձու. ոչ զվարձանն:

Mercenájo, * Mercennájo. * Վարձաւոր. վարձ.

Mercenário, Mercennário. ած. կան: էնոի ն Mercenájo, ja, աց. Որ գործէ վր վարձուց:

* Mercennúme, ար. Գործ արարել վարձուք. գործ վարձկանի:

Mercería. Վաճառք. ներքիք ապանէլեայ: (սրսիկ սրճեղ կուսաք, ժապաւէնք, ևն.) առեակ: կրպակ: ընէոեան: * La Merceria. խանութ, կամ ժողով կրպակաւորաց: էոնոփ: չուկայ: աւրէք:

* Merciádro. Տես Merciajo.

Merciájo. Կրպակաւոր. կրպակատէր: ընէոէանոպք: ընոփէք:

Merciajuólo. Ապրեսա, կամ անհնչան կրպակաւոր:

* Mercimónio. Վաճառականութ. առուրհատք: անարժան վաճառաչահութ:

Mercoledì, ար. Չորեքշաբաթի: չարշապա: guardare verso mercoledì, ևն. առաջ. յայլ ինչ ցուցանել զնորհուրդս իւր. ծպտուիլ չատնել զայլն:

* Mércore, ար. * Mercordì, ար. Նոյն են:

Mercorélla. Խառն ինչ բժշկական: էապոն Քէոլիէք նի: վայրենին այսը խոտոյ կոչի Mercorélla bastarda.

Mercorelláto, ta. Հանդերձեալ Mercorella խառուածիւ:

* Mercuriále, հ. Սառնային աչխոյժ. անհաստատ. անհամեմատ:

Mercúrio. Սնդիկ: ձիվա:

* Mercuriovénere, ար. Ermafrodito. Սոռնէգ:

Mérda. Սկր. ապաւառ: պոժ:

* Merdellóne, աց. Տես Merdoso, և Arrogantáccio.

Merdóccio. Պղեպանէ մնդաղեայ:

Merdosaménte, հ. Սկրով. աղտեղութէ ի անաստգութէ:

Merdóso, sa. Սկտեղել, կամ լցեալ աղբով, կամ աղտեղութէ: Ի և բառ նախատական: Սկտեղի. գարշ: ծռերաս:

Merénda. Ցերեկնաշ. կամ նախընթերիք ռամկ. հրաշ մէք: իւխնոփ ընաճ. ճերէկ. * Նախնաշաչակ: գահ վալիը:

Merendáre, ն. Ճաշել զկերեկնաշն ուտել նախընթերիս: Կառավարել գնաւ. (ըստ այմ նշանակուէ և բառ գեղհկական:)

կը

Merendonáccio, գնդ. Խօթամիտ յոյժ:

Merendóne, ար. Խօթամիտ. անմիտ. ապուշ. նանաստիտ: ակնոփ. հայկան:

Merendúccia, Merendúzza. Դոյզն ինչ յետաճաշ:

Meretricáre, ե. ընտ լաթ. Պոռնկիլ. տալ զանձն ի պոռնկութենէ:

Meretríce, իգ. Պոռնիկ. բազ: գաճէն: far fronte di meretrice. ունել երեսս կնոջ պոռնկի. լինել անամօթանալ:

Meretrício, գոյ. Տես Puttanesimo. Պոռնկոյ:

Meretrício, ia, աց. Պոռնիկական:

Mérgere, ն. բառ լաթ. Ընկղմել:

Mérgo. Հողմանդ. (է ծառանդ ինչ ձախնայնին) կ չի և Smergo, Marangone. գաթա պախաչ: ապառաժ. որթոյ. (է ուռ. որթոյն ապերնաձև ծեքեալ, և խոցել կէս ի վերոյ, և կէս ծալեալ ընդ հողմ առ ի արնաստանալ:)

Meridiáno, գոյ. Միջօրէական. (է մեծագոյն քարտէսն որ բաժանէ զերկնսին կիսագունաձեւ ընդ հասաւարտ մասունս յարևելեան և յարևմտեան:)

Meridiáno, na; աց. Միջօրէական: հարաւային:

Meridío, ia. Նոյն է: հարաւակողմն:

Meridionále, հ. Հարաւային: միջօրէական:

Meríggе, Meríggia, իգ. Տես Meriggio.

Meriggiáno, na. Միջօրէական. միջօրեայ:

Meriggiáre, ե. Ի միջօրէի կալ, կամ նստիլ ընդ հովանաւ:

Meríggio, գոյ. Հարաւային կողմն. հարաւակողմն: գեղէ: միջօրէ. միջօրեայ: էօյէ. էօյէ վոէի: ըստ ուժէր, հովանի (ծառոց:) էեօրէի: di meriggio. միջաւուրց:

Meríggio, ia, աց. Տես Meriggiano.

* Meriggióne, հ. Անդուցանելով միջօրէն ընդ հովանաւ. կացեալ ի միջօրէի ի հովանոյ, կամ ընդ հովանեաւ:

Meritaménte, հ. Meritissimaménte. իրաւամբ. յիրաւի. արդարապէս. արժանապէս. իսոնամբ. էոյգիանէ.

* Meritaménto: Վաստակ. վարձք.

* Meritánte, հ. Որ արժանի լինի:

Meritáre, ն. Վարձատրել. փոխարինել. վարձս հատոյց լինել. (առնոս խնդիր ի հոյց" մերթ և ի տրա":) ինաղ վերնէ. նոպգոպէնէ վերնէ: ն, նէ. Արժանի լինել (վարձուց. կամ պատուոց.) արդիւնաւորել. իսոնամբ օգտ. լաւէ օգտ: d' uno. ընդ քահանա առնել ուսմամբ. բարերարել էնէի կնի: meritare. վճարել զվաշխան, զշահ գրամոցն: Արժանի առնել. տուանալ ուսմամբ լինչ:

Meritáto, ta. Meritatíssimo, ma. Արժանացեալ արժանաւորս. պարտաւորաշուք. արժանահաս (պատուի:) իսոնամբ. էոյէ:

Meritévole, հ. Արժանի. արժանաւորս: էոյէ:

* Meritevolissimaménte, հ. գեր. Meritevolménte. Meritissimaménte, հ. գեր. Արժանապէս. յիրաւի. արդարապէս. կարի յիրաւնս: իսոնամբ:

Meritíssimo, ma. գեր. Արժանագոյն. պարտաւորագոյն:

Mérito, գոյ. Արժանիք. վաստակ. գործ. որ գիւնք: սեվապ: նուն: վարձ. փոխարէն. պարգև: իվաղ. իսոնէի: վաշխ. շահ գրամոց: Քաջիլ. նախնի: պատուոց: le piante vengono a merito. առնին ոտոյաբերին: della causa. գլուխք գատին. փաստք կիմ իսկուն գատին: entrare ne' meriti. միջամուխ լինել ի փաստս, կամ յիսկուն իրին: un uomo d' un grandissimo merito. այր գերազանաց:

Mé-

* Mérito, ta, ‹ȣ› • Տ֊ս Meritato.
* Meritoriaménte, ի • Ա֊ժանաւորաբ֊ • արժանաւորապէս • արժանաւորելով • արդիւնաւորելով:
Meritório, ia. Ա֊ժանել վարձուց • արդիւնաւոր • արդիւնական: ի֊նաքահագ • լայբ:
* Meritóso, sa. Տ֊ս Meritevole.
Meritrice. և Mérla. Տ֊ս Meretrice, և Merlo.
Merláre, ն. Ա֊առանձն յօրինել • ձգապատիր լինել զառաջաւորս նաւուն պարանոս:
Merláto, ta. Ա֊առանձն յօրինեալ:
Merlatúra. Ա֊առանձն յօրինուած: առնուածոյ զարդք ինչ:
Merlétto. Ա֊նուածոյք, կամ ասլիճգործք (են ցանց յակերպ և ծակոտկէն զարդք ինչ յասղնոյ, յոսկւոյ, և ն, որոյք զարդարեն զհանդերձս:) նաւապ • պիտիճնիպ • շէբիպ:
Mérlo. Ա֊առնուք որմոյ • (է վերին մասն որմոյն յօրինեալ առանձնաձև, որոյ առամունք հեռի են ի միմեանց հաւասարապէս:) merli. առեղուածք ձագարին, կամ պսակին: տես և Merletto, Merluzzo.
Mérlo, աբ • Mérla, իգ • Սարեակ • սարիկ • գոռ նաւածք: la merla ha passato il Pò, կամ il merlo è passato di là dal rio, առած • հասց վոյէլլուձին (իրիք:) Mérlo. Ի և ձուկն ինչ ծովային: far le merle. կեղծել • կեղծաւորել • ձևանալ:
Merlóne, աբ • յաձախ • Սարեակ մեծ:
* Merlótta, իգ • Merlótto. Ձագ սարեկի: Ճանճ բամիա • ասրուչ • պսակասպիտ:
Merlúzzo. Տ֊ս Merletto. Ի և ձուկն ինչ անուանի Ձկէ Baccalà.
Méro, ra. Ձուա • անխառն • անապակ • սուբի • mero imperio. իշխանութիւն մեծագոյն • իշխանութեան սպառնալոյ գլխատարս:
* Merólla, Meróllo. Տ֊ս Midolla.
* Mertataménte. Տ֊ս Meritevolmente.
Mérula. իա կամ • Տ֊ս Merla.
* Merzè, Merzéde. Տ֊ս Mercede.
Mesáta. Ա֊նօրեայ մի • ամիս մի: պէր այ: Թոշակ անօրեայ: այլբ:
Méscere, ն • Խառնել • գառըչբ֊: արկանել գինի, ևն, ի բաժակն • հեղուլ ի բաժակն • մատռուակել: non poter dir mesci. ոչ առ ոչինչ գոլ և գադար:
Meschiaménto. * Meschiánza. Խառնուած:
Meschiáre, Meschiáto. Տ֊ս Mischiare.
* Meschína. Ա֊զրախիս:
Meschináccio, cia. Ի֊ղկենի յոյժ • Թշուառագոյն:
Meschinaménte, ի • Ծ֊շուառաբար • զրկաբար:
Meschinéllo, la. Meschinétto, ta. Տ֊ս Meschino.
Meschinità, -táde, -táte, իգ • Ծ֊շուառութիւն • հիգծուն • աղքատութիւն: փոխին իգ • սեգիլլուիգ:
Meschíno, na. * Meschinissimo, ma, Ա֊ղքատ • հէգ • Ծշուառական • եղկելի • որոյմ: ճգճգբ • գիւղ • փոխին: meschino abito. զգեստ գծուծ:
* Méschio, ia. Տ֊ս Mischio, Mischiato.
Meschíta. Մ֊զկիճ: ձամ:
* Mesciánza. Տ֊ս Disavventura.
* Mescíbile, ի • Խառնելի:
Mesciróba. Կուժ ինչ ձոյլ ի լուացման ձեռաց: էտուզ • ծօրլօպ:
Mescitóre, աբ • Մ֊առուռակ: գաղէփէնք:
Mesciúto, ta. Ա֊րկիծաձ • հեղեալ:
Mescolaménto, Mescolánza. Խառնուածն • խառնուածք • գառըչբ֊ուէ֊ • գառուէ֊ս: Mescolánza. խառնիճգն • խառնուած • խառն ազգան • (ի֊ լինել ի սկսգբս բանիցորոց:
Mescoláre, ն • Խառնել • խառնել ի միասին • գառըչբ֊: Mescolársi, ի • Խառնիլ • գառըչբ֊: խառնակիլ • ղուգիլ ի:
Mescoláta. Տ֊ս Mescolamento.
Mescolataménte, ի • Խառն ի խուռն • խառն:
Mescoláto, գոյ • Խառնուած • խառնուած: խառնուրդ առուեցայ ի սկզբան չուխայագործուելոյ:
Mescoláto, ta. ‹ȣ› • Խառնեալ • խառն • գառըչբ֊ • գառուէ֊: խառնիճ • չիոմճեալ:
* Mesconóscere, ի • Misconóscere. Անգիտանել:
Mescúglio. Խառնուրդ • խառնուած • կոյտ:
* Mescuráre. Տ֊ս Trascurare.
Mése, աբ • Ամիս • այ • օրեաց կանոնց • գաշտան • այլբ • հայբ: non aver tutti i suoi mesi. լինել փոքր մի պակասամիտ: di sei mesi. վեցամեայ:
* Mesentérico, ca. * Meseráico, ca. Մ֊եսենդրա կան, կամ միջընդերկայ (երակք:)
Mesentério. Մ֊եսենդր • կամ միջընդերք • (է մասկ ինչ, յոր հասասան են ընդերքն, կամ պէրն:)
Meséttо, նոճ • Բաս ծագբան • Ամիս փոքր, կարճ:
Mesocolon, աբ • Ի մասն ինչ միջընդերաց, կամ մասնաւորին կոչի ըստ ուխս, մանաւանդ ըստ այնմ՝ որ կոչի Colon. ի֊ կոլօն:)
Mesolábio. Ի գործի ինչ երկրաչափական, որով գտանին երկու, կամ բազմ միջին համեմատականք • և կամ ըստ հաճոյս մեծացուցանին նոսա համեմատութեամբ՝ զմայրին ինչ խորհուրդ պահմտիք ձևոյն:
Mesopotamia. Մ֊եսոպատամ • փէնջաբեէր:
Méssa. Պատարագ (ըստ խորհրդոյն:) • տօպաս • էքմէկբա: մասն պատարագին կամ երգին ի գասէն, և կամ զոր երգին երաժիշտք: non sapere mezza le Messe. ոչ գիտել • լինել անտեղեակ: perder la Messa. ոչ լինել առակիկայ պատարագին: andare alla messa. երթալ ի տեսանել զպատարագ:
Méssa. Դրան • մուտք • Գլուխ ընկերութեան. (է գլուխ կամ բաժին գրամոյ, զոր իւրաքանչիւր ի վաճառականաց դնէ ի մի ի ժողովոյ ընկերութեանց:) Փոխոխուն կերակուր • սկսուելք • ընձեղ: Messa di voce. Ի զարգ ինչ երաժշտականի, որով ինամ ինչ սկսեալ գայն, ստուկ ամրանալ յարձրացուցանեն ի ծայրն, և ապա ցածուցանեն յառաջին ցածութիւն:
Messaggería. Դեսպանուհի • էլչիլիք:
Messaggiéra, իգ • Դեսպանուհի:
Messaggiére, աբ • Messaggiéro. Դեսպան • հրեշտակ: էլչի:
Messággio. Պոյն է: դեսպանութի • էլչիլիք:
Messále, աբ • Պատարագամատոյց (գիրքն •) հարհրգատետր:
Mésse, իգ • Խուռնք • Հաւնիք: պէրն • օրա պէրնէն
Messerático. Տերութի • պատուհանուն ոճն:
Messére, իբ Mio Síre, աբ • Տ֊ր իմ • տէր: տանուտէր: fare il messere. Հոխանալ ի վեր այլոց: essere messere, e madonna. լինել տէր քաջագործակ:
Messeríno, նոճ • Տ֊ր:
* Messétta. Տ֊ս Ruffianella.
* Messía. Մ֊եսիայ: էլ գէնի:
* Messiáto. Մ֊արգեղութիւն քահանի:
Messióne, իգ • Ա֊ռաքուն • արձակուն:
Messitíccio. Ընձիպ • բաղբղ • չառաւիղ:
Mésso, գոյ • Դեսպան • հրեշտակ • հաղորդաբեր: էլչի: ապառաժ գառատրուց, կամ առնակալաց • նոճիրակ • հաճիրք: Փոխոխուն կերակրոց սեզոնոյ • սկսուելք: էքեզիքումի բաս:
Mésso, sa, ‹ȣ› • Եգեալ: արկեալ: ծանեալ • Տ֊ս Mettere.
* Messóre, աբ • Տ֊ս Mietitore.

Messório, ia. Falce messória. Գերանդի. (ը ան. դամանիքով է գերանդաձև կրկնուած ինչ իրս առաջին:)

Mestáre, ո. Խառնել շերեփիւ, կամ ձեռաւք: ԽԵՓԷ ԻՆ, ԵՒ ԻՆ ԳՈՐԾԵՔՏԱՒ: Խառնիլ: ȳ. Խառնիլ mestáre. Խառնել ի գործս. (է ոճ ռամկաց:)

Mestáto, ta. Խառնեալ:

Mestatójo. Շերեփ: ԽԵՓԷ:

Mestatóre, տր. Խառնիչ. Խառնող:

Méstica. Ծեփ նկարուց. (է խառնուրդ ինչ ի վա. նազան հղոյց չաղչղոց իւղով կաուսաւոր, կամ ըն. կուզի, որով բանեն զերեսս կանանց, կամ առհաս կաց առ ի նկարել ի վր նց:)

Mesticáre, ո. Ծեփել զկաուսս նկարուց. * Mesticársi, ȳ. Տես Dimesticarsi.

Mesticáto, ta. Ծեփեալ (կաուս նկարուց:)

* Mestichíno. Պղպտոտեալ գործի ինչ նկարչաց:

Mestieráccio, փեժ. Աղհեաս վաճառ, յուխտ:

Mestiére, Mestiéri, Mestiéro, տր. Աշխատ: chi fa l' altrui mestiere, fa la zuppa nel paniere. առած. Ի զուր ծաղկին, որ ձեռնարկէ յայլ հեաս առաքի: Mestiére. Պէտք պիտոյք: fa mestiere, կամ fa di mestiere. պէտք են. պայտ է. հարկ է: լաքմ ունի. Իւրեանց ունին. ասի և Esequie.

Mestítia. Տխրութիւն. տրտմութիւն: Լաց. գոյլ:

Mésto, ta. Mestíssimo, ma. Տրտում. տխուր: Լացաւոր: mesta selva. տխրադէմ, կամ նահատ անտառ:

Méstola. Շերեփ: ԽԵՓԷ: Ճաշարան գաւազան, (է գործի ինչ փայտեղէն, որով հարկանեն զնաւրալիկ դնասակ:) Ծեփիչ (որմնադրաց:) Տես և Ճամբար միս. ապուր: chi ha la mestola in mano, si fa la minestra a suo modo. որ գործէ ինչ անձամբ անձին, առնէ զայն լաւ և: far correre il giuoco colla sua mestola. տես Padroneggiare.

Mestoláta. Չարաճաճ շերեփի:

Mestolétta, Mestolína, Mestolíno. Շերեփ փոքր:

Mestolóne, տր. Խոշոռամիս. անմիս: պապալա: է և ա. Ճաշուան ինչ, որ կոչի և Palettone.

Mestruále, ո. Դաշտանական. գաշտանի (.արիւն:)

Mestruáto, ta. Mestruánte, ած. Դաշտանի. ա պատահ. պատահար. դաշտանիկ գան ի ձօրէն առ. ձեմ:

Méstruo, գոյ. Դաշտան. օրէնք կանանց հոյզ այլոց, Դաշտան. (ը քիմիականաց կոչի զինչ և իցէ հեղուն. ի չափ յարմար ի լուծանել զայլ արկեալ ի նմ:)

Méstruo, ua, ած. Տես Mestruale. Ամսական. ամսօրեայ (չարժուձև. ևն:)

Mestúra. Խառնուած. խառնուածին. խառնուածն.

Metà, Metáde, Metáte, ի. Կէս. կիսատան: Եռբդ. Երրորդ: la metà più. կէսով չափ ասելի:

Méta, պատառանեալ. ձիւ. Ընդէ (որ ի միում ներաւթի արտաքս ընթրիս) կղկղանք մարգոյ. ապուռ. առ. ապիառոց: պղծ: Don meta. Ի անուանական չարէն ինչ ծաղրական:

Méta, պատառանեալ. անխոյ. էիւ. Երդ. կէտ. կոպար. նպատակ:

* Metacarpo. Ափ (ձեռանց:)

Metacísmo. Ի քերականական պակասել, կամ աւել. նալ իսօրէց, որով ի բանս խոկիլ չարձան տան զM.

Metadélla. Ի չափ ինչ արմտեաց, և է վերաբաժանեալ ըստ ձեռն միոյ Stajo է: Ի նա չափ ինչ հեղանիւթից և է կէսն Boccale ին: Տես այլոյ կոչի և Mezzétta.

Metafisica. Հաւնքնութեան. բնաղանցութիւն. մետաֆիզիկայ: Ի նա առ:

Metafisicále, ո. Հաւնքնաբանական. բնաղանցական. մետաֆիզիկական:

* Metafisicaménte, ած. Հաւնքնաբանութեամբ. մետաֆիզիկապէս:

* Metafisicáre, ը. Խօսիլ, կամ քննել համաձայն ոճոյն:

Metafísico, ca, ած. Հաւնքնաբանական. մետաֆիզիկական:

Metafísico, գոյ. Հաւնքնաբան:

Metáfora. Փոխաբերութիւն. (ձև ինչ հարուած:) Ի. բիթիւն. Ձեմիլ. sotto metafora. փոխաբերաբար:

* Metaforeggiáre, ը. Տես Metaforizzare.

* Metaforétta, ն. Փոխաբերուն փոքր:

Metaforicaménte, գ. Փոխաբերաբար. փոխաբերու.

Metafórico, ca. Փոխաբերական:

Metaforizzáre, ը. Խօսիլ փոխաբերաբար. այլ բանիւ:

Metalipsi, ի. Փոխառուն. (է ձև հարուածանից:)

Metállico, ca. Մետաղեան. Հրահալելոց. հալելի:

Metalliére, տր. Ձուլիչ հրահալելեաց. մետաղ. գործ. մետաղագործ. բուսագործ. հալեկան:

Metallíno, na. Տես Metallico.

Metállo. Հրահալելի. մետաղ. (նիւթ:) հալուկ:

Metallurgía. Մետաղագործութիւն. (է մասն քիմիական արհեստի, որ պարապի ի պատրաստել ի զատումն ստորերկրեայ հրահալելեաց, և հանքայ ի սմա բժշկականաց:)

Metamórfose, ի. Metamórfosi, ի. Կերպափոխութիւն: Ի պատահ. ի վերայարուածափոխ: Ի նախկին վերին:

Metaplasmo. Փոխակերպութիւն. (է ձև ինչ քերակա. նական, որ կոչի և Conversione.)

Metatarso, տր. Ի մասն ինչ ծամրիկ ոտին: ը անդ կոչի Պճղնաւաչք:

Metatesi, ի. Գրափոխութիւն. (է ձև ինչ քերա" , որով գիր ինչ տեղափոխի ի միամ բառի. ȳ Berlan, փնկ գրելոյ Brelan.) Տեղափոխութիւն. (ը բժշկ. կաց է փոխուած հիւմոց ի մասնի ինչ ներսինոյ յայլ մասն, ուր չկիք այնպէս վտանգ, յորժամ չի հնար գատարկել զայնպ ընդ սովորական անցս ներսինոյն:)

Metempsícosi, ի. Հոգեփոխութիւն:

Metéora. Մետեորայ. (է երևոյթ և գործք երևել յօդս և յայլ տարերս:) առաջի խաւնիս:

Meteórico, ca. Մետեորական:

Meteorísta, տր. Որ ձառէ զմետեորայից:

Meteorología. Ճառ զմետեորայից:

Meteorológico, ca. Մետեորական: գոյ. Որ ձառէ զմետեորայից:

Meteoróscopo. Տես Astrolabio.

* Metíccio, ia. Խառնածին. ȳ. Ծնեալ յեղբայրէ հօրէ, և ի հնդիկ մօրէ. կամ հակառակն:

Metodicaménte, գ. Մեթոդաբար. ոճով: սահմանեալ կերպ: սահմանագ իւր:

* Metódico, ca. Որ խօսի ոճով. կարգաւորական. կարգաբար:

Metodísti, տր, յոգ. Մեթոդաստեանք. (ազգ մի հինգ չափ ոճոյ պահս կուգեն զոճս բանին գաղղիոյ. ոմք այլ և այլ մեթոդաստ, կամ ոճով հեղինակին զոյանգ նշ:)

* Metodizzáre, ը. Դնել ի կարգի. կարգաւորել:

Método, տր. Մեթոդոս. ոճ. կարգ. սահման. սահմանագ. սովորութիւն. օրինակ:

Metonimía. Փոխանունն. փոխանունութիւն: (է ձև ինչ հարուածանական:)

* Metonimicaménte, գ. Փոխանունաբար. փոխանունութեամբ:

Metonomasía. Անուանափոխութիւն. (է փոփոխումն յատուկ անուան ի տարբերութիւն:)

Metopa. Մասն ինչ հարթատրաշեալ ականի զարդուց:

Metópio. Ի ծառ ինչ, յորմէ կաթէ խիժն անուանեալ Ա. Ձիակ, կամ ջուր: ȳ Ammoniaco.

Metoposcopía . Խորագիտություն :
Metréta. Մար . (ը չափ հին նահանգ :)
Metricaménte, ի . Տաղաչափաբար . առաղնաւոր բանիւք :
Métrico, ca, ածի . Տաղաչափական . չափաբանական : ից . Չափաբան . տաղաչափ : ագէտ : arte metrica. տաղաչափութիւն : չարուեստ :
Metríto . Տես Mitrito .
Métro . Չափ . Աստանաւոր : պէտի . նաւ :
Metrocomia . Գիւղաքաղաքք . (ը գիւղաւոր գիւղ , որ ունի ը իւրև զայլ գիւղս :)
Metromanía . Մոլուն ի յօրինել զտաղաւորս :
Metrómetro . Նոճադաշափ . (ը գործի երաժշտից :)
Metrópoli , ի . Մայրաքաղաք . պատ . ընդ . եկեղեցի արքեպիսկոպական , կամ մետրապոլիտական :
Metropolíta , ը : Metropolitáno ից . Մետրապոլիտ . արքեպիսկոպոս , մայրաքաղաքին . մայրաքաղաքացի :
Metropolitáno , na , ածի . Մետրապոլիտական , կամ արքեպիսկոպական (եկեղեցի :) մայր (քաղաքացի :)
Metropolítico , ածի . Մետրապոլիտական :
Metténte, ի . Դնող . որ գնէ :
Méttere, ն . Գնել ի , կամ ի ներքս . արկանել . փակել : էջերի ծոմ : գնել . դնտեղել . հաստատել . ծոմ : տես և Depositare . մոռնանել . կիրթիմէ : մոռնացանել . առաջի առնել ի քննուել : Բողոքիլ : Քի լնպնդնի : ցցոլիլ , կամ ի վեր երևել . բուսանիլ (եղջերաց . առասնոց . փետուց . և ն :) պինդ : էջ ծուխ խառնել , կամ մերձաւորեցուցանել զանձամնոն : Արկանել զիւրաքանչիւր զգենուլ : Ներմուծ : Հոսել (գետոց . և ն) ի ծով : անմահացուցանել : Mettere . ե ես բան վճռաբանութեան . տես ի Messa. Mettere in argento . Դրամագիր արծաթով . արծաթագործ առնել : a basso . ցածուցանել . ի վիշտ ընկենուլ . խոնարհ առնել : a bottino . յաւարի առնուլ : a cavallo , հեծուցանել . ձիավար : a cavallo una spada, ն . Հանդերձել զսուր ի բրտի կամ մեջքի : a dosso , կամ տես Addossare . a fuoco , e fiamma . ի հուր մատնել . հրոյ ձգարակ տալ : a guadagno . Տես Guadagno . Mettere alcuno in grazia , կամ in disgrazia , սիրելի . կամ անհաճոյ , ատելի առնել զոք . al di sotto . տես Deprimere . Mettere alla prova . Ի փորձ մատուցանել . փորձել : alla via . պատրաստել . ուղնել պատրաստ , կամ : alle coltella , կամ a morte . սպանանել : all' incanto . Տես Incanto . Al libro . Անցուցանել ի գրի . գրել ի մատեան : al niente . ի չիք գործ ձուցանել . եղծանել . a non calere , կամ in non cale . անգոնանել . առ ոչինչ գրել : a oro , կամ d' oro . տես Indorare. Mettere a parte . Ջատուցանել . մեկնել : a partito . ի քննին մատուցանել : a petto . բաղդատել : a petto chicchessia . գնել զոք ի հեղնանս . մատնանշել : a sacco . աւար հարկանել : Mettere a sedere . Ընկենուլ զոք յիշխանէ : և ն զոք . տել : a soqquadro , կամ sossopra . վեր ի վայր , խառնիխուռն առնել : a uscita . հանուցանել ի գիրս ծախուց . գրել ի հաւիճ ծախսից : bene . օգնել . բարերարել և ն . լինել յօգուտ , օգտակար , կամ լաւ : capo , կարգել առաջնորդ , վերակացու , գլուխ . capo . հոսել ի ծով : և ն յանդիման . աւար . տել : nel capo . խելամտեցուցանել . ուսուցանել : nel capo , կամ nel cuore , ն . Հասանել . հաւանել . ցուցանել : cervello . սիրտն առնել խոհականել . վարել խնամատարաբար : il cervello a partito . յիրկ բայս արկանել : mettere il cervello a bottega . գործն գործել . ճգնիլ : compassione . շարժել ի գութ . գութ արկանել . ուժգին : consiglio . քննել զգուշութիւն . քաջ կշռել : conto . լինել օգուտ , շահաւոր : in , կամ a conto . տես Conteggiare , Computare . Metter cuore . Խրախուսել : in cuore . Համոզել : Mettersi in cuore , ն . Դնել , կամ հաստատել ի մտի : Metter cura . Ի բան դնել . պատրաստել : da banda . Հողուած ի բաց , ի մի կողմն : d' accordo . տես Accordare . Mettere dadi falsi . Խաղալ առ ոչ ճշմարիտ . del suo . տես Scapitare . Mettere tutto il suo in una cosa . Ծախել զինչ իւր կայ ի գործ դիտի . di bocca . տես Bocca . Mettere di coscienza . Ապաշխարել զխիղճ մտաց իւրոց : Mettere erba . ն , և ը Կղմինք դալարիս . վերընծիւղել : foce. Հոսել (գետոց) ի ծով . Ծախիլ , կամ գալ անկանել ի ծով : fuoco . հուր հարկանել : fuori . հանել արտաքս : փրթել ջախջախ : guai . աւասիր . աշխարհ լալագոչ նապաստ : i denti . բուսանացանել , կամ արձակել ատամունս : Mettere in abbandono . Ի բաց ձգողութեան : in arnese . պատրաստել . յարդարել : in assetto . տես Assettare . Mettere in avventura, կամ in rischio . Ի վտանգ արկանել . վտանգել . ի բաղդն պատահանել (լինել) in campo , կամ in canzona . տես Campo, Canzone . Mettere in chiusa. Փակել : ի գանձ արկանել : in Cielo . բարձրացուցանել զոք մինչև յերկինս . երկնապատ գովել : in concio . յառաջադոյն ստրատուել . կազմել . յարգել . կարգել in corde . տես Incordare . Mettere in faccende . Պարապուցուցանել զոք ի գործ գործ ի վրն դնել : in forse . յերկբայս առնել . ի տարակոյս արկանել : insieme . միաւորել . յօդել ի մի (երկուց , կամ բազմից .) արկանել ի մէջ . տես և Differire , Frammezzare . և ս' խոթել : innanzi . յիշեցուցանել զոք . բարձրացուցանել . յառաջել . և ս' առաջի առնել կամ արկանել . ինչ . և ս' յայտ առնել : Mettere male . Գրգռել . ը միմեանս ատելի կանել : mano , le mani , tra le mani , per le mani , alle mani , և ն . տես Mano . Mettere mente. Տես Mente . Mettere mezzo . Մէջնորդս արկանել . օգնող գտանել ի միջնորդս : ne' ferri , al , կամ in ferro . արկանել ի շղթայս . ի բանտ : nell' animo . ի միտ արկանել : nella strada . տես Incamminare, Indirizzare . Mettere nella via . Ճանապարհ . առաջնորդել ի շահս : neve . ձիւնել . տեղալ ձիւն : opera , գործել . առնել : in opera ի գործ դնել . կատարել : և ս ի կիր արկանել . վարել . ordine. կարգել a ordine . պատրաստել . յարդարել : paura . ահ արկանել . երկեցուցանել : Mettersi per servidore . Ծառայանալ . մտանել ի ծառայութիւն . երթալ ծառայել . ը ծառայ : Mettere per servidore . Դնել զոք ի ծառայութեան . piede . մտանել . ոտք : piede addosso , fuori , և ն . տես Piede . Mettere a giogo. Լծել : mettere su , կամ sopra mettere . դնել , կամ հանել զբան առ ի խաչարկութեան : su uno . գրգռել զոք ը ոք . գրգռել : una veste . զգեցուցանել : mettere romore , ragione , tempo , vento , և ն . տես Romore , և ն : Mettersi , ի . Գործել . ածիլ . շարժիլ . ձեռնարկել . և ի վերայ : մտանել : a fare qualche cosa . սկսանիլ առնել ինչ : si mise a piangere , սկսաւ լալ : a far bene . զբաղտանալ ի լաւ անգր : allo studio . պատրաստել յաւտանն : a fortezza . զօրանալ : a fuggire .

re . 'ի փախուստ դառնալ . ականիլ փախչիլ : alla via . տես Inviarsi . Mettersi a parlar di qualche cosa . խօսել զիրաց լինել : in cammino , կամ in istrada . 'ի ձանդիս անկանիլ . յոտն երթանիլ : in guardia . զգուշանալ անձին . sotto a' piedi . առ ոտն հարկանիլ . անդրանիլ : una veste . արկանիլ զիւրեաւ զգեստ լինչ . զգենուլ :

Mettilóro . Անկեղծաբար : Եաւթեամբ :

Mettitóre , ար . Դնօղ : di falsi , կամ malvagi dadi . որ խազոյ սուտ քոճիւք :

Mettitúra . Դնումն . գրութիւն : գործ . գործուած (խալախից :)

Meu . ար . Տես Finocchiana :

Mézza . Երրորդ և կէս ժամ գիշերոյ :

* Mezzabárba , ար . Կիսամօրուս :

* Mezzádo . Սեռնակ առարկի գասիկունէն :

Mezzajólo . Բաժանակից . (է նա՝ ըզ որում ունի ոք լինչ հասարակ , և բաժանէ 'ի միասին :)

Mezzalána . Կերպաս լինչ այլայլախառն յասուոյ , և 'ի կապուոյ :

* Mezzalúna . Կիսալուսին . (է պատանէք լինչ զնոր ուղղութեան :)

Mezzána . Ընկեաց լինչ միջակ առուծարուաց որով յասուիւն զգեստին : Խոչտ : լար միջին . (է լար լինչ նուագարանաց :) Mezzana , կամ albero di mezzana . Կառափաս միջին . (է այն զոր տարրէն 'ի խեչ լայ կուսէ նաւին :) օրիա եէրէն : Կին կապաս :

Mezzanaménte , ի . Տես Mediocremente .

Mezzanétto, ta . Նուճ . Միջակ . միջակային : օրիա պօյ :

* Mezzanézza . Տես Mezzanità .

* Mezzaníno . Տես Mezzado . ընդնեաղարան :

Mezzanità , - táde , - táte , էի . Միջակուէ . միջակայնուէ . միջ . չափ : օրիա . օրիալուէ : միջնորդուէ : միջանձուէ :

Mezzáno , գոյ . Միջնորդ : միջանձ : կնքաս : էնօղ վճիռ :

Mezzáno , na . Միջին : օրիա . օրիապէս : միջակ . միջ , կապակցեալ : օրիանձ :

* Mezzáre , ե . արփասանիլ գոյ ելիլ , և խոպ չիլ . Տես Ammezzare .

* Mezzárion , ար . Տես Camelea .

Mezzarúola . Ձափ լինչ :

* Mezzatínta . Կիսագոյն . կիսանկարկ . (է գոյն լինչ ընդ պայծառ , և ընդ աղօտ :)

* Mezzatóre , ար . Տես Mediatore .

* Mezzedíma . Կէսն եօթնենկին . ըստ չորեքչորեքի :

Mezzéreon , ար . Խոտ քիչ . կոշի և Camélea :

Mezzétta , Mezzettíno , նուճ . Տես Metadella :

Mezzína . Ջափոր (խեցի , պղնձի :) գնկիի . կնդիճան :

Mézzo , za , ածական . Mezzíssimo , ma . արփասանիլ գոյ ելիլ , և խոպ չիլ . Ընդհ . (պատուղ . ըստ կարի հասունն և մերձ յանպականութիւն :) կէսիէ :

Mézzo, արփասանիլ կոխոպ չիլ . գոյ . կէս . կիսամասն հասարակած : եարմ . եարը :

Mézzo . արփասանիլ անդամ ելիլ , և կոխոպ չիլ . գոյ , ածական , և ի . Միջին մասն . միջոց . միջավայր . միջակէտ : օրիա : միջոց . տարակայուէ . բացառութիւն : արուեստ . տպաւորութիւն : Միջ . (ըստ բնաբանից՝ է նիւթ յոչ չկապարեալ զնմարմնով . որ է օդն :) կէս . կէս մասնան : եարը : ժամ . ժամանակ . պահ վայր : վայրկեան : in questo mezzo . յայսմ ազահս . զայսս . ի միջի . յայսմ վայրի : in quel mezzo . յայնժամ . յայնմ ի միջի : Նշանակ . հնարք . գիւտ : եարէ : cercar mezzi . հնարս խնդրել : Միջնորդուէ . օգնուէ . ձեռնէ : Կէս : միջնորդ : հիմնանձ : Mézzo , ածական . Միջին մասն : օրիապէս : միջակ . միջակային . միջասնձնան . չափաւոր : օրիա . օրիա պօյ . օրիա պապէի : mezza notte . միջ . կամ հասարակած գիշերոյ : եարէ կէս : di mezza notte . հասարակ գիշերուա : mezzo di . գործոց . հասարակօր : եօյնէ : mezzo mese . կէս ամիս . un' ora , e mezza . ժամ մի և կէս : mezz' uomo . կիսայր . ներքինի : non aver mezzo . չունալ զմիջ . չ կալ 'ի միջին . խոտորիլ 'ի ծայրս : produrre in mezzo . 'ի միջ բերել . կամ ածել . յառաջ բերել (զկիսյուէ լինչ) andar , կամ andarne di mezzo . առաջիլ . կրել զնաս : esser di mezzo . լինել միջնորդ . միջնորդել : dare in quel mezzo . զիրս ինչ կոչմնան եւս հանձել ('ի դատաստանի .) վճռել . 'ի նպաստ երկոցունն եւս կոչմանց : darla pel mezzo . 'ի բաց մերկանալ յանձնէ զամ ածել . խոպտ լինիլ : եւ զակատիլ . կամ ընկղմիլ յանդատուէ : եւ յոչինչ խնայել . չլինչ անկի ածել : la dà per mezzo . լքէր , կամ անտեսէ է նա : dare in quel mezzo . հարկանել զիշխն : di mezzo sapore . միջասակ մանն ըստ երկուս համս : mezzo colore . միջասակ գոյն : mezzo tempo . դարման . աշուն : a mezz' aria . միջակային իմն : di mezza età , ածական . միջակ . ըստ ծերոյ և ըստ տարտղն : di mezza taglia , ածական . միջակ . միջասահման : parlar a mezza bocca . խօսիլ չնչախառն , կամ ահ ըստ ահ , ակնածուէ , երկիւղէ , ծածկաբար : da mezzo in giù . մասն սրտին , ներքին : da mezzo in su . մասն վերին , վերագոյն : tener il mezzo , կամ la via di mezzo , կամ star di mezzo . կալ 'ի միջի : զմիջինն ունել . ոչ հակամիտել 'ի կողմն լինչ . և ոչ 'ի մի կողմն յարիլ : mettere in mezzo . խաբել : torre a mezzo . առնուլ խաբանչելուէ զիէն : non vedere alcuno al mezzo . սկրել զոք կամեցեալն : consiglio di mezzo . միջին խորհուրդ : mezzo mezzo . անվնասպ 'ի միջի : Mezzo , ի . խոր . գերեզման . գոց . տես ծով . mezzo morto . կիսամեռ : mezzo mezzo , ի . փոքր լինչ . ըստ խիզ . խոր : A mezzo , ի . կէս 'ի կէս : եարէ : senza mezzo . առես Immediatamente , In mezzo . 'ի միջի . 'ի միջավայրն . 'ի միջոցի անդ . 'ի կէզբունի : per mezzo . 'ի ձեռն . 'ի ձեռն ընդ . ընդօք :

* Mezzobústo . Կիսարձան . (ըստ արձան անգամոյ , և անտան :)

Mezzocérchio . Կիսաշրջանակ :

Mezzocolóre , ար . Միջնագոյն . (է գոյն միջին ընդ միջ երկուց գունոց :)

Mezzodì , Mezzodíe , ար . Միջօրէ . օր հասարակ : եօյնէ : հարաւ . գէզլէ . հարաւահողմն . հողմն հարաւոյ : գէզլէ եէլի : a mezzo dì . 'ի հնրկ աւուր :

Mezzogiórno . Սոյն է : a mezzo giorno . 'ի միջօրէի . 'ի հասարակ աւուր :

Mezzo gráppolo . Ընդ լինչ գինոյ :

* Mezzolána , * Mezzolanità . Տես Mediocrità .

* Mezzoláno , na . Տես Mediocre . Fava mezzolana . Բակլայ լինչ :

* Mezzoquárto . Չափ լինչ հեղանիւթոց :

Mezzoriliévo . Կիսերեսդէն . (է ազգ լինչ քանդակաց :)

Mezzoscúro , գոյ . Կիսաղօտ . (է չափաւոր նսեմու . թիւն նկարուց :)

Mezzúle , ար . Միջնին տախտակն յատակի նաւակաց :

MI.

MI . Ինձ : պանո . զիս : պէսի . մերձ և ի մասնիկ թարմատար . ըստ . io mi credo . ես համարեմ . ես նախադասի մասնիկացս ti , si , ci , vi . և te ne , se ne , ve ne , ce ne . և յետադասի մասնիկացս il , lo , li , gli , la , le , նե . մերձ և մասնիկացս si .

Miagoláre , Miaguláre , ի . Նոճալ . մլաւել : գոչել էի :

ֆե֊ miagolare. տես և Nicchiare.
Miagoláta. Միաւ. Մ֊լաւութիւն: ֆաս. ֆեթի պէս:
Miágro, Miáro. Ի խոտ ինչ նման Guado ին:
* Miásma. Պղտիանուշ (տարափոխիկ ախտից:)
Míca. Ի մանրիկ ինչ թեթևամասը, յորի իբացա֊ տկանա: non mica. ոչ քանաւ. ոչ ամենևին ոչ: էօֆ. ասլ:
Micánte, ֆ. բաս. լաթ. փայլուն. շողշողուն:
Micca. Տես Minestra. A micca. Ա֊ատատակս:
Míccia. Բուծին, կամ լուսկիւք (հրացինաց:) Ցինիւ: մատակ եշ: * Miccia d' albero. Դիհաւոր մասն կայմին բանկացելոյ ի բշտ մասանց: del timone. առաջին մասն ղեկին:
Micciánza. Ա֊ֆեթ. Թշնաւառութիւն:
Miccichíno, աչ. ֆբի և ֆ. փոքր ինչ. փոքր մի:
Micciére, աբ: Հեծեալ չէշ:
Micciníno, աչ, նոմ. Miccíno, աչ, աբ. փոքր ֆ մասաւ. փոքր ինչ: à miccino. առ մանր մասաւ: miccino, կամ un miccino. ֆ. փոքր ինչ. մանր ինչ: fare a miccino d' una cosa. ի կէս առնուլ զնչդիմ, առ մանր մանր, կամ անխայտութ. հրշ֊գել: favellare, կամ parlare a miccino, a spizzico, a spilluzzico. խօսել յօշունկ և մանր, (առ ի֊րօք սխալել:)
Miccio, աբ. Էշ: Miccia, ֆե. Մատակ եշ:
Micída, աբ. Micidiáro. Omicída. Մարդասպան:
Micidiále, գոյ. Մարդասպան: աչ. Պատուհաս. մեծ հարած:
Micídia. Micídio. Տես Omicídio.
Mício, աբ. Micia. ֆե. Կատու:
Micolíno, նոմ Micino ևն. աչ, աբ. ֆբի և ֆ. Մանկուկ, կամ գոյն ինչ. փոքր ինչ. փոքր մի:
* Micránico, ca. Ա֊ֆգարեան. պատշաճեալ առ աֆգար անուանեալ. ախտն:
Microcósmo. Փոքր Ց. Համառօտուն Ցի֊որ ի մարդն:
Microfónio. Մատևաձայն. (ի գործի ատատկացու֊ցանելոյ զձայնս:)
Micrografía. Մանրագրութիւն. (ի ատտրագրութի֊ան առարկայից, որք երևին միայն ի ձեռն խո֊շորացուցից:)
* Micrología. Մանրաբանուն. (ի աւելորդ հոգ ի մա֊նուանս, և ի մոռախս:)
Micromega. Ի գործի ինչ կրկրագաչխան, որ ե֊րևեցուցանէ զկիցերորդ մասն քագորդին:
Micrómetro. Մանրացափ. (ի գործի ինչ չափելոյ զարտաքին ատտեղագ, կամ զնա փոքրագրոյն ատ֊բաղկացութիւն ի միմեանց:)
Microscópico, ca. Մանրագիտական (առար֊կայք) խոշորացուցի:
Microscópio. Մանրագիտակ. խոշորացոյց. (ի ա֊պակի երևեցուցիչ մանր առարկայից:) էբրինել. քեր֊քենել:
Midólla. Մէջն հացին: էտճելին իւղ: ուղեղ, կամ ոյրա ծառոյ. որ սովորաբար կոչի Midollo. ա֊պաճըն էօլա: ուղեղ ոսկեր: որ տիրապես կոչի Mi֊dollo. իւղ: midolla spinale. ուղեղ ողնի: ծնօտղա իւղ: midolla. իւղաբ: գոյացուի. խմատ:
Midóllo. Մէջն հացին: էտճելին իւղ: ուղեղ. ընտ֊րելագոյն, կամ աղնուագոյն մասն: էօղ:
Midollonáccio. Պարագմիտ. յոդուղդ. ծանծաղամիտ:
Midolloso, sa. Ուղղալից: pane. հաց բազմաճեղք:
Miéle, աբ. Méle. Մեղր: պաղ:
Miétere, ն. Հնձել: պիւղիդ. էտճին պիւղէտ: հասասնեք. քաղել. կիթել (զարմաս:)
Mietitóre, աբ. Mietitríce, ֆե. Հնձօղ: պիւղճի:
Mietitúra. Հունձ. Հնձուածն: պիւղի: ժամանակ հընձ ման: պիւղի ղեմանը:
Mietúto, ta. Հնձեալ. պիւղիդ:
Míga. Տես Mica.
Migliacciáre, ն. Ուսել կարկանդակ բազում.
Migliáccio. Ընդ ինչ կարկանդակի, կամ քաքարոյ:
Migliájo. Հազարաւոր. հազար: յոգ' լինի Migliá֊ja. պին: մղոն: in tante migliaja d' anni. յայն֊չափ հազարաւոր ամս: cinque migliaja di moggi di grano. հինգ հազար գրիճ ցորենոյ: v' era un migliajo d' uomini. կային անդ արք հիլք: a mi֊gliaja, ֆ. բիւրք. հազարաւորք. անհիւք:
Miglialsóle, աբ. Տես Litospermo.
Migliarína. Ցնդուռն ինչ:
Migliaróla. Գնաեակ (ի սկսս հրացանից:) սալմ:
Míglio. յոգ' սր լինի Míglia. Մղոն: ֆե: mostrar֊si delle cento miglia. լինել ոգոյն զնուագ. յանծաղ նոմեա լինել: Miglio. Կորեակ: փասլ:
Miglioraménto. Յառաջադիմութի ի լաւ անդր. լա֊ւութի. զարգացումն. Հատատութի յառողջութիւ. վիճակ լաւագոյն, կամ ընտրելագոյն մասն:
Miglioránte ֆ. Որ առնէ լաւ եւ. որ եւ քան զնա հատատաքի յառողջութ. որ կազդուրի:
Miglioránza. Լաւութի. վիճակ լաւագոյն:
Miglioráre, ն. Լաւ եւ առնել. առնել լաւագոյն: փոխ եմի էֆէ: Migliorársi, յ. Լինել լաւ եւ յառաջէը ի լաւ անդր: եմի օշաֆ: ելանել ի բա֊րեսատուն. կազդուրիլ. հատատանիլ. ղօրանալ ի հիւանդութէ: առողջանալ. չիփս պռոշաֆ:
Miglioratívo, va. Ա֊ողջացուցիչ. առողջարար:
Miglioráto, ta. Լաւ եւ եղեալ. եղ:
Miglióre, աչ, ֆ. Լաւագոյն. լաւ եւ. բարեգոյն: փոխ էմի. եմիսի: գոյ. Լաւագոյնն. օգտակարն:
* Miglioménte, ֆ. Լաւ եւ. լաւագոյնս:
Mígna. Ծակիկ ձիթենեաց:
Mignátta. Տզրուկ: սիւլիսի: ագահ. կծծի. նէֆս:
Mignélla. Ագահ. կծծի: խանսիֆէր. նէֆս:
Mignoláre, ն. Ծակիկել ձիթենեաց:
Mignolo. Ճկոյճ. ծկոյճ: մբոյ պռոշոբ: mignoli. ծակիկք ձիթենեաց:
Mignoncéllo, նոմաչ. Սիրելի. սեբա մտերիմ:
Mignóne, աբ. Սիրելի. մտերիմ. սիլիֆ:
Mígnoro. Տես Mignolo.
Migráre, ն. բաս լաթ. Ցուռել. մեկնիլ. երթալ:
* Migrazióne, ֆե. Ցուռ. երթ:
Milensággine, ֆե. Պակասամտութի. սհմգէբ:
Milénso, sa. Milensíssimo, ma. Պակասամիտ. խե֊ղամիտ. անհամձար. ապուշ: սհմգ:
Miliári, աչ, ֆե, յոգ. Կորեկաձև մատիք. (եմ մանր բիկ մատիք ինչ մարդկային մարմնոյ:) Ի եւս ազգ ինչ ուռնդի, որ կոչի և Petecchiale.
Milióne, աբ. Միլիոն. հազարք հազարաց: օն էէմ խաչ պին: անհիւք. բազուկք յոյժ:
Milionésimo, ma. Միլիոնակորդ. միոն ի միլիոն մասանց:
Militánte, ֆ. Զինուորեալ. զինուոր. մարտիկ. ճկնի ֆի: Chiesa militante. Զինուորեալ եկեղեցի. (ըստ ժողով հաւատացելոյ յերկրի:)
Militáre, ն. Զինուորիլ: ճկնիդի օշաֆ: զինիլ. մար֊տընչել. աշխատ լինել:
Militáre, ֆ. Զինուորական: ճկնիֆ: * գոյ, աբ. Զի֊նուոր. զօրական: օճաֆլը. սեֆքերլի:
Militarménte, ֆ. Զինուորապէս. ոյղ զինուոր.
Militatóre, աբ. Mílite, աչ. բաս լաթ. Զինուոր:
Militório, ia. Զինուորական:
Milízia. Զինուորութիւն. արհեստ զինուորական: ճկնիճիլիֆ: Զօր. զորք: ասկեր. օճաղ: Զօր խաւ. նակոյս. (ըստ հաւաքել անխտիր ի քաղաքացոց, և ի չինականաց ի մասնաւոր դիպուածս ինչ:)

կարգ.

Կարգ աստիճան ։ կարգ աստիճական ։
Millánta . բան ծաղրական · բիւրեք · անհամարք ։
* Millantaménto . Տես Millantería .
Millantamille . սասպ" · բան ծաղր" · Տես Millanta :
Millantáre , ն · Մեծացուցանել չոյժ · կարի բարձ բացագանչել · աճեցուցանել ։ millantáre, ը Millantársi , յ · Պարծիլ · անապարծիլ ։ եղխանիլ ։
Millantatóre , ար · * Millantatrice , իգ · Պարծօղ · մեծագան · անապարծ ։ եղխանիճիա ։
* Millantatúra , Millantería , Milláuto . Պարծումն · պարծանք · մեծագանութիւն ։ եղխանիք · խաղանա ։
Mille , ածական , և գլ · Հազար · պին · անբաւ · բազմաւ չոյժ ։ a mille a mille , ած · բեւեր · բեւերաւորեալ · անթիւ ։ mille volte , կիմ fiate . հազարիցս · բազմաւ անգամ ։ stare in sul mille . լինել ծանրաբարոյ ։ զարժանին ։ parere mill' anni , che segua una cosa , սպասել անձկանօք ։
Millefióri , ար · Ի ծխախոտ լինչ դառնաւոր և հոտաւէտ · սառնագաւանի բիւրանծաղիկ · Ըստ կոչի և մեղն երկնից արկիղ յանօթ ի պէտս դեղոց ։ acqua , կիմ oglio di mille fiori . ջուր, կիմ իւղ բիւրանծաղկին . (ի ջուր, կիմ իւղ հանեն զբահանաւոյս պաւառակ երկնից ։) acquavite di mille fiori ։ զբի հանեն ի բազում ծաղկանց ։
Millefóglie , իգ · Հազարտերեւուկ · (ի խոխոտ լինչ ։) Ճինան եղէգնի · հեղափոկ ։
Millelátero , ra . Հազարկողմական · հազարանկիւն ։
Millemórbia , Scrofolária . Բիւրախտաւան · (բոյս ։)
Millenário , ia , ած · Հազարաւոր · հազար ։
Millenário , գլ · Հազարամեան · (այսպէս կոչեցան ազանդաւորքն որք յիւս յարուցեալ Համարձին վայելել ի սմա ի հեշտանս մարմնոյ առանց մեղաց ։)
Millepéde, կիմ Ragno di Mare . Բիւրոտանի · (ի բազմոտանի խեցի լինչ ծովային ։)
Millepiédi , ար · Centopiédi . Կենտուկ · բիւղեղ պեռճեայ · պօճաւոր պեռճեայ ։
Millepora, Milleporite . Ի տունկ լինչ ծովային, կիմ ազգ լինչ Madrepora ի նման եղիպոյ, որոյ մանկերկ ոյնի ի Համակ ծակոտկէն ։
Millésimo , ոնա , ած · Հազարերորդ · հազար · պին նիւթ ։
Millésimo, գլ · * Millésmo . Հազարամ" · պիներորդ ։
Milvagíno , Milvo . Ճին ծովային · (ի ձուկն լինչ ճագանային յերեսս ջուրց · որ կոչի և Pesce rondine .) * Milvo . Տես Nibbio .
* Miluógo . Միկ ։
Milza , Փայծաղն · փալփ · tirar , կիմ stiracchiár le milze . տես Stentare .
* Milzo , za . Տես Mencio . Աղբատ ։
* Miméttа . Հարճ · բոլ ։
Mímico , ca . Մխիթարական · դերասանական ։
Mimma, իգ · բան խաղալիկան · Աղջկին մատաղ տղայ ։
Mímo , բան լաթ · Մխիթար · դերասան · խեղկատակ · ծաղրաբանի · մխիթարանի · քաղք մխիթարց ։
* Mimósa . Տես Sensitiva .
Mína . Հիմին · (ի չափ լինչ փայտեղէն, կիմ երկաթի, և ի կէսն Stajoln :) * Ի ետ ծառ լինչ · * Ընդնաս · (ի գրամ լինչ յոտնաց :) Ականն · լաստ · տես և Miniera .
Minaccévole , ած · Սպառնացօղ · սպառնագին ։
Minaccevolménte , գլ · Սպառնալեօք ։
Mináccia . Սպառնալիք · բիւհիք ։
Minacciaménto . Սպառնացումն · սպառնալիք ։
Minacciánte , ած · Սպառնացօղ · սպառնագին ։
Minacciáre , ն · Սպառնալ · բիւհիք էքիք · փորձանք նոր ։ che minaccia ruina . խարխուլ (որմն)
Minacciáto , ած . Սպառնացեալ ։
Minacciatóre , ար Minacciatrice , իգ · Սպառնագող
Minacciatúra . Տես Minaccia .
* Minacciévole , ած · Տես Minaccevole .
Minácciо . Տես Minaccia .
* Minacciosaménte , գլ · Ի սպառնալիս օք ։
Minacciósо , sa . Սպառնալից · սպառնագին · վիհ սիրտ ։
Mináreչ , ն · Ականն հատանիլ ։ լաստ գործել · տես և Contramminare .
* Mináto , ta . Ականն հատեալ ։
* Minatóre , ար · Ականահատ · ականագործ ։ լաստ ղբմեր ։
Minatório , ia . Սպառնական · սպառնալից ։
Minchiáte , Tarócchi , Gérmini . Խաղ լինչ Ղրիմ
Minchionáre , ն · Ծաղր առնել · խաղ առնել · վիհ ընել ։ minchionar la fiera , կիմ la mattea . տես ածական ։
Minchionáto , ta . Ծաղր եղեալ · այպանեալ ։
* Minchionatóre , ար · Ա յպանօղ · ծանակիչ ։
* Minchionatório , ia . Ծաղրական · հեգնական ։
Minchionatúra . Ծանակումն · այպ · ՀԳՊ ։
* Minchioncéllo . Տարփածու · տարփասէր · տղի ։
Minchionería , Խաղ · կատակ · ծաղր · զոհարանութիւն ։ ջախ · սնոտիք · սիրնէք · անպէտան լինչ , այն օրոնս սխալանք անգիտելիք · անմտութի ։ խաղ նենգ · ջղճուտ ։
Minchióne , ար · Ծանձրամիտ · խոշտամիտ · ապուշ անմիտ · ջղճի · անմտի ։
Minciábbio . Աղաչակողմն էքանոց ։
Minerále , գլ , ար · Հանք · կիմ հանքանիւթ · (ի մաղ միներալական հանել ի քաղուց · որ ոսկի , և այլ եամ հրահալելիք · եա և արղ , արճառագ , ծծումբ , անտիմոն) սովորաբար նշանակի զգետնի տեսակն զի հրահալելիք կոչին Metallo .) Տապկի ։
Minerále , ած , և · Հանքային · Տապկի ։
Mineralísta , ար · Հանքագան · որ Ճանաչ զհանքոց ։
Mineralogía . Հանքագանութի ։
* Minerário . Հանքագործ · քաղագործ · (յն որ աշխատի ի բրել զքաղս ·) մետալահան · Տապկեի ։
Minéstra . Ճան · ռասիկ" ապուր · լոբպա · compratono otto minestre di carne , գնեցին այնչափ միս որչափ լինչ բաւական էր եփելոյ նոսիս զհան ուճն ակռաւոր · far le minestre . ածական · կառավարել · հրամայել ։
* Minestrájo . Ճանապարհ · որ քաշխէ զհան ։
Minestráre , ն · Ա ւրհանել զհան ի սկուռեղ · կառավարել ։
Minestrélla , նաև · Ճան սակաւ · Ճանիկ · լոբպոյ ։
* Minestrélla . Պաշտանեայ սպասաւոն · սպասաւկան ։
Minestriére . Տես Ministriere .
* Minestrína , Minestrúccia , նաև · Ճան սակաւ ։
* Minéstro . Տես Minestra .
Mingherlíno , na . Նիհար · վտիտ · ծխրեալ ։
Miniáre , ն · Նկարել կիսանկար · նկարել · miniársi . զարդարել ի սեպհոյ · չսպարել զանձն ։
Miniáto , ta . Նկարեալ կիսանկար ։
Miniatóre , ար · Miniatrice , իգ · Կիսանկար · որ նկարէ զկիսանկար ։
Miniatúra . Կիսանկար · (ի ազգ լինչ մանր և կիսանկարուց խճախառն և ջրախառն ներկիւք ի վր փղոսկրի , մագաղաթի , և ն ։)
Miniéra . Բովք · հանք · Տապկեի · d' oro . ոսկեհանք · ոսկեան ։ di ferro . երկաթահանք · Ղուշեղն հանքաց՝ գոր ոչ ջոկէ կիմ հանք և կիմ մետաղ ։
* Minierále , ած · Հանքային ։
Mínima . Փոքրիկ · (ի խաղ լինչ երաժշտական ։)

Mi-

Minimaménto, Նուազումն • նուազուած •
Minimáre, ն• Նուազեցուցանել • նուազցուցանել •
Minimíssimo, ma. գեր՛ Minimo ին• փոքրիկ քան զամ՛:
Mínimo, ma. գեր Piccolo՛ին• փոքրիկ • փոքր յոյժ• կարի փոքրագոյն• են• ինչիւ• : minimo che, գոյ• դժդն ինչ:
Mínio. Նոթ• (է նեռի ինչ կարմիր գործել՛ի կրոյ կապարի :) •ինչնեն : կիսանկար • նկար :
Minimi, ար յոգ• փաւլայեցիք• (են կրօնաւորք կոչ• դի սիրն փրանչիսկոսի փաւլայեցւոյ :)
* Ministeriále, ած• Պաշտօնական • պաշտօնեական :
Ministério. Ս Պատաւորութիւն • պաշտօն : հղկեցի :
Ministéro. Տ գործ• գործաւորութի • կառավարուն (պաշտօնէից իշխանին :) հնօգ: Պաշտօնեայք • ապատաւորք • պաշտօնակալք : պատի գեղչեն :
* Ministránte, հ• Պատաւորիչ • պաշտօնեայ :
Ministráre, ե• Պատաւորել• պաշտել• հղկեցի են• հգ• ապատաւորիլ ուժիք զսկեռ• մատակարարել, տալ զհարկաւորսն:) տես և Amministrare, և Maneggiare.
Ministrativo, va. Պատակարարող• ընորհիչ :
Ministratóre, ար• Ministratríce, ից• Պատաւոր. պաշտօնեայ :
Mínistrazióne, ից• Պատաւորութի :
* Ministrélło, նաձ• Պաշտօնեայ փոքր :
* Ministriére, ար• Պաշտաւական :
Minístro. Պատաւոր• պաշտօնեայ• գործակալ : հղկեցիցեաք: il primo Ministro. եպարքոս : Վեհէր :
Minoránza. Կրտսերութ •փոխ•ինչ•ից: Ոոճազգեցուցանել• պահպանուի : փոքրութի :
Minoráre, ն• Նուազեցուցանել• պահպանեցուցանել• փոքր առնել• էփոխ•ինչից: l'affanno. սփոփել զտագ• նապ սրտին :
Minorásco. Հաւատաւորուի ի Fidecommisso կրտսերագոյնին :
Minorativo, va. Կոչազական • պահպանեցուցիչ : գոյ• Դեղ Թեթևացուցիչ որովայնի :
Minóre, ած• հրէն Ե գոյ• հ• Փոքրագոյն : փոխ•ինչ• : Կրտսեր • (ի օրէնագիտայ է ոմն՝ որ դեռ չէ է հասել՛ի հասակն սահմանել՛ չորինաց առ՛ի լինել ոգ ան՛ձին կ առացուածոց իւրոց •) minore di età. կրտսերագոյնն յերգաթյ• փոխ•ինչ• Minore, կիմ la minora. Փոքրագոյնն• (է եկեղ Նախագահ• ուն ժողովարանաց : Frati minori. կիմ Minoristi. Ս Ընորհաչք • Ֆրանչիսկեան կրօնաւորք :
Minoríngo. Փոքրագոյն• խոնարհագոյն :
Minorità. Ֆոս օրէնգիտից• Կրտսերութի : արբունք :
» Minorménte, հ• Տես Meno.
Minotáuro. Ս արդացուոլ :
Minuále, հ• Կատարագզգի • սոսկական :
Minúgia, ից• յոգ• Ս Աղիք• պատառ• յոգ• լինի միջոց
Minúgio, ար• Տ le minúgia, կիմ le minúge. Minuge. Լար, կիմ պղնձնոճազատասաց : փոխ•ից
Minuíre, ն• Տես Diminuire. ե• Նուազել• փոքրկանալ :
* Minuíto, ta• Նուազեալ• պահպանեալ :
* Minúscolo, la. Փոքրիկ• lettera minuscola, կիմ առ minuscola. առտ փոքրիկ• գիր փոքրագոյն :
Minúta, գոյ• Նախագիր• ուրուական գրուած. կիմ նախատառի : հնոնէից :
Minutáglia. Ս անօրուք•խնչերայիք• նոթագոյ• ոճիագ քնքնից չեն : խատնիճաղանճ•
Minutaménte, հ• Minutissimaménte. Ս անր մանր• մանր : ոճիագ ոճիագ : մանրատառն• մի քան միոյնէ: պիրեր պիրեր :
* Minutánte, ած• Ե գոյ• հ• Որ յօրինի զնախագիրն :

Minutería. Տես Minutaglia.
Minutézza. Ս անուռնք • անուռիք : այն ոյն չեն : փոքրութի • մանրութի : ոճիագութ :
* Minutiere, ար• Ս Ղղ ինչ Հարատար ասկերչի :
Minúto, գոյ• Ս անրատառն• (է վերծանելոյ մատն միոյ աստիճանի գալորակին :) Վայրկեան• րոպէ: պագէգէ : Թան ինչ՛ի մանրիկ բանիարոց :
Minúto, ta, ած• Minutíssimo, ma. Ս անր• մանրիկ• փոքրիկ• փոքր : ոճիագ գիտելի : վատեղարուեստ• սոսկական• խառնիճաղանճ: ալ ոճագ: գոյն• անատիս ճեմիճ : ճիվղի : մանրատառն• մանրապատում• Ֆ ի միոջէ: պիրեր պիրեր : Նուբբ • նիհար• ասկար : ինձի • ղպտի • minuta bestia. մանր անասունք. (հրեն խաշն,այծ, խոզ, եշ :) a, կիմ per minuto, հ• տես Minutamente. Vendere a minuto, minutamente. Վաճառել փոքր փոքր, կիմ առ ասկառ ասկառ• (ի ընդրբ, ուռնիզք, կիմ կանգիտա :)
Minúto, հ• Տես Minutamente.
Minúto minúto, հ, գեր• Տես Minutissimamente.
Minúzia. Ս անուիք • ոչինչ• խնչերայիք• ոճիագ քնքնից չեն : մանրիկ մատն• փոքրութի :
* Minuziúcola, նաձ• Ս անուիք • խնչերայիք :
Minuzzáme, ար• Ս անրորք• կոտորակ• հոգ•փշրիք :
Minuzzáre, ն• Ս անրել• հատատնել մանր : փշրտոտ• քննել մանր :
Minuzzára. Ս անր տերևք՝ պրես տարածեն առ ճանապարհս• յատուկ տնից :
Minuzzáto, ta: Minuzzoláto, ta. Ս անրել• հատ եալ մանր :
Minuzzolíno, նաձ• կոտորակ • մանրիկ : փշրաճեչ :
Minúzzolo, Minúzzo. կոտոր • կոտորակ : ճշխար հացի : փշրա : minuzzolo, հ• ոչինչ :
Mío, գոյ• Ինչք իմ• իմն : պէնիմ փշէնիմ չնիմ :
Mío, ար• Mía, իգ• իմ• պէնիմ• պէնիմ: Miéi, ար յոգ• Míe, իգ, յոգ: իմք: Ընտանիք ասկին Moglie ma, Fratelmo, են• փեսկ Moglie mia, Mio fratello, են :
Míope, ար• Կարճատես• մերձատես: Նոքն ևօրինաճին:
Míra. Նպատակ աչաց, կիմ տեսուել• Նիշան : pigliar di mira alcuno. դիտել զոք (առ ի հալածել, կիմ առ ի օգնել•) դէտակին կալել զ դիտել• ուշ ունել ուժիք : ևօրինելիք• porre, կիմ prendere la mira, դիտել՛ի նպատակն : Նիշան աչաց : por, կիմ aver la mira. յատիլ իսրհրդոյք• յատել զուշ մատցն: coglier la mira. Կարկանել՛ի նպատակն : Նիշանա էսմաթ :
Mirábile, հ• Mirabilíssimo. Զարմանալի : աճախ :
Mirabilménte, ի• Ս քանչելապէս: մեծ ծայրն • կարի :
Miraboláno. Ֆան• (է ծառ և պտուղ :) հալէպ• ախլէ•
Mirácolo. Ս քանչելիք • հրաշք • գործ իսկիք : հրաշա նման ինչ մեծ ինչ • սիրելի ինչ զարմանալիք: նշան զարմացման :
Miracolóne, ար• ճաա ծաղրական• Եար սքանչելիք• զարմանք մեծ, կիմ տհադին :
Miracolosaménte, հ• Ս քանչելապէս• հրաշապէս :
Miracolóso, sa. Miracolosíssimo, ma. Ս քանչելի• հրաշալի : գործարկելի :
* Miradóre, ար• Տես Miratore.
Miráglio, Spécchio. Հայելի :
* Miragusto. Կերակուր ինչ սիրտ•ժաշարժ :
* Mirándo, da: Mirábile, հ• Զարմանալի :
* Miránte, հ• Զարմացող :
Miráre, ե• Ցառիլ• տենուլ : պշտաք էլէ նայել էգ մէկ յատիլ մտոք• քալ խորհիլ• գէատակն ունել• անկն քննել• խմիք (առ՝ի առանձալ•) աչին կատարել էնել առ իմն : Ինչ պիտի՞ : հայելի• գիտել : պատկառ• գիտել՛ի նպատակն : նիշան աչաց :

Miráto, ta. Յառաջալ. նկատուիլ:
Miratóre, տր. Հայեցօղ. ակնկատօղ: հայելի:
Miríce, իփ. Տես Tamerice.
Mirífico, ca. և. Míro, ra. Քաջ կամ. Սկզբալի:
Mirmicoleóne, իփ. Մրջնաբուծ:
• Mirólla. Տես Midolla.
Mírra. Զմուռս. զմուռս է ինքը:
• Mirráre, ն. Զմռսել: ծխել ուանիք զմուռս:
Mirráto, ta. Զմռսել: զառն. ցաւալի:
Mirride, իփ. Տունկ ինչ նման մնջախնդոյ:
Mírteo, ea. Mirtíno, na. Քաջ կամ. Ի մրտենեաց:
Mirtéto. Քաջ կամ. Մրտենիք. մրտաստան:
Mirtíllo. Հատ. կամ հատատեղ մրտենեաց:
Mírto. Մուրտ. մրտենի: մրտին ազգը:
• Misagiáto. • Miságio. Տես Disagiato, ան:
Misálta. Ծարամ ապուխտ խոզենի:
Misaltáre, ն. Ախտել ծարամ ապուխտ խոզենի:
Misantropía. Մարդատեացութ: հատկութ:
Misántropo. Մարդատեաց: հատ:
• Misavvedutaménte. Տես Disavvedutamente.
• Misavveniménto. Տես Disavventura.
• Misavvenire. • Miscadére. տիմալ. Սխալանել:
Miscéa. Սնոտիք. հնոտիք. արկղ ինչ:
* Miscellánea. Խառնարան, կամ գիրք խառնատեսակ առարկայից. (ըստ որ Ճառէ զգանազան նիւթոց:)
* Miscellánęo, ea. Խառն:
Míschia. կռիւ. կատ. մարտ: գաւա. ձեղն: վէճ:
Mischiaménto, Mischiánza. Խառնուածն. խառնուած:
Mischiánte, ին. Խառնիչ: կռուօղ. կռուաբար:
Mischiáre, ն. Խառնել: գոռընչորհատ: կռուիլ: գաւիա եմիլ: Mischiársi, ի. Խառնիլ: գոռընչոտ: խառնիլ ի գործ:
* Mischiáta. Տես Mischiamento.
Mischiataménte, ին. Խառն. խառնիխուռն:
Mischiáto, ta. Խառնեալ: գոռընչուկ:
Mischiáto, գոյ: Mischiatúta. Խառնուածն:
Míschio, գոյ: Խառնուրդ. խառնուած: գոռընչոտութ:
* Ընդ ինչ խառնագոյն կամ:
Míschio, ia, աչ. Խառնագոյն (չուխայ:) Ընտանի քիսայիս առնիւ:
* Miscíbile, ին. Խառնելի:
* Miscognóscere, Misconóscere, ն. Խոտել:
Misconoscénte, ին. Ապերախտ: նամբեա:
Misconténto, ta. Դժգոհ. տխուր: հոնապատառ:
Miscredénte, ին. Անհաւատ. անհաւատ: փինոխ:
Miscredénza. Անհաւատուած. մոլորութի'ն հաւատոյն: փինոխելի: ըմբռնուած. չարուած:
Miscrédere, ն. Ի'չ հաւատալ. լինել անհաւատ:
* Miscúglio. Խառնուրդ: խարդախուն:
Misdíre, ն. Չարախօսել. բամբասել: ընդհանրապես:
Miséllo, la. Քաջ կամ. Տես Miserello.
Miserábile, ին. Ողորմելի. ողորմ. հեզ. Թշուառ. տառապեալ: դժուարին. անձուկ: պատ:
* Miserabilità. Հիգուն. Թշուառուն. աղէտ:
Miserabilménte, ին. Թշուառաբար. ողորմագին:
Miseráccio, ia. Ցեղ. Հիգապոյն. Թշուառագոյն:
Miseraménte, ին. Թշուառաբար. ողորմ. ցաւագին. ողորմագին: վատթարագոյն: առատկամ. գոյնս:
Miserándo, da. Տես Miserabile.
Miserazióne, իփ. Քաջ կամ. Ողորմութի. գթութի:
Miserélło, la, նոճ. Հեզ. տառապեալ. Թշուառ:
Miserére. Քաջ կամ. Ողորմեա. ողորմեայ ինձ: Ողորմ աղեաց. (է սկսօղ ինչ:) ըմբռնիչ հոգի:
Miserévole, Miserevolménte. Տես Miserabile.
• Miserevolézza. Տես Miserabilità.
Miséria. Թշուառուն. տառապանք. աղէտ: կամ

Misericordévole, ան. Տես Misericordievole, ան.
Misericórdia. Ողորմութի. գութ: գերհոգի: aver misericordia. ողորմիլ. գթալ:
Misericordiévole, ին. Ողորմելի. ողորմ. հեզ: գթալուած: ողորմած. գթած: գերհոգիւն:
Misericordievolménte, Misericordiosaménte, ին. Ողորմաբար. բարեգթաբար. գթալով:
Misericordióso, sa. Ողորմած. բարեգութ: գերհոգիւն:
Miseríssimo, ma, գեր. Երկելթշուառեան, ան:
Mísero, ra. Ողորմ. Թշուառ. հեզ. տառապեալ. պակասեալ: չար. վատակալ. վատթար: անձուկ. փոքր: կարճ: կնճիռ. ապուշ: նեղկոս:
Miseróne, տր. յաճախ. Ագահ յոյժ. ուխտ:
Misérrimo, ma. գեր. Թշուառագոյն:
• Misertà, - táde, - táte, իփ. կնճռուն. չքաւորութ:
Misfáre, ր. Չարիս գործել. անիրաւել. վնասել: տես և Contravvenire.
* Misfátto, ta. Անիրաւեալ:
Misfátto, գոյ. Յանցանք. ոճիր. եղեռն. մեղք: գազանի. քէնութ:
Misfattóre, աչ. Յանցաւոր. եղեռնագործ:
Misgradíto, ta. Անհաճոյ. անախորժ:
Mísi, տր. Հանք ինչ, կամ քար արքասպոյին, գ. ղին և փայլուն, նման յոյժ Calciti ին. որոյ լոսէ և արկեալ, ի ջուր, ի գինի, կամ յիւղ լուծանի:
• Misléa. Տես Mischia.
Misleále, ին. Dislеále. Ներհակաւոր. անհաւատ. րիմ. հակն. հերձուած: argento misleale. արծաթ խառն, կամ անմաքուր, անմաքրած:
Mislealtà, - táde, - táte, իփ. Տես Dislealtà.
• Míso, sa. Mésso. Եգեալ. զեաեգեալ:
• Mispregiáre, ն. Dispregiáre. Խոտել:
• Mispréndere. • Misprésa. Տես Errare, Errore.
Missionário. Առաքել ի քարոզութ. քարոզիչ:
Missióne, իփ. Առաքութիւն (ձեռնէին անձանց: առաքելութ. առաքութիւն ի քարոզութ: * missione di sangue. երակահատութ:
* Missívo, va. աչ. Missíva. գ. Առաքելի նամակ
* Mísso, sa. Քաջ կամ. Առաքեալ. յղեալ:
* Mistagógo. Խորհրդակ. խորհրդածու. բացատրել խորհրդոց հաւատոյ:
* Mistaménte, ին. Խառն. խառնուած. խառնել:
Misterialménte, ին. Խորհրդաբար. խորհրդով:
Mistério, Mistéro. Խորհուրդ. հաւատոյ, կամ կրօնէ: հիփ. աշխ. գաղտնիք. խորհուրդ:
Misteriosaménte, ին. Խորհրդաբար:
Misterióso, sa. Misteriosíssimo, ma. Խորհրդաւոր. խորհրդական: հիփ. աշխ:
Místia, Mistiáto, ta. Տես Mischia, ան:
Mistiánza, Mistióne, իփ. Խառնուած. խառնումն:
Mística, գոյ: ն աչ. Խորհրդական ճաշակաւոր:
Misticaménte, ին. Խորհրդաբար. այլաբանօրէն:
* Misticáre, ն. Խառնել ի միասին. խառնակել:
Mistichità, - táde, - táte, իփ. Խորհրդականուն. խորհուրդ:
Místico, ca. Mistichíssimo, ma. Խորհրդաւոր. խորհրդական. այլաբանական (իմաստ:) հիփ. աշխ:
* Mistiéri. Տես Mestiere.
Mistilíneo, ea. Խառնագիծ. (ըստ ձևացեալ յուղի և ի կոր գծից:)
Místio, գոյ. Místio, ia. աչ. Տես Mischio.
Mistióne, իփ. Խառնուած. խառնուն:
Místo, ta. Խառն. խառնեալ: գոռընչոտ: Misto imperio. Քաջ օրէնս. իշխանութի խառն. (է կարգագոյն պատժիչ իշխանաց:) Místo, գոյ. Խառնեալ ինչ. խառ-

խառնուածոյ : քաղպրեայ, կամ խառնել մարմին :
Mistúra . Խառնուուն . խառնուրդ . խառնուած :
* Misturáto , ta . Ա՛յլայլեալ խառնուրդ . խառնել :
Misvenire , ւ . Կորնչել : ոչ յայտնել :
Misventúra , Disavventúra . Ա՛խտ . չարիք . Թշուառութիւն :
Misúra . Չափ . գործի չափելոյ է օդանէ : անդրդարձ . կշիռ . հաւասար . արիտուր : Նոփոպէնէ կանոն . եղանակ . կարգ . պայման : ըստ : չափ (առանձնաւորաց :) ամանակ . կամ զարկ (երաժշտական :) Պատասխան տեսուն : prender la misura . չափել : դիտել 'ի նպատակին : * Misura , կամ misure. Խորհուրդք կարգուածոց խաւարուն . միտք : ընթացք . ներկէ : pigliar le misure . հասանել գի առաջարկին : * romper le misure . խափանել , կամ ցրել զխորհուրդս ուրուք : a misura . չափով : ըստ չափու : a misura di carbone , di crusca , եւն . ի հասարակի : a misura che , հ . որչափ . ըստ : esser tagliati ad una misura . լինել հանգամանօք ('ի չարիս) esser tagliato ad una certa misura . ունել ինչ միանգամայն հանգամանս : senza , կամ oltre misura . կամ fuor di misura , հ . անչափ . կարի : կիրուք : misura colma . չափ լեռնացեալ : * a misura colma. լեռնացեալ . զեղուն : misura rasa . չափ հաւասար : buona misura . չափ զեղուն : եւ վերնադիր վաճառաց : հիւրկեր : a buona misura . առատապէս . լիուլի :
Misurábile , հ , Չափելի : չափաւորապէս . հնարաւոր :
Misuraménto . Չափումն . չափ : հօլեր :
Misuránte , հ . Չափող :
* Misuránza . Տես Misura .
Misuráre , ւ . Չափել : հօլեր : բաղդատել . կշռել : համեմատել : Misurársi , ր . Ծախել չափաւորապէս . չափաւոր լինել 'ի ծախս : chi si misura , la dura . առակ . որ չկշռէ 'ի ծախս յատկութ պահուս :
Misurataménte , հ . Չափաւոր . չափաւորաբար : ողջախոհ :
Misuratézza . Չափ . չափաւորութիւն :
Misuráto , ta . Չափաւոր : հօլեր : չափելի :
Misuratóre , աց . Misuratrice , կց . Չափող : Misuratore . Չափ նաւու , կամ ընթացատախ . (է գործի ինչ չափելոյ ղրկեցաց նաւուն :) di terre . գետնաչափ :
Misurazióne , կց . Չափումն . չափ .
Misurévole , հ . Misurábile . Չափելի :
* Misusáre , Misúso . Տես Abusare , Abuso .
Míte , հ . բառ լաց . Հեզ . քաղցր : ծաղիկ :
Miteménte , հ . Հեզաբար . քաղցրութեամբ :
Mítera . Ծղկեհեալ գլխանոց զոր արկանեն 'ի գլուխս պատշաւորաց հիմնուցեալ է : տես և Miterino.
Miteráre , ւ . Արկանել ծղկեալ գլխանոց 'ի գլուխս պատշաւորաց :
Miteríno , na . ած , և գոյ . բառ նախապատ . Չարեաց յաւարտ . վերիմպարտ .
Miteróne , աց . Մեծ ծղկեալ գլխանոց պատշաւորաց :
Mitídio . բառ ածի . Կարպ . եղանակ . ոճ . գաւառաձեւ :
Mitigaménto . Մեղմութիւն . չափաւորութիւն : թեթեւութիւն . վերլուծ :
Mitigáre , ւ . Մեղմել . ցածուցանել . զիջուցանել . հաշտեցուցանել . նուազեցուցանել . եռանդատ . կենդանի : հօլեր : Mitigársi , ւ . Մեղանչել . նուազել . եռանդատ :
Mitigatívo , va . Մեղմացուցիչ . քաղցրացուցիչ :
Mitigáto , ta . Մեղմացեալ . ցածուցեալ , եւն :
Mitigatóre , աց . Մեղմացուցիչ . չափաւորիչ .
Mitigazióne , կց . Տես Mitigamento .
Mitissímo , ma , գեր . Ա՛նհնարին : հեզահամբոյր :
Mitología . Աստուածաբանութիւն . աստուածաբանական գիտութիւն . ծածկաբանութիւն հեթանոսաց . դիւցազնաբանութիւն :
Mitológico , ca . Աստուածաբանական . դիւցազնական :
Mitologísta , աբ . Mitólogo . Աստուածաբան . աստուածաբանութիւն . աստուածաբանական (որ Հաւէ զաստուածաբանից .) դիւցազնաբան :
Mítra , Mitria . Միտրա , կամ Թագ եպիսկոպան : Սպարօզ :
Mitráre , Mitriáre . Դնել 'ի գլուխն Թագ եպիսկոպան . օծանել , կամ ձեռնադրել եպիս :
Mitráto , Mitriáto , ta . Միտրաւոր . Թագադիր (եպիս , կամ արքայ :) պատակաւոր :
Mitridático , ca . Միտրդատեան (դեղմամբ :)
Mitridáto . Միտրդատեան Թիւրակէս :
Mitríto . Խառն ինչ . ըստ ումանց՝ Վերնաւոր :
Mítulo . Խեցի ինչ յադգէ Tellina իգ :
Míva . Դեզ ինչ յօրինել 'ի հիւթոյ սերկեւիլին :
* Mívolo , Տես Bicchiere .

M O

MO , հ . Ա՛յժմ . արդ : միթէ դնի իբր Թարգմանութ : Mo mo . Ա՛յժմ իսկ : ատ ժամանի :
Moátra , ած . Ազգ ինչ անիրաւ և վայրագաւուրդ :
* Mobiláre , ւ * Ammobigliáre . Զարդարել կահիւք և կարասեաւք : էվրանաֆ :
* Mobiláto , ta . Յարդարեալ կահիւք :
Móbile , գոյ , աբ . Շարժական ինչք . գոյք . կարասիք : էնթափէնէ : far mobile. կուռել ինչս . primo mobile . առաջին չարժուն (ըստ հին աստղաբաշխից է ննիներդ երկինքն , որ յինքն պարունակէ զայլ պարունակս :)
Móbile , ած , հ . Mobilíssimo , ma . Շարժուն . շարժական : հեղհեղելի . գարաքուչ : յողոդոշ . փոփոխական : դիր գարաքա պարմայան :
Mobilità , - táde , * táte . Շարժականութիւն : հեղհեղուկ . յողդողդուն :
* Moboláto , ta . Գոյացեալ . ընչեալ :
* Móbole . գոյ . աբ . կարասիք . ինչք :
Mocajárdo , Mucajárdo . Կիրպաս ինչ յայծէից :
* Moccatójo . Տես Moccicchino . յարգարիչ շրագիւ : տօհ հագաբ :
Moccéca , գոյ , հ . Տես Moccicone . պղէրգուն : վատուն :
Moccicája . Նիւթ շանձրամած ունի զիկինք :
Moccicáre , ւ . Ծորդեցուցանել զիկինք 'ի ռնկաց : ծորել խլինքաց :
Moccichíno . Ծաշկինակ ռնգաց : խաւէփ :
Moccicóne , աբ . Ճռանձրամիտ . ապուշ . այր անպէտ առն , վատ :
Mocciconería . Խօճամտութիւն . ապուշի . անմտութիւն :
Moccícoso , Moccióso , sa . Խլինքոտ : ախտաւէս : տես և Moccicone .
Móccio . Խլինք . ռամկ" խլինք : ախտ : affoggar ne' mocci . (ասի զվատաց .) ընդ ծովն իսկ աշխատանս տապալանակել :
* Moccolája . Ունկ , կամ քոս պատրուգին . (է գրն . առանձին քոսն ձեռացեալ 'ի ծայր վառելոյ պատրուգի լապտերին :) .
Moccolíno , նուազ . Փոքրիկ ծայր պատրուգին :
Móccolo . Ծայր պատրուգին պատրույգ կիսայրեցաց ռամկ" . մնացեալ քարշ : ծայր ընդ . se tu non hai altri moccoli , եւն . Թէ չունիս այլ ինչ հասոյթ :
Móccolóne , աբ . Մեծ ծայր պատրուգաց : տես և Moccicone .

Móco . է արմունկը ինչ նման Veccia ին. ցն՝ վկնիք : ապ պատաչափ . փեչնոն : aver l' occhio a' mochi . առած . զչուշանալ՝ ղի մի պատահացի , կիմ զի մի ոք գոպատցի ինչ :

Móda. Սովորութ . այժմեան սովորութ ապէն . էնոն էզմա : alla móda , ին. ես այժմու սովորութ :

Modále , ած . բառ պրոմաբանից . Եղանակական :

Modanatúra . Յարդարութիւն , կիմ բաշխութիւն անդամոց (խարխաց , ևն , շինուածոց :)

Módano . Աստաշափ . (է գործի ինչ չափելոյ զմեծութիւն առաջագոյ :) Է ևս փայտ ինչ փոքրիկ ի գործել զնախ ուսականաց : Կաղապար, կիմ չափ, (որով արհեստաւորք կանոնաւորեն զգործուածք իւրեանց :) գալեռ: Ճարտարապետ . (է չափ ինչ ճարտարապետական, որով կանոնաւորին և չափին զամ կարգք ճարտարապետութե :)

Modelláre , ն . Գործել զկաղապար . ձուլել . ձեւացանել . կերպանդակել : գալեռ եափ : :

Modellátо , ta . Գործեալ կաղապար :

Modellatóre , ար . Որ գործէ զկաղապար : կերպանդակիչ :

Modellétto , Modellíno , նոմ . փոքր կաղապար, ևն :

Modéllo . Նախատիպ . կաղապար . ախլապ . (է փոքրիկ նախագաղափար իրին , որ ծառայեն, ևն, զոր կամք են առնել մեծագործ :) գալեռ " Նախատիպ՝ կոչի և հինդպանի այրն կիմ հիմն, զոր հատակք նկարչաց արձանացուցանեն յանդիման ի չեմ գանի իւրեանց , առ ի նկարել նկարժուն : Օրինակ . կանոն . յարացոյց : էօրնեկ :

Moderaménto , Moderánza . Տես Moderazione .

Moderáre , ն . Չափաւորել . ի չափս ունել , սանձել . մեղմել : գալեռ էնդէ " Moderársi , յ . Չանձն ի չափս ունել . չափ դնել անձին :

Moderataménte , ած . Չափաւորապէս . չոփու :

Moderatézza . Տես Moderazione .

Moderáto , ta . Moderatíssimo , ma . Չափաւոր . կմտնաւոր . մեղմ . զչաստ : ինամքէ . ասլաս օսանէ :

Moderatóre , ար . Moderatríce , էի . Չափաւորիչ : ուղղիչ :

Moderazióne , էի . Չափաւորութիւն . բարեխառնութիւն : ճեպպէ . գալեռ :

Modernaménte , ած . Ըստ արդի սովորութե . այժմեան :

* Modernità . Հանդամանք այժմեան իրին . նորութի :

Modérno , na . * Modernissimo , ma . Այժմեան . արդի . նոր . ճէմպէէ : որ է ըստ արդի սովորութե . նորահնար : էնոն էզմա : alla moderna . Ի արդի սովորութե . ոմն սովորուն է այժմ :

Modestaménte , ած . Համեստութի : եպէպ իլէ :

Modéstia. Համեստութի չափաւորութի : էպէպ : ամօթխածութի . պարկեշտութի :

Modésto , ta . Modestíssimo , ma . Համեստ . պարկեշտ : եպէպլի . ըաչէնլի : չափաւոր :

* Modificánte , ած . Modificatívo , va . Չափաւորիչ :

Modificáre , ն . Եղանակաւորել : տես և Moderare.

Modificáto , ta . Չափաւորեալ :

Modificazióne , էի . Եղանակաւորութիւն : ամիտիւթիւն : տես և Moderazione .

Modiglióne , էի . Ատլճ ինչ ճարտարապետական :

Módio . բառ չափ . Գրիչ . գրուան :

Módine , ար . Տես Modano .

Módo . Եղանակ . օրինակ . հանդամանք . տարազ . ձեւարք . ձեւ . ձօն . առասպել . գնացք . ընթացք . սովորութի : ապէն : չափ . կանոն . կարգ . կոտոր : էօլչեն . առած : հնարք : չարէ : կամք . հաճոյք : իրապէն : a lor modo . Ի հաճոյս նց : vivere a suo modo . կեալ Ի հաճոյս : aver il modo , կիմ non mancare il modo . չինել ընդեղ . ունել բաւական առ ի ծախս : ստուար modo . Եղի ապագս գտանել . գտանել զնարս իրին : dar modo . ցուցանել զդիարդն . հորդել ձնդրկ : por modo . կարգել . գնել կարգ . չափ . սորել . ցածուցանել : dove è uomini, è modo. առած . մարդիկ միշտ գտանեն զեղ իրաց : in che modo . զկարդ . ոճոյ . իրաւ : Նաւել : in quel modo che. ոմն : a un certo modo . Ի իրաց ինչ . Ի իմիք : per modo . այնպէս : con assai acconcio modo . կարի պատշաճաւոր : a modo . ոմն . զօրէն . իրեն : Կախ էօրէն : fare , կիմ dire a modo d' alcuno . զկնանել ումեք . անասլ . հնազանդիլ . հաճել զմիոմ ումեք : a modo , e a verso . Ի պատշաճի : a modo suo . Ի կամս իւր . Ի հաճոյից իւրոց : a modo . չափու . Ի չափու : եա՝ Ի պատշաճի . իմաստութեար (գործել :) a modo di cherico . ոմն զկրկի կոս : in modo di cortigiano . իրեն զպալատական : a modo d' uomo . մարգկօրէն : a modo di storia. պատմութեանէրէն : a modo alcuno , կիմ in alcun modo . իւիք : a niun , կիմ in verun modo. ոչինչ իւիք և ոչ միով իւիք : ասլ : in tutti i modi . ամեն . եամ իրաք . գլխովին : in ogni modo . Նոյն է : եա՝ ոչ է իդէ : * a un modo . միօրինակ . նմանապէս . հաւասարապէս : * a bel modo . դեղեցկիկ . վայել . չաքար : * al modo solito . Ի սովորութե : * al modo d' oggidì . Ի այժմու սովորութե : di modo che, կիմ Dimodochè . կիմ in modo che . այնպէս զի . ոմն կի մինչդի . մինչև : էօյլէ էի :

* Modoláre , Moduláre , ն . Եղանակաւորել (զձայն կիմ զհնչիւն նուագարանին :)

Moduláto , ta . Եղանակաւորեալ :

Modulazióne , էի . Եղանակ . կիմ Եղանակութիւն . (զոր երաժշտաց է անցուն ի միոյէ ոլորակէ , ի թոնոյ յայլ :)

Módulo . բառ լաթ . Նախատիպ . ախլապ . նախագաղափար : է ևս բառ Հարտար " . Տես Modello .

Moggiáta . Ար իլոց անդրդ , յոր մարթի է սերմանել գրիւ մի :

Móggio . Գրիւ . կիմ մոդ . (է չափ արմտեաց :) Նոխ :

Mógio , ia . Քինէաճ . Լծանձրամիւք . Լծմիւնալ : can mogio , e caval desto , առած է ձիասոյ չան Նիկոյ շուն քնեաճ , և երիվար ոչճափ :

Mógliama , Mógliema , էի . ցն՝ Mia moglie . Կին իմ :

Mógliata , էի . ցն Tua moglie . Կին քո :

Mogliázzo . Աշուանուն . Հարսանիք :

Móglie , էի . Կին . ամուսին : ալառած է նկ : Chi ha, o toglie una moglie , merita una corona di pazienza, Chi due , una di pazzia . առած . Որ միանգամ կին ածէ , համբերող է , իսկ որ երկիցս յիմար : malanno , e moglie non manca mai . վիշտք և կին երբէք ոչ պակասին : doglia di moglie morta dura infino alla porta . սուգ առն վը կնոջ մեռելոյ մինչև առ դուռս ոտն : chi non ha moglie non si, che si sien doglie . որ չունի զկին . անմտիր է նա չարեաց :

Mógliema . Տես Mogliama .

Mogliéra , Mogliére , Mogliéri . Տես Moglie .

Moíne , էի . Շողոմութիւն կանանց , ոգոյց : փաղաքշութիւն աղջկական զոյգք : նաչ : տես և Lezia.

Moiniére , ար . Շողոմարար . փաղաքշուշ :

Móla . Երկան . երկանաքար . պեչրվի խաչէ է և ան կերպարան զանգուածի ինչ մոյ գոյացեալ յաթգանգի փխկ զաւակի :

* Moláre , ած . Աղձիական (առաստնիք . որք կոչին և Աչեղանատամունք , կիմ ազօրիք :)

* Moláto , ta . Սրեալ անուշաքարիւ . սրեալ :

Mólcere . բառ լաթ . պախաստոյր . Ար եղուկ . տանջել . ի կիր ածի յոտանաւորս՝ միայն երգիր դէմն սա-

մա-

մանուկներին յերգական Molce.
Móle, իգ. Շինուած հոյակապ, մեծ ակառոյց: գլ. գեղեցիկ պինա: մեծութիւն. քանակ. կոյտ: պերճուկ. ւիշտ. եղէգն: զանգուած:
Molécula. Զանգուածիկ. (է փոքրիկ մանրիկ մասն նոյ:)
Molénda. Տես Mulenda.
Molestaménte, ած. Նեղութեամբ. ձանձրութեամբ. վշտաց. ծանուռնս: sopportar. տանել դժկամակութեամբ. ըմբռնիլ:
Molestaménto. Տառապանք. չարչարանք. նեղութիւն:
Molestáre, ռ. Տառապեցուցանել. վշտացնել. նեղել. չարչարել. ձանձրոյթ արկանել. խռնջիմք. պնդել. եմիչ:
Molestáto, ta; Molestatíssimo, ma. Տառապեալ:
Molestatóre, ող: Նեղիչ. ձանձրացուցիչ:
Molestévile, Molestévole, ած. Տես Molesto.
Moléstia, Molésto; գոյ. Տառապանք. նեղութիւն. վիշտ. ձանձրոյթ. դժնդակութիւն. ագիքն. գանգիր. գոհ: dar molestia ad alcuno. Տ. Molestare. Darsi molestia. Տառապիլ. վշտանալ:
Molésto, ta, աբ. Զանձրալի. դժնդակ. նեղիչ. տառապեցուցիչ: տանապէրշէք. աղէտ. պահեցիկ:
Móli, ող. Տունկ խնչ:
Molibdene, իգ. Molibdeno, ող. Մետաղ խնչ ապիւտակագոյն. և թեթեւ ի նպատակ ի գծագրիլ ի վէր թղթոյ, եւն: կապի և Mica de' Pittori, Lapis piombino. գոյլտան գաչիւ:
Molinélło, Molíno. Տես Mulinello, Mulino.
Molinísmo. Մոլինեան վարդապետութիւն:
Mólla. Զոպանակ: պէնդէրէք: առածգական: ճոխաբ". Շարժիչ պատճառ:
Molláccio, ia, պէդ. Կակուղ յոյժ:
Molláme, ող. Մսան մնուտ. կամուղ միս: (ակիսս ոչխ ասի զայնմ մսոյ որ է ի կուշտս:)
Molláre, ռ. Կասիլ. դադարիլ. քիրտհաք եմիչ. փոքր. ի տես: Թողուլ. Թուլանալ: ած. Սաձակիլ. Թողուլ:
Mólle, ած, ի. Mollíssimo, ma. Ջրացեալ. խոնաւ. թրջեալ: ըլուփ. եաչ. քաղցր. ժոյգ (զոյգ.) քաղց. բարեբոյս. բարեգութ. հեզ. համբոյր: ֆաքէր. ծոյ. ւչմ: ակար. փափուկ. գիրգ. փափկակեաց. հեշտ (կենաց.) կնասս: նազիկ: mostrarsi molle nel bere. երեսիլ գինեաճէր: կակուղ. գիւրակոր: եաչ չոփ: եչէչէ: ferire nel molle. Թողել զձիժ մարմնին ձեռարկել ի գիւրինն: tenere, կամ mettere in molle. արկանել ի Թուրմս: ըլուխոփ: occhi molli di lagrime. աչք արտասուալից:
Mólle, գոյ, ող. Գիհ, կամ գիհին վայր: նիհ եէր: տեղի գիւրին, կամ արտհովազանի:
Mólle, գոյ, իգ. Móli, յոփ. Ընդհանուր կայծականգ: ֆալա: errore, cosa, եւն, da pigliare colla molle. սխալ անհեթեթ, կամ ծանր:
Molleggiáre, ռ. Ընդհանուր գիւրակոր. Թիթեղ գիւրաշրջ:
Molleménte, ած. Քաղցրութեամբ. մատղաշ մեղմութեամբ. իւղութեամբ: ցրտութեամբ. Թուլութեամբ. գանդաղանօք. յամր. գժուարաբար:
Molléta. Ընդհանուր պարանիս. (է կոտորակ խնչ երկաթոյ' կապել ի ծայր պարանին. յոր ագուցեն զդոյլն քարշելն Ջուր ի Ջրհորոյ:)
Molléte, իգ, նոճ Molle քիս. փոքրիկ մանրիկ զդեզ մագիսիկ: մազաշէկ. լիքիք. ձիմոսոպա:
Molléza. Գիւրաշրջութիւն. կակղութիւն: խոնաւութիւն: խնդութիւն. մատղաշութիւն. գաղթութիւն. գիմուել: փափկուել. գրգռել. Թուլանալ. ակարանալ: նուիրեալ: d' animo. փոքրամտութիւն. վատասրտութիւն:

* Mólli, իգ, յոփ. Տես Molle.
* Mollica. Միջն հացին: էութիւն իցի:
Molliccico, ca. Molliccio, ia. Փոքր մի կակուղ: փոքր մի խոնաւ:
Mollicéllo, la. Նոճ. Փոքր մի կակուղ. գողտրիկ. փափկիկ: խոնաշէք:
Mollificaménto. Կակղութիւն. ամոքումն:
Mollificáre, ռ. Կակղել. մեղմել. ցաւս ցաւնել:
Mollificatívo, va. Կակղիչ. մեղմացուցիչ:
Mollificáto, ta. Կակղեալ. մեղմեալ. ամոքեալ:
Mollificazióne, իգ. Կակղումն:
Mollíre. Տես Ammollire.
Mollitívo, va. Կակղիչ. մեղմացուցիչ:
Mollízie, իգ. Մեղկութիւն. փափկութիւն. գրգռանք: նազանքիւ: դիշուն (մարմնոյ.) պղծութիւն:
Mollóne, Mollúme, ող. Խոնաւութիւն հողոյ յանձրեւաց: * ժանր եղանց:
Molluschi, կիմ Molli; ող, յոփ. Ճապուկք. (են կակղամարմինք, որ պղպեղոտ, կապտաւոյ ձուկն:)
Mólo. Ամբարտակ նաւահանգստոյ. (է պատուարան յորմոյ, կամ ի քարանց ձգելոց առ ի մուտս նաւահանգստին' ի խորտակել զալեաց:) ագր. պենթ:
* Molósso. Գայլբս: ահաւոն:
* Mólsa. Միջն հացին:
Moltéccio. Տես. գոյն:
Moltifórme, ի. Բազմակերպ. բազմատեսակ:
* Moltifrónte, ող. Բազմակերպարան. բազմադէմ:
* Moltilátero, ra. Բազմակողմն. բազմահունկան:
* Moltilóquio. Բազմաբանութիւն. չաֆտաղ:
* Moltíparo, ra. Բազմածին. բազմանուագ:
Moltiplicábile, ի. Բազմապատկելի:
Moltiplicaménto. Բազմապատկումն:
Moltiplicándo, գոյ. Բազմապատկելի (Թիւն)
* Moltiplicánte, ի. Բազմապատկիչ:
Moltiplicáre, ռ. Բազմապատկել. Տ. Multiplicare.
Moltiplicazióne, եւն: Տես Multiplicazione, եւն:
Moltíplice, Moltiplicità. Տես Multiplice, եւն:
Moltíplico. Բազմապատկումն. բազմապատկութիւն:
Moltipricáre, եւն. Տես Multiplicare, եւն:
Moltitúdine, իգ. Բազմութիւն. յոլովութիւն. յաճախութիւն. ւոխ:
Mólto, գոյ. Բազում. յոլով. ւոխ: ւոխ:
Mólto, ta. ած. Moltíssimo, ma. Բազում. յոլով. շատ: ւոխ:
Mólto, ի. Բազում. յոյժ. կարի: ւոխ: molto bellissimo. կարի գեղեցիկ. անհնազեղ: di quì a poco non è molto. է ոչ սպասնական. հասել է ժամ վրէժխնդրութեան: Molto. ոչ պարտական, և հկգնական. Ո՜հ ինչ է. զարմանք են. և կարի խոկք: molto ora s'è scoperto! զարմանք են' Թէ յայտնեցաւ: molto s'è rimutato. մեծ ինչ է' եԹէ փոխեցաւ: sa molto. ոճ հկգնական. ոչինչ գիտէ. ոչ գիտէ: da molto. ած. պատուական. արգոյ. պիտանի. ընտիր. մեծ. երեւելի. քաջ: եղ: էր: in molto. յոյժ. կարի: molto molto. յոյժ յոյժ: di molto. երկայնաբանել. երկարել զխօսս, զնուռն: di molto, կամ di moltissimo. յոյժ. կարի: ւոխ: ֆեխ:
* Di moltóne. Ներսի է:
Momentaneaménte, ի. Ի վայրկենիկ. ներհակ տայնի:
Momentáneo, ea. Վայրկենական. ածանցական. անցաւոր. վաղանցիկ: ֆանի:
Moméntо. Վայրկեան. րոպէ: ֆոփէք. պէր պէ՛ն: un momento. ի վայրկենի. ի նոյն: ո ոչխ: in questo momento. ի սմին պահու. յայսմ վայրի:
Moméntо. Ոյժ. կամ ազդեցութիւն. (է մեքենայական

է զօրութիւն, կամ ձիգն և բռնութիւն զոր ստանան ծանրութիւնք մարմնից ի հեշտժիլ իւրեանց բնասէս ի կիզդրոնն կոչեա:) cosa di momento, կամ di grande momento. մեծ իմն. երևելի. ակնառու. պէսպէս: di piccolo momento. փոքր. նեղեալ. դժուղն. սակաւ. ձիվն: a ogni momento. կամ di momento in momento. ամէն ամէն ժամուս:

Momórdica. Ի առունկ ինչ:

Móna, Mónna. Տիրուհի. տիկին:

Mónaca. Մ իանձնուհի. կուսան. հաւատաւոր: ռամկ" մայրապետ:

Monacále, ս. Մ իանձնական:

* Monacánda. Օգնութ՝ որ հանդերձեալ է լինել միանձնուհի:

Monacáre, ն. Ածանել միանձնուհի: Monacársi, յ. Լինել միանձնուհի: ռամկ" մայրապետ ըլլալ:

Monacáto. Մ իանձնութիւն. կրօնաւորութիւն. վիճակ միանձնական: եղնգնէի:

* Monacazióne, էփ. Ձգեաւորուիլ միանձնուհեայ:

Monaccórdo. Տես Monocordo.

Monacéllo. Մ առաջ միանձն. մանուկ կրօնաւոր:

Monachétto, նոմ. Նոյն է: Տես և ի Saliscendo. Ի նա ծռոյան ինչ ջային՝ ասիտակ յոյժ. կատար նր է կէս ասիտակ, և կէս սեաւ: Մոյթ ինչ. որ կոչի և Monachino.

Monáchile, Monacále, ս. Մ իանձնական:

Monachína, նոմ. Մանկագոյն միանձնուհի: չանելք ծղելոյ. (էն կայնք հրոյ կիպէ ծղելոց, որք ջնջա նին առ սակաւ սակաւ:)

Monachíno, գոյ. ծռուցուն ինչ ի չափ արտոտի. կըտուց նր և գլուխ են սեաւ. և ծնկք քաղնեքանգ: Մոյթ ինչ:

Monachíno, na, ած. Ղամմ կարմիր: կապուտակուծ ծէ (հարուածոց երեսաց:)

Monachísmo. Տես Monacato.

* Monácile. Մ իանձնական:

Mónaco. Մ իանձն. կրօնաւոր. աբեղայ: եղէնաստանական: Ծռուցուն ինչ, որ կոչի և Monachino. Ի նա կարճ գերան ինչ ի հնձանաձգուիս:

Monácordo. Տես Monocordo.

Monacúccia. Խոպէ". Մ իանձնուհի նորահասուն:

Mónade, էփ. Մ իակ: կամ ի միաւոր. միութ (ըստ ոմանց իմաստասիրաց ի մի միայն սկիզբն պարզ և անմասն քաղիացուցիչ ամենեցուն գոյացուածց:) Մ իութ կամ Մ իակ ծիրն (քովէ ինն, կամ ծղելոյ խաղոն:)

Monárca, պր. Մ իապետ. ծագաւոր: էպիլպ. ղահ:

Monarcále, ս. Մ իապետական. էպիլպի:

Monarchía. Մ իապետութիւն. ծագաւորութիւն. միահեծան իշխանութիւն: էպիլպհութ:

* Monárchico, ca. Մ իապետական ս էպիլպի:

* Monáro. Տես Mugnajo.

Monastêrio, Monastéro. Մ էնաստան. վանք: Նա նասիբ:

Monástico, ca. Մ իանձնական. կրօնաւորական:

Moncheríno, Monchíno, Moncóne. Բաղուկ անձեռն. հատեալ ձեռն: ծափաթ. ղլափ:

Mónco, ca. Ձեռնատ. փեշի. հաշմ ձեռաք: ղլափ: պակասաւոր: ծերբ: կրճատ:

Mondáccio, ընդ. Աշխարհ չար, կամ ապականեալ:

Mondaménte, ած. Մ աքրաբար. սրբութ. որ սրտիւ:

Mondaménto. Մ աքրութիւն. մաքրուիլ. d'erba. քաղ. ցանելի մոլախոտից:

Mondána, գոյ. էփ. Բոզ. պոռնիկ: գահիճ:

Mondanaménte, ած. Աշխարհասէրաբն. Ըստ Ցանկանալ: Ըստ օրինի Ցի. Ըստ սովորութ:

Mondáno, na. ած. Աշխարհային. Ցանկալ. արտաքին. ժամանակաւոր: գոյ. Աշխարհիկ Ցանկալի: ֆինանէվի: femmina mondana. քաղ: գահիճ:

* Mondánte, ած. Մ աքրիչ. սրբիչ:

Mondáre, ն. կէղևէչ. գաղտաղտ ածչափ: մաքրել. սրբել. քէփէչէփ: il grano. մաքրել, կամ հանել զպտուտակ ցորենոյն:

Mondáto, ta. կէղևեալ. մաքրեալ. սրբեալ:

Mondatóre, պր. կէղևիչ. մաքրիչ. սրբիչ:

Mondatúra. կէղևուածն: կէղև:

Mondazióne, էփ. Մ աքրութիւն. մաքրութ. սրբութ:

Mondézza. Mondía. Մ աքրութ. սրբութ: կ ֆիլէփ:

* Mondezzájo. Ածքև. ապքիւս: չէօփէփ:

Mondiále, ս. Աշխարհի. Ցային: la macchina mondana. աշխարհ. տիեզերք:

Mondificaménto. Մաքրագործուածի. մաքրութ:

* Mondificánte, ս. Մ աքրագործ. մաքրիչ:

Mondificáre, ն. Մաքրել. սրբել: քէփէլէփ:

Mondificatívo, va. Մ աքրիչ. մաքրազական:

Mondificáto, ta. Մ աքրեալ. սրբեալ. Ըստքեալ:

Mondificazióne, էփ. Մ աքրագործութ. մաքրութ:

Mondíglia. Անպիտան մաս. ապուեղուած. դիպուկ. կեղև. չէօփ. ինփէրինփ:

Mondízia. Մ աքրութ. սրբութ: քէփէլէփ. փայլ:

Móndo, da, ած. Mondíssimo, ma. Մ աքրագոյն. Ցինջ. սք: քէփէլ:

Móndo, գոյ. Աշխարհ. տիեզերք. երկիր: փինճ աչխ: գաւառ. կողմն: Ց: ֆիլէքէլէփ: l' altro mondo, կամ mondo di là. հանդերձեալ Ց. անաթք. որ քայուե, կամ գԺոխք. ահրէմ. ֆ պէր փինճ: mondo. ապդ մարդկան. մարդիկ. ամէն: աչխ. հափ: non gli trarebbe di capo tutto il mondo, che էն ոչ ոք կապօղ է հպմողել զնա քաղմութ. յամախմբել: un gran mondo di gente. քաղմութ. մարդկան. անճնիք անհամարք: femmina di mondo. քոզ. պոռնիկ: գահիճ: mondo. ժամանակ: oh gran vergogna del mondo presente! ահ մեծ ամօթոյ այժմու ժամանակիս: essere, stare al mondo. կալ, Ցնել, Ցնական վիճակի. լինել. Ցիկ: un mondo, ած. յոյժ. կարի. քաղմ: il più bello, il migliore del mondo, էն. գեղեցկագոյնն աշխարհի: pigliare il mondo, come e' viene. ոչինչ ամփոփել ընդ սրտիածս իրաց: dar al mondo. Ցնանիլ ք: փղոքմատ: esser tutto quel del mondo, էն. լինել Ցայրագոյն, առաքագոյն: al mondo, յայրի ի զարդ. ոչ. senza una spesa al mondo. առանց իմն Ցախուց. անծախ. ամենևին: il mondo è di chi se lo piglia. առաջ. համարձակելոց Ցայրագել ք ամ: andar il mondo in carbonata, sossopra. վէր ի վայր լինել: da che il mondo è mondo, ի յաւիտենից յաւուց անաքառաչից:

Manduáldo. Խնամակալու կանանց (կարգէ ի եկեղեցի:)

* Monelléria. Սրիկայութիւն. խաղակրօնութ. խաբեբայութիւն:

Monellésco, ca. Խաղնակրօն. խեղ. ապիրատ:

Monéllo. Սրիկայ. խաղնապնաց. խաբեբայ:

Monéta. Դրամ: ահճ: bianca. արծաթի դրամ: correr la moneta. ընծանալ. կամ գնալ դրամով: batter moneta. հատանել, կամ հարկանել զդրամ ախէէ ֆորմայ:

Monetággio. Ծախք դրամահարուե:

Monetáre, ն. Հատանել. կամ հարկանել զդրամ:

Monetário, ta. Հատեալ. կամ հարեալ դրամ:

Monetiére, պր. Դրամահար. դրամահատ: ախէէչին:

* Monetína, նոմ. Դրամ փոքր. կամ մանր:

Mongána, ած, էփ. Իւեցիկ (որմէ:) պոպոզէ:

Mo-

Moníle, ար. բաս լաթ. Ա՝անիակ. քառամանիակ. քօղիք:
Moniménto. Գ՝երեզման. դամբան. ազդուռն. ծաղնուռն:
Monipólio. Տ՝ես Monopolio.
Monire. Տ՝ես Ammonire.
Monistéro, Monistério. Ա՝ենաւտան. վանք. ժողովուրդ:
Monitóre, ար. Տ՝ես Ammonitore.
Monitório. Պատուէր, կամ պատուիրանագիր. (է Թուղթ ինչ եպիսկոպոսական բանադատիչ ընդ պատժով՝ի ծանուցանել զայնցանս, կամ զայլ ինչ:)
Monizióne, էգ. Տ՝ես Ammonizione.
Mónna. Տիկին. Ա՝ատաւկ կատիկ: pigliar la monna. առ աւտ. արբենալ: cotto come una monna. աւտ. արբեալ յոյժ:
Monníno. Կապիկ փոքր: Monníni. Կծու քանք. կատակք.
Monnóne, ար, յաճախ. Կապիկ մեծ.
Monn' onésta. բաս հնգնական. Տիկին համեստ:
Monnósino, na. Տ՝ես Grazioso, Giocoso. * գոյ. Կոբիւն կապիկի. կապիկ փոքր:
* Monnúccia, էգ. նոմ. Կապիկ փոքր:
Monócolo, գոյ. Ա՝իականի: * ած. Ա՝իականի (գիտուն. յր ակնարկելով՝ որով նկատին առարկայք միով ակամբ և եմ:)
Monocórdo, գոյ. Ա՝իարի. միալար. (է Գուժագան ինչ՝ի միոջէ լարէ, յորոյ վրայ ձգանին զբազմաձայնական հանդամանութիւն:)
Monocrómato, գոյ. Ա՝իագոյն. միերանգ. (է նկար ինչ ձևագրեալ՝ի միոջէ գունոյ:)
Monodía, Ա՝իերգուած. (է ոտր, կամ ազգ գերեզմանական երգեալ՝ի միոջէ և եմ:)
Monogamía. Ա՝իամնուն. միանգամ ամուսնութիւն:
Monógamo, գոյ. Ա՝իակին. միոյ կնոջ այր լեալ:
Monográmma, էգ. Ա՝իատառաւ. վիպագիր:
Monólogo. Ե՝զբանութիւն. կամ մենախօսութիւն. (է տեսիլ, կամ ոմանց ինչ թատրոնական խաղարկուաց, յորում խօսի քերթօղն միայնոյ:)
Monomachía. Ա՝ենամարտութիւն: էգի ապիկին պէօյնէնէ:
Monómio. Ա՝իագաչին. անուանչին կամ միանգամն. (է քան նախադրեալ ալգեբրական, որոյ մասունք չեն յօդելի նշանաւ յատկութեան, կամ բաժանման:)
Monopétalo, la. Ա՝իատերև. միոտաթրթի (տունկ:)
Monopólio, Monipólio, կամ Appálto. Ա՝ենաւաճառութիւն. կամ կապալ. (է ազդ ինչ վաճառականաց, որով ոք դնէ զվաճառ ինչ զամ՝ առ՝ի միայնակ վաճառելոյ զայնս:)
Monopolísta, ար. Ա՝ենաւաճառ. միայնավաճառ. կապալառու:
Monosíllaba, Monosíllabo, գոյ. Ա՝իավանկ բառ:
Monosíllabo, ba. ած. Ա՝իավանկ:
Monóstico, գոյ. Ա՝իատող, կամ մի տող ոտանաւորի:
Monotélita, ար. Ա՝իակամեան. միակամեցաւան. (է հերետիկոս՝ որ ընդունի՝ի քրիստոս զմի կամս, և զմի գործողութիւն:)
Monotonía. Ե՝ղանաձայնութիւն. (է ձանձրալի միակերպ ոտանաւորի՝ի ձայնս, ՝ի զոյգս, և յեղանակն արտասանութիւն:)
Monótono, na. Ե՝ղանաձայն. միօրինակ:
Monotriglífo. Է՝ զարդ ինչ հարաւորապետական:
Monsignóre, ար. Տ՝ր իմ: Գերապայծառ. (է այս տուժանուն եպիսկոպոսաց և առաքինորդաց:)
* Monsóne, ար. Կանոնաւոր և պարբերական հողմ ինչ՝ի հնդկաց ծովուն:
* Monstróso, sa. Տ՝ես Mostroso.
Mónta. Խառնք անանունգ: Ե՝խիւնէ:
Montágna. Լեառն: փայղ:
Montagnáccia. Լեառն մեծ, սեպացեալ, անմատոյց:
Montagnino, na. Տ՝ես Montanino.
Montagnóso, sa. Լեռնային. լի լերամբք: փայլոտ:
Montagnuóla. Լեռնակ. բլուր: փայիլոտ. փէյիք:
Montambánco. Տ՝ես Cantambanco, Ciarlatano.
Montaménto. Վերելք. ելք: ըստեղ:
Montanáro, գոյ. Լեռնական. լեռնաբնակ: փայլոտ:
Montanéllo, լինդուն ինչ:
Montanésco, ca. Տ՝ես Montanino.
* Montanína, էգ. Կին լեռնական, կամ լեռնաբնակ:
Montaníno, na, ած. Լեռնային. լեռնական. լեռնաբնակ: փայլոտ: բերտ. չինական. անհեթեթ: հոյլոտ:
Montanísta, ար. Ա՝ոնատանեան (հերետիկոս:)
Montáno, na. Լեռնային. լեռնական. փայլոտ:
* Montánza. Ելք. վերելք: բարձրատանգակ. ածուխ:
* Montapignátta, էգ. Ըր եղանէ՝ի վր ապուտան. (ասի զկնկանէ:)
Montáre, ե. Ելանել՝ի վեր. եղանել: Հօտարը լբոնք: a cavallo, in sella, եղ. եղանել, հեծանել, ի բիվարձ ոքն պինդ: եղանել, կամ մտանել՝ի նաւակ: եղանել կամ վերանալ տրուճն՝ի մտոտակն: ընկերանալ: Հատանել գումարին՝ի հատանել հաշուին՝ի. արժել: պէնչէ: la spesa monta a cento scudi. ծախք քրն ժամանեն՝ի հարիւր սկուտ: Ածել դնոյն: պահասը արկմոտ: համաձանալ. վերանալ: ե. Ածել ասուելուլ: արկմոտ: բարձրանալ (ջուրց:) ն. քաղքացուցանել. ամբաստանել: բերել. ածել: օգտել: la stizza, la collera, la bizzarría, կամ in collera, in bestia, in rabbia, եղ. բորբոքել՝ի բարկութիւն: in furore. կատաղել. գժնեհանալ: in superbia, in orgoglio, եղ. ամբաստանել հպարտութիւն. գոռոզանալ: una lama. յօրինել զսուսեր ամրագրեալ: * montar la guardia. մտանել՝ի սահապահ: (ասի զբերդապահ զօրաց:) * montar la guardia alla trinciera. մտանել պահնորդաց՝ի պատնէշն:
Montáta. Ջառ՝ի վեր (լերին:) Ելք. վերելք: ըստեղ: ածուխ: արկմոտ:
* Montatíle, ած. Ելանելի. դիւրելանելի:
Montáto, ta. Ելեալ: ըստեղ: ben montato. քաջաձի. հեծեալ՝ի քաջ երիվար: mal montato. վատաձի:
* Montatójo. Տ՝ես Cavalcatojo.
* Montatóre, ար. Stallóne. Ա՝ատակխաղ.
Mónte, ար. Լեառն: փայղ: կարկառ. դէզ. կոյտ: ելեզէն: il piè del monte. լեռնանն: un monte di checchessia. բաղմութիւն բանի. բազմ. յոյտ: ևտ: un monte di villanie. անբաս, կամ բազմ ախտաբոյիք: a monti, ի՝ խոռն. բազմ. յոյտ. կարի: da monte a vallè. յոտից մինչև գլուխ. ծագէ՝ի ծագ: ամենայն հնարիւք: da monte, e da valle, կամ per monti, e per valli. ամ ուրեք: far monte, andare a monte, եղ. վերանիլ բաղխել զհուսալքս նաբոնին: նորոգել զկսակն: darsi di monte morello per la testa. գործել յուսահատաբար. ձեռնարկել յանհնարինս: porre a monte alcuna cosa. Ելանել ինչ Թողուլ՝ի բաց: mandar a, կամ mandarla a monte. հրաժարիլ՝ի խաղալոյ յայն նոմաւ զհուսալի նպատակն: Թողուլ. զանց առնել: a monte. ՝ի վեր. ՝ի բարձունս: Monte, Luogo di Monte, կամ Monti di Pietà. Տուն գրաւից: (է տեղի ինչ հաստատեալ, ուր դնեն, կամ առնուն գրաւեալ անվաչիս: կամ դոյզն վաչխիս:)
Montiéra. Խոյր ինչ:
Montoncéllo, նոմ. Խոյ փոքր:

Montoncíno, նած. Նոյն է։ մուրճ խոյոյ։ խոյհնի։
Montóne, ար. Խոյ։ գօչ. Ար. մուրճ խոյոյ։ Ամիմ։ (ամանձրամիտ խոյ, կամ հոյ։ (և այլ զանազան մեքենայ ինչ։) խոյ (համառատեսութեան։) հանել։ պինդ հանել Վարդի պրամ ինչ գաղղիոյ։ cercar cinque piedi al montone. առած։ ոչ շատանալ է պատշաճն խնդրել գժամանակութենիս ոչ չէք։
Montoníno, na. Խոյոյ։ խոյանման։
Montosità. Անապատք, անհաղթանալ վայրաց։
Montuóso, sa. Լեռնային։ լեռնավայր։ լի լերամբք։ պաղաը։ առած։
Monuménto. Տես Monimento. յիշատակարան։ յիշատակ։
Monzícchio. Կոյտ։ չեղջ։ կարկառ։
Móra. Սեռա ծառի։ գաբա ծառ։ Պտուղ մուրենոյ։ մուր։ (տես մովրաբար կոչի Mora prugnola.) պիօղ։ խրճիթ եկիտէ։ Քարակոյտ։ կարկառ քարանց։ կոյտ յօսից։ դէզ ոսպոց։ կրկնաք։ խաղարկութիւն ինչ վատանդ։ fare alla mora. խաղալ վատանդաւ։ esser più lontano, che non è Gennajo dalle more. առած։ լինել օտար յոյժ յիրաց ինչ։
Móra. Բար յապ։ Յապաղութիւն։ essere in mora. ի ծրնոգիպաց։ ի Ալ վճարել զոտ ժամանակին։ յապաղել զվճարութիւն։
* Morággine, նգ. Յապաղութիւն։ յապաղանք։
Morajuóla. Սեռա ծառի։ գաբա ծառ։
Morajuólo. Աղգ ինչ ձիթենւոյ։
Morále, գոյ. Բարեդիտաց բանք։ բանք քաղցրութեան վարուց։ Ելի հաւատք։ երեսից երկեան։ բարոյական։ բարոյական գիտութիւն։ Իմ երեք։
Morále, անգ. ած. Moralissimo, ma. Բարոյական։
Moralísta, ար. Բարոյական։ ուսուցիչ բարոյականի։
Moralità, - táde, - táte, նգ. Բարոյականութիւն։ բանք։ բարոյական խնամոք։
Moralizzáre, ե. Վերածել ի բարոյականաբան։ կիր առ բարս։ Աւանդ բարոյական խորհրդածութենիս, կիր մուածութենս։
Moralizzáto, ta. Վերածեալ առ բարս, եղ։
* Moralizzazióne, նգ. Վերածութիւն առ բարոյականն։
Moralménte, ած. Բարոյապէս։
* Moránza. Բնակարան։ քնակութիւն։
Moráto, ta. Սեռա ունի. զմուխ։ սեռա։
Morbétto, նած. Ախտ նմանութեամբ։ Ցաւ բան ցաւագարտ վրիժապարտ։ (և բառ ախտաւորական։)
Morbidaménte, ած. Փափկութեամբ։ գրգռանօք։
Morbidaménto. կակղութիւն։
Morbidézza. կակղութիւն։ դիւրազրգռութիւն։ Խոնարհութիւն։ փափկութիւն։ գրգռանք։ մեղկութիւն։ Նազ։ նազանք։
Mórbido, da. Morbidíssimo, ma. կակուղ։ խոնարհ։ փափուկ։ գիրգռ։ փափկամբք։ փափկակերպ։ նազ պատ։ գողդրիկ, կիրքղգուշ։ (երգանգ։)
* Morbífero, ra. Morbífico, ca. Ախտաբեր։ ախտաստակար ուռճութեամբ։
* Morbiglióne, ար. Տես Morviglione.
* Morbíno. Ախտածակ ծիծաղելոյ, եանիծաքեցուցանիչոյ։
* Morbisciáto, ta. Հիւանդագին։ խոնջագին։
Mórbo. Հիւանդութիւն ախտ։ կապանք։ Տարաժամ ախտ։ Եռանդաշունչ։ գարշահոտութիւն։ գոմ գարշ։
* Morbogállico. Տես Malfrancese.
Mórbo régio. Բար յապ։ Ittericia. Դադաղին։ ածուղուղ։
Mórbo sácro. Epilessía. Վիրաւորութիւն խոհիրքի։
* Morbosaménte, ած. Ախտաբար։
Mórchia, Mórcia. Ար. բուր խուղ։ Եար խոչնաւոր։
Morchióso, sa. Ար. բրաշից (խուղ։) Խոչնաւոր։
* Mordácchia. Տես Museruola, Frenello.

Mordáce, ած. * Mordacíssimo, ma. Խածանոտ։ եղջան։ կծու։ բարկ։ խայթիչ։ կծանոտ։ դառն բանի։ ածուխ։ ակերն։ փէլ ինչ ատամանի։
Mordaceménte, ած. Կծողութեամբ։ դառնապէս։ խածիչ։
Mordacétto, տգ. Փոքր մի կծու։ կծոտական։ գառնակ։
Mordacità, - táde, - táte, նգ. Կծողութիւն։ կծուութիւն։ առատութիւն դառնութեան։ ածուխ։ փչութիւն։ ատելութիւն։
Mordénte, գոյ. ած. Ի խառնուած ինչ զանազան ներկոց։ կամ նիւթոց խառնելոց իւղով։ որով պատեն զալինճ, եմ, զոյս կիպ են օծանելոյ ոսկեայ եմ, առանց փայլատութեան։ Զարդ ինչ երաժշտական։
Mordénte, ած. Խածանոտ։ խայթիչ։ կծու։ բարկ։
Mórdere, ած. Խածանել։ ընդծակ։ հարկանել։ քաղանել։ բառնալ։ Բամբասել։ կշտամբել։ դատապարտել։ ոտնակոխել։ պախարակել։ կծանել բանիւք։ պինդ։ Հարկանիլ ի խղճի մեայ։ Mórdersi le mani, le braccia, le dita d' alcuna cosa. Արգելանք զղջալ է գործ ինչ։ Ֆիւնան օլմակ։
Mordicaménto. Խածուռած։
* Mordicánte, ած. Խածանոտ։
Mordicáre, ած. Կծանել։ ածոյրել։ կիր փաղաքել։ (զկոյ զվէրս։) Եակմակ։
Mordicatívo, va. Կծանոտ։ կծու։
Mordicazióne, նգ. Կծանելի։ կծողութիւն։
Mordigallína. Խոտ ինչ։ որ կոչի և Pizzagallina, Paperína, Centónchio.
Mordiménto. Խածանուածն։ խածուած։ ընդծակ։ բամբասանք։ եղեգնանք։ կշտամբութիւն։
Morditóre, ար. Խածանող։ չարաբան։ պախարակիչ։
* Morditrice, նգ. Չարաբան։ չարաչելք։
* Morditúra. Խածանուածն։ խածուած։
* Mordúto, ta. Խածեալ։
Morélla. Խոտ ինչ բժշկական։ որ կոչի և Solatro strigio. ևս՝ Պտտակ ինչ խաղոյ։
Morélla, la. Սեռա (մի, ևն։) սեխակ։
Moréna. Մուռունէս։ մեռենէս։ Տատիճ։
Morésca. Աղգ ինչ պարու, կիր կաքաւու։
Morésco, ca. Մուրական։ մաւրիտանական։ alla moresca, ած. ի մուրական։
Morétta. Ծեղուն ինչ խառնածին ի չափ բազուկ որոյ գլուխ է սեռա, լանջքն կարմիր, և մեայնի մանր գորշ։
Morétto, ta. նած. Փոքրիկ խաժիկ։ (ի սեամորի։)
Morféa. Աղգ ինչ քաղց ապիտակ, կիր սեռա։
Mórfia. Բար ծածկաբանական։ Բերան։ empier la morfia. ուտել հշտապինդ։
Morfíre, ե. Բար ծածկաբ. Ուտել։ ուտել յոյժ։
Morgiáno. Աղգ ինչ խաղողոյ և որթոյ։
Moría. Խանաստան։
Moribóndo, Moribúndo, da. Ձոգեվար։ մերձ ի մահ։ օրհասական։ ձեռն կերխին։ essen. լինել ի վ. գեվարս։
Moríccia. Աբերակք։ քարակոյտ։
Moríce, Moríci, նգ. յոյ. Տեղատեսութիւն։ ևս Թուխք։ տունկ։ Թմախտութիւն։ Ախտ։ պատ։ կոչի և Emorróidi.
* Moricíno, na. Տես Moretto.
Moriénte, ած. Մեռանոտ։ եղեալ։
* Morigeráre, ե. Ընդունել զարս։ ածել յօղուտ։
* Morigeratézza. Բարեխառնաւեր։ ընթերք դաստիարակութեան։ բարեկիրթ գնացք։
* Morigeráto, ta. Բարեկիրթ։ բարեխառն։
Morglióne, ար. Ծեղուն ինչ խառնածին։
* Morioncíno, նած. Փոքրիկ արտախուտակ ինչ։
Morióne, ար. Սաղաւարտ։ Բերան։ Սին ինչ պատուհանի։

Mo-

Morire, է. Մեռանել, (ի կիր ածի և ի իյ.) եղնիւ. ն. Սպանանել, պակասիլ, սպառիլ, ակայանալ: di rabbia; di sdegno, եմ. մլձնիլ, ի կատաղութիւն. հեգանդիմով լինել ի ցաւանդ, եմ: di fame. սովամահ լինել, սովալուծ մանիլ, ջաւսորիլ: di freddo. ցրտաբեկ լինել: di sonno, եմ. տաղտկանալ, ի քնոյ: delle risa, պայթիլ ի ծիծաղէ. ծիծաղիլ անչափ: di voglia di checchessia. բորբոքիլ ի ցանկութիւն իրեք: փափաքել անձկանօք: morire di checchessia. մոլիլ, կիմ զոմ կատել, ի սէր իրեք: di suo male. մեռանիլ հիւանդութիւն, քնական մահուամբ: sul suo letto. վախճան առնուլ ի պաշտպան: եւ յայլոցսն ի գլուխ հանել: colla ghirlanda, կիմ colla corona. մեռանել կոյս, կիմ ի կուսութ: no' morire, կիմ poss' io morire, se ho fatto la tal cosa. ա՛ հերմ նախ. ծո եւ ծո արարեալ ինձ ետ, կիմ կենդանի է ոչ՝ լճե արարիչ է իմ ցայգ: far morir uno. սպանանել զոք. տալ զոք սպանանել, դնտաւել: եղծ պիտի:

Moritójo, ja. Տես Mortale.

* Mormieróso, sa. Տես Smanzeroso.

* Mormoracchiáre, է. Քրթմնջել. չարխ խօսել:

Mormoramento. Շշնջիւն. քրթմնջիւն. ըմբիւն. ծնդիւն:

Mormoránte, ն. Շշնջող. քրթմնջող:

Mormoráre, է. Խոխոջել. կարկաջել (ջուրց:) լաղալաղել. շշնջել. քրթմնջել. հնծել. ճըռնչալ. քրթմնջիլ զոմանէք. չաղաղամտել. բամբասել. փնջնջիլ. ոնգիլ (աղաւնոյ:) Տրտնջել. զայրել. ծոցալ պոռալ. ի՛ճնջնջիլ:

Mormoratóre, ը. Mormoratríce, է. Ձայրակոտ. բամբասիչ. զրպարտիչ. արտնջող. քրթմնջող:

Mormorazióne, է. Շշնջիւն. քրթմնջիլ. ոտրտունջ. չխիւն. քամբասանք. գայթել:

* Mormoreggiánte, ն. Քրթմնջող:

Mormoreggiáre, է. Սուղ քրթմնջել. շշնջել:

Mormorévole, ն. Քրթմնջող: rapportazione. զրպարտանք. բարբանք:

Mormorío. Քրթմնջիւն. շշնջիւն: ի՛ճնջիւն: խոխոջիւն: ոռ աղբիւրոց: չարախօսութ. բամբասանք: գայթել:

* Mormorióso, sa. * Mormoróso, sa. Քրթմնջող:

* Mormoritá, - táde, - táte. Տես Mormorazione.

Móro. Ծովեղէն: Լոսի աղաջ:

Móro. Խափչիկ. եմովսպի. սեաւ. մուգ: ոռոպ:

Moroidále, ն. Emorroidále. Տես ոսկրատեսական: որդն կայծն. ի՛ճճային:

Moróide, է. Տես Morice.

Moróso, sa. Ցաւի. յաւպակեցուցիչ. յապաղկոտ: Dilettazione morosa. Ցաւիչ հեշտութ: * Moroso. Տարփասէր. սիրող:

* Mórola. Տես Morajuola.

Mórsa, է. Mórse, է. Ճառանք որմոյ. (են վէմք, կիմ աղիւսք ցցուելք արտաքս ի պրսին որս կապին կիմ միաւորեն ի այնս զնոր որմն:) Morsa. Բապ. կիմ բերանակապ ձիոց. (է գործի ինչ ձնչելոյ ըզվերին շրթունս ձիոյն՝ առ՝ի կալոյ անշարժ առնելոյ ոռճաձեռ գործելի և վարտեցաւ ձիս:) Մամլակ. (է գործի ինչ գաւրեցուց, և ոսկերացոյց որով սեղմեալ պնդեն զգործն՝ զոր ուներն ի ձեռին:) հինչ ինչ:

Morsecchiáre, է. ռռճալ. Mordere ին: Խածանիլ փոքր մի. խածանելոյ հայհոյել: ըզբաժան:

Morsecchiáto, ta. Խածեալ. կրծեալ:

Morsecchiatúra. Խածանուածն. խածոճած: ըզբաժանուածոց:

Morseggiáre, է. յաճախական Mordere ին. Խածանել. ետ ըզբաժան:

Morselléttо. Պատառ. դեղահատ: հապ:

Morsélло, ռռալ. Morso ին. Պատառ փոքր:

Morsicáre. Տես Morsecchiare.

Morsicáto, ta. Խածեալ. խածատեալ. խածմանեալ վերաւորել: ըզբաժնեալ:

Morsicatúra. Տես Morsecchiatura.

Mórso. Խածանուածն: ըզբաժն: Խածոճած. խածեալ տկնկին: ըզբաժնեալ ներ: Խայեմ խոշտ: գալուկ ըզբաժանս: բամբասանք. չարաբանութ: Բամանդակ երբ կամ սանձին. սանձ: ի՛ճ: Խածոճած մի. (զի այն ջաղ մանն ի՛ճկերակոյն: որչափ հառանի առ անգամ մի առանձինք:) Խայեմ. ցաւ. primo, կիմ secondo morso: առաջաւր առաւմունք ինչ ձիոյն:

Mórso, sa, ռռճ. Խածեալ: ըզբաժնեալ:

Morsúra. Խածանիլն. խածոճած: ըզբաժն. ըզբաժնի: կծոտուած. կծոտուելիք:

Mortadélla, Mortadéllo. Սոռճաւր երշկի ինչ խոշընի: փօմպոլ սոճաղաբ:

Mortajétto, ռռճ. Ընկան փոքր: հավանճկ:

Mortájo. Ընկան. ռանգ: հավան: dibattere, pestare, diguazzar l'acqua nel mortajo. առաջ զայքեան վառառիկ. ղհոդին արածել: ի՛ռընկէն: հավան խօթա:

Mortále, գ. ռ, ռռ. Մահկանացու. մահական: ռռ. Մահկանացու. ընկճիչ. մահացեալ: ընկի-ընկէք: piaga. վէրք առ՝ի մահ, կամ կարևէր: nimico. ոխերիմ: ընկճիչ: զաւրդ ոխերեան: peccato. մեղք մահաբեր, մահացու: ծանր յոյժ. դժնդակ:

Mortalíssimo, ma. գեր. Ամենածանր. գժնդակագոյն:

Mortalità, - táde, - táte, է. Սահակիզ ժանտախտ. մահ ոշմամբ: մահաբեր, կիմ առ՝ի մահ (մեղանչել:) մեծամեծ. յոյժ. չարաչար:

Mortalménte, գ. Mortalissimaménte, գեր. Մահ ոշմամբ: մահաբեր, կիմ առ՝ի մահ (մեղանչել:) մեծամեծ. յոյժ. չարաչար:

Mortaménte, գ. Այլ զմեռեալ. ոչ զէր:

* Mortarétto. Տես Mastio.

Mórte, է. Մահ. ընկիմ: darsi la morte. զինքն վին ընկճալ. ինքն ինքնին ընկճել: esser una morte. լինել տագնապալից, ծանրակիր յոյժ: եւս՝ լինել ոչ զատակեր ինչ մեռելոց: esser colla morte in bocca. լինել՝ի հոգեվարս, կիմ մերձ՝ի մահ: A morte, insino a morte, եմ, յարել՝ի բաղձ օձիարե, nimicare, ferire, նշանակել: Մահու չափ առել, կիմ ընչնամանալ. խոցել առ՝ի մահ:

Mortélla. Մորթ. մրտենի: ձիւղն ազաջ:

* Mortelléttа, ռռճ. Մրտենի փոքր:

Morticcio, cia. Դիաւորական. մեռելաւիսկ: color morticcio. գոյն մահամգնդոյն, կիմ մեռելատեսակ:

Morticíno, գ. ռռալ. Morto ին. փոքր դիակն:

Morticíno, na, ռճ. carne morticina. մեռելոտի (խաղացք:) ընչ. lana morticina. գեղմի մեռելատի խաղին. (զի մեռելոյ քոնական մահամբ:) legname morticino. փայտ գօտացեալ:

Mortiferaménte, գ. Մահաբեր. առ՝ի մահ:

Mortífero, ra. Մահաբեր. մահառիթ. մահացու:

Mortificaménto. Մեռելուն (կրից.) ձնշումն:

Mortificánte, ն. Մահաբեր. սատակիչ:

Mortificáre, է. Շնչասպառ առնել. ընկճեցուցանել. խոնարհեցուցանել. ընկճել. նուաճել: գոհելի ինչ: ապականել. կիմ մեռելացանել (ըզ-

(զկիրս ։) Ձնշել (զմարմինն ։) ֆնսրի նեկճ էլմիք ։ պաղի էնմիք ։ արտմեցուցանել ։ վշտացնել ։ էնձիլ ։ Mortificársi, յ ։ Ընդձայիլ (անդամից ։)

* Mortificataménte, ած ։ Մեռուցմամբ ։

Mortificatívo, va. Մեռուցիչ ձնշիչ ։

Mortificáto, ta. * Mortificatíssimo, ma. Ընչաոպասմահացեալ ։ Ձնշեալ ։ անդգայեալ ։ կիմ մեռեալ (անդամից ։)

Mortificatióne, իգ ։ Մեռեալի (կրից ։) Ձնշումն (մարմնոյ ։) ժուժկալութիւն ։ խստամբերութիւն ։ ֆսրի նեկճիս ։ համառմունք ։ անարգանք ։ վշտացնուածք ։ վիշտ ։ ինկիմ անդգայութիւն ։ կիմ մեռեալ (փտեալ անդամոց ։)

Mortína, Mortíne, իգ ։ * Mortíno. Տ։ Morfella.

* Mortissimaménte, ած ։ գեր ։ Տ։ Mortamente.

Mortíto. Ապր ինչ ախորժաշարժ համեմից ։

Mórto, գոյ ։ Մարմին (մեռեալ ։) դի ։ եղել ։ եղ ։ esser il morto in sulla bara, կիմ mostrare il morto in sulla bara. առած ։ լինել քաղայայտ Մեռեալին ։ վախճանեալն ։ եղեւն ։ ricordare i morti a tavola. առած ։ հասնել ինչ արատքոյ տեղոյ, և ժամանակի ։ հասնել ղանգատոչձա ։։

Mórto, ta, ած ։ Մեռեալ ։ եղյեալ ։ չկենալ (ածուխ ։ ևն ։) աչօխանիթ ։ տեւս և Ammortito, Mortificato. ուժգնի ։ զեղեն ։ այլայլուեալ ։ օգնոտ ։ սպառեալ ։ Mano morta. Ապգաթէ ինչք (եկեղեցական նաց ։ կիմ կրօնաւորաց ։) կիմ անգործ վիճակ ։ (ըստ օրէնադիտաց այսպէս կոչին եմ եկեղեցական կիմ Տաճան ընկերութիւք մշտատեւ պարգ անհատից մահ ուեամբ ինչք նոցա մնան անփոխոս, և մշանկնեալ առցէ ։) persone di mano morta, անձինք անգործք, կիմ բնաւհեք յաստահարկ սեղոջ ։ essere morto, կիմ innamorato morto d' alcuno, եմ ։ կաճոգունել, կիմ զահատիլ ի սէր ուրուք ։ acqua morta. Ջուր մեռեալ, լճացեալ անշարժ ։ Իրէնիէ սոս ։ fuoco-morto. կիզուսական գեղ ։ Peso morto. Ընկճեղական զբռութիւն ։ տես ի Peso. Pietra morta. Քար ինչ ։ morto di sete. ծարաւատանջ ։ di fatica. վաստակաբեկ ։ di paura, եմ ։ ահաբեկ ։ di fame. սովամահ ։ առաչդուկ ։ եա՛ կարօտ առուբն պարենի ։ Fornello morto ; և padella morta. Բաց փխիկ ։ Փանեակ մեղմ. տապակ ոչ յոյժ կիզուածքեալ ։ danaro morto. դրամ անպտուղ ։ կիմ անդործ ։ կամ ոչ եգեալ ի վարձս ։ Piazza morta. Մեռեալ շուկայ, կիմ առձիկ ։ (ե շուկայն զոր առնու զօրագլուխն յանուն զինուորին զոր չուներ։) Paga morta. Ջինի ոՀոր գոգարուն, կամ գոգարակաի ։ (ե ոմն որ առնու զիշակին, բայց զերծ ե ի ծառայութենէ ։) օհաոքաթ ։

Mortório, Mortóro. Յուզարկաւորութիւն (մեռելոց ։) հանդէս յուզարկաւորութեան ։ մեռելոյն ։ Ոչխի ։ ոիրիմ ։

* Morvidaménto, Mórvido. Տ։ Morbidamento.

Morviglióne, Morbiglióne, իգ ։ Հարտանիք ։ վարդախտ ։ գպամոփ ։

* Mosáico. Տ։ Musaico.

Mósca. Ճանճ ։ սինէ ։ levare, կիմ levarsi le mosche dal naso, կիմ d' intorno al naso. պաշտպանել զըզ. պատիճ անձին ։ ոչ համբերել ոոխատանաց ։ ոչ Թողուլ անիրաւել առ ինքն ։ saltar la mosca. ի բարկութիւ բերել ։ la mosca tira il calcio, ch' ella può ; առած ։ և ճանճ խնգրեն զանճանդ վրէժ ։ կիմ խնդրել ինաահել, բայց ոչ զօրէ ։ far d' una mosca un elefante. զճանճ փիղ գործել ։ զիրքրն մեծացուցանել ։ mosca culaja. անանկաա յուսմբ. քէ ։ ճանճ քացուցցիչ։ Mosca cieca. Ե խաղ ինչ մանկանց, ուր ծածկեն զաչս մեյն ի խաղարկուաց ։ առակի՛ աչքակապուք։ giucare a mosca cieca. Թղթախ

փիլ ի անուտիս ։ ժամանվաճառ լինել ի խաղալիկ menare, zombare, եմ ։ a mosca cieca. Հարկանել կոյր զկուրայն առաքիկ, անխոհեր ։ darla a mosca cieca. առել անխոհեր, առանց ինչ ակնածանաց ։ bocca chiusa non entrò mai mosca. որ միշ խօսի, և ոչ լսելի լինի ։ որ ոչ խնգրի, ոչինչ առնու ։ mosche si posano addosso ai cavalli magri. ոչ կաղքն են միշտ առաքինիք ի պատուհասիլ ։ come mosca senza capo. լինել ի փափուր յոյժ։ egli è più fastidioso d' una mosca. ճանճրացուցիչ և յոյժ ։

Moscadáto, ta. Մշկահոտ ։ հոտի ։

Moscadellétto, նոճ ։ Մանր մշկահոտ խաղող։

Moscadéllo, Moscadélla, գոյ ։ Մշկահոտ խաղող։ հոտիլի քաղցրահամ ։ մշկահոտ գինի ։ հոտիլի գուռ։ ած ։ Մշկահոտ (տանձ, սեխ, եև ։) հոտի ։

Moscádo. Մուշկ ։ հոտ ։ noce moscada. ընկոյզ մշկահոտ ։ ընկոյզ հնդկաց ։ հինդխուան ձկնկիր ։

Moscájo. Ճաղիք ։ կիմ պաղիք ձանճից ։ Ճանճ բռնիչ։ պինէէնէր ։ գործ դժնդակ ։

Moscajóla, Moscajuóla. Ճանճանոցան (է սանօթ կաղ ։ մեալ ի կտաւոյ յոր պահեն ի ճանճից զմիս, կիմ զայլ ինչ ուտելիս ։)

Moscardíno. Ե շաքարեղէն ինչ կազմեալ ի մկնոյ և յայլ համեմից, առ ի պահել ի բերանի վն քաղցրաշնչութեան ։

Moscardíno, Moscárdo. Ե արտ քաղէն որպէս ճանճից ։ ոօրդան ։ պինամաս։

Moscatéllo. Տ։ Moscadello.

Moscáto, կիմ Leardo moscáto, գոյ ։ Սպիտակ անձ ։ խայտ (ձի ։) էնէլէնէ բէնէ ։ գեր (ասի ։) տես և Moscado.

Moscerino. Տ։ Moscherino.

Moschéa. Մղկիճ (տաճկաց ։) ճամի ։

Moscheríno, Moscerino, նոճ ։ Mosca ին ։ Մշտ. զուկ ։ գնալով պինէ ։ մեծեալ պինէպինէ ։ montare, salire, venire il moscherino. արագ ի սրանալ գալ. զայրանալ ։ գոյն ինչ levarsi i moscherini, կիմ le mosche dal naso. տես ի Mosca.

Moschétta, նոճ ։ Ճանճիկ ։ մանր ճանճ ։ գնալով պինէ ։ տես և Moschetto.

* Moschettáre, ն ։ Հարկանել հրացանիւ ։ ընկճիլ ։ ընկէ ։

Moschettáta. Հարուած հրացանի ։

* Moschettáro, ta. Հարել ։ կիմ սպանիլ հրացանիւ։

* Moschettería. Հրացանակիւղ ։ բազմութի հրացանաւորաց ։ ընկճելութիւն ։

* Moschettiére, ար ։ Հրացանաւոր ։ ընկճելի ։

Moschettína, նոճ։ Moschetta ին ։ Ճանճիկ ։

Moschétto. Փառաբազմեան գործի ինչ նախնեաց հրացան ։ ընկճելի ։

* Moschettóne, ար ։ յաճախ ։ Հրացան մեծ ։

* Moschíno, նոճ ։ Ճանճ փիղբրիկ ։ ճանճիկ ։ մեղուկ ։

Mosciamà. Ապրանք դոն ձկան ։

Moscíno. Տ։ Moscherino.

Móscio, ia. Տ։ Vizzo.

Moscióne, ար ։ Մեղուկ (քաղցրի, ևն ։) փեալով պ նէ ։ Ընդհան. ։ (է բաս. ծաղկական ։)

* Moscoleáto, ta. Յօրինել մշկաս ։ մշկահոտել ։

* Móscolo. Մատուռ ։ կոշի և Muschio. Մկան ։

Mosconáccio, գնդ։ Moscone ին ։ Ճանճ մեծ յոյժ։

Mosconcéllo, Mosconcíno, նոճ Moscone ին ։ Ճանճիկ։

Moscóne, ար ։ Ճանճ մեծ ։ պէշոխ ։ պինէէ ։

Mósca. Շարժուածի ։ շարժուն ։ ձկէէնէր ։

Mósse, իգ ։ յոգ ։ Ընդհան ձեղ ։ (է առգին ուսոյ արձակին յորմէացս առձիկ երթևեռքն, կոչեցեալ Barberi ։) Dar le mosse. Տալ նշան արշաւանաց

ձիոց • ոտձակել գձիս յատրգելանին • esser buone mosse. ասել • Հուսկ յետոյ յաղիալել. հուսկ ուշեան զգործն վձարել: pigliar le mosse. մեկնիլ. երթալ: stare, tenere alle mosse, եմն • ի չափս առնել զանձն, կամ զոգիս • non poter star alle mosse. ոչ ժոյժ առնել • ոչ հանդուրժել: furare, rubar le mosse. կանխել ի խօսս, կամ ի գործս, (զոր այլ ոք հանդերձել է ասել, կամ առնել:) dar le mosse a' tremuoti. լինել սկզբնաւոր, կամ առաջնորդ գործոյն:

Mósso, sa. Շարժեալ: ի՛ևէ՛ևնիւ: տես Moveré.

* Mossolína. Տես Mussolina.

Mostácchio. Ընչացք: ասեղ պեխ: պըճնի:

Mostacciáccio, չնչ • Տգեղ դէմք:

Mostacciáta. Ապտակ: փակ:

* Mostaccíno, նուազ. Երկնագոյն փոքր:

Mostáccio. Գէմք: երես • ևէ՛ևնիւ ասասկ:

Mostacciône, ոյ • Ապտակ: փակ:

Mostacciuólo. կտաւ լինչ ի շաքարոյ. և ի հաւկթոյ: * Mostacciúzzo, նուազ. Փոքր երես, կամ դէմք:

Mostája. Ընդ լինչ քաղցր խառնեալ:

Mostárda. Քաղցրա եփեալ խառն ընդ հատոյ մանանխոյ ի պէտս համեմելոյ զնիւթս: հոտոտել: * Քաղցրատնկի լինչ մանանխախառն: հոտոտել ընդ էվի • far venir la móstarda al naso. դրգռել ի բարկութիւն: * Մանանեխ • գոյցէ յատկապէս կոչի Senape.

Mósto. Քաղցրա: ևիս: andarne, կամ mettersi il mosto, e l' acquarello. ասել • վն գոյզն ջրոյս. ասել ժեղ գնալ:

Mostóso, sa. Քաղցրահամ. քաղցրաչիզ:

Móstra. Ցուցումն • ցոյց: ևեսնիւիչ: համար, կամ հանդէս զօրաց: ևօգլամա: far la mostra. հանդէս առնել զօրաց: իշրևոյնի. կերպարանք: far mostra di ևն. երևեցուցանել. ձևանալ. առնել լինչ ի ցոյց այլոց: ևեսնիւիչ: Օրինակ (յատկիչ, և այլ ևս ձառուց:) ապահաստիչոյ • նշան • նշանակ: ևօշնիչ • ծածուկ • նչան: երևելի տեղի կրպակին, կամ առջև տաղաւնոյ. յորում դնեն զևաճառս ի ծախ սիլ այլոց: tener a mostra. ի ցոյց ընծայել. դնել ինչ արուեստի առ ի ցոյց: երես (ժամուցուցիչ, յորում նշանակեալ են ժամքն:) ժամացոյց առ ձայն, կամ գրպանի: ձեռ առաքի: Mostra a tempo medio. ժամացոյց ծրկցուցիչ • (որ ոչ ունի երկու ցուցակս, կամ ասխատ՝ ի ցուցանել զկիսին ժամանակի, կամ զասրեերորդս արևուն:) * Mostra d' organi. Ապատքն փողք երգեհոնին: Շրջուն տանդհանգերձին պատել կերպասով. կամ չուխայիք: որոց երանգ է այլ ի բուն գունոյ հանդերձին: պնձիքի: Móstra, իդ Mostrofio. Հրեշ:

* Mostrábile, հ. Ցուցանելի:

Mostraménto. Ցուցումն • ցուցակութի • երևոյթի: Ցոյց • (է ձև ինչ հպատասանական:)

Mostránte, հ. Ցուցանող. ցուցակ:

* Mostránza. Ցուցումն • ցոյց *

Mostráre, ն. Ցուցանել. յայտնել: ևօսքերիչ: ն • երևել • երևանել արտաքս: ն ես • երևեցուցանել. ձևանալ. կերպարանիլ. կամ յանկարծ ի ևեռս լինել: il viso, il volto. քաշուիլ է դէմ երևելոյ: a dito. մատնոյցս լինել: ևս քաշուայս ցուցանել: Mostráre. Տալ * ուսուցանել: buono, o cattivo viso. Տես Viso.

Mostráto, ta. Ցուցեալ: ևեսնիւիչ:

Mostratóre, ար • Mostratrice, իդ • Ցուցանող:

Mostratzióne, իդ • Ցոյց • ցուցումն: ևեսնիւիչ:

Móstro, գոյ • Հրեշ. հրաշք: ձանձրալի • սխրալի լինչ հրաշալեաց. զարհուրելի: ձմայրի չիս: mostro di scienza. զարհուրելի ի դիտուն:

* Móstro, ra, ած • Տես Mostrato.

Mostróso, sa. Տես Mostruoso.

Mostruosaménte, գ. Ի՛ևծայն. անչափ. կարի յոյժ:

Mostruosità, - táde, - táte, իդ • Հրեշ • հրաշք: այլանդակութի • այլանդակ ապերսի:

Mostruóso, sa. Հրաշալի • հրաշալուր • նորանշան: նորագործ: աճապարի: սխրալի • անչափ: ապերս • սխտալից:

Móta. Տիզմ. ցեխ • կաւ:

* Motíva, Գիւտ • պատճառ • ծագումն:

Motiváre, ևն • Տես Menzionare, ևն:

Motívo, գոյ • Ընկեր • պատճառ • ծագումն. նիւթ. շարժառիթ • դրդիռ • ակնիկ: շարժումն: a motivo. վն • ի սակս • ևէ՛ևն:

Motívo, va, ած • Շարժիչ • շարժողական:

* Motivóne, ար • Ընկեր մեծ • պատճառ զօրաւոր:

Móto. Շարժումն • շարժուն: քնէրնիւ. հերնեալ • տես և Motivo, գոյ: di proprio moto. ինքնաշարժ • ինքնին • ինքնակամ: ինչպէ ևրոպեի ևէ: moto convulsivo. ցիպղական, կամ գելղակական շարժումն. (է սակս լինչ ևիպոնդրի:)

Motóre, ար • Շարժիչ • շարժօղ: քնէրնիչ: սկզբնաւոր (շարժից:) պատրաստու իս (գործոյն:) եև պատճ:

Motóso, sa. Տղմային • տղմուտ: խոհեմական:

Motríce, իդ, գոյ, ևածի • Շարժօղ • շարժիչ (սիրուհի:)

Mótta. Սեպագուծ վայրաց • սեպագիր վայր:

* Motteggiaménto. Կատակ • ծաղրածուի • զանազան ձևացումն: ղաֆ:

Motteggiáre, ն. Ծաղրել գալ • ասել կամ առնել ընդ խայ: զաֆաբիչ: կծանել բանիւք: ևէղնիւք փնչնիւ:

Motteggiáto, ta. Ծաղրեալ • ևիչ: ընդ խայ ասիչ:

Motteggiatóre, ար • Ծաղրածու • ծաղրասէր: ղաֆաբ:

Motteggiévole, հ • Motteggióso, sa. Ծաղրածուական • զանազանական:

Mottéggio. Ծաղր • կատակ • խայտ • զանազանութիւն: ղաֆ • լանիչ: ղանչիչ: խեղկատակութիւն • այլ ևն. * գործ • da motteggio. ընդ խայ • կատակաւ:

Mottétto, նուազ. Ոտն է • զանազանչի գոյց: ազգ լինչ հատուածս բանաստեղծութեան ի մի ողջանացուցեալ: հատուածս երգ լինչ հոգևոր և երաժշտական:

Mótto. Գեղեցիկ խնամած • կտաւ • առակ • հանելուկ, կամ զանազանչի պատճառած. ծաղրական, կամ կծողական գոյց: ևէղնէ • ևէղնիչ • խնդիրք • խնդիրն • ևէղ • խօսք • բան • գոյց: ևէղ • ղաֆ • ղաֆ: far motto ad alcuno: ողջունել զոք բանիւ. հարցանել զողջունիչ. ողջունել • ասել լինչ ուժիւ հարկաւորին. գնալ ի տուն ուրուք հրրցանել զինուն նր: far motto. խօսել: non far motto. ոչ խօսել. լռել: չասել լինչ քնաւ. և ոչ լինչ գերան քանալ • ընդմանաւ: non far nè motto, nè totto. ոչ ասի • կալ լռիլ: fare, կամ toccare un motto d' alcuna cosa. ևն • խօսել. հանդուրժիլ. յկզատակել լինչ ի հարկանցին: fate motto! զարմացան ևն ասին. ևեսնիչ • լուռ ընչ • հնար լինչ իցէ • բայց: a motto a motto. բառ առ բառս • մի ըստ միոջէ:

Mottózzo, յաճախ • Տես Festoccia. Fare un mottozzo. Ապել լինչ ընդ խայ:

Mottúzzo, նուազ • Ծաղրական լինչ գոյց:

Motupróprio, ար • Բառ լատ • ինքնաշարժ. կամ ինքնակամ հաճոյ: ի բերանի:

* Motúra. Շարժումն • շարժիչ պատճառ:

Muovénte, հ. Շարժօղ: * Որ սկսանի: * ինքնաշարժ • շուրջան: ben movente. գնաշարժ.

Móvere . Տ՚ս Muovere .
Movévole , ի· Movíbile , ի· Շարժուն · շարժական : գիւրաշարժ · հեշտասլաց · գիւրահաւանած
Moviménto. Շարժումն· հնչեակ· փոխոխում (բանի տի :) պնդիմ : di proprio movimento. ինքնաշարժ· ներքին մղմամբ : degli affetti . շարժումն կրից · հիւրք · ախորժակք : Movimento . խռովումն · աղմուկ : վնդնդիւն· սկիզբն · ծագումն · սերնդում :
Movitíva. Նշան է :
Movitívo, va , ած· Շարժիչ· շարժօղ :
Movitívo, գի· Ծագումն · սկիզբն · պատճառ :
Movitóre, ար· Movitrice, իգ· Տ՚ս Motore, Motrice .
Mozióne , իգ· Moviziόne . Շարժումն :
Mozzaméntо . Յապաւումն , կրճատումն (անգամից :) բաժանումն · քեցումն : Յապաւումն . (ձև ինչ քերականական , որ կոչի և Sincope .)
Mozzarábico , ca . Աղաւաղեալ (արտրտուղք :)
Mozzárabo. Կիսաբրբացի· (են քրիստոնեայք ինչպէս նոքա, սերիալք ի մուղեաց, և ի սաւակինոսաց· ասնին այլ ազգատոհմ :)
Mozzáre , ն· Կրճատել · յապաւել · ծայրատել · հատանել (զմեզմամ :) ապաթէմամ· ի՚ս ի capo. գլխատել : Հատուածել : մեկնել · քեցել : Սահ առնել (ցրտոյ) զձեռս (ձափել (ցուրտ ջրոյ) զատամունս : il fiato . արգելուլ (ուժգնի հողմոյ) զոտս գետնոյ ընդ :
Mozzáto , ta . Կրճատեալ , հատեալ , եւն :
Mozzétta . Ծիւնոց , կի՚ զգեստ ինչ եղջամց , հայկոյ առաջնորդաց : Մուշտակ կանոնիկոսաց , և այլոց եկեղեցականաց՝ որ կրեն ի ձախ բազուկս :
Mozzicóne , ար· Կտրօն · հատոր · բեկոր (սրոյ ·) հատոր · փառչ :
Mozzína , ած · բան առած · խորամանկ · նենգաւոր :
Mózzo , za , ած · Mozzáto , ta . Կրճատեալ . հատեալ :
Mózzo , առաջին օն ֆակ , ն z խոպ · գոյ · Տեղի հատմանն · հատուածն : հատեալ մաս :
Mózzo , առաջին օն անֆակ , ն z ձեմ· գոյ · կտորակ (մերձալծոյ, ձիւնոյ , մանոյ , եւն ·) գառան : կոչոտ (հողոյ :) Գուռնտ անուոյ· (է միջին մասն անուոյն ուր հատատեալ են շտաւեղքն· փականդ · փականդ· di camera . մանուկ սենեկին · անարգ ծառայ : di nave , di stalla . մանուկ նաւին , ախոռոյ : ձիոյ :
Mozzorecchi , ած · բան առած · խորամանկ · խաբեբայ · վատաբնուն· վատ · վատ արանց :

MU

Mucajárdo . Տ՚ս Mocajardo .
Muccería . Ծաղր · կատակ · ոյնի
Múcchero . բան առքաղած · Աղրպաղուր քինչ , կամ մանուածակաղուր · (է չափր յորում ջրիկեր են բերմ անգամ վարդք , կի՚ մանուածք :)
Mucchierélio , Mucchiétto . Կուտակ · չեղջ փոքր :
Múcchio . Կոյտ · կարկառ · չեղջ · գեզ· եղէգն ·
Mucciáre , ն· Ծաղր առնել · խոյս տալ· է , ն ֆ· փախչել :
Mucellággine , են · Տ՚ս Mucilagine , են :
Múci . Ի ձայն կռչելոյ զկատուն· ֆիս ֆիս :
Múcia , Múscia , իգ· Կատու մատակ :
Múcido , da . Մերձ յապականութիւն· որ սկսեալ է նեխել· ասմն՚ լըխկած : ծոյլ· կիտուտ· ապիկար· խոնաւ : saper di mucido . ակամբիլ նեխել· հոտիլ , կի՚ ապականիլ (մսոյ :) փտմամբ :
Mucilágine , Mucilággine , իգ· խժային հիւթ (քան մէջ՚ի սերմանց· ՚ի խոտոց· կի՚ ՚ի պտղոց ;) լաւագ :
Mucilagginóso , sa· խժային :
Mucína , իգ· Mucíno , ար· կատաս փոքրիկ : ձոյ կատսէլ : i mucini hanno aperto gli occhi . առած է փղոսկէ՝ որ են դիւրաշարժ · բաց են աչք նր· ք գիւրաբաց ոք :
Mucosità , - táde , - táte , իգ· խժայնութիւն · խժային գոլն :
Mucóso , sa . խժային · սոսնձային :
Mucronáto , ta , ած · Ծայրատոր (աշատ :)
Múda . Կորսիեատուր զարդարուճն· փեսրսփոխ ձի : գառնատ · գառնաղբիսը : տեղին՝ ուր թափին ձգատունք զհին փետրատ : Փոխոխել :
Mudagióne , իգ· Կորսիեատուր զարդարուճն :
Mudáre, ս Կորսիեատուր զարդարել· թափել կի՚ ս բոզել զեղջերս · (սահ զեղջերուաց :)
Múffa . Բորբոս ; (է բայս ինչ ժանրիկ , և բարձ առնասի՚ բուսանել զի ընաւք ապականանալ սրսիաց, այսոցդ , եւն :) իֆֆ· aver muffa . կամ՚ saper di muffa . ունել զհամ· կի՚ զհամ բորբոսի : venire, կի՚ crescere , եւն , la muffa al naso . կամ venir la muffa . ՚ի բարկուն բերդիլ (ընդ անառեղի զոյգ ուրուք ·)
Múffa , ած· իգ· Բորբոսեալ :
Muffáre , ս· Muffeggiáre . Բորբոսիլ· իֆֆիլ
Muffatíccio , ia . Փոքր մի բորբոսեալ · սկսեալ բորբոսիլ :
Muffáto , ta . Բորբոսեալ · իֆֆեալ :
Múffo , fa , ած· Տ՚ս Muffato .
Muftì , ար· Քահանայապետ առաձկաց· ֆփֆոխ· Ոք ի՚ ինչ դասէ հրամանակի· որ կոչի և Orientale .
Mugavéro . Գեղարդեր ինչ · սրիգաւոր :
Mugellágine . Տ՚ս Mucillagine .
Mugéllo . Առի Andare a Roma per Mugello . Գնալ ընդ հակառակ :
Mugghiaménto . Բառաչ · գառանջիւն :
Mugghiánte , ի· Բառանջօղ · բառաչօղ :
Mugghiáre , ս· Բառանջել (եղջամբ :) պեղխրփել· մնդնդել (առիւծու :) իմպրպեանիլ· գոռալ (ծովու :) իմպոհալ· կռնծել բարձրաձայն · կոծ առնուլ · պաղբսիլ :
Múgghio . Բառաչ · բառանջիւն · պեղխրիւն · գոչիւն · մռնդիւն (առիւծու :) պաղբսիւն· կոծ բարձրաձայն· կոծ :
Múggine , իգ· Գլխան ձուկն : էֆֆ պաղբսիւ·
Muggioláre , Mugioláre . Տ՚ս Muggolare .
Muggíre , ս· Տ՚ս Mugghiare .
Muggíto, Mugíto . Բառաչ· բառանջիւն· պեղխրիւն
Mughétto. Ծաղիկ ինչ սպիտակ և քաղցրահոտ յոյժ· էֆղոմպէ չինէզ · սէմն ·
Múglia . Տ՚ս Mugghio .
Mugliáre ; Múglio . Տ՚ս Mugghiare , Mugghio.
Mugnájo , գոյ· Աղացօղ · պեղխրվենի : Ձայ· որոյ· (է Թաղուն ինչ Լայլին , որ կոչի և Gabbiano .)
Mugnájo , ja , գոյ· Աղօրեաց : mola mugnaja . եր կանաքար : պեղխրվին քար :
Múgnere ; ն· Կմել (զկմեր :) ասղատ : առնուլ կի՚ հանել , կի՚ կորզել ինչ յումեքէ :
* Mugnitóre , ար· Կմօղ · որ կմէ զկմեր :
Mugoláre , ս· Յառնալ · կապկանձել (չան :) էնկէնկէ :
Mugolaménto , Mugolío . Կապկանձիւն :
* Muíne . Տ՚ս Moine .
Múla , իգ· Ջրոյ մատակ · պետի փաքեր : * աէս և Pantoffola .
Mułácchia . Թաղուն ինչ նման ագռաւոյ ՚ի գոյն, և ՚ի ձայնն · ուռանի , և նմանեցուցանեն ձայնիւ զմարդկային բարբաս : ալա փասա · ալաա փասա :
Mułacchiája . Բազմանի կի՚ սարսի նախատասցեալ

Թաչոց : բարքանջառք :
Muláccio, չեղծ · Ջորի անհնեթեթ, վառեցար :
* Mulággine, իփ· Կամակորութիւն Ջորւոյ· կամակորու-
Mulattiére, տր· Ջորեպան· Ջորեվար· գոթըշեզ :
Mulénda, Molénda. Պարտ ապաշոյ :
* Mulétta, իփ, նոմ· Մատակ մորուկ Ջորւոյ :
Muléttо, նոմ· Ջորի փոքր· մորուկ Ջորւոյ :
Muliáca. Տես Meliaca.
Muliébre, ի· բառ լտփ· կանացի· իգական :
Mulináre, ւ· Տես Fantasticare.
Mulináro. Տես Mugnajo.
Mulinéllo, Molinéllo, նոմ· Ալորիք փոքր : պնդիչ
ինձիփ : Եւ նաև երկաթի գործի ինչ խորտակելոյ
զաղեաս, ևն : Պատյաք Հուրջ, հողմոյ, ևն : Հնարք·
մեքենայք : Ընդա ինչ փայտ՝ որով հաւծոի ան-
ուշորդն ի վր նաւին· Կնքեմ բանալոյն· (է մասն
ինչ քառաչուղի :
Mulíno, Molíno. Ալորիք : փնդիչ : tirare, իմ recare l'acqua al suo molino· առակ· զհամ ինչ ձգել
յիւր օգուտ : nè mulo, nè mulino, nè signore per vicino, nè compare contadino· առակ· մի ունիցիս հուսկ առքիզ մի Ջորի· եւ մի աղօրի, մի մեծատուն, եւ մի բնակից :
Mulíno, na, ած· Ջորւոյ :
Mulléttе. Տես Mollette.
Múlo, տր. Ջորի· կիսէշ· գոթըր : Mula, իփ. Մատակ Ջորի· փնդի գոթըր : Mulo. Պտուկորդի : tener, իմ regger la mula. ուղեկցել· ուղեցք ինչոյ ցկատարումն գործոյն : far da mula, իմ far mula di medico. տպաւել :
Mulóna, իփ· յաճախ· Մեծ Ջորի մատակ :
Múlsa. Մղգաշուրթ· (Հատ եփիլ մեղու·) պալ առոյս :
Múlta. Բառ լտփ· Տոյժ· տուգանք :
* Multáto, ta. Տուգանել· տուժել :
* Multilóquio· Բան ղբջմ իրաց· բջմաբանութիւն :
* Multilústre, ի· Բազմամաղ· հին աւուրց :
Multiplicaménto. Բջմապատկութիւն· բջմապատկուած :
Multiplicánte, ի· Բազմապատկիչ :
Multiplicáre, ն· Բջմացուցանել· ածեցուցանել· չոգալ ինչ· սրբջմ· բջմապատկիլ (զիրևս) պատ էիմ· Բազմանալ· աճիլ· եղոյնս· սրբջմ :
in novelle. յերկարել զՀաւն ի զրոյս :
Multiplicataménte, ի· Բազմապատիկ· բջմօրինակ :
Multiplicáto, ta. Բազմացեալ· աճեցեալ, ևն :
Multiplicatóre, տր· Բազմացուցիչ· աճեցուցիչ· բջմապատկիչ (թիւրն :)
Multiplicazióne, իփ· Բջմութիւն· յաճախութիւն· եղոյն· բջմապատկութիւն (թուաբանական·) գործ :
Multíplice, ի· Բազմապատիկ· բազմօրինակ : լծ գան· լծ ինչ :
Multiplicità, - táde, - táte, իփ· Բազմապատկութիւն· պէսպիսութիւն :
Multíplico, Տես Multiplicamento.
Multitúdine, իփ· Տես Moltitudine.
Múmmia. Մումիայ· մռնոյ· նախ : Զորացեալ կմախք· զաղաւեսիլ· (է բառ ծաղկական, և նա-
խատական :) far le mummie. երևիլ պահ է պահ· երբեմն երևիլ, և երբեմն թաքչիլ :
Mundiále. Տես Mondiale.
Muneraménto, Muneráre, ևն. Տ. Rimunerazione.
* Múngere. Տես Mugnere.
Municipále, ի· Ազատ քաղաքի· ինքնօրէնի :
* Municipalità. Ազատ կառավարութիւն :
Município. Բառ լտփ· Ազատ քաղաք· ազատաքաղաք· (որ վարի սեփական օրինօք :)
* Munificenteméntе, ի· Առատաձեռնաբար :
* Munificentíssimo, ma. Գարի առատաձեռն :
Munificénza, Munificénzia. Առատաձեռնութիւն :
Munífico, ca. Բառ լտփ· Առատաձեռն· առատաձիր :
Muniménto. Տես Monimento.
Munire, ն· Ամրացուցանել (զքաղաքն պաշարովք, զինուք, ևն·) զօրացուցանել զինել ընդդէմ· եմ մէ :
Munírsi, յ· Ամրանալ· զինիլ· պատապարիլ զանձն : զօրանոյ :
Munistério, Munistéro. Տես Monistero.
Munito, ta. Munitíssimo, ma. Ամրացեալ զօրացեալ քաղաքինք· քաղաքեն :
Munitório. Տես Ammonimento, Monitorio.
Munizióne, իփ· Ամունք· պատարագութիւն· պատարագք· պատարագարան : ինդիրիչ· տես և Ammonimento. Munizione da guerra. Պատերազմական առնդեք, գնդակ, պարսն· գործիք ինչ : պաշար, կամ հանգար, կամ գարման զօրաց : պահեստ : da guerra, e da bocca. զինք և հանգարք զօրաց :
Múno, բառ լտփ· Պարգև· ընծայ :
Múnto, ta. Կմեալ (կամին) տաղտկութիւն· վախ·
* di senno, անմիտ· անհանճար :
Munúscolo. Բառ լտփ· Նուաստ· Ընծայ փոքր :
* Muovénte. Տես Movente.
Muóvere, ն· Móvere· Շարժել· փղշաբախ· ինչ
ինչ· օդաթխտ· խաղացուցանել (զգանակն) հանդիլ· յորդորել· գրգռել· նուաստել, կամ բառնալ (զիւր պատիւ·) փոխել· փոփոխել· ի բաց դնել· շարժել, կամ յուզել (զինուս որսին :) dubbio, quistione, ևն· յարուցանել· առարկայս· խնդիր ի մէջ արկանել· առաջի առնել զինչ· parole· խօսել· ասել ինչ· lite. յարուցանել վէճս· մխել ի գառ· prieghi· մատուցանել աղօթս· il corpo, կամ anche muovere. գրգռել ի կարիս որովայնի· լուծանել զորովայնն· ւ, և, ն· Շարժիլ· մեկնիլ· ն· Հողմոյնիւ ընձիւղիլ· բառնանիլ (առանձին·) Ծնանիլ· ծագիլ· բղխիլ· յիշ գալ· սկզբնաւորիլ :
Muráccio, չեղծ· Որմ վատթար :
Muráglia. Որմ· փակոց : della città. քաղաքապատ· պատուար քաղաքին : հնաբ :
* Muraglióne, տր· Որմ առաջաբ :
Murále, ի· Որմոյ· որմական : corona murale. պարգև պատակ, կամ պատ որմական, կամ պարսպական· (առ հռովմայեցիս էր պատ ինչ յաղթողական· զոր առնին այնմ՝ որ նախ առաջին եղանիկ ի վէր պարսպ պաշարելոյ քաղաքին :)
Muraménto. Շինուած որմոյ· որմ·
Muráre, ն· Որմել· ածել, կամ շինել որմ· փակել էանխոտ· փակել որմով· որմապատ առնել· փակել ջուր· հերմել· շինել : a secco. որմել առանց կրոյ : եւ՝ ած ծաղկան· գործել ինչ սահաւատակ· եւ՝ առաջ առանց ընդունելոյ : Murársi, յ· Պնդանալ ինդ մածանիլ ի միասին· անդակ կռմիլ : Murare, e piatire è dolce impoverire. առակ· Շինած եւ գատ առնելագործութիւն զիրգ :
Muráta. Դռեակ· ամրակոմեալ քաղաքին :
Muráto, ta. Որմեալ· պատեալ որմով· պարսպապատ· պատուարեալ : մածնել անգակ· կռմիլ :
Muratóre, տր· Որմագործ· որմադիր· փակագործ :
* Muratório, ia. Որմադրական·
Murélla. Որմ փոքրիկ· Տես ոմանց Muricciuolo.
Muréna. Տես Morena.
Murétro. Որմ փոքրիկ· փակոցիկ :
Muríccia. Խոպակոյտ· կարկաո քարանց :
Muricciuólo. Որմաշէն նռատպան· (է որմ պատապ ցցոմել առ առցոմով ձախատոյ առանն ի ակս նառելոյ, կամ (յամրուճ որմոյն :)

Múrice, ար. Խեցեմորթի ինչ ծովու.
* Muricíno, նոմ. Որմ փոքրիկ, կիմ խանդարհապոյն.
Múro, ար. ԿԻՒ i muri, ար. Բայց առնբաթ le mura, իտ. Որմ. պատ: le mura d'una città. պարիսպ քաղաքին: Պատուարան. ամրոց: քնա. կարան: le sagre mura. մեհենատուն. վանք: muro a secco. որմ առանց կրոյ: փիքճնեղ պատ: muro soprammattone. որմ շինած իշտի մոյ ապնոյ: dire al muro. խօսիլ յանդր ականջս: essere, կիմ stare a muro a muro. լինել արմակից. քնակիլ յոմանկից տունս: dar del capo nel muro. յիմարիլ:
Múrra. Քար ինչ պատուհանի, յորմէ գործեն նախինք բնպանակս:
Músa. Մուզայ (է ոմն ի հնոց հեթանոսաց երեք աստուածուհի և երաժշտուհի:) փոդ, կիմ արուեստ ինչ: այլ ինչ իմն ծորոյ: stare alla musa. տես Musare.
Musacchíno. Չրահ ինչ նախինայ:
Musáico, գոյ. Մուսական. (է նկար ինչ յօրինեալ ի մեներիկ քարանց, և ի դանագոյն կտորս կամ ածոյ, ըստ մինչէ, ապրուեցոյց հաւասարեալ կամ մեհենս:) ած. Մուսական (նկար, կիմ գործած:) di legname. տես Tarsia.
Musárdo, da. Ծոյլ: ապուշ. ընդհանրապէս:
Musáre, լ. Կալ անգործ ըստ զրնծիլ, կամ ընալ ժայռիլ. կիմ պարապորդ. ապրատոմիլ:
Musáta. Կնդհան գիմանց: դէմկանակ: առպակ:
Muscáto, Muschiáto, ta. Մշկահառն. մշկահոտ: հնոխ:
Múschio, Músco. Մամռատ (է խոտ ինչ բուսեալ յաղբիւրս, և ի վէր բնոյ ծառոց:) Եռատոլ. Եօսանոն: muschio arboreo. է ապր ինչ մամռոյ բուսեալ ի վէր բնոյ հին կաղնեաց, նշ: գոմ. Porracina.) Մուշկ. (է հոտաւետ նիւթ ինչ գոյացեալ ի պատ. ղոյն զպրոտով կենդանւոյն ամռնանեղոյ Gazzella.) իտ:
Muschióso, sa. Մամռապատ. մամռալից:
Múscia, Muscíno. Տես Mucia, Mucino.
Músco. Տես Muschio.
Muscoláre, հ. Մկանական. մկանանց:
* Muscoleggiaménto. Տուչուած մկանանց: կծրատուած մկանաց:
* Muscoleggiáre, ն. Կպզմիլ մկանանս. յօրինիլ մկանատիպ:
Musçolétto, * Muscolíno, նոմ. Մկան փոքր:
Músculo. Մկան. տես" մկանունք: սինդիւն էնդեր. գործն էնդեր:
Muscolóso, Musculóso, sa. Մկնաւոր. մկանուտ, մկանաւոր:
Muscóso, Muschióso, sa. Մամռապատ. մամռալից:
Musculáre. Տես Muscolare.
* Museánte, հ. Սիրոյ հանդպատասխ. հաւաքօղ հանդպարանաց:
Muséo. Հանդպարան. կիմ հանուած. (է հաւաքուած շնաշխարհիկ ստկաւագիտ իրաց:) Գոնդարան. (յր մատեան յորում ձառնին նիւթք զանազանք և չքնաղք:)
Museruóla. Տես Musoliera. Էտես մասն առնձին ձիոյն, յր փոնն որ կայ ի վէր ունգաց նր:
Música. Երաժշտուն. երաժշտական. Տաղտկ. տաղտկ da ğatti. անհեթեթ երաժշտուն: Musica. ած ասի. կապ. կոիւ: che musica è questa. զինչ կապ իցէ այս: finiamo questa musica, նշ. վախճան առցուք կռուոյս: far musica. երգել. նուագել. mettere in musica. արկանել. հիւսել ըստ երաժշտական խաղից, կիմ ըստ երգահանի. յաջակցել երգահանի ս: եւ առակի ասելի ածանց գծուարութեան. խոչ աղբ կանել. յաւպաղել. յիւրիարել: carte di musica. երաժշտական աղնւասկք, տախտակք կիմ նուագի: Musica, իտ. Կին երգեցիկ, գուսան. կին երաժիշտ եւս՝ խեցի ինչ ծովու:
Musicále, հ. Երաժշտական. արուեստական. երաժշտուն: Տաղտկային: երգիչ:
* Musicalménte, ած. Երաժշտապէս:
Musicáre, ն. Նուագել. եղանակել երաժշտական նուագս:
* Musichíno, նոմ. Երաժիշտ փոքր:
Músico, գոյ. Երաժիշտ. երգեցօղ. արուեստական. հնուն նկի տաղտկի. հանճնած. տաղտկեցի:
Músico, ca, ած. Տես Musicale.
Musicóne, ար. Նուագահ. Նուագանի. քաջ երաժիշտ:
Musíno, նոմ. Փոքր դէմք: Աղբ ինչ մարդ օձանկանց:
Múso, գոյ. Ցուռկ չան. կիմ այլոց կենդանեաց հնդիմ պատառ: դէմք. երեսք մարդոյ. (ասի ընդ հայ. կիմ ի նախատինս:) Ընդէմ: հնդիման գիմաց. դիմաց կուռ torcere il muso. խոժոռիլ. դժուարիլ. դնդանիլ դէմս: Ընդէմ եղեալ:
Músso, sa, ած. Տես Musardo, Musone.
Musoliéra. Բաց ցանկի. (է գործի ինչ զոր արկանեն ի ցուռկ չան. կիմ այլոց խածանող գազանաց ի ոչ կարելոյ բանալ զբերանն և խածանել:)
Musóne, na, ած, և գոյ. Որ խոժոռի. որ արագ ցուցանի զբերանս. խոժոռադէմ. դէմ: Musone. Աղտակ: սիրէն: ծածկագործ. գաղտասիրտ: fare il musone. կիմ fare a chetichelli. լինել ծածկագործ. կիմ գաղտասիրտ:
Musórno, գոյ. Ապուշ. խօլածակիս. անդգայ: տես և Musardo.
* Mussolína, Mussolíno, Mússolo. Բամբակեայ կտաւ նրնոձէից: Խտտաւ պեզէ:
Mustácchi, ար, յոգ. Ընչայք: պէշտ:
Mustélla. Բառ լոռ. Donnola. Աքիս: ինկինիկ:
Mustellíno, na. Աքիսեան:
* Mústio, Múschio. Մամռատ ծառոց:
* Musulmáno. Տաճիկ. մահմետական: Խոխրան:
Múta. Փոխոխուն: պէյիքէնդ. պէյիքիրիդ. a muta, կիմ a mufa á muta, կիմ փոխոխ. փոխոխակի: Նշոյ ինչ: mùta a quatro, կիմ mùta a sei. կտաք քառ. ձի, կիմ վեցաձի: եւ կառատիպ երկնաքար:
Mutábile, հ. Փոխոխելի. փոխոխական. անհաստատուն. յաղթուկ: գեղաբուղբ. պիր գեղեցիկ պարկեշտ:
Mutabilità, * táde, - táte, իտ. Փոխոխականութիւն. փոխոխուն: պիգարբուղբ. պէյիքէնդ. յաղթողութիւն. անհաստատուն. փոխոխամտութիւն:
Mutabilménte, հ. Mutabilissimaménte. Փոխոխուն. պնհաստատուն:
Mutaménto, * Mutánza. Փոխոխուն:
Mutándę, իտ, յոգ. Վարտիք (անձոյ, և աղջկան:) գոն:
* Mutánte, հ. Փոխոխիչ:
Mutáre, ն. Փոխել. փոխոխել. այլայլել: (ի կիզածէ և ի է.) պէյիքիրդէ. փոխել ի սէրզոյն. փոխոխել զանգլին. կիմ զգաճառն: Mutársi, յ. Փոխիլ փոխոխիլ: պէյիքդէ: եւ՝ փոխել զնանգերձս: ի պատ պէյիքիրդմէ:
Mutataménte, հ. Փոխոխուն:
Mutáto, ta. Փոխել. փոխոխիլ. եւն:
Mutatóre, ար. Փոխող. փոխոխիչ:
Mutazióne, իտ. Փոխոխուն. այլայլուն: պէյիքի:
Mutévole, հ. Տես Mutabile.
Mutevolménte, հ. Փոխոխականաբ. յաղթողգութ:
Mutézza. Տես Mutolezza.
* Mutilaménto. Տես Mutilazione.

* Mutiláre, v. կրճատել. յօդուածել. ծայրատել: հատանել: ջնջել:
* Mutiláto, ta. Կրճատեալ. ծայրակտուր:
* Mutilatóre, տր. Կրճատիչ. Տողատիչ. յօդատիչ:
* Mutilazióne, իգ. Կրճատումն. յօդուածումն. հատումն:
* Mútilo, la. Կրճատեալ. ծայրահատ:
Múto, գոյ. Mútolo. Համր: փնդիկ:
Múto, ta, ած. Mútolo, la. Mutolíssimo, ma. Լռակեաց. անբարբառ. առաւել առաւել: alla mutola, ի լռեցեալն. լռիկ:
Mutolézza. Համրանալ. անիսօսիլ: փնդիկութիւն:
Mutuaménte, ի. Տես Scambievolmente.
Mutazióne. Տես Contraccambio, Scambievolezza.
Mútuo, ua. Տես Scambievole.
Múzzo, za. Ծխամաշ. փոքր մի քացոր, կամ ծխոտ: չոգհոգ:

N

Nգ. Էննեհ. ի դիր բաղաձայն, և երկրորդականէ բորդն 'ի կարգի իւր տակաւին այբենիից:
Nabissáre, t. Մոլիդնիլ. դիմազնիլ. ամայանալ. քանդել. կործանել: եղծանել: հատ: խորտակել, անդնդասցել առնել: եղէգ ինչիս ինչ. ի ներ. խորտակել լինել առանիլ: եղէգ ինչ ինչ ինչ. պահանջ:
Nabissáto, ta. Խորտակեալ. տապալեալ. ևն:
Nabísso, Abísso. Անդունդ. դժոխք. տարտարոս: ձիհենիմ: խոռ. անհատարտ, կամ վերատակարծ(մտնուկ) ասելի". քոռ. չարխառն: եռատեսուչ
Náblio. Տաւիղ: նեխ. նաբէր:
Nácchera. Náccaro. Գոռ հնծեղաղօրացս. (ի թրքա. բառէ ինչ, կիսագունա եւ տղիձի:) ձէօռ. ձէօղ: Nacchere. Բաժինքան մանկանց (ի գործի ինչ մանկական կարկեալ 'ի փայտէ, կամ 'ի վերնակաց ընկոյզի և կամ 'ի խեցեմորթից. զոր եղեալ ի մէջ մատանց ձախոյ ձեռին հարկանեն աջովին: sonar le nacchere. հարկանել: Nacchera, տես և Madreperla. Պինայ. (ի մեծ ինչ խեցեմորթի ծովային նման. առաւելի. կոչեցեալ և Pinna marina. յորում գոյ ազգ կարմիր բրգոյ, կամ մանաքի. զոր կոչեն զբ. ժիղկ. Pelo di Nacchera. իննէր:)
Naccheríno. Հարկանող. դասի. գոռահար: գոռ փոքրիկ: չքնաղ (մանուկ, կամ ձագ առևտրոյ:)
Naccheróne, տր. յաձախ. Գոռ մեծ:
Nádda. Զուկն ինչ 'ի ծովումն չվեհապ:
Nádir, տր. * Nadírre. բաս արեգական. Կատիր. կէտ սուբ գահան, կամ սուբ գլուխ. (ի կէտն երկնի յորում երեւի ոտից երկրի ուղղահայեացն ձգեալ 'ի գաղտնապատ մեզ:)
Náfa, և Náffe. Տես Nanfa և Gnaffe.
Náfta. Կաւճ. նեղբի էաղէ:
Nájade, իգ. le Nájade, կամ Najadi, յոյ. Ջրային ոգիք. (են յաւերժահատուածք աղեղեաց:)
Naíbi, տր. յոյ. խաղ ինչ տղայական:
Nanerélo, Naneróttolo, նաե. կարճիկ. կոթի ոչ ամեն:
Nánfa, ած. իգ. Հոտաւէտ (ըստ ոմանց) ջուր ծաղկանց նարկիզի: նեխ առաւ:
Nánna. Ձայն առաւօտեաց, զոր 'ի շարժել զորսան տղայոց առ 'ի ննջեցուցանել' ասեն. Ninna nanna. եղնի: far la nanna. ննջել. կամ ննջեցուցանել:

andare a nanna. երթալ 'ի քուն:
Náno, գոյ. Ցաղուկ. գաճաճ: ձիճեղ: ած. gallina nana, melo nano, ևն: հաւ փոքրիկ, կամ իջած ձուոյ փոքր. (ըստ ոմանց ուշ ժամանեն 'ի սովորական չափ մեծանէն.)
* Nánti, Nánzi. Տես Innanzi.
Napéa. Յաւերժահատան հովտաց և դաշտաց:
Nápo. Տես Navone.
Náppa. Փուռ. ծոպ: բխոսիթ:
Nappéllo. Կապէլ. (ի տունկ ինչ Թռնատոր:)
* Nappétta, նաե. Փուռիկ փոքրիկ. փնդիկ:
* Nappína, Ընդ ի: կռճականման զարդիք զգեստ տուց:
Náppo. Բաժակ. ըմպանակ: գաւկն: Կոնք: լեղէն:
Nappóne, տր. յաձախ. Փուռիկ մեծ:
Narcafta. Հոտաւէտ եղեգն խնկենոյ. կամ լերանց. նի. կոչի և Tignaine, Timiama.
Narciso, Narcísso. Նարկիզ. (ի ծաղիկ ինչ բազմատեսակ, որ կոչի և Tazzetta.) Նէրկիս. Էրէրն գաւկն:
Narcótico, ca. Թմրեցուցիչ. (դեղ:) Թմրադեղ: ոգեղարբառ:
Nardíno, na. Նարդոսեան. Նարդեան:
Nárdo. Նարդոս: Նարկին. Նարկիս: իւղ Նարդոսի:
Nardo indico, Spigo nardo. Նարդոս Հնդկաց:
Náre, Nári, իգ, յոյ. } Ընդունք: տուառն փեւէնի.
Naríci, իգ, յոյ. Narice, իգ, էս. } պռոտոն:
Nári Nári. Զուկն ինչ պլատիլեան:
Narragióne, Narraménto. Տես Narrazione.
Narránte, ի. Պատմող:
Narráre, ե. Պատմել. Նագլ. էնհիթ:
Narratíva, Narrazióne, իգ. Պատմուճ: Նագլ:
* Narrativaménte, ի. Պատմագաբար. պատմողաբար:
Narratívo, va. Պատմական. պատմիչ:
Narráto, ta. Պատմեալ. Նագլ. օրանոտ:
Narratóre, տր. * Narratrice, իգ. Պատմող:
Narratório, ia. Պատմական. պատմողական:
* Narrazioncélla, նաե. Պատմուճ համառօտ:
Narrazióne, իգ. Պատմուճ. Նագլ:
Narvval. Ընգ ինչ պալէնայի:
Nasáccio, չէզ. Քիթ մեծ. ունչ անհրեշտ:
Nasággine, իգ. Բան ծաղրանաթ. Մեծաքիթ:
Nasále, տր. Պահպանակ ընչից. (ի մատն ատաւարոյն. 'ի պահպանութեան ընչից.) Ընչագեղ. տես 'ի Errino.
Nasále, ած, ի. Ընդհանան ունդականն (տես. ըստ որ հնչի ընդ ունկունս:)
Nasáre. Տես Annasare.
* Nasaría. Ընդհանանութիւն. բան յաղագս ունգից:
Nasáta. Զարգումն. երես սպրծուն. զարգումն. հատ. գերծ կշռութեան: առեալ զարգից զունգայ:
Nascénte, ի. Ծնեալ: luna. Լուսին նորածին, նոր լուսին: եղնի այ:
Nascénza. Ծնունդ: Ծնեալ: stella, կամ ascendente della nostra nascenza. աղեղաւք: Ասուղ. տես տուց. պարար: չինչ. Էսհրա:
Náscere, ե. Ծնանիլ. պղտիլ. ծագել, կամ երևանել (արեւու, աստեղաց:) il giorno nasce. լուսանայ. ծագէ արեւն: Հղանել, կամ երևանել (աղբերաց, գետոց:) երթալ: յառաջ գալ. սկզբնաւորիլ. սլանալ հիլ. 'ի վեր երևել: պտղոյ եղնիլ: nascer vestito. կամ esser nato vestito. առակ. լինել բարեկարկին, երջանկաբաստ: far nascere. ծնուցանել: արկանել. յոգ (զգեստ. եղն:)
Nasciménto. Ծնունդ: Ծագումն: պղտիկ. զարմ. ոյց: di vile nasciménto. տղատոհմ:

Ná-

Náscita. Ծնունդ. Ծնունդք. օր ծննդոց: փոչմ: ծնելոք. փոչոտ. ելեր: di buona nascita. բարեառնչիկ: առելոք: առատառնչիկ: ազատ ծննդական. բանուն (առատաբաշխական.) աղխալք:

Náscito. Ծննդաբանութիւն. ախտարմին:

Nascitóro, ra. Բառ. լատ. Ծնանելոց:

Nasciúto, ta. Ծնեալ:

Nascondénte, ո. Ծածկուցանող: Ծածկօղ. որ ծածկէ:

Nascóndere, ն. Ծածկուցանել. գաղտ: ելել. ծածկել. առեղծառնել: Ծածկել: Nascóndersi, ի. Ծածկիլ. գօղնիլ. առելանիլ:

Nascondévole, ո. Ծածկուցանող. Ծածկօղ:

Nascondíglio. Ծածկուստ. առելի Ծածկառնան: առելանոցի էնէ: delle fiere. մորի. որջ. խչաի գազանաց: Նաիափ:

Nascondigliuólo, նոյն. Խորշ Ծածկառնան:

Nascondiménto. Ծածկուելի. Ծածկուն: առեւ և Nascondiglio.

Nascondítore, ող. Nascondítrice, էփ. Ծածկող:

Nascosaménte, ի. Nascostaménte. Ի ծածուկ. Ծածկաբար. գաղտագողի: Ընելով: Ընդ ածկոյ. ընդելի աչաց. Գաղտ:

Nascóso, sa. Nascósto, ta. Ծածուկ. Ծածուկ. գանխուլ: Ընելի: di nascóso, di nascósto. Ի. գաղտ: Ընելիօք:

Naséa. Պատան ինչ ծաղրական. ուր գասանին բառ զուտ բանք զընգաց. զոր ունիք ընծայեն Անուն. բանայ կարսան:

Naséca. Բառ ծաղրական. Տես Nasetto.

Naséide, էփ. Բանասացուծուել ինչ ծաղրական ի վէր ունգաց:

Naséllo. Ընչք փոքրիկ: ձայն ինչ ոչխարի գրանց. ասն ի Saliscendo. Զուկն ինչ ծովային ապխակ. և ա գիւրաձայն: կարճունչ. փոքրաքիմ: պոռնաղ:

Naséttо, Nasíno, նոյն. Փոքրիկ ունչ, կամ քիմ: փեղիկ պոռան: կարճունչ. փոքրաքիմ: պոռնաղ:

Nasévole, ի. Nasevolíssimo, ma. Բառ ծաղրական. Ընդգական: ունգաց:

Náso. Ընչ. քիմ: պոռան * ծայր, կամ ծագ (որ. ծոյ:) büchi del naso. ունգունք: menar, կամ pigliar pel naso. պատրել զընչ բանիւք. Հաւատացուցանել զսուտ ինչ: rimanere, կամ restare con un palmo di naso, կամ con tanto di naso. Ի դերև ելանել. Ի յուսոյն. յանկէ ելնիլ. Ի յուսոյն: dar di naso, կամ di ceffo. խառնիլ. կամ միշտուխ ընել. յիմի: dar nel naso. ոչ հաճիլ. գժուարիլ. գժգոհիլ: եւ որուկ ցուցանիլ զրգ: e' non gli si può toccare il naso. գեր ի բնութ. գիւրաբաւսա. քանան է ի ցաւուն. ոչ դոյ խօսիլ նմ: e' gli vien la muffa al naso. ի բարկուն բերի: fumicare altrui il naso. ած ասի. կեալ. ապրիլ: fare il naso rosso. ած ասի. Ընալ զպարան ծուռուկ և ըմպել առատապուր: fare cascare il naso nelle calcagna ad uno. ած ասի. զգեստնել զրգ: Ցուռուկ նասու. Ոտ ազգուկ: naso aquilino. արծռաքիմ:

Nasóne, ող. Nasórre, ող. Բառ ծաղրական. Ընչ մեծ, անհիմնելի: պէսչիկ պոռան:

* Naspáre, Náspo. Տես Annaspare և Aspo.

Nássa. Կապաւ ձկնորսաց. զգեական ինչ: պատէ սեպէն ար: փոքրիկ ապահի ամօթք ինչ գեղաւձառնից. որք ունին միմիայն ծակ առնուկ, յորս արկանեն զի ձկնորսդելի ոգիս: ընէ:

Násso. Է ծառ ինչ լեռնային, որ կոչի և Tasso.

* Nastrájo. Ճոպատնագործ: ընչիկի:

Nastriéra. Քարք կամ հիւսք ժապաւինաց: * Ընօթ, ապ հարան ժապաւինաց:

Nastríno, նոյն. Ճոպաւեղն փոքր: ձիու ընչիկ:

Nástro. Ճապաւէն. կամ երիզ: (և գործիք կապոյ լայնուն ինչ առաւելաբ ըստ ըմբաշխու) ելիզ: acquatico. Ջրիմոտեմ. կոտեմ Ջրային կոչի և Crescione di fontana. տես ի բերէ:

Nasúto, ta, Nasutíssimo, ma. Ի ծածկիմ: պոռնաղ:

Natále, ի. ող. Ծնունդք. օր ծննդոց: փոչոտ Ընելոք: Natale, կամ Pasqua di Natale. Ծնունդ ըն: ըստ ընելոք էտ:

Natále, ած. ի. luogo, կամ sito, կամ patria natale. Երկիր ծննդեան. բնիկ գաւառ. Հայրենիք:

* Natalízio, ia. Ծնունդեան. բնիկ:

* Natánte, ի. Լուացօղ. լուական. լուզակ:

Natáre. Բառ լատ. Տես Notare.

Natatória. Բառ լատ. Ագաւան:

Nática. Երեսատան: գայնափ. օճոչափ:

Natice. Խեցի ինչ Ջրային:

Naticúto, ta. Ի ենձրատատան. որոյ մեծ է երեսատին

Natío, Nativo, va. Հայրենի. բնիկ. ելելի. ող. փոչոտ. բնական. բնածին. Ընածին: ընել: ծնիլ (ուրիք:) փոչմ: natío, կամ nativo di Cartagine. ծնեալ ի կարթագինէ. կարթագինեցի: նոյն նոչոտ: * Oro nativo. Հակի ինքնագոյն:

Natività, -táde, -táte, էփ. Ծնունդք. Ծնունդ. փոչոտոյ: Ընի: առեւ և Nascito.

Nativo, va. Բնածին: Ընածին: պոչ: Տես և Natío

Náto, ող. Ծնունդ. ցրգի. ցոչակ: a dì dei nati. ցորչափ են յՅի ազգ մարդկան. ի սկզբանէ Յիւ այսր. յառաջոյ անտի առաջնոց:

Náto, ta, ած. Ծնեալ: փոչոտ. ցոչմ: nato di poco. գեռածին. նորածին: nati ad un parto. երկունք ակք: nato cieco. կոյր ի ծնէ: nato per le belle lettere. բնաւորեալ. կամ յարդուն ի բանասիրութիւն. per la guerra. այր պատերազմական. գոռ: nato di una gran casa. մեծազգի:

Natríce, էփ. Օձ ինչ Ջրային երկայն, բայց ոչ յոյժ առատ: Խոտ ինչ, որոյ արմատ է գարշահոտ ոչ զնախաչ:

Natron. Է Alcali, կամ ազ ինչ հանքային:

Nátta. Ծաղր. այպանական: far la natta a' vermini. առակ. կենդանեացն այրել (հրամանաւ գաւառուին) Է եւ կեղ ինչ բերասոյ. որ արգելու զծագումն: Ծածկոյթ ինչ հիւսել յերկանց, կամ ի կեղեւոյ ծառոց. որով հատասոյթք պատեն զրուն մարտն. պատգամաւորն, կամ զտեղն առագաստի, առ ի զգուշել խոնաւութէ:

Natúra. Բնութի. բնական կարգ իրաց. բնական պատճառք: Բնութ (իրաց.) խակութ. էութ. զինչութ. Բաղդէն. զօն. Ջեղեցիկ: յատկութ: Բնաւորութի. բոյս բարուց. բնաւորք յօժարութ: a benefizio di natura. ըստ. Ընդ. Ընդ. Ընդ. Ընդգական անդամք կենդ. բնաւ ի կանացի: * appresso natura, կենդանի. բնակի: * natura generante. Ծննդական բնութ: (որ են երկինք:) di sua natura. բնաւորութ: ի բնէ: * Natúra grave, e acuta. Բասք. և զիլ:

Naturále, ի. ող. Բնութի. բնաւորութ. բոյս բարուց: Բաղդէն. զօն: di un naturale dolce. քաղցրաձայնի. քաղցրաբարոյ: Բնաւորեալ. մանուկ բնական իրաց: Վարդապետ. բնական. (են բնական ուսարկայքն յորս հայեցեալ նկարիչք նկարեն զպատկեր նոցն:) dipingere, կամ ritrarre al naturale. կամ cavar dal naturale, են. նկարել ի բնական առաջ. * կայիցս կենդանագրել. նկարել ըստ բնաւ: ritratto al naturale. ըստ բնաւ կենդանագրիս: stare al naturale. լինել գաղափար. (առն զբնական առարկայիցն ըստ առաջի իւր դնել նկարչին:) Բնական հասակ. բնական չափ հասակի: Ծննդական անդամք առն.

Naturále, աֆ ; ի . Naturalíssimo, ma . բնական . բնածին : ղեկը . էօդ . ապէլ . հալիս բնական (որդի, կամ դուստր , եղբայր . կամ ծնեալ ըստ բնութեան , այլ ոչ օրինաւոր ամուսնութեան :) պատկերդի . պատկուածք (որդի :) բէյճ : պարզ . անարուեստ . ընարոյս . դիւրին : անխառն (ներքակուր :) անունեզ . անկեղծ : անպաճոյճ , բնական (գինեցկուն , ոգ :) acqua naturale . ջուր բնական , կամ դուստր (որ չէ հանեալ արուեստիւ , կամ խառնեալ ըստ այլ նիւթոց :)

Naturaleggiáre , ն . Ընդհանրացնել բնականին . երևեցուցանել , կամ նկարագրել ճշդութիւն :

Naturalézza . Բնականութիւն . բնութիւն . խմուխ . բնական յատկութիւն : բնական (ոգ :)

Naturalísta , ա . Բնագրին . բնաքննին . բնախոյզ (կամ դուժացնէ , կամ հետաքրքրի բնական իրաց :) բնաքաղ . (ի անուն աղագաստրոց :)

Naturalità , - táde , -táte . Տես Naturalezza .

* Naturalizzáto , ta . Ընդհանրացրեալ բնականին . ընկալեալ զիրաւունս բնիկ քաղաքացւոյ :

Naturalménte , ի * Naturalissimaménte . Բնապէս . ի բնէ . ըստ բնութեան :

Naturánte , ի . Ածարիչ բնութեան . արարչական (բնութիւն , կամ պատճառ :) * natura naturante . արարչապէս բնութեան :

Naturáre , ն . փոխել ի բնուն : Naturársi , յ . Ընդհակառակ . ընդդէմ առնել անձին :

Naturáto , ta . փոխեալ ի բնուն . բնական . ընտրեալ : * Natura naturata . Ածարածք . հակք . մարդ :

Navále , գոյ . ա . Նաւերան : նաւահանգիստ :

Navále , աֆ , ի . Նաւական : նաւային գործոյ : combattimento . նաւամարտութիւն : ծովամարտութիւն :

Navaléstro . Տես Navichiere .

Naváta . Նաւ մի. բեռն միով նաւու , կամ նաւակի : պէս նաւի : տես և Nave di Chiesa .

Náve , ի . Նաւ : նաւի : nave , կամ nave di Chiesa . ճեմ եկեղեցւոյ , կամ այլ շինուածոց . ի ներ մասն եկեղեցւոյ , կամ այլ շինուածոց ըստ որում և ըստ սիւնս կամարին . կամ ըստ սիւն , և ըստ սիւն կամարաց :) alla nave rotta ogni vento l'è contrario . առակ . նաւս խորտակեալ՝ ամէն հովմ ի հակառակ :

Naverésco , ca . Նաւական . նաւարուեստ :

Navétta , նաւ . Նաւակ . նաւ փոքր : փոխիկ նաւի :

* Navétta da Tessitóre . կոց . (ի կոցանման խեցի ինչ ջրային ձուաձև բայց սրածայրս :)

Nuafragánte , ի . Նաւարեկ . նաւակոծ : նաւի ջարդ . նաւաքանդ :

Naufragáre , ւ . Նաւարեկիլ : նաւակոծիլ : նաւի ջարդ . նաւաքանդ :

Naufrágio . Նաւարեկութիւն . նաւակոծութիւն : նաւի ջարդ . նաւաքանդ : far naufragio . տես Naufragare .

Naufrágo , ga . Տես Naufragante .

Naufragóso . sa . Վտանգաւոր ի նաւարեկութիւն :

* Naviáta . Ագր ինչ նաւու :

Navicábile , Navigábile , ի . Նաւարկելի : նաւի ընդունելի :

Navicaménto , Navigaménto . Նաւարկութիւն :

Navicánte , ի . Navigánte . Նաւարկող . նաւօղ : նաւի ընդ նաւի վարեալ : նաւաստի :

Navicáre , Navigáre , ար . Նաւարկել . նաւագնալ :

Navicáre , Navigáre , ւ . ն . Նաւել . նաւարկել : նաւի ընդ նաւի վարել : ն . Քամանել , կամ տանել նաւու : նաւի ընդ նաւ ընթանալ : վարել խոհեմութեամբ , կամ խնայողաբար գնալ : navicare a seconda . նաւել յօդակ ընթացս : secondo i venti . առակ . յաջողիլ ըստ երևման իրաց : per perduto . մտանել ընդ քաջ գնալ :

Navicáto , Navigáto , ta . Նաւեալ . նաւարկեալ :

Navicatóre , Navigatóre , ար . Նաւորդ . նաւասան . նաւավար : նաւի :

Navicazióne , Navigazióne , ի . Նաւարկութիւն . նաւագնացութիւն : նաւի ընդ նաւի վարել , արհեստ նաւարկութեան . նաւարկութիւն : նաւորդութիւն :

Navicélla , նաւ . Նաւակ . նաւ փոքրիկ . մակոյկ : փոխիկ նաւի . գայըփա նաւակաձև ածօղք : խնկաման : փոքրիկ ըստ եկեղեցւոյ : խեցի ինչ ծովային :

Navicellájo . Նաւավար . նաւակավար : գայըփաճը :

* Navicellàta . Նաւակի մի . մակոյկ մի (բեռն :)

Navicellíno , Navicéllo , նաւ . Մակոյկ փոքր . նաւակ փոքրիկ : փոխիկ գայըփ :

Navichiére , ար . Նաւակավար . նաւապետ . որ տայ նի նաւակաց ընդ նաւս : նաւի գայըփճը :

Navigábile , Navigáre , ևն . տես Navicabile , ևն :

Navigatório , ria . Նաւարկութիւն :

Navígio . Նաւ . նաւի :

Navíglio , Navílio , Navíle , գոյ , ար . Նաւախումբ : զօրամիջ նաւաց : պնանդա : նաւ : նաւի :

Navíle , աֆ , ի . Նաւական . ծովային :

Náulo . Տես Navolo .

Naũmachía . Նաւամարտութիւն . հանդէս նաւամարտութեան : տեղարան նաւամարտութեան :

Návolo , Náulo . Բան լատ . Վարձ նաւու : նաւլան :

Navóna , Navóne , յաճախ . Նաւ մեծ :

Navóne , ար . Շորթամ ինչ երկայն , նուրբ , և գեղին : ապան ղալիամ : ապուշ . խօթամիխ : Nayone marino . տես Nappello .

Náusa, Naúsea . Զզուեութիւն . զզուանք . նողկանք սրտի : խռիւ . պռանոթ : յափրանալ . տապակալ : խռիւ նիմ : far , indurre nausea : յափրացուցանել . տապալուկ արկանել :

* Nauseabóndo , da . Որոյ խառնակիլ ի սաստիկ . մերձ ի փսխել :

Nauseaménto . Տես Nausea .

Nauseánte , ի . Յափրացուցիչ . տապալուկացուցիչ . խառնակիչ սաստիկ :

Nauseáre , ն . Զզուեցուցանել . խռնդիկ . զզուանք : խառնակիլ . խառնակիլ սաստկաց :

Nauseatívo , va . Ողկացուցիչ . խառնակիչ սաստկաց :

Nauseáto , ta . Ողկացեալ . զզուեալ , ևն :

Nauseóso , sa . Յափրացուցիչ . խառնակիչ սաստկաց . որդացուցիչ :

Naúta . Բան լատ . Նաւավար . նաւապան . նաւաստի :

Naútica . Բան լատ . Նաւարկութիւն . արհեստ նաւարկութեան : նաւորդութիւն :

Naútico , ca . Բան լատ . Նաւարկութեան . նաւական :

Naútile , ի . Տես Navigante .

Nautílio , Naútilo . Ի խեցեմորթ ինչ ծովու , ունի մակոյկ առագաստս ինչ , որով և նաւարկէ ի ներս ջուրց : վէշ և կոչի Vascéllo , կամ Veliere .

Nautilite . Հանքային , կամ քարացեալ Nautilo .

Nazarda . Նաւակ ինչ կազմեալ ի միասանի գոգաւոր փայտէ :

Nazionále , ի . Ազգային : գերկրեայ . ազգակից . համազգի . պէս գերկրեայն :

Nazióne , ի . Ազգ . տես di nazione Macedone . ազգաւ մակեդոնացի : Ազգաւոհմ . զարմ : ազ . պիսիկ : di vile nazione . վատաբարգի . ծագմամբ . տոհմիկ : di gran nazione . մեծազգի . քաջազգի :

NE', ադ. Աստաւանի փոքր մի անփակ բիճ, և ծէ երեսէք կրճատ՝ և առանձին ձայնաւորացը Ո չէ. և ուչ: Նէ: egli nè mangia, nè beve. նա ոչ ուտէ, և ոչ ըմպէ: Նէ: colui che ha orgoglio, nè avarizia, nè lussuria, sì chiude il uscio del cuore. նա որ ունի հպարտութիւն, ագահութիւն և զեղխութիւն այնպէս փակէ զդուռն սրտին, որ ևն: կամ. և կամ: եա. եթէ: quanto di lei parlai, nè scrissi, ec. fu breve. զոր ինչ խօսեցայ զնմանէ, և կամ գրեցի, եղև համառօտ: Nè, երբեմն՝ ի մի անգամ պարբերութեան զրուանք խմանի. այր. che in Faenza, nè in Forli gli era fimaso amico. զի ուչ՝ ի Ֆանէնցա, և ուչ՝ ի Փօռլի կայր նմա բարեկամ: Երբեմն յաւելոյ մանկանցս ancora, pure, ancora se. ևն, գնդանակ՝ ծնեալք և. և ուչ խակ: Մերթ յաւելոյ բառն սկսեալոյ ձայնաւորաւ, յորմէ ինա դիպի D, առնլով ned. այր. ned ella. Nè anche. եւ ուչ նոկ: nè pure. և ուչ:

Ne', ձ. Ի ինչը ածէ յաւելոյ բառին vero. արուամանի մեղմ: Ne' vero? Ի չ ապաքէն. ոչ. միթէ ուչ: il-tale è galantuomo, ne' vero? այր non è e' vero. ուչ ապաքէն տղուճաւարդ է այն ոք: io gliele dissi a colui, ne' vero? միթէ չասացի՞ նմա:

Ne. դեր'. Մեզ: պիղ: զմեզ: պիղ: Ի ևս մասնիկ ծածկաւորս յաճախէ յոյժ՝ ի ծօսքանէ ան ընդհատ երբեմն դնի և առ՝ ի զարդ. այր. la donna se ne venne. եկն կինն: il mandarlo fuori di casa così infermo, ne sarebbe gran biasimo. այր a noi. հա ինձ զնա՝ ի տանէ այսպէս հիւանդագին, ան հնարին նախասիրութիւ են մեզ: sole in tanta afflizione n' hanno lasciate. միայնակ ծողին զմեզ յայսչափ ի վիշտս: ne scrisse. գրեաց մեզ: ne ho. ունիմ ունիմ ինչ. նիմ ինչ ինձ. կամ զմանս: ne caverete profitto, օգուտ առնիք ասէ, կամ այնուհետև: ne vengo. գամ ան: al bosco corse Diana, ed Elice caccionne. ընդ ծառաս անահիտ յանտառն, և փախոյց անտի զնէ. Եսանիք բզմ ուրուք յարեն զNe յաւելու բառից, որոց չհաւասար են վերջին վանիք, և կամ յաւելու միավանկ բառից:

Ne, դեր. Ի կիր ածէ փեհ in նախագրաւեալ յաւելոյ յօգուտ բառից. միանալով ընդն յօգս՝ զնչանին, և ի ցգնականին յերկսանդիսն սեռս արտականն և իգականին. այր nel; nello, nella, nelle, negli, և nei, կամ ne'. Ի. յ (հնդկական, կամ նախագրեալ տրական:) Nel. եզ, ատ. Յարի յայն բառս՝ որք սկսանին բաղաձայնիւ, միայն ծէ բառ զուձային մի ևյէ S կից ընդ այլ բաղաձայնի: Nello, եզ. ատ. Յարի՝ ի բառս սկսեալս իսան S ևյէ: Negli, ատ, ցոգ. Յարի յոգնական հետագայ բառն սկսանի ձայնաւորաւ, կամ իսան S ևյէ. և առ այլն I ձայնաւորին՝ սովորաբար կրճատել գրի տալ. Երբեմն: Nelli, ատ, ցոգ. Ինի յԷզեզ բաղաձայնի, միայն ծէ մի ևյէ իսան S ևյէ. բայց սակաւ վերբառնի՝ տնչի և գրի nei, կամ ne'. Nella, եզ. եգ. nelle, յոգ, եգ: Nell' դնի փեհ յօգնոյս nello, nella, nelli, nelle, յորժամ ոչ ձանգիսկին յԷզոյ ձայնաւորի. Լեզուս երբեմն ասէպէ գրին, և ասէպէ հնչին: Ա յս մասնիկս առէպ՝ ի կիր ածին փեհն այլև այլ նախագրեալք այր. nel far della sera. իջ circa il far. Է երեկս: messala nel ragionare. այր introdotta la ragionare. առեալ անդր առ՝ ի խօսել: nella gola messo un collar d' oro. արկեալ՝ ի պարանոցն, կամ զպարանոցս մանեակ ոսկի: la magnificenza del Re Alfonso nel Fiorentin Cavaliere usata. այր verso. առատաձեռնութիւն արքային Ալփոնսոսի առ Ֆիօրենցացի ասպետաց: la rigidezza delle matrigne ne' figliastri non dico. այր Contro. չասեմ զդաժանութիւն մօրուձից առ կից է դէմ ընդօձացն: nell' alba, nell' aurora. Է այգն Է առաւօտն. Է ա րդ. ընդս առաւօտուն:

Nébbia. Մէգ. չանձնդալ. մառախուղ. ֆառ. ֆան: incantar la nebbia. առակ. ուտել և ըմպել վաղքաղ Է առաւօտն: imbottar la nebbia. ժանիկ տնտեսական՝ ի զուր ժամավաճառ լինել.

* Nebbionáccio, ձէձ. Մէգ ծանրաձանձ:

Nebbióne, ար. յաճախ. Մէգ բարձր. մէգ բազկալ. մէգ ծանրաձանձ:

Nebbióso, sa. Մէգալից. մէգաձանձ. փոաձնչէ:

Nébride, էգ. Մորթի այծեամն. (զգենուին զոր սպասաւորք կանանչք բաքոսին:)

Nébula. ֆառ լփ. Մէգ. մառախուղ: նահմոլի, ծերատ:

Nebulétta, նաձ. Մէգ անօսր. չամանգալ փոքր:

Nebulóso, sa. Տես Nebbioso. Stelle nebulose. Մէգ գաձանձ աստեղք:

Necessariaménte, հ. Necessarissimaménte. Ի հոլ, կէ. հարկաւ. հարկաւորապէս: հեղգեքան:

Necessário, գոյ. Գործելիք. հոճակիք. արաքնոյ գործոց. ընդ:

Necessário, ia, աձ. Necessarissimo, ma. Հարկաւոր. կարեւոր: հաղորդ:

* Necessarióso, sa. Տես Necessitoso.

Necésse, աձ. ֆառ լատ. Հարկաւոր:

Necessità, -táde, -táte, էգ. Հարկ. հարկաւորութիւն. հանգիր. էնդիկա: fare della necessità virtù. առակ. գհարկի փոխել յաւուրս ինչ. ուղի տալ քերթողի: la necessità non ha legge. հարկն չունի, կամ լուծանի գօրէնս: la necessità fa vecchia trottare. հարկն ուսուցանէ գործել: per necessità. առ հարկի. ի հարկէ: senza necessità. վարիպ բանի: di necessità, հ. հարկաւ. ի հարկէ: հեւ պէտից:

* Necessitánte, հ. Հարկաւորիչ. հարկեցուցիչ:

Necessitáre, ն. Հարկել. հարկաւորել. բռնադատել: պա հէտ:

Necessitáto, ta. Հարկաւորեալ. ստիպեալ:

Necessitóso, sa. Կարօտ. չքաւոր. աղքատ: հնդկան:

Necidale. Սպանիչ պատեհութեամբ միլատաց:

* Necistà, -táde, -táte. Տես Necessità.

Necrológio. Յանկ անուանն մեռելոց. այր նշատակ. կամ նահկատակ. են. զոր ի հնումն քրիստեանսն յեկեղեցւոջ: Վկայաբանութիւն:

Neénte, Neentediméno, են. Տես Niente, են:

* Néfa. Տես Noja, Afa.

Nefandézza. Տես Nefandígia: Սրամադիտութիւն:

Nefandígia, Nefandità. Վհրեան. ոճիր ան. Nefanditáde, -táte, էգ. ֆ հնարին:

Nefándo, da. Nefandíssimo, ma. Երկնաւոր. անբարձր. նողկալի. անլուր:

* Nefariaménte, հ. Մեծագործաբար. ստիպաբար. նենգաւորաբար:

Nefário, ria. Երկնագործ. ոճրագործ. ստիպաւոր:

Nefásto, աձ. Անգործ կամ արձակ (առ օրէ: հասկ. մեկնիչք այսպէս կոչեին զաւուրս յորս չէր օրէն որեւիցէ գործ առնել, կամ դատել գործոյ:)

Nefrítica, Nefrítide, էգ. Երիկամնաժեռտիւն. (ախտ ինչ երիկամանց:) պէս պէսպէս:

Nefrítico, ca. Երիկամնաժեռտիւնէ (ախտ:) երիկամնաժէտ:

* Negábile, հ. Ուրանալի. ժխտելի.

Negaménto. Ուրացումն. ուրացմունք:

* Negánte, հ. Ուրացօղ:

* Negáre, ն. Ուրանալ. զանձ. ժխտել. ոչ ընդունել

ասոսիկ : սաֆան : Քեւիք · կիմ չանկիք հրահալելեւաց: գէվլէնճէ : * a scaglie . զօրէն Լեւիոց · ոտ զլեւիս:
Scagliaménto . Արձակումն · ձգումն : աքէր:
Scagliáre , ն · Ձգանել , կամ քերթել զԼեւիս ձևանդ: խօսլաբէ ւեարմաք : արձակիլ · ձգիլ · ընկենուլ (քար բինս , նետս , ևն :) աքիմաք : un colpo . հարկանել: le braccia . չարժել զբազուկս : via. ի բաց Լծորլ· ի բաց Լծօձափիլ (զյուծն :) Scagliare. Խօսել ըղ. անտիս · առաքանիլ · պարծիլ ի զուր · պատմիլ զանհաւատալիս : le parole al vento . զբանս անմտաբար · բաւականիլ · una nave. Քաշ նաւ· Հանիլ գնաւ խրեալ յաւազուտս : Scagliársi , ի· Շարժիլ · չարժելիլ · խոսոտանալ զան զկար անձին: scagliarsi addosso ad alcuno. խաչալ , յարձակիլ ի վր ուրուք · խոյանալ · արանալ : Խրճիթ ևմիեթ · աքէրմաք :
Scagliáto , ta. Արձակեալ· ընկիցեալ· ձգեալ·
Scagliétta . * Scaglióla . Լեւեփ փոքր · մանր Լեւիք :
* Scaglioncíno , Աստիճան փոքր :
Scaglióne , աբ · Աստիճան սանդղոյ · աստիճան : պատասխ : Scaglioni . Աստիճանք ինչ ձիոյն :
Scaglióso , sa . Լեւիաւոր · Լեւիալից : խոլլաբէ :
Scagliuóla . Քար ինչ կակուղ , որ կոչի և Specchio
Scagliuólo . d'asino . և Speculare . յորմէ գործի գաւանն ոսկեզօծ արարից , այլ և նիւթ ինչ՝ որով ծեփեն զսահատուս , ևն : Scagliuóla . Իւեղ ինչ հատուած , յորում կայ սերմն անուանեալ նոդևայն Scagliuola . զոր ասն ի կեր քանաբանն Ձիձիկանց:
Scagliuóla , նոմ . Լեւիք մանր :
Scagnárdo , da . Բաս նախապահ · Տգեղ· գարշ·
Scála . Սանդուխք : Քերթին : scala portatile . կիմ a piuoli . չարժական սանդուխք: Scala a chiócciola. աես ի Lumaca . Աստիճան · փեղկէ : de' colori . աստիճան գունոց · (իբր անդունդ ի պայծառ գունոց ի մէջն :) Աստիճան (ազնաւորացուցիչ , կիմ Տադրական :) և բաս նաւ· Նաւահանգիստ : far scala . մուտք , կիմ հասանել ի նաւահանգիստ : fare scala ad alcuna cosa . առաջնորդել ըղ ասել ձևոս · առաջնորդել : scala franca . պղատա Լի գնալոյ , կիմ կալոյ : a scala . աստիճանաբ · ըղ. ասել ձևոյն :
* Scalabróne , աբ · Տես Calabrone .
Scaláccia , ձէձ : Ցուռ սանդուխք :
Scalamáti , աբ · Հիմանդուն ինչ ձիոյ , որ չորացուցել զփորսոխս նշ հիւծել զմարմինն :
Scalaménto . Սկրձկոցս ցանկոյն զանգուխս յորմէ :
Scalappiáre , ւ : Ելանել ի ծոցկէնս վարել զձագկարդիւճ : փաղփան , Լեւափան գալաք · ելանել կիմ ձողապրել ի գարանաց :
Scaláre , ն · Ելանել սանդխովք : Ջերթին իւր էջմաք :
Scaláta . Աստուցանէն զսանդուխս յորմէ : dar la scalata . ելանել սանդխովք ի վր պաշարելին :
Scaláto , ta . Եկեալ ի վեր սանդխովք :
Scalatóre , աբ · Որ ելանէ սանդխովք :
Scalcagnáre , ն · Կոխել ի վր կրնկանց կօշկի ուրուք ի գնալն : Էօձէխինէ պասմաք :
Scalcagnáto , ta . Կոխեալ ի վր կրնկանց : Սնկրունկն (կօշիկ :) Էօձէխինէ :
Scalcáre . Տես Calcare .
Scalcheggiáre , ն · Կիցս արձակել : ընկնիլ · ընկնել Լոմաք : հակառակիլ · ընդդէմ կալ :
Scalchería . Սեղանապետուն · առաջարադետուն :
* Scalciáre , ւ . Սպակել · կիցս արձակել : ընկնիլ :
Scalcináre , ն · Քերել զծեփն · աչալ էսբմաք :
* Scalcináto , ta . Որոյ քերեալ է ծեփն · անծեփ :
Scálco . Սեղանապետ , կիմ սուպասպասեաս · (է Նա՝ որ հանգերձէ զկոշունսն , և դնէ ի սեղանի զկերա-

կուրան · կիմ որ հատեալ բաժանէ զկերակուրան :)
Scaldalétto . Լեւուցիչ անկողնոյ · (է գործի ինչ :)
Scaldamáne , աբ · Խաղ ինչ մանկանց :
Scaldaménto . Ջեւուումն · Ջերմացումն : ըզջմաք :
Scaldáre , ն · Ջեւուցանել · Ջերմացուցանել : ըզջմաք: բորբոքել · գրգռել : ւ. և Scaldársi , ի · Ջեւուել · Ջերմանալ : ըզջմաք :
Scaldáto , ta . Ջեւեալ · Ջերմացեալ : ըզջմաք :
* Scaldatójo . Ջերմ սենեակ հաստակաց ի մեռնոս ասնս ·) ասմիօրէն՝ տաքատուն :
Scaldatóre , աբ · Ջեւուցիչ · Ջերմացուցիչ :
Scaldavivánde , աբ · Ջեւուցիչ անօթ կերպիրոց :
* Scaldeggiáre , ն · Ջեւուցանել · բորբոքել :
Scaléa . Սանդուխք առաջի եկեղեցեաց , կիմ այլ ինչ ոճածոց : Քերթին :
Scaléllа . Վարմ ինչ տպուենգոյ :
Scaléno . Անդուգափողին , կամ անհաւասարակողմն եռանկիւն :
Scáléo . Տես Scala .
Scalétta . Փոքր սանդուխք : Խարտոց ինչ տափօրակ :
Scalfire , ն · Ցառել · ցեռել զերծեն : էրմէք :
Scalfitto , ta , աց · Ցառեալ · ցեռեալ :
Scalfítto , տյ · Scalfittúra . Ցեռումն · ցեռուած :
Scalína . Սանդուղք փոքրիկ : էլեւիկ Ջրթին :
* Scalináta . Տես Scalea .
Scalíno . Սաղիձան · մատն սանդխոց · պասմաք :
Scalmána , Scalmanáre . Տես Scarmana , ևն :
Scalmanáto . * Scalmáto , ta . Տես Scarmanato .
Scálmo . Կռուորակ փայտ՝ որով երկայնին զայլ ինչ փայտ նաւուն :
Scálo . Բաս նաւօրաց · Տեղի զաս ի վայր , Լ որ եկնան և իջանին առանց սանդղոյ : գերանք չարիչք զաս ի վեր , ընդ որ հոլովիլ հանին զաւազաւս ի նաւակաց :
Scalógno . Տունկ ինչ սոխանման , բայց փոքրագլուխ : * Ցնուզ ինչ :
Scalóna . Սանդուխք մեծ :
* Scalóne , աբ · Տես Scaglione .
Scalpédra . Ծաղկական անուն ինչ մուացածին :
* Scalpellétto . Փոքրիկ գործի քանդակիչ :
* Scalpéllo . Գործի քանդակիչ· գրիչ քանդակագործաց : գալէմ : կարոց ինչ վերահասից , և անգամալինաց :
Scalpicciaménto . Կոխտուումն · կոխտումն :
Scalpicciáre , ն · Կոխտուել· կոխել Լ ոտիւք : էջընմաք :
Scalpiccío . Կոխտումն ոտից : ոտնաձայն :
Scalpitaménto . Կոխտումն ընդ ոտիւք :
* Scalpitánte , ն · Որ կոխէ ընդ ոտիւք :
Scalpitáre , ն · Կոխել ընդ ոտիւք : պասմաք : առ ոտն հարկանել · անդոտնել :
Scalpitáto , ta . Կոխեալ · առ ոտն հարեալ :
Scalpóre , աբ · Ոզբ · կոծ · ցաւ :
Scálpro . բաս լաթ · Տես Scarpello .
* Scalterimento , ն . Տես Scaltrimento .
* Scaltraménte , ձ · Ճարտար · խորագիտաբար :
* Scaltrézza , Scaltrimento . Ճարտարութիւն · Հարաւ կուէ · խորագիտուէ · խորամանկութիւն · ինձկնէ · Քերթանութիւն :
Scaltríre , ն · Կանել Հարտիկ , կիմ խորամանկ · ուսուցանել զխորագիտութիւն :
Scaltritaménte , ձ · Ճարտար · Հարտարութիւն · խորագիտուէ : Քերթանութիւն :
Scaltríto , ta . Scaltritíssimo, ma . Խորամանկ· խորագիտուած · Հարտիկ · զգոյշ · փորձ · արիք · Քերթանաբ :
* Scalzacáne , աբ · Տես Mascalzone , Scalzagatto .
* Scalzagátto . Աչք արհամարհ · անպիտան · վատ

արանց • արիկայ : ալլափ • պալաբիը լեալափ :
Scalzaménto. Հանելն յոտից զկօշիկը : ունձն հատա նելն զձառովքը :
Scalzáre, ն. Հանել յոտից զհողաձափս, զկօշիկս : ֆպաձ ցուցանե • Լինի նէնդէ : յ. Հանել զկօշիկս եւ՝ կրծատարիլ non esser atto a scalzare chicchessia. առակ. եւ ոչ իսկ արժանի լինել լուծանելոյ ընդ իրացն կօշկաց ասրուքը • լինել հասի վայրագոյն քան զդը: Scalzáre. Ունձն հատանել զձառովքը : նոփոխ ալնափ : պատուրել զնիվքը • պատրաստանալ : i denti. քերել զատամունս ի ընդացս un muro. բրել զհին արմտին : ընդելի գագնափ • Scalzare. Բանս քարկոր ի բերանոյն : ապրելիան չեր ավնափ :
Scalzáto, ta. Հանեալ զկօշիկսն, եւն :
Scalzatójo. Գործի լինչ զատանելոյ զատանունս ի ընտրեալս :
Scalzatóre, ար • Որ հանէ յոտից զհողաձափս, կիմ զկօշիկս ասր բանս քարկոր ի բերանոյ ասրուքը :
Scalzatúra. Հանելն յոտից զկօշիկս : ունձն զձառովքը :
Scálzo, za. Հանեալ զհողաձափս • անկօշիկ. բոկոտն ֆպաձհատոյ : մերկ • անգէն : scalzo. այլ աղքատ • ընչեաս • տառապեալ : o vacci scalzo. մի ասսի • ասչալոյսրեցեր սէրաք են :
Scalzi, յոր. ար. Բոկոտք • (և ապդ լինչ փրանչիսկանաց)
Scamatáre, ն. Ծածկել գաւազանաս զբուրդ • ի ընտիել գաւազանաս զիպչի հանդերձից :
Scambiaménto. Փոխոխութիւն : փէնէ :
Scambiáre, ն. Փոխոխել լինչ ըստ այլոյ փոխանակիլ : փէդիչիրդէ : Տես և Tramutare. Scambiare le carte in mano, կիմ scambiare i dadi. Տես Dado. Scambiare alcuño. Փոխանակել ի տեղի ասրուքը • յաչխարհել ումեք : նէդիչնէ նէդէ :
Scambiáto, ta. Փոխոխեալ, եւն :
Scambiettáre, ն. Ոատոատել. կաքաւել : փոխոխել տաեպ :
Scambiétto. Ոատոատուն, տատիան ի կաքաւելն : տաեպ փոխոխութիւն :
Scambiévole, հ. Փոխոխ. փոխագարձ : պիր պիրինէ օլան :
Scambievolézza. Փոխոխութիւն • փոխագարձութիւն • փոխանակութիւն : փէդիչ :
Scambievolménte, ի. Փոխոխ • փոխոխակի : պիր պիրինէ • նէօդէի էլէ :
Scámbio. Փոխոխութիւն • փոխանակութիւն : փէդիչ : in iscambio, կիմ scambio, ի. փոխանակ • փոխան • ի տեղի : էէրինէ : cogliere, կիմ pigliare in iscambio. համարիլ զոք, կիմ զինի փոխան այլոյ • այլ ի այլոյ կարծել • վրիպիլ : Scambio. Փոխանակ • (ի՛ անձն, կիմ իրն առեալ փոխանակ այլոյ :)
Scameráre, ն. Բառնալ ի հատարակաց գանձարանէ :
Scamerita. Մասն ինչանց խոզին հատագոյն յաղդին :
Scamiciáto, ta. Ընչազուկ • մերկացեալ ի չապկէն :
• Scamojáre, չ. Փախչել արագ :
Scamonéa. Սկամոնիան • սկամոնիա • (և տուճկ, և հինի լինչ քաշկական :) հանդարիչ • ապտանիա :
Scamoneáto, ta. Սկամոնեալն :
Scamosciáre, ն. Հանդերձել զհատախ այծեանն, կիմ զկաշի : չէդէնիչ :
Scamosciáto, ta. Հանդերձեալ (կաշի :) չէդէնի :
› Scámpa. Տես Scampo.
* Scampafórca, ար • Ազատացատարտ • եղեռնաձոր • ժանտատարծ : էէսնէ • ասչաճափ :
Scampaménto. Ջերծուն • փախուստ • փրկութիւն : գոռելատաս :
Scampanáre, չ. Ազդին հնչեցուցանել զզանգակս : ջանէ էէ՛ էնդրաք :
Scampanáta, Scampanío. Ոռճգին հնչեցուցանելն զզանգակս • ուժգին հնչիւն զանգակաց :
* Scampanellâre, ն. Հնչեցուցանել զզանգակս :
Scampáre, ն. Պաշտպանել • պահպանել • պահել զերծուցանել ի վտանգէ : ապրիլտաք • գոռելոյ ի բաց քաշանալ • մերժել : չ. Ազատիլ ի վտանգէ ձողորդել • աղրիլ • փրկիլ • գոռելոյտաք • խոյս տալ փախչել • գալտաք :
Scampáto, ta. Պաշտպանեալ • պահել : ձողորդել զերծեալ : խոյս տուեալ • փախուցեալ :
Scampatóre, ար • Ազատիչ ի վտանգէ • փրկիչ :
Scámpo. Ձողորդութիւն • փրկութիւն • զերծուն : գոռելոյտ : * փախուստ • խոյս : սիփէ :
Scampolétto, Scampolíno, նաճ. Կտորակ չափոյ • դզոյն լինչ :
Scámpolo. Կտոր, կիմ կտորեցս չափոյն իցէ կիմ երիկ կանգնատափ. մնացորդ չուխայի : փոփ տան արեան : նշխար կիմ մնացորդ (ատ. ր ց :)
• Scamúzzolo. Բաս տաճ • կտորակ • կտոր :
• Scána. Տես Zanna, կիմ Sanna.
Scanáare, ն. Փառաբերել խորովակաձև, կիմ խոր վակել : օլաղ ալտ • ծակել (զիտալ հրացանին) փէնչէ :
Scanaláto, ta. Փառաբերեալ խորովակաձև :
Scanalatúra. Խորովակաձև փառաբերութիւն • կիմ խոր վակութիւն :
* Scancellaménto. Ջնջուն • եղծուն :
Scancelláre, ն. Ջնջել զգիրս • եղծանել : էնդէ • գոյտ : ի մատաղութիւն պրկանել :
Scancelláto, ta. Ջնջեալ • եղծեալ :
* Scancellatúra. Հետք, կամ նշան եղծեալ իրոյ ջնջելոյն • եղծուն :
* Scancellazióne, իդ • Ջնջուն • եղծուն :
* Scancéllo. Ախիւ լինչ լծլեծոց, կիմ գրքատան : փոս
Scancería. Պատուհան, կիմ գաւազի խոհակերոցին փօշտ • տաեպ :
Scancía. Պատուհան գրոց • գրքատան : տաեպ • փոս
Scancío. Տես Schiancio.
Scandagliáre, ն. Ընկենել ի ծով գդուման : խորութիւն տեսանել, տարեքնէտ : կշռել քննել մանր : ինչքի էէնէ : il mare. քաշել զխորութիւն ծովուն : una pezza di panno. քաշել զերկայն լինչ չուխայի :
* Scandagliáto, ta. Ընկեալ ի ծով գդուման :
Scandáglio. Գուռնա հատուցած (որով չափին զխորութիւն ծովուն :) խոշանափ : կշռուն • քննութիւն : far lo scandaglio. քննել մանր. քաշ կան էէնէ : far lo scandaglio. քննել մանր. քաշ կան էէնէ :
* Scandaleggiáre, ն. Տես Scandalizzare.
Scandalezzánte. Տես Scandalizzante.
Scandalezzáre, Scandalizzáre, ն. Գայթակղեցուցանել • քարնա էէրէ էէրէ : յ. Գայթակղիլ քարնա էէ ալտ • կարձիլ. զայրանալ :
Scandalezzáto, -lizzáto, ta. Գայթակղեալ :
Scandalezzatóre, -lizzatóre, ար. Գայթակղեցուցիչ :
Scandalézzo. Տես Scandalo.
• Scandalizióso, sa. Տես Scandaloso.
Scandalizzánte, հ. Գայթակղեցուցիչ :
Scandalizzáre, եղ. Տես Scandalezzare, եղ :
Scándalo. Գայթակղութիւն : քարնա էէրէ : խոչ. արգել. գժտաբարել. ընդմիջել : նվիրս. կնոջ անուն. դահճապետիք : պարս. պէլենտէլ : Գժտութիւն. անմիաբանութիւն. կռիւ : էրքնէրա • գավլա :
* Scandalosaménte, ի. Գայթակղութեամբ, ի գայթակղութիւն :
Scandalóso, sa. Scandalosíssimo, ma. Գայթակղական • գայթակղեցուցիչ : քարնա էէրէ էէրէ :
Scandélla. Ա բոնկ լինչ. որ կոչի և Orzo Galatico. Գարի գաւազանեան : Scandelle. Շիմք իւղ աստանելոյ զերեսաք կտրց, կիմ այլ հեղուկ իւղ փիլ
Scándere, չ. Բաս ջաղ • Ելանել ի վեր : էլանել ըստ փիլ

փեղ զվանկս, կամ զրոս ։
* Scandescénzia. Տես Escandescenza.
* Scandigliáre, ն. Տես Scandagliare.
* Scandíre, ն. Չափել զրաս, կամ զվանկս ։
Scandolezzáre, Scándolo. Տես Scandalizzare, եմ ։
Scanfardo, da. բառ նախատ. Վատ արարից. ժլատաժուռս ։
Scangè, ար. Կերպաս ինչ ։
* Scanicáre, ն, և ը Ծօհմափիլ ծեփից որմոյն. Ճօ Թափիլ զծեփս ։ Ծօհմափիլ (զնշաւոս ։)
Scannafosso. Պատնէշ ինչ զինուորական ։
Scannáre, ն. Փղոսոել. խաղխղոել պզպզանոք խեղդել զոք. տանապարհս գանել. ոչնչաց առնել ինչ յերկիր գանել ։ Տապարագան չարչարանք ։
Scannáto, ta. Փղոսոեալ, եմ ։
Scannatójo. Սկանդանոց. զինարան ։ սպանդանոց. սպանդանոց ։
Scannatóre, ար. - trice, ից. Փղոսոիչ. խղխղիչ ։
* Scannellaménto. Տես Scanalatura.
Scannelláre, ն. Հանել զվէնչն, կամ զսպազանին յեղջերուէ ։ Տապարագան չարչարանք ։ ը. Հանել բանի (իբր ի ծորակէ ։) չարչարել ի բաց ։
Scannéllo, նո. Սկոտ փոքր ։ խոչխշիճ ։ սեղանի գըրելոյ ։ իջեզակապ ։
* Scannétto. Սկոտ փոքր ։ խոչխշիճ ։
Scánno. Սկոտ ։ խոչխշի ։ աւազակոյտ գետոց, կամ ծովու ։
* Scannonezzáre, ն. Արմակել Ծիգանօմ. բաղխել հրացինօք ։ Ծօհլատակել խրոխտ տապանել ։
Scanonizzáre, ն. Հանել զոք ի կանոնէ, ի Ծուղայ ոգոց ։
* Scansaménto. Խոյս. խուսափումն. փախուստ ։
* Scansárdo, da. Գործատեաց. պղերգ ։
Scansáre, ն. Փոքր մի հեռացուցանել. ի բաց առնել. խոյսատել ի տեղւոջէ ։ պէր ազ իրաւունք ։ խոյս տալ. տեղի տալ. փախչել ։ սիկնչել ։ ց. Հեռանալ. խուսել. տեղի տալ ։ էնէնչել ։ գալչնոտ ։ սիկնչել ։
Scansatóre, ար. խուսափող. որ խոյս տայ ի վտանգէ ։
Scansía. Պատուհան գրոց ։ գործակ գրոց ։ գրքատան ։ էնեաց գալարք ։
* Scansióne, ից. Ջարժվանիից ։ չափումն ոտից ։
Scantonáre, ն. Հատանել. կամ բշտացուցանել զանկիւնս ։ խոյս տալ ։ ը. և ց. Փախչել դադա ։ գադատակնոց լինել ։ սիկնչել ։
Scantonáto, ta. Պղոյ հատեալ են անկիւնք, եմ ։
Scapecchiáre, ն. Մաքրել զկուշ ի շնեղից ։ ց. Ճօ զոպրիլ ի գժոհարութենէ ։
Scapecchiatójo. Գործի մաքրելոյ զկուշ ի շնեղից ։
Scapestráre, ը. Scapestrársi, ց. Հանել, կամ քակել զսանխուրդն ։ խոյսը ցաշխատ ։ սպծանիլ. զերծանիլ ի գժոհարութենէ ։ գոռնուխտ ։ ը. Կեալ անառակ կուրծք, ցոփութ ։ նկճիկնկ ասոյտ ։ ն. Խանգարել. տապականել. ցոփս ի պրիանել ։ զոսոյտ. պատան ը. փրխատ ։
Scapestrataménte, ն. Անառակս. ցոփութ. ապատաւանս. անսանձ ։ պաղնուչ ։
Scapestráto, ta. Հանել զսանխուրդն ։ խոյսատ ։ անանձ. ցոփ. անառակ ։ պաղնուչ. էնէնչ հալ ։ alla scapestrata, ն. տես Scapestratamente.
Scapezzáre, ն. Յապաղել զսատս վիրոյ ցետնի. պապուտրել զծայրս ։ պապատատ ։ Տապատանել զծայրն ։ ասձս ինչի ։ գլխատել ։ պաղ ինչի ։
Scapezzáto, ta, ած. Յապաղել, եմ ։
Scapezzóne, ար. Պղտակ ։ սիկնչ ։
Scapigliáre, ն. խառնակել, ձաղաղել զհերս. գաղ ընդրմատ ։ ց. Կենդանանալ ։ նկճիկնկ ասոյտ ։
Scapigliáto, ta. խառնակեալ հերոյք. հերարձակ. պխարհիլ ։ գաղդ սալը ։ անառակ. ցոփ. զեղծ ։ էհլի հալ. պճնիլ ։
Scapigliatúra. Անառակութ. ցոփութիւն ։ պճնիլ ։
Scapitaménto. Կորուստ ։ ապրանք ։ պարտ ։
Scapitáre, ը. Կորուսանել ի գլխոյն. անդրխիլ (զգրամոց ։) առաջել. կորուսանել ։ պարտ ընկնիլ. գայդ ընկնիլ ։
Scapitáto, ta. Կորուսեալ ։ առաջեալ ։
Scápito. Կորուստ ։ ապրանք ։ առ գանք ։ պարտ ։ dare scapito. տալ կորսուանել ։ գայդ ընկնիլ ։ վաճառել ընդառաջ ։ պարտ ընդ առնիմի ։ * a scapito. ընդառաջ ։ առաջել յանձնել ։
Scapitozzáre, ն. Տես Scapezzare իմ ձ նշանակութ ։
Scápo. Բուն սեան, կամ սորբին տան սեան ։ որ կոչի և Imo scapo. կամ Ratta da piedi.
Scapoláre, ն. Աղատել ։ գերբաբանի ։ ը. փախչիլ. խոյս տալ. ջերծանիլ ։ գալմոտ ։ եղանել արտաքս. գալ արտաքս ։
Scapoláre, ար. Վերայ միանձանց ։ հինգուղի ։ գոգապաշ պաւլուէր ։ փորձարար կրօնաւորաց ։ (ի հանդերձ ինչ ուրարձան կամեալ յառնոյ և ի ճիւկանց ։) Հանդերձ սեղ ծածանի կարմիրայ ։
Scápoláto, ta. Աղատեալ, եմ ։
Scápolo, la. Աղատ ։ ինքնագլուխ ։ էպոփ ։ էնոփ պաշէնի ։ ամրոյն ։ երկէ ։ * Ասպատանիկ կառաց ։ (ի էնոփ ձին որ գեղ արձակ յառաջոյ կառաց ձիոց երկարայ ։)
Scaponíre, ն. Ընկճել զկամակորութիւն ուրուք ։
Scaponíto, ta. Ընդ ընկճեալ ի կամակորութիւն. որ ոչ ևս յանդուգն ։
Scappánte, ի. խուսափող. փախուցիկ ։
Scappáre, ը. խուսափիլ. փախչիլ. խոյս տալ. և լանել. ձողորդիլ ։ գալմոտ ։ սիկնչել ։ գոռնուխտ ։ scappare a dire, կամ fare alcuna cosa. ոչ ևս ժուժել ի չառնելոյ, կամ ի չառնելոյ ինչ. ակամայ բերել առ բան ինչ, կամ առ գործ ինչ ։ scappare alcuna cosa ad alcuno. յաղոդել զմարդ առանել ինչ ։ la pazienza, la rabbia. կորուսանել զհամբերութիւն. զայրանալ ։ կապարիլ ։
Scappáta. Փախուստ ձիոյ, կամ շան ։ (յո առաջին ուժգին յարձակութեան ձի յորժամ զերծանին յայլ գերլանայ ։) սխալանք մեծ ։ վրիպակ (ոչ քաջ առակ ։)
* Scappatélla. * Scappatína, նո. Սխալանք փոքր ։ վրիպակ ։
Scappáto, ta. խուսեալ ։ զերծեալ ։ պրծեալ ։
* Scappatója. Գաղտուծական ։ բաղբաղայք ։
Scappelláre, ն. Հառնեալ զայրն ։ զգլխանոցն ։ պաշտպան ։ ց. Ղղնուել զոք ։ բանեալ զդլխին յայլոյն ։
Scappelláto, ta. Անհոյս. բացաս գլխով ի բաց առեալ զայրն ։
Scappellótto. Աղտակ ի ծոծրակին ։ ապտուկ ։ խփ գոփ ։ սիկնչ ։
Scapperúccio. Տես Capperuccio.
Scappináre, ն. Կտրդել, կամ կարկատել զոտն կօշկայ, կամ հղալաթափել, և կամ գուրպայից ։
Scappíno. Ոտն կօշկայ. ոտն հղալաթափելոյ ոտն գուրպայից ։
Scapponáta. Խնջոյք ։ կամ հայկերոյթ գիւզականաց վասն ծնդեան որգաց զեղանաթ որձատից ։
Scapponéo. Բաս պահ ։ Կատականք ։ յանդեսանուն ։
Scappucciársi, ց. Ի բաց առնուլ ի գլխոյ իւրմէ զվերնոյն ։ զդլխանոցն ։ պաւլուէրը ցարտ ։ ը. Սխալիլ (ի ոճ ռամկ ։) էնոնչել ։ տես և Inciampare.
Scappucciáto, ta. Ի բաց առեալ զինկուսն ։ եմ ։
Scappúccio. Ի բաց առնուլն զինկուսն, կամ զդլխանոցն ։ Սխալ. վրիպակ ։ (ի ոճ ռամկ ։)
Scaprestáre, Scaprestáto. Տես Scapestrare, եմ ։

Scapricciáre, Scapriccíre, ն. Կնիգնել կիսբ բառնաշաղ գնատնիկրուելի ուրուք: Scaprícciársi, Scapriccírsi, յ. Կատարել զիտմս ցանկուած իւրոյ:
Scapricciáto, Scapriccíto, ta, ած. Տե՛ս Scapriccire.
* Scápula. Բառ լատ. Ուս: օմոպլատ: Տիխակ (կ ատափ բակ և լայն ծակը ուսոյն:) էնդրէկ:
Scapuláre. Տե՛ս Scapolare.
Scarabáttola. * Scarabáttolo. Տապանակ ապակեայ պատ. (կ տապանակ ինչ պատեալ ապակեաւ՝ ի միջոկ կիսբ՝ ի բազում կողմանց յորում գնեն զնմիսր և զայլնիսբ իրս յանձնաւ պահպանելի և ի տես:)
* Scarabéo. Տե՛ս Scarafaggio.
Scarabilláre, ն. Arpeggiáre. Հարկանիլ արագ և յաղագաւոր զարս մի և նոյն բազմաձայնուած գործեալ յեւս բանիւն միջնէ. յորագոյնն: Ածս ելս նակ հարման կոչի Arpeggio.
Scarabocchiáre, ն. Աղաւղիլ զնուագիսն՝ ի գրելն-զբ բեզ յառի:
Scarabocchiáto, ta, ած. Տե՛ս Scarabocchiare.
Scarabócchio. Աղաւ, կիսբ բիծ՝ ի վէ թղթոյ: Լեռ:
Scarabóne, ար. Տե՛ս Scarafaggio.
Scaracchiáre, Scaracchiáto. Տե՛ս Beffare, Beffato:
Scarafaggino, նամ. Բղէզ փոքր:
Scarafággio. * Scarabéo. Scarabóne, ար. Բղէզ: պօտ պեօճնէ. օսորդան պեօճնէյի: Ի ևս հանրական անուն բաղմադիմ պատեսեմն ժամանակաց, կիսբ միջատից:
Scarafaldóne, ար. Կաշանաւորակապ ժողովրդա նոցին հրեից: կաշանաւորակապ:
* Scaraffáre, ն. Յափշտակել բռնի, կատարդել:
Scaramázzo, za. Ընհարձ, կիսբ խորտակարար (մար. գարիս:) էյի պիւրիս:
Scaramúccia. Տե՛ս Scaramuccio.
Scaramucciáre, ն. Կռռիլ նախամարտաբ. կռռիլ մարտի: (յ՝ պատերազմ արարել՝ ի փոքր մասին բանակին առանց օրինաւոր հակառամարտի:) յաբ գործելոյ:
Scaraműccio, Scaramúgio. Նախամարտռիչ. կռիւ մարտի: (յ՝ պատերազմ արարել՝ ի փոքր մասին բանակին առանց օրինաւոր հակառամարտի:) յաբ գործելոյ:
Scaraventáre, ն. Ընդհակիլ ուժգին. ձգել առատ կռռ: հրելոյ աչմա:
Scaraventáto, ta. Ընդհակաբ ուժգին:
* Scárbonchiáre, ն. Յարդարել զհրադն. հաւանիլ՝ զբիմ հրադնի:
* Scarceraménto. * Scarcerazióne, նգ. Ազատումն՝ ի բանտէ:
Scarceráre, ն. Ազատել, կիսբ հանել՝ ի բանտէ: հաբեբան ցարմա:
Scárco. Բառ պաղատիկ. Տե՛ս Scaricamento.
Scárco, ca, ած. Բառ պաղատիկ՝ Ազատեալ՝ ի բեռնէ. զբիմ. անհանդ:
Scardassáre, ն. Սանդարել. կիսբ գզել զասբ: Էաբ բառանդ: բանդատել: ապ էնդրէկ:
Scardassiére, ար. Սանդրիչ, գզիչ ասբոյ: հալաճ:
Scardásso, կիսբ Cárdo. Սանդր ասբոյ: Բաբգ:
Scardíne, Scardóne, ար. Ձիմիկ ինչ քարեայ կոյր:
Scárdova. Ձուկն ինչ մեծամարմին:
Scarferóne, ար. Կօշիկ: էիբէ:
* Scárica. Հանելն զքանդակեալ նաւուն:
Scaricabaríli, ար. Խոպ ինչ ազգական:
Scaricalásino. Խոպ ինչ ազգական:
Scaricaménto. Հանելն, կիսբ Թափելն զքանդակեալ:
* Scaricamirácoli, ար. Տե՛ս Parabolano, Carotajo.
Scaricáre, ն. Բառնալ, կիսբ՝ ի բաց դնել զբեռն՝ ի Թիկանց: Խոխ-էնդիբէ: Խոխ ցաշմ: la coscienza. Հանդուցանել զխիղճ մտաց իւրոց: archibuso, artiglieria, ևն. արձակել հրացանս, կիսբ Թնդանօթս: ի խոչին: Ձօք աչմ: ի՝ arco, կիսբ la balestra. ևն. առնիլ լինել: օք աչմ: il ventre. Հոգալ զպէս որովայնի: գանձը պօղմ: la testa. Թեղեացս ցանկ ըլլալ, կիսբ զհիւանդ գլխոյն: la tromba. գաւարկել զբնչան նաւուն: le vele. գաւարկել զառագաստս նաւուն: (յ՝ այնպէս պարզել զառագաստս՝ զի առիւծ հողմն ընկալցի յիքեանս) Scaricársi, յ. Ի բաց Թօշափել, յանձն զբեռն: Թեղեացնալ: խոխ խոպանքեն էնդրէկ: Հանել յայլ դիս, կիսբ՝ ի ծով: պէնդէկ պօմ: scaricarsi de' suoi voti. կատարել զուհատս իւր:
Scaricáto, ta. Ի բաց եդեալ զբեռն. Թեղեացեալ. *Հանեալ զբեռնէս (ի նաւէն:) մեղկեալ, կիսբ Թուլացեալ (զսպանակ:) * մեղկեալ (ի մարմնոյ:)
Scaricatójo. Ընտրանոց: ոչոխ էօլոս: տեղի ի բաց դնելոյ զբեռն:
Scaricazióne, նգ. Հանելն զբեռնէս. Թօշափումն բեռանց. Թեղեացն:
Scárico, գոյ. Կոյն է: գաւարկուած. մաքրեալ. Հաստատուած՝ քրիստոնեայ:
Scárico, ca, ած. Ի բաց Թօշափեալ, կիսբ հանելոյ բեռն: խոխ պրոխտէ: գոչ: զուարթ: Հաչ: ազատ: էպաչ: պարզ (օր:) անամպ: աւէտ: scarico di colore, կամաւոր scarico. քաղաքին. պրծած (գոյն:) աւէտ: scarico di collo, կիսբ di gamba. ներաւիղ, կիսբ ներաստուած (ձի:) * scarico di pensieri, di guai, ևն. զբիծ՝ ի հոգոց. անդիւ:
Scarificáre, ն. Բառ լատ. Ճաեալ. ցեխել. կիսբ կիսբ վարակս գործել: էզէմ: համամի կիսբ:
Scarificáto, ta. Ճեռեալ. ցռեալ:
Scarificatóre, ար. Գործի ցռելոյ, կիսբ կիսբ գործիք:) էսոխոր կիսբ (յ՝ հանաւելի ընկերս գործիք:)
Scarificazióne, նգ. Ճեռումն. ցռումն. կեղեւ մասի: հանամաի:
Scarlattína. Տե՛ս ինչ հրատապնաւ:
Scarlattíno, Scarlátto. Ընդնիւ գոսխայ ինչ ծիրանագոյն (գոյն:) էսոխ-էնդրէկ: scarlatto, ած. ծիրանագոյն (գոյն:)
Scarmána, Scalmána. Կատարեալ: աֆլիման:
Scarmanáre, Scalmanáre, ն. և յ. Ախտանալ զկատարեալ: աֆլիման օչմ:
Scarmanáto, ևն, ta. Ախտացեալ զկատարեալ:
Scarmigliáre, ն. Խառնակել. կնճռել (զհեր:) յ. կռռիլ. ունիլ զհերացդ միմեանց. փետռիլ զհերս միմեանց: պէրի պէրինի ռաչէիան գաչմաք:
Scarmigliáto, ta. Խառնակեալ. գոսխոսխի:
Scármo. Կեղն յոր կայնի զբի ի նաւակաց. ձևն արկուղ Թիակաց: գրապան:
Scarnaménto. Ճեռումն. ցռումն:
Scarnáre, ն. Ճեռել. ցեռել: ոչոչրմաք. հանամաի կիսբ: ցռել (եղինգսէ:) բոմաչաք: *քերթել. մերթեն՝ ի ներքսին կողմանէ: բառնալ փոքր ինչ՝ ի մանկրնաւորեն: յ. Սկհարանալ. վատիլ: հոմ. ընանաք:
Scarnascialáre, ն. Շոչայոխլ. տալ զանձն՝ ի գինեբռնութիւն. զեղխիլ: էնչէ իչէ:
Scarnatíno, Incarnatíno, na. Կարմրագոյն. ի գոյն մարմնոյ: քէն աչնի:
Scarnáto, ta. Ճեռեալ. ցռեալ: ոչոչրմալ: նիհարացեալ. վտիտ: պաղած: առնս և զնեբինն:
Scarnificáre, ն. Կեղեքել զմիսն. ի բաց բառնալ զմիսն: վէրէնէչէք:
Scarnificáto, ta. Կեղեքեալ:
Scarnífre, ն. Տե՛ս Scarnificare. Կռռացնել. մարկել ծիբրիք. հիւծել: գոսխանչանմաք:
Scarnífto, ta. Կեղեքեալ. ապազուռն. ցամաք. կիսբ ոսկոր (առանց միս:)

Scárno, na. Նիհար. վխտ: հլաս. կապուտ:
* Scarnovaláre, v. Տես Carnascialare.
Scáro * Սակաւ. (է ձուկն ինչ ծովային՝ խոտաձաղ գոյ և բարեհամ:)
Scárpa. Ապանեվիք ոտից. օձ. հողաթափ: խոպան: զառ՝ ի վայր առորոտ որմոյ. զառ՝ ի վայր որմոյ: muro a scarpa, ի. զառ՝ ի վայր որմն: a scarpa. առ՝ ի շեղ: ելն bulino a scarpa, կամ սուկ scarpa. գրիչ առ՝ ի շեղ. կամ շեղահատ: և ևս ձկային ձուկն ինչ անարգ, որ կոչի և Scarpettaccia.
Scarpáccia, չեղ. Վատ ոտաթաղ, կամ հին հողաթափ:
Scarpelláre, v. Տաշել, կամ կտրել զբարինս: գալխ հնի ետնոյ: քանդակել. գրչել: օյտ. օյտլոյտ: քերթել՝ եղնգալիք: ետնոյտ:
* Scarpelláto, ta. Քրչեալ. քանդակեալ:
Scarpellatóre, re. Scarpellíno. Քարտնկող. քարտհատ. գաղտատու: քաշիչ:
Scarpellétto, ոո. Փոքր գրիչ. քանդակիչ գործի:
Scarpéllo. Գրիչ քանդակողաց. քանդակիչ գործի: գալխ: ծողակ ինչ ետնոյ:
Scarpellóne, re, յաձախ. Մեծ քրիչ քանդակողաց:
Scarpétta, ոո. Հողաթափի փոքր, նուրբ. խոպանձ ոտի. էօսէնէի ինձ խոպան: * կարճ գուլպայ:
Scarpettáccia, չեղ. Յոռի հողաթափատանապ ձուկն ինչ ձկային, որ կոչի և Scarpa.
Scarpettína, Scarpettíno. Տես Scarpetta.
* Scarpettóna, ի. Scarpettóne, re, յաձախ. Հողաթափ մեծ: հողաթափ:
Scarpíno, ոո. Տես Scarpetta. * Գուլպայ: լոպա:
Scarpióne, ի. կարիճ: ափաէպ: փոր. կամ կարիճ ծովային. (է ժանտատուր և ծռնահատ ձուկն ծովային:) պօռֆիր:
Scarriéra. Genti di scarriera. Շրջմբլիկ. սրիկայք ոգիք անօրէնք: հօլաբպաշը: իէօնէլէր: comperare e vendere per iscarriera. գնել և վաճառել գաղտ ըզհեմ հրամանի:
* Scarrucolaménto. Շարժումն. կամ ձգումն ձախաբակաւ:
Scarrucoláre, ի. Ապաստառ՝ ի ձախաբակի: փոփոխմտ:
Scarrucoláre, v. Ապաստ և առատուբ առհիլ չոճաներ ձախաբակին:
Scarrucoláto, ta. Ապահի արագ. արագաստակ:
Scarsaménte, ի. Ճշդիբ. ստակա. աղքատութիբ. աշուբ: ձէրվի. ապ:
Scarsapépe, ի. Խոտ ինչ որոյ ծաղիկ նման է Origanoին. Scarsapepe salvatico. Տես Origano.
Scarseggiáre, v. կարօտիլ. պակասիլ. ունել զպակասութիւն, կամ զպէտս: նէխած օյտ: ո. Ճշդել. խնայել՝ ի ծախս՝ ի տուրս: էէր խոպնտ. ածխտ. գեղտ:
Scarsélla. Քսակ դրամոց: էնէ: ծակ որովայնի խաչքափուկն:
Scarsellína, ոո. Քսակ փոքրիկ:
Scarsellóna, ի. Scarsellóne, re, յաձախ. Քսակ մեծ:
Scarsétto, ta. Ստակատգին. փոքրագոյն. նրբագոյն:
Scarsézza. Տես Scarsità.
Scarsissimaménte, ի. գէր. Ճշդագոյնս. ստակատգոյնս:
Scarsità, Scarsitáde, ի. Ճշդուբ. աչուբիլ.
Scarsitáte, ի. Scárso, գոյ. Ճկծուբ. ժլատուբ: նէէնէնի: ստակատուբ. պակասուբ. կարօտութիբ: էօսէնէի. էհաճ. ձիշտ. ոչըչ. ժլատ. կծծի: նէէնէ: scarso di danari. չքաւոր. ընչազուրկ. scarsa tintura. ներկ կամ դոյզն ներկ: moneta scarsa. պակաս դրամ: cogliere scarso. հարկանել կողմնակի. ոչ հարկանել սաստուբ. (ասի զձիոյ նուաց:) էամբոյի վնաստ:
Scartabelláre, ոո. Ընտրեռնուլ արագ և հրաւանցի. կարդալ վերը՝ ի վերոյ: խոպնի էէօյնս օգուտ:
Scartabéllo, Scartafáccio. Գրպոյկ ընկեր. գիրք անպատրաստուած: այնի օյտն էնիապ:
* Scartaménto. Վերժուման. հրաժարուման:
Scartáre, ոո. Ի բաց ընկենուլ. զաւելորդ ետուղիս խաղոցն, կամ զղեռղիս զոր չկամի ոք: պօչ էեակաց աբէ էպշտ: ի բաց ընկենուլ. մերժել (զոք, կամ զնորհուրդս.) հրաժարիլ: պոպտ. գագաթ ենի հիմն:
* Scartáta. Վերժուման. հրաժարուման:
Scartáto, ta. Ի բաց ընկեցեալ. զաւելորդ ետուղիս խաղոցն: dar nelle scartate. յերկիր՝ կամ ջայտի ինչ: զայրագնիլ. կատաղիլ. յամառիլ: մնառախտանել. ետարեփիլ. զնասուօք:
Scárto. Ի բաց հանելն զաւելորդ ետուղիս խաղոցն:
Scártro, za. Գելեցիկ և գիւրաշարժ անդամովք. եզաբաշարժ. նուրբ անդամովք. նրբանդամ: նաբ: էնէկի:
Scasáre, ոո. Հանել զոք, կամ վարել արտաքս ի տան. արտաքսել ի տանէ: եէնէն էպշտ:
Scasimodéo. Տես Squasimodeo.
Scássa. Կաւորակ ինչ փայտի առ առորոտով կայմին:
Scassáre, ոո. Հանել յարկէզէ: առնպշտան էպշտ: խորտակել. քանդել. փշրել: ոեց և Divegliere.
Scassáto, ta. Հանեալ յարկէզէ:
Scassináre, ոո. Խորտակել. ջաղաքել. աղաւաղել. ապականել: գեղտ. պօղտ:
Scassináto, ta. Խորտակեալ. կործանեալ. աղաւաղեալ:
Scásso. Տես Divelto.
Scatapócchio. Բան ծագրական. Տես Cazzo.
* Scatapúzza. Տես Catapuzza.
* Scatarráre, ոո, և ս. ե. Վաքրել զհարբուխն. ի բաց թքանել զնուխն ի կրծոց. պալամը բնէ էնէրէ:
* Scatarráta. Փքուման խմոյ. արկանել զնուխն արտաքս:
Scatelláto, ta. Rimanere scatellato. Յանկի լինել. հոդ իջեալ եղանել: ճաս փշրէ:
* Scatenaménto. Աշտուն ի շղթայից:
Scatenáre, ոո. Ազատել ի շղթայից. լուծանել զշղթայան: փինճլէն գաբիթոյտ: Scatenársi, յ. Խորտակել զշղթայիկ իւր. զերծանիլ ի շղթայից: պինճէն գաբիթոյտ: արտաքս ելանել կատաղաբար գայրագնիլ (հոգւոյ:) հէրմ ըտա, հէր ըտա էէրնտ:
Scatenáto, ta. Ազատեալ ի շղթայից. շղթայազերծ:
Scátola. Տուփ: գոռնա: dire a lettere di scatole, կամ di speziale. ասել յայտնապէս զկարծիս իւր. խօսել համարձակ:
Scatolétta, Scatolíno, ոո. Տփիկ. տուփ փոքրիկ:
Scatoliére, re. Տփագործ. տփավաճառ: գոռնաձոռ:
Scatolóna, ի. Scatolóne, re, յաձախ. Տուփ մեծ:
Scattáre, ե. Ցնծալաձ (ասէեցան. կամ այլ բարեաւ իրայ.) ի բաց ուշիլ: էնէնէնէ. փօչմտ: անցանել (առաւրց:) էէնէնէ: un pelo, կամ un minimo che, էն. անցանել ըստ բան. զանցանել զհրամանաւ. կամ զդանդուրարբ:
Scattáto, ta. Ցնծացեալ, և ն:
Scattatójo. Գործի ինչ կեռ՝ սովորաբար երկաթի, յոր հասատատի լար ասէեցան, և ն:
Scátto. Ցնծացումն. Ցնծալիք: ոեց և Discrepanza. Divario.
* Scaturiénte, ի. Բղխեալ. որ բղխէ:

Scaturígine, ſf. Աղի՛ր ջրոյ. ապերթալին: գայնափ: բղխումն: հոսումն: եղբիւր. սուռ ափոյր:
* Scaturiménto. Բղխումն. հոսումն:
Scaturíre, v. Բղխել (ջուրց.) իսպառ. սուռ եղբիւրել: հոսել. ափոյր:
Scavalcáre, v. Իջանել յերիվարէն: աքցան էնիլ: Իջուցանել, կամ ընկերուել յերիվարէն: ուրիշ ոնէ փերձել: altrui. յայլոց հանել. առնել առանել զոք:
Scavalcáto, ta. Իջեալ յերիվարէն, ևն:
Scavalcatóre, m. Որ հանէ զոք յայլոց ուրուք:
Scavalláre, v. Տես Scavalcare. Scavallare alcuno. Առնել առանել զոք. սիրելի լինել ի զոք: Իջուցանել զոք յերիվարէն: Աշտանակիլ. մնտնել զանձն ի պըղծութիւն:
Scavalláto, ta. Իջեալ ի ձիոյն, ևն: յայլոց եկեալ:
Scavaménto. Բրուտն. սեղտուն: գայմափէտ:
Scaváre, v. Բրել ի ներքոյ. սեղել: գայմափել:
Scaváto, ta. Բրեալ. սեղեալ: գայքեալ:
* Scavatóre, m. Բրօղ. սեղիչ:
* Scavatúra, Scavazióne, ſf. Տես Scavamento.
Scavezzacóllo. Վահանել ի անիւտն. գայհանիւտուն: բեհեղ ֆէտ օյա: վատող. գժաւարուելի. խոչ. բեհեղէտ. էնիել: այր զերծ. խառնակեցեալ. եղեւնաշուար: էհլի հավ. էհլի փէսար. a scavezzacollo, ſt. Տես Precipitosamente.
Scavezzáre, v. Խորտակել. Քաղնել (ղեպաղուկան:) գըռմաֆ: Chi troppo s'assottiglia, si scavezza. ասալ. Որ կարի լիսն նրբանայ՝ դիւրաւ խզի. որ աւտաղ ձարտարէ. ոչինչ հետևեցուցանէ:
Scavezzáto, ta. Scavézzo, za. Խորտակեալ:
* Scavigliársi, r. Ազատել ի պախրդէն:
Scávo. Փոս. խորխրատ: լոգոպ:
Scazzellére, v. Բան առայ. Օգտնուել. զոհարձանուել:
Scazzónte, m. Աղբ ինչ յոյն ևվատոյն մեծաւելիք առատաւորաց:
Scebran, ſf. Խոտ ինչ բժշկական:
Ścéda, Scedería. Ծաղր. կատակ. այտին: ծիպոտ: տեսակ և Lezio, Smorfia. Կախտագին, կամ առաջնին գըռմաճ (նօտարաց:) հետևէնէն:
Scedáto, ta. Ծաղրածու. կատակող:
Scedóne, m. Ջրտգ ինչ հարտարապետական:
Scégliménto. Ընտրութ: այլեւայլուն:
Scégliere, Scérre, v. Ընտրել. զատանել: այլեւայլել. սեղմել:
Sceglitíccio. Ցամեգոյն մատն. ազատ. աւելացեալ. մատ ցածք: սիդիրիճախ:
Sceglitóre, m. Ընտրող: սեղիչ:
Scelerággine, Sceleráto, ևն. Տես Scelleratezza.
* Scélero. Նեխուր. կարճ. քարուն: էհլէնէլ:
* Scelésto, ta. Տես Scellerato.
* Scelleratággine, ſf. Scellerággine. Տես Scelleratezza.
Scelleratáménte, h. Scelleratissimamente. Ամենայն աստիճանաւորութեամբ. չարութեամբ:
Scelleratézza. Ախր. եղեռն. ապիրատութիւն. չարիք: էաստմաղուտ. փէսար:
Scelleritá, - táde, - táte. Տես Scelleratezza.
* Scelleróso, sa. Տես Scellerato.
Scellíno. Շիլինգ: (է արծաթի դրամ ինչ ամերիկայ. ազ, որ արժէ լուր 20 օսլոլի:)
Scélo. Խոտ լաթ. Տես Scelleratezza.
Scélta. Ընտրութ. ընտրանք. այլեւայլուն. սեղմ: ընտրելագոյն կամ ազնուագոյն մասն իրաց: a sceltà. ի կամս. ի հաճոյս: a sua scelta. ընտրութ իւր. իւրով: far scelta. ընտրել:
* Sceltézza. Ընտրականութիւն. ընտրութ:
Scélto, ta. Sceltíssimo, ma. Ընտրեալ: սեղմեալ. ընտրական. ազնիւ. պատուական. գեղազանց: էլա:
Sceltúme, m. Տես Sceglitíccio.
Scemaménto. Նուազումն. պակասութ: էսխնի:
Scemánte, h. Պակասակաց. նուազակաց: luna. նուազեալ. կամ մաշեալ լուսնի:
Scemáre, v. Պակասեցուցանել. նուազել: էսխնի: ե. և յ. Պակասիլ. նուազիլ: էսխնէլ: Սպառիլ. ծանիլ. առ. առկաս առկաս:
Scemáto, ta. Պակասեալ. նուազեալ: էսխնէլ. սպառեալ. տկարացեալ:
Scematóre, m. Պակասեցուցիչ. նուազեցուցիչ:
Scémo, ma, ſ. Պակաս. նուազ. նուազել: էսխնէլ. պակասութիւն. անմիտ: էճահնդիմա: ահմագ: scemare, ſf. aver dello scemo. ցուցանել զանմտութիւն. կամ լինել փոքր մի պակասամիտ: luna scema. լուսին նուազեալ. կամ մաշեալ:
Scempiággine, ſf. Պակասամտութ: խելամտութ. այլասիւն. անմտութ: ահմագէտ:
Scempiáre, v. Պարզել (զձագեալն:) ալմագ: բանյայտել: խոչամտացնել. տանջել: էսխնէնէ էրմիլ
Scempiatággine, ſf. Տես Scempiaggine.
Scempiataménte, h. Անմտաբար. խառն ի խառն:
Scempiáto, ta. Պարզեալ: աւելցեալ: պարզամիտ. պակասամիտ. անմիտ. տպուռ: ահմագ. պեռ:
* Scempietà. Scempiézza. Տես Scempiaggine.
Scémpio, ma. Տանջանք. չարչարանք: էսխնէնէ:
Scémpio, ia. Պարզ. միամիտ: պէր: անմիտ. պակասամիտ: պեռ:
Scéna. Տեսիլ. (յորմէ երկիր, կամ գաւառ՝ ուր ի վեր ծնելոյ դերասանին հանդիսին թատրոնական գործքն է:) թատրոնական նկարք. (են զանազան պիսակք պատուաստոյ հատատուկոյ ի վէր փայլիլ երևեցուցանել. զոնդին ձևացուցիչ ի թատրոն ծիլ:) թատրոն. տեսարան. տեսակաւոր հանդէս. ի վեր ելեալ. տրտն բաժանեալ են գործոցն. կատակերգուն:) Երեսպէ վարդագոյնիչ: mostrarsi la scena. կերպ. բանափոխ լինել. կամ այլափոխիլ իրաց: venire, կամ comparire in iscena. յերևան գալ. երևութանալ. հանդիսանալ:
Scenário. Հաստատուն կատակերգուին: (է ծուլի ինչ, յորում նշանակեալ են անուանք դերասանացն, և տեղեաց յորս ձևանան թատրոնական խաղարկութիւնքն, ևն:) * Scenárj. թատրոնական նկարք:
Scéndere, v. Իջուցանել: էնոյ էրիլ: էնէլ: սերիլ. ծագիլ: scendere per un fiume. իջանել ընդ գետն. բերիլ ընդ ընթացիկ գետոյն: scender sopra. յարձակիլ ի վէր: գիմել ի վէր: էրնէնէլ: Scendere. Իջանել. ցածանալ գնոյն:
* Scendibile, h. Իջանելի. դիւրելի:
Scendiménto. Իջուն. եզք: էնէլ:
* Scenicaménte, h. թատրոնական ինչ օրինակաւ. ըստ ձեւոյ թատրոնի: կատակերգօրէն:
Scénico, ca. թատրոնական. թատերական:
Scenografía. Տեսագրութիւն. (է արուեստ գծագրելոյ զերս ու տեսուէ կամ ըստ երևութի աչաց:
Scenográfico, ca. Տեսագրական. տեսագրութ:
Scenopégia. Sceñopéja. Տես տաղաւարահարտ. տաղաւարահարտութ:
* Scéntre, m. Գիտուն. ծանօթուն: a tuo scentre,

tre, a mio scentre. գխտուբ. կամ գխտիլով քան խմ։
Scérnere, ն. Կամարել. առեւանել, կամ խմնալ որոշ քաղհատաբ. ականել. ականել. ընտրել. յուշանել (մասամբ։)
Scerniménto. Որոշումն. զանազանութիւն։
• Scerníre. Տես Scernere.
Scérno. ասի da sceruo, ի. Ընդ խաղ. ի կատակս։
Scerpáre, ն. Խորտակել. խլել. կորզել. գերծանել. գօծանել։ Scerpársi, յ. Խլիլ. կորզիլ. գօծուիլ։
Scerpasólea. Ծռաշուն ինչ փոքրիկ։
Scarpelláto, ta. Scarpellíno, ած. Շղնուն արտաքին ամրաք. որպ շղնուն են արտաքինութիւք աշխ։
Scarpellóne, էի. Սխալ մեծ. անհնարին վիրապակ։
Scérre. Տես Scegliere.
Scervelláto, ta. Dicervelláto. Որոյ ծածկեր. ցրտիկ է ուղեղ։ պէնի պաղըսըր մուաթախ. անմիտ. անխոհ։
Scésa. Զառ. ի վայր տեղն. զառ. ի վայր։ ընկ. կիզ. կիզումն. կիզուածք։ նոպլա։ prendere checchessia a scesa di testa. յանիր ինչն գործել. հնկրտիլ։
Scéso, sa. Իջեալ։ ընկ. ծագեալ. մերձեալ։
Scetticísmo. Կկետտիկեան ազանդ. (է ազանդ ինչ իրկամփպիոյ, ոյք ոչինդ էին ընկ ոչիք ինչ հաւատան. ոչ ըշմկ պարտ է երկայնիլ։)
Scéttico, ch, և գոյ. Կկետտիկեան։
• Scettráto, ta. Գաւազանաւոր. որ ունի գաւազան արքունի։
Scettro. Գաւազան արքունի։ առա։ գերագոյն իշխանութիւն. ծագաւորութիւն։ գաւազանութիւն։
Sceveraménto. Անջատումն. որոշումն։
• Sceveránte, հ. Անջատող. որոշիչ. զատուցիչ։
Sceveráre, Scevráre, ն. Անջատել. ընտրել. զատուցանել. մեկնել. որոշել. այլեայլ. անջատ։ Sceverársi, յ. Անջատիլ. որոշիլ. այլեայլ։
Sceveráta. Անջատումն. որոշումն։
Sceveraménte, Scevraménte, ած. Տ. Separatamente.
Sceveráto, Scevráto, ta. Անջատեալ. մեկնեալ. որոշեալ. այլեայլ։
Sceveratóre, աբ. Անջատող. որոշիչ. ընտրող։
Scévero, Scévro, ra. Տես Sceverato.
• Schéda. Գիր գրեալ. քարտէզ։
• Schédula, նաև. Գիր գրեալ. քարտէզ. քարտիկն. տոմսակ։ թուղթ։
Schéggia. Շերտ, կամ չիլ փայտի. տաշեղ։ ծծոտ. ջուխտ։ չիլ փայտի մխեալ ի վիրան։ ռամկ՝ մրեղ։ Բառն տնկոյ։ փխրեփ։ սրածայր հատուածք խորտակեալ իրաց։ ծայր. սեպաձեւ պատկեր։ սիւէի գոյ։ նոքբ հատուածք փայտի յորոյ հիւսուն կողմն։ chi ha de' ceppi, può far delle schegge. առա։ որ ունի զբեղն ունի և զսակաւն։ la scheggia ritrae dal ceppo. առա։ հիզոյք ի հիզոյց ծնանին։ որպիք զնայց բերեն զնմանութիւն։
Scheggiále, աբ։ Գօտի ինչ մանկունն, որ ունի զպաշտ
Scheggiáre, ն. Ճեղքել. ջիայտ. գործել շերտս։ ետաշտ։ ե. և ն. Ճեղքիլ. ճեղքիլ ի շերտս։ ետաշտ։ ոսպատալ։ սիւէի օշտ։
Scheggiáto, ta. Ճեղքեալ։ ետաշտ։
Schéggio. Ճայր. սպարեխ. ժայռ սկոպարեք։ գայռ։
Scheggióne, էի. յաճախ. Մեծ հատուած կամ շերտ. բեռան մեծ և գժոհարպակ։
Schéggióso, sa. Շատ ոտածեալ. ի շերտս. սրածայր (քարինք.) անպատեալ։ սիւէի։
Scheggiuóla, Scheggiúzza, նոմ. Հատուածի փոքր. շերտ փոքրիկ։
• Scheletrizzáto, ta. Կմախացեալ. եղեալ ոսկ կմախաս։
Schéletro. Կմախք. ոսկերատոր։ ոսկիք։ գալնըն եօլնե։
• Schencíre, ն. Գնալ խոտորնակի։ խոյս տալ։
Scheráno. գոյ, և աբ. Ոչխարապան, շարաւորդ. աւազակ։
Scheranzía. Տես Squinanzía.
Schéretro. Տես Scheletro.
Schericáto, ta. Չափեալ. կամ հանեալ ի կարգի կանխիկսուն։ Եղեալ նախատական անուն կնկան կոտաց։ ծայրակատար (առանձ։)
Schérma. Սրախաղութիւն։ խաղ-խրաչ։ maestro di scherma. ուսուցիչ սրախաղութեան։ perder la scherma, uscir di scherma. Վարժել ի կանոնէ. կամ չկանոնել գործելոյ շտեղծել։ շաղբոյտ։ cavare altrui di scherma. շփոթել զոք ի վարժել գանոնէ կամ յընթացից գործոյն. խառնել։
Schermáglia. Կռիւ. կռիւ. մարտ։ փնոյթ։
Schermáre. Տես Schermire.
Schermidóre, Schermitóre, աբ. Սրախաղ։ հմուտ սրախաղութեան։ ուսուցիչ սրախաղութեան։
Schermigliáto, ta. Հերարձակ. արձակահեղ. զի ապահովիւ։ առ պաշտօն։
Schermíre, ն. Խաղալ սուսերաւ։ հմտանալ կռիւ։ պետիլ։ յ. Պատրաստել զանձն. խոյս տալ ի սրոյ։
• Schermíta. Տես Scherma.
Schermitóre. Տես Schermidóre.
Schérmo. Պահպանութիւն. պատսպարան։ հիմնարկ. սղբեցաւք։ * Ջինք։
• Schermúgio. Տես Scaramuccia.
• Schérna. Տես Scherno.
Schernévole, հ. Ծիծաղանալից. նախատական։ այլ. ապտնի. անդպտնելի։
Schernevolménte, ած. Ծիծաղանաք. արհամարհաբար։
• Schérnia. • Scherniáno, Տ. Scherno, Schernitore.
Scherniménto. Ապտնութիւն. այպն։ Ծիծաղ։
Schernire, ն. Ապտնել. կատակել. ծաղր առնել. հատուած կնկի։ արհամարհել. անպատուել. խոտել. առ ոչինչ համարել։ չէր երբեմն նախատել։
Schernito, ta. Կատակեալ. այպն եղեալ. քաղաքացի։
Schernitóre, աբ. - trice, էի. Կատակող. անպատիւ։
Schérno. Ապտն. կատականք. ծաղր։ ծիծաղ։ avere a scherno. ծաղր առնել. անդպտնել. ունի կնկի։
Scherúgla. Խառն ինչ պատրաստական։
Scherzaménto. Խաղ. կատակ։ ղաճ։
Scherzáre, ն. Ծաղրածուել. ծաղրաբանել։ ղաճալ։
Schertáre, ն. Խաղալ. կամ խոյսալ (ասպոյց. և չնազանդել կենդանեաց։) ցնծալ։ ի խաղ առնել. ազատել ի խաղ. կամ ի կատակս. զծաղրս գալ։ ղաճալ։ էի. scherzare in briglia. գանդաղել ի ընթ. (ասի ղպարիկեցիկ անձանց։) եւս ծաղր առնել. յոյժ scherza co' fanti, e lascia stare i Santi. առա։ մի ծաղրս խառներ ի սրբազանսն. մի ծաղր առներ զմեծ այնոս։ non ischerzar coll' orso, se non vuogli esser morso. առա։ մի խաղար ի սրձոյ. թէ չկամիս խածանիլ. մի գխնագրաս լինիր ի վտանգս։
Scherzatóre, աբ. Ծաղրածու. կատակախաղս։ ղաճող։
• Scherzétto. Ծիծաղ ինչ կատակ. գոյղն ծաղրածուաց։
Schertévole, հ. Ծաղրական. բերկրական. զուարճալի. լանիկ. խնդիկ։
Scherzevolménte, ած. Ընդ կատակս. առ ի ծաղր. ի խաղ։ ղաճալիքն. ղաճալեան։
Schérzo. Կատակ. ծաղր. խաղ. ծաղրածուել։ ղաճախաղիկ։ da scherzo, ած. Scherzevolmente. Recarsi da cattività in ischerzo. ծածկիլ ի պատրուակս ծաղրոյ, պարծիլ ի բարիս ինձնին։
Scherzosaménte. Տես Scherzevolmente.
Scherzóso, sa. Ծաղրաբան. կատակախաղս. ծաղրածու։ ղաճող. ղանիկքեան։
Schiáccia. Ծղոյակ ինչ ի որով քանեալ ձկիկն եփ. չուկք և այլ կենդանիք։ հօտած գաճիկ. գաճ։

ֆան : giugnere, կի՛ rimanere alla schiaccia. ընկըճ-
նիլ ի ծռղակս : Schiaccia. Փայտակերտ որոնք
կաղապ : օդանման այտ :
Schiacciaménto. Չափումն. խորտակումն. որոտումն :
Schiacciáre, ն. Չափեմ. խորտակել. փշրել. մանր-
րել : գըճամ • եդիտ : հարկանել : lo stimolo della
coscienza. արհամարհել զնայելի խղճի մտաց : Schiac-
ciare. ած ասի • Ա՛ղէկիլ ի ցաւանէ : գոպաոամ :
Schiacciáta. Կարկանդակ • քաքար : պղպեղ :
Schiacciatína, նաե • Կարկանդակ փոքր, մանր :
Schiacciáto, ta. Չափեալ. փշրեալ : գըճըծեալ : եդիտ
հիւ : տափարակ (քիմի :) եաբ :
Schiacciatúra. Չափումն. փշրումն. տափարակումն :
գոպաոամ եդիտ :
Schiádica. Ի անուն երկոցի երակաց :
Schiaffeggiáre, ն. Ապտակ ածել : պիւէ կոտամ :
Schiáffo. Ապտակ : պիւէ : dare uno schiaffo. ապտակ
ածել : պիւէ կոտամ :
Schiamazzáre, ե. Կարկաչիլ հաւուց (յորժամ ածեն
զձուսն) կի՛ այլ ևս լռելոյ (յորժամ երկնչին) ըստ ըս-
ւամբ : la gallina, che schiamazza, è quella, che ha
fatto l' uovo. առակ. որ զայլս առգուանէ՝ յօլովակի
նա ինքն ի յանկատուն : Ապտակիլ : պղպեղիմ :
* Schiamazzársi, ի՛ Ընկըճիլ ի չուր շառաչմամբ. (ա-
սի զձուսոց :)
Schiamazzatóre, աբ • Ապտակօղ • կարկաչօտ :
Schiamazzío, Schiamázzo. Ապտակ • գոլեան • կար-
կաչիւն • շառաչիւն : զանգատ : Կարկաչօղ տորդիկ •
(ի տորդիկ ևս ձուսն եգեալ՝ ի վախճանի, զոր ի
ժամանակի հաւորսուն երկոցսանեն առ ի կատ-
արել. զի ի ձայն նոր ծնանելոյն եղեալ յօգս լինին
ի խնամս :) հրճպոյրք :
Schianciána. Տրամանկիան քառակողմեան ձևոյ :
Schiancío, Scáncio, Stiancío, գս. խոտորնակ. (յի՛ բա
ժանորդ երկայնութեն և լայնութեն երբ ի տրամանկիանն)
a, կի՛ di, կի՛ per schiancío, a scáncio, ած • խոտոր-
նակի (հատանել.) առ ի շէղ : այլբաց • եամ եդիտ :
Schiancíre, ե. Չարկանել խոտորնակի, կի՛ կողմն
կի՛ : այլբաց եամ :
* Schiantaménto. Խլեալ. կորզեալ :
Schiantáre, ն. Խորտակել : գըճամ : Ջնդրքել : պա-
տառել. հերձանել. ցկելոյ : եաոամ • եբիմամ : կը-
ծել բանի • կորզել : գօգոամ • խոտորել հեռանալ
(ի շէմարտութէ :) Schiantársi, ի • Խորտակիլ •
փշրիլ : գըճամ : Ճարճատիլ • վեռեկիլ, կի՛ պայ-
ծել (արտ :) լաքամամ :
Schiantáto, ta. Խորտակել • բեկեալ • հերձեալ • եճ :
Schiánto. Պատառեալ • Ճեղքեալ • հերձեալ :
եաոամ • լաքամ : բռնցքեալ • ատրակ չնառչիւն • գա-
ծըծք : մորմոք • գառն կսկիծ • տանջանք ֆ աճը • խո-
փընճիկ :
Schiánza. Կեղև վիրաց :
* Schiáppa. Չուռաղ հանդերձ լինէ ձախանի երբեմն
ատրճաղ : * Գաւազան լինէ հայց հարկանելոյ :
Schiappáre, ն. Ճեղքել ղիպաւ օդան եաոամ : egli è
grasso, ch' egli schiappa. ած ասի • պատրաստ ի
յոյժ ցպատրաստութեն :
Schiaráre, ն. Պայծառացուցանել. լուսաւորել : այ-
ցընըծք վերկել : յայտնի առնել. պայծառանալ : ելե-
նել երևիլ : ե, և ի • Լուսաւորել • պայծառանալ : աւել-
ցամ • schiarare. ի բաց գնել զմէ տարակոյս • հա-
ւաստաւ ի վեր հաստատել :
Schiaráto, ta. Պայծառացեալ • լուսաւորեալ. կն :
Schiaratóre, աբ • Schiaratrice, եփ • Լուսաւոր • լու-
սաւորիչ. պայծառացուցիչ :
Schiaréa, Sálvia salvática. Ալպի Salvia, եապնի
պիչրնա :

ձիբ

* Schiariménto. Լուսաւորութէ • պայծառութէ • ցա-
յտնութէ :
Schiarírе, ե. Schiarírsi, ի • Պայծառանալ. լուս-
նալ : բռնկիլ օդմամ • աւելցամ : պարզիլ (գնդա-
զանգ ի պղտորութէ : պիսպիսիմ : լայնիլ. ձգե-
ալ. տարածել (բանակին :) եայլնամ : Schiarire.
Սկսիլ • բացայայտել : ճանա վերկիմ :
* Schiaríto, ta. Բացայայտեալ : բացատրեալ :
Schiátta. Չարմ. տոհմ. ազգ • անբուծ : այ. պին-
նէ : ազգ. կի՛ տեսակ (պտղոց :)
* Schiattáre, ե. Ճայթել. հարձակիլ : լաքամամ :
Schiattíre. Տես Squittire.
Schiattóna, եփ • Ցայլ • յայլմանդամ կին :
* Schiáva. Կին գերի : եաոբ գաոբ :
Schiavácciо, ած • Գերի անարդ :
Schiaváre, Schiavelláre, ն. Հանել զբևեռն : խոզ
ի սպամամ :
Schiaváto, ta. Հանեալ (բևեռ :)
Schiavésco, ca, աբ • Գերեզոյ • գերամբ :
Schiavétto, նաե • Փոքր գերի • մանուկ գերեալ :
Schiavína. Հանդերձ ինչ երկայն խոշորաթել. որ
զբևեռն գերելոյ. ուր խոտոր նաչքն անասպատակ
գնեն • ապա : Schiavíne. Ծածկոյթէ ինչ անիկոյ
Schiavíno. Տես Scabbino.
Schiavitù, Schiavitúdine, եփ • Գերութ • սպրդ
լի : եաոբլըբ :
Schiávo. Գերի • սորուկ : եաոբ : սիրոյ. սարփան
պարտաւորեալ : Ընչեալն : ըստնելի : schiavo na-
to in casa. ընտոծին :
Schiavolíno, na, նաե • Փոքր. կի՛ մանուկ գերի :
Schiavóne, աբ. յաշխ • Գերի մեծ • վիճախրի :
Schiazzamáglia. Խաժաղուժ ամբոխ. խուժան. պեր.
ղբ հալէ :
Schiccheraménto. Ապականութէ լղճելոյ :
Schiecheráre, ն. Ապականել. ղճերելս լղճելոյ կղ
ղելն : եհափոբ եբեխիմ : նկարել. քերել ղողին
Schiccheráto, ta. Ապականեալ ղճերելս լղճելոյ :
* Schiccheratúra. Ապականութէ լճերելոյ լղճելոյ :
Schidióne, Schidóne, աբ • Շամխոր (մաղ) : չէ :
Schiéna. Ծիկունք • ողն • քամակ : սբաւ • ատա :
Schienále, աբ • Քամակ (գրաստուց.) Ծիկունք : ող-
Schienanzía. Տպրուն կօղորդին. փողացաւ. կօղի
Schinanzía, Squinánzia, Scheranzía, Spreman-
zía. հիւանդ • պօղպղ գըճըմամ :
* Schiencíre. Տես Schencire.
Schienélla, Schinélla. Կիսա ինչ առաջակողմեան
գոտկոյ ձիոյն ըստ ծունկն. և ընդ խաղալով ողն
խօճամբ ի վկայ • առառապանք :
Schienúto, ta. Ծիկնիլ • Ծիկնամբեալ • առատ :
Schiéra. Ճակատ զօրաց • դաս, կամ կարգ զօրաց
գումարտակ զօրաց : առաջ • ալայ : գոնդ • կառա-
խումբ • դաս • բացմիլ : պեօլիկ • պիսիս : չարք
կի՛ կարգ (ծառոց :) աբրա : a schiera, ած • միահամու-
միաբոյն. գոնդազանգ : պիսիսիլ : A schiera
a schiera, կի՛ inischiera, ած • a grandissime schie-
re. Գունդ առ գունդ. գոնդազանգ. գառագա-
տարմաքար (լուծիլ.) երեսի երես (ծեծիլ :) ան-
բիս պիսիս : a schiera a schiera, a una schiera per
volta. մի ըստ միոջէ :
Schieraménto. Ճակատումն • կարգումն զօրաց :
Schieráre, ն. Ճակատացուցանել • կարգել զզօրս :
ապեբրի փիչրնէ :
Schieráto, ta. Ճակատեալ • կարգեալ ի պատերազմ
* Schiericáto, ta. Ի բաց ծեծելոյ զկղերիկոսական :
Schiettaménte, ած • Schiettissimaménte. Պարզ ա-
ռաք • անխիղճ • անխարդախ • համարձակ • յոյնա-
պէս : հաղէգեբէ իսպէն • եբէսերէ :

Schiet-

Schiettézza. Պարզմտուե. ողջմտուե. անեղծուե. անկեղծուե. համարձակուե. փոշրսլաք. հապճպե. տես և Agilità.

Schiétto, ta. Schiettíssimo, ma. Պարզ. աշխատակ (գինի.) անխառն. սրբի. ընկիզ. մաքուր. յստակ. ֆած. ողորկ. անուսա (ձիւղ.) պինդ. պատրաստ. զեղեցկանդամ. ներքանդամ. թեթեւաշարժ մարմնով. նաչին. ընկէց. անկեղծ. պարզամիտ. անեղծ. ողջամիտ. փոշրսլաք. փիրքսլ.

Schifa 'l poco, այ. Համեստ առ արտաքս. սիրող համեստուե. ոչխոյ. գիրգ. գրգռասէր (կին.) նաչէլի. նաչէպ. ֆիֆնաբի.

Schifaménte, ած. Schifissimaménte. Ազահերաբար. գաղտագաղտ.

Schifaménto. Խոյս. խորշումն. արհամարհանք. ինա խատունք.

* Schifanója. Գործատեաց. վատ. ծոյլ. ընկոճել.

* Schifánte, ած. խուսափող. որ խորշի.

* Schifánza. Տես Schifamento.

Schifáre, բ. խորշել. խոյս տալ. խուսել. խոտորել. սաղսլաք. գայլել. խոտել. արհամարհել. հեռանալ. գարշել. տաղտկալ. ինչ կինի. հրաժարիլ. մերժել. գոպաւ կինիլ.

Schifáto, ta. խորշակ. խոյս տուեալ. խուսակ.

Schifatóre, աբ. Որ խորշի. գարշող. տաղտկացօղ.

Schifétto, նամ. Մակոյկ փոքր. նաւակ փոքր.

Schifévole, ած. խոտիչ. տաղտկացուցիչ. յոփրացնալ.

Schifézza. Ազահութիւն. գաղտնի. ծուրտասէր. ղզուելուն. ինչ. տաղտկութիւն յամբ.

Schifiltà, - táde, - táte, իկ. Համեստուե. նկատ. ընդգիմանք. գեղեցիկ. տխարդաւե. կարի բան գրգռուե. տաղտկութիւն յամբ. ընկիզութիւն. նանդագրգռ. Ջգուշութիւն. գարշութիւն. ինչ.

Schifiltóso, sa. Schifosíssimo, ma. Գեղ. գաղ. տխարդի. որ տաղտկայ յամբ. ընկիզ. նանդող.

Schífo, գոյ. Գազանկ. կուզ. մանկիկ. ոսկրալ. կուռմա մանկանաձև.

Schífo, fa, ած. Ազահ. գարշ. գաղիր. համրաստ. դեղ. տաղտկացօղ յամբ. գիրգ. արհամարհրատ. ընկիզ. ինչ. նագիր. Համբաւ. ղզուելի. նկատ. ոսկրէն.

Schífo, գոյ. Տաղտկութիւն. գարշութիւն. ինչ. avere a schifo. տաղտկալի համարիլ. ձանձրանալ. տաղտկալ. գայլել. պէսպ օմած. venire a schifo. ձանձրոյն առկանել. լինել տաղտկալի. պէսպ կինիլ.

Schifóso, sa. Schifosíssimo, ma. Ազահող. գարշ. գաղիր. տաղտկալի. համրաստ. ինչենալ.

Schimbécio, Schimbéscio, ia. Խոտորնակ. ծռնիւ. շեղ. ինչ. a schimbescio, կամ a schimbesci, կամ a schimbeci, ած. Խոտորնակի. կողմնակի. առ ի շեղ. այլագոյ.

Schinanzía, Squinanzía. Տես Schienanzia.

Schinchimúrra. Մատագծին անուն ինչ ծաղրական.

* Schíncio, ia. Խոտորնակ. շեղ. ինչ. այլագոյ.

Schinélla. Տես Schienella.

Schiniéra, իկ. Schiniére, աբ. Երկաթի առնապան հնծելոց.

* Schiodacrísti, աբ. Կեղծաւորեալ բարեպաշտ. կեղծաւոր.

Schiodáre, ն. Հանել զբեռն. ինչ. ինչ. զկապ. զկապ. զկապ.

Schiomáre, ն. Ածրակել. կամ քակել զհեր. հինձ. ինչ զկապ. տալ պատճառ. գառնալագործ.

* Schioppettiére, աբ. Հրացանակիր. ինչ.

Schioppétto, նամ. Հրացան փոքր. ինչ. հրացան. ինչ.

Schióppo. Հրացան. ինչ. Schioppo a vento. Հողմահար. ինչ ինչ.

* Schippíre, ե. Խոյս տալ. ինչ.

* Schiribizzóso, sa. Տես Ghiribizzoso.

Schísa. առ Per; կամ in ischisa, հ. Առ ինչ. առ. ի կողմն. այլագոյ. ինչ.

Schisáre, ն. Բառ բառաբ. Վերածել զհոտոտելս (յայլ փորձոտելն բայց ի հատարար ինչս.)

Schíso. Բառ բառաբ. Վերածուի հոտոտելագ.

Schísto. Քար ինչ հատանելի, դիւրահերձ, և ինչ հարկանի ի դուրս կամ ի կապոյտ.

Schiváre, ն. Խուսափել. խորշել. խոյս տալ. ձողոտ. ինչ. ինչ. ինչ.

Schiúdere, ն. Բանալ. ածել. Schiúdersi, յ. Բացուիլ. ինչ. ինչ. ինչ. * Երանել ի փակաձայ. փակել. ինչ արտաքս.

* Schivézza. Տես Schifezza.

Schiúma. Փրփուր. ինչ. ինչ. ինչ. ինչ. ինչ. ինչ. Fiorata. Ազահութիւն. ինչ. schiuma degli sciagurati, de' ribaldi, և. ինչ. schiuma degli sciagurati. ինչ. ինչ. ինչ. venir la schiuma alla bocca. ած առն. ինչ. ինչ. ինչ.

Schiumánte, հ. Փրփրալից. փրփրահան.

Schiumáre, ն. Ի բաց առնուլ զփրփուրն. ինչ. ինչ. ինչ. և յ. Փրփրիլ. ինչ.

Schiumáto, ta. Փրփրեալ. փրփրացեալ. փրփրալից. ինչ. սրբեալ, կամ ազատացեալ ի ինչ.

Schiumóso, sa. Փրփրալից. ինչ.

Schívo, va. Դէպ. գաղ. ընկիզ. Համակատ. ածեալ. խոտոր. ղգուշաւոր. ինչ. ինչ. գիրգ. գրգռ. սէր. նաչէպ. տխրական. գժիգակ. ձանձրալի. pieno di pensier gravi, e schivi. յոգնաձանձրալի.

Schiúso, sa. Բացեալ. աւերմ. Տես և Escluso.

Schizzánte, հ. Ցայտեալ. քսիեալ.

Schizzáre, ե. Ցայտել (ջուր.) ինչ արտաքս. ընդհատ. սրսփալ. ինչ. ն. Հանել արտաքս. Հոտ. il fango addosso ad alcuno. այնմ ձանձրաձաս առնել զոք. ն. Դժգոհրել. առանձրագրել. յօրինել զնախատինս. ասել ինչ.

Schizzáto, ta. Դժգոհրեալ. առանձրագրեալ. ած.

* Schizzatója. Խոցոտակ ինչ հալոցաց.

Schizzatójo. Սրինգ. (ի գոգաւոր գործի ինչ վերստ բանալից. ած. որով ի ներքս. կամ արտաքս վարեն զնշանախաժս. կամ ջուր. կոչի և Siringa.) ընկճիկ.

Schizzettáre, ն. Սրինգել. (ջուր ծանուլ ինչ արդաս. կամ ի ներքս արկանել ինչ արդաս. una piaga. սրբել զվէրն արձգաս.) ընկճնալագործ.

Schizzettíno, Schizzétto, նամ. Փոքր սրինգ. Schizzétto. առ Սրինգումն. (ջուր ծորելոյն, կամ սրբելոյ զվէրս սրդաս. առ Հրացան ինչ փոքր.

* Schizzignóso, sa. Տես Schifiltoso.

Schizzinosaménte, հ. Գեղգեղ. տխարդաբար.

Schizzinóso, sa. - síssimo, ma. Ինչ. տխարդի. տաղտ. վայրենաբարոյ. գաղ. ենթատ. ընկիզ.

Schízzo. Ցայտումն. սրսկումն. ինչ. ինչ. ցայտ ազնիւ. կամ այլ ինչ հեղեղ. բիծ. ընկէց. գոյզն ինչ խուռն ինչ. ձիւղի. գծագրուիլ. գծագիր. ածխ. պատկանիլ. ապհաւատալի ինչ. յարատոյց. ընկի.

Scía. Բառ նաւարշաւ. Հետք նաւու.

Sciábica. Վարմ ինչ ձգելոյ. * Աղզարդ քարոզուիլ առատ ինչ.

Sciábla, Sciábola. Սուսեր ինչ. առաւ. գլուխ.

* Sciacora. Ծաղկան ինչ բազմհամ, որ կոչի և Beccaccino.

* Sciacquadénti, աբ. Ասեղն զդոյզն ինչ առ ի լմնել ատամունս.

Sciacquáre. Տես Risciacquare.

Sciacquatúra. Լուացանք. լուացօղք.

* Sciaguattaménto. Յուղք լուծք : եղ , յանձին :
Sciaguattáre , n . Յուզել զքնութ'ի թերացից անօձիս : հեղուլ անձն յանձնոյ : ոգոյել լսով : լուֆանալ :
* Sciaguattáto , ta . Յուզեալ . ոգոյեալ լսով :
Sciagúra , Sciaúra . Ցնշումն . ալէտ . չարիք . արկած . վիշտ : պէս :
Sciaguratággine . * Sciaguránza , f . Վատութիւն . հեղգութիւն : ինքնեկեցիկ : ոչիր . եղկեան . չարութիւն . ապիրատութիւն : քէսութ :
Sciaguratamente , f . Sciaguratissimamente . Ցնշմամբ . ձախողակի . վատութիւ :
Sciaguratéllo , nn . Հեզ . փոքր մի եղկելի : փոքր մի ապիրատ :
* Sciagurato , nn . փոքր մի չար , կամ ապիրատ :
Sciaguráto , ta . Sciaguratíssimo , ma . Ցնշումն . եղկելի . տանապարհ . ոգոյմ , դժբաղդ , ոգոյալ : ինչնիշխ . ազգիլ . վատ . վատասիրտ . ծոյլ . ինչնեղ . խրէսիմ եղեռնաւոր . չարագործ : քէսապէս :
* Sciaguratóne , m , յաձախ . * Sciaguratonáccio . Աչխ . քաոսագոյն . ձախողագործ . եղեռնագործ .
Sciaíca . Տես Saica .
Scialacquaménto . Ծախսումն . վատնումն : խրճիթ : della lingua . չտնտեսութիւն :
Scialacquánte , n . Ծախսել . վատնել : գործիք :
Scialacquáre , n . Վատնել զինչս . չտայլել : խրճիթ եմ ձեզ : խաղնել ընդ այլ կարս :
Scialacquataménte , f . Ծախսեալապէս . վատնեալ . չտայլութիւն . անկարգաբար . ապրատապէսին :
Scialacquáto , ta . Վատնեալ . չտայլել : խրճիթ ելոյ : չտայլ . վատնիչ : գործիք : անկարգ . անձրեւ . ցոփ . զեղծ : եղծող :
* Scialacquatoráccio , ձէջ . Ծախսապոյն :
Scialacquatóre , m . Scialacquatrice , f . Վատնիչ . չտայլ : խրճիթ եղն :
Scialacquatúra . Ծախսումն . վատնումն : խրճիթ :
Scialacquío , Scialácquo . Ցոյն են :
Scialaménto . Փարատումն (կրից :)
Scialando . Ախորժակ ինչ ապիրատ , և երկայն :
* Scialáppa . Տես Sciarappa .
Scialáre , t . Փարատել զկիրս . զսրտ դիւր գտանել .
* Scialbáre , n . Ծեփել . կամ բռնել զրաժ :
* Scialbatúra . Ծեփ .
* Sciálbo , ba . Ծեփել . բռնել . դեղին . լսնագոյն :
Scialíva . Լորձունք : սալիւար :
Sciálo , Scialaménto . Փարատումն (կրից :)
Scialúppa . Մակոյկ նաւին . կուբ . նաւաբեմ . անպատ .
Sciamannáto , ta . Ախպարտ . անպատրաստ'ի զգեստս կամ'ի գնացս . անխրատ . «ամանի» շրջմոյս . փոքրագոյն . ֆէրէան : alla sciamannata , f . հարկ անցի :
* Sciamáre , t . Պար գործել . կամ հասուածել . (առ զձեղուածս :) .
Sciáme , m . Sciámo . Պար մեղուաց : ասք . ախրէսիս . օդոյ : խռնուն . գունդ . պրէյս :
Sciámito . Ախտ ինչ կերպասուց : Ծաղիկ ինչ , որ կոչի և Amaránto , փափկիկ ունէին :
* Sciampiáre , n . Բռնալ . ընդարձակել :
Sciancáto , ta . Ոտոյ խրտնակիզ և աղտոտ . ոտոյ ծնեալ են բարձք : Կաղ : ծռեալ : անկատար , պակաս առաւ : Ծռութեալ :
Sciapidíre , t . Ախնամանալ . լինել անհոգ : փապաղ օշմամ . լեզուի ինքնին :
* Sciápido , da . Տես Scipido .
Sciarappa . Կրճատ ինչ ամբրիգեան : Ճեպափայ
* Sciárpa . Տես Ciarpa , Banda ,
Sciarpelláre , n . Բռնալ մատաղիք զարտեսանելոյն : ինչ գործելոյնք պէտ :
Sciarpelláto , ta . Sciarpellíno . Ոտոյ չորքեալ են արտ անուանք : այժմ աւելորդաբար ասի Scerpellíno .
* Sciarpellería . Ընծուծք . պակասամուծք .
Sciárra . Կապ . կռիւ : գաւխ :
Sciarraménto . Յուզումն . սպիւռ :
Sciarráre , n . Յուզել . ցնիր և ցան կացուցանել . խորտակել զղօրս : փաղաղեմք : Քաղնել :
Sciarráta , Sciárra . Կապ . կռիւ : գաւխ :
Sciarráto , ta . Յուզեալ . Հերձեալ :
Sciatérico , ca . Վատնեցուցչ . (ք' որ ցուցանէ զժամս 'ի ձեռն ստուերի արեգական . այժմ կոչի Gnomóne .)
Sciática . Ցաւ ինչ ազատիկ 'ի յօդուածս ազդրին ընդ որկեր ինչ անուանեալոյ Scio .
Sciático , ca . Ախտացեալ Sciatica անուանեալ ցաւոյն :
Sciático , ca , m . Պատշաճեալ առ Sciatica անուանեալ ցաւն : և ևս անուն ձերակաց կրնկան ոսկր :
* Sciattáto , ta . Կիսապատանդիսկեալ :
Sciátta . Բան նախատինք . Մակոյկ . կռւռ : սանկալ :
* Sciattézza . Տես Scompostezza .
Sciátto , ta . Տես Sciamannato .
Sciaúra , Sciauráto , եղ . Տես Sciagura , եղ :
* Sciauratézza . Ախրատութիւն . չարութիւն :
Scíbile , f : Բան լեզ . Գիտելի :
* Sciéna . Ձուկն ինչ , որ կոչի և Ombrina .
Sciénte , f . Scientíssimo , ma . Գիտօղ . գիտուն . օժանդակ . իմնդիր : a sciente , f . գիտութիւ . կամաւ
Scientemente , f . Գիտութիւ . կամակիր . կամովին
Scientificaménte , f . Գիտնաբար . հմտաբար :
Scientífico , ca . Գիտնական գիտնագործ . գիտնոյ :
Sciéntre , եղ . Տես Sciente .
Sciénza , Sciénzia . Գիտութիւն : իմն : ծանօթութիւն տեսչական : պիւնէ : հմտութիւն . վարժք :
* Scienziále , f . Գիտնական . գիտուն :
* Scienziataménte , f . Գիտնաբար . հմտաբար :
Scienziáto , ta . Scienziatíssimo , ma . Գիտուն . հմտատ . գիտնատար : լի պիւնէ . ծանօթ :
Scienziuóla , nn . Գոյզն գիտութիւն :
* Scificáre . Տես Pronosticare .
Scígnere , Scíngere , n . Ընծայել զկապն (պատճառ կիրճից :) պատճառ լծորդի :
* Scigrignáta . Տես Scirignata .
* Scilecca . Ախտն . ծանահումն :
Scilinga . Տես Sciringa .
Scilinguágnolo . Կապանք լեզուին . լեզուակապ (է մանկացն ինչ կապ 'ի նեպերոյ լեզուին , զոր երբեմն հատանեն վն յառնալոյ զպրպեալ խօսելոյ :) rompere lo scilinguagnolo , ակատիլ իսօսել : aver rotto , կամ sciolto lo scilinguagnolo . լինել չատախտ բերանալոյծ .
Scilinguáre , n . Ծռութեալել : լեզուեցուցանել :
Scilinguatéllo , la , nn . Փոքր մի ծռութեալեալ :
Scilinguáto , ta . Ծռութեալ . Թլուցատ . լեզուեալ :
Scilíva . Տես Scialiva .
Scílla . Կնոտն . (է տոն ինչ , որ գրգռէ 'ի միզել . և 'ի ջրանել :) տպա օգնական . * Է և անուն վտանգաւոր ինչ ձկան :
Scillítico , ca . Տես Squillitico .
Scilócco , Scirócco . Հարաւային արեւելեան հողմն :
Sciloma , m : Վերին իմ : Ճաւ երիսարատատ :
Sciloppáre , n : Տալ զդարման : լուծել վերին : հրապուրել յուսով . ամրոխել . ցածուցանել :
Sciloppo . Տես Sciroppo .
* Scíma . Ջարդ ինչ ճարտարապետական , որ կոչի և Gola .
Scímia , Scímmia . Կապիկ : ծիծեռն : dir l' Orazion del-

della scimia. ապակ: քրքմելիք հայհոյուիք:
Scimiático, ca. կապկային. կապկանման:
* Scimiería. կապկութիւն. ծաղրական նմանութիւն:
* Scimiésco, ca. կապկային. կապկանման:
Scimiótto, Scimmiétto. կապիկ փոքր. կրքեր կապիկ:
Scimitárra, Stórta. Թաշնակ. (է ոտանաւոր կարճ և դանակաձև, բայց ծռեալ յծռկոյս:) հասպատն:
Scímmia. Տե՛ս Scimia.
Scimmióne, տ. կապիկ մեծ: պէսիչոք մայրան:
Scimunitággine, իգ. Անմտութիւն. խօլամտութիւն. տգիտութիւն: անմտարէր:
Scimunitaménte, ած. Անմտաբար. յիմարաբար:
Scimunirélo, la, ած. գոյ. փոքր. մի մտիմտ. քիչ խօլամտ:
Scimunito, ta. Անմիտ. ապականամիտ. յիմնամիտ. տգիտ. անմտ: պէն:
Scínco. Մողես ինչ եգիպտական. և արաբիոյ:
Scindasso. Կռուազարան ինչ ազիւղամարտ. որով հրնդիկք ցանուցանեն զկառուցուածս փայց:
Scíndere. Քաա լտ. Պատառել. հերձանել. քաշանել:
Scíngere. Տե՛ս Scignere.
Scintílla. Կայծ. կայծակի: գեղեցիկ:
Scintillaménto. Փայլատակումն. ցոլացումն:
Scintilláre, ն. Կայծակնացայտ. փայլակնացայտ. փայլուն. շողշողուն:
Scintilláre, ն. Կայծակունս արձակել. գեղեցիկ նմա: փայլատակել. փայլակնացայտ շողշողել. եղեւ պըղտամա:
Scintillazióne, իգ. Յօրհատումն կայծականց: փայլատակումն աստեղաց փայլատեան:
Scintillétta, նաշտ. Կայծ փոքր: ջրոյ ազօտ:
* Scintillúzza, նաշտ. Կայծ փոքր:
Scínto, ta. Անբռնակեր զգօտին. գօտեկոյծ: հանեալ. կիր լուծեալ ի գօտւոյն:
* Scío, կիր քան անդամանգնոյց I'sehio. Ես ոսկր ինչ հնոյ յակտ միջնորդն ի մէջ երկուց Անտանն ոտ հերոյց:
Scioccáccio: Տե՛ս Scioccone.
Scioccággine, իգ. Տե՛ս Sciocchezza.
Scioccaméntе, ած. Անմտաբար: անմտ գիտմ:
Sciocchegiáre, ն. Անմտանալ. գործել գործ անմտաց. գործել անմտարար: անմտգէտ եղիլ:
Sciocchería, Sciocchézza. Անմտութ: անմտգէտ: յիմարութիւն: փնչիւիւ:
Sciócco, ca. Անհամ. անագ. անհաշակ: պարզուկ: անմիտ. անհանճար. յիմար: անմտգէտ: փնչի:
Sciocconáccio, չէնդ. Scioccóne, տ. չաճախ. խենչագար. խելագիտ. փիլոնէ. ընչացէ:
Sciógliere. Տե՛ս Sciorre.
Sciogliménto. Արձակումն: քակումն: ընօչի: ազմուկ. խառնուածի. ամբոխ: խուռումն: երիկ: d'un sofismo. լուծումն խաբէական ձևոյ նարկոտնէ:
* Scioglitóre, տ. Արձակիչ. լուծիչ:
Sciografía. Նկարագրութիւն. (կ՝երևոյնի կամ գծագրութիւն նկարագրեալ չինուածոյն:)
* Sciolézza. խնամատակութիւն. անպատրաստութիւն:
* Seíolo, la. խնամատակ:
Scioltaménte, ած. Արձակ. համարձակ. պարզ. անայլաբար (խօսել:) անկաշկանդ:
Scioltézza. Գիւրաշարժութիւն (ան գամոյ:) ընկերութիւն: di ventre. գիւրաւ արտաքին. կիր գիւրաբերիք արտայն: եռանդութիւն:
Sciólto, ta. Արձակեալ. լուծեալ. քակեալ. արձակ: ընօչխութիւն: ազատ. ինքնագլուխ: էրկար: հալեալ: երիկ: erano più sciolti a piangere. լային գոռալով:

գոյնս: sciolto di membra. գիւրաշարժ կիր ազատ գաշարժ անդամով. յոյնոյազարժ: լաքէտ. քնչիկ: a briglia sciolta, ած. արձակիւրաստան. առնձարձակ: փոյթ փիւնի: verso sciolto. ոտանաւոր արձակ. կիր անեղնայանգ: parole sciolte, կիր parlare sciolto. արձակ բան. (ըստ որ չէ ոտանաւոր:) նէպ: libro sciolto. գիրք անկազմ: պղպանմատ գիրառ:
Sciólvere. Տե՛ս Asciolvere.
Scionáta, իգ. Scióne, տ. Ա լրկի հողմոյ. փոթորիկ: գաշտպա. գայ:
Scioperággine, իգ. Անգործութիւն. դատարկաիւիցութիւն. պարապարգութիւն: իշխիչիւ. ալարչիւ:
* Scioperalibráj, տ. խնամատակ:
Scioperáre, ն. խափանել. կամ կանգնացանել զրգ ի գործոց: իշխ ենել օչխ. ալարչ ենիլ: Sciopersi, յ. ծուլանալ զգործն. կասիլ ի գործելոյ. կամ պարապարգ. ալարչ գոյանալ:
Scioperatággine, իգ. Տե՛ս Scioperaggine.
* Scioperataménte, ած. Գատարկաբար. անգործ:
* Scioperatézza. Անգործութիւն. դատարկաիւիցութիւն. ալարչիւ. հանգիստասէր:
Scioperatívo, va. Տե՛ս Scioperato.
Scioperáto, ta. Scioperatíssimo, ma. Անգործ. դատարկանձն. պարապարգ. անհոգ: իշխիչ. ալարչ:
* Scioperatonáccio, չէնդ. } Հողմոտած. դատարկ
Scioperatóne, տ. չաճախ. } կեսաուն: ալարչ:
Sciopería. Տե՛ս Scoperaggine.
Scioperóne, տ. Տե՛ս Scioperato. Անգիտ. յիտմա. չիտ. ապուշ: անհոգ:
Sciorinaménto. Տարածումն ի բացի. պարզումն:
Sciorináre, ն. Տարածել ի բացի. պարզել կամ ածել (զհատս զհանդերձեալոյն:) ռասի. Հովթթիլ: էրկել: libri. դարձուցանել զթերթս, կիր զնձուղմս գրոյ: ընձեռուել. sciorinare l'ossami հրապարակել: պէչան էրկել: լավ էրկել: հարկանել ուժգին: Sciorinársi, յ. ֆիակել զկոճակս զգեստուցն. սկսանիլ մերկանալ զհանդերձան: ազատ: ազի առնուլ. հանգիստ առնուլ. յաշխատութեան. հանգչիլ. փոքր մի: օդոյ ալիք:
Sciorináto, ta. Սփռեալ. յօդն: սկսեալ ի մերկանալ:
Sciórre, Scióglere, ն. Արձակել. քակել. լուծանել: էօդխի: սէօդխի: քաոնալ. ի բաց առնուլ: գալըշխ: scioglière il ventre. լուծանել զորովայն. արտաքս վարել զկղկղանդն: փռանք պոռթ. փնթրխի: scioglière. արձակել. ի մէջաց: կեանքէ աֆ էրնէ: scioglier la vergogna. ի բաց քաոնալ. ի բաց մերկանալ. ծաղթն: scioglière i dubbj. քաոնալ. կիր լուծանիլ զտարակուսանաց: sciorre la lingua, scior parola, ևն. քաոնալ զբերանն. սկսալ նիզխոսել: scioglière il voto. կատարել զուխտս իւր: ֆ. Արձակիլ. լուծանիլ. զերծանիլ: էօդխուլ: քակիլ. քայքայիլ: սէօդխիլ: avere sciolto. ազ ասակ. լինել խելայեղ. յիմարիլ: bocchin da sciorre aghétti. անմիսի չրմամբք. (ասի զգրգռաբեր կանանց. որք կամս փորկացուցանեն զբերանն առ ի երևել գելզիկ:)
Sciotério. Գործ ինչ աստղաբաշխական:
Sciovérso. Տե՛ս Sovescio.
Scioviccholáre, ն. Յրուել զապառնիս. (ըստ հատուցանի ասի զբաղիչ. որք չեն ի ցան ի կացուցանելոց զապառնիս առ ի որոյ:)
Scípa, տ. Ա տացածին պնուն ինչ ծաղրական. նշանակի: Անմիտ. ապուշ:
Scipáre, ն. Ջրուել. ազատազել. ապականել. ան ցուցանել զզաչակ. վիճել. una cosa. վատնել ինչ ոչ զանպիտան ապատել:
Scipáto, ta: Ջրուեալ. վատնեալ. ևն.

Scipatóre, ար. - trice, իգ. Յրովիչ վատնիչ. շռայլ:
Scipazióne, իգ. Յրոշռումն. վատնումն:
Scipidézza. Անհամոյնք. անհաճակուն: փոփոխչական: անհամուն. յիմարուն: ահմագնչք:
Scipidíre, ե. Scipíre. Անհամանալ: փոփոխիլ օլմագ:
Scípido, da. Անհամ. անհաճակ. անաղ: փոփոխ: անմիտ. անհամանոյ: ահմագ:
* Scipitaménte, ած. Անհաճակ: անմտաբար:
Scipitézza. Տես Scipidezza.
Scipíto, ta. Անհամ. անհաճակ. անաղ: փոփոխ: անմիտ. անհամանոյ: ահմագ:
Scirignáta. Սպրացի հարուած:
Scirígna. Սրինգ. կամ Սրիցահան. (է գործի մինչ հանելոյ զմեզ ի փափրցոյ միջատներից:) տես և Schizzatojo.) ՀԷՀԷԿ:
Sciringáre, ն. Աբկանել զմիզահանն, կամ զսրինգ ի փամփուշտն: ՀԷՀԷԿալաք:
Scirócco. Տես Scilocco.
Sciróppo. Շարաթ. (է քաշխական ըմպելի յօրինեալ ի հիւթից խոտոց և խառնեալ շաքարաւ:), ՀԷՀԷԿ: շարաթ: sciroppo, che dispiace. վիշտ. նեղութ:
* Scírpo. Տես Giunco.
Scírro. Խոյլ. (է ուռոյցք մինչ կարծր և անցաւ, գոյացեալ ի լցումնէ, և ի վատնումէ հիւթոց:) ՀԷՀԷԿ:
Scirróso, sa; ած. Խուլական (ուռոյց:)
Scísma, իգ. մերձ և ար. Հերձուած: իրիկալ. պատակումն. գիշատել. երկպառակութիւն: ՀԷՀԷԿ:
Scismático, ca, ած. Հերձուածողական:
Scismático, գոյ. Հերձուածող: հակի իրիկալ: խառնվայոյզ. խառնվարար:
* Scissile, ած. Հերձանելի. դիւրահերձ:
* Scissióne, իգ. Հատանումն. օձումն. պատակատումն. երկպառակութիւն: ՀԷՀԷԿ:
Scísso, sa. Հատ լար. Հերձեալ. պատառեալ. օձուել:
Scissúra. Հատ լար. Պատառուածք. Հերձուած:
Scittálo. Վշտաբիւր. (առ լսկերգեհինաիս էր գրելանակ մինչ փայտեայ յորոյ վրայ պատառուէին վերիվայ ծածկագիրք համակաց առ ի կարօղ լինելոյ ընթեռնուլ:)
Sciugáre, ն. Տես Rasciugáre.
Sciugatójo, Անձեռոցիկ. վերնակ: էլ ձեռնիւ:
Sciúno, na. Տես Sprovveduto, Sguernito.
Scivoláre, ն. Սուրել. չքիլ օձիլ:
Sciupáre. Տես Scipare. ե. Անցուցանել զապրիլն:
Sciupatóre, ար. Տես Scipatore.
Sciupináre, ն. Յրոշռել. ապականել:
Sciupinío, Sciupío. Ապականութիւն. ապականութիւն. յրոշռումն:
Sciúttо, ta. Տես Asciutto.
Sclamáre, ե. Աղաղակել. գոչել: պաղերմագ:
Sclamazióne, իգ. Աղաղակ. գոչիւն: պաղերմագ:
Sclaréa. Տես Schiarea.
Scleroftalmía. Ախտ մինչ աչագ կնոջ ձգանայ, խառնեալ ձե, և գժուարաշարժուած գնոյն ականն:
Sclerótico, կամ Sclerótica. Սկլերոտ. (է արտաքին խառափոյն թաղանդն աչագ:)
Scócca 'l fúso, ած. Կին անպիտան. անգործ: կամ գործատեաց:
* Scoccánte, ած. Ծաղալագեալ: սրծեալ:
Scoccáre, ե. Ծաղանալ (սպիտնց.): ասանուլ, կամ արձակիլ (նետից:) աձիլագ: ն. Ծաղալացուցանել (զձգուել մինչ.) արձակիլ: գոյ ՀԷՀԷԿ. աձիլագ: ե. լանել արտաքս: փընդրել ձգագ: Ծագձիլ (արևուս:) փոխագ: Հարկանիլ (ժամուց:) Հնչագ:
Scoccáto, ta. Արձակեալ. ձգեալ, եմն:
Scoccatójo, Տես Scattatojo.
* Scoccatóre, ար. Կձուոց. արձակիչ:
Scócco. Աբձակումն (հետից.) ձգումն: աձիլ. ի իրաց: sino allo scocco delle due ore. մինչև չյաչ կանել երկուց ժամուց. ժամն երկուս:
Scoccobríno: Տես Sconcobrino.
Scoccoláre, ն. կմիլ զհանասպառուս (բառիկան, կամ այլոց նմանեաց:) գանձ ածելիրագ: barbarismi յանախել յոյժ զձգ խօսիկան:
Scoccoláto, ta. Կմիլ զհատասպառուս: յայտնի. որոշ
Scoccoveggiáre, ե. Տես Civettare. ե. Խայ առնել:
* Scodáre, ն. Հատանիլ զպաւի, կամ զհանկն ձիոյ:
Scodáto, ta. Ագաս: փոչրագիտուած: putta scodata, խորամանկ:
Scodélla. Սկաւառակ. պկուռեղ խոր. պնակ: ի. նոպ: Լման. սկաւառակ լի Լմանէ:
Scodelláre, ն. Աբկանել Լման, եմն, ի սկաւառակն յերկիր կործանել. ասպաղիլ:
Scodellátо, ta. Արկեալ ի սկաւառակն:
Scodellétta, Scodellína, նոմ. Սկաւառակ փոքր. գոլիկ. ագանակ:
Scodellíno, նոմ. Ծոյն է տես և ի բառն Focone.
Scodellíno d'una tazza da caffè. Պնակ սկահակ խոհվկյին: Խաչագ:
* Scodinzoláre, ե. Շարժիլ զագին, կամ զձև: գոչ ագուլամագ:
Scofacciáto, ta. Տափարակեալ. ասպիտակ: Լմ Լոպ
Scoffína. Տես Scuffina.
Scoffináto, ta. Քերեալ. խարտոցագ. խարտեալ:
* Scoffóne, ար. Տես Calzerone, Calzerotto.
Scóglia. Խորխ օձից: Էշան. պերխ: ագգեաս: տես Scoglio.
Scogliáto; ta. արպատանեալ. գոլ օձ. Կիրքին:
Scogliétta, նոմ. Scoglia իմն. Ցնեփ մանր:
Scogliétto, նոմ. Scoglio իմն. Ժայռ փոքր:
Scóglio. Ժայռ. ի մէջ ծովու: գագս: ժայռ. պարիսպ. Կէտ (քանդագոյ. եմն:) գագաղ: Խորխ օձի: Էշան. պերխ: dare negli scogli. հարկանիլ գնաւ ի ժայռս: Scoglio. կամարձ:
Scoglióso, sa. Ժայռալից: Քագս: Էշան:
* Scognoscénza: Տես Sconoscenza.
Scojáre, ն. Արտիձել. հանել զկաշին: պերի լարա
Scojáttolo. Scojáto. Սկիւռ. (է ծառաձագ կեն. գանի մինչ ակնանման. լտ. Sciurus.) գընձագ. ին. Scojattolo volante. Սկիւռ ծառական. (է փոքրիկ չորքոտանի մինչ ծառական:)
Scolagióne. Տես Scolazione.
Scolaménto. Հատումն. Ծորումն: ագելք:
Scoláre, ար. Scolájo. Ուսանող. Հաւատ. աշակերտ. աշխարհ:
Scoláre, ե. Scolársi, ն. Հատել. ձիմ առ ձիմ ի ծորել. Ծորել: գանձանագ. ագագ: ն. Հատել. Ծորեցուցանել: գանձանագ. ագագ: ն. Հատել. Ծորեցուցանել:
Scolareggiáre, ե. Վարել, կամ առնել ուղ գաշակերտ:
* Scolaresca. Բազմին աշակերտութիւն: ուսանողք:
Scolarétto, * Scolaríno, Հատեակ փոքր, մանուկ:
* Scolarménte, ած. Աշակերտաբար. ուղ գնմանակ
* Scolasticaménte, ած. Քան գպրոցականաց. ըստ գպրոցացս:
Scolástico, ca, ած. և գոյ. Դպրոցական. Ուսմական գպրոցական (ուսուցանող. փիլիսոփայութիւն:) ալև scolastica: ած. տես Scolarmente.
Scolatívo, va. Ծորեցուցիչ. Հագիչ:
Scoláto, ta. Ծորեալ. Հատեալ. Լմն:
Scolatójo. Ջան ի վայր աեղի ըստ հատն Լման կամ այլ հեղանիւթք:
Scolatúra. Ծորեալ. Հատեալ. Ուսեալ. Լման: աղագ:
Scolazióne, իգ. Սկզբնակալումն: ագել ուսուցանել:

* Scolla . Տես Scolio .
Scoliaste , ս . Մեկնիչ նախնի յոյն մատենագրաց :
Scolimo . Սովորաբար կոչի Cardo . տես անդ :
Scólio . Մեկնուած , կամ ծանօթագրուած երևելի մատենագրաց : Պարապումն . (ըստ երկրաչափից և հռետորն ծանօթագրութեան ինչ նախընթաց նա խապատրաստել իրիք :)
Scollacciáto , ta . Մերկապարանոց . հոլանի պարա նոցաւ :
Scolláre , ն . Փրթել ցանել զմածուցեալն : քակտել գօթեքամով : մերկանալ զպարանոցն :
Scolláto , ta . Քակտեալ . զերծեալ : տես և Scollacciato .
Scollatúra . Օձիք : եզր :
* Scollegaménto . Քակտումն . կորզումն . անջատումն :
Scollegáre , ն . Օձառել . բաժանել . պատառկուել . անջատել : այբբեմ :
Scollegáto , ta . Օձառեալ . պատառկուած :
Scollináre , ն . Ընդանել ընդ բլուրս :
Scolmáre , ն . Ի բաց բառնալ զխաշխաշուն մնան :
Scólo . Ծորումն . հոսումն : ըզբնիկ : dare scolo , կամ lo scolo . եզս տալ ջրոց :
Scolopace . Եղջուրկատ . (ասի զձուկնոյ ինչ օրոց կատաք են երկայն և սուր ունի զքիշտ , կամ՝ որպէս զպէս :)
Scolopax . Ի գետնկաճեպ օձ ինչ արաբիոյ :
Scolopéndra . Են զանազան ազգք բազմոտանեաց ժժմանկաց ցամաքայնոց , և ջրայնոց : գըտպ այս : Ի ծո վային կէտս ինչ բազմոտանիք են՝ որ նման ինչ որմնաբոյս . որ կոչի և Citrácca , Cetrácca , Fillítide . կամ Língua di Cérvo . առուգաւանի եղջերուաձև լեզու : եղիկ օձաս :
* Scoloraménto . Տես Scolorimento .
Scoloráre , ն . Ալլագունել . պղտորիմա : Scolorársi , յ . Ալլագունիլ . հասանիլ գունոյ : օշխատ . պէսպէս գի աիմա : նահանջել (լուանի , ևն :)
Scoloriménto . Ալլագունուն . գժգունուն :
Scoloríre , ւ . Scolorírsi , յ . Տես Scolorarsi .
Scoloríto , ta . Ալլագունեալ . գժգոյն . գեղնեալ . գունատեալ : պղտորեալ . օշխատ :
* Scolpaménto . Քերելն զանգանակ . ջնաւագովազ :
Scolpáre , ն . Քերել զանգանակ . անմեզագրիւ առնել . արդարացուցանել . ջատագովել : սասլասալ եղիկ . տաքաբ եղիկ : Scolpársi , յ . Արդարացուցանել զանձն . անբասիր առնել զանձն : սասլասալ իւրովքէրմէ :
Scolpíre , ն . Պրօշել . քանդակել : օյմատ . օյմագործ . հատուածել (իւ յոյշն) արուեստաւոր յատակ . որոշ :
Scolpitaménte , ի . Որոշ : կամ յատակ (արուեստաւոր) յայտնապէս :
Scolpíto , ta . Պրօշեալ . քանդակեալ : օյմագործեալ . քաջ արուեստաւորեալ :
Scolpitúra . Քանդակուածն . քանդակ . պատկեր :
Scólta , Ascólta . Պահանորդ . գէս : ներօճիս :
Scoltáre . Տես Ascoltare .
* Scolturésco , ca . Քանդակագործական . քանդակագործ ծուռեցի :
Scombaváre , ն . Ազատել լորձամիզք :
* Scomberéllo . Մշտիկ ինչ , կամ սրսկիչ գորշի :
Scombiccheráre , ն . Փրել յօտն , կամ վառնիսը . ապականել զձուկնէն : ւեօքիս եաղմա :
Scombiccheráto , ta . Փրեալ յօտն :
* Scombináre , ն . Խառնակել . խառն ի խուռն առնել :
* Scombinazióne , իգ . Խառնակուն . շիտեցուն :
* Scómbro . * Sgómbero . Ձուկն ինչ ծովային : խաչխչիս :
* Scombúglio , Տես Scompiglio .
* Scombujaménto . Քրտնուն . տես և Scompiglio .
Scombujáre , ն . Ցիր և ցան կացուցանել . յրտնել : պղտերիմա :
Scombujáto , ta . Յրտնեալ : նահանջել զարհաբել :
Scombussoláre , ն . Տես Scombujare .
Scommentáto , ta . Բան նա . Զորացեալ . (ասի զինապատիկ նաւու չորացելոց յարեգակնէ և ի հովոյ :)
Scommessa . Գրաւ : պէս : fare una scommessa . առնել ըստ ուժիք գրաւ : պէս բառիմա :
Scommésso , sa . Քակեալ . քայքայեալ այբբմալ . տես ւեօքիս :
Scommettere , ն . Քակտել զաւգուցէնն . քայքայել : այբբմալ . տես օյմել : ըստ միմեանս արկանիլ . գժտուելս արկանիլ : պէրի պէրինէ պրօպոյ : առնիլ ըստ ուժիք գրաւ : պէս բառիմա :
Scommettitóre , ար . Որ դնէ գրաւ ըստ ուժիք : պէս բառիմա : խաղավարտ . քանաբակուս :
Scommezzáre , ն . Բաժանել ըստ մէջ : օրիաղնպան պէօլ մէ : տես և Scommettere .
Scommiatáre , ն . Տալ հրաման երթալոյ . արձակել զոք : ևեռներմէ . առաջ վերմէ : յ . Առնուլ հրաման երթալոյ : եօլ երմէ ալմա :
Scommiatáta . Արձակուն . հրաման երթալոյ :
Scommiatáto , ta . Ընկալեալ զհրաման երթալոյ . արձակեալ :
Scommodáre . Տես Scomodare .
* Scómmodità . Scómmodo , da . Տես Scomodità , և ն :
Scommósso ; sa . Շարժեալ . գրգռեալ :
* Scommoviménto , Scommovizióne , իգ . Շարժուն . գրգռուն . խռովուն : հերէէնէր վէրվէրն :
* Scommovitóre ; ար . Խռովիչ . խռովայոյզ :
Scommuóvere , ն . Շարժել . խռովել գրգռել . վերգռվել : վէրվէրն էտմա :
Scomodáre , ն . Ձեղել . տառապեցուցանել . ինձիմէ : յ . Ձեղիլ . տառապիլ : ինձինմէ :
* Scomodáto , ta . Ձեղեալ . տառապել . վշտացնել :
Scomodézza , Scomodità , - táde , իգ . Ձեղութիւն . Scómodo ; գոյ . ար . Վշտալ . տաղապանք : գահմիմ . եաչէն :
Scómodo , da , աց . Անյարմար . տարաբեղ . նեղիչ տաղտկալի . գժուարին : ինձոխպէնիմ պահմէն :
* Scompagináre , ն . Խանգարել զկարգ քառնաք զնեղգաշտուելմէն . խանգնակել . տգեղացել . քակել : գառամգառաչ եմէ : պօչմա : յ . Խառնի ի խուռն լինել :
* Scompagináto , ta . Խանգարեալ . տգեղացեալ :
* Scompagnaménto . Բաժանուն : օձառուն :
Scompagnáre , ն . Բաժանել զընկերաց . անջատել . պատպատել : այբբմա :
Scompagnáto , ta . Անջատեալ զընկերաց . օձառեալ :
Scompatíre , ւ . Ան ողջոյն համարիլ (առնուազ .) փոքր երևել (առ իրիք :) ինքնագէտ գոյ եմէ :
Scompartiménto . Բաշխուն . բաժանուն : ինդիմ :
Scompartíre , ն . Բաշխել . բաժանել : ինդիմ եմէ :
Scompartíto , ta . Բաշխեալ . բաժանեալ :
Scompigliaménto . Կռնուն . խառնակուն . շիտեցուն . խռովուն : գառամգառաչ :
Scompigliáre , ն . Կռնուիլ (զմեզս .) խառնակել . խառնափնդռել . գառամգառաչ . գառամգառաչ : խռովել ամբոխել (զամիսս .) առաջապէս գուգանել . ալի խառ եմէ : յ . Կռնուիլ . խառնակիլ . ալի խառ օյմատ . գառամգառաչ օյմատ :
Scompigliataménte , alla scompigliáta , ի . Խառն ի խուռն . գառամգառաչ :
Scompigliáto , ta . Խառնեալ . խառնակել . խռովել . շիտեցեալ . գառամգառաչ : alla scompigliata . տես ի վերոյ :

Scom-

Scompíglio . Խառնակուհ ֊ խռովէ ֊ չփոթ ֊ փառէ ֊ ըշէլէ ֊ փալապալէ ֊
Scompigliúme , ար ֊ Խառնակուհ ֊ խառնուրդ ֊ խառն ՝ի խառն կուսակուհի ֊
Scompisciáre, ն ֊ Ս՝ իզէլ ՝ի վէր ֊ խռիխռիչ սա փչոփչիչ ֊
Scompisciársi, ն ֊ Ս՝ իզէլ ՝ի վէր հանդէպ ՝ի ես ֊ սախիլ ՝ի կարեաց մէզէլոյ ֊ scompisciarsi della risa , կամ per le rise . սաստկ ֊ ծիծաղել անչափ ֊
Scompiscióne , ար ֊ փառ սաստկ ֊ Մեսալանք ֊ վէնտակ ֊
* Scomponiménto. Անկարգուհի ֊ խառնակուհի ֊ չփոթ ֊
Scompórre , ն ֊ Քակել զբաղադրեալն ֊ լուծանել ֊ եղծանել ֊ խառնարկել ֊ խառնիկնիսուն առնել ֊ պօշտ ֊ սէօփչէ ֊ փառըաբշտ ֊ Scompórsi, յ ֊ Եղծանիլ, ևն ֊ պօշտ ֊ scomporsi nel volto. ապականիլ, կամ խառնարկիլ դիմաց ֊
*. Scomposizióne , ի ֊ Խառնակուհի ֊ անբոնուհիւն մուաց ֊
* Scompostaménte, ի ֊ Խառն ՝ի խռուռն անվայելուչ ֊
* Scompostézza . Անկարգուհի ֊ անհամաչափուհի ֊ ցուփառի ֊ էրեսպոշլուխ ֊
Scompósto , ta . Անկարգ ֊ խառնակ ֊ չփոթ ֊ ցուխ ֊ զիւղ ֊ լոյծ ֊ փառըաբէ ֊ էօլտաղ ֊ էրէսանաղ ֊ անհնթեմ ֊ * scomposto nel viso . ամբոխիչ ֊ այլայլիչ դիմօք ֊
* Scompuzzáre , ն ֊ Ընուլ ժահահոռուհի ֊ լուսրել հոռ գարշուհի ֊
* Scompuzzoláre , ն ֊ Գիրգռել զախտիչին ֊ քաոս նալ զաղակուհին ֊ յ ֊ Վերատին զարձնուլ ախտը ժահին ֊
* Scomunăre , ն ֊ Պառաւուել զմուն ֊ յ ֊ Երկսիպառակիլ ֊ օձուիլ ֊
Scomúnica , Scomunicagióne , էփ ֊ Scomunicaménto. Բանագրանք ֊ աքճօռ ֊
Scomunicáre , ն ֊ Բանագրել ֊ բանիւ առնել ֊ նզովել ֊ աքճօռ էրիմ ֊
Scomunicáto , ta , աց ֊ և գոյ ֊ Բանագրեալ ֊ նզովեալ ֊ չար ֊ նոպալի ֊ ապիրատ ֊ faccia da scomunicato. ժահագէմ ֊ * Lingua scomùnicata . Լեզու երդի ծանօղ , ծուռնաճախ ֊
Scomunicatóre , ար ֊ Բանագրիչ ֊ նզովիչ ֊
Scomunicazióne , էփ ֊ Բանագրանք ֊ նզով ֊ աքճօռ ֊
Scomúzzolo, Սուղ լինչ ֊ գոյզն լինչ ֊
Sconcacadóre . Տես Sconcacatore .
Sconcacáre , ն ֊ Ալաեպիլ աղբով ֊ Sconcacársi, յ ֊ Ալաեպիլ զհանդերձանս աղբով ֊ եւս նեղիլ յոյժ ՝ի կարեաց ոլովային ֊
Sconcacáto , ta . Ալքալից ֊ աղտոտիեալ աղբով ֊
Sconcacatóre , ար ֊ Որ աղտոտէ աղբով ֊
* Sconcennataménte , ի ֊ Անհեթեթօն ֊
* Scomcentráto , ta . Տարաձգեալ ՝ի կեդրոնէ ֊ որ չէ յկեդրոնի ֊ բացակիզ ՝ի կեդրոնէ ֊
Sconcertaménto . Տես Sconcerto .
Sconcertáre , ն ֊ Եղծանել , կամ քաոսնալ զնեղրաշնուհիւն ֊ անկնի պօշտ ֊ խանգարել ֊ եղծանել ֊ ապատարկել ֊ խառնակել ֊ պօշտ ֊ փառըաբշտ ֊
* Sconcertataménte , ի ֊ Անկարգաբար խառն ՝ի խռուռն ֊ փառաձգաբար ֊
Sconcertáto , ta . * Sconcertatíssimo , ma . Խառնակ ֊ խառն ՝ի խռուռն ֊ փառըշէտ ֊
Sconcérto . Խանգարումն նեղրաշնակուհ ֊ պէ անկնի էրէս ֊ Խառնակուհ ֊ չփոթ ֊ ամբոխումն ֊ փառըաբէտ ֊
Sconcézza . Անկարգուհ ֊ անհեթեթուհի ֊ նեղրէտ ֊ պըղտէ ֊ չէօկրէնէրէս ֊ խառնակուհ ֊ անհոգուհի ֊
Scóncia . Քար հայգաբաց ֊ Ի երկորգ խմորն զոր հացարարք վերատին նոսրացնեն ֊ տան ՝ի Rinfresco.
Sconciaménte , ի ֊ Անհեթեթօն ֊ անվայելուչ ֊ տարաձգով ֊ փնոսիպէնիկ ֊ էսփըրգըզուշ ֊ վայտուշ ֊ կոչ ֊ յանկար ֊ նախատանօք ֊ ասելայարգելով ֊ շորթալարկ կանել ֊) ոաճախ ֊ էչէ ֊ անչափ (ուսանել ֊) ֊
Sconciaménto . Անկարգուհ ֊ խանգարուհ ֊ խառնակուհի ֊
Sconciáre , ն ֊ Ալաեպիլ ֊ խանգարել ֊ ապականել (ցգաուզը ֊) եղծանել ֊ խառնակել ֊ պօշտ ֊ պաս նմիչ ֊ նեղել ֊ տարաձգեցուցանել ֊ խնչիկ խոտանել ֊ կամ վանել զչնաշակ հակառակորդի (ի բաս խաղարկուածոյ ֊) Sconciársi , յ ֊ եղծանիլ ֊ ապականիլ ֊ պօշտ ֊ անկնալ ֊ պղտէ ֊ sconciarsi una gamba , կամ un piede ֊ խոտանիլ զմին ՝ի սրունից , կամ յոտից իւրոց ֊ ղէնը գըօֆտ ֊
Sconciataménte . Տես Sconciamente.
Sconciatóre , ար ֊ Խափանիչ (՝ի գնատակախաղ ֊
Sconciatúra . Անկարգուհ ֊ վիճաճ ֊ փոչիչ ֊ գոհ (ի բակատարաբ ֊ գունաճ ֊ անդեղեցիկ ֊
Sconciaturélla , Sconciaturína , նաճ ֊ Վիճաճ փոչ
Scóncio, գոյ ֊ Վիշտ ֊ տառապանք ֊ վնաս ֊ պէտ ֊ տրտ
Scóncio , ia , ածֆ ֊ Անպարկ ֊ անպատշաճ ֊ վնասակար ֊ պայազէտ ֊ չարաբարտ ֊ ամբարիշտ ֊ Գիպպանակ ֊ վայելուչ ֊ անպատշաճ ֊ հնամոլեցնիչ ֊ պէտ ֊ տարօրինակ ֊ տառանդ ֊ տնտես ֊ անհնարին (մեղ պէօհթ ֊ էեպէր ֊ տարակարեաց ֊ վայտակեաց ֊ զգուշաբար ֊ տառ ֊ անդադար ֊ անխնայողաբար ֊ տառ ֊ խանգարեալ ֊ խախտեալ (ուղղութենէ) պէրէչիր ֊ տպեղ ֊ ըզգաստուհի ֊ անհեթեթուհ ֊ էրէսին ֊ անկարգ ֊ խառն խռուռն ֊ գոհանգաբար ֊
* Sconclúdere , ն ֊ Լուծանել , կամ ցրել (զչարիս
Sconcobríno , Scoccobríno . Խոպարիս ֊
Sconcordánza . Անհամաձայնուհի (մտաւոց բանի անկանոն չարագրուհի ֊
* Sconcórdia . Անմիաբանուհի ֊ գժամտի ֊
* Sconcorporáre , ն ֊ Տես Scorporare .
Scondíto , ta . Անհամեմ ֊ ոչ համեմեալ ֊ անպ ֊ համ ֊ էրէկէնէրէս ֊ անհնձառ ֊ անմիտ ֊ անհամ ֊
* Sconférma . Հաստատուհի ֊
* Sconfermáre , ն ֊ Բան սուի ֊ Հաստատել ֊
Sconfessáre , ն ֊ Ժխտել ֊ ոչ խոստովանիլ ֊ խոչ էրէսիչ ֊
Sconficcáre , ն ֊ Հանել զբեւեռան ֊ էնսաբէրքի ըսպ
Sconficcáto , ta . Հանեալ զբեւեռան ֊ որ հանել բեւեռքն ֊
Sconfidénza , Ճերպատուհի ֊ կասկած ֊ երկբայուի անվստահուհի ֊ էրէնէմատբէրէ ֊
Sconfidáre , ն ֊ Ոչ վստահիլ ֊ երկմտիլ ֊ կասկածել էրէնէմատ էնբիչիլ ֊
Sconfiggere , ն ֊ Խորտակել զշնամին , զզօրս ֊ նել ՝ի պարտուի մատնել ֊ ասկերի գըօֆտ ֊ սրտ բեկ առնել ֊
Sconfiggiménto . Տես Sconfitta .
* Sconfiggitóre , ար ֊ Sconfiggitrice , էփ ֊ Խորտակիչ զօրաց ֊ զօրացվանիչ ֊
Sconfitta . Խորտակուհ զօրաց ֊ կոտրած ֊ գեղի
Sconfítto , ta . Խորտակեալ ֊ հարուածեալ ֊ ի սուրհ մատնել ֊ գերընկեր ֊ Հանեաւ (քանեւ ֊)
* Sconfittúra . Տես Sconfitta .
Sconfóndere , ն ֊ Խառնել ֊ խառն ՝ի խռուռն , կամ ՝ի վայր առնել ֊ ալ էսի էրէսիչ ֊
Sconfortaménto . Դարձուցանիլ ՝ի մտաց ֊
Sconfortáre , ն ֊ Դարձուցանել ՝ի մտաց ֊ չորել խորհրդոց ֊ Քիւրինպէն պէօհթէսիչ ֊ Sconfortársi յ ֊ Վհատիլ ֊ լքանիլ ֊ սրտաբեկ լինել ֊ խէչ գա համաչ ֊
Sconfortáto , ta . Փոփոխել ՝ի մտաց ֊ Քիւրինպէն գնի ֊ վհատեալ ֊ սրտաբեկ ֊ լքեալ ֊ ծանրեալ ֊ վհ ատչին ֊ խոչէն գերընկեր ֊ խռուռը ֊

Sconfórto. Վիշտ. Թաղնուեմ. տառապանք. վշտանալ տչտ. էնեմ. խոպ.

Scongiugniménto, Scongiuntúra. Քակտումն. անջատումն: d' affezione. ընդդիմանքի:

Scongiuraménto. Երդմնեցուցանել: պաղատանք:

Scongiuráre, ն. Երդմնեցուցանել զՔեզ: ԷՔոսն ս. խոստ: uno. երդմնեցուցանել զՔեզն ելանել վ ինարդոյ: Բռնագատել երդմամբ: ԷԼՔն էլէ չօ ելՔէ: Պաղատիլ. ժողել. աղերսել: բէնա էմէք:

Scongiuráto, ta. Երդմնեցուցեալ:

Scongiuratóre, ող. Երդմնեցուցիչ: ԷՔոսն օգնական:

Scongiuratiónë, էք. Երդմնեցուցում. երդմնեցուցանելն: անէնիք:

Scongiúro. Երդմնեցուցեալ. երդմնեցուցանելն: ԷՔոսն: Բռնագատեալ երդմամբ. Ի գործել ինչ: Պաղատանք. աղերս: բէնա:

* Sconnésso, sa. Անկար. անկարգ. անհամաձայնցուցանելի ինչ բաղադանութեի: ասյնա:

* Sconnéttere, ն. Անկատել. գրել. կամ խոսել անյարմարապէս, անհեթեթօս:

* Sconnéttersi, յ. Անկատիլ. գրիլ. կամ խոսիլ անյարմարապէս, անհեթեթօս:

Sconocchiáre, ն. Վհատիլ. կամ մանել քանդակ ըզպատեառն Ի վր ազեկաման: Հօրհօրնչի պէնէրիչէ: * ապառել. կամ ծախել զկերակուրն:

Sconocchiáto, ta. Վհատեալ (ազեկատ:)

Sconocchiatúra. Մնացորդն պատեալ վհոյն, եղն. Ի վերայ ազեկատին:

Sconoscénte, ն. Sconoscentíssimo, ma. Ապերախտ. անշնորհակալ: հնչէնի պէնէրիչ. Նամէհօս. բերօ. ապատարգի: անանուն. աննշան. անհատնուս:

Sconoscenteménte, ած. Տգիտաբար. անխնամաբար:

Sconoscénza, Sconosciméntо. Ապերախտութեի. անշնորհակալութեի. անձանաչողութեի: Նամէհօսլուգ:

Sconóscere, չ. Sconóscersi, յ. Ապերախտիլ. լինել անշնորհակալ: Նամէհօս օլմաղ:

Sconosciutaménte, ած. Ճանճանաճօմս. զանխոհաբար. գաղտ: Իկնէ:

Sconosciúto, ta. * Sconosciutíssimo, ma. Անծանօթ. անկեղծ: պէլինմէյիչ: անանուն. անհամարձակ. անշնան. անէրկնչէք: նամսըզ: andare sconosciuto. գնալ յանծանօթս: ԲՀպոխ Իկնէմ:

Sconquassáre, ն. Խորտակել. մանր. փշրել. Ջաղխել: գըռմաղ. հատոպատաղ. ԷՔմէ: շարժել. ցնցել: պէչմէք:

Sconquassáto, ta. Խորտակեալ. քակտել. եմ:

* Sconquassatóre, ող. Կործանիչ. տապալիչ:

Sconquásso. Կործանումն. քանդումն: եղէմ: metter in isconquasso. վհր Ի վայր առնել. փոտալել. քանդել: էբէմաղ:

Sconsentiméntо. Անհաւանութեի. մերժումն:

Sconsentíre, ն. Ոչ հաւանիլ. ոչ հաճիլ. չընդունիլ. մերժել: գայել օլմաղ:

Sconsertáto. Տես Sconcertato.

Sconsideránza, - ratézza. Տես Sconsiderazione.

Sconsideraténte, ած. Անխորհրդաբար. անմիտաբար: Քիւէրսըզլըխի իլէ:

Sconsideráto, ta. Անխորհուրդ. անմիտ: Քիւէրսըզ: sconsiderato, ած. առանց զննելոյ:

Sconsideratióne, էք. Անմտութիւն. անխորհրդութիւն. անմտութեի: Քիւէրսըզլըխ:

Sconsigliáre, ն. Դադրեցուցանել. զոք Ի խորհրդոց. փոխել Ի մտաց: Քիւէրլինմէն պէնդէրմէք:

* Sconsigliataménte. Տես Sconsideratamente.

* Sconsigliatézza. Տես Sconsideratezza.

Sconsigliáto, ta. * Sconsigliatíssimo, ma. Դարձեալ ցխոյ Ի խորհրդոց. փոխեալ Ի մտաց: Քիւէրլինմէն պէնդէրմէք: անխորհուրդ. անմիտ: Քիւէրսըզ:

Sconsolaménto. Տես Sconsolazione.

Sconsoláre, ն. Սիգել. վշտացնել. գանացուցանել. տառապեցուցանել: Իկնէրմէք:

Sconsolaténte, ած. Անմխիթար. վշտագին. գանացաւագին: պէչէրէք Իկնէրէք:

Sconsoláto, ta. Անմխիթար. վշտագին. յաւած. տխուր. տառապեալ: պէչմիչ. Իկնէմիչ:

Sconsolazióne, էք. Վիշտ. տառապանք. ախտութիւն. վիշտ անմխիթար: պէչմ. Իկնէ:

Scontáre, ն. Վճարել զպարտս: պատձառ Իօրինէք:

Scontáto, ta. Վճարեալ զպարտսն. Հատուցեալ:

Scontentaménto. Վիշտ. նեղութիւն. տառապանք. պէչմէ. Իկնէ:

Scontentáre, ն. Տառապեցուցանել. նեղել. տխրեցուցանել. գժգոհ առնել: Իդէրմէք: չ. Դժգոհ լինել. տառապիլ. վշտանալ: հօշնաւ օլմաղ. Իդէրմէք:

* Scontentáto, ta. Դժգոհ. անգոհ. տառապեալ. անմխիթար: հօշնաւսուզ. Իկնէմիչ:

Scontentézza, Sconténto, տչ. Վիշտ. տառապանք. տրտմութիւն. նեղութիւն: պէչմ. պէյն. Իկնէ:

Scontéto, ta, ած. - tíssimo, ma. Գժգոհ. տխուր. Թաղծել. վշտագին. տառապեալ: հօշնաւսուզ պէչմիչ:

* Scontessitúra. Խառնակութիւն. չիմնամութիւն. անկանգնութիւն: Գաւրըլմէլէք:

Scónto. Վճարումն պարտեաց. վճար: էօփէյիչ:

Scontorcénte, ն. Ոլորել. գալարել: պէչմիչ: պատճառ: Scontórcersi, յ. Գալարիլ. կծկիլ: պէչնէմէք: պատառիլ: scontorcersi. ծիքծիքել զանգամն ծանծաղել զգեմս. ուռչացանել: պէչնէմէք. կծկիլ էմէք:

Scontorciménto, Scontorcío. ծանծաղութիւն գեմից. կնճռութիւն:

Scontórto, ta. Գալարեալ. եմ: պէչնիլմիչ:

Scontraffátto, ta. Տգեղ. զազրատեսիլ: Իրէքէն:

Scontraménto. Զարկուած. ընդհարումն. հանդիպումն:

Scontráre, չ. Scontrársi, յ. Հանդիպիլ. պատահելոյ ու առակ ելանել: ասպ Իկնէմ: scontrar male. չարի պատահել: Scontrare. Հաշիւ առնել. քննել զհաշիւն: հիսապ Իօրմէք:

Scontráta. Պատահումն. հանդիպումն. ասպ Իկնէ:

Scontráto, ta. Պատահեալ. հանդիպեալ: ասպ Իկնիչ

* Scontrázzo. Պատերազմ լինել Ի հանդիպելոյն իրերայ: հանդիպումն. միմեանց:

* Scontrinéllo, նմ. Հաշուատետր փոքր:

Scóntro. Տես Scontrata. * Ան ընդհարումն. բանդումն: փօփոչ: * դէմն. դիմանակ: դէմն: հակառակորդ. գիմամարտ: * Հանուածոյ հարուած հանուածոյ հանդարտեալ (վհատեալ կանաց:) փէքիչէ: * Scontro d' una serratura. Պահպանակ սղոյն:

Sconturbáre, ն. Խռովել: չ. Խռովիլ:

Sconvenénza, Sconvenièntza. Անպատշաճութիւն. անվայելչութիւն: հնաոյիկնիսիլիչ: արիաճ: պէլա: sconvenienza. անհամաձայնութիւն: ասյնասուզլուգ:

Sconvenévole, ած. - lissimo, ma. Անպատշաճ. անվայելուչ. գժպատեհ: հնաոյիկնիսիլիչ. պէչ: անշատ:

Sconvenevoleménte. Տես Sconvenevolmente.

Sconvenevolézza. Անպատեհութիւն. անտեղութիւն. անպատշաճութիւն: հնաոյիկնիսիլիկ:

Sconvenevolménte, ած. Անպատեհ. գժպատեհ. տարտադէպ: հնաոյիկնիսիլ. պէչ:

Sconveniénte, աչ, ած. Անպատշաճ. անվայելուչ. անյարմար. անտեղի. գժպատեհ: հնաոյիկնիսիլիչ. պէչ: եա գոյ: Անտեղի ինչ. անտեղութիւն:

Sconvenientemente. Տես Sconvenevolmente.

Sconvenièntza. Տես Sconvenenza.

Sconveníre, ɪ. Անվայելուչ գոլ. դժպատեհ լինել: փոլընկիլ. էսիգլմամ:
Sconvenúto, ta. Անպատեհ. դժպատեհ.
Sconvólgere, ո. Շրջել. խառնակել. տակնուվր. վերը ի վայր առնել. փեվէրնիլ. այլ խոսի նման: գլուխս ցաւեր ի մտաց: փիլիզինգին փօնփէրմէ: lo stomaco. Ժխորել զսաստիկն: խրէխ պուլանըգմամ:
Sconvolgiménto. Խառնուածք. ամբոխումն. խառնակութիւն:
Sconvolgitóre, աց. Խառնիչ. փոքոխիչ:
Sconvólto, ta. Խախտեալ (սուր, կիմ բացուկ:) պէրընիմիչ: Թիւրամիտ. խելագնեալ: էյրի:
Scópa. Ցեխ. (ի ծուփս լինչ փոքր յորմէ գործեն զաւել, եւն:) Աւել: պիւֆիւրկի: Վանակոծուիլ, աւելով. (ըր տանջանք լինչ ջարագործաց:)
Scopamáre, աց: Բաս նաստրադ. փոքրիկ առագաստ լինչ, որ կոչի և Coltellacci.
Scopamestiéri, աց. Դիւրաւիւոխ յարհեաս:
Scopapolláj, աց. Աւելածու հաւանօցին: Ծառայ խոհակերտոցին:
Scopáre, ն. Գանակոծ առնել աւելով: պիւֆիւրկէ էլլ պէօյմէ: գան հարկանել: հարկանել: պէօյմէ: աւել ածել: պիւֆիւրմէ: Ցածել ը երկիր. (ի ոճ եաման:) Կշաւակել գոմեցանս ուրուք. առաւիլ: egli ha scopato più d'un cero. քանիսիցէ ի փոքոխ ի յոմի:
Scopáto, ta. Գանակոծ եղեալ: աւել ածեալ:
Scopatóre, աց. Աւելածու: պիւֆիւրկի: Scopatori. Ձաղկիչք. (կին ազգ լինչ ապաշխարողաց:)
Scopatúra. Գպնակոծուիլ աւելով: կշտամբութիւն քառաքի այլոց: dare una scopatura. յանդիմանել հրապարակաւ: եղէնքն պաղաքմամ: toccare una scopatura. կշտամբիլ առաքի այլոց:
Scopazzóne, աց. Կռուպ:
Scoperchiáre, Scoverchiáre, ն. Բանալ զծածկոյթն, կիմ գիւռիւն. բանալ: գոփաքիւռ ալմամ:
Scoperchiáto, Scoverchiáto, ta: Բացեալ: աւէմբաց:
Scopérta; Scovérta. Բացումն: գիւռ: far la scoperta. ի խոյղ և ի խնգիր անիանալ. զննել: էօգլամամ: ալեա scoperta, կ. յայտնութիւն: անպատապարան. առաջոց ամրուէ: dar le carte alla scoperta. խօսել համարձակ, կիմ անաչառ:
Scopertaménte, կ. Յայտնապէս. յայտնի: էչխնէ:
Scopérto, Scovérto, գոյ. Բացաւոյր. տեղի բացօթեայ: եայ: աւէտ: եէղ: a, կամ allo scoperto. ի բացի. ի վայրի. բացօթեայ: էչօ. աւիճակ: allo scoperto. վայրի. յայտնապէս: եղէնքն: rimanere allo scoperto. մնալ անպատապարան, անօգնական: չքնաղ. դառնել զվնասուածն. մնալ անվնաս: passaggio allo scoperto. բացօթեայ անցք:
Scopérto, Scovérto, տ. Ո՛չ ծածկեալ. անծածկոյթ բաց. հոլանի: աւէտ: յայտնի (պատերազմի:) a fronte scoperta. արտաքսեմ. արտօրհնեալ:
Scopertúra. Տես Scoperto, գոյ: Բացումն:
Scopetíno, Scopéto. Ցանիք. Թուփք ցանկից: ցաւը:
Scopétra, նաժ. Աւել փոքրիկ: պիւֆիւրկէնէ:
Scopettáre, ն. Աւել ածել: պիւֆիւրմէ:
Scopettiére, աց. Չինուոր հրացանակիր:
Scópo. Նպատակ: նիշան, նիշանակ: վախճան. դիմաուղղութիւն: նիշէ:
Scópolo, Scópulo. Բաս լաք. Տես Scoglio.
Scoppiábile, կ. Ճայթելի. շառաչելի:
Scoppiaménto. Բռնկիլն. ճնդիլն. շառաչիւն:
Scoppiánte, կ. Շառաչօղ. ճայթեալ:
Scoppiáre, ɪ. Ճայթիլ. պայթիլ. պռիսպռիտիլ. հերձանիլ. շառաչմամբ. խորտակիլ: էֆիլամամ: փնտփել. յոյժ: ոչ ևս ժոյժ դնիլ: առաւարիլ. մերձ կիլ: ծիանիլ. ծագել. յառաջ գալ: փոխ. սմամ: հոսել (արտասուաց:) Շառաչել. հնչել (ճնճղ. դանօճից.) բռնբունս արձակել. արձակիլ (հրացանից. կիմ ճնդանօճից:) շամախ էֆիլ: պօչնամ. Ճայթիլ (ճնդանօճից. հրացանից:) լաչամ: և ք. խորտակել զմին. խանգարել զղջգ. անջառել: պէրընինի գըամամ. էֆիլ պօչամ. պչամ: scoppiare delle risa, կիմ dalle risa. ծիծաղիլ անչափ: di rabbia, d' invidia. յոմէ զիլ, կիմ ծնկիլ ի կատաղութիւն. մաշիլ. կամ հեղձամղձուկ վնել ի նախանձոէ: il cuore a uno di checchessia. հալի. պատի. զկնիլ:
Scoppiáta. Շառաչիւն. բռմբիւն: չամախ:
Scoppiáto, ta. Պայթեալ. հայթեալ. հարձառել. հերձեալ: գաչչամբ. գըամբ: կատաղեալ. զայրացեալ: ծնեալ. ծագեալ. գոյացեալ: բաժանեալ (զոյգք.) անկամեալ:
Scoppiatúra. Բռմբիւն: հարձառիւն. պայթիւն. հերձուած:
Scoppiettáre, ɪ. Ճարճատիւն արձակել. շառաչել (փայտից ի կիզումնէ:) ըռբռբ ըռբռբ կիմ:
Scoppiettáta. Բռմբիւն. արձակումն (հրացանից:) հարուած հրացանից:
Scoppiettería. Ջօրք հրացանակիրք: թիւֆէնճի ասկր
Scoppiettiére, աց. Հրացանակիր: թիւֆէնճի:
Scoppiettío. Բռմբիւն. ճնդիւն: չամախ:
Scoppiétto. Կամաս. ճնդիւն. գոյն բռմբիւն: պ. չամաշէտ: հրացան: թիւֆէնճ:
Scóppio. Բռմբիւն. շառաչիւն. ճնդիւն: չամախ: հրացան: թիւֆէնճ: far scoppio. ի զարմացումն ծիր. փայլիլ. երևիլն լինել:
Scoprimento. Բացումն: գիւռ:
Scoprire, Scovrire, ն. Բանալ: պշամ: աւերանել: էչօրքէ: տալ աւերանել. էչօրէրքէ: յայտնել: գնան կիմ: խմդնալ. ճանաչել: գաւչամ: * գտանել կին: պոզչամ: paese, կիմ terra. աւերանել զնոր կիսը: գտանել զնոր Տ. և՝ ճանաչել, կիմ քննել զմիտս ուրուք: una bugia. ի յայտ ածել զսուտն: Scoprirsi ad alcuno. Յայտնել ուրուք զանձն, զմիտս իւր: scoprire un altare, per ricoprirne un altro. աւուր: զպարտս պաշտօնէ վճարել: scoprir gli altari. ի վեր հանել զգանն: Scoprire. Բաս տեղ. կաֆբդաց. կերպարանել զարձանն:
Scoprítore, աց. - trice, էց. Բացօղ. յայտնիչ:
Scopritúra. Բացուածք. յայտնուիլ:
Scópulo, Scopulóso. Բաս լաք. Տես Scoglio, եւն:
Scoraggiáre, ն. Scoráre. Վհատեցուցանել. սրտաբեկ առնել. լքուցանել: խրէխի գըամամ: Scoraggiársi, յ. Լքանիլ. վհատիլ: խրէխ գալչամ:
Scoraggiáto, Scoráto, ta. Վհատեալ. սրտաթափ:
Scoraménto. Վհատուիլ. զարհուրանք:
Scorbacchiaménto. Տես Scornacchiamento.
Scorbacchiáre, ն. Ծիծաղիլ զայլոց. ծանակել. նուաստացնել: հէչ: էնիմէ:
Scorbacchiáto, ta. Ականեալ. ծանաւեալ:
Scorbiáre, ɪ. Ազատիլ. կիմծրգել սեակաս գիտելն: ետհաթը գըէնէնգլէնմէ:
Scórbio. Արատ սեակին. ի վէր թղթոյ. թանաք ծրելով. ի վէր թղթոյ: հրէնէնգ. լէնէ: արատ. լմնդուեալ:
Scorbútico, ca. Ախտացեալ Scorbuto ախտիւ: պօրէնիլի. պօռթանիլ: * Դառնահամ. դառնահամ բոյր. դեղ. դժգոյն:
Scorbúto. Ի սխտոյ լինչ ախտ մարդոյ, որով ապականի արիւնն. ի սմանապայման կծուածանի ապականե դիմելոյ մարմնոյն: պօռթանիլ իւրէնէ:
Scorçáre, ն. Scorcársi, յ. Յառնիլ յանկարծոյ: փո-

ընկեր գալիմա ։
Scorciaménto . Կարճութիւն ։ նուազութիւն ։
Scorciáre , ն ։ Կարճել ։ նուազեցնել ։ համառօտել գործ ։ լ ։ տես և ՝ի Scorcio .
Scorciáto , ta . Կարճած ։
Scorciatója . Կարճոյ ճանապարհ ։ գործ եղծ ։
Scórcio . Մերձիկն ՝ի կառուցած ։ կառարուն ։ վախճան օրոյ ։ scorcio del giorno . խոնարհումն աւուր ։ երեկոյ ։ del mese . վերջն ամսոյն ։ di fiera . կառուցած , կամ վերջին աւուրք տօնավաճառին ։ l' affare è condotto allo scorcio . գործն մերձ է ՝ի կատարումն ։ Scorcio . Նորանշան , այլանգակ , կամ օտար դիրք ։ Scorcio . Հանգրիժումն . կամ ամիսփոփումն (՝ի նախընթեր և յետոյինակոմէն է եղանակ ինչ նկարչան , որով առարկայն նկատել ՝ի հանդիպոյ և ըստ երկայնութեան երևի կարճագոյն քան զի նկարելն կողմնակի , և ՝ք զոր է յինքեան ։ Եւ կամ է գործոտել ինչ նկարչութեան , որ երևեցուցանէ զմարեւոյն ըստնակ երրորդ չափման ։) Essere , կամ stare in iscorcio . լինել հանդրիժել , կամ ամիսփոխել (՝ի նկարել ըստ նախագրեալ օրինակին ։) fare scorci , կամ Scorciare . նկարել հանդրիժմամբ , կամ ամիսփոխել ։ vedere in iscorcio . տեսանել կողմնակի ։ ՝ի կողմանէ ։
Scordaménto . Մոռացումն ։ անուշիմ ։
Scordánte , ին ։ Անմիաբան ։ հակառակ ։ իրիցիփոխըս փոչը ։ senza nullo scordante . առանց ուրուք հակառակութ ։ միաբան ։
Scordánza . Անմիաբանութ ։ դժտութ ։ հակառակութ ։ իրիցիփոխըսչըսէ ։
Scordáre , ն ։ Անհամաձայն , կամ անմիաբան առնել ։ եղծանել զհամաձայնութ ։ (նուազադարձանաց ։) պ ։ ա ։ հինչ նխիչ ։ լ ։ Անհամաձայն լինել ։ տարաձայնիլ ։ (նուազադարձանաց ։) պ ։ ա ։ հինչ ։ Scordársi , ին ։ Մոռանալ ։ անուշիմ ։
Scordáto , ta . Մոռացեալ ։ անուշիմոլ ։ անհամաձայն ։ տարաձայն ։ պ ։ ա ։ հինչ ։ փխիչ ։
Scórdeo . * Scórdio . Ակորտիոն ։ (է խոտ ինչ դառն ։ ըստ զհոտ խոտորոյ ։) աբսինթոփ օշոտ ։ Diascórdio . Դեղ ինչ նման թիւրտակեան՝ բաղադրել յատկոտ դիոնիչ ։ աբսինթոփ համանուտ ։
Scordévole , ն ։ Մոռացկոտ ։ դիւրամոռաց ։ անուշիման ։ անմիաբան ։ հակառակ ։
* Scórdia . * Scórdo . Տես Discordia .
Scoréggia . Չայլոտ ։ խոպաղան ։ փամբ ։ փոկ ։ փայծ ։
Scoreggiáre , ն ։ Հարկանել չայլոտիճ ՝ կամ խոպաղանաւ ։ փամբ ։ փոկ ։ փայծ ։
Scoreggiáta . Հարուածք խոպաղանի ։ խոպաղան ։
* Scoreggiáto . Տես Coreggiato .
Scórgere , ե ։ Տեսանել ։ նշմարել ։ իչերմիչ ։ առաջնորդել ։ ուղեցոյց լինել ։ ետ իչոմիչերմիչ ։ ընկերել ուղեվճռ զձայնն ։ ակի բանչոտ ։ farsi scorgere un balordo , կամ per balordo , ignorante , ևն ։ երևիլ անմիտ , տգէտ ։ farsi scorgere . ծաղր լինել ։ լինել աւազակ նշանակի ։ տոգոտոտ գլխոյ ։ և՝ ցոյցասիրել ։ երևիլ ։ իչոմիչոմիչ ։
Scorgitóre , ող ։ Տեսանող ։ տեսող ։ առաջնորդ ։
Scória . Կղկղանք հրահալելոյց ։ մաքուն պղտոր ։
Scoriazióne , իզ ։ Բառ իխիանոց ։ փոխարկութ հրահալելոյ ՝ի կղկղանս ։
Scorificatójo . Բառ իխիանոց ։ Անօթ փոխարկելոյ զհրահալելիս ՝ի կղկղանս ։
Scornacchiaménto , Scornacchiáta . Ալյանութ ։
Scornacchiáre , ևն ։ Տես Scorbacchiare , ևն ։
Scornáre , ն ։ Խորտակել զեղջերս ։ պատնոպղարը գրանոտ ։ յամօթ առնել ։ նախատինս դնել ։ ծանաչ կել ։ անհանգչմոտ ։ չնչելենոտ ։ Scornársi , ՝ի ։ Յամօթ լինել ։ նշաւակիլ ։ առնչոտիլ ։ ձաղխ օչոտ ։
Scornáto , ta . Եղջերաս ։ խորտակեալ եղջերբք ։ պոչ նուաղատ ։ ձաղեալ ։ նշաւակեալ ։ ձաղխ օչոտ ։
Scorneggiáre , ն ։ Խեղճել ։ պատնոպ ինչ խոտոտ ։
* Scornicaménto . Գործ պատկագործ ։ պատկ ։
Scorniciáre , ն ։ Պատկել ։ յօրինել պատկս , կամ ծնօտս (չինուածոց ։) դեղեալ նոպտոտ ։
Scórno . Նախատինք ։ ամօթ ։ այն կատականաց ։ այս ։ ամչելութ ։ aver scorno . անգտանիլ ։ հոռանոտ ։ aver a scorno . անգտանել ։ գարշիլ ։ հոռչոտ ։
Scoronáre , ն ։ Հատանել զդեղատակ ծառոց ։ յատակ նել ։ պատկոտ ։
Scorpacciáta . Տես Corpacciata .
Scorpáre , ն ։ Հատել և ընկել կշտամբինք ։ ուտել չարաչարութ ։ փչոտնեաս էնդէտ ։
Scorpéna . Փոր ։ կամ կարիճ ծովային ։ պօռչիճ ։
Scórpio . Տես Scorpione .
Scorpióide , իզ ։ Խոտ ինչ , որոյ սերմն նման է ատամն կարճի ։ ատամնագործաւն ։ Կարճանձ ։
Scorpioncíno , նոյ ։ Կարիճ փոքր ։
Scorpióne , որ ։ Scórpio . Կարիճ ։ ագռեխ ։ կարիճ (Համառօտաբանութ ։) ագռեխ պատնոտ ։ Scorpione marino , կամ acquatico . Կարիճ ծովային , կամ ջրային ։ (են զանազան տեսակք ծովային , կամ ջրային ձկտ մակաց ։) Scorpione di mare . Տես Scorpena . Եւ այլ ինչ ձուկն մեծ ՝ք զScorpena . զոր հռովմայեցիքն կոչեն Scrofano .
* Scorpionísta , ող ։ Ալր հրվիչ ։ հրվիչի ։ որ չերեսոյ գովչ , և ՝ի բացատոտ նախատանս ։
Scorporáre , ն ։ Անչատել ՝ի մարմնոյ , կամ ՝ի զանգուածոյ իրիք ։ այլչոտ ։ բառնալ ՝ի գլխոյ ժառանգութեան բառնալ ՝ի գլխոյ դրամոյն ։
Scórporo . Բարձուն ՝ի գլխոյ դրամոց ։ non si tratta di scorporo ; di borsa . ոչ են բանք զծախուց ։
Scorrazzánte , ն ։ Աչքատօղ ։ ծափառական ։ որ առնչ արշաւանս ։
Scorrazzáre , ն ։ Ընթանալ այսր և անդր ։ վազվզիլ ։ արշաւել այսր և անդր ընդ խաղ ։ հօրեղեն պերճեն սեղբիւնք ։ արշաւել ։ առատաւակիլ ։ աւար հարկանել ։ հեծելոյ վարչոտ ։
Scorrénte , ն ։ Հոսական ։ որ հոսէ ։
Scorréna . Ոլորեալաշտարակ ։ լուծուածն որ ավոյնի ։ խոչէ պիրկեի ։ խոչ ։
Scórrere , ե ։ Սահիլ արագ ։ (ասի զձախարակաց , զպոչոց , ևն ։) գոյտոտ ։ անցանել արագ ։ ընկ հեղհեղ ։ հոսել ՝ի վայր ։ ալգալ ոտոտ ։ իջանել ։ պակասիլ ։ նուազիլ ։ ձգիլ ։ ժամանել (հեղհեղոյ մինչև ցոյալ բիսոյն ։) Աչքատել ։ աւազաւակիլ ։ երթալ յաւար ։ հեծելոյ վարչոտ ։ ընթեռնուլ արագ ։ ընկ օչոտ ։ տեսանել արագ ։ Պատմել արագ ։ արագաչ քանիլ ։ ընկ նագ ։ հեծել ։ la cavallina , կամ il passe . հանդիպակ այսր և անդր ընթանալ ։ il ventre ad alcuno . լուծանիլ որովայնի ։ խոչէ պիրկեի ։ col cervello . յիմնարկել ։
Scorrería . Աչքատանք ։ աւազաւակութ ։ հեծել ։
Scorrettáccio , cia , ինչ ։ Կարի ինն խանգարեալ ։ ղեղձ յոյժ ։
Scorrettaménte , ին ։ Անկարգս ։ ծիւր ։ սխալ ։ vivere : կեալ անաւակաբար ։
* Scorrettívo , va . Խանգարիչ ։ ապականիչ ։
Scorrétto , ta . Scorrettíssimo , ma . Սխալ (մասնաւոր) վրիպակ ։ ծիւր ։ խանդել ։ ցոյժ ։ անկարգ ։ անաւակ ։ ղեղձ ։ պենկոտ ։ էօլսոտ ։ անկերպ (՝ի պատուղի ։) անհամանաս , կամ պատչառ (զրոյցք ։) և պէպոտ ։
Scorrévole , ն ։ Սահական ։ դիւրագլիճ ։ անցաւոր ։

Scorreziόne, իգ. Սխալ. վրիպակ դրուե. ենդրէզ:
Scorribánda, Scorribándola. Dare, կամ fare un scorribanda, կամ scorribandola. Ընթանալ, կամ յածել փոքր մի:
Scorridóre, ար. Ճանապարհախոյզ. տ. Battistrada.
Scorriménto. Հոսումն. հեղումն. անկումն. սահումն: արշաւանք. աւազակութիւն:
Scorritójo, ja. Տե՛ս Scorsojo.
Scorrubbiársi. Բարկանալ. զայրանալ. փառչիմ:
Scorrubbiáto, ta. Զայրացեալ. սրամոտ:
Scorrubbióso, sa. Բարկացօղ: եղրէկի. փառչի:
Scórsa. Տե՛ս Scorrimento. Dare una scorsa a un libro, a una scrittura. Ընթերնուլ արագ զգիս բնէ:
Scorseréllo, նոմ. փոքր ընթացք.
* Scorsivo, va. Լուծիչ որովայնի:
Scórso, գոյ. Անկանոնութիւն. վրիպակ: ենդրէզ: di lingua. անզգուշութի՛ն լեզուս:
Scórso, sa, ած. Խանգարեալ. եղծեալ. թիւրեալ. վրիպեալ: ենդրէզ: անցեալ. հոսեալ: հեղեալ: աւարեալ:
Scorsójo, ja. Ընթացօղ: cappio, կամ nodo scorsojo. հանգոյց չարժական. (է հանգոյց ինչ գիւրաշարժ, որ օրշափ քաշըլն, այնշափ սկզբնաւ սեղմէ:) Իւ վերի գիւղ:
Scórta. Առաջնորդ: գլխաւոր: far la scorta, առաջնորդել. գլխաւորել: պահակիրել. պահել. զպահպանութի՛ն: ապահով: Ընկերանալ վտ ապահովութե: հօրաքեղբ: ընկերք ի պահպանութե. ուսկիկիյք: հօրաքեղբ: համարձակ զօրայ՝ (ածել ընկերպահպանութե պահապանաց:)
Scortaménte, հ. Զգուշաբար. խոհեմաբար. իմաստնաբար: հաւատաւ:
* Scortaménto. Կարմռումն:
Scortáre, ն. արթուանէ՛ ինձ օգն. կարձել: գասիմ:
* Scortársi, ի. կարձիլ: գասիմ:
Scortáre, ն. արթուանէ՛ անձին օգն. Առաջնորդել. ընկերանալ վտ ապահովութե: գլխաւորել: հօրաքեղբ:
Scortáto, ta. արթուանէ՛ ինձ օգն. կարձեալ:
Scortáto, ta. արթուանէ՛ անձին օգն. Առաջնորդեալ. ուղեկցեալ. պաշտպանեալ:
* Scortecciaménto. Կեղևումն:
Scortecciáre, ն. Կեղևել: գագաղել: ոչնիմ:
Scortecciáto, ta. Կեղևեալ:
Scortése, հ. Ընդարգավար. անքաղաքավար. տմարդի. բիրտ: էրէնաղդ. իրանդիլ:
Scorteseménte, հ. Տմարդութե՛ն. վրնականագոյնս: բրտաբար: հոյզաի կերպ:
Scortesía. Աղնուարգավարութի՛ն. տմարդութի՛ն. անքաղաքավարութի՛ն. բրտութի՛ն: էրէնաղդութի՛ն:
* Scorticapidócchi, արբ կծծի. ագահագոյն:
Scorticaménto. Քերծումն:
Scorticáre, ն. Քերծել. մորթել: փերիխնի ցտրմաճ. իսպի: կեղևել: ոչնիմ: կորդել նմանութե զնոչ յոմանէ. հոմել. յափշտակել զօտարինն. կեղծ. ահել զոք: պոլ էրկի: il palato, անախորժ լինել քմոյ. գառնացուցանել զբերան: tanto ne va a chi tiené, quanto a chi scortica. առած. միօրինակ վերանչէ չարագործն, և գործակից նո՛ր: chi non sa scorticare, intacca la pelle. առած. որ ոչ գիտէ քաջ մորթել, պատռտուած զմորթն վատնագործ է. բառն հարկանէ յայն որ չհմուտ որ չգիտէ ոք scorticare se, perchè altri ingrassi. առած. քեր թել զանձն՝ ի սրտմտիլ զայլս. ինսանել անձին յօգուտ այլոց: scorticare il pidocchio. լինել զոչնչութ: Scorticársi, ի. Մեռանիլ:
Scorticária. Գործի ինչ ձինջարար:
Scorticatívo, va. Մորթիչ. քերթիչ. քերթող:
Scorticáto, ta. Քերթեալ. մորթեալ. կեղևեալ:
Scorticatójo. Կաղց մորթելոյ. կամ քերթելոյ: ա. ի քերթելոյ: քերթուած:
Scorticatóre, ար. Քերթող. մորթիչ: հաբաստահօրիկ. խոշոր. կեղեքիչ:
Scorticatória. Տե՛ս Scorticatura.
Scorticatúra. Քերթուած. մորթագ. խացուած քերթեալ մասին: հաստուած, ցեանուած տնիկոց: քերթեալ մորթն:
* Scorticavilláni, ար. Հարստահարիչ գիւղական:
Scorticazióne, իգ. Քերթումն. քերթուած:
* Scortináre, ն. Քակել զի՛ջ տարին երկուց ամրոցաց:
* Scortíssimo, ma, գեր. Խորագիտագոյն:
Scórto. արթուանէ՛ ինձ օգն. Կարձեալ. կարճ: գեղ:
Scórto, ta. Տեսեալ. նշմարեալ: կերևիմիս: տեսնորդեալ. ուղղեալ: Զգուշաւոր. խորագէտ. նօրդ. սրկ. փոքր. մտացի: արէգ: lingua scorta. ինսանց լեզուս:
Scórza. Կեղև (ծառոց և պտղոց:) գագաղ: մաղմին մարդկայինն: արտաքինն. վերնի երես. եղ. և այլն: իսպ: a scorza a scorza. առ առակս ասիս:
Scorzáre, ն. Կեղևել: ոչնիմ: յ. Մերկանալ վասն: փերիխնի ցտրմաճ: մերկանալ:
Scorzóne, ար. Դառնահաճոյն օձ ինչ սեռաւ: վայրենի բարդ. Շառնձրամիտ. տմարդի:
Scorzonéra. Բժշկական առուն և արմատ ինչ ապնիոյ. և է զեղջաւ Շառնձրամիտ խածուածոց: պտղինոս:
Scoscéndere, ն. Բեկտել. կամ խորտակել զոտանս ուոյ. և ինչ: պատրել գերծանել: և յ. Հերձանիլ. պառակիլ. ձեղքիլ: իջանել:
Scoscendiménto. Հերձուած. ձեղքուած: ժայռ. սպացիաչ ապառաժ:
Scoscéso, sa. Հերձեալ. ձեղքեալ. խորտակեալ: եզերեալ. գերտնձեալ: սեպացեալ: գոյալը: քանդեալ:
Scosciáre, ն. Խախտել զազդերս: գոլանոցը երկին ինչ ցտրմաճ: յ. Կարի լինի ձգտել զազգերս:
Scóscio. Սեպացեալ տեղի. ժայռ: գոյռ:
Scóssa, Ցնդումն. ցնցուն: ապտակութիւն: ոչնիմ: ապտակութի՛ն: ապտակ. սաստիկ շարժումն. սաստիկ քարշումն պարիրցին. (է բառ ձիասարժից.)
scosse, հ. ցնցմամբ ինն:
* Scossáre, ն. Ցնցել: ոչնիմ:
Scossétta, նոմ. Ցնդեմն ցնցուն:
Scósso, sa. Ցնցեալ: ապտակեալ: ոչնիմ: զարկ:
* Scosraménto. Հեռացումն. մեկնումն:
Scostáre, ն. Հեռացուցանել. մեկնել. ի բաց տանել. իրաժամ: յ. Հեռանալ. մեկնիլ: էրաքնիմ: ասերիւրիլ (ի ձգնաժամելի:)
Scostáto, tà. Հեռացեալ. մեկնեալ. հեռի:
Scostumataménte, հ. Տմարդի բարուք. բրտաբար. անվայելուչ. անհեթեթ: էրանդիլ:
Scostumatézza, իգ. Scostúme, ար. Տմարդի բարք. անկրթութի՛ն. տմարդութի՛ն. բրտութի՛ն. ցոփութի՛ն: էրանդիլութի՛ն:
Scostumáto, ta. Տմարդի. անկրթ. տմարդ. բարուք. ցոփակեաց: էրէնաղդ. բերդնեցի:
Scotáno. Տունկ ինչ. որոյ հանդերձեն ղկաշիս:
Scotennáre, ն. Մորթել. մորթեալ: ոսկրեալ: քերթեալ:
Scotennáto, ta, ած. Մորթեալ. քերթեալ:
Scotennáto, գոյ. Գիսուոց կամ կաղմ հանդերձ մորթելոյ:
Scotiménto. Ցնդումն. ցնցիւն: ոչնիմ:
* Scotitérra, ած. և գոյ, ար. Սասանեցուցիչ երկրի երկրաշարժ:
Scotitójo. Քանդ: կամ պատճառ ինչ. յոր արկեալ զայգան են. ցնցին: տնեցիր:

Scotitóre, ար. * Scotitrice, էգ. Ցնցիչ:
Scóto. Ցիտ: ըմպ:
Scótola. Տոփիչ, կամ տոփան վէտ. (և գործի ինչ փայտեղէն կամ երկաթի դանակաձև, բայց գործ որով ծեծեն զվուշ յիչ քան զանասրէն, առ ի բաց ծօմաւիեցոյ զշնդան:)
Scotoláre, ն. Ծեծել, կամ տոփել զվուշ՝ տոփչաս: i capelli a uno. Հարկանել իւիք զգլուխ ումեք:
Scotoláto, տ. Ծեծեալ զվուշ՝ տոփեալ:
Scotomático, ca. Խաւարեալ զաչսն գլխոյ:
Scotomía. Մթամղած պատչառ ինչ գլխոյ, որով ոք ոչ կարէ կամ չուտի: պաղ պենիհի:
Scótta. Շիմուկ: ֆէյնէր տօչս: գլխաւոր զպարան ինչ առագաստին, որ ի սիրեցոյ հողմոյն ձգեալ կամ թողացեալ՝ ուղղէ զընթացս նաւուն:
* Scottaménto. Կիզումն:
* Scottánte, ած. Կիզիչ: կիզանող:
Scottáre, ն. Կիզել զնորմին: եռմակ: con acqua bollente. խաթլաւել եռացել քրով: Scottársi, յ. Կիզանիլ: այրիլ: եռանիլ: ն. Վնասել ոմեք: աշ իաւս առնել զոք:
Scottáto, տ. Կիզեալ: ջնաւեալ:
Scottatúra. Կիզումն: այրուիլն: եռուք: այրեցած: կիզեալ մասն: եռուք: եռմուք եռը:
Scótto. Ճաշ. կամ ընծրկիք ի պանդոկս վճար ընծրկաց վարձ ճաշուն: pagar il suo scotto. վճարել զվարձս եղոյգաշէնին: վճուի ֆաշէնէ: pagar lo scotto. տալ պատիժս: լուծանել զվրէժս: ձեռապնէ պուլատ:
Scováre, ն. Հանել յորջոյն: եռակապան լաթոսք: բանալ: gli andamenti d' alcuno. գինել զընացս կամ զգարս ումեք:
* Scováto, տ. Հանեալ յորջոյն: եռեալ յորջոյն:
Scoverchiáre, Scovérta, Scovérto, Scovertúra, Scovríre, ևն. Տես Scoperchiare, ևն:
* Scoviglia. Աւելացք. ապրելոյ ընդ ժողովին աւելորդք: ընտ ֆօք. վիպիլ:
Scózia, Cavétto. Չարդ ինչ հարատարակեսական:
Scozzáre, ն. Խառնել զնուագիս խաղոյն:
Scozzonáre, ն. Կոճաձիլ զձիս: եռանալ ետնգընտոք: մայրել զոք. կրճել:
* Scozzonáto. Scozzonátra. Կոճաձեալ: փոքձ. զգոյշ. խորտակեալ:
* Scozzóne, ար. Կոճաձոյ ձիոյ. ձիավարժ: պէլահօս:
♦ Scramáre. Տես Esclamare.
Scránna. Աթոռ ինչ որ ծալի յերկուս:
Screáto. Տես Scriato.
Scredénte, ած. Scredentíssimo, ma. Անհաւատ. անհաւան: խնամոզ: հեռաս. անհնազանդ: * Անվատահ:
Scrédere, ե. Ոչ եւս հաւատալ: գայլ խնամոզել:
Screditáre, ն. Անհամբաւ առնել. քանդել զհաւատ տարմնել ուրուք: ոք գեղոք:
Scréditáto, տ. Վատահամբաւեալ. անհամբաւ. անուանարկ: պէրնամ:
* Screditévole, ած. Վատահամբաւ. անուանարկ. որ չէ արժանահաւատ:
Scrédito. Անուն չար. համբաւ չար. կեղտ անուն: պէի եամլըք:
Screménto. Տես Escremento.
* Scremenzía. Տես Squinanzía.
♦ Screpio. Խոխրելն. չաւալիլն:
Screpoláre, ե. Ճեղքիլ. հերձանիլ. պատառիլ: եռալ:
Screpoláto, տ. Ճեղքեալ. հերձեալ: եռեալ:
Screpolatúra, Screpolo. Ճեղքուածք. պատառուածք: եռուք. ակնոք:
Scréscere, ե. Աճեալ. պահասիլ: եռնելք:
♦ Scrézia. Տես Screzio.
* Screziáre, ն. Խայտախաբիլ առնել:
Screziáto, տ. Խայտախաբիլ. խայտաճամուկ: ալաճա:
* Screziatúra. Խայտախաբիլ բնիք. խայտ. խայտաչուք
Scrézio. Կապ. գծուռ ել. զանազանութիւն գունոց. խայտք:
Seriáto, տ. Վախ մարմնով. անզօր: պապան:
Scríba, ար. Բան լոս. Գրիչ: Scribi. Դասիք հրէից.
Scricchioláre, ե. Ճռնչել (կօշկաց. փայտից՝ որք մերձ են ի խորտակիլ, անուոց. առագաստից. առանց ևն.) շառաչիւն արձակել. չռչել: Ճռռ ճռռ եղև: la più cattiva ruota del carro sempre cigola, կամ scricchiola. միշտ յառեգոյնն յանիւս կառաց ճռնչէ. որոյ բազում են պակասունք՝ բազում են և բաղաղանք:
Scricchioláta. Ճռնչիւն. չռչիւն: ճռռ ճռռ:
Scríccio, Scrícciolo. Ճաղատն փոքրիկ, որ մերձ ուղղ ունի զառաւն, և քնահի ի ցանկս:
♦ Scrígna. Տես Scrigno.
Scrignétto, նուռ. Սահաս փոքր: արկղ փոքրիկ:
Scrígno. Սահաս ուղտու. կոր ծիւնաց: էօրթիաճ. կենդ: արկղ: անասուկ. տապատ: ասնորփ:
Scrignúto, տ. Սահասաւոր: գանգատ: կոզ. կորըն ծալք:
Scríma. Տես Scherma.
Scrimáglia. Պաշտպանութիւն:
* Scriminatúra. Գիծ գազաթան, որ յերկուս բաժանէ զվարսս գլխոյն:
Scrináre, ն. Գիւտ արձակել:
Scrînáto, տ. Ճերմակ. արձակահեր: փաղը տալեր:
Scrítta. Գրուածք. գիր: եռուք: մանագրութիւն. մանագիր: գիր: Ձեռագիր. մուրհակ: թիթիխի: գիր գաշնից ամուսնութեան:
* Scrittáccio, գեղ. Գիր յոռի:
Scrítto, գ. Տես Scritta.
Scrítto, տ. ած. Գրեալ: եռագրեալ: * Գծեալ. գործեալ:
Scrittójo. * Scrittório. Տեղի գրելոյ. կամ ընծրհանելոյ. կամ պահելոյ զգիրս: եռաղհանէ:
Scrittóre, ար. Ամանուագիր. հեղինակ: փեսիկ. փեսէլիկ: գրիչ. գործ: եռուքճ: * Մանդակագիր:
Scrittúra. Գրուածք. գիր: եռուք: mettere, կամ dare in iscrittura. գրել. տալ գրով: Գիրք. որ գիրք. ամփոփումն գնաւեանն: բիվրոն: գրուածք հաստիեգրոց:
Scritturále, ար. Գրիչ. գործ: հմուտ ամփոփումն գրոց. ուսուցիչ ամփոփումն գնաւեանց:
Scritturále, ած. Գրաւորական. գրաւոր:
* Scrivacchiáre, ն. Նուռ վայրապար զնուագիս. գրել զնուռս:
* Scrivanería. Գրչութիւն. գործ: եռաքճուք:
Scriváno. Համարակալ: եռիթիպ. փեքիրեփոյ: գրիչ. հնդկագիր. գործ: եռաքճ:
Scrivénte, ած. Գրօղ: եռաղհ:
Scrívere, ն. Գրել: եռգիր: գրել ի գիր: Նշանագրել: չարագրել. յօրինել գիրս: ընծայել. վճռագրել: farsi scrivere per soldato. գրել ի զինուորութիւն. զինուորիլ:
* Scrivíbile, ած. Գրելի:
Scriziáto, տ. Տես Screziato.
* Scriziône, ած. Գրիչն. գրուած:
* Scróba. Տես Fossa.
Scroccáre, ն. Քաւել ծախուք այլոց. լինել պատաս ուզողի: գնքի խոշ ոլոգ:
Scroccatóre, ար. Տես Scroccone.
* Scrocchétto, նուռ. Scrocchíno, na. Տես Sroccone.
Scrócchio. Տոկոս. կամ վնաս ինչ անիրաւ: pigliarlo scrocchio. խաթիլ: ֆ scrocchio, և a scrocco.

Տես a Caso. եւս՝ ծախուք այլոց։
Scrocchióne, ար. Անիրաւ վաշխառու։
Scrócco. Պատառաքայծ լինելն պատառաքայծ։ տես և Scrocchio.
Scroccóne, ար. Պատառաքայծ։ հաղբրա գծնոտաձև. ի քիմքի խօր. պալ գաւառ։
Scrófa, իթ. Մատակ խոզ։ փէնի պօռաղ։ հարճ. հոմանի։ Տես և Scrofola.
Scrofáccia, գէմ. Յառն. կիմ ազատեղի խոզ. մատակ։ և եւս բառ նախատական. խոզ։
Scrófola. * Scrófula. Խոյլ պարանոցի. խոզաք։
Scrofolária. Տունկ ինչ օգտակար՝ ի խիթս ատելոյ զխոյլս։
Scrofolóso, sa. Գոյապատկեալ խոզլից։
Scrollaménto. Ցնցուած. ցնցուն. պիտի։
Scrolláre, ն. Ցնցել. տարուբերել. մատանել. շարժել. դրդռճեցուցանել. պիտի. ոռւլմամ. ձօռնել (զինիպակն)։
Scrolláto, ta. Ցնցեալ. շարժեալ, եան։
Scróllo. Ցնցուած. տատանուած։ պիտի։ ձօռնուած։
Scrópolo. Կուպ. (է քաաներիբ չորրորդ մասն միոյ ունկիայ։) էէրիբպէէ։
Scropolóso, sa. Խորտաքորտ. անհարթ։
Scrosciáre, է. Ընդել. հնչեցնել. շաչել. (ասի զձայնէ ճարտ հացի, կամ այլ չոր փշրելի իրաց՝ ի ծամելն։) կունչել. (ասի զձայնէ ատաղասուն հիւթակոց, որք կուխնա արձակեն ընդ ատամամբք ի ծամելն։) լէճճա լէճճա կնիդէ։ ն. Տալ շունչել։ քաչ եռալ. պղպջալ։ գէչճա գէչճա գաչնամոք։
Scrosciáta. Ընդնելն. շաչիւն։
Scróscio. Պղպջիւն եռացեալ ջրոյ, կամ անձրևոյ։ գէչճա գէչճա սէս շաչասլուն։ շռմախ. սէս վli risa. ծիծաղ անչափ. կիմ բարձրաձայն։ bollire a scroscio, կիմ a ricorsojo. քաչ եռալ։
* Scrostaménto. Կեղեւումն. անկումն կեղեւանաց, կիմ պատենից։
Scrostáre, ն. Կեղեւել. բառնալ զկեղեւանս։ սոյմամ։
Scrostáto, ta. Կեղեւեալ։ պղպջմոտ։
* Scróto. Պարկ ամորձեաց։
Scrunáre, ն. Բեհեզանիլ զծակ ասպան։
Scrunáto, ta. Որպէս խորտակեալ ի ծակին։
Scrupoleggiáre, է. Կարի լիուն խղճիլ. մանր քննել։
* Scrupolettucciáccio, գէմ. Սնոտի խղճիլ։
Scrúpolo, Scrúpulo. Խղճիլ. անձկութիւն խղճի մեաց։ իւրին. փէսփէսիկ։ տարակոյս. կասկած։ Տես և Scropolo. խղճ։
Scrupolosaménte, Scrupolosissimaménte, մ. Խղճիլ. անձկութեաբ։ ճշգապոյս. զգուշութեաբ. աւելի զգուշութեաբ։
Scrupolosità. Երկիւղածութիւն. խղճիլ. ահագնութիւն. փէսփէսիկ։ ճշգութիւն. անշարժ զգուշութիւն։ ինքգիրութիւն. խելիմամ։
Scrupolóso, sa. Scrupolosíssimo, ma. Երկիւղած։ խղճահար։ ահագին. փէսփէսնեալ։ զգուշաւոր. անվրդեպ. ճիշդ։ նահգիկ։ բամամ։
Scrúpulo, Scrupulóso, եան։ Տես Scrupolo, եան։
Scrutábile, ն. Բառ լար. Հետազօտելի. քննելի։
* Scrutáre, ն. Տես Scrutinare.
Scrutatóre, ար. Բառ լար. Քննիչ. հետազօտ։
Scrutináre, Scruttináre, ն. Որոնել. հետազօտել. խուզել. ուրամ։ Տես և Squittinare.
* Scrutinatóre, ար. Տես Scrutatore.
Scrutínio, Scruttínio. Ախնդիր. խոյլ։ Տես և Squittinio.
Scuccomédra, Scuccumédra. Մատցած ին անուն ձկոյ։
Scucíre, Scuscíre, ն. Քակել զկապեալն։ պէօփէք։
Scucíto, ta. Քակեալ։ պէօփէնիմէ։
Scudájo. Վահանագործ։ գալգանճի։ * վահանաւոր. պատենագէն (հին)։
* Scudále, ի. Ասպարիսին։
* Scudáre, ն. Վահանափակ առնել. պաշտպանել։
Scudáto, ta. Վահանափակ։ ասպարաւոր։ գալգնաւ։
Scuderésco, ca, սճ. Ձինակիր. պաշտօնեայ առ ձիս նահկին։
Scudería. Ախոռ (մեծաւմեծաց։) ահըռ։
Scudétto, նոճ. Վահանակ։ ասպարակ. ազգ ինչ պատուհասակ։ * Բեբեան քանաչեղէն։
Scudicciuólo. Ասպարակ. սուիտակ երիզ բեհեզի զոր երբեմն ուսապգեաց կանայք թօսքանայ արիւն նեխի զանձամբ։ Է. եւս մատն ինչ ատնիին։ ազգ ինչ պատուհասակ։
* Scudicciuólo. Գաւազան ինչ։
Scudiére, ար. Զինակիր. սիւնիպար. ամենազարմ պաշտօնեայ մեծամեծաց։ իւ օդնական։ ծառայ. ի հանդերձեալ ի մատանել՝ ի կարպ ատակատան։
* Scudiéro. Փոքրիկ գրպակ։ գաւդիճ։
Scudisciáre, Scurisciáre, ն. Հարկանիլ գաւազանաւ։ ծեծել. պատ. էօթնէ պօռաղ։ հարկանիլ։
Scudisciáto, ta. Հարեալ գաւազանաւ։
Scudíscio, Scuríscio. Կաբզ գաւազան։ լատպ։
Scúdo. Վահան։ գալգան։ Ապար. (է տախտակ ին յորում նկարեալ են հինք ազգատոհմից։) պատը. պարան. պաշտպանութիւն։ խեցի, կիմ պատենք կրիայիցս գահկան ինչ։
Scudóne, ար. Տես Cuffione, Scuffiotto.
Scufiáre, ն. Հարկանիլ զնկանուանն, կիմ կերպ. տանի։ ծնօթագրեալ պայազ պատենք։ վարել ի ուժ ընդ ուղղայ։
Scufiáta, Scufiáccia, ար. Գան, կիմ հարուած ի բառատանի։
Scúlettáre, է. Շարժել զերատանն։ ի բաց փախչել։ (է ոճ ռազմական։)
Sculmáto. Ախտ ինչ ձիոց։
* Scultáre, ն. Քանդակել։ տպաւորել զ՚ի սրտին։
Scultáro, ta, Scúlto, ta. Քանդակեալ։
Scultóre, ար. Քանդակագործ. անգրեագործ։ օյմանչ։
* Scultório, ia. Քանդակական. քանդակագործուն։
Scultúra. Քանդակագործուն. անգրեագործուն. արձանագործուն։ օյմանչլըք։ քանդակ։ օյմ խէ։
* Sculturésco. Տես Scolturesco.
* Scumaruóla. Պարզատ։ փեվիւ։
Scuóla. Դպրոց. ուսումնարան։ ճեմիկ։ ժողով. շակերտաց։ դասարանաց։ գիտնոց։ երկայրութիւն (հոգևոր։) հայ ինչ փիօրէնցայի՝ հասմիկ անկանիլ։ tener a scuola. ուսուցանել։ tener scuola. ունել զգպրոց։
Scuótere, ն. Ցնցել։ սիւնիպել։ թօշափել, կիմ մերժել. յանձին։ խոպխանքն պոպխոպ։ il giogo. ընկնիկ լծոյ։ *նիլ՝ իբաց կալ՝ ի ծառայութենէ. ղկահտիլ։ եւս զերծ նիլ՝ ի ծառայութենէ տխոխ։ Զսկիլ։ tu puoi scuotere, եան։ կարող ես առնել զայդ զոր և կամիս։ la testa. չառնուլ յանձն առնել ինչ։ le busse, le bastonate, եան։ առ. ոչինչ համարիլ զդանս։ Scuótersi, յ. Սարսիլ. զսկել հարկանիլ։ ճիրճիկել։
* Scuotiménto. Ցնցուած. ցնցուն։ պիտի։
* Scuotitóre, ար. Ցնցիչ։
Scúra, Scuraménto. Տես Scure, Scurazione.
Scuráre, է. Scurársi, յ. Կտկտմամաչ; մեծագնիլ. խառարիլ (լուանոյ։) գարարոտ։ խառնաղել. չարտուղ աչաց։

աչաց · շանալ : ՚Ի ծօղ ընել գոթացնել :
Seuráto, ta . Ստեմացեալ · խաւարեալ, եղ :
Scurazióne , f. Խաւարումն · նսեմութիւն :
Scúre , f. Կայլն · տուփար : պղինձ : gittare il manico dietro allà scure . առակ · ՚ի գործս առնելն զգլուխն զոր ՚ի ձեռն արհամարհել և զսկաւն : darsi della scure in sul piè . առակ · գործել ՚ի վնաս անձին · ներհել զվնաս անձին :
Scurétto, ta . Աղօտ · փոքր մի նսեմ : գոթամիգոյ :
Scurézza . Նսեմութիւն · աղօտութիւն : գոթանալ :
Seuriáda , Scuriáta . Խաթարումն ձիոյ : գոմէշ :
Scuricélla , նո . Կայլն փոքր : պղինձէ :
Scurisciáre , Scuríscio . Տես Scudisciare , ևն :
Scuríssimo , ma . Գէր Scuroին · խաւարչտին յոյժ · քաջասիրաս · զարհուրասիրաս · գժնէաքաջութեամբ : գոյն : կարի գժնէաքաջութեամբ : քաջախոհ · նենգամտութեամբ :
Scurità , – táde , – táte , f. Նսեմութիւն · խաւարասղջամուղջ : գոթանալ : գեղանալ , կամ (խմոցս) եմուխ : նսեմութիւն բանից · գժնէաքաջութեան : ընկնելիս : ազէտ · ՚ի շփոթութիւն : ի սոպ scurità . գժնէաքաջին լինել :
Scúro, գ. Նսեմութիւն : գոթանալ : allo scuro . ՚ի մէջեան :
Scúro , ra , ադ . Աղօտ · նսեմ · խաւարչտին · անլոյս : գոթանալ : սեաւ : գոթ : դեղին : գունաւորեալ : պղպջիլ : գժնէաքաջութեամբ · մեծին : ընկնելի : անշնորհ : անծօթ · անհմտաբաս : ալէտ ապա : անգութ · գըժնեայ · անդիմի : scuro so , գ. գիտեմ ըզ աղօտ :
* Scurríle , ադ , ած . Խեղկատակութեամբ :
Scurrilità , – táde , – táte , f. Խեղկատակութիւն : գոթութիւն : գիտգիտութիւն :
Scúsa . Ջատագովութիւն · պատասխանի · քերելն զպատճառս · չքմեղութեամբ : ծօթ · ծօթ : պատրուակ · պատճառ · պատճառս : հոգանոց :
Scusábile , ած . Ջատագովելի : ներելի :
* Scusabilménte , գ. ՚ի չքմեղս · ներելի ինի օրինակ :
Scusaménto : Scusánza . Տես Scusa .
Scusáre , ն . Աղաչել զանցանս · քերել զպատճառս · անպատիժ կացուցանել · ջատագովել : ապաշխարել զանցանէն : ներել · թողել առնել : Scusársi , ֆ . ՚ի չքմեղս լինել · արդարացուցանել զանձն առաջի աստուածոյ : ներողութիւն : ն . խնայել յինչ , կամ յոք (՚ի չծառայիցուցանել զինս) փիսիկել ՚ի տեղի նոր : ֆ . Աղաչել զոք անգամիր առնել զնոքն :
Scusáta . Տես Scusa .
Scusáto , ta . Արդարացեալ · ՚ի չքմեղս եղեալ : aver per iscusato . ներել · անտես առնել :
Scusatóre , աղ . Ջատագով · որ ՚ի չքմեղս լինի :
Scusazióne , f. Տես Scusa .
Scuscíre , Scuscíto . Տես Scucire , Scucito .
Scússo , sa . Scussíssimo , ma . Ջուրկ · մերկ յամէն անտի (ոսկի :) di danari . անփոյ :
* Scútica . Փոկ · խարազան : գոյզն · գոմէշ :
Scúto . Մակոյկ ինչ նաւաց : անգամ :

S D

Sdársi , ֆ . Հեղգանալ : ընկճելնկնել :
* Sdáto , ta . Հեղգ · անգործ · անփոյթ :
Sdebitársi , ֆ . Աղատիլ ՚ի պարտեաց · ընդել զպարտս պաշտամանն իւրոյ :
Sdegnaménto . Սրտմտութիւն · բարկութիւն : ծօթութիւն :
Sdegnánte , ած . Սրտմտօղ · արհամարհոտ :
Sdegnáre , ն . Sdegnársi , ֆ . Ընդդէմանալ · անգոհանալ · խորշիլ · գարշիլ · գժնէանիլ : ընկնելիս : ընկճիլ : հոգ պոռոտ : սրտմտիլ · զայրանալ : գոռոզանալ : sdegnare . գօրանալ , կամ ուշ առնել անկոց : գոռոզոտ · հասել օլմոտ :
* Sdegnaménte , գ. Ցասմամբ · զայրագին :
Sdegnáto , ta . Սրտմտեալ · ցասումբ · զայրագին :
Sdegnatrice , f. Ընդդիմիչ · արհամարհիչ :
Sdégno . Սրտմտութիւն · ցասումն : ծօթութիւն : avere , tenere , pigliare a sdegno . առ ոչինչ համարիլ · արհամարհել · խորշիլ · գարշիլ : աւելն և Sdegnare . հոռոմոտ · խրթին եղիտ :
Sdegnosággine , f. Տես Sdegnosità .
Sdegnosaménte , գ. – sissimaménte . Ցասմամբ :
Sdegnosétto , ta , նո . Խոժոռեալ · գժնեայնիլ :
Sdegnosità , – táde , – táte , f. Սրտմտութիւն : ծօթութիւն : ընկճելնկնելի : ընդդիմութիւն : գժնէաքաջութիւն :
Sdegnóso , sa . Sdegnosíssimo , ma . Հարկաւոր · զայրագին : գոռոզ :
Sdegnúzzo , նո . Փոքր , կամ դոյզն զարկուճ :
* Sdelinquíto , ta . Տես Sdilinquito .
Sdentáre , ն . Խորտակել զմին յատամանց գործոցն : փիս գըտմտիլ :
Sdentáto, ta. Առանձնաձափատամնատիս : փիս գըտմտեալ :
Sdicévole , f. Տես Disdicevole .
Sdilacciáre , ն . Լուծանել · քակել · արձակել : ընդել · ծօթել : * ֆ . Աղձակիլ :
Sdilinquiménto . Նուաղումն · հալումն :
Sdilinquíre , է . Կակղիլ յոյժ · հեղեղիլ : տկարանալ · նուաղիլ : ն . Տկտրացուցանել :
Sdilinquíto , ta . Նուաղեալ , եղ :
Sdimenticánza . Մոռացումն : անտրամ :
Sdimenticáre , է . Sdimenticársi , ֆ . Մոռանալ : մոռանամ : ն . ՚ի մոռացումն արկանել : անտրամիմ :
Sdimenticáto , ta . Մոռացեալ : անտրամեալ :
Sdiméntico , ca . Մոռացկոտ · մոռացոլ : անտրամիկան :
Sdipíngere , ն . Ելդծանել զնկարն , կնկել զնկարիչն :
Sdiricciáre , ն . Շանել զշագանակն ՚ի պատենիցն :
Sdoganáre , ն . Վճարել զմաքսն · հանել ՚ի մաքսատանէ : ելեմրիւթափէն ելծմիմ :
Sdogáto , ta . Աղերսա · որոյ պակասի մին ՚ի շերեփից · (ասի զտակապուց :)
Sdolcináto , ta . Անախորժ · անհամ :
* Sdolére , է . Չկենալ ցաւիլ · լինել անցաւ :
* Sdondoláre . Տես Dondolare .
Sdonnáre , ն . Աղաչաց ցանկացուցանել · ազատել : ֆ . Աղաչել ՚ի գերութէ , կամ ՚ի ծառայութէ :
* Sdonneáre , է . Տես Snamorarsi .
* Sdonzellársi , ֆ . Տես Donzellarsi .
Sdoppiáre , ն . Պարզել · քակել : ելեմիմ :
Sdormentáre . * Sdormentíre , ն . Զարթուցանել : ելանպըրմոտ : Sdormentársi , ֆ . Զարթնուլ : ելանմոտ :
Sdormentáto , ta . Զարթնուցեալ :
Sdossáre , ն . Հանձալ ՚ի թիկանց · ազատիլ ՚ի բեռնէ : ըգբեռմոտ :
Sdottoráre , ն . Հանել ՚ի կարգէ , կամ մերժել ՚ի պատուոյ վարդապետութեան :
Sdottoráto , ta . Ընկեցեալ ՚ի պատուոյ վարդապետութեան :
Sdrajársi , ֆ . Ընկողմանիլ · կողմնիլ : եաիմոտ :
Sdrajáto , ta . Ընկողմնեալ : անպատեալ : եաիմըլ :
Sdrajóne , գ. mettersi sdrajone . ՚Ի կողմն լինել · տապատիլ :
Sdrucciolaménto . Սահումն : գոյթելիք :
Sdrucciolánte , ած . Տես Sdrucciolente .
Sdrucciolare , է . Sdrucciolársi , ֆ . Սահիլ · սայթաքիլ : գոյմոտ : ինանել արագ · երագ վայրաբերիլ : ելեմ ենոտ : գիմել ՚ի յանցանս · սխալիլ :
Sdrucciolénte , ած . Սահուն · լպրծուտ : գոյթելեմոտ : ընդարագ վազանդիկ · վազանդիկ :
Sdrucciolévole , ած . Սահուն · լպրծուն : գոյթելեմոտ : դիւրաւասահ · դիւրագլիտ :
Sdrucciolevolménte , գ. Դիւրաւասահ : դիւրաւ :

Sdruc-

Sdrúcciolo, գեղ. Լողծուած քաւիճ. ազդեւնամած եօլ. աւդուած. քարծեալ: գայթելիք: խոչ. պոյմակրուած քիճ: * Քառ՝ ի վայր մնան ինչ չինուածոց:

Sdrúcciolo, la, ած. Ինքնաստահ. լողծուած. գայդելի. Rime, կիմ versi sdrucciolí. ինքնաստահ ազդեւնաւորք. (է ազդ ինչ քառակաւոր ոտանաւորի, որոց յետին վանկք են առուք, և արտասանին իբր պարզամբք:)

* Sdrucciolóne, հ. Ինքնաստահ:

Sdrucciolóso, sa. Տես Sdrucciolo, ած. Վայրանկիկ անդամոր:

Sdrúcio, քակուած կարանիւ: սեօխուլ. քակեալ կամ քանուն սեօխուլիւ ենէր: պատառոտուած. ձեղքուած. ծակ: էրաքէթ. պէնի:

Sdrucíre, Sdruscíre, ն. քակել ղկարն, կիմ ղկամ քանուն սեօխել: պատառել. ձեղքել. քանաք. էոտ. ծոփ: ձեղքել ղգուշդն: ե. և ի. խպամատիլ. պատառիլ: էոտ. ծոփ:

Sdrucíto, գեղ. պատառուած. ձեղքուած. ծէրսի: էոտ:

Sdrucíto, Sdruscíto, տա. քակել: սեօխուիլ: ձեղքել. հերձուտիլ: էոտելմբ:

* Sdrucitúra. ձեղքուած. պատառուած. խրտնած:

Sdruscíre, Sdruscíto. Տես Sdrucire, Sdrucito.

* Sduráre, ն. Ակիլել զնուռելն:

SE

Se. արտասանեալ քան եւս. ղակոտ ինչոյն ըմբռնի. եւ ընդ. կրնէր. ի. և ա՛ ղակոտ էրէմոյնն. ըմբռնի. արգելօք. ըմբռնի արգելօք. միջոց: ածող. ածող: ի. և ա՛ ղ՝ յոյնն. կամ ծոգ ինչոյն. Ընդոյն. ոյդպէս: ըմբռնի. ըմբռնի. քարոզը: ունի և Poichè. որպէս. ըստ: se tu sai. որպէս կարես. քան կարի: Se, յառաջագ քառակոյ սկսելոց ձայնաւորաք՝ երբեմն գրի Sed. Ա՛ն նախնի գրի և Stu, փոխանակ գրելոյ Se tu. Եթէ դու: Se', գրեալ առանձինչիւ՝ նշանակէ Se'i, Se li, Se gli.

Se. դէր. ենոյն: ես", ես յ՛". քան սէնի հան". ունի դիայն երբ հետևոյն սեա" "պա" "հայ", և բայ" di se. իւր. իւրեան. ինքեանք. անձին: իւրեանց. ինքեանց. անձանց: էնէպինին. էնէպէնէրէն: a se, կիմ se. իւրեան. ինքեան. անձին: իւրեանց. անձանց. առ ինքեանս: Se. վինքն. զանձն. զանձն իւր. էնէպինի: Ձինքեանս. զանձինս: էնէպէնէրէնի: Se, երբեմն առանց նախդրի դնի փոխանակ սրականի. որ ի մէջ փոխի 'ի գայսպառնական. ըր. del tutto se la spogliò. էլ ամէն մերկացաւ զայն յանձնէ. da se. յինքենէ. յինքենէ. յանձնէ: էնէպինքեն: յինքեանց. յինքեանց. յանձանց: էնէպէնէրէնքեն: da se. ինքեան. ի բնէ. ազգական. առաքէն: եւս՝ միայն ի միայն: da se da se. անձամբ անձին. ինքեան: da se a lui. միայն ընդ միայն. միայն ընդ միայնոյ. կամ առանձին ընդ նմի: seco. ընդ իւր: ի միտս իւր. կիմ յանձն իւր: in se medesimo. յանձին. ի միտս իւր. յինքեան: a pena era ancora in se, che cominciò dire. այն ինչ ի միտս եղեալ, կամ զգաստացել սկսաւ ասել: recarsi sopra sè, սկսանիլ մտածոյն լինել: sopra se, կամ sopra di se andare. դնաց առջաքեզ, կիմ առջորդ մտքիմով: far sopra di se. աշխատիլ. կիմ գործել վրայ անձին. (ասի զարհեւսաւորաց:) di per se. առանձին. ուրոյն: esser fuor di se. աշաշտիլ. վհեր յոյզոյ խելս: per se յիւրմէ կողմանէ. վրայ անձին. ըր ինքեան: ինքն: ներս: parmi, che nel suo se, così dicesse Platone. Թուի ինձ, թէ այսպէս ասէր պլատոն ընդ միտս իւր: Se, նախդրաւոր ձայնկանոց il, lo, li, gli, la, le. երբեմն գրի Se 'l, կամ Sel. փոխանակ գրելոյ Se il, Sel fece chiamare. Եա կոչել զառ ինքն. Sè, 'ի նախադասել իւրում մտածմանէ, որ կիոչ ինչ ըստ յոյն, և կիմ զառ 'ի ինքն ունել զդրամս. Si մտածկաւոր, և առնել զայն ընդ նոսիցն զանկան: չը non se ne avvedeva. ոչ գոյր Se, քաղցամ անդամ իբր ի քաղցս ե: մտանկան' յաւրէ 'ի քաղցս. եը. se ne andarono. գնացին. 'ի քաղց գոլոյն: Se non. Տես 'ի կարդի:

Se, արտասանեալ անդամ էրէմ ե էրէրդ. դեմ. եսոյն ինչ essere. Եա: Գոլ և առ Se'.

Sebáceo, ea. ըստ անդամանին. Ճարպային:

Se béne, Sebbéne, գլխ. ընդ. ընդ. ընդ և. ընդ և: Քարոզէ:

Sebestén, աբ. ըստ այդպէս" Պատաղ ինչ բժշկական:

Secánte, ած. Հատանող. (է դիմ ինչ երկրաչափի)

Secáre. ըստ. Տես Segare.

Sécca. Ծանծաղուտ. ծանծաղ տեղի. աւազակոյտ ('ի ծովս.) Ժայռք ծածկեալք ընդ ջրովք: ցամաք: գոլ: rimanere, կիմ trovarsi sulle secche, կիմ sulle secche di Barbería. ընկանիլ 'ի ծանծաղուտի. ոչ ևս կարել յառաջ խոյալ. գոլ հեղ խոչընդոտ: lasciare in sulle secche, կիմ secco. Թողուլ զայգ 'ի վիշտս, 'ի կարիս, կիմ 'ի վտանգի: * Secca accodata: Բազում աւազակոյտք, կամ ակնասլեալ ժայռք 'ի ծուռս գետոց, կամ նաւահանգստի:

Seccábile, հ. Չորանալի. ցամաքելի:

* Seccafístole, աբ. Տաղտկալի. ձանձրացուցիչ:

Secccággine, իգ. Չորութիւն. ցամաքութիւն: գոռոզութիւն. ամբարտաւանութիւն: առանց ունչի ընդ: ձանձրոյթ. տագնապ. կռիւ տաղտուկ: dare seccaggine. ձանձրացուցանել. ընդդէմ եղեալ:

Seccaggióso, sa. Կիսագոյ (ծառ.) որ ունի սակաւ գօսայեակս: գոյ. Գօսայեակաւ ոստք:

Seccágna. Տես Secca.

Seccaménte, հ. Ցամաքութեամբ. չորութեամբ. անզգայապէս:

Seccaménto. Չորացուածք: ցամաքելիք:

Seccáre, ն. Չորացուցանել. ցամաքեցուցանել: գոռոզանալ. կոծծանել. անդառնալ վնասու. վատնել. ըստ ընդ: Ընդդէմ: ձանձրոյթի արկանել. պեղծ ի. Seccársi, յ. Չորանալ. ցամաքիլ: գոռոզանալ: Seccare, կիմ divenir secco. ընդ վաճառականաց. անկանիլ 'ի Cambio.

Seccatíccia. Փայտ չոր. գերբակեղ: գոռոզ օրան:

Seccatívo, và. Չորացուցիչ. ցամաքեցուցիչ:

Seccáto, տա. Գոռոզացեալ. չորացեալ. գոռոզանալ: ըստ. քեալ. Ընդդէմ: * Ընդնդէմ:

Seccatója, Seccatójo. Տեղի չորացուցանելոյ զպտուղս կիմ զարմանս:

* Seccatóre, աբ. Ձանձրացուցիչ. տաղտկալի: տանջարար:

Seccatríce, իգ. Չորացուցիչ. ցամաքեցուցիչ: ձանձրացուցիչ (շատախօս.) տաղտկալի:

* Seccatúra. Ձանձրոյթ. տաղտկալի. ձանձրալի ինչ:

* Seccazióne, իգ. Տես Seccamento.

* Seccédere, ն. Ի՛ եկեղեցի. հեռանալ:

Seccheréccio, ia. իբր չորացեալ. գոռոզացեալ. ի կիսոյն

* Secchería: Տես Seccaggine.

Seccheríccio, ia. Տես Seccherecció, գոռոզ Չորացեալ. տագնապ: գոռոզ փառաւոր:

Secchézza. Չորութիւն. ցամաքութիւն. գոռոզութիւն: ցամաքութիւն (տատանաւորաց, նկարուց. քանդակաց: ըստ անդամ փոյթ ու խնամ 'ի նմանելն, կիմ 'ի քանդակելն.) կծծութիւն ('ի ծախս:)

Sécchia. Գոմ: գոմ. պղպեղ: piovere a secchie,

կիմ venir giù la pioggia a secchie. անձրևել գետ գառաթափ: far come le secchio. առել· առատն դական յածել· Թափառել: cipescar le secchie. աշխատել յաւազան սխալանաց այլոց: tante volte al pozzo va la secchia, ch' ella vi lascia il manico, o l' orecchia. որ Թափանափի 'ի վտանգս· հոսակ ասբիւն 'ի նոյնս ընկնանցի: non dar bere a secchia. ոչ արբուցանել և ոչ քաշակ ի ջուր:

Secchiáta. Դ ույլ մի: պէտ պարկած: բաղմաչեղ գլխ ձախսուլեղ:

Secchiéllo, նաև· Դույլ փոքր: գեղեցիկ պարկած:

Sécchio. կլոց· կիմ կլորանալ· (է անօթ ասբ կլեղն զիսեղն:) սիպ գօլաստ:

Seechióne, ագ· Դույլ մեծ: պէտիսբ գօլա:

Secchíssimo, ma, գէր· Տես Secco.

Secchità. Secchitúdine, է· Զորուն· յատնգրաչեղ:

Séccia. Խոզան: Ընդասան խոզանաւոր: անդր:

Sécco, գոյ· Զորուն· յատնգրուն: գոռոզասբ: Secco, ի· Տես Seccaménte. Խասիչ· ասնդրգուն: A secco, ի· Զոր· առանց ինչ խառնասբ· առ զօբ: գոռոզ: եա' չոկ· ասակ: muro a secco. որմ առանց կրոյ: սպէն նաև գոռոզ: murare a secco. որմել առանց կրոյ: գործել չխոռնած առ ազգիսուլ: ուսեալ առանց ընկերոյ: i tiranni murano a secco. բռնաւորք ոչ երբեք կարօղ են հաստատուել զահեղս իւրեանց: rimanere a secco. մնալ 'ի յատնգրեն· յատնգրել զոյ: rimanere, կամ restare in secco. նստել 'ի ծանծաղուտս· կիմ 'ի յատնգրեն· (ասի զնաւուց:) գտանալ օնարսփ: rimanere in secco. լքանիլ· մնալ անպատասպարան: եա' վերանալ յատնգրեն բանին' յատնգրացանչեն: եա' կասել· խոփանիլ: rimanere nelle, կիմ sulle secche. մնալ 'ի նաւահանգստի· ոչ զօրել յատնգրեն բաղալ: anfanare a secco. առակ· աշխատիլ զրասան: anfani a secco. դանդաղեցս· այլ ոչ 'ի դինուոյ: sapor di secco. առանձ չհոտ առակարեն· (ասի զգինուոյ:) balenare a secco. փայլատակել 'ի պարզոյ· դանդաղել առ արեգսուեր· կամ 'ի դինուոյ: annestare in sul secco, կիմ dire di secco in secco. 'ի մէջ բերել զրոյցս անպարեսաբ' ի պատկառել ներեցոյ խոսակցեցեալն:) di secco in secco. յանկին պատճառանաց· վայրապար: dire, կիմ far checchessia di secco in secco. աճ առակ· ասել կիմ գործել ինչ անակնկալ· կիմ վայրապար:

Sécco, ca, աց· Զոր· յատնգր: գոռոզ: սպառեալ պակասեալ: ներեցնել: ներեցոյ· վտիտ· պապան: յատնգր, ասեն, կիմ բռնադատ (ոչ ձկան· կիմ քանդակի կիմ գործ· իբ' բռնադատեալ գործ եմ· կիմ գործ յորում երեք կարի իմն զգուշաւորեի և փոյթ:) կծծի· գծուծ: rogna secca. բոր մանրիկ· քոս սակաւաթափառիկ: cambio secco. սեռ 'ի Cambio.

Sécco, գոյ· Տես Seccume.

Seccomóro. Մոլորակեղեն· ժանտաձգեղեն: Եապան ներեցոյ:

Seccóre, ագ· Տես Secchitade.

Seccúme, ագ· Գոռոզել ասագ: չորացնել տերեւք· գոռոզ գալ: Seccumi. Ձիւք· չորացեալ տերեւք: գոռոզ եղիւք:

Secentésimo, ma. Վեցհարիւրերորդ:

Secentísmo. Ոճ իտալական գրուած 'ի վերստանեն դարդ դարուն:

Secentísta, ագ· Որ չարագրէ 'ի բարբառ իտալական եւ անոյ վերստանեն դարուն:

Secénto, Seicénto, աճ, ի· Վեց հարիւր: ալիք իոչ եա' գոյ· Ընդհանրասանեցորդ դարն: parere il secento. պարծիլ յոյժ· իստոհասպանծ լինելոյ:

Secespita, ագ· Դանակ ինչ գործարանաւոր նախնեաց:

Secésso. Ետ լոգ· Տեղի բարակ: կիմ առանձնին: evacuare, կիմ ributtare per secesso. վարել արտաքս զկիղանս· արտաքս վարել եւ արձակել:

Séco. Ընդ, ևյոգ· ագ, և ընդ· Ընդ իւր· եւ ընկերան· եւ իւրեանս· ընդ նմա· եւ նա: ընդսի ընդ· ընդսիընդ: ընդ· ծնան ընդ· ծնար ընդ' ի միասն վար· յանձն իւր: փիլիսոփ· եւ միմեանս· պիտի պիտի ընդ: 'ի կիր ածի, ընդ ամուսնան Medesimo, և Stesso, յոյժ սեռասն և 'ի ներս, և ընդին ներանիկ·) Con seco; seco stesso, ևն· Ընդն ևն:

Secoláre, գոյ· ագ· Աշխարհական· Տիկ:

Secoláre, աճ, ի· Աշխարհային· Ճակատ· փոխնկնին: արտաքին (գրուածք· կիմ ասասիչք· եւ ոչ սրբասանք:) anno secolare. տարի սրբասանց:

Secolarescaménte, ի· Աշխարհօրէն· ընդ արտաքոյ նոցն· եւ օրինի Ճի:

Secolarésco, ca. Տես Secolare, աճ:

Secolarità. Ետ պիշանական· Աշխարհականոնէ:

Secolarizzáre, ն· Աշխարհական առնել· փոխել Ճական:) Աշխարհականանալ· լինել աշխարհիկ· դառնալ յաշխարհ:

Secolarizzáto, ta. Աշխարհականացեալ· փոխեալ յաշխարհական վիճակ:

Secolarizzazióne, է· Աշխարհականացութիւն· փոխումն յաշխարհական վիճակ:

Secolétto, նաև· Աչ յոգ արտաքին:

Sécolo. Դար: Ետ էզ· ծ· Ծայրիք· պահանջ: ժամանակ· ուղղութ = պնդան: le persone del secolo: Տիկք· Ճականք: esser fuor del secolo. լինել յիմար: cavar del secolo. յիմարեցուցանել: secoli più remoti. անցեալ· կիմ առաջագոյ գարք: il secolo d' oro, d' argento, եղ· ոսկեկէն, կիմ արծաթի գնդան: è un secolo, che v' aspettiamo. քանզոյ ժամանակ են յորմէ հետէ պատասխի ձեզ: il secolo futuro. հանդերձեալ կեանք· անոն կեանք· ne' secoli de' secoli. ած աբ գեղ: յաւիտեանս յաւիտեան:

Secónda. Աղա· ծին ապագոյ· Ելիկի· օդան փոխնձ: նպատակ: andare a seconda de' fiumi. երթալ, կիմ նաւել եւ ընթացից գետոյն: andare a seconda ad alcuno, կիմ allaseconda. հաճել զիտոս ուղղ· յաւելուլ զանձն եւ քանց ուղղ· զկամանել· ուսնիք· կամակատար լինել· անոսլ: ապագոյ· հոսիք հօդ եմիկ: tutte le cose vi vanno a seconda. ամէն ինչ յաջողեալ ձեզ:

Secondaménte, ի· Երկրորդ· ապատ երկրորդի:

Secondamentechè. Տես Secondochè.

Secondaménte. Տես Secondamente.

Secondáre, ն· Ջնեա երթալ· հետևել· ապրեցուցա կիմ· ապագոյ: նպաստել· օգնել: Երթալ եւ ընթացից գետոյն: le voglie d' alcuno. կատարել զկամս ուղղութ:

Secondariaménte, Secondário, ի· Երկրորդ· երկրորդի:

Secondário, ia. Երկրորդական· երկրորդ· երկրորդի:

Secondáto, ta. Ջնեա երթեալ, եղ:

Secondína. Աղա ապագոյ· Ելիկի· օդան փոխնձ:

Secóndo, da. Երկրորդ· երկրորդի: non ebbe secondo. չեղիս իւր երկրորդ· կիմ հաւասար: a null' altro secondo. յոչինչ իսիք ե երկրորդ կիմ վայրապարն:

Secondo. Ձախակ· նպաստաւոր· ապատասան: էապէս: minuti secondi. մանրերկրորդք· (են մանրատառութիք, որոց իւրաքանչիւր ե վաթսնկրեն մասն մէկ վայրկենի· կիմ առասնանի:) Acqua seconda. ժանդաղուտ երկրորդական· (է այն ժան-

գաղութ, որ լուծեալ է միանգամ և զայլ հրահալելիս :) Seconda mensa. Երկրորդ սեղան • (իբր պատուական, և քաղցրաճաշակ՝ որոց դնեն ի սեղանի յետարս կերակրոցն :) ինձն Տաճառ Secóndi, գոյ• Տես Secondina.

Seeóndo, գոյ• Մանրերկրորդ• (է վաճառներքն մեան միոյ մանրամասին, կիմ ասելիանի :)

Secóndo, ած• Երկրորդ : Իւիւնձիւրէ : ըստ որում• ոմն : նաեւ գի :

Secóndo, նա• Խնդրէ գնոյն• Ըստ : Իւրէ : secondo il comandamento del Re. ըստ հրամանի արքայնի : Ըստ որում• ոմն • ըստ • ըստ պայմանի • ըստ սա նեղոյ • ըստ ներելոյ : (ըստ այսմ նշանակութեանս խնդրէ գհայցական, բայց առանց նախընթացս յօգի :) un giovine lavoratore forte, e secondo uonı di villa, con bella persona. երիտասարդ ոմն երկրագործ հզօր մարմնով, և ըստ մանկելոյ գեղջկաց՝ գեղեցկանձն :

Secondochè, գ• Ըստ որում• ոմն, ոմն զիարդ : Նաեւ Իւէ :

Secondogénito, ած, և գոյ• Երկրորդ զաւակ : Իւիւնձի էվլաթ :

Secretaménte. Տես Segretamente.

• Secretáno, na. Մանրիմ. սեղտ բարեկամ :

Secretário. Տես Segretario. Խորհրդապահ :

Secréto. Տես Segreto.

Secretório, ia. Իտա Իծվայ• Զաւուրեայ :

Secrezióne, իգ• Իտա Իծե• Զաւուրումն (հիւթոց :)

* Século. Տես Secolo :

• Securánza. • Securáre. Տես Sicuranza, ևն :

Secúre. Տես Scure.

Securità, Securtà, Secúro, ևն• Տես Sicurtà, ևն :

Secuzióne. Տես Esecuzione.

Sed, ձ.• Ի միր ածի երբեմն յսահմանի բառիցս սկսեալ ձայնաւորաւ• Եթէ :

Sédano. Նեխուր• քարտ• կարտս : Էրճէնիէ :

Sedáre, ն• Իտա լաթ• Յաձուցանել• մեղմել• խաղաղել• զիջուցանել :

Sedataménte, գ• Իտա լաթ• Խնդաղաւմեամբ• անվնասապէս• Հանդարտութեամբ :

Sedáto, ta. Յաձուցեալ• Հանդարտեալ• խաղաղեալ :

Séde, իգ• Աթոռ• գահ, • խոչընդիր• Ներիք• la Santa Sede. Առաքելական աթոռ, կիմ գահ• sede del fuoco : կայան հրոյ :

• Sedécimo, ma. Վեցտասաներորդ :

Sedentário, ia. Նստական, նստողական (կենդանի :) հետ Նեղնիչի• Նեղչիի• Ներիք :

Sedénte, գ• Նստօղ• Նստեալ :

Sedére, ն• Նստիլ• բազմիլ• քնահիլ• օթոցմամ : կալ• Ներիք• կալ ի բեմի• նաեւ ղբիրս : porsi a sedere. Հանդչիլ• Նստիլ• ասպնջականս : a mensa. բազմիլ ի սեղան : pro tribunali, կալ ի բեմի• (ասի զդատաւորաց :) Sedere. Նստիլ յաթոռ, կիմ ունել զաթոռ• Հայրապետական : Ներիք գաւառս, կիմ առեւնակալ : կառավարել• վարել զեկեղեցուներին : chi ben siede, mal pensa. առակ• որ վայելէ ի դրգռանս՝ ի չարիս խորհիմին միտք նէ :

Sedére, աբ• Նիստ• Նստուցումն : օթոցդիչ• յետադիմ• եղաւատան : օթոցարան :

Sédia. Աթոռ• Նստարան : Խոչընդիր : գահ• աթոռ հառաքելական : Ներիք : Կայան• անկիւն• Տեղեաց• երկնից օթեւան :

Sedicésimo, ma. Վեցտասաներորդ : օն ալտընճըը :

Sédici, ած• • Մերկ և գոյ• Վեցտասան : օն ալթը :

* Sediciangoláre, գ• Վեցտասանանկիւնի :

Sedíle, գ• Աթոռ (անգարդ•) Նստարան : Խոչընդիր : Sedili. Նստարանք կիմ յինարանք տանգառաց :

Sediménto. Իտա լաթ• Գիրտ• մրուր :

* Sedimentóso, sa. Մրրալից• մրրախառն :

• Sédio. Աթոռ : կայան• կայարան :

Seditóre, աբ• Նստօղ, բազմական :

Sedizióne, իգ• Ապստամբութիւն• խռովութիւն• ամբոխ• պատերազմ :

* Sediziosaménte, գ• Ապստամբութիւն :

Sedizióso, sa. Sediziosíssimo, ma. Ապստամբ• յուզիչ• խռովայղձ• ապստամբ : զօրպա• Ջիհնիկ :

Sedótto, ta. Մոլորեալ : ապերջանիլ :

Seducénte, գ• Տես Seduttore.

* Seducíbile, գ• Մոլորական• գիւրախաբ :

Seduciménto. Մոլորումն• մոլորութիւն : Իւլու Լիգ.

* Sedulità. Փոյթ• զգուշութիւն• մտադրութիւն• Ջգոյշ.

Sedúrre, ն• Մոլորեցուցանել : Իւլաւ Լինիլ• ոտի տալ• Իւլդան ընկճիլ :

Seduto, ta. Նստեալ : օթոնարնալ :

* Sedútto, ta. Իտա լաթ• Մոլորեալ :

Seduttóre, աբ• * Seduttrice, իգ• Մոլորեցուցիչ, պատրիչ : Իւլաւ Էդիճի• պատրանքը :

Seduzióne, իգ• Մոլորութիւն : Իւլաւ Լինիլ :

Séga. Սղոց : պեսիէրե : * Գլխատարկ ինչ :

Segábile, գ• Սղոցելի : Հատուած :

• Segáce. • Segacità, ևն• Տես Sagace, ևն :

Segále, իգ• Ségala, Ségola. Ձաւարտ• ալեպոյ• Լապտար :

Segalígno, na. Ձոր• բնութ ցամաք• ասին• որ ի յարմայր ի պատրաստացուցանել• գործս :

Segalóne, աբ• Ծիածուռն ինչ, որոյ կատուց և կոպիր և սղոցածէ :

Segaménto. Սղոցումն• Հատուածի• Հատուած :

Segánte, գ• Սղոցիչ• Հատանող : տես և Secante.

Segáre, ն• Սղոցել• պեսիէրէ Իւլե• Իւսանել• • Իւսանել• Հնձել• պիլմէ : Հատանել զծով• (ասի զբնաւորս :) Segársi, յ• Հատանիլ (գծից) զիմ. Ուանու :

Segatíccio, ia. Սղոցելի :

Segáto, ta. Սղոցեալ• Հատեալ :

Segatóre, աբ• Սղոցիչ• Հնձող (յարենոյ, կիմ խոտոյ) Segatori. Իտա Նատորպո• Ժողովելոց յատակ ծովու :

Segatúra. Սղոցածք : պեսիէրէ Իւլաս• սղոցումն• պեսիէրէնէ• Հնձելոյ• Ջաժանուածի սղոցին• Իւսին էն Էնէդի : սղոցեալ մասն : Հնձումն (սրմանաց կիմ խոտոյ :) պիլէն : Ժամանակ հնձոց• Հունձք• պիլմի գնմանի :

Segavéne, ni, աբ• Հարստաշրջող• խոչիչ• Իւկէդիչ

Seggétta. Աթոռ բազանալի : աթոռ (ի սկսա կամ բնոյ որովայնի :)

* Seggettiére, աբ• Բարձող աթոռոյ :

Seggettína, նաեւ Seggettalíno :

Séggia, Séggio. Տես Sedia.

Seggióla. • Seggiólo. Աթոռ : Իւսնդիչ : աթոռ բազանալի : գերան ինչ՝ տանելոյ յորոյ վրայ հասաստի վերջին կղմնտերք յարկին :

Seggiolíno. Seggiolína, նաեւ Աթոռ փոքր, կամ խոնարհագոյն :

Séggiolóne, աբ• Աթոռ մեծ :

Seghétta, նաեւ• Սղոց փոքր : Իւսնդիչ : զարդ ինչ դիւոյ կանանց նախնեաց• դանդանաւանդ ինչ ա. մեհի ձիոյ :

Segméntò. Հատուած• (է մասն բազմաւակի պարագծակէ՝ ի զիարդ և իցէ ապեղանէ, և յիւր լարէ :)

Segnacáso. Հաղմանչան• (է բառ միաձայն և ան, հաղմ• որ յարի ի բառս՝ ի ընդ դրակառուածի հաղմից ինչ : և են երեք di, a, da.)

* Segnaccénto. Շեշտ :

Segnácolo. Նշան• նշանակ• Նիշան,

• Segnalánza. Գերազանցութիւն :

Segnaláre , ն . Երևեցնել , կամ անուանի առնել . Հռչակել : Փղնիթ եթվիփ : Segnalársi , յ . Երևնալ լի նել . առանձ անուն ստացանիլ . փառաւոր լինել . նամ գովաբանիլ :

Segnalataménte , ած . Ի վեր քան զնեմ . յատկա . առաւել քան զնեմ . մանաւանդ : հռչակաւոր :

Segnaláto , ta . Segnalatíssimo , ma . Երևելի . նշանաւոր . ականաւոր . գերազանց . ընտիր . ստանձալի : Ջինչ էր . էլա . նամբոր :

Segnále , ար . Նշան . նշանակ : Նիշան . մեզ հիմանգաց՝ (զոր ցուցանեն բժշկից . որ կոչի և Segno .) Խարխանիչ . (է բառ. նաւորգաց՝) չամնիցառ : նշանակ ժայռից ծովու : Գնուչակուն : Համառաւ զուն կինդանիկերոլից : պոբնու աչմ : ապի : էոբա նինանի : կինք ազգատոհմից :

Segnalétto , Segnalúzzo , նաձ . Նշանակ : նշան փոքր :

Segnáre , ն . Նշանել . նշանակել : Նինչանափ . ցուցանել : Ջեօխնէրֆէդ : Հաստատաւել . առտրպրել . տպաւորել : տպաւորիլ՝ ի մտի . ունել . յուշի : Համբնթա սահմանս . որոշել . կարգել : Նշանակել զչափ : տեառնայ գրել . խաչակնքել . օրհնել : Երակ հատանել . ֆ . Կնքել զնշանան խաչիւ : Խաչիանն հաւատամս : յայտ տուշ կրթիլ . հիանալ : Տան գովաբ : * farsi segnare . պաշ երակ հատանել :

Segnataméntе , ած . Նշանաւ : Նիշան ըստ : մանաւանդ . քան . առանձինն . յատկա . ի վեր քան զմտ : հռչակաւոր . յայտնապէս : Ջեչեաբէ :

Segnáto , ta . Նշանել . Նշանակել : Նինչանէր . փակուէ : յայտնի : կարգել . պայմանել . Ժամանակել : նկատել . քանդակել : տպաւորեալ : վրանէն (Ճանաչ պարհ :) յատկապէս բնութեալ . յիշատակել : segnato , e benedetto . արձակաբար . բնաւ . խոպան :

Segnáto , գոյ . Նշան . երևոյթ :

Segnatóre , ար . Segnatríce , կթ . Նշանող . նշանակօղ :

Segnatúra . Նշան . նամանաւ : Նիշան . * Տես և Signatura .

Segnétto , նաձ . Նշանակ . նիշ . նշան փոքր :

Ségno . Նշան . նշանակ . ցոյց . ցուցակ : Նիշան : հինգ նշան կնքող . ձև . Ջօխնէր : նշան . արուեստ . աքան չելիք : Ֆնճիուչիի : ձև . Segno , կամ Segno celeste , կամ segno del Zodiaco . Համապատասխանել . նշանակ դոդիակոսին . կենդանակերպ . կենդանաւոր ակ . աֆիէք . պոբնու աչմ : Ախնարկուէ : Իյուքի : կամք . հաճոյք : էջապէլ : առաքնորդ : մեզ հիմանգաց՝ զոր ցուցանեն բժշկին : Դրօշակ : պայրագ . առնձագ : հետք : ես . նպատակ : Նէյանիչեակ : կիսագրել . անվի . կէտ նպատակի : Ասհմանս . կոպար : աչքս : բիծ . նշան հարուածոց . սպի : էաբ Նէյանի . պէրէ : Bianco segno . Ֆուռկի սպիտակ կնքաւոր՝ զոր տան ուսմեր առ . ի գրել ի նման զոր ինչ և կամք իցեն : պէյաղ : mi fece segno cogli occhi . անիաբկիաց յիս : far segno colla mano . Նշանակել ձեռամբ : fare il segno della croce . կնքել ինչ նշանաձ խաչին : ֆ . Կնքել զերեսս իւր նշանաձ խաչին յայտնի կրթիլ . stare a segno . կալ՝ ի կոպար . չերանել . ֆ չափ : fare stare a segno , կամ tenere a segno . բռնադատել՝ ի հնազանդել . յուսոյն կացուցանել . նոձաձնել . հնազանդեցուցանել : պաղ նէյնէ : tornare a segno . դառնալ ուղղութեի . զգաստանալ . հնազանդել . նոձաձիլ ընդ ձեռամբ : dar segno . Նշանակել . յայտնել . ցուցանել : dare , կամ trar nel segno . Հարկանել ի նպատակն : trar nel segno . անկն գնել յոք . բաւականն համարիլ զոք առ իսին : fare un segno con un carbon bianco . նոր , կամ անկարծելի ինչ պատահել : per filo , e per segno , ած . ճիշդ . անվրէպ (ընթացանալ .) ուղղորդ : Segno per segno , ած . ճշդիւ . ճշգապէս . մանր . անվրէպ . ըստ . զդուշգդնա : a segno che . մինչև . մինչ զի . էնոյնէ էի : giunse a tal segno che ... ցայն վայր ժամանեաց՝ զի . . . :

Segnorággio , Segnóre , Segnoría . Տ . Signorággio .

Segnúzzo , նաձ . Նշանակ . նշան փոքր :

Ségo . Ճարպ : Իւ էաբէ : տես և Seco .

Ségola . Տես Segale .

Ségolo . Կապին . տասպար : պալխ :

Segóne , ար . Սրոց մեծ : պես և Segolo .

Segregáre , ն . Տրոհել . որոշել . զատուցանել . անջատել : այբէմէշ :

Segregáto , ta . Զատուցեալ . մեկնեալ : այբէմէշ :

Segrénna , գոյ . կթ . Բաս ասի . ն նախադրի՝ : Վարխ :

* Segrennucciáccia , կնդ . Կին վախճ և նիհար :

Segréta . Տեղի ծածուկ . զանխուել վայր : Իրէլի էեր : բանս գաղտնի . (յորում չիք հրաման խօսելոյ ընդ քանուարդեշոյ) Խորհրդական կիր լաբերայն աղօթք քահանային՝ ի պատարագին : Պողպատեայ գործ ինչ զոր երբեմն դնեին՝ ի նեղբոյ աղուաձաղնի :

Segretaméntе , ած . Segretíssimaméntе . Գաղտ . լռելեաց . ի ծածուկ : Իրէլի :

* Segretária . Կին՝ որում յայտնեին զգաղանիս : կին խորհրդապահ :

Segretariáto , ta . Պաշտօն գրագրի . կիր քարտուղարի . Հղիմագրութեի :

Segretariésco , ca . Պաշտաձեալ առ գրագիրն . քարտուղարի . Հղիմագրական :

Segretário , Segretáro . Քարտուղար . նամակագիր . Հղիմագիր : աբա էնկիրի . էաբշէ : խորհրդապահ : անգի գանկուշ . Հաւքուստ :

Segretarióne , ար . յաձախ . Հաւքատարիմ խորհրդապահ : քաղ բնաւորին :

* Segretarízio , ia . Տես Segretariesco .

Segretería . Կայան , կամ անուանի քարտուղարաց : էաբշ հանի : տուն նամակաց : քարտուղարք : պաշտօնեից տուն հաւանաց : էաբշէաբ :

Segretéssa , կթ . Խորհրդապահ . կին՝ որում յայտնէն զգաղանի խորհուրդս :

Sesretézza . Գաղտնութիւն հաւատարմութի : ար :

* Segretiére , ար . Խարխրդապահ . այր հաւատարիմ :

Segretíssimo , ma , գեր . Գաղտնածածուկ . խորհրդաղապահ . կարի հաւատարիմ :

Segréto , գոյ . Գաղտնիք . խորհուրդ : ար : tenere segretò , կամ il segreto . լռել , կամ ի ծածուկ ունել զգաղտնիս . ոչ ի վեր հանել զանն : Գաղտնիք սրտի . խորհուրդք . սիրտ : խորհրդապահ . այր հաւատարիմ : գաղտնի եղանակ . գիւտ ինչ գաղտնի : ingerirsi ne' segreti di S. Marta . առաքխոսնել ի գործ օտարին : al , կամ di , կամ in segreto , ած . գաղտ . ի ծածուկ : Իրէլի :

Segréto , ta , ած . Գաղտնի . գանխուել : Իրէլի :

Segréto , ած . Գաղտ . լռելեայն : Իրէլիճի :

Seguáce , ած . Հետեւող . հետեւորդ : Կուսակից . հաւանող . աշակերտ . գործակից : ոտնձան . նոպի օլան :

Seguéla . Տես Sequela .

Seguénte , ած . Հետագայ . յետագայ . հետեւորդ . յաջորդ . որ գկնի : ապրէրա էէլէն . էաբէն : il dì seguente . յաւուրն երկրորդի . ի վաղիճ անգր : էր ընէի կիան : di seguente , ած . ապա . յետոյ . գկնի :

Seguenteménte , ած . Վեր . ուստի և վէր և ծնան էէլէն :

Seguénza . Կարգ . շարունակութի : պրաւ տարմ (ընդ նոց .) բաղմնի (մկանց) պեգիս :

Segúgio . Ազգ ինչ հետամուտ որսական շանց :

* Seguimento . Հետամտութի :

Seguíre , ն . Ջհետ երթալ . գալ գկնի . անդիւ գկնի հետամուտ լինել : ապրէրա կիմիէ . ապրնու փոխ . ֆ : Հանապազորդել . շարունակել . պոբմանաչ :

հաձել զինչ. ղկնգանիլ. անոսալ. հուսանիլ. հեծանել. ասյտա. հաբրնե հօր եղիպ: ի գործ բերել. կատարել: եղբա եքիպ: հանդիսիլ. դեպ լինել. վերջանիլ. լինել: առաք կեղիպ: յետ գալ. ծագել. դալ. հաբ եղիպ: una strada. ընթանալ ը ճանապարհ ինչ: una certa via. առնել ընթացս ինչ կենաց: la strada. յետ խաղալ. կիմ վարել զհանապարհ իբր:

Seguitábile, ի. Արժանի հետևողութե, կամ նմանող:

Seguitaménte, ի. Անդադար. անընդհատ. անդադար. ցանց: տարմայել:

Seguitaménto. Հետևութիւն. հետևողութիւն:

Seguitánte, ի. Հետևող. ազակերտ. հատուիտ: ընկեր:

Seguitáre, ն. Չհետևել. հետևել: ապրեցնել յինչ: ընկերել: Տարտնանկիլ. հանապազորդել. տասքատ. լինել հատնարհ. անսալ. ասյտա. հալլա ծել. չարչարել. ղեղել. վաչ եղիպ. ընկերիպ:

Seguitáto, տա. Չհետևեալ. հետևեալ. եղ:

Seguitatóre, ար. - trice, իգ. S, Seguitante. նմանող:

Séguito, գոյ. Ընկերակցել. ուղեկցել. ուղեկիցք. ամբ: խօսակցել: եղիպ գալաքաղբը. գաշտաքաղբ. հայիքա: Ցաքուն. մլուծուն: Հանապազորդութիւն: Եղբ իրաց. կատարած. յաջողութ գործոյն: ծանց:

Seguíto, տա, աձ. Չհետևեալ. հանդիսիլ. անցել: անոճանի. վկայել: gli domandò di seguito, գոյ. հհարց նմ զդէպքն ծագեցեալն:

* Seguitríce, իգ. Հետևող:

* Seguizióne, իգ. Տես Esecuzione.

Sei, աձ. ի. վերջի գոյ, ար. Վեց. ալբը:

Seicénto. Տես Secento.

Seíno. Երկվեցեակ. (առի զբոնէնկը. յորժամ երկոքին ևս ունին զինչն վեցից:) փխ չէր:

Selbastrélla, Selvastrélla. Տես Pimpinella.

Sélce, Sélice, իգ. Քար: խալ: գալլախալ: լափալ խալբ: լափակ խալբ:

* Selciáre, ն. Յատակել գալլախալ վիմօք: լափալ խալբ պեօչնիպ:

* Selciáto, տա. Յատակեալ գալլախալ վիմօք:

Selenografía. Լուսնագրութիւն. Նկար լուսնոյ:

Seleníografico, ca. Լուսնագրական:

Sélice, իգ. Տես Selce.

Seliciáto, գոյ. Յատակ, կիմ փոյտց յօրինեալ գալլախալ վիմօք: գալլբերմ. գալլբերմալը ոգիպ:

Sélla. Նստից ձիոյ: նչեր: votar la sella. անկանել յերկխարէն (ի ներքակախաղալ է) ատենապետել. չուգարել: rimaner in sélla. մնալ գեր ի վերջոյ. կիմ յաղթական: Sella. Աթոռ. գահ: նստիլի: andar a sella. նստել ցանձան (ի սեհեռ որակայնի.) գնալ յաթոռոցնոյ:

* Selláccia, ենչ. Նստից. կիմ սեռոտ յոսկի:

Sellájo. Նստակազմ: նչերչի:

Selláre, ն. Չամբակել. նստիլել: նչերլնիպ:

* Sellaría. Փողոց նստակազմից: նչերչիներ տղբոբ:

Sellato, տա. Նստիլեալ. Նստակազմ: Կարաքա ամակ (ձի. կամ որով քանակ ի գործառ ոչ գնասէ:)

Sélva. Անտառ: ծառան: * Հաւաքածոյ գանազան նիւթ (ոյց: ա. ի յօրինել եոքօք պէսպէս ճառս. եև:) ի և ևս առղջ ինչ բնութեանցմէ նմանեալ:

Selváccia, ենչ. Անտառ նման. կիմ նմանձրաքնոտ:

* Selvaggiaménte, ի. Վայրենաբար. անմարդաբար:

Selvaggína. Տես Salvaggina.

Selvággio, ia. Վայրի. վայրենի: նապատի: ծար. ո. ար. անբիծրեն. անհնձոտ: ոչ ընտանացեալ. անընտ ան: porco selvaggio. կինձ. վարազ:

Selváno. Տես Silvano.

Selvaréccio, ia. Անտառային. վայրի: նապատի:

Selvastrélla, Selbastrélla, Տես Pimpinella.

* Selvático. Տես Salvatico.

Selvétta, նաձ. Անտառ. փոքր: ծառանդեղ:

Selvóso, sa. Անտառածոր. անտառախիտ: ծառնիր:

Semácco, Semálo. Նաւակ ինչ պատեաղաց. ան ձուկ. և միսեայ:

* Sembiábile, Sembiábole, ի. Նման:

Sembiáglia. Տես Sembraglia.

Sembiánte, գոյ. ար. Դէմք. երես: խղ. պճոյ: երեսք. նմանութ. կերպարանք: նչոյեբէրէ: in sembiante, per sembiante, ի. առ պատուոյ. արտաքուստ. ի վերին երեսն. կերձեաք: ցուցամոլ. առ երես: fare, կիմ mostrar sembiante. երեսս ցանել. կերպարանել. կերձել. ձեւանալ. պատռանել: նչոյեբէրէ: եօյէնդիպ: far sembiante di non conoscerlo. յանդգնաբար լինել պիտի պիտի նչիպ: far strano sembiante, երեսս ցանել. հեռանալ ի դէմս. խոժոռել: faceva sembiante di non ascoltarli. լինէի առ նմա պէս. ղնաք:

Sembiánte, աձ, ի. Նման:

Sembiánza. Դէմք. երես. կերպարանք: պճոյ. նշան. ցոյց. վկայութիւն: նմանութ. երեսպէս: նչերէ:

* Sembiáre. Տես Sembrare.

* Sembiévole. * Semblábile, ի. Նման:

* Semblánte. * Semblánza. Տես Sembiante, եև:

* Sembláre. * Sembléa. Տ. Sembrare, Sembraglia.

Sembrábile, ի. Նման:

Sembráglia. Հանդարտութ. կիմ գործ առաջ տալ:

Sembráre, ն. Ցնծալ. երևիլ: նչոյեբէրէ:

Séme, ար. Սերմն: բօհամ: սերմն կենդանեաց: նկ առաջ մարդկան: Զաւակ. ծնունդ. սերունդ: նչոյ Զաքար. առհաւ: ազ. պնդիկ. ծագումն. պատճառ: աչպէս: uomo da seme. այր անմիտ. (ի՛ ոչ յայլ ինչ ուիսանացու. քայլ փոյթ յորդնծնուն:) Seme santo. տես Semenzina, Semi. Եի չորս զանազան տեսակ խաղալիկ ծիլոց

Semejología. } Նշանագանութ. (է մասն բժշկութ
Semejótica. } որ ձգտէ զնշանաց հիւանդութ եւ առողջութ:)

Seménta. Սերմն. սերմանիք: բօհամ: պատճառ. ծագումն. պիտի: պէպէ: Սերմանուհի. ցան: էպին: ժամանակ սերմանեացց: էպին գամաք: զարդ առղջապահ. առղջ: andare in sementa. սերմանել. ցանել. գնալ 'ի սերմն:

Sementáre, Sementatóre, եև. Տես Seminare.

Seménte, իգ. Սերմն. սերմանիք: բօհամ:

Sementíno, աձ. Սերմնական (որ եբ ոսն ինչ առ դասինի հասմնայեցիս յետս սերմանելոյ սերմն յատուածոյ:)

Seménza. Սերմն: բօհամ: սերմանեալքն: զարմ զարմ. պատճառ. պիտի: ծագումն:

Semenzájo. Պարտէզ սերմանեաց: Քիսանդէփ:

* Semenzétta, նաձ. Սերմն մանր, կիմ փոքրիկ:

Semenzína, կիմ Séme sánto. Սերմն ինչ քաղն ատակիչ Հնդից արտաքոյ: Խոտասեր: քան սանդ կոյն և Santolina. լտ՝՝. Semen santonicum.

Semenzíre, ն. Սերմնաւորել. սերմանաւորել սերմ գալ: բօհամնչանամ:

* Semestrále, աձ, ի. Վեցամսեայ: ալբը ալբ:

Seméstre, ար. Վեցամսեայ ժամանակ. վեց ամիզ ալբը ալբ: վեցամսեայ վարձ:

Semette. Ալբ ինչ մանրահաս դասմանից:

Sémi. Խաս լտ՝՝. 'ի ևբ աձ 'ի խաղաբրաե. նկս: Եր

Semiaddottoráto, ta. Իսկական անկատար. Թերի. վարժ. Հեծեալ կիրճ:

Semiariáno. Կիսարիանական. (հերետիկոս:)

* Semibécco. Փոքր ի կիսակատար:

Semicanúto, ta. Աղեբակ • ալեբակ • ալեխառն : գբա սպիտակ :
* Semicápro. Կիսայծ • կիսով չափ այծաձև :
Semicérchio, Semicírcolo, գոյ • Կիսաբոլորակ :
Semicircoláre, Semicirculáre, հ • Կիսաբոլորշի: եղբմ պնդիմ :
Semicróma. Կիսակորճ • (ֆ ձև կիմ խազ երաժշտական՝ կէսն Cromaին :)
* Semicúpio. Կիսաբաժանիք • (ֆ նաեւ 'ի լճալից ու հօմն , որպ Ջաւրք հաւաքին մինչև ցպտուն :)
Semidéo. Կիսաստուած :
Semidiámetro. Կիսատրամագիծ :
Semidiapénte, տբ • բաս երաժշտ • Կէս հինգերորդ : Կոչի և Quinta imperfetta diminuita. Հինգերորդ անկատար նուազեալ :
Semidítono. Կիսաերգակ • (Նշանակէ ոչերգակ մի և կէս, կիմ մանաւանդ երկոյերգակ մի անկատար զոր երաժշտիցք կոչին և Terza minore, ֆ' երրորդ փոքրագոյն :)
Semidóppio. Կիսակրկին • (տես գոյնմ ժամերգութէ յատնիպատ յորում ոչ կրկնին կցուրդքն :)
Semidórto, ta. տբ, գոյ • Խմաստակ • աբիքիտ նէլինէն:
* Semifilósofo. Խմաստակ • ագէտ խաստասէր :
Semigigánte, տբ • Հսկայաձև • տղբ սկսյանման :
Semignoránte, հ • Ծանրալարժ • խմաստակ • սակաւագէտ :
Semíla, տբ, հ • Վէց հազար • պէնը պին :
Semilunáre, հ • Կիսալուսին • եղջերաձև ալեհնաձև :
Semimembranóso, sa. Կիսամաշկեան (մկանուղք սրտնից :)
Semimetállo. Կիսամետաղ • (այր ֆ մկնդէղն , նշ :)
Semimínima. Կիսամինր • կիմ կիսափրբր • (ֆ խազ երաժշտական մէկն Minima. ին և տևի 4 զալկս :)
Semimúsico. Երաժիշտ Ծերալարժ, անկատար :
Seminagióne, իփ • Տես Seminazione.
Seminále, հ • Սերմնական • սերմանելի :
Seminaménto. Սերմանումն : քանսարկումի :
* Semináнte, հ • Սերմանող • սերմնահան :
Semináre, ն • Սերմանել • ցանել : էփէ : տարածել. հաւակիլ : լաւ էնվէ :
Seminário, գոյ • Պարտէզ սերմանեաց : Քիթանէլըփ : սերմնարան : Թօհաֆլաթ : դպրատուն կրկերիկատացու. կիմ ուսումնարան կղերիկատացու մանկանց : Խմբէթ :
Seminário, ia, տբ • Սերմնական (անօթք կենդանեաց :)
Seminarísta, տբ • Դպիր • (ֆ' որ մտպոի 'ի դպրատան :)
Semináto, գոյ • Ածիք սերմանել : էփինէփա uscir del, կիմ fuor del seminato. յիմարիլ • խելագարիլ : զարտուղիլ 'ի կարգ քանին : cavare, կիմ trar del seminato. յիմարեցուցանել : խոտորեցուցանել յառաջագրէ նիւթոյն , կիմ 'ի գործոյն :
Semináto, ta. Սերմանեալ • ցանեալ : էփինէլ : սերմանատեալ • տարածեալ :
Seminatóre, տբ • Սերմանող • սերմանացան : էփինէճի : տարածող • ծառայիչ • որ սերմանէ (հերձէածս , մոլորուեցս :) որմնացան • չարագործ : Սերմնարկու • (ֆ մէքենայ մինչ նոյագիւս՝ որով սերմանեն սերմին յանդս :)
Seminatríce, իփ • Սերմանող • պատճառ (չարեաց :)
Seminatúra, Seminazióne, իփ • Սերմանումն • ժամանակ սերմանելոյ : էփին • էփին գնդաց :
Seminervóso, sa, տբ • Կիսաջլեան (մկանուղք մինչ սրտնից :)
Semiparábola. Կիսատրամագիծ • (ֆ կէսն Ջուգորդին, որ ֆ երկրաչափական հատուած մինչ կոնաձեան :)
Semiparálisi, իփ • Անկատար անդամալուծութիւն :
Semipelagianésimo. Աղանդ կիսապելագեանց :
Semipelagiáno. Կիսապելագեան :
Semipoéta, տբ • Բանաստեղծ անճանչ, կիմ ոչէտ :
Semipotenziáto, ta. Բաս ինոքոնիէ • Շէջապարտյալ :
* Semirétto, ta. Կիսուղիղ :
* Semiritóndo, da. Կիսաբոլորշի • փոքր մի քոլրաձև :
Semisferóide, իփ • Բաս էլիպսոիդ • Կիսագնաձև • կէսն գնաձևին :
* Semispináto, ta, տբ • Կիսոշնեան • (ֆ մին 'է մնաց նոց ոլին :)
Semistánte, տբ • Մատչեալ ի անուն ինչ ծպղտական
Semisvólto, ta. Կիսախոնարհ • էջք խոնարհեալ • փոքր մի խոնարհեալ :
* Sémita. Տես Stradetta.
Semituóno. Բաս երաժշտ" • Կիսոլորակ : ինձի պվող :
Semivívo, va. Կիսակենդան • կիսամեռ : նորըմ էալիսե
* Semivocálo, տբ, հ • Կիսաձայն (տառք մինչ քաոսաձայնք :)
Semivólpe. Կենդանի մինչ հնդկաց • կոշի կ Didelfo, Filándro ;
* Semiuómo. Ծիղուղի • Ձիաձի :
* Semmána. Տես Settimana.
Sémola. Ծեփ (ալիւր :) էէէի :
* Semolélla: Դեղմամ մինչ մանրիկ և հատուածև :
Semolíno. Սերմն փոքրիկ • դեղմամ մինչ մանրիկ և հատուածև :
Semolóso, sa. Ծեփանման :
Semovénte, հ • Ինքնաշարժ • էնոփ էնոփնէն ընէրէնէն:
Sempiternále, հ • Յաւիտենական : էաէոփ :
Sempiternalménte, Sempiterneménte, հ • Յաւիտեան • 'ի յաւիտեան : էաէոփ :
Sempiternáre, ն • Յաւիտենական առնել • յաւիտեան կացնել : էաէոփ էթփէ :
* Sempiternità. Յաւիտենականութիւն • յաւերժութիւն :
Sempitérno, na, Յաւիտենական • միշտկենդան • յաւէժ : էաէոփ : In sempiterno, հ • 'Ի յաւիտեան. յաւէտ :
Sémplice, հ • Semplicíssimo, ma. Յատակ • անապակ • անխառն • սոփի : պինդ • անխարդախ • անկեղծ : սոպոփիլը : անխորձ • միամիտ • պարզամիտ • դիւրահաւատ : աձիփ • պէօն : միակ • պարզ : սոպ : լոկ • սոսկ : սոլի : անարուեստ • ձնպատճառ : պոպոլը պարզ (ճաղիկը :) Եալէնֆոլ : alla semplice. պարզմտաբար • պարզ մտօք : Semplici. Բոյսք • (են բժշկական հատարակ խոտք , կամ բոյսք :)
Semplicéllo, la. Semplicétto, ta, նոմ • Փոքր մի պարզամիտ , ևն :
Sempliceménte, հ. Semplicissimaménte. Պարզմտօք • միամիտ պարզիկ • անարեմեմիւթ :
* Semplicézza. Տես Semplicità.
* Sempliciáccio, տբ, գոյ • Ագէտ" • Պարզամտադոյն:
Sempliciário. Գիրք զբժշկական բուսոց :
Semplicióne, na. Sempliciótto, ta, տբ, և գոյ • յիմար • Պարզամիտ յոյժ • խօճամիտ • ապուշ : էէէ պէօն :
Simplicísta, տբ • Բուսաբան • բուսաբանն • (ֆ նա որ ձանաչէ զօգուտ բժշկական խոտոց , և պահէ զայնոսիկ :) Բուսաբոյց • բուսաբան • (ֆ պարտէզ բժշկական խոտոց :)
Semplicità, -táde, -táte, իփ • Պարզութիւն • անխառնութիւն • յատակութիւն : սոպէլիէ : միամտութիւն • անփորձութիւն • սխմարութիւն • անմտութիւն: պէօնլիփ : պարզմտութիւն • անկեղծութիւն • ոզջմտութիւն : սոպոփիլ : քնաքանութիւն • անարուեստութիւն :
Sémpre, հ • Միշտ • հանապազ : պայմ : անընդհատ : փոխմ • Sempre che. Քանիցս անգամ և • ցորքան : ենէփոփէ փի : Sempre mai, Sempremai, Mai sempre. Միշտ • հանապազորդ :

Sempreviva . Է՝ բազմատունկ բժշկական բոյս ինչ անհետարշաւ: հէք պէմ ի տալ. կիմ գոնէ ապագ օբնս: sempreviva maggiore . ասիպս կիսկիլի : sempre viva minore . պատ գոտասպս :

• Sémprice . Տես Semplice .

Séna . Ականջ : ակնս - պիտակի :

Sénape , ին • Sénapa . Մանանեխ : հատպաղ : venir la senapa al naso . ի բարկանալ բրդիլ :

Senapísmo , Sinapísmo . Սպիտանի ինչ յօրինեալ ի ջուր եղոյց , և ի մանանեխոյ :

* Senário , ia . Վեցատող : վեցեակ :

Senáto . Ծերակոյտ . սինկղիտոս : փիլան : tenere il senato . խնդրել զծերակոյտն :

Senatóre , ար • Սինկղիտիկոս . պատրիկ : էրէի փիլան :

Senatório , ia . Սինկղիտիկական :

* Senazióne , ին ը Չսկոտիմ . կոտիմ չարին : սոպ բերէսի : հոյլ և Crescione , Nasturcio acquatico .

Séne. Տես Se դերանուն :

Séne , ար , բաս լար • Ծերը :

Senétta, բաս լար • Senettù, - túde, - túte, ին • Ծերուկ :

Sénici , ար • Խոյլք , կիմ ոտոյց ինչ մանուածոյ մազ ածոյ հոկտրգին :

Seníle , հ • Ծերական • Ծերոյ :

• Sénio . Ծերութ • զառամութ :

• Seniscálco . Տես Siniscalco .

Senníno . բաս խաղալիկան . Երիտասարդ Հորհոլի և հանճարեղ • զգօնամիտ • հանճարաշարժ :

Sénno . Խմաստութ • խոհականութ • հանճար : ասէլ. լելոյ : միտք • հանճար : ասէլ. քիչ : զգայարան • զգայութ : Խմաստ • միտք • Նշանակութ : Կարծիք : գէյս : խորամանկութ . խաբեութեամբ : un uomo di gran senno . այր զգօնամիտ , հանճարեղ : trarre del senno . յիմարեցուցանել : uscir di senno . յիմարիլ : esser in buon senno . լինել զգաստ : Senno ը բային Fare , անի զգօնութ մտկայի , և նշանակէ Saviamente . Խմաստասիրաբար • խմաստութ : Senno յարել . ի նախադրութիւն a , կիմ per , Նշանակէ կամք • հաճոյք : իրօրէն • էնչ : a mio senno . ը հաճոյս իմ : քան իմաստուց իմոց : a suo senno . ը հաճոյս նորա : ը քանց նորոց , որչափ և կարմի • ի կամս նոր : a lor senno . ը հաճոյս նորոցն : far a senno d' alcuno . անուաշ ուսիք : da senno , կիմ da buon senno , հ • Չգնաստիճ • սուտ գիճ • յան կատակ • սբամ մտաք • մեծատուն • յոյժ : հագիգիրն : saper per lo senno a mente . ունել ի մտի , կամ յուշի • գիտել քաշ • հաստատուն ի վր հաստատել : ognun va col suo senno al mercato . ասած • ամէ ոք խմաստուն կարծէ զանձն : del senno di poi ne son ripiene le fosse . ասած • ամէ ոք խմաստասիրէ յետ վտանգին : անագանն են իւրաքանչիւր վտանգին :

* Sennúccio , խաղալիկան • Հանճարի գեղեցիկ :

Séno . սրտատանքաւ բան էհ • Ծոց • գիրկ : գօգոն • գոշ • Հոգ : մէջ • օրէս • կեօղէ : mettere in seno . դնել ի ծոցի : trarre di seno . հանել ի ծոցէ իւրմէ : Ստինք : Գիծ : * Ընդարձակ : ասած : Seno d' Abramo . Գոգն աբրահամու : Սիրտ (մարդոյ , երկրի :) խնդէ : բաւականանալ . միտք յարմարութ : Գոգ զգեստուց : էնէի : Գոգ (ծովու :) էօրֆէնէ : կորուստ . խորոխիք • խառն : Seno d' un osso . բաս անդամ" . Խորշ կիմ գոգ ոսկերաց :

Se non , կիմ Se no , զբ Երէ ոչ . Թէ ոչ : se non verrà . Թէ ոչ եկեսցէ : էնէր էնչիսկ : բայց Երէ . բայց միայն • բաց ի . առաս Երէ ոչ : Գիշեր : էօտաս : Se non che . ը se non . Երէ ոչ . Թէ ոչ : Se nõn chẽ . ը se non fosse , կիմ stato fosse che . Թէ ոչ . Երէ ոչ . Se non se . ը se non . Երէ ոչ . Թէ ոչ . բաց ի . բաց միայն • բայց Երէ գուցէ . Երէ ոչ Թերևս . Հա • Գիշեր • Հարց • Գոյչ :

Senópia : Տես Sinopia .

Sénsa . Տնտեսութ վերահսկ սկսեալ յառաջ ընթանալն քան :

Sensále , ար • Միջնորդ (վաճառման •) վաճառ. կու : Ընչեղ . գիանչ : Ես՝ ին • կատաս :

Sensalúzzo , նաշ • Միջնորդ փոքր :

Sensataménte , հ • Sensatissimaménte . Զգայութ զգեալապէս • զգալաբար : Խմաստնաբար • խոհ մաբար :

Sensatézza . Խմաստութ • խոհականութ : ասէլելիք :

Sensatissimo , ma , գեր • Գերխմաստ • մեծխմաս • քաջայայտ (շքեղապատուի :) Խոհեմագոյն • խմաս նագոյն :

Sensáto , ta . Զգալի : Խմաստուն • մտայի • խոհական : ասէլելը :

Sensazióne , ին • Զգացողութ • զգացողութի : զգայ պայծառութ :

Sensería . Վարձ միջնորդին (վաճառման :) Ընչեղ. լեը : միջնորդութ • վաճառարկութ : Ընչեղելը :

Sensíbile , հ • Զգալի • որ անկամի ընդ զգայութ հասի • զգայելոյ : զգայուն • դիւրազգաց • դիւրագրգռով : զգայաճաս : աճելը : * Ակզբ • գոյն կի սրատուչ , (ցաւ , կսկիծ :) զգայելի :

Sensibilità , - táde , - táte , ին • Զգալութ • զգալի գոյն : զգայաճապ : Գորով սբամ : ասիմ : Հասկացողութ • միտութ : քնքուշ (առ իմն :)

Sensibilménte , Sensibileménte , հ • Զգայելի զգալաբար • առ աչս :

* Sensífero , ra . Զգայարար (Կնդբ :)

Sensitíva . Զգայական , կիմ զգացողական կարողութ : Ակնթարթուկ , կիմ պատկառուկ . (է խոտ ի ամերիկեան . յոր ի մէջ թերկին , կիմ ի փչել ընդ իսկ և իսկ ամիտուկ զտեղեան և զոստան , բայց յետ սակաւուց վերստին պարզէ :) Կոյն և Erba Mimosa .

* Sensitivaménte , հ • Զգալաբար • զգալապէս :

Sensitívo , va . Sensitivíssimo , ma . Զգայուն զգայան • զգայագէտ : Զգայարանական • զգայական : Փափկասիրտ • քնքուշ սիրտ • դիւրազգած ի բարկութ : Ընկնիմ

Sensivaménte , հ • Զգալաբար :

• Sensívo , va . Տես Sensitivo .

Sénsò . Զգայարան • զգայուն : հաս • հասկ : միտք խմաստ (գործ •) Նշանակութ : Ձանձ : ախորժակ կերակր : սրտի • սէրնա : Հանճար • միտք : ասէլ : * Զգայութ : * Խղճ • ցանկութ :

Sensório . Զգայութ • զգացուածք • զգայարան :

Sensuále , ած , հ • Զգայական : հասի : և ա՝ գոյ • Հնչ ատաւեր • ցանկասէր : Նկճեալ Քաղի :

Sensualità , - táde , - táte , ին • Զգայականութ • զգայ կութ • հեշտասիրութ • Նկճեալ ոչխ , Քաղքենի զգացուածք : * զգացուածք • զգացողութ :

Sensualménte , հ • Զգայապէս • զգալաբար • զգայութեց :

• Sentácchio , ia . • Sentacchióso , ia . Տես Stentáto :

Senténte , հ • Զգայօղ • զգայուն :

Senténza , Senténzia . Վճիռ : հէօմ . հէօճէք • իմ գատաւճիռք : Ոչնչ լուծուածն ինդգոյութեան քէնէվ : Կարծիք : գան • գէյս = dar la sentenza . համանել , կիմ տալ զվճիռն , զգացականիքն • վճռել հէօմ էնէի • իսկ վճիռ : Sentenzia . Ասած • գեցիկ խմաստ : Իմաչէլ աչօք Նախիհմ : in sentenzia , հ • գլուխ բանիս • հատուկ յետոյ : è meglio un magro accordo , che una grassa sentenza . ասած չան է ատիտանչան իրատահանութ . ը զվէտիկ կայնածիգ : spiłar sentenze , վայրատար հիա խմաստ

խմաստս գիղեցկիս ։
Sentenzialménte : Տես Sentenziosamente.
Sentenziáre , ն . Վճռել · վճիռ հատանել · հնօտմ եմ եմ ։ դատաւկնքել · դատաստատել ։ գոբլինի հնօտմ եմ եմ ։
Sentenziáto , ta . Վճռեալ ։ գատաւկնքեալ · դատաստատեալ ։
Sentenziatóre , ար · Վճռօղ · դատաւոր ։
Sentenzievolménte , ի · Վճռով · դատաւկնքով ։
Sentenziosaménte, ի · խմաստնաբար · խմաստնապէս ։
Sentenzióso , sa . Sentenziosíssimo , ma . խմաստասէր ։ ոտբաբար ։
Sentiéro . Ճանապարհ · պողոտայ · չաւիղ ։ եօլ· ինձ եօլ· էայս եօլս ։
Sentieruólo, նուա. Ճանապարհ փոքր· անհուն չաւիղ ։
Sentiménto . Զգայաբերել · զգայարան ։ հասս · հասկ ։ * Զգացումն · զգացողութիւն · փայտ * Կիրք · սխրթիմակ · խրձ (փառաց ·) ցանկութիւն ։ եօթնեալ * Բիֆ բռնութիւն · նախամիտութիւն · շարժմունք · ազդեցութիւն (բնութեան ։) հաբէական · մեղ ։ Մարդ · հանճար , կամ խմաստութիւն · գատաստան մտաց ։ ոտբ ։ դիղեցկիկ , կամ ազնիւ խմաստ · դիղեցկութիւն , կամ ազնուական խմաստից · ինձեալ սեօղ · կարծիք· խորհուրդ · զգայ ։ esser di differente sentimento . Լինել այլ կարծիս · uscir del sentimento, կամ esser fuor del sentimento. չիմարիլ ։ էջերբմտ ։ essere in buon sentimento . Լինել ողջամիտ, առողջախորհուրդ · Յաքնակին սր գատանի ոտբիք և Sentimenta .
* Sentimentóso , sa . Տես Sentenzioso .
Sentimentúzzo . նուաղաչափն Sentimento ին ։
Sentína . Յատակալուր , կամ կաշկղ նատուն ։ սինքն նդ ։ լուալիք ։ խոհիրք · խոհերանոց ամ մեղուիչ ·
Sentinélla . Պահանորդ · պահակեր · դիրքապահ ։ նշօպէնի ։ պահանորդութիւն · գիրքապահութիւն ։ նշօպէն ։ fare la sentinella . պահակել · պահել զպահպանութիւն ։ նշօպէնի սխրմէ ։ դիտել ։ նշօպէնիմէ ։
Sentíre , ել · Զգալ ։ փայտ ։ լսել ։ իդիմէ ։ առնուլ կամ զգալ գիտս · գիտութ · առնուլ գնահատ , գնամ · հնազանդել ։ էնդեմ այմ ։ տեսանել ։ նշօբմէ ։ զգալ 'ի մարմին · զգալ գլուխ ։ աշընմ ։ հնանալ · խմանալ ։ լանբմտ ։ sentire molto avanti in alcuna cosa . Թափանցել 'ի խորս իրիք · քաջ խմանալ · լինել ներկուսակ յիմիք ։ Sentire . Համարիլ · կարծել · պանի կամ ամբան ես · ինչ ոք փոքր մի պահապանմամբ ես · ciò sentè d' eresia . այս հերեսիական է ։ sentire , կամ sentirsi di alcuna , կամ ad alcuna parte del corpo . ախտակրիլ , կամ ախտանալ 'ի մասն ինչ մարմնոյն ։ giova a coloro , che sentono della milza . օգուտ փայծաղնացաւիլ ։ freddo . մրսել · ցրտանալ · Sentirsi , յ · Զարթնուլ ։ օյանմ ։ յանձին զգալ ։ գոյմտ ։ sentirsi bene . լինել առողջ ։ առողջմտ ։ non si sentir bene , կամ sentirsi male . լինել խօթ , հիւանդագին · հիւանդանալ · դիմաղջել · հոգսա օյմտ ։ come ti senti tu? ոնդ կեաս ։ նահալ ։ ։ sentirsi d' alcuna cosa . կամ sentirsene per un pezzo . սեռուաց ունել զկատաղի իրիք (վր կրեշ ։ նատաս , կամ վր գժիկ մանկանէն ։) sentirsi , կամ sentir di se . անձին լզգալ ։ appena sento di me . հազիւ անձին զգամ ։ egli non sente di se , i membri di lui non si sentono . նա ոչ զգայ անձին · ոչ զգայ զգաս · անզգայացեալ են անդամք նր ։ sentirsi del male per tutto . բովանդակ անձամբն զգալ զցաւս ։ una rosa fresca si fa sentir da lontano . վարդ նորաբիրթիւ 'ի հեռուստ բուրել զհոտ իւր ։ il freddo si fa sentire molto aspro . սաստիկ են յոյժ սառնամանիքքն ։ sentir bene , կամ male d' una cosa . ունել պատշաճ , կամ բարիւք , և կամ թիւր կարծիս զնրայ ինչ ։ sentir bene , կամ male una cosa . խնդալ ընդ իւն · զուարճանալ ի նմանէ · կամ ղայրիլ · գժոճարիլ ։
* Sentíta. Զգացումն ։ խորագիտուն · ճարտարութիւն ։
Sentitaménte , ի · Զգալապէս · խմաստնապէս ։
Sentíto , ta . Զգացեալ ։ գոյմտալ · գոյացմտալ · լուծեալ էնէիմէնէ · զգալապար · խմաստասէր · խոհեմ ։
Sentóre , ար · Հոտ ։ գօգս ։ նշան ինչ · նմանութիւն · նշան ինչ գաղտնի · ծանօթանալ ինչ գաղտ · ասելի շշուրդ · սեղմի · ազազակ · շառաչիւն ։ ղամաթ ։ aver qualche sentore d' una cosa . լսել ինչ գաղտ ընկերէ · իրաղաձ լինել իրիք ։ starę in sentore . ուշի ուշով սունկն դնել ։ գոլոգ գօմտ ։
Sénza, նխ· խնդրէ դնայ" · պէտ" , ս պանիոլին· Առանց (բացառական մասնիկ ։) սինչ · գաղ · բաց 'ի · Թողեալ զատ ։ senza speranza . անյոյս ։ ասմոսասս ։ ho peccato senza saperlo . մեղայ չանգիտս ։ senza parlare . լռիկ ։ senza mangiare . անուէստ ։ Senz' altro , ի · Անշուշտ · անտարակոյս · Ճշմարտիւ ։ չէ գէնիլ · senza modo , ի · կարի · յոյժ · անչափ ։ էնէ· էգբմտ ։ Senza che , կամ senzachè . բաց 'ի բաց յայսմանէ · Թէպէ ։ տարբ ։ առանց ։ սինչ · առանչ ։ senzachè alcuno se ne accorgesse . առանց ուրուք զգալոյ ։ senza più , ի · միայնակ · միայն · առանց այլոյ ուրուք · առանց այլ ինչ իրաց ։ յետոյ ։
Sépa . Մորճ ինչ Լիբեոյ և հիսպոսի · որ կոչի և Lucertola calcidica .
Sepajuóla . Ջուրան ինչ ։
Sepále , ար · Տես Siepaglia .
Separábile , ն · Բաժանելի · բաժանական ։ այրբբբ ։
Separaménto . Բաժանումն · անջատումն · որոշումն ։ այբմ · այբլբմ ։
Separánte , ն · Բաժանօղ · անջատօղ · որոշիչ ։
Separánza . Տես Separamento .
Separáre , ն · Բաժանել · անջատել · անջրպետել ։ այբմտ ։ Separársi , յ · Բաժանիլ · անջատիլ ։ այբմտ ։
Separataménte , ի · Բաժանմամբ ։ ուրոյն ուրոյն ուրոյն · որիշ ։ պաշա պաշա ։
Separatívo , va . Բաժանական · անջրպետիչ ։
Separátp , ta . Բաժանել · անջատել · անջրպետել ։
* Separatório , ia . Տես Separativo .
Separazióne , էի· Տես Separamento .
Sepolcrále , ն · Գերեզմանական · դամբանական ։
Sepolcráli , ար , յոմ · Գերեզմանականք · (Հին Հրէից սիկուք՝ որք ուրանային զկենդանին 'ի մեռելոս)
Sepólcro . Գերեզման ։ Հեղբ ։ Գերեզման քան ։
Sepólto , ta . Ջաղել ։ նեօխլիչ ։ Թաքուցեալ ։
Sepoltúra . Գերեզման ։ Հեղբ ։ Թաղումն ։ նեօխլէ· դէքն ։ portar l' arme alla sepoltura . Լինել վերք կենդանի ազատումին · մեռանիլ հուսկ յետոյ քան զնմ ազգատումի իւր ։
* Seppelliménto . Ջաղումն ։ Թաքուստ ։
Seppellíre , ն · Ջաղել ։ նեօմէնէ ։ Թաքուցանել · ծածկել · ասֆլամտ ։
Seppellíto , ta . Ջաղել ։ նեօխլիչ ։ Թաքուցեալ ։
Séppia , նի · Սիպի · (է ձուկն ինչ նման Calamajoին որ կազամար ձկան , բայց լայնագոյն ։) սիպէա պուլբբբ · Ֆրբեէա պալբբբ ։
Seppiolína . Սիպիակ · կամ փոքրիկ սիպի · (որ ամանց է առ այլ 'ի առատակի Սիպիոյ · է բնաշատի , և այլ

- անոնք ։ & փոփխական քան զՄակ ։)
Seps. Աղբ ինչ մանրասից ։ կամ ձիլ ։
Sepulcrále, Sepúlto, Sepultúra. Տես Sepolcrale.
Sequéla. Հետևանուն ։ հետևանք ։ դեպաշած ։
Sequénte, ի ։ Հետևաւոր ։ հետևորդ ։ հետագայ ։
Sequestraménto. Տես Sequestrazione.
Sequestráre, ն ։ Հետացուցանել ։ մեկնել ։ անջատուել ։ ապշանդել ։ զինչ ուրուք ։ (ասի զիրախառաձէն ։ էմանէի գամփ ։ մաղէք պչեմփ ։ alcuno. պարտաւորել զոք չէ անել առաջք ։ արգելուլ ուրեք, կամ փակել զոք ուրեք ։ հոմ էմէի ։ * Ապրեցուլ (զինեաս, անձ, չէ անել արտաքս ։)
Sequestráto, ta. Անկառավ ։ քեցեալ ։ պատանդեալ ։
Sequestrazióne, ի ։ Պատանդուածն ընդից ։ էմանէիճ գոմաք ։ անջատուածն ։ հեռացուածն ։
Sequéstro. Պատանդուածն ընդից ։ պատանդ ընդից ։ (ասի զընդից, կամ զկոպ երկուց գրատեսակից, յորժամ միասին հաւանուին ։ կի տրամիանաւ գրատարին գնեն առ ամեն ի պահեստ, մինչև գոյութեան գաւթին ։) էմանէիճ գոմաք ։ * Ապրեցուլ (ուրեք, կառապ, անձ, չէ անել արտաքս ։) պատանդուածն ։
* Ser ։ ի իմաստին էառին Sere, և յորէ յոչ էառաւ ապ - ի ծագը, և ի փանհոն ։ որ. Ser Appuntino. Ser Sacciuto, անձ ։ որ նշանաւոր ճանճնաւորատուն ։ ի մատաւոր ։ Ser mesta. Տես Faccendiere. Sermestola, կի Ser mestola. խոհանոցի ։ ապուռ ։
Séra. Երեկ ։ երեկոյ ։ փոյթ ։ գիշեր ։ ultima sera. մահ ։ da sera; verso la sera. ի երեկս ։
Seracinésca. Տես Saracinesca.
Seráfico, ca. Սրովբէական ։ սրովբէանման ։
Serafíno. * Seráfo. Սրովբէ ։ խոյրին ։
Serancolino, Sarancolino. Յունապագոյն Սիճ ինչ փիրնեան լերանց ։
Serapíno. Տես Sagapeno.
* Serappuntíno, Ser Appuntíno. իմաստակ ։
Seráta. Երեկոյ ։ ժամ երեկորին ։ ժամ գիշերոյ (զոր անցուցանեն ի խօսակցուիս ։) փոյթ ։
Serbábile, ն ։ Պահելի ։ պահպանելիճ ։
Serbánza. Պահումն ։ պահպանումն ։
Serbáre, ն ։ Պահել ։ ապրպանել ։ ունել (հիւրոց ի իմ անձն ի ։) յապաղել ։ (ի ապաճ ձգանակաւ ի հիւր ածն և ։) serbarsi a fare. այլուամ ձգուլ գործի ։ Պահպանել ։ խնամել ։ la cosa. դնել ինչ ի պահ ։ պահել ինչ վս այլ ժամանակի ։
Serbastrélla. Տես Selvastrella.
Serbáto, ta. Պահեալ ։ պահպանեալ ։ և ։
Serbatójo, գոյ ։ Թռչնապան ։ կենդանապան ։ (ես ուխ զինք ուր պարսրեն զՀոգուսն, կի զայլ պնաւտուս ։) փնջիս ։ գաճիս ։ * Ապատան ։ հավնոց ։
Serbatójo, ja, աչ. Պահելի ։ պահպանական ։
Serbatóre, ար ։ Պահօղ ։ ապահպանիչ ։
Serbatríce, ի ։ Պահօղ ։ պահպանիչ ։
Serbévole, ի ։ Պահելի ։
Sérbo. Պահուածն ։ պահեստ ։ պահպանուճ ։ ապգայուլ էմանէի ։ dar checchessia a serbo, կամ in serbo. տալ ի պահեստ ։ էմանէի գոմաք ։ tenere, կի avere in serbo. ունել ի պահեստի ։ mettere in serbo. դնել ի մի կողմն ։ պահել ։
Sére, կի Síre, ար ։ Տէր ։ տիրոջ ։ Սիր ։ (ի պատուանուն արքայից ։) այր իմ արքայ ։ արքայ ։ տաղնան ։ փոխ. զի ։ ի և պատուանուն երիցանց, և նոտարաց ։
Seréca. Տունկ ինչ գանազանեան կղզեաց ի պիճառ ներկոյ ։
Seréna. Քար ինչ ծովքանայ ։ տես և Sirena.
Serenánte, ար ։ Պարզիչ երկնից ։ փարատիչ ։
Serenáre, ն ։ Պարզել (ըերկինն ։ զօդս ։ ալեաց ։) խաղաղել (զծիաս ։) յն. Պարզիլ (երկնից ։) ևոյ ալէկոյտ ։
Serenáta. Պարգեւ օդոց ։ պարզ ։ ալէ հանգ ։ պարզ գիշերային եղանակ ։ կամ նամակ պիրոյ զոր ճամպեն առ փեսացուն ի պարզ գիշերին առաջի տանջ հետի
Serenáto, ta. Պարզեալ ։ փարատեալ ։
Serenatríce, ի ։ Պարզիչ ։ փարատիչ ։
Sereníssimo, ma, գեր ։ Վեհապարզ ։ խաղաղեալ Sereníssimo. Պերճափառ ։ պերճապայծառ ։ (ի պատուանուն դպաց, և այլ մեծամեծ իշխանաց)
Serenità, - táde, - táte, ի ։ Պարզութիւն (օդոց, երկնից ։) պայծառութիւն ։ ալէկոյտ ։ ևոյ ալէկոյտ ։ խաղաղութիւն ։ անդորրութիւն ։ առանձնալէտ ։ Պերճափառութիւն ։ (ի պատուանուն դպաց, և մեծամեծ իշխանաց ։)
Seréno, գոյ ։ Պարզուն (օդոց, երկնից ։) ալէկոյտ ։ պարզ ։ պարզ երկինք ։ ալէկոյտ ։ ևոյ ։ պոպ ։ star al sereno. կաղ ի պարզի ։
Séréno, na, աչ ։ Պարզ ։ յատակ ։ պայծառ ։ ալէքնուան ։ կաքաղ ։ խաղալ ։ անդորր ։ առանձնալէտ ։ զովաթ բերկրալի ։ a ciel sereno. ի պարզի ։ Pietra serena. Քար ինչ ծովքանայ ։ որ հարկանի ի կապառակ կի ի գործ ։
Serfedócco, Տես Scioccone. Fare il serfedocco, ի fare del baccello. խորամանկել զագիտաբ ։ կել ծաղորել գիմաստուն ։ ձևանալ միամիտ ։
Sergénte, ար ։ Պաշտօնեայ ։ սպասաւոր ։ նոմիրակ հիւղիաբան ոպէմ ։ կալանաւորակապ ։ հասու ։ հեռակ զինուորք ։ Է և առաքին պաշտօնատար զոր նոմիրական ։ ի գործառութիւն զնաւոյ ։ Էին գործի ինչ հնաւանդ, որոյ պինդ ունին զիսայան զօրս կամին առանձինչ ։
Sergentína. Աղբ ինչ ձիլակի ։
* Sergiére, ար ։ Տես Sergente.
Sergíllo. Տես Sermollino.
Sergoncéllo. Cerconcéllo. Թրլմնջուկ ։ գնաց կոտ ։ եաղ ։
Sergozzóne, ար ։ Տես Sorgozzone.
Seriaménte, ի ։ Յանկաւոյակ ։ առանց ինչ ծաղ ։ ծանրութեան ։ խոհեմութեան ։ առողջութեան ։ արտ մտաց ։ բնիկ էութեան ։ ներքինութեան ։
Sérico, ca. Վերաքաշ ։ էքէ+պէն ։
Série, ի ։ Շարք ։ կարգ ։ տող ։ սէրա ։ կարգ, կամ յատուկաւոր (ծառոց ։)
Serietà, - táde, - táte, ի ։ Անկաւոյակ ։ լրմնի ծանրութիւն ։ ծանր եղանակ ։
Sério, ia, աչ ։ Անկաւոյակ ։ ծանր ։ ծանրաբարոյ ։ էրկիլ ։ չափաչ ։ ալէքն ։ ալէքն ։ ալէքն ։ կամ խնամոյ (ձառ ։) ալէքն ։ առողջ ։ ներքին ։ և ։ գոյ ։ տես Serietà. In sul serio, կի sul serio, ադ ։ տես Seriamente. Voltare cose serie in burla. Զանկաւոյակն շրջել ի կատակի prendere una cosa sul serio. գԺամանալ քեզ ի առակն իրր ի առողջ ։ ի լծիւրն առնուլ զկատակ
* Seriogiocóso, sa. Ծանր միանգամայն և զուարճալի
Seriosaménte. Տես Seriamente.
Serióso, sa. Ծանր ։ կարեւոր ։ երևելի ։ ալէք ։ ձիւ ։ իւիհիւլէ ։ * uomo. այր ծանրաբարոյ ։ ալէք իւաիհիւլէ ։
* Seríssimo, ma, գեր ։ Տես Serio.
Serménto. Ցօրք որմոյ ։ չորացեալ ուռք ։ առաջ պաճկարէ ։ Ուռ ։ քարուճախառն ։ փալ ։
Sermentóso, sa. Քարուճախառն ։ փալէ ։
Sérmo, Sermocináre. Տես Sermone, Sermonare.
Sermollíno. Խառ ինչ քաղցրահոտ, նման ծաղոյ յն Timo ։ Իւիհիւլէ օխտ, կի չէ իւ օխտ ։
Sermonáre, ն ։ Ճառել ։ առաջնաբանել ։ քարոզել զգաման կենաց ։
Sermonatóre, ար ։ Sermonatríce, ի ։ Առաջնաբան

քարոզասու ։

* Sermoncéllo . Sermoncíno , նաև Հատուածատ Հատ ։ կամ յորդորակ ։

Sermóne , ար Ճառ . քարող ։ եղեամ ։ կով ։ խօսք ։ բան ։ պատ ։ վէրպ ։ քարոզասու ։ Ի ևս ձուկն ինչ ծովային ։ զոր ոմանք կոչեն և Salamone , սալմօն պատուր ։

Sermoneggiáre , եմ ։ Տես Sermonare .

Serócchia . Տես Sirocchia .

* Serolóne , ար ։ ֆիտչուն ինչ , որ կոչի և Segalone .

* Serosità . * Seróso , sa . Տես Sierosità , եմ ։

Serotinaménte , ի ։ Ուշապէս ։ ասրամամ ։

Serótine , Serótino , na . Ուշագան (արտոգ ։) ի ։ եղեամ ։ երկիցեան ։ վերջ յերկիզ ։ ի ։ Ուշագան ։ ի ։

Serpáto , ta . խայտաբղէտ ։ խայտախարիսխ ։ որ զօձ ։ էգան ։ ինչ պատ ։

Sérpe , է ։ Օձ ։ էգան ։ ognì serpe ha 'l suo veleno . առակ ։ այր օձ ունի զիւր ծոյն ։ այր որ ունի զիւր սրտին ։ allevarsi la serpe in seno . առակ ։ սատնել զօձ ի ծոցի ։ բարի խորհել այնմ՝ որ հան դիմեալ ի վնաս յետոյ ։ mettere , եմ՝ mescolare la serpe tra l' anguille , առակ ։ գնել զխորամանկն ի մէջ միամտաց ։

Serpeggiaménto . Սողումն ։ սողոսկումն ։

Serpeggiánte , ի ։ Սողոսկուալ ։ գալարեալ ։ ծիւրաձեւ ։ օձասպոյտ ։ էգանգաւի ։ փօլաէտ ։

Serpeggiáre , է ։ Սողալ ։ սողոսկիլ (գետոց , եմն ։) սողալ ոյն զօձ ։ գետալ ։ պոխանդ ։ էգան պատ ի ։ բիանէ ։ էգան պատ ասֆալ ։

Serpeggiáto , ta . Սողացեալ ։ տես Serpeggiante .

Serpentáccio , չեղ ։ Օձ վիճաստի ։

Serpentáre , ն ։ Նեղել ։ աշխատ առնել ։ ձանձրացուցանել ։

Serpentária . Նոսիճ ։ նոսիճ ։ (ի խոտ ինչ բժշկական , որ կոչի և Dragontéa . ՚ի վիշապաձեւ ։ զի բուն նմա լի ի բծիւք ըստ նմանութեան օձի ։ ոմանք կոչեն զայն և Columbaria .) էգան էսֆէրէ ։ նէլէ ։

Serpentário . Օձակալ ։ (ի հաստատղութեն ինչ ։)

Serpénte , ար ։ Վիշապ ։ օձ մեծ ։ ասպէր ։ օձ ։ էգան ։

Serpentéllo . Կորեան օձի ։ օձ փոքրիկ ։

Serpentífero , ra . Օձաբեր ։ օձածին ։

Serpentína . Ի քար ինչ վշէտայ ։ գոյն նմ հարիանի ի կանաչ սիրելի աեսա բծիւք ։ գոյնն ի ոմն ա նօձաս պատուհասական ։ կոչի և Ofide , եմ՝ Pietra da Laveggi .

Serpentíno , գա ։ Ազգ ինչ պատուհասական կծոյ ։ գոյն նմ է մշագոյն կուռաչ ։ ի սմանդոյտ գետին հզա կաք ։ գալարի յիգիպտոս , և ՚ի յունաստան ։ Էգան լաւ ։

Serpentíno , na , այ ։ Օձային ։ օձանման ։ էգանա հատուած ։ խայտաբղէտ (կենդ ։) պատ ։ lingua serpentina . լեզու խօսի , կամ ծռանիմտի , չարախօս ։ Serpentino . Ի ձառ ինչ հրացանին , զորմէ ՚ի դարմանումն կախէին ղանգիճան ։ Serpentino da stillare . Գաւազուռն խողովակ ինչ քիմիականաց ։ Ruota serpentina . Օձապտոյտ անիւ ճառագուցից ։

Serpentóso , sa . Օձալից ։ օձուտ ։ փօքս էգան ։

Sérpere , է ։ Տես Serpeggiare .

* Serpétta . Փոքրիկ օձ ։ երիվ ինչ օձանման ։

* Sercicélla , Serpicíno . Փոքրիկ օձ ։ կորեան օձի ։

Serpígine , էի ։ Տես Impetigine .

Serpilliére . Ի ձաղ ինչ ճարատակաւ պատրաստուց անկոց ։

Serpillo , Serpóllo . Տես Sermollino .

Serpósò , sa . Օձալի ։ օձաբնակ ։ օձուտ ։ փօքս էգան ։

Sérqua , էի ։ Երկուասանի (ձուկ ։ տանձի , հաստ ։ եմն ։) ձիեի ։ una serqua d' uova . երկուասանի ձուկ ։

Serquettína , նաև ։ Երկուասանի ։

Sérra . Խոտ ։ տափ ։ Ագուց ։ անձուկ վայր ։ կիմ ձոր , կիրճ լերանց ։ պատուհաս (հոգոյ ։ ջոյ ։) ամրապատակ ։ ասի գնաճի ։ բանտի ։ Ճանապ ։ ճանապարհ ։ ճանապարհորդութեան ։ խուռն ։ խուռն բազմութեան ։ Ճանապարհ ։ ։ Պրկուն ինչ ։ (ի ձուկն ինչ խառնարիշ տեղ զոյգ ։) կամ Սղոցաձուկն ։

Serráglia , Serráglio . Պատնէշ ։ պատուհաս ։ պատնէշ ։ պատապատան ։ պատապատանի ։ Serraglio . Կանանոց ։ տուն կանանց (տանիկի իշխանաց ։) հարեմ ։ կանանոց (տանիկաց վարիչք ի տան ։) Serraglio . Ագրաւնիք տանիկաց ։ տապ ։ Serraglio . Փակարան կինդանեաց ։ (ի տեղի ուր փակին կինդանիք և գազանք բերելոյ ի տարի Ճաց ։) պղէզ ։ տանձանոց ։ Serraglio . Ընդհանուր հարեմ ։ (Էր տարբերք ինչ զոր տանէին երթատարք նոյնապակ հարեմն , ոչ ըստզով անցանել ոք ի վաղորդայն առաւ հատանեացն ։) * Serraglio . Գործ կամարիւն (երբեմն ինչ հատեր տեղ ։ կիմ ի ձև տանի ձիճ տան , զոր դնեն ի վերոյ ի մէջն կամարին ։)

Serráme , ար ։ Ագղև ։ փէլէտ ։

Serraménto . Փակումն ։ ագիտումն ։

Serráre , ն ։ Փակել ։ կափարտանել ։ ագիտել ։ գոփատ ։ փակել , կիմ ապահել յինքեան ։ խաղ հատ ։ պատել էնէ ։ ծուծկել ։ ծաքրատանել ։ ասգրատ ։ պատ ։ ասատրել ։ վախճանել ։ կինքեր ։ (պիեսա ։) պատ ։ խրել ։ al serrar del giorno . ընդ երեկս ։ serrare , կիմ far serra . առիտել ։ հալածել ։ շուտ տարհատ ։ ի վեր հատ ։ Serrare . Սեղմել ։ սեղմել ։ գոփատ ։ գոփատ ։ ասիտիտել (զառնոն) մերձենալ ։ միանալ ։ միասին ։ յօդիլ ։ fuora . արտաքս հանել ։ միջեալ ։ արտաքսել ։ վանել ։ փոյտ ։ il basto , i basti , կիմ i panni addosse altrui . բռնադատել կիմ առիտել զոք ։ le tettere . կինքեր զմուրճս ։ գիքեր պատ ։ գօրիցել ։ l' uscio sulle calcagna . արտաքս անել կիմ ճոտալ զոք արտաքոյ պրան ։ alla vita . դնապ լինել (զգեստոյ զանձանց ։) ագիտ ։ Serrarsi addosse , կիմ attorno a checchessia . բռնուն ի վերայ յարձակիլ ։ գիմել ի վերայ ։ պատ ։ գիքեր ։ chi ben serra , ben trova . առակ ։ որ քաջ զգուշանայ գործ ։ դառն ։ զգուշանէ զանմ ի տան ։ * Serrársi , է ։ Լինել խիտ առ խիտ ։

Serratáménte , ի ։ Պնգապինդ ։ անձուկ ։ դուռն ։ սեղմ ։ ագիտ ։ խոր ի բուռն (ունկեր ։) կարճ ի ծայր ։ (ասել ։)

Serratésse , ար ։ Գոլխարկ ինչ կամարաձեւ ։

Serráto , ta . Փակել ։ ագիտեալ ։ գոփատ ։ անձուկ ։ դրսոյ (զգեստ ։) պատ ։ սգիտ ։ սեղմել ։ սինդեալ ։ սգիտ ։ սգիտ պատ ։ խոխ ։ սեր ։ սգիտ ասատ ։ (գետ ։)

Serratola . Տուիկ ինչ Պղկիտիայի ։ բուն նր ծիրան նագոյն , տուրբ և տատակից ։ և տերևի քան շրջանաձև կի սպոյանձև ։

* Serratóre , ար ։ Փակող ։

Serratúra . Ագիտ ։ փականիք ։ նիզ ։ փէլէտ ։ լրատու ։ ատատ ։

Sérro . Խոտ ։ Պատկ ծաղկանց ։ խոլորձ ծաղկանց ։

Sértula campána . Խոտ ինչ նման առնուատի ։

Sérva . Ագգաթին ։ ծատիճան ։ հատուցք ։ պետնէք ։

Servábile , á ։ Պահելի ։ ապրելատանձ ։

Servácio, ia, չեղ ։ Ծառայ չար ։ ագահին չար ։ չար ։

Servággio , ia . Տես Servitù .

Servaménto . Պահումն ։ պահպանում ։

Servánte , á ։ Պահօղ ։ պահապան ։

Servâre , á ։ Պահել ։ ապրեցանել ։ պահպանիլ ։ պատպանիլ ։ գիտել ։ քնել ։

Servatóre , ար ։ Servatrice , էի ։ Պահօղ ։ պահպանիչ ։

նիչ. պահապան: delle leggi. օրինապահ:
Servénte, գոյ. ած. Ծառայ. ապասաւոր: հըղկիչ-ներ:
Servénte, ածա. ն. Ծառայօղ: հըղկիչ-ներ: պերօղ. տարափառօղ: պտղատ: terra fruttifera, e bene servente. երկիր արգաւանդ, և գիւրաճառուկ:
Serventése, ար. Աղգ մի չինչ քնարերգակ բանաստեղծուածից:
* Servétta, նոմ. Աղաֆին փոքր, մանկահասակ:
Servicciuóla, վեդ. Աղախին անարգ, յետին:
Servicélla. * Servicína. Աղախին փոքր, մատաղ:
Servidoráme, ար. Բազմուն ծառայից:
Servidóre, ար. Ծառայ. ապասաւոր: հըղկիչ-ներ:
Servigétto, նոմ. Ծառայուն փոքր:
Servigiále, ար. Ծառայ: Ծառայ անկէանոցաց: աշխատաւոր երկրայր վանաց: իգ. Աշխատաւոր մի անձնուհի:
Servígio. Ծառայուն. սպասաւորուն: հըղկիչ-ներ. լըծ. հըղկիչ: Գործողուն: Երախտիք. բարերարուն. օգուտ. գործ ծառայուածից: Եղելիք. Քաչպառ գործ. գործառնուածից: Իր: պէտք: յոգարկաւորուն մեռելոց: offerire, esibire, dare, se, կամ le sue cose al servigio altrui. ձգել զանձն, և զինչս իւր ի ծառայուածից ուրուք: far servigi ad uno. բարերարել կամ օգնել ոմանք: far un viaggio, e due servigi. միով աշխատուբ կրկին գործ վճարել:
Servíle, ած. Servilíssimo, ma. Ծառայական: հըղկիչ, գաղտնագործ ծառուս:
Servileménte, Servilméntе, ած. Ծառայաբար:
* Servilità. Ծառայականուն. Ծառայուն:
* Serviménto. Ծառայուն:
Servíre, ն. ընդ պա" կամ ընդ հայր" ինքերոյ նշանակի Ծառայել. պատրաստ. սպասաւորել: հըղկիլ. եղիջել: ի ոք ընդ հայր" և ընդ սե" ինքերոյ նշանակի Պատուական ընդ. տալ: վերջել: servire alcuno di danari. տալ ուրուք արծաթ. փոխ տալ: Հօգնական վերջել: Հատուցանել. վճարել: Հօգնել: Servire. Լինել. ծառյ. կալ ի ձեռուն. ծառայական: հըղկիչ-ներ օլմաք: շահիլ. արժանի լինել: փոխարինել: servir di coppa, e di coltello. Ինել ումեք մատուռական, և խորտ կաքաչն: և այ մատուցանել զանձն ոչ լսելոյն ի ծառայուն ուրուք: Servire. Ըսպասուել. օգտել: Հարմար: questa cosa serve a questo. այս ինչ նպատակ կամ օգնէ այսմ: il fuoco serve a scaldare. Հուրն է ի ջեռուցանել: Servirsi d' alcuna cosa. ի վար, կամ ի գործ արկանել ինչ: գուլանալ: quello non serve niente a vivere felice. ոչինչ օգնէ այն առ երջանիկ կեանս:
* Servíso. Տես Servizio.
Servíti, ար. գոյ. Ծառայք սկզ Աշածնէին. Ի են կրօնաւորք:)
Servíto, գոյ. Բերուաձի գաղուած սեղանոյզաց միանգամայն ի սեղան: Ծառայուած:
Servíto, ta, ածա. Ծառայել: չահել. սմացել:
* Servitoráccio, ia, պեդ. Ծառայ չար:
Servitóre, ար. Ծառայ: հըղկիչ-ներ:
Servitoríto, նոմ. Ծառայ փոքր, մանկահասակ:
Servitríce, իգ. Աղախին: հալոչք:
Servitù, - túde, - túte, իգ. Ծառայուն. հպատակուն: գուլանալ. սեռ ելիի. Servitù. Ծառայք. ազապաւորք: հըղկիչ-ներքար: * Servitù. Տարեկան հաս անձին կամ տեղոյ կամ ժամանից կալաճածոյ իրիք: tener servitù. ունել. պահել. կամ կնդակրել ծառայս: tener servitù con alcuno. ունել ընդ ումեք ծանօթուն, կամ ընտանեաբար կենցաղ ունել ընդ ումեք:
Serviziále, ար. Գրեթէ հօգնա: և այ. Տ. Servigiale.

Serviziáto, ta. Ծառայական ի ծառայուածից. գործ. գործեր. բարերարոյ:
Servízio. Տես Servigio.
* Serviziúccio, նոմ. Փոքր ծառայուն:
Sérvo, գոյ. Ծառայ. ապասաւոր: հըղկիչ-ներ. գալ:
Sérvo, va, ածա. Ծառայական:
Sésamo. Տես Sisamo.
Sesamóide, իգ. Խոտ մի չինչ: Ըսուշայաձև. (են տակ. րիկ ոսկերք մի ծայրս. ձգանաց մարմնոյ:)
* Sescálco. Տես Siniscalco.
Séseli, Sesélio. Խոտ մի չինչ. սեբելքն նման են սամթի:
* Sesquiáltero, ra. Մի և կէս. նոյնչափ և կէս:
Sesquidóppio, ia. Բան եռաքա". Կրկին և կէս:
* Sesquiottávo, va. Նոյնչափ և ութերորդ մասն մ:
Sesquipedále, ա. Մանաչափ և կէս: երկայն յոյժ. մեծ յոյժ:
* Sesquiquárto, ta. Նոյնչափ և քառորդ մի:
* Sesquiséttimo, ma. Նոյնչափ և եօթներորդ մ:
* Sesquitérzo, za. Նոյնչափ և երիր մասն:
Sessagenário, ia, ածա, և գոյ. Վաթսնամեայ: ալ. տղ եաւրեպա:
Sessagésima. Վաթսնեքերորդ կիրակին. (քս կիզ կիրակինեան առաջաւորաց բարեկենդանին:)
* Sessagésimo, ma. Վաթսներորդ: ալիմըլընճ:
Sesságono, գոյ. Վեցանկիւն. վեցակոյտ: ալիմ. կէս:
Sessánta, ա. Վաթսուն: ալիմըլ: sessanta volte. վաթսնիցս:
Sessantamíla, ա. Վաթսուն հազար: ալիմըլ պի:
* Sessantaquattrésimo, ma, ածա, և գոյ. Վաթսնեքորդ չորրորդ: ալիմըլ պեչրպիանճի:
* Sessantésimo, ma. Վաթսներորդ: ալիմըլընճ:
Sessantína, գոյ, իգ. Վաթսնեակ մի. վաթսուն ալիմըլ:
Sessénnio. Վաթսնամեայ ժամանակ. վաթսուն ամ: ալիմըլ եըլ:
Sessióne, իգ. Գումար. նիստ: ճէմաթ:
Sessitúra. Պարսաբերին զհանգերձս. հանգրվանումն. ոտից' խառնիչ ընել: aver poca sessitura. Լինել անհանգամ. փաքրխառուտ:
Sésso. Սեր. բնոյ արուէն. բնոյ իգի. արուական իգական: ներքինի, կամ ծնողական անդամ (արուոյ, և իգոյ:) էակ էրկնէրի: * il bel sesso, կամ persona del sesso più debole. աղգ կանայք իգական տոհմ էգք: փիլ ճինի. փիլճիլիչ: l' uno, e l' altro sesso. արք և կանայք:
Sessóla. Գոգալար անօթ մի չինչ փայտեղէն, որով գամարկին զշուրն սոգոսկիաց ի մակոյկս:
Sessuále, ած. Սերական. կամ սեռնդական (մասունք, կամ անդամք կենդանեաց, և մանկոց.) ծնողական:
Sésta, Séste, իգ. Կարկին: էնիլեա sesta, ի. կարկ նաս: չափով. կանոնաս. անվճաթ: Շնչրիա: pallar colle seste. խոսել զգուշուբ, ակնածանօք: menar le seste. երպրել յընթացս: Sesta. Վեցերորդ ժամ. (է մին ի ժամերգուածց լատինացոց:) dura insino a sesta dal levar del sole. տեւել մինչ ցվեցերորդ ժամն ծագման արեգական:
Sestánte, գոյ, ար. Վեցերորդ. (է գործի մի չինչ աստղաչխական, որ ապրուռնակէ զվեցերորդ մասն չրջապատի գաղորակին:)
Sestáre, ն. Չափել. կշռել: հատասարել:
Sésto, իգ. Տես Sesta.
Sestérzio. Արծաթի դրամ մի չինչ նախնեաց հռովմայեցւոց, որ արժէր իբր հինգ Soldi.
Sestiére, ար. Sestiéro. Քառատ. կամ հնգակ. (է չափ ոմանց քաղաքին մի չինչ գիւղաց:) Մին ի վեցերորդ մասանց քաղաքին: Sestíle, գոյ, ար. Վեցերորդ մասն չրջապատի բոլ-

բակին • վաճառուն առուհան տարակույսե առուհ-
զաց 'ի միմեանց: guardar di sestile. հայիլ խեղճե:
Sestile, բառ լատ • Օդատուոս աստեն:
Sestína. Երդ ինչ քնարերգական յօրինեալ տողոր-
քար 'ի վեց տանց, կամ 'ի վեց տողից:
Sésto, գոյ • Կարգ • չափ • կանոն: տրա • Հօլվե: Կո-
րուն, կամ բոլորուն կամարաց • վեցերորդ մասն
քաղաքին: sesto di braccio. վեցերորդ մասն միոյ
կանգնոյ: mettere in sesto; dare sesto. կարգա-
դրել • կազմել • յարդարել: պիսպէնիէ:
Sésto, ta, ած՝ • Վեցերորդ: ալէքնճը:
Sestodécimo, ma, ած՝ մերթ և գոյ • Վեչտասաներորդ-
օն ալէքնճըը:
* Séstula. Վեցերդ մասն ունկիոյ, կամ 4 կուտք:
* Sestúltimo, ma, ած և գոյ • Վեցերորդ և վերջին:
* Séstuplo, la. Վեցապատիկ: ալթը գաթ:
Séta. Աեռուաքս • ապրշում: իէչէ: կերպաս: գուռաչ:
Setajuólo. Կերպասավաճառ: գուռաչճը: պէզազ:
Setanásso. Տես Satanasso:
* Setáta. Պատռուած անհարթին:
Séte, իգ • Ծարաւ: ճառագայթից • ցանկութիւն. իղձ,
փափաք: արդա: motir; կամ affogar di sete. պա-
պակիլ 'ի ծարաւոյ: էչէ սուսամպ:
* Setería. Աեռուաքսեղէնք. կերպասք. մետաքսեայք:
գուռաչլար:
Sétola. Սամ խոզի: պօտաղ գըլը: սամ ապրեաց ձիոյ
և էշ: գըլ: վրձին յօրինել 'ի սամոյ խոզից կամ ձիոյց:
ֆըրչա: խոզանակ. (յր՝ վրձին 'ի սկսաս չիներոյ գՀան-
դերձս:) էլֆէչ: Եւս սիոս ինչ տոկոյ ձիոյց: Setole.
Ճեղքուածք կամ ցեռուածք (ձեռաց, շրթանց,
արտաքնոց, և մանաւանդ ապակեաց ըստ
եանց կանանց:)
Setoláccia, չէնճ • Խոզանաւոտ: գուլըն գըլ:
Setoláre, ն • Ցօրինել զհանդերձս խոզանակաւոր-
էլֆէնէնէ • շրթել տաեւադործ վրձնաւ զտակերօծիլ
անօթս:
Setoláto, ta. Աապրիչ խոզանակաւոր • տաեւաքոյր:
Setolétta, Setolína, նոմ • Փոքրիկ խոզանակ:
Setolóne, աբ • Խոտ ինչ • որ կոչի և Equiseto.
Setolóso, sa. Սաեւոտիլոյ. տաեւաքոյր. Ծաեւաւոտ: գուլըը:
Setolúto, ta. Setóso, sa. Նոյն են:
Setóne, աբ • Պարան 'ի տաեւոյ:
Sétta. Ընդանդ: պէօլիւք • ֆըրգա • տիմ և Fazione,
Congiura.
Settágono, գոյ • Եօթնանկիւնի • եօթնանկողմնի: էնէրի
էօլչիլի:
* Settángolo, la, ած • Եօթնանկիւնի • եօթնանկիւնի:
Settánta, հ • Եօթանաւոտն: էնէրի:
* Settantésimo, ma. Եօթանասներորդ: էնէրինճի:
Settário. Ընդանդաւոր: ֆըրգայա խոպի օլան:
Settatóre, աբ • Հետևող • աշակերտ • հնազանդող: ըսպի:
Sétte, ած, հ • մերթ և գոյ, աբ • Եօթն: էնէրի:
Setteggiánte, հ • Խաղայողք • պատահական • ազան
դաւոր:
* Setteggiáre, չ • Հերձուածս արկանել • պատահ-
ման • ծամել:
Settémbre, աբ • Սեպտեմբեր • էյլիվլիյա • էյլուլ:
* Settembréccia. Settembrésca. Settémbria. Ընձան:
* Settembríno, na. Սեպտեմբերական: ակաբացեալ
(գիհի:)
Settemviráto. Բառ լատ • Եօթնապետութեի. պետական
եօթանց:
Settemvirále. Բառ լատ Եօթնապետական • մին յեօթ-
նապետաց:
Settemviri, աբ պ.յոգ • Բառ լատ • Եօթնապետք. եօթն
ասիրնակալքն:
Settenário, ia. Եօթնեակ • եօթն: էնէրի:
ԿՔ

Settentrionále, հ • Հիւսիսային: չիմալի:
Settentrióne, աբ • Հիւսիս • հիւսիսակողմն: չիմալ:
Settepári, ած • Եօթնապատիկ • (են ըրէք որք ծա-
գեալք յուղղ, և իրեարք ըստ ոլնայալն ծաւա-
լին ըստ բովանդակ մասինն:)
* Settesíllabo, ba. Եօթնավանկ:
Settimána. Եօթնեակ • շաբաթ • հանգիստ • settimana
santa. աւագ շաբաթ:
Séttimo, ma. Settimáno, na. Եօթներորդ: էնէրինճի:
Settína, գոյ • Եօթներեակ • եօթն: էնէրի:
Sétto, ta. բառ լատ • Հաստատուն • բաժանեալ:
Settóre, աբ • Հաստատածօղ. (է մասն բոլորակի՝ որ
բռնակեալ կերկուց կիսատրամագծից նր, և յա-
ղեղանէն:) Հաստատածօղ. (է գործի ինչ աստղա-
բաշխական:)
Settotravérso. Տես Diatragma.
Settuagenário, ia. Եօթանասնամեայ: էնէրինէ էալընճ
փոփ:
Settuagésima. Եօթանասներորդ կիրակէն՝ յորում
Ուսանողաց բարեկենդանի ՚ի կիր:
* Séttuplo, la. Եօթնապատիկ: էնէրի գաթ:
* Seudománte, աբ • Սուտ քաղդեայ • ստապուշակ:
* Seudoromíto. Սուտ կամ չար անապատական:
* Seveccíme, աբ • Ընդ ինչ խոտոյ:
Severaménte, գ • Severissimaménte. Խստիւ: ան-
աչառ: սերնէի նէչ:
* Severáre. * Sevráre: Տես Scévrare, Separare.
Severità, * táde, - táte, իգ • Խստուն • անաչառու-
թիւն: սերնէնէ • էնսիհնէնէ:
Sevéro, ra. Severíssimo, ma. Խիստ • անաչառ:
սերի • էնսիհնէ: stare in sul severo. վարիլ ծանրու-
թիւ • ծանրութիւն իւն գերել յանձին:
Sevízia. Բառ լատ • Դաժանութիւն • դժնդակութիւն: անգթու-
թիւն:
Sévo. Ճարպ • ադամ" ճրագաց: ճոմ էաղը • իլ էաղը:
* Sévro. Տես Scevro.
* Sezióne, իգ • Հատուած (գնոյց, եղ:) հատուա-
ծանութիւն: Հատուած. (է մասն ձագարի) քարզ:
Sezzájo, ja. Sézzo, za. Վերջին • յետին: "ածդ • ածդ:
da sezzo. անապան • da sezzo, կամ al da sezzo.
Տես Dassezzo.

SF

Sfaccendáto, ta. Անգործ • պարապուրդ • գաղատ-
կակեաց: էնէլ էօֆ • ալբէք • անսլուան • անուէնդ:
Sfacciaménto. Տես Sfacciatezza.
Sfacciatáccio, ia, չէնճ • Լիրբ երեսաք • լիրբ • տպա-
ռամ. էարսաժսըզ: էէչ ըաղըզ:
Sfacciatággine, իգ • Լրբութիւն • անամօթութիւն. ժպրհու-
թիւն: սաղըլըք • եդեպուլէթ: aver la sfacciataggi-
ne. ժպրհիլ. յանդգնիլ:
Sfacciataménte, գ • * Sfacciatissimaménte. Լրբա-
բար • անդուստիւն • ժպրհութիւն: սաղըլ:
Sfacciatéllo, la, ած • Նոմ • Փոքր մի լրբի, անամօթ:
Sfacciatézza. Տես Sfacciataggine.
Sfacciáto, ta. Sfacciatíssimo, ma. Լրբ • լիակ • ան-
ամօթ • ժպրհ • յանդգնի • ապառամ: սաղըլ •
եդեպուլէ: sfacciato. սպիտակահագեալ (ձի • յր՝ որ
ըստ երեսիայուն ճակատուն ունի նշան սպիտակ:)
* Sfaciménto. Եղծուածք • խորտակուած:
Sfaldáre, ն • Հատանել 'ի թիթղոնս. * Sfaldársi,
յ • Բաժանիլ 'ի թիթղոնս • անկանիլ մասն մասն:
Sfaldáto, ta. Բաժանեալ 'ի թիթղոնս:
* Sfaldatúra. Բաժանուած 'ի թիթղոնս:
* Sfaldelláre, ն • Affaldellare. Պատառել 'ի կծիկն,
կամ 'ի կարժառն • վատնուխել • յօրինել զկարժ: խո-
տոյտ ապրանք: առուքնա ալմաք: * Լուսել • փշրել • մանրել:

Sfalláre, Sfallíre, ւ. Սխալել. խաբել: Եանդգնաբար:
Sfallénte, ած. Սխալեալ. խաբեալ:
Sfalsáre, ւ. Խոչոր տալ՝ ի հարուածոյ հակառակորդն. ի դերև հանել զհարուածս: Ինքնին:
Sfamáre, ն. Զառաջնահացս առնել. հանել անուն լինել: կատարել զցանկութեն անձին. յագել:
* Sfamáto, ta. Յագեալ: կամագիւտ:
* Sfanfanáre, ն. Իղձանալ. բանգել. հրկիզ առնել:
Sfangáre, ւ. և ն. Քայլել՝ ի բնութեան՝ ի տրմել: ւ. Իլանել՝ ի տրմոյ: Ճողոպրիլ՝ ի դժոխարանեց:
Sfáre, ն. Տես Disfare.
Sfarfalláre, ւ. Փոխել՝ ի թիլեհան. ծակել զգաճաճի՝ ի զպարին, և երևանել ատաքցս. (ասի ջերմոյն) ինքնին: օլոտ. փոլոպափոն ընդոտ: պատռիլ անհնարաւորապես. բարբանջել: chi fa falla, e chi non fa sfarfalla. առակ. աւիրաք ի մխալականն:
* Sfarfallóne, Տես Farfallone.
Sfárinácciolo, la. Գիւրաթափոխ. գիւրափշրելի:
Sfarináre, Sfarinacciáre, ն. Մանրել՝ ի փոշի. փշրել զարիւր: ներս պեռնդիրդիչ: Sfarináre, ւ. Sfarinársi, ֆ. Մանրիլ՝ ի փոշի. լինել սակ զարիւր: ներս պեռնդիչ:
Sfarináto, ta. Մանրիլ՝ ի փոշի. փշրեալ. փչելեռական. փչելի ալիւրանման: ներս պեռնդիչ: գիւրաթափոխ, կամ կապի հնին հատնացեալ (պտուղք, որ խնձոր, տանձ:) ներքին՝ ի ոտղ, կամ բացագոյն (նեղիկք:) ալէտ:
Sfárzo. Հանդէս. հանդերձանք. ցոյցք. շքեղութիւն. պերճութիւն: սալանաւոր. խոփաւոր:
Sfarzosaménte, ած. Շքեղապէս. շքեղու. հանդիսաւոր. մեծաշուք: սալանաւոր իւր: խոփաւոր իւր:
Sfarzóso, տգ. Շքեղ. հանդիսաւոր. շքեղաշուք. պայծառ: քալանաւոր:
Sfasciáre, ն. Քակել զնամակարոս. հանել՝ ի խոտ. ձարոյց: գոռոգիլ ընծայիլ: կործանել, կամ քակել զորմն: պոռալ ընդոտ: խորտակել. ջնջիլ (ըզգլուխս:) գերծոտ:
Sfasciatúra. Սպրոցումն: պեռնդրնդիչ: սպոյեալ մասն. կամ սպրացած: պեռնդրնդնիչ. ֆռլաչ պեռնդրնդ ինչս: գինի սպրեալ. սուզոյեալ տեղին: պեռնդրնդ ընդոտ:
Sfasciúme, տր. Աւերակք:
* Sfastidiáre, ն. Բառնալ զձանձրոյնի: հ. Սուռնալ զձաշակ:
* Sfaténto. Անդրդանք. զբհամարհումն:
Sfatáre, ն. Անգոռնել. ծանրն առնել:
Sfatatóre, տր. Արհամարհիչ:
Sfátto, ta. Disfátto. Իւծեալ. քակեալ. խորտակեալ: պղպեղոտ. ընդոտ. գերծոտ:
Sfavillaménto. Փայլատակումն. փայլիւն. պայծառութիւն:
Sfavillánte, հ. Կայծակնացայտ. փայլակնացայտ. լուսաղոյզ. շողշողուն:
Sfavillánte, ւ. Կայծակնանալ արձակել: գերծոտ: փայլակնացայտ երևիլ: փայլատակել. շնչել: ընդոտ: խոտոտ:
Sfavoríre, ւ. Զօգնել. հակառակիլ. վնասել: ներս պըմ ընդոտ. զարթ ընդոտ:
Sfederáre, ն. Հանել զդաշտեանս բարձից երևելոց. կամ ղերեսս բարձից: գերծոտ:
* Sfegatáto, ta. Քառ. ասի. sfegatato per una donna. Հարեալ՝ ի սէր կնոջ միոյ:
* Sfeláto, ta. Տես Trafelato.
* Sfelíce, հ. Ցնծութիւն. գոհութիւն:
Sféndere, ն. Ճեղքել. հերձուլ. պատառուլ: ընդոտ:
* Sfenditúra. Ճեղքումն. Ճեղքած:
Sfenofaringéo. Ը մին՝ ի մկանաց՝ որք նպաստեն՝ ի կլանել զկերակուրս:
Sfenóide, ած. Ը ասի ինչ բառնալ՝ ի ներքուստ յաստղակոմանն վերին ծնօտից:
Sféra. Գունտ: գնդի: գնդաձանձ. (ը գիտուն որ Ճառէ զշարժմանէ և զպատուորէ երկնային մարմնոց:) Sfera armillare. Գունտ մանկական (ը մեքենայ բոլորլի և շարժուն: բարկացել՝ ի ներքինայ բոլորակաց՝ զորս ստղաբաշխք մտածին յերկինս:) Sfera celeste. Երկնագունտ: գնդի աչխ: sfera terrestre. երկրագունտ: գնդի երկրի: sfera d'attività. պարունակ ներգործականութեան. կամ առնելուք. (ըստ քնաբանից՝ ը մեջոցն յոր ժամանակ զօրաւ քնական ազդարարին, և ոչ զօրէ ազդանել անդրադարձն:) * Վիճակ. իշխանութիւն. չափ անձին. կարգ. պայման. կոչում. սահման: Ներքին. հապա. հալ: * uscir della sua sfera. Երանել ի չափ անձին. անցանել ի կոչմանէ:
Sférále, հ. Գնոտական. գնդային. գնդաձև. գնդակերպ:
Sféréta, նաե. Գնդակ. գունտ փոքր:
Sfericaménte, ած. Գնդաձև. ոմն գունտ:
Sfericità. Գնդութիւն. գնդականութիւն:
Sférico, ca. Գնդական. գնդային. գնդաձև. գնդակերպ: ներքին:
Sferistério. Տեղի գնդախաղութեան:
Sferístico, ca, ած. Գնդախաղութեան: Sferística, գիտ. Գնդախաղութիւն. գնդախաղութեան հմտութիւն:
Sféroide, գիտ. ներ. Գնդաձև. (ը երկրաչափական հատատուածութեան ձևաձև:)
Sferomachía. Գնդամարտութիւն. (ը որ խաղ ինչ նմանի նմա:)
Sféróne, տր. Բռնելոյն ատեան ինչ ձևանց:
Sférra. Հնացեալ պայտ: խոփ նալ: ոտք անասնական sferre. Հնոտի ձորձք:
* Sferrajuláre, ն. Շանել զվերաբերութեն յոսկեր:
Sferráre, ն. Հանել ընկերացոյ կամ ղերկամեն. ի ներքուստ ետրնոտ: Լուծանել՝ ի շղթայից: զվնդիցն ետրնոտ: un cavallo. Հանել զպայտ ձիոյն. նոյ ետրնոտ: ի բաց բառնալ. մերժել ուժգին. վանել. փոխոտ: Հանել զղայթն, կամ զուռդն՝ ի վիրաց մարդ. նոյն: օձոտ էաբոտան ետրնոտ: ֆ. Ազատիլ, կամ լուծանիլ (ի մարմնոյն:) Երանել պայտից՝ ի սմբակաց:
* Sferrare uno dell' armi. Կապտել զոք՝ ի զինուց:
* Sferrar l'anima ad uno. Ջատել զոք՝ ի կենաց:
Sferráto, ta. Ազատեալ՝ ի շղթայից: Հանել զպայտ՝ ի վիրաց: անպայտ. որոյ հանել ը մին՝ ի պայտից:
* Sferratója, Տես Foritoja.
* Sferrüzzáto, ta, ած. Կատարակ ինչ անչէք կրոյ, որք են քեհոյք քարանց կարի ինն թմբելոց՝ ի ծնոցին:
Sfervoráto, ta. Անեռանդն. հովացեալ ջերմանալ. գաղջացեալ: ոչ ջերմաւոր:
Sférza. Խարազան: գամչը: del caldo. ոսկրաժամ:
Sferzáre, ն. Հարկանել խարազանաւ. գանել: փալըմնոյ: գրգռել. շարժել: պատժել: il sole sferza. կիզու. կամ առապարձանէ արեգական:
Sferzáta. Հարուած խարազանի. գան: պատիժ:
Sferzáto, ta. Խարազանահար. գանակոծ:
* Sferzatóre, տգ. Խարազանաբար. որ հարկանէ խարազանաւ:
Sferzíno. Աւազան ինչ նաւորդաց:
Sfessatúra. Ճեղքուած. հերձուած. պատառուած:
Sfésso, sa. Ճեղքեալ. ցեղեալ. պատառեալ. կրկնաբերան:
Sfetteggiáre, ն. Շաւանել՝ ի կատրա. կատրել՝ ի մասնաւոր ծոցեանս:
Sfiancársi, ֆ. Խոտոտիլ կողաց. պայթիլ:
* Sfiancáta. Հարուած կողաց. գրգիա:
* Sfiandronáta. Տես Rodomontata.
Sfiataménto. Ընդդէմ. շնչումն:

Sfia-

Sfiatáre, ւ. Շնչել. հնչել արտաքս. արտաշնչել. փչել. խռիվեմք: ɔ. Շնչատաւս լինել (՚ի սաստիկ գործմանէ:) ոյզուզս եղիլ:

Sfiatáto, ta. Շնչել. արտաշնչել: հնչատաւս:

Sfiatatójo. Շնչահան ծակ: ոյզափոփ: հնչահան ծակ կաղապարի հրահրելեաց:

Sfibbiáre, ն. Քակել. վաղաս. կամ ջլինդ: գօթմայս ելօպէս: քակել զկոճակս: փխրեցնել ակօսէս:

Sfibbiáto, ta. Քակեալ. զաղնս. եւն:

* Sfibráre, ն. Եղծանել. զմեզս. խանգարել. զմանրա թելս:

* Sfibráto, ta. Ջլատեալ. ակաթցել. կիմուցեալ:

Sfidaménto. Գրգիռ ՚ի մարտ:

Sfidánza. Ճերտատուն. կասկած. անվստահութիւն: խնամատուր. խրիչ:

Sfidáre, ն. Զայն տալ ՚ի պատերազմ. գրգռել ՚ի մարտ: Վիպանդ օգտակ: արտաքին առնել. ջարդ ցանել: խրճիթ գերդաստ: alcuno. յատնահատիլ ընդ առողջութեան հիւանդին: ջրանել ՚ի ձեռաց զհիւանդն: Sfidársi, ɔ. ՚ի վտահանալ. ներքսմտել. կասկածել: խնամատուր. խրիչանիմք:

Sfidáto, ta. Գրգռեալ ՚ի մարտ: ներքսմտեալ անվստահ. կասկածոտ: * Ճգնատհատակ, կիմ ջքեալ ՚ի քաջկայ: nimico sfidato. յայտնի թշնամի:

Sfidatóre, ւր. Զայնատու ՚ի պատերազմ. գրգռիչ ՚ի մարտ:

Sfidcçiáto, ta. կասկածատր. ներքսմտեալ: խրիչանի:

* Sfiguráre, ն. Տես Disfigurare.

Sfiguráto, Sfigurito, ta. Վատթար. հիւծեալ: պապան:

Sfilacciáre, ն. Ծոճատեալ. ներքինի ելմիս: հանել կիմ քարշել զմեզ մինչ ՚ի կատարած: ɔ. Ելանիլ ներքս կատարած:

Sfilacciáto, ta. Ծոճատեալ. հանեալ կամ քակեալ զմեզս կատարած:

Sfiláre, ւ. Ելանել ՚ի կարգէ, կիմ ՚ի ձակատոյ: արապան ընթացք: * ՚ի չար անկանիլ գործոյ. խաղալ: ներքս ելմիս: ն. Քակիլ զմեզն. քակել. Sfilársi, ɔ. Մ՚ի չարկէ լինել: պետի փաղանգ:

Sfilataménte, ɔ. Խառն. խառն՚ի խառն:

Sfiláto, ta, ած. Ելել ՚ի ձակատոյ: ցիր և ցան: առն և Sfilacciáto. մինչաքեկ: Alla sfiláta, ɔ. Առանց կարգի ձակատոյն. խառն. առնպատ. ամենայն զինի. մի ըստ միոջէ. առ առնիսս առիսս:

* Sfiláto, գոյ. Սերմնահեղծուն: պետ պատերազմ:

Sfingardággine, եգ. Բաս գենգիայ. Հերգոտութիւն:

Sfínge, եգ. Հրեշ լինչ առատապետեալ: ներքնատ լինչ:

Sfiniménto. Կոճապուն սրտի: խրճիթ պատշաճաւոր:

Sfiníre, ն. Իյանդ հանել. կատարել. ներքնիչ:

Sfintére, ար. Սեղմիչ. (ե մկան լինչ որ ձնշել փակէ զկայքարկուն, կիմ զանցս սրբանին:)

Sfioccáre, ն. Sfioccáto, ta. Տես Sfilacciare. եւն:

Sfiocináre, ն. Հանել զխոխածս, կիմ զկեղևս խաղողոյ: ճիպոտիչ ելմիս:

* Sfiondatúra. Պատապարել ան հնարին առուի:

Sfioráre, ն. Ծաղկունկեց առնել. ելնիչ գոյացմամբ:

* Sfioriménto. Տես Sfioritura.

Sfioríre, ւ. Ծաղկունկեց լինել. ներքսփչել ծաղկանց: ելնիչներն ներքսիչ: ներքսմիչ (գեղեցկութեան:) խամրել: ոչնչանալ: պջրանալ:

Sfioríto, ta. Ծաղկունկեց. ծաղկունկեց եղեալ:

Sfioritúra. Ներքսփչութիւն ծաղկանց: ներքսփչել ծաղկին:

Sfiréna. Ձուկն լինչ ծգմալին. զոր ուրիք կոչեն Luccio marino.

Sfiagelláre. Տես Sfragellare.

Sflottáre, ն. Բաս նաւարշաւ. Հանել զմի. կամ զբազ զոմ նաւս ՚ի գումարատակէ նաւատից:

Sfocáto, ta. Աչհուր. ցրտացեալ. չիքեալ. ներքսցեալ. մեղմեալ:

Sfoconáto, ta. Լոյնաբերան (ծակ վառօդոյ հնդաց նօսիից:)

* Sfoderaménto. Մերկելն զսուսեր ՚ի պատենից:

Sfoderáre, ն. Հանել զսուսեր հանդերձին: ապառաժ ելոչմամ: մերկել զսուրն ՚ի պատենից: գործ ելոչմամ: հանել արտաքս:

Sfoderáto, ta. Մերկեալ ՚ի պատենից, եւն:

Sfogaménto. Ելք. ղեղձան. արտաշնչուն: ներքսնչել. սիփոփումն:

Sfogáre, ն. Ծխել. արտաքս. արտաշնչել. զեղանիլ արտաքս. հոսիլ արտաքս (հիւթոց:) փշրել ելոչմամ: հանել. կիմ ներփչել արտաքս. հլա տալ. ներքնաջրացեալ. նուազեցուցանել. մեղմել. փշրել ելոչմամ: փնչոմամ. փքիլ ելմիս: զեղուլ, կիմ ողողել. (ջուրց:) ներքսմամ: ընուլ, կիմ կատարիլ (զկիրս իւր, զկամս ցանկութեան, եւն:) il dolore. փարատաւել զցաւ իւր: փքիլ ելոչմամ: il doloroso cuore. սիփոփել զցաւագին սիրտն: la collera. Թափել յոգ ղրսումտուն քարկոծ իւրոյ: հեղմիլ փնչոմամ: sfogare. փարատաւել. ղուաբհանալ (յաւուրս քաղաքական:) զինչ ի սիքս ելմիս: մնքրիլ. սրբել վիրաց: ելոչմամ ընդդէմ ելմիս:

Sfogataménte, ɔ. Մեղմելով. սիփոփմամբ:

Sfogáto, ta. Sfogatíssimo, ma. Մեղմեալ. սիփոփեալ. հանդուժեալ, եւն: ինայ, կիմ անարգել (օդ:) աւելի: stanza, կիմ luogo. քաց. կիմ քարձր տեղի:

Sfogatójo. Ընչահան. ընչահան ծակ: ոչնչանիչ:

Sfoggiáre, ւ. Զգենուլ զգեզս, կիմ պայծառս: ներքնիս: գեղանմամ: անցանել ըստ չափ. ելանել ըստ չափ: հանդերձ ելմիս: ազմամ:

Sfoggiataménte, ած. Ընտրի. մեծապէս. անչափ ազնուականաբար:

Sfoggiáto, ta, Sfoggiatíssimo, ma. Ընտիր. պայծառ. գերազանց: սահմանած. ելս: անչափ. ազատազման. մեծ յոյժ: ներքսիչ: sfoggiato, գ. անչափ. կատիճ:

Sfoggiatótto, ta. յաճախ. Մեծ յոյժ. անչափ:

Sfóggio. Զգեստուն. պերճանք. անչափանք ՚ի ծախս, կիմ ՚ի չքեղութիւն. խրճիթ. պէսպէս ներքսիչ:

Sfóglia. Թերթ. Թիւթեղն (զկաղծ և նրբ իրաց:) նապաստ: նուագ:

Sfogliáre, ն. Տերևաձեւի առնել. ծածանափել զտերև: Էպիտարացատնել. Հանել թերթս. հանդ՚ի թերթս թերթս. հատանել կիմ բաժանել ՚ի թերթս: ներքսնապաստ ելոչմամ: ւ. և ɔ. Հատանիլ ՚ի թերթս. անկանիլ ՚ի թիւթիղունս թիւթղունս:

Sfogliáta, Պղպեղաւոր, կիմ կարկանդակ լինչ: ջեակ. պեղոչկ:

Sfogliáto, ta. Տերևաձեւի. անատերև: նափքաթղթ:

Sfogliétta, նոճ. թերթ փոքր. նրբագոյն թիւթեղն:

Sfognáre, ւ. Ելանել ՚ի լսնաւրեայց: ծնանիլ (՚ի մօրէ:)

Sfógo. Տես Sfogamento. Կապարումն կիմ լսումն ցանկութեան: (զգաստու:) Մեծագոյն քարձրութիւն կատարած, որ կոչի և Rigoglio. Dar sfogo. Տես Sfogare.

Sfolgoraménto. Փայլատակումն:

* Sfolgoránte, ած. Փայլակնացայտ. փայլակնանշոյլ:

Sfolgoráre, ւ. Փայլատակել. փայլակել. շողալ: ելնել փրփրամբ. խռովմամբ: երևել: ն. Երաքել. վշարել. արագ: ելնիլ ելմիս: ն. Յղռնել. մերժել. կորսանիլ. պողպիմամ:

Sfolgorataménte, ած. Ճառագայթապրճանք փայլատեսիլ. անչափ: կարճ:

Sfolgorátto, ta. Փայլակնացայտ. փայլատեսանչալ.

Ճառագայթարձակ : անշափ · ապրապայման : Թեզ-
ուճառ · առատապետ :
* Sfolgoreggiánte , ſ. · Փայլակնացայտ : լուսափայլ :
* Sfolgorío . Փայլատակումն : սնուռատումն :
Sfondaménto . Անկումն · խորասուզումն : կոտորած :
Sfondánte , ſ. · Կակուղ · դիւրաթափելի · .
Sfondáre , ն. · Բառնալ զյատակն · խորտակել զյա-
տակն : փեխի գլխոյ : Թափանցանց անցեալ խոր-
տակիլ · խորտակել (զդուռն) գլխոյ : պատռել ·
պատռաքարել : ե. Ընկղմիլ · ինքնասուզիլ : պաչխոյ :
Երևել հեռի . (ե բաս. նկարչաց :)
Sfondáto , գոյ · Տես Sfondo .
Sfondáto , ած · Անյատակ ; որոյ բարձակ է յա-
տակ : փեխի է : անյատակութիւն : պոյտակ : ապրանքել
կիմ աւերեալ (հանապարհ :) պօղոսք : անջափ · կա-
րի (մեծաւոն :) ֆէխ :
* Sfondili : Ապր ինչ ծովային խեցեայ :
Sfondrílo . Տունկ ինչ ծովային եւ նման նօսուց :
Sfóndo . Կատարկ միջոցն ձեռնհասի , և կամարացեալ
պեռս հնարուց : Ձերծունակար · ցուռանկար · հա-
մարանկար · (են նկարքն ոյոն դատարկ միջոցացն :)
Sfondoláre , ն · Տես Sfondare · Թափանցանց խոցել ·
յ · Անկանել ի խոյս · խորասուզիլ · հոսել զանձն
ի բարձրէ :
Sfondoláto , ta . Sfondolatíssimo , ma . Անյատակ · ան-
յայտ : անչափ · ապրապայման :
Sforacchiáre , ն · Ծակել · պէրէֆ :
Sforacchiáto , ta . Ծակեալ · ծակ · պէրէֆ :
Sformáre , ն · Կերպարանափոխ առնել · այլափոխել ·
ընդդէմ էմէի · հանել (զկօշիկն) ի կաղապարէն ·
գալոպան լծրմոտ :
Sformataménte , ſ. · Անչափ · ապրապայման :
Sformatíssimo , ma , գեր · Գարշապատիկ : կարի :
Sformáto , ta . Տգեղ · անձև : էրէխին : խլեմացեալ :
Եղծեալ : պօղպէխոտ : անվարդապետ (քաղաք ·) ամայ
անեալ : անչափ · ածհնարին (մրրիկ :) օձաթ · ընդ
բանիան :
Sformazióne , ſ. · Տգեղութիւն · անձևութիւն : էրէխինէ :
Sfornáre , ա. Հանել ի փուռն , կամ ի հնոցէ ; քամ-
առանդան լծրմոտ : անցուցանել զզաւակ :
Sforniménto . Պահապանութիւն · զգուշութիւն · կոդուպտութիւն :
Sforníre , ն · Ի բաց բառնալ զզարդս , զկազմուած ·
զկարապատիս (տանց , եղն ·) զգնել · կոդուպտել · մեր-
կացուցանել : պօյմոտ · պօղմոտ · պօղմոթ :
Sforníto , ta . * Sfornitíssimo , ma . Մերկ · կապուտ ·
հոդուպտած · զուրկ · անզարդ · անկազմ · անպատ-
բաստ : էքիպ · ինքնաբերին :
* Sfortificáre . Տես Fortificare .
Sfortunaménto . Թշուառութիւն · նշոմաութիւն · ապէշ :
վիշտ : պէյճ :
Sfortunáre , ն · Ցնոմաացուցանել · տառապեցու-
ցանել : սեփիւ էրմէի :
Sfortunáto , ta . Sfortunatíssimo , ma . Դժբաղդ ·
նշոմած · տառապեալ : ֆաւկոխ · սեփիւ :
* Sfortunévole , ſ. · Ողոյն է :
Sforzaménto . Բռնադատութիւն · բռնութիւն : պռ· :
Sforzánte , ſ. · Բռնադատող : որ բռնութիւն առնէ անձին :
Sforzáre , ն · Բռնադատել · բռնութիւն առնել · ստիպել ·
զօր էրմէի : բռնաբարել · տառապեցուցանել (զըս-
կայս :) գըս պօղմոտ : Թափել զօգիս · դպրատանեաց-
ցուցանել : վէհմոն էրմէի : ե. և Sforzársi , ɟ · Գործել · Ջանալ · գայրէն էրմէի :
Sforzatamente , ſ. · Sforzatissimamente . Ընտրաբար ·
քաջութիւ : խիպ կիպ · գօռվէն էֆ : ամուկատիր · ուժ ·
գին : էֆէ : մեծապան · ամ · հուժկու · ինդուլ : գոչ ·
բեռ էլէ : բռնաբար · բռնի : զօռութիւ : ակամայ : ձա-
ւոր : ●

Sforzatíccio , ia . Փոքր մի բռնադատեալ : lagrima sforzaticcia . բռնի արտասուք :
Sforzáto , ta , * Sforzatíssimo , ma . Սիրել · բռնադատեալ : զօռ , կիսճ օլանմոտ : ուխտագիր · պարտաւոր · անզօր : հիւանդ · գօռվէրիկ : sforzate gabelle անյատի , անբերելի , անիրաւ մաքս : spada di sforzata gravezza . սուսեր անհնարին ծանր : sforzato . զարդարել ամ զարգուք : բռնական , կիմ բռնադատեալ (ոմէ :)
Sforzatóre , ար · Բռնադատիչ · ուխտող : di virgini քաղաքավարիչ կուսանաց .
Sforzévole , ſ. · Բռնութիւն · բռնաւոր : զօրեալ :
Sforzevolménte , ſ. · Ամ ի զուտ ինդուլթէ · պռդ զօրէն :
Sfórzo . Ճիգն · Ջանք : գայրէն : զօրք · դառնդ զօրաց · պատրաստութիւն · ուխտի :
* Sfossáto , ta . Ի խրամատ · ի փոսիք :
Sfracassáre , ն · Փշրել · մանրել · խորտակել : գը-
մոտ : եղծանել · Ջնջել : պօյմոտ :
Sfracassáto , ta . Փշրեալ : ապականեալ · կոտրեալ :
Sfracellâre , Sfragellâre , ն · Ջարդանել · փշրել ·
խորտակել մանր : գըմոտ :
Sfrangiáre , ն · Քակել զհիւսուածն , կիմ զդրծիկն :
Sfratáre , ն · Հանել ի կրօնէ · արտաքսել ի վանաց · ճանապարհական ընդմոտ : ɟ · Երևանել ի կրօնի , կիմ ի վանաստանէ : մանապարհական էրմոտ :
Sfratáto , ta . Ելեալ , կիմ հանեալ ի վանաց :
Sfrattáre , ն · Աքսորել · մերժել · ի բաց հանել ·
գօվմոտ : ե · Փախչիլ արտ · հոդուպրիլ : գոմոտ :
Sfrátto . Փախուստ · հոդուպրումն : աքսոր : dare allo sfratto , աքսորել զոք · արտաքսել :
* Sfregacciolâto , ta . Ճիւեալ մեղմ :
* Sfregácciolo . Տես Pezzetto , Scampolo .
Sfregaménto , Fregaménto . Ճիւումն : ծնոյ :
Sfregáre , ևն . Տես Fregare :
* Sfregatójo . Գործի շիւելոյ :
Sfregiáre , ն · Բառնալ զգարդս · կողոպտել ի զար-
դուց : փիւնէի գալոբմոտ : վատաննալ , կամ անպա-
տիւ առնել : պէնամ էրմէի : վիրաւորել զգեղա-
գեղացուցանել , կիմ անդգացուցանել զգեղաս : խո-
էռալմոտ , պէրպաս էրմէի : * Sfregiársi , ɟ · կորն-
սանել զկայքէնութիւն · անգարդանալ :
Sfregiáto , ta . Անգարդ , ևն · անպատիւ :
Sfrégio . Խոցոված երեսաց : սպի խոցովածոց դի-
մաց : կեղտ անուն նախատինք :
Sfrenaménto . Ազատաւանութիւն · լսբութիւն · անա-
կուճ · ժպրհոճի : էպէպիլէթ · պռպնոզութ :
Sfrenáre , ն · Հանել , կամ ի բաց առնել զանձն
ի կապանաց : la lingua . արձակել զանձն ի բերանոյ խօ-
սանիլ խօսել : ɟ · Հանել զանձն ի բերանոյ խօ-
սել : ի կապանաց էրմոտ : լինել ամպռատանի · ա-
սանձ անառակիլ : պռպնոզ օլմոտ :
* Sfrenatággine , Sfrenatezza . Տես Sfrenamento .
Sfrenataménte , * ſ. · Ազատաւան · ապրատան : անա-
ռակ : պռպնոզ :
Sfrenáto , ta . Sfrenatíssimo , ma . Ազատաւան · ա-
սանձ · անառակ : էքսթիպ · պռպնոզ · անառակ · գի-
ցոփ · ջանդուգն : էրկի հավ · պէնկիպ : ուժգին
բռնութ : գօրեղ : հանդուգն : ապրատանեալ (նետ :) ա-
ւ sfrenata , ſ. · տես Sfrenatamente .
Sfrenazióne , ſ. · Տես Sfrenamento .
Sfrenellâre , ե · Խոխոջիլ · (ասի զխոխոջմանէ ջուր
ի բաղնիսանէ քաղցունէ թիւնակաց :) ՔՀՈՒՐՄՈՏ :
Sfringuellâre , ե · Երգիլ երկնդաձիգ · (ասի զ Fringuello անուճանեալ ծռնդնդի :) ազատաւանաբար կ
ջ ջանդուգն խօսիլ զայլոց :
Sfrizzáre . Տես Frizzare .

Sfrom-

Sfromboláre, ն. Պարսկել ապարաքարել ապխանախոտ։
* Sfrondaménto. Ծօխափուշն աերևոց ։
Sfrondáre, ն. Տերևաթափ առնել։ էպէրափ էօլմպ ։
Sfrondáto, ta. Տերևաթափ. անտերևք։ էպէրփկլոը փէտիլմիշ։
Sfrondatóre, ար. Որ տերևաթափ առնէ ։
* Sfrondeáre. Տես Sfrondare.
Sfrontársi, յ. Համարձակիլ. խրախոյս առնոյլ. զինւոգրաբել։ ճէսուբլը էնմէք ։
* Sfrontatággine, իգ. * Sfrontatézza. Լքուածի. անամօթութիւն. ժպրհուածի։ էպէրսիզլիէ։ սոռուզլուք ։
Sfrontataménte, ած. Լքաբար. անպատկառ։
Sfrontáto, ta. * Sfrontatíssimo, ma. Լիքը անամօթ. յանդուգն. յայրքած։ էպէրսիզ։ սոռուզ ։
Sfronzáre. Տես Sfrondare.
Sfruttáre, ն. Աշխատիլ առնել. բանալ զպտիղս առաքուանն. ակարացուցանել (զանգս) ։ սոռուզուզ էնմէք։ պայքիլանբէրմէք ։ սոպառէլ։
Sfruttáto, ta. Աշխատեալ եւ ի կորուսեալ ըզգեցուածոցն։ անքէրլի ։
Sfucináta. Բառաւիղ. Ֆրազիւնէ. յանախանք։
Sfuggévole, ած. Փախստական. անճանգիստ վաղանցիկ ։ քնի՛ դիւրաւար։ լըրծուն. ոտլրկ ։
Sfuggevolézza. Աբագութիւն. փախուստ տգիւրանցուելի։
Sfuggiásco, ca. Փախստական. Թափառական։ գաշնի՛։ alla sfuggiasca, կամ di sfuggiasco, alla sfuggita, ած. գաղտագողի. ի ծածուկ. չնկատել. խուճապաւ. ի հարևանցի ։ կնչլինէն. հոպիճէ ։
Sfuggiménto. Փախուստ ։
Sfuggíre, ն. Խոյս տալ. խուսափիլ. փախչիլ ։ սպընմօք. փայմօք ։
Sfuggíto, ta. Խոյս տուեալ։ փախստական. Թափառական ։ alla sfuggíta, ած. տես ի Sfuggiasco.
* Sfulgóre, ար. Տես Sfoggio.
* Sfumánte, ած. Որ վերածխել. արտաշնչող ։
Sfumáre, Sfummáre, ն. և ն. Վերածխել. արտաշնչել։ պսպղանմօք։ ցրտիլ. ցնդիլ. ջնջիլ (մշտապես ած.) ։ քիւ օլմօք։ Ծխատիպ. կամ ընդ աջօտ նկարել (զմտան ինչ նկարուցի) ։ Նկարել աղցադոյն, և իբր անդրայլ։ զուգախառնել զերանգս նկարուցս։
Sfumatézza. Զուգախառնութիւն երանգաց. (և զոր ծոյլն ինչ նկարչաց, որով յետս նկարելոյ ի վերայ պատուհին քաջ և աստաձանաւ միաւորին ընդ միմեանս զերանգսն։)
Sfumáto, ta. Վերածխեալ։ արտաշնչեալ ։

SG

SGabbiáre, ն. Հանել, կամ արձակել ի վանդակէն։ փաքէպէն լտրմօք ։
Sgabbiáto, ta. Հանեալ, կամ արձակեալ ի վանդակէն ։
Sgabellária, ն. Վճարել զմսգան. հանել ի մսգատաւաձէ։ լէօմիլիէպէն լտրմօք ։ Sgabellársi di checchessia. Ջերծանիլ։
Sgabelléttо, Sgabellíno, նաե. Աթոռ փոքր ։
Sgabéllo. Աթոռ (անբազուկ և անկենսրան։) էնչէկլի ։
* Sgabellóne, ար, յաճախ. Աթոռ մեծ։
Sgagliardáre, ն. Կարգադրացանել. անզօր առնել։
* Sgalánte, ած. Տես Svenevole, Sgraziato.
* Sgallináre, ն. Ածաբել առատապէս, շռնչել ի հաց կերոյթս ։
Sgambáto, ta, աե. Աշխարուած ։ խոնչիլ, վազգազել ի ձանապարհին ։ գոբրայայ ինչ նախնեացդ ։
Sgambettáre, ն. Շարժել. կամ արբեցուցանել զոտս նոցա։ այսպէսը սուլմօք։ կամ գաւարիլ։ siedi, e sgambetta, e vedrai tua vendetta. այսօր։ հանգիր՝ ընկեր կաց, և տեսցես զվրէժ քո ։
* Sgambettáta. Տես Gambetto. նենգուած ։
Sgambétto. Տես Gambetto.
Sgambucciáto, ta. Աղքատացայ։ մերկասուրնք ։
Sganasciáre, ն. Շարժել, կամ խախտել զնշտաս։ dalle risa. ծիծաղիլ անչափ ։ կիւլէ կիւլէ պայըլմօք ։
Sgangasciaménto. Ծիծաղ անչափ ։ գահգահ ։
Sgangasciáre, ն. Ծիծաղիլ անչափ, կամ բարձրաձայն. պայթիլ՝ի ծաղր։ կիւլէ կիւլէ պայըլմօք ։
Sgangheráre, ն. Հանել՝ի ծղոնեաց։ ոչնչացուցանել։ խանգարել։ խախտել ։
Sgangheratággine, իգ. Անհեթեթութիւն. անզգուշութիւն. անվայելչութիւն ։
Sgangherataménte, ած. Անհեթեթաբար. անվայելչաբար։ խառն. անզգուշ ։
Sgangheráto, ta. Sganghoratíssimo, ma. Ելեալ՝ի ծղոնեաց. անհեթեթ. անզգուշ. անկարգ. խառն. անյարմար ։ * ridere alla sgangherata. Ծիծաղիլ բերանաբաց, անհեթեթաբար ։
Sgannáre, ն. Ազատել՝ի պատրանաց, դարձուցանել զմոլորեալ։ բանալ զաչս ուրուք ։ էօվէնդմպ։ ը. ն. ։ ի բաց դնել զմոլորութիւն զերծանիլ՝ի մոլորութենէ ։
Sgaráre, ն. Sgaríre. Ցաղթել ախոյանին՝ի դիմակցութենէ, կամ՝ի մրցանս. յաղթօղ գտանիլ ։ էսոբէ իսոխմպ էէնմէք ։ ը առաջ երանել վոնդուցս ։
* Sgarbatággine, իգ. Sgarbatézza. Տմարդութիւն. բարտուղութիւն. անհեթեթութիւն. անշնորհութիւն էրէէնլիք։ պէքլէմէմէզլիք ։
* Sgarbataménte, ած. Տմարդաբար. անհեթեթաբար. անվայելչաբար ։
Sgarbáto, ta. Sgarbatíssimo, ma. Անշնորհ. անհեթեթ. անառակ. տմարդի. բերան անվայելուչ ։ լաֆսըզնէնդ. էրէէնմէզլի. պէկ ։
Sgargarizzáre. Տես Gargarizzare.
* Sgargarízzo. Տես Gargarismo.
* Sgaríglio, Sgheríglio. Տես Sgherro.
Sgaríre. Տես Sgarare.
Sgarráre, ն. Սխալել. վրիպել։ էնկըլմէք ։
Sgarrettáre, ն. կարճակոտոր առնել. հատանել զըգկարթ արուներց ։
* Sgattigliáre, ն. Վճարել զդրամն. հատուցանել։
Sgavazzáre, ն. Վայելել՝ի ինքեան. խրախանալ. հըզմոլը։ էնչէք էնմէք ։
Sgemmáre, ն. Հանել. կամ քակել. գհանս պատուճանս հանս ։ հատանել զպտուղս ծառոց ։
Sghémbo, գհ, ն. Խոտորնակուած. ծռութիւն. ծռուելի. անուռնք. պակասաւորուած. ակնագլուխ։ A. schembo, ած. Խոտորնակի. առ՝ի շեղ։ էնչէ ։ andar sghembo. գնալ կաղ՝ի կող։ կաղալ ։
Sghémbo, ba, աե. Խոտորնակ. շեղ. ծռեալ ։ էնչէ ։
Sgheríglio. Տես Sgherro.
Sghermíre, ն. Sghermírsi, յ. Քակիլ (սոսնձեալ ի բաց.) փրծանիլ։ ճօփմօք ։
Sghermitóre, ն. Քակիչ (սոսնձող իրաց.) ։
* Sgheronáto, ta. Հատեալ խոտորնակի (կաս.) ։
Sgherrácceio, ած. Խրոխտ արկիպ ։
Sgherrettáre. Տես Sgarrettare.
Sghérro, գհ, և աե. Արկիպ. սիկարեան. որպէս ծայրէ քաղաքացւոյն ։ փուչկեան էչէք ։ Sgherro, կամ Cagnotto, Bravo. Ծինիպաշ։ * da sgherro, alla sgherra. քաջապէս. ոգի ղծկնկասպնդ ։
Sghignapappule, աե. Բարձրածաձաղ. ծիծաղք սիր. անչափ՝ի ծաղր ։
Sghignáre, ն. Ծաղր առնել. ծլպանիլ։ ճղաւ էնմէք ։
* Sghignáta. Տես Sghignazzata.

Sghignazzaménto, Sghignazzáta, Sghignazzío. Ծաղր անչափ · ծիծաղ աղրձրաձայն : ֆոհֆոհ :

Sghignazzáre, ե· Ծիծաղիլ աղրձրաձայն : ֆոհֆոհանք ելնել ինչ ինչից :

Sghimbéscio. Տես Schimbescio.

* Sgittaménto. Տես Agitazione, Dibattimento.

Sgoccioláre, ե Հոսել մինչև ցվերջին կաթիլն. ապա ռել : ցամաքելցուցանել : ինչից : il barlotto, կամ il barlotto, ասել · առել զնոյն :

Sgocciolóto, ta. Հոսեր ցվերջին կաթլած, եան, * Sgocciolatójo. Տես Gocciolatojo.

Sgocciolatúra. Կաթլածուն : Ծորուածն : Indugiare, ridursi, giugnere alla sgocciolatura. ձգ ասի · յապուիլ խոպան, կամ ցվերջին ժամն :

Sgoláto, ta. Անարկոր · անկոկորդ : պղպղտըղ : պիղծ կաղապարանոց : պզնած աչքե : Թերամեծլոյծ · չատլա կատա · ծածկոյպյատ · առանց բաղերանի · չաֆալուռ :

Sgomberaménto. Sgombraménto. Ազատ · երեք :

Sgomberáre, Sgombráre, ե· Փոխեր այլևայլ զկահս փնտիլ զգնահատանն : եղեն պղպղտած : չոր առնել · եվանել · մկրկիլ · ի բաց երթալ = ինչ եղեն : ի բաց առնել : ի բաց արձակել : Մերժելբռնանել · փարատել · փոխած · պնդի եղեն : աղտատել : փոքրիկ տան : un porto. գառապրիեբռնատահանդիպան · (յհետացուցանել ի հաստահանդատեն զգառապրիհատատ ի տեղն տալ բեռնատարնալ հատաց :) il paese, եան · չոր առնել յերկրին · Թողուլ զՅեն · ի բաց գնալ յՅեն : Ինչպէսկէ ըլէմած :

Sgomberáto, Sgombráto, ta, ած · Փոխեալ այլևայլ զկահս : ազատեր, եան :

Sgomberatóre, Sgombratóre, ար· Որ փոխէ այլևայլ զկահն · որ ի բաց տանի · մերկիչ :

* Sgomberatúra. Տես Sgomberamento.

Sgómbero, Sgómbro, գոյ · Չոր · երեք : ինչ : մերժուն · վանուն :

Sgómbero, գոյ · Զուրկ ինչ ծովային : խոխմրիչ :

Sgómbero, Sgómbro, ra, ած · Փոխեր այլևայլ զկահ բաներ : ինչ եղեն : ազատացեալ · զերծ : ազատ · Թափուր : պարապ · գառբիոքմած :

Sgombinára, Sgombináto. Տես Sgominare, եան :

Sgombráre, Sgómbro, եան · Տես Sgombergare, եան :

Sgomentaménto. Պակուցանուն · սարսափ :

Sgomentáre, ն· Պակուցանել · զարհուրեցուցանել · լռեցանել : էեղ փօրհաբնած : ե և Sgomentársi, յ· Պակնոտիլ · սարսափիլ · լռանիլ : էեղ փօրհած · խրեյի գռլմած :

Sgomentáto, ta. Զահաբեր · զնահ հարեալ :

Sgomentévole, ևս Զարհուրեցուցիչ · լռեցնիչ :

* Sgomentire. Տես Sgomentare.

Sgoménto. Տես Sbigottimento.

Sgominára, ն· Խոտռնակիլ · ձիոմել · գառհոգածը եղեն :

Sgominóto, ta. Խոտռնակեր · խոտռնած · չիոմէ :

Sgominío. Sgomíno. Խոտռնակուլ · պիոմուլ :

Sgomitoláre, ն· Ֆակիլ զկծիկ : Եառած ընօրէն :

* Sgomitoláto, ta. Ֆակեալ զկծիկ :

* Sgonfiamento. Ջկնումն ուռուցին :

Sgonfiáre, ն. Ջկնեցանել կամ փարատել զուռացյն · ձնել եղեն : Sgonfiársi, յ· Ջկնանիլ կամ փարատիլ ուռուցկին : ձնել եղեն :

Sgonfiáto, ta. Sgónfio, ռա. Ջկներ · փարատեր :

* Sgonnelláre, ն· Հանել զբկնազգեստ կանոից :

Sgórbia. Փրիչ ինչ քանդակողաց ի փայտի :

Sgorbiáre, ն· Ազտեղել սխալանք · չարախել կամ լնել նկար · խոչընդոտել · ապականել · արատել :

Sgórbio. Սխալանք ի վրն Թղթոյ · խոչընդոտ :

Sgorbiolína. Փոքր գրիչ քանդակողաց ի փայտի :

Sgorgaménto. Հոսուած :

* Sgorgánte, ն· Հոսեալ · Թափեալ :

Sgorganteméntе, ած· Առատապէս · յորդ :

Sgorgáre, ե· Հոսել · Թափիլ ի ծով : ափսե : հոսյորդ : առատաբիլ · ընդարձակիլ : ի վեր հանզամանի : ն· Հեղուլ · հոսել (արտասուս) գետ : Հոսիլ : ափսե :

Sgórgo. Հոսուած : a sgorgo, գոյ · առատապէս · յորդ :

Sgovernáto, ta. Աղտարման · Թողեր անխնամ :

Sgozzáre, ն· Փղոցանել · խողխողել · պղպղտել մարքել զնուագիս Թռչնոց : գառապաղը ինչ · մնանանալ · ներել (անիրաւուն :)

* Sgradévole, ն· * Sgradíto, ta. Անհաճոյ :

Sgradíre, ե· Ոչ հաճիլ · անհաճոյ, դժուարանալ Թանիլ : պչեղնիլ · դառնալ ելմած :

Sgraffiáre, ն· Կռնդեքել · ցեռանել եղնգամբ · պռոնկել : ըղծոտցամբ · Ցեռանել զերկաղելիս. եվանակ ինչ քանդակելոյ ի վրէ հրահալելեաց : Sgraffiáre, կամ dipignere di sgraffio, կամ di sgraffito. Նկարել քերծած (ի վրէ որմոյ :)

Sgraffiáto, ta. Կեղեքեալ · ցեռանած եղնգամբ :

Sgraffiatóre, ար· Քերծանկար · (յոր նկարքն չասս, կամ քերելով ընդունն :)

Sgraffiguáre, ն· Բաս առնել · Գաղտնիալ յայլոց :

Sgráffio. Կեղեքուած · ցեռանուն : Քերծանկար · ի զանահ ինչ նկարելոյ ի վրէ որմոյ նեղկելոյնահ · սեռաս, և առաջ ծեփելոյ բաով : այս այդ նկարի ապահովագոյն յանձրևաց, վր բովանդակ վրի պատք որ գծել են ծայրատուր երկաթով : ապիսի նկարք կոչին Pitture, կամ dissegni fatti sgraffio. կամ a graffio. Քերծանկարք :

Sgraffióne, ար· Անհնարին ցեռանած :

* Sgraffito : Տես Sgraffio եր երկրորդ նշանակ :

Sgramaticáre, ն· Բաս ծաղրանս · Բացատրել քերականի զաբար :

Sgramaticáto, ta. Բացատրեալ քերականօրէն :

Sgramuffáre, ն· Բաս ծածկաբանանան · խօսիլ քերականօրէն, կամ գրաբառ :

Sgranáre, ն· Հանել զսնդիս ի պատեհից · Թափել զսնդիս :

Sgranáto, ta. Հանեալ ի պատեհից :

Sgranchiáre, ն, և ե Տարածել, կամ ձգկնել զձիմանք : Թօթափել յանձնէ զնեղութե :

Sgranellára, ն· Կորզել յողկուզէ զհատս խաղողոմի պտղոյ : Ռանդնիչ · Ռանդ Ռանդ գործոսասել բաղում ինչ մի զկնի միոյ :

Sgranocchiáre, ե· Փշրել առատմամբ · ծապել :

Sgravaménto. Թեթևացուն · Թեթևութ :

Sgraváre, ն· Թեթևացուցանել · հանիկիլնիմ : պռոել (ի կատակածառաց :) Sgravársi, յ· Ծանրանալ : պօղաբմած :

Sgraváto, ta. Թեթևացեալ :

* Sgravidánza. Ծնունդ :

Sgravidáre, ե Ծնանիլ զգաւակ : պզնբմած :

Sgrávio. Թեթևութ : հանիկիլնիմ :

* Sgrázia. Տես Disgrazia.

Sgraziatágginе, Ընդհարհուն · տանջանք · տառապանք :

Sgraziataménte, Անհնարեալ · անվայելուչապէս · ընօրէնութե · պեղ : Թշնամաբար · գիտաց իմն : Նաղնեխելնի :

Sgráziatéllo, ła. Նուաստ · Փոքր մի անհնարեալ, անվայել :

Sgraziáto, ta. Անհարհ · անվայելուչ · անհնարեալ անհարմար · ընօրէնութե · անքաղքենութե · գժաբարոյ · գիտաց իմն · Նաղնեխելնի :

Sgrecoláre, ն· և ե· Խորտակիլ · փշրել ·

գրամատ:
Sgretoláto, ta. Խորտակեալ. փշրեալ:
* Sgretolío. Փշրումն: խմորումն:
* Sgricchioláre. Տես Scricchiolare, Scrosciare.
Sgrícciolo. Տես Scriccio, Scricciolo.
Sgridaménto. Կշտամբանք. սաստ: լեզուաց. պատ:
Sgridáre, թ. Կշտամբել սաստիկ. յանդիմանել. սաստիկ: պատուհասել:
Sgridáto, ta. Կշտամբեալ. յանդիմանեալ:
Sgridatóre, աւ. Կշտամբիչ. սաստիչ:
Sgrído. Տես Sgridamento.
Sgrigiáto, ta. Դողշ: փխել բնական:
Sgrigioláre, ե. Ծաղրել. շահատակել զինուց: ծամել բնական:
Sgrignáre, ե. Ծիծաղիլ (զոմանք). Ծաղր առնել. քաստահել: ծիլս բնական:
Sgroppáre, ն. արպատանել. խոյ օձ. Քակել. ջնջել. պոխել: ընտրել:
Sgroppáre, ն. արպատանել. անիծ օձ. խորտակել. ըստ. գատանի, կամ զբարատունն:
Sgroppáto, ta. Անգաւեալ. անբարատուն:
Sgrossaménto. Կիրպարանումն:
Sgrossáre, ն. Կիրպարանել. ձեւացուցանել. զոր բոնա կանն: բանալիքիս ցարմատ:
Sgrossáto, ta. Կիրպարանեալ. ձեւացեալ:
Sgrottáre, ն. Քանդել. ջանդաւեն. ընկրել. զայրն ունջս հատանել:
Sgrugháta, իգ. Sgrúgno, Sgrugnóne, աւ. Կառափ երկաց:
Sgruppáre, ն. Քակել. ջնջել. պոխել: ընտրել:
* Sguagliánza. Անհաւասարութիւն. անհամեմատ:
Sguagliáre, ն. Անհաւոր առնել. քակել. բաժանել:
Sguagliáto, ta. Անհաւասար. անհամաչափ. այլ:
Sguáglio. Անհաւասարութիւն. անհամեմատութիւն: պէսպէս. այլայլութիւն:
*Sguajatággine, իգ. Տես Sgraziataggine.
Sguajataménte, ած. Անշնորհաբար. գժպատահ իմն:
Sguajáto, ta. Անշնորհագէտ. տարտակալի. անհամբոյր: ձաղատական. օտար:
* Sguajatúccio, ja. փոքր մի անշնորհագէտ. անհամբոյր:
Sguaináre, ն. Մերկել. զսուր ի պատենից: գէզէ լել: հանել. տալ (զլեզուս:)
Sguaináto, ta. Մերկեալ ի պատենից:
Sgualcíre. Տես Gualcire.
Sgualdrína, Squaldrinélla. Բազ անարժ:
Sguáncia. Փոկ փինչ երասանակին:
Sguanciáre, ն. Խորտակել զձիասս, զձամբիս. խոցել զայրս: ընդարձակել գերասան. եռանկեալ եպարտեալ:
Sguáncio, ի իբ ածի. Տես Sguancio, per isguancio. Խորտրիակ. առ ի կոպիս: էյբ:
* Sguaraguardáre, ած. Sguaraguatare. Հայիլ և դարձեալ հայիլ. զննել. յառիլ:
* Sguaraguárdia. Լրտես. գունդ լրտեսաց:
Sguardaménto, Sguardáta. Հայեցուածք առեսուելի: պատիճ:
Sguardáre, ե. Հայել. նայել: պահել: պահել: նկատել: խորհիլ:
Sguardatóre, աւ. Հայեցող:
Sguardévole, ած. Տես Riguardevole.
Sguárdo: Հայեցուածք. տեսուելի: պատիճ: նկատ. նկատումն. խոհումն:
Sguardolíno, նուազ. Հարևանցի հայեցուածք. դիմի տեսուելի:
* Sguarguáto. Տես Sguaraguardia.
* Sguarníto, ta. Անկազմ. անպատրաստ. անյարդարի:
Sguazzáre, ե. Տես Guazzare. Խրախաղալ. ոստիլինել առատապես. վայելիլ ի բարեկենդանուեն: վեր ի վեր իջել: վատնել զինչս: քաղաքի կինել:
* Sguarzáto, ta. Վատնեալ, են:
Sguazzatóre, աւ. Խրախճանասէր. զուարճասէր ըստ:
* Sguerciatúra. Շիլ հայեցուածք: չաչի պտիղ:
Sguerníre, ն. Մերկացուցանել ի զարդուց, ի կազմածոց. կողոպտել: պօշատ. պօշատ:
Sguernító, ta. Մերկ ի զարդուց. անզարդ. մերկ կողոպտեալ:
Sgufáre, ն. Խա. տալ. առակ նշանակի առնել:
* Sgufoneáre. * Scuffonáre. Ծոյն. են:
Sguiggiáre, թ. Դանել. կիթ պատառել զերեսս. Տալ փափիլն: խոպոճան խոչ ցարմատ, երեսիմատ:
Sguinzagliáre, ն. Արձակել զինի անդրան. ապր ձակել զշուն: փեօխեյի գոյ վերին:
Sguinzagliáto, ta. Արձակեալ ի փոկոյ, ի կապանաց:
* Sguisçiáre, ե. Տես Sguizzare.
Sguittíre: Տես Squittire.
Sguizzáre, ե. Սպրդիլ ի ձեռաց. (զասլ. զձկանց:) Ելանել. ելեմատ, սլաքելմատ: ոստոնալ. արտաքս ի ջուր: պղտորել. ընդելմատ, տարբելմատ: խոյս տալ. Ճոյտրիլ: փխիլիմատ: duoi lanci sguizza. ոստոնս երկիցս:
Sguseiáre, ն. Դանել ի կեղևանաց: գաղտագող ցաքելմատ: ճոյտրիլ. տալ: գաղթնալմատ:
Sguscíáto, ta. Դանեալ ի կեղևանաց. ելեալ ի սակ առնից:

SI

Sì, ած. Այո: ևս. եղեալ: երանիկ լեզ. ո՛ տայր = փեչ. տե: disse di sì. ասաց՝ այո: rispose del sì. պատասխանի եմ՝ այո. il sì, 'l nò è in mie mani. այո և ոչն են յիմեամ ձեռին: ora dice di sì, ora di no. երբեմն ասէ, և երբեմն ժխտէ: sì per certo, sì mi muove il lume della curia. ապաքէն զարդարն պահեմ՝ զարժէ զիս եղն: sì sì per certo t'ha recato più dolore. արդարև վշտապնեաց զքեզ յորժ: sì fossi io morto. ո՛ տայր էիմ մեռանեալ: Sì. Արդարև. ապաքէն. ստոգիբ: Sì sì. Այո այո: Sì, ինքն՝ պատրաստեմ. Այդպէս: եւ ինչ՝ հնգ նման: Եհ կարի խոհ քաջ. o sie. ինչ՝ պարզապէս. բարեկ: Sì. դնի փոխի միեղիս Così. Այնպէս. այսպիսի. այդպիսի. պետէ: a sì fatta stagione. յայսպիսեաւ ժամանակի: e sì, e sì. այսպէս և այսպէս. այսպէս, և առանձինք գոյն: Sì. Բայց. ասկայն և այնպէս. ասկաւին: ամա: Sì e tanto; Sì ed intanto; Sì ed in tal modo. Այնպէս զի. մինչև: եթէ: Sì: Մինչև. մինչ: քա:
Si. Տանիլ բարձրանալ, և առ ի վերէ. s' uscì, e fuggissi. եւ ել փախաւ: si fu. եղև: starsi. կալ: che ti si conviene. որ քեզ պատշաճ է:
Si, դնի փխնի դերանունական. Se, 'l քո'. և 'ի քոյ' Ինքնին, կամ ի յոգնին, չեզնոյանէ: ակս. և նշանակ. ինքս. ինքեան. ըստ. ինքեանց. զինքեանս: զինքեանդ: ինքեանդ: ինքեանն: ինն պիւրինն: ինքնին: ինքնիններ: ինքնիններն: davanti si vide due. եռակս առաջի իւր զերկուս: Si, յարեալ ի բայս յիմոյ. կամ զինի. առնէ զնոյ հրաւորական, կամ ձայ. նակրական յնդ դէմն. ինչ. si ama. սիրէ: սիրէ: fassi. առնի: dandosi. տալով: turbarsi. խռովիլ: եմ: Մերթ կամ Si, 'ի բայս ինչ զանց առնի. ինչ, nè pastori appressavan. ոչ si appressavano. և ոչ հովիւք մերձենային: Si իբր թարմատար տնանկ նախադասի տնանկանացն mi, ti, si, vi, me, te, se, ne. և ի և դերանունացն. il, lo; gli, la, le. այլ և տնանկանացն mi ti, mi si, mi vi, են: որ si ti perdonerebbe egli. ներեսցէ քեզ նա: Sì. Իբր գերանուն և տնանկի բայակից յիմաստ տան կանոց

կանցս mi, ti, ci, vi. այլ և գերանուանցս il, li, gli, la, le. կր. al petto gli si pose. գիրկս իւրոյ նուաս:

Sì, իսկապէս. Sì . . . sì. Ե՛ւթէ . . . և եւթէ. և . . . և: հմմ. . . . հեմ: Savio Re, sì di senno, sì di scienza. արքայ իմաստուն եւթէ հանճարով մտաց, և եւթէ գիտութեաբ: sì agli altri, sì a me. և առ այլս, և առ իս. այլոց, և ինձ: Al sì, կամ լաւ. Alsì.

Նոյնպէս: Si può. Մարթի է. հնար է: գոպիւ պիր: si può dir tutti. գրեթէ ամենն. իբրև առ հասարակ: հեղինակ հեղինակ: Sì veramente. Ասիտու դատաստանի զի. այսու պայմանաւ զի: պատ գոնէ իւնչ մի:

Siamése, իգ. Պատ ինչ բամբակեայ նման բամբակեայ կտաւոյն Սիամայ:

Siampan, ար. Կաւակ ինչ սրնգեայ:

Sibarita, ար. Ասիր սիբարեան. հեշտասիրաց:

Si béne, ած. Աշխ: հե:

* Sibilánte, ած. Սուլիչ: ըստ լայն:

Sibiláre, Sibilláre, բ. Սուլիլ: ըստ լայնի: առնել. գործել:

* Sibilatóre, ար. Սուլիչ: այպանող. ծանակիչ:

* Sibilla. Սիբիլայ. (հին առ հեթանոս ասան զանազան մարգարէուհիք:)

* Sibillíno, na. Սիբիլեան (մարգարէ:)

Sibillísta, ար. Սիբիլեան. որ հաւատայ սիբիլայից

* Sibillóne, ար. Բանասիրաց. խոստարկու. քաղաւ:

Sibilo: Սուլումն. շխնշն. ըստ:

Sibilóso, sa. Սուլիչ: S sibilóso. Սուլիչ (իբր որ արատաւոն սուլումբ:)

Sicário. բառ լատ. Սիկարեան. (իբր որ յանիրաւի ծագանանի զայլս ի յանձնարարուէ ուրուք սպանէ:)

Sídcera. բառ լատ. Ցքի ի հիւթոյ խնձորոյ. տայնէի:

* Sicchè, կ. Տես Sì che.

* Sícciolo. Տես Cicciolo.

Siccità, - táde, * táte, իգ. Չորութիւն. ցամաքութիւն:

* Siccóme. Տես Sì come.

Sì che, կամ Sicchè, ած. Վայ որպ. ուստի: քանի եւ այնպէս զի. մինչև: հօյէ սի:

Síclo. Սիկղ. (է ազգ ինչ հնոյ և դրամոյ եբրայեցւոց:)

* Siçofánte, ար. Քառ վարձեմոլ: առնդնկնագառաքուշակ: հաճար:

Sì come, Siccóme, ած. Որպէս. որպէս. նմանհետայն երբև. ընդ Siccome se. Որպ երբ. որպ եթէ: ասիպէ:

Sicomóro. Քանաանացւոցն. մոլաթզենի. ասիկօրէն կոչի և Pazienza. Եապան խնձրէ:

Sicuméra. բառ ասիկայ. Հանգիստ. ապահովութիւն:

Sicuraménte, կ. Sicurissimaménte. Ապահովաբար. յապահովի. Ի հինէ իսկ. անշուշտ. անկրկնայապար. արդարև. յիրաւի: Կերէն:

Sicuránza. Ապահովութիւն: եմինէ: հանգարձակութիւն. վստահութիւն: խրախոյս: Ջնաթիւն:

Sicuráre, Sicuráto. Տես Assicurare, ած.

Sicurézza: Ապահովութիւն: եմինէ: վստահութիւն. ապահովութիւն: իմիաթ. իմինաթ:

Sicurità, - táde, - táte: Տես Sicurtà.

Sicúro, ra. Ապահով. անվրկեան. անհոգ. անվրկիւղ: եմին. հիմնաւոր. քաջատիպ. վստահ: Ճանչնելի: քաջ. փորձ. յայտնակ. ճարտար. վստահացնել. յանձն: հաստատ: ստոյգ. անշուշտ. անհրկեցոյց: ինքնին. ներէն: in luogo sicuro. յատկապէս: al la sicura. ապահովութիւն. վստահութիւն: յապահովի: di sicuro, կ. անշուշտ. ճշմարտիւ. al sicuro. del sicuro. Ապահով են: եւ յապահովի գանգոյն: Ի հինէ իսկ: vivi sicuro, che. դիր զայս հաստատ ի՛ք

առառ. ի մոխ՛ զի: son sicuro, che. հաստատ իմ՛ի մտի՛ զի. գիտեմ ստուգիւ զի: render sicuro. ապահովել: հաստատել: stare al, կամ nel curo. լինել յապահովի, կամ անվտանգ: porre, կամ mettère in, կամ al sicuro. ապահովել. գնել յապահովի: andar sul sicuro. գնալ անվրկիւղ. գործել անվհատ: farsi sicuro. վստահիլ. խրախուսիլ. tener sicuro, կամ per sicuro. անշուշտ, կամ հաստատ. առ համարիլ ինչ: tener in sicuro. ունել կամ գտանել յապահովի: antidoto sicuríssimo. դեղ ինչ գոյ. փողական:

Sicúro, գոյ. Տես Sicurtà.

* Sicúro, կ. Տես Sicuramente.

Sicurtà, - táde, - táte, իգ. Ապահովութիւն: եմինութիւն. խաղաղութիւն. հանգիստ: հնարք: վստահութիւն. հաստատութիւն. քաջալերութիւն: ձեռնհասութիւն: երաշխաւորութիւն: եմին: fare a sicurtà. վարիլ ըստ ինքեան. հաստատ: ընկերական ինչ ինձ: dar sicurtà. ապահովութիւն. far, կամ esser sicurtà. երաշխաւորել: փրոյխաւոր. լինել: եմին օգտ: a sicurtà. յապահովութիւն:

Sidére, ն. Բառ լատ. Կաւ:

Sidérite, իգ. Տեսակ ինչ քառասեակ: Ապակի և ադդ ինչ ագատանդի:

Sído. Սառնամանիք: ցուրտ սառոյց:

Sídro. Ցքի ի հիւթոյ խնձորոյ, կամ տանձի:

Siéda. Տես Sedia.

Siéffo. Դեղ ինչ ազաց:

Siepáglia. Ցանկ խիտ և խառնախիճ:

Siepáre, ն. Ցանկել: էին իւն էնէրգիւ. էին լինել

Siépe, իգ. Ցանկ. ցանկապատ: էին: տալոյ ցանկ: tenere alcuno a siepe. ունել զոք յապահով ի. զուսպ ունել զոք: ogni prun fa siepe. և փուշք սիմանի են առ ի ցանկս. ամ ինչ ցանկ է առ իմն:

Siepóne, ար. Ցանկ մեծ, կամ հաստատուն:

Siéro, Siére, ար. Ընտիր կաթիճ: էնդիր սպասիճ: շնճուկ արեան:

Sierosità, - táde, - táte, իգ. Ընտիրութիւն. շնճկալից: սպրնճ: առնուտ: գոյ:

Sieróso, sa. Ընտիրային. շնճկալից: սպրնճ:

* Siffátto, Sì fátto. Այսպիսի: պատճառական:

Sifilide, իգ. Տես Malfrancese.

Sifoncíno, նմ. Փոքրիկ սիփոնիս:

Sifóne, ար. Սիփոնիս. (է խողովակ ինչ գաւարիական և կեռ, որով փոխանց զինի տակառէ ի տակառ. աղբ հնոյ տարբ:

Sigilláre, ն. Կնքել: գնօգրութիւնի: հաստատել. յատկել. կնքել. ծայր ի ծայր: խնուլ: Sigilársi, յ. Ընել նշանաւոր, կամ երևելի:

Sigillataméntе, կ. Ճշդիւ. որոշակի. մի ըստ միոջ

Sigillato, ta. Կնքեալ: Terra sigillata. Կաւ հոգեյարուխոսկապատ ոսկի: բնիս հմնեան:

Sigillo. Կնիք: գնօգիւ: porre il sigillo a checchessi կնքել. աստրել: sigillare col sigillo d' Ermete. Խնուլ հաստատ. անակնաւոր զբերան տապարի տ Հրոյ կամ խողովակոյ: Sigillo di Salomone. Sigillo di Santa Maria. Խոտ ինչ: գնդի պիտոյից գնօգիական գնօգրութիւն. գնդի գրկեմ:

Sigmóide, ար. Սիգմոյդեան. (ընդհանուր ինչ սրսի ի ձև Սիգմա յունական գրոյն:)

* Signatúra, Segnatúra. Առեան ինչ հատուկոյ:

* Signéra. Երակոցհատուած:)

Signífero, գոյ. Նշանաբարձ. գրօյակակիր: գոյ: signífero cerchio del zodiaco, ած. կանգնանակերպիկ. զոդիակոս:

Sigai-

Significaménto . Նշանակութիւն : Նանա :
Significánte , ած . * Significantíssimo , ma . Նշանակող . նշանական . բացատրիչ . յուշանող : Նանա վերին . ի ներքին : * Երևելի . մեծ . ծանրագ պեծիտ :
* Significanteménte , ած . Նշանակութեամբ . նշանակիչ ինի օրինակաւ :
Significánza . Նշանակութիւն : Նանա :
Significáre , ը . Նշանակել . յուշանել : Էօրինել : յայտանել . ծանուցանել . ազդ առնել : փոխաբեր :
* Significativaménte , ած . Նշդողապես . քաջայայտ :
Significativi , յոգ , ած . Տես Sacramentări .
Significatívo , va . Նշանական . նշանակիչ . ազդու :
Significáto , գոյ . Նշանակութիւն . իմաստ . միտք բան ինի : Նանա :
Significáto , ta , ած . Նշանակեալ . ծանուցեալ . ևն :
Significatóre , ար . trice , կգ . Նշանակիչ :
Significazióne , կգ . Նշանակութիւն : Նանա :
* Signóra . Տիրուհի . տիկին : գաղտն :
* Signorággio . Տես Signória .
Signóre , ար . Տէր : ատեան . ազա . առաքան . էքէնտի : Աստ . աւագ . քահ . մեծ . ինքն : non essere signore di poter fare alcuna cosa , չկենալ իշխան առնել ինչ . չունել իշխանութիւն առնելոյ ինչ : Var del signore , կոչել զոք պատուով , կամ պատուոյ անուամբ :
Signoreggévole , ած . Բռնաւոր ի տիրել . սիրօք ի տիրել . իշխանական . գառազ . սեպ . պարկին :
Signoreggiaménto , Տէրութիւն . իշխանութիւն :
Signoreggiánte , ած . Տիրօղ . տէր . հրամայօղ :
Signoreggiáre , ը . Տիրել . իշխել . տիրապետել . հրամայել : պէտէի . պարտիլ . հնազանդիլ . զաղթ կացեալ . երևեցուցանել . (ասի զբազմ բաւանդակաց .) խոնհարիլ օյոտ չգանցպնել . յաղթել . խոտ օյոտ :
Signoreggiáto , ta . Տիրեալ . տիրացեալ :
Signoreggiatóre , ար . Տիրօղ . տէր :
Signorélla , Signorétto , նոմ . Փոքր աստ , կամ իշխան :
Signorésco , ca . Տիրական . տէրունի :
* Signoréssa . Տես Signora .
Signorévile , Signorévole , ած . Տես Signoreggévole , և Signorile .
Signoría . Տէրութիւն . իշխանութիւն . երիկիս տէրութիւն : իշխանապետութիւն : պետութիւն . հետօ . գերագոյն էպէտի : կառավարութիւն : գաղթ . ծերակոյտ . գերագոյն ատեան հասարակապետ տուն : փիլան : Էր և պատուանուն երևելի տրանց ի խոսքն , կամ ի գրին . Signoría ձեր . գուք : հաւրէքիդիդ . սէր : nè amor , nè signoría non voglion compagnia . առակ . ոչ սէր , և ոչ գահ՝ հանդուրժին ընկերակցութիւն : nè di tempo , nè di signoría non ti dar malinconía . առակ . մի տրտմեցնիս առ փոխանակն երանակի . կամ պետութիւն : tener signoría . ունել , կամ առացեալ ունել զհէրութիւն . լինել աստ . կառավարել զտեղութիւն :
Signoríle , ած . Տիրական . պատուական . պէրճ . ազնուական . չքեղ . պարծալի : պատկերի . ընտիրելի :
Signorilménte , ած . Տիրապաշ . չքեղ . պարծանապաշ :
* Signorína , խոպոտ . Տիրուհի . մանկամարդ :
Signoríno , խոպոտ . Տէր նորահասակ . աստ փոքրիկ :
* Signorío . Տես Signoría .
* Signórmo . իմ Signor mio . Տէր իմ :
Signorótto . Իշխան , կամ աւագ պակաս գառատաց :
* Signórso . կամ * Signórto , Տէր իւր . կամ աստ :
* Signozzáre . Տես Singhiozzare .
Siléno , ար . Սիլենոս . (է ազգ ինչ այծամարդոյ . ըստ հեթանոսաց դայեակ Սպանդաբաժանին :)
Silenografía . Աղտագրութիւն . (է արհեստ կարի լինի փոքրիկ տղայոց կամ ընթերցանելոյ կամ գրաճանկելոյ զպատկերս առարկայից ըստ կանոնաց աստաբանութեան :)
Siléntе , ած . Լուռ . լռիկ : Luna silente . Տես Interlunio .
Silénzio . Լռութիւն : պոռթիւն : porre , կամ imporre silenzio . հրամայել լռել . լռեցուցանել : ասս էնդէ : far silenzio . նայն է ևս՝ լռել . լուռ լինել : ասս օյտա : passare sotto silenzio alcuna cosa . անցանել չառնել . ոմնէ չիշատակել . լռել . ընմանտ . պօյնէնդէ : Գուլ . գադար : քէբահաթ : հանդիստ . հանգարտութիւն . առանձնութիւն . առանձին տեղի : ընկնա ենը : Silenzio , Լուռ լեր : ասս ձև :
* Silenzióso , sa . Լուռ . լուռ լուռ :
Síleos , ար . Silermontáno . Խոտ ինչ . որոյ սերմն ի դեղ բժշկական :
Silére , ը . Լռել . լուռ լինել :
Silfio . Տունկ ինչ արեւելեան պիտանի ի դեղորայս , և ի հանդերձանս կեբակոց :
* Sílice , կգ . Գայլատաշ :
Silígine , կգ . Հոռաշ . աշարայ . լախաշ :
Sílio . Տես Fusaggine . Է և խոտ ինչ բժշկական , և սերմն նոյն խոտոյն : կոչի և Psillo , Psilio , Pucilaria . գառնը էառչէ :
Síliqua . Պտուեանք , կամ կեղև ընդոց (որ բակլայիկ ևն .) գոգոփ : կեղև պաղոց : * Աղտ ինչ գրատից :
Síllaba . Վանկ . սիւլոգայ . փաղաւոլել : հեջէ :
* Sillabáre , ը . * Sillabicáre . Վանկել . յօդել զբառաստաւանել : հեջէլէնդէ :
* Sillábico , ca . Վանկի . փաղաւոլեմբ :
* Sillabitáto , ta . Բաղկացեալ ի վանկից :
Sillepsi , կգ . Է ձև ինչ , որով մի և նոյն բառ ածել լինի յերկուս այլ և այլ իմաստս ի նմին բան :
Sillessi , կգ . Է ձև ինչ քերականական , որով մատուցք ինչ քանի դնին անհամաձայն միմեանց :
Sillogísmo . Հաւաքաբանութիւն : գրչաս :
Sillogístico , ca . Հաւաքաբանական :
Sillogizzáre , ը . Հաւաքաբանել . ձեռնարկել : գրչաս էնդէ :
Silobálsamo , Silobálsimo . Փայտ բալզամեան , զոր ոմանք կոչեն Zilobalsamo .
* Silócco . Տես Scilocco .
Siloè , ար . Փայտ հալոէնի . հալոէնի : հօտ ազաճիճեղ :
Silogísmo , Silogizzáre , ևն . Տես Sillogismo .
Silváno , na . Վայրի վայրենի էակ : պանդոխտ առաւար : Silvani . Աստուածային դիք հեթանոսաց :
Silvéstre , ած . Silvéstro , ra . Վայրի . վայրենի . ձեռաստային : էպապի . առանձին :
Silvósо , sa . Տես Selvoso .
* Simboleggiánte , ած . Նշանակաւոր . նշանակական :
Simboleggiáre , ը . Բառաստաբել նշանակօք . նշանակել այլաբանութեամբ . այլաբանել :
* Simboleità . Նշանակութիւն . նմանութիւն :
* Simbolicaménte , ած . Նշանակաբար . նշանակօք . այլաբանութեան :
* Simbólico , ca . Նշանական . նշանակական . այլաբանական :
* Simbolità . Նմանութիւն . այլաբանական նմանութիւն :
Simbolizzáre . Տես Simboleggiare .
Símbolo , գոյ . Նշանակ . նշան . այլաբանութիւն . նշանագիծ : նկարիչ . ազանի : Հանգանակ հաւատոյ , կամ առաքելոց : Նշանակ . (ըստ ձեռաբանիդ այսպէս կոչին նիւթերն , կամ արտաքին գործողութիւք առ ըստ խորհրդոյն :)
* Símbolo , la . Տես Simbolico .
* Simetríto , ta . Կարգաւոր . չափակցութեամբ . չափակից :
* Simetría . Տես Simmetria .
Símia . Տես Scimia .
Simiáno . Աղտ ինչ չարինոյ .

Simigliánte, ս. Նմանօդ. նման: պէս նպէս. կերպ: ի
Simigliánte, գա, աբ. Նոյն: պէս:
Simigliánte, ի. Simiglianteménte. Նոյնպէս. նմանապէս: պատճառ կէօրէ:
Simiglianza. Նմանութիւն: պէսպէսութիւն. այլակերպութիւն: բաղդատութիւն. նշան: per simiglianza, ի. նմանապէս: պատճառ ինչպէս: a simiglianza. ըստ նմանութեան: ոմն: կերպ:
Simigliáre, ն. Նմանիլ. երեւիլ. ընմանուիլ: պէսպէսիլ. բաղդատիլ. նմանեցուցանել: պիղծիլ. երեւիլ: Simigliársi, յ. Նմանուիլ. լինել: այլակերպիլ:
Simigliáto, ta. Բաղդատեալ, եալ:
Simigliévole, ս. Նմանօդ. նման:
* Similáre, ի. Նմանական (մանդիք ը)
Símile, գա, աբ. Նման: պէսպէս: նոյն: պէս: il simile si può dire. զնոյն մարմ է ասել:
Símile, ած, ս. Նման: պէսպէս: նոյն. նոյնպիսի. այսպիսի: նօյնէ. պէօյնէ: per simile, ի. նմանապէս: a simile. ըստ նմանութեան. որպէս:
Símile, ի. Similéménte. Տես Similmente.
Similíssimo, ma, գէր. Յոյր և նման. համանման:
Similitudinariaménte, ի. Նմանութեամբ. բաղդատութիւն:
* Similitudinário, ia. Նմանական:
Similitúdine, է. Նմանութիւն: պէսպէսիլ: ընդդէմ առակ: քէնդէ: a similitudine. ըստ նմանութեան. զօրէն. ոմն: կերպ:
Similménte, ի. Նմանապէս. նոյնպէս: պատճառ կէօրէ:
* Similóro, գա. Ոսկենման. (է հրահալելի, կամ խառնուած ինչ նման ոսկւոյ.)
* Simitá. Տափակութիւն քարի:
Simmetría. Չափակցութիւն մասանց. հաւասարութիւն. յարմարութիւն: այլակերպ:
* Símo, ma. Տափակ:
Simoneggiáre, ն. Գործել սիմոնականութիւն:
Simonía. Սիմոնականութիւն. վաճառասիրտութիւն. ընդհակառակ հաւատոյ:
* Simoniacaménte, ի. Սիմոնականութիւն:
Simoníaco, ca. Simoniále, ս. Սիմոնական:
Simoniáni, յոգ, աբ. Սիմոնականք. (հետեւողք սիմոնի մոգի.)
Simonizzáre, ն. Տես Simoneggiare.
Simonizzatóre, աբ. Սիմոնական. որ գործէ սիմոնականութիւն:
Simpatía. Համակիրութիւն: նմանութիւն բարուց. համաբարոյ բնութիւն: այլակերպ:
* Simpático, ca. Համակրական: այլոյն:
* Simpatizzáre, ե. Ընդհակառակիլ:
* Simplicióne, Simplicità. Տես Semplicione, ità:
* Simplificársi, յ. Լինել պարզ. գտանիլ յատկին պարզութեան. (առ զբաղադրեալի:)
* Simplificazióne, է. Դարձ յատկին պարզութեան:
* Simposíaco, ca. * Simpósico, ca. Խրախճանական. խնճոյից:
Simpósio. Խնճոյք. կոչունք. խրախութիւն:
Simulácro. Դրօշիւղ. արձան: էօռնէմէնտ. գեղ:
Simulaménto. Կեղծուածք. կեղծաւորութիւն:
* Simulárdo, da. Կեղծաւոր:
Simuláre, ն, ած. Simulársi, յ. Կեղծել. կեղծաւորիլ. ընդ. կերպարանիլ: կօռնէրիմ:
Simulataménte, ի. Կեղծաբար: կեղծաւորաբար:
Simulatívo, va. Կեղծ. կեղծաւոր. կեղծեալ:
Simuláto, ta. Կեղծեալ. կեղծաւորեալ:
Simulatóre, աբ. Կեղծաւոր. կեղծիչ: խոխէնէ:
Simulazióne, է. Կեղծուածք. կեղծիք. կեղծաւորութիւն: կօռնէրիմ:
* Simultà. Մրխանական առնելութիւն. գործակցութիւն:
* Simultáneo, ea. Մրխանական:

Sinagóga. Ժողովրդանոց հրէից. ժողովուրդ. ժողով հրէից: օրօվ. ալպ. Ամէ ազանդ հրէից. հրեաք:
Sinalífe, է. Sinaléffe, է. Մրխակցութիւն. (է տղայ է. միաւորութիւն երկուց վանկից 'ի մի վանկ:)
Sinallagmático, ca. Փոխադարձ պարտաւորիչ (առ զփոխադարձ գաշնից 'ի մէջ երկուց անձանց:)
Sinapísmo. Տես Senapismo.
Sinartrosi, է. Սղոյտութիւն. (է տղայ ինչ յօդուածոյ ոսկերաց՝ առանց շարժման:)
Sinceraménte, ի. Sincerissimaménte. Պարզ սրտիւ. միամտ սրտիւ. անկեղծ մտօք. անմեղ. անբիծ. հաւիտեան. ճշմարիտ. աբբա. ըստ ըստ:
* Sinceráre, ն. Ընդասիր առնել. արդարացուցանել: * Sincerársi, յ. Արդարացուցանել զանձն:
Sincerità, - táde, - táte, է. Անկեղծութիւն. պարզ մտութիւն. անմեղութիւն: ապաքէն:
Sincéro, ra. Պարզամիտ. պարզ. անկեղծ. անխաղտոտ. սեաղ: ապաքէն:
Sinchisi, է. Խառնակութիւն. (ըստ քերականաց՝ է. կարգ պատասխանի ուսանող բանի 'ի պարբերութիւն. Ինչ ինչական ցոյցերէ՛ի վերմանէ հնչեցուած. դերբ ասացութիւն խոպոպեալ շահանդէին:)
* Sincípite, աբ. * Sinciput, աբ. Ուղղակողմն գլխոյ
Sincondrósi, է. Ընդառաձգութիւն. կամ յեռանման հատակաց. (է միաւորութիւն ինչ ոսկերաց:)
Síncopa. Տես Sincope.
Sincopáre, ն. Կրճատել. զրաստ:
Sincopataménte, ի. Կրճատմամբ. կրճատեալ:
Sincopáto, ta. Կրճատեալ. կրճատ (բառ:)
* Sincopatúra. Կրճատութիւն. կրճատութիւն:
Síncope, է. Նուաղումն. Թափկաղումն: պոլը. խոչ: պայծառաբ. կրճատութիւն բառից:
Sincopizzánte, ս. Նուաղել. Թափկացեալ:
Sincopizzáre, ե. Նուաղիլ. սրտի Թափանալ: պոլը:
Sincretísmo. Մրխաւորութիւն կամ միաբանութիւն զանազան հրեղից, կամ տգիտից:
Sincretísti, աբ, յոգ. Մրխաբանիչք (զանազան ղանդից:)
Sincrónismo. Համանակակցութիւն:
Síncrono, na. Համանակակից:
Sindacaménto. Հաշիւ. համաբարոյութիւն:
Sindacáre, ն. Հաշիւ առնուլ. մանրաքննին հանդիսանիլ: հիւսիս խնդիր: սուգ առնել. պատրակել: այրիչանալ:
Sindacáto. Հաշիւ. համաբարոյութիւն: հիւսիս: Միութիւն. (է հրամանաբար կառավարութեան, կամ պետութեան ինչ, կամ ընտրեալ ինչ. կամ ընտրելոց ինչ:) Ներ, կամ stare a sindacato, ած. պատանիլ, կամ սալ պետութեան:
Sindacátura. Տես Sindacamento.
Síndaco. Համաբարոյապահ. համաբարոյ. Միութիւն. (է հոգաբարձու հատարակութեան և կամ ինչ նմին հանդերձ հրամանաբար բանադատելոյ գնի:)
Sindéresi, է. Տրտնջական. խայտ խղճի. ուղիղ խորհուրդ մտաց: պիսմիկ:
* Sindicále, ս. Սինդիկատական:
Síndicáre, Síndicáto. Տես Sindacare.
* Síndone, է. Սինդոն: պատանական մարմնոյ քրիստոսի:
Sinéddoche, է. Խնդանութիւն. (է ձև ինչ ճարտասանութեան:)
* Sinédrio, Տես Sanedrim.
Sinéresi, է. Կարճութիւն. (է միաւորութեան երկուց վանկից 'ի մի:)
* Sinéstro, ra. Տես Sinistro.
Sineurosi, է. Ընդ ինչ միաւորութիւն ոսկերաց:
Sinfisi, է. Ձեռութիւն. (է ազգ ինչ միաւորութեան ոսկերաց. որ կոչի և Coalescenza.)

Sin-

Sinfonía. Մխաքանութի նուագաձրդանաց, նուագաչնա կութի: ածկոփ:

Singhiozzáre, Singhiozzíre. Singhiottíre, t. Հեծկլտալ: ընդոմահ: հեկեկալ. լալ կսկիծագին. հեծծել: եղծիլ եղծիլ ազատ:

Singhiozzáto, ta. Singhiozzóso, sa. Հեծծեցեալ կատարեալ:

Singhiózzo, Singózzo. Հեծկլտանք: ընդոմահ:

Singoláre, s. Singolarità, Singolarizzáre, Singolarménte, Síngolo, ածկ. Տես Singulare, ածկ:

Singozzáre, Singózzo. Տես Singhiozzare, ածկ:

Singuláre, Singularíssimo, ma. Մասնաւոր. անալհամանման. միակ. միայն: նախատ. պատճառ: ընտիկ. ընտիր. գերազանցեալ. անհամեմատ. անօրինակ. աղնիւ: նշանաւոր. պերճախիտ. ամենայն: եզական. եզակի (բնիւ:) գոքիչ: եզականալ: փոխանակ ասմունք:

Singulareggiáre, Singularizzáre, ն. եզականացնել. որոշել յայլոց: գոյզ առնել. զատնել եզական. որոշիլ զատանալ զանձն յայլոց: յիմնէնէ ասմանալ:

Singularità, -táde, -táte, եփ. Մասնաւորութիւն: հատուկութիւն: յատուկ ինչ յատկանշական յատկութիւն: Եզակեալութիւն. գերազանցութիւն. պատուականութիւն: Նորութիւն. եզականութիւն. (է. տգէտ ինչ հպարտանալ:) փխոխնէ ասմանալ:

Singularménte, ած. Singularissimaménte. Մասնաւորապէս. մանաւանդ. յատկէն: հատուածոտ. մի քան միտքէ: պիրէր պիրէր:

Síngulo. Բառ լար. Խրտաքանչիւր: per síngulo, ած. մի քան միտքէ:

Singúlto. Բառ լար: Տես Singhiozzo.

Siniscalcáto. Վեզիրութիւն: կուսակալութիւն. (յր երկիր, կամ սահման կուսակալելի:)

Siniscalchía. Կուսակալութիւն. (յր երկիր, կամ սահման կուսակալելի:)

Siniscálco. Հազարապետ ասի: սեղանապետ կամ սուռճապետ: սենեկապետ. սենեկապետ կամ կողմնակալ. պալճապետ:

Sinístra, գոյ. Ձախոյ ձեռն. ահեակ: ասլ. էլ:

Sinistraménte, ած. Ձախողակի. չափաշար:

Sinistráre, ն. կասուցանել. մոլորեցնել: գեղել ոտից: յխ Տես Scomodarsi.

Sinistráto, ta. Բառ կոպտաբնի. որ ոչնի զայլ ինչ ի ձախակի:

Sinístro, գոյ. Կղզղուկ. վնաս: սպրելն. ձեռքս. պեռակիս պիտուխտ: ձախողակ ինչ. ձախորդութիւն: արկած: պղտս:

Sinístro, ra, ածկ. Ձախոյ: ահեակ: ձախակողմեան: ասլ. վհասատարը. յոգեր: ձախողակ: գեղրիկ. ասպատրաստ. հիսիսպէնէ: a, կամ da sinistra. յահեակ: ի ձախակի: ասլ. ետնափոքս. ասլ. ետափոքսան:

Síno, նախ. կնոջէ պարսան, մերի ու գայլ հարսնչ, ասլ ի Fino. Մինչև. մինչ. ց: նէտ. բառ: Sin che, կամ sino a che. Մինչև. մինչև զայլ: innamorato di Carite fin ch' ell' era picciola. հաքեալ ի սէր կուրիտեցոյ անզատին իանձնիսէ նէր: Sino tanto che, կամ sino a tanto che. Sintantochè. տես Sin chè:

Síno, գոյ. Տես Seino.

Síno, Séno. Բառ եսաւնիչնալուիքս ծոց (անկեանս.)

Sínoco, ca. Բառ էջնիսան. Աղրնդհաս (առնդ:)

Sinodále, ած. Սինհոդոսական. ժողովական. (ծուղիմ:)

Sinodalménte, ած. Սինհոդոսին. ի սինհոդոսէն:

Sinódico, ca. Տես Sinodale. Ողղկական, կամ զուգ ընթացական. (ասի զմարմանական, ըստ որում լուսինն զուգընթանայ ընդ արեւու:)

Sínodo. Սինհոդոս. ժողով: ձեխիսի. ձեխի խոչեմ:

Sinónimo, ma. Նոյնանշան. համանշան:

Sinópia, Senópia. Սուրբ. կամ ուսաք: ազ ինաչը: andar per filo della sinopía. ոչ խատարել յաջ կամ յահեակ. գնալ ուղղագ:

Sinóttico, ca. Համառօտաբար. համառօտ:

Sinóvia. Ի հիւթի ինչ խժալին, որ գտանի յամէն ժամանակ յօդս, կամ ի յօդուածս մարմնոյն:

Sintagma. Ճառ. հրահանգ. կամ կարգ. կարգադրութիւն:

Sintássi, եփ. Շարագրութիւն. շարագրելի. գասաւորութիւն բառից: նահի. ընդ նահի:

Síntesi, եփ. Բազադրութիւն. ոճ, կամ ուսումնասիրութիւն բազադրական:

Sintético, ca. Բազադրական (ոճ:)

Sintílla, ածկ. Կայծակին: գոյզն ինչ:

Sintomático, ca. Նշանական:

Sintómo. Նշանած. (է նշան, կամ երևոյթ, կամ գործ հիւանդութեան:) ալամիկ: նշան. ցոյց. երևոյթ. գուշակութիւն. պատահումն. պատգամ:

Sinnosità, -táde, -táte, եփ. Ծանրութիւն. խոտորութիւն. կորութիւն: փոշտութիւն: նուրիւթ:

Sinuóso, sa. Ծռոգային. բազմաձևութիւն. ծամածռութ: փոշտութ: նուրի պիտրիս:

Sío. Կամաւորեալ տուրգ ինչ բռնաւորէ առ աղքատս:

Sióne, սգ. Մրրիկ ինչ հովմոյ. (է մրցումն երկուց կամ բազում հովմոց. որոց զօրութեամբ գոլով հաւասարի, կամ փոքր ի միւսմանէ, բազմին ընդ միմեանս, կամ պատոյտին ի բաղձանս, պատոյտելով նաև զամպս:) գոյ. գոսբզպ:

Sipa. Բառ պուլնէպսոյ. Ալյո. արդարև:

Sipário. Վարագոյր թէատրոնի: էկրան:

Síre, Síri, սգ. Տէր: Síre. Սէր. տէր. տէր իմ արքայ. կ այժմ է պատուհանուն ընտանեաց:)

Siréna, Seréna. Համաքաղ. յուշկապարիկ. ոչնիկ հնչեի:

Siríngа. Սիփոն: ազդ խողովակաձև: Տես և Sciringa, և Zistola.

Siringáto, ta. Տես Sciringare.

Siringotomo. Գործի ինչ հատանելոյ զխոխայնի: յր զխոխեա երասանելն:

Sírio. Շնիկ աստղն: եալբս եղբբզ:

Sirócchia, Serócchia. Քոյր:

Sirócchiama. յր Sirócchia mia. Քոյր իմ:

Sirocchiévole, ածկ, ն. Քեռ:

Sirocchievolménte, ած. Որպէս զքոյր:

Sirócco. Տես Scirocco, Scilocco.

Siroppétto, ածկ. Ընտիր. ազնիւ. ճոխ. ճոխագին. ճոխապէս. ճոխապէս. ճոխապատկառ. ճոխապատկառ. ճոխապատկառ

armonico. Դիրք, կամ գրուի ներդաշնակական. (է կարգ խաղից և երաժշտական միջոցաց. ըստ Sistema massimo կոչի այն դրուի՝ որ պարունակէ յինքեան երկու Ութերորդս:)

* Sistematicaménte, ած. Խրատ(ի)ք:

Sistemático, ca. Խրատնական: polso sistematico. անկանոն զարկ լինչ բազկի:

* Sistematizzáre, ե. Յօրինել զգրուածի. լինչ:

Sístole, իգ. Կծկանք, կիմ կծկումն սրտին:

Sístro. Պղնձի նուագարան լինչ նախնի եգիպտացւոց նման ծնծղայի:

* Sitáre, ե. Բաւրիլ ղհոտ գարշ. ունել զհոտ բոր. քոսի:

* Siteréllo, նոմ. Դոյզն լինչ հոտ գարշուճ:

Sitibóndo, da. Ծարաւէն: առատ. ցայնկացօղ. փափաքօղ: պղծաց:

Sitíre, ե. Ծառ լար. Ծարաւիլ:

Síto. Դիրք: փառաւոր. Եաքմ: աեղի: Էնէ: քնակարան. օթևան: Ղեկեան: քարբառս. Հոտ գարշ: գեհենի:

* Situagióne, Situaménto. Տես Situazione.

Situáre, ն. Զետեղիլ. գնել: Եղեալ Ելիրեն:

Situáto, ta. Զետեղեալ. եդեալ:

Situazióne, իգ. Դիրք (վայրինոյ, կիմ տեղւոյ) գրուելի. Հելք. Էութիւն: * Վիճակ. Հանգամանք: հալ:

Sfveraménte, ած. Աչառու գաշտմբ, կիմ պայմանաւ:

Sizigie. Էնդրուձի. (ըստ աստեղագաշխից՝ է լուսին և նուսուն լուսնի հոգի և Congiunzióne.)

SŁ

Slacciáre, ն. Լուծանիլ. քակիլ: ընծրել: Slacciársi, ի. Լուծանիլ. արձակիլ: ընծրելիլ:

Slanciáre. Տես Lanciare.

* Slándra. Խոզ. պոռնիկ:

Slargáre, ն. և ի. Տես Allargare. * Փախուցանել զնաեան. փախչել կամուն:

* Slásciо. Տես Rilascio. A slascio, ած. Ուժգնին ա. ուժգնակի. կատաղաբար:

* Slatináre, ն. Տես Sgramuſare.

Slattáre, ն. Հատանել (ի սանդի. ելնել:

Slattáto, ta. Հատուցեալ. կիմ սպառուցեալ (ի սանդի:

* Slazzeráre, ի. Հանել զպարագս:

Sléa. Աեղինայ լինչ նաւականի, որով ոլանդացիք քարշեն զնաւս (ի ցամաք:

Sleále, ած. Ընդհատօր. անհատաապրիմ: հայհոյ:

Slealtà. Ընդհատիմ. անհատաապրմանիմ: հայհոյանք:

Slegaménto. Արձակումն. լուծումն: ընծրել:

Slegáre, ն. Արձակել. քակել. լուծանել: ընծրել. ընծրելիլ: Slegársi, ի. Արձակիլ ոչընչելիլ: զարձ. slegarsi dal sonno. զարթնուլ (ի քնոյ:

Slegáto, ta. Արձակեալ. անկապեալ:

Slitta. Ի գործի լինչ կառանման, բայց առանց անուաց, զոր ձգեն երիվարք ի վր ձիւնաձաղալ, կիմ սուռացել գեանոյ. ասմի՝ Ֆալիխը: գէլա:

* Slogaméntо, * Slogatúra. Խռնատումն ոսկերաց:

Slogársi, ի. Խռնիլ ոսկերաց: ընկրնիլ. ելմտ. պեղնիլիլ:

Slogáto, ta. Խռնեալ. պեղնիլիլ:

Sloggiáre, ն. և ե. Տես Diloggiare.

* Slombáre, ն. Մինչեւ ունել: պեղ գըռնա: ոսկ. բացուցանել: պաշտելնա:

* Slongaménto, Slontanaménto. Հեռացումն. մեկնիլ:

Slontanáre, ն. Հեռացուցանել: իրաքանչիւրմա: ի. Հեռանալ. մեկնիլ: իրաքանալ:

Slungáre, ն. Երկայնել. երկարել: ոպրնմա: աեւ և Slontanare, ի. Երկարիլ: ոպրնմա:

SM

Smaccáre, ե. Փշրիլ. ջնջիլ: եղծանել: altrui. հատուածել զոք. նշաւակել յանդխանութ: կատուածեցին: Ճառիս եղծել: ցածուցանել. նուաստացուցանել. դնուն առնել: հօտալմա:

Smaccatíssimo, ma. Փչրեալ մանր: mare. ծովի զաղաւեան:

Smaccáto, ta. Փշրեալ: կարի հատուածեալ. առ. հատամ. քաղցրահամ յոյժ. ռամկ՝ քաղցկեղ: manere smaccato. յամօթ լինիլ:

Smácco. Ախտաւորիմ. վշտանալ. անարգանք: ի ընչմ. հօտալմա: fare altrui un smacco. խոչընդոտ կրել. յամօթ առնել: Ճառիս եղծել. ոչընչելմա:

* Smacríre. Տես Smagrire.

* Smagaménto. Լքումն. խոտորումն:

* Smagáre, ե. Smagársi, ի. Լքանիլ. զարհուրիլ: հեռանալ: ն. Մոլորեցուցանել. խոտորեցուցանել:

Smágio. Տես Smanceria.

* Smagliánte, ած. Փայլուն. շողշողուն:

Smagliáre, ն. Խորտակել զվէրս, զզրահս: ըստ ինչ. նման խորտակել. Քակել զկապուտ բևեռս: զնաւսն: egli è un seren, che smaglia. ի գիշեր պարզ և գեղեցիկ: color, կիմ vin che smaglia. գոյն շողշողուն. կիմ գինի գեղեցկափայլ: խոչընդոտել զարթուցանել. գրգռել. գրգռել: il cuore ad alcuno. սրտաբեկ, կիմ ահաբեկ լինել. զանգիտել: ի. Խառնակիլ (զօրաց:)

Smagliáto, ta. Խորտակեալ. փշրեալ:

* Smágo. Սպառած. երկիւղ:

Smagraménto, Smagriménto. Տես Smagratura.

Smagráre, Smagríre, ե. Հիւծիլ. Հալիլ. ծիւրիլ: հոգալմանմա:

Smagratúra. Ծիւրումն. նիհարութիւն. Հալումն. հոգալ:

* Smagríto, ta. Ծիւրեալ. Հալեալ. Քամեալ: հոգալմա:

* Smaliziáto, ta. Զգաւթուճեալ. խորամանկ. նենգաւոր: հիւղիկապէս:

Smalláre, ն. Հանել զդալար կենդ. (ծովյ. ընկոյզի.) հեղեղել: գոպաղան ասյմա:

Smalláto, ta, Կեղեւեալ. անկենդ:

Smaltáre, ն. Կիսուռածել. պատել կիսուռածով. զարդարել կիսուռածազարդ: ինդնդիլ: ինդնդիլ. փել շաղախով: ավազմա: ծաղկել: Ծածկել:

Smaltáto, ta. Կիսուռածնաւոր. կիսուռածազարդ: ինդնդի: ծածկեալ. պատեալ:

Smaltatúra. Կիսուռածումն. կիսուռած: ինդ:

Smaltiménto. Մարսումն: վաճառումն:

Smaltíre, ե. Մարսել: ինդնդիլ: քանդակել. ընդունել էմտ: վաճառել: ասմա: alcuno; կիմ checchessia. մեծարել. յերեսաց: գովմա:

* Smaltísta, ար. Կիսուռածագործ: ինդնդի:

Smaltitíssimo, ma, գեր. Յոյժանագին. դիւրագին:

Smaltíto, ta. Մարսեալ: ծախսեալ. գաղարել: գիւրին. մեկն. քաղցրալուր:

Smáltitójo. Լճակիլք: իրիլ: pozzo smaltitojo, գոբ. լճակեաց:

* Smaltitóre, ար. Կիսուռածագործ: ինդնդի:

Smálto. Շաղախ (հալմեալ յատարդ. ի հրոյ, և ի ջրոյ:) փրիւն հօտաւուն. լամպար: կիսուռած: ինդ: յատակ: il verde smalto. մարգագետին: cuor di smalto. սիրտ ատամանդ. սիրտ վիմարկեան: che i cuor fanno smalti. որք խորացուցանեն զսիրտս: sommo smalto. վերին եմիր:

Smanceria. Տես Lezia.

* Smanceróso, sa. Տ՚ես Lezioso.
ßmánia, Smaniaménto. Կատաղութիւն. մոլեգնութիւն: փոփոփոխութիւն: dar nelle smanie. կատաղիլ. ՚ի բարկութիւն բերել: menare smanie. տես Impazzare.
Smaniánte, ի. Մոլեգին. կատաղի. մոլի. փոփոխուած:
Smaniáre, ւ. Մոլեգնիլ. կատաղել. խելագարիլ: փոփոխուիլ. էջմերմիլ. փեղկիլ:
Smaniatúra. Տ՚ես Smania.
Smanigliá, Manigliá. Ապարանջան: պիւեղի:
Smanióso, sa. Մոլեգին. մոլի. կատաղի: փոփոխուած: արբեցուցանել (բանք:)
Smantelláre, ն. Քանդել. քակել. աւերել. կորնչանել: էջմիտ:
* Smanzeróso, sa. Տ՚ես Lezioso.
Smanziére, ար. Տարփասէր. լկտաբեր. խրտմել:
* Smargiassáre, ւ. Պարծիլ ըբաղուիլ անձին:
* Smargiassáta, Smargiasseria. Պերճախոսութիւն. մեծ ծաղանոք: խաղանոք:
Smargiásso. Խրոխտապանծ. մեծաբան. որ պարծի ըբաղուի անձին: խիւելի խաղանոք:
Smarriménto, Smarrigióne, իգ. Կորուստ: իմն իւր իմի: սխալ. վրիպակ: խանգէզ. երկիւղ. պարսաւ. արտաքերուիլ: փորձ:
Smarríre, ւ. Կորուսանել: գայթ իմիլ: իմիրմիլ: Smarrírsi, յ. Մոլորիլ ՚ի ճանապարհէն. զմիտաւորիլ: ենթական չգալ: չհոլիլ: չգիտնալ: յայտնաբ կրթիլ. ապկինուլ: չգալ:
Smarritaménte, ած. Աչիւ. չիմիտաբ:
Smarríto, ta. Կորուսեալ: իմիրմիլ. երկուցեալ. չհոլեալ. պակասչիլ: գօրգինաբ: չգիտ:
* Smarrúto, ta. Նոյն ն:
* Smascellaménto. Խոլտակումն ծնօտից: ծիծաղ անչափ, կամ բարձրաձայն:
* Smascellánte, ած. Բարձրածիծաղ. որ ծիծաղի անչափ:
Smascelláre, ւ. Խախտել. վնասիլ խոլտակիլ ըծնօտս իւր: ընչեսիրի էջմերմիլ. գիշատիլ: dalle risa. ծիծաղիլ անչափ, կամ բարձրաձայն: փափաք իչ ինչեից:
* Smascellataménte, ած. Աչհեհեղմամբ:
Smascheráre, ն. Ի բաց առնուլ զդիմակն: առկախի էջմիտ: յ. Ի բաց հանել զդիմակ իւր:
Smascheráto, ta. Ի բաց առեալ զդիմակն: յայտնի: մերկապատանոց:
* Smaschiáto, ած. Նեբքինի:
Smattonáre, ն. Քակել զսալաւայ յատակէն: խոտորնակ էլարը աչօտիկ:
Smattonáto, ta. Քակեալ, կամ խորտակեալ (սալաւաք յատակէն:)
Smeláre, ն. Կիմել զլեղու փեբակին:
Smeláto, ta. Ընդեղք. թրոյ կիմեալ ի մեղու (առ զիմեալն:)
Smembráre, ն. Հատանել զանդամն. յօշել. պիղատ անդամ հատանել ՚ի մսատունս: եկեալ. խորհ ել ի նիմէ. պղերմիմ: հատանել. կամ յօշել զիմեկիսբ: փօղրատ: բաժանել. քանել: ի այ նիմէ:
Smembráto, ta. Յօշեալ. բաժանեալ. ևն:
Smemorábile, ած. Անիշատակելի. յիշատակից ա. նարժան. անյուշ:
Smemorággine, իգ. Smemoraménto, ար. Անիշատակութիւն. մոռացումն. մոռակոտութիւն: առնոթիւն. առնոթապ: անմտութիւն. ապշութիւն: տիրամնիմէ:
Smemoráre, ւ. Smemorársi, յ. Անյուշանալ զիմէ. անդիտանալ. անկանիլ ՚ի յուշոյ յիշատակից. մոռանալ: առնոթիմէ: կորուսանել զուշ. մոռացն. անզգայանալ. անմտանալ. ապշիլ: տիրամնիմէ:
* Smemoratáccio, ía, ձէղ. Վատասուռ. ոչ զմտաց. մոռացկոտ: առնոթիմէ:

Smemoratággine. Տ՚ես Smemoraggine.
Smemoratíno, na. Փոքր մի մոռացկոտ, ապուշ:
Smemoráto, ta. Ընուշ. ուշամոռաց. մոռացկոտ: առնոթիմէ: ապուշ. անմիտ: ջնջէն. տիրամնիմէ. պէսպէս:
Smenomáre, ն. Ըմբաղեցուցանել: էսխիլիմէ: * յ. Ընուաղիլ. պակասիլ: էսխիլիմէ:
* Smenovíto, ta. Ընուաղեալ: անանկացեալ, կամ կորսեալ զհամբաւն:
Smentáre, ն. բան հիսանդ. Տ՚ես Ugnatura.
Smenticánza. Մոռացումն: առնոթիմէ:
Smenticáre, ւ. Մոռանալ: առնոթիմէ:
Smenticáto, ta. Տ՚ես Smemorato.
* Smentiménto. Յանդիմանութիւն. ատեան:
Smentíre, ւ. Յանդիմանել զատուին: էջմեան էջմիմէ:
Smentíto, ta. Յանդիմանեալ զատուին:
Smeraldíno, na. Զմրխատագոյն: պիմրխաբիմ:
Smeráldo. Զմրուխտ: պիմրխաբ:
* Smeráre, ն. * Smeráto, ta. Տ՚ես Smirare.
Smerdáre, ն. Աղտեղել, կամ ծաղտաւել չարչ:
Smerdáto, ta. Աղտաշաղաշ. ապականեալ աղտով:
Smérgo. Հոլամէղ. (է բազմատեսակ թռչուն ինչ ջրային, որ առնէ ընկղմի ՚ի ջուր:) գիրաթաթախ:
Smerigliáre, ն. Յղկել, կամ փայլեցուցանել:
Smeríglio, է հանք ինչ խառատիչ, զոր մանրել ՚ի փոշի ՚ի կիր պատուն ՚ի հատանել և ՚էյղկել զկարծր քարինս, և ՚ի փայլեցուցանել զնոցունսա:) պղինձ բա: Յաւիշտակիչ թռչուն ինչ յաղտէ փոքր քան զեղէց: պիմտաճա ծիտնգանօթ ինչ փոքր:
Smeriglióne, ար. ասպի. Յաւիշտակիչ թռչուն ինչ յաղտէ բազէից:
Smérlo. Յաւիշտակիչ թռչուն ինչ յաղտէ բազէից. և է եռատեսակ:
* Smésso, sa. Թողեալ ՚ի բաց:
Smetite. Terra Saponacea. Հող օճառային. (է հող ինչ պարարտ՝ որ հանի ՚ի լուանալ զհանդերձս:)
* Smezzaménto. Բաժանումն ըմէջ, երկատուիմ:
Smiácio. Տ՚ես Smancería.
Smidolláre, ն. Հանել զուղեղն: իւիւ էջմիմէ: յայտնել. բացայայտել. մերկել: ծանս վերմիմէ: qualche autore. ուղեղածծ առնել զգանս մատենագրի ուշ. զուրաբ ծաղկաքաղ հաւաքել զընտիր ընտիր խնամուն:
Smidollársi, յ. Կորուսանել զուղեղն:
Smigliacciáre. Տ՚ես Migliacciare.
Smiláce, իգ. Սմիղակ. (է խոտ ինչ:)
* Smilánte, ար. Պարծիլ. պարծուն:
Smílzo, za. Դատարկապորտ. դատարկափոր. Թաւ փուր. վոխտ: գառնը պօշ. հաս:
Smimoráto, ta. Տ՚ես Smemorato.
* Sminchionáre, ն. Տ՚ես Minchionare, Burlare.
Sminuiménto. Պակասումն. նուազումն ՚էսխիլիմէ:
Sminuíre, ն. Պակասեցուցանել: էսխիլիմէ: յ. Պակասիլ. նուազիլ: էսխիլիմէ: ապուշ:
Sminuíto, ta. Պակասեալ. նուազեալ: էսխիլիմէ:
* Sminuitríce, իգ. Նուազեցուցիչ. պակասեցուցիչ:
Sminuzzaménto. Կտրտումն. յօշումն: մանրամասն բացատրութիւն:
Sminuzzáre, ն. Կտրատել. հատանել մանր. մանրել: փշրատ:
Sminuzzáto, ta. Կտրատեալ: ևն:
Sminuzzatóre, ար. Կտրտօղ. յօշատիչ:
Sminuzzoláre, ն. Տ՚ես Sminuzzare. Մեկնել:
* Smiracchiáre. Տ՚ես Sbirciare.
* Smiráre, ն. Յղկել. ողորկել. փայլեցուցանել:
* Smírno, Smírnio. Տ՚ես Macerone.
Smisurábile, ած. Անչափելի. անչափ: էօլլեաիոլ. ֆոփոշ:
* Smisuráma. Smisuratézza. Անչափութիւն:

Smi-

Smisuratamẽnte, ſh. Անչափ • մեծապէս • կարգ : չկշռած :
* Smisuratissimamẽnte, ſh. գեր. Անչափ առաւելագոյն • չափ • յոյժ յոյժ •
Smisuráto, ta. Smisuratíssimo, ma. Անչափ • առանց կարգի • անչափելի • անհաս • մեծ յոյժ : ետնախոտոր հարբեալ • անկարգ • ցոփ : Smisurato, ſh. Տես Smisuratamẽnte.
Smoccicáre. Տես Moccicare.
Smoccoláre, n. Յարդարել գլխոյ հրապոյին • մօմ պատրաստել • վառել • հեռացուցանել : il capo. գլխաւորել :
Smoccoláto, ta. Յարդարեալ (մասն հրապոյին :)
Smoccolatójo, ſm. իր ի բմմ ի միջ ածի ի յոտ". Smoccolatóje, ſm. Յարդարիչ հրապուրի : բազկաւոր : հոմ հագուստ :
* Smoccolatóre, ſm. Որ զարդարէ զմասն հրապուրի :
Smoccolatúra. Մասն վառելոյ պատրաստելի զոր ի բաց հատանեն :
* Smodaménte. Անկարգաբար • անշափաբար :
* Smodársi, ſ. Անկարգանալ • անցանել ի չափ :
* Smodáto, ta. Անչափ • առարկայական :
* Smoderaménto. * Smoderánza. Տ. Smoderatezza
Smoderatamẽnte, ſh. Անչափ • առարկայապէս : չկշռաբար :
Smoderatézza. Անչափութիւն • մեծաւելութիւն :
Smoderáto, ta. Smoderatíssimo, ma. Անչափ • անկարգ • բազում : օտանեալ • զգաստ :
Smogliáto, ta. Ամօթի • անկին : երկեն :
Smontáre, v. Իջանել : էնգէլ : n. Իջուցանել : կոխել զէն : գունաթափ լինել • սկզբնաւորել • ասկզբն :
Smontáto, ta. Իջեալ : էնգեալ • գունաթափ • զգաստ : ասկզբնեալ :
Smorbáre, n. Փարատել զախտ ոմն ի զմանուս ախտոյ • բժշկել : հանգուցեալ զկիր էրմէն : մաքրել : կիր առնել (գաւնակ յօղուց :)
Smórfia. * Smorfióso, sa. Տես Lezio, Lezioso.
Smoríre, v. Հանանիլ գունոյ • դեղնիլ • սկզբնաւորել : առարկայ • ասկզբն :
Smorsáre, n. ի բաց հանել զսանձն • կէն կարմիր : հանել ի բերանոյ (զկարմիրն :)
Smorsáto, ta. Յօրիի իբաց հանել է անսանձանանձ :
* Smortíto, ta. Smórto, ta. Մեռեալ • գժգոյն • գունաթափ • սկզբնաւեալ • ասկզբն • առարկայ : գոյն ախնի : էջջեալ • էտառամեալ :
* Smortóre, ſm. Մեռնող :
Smorzáre, n. Շիջուցանել : կէնչուրմէն : Smorzársi, ſ. Շիջանիլ • անձնձիլ • զգաստանալ :
* Smorzáto, ta. Շիջեալ : անշնչանիւթ :
* Smorzatríce, իգ. Շիջուցիչ :
Smóssa. Շարժումն • զարժիլն : ընէրէնիլ : di corpo. զղջումն որովայնի • որովայնալուծութիւն : խոնչ անդիմի • խոհ :
Smósso, sa. Շարժեալ : ընէրէնիլ գմանուկն : խոխոռեալ • գրգռեալ :
Smottáre, v. Փլանիլ հողոյ • քակտեալ անկանիլ : էրէզմամ :
Smottáto, ta. Փլուզեալ : էրէզմեալ :
Smovitúra. Շարժումն • շարժիւն :
Smozzicáre, n. Յապաւել (զանգամս ինչ.) կրճատել • ծայրատել • տգեղանամամ :
Smozzicáto, ta. Յապաւեալ • ծայրատկտոր :
Smucciáre, v. Սահիլ • սայլեցուքս : գայմամ :
* Smugimẽnto. Քաղցումն • մղձումն • ձմլումն :
Smúgnere, n. Քաղել • չորացուցանել • քամեցուցանել : ոգեմամ • գոչրանամ : ſ. Քաղիլ • քամիլ : սղեալ • գոչրանամ : * Վատնել զինչութիւ • անասնի կանալ :
Smugnitóre, ſm. Քամող • խմիչ :
Smuníre, n. Վերսանին յարմարել զմա պաշտօնատարս :
Smuníto, ta. Վերսանին յարմարեալ առ պաշտօնատարութիւն :
Smúnto, ta. Սիհար • վախճ • պատան : անարգեալ : պղծեալ • ընչազնդեալ :
Smuóvere, n. Շարժել գժամարաւ • խլացեցուցանել (զլսար ևն) փշրաքանամ • ընչերնիլ • ժեղ • համոզել • գրգռել • յորդորել • գրգռեցուցանել • հարեցնել ընչերնիլ • գեղջրամ • գարձնել • մտացի • քիթերնին պօնպիրնիլ : ի գութ ժեղ : la terra. փորը մի գրել գնոյն շարժել զմանր ամպամամ : il corpo. շարժել զորովայնն ի լուծանել զորովայնն : խոխոռ անդիմի : Լուծանիլ որովայնի : խոխոռ անդիմ : ſ. Տես գրգռիլ ի մտաց : ս. Ցնաշարժել :
Smuráre, n. Քակել զորմն : պատրեզ էրմամ :
Smussáre, n. Համանիլ զանկիւնն : ընդիր գամ :
Smussáto, ta. Որոյ հատել է անկիւնն անկիւնաւոր :
Smússo, գոյ. Հաստամին անկանոնց :
Smússo, sa, աբ. Տես Smussato. Խոտորնակ : կիսատ յատակեալ. բեկեալ :

S N

SNamoráre, n. Զատել զիր ի սիրոյ • փարատել զկիրս սիրոյ : աչքընդան ասգաստամ : ſ. Ընդհատիլ սիրոյ • ի բաց ընդունել զսէրն :
* Snamoráto, ta. Ընդհատ ի սիրոյ • բժշկեալ ի սիրոյ :
Snasáto, ta. Անճոռնի • ոնձամ • պատանամեալ :
Snaturáre. Տես Disnaturare.
Snaturáto, ta. Անբնական • անբան :
Snellaménte, ſh. Արագաշարժ • արագաբեր :
Snellétto, ta, նաև փոքր մի արագաշարժ • ըղձ
Snellézza. Snellità. Արագաշարժութիւն • թեթև
Snellitáde, -tátem. ſ. Արագութիւն • յաջողակութիւն :
Snéllo, la. Արագաշարժ • թեթևակարժ • ա
սեղան : լարէն • էհամ • վայելուչ (գործ) : ի գրիչ :
Snerbáre, Snerbatéllo, m. Տես Snervare,
* Snervaménto. Տկարացումն • անզօրութիւն :
Snerváre, n. Լքանել • հանել զիւրմէ • անկարացուցանել • վատնել զբիչ : գանձիվ
* Snervársi, ſ. Տկարանալ :
Snervatéllo, la. Ջիղանիչ • փոքր մի անկարացեալ
* Snervatézza. Տկարութիւն • լքաւորութիւն :
Snerváto, ta. Լքաւորեալ • անդիրի էհամբար • անզօրացեալ : կիճուցեալ : գանկամ գամ :
* Snicchiársi, ſ. Եղանիլ ի թաղաւորելոյ, կամ ի բան գաղտագողանի • եռանդանդիլ • ընդունել զանդի
Snidáre, Snidiáre, n. Հանել ի բաւղէն : եռանդ • Snidársi, ſ. Եղանել ի անկոչի իրեքնիկէն էրամ :
Snidáto, ta. Եղեալ ի բաւղէն :
Snighittírsi, ſ. ի բաց դնել զծուլութի :
* Snínfia. Տես Ninfa.
* Snínfio, աբ. Տես Zerbino.
Snocciolâre, n. Հանել զկորիզն : էնդրկնի ի բաղայայցուցանել • մերկանել • հանա էրէմ • վէշտի զձեռն գործելոյ. (ի ոչ ոսկեփական :)
* Snocciolatamẽnte, ſh. Վերին յայտնապէս
Snocciolâto, ta. Վէշտի առ ձեռնպահ պատրաստուած :
Snodaménte. Ազատաբար : լուծաբար :
Snodáre, n. Լուծանիլ • քակել : էրամ • ազատել : այրամ : la lingua, արձակել զլեզ

լսոտ : Snodársi , ɔ· Աշձակիլ : ցրուիլ :
Snodáto , ta . Աշձակեր· լուծեր : լծօքնուիլ :
Snodatúra : Կրկնաձած յօդից, կամ խաղալիքաց :
* Snomináre , ն· Բառնալ զանուն :
* Snovizzáre , ն· Հանել զոք ի տրտնջալէ : հրաժարել · առնել խելամուտ :
* Snudáre, ն· Աերկել զսուրն ի պատեհիկ գլէջ լծուիլ :
* ɔ· Աերկանալ յանձ· կոպտաբիլ խոպան· ապուշանալ :
* Snudáto , ta . Աերկեր ի պատեհիկ : մերկացեր :

SO

* SOalzáre . Տես Sollalzare .
Soátto , Sovátto . Ապ ինչ նուրբ և կակուղ կաշւոյ : ինոքերի : soatto . գան :
Soáve , աձ , ած· Soavíssimo, ma . Քաղցր · անոյշ : նաիւղ : նեղեմ · անոտրժական : հաճելի : հանգարտ · յանգարտաբար : con soave passo . յուշիկ · հանդարտնիմաց· մեղմ· ահնոնէ : di soave odore . քաղցրահոտ : նաիւղ գօգուտա :
Soáve, ած· Soaveménte . Քաղցրութ : նաիւղ նաիւղ : հանգստութ · խաղաղութ : ասիտ : մեղմով · յուշիկ · առ ատեան ապկաս : անհոգնէ ահնոնէ : սիրով : համբոյրութ : համբերութ · արհուրութ · կամակիար :
* Soavézza . Տես Soavità .
Soavità , - táde , - táte , ած· Անուշութ · քաղցրութ : նաիւղութ · նեղեմ : մարդասիրութ · բարութ :
* Soavizzáre , ն· Քաղցրացուցանել :
* Soavizzáto , ta . Քաղցրացուցեալ · քաղցրացեալ :
* Sobbarcáre , ն· Տես Sottoporre .
Sobbissáre , ն· Խորասոյզ առնել · քանդել : նեղն ի նէրսէ · պոկրտնա · նեղտա : ɔ· Խորասոյզ լինել · քանդիլ : պոկտա · նեղն ինէրսէ · նեղտնա :
Sobbissáto , ta . Խորասոյզ , կամ գետնասոյզ եղեր :
* Sobbolliménto . Տհնեմն եռացումն· եռանդն փոքր :
Sobbollíre , ն· Իրաւ մեղմ , կամ ծածկաբար · եռձա եռձա գոշնոտա :
Sobbollíto , ta . Իրացեալ մեղմ , կամ ծածկաբար : Թաքուն (բարկուն :)
Sobbórgo . Աւոմաքձան · բացատ քաղաքին : վերըն :
* Sobbrevità , ɔ· Համառօտիւ :
Sobillaménto . Աոչորեցուցանելն · հրապուրումն :
Sobilláre , ն· Հրապուրել ապատնաք · մոլորեցուցանել Թախտանաքք : խլալ նէրսէ :
Sobissáre , Sobissáto . Տես Sobbissare , ն :
Sóbole , ինի· բոռ չոտ· Ջաւակ · որդի :
* Sobranzáre . Տես Sopravanzare .
Sobriaménte , ɔ· Զգաստաբար · չափով · չափաւոր ըստ :
Sobrietà , - táde , - táte , ինի· Զգաստութ. պարկեշտութ ի կերակուրս , և յըմպելիս : ու նեղեմ նէրսէ · ձիւթ :
Sóbrio , ia . Զգաստ · պարկեշտ ի կերակուրս և յըմպելիս : ու նեղեմ նէրսէ · դիւրորովայն :
Sobúglio . * Soccédere . Տես Subuglio , Succedere .
Soccenericcio , ácia , աձ , ած· Ոչխան · նիանակ :
Socchiamáre , ն· Կոխել դաշն ձայնիւ : նեղձա ղաղրմոտ :
Socchiúdere , ն· Փակել մի կիսոյն · ծածկել մերթ բաց : նաիւղ գոգոմոտ· փակել :
Socchiúso , sa . Մերթափակ · փակեալ մի կիսոյն : նաիւղ գոգոմոտ :
* Soccídere . Տես Succidere .
Sóccio . Ընկերութի ինչ որով որ տայ ուժք զանազանուն ի պտիղ դաշտի կինոյ շահուն և ինաստուն : Անաստուն տրճեալք տայտ դաշտիք : Եա՝ որ տան նու զանազանուն այտ դաշտի :
* Soccità , Տես Soccio մ ատաչին նշանակու :
Sócco . Կօշիկ մինչ նախնի գերատանաց :
Soccodágnolo : Տես Straccale .
Soccorrénza. Ոգնականութ · խրախուսութ · խափան · խանգ :
Soccórrere , ն· Օգնել · նաիւղ նէրսէ : Գալ ի միտս յուշ լինել · հանդիպնա նէրսէ :
Soccorrévole , ած· Օգնական · օգնիչ : նաիւղ գոգոմոտ : le coorti soccorrevoli . նիզակակից , կամ պատերազմակից գաղնդք :
Soccorriménto . Օժանդակութ · նպաստ : նաիւղ գոգոմոտ :
Soccorritóre , տր · * Socoorritrice , ինի· Օժանդակ · նպաստաւոյց : նաիւղ գոգոմոտ :
Soccórso , գոյ· Օգնութ · նպաստ : նաիւղ գոգոմոտ · խնդրել : dar soccorso . ձեռն տալ · օգնել : il soccorso di Pisa . տաճ · յետ մարտին օգնութ :
Soccórso , sa , աձ· Օգներ· օժանդակեր : նաիւղ գոգոմոտ :
Soccorríno, աձ· Հալուճէ Սրտութի : սրբ սպրբ :
Sociábile , Sociále , ած· Ընկերասէր · ընկերական · կենցաղասէր : սիպտպ պէտ · սիպտ պէտը · նօյտաւ նաիւղ :
Sociále , ած· Ընկերական : ձնշմամբ իւր օրէն · կամ պատշաճութ առ ընկերութ :
* Socialità . Ընկերութ · ընկերականութ :
Società , - táde , - táte , ինի· Ընկերութ · միաբանութ · ընկերութի · սիպտպ ընկերութ · ընկերակցութ · նօյտաւնէտ · օրինաբանէտ :
Sociniamísmo . Սոցինդ տոկինեանց :
Sociniáno , գոյ· Սոկինեան · (ի հերետիկոս ոմն ի նուեմն հռոմոյ ոչ քուծի զմծայնի յայտնութ ·)
Sócio . Տես Sozio .
* Socraticaménte , ած· Նատաղկրատայ· ոմի զսկրատ :
* Sokrático , աձ· Սոկրատեան :
Sóda . Բազմատեսակ տունկ ինչ ծովափնեայ , և ալի : Մոխիր , կամ քարացեր ազ մինչ հաներ ի մոխրոյ ծովային քաղաց , մանաւանդ Riscolo կոչ , կամ Salsola soda ին· նատատեղ ի կաղմոն օձառի , և ապակ · ոյ· Կալաքար · ռասկ" խչէքար · կամ կէլէքեր : գէնէ · գալէ : Ներքնատուն խեղաց նաւուն · ալ պահէն զնաւօգ և զպաքսիմատ :
Sodále , աբ, բաս չաք · Ընկեր · ընկերակից :
Sodalízio . Բաս չաք · Ընկերութի · եղբայրաբար :
Sodaménte , ած· Հաստատուն · ապահովապ զգաստաբար · խնամատանաբար : քաշվառար · անվհատ ձրտիճ :
Sodaménto , Հաստատութ · երաշխաւորութի · պատուրուի :
Sodáre , ն· Հաստատել · պնդել : ֆէնչկնէ · ֆէնչկնէ : խոստանալ · երաշխաւորել :
Soddiaconáto , Suddiac" , Կիսատարկաբաղ :
Soddiácono , Suddiácono . Կիսատարկաբաղ :
Soddisfacénte , ած· Վճարող · հատցուցիչ :
Soddisfacenteménte , ած· Բաւականաբար · քան քաւականին :
Soddisfaciménto , Sodisfaciménto . Վճարումն · հատուցումն : նօպէնչ :
Soddisfáre , Sodisfáre , ն· Հատնել · հատնցուցանել · հատարել զկամս ուրուք · տալ նէրնէ · հօշատ նէրնէ : Վճարել · հատուցանել զպարտս նօպէնչ : վճարել կամ փոխարինել նախատանաց ուրուք : ը Հատնել · հատնցանել · ցաժտցանել (զպատմուճէ ուրուք :) alle passioni . Հնուլ զցանկութի անձին : al suo obligo . Հնուլ զպարտս իւր :
Soddisfátto, ta . Soddisfattíssimo, ma . Հատ· գոհ · Հաւան : հօշատ :
Soddisfattúra . Տես Soddisfacimento .
Soddisfazióne , Sodisfazióne . Հատուի· վխիճարուի : քրիստոնէ : հնդնատատ : վճարումն · հատուցումն : նօպէնչ : ապաշխարանք (վն մեղաց :)

Sód-

Sóddoma, Soddomía. Սոդոմական մեղք. արուապիտութիւն.
• Soddómico, ca. Սոդոմական:
Soddomitaménte, ադ. Սոդոմականաբար. արուապիտաբար:
Soddomitáre, ն. Անկեղծանալ յախտ սոդոմական. մոլիլ յարուս:
Soddomitáto, ta. Սոդոմական մեղաւ:
Soddomítico, ca. Sodomítico, ածա. Սոդոմական:
Soddomíto, Sodomíto, գ. Սոդոմական. արբանեակ. արուամոլ: գոռնամոլ:
• Soddótta. Տես Sodducimento.
* Soddótto, ta. Մոլորեալ. պատրեալ:
Soddúcere, Soddúrre, ն. Մոլորեցուցանել. պատրել. յորդորել կամ հրաւիրել ի չարիս: այրենոփ. նօր. գան կապարտ:
Sodduciménto, Soduciménto. Մոլորեցուցանելն. մոլորութիւն: այրենութիւն: խաբեայ եղծմն:
Soddúcitóre, աբ. – trice, էգ. Մոլորեցուցիչ:
Soddúrre. Տես Sodducere.
Sodduttóre, աբ. Sodduttríce, էգ. Մոլորեցուցիչ:
Sodduzióne, էգ. Տես Sodducimento.
Sodétto, ta. Փոքր մի հաստատուն, պինդ: էգէնէ:
Sodézza, Պինդութիւն. կարծրութիւն: էգէնէնէ: հաստատութիւն. ամրութիւն: գաւիթ. յանդգնութիւն: խնդ:
Sodisfáre, Sodisfazióne, եև. Տես Soddisfare, եև:
Sódo, գ. Երգաշխատարուեստ. երգագործ: էգէնէնէ: էգէնէ: հիմն: ընկէց: posare. sul sodo. հիմնել ի հաստատուն վայրի. կառուցանել հաստատիմն: dire, favellare, եև, in sul sodo. խօսել յանկատակս. ասել առաւելիւ: porre, կամ mettere in sodo. հաստատել. որոշել: Երկիր կարծր, և ամրեղբի: գետ. էգ:
Sódo, da, ածա. Sodíssimo, ma. Պինդ. կարծր. խիտ. կուռ: էգէ: հաստատուն. անսասան: անդրդուելի: գաւիթ: առնական. ինայուն. երկաթատև: քաջ արի. անեղծիելի: գոռնէնէ: համակ, ձոյլ. կուռ: ամօ. էգէնէ: անքոյթ: star sodo. կալ հաստատուն, • կամ անշարժ: star sodo alla macchia, կամ al macchione, կամ սոսկ star sodo. ոչ համրելի. ոչ դիւրաւ ելանելի. կալ անդրդուելի: Sodi. Անգործ կամ կորգ անդատարկութիւն: rimaner sode. ոչ յաղանալ երբեք. (ասի գինեաց. անաղոց:)
Sódo, ադ. Հաստատուն. հաստատապէս. արիաբար. ուժգին:
Sodomía, Sodomítico, Sodomíto. Տես Soddomía.
Soduciménto, Soduzióne. Տես Sodducimento.
* Sofá, աբ. Բազկոց. բազկաթոռ: բազմական. պէրէր:
• Sofforáre. Տես Sofferire.
Sofferénte, ած. * Sofferentíssimo, ma. Համբերող:
Sofferénza. Համբերութիւն: ոտիս. վիշտ. տանջանք. յարատանք: սգէնէն. էգէնէն. խղճմտանք:
• Sofferévole, ած. Համբերելի. տանելի:
Sofferidóre. Տես Sofferitore.
Sofferiménto. Համբերութիւն: տանջ:
Sofferíre, Soffríre, ն. Համբերել. տանել. կրել: էգէնէ. էգէնէնէ էգէնէ. ապա էգէնէ: էթոյլ տալ. ներել: գոյ վերնէ: sofferire l' animo, կամ il cuore. համարձակիլ. խիզախել: ձեռնէնէ էգէնէ: sofferire. կրել. բանտնալ յուսն, կամ ի վէր: Sofferírsi, ֆ. ֆուժիալել. հրաժարիլ: էգէնէնէ ընդմէ:
Sofferitóre, աբ. Համբերող. համբերատար. կրօղ:
Soffermáre, ն. կասեցուցանել աւ վայր մի: պէր ապ պատրաստ: է. Դադարեցնել փոքր մի:
* Soffermáta. Դադարումն աւ վայր մի:
Sofférto, to. Կրեալ. տարեալ. համբերեալ: էգէնէ. էգէնէնէ: արձակեալ. ազատեալ:

• Sofferúto, ta. Կրեալ. համբերեալ:
* Soffi, աբ. Շունչ. կամ թաղաւոր ալարկից: * Անբոյս Ranuncoloի. կամ Հրանունկ ծաղկի:
Soffiaménto. Շնչումն. փչումն: խփիւրիւ: բաշխ. անուք. ներշնչանք. չարաչահանք: գայթակղեցուցանել:
Soffiánte, ած. Շնչող. փչող:
Soffiáre, աբ. Շնչել. փչել. շունչ: խփիւրիւ:
Soffiáre, ն. Փչել: խփիւրիւ: խփիւէնէ: շնչել. հագցնել: էգէնէ: ն. Մղել. փչեմամբ. փչել (յայլ պիտոյ: էգէնէ:) Սուրհ շնչել (առ արտաքուստ, կամ առ ամպրոպ. տարաձայնութեամբ.) մռնչել: հնաչ: Աչխատիլ հրով զարկանել. կամ ի փոխարկումն հրահաչելոյ. (ի բան քիմիական:) Գլդռել. դրդիլ. (ի ոմն ռամիկ:) փիլ վերնէ: լրտեսել. քաջալ մատուցանել յանձն: soffiare, կամ soffiarsi il naso. սրբել զընչիս: զոռնալ. փնչել: soffiare il naso alle galline. ած ոմն զամբ դարձ անարգ անձնանց վճարել: soffiar parole negli orrecchi altrui, կամ սոսկ soffiar negli orrecchi ad alcuno. շշնջել. կամ ծպտել ինչ յոմանէ. ծանուցանել ինչ յոմանկանէ: մէյա շշնջել. դրդռել: aprir la bocca, e soffiare; կամ soffiare, e sfavellare. շաղփաղփել. խօսել անմտաբար:
Soffiáto, ta. Փչեալ. շնչեալ: մղեալ:
Soffiatóre, աբ. * Soffiatríce, էգ. Փչող. շնչող:
* Soffiatúra. Փչումն. շնչումն:
Sofficcáre, ն. Ճաքցուցանել. ապականել: ֆ. ճաքչել:
Sóffice, ած. Կակուղ. փափուկ (անկոշտն:) խոտ
Sóffice, էգ. Քաւականաբար երկար ինչ. գոյաբար մէջն, յորոյ վրայ գնեն գարեջնէ շէրշէկ երկար ի ծակել:
* Sofficeménte, ադ. Կակուղ. փափուկ:
Sofficénte, Sofficiénte, ած. Յարմար. յայղակ: փէ: բաւական: էգէնէ: ընտիր. գերազանց. սքանչելի:
Sofficenteménte, Sofficienteménte, ադ. Քաւականաբար. շատ: էգէնէնէ գոյ:
• Sofficentézza. Տես Sofficienza.
Sofficentíssimo, Sofficientíssimo, ma, գէ. Տես Sofficiente.
Sofficénza, Sofficiénzia, Sofficénzie. Բաւականութիւն. յարմարութիւն. կարողութիւն. յայղագիտութիւն. գերազանցութիւն: գոգալէնէն. գոգէլէնէ: Լուսնի. առաւել պայծառ: a sofficienza, ած. քաւականին. լիով շատ: էգէնէնէ գոյ:
Sofficiénte, Sofficienteménte. Տես Sofficente, եև
* Sofficióccio, cia, նոմ. Փոքր մի կակուղ. փափկիկ
Soffétto. Փոքք: էգօրէ:
Sóffio. Փչեալ: շնչուածք: շունչ: խփիւրիւ. էսկ: i un soffio, ած. ի ոմոյն. յայնժամ. ի թօշափել: ֆ. սոսկ
Sóffiola. Տես Meliloto.
Soffióne, աբ. Ծակ եղեգն յարծարծել գնուր: փուղ փղբրիկ փուքք: էգէնէնէ էգօրէ: * Քառգ. (ի ոմն տեսակս:) Գազազ. փքացեալ. մեծամիտ
* Soffionería. Գոռոզութիւն. մեծամտութիւն. յանգգնութիւն:
Soffionéttos. նոմ. Soffionétto: Soffísmo, Soffisticheria, եև. Տես Sofisma, եև:
Soffitta. Վերնայարկ. (իբր բնակարան ի ոմանց առաստաղ. կամ առաստաղակալ: նոյն: Զկնի կամ առաստաղ (աներևակայ. եև. ի ներքին կողմն յարկին:) տախտակամած ձեղունի: նոյն: * Եւ ներքին մասն ինչ ծնօտի ընդունի:
* Soffittráre, ն. Յօրինել զառաստաղն. կամ զտախտակամած ձեղունին. տախտակամած յօրինել զառաստաղն:
* Soffittáto, ta. Զարդարեալ ձեղունեամբ. առաստաղեալ:
Soffióso, ta, ածա. Փնաւուցիչ. հնագունն: էգէնէնէ:

* Soffítto, գոյ. Տես Soffitta.
Soffogaménto, Soffocaménto. Հեղձուցիչ. խեղդուցիչ: զօրմա:
Soffogáre, Soffocáre, ած. Հեղձուցանել. խեղդել: զօրմա:
Soffogáto, Soffocáto, ta. Հեղձուցեալ. հեղձեալ: զօրմաեալ:
Soffogazióne, Soffocazióne, եփ. Տես Soffogamento.
Soffoggiáta. Բեռն, կամ այլ ինչ ծանիեր ի անձրեւէ վերագրկուելն. անձրեւոյկ:
* Soffólcere. * Soffólgere, ած. Տես Riporre.
* Soffólto, ta. Ցեղեալ. հաստատեալ:
* Soffornáto, ta. Կամարակապ. գմբեթի ձեւ ունեցեալ:
Soffragáneo. Տես Suffragáneo.
* Soffrátta. Կտրտուած. պէտք. սուղ:
Soffréddo, ձգ. Փոքր մի ցուրտ: ազնաճաք:
Soffregaménto. Մեղմ շփումն:
Soffregáre, ած. Մեղմ շփել. քորել: օշմա. գալշմա: քանի մուռացանել. լաքանանել զոք առնուլ: զոհ ալ վերից: ց. Անձնամատոյց լինել. զանձն ի նեղութս մատուցանել:
Soffrénte. Տես Sofferente.
Soffríbile, ած. Տանելի: բեհմիլ օրհ պիէր:
Soffríggere, ած. Փոքր մի տապակել, կամ խորովել: պէր ալ գովառմա:
Soffríre, բց. Տես Sofferire.
Soffríre, անուն, ար. Տես Sofferenza.
* Soffritóre, ար. Համբերող. երկայնմտող:
Soffrítto, գէզ. Խորովմունք. տապակուած. խորոված ծոյ. տապակածոյ: գավառմա. գոպրնա:
Soffrítto, ta, ած. Փոքր մի խորովել. տապակել:
* Soffumicáre. Տես Suffumigare.
Sofisma, Sofismo. Խաբեպատիր ձեռնարկութիւն: բեղվիրմա:
Sofista, ար. Որ վարի խաբեպատիր ձեռնարկութիւնք. խնամուած: բեղվիրմա. արհեստ ունեցող:
Sofistería. Տես Sofisticheria.
Sofística. Խնամուածագործութիւն: (է մին ի մասանց որք բանաւանութեան, որ ճառէ զնաբեպատիր ձեռնարկուածն:)
Sofisticaménte, ած. Խաբեպատիր, կամ խնամուածպատիր ձեռնարկութեամբ:
Sofisticáre, ած. Վարիլ խաբեպատիր ձեռնարկութիւնք. ձեռնարկել խաբեպութ. կարի մին նրբացանել: բեղվիրմա: խարդախել (զվաճառս ինչ.) ի զգինի, եւն:)
Sofisticheria. Սիռուի, կամ անհիմն նրբութիւն. խնամուածութիւն. անհիմն պատճառ:
Sofístico, գոյ. ար. Տես Sofista.
Sofístico, ca, ած. Խնամուածպատիր. խաբեպատիր: բեղվիրմա: գեղ. գժոհարաբարոյ. խեղաթիւր: բիրինճ. պիճ հոգւոյս:
* Sóga. Տես Coreggia.
* Soggettábile, ած. Ստնդիելի:
Soggettaménto, Soggettáre, Soggettatóre, Soggétto, Soggezióne. Տես Suggettamento, եւն:
Sogghignáre, ց. Ժպտիլ: աբեհմա. կեղծախնդիլ:
Sogghigno, Ժպիտ: աբեհմա:
Soggiacénte, ած. Ներքոյ անկեալ. անկեալ ընդ:
Soggiacére, ց. Լինել ընդ, կամ ի ներքոյ. լինել ընդ ձեռամբ. լինել հպատակ: աղբնա օշմա. բաղի օշմա:
Soggiaciménto. Հպատակութիւն. հնազանդութիւն. նուաճումն:
Soggiogája. Տես Giogaja.
Soggiogaménto. Նուաճումն. պարտուելի:
Soggiogáre, ած. Պարտել. ի պարտութիւն մատնել. հնազանդեցուցանել. նուաճել: պաքին ալնա. էնէմէ: լինել գեղ ի վերոյ, կամ վերփոխն:

Soggiogáto, ta. Ի պարտուելի մատնեալ, եւն:
* Soggiogatóre, ար. Soggiogatrice, եփ. Յաղթական. նուաճող:
Soggiogazióne, եփ. Նուաճումն. պարտուելի: էնէմէլիք:
Soggiógo. Տես Giogaja.
* Soggiornaménto. Բնակութիւն. բնակարան:
* Soggiornánte, ած. Բնակիչ. օթագայեաք:
Soggiornáre, ց. Աւազելի մնալ, կամ լինել ուրեք: ի քաղաքի բնակիլ. գոգմա: յամել. աշխատիլ: ած. Պահել (զիաչինս.) պահպանել. ետիճ յանձնել. դարմանել:
Soggiornáto, ta. Երկար տրեք. հնացեալ, եւն:
Soggiórno. Բնակութիւն. լինելն ուրեք: գոգմա: քնապարան. օթեան. օթոյան: հիւեան: հոգատարութիւն. դարմանատրութիւն. քաղ պահպանելի. յատուկ ուշի: senza soggiorno andaroo. գնացին անյապաղ:
Soggiúgnere, ած. Յաւելուլ լինել ի բանն, կամ յաստիճանս: յարել. յաւելուլ. գոհմա: ի ragione:
Soggiugnére, կամ այլ զպատճառն. պէպէնի վերից:
Soggiugnimento. Յաւելումն:
Soggiuntívo, va. Սորագրական (երդնակ բայից). վերի:
Soggiúnto, ta. Յաւելեալ. յարեալ:
* Sóggo. Տես. Solco.
Soggoláre, ած. Ախմանել զիւղպատ:
Soggólo. Փողպատինչ: փողպատ միանձնուհեաց. փողպատ ձիոց. (է մասն ինչ պարտիզի:) խոշոր ինչ պատանոյն, որ կոչի և Sbggiogaja.
Soggrottáre, ած. Պեղել. զգետին ի մանկէ զորեւէ. փոս գտանել վն որմոց: լոփոբ ալնալ:
Sóglia. Սեմ. սեմք: էլիս: di soglia ăn soglia. աստիճան քան զաստիճան: il più tristo passo è quello della soglia. առակ. դժոհատագոյն անցք են անցք սեմոյն: դժբաղդութիւն է ի սկզբանէ սկսեալ:
Soglia, սեմք. Sogliola. Ծովայատակն ուր նստին իջեալ նաեւ ի ափ ցաւոյ: Soglie, էփ. յոգ. Գերեզման ինչ յատակի նաւուն:
* Sogliáre, ար. Տես Soglia.
Sóglio. Գահ. գահոյք. աթոռ թագաւորական: իսիւսոմ: էլիս:
Soglióla, Sóglia. Զուխն ինչ ծովային, պատրոնկ և իբր ձուձաձկ. զոր վերոհիշեալք կոչեն Sfoglia. պիլ պալըզ:
Sognánte, ած. Երազող. երազապատիս.
Sognáre, ած. Sognársi, ց. Երազել. երազ տեսանել. փոյ. ի քնոյն: կեղծել. հաւատալ առուբ. երկայկոյել: պիղմէք. հոգւոյս:
Sognáto, ta. Երազեալ. երազացեալ.
Sognatóre, ար. Երազող. երազատես:
Sógno. Երազ. անուրջ: պիղ. ho fatto questo sogno. զայս երազ տեսի: come per un sogno. իբր երազի. հարկանցի: vivere di sogni, կամ. mangiar de' sogni. սուաթեկ լինել:
Sógo. Ցաւակ ինչ ձկնորսական փօվանու գալգասին:
* Sója. Տես Seta.
Sója. Շղթայեալ ինչ ծաղկական: dar soja. շղթայել. կապանս. շնորհել: իսկ ինչ:
Sojáre, ած. Շղթայել. կապանս. շղթայահարել:
* Sóla. Ցաւակ, կամ մակոյկ ինչ: Sola di coronamento. Վերջին կամար փայտին ի բարձրագոյն կողմն նաւուն: ադուցեալ յանկէ խելացին:
Solájo. Տախտակամած, կամ յատակ սենեկաց, կամ տան: նստան. վերնայարկ. (ի սենեակ ի տեղ. կամ պատշգամբն.) առաստաղ: նաւան:
Solamente, ած. Միայն: գոնէ: non solamente. ոչ միայն: եօգ միայն: solamente che. միայն եթէ.

բայց միայն : ինչ • հնչման ինչ :
Sólano, Sólatro. Ընիստղէ • ինօքնի խալխա • էն խալխա • ինչի խալխա :
• Soláre, գոյ, ար • Տ՚ես Solajo.
Soláre, ած, հ • Աբեգահայեցի • արեգահայեան :
* Soláta. Հարուածք արեգական • արեւահարուածք :
Solatío, գոյ • Աբեգահայեցութիւն • արեւահայեաց կողմն : Ինձանէնի էնէր : a solatío, մ • արեգահայեաց • արեւահայեաց • յարեւս • ի հարաւակողմն • ընդ հարաւ • ինձանէնի • ինձանի գարեզը • գրպանէ գազաս :
Solatío, ía, ած • Աբեգահայեաց • արեւահայեաց :
Soláto, ta. Տօրտակաւ զնուքան հղաղմփիկ ; էնօ • նէնէնի փեչխանիրմէ :
Sólatro. Տ՚ես Solano.
* Solcaménto. Հերգ ընձայից նաւուն : ընձայիք կիմ երգագործի նաւուն :
Solcáre, ն • Ակօսաբերկ, կիմ արօրագիր առնել • ակօսել : էնքա պիրմէ : l' onda. հատանել զծովի • նաւել • հերգուլ կիմ ճեղքել նաւուց զծով : փընի • ձի խոսմա : ակօս գործել • բանալ ակօսաձև : հնչ պէս ալմա :
Solcáto, ta. Աբօրագործեալ • հերկեալ :
• Solcéllo. Solchétto, նոմ • Ակօս փոքրիկ :
Sólcio. Հանգերձանք ինչ կերակրոյ • կամ զգեստ հնուտ ինչ : ինչպէս • հոգրա :
Sólcò. Ակօս • եղէբ • նաթա : Չեռք (ինչուց •) շալիկ : էն • Ճանապարհ • ել • կինհուն Ճանապատ • խորտուիլ : պատռուածք : uscir del solco. ապաւ • խոտորիլ ընդ պղտուածին • զարտուղիլ : andar pel solco, գնալ ընդ ուղիղն : andar diritto il solco. յաջողիլ : * lavorare a solchi • ակօս գրաւորել :
• Soldanático. Soldanáto. Սոլտանական • սուլտանեան :
Soldanía. Սոլտանութիւն : երկիր սուլտանին :
Soldaniére, ար • Մուշտակաւոր :
Soldáno, ար • Սուլտան • սուլթան :
Soldáre, ն • Զօրաժողով լինել • ապէք փնէնէրմէ :
Soldatáccio, գէշ • Չինուոր անարգ, կիմ անվարձ :
Soldatáglia. Չինուորք սինլիքուք, կիմ անվարձք :
Soldatéllo, նոմ • Չինուոր անարգ, հասարակ : նէքէր :
Soldatería, Soldatésca. Զօր • զօրականք • ապէր :
Soldatéscaménte, գ • Չինուորապաշտ • ոճրագործ : մընինէի կիպէ :
Soldatésco, ca. Չինուորական : չինիկ :
Soldáto, գոյ • Չինուոր • մայրակ • ճչնիճի • օձագէտ : far soldati. զօրաժողով լինել : ապէր փնէնէրմէ : aver soldati. ունել զօր ի պատրաստի • պահել զօր :
Soldáto, ta, ած • Վարձել • վարձկանել • վարձկան :
Soldíno, նոմ պզտկան Soldofío.
Sóldo. Ադամ դրամ, որ արժէ 3 quattrini, կիմ 12 danari. փող : ոսկի • ադամ : ադամ : ծծումբ զինուորի : ծուխ : զինուորութիւն • պատերազմ : գործ կիմ աշխատուէ զինուորական : ռամիկ • հասարակ • aver soldo! առնուլ, կամ ունել ծոլոկս : pagar cinque soldi. առալ • արտարդ այրուել բանիցն • desinare, կիմ cena a lira, e soldo. Ճաշ կիմ ընթրիք հանգչակաւ : andare a lira, e soldo. վճարիլ զիւր բաժին : a diciotto soldi per lira, ած առնի • իբր • դրեթէ : soldo. քառորդ մասն կանոնի նոյն ինքն գրամոյն :
Sóle, յոգ • Աբեգակն • արև • էնինէ : օր : աւր : ընձ • avere al sole, կիմ aver del suo al sole. ունել կալ ուճիս, կիմ վիճակ գեղոյց • dividere, կիմ partire, կիմ vincere, կիմ perdere il sole. ի պատերազմի հաւասարապէս ներել ի խոտորեցուցիչ Ճակատայ ծիոյ արեգական : il sol degli occhi miei. լոյս աչաց իմոց : aver a comprare infino al sole. իբր յոտիլ ձմի : andare al sole. տեղի տալ • վայր գոյն համարիլ զանձն : tignersi alun altro sole. յաջորդիլ ընդ աչխարհ • Ճանապարհ առնել ի տար ծ :
Soléechio, Solícchio. Տ՚ես Parasole, Baldacchino.
Solecísmo. Սխալ քերականական : պակաս • խնդիր :
* Soleggiaménto. Ջանդ խմանուէ արեգական :
Soleggiánte, գ • Խեղդափայլ • գիշերնակ :
Soleggiáre, ն • Դնել զպատիւն յարեւս • չորացս զանձ յարեւս • Խանձել գօդ :
Soleggiáto, ta. Չորացեալ • կիմ եղեալ յարեւս :
* Soléne, աց • Խոշոր ինչ ծովային խաղովկան բան • նման յերկուս • զոր վենետկեցիք կոչեն Cappa lunga, եւ նափօլիճանք Cañolicchio • պէլենէ :
Solénne, գ՚ Solennissimo, ma. Հանդիսական • հանդիսաւոր : մեծահանդէս • մեծաշուք • չքեղ : փնդէի • փոնմնդալը • պայլը : երեկոյ • ուռնկի (պարգեւ, կիմ դիմարթու •) մեծ • ընծի (պարգեւ • ինչ իսկ • առնիսաւոր • պէօյիւ • էլա : մեծահաղ, մեծապատիւ (կոչունք •) bugie solennissime. անհնարին սուտ ինչ :
? Solenneggiáre. Տ՚ես Solennizzare.
Solenneménte, գ. Solennissimaménte. Հանդիսիւ, չքով մեծաշուք հանդերձանք : ընինէի էն : մ. ծաղկի • կարի լիւն :
Solennità, - táde, - táte, կգ • Օր տօնի • օր տաղ • հանի : փօնմնդա կիտնիա • փօնմնդա • ընինէի : Տօն • նախճուն (եկեղեցական) էօրնա • պայամ : հանդէս • չքեղութիւն • մեծապատրաստ հանդերձանք • պինէնէ • փօնմնդա :
Solennizzaménto. Տօնախմբութիւն :
Solennizzáre, ն • Տօնախմբել • տօնել • հանգիստ տալ • հանդիսել : փօնմնդա էրմէ :
Solennizzáto, ta. Տօնախմբեալ, ել :
* Solennizzazióne, կգ • Տօնախմբութիւն • հանգիստ տալ • հանդիսել • փօնմնդա էրմէ :
* Soleo, գոյ, ե, ած • Սին ի մկանաց տունն, որ կ՚ի և Plantare.
Soléra, ն • Սովորիլ : տովր եմ : ապէքի օյմա :
Solére, ար • Սովորութիւն : ապէք :
Solerétta. Պայտ կօշկայ, կիմ հողամաթիկ : նալ :
* Solerte, հ • Ճարտուկ • խնամատար • գործաշատ • բազմահոգ • տնծոյզ : ինէ ասէնէլի • համարտ :
Soléra. Տես • Ճարտկութիւն • մտագրութիւն • փոյթ • հոգատարութիւն :
Solétta. Գարշտուփ, հեղբատ գուլպայից : հագան :
• Solettaménte, գ • Սիրտնակ • միայն :
Soléttо, ta. Սիրտիկ • միայն ընդ միայն : եալնըզ :
Sólfa, Zólfa, Solfeggio. Երգածայն • (են եօթն տաճկաց երաժշտական հնչմունք • կիմ խոսին • կամ ի տախտակ երաժշտական խոսից գաւառութեաց ի կնոյգի բնական օրդակայն :) Եան երգելն զSolfa, տալով ի բաքանչիւր հնչման զիւր ձայն, կոչի Solfeggiare. Երգածայնել :
Solfinaría. Ծծմբահանք • փխրխրի տաքնի :
Solfanéllo. Ծծմբաւոր • (կամ ծծումբ ի քարանձ ընդ յոյզ, եան :) էխրնի :
Solfáto, ta. Ծծմբայեալ • փխրխրեալ :
Solfeggiáre, ն • Ձայս երաժշտաց • Տ՚ես Solfa.
Sólfo. Ծծումբ • փխրխրի • ինքրնի :
• Solfonájo, ja. Solforáto, ta. Տ՚ես Solfato.
* Solforeggiáre, ն • Ձգտիլ զձայս ծծմբական, կիմ ծծմբագոյն :
Sólgo. Տ՚ես Solco.
Solícchio. Տ՚ես Solecchio.
Solidaménte, գ • * Solidissimaménte. Պնդապէս • հաստատուն • հաստատապէս :
Solidáre, ն • Հաստատել • պնդել • գաւիլիչիմէ :
* Solidário, ia. Տ՚ես obbligato in Solido.

Solidáto, ta. Պինդեալ· հաստատուեալ· ամրացեալ։
Solidézza, Soliditá. } Պնդութիւն· հաստատուն-
Soliditáde, - táte, ſ. } ամրութիւն· կարծրութիւն·
գնդութիւն։ ſիճուիթ։
Sólido, գլ· Պինդ է։ Հաստատուն։ (է մարմին երկ-
րաչափական, որ ունի երիս չափունս երկայնուե-
լայնուե եւ հաստութեամբ։) Obbligato in solido, գլ·
Պարտաւորեալ առ քաղքն, կամ ի վնասել միայնակ
զգաւազդակին։ (է ոճ օրինականաց եւ ասի յորժամ
իւրաքանչիւր ի պարտաւորելոցն զպարտաւորի վնաս
բել զգաւազդակ գումարին) ոյր պէտ է նոյն պարգեւս։
Sólido, da, ածական. Solidíssimo, ma. Պինդ· կարծր·
ſիճ։ գնդիկ։
* Solilóquio. Մի խոյհասօսմն· առանձնախօսութիւն։
Solimáto, գլ· Ընդհանուր մատուկ անգիտելի փարձ
բացեալք ի ձեռն հրոյ յատակի անօթոյ։ ախլինին։
Solíngo, գլ. Տես Solitario. սմայի· անապատ (տե-
ղի·) առանձին։ Եռապատ։ ինկնա։
Sólio. Գահ թագաւորական։ խոյ։
Solípede, ſ· Սմբակաւոր· անմասնահերձ։
Solíssimo, ma, գէր· Գիշատչին միայնակ։
Solitariaménte, գլ· Ձանապատ տեղով· յառանձնու-
թիւն· միայնակ· մենի ի միայն· առանձինն։
* Solitarietà. Առանձնութիւն· միայնութիւն։
Solitário, ia. Solitarissimo, ma. Առանձնակեաց·
առանձնասէր· մենատր· եաղնիզ պարան։ առան-
ձին (տեղի·) առանձին· զերծ ի մարդկանէ։ ինկնա-
եաղնիզ։ Passero solitario. Ասղ ինչ մենաստր
ձնճղիկան։
Sólito, ta, ածական. Սովորեալ· սովոր· սովորական։ ա-
պէն եմիզ· ապէն օյնաղ։ Il solito, գլ· Սովորա-
կանն· սովորութի։ al solito, ſ· ի սովորութե· ա-
պէնճի։ è il suo solito. սովոր է սովորութեր է։
Solitúdine, ſ· Սմայութի· անապատ· անապատ վայր·
ինկնայնէտ· վնօյ։ առանձնութի· առանձնակեցութիւն։
եաղնիզնէտ։ հալվի։
* Solívago, ga. Մի խոյհասդիկին· որ ի ծոփատի միայնակ։
Sollalzáre, ր· Փոքր մի վերացուցանել։
Sollalzáto, ta. Փոքր մի վերացեալ, կամ տնկուրձեալ։
* Sollazzaménto. Տես Sollazzo.
* Sollazzánte, ſ· Տես Sollazzevole.
Sollazzáre, ր· Զուարճացուցանել· զրօսուցուցանել·
բերկրեցուցանել։ եղնեղնիլ· սիրտ վերտ։
Sollazzársi, ɟ· Զուարճանալ· զրօսանիլ։ եղնեղնի-
սիրտ եմիզ։ հեշտանալ։ խազալ (ի միմեանս ցան
կութի·) լինել ի-ան, կամ ընդ միմեանս։
Sollazzáto, ta. Զուարճացեալ· բերկրեալ· զբօսեալ·
Sollazzatóre, ար· Զուարճացուցիչ· զբօսեցուցիչ·
զուարճարար։
Sollazzévole, ſ· Զուարճալի· զբօսալի· բերկրա-
կան· զուարճախօս։ սիրտ եղ։ խոխի։
Sollazzevolménte, գլ· Զուարճալի· բերկրալիապէս։
Sollázzo. Զբօսանք· զուարճութիւն· բերկրանք· սրտի
դիւր։ եղնեղնի· սիրտ սիրտ։
* Sollazzóso, sa. Տես Sollazzevole.
* Sollecheráre, ր. Տես Sollucherare.
Sollecitaménte, գլ· Sollecitissimaménte. խնամով
փութով· ակնադրութիւն· զգուշութիւն։ ճանգ
եղ։ անդիմոյ։ հոգալ։ առատապահաբ։ գործ եղ։
Sollecitaménto. Հրահրութիւն· գրգիռ· դրդռանութիւն։
Sollecitáre, ր. Խոնդապիլ· ձեռել· առնապարել։ ե
վեղնիզնէտ։ ն· Հրապարակել· գրգռել· գրգել· ինա-
բիւ եմիզնէտ։ ſիլի վերտէտ։ առիւգել· ձեռել· առա-
նապել· փութացուցանել։ եղնեղնիզնիզնէտ։
Sollecitatívo, va. Հրապարակիչ· գրգռիչ· գրդիչ·
առիւղական։
Sollecitáto, ta. Հրապարակեալ· եմ։
Sollecitatóre, ար· Հրապարակիչ· գրգռիչ· Վարիչ գո-
ծին· գործակալ, կամ յառաջացուցիչ գաւին։
Sollecitatrice, ſ· Հրապարակիչ։
Sollecitatúra. Տես Sollecitudine.
Sollecitazióne, ſ· Հրապարակ· գրգիռ· ինդիր։
փոյթ· խնամ։ ընկերոյթ։
Sollécito, ta. Sollecitíssimo, ma. Փոյթ· փութաջան·
ժիր· բազմեռանդ· նախանձայոյզ· հոգածու· լուսնիզնէտ·
հոգածու· ſիճիլի· գասկնիլի։
* Sollecitóso, sa. Պոյն է։
Sollecitúdine, ſ· Փոյթ· խնամ· հնարք· ժիրութիւն·
շտապ· արագութիւն· գոյութիւն· հոգ· անձկութիւն· տագ-
նապ· վիշտ· ինաս· գասկնիլի· գոյնէ։ dar sollecitu-
dine d' alcuna cosa. յանձն առնել ումեք գՀոգա-
ծութիւն իրիք։ con tutta sollecitudine. ամ փու-
թոյ սիզուեմբեր։
* Sollenáre. Տես Allenare, Alleggerire.
Solleóne. Տես Sollione.
Solleticaménto. Խտտորութիւն· գՀնիգնալ։
Solleticáre, ն· Խտտորել· գՀնիգնալ· gli orecchi,
մատնիկցուցանել, կամ զգաբարձացուցանել զակա-
նիս։ il capo, հարիանել ի գլուխն։
Solleticáto, ta. Խտտորեալ· զգաբարձացեալ։
Sollético. Խտտորուն· գՀնիգնալ։ far solletico. Տես
Solleticare.
Sollevaménto. Վերացումն· ամբարձումն։ Կեցուլ
գալստեան· լինելութիւն· միխիթարութիւն· օդնութիւն ի ծնե-
սելի· Խնդալ տապատատութիւն· գոռալուտ։ dell' on-
de. ծիտմն ալեացց։ di cuore. զգուշութիւն։
Solleváre, ն· Վերացուցանել· ամբառնալ· բարձ-
րացուցանել· Հօտալ գալստեան· ապատատնել զգա-
նել· զոռալ ինձին։ խոռվել· վնչնել եաբմոյ։ Sollevár-
si ɟɟ· Վերանալ· հանձառնալ· կանգնիլ· գագնոյ·
ապատատնել· վատրանկել· պոյ գալստեամ· ոչ գի-
լել անձին· զգօսանալ· զուարճանալ· ուրէ առ
նալ· հանդչիլ· գՀնոսկնիլ· ասահանոյ։
* Sollevatézza. Վսեմութի։
Sollevâto, ta, ածական. Վերացեալ· ամբարձեալ· վանգ-
նեալ· գալստեան գալստեամբ· շարժեալ· խռովեալ· բարձր
բարձրացեալ· հանգիստ եւ գոյ· Ապատատ· վհան
բանիկալ· զոռալ։
Sollevatóre, ար· Ապատատնեցուցիչ· խռովութար։
Sollevazióne, ſ· Վերացումն· ամբարձումն։ Ընդդ-
տատեալ· փղմուկ· զոռալուտ· ինկնալ։
Sollicitaménte. Տես Sollecitamente.
Sollicitaménto. Հրապարակ· գրգիռ· ինդիր· խոս-
ձնդումն· Հնիգ· արագութի· եղնեղնիզ։
Sollicitáre, ն· Խոնդապիլ· ձեռել· յոնհացուցա-
նել· եղնեղնիզնիզնէտ։ Sollicitársi, ɟ· Հոգալ· ի
վարձանս մտանել· գՀնոսկնիլ եմիզնէտ։
Sollicitatóre, Sollicitazióne, Sollícito, Sollicitúdi-
ne, եւն· Տես Sollecitativo, եւն։
Solliévo. Թեթևացուն· միխիթարութի· քաղցրութիւն· զգ-
թալ· ինեալի· եաբմոյ· գոռալի։
Sollióne, Solleóne, ար· Քամանային յորում արկ-
ցին է յատեան ժամանակ ընդ ամառնին։
Sóllo, լա. Կակուղ· ոչ պնդացեալ· անհուն· եամնաք·
Sollucheraménto. Խտտորութիւն· մտրմնջ· խոյճ· ցան-
գութի։
Sollucherársi, ɟ· Խանդապատիլ· գորովիլ· Հրճուիլ
յանձին· փղձկիլ առ ինքեան· Էրէնի գօշոտ· զաղ
օշոտ։ Sollucheráre, ն· Ընկերակցուցանել։
Sólo, լա. Solíssimo, ma. Մի խոյն· միայնակ· սաղ·
եաբմոյ· զուրկ։ a solo a solo, կամ da solo a solo,
ſ· միոյն ընդ միոյնի· միայնակ ի միասին· առան-
ձին ի միասին։ in un colpo solo, ſ· իսկ եւ իսկ
առ ժամայն։

Sólo, ſ. Միայն: տալ: Solo che. միայն թէ. բայց միայն: Եթէ: բաց՝ի: պատճ: Soltanto. Միայն: տալ:

Solstiziále, ſ: Solstiziário, ia, ածական. Արեւակայից:

Solstízio. Արեւակայք. (է ժամանակն յորում յարեգակն է յարեւագարձանն) Solstizio d' estate. Ամառնային արեւակայք. երկայնագոյն տիւն: Ձմեռնային արեւակայք. երկայնագոյն գիշերն: Solstizio d' inverno. Ձմեռնային արեւակայք. երկայնագոյն գիշերն: Ենն. տալան ՚ի եմ:

Soltánto, ſ. Միայն: տալ:

* Soltantochè, ſ. Միայն թէ. բայց միայն: Եթէ:

Solúbile, ſ. Լուծանելի: փշրելի:

Solvénte, ſ. Լուծիչ. արձակիչ:

Sólvere, ſ. Լուծանել. արձակել: վճարել: Հաւել: երիմել: ապատել: գոլեալ: լուծանել (զապարիսէն ինչ.) վճարել. բացայայտել: Հանդերձ վերմէ: քաժանել. անջատել: աշերմ: il digiuno. լուծանել զպահս: ճաշ պօղմ: il disio. լնուլ զցանկութիւն, կամ զիաքսն: il ventre. լուծանել զորովայնն: խըչինի պորտիկ: il matrimonio. լուծանել զպսակն. կամ քակել զամուսնութիւն: Վճարել. հատուցանել. կատարել (զուխտն:) եւ. պէտ: Sólversi, յ. Լուծանիլ. քակիլ: ջնջիլ: հալիլ: երիմել: յառնել հոտոյ: quando nell' aere aperto ti solvesti. յորժամ երեւեցար մերկ աբանոց:

Solviménto, Sիս Scioglimento.

Solvitóre, ար. Լուծիչ (տարակուսանաց.) մեկնիչ:

Solutívo, va, ածական. մերթ և գոյ. Լուծիչ (գեղ:) պորպորիական:

Solúto, ta. Լուծեալ. մեկնեալ. քակեալ. ազատ (՚ի կապոյ ամուսնութենէ:)

Soluzióne, իգ. Լուծումն. (առարկուեաց:) բելով գալ. ջնջուիլ. ձեղաք. լուծումն. (օրոմային:) խըչէ պորտ. մեկ:

Sóma. Բեռն գրաստուց: խոյ: բեռն: ծանրութիւն: հոգատակութիւն: lat. terrena soma. մարմին: ինն: per le vie s' accorcian le some. առակ. Ճանապարհ հորգուբ ենեվանան բեռունք. գործագրօբ յաղթին գժուարութիւնք: a some, ſ. ած առակ առաւօտ. լիով: pareggiare, կամ ragguagliar le some. հաւասարել. կամ գործել բազում զգուշութիւն, կամ անալուռ:

Somájo, ja, ածական: Բեռին: bestia somaja. գրաստ. գրաստ բեռնակիր: պէնիր. գաբէր:

Somáro. Գրաստ բեռնակիր: պէնիր: էշ: էշէն:

Somatología. Մարմնաբանութիւն. (է ձառ զգնդաց կազմ մասանց մարդկային մարմնոյ:)

* Sombúglio, Sիս Subuglio.

Someggiáre, ն. Բառնալ. կրել բեռունս: խոյ գալ ուղղակ:

Somélla, Sométta, Բեռն փոքրագի, կամ թեթեւ:

Somería. Sիս Salmería.

Somiére, ար. Բեռնակիր անասուն. գրաստ: պէնիր:

Somigliánte, ածական. Somigliantíssimo, ma. Նմանաձեւ. նման: պէնդէր: Il somigliante, գոյ. Նմանութիւն. ձեւ:

Somiglianteménte, ſ. Նմանապէս. նոյնպէս:

Sómigliánza. Նմանութիւն: պէնդէրութիւն: * Կենդանագրել պատկեր: նաւելիր:

Somigliáre, ն. Խորհել պատ՝ ի, և վասն. Նմանիլ. քիրիլ. նմանութենէ: պէնդէրիլ: նմանեցուցանել. բաղդատել: պէնդէրիլ:

Somigliévole, ſ. Sիս Somigliante.

Sómma. Գումար (թուոց.) բովանդակութիւն: էօխտան. ձեռ. ձեռնէ: բացատրութիւն. յաշխարհութիւն: լծլսոտ: ծայրագագ. կատար: ոսկ՝ ի ղազակացուիլ * somma d' un affare. բովանդակութիւն գործոյն. գլխաւոր դիպն, կամ կարեւորագոյն մասն իրին: paga ciascun anno una gran somma. ամի ամի վճարել բազում ինչ: somma di danari. գլուխ գրամոյ: տիւոյ. ահեղ: dare, կամ pigliare in somma. տալ date in Cottimo. Fare somma. տ. Multiplicare. In somma, ſ. Հուսկ յետոյ. գլուխ բանիցս. ի վերջ նէ. միանգամայն ասացից: Նէրինէ. էն ճոխ: in somma delle somme. գհուսկն ասացից:

Sommáco, Sommácco. Աղտոր: ոսխտ: կարի հոտ. գերձել տերեւավք այսր ծիծղ: ասղնիկան:

Sommaménte, ſ. Մեծապէս. կարի խիճ. յոյժ: ի գոյեն:

Sommáre, ն. Գումարել. յաւելուլ գիմիւս: էոխ ի եմիւս: il sommare. գումար. յաւելումն: էոխ

Sommariaménte, գոյ. Համառօտաբար. հակիրճ. ո կատուք: գըռաճա: Համառօտ գաղասականաբ:

Sommário, գոյ. Համառօտութիւն. բովանդակութիւն: in sommario. կարճ ՚ի կարճոյ. համառօտ

Sommário, ia, ածական. Կարճաբար. համառօտիւ, կամ առանց գաղասականի, հանդիսի: Sommária, գոյ. Համառօտ գաղասականաբ:

Sommarissimaménte, ſ. գէր. Ազնդէն բանիւք:

Sommataménte, ſ. Կարճ ՚ի կարճոյ. կարճաօրէն

* Sommáto, ար. Sիս Ottimate.

Sommáto, գոյ. Գումարեալ. բովանդակ գումարի: ձեմ: էօխտան:

* Sommatóre, ար. Ճաղիկաքաղ հաւաքիչ գրոց. գ յօրինել մատեանս քաղելոյ համառօտ նախան նիւթոց:

Sommérgere, ն. Ընկղմիլ ՚ի խորս. ընկղմանիլ. սուղ պաճըմամ: բանուիլ (զկարծիս:) Sommérgersi, յ. Ընկղմիլ: սուղ պաճամ: ընկղմիլ. նկուն լինել

* Sommergíbile, ſ. Ընկղմելի. սուզանելի:

Sommergiménto, Sommergitúra. Sիս Sommersione.

Sommergitríce, իգ. Ընկղմելիք. ընկղմիչ:

Sommersáre, Sիս Sommergere.

Sommersióne, իգ. Ընկղմումն. ընկղմուիլ. հեղեղ. պօղդըլաք:

Sommérso, sa, ածական. Ընկղմեալ. ընկղմելիլ. հեղեղեալ: պօղդըմած. պաճըմըլ. խոյ գոյ. խորասուզիլ ՚ի գժոխս: գաղասականաբար:

Somméssa. Երես կերկրաւոյ: խոչ:

Sommessaménte, ſ. Դաշն ձայնիւ: էաֆճա:

* Sommessévole, ſ. Sիս Sommessivo.

Sommessióne, Sommissióne, իգ. Խոնարհութիւն. ծոում. հնազանդութիւն. հպատակութիւն: աւելի ՚ի ենթ էնիւթ. ֆիաթ:

Sommessívo, va. Խոնարհ. խոնարհամիտ. ցածամտակնածոտ: հլու: աւելի ՚ի ենթ էնիւթ. ֆիաթ:

Sommésso, գոյ. Ի՞ղուկ մի և բոլի մատն երկայնել (յո՛ երկայնութենէ հատասոյ միոյ բանին փակելոյ: և բառենէն երկայնելոյ:)

Sommésso, sa, ածական. Եդեալ ՚ի ներքոյ, սուղ: կամ ընդ: պակաս գծնտաղ sommessa voce. գաղն ձայն: էոխճա: somnesso, կամ con voce sommessa, ſ. գաղն ձայնիւ: էոխճա:

Somméttere. Sիս Sottomettere.

* Somministraménto. Sիս Somministrazione.

* Somministránte, ſ. Մատակարարիչ. մատակարար:

Somministráre, ն. Մատակարարել. պալ. մատակարել: աւելի վերմէ. էնիւթէրիլ:

* Somministratívo, va. Մատակարարող:

Somministráto, ta. Մատակարարեալ. տուեալ:

* Somministratóre, ար. Մատակարարիչ. տուիչ:

Somministratióne, իգ. Մատակարարութիւն. տուչութիւն:

Sommissiraaiménte, ſ. գէր. Ցոյց յոյց. կարի յոյց

Somníssimo, ma, գէր. Ծայրագոյն. գերագոյն:
Sommissióne, ից. Տես Sommessione.
* Sommísta, պ. Տես Sommatóre.
Sommità, - táde, - táte, ից. Ծայր. ծագ. գագաթն. արտևան: աստ. ընչից: եզր: կատարս բարձրութիւն. վեհութիւն:
Sómmo, գոյ. Ոյն է: venire a sommo d' acqua. ա, venire a Galla. Era già quasi al sommo di scampar la morte. Մերձ էր ի հողագրկել ի մահուանէ. կիմ փոքր մնաւ եւս հողագրկի ի մահուանէ. sono stato quasi al sommo di morire. Հասակ ի դարս մահու:
Sómmo, ma, աց. Ծայրագոյն. գերագոյն. յետին. վերջին. մեծ. յոյժ: ևն պէսպէս:
* Sómmolo. Ծագ, կիմ ծայր թելոյ հանդոց:
* Sommoscápo. Վերին ծայր բնոյ անուն:
Sommosciáre, ս. Փոքր մի յորանալ. թօշնիլ:
Sommóscio, ia. Փոքր մի յորացեալ. թօշնեալ:
Sommóssa. * Sommósso, գոյ. Գոլգոթ. հրապոյր. ապրելն: առատաձեռնութիւն. ազնուական վիճակ. խոտորումն: a sommossa յորդորմամբ. ի ապրելոյ:
Sommósso, sa, աց. Տես Sommuovere.
Sommoviménto. Sommozióne, ից. Տես Sommossa.
Sommovitóre, պ. Խռովարար. խռովիչ: վնասէնէ:
Sommuóvere, ն. Շարժել. ի նեղութիւն, կիմ ի վեր: պնդինքն օդնեմամ: ապրելոյ գրգռել. հրապուրել. հանդիլ: գնաբերմամ. քինի վերմէ: ի բաց մերժել:
* Sonábile, ա. Հնչելի:
Sonagliáre, ն. Հնչեցուցանել զանգակս, կամ բոժոժս: ընդբոպիկ լալ:
* Sonagliáta. Զայն բոժոժից:
Sonagliéra. Փոկ բոժոժալից. կիմ բոժոժք պարանոցի գրաստոց:
Sonaglíno, նոմ. Բոժոժիկ. փոքրիկ բոժոժ:
Sonáglio. Բոժոժ: ընդբոպիկ: խաղ ինչ մանկանց: ogni gatta vuole il sonaglio. պրոկ: ամէն ոք. ցանկ կայ բարձրագունից: Պղպիկակ կոյ: նոս գոպրձը. ղը: պղպիկակ օգոյ. կիմ ապակոյ: appiccar sonagli ad alcuno: չարիս խօսել զոմեքէ. բամբասել: giucare a sonaglio. Շարժափիլ ի մէտոխս. ժա. մաշաշան լինել ի խաղալիկս:
Sonagliúzzo. * Sonajuólo, նոմ. փոքրիկ բոժոժ:
Sonaménto. Հնչումն. հնչումն:
Sonánte, ա. Հնչուղ: չառաչուղ (հոգոյ կամ կարկաչասահ (ջուրց:) ներդաշնակութիւն: stilo grosso, o non ben sonante. ոճ անհարթ և անեղաշարադրեալ: * valore sonante. առաձեռն գործ: խոշոր առիթ:
Sonáre, ն. Հնչել. (ի կիր ածի և ս. ֆ:) ելոյթս ակս վերջին. հարկանել. (զնուագարանս:) ելոյթս ակս վերջին: լսել լինել: ընդունիլ: հնչեցուցանել. հռչակել: լաւ երգիլ: Ընդունիլ: l' ore. հարկանել, կիմ նշանակել զժամս. (ասի զարկիմանէ զամս գասից, կիմ ժամացոյցից:) ասիմ վերաբեր: sonar vespro, կիմ a predica, կամ a messa. հարկանել զսանգակ երեկոյեան պաշտամանի, կիմ ի լուր քարոզութ, կիմ ի ուսանել զպատարագ: a predica. գանել. հարկանել: a capitolo. հնչեցուցանել զսանգակ ի կոչ ժողովոյ: sonare a Dio lodiamo. կոչել զժողովուրդն ի ձայն զանգակի ի գոհաբանութիւն զոյ: a gloria, կիմ a sesta. հնչեցուցանել զսանգակն ի ձայն ցնծութ, կիմ ի նշան խնդութ: a morto. հնչեցուցանել զսանգակ ննջեցելոյ, կիմ մեռելոյ: a mal tempo. հնչեցուցանել զսանգակ ի վտ կարկուտ, կամ ի պատսպարել ի մերկէ: a raccolta, a ritratta, ևն. հարկանել զժողովուրդն, կիմ զի մերկանալոյն ան ի գոմեալիկ, կիմ ան ի դաշտալ

յետս: a stormo. խմբել ի ձայն զանգակի. հընչեցուցանել զսանգակ առ ի ժողովիլ: a martello. հնչեցուցանել զսանգակ ընդհատ բաղխմամբ: a doppio. հարկանել: a distesa. հնչեցուցանել զսանգակ անընդհատ: a doppio, կիմ un doppio. հնչեցուցանել բազում զանգակս ի միասին: un doppio. ցնծալ. խայտալ: ևս յապուշ հարկանիլ: le campane a doppio, կիմ assai a doppio. հարկանել զսանգակս բազում անգամ, կիմ առատ և անդադար: le campane, առատաբերել զնուագս. (ասի գնորեանց ջանց, և գայլոց ընտանի անասնոց:) le predelle, կիմ le tabelle dietro ad alcuno. խաղ առնել զոք. չարիս խօսել զոմեքէ: alcuno. գանել. հարկանել: sonarla a uno. պատուել զոք: խաղ առնել: Suona, ch' io ballo. գոսկ է. ես ասէ ի գէմ ես ի պնդոտ գործէ, ևն. Սկիզբն ապա, և ես գնեմ ելից քո:
Sonáta. Նուագածութիւն, կիմ նուագ. նուագածուն. եղանակ: գոյժ. տագնապ. երգի: e' non ne vuol sonata, կիմ non ne vuole intendere sonata. ասէ. ոչ են նմա կամք առնել զայդ. ոչ ևս կամի լսել ինչ զայդմանէ: tal sonata, tal ballata. այնպիսի հարցաքննի, այնպիսի պատասխանի:
Sonáto, ta. Հնչել. հնչեցեալ: նուագել: Ածար. աեալ (աստ է ոճ ռազիկան:)
Sonatóre, պ. * Sonatríce, ից. Նուագածու. նուագիչ: ապ. լաւն. ապչնդէ:
* Sonatúra. * Sonazióne, ից. Հնչեւն. նուագածութ:
Sónco. Սնդան. (է տունկ ինչ բարմատեամբ, և բժշկական:) պտղեղէն երեսոյթ: Կոշի և Cicérbita, և Grispígnolo.
Sonettáccio, ձիջ. Յառի, կիմ անարուեստ նուագ:
Sonettánte, ս. Sonettatóre, պ. Նուագածուն. նըւագարկիր, կիմ բանաստեղծ:
Sonettáre, ն. Նուագածանել. նուագել. յօրինել նուագս, կիմ բանաստեղծել:
Sonetterélló, նոմ. Նուագ հասարակ, կիմ անուշ:
Sonettéssa, ձիջ. Յոռի, կիմ անհնարին նուագ:
* Sonettiéra, ից. - ére, - éri, պ. Տես Sonettante.
Sonettíno, նոմ. Նուագ անուշ, անարուեստ, հարկիր:
* Sonettísta, պ. Տես Sonettatóre.
Sonétto. Նուագ, կամ բանաստեղծութիւն. (է քնարերգական բանաստեղծութիւն ինչ հատուածս, և Հոգի. տարաչեաս, սովորաբար բաղկացեալ ի 14 վանս. առնուն երկուքն են քառատողեան, և երկուքն յետինքն եռատողեան:)
* Sonettucciáccio. Տես Sonettaccio.
Sonettúccio. * Sonettúzzo, նոմ. Տես Sonettino.
Sonévole, ա. Հնչեցուցիչ:
* Sonnacchiáre, ս. Ներհնել. ոչոչանդամ. ընդնդամ:
Sonnacchióni, պ. Ի ներհնելն. ի քնելիս
* Sonnacchiosaménte, պ. Ներհնկոտ. քնով:
* Sonnacchióso, sa. Ընդունել ի քնոյ. անկիլ գքնով. ծանրացեալ ի քնոյ: ոչոչանդամ: քնեաց (մխաց:)
Sonnambulísmo. Շրջագայիլ ի քուն:
Sonnámbulo. Որ շրջի ի քուն. քնաշրջիկ. գնդերթ. շրջնիկ: ոչոչանդամ. ներհնիկ:
Sonnecchiáre, Sonneféare, Sonneggiáre, ս. Ներհնել: ոչոչանդամ. ընդնդամ:
Sonnellíno. * Sonnerélló, Sonnétto, նոմ. Քուն (ներհնել. կիմ առնել ներհնել: հաճիկ ոչոչանդամ: dell' oro. քաղցր քուն առաւօտեան:
Sonniferaménto. Սկիզբն քնոյ: ներհն: թմրութ:
* Sonniferánte, ից. Տես Sonnacchioso.
Sonniferáre, ս. Ներհնել: ոչոչանդամ:
Sonnífero, գոյ. Դեղ քնաբեր. կիմ թմրեցուցիչ:
Sonnífero, ra, աց. Քնաբերաթմրեցուցիչ: ոչոչանդամ

լեւելիմ • ապրատանա ։

Sonniferóso, sa. Տես Sonnacchioso.

Sónno. Քուն • Նինջ ։ ապրատ ։ Նիրկ ։ ըմբռնման ։ morir, կամ cascar di sonno. զօրանալ քնոյ • ըմբռնիլ ի սաստիկ քնոյ ։ schiacciare un sonno. ոճ ասի • Նինջել խոր ի քուն ։ far un sonno. Նինջիլ • era sul primo sonno. էր սկզբն ինչ ըմբռնեալ ի քնոյ ։

* Sonnocchióso. Sonnoglióso. Տես Sonnacchioso.

Sonnolénte, ի • Sonnolénto, ta. Ընդունակ, կամ ծանրացեալ ի քնոյ • քնկած ։ ապրատ ։ քնարեր • ընդունելի քնոյ ։ ապրատական ։

Sonnolénza, Sonnolénzia. Ընդունարին ծանրութիւն քնոյ • քնկութիւն ։ ապրատանալուտ ։ continua. ոճս Letargo.

* Sonnolóso, sa. Տես Sonnacchioso.

* Sonnottáre, ե. Ընդունանել զինքն ըստ յարմարեալ ։

Sonoraménte, ի • Հնչմամբ • քաղցրահնչիւն • քաղցրանուագ ։

Sonorità, - táde, - táte, իգ. Քաղցր հնչիւն • քաղցրաձայնութիւն ։ ահնիգ • խռիլը ակն ։

Sonóro, ra. Ձայնարձակ • ձայնահան ։ ականջ • ականջը քաղցրաձայն • քաղցրանհնչելիս խռիլը ականջ • ներդաշնաձայն (ոճ) ահնիգ • քաղցրաբարբառ • մեծաձայն ։ ղանջալը բազմաղանջալ ։

* Sóntico, ca. Ընդունալ • ծանրաշարժ • դանդաղաշարժ (վէմ հիւանդութեամբ ։)

Sontuosaménte, ի • Sontuosissimaménte. Մեծաձախ, կամ բազմածախ • հանդերձանաք • շքեղութեամբ • պայծառապէս • ըմբռնաւոյն ։

Sontuosità, - táde, - táte, իգ • Քաղցր ծախք • մեծածախ հանդերձանք • շքեղութիւն • պայծառութիւն ։ ըմբռնութիւն ։

Sontuóso, Suntuóso, sa; Sontuosíssimo, ma. Մեծածախ • բազմածախ • մեծապատրաստ • շքեղ • պայծառ ։ ըմբռնաւոյն ։ ականջալուր ։

* Soperchiaménte, ի • Առատապէս • անչափ ։ իշխանաբար ։

Soperchiaménto, Sup^o. Տես Soperchio, գոյ ։

Soperchiánte, Sup''. Հպարտասիրտ ։

Soperchiánza, Sup''. Առաւելութիւն • առատութիւն • ազ եղերդութիւն • անչափութիւն ։ պղնձ ։ լծակ • իշխանութիւն • ինչ եւս Soperchieria.

Soperchiáre, Sup'', ե • Առաւելուլ • զանցանել • անցանել ։ ելնել • փչալ ։ հարստահարել • զրկանել • նախատել • ճնշանանել ։ պղնձ ։ իշխանել • ինչ ելնել • լայնել ։ եղծանել ։

Soperchiátó, ta. Sup''. Առաւելեալ • զանցեալ ։ անց ։

Soperchiatóre, պր. - tríce, իգ • Հարստահարող ։

Soperchiería, Superchiería. Հարստահարութիւն • զրկութիւն ։ ճնշութիւն ։ գործ ։

* Soperchietà. Տես Soperchianza.

Soperchiévole, Superchiévole, ի Առելի • առելորդ • առատ • անչափ ։ լայնընդ • իշխան ։ ճնշանանադիր ։ նախատիչ ։ անելնելի ։

Soperchievolménte, ի • Superchievolménte. Մեծածախապէս • չափի ինն ։ իշխան ։

Soperchio, Supérchio, գոյ • Առաւելութիւն • առելորդութիւն • գերազանցութիւն ։ իշխան • նախատինք ։ անելնելի ։ il soperchio rompe il coperchio. առած • ամէն ինչ զանց արտովին է • ամէնինչ ըստ չափն անցեալ չոնայ առելի է ։ Usare il suo soperchio. Զգործացուցանել զամէն զոինն իւր • գործել ըստ կարի ։

Sopérchio, Supérchio, ia, Sovérchio, ի • Առելի • առելորդ • անչափ ։ իշխան • ինչպէս • di soperchio, ած • առելի • առելորդ ։ լայնմ օգտակ ։

Sopérchio, Supérchio, Sovérchio, իգ • Կարի • չոյժ • չառելի ինն ։ էնէ • լոյս ։ di soperchio, ի • անչափ • կարի ինն • առաւել • պանարիկ (ըմպել.) առատապէս • ապա ։ պղնձ ։ à soperchio, ի • շատ ։ ըստ ղեաւն • լիով ։ Soppõsto, ta. Եգեալ ի ներքոյ, կամ տարև ։ par

ըստ-

Soperchità, - táde, - táte, իգ • Առելորդութիւն ։ բազմակամութիւն ։ ենդիր ։

* Soperchità, - táde, - táte, իգ • Առելորդութիւն • առատութիւն ։

Sopíre, ե • Ցամրեցուցանել • ննջեցուցանել • ապրիլ • Ցնջեցուցանել • իսաղացնել • ցածուցանել • խոնա կնի ։

Sopíto, ta. Ցամրեալ • իսաղացեալ • ցածուցեալ ։

Sopóre, պր • Քուն • ապրատ • քնափոխ ։

* Soporífero, ra. Քնաբեր • Ցամրեցուցիչ ։

Soppálco. Ձեղունա առաստաղի խոնա • առաստաղ Ի ինչուառակ • (իբ միջին առակ, կամ յաճախանձ յարկ ինչ յօրինել ձեղունն, և զ առակ անուանին իրենց ծառայից, ևն ։)

Soppannáre, ե • Աբկանել զառատ • ապրատ • ապրատ • գրոհադել • պատել • գոփլատ ։

Soppannáto, ta. Աբկեալ զառատ, ևն ։ ապրատ

Soppánno. Առատ • կամ պահպանակ • (է զինք ինչէ կտոր, կամ կերպաս և այլ ինչ պահպանակ կենալ ի նեղբաակոյսանել հանդերձից յամրել ծոցկի, և կամ առ ի զարդ ։) ապրատ ։

Soppánno, ի • Ընդ հանդերձիւք • ընդ ձորձալ ։

Soppassáre, ե • Փոքր մի չորանալ • փոքր մի ծեղ պէր ապ գործատ • ապրատ ։ Փոքր մի չորացել կամ (առի զարձանաց ։)

Soppásso, sa. Փոքր մի չորացեալ ։ փոքր մի չամոկ կամ հեալ ։

Soppediáno, na. Տես Soppidiano.

Sopperíre. Տես Supplire.

Soppestáre, ե. Մանրել • փոքր մի փշրել • լեռալ • չոյժ մանր ։ ապրատանել ։

Soppestáto, ta. Soppésto, ta. Մանրել, ևն ։

Soppiáno. Ինիր ածէ Di soppiáno, ի • Գաղն ձոյն մեալ ։ էապէս ։

Soppiantáre, ե • Դասալաքեցուցանել զոր ոմն պաղատանք • ապրատանք ։ խաբել ։

* Soppiantatóre, պր • Դասալաքեցուցիչ ։

Soppiattáre, ե • Թագուցանել ։ ինչ ընկնիկ • ապրատ

Soppiattáto, Soppiátto, ta. Թաքուցեալ ։ di soppiatto, ի • ի ծածուկ • գաղտ ։ ինչ ։

Soppiattonáccio, պէրչ • Կեղծամիտ • այր խորամանկ

Soppiattóne, պր. Կեղծաւոր • երկերես • գաղտագի հետևապաղ ։

Soppidiáno. Աբկիլ ինչ ցածուն, զոր ի հնում նեղին ղանկողնով ։

* Soppiegáre, ե • Թեքել • կորացուցանել ։

Soppórre, ե • Դնել ի ներքոյ • արկանել ըստ իմք պինդ գօսատ ։ ծռնամին ըստ քեռատ ։ պաղնձ ապ il parto. ինաբեղութեամբ դրատել զմանուկ այլ ծնեալ յայլմէ հինդի ։)

Sopportábile, ած • Տանելի • հանդուրժելի ։ ընկնիկ ընդունարար գոպիչ ընկնմիս ։

Sopportaménto. Ցոյժ • համբերութիւն ։ ապրատ ։

Sopportánte, ի • - tissimo, ma. Համբերող կրող ։ ապրատ ։ ընդունարար ։ ապրատ ։ կրել ։ քառանունել ի վերայ ըստ ։ խնայելով ապատ ։ ըստ ։ spesa. հանել զծախսն ։ արժել ղաչխատասեան ։

Sopportáto, ta. Հանդուրժեալ, ևն ։

* Sopportatóre, պր • - tríce, իգ • Տ. Sopportante

Sopportazióne, իգ • Համբերութիւն ։ ապրատ ։ Con sopportazióne. ի ած համբերաբար ։ ապրատ ։ ինչ ապէն պաղատել ինչ ընդ երկար աղաչել • ձերջ համանուն ։ էապէս ինչ ։

Sopportévole, ի • Տես Sopportabile.

* Sopportevólmente, ի • Համբերութեամբ ։

Soppositório. Տես Suppositorio.

Soppósta. Տես Suppósta.

supposto . որդի գողուն, կամ խաբէութիւն գլուխը :
Soprottiére , տ . Ճանճապատան . յանդուդն . ձեռներէց : ի խոնհամ :
Soppozzáre , ն . Հեղձուցանել . ընկղմել : պօղմոյ :
Soppréndere , Soppréso . Տես Sorprendere, Sorpreso.
Sopréssa . Մատուլ : մեղկեռնէ :
Soppressáre , ն . Ճմլել . ի մամլուլս : մեղկեռնէ գօմոյ : ձոնել . տառապեցուցանել . ընկճել . հարստահարել . ինձիմէ . պռսլ եղիմէ :
Soppressáto , ta . Ճմլեալ . ի մամլուլս ա :
* Soppressáto , գոյ . Ընդգ ինչ եղեկեղիկ :
Soppressióne , իգ . Տես Oppressione .
Sopprésso , sa . Կոխեալ : հարստահարեալ :
Sopprímere , ն . Կսկսել . կոխան անել . ընկճել : հարստահարել : էզնամոյ . պռսլ եղիմէ :
Soprióre , Sottoprióre , տ . Փոխանորդ առաջնորդ դին , կամ գլխաւորին :
Sópra , նխ . խնդրէ վայդ՝՝, քան անգամ ե պրա՝՝ . վերէ ե ընե՝՝ : ի վէր . ի (սեղանին :) խոսիանե . խոսերնե . առելի քէ . առաւել քէ . քան . ի վեր քէ . վեր ի վրէ քոյ : պոպե : քան . ի ծոյզ . առանց : մաքէ : ընդդէմ : գէմ : գործ : andare sopra i nemici . խոյալ ի վէր կամ ընդդէմ թշնամեաց : Ուերջ . առընթեր . առ (գիտավ .) հանդէպ : ետքն : ի . յ : ti prometto sopra la mia fe . խոստանամ քեզ յանուն իմ. կամ ի հաւատարմութիւն իմ: Ցաղագս . զ (պատճառին) եօթիրէ : nella notte di Venerdì santo sopra 'l Sabbato santo . ի գիշերի աւագ ուրբաթոյն յաւաղ շաբաթոյն : giurare sopra checchessia . երդնուլ յինչ : prestare, կամ pigliare in prestito danari sopra alcuna cosa . առլ կամ առնուլ փոխ գրաւով : mangiar sopra checchessia , sopra pegno . ուտել ինչ առնելի ի գրաւ զինն : առնել գրաւով : essere sopra qualche ufficio , կամ fare , կամ ordinare uno sopra qualche ufficio . լինել , կամ կարգել զոք ի գործ ինչ , կամ ի կառավարութիւն իրիք : լինել ատիճան , են : dando a coloro , che sopra ciò sono. առլով զանիկանցն : sopra sera , են . ի երեկս տոգեմս եոտէն : andare , են , sopra una città , են . գնալ ի վր քաղաքին . պատերազմ գործոյ : ritornare , venire , են , sopra 'l capo , կամ sopra di se , են . հրկիզ ի գլուխ իւր , ի ինեա անձին : fare , կամ lavorare sopra di se . աշխատիլ անձին , կամ յիւր հաշիւ . (ասի զործեմ առաւօտուց ոչք ուր կան ե այլոց , այլ աշխատին յօգուտ կամ ի ինեա իւրեանց :) sopra di noi , են . յանուն մեր . խոստանիլ հաւատարմութիւն մերոյ . ի հաւատարմութիւն , կամ յանձինս մեր: star sopra se . կալ ի վարանս : andar sopra se : գնալ ուղղորդ , ուղղաբերձ մարմնով : andar sopra di se . կալ , կամ գնալ մտախոհ : stare , կամ recarsi sopra se , կամ sopra di se . կալ ուշիւ . ուշ յինեոլջոյէ ինչ : morire sopra parto , կամ partorire . մեռանիլ ի ծնեալն . ի ծնանելն զմանուկն : Di sopra , և Disopra , նխ . առնոյ վերնոյէ ի գործ՝՝, ի սէրս՝՝, և ի հնոյ՝՝ . վերէ և ի բաց՝՝ . ի վէր : խոսերնե . խոսիանե : ի վերոյ քան զ : եօթը : առելի քան : պիտոյք : eran di sopra a mille . եղեն առելի քան զհազար : Sopramodo , Soprattutto , Sopresso , են , առեա ի գործին :
Sópra , հ . ի վէր : խոսիանե : ի վերոյ . վերոյ . վերագոյն ; կամ յառաջ (յիշատակէ :) եօթերս . Di sopra , կամ al di sopra , և Disopra , հ . ի վերոյ : եօթերս յառաջ . յառաջագոյն վերագոյնն (առելի եղեալ . ասելիս : ի վեր : եօթէն : andar di sopra . վերանալ . երանիլ ի վեր : cader , venir di sopra . անկանիլ ի վերուստ , ի բարձրէ . գալ ի բարձանց , ի վերուստ . եօթերան պէսպէս : di sopra . յերկնից . յերկինս . յեռնուստ . յեռոյեն : di sopra mandato . հրամանաւ . երկնառաք : Esser al di sopra . Լինել վերագոյն , յառագոյն , վերհագոյն . դեր ի վերոյ : զօրանալ քան զոք. գանցանել : խոսի օգնական եկեալ : աւերյոյ : Di sopra, այ . Վերին . վերագոյն : եօթերէ : Il di sopra, գոյ . Վերնի , կամ վերագոյն մասն . վերհակոյին : խոսի :
Soprabbenedíre , ն . Վերստին օրհնել :
Soprabbollíre , ե . Եռալ քաղ , կամ ընդ երկար :
Soprabbondánte , հ . Աւելորդ . աւելի : ուղղ օյմայան պէսպէս : յորդ . առատ . անչափ : չափ . պօլ :
Soprabbóndanteménte , ած . Աստատուկս . լիուլի . անչափ : պէսպէս : պօլ պօլ :
Soprabbondánza . Աւելուած . առատութիւն . յորդութիւն . անչափութիւն : պէսպէս : պօլութիւն : * a soprabbondanza . առատաստիկս . լիով :
Soprabbondáre , ե . Կարի առատանալ . յորդիլ յոյժ . զերծուլ . յաճախիլ յոյժ . պէսպէս օյմոյ . ի աշխոհ :
Soprabbondévole , հ . Տես Soprabbondante .
* Soprabbondevolézza . Տես Soprabbondanza .
Soprabbondevolménte . Տես Soprabbondantemente .
* Soprabbuóno , na . Ամենաբարի . ամենալաւ . չատ գոյն :
* Sopraccadúto , ta . Հասեալ . ի վերհասեալ :
* Sopraccánto . Ազգ ինչ դիւրաճեմ երգ ինչ դիւրաթ կան :
* Sopraccanzóne , իգ . Վերերգուել . (ի յաւելեալ երգ , որ կոչի և Epodo .)
Sopraccápo . Վերագացու . գլուխ . ասոիկան . գլխաւոր : հսպաւիր :
* Sopraccaricáre , ն . Գնել , կամ բառնալ քեռն աւելի . եւս . քեռնաւորել : ինկամիւ ի ինեա պէսպէս եօթելիմէ :
Sopraccárico . Աւելի քեռն (նաւուց :) պէսպէս եօթ . ծանրութիւն :
* Sopraccárta . Պաշտպան նամակի : պահակ :
Sopracceléste , Sopraccelestiále , հ . Գերերկնային . գերաշխարհիկ . ձեռային : սեմավի : իլահի :
Sopraccennáre , ն . Ակնարկել , կամ յիշատակել վերագոյն . կանխաձայնել : պէսպէս եմէ :
Sopraccennáto , ta . Յառաջասաց . կանխասաց . վերագոյնիչեալ : պէսպէս օյմանան :
Sopracchiáto , ra . Քան զոյս յայտնագոյն . քաջերև . քաջայայտ :
Sopracchiédere , հ . Խնդրել քան զարժանն :
Sopracchiúso . փակեալ . կափարիչ : գոփակ :
Sopracciélo . Ձերմուն առաջագոյն մահճակաց , են ? նաւան : * Ձերմուն . կամար :
* Sopracciglíare , այ , հ . Ցօնկց . յօնահան :
Sopracciglio . Ցօնք : գաշ :
Sopracciínghia . Վերին գօտի :
Sopraccínto , ta . Գօտեալ . ի վերուստ . գօտի ածել :
Sopracciò , գոյ . Տես Soprantendente .
Sopraccitáto , ta . Վերոյիչեալ . պէսպէս օյմանան :
Sopraceolónnio . Սենեկապարիսխ . (ի յարխս և գեալ ի ժէջ երկուց սեանց :)
Sopraccómito . Գլխաւոր ասոիկան Թիավարաց ցըրկանաւուն :
Sopraccomperáre , ե . Գնել գնով , կամ ընդ առիւծիկդնի . պահանջել ալ :
Sopraccónsolo . Առեան ինչ վերնեսիցս :
Sopraccopérta . Վերին ծած կոյս : եօթիներ : * Պահպան նամակաց : պօհան :
Sopraccórrere , ե . ի վեր ընթանալ : եօթէն պէսպէս պրուել (ոյսք և անդր)
* Sopraccuóco . Գլխախոհակերպ . առաջին խոհակեր :

կերբ : ալեր պալը :
* Sopracúto, ta . Սրագոյն • քաշատուր • հատու :
Sopraddénte , Sopraddénti , ա՛ • Ցցոհաւ առատին :
Sopraddétto , ta . Յառաջասաց • Նախայիշատակեալ : Ի վեր օրէնսն :
Sopraddíre , ն • Յառնելոլ ի բանան • յաւելուլ :
Sopraddóta , Sopraddóte , ի՛ • Պռոյզ • (են ինչ կնոջ արտաքոյ օժտելոյն, զորս պահէ վի՛ իւր, և չեն ըստ սահմանադրութեան առն : կոչին և Paraferna , Beni parafernali , Beni sopraddotali .) Ճկհկ :
Sopraddotále , ած , հ • Պռոզական :
Sopraddotáre , ն • Տալ պռոյզս • սիուռգել : օժտել : Ճկհկելկի՛ :
* Sopraesaltáto , ta . Նաղարանիլ • գովաբանիլ :
* Sopraesaltazióne , ի՛ : Նազաբանութի՛ • մեծ գովութի՛ :
Sopraffáccia . Տես Superficie .
* Sopraffacciméntо . Տես Soprabbondanza .
Sopraffáre , ն • Առաւելուլ • զանցանիլ • (ի կերբ ածի և ց) կնկհ : կօրնել քնդ առնբք : էզնանոյ : Ցայդ շահադրել • հարատահարել • ընկճել : կնկհ՛ :
Sopraffátto , ta . Յաղթահարեալ • հարատահարեալ • ընկճեալ : կնկհելի՛ : կարի իմն հատուն (պտուղ , կիմ առանձ) կնկհ՛ : dagli anni . Ծանրացեալ • վատ Թարեալ ծերութի՛ :
* Sopraffinaménto . Կատարել մաքրութի՛ , զտութիւն :
Sopraffíne ; հ՛ * Sopraffíno , na . Ընտրելագոյն • ազնիւ • պատուական • ազնուագոյն : եզս :
* Sopraffiorire , ւ • Վերածին ծաղկիլ :
Sopraggaléa . Ցանկանալ ծովագնացին :
* Sopraggiráre , ւ • Վերադառնիլ • յածիլ 'ի վերոյ :
Sopraggítto . Ընդ ինչ կարծածոյ : ընկնել :
Sopraggiudicáre , ւ • Վճռել բարձրագոյն, կիմ 'ի բարձրագոյն ատեանս : կիմ սիրել • (ասի ըստ ժամրտացս, կիմ գործարանադատաց :)
* Sopraggiugnénte , հ՛ 'Ի վերոյ հասեալ • որ հասանի 'ի վերոյ :
Sopraggiúngere , Sopraggiúngere , ւ՛ 'ի վի՛ հասանել • անակնկալ 'ի վի՛ հասանել : Խառնիճանճ եղնիկներ • պատահ : գալ հասանել : կնկհ՛ • եղնիկներ : ն • Ըստ բանիս ըստ անպատրաստից : գործիս Նահանջ : ն • Յառնելոլ և և : արիւնոտ :
* Sopraggiugniménto . Տես Sopravvenimento .
Sopraggiúnto , ta . 'Ի վի՛ հասեալ : Խառնիճանճ եղնիկներ : հասեալ : եղնիկներ : կոչեալ (յանի :) ըստ :
Sopraggránde , հ • Sopraggrandíssimo , ma . Մեծ յոյժ • մեծագոյն : էջ պէսէխ :
* Sopraggraváre , ն • Ըն և և բեռնաւորել • և և քան զնա ծանրացուցանել : էջ խռնիճանճ :
Sopragguárdia . Գլխաւոր , կիմ յառաջին գունդ ոտ հարձանաց :
* Sopráindoráre , ն • Կրկին , կիմ քաջ ոսկեզօծել :
Soprallegáto , ta . Նախայիշատակեալ • վերոյ գրեալ :
* Soprallodáre , ն • Գովել բազում գովութի՛ :
* Soprallodáto , ta . Բազմագով • գովեալ մեծապէս :
* Soprallóde , էի՛ • Բազում կիմ պանծալի գովութի՛ :
* Soprallunáre , ած , հ • 'Ի վերոյ քան զլուսին :
* Sopralodáto , ta . Գովիլ վերագոյն • նախայիշատակեալ կերբ : էջ օրէնսն :
* Sopralzáre , ն • Տես Sollevare .
* Sopramábile , հ • Սիրելի յոյժ • սիրոն սիրելի :
Sopramináno , Sópra máno , հ՛ • Աջակողմեան ձեռնին • ամենաձեռն • զձեռն : էն փակիչէի • յոյժ : իքեաթ : գոռոզաբար • յանդգնութի՛ : vino sopramano , ած • գինի աջակիւ , կիմ ձնոյ : էջ ղբաց :
Sopramáno ; գոյ : Հարուածն ձեռնին, կիմ սրոյ, կամալ ինչ իրաց , որով Հարկանեմք ինչ ձգմամբ ձեռնին 'ի վերոյ ի վերայ • հարկանել : վռնտալ : հարկանել :

առահարուն • ղրկողութի՛ • ոտառատանք • պոյ : ի un sopraumano , առաքածել զձեռն հարկանել :
Soprammattóne , գոյ , և ած , ա՛ • Որմ ապիւսակեալ խառնիճ պռավաբ : ապիւսակեալ : խառնիճան :
Soprammentováto , ta . Վերոյիշեալ • նախայիշատակեալ կերբ : էջ օրէնսն :
* Soprammercáto . Աւելի բեռն , կիմ վաճառ :
Sopramméttere , ն • 'Դնել 'ի վերոյ : խառնիճել գնել • Sopramménte , ած • Ի վերոյ քան զանձ • յաւելուած • կարի իմն • յոյժ : իքեաթ • էն :
* Soprammondáno , na , ած • 'Ի վերոյ քան զաշխարհ :
Sopramminoñáre , ւ • Աշխել առաւելուլ : արհմ :
* Sopranaménte , հ • Մեծապէս • աքանչելապէս :
Sópránimo , հ • Կրնք • ախտաբար :
* Soprannarráto , ta . Պատմել վերագոյն, յիշեալ :
Soprannáscere , ւ • Ծնանիլ 'ի վե՛ երկիր , կամ յետ քան զայլ ինչ :
* Sopranváto , ta . Ծնեալ 'ի վերոյ , կիմ յետոյ :
Soprannaturále , հ • Գերբնական • աճապոյն : հակառակ բնական իսկ օրէն : բնական իսկ օրէն :
Soprannaturalménte , հ • Գերբնաբար գերբնական :
Soprannestáre , ն • Պատուաստանիլ 'ի վերոյ պատուաստելոյն :
Sopránno , na . Ընդհաս զինով ամառ . (ասի զանազանոց :) պիր եզոյ : իքեաթ :
Soprannomáre , ն • Մականուանանիլ : ապ , լաստ գնալ :
Soprannomáto , ta . Մականուանանիլ : ապէս • գնալ :
Soprannóme , ա՛ • Մականուն • անուն առ , կամ առհմին : լապաս երկրորդ մականուն : խռնիճ լաստ :
Soprannomináre , ն • Մականուանանիլ : լապաս ապ գնալ :
Soprannomináto , ta . Մականուանանիլ : ապէս • գնալ : անուանեալ մականուանակալ վերագոյն • յառաջ առեալ զիր օրէնսն :
Soprannotánte , հ • Որ լուսոյ գիրեաց :
Soprannotáre , ւ • Լուսոյ գիրեսցք, կիմ յիշեաս ինչ խառնիճապէս խոսիք :
Sópraunotáto , ta . Նշանակեալ 'ի վերոյ • յառաջագոյն զիր օրէնսն :
* Soprannumerário , ia . Հաշուեալ աւելի • աւելի աւելի ք զհիւրն : հինաւուրց , առաջուն գիտէ :
Sopráno , գոյ • Ձիր կիմ առաջ • (ի բարձրագոյնն ի յաժշտական ձայնս :)
Sopráno , na , ած • Վերին • առաջին : էօփրէի :
Sopranségna . Նշանադրեալ , կիմ նշանակ զինուորաց :
Soprantendénte , հ • Պատիկան • վերակացու • ատեան • գլխաւոր : հնապատիճ :
Soprantendénza . Պատիկանութի՛ • վերակացութի՛ • մակաբերել : հնապատիճութի՛ :
Sopranténdere , ւ • Աւառելուլ 'ի գիտուն , կամ յաւարտուն : Վինել ատենի , վերակացու : հնապատիճ : ընդ օրէնսն :
Soprantenditóre , ա՛ • Տես Soprantendente .
Sopraornáto , ta . Ի մեան ինչ շինուածոց բարձեալ 'ի Architrave էն , 'ի Fregio էն , և 'ի Cornice էն . առուգագանի՛ Վերնադարդ :
* Soprappagáre , ւ • Վճարել աւելի : դիպել էօրեի
* Soprappárto , հ • 'Ի ծնանելն ը • 'ի ծննդեան ան
Soprapp.éso . Աւելի բեռն . ծանրութի՛ի վի՛ ծանրութի՛
Soprappiacénte , հ • Կարի իմն հանգիստ . ախորժական :
Soprappiágnere , Soprappiángere , ւ • Լալ գանձել զարձեալ լալ :
* Soprappiéno , na . Լիագոյն • Թանձաղն • զեղուն :
Soprappigliáre , ն • Գրաւել • սիրել • առնուլ զարմանալ : գոյ • Լուսոյն • (ի ձև ինչ հարատահանական :)
Sopрappiú , գոյ , ա՛ • Աւելի • աւելագոյն : դիպեալ : գոյ : և և՝ հ • Գայթեալ • և և • բաց յայսմանէ գոյ :

պոնդան մարք : di soprappiù , ած . աւելի . առաւել : Ի հարկ : եւս . գործեալ :

* Soprapponiménto . Վերադրութիւն : վերադրեալ մասուիք :

Soprappórre , ն . Դնել կամ յաւելուլ ի վր : խոնհանէ գօտի : յաւելուլ և եւս : արբեցած . կարգել ի վր :

* Soprapposizióne , իգ . Տես Soprapponimento .

Soprappósta . Ախտ միոց ը միսն և ը ոսկորն : Ուռոյց , կամ խլուանդն (քանգլիոյն) գոպոսթիա :

* Շրջուն կողմն կերտուածոց : ընդր . նորագիր :

Soprappósto , ta . Եդեալ ի վերայ :

Soprappréndere , ն . Հասանել ի վր յանպատրաստից . ըմբռնել յանկնկալ ժամու : խոնհանէ վրայ . ափանդրալ նոսրանալ :

Soprapprendiménto . Յարձակումն . դիմումն . ըմբռնումն : խրխնջ . նոսրանալ :

Soprappréso , sa . Ի վր հասեալ . ըմբռնեալ յանպատրաստից :

* Soprapprofóndo, da . Քաջախոր . խորխորին . անդքնդախոր :

* Sopráre , ն . Տես Superare .

* Soprarmoniosíssimo , ma . Կարի ինն ներդաշնակ կատար :

* Soprarraccónto , գոյ . Տես Episodio .

* Soprarraccónto , ta , աբ . Նախասպառմամբ :

* Soprarragionaménto . Տես Epilogo .

Soprarragiónare , ն . Ասել և եւս յաւելուլ ի բանն

Soprarrecáto , ta . Յաւելեալ արբեցնելոյ յառաջասացս վերոյ ասացեալ . նախայիշատակեալ : ածիր օրէնսն :

* Soprarriváre , ե . Ի վր հասանել . հասանել յիմ կարծ :

Soprasbérga . Վարպետանակ ինչ զինուորական զոր զգենուին ի վր զրահից :

* Soprasbergáto , ta . Զգենեալ զվարպետանակ :

* Soprascapuláre , աբ . Ի կան ինչ ի ծայր թիկանց :

* Soprascchiéna , աբ . Փոկ ինչ թիկանց կառափնդ երիվարաց :

Soprascrítta , Soprascrítto , գոյ . Մակագիր . մակագրուած : գոյ . de' sepolcri . տապանագիր : Մակագրել , կամ հասցէն նամակաց : Ստիպող խոնհանէ : avere buona soprascritta . աճ առակ . լինել , կամ երևեալ քաջատոհմ . քաջագործ :

Soprascrítto , ta . Մակագրեալ : խոնհանէ ենգեալ : Վերոյ գրեալ . նախայիշատակեալ : ածիր օրէնսն :

Soprascrívere , ն . Գրել զհասցէն նամակաց . մակագրել զնամակն : ստիպողաբար խոնհանէ ենգեմ :

Soprascrizióne , իգ . Մակագրութիւն . մակագիր :

* Soprasmisuráto , ta . Անչափ :

Soprasólido , գոյ , և աբ . Գերհաստամասուն . (է յորմէ բորդ կարողանն աշխարհին քանակութիւն . և կոչի այսպէս , զի մասունի ունել զչափսն ինչ աւելի քան զհաստատունն :)

* Sopraspárso , sa . Սփռեալ ի վր . մակասփռեալ :

Sopraspéndere , ն . Դադարել աւելի . վատնել անչափ : խոնհանէ :

* Soprasperánza . Յոյս (ընծաբանական :)

* Soprasperáre , ե . Անցանել զսահման յուսոյ . յուսալ անչափ :

* Sopraspiritualizzáto , ta . Զանցեալ զհոգեզինուքն : հոգեզինագոյն :

Soprassagliénte , աբ . Վերնվեակ . նաւապն . նաւասուն .

Soprassaláre , ն . Յաղել յոյժ : խոնհանէ լաւագոյժ :

Soprassalíre , ն . Յանկարծ ի վր յարձակիլ : ափանդրալ նոսրանալ :

Soprassálto , գոյ . Ոստոյց . ցցումն . եղունդն (քանդակաց , նկարուց .) ցցունել մասն (շինուածոց :) գոպոսթիա . սխոպիսմն :

* Soprassánto , ta . Վերնասուրբ :

Soprassapére . Տես Strasapere .

Soprassedénte , ած . Վերաբազմեալ . վերանստեալ :

Soprassedére , ե . Դադարել առ վայր մի : յապաղել առ ժամանակ մի : պիր ոգ քէբոհաթ էմմէ :

Soprassegnále , աբ . Նշան . նշանակ : նիշան :

Soprassegnáre , ն . Նշանակել . նշանել . տալ , կամ դնել ընշան ինչ : նիշանլամաք : յ . Ընել ընշան ինչ :

Soprasségno . Նշան . նշանակ : նիշան :

Soprassélło . Բեռան աւելի . յաւելեալ բեռն . յաւելուած . յաւելումն :

Soprassemináre , ն . Սերմանել ի վր (սերմանեալ անդր :) խոնհանէ էմմէ :

Sopraseminatóre , աբ . Ի վերոյ սերմանող :

Soprassénno . Բազում խոհականուն , իմաստուն :

* Soprasservíre , ն . Ծառայել առաւել քան պարտաւոր

Soprassérvo . Առաւել քան ջծառայ . ստրուկ :

Soprasséte , իգ . Անհնարին ծարաւ . պսպղակուն :

* Soprassíndaco : Առաջին սինդիկոս :

Soprassóma . Աւելի բեռն : պիսք խոհ :

* Soprassustánza . Գերգոյացուն . (առ վերհրդոյ մարմնոյ և արեան քր :)

Soprassustanziále , ած . Գերգոյական :

Soprastaménto . Գերակայուն . յապաղումն :

Soprastánte , գոյ , աբ . Վերակացու . ստուիկան . պաշտպան : խոնհանէ :

Soprastánte , աբ , ած . Գերակայ . վերադիտն . բարձր խոհեմ . մեծաշլուա . մերձակայ . ի վր հասեալ . էաբն . հաղէր : յապաղկոտ . դանդաղկոտ . տարմատամ : գոհոզ . ամբարտաւան . յոխորտ :

Soprastanteménte , ած . Բաւիկանութիւն . վերակացութիւն : գերակայութիւն : յաւէտ . մանաւանդ :

* Soprastánza . Վերակացուհի . ստուիկանուհի . յապաղումն :

Soprastáre , ե . Կալ ի վերոյ . կալ ի վերոյ քան զինքն . կալ ի բարձրաւանդակի . հաւաքէ ելմէ : տիրանալ . սերձանալ . դոռոզանալ . հոծոլանալ . յաղթել . նեղել : զկոյ առնուլ . դադարիլ . կասիլ . քէբհալ : ելմէ : Յեպղիպիրէ : alcun pericolo , կամ danno . մտաւորուս լինել վտանգի . սպառնալ ինքսոս : ընկղեփեփ էաբն օշած :

Soprastáre , աբ . Յեղեղումն . Տես ի Espolizione .

Soprastáto , ta . Դադարեալ . կասեալ : անցեալ ջնուրբք :

Soprastévole , ած . Յապաղկոտ . դանդաղկոտ :

* Soprastizióne , իգ . Տես Superstizione .

* Sopráto , ta . Տես Superato .

* Sopratódos , աբ . Ասկանեվիք ինչ զոր զգենուն ի վր այլ եամ զգեստուց :

Soprattenére , ե . Յամեցուցանել յոյժ : էէփ ընձիբէրէ :

* Soprattenúto , ta . Յամեալ . յապաղեալ :

* Soprattétto , ած . Ի վր յարկաց . ի վր տանեաց

Soprattiéni , աբ . Յապաղումն վճռելոյն պարտուց : յապաղանք :

Soprattútto , Sópra tútto, ած . Ի վր քան զամ. յաւէտ. գլխովին . յամի : հասատատ :

Sopravanzaménto . Տես Sopravanzo .

* Sopravanzánte , ած . Ցցունեալ . գերազանց (մասն)

Sopravanzáre , ե . Անցանել . զանցանել . առաւելուլ : ընձիբէ . աչխատ : յաղթել . նուաճել (զկնի :) ընձիբէ . ցցունել արտաքս : փէյրէ ընձիբէ :

Sopravánzo . Ցցունումն , գերազանց մասն :

Sopravvedére , ն . Դիտել . զննել . լաւագնել : ընօգնիբէ :

* Sopravvedúto , ta . Sopravvedutíssimo , ma . խոհական . զգուշաւոր . խոհեմամիտ . զգուշամիտ : ածիրլը :

Sopravveghiáre , ն . Տքնիլ յոյժ . հսկել յոյժ :

Sopravvegnénte , Sopravvenénte , ս. Մօտալուտ . մերձաւոր : եկուր :
Sopravvegnénza . Յանկարծահաս գալուստ :
Sopravvéndere , ե. Վաճառել ծանրագնի : պահուկը. դիւթել սակխոփ :
Sopravvendúto , ta . Վաճառեալ ծանրագնի :
Sopravvenénte, Sopravveniénte. Տ. Sopravvegnente.
Sopravveniménto . Յանկարծահաս, կամ անակնկալ գալուստ :
Sopravvenire , ե. Հասանել յանդգնաբարոյս . ի վր հասանել : ոչնչութ իսկ ի վր գալ : ծագել . գալ ի վր . գնալ լինել : պահուց ելնել : պաշար ելնել : հասանել : եղեռնել :
Sopravvénto. Յաչողակ կողմն հողմոյն յաչողակ հողմոյն եղի , եւ եւ բիւղեաք : essere, կամ stare sopravvento , կամ avere il sopravvento . լինել ի հողմն կողմն հողմոյն . յաչողակ հողմով յարձակիլ ի վր թշնամւոյն : բիւղեաքը օգտ : Ցաբաստինք . ոտնհարուած : պիղծ : սպիտնալիք . իր. զոհս կշտամբանք :
Sopravvenúta . Տես Soppravvenimento .
Sopravvenúto , ta . ի վր հասեալ . հասեալ յանկարծ :
Sopravvésta , Sopravvéste , է. Հանդերձ , կամ գլուխ ինչ զպահասար հեծելոց , զոր զգենուն ի վր զրահ հիմն : Ծածկոյթ . պատմուճան : Կրկնոց , կամ մեկնոց , կամ արկանելի . (յր վերին , կամ արտաքին զգեստ :) պնդիչ :
Sopravvíncere , ն . Խափառ յաղթել . հնոյն առնել :
* Sopravvínto , ta . Խափառ յաղթահարեալ . ընկճեալ :
Sopravvissúto , ta . Ապառնի ևս ապրել . կենդանի մնացեալ :
Sopravvivénte , ս . կենդանի մնացեալ . յերկարել ի կեանս քան զոք . յետնորդ . ապր գոյնեալ . փոխ ապր գալոն :
Sopravvivénza. Իրաւունք յաղորդելոյ ուժոք ի պաշտաւորութեան յետ մահուան նորա : Հրալուխք :
* Կենդանութիւն ընդ երկար :
Sopravvívere , ե. Ապրիլ կամ կեալ առաւել քան զոք . կեալ , կամ կենդանի մնալ յետ մահուան ասրոջ . յերկարել ի կեանս : ապր գոյնել . ապրեցոյց գոյնել :
Sopravvívolo . Տես Sempreviva .
* Sopravvoláre , ե. Թռչիլ արագ . սլանալ :
* Sópre . Բաս գաղտագիտեան . Տես Sopra .
* Sopreccedénte , ս. Անյարմար . անյարմարական : էքբաս :
* Sopreccedénza . Անյարմարութիւն . անյարմարք :
* Sopreccellénte , ս. Գերազանցական . գերազանց :
* Sopredificáre , ն. Շինել ի վերայ (այլ ինչ շինուած ծոց :) խաթխանք եաթնոյ :
* Sopredificáto , ta . Հիմնեալ . հաստատեալ :
* Sopreminénte , ս . Տես Sopraeminente .
* Soprésso . Տես Sovresso .
* Sopretérno , na . Վաղնջնագոյն . յաւիժագոյն :
Soprillústre , ս . Ազնուապայծառ . բազմապայծառ :
* Soprimmateriále , ս . Աննիւթականագոյն :
* Soprintellettuále , ս . Անհաս ի բանականաց . անխնամալի :
* Soprintendénza . Վերակացութիւն . ոստիկանութիւն : հսկապահպանութիւն :
* Soprinténdere , ե. Լինել վերակացու , կամ ոստիկան . հոգ տանել . հսկապահել օգտ :
Soprósso . Իւղոյց ածդանց գոյացեալ ի խորտակմանէ կամ ի խաշտուէյ ածեցից : Պաստառ ընչից . կամ ցցոնեալ ոսկի ընչից : Ալա ինչ գրաստուց և ձիոց : Նեղուած . վիշտ :
Soprossúto , ta . Որոյ ոտտուցեալ են անդամք ի խորտակմանէ կամ ի խաշտուէյ ոսկեցից :
Sopraumáno, na. Գերմարդկային . Հնաշխարհիկ . դեր. աշխարհիկ . ահռելին . երկնային :
Soprusáre , ն . Չարաչար ի կիր արկանել . զեղծանել
Soprúso . Տես Ingiura .
Soqquadráre , ն . Վեր ի վայր առնել , կամ շրջել . տապալել . խառն ի խուռն առնել . խառնակել . կոր ծանեալ : ալի խոսք էնդեք . պերպաք էնդեք : եղծանել :
Soqquadráto , ta . Վեր ի վայր շրջեալ :
Soqquádro . Տապալումն . քանդումն : եղծեալ : mettere a soqquadro . տես Soqquadrare , * Mandare a soqquadro , խորտակել :
* Sor , Sur . Տես Sopra .
Soránte , ս . բաս ինչ ահռելի , կիսաքաց թևաք (թռուչուն :)
Soráre , ե. Ծռել ը խալ . (ասի զբաղելից յորժամ հասարակ ընդսոս ծռելն միայն զբօսանաց աղագաւ , առանց առաջի ունելոյ զորն :)
Sórba . Սին (պտղոյն :) խնձոյ :
* Sorbettáto , ta . Սառուցեալ (ըմբ . օշարակ :)
Sorbettiéra . Անօթ սառուցանելոյ զօշարակ :
* Sorbettiére , աբ . Օշարակագործ . օշարակավաճառ . չերպենճի :
Sorbétto . Օշարակ (սառուցեալ :) չերպէն :
Sorbíno , na . Տխուր ոգի զսին . տոխուր :
Sorbíre , ն . Կլանել : եռալոխ : * Sorbírsi , յ. կլանել ի մի ուրուն . կլանել :
Sorbítico , ca . Սնոյին . նման սնոյ :
Sorbíto , ta . Կլեալ . եռալոխեալ . եռալուխեալ :
Sórbo , Sórba . Սին (ծառն :) խնձենի պտղոյ :
Sorbóna . Սօռպոն . (ի երեսելի դպրոց ուսումնականաց ի Համալսարանին փարիզոյ :)
* Sorbondáre . * Sorbondáto . Տես Soprabbondare .
Sorbóne , աբ . Գաղտագործ . գաղտաւիւռ . (ասի զնոմանէ որ խորամանկ մտօք և գաղտ գիտի ի լսոյ անձինն :)
Sorbónico , ca , աճ . Սօռպոնեան : Sorbónica , ի. գոյ . ի մին յերից նախադասեալեց զոր պարտ է պաշտպանել նոցա որք ցանկան առաջին աստիճանի Սօռպոնեան վարդապետութեան :
* Sorbonísta , աբ . Վարդապետ , կամ դասատու սօռպոնեան :
* Sórce , աբ . Տես Sorcio .
* Sorciája . Հոյն միանց . սլան եռալոխ :
* Sorcíglio . Տես Sopracciglio .
Sórcio , Sórco . Առուին . սլան . քիւրքի սլանք :
Sorcolétto , նոմ . Ճիւղ . կամ փոքրիկ շաւաւիղ պատուաստի :
Sórcolo . Շաւաւիղ պատուաստի . ճիւղ պատուաստի : չախ . ալ չախ քիւրքի :
* Sorcordánza . Անհոգութիւն . հեղգութիւն :
Sorcótto . Պատմուճան ինչ նախնեաց :
Sordacchióne , աբ . Տ. Sordastro . Որ լինի սիկ վատի :
Sordággine , ի. Sordaménto . Խլութիւն : ապերութիւն :
Sordaménte , ած . Խլաբար . լռելեայն . լռիկ ձայնիւ :
Sordástro , ra . Փոքր ի խուլ . դժուարալուր : ապերնի :
* Sordétto , ta . Տես Sopraddetto .
Sordézza . Խլութիւն : ապերութիւն : * տես և Sordidezza .
Sordidaménte , ած . Աղտեղութիւն :
Sordidáto , ta . Տես Sordido .
Sordidézza . Աղտեղութիւն . զազութիւն . գարշութիւն : խոտ պատուհաս : կարկամութիւն . ծիծռութիւն : նեխելութիւն :
Sórdido , da . Sordidíssimo , ma . Աղտեղի . գարշ . տհաճալուր . ցեխլի . ծիծռի . ժլատ : նեխեալ . հնչած :
Sordína , Sordíno . Ձայնարգելք . (է գործիք ինչ զոր դնեն ի վր նուագարանաց ի խափանել զաւազ հնչմանցն : ածխափրիչ : sonare la sordina . լինել արագ զնուագ :
Sordità , - ráde , - táte , ի. Խլութիւն : ապերութիւն :

Sordízia . Տ՚ա Sordidezza .
Sórdo , da , Sordíssimo , ma . Խուլ . անլուր : աղէր : lima sorda . խարտոց անձայն : ձէրպ եղէսի : lavorava alla coperta colla lima sorda . նիւթեալ մեքենայքի ի ծածուկ : ricco sordo . գաղտի մեծատուն : mazzata , կի՛ ceffata sorda . հարուած առ ականջ : fare il sordo . լինել որպէս զխուլ : իբրև խուլ ես : egli è il mal sordo quel , che non vuole udire . առակ . յանցաւոր է այն խուլ , որ ոչ կամիցի լսել : * alla sorda . լռիկ միջիկ : Quantità sorde . Անբայ , կի՛ անձայն քանակութիւն . (յոյն անչափակից քանակ կոչեցին :)
Sorélla . Քոյր : գեղեցկապաշտ առ և զլիանձնուհեաց , և զմեծերիմ քաւարկամուհեայ : far le sorelle . կեղծել . կիրճաւորել . ձևանալ :
* Sorellína . Քաղաքական . Քոյրիկ : գեղեցկաշէն :
Sorgénte , ին . Աղբերան . աղբիւր : գոյնագէ . էնէմ : ակիսկան . պատճառ : սեպեպ :
Sórgere . Տ՚ա Surgere .
* Sorgévole Fontána , հ . Աղբիւր կենդանի :
* Sorginócchio . Ատամնոյն մեան ծնգաց .
Sorgiúgnere , Sorgiúngere . Տ՚ա Sopraggiugnere .
Sórgo . S , Sorcio . Sórgo , կի՛ Saggina . Սերմն , կի՛ ուղղ աւելոյ : Sorgo Turco , Saggina . Եգիպտացարեան :
* Sorgoncéllo , նոմ . Տ՚ա Sorcolo .
Sorgozzóne , Sergozzóne , ար . Գերանակալ . կամուրս . (է գերան ինչ , որ միով ծայրիւ հաստատեալ յայրին , միւսովն ի վեր ունի զայլ ինչ գերան . որ կոչի և Mensola .) Կառուց հարեալ ի կոկորդն , կի՛ ի կղակին :
Sóri , ար . Աղջ ինչ հանդաց , կի՛ արջառապային քաղի . ունի գհոտ ծանր և զզահելի :
Sórice , ար . Տ՚ա Sorcio .
* Sorcígno . Մի հնդեան ազգ . սկիսագոյն (մորթի ձիոյ :)
Soríte , նէ . Համաբաբդուն . (է ազգ ինչ ձեռնարկիման , որով իբր ընդ առաւելանս ինչ լինի իքանեք յիզգակացուածին :)
Sormontánte , հ . Եղանօղ . վերելեակ . աձեցուն :
Sormontáre , ն . Ելանել . ի վեր ելանել . յառնել . (ի կիր ածի և յ :) Բօտրբ էբէմա : բարձրանալ (արև , ևն .) յառաջանալ : Խոչընդոտիլ . իբրէի վարմա : աձել . յաղթուիլ : Աւաւելուլ . զանցանել յաղթել : պլմա . խոտ օլմա : հաբատահարել : պոլմ էնմէ :
Sormontáto , ta . Ելեալ . ի վեր ելեր , ևն :
* Sornacáre , է . Sornacchiáre , է Աղիկանել խուխուհաղաղով ճգանել : ինխնխոմէ :
Sornácchio . Խուխ : պալամ :
Sornióne , ար . Տ՚ա Sufornione .
* Sóro . Խիճ , կի՛ նուռ ախիճ ցուկանաւուց :
Sóro , աի . Աշխորափառուր . (առի զօրաւոր Թշնամեաց :) Պարզամիտ . Թանձրամիտ . անխորհ . անզգուշ : պէօհ . անէմի : տեմս և Sauro .
Soróre , նէ . Քոյր լար . Քոյր :
Sórpassánte , հ . Գերազանց . անհամեմատ . պատճառ : հինկնէրթ . եղբ :
Sorpassáre , է . Անցանել . զանցանել . գերազանցել . ինէմէ . ասլմա :
♦ Sorpiù , հ . Տ՚ա Soprappiù , գոյ . Աշնացորդ :
♦ Sorportáre , ն . ի բաց բառնալ առանել . յափշտակել :
♦ Sorpósto , ta . Տ՚ա Soprapposto .
Sorprendénte , հ . Յանկարծահաս . որ ըմբռնէ յանպատրաստից : Աբռնչելի . նորահրաշ : աճայիկ :
Sorpréndere , ն . Յանկարծ ի վր դիմել . ըմբռնել . անպատրաստից : ափառնըլ . պիրսլ էմէ . պասմա . պռնմա : խարել : պլաթմա : * ի զարմացուցանել ածել . ափբցուցանել : հայրանա ուրմա . զարմացմա : la paura mi sorprese . ահ պատեաց , կի՛ պա-

չարեաց զիս :
Sorprésa . Յանկարծահաս գալուստ : ափանըլ էլէյս պատրոյնք : փկնա : * Հիացումն . զարմանք : քասձէյ :
Sorpréso , sa . Ըմբռնեալ , ևն :
♦ Sorquidánza . Գոռոզութիւն . յանգգնութիւն :
* Sorquidársi , յ . Գոռոզանալ . յոխորտանալ :
♦ Sorquidáto , ta . Գոռոզամիտ . յանձնապաստան :
Sórra . Աղածք որովայնի գոն ձկան : Կատան կամ կիրճ լերանց :
* Sorrecchiáre , է . Ականջ դնել , ճառագայթել :
Sorréggere , է . ի վեր , կի՛ վերամբարձ ունել . կեցուցանել . լինել նեցուկ : Բօտրբ գալբրմա . փայ ափ օլմա : յ . կասիլ . զօրաւ ունել զանձն :
♦ Sorrésso . Տ՚ա Risorresso .
Sorridénte , հ . Ժպտօղ . որ ժպտի :
Sorridenteménte , ին . Ժպտելով :
Sorrídere , է . ժպտիլ : սըբլնմա . իմլէնմէնէ :
Sorríso , գոյ . Ժպիտ . ժպտուն : սըբլնմա :
Sorríso , sa , աձ . ժպտեալ :
* Sorsaltáre , ն . ի վեր ոստնուլ : Բօտրբ սըլբմաք :
Sorsáre , ն . Ընտիլ ուժով առ ուժիւ : աբմաք :
* Sorsáta . Ուժմ : Բռնաբռմ :
* Sorseggiáre , ն . Տ՚ա Sorsare .
Sorsettíno , նոմ . Sorsétto , Sorsíno . Ուժմ սակաւ ուժմ մի և երէ : պիր էռպռմ :
Sórso . Ուժմ մի : պիր էռպռմ : դոյզն մխիթարուլ :
Sórta , հէրն Sórte , նէ . Տեսակ . ազգ : ոյս . նիւթ : եղանակ . օրինակ : Իւրոյ դլսի դրամից : սերմայնաձ : կարգաձ : ափաբէն : di sorta che , և di sorte che . ոճ զի այնպէս զի . մինչ . մինչ զի : Բօյլէ էն : di quella sorta , աձ . այնպիսի : պռնձամլայն . Բօյլէ :
* Sortáccia , դէպ . Դիսպոճած . արկած :
Sórte , էն . հէրն Sórta . Վիճակ . բաղդ . ձակատագրեալ դիպուճած : Նաբպ . գբմբէն : վիճակ : գոռբ : sorte avversa , կի՛ contraria , mala sorte . ձախորդուն . դժբաղդուն . արկած : խալճխդէլէթ . պէլա : Sorte . Վիճակ , կի՛ ջոփ անձին : հալ : մասին . բաժին : հնոխ : Վիճակընկիզուլ : Փայշլէբ : * mettere alla sorte , կի՛ gettare le sorti . արկանել զ բաղդիւ , կի՛ զ վիճակաւ : tirare alla sorte . հանել վիճակաւ : toccare , կի՛ dare in sorte , ևն . սահմանել , կի՛ առնուլ վիճակաւ . կի՛ վիճակիլ : a , կի՛ per sorte , ի . ը դիպաց . ը դիպաց ին : per mala sorte . ընդ առաքար . ձախողակի : * Pigliar sorte . Գուշակիլ . կարծել .
Sorteggiáre , է . Վիճակս ընկենուլ . հաւանմամբ լինել : Քաշելբէ էնմէ : ն . Վիճակաւ բաշխել . վիճակընծուցանել : նաբպ էնմէ :
♦ Sortería . Տ՚ա Sortilegio .
Sortiére , ար . Sortílego . Վիճակընկէց : Քաշէբ :
Sortilégio . Վիճակընկիզուլ : Քաշելբէ : ասխյալբէ . պէյխմխուխ :
Sortiménto . Տ՚ա Assortimento .
Sortíre , ն . Ընտրել վիճակաւ : Գտանել առնմա : ընտրել : անբէ : վիճակաւ բաշխել . վիճակընծուցանել : նաբպ էնմէ : վիճակիլ . առանալ վիճակաւ : նաբպ օլմա : յաջողիլ . ի գէպ բերանել : Յարձակիլ յամրոցէն , կի՛ ի պատնչէն ի վր Թշնամեաց : գալչէկէն խրխոճ էնմէ , պաբէ էբէմա : in campagna . ելանել ի ճակատ , կի՛ յատպարեա : ինչպես էբէմա :
Sortíta . Ընտրուլ : անբէ : արտաքս յարձակումն (յամրոցէն , կի՛ ի պատնչէն ի վր Թշնամեաց :) էբէմա : տես և Assortimento .
Sortíto , ta . Ընտրեալ : վիճակեալ . ելեալ արտաքս :
* Sortù ար . Վերին հանդերձ . կի՛ վերարկու :
* Sorvegnénte , հ . Որ ի վր հասանէ . վերահաս :

* Sorvenire, ւ. Տես Sopravvenire.
* Sorvivere, ւ. Տես Sopravvivere.
* Sorviziáto, ta. Ա. Խառապարս. ախտաշէջ:
Sorvolánte, ի. Վերսաւօղ. piume sorvolanti al cappello. մշտաշարժ ցցուածք խուրձին:
Sorvoláre, ն. Վերսաւևել. բարձրասաւևել լինել: Եօթարբ. խոսել. սլանալ: առաւելուլ. զանցանել:
Soscritto, ta. Ա. Սորագրեալ. նշանակեալ: խնդրէ: գրեալ 'ի ներքոյ: ալիքապա խառնէ:
* Soscrittóre, աբ. Սորագրօղ. (ասի գնմանէ՝ որ գաշնագրութեաք ինչ կանխիկ վճարէ գրամն ի՞ գործոյ իրիք:)
Soscrívere, Sottoscrívere, ն. Սորագրել. ձեռամբ իւրում: խնդալանալ: 'ի վերջ ածել և ց:
Soscrizióne, էփ. Sottoscrizióne. Սորագրութիւն (իրիք իրիք:) սորագրեալ անուն: խնդա: * Ընդունելուլ: գոգալ էնդ:
Sóso. ասի in sóso. է բառ պաղալաթ'. Տես in Suso.
* Sospecciáre. * Sospeccióne. Տես Sospettare, եև:
Sospéndere, ն. Կախել (ինչ) ունել 'ի կախ, վերամբարձ: առնալ. առնուլ պրակնալ: վերացուցանել: գալ պղտնալ: 'ի վարանս արկանել: ընկերնդրկել: յապաղել. յամենալ. յամենալ. երկարել 'ի կախ Թողուլ: ապաղնալ. էնդհատ. ինքն գօսալ: կախել զինչ: Sospensióne, էփ. Կախումն: առնչ. վարանք. երկբայութիւն: ընկերութիւն: յապաղանք. յամեցուցումն: կնձիկն: կախումն. (է պատճառ ինչ եկեղեցական:)
Sospensivaménte, ի. 'Ի կարծ. երկբայութեաք. ըստ բակուսանաք:
Sospensívo, va. Ա. զգեշնչ. խափանիչ: վարանական. երկմիտ:
Sospensório, գոյ. Ի անուն միանաց ինչ կրծոյ:
Sospéso, sa. Կախեալ: առնուտ: վարանամիտ. երկբայ: ընկերութիւն: կախեալ. (ի պատճառ եկեղեցական պատժոյ կախման:) tener sospeso. յերկբայս ունել զրաք:
Sospettaménte, ի. Կասկածանաք. կարծ 'ի կարծ:
Sospettáre, ւ. Կասկածել. խնդալ: խոխնել:
Sospétto, գոյ. Կասկած. երկբայութիւն: dar sospetto. կասկած 'ի միտս արկանել. 'ի կասկածանս պատժոյ կախման:) tener sospeso. յերկբայս ունել զրաք:
Sospettaménte, ի. Կասկածանաք. կարծ 'ի կարծ:
Sospettáre, ւ. Կասկածել. խնդալ: խոխնել:
Sospétto, գոյ. Կասկած. երկբայութիւն: խոխնել: dar sospetto. կասկած 'ի միտս արկանել. 'ի կասկածանս արկանել: il sospetto non si può armare. առաջ. զինաք ոչինչ խրախուսեն զերկչոտս: tener sospetto. աեև Sospettare.
Sospétto, ta. Sospettíssimo, ma. Կասկածաւոր. կասկածելի. երկբայական: խոխնել: խոխնել գոռ բառաք:
Sospettosaménte, ի. Կասկածանաք:
Sospettóso, sa. Sospettosíssimo, ma. Կասկածաւոր. կասկածոտ: խոխնել:
Sospeżióne, էփ. * Sospicaménto. Տես Sospetto, գոյ.
Sospicáre, Sospicciáre. Տես Sospettare.
Sospiccióne. Տես Sospetto.
* Sospiccionóso, Sospiccióso. Տես Sospettoso.
Sospignere, Sospíngere, ն. Մղել. վանել: ինի ընկերք: յառաջ խաղալ. յառաջանալ: ընկերի ընդ: փուլ յառաջ ցուցանել. ասլանել. բանադատել. զօս էնդհատ. ոգեշունչ էնդհատ: գրգռել. հրապուրել. յորդորել: փինի վերնդհատ. գերազանցել. խոխնել վերնդհատ: gli occhi infra 'l mare sospinse. յառնալ զաչսն 'ի ծովն:
Sospigniménto, Sospínta. Մղումն: ինի վերնդհատ: գերազանումն. գրգիռ. հրապոյր. յորդոր: բանդիտ. խոխնել:
Sospínto, ta. Մղեալ: ինի վերնդհատ: գերազանեալ. հրապարեալ. յորդորեալ: գերազանցեալ: a ogni piè sospinto, ի. յոլովակի. առեալ:
Sospinzióne, էփ. Տես Sospignimento.
Sospiráre, ւ. Հառաչել. հեծեծել: * գոյ. Ախոյ. աւրփացօղ:

Sospiráre, ւ. Հառաչել. հեծեծել. յոգւոյ հանել: ահ էնդհատ. ահ ընդհատ: Ընձգալ. տարփալ. փափաքել. (խնդրէ զտրա՞ն, և զՏէրդ՞):
Sospiráto, ta. * Sospiratíssimo, ma. Հառաչեալ: Ընձգալցեալ. անձկալի. ցանկալի: արժանահաճոյ:
Sospiratóre, աբ. – tríce, էփ. Հառաչօղ. բազմահառաչ:
Sospirétto, նոմ. փոքր հառաչանք.
Sospirévole, ի. Բազմահառաչ. բազմաճառաչ:
Sospíro. Հառաչանք. հեծումն: ահ. ախ: sospiri. ոյրք. աշխարհ. ցաւք: sospiro. գժոհմտրաշնչումն. ընդարձակ ընդունի: ընդառնուի, կամ ընդդէմ, կամ չունչ. (է երեսփոխաց ի հանդիսատ երիր կամ չորիր մնասին միոյ չափու: ի և՝ պիծն կամ նշանն՝ որ ցուցանէ զայս հանդիսատ:)
Sospiróso, sa. Բազմահառաչ. հեծեծալի: խնդնդի:
Sospizióne, էփ. Տես Sospezione.
* Sossannáre, ն. Ա. յան կատակ լինել. ձաղել. ունայս առնել:
Sossópra, ի. Վեր 'ի վայր: այլ խոսք: metter sossopra. խառն 'ի խուռն, վեր 'ի վայր առնել: այլ խոսք էնդհատ: andar sossopra. վեր 'ի վայր լինել. խառնակիլ: այլ խոսք ելնդհատ: non volgere, կամ non voltare la mano sossopra. աեև 'ի volgere. * գոյ. խռովուն. ամբոխումն:
Sósta. Հանդիսատ. գադար. գուլ: տաւմանք. ցանկուլ. անձուկ: զինագադարութիւն: յապաղումն: կատան նուազ:
Sostantivaménte, Sostantívo. Տես Sustantivamente, եև:
Sostánzia, Sostánza, Sostanziále, Sostanziáre, Sostanzióso. Տես Sustanzia, եև:
* Sostanziosaménte, ի. Գոյացապէս. իրապէս. էապէս:
Sostáre, ն. Դադարեցուցանել: ց. Դադարիլ. կասիլ:
Sostegnénza. Տես Sostenenza.
Sostégno. Ներցուկ. մոյճ. յենարան: պայազ. փոխէնդ: Օգնուն. զօրավիգն. պատապարան: առտ. էարբմ: պահպանուն:
Sostenénte, ի. Որ վերամբարձ ունի ինչ. վերընկալ. վերաբարձօղ: հաստատուն:
Sostenénza. Հանդերձուն: սպաս: անուանդ. գործան կենաց. ապուռ: կենդնի:
Sostenére, ն. Վերաբառնալ. 'ի վեր, կամ վերամբարձ ունել. բառնալ 'ի վեր իւր. ունել. կրել. ('ի կիր ածի և ց և:) խոխնանք ալմտ. գաչերմտ. բառնտ: համբերել. երերել. կրել. տանել: ընդնդ. սպաս ելնդհատ: ներել. Թոյլ տալ. գոյ վերնդհատ: պահել. պահպանել: սպգամտ: պարտպահանել. այսորս պարել. օգնել: առտս օրտ. էարբմ ելնդհատ: չտատպվել, կամ պաշտպանել զդրունս: Բռնծանել. անուցանել. կերպակերել. պնդնդհատ: պահել. յիշատատանի. տանձել. նոմանձել: զպաղ ելնդհատ: երկարել: յապաղել: սպասնդհատ: ց Ընդառանել. յաւել: ներնդհատ: sostengano un poco la porta. փոքր մի սպասեսցեն 'ի փակել զդուռն: Ընդերել (զպատասխանն) 'ի ներհատ. ընդառնել. յապարանից. պատերազմ. յապարանն: այլ գօստ. հակն ելնդհատ: la carica. զդեմ ունել. յարձակման ընդառնալ: Sostenerè. Տես. ը դեմ կալչ գործ գօստ: Sostenersi. Ջանգ ունել զանձն. ընդհակիլ զանձն. ունել (զերեզման:) ելնդհատ: զպաղ ելնդհատ: եև՝ վարիլ ոմն զազնուական: եև՝ յանձինս ընդունել զծանրաբեռն: պատանտ: զդեմ ունել: գործ ելնդհատ:
* Sosteníbile, ի. * Sostenibilíssimo, ma. Ընդունելի. վերի. զոր հնար է պատասխանել փաստից:
Sosteniménto. Ներցուկ: պայազ: տուկ. հանգերձուն: սպաս. պայանք: ընդունուն (վշտաց:)
Sostenitóre, աբ. Վերաբարձօղ: պահպանող. պաշտպան: հանգերձօղ:

So-

Sostenitríce, ից. Վերաբարձող. վերընկալ: համբերօղ:
Sostentácolo. Տես Sostegno.
Sostentaménto. Կեցուկ: պաշտպան: պահպանութիւն. սնունդ. գործան: պէսէնիէ. կէրինմէ:
Sostentánte, հ. Սնուցիչ. կերակրիչ:
Sostentáre, ն. Սնուցանել. գործանել. քաւծանել. կերակրել: պէսէնմէ. կէրինմէ: վերաբառնալ. ի վեր ունել: էօփուը բառնմա: պահել. պահպանել: ապգեմա: Sostentársi, ի. Սնանիլ. կերակրիլ: պէսէնմէ. կէրինմէ: պահպանել զանձն. զգեմ ունել: գործը գօմա: sostentar la sua vita col travaglio. հոգիաչափել աշխատուբ զօրապահիկ իւր. պահաել ձեռագործիւբ զկեանս անձին:
* Sostentatívo, va. Սնուցիչ. սնդապար:
Sostentáto, ta. Վերամբարձեալ:
Sostentatóre, տր. Վերամբարձօղ: սնուցիչ. կերակրիչ: պաշտպան. ձեռնհաս. հուսակից:
Sostentazióne. Տես Sustentazione.
Sostenutézza. Դանդուղ. գանդղու, սկերձութիւն. սիգուն: տղբուբ. էպա. էօտպա:
Sostenúto, ta. Վերամբարձեալ. յեցեալ: կրճել. համբերել: ոչ վհատիլ. ի ժամս. անվհատ. արգելեալ: կալեալ վերամբարձ: * Միօրինակ, հաւասարչափ. (ասի զմոդ, կամ զձայից, որք միապէս ղօրաւոր են ի բովանդակ ընթացս:) * Դանդ. սկերձ. սէպ: աղբը ֆէաղ. էպաւբ:
Sostituíre, Sostituíto, Sostitúto. Տես Sustituire.
* Sostitúto. Փոխանորդ. փոխանակ:
Sostitutóre, տր. Փոխանակիչ:
Sostituzióne, ից. Փոխանակութիւն: փոխանակութեամբ ի ժառանգութիւն:
* Sottácqueo, ea. Ջրահան. որ առէ: կամկայ բ ջրով:
* Sottaffittáre, ն. Ձվարձեալն ի վարձու տալ այլոմս: ֆէրմէը էէն ֆէրմէը գօմա:
* Sottaffittatóre, տր. Որ վարձէ զվարձու առեալն: ֆէրմէըջի ֆէրմէըը:
* Sottaffitto. Ի վարձու տալն զվարձեալն:
* Sottalláto, հ. Սաստև. ի կողմանէ:
Sottána. Կերպերն. կամ արտաքին զգեստ ինչ կանանց ի միջոց միոնզ. ցոտս. պատմուճան կանացի * Վրձ. զընտաւոր կղերիկոսաց: էքվա մի'ի լարից քնարին, կամ այլ այսպիսի նուագարանաց:
* Sottanéllo. Փոքր պճնազարդ կղերիկոսաց:
Sottangénte, հ. Սաստաձօղափ. կամ ներմաշօղին գործեալ. (ի մանն տրամագծին գործեալ. ի մէջ կարգելոյն և զուգընթացեալ չորափողին:)
* Sottáno, գոյ. Կերպեանկ. վատակ, կամ բամճոն:
* Sottáno, na. Ածխ. Սաստին. ներքին: անդրան (զարմ:)
Sottécchi, Sottécco, հ. Գաղտ. գողտ. ռեւելեայն: կիւղէնէ: guardare, եմն, sottecco, կամ di sottecchi. հայել գաղտ, կամ մեզմով, կամ զգուշութեամբ:
Sottendénte, գոյ. ից. Սաստձափ. (ի ապեղն եզկրել. ի լարէն. կամ անկիւնն նկատմամբ հակագրեալ հողմանն:)
Sottentraméntо. Սպրդումն. ի ներքս. մտաս. ի ներքս. կամ յաջորդութիւն:
Sottentráre, ւ. Սթանիլ. ի ներքոյ. մտանել բ (գործաս:) ալբէնա կէրմէ. ջունալ. փոխանակել. յաջորդել: էէրկինէ ըառնմա: ասկաս ասկաս. ի ներքս սպրդիլ: յատկալ: յարբել: հասանել:
Sottentráto, ta. Մտեալ. ի ներքոյ. ի ներքս սպրդեալ:
Sottentrazióne, ից. Տես Sottentramento.
Sotterfúgio. Տես Sutterfugio.
Sottérra, հ. Ընդ երկրաւ: էէր ալբէնա: quando la luna è sotterra. յետ մտանելոյ լուսնոյն: di sotterra, հ. ի ներքոյ երկրի. ի ներքուստ. յերկրէ. ի հողոյ: էէր ալբէնա. ֆօթրափան:
Sotterraménto. Թաղումն: էօփունմ. փէքն:
Sotterráneo, ea. Sotterráno, na. Սաորերկրեայ: էէր ալբէնա օլան: Sotterráneo, գոյ. յուրմի ի ներ ածի ի յոր. Սաորերկրեայ անյք, կամ սեննակք:
Sotterráre, ն. Թաղել. գնել, կամ ծածկել բ հոլովն. ընդաւագել: էէօմէ: altrui, թշնամագուցանել. անանկացուցանել զրք:
* Sotterratóre, տր. Թաղող:
Sotteratório. Տես Sepultura.
Sottéso, գոյ. Զգալք. (է լարն միաւորիչ ծայրից աղեղան. կամ կողմն հակադրեալ անկեան եռանկեան:)
Settésso, հ. Տես Sotto.
Sottigliaménto. Ներքուն: նիհարութիւն: սրութիւն:
* Sottigliánza. Նոյն է. կամ նուրբ, հանճարեղ ասացուածք:
Sottigliáre, ն. Ներքացուցանել: ինձիմէ: սրել: պինէմէ: է. Ներքանել. խօսել նուրբս. ձեռնարկել ներքուբ: ինձ սէօյէմէ: յ. Ակնհարանալ. հաչիլ: հուալանմա:
Sottigliatívo, va. Ներքացուցիչ:
Sottigliáto, ta. Ներքացեալ, եմն:
* Sottigliazióne, ից. Ներքացուցումն. ներքսցուցանելն:
Sottigliézza. Ներքուն. մանրուն: ինձնէմէ: կատարելութիւն: փոփոխութիւն: ներքամուելի. սրամտուել. սրուելի. խնամուելի: պէյբ էէմէ:
Sottiglíme, տր. Թելհեմ. կերակուրք:
Sottíle, գոյ, տր. Կարօտուել. չքաւորուել: էհպաճէմէ: guardarla nel sottile. լինել մանրապնդին, կամ մանրակրկիտ, կամ գնգ: ինձին ինէմէ. ինձինէ էէմէ: cavare, կամ trarre il sottil del sottile. հանել. ճարտարութիւն և. ի մանունց. յամի հանել. զմիջոցն ճարտարութիւ. ի գործ արկանել. զիմքն ճարտարութիւ մեծ ինչ երևեցուցանել:
Sottíle, ից, հ. Sottilíssimo, ma. Նուրբ. քաղցր. մանր: ինձ: նուրբ մարմնով. ներքամարմին. անօտարակամ: նաբին: nave, կամ legno sottile. նաւ թելհ, թելհընթաց: Սահուատէմ, կամ չափաւոր (սեղան.) ապքաանին (կենաք.) հիշդ. ռէյա: տր. Փոփոխէ. նէյէս: vino. գինի ակար, անօտր. թոյլ: հաճիկ, գովչնախ. ղրտպ: vento. նուրբ, մաքուր հողմ: aria. նուրբ, անօտր օդ: Փափուկ. գերգ: նազէյ: pasto. կերակուր դիւրամարս: Նոճաղեալ. պահաս. թափուր: Mal sottile. ծռաղած. լերպացաւք: վէրմէ: Սրամիտ. ներքամիտ. խորագէտ. կորովամիտ: պէյէմ: ապէլլը: Ընտիր. գերապանծ, վսեմ (ոճ:) էլա: խորամանկ (չարուել:) փէրէնճ: ճառ, կամ արագ (լսելիք:) էէպ: avendo l' udire sottile. գործ արուն:
Sottíle, հ. Ներքուբ. ճարտարութիւ: ինձնէ: խորհուրդ: parla sottile. խրթնաբանէ: Ներքաղնին. մանրախոյզ: կորովամտութիւ:
Sottileménte, հ. Տես Sottilmente.
Sottiléttо, ta, նոճ. Փոքր մի նուրբ:
Sottilézza. Տես Sottigliezza.
* Sottilínо, na, նոճ. Փոքր մի նիհար, վախճ:
Sottilissimaménte, հ. գէր. Կաթ լեմն ներքուբ: գայլէ ինձ: խորհրդատու. խորագիտն իմաստութիւ: մանրագկրկիտ. ճշդագոյնս. ներքագնին: մանր յոյժ:
Sottilità, - táde, իթ. Ներքուն. մանրուն ինձնէմէ: սրուն. (ասաց.) սրատեսութիւն: էէօյինէ: Ներքամտութիւն. սրամտուն. արագամտուն. խորագիտուն: ինձնէ քիւրէնէմէ: գնչէէմէ: գերազանցութիւն սրատեսականութիւն:
Sottilizzáre, ն. Որբ զուշ մտաց ի գիւտս իրաց. ներքա-

Նրբագղեցնել քննել. ժամը գնահատել. Ճարտարութիւն. ինձ ձեզ իրեն. ինձնէ արամատ:

Sottilménte, ած. Նրբաբար. նրբագոյնս: ինձ: ազնքաւոր: ակռաւասպիտութեամբ. Ճշդիւ. խստիւ: փնտռելով: Նրբաքննութեամբ. խորամանկութեամբ. նենգաբար: հիւնէ իւր: մանր. մանրակրկիտ. խնամուխ: փիլիսոփայ իւր:

Sottinténdere, ն. Ջօրուիլ իմանալ: ինքնինքն ազնամատ:

Sottintéso, sa. Ջօրուիլ իմացեալ:

Sótto, նխ. խորէն գնայ". ներքև. ի ներքոյ". ի պէս". ինեղքը (դուրս իակառն հոլովիւ:) ալիքնա. ալիքնա. փիլիսոփ. փիլինէ: sotto un albero. ի ծառուվ միոյ. sotto մերի կազմէ գործիքան: sotto pretesto. ի պատրուակաւ: հակառակութեամբ: sotto pena di scomunicazione. ի բանադրանաց: sótto altri nomi. այլով կամ ի այլով անուամբ: tradire uno sotto la fede. մատնել զոք՝ դժրելով հաւատարմութեան, կամ յիս խոստանալոյ նմա զհաւատարմութիւն: avere, tenere sotto di se. ունել ի իրեն, ի ձեռաւոր: tener sotto, նկուն առնել. ընկճել. յոտին կացուցանել. entrare, կամ cacciarsi sotto ad uno. ի մէջ ոյնոյ կամ գաղտ հարկանել զինքնամէն: dare sotto, կամ di sotto. հարկանել ի ներքուստ, ի ստորն, կամ ի ստորին կողմն: dar sotto. գործել աստուածութ, կամ բռնուն: եւս՝ հարկադրանել, կամ ի վերայ յարուցանել զկացաքն, կամ այլ ինչ կենդանի: (ասի զորսական շանց. որք վազս առնուն:) mettere, կամ cacciare alcuno sotto a se. ստիպել, կամ յանձնել ի վիճ ուրուք. ընկճել. ընդոստնել. հարատահարել: mettere sotto. հնարիւք զգուաստ առնել ինչ: Ձեռ զերծիվարս ի կառս. լծել ընկառս: Di sotto, կամ Disotto, նխ. Տես ստորև:

Sótto, ած. ի ներքոյ. ի ստորև. ի վայր. ի խոնարհ: ալիքնա. ալիքնա. փիլինէ. ազատ: ándar sotto. լինանել: էնդէ: մտանել արձակ: ինքնէ պարկած: dare sotto, եւն. տես ի վերոյ: Di sotto, և Disotto. ած. նա՛ նա. խորէն ցորա". զնա՛". և ցիրաց". ի ստորև. ստորև. ի ներքոյ: ազատաբար. ալիքնա: ի ինդիքստաց. ի ստորէ: ազատական. ալիքնական: խոնարհագոյն: di sotto la terra. ի ներքոյ երկրի. յերկրէ. ի գեհենոյ: far fuoco al di sotto. հնար մատուցանել ի ներքոյ: levar il fuoco di sotto. քաշանալ զհնուրն ի ներքուստ: andar di sotto, կամ al di sotto. նկուն լինել. ինասիլ. հիմել զինեան. կորուսանել. տուժիլ: էնդնդէ: ալի օրակ. ցածրաբար ընդէ: andar di sotto. հիմել զորովայնաշուածուքիւնաչքս լուծանիլ. որովայնին: խոյնի ինդէ: Di sotto squadra, ած. Տես Sottosquadra. Di sótto, և Disótto, ած. Ստորին. ստորագոյն. վայրագոյն: ազատէ. էն ալիքակէ = Il di sotto, գոյ. Ներքին, կամ վայրագոյն, կամ ստորին մասն: ալի: esser al di sotto. լինել վայրագոյն, խոնարհագոյն, ստորին: եա՛ նկաւն, կամ վաւերագոյն լինել. լինել յանձնկուեր: ազատա օրակ. փիլինէ. էնդնդէ. ալի օրակ. ազգրա օրակ: Al di sotto. Տես ի վերոյ Disotto.

Sottobóce, Sótto bóce, ած. Տես Sottovoce.

Sottocálza. Ներքին գուլպայ: իւ ցորտը:

Sottocalzóni, ար. Անդրավարտիք. վարտիք: փոն:

Sottocancellière, ար. Փոխանակ դպրապետին. կամ քարտուղարին. փոխանորդ դիւանադպրին, կամ ատենադպրին:

Sottocáre, ն. Պեղմ չօշափել. մերմ խթել:

Sottocicatricóso, sa. Ի սպեղ:

Sottocóppa. Բաժակակալ. ափսէ բաժակաց: ընդէ:

Sottocuóco. Օգնական. ընկերը խոհարարին: նմանէ:

Sottodisgiuntivo, va, Ենթադասական. (ասի զքեր

տական նախադասութեան՝ որոց երկաքանչիւր եւն զերբք կապն լինել հնարի, կամ սուտ:)

Sottodividére, ն. Ստորաբաժանել. գործել բաժանել (զքաժանարարն:) քաղել քաղելոյ էնդէ:

Sottogiacénte, ած. Ներքոյ անկեալ. անկեալ ի:

Sottogiacére, ն. Ներքոյ անկանիլ. անկանիլ ընդ իրեք. ընկճիլ (ընդ քեռասոյ, եւն:) իսկ ալիքնա գալմամ. պիրաղ օրակ:

Sottogóla. Տես Soggola, Giogaja. Զարդ ինձոր առարպետականի:

Sottogrondále, էգ. Ի խողովակ, կամ մասն ինչ Gociolatojo լին, իր Ջրհորակի տանեաց. որով անձրեւ Ջուրք հոսին 'ի վայր" քաղաքին յորմոյ հնձոցն:

Sottointéso, sa. Տես Sottinteso.

Sottoléva. Ենթաշծակ. Տես Ipomoclio.

Sottomaéstro. Փոխանորդ վարժապետին: գործ:

Sottománo, գոյ. Ի հոիառակին Soprammanoին. Հոր ըռճած 'ի ներքուստ: dare uno schiaffo sottomano. ապտակել ի հակառակին: ետ ապտակ ետ վրայ: Sottománo, ած. 'ի ստորև 'ի վեր: ազատական ետ վրայ: ազնիվաբար: եւ ալիքնական. իրեւնէ:

Sottomessióne, էգ. Ներաձնութիւն. հպատակութեան: իրեսաք:

Sottomésso, sa. Ներաձեալ ի ձեռաւոր. հնազանդեալ. Sottométtere, ն. Ներաձնել ի ձեռաւոր. հնազանդեցուցանել. հպատակեցուցանել: հեծիլնէ ինձ ինչ. պատիճս ալմամ. իրեսաք էնդնդէ: Sottométtersi, յ. Ներաձիլ, կամ հնազանդիլ ի ձեռաւոր. հպատակիլ: հեծիլնէ ինձնէ. պատիճս ալմամ. իրեսաք էնդնդէ. իրեսիս օրակ:

Sottomoltíplice, հ. Ստորապատկատիկ, կամ սոքատատիկ. (ի թիւ փոքր քանի մի անգամ մեծի սպառնահեղ իրեք թիւ մեծագոյն:)

Sottomórdere, ն. Խածանել 'ի ներքուստ, կամ զսոքին մասն:

Sottonormále, կամ Sunnormále, էգ. Ենթադրապատ (ի որոշել մասն ինչ առանցնի կոր գծից:) իսկ պիծն ձգել 'ի վեռսէ չօշափնանն' ուղղահայեաց չօշափոյն կոչի Normále, էգ. Ուղղահայեաց. Perpendicolare. Ուղղահայեաց:

Sottonsù, գոյ, ար. Վերնանկար. կամ բարձրանկար (ի ազգ ինչ նկարուց՝ ձեւացնել կամ 'ի բարձու, կամ կանգնուն. և տեսնել 'ի վերինոյ. և ոչ հորիզոնական և մակարդակ գծիւն) եա՛ ած. 'ի ստորև 'ի վեր. 'ի վերինոյ:

Sottonténdere. Տես Sottintendere.

Sottontendiménto. Ջօրուիլ իմացուած. իմանալ զօրուիլ:

Sottoperpendicoláre, Superpendicoláre, էգ. Բաւ եւ բաւ". Ենթուղղահայեաց. կոչի և Sottonormale.

Sottoponiménto. Ներաձութիւն. Ներաձուիլ:

Sottopórre, ն. Ենթադրել. դնել ը, կամ 'ի ներքոյ. ներքոյ նեղքոյ տրկանել: ալիքնա փոխ: Ներաձել ը ձեռաւոր. հնազանդեցնել: հեծիլնէ ինձ: եա՛ գոյ. Հպատակել: իրեսաք: parto sottoposto. Տես 'ի Sopposto.

Sottoprióre, ար. Փոխանորդ գլխաւորին, կամ առաջնորդին:

Sottoprovveditóre, ար. Փոխանակ գործակալին. փոխանորդ կողմնակալին:

Sottordináto, ta. Ստորակարգեալ:

Sot-

Sottoridere, ե. Ժպտիլ: ստոքնդամ: Ծաղկիլ, կամ գարձ առնիլ (խաղաղութե:)
Sottoscritta. Ստորագրութիւն: խնդ:
Sottoscritto, Sottoscrivere, Sottoscrizióne. Տես Soscritto, եղ:
* Sottoscuótere, ն. Ցնցել 'ի վեր. 'ի վերկոյս ցնցել:
Sottosópra, ած. Վեր 'ի վայր: ալ. խոսք: voltare, mettere, եղ. վեր 'ի վայր առնել, կիմ շրջիլ. խառն 'ի խուռն առնել: ալ. խոսք երկխօս: andar sottosopra. վեր 'ի վայր լինել. խառնակիլ: ալ. խոսք օլմոք: Մի հաճայիցն առհասարակ 'ի միասին. հասարակաց բար. զիմին միանգամայն հաշուհաւ. նոր 'ի բէմս: ալէ-նէյնէ պիտապիտին:
* Sottospiegáre, ն. Լաւ լուսաբանել:
Sottosquádro. Փորոք: լատինաբ: Sottosquádra, Sottosquádro, di sottosquádro, ած. Փորոքեմ. խոռոչ մամբ:
* Sottostánte, ած. Սորուկայ. Ներքոյ եղեալ. հպատակ:
Sottostáre, ե. Կաչ 'ի ներքոյ. կաչ կիմ լինել եւ իմիք: ալ. խոսք օլմոք. հնազանդ օլմոք:
Sottotangénte, իգ. Տես Sottangente.
* Sottotíngere, ն. Ներկել նախ առաջին. տալ զառաջին ներկն:
Sottovénto. Հակառակ, կիմ ձախողակ հովու: գարձ բէրա բիպալիաբ: esser sottovento. լինել հովմէն ետեմ. ունել զհովմ ձախողակ:
* Sottovéste, իգ. Ներքնակ. վառակ. ներքին հանգեստ:
Sottovóce, Sótto vóce, ած. Գաղտ ձայնիւ: նազաք:
Sottraiménto. Խորհուրդ:
Sottráre, ն. Հանել, կամ բառնալ 'ի ներքուստ: ալէքսան լատմոք: բառնալ (ինչ 'ի յոլոյ յիշատակաց) լատմոք: 'ի բաց քաշել (զմիտս յուսահանել:) իբր սէոմք: sottrarre la fama, կիմ տուկ sottrarre. բամբասանք. անուանարկ առնել. նսեմացուցանել զանուն ուրուք: պիւնէֆէ. ալ պօղոմ: 'ի բաց բառնալ. զրնկալ (զընդհան.) չարալ. զրկել: գալաբտմոք. վերկնէֆէ: ազատել: գողութիւնոմ: հրապուրել. պատրել. յինքն յանկուցանել: Հանել, կամ բառնալ (զմէթէլն փոքր 'ի մեծագունէն:) Sottrársi, յ. Զկեր. ծանիլ: գողութիւնոմ:
Sottrátto, գոյ. Հրապոյրք. խորամանկութիւն. հնարք: հօդուածներ: քէնոպ:
Sottrátto, ta, ած. 'ի բաց բարձեալ. խաթեբաց* բարձեալ, կիմ հանեալ ('ի մեծագոյն թուոյ:)
Sottrattóre, ար. 'ի բաց բարձող: հրապուրիչ. մոլորեցուցիչ. խաբեբայ:
* Sottrattóso, sa. Խորամանկ. խաբեբայ:
Sottrattríce, իգ. Խաբեբայ. հնարագէտ:
Sottrazióne, իգ. Բարձումն. հանումն. քացքաշ ձուլ: լատմոքշ. գողութիւն: բարձումն, կիմ հանումն (թուաբանական:) ռէգէրնո. լատմոք:
Sováto, Sováttolo. Տես Soatto.
Sovénte, ած, հ. Բազում. յաճախ. սակաւ: յոյժ:
Sovénte, գ. Soventeménte. Սակաւ-յոլովակի. բազում անգամ: յոյժ ֆէրք:
Soverchiaménte, գ. Կարի. կարի յոյժ. անչափ: իգիսէ. գանը:
* Soverchiánte, հ. Կարի. անչափ. յորդ: յոյժ:
Soverchiánza. Տես Soperchianza.
Soverchiáre. Տես Soperchiare. Գանդիլ. փլանիլ:
Soverchiatóre, ար. Անցանող. որ զանցանէ զչափ. նաթարուքի:
Soverchiévole, հ. Աւելի. աւելորդ. անպէտ: յոյժ չըմ օլմայան:
* Soverchiézza. Աւելորդութիւն:
Sovérchio, ia. Di sovérchio, ած. Աւելի. անհրաժեշտ. անպէտ. լրջի օլմայան. պէտքէ: Sovérchio, գոյ. Աւելորդ:
Sovérchio, գ. Di sovérchio. Տես Soperchio, եղ:
* Sóvero. Տես Sughero.
Sovérscio. Անհատ արմունիք' զոր թողեալ փոքր մի աձել, ապա լեցուին ըստ հաղով 'ի պարարիլ զանգս:
Sóvra, Di sóvra. Տես Sopra, Di sopra.
* Sovrabbondánte, հ. Անհնառատ: պոլ պոլ:
* Sovrabbondánza. Առատութիւն կարի բմն յորդումն: պոլլուխ:
* Sovracceléste. Տես Sopracceleste.
* Sovraccennáto, ta. Տես Sopraccennato.
* Sovraccitáto, ta. Տես Sopraccitato.
Sovraccréscere, ե. Վերաձել. 'ի վեր աձել:
* Sovraccúlto. Iperdulía. Վերծառայութիւն, կիմ գերծառայութիւն. (ի պաշտօն ընծայել Աստուծոյն:)
* Sovraddétto, ta. Վերոյասացեալ. վերոյ գրեալ. յառաջասաց: պէրի օլմահ:
* Sovraffamóso, sa. Մեծահամբաւ. գերահռչակ:
* Sovraggiúgnere. Տես Sopraggiugnere.
* Sovraglorióso, sa. Վերափառ. մեծափառ:
* Sovraggránde, հ. Անհնամեծ:
* Sovraillústre, հ. Պայծառապոյն. ամենապայծառ:
* Sovramentováto, ta. Նախայիշատակեալ:
Sovranaménte, գ. Մեծասքանչելի. վեհանձնութեամբ. գերազանց իմն օրհնական. կատարելապէս:
Sovraneggiáre, ե. Տիրանալ. տիրել. գործել տէրացաբ:
* Sovraneggiáto, ta. Տիրացեալ. տիրեալ:
Sovranità, -táde, -tate, իգ. Գերակայութիւն. գերազգային տէրութիւն. գերազգին իշխանութիւն. իշխանատուրութիւն: հեծխնդաբերէ:
Sovrannaturále, հ. Տես Soprannaturale.
Sovráno, գոյ. Իշխան. գերազգին տէր. ինքնիշխան, կիմ միահեծեալն տէր: հան: տէր և Soprano, գոյ:
Sovráno, na, ած. * Sovranissimo, ma. Վերին. գերիշխանատուր. գերազգին. ինքնիշխան. միահեծեալ: խոսխէթ. պէյ. պաշ. գերազանց. ընտիր. քաջ: էլա:
Sovranzáre, ե. Գերազանցել. գանցանել. առաւելել:
* Sovrapossénte, հ. Անհնակարող. մեծազօր. ամենհնազօր:
* Sovrappiéno, na. Լիագոյն. լիալիր. լրատարաբ:
Sovrappiù. Di sovrappiù. Տես Soprappiù.
Sovrappórre. Տես Soprapporre.
* Sovrapportáre, ե. Վերատանել. տանիլ. բառնալ:
* Sovrasaltáre, ն. 'ի վեր ոստոստել: տրտփել. քաշխել:
* Sovrascritto, ta. Վերագրիլ. կախայիշատակիլ:
* Sovrasguárdo. Զարհանգի հայեցուածք. ածանցկան տեսուել:
* Sovrassaltáre, ն. Յարձակիլ միանգամայն, կամ աստիճակաբէս:
* Sovrastaménto. * Sovrastánza. Վերակացուիլ:
* Sovrastánte, ար. Տես Soprintendente.
Sovrastáre, ե. Տ. Soprastare. Կաչ միաչ յաբակայիլ:
Sovratódos, ար. Բառ ոստնիացաւոց. Վերարկու ինչ:
* Sovrattolleráre, ե. Հանդուրժել. Հանդուրժիլ:
Sovravanzáre, ե. Ջանդանիլ. առաւելուլ: ալ. ած:
* Sovravvegnénte, հ. 'ի վէր հասեալ. վերահաս:
Sovreccelléntе, հ. Գերազանցագոյն. գերպատիւ:
* Sovreggiáre, ե. Կաչ 'ի վերոյ, կիմ 'ի վերայ:
* Sovreminénte. Տես Sopreminente.
Sovrempiere, ն. Ջնդուլ. լնուլ առասապէս. լի առնել:
Sovrésso, գ. 'ի վերայ: խոհխնաբէ:
Sovroffésa. Անհնարին, կիմ գառն նախատինք:

* So-

Sovrosséquio . Տ֊ Sovracculto .
Sovrumanità . Գերբնականութ֊ :
Sovrumáno , na . Գերբնական֊ ի վերը ք֊ ղկայր մարդկան : Հակառակ խոպիներինպես խոսի ոլան :
Sovvallétto , նոճ֊ . Զրի վայելք դուշնաքեայ֊ դոյզն ոյարգև ֊
Sovvállo . Զրի վայելք ի խրախճանքի֊ ոյարգև : a sovvallo . ծախուք այլոց :
Sovvenénza, Sovveniménto. Օգնականութ֊. նպաստ. օգնութի : Եարբմ :
* Sovvenévole , հ֊ Տ֊ Soccorrevole .
* Sovveniénte , հ֊ Օգնական֊ նպաստամատոյց :
* Sovvenimentóso , sa . Օգնիչ֊ բարերար :
Sovveníre , ն֊ Օգնել֊ Եարբմ Եղիդ֊ օգտել֊ փոյ պա Եղիդ֊ Sovvenírsi , յ֊ Ցիշել֊ յուշածել֊ դալ ի միտս անվտ֊ հաքբնա կելդ֊ , կելիրվտ֊ far sovvenire . յիշեցուցանել֊
Sovvenitóre , ար֊ -tríce , ից֊ Օգնական : Եարբմնդ :
Sovvenúto , ta . Օգնել֊ օժանդակել֊ :
Sovvenzióne , ից֊ Օգնութի֊ նպաստ : Եարբմ :
Sovversióne , ից֊ Կործանութիւն֊ քանդութիւն֊ Եղծմ֊ կործանութիւն , կամ կորուստ (հոգւոց ֊) այաքնմ֊ խառնակութի այսմիքաց֊ փոխութիւն֊
Sovvérso , sa . Կործանեալ֊ տապալեալ֊ եբեբելեալ֊
Sovversóre , ար֊ Տ֊ Sovvertitore .
Sovvértere , Sovvertíre , ն֊ Կործանել֊ քանդել֊ տապալել֊ չքնել֊ խախտել֊ հղծանել֊ խանդարել֊ Եղծել֊ ափաբոտ֊ պօշտ֊ կործանել կամ կորուսանել (զհոգիս֊) մոլորեցուցանել֊ այսքնմտ֊
Sovvertiménto . Կործանութիւն֊ աւերութիւն֊ Եղծմ֊
Sovvértíto , ta . Տ֊ Sovverso . գրժել֊ ցրել֊
Sovvertitóre , ար֊ Sovvertitríce , ից֊ Կործանիչ֊ քանդիչ֊ պերպաս Եպիճի֊
Sózio . Ընկեր֊ Եաբան֊ Եօլպաշ֊
Sozzaménte , հ֊ Sozzíssimaménte . Աղտեղութիւն֊ անմաքրապէս֊ անպիժանապէս֊ գարշելի֊
Sozzáre , ն֊ Աղտեղել֊ շաղախել֊ զաղջացուցանել֊ Տաբգաշմտ֊ ապականել֊
Sozzáto , ta . Աղտեղեալ֊ զաղջացեալ֊ ան֊
Sozzézza . * Sozzità , ևն֊ Տ֊ Sozzura .
Sózzo , za . Sozzíssimo, ma . Աղտեղի֊ գարշ֊ զաղիր֊ Տաբգաս֊ չար֊ ապիրատ֊ Եէսևին֊ ագեղ֊ չէբդին֊
Sozzópra , հ֊ Տ֊ Sottosòpra . Ա՛ իակողմն֊ գնմն հաշուել ի միասին֊ ը֊ ամեն֊ benchè sia un uomo interessato , sozzopra fa servizio volentieri . Թէպէտև և այլ շահասէր , բայց ի վէր այսր ամի յօժարապիտ է ի բարերարել֊

SP

Spaçaménto . Ճեղքուն֊ Ճեղքուած֊ Եասմա֊ Եասնել֊
* Spaccamontágne . * Spaccamónte , ար֊ Խրոխտաբան֊ մեծաբան֊ պէպիսալնէնն֊ իչիւլիվ Եասլանան֊
Spaccáre , ն֊ Ճեղքել֊ հերձանել֊ պատառել֊ Եասմտ֊ Spaccársi , յ֊ Ճեղքիլ֊ պատառիլ֊ հերձնուլ֊ Եասելմտ֊ խրոխտանիլ (ոյսմիչ֊) լռելմտ֊ այբելմտ֊
Spaccáto , ta . Ճեղքեմ֊ հերձեալ֊ Եասելմնդ֊ Spacáto , գոյ֊ Ճեղուած֊ (բան Հարտարապետութ֊ ի բերելոյ չնուածոյ իրիք հատելոյ յերկուս֊ կամ ի գծագրուն ներքին մասանց չնուածոյ ի ներքին)
Spaccatúra . Ճեղքուածք֊ Ճեղքուածք֊ Եասմա֊ Եասելիչ֊

խրատաւոր (որմոյ ֊) լռելմտ֊ օձիք (չապկի ֊) Եափ֊
* Spacciábile , հ֊ Դիւրավաճառ֊
Spacciáre , ն֊ Ընդիւրաբար֊ կամ գնոյն վաճառել֊ գոլոր ընդրկաս առմտ֊ վաճառել֊ առմտ֊ վճարել֊ իյանդ հանել֊ ի լաց արձակել֊ պիճիրվտ֊ ղերծուցանել Ճողոպրեցք֊ գաբկաբմտ֊ Spacciársi , յ֊ Վաբարիլ պիճիրվտ֊ Ճողոպրիլ֊ արձանիլ֊ թափել զանձն գառնտ֊ spacciare un luogo . եզանել ուտեք֊ ազի առ ուտեք֊ դատարկել զտեղի ինչ֊ էէր զ ամտ֊ il terreno , il cammino , ևն֊ երթալ ընթացս֊ ընթանալ արագ֊ Spacciare . փանել աւերել֊ էբեմտ֊ ատտակիլ֊ սպանանել֊ սպաել եղծանել֊ ցրուել֊ Պարծիլ֊ պանծալ֊ խոլանտ spacciarle grosse . մեծամեծս խոստանալ֊ գիմ գրաւիլ ի մեծ ևեծ վտանգս֊ Spacciáre , ն֊ և Spacciársi , յ֊ Կարծեցուցանել֊ կամ երևեցուցանել զանձն֊ իճնիճնիչ կեօսիբրվտ֊ ատտմտ֊ parlava sibene Italiano , che si spacciava per Italiano. այնպէս քաջ խոսէր իտալերէն, մինչ երևիլ իտալացի֊ spacciarsi per nobile . ձևանալ , կամ վարիլ որպն զազնուական֊ spacciar pel generale . ոյ ունին գնել հարցանածոց ուրուք֊ տալ պատասխանի չէն բաւպէ֊ Spacciare. Ընդաքել աուրճանդակս, ընդհանարս֊ Spacciársi per uno . ինքզինքն Եօլսմտ֊ spacciarsi per uno . ինքզ արկանել զանուն , կամ զնշանաւոր ուրուք֊ la mercanzia , կամ da robba va , dove ella si spaccia. առևտրանիւթք ասէ , կամ գործ զոյն ինչ , որ ընդ մարդ յօգուտս կամ հաճոյ֊ spacciar , կամ mostrar luciole per lanterne . Տ֊ Lanterna .
Spacciataménte, հ֊ Ընդապակաս֊ փութանակի֊ ինչ
Spacciatívo , va . Ընդապակաս֊ չոյտ֊ չտապ֊
Spacciáto, ta. Spacciatíssimo, ma. Վաճառել գնուած֊ Ճողոպրել֊ ևն֊ հյուսապակել֊ ծանուցեալ֊ essere spacciato . լինել անյոյս֊ չիք յոյս֊ io sono spacciato . վճարեալ է վճ իմ֊ կորեայ֊ egli è spacciato da' medici . լքեալ է ի բժշկաց֊ չիք ապրանաց֊ չիք յոյս առողջութեան նմ֊ matto spacciato . անբոյժ խելագար֊
* Spacciatóre , ար֊ Ծախծուչիչ֊ Ճողոպրիչ֊
Spáccio . Դիւրավաճառութի֊ վաճառատուն֊ վաճառաւճար֊ dare spaccio , տեւս Spacciare . ևս վաճառել֊ mercanzia , che ha buono spaccio . վաճառ դիւրավաճառ֊ Վճարուն֊ աւաբտ֊ խուրձ հատ մահաց֊ հիճնապոլիչ֊
* Spaccóne , ար֊ Խրոխտապանճ֊ անապարծ ընքաչուճն ամեն֊ Եօյնանիշճա֊ իչիւլիվ իասլանան֊
Spáda . Ծ֊ սուսեր֊ գեղեց֊ andare , mettere, mandare a fil di spada . անկանիլ, կամ արկանել ի բերան սրոյ֊ սրոյ Հարակ տալ֊ venire a mezza spada , կամ a mezza lama . տեւս ի Lama . Buona , կամ prima spada . Քաջ սուսերաւոր , կամ քաջ սուսերամարտ֊ քաջ ի սրամարտութ֊ a spada tratta , կամ֊ ամենևին֊ գլխովին֊ իսպառ֊ Յայտնապէս essere a spada tratta , կամ֊ essere a spada , e coltello . լինել ընդ ուժգին ոխակրծիմ Տպանի֊ Spadaccíno . Եաս ծաղր֊ Ծ֊ սուսերաւոր֊ գեղեց֊ տեւս և Sgherro . սուսեր փոքր֊
Spadacciuóla . կնկնճին֊ չուչմայ֊ (է ծաղիկ ինչ քաղցմատակ֊ սերկեք անկոյն՝ են արմէն֊) սասամ էէէյի֊ կոչի և Coltellino, Ghiaggiuólo, Gladiólo , Pancacciuólo .
Spadadóro , ածի֊ ար֊ Ոսկեսուսեր֊ որ ունի սուսեր ոսկի֊

Spadájo . Սուսերագործ : գԼԶՃԸ :
Spadáta . Հարուած սրոյ : գԼԶՃ վէրուկս :
Spadérno. Գօրծի ձկնորսաց կազմիլ յերից կարթից :
Spadétta , Spadína , նաե . Սուբ փոքր : փԼԻԼ գԼԶՃ :
Spadíglia . Ի անուն մից 'ի խաղալիկ թղթոց :
Spadóne , ա , տասպ՛՛ . Սուբ մեծ . սուսեր Լայն և եր կայն : պէօխԼ գԼԶՃ : spadone a due mani. սուսեր երկձեռնեան . (յր՝ զոր վե մեծուհին ըմբռնին եր կոքումբք ձեռաք :) giuocare , կի՛ ménare , ևն , lo spadone a due gambe . ռճ ասի . մաղապուբ 'ի փա խուստ դառնալ : e՝ si può giuocar di spadone . ա սաի . ոտն դառարկ . Թափօր յետ կանոց :
Spaduláre , ն . Ջանաքեցուցանել զձախին : ձիՏՏ ձևերի գործարանի :
Spagáto , ta . Իժգոհ . անգոհ :
Spághero . Խառ գԼՂԱոց . Տես Sparagio .
Spaghétto . Նրբեր առասան : խոՏ պէՏԻ :
Spagliáre , ն . Հոսել զգործեան , զարդ ։ սալաճաւոյ ։
* Spagnoláta . ԱՂԼաձանուն . պարծենողուն :
* Spagnolétta . Ոճաւածուն ինչ կաքաւման : փակ ինչ պատուհանոց :
Spágo . Առասան : պէՏԻ : chi ha spago , aggomiȓoli . առաի . որ յանդգաւոր է՝ խոյս տացէ փախասեաններ :
* Spajaménto . ԱՂՔատուն երկուց :
Spajáre , ն . ԱՂՔատել զերկուս . մեկնել զղջիս . լիքի պօՏԱ :
Spalancáre , ն . փեռեկել . բանալ խորտ ։ ալՏ ։ յայտնել . ասել յայտնի , կի՛ հաՏարակ :
Spalancaraménte , ի . Յայտնապէս :
Spalancáto , ta . Բացել . բոլորովին բացել : ալԼԷ :
Spalancatóre , ա . Բացօղ . փեռեկիչ :
Spaláre , ն . Ի բաց բառնալ , կի՛ խլել զնեՏակս ծա ռոց : պայթելոբ լեռնաի ։ հոսել հեծանոցաւ . հո սել ։ սալաճաի :
Spaláta . Հոսումն հեծանոցաւ ։ սալաճա ։
* Spalatóre , ա . Հոսիչ հեծանոցաւ . հոսիչ :
Spalcáre , ն . Քակել զսախատակամած յատակաց . քակել զսահատակն , կի՛ դնայեցուցանն :
* Spalcáto , ta . Որոյ քակել են սախատակամածք :
Spáldo . Տես Sporto, գոյ . Լա՛ 'ի հնուՏն էր պատըՀ գաւիթ Լինչ յօրինել 'ի կաապես պարտայ , և աշ սարակաց :
Spálla . Ոաս : օճող : Թիկունք : սրտի ։ առաջ : ուս . կի՛ կառապ լերանց , կի՛ բլրոց : պէՀՔ : ուս և Spalletta . Dare spalla . Օգնել 'ի բառնալ զբեռն : dare , volgere , կի՛ voltare le spalle . Թիկունս դարձ ձուցանել . 'ի փախուստ դառնալ : գալՏաի : mettere , buttarsi , կամ gittarsi una cosa dietro alle spalle . զԹիկամբք արկանել . անփոյթ լինել : համաՀաղ օլՏաի : gettarsi la vergogna dietro le spalle . անամօթանալ . 'ի բաց մերկանալ զամօթ : ristrignersi , կի՛ strignersi nelle spalle , կի՛ stringer le spalle . ընձեայն պատճառել զկապարանի առնել ոյ ինչ : 'ի բաց քերել յանձնէ : հանձնել բաղ դին . տեղն տալ ընդման ժամանակին . զիջանել ա կամայ : fare spalla . հաստատել . լինել 'ի ներքուստ ։ օգնել . պաշտպա նել ։ աաՏաի օլՏաի : Էաբոբ ԷՒՀԷ : mi porse la spalla , fecemi spalla . գարձոյց յիս զԹիկունն ընձուղ 'ի նմ : alle , կի՛ dalle spalle . 'ի Թիկունս . յետս . 'ի Թիկանց : dopo le spalle . անկեալ :
Spallácce , Իէ : Ոաոյց ինչ ուսոյ երիվարին :
Spallácia . Ոաս մեծ . Թիկունք յայԼԷ և անՀեթեթ :
Spalláccio . Զգահ ուսոց . զանՀպատակ Թիկանց :
Spalláre , ն . Խախտել , կի՛ ընտանել զուս երիվարին ։ յ . Խախտիլ կի՛ ընտանիլ ուսոյ երիվարին :
Spalláto , գոյ . Ակն ինչ ուսոյ քանձաբաղձ դրաա

տուց՝ գոյացեալ 'ի սասարկ աշխատաւէ , և կի՛ 'ի հարուածոյ ուսոցն :
Spalláto , ta , ած . Խախտեալ . կի՛ ընտանեալ . (ասի զուս սոյ գրաստուց :) ընկձեալ և բաղմեալ պարտուց : negozio spallato , ևն . գործոգուն յուսահատ , կի՛ անյոյս . խաղաս ապաւաղէ :
Spalleggiáre , ն . Ընձեռանել գեղեցկաքայլ . (ասի ըՂձից :) կին ընձեռնաւէս : Լինել 'ի Թիկունս ձևոն տալ . օգնել : Էաբոբ ԷՒՀԷ :
Spalleggiáto , ta . Զեռնատու եղել : պաշտպանեալ :
Spallétta . Փոքր Թուսէ . պատակ (կամրջի , կի՛ խրա ձից :) փօրփոլոփ :
Spalliéra . Ցենաբան Թիկանց . Թիկնակեց նստարա նաց , կի՛ աՂԶուոց . (յերնէ 'ի տախտակաց , 'ի կաՂ ւոյ :) խոՏՏինին պըՒԼԸ . Էատանաձաի ԷԼԸ : պատատուկ կի՛ գործ յենարանաց Թիկանց : Որմայեց , կի՛ կող մանոց պարտիզաց . (և զարդ 'ի գաւարեաց , որք ծածկել պատեն զբանջ պարտիզաց :) Ընտա նիք Թիկավարաց հուպ 'ի խելս ցանկնաւուց : հմմ :
Spalliére , ա . Առաջին Թիկաւոր խելաց ցանկնա ւուն : պաՂ հմՂածք :
Spallierétta , նաե . փոքր կողմանոց պարտիզաց :
Spallíno . Ոաանոյ . Թիկնոց . (և զգեաա ինչ :)
Spallúccia, նաե . Ոաս փոքրիկ : fare spallucce . խոնարհ հաՒ յանձն առնել զինչն ուանք : շարժել զմիՂ կուանն 'ի նշան չգիտելոյ ինչ :
* Spallúto , ta . Թիկնեալ . Թիկնաւէտ : ատ ։ ալԼԷ :
Spalmáre , ն . Օծանել զնաւս . կարաձիւթել : գաՂաՒլատ : * Օծանել . ծեփել իՒիք :
Spalmáta . Հարուած ափոյ , կի՛ 'ի վՒ փոյ ձեռին :
Spalmáto , ta . Կարաձիւթեալ . օծեալ :
* Spalmatóre , ա . Կարաձիւթիչ : գործի կարաձիւ Թելոյ :
Spálto . Յատակ : զառ 'ի վայր գետին՝ որ 'ի վՒր ոՂ նի զբլրին , կի՛ զայՂ ինչ :
Spampanáre , ն . ՃօՂաթափել զտերեւս որթոյ . յապա ւել , կի՛ խլել զպերճաերեւս : պաՂ եաբղաԼԸ եօՂ նաե . այբԼատ : si spampanino i tuoni a dieci . հնՂեսցեն որոտմունք հեաղհեաե :
Spampanáta . ՃօՂաթափումն տերեւոց որթոյ : պար ծենողուն :
Spampanáto , ta , ՃօՂաթափեալ (տերեւք որթոյ :)
Spampanazióne , Իէ : ՃօՂաթափումն տերեւոց որթոյ :
* Spampináre . Տես Spampanare .
* Spanciáta . Զգետնումն որովայնի : բաղնուումն ո բովայնի Ը գետինն :
Spándere , ն . Հեղուլ . հոսել : պՂօՂել : բաՂխել . պաՂգահել . տալ : ԼԸՂԷ : սփռել , տարածել : Էա նաե . պԼԸՂԷ . պայաե : պարդել (զՀԼԽս :) ընդարձակել . ձգաեել . ծուաալել : Հրաատարակել : նուՂ ԷՒՀԷ : տես և Spendere . Spándersi , ի . ՊհոխԼ . տա բանիլ : ԷայԼԸաե : ալԼԸաե : հոսիլ : ափաե :
Spandiménto . Պփիւռ . հեղումն : հոսումն :
* Spanditójo . Ձափք . կի՛ ձգարան . (յր տեղի տա բանելոյ ինչ ատ 'ի ցամաքիլ . յր զՀեղոյնն , ևն :)
Spanditóre , ա . Որ հեղու . di sangue . արիւնահեղ :
Spaniáre , ն . Բառնալ զոտատակից գաւազանս : ԷոՂ ակի գալաԼրաե : ի . Ճափել զանձն յոտից : ԷոՂ ակին գոՂրնաոլաե : Ջողոպտիլ . զերծանիլ 'ի գԼՀ ձաարուեց : խալաԼըպան գոՂրնաոլաե :
Spaniáto , ta . Ճողոպտիլ յոտից : dare nello spaniato . խաբել : dare nello spaniato . կամ in ispaniato . անագան ժամանել :
Spánna . Ծին փգաԼԸ : ձեռն : եԼ ։
Spannále , ի . Ծղաչափ . Թզաչ : պէր գաԼԸ :
Spannáre , ն . Զգաեել զուսկանն : բոա պրպաե :

* Սպրդիլ զաղտեզուն. լսմանալ:
Spannocchiáre, ն. Հասանիլ զինչ, կամ զբիտ եղելսպացուրնոյ, կտրելի. եմ:
Spantáre, ե. Բառ ասի. Յանգոշ կրթիլ:
Spánto, ta. Հիելի. հոսանք: փշոփխութիւն: շքերք. շքեղ. զաղափար. պայծառ: խիճապատ: պայծառացողական:
Spappolársi, յ. Բառ ասի. Լուծանիլ. քայքայիլ:
Spappoláto, ta. Բառ ասի. Տես Sciammanato.
Sparabícco. Andare a sparabícco. Ցնծալ:
Sparadrappo. Խոշոր կտոր (վիրաստակ:)
Sparaghella. Աղդ ինչ ծնեբեկի, որ կոչի և Palazzo di lepre.
Sparagiája. Պարտիզ ծնեբեկոց:
Spáragio. Ծնեբեկ: գառնեփնջուղ:
Spáragnáre, ն. Խնայիլ. անխոյիլ. ի ծախս: ահճեչ աշխատ. հանդիպարար երիտ: ինորհել. ներել. աք երիտ:
* Sparaléмbo. Ղենջակ, կամ սփածանելի արհեստաւոր. տրաց. ասակ" գործոց: քոթոթ. էնդենիմ:
* Sparaméнto. Աղճատուն հրացանից. հրազինոց:
Sparapáne, ար. Բառ ասի. Աղյր անսխտան. յոյնիչ սլխատանացու, բայց միայն յատուկ:
Spáráre, ն. Բանալ զիերն. հանել զիորտոսիս: գառ նէ ալմ. իւրնի պօշտ. ծռատնալ զուսաբալն. մռատնալ: ռանռելոտ: մերկացուցանիլ (զուռնն) ի կոհուց. ի զարդուց: պօշնոտ. ասյոտ: արձակել (զերացանս, զինդանօթս:) ներքնի, բօթ աբ. ծոտ: արձակիլ. նետել: աքնոտ: կիրս արձակիլ: էքիտ աքնոտ: Sparársi per alcuno. Աղնոյնիլ ընդ նալ վի ուրուք ես և վատնդաս անձին:
Sparáta. Խոսոմոնիք մեծամեծք ի մեծաբանութիւնք. պարծուսիք:
Spáráto, գոյ. Ճեղքածք առ աքակոյնան զբեսուց կամ շասիկն. օձիք, կամ լանջք: ներքնոց. եռգս:
Sparáto, ta, ած. Ճեղքել. հանել զերորոտիս. քաց ել: արձակել (ծնդանօթ, հրացան:)
Sparatóre, ար. Որ բանայ զերն. որ հանէ զիորոտիս: արձակօղ (հրացանից, կամ ծնդանօթից:)
Sparaviére, Sparaviéri, ար. Տես Sparviere.
* Sparécchia, ար. Շնորհիք. որկորածէս:
Sparecchiáre, ն. Բառնալ զնորոցիկ. ի քաց քառնալ զնեզանն: սառիքոյը գաւրբոտ: Աւսոր բիմ. (ի ոճ ռամկական:)
Sparecchiáto, ta, բարձել զնորոցիկն, զսեզանն:
Sparecchiatóre, ար. Որ ի քաց քառնայ զնեզանն: di piatti. Շառավիք:
* Sparécohio. Բարձուն տեղանոյ:
* Spareggio. Անհաւասարուն. անհամեմատուն:
Spargánio. Տոհմ ինչ. տերբեքն են կնքեմանման:
Spárgere, ն. Հերուել. հոսել. պեօփիք. ցանել. ցրուել. սխուել. տարածել. ճառագրել: տալմոտ. եռալոտ. փաղքնոտ: բաժանել. բաշխել: Time. տոպել տատանատոպս: Հրաշակել: լավ կերիտ: ընդարձակել: ձգտել: ցրուել, կամ ցնդել զիրաս: Spárgersi, յ. Հոսիլ: պեօփիքիտ: սխուիլ: եռալոտ: ցրուել. ցիր և ցան լինել: փաղքնոտ: spargersi il fiele ad alcuno, սխատանալ զգալոտ կին: ատբելոտ օձոտ:
Spargiménto. Հերուուն. ճառագրիք (արեան:) փշքիտ: սխուած: փաղքնոտ: ցրուուն, կամ ցնդուածն մռատ:
Spargírica. Զատոպիշ (ի մանն քիմիային, որ ատոցանկ զտոկ զմաքուրն յանմաքրոյն. որով ի քաց եղել մրուրն, մնայ միայն զօրութ քաղաքրեալն:)
Spargitóre, ար. Spargitrice, եփ. Որ հերուս. սխուիչ. ատրածօղ:
Sparíre, ե. Անհրևութանալ. անհրևոյթ լինել. փայտ օձոտ. հրաշակել օձոտ. լուծանիլ. ցնդիլ. սպանել. ի չիք դառնալ: դալ օձոտ. փաղքնոտ: նոճատ. ատնալ. փոքր. կամ անարգ երևիլ (առ այլոք:)
Sparíto, ta. Անհրևոյթ եղեալ. եղն:
* Sparizióne, եփ. Անհրևոյթ լինիլն:
Sparlaménto. Զարախոսութիւն. բամբասանք: գոյիք
Sparláre, ն. Զարախոսել. բամբասել. գոյիք սի եիտ:
Sparláto, ta. Զարախոսեալ. բամբասել:
Sparlatóre, ար. Զարախոս. բամբասօղ: բառնոզ: ատ եիտիճ:
Sparmiáre. Տես Risparmiare.
Sparnazzaménto. Ցրուածուն. վատնուն:
* Sparnazzánte, հ. Spartazzatóre, ար. Ցրուիչ. վատնիչ. շռայլ:
Sparnazzáre, ն. Ցրուել. վատնել. շռայլել: խրճ եիտ:
Sparnicciáre, ն. Ցիր և ցան տանել. ցրել: փաղքնոտ
Spáro. Աքմահուն (հրացանից, ծնդանօթից:) ի օձ աքելոտ. ի ի քաց աքելոտ:
* Sparpagliaménto. Ցրուածուն. վատնուն:
Sparpagliáre, ե. Ցրուել. ցիր և ցան կացուցանել. փաղքնոտ: յ. Ցրուիլ. ձառագրիլ. փաղքնոտ:
* Sparpagliataménte, հ. Ցիր և ցան. յատուկ ի խառն:
Sparpagliáto, ta. Ցրուել. ցիր և ցան: փաղ:
Sparsaménte, հ. Ցիր և ցան. առատ և պղտ. ուրյ
Sparsióne, եփ. Տես Spargimento.
Spárso, sa. Սփռել. տարածել. առատել: ներիկն սրսիկել: եփեքնիչ. ցիր և ցան. ցրուել: փաղ: առնելոտ ի չիք գործել. անհետ եղել:
vasi sparsi. լսմանութեան անօթք.
Spartaménte, հ. Ըստ բանի. որիշ: պակաս:
Spartataménte, հ. Ըստ բանի Շարժակ բանիւ. ընկոր
Spartáto, ta. Տես Appartato. * Բաժանեալ յոր կուսէ:
Spárte. ասի A sparte, կամ in disparte. Գաղտ. ունձին:
Spartéa. Խոտ ինչ քաղմատուական:
* Spartíbile, հ. Բաժանելի:
Spartigióne, եփ. Spartiménto. Անջատուն: որ չուն. տրտհուն: այրելոտ: բաժանուն. բաշխուն բնեիտ: Spartiménto. Բառ սխիխան. Զատուն ոսկւոյն յարծաթոյ:
Spartíre, ն. Անջատել. տրոհել. որոշել. զատել այրելոտ: բաժանել. բաշխել: ընեիտ եիտ:
Spartitaménte, հ. Ըստ բանի. առանձինն. մի ըստ մի կէ: պակաս պակաս:
Spartíto, ta. Անջատեր. տրոհել. որոշել: այրելոտ alla spartita, հ. ոտքայն. առանձին:
Spartizióne, եփ. Տես Spartigione.
Spárto, ta. Սփռել. ցրուել. տարածեալ. ցրիւ փաղքնոտ. փաղքնելոտ:
Sparvieráto, ta. Աքրաքնեցաց (նաս:) արագ. վոզ վազակ:
Sparvieratóre, ար. Տես Strozziere.
Sparviére, Sparviéro, ար. Բազե. արի. (ի Թռչ ինչ օրսական. արտ որ կոչի Moscardo, կի փոք և սակաւ ի դէդն ⇒ far come lo sparviere, ծի դի. առակ. կեալ առ օրն. ուշ հոգալ զվաղրի drizzare il becco allo sparviere. առակ առհասարակ ձեռնարկել յանհնարինս:
* Sparutézza. Վատուն. դեղնուն: հասլքն:
Sparutíno, na. * Sparutéllo. Փոքր մի վախտ. փոքր ծիլ. դեղին: հասակ:
Sparúto, ta. Sparutíssimo, ma. Անհաղ: վախտ: հլասլքն
* Spása. Սահասն ինչ ատփարակ և լայն:
Spásima. Ցաս առատիկ. կսկիծ (վիրաց, կամ պատաց:) ուզը: Լացատուն ի ձգտուն լացոյ: ինչ օձոտ ընեիտիճ. քինոյ բնիրնդիճ:

* Spasimánte, ſ. Ցաւագին • ցաւած • Հղացեալ :
Spasimáre, ւ. Ա՛խտանալ, հղձացաւս : տիւրքերէ ընդիվեր : տաժանագին կ՚ունենալ. վշտագին լինել. հեղձուկ օձ ունել : զակատիլ, կամ առչորիլ սիրտը՝ աչքե օձուտ : անձկալ յոյժ • տենչալ : տչրտնջուտ : di dolore • կսկծել. մորմոքիլ : աչքնջուտ : di sete • պապակիլ ի ծարաւոյ : la roba, եղն • վատնել զինչս :
Spasimataménte, ſ. Հմայաւորէ • կսկծանօք ուժգին • կսկծագին :
Spasimáto, ta. Հղացաւ • Հղձիկ • զակատեալ ի խիղճ :
Spásimo, Spásmo. Տես Spasima.
Spasmódico, ca. Որ ի վերայ ածեալ հղացաւորեալ :
Spasmología. Ճառ յաղագս հղացաւոցն :
* Spáso, sa. Տարածեալ • բաց • տափարակ :
* Spassaméntare. Տես Spassare.
Spassáre, ւ. Spassársi, յ. Զբօսնուլ • զուարճանալ. բերկրիլ : խնդնել • սիրել զինքն :
Spasseggiaménto. Շրիմ. պտոյտ • օրօր • ման. ման :
Spasseggiáre, ն. Զբնալ • Ման. ման : ման. ման : օրօրել • l' ammattonato. Թաքչիլ ի տան յերեսաց պարտատէրոց :
* Spassévole, ſ. Զբօսալի • զուարճալի :
* Spassionársi, յ. Ի՛ր գործել ըստ ազգման կրից • ի բաց մերկանալ զկիրս • ազատանալ ի կրից :
* Spassionataménte, ած. Առանց կրից. անախտաբար. ոչնմուտիբէ :
Spassionatézza. Անախտութի • ազատութի ի կրից, կամ ի նախապաշարմանց մտաց :
Spassionáto, ta. Անկիրք • անախտ • անցանկութի :
Spásso. Զբօսանք • բերկրութի • զուարճութի • ախտ փանք • պէտ • պէս : menare a spasso, եղն • տանել. կամ ածել ի զբօսանս • Ման. ման : ման. ման : պէրմէ : dare spasso. զբօսեցուցանել • զուարճացուցանել • andar a spasso. գնալ ի զբօսանս • զբօսանել • զգնալ : ման. ման : ման. ման : ման. ման

հելի վարուց : իպրէլ ալֆա : specchiarsi ne' calamaj. զինել մանր : քինել զնարս իրաց : Specchiáre , ն . Յառիլ . ակնկառոյց լինել . քինել :

Specchiáto , ta . Երևեալ , կիմ ծնեալ 'ի հայելւոջ : յառակ , կիմ բացայայտ (գործած :) cosa , կիմ roba spécchiata . կատարեալ , կիմ պիտիճ լինչ :

Specchiétto , նոճ . Հայելի փոքր : այնպէտի : համառօտ առեալ . համառօտ բանագուշակ : հոմկիասաբ : Գաւ նաստ. ապակի՝ զոր զնեն 'ի նեղքոյ նրբագոյն ապակոյ :

Spécchio . Հայելի : այնա : լուսաւոր մարմին երևեցուցիչ առարկայից : Օրինակ . յաղագոյց : եբրներէ : esser pulito , կիմ nëtto come uno specchio , կիմ di 'specchio . լինել լինիլ ոմն զհայելի . լինել անբիծ : Specchio ardente , կիմ ustorio . Կիզանոյ հայելի . (է հայելի լինչ , որ միաւորեալ զշառաւիղս արեգական՝ կիզուս զառարկայս եդեալս յիւրում վառարան :) Աստեղական մասեան լինչ ջիօրջինացւոյն , յորում գրեալ են կարգաւ անուանք ամ քաղաքացեաց՝ որք ելցին վճարել գինս , կիմ զոյլ լինչ պարտս առ քաղաքն : Գիրք պարտուց : Specchio d' asino , կիմ Pietra specolare . Քար լինչ . տես 'ի Scagliuola . * Աղարտաձև զարդ լինչ փայտակերտ 'ի խնչս դաստուն , յորում գնի կնիք իշխանին , ծովապետին , և անուն նաւուն :

Speciále , Specialménte ; ևն . Տես Speziale , ևն :

Spécie , Spéziе , իգ : Տեսակ . (ը փիլիսոփայից է այն՝ որ է ը սեռիւ , և պարունակէ ը իւրև զրգիւ անհատս :) Նիւ . տղդ . տեսակ : ինոսէ . եղանակ . օրինակ : թարմ : կերպարանք . ձև . տեսիլ : էիսէլե . * տպրկի : in ispecie di colomba , պաւնակերտ . 'ի նմանութիւն պաւնոյ : Տեսակք իրաց . գաղափար . պատկեր իրաց (տպաւորեալ 'ի միտս) fare specie . զարմացուցանել : gravità in ispecie . բաղդատաս դան , կիմ սեռակարգ ծանրութեամբ : ugualmente grave in ispecie , կիմ պիս , o meno grave in ispecie . հաւասարապէս ծանր . որոյ տեսակարար ծանրութիւն է հաւասար . կիմ որոյ տեսակարար ծանրութիւն է յաւէտ կիմ նուազ . (ասի զայնմանէ , որ ը հաւասար զանգուածով՝ ունի զծանրութիւն հաւասար ը այլում , կիմ յաւէտ , և կիմ նուազ .)

Specificaménte , ած . Մասնաւորաբար . մասնաւորապէս . յաւէտ : հոսոսաս :

Specificáre , ն . Նշանակել 'ի մասնաւորի . քարոզել մասնաւորաբար . նշանակել . ակնարկել . ասել մի ըստ միոջէ : պէրէբ պէրէբ անոմ . աղանմոյն :

Specificaménte , ած . Մասնաւորաբար . մի ը միոջէ . որոշակի . մեկն : պէրէբ պէրէբ :

Specificáto , ta . Նշանակեալ , ևն :

Specificazióne , իգ . Մասնաւոր քարոզութիւն . որոշումն . նշանակումն : sine specificazione delle persone . առանց նշանակելոյ զանձինսն :

Specífico , ca . Տեսակարար : rimedio . մասնաւոր . կիմ յաւուկ , կիմ ազգու . դեղ : պաշխամ :

Specíllo . բաս վերահասիր . Տես Tenta .

Speciosità . Տես Speziosità .

Specióso , sa . բաս լոպ . Գեղեցկատեսիլ : փլուէր :

Spéco . Այր . քարայր . անձաւ : ֆապաս :

* Specolaménto . Տես Speculazione .

Specoláre , Specolatíva , Spécolo . Տ. Speculare , ևն :

Spécolo . Քաշարան . (է գործի մնչ զոր 'ի կիր առնեն վիրաբոյժք 'ի պահել բաց , կիմ առ 'ի ընդարձակել զերեանն , զոյս . սիրտատանին , ևն .)

Spécoráre , ն . բաս սահ . Մերկել . Ջնել . լոլ :

* Spécula . Դիտարան . դիտանոց (աստղաբաշխից)

* Speculábile , հ . Դիտելի . խորհելի . մտածելի :

Speculánte , Spécolánte , հ . Դիտող . նկատող :

Speculanteménte . Տես Speculativamente .

Speculáre , Specolare , ն . Խոհալ . յառիլ 'ի խորհուրդս . մտախոհ լինել . պարապել 'ի տեսութիւն : գիտել : ն . Նկատել . գիտել . յառել . լոտեսել . զննել : էեօդնիմէ . պատճառ :

* Speculáre , ած , հ . Specolăre (Pietra .) Ի քար լինչ . աստղագիտական . հայելագործ . կոյն և Specchio d'asino . Տես 'ի Scagliuola .

* Speculataménte , հ . կամաւ . գիտմամբ :

Speculatíva , Specolatíva . Հայեցողական , կիմ քննողական կարողութիւն :

Speculativaménte , Specolativaménte , հ . Հայեցողաբար . տեսութեամբ . մտաց . մտածութեամբ . խոհմամբ :

Speculatívo , va . Specolatívo , va . Որ պարապի 'ի տեսութիւն , կիմ 'ի հայեցողական իրաց . զննող : էիմ հիպի . փլոսոփա էպիճի : տեսական . հայեցողական :

Speculatóre , Specolatóre ; ար . Որ պարապի 'ի տեսութիւն . զննող : լրատես . գէտ :

Speculazióne , Specolazióne ; իգ . Հայեցողութիւն . տեսութիւն . խոհումն . զննութիւն : պիւէիճիէ . փլոսոփա :

Spéculo , Spécolo . բաս լոպ . Տես Specchio . այրան . քարանձաւ : ֆապաս :

Spedále , ար . Հիւանդանոց . անկիլհանոց : հոսպիտալ օտարանոց : խնամքի . հսամքիրհանէ :

Spedalétto , Spedalíno , նոճ . փոքր հիւանդանոց :

Spedaliére , ար . Աստէս անկիլհանոցին եղեալ : վիճակաց հիւանդանոցին :

Spedalíngo . Վերահացու , կիմ վարիչ հիւանդանոցին ոմն և զկերդմնն :

Spedáto , ta . Spedatíssimo , ma . Խանդիստ ոտիք . տաժանարեկ . վաստակեալ յոգւոյ : էօսխան :

Spedatúra . Խանդուման ոտից . վաստակումն :

* Spedicáre , ն . Լուծանել զտոնտանիսա . ձողսպիլ :

Spediénte , գոյ , ար . Խորհուրդ . նաստիճ . միջոց . հնարք : լաբէ :

Spediénte , ած , հ . Օգտակար . պիտանի . կարեւոր . քայպուլը . իրիհլը : egli è spediente . օգուտ է . հարկ է . 'ի գէպ է :

Spedíre , ն . Վճարել փուճամ . վաղ 'ի կատարումն ածել . բնէ պիճիրճէ : Spedírsi , յ . Աճապարել . փութալ : եվէրլէնէ : spedire corrieri , navi . ար . ձանկել առնոյով ճիղճատաբար . առաքել նաւս . (զմանուկս իրաց :) հնդիլ . կնի եուլամաբ :

Speditaménte , հ . Speditissimaménte . Աճապաղ . անգամդադար արագ . առիւծաբ . փութանակի : ինչ անարգել . յառակ . որոշ :

Speditézza . Արագութիւն . շուտափութիւն : ինեւլէ :

* Speditivaménte , հ . Աճապաղաբար . փութով . առիւծաբ :

Speditívo , va . փոյթ . արագ . շոյտ :

Spedíto , ta . Speditíssimo , ma . Վճարեալ . առաքեալ . պիճիճ : ազատ . զերծ : ապաս : գիւբ . անարգել . անխոչ : ենկէրինչ գծոյլ : փոյթ . շոյտ . կարմ պատրաստ . ժրանձան : լաէճի . հոնչէլ . ֆոփայէճ : ես sere spedito . լինել անյոյս : egli è spedito . վճարեալ է մի նմ . չիւապանաց : իւր պիճիճ լաբէսի նօթ :

Spedíto , հ . Տես Speditamente .

Spedizióne , իգ . Աստրատումն . վճարումն : պիճիրճի . արշաւանք . չահատակութիւն . գործ պատերազմի : ան փէր : փոյթ . ճանդ . երագութիւն : ինեւլէ :

Spedizionière , ար . Պայուծանաց ոք կոնգակաց Պատմին : Աստաքիչ վաճառաց քաղաքէ 'ի քաղաք :

Spéglio . բաս փաղափէ . Տես Specchio .

Spégnere , ն . Շիջուցանել . անծխիճրճէ : զրաեւել 'ի կինոց : եօլէրճրճէ : 'ի բաց բառնալ : գալարճաճ : ջնջել . եղծանել . խլել la sete . անցուցանել զծարաւ : Spégnersi , յ . Շիջանիլ . առն . պակասիլ

աղքատութիւն : տճաղը պեծնչէ :
Spegniménto . Շէկնուիս . շէկնուցուիս :
Spegnitójo . Ջանդակաձև գործի ՝ի թիթեղանց եր. կաթոյ ՝ի շէկնուցանել զՇրոագս :
Spegnitóre , ար . Շէկնուցիչ = եղծիչ :
Spelacchiáto , ca . Մաշտեալ = ինչախեղ :
Spelagáre , ւ . Իշանել ՝ի սերազգաւէ , յո՛ ՝ի ծովէ :
Speláre , ւ . Մաշտել . խլել զմազս , զՏերս = ինչս տալով : Spelársi , յ . Ցամաքիլ Հերայց , կամ մաղցմաշնիլ . փոխեալ զինազս : ինչանչէի պեօխնչէի :
* Speláto , ta . Մաշտեալ . Հերաթափ : տառապեալ . զգեցեալ պատառատոռնս :
Spelazzáre , ն . Մաքրել , կամ ընտրել զգեղմէն Տես և Pelare .
Spelazzíno . Մաքրիչ գեղման :
Spélda , Spélta . Ազգ ինչ կարմրագոյն ցորենոյ . հայ նր տևազգին և անախորժ :
* Spellicciársi , յ . Ընդհարկանիլ միմեանս :
Spellicciatúra . Խածոճած չանց : գառն կլատմանք
Spelliciósa . Ազգ ինչ վայրի Cardo ՝ի որ ագռի , կամ եկքանի . որ կոչի և Cardoncello .
Spelónca , Spelúnca . Ակր . քարանձաւ . անձաւ : ծաղաբ = ընդունարան . աստղնչական :
Spélta . Տես Spelda .
* Spemallettóre , ար . Յանկուցիչ , կամ հրապուրիչ յուսոյ :
Spéme , ի . Բառ փաղաչափէի . Յոյս : ակնարկ :
Spendénte , հ . Վաճառիչ . չառիչ :
Spéndere , ն . Ծախել . ծախս առնել : հարճ էնմէք : գնել զապրելիս . գնել : ապրել ազատ : ծրագրել ՝ի վար արկանել : գործանել = eccessivamente . վատնել . ապատել : խրաք էնմէք : l' opera . աշխատ էնել :
Spenderéccio , ia . Ծախելի . չառիչ . վատնիչ :
* Spendiménto . Ծախք . ծախումն :
* Spéndio . Տես Spesa .
Spenditóre , ար . Ծախօղ = հարճ էնէն : հաձարտապետ տան . կռնռնս : վերիչագործ : վատնիչ . չառիչ : տարաքի էրէնի :
Spénè , ի . Բառ փաղաչափանի . Յոյս : ակնարկ :
Spennacchiáre , ն . Փետրաձափ առնել : ինչոյնէրի գործանդակ . ձև . Scapigliarsi .
Spennacchiáto , ta . Փետրաձափ . Հետաձափ : ինչոյ . ախոյ գանապատը զգեցեալ զգինցոտիս գծծանդակեալ : ըստ չափաբ կիսիչ : պատուհասեալ . չոմարեալ : չարմըտ
Spennacchiétto , նմ . Փոքրիկ յցուկք :
Spennácchio . Յցուկք : ոչրդանի :
Spennáre , ն . Փետրաձափ , կամ Հետաձափ առնել ինչոյնէրի , գանապատը գործանդակ : ղեսանել : զարտ վերնչէ : ւ . և Spennársi , յ . Փետրաձափ , կամ Հետաձափ լինել . փոխել զհետաձիս : ինչոյնէրի պեօխնչէի :
* Spennataménte , հ . Ինչիհետաբ :
Spennáto , ta . Փետրաձափ . Հետաձափ : ինչոյնչէ :
* Spensaría . Ընչաքի ծախք = յոգ հասկաբ :
Spensieratággine . * Spensieratézza , նչ . Անհոգութիւն . զանցառութիւն . հեղգութիւն հաճախութիւն :
* Spensieratamente , հ . Անհոգ . անխոհական . անխորհրդաբար : հաճախութեամբ :
Spensieráto , ta : Անհոգ . անփոյթ : հաճախութ :
Spénto , ta . Շիջեալ . մեծնիալ . վախտ յոյժ :
Spenzoláre , ն . Կախել . ասպռ : Spenzolársi , յ . Կախիլ . ասլնչալ : արտաքս կարկառիլ (ըստ պատուհանի :)
Spenzoláto , ta . Կախեալ . առկախեալ ՝ի կախ : ասլուած :
Spenzolóne , Spenzolóni , հ . Ընչի են :
Spéra . Գանառ . պերճ : գառնաբերկիւղ . պարտնական երկնից : ֆերչէի ուչմ : հոյակերպ . Spere . Ազատանդ գնաւակակերտի : Spera . Բառ նաստրտոց . խոստ ՝ի այլ բան ինչ արկանել ՝ի թիկունց նաւուն' առ ՝ի նահանջել զընթացս նր :
* Sperábile , հ . Յուսալի : ամաճաբ . ասխալանաբ :
Sperále , հ . Գնառական . գնաստին :
Speránte , հ . Յուսոց . յուսացող :
Speránza . Յոյս . ակնկալութիւն : ասխալ . երկիւղ . կասկած : pieno di buona speranza . բարեյոյս . քաջայոյս : dar speranza , tener a speranza , կամ in isperanza . յուսացուցանել : perder la speranza . յուսաբեկ , կամ անյոյս լինել : essere di perduta speranza . յորմէ չէ հնար ակն ունել բարւոյ իմիք : non c'è più speranza per noi . վճարել է վր մեր . չկայ մեզ յոյս ակնկալութեան : * a speranza . աւեն ա Bada .
* Speranzataménte , հ . Յուսով . ակնկալութեաբ :
* Speranzáto , ta . Յուսացեալ . յուսացուցեալ :
* Speranzétta , Speranzína , նմ . Յոյս սակաւ : mia speranzina . ամ ֆպոտէլ . յոյս իմ . ակնկալուհի իմ :
* Speranzóso , sa . Յուսաղ . յուսալից . բարեյոյս :
* Speranzúccia , նմ . Յոյս սակաւ :
Speráre , ն . Յուսալ . (գասուիլ և ը) ասմաբ : սպասել : պերչէնչէ : խոհեալ . կասկածել . կարծել . համարիլ : պանն էնմէք : ն . Պահել ինչ յանգիստս (զի զձոռ , ևն , առ ՝ի քննել զվատթանգիսուն նր .) զննել զվատթանգիսուի իրիք :
Speráto , ta . Յուսացեալ , ևն :
Spérdere , ն . Ցրուել . կորուսանել . եղծանել . պակղմաբ . գայթ էնմէք = la creatura . անյուսացանել զգաւակ . վիժել : ծղան պիւչխրմէք : ւ . և Spérdersi , յ . Պակասիլ . կորնչիլ : էտխնչմէք . գայթ ելմաբ :
* Sperdiménto . Վիժուածն . անյուսացանելն զգաւակ :
* Sperditóre , ար . Ցրուիչ . ցրիչ :
Sperdúto , ta . Ցրուեալ : պակղնչէ : Թափառական :
Sperétta , նմ . Գնդակ . պուռնա փոքրիկ :
Spérgere , ն . Ցրուել . ցիր և ցան առնել . կորուսանել : պակղնչաբ : սրսկել : ակրմէք :
Spergiuraménto . Սուրբ . ուածն էնէի անպ :
Spergiuráre , ն , և ը և Spergiurársi , յ . Սուտ երդնուլ . էտլան էնէի անպ իմէք :
Spergiuráto , ta . Երդմնազանաւ . նաւ յոր երդուեալ է ոք սուտ :
Spergiuratóre , ար . - trice , իզ . Սուրբ . ուածն . երդմնաւ հար : հիւսիք էնէի անպ իմիլ . անպ պօղանաբ :
Spergiuróne , իզ . Սուրբ . ուածն է : էտլան էնէին :
Spergiúro . Տես Spergiuratore .
Spergiúro . Սուտերդնուածն . սուերդնուած . երդնուած հարուն : հիւսիք էնէի անպ . էտլան էնէին :
Spérico , ca . Գնդաձևական :
* Spericolársi , յ . Վտանգել զանձն ՝ի վտանգ :
Spericoláto , ta . Երկչոտ . որ երկնչի ՝ի վտանգս :
Speriénza , Speriénzia . Փորձ : Ընճրիպէ : dare sperienza . փորձել . ցուցանել փորձովք : far delle sperienze . փորձ փորձել :
Sperimentále , հ . Փորձառական (ընաբանուն .) փորձական . հիմնեալ ՝ի փորձս :
Sperimentáre , ն . Փորձել . փորձ փորձել . ցուցանել . փորձովք : ընճրիպէ էնմէք . խոպաք էնմէք :
Sperimentatíssimo , ma . Քաջափորձ . բարեփորձ :
Sperimentáto , ta . Փորձեալ : ընճրիպէ ելանաբաց փորձ . հմուտ . տեղեակ . վարժ : վոփաքիպաբ . իմիմէք :
Sperimentatóre , ար . Փորձառու : ընճրիպէ էնէն :
Speriménto . Փորձ : ընճրիպէ :
Spérma , ար . Սերմն (կենդանեաց :) նկճս : Sperma ceti . Ցպիտակուց բաղնիայի . (է գոյացուն ինչ իւղային հանեալ ՝ի գլխոյ բաղնիային) պալեզ նկճսէ :
Spermático , ca . Սերմնական (անօթ կենդանեաց :)
Spermatocéle , իզ . Ազգ ինչ փոյտանկուռէ :
Spermatología . Սերմնաբանութիւն . (է ճառ յայտագ ակր-

սերման կենդանեաց ։)
♦ Spermentáre. ♦ Sperménto. Տ՚ա Sperimentare.
♦ Spérmo. Տ՚ա Sperma.
Spérnere, ն. բաս լաթ. խոտել. անգոհանալ: մերժել անարդանօք. ի քաց մերժել։
Speronáre, ն. Տ՚ա Spronare.
* Sperônáto, ta. Սրսկաւոր. որ ունի զմարակ.
Speróne, ար. Տ՚ա Sprone. Սարակ (ը անիւաքաս ընդ՝ ի սառիւն մատն ծաղկանց ինչ, կոր, խոյակաձև կառոր, անձկագոյն, և փակ ի ծայրն) եւս՝ խնդի ինչ քայիւ։
Sperperaménto. Ընդունումն. քանդումն. սպառ։
Sperperáre, ն. Ցնդիլ. քանդել. սպառել. կործանել. կորուսանել: ընծայել. պերպեռ ելիել։
* Sperperatóre, ար. Կործանիչ. քանդիչ։
Spérpero — Տ՚ա Sperperamento.
Spérso, sa. Ցրուեալ. ցիրուցան. պաղտնչեալ։
Sperticáto, ta. Երկայնահասակ. վիճխաբեր։
Spérto, ta. Spertíssimo, ma. Փորձ. վարժ. տեղեակ. զգաստ. վարժուած: ճարպիկ. խոհեմ։
Spervertíre, ար. Spervertíto, ta. Տ՚ա Pervertire.
Spétula, նաե. Գուռնա փոքր. դնդակ։
Spésa. Ծախք: հարճ imparare, chiarirsi, եւն. alle proprie, կամ alle sue spèse. ուսանիլ վնասուց, կամ վտանգաւ անձին: imparare, եւն, all' altrui spese. ուսանիլ կամ իմանալ անդամանալ փորձով, կամ վնասուց այլոց: * a spese altrui. ծախուց այլոց: portar, կամ francar, կամ sopportar la spesa, եւն. օգտել. արժել. լինել յօգուտս: պէտէ. հարճը ծախք: chi dà spesa, non dee dar disagio. առատ ապառնոյ լինի ծախուց. մի լիսկ և առիթ աշխատանաց: dare, կամ mandare spesa. զՁ իմանալոյն. գտանել ը ապրուստապահին յատենի. ընդել զպարտուցանին: dare le spese. ապրուստ տալ. կերակրել. բաւծանիլ: dar le spese al suo cervello. խորհել զանձին և զիւրց խնդոց: dare spesa: տալ ծախս առնել: esser condannato nelle spese. պարտապրիլ ի հատուցումն ծախուց դատաստանին: կորուսանիլ զժամանակ և զվաստակ։
* Far spese. Ծախս առնել, գնել իրիք (վն տան։)
Spesáccia, ղէշ. բաղում, անչափ, անհնարին ծախք։
Spesáre, ն. Սառակարարել զծախսն. վճարել զծախս արձն. կերակրել: հարճը կերակրել։
♦ Spesaría, Spesería. Տ՚ա Spesa.
* Spesáto, ta. Կերակրեալ. բաւծեալ: esser spesato. կերակրել յայլմէ։
Speserélla, Spesétta, նաե. փոքր. տակաւ ծախք։
Spéso, sa. Ծախեալ: հարճ օգտանոյց։
Spessaménte, ած. Spessissimaménte. բաղմապատկապէս. առատ. յաճախակի: լաւ պէտէ։
* Spessaménto. խոտել. խոտացուցանել։
Spessáre, ն. խոտացուցանել: գօյս ելիել. ըստ ելիել։ Spessărsi, ի. խոտանալ: գօյանալոյն. ըստ օրէսն. տե՛ս և Spesseggiare.
Spessáto, ta. խոտացեալ։
Spessazióne, իգ. խոտուն: ըստ ելեալ. գօյացեալ։
Spesseggiaménto. Յաճախումն. կրկնուն: խոտանալ բազմանալ։
Spesseggiánte, ած. Յաճախ։
Spesseggiáre, ե. Յաճախել. առնել յաճախ. կրկնել առեալ: ըստ ըստ ելիել։
Spesseggiáto, ta. Յաճախեալ. կրկնեալ յաճախակի։
Spessézza. խոտուն: ըստ ելեալ. գօյացեալ: յաճախումն. խոտանալ բազմանալ: լաւ լաւ։
* Spessicáto, ta. Տ՚ա Spesseggiato.
Spessíre, ն. խոտացուցանել. մանկարդել. մանրացնել, գօյացուցանել: և ի. խոտանալ. մանկարդել. մանրանալ։

Նուրբ: գօյացեալ։
Spessità, - táde, - táte, - túdine. Տ՚ա Spessezza.
♦ Spésso, գոյ. Յառաջագոյն. ի ժամանակս. խորհուրդ։
Spésso, sa, ած. Spessíssimo, ma. խիտ. ի ժամանակս խիտ. ի ժամանակսանաւ. ած. խոցուն. ի ժամանակսանաւ (կարկուտ:) Յաճախ: spesso volte, գ. ած՚ա Spessamente. Spéssi anni, գ. Իբր ամի ամի. ի բազում ամս։
Spésso, գ. Տ՚ա Spessamente. Spessissimo. կամ Spésso spésso. Յաճախագոյն. առեալ առեալ: ըստ ըստ։
Spetezzaménto. Ընդամուսն ինքոյ։
Spetezzáre, ն. Փուքս արձակել. առեալ փուքս արձակել: տատանիլ։
Spetráre, ն. Փոխել զբնութիւ քարին. լուծանել. կարծրութիւն հակիլել: ինքը էութիւնեմ: ապառել. արձակել: ի. Ջերծանիլ. արձակիլ։
Spettábile, ած. բաս լաթ. Երեւելի. նշանաւոր: Յարգոյապատիւ, մեծապատիւ. (ի պատուանուն ա տուեալ իրիք։)
Spettácolo. Տեսարան: տեսլարան, տեսիլ: օրհնիչ: ողորմ տեսիլ. տեսարան ահեղական։
♦ Spettaménto. Տ՚ա Spettazione.
* Spettánte, գ. Որ հայի. վերաբերեալ։
Spettáre, ե. բաս լաթ. Հայիլ. վերաբերիլ. անկ է. պատշաճիլ. անհարկիլ: փոյթ. գործիլ օվսի։
* Spettatíva, Տ՚ա Aspettativa.
Spettatóre, ար. Spettatríce, իգ. Որ կայ ի ջնին. գիտող. հանդիսական: աչխէն։
* Spettazióne, իգ. Ակնկալութիւն. սպասումն։
Spettorársi, յ. Բառնալ զկուրծս. մերկանալ զանձն: ձեռօքս ազմոյ: Ազատել զկարծիս երբ յայտնել վնասս իւրոյ: * Spettorare. Փքանիլ զնոսա ընդ զոր. ի քաց փքանիլ. կամ մարդել զնոսա. զսպել զայն: լաւ խիստիւրեամբ պակաս ձեռօքս։
Spettoraraménte, գ. Սերկակուրծ քաջասլանիօք։
Spettoráto, ta. Սերկակուրծ. մերկալանիք. հ. լանի լանիքք: ձեռօքս ազգ։
Spettorezzársi. Տ՚ա Spettorarsi.
* Spéttro. Ան աչքի ինչ. գնդաք. տեսիլ առ աչք: հայոյ: Spettro colorato. Գունաւոր պատկեր. (ը քնաբանիչ՝ ի պատկեր ինչ լուսնագոյն և երկայնաձիգ. զոր ձևացուցանեն՝ ի վերն որոյ խաւարքն սեանակի՝ շառաւիղք շուայ ելեկեալ և ցրուեալք՝ ի վանակն հատուածակողմանի։)
Speziále, գոյ. ած. Դեղապահաս. դեղագործ: դեղակրպակ վաճառանոց: ելանել ինչ. cose, che non tengono, կամ vendono, կամ hanno gli speziali. օտարոտի իմն. ղորեանի ինչ։
Spéziále, ած. ե. Spezialíssimo, ma. Մասնաւոր. առանձին. յատուկ. սեփական: ծախսոս. պարտս: տե՛ս և Spezialmente.
Speziálità, Spezialtà. Մասնաւորութիւն. մասնաւոր պարագայ. մասնաւոր որոշումն. յատկանի: հատուածեմ: In ispezialità, գ. Տ՚ա Spezialmente.
Spezialménte, գ. Մասնաւորապէս. մասնաւորապէս. առանձինն. յատկապէս. ի վեր քան զայլ մասնաւանդ. յատկեա: հատուածաբար։
Spézie, իգ. Տ՚ա Specie. Երեսոյթ. պատրուակ. կերպարանք. պատճառանք: Տեսնում: Spézie. Հաւմ. տե՛ս ի Spezieria. առակ՝ պահարկելին: զոհ. խառնուած համեմունց. (ի խառնուրդ զանազան համեմոյնի փոշեաց՝ ի համեմել զիւրաքանչիւրն) խառնուած բժշկական փոշեաց. բժշկական փոշիք. դեղորայք. (ը այամ ասի եւ Spezj.) էպ: dare le spezie. խայ առնել։
Spezieltà, - táde, - táte, իգ. Տ՚ա Spezialità.
Speziería. Կրպակ դեղապահասին: էպաշ ինչ. գե.

դեղարան · դեղանոց :

Spezieria . Եղ· ԷԲ՛Ի Բաղա՛Ն՛Ի ԱԽՐ ԱԾԻ յոդնակի ասր Spezierie . Հաւաքումն · (Ի հաւաքական առումն աւի հանուար, և հաւաքուր համեմուց որ է սրպարկն, մեհանին, դարիսեղինի, կոմպոպրսկն, մանանեխն · անիսոնն · լեմոնն · նռն · և այլ և խաղիկն · չաքարն · մեղրն, Եղէյն · և այլ բժշկական արմատք և նիւթք և դեղորայք · որք կոչին և այս Spezie , Aromati , Droghe .) առամ՛ · դարհարեկին : պահաւ · Եղա : գեղորայք ·

* Spezioseménte , ի · Կերպարանեալ Հնարատուիթ վերբերեալ · Ը կերպարանեաք Հնարատուէ :

Speziosità , - táde , - táte , Եգ· Հրաշալի դէղեցկուհի· գեղ հրաշալի : փերպերէնի :

Spezióso , sa . Բառ լատ · Speziosíssimo , ma . Հրաշագեղ · աքանչելագեղ · չքնաղ· Եօսիեբէնի· փերպերէ· որ ունի գիմերատանս Հնարատուէ :

* Spezzábile , ի · Բեկհանուած· խորտակելի :

* Spezzacuóri , Եգ· Ցաւոտուցիչ սրտի · սիրարկու · որ գողանայ զսիրտ այլոց՝ ի սէր իւր :

Spezzaménto . Բեկումն · խորտակումն : գբաբէ :

* Spezzanténne , ի· Խորտակիչ առագաստակալացի · (ասի զառագաստացուն Հողոյց)

Spezzáre , ն· Խորտակել · բեկանել գբաբէ · ցրուիլ· հղծանել · փարատել (ՀԱԿԳ) գաղբէմ : Spezzársi , յ· Խորտակիլ· բեկանիլ : գբաբէմ : spezzar la testa ad alcuno . Ջանձրոյնի արկանել յոք · աշխատ առանել : գաղ ագբէմ :

Spezzaténte , ի· Բաժանարար · մասն մասն :

Spezzáto , ta . Խորտակեալ· բեկեալ գբաբէալ : alla spezzata , ի· սեռ alla Sfilata .

Spezzatóre , ար · Խորտակիչ· բեկանող· գբաբող :

Spezzatúra . Խորտակումն · բեկումն : գբաբէ :

Spia , ար· Լատ բանակի : լրտես : չաղտ · մասն և գործ · գոռ · տեսանող· aver spia d'una cosa , իրաւ գնել լինել լրտեսելոք :

Spiáccia , Ետ· Գոռ չարաճաճ :

Spiacénte , ի· Անհաճոյ· անախորժ· տուելի · նադատ կալի · ծանր · գառն · դեղիչ · նա Հոգոյ · ապբէ :

Spiacénza . * Spiacére : Անհաճոյանք · գժկամակ լինը վիշտ · ձանձրոյնի : գեղբէ· ապբէմ· Եղէնէ :

Spiacére , ս Անհաճոյ լինել· ոչ լինել Հաճոյ · նանաչ պոռ ելմա · Հոգոյալ Եղէնէ :

Spiacévole , ի· Անհաճոյ· ծանր· գառն· տուելի· նեղիչ· գեղ · նա Հոգոյ· ապբէ· Եղէնէ :

Spiacevolézza . Գժճոյանարհաճոյանք· ձանձրոյնի· վիշտ· նեղուն· գեղուն· ասնչբէ· Եղէնէմ :

Spiacevolménte , ի· Տխրագոյն· նեղուբէ :

Spiacíbile , ի· Տես Spiacevole .

Spiaciménto . Տես Spiacenza .

Spiaggétta , նոյ· Ափն փոքրիկ· փոքր ծովափն :

Spiággia . Ափն· ծովափն· Եղէնէ· գբաբէ· Եաբէ :

* Spiaggiáta . ծովէզր· ծովեզերեայ կողմն :

Spiagióne , Spiaménto . Լատնում :

* Spianacciáto , ta: Alla spianacciáta ; ի· Տես Spiattellatamente .

Spianaménto . Հարթում· քանդումն : քայարարում· մեկնում :

Spianáre , ն· Հարթել· գաշտել· գերբել փխ փխոյ Եղէնէ· քայարարել· մեկնել· Հանս Եղէնէ· Հարթեալ յատակ առնել· յատակել· հիմնայատակ գործել· Եղէ Եղէ պերգէբ Եղէնէ· in terra . տապատ արկանել· դրբ· դգեստել· Եղէ· Եաբէմ· Եղէմ· il pane . Հաց գործել· ֆ mattoni ագիւս արկանել :

Spianáta, Spianáto, գոյ· Դիւր· գաշտադետին· գեղ· Եղէ· օվա :

Spianáto, ta , աֆ· Հարթեալ· գերբեալ· փխ Եղէնէ· գեղ· փոս· քայարարեալ· մեկնեալ· մեկն :

Spianatójo . Գլանակ· կամ գաւազան ինչ ատեալ և քայլորդի , որով տափարակեն գնայս· գբաբէալ :

Spianatóre , ար· Հարթիչ· հարթիչ :

* Spianatúra . Հարթումն :

Spianazióne , Եգ· Տես Spianamento .

Spiáno. Տես Spianata. Յօրէան՝ զոր գտատուրք փիլիսկիցայի ասեն հացապօրեայ որոշել ինչ գեռվ, սակ ի գործել գհաց, և վաձառել Ը ասիկալ գնոյն :

far lo spiano . վաճառել :

* Spiantaménto . Տարապատումն · քանդումն :

Spiantáre , ն· Հիմն ի վեր տապալել· քանդել հիմնովին : ԲԷՀԷՆԷՆ· ԷՀՀԱՀ· իսել արմատաբի · գէօգրաֆ գէօգրաֆ : էզնանել· Ջնջել աղարտել· գոչհաբ· * Spiantársi , յ· Կործանել զանձն · ժամանել ի վերջին անսանկուն · վաճանել զնոյ զբոյս իւր : գհաբէնէմ· գաբէնէմ· գհաբէնէմ աֆաբ :

Spiantáto , ta . Գանդել ի հիմանց · տապալել· ԲԷՀԷՆԷ ԷՀՀԱՀԷ· Հաճել ի յիմն չգաւորուն :

Spiáre , ն· Լատնել· գիտել· տալապլանաբ· Էօգլանաբ·

Spiáto , ta . Լատնեալ· գիտեալ :

Spiatóre , ար· - tríce , Եգ· Լատնող· լրտես : լաղաբ·

Spiattelláre , ն· Բառ ասի· իսօսել Հանդիսական · ճշմարիտ ոչ ոեւ էն : ՆԷՀԷԱՔ· ԳԷՕՂՀԷ :

Spiattellataménte , ի· Յայտնապէս· Հանդիսական · առգաստաբանն :

Spiattellato, ta . Spiattellatíssimo , ma . Աւոյեալ յայտնապէս· յայտնեալ· յայտնի · Հանդիսական : alla spiattellata , ի· Տես Spiattellatamente .

* Spica . Տես Spiga . Հասկ · (Ը անկաբանից և վերին մասն գօրհոյն կոնտակեցաբ ՛ի վերս ամբարձեալ մի ծաղկանման :)

Spicacéltica , Spicanárdi , Տես Spigaceltica , Եղ :

* Spicáre . Տես Spigare .

* Spiccaménto . Փրթմունքանեն · Կոր գործումն :

* Spiccánte , ի· Փայլուն · գեղեցկափայլ · Եբնեբէբ :

Spiccáre , ն· Փրթմունքանել· կորզել· Հատնել : փերբէմ· անջատել· քակել ի բաց Հատանել· ատբէմ· Եղէմ· փայլել· փայլել ի մէջ այլոց · երեւել· լուսաւորել· գեղազանգել· յայտել· Հատ, վեր օրէմ· փարբ ատբէմ· l' oro spicca sopra il rosso· ոսկին գեղեցկի փայլէ· կամ յայտ ՛ի վր կարմրոյ· salti· ատանուել : le parole . որոչ արտասանել ըզբառան : Spiccársi ,յ· Դադարեցնել լինել· Հեռանել· (ասի զգեղէն, զորոկ ան, որք գիւրաձև ձեղքելիս գեռատք :) Եառբէմ· : Spiccarsi da un luogo , կամ da una persona , յ· Ազատիլ ի տեղւոյն ատանէ · ազատանալ , կամ Հեռանալ յոքանէ :

* Spiccataménte , ի· Փայլմամբ :

Spiccáto , ta . Կորզեալ· Հատեալ· ի բաց Հանեալ· ԱՆ :

* Spiccatúra . Տես Spicco , Risalto .

Spicchiettíno , Spicchiétto . Փոքրիկ պաճղի :

Spicchio . Պաճղի · (Ի մէն ի մասանց խնձորոյ · կամ նմանոյ · ԱՆ) պէր փէ· ատմասագ · Ընբաբ · կամ չորիք մասն խնձորոյ · կամ պատառ մի ծանձի , կամ այլ այս պիսի պտղոց · գէնՀ · դոյղն ինչ մասն : ձէդէ· di petto . մէջն լանջից հնդանեաց : a spicchio , ի· ոչ զոյնդին խաղորոյ · կամ անհիւնաքար : vedere per ispicchio . Հայել կողմնակի , կամ Ը ծակ ինչ :

Spicchiúto , ta . Բազմասպիճեղն :

Spicciáre , ն· Աւարտել գործել· բերել· ցայտել· ԷՀՀԱՀ : քակիլ· ոչացանել քակիլ (կասուցց) ասբ գԻՀԷՆ : ն· Յօդել զբառս· արձակել զբարբառս : ն· և Spicciársi , յ· Արագ վշարել· փութալ· աբ բազգել· ՆԷՀ գԻՀԷՆԷՆ :

* Spicciáto , գոյ· Ագգ ինչ պատնիչ :

Spiccioláre , ն· Հանել· կամ կորզել զհանի գաղղոյց :

ապէը լաւ ինչ։ fiorire. ունքևաշտ առնել զծաղկիլ։

Spicciolataménte, ած. Ըստ ոմանց. որպէս. մի ըստ միոջէ. առ առանձ առանձ։

Spiccioláto, ta. Կտրտիլ զկանեփն. անկանիլ։ ապուղ։ անջատիլ բաժանիլ։ այբեղբա։ ցրտնել. ցրիւ ցիր և ցան։ պղտի։ alla spicciolata, ած. Spicciolatamente. Fiori spicciolati. Տերևաշատիկ, կամ անառերև ծաղիկք։

Spícco. Փայլուն. գերազանցուն. հռչակաւոր. պայծառուն երևոյթ։ հանդիսութիւն։ fare spicco. վայելել. գերազանցել։

Spicilégio. Ի անուն դանազան հատուածոց մատենից, օրք զզանազան ծրագիրս նիւթս՝ ի մի հաւաքին առու գաւազանի Հասկաքաղուած. կամ հասկաքաղ։

Spiculatóre, աւ. Աղեղնաւոր նետին հաւմայեցուց։

* Spículo. բառ լաթ. Այլք նետն. նետ։

Spidocchiáre, ն. Մաքրել յօլայց քճուձել. պիւնգիել։

Spiéde, աւ. Spiédo. Շամփուր որաորգայ։ հասպիտ։ շամփուր։ ղեղ։

Spiedóne, աւ. Մեծ շամփուր որաորգայ։

* Spiegábile, ած. Բացատրելի. մեկնելի։

Spiegaméntо. Տարածումն. բացատրութիւն. մեկնուած։

* Spiegánte, ած. Բացատրիչ. նշանակիչ։

Spiegáre, ն. Պարզել. բանալ. տարածել. ապրիլ. ապատ. լայատ. յայտարարել. մեկնել. բացայայտել։ ընդ վերջ. բաղդ նիմիտ։ le vele. պարզել զառագաստս։

Spiegáto, ta. Պարզեալ. բացեալ. բացատրեալ. մեկնեալ։

Spiegatúra. Պարզումն. տարածումն։ մեկնուած։

Spiegazióne, իգ. Բացայայտութիւն. մեկնութիւն։ Նանաց։

* Spiegazzáre, ն. Աղճատել. եղծանել։

Spieggiáre, ն. Լառնալ առպղ։ ապաղատ եղիլ։

* Spietà. Անգթութիւն. խստութիւն. անողորմութիւն։

Spietataménte, ած. Անգթաբար. անողորմ. դաժան։

* Spietatézza. Անգթութիւն։ հրեհամբերութիւն։

Spietáto, ta. Spietatíssimo, ma. Անգութ. անողորմ. դաժան։ հրեհամբերատ։

* Spietóso, sa. Ողոր և։

Spígа. Հասկ։ պալափ։

Spigacéltica, Spicacéltica. Կարդա կիտասացուց։

Spiganárdi, աւ. Spiganárdo. Nardo Indiáno. Սարնաղարդոսին հնդկաց։ Կարդաս հնդկայ։

Spigáre, ը. Հասկաւորիլ. աձել՝ ի հասկ. արձակիլ հասկս։ պալափ բռնել։

Spigáto, ta. Արձակեալ հասկս։ հասկաւորեալ։

Spigatúra. Հասկաւորումն. արձակումն հասկաց. ժամանակ հասկաւորելոյ։

Spighétta, նոճ. Հասկ փոքր, կամ մանր։

Spigloñáto, ta. Ոչ վարձեալ. ոչ առնելի՝ ի վարձու։ ի ծրացա ելելիմիտ։

* Spigliatézza. Spigliáto. Տես Destrezza, Destro.

Spígnere, Spíngere, ն. Մղել. ելիմ ելիմիտ։ եղծանել զինկարն։

* Spigniménto. Մղումն։

Spignitóre, աւ. Spignitríce, իգ. Մղիչ. գրգռիչ։

Spígo. Կարդաս. ներքին ։ լուծանա։

Spigoláre, ն. Հասկաքաղ լինել։ պալափ պեղելիմիտ։

* Spigolatóre, աւ. Հասկաքաղ։

* Spigolatúra. Հասկաքաղուած։

* Spigolístra, իգ. Հասկաքաղ։

Spigolístro, ra, ած. Մերկ և գոլ. Կեղծաւոր. կեղծաւորել բարեպաշտ։

Spígolo. Սուսերին անկիւնն քարանց. կամ սախառ կաց։ spigoli delle volte. Տես Peduccio. Spigolo. Երկաթի սուսիլաւոր թիլիկն ինչ՝ եղեալ ընդ զենդանով յոր հաստատեն սիմն ի լուացս։

Spigóso, sa. Հասկաւոր. հասկալից։

* Spílla. Տես Spillo.

Spillaccheráre, ն. Մաքրել զսիրտ հանդերձից. զբեղ զգեցին։

Spilláncola. Մանրիկ ձուկն ինչ գետոց։

Spilláre, ն. Հանել զբինի ը ծակ տակառին, լցած գըբինեաւ հոսել. կաթկթել. ծորել։ գինեաւ տեղկանաչ լուսաւորել։ կեղծ-ելիմիտ։

Spillatúra. Հանումն ը ծակ տակառին։

Spillettájo. Յօրինող, կամ վաճառող գնդասղաց։ ծօքլառաս։

Spilléttо. Գնդասեղն։ ասեմ՝ գնդիկ։ ծօքլառ։

* Spillettóne, աւ, ասպ. Մեծ գնդասեղ։

Spíllo. Գնդասեղն։ ծօքլառ։ խոծոր։ գրգիռ։ գիմ տակառաց գինւոյ։ (է սրածայր երկաթ ինչ որ ծակեն զտակառ գինեցին՝ առնուլ զձաշակ գինւոյ։ ծակ տակառաց գինւոյ։ քաշել դղմակ։ ծակ։ գեղիմ։

Spilluzzicaménto. Դողդող ձաշակումն. տակաւ ի ձաշակառումն։

Spilluzzicáre, ն. Բառնալ գոյզն ինչ և մեղմ առնուլ զձաշակ. ձաշակել։ գաղջանալ։ chi spilluzzica, non digiuna. առած՝ և գոյզն ձաշակ լցնի՝ ծանեն զծոմն։ և դոյզն գանցառումն է օրինաց ցսովելոյ։

Spilluzzicáto, ta. Ածեալ զձաշակ, կամ։

Spillúzzico. Fare, կամ dire checchessía a spilluzzico, կամ a spízzico, կամ a spizzicóne. Ածանամ, կամ գծոտ առնել, կամ առել ինչ։ spilluzzico. Հալուիմ։ ձշդիմ։

Spilónca. * Spilúnca. Տես Spelonca.

Spilorcería. Կծծութիւն ի ծախս. ողջոյն կարիս թեան։ նեղկրելիմիտ։

Spilórcio, ia. Կծծի. կարկամ. անշէ. ինչ նեղ։

Spilungóne, na. Երկայնահասակ. բարձրահասակ։

* Spimacciáre, ած. Տես Spiumacciare.

Spína. Փուշ։ փէնէն։ Spina, կամ Uva spina. Տ. Uva.

Spina. Խայթոց մեղուի, կամ ոլիճակի։ աշ վիճակի։ Ողնայար, կամ ողնաշար։ (է շարք ոսկրաց որ կոչին Vertebre, ձգելք ի գլխոյ մինչև ցսակր ոտքանին։ կոչի և Fil delle rene.) ծառուց։ փուշ ձկանց։ պալափ փէնէնի։ գործած ինչ ասղիգործ։ սեպ ինչ երկայնի, որով գործիք ծակեն զերկաթ հրաշեկ։ * Սլաք։ (ի՞ սլաքաձև մանր զանազան գործեացս) Spina fecciaja. Ծորակ մրոյ (է եկեղ նամձև փոքրիկ խողովակ, զոր դնեն ի յատակս տակառաց՝ առ ի դառարիել զմրոյն։ * Spina vetosa. Երկրին փուշ ի ոսկերաց։ * Spina. Ցեր ի փապարման, կամ գործառուած։ * Ծակ հարցոյ ը որ հասք հալեալ հրապհալելին ի փապարան։ non aver nè spina, nè osso. առած՝ լինել հոլի ինի դիւրին։ յառնալ լինչ գժուարատի։ correre rose, e lasciar le spine. առած՝ առնուլ զանախն և թողուլ զդառնն։

Spína alba, կամ Spinálba. Ի շուփինչ փայից, ան ծաղիկ սպիտակ և հոտաբեր։ ած փէնէն։ կան գառ վայրի։

* Spina bianca. Տուիկ ինչ, որ կոչին Bedegar.

Spináce, աւ. Հոմին. ծմեր։ ընթանալ։ mangiare spinaci. առած՝ լծառեալ։ քանի ծառայեալ։

Spína cervína. Սալոր ինչ Pruno անուանեալ թեպ ան՝ պարսիկ ի ցանկս անդաց՝ զոր սակաւուն փոյթ առու գաւազանի։ Եղջերաձաղ։ Եղէն փէնէն։

Spina fecciája. Տես ի վերոյ ի Spina.

Spina giudáica. Ի տոպ ինչ Prunо անուանեալ թեպ ոնի փուշ սպիտակ ոլոր։ ոլոր։ ոլոր։

կեղ զանգած ։ կոյն և Marruca .
Spinájo . Տես Spineto .
Spinále , աց , ն . Ողնայարին ։ spinale midolla . ուղեզ ողնայարին ։ ծառղա իւնէի ։
Spína mágna . Աղդ մի Pruno անուանեալ Թռչոյ . և է կարի սուսպարփուշ ։
Spináre , ն . Խոցկել կամ պատառատուել փշովք ։
Spináto , ta . Խոցկեալ փշովք . փշալից ։ Է և՝ բառ կնքահանից . տես Dentellato .
Spincterometro . Կայծաչափ . (է եղէգաքարշական , ի գործի մի չափելոյ զպատուհան եղէգաքարական զբռուէ , չափելով դիեռաձիգ ցայտուքն՝ յոր ժամս նեն եղէգաքարական կայծքն ։) կոչի և Elettrometro a scintilla .
Spinélla . Ամա մի սրունկ ձիոց ։ յակինթ մի գազգի ։
Spinéllo . Աղդ մի ծովային ձանաձկան ։
Spinéto . Մացառուտ . փշուտ վայր . փշապետին ։ Ի+է+Ն+է ։
Spinétta . Աղդ մի մետաքսեայ ժապաւինաց ։ ՀԷՐՒՔ ։ նոճազարան մի չօրինեալ ի լարից ։ փուշ մանր . փուշ փղբրիկ ։
Spinettájo . Չօրինօղ մետաքսեայ ժապաւինաց ։
Spingarda . Պատերազմական գործի մի քանդելոյ պարիսպս ։ ազդ մի փղբրիկ Թնդանօթի ։
Spingardélla , նոճ . Աղդ մի հրացանի ։
Spingáre , ն . Տարուբերել զսրունկն . շարժել զոտս . լուղել ոտիւք ։
Spingere , ն . Տես Spignere .
Spingiménto ։ Մղումն ։ իմի վերէդ ։
Spíno . փուշ . փշալից Թուփ ։ Ի+է+Ն ։ Spíno biánco . տ . Spina bianca . Spino . Ողնայար ։ (սովորաբար կոչի Spina .)
Spinóide , է+ Զև մի դասաւորութեամբ զօրաց հասկ նեաց ի ձև ասպանկեան ։
Spínola , նոճ . Փուշ փղբրիկ . մանրիկ փուշ ։
Spinosísmo . Դրութիւն ասիծոն Սալինոզային ։
Spinosísta , պ . Սալինոզեան (ասինոզասոր ։)
Spinositá , - táde , - táte , է+ Փշաւորութիւն . բազմութիւն փշոց . գժոճասրութիւն . խոչ ։
Spinóso , գոյ . Փշոտ . փշալից ։ Ի+է+Ն+է ։ ասոր ժանեալի . գժոճասրին ։ ԷՔԻՆ ։
Spínta . Մղումն . մղանք ։ իմի Վերէն ։ dár la spinta , մշոն տալ . մղել . ասրկել ։ իմի Վերմէ ։
Spínto , tà . Մղեալ ։ իմի Վերէնէն ։
Spintóne , պ . Բռուեան մղումն . ուժգին մղանք ։
Spinúzza , նոճ . փոքրիկ . կամ մանր փուշ ։
Spiombáre , ն . Կորդել կամ ի՛ բաց հանել զկապարն ։ գոբրանոս գօֆարմա ։ յեղկիր կործանել . քանդել ։ ԷԲԷ փԱԼԻԲՄԷ ։ ԷԷՆՄԱ ։ է ԾԱՆՐԻԼ ՅՈՅ ։ ԷԷՈ ԱՂԲՐԱՆՄԱ ։
Spiombáto , ta . Ի բաց հանել զկապարն ։
Spionáccio , չԷԻՆ ։ Քաւս , կամ լառեաս չարաչեզոս ։
Spióne , պ , ասպի՛ . Լառեաս բազմախոյզ ։ լրտես ։ չաշոսպ ։
Spionia . Աղդ մի որթոյ ։ որ կոչի և Spinca .
Spiovanáto . Զրկումն ի պատճոյ ժողովրդապետութեան ։
Spióvere , է . Դադարել անձրևոյնս եադնոբ ԷՈՒՆԷՔ ։
Spioviménto . Դադարումն անձրևոյ ։
Spiovúto , ta . Դադարեալ անձրևոյ , կամ յանձրևեալ ։
Spípola , Spipolétta . Տես Pispola , Pispoletta .
Spippoláre , ն . բան ասել . ԵՐԳԵԼ ԼԸ հաճոյս ։ մրմնջել ԼԸ քմոյ ։ խօսել յայտնապէս ։ ասել համարձակ ։
Spíra . Պարոյր , կամ պտոյտ ։ (է պարագայեալ բոլոր-

չի՝ որ չէ յինքն չոլական ոյզ զբոլորակն , այլ միշտ մեջէն առ կեդրոն չարժմանն՝ որ զայն պտուգ ։) fatto a spire . պտրտապտոյտ ։ պտրտաձև ։
Spíra . Աղգ մեծագլիս թռչնոյ ։
Spirábile , ն . Շնչօղ . որ առնէ զսուրևառ շնչոյ ։ շնչելի ։
Spirácolo . Տես Spiraglio . La lucerna di Dio è uno spiracolo . Լոյսն ոյ է կեանք մարդկան ։
Spiráglio . Ճեղքուածք . ծերպ (գործել յորմն , եղն . է որ անցանէ լոյս , կամ օդ .) շնչամուտ ։ բէ+Ի+Ե ։ ասգլոպ ։ դոյզն ծանօթանալ ։ դոյզն ակնկալութեամբ ։ պատեհ ։ ասդուխ ։ փեքսուկ ։
Spirále , աց , ն . Պարուրաձև . պտրտապտոյտ ։ եա՝ գոյ , է+ Պտրտապիծ . պտրտ ։ կամ պարոյր ։ (է գիծ կոր գծել ի վր մակարդակի , որ առնէ զինի , կամ զպազում պտոյտս ի կեանն ուսում ակամբ , յորմէ հեռանայ եա քան զնս՝ որպէս առաւելութեամբ պտուտիցն ։) կոչի եա յանուն գտողին Spirale di Archimede . Պտրտ պրքիմիդեան . եա Elica .
Spiralménte , ն . Որպս պարոյրս . պտրտաձև . պտրտապտոյտ ։ պտրտ Է պտրտ ։
Spiraménto . Շնչառութիւն . չունչ . շնչուն . հոգմանք ։
Spiránte , ն . Շնչօղ . հոգօղ ։ * Հոգեվար ։ յոգիս ։ պատասան եղել ։ ձան ԷԻԷՆ ։
Spiráre , է . Շնչել քաղցր , կամ մեղմ . շնչել հոգմանք ։ ԵՆԷ ԷՎԷ ։ շնչել . առնել զսուրևառ շնչոյ ։ ՆԷՔԷՈ ԱԼԷՔ ՎԷՐԻԷ ։ կեալ . կենդանի լինել ։ եալմաղ ։ չունչ առնուլ . զօդս ձգել ։ ՆԷՔՆԷ ԱՄԱՔ ։ ոգի առնուլ . հանգչել առ վայր մի . սփռիլ ։ ասլաղ ԱՄԱՔ ։ ասլատայնել . վերածնել ։ պատաղ ասլաք ։ ասլատայական իմի յուցանել (զգուշ) ապդել ի միտս , ի կամմ , կամ ի նեղըս ։ ՓՀԼ կամ բոլոր զՀոգին սէր ։ Իրապղած լինել զինչ կանխաւ ։ ԱԷԻԻ ԱՄԱՔ ։ ՀԱՆԱՂ ։ ՄԷԱՆԻԼ ։ փչել զոգին ։ ԷՕՀԷ ։ անցանել , կամ պակասիլ , կամ կատարիլ (ժամանակի ։) ԻՆԷՔՈ+ ՊԻՒԷ ։ ասլ արձակել . անձկալ ։ անձուկ ունել ի միջ առ ի ատանալ ։ ogni corpo vivo spira , e respira . ամենայն մարմին կենդանի ունի զսուրևառ ևաս շնչոյ ։
Spiráto , ta . Շնչեալ ։ ազգեալ , ևն ։
Spirátore , պ . Աղդօղ . որ ապդէ ի ներըս ։
Spirazióne , իթ . Աղդումն . ապդեցութիւն (ներըսին .) շնչումն ։ իւիամ ։ չունչ . շնչառուն ։ ասլաղ ։ ժանօթանալ ինչ . նշան մեկ . տեղեկութիւն մի ։ ՀԱՒՈ ։ Փչումն ։ կամ բոլոմն հոգւոյն սէր ։
Spiritále , հ . Կենսական . կենաց ։ հոգեկան ։ հոգեւոր ։ հոգեսէր ։ բարեպաշտն ։
* Spiritalménte , հ . Հոգեպէս ։ հոգեւորապէս ։
Spiritaménto . Ամաչհարութիւն ։
Spiritáre , է . Spiritársi , յ . Ամաչհարիլ . լեզիմ ասլ ։ ձին չաոխմ ։ ջահի հարկանիլ ։
Spiritatíccio , ia . Փոքր մի այսահարեալ , կատպել ։
Spiritáto , ta . Խելահար . այսահար ։ ձիէն փիՔԱՐ ։ Տես և Stravagante , Bislacco . ահաբեկ . զարհուրելի ։ կատաղի . մոլեգին . եթաղաւեա ։ ՄՀՆԱՆ ։ favellare come gli spiritati . խօսել եթաղով այլ ։ a prete pazzo , popolo spiritato , կամ al popolo pazzo , prete spiritato . առակ . խելագար քազհամայի . ՀՈՂԻՑ այսահարել . արժանի է պատժոյ որ ինքնին ի ինդիր լինի այնմ ։
Spiritéllo , Spiritétto , նոճ . Փոքր դև ։
Spiritéssa , իթ . բառ ծաղրական . Ոգի ասր . դև ։
Spírito . Հոգի ։ առած ։ Spiritossánto , կամ Spirito Santo . Հոգին սուրբ ։ պատկ ոչ գեպատոս ։ առանձնաբանական ։ այլ ։

այր : spirito malizioso , sagacissimo , e inquieto . այր չար, խորամանկ, և անհանգիստ : Spirito. Ա՛յր չար . ոգի . դև . ձին փիղ spirito di fornicazione. ոգի պոռնկութե : Սիրտ : կենդանի . միտք . հանճար . ոյժ d'acuto spirito . ներամիտ : կենդանի հոգի (մարդոյ) անձն : ճան : render lo spirito . աւանդել զհոգին . մեռանիլ : ձան վերկէտ : gli spiriti , ոգիք . զգայութիք : Spiriti . Ոգիք դատապարտելոց : ձկկեն նեխելիք : Spirito . խտացուած մարմնոյ . բնական ոգւոյն : magro, e di poco spirito . վատ, և անոյժ : Շունչ . տուրևառ շիւղ : ոգեղէն . ոգի . (է նրբագոյն և հրեղէն մասն իրաց հանել գբահան գործեաւ , և կիմ այլազգ :) ոգի : Spirito di poesia , di gelosia , di contraddizione . Հոգի բանաստեղծութեի, նախանձաւորութե, կիմ հակառակութե . կիմ հակումն, յօժարութե առ բանաստեղծութեի , և՛ն : Spirito . Աղջումն . աղջեցութեի . յայտնուել . գրգիռ : sappiendo per ispirito le cose , che dovevan venire . գիտեալով հոգւոյն . կիմ առ յոյզ գալոցայն : esser rapito in ispirito . յափշտակիլ հոգւով , կիմ մտօք : Եռանդն , ճարպատուն . հոգեսիրութե . յարութեաշուն : խոպէն . ոգիաւոր : darsi allo spirito . պարապիլ ի հոգւոյս , կիմ ճարպոյ : Spirito di vino . Հոգի գինւոյ : ջրած գինի :

* Spiritosaménte , ած . Հոգւով . եռանդեամբ . եռանդագին :

Spiritóso , sa . Spiritosíssimo , ma . Ոգեղից . նուրբ. ազդու . բարկ : էջոկին . գոհվելիւ : եռանդուն . աշխոյժ : հանճարեղ : արիէն : արագամիտ : ոգելից :

Spirituále , ած . Հոգեղէն . անխիւթ : առեհասի : հոգևոր (օգնութի) հոգեկան : figliuoli spirituali . սանք : affinità . հոգևոր ազգակցութի : Հոգեսէր . Հոգևոր ազգակցութի . ճարպատուր : ոգեղէն . խոպէնէ :

Spiritualità , - tádè , - táte , ած . Հոգեսիրութի , եռանդնոտութի . եռանդն ճարպատուեի : * Հոգեղէնութի . անխիւթականութի :

* Spiritualizzaménto . Վերածուի ի հոգեղէն վիճակ :

Spiritualizzáre , ն . Առնել հոգեղէն . փոխել ի հոգեղէն : * ած . Հոգեղենանալ . լինել հոգեղէն :

Spiritualizzáto , ta . Հոգեղենացեալ . անխիւթացեալ :

Spiritualméntе , ած . Հոգեպէս . հոգևորապէս . հոգևով . եկեղեցական իշխանութե : մտօք . մտաւորապէս . ոգեպէս . խնամատարաբար : արտաքինութե :

Spíro . Շնչումն . շունչ . շնչառուի : հոգի :

Spírto . Բառ բանասիրական . Տե՛ս Spirito .

* Spitama . Ճիրկ , կիմ երեքգուկեան չափ կիւղ նախնի յունաց :

Spiumacciáre , ն . Տե՛ս Sprimacciare .

Spiumacciáta . Զայն հարուածոյ ներոյ . հարուած ափով . (որ յորժամ հարկանեն ոք ափով զգաստ, կիմ զանկողնին փետրալից . կոչի և Sprimacciata .)

Spiumáre , ն . Փետրաշաւիւ առնել . ի նիւթս էօլմած : Տե՛ս և Spiumacciare .

Spiumáto , ta . Փետրաշաւիւ : ի նիւթսնել :

Spizzeca , ած . Բառ ասիական . կծծի . կարկամ : նեղէն :

Spizzico , Spizzicóne . Տե՛ս Spilluzzico .

Splancnología . Ընդերաբանութե . Ճառ զաղիաց :

* Splebeíre , ն . Բարձրացուցանել ի սոսկական կարգ . արհամարհական առնել :

Splendénte , ած . Splendentíssimo , ma . Փայլուն . պայծառ . շքեղ :

Splendenteménte , ած . Splendentíssimaménte . Փայլեալ . պայծառապէս . շքեղս :

Spléndere , ն . Փայլել . ծագել . լուսաւորել լինել . պայծառանալ . շեշկլենդնել . փոխարկել :

Splendidaménte , ած . Splendidissimaménte . Փայլեալ . պայծառապէս : Մեծապատրաստ հանդեսիւ . ճանաչք . առատապէս . շքեղս . պատուի ինչ :

Splendidézza . Splendidità . Պայծառութի . շքեղութի . առատութի :

Spléndido , da . Splendidíssimo , ma . Փայլուն . շողշողուն . լուսաւոր : ասպնին . փառաւոր . շքեղ . պատուական . երևելի . բազմածախս . ծախսկոտ . խոշոր . ապահովի :

* Splendiménto . Տե՛ս Splendore .

Splendóre , ած . Փայլուն . պայծառութի : ասպնջականութի . փառք . գերազանցութի . շքեղութի : ապահով . առատ . փայծաղնացութի . փայլատ հասկնալի :

Splénico , ca . Փայծաղնական (երակ :) փայծաղնական (դեղ :)

* Splénio . Ն զոյգ ինչ միանաց գլխոյն : խոտ ինչ ոչ ոտկայր փայծեղան :

Spodestáre , Spotestáre , ն . Բառնալ զիշխանութեին : Spodestársi , Spotestársi , յ . Հրաժարիլ յիշխանութե . Թողուլ գաթոռն , կիմ ջուսնդ . զկիլ ի տէրութե . մերկանալ յիշխանութե :

Spodestáto , ta . Հրաժարեալ յիշխանութե . զրկեալ ի տէրութե , կիմ յընչից . անզօր . որ չունի ինչ իշխանութե . գոռն . անասնած . ուժգին :

Spódio. Ածխանման միացորդ կիլզէ նիւթոց : Գանկ փղոսկրի կիզելոյ : ածպար : Նաֆկնա : կոչի և Tutia.

Spoëtársi , յ . Հրաժարիլ ի բանաստեղծութե . ի թողուլ զբանաստեղծութեին :

Spóglia . Կաշկանդ . կողոպտած . զգեստ : ասոսպար : ածպար : Նաֆկնա . ղիմեցար մեռացորդ . գոսպանդ : մարմին : կիր կերդ . փեշտակ : գոպոսգ : խորխ օձի : Էլան փիղի

Spogliagióne , իգ . } Կողոպտութի . աւարառութի . ա-
Spogliaménto , ած . } ւարառուեի : ոչնչութ . նաշխ : աւարք զրկութի :

Spogliáre , ն . Մերկացուցանել . ի բաց հանել զգեստ . ի ոչնչութ : ի բաց առնուլ : ջնարմատ . ապատ : կողոպտել . յափշտակել . աւարս հարկանել : նաշխ . զրկել . հանդոած էնդնէ : Spogliársi , յ . Մերկ . նաշ : ոչնչանալ : ի բաց լծողուլ : պրպտել :

Spogliáto , ta . Մերկացեալ . մերկ : ոչնչանալ : էդ . չափ . զրկեալ . նաշխ :

Spogliatójo . Հանդերձարան . զգեստապատուն :

Spogliatóre , ած . Կողոպտիչ . աւազակ : ոչնչող :

Spogliatúra . Spogliazióne , իգ . Կողոպտութի . ա-
ւարառուեի :

Spogliázzа . Գան հարել ի վր մերկ մարմնոյն : տես և Spoglio . Dare la spogliazza a una casa , ն . Կողոպտել , կիմ յափշտակել զտուն ինչ :

Spogliazáto , ta . Կողոպտեալ կիսով չափ . մերկ . ցեալ ըստ կիսոյն :

Spóglio . Կահ . կարասի : ընչեղութիւնք : աւար . կողոպտութի . չիչեաք : քաղուածք ինչ յընտիրցեալ մասնագոյց :

Spóla , Spuóla . Կկոց : ծգիկ :

Spolétta . Իլիկ կկոցին . (է չիւղն , կիմ ենկն ի մէջ կկոցին , յոր անցուցանեն զլն եղէգնեակն :)

* Spollastráre , ն . Տե՛ս Sgallinare .

Spolpaménto . Քանդումն մսոյ :

Spolpáre , ն . Հանել զմսոյն . քանդել զմիսն . մերկացուցանել զոսկրն : ընդ չոքոյ . զրկել . կողոպտել : ոչնչել : տես և Sfructrare . Spolpársi , յ . Հալշիլ . ծիւրիլ : հոսանմամբ :

Spolpáto , ta . Քանդեալ ի մսոյ : ոսկրացեալ . ոսկրեալ : matto spolpato . խելագար . մուկ արժան նի կատարած :

Spólpo , pa . Քանդել ի մսոյ . ծիւրել յոյզ : զաճոռալ , կիմ մկնգնիլ սիրով :

Spol-

Spoltrársi, Spoltrírsi, Spoltronírsi, ɟ. Ի բաց թօ թափել զծուլութ։ ընկճել։ պատժել։

*Spolveramúra, ար. Ալր անուիտան։

Spolveráre, ն. Մաքրել զփոշին. թօշափել զփոշին, կամ ի փոշոյ։ թօշարբ պետք։ una terra. կակղել զհող։ Spolveráre. Ջնջել մանր. խուզել։ Դառնշալ ի փոշի. փոշիանալ։ թօշա պետք։

Spolverezzáre, Spolverizzáre, ն. Ի փոշի փոխարկել։ թօշա պետք։ փոշոտել. ցանել զփոշի։ թօշատալ։ Տես և Spolvero.

Spolverezzáto, rizzáto, ta. Մանրեալ ի փոշի։

Spolverézzo, Spolverízzo. Փոքրիկ պարկ պտուտակ նման լի փոշով դամձի, կամ ածխոյ ի ծրագրել զաղ նագան նկարս։ Տես և Spolvero.

*Spolverína. Վերարկու ճանապարհի ի պահպանու թիւ ի փոշոյ։

Spolverizzáre, Spolverízzo. Տես Spolverezzare, ևն։

Spólvero. Ի թուղթ ինչ ծակոտիւ ցաղամբ ը ձևոյ դծագրուածն զոր կամք են նկարել ի վր իրիք. ը որով ծակոն անցուցանեն զփոշին ի ձեռն փոշեկոց փոքրիկ պարկին որ կոչի Spolverízzo. Այս եղա նակ ծրագրելոյ կոչի Spolverizzáre. Ծրագրել փոշով։

Spónda. Պատ կամրջից. ջրհորոց, աղբիւրաց, ևն։ թրապէնս գօրքաստան պիէդիի։ ծայր. եզրափակ։ ևն։

*Spondaggio. Գործ ինչ զոր վճարեն վաճառականք առ ի հանել զբեռնկան ի ծովէզան։

Spondáico, ca. Բառ պատշաճիլ։ Հայմբոս։ (է ոտն տասնսաւսական բաղկացեալ յերկուց երկաց վանկից։)

*Spóndilo, Spóndulo. Ազն միջնողն, կամ ողն։ Ազգ ինչ ջրային խեցեաց։

Spondilólito. Ի քար ինչ թիթեղոյի, յորում երբեմն նմանութիւնք ինչ ողանց փոքրիկ կնդանեաց. առաջ գաբանի Քննաբար։

Spongáta, ար. կարկանդակ ինչ գործեալ ի պտքսիմա ադ, ի մեղրոմբ, և յայլ նիւթոց։

*Spongióso, sa. Սպունգային. ածուխ անմանն։ պնդիկ կոպիտ։

Spongíte, ɟփ. Սպունգաբար. (է պնուն ածխանմանն թեթեւ. քաղանց դոյացելոյ ի վր ծովային մարմնոց, կամ անկոց։)

Sponiménto. Բացատրութիւն. բացայայտութիւն. տանս։

Sponitóre, ար. Ի եկնիչ. թարգման։ տանս վերծին։

* Sponsaláto. * Sponsáli. Տես Sponsalizia.

Sponsalízia, Sponsalízio, գց. Հարսնախօսութիւն. խոստումն. խոստումն ամուսնութեան։ նամնիկ. նիշան։

Sponsalízio, ia, ածք. Հարսնախօսական։

Spónso. Բառ լատ. Տես Sposò.

* Spontanaménte, ած. Spontaneaménte. Կամովին. կամաւ. ինքնակամ։ կենդանի ինչ։

Spontaneità. Բառ ինաստնիցաց. ինքնայօժարութիւն։

Spontáneo, ea. Spontáno, na. Կամաւոր. ինքնակամ. ինքնայօժար։ կենդանի։

Spontóne, ար. Spuntóne. Նիզակ ինչ, որոյ երկաթն է երկայն, և քառանկիւնի. ուր յոյժ պատուար, բայց սուր։

Spopoláre, ն. Անմարդացուցանել. վերածել։

* Spopolársi, ɟ. Անմարդանալ. անապատանալ ի քաղաքացիս։ վերածիլ։

Spopoláto, ta. Անմարդացեալ. անապատացեալ։ կենդանի։

Spopolazióne, իփ. Անմարդանալն. անմարդութիւն. անքնակուրեք։ կենդանի։

Spoppaménto. Հատուածն ի տակնէ։

Spoppáre, ն. Հատանել ի տակնէ։ վերջին ծնոտ։

Spoppáto, ta. Հատուցեալ, տարտղնացեալ ի տակնէ։

* Sporcaménte, ած. Աղտեղութեամբ։

Sporeáre, ն. Աղտեղել. ծիրանել. խոտոռացուցանել։ պղծել. ապականել. չարաբասել։

Sporchería, Sporchézza. Աղտեղութիւն. զաղտուիթ. գարշելութիւն. աղտ։ խոտոռացութ. ծիր։

Sporchétto, ta, նոմ. Փոքր մի աղտեղի։

* Sporcificáre, ն. Տես Sporcare.

Sporcízia. Տես Sporchería. զաղտագործուիթ. պագշուտիւն. պղծուիթ։ նոմիծութ. ընկճիթ։

Spórco, ca. Sporchíssimo, ma. Աղտեղի. գարշ. խոտոռացուցիչ. պատղամ. զաղտագործ. անառակ։

* Sporgénte, ɟ. Ի դուրս ցցուեալ. արտաքս կաք կառեալ։

Spórgere, է. և Spórgersi, ɟ. Ի դուրս ցցուիլ. արտաքս ելանել. կարկառիլ. փարբ ընկճիթ։ ն. Կարկառել (զձեռն։) ասպնջական։ sporger in giù la testa. խոնարհիլ զգլուխն։ Spórgersi. Ցուցանել զանձն. երեւիլ։ ներքինիթ։

* Sporgiménto. Արտաքս ցցուումն։ Sporgimenti. Տախտակք ինչ եղեբայց նաւուն։

Spórre, ն. Բացատրել. ակնիել. բացայայտել։ տանս վերծին. պէտն էնիլ։ ինքնացանել (զձեռն.) ի վայր գնել։ ասպնջ գոյս։ ի վայր ընկճիթ։ Ի բաց բառնալ։ բառնալ։ Ի վտանգ արկանել զանձն։ ենկպինի ընկճիթեալ գոյս։ un' ambasciata, կն. ծանուցանել զևր պատգամաւորի։ Spórsi, ɟ. Մատուցանել զանձն (ի տանկեալս, ևն։) ենկպինի վերծին. Ձանձնը քիչ էնիթ։ * Sporré. Ծնանիլ զղաւակ։

Spórta. Զամբիւղ։ ընկճիթ։

* Sportánte, ած. Արտաքս ցցուեալ։

Sportáre, է. Արտաքս ցցուիլ. արտաքս ելանել. արտաքս կարկառիլ. փշարբ ընկճիթ։

Sportélla, նոմ. Զամբիւղ փոքր։ ընկճիթ։

Sportelláre, ն. Բանալ զինչ ածուածոյն, կամ զդռնակն (մեծի դրան։) alcuno. մուծանել զոք ի գռնակն կամ ընդ միջածոյն։

* Sportelléta, Sportellína, նոմ. Զամբիւղ փոքրիկ

Sportelléto, Sportellíno, նոմ. Փոքրիկ դռնակ. փոքր միջնածուն։ փոքրիկ պատուհան կրպակաց։

Sportéllo. Միջնածուն. (է դռնակ ինչ գործեալ ի մեծի դրան։) ենկպինի գոյս։ ներքնածուն կրպակ. (է դուռն կրպակաց ը մեջ երկուց փոքրիկ սրմոյց։) իւ գոյս։ պատուհան կրպակաց. աչ. ենի։ փեղկ զգուշացց, կամ արկեզաց, կամ պատուհան. գոգաւոր։ գոգաւոր։ ծակ։ stare a sportello, Թերթացոյ ունել զկրպակին։ stare, կամ dormire co gli occhi a sportello. աչ ծակ։ Թերթացոյ ունել զաչեան. ննջել Թերթացոյ աչօք. հայել միով հակամբ։

Sporticélla, Sporticciuóla. Տես Sportella.

Spórto, գս. Արտաքս ցցուեալ արտաքս. պատգամ. պնդիկ. ընկճիթ։ * կոչի և Balcóne.

Spórto, ta, ածք. Արտաքս ցցուեալ. արտաքս ելեալ կամ կարկառեալ. փշարբ ընկճիթ։ colle mani sporte. ձեռնատարած։

Sportóna, յածախ. Զամբիւղ մեծ։

Spórtula. Կաշառ, կամ արարք դատաւորին։ աշխատ։

Spósa. Հարսն։ ընկերք։ dare sposa, dar per isposa. հարսնացուցանել։ հաստատ առն։

Sposalízia, Sposalízio. Հարսնախօսութիւն. հանդէս հարսնիքսուն. ուռմի։ նշան։ նամնիկ. նիշան։ հանդէս հարսնեաց. հարսանիք։ փեսիկ։

Sposaménto. Ամուսնութիւն. հարսնացուցանելն։

Sposáre, ն. Կին ածել. ածել ի կնութ. հարսնացուցանել։ առն լինել. հարսնանալ։ ենկպինիթ։ հաստատ առն առնել. ամուսնացուցանել. փեսայնացուցանել։ ենկպինիթ։ Sposársi ɟ. Ամուսնանալ. առնել զհարսանիս. հարսնանալ. փեսայանալ։ ենկպինիթ։

Sposáto, ta. Ամուսնացեալ։ ենկպինիթ։

Sposeréccio, ia. Ամուսնական : հարսանեաց :
Sposerésco, ca. Ամուսնական :
* Sposína, նաե. Հարսն նորամուտ, մանկահասակ :
Spositívo, va. Մեկնողական. մեկնական :
Spositóre, տր. * Spositrice, էփ. Մեկնիչ. Թարգմանո : Նաև վերծի :
Sposizióne, էփ. Ճառ. բանախօսուի : սպառնալեաց, վերծի. մեկնուի. քացատրուի : Նաև :
Spóso. Փեսայ : Կնոջէ :
* Spossánte, հ. Տկարացուցիչ :
Spossáre, ն. Տկարացուցանել : զոյզքալմամբ : Spossársi. յ. Տկարանալ : զգայուն անդամներ : ուժասպառ եղեալ :
Spossataménte, ած. Տկարութեամբ. անզօր : անշարժ. անգործակատար. ուժգրկի :
Spossáto, ta. Տկար. անզօր. ապիկար : զոյզք :
* Spostársi, յ. Ջոկուիլ զտեղւոյն. խոտորիլ յուղղայնի. զարտուղել :
* Spostatúra. Վրիպակ դրութեան. դնուելն արտաքոյ տեղւոյն :
* Spostíssimo, ma. Espostissimo. գէր" Esposto էն :
Spotestáre. * Spotestársi. Տես Spodestare.
Spránga. Գօտի (է փայտ, կամ երկաթի, զոր բևեռեն ի խոտորնակաս. ի պինդ ունելոյ ի միասին ղերկուս ինչ ապրանք ի միասին) գոլափ. Թիթեղս նման զարդ ինչ գօտւոյ :
Sprangáre, ն. Պնդել. կամ հաստատուիլ գօտեաւ : գոլափ վարմամբ. գոլաչղ ելս խոտորնակաս. հարկանել ուժգին :
* scalci. անկուշիլ. կիցս լինկենուլ : ընդդէմ :
Sprangáto, ta. Պնդեալ գօտեաւ : Թիթեղնաղարդ (գօտի :)
Spranghétta, նաե. Գօտի փոքր : Թիթեղն փոքրիկ : գլխացաւ :
Sprázza. Տես Sprazzo.
Sprazzáre, ն. Սրսկել : սերմիլ : տես և Chiazzare.
Sprázzo. Սրսկումն : սերմիլ. սերմիլ : փոքր իմն. կամ նուազ ինչ :* խայտ, կամ պիտակ հնձոց :
Sprecaménto, Sprecatúra. Վատնումն. չարչրուիլ :
Sprecáre, ն. Վատնել զինչս. ապաւեր : խրոխտ ելմիլ :
Sprecatóre, տր. Sprecatrice, էփ. Վատնիչ. չարչրիչ :
* Sprecipitáre, ն. Տես Sprofondare, Dirupare.
* Spregévole, հ. Արհամարհ. խոտան. ծանրագ. նըզաստաւոր : ապերիչ :
Spregevolménte, հ. Արհամարհաբար
Spregiaménto. Տես Spregio.
Spregiánte, հ. Արհամարհօղ. պանարգիչ : հոմ կօրինակ :
Spregiáre, ն. Արհամարհել. խոտոր. անպատուել : հոմ կօրինակ :
Spregiáto, ta. Արհամարհեալ. խոտան. առ ոչինչ գրեալ : հոմանմբ : արհամարհ : ապերագ :
Spregiatóre, տր. - tríce, էփ. Տես Spregiante.
* Spregiévole, հ. Տես Spregevole :
Sprégio. Արհամարհութիւն. արհամարհանք. անարգանք : հոմանոյշ :
* Spregiudicáto, ta. Ջերծ ի նախապաշարմանէ զչարամտացեալ ի պատրանաց :
Spregnáre, ն. Ծննանել. զպատակ փղոսրմամբ. ծնուցանել. օգնել ծննդականին : էպէնի էնիմ :
Spregnáto, ta. Ծննալ. ծնուցեալ :
Sprementáre. Տես Spermentare.
Sprémere, ն. Պատաքս ձնիլ. քամել : սղմամբ. սղմէի : ջրոցանոց. պնդելիի քացատրել : * Sprémorsi, յ. Ճնիլ զանձն. կործանիլ զանձն. ներգել. ատաձգիլ :
Spremitúra. Քամուածն : պինդ. քամած. քամել ընելմն. պնդեցնիմն :
Spremúto, ta. Քամեալ : պրատաքս ձնեալ :
* Spréndido. * Sprendóre. Տես Splendido, &c.
Spressaménte, Spressióne. Տես Espressamente.
Sprésso, sa. Յայտնի. քացայայտ. մեկն : էդիկ :
Spretársi, յ. Ի բաց մերկանալ զքահանայական կամ զկղերիկոսական զգեստն :
Spretáto, ta. Ի բաց եդեալ զկղերիկոսական կամ զգեստն :
* Sprezzábile, հ. Անգոհանելի. անարդ : ապերագ :
Sprezzaménto. Տես Spregio.
Sprezzánte, հ. Արհամարհօղ. նուաստ. անարգող :
Sprezzáre, ն. Խոտել. անարգ համարիլ. արհամարհել : հոմանոյշ :
Sprezzataménte, հ. Արհամարհանօք. անարգանօք. տես և Vilmente.
Sprezzáto, ta. Խոտեալ. անարգեալ : հոմանմբ :
Sprezzatóre, տր. - tríce, էփ. Տես Spregiante.
Sprezzatúra. Տես Spregio.
Sprezzevolménte, հ. Անարգանօք. արհամարհանօք :
Sprézzo. Արհամարհանք. նախատինք : հոմանոյշ :
Spriémere. Տես Spremere.
* Sprigionaménto. Ազատուի ի բանտէ :
Sprigionáre, ն. Ազատել. կամ հանել ի բանտէ. հաբեպան լարմամբ :
* Sprilláre, ն. Քամել զհիւմն. քամել :
Sprimacciáre, ն. Յարդարել զվերտրալից անկողին. ձեռքս պեօղէի նախմամբ :
Sprimacciáta. Տես Spiumacciata.
Sprimacciáto, ta. Յարդարեալ վերտրալից անկողին :
Sprimanzía. Տես Squinanzia.
Sprímere. Տես Esprimere.
Sprimeménto. Քացայայտուի. արտայայտուի :
Springáre. Տես Spingare.
Sprizzáre, ն. Ցայտել (ջուց.) ցնցղիկիլ. սրսկիլ զրել : էխակիւրմէի. ֆըւըշամամ :
Sprizzáto, ta. Սրսկել. սերմիլել. խայտաւորեալ. ալեաց :
* Sprobráto, ta. Տես Rimproverato.
* Sprocchétto, նաե. Շառաւիղ փոքր :
Sprócco, Sbrócco. Շառաւիղ. ընձիւղ : լաի. ֆիլմա՝ ծնուլ ածառ որով խոսիեն զնուռւած փայտից, և՝ այլ փայտ այրելի. հնձոց : էֆէրխէ :
Sprofondaménto. Կործանումն. անկումն ի խոր :
* Sprofondánte, գոյ. ած. Անջատ ծանրագ :
* Sprofondánte, ած ; հ. Անհատնելի. անդնդախոր :
Sprofondáre, ն. Անհատնել ի խոր. խորասուզել. անդնդախորդ լինել : լուացարա փիւղէ : ալքատաս. նաչ. անհատնական : ֆաֆարչէնմէ : ն. ֆաք պեղել. քրել ի խոր : փերին. գաչմէ : ապարատել. վատնել. ապականել : պէրթաւ էրմէէ :
Sprofondáto, ta. Անհատնեալ ի խոր : խորասուզեալ : անդնդախոր : էէ փերին :
* Sprolungáre, ն. Երկարել. յատցնել. * յ. Ձիր. կարել. տնեալ ընդ երկար :
Sprométtere, ն. Ձեռս կալ ի խոստանալն : պեղծ. պէնմէ :
Spronája. Հալուճած, կամ խոցուճած մորակի :
* Spronájo. Մորակագործ : Հանհանչմա :
* Spronárite, հ. Մորակող. մորակիչ :
Sproníre, ն. և ս Մորակել : Նահնչմամ : գրգռել. սանդել : պէրլիչէ : ս Էզագելս : sprona tempo verso me. երագէ ժամանակին առ իս : spronar le scarpe. ած ֆաղրանի. գնալ հեռի :
Spronáta. Մորակումն : հարուճած մորակիւ գրգիռ.
Spronáto, ta. Մորակեալ : cane spronato. շուն մորակաւոր. (ֆ՚որ փոքր մ՚ի վերոյ քան զառունել զերդոյնէն ինչ առնուանէ Sprone.)
Spronatóre, տր. Մորակիչ :
Spróne, տր. Մորակ : Նահնչմամ : dare sprone; dar d

sprone; dar degli sproni. տես Spronare. Գրգիռ. խթան: Նօթաւոր փիրիկ: a spron battuto; a spron battuti, ի մարտակ՝ ի կռիւն • արշաւակի. սրընթաց երիվարաց: Sproni. Շտաւելոք արմին ծառոյ: փէրան • ղահ: Sprone. Կաշտ ոտքաղաղի, կիմ շան • (ի ձիոնէն ինչ փոքր մի՝ ի վերոյ՝ ք զոտն ոտքաղաղին, կիմ շան:) նահնաւ: ցուռկ, կիմ գլուխ առաջակզոյն մահաձևից: պռոռան: Sproni. Են կոտորակք ինչ փայտից ագռուցեալ ուղղորդ յանկիւնիս որմոց: Sproni delle mura, կիմ de' fondamenti. Գիմաց գիր • (են խոռոչագիր հաստատութիք ինչ որմոց կիմ հիմանց:) փէրնէ: * Sprone, կիմ Sperone di cavaliere. տես Rigaligo.

Spronélla. Ա տող մարտկին:

* Spropiaménto. Զօկումն՝ի առաջաճոդն • կողոպուտումն:

Spropiáre, Spropriáre, ն. Զօկել՝ի առացուածոցն. մերկացուցանել: Գրպտիս պաղ երիվէ • նահրամ էրվէ: Spropriársi, յ. Զօկիլ՝ի սուացէ իրացն: էլինիլն գայլ էրվէ:

Spropiáto, Spropriáto, ta. Զօկեալ, կիմ մերկացեալ յիւրացն:

Spropiazióne, էփ. Զօկումն՝ի սուացուածոց. կողոպուտումն:

Sproporzionále, ի. Անհայմնական • անհամեմատուկան: ոչյոռնոռաղ:

Sproporzionalità. տես Sproporzione.

Sproporzionáre, ն. Անհամեմատ առնել. քառնալ զհամեմատութին: ոչյոռնոռաղ էրվէ:

Sproporzionataménte, ի. Անհամեմատաբար. առանց իրիք համեմատուի. անյարմարութաբար:

Sproporzionáto, ta. Անհամեմատ, անյարմար: ոչյոռնոռաղ. պէր:

Sproporzióne, էփ. Անհամեմատուի. անհատատութիւն. ագէզուի: ոչյոռնոռաղութիւն: խոտիր: Քոռի:

Spropositáre, ն. Ասել, կիմ առնել դէպ ապատհան գործ ել անտեղի. ծաղրական: Գնասիքէնիլ:

*Spropositataménte, ի. Գիժդատհան. ապտիպէպ կիմ:

Spropositáto; ta. Իմաստահ. տարադէպ. անտեղի. ծաղրական: Գնասիքէնիլ:

Spropósito. Վխտակ • անմտուի. անյարմարութի. գիժդատհ ինչ • գնոսիքէնիլն չէ: fare agli spropositi. խաղալ զնայլ ինչ մանկական: a spropósito, ի. անմտաբար • անխորհրդաբար • վայրապարոյ. յանդգնեալ • տարտղնէլ • անյարմարութաբար • անտեղի • տէրէտըզդ էդ իւն • նաքիւնէ • վաղվըզնչ գնոսիքէնիլ:

* Spropositóne, ար. յաճախ. Անմտուի մեծ:

* Spropriáre, Spropriáto, ta. տես Spropiare, ած:

* Sprotétto, ta. Ոչ պաշտպանեալ՝ քանզաասպարան:

* Sprováre, ն. Փորձել. զիրդ առնուլ՝ յ. փորձել. հրթիռ:

Sprovvedére, ն. Զօկել • կապռնէլ. մերկացուցանել. ՝ի քաց քառնալ • հեղուլ՝անպատրաստ • ծակիրամ էրվէ • ոչնահ:

Sprovvedutaménte, ի. Անխորհրդաբար. անզգուշաբար. անմտաբար. յանպատրաստից. յանկարծակի. անահնկալ: տէրէտըզդ էնէ • գոգիլ:

Sprovvedúto, ta. Sprovvedutíssimo, ma. Sprovvísto, ta. Անպատրաստ. անկազմ. մերկ. ահաղէրզդ: alla sprovveduta, կամ alla sprovvista, ի. տես Sprovvedutamente.

Spruffáre, ն. տես Spruzzare.

Sprunáre, ն. Խրել զվուռս • քառնալ զվուռս:

Sprunéggio, Sprunéggiolo. տես Pugnitopo.

Spruzzáglia, Անձրև չօդագին: էրէվնիլ:

Spruzzaménto. Սրսկումն: էրէվիլ:

Spruzzánte, ի. Սրսկիչ:

Spruzzáre, ն. Սրսկել: ասս էրէվիլ: ցանել (ալէ)

Sprúzzo, Sprúzzolo. Սրսկումն: էրէվիլ: էրէվիլ:

Spruzzoláre, ե. Աձրևել չօդագին. տեղալ շաղից: էաղնաք էրէվիլ: սրսկել. ցնցղկիլ: էրէվիլ:

Spruzzoláto, ta. Սրսկեալ: էրէվիլիլ: սկսեալ կաղկանձել. խայտաղղիլ: ալաճա:

Spúgna. Սպունգ. սաւնոռկ: ախնիկ: քար սպնդաձևնման: * տես և Pomice. * Lisciar la spugna. ասոյ. լուանալ զաղիւս, կիմ զՏնդիկ • զսաքան տաճանիլ:

* Spúgnazióne, էփ. տես Espugnazione.

* Spugniúzza, նոմ. Սաքնոռկ փոքր:

Spugnóne, աբ. Քար ինչ վըլէիրըսիլ յորմիգործեն զգաշ:

Spugnosità, - táde, - táte, էփ. Սպնգանման անգայ. տուէ: անօրուն:

Spugnóso, sa. Սպնգային. սպնգանման • ծակոտիկէն ոյր զսպունգ: ախնիկ կիպ:

* Spuláre, ն. Մաքրել զգորեանն՝ի պարուտատեղոյ:

Spulcelláre, Spulcellárto, ta. տես Spulzellare.

* Spulcialétti, աբ. Անկողնայարդար: այր անարդ, կիմ անպիտան:

Spulciáre, ն. Քննուել զլուս:

* Spuleggiáre, Spulezzáre, ե. Փախչել. տապտռտալ:

Spulézzo. Փնտուռտ արագ • փախուստ խուճապական:

Spulzelláre, ն. Սպականել զկոյս: գըպօզմաք:

Spúma. Փրփուր: էօփիպ:

Spumánte, ի. Փրփրահան • փրփրածին • էօփիպ ածող. freno. փրփրալից սանձ:

Spumáre, ե. Փրփրել: փրփրալ: էօփիրմէք:

Spumáto, ta. Փրփրեալ: էօփիրմիշ:

Spumeggiánte, ի. Փրփրահան փրփրալից: էօփիպէլիս:

* Spumífero, ra. Կոյն է:

Spumóso, sa. Փրփրալից: էօփիպէլիս:

* Spuntánte, ի. Ծայր արձակեալ. վիրըննծիլզեալ. փիլթեալ:

Spuntáre, ն. Փչրել զծայր. բնացուցանել զծայր՝ կիմ զայր: ուռա գըռաք • էօփիպէլէյի ալաք: ե. Ծայր արձակել (արևուց) ծագել և բնել: փօզնաք • փրփիթել (ծաղկանց:) պէրնէք: Spuntare. Ջնջել՝ի հաշուէ գրոյն (զնոյն վաճառէ, կիմ՝ի փոխ առեալ:) փէփրպնաէնէք էրվէ: alcuno. հոլջել զդէ՝ի մասէ: հոլջել զմիոյ ուրուք: alcuna cósa. Յայտնել զծուռ բուռեզ • ի ձեռն բեր եկնէ: Spuntare. Հանել զանէրնէ, կիմ զգենուածեղն. կորպել: էյնէյէ, ըօփլաստաք: Spuntársi, յ. Բնծանալ • խորտակիլ ծայրի: էօփիպէլէյի էրվէ • ուռա գըռաք: * allo spuntar del giorno. Ը այգն • վաղ քաղ Ը առաւօտն:

Spuntáto, ta. Բնծացեալ. բուռի • դուռ: ախնէրի օլմայան • էօփիպ օլմայան: փիթիթալ: աւըմըշ:

Spuntatúra. Բնծացուցանելն. Նօրոտակումն այլրինչ: փորտակիլ մասն • հատուածք (երկնեան:)

Spuntelláre, ն. Ի քաց քառնալ ընճուկս • քառնալ զնեխչակն: պպաղը գաւրըմաք

Spúnto, ta. Ա յայտնութիւն. դիպիլ: ապաճըշ:

Spuntonáta. Հարուած ալաքի: կառակ • քանք Ը խայղ:

Spuntoncéllo. * Spuntonçíno, նոմ. Ալաք փոքր:

Spuntóne, էփ. Ազգ ինչ ապտիի որոյ երկաթ ի երկայն, քառակուսի • ոչ յոյժ սուր, բայց սուր:

* Spunzecchiáto, ta. Խրճանիլ: մարակիլ • գրգռիլ:

* Spuóla. տես Spola.

* Spúráre, ն. Մաքրել: սրբել:

* Spúrcido, da. տես Sporco.

Spurgaménto. Մաքրութիւն. մաքրում: ա, Sozzura.

Spurgáre, ն. Ասոտաքս ձգել, կիմ մաքրել զխոխրն (՝ի կիր ածի և է. և յ:) ինչխոռմէք • մաքրել: ինչխոռէնէք • անքաւարք առնել զանձն:

Spúr-

Spurgazióne, ſ. f. Ital. Spurgamento.
Spúrgo. Մաքրելն զկոտիս. Ջգուտն: խոզ:
Spúrio, ia. Պոռնկորդի. որգի պոռնկութենէ: բիձ: անհարազատ:
Sputacchiáre, v. Sputacchiársi, ſ. f. Ծ. քանիկ. տաքել, թայց սակաւ: զբ զբ ինոխիրկե: ն. Ծ. քանիկ. յ. բեռս: խոչինչ ինոխիրկե:
* Sputacchiéra. Ծ. քանոց. Ջքարան: ինոխիրպան:
Sputácchio. ſ. Sputáglio: Ծ. ուք. խոզ: ինոխիրկ:
* Sputapérle, adj. & ſ. Ար յամի գտանել զգեղ. ուաքուհա. հակառակասէր. որ հեմարի զանձն քաղ. ամբիծ:
Spūtáre, v. Ծ. քանիլ: ինոխիրկե: արձակել ուժգին (քարինս, ևն:) sputar tondo. յանձին բերել զծանրուն. սիպտակ: եղա էմկե. ազատանոտ: sputarsi nelle mani, կամ nelle dita. աշխատիլ. յոյժ: sputar bottoni. ա. Sbottoneggiare. Sputar sentenze. Վայրաբար հեղոլ խնամս: sputar senno. երևակցոյնիլ զինամսուն. յանձին բերել զինամսուն. Sputar fuoco. Հրձիգ լինել. արձակել առումս. (յաղ. ղեղանօթիցս:)
Sputasénno. Ա եծամիտ. քարձրամիտ. որ յանիկայ երևիլ խմամսուն:
Sputáto, ta. Ծ. քալ: essere, կամ parere una tal cosa pretta, e sputata. ա ասի. լինել համանման. երևիլ. յայր և նման:
Sputatóndo: Ար յանձին բերել զծանրուն. սեպ:
* Sputazúcchero. Տես ի Zúcchero.
Spúto: Ծ. ուք: ինոխիրկե:
Spuzzáre. Հոտիլ. բուրիլ. հնոտ գարշուիլ: քիչոտ գօգոտ:

S Q

SQuácchera, Squácquera. Ախր լոյծ: լաւ յաղուկ ամուկ ինչ մտացածին և ծաղրական: pranzare a squacchera. ուտիլ ձրի առ ուժիք. պատառ. բոյծ լինել:
Squaccheráre, Squacqueráre, v. Վարիլ արտաքս զկղկղանոն լոյծ. լուծանիլ որովայնի: գագնիլ տիս. դարձիլ ինչ շատուզ, կամ խուճապաս. վաղ. վաղիլ:
Squaccheratamente, Squacqueratamente, adj. ridere. Խարխրաձայն ծիծաղիլ: էէե կիսկե:
Squaccheráto, Squacqueráto, ta, adj. Տես Squaccherare. լոյծ. կակուղ. անշափ, կամ բարձրաձայն (ծիծաղ:)
Squácquera, Squacqueráre, ևն. Տես Squacchera.
Squadernáre, v. Խարձրայանել զթերթս գրոց. Ծ. թափիլ ի գիրս: յոյանիլ. ցուցանել. բանալ քաղ: Հանել արտաքս: զինել մանր. խուզել մանրազինին:
Squádra. Ա զղայափ, կամ անկիւնաչափ. (է գործիք ինչ կազմիլ յիրկուց քանոնաց յօդելոց ուղիղ անկեամբ, ուոյ ձևանգան, կամ քննին ըուղիղ անկիւնիք:) էէոնէ: essere a squadra. լինել ուղղադիր, կամ ուղղայարաց: fuor di squadra. անկանոն. թիւր: essere fuor di squadra. լինել անկարգ, խառն ի խուռն: uscir di squadra. երևանել ըուռ առհասարակ. ուտրեբրիլ: գոռոզ. խուժ: պերծիլ: գոռոզանալ. նաւուց. (է ընդմէջ ինչ պատերազմական նաւուցն միով դիմով:) եաբեմ գնդանմա: * Squadra zoppa. Տես Pifferello.
Squadránte, գոյ. ա. Տես Quadrante.
Squadráre, v. Ջաչիլ ուղղաչափիլ. ուղղիլ անկիւնաչափ գործեալ. գործել քառակուսի. հաստատ ինչ ուղիղ անկեամբ. Հարիմիլ: էնոնէ ինչ եուղիղ. ի հօրիզոնէն էմկե: զինել յոտից ցգլուխ. քինել

մանր: պիտիկ: փեռնիկել: ալմաս: պատառաքել. հերձել. խորտակիլ: եռամսոտ: գլամսոտ:
Squadratóre, ա. Քննիչ. զննիչ: * Քարահատ:
* Squadratúra. Հատուածն փայտից ուղիղ անկեամբ:
* Squadríglia. Գունդ փոքր:
Squádro. Ջաիուածն անկիւնաչափիւ: ձուկն ինչ ծովային մեծ յոյժ, և խաստատուած:
Squadronáre, v. Գնդել. գունդ կազմել. կարգել գունդն: ապէքի ապիքի էմկե: * Squadronársi, յ. ի գունդս գունդս կարգիլ. Հակատիլ:
Squadronáto, ta. Կարգեալ ի գունդս գունդս. Ջ կատեալ:
* Squadroncéllo, Squadroncíno, նաե. Գունդ փոքր:
Squadróne, ա. Գունդ. պատերազմական: պէօլեխ:
Squadronísta, ա. Ար մտանել ի խուռմբ ինչ բարեկամաց:
* Squadrúccia. Ա եծաչափ. (է փայտ ինչ գոգաւոր ի միջոցին, որով չափեն մեծաւն իրաց:)
Squagliáre, v. Հալիլ. լուծանիլ: էրէմկե: հալել. ծուրբել: հոտալեմսիլ:
Squagliáto, ta. Հալիլ. լուծեալ: էրէմկեալ. էրմկել:
Squallidézza. Դեղնութիւն. հիւծութիւն: ադբեսկ:
Squállido, da. Տժգոյն. դեղնեալ. այլայլեալ. ծիւնեալ: ադբեսկ. հոտ: նեխեալ. խաւարասած: պոռնոգ: ախտագին:
Squallóre, ա. Դեղնութիւն անչափ. գեղնուիլ մահու: ադբեսկ:
Squáma. * Squámo. Ծ. եռի (ձկան, և օձի:) խոյ:
Squamóso, sa. Ծ. եփաւոր. թեփաշիլոյ: խոյլոտ: թեփ փոս (գլխոյ:) էէէէ:
Squarcétto. Փոքր պատառաձուած. գոյզն ձեղքուած:
* Squarciaçuóri, ſ. f. Կին մեռահաճ. սիրարկու. ասր. փաղծոտ. հետաքննատ սիրողաց:
Squarciaménto. Պատառումն. Ջեղքուած:
Squarciáre, v. Պատառել. խզել. հերձել. կեղք. քել. (ի կիր ածի և յ:) էքսիմակ: քանիսք: այլոտ:
Squarciasácco. Ի կիր ածի էհր ծակիսյ ընդ բեռին guardare. Guardare a squarciasacco. Հսկել ըստակի, ժամերկ ակամբ, խաւրէ: էյրի պահակ:
Squarciáta. Բաղխուած. հարուածած:
Squarciáto, ta. Պատառեալ. կեղեքեալ. Ջեղքեալ: էքսիմակ: խորտակիլ (զօրք:) գեղծեալ:
Squarciatóre, ա. Պատառիչ. կեղեքիչ:
Squarciatúra. Պատառուածն. կեղեքումն:
Squarcína. Սուսեր. սուր:
Squárcio. Հատուածած մեծ. Ջեղքուած. պատառաձաձ: էպոբէ. էսոմս:
* Squarcióne, ա. Պերճ. շքեղ. պերճասէր. ֆոռոլը: պարծող: հոյնիհիմ:
Squarquójo, ja. Ա զատկի կամ անմաքուր (ծերս.) գարշ. նողկալի: ռամկ. փրնգէ: էէս:
* Squartaménto. Բաժանումն. կամ յօդումն ի չորս:
* Squartanáto, ta. Ենոյ ծաղտիան. Ա զատիլ ի քառօրեայ տենդէ:
* Squartapiccioli, ա. Ար մանրատաժին. (ըր նա որ ի բաժանիլն ինչ ըստակին, կամ բաժանել և զմանուսս:)
Squartáre, v. Բաժանել ի չորս: պերճ պերճիլ, եռոհոտ: a quattro cavalli. Ջեղքել զրէ ի չորս ձորիւք երիվարաբք: squartare, կամ fare una squartata. կրճատանել: lo zero. Հաշուիլ մանր, կամ Ջդիւ: ևս ծախել Ջդիւ. լինել ոչինչ ի ծախս:
Squartáta. Բաժանումն ի չորս:
Squartáto, ta. Բաժանեալ, կամ հերձեալ ի չորս:
Squartatóre, ա. Ար Ջեղքեր զրէ ի չորս. գահիճ: տուս և Sgherro, Tagliacantone.
* Squasílio. Նշան ասրատպայման պարմպման. մակ

շար-

ջարժաձայն • կանացի եղանակը :
Squasimodéo . Խաս ծուլրական • Ա յր անպիտան • ապուշ • խօճամիտ : եւս՝ ինքնահնի ինչ • Ա րդարև : եւ՝ եւս՝ Խաս գեղջկական • Ջոր օրինակ • օրինակ ինի :
Squassa-códa . Ծուլուն ինչ քաղցրախօս • կոչի և Codatremola . Գոյրագ աալլայան :
* Squassaforche , պր • Տես Scampaforca .
* Squassaménto . Ցնցումն • երերումն :
Squassáre ; ն • Ցնցել ուժգին • շարժել • շարժիլ • տիւթել • տալտալ : la testa . շարժել զգլուխն :
Squásso . Ուժգին ցնցումն • ցնցիւն • տիւթ :
Squatina . Ձուկն ինչ ծովային :
Squatráre . Տես Squartare .
Squílla . Ջանգակ • բոժոժ : էնկերպագ : պնդ առաւօտեան զանգակահարութիւն : Ա կնարկ (է սոխասունն ինու խոտ ինչ քաշկռկական • որ կոչի և Սխո ծովային :) ապա ոզանը : Կարիտոս • (է խաշափառ ինչ ծովու և գետոյ :)
Squillánte , ո • Ցնաթ (ձայն •) յուսահատնչիւն • քաղցնհոչիւն • ապշտառ : ֆիւ ֆռալագ :
* Squillanteménte , ի • Քաղցհոչօգ ձայնիւ :
Squilláre , ե • Հնչել (զանգակաց) հնչիւ : եօթնիւ : զանգակել , կամ չհահել (զինուց) շարժիլ, կամ թնդիլ արագ : ն • Տես Scagliare .
Squilláto , ta . Հնչեալ • հնչեցեալ : * Բոժոժաւոր (անասուն :)
Squillétto , նաե • Փոքրիկ դչիր :
Squillítico , ca , ջծ • Ա կնատեսան (դիմի , կամ քաղցրախ :)
Squíllo . Հնչիւն : ակն : գչիր տակառաց : պատկոս :
Squillóne , պր • Ջանգակ մեծ :
Squinánte , պր • to . Ծաղիկ հոտաւետ պրտռէի :
Squinántico . Փողացաւ • հիւանդութիւն :
Squinanzía . Փողացաւ • փողացաւալն • (է տալքուի ինչ կոկորդին և հագագիին, որ դժուարացուցանէ զշնչառութի • և զկանուխ կերակրոյ :) Կոչի և Spérimanzía ; Scheranzía , և Schinanzía . հիւանդագ • պզղաց գեղձմաը :
* Squinternáre . Տես Sconcertare , Disordinare .
Squisitaménte , ի • Squisitissimaménte . Խնամով • զգուշութ • ամ փութալով անդուր • անվնաս • պեղչիկս • կատարելապէս :
Squisitézza . Փոյթ • բաղում զգուշութի • կատարելութիւն • աղնուական • գերազանցութի : փիւռաս• Եղելիս:
Squisíto , ta , Squisitíssimo , ma : Ընտիր • ազնիւ : պատուական • գերազանց • ամենալաւ : էլա• էյի :
Squittináre , ն • Վիճակ , կամ քուէ արկանել յընտրութեան առնելական : գնաթ աջմագ :
Squittináto , ta . Վիճակ , կամ քուէ արկեալ :
Squittinatóre , ն • Վիճակաւոր • որ արկանէ քուէ • քուէկարկու :
Squittíno . Ժողով քաղաքացեաց յընտրութի առնելա կալոյ հաւաքական ատեան , կամ այլոց պատիւ եաց : Վիճակաւորի : քուէարկուի : գնաթ :
Squittíre , ե • Կակղանձել ընդհատ և երբեմն : (Նմի զորական չանց յորժամ հետամուտ լինին երեսոց :) ինչպէս : ձայն արձակել : տես և Risquittire .
* Squotoláre , ն • Ծեծել , կամ տուել գլուխ • հարկանել • գանել :

S R

* SRadicaménto . Խրուն արմատաքի :
SRadicáre , ն • Խրել արմատաքի • կորզել • փնօ• պեն գօթարմատ :
Sradicáto , ta . Խրեալ յարմատոց • արմատանախիլ :
* Sradicatóre , պր • Որ խլէ արմատաքի :
Sragionévole , ի • Ընդան • անբանաւոր :
* Sregolaménto . Ա նկանոնուն • անկարգութի :
Sregolataménte , ի • Անկանոն • անկարգ :
Sregolatézza . Անկանոնուն • անկարգութիւն • անչափութի : նիւմնդրուէ : անառակուն • ցոփաւն • զազրութ • շուայլութի :
Sregoláto , ta . Անկանոն • անկարգ : նիւմնդրուն • առանց կուռ : անառակուն • ցոփաւն : զազրութ :
Sreverénte , ի • Անհնազանդ • որ ոչ ակնածի • անպատշաճ :
Sreverenteménte , ի • Անպատկառաբար :
Sreverénza , Sreverénzia . Անհնազանդութի • անպատշաճութի • անպատկառութի : ապերախտութի • ինչ ոչ նպատակ :
Srugginíre , ն • Սրբել զժանգն • փայլեցուցանել : գործան աշխ :

S T

STa . Կաց • կեր • լուռ լերուք : տես • տաս զ :
Stabbiáre , ե • Օձեցուցանել գետնին ի գլխերի յանդ ' ի զարարատացուցանել զայնս : il terreno . աղբ արկանել յանգս : ինպոնէնի :
Stabbiáto , ta . Աղբ արկեալ յանգս :
Stábbio . Աղբ • քակոր : ինպոռ :
* Stabbiuólo , նաե • Աղբ տակառ :
Stábile , ի • Stabilíssimo , ma . Հաստատուն • միապաղաղուն • կայուն • անսասան • անշարժ • փոխարէ • ինքնին գոված : * Stabile . Անշարժ առատկածք • կալուածք : գետ • պարկեր :
Stabilézza . Տես Stabilità .
Stabiliménto . Հաստատուն • հիմն • հաստատուել իրին • հաստատել (վճռով օրինօք •) որոշել • սահմանել : փաքր եմէի • հիմ եմէի : էմ եմէի : դնել • դետնել : գօսպ :
Stabilità , - táde , - táte , ի • Հաստատուն • գալէ • նէի • հիմնիւի : յարակայուն :
Stabilíto , ta . Հաստատել , եաե :
Stabilitóre , պր • Հաստատիչ • հիմնող • գնահատիչ :
* Stabilménte , ի • Հաստատապէս • հաստատ :
* Stabulário . Դատաւ տեղոյ • տեղատապան :
Stácca . Ըստ սովանց նշանակէ Օդապնեակ մեծաքարշ , յորմէ հաստատեան գինիքս ասն :
Staccaménto . Հանուած • կորզուած : փոխրէ :
Staccáre , ն • Փրկուցանել • կորզել • ի քաց քակել • անկատել : գօսպոյ • աչքոյ :
* Staccatézza . Տես Staccamento .
Staccáto , ta . Staccatíssimo , ma . Կորզեալ • անջատեալ • քակեալ : գօսպուած :
Staccétto , նաե • Փոքր մազ :
Stacciájo . Ա ղացպան • մազավաճառ : գալացպան :
Stacciáre , ե • Ա ղալ • խարտալել գալիւր : գալտալ ինոյ :
Stacciáta . Խարտալ մի ալիւր :
Stacciatúra . Թեփ մանր , մանրամաղ : ինձ էնէէ :
Stáccio . Ա ղալ նուրբ : էնէ :
Stacten , կամ Stactè . Սաստին • ատշխ :
Stadéra . Կշռարգ • (է գործի ինչ կշռելոյ զինաւր մինչ գոյզն հակաքաշիւ :) գանիք :
Staderína , նաե • Կշռարգ փոքր :
* Staderóne , պր • տաղ • Կշռարգ մեծ :
Stádico . Պատանդ • ռեհին : գրաւ • Դատաւորք յանցանաց • (ես այսմ է քատաւլազգական • որ կոչի և Luogotenente criminale .)
Stádio . Խաս լատ • Ա ռապարէս , կամ վազանի • (է սահ• երորգ

երորդ մասն միոյ մղոնի :)

Stáffa. Ասպանդակ : Էն ևս ասպանդակաձև կաղապար ինչ ձուլարաց : Երկաթի գործի ինչ քաշուած, և կոր, ի ոտից ի կապել ինչ : (ի այսմ կոչի և Staffetta.) Ադբ ինչ բռնծռնաւոր բամբասան : որ կոչի և Staffetta. Ասպանդակ. (է փոքրիկ ոսկր ինչ ի փորոք ոտնման :) tenere il piede in due staffe, ձի : առաջ : ունել զոտն երկուս ասպանդակաւ· կամիլ միով գործով չհիմ կրկնակի : պատրաստ լինել առ զանազան, կիս առ հակառակ գործս : tirare alla staffa. ակամայ զկնի ի խլել դրոշմած ոչխար : andare alla staffa. գնալ հետ ղկնի հեծելոյն : perder la staffa. երամել ոտին յասպանդակէ : perder le staffe del cervello. տ, Impazzare. Calze a staffa, կիս a staffetta. Զոկ կապան անուն· կրձաւ գուլպայ : * Staffe, յոդ· Պարանք ինչ նաւուն :

Staffáre, Staffeggiáre, ե· Հանել զոտն, կիս երամել ոտին յասպանդակէ : այսոր ենկնիկին ընդհատ :

Staffétta, նաե· Ասպանդակ փոքր : ինեաւ ենկնիկ : Հեղհեղաար· Հղհեղել : Ինձ ինչ բռնծռնաւոր բամբասան· (ի այսմ կոչի Staffa.) Կապարիճ մի : a staffetta, կիս a staffa. տես ի Staffa.

* Staffiéra. Ագահին :

Staffiére, աբ· Տես Palafreniere. Ծառայ :

Staffilaménto. Զաղկումն փոխով· կիս խարազանաւ :

Staffiláre, ն· Զաղկել փոխով· խարազանել· խարազանին առնել : գամչըլամա :

Staffiláta. Հարուած խարազանի : կծոտական զգոյց :

Staffilatóre, աբ· Զաղկիչ· խարազանաւոր :

Staffilatúra. Զաղկուածն· Հաղկումն խարազանաւ :

Staffile, աբ· Փոկ ասպանդակին : ենկնկի գոյգըը· խարազան· փոկ : գամչը

Stafilodendro. Pistacchio salvatico. Վայրի փստուկ

Stafiloma. Խաղողաձև ուռացք ինչ աչաց :

Stafiságra, Stafiságria. Strafizzéca. Ծխակայնի տունկ ինչ· ողկաստան· սերմն նորա է բժշկական· կոչի և Pituitaria. Դղէխ :

Staggiménto, Staggína, Պատանդուածն ընդ, կամ տապարձածոց :

Stággio. Գաւազան ուռկանին : կայմքան : տես և Ostaggio. * Պարան ինչ նաւուս :

Staggíre, ն· Պատանդել զինչ· պարտուպատանին : Ամբը պաղատիմ· ենկնկի գօմա : պայմանել· Քամի գնել : fu staggito per virtù di Dio, e non si potè muovere. այդ եղաւ զօրութեամբ Աստուծոյ, և ոչ կարաց շարժիլ : staggire in prigione alcuno. երկարել զպատուարկուածն ուրուք :

Staggitóre, աբ· Պատանդիչ ընդ, պատանդօղ· ընդ ոչնձող· ընդձող :

Stagionáccia, էդձ· Վատթար եղանակ տարւոյ :

Stagionaménto. Հասունացուցանելն· հասունութիւն :

Stagionánte, հ· Stagionatóre, աբ· Հասունացուցիչ :

Stagionáre, ն· Հասունացուցանել· հասունանալ· ենկնկիչ : պահել խնամով· պահպանել զհասունանալ :

Stagionáto, ta. Stagionatíssimo, ma. Հասունացեալ· հասուն· օխտաւ· ենկնկիչ :

* Stagionatúra. Տես Stagionamento.

Stagióne, էփ· Եղանակ տարւոյն· փոյթ· եղամ· յարմար, կատարեալ ժամ· ժամ· պէտն : la cosa era di stagione. ժամանակ էրն հասել, կիս կնատ բեալ էր : a, կիս di quella stagione, ձի· յայնժամուայնմ ժամանակի : a buona stagione. յարմարապէս· ի դեպ ժամն : a mala stagione. տարաժամու· անագան : la stagion novella. գարուն :

* Stagiríta, նդ· Սաւպիրացի : արիստոտել :

Stagliáre, ն· Հատանել խոշորագոյնս : հաշիւ առնել վեր ի վերոյ :

Stagliáto, ta. Սեղացեալ· ատաստաժուռ : գայլէ : andare alla stagliata. գնալ ընդ կարճոյ, կիս ընդ ան կոխ հանապարհս :

Stagliáto, հ· Ագրագործս : որոշ· յատակագոյնս (բաբառեալ :)

Stáglio. Վեր ի վերոյ հաշիւ : fare staglio. կամ Stagliare. հաշիւ առնել վեր ի վերոյ·

* Stagnaménto. Լճացուածն· ծովանալն :

Stagnánte, հ· Լճացեալ· ծովացեալ· էրէլիէ :

Stagnáre, ն· Լճանալ· ծովանալ· ինել ալեաց· էրէլիել· դադարիլ· Դադարեցուցանել զհոսուածն, կիս զըըլխուածն· փարատիլ· ինեալ : senza stagnare la fontana. առանց ցամաքելոյ աղբեր : Stagnáre. Օծանել կիս դրոշմագել անուշաւ· անագել : գալայլամա :

Stagnáta. Ագահեայ անօթ ինչ խոշոր և քացախոյ : dare una stagnata, կիս dar cartaccia, կիս passata. Տես ի Passata.

Stagnáto, ta. Լճացեալ· կանդնեալ (արբեան·) գադարեալ : օծեալ անագաթ :

* Stagnatúra. Ագծուցուածն անագաւ : լհիմ :

Stágneo, ea. Բաո լաթ· Անագեայ :

Stágno. Լիճ· ծովակ : ինեալ : անագ : գալայ : անագեայ : անօթք, կիս ափսեայք : գալայ խոպոփեալ :

* Stágno, na, ած· Դադարեալ· դադարեցուցեալ (հոսուածն :)

Stagnóne, աբ· Լիճ մեծ· պէտչինաց ինեալ· անօթ, կամ սան օծելոյ անագաւ· կիս անօթ անագեայ : գալայեայ· գաղ· ինձիրէ :

Stagnuólo. Անագեայ անօթ : գալայական գաղ· անագեայ ինեալոյ : գալայ ինչինչ : Stagnuóli. ձ ասի· Սուտ արծաթի դրամք :

Stájo. Քաեսա· (է չափ ինչ ցորենոյ և այլոց արմտեաց :) misura, le doppie collo stajo. չափել զոսկին գրամանաւ, քո լինել բազմահարուածս :

Stájoro. Չափ գեանոյ· ուր սերմանի մի միայն Stajo. * ի քաեսատ ցորենոյ :

Strajuólo, նաե· Փոքրիկ քաեսա :

Stalagmíte, էփ· Քար ինչ դոյացեալ ի կոյ խառն ընդ աղից :

Stalattíte, էփ· Քար ինչ դոյացեալ ի հողս քարանձաւից :

* Stalentággine. Տես Disadattaggine, Invalidità.

Stálla. Դադարք· կիս վանք անասնոց : di cavalli. ախոռ : ախըր : di bovi. մսուր· հանգրուանք անց գնոց· պատաւկ· ինեաւ· Հօտիւղ աղբեր : di pecore. գոմ· փարախ· գաւիթ ոչխարաց : աղբեր գոյն էշխաղ : di porci. խոզանոց : dare stalla al bestiame. դադար տալ անասնոց· հանգուցանել զանասուն : serrar la stalla, perduti i buoi. առաջ· փակել զխուսր յետ փախչելոյ եզանց : խնդրել զդեղ դարմանոյ յետ մեռանելոյ : Chi ha cavallo in stalla, può ire a piè. առաջ է, ու պէտ պէտք որ ասնի գնայցէ ոտիւք· էջայ· ոչ կամ ի վար արկանել գոյն· Լաւն երկիար յախոռն, և գնայ հետ :

Stalláccia, էդձ· Վատթար ախոռ· կիս փարախ :

Stallággio. Վարձ փարախի· կիս մսրոյ· կիս ախոռոյ· աղբեր ահճեաի· ահըր ահճեաի : ախոռ· մսուր· գոմ· ահըր· աղբեր :

Stalláre, ն· Ագրել և մերել անպանոյ :

Stallático. Քաւոր· կոչ : ինեալոք :

Stallétta, նաե· Փոքր պահուն, փարախ, կիս մսուր :

* Stalliére, աբ· Ախոռապան· Ծառայ ախոռոյ· ինեալ

Stallío, աբ· Կացեալ ընդ կար յախոռն· (տես զէրոյ·)

Stállo. Կայան· հայրան· քանակարան· կայան անասնոց յախոռն, կիս ի մսրի :

* Stallonággine, ից. Գեհ ցանկուն. ցանկասիրութիւն. անասնամոլու ցանկութիւն:
Stallóne, ար. Ձի մատակախաղ. գրատառ մատակա խանձ: այլբ: ծառայ անասնոյ. անասնապան:
* Stallúccia, նոմ. Տես Stalletta.
Stamajuólo. Պօռնագործ. պոռնավաճառ. որ տայ մանել զպոռնս: Իկիթիկի:
Stamáne. * Stamáni. Stamattína. Յայսմ առաւօ տու: պռա առպահ:
Stambecchíno. Աղեղնաւոր նախնեաց. զէն ինչ նախնի աղեղնաւորաց:
Stambécco. Ազգ ինչ այծեամի, որ կոչի և Ibice. Է և ազգ ինչ նաւու, առաւելապէս կոչեցեալ Zambecco, կամ Zabecchino. տե՛ս:
Stambérga. Տուն խարխուլ: հարպ եվ:
Stambergáccia, պեղծ. Տուն խոպան խարխուլ:
Stáme, ար. Պրօն. (յն նաղմանագ գեղմանի:) Իկիթ. թիկ: վնաս. ապանի: Իեւիկ: Ախեր կոտուած. (ըստ այսմ դանակուն յատկապէս ասի Ordito.) Ախեր. (յն անկաքանիկ՝ են նուրբ վնասքն առաքանելոյ 'ի մեկոյն ծագկին, և ունին կատար ինչ 'ի ծայրսն:) Փոյանկել, կամ ցանցանկելով գործուած յատուկեցոյց:
* Staménto. Նոյն է:
Stamígna. Խոտոր ինչ, կամ կերպաս յայծեղից 'ի սպեռա գաւմէզոյ:
Staminára. Փայտք ինչ կազմածոյ նաւուց:
Stámpa. Տիպ. տպագրութիւն. պատճէն. կնիք. կամ տպագրոյ նրան: պիտեն: գաղափար: գաւազան: վերք (ձիոյ:) dare un libro alle stampe. 'ի տիպ արձակագրել. տպագրել զգիրս ինչ: Հանդամանք. տպագործակ: բառ: andare in istampa. Լինել գործայարտ աւիշն: operare, կամ fare a stampa. գործել ի բերմանն. առնել վեր 'ի վերոյ. կամ ձարեանդի, 'ի տապագրոյ: stampa da castagnacci. տե՛ս Castagnaccio.
* Stampábile, ած. Տպելի. տպագրելի:
Stampanáre, ն. Կնդիքել. գեհ գեղ յօշել. խոտալատիս:
Stampanáto, ta. Կնդիքեալ. գեղագեղ պատառեալ:
Stampáre, ն. Տպել. տպաւորել: պատիս. պիտենել: տեւս և Stampañare. Stampar fanciulli. Ծնանել. որդեհ: Stampare. Տպել զկերպասագ. (որպես իմանան կերպասագործք հասանել և ծակիլ զկերպասս՝ ապա ապրեցուցել զերկաթոյզ ինչ ոյզ կոչին Stampe. Իսկ այսպիսի պրկեցուածոն կոչի Stampatore di drappi.) Stamparé. Գործել 'ի հղոյ ձափս զծակ խրատից: Տպագրել. տպել զնաւեան ինչ: տիպ. բառ պատճ:
* Stamparía. Տես Stampería.
* Stampatélla. * Stampatéllo. Կնճանգիծ. կամ կնիք (նաւակաց, հրովարտակաց. Իղիմոց, և նմ:) կոչի և Formatello. բառ: նիշան:
Stampáto, ta. Տպել: ծակել. փորագրել:
Stampatóre, ար. Տպօղ. տպագործ: պատճէն: տպագրօղ: Դրամահար: պիտենէն:
* Stampélla. Յուպ կաղաց: կոչի և Gruccia.
Stampería. Տպարան: պատճ հանէն:
Stampíta. Ճոճագերգուել. նուագ: հնչիւն. ձայն: Ճաղ. երկարապատում. և ճանճալի:
* Stámpo. Կնիք (յն տպօղ գործի) կաղաց, կերպաս առաց, եւն: պատիս պեմբի:
Stanáre, լ. Իշանել յօրէզ:
Stancaménto. Պարապատճէն. խոնջումն: Էտխանդատ:
Stancáre, ն. Խոնջի ցուցանել. պարտադրել ցուցանել. Էտոտալիտ: Stancársi, ի. Խոնջիլ. վատտակիլ: Էտոտալիտ: Stancáre, լ. Պակասիլ. ապաւորիլ. ակապանալ:
Stancáto, ta. Խոնջեալ. վատտակեալ: Էտխան:
* Stancheggiáre, ն. Աշխատ առնել. ճանճրոյնի ազգ.
հանել: Էտոտալիտ: պեղծ էքիթ:
Stanchétto, ta, նոմ. Փոքր մի վատտակեալ:
Stanchévole, հ. Վատտակեցուցիչ. ատաճանական: Էտոտալիտական:
Stanchézza. * Stanchità. Խոնջուն: Էտխանդատ:
Stánco, ca. * Stanchíssimo, ma. Խոնջ. ատաճանեալ Էտխան: Stanco. Ձախ. ահեակ (ձեռն:) ած:
Stánga. Ձող: ազդէ: stanga da sollevare pesi. Լծակ բեռանց: Stanghe. Այլ կողվանդան. (է գործի ինչ կողվանդան հատատել 'ի վէր երկուց ձողոց, զոր ատվրաբար տանին երկու Ջորիք 'ի փոխադրել ինչ ատզողջ 'ի տեղի:) Stanga. Ձանգրձակալ. ձորձակալ. (է փայտ ինչ յոր կախեն գնան գործս:) i panni rifanno le stanghe. տատ հանդերձք գնդակացուածանեն զմարտ:
Stangáre, ն. Հատատել ձողովք. ատրացուցանել ձողովք, կամ նգօք:
Stangáta, Հարուած ձողոյ: dare stangáta, կամ cartacee, Տես Cartaccia.
Stangáto, ta. Հատատեալ ձողովք, եւն:
Stangheggiáre ի լ. Խոտիւ վարիլ. հեղել. ինձիլիք:
Stanghétta. Ձող փոքր. կամ կարճ. լծակ փոքրիկ: փեւրիկ ազդէ: Պարզունակ ապնին. (է մանր ապխին. և է փոքրիկ երկաթ ինչ կրկին և քաւանկիւն, որոյ վն ծայրն երեսք արտաքս յատկեն մատանի 'ի ծակ ինչ գրան, և փակէ զայն:) փեւրիկ: գնդոց ինչ ատից: Իսխոտ: Stanghetta del barbazzale. Բառ յնախոցիչ. Է բողոքի մանն առանին եգեալ ընդ ակամբ:
* Stangonáre, ն. Շտրժել. կամ խառանել զպղինձն 'ի հալոցի:
Stangonáta. Հարուած սառնաբաղոյ:
Stangóne, ար. Սառնաբ ձող: փայտ ազդէ: * Ձողանման գործի ինչ հալոցաց:
Stanótte. Յայսմ գիշերի: պռա կէսմէ:
Stánte, գոյ, ար. Վայրկեան. ժամ. ժամանակ: բառ: է uno stante. Իսմ in un istante. 'ի վայրկենի. իսկ և իսկ: ի ահաճ: in questo stante. յայսմ ժամանակի. 'ի սմին ոյժհու: պռա պռաբ: in istante, ած. յատին. կանգուն: այսբան: 'ի վայրկենի. յանան թռչնաբեր. խոտոր: ի ահաճ:
Stánte, ած: հ. Իացեալ. կայուն. գոյակ. որ կայ. որ է 'ի գոյաբան. գոյական: stante in piedo. կանգուն յատին: stante questo. գայս եգեալ: Stánte, գոյ. Ներկայիս ներկայ ժամանակի. Bene stante. կամ benestante. Բարեկեցիկ. Ճոխ: հարուստ: բարեվիճակ: Male stante, կամ malestante. Ձբաւար: տառապեալ: Փոքրեր:
Stánte, ած. Ցեղ. զինի: ասնդրա: non molto stante partorì. ոչ յեղ գաղմաց, կամ յետ ատկաւաղ ծնաւ: stante alcuno intervallo, յետ ատկաւաղ: Stante che. Աչխատ զի. արագ հետ. վասն զի. քանզի: ընդ. ընդեղ:
Stanteménte. Տես Instantemente.
Stantío, ia. Հին. ատհամարմ (հագ. ձոս.) առանի քաղ. Ճաւ: պատի: անպիտան. անօգտաւ:
Stantúffo. Մխինաձող. կամ մխոց. (է մխինաձոյ մասկան ջահանին, կամ այլ ընտանի գործեաց. որ ընտ զիտրոյ նիզ, և վեր 'ի վայր շարժմամբ իւրով յինքն ձգէ, կամ վանէ զհեղանիւթն, կամ զօդն:)

նշանակուե յաձախագոյնս 'ի կիր ածի մակբայ-
ըէն՝ մանաւանդ a, և con. A stanza d' uno. 'ի
հնգերոյ, կի յաղագանաց ուրուք. 'ի ծախանձա-
նաց ուրուք: con grande stanza. տես Instante-
mente. In questa stanza. Յայսմ պահու. 'ի սմին
ժամանակի:

Stanzáccia, ած. Յոռի սենեակ:
Stanzétta, նոմ. Փոքր սենեակ. խուիկ:
Stanzia. Տես Stanza.
Stanziále, ած. Հաստատուն. մնայուն. անընդհատ.
մշտնջենաւոր:
Stanziaménto. Հրամանն. պատուէրանագրութիւն.
կարգադրութիւն:
Stanziánte, ած. Օրինադիր: քնակէտ:
Stanziáre, բ. կարգել. որոշել. սահմանել. վճռել:
պռնոյթամ: հաստատել. գտանել. կարծել: պահ կեր-
դել: զետեղել. դնել: գօսամ: է, և Stanziársi, յ.
բնակիլ. կալ. պատիլ. պահիլ: ածիմ:
Stanziáto, ած. կայգեալ եւն: քնակեալ ուրեք 'ի
վաղուց:
Stanziatóre, ած. Տես Stanziante.
Stanzíbolo. Stanziétta. Տես Stanzino.
Stanzíno, նոմ. Փոքր սենեակ. խուիկ: փեռէխ օթա:
Stanzinúccio, նոմ. Փոքրագոյն, անձկագոյն սենեակ:
Stanziuóla. Stanzolína. Տես են:
Stanzóne, աուգ. ած. Մեծ սենեակ:
Stapéde, ած. Բառ անգամանդոյ. Ապատդակ. (է
մին 'ի փոքրիկ ոսկերաց 'ի փորոք ունկան:)
Stáre, բ. Կալ (ուրեք:) պատիլ: կալ կանգնուն. կալ
յատին. կալ. կանգնիլ: այսպէս իոյնքն պատիլ: կայա-
նալ. հաստատուիլ. հիմնիլ: qui sta il punto. յայսմ
'ի գժուարութեն: Զերծուիլ. լինել զերծուիլ ունել
զդիրս, կալ 'ի դիրն ինչ. (առ զինուածոց, եմն:)
և, և յ. բնակիլ. ուրեք. լինել. ուրեք. նստել. ապա-
նել: պատին օյսպէս. օյսպէս: է, և յ. Ձամբել. մնալ. ո-
րեք. զկայ առնալ. ուրեք: գալիպ: non istarà molto
a venire. ոչ յամեցի. կի ոչ պանագանեացի 'ի գալ.
'ի կենցաղ ը հուպ: է, և յ. Դադարիլ. կասիլ. վեր-
քանալ. հրաժարիլ. ժամկալիլ. յետս կալ: փեռ
յամիպ. ինչ պատիլ: ինչ. եմ: se così sta, come voi dite. եթէ այդպէս իցէ, ոպ սակաւ: dir
la cosa come sta. սակաւ ոպ և ինչ պատմիլ զնմա-
րա: standò le cose così: որպիսեաւ այս այսպէս
է: come stanno le faccende? ոպ իցեն իրքն: Sta.
Լաւ ելր: լաւ. իրաք. ste tu. արի: արի կաց
յետս. 'ի միջ կանգնեաց: Stare. կենալ: come sta-
te voi? ոպ, զիարդ կեայք: ոպ էք: նստել պն: փեղ-
քինէ նստել: 'ի պատասխանի հարցմանս. 'ի կիր
ածին մանանկ ը bene, կի male, և նշանակին լի-
նել առողջ, կի խօշ, անգործ, կի նեղիլ բարե-
կեցիկ, համբաւաւոր: Տնեղ. պահիլ. կալ մնալ.
հանապազորդել: կալ հաստատուն, անշարժ: Sta-
re, բ. Լինել: օյսպէս: է. Անցանիլ: stando pochi
giorni, fece. յետ նոր ատուրց արար. Գնալ: կիմիլ:
Pietro è stato a caccia. Պետրոս գնաց յորս: Լի-
նել. գտանիլ. առալիկայ գտանիլ: պռնոյթամ:
Գործել (արհեստաւորաց.) բաց ունել զկրպակն:
'ի յարկին 'ի բառս նշանակիչս գնոյ՝ նշանակ Ար-
ժել: փեղիմ: questo mi sta quattro fiorini, կամ
in quattro fiorini. այս արժէ քինձ չորս փիօրին:
Երեսխաւորել: պռնոյթարկել (դեմանց.) տալ և
համաձայն. բերել զշահ: Պատշաճիլ. անկ է: փեռ-
մէ: a te sta il tagliare. քեզ անկ է հատանել. Բաղ
գտանիլ. հանձնանալ. ունել. զնանձնաւորել. (է
բառս երկրպագականաց:) Նշանակել: Edo sta per
mangiare. Եւս նշանակէ ուտել: Stare 'ի յարկին
յաձախական նշանակի եղէ լինել. գոլ. stava fer-
mo. էր, կի կայր հաստատուն: stare ammalato.
լինել հիւանդ: Stare յարի յաներեւոյթս բայից 'ի
ձեռն մանանկանս a, կի ad, միայն առ 'ի զարդ ա-
ռանց փոխելոյ զնշանակութիւն. և կի մերթ առ
զպատուհն ինչ, ը, io sto ad ascoltare. ես լսեմ:
stare a dormire. ննջել. կի կալ անդործ: stare a
sedere. նստիլ: io sto a vedere, se .... տեսից' թէ.
կի մնամ տեսանիլ թէ: sto a dire. համարձակիմ,
կի խնամ ասել: Stare. յարի յաներեւոյթս բայից
մանանկանս per, նշանակէ' Հանդերձել եմ, ես, է,
են: ունել. լինել 'ի պատրաստի, կի լինել 'ի վտան-
գի (այնոցիկ, կի կրնայ պատահիլ ինչ զոր նշանակեն
աներեւոյթքն.) կի կազմի զանգանալ ը. ունելոնեն
ը: sto per cadere. մերձ եմ յանկանիլ. անկանել
ոյց եմ: io sto per andare. գնալոց եմ. գնալ ունիմ:
è stato per morire. փոքր մնաս եւս մեռանիլ:
questa casa stà per cascare. այս տունն խարխալիլ է:
Stare 'ի յարիլն յաներեւոյթս' Հանդերձ մանանկանս
in sul, նշանակէ' Լինել մերձ յաւանել, կամ առ-
նել զայն ինչ զոր նշանակէ նոյն բառն. ը: stare
in sul comprar grani. լինել մերձ 'ի գնել, կամ
գնել զցորեան: star in sulla caccia. սիրել զորս-
զոշաբաձանաչ որսորդութիւ: Stare յարեալ 'ի գոր-
բայս' նշանակէ զնոյն իսկ առնելոնեն բայսարերս
'ի գերբայէն. ը: star leggendo. ընթեռնուլ: գա-
տիլ: io sto, scrivendo. գրեմ: stare facendo. գա-
նել. կամ լինել 'ի կատարումն գործոյն: Star-
si, յ. Յամել. ուրեք: էլլինիլ: ոչ գործել. չառնել
աչխոյ գործել: կալ պարապորդ, գաղարիլ: (ը
այսմ ասի եւս Stare.) էլլինիլ. ապատ պատիլ: լռել.
լուռ կալ. ոչ խօսել: առա պատիլ: ոչ փոխել զնի-
ձակ, կի զկարդ իւր. մնալ 'ի նմին վիճակի: հա-
ւանիլ. զիջանիլ: Stare յարի և յայլ բայսուս բայս.
կի 'ի զնանգան մանանկս, և յանոնանս, և նշանա-
կէ բաղմօրինակ. ը: Stare Accorto. Զգուշանալ. միտ դնել: all' acqua. կալ 'ի
ջուր. լողանալ. զանձն լողանիլ: addietro. ետին
մալ: addietro ad una cosa. հետամուտ լինել. ան-
ձնա-
տուր լինել իմիք. պարապուիլ իմիք. ախորժիլ (ըզ-
խաղ, եմն:) addosso. տես Premere. եւս տպաւո-
րել: տպիսել. Թախանձել. վանել: in appren-
sione. կասկածել. երկայնիլ. խիճալ. երկնչիլ:
coll' arco teso. զգուշանալ. կալ զգոյշ, պատրաստ,
հակիլ. միտ դնել: եւս կալ պատրաստ, կազմ: a
Bada. S. Baloccarsi. եւս' տպատեղ անկոնել: sto
a bada, կի alla bada di vederlo. տպասեմ տեսանել
զնա. a banco. նստիլ յատենի. 'ի բեմի. (առ ըզ-
դատաւորաց:) եւս' լինել սեղանաւոր. առնել զսե-
ղանատրութիւն: stare da banda. կալ 'ի կողմանէ:
starsi da banda. ոչ խառնիլ 'ի գործ ինչ: stare a
battuta. յարմարիլ զարկին. երգել. կի նուագել
ը երաժշտական զարկիւ: եւս' անուագ յարմարիլ:
bello. կալ գեղեցկագործ, վայելչագործ յարմարով:
bene. յարմարիլ. պատշաճիլ. վայել է. պատչաճ
է. ոյժ. փեռէիէ: եւս' յարմարիլ, կամ վայելչա-
նալ (ըզգեստուց:) եկեղեցական եւս' բրաւանիք պա-
տահել. արժանի լինել իմիք: ինոխանգ օյսպէս: եւս'
լինել առողջ. քաջառողջ, բարեվիճակ, բարեկե-
ցիկ: էյ, առ գլխպէս: e' mi sta molto bene. յիրա-
ւի պատահեաց ինձ այն: bene con uno. լինել ու-
մեք սիրելի, հաճոյ, շնորհս ունել առ ումեք: be-
ne sta. ահ փեֆնան. այո. և կարի խոկ քաջ. բար-
ձիք է: bene stia. կամ bene possa star (il tale.)
ողջ լիցի. կեցցէ. կեցցէ ը յամայր աւն: essendo
egli bianco, e leggiadro, e standogli ben la vita.
գոլով նա ծպիտակ և չքնաղագեղ անձամբն վայել-
չահասակ, կի քէչէնան. a brace. կալ անգործ-

կեալ

հեալ անմոտաքար : a Caccia. Գնալ յորս. պարտպ պել յորս : a calcolo. Հաշիւ առնել : a campo. բանակիլ : a capello. լինել անվճպ, ձիշտ, ոչ յառիւս և ոչ նուազ : a capo. լինել գլուխ, իշխան, առաջնորդ : da capo. լինել յառաջին տեղւոջ, յառաջագահ : in capo al mondo. բնակիլ ի տար ծ : a casa. բնակիլ ոբքք. (ասել" ասի stare di casa.) stare in casa. կալ ի տան, առ անին. չբանիլ ի տանէ : a caso. տնա ի վերոյ stare a brace. Stare a, կի in cavaliere. Լինել վերհագոյն, վերագոյն, դեր ի վերոյ : a cavallo. ելանել, կամ հեծանիլ յերիվար. աշտանակել : եա՝ լինել վերագոյն, յա պահովի : a cavallo del fosso. լինել յապահովի, անգոյշ : a cauzione. երաշխաւորել. լինել երաշխաւոր : a cena. ընթրել : in cervello. ոչ վհատիլ, ոչ խառորիլ. զգոյշ կալ. հակիլ. զգաստ լինել. զգուշանալ. կալ աչալուրջ : sta in cervello. զօրացիր. քաջ լեր : a checchessia. ուշ ունել. միտ դնել բանիցն ասացելոց : a colazione. առնել ըստհասանելի : in comando : լինել հրամանատար : a competenza. հետամուտ լինել իմիք ի միասին մերձենալ ի միմեանս : a comune. կեալ ի միասին, կի ի հասարակութե, լինել կենաց կցորդ : con altri. ծառայել ումիք. կալ ի ծառայութենէ ուրուք : in concetto. համարիլ (ոք, բարի, ևն.) in concetto, ցուցանիլ, կի յանձին բերել զանձրութենէ. ոչ վարիլ ընտանեբար : a conto. մատնել ի հաշիւ. անկանել ի հաշուիւ. ներքոյ արկանել զանձն հաշուին : եա՝ վճարել զկնի բաժին : a conto d' uno. վերագրիլ. հայիլ առ ոք. լինել, կի անկ լինել ումիք : sta a conto di lui. նմ անկ է. նմ անկանի : contro. ընդեմ կալ. լինել ի հակառակ կողմանի. զհակառակ կողմն ունել. զկողմն ունել զմիւսոյն : di contro, di contra, per di contro. լինել ի հանդիպոյ. կալ հանդէպ : եա՝ լինել ի հակառակ կարծիս. զհակառակն կարծել : a corda. լինել հաղթայարմար, մեկնաւասար : եա՝ կալ ուղիղ, անվճար. անվնաս : a corte. ու, Corteggiare. Stare in corte. կալ ի պալատան : լինել պալատական : Star cortese, կի star con le mani al petto. հանգուցանել զձեռս զանկնաց. պատատել զնուազեալ հանգուցանել զանկնաց. կալ բազուկ զաւրկաւ. կոչ և recarsi cortese. Stare a cuore. Յաւակից, կարեկից լինել : di buon cuore. լինել գոհ, հաճ : եա՝ բարեյոյս, խնդամիտ լինել. քաջալերիլ : այլ եա՝ Stare di buona voglia. Sta di buon cuore. Քաջ լեր. քաջալերեսց : nel cuore. հրեղ ի սրտի, ի միտ. ունել գրոշմեալ, ապատրել ի սրտի : una cosa sul cuore. փոյթ մեծ ունել. խնամ ունել : nel կի in sul cuore. Նայն են : a Detta, կի a detto. Հաւանիլ ի կարծիս, ի քանս ուրուք. զկիանել ումիք : della detta. երդնաւաստել պարտապանին. կամ խոստանալ առ պարտապանն ապանդել ինչ պարտի : a dieta. առաջի լինել ժողովոյն, գտանիլ ի ժողովի : եա՝ ժողովկցիլ ի կերակրոյ. ուտել չափով (ի առողջուե :) dietro a checchessia. հետամուտ լինել իմիք. գնեա երթալ : statti con Dio. երթ ողջամբ. գնա խնդաղութենէ, ամն ողջամբ : a diporto. զբօսնուլ. զուարճանալ : in disparte. կալ մի կողմն : a dondolo. տնա Dondolarsi. Stare a dovere. ի չափս ունել զանձն : ունել. կամ զուսկ ունել զանձն, : il dovere. վայելուչ է. պատշաճ է. վայել է. : e' mi sta il dovere. ի գնալ է ինձ այն. յերաւ պատահաց ինձ այն : in dozzina. լինել կենակից. կեալ ի միասին : a dozzina. վարձուբ սեղանակից լինել : fra due. կոլ յերկուսայս : ի վարանս : duro. ոչ փոխել զկարծիս իւր. յամառիլ. համակորիլ : all' Erta. Լինել զգուշաւոր ի խոտոր, կի ի գործս (առ ի ոչ սխալիլ, կի խոթիլ.) վրիլ խոհեմութե. խմաստութե գնալ : Fare stare uno. Սոիպել զոք առ գործ ինչ (գժկամակ :) եա՝ յոտին կացուցանել զոք. ի չափս ունել զոք. հարատահարել. ընկճել. զգոնել : pe' fatti suoi. պատպոիլ միայն ի գործս իւր. ոչ խառնիլ յօտարին գործս : in fede. պահել զհաստատութիւն. լինել հաւատարիմ ի խոստմանս : a fidanza di alcuno. տնա Fidarsi. Stare a filo. Կալ պատրաստ : a, կի per filo. լինել ուղիղ, կի հարի : alla finestra, յառիլ ի պատուհանն : fresco, կի bene. տ հեգնան. վճռիլ ի ոսկի" բանը բառնիլ : io starei fresco se non guadagnassi, che dieci lire l' anno. վճարեալ էր վճ իմ, կի վայ էր ինձ, կամ ի ձեռն լինէին յոյժ, եթէ ոչ շահէի յամին, բայց սման լիրայ : fresco. միսիլ. ցրտանալ : a fronte. կալ հանդէպ. յանդիման : եա՝ ի միասին հետամուտ լինել իմիք. միջիլ ի ումիք : եաբէլ բոխիսի : եա՝ ոչ տալ տալ. զգեմ ունել. կալ առաջի. ընդեմ կալ : alla fronte. լինել գլուխ, պարագլուխ : alla fronte d' un esercito. լինել զօրագլուխ. զօրավարել : a Galla. Տառանիլ. ղերևաք ջուրց. լուղիլ. եա՝ լինել վերագոյն : di male gambe. լինել վատառողջ, անառողջ : in sulle generali. չյայտանել, կամ հետգուցանել զմիտս իւր. խոսել ի հանրապետս. ոչ ի քանել ի մատնաւորն : grande. լինել մեծ ի զոք. առաւելուլ ի մեծութե. զանցանել : alla grande. կեալ շքեղապէս, ոչ զաղնուականս : sul grande. սիրձանալ. սոիքանալ. վրիլ սիգապէ, կի ծանրութե. ձանրանալ. յանձին քերել զծանրութենէ իւրմէ ի զարժանն. ունել սկզբ. նաց : ազալանմա : Լոս այսմ նշանակին և ոչքս. Ştar in sul grave ; in sul severo ; in sull' onorevole ; in sulla riputazione ; in sul mille. Stare grave. Լինել ծանր : ծանրանալ : a grembo aperto. կալ պատրաստ. աչն ունել անձկանաք : alle grida. լինել գիւրահաւատ. հաւատալ ամի, ամ համբաւոյ : a guadagno. լինել պատպաքր : Stare d' Intorno a uno. Սոիպել. բռնադատիլ զոք : չծողել զոք : Lasciare stare. Դադարիլ յառնելոյ. կասիլ : lasciare stare chicchessia. Թողուլ զոք յանդորրս. ոչ նեղել զոք. ոչ զգոնել զոք : lasciare stare : Թողուլ. ոչ մերձենալ. ոչ չարժել : lasciami stare. յամ ասելիան՝ վրդովիլ անուն՝ այսինքն pieno di lasciami stare. լի ձանձրութե. լի վշտութ. կի սչխատանաք : solo stare tra letto, e lettuccio. լինել գեղ. իսթագին. ոչ լինել բոլորովին ողջագիր : Ma sta. տ պատասխանի զանիդրութի. Քայց միա գիր ա պահի. բայց տնա գոհ ինձ ի'անոյ վայր մի : ma sta, ch' io l' ho trovato. բայց եա գոհ չիա : ma sta a vedere, che. բայց սեպհական Թէ. բայց միայ սահանել Թէ : al macchione. զորվել ի մայրիս. Թաքչիլ ի ծաղատս : եա՝ գաղտ և անգոյնի խնդրել զշահ անձին : per la mala. լինել ի վիրաս ի ձախորդութե : alla messa. տեսանել զպատարագ : di mezzo. ոչ հանդամիտ ի կողմն ինչ. չունել կողմն ուրուք : եա՝ միջնորդել : in sul mille. տնա ի վերոյ sul Grande. Stare in sulla Negativa. Ջանալ. ուրանալ. a Occhi aperti. Կալ աչալուրջ. հակիլ : a occhi chiusi. կեալ անմոտաքար, անզգուշաքար : in occhi. զգուշանալ անձին : coll' occhio alla penna. կալ սչալուրջ. զգոյշ. գիտել : cogli occhi grossi. լինել քարձրայօն. փքանալ. գնալ քարձրապատրանոց. վրիլ գոռոզութենէ. սիրգալ. վայրագանալ. ամբարիշտ (առ սրամտութենէ :) in sull' onorevole. տնա ի վերոյ sul Grande. Stare per opera. Աշխատիլ. վարձուք : a, կի in orecchio. կի cogli orecchi le-

levati, կամ coll' orrecchio teſo. *ուշի ուշով ունկն դնել.* յականս կալ: sull' orlo di checchessia. *լինել մերձ ի սահմանն երից* : a Padrone. *կալ ընդ ոճն* : a paragone. *ոչ առնել տալ. ոչինչ նուազ գտանել. ոչինչ ընդհատ եղեալ* : sotto la parola. *վստահանալ ընդ խոստմունս, ընդ բանս ուրուք* : a parte, կամ in disparte. *կալ ուրեք մեկուսի* : a parte di checchessia. *ընտրել ինչ. գոհ լինել ընդ ինչ. շահաւոր իմիք* : a patto, կամ in contradditorio, կամ a fronte. *կալ հանդէպ, ի հանդիպոյ, առաջի* : a pelo. *լինել անմիջապ, ձիւթ. քաջ յարմարիլ* : nel la pelle. *գոհ լինել ընդ չափ անձին* : non potere stare nella pelle. *առ ինքնուրեն այլ յայլմէ լինել* : alla, կամ per la piana: *հեռ. անապատին, առանձինս պատուել* : in peduli. *լինել անհոգիս, անհոգութեամբ, քակտեալ* : il pensiero in uno. *յանձն լինել ի խնամս ուրուք* : sopra pensiero. *հոգալ. ունել ի մտի ընդ հոգ քեզ. առնանապէս խորհրգովք. լինել ի հոգս խնդիրս* : a pericolo. *անկանել ի վտանգ. վտանգիլ* : stare, կամ andare in perno. *լինել հաւատարակիս.* կալ դրացիկս : in persona. *անձամբ առաքինեալ գտանիլ* : in petto, e in persona. *կալ անդրդուելի* : in sulla persona. *կալ ուղղամբ, ուղղակի* : a petto. *հաւատարիլ ընդ ուրուք, կամ ընդ խիք. ոչ լինել վարագոյն եւս առաջի կամ. զդէմ ունել, եւն. տես ի* Petto. Stare in piedi. *կալ կանգնեալ, անկարծան, անվեհար. ասպնջիլ, կամ միայ անաքաւ* : *եւս կալ յոտին, կանգնուն. ոչ նահանջել. ոչ ընկողմանիլ* : in, կամ su due piedi. *կալ յաւարտուին* : a pigione. *քնակել ի տան վարձուք* : *եւս լինել ուրեք ոչ ձգաձ, կամ ոչ ընդ պատշաճի զանազանել. ոչ լինել յիւրում տեղւոջ. լինել ուրեք անկանոն* : in ponte. *ած առաջի. լինել ի վարձու* : in poppa. *նաւել ի խելս նաւուն : եւս լինել բաժնեքաղաքի, ի քաղուածս. յաշխարհ ունել* : in possesso. *առանձնաբար լինել. ապառել* : a posta di checchessia. *կալ ուրեք վասն երից* : a posta d' uno. *լինել պատրաստ ի կատարել զկամս ուրուք. լինել կամակատար ումեք* : in preda. *մատնիլ յաւար* : presso. *հուպ լինել* : presso che bene. *լինել իբր քաշառողջ* : in proda. *լինել մտադիր յիրի* : a proposito. *լինել յարմար, ի դէպ, ի գործ* : nel proposito. *չկանել ընդ սահմանս, ոչ խոտորիլ յանուանէ քաղիքն նպատակին* : alla prova, կամ alla riprova: *անկանել ընդ ձիւթ, կամ ընդ անձկալ քինքն* : a Quartiere. *Ձերբել (զօրաց* :) Ramingo. *կալ վասն ումեք* : a regola. *պահել զկանոն* : rigido. *լինել անդրդնելի, զգուշապատուճառ. ոչ մատուցանել զանկին* : in sulla riputazione. *տես ի վերոյ* sul grande. Stare in sul Sagrato. *Անկանել ի ներ տեղին. առաջ տանել. լինել ընդդէմ* ձ schiera. *Հանապատ : եւս գտանել ի խռան, ի բազմութեան* : da se, կամ per, կամ di per se. *կեալ առանձինն, կամ յառանձնուն* : stare per se, կամ starsi di mezzo. *ոչ յարել, կամ ոչ հաւասիրել ի գործն ինչ. ոչ ունել լինել կուսակից* : in se. *լինել միայնակ. կալ առանձինն, կամ յառանձնուն* : in se, կամ in ceryello. *ոչ վհատիլ. ոչ քաշնել : եւս կալ ամուրհ* : in se. *կալ զդրդռ, ուշադրել. զգուշանալ անձին* : a segno. *դնել սահմանս ընդ, զգուշութեամբ. կալ ահիւղ. ի չափս ունել զանձն* : fare stare a segno. *ի չափս ունել զդրդռ* : in sella. *լինել բարեկիրթ* : alla sentenza. *յանձն լինել յոք, կամ ի կամս հաճոյ լինել ուրուք. զկնանել ի կարծիս ուրուք. անառակ խորհրդոց ուրուք. ապատան լինել յոք յայնմ* : in sul severo. *ցուցանել զնաւսս ընդ. տես եւ ի վերոյ* sul grande. Stare tra 'l sì, e 'l nò. *կալ յերկբայս. վարանիլ* : alla sicura. *հաստատ ունել զանձն անդրդիծ, յապահովի* : sicuro. *լինել անքոյթ. ոչ զանդիտիլ. ոչինչ երկայնիլ* : sicuro, կամ nel sicuro. *լինել յապահովի. անվտանգ* : per sicurtà: *երկչաբարիլ* : se ti piace, si ti piaccia, se non, si te ne sta. *եթէ հաճոյ իցէ քեզ, բարւոք է. ապա եթէ ոչ դուն գիտես կամ ապա եթէ ոչ համարիր* : stare sodo. *կալ անշարժ, անդողդոջ, հաստատուն ի միտս* : sul sodo. *լինել ծանրաքաշ. ոչ թարթափիլ, կամ ոչ միջամուխ լինել ի մտս* : a soldo d' alcuno. *զինառիրել ումեք* : sopra d' alcuno. *յանձն լինել յոք. ապաստան առնել յոք զանձն իւր* : sopra l' ale, կամ sull' ale. *կամիլ ի բաց գնալ. լինել մերձ ի չուէն* : sopra se. *լինել ի վարանս, յերկբայս, վարանամիտ* : sopra se. կամ sopra di se. *կալ կանգուն. յոտն կալ. ոչ յիմել լինել* : a soprattieni. *յապաղել* : volere stare di sopra, *կամիլ առաւելուլ. ցանկալ զանցուցանել* : sospetto. *կասկածել* : a, կամ con sospetto. *խնդիր. զանգիտել* : in sospiri. *յուզոց հանել* : *կեալ ի վիշտս* : sottola parola. *վստահանալ ընդ բանի, ընդ խոստմունս* : a spasso. *դնալ ի զբօսանս* : a speranza. *բարեյոյս լինել. յուսալ* : a, կամ sulle spese. *կեալ ծախսուք ի տուեալ այլոց. ընդ ծախսուք կեալ ապառաչ ումն իրոյ* : per le spese. *ծառայել ամբարձ ի կերակրոյ. ծառայել միայն ընդ պարենի* : alla strada. *առաջանալ. կողոպտել, կամ հանել զուղեւորս* : in sul fare. *լինել մերձ ի գործել* : sul suo, կամ in sul suo. *քնակել ի կալուածս իւր. ի երկրի իւրում. մշակել զվիճակ, կամ զանգս իւր* : sulle sue. *կալ աշխատութիւք, զգոյշ* : in sulle sue, կամ star all' erta. *խոտել զգուշութիւն, կամ լինել զգուշաւոր ի խնամս (առ ի ոչ սիրելիս, եւ կամ խաթել.)* Աստ եւս Stare sul tirato. Stare alla vita. *Տպատնեպել զոք. վանել. ի նեղ սրկանել* : stare sulla vita spirituale. *ջանալ ի հոգեւոր յաճախին* : sull' amorosa vita. *զսիրով գալ. մատնել զանձն ի ծառայ. կանանց. լինել իգասէր* : Stare a uno, կամ in ūno, կամ per ūno. *Լինել ընդ ձեռամբ. կամ ի ձեռս ուրուք. ցիշխանութե, կամ ընդ իշխանութեամբ ուրուք* : sta a te, a me, a voi. *քո է, իմ է, ձեր է* : a me sta. *ինձ պնդանի. ինձ հպանիլ. ինձ պատկանի է* : a voi sta. *ձեզ պատուս : ի քո ձեռս է. կախեալ քո են* : a te sta il trovar modo. *քո է գտանել զնորս* : non sta a me d' andare. *չէ ի ձեռս իմոյ դնալ* : per me non istarà, che la cosa non si faccia. *եւս ոչինչ պահանջայց. ամենայն կատարումն իրին, կամ առ գործակրուել պիտի* : Starsene a uno. *տես ի վերոյ* alla Sentenza d' uno.

Stáre, ար. Կալն. մնալն, քնակութիւն.

* Stárlómaco. Տես Astronomo.

Stárna. Ընդ ինչգործ և բարեհամ կերպաւոր : Seguir la starna. Ցանգ, կամ անդուլ հետամտիլ :

Starnazzáre, ն. Բարխմամբ խնդոյն հոգ արկանել. զանձամբ. (ըմբ առնեն Starna ծռչունքն, հաւք, և այլք ի ծռչնոց :) Հոլոմաւաւ լինել : տես. նել : բարխել զձեռս : Տես և Sparpagliare.

Starnoníno, Starnóne, ար. Starnótto, նահ. Ձոփ

Starña f. փոքրիկ Starna.

Stárnutaménto, Starnutazióne. Տես Starnuto.

Stárnutáre, ե. Փռնդալ. փռնչել : անփռնչել :

Starnutatório, գոյ. * Starnutíglia. Փռնդացուցիչ գեղ : անփռնչիչ :

* Starnuténte, ած. Փռնդացօղ. ար փռնչէ :

Starnutíre. Տես Stárnutare.

Starnúto, Փռնչիւն. փռնդիւն : անփռնչութ :

Staroccáre, ն. Խաղալ զխաղ ինչ ծղրիդի :

Staróste , աբ. Նախաթոռ լեհացւոց:
Starostía . Նախարարութիւն լեհ լեհացւոց. (է երկիր, կամ սահման զոր ձեռագրէ լեհաց անկառավար՝ ի նախնի սահմանից (ծագառորուն՝ եռաւն սմանց յաղնուականաց՝ հանդերձ պարտաւորութ օգնել լոյ ծախուց պատերազմին:)
Stasáre , ն. Բանալ զնակոխ. բանալ ղևիցս:
Staséra . Յայսմ երեկոյի: պոռ ափսմ:
Statário . Տեղակալ. (եր ազգ ինչ ղինուորաց նախնի հռովմայեցւոց. ոյք ոչ՝ ի վր յարձակին Թշնամեաց, այլ ապահեին նոցա կալով՝ ի առեղ ևրեանց:)
Státe , ին. Սմանն: եալ: di state , ին. յամարայնի. ամարանի: եալն:
Statére , աբ. Սաաեր. (եր արծաթի գրամ ինչ եբ. բայեցւոց՝ հաւասար սիկղ:)
Stateréccio , ia. Սմանայինն:
Stática. Կշռաբանուն. (է գիտուն՝ որ ձառէ զարհեստական, զբնական, և զբռնական շարժմանէ ծանուցանէ:)
Stático. Տես Ostaggio.
* Statísta , աբ. Սահմանակալ. կամ քաղաքավար, Յավար. (որ պաշտօնեայ՝ որ կառավարէ զգործառնութիւս սահմանաց երկրին.)
* Statística, գոյ. Սահմանագրութիւն. սահմանաբանութիւն:
* Statístico, ca , ածք. Սահմանակալուն. քաղաքավարական. աշխարհավարական:
Státo, գոյ. Վիճակ. հանգամանք. չափ. չափ անձինն. սահման. պայման: հաւ. սաաեձան. պատիճ. աւազ գուն. կարգ. իշխանութիւն. դերիշխ. ին: del corpo. վիճակ. կամ առողջութիւն մարմնոյ: դձաղ ին: essere in buono stato di salute. լինել քաջառողջ մարմնով: mettersi in istato di difendersi . կազմ կալ առ՝ ի պաշտպանել անձին. պինել առ՝ իրպաշտպանութիւն անձին: non sono in istato di fare queste spese . չեմ ձեռնհաս առնելոյ զայդ ծախս: persone nobili , e di stato . ոյք ազնուականք, և իշխանաւորք, կամ աւագանի: stato della febbre . աստկագոյն պահ ջերման: Տէրութիւն. պետութիւն. սահման: պինին. պետութիւն: Դիրք աեղոյն: Կարգ: Պահպանութիւն. գործան: * Stato maggiore ? Պայմակոյտ. աւագանի բանակին. (առ զպաշտօնեայսդ զօրսդ սկսեալ՝ի Maggior են և՝ի վեր:) affari di Stato . գործառնութիւք տէրութեան: Státo . կառավարութիւն (Գոյզովրդեան:) stato monarchico , ն. միապետական կառավարութիւն: Stati . կարգք. (այսպէս կոչին երիք վիճակք, կամ կարգք անձանց. որ ազնուականաց, և եկեղեցականաց, և քաղաքացւոց:) Ministro di Stato . Պաշտօնեայ պետութեան: un uomo di basso stato . սոսկական ոք, աննշան:
Státo, ta, ածք. Եղեալ. լեալ: ելեալ: Տես Stare.
* Statóder , աբ. Բառ պանգաղոյ. կռասակալ. կողմնակալ:
Státua . Պրձան. անդրի: էձանելի սուրբի:
* Statuáccia , գեղծ. Անհնարին արձան:
Statuále , ին. Քաղաքացի. գրեալ՝ ի կարգս քահանայից. քահանայապետ կառավարուն երկրին:
* Statualménte , ին. Քահանայապետ գոլով կառավարութեամբ երկրին:
Statuária . Պրձանագործութիւն. (է արհեստ քանդակելոյ, կամ ձուլելոյ զարձանս:) ոյձագործ. փորձ ձիւնի:
Statuário . Պրձանագործ. անդրիագործ: արձանագործ: ոյձագործ: փորձիչ:
* Statuénte , ածք, ին. Հաստատիչ. վճռօղ. որոշիչ: գոյ. Օրինադիր քաղաքի. ոյ զոր զսովորութիւն միոյ երկրի:
* Statuétta , նաձ. փոքր արձան:
Statuíre , ն. Վճռել. հաստատել. կարգել. որոշել. սահմանել. օրինադրել: գոյ. Վէրի. ինոդիչ եմ. ին. տանուն պաղատի:
Statuíto , ta. Վճռեալ. հաստատեալ, եմ:
* Statumináre , ն. Ջօրացուցանել. ամրացուցանել:
Statúra . Հասակ: պոյ: դիրք (մարմնոյ) երկայնութեան. բարձրութեան:
Statutário . Օրէնադիր մանաւանդ քաղաքի, կամ երկրի: * Երբեմն անկեալ պահպանութենէ մանաւանդ օրինաց:
Statúto . Օրէնք մանաւանդ երկրի. քաղաքական օրէնք: սահմանք. օրէնք ի տանուն:
Stavernáre , ն. Բառ ասի. Ելանել՝ ի պանգոկէ:
* Stáza . Միջաշափ. (է գործ ի ինչ՝ ի գառանէ զգաի ընդունակութ տակառին կամ այլ ինչ իրաց. կոյն և Staglio.) * Չափ, կամ ընդունակութն նաւու. չափ ինչ հեղանիւթոց:
Stazáre , ն. Բառ նաւարկաց. Չափել զընդունակութն նաւուն:
Stazatóre , աբ. Բառ նաւարկաց. Կաւաչափ. որ չափօղ ընդունակութ նաւուն:
Stazatúra . Բառ նաւարկաց. Կաւաչափութիւն:
Stázio . Բնակարան. բնակութ:
* Stazionále, ածք, իփ. Այցելական (եկեղեցի. որ ոյց. եկանեն հաւատացեալք՝ի յորելեան ամին:)
Stazionário , ia . Որ զկայ առնու՝ի շարժմանէ: գաղարական (մոլորակ:)
Stazióne , իփ. Նախատաց մերթ և աբ. Բնակարան. բնակութ: Վէրք: այցելութ եկեղեցաց ինչ ըստ կարգադրեալ պատին՝ի շաբաթ զներդուեան: * Առնակացութ. (Հաւաքեմի արարողութ ինչ ազօթելոյ կանգնուն՝ի կիւրակէս և յատուրս յինանց: Դադարումն. (է առեւրևոյթ հասուն շարժման ընթացից մոլորակաց:)
Stazzonáre , ն. Ձեռնհասրել. անխոհր չօշափել: Էօսէնէմ. էլէմ:
* Stazzóne , իփ. Տես Stazione.
Steatíte , իփ. Ե հալ ինչ պարծրան. որ լուծանի՝ի ջուր, և ափրիրի ոտ զօձառ:
Steatocéle , իփ. Պղպ ինչ փոշանակութ. ուռոյց պարկի ամրձաց:
Steatóma , աբ. Ուռոյց ինչ լի ձարպանման հիւթով:
Stécade , աբ. Տունկ ինչ կծու և գառն:
Stécca . փգրրիկ ածխանակ: բահաձէ: չկրա փայտի: օգտն ֆարլաբ, եռամասը: Stecca, և Steccone . Լոտորակ ինչ փայտիկզոր՝ի կից առնուն կարճակաք՝իյղկել զչոպաձևս: stecca da allargar la forma degli stivali . կոտորակ ինչ փայտ՝ի լայնել զկապատր կօշկաց: Stecca. Տես և Vangile. * Գործ ծածկելոյ զհնուղիս, եմ: Stecche . Շերտք ասկեղաց ալալենոյի զոր արկանեն՝ի լանջանոցս կանանց, առ՝ի ձգտելոյ ունելոյ զչին: Stecche. Գլխաւոր շերտք հովհարին:
* Steccadénti , աբ. Տես Stuzzicadenti.
Steccája . Շինուած ինչ՝ի ցմիջ գետոյ՝ի քարձրացնել զջուր ներ յայգիս:
Steccáre , Steccatáre , ն. Ցից հարկանել չուրջանակ. պատնէշ արկանել: փեղկ էանը գոփէի վրայ. հեղեղիդ էանի:
Steccáta . Պատնէշ՝ի ցցից. պատնէշափակ. պատռնէոր զորաց: չարաթիոլ. հեղեղիդ:
Steccáto , գոյ. Ցոյն է: ցանկ. պատռնէոր: Ընդ բնէզ պատնէշափակ: հիսարէս հեղեղ:
Steccáto , ta. Պարապեալ ցցիւք. պատնէշափակ:
Steccheggiáre , ն. Հարկանել սահմանակս. կամ չորս ձայանից:

Stecchétto, նոմ. Ընդունի փոքր և սրածայր ոլիկի ձեռ. stare a stecchetto. կեցուածք, կամ ձգտելով, սակաւասպառնալիքի. metterſi in ſtare, կամ tenere a stecchetto. պահել ինքն զգաստութեան: ձգտիլ վարել ըստ ումեք. կեցուածք ձգտիլ:

Stecchíre, Stecchíto. Տես Ristecchire.

Stécco. Փուշ ի վր քանոյ անկոյ. չիւղ ի վր ոստոյ անկոյ: բիծեն. ձեռ: չիւղ սրածայր. ոլիկի ձեռ: Տես և Stuzzicadenti.

Stecconáto. Պատնէշ պատնշափակ: պնկեն. ֆալանփա:

Steccóne, ար. Ցից: գաւազան:

Stéfano. Բառ թոռի. Ստեփանոս, կամ որովայն. փոր:

Steganografía. Խրթնաճարտարութիւն. դաղտնագրութիւն. (է արհեստ գրելոյ և քաղաքերոյ զգաղտնի նշանագրս:)

* Stégolo. Ի սառնաւր գերան ինչ հաստատուն առ ի զհետս ի թեւս հովանաւորի աղօրեաց. յորոյ ի ոլորատյուքին պատյուքին և աղօրիքն:

Stéila. Ատաղ: եղէգն: կեռ համառատղուն. հնչեցուցած համառատղուն: Ճանապարհ. բանիկ: ակն. աչք: աստղ մորակին. (է աստղանման իայիճ ձուան մարակին:) Ստեղ ծովային. (է փոքրիկ կեռ. դանի ինչ ծովու. քան ձևոյն նման նկարել աստեղաց:) Stella cadente. Աստղ: ընկաղ. ոլիքաձեի աքել: andar alle stelle. դիմել ի վեր. ամբառնալ ի քաջմանս:

Stellánte, հ. Աստեղազարդ. աստղալից: եղէգնեղէն. աստղանշոյլ. աստեղազգալ: եղէգնի ոլիի նման. աստեղային:

Stelláre, հ. Աստեղական. աստղային:

Stellária, ած, իկ. Աստղանիշ. (է ստուգի ինչ. կամ քաղ. յորոյ վր երևի նմանութիւն ինչ աստեղ:) Է և առ առնկ ինչ կոչեցեալ և Piè di leone, կամ Alchimilla.

Stellársi, յ. Վերել աստղալից. աստեղազարդ:

Stelláta. Դեղ ինչ ի սկզբ գրաստուց:

Stellátо, ta. Աստեղազարդ. աստղալից: եղէգնեղէն: stellato, կամ stellato in fronte, ած. աստեղանիշ ի ճակատն. (ասի զձիոյ որ ունի ի ճակատն զնիշ սպիտակ:)

Stellechite. Ազգ ինչ Osteocolla ի:

* Stellétra, նոմ. Փոքր արտ. աստղանիկ:

Stellífero, ra. Աստեղակիր. աստղալից: եղէգնեղէն:

Stellionáto. Բառ օրէնագիրս. Արհանարհն զանցանումն ի ոք ի վր այլոյ:

Stellióne, ար. Կոմադխուզ. ազգ ինչ մողեսի, որ ունի ի վր թիկանցն նիշս աստեղազարդս:

Stellúzza, նոմ. Աստղիկ. աստղ փոքրիկ:

Stélo, տրաստանէ անխոյ օիւ. Ցօղունդ ծաղկանց, կամ խոտոյ: ոտի. ներս. առանցք:

* Stémma, ար. Կնիք ազգատոհմի. նշան տան:

Stemperaménto. Լուծումն: ցոփութիւն. անառակութիւն խառնուածի:

Stemperánza. Ներգործութիւն. ցոփութիւն. զեղծումն. ի ֆբան. չափաւորութիւն: անբարեխառնութիւն օդոց: հակառակ պօղ. հանդուգնութիւն:

Stemperáre, ած. Հեղհղիկել ինչ. լուծանել ինչ հեղուկաւ. եղիւղիւ: այլայլել (զհատանուած մարդոյն.) այլափոխել. տպականել: պօղալ: բառնալ զքնար (եղիւղեղոյն:) պերճին առաջանալ ալեաց: Stemperársi, յ. Պականիլ. եղծանիլ. լուծանիլ: պօղալ:

Stemperaraménte, ած. Աղաժոյժ: զգուշութ: անչափ. յանչափս: ի ֆբան:

* Stemperatézza. Տես Stemperamento.

Stemperáto, ta. Stemperatíssimo, ma. Լուծեալ. հալեալ: եղիւղիւղ: այլայլեալ. խանգարեալ: պօգալոյ: անժոյժ. ագաժոյժ. անզուժկալ (է ցան. հուն:) ընկղմեալ: անչափ. տարապայման: օրհնեալ:

Stemperatúra. Տես Stemperamento.

* Stempiáre, ած. Երկացուցանել զքունս. կամ զմազս:

Stempiáto, ta. Ածուղի. ծաղրական:

Stempráre, Stempráto. Տես Stemperare.

Stendále, Stendárdo. Դրօշ. գրօշակ: սանձափ. պայրաֆ: Stendardo. Խաչվառ: alzare lo stendardo. նշան կանգնել. պարագլուխ լինել:

* Stendardiéro. Դրօշակակիր: պայրաֆիր:

Stendáre, ած. Շարժել զնուրանն. խաղացուցանել զքառնակին: օտարացուցանել գնալ ընդ:

Stendénte, հ. Ձգօղ. տարածօղ. որ ձգող:

Sténdere, ած. Ձգել. տարածել. երկայնել. պարզել: ապաստիլ. եայտ. սերմել: Sténdersi, յ. Ընդարձակել. տարածիլ. նմն: տարածիլ. եայտիլ. եւ ձգիլ. ժամանիլ: երերիլ: ընկղմանիլ: եաղոտ: հանգչիլ: ընդարձակիլ: Stendere. Բացատրել. մեկնել: ընդարձակել: ծաւալել. հարակել. հռչակել: ընդարձակցանել. ամփոփել (զձգատեալն:) l'arco. արձակել զաղեղն: il campo. պարզել, կամ զերել զքառնակին: stendette suo ingegno a traslatare. պարագեցաւ ի ընդարձակել: oltre le mani. կարկառել զձեռս: per quanto le mie forze si stenderanno. ըստ իմում կարի. իմովհանն. ըստ ձեռնհասգործոյ իմ:

Stendiménto. Ձգումն. տարածումն:

* Stenditójo. Ձգարան. (է տեղի ուր տարածի ինչ առ ի չորանալ:)

Stenditóre, ար. Ձգօղ. տարածօղ:

Stenebráre, ած. Փարատել զխաւար. լուսաւորել: պայծառել: եղիւղ:

Stensióne, իգ. Ձգումն. տարածումն:

Stensívo, va. Տարածական:

Stentaménto. Տես Stento.

Stentáre, ած. Կարօտիլ հարկաւորացն. պէտս ունել. տառապիլ. չքաւորուիլ: եղիւղիւղ: կրել. վշտանալ: stentar a vivere. հեաւ կարօտութիւն. չքաւորութիւն: stentare a far qualche cosa. գժուարաբար գործել. կամ գործել ինչ: դժուարիլ ի գործել ինչ: դժուարիլ: Տարածել. պարզել (ի գետնի:) եղիւղիւ: յապաղել. երկարել: եղիւղիւղ: ած. Աշխատ առ. նել. յամկցուցանել: si stenta molto di grano questo anno. նուաճրուի է յոյժ ցորենոյ յայս ամի:

Stentataménte, հ. Stentatissimaménte. Դժուարաբար. առ ասկաւ ասկաւ: եղիւղիւղ:

* Stentatíssimo, ma, գեր. Կարի դժուարագոյն. տառապանալից:

Stentáto, ta. Դժուարեալ. հրեալ. դժուարաւ ընդունեալ: դժուարաբար ածեցեալ: գործեալ աչխատութեամբ. քառնադաժ (ոչ:)

* Stentatúra. Աննպաստութիւն (փորագրել գծից, եւն:)

* Stenterofónico, ca. Յառնորսեան, կամ խօսնական վիզ. (է փող ինչ այսպէս անուանեալ. յանուն ըստնեանորի. քաղաքային զօրագլխի. զոր չիշատակէ Հոմերոս.) կոչի և Tromba parlante, Tromba marina. զօռնա:

Sténto. Տառապանք: վիշտ: ապէս: անձկութիւն: նեղութիւն: տագնապ: պեղ: եղիւղիւ: տանձրոյն: պերարուեստ: hogrande stento a crederlo. դժուարիմ յոյժ հաւատալ նմի: a stento, կամ a malo stento, կամ a grande stento, հ. դժուարաւ. հազիւ. ուր ոբքմին բոլոր աշխատութեամբ: կնճռ խոչ: կնճռ պնդ: յաստի. յոտնկի: կնճռ. եռփռա եռփռա: crescere, կամ

venire a stento. յամր ածել: stare a stento, կեալ տառապանաց, տառապիլ.
Stenuáre, ն. Նիհարացուցանել. ծիւրել: հոգալով նօթ: նօհաղեցուցանել: Stenuársi, յ. Նիհարանալ: ծռգիլ: հոգալով:
Stenuatívo, va. Նիհարացուցիչ. ծիւրիչ:
Stenuáto, ta. Վատեր. նիհար. ծիւրեալ: զգոյն:
Stenuazióne, նփ. Վատուն. տկարութիւն: զգոյնափ:
Stérco. Աղբ. քակոր. կոյ: պօր:
* Stercoráceo, ea. Աղբային. քակորոյ:
* Stercorário, ia. Sedia stercoraria. Ախոռ. (յատ. ի պէտս կարեաց որովայնի:)
Stercorário. Բզէզ: կիմ ձանձ լինչ լոհալեաց:
* Stercorazióne, նփ. Աղբեւարկութիւն: ածգոց:
Stereografia. Հատատատագրութիւն. (է արհեստ նկատելոյ գնատատուն մարմնոյ ի վեր մակարդակի:)
Stereometra, ա. Հատատատչափ. մարմնաչափ:
Stereometría. Հատատատչափութիւն, կիմ մարմնաչափութիւն. (է յմանի երկրաչափութենէ ու չափէ գնատատուն մարմնոյ:)
Stereométrico, ca. Հատատատչափական. մարմնաչափական:
Stereotomía. Հատատատհատութիւն. (է գիտութիւն հատման հատատատուն մարմնոց:)
Stérile, հ. Sterilíssimo, ma. Ամուլ. անարգասատուր. անպատուղ. անգերբղի: գերբ. հասկնալ:
Sterilézza. Ամլութիւն. անպտղութիւն: գերբութիւն. հասկնալ:
Sterilíre, ն. Ամուլել. կիմ անպատուղ առնել: գերբել. հասկնալ երեխէ: է. Լինել ամուլ. կիմ անգերբ.
Sterilità, - táde, - táte, նփ. Stíl Sterilezza.
Sterilíto, ta. Ելեալ ամուլ. անարգասատուր:
Sterilménte, ած. Անիւթ. անպտղութ: ի նանիր. յանօգուտս:
Sterlíno. Սթեռլին. (է դահեկան ինչ անգլոյ:)
Sterminaménto. Ջնջումն. յատակումն:
Sterminíre, ն. Բնաջինջ առնել. անհետ յոնիել. ապատատուա կործանել. տատպատել: եղ. ելեխէ. ի բաց վանել. մերժել: գօյ:
Sterminataménte, ած. Անչափ. ի զօրն իմն: գայլէ:
Sterminatézza. Անչափ մեծութիւն. անչափութիւն:
Sterminato, ta. Sterminatíssimo, ma. Անչափ. ատարատայնան. մեծ յոյժ: ատատուն. էեխ պեօխ:
Srerminatóre, ա. Sterminatríce, նփ. Քանդիչ. ատատպատիչ. եղծիչ:
Sterminazióne, նփ. Sterminio. Տատպատում. հիմ նատատակ քանդումն. կործանումն: եղերմ: sterminio d' uomini. ատատուածոց. ատատակումն. բնաջինջ կոտորած: գերեզման:
* Sternáto, ta. Տատպատատ անկեալ:
Stérnere, ն. Տատպանա արկանել: ատատպատել: քատ ցատրել:
Stérno. Սակր կրծոց. (է միջին ատիր ըանջատ ի յօրոյ ի կողմանէն հատատատել են ատնոք ի կողերն:)
Sternoioide, ա. Ի մին ի միանաց հատատդին:
Sternúto. Տես Starnuto.
Sterpágnolo, la. Շատատիլեան. նման կիմ հատնատեան շատատիլեաց:
Sterpáme, ա. Բաղմութիւն շատատիլեաց. շատանիլք:
Sterpaménto. Խլումն յարմատոց:
Sterpáre, ն. Խլել. արմատաքակ. քանդել: ի ծիւրեն գեղմամբ: կորզել. հանել:
* Sterpáto, ta. Արմատահիլ. եղեալ. խլեալ:
Sterpígno, na. Տես Sterpagnolo. * Մացառուտ. մացառուտ (առեղի:) եւ գոյ. Տես Sterpo.
Stérpo. Շատատիլ. (է քարոտնակ վերընձիւղել յարմատ ի ծառոյ կտրացելոյ: կիմ անկեալ առ գետնատ. եւ կիմ բատատ ի կարօտն հատատ ծառոյ:) Փխոտ:
Sterpóne, ա. Շատատիլ մեծ. բիրտ. խատատատ. ծոց. ամբարիշտ. չարատրք. պատնկտգիր:
Sterpóso, sa. Մացառատիտ:
Sterquilínio, Sterquilíno. Աղբահոյտ. աղբեւ. ատ. քիւս: ինոդեւէտ:
Sterraménto. Իրատատն. պեղատն:
Sterráre, ն. Պեղել. վերկիր. բրել: գալխէ:
Sterráto, ta, ած. Վեղեալ. բրեալ: գոյ. փոս. բզեղեալ տեղի: տեղի. կիմ փորոց անյատակ. (յ' ած յատակեալ քարատիք: կիմ աղեատվք:)
Stérro. Տես Sterramento.
* Stertóre, ա. Խորդիւն:
Sterzáre, ն. Բաժանել. վերիս: խել պեօլիչ:
Stérzo. կատք ինչ. զոր վարէ նոյն իսկ նատեալն ատ. ատոց կատավարի:
Stesaménte, Stéso, ած. Ընդարձակ. Ճոխագոյնս. ընդերկար: բեփ. բել:
Stéso, sa. Զգտեալ. տարածել. ձգեալ: Կերմիկ. եղբայր. երկար. երկրատատատ. ատատ: գլխատ. վին պատատալեալ. քորքոքեալ:
* Stessaménte, ած. Նոյնպէս:
Stéssere, ն. Քակել. զնիւսելն: ջեօվիչ:
Stessíssimo, ma, գեր. Նոյն իսկ. նոյն ինքն. բուն իսկ: ատ. լիչէնդի:
Stésso, sa. Նոյն. ինքն: ու. փնափ: Ցեզակի ատղ. պատկանն գատնի ատրիքն և Stessi, քայց չէ ի կիր:
Stía. Մեծ վանդակ հատատ. վանդակապատ հատատ ծոց: պեօյնօ գոգիս: գատատգել:
Stiáccia. Տես Schiaccia.
Stiacciáre. Տես Schiacciare. ջոյրպգնիլ:
Sciacciáta. Կարկանդակ. պլկակինգի: պօղատ:
Stiacciatína, նաե. Փգար, կիմ մանր պլակինգել:
Stiacciatónà, ասպ. Մեծ պղակատար:
Stiáffo, Stiamazzáre, Stiamázzo, Sciancío, Stiantáre, Stiánto, Stiánza. Տես Schiaffo, են.
Stiáppa. Տես Schiappa. Հերտ. կարօն:
Striáre, ն. Փախել. ի վանդակի գնատ. պնարաթել. ի վանդակի: գոգիչոնէ գօտատ:
Stiátta, Stiavína, Stiavitù, Stiavitúdine, Stiávo. Տես Schiatta, Schiavina, են:
Stibiáto, ta. Աչատմանախատան, կիմ ծարթեալ:
Stíbio. Ծարոյր. ծարիր. անատման. յունագաբ. (է հանք ինչ.) Տես Antimone. ատոնէ նատէ:
Stíca, Sticula. Են զանազան ազգք խոզորոյ:
Stidionáta. Շամփուր մի մսոյ. պէս չէն գեղոպ:
Stidióne. ա. Schidióne. Շամփուր. չէն:
Stidioniéro, ra. Շամփրատար. գինեաց չամփրակ:
Stiéna, Stiétto, ta, են. Տես Schiena, Schietto, են.
Stiettézza. Անկեղծութիւն. գեղարարժուն. ճնճեաց:
* Stificánza. Անհնակատութ. յոյս:
* Stificáre. Տես Significare.
Stigaménto, Stigáre, են. Տես Instigamento, են:
* Stígio, ia. Սուրգեան. կիմ գժոխային: acqua stigia, ժանդաչուր: գեղպ:
Stígnere, Stíngere, ն. Գանել գներկն, կիմ զգոյնս գատնաճափ առնել: պօյալ. ատնկի լգոյատ: յ. Եւ գանել գատնոյն. գատնաճափ լինել. ատնկի լգոյատ. ատյատ. ընկիլ: գնկանել:
* Stígma. Կնիք. նշան. ատիր:
Stiláre, ն. Բատ գիշանալոյն. Լինել ած. լինել ատվ. գատնել. ատվատութիւն գօլ:
Stíle, ա. կապարնայ. կիմ անագեայ գրիչ. գաբատ գանկ: Բուն եղևնի ծառոյ. կիմ այլ բատնգատրիկ ծառոց ի պէտս շինատծոց. ար ատվգատար կոչի Abetella. Սլաք. կիմ երկաթեայ գրիչ. որով գրկին նախնիք ի վերայ մոմատպատ գատքատատկոց: գեկիչ: ատյատ.

ալաք • արածայր երկաթիք : Stile d'un quadrante . բառ սպունգաչափեան • Սլաք , կամ ցուցակ քառորդ դիմ : Stile . Սրածայր շինուն որով տպաւք յընդհատ նուէրն՝ ցուցանեն զաւառան : Գաւազան (երկայն ասելով և բաղդիք :) մատղիս (մանգալի , ևն :) Ոչ գրուիք : ոչ. եղանակ : վեհն : գնագիք • ընդհացք • առ վորութիւն • քաղք : տպեն • խոպնեն :

Stiletáre , ն . Հարկանել շեշտիւ , կամ ալաքաւ • շիւ ինչ հնաոճակ :

Stilettáta. Հարուճած շեշտի • վերք ալաքի :

Stilettáto , ta . Հարեալ շեշտիւ • խոցեալ ալաքաւ :

Stiléttо . Շեշտ • սլաք • (է կարճ ղեն ինչ ինաստիչ :) ինչ ելօչելի , ինչ օլոգիա չնչ հանչիր փոքրիկ գործիչ (արծաթի , ևն :) գալիչ : ալաքանման գործի ինչ փոքրագրոցայ :

* Stiliformе , հ . Սլաքաձև • նուրբ ոնգ զալաք :

Stilita , աբ . Սիւնակեաց (ժամանէն :) յոյն Stiliti .

Stílla . կաթ • կայլակ • չիմ : պոչ : a stilla a stilla , ին • չիմ առ չիմ :

Stillaménto . կայլակումն :

Stillánte , հ . կաթեցուցիչ • կայլակեցուցիչ :

Stilláre , ն . կաթեցուցանել • ծորեցուցանել : պոչ լանիայ : ծորել (ցբահան գործեաւ , կամ այլապէս :) ինպիպէն ջաբմաթ : հեղուլ : հոսել : ը կաթիլ • ծորել • կայլակել : պոչիմաթ : stillar-del caldo . ընդ քիրան մնանել ի տապայ : Stilláre , ն . Ջոկել • պարզիլ • սիւնիպէն : անգրևել ցօղագին : եաչնաթ պէրէ ինչ : Stillarsi il cervello . Տանջիլ զինաթ իւր :

Stilláto , ջայ • Ծորած • (է ըմնդհատ ինչ հիմանդայ կապանէ յորմառէ , ի հայէ , և յայլ նիւթոց ի միասին եղեալ և ծորեալ հրով :) esser ridotto allo stillato . տապնաւիլ , կամ կարօտիլ յոյժ :

Stilláto , ta , աչ • ծիւրեալ • կաթեցեալ • ծորեալ :

Stillatóre , աբ • -trice , նփ • ծորիչ • կաթեցուցիչ :

Stillazióne , նփ • ծիւրումն : ծորուածն • հեղումն :

Stillicídio . բառ ինչ • Տես Doeciatura .

* Stillóne , աբ • Տես Stellione .

Stílo . Տես Stile . շեշտ • սլաք • (է կարճ ղեն ինչ ինաստիչ :) ինչ • բաղուկ կշռորդին • (է երկայնաձեւ երկաթեն կշռորդին , ի՛ բանիմարին , յորում նշանակեալ են ունկիք և լսերք :) գանեալ գօլա :

Stiloceratoioide , աբ • ին ի մկանաց հադապին :

Stilofaringéo . ին ի մկանաց որք նպաստին ի կլանել :

Stilóide , աբ • Սլաքաձև • (է ոսկր ինչ փոքր նուրբ ոնգ զալաք , ոչինչ հեռի յանկերդաց գնոց կամ մնարիչ :)

Stíma . Համարումն • կարծիք մեծ համարումն • վարկ յարգ : պանծ • իմիպար • առաղեն : esser in grandissima stima . լինել մեծարգոյ յոյժ : լինել ի յարգի յոյժ : իմիպար պոչմաթ : tenere , կամ avere in istima , կամ fare stima , ևն . մեծ համարիլ • մեծ գրել • առ պատուականս ունել : գեչմելիկ իսպիտաթ : senza stima rimase ricchissimo . մեծագոյս յոյժ անկարծելի հին ձոխութիւ :

Stimábile , հ . Stimabilíssimo , ma . Սքանչայարդ • մեծարգոյ • արգոյ • գովելի : առաղելի :

* Stimagióne , նփ • Stimaménto . Համարումն • գնահատումն :

* Stimánte , հ . Համարող • որ մեծ համարի :

Stimáre , ն . Համարիլ • վարկանել • դատել կարծել • ասնոյաթ • իսպիտաթ : stimare checchessia . մեծ , կամ արգոյ համարիլ : իմիպար ալեաթ : non istimare un fico . ած ասնիք • առ ոչինչ դրիլ : անգրևնել : una cosa , un podere , ևն . գին համանել իրաց ինչ կամ կալուածոց • արժեցուցանել : իսպին էմիմ պահ էնէիր • Stimársi , յ . Մեծ համարիլ յայլոց : զանձն առ պատուականս ունել :

Stímate . Տես Stimite .

Stimatíssimo , ma , գեր • Մեծարգոյ • յարգոյապատիւ • մեծարու :

Stimatíva , գոյ • Կարծողական • դատումն մտայ • իւրևակայուած : la virtù stimativa , աչ • կարծողական կարողուիչ :

* Stimatizzáto , ta . Սպիաւոր • սպիացեալ :

Stimáto , ta . Համարեալ , ևն : արժեցուցեալ :

Stimatóre , աբ • * Stimatrice , նփ • Համարօղ • արժեցուցիչ • ճանաչող • փորձ :

Stimazióne , նփ • Տես Stima .

Stímite , Stímate , նփ • Սպիք հինգ վերացն քեր վերք սպի : էաթ նիշանը • պերճ : far le stimate . ած ասի . զարմանալ հանքատնալ զձեռս յերկինս առ զարմացման • կարկառմանն ձեռացի ի դուռ չարժել : Stímate . Գիր կտակ : նիչոք :

* Stímo . Համարումն • համբաւ • տես և Estimo , կամ Censo .

Stimolánte , հ . խթանիչ • գրգռօղ :

Stimoláre , ն . խթանել : պիրկնել : խթել : Գրգռել հրապուրել սադրել գրդռել գնչբմաթ • կին վերմիւ :

* Stimolatívo , va . Գրգռողական • գրգռիչ :

Stimolatóre , աբ • Stimolatrîce , նփ • խթանիչ : պերճիչ : գրգռիչ • հրապուրիչ :

Stimolazióne , նփ • Գրգռումն • գրգիռ • դիզումն : պերճիչ :

Stímolo . խթան : պերճիչ : գրգիռ • ճանճրոյթ • նեղուիչ : հրապոյրք : տառապանաց • վիշտ :

Stimolóso , sa . խայթիչ լի խայթողութիւ • խայթողական • վշտագին • տառապագին :

* Stínca . Գադաթն լերին :

Stincajuólo . Քանաարդել :

Stincáta . Հարուճած ի սրունս ոտիչ : տես և Gamba բառ երկրորդ նշանակուած :

Stincatúra . Հարուճած ի սրունս ոտիչ :

Stínche , նփ , յոյ • Քանս ինչ Փիթիչոյի :

Stínco . Ոսկր սրունից • կամ ոտք • (է ոսկր ինչ սկսել ի ծնգաց մինչև ցոյսրանոց ոտին • զոր անգամ մարմնինք կոչեն և Canna , կամ Fucile maggiore :) ինձիչ • սրունգն • պանգ • առաջակողմն սրունից •

* Stinénzia . Տես Astinenza .

Stíngere . Տես Stignere .

Stínguere , ն . Շիջուցանել , ջնջել • ապանանել : ի • Շիջանիլ :

Stiniére , աբ • Տես Schiniere .

* Stínto , գոյ • աչ • Տես Instinto , գոյ • Distinto , աչ •

Stínto , ta , աչ • Գոնանաչափ • գոնանառեալ պոչմուած շիջեալ • ապանեալ :

Stío , աչ • Կաու ինչ սեբմանել չամանեան մաքսի :

Stióppo . Տես Schioppo ..

Stíoro . Ի չորրորդ մասն մոյ Stajoro ի :

Stípa , Հատել ոստ • յօտք ծառոց • մանր փայտք ի պէտս հրոյ , կամ խոխիք կրկռատք : աւբ լաթ : կոյտ խոռմանման դէզ : եղէգն : ցանկ : աւբաան էրէկ : stipa della storia. հատաքուածն պատմական գործոց

Stipáre , նփ Ցանկել • ցանկիլ խռոճովիլ : աւբլալ գոչմամբ : խառնցուցանել • Թանձրացուցանել կռմռել Մաքրել զանառաւս • յատանել զոստս ծառոց պատմամբ :

Stipendiáre , ն . Ծառայեցնել տալ , կամ վճարել զծառայ կոչնչիկ էրէմի :

Stipendiário , Ծառայական • որ առնու զառձիկ : կոչնչիկ :

Stipendiáto , ta . Ծառայեալ • Ծառայական :

Stipéndio : Ծառայ • ռոճիկ : բայիճ • կոչնչիկ :

Stipettájo : Սկրադարդ : անպրգիչ :

Stipétto , նոճ Stipo ին • Տապանակ • փոքրիկ արկղ :

Stipidíre . Stipidíto. Տես Stupidire , ևՏ.
Stípite , ա. Բուն ծառից արմ: անա. փխրիթ: ծղօմ. ած (բառից) ած: ցից: գաղէփ: տես և Stipito . արմ, կամ արմատ ազգատոհմից:
Stípito , Stípite , ա. Գրանգիք . (յն կողմնական տեսակք գրանից :) ասյա:
Stípo. Ամուր լինչ, կամ տապանակ . (որոյ առաջնակողմն ևս զարգարեալ յոր պահեն զգլուխ և զվանդ իրաց) սանդրգիա . լեփքեզ:
Stípula, բաա չար . խոզան հոյն և Seccia , Stoppia .
Stipulánte , ած. Գրաշնագիր . գրագնակից :
Stipuláre , ած. Գրաշն դնել (հարցմամբ և պատասխանեաս .) պարտաւորել զոք գրաշոմբ : գալ երկեր :
Stipulazióne , իգ. Ամուր լինչ գրաշնագրութեամբ հարցմանբ և պատասխանեամբ : գալ : պայմանք գրելն :
* Stiracchiábile , ած. Ձոյլ հնար ի ձգինել բանի :
* Stiracchiaménto . Խնամատարական ծրքուել . խնամատարութիւն . ծեքգումն բանից :
Stiracchiáre , ած. Վարիլ խնամատարութիւն բանի ինչ ձգել, կամ ծեքել յինամատ լինչ : le milze . տանջանաց չքաւորութիւն :
Stiracchiataménte, ած. Խնամատարութեամբ . մեռոյ ծրքուելի :
* Stiracchiatézza , Stiracchiatúra . Խնամատարութիւն . մեռոյ, կամ խարեական ծրքուելի :
* Stiraménto. Տես Stiratura .
Stiráre , ած. Ձգել. քարշել . երկայնել . քարշելով երկարել : ներքեւ :
Stiráto , ta . Ձգեալ , քարշեալ : ներքինի :
Stiratúra . Ձգումն . քարշումն : delle funi . տես Tortura.
Stirpáme . Տես Sterpame .
Stirpáre , ած. Խլել արմատաքեր : փերթել գօղարմա : խլել. ընկել. բնաջինջ առնել :
Stirpáto , ta . Խլեալ յարմատոց . կորեալ :
Stirpatóre , ա. * Stirpatrice , իգ. Որ խլէ արմատաքեր : քնջող :
Stirpazióne , իգ. Ամատաքեր խլումն. բնաջինջ բարձումն.
Stírpe , իգ. Տես Schiatta .
* Stiticággine , իգ. Տես Stitichería և Stentatura . ցամաքումն :
Stitichería , Stitichézza . Պնդութիւն , կամ կալուածոյ արտայնի : գաղ: դեգումն . դադրումն : ներքինութիւն :
Stiticità , - táde , - táte , իգ. Պնդութիւն որտայնի : գաղ: տատանումն . կծռումն : փերթելիք :
Stítico , գս. Պնդորտայն . պահանջարարակորով :
Stítico , ca , ած. Պնդացեալ (որտայն .) պնդորտայն : գաղօրմա: fare . պնդացուցանել զորտայնն: Պնդացուցիչ որտայնի : գաղ երթեւ գեգ . գադ : ներքին : ադահ . կծծի : նեղսիրտ : ցամաք , կամ յոգնած , կամ անհնարին (ոմն:) փաղանգ . պեղ :
Stiticúzzo , za , նուռ . փոքր մի գեղ . ներքինչիկ :
Stituíre . Stituíto , ta. Տես Instituire , ևՏ :
Stituzióne . Տես Instituzione .
Stíva . Ամառ : ասպան ածանձ : նաւաախիճ : փերթ : trovar la stiva . գտանել հնարս երկար , զերս երկին :
* Stivaláccio , ակն . Կօշիկ անհնարին : և ևս բառ նախատական . տես Minchione.
* Stivalársi , յ. Ագանել կօշկիս : լինչի ինչիւ :
* Stivaláta . Ագացահարուած կօշկով :
Stivaláto , ta . Ագեցեալ կօշկիս. կօշկաւոր: լինչեւի :
Stivále , ա. Կօշիկ : լինչի : porsi gli stivali . ագանել կօշկիս : stivale . և բառ նախատական . Ամուր . մեռոյ : ահմագ : ugnere gli stivali. ղողանջ . noñ saper quanti piedi entrino in uno stivale . առակ. լինել ամենևին ագէտ :
Stivalétto , նուազ. Կօշիկ փոքր : կօշիկ կիսասրունք : ղեղ:
Stivalóne , ա, ասպան . Կօշիկ մեծ :
Stivaméntо . Կուռակուռել . կոյտ . դէզ :
Stiváre , ն . Խիտ առ խիտ դնել . գիզել : եղէմատ . ուրէք ուրէք գօմաք , խրխիճ երկեր : una nave . դնել զնաւախիճ : լեզին զուրս գօմաք : յ. խիտ առ խիտ սեգմիլ . կուռակուռել :
Stiváto , ta . Կուռակեալ , ևՆ. լի ամենայնիւք. հոծալի :
* Stiviére , ա. Ագէտ լինչ կարճ կօշկաց :
Stiumáre , Stiumóso . Տես Schiumare , ևՏ :
Stízza . Ցասումն . բարկութիւն : եօթեր : քամ , կամ բարկինչ ընդ և դալեզ . ալաղ : far venir la stizza . ղբրդռել . ցասուցանել :
Stizzáre , ե Stizzársi , յ. Ցասնուլ . զայրանալ : փռնգեալ :
Stizzáto , ta . Ցասուցեալ . բարկացեալ : փառլեալ :
Stizzíre , ն. Ցայրացուցանել . գառնացուցանել . փռնգեալ : և Stizzírsi , յ. Տես Stizzare.
Stizzíto , ta. Ցայրացեալ . սրտմտալ :
Stízzo , Stizzóne , ա. Խանձուկ : նանշել օթոն :
Seizzosaménte , ած. Ցասամբ . քարկութ : եօթեր ինչ :
Stizzóso , sa . Քարկացօղ . քարկասիրտ : եօթերինչ . քամուտ , կամ բարուտ (շուն , և գայլ :) ասյուղ :
Stoccáta . Հարուճած քառասայրեան սրաքի : stoccata al cuore . մորմոք սրտի : stare sulle stoccate . խորագիտութիւն , կամ խնամատարաքի զգուշանալ անձինս
Stoccheggiáre , ն. Հարկանիլ . կամ խոցել քառասայրեան սլաքաս : լինչ ինչ վտանգ : andare stoccheggiando . պարտաւորիլ անձին սուսերաս : զգուշանալ անձին . անձնապահ լինիլ :
Stócco . Սլաք, կամ սուսեր քառասայր : փերթ փերթելի ինչ զարմ ազգ. սերունդ: ած. անուն : ձող զորով դիզին զբարդ յորդիկ : ըզէմ: avere stocco . լինել մտացի . ուշիմ մտօք : և. լինել մեծանուն , կամ ի պատուի :
Stóffa . Կերպասէ դիպակի գոտի . ինկա . փիլա :
Stóffo . Բազմութ . յաճախութ :
Stóggio . Ընդնական արարողութիւք , կամ եղանակաւ ժողովրդեան . փափաքանաց :
Stógliere. Տես Storre .
* Stogliméntо ? Բարձումն . առումն . յափշտակութիւն դարձուցանելոյն ի մտաց :
* Stója . Տես Stuoja . արմտ առոյիկեանց յաթիոն :
* Stoicaménte , ած . Ըստ մտաց առոյիկեանց . զօրիկ առոյիկեանց :
* Stoicísmo. * Stoicità . Առոյիկեան ազանգ, կարծիքս
* Stóico , գս, և ած . Առոյիկեան :
Stóla . Ձգեստս . պատմուճան : լերս ոտից . փողոտից :
Stoláto , ta. Ոչ բարաւոր :
Stólco . Վատիեստուր փասեան ինչ լեռնային :
* Stolidaménte , ած. Անմտաբար . յիմարաբար :
* Stolidétto , tà . Փոքր մի ապուշ . խօթամիտ :
Stolidézza , Stolidità . Ապուշութիւն . խօթամտութիւն . անմտուն : պեօնչեսթ . լուքնչէր :
Stólido , da . Ապուշ . խօթամիտ . անմիտ . յիմար : պեօն . լուքն . ահմագ :
* Stolilóquio . Յիմարաբանուն . խօսք յիմարուն :
Stoltaménte , ած. Stoltissimaménte . Յիմարաբար : փեչի ինոչ:
Stoltézza . * Stoltía. Stoltízia . Յիմարութիւն . անմտուն : պեչիչէ :
Stólto , ta . Stoltíssimo , ma . Յիմար . մտոյզ : փեչ . Ած բաց գազմաց չքաւ . խոտորեցուցեալ : պեօնփչիչէ :
Stomacággine , իգ. Խառնակուն ստամոքսոց . խռիւ պռլանմաց :
Stomacále , ած. Ստամոքսոց . յստամոքս .

կամ օգտակար ստամոքսոյ : Ֆրենչ Քայպալը, Եաբա-
* Stomacánte, ի. Տես Stomacoso.
Stomacáre, ւ. Խառնակիլ, կամ յուզել ստամոքսոյ : Խրել պուլանթոփ : ն. Խառնակել զստամոքսն : Խրել պուլանթըրմոփ : Ղըմէնցուցանել, Նեղել : ֆ. Տալոլ կալ. յաթքանալ : Խրենկել :
* Stomacáta. Հարբեալ ստամոքսոյ :
Stomacazióne, իգ. Տես Stomacaggine.
Stomachévole, ի. Stomachevolissimo, ma. Խառնակիչ ստամոքսոյ : Խրել պուլանըրքան : զղոմէնցուցիչ նողկալի. անհաճոյ : Խրենկենկի :
* Stomachevolménte, ի. Տալոկալի ինն :
Stomáchico, ca. Հիւանդոտ, կամ * զօրացուցիչ ստամոքսոյ : Ֆրենչ Քայպալը :
Stómaco. Ստամոք. խոխոցոց : փոք : stomachi էօրէն : fare stomaco, կամ venire a stomaco. զղոմէնցուցանել. գարշելցուցանել : Խրենկերմէ : avere a stomaco. ատալկալ : Խրենկի : contra, կամ sopra stomaco. ակամայ. բռնի : portar sopra lo stomaco. առնել զրտ. գարշել յոմանէ : buono stomaco. այր շատակեր : Լաւ այր անարդ. որում հնար ի համարձակ յանդիման հարկանել զպակասուիս իւր : mal di stomaco. ստամոքսացաւ : Փոք պօղոմ ըռաղը :
Stomacóne, ասպ. Ա. Մեծ ստամոք, խոխոցոց :
* Stomacosaménte, ի. Գարշ. նողկալի. ին :
Stomacóso, sa. Խառնակիչ ստամոքսոյ. զղոմէնչի. նողկալի. գարշ : Խրենկենկէ :
Stomacúzzo, նոմ. Ստամոք փոքր, կամ տկար :
* Stomático, ca. Ստամոքսեան (երակ :)
* Stonánte, ի. Տարաձայն. անհամաձայն :
Stonáre, ւ Բառ էրածչասց. Տարաձայնիլ. անհամաձայնիլ. պիտհենկ օլմոփ :
Stóppa. Խծուծ. քուղ : Խոպխոպէ : spegnere il fuoco colla stoppa. առաւ. ղհոսը խծծով շիջուցանել. զկրս վիրօք բժշկել :
Stoppáccio, Stoppácciolo. Խծուծ հրացանից :
Stoppáre, ն. Խուռել խծծով : Խոպխոպէնկէնկէ : խնուռ : փակոփ : alcuno. խուռել զրտ :
Stóppia. Խոզան : անդաստան խոզանաւոր : անդըզ :
Stoppináre, ն. Լուցանել պատրուկաս : Լուցանկէ :
Stoppíno. Պատրոյգ : Քիպրիւ. Նամ Քիպրիւէ : filare stoppini, տես Arar diritto.
* Stoppionáccio, ասպ. Ա. Մեծ, կամ վատաթար խոզան :
Stoppióne, ար. Խոտ ինչ խայթիչ՝ բուսեալ՝ի մէջ խոզանաց : Խոզան :
Stoppóso, sa. Խծծանման : Ցամաք, կամ անջուր (լեռնոտ) : Էնկենկէ. սառնոպ :
Storáce, իգ. Ստորաքաց (եղ խոտոնկ ինչ, և ծառան նոյն խնկոյն :) Խոտոր Ֆրենչ. գարշ պուհաւոր :
Stórcere, ն. Գալարել. ծռել. ոլորել : պէնթկէ. պտտանոփ : դարձուցանել. շրջել : պէնթկրմէ : խաղալ (զպարանոցն) ծռեցնել զբանս, վնաստահ գործ. մեկնել՝ի Թիւրն : ասխէնէ ալմոփ : քանկել զոլորն, կամ զոլորեալն : պէնթկրմէ պէնթկէ : Բէրթինկ պէնթկէ : la bocca. ծամածռել զբերան : ապէզ պուռնու էրէնկինկէ : Storcersi, ֆ. Գալարիլ. ոլորիլ : պէնթկինկէ : Ընդեմ դառնալ. հակառակիլ : storcersi un piede, կամ un braccio, ևն. խախտել զոտն, կամ զբազուկ իւր : այպէզ, գօտս պէնթկինկէ :
Storciléggi, ագ. Օրինագէտ յանդուգն և ոտքէտ Թիւրիչ օրինաց :
Storciménto. Գալարումն. ոլորումն : ծռեցումն բանից :
Stordigióne, իգ. Stordiménto, ար. Ապշեալ. խանգամում կէ :
Stordíre, ն. Ապշեցուցանել. շփոթացուցանել. ահաբեկ առնել. պակուցանել : Էրթինկէնկէ. ղապըրմոփ. էնէ փօրթուկմոփ : և Stordírsi, ֆ. Ապշաբեկ լինել, կամ պակուել, կիմշոնուել (՚ի սաստիկ շառաչմանց, յանդիմնական հարուածոց, ևն.) ապշիլ. յապուշ կրթիլ. շփոթանալ. շուարիլ : Ընթինկէնկէ. ղապոմոփ. գալոփ :
Storditaménte, ի. Ապշուբ. խանգամուբ. անխոհ. հրդեհաբար :
* Storditézza. Ապշուխ. խանգամուխ :
Storditívo, va. Ապշեցուցիչ. պակուցիչ :
Stordíto, ta. Ապշեալ. ապուշ. պակուցեալ. շուարեալ : զապըզ. զապըն :
Stória. Պատմութիւն : Բաբէ. հիւթայէն : դիպուած. * արկած. պատահումն : Հադիսէրդուզ. քրթծածք. վիպասանութիւն : պատմական նկար, կամ քանդակ : երկար և բազմանիմանի իրողութիւն : fare molte storie. բազում փոյթ պնդութեամբ լինիլ : A storia. Դիտաւորեալ. յամր :
* Storiále, գոյ, ար. Պատմական :
Storiále, ած. ի. Պատմական. պատմաբանական :
Storialménte, ի. Պատմաբար. պատմաբանօրէն :
Storiáre, ն. Նկարել զպատմութիւն ինչ : տալ նկար պատմուճ : պատմագրել : Նկարել յապատմութ :
Storiáto, ta. Նկարեալ. վիպագրեալ, ևն :
Storicaménte, ի. Պատմաբար. պատմաբանօրէն :
Stórico, գոյ. Պատմագիր. պատմաբան. վիպագիր. վիպասան : Բէնթրիհէր :
Stórico, ca, ած. Պատմական. պատմաբանական :
Storiélla, Storiétta, նոմ. Համառօտ պատմուճ :
* Storiévole, ի. Պատմական :
Storiógrafo. Պատմագիր. վիպասան : Բէնթրիհէր :
Storióne, ար. Ձուկն ինչ մեծ և ծովային, որ սիրէ զջուր քաղցր : Գերին պուլըզը :
Storiúzza, նոմ. Համառօտ պատմուճ :
* Storlomía. Տես Astronomía.
Stormeggiáre, ւ. Խառնիլ. խմբիլ. միամտաբար հաւաքիլ : պէրթկէ : Հնչեցուցանել զանգակս՝ի խմբել զաշտուելոյ. խմբել՝ի ձայն զանգակի :
Stormeggiáta. Ազազակ բազմութ. դոչիւն :
Storméntо. Տես Strumento.
Stormíre, ւ. Շառաչիլ. չաչիլ :
Stórmo. Գունդ պատերազմողաց : խումբ. գունդ. բազմութ. պէօլիւկ. պոլիս : տարմ, կամ երամ (թռչնոց) պատերազմ. շառաչիւն, կամ աղազակ մարտիս : a stormo. գունդ գունդ. խմբովին : sonare a stormo. տես Sonare.
Stornáre, ն. Ցեղս, ըստ կրունկն դարձուցանել : Կէրի պէօպրմոփ : ի բաց դարձուցանել զաչ ի մէջ : Քիթրինկէն պէօպրմոփ : ւ. Դառնալ. փոս, կամ ետ կրունկն. դասհանիլ. ընկրկիլ : կէրի պէօմէ :
Stornéllo, գոյ : Կարեակ. տարմ. հօտաչ : աղբեղբէ : խաղալիկ անիւ ազգոյց. որ կոչի և Paléo. Քըօլոփ :
Stornéllo, la, ած. Դեղնագորշ (ձի:) Գոլա ասի :
Stórno. Դարձուցանել զաչ ի մոտաց : Կարեակ. * տարմ : աղբեղբէ :
Storpiaménto. Ծայրատաչ առնել զանգամ :
Storpiáre, Stroppiáre, ն. Ծայրատաչ առնել, կամ խախտել զանգամն. Հնչեցուցանել : Պաքլօմոփ : արգելուլ : Լուցուցանել զաչ : ազաւաղել զբառս. խեցգեղոր արտաբերել :
* Storpiatáccio, ia, ած. և իբր ի բացին գոյ. Էնէնծ. խոպան. Հաշմեալ :
Storpiáto, Stroppiáto, ta, ած, և գոյ. Հաշմեալ. հաշմանդամ. Պաքլօ :
* Storpiatóre, ար. Հաշմեցուցիչ :
Storpiatúra, Stroppiatúra. Ծայրատուլ. հաշմանք : Պաքլօմոփ : հաշմ անդամաց : ազաւաղումն բառից, Էնէնկ :

Էակէս: * Storpio. Դժապատհուհլ. անպատշաճութիւն:
* Storráto, ta. Ընդարմացեալ:
Stórre, Stógliere, ռ. Ի բաց դարձուցանել. Ի բաց քաշել. Նահանջել. Ի բաց առնել: Հերի փետրոտը ձգ. Էնէրկէ:
Storsióne, իգ. Բաժ անիրաւ. անիրաւ հարկապատ հանդուզն: գանձ: տանջանք. չարչարանք: պիտակի: storsieni di ventre. խլիճք ոլոմայնի: ատնձ:
Stórta. Գալարուածն. ոլորուածն: Գաշյին. յր՝ տուսերը կոր: գուռզ: գալարափոյ: Անօթի գալարափոյ. (կ գալարուած անօթի ինչ՝ ի ախտս ցաւահանից:)
* Stortaménte, ի. Ծռիթը. խոտորնակի:
Stortétta, նաե. Փոքրիկ գաշյին:
Stortigliáto, Stortilláto, Stortillatúra. Ակտա ինչ սրտնեղ ձիոյ:
Stortíssimo, ma, գէր. Ամենաթեքը. խոդաթեքը:
Stórto, ta. Գալարեալ. գալարուած: պտտաւորուած: ծռամածուած. Թեքաթեքը. Թեքը: էյրէ: հետացեալ. ջար. ապիրատ. Թեքը:
* Stóscio. Տես Stroscio.
Stovígli, աբ, յոգ. Stovíglie, իգ, յոգ. Պուտուտք. խեղդք խոհակերոցին: լանգ էօմէնէ: անօթի. անօթիք խոհակերոցին գործ: dar nelle stoviglie. ռճ ասել. զայրացնել յոյժ:
Stovigliájo. Բրուտ. վաճառօղ պուտանց: էօմէնէճի:
Stra. Ի մասնիկ ինչ. որ Ի յարկին Ի քառս սապատ կացուցանէ զիշնակուն ներ. ունի և մասնիկն Tra.
* Strabalzaménto. Ալար և անդր առաքուածն ուրուք ընդ խաղ:
Strabalzáre, ռ. Շրջեցուցանել զոք այրը և անդր ընդ խաղ. ասատանդական առնել զոք ընդ կատակս. ջար. ջարել զոք: ապամ ծնանիմոյ:
Strabáttere, ռ. Խոշտանգել յոյժ. կապել ինն տուսերուցանել: ծոյ: ձեռքս էնկէ:
Strabére, ռ. Լմնել սատկի: ծոյ էնկէ:
* Strabevizióne, իգ. Պատուկ գինեքրքոք:
Strabiliáre, Strabilíre, ն. և յ. Յուսահատիլ. Հիանալ:
Strabiliáto, Strabilíto, ta. Հիացեալ յոյժ. ուքան. ջացեալ:
Strabísmo. Շլութիւն. չուն աչաց: գաղիւկ:
* Strabisúnto, ta. կարի ինն օձեալ. աղտեղի յոյժ:
Straboccaménto. Գահավիժ անկումն: անշփոտ:
Straboccánte, հ. Անշափ. ասելորպ: Իքրաթ:
Straboccáre, ն. մերթ և յ. Յորդել. զեղանիլ: բաշխոյ: գահավիժ բերել, կամ անկանիլ: քեչկո ձիէն օշ. ծոյ: ընկզմիլ (ի խորս կրաց:)
Straboccataménte, ի. Անշափ. կարի. մեծամուէս ա գայլէ: տատնատաւ. Ան ոտով. չտատաւ: հոգիմէնէ:
Straboccáto, ta. Անշափ. յորդ. զեղուն: գայլէ. բաշխէն: անխորհուրդ. գահավիժ. շոյտ. յանդուգն: ապերախտ. փետախտ:
Strabocchévole, հ. Strabocchevolíssimo, ma. Անշափ. ապաժոյժ. մեծ յոյժ. անասնձ: օտանուղ. Իքրաթ. գագիթուղ: գահավիժ. սեռացեալ: սալմրուհլա: տես և Furibondo.
Strabocchevolménte, ի. Անխորհուրդ յանդգնութիւն. անխորհրդաբար: Քիւէնէրէկէ իւր: անշափ. անասնձ. բռնաւ: Իքրաթ. գագիթուղ ըլա:
Strabócco, գոյ. Անհնութիւն. կործանումն. գահավիժումն: փետախտ:
Strabócco, ca, ածա. Տես Straboccato, Straboccánte.
* Strabondánza. Բազմապատկութիւն:
* Strábule, իգ. Տես Brache.
* Strabuóno, na. Ամենալաւ. ընտիր:
Strabuzzáre, ռ. Պչրացնել զաչս գլխոյրոք յածել:
Stracantáre, ռ. Երթալ. քաղցրանալն կամ ազանձելացոյն. քաղցրաձայնել. գեղգեղել:
Strácca. Խոնջութիւն: ածա և Straccale. A stracca. Ա կամայ. բանի: ոքատալ. Ինձիւն: ըզկամ աշխատութիւն. Ճգանօք:
Straccággine, իգ. Ջանձրոյթ: պարտատուն:
Straccále, աբ. Ազգերատիպ գրատուց. (կ փոխ ինչ, որ հատատաւել՝ ի հատու գրատուց պատի ղօղդերոք և զկողմամբք նշ:) Էօյխա պաղբ: Իսկ փոխն անցուցեալ՝ ի ծախ ծայրից ազգերատիպն՝ և հատատաւ՝ ի հատ ան ատ՝ ի պինդ ունէլոյ զազգերատիպ կաշի՝ կոշն Pósola, կամ Posoliéra. Փոխ ազգերատիպ կաշին: Straccale. Էշրիկ:
Straccaménto. Խոնջութիւն. վատատիութիւն: Էօխսըզլըք:
Straccáre, ն. Straccársi, յ. Խոնջիլ. վատատիլ: Եռատատ: Ն. Վատատեցուցանել: Էօսռէլմէք: ձանձրացուցանել: պէզար էմէք:
* Straccárico, ca. Բեռնատարիտալ յոյժ:
Straccatívo, va. Վատատեցուցիչ:
Straccáto, ta. Վատատիեալ. պարտատեալ: Էօխսան:
Straccházza. Վատատիութիւն. պարտատութիւն: Էօխսընլըք: ձանձրոյթ:
Stracchíccio, ia, նաե. Փոքր մի խոնջ:
Stracchíssimo, ma, գէր. Խոնջեալ յոյժ. տաժանաբեկ:
Stracciafóglio. Օրատուն կամ տումնակ վաճառականաց. (կ փոքրիկ տետրակ՝ յորում նշանակեն վաճառականք զհաշիւս իւրեանց առ յիշատակ. և անցուցեալ՝ ի գլխատոր մատեան իւրեանց:) Քէքիւէր:
Stracciajuólo. Որ անտեղբ գզեղ զնոցանից ջրտմոյ:
Stracciaménto. Պատատութիւն. կեղքքութիւն: կործանութիւն: ատերութիւն:
Stracciáre, ռ. Պատատել. խզել: Էջրէմէք: կործանել. il mare. Հերձուլ. կամ Ձեղքել նաւուն զծովն: Կեղքել: Խորտակել. Ջարդել: գէշմէք: պատակաձել. օձատել: վշտացնել:
Stracciasácco. Ի կերպ ածխավաճառի՝ a stracciasacco, տես a Squarciasacco.
* Stracciataménte, ի. Պատատ պատատ:
Stracciáto, ta. Պատատել. խզել: Էջրէվմէյէն: uomo, կամ donna. որ զգեցեալ է պատատատուն: Էջրէվէ էպպուլէ: nave. խորտակեալ նաւ: Էտատէնմէյէն: muro. խրտատել. կամ կործանեալ տուր: Էշրէվմէյէն: Ձատեալ. պատակտեալ. վատեցատեալ: portarne stracciáto il petto, e panni. կրել վկատ բազում մեծատուր վնասիլ, կամ տուժիլ:
Stracciatóre, աբ. Պատատող:
Stracciatúra. Պատատուութիւն: պատատուձած:
* Straccicaláre, ռ. Բարբանջել յոյժ:
Stráccio. Հանդերձ հնոտի. ցինցաւի. գրգճակ: Էջրէվէ էպպուլ: պատատ. կապերտ: Էտուր: պատատատուն կոտորակք: Էտալէտ: պատատուձած. պատատել տեղին: fatto a straccio. տես Bastardo. պէնչ: non ne sapeva straccio. ոչինչ քնաւ գիտէր. էր անուսումն ամենևին: Stracci. Խոպանակ չէրտոյ գզեալ երկամէի սանուերը, և կամ պղպեջք. * Straccio. կտրոց հնացեալ կապերտից:
Stracciónе, աբ. Ձգեցեալ ցինցոխ, կամ հնաձեւ:
Strácco, գոյ. Տես Stracchezza.
Strácco, ca, ածա. Վատատիեալ. խոնջ. պարտատեալ: Էօխսան: կործանեալ. խորտակեալ: terreno stracco. երկիր վատատուռ, կամ պակասեալ՝ ի զօրութէ: carne. մես հոտեալ, նեխել: գեղհալ էմ:
* Straccócere, ռ. Քաջ եփել. եփել ընդ երկար:
* Stracconsigliáre, ռ. Սակաւ խորհուրդ ածել:
Straccuránza: Straccuratággine. S. Trascuraggine.
Straccuráre. Տես Trascurare.
Stracolláre. Տես Tracollare,
* Straconténto, ta. Ամենայնիւ գոհ. հաճել հատանի:
Stracórrere, ն. Ընթանալ, կամ անցանել արագ. անց

ցանկալ ընթացիք :
Straccorrévole , ած. Երագընթաց (ձիոյ.) վազմնդիկ :
Stracórso , sa. Ընթացեալ անդադ. անցեալ արագ :
* Stracotánza , * Stracotáto . Տես Tracotanza , ևն:
Stracótto , ta . Քաղ եփեալ : խիւրն :
Stráda . Ճանապարհ. պողոտայ . գուհ. փողոց : Էօլ. սօփա = strada maestra , կամ reale . պյուռնէի պողոտայ . գլխաւոր Ճանապարհն՝ որ 'ի գլխաւոր ինչ տեղւոջէ ածէ յայլ տեղի երևելի:) փվան Էօլ= : Strada vicinale . Մանաւոր փողոց (է փողոց՝ որ ածէ առ տուն ինչ մանաւոր :) Strada battuta . Ճանապարհ վարուն. արահետ հաստատեալ : իւղէ՛ էլ : essere , mettere , ևն , per la buona strada , կամ per la strada . լինել յուղիղ պողոտայն . կամ առաքինորդել ըստ ոչնի : essere , uscire , ևն. կամ menare , mettere fuor della buona strada , կամ fuor di strada . մոլորիլ . կամ մոլորեցուցանել յուղիղ պողոտայէն. մոլորեցուցնել: darsi , gettarsi , կամ andare , կամ stare alla strada , կամ porsi a far l' assassino di strade . լինել աւազակ . հարիանիլ և աւազակութիւն զանցաւորս . աւազակել զՃանապարհս հայն . կողոպտել զանցաւորս : ինքիսիլ էլ ինչ : gittarsi alla strada . դուռ ելել զամ՝ որ ինչ ըստ առաջ լինի: è si va per più strade a Roma . ասի մարդի է բազմօրինակ ճանանել յայն : fare strada . աճ նաւորդոյ . Ճանապարհ առնել . կամ ընթանալ նաւուն: far d'ogni campo strada . յոլինչ ինայել. ոչինչ ակն ածել: tener la strada . ունս Incaminarsi .
Stradáre , ն. Ըղձոյդ լինել . առաքինորդել :
* Stradáto , ta . Ճանապարհորդեալ . ընթացեալ :
* Stradélla, Stradétta, Stradicciuóla, նուռ. փողոց փոքր. գուհ անձուկ : փառաշէտ ածք :
* Stradieráccio , ձեղ . Զաւ կամ անօրէն մաքսաւոր:
Stradiére , ած . Մաքսաւոր : էնօմչիճի :
Stradiótto . Քինուոր յոյն . (Քաղուն մանաւոր զին ուորաց զոր ածին վերնամիջերք 'ի յունաց :)
Stradóne , ած . Ճանապարհ մեծ , կամ լայնատարած . միջնաշաւիղ լայն է մեջ երկիարդեան ծառից :
* Stradóppio , ած . Բարդ (ծառիկ :)
Stradúzza . Տես Stradetta .
Strafalciáre , ե 'ի հնձելի (ծղոտ. լինչ. ոչ խոպան հնձել : ընթանալ արագ . Ճանապարհ հատանել : անփոյթ առնել . գործել , կամ խօսել անփոյթ :
Strafalcióne , ած . Վրիպակ յանհոգութիւն . սխալանք զանցառութ . զանցառուն : նոր ինչ և անլուր :
Strafáre , ն. Անել աւելի է զարժանն . զանցանել զկարեւորսն :
Strafátto , ta . Ընարել առաւել է զարժանն կարի հատուածել (ապուր .) ազաւաղել . անհամացնել : ինեվիլ :
* Strafeláto , ta . Տես Trafelato , Costernato .
Straffcáre , ն. Վնասել . աւարտել . 'ի յանգ հանել :
Strafizzéca . Տես Strafisagria . Նոր ինչ օտարոտի իմն:
Straforáre , ն. Ծակել թափանցանց , կամ կողմն 'ի կողմանէ . պիր նարգիան ե. պիր նարգիա պէշէ :
Straformagióne , ած formáre , Տես Trasformazione .
Strafóro . Ծակ : պէշիւ : lavorare di straforo . ծակատել (զլիթեղն , ևն .) ծակել . գործել գաղտ , կամ զանխլաքար : բանխաւել զգործակայն : passare , operare , ևն , per istraforo . ասուի . աչխատիլ յինդիք լուրերայն , զանխլաքար :
Strafugáre . Տես Trafugare .
Stráge , խ. կոտորած . հարուած : գբոլէն :
* Strággere , ն. 'ի բաց դարձուցանել :
* Stráglio . Ապառաժիկ կայմին :
* Stragodére , ե Վայելել յոյժ :
* Stragonfiáre , ն . Ուռուցանել յոյժ :
Stragráve , ած . Ահնածանր . դժնդակագոյն :
Straináre , ն. Ըռնակել զերիվարս 'ի կառաց , կամ 'ի սայլից :
Stralciáre , ն . Յօտել զորմէն : պոպոմած : հատանել լարաչար: Վհարել 'ի գլուխ հանել: պիիէրէ: իրաւ ախոհ առնել :
Strálcio . Աբարս. կտաւրած : ոճղ : իրաւախոհուն: սուկ : յօտուած : պոպոմա :
Strále , ած . Նետ . փքին : օդ : արկած. դժբաղդուն :
Straléttо , նուռ. Նետ փոքր :
Stralignaménto , Stralignáre, Տ Tralignamento, ևն:
Stralucénte , ած . Ահնափայլ . լուսաճառագանչ :
Stralunaménto . Յուռութն աչաց :
Stralunáre , ն. Աչքի իմն քացեալ զաչսն յուռճացուցանել այսր և անդր :
Stralunáto , ta . Շիլ . շլահայեաց . շուխ :
Stramalvágio , ia . Ահնաչար . ժանտաժուռ : խէթ է եռասկս :
Stramazzáre , ն. Զգետանել ուժգին. տապալաչ յերկիր կործանել . (այնպէս զի անկեալն ինայ իբր թմրիլ և անզգայ :) եէրէ լոռխա : ը Տապատա անկանիլ կիսամեռ յերկիր կործանիլ: էէրէլէ եէրէ փուխէ լոռխա :
Stramazzáta . Տապատա անկումն . կործանումն :
Stramazzáto , ta . Զգետանեալ . տապատա , կամ գիտա պատա անկեալ : զարհուրեալ :
Stramázzo . Տես Strapunto . * Ահնկոլին : փօլկի :
Stramazzóne , ած . Զգետանումն. յերկիր կործանումն. ուժգին անկումն : հարուած որոյ հարեալ ջղուն ձևռամբ 'ի վիրատա 'ի խոնարհ :
Strámba . Կեմ կամ կեմեղէն . (է չուան հիւսեալ 'ի խոտոյ :) օղամած :
Strambasciáre , ևն . Տես Trambasciare , ևն :
Strambelláre , ն . Պատառել . պատառատուել . ծռեալ սել : խոռուանի :
Strambellátо , ta . Պատառեալ . պատառատուած :
Strambéllo . Պատառ զգեստուց . կապերտ : խոռ :
Strámbo , գոյ. Տես Stramba. եւ այլն. Թիւր (սրունգին) Թիւրատրունգն : էդիի պաճգէը :
Strambótto , Strambórtolo . Երգ ինչ սիրոյ:
Stráme , ած . Զորացեալ խոտ կամ յարդ զոր տան 'ի կերակուր անասնոց , կամ արկանեն ընդ յանկողինս յարտ . խոտ . յարդ : օղ . սաման . սաման պէօլէնէ : ան կողին . իշտի :
Strameggiáre , ն . Ըսուել զխոտս , կամ զյարդ :
Stramenáre , ն . Տես Straportare .
* Stramezzaménto , - záre. Տես Tramezzamento , ևն:
* Stramoggiánte , ած . Ահնասս . զեղուն :
Stramoggiáre , ե Տալ անդոյ տոհմակունս . պատրաստել տոհմականաւս :
Stramortire , Stramortíto . Տես Tramortire , ևն :
* Strampalatería . Տես Spropositone .
Strampaláto , ta . խաս ահմ. Ահնոմար. նոր . օտարոտի :
* Stranáccio , ia , ձեղ . Կարի իմն օտար :
Straname'nte, ած. Stranissimaménte. խասիւ. դժնդակ կարգաւ . չինակահագոյնս: պէրէլի էլէ : անհեթեթ (զանչէլ :) պէրէ . անչափ . կարի . մեծապէս : իքլիմ :
Stranáre , ն. Օտարացուցանել. հեռացուցանել իրաւ սիրէ վարիլ է ուսիք. Ճշնամանել : ը. Օտարանալ հեռանալ :
Stranáto ; ta . Օտրացեալ . հեռացեալ :
Stranaturáre , ն. փոխել զբնութ ոք զոք :
* Straneáre , ևն . Տես Straniare , ևն :
Stranétto , ta , նուռ . Փոքր մի օտար , օտարոտի :
Stranézza . Ճշնամանք. լկանք. պիէնէ: նոր ինչ. օտարոտի իմն :

* Strán-

Strángio, ia. Տես Straniero.
* Strangoglióni, ար. յոգ. Տես Stranguglioni.
Strangoláre, ն. Խեղդեմ ոք. խեղդ արկեմ սպանանեմ: ոգեմ: 'ի բաց բառնալ: ֆ. Ագալակեմ բարձանայն: ֆեխ պաղչմոգ:
Strangoláto, ta. Խեղդեալ. պոզոնված: անձռուկ: տուր կամ ղիմ (ձայն.) բարձրագոչ:
* Strangolatójo. Խեղդիչ: վտանդաւոր (անցք:)
Strangolatóre, ար. Խեղդիչ. հեղձուցիչ:
Strángolo. Խեղդաւմն. խեղդ: պոզնա. պոզոնալ:
Strangosciáre. Տես Trambasciare.
Strangosciáto, ta. Խռնչեմ. տաճանեմ. լուծեմ:
Stranguglióne, ար. Ախտ ինչ ձիոց գոյացեալ յայտնոյն մանանցն' որք են ըստ որիորումն, որով գժուարանայ յոյժ առնելսա չիչոյ նոցա:
Stranguglióni, ար. Նոյն ե: խոյլ ինչ գոյացեալ յորիորումն որ արգելու կլանել կենդանւոյս: (ծն. խոշտանգի:)
Strangúria. Գժուարամիզութիւն: (ե ախտ ինչ միզելոյ չիմ առ չիմ:) տիպ պոռոտ:
Stranguriáre, ն. Ախտանամ զգժուարամիզութիւն:
Stranguriáto, ta. Ախտացեալ գժուարամիզութեամբ: գոյ. Գժուարամիզ:
* Straniánza. Նոր ինչ. օտարոտի լեզու:
Straniáre, ն. Օտարացուցանեմ. հեռացուցանեմ. 'ի բաց քակեմ. տարտորցանեմ. այլերամ:
Straniáto, ta. Օտարացեալ. հեռացեալ:
Straniére, ած, ո. Straniéro, ra. Օտար. օտարական. եկ. օտարածին. այլազգի: էապանձը. գարիպ: հեռի. օտար, կամ զերծ ('ի կամէ ածանցող:) farsi straniero d' alcuna cosa, տես farsene Nuovo.
Stránio, ia. Նոյն ե: Նոր. անտաղոր. օտարոտի. օտար:
Stáno, na. Straníssimo, ma. Օտար. այլ. էն. օտարական. եկ. այլազգի: էապանձը. գարիպ: նոր. անտաղոր. օտար. օտարոտի: էնէի. պաղչա: օտարաբարոյ. տմարգի. բնքան: էօղանո հեռի, բացական: ահագնանհայեցող. գժնեայ (հայեցուածք:) զեղնեմ. վախս: տես և Disdicevole.
Stráno, ո. Ահագնինս, կամ ուժգինս (նկատեմ.) և՝ զայրագին:
* Stranúccio, ia. Փոքր մի վախս մարմնով: հոտա:
* Stranúto. Տես Sternuto.
Straordinariaménte, ի. Արտաքոյ ընդհանրական. յանկարծս. անկապ: պաղեցուած: ինքեան:
Straordinário, ia, ած. Straordinaríssimo, ma. Անսովոր. արտաքոյ ընդհանրական. նոր. հորանչան. օտար. հրաշալի. ահագնին. անկապ: պաղեցուածաձայն: ինքեան:
Straordinário, փոյ. Ինքնատար արտաքոյ ընդհանրական: ասկոգ. ինդիչ: տպատաւոր առեղնի:
Sarapagáre, ն. Վճարեմ լիուլի, կամ քան զարժանին: պէյտպէնէ ալմագ. պէյտպէ ընդմէ:
Straparláre, ն. Շատ խօսիմ: չարախօսեմ. բամբասեմ:
Strapazzáre, ն. Աչհամարհեմ. առ ոչինչ համարիմ: չեզնեմ. նեղիմ. հոգնամագ. հոգնամագ: չարչարեմ, խոռոչեմ, ինչնամանոք վարկիմ. նեղեմ. զրոեմ. առանապեցուցանեմ: ընչիմիմ: աղճատեմ. ապականեմ. ապականեմ: պոչ մագ. ընդունէմ: պէրպագ ենիմ: il mestiero. գործեմ անխորհրդաբար, վայրապար, վնաս ի վերոյ: un cavallo, ևն. անխնայ սպասս տանել զերեխվան:
Strapazzataménte, ի. Աչհոյնս. պնդհրդուռ. զանցառաբ: հաճախութ:
Strapazzáto, ta. Աչհամարհեալ. ոտորոգեալ, ևն:
* Strapazzatríce, նգ. Աչհամարհիչ. անարգող:
Strapázzo. Աչհամարհանք. ինչնամանք: հոգնագ: cósa da strapazzo. հասարակ ինչ. անարգ ինչ: abisto da strapazzo. հասարակ հանդերձ: հանդերձք աւուր գործոյ: cavallo da strapazzo. անարգ, կամ բեռնակիր գրաստ: Strapazzo. Աչհոգուն առողջուն անձին: a strapazzo. զանցառաբար անհոգութեամբ. չարաչար:
Strapérdere, ն. Կորուսանեմ բազում, կամ յոյժ:
Strapiantáre. Տես Traspiantare.
Strapióvere, ւ. Աչձրևեմ յորդ:
Straportáre, ն. Փոխագրեմ. տանիմ այլուր: ետպէնէ: վիճգուցանեմ:
Strapoténte, ո. Մեծազօր. հզօրագոյն:
* Strappabécco, ած. * a strappabecco. Ախտ. խակ և խակ:
* Strappaménto. Ցնցումն 'ի կոտրիլ:
Strappáre, ն. Կորզեմ. բառնալ բռնի. 'ի բաց խլեմ. յափշտակեմ. հանեմ բռնաբար: գօթմամ. գաթամ: 'ի բաց կարեմ (զուռնկն ատամամբք:) էնէպէ: խլեմ. հզայս, զներս'իմբունոյ:) փետուր ընտրամ: խորտակեմ:
Strappáta. Բռնի կորզումն. կամ ցնցումն 'ի կորզիլ: գօթմուր: * Լարաձգումն. (ե ատենանք ինչ, որով զանացաւոյն կասեցնեն ձեռս 'ի դեստ, և ամբարձեալ չուանաս 'ի փայտ բարձր, ծեղուն ատամուբ 'ի վայր իբր երկու կամ երեք ուռնայափ բարձր 'ի գետնոյն:) Այս տանջանք կոչի և Tratto di corda.
Strappatélla. Դոյզն ցնցուն. մեղմ կորզումն:
Strappáto, ta. Կորզեալ. խլեալ. են: գօթ ատամ ընդ. գօթմուր: ատացեալ բռնի: անջատեալ. մեկնեալ բռնի:
* Strapuntíno, նամ. փոքրիկ անկողնի ինչ:
Strapúnto. Ազգ ինչ անկողնոյ:
Strarícco, ca. Աճեհամարտ. ընդաւէտ:
* Straripévole, ած. Գժամարատեղ (լեռան:)
Strasapére, ւ. Գիտեմ առաւել. գիտեմ ք զարժանին:
Strasapúto, ta. Քաջ գիտացեալ:
* Strascicamánti, ար. Յանկուցիչ 'ի սէր իւր. սիրարկու:
Strascicánte, ած. Գետնաքարշ. սաորաքարշ:
Strascicáre, ն. Աձեմ ք քարշ. գետնաքարշ առնեմ: ոխրիոփէնիմ: la nave strascica. նաւն ընդհարկանի 'ի յատակ ծովուն: il corpo per terra. սակիմ ք գետին: ոխրիոփէնիմ: ոխրիոփէնիմ:
Strascicáto, ta. Աձեալ ք քարշ: ոխրիոփէնիմ:
Strascício. Քաշշումն. ք քարշ ածումն: del ventre. սաղումն: Strascico. Գետնաքարշ սաորաս հանգիրձ: ձից: ոչյ: ինացորդ: ֆ և ապգ ինչ որսորդութ, որով կարեմ զկոտորակ հոտեալ մսոյ 'ի պատրան' ձգեն ք քարշ, առ 'ի ձգելոյ զաղբէնն զկնի 'ի հոտ նոցա favellar collo strascico. խօսիմ ք քարշ: (ք' կարի լինի երկնարկիմ. կամ կրկնակիմ զձայնս տրան, և կամ կրկնակիմ զբառն յառաջ պարբերութեան:)
* Strascicóni, ո. Ընդ քարշ:
Strascinaménto. Քարշումն. ք քարշ ածումն:
Strascináre, ն. Ընդ քարշ ածեմ. քարշել զկնի. գետնաքարշ ածեմ: ոխրիոփէնիմ: բռնի ածեմ 'ի բանտ երկարեմ զբառն: խօսիմ յառաջ:
Strascináto, ta. Քարշեալ. ք քարշ ածեալ:
Strascinatúra, Strascinío. Տես Strascinamento.
Strascíno. Վարմ ինչ ձեռնոց զոր ք քարշ առնին 'ի գաշտս: ցանց ինչ ձկանց:
Strascíno. Մասվաշառ փողոցանց. (ք' որ չունի կղպակի, այլ վաշառէ զմիս 'ի փողոցի:)
Strasecoláre. Տես Trasecolare.
Strasentíto, ta. Զգացեալ զորագոյնս. ճարի ինձ. զգացեալ:
Strasordinariaménte, ի. Արտաքոյ ք զսովորականն: ասար. նորանշան: ապեկպէն պաղչ:
Strasordinário, ia. Արտաքոյ ք զսովորականն. ասար. նորանշան: ապեկպէն պաղչ:
Strasportáto, ta. Փոխագրեալ:

Stratagémma, տր. Դաւ. զինուորական. դաւադիր նուէր. հնարք. դաւադործուած. քէնով. հիւլէ:
Stratagliáre, ւ. Քաջ հաճախանել:
Stráto. Յատակ. գետին: փէշ. ծոց. խօթիպ: գորգ: հասլը. պեռճախ: * Անկողին: խաւ, կամ Տակ. (ըստ քնաքանչից՝ և հոլիզոնական դաւաճորուն հանգստից, և այլ զանազան նիւթոյ. որք՝ ի բարձն դանուին. յընդհանս հասոյց:) փռոցուած. գաբ:
Strátta. Տես Strappata.
Srattagémma. Տես Stratagemma.
Stráto, գր: Վրայի յիշատակած. (և գիրք փորք, յորում նշանակին զանազան իրք ըստ կարգի այնոցիկ քննից:) պեքիլնը. հանուածոյ: Նահիմասար:
Strátto, tą, ած. Անասուր. օտար, անաւելի: ապիկ. պէն. պաղբա. օձանուշ: անփոյթ. անհոգ: հաճախուչ: ծաղրել. սերել. ծնել: փոշմուր հանեալ: ընտրուած. ընտիր: զատուցեալ. անջատեալ: այրուիծ: հազ կամիս. անձնատուր:
Stravacáto, ta. Բաս փռոգրողաց. ֆիւրեղ (ի քղքզոյ:)
Stravagánte, հ. Stravagantíssimo, ma. Անասուր. օտար. օտարոտի. նոր. այլանդակ. անառեղի: ապիկ. պէն. պաղբա. ինքնիշխանական. օձանուշ: *Դէզ. խորհուրդ. քարոզ. խելամիտ. խելագարոց. խելայեղ. զրժ. ոճաբաստարոյ: ֆիւրեղ. պէն հասլըս. պէնէձ:
* Stravagantemónte, հ. Անասուր իմն. անառեղի:
Stravagánza. Անասունութիւն. նորոգի:
* Stravalicáre, ռ. * Անցանել խուճապաւ յայնկոյս:
Stravasaménto. Բաս բծի: Աստղիզուածն (հիւանդոց:)
Stravasársi, յ. Բաս բծիլ: Աստղիզուիլ (հիւանդոց մնալով նոյն ատեանս՝ ի զանազի իւրեանց.) արտահոսիլ:
Stravedére, ռ. Քաջ տեսանել. քաջ նշմարել: խաբել. սխալիլ:
Stravenársi, յ. Բաս բծնոյ. Ջնջանիլ, կամ եկանիլ արտաքս ի ներակս:
Stravéro, ra. Անհնազանդիս. Ճշմարտագոյն:
Stravestírsi, յ. Յայլակերպս լինիլ. այլակերպիլ. ծպտիլ: ինքզինքն օշտ:
Stravestíto, ta. Յայլակերպս եղեալ, եան:
Stravíncere, ռ. Յաղթել խոպան. յաղթել ի ղարժանին:
Stravisáto, ta. Տես Travisato.
Straviziáre, ռ. Ըստել և ըմպել առատապէս. զեղխել՝ ի խրախուն. չոմայիլ. խրախանալ՝ ի գինի նարգուս: նեխիլ խմիլ:
* Stravízio, Stravízzo. Խրախունք. կոչունք. խրախճանս: ինքզինքն: գինարբուք. չոմայութիւն: նեխիլ խմիլ:
Stravolére, ռ. Կամիլ յոյժ. կամիլ ի ղարժանին:
Stravólgere, ռ. Ոլորել բունի: ի բաց ոլորիլ. խաթարել. ըստ ցասն:) շրջիլ (զաչս:) il significato di checchessia. ծնգրել կամ ի թիւրել զնշանագոյս խնամս իրիք: ափոխիլ ալմաս: il carro. շրջիլ կառս: առաջագոյս քեզիրքի: Stravólgersi, յ. Ընդիլ. փեչերիլիլ:
Stravolgiménto, Դառամածուած (բերանոյ:) շրջուածն:
Stravoltaménte, հ. ֆիւրա. շարաչար. անճար. Tortamente.
Stravoltáre, ռ. Տես Stravolgere. Խառնակել. խռովել խառն ի խուռն, կամ չիմի:
Stravólto, ta. Ոլորեալ. ի ներքս ի շրջեալ: պատռուած. խախտուած (բազմիւք:) պէչերիլ: խառն ի խուռնդ. անկարգ. խանգարեալ. ապատաղիլ: գոռ. ծգպատ. պղտոյն:
Stravoltúra. Տես Stravolgimento.
Straziáre, ռ. Խասիլ վարիլ. ելանել. զղոհել. առաւելագոյս ցանել: ինձինիլ: խաղ առնել. այրատնել. խաբել: պէչերիլիլ: վատնել: քիչքիչ եղիլ:

Straziataménte, հ. Խասիլ. անգիծաբար:
Straziáto, ta. Խասիլ վարեալ. զղոհեալ, եան:
Straziatóre, աբ. Որ խասիլ վարի. առաւատեցուցիչ ելանիլ: կատաղող. ծաղրածու:
Straziéggiáre, ռ. Խաղ առնել: պէչերիլիլ:
Strazievóle, հ. Ֆիւրամանալիք. նախատական:
Strázio. Տանջանք. ելանք: խոչընդէմ: կտտրած. հարուած: գըռելն: այսն կատականաց. նախատինք: ուրուագիր:
* Straziosaménte, հ. Ֆիւրամանօք:
Strebbiáre, Stribbiáre, ռ. Ըսպարել. գեղերկել: պիսպիսն պոռիլ: գէլըմէն պոռիլ: Strebbiársi, յ. Ըսպարել զանձն. սնդուրել զանձն:
Strebbiatríce, իգ. Որ ըսպարի զանձն:
Strecciáre, ռ. Քակիլ. զատաւանեալն. բաժանել. ջանդատել: ելօղիլ: այրիմել:
* Strecola. Տես Stregola.
Strefoláre, ռ. Քակիլ զղոճան:
Stréga, իգ. Կին վհուկ. կին կախարդ: ձագը գառը darsi alle streghe. կարձանիլ. յանասկաւարիլ. կամաւիլ:
Stregáccia, պէշ. Անարդ, կամ չարագիսեմ վհուկ:
Stregáre, ռ. Կախարդել. հմայել. գիւղել: պիղիլիլ:
Stregáto, ta. Կախարդեալ. գիւղեալ:
Stregheria. Ժողովարան, կամ ժողով վհկաց:
Strégghia, Stréglia. Քերոց ձիոյ և այլ գրաստուց գաշտը: avere, կամ dare una buona mano di stregghia. յանդիմանիլ խասիլ. կամ կշտամբել խասիլ:
Stregghiáre, Stregliáre, ռ. Քերել զձիս քերոցաւ: գաշտ լծոտ: քերել. քորել: գաշտ լծոտ:
Stregghiáto, ta. Քերեալ քերոցաւ:
Stregghiatúra. Քերուած քերոցաւ. քերուածն: avere, կամ dare una buona stregghiatura. տես ի Stregghia.
* Strégnere. Տես Strignere.
* Strégola. * Strécola* Աղդ ինչ հարուածոց:
* Stregóna, իգ. Կին վհուկ. կիւս: Ճապը գառը:
Stregóne, աբ. Կախարդ. գիւղ. կիւս: գերգառս: պիղիլիլ:
Stregonería. Stregonéccio. Գիւղուիլիլ. հմայք. կախարդուիլ. գերգառուիլ: պիղիլ: Ճապըլըք:
Strégua. Հանգամանք: հերիքիանք: բաժին. մասն: իայ:
Stremáre, ռ. Նուազեցուցանել. պակասեցուցանել: էսպրիլիլ:
Stremáto, ta. Նուազեալ. պակասեալ: անձուկ:
Stremenzíre, ռ. Տիարացուցանել. գժուարաս ածուցանել, կամ հասուներցուցանել զպառուղն:
Stremenzíto, ta. Տիարացեալ, եան:
Stremità, Stremitáde, իգ. Սպառուածծայր. Stremitáte, իգ. Strémo, գր, աբ. Ծագ. ուշ: վերջին կարօտութիւն. չքաւորութիւն: էհպաճըք:
Strémo, ma, ած. Վերջին. յետին: ածող. ածողութի: զօրագոյն (ձեռնարկուածն. արարանուածն:) Ծպտաղին, կամ յետին. մեծ յոյժ. քուռն. սաստիկ: ինքրան. պեօյնաթ: ոլորտ. վշտուած: պէչերիլ: կծծի. ագահ: նեխիս: զուրկ. վատնուր: Strema unzione. Վերջին օծումն:
Strénna. Բաս լաթ. Տես Mancia.
Strenuaménte, հ. Բաս լաթ. Կորովաբար:
* Strenuità, -táde, -táte, իգ. Կորովութիւն. քաջութիւն: սիրտ: գործելի. իդիս:
Strénuo, ua. Բաս լաթ. Կորովի. քաջ. արի. քաջասիրտ: գործելի. իդիս:
Strépere, ռ. Բաս լաթ. Ըստաւանել: շանթիս եղիլ:
* Strepidíre. * Strepíre, ւ. Կի լինել շաւաչմամբ. գինուել ըսելոյս ի շաւաչմանէ: Strepíre, ռ. Ընտել շաւաչմամբ:

Stre-

Strepitánte, ſ. Շառաչօղ :
Strepitáre, n. Շառաչել. շառաչիւնս արձակիլ կամ հանել եղնիւ : di checchessia. խօսել բարձրաձայն, կամ աղաղակել :
Strépito. Շառաչիւն. շաչիւն. աղաղակ. գոչիւն : շառմաչ. խռնչիւք :
Strepitosaménte, ſ. Շառաչմամբ. մեծաշառաչ :
Strepitóso, sa. Շառաչօղ. բարձրաբարբառ. մեծագոչ. աղաղակաւոր : շառմաչուք :
Strétta. Սեղմուկն : սեղմօ. սղէտ : stretta, կամ strignimento di spalle. ցնաւուկ, կամ հրաժեշտ : stretta di neve. բառաք. յաձախումն ձեան : խիտ : Stretta. խտուն. խուռն բաղմութիւն : գալապալէտ : di vettovaglia, ևն. պահեստի, կամ կարօտեալ պաշարոյ : գեղէտ : Stretta. Պաղանք ձերանց. կնքո՛ : փէրվէնա : essere alle strette, ևն. բաղում հոգս. ղուէ խորհրդակցել. լինել մեծ ի կաոաւորութիւն խորհրդակցութ : essere, կամ mettersi; կամ trovarsi alle strette; կամ avere la stretta, ևն. յանհնարս մնանել. ի նեղ անկանիլ. տագնապիլ յոյժ : հաւանել ի սերտին վտանգ : սղէտս կիրճ : պերպեր օլմա : dare la stretta. ի նեղ, կամ ի տագնապ ար կանել. ի նեղ հասուցանել : պաոա սղմա : գաւա հանել. խաղ առնել. ինաւել. լաւ կլանել : alle strette. ընդ հուպ. ի ներսին խակ պահու : a stretta. բառնի : mettere il piede a stretta. խրել զոտի բանին ի ձեղքուածս քարանց. (ասի զձիոյ ոտք ի կռիւն հանել զսիակ խրնամոյ անտի՝ ծիորուն անդէն զսպացան :)
Strettaménte, ſ. Strettissimaménte. Սեղմանի. անձկագոյնս : սղէտ. փաո : յարաչար (նեղեալ :) ի կիրսի. ձղձիմ. ձղձեղում. ասկաս ասկաս ըլ. ապ. կիրսիս գոյնս. կիրճեաննդն (աղօթել :) սինդպոյնս. և ձև զևս. կարի խիտ. բազում (թախանձանաք (ազա չէր :) պաի ըլա. գեղ : անաչառաբար. խտութիւ. սեղմ նէն : համառօտիւ. կարճ ի կարճոյ : գաոաճ. աղօթագոյնս. անձկագոյնս. սեղմիւ :
Strettézza. Անձկութ սեղմոյ : պաոնէտ : անձկութիւն, կամ ամխոփանի (գխռաւորութիւն. յի՝ ծնձկագոյն առաւելն :) անձկութ ժամանակի. անձուկ հարկ : ձղձեղութ. անխտրութիւն : Կարօտութիւն (կերակրոյ :) գեղէտ : di cuore. անձկութ սրտի. հոգ. տատա սրանք : խոբեթ սղձնիւնս : di petto. գժուարաշնչութիւն. ընչագրկութ : ի՛ղձ նեղչիւնի :
Strétto, գոյ. Անձուկ վայր. կիրճ. կապան : պէր պենթ. փաոաձէտ նէր : di mare. նեղուց : պօղազ per lo stretto de' loro nemici. ընդ մէջ ընձնամեաց իւրեանց : Անձկութ. դժուարութ. խոչ : սղխէն. խոչոզ : mettere a stretto. դնել, կամ մեկ բառնի :
Strétto, ta, աջ. Strettíssimo, ma. Սեղմէ : սղէտ : փակեալ. ամխոփեալ : գոփանմէտ : tenere stretto. սեղմել. փակել : գոփանաք : ամխոփ, կամ պինդ ունել ի ձեռին : սղէտ ըլաիմաք : tener stretto uno. զգուշանալ ոմանք. պահել զոք խնամով, կամ ի զգուշութ. ի՛ նչափս ունել զոք : stretti stretti assaltarono. խիտ առ խիտ յարձակեցան : Stretto, ta. Անձուկ. նեղ. փոքր : սղէտ. փաո : մանրիմասն. սերտ. ընտանի (բարեկամ, բարեկամուհի :) ադխ. պաքէտ : խիտ. հոծ. մեծ : սղէտ. պինդութիւն : գալանի. առանձին : նիւնէ : զգոյշ. խոհական : Ձգտաոր. աղքատ : փոգէր. սեղիկ : չարխուտ. կամ միչափսիլի (բաղդ. :) ծրիա պաղէք : կծծի : նեղսիս : Տառապեալ. հոգած. վշտացեալ : գերապետ : stretto d' animo. փոքրասիրտ. սրտաբեկ : խռեսփոխ : Վերջին, կամ յետին (հարկաւորութ :) ածկ : անձկագոյն. ձղձագոյն. որսչագոյն : որոշ : parente. կարևոր, կամ մերձաւոր աղգականի : Հնոցմ : Ընձեղան, կամ խիտ (գաւառաբար) գեղէտ : strettissimi bisogni. կարևորագոյն պէտք :
Strétto, ſ. Տես Strettamente. Բառնի : կծծութ :
Strettója. Երիզ. կապ : պաղ :
Strettolíno, նոմ. փոքր մամուլ :
Strettójo, Մամուլ : ինկենկ. ձնձիկ : երիզ նեզ : dell' uve. մամուլ խաղողոյ :
* Strettóra. Ղոյն ե :
, Strettuále, աջ. Տես Distrettuale.
Strettúra. Սեղմուկն : della neve. խտութիւ ձեան : Անձկութ սեղոյ. անձուկ վայր :
* Stría. Ակաոզուկ, կամ հերձաւորութ, կամ հերձաք (ե հերձաձև փապարութիւն սեանց :) Strie midollari. Ներքնի զգայացուցիչ ուղղոյ ողնաշարին :
* Striáto, ta. Հերձաւոր, կամ հերձաձև (սիմն :) Striato a baccelli. Գալապաշերտ (ասի գոյից հերձաւոր սեանց, որոց հերձք են ուռուցիլ, և պաքանաձև գալարել :)
Stribbiáre, Stribbiatrice. Տես Strebbiare, ևն :
Stribuíre. Տես Distribuire. քանգիլ. ոպպանիլ :
Stribuíto, ta. Stribuzióne. Տես Distribuito, ևն :
Stridénte, ſ. Ճղղոյ. բզզոյ : voce. բարձրաձիչ ձայն : algore. դառնաշունչ, կամ սաստկասառոյց ցրտուք :
Stridere; t. Ճիլ բառնալ. ճղել. (կանանց. վհատց խռզից.) խանչել : պաղբշտ : շաչիլ. շառաչել. շաչառաչիւնս արձակել : շառմաչ եղնիւ :
Stridévole, ſ. Բարբառաճիչ. որ ճիլ բառնայ :
* Stridío, , Stridíre. Տես Stridore, Stridere.
Stríndo, աբ. Ճիլ. աղաղակ : պաղբշտ. Stridi, և Strida, յոգ. Fare strida. Տես Stridere.
Stridóre, աբ. Նոյն ե : di denti. կրճտումն առատանց : կշտամպուշտ : stridore. առատանալիք. ցուրտ առատիկ : ֆէտ ոզոտ :
Strídulo, la. Սուր. զիլ. սրաձայն. ոսպակաձայն :
Strigáre, n. Ջարտուղանել (զհատնելն, կամ զդաստեղն.) մեկնել ի միմեանց. պարզիլ : այբմաք յարդարել (զհատիկսն.) կարգել : փէռնիփէտ :
Strigatóre, աբ. Ջատուղիչ. յարդարիչ :
Strige, ֆգ. Ջարաձայն թռչուն լինլ դիւրիրայնի :
* Strígio. Տես Solatro.
Striglia, Strigliáre. Տես Stregghia, Stregghiare.
Strignénte, ſ. Սեղմիչ. սինդիչ, ևն. առես Strignere.
Strígnere, n. Սեղմել. պինդել. ճնշել : սղմաք : կապել : պաղանաք : չարժել (զսիրան :) amicizia con alcuno. բարեկամութիւն առնել, կամ հաստատել ընդ ումեք : alleanza. գաշն կռել, կամ դնել : Սեղմել. ճնշել. վճռագնել : սղխէն վերիկ : նոճագրուցանել : stretto dalla gotta. տառապեալ յոտնառուղէ : le vele. կարճել զառագաստան : Պնդել ի միասին. հաւաքել. միաւորել. և ևս մերձեցուցանել : բառնադատել. տանջել : զօս էրմէտ : una città. պաշարել կամ ի՛ նեղ արկանել զքաղաքն : հակառակէտ էրմէտ : la spada. մերկել զսուրն : գլեճէ չէ՛կէտ : il sangue. կանգնեցուցանել, կամ դադարեցուցանել զարիւնն : fra l' uscio, e 'l muro. բառնան առնել ուսեք՝ անյապաղ յայտնել զիմաս իւր. ի նեղ արկանել զոք : in mezzo. պատել պաշարել : Strígnersi, յ. Պնդիլ ի միասն. սինդ և ևն մերձենալ. ամխոփել զմիաս իւր : ձղձել. կեալ սակաւասիաառութ : nelle spalle. առես Spalla.
Strigniménto. Սեղմուկն. ամխոփումն : սղխէն : di ventre. պնդութ որովայնի : կապ :
Strignitúra. Սեղմուկն. ամխոփումն : զօգուածն : զոփուածս :
Strígolo. Մաչկ ինչ, կամ շրջանդ ձեռագործ՝ մանր ծեալ յարիս կենդանեաց :
Strilláre, n. Ճիլ բառնալ. ճղել բարձրաձայն : պա ղբշտ :

Stril-

Strillo . Ճիչ . ձիչ բարձրաձայն : պոռըըն :
Strillozzo . Ճիչուն ինչ :
* Strimpellaménto . Տես Strimpellata , Frastuono .
Strimpelláre , ն . Զարաչալ նուաղեցնել , կամ հարկա նել (զնուագարան ինչ :)
* Strimpellata . Զարաչալ նուագումն . զարաճայն նուագ :
Stringa . Խապաւէն ինչ , կամ փոկ սլաքածայր . (է սա երկայն իրը կէս կանդնաչափ , յորոյ վերկոսին ծայրն կան սլաքաձև կոտորակք պղնձոյ , կամ այլ հրահալէլեաց , զոր ի կէս առնուն ի կապել ինչ :)
* Stringájo . Յօրինող սլաքածայր փոկոց :
Stringáre . Տես Ristrignere .
Stringáto , ta . Հատուածատրան . հատուածադիր ի անձուկ . փոքր :
♦ Strínta . * Strínto , ta . Տես Stretta , և Stretto .
Strióne , ոչ . Տես Istrione .
Strippáre , ն . Բառ ոսկի . Ոսոսել շատ . ոսոսել ցպարտ պատիւն որովայնի :
Striscétta , նոմ . Փոքրիկ երիզ :
Stríscia . Երիզ . (է կոտորակ կտաւոյ եւն . երկայն և նեղ :) Լնկոյեր : գիծ : լեռնէ : օձ : Եբլան : հեռաք . շաւիղ : իշ : Սուսեր . (է ոչ ռասիայց :) Striscie di corrente . Բառ նաւարտոյ . Սրընթաց յորձանք :
Strisciáre , ւ . Սողալ . զեռալ . սիրհանդէտ : քերել առ իբիք սատակուբ :
* Strisciáta . Սողումն :
* Strisciolína . * Strisciuóla , նոմ . Փոքրիկ երիզ :
Stritolábile , հ . Փշրելի . գիւրաթափթրելի :
Stritolaménto . Փշրումն :
Stritoláre , ն . Փշրել . փխրել . ոսփռանդատ . էնդէտ : Stritolársi . Ընձկաւրեկ լինել . մաշել անձկուբ :
Stritoláto , ta . Փշրեալ : էնդէտ :
Stritolatúra . Փշրումն : էնդէտ :
Strófa , Strófe , իգ . Տուն երգոյ : պէյտ :
Strofináccio , Strofinácciolo . Քնքան պատանեաց (յատ. կապէ ասի զայնպափ իմծոյ , կամ զհնոսկ կապկոսկ Շնայեալ որչափ հնար է ամիսուիլ ի բանն և լսնձանալ զպատառն : եւ են իցէ այն չոր ասի Batuffolo .) Խաւվառ : բուզ . ասդնիկ :
Strofinaménto . Շփումն : օվնուլ :
Strofináre , ն . Շփել . մաքրել . սրբել : օվնալ . սիլնէտ :
Strofináto , ta . Շփեալ : օվնալնալ :
Strofinío . Շփումն . սաէպ շփումն : օվնուլ :
Strolagáre , Strologáre , ն . Աստեղաբանել . գուշակել զապագայս : Քաշխելբ էնդէտ : որոնալ ի միտս քննել հանրագնին :
Strólago , Strólogo . Աստեղաբան . աստեղագէտ :
Strología . Աստեղաբանութիւն . աստղաբաշխուլ :
Strombáre , ն . Բառ Ճրպրպալեպաց . Ընդլայնել :
Strombatúra . Ընդլայնումն . (է նեղքին լայնումն ինչ գործել ի Շանձրուձ որմոյն զկողմանիք գրան , կամ պատուհանի :)
Strombazzáre , ն . Հրատարակել ի ձայն փողոյ : փչել . հնչակել : պօռոչուլ լաւ էնդէտ :
Strombazzáta . Ձայն կամ հնչումն փողոյ : պօռոս սէտ :
Strombettáre , ն . Փողել . փող հարկանել : պօռոս լուծոտ : Տես և Strombazzare .
Strombettáta . Տես Strombazzata . շատ փնել :
Strombettiére , ոչ . Փողար . փողահար : պօռոպան :
Strombettío . Տես Strombazzata .
Strombiti . Հանքային . կամ քարացեալ Սրտոմք :
Strómbo . Սրտոմ . (էսխիապատեան և ոլորտապատոյց խեցի ինչ ջրային :)
Stroménto . Տես Strumento .
Stroncaménto , Stroncatúra . Տես Troncamento .

Stroncáre , Stroncáto . Տես Troncare , եև :
* Strongíle , ած . ոչ . Ակռայ ինչ պատլեղի :
♦ Stronomía . Տես Astronomia .
Stronzáre , ն . Կարձել յոյժ . և կես նուաղեցուցանել էէտ զբոլորմոտ :
Stronziána . Ի ազդ ինչ ալքալեայ , կամ անջնդա կան ազի :
Stronzáto , ta . Strónzo , za . Կարձեալ յոյժ :
Strónzo , Strónzolo . Կտորակ ազբոյ , կամ քարոյր կարծր և բոլորչի :
Stronzoléto , Stronzolíno , նոմաղ Stronzo ին :
Stropicciagióne , իգ . Stropicciaménto . Շփումն : ջնջուլ :
Stropicciáre , ն . Շփել : օվնալ : զարկոցանել (ըստ նաեն ի ժայռն :) գայայս վնասիլ : ձանձրացուցանել (բանիւք :) աչխատս առնել : ի . Շփել զանձն : stropicciarsi con alcuno . գիտել զայլ :
* Stropicciatélla . Մեզմ շփումն :
Stropicciáto , ta . Շփեալ : օվնալնալ :
Stropicciatúra . Շփումն : օվնուլ :
Stropíccio , Stropiccío . Շփումն . սաէպ շփումն : ջնջուլ . շատաչիւն շաչիւն . բոմբիւն . ղանգիւ : սատա պանք . վիշտ . ինաս . դժգաղդուբ : Ձէկիս . պոպոյ :
Stropiccióne , ոչ . Կիզմաւորեալ բարեպաշտ . հիզ ծաւոր :
* Stroppiaménto . Տես Storpiamento .
Stroppiáre , Stróppio . Տես Storpiare , եև :
* Stroppiaténte , ած . Տես Storpiamente , և Stiracchiatamente .
* Stroppiatúra . Տես Storpiatura , և Sconcio , Depravazione .
Stroppolatúra . Բառ նաւարտոյ . Պարան ինչ նաւուս :
Stróppolo . Բառ նաւարտոյ . Պարան ինչ նաւուս : Ձան կաւոր ծայր չուանի :
Stróscia . Հեռաք ջրոյ . գնայք ջուրց : di lagrime . վուակ արտասուեայ :
Strosciáre , ւ . Խոխոջիլ . ղաղղամոտ : անձրևիլ . հոսել . Եաշոտ . ափոտ :
Stróscio . Խոխոջիւն : սա ղաղղաբուբ : անկումն . կոր ծանումն . շատաչիւն անկումն : փրչիւն . խիբտբ : Տես և Stroscia .
Strózza . Փող պարանոցին . որկոր . խռչափող . պղպղգըռիւտ :
Strozzaménto . Տես Strozzatura .
Strozzáre , ն . Խեղդել . փողոտիլ . պօղոտ :
Strozzáto , ta . Խեղդեալ . հեղձուցեալ : պօղոտնալ : անձկապարանոց (անօթ :) նեղ . անձուկ (գետ) պոռ . սրբէ :
Strozzatójo , ja . Խեղդիչ . հեղձուցիչ : fune strozzatoja . խեղդ : susine strozzatoje . ազդ ինչ կարի առատահամ ջրոյ : vaso col collo strozzatojo . ա նօթ նեղապարանոց . և լայնաբերան :
Strozzatúra . Խեղդումն . խեղդ : պօղոտ պօղոտ : անձկուբ պարանոցի (անօթոց :)
Strozziére , ոչ . Քաղէպան . պահապան և մարգիչ որսական Թռչնոց : պօղանճը . պաղպան :
Strozzúle , ոչ . Տես Strozza .
Strúffo , Strúffolo . Դէպ խառնակոյս : էէտ :
* Struggénte , հ . Հալիչ . լուծիչ :
Strúggere , ն . Հալել . լուծանել . էրիմէտ : ծխրել . հալչել . հոսուխնոտ : Տես և Distruggere . Strúggersi , իգ . Հալիլ : էրիմէտ : կաթոդնիլ . անձկաբեկ լինել . նուաղել ի ցանկութիւն . հալիլ : հոսքիքինոտ էօլէտ :
Struggiménto . Հալուումն . ապատուումն . եղծումն : է էրիմէ . էրիմէ . բէնէքի : նուաղումն սրտի : Քանգումն կործանումն : էէտ հալուումն սրտի (կամ

կար անկիւնաւոր ։) կիմ ձանձրոյի ։ նեղսրտուիմ ։ անձկութիւն ։ խռիտ եղինիխի ։ խանդակաթի ցանկութիւն ։ սէր կամքոգին ։ աչ ։ հարբեր ։

Struggitóre, ար ։ * Struggitrice, իգ ։ կործանիչ ։ քանդիչ ։ եղերգիչ ։

Struíre, Struíto. Տէս Instruire, Instruito.

*Strúma. Գալար ինչ, կիմ այտուցք մանանց ։

Strumentáccio, ած ։ Վատ ինդրուած գործի ։

Strumentále, ած ։ բաս խմոգպաիրական ։ Գործիքական ։ musica strumentale. երաժշտութիւն գործարանաց կան ։ (ի այն երաժշտուիմ, որ յօրինեալ ի վն գործ ծաւանաց, կիմ նուագարանաց ։)

Strumentaiménte, ած ։ բաս խմոգպաիրաբար ։ Գործիք քաւիչ ։ գործիքաբար ։

*Strumentíno. Փոքրիկ, կիմ նուրբ գործի ։

Struménto, Strouménto. Գործի ։ ալաթ ։ ալոգանէթ ։ նուագարան, կիմ գործի ։ (սովորաբար իմանի որ վա. Liuto, Trombone, եւն ։ բայց մանաւանդ բար Gravicembalo ։) առ. լայնք ։ Գիր դաշնոյ ։ Հնուղի գաշնադրուիմ ։ պայմանագիր ։ ձեռագիր ։ ժուրհակ ։ ինքնիկ ։

Strupáre, Strúpo. Տէս Stuprare, եւն ։

Strútto, գոյ ։ Տէս Lardo.

Strútto, ta, ած ։ Հալիլ ։ լուծիլ ։ երիկիւիլ ։ երիկիւ ։ քանդիլ ։ ապականիլ ։ եղերգիլ ։ պղտղտուած ։ գեղնիլ ։ այլագունիլ ։ տիրագին ։ նիհար ։

Struttúra. Շինուածք ։ կազմուիմ ։ պինդ ։ եռիք ։

Struzióne. Տէս Distruzione.

Strúzzo, Strúzzolo. Չայլամին ։ փեղկ գուլա ։ ventre di struzzolo. որ ասի ։ չաոսակեր ։ գժոխորովային ։

Stu. իր Se tu. Տէս Se.

Stuccáre, ն ։ խնուլ մածուցիկ նիւթովք ։ ծեփիլ Stucco իմ ։ յ ։ Շպարիլ զանձն ։ Stuccare. Յափրացուցանել կերակրոց զրիք ։ պղփերբաթ ։ ձանձրացուցանել ։

Stuccáto, ta. Խցեալ մածուցիկ նիւթովք ։ յափրացեալ ։ տաղտկացեալ ։

*Stuccatóre, ար ։ Որ յօրինէ գործուածս, կիմ զարդս ի Stucco ։

*Stucchénte. Տէս Stucchevole.

*Stucchevolággine, իգ ։ Տէս Stucchevolezza.

*Stucchevoláre, ն ։ Յափրացուցանել ։ տաղտկացուցանել ։ պղփերբաթ ։

Stucchévole, ած ։ – líssimo, ma. Տաղտկալի ։ ձանձրալի ։ դժնդակ ։ ծանրատաղտուկ ։ իյրինեզէթ ։ աղբր ։

Stucchevolézza. Տաղտուկ ։ յափրուիմ ։ պէպրերբաթ ։

Stucchevolménte, ած ։ Տաղտկութիւն ։ յափրութիւն ։

Stúcco, գոյ ։ Ճաղատքուիմ ինչ ի ջանազան մածուցիկ նիւթից ի ոչխաս խցանելոյ զծակտի, կիմ մածուցանելոյ ի միասին ։ ծանձան ։ Ի եւս զանգուածի ինչ կազմել ի տալիտակ կնոյ լուսելոյ, և խառնելոյ կրով, որով ծեփին զրուս, կիմ կազմին զանազան կնճռուիման զարդս և ձեւս ձարտարապետական ։ կիմ արհեստական ։ Դեմիս սրբա ։ ասմաթի իւղ ։ * Stucco da riempiere i conventi delle pietre. Մածուցիկ նիւթ ինչ քարանց ։

Stúcco, ca, ած ։ Ցափրացեալ ։ տաղտկացեալ ։ բօթ ։ ծանձրոյ ։

Studénte, ած ։ իբր ի բոյն գոյ ։ ար ։ Ուսանող ։ ուսումն նասէր ։ օգոյան ։ օգոյ ։

*Studiábile, ած ։ Ուսանելի ։ արժանի ուսման ։

Studiaménto. Փոյթ ։ խնամ ։

Studiánte. Տէս Studente.

Studiáre, ն ։ Ուսանիլ ։ պարապիլ յուսումն ։ ջոյրնիլ իմ ։ օգոյանի ։ պարապիլ ։ պատուիլ ։ անասլ իմիք միա գնել ։ նպատիլ օգոյ ։ studiar sotto alcuno. տե՛ս

անիլ առ ոտս ուրուք ։ la legge. ուսանիլ զօրինագիրն ։ Studiársi, յ ։ ձերի ևս առանց ժամանակի ։ mi, ti, si, եմ. Քանալ գուն գործել ։ փոյթ ունել ։ հնարել ։ լուծմոտ ։ ձափ կրնել ։ Փութացուցանել ։ յ ։ Փութալ ։ աճապարել ։ studiare il campo. գործել զերկիր ։

Studiáto, ta. Ուսեալ ։ օգոյած ։ ջանկացեալ ։ որ նեալ ։ ի խոյզ անկեալ ։ աշխատասիրեալ ։

*Studiáto, գոյ ։ Տէս Composizione, Elucubrazione.

Studiatóre, ար ։ Studiatrice, իգ ։ Ուսանօղ ։

*Studiénte. Նոյն ինք ։

Studievoleménte, ած ։ Կամովին ։ գիտամբ ։ խորհրդով ։

Stúdio. Ուսումն ։ պարապումն յուսումն ։ ջոյրնիլ ։ ուսմունք ։ վարքք ուսանող ։ գիտութիւք և արհեստք ։ իմիմ ։ պինդ ։ Քան ։ ձափ ։ ուսումնարան ։ դպրոց ։ Ջերբեր ։ A studio, կամ a bello studio, կիմ a sommo studio, կիմ a studio ricercato, ած ։ կամաւ ։ գիտամբ ։ խորհրդով ։ գիտութիւն ։ ծաղաս ։ ին գոսի ։ buono studio rompe, կիմ vince rea fortuna. առած ։ յաղթող ի ամի աշխատութիւն ։ Studio ։ բառ նիւթոց, և անդրիպգրեաց. Քանզան գծագիրք, կամ գաղափարք օրինակիւք ի բնականին, զորս նկարիչք, կիմ անգրիագործք իրրև մասունս յաջ մարին ի գործածս իւրեանց ։ * Ստուհատանոց (անգրիագործաց, եւն ։)

*Studiolíno, ած ։ Studiólo. Տէս Stipo.

Studiosaménte, ած ։ Studiosissimaménte. Տէս a Studio. Քանիւք ։ ամ փութոյ այնգութիւն ։ ժրաքան ։ ձափ իւք ։ առիթով ։ արագ արագ ։ ինչ ։

Studióso, Studiosíssimo, ma. Ուսանօղ ։ ուսումնասէր ։ իւմ ինիւ ։ փութաքան ։ ջոյրն ։ գոյրնիւք ։ ջոյ ։ արագ ։ ինքնի ։

Stuéllo. Փիլիմայ ։ պատարոյգ վիրաց ։ Փիլիւ ։

Stúfa. Քերմասեղանակ, կիմ քերմասեղանիւք ։ (ի սենեակ քեռուցիք տրով, զոր գնեն ի ներքոյ, կիմ ի կողմանէ ։) ասպ ։ բաղանիք ։ քրտնարան ։ համամ ։ Ջոնիր ։ կիմ փուռն Թորանաց ։ (ի փուռն կալմիալ ի պատ Թորելոյ ։) Տէս և. Fomento, կիմ Suffumigio.

Stufajúolo, – jólo. Վերակացու քերմասեղանեկին ։

Stufáre, ն ։ Լոմանալ ի բաղանիս ։ համամս ելուցմոտ ։ յ ։ Լոմանիլ ի բաղանիս ։ Stufare. Ջանձրացնալ ։ լինել տաղտկալի ։ ծանոյ ։

Stufáto, ta. Լոմացեալ ի բաղանիս ։ փակիլ սեղ ի բաղանուօղ ։ Ամ եւ զմոյ, կիմ զձկանց մանաւանդ իմն օրինակաւ եփելոյ համեմելոյ գաղրիմ ։

*Stufatúra. Կերակուր բաղանեաց, կիմ ծիմանց ։

*Stufétta, նոյ ։ Փոքրիկ քերմասեղանակ, բաղանիք ։

Stúfo, fa. Ջանձրացեալ ։ տաղտկացեալ ։ ծանոյ ։

Stultízia. Տէս Stoltizia.

Stúmia, Stúmmia. Փրփուր ։ փէօֆոփ ։ stumia di rìbaldi : վատ տղանց ։ ժանտագործ ։

Stumiáre, Stummiáre, ն ։ ի բաց առնուլ զփրփուրն ։

Stuója, Stója. Սփռիճ ։ փսխաճ ։ սիրայ ։ նամազ ։ հասէր ։ * Վարագոյր կառաց, եւն ։ էչերք ։

Stuólo. Գունդ զօրաց ։ գումարտակ ։ զեղխուն ։ խումբ ։ բազմուն ։ * a stuoli. գունդագունդ ։

*Stuonáre, ն ։ Տարաճայնիլ ։ անհամաճայնիլ ։ պահինգ օլմոտ ։ Տէս և Scommettere.

* Stuonáto, ta. Տարաճայնեալ ։ անհամաճայն ։ Տէս և Svogliato, Accidioso.

Stupefáre, ն ։ Ապշեցուցանել ։ յապաղալ կրթիլ ։ ապշոտմոտ ։ Թմրեցուցանել ։ ընդարմացուցանել ։ տարաղոտմոտ ։ Stupefársi, յ ։ Ապշիլ ։ յապաղալ կրթիլ ։ հիանալ ։ շլմոտ ։ մոլ գալմոտ ։

Stupefattívo, va. Ապշեցուցիչ ։

Stupefátto, ta. Ապշեալ ։ յապաղալ հարեալ ։

Stupefazióne, ſ. f. Stupidezza.
Stupendaménte, ſ. m. Quantità grande. Quantità.
Stupéndo, da. Stupendíssimo, ma. Quantità. Abbondante. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
* Stupidáccio, ia, pegg. Grandiſſimo. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupidézza, Stupidità. Quantità. Abbondanza. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupidíre, v. Stupire. Quantità. Abbondare. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupidíto, ta. Quantità. Abbondante. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stúpido, da. Stupidíssimo, ma. Quantità. Abbondante. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupíre, v. Quantità. Abbondare. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupóre, m. Quantità. Abbondanza. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupráre, v. Strupáre. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupráto, ta. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stupratóre, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stúpro, Strúpo. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Sturáre, v. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
* Sturársi, r. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Sturáto, ta. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
* Sturbaménto. Sturbánza. Stato. Sturbo.
Sturbáre, v. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Sturbatóre, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
* Sturbazióne, ſ. f. Stúrbo. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Sturméno. Stato. Strumento.
* Stutáre, v. Stato. Attutare.
Stúzio. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stuzzicadénti, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
* Stuzzicaménto. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stuzzicáre, v. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stuzzicáto, ta. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stuzzicatójo. Quantità. Abbondanza.
Stuzzicatóre, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Stuzzicorécchi, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.

SU

Su, ſ. m. Nome della lettera Sue. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subaltérno, na. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiáre, v. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiáto, ta. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiatóre, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiétto. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiétto, ta. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezióne, ſ. f. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezionáre, v. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezionáto, ta. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezionatóre, m. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezionévole, ſ. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezionévolmente, av. Quantità grande. Numeroſo. Grande. Ricco. Abbondante.
Subbiezionóne, ſ. f

* Svaporábile, ſ. Վերածելի:
Svaporaménto. Վերածումն. արտաչնչումն. ցնդումն գոլորշեաց: պոռչ. պոռիւն:
Svaporáre, n. Վերածել. արտաչնչել. արտաքս ընդունել. գոլորշիս: պոռչանամ: հեղձանամ: Svaporársi, ɔ. Վերածիլ. արտաչնչիլ. արտաքս ցնդիլ. գոլորշեաց: պոռչանամ:
Svaporatíssimo, ma, գեր. Կարի լիով արտաչնչեալ: cuore. սիրտ կարի լիով ցնդեալ կամ խոպոռեալ:
Svaporáto, ta. Վերածեալ. արտաչնչեալ:
Svaporazióne, ſ. Svapóre, ur. Տես Svaporamento.
Svariaménto. Տես Farneticamento. պիտիսումն. զանազանումն: լռ. ընխոլխոփ. քաոս:
* Svariánza. Տես Varietà.
Svariáre, ɔ. Յուզել. լինել յողմոզի, կամ փոփոխումն: պիր գաբարա պոբչամամ: պիտիսանալ. լինել այլ, կամ տարբ: պուչա ընխոլխ օլամ:
Svariataménte, ſ. Պիտիս. այլազգ. այլազգաբար: պուչա ընխլխ: ուրոյն. մեկուսի: պուչա:
Svariáto, ta. Զանազան. տարբեր. այլ: պուչա: խայտախարիճ. բազմերանգ: ալաճա:
Svário, գոյ. Տարբերութիւն. զանազանում. պիտիսութիւն. խոիր: քաոս:
Svário, ia, ածական. Տես Svariato.
Svarióne, ur. Ընտրելի զրոյց. անտեղուտի. անմտութիւն:
* Suasíbile, ſ. Համոզելի:
Suasióne, ſ. Համոզումն. հրապոյր: խրատ. քարոզ. եօյիւթ:
Suasívo, va. Համոզիչ. համոզողական:
* Suáso, sa. Համոզեալ:
Suáve, Suavézza, Suavità. Տես Soave, ութ:
Subálbido, da. Քաւ լիս. փոքր մի լսնագոյն, սպիտակ:
Subalternánte, ſ. Որ ունի ըստ իւրում տարակարգեալս: * Ընդհպհամբառնալիչ. տարակարգիչ:
Subalternáre, n. Ընդհպհամբառնալ. տարակարգել. կարգել ի ներքոյ:
Subalternatívo, va. Տարակարգելի. ընդհպհամ բառնալի:
Subalternáto, ta. Ընդհպհամբառնալ. տարակարգեալ. երկրորդական:
Subaltérno, na, ածական, մերթ և գոյ, ur. Ենյն է: վայրագոյն: երկրորդ, կամ երկրորդական պաշտօնեայ:
* Subastáre, n. Վաճառել յաճուրդս ժողովոյ առնողաց:
Subastazióne, ſ. Քաւ օրէնս". Վաճառումն յաճուրդս:
Súbbia. Սուրճ ինչ անդրխաղործոց. (Քաւառատաճար, և արածայր, և առաւելեալն ի մուրճն նշ, որով նախ առաջին կոխել զքարինս՝ ականին կերպարանել զայն յարձան:) ընխոխ:
Subbiáre, n. Կոխել մրճով: ընխընխոփ. ենամ:
Subbiáto, ta. Կոխել մրճով: հարուածեալ. ջարդեան:
Subbiétta, նաճապ. փոքր մուրճ:
Subbiétto, գոյ, ածական. Suggetto, Suggezione.
Subbilióso, sa. Փոքր մի մոլգոտ. բարկացօղ:
Subbilláre. Տես Sobillare.
Súbbio. Սուրճ ատաչինանկաց. ատամի" սալճին: ոխոխ. ինկիչ:
Subbissaménto. Քանդումն. տապալումն:
Subbissáre, Subissáre, n. Քանդել. տապալել. կործանել. խորտակել առնել: եղծանել. եղէր ելնելոփոփ: ɔ. Հիմն ի վեր տապալել. կործանիլ. անդնդատոյզ լինել: եղծանել. եղէր ելնելոփ, պաճանոփ:
Subbísso, Subísso. Ահագին կործանումն. քանդումն: ահագին զարմանք:
* Subborráre, n, և ɔ. Եռացուցանել. կամ եռալ դադարեցուցանել. կամ մեղմ:
* Subcelestiále, ſ. Ընդ երկինս. որ առ ի ներքոյ երկին ից:
* Subclávio. Տես Succlavio.
* Subcutáneo, ea. Succutáneo, ea. Որ է անմիջապէս մարմնով մարմնոյն. ընդ մարմնով:
* Subdivídere. Տես Suddividere.
Subentránte, ſ. Վաղահաս. (ասի զանձնդէ՝ որ վազ ի վերջ հասանէ չև առարեալ ընծայից առաջնոյ անձն գին:)
* Subentraménto. Տես Vicenda.
Subentráre, ɔ. Փոխանակել ի տեղի ուրուք. փոխանակել. յաջորդել. եկեալն ելնել:
* Súbero. Տես Suvero.
Subiétto, կամ Subjétto. Տես Suggetto.
Subillaménto, Subilláre. Տես Sobillamento, ել:
Subissáre, Subísso. Տես Subbissare, Subbisso.
* Subissatívo, va. Կործանիչ. սուզանօղ:
Subitaménte, ſ. Վաղվաղակի. փութանակի. ընդ:
Subitanaménte, ſ. Նոյն ն:
Subitáneo, ea. Subitáno, na. Յանկարծահաս. յանկարծահաս. անակնկալ: աֆանըղ:
* Subitatóre, ur. Յանկարծահաս օգնուղի: զինուորս չտապաւ ժողովեալ:
Subitézza. * Subitánza. Երագուղի: ընդ:
* Subitissimaménte, ſ, գեր. Ըստ արագ. հապճեպ:
Súbito, ta, ածական. Յանկարծահաս. երագահաս. արագահաս. երագ: աֆանըղ. չափ: բարկացօղ. գիւրաբակ՝ ի բարկութ: ընդ ձգուն:
Súbito, ſ. Վազ. վաղվաղակի. արագ: ընդ: հարկ ձգ: di subito. առժամայն. յանապատապատից. յանկարծուստ: in un subito. իսկ և իսկ. նոյնիսկ ատեն. անդէն վաղվաղակի: subito dopo. նոյնիսկ ատեն իրեւ. ընդ (հասանելն:) subito che fui partito, egli venne. ընդ մեկնիլ իմում՝ եկն նա:
* Subitosaménte, ſ. Նոյն ն:
* Subjugáre, n. Նուաճել. ընկճել. յաղթել:
Subjuntívo, va. Ստորադասական (եղանակ բայից:)
Sublimaménto. Տես Sublimazione.
Sublimáre, n. Բարձրացուցանել (զրաք ի պատիւ) բարձր առնել. համբառնալ. մեծացուցանել: եւ. փոչ փայլեցմամ: Բարձրացուցանել. կամ վերացուցանել. (ըստ քիմիականաց ձևանակի՝ զաեր ի ծոր. մամբ ի ձեռն հրոյ:)
Sublimáto, ta. Բարձրացուցեալ. բարձրացել. ել:
Sublimatório. Ի ածօթ քիմիականաց, յոր հաւաքին ցնդական մասունք բարձրացելք ներմուխ հրոյն:
Sublimazióne, ſ. Բարձրացուցանելն. մեծացուցանելն. ամբարձումն: Բարձրացումն, կամ վերացումն. (ի գործողութ ինչ քիմիական, որով ցնգական մասունք մարմնոց՝ բարձրացել ներմուխ հրոյն՝ մեծանին ի բարձրակոյտն անօթոյն:)
Sublíme, ſ. Sublimíssimo, ma. Բարձր: խոսեր. ալի. ելս. եիամբ: վսեմ. վսեմական. վսեմախոհ:
Sublimeménte, ſ. Բարձր. վսեմապէս:
Sublimità, - táde, - táte, ſ. Բարձրութ. վսեմութ: խոսելիս: գերազանցութ, կամ գերազանցութիւն. (ի պատուհանուն առեւտրականաց, կամ պատրիկաց:)
* Sublímo, ma. Տես Sublime.
Sublinguále, ſ, ածական. Ընդ լեզուաս, կամ ներքեւ լեզուին (մասունք, ոք որք կան ի ներքոյ լեզուին)
Subodoráre, ɔ. Նախագգայ լինել. իրագգած լինել զգալ. գգալ ինչ կանխաս: ոեւի ալամ:
Subordinaménto. Տես Subordinazione.
* Subordinánte, ſ. Տարակարգիչ:
Subordináre, n. Տարակարգել. արկանել ընդ առնել հպատակ: ներքեւ ելնել. ի ներաս ելնել:
* Subordinataménte, ſ. Տարակարգաբար:
Subordináto, ta. Տարակարգեալ. հպատակ: ներքեւ
Subordinazióne, ſ. Տարակարգութիւն. հպատակութ.

լծել. կարգ: հրեխլխած. իջեալ. ընկեալ:
Subornáre, ն. Սադրել. հրապուրել, կամ գրգռել գաղտ. մոլորեցուցանել. կաշառել: քիւն վերջ. ուշ վան վերջ: i testimoni. կաշուցանել սուտ վկայս:
Subornáto, ta. Սադրեալ. հրապուրեալ, ևն:
* Subornatóre, ող. Սադրիչ. հրապուրիչ. ի չարն:
* Subornazióne, իգ. Սադրութիւն. մոլորեցուցանելին:
* Subventáneo, ea. Սիւն, անբեկնելի, անեղծելի. (ձոս.)
* Subúglio. Sobúglio. Շնչելն. քրթմնջելն, խոռվուն: * a sobuglio. խռովութիւն. ամբոխիմբ:
* Suburbáno, na. Արուարձանեայ. չուրջ զքաղաքաս:
* Succavernóso, sa. Որ կայ ընդ անձաւաս. որ կայ ընդ այրիս:
Succedáneo, ea. Յաջորդ: հասանելի. հանդերձ. (ասի զիսորոց ևն, որք ունելով զնոյն զօրութիւն, խառնին ի դեղորայս փոխն այլ նիւթոց, յորժամ ոչ գտանին սոքա, կամ չեն առաձեռնապարտս: քան այսմ յետին նշանակութիւն ի կիր ածի երբ ի բժիս ոմն դրչական:)
Succedénte, ն. Յաջորդ: հալիք:
Succédere, ն. Յաջորդել. փոխանորդել. փոխանակ կիր: հալիք օրմտ. հալիքելնմի. եբրինի բանիմտ: գալ գհետ. գալ զկնի: արդիս կիմի: ժառանգել: իջան եմի: սլատահել. հանդիպիլ: պատիպ եմի: օգնմտ: succedere bene յաջողիլ. ի ձահ պատահիլ: ասի կիմի:
Succedévole, ն. Յաջորդ. յետագայ:
Succedevolménte, ող. Յաջորդաբար. յաջորդաբար:
Succediménto. Պատահումն. դէպք. ասի կիմի:
Succeditóre, ող. -trice, իգ. Յաջորդ. հալիք:
Succedúto, ta. Յաջորդեալ, ևն: Succedúto, գոյ: Պատահար. պատահիլ իր. արիւծ. դէպք:
Succeneríccio, Soccenerício, ia: * Succenerino, na. Եփել ընդ մխոցով: pane. հնկան. հնկանակ:
Succenturiáto, ta. իսա անպահանոյ. Տես Rene.
Successióne, իգ. Յաջորդութիւն: պատա հար. եղբ իրաց:
Successivaménte, ող. Յաջորդաբար. միմեանց զկնի. կարգաւ. հետզհետէ: պայքա. պիրն պիրնին արար. արդա. հարցաւ:
Successívo, va. Յաջորդ. հետագայ: Յաջորդական: պայման ինչն: ող. Տես Successivamente. * Successívo, գոյ. Տես Succedimento, Successione.
Succésso, Հանդիպումն. պատահումն. եղբ իրաց: հնվաք. ասի ինչ. ածիլ. quell' affare ha avuto un ottimo successo. այն գործ յաջողեաց իմ կամս:
Successóre, ող. Յաջորդ. հալիք: ժառանգ: ինչս եմի:
* Successório, ia. Յաջորդական:
Succhiaménto: Տես Succiamento.
Succhiáre, ն. Ծակել գչյուղ: պատահալամբ: Տես և Succiare.
Succhiellaménto. Ծակելն գչյուղ: մանրակրկիտ քննութիւն:
Succhielláre, ն. Ծակել գչյուղ: պատահալամբ: կրկնել. մանրաքննին կրկնել: le carte. զինել ըստ ինքեան նպատին: (ասի յորժամ ոք առնէ ըստ ինքեան նպատին գիտէ զայնս գաղտ մի առ մի, կամ առ փոքր փոքր ի վեր քարշէ առ ի դիտել:) succhiellare. վտանգիլ. ընկնել ի վտանգի. կամ ի պատրաստի:
Succhiellétto, նձ. փոքր, կամ նուրբ աչիր:
Succhiellinájo. Գչյաւգործ. գչյավաճառ: պատահալամբ:
* Succhiellináre. Տես Succhiellare, Succhiare.
Succhiellíno, Succhiéllo, նձ. փոքրիկ, փոքր գչիր:
Súcchio. Գչիր: պատահալամբ: հիւթ անկոց: ասս: essere in succhio. այտնուլ. հիւթոտիլ. (ասի զծառոց, կամ զանկոց: յորժամ հիւթ նոցա հասեալ ի կեղևն առնէ զայնս դիւրադերձ:) essere in succhio. ասի. լինել ի ցանկութեն. բորբոքիլ առ իանօթ:
Succiabeóne, ող. իսա ասիոյ. Ընթերիս:
Succia-bue. Ագռ ինչ սրակատաց ծռոշոյց. որք յարձակել ի վրայ անդէնց, և կտցահարել զմորթն՝ ծծելն զարիւնն նոցա. առուգաբանին՝ Կովծուծ, կամ կովպիսց:
Succiamaláti, գոյ. նախապատիւ իսա ասիոյ. Տղոյ հիւանդաց. (ասի զայնց արհետաւորաց՝ որք չեն հին ինչ ի հիւանդաց:)
Succiaméle, ող. Տես Orobanche.
Succiaménto. Ծծումն. ծուծ:
Succiánte, հ. Ծծօղ. որ ծծէ:
Succiáre, ն. ի կիր ածի և ց. Ծծել. յինքն ծծել յինքն ձգել: ներգործ. succiare, կամ sciarsi checchessia. անձին սեփականել զգաւան. յինքն ձգել, կամ յինքն կորզել զշահ իրիք: succiare. յինքն ձգել զշունչ իւր (առ սասանիկ ցաւոց.) հեծել: succiar checchessia. հանդուրժել ակամայ:
* Succiasángue. Տես Sanguisuga.
Succiáto, ta. Ծծեալ, ևն:
Succiatóre, ող. * Succiatríce, իգ. Ծծօղ:
Succídere, Soccídere, ն. Սորակտուր առնել. սառ ըսխռել: փչրիցին ջնդէ: ի բաց բառնալ. ի բաց հատանել:
Succígnere, Succíngere, ն. Կապել զհանդերձան ի գօտեաւ. ի կարճել զկապել զհանդերձան ի գօտեաւ. ամփոփել զքաղցեան, կամ հանդրիկել զհանդերձան: կնկնչերի եօթաբե ընէջէ. ըզմամ: i lombi. սինդել զմէջս ի գօտեանմամ:
* Súccino. Սաթ. բաղմագունի ակն: ինդիպար:
Succintaménte, ող. Համառօտիւ. սակաւաբան: գրաս:
Succínto, ta. Կապեալ ի գօտեաւ: կարճ. հանգերձ. ձեալ, կամ ամփոփեալ զհանդերձան. կարճահան. գերձ: * abito succinto. հանդերձ գիմած: Succinto. Համառօտ. սուղ. հակիրճ: գրաս:
Súccio. Ծծումն. ծուծ: ինդ: Súccio, կամ Rosa. Ի նիւ սրեան՝ ի մորթն գոյանալ՝ ի ծծելոյ համրուիւ, և կամ այլազգ: in un succio, ող. յակառ ծաթիլ. խակ և խակ:
Súcciola. Ծագանակ պտղի: հալչանիլ. փխլանել: uomo da succiole. այր տխմար, անառուն, անպիտան:
Succíso, sa. Սորակտուր եղեալ. առտրակտրելով հատեալ. սր արմին:
* Succlávio, Subclávio, ia, ածի. Ընդ անրակաս. (ի եգեալ ի ներքոյ անրակին: ասի զնեցրգից, և զմեզնաց ինչ:)
Súcco, Succóso, sa. Տես Succhio, Sugoso.
Succotríno. Հալուճ ազուարթ. գեղին ասպր. (է ազգ ինչ հալուճի ազուարթ հղզոյն ազաբխոյ) աբը ասպր:
Súccubo. Դև կերպարանեալ ի կին առ ի տնկել ընդ կնոջ: Incubo. Դև կերպարանել յայր առ ի տնկել ընդ կնոջ: Սա կուչ և քալչ:
Succúmbere. իսա լաթ. Տես Soggiacere.
Succursále, ածի. ող. մերձ և գոյ. իգ. Օժանդակ և հիզեցնի. (ասի զայնց եկեղեցեաց՝ որք կատարեն զգործ ժողովրդապետական եկեղեցւոյ՝ յորժամ * կայրն ինն քաշակայ է սա:)
Súcido, da. Sudício, ia. Sucidíssimo, ma. Ագռ. զի. զաղբր գարշ: ծոռքսա: պատչուտ (զոյզք:) նա. գիտ: sudicio. կեղտոտ: գերէի: sucide mazzate, ևն. ուժգին, կամ անհնար հարուածք: խնամքով պատգ: * sucido colore. անմաքրապայծ, կամ ապատպայծ երանգ: պղտորատ ասենք:
Sucidúme, Sudiciúme, ող. Ագռեղութիւն. հեղտ: ծռոքսա: գրաս:

Sóco, Sucosità, Sucóso. Տ՚ես Sugo՝, եւն։
Súd, ար. Հատ նաւարկաց ի ալանդացւոց. Հարաւ. Հարաւակողմն։ գԵղև։
Sudacchiáre, ընձ. Փոքր մի քրտնիլ. պիղ ապ. ՌԵրկնիմ։
*Sudánte, ած. Քրտնող. քրտնեալ։
*Sudantíssimo, ma. Քրտնաթաստակ. քրտնաքամն. անխոնջ։
Sudáre, բ. Քրտնիլ։ ՌԵրկնիմ։ sangue. քրտնիլ արիւնեն. եւս սաստիկ յոյժ։ far sudare. քրտնեցուցանել։ ՌԵրկնիմ։ far sudar senza aver caldo. աշխատս առնել զոք. ՝ի ներ արկանել զոք։
Súdário. Հատ լաթ. Ջնաշխինակ քրտան. փեսխիմել։ Ա՚ր դատաստանին (յորում ապաշխարեցան գնդիք փրկչին։)
*Sudatícciо, ia. Փոքր մի քրտնիլ. Ծածկել քրտամբ։
Sudáto, ta. *Sudatíssimo, ma. Քրտնիլ։ ՌԵրկնիմ։ աշխատեալ. չինեալ. կատարեալ։
Sudatóra. Հատ ոճի. Տ՚ես Faccendiera, Affannona.
*Sudatório, գոյ. Քրտնարան. (ի Լիբիա տեսի զբրտնեցուցիչ։) *Sudatório, ia, ած. Քրտնեցուցիչ։
Suddecáno. Երկրորդն Եպսկոպոսն. (ի պատմա. նուն ինչ եկեղեցական, որ ի անմիջապէս գլխի Decano ին։)
*Suddelegáre, ն. Կարգել զոք փոխանակ, կամ ի տեղի ումեք։ Վերիւ էին Վերի ԷՒմի։
*Suddelegáto, ta, ած, մերթ և գոյ. Կարգեալ փոխանակ ումեք, կամ ումի փոխանորդ։
*Suddelegazióne, իգ. Կարգումն փոխանակ ումեք, կամ ի փոխանորդ ումեք։ (ասի՝ յորժամ վերագոյն ոք Պապականաց՝ կարգեն զայլ ոք մանաւանդ, ի գործ ծեռնադրել ումն. և յիւրում բացակայել։
Suddétto, ta. Վերոյ ասացեալ. յառաջասաց. նախասացեալ. պիղ օրհնեալ։
Suddiaconáto, Sodd՚. Կիսասարկաւագութիւն։
Suddiácono, Soddiácono. Կիսասարկաւագ։
*Suddistínguere, ն. Դատձեալ զանազանել։
*Suddistinzióne, իգ. Վերասին զանազանութիւն։
Súddito, գոյ. Հպատակ. հնազանդեալ. հնազանդ. ապ։
Súddito, ta, ած. Հպատակեալ. հնազանդեալ. ի պիղ օրհնալ. հնազանդ օրհնալ։
Suddividere, ն. Ա՚ռանձնաբաժանել. առորոգաբաժանել. դատձեալ բաժանել. ՀԱռնել ՀԱռնելոյ ԷՒմի։
*Suddivisíbile, ած. Ա՚ռորոգաբաժանելի։
Suddivisióne, իգ. Ա՚ռանձնաբաժանումն. առորոգաբաժանութիւն. վերստին բաժանումն։
*Suddivíso, sa. Ա՚ռանձնաբաժանեալ, եւն։
Suddúplo, la. Ա՚ռորեկապատիկ, կամ առորակրկնապատիկ. (ի բան. հասն մեսառեհ, և ասի՝ յորժամ փոքրագոյն եղյն ի կէսն մեծագունին։)
Sud-est. Հատ ալանդացւոց. Հարաւային արևելեան։ ՌԵղեւելք։
*Sudicería. Ա՚ղտեղութիւն. գարշելի։ Տղտկապատ։
Sudicíccio, ia. Sudiciótto, ta. Փոքր մի աղտեղի. ՌԵղտ։
Sudício, և. Sudiciúme. Տ՚ես Sucido, Sucidume.
Sudicióne, ի. տապ՚՚. Ա՚ղտագործ. Խոհերական։
Sudóre, ար. Քրտինն։ ՌԵրկն։ վարձ աշխատանաց. արիւնաբուղ։ Իվաղ. Տղտպղեալ։
Sudorérto, նահ. Ա՚ակաւ քրտնի։
Sudorífico, ca, ած. Մերթ և գոյ, ար. Քրտնեցուցիչ. քրտնաբեր։ ՌԵրկնիմ։ ՌԵրկն ՀԵՌԵՐԻՆ։
Sud-ouest. Հատ ալանդացւոց. Ա՚րևմտեան հարաւ։ լսպօս։
Svecchiáre, ն. ՝ի բաց բառնալ զհինս. Նորոգել։
Svegghiaménto, Svegghiáre. Տ՚ես Svegliamento.
Svéglia. Ա՚նձայնօք փղոյական նոմադարան ինչ նախնեաց։ Հարկանօղն այսր նոմադարանիս։ ունկնդրեալ ինչ ասացեալ։ Ջարթուցիկ ժամացուցիչ. (ի փողրիկ զանգակ ինչ, որ ՝ի առհաննէ ժամս ինչ առաւօտ հարկանէ առ ՝ի զարթուցանել զքնոյն։)
Svegliaménto. Ջարթուցումն։ օյանպրել։
Svegliáre, ն. Ջարթուցանել։ օյանպրել։ յորդորել. արձարծել։ Svegliársi, յ. Ջարթնուլ։ օյանալ։ զգաստանալ։ այրիանալ։ Svegliare. Ա՚ղաղել զհնոցումն. ուչ եւս հանել. գագարել ՝ի տգնելոյն svegliare il can che dorme. Տ՚ես Stuzzicare.
Svegliatézza. Ջուարթամտութիւն. սթափութիւն. Ջաղ. առաջմտութիւն. նրբամտութիւն։
Svegliatíssimo, ma, գեր. Կարի ըրկամիտ. հորովամիտ։
Svegliáto, ta. Ջարթուցեալ. օյանալ։ սթափ, կամ զուարթմտութեամբ. ըրկամիտ. նրբամիտ։
Svegliatójo. *Svegliеríno, գոյ. Ջարթուցիչ. զարթուցիչ ժամացոյց։ փեսխպիւն սահաթ։
Svégliere, Svéllere, Svérre, ն. Ա՚յս բայս ՝ի ջնանախինէ լեանն հինեալ են և ՝ի յն. խրել արձառաբեր։ ՌԵղեցիկ ՝ի նիր ածին և ՝ի յն. խրել արձառաբեր։ ՌԵղեցիկ գօգնեալ։ կորզել. քաշհանել։ l՚ardor che si svelle. Ջերմութիւն՝ որ եվանէ։
Svegliévole, ած. Դիւրաշարժոյց. գիւրաշարժ. կամ թեթեւ. (քուն։) հաճելի։
*Svegliménto. Տ՚ես Svellimento.
Svegliónе, ար. Ի սապոլանն Sveglia ին։
*Svelaménto. ՝ի բաց առնուլն զքօղն. յայտնութիւն։
Sveláre, ն. ՝ի բաց առնուլ զքօղն։ ՌԵղինախ, հնձաղալ։ Յայտնել. ՝ի յայտ ածել. մերկացուցանել. բանալ. պնդան ԷՒմի։ յ. Յայտնել ումեք զամբ զսիրտ. կամ զնուիրեալ իւր։
Svelataménte, մէ. Յայտնապէս։ ԷՒյեմբէ։
Sveláto, ta. Յայտնեալ։ պնդան ելեալ։
Svelenáre, ն. Բառնալ զՀնոյն։ վերիւրեալ զմարմ։ ՝ի ներ ածել զՀնոյն գառնուձն. ներ ածել զգաստանալ բարկութեան։ վերիւրեալ պեղմիկ։ հեղմիկ պեղմիկ։
Svelenire, ն. Խաղաղել. յաձուցանել. ամոքել. աներնիմիկ. ԷՒրխեխնդին ԷՒպրիմիկ։
Svéllere. Տ՚ես Svegliere.
Svelliméntо. Խրումն յարմատոց. քանդումն։
Sveltézza. Դիւրաշարժութիւն. թեթեւութիւն. սթափութիւն. զուարթութիւն։ ՌԵղեւելիութիւն։ ՌԵղեւելութիւն։
*Sveltíre, ն. Վինել նուրբ և երկայն. (առի զձևացս կամ զչինուածոց։)
Svélto, ta. Խրեալ արմատաբեր. քանդեալ. փոքր մի երկայն. երկայնաձև. վայելչագիր։ Ա՚ղնձայն. ախորհի։ թեթեւաշարժ (անգամով.) արագաշարժ մարմնով. սթափ. կայտառ. թեթեւ մարմին։ լաբէգ։ ՌԵղեւ։
Svembráre, Svemoráto. Տ՚ես Smembrare, եւն։
*Svenaménto. Կտրուածն երակի։
Svenáre, ն. Կտրել, կամ խրել զերակն. ապանձնել։ փամբ ԷՒսիբ։ ԷՒյեմբէ։ տես և Spillare.
Svenevoláccio, Svenevolonáccio, ia. ՌԵղծ. Կարի ինն անհեթեթ, կամ անհամբոյր։
*Svenevolággine, իգ. Svenevolézza. Անհեթեթութիւն. անշնորհութիւն։
Svenévole, ած. Անշնորհ. անհեթեթ. անհամբոյր. անախորժ. աստղակալ։ ԷՒրխին. պնդի. լաւագին սխալ. նամագոյ։
*Svenevolménte, մէ. Անհեթեթաբար. անհամբոյրաբար։
Svenevolóne, ած, ասպ՚. Կարի ինն անհեթեթ, եւն։
Sveniménto. Ցուարթումն արտի. թեթևացուցանել։ պայծառացնել։ տես և Eclisse.
Svenírsi, յ. Ջերմ եռասանց հանդիպեալ mi, ti, si, եւն։ Ցուարթիլ (արտի.) թեթևանալ։ պայծառիլ։
Sventáre, ն. Հոսել. հոսհոսիլ, կամ ջրի ջրել զգոլ. եան։ սովաոսիլ։ sventar salvadana). գառաջիկ զգրամանոցն։ գոհացուցանել զոք։ la vena. երակ հատանել։ գան ալեայ։ Sventársi. Օգ առ նա։

նուլ. (ռամկ" հովիցպիւլ) Sventáre, ն. և ը. ի կիր ածել ց. Ազգօգ առնել զգեան (ի ձեռն հիւսկ ականահատուած) լաղէմ գործուածոյ: անգործ առնել. ի դիրև հանել: պօշ ցնդմոյ:

Sventáto, ta. Հոսեալ. հոսհոսեալ: աղտոտուելոյ: անմիտ. ծանծաղամիտ: ապիտի:

Sventoláménto. Հոսումն (ցորենոյ:) սուսատուալ:

Sventolánte, ս. Հոսիչ. հոսհոսող. հովհատուսան:

Sventoláre, ն. Հոսել. հոսմոյ. երթնել: սուսատուալ:

* Տարտաքրել. կիմ յարձել (հողմոյն դիրօշակ:) սալալմոյ: ը. Տարքերիլ, կիմատատանիլ. կիմ ծածանիլ. ի հողմոյ: էնէպիդէ: * Un secreto. ի վեր հանել, կիմ յայտնել զգաղտնիս, զնարհնդրդս:

Sventráre, ն. Հանել զընդերս. կիմ զիսորսուի: պայ զբուաք ցօրմոյ: հարկանել, կիմ ծոցել զորովայնատպանանել: գառնչաս ձաբոյ: ուսել և ըմպել ցսկզբ պատուի որովայնի: ց. խոցել զորովայն իւր:

Sventráto, ta. Հանեալ զընդերս. կիմ որոյ հանեալ ի փորոյն:

Sventúra. Դիժբաղդուքի. ձախորդուքի. թշուառութի. արկած. աղէտ. չարիք. վիշտ: գայթ. պէս:

Sventuratamente, ստ. Դիժբաղդութի. թշուառաբար: խելագնիւթիւ ինի:

Sventuráto, ta. Sventuratíssimo, ma. Դիժբաղդ. թշուառ. տառապեալ. հեգ: խելագնիւթիւ պեղիւ: Sventurato me? Երմի կին. երմի ղիս. աւաղ կին:

Sventuróso, sa. Նոյն է:

Svenúto, ta. Նուաղեալ. ծարկացեալ. պայքայեալ: ակար:

Svergheggiáre, ն. Հարկանել գաւազանաւ. գանել: էնօղէ պատահ:

Sverginaménto. Ապականուած կուսութե. կիմկուսի:

Svergináre, ն. Ապականել զկուսութե. բռնաբարել, կիմ լլկել զկոյս: գըղ պօշատ: checchessia. ականիլ ի կիր առնուլ կինչ:

Sverginatóre, ող. Կուսապիղծ. ապականօղ կոյս:

* Svergógna. Նախատինք. անպատուաբերի:

Svergognaménto. Svergognánza. Ամաչեցուի. ըզգուաբերի:

Svergognáre, ն. Յամօթ առնել. անպատուաբեր: ամբարբարատ: խայտառակել. կիմ ատատպեցուցանիլ լլկել (զկոյս, զկին:) պօշատ. ուշաբ էնէդէ: ը. Տես Vergognarsi.

Svergognatágginę, էգ. Նախատինք. անարգանք. անպատուութի: ուշաբէրէ:

Svergognatamente, ստ. Ամաչեցաբար. անպատկառ. յանդգնաբար: էնէպիդ:

Svergognatézza. Ամաչեցուքի. ըզգուի. յայրատուի. ժպրհուի: էնէպիդէ:

Svergognáto, ta. Svergognatíssimo, ma. Ամաչեցուցեալ. լլկեր. ժպրհեր: էնէպիդ. ատուդ:

*Svernagióne, էգ. Svernaménto. Զմեռուումն: svernamento d' uccelli. երգ ծուղակ: երթ ի տիրպէն գարնանի:

Svernáre, ե. Զմեռել. սերիկ: գըղացաբար: ն. Ձմեռել ի ձմերոցի: գըղացաբ նախճար: անցանել ձմերայնոյ. անցուցանել զձմեռն: գըղ էնէդէ: երթիկ (թռչնոց) ի տիրպէն գարնայնոյն: երգիլ (հրեշտակաց:)

Svére. Տես Svegliere.

Svertáre, ն. Դատարկել. զնուազեալ զոմն (Verta անուանեալ) յանկին՝ ջրկելով զայն: ի վեր հանել զանձն:

Svérza. Բեհերը, կիմ շերտ փայտի: օգտակ ծղրատ: օգտակ եռաճայր: Գինի ինչ սպիտակ, քաղցր և տաքիպ: Ազգ ինչ կաղամբի:

Sverzáre, ն. Խնուլ բեհերտա փայտիկ. կիմ ձգել քել զփայտ ի բեհերտա, կիմ ի էնէրտա: ց. Ճկել քել ի էնէրտա, կիմ ի բեհերտա:

Sverzáto, ta. Փոքր մի ճկեալ ի էնէրտա:

*Svesciatríce, էգ. Որ տաճպ փուքս արձակէ: ջրկրատ. ծածկայայտ:

* Svespajáre, ն. ի բաց բառնալ զպիծականանան զարդս ինչ:

Svestíre, ն. Մերկացուցանիլ. ի զգեստուց. մերկ կիլ: ասչառնարտ:

Svettáre, ն. Հատանել զծայր ունկոյ. հատանել զդիտակ ծառոյ: ուշաբ պատպատ: երթալ ծայրկոյ, կիմ տատանիլ գլխոյ (անկոյ:)

Svettáto, ta. Ծայրակտուր (ծառ:)

Svezzáre, ն. Հատանել, կիմ մի կինել ի տաճնէ: ի ճկերէն փախչ: * խափանել զսովորութեն: փչերինի պրաֆպըրմոյ: Svezzársi, յ. ի բաց թողուլ զսովորութեն: փչերինի պրաֆմոյ:

Sufféte, ար. Դիւաբորպագին տաճառանն հատարած կատեսուէ նախին կարիագինեցոց:

Sufficénte, Sufficiénte, Suffiziénte, ս. Բաւական: էնէնէք: յարմար. ընդունակ. յաղոպակ. հմուտ: գոպիք: essere sufficiente. չատ լինել. բաւական գան գալ: էլ վերմ. էնէնմ:

Sufficientemente, Suffizientemente, ստ. Բաւակ. նպաստ. ըստ բաւականին. չատ ն: էնէնէնէ գոպաբ. էնէնէք: piucchè sufficientemente. լիութի. լիով:

* Sufficientézza. Բաւականուէ. բաւականն:

Sufficientissimaménte, ստ. գէբ. Ամ բաւականուքն:

Sufficientíssimo, ma. Suffizi". գէբ. Բաւականագոյն:

Sufficiénza, Sufficiénzia, Suffiziénza. Յարմարուէ. յաղոպակուէ. հմտուէ. գոպիչէյէն: բաւականութի: գոպիրլիմ. փիճայէ: լիութի. առատուէ: պօլուսմ: A sufficienza, ստ. Տես Sufficientemente. Essere a sufficienza. Բաւէլ. լինել բաւական: էնէնիչմէ. էնէնմ:

Suffiziénte, Suffiziénza, ած. Տես Sufficiente, ի:

Suffocaménto, Suffocazióne, էգ. Հեղձուցումն. հեղձուքն: պօղոպ:

* Suffocánte, ս. Հեղձուցիչ: պօղոպաճ:

* Suffocáre, ն. Հեղձուցանիլ: պօղմոմ:

* Suffólcere, ն. * Suffólto. Տես Soffolcere; ի:

Suffragáneo, Soffragáneo, ea. Suffragánte, ս. Ամ զեղանչ որ ներքոյ անկեալ է Մետրոպօլիտին:

Suffragáre, ն. Նպաստել. օգնել. օգտել: էպրպէմ ինչ և Scolpare.

Suffrágio. Նպաստ. օճանդակուքի: փիւ էպրպէմ. էպրպէմ: քուէ. վիճակ: գոյք:

Suffumicaménto, ար. Suffumicazióne, էգ. Ծխուէմն: ինխինխ:

Suffumicáre, Suffumigáre, ն. Ծխել: ինխինխ լինիմ:

Suffumigáto, ta. Ծխեալ: ինխինխելինիմ:

Suffumígio. Ծխումն: ինխինխ:

Suffusióne, էգ. Ամլայլուքի հիւանդոց ական, և մանաւանդ տատնորակին, որով խափանի տեսուքն լուսոյ աչաց: Խաւար: Ճապաղումն. (ըստ բժշկաց՝ է ծաւալումն հիւանդոց ի միում և ի մարթին:)

* Suffúso, sa. Սրսկեալ. ցօղեալ. թաչեալ:

Sufolaménto. Սուրսիկ քրթմնջուքն. քաղաքանիւնն:

Sufoláre, ն. Սուրկ. չչէ: ըստ ականջ լսել: չչէ ի վերուքե: negli orecchi. չչնկել յատնկին. հծծել: փչելոմաճ: negli orecchi. առատնկնաձառ եղել կատաճ սրսկանել յոք:

Sugánte, ս. Ծծօղ: carta sugante. Թուղթ ծծուն: էպէր էնապէրէ:

Sugáre, ն. Ծծել: էմմէ: դիել: Ծրդիլ թղթոց:

Sugátto. Տես Soatto.

Suggellaménto. Կնքուէմն: արտատ. կնքոմ անուն:

Suggelláre, ն. Կնքել. կնքել զիուքզիմ: հիւնիրլէ: ն, և է. Ամրախիտ խնուլ (զանօթս, և ն:) խաչանա արկանել հարտագործուց: պահպանմոմ: տպաչ

աղրել։
Suggelláto, ta. Կնքեալ։ Մշտնիկնիւ։ կափուցեալ. փակեալ։ գաղտնի ։ մնած ։ ամփոփեց ։
Suggéllo. Կնիք ։ (է կնքել գործին, միանգամայն և առաւելորեալ գիրն ։) Մշտնի ։ suggello di confessione. կնիք ։ կիր գաղտնաւել խոստովանաւել ։ Նշան ։ Նիշան ։ չգուշն ։ քաւականագիտել ։
Súggere, v. Տե՛ս Succiare.
Suggeríre, v. Ներշադրել ։ սադրել ։ ազդել ։ ի յաչ ։ ածել ։ առաջի առնել ։ գաղտնի գծագ ։ ակնարկ գծագ ։ գիր ։ Ներշադրութիւն ։ Ներգործութիւն ։ Ներգործ ։ Ներգործութիւն ։
Suggestióne, s. Ներշադրութիւն ։ սադրողութիւն ։ փորձ (գիշեր ։) գրգիռ ։ հրապուրիչ ։ Ներգործ ։ Ներգործութիւն ։
† Suggestivaménte, adv. Ներգործաբար, կիր պատրողական ներգործութեան ։)
Suggettábile, a. Տե՛ս Domabile.
* Suggettáccio, ներ. Հոռի ներհակ, կիր նիւթ ։
Suggettaménte, Sogg", adv. Ծառայաբար ։ ծառայօրէն ։
Suggettaménto, Sogg". Ծառայութիւն ։ հպատակութիւն ։
Suggettáre, Sogg", v. Ներաձնել ընդ ձեռամբ ։ ծառայեցուցանել ։ աւրինաւ ալմամ ։ իշխան ներհակ ։
Suggettáto, ta, Sogg". Ներաձեալ ։ հնազանդեցուցեալ ։
Suggettatóre, Sogg", sm. Ներաձող ։ հնազանդեցուցիչ ։
Suggettináccio, ներ. Գոյ. Աչր առանձակ, խեղաթիւրուած ։
Suggettíno, Sogg", նո՛ Suggettoիկնգնօրէն առ գնաբ դոյ. O bel soggettino! Ո՛վ գեղեցիկ առնա ։ (Ցո՛ սիվ ապիրատ առնա ։)
Suggétto, Soggétto, գոյ ։ Ներհակայ ։ Աւարկայ ։ Նիւթ ։ Նիւթ գործ ։ պատճառ (խոսից ։) առիթ ։ Տպաւորութիւն ։ Տպաւորութիւն ։ Հպատակ ։ առյն ։ Քաղիւ ։ այր ։ անձն ։ ոմն ։ ոք ։ Իւրն ։ ոպամ ։
Suggétto, Sogg", ta. Suggettíssimo, ma. Հպատակեալ ։ Հնազանդեալ ։ Ներաձեալ ։ Քաղի ։ Իւրն ։ ոպամ ։ անկեալ (է օրինաց) Ներաձեալ ։ Քաղի ։ Իւրն ։ ոպամ ։ soggetto. Նշանակ (խմիք ։) Իւրն ։ non esser soggetto ad alcuno. լինել ինքնագործ ։ կիր ինքնատէր ։
Suggezióne, Sogg", s. Հպատակութիւն ։ Ծառայութիւն ։ Քաղիւ ։ անկնածութիւն ։ senza suggezione. Համարձակ, կամ առանց անկնածութեան (վարիլ ։) անվրդով ։
* Suggiugáre. Տե՛ս Soggiogare.
Súghera, Súghero. Սուտ ։ կիր անկեղծ ։ (է ծառ ինչ որոյ կեղև է Ներներ յոյժ ։) Տանիլ ազաձ ։ Տանիլաբ ։ ազգ ինչ (Cantinetta անուանեալ) անօգտի կազմել ի անկոյ։ * Sugheri. Երիտղեն կողմանք Ներաձեալ ի ձիոց ։
* Sugliárdo, da. Աղաչելի ։
Súgna. Ճարպ ։ Ճարպ խողի ։ պոմաղ էագը ։
Sugnáccia, ներ. Յոսի Ճարպ ։ ձիմեռեալ Ճարպ ։
Sugnáccio. Ճարպ երիկամանց ։ պէտրկի էագը ։ աճա և Sugna.
Sugnóso, sa. Ճարպալից ։ պարարտ ։ էագոյ ։
Súgo, Súcco. Հիւմք անկոց ։ աս ։ քնաիր միանգ գրոց քնաիր քնաիր խմացաք ։ առք (ի պիտաճանգոց ։)
Sugo della pentola. ոճ ծառրման ։ Աղրգանակ ։
* Sugosaménte, adv. Ի հմտութիւն ։
Sugosità, - táde, - táte, sf. Հիւմք ։ աս ։
Sugóso, sa. Sugosíssimo, ma. Հիւմքալից ։ բազմահիւմք ։ աստուն ։
Suguméra. Տե՛ս Sicumera.
Sviaménto. Ջարտուղութիւն ։ մոլորութիւն ։
Sviáre, v. Ջարտուղեցուցանել ։ մոլորեցուցանել ։ խոտորեցուցանել յուղղ ։ Իւրեան ընդունել ։ և յ. Ջարտուղել ։ խոտորիլ յուղղ պատուիրէն ։ մոլորիլ ։ ապիրատ ։ sviar la bottega. Կորուսանիլ գործ ձախողեալ ։ Ներգործութեան գոյդ Ներեալ ։
Sviáto, ta. Sviatíssimo, ma. Ջարտուղեալ ։ Իւրն ։ ապիրատ ։ զերծ ։ խոտորակաց ։ ցոփ ։ անառակ ։ Իւրեան ։ աղաւաղեալ ։ վատաբարեալ ։ վրէժ ։ պղծասէր ։
Sviatóre, sm. Ջարտուղեցուցիչ ։ մոլորեցուցիչ ։
* Suicida, s. Անձնասպան ։ ինքնին Իւրեանց ։
* Suicídio. Անձնասպանութիւն ։ ինքնին Իւրեանց ։
Svignáre, v. Բաս առի. Առաք գաղտագնաց լինել, խոյս առալ փախուցով ։
* Svigoríto, ta. Պարտասեալ ։ տկար ։ Ներհան ։
* Sviliménto. Անպատուութիւն ։ նախատութիւն ։ անարգանք ։
Svilíre, v. Svilíto, ta. Տե՛ս Avvilire, ևն ։
* Svilitaménte, adv. արհամարհաբար ։
* Svillaneggiaménto. Նախատինք ։ Ներհանութիւն ։
* Svillaneggiánte, s. - atóre, sm. Նախատիչ ։
Svillaneggiáre, v. Նախատել ։ Ներհանել ։ անարգել ։
Svillaneggiársi, r. Նախատել զինեանս ։ անարգել ։ խոչել ։
Svillaneggiáto, ta. Նախատեալ ։ նախատակոծ ։ * Sviluppaménto. * Svilúppo. Փակումն պատատեալ ։ քրտի ։ պարզութիւն ։
Sviluppáre, v. Փակել զպատատեալն ։ լուծանել զկնճռեալն ։ արձակել ։ տրել ալմամ ։ Իւրեան ։ պարզել ։ Ներհնել (զկատաղ, եև ։) Ներգործանել ։ գործել ։ Sviluppársi, r. Ճղտալ ։ ազատիլ ։ գործել ։
Sviluppáto, ta. Փակեալ ։ պարզեալ ։ եև ։
Svináre, v. Հանել զքաղցուն ի ախտաճապարծ հնձանէն ։ զիրաչ լաղտան ցտմամ ։
Svinatúra. Հանել զքաղցուն ի ախտաճապարծ հնձանէն ։ ժամանակ հանելոյ զքաղցուն ի ախտաճապարծ հնձանէն ։
Svincigliáre, v. Ներաձեծ առնել ։ Ներհանել գաղտ ։ գաղտ գաղտագնաց ։
Svisáre, v. Ապահանել զերծանն ։ Ներհնել զպատ ։
Svisáto, ta. Ապահանել ։ Ներհնել ։ fagiuoli svisati. լուրիայք անպտուղք ։
* Svisceraménto. Հանաւմն ընդերաց ։
Svisceráre, v. Հանել զընդերս, կիր զիսորատիս ։ զաղտագ ։ Հանել զիսորատիս խոր ։
Sviscerataménte, adv. Խանդագնաւմ ։ սրտիւ ։ Ներհնել ։ սրտի մտոք ։ փափաքանօք ։
Svisceratézza. Սէր խանդագնաւմ ։ Ներհնել ։ գորով ։ Ներհնել ։ մեծարանօք ։
Svisceráto, ta. Svisceratíssimo, ma. Հանել ընդ գերս ։ որոյ Հանեալ են փորատիս ։ պաղատագին ։ Խանդագնաւմ ։ մեծարանօք կիր Ներհնել (սէր) ։ Ներհնել ։ անկեալ ։ խիրճ ։ Svisceráto, ta, գոյ. Մեծարանօք ։ սիրելի ։ սիրելի ։
* Svisceratóre, sm. Հանող գորատեաց ։
* Svísta. Սխալանք ։ վրիպանք ։ անհոգաձ ։
Svitáre, v. Նահանջել զհրաւէրն ։ Ներհնել զպատ ։ առնել քանալ զպնգանալն պատատակս ։ պատատել ալմամ ։ Ներհնել ։
Svitáto, ta. Նահանջեալ զհրաւէրն ։ որոյ բանգնալ ։ * կիր խոնգարեալ և պատատեալ ։
Sviticchiáre, v. Փրթատնանել ։ կորզել (զպատատեալն ։) Ներհնել ։ Ներհնանել ։ կորզել ։ Ներհնել ։
Svituperáre. Տե՛ս Vituperare.
Svivagnatáccio, ia, ներ. Անմատոյց ։ անխնայ ։ անզգամ ։
Svivagnáto, ta. Աչեալ ։ անասիւն ։ անմիտ ։ պատատ ։ անմիտ ։ bocca sviyagnata. բերան լրատատ ։
Svizziáre, v. Ներհնել զգեստս ։ զգեստ ։ զգեստ ։
Svl, Súlla. Տե՛ս Su, ներ ։

Sul-

* Sulfureità . Ծծմբայնի որակութիւն :
Sulfúreo , ea . Ծծմբային : Փոխիւրպիւն :
Sullunáre , ո· Ընձեռանեմ :
Sultána , իկ· Թագուհի տատկից· սիկնոց սիկնի: տասպան· հասէի տասպան : եւս՝ մեծ ինչ նաս տատկից :
Sultaníno . Դահեկան ինչ տատկից :
Sultáno , ար· Սուլթան· Թագաւոր տատկից : տասպան· ֆոփիշահ : տես եւ Sultanino .
Sumministráre , ևն· Տես Somministrare , ևն :
* Sumministratívo , va . Մատակարարիչ :
* Summomolo . Կառափ Հարեաւ ընդ հզակաս :
* Summultíplice , ո· Տես Sottomoltiplice .
* Summormoráre , ն· Ֆրթմնջել զգալ :
Sunnormále , իկ· Տես Sottonormale .
Súnto . Ձառնատուած· Համառօտ բովանդակութիւն : իմաս : * տես եւ Estratto , գոյ :
Suntuária , ած , իկ· Legge suntuaria . Օրէնք ծախուց· Տոպաքիա հրեայիկ տանան , Փըմսի :
Suntuosaménte, Suntuóso , ևն· Տես Sontuosamente.
Súo , Súa . Դէր" պատկան· յատկապ դոյանէ պէրդրդ անձն ինդկանն" յերկրպանէրաբ տեառ· Իւր ընէնկր· տէնկր նին: Յաքնաւիի տրակտնին լինի Suoi, մեր[1] եւս Suo, կամ Sui . Բայց փոխկ հոլովից յաքնակաւի աշ. առ վորաբար՝ ի կիր ածին հոլովք գերանուանաս egli, և ella . ըր Loro . ըր· Ia madre di loro· մայր իւրեանց , կամ նց : lor· femmine ..կանայք իւրեանց , կամ նց : Բայց Suo երբեմն՝ ի կիր ածի և՝ իւրոք նակատն· ըր· i suo' avversarj· զհակառակիս իւրեանց: a' suoi mariti . արանց իւրեանց : So , յարի յայլ անուանս փոխն Suoին· ըր· Signorso· Տր իւր , կամ տր նր : Suo հնչեակ իրրև պղի վանկ՝ ի կիր ածի փոխկ իգականին Sua . ըր come suo-sposa , e moglie . որպ զկարոն իւր և զկին : aver , կամ toccar le sue . գանակոծ լինել· գան ընդկէ : far delle sue.
* ըր far delle solite sue sciocchezze , ևն· գործել ըստ սովորական անմտութեան· անմտանալ որպ միշտ : far suo. սեպհականել· ստանալ անձին: Suo հանդերձ յօդիւ նշանակէ՝ Ինչք իւր· սատցուածք իւր : Suoi, յոյ, գոյ· Իւրքն· ծնօղք, կամ բարեկամք , կամ ազգականք , կամ քաղաքացիք , կամ ընտանիք իւր , ևն:
Suócera , իկ· Ջորանչ : գոյն սիս :
Suócero , ար· Աներ : գոյն սիս :
* Svocicchiáre , ն· Բամբասել· վատաբանել առնել :
Svogliáre , ն· Յափրացուցանել· բառնալ զիղձ , կամ զկամս , կամ զսիրտ ոգւոյ : իխիխնիրկիր :
Svogliársi , յ· Յափրանալ· ոչ ևս կամիլ զժկամանիկ իխիխնիկ :
Svogliatággine , իկ· Յափրութիւն· տաղտկութիւն· իխիխնիկ· ծանիկ :
* Svogliataménte . Ակամայ· գժկամակիս իրեք· ան փոյթս : նաւրբ :
Svogliatéllo , la . Փոքր մի տաղտկացեալ· տաղտուկ:
Svogliatézza . Տես Svogliataggine .
Svogliáto , ta . Ընտխրտ· յափրացեալ· տաղտկացեալ· իխիխնիկ· պնդիկ: Svogliato , գոյ· Տես Svogliataggine .
* Svogliatúra . Տես Svogliataggine .
* Suóla . Ներբան հողաձափին : աւեր· ֆոփիշ :
Svolaménto . Թռիչ : գոռ պռչնոց :
Svoláre , ն· Թռչիլ· ասլմտ :
Svolazzaménto . Թևածուիլ· հեզիկ Թռիչ :
Svolazzánte , ած· Որ պարս և անդր Թևածէ· հեզաթռիչ· հողմնաշարժ (վճռաբ :)
*Svolazzáre , ն· Թևածել պարս անդր· հեզիկ Թռչիլ· ասմիկ" Թևաշրուիլ· ֆօֆիչեն պէրիչ ասլմտ : նաւագնել· Թևահարիլ· բաղխել զհեւս : գանագալրբ ֆոփ : Թափառիլ· տատանիլ ՚ի հողմոյ :
Svolazzatóre , ար· Որ պարս և անդր Թևածէ :
* Svolazzétto . Նկարեալ կտաս հողմաշարժ :
Svolázzo . Թևածուիլ· հեզիկ Թռիչ· հողմաշարժ ինչ:
Svolére , ն· Ա՛ջ կամիլ· փսխիլ ՚ի կամայ : խռնիկիր :
Svólgere , ն· Պարզել (զպատատուկն ·) մեկնիլ· քակնալ· ալմտ · ատլ ալմտ : գարձուցանել զոք ՚ի կարծեաց · հրկել ՚ի մտաց : Քիւրինպեն պեօնպիրգիւ : Ձեխապնիս բացայայտել· մեկնիլ· հանս վերծիւ :
Súolo . Գետին · երկիր · երես , կիմ յատակ երկրի: Խօրհ · էջ : suol marino . երես ծովու· ծով: Յատակ, կիմ ներքան հոլոմնափից · (ըստ այսմ նախադեմ ՚ի յոքնականն լինի le suola, իկ ·) ոչ· տեսակէն : Suolo . կարգ · շարք · (տերրագէս ատի պնձաց , կամ զուտերէաց եղէլոց ՚ի վէր մխանց կարգաբ զոք զոք· տարածաբար :) օրս գան : ձ súolo, կիմ suolo a suolo . կարգաբ· կարգս կարգաբ· խաւ ՚ի խաւ· մի զմիով · ՚ի վէր մխանց : պայլան գագնի գագնի : Suolo . Գարշատաբ : Խապան : սրմ քակ : Խըտնագ : usçir del suolo . զարտուղիլ , կամ զատանգել :
Svólta , Svoltaménto. Խոտորումն· դարձ· Թեքումն· Svolta . Տեղի Թեքեալ :
Svoltáre , ն· Քակել (զպատատուկն ·) պարզել մեկ նել : ատլ ալմտ : գարձուցանել· Թեքել : փնդ փնրնել: altrui . գարձուցանել զոք · համոզել· ձգել յիւր կարծիս :
Svoltáto , ta . Քակեալ· Թեքեալ , ևն :
Svoltatóre , ար· Դարձուցիչ· Թեքիչ , ևն :
Svoltatúra . Թեքումն· կրկնուած· կորուճ :
* Svolticchiársi , յ· Քակիլ ոլորիլ , կիմ ոլորիլ :
Svólto , ta . Քակեալ· (ասի զպատատուկ իրաց ·) պարզել· մեկնեալ· ալէյնալ· գարձեալ· համոզել: պնդիկ : խախտել (ասկր :) պէրիւինիկ :
* Svoltúra . Տես Svoltatura . Conversione .
Svólvere , ն· Բաս պատալ· Տես Svolgere . Դարձուցանել ՚ի մտաց· չմրել զմիտս : Քիւրինպեն լնիրկիր :
Suóno . Հնչիւն· հնչումն ձայնի· ձայն· ակօս· սիս : m' ha cacciato di casa a suon di bastonate . փա խուց զիս ՚ի տանէ գանիւ : Նուագարան : սպ : նուագ · նուագարան : լալիւ : երգ : Ինքարիս : համ բաս · լուր : լալ· նամ· fare un suono . հնչել· ձայն արձակել· * andare a suon di campanello . կեալ ծախսոք այլոց :
Suóra . Քոյր : գերգարպաս : միանձնուհի· քոյր :
* Suórsa . ըր Sua suora . Քոյր իւր :
Superaménto . Յաղթութիւն· յաղթուիլ :
* Superánte , ած· Յաղթօղ :
Superáre , ն , և ա· Յաղթել· գերազանցել· զանցանել· առաւելուլ· էնդիր· ալէրմտ :
Superáto , ta . Յաղթեալ· առաւելեալ :
Superatóre , ար· Յաղթօղ· գերազանցօղ :
* Superbáccio , ia , ած· Հպարտագոյն :
Superbaménte , ած· * Superbissimaménte. Հպարտաբար· պոռոզաբար : Ղաղրաս լլուաղ էնի : շքեղ· շքեղ զարար · մեծամտաբար : Բանբանա էնի · հրեշէնկի :
Superbétto , ta , նած· Փոքր մի մեծամիտ :
Superbia . Հպարտութիւն· ամբարտաւանութիւն : Ղաղրաս էնի · ֆիսիկ :
* Superbiáre , ևն· Տես Superbire .
Superbiénte , ած· Բաս լաւ · Հպարտացեալ· գոռոզ միտս· մեծաւելեալ· աւելորդ· յորդ :
* Supérbio , ia . Superbióso , sa . Տես Superbo.
Superbíre , ե Հպարտանալ· փքանալ· մեծամտիլ: Ղաղրաս լլուանիմ :
Superbíto , ta . Հպարտացեալ· գոռոզացեալ :
Superbiúzza , նած· Անհպարտութիւն· հպարտութիւն փոքր :

Supérbo, ba. Հպարտ. ամբարտաւան. բարձրամիտ: Նաղրաւ. փիսիկի: հոյակապ. չքեղ. պերճ. պանծալի. գեղապանծ. մեծամտեմ. ազնիւ. վայելուչ. գոփել. լեզի. առնիաբար. եւլ: Superbo muscolo. Գոտոզ մկան. (է մկան ինչ որ ամբառնայ զկին ի ձակատն կոյս:)

Superbóne, ń, աստի. Ամբարտաւանն յոյժ:

* Superbuzzáccio, ia, ձէգ. Հպարտագոյն:

Superbúzzo, za, նաճ. փառասէր. ինքնահաւան:

Superchiáre, Supérchio, ձն. Տես Soperchiare, ձն:

Supercília. Բառ. լար. Տես Sopracciglio.

* Supereminénte. Տես Sopreminente.

Supererogazióne, ին. Գործ արարիլ առաւել քան զպարտս անձին. գործ առաւել:

Superfetazióne, ին. Բառ բնական. Սկին յղուն. յղուն երկուց:

Superficiále, ń. Մակերեւութական. մակերեւոյթ. որ է ի մակերեսութի. ի վերին երեսս. վերնեայ: ոչ ճշգիւ: արտաքին: պղնձագործ: ծեփել. անկատար. թերակատար: խաբեպատիր: գոռոզ: superficiale idea di checchessia. վեր ի վերոյ. հաւանցի ծանօթանալ իրիք: figure superficiali. մակերեսեան ձեւք:

Superficialità. Մակերեսոյթ. մակերեսութի. երեսոյթ:

Superficialménte, ń. Ի մակերեսութի. ի վերին երեսս. արտաքոյ. հաւանցի: սոսկալս. խաբեպատիր: ծեփել. անկատար:

Superfície, ին. Մակերեսոյթ. մակերեսութի. երես: խաղ. խաղ:

Superficiétta, նաճ. Մակերեսոյթ փոքր:

Superfluaménte, ń. Յաւելորդապէս. յանապէտս:

Superfluità, - táde, - táte, ին. Աւելորդութիւն. աւելորդութի. յորդութի: պէսպէսութի. լցեալութիւն:

Supérfluo, ua. Աւելորդ. աւելի. առաւել. աննչափ. անպէտ: պէսպէս. լցեալ օրինակ. լցեալութիւն:

* Súperi, ur. յոթ. Աստուածք. գիք. անմահք:

* Superinfúso, sa. Հեղել ի վերուստ, կամ ի վր:

Superióre, գոյ. ար. Ազնիւորդ. մեծաւորդեալաւոր. գլուխ. պաշ. ուխտ:

Superióre, ած, ń. Վերին. վերագոյն. վերնագոյն: խաղ. էօթարէի. պաշ:

Superiorità, - táde, - táte, ին. Ազնիւորդութիւն. մեծաւորութիւն. գլխաւորութիւն: պաշ օրէնք: գերապայծառութիւն. գերազանցութիւն. առաւելութիւն: խաղ օրէնք:

* Superiorménte, ń. Գերագոյն իմն օրինակաւ: ի վերուստ:

Superlativaménte, ń. Ի գերագրականն: մեծապէս. կարի. գեր. ի վերոյ:

Superlatívo, va. Գերագոյն. գերակայ. գերագանց. յագոյն: Գերագրական (անուն:) buono, կամ cattivo in superlativo grado. ամենաբարի, կամ ամենավատթար:

Superlazióne, ին. Գերակայութիւն. առաւելութիւն:

Supernále, ń. Վերագոյն. վերնի:

Supernalménte, ń. Վերին զօրութիւն. ի վերուստ. յաստուածս. յերկնուստ:

Supérno, na. Վերին. երկնային. աստուածին. գերբնական:

Superparziénte, ń. Պահապանման. (է մանն որ պահ կաս Հոմոյ կամ քանակութ իրիք, որով աչք ոչ ևս շչգիւ փակին յայլումն:)

Supérpendicoláre, ին. Տես Sottonormale.

Superpurgazióne, ին. Աւելորդ մաքրութիւն. (տես զբուռն մաքրողական դեղոց:)

* Supérstite, ń. Որ մնայ կենդանի յետ մահուանն ուրուք. յետնորդ ուրուք:

Superstizióne, ին. Սնոտի պաշտամունք. պաշտաւմունք մնոտեաց: Սնոտապաշտութիւն. անօգտապաշտութիւն: յոռի պաշտել. խիղճ. անշափ զգուշաւորութիւն:

Superstiziósaménte, ń. Սնոտապաշտութիւն. անշափ. քաջ. անշափ:

* Superstiziosità. Սնոտապաշտութիւն:

Superstizióso, sa. * Superstiziosíssimo, ma. Սնոտապաշտ. աւելորդապաշտ. անողոքապաշտ: պաշտել ի նանէ. պաշտել խղճագոյն: զգուշ չազդոյն. չշգագոյն:

* Supervacáneo, ea. Աւելորդ. անպիտան:

* Supinaménte, ń. Ի վր թիկանց. յորսայս:

* Supinársi, յ. Յորսայս. ի վր թիկանց անկանիլ:

* Supinazióne, ին. տե Moto di supinazione. Շարժումն յորսայսման. (ք շարժումն գարձման մարմ նոյն կամ թիկանց ի գետինն կոյս:)

Supíno, գոյ. Ազգ ինչ բայանուանց, կամ դերբայից:

Supíno, na, ած. Անկեալ յորսայս, կամ ի վր թիկանց յորսայս: առաջ խոխիանն եաեան: անփոյթ. անհոգ. հանգուիստ: ignoranza crassa, e supina. ապիտակ թանձրեւ անկատագովելի, կամ գոռովելի, անպատուսանի:

Supíno, ń. Ի վր թիկանց յորսայս:

Súppa. Տես Zuppa. Կարկանդակ ինչ:

Suppállido, da, բառ. փոքր մի գեղնեալ. այլազունեալ:

Suppediáno. Տես Suppidiano.

Suppelléttile, ին. կահ. կարասի. էնէա. եւ ք ոփչք:

* Supplantáre, ն. Խաղալ. գլեզուացանել: ալաքատօպաղէ գայթագրմամ: այս և dare il Gamberto.

* Supplantatóre, ար. Խաղող. գլեզուագիչ:

* Supplantazióne, ին. Խաղալիս: գլեզուացանելիք:

Súpplica. Աղերսագիր. թուղթ աղաչանաց. օգնակալ:

* Supplicánte, ած, ń. Աղերսել. պաղատօղ. ազերսասիրկու: էալվարձիչ: որ մատուցանէ զաղերսագիրս: հալինի տալ եպիսկ:

Supplicantemente. Տես Supplichevolmente.

Supplicáre, ած. Աղերսել. պաղատիլ: էալվարձել:

Supplicáto, ta. Աղերսակալ. պաղատեալ:

Supplicatório, ia. Աղերսարկու. պաղատական. աղերսահայց:

* Supplicatrice, ին. Պաղատօղ. ազերսօղ:

Supplicazióne, ին. Աղերս. պաղատանք: նիկոլ բիմա. էալվարձ: տես և Supplica.

Súpplice, Supplichévole, ń. Պաղատօղ. ազերսաբանական պաղատադին: էալվարձիչ:

Supplicéménte, Supplichevolménte, ń. Պաղատագին. պաղատասխան: էալվարձով:

Supplício. Տանջանք. պատիժ: սխալիք. ձեղ: supplicio estremo.

Suppliménto. Յաւելուածք. յաւելուած. առաւելութիւն յաւելուեալ գրոց:

Supplíre, ն. Լնուլ զվերին, կամ զնուազն, կատարել: էքսիյնի բանմանամ:

Supplízio. Տես Supplicio.

* Supponíbile, ń. Ենթադրելի:

Suppórre, ն. Ենթադրել. գնել. համարիլ կարծել. համարիլ ձշմարիտ: փոխ եմնիք. բանիմ: գնել ի ներքոյ. ենթադրել: ալքնա գօսմ. փոխանակիլ. գնել ի տեղի իրիք:

* Suppositivaménte, ń. Ենթադրաբար. ենթադրելի:

Suppositívo, va. Ենթադրական. ենթադրեալ. ենթադրական. մատնիչ. առոյգ. հնարուոր:

Suppositiziaménte, ń. Ի տեղի. փոխան:

* Suppositízio, zia. Կարծիքեալ (տրգի:)

Suppósito. Տես Supposto.

* Suppósito, ta. Ենթադրել. անձն. անձնաւորեալ:

Suppositório, Suppósta, Պատրոյգ երասանի. (է դեղ ինչ ակնդ քաղցրի, կամ երկայնաձև. զոր ի

նելքս վարեն ը սրբանն՝ ի լուծանել զկովկղանն։) շաք ։

Supposizióne, ից. Երևակայութիւն ։ Քարդ երևի ։ Supposizion di parto. Բառ դիւանագիտաց. Փոխանակումն զաւակին. (է յանցանք ինչ, որովհետև ձևացուցանել զզաւակն՝ իբր ծնեալ յայլոց, և կամ այլոյն զբնական հանդամանս զաւակին։)

Suppósto, գ. Երևակայութիւն ։

Suppósto, ta, ած. Երևակայեալ. եղեալ. համարեալ ։

* Suppregáre. Տես Supplicare.

Suppressióne, ից. Բարձառումն (մենաստանաց, կարգի կրօնաւորաց, պաշտօնատարութեց, հարկաց։) խափանումն (գործ, դաշանց։) Գալոբբմա. պռեբբմա ։ Ջնջումն. ցրումն (օրինաց։) պահել երևի ։ Լուծիլ (մնանաւոր ինչ պարագայից։) խափանումն, կամ դադարումն (դաշտանի կանանց։) d'orina. Փիզարելուն. փիզադրաւումն ։ Suppressione di parto. Պաղեցուցելուն. (ը օրէնագիտաց՝ է յանցանք խափանելոյ, կամ անչար առնելոյ զծնունդ զաւակին հղիզառցանելով, և։)

* Súpprimere, Sopprímere, ն. Ծածկել. անհետ առնել. ամենևին առնել ։ գոփանմա ։ անցանել լուծ ։ ընկճմամբ ։ ոտս օվտ ։ Բառնալ (զինադադարս, զպատերազմ ինչ։) խափանել (զգիրս ինչ։) արգելուլ (զհրատարակութիւն իրիք։) օրինադան գաղբբմա. պռեբբմա. եռանգ երևի. Ճգուցանել (ներգործ զգաչն ինչ։) գոփանմա ։ Ընկճել, կամ ցրել (զօրեհս։) պօղմա. պահել երևի ։

* Suppuraménto. Խղճայլճութիւն. հատնուլճի պալարին ։ իրինչքի ։

Suppuráre, ն. բառ բծ. Խղճայլճիլ պալարին. շաքաւանալ. հատնանալ պալարին ։ իրինչքիմ ։

Suppuratívo, va. ած, մերձ և գոյ. ար. բառ բծ. Խղճայլճիչ. շարաւացուցիչ ։ իրինչքիճ ։

* Suppuráto, ta. Խղճայլճեալ. Ճարախեալ ։

* Suppuratióne, ից. Տես Suppuraméto.

* Supputáre, ն. Հաշիւ առնել. գումարել զՃիմս. յաճելուլ ։ հիսուս երիմբ. ճեմ երիմբ ։

* Supputatióne, ից. Հաշիւ. համար ։

Supremaméte, ած. Մեծապէս. յոյժ. կարի իմն։ իճքրան։

* Supremazía. Գլխաւորութիւն. (է իրաւունք ինչ զոր սեփականեցին անձանց Ճաւատոլոգ անգղիոյ ընկալ գլուխս հաստատոյ իւրեանց։)

Suprémo, ma. Գերագոյն. գերակայ. ծայրագոյն. բարձրագոյն. վերագոյն. վերագոյն. ապէմ. ալի. էն էօփըրէի ։

Suqquadrúplo. Բառ բառաքանիդ. Սորաչքառասնապատիկ ։

Suqquintúplo. Բառ բառաք. Սորահնգապատիկ ։

Súr, նա. Խորդ ձայն" դնի ձայն յառաջոյ բառից ոչնչոյ ձայնառոյս. "ի վերայ. "ի. յ։ խոնիմնե ։ in sur. Դնի ։ է ։ sur un baſtoncello. "ի վէր միոյ, փոքրիկ գաւազանիւ։

* Surále, գոյ, ից. Ի առնուն երակի ։ աց. Պառաշհիալ առ Ճամբ սրունից. Ճամբական ։

* Surerogazióne. Տես Superèrogazione.

Surgénte, ած. Յարուցեալ. ծագեալ ։

Súrgere, ե. Յառնել. յառնել յանկողնոյ ։ գալիմա ։ ամամռնաա ։ Բղխել. հոսել ։ էջմա. ափա ։ ելանել. "ի վեր եղանել ։ էօփաբը էջմա ։ սկսանել. ծնանել. ծագել. յառաջ գալ ։ պօղմա. պռեհոռ երևի ։ հաստանել յափն, կամ "ի ցամաք. ելանել "ի ցամաք ։

* Surressióne, ից. Յարուն ։ Pasqua di surressióne. Զատիկ ։

Surrettiziaménte, ած. բառ բծ. Գաղտագողի. խաբանօք (առ զառս գրոհածոց, կամ զընդհակ ինչ ոտա. ցեկոց յանիրաւ ։)

Surrezióne, ից. S, Surressione. * Սպրդումն առուն յայլերատպիրս ։ * Գահավիժ, կամ անխորհուրդ ելբուսմն ։

* Surrogaménto. Փոխանակուն ։

Surrogáre, ն. Կայուցանել փոխանակ. փոխանակել զոք "ի տեղի ուրուք ։ էէրինե գօմա ։

Surrogáto, ta. Փոխանակեալ, ած ։

* Surrogazióne, ից. Փոխանակուն ։

Súrto, ta. Յարուցեալ ։ գալիմըլ. ելեալ. էջմա ։ surto di collo. ուղղաբերձ, կամ նուրբ պարանոցաւ ։

* Suscettíbile, հ. Ընդունակ. ընդունական. ընկալունակ. ընկալուն ։ ալա պիւնբ ։

* Suscettibilità. Ընդունակուն ։

* Suscettívo, va, ած, և գոյ. Ընդունակ. ընդունական. ընկալուն ։

* Suscezióne, ից. Ընդունելուն ։

* Suscitaménto. Յարուցիչ ։ գրգիռ ։ senza suscitamento di guerra. առանց գրգռելոյ զմարտ պատերազմի ։

Suscitáre, ն. Յարուցանել "ի մեռելոց. կենդանացուցանել ։ փէրիլմա ։ յարուցանել. զարթուցանել. շարժել. գրգռել ։ գալոբբմա. ենչոպա էնիփ. ընէրէնմա. գընդբմա ։ guerre. յարուցանել պատերազմունս ։ ակքէր այմա ։ և Suscitársi, յ. Յառնել "ի կեանս ։ փէրիլմա ։ զարթնուլ. շարժիլ ։ ոտ օվտ ։ ընէրէնմա ։

Suscitáto, ta. Յարուցեալ. կենդանացեալ, ած ։

Suscitatóre, աց. Յարուցիչ ։ գրգռիչ. գրգիռ ։

Suscitatríce, ից. Գրգռիչ. ոտգրիչ ։

* Suscíto, ta. Ազատեալ. փրծեալ ։

Susína, Շոր ։ Էրի ։

Susíno. Շորենի ։ էրինի աղաճ ։

Súso, և Di súso, գ. Տես Su, և di Sopra.

* Susorniáre. Տես Susurrare.

Susornióne, ին. լաւ. Sornióne, աց. Գաղտագին. կեղծամիտ ։ իլինգեն ֆաղրլը ։

* Susórno. Տես Suffumicazione, Suffumigio. Ծառուփ. ուժգին կռմռուն ։

Suspensióne, ից. Յապաղումն. ընդհատումն. ընդմիջումն. Էճդիդ. փըռահալ երևի ։ Կախումն ։ (է պատիճ ինչ եկեղեցական ։)

Suspensívo, va. Յապաղիչ ։ ընհատիչ ։ խափանիչ ։

Suspéso, sa. Տես Sospeso. Կախեալ ։ (իբր պատճէն կախմամբ ։)

Suspicáre, ե. Տես Sospettare.

* Suspíngere. Տես Sospingere.

Suspizióne, ից. Տես Sospezione, Sospetto.

Sussecutívo, va. Տես Susseguente.

* Sussecúto, ta. Չհետ եկեալ. գհետ եկեալ. ամմիջապէս ։

Susseguénte, հ. Հետագայ. յետագայ. հետևորդ. գհետ եկեալ. արտքնե իլլեն. ածղբա իլլեն ։

Susseguenteménte, ած. Ապա. յետոյ. զկնի. կարգաւ ։ ածղբա. արագըա ։

Susseguénza. Հետևորդ. հետևանք. հետեւեալն. եզրակացուն ։ իլլինճ ։

* Sussequénte, = teménte. Տես Susseguente, ած ։

* Sussi. Խաղ ինչ մանկանց, որք խաղան ուղղաբերձ քարամբ ինչ, յորոյ վէր դնեն զդրամսն՝ որովք գնին խաղալ ։

* Sussidénza. Տես Posatura, Fondacchio.

Sussidiariaménte, ած. Բառ բծ. Օժանդակապէս. իբր օժանդակութեն ինչ ։

* Sussidiário, ria. Օժանդակական. նպաստիչ ։

Sussidiatóre, աց. Օժանդակ. օգնական ։ էաթրճի ։

Sussídio. Օժանդակուն. օգնուն. նպաստ ։ իմաթ ։ էաթրճի ։ գրգիռ. հրապոյրք ։

Sussiégo . Ծանրուհի . Ծանրաբարուհի . Ծանր բարք:
Sussisténte , ſ. Կենդակայացող . կենդակայացեալ . գոյակ . հաստատուն:
*Sussistentíssimo , ma , գեր . Ամենահաստատ . հաստատունն յոյժ:
Sussisténza . Կենդակայուհի . գոյութիւն: * Սնունդ . կերակուր . ապրուստ . դարման կենաց: էնդէ կեայ ձեզ . կենդանեցէք:
Sussístere , ե Կենդակայանալ . գոլ . կալ . անել . գոլ տակաւին: օչմա . պոռնա : լինել հաստատուն , կիմ զօրաւոր . (ասի զրանից :) գոնվեթի օչմա : questa ragione non sussiste . այս պատճառ չէ լինչ զօրաւոր . անհիմն , և կամ տկար է : * Կեալ . կենալ ըն իւրում կարգի , կիմ վիճակի . (ըն այսմ նշանակուհ է բառս կիրառուհ :)
Sussoláno . Հալմ արևելեան : կիսն փօղսի :
Sústa . Ճանան բնաւանց գրատուց : * Տես և Molla . Essere , կիմ mettere in susta . Կենել ի չարժման . կիմ չարժիլ . զարթուցանել . գրգռել :
♦ Sustánte . Ի կիր ածէ In sustánte . Յոտին . կանգուն:
Sustantivaménte , Sost." ſ. Գոյականաբար :
Sustantívo, Sostantívo, va . Ինքնագոյ . ենդակայացող . ինքնաստորակայ : Գոյական (անուն:) հոմանիք՝ բառ : էակական (բայ :) պոլը :
Sustánza , Sustánzia , Sostánza . Գոյացուհի : վարըժ . վիճակ . պաճ : էուհի . իսկուհի . զինչուհի : հրեշտակ . հոգեզէն: հոգի . անկաստաբար հոգի : Հաստատուհի . բանդակուհի . իսկաստ : գոնվելի : գոյ . կին . ֆալ : in sustanza , կամ in sostanza , ſ. հատուածաբար . կարճի կարճոյ : գոյ . in sustanzia . տես in Effetto .
Sustanziále , Sostanziále , ſ. Գոյացական : էական : ճիվնէրի . պաճ : կարևոր . երևելի : էրինելը :
Sustanzialíssimo , ma , գեր . Տես Sustanziale .
Sustanzialità , - táte , - táte , իկ Գոյացականութիւն :
Sustanzialménte , Sostanzialménte , ſ. Գոյացապէս . էապէս . իրապէս :
Sustanziársi , Sost," ր. Անանուլ զգոյացուհի .
Sustanziévole , Sost," ſ. Գոյացական . բաղմահիւթ . անդադար . զօրեղ : շահաբեր . օգտակար :
Sustanzióso , sa . Sustanziosíssimo , ma , Սննդարար . սննդամատոյց . հիւթալից : գոնվելի էրինի :
Sustentazióne , իկ . Սնունդ . պահպանում կենաց . դարման կենաց . պէսլէին . յէնկինճէկ :
Sustituíre , Sostituíre , ն . Փոխանակել զոք ի տեղի ուրուք . կացուցանել փոխանակ : էնէրինն գօմա : եւս՝ բառ օրինագիրդ . կացուցանել երկրորդ . ժառանգ :
Sustituíto , Sost" , ta . Փոխանակեալ ի տեղի ուրուք :
Sustitúto , գոյ . Փոխանորդ . առեղակալ . վէքիլ:
Sustituzióne . Տես Sostituzione .
* Sústre . Սոսկալ չոմանք ի կինիմոյ :
* Susurránte , ſ. Խոխոջուն . կարկամասահ :
Susurráre , ե . Շշնջել : փսըլտաման : խոխոջել . կարկամջիլ : էաղլամա : քրթմնջիլ . քաղքաղել . չարչիս խօսել . գոյգէլ անօյնէմ :
♦ Susurráto , գոյ . Քրթմնջիւն : քաղքաղեալ (մեղմասց:)
Susurráto , ta , ած . Շշնջել . քրթմնջեալ , ևն :
Susurratóre , ար . Շշնջօղ . քրթմնջօղ . քաղաղոզ . շոգմոգ . փսըլտայըճը :
Susurrazióne , իգ . Շշնջիւն : քրթմնջիւն . քաղքաղել . շոգմոգուհի :
* Susurrío . Տես Susurro , Mormorío .
Susúrro . Շշնջիւն . հնծունի : էբ էբ . փսըլտը :
Susurróne , ար . Շշնջօղ . հնծօղ . քաղ . շոգմոգ . փսըլտայըճը : քաղնաթրկու :
♦ Súto , ta . ꝑ Essuto , կիմ State . Եղեալ : è suto . եղև:
* Sutténdere , ն . բառ էրլտալէին . Ձգեալ զչին ինչ ընկճամբ եռանկեան . ձգել զձգանս , կիմ զոր ա. կեցան :
* Sutterfúgere , ե Խոյս առալ . խուսափիլ :
Sutterfúgio . Օրինակ , կամ նշանակ փախուստի . փախուստ . խոյս . խուսափումն : գալ ընձս :
Sútto . ասի ի di Sútto . բառ փակագիծ՝ Տես di Sotto .
Suttrárre , Suttrazióne . Տես Sottrarre , ևն :
Sutúra , բառ անգամալնոց . Կարան . (ի ժամն՝ ուր միակցին ասկերք գանկին :)
Suveráto , Sugheráto , ta . Սնկայաձի , կիմ անկաւոր (հողմաթափ , ևն :) հանիրելը :
Súvero , Súghero . Սունկ , կիմ անկենի : ճանիրաց պատճ. ճանիրաց : կեղև անկոյ :
Súvi , կիմ Súvvi . Տես Su .
Suvversióne . * Տես Sovversione .
* Suvverténte , ſ. Տես Sedizioso .
Suvvertíre . Տես Sovvertire .
Suzzácchera . Տես Ossizzacchera . Վիլա . նեղուլիչ . dargli il cardo , կիմ il mattone , և կիմ la suzzacchera , բամբասել զոք :
Súzzaménto . Զորացուցանելն . ցամաքեցուցանելն :
Suzzánte , ſ. Suzzatóre ; ար . Զորացուցիչ :
Súzzáre , ն , և ե . Զորացուցանել . առ առաւել առաւել . ցամաքեցուցանել : գոնառաքիմ :
Suzzáto , ta . Զորացեալ . ցամաք : գոնառաքած :
Súzzo , za . Զոր . ցամաք . նուրբ : գոնառ :

T

T տ . Թի , կիմ Թիհ . Ի գիր բաղաձայն , և ունի առանձնորդն ի կարգի իւր լատին այբենեից . և է ծորդառաջ ընդ գրոյն D . վրդ և գրին Etate , և Etade ; Potere , և Podere .
* Tabacchléra . Տուփ պնչագեղոյ . ենփէյե գոնառաս . գոնառաս :
* Tabacchísta , ար . Սիրող պնչագեղոյ . մոլիլ ի ձգել զբնթախոտ :
Tabácco . Ծխախոտ . Խոխոջ . գեղուն պնչագեղ . զբնթախոտ : ենփէյե . պոռնան Քաւ կոչի և Erba regina .
Tabállo . Ճն երկու փոքրիկ պղնձի Թմբուկք : նա պարս . փխոդելէյ . կոչին և Nacchere . և առլորաբար Timballi .
Tabáno , na . Lingua tabana . Զարալեզու . բամբասող . բամբասանաբ :
Tabarráccio , ելի . Յոռի . կիմ հին վերարկու :
* Tabarríno , նաձ . Վերարկու փոքր :
Tabárro . Վերարկու (արանց .) երկնոց : պիճիլ . փենբաճէ . էչրաֆէ :
Tabarróne , ար , ատգ . Վերարկու մեծ , կիմ լայն :
* Tábe , իկ . Ցեխ . ասպանճուխ :
Tabefátto , ta . բառ լատ . Ցեխեալ . ասպանճուխ :
Tabélla . Կոչնակ : չատաբան . չաղակաս : suonar le tabelle dietro ad alcuno . Ծաղր առնել , կիմ բամբասել զոք :
Tabernacolétto , Tabernacolíno . Փոքրիկ մատուռն :
Tabernácolo . Փոքր մատուռն : Տապանակ որթոյ խորհրդոյն . (ի տապանակաձև տեղի ի վր բեմի եկեղեցեաց՝ ուր պահի քրտնական մարմինն : տես , վորաբար կոչի Ciborio .) Խորանն վկայաբ : Festa di Tabernacolo . Տօն տապատարհաց : eterni tabernacoli . յաւիտենական , կիմ երկնային խորանք . երկինք : Tabernacolo . բառ նաստրդոյ . Ն

փոքրիկ բարձրաւանդակ ինչ՝ի խիչս ցահիճաւոյց, ուր կանգնին նաւապետն՝ի սպրդանս իւր:

Tabernária. Աղբ ինչ նախնի կառավերդաւոր, յորում նկալապրեին ոչ զպործս թագաւորաց, այլ ռամկաց:

Tabì, ար. Կերպաս ինչ:

* Tabífico, ca. Նեխեցուցիչ. տապականիչ:

Tácca. Փոքրիկ հատուածած, կիմ գիւծ (ապարեզ՝ի վր կարծր նիւթոյ:) ետնիւթ: Փայտանիչ. (է փոքրիկ փայտ ինչ բաժանեալ ի երկայն յերկու մասունս: յորս հանդիպ միմեանց առնեն փոքրիկ նշանս ինչ վր յիշատակի և առուգրելոյ նշ որք ասեն կիմ առնուն ինչ յայտարիկ: տոկոսաթաթ կոչի Taglia.) էքեզէ: առասին կարացին, կամ ածելոյին, ևն: պիղ. աղբ: ֆիւծ. արատ: էնէ: ախտ. մրուրիկ. ֆեքրուրիկ: նօտան. էնդիւէ: հատակ, կամ ձև (մարդոյ, կենդանեաց.) բարձրուրիկ. մեծուրիկ: քոյ. եօտպոմ: bella tacca d' uomo. այր վայելչահասակ: d' una gran tacca. բարձրահասակ. մեծահասակ: d' una stessa tacca. միաչափ, կիմ միասխալ: stare, կիմ tenere sotto la tacca del zoccolo. լինել կոպրի ինն ընկճեալ. կամ կարի ինն զսուտ ունել զրք: avere alcuno nella tacca del zoccolo. առ ոչինչ, կիմ ունկիս համարիլ զրք:

* Taccagneria. կծծուրիկ. ոչդուրիկ:

Taccágno, na, ածի. մերկ և գոյ. կծծի. ոչիդ. աչգահչ: նէնէս:

Taccagnóne, ածի, և գոյ. ասպի. Աչահագոյն. կծծի և կարիկամ.

Taccáto, ta. Պինակ. պիտակաձեալ. խայտափիտ: պէնէդէի: lo scolare, che di mal pelo avea taccata la coda. աշակերտն՝ որ էր պիտակիլ:

Tacchérélla, նաճաղ Taccaին ըստ առաջինն նշանակուրիեն: փոքր իներուրիւն. բիծ:

Tacchígrafo, գոյ. Բառագան. Աբրադիր:

Tacchíno. Աքաղձոյ ինչ հնդկաց:

Táccia. Ցոգիւտ. մրուրիւն. պիտակառիւն. ինեբուրիւն. յանցանք: նօտան. գայպահ. էչէ: uomini di mala taccia. այր վատանուանք:

Tacciáre, ն. Ցոգառանիլ. պիտակաւորիլ. պարսաւելոյ. ամբաստանիլ. վատանուն առնել: ոսկերահոտ. պէմի էնիվէ. ար էչէվէ:

Táccio: Աբարտ. կատարած: ոձիղ: fáre un taccio. վճարիլ զգործն. յիւանգ հանել:

Táccola. Ֆիզուն ինչ ագռաւանման և քաղմիակար. հաչ յաղդէ Cornacchiaին: Շառաիսս. չաղակրատ: խաղալիկ. սնոտիք:

Taccoláre, ն. Շաղիապրիել. բաջաղել. շատ խօսիլ: լաճճապանուէ էնիվէ: կագէչ. նիչա էչէվէ: տես և Trescare.

Taccoláta. Շաղիաղրուրիւն. բաջաղանիք:

Taccoláto, ta. Շաղիապրիել. բարբանջիել. շատախօս:

Taccolíno. Չգեղատ ինչ անձանձրիի ի չաղակրատ:

Táccolo. Խաղ. խաղալիկ. սնոտիք: գործ տարժանելի, կիմ բաղմանդամ:

Tacconcíno, նաճ. փոքրիկ կարկատանիք հոգեթափի: կոտրատիկ ինչ. պատառ. մի. գոյզն ինչ:

Taccóne, ար. Կաղկատանիք հոգեթափի: ֆոպոճ եռ. ճաղ:

Taccuíno. Գրքոյկ յիշատակաց: փնդիրիք: *Պահատետրակ, կիմ պահպանակ: ճշդոմն:

Tacénte, հ. Լռօղ. լուռ: տես: անձայն. (դիկեր:)

Tacére, ն. Tacérsi, ն. Լսիել. ոչ խօսիլ: տես օլմաք: գաղտարիլ: ն. Լսել ինչ. չասել. ծածկիլ: ետնչ համաք. պինիվէ: far tacere. լռեցուցանել: տես էնիվէ:

Tacére, ար. Taciménto. Լուռն: սիպտիմ:

Taciíbile, հ. Լսելի. զոր արժան է լսել:

Tacitaménte, ած. Լսելեայն. լսիկ. լսիկ ինչիկ. գաղտ: տես ֆոտ. էնդլիէնէ:

Tácito, ta. * Tacitíssimo, ma. Լուռ. լռակաց. սակաւախօս: տես: Tácito. Լսել. չտացել. ոչ յիշատակել: զսրսք խնայել: * և՝ ած. լսելեայն:

Taciturnità, -táde, -táte, էք. Լռակացուրիւն. լռուրիւն:

Tacitúrno, na. Լուռ. լռակաց. լսիկ: տես: անձայն. անշառաչիւն:

Taciúto, ta. Լսեալ. ոչ առացեալ:

* Tafanário. Ելատաան. յետոյք:

Tafáno. Բորեզ. գոռիւն. (է չանձ երիվեւեան. ուն ոչ այրատուր առատունս, և պատիճ, որով ձձէ զարիւն ձիոց, եզանց, ևն. և կատարիցուցանէ զնոս:) ար. սինէյի. all' alba de' tafani. ած ծագ. անագան յոյժ. ի միջօրէի. ցմիջասուրբ:

Taffería. Փայտերէն պնակ ինչ կոնքաձև:

Tafferúgià, Tafferúglio. Կռիւ բազմաց. աղմուկ. կագ: գալիս:

Taffettà. Կերպաս ինչ թեթեւ և կակուղ: տանպու. քօղ, կիմ գլխաշոք կանանց յօրինեալ յայմ կերպասէ:

Táffio. Բառ ռամկ. Խմորուրիւն որովայնի:

Tagete, ար. Տունկ ինչ, որ կոչի և Fiore affricano.

Táglia. Կտտրած. տպանուած. հարուածած: էօլդիսք: գան. գըռելն: հարկ. տակ: վերնի: փրկանք (դերեւոց:) ահեղ ինչ գոռնաչմա: վարձ խոտատեալ, կիմ տուհալ որոց տպանանեն զտպատուհաս, կամ գտարագիրս: ուխտ գողոնի. գաշնակցուրեի: գաշնակցուրեի: գաշնակցաց: նշանագրեալ. տարազ զգեստուց: tutti vestiti a una taglia. ամէն զգեցեալ միատարազ, կիմ միակերպ: Կարք. հաճոյք: ասպեղէ: questo è in tua taglia. այդ ի քո ձեռն է. կիմ այդ յընտրուրեեր քո է: Taglia. Տես և Tacca. ըստ նշանակուրեն: Բնուրեի. հանգամանք? Հասակ. մեծուրի. բարձրուրի: պոյ: uomo di bella taglia. այր վայելչահասակ. կամ աւարտահասակ. հասակագեղ: պօյնա պօյնա: d' una gran taglia. մեծահասակ. բարձրահասակ: ռապան պօյնա: di taglia non molto grande. ոչ յոյժ մեծահասակ: di mezza taglia. միջակահասակ: օրթա պոյ: Եա միջակային: Taglia. Տես և Polispasto. Taglia personale. Գլխահարկ: հարած:

* Tagliábile, հ. Հատանելի:

Tagliabórse, ար. Գրպանահատ, կիմ ընտիրելոյզ կիմ կողմնելոյզ: էան էնդճի:

Tagliacantóni, ար. Տես Sgherro.

Tagliacérchio: Բոլորահատ. (է մին ի հատուածոց կարկնոյն. և բոլորահամձ հատանել ըստ ծուղեն, ևն, յորոյ վր շուրջ ընճանայ:)

* Taglialégna, ար. Փայտահատ. փայտահար: օդուն էաոշը:

Tagliamáre, ար. Ի ափերնաձև ատորին մասն ցանկ նաւուն. տուգարանի: Ծովահատ:

Tagliaménto. Հատուած. հատուածած: էնդիմ. էնդճ: սպանուրի. կոտրած. գան. գըռելն:

* Tagliapiétre, ար. Քարահատ. քարագործ. քարտաշի: ֆուչը:

Tagliáre, ն. Հատանել. կտրել: էնդիմ. պինդիմ: տես և Trinciare. ձեռել. ղհանդերգձ. հատանել զղգեստ ինչ: tagliare secondo il panno. յարմարիլ ըստ բերման ոխայնին: Tagliare. Բաժանել. անջատել. մերկել: այըդմա: աւարտել: պինիրմէ: a pezzi, in pezzi. կիմ ատակ tagliare. կտտրել. ոտանաւել. ատակիլ. ի նուր սուսերի մահել: էօլդիրմէ: գըռմա: fra le due terre. սպօրահատուր առնել զձաւս, կիմ ղտառնիկ ըստ հողոյ: il ragionamento, ևն. ըստ միջակ կիմ

կամ ընդհատել զճառն, ևն: le parole in bocca. ընդհատել զխօսս ուրուք: il ritorno, կամ la strada, ևն. խափանել զդարձն, կամ զճանապարհն: le calze, կամ il giubbone. տապէտ. բամբասել. չարախօսել. վատահամբաւ առնել. քրմիմիջել: le legne addosso a chicchessia. վերածել ուժեք. չարիս խօսել: Tagliare. խաթել: խառնել զհնդուկ ինչ ընդ այլ ըստ: տնօ և Taglieggiare. Tagliare le capriole. կատնուլ: i formenti, ևն. հնձել զցորեան: i cappelli. խուզել, կամ փոքրիկ զհերս: una pietra. հատանել զքար: la pietra a qualcheduno. հանել զքար երիկամանց: le carte. բաժանել զխոնարհեալս խաղողն: Tagliarsi. Անձամբ անձին ընդդիմախօսել. անիանալ, ի հակառակ: tagliarsi la gola vicendevolmente. փոխադարձ զվիճառս:

Tagliáta. Տես Tagliamento. Հարկառուն (դեռևս). fare una tagliata. հարկել զգեաւրն: տպատնուլ քիշ քանիք և ինչ ամանօք. մեծամեծս տպատնուլ:

Tagliatélli, յոգ, ար. Դրամ ձ ինչ երբեմն հարկին: Tagliáto, ta. Հատեալ. կարեալ: եղխղխ: խոյճ: ben tagliato di tutte le membre. վայելչահասակ մարմնով. բարեյօդ անդամովք: էրէն:

Tagliatóre, ար. Հատօղ:

Tagliatúra. Հատուած. Հատուած: եղխմ:

Taglieggiáre, ն. Աւրինակ փրկանս գերեաց: տակ արկանել, կամ խոստանալ ապրգևս վճ տպահանել լոյ զտարապրեալն, կամ զտպրատմունն. տակ արկուցանել զլեռոյ ուրուք:

Taglieónte, հ. Հատուած. տուր. տայրատուր: սիւրն. եղև ինն: Հատուած. (տան զտպահատուէ ինչ հնարեալ' յորմէ ժամ ոչ ոպահի յայնս պատուհած ասահրհան, կամ ան զդալի տձուն և նուէազուն լուսոյ և տտուերի:) * Colori taglienti. Հատուած գոյնք. (տան զերկուց մերոց գունոց' ոորք անմիջապէս յարին ընդ միմեանս առանց միջին ինն տատիճանաւոր բաժանեխտուածոյ:) Աբարեյօգ. կամ անյօգ. (ի նկարչուէ, և յարձանագործուէ' տան զերեքտձածոց ինչ բազկի, կամ սրունկից, կամ միանայ, և կամ զձալոմածոյ կտաւոց, որք չունին զայն փափկուի և գրգռութի: զոր ինչ ցուցանեն բնական սկզբնատիպք նոցա:) * Ombre taglienti. Սրածայր տատուերք: lingua tagliente. լեզու չարախօս, երգիծանօղ, կամ դառն:

Taglienteménte, հ. Սայրիւ. ի տայր. տայրացի: եղխղխի էրէ. խոյճ խոյճ: տնօ և Acutamente.

Taglientíssimo, ma. Աստիճանաւորս. քաջատուր:

Tagliére, ար. Tagliéro. Տախտակ ինչ մակարդակ և բազորէի ի ձև սփսկի, յորմէ վրէ հատանին զկիր բանիս: օգտակ քաղպ: Աբահանիկ' ճշնակիճ և Աչքսի. սկատուերզ: essere, կամ stare a tagliere con alcuno. ուտել ի տիատնի. սեղանակից, կամ կերնա կից լինել: esser due ghiotti a un tagliere, ևն: տատ. հետատուս լինել երիտս. ի մի ինչ:

Taglierétto, ~ rúzzo. նոճապանակ. Tagliereին:

Táglio. Սայր. բերան (սրոյ:) եղխղխէրէ. խոյ. պշէզ: taglio vivo, կամ morto. սայր հատուս, կամ բութ: di taglio. ի սայրի կամ ի բերան սրոյ. սայրացի: ferir di taglio. հարկանել բերանով սայրիւ: խոյխ խոյճ լալտ: mettere al taglio della spada. արկանել ի սայր սուսերի: կատորել ի բերան սրոյ. սպանանել: եղխղխ ոչ ձ: գլատ: * a due tagli, ածօ երկսայրի: Taglio. Տես և Tagliamento. հատուած, կամ կտրօն: եղխղ: Ձեղքուած. կամ պատատուած: եղջ նակ հատանելոյ (զհանդերձս:) dare, կամ vendere a taglio: վաճառել (զսուեղիսս.) ապրով նախ տանել զձաշակին: էրէնիչէ սահմ: վաճառել մեան մեան, կամ մանրատեան: տպր պար տահմ: Վաճառել կանդնատ. (զկտաւս, ևն:) բնուել. հանգամանք: Հատակ. պօղ: di bel taglio. գեղեցկահատակ: պօղա պօղա: di mezzo taglio. տ, di mezza Taglia. Taglio. Պատեհ. պատեհուէ: փբատնի: cadere, կամ venire in taglio. լինել պատեհաբեր. լինել, կամ գալ առթին: essere, կամ non essere taglio in checchessia, ևն. ի գլուխ ելանել գործոյն. կամ ոչ յաջողել գործոյն:

Tagliolíni, ար, յոգ. Դրամաձ ինչ նրբաթել և տատփարակ: էնհրիչ. եղերիչ:

Tagliónе, Talióne, ար. Պատիժ համաչափ: փբատ: հատկ ծանր. տակ: տպէտ:

Tagliuóla. Ծողակ ինչ գազանաց: հաղբ. որոգայթ: փատպ:

Tagliuólo. Կատորակ. պատաձ: խոյճ: Երիամթի գործի ինչ տահատագործացւ. որով վարինգ խծուծ ի ծակս տահատին' յորոց հոսէ գինին: Փորձի ինչ երիամթագործաց. որով հասանին զերիամթ հրացեալ:

Tagliuzzaménto. կտրատումն. հատուած մանր:

Tagliuzzáre, ն. կտրատել. հատանել մանր. մանրել: փշրատել:

Talabalácco. Պատերազմական նուագարան ինչ մեղբեաց:

Talacimánno. Մղիմակող: եղան օգուտն. ճգիք:

Tálamo. Ննջատատ հարսանեաց. առագաստ: իբր պեր. ձիւնիճեակ: * Առագաստ. (ըստ անկարանից' և տատրին մեան սկաւառակի ծաղկանց' ուր միատեալ կայ սերմն նոցա:)

Talári, յոգ, ար. Ճևաւոր կօշիկք վահագնի գիշ:

Talassoméle, ար. Ի դեղ կազմէ ի հատատատար մասանց զուտ ծովային և անձրևային ջուրց, և ի մեղր, և ապրիել յանօթ կապարձ, և ապա եդեալ յարեւս յատեբս չնիկ աստեղ. տտուգարանի ծովային մեղր:

* Talchè, հ. Աչինպես զի. մինչև. մինչ:

Tálco. Ճահակ. (է քար ինչ, որ բաժանի ի թիթզուկս նուրբս և փայլունս: Է և նիւթ ինչ թաւ փանցիկ և արհեստական, կազմել ի նրբագոյն և ի հատանելի թիթզանց:)

Tále, հ. Աչինպիսի: եոյն: ոք. ոմն: պէր. պէր էրէ: un tale. այր ոմն. ոմն: պէրիտ. պէր էրէ: il tale, la tale ի այր ոմն. կին ոմն. այս ոք. այն ոք: vi fu il tale, ed il tale. եղև անդ այս ոք, և այն ոք: condursi a tale, giugnere a tale, կամ a tal termine, ևն. ժամանել յայն տահման, կամ ցայն վայր. հատանել յայն աղէտ գառնուե. կամ յայն չափ չքատորուի: Tale, հ. Աչինպես: եոյն: Tale che, հ. Տես Talchè. Tal sia d' alcuno. տատ. Տես suo Danno.

Tálea. Բատ. Շատուկղ. (ի գալար տատ ծառոց հատեալ լերկուց ծայրից և ի տնկել ի գետին:) Նիհալ. գալկ. փխան:

* Talentáccio. Տաղանդ բազում. տխրալի ձիրք:

Talentáre, ն. Հաճել զիտս ուրուք. գնալ ըստ հաճոյս ուրուք:

Taléntо. կամք. իղձ. յօժարուի. ցանկուի: իրէք. հավէս: mal talento. ոխ. խէնի. ցատատմն: aver mal talento contra qualcheduno. խէնս ունել ըստ ատմեք, կամ զտմեքէ. ոխս ունել: գոբել տափտատ: mal talento d'alcuno, հ. կամ di mal talento. ակատմայ. յոչ կամաց ուրուք: նալորը: tuo mal talento. կամայ ակամայ. ընդ կամիցիս, և ընդ ոչ: խոնէրքնէնէ: a talento, ըստ կամս. ըստ հաճոյս: էնքիրնէնէ: Talento. Տաղանդ. քանքար: բնական ձիրք. գեաղ. գործուի. քանքար. յարմարութի. պարգև. երախտիք: գործիչնէն. հնարէ:

Tálero, Tállero. Դահեկան ինչ արծաթի: գտատ գոտատ:

Taliône. Տես Taglione.

* Talismáno. Յուռուպ. յուռուբաղունք. բժժանք: բլըդմ:

Talitro. Տես Pigamo.

Tallíre, ւ. Բողբոջել. ընծիւղիլ: փիւիւլենդ:

Tallíto, ta. Բողբոջեալ. ընծիւղեալ:

Tállo. Բողբոջ, կամ ընծիւղ խոտոյ: փիւիւ: շառաւիղ (պատռուածառէղոյ, կիմ անկէղոյ:) փիւիան: mettere, կիմ rimettere il tallo. զօրանալ. դարձեալ, կիմ եւս զօրանալ: rimettere un tallo sul vecchio. առուգանալ 'ի ծերութենէ:

Tallóne, ար. կոճ (ոտից:) խոչոփ: * Ցմահուրէ ասի և զինասանց ինչ հանուն:

Talménte, ած. Ակնպէս: նոյնէ: talmente che. այնպէս զի. մինչև: նոյնէ ինչ:

Talmúde, ար. Թաղմուտ. (է առաջաւորաբանն գիրք մեկնուած ծաղանչին հրէից:)

Talmudísta, ար. Ա՛ն մեկնիչ Թալմուտին. կիմ հետեւող Թալմուտին:

Talóra, Talótta, ած. Երբեմն. մերթ: պատը: երէ:

Tálpa, Tálpe, ից. Խլուրդ: ոնոլիպէ:

Talúno. Տես Alcuno.

Talvólta, ած. Երբեմն. մերթ: պատը: երէ:

Tamánto, ta. Այսչափ մեծ. այսպիսի:

Tamaríndo. Ծառ ինչ երկնաւիղն արաբիոյ, հընդկաց, և ամերիկայի, որոյ պտուղք են բժշկականք, և կոչին 'ի նոյն անուն Tamarindi. փխիր հինոփ:

Tamarísco. Տես Tamerice.

* Tambascía, ար. Տես Sollazzo, Tempone.

Tambellóne, ար. Ագգ ինչ մեծագոյն ազիւսոյ 'ի պէտս փռանս: Է և բառ նախապատ. Անմիտ. վատ. վատ արանց:

Tamburáccio. Յոռի, անհնարեմ Թմբուկ: Գոսս կիմ մեծ նուագարան ինչ մեւգրեաց, եւ ձևոյն նման միուսի երկուց Timballo ից հնծեղագործն գերբ մահաձոյց: է կազմել 'ի պղնձոյ, և ծածկել մոբ Թաղ Թմբկիւ. զոր հարկինն ձեռնեմ պարուռս:ԷՀՈՍ:

Tamburagióne, ից. Ա՛մբաստանուիլ:

Tamburáre, ն. Ա՛մբաստանուել. մատուցանել. ասէ բառատանել: չէվա ԷՔՄէ: գանել. հարկանել: փեօչէ:

Tamburéllo, նոմ. բառ Թագաւորաց ասի Cembalo. Դափ: ՔՆՔ:

* Tamburétto, նոմ. Թմբուկ փոքր:

* Tamburiére, ար. Թմբկագործ: պանդուխտ:

Tamburíno. Թմբկահար: պանդուխտ: far come il tamburino. առաւ. երբեմն միուսին լինել կուսակից, և երբեմն միւսուն tamburino. երկդէմ. կեղծաւոր. բարեկամ. բարեկամ երկուց եւս հակառակ կողմանց: Թմբուկ փոքր: ՓՆԷԻ պանդուխտ: sonare il tamburino colle dita. հարկանել Թմբուկ մատամբք: Tamburino. բառ նաւորդաց: Է տեղի ինչ 'ի ցամաքամերձ յառաջակողմն նաւուն, ուստի արձակեն Թնդանօթս, և արկանեն խարխս 'ի ծովն:

Tamburiáno. Է կամ, կիմ անօթ ինչ, որ յինքն ընդունի զայնսբն խարբաչել լերկոց մատից մի քան զմի նրբագունից:

Tambúro. Թմբուկ: փանդռ: առպատ ինչ մորթեամբ: ականջք: Էր և առաջնոյն ինչ փակել բանալեօք, և հաստատել զնեամեք յորոյ վր գերբ էին անօնգանք առեներ' առ որս պատշաճեցին այնք. 'ի վր նց կայրեցուկ ինչ ընդ որ արկանէին 'ի նեղութս զպղեբատեցս, կիմ զգերս ամբաստանուիլ, և: Թմբուկ: (ընդ ժամագործաց' է գլան ինչ զնորով պատի շղթայ ժամացուցին:) Թմբկահարուհի է մեծ, և երբ բոլորվի, և անդրկ. խանդէ ոնց զնոյն:)

Tambussáre, ն. Գանել. հարկանել:

Tamerice, Tameríge, Tamarísco, ար. Tamerígia. Մոլայ. (է ծառ ինչ նման նոճւոյ ընդ մեծուքն և ընդ տերևսն:) ընտն ազգաբ: Անօթ ինչ 'ի փայտ մոլայի: Fior tamerice, ած. Ծաղիկ մոլայի:

Tampóco, ից. Եւս. և: պս: nè tampoco. և ոչ եւս. և ոչ իսկ:

Tána. Ակն. խչոփ. դադաղք գազանաց. այր: նկ ճագ: փոս. խուռչ. ծակ: չոփոսք. փէնէի: tana degli occhi. փորոք ականց. ակնակապիճ:

Tanacéto. Խոտ ինչ գառն. կոշտ և Atanasia, և ռամիօրէն Daneta.

Tanáglia. Ա՛գցան: ԷՀԷՔՔԻՒ: levare, կամ cavare alcuna cosa colle tanaglie. առաջ. քաշել բանաքղել 'ի բերանոյն. ատանալ ինչ ըզմի ձգամբ. գոբ. ծեր ակամայ, բռնութեամբ: Tanaglia. Տանջանք ագցանի. հրացեր ագցանք: * Opera a tanaglia. Պատերազմական ինչ չինուած:

Tanagliétta, նոմ. Փոքր ագցան:

* Tanaglióne, ար. առագ. Ա՛ծ ագցան:

Tanè, ար. Մոլոյ խարտեաշ:

Tanfanáre, ն. Տես Tartassare.

Tánfo. Հոտ, կիմ համ բորբոսի: փիւիք: pigliar di tanfo. բորբոսիլ. ատանալ հոտ, կիմ համ բոր. բոսի: փիւիքէնդէ:

Tangénte, ած, ից. իբր 'ի բաղուսն գոյ, կամ: Ըստ. փող. (է դիծ ուղիղ, որ չհատանի գկոր դիծ ինչ:) punto tangente. կէտ հպանման:

* Tangénza. Հպանումն:

Tángere. բառ լատ. Տես Toccare.

Tangherélla, la, նոմ. բառ. ռամկ. Փոքր մի գեղջկական. չինակառագոյն:

Tánghero, ra, ած. Գեղջուկ. վայրենաբարոյ. ար մարդի: Հօղան. հոյրաի:

Tangíbile, ից. Ընդհպանալի. գինուելի. որ անկանի ընդ հպանման գործոց:

Tangóccio. Թանձրամարմնին. յոյր. Թանձրաբարոյ Թանձրամիտ: լրից. պերճ:

* Tánsa. Տես Tassa.

Tantaféra, Tantaferáta. Բարբանջանք. անհնարեմ աղհատանք: լուֆ:

* Tantaleggiáre, ւ. Ա՛նձկալ, և ոչ հասանել:

Tantinétto, ta, նոմ. ած. և գոյ. Դոյզն ինչ. սակ ինչ: ապաճշտ: Un tantinetto, կամ Փոքր ինչ. քան մի: ատ վայր մի: սակ ինչ ժամանակ: պէր ապ:

Tantíno, գոյ. Դոյզն ինչ. սակաւ ինչ: պէր ապաճշտ:

Tantíno, na, ած. Փոքրիկ. գոյզն. սակաւ. քանի. ձիվնի. ապաճշտ:

Tánto, ta, աց: անուան վերբերական. ցայսպիսի պիծակի, և պէսպիսի: Ա՛նհաս. այնպես: օ գոպոբ: ից. ոչ: ogni tanto tempo. Ը ժամանակս. ժամանակս: darne, կամ toccarne tante. (Ցն tante busse.) գանհարկանել. կիմ գան ըմմոբ: dirne tante. նախատել. ոյժ: gliene disse tante. այնպէս ընդ նմա: comprare, կիմ vendere tanto. գնել, կիմ վաճառել այսպիսոյ: esser tanto. լինել բաւական բաւականանալ: tante volte. այնքանիցս. այնպես: օ գոպոբ: Tanto, գոյ. վարի յոգնէ, և առանց յոգնէ ևս: con fatti tanto di piacevolezza gli mostraste. արդեամբք այնչափ քաղցրուն ցուցիք առ նա: quel tanto. այն միայն. նոյն ինքն: բառքոն. բառնագան: vi dò quel tanto, che posso. առատ քան զոր ինչ, կիմ զոբ միանդամայ կարօղ եմ: quel tanto non mi giova niente. այն' ոչինչ օգտի ինձ: Sessanta, e tanti scudi. առելի Ը ՀՆՕ սակաւս: in quaranta e tanti anni, che ha vissuto in Italia. 'ի 40 ամս յաւելս կիմ նուազ յորս եկեաց յԻտալիա:

Tánto, ից. Ա՛յնչափ. այնպէս: այնպէս: օ գոպոբ: նոյնէ: Տես և Tanto chè. Մինչ: (է ոչ յաճախ. նա-

ճական ։) tanto solamente. Միայն ։ tanto. այն-
չափ ըստ կարի. ցայնչափ ։ tanto. այնպէս ։ a tanto.
յայնպիսի, կիր յայն առհասն. ցայն վայր. այնչափ։
Եւ՝ առ ժամն. առ ժամայն. ցայս վայր ։ Da tan-
to, ած. Սմանչափ հզօր. այսչափ պատուական,
ընտիր. այնչափ հմուտ. այնպէս յաղթական,
քաջամարտ ։ o փապար գոռնէրի, եւս, վոփոփ. գա-
թիր ։ di tanto. այնչափ. այնպէս ։ o փապար ։ di tan-
to valore. այնչափ զօրաւոր ։ di tanto in tanto.
ըստ ժամու ժամու. պահ ըստ պահու. առ եւս առ ։ կեսկա-
թիր. in tanto. յայսմ ժամանակի. զայսոր
ժամս. ի սմին պահու ։ պես պոպէ ։ Per tanto,
կիր Pertanto. Վայ ։ ուսաի ։ պատճառ ընդ սմա՝ ասե-
կայն. այլ. քայց ։ ամա ։ non per tanto. եւ սակայն.
քայց սակայն ։ ըպէն ։ per tanto che. Տես Percioc-
chè. Tanto, o quanto. Սակաւ ինչ. առաջ ինչ. խուն
մի ։ ձիւվի ։ tant' è. գրեթէ բանիցս. մերձ բանիւք
սասպիչ. կարճ ի կարճոյ։ են ձեռ ։ del tanto, կիր
a tanto per tanto. առ հատուցումն ըստ. առ ։ a tan-
to per tanto. ըստ սմին հատուցման ըստ. առ ։ più che tanto. ըստ արժանի քաջամարտիսն-
ըստ հարկին. որչափ ինչ հարցն պահանջէ ։
tanto l'inverno, quanto la state. եղեմ ի ձմերայ-
նի, և եղեմ յամարայնի. ի ձմերայնի, և յամարայ-
նի ։ tanto i cittadini, quanto i nemici. քաղաքա-
ցիք. միանգամայն և ընշամիք. և քաղաքացիք, և
ընշամիք առ հասարակ ։ tanto l'uno, quanto l'
altro. երկաքանչիւր իսկ և առ հարկ ։
էնինի պե ։ d'infin a tanto, կամ d'insin a tanto,
կիր infin a tanto. ցորչափ ։ ցորքան. որչափ։ էնի
պե. նեփապոր պե ։ tanto quanto mai niun altro. մինչ
ոչ ոք եաէլլե ։ tanto quanto. որինչ. որինչ միան-
գամ ։ * եւ՝ փոքր ինչ ։ tanto pochi, այնչափ սա-
կաւք ։ ը. Al tanto. Ցոյնչափ. ընդինքն ։
Tánto che, Tantochè ած. Սմանակս ղն ։ մինչդեռ. մինչեւ
o փապար պե ։ էօյնէ պե ։ Որչափ ։ ցորչափ ։ քա պե ։
* Tantolíno, գց. Գոյզն ինչ սակաւ ինչ ։
Tantósto, ած. Վաղվաղակի ։ առաջանցն ։ բէկ ։
* Tantósto, ta, նած. Զառ եփեալ կուտով ի վի կո-
տորակաց հացի խորովելոյ ։
Tapináre, ը. Վարել անկեաց կեանս։ կեալ խոնա-
ւաբար. կիր տառապանօք։ Tapinársi ։ բառ պած ։
Տառապիլ ։ վշտագնիլ ։
Tapinélla, la, նած. Հեգ. տատապագին ։
* Tapinità. Հիգուն ։ նուաստութիւն ։ փոքունքութիւն ։
Tapíno, na. Հեգ ։ խոնարհ ։ տատապեալ ։ վաղուզ ։
նուաստ ։ անարդ ։ տապրին հասարակ ։ փոքունքի ։
ալլաթ ։ եպնո ։
Tapinosi, կգ ։ Նուաստութիւն ։ (ի ձև ինչ ձարտար՝
որով մեծաձեռն երայ լմնցային նուաստ բառք ։)
* Tappa. Տեղի ինչ ի ուսապետգասի, ուր վաճառա-
կանք ածեն ոլորեն ։ Tappe. Ճանապարհի ։ stare alla fine-
stra col tappeto. սպասել ի պահակի։ հանել գործոյն ։
* Tappezzáre, ած. Զարդարել պատատակալօք ։ կիր
օճոցգք ։ պոր լէյնէ ։
Tappezzería. Պատատակալ սենեկաց ։ օճոց ։ պոր ։
* Tappezziére, ար. Յօրինօղ պատատակալաց։ հաւէնչ։
Táppo. բառ խոտորեալ ։ իւցանք նաւուց ։ (ի ասելասակ
երկաթի, կիր փայտակ մեծ ի խնուլ զպատատա-
ռեաձեռ նաւուն ի ածելոց ծնգպանօղին ։) նոյնպ ։

Tára. Հատուած ։ (ի նուաստութեան, կիր զկնի ։ հաշ-
ուին՝ յորժամ կամիմք վշարել զայն ։) էնէյ գոնա ։
նուաստութեան ։ զկնի ։ էնէյնէ ։ կզնա ։ կամ չափ
ծանրութեան անօղոյն (վաճառելի իրաց ։) բառ ։
քաղատուն ։ գժուարութեան ։
Tára bára. ած պած ։ ասի ընչից հատուած իրաց ։ es-
sere tara bara. Լինել զուգահատասար, կամ իրը
հատասար ։ պես պոպոպոր օչմէ ։
Tarabúso. Ծոռչուն ինչ երկայնաճասուց և ձախնայինս
ուրեք ուրիք կոչի Trombone.
Taradóre, տր. Մի կնա ինչ յազգէ Asuro ից ։
Tarando. Երբ ինչ հնուսիասկողմանից. է ի չափ եղելոյ
ըստ նմին զարգ, ասնի եղկնուս երկայն ի զնկերս
ուսայն ։
* Tarantélla. Տես Tarantola. Ընտծոյ որովայն գան
ձկան ։
Tarantéllo. Վերատիւ վաճառաց ։ կամ սինկիրոր ։
(ասի գուտկնեաց ։) հնարիկ փառասլու ։
Tarántola. Փոքրիկ օձ ինչ մողեսանման։ Ընտնաւոր
տարբ ինչ փոռլիս նահանգին ։ ով էօրխոմճէյի ։
Tarantoláto, ta. Հարեալ, կիր խածեալ ի Taran-
tola Ընտնաւոր տարբէն ։
Taráre, ն. Ծոճալիլ, կիր չափաւորել զինգրեալ
գինւոյ ըստ հեաստատութեան կիր վճռատուին պահաջ էօնկե-
մէ ։ փեմէ ։ bisogna sbatterne, կիր tararne. պարտ
է նուազիցուցանել զքանն ։ (ասի գինոյ կա-
փանց պատմուզաց, եւն ։)
* Taratántara. Բարբառ փողոց ։
Taráto, ta. Նուազեալ ։ նուազեցուցեալ ։
Taratóre, տր. Նուազացուցիչ, կիր չափաւորիչ գնոյ ։
* Tarchiatéllo, la, նած. Փոքր մի յայլմանգամ ։
Tarchiáto, ta. բառ պած. Հայլմանգամ ։ էէրլի ։
Tardaménte, կ. Tardissimaménte. Յամր ։ անաշ
գան ։ յուշիկ ։ մեղմով ։ կեմ ։ էապ ։
Tardaménto, Tardánza. Յապաղումն ։ յապաղանք ։
յամրութիւն ։ կեմլիկ ։
Tardánte, կ. Յամր ։ անագանոզ ։ յապաղկոտ ։
Tardanteménte, կ. Յամր ։ գանգաղանգ ։
Tardáre, ը. ած. Յապաղիլ ։ յամրել ։ անագանել։ կե
մեմէկ ։ Յամեցուցանել ։ յապաղել ։ կեմէյէրմէկ ։
Tardáto, ta. Յապաղեալ ։ անագանել ։ յամրեալ ։
Tardétto, ta, նած. Յուշիկ փոքր մի յամր ։ պէր պէյեմ ։
Tardétto, կ. Փոքր մի անագան ։ փոքր մի յամր ։
Tardézza. Յամրութիւն ։ գանգաղութիւն ։ հնդգանի ։ էյնինա
մէ ։ ահէոթիէ ։
Tárdi, կ. Ընագան ։ յամր ։ ի ատրաժամու ։ կեմ ։
գանգաղանգ ։ յուշիկ ։ էապ էապ ։ եւ գց ։ երթ
կոյ ։ պէյամ ։ է tardi. ատրաժամել է օրս ։ ը երկնգ
է ։ essendo già tardi. գոլով օրն ատրաժամեալ ։
al tardi, կ. ը երկնգ ։ պէյամ ։ farsi, կիր essere,
կիր sembrare tardi, եմն ։ յամել ։ ծանգան ։
ատրաժել անկմանոք ։ al tardi, al tardo, կ. ատրա
գան ։ կեմ ։
Tarditá, - táde, - táte, կգ. Տես Tardezza.
Tardívo, va. Յամր ։ գանդաղ ։ անգոյն ։ frutti
tardivi. անագան պտուղք ։
Tárdo, da. Tardíssimo, ma. Յամր ։ գանգաղկաս ։
անփոյթ ։ յոյզ ։ պէյզ ։ հերկերելի ։ կեմլիկ ։ ատրաժ
ժամ ։ անագան ։ կեմ ։ խիստ ։ ծանր ։ գաժան ։
Tárdo, կ. Տես Tardi. Al tardo. Ընագան ։ կեմ ։
ընդ երեկս ։ պէյմ ։
Tárga. Վահան ինչ փայտեայ, կիր կաշեայ ։
Targáta. Հարեաւած փայտեղէն, կամ կաշեայ վա-
հանակ ։
Targhétta, նած. Փոքրիկ վահան փայտեղէն, կամ
կաշեայ ։
Targóne, տր. պած. Մեծ վահան փայտեղէն, կիր
կա-

կալչայ : խոտ ինչ հոտաւէտ և կծռաճահամ. որոյ տերևք նման են տերևոց կտաւոյ :

Tariffa . Որոշումն գնոյ . գնահատուիլ : Նոսի : ցանկ գնոց վաճառելի իրաց : ցանկ արժէից դրամոյ : Բարիքա : a tariffa . տես in Cottino .

* Tarísca . Far Tarisca . Ուտել 'ի միասին :

* Tarláre , ւ Որդնահար , կամ ցեցակեր լինել : գոտոպ. լանջոպ . էնդիմիպ :

Tarlátо, ta . Որդնահար . ցեցակեր . ձճեկեր. փուտ: գոտոպանջոտ . էնդիմիպ : հնացեալ :

* Tarlatúra . Փոչի կրծոճածոյ որդանց :

Tárlo . Որդն փայտի : ագամ գոտոպս : փոշի կրծոճածոյ որդանց : l' amor del tarlo . սոպոյ . սէր շահ ինդիր . շահասիրութիւն : avere il tarlo con alcuno . լինել ցասմամբ ընդ ուրիք :

Tárma . Որդն . ձճի . ցեց : Նոսի :

* Tarmáto , ta . Ճճեկեր . ուռճահալ :

Taroccáre , ւ . բաս ֆիդ . Աղազակիլ . զոյրանալ :

Tarócchi , ւր . Խաղ ինչ Թղթոյ : տղայ ինչ խաղալիկ Թղթոյ : essere come il matto fra' tarocchi . մտալ նիլ , կամ խառնիլ յամի ինչ :

* Tarola . Ալաս ինչ ոսից ձիոց :

Tarpáre , ն . Հատանել զԹևս Թռչնոց : գանապքոր փեխէ , գըռֆոպ : Թևաճափ առնել զոք . տկարացուցանել . նոճաղել ղզրուելին , կամ զհամբաւ ուրուք : գոյըճլաֆոպ . ապ ֆօղոպ :

Tarpáto , ta . Որոյ հատեալ են Թևք . Թևաճափ : տկարացեալ :

Tarpígna , Tarpína . Տես Cuscuta , և Epitimo .

Tarsía . Ի գործած ինչ , որով 'ի տախտակ ընկուզի , և այլ , ագուցանին զանազան կոտորակք գունագոյն փայտից 'ի ձևացուցանել այլ և այլ ձևս . նկատմունս , և ածխ . ագահ . (է ոչ ոամկ :)

Társo . Աղբ ինչ խոտակուռդ և տպիտակագոյն կնոյ . գոանի 'ի Թօքանա առ ոտամբ վհուկ գործոյն , և 'ի սեռաձեցցա . զոր 'ի կիր առնուն տպակագործք : * Եղերբք և ծիր ախան : Երես ոտին . վերնա կողմն ոտին :

Tartagliáre , է ֆոռճոռիլ . պապոլիլ : էնլինկ աճոյնկէ :

Tartaglióne , ւր . ֆոռճոռ . Թղոճառ : էնլինկ :

Tartána . Նաւ ինչ միջերկրական ծովու . ունի մի միայն կայմ , և առագաստ ներ եռանկիւնի :

Tartanóne . Աղբ ինչ մեծագոյն Tartana ի :

Tartára . Կարկանդակ ինչ յօրինեալ կաթամբ , և ձուովք , և չոր : Tartáreo , ea . Տարտարոսական . գժոխային : * Տորչ սայլի :

* Tartarétto . Աղբ ինչ կերակրոյ :

Tártaro . Տորա . (է քոս ատկառաց գինւոյ . որ կոչի և Grómma .) Բօռիա : Tartaro emetico . Տորա ործացուցիչ . (է դեղ ինչ կազմել անտիմոնաւ :)

Tártaro . բաս բանապէնչական . Տարտարոս . սանդարամեռք . անդունդք : ճկէնննէմ :

Tartarúga . Կրիայ . կիլայ : Բօպպէը : Ի նուէճ ինչ ոսկրանման հանել հրով 'ի խեցեաց կրնայից) զոր վարեն 'ի զանազան արհեստակերտուածս . պաղա :

Tartassáre , ն . Խոշտանգել . հարուածել . տառապեցուցանել . նեղել . զչարել : էնձէլմիպ :

Tartúfo . Գետնասնձոր . (է տուն ինչ խորատեսակ , անարմատ , և անտերև . կայ միայն ի հողոյ . և է կրկնատեսակ . մին սիան է սեւ , և միւսոյն ասիատակ :) ֆօղոպ էչմոզ : Tartufo bianco . Սպիտակ գետնասնձոր . (է արմատ ինչ նման արմատոյ եգիպտացոյ , զոր բազմօրինակ հանդերձեալ ուտեն 'ի ձմերայնի :) էեր էչմոզ :

Tárva . Ազգ ինչ ամերիկացի :

Taruólo . Քաղցկեղ առնոյն անդամոց :

Tásca . Գասակ հանդերձից . գրպան : ճէպ : պարկ . քսակ . մախաղ : Բօռպս : avere in tasca . ունել . առեալ . արհամարհել . առ ոչինչ համարիլ : far a perder colle tasche rotte . ունել միշտ կորուսանել . ոչ երբեք յագնիլ :

Tascáta . Գրպան մի . որչափ հնար է տանել միով քսակի հանդերձից . որչափ քսակաւ միով հանդերձից :

Taschétta , étto . նոճաղանն Tasca ին :

Tascóne , ւր , ասպ : Մեծ գրպան , քսակ հանդերձի :

Tascónio . Ազգ ինչ հողոյ 'ի պէտս քուրայից ոսկեգ

Tásso . Տես Tartaro .

Tássa . Հարկ . սակ : Վերնի :

Tassagióne , էդ . Տես Tassazione .

Tassáre , ն . Հարկս արկանել : Վերնի պարտիմ : պայմանել . սահմանել . կարգել : uno , հարկս արկանել 'ի վր ուրուք : Tassare . Գին հատանել : նոճ գօմա : i viveri . գին հատանել պաշարից կերակրոյ : Tassare . Պախարակիլ . ամբաստանել . տագանել : պչէլմօմ : alcuno d'avarizia , նեղ . տագնապս գործոյ արկանել զոմանէ :

Tassáto , ta . Գին հատեալ : պարտաւեալ :

Tassazióne , էդ . Գնահատուած . գին որոշեալ . նոճ :

Tasselláre , ն . Յօրինել , կամ զարդարել ագուցիկ կտորակօք :

Tasselléttо , Tassellíno , նոճաղ Tassello ին :

Tassélio . Ի հնուն էր կապարտ ինչ եգիպ արտքուսաց ընդ օձիւք վերարկուին : Կտորակ քարի , կամ փայտի , նման . եգեալ 'ի բեզեկ խորատակեալ մասանց , և կամ առ 'ի զարգ-միայն : * Կնիք գրամոյ . (ի կնքիչ գործին :)

Tasseruólo . բաս նոտրբոպ . Կարճուածն առագաստի նաւուն :

* Tassettíno , նոճ . Փոքրիկ սալ ոսկերչաց :

* Tassétto . Փոքր սալ ոսկերչաց : էնլինկ էօչ : Tassetto a mano . Ի կտորակ ինչ ծակ երկաթոյ . որոյ մի ծայրն տատիպակեալ հաստատի յայնմ մասին ուր կամք են ծակել :

Tássia . Պրնակ . (է խոտ ինչ բժշկական :)

Tásso , Násso , Գեղձ . (է ծուռ ինչ ալպեան լերանցոյ . որոյ տերևք նման են տերևոց եղևնի ծառոյ :)

Tásso . Ջորքոտանի ինչ . ագեղ . ննջէ ընդարձ իբրև զառնիւտ : պօռոսոպ . ֆօռոսոպ : Ի կրկնատեսակ . մին կոչի Tasso porco . և է ուռենի . խակ միւսն կոչի Tasso cane . * Tasso . Սալ մեծ : tasso comune . տես Tassetto .

Tassobarbásso . կամ Verbásco . Փղմոս . (են խոտք ինչ բազմատեսակ . որոց ոմանք կոչին առլորաբար Guaraguaschi .) պէր ֆօյրօպս :

Tásta . Փրկիչ . պատրոպ վերաց : Քիննէլ : նեղուիլ . վիշտ :

Tastáme , ւր . Բաղումն առեղանց նոճագարանաց , կամ առեղունք նոճագարանաց :

Tastaménto . Ջօշափումն . խարխափումն :

Tastáre , ն . Ջօշափել . փօգանճոպ : փորձել . զննել զչափ առնուլ . փենկֆպ : il polso a qualcheduno . զննել զերակ ուրուք : նայզ պոփոպ :

* Tastáta . Տես Tastamento .

Tastáto , ta . Ջօշափել . փորձեալ . զննեալ . խուզել :

Tastatóre , ւր . Ջօշափիչ . ձեռնարկուին :

Tastatúra . Ջաքք առեղանց նոճագարանաց . կամ առեղունք նոճագարանաց :

* Tasteggiaménto . Ջօշափումն :

* Tasteggiáre , ն . Խարխափել . գնալ ան խարխափ էօգլայ էօգլայ վարպ : տես և Tastare .

Tastétta , ն . Փոքր , կամ նուրբ փիլիմայ :

* Tastiéra . Սահնակարան . (է մասն նոճագարանաց ուր

ուր կան առեղծուածք ինչ.) չարք առեղծաց նուաղա-
բանաց :

Tásto . Շօշափումն . շօշափելիք . շօշափական կարո-
ղութիւն : գործաւոր ափոփ : andare al tasto , կամ col
tasto . գնալ առ խորխոր . խորխորել : Եօթևայ
Եօթևայ կերպիւ : Tasti . Սեղմուածք . (են կանոնք ,
կամ կառուցած ինչ փայտից եւ բրիչներ , Cembalo-ին ,
և այլ այսպիսի նուագարանաց՝ զորս շօշափին մա-
տամբք ի հարկանել եւ ի բաժանումնք ինչ
մեղեդի քնարին , կիմաանի և այլ այսոցիսեաց , ուր
ձայնառ ձեռամբ շօշափել ունին լարքն :) ելերգել :
Toccare un tasto . խոսիլ . Ճառել զերազ ինչ
հակիրճ և գեղեցիկ . գրնել , կամ որոնել զկատա-
րած զերազ ինչ : gliene ho toccato un tasto .
յայտնած այսր խոսեալ ինչ ընդ նմ : toccar il tasto
buono . խոսիլ գեղեցիկ հարկանել ի նպատակն .
ճանաչել ի ջերմաւոր նիւթն , կիմ յայն նիւթ որ ա-
ռաւել հաճոյ իցէ :

Tastolína , նմ . փոքր փիլիսայ :

Tastóne , Tastóni , ած . Andar tastone , կիմ a tasto-
ne . գնալ առ խարխոխ : Եօթևայ Եօթևայ կերպիւ :
գործել ինչ ընդ գնայեալ , կիմ կոյր զկուրցին . վարկ-
պատգին ընդ այսմ եւս՝ operare a tastone . ելեա-
ելեսանս կերպիւ : parlare a tastone , խոսիլ վայրա-
պար , կիմ անմտաբար :

Táta , Táto . Բաժակ գդալոյ : Գոյր : եղբայրն :

Tattaméllа . Ընդայնաձգանուն . բաշխանք :

Tattamelláre , ե . Ընդայնաձգանիլ . չալփալփիլ :

Táttera . Սխտոր մկուռն . Թեքուածին . պակասուած
անուան պարագայից . անատնք : ընդ եւս սխտոր ինչ
ծննդական անդամոց՝ որ կոչի և Fico , Cresta :

Tattívo , տե . Շօշափական : շօշափական :

Tátto . Շօշափելիք . շօշափական կարողութիւն : գործ
վերի ափոփ :

Tatúsa . Քառոտանի ինչ՝ ի չափ խոզքրոտկի , որոյ
մորթի պատել է կարծրանման Թեփով :

Tavarcáre , ար . Բօքը մաշտիկան :

Tavérna . Կապելեան . կապելոյց . պանդոկ : Տիհանաս :

Tavernájo . կապելոնապետ : Աս նախնիս նշանակի
և Սրաճաշտ : տես և Taverniere .

Taverniére , ար . Որ յաշխարհէ ի կապելոյս . վերնե-
սէք . արբշիռ . կապելոնապետ :

Taumatógrafo . Սաստեղագիր հրաշապատում աքան-
չելագիր . կիմ գրօղ աքանչելեաց :

Taumatúrgo . Աքանչելագործ . հրաշագործ :

Taunà , ար . Գործած գամասկեան . (է գործած
ինչ յաշխարհէ ի գամասկոս և յարեւելս , որով ի
քանդակս հրաշակերտեալ ոսկւոյ անկն զարմանալի
կիմ զոսկի . կոչի և Lavoro alla damaschina .)

Távola . Սեղան (առեղծուածոյ .) սեղան կերակրոյ :
առ գրա : essere , stare , կիմ andare a tavola . վինել .
կիմ կալ ի սեղանի . կիմ երթալ ի սեղան : metter-
si a tavola . նստիլ ի սեղան : mettere , կիմ far ta-
vola . արկանել սեղան . նուաճել կոչունս . ինքնայն
գործել : mettere a tavola . բերել կերակուր կիմ
սկսուածոյ ի սեղան : mettere , կիմ levare le tavo-
le . պատրաստել կամ ել սեղանի բաճկոն . andare a tavola appatecchiata . ուսուցանել զօրօրի վշա-
յել կիմ զսեղանի : capo di tavola . նախաճոռ . կիմ գա-
գաթն սեղանոյ . A tavola non s' invecchia . ա-
ռակ է՝ ի նշանակել զպատահարեալ ի սեղանի ի սեղանի
ոչ լինի ծերանալ : ragionar de' morti a tavola ;
կիմ ricordare i morti a tavola . առակ ու , Մորթ .
La tavola è una mezza colla . Տես Colla . Tavo-
la . Սեղան լամպափոխից . ատաղձից . առաջ ընդ-
հանրէ : Տախտակ : բաճկոն պատկեր խորանի նկար :
բառիթ : Սեղանատախտակ : ելեբիճկոն . քառակուսի

սեղ մեջոց . քառակուսի : Գարշ խաղն . քառեայք .
հաւ — : dare a due tavole , կիմ dare a due tavole
a un tratto . միով կրկին գործ վճարել , giuoco di
poche tavole . գործ հաճատ և հիշատ : far tavola .
Տես Tavolare , Intavolare . Tavola ritonda , կիմ
rotonda . Երբ վաղմի կարգ ինչ ասպետաց . որ
կոչի և Tavola vecchia , առ ի զանազանուել նոցին
կարգին նորագեալ , որ կոչի Tavola nova . Tavo-
la rotonda . տես և Rotonda . Potore andare , կիմ
stare a tavola ritonda . կարօղ լինել հաւասարիլ ընդ
ումեք իցէ : Tavola . Աբբանաց ուրուք հաւասարակաց .
գլխաւորի : պեքիէ : Tavole . Տախտակք գրոց .
(են թուղթք ինչ յաւետելեաց ի գիրս , յորս են պատ-
կերք , զանազան ձևք) Tavole . Աղիւսակք գրոց .
(ի հաւաքուածն մանաւանդ բանից , և զանազան
թուոց յորմէ ելեալ օրինակի գանկի գրոց առ ի դիւ-
րութեի գործածուածոյն :) Tavole Astronomiche .
Աստղաբաշխական աղիւսակք : Tavola de' libri .
Ցանկ գրոց . Գիրիթ : Tavola . Աբեւկարան պատ-
կեր : Intavola . Տախտակ դռնոյ . (առ զա-
կանց՝ որոց մակերեսոյթն է տափարակ , և միայն
ծայրքն են դիմաւորք .) Tavola . Տախտակ . (ի
անգամանցն ի անուն երկուց տակրեղէն տախ-
տակաց գանկին :)

Tavolacciájo . Յօրինող փայտակերտ վահանց :

Tavolacciáno . Սպասաւոր առեղծ . նուէրիսակ :

Tavoláccio . Վահան ինչ փայտակերտ : far tavolac-
cio . առնել պատրաստուած բազում , կիմ պատրաս-
տել սեղան բազմախորհրդիկ :

Tavoláre , ե . ռավղաբար ասի Intavolare . Վինել զու-
դահաւասար ի ատարինչ իսպարկուած : տախտա-
կամած յօրինել . գրամագիր տախտակաձ :

Tavoláta . Աւուր սեղանակցաց . սեղանակից խրախճ
Հանդուրձ :

Tavoláto , գոյ . Տախտակամած . տախտակամած որմ ,
կիմ յատակ : բահիա պէօչէնիկ :

Tavoláto , ta , ած . Տախտակամած եաձ . տախտա-
կամած :

Tavolétta , նմ . փոքրիկ տախտակ նարտ : տէֆթէ
բաւղա : Tavoletta incerata . Սոմապատ տախ-
տակ յորում գրչին նախնիք :

Tavolélla , նմ . Սեղան լամպափոխից : essere , կիմ
stare sul tavolello . վինել ի վառարգի . Փոքրիկ սե-
ղան ոսկերչաց :

Tavolétta , նմ . Սեղան փոքր : առաքանչ : փոքրիկ
նկար : բաւէրդիէ : տես և Tavolozza . Սոմապատ
տախտակ յորում գրչին նախնիք : Գործի ինչ
հարատարպետական ի գծագրել զյատակ վինուած
ծոց : Tavolette conce . Տախտակք ինչ ի տեսական ,
կիմ ի թզենւոյ , ծեփեալ փոշով ոսկեզաց հաւատ ,
կիմ մատիլ հիմնարաց ի պէտս նկարելոյ ինչ ի նոս :

Tavoliére , Tavoliéri , ար . Տախտակ ղարիս . և այլ
խաղոց տախտակ խաղոյ : բաւղա բահչէսը . գծեալ
avére tutte 'l suo in sul tavoliere . դնել զինչ
իւր ի վտանգի : essere , կիմ restare sul tavoliere .
վինել ի քննութ , կիմ ել քննութ վտանգիլ . գինել
ի վտանգի : Tavoliere . Սեղանաւոր : առաք :

Tavolína , նմ . Սեղան փոքր : առաքանչ : նկար , կիմ
պատկեր փոքր : բաւղիչիկ :

Tavolinétto . Tavolinúccio , նմ . փոքրիկ սեղան :

Tavolíno , նմ . փոքր սեղան : առաքանչ :

Tavolíto . Տես Tavolato .

Tavolóne , ար . Սեղան մեծ :

Tavolótto . Վեղան փոքր մի մեծ :

Tavolózza , կիմ Tavolétta . Պնակ նկարչաց . (է գնդրեղ
ատխտակ ինչ , յորոյ վրայ նկարիչք փորիկեալ ունին
զներկան ի վամ նկարելոյ իւրեանց :)

Tavolúccia . Փոքր սեղանակ տախտակէ փոքր նկար :
* Tauricída , ար· Ցլասպան :
* Tauríno , na , ած· Ցլու· ցլային :
Táuro Բառ լատ· Ցուլ· ցուլ (հմմտատ գրե՛ ին·)
Tauróbolo , Պատարագ ցլոյ· (կը գտնի ինչ ի պատիւ Cibele ածուհւոյն :)
Tautogramma , ար· Կրկնաբառ , կամ նոյնագիր · (է ազգ ինչ ոտանաւորի , որոյ ամէն բառիցն սկզբնատառն են նոյն :)
Tautología . Կրկնաբանութիւն · (է ձև ինչ ձևրուտա՛ , որով երկին մի և նոյն ինչ բազում այլով բառիւք :)
Tautológico , ca . Կրկնաբանական :
Tázza . Ջուռ · սկահ ; ընդարձակ · նուէրագ · սկահակ· բառ· պղնձի · ջրհնձան : բաժակ մի : Կոնք ; կամ պաշտ ջրատեղւոյ : հմմտ· a tazza . է եղանակ ինչ ձուկ ելոյ ցերեկահասի :
Tazzétta . Փոքրիկ ջուռ · բաժակ : տես և Narciso
* Tazzíno , նաե· փոքրիկ ըմպանակ ; կամ բաժակ :
Tazzóne , ար· ածուխ : Մեծ ջուռ , կամ բաժակ :

TE

Te : ածականեալ իմ· ես· ի դէպ՝ . Դնի փոխակ այլ և այլ հոլովից իսկ՝ դերանունն Tu , և որոյ նշանակութիւն կայ՝ ի հոլովանդամոց , կամ՝ ի նախադրութեց · di te . քո * պէնէն : a te ; կամ՝ ինձ· առ քեզ· ցքեզ· ի քեզ : ածա՛ է , կամ՝ ti . զքեզ ։ պէնէն : Te , յորժամ՝ ի վերջոյ դնի՝ քան զդերանունն ինչ ածանց այլ ինչ նշանի , է միշտ արտասանութ՝ ոչ· Io medesimo tel son venuto a significare . Ես ինքնին եկի՝ ի յայտնել քեզ զայն : Te , նախադասի մասնիկացս lo , li , gli , la , le ; ne . կամ եմ կամք իցեմ յերանգաւոր՝ զայն՝ ոչ ևս այլ Te , այլ Ti . Յորժամ te նախադասի՝ ի զանազանիչն ne , որ իցէ կից ընդայն , և կամ զընդայն նշանակէ՝ զոր ինչ նշանակէ ti յորմէ՝ ի բացն , և առնէ զայն ձայնակրական . և երբեմն վարի միտն իցէ ենթակաւոր · ոչ· Tu te la griferai. կայցես զաս զայն :
Te. տրտառնեալ անխոնջ ի երկրորդ դէմն եզակի հրամայականի՝ բայիս Tenere . կամ՝ կալ· առ· բռնել : tenne un altra . առ զմեւնոյն : Te te . ի յոյն կոչեցեալ ըստ ձևոն· Օշ օշ : Te te. Ի ևս խաղ ինչ ոտայոց :
Tè ; կամ Thè , ար· Ջրիմ· է փոքր ծառ ինչ Ճապոնի և չինաց , զորոյ տերևս արկեալ՝ ի ջուր եռացեալ՝ կազմէն ըմպելի , որ նոյնպէս կոչի (Ջէյ) յայ :
* Teándrico , ca . Աստուածամարդական կամ՝ աստուածամարդկային :
Teatrále , հ· Teátrico , ca , Թատերական :
Teátro , Թատրոն · Հրապարան · տեսարան * պէյան : Քեմնա եղբի :
Tebertíno . Տես Tiburtino .
Técca . Աղուռ փոքր · բիծ ինչ· գոյն պակասութեան յայցնացք : լեխ · նշոյան :
Tecchíre . Տես Attecchire .
Tecchíto , ta . Աշխոյժ · աշխոյժ :
Téccola , Teccolína , նաե· Փոքրիկ արատ · գոյն ինչ բիծ , կամ անկատարութ :
* Técnico , cà . Աստեղատական (բառք :)
Téco ; կամ Con téco . Ընդ քեզ : պէնէն նէյ :
Tecoméco , գոյ· Ամբ երկչոտ· երկիւղած· (առն դնմանի՝ որ ի խոսիլն իւր քեզ՝ ասի և բարի ըզ Թշնամիդ :)
Téda . Բառ ապա· Ջահ , կամ մանր հարուածոց նախնեաց : է ևս ազգ ինչ վայրի Pinoի , իւր Սոճոյ :
Teddéo . Ջքեզ Աստ գովաբանեմք · (է գոհացողական էրգ ինչ ըստ ինքնացոյց՝ որ օրհնանի Te Deum .)
Tediáre , ն : Ձանձրոյցի արկանել՝ տարտղնացուցանել՝ ձանձրացուցանել· ծանրբեռնել :
Tédio . Ձանձրութի · տարտղնութի պերարէթ : tenere a tedio . ձանձրոյցի արկանել : stare a tedio . ձանձրանալ ինքեանս : * a tedio . տես a Bada .
* Tediosaménte , հ· Ձանձրութեամբ· ցձանձրոյցի :
* Tediosità . Ձանձրոյցի· տարտղնութի :
Tediósо , sa . Ձանձրալի· տարտղնալի· դժդպակ· ծանր : ծանրաձաձ :
Tefria . Կին ինչ գերբազդին :
Tegamáta . Պատան մի · որչափ պատառաքի միով : Հարեւ· ուռած տապանան :
Tegáme , ար· Պատան ինչ տափարակ· որոյ չրխմանք են բարձր , յոր եփեն զկերակուրս : Կնվէշ :
Tegamíno , նաե· Փոքրիկ պոյտ :
Tégghia . Տափակ կարկանդակաց · պէնէ· խաչ : ինչ ցեղէն կափարիչ տապակաց· Խոխոր տապակ քարայ : գաւգաւը առ ; Պղնձի գործ ինչ գերձակայ , են . որոյ մակերևոյթն է կորնիվարտ , և կայ հատատուիչ՝ ի վր երեսին ջրոյ· և որով եփէ զհնոր՝ ի վր նր տարածեալ գնառեն զիրզատաս :
Tegghína , Tegghiúzza , նաե· Փոքրիկ տապակ :
Téglia ; Տես Tegghia .
Tegliáta . Տապակ մի լի· որչափ տապակաւ միով :
Teglióne , տապակ , ար· Մեծ տապակ :
Tegnénte , հ· Պինդ ջանածուցիկ· խծայնի· որ պինդ ունի· անկրծ · կռնահան · չաղական : Էօչլի , էպէլան : կծծի · ուրաց : նէյէս : տուացող :
Tegnénza . Պնդութի· կռնահանութի· չաղութի· խծայնի հանդամանք : էօչ :
Tégola . Տես Tegolo .
Tegolétta , Tegolétto , Tegolíno . Փոքր կղմինդր :
Tégolo , Tégola . Կղմինդր : փէրէֆ : esser sull' ultima tegola . լինել մերձ՝ ի կործանութի :
* Teiforme , ածի հ· Աստուածակերպ :
Teísmo , Deísmo . Աստուածաճանաչութի· աղանդ ածաբանութ :
Teísta , Deísta , ար· Աստուածաճանաչ· ածածան· ածաբան· ածեան · (են աղանդաւորք՝ որք ճանաչեն զմի միայն ածն՝ բայ որում արարիչ և կառավար բնութ չեն ընդունին զկրօն ինչ բնական , իբրայ մերժեն զամ ածային յայտնութ :
Téla . Հաստոյն · կտաւ : պէչ· tela lina . կտաւ : բեհեզ պէչ : tela bambagina . բամբակեղէն · կտաւ բամբակի : փէչ պէչէ : corporea tela . մարմին ; a dir come fu temuto , sarebbe gran tela. ասել՝ ի զարդ եղև երկիւղալի , երկար իմն է : Tela . Դարանք : Պատկեր · նկար : բառնէր : tessere , far la tela . ոստայն անկանել :
Telajétto , նաե· Փոքրիկ պատառաձափ :
Télajo . Գործարան ոստայնանկաց : ըռնկա բեհեզեղէն : Պատառաձափ · (է փայտանկեալ չրջանակ ինչ քառանկիւնի , և կամ յայլ ձև · յորոյ վր պարզեն զպատառաձս՝ ի նկարել՝ ի վր նոյ :) Շրջանակ ատաղձրոյզ · (է չրջանակ ինչ երկաթի կամ փայտաձև· յորում ատաղձրոյզ Հատատուին պատառաձս զնոպագրելի կատարեալ գաղափարն՝ ի զգենուն զայն՝ ի մարմին :)
* Telarétto . Փոքրիկ չրջանակ ատաղձրոյզ :
Teláro . Տես Telajo .
* Telaruólo . Ոստայնանի : ըռնկա : կտաւավաճառ : պէղէճի :
Telegrafía . Հեռագրութի . հեռագիր դործ . (է արհեստ և ծրագիրս մեքենայ ինչ ազգ հայոց յանուանէ կամ ընտրեալ՝ ի հեռաւոր վայրս զգալ զաղան լուրս ի ձեռն ծրագրեալ մեքենայից :)
Tellurio . Է դոյացուն ինչ մետաղային :
Telería . Կտաւք · բամպակ կտաւոյ · պէղէնէր :

Telescópio . Հեռադիտակ • գլուակ, կի դիտանին • (է գործի ինչ ըստ հոգեղգային, կամ ըստ իրերի ազգակից, որպէս տեսանին բացակայ աստղիցն. տես ղորմեալ կոչի Cannocchiale .) պիտիկ :

Telescópico, ca . Հեռադիտակեան :

Teléttа, նե • կառս նուրբ, կամ թեթեւ : կի լայնաս ինչ ոսկերիզել, կի արծաթաձուլել :

Tellína . Երկաթացի խոյր ինչ Ջայլոյ :

Télo . արտասանեալ ֆոլ ըստ • Փետրի կառոյց կի ծռմնիք կառոյց • ռասի" կառոյ մաղ : էն : մի Ջոյ : telo dipinto . նկարեալ պատառ • նկար :

Télo . արտասանեալ անֆոլ ըստ • Բառ. լար • Գնդակ ըստ նետ • ոլոմ : հէզ • օգ : կայծակն : հրացան :

Téma . արտասանեալ ֆոլ ըստ • Ինչ. ընկերս ան : փոփոխ :

Téma . արտասանեալ անֆոլ ըստ • մերկ և ինչ. նեղ (գործ, խօսք :) Ա. գնալ (բառից) ծանրանալ :

Teménte , հ • Երկիւղած. երկիւղ. ջանգիտող :

Teménza . Երկիւղ • ահ : փոփոխ :

Temerariaménte , հ • Յանդգնաբար • անմտաբար • անխորհուրդ :

Temerário, ia . Յանդուգն • կարի համարձակ • անխորհուրդ : Ինէրթիկ. Ինէրթիկ. giudicio temerario . յանդգնի դատաստան :

Temére , ն • Երկնչիլ • զգնդիմել : փոփոխել • երկիւղիլ : ընկենալ : կրկնել. կրել զինաս. վնասել : il caldo, il freddo ; la vergogna, նե • երկնչիլ ըստ տաքնամել. չոյժ ի ցրտոյ ; ամօթոյ, նե : non temere . անիրիմ առնել • քաջանալ • ոչինչ ե ինձ փոյթ : non teme la vergogna . առ ոչինչ համարի զամօթ • ոչինչ զանգիտի յամօթոյ : farsi temere • ահ արկանել : լինել ընկերի : փոփոխել :

Temerità , - tàde , - táte , Ինէ • Յանդգնութիւն • յանդգնաձեռնութիւն • անխորհրդութիւն • Ինէրթիկ. Ինէրթիկութիւն : senza ordine, e con temerità . անկարգ և յանդգնաբար :

Temiménto . Տես Timóre .

Témo . արտասանեալ անֆոլ ըստ • Բառ լար, և բանասք" • Ղէմ : պիտիկ :

Témolo . Ձողին ինչ քաղցր Ջոյ, որոյ մէջ ունի ղՅոտ Timoh :

Temóne , ար • Տես Timone .

Temoniére , Temoniéro . Տես Timoniere .

Temóre , ար • Տես Timore , նե :

Temoróso, sa . երկիւղած երկիւղալից զարհուրելի :

Tempáccio , պէձ • Ժամանակ վատթար • օդ մրրիկ յոյզ, կի անձրևաբեր : Ինկիր, պօղաղ հավ :

Tempelláre , ն • Ձոնել մերմ. շարժել • ունել ի վարանս • արկանել յերկբայս : Ա. Պանդաչել • վարանիլ :

Tempellàta, Tampéllo . Ընդհատ հնչեան զանդաւակաց կի այլ գործոց : շառաչիւն :

Tempellóne , ար • Ջանդիրթաքարոյին • անմիտ • վարանամիտ : պէծ :

Témpera , Témpra . Պատկառանի երկաթեայ • մասնիւ (է արհեստական ինչ գործ երկաթեայ և պղպեղաներգոյ քան Ջհունգլեայ արկանին ի Ջոյս, կի յայլ հեղուկս նիւթից) առ : յոտնել • խառնել • յօշարսել • քնարոդել : Ինկիր. հնացեալ • նկարչաց • ըստ որում ասի • ոգի ձուկաց • ի գնալ • ի եռալ • ոց : della medesima tempra . յիսկնայն : միազգի essér di buona tempra . լինել քաջառոյգ միջակ պինդ ջնջուն : Երգ • նկարչանոյշ • նուագ • անկեալ • գործ : tempera . պատմագրութիւն • դիտաւորութիւն, կամ միտք : esser in tempra . լինել յարմարմիտ • խնդամիտ • կի լինել յերգելոյն ընդ ժամանակին ինչ : Ինկիր Ինչինչ օրհաս • non sono oggi in tempra , di far quistione . չեմ այսօր ի տրամադրութեան գործի մտից

նելոյ զինդիր. չեմ լինձ կամք, կի ոչ ախորժէ սիրտ իմ, նե : è in tempra di farlo, se non ci prendi guardia . պատրաստ ըստ ոչ զգուշացիս : Tempera . Ջոյր • (ոյսպէս կոչին նկարիչք զամ հեղուկ, կի զնուածուկի նկրեն, և կի զարմանալոյ ձուլոյ քան յիւղոյ, որով լուծել զներկս նկարին : dipingere, կի lavorare a tempera. Նկարել Ջոյր • (յ՝ներկիւք լուծելոյ ի Ջոյր, կի ի պոլիկ : Ի tempera della penna" ոսկերգրաբար կոչի temperatura . նմ, առմած, կի յարդարանի պրկի :

Temperaménto . Խառնուածոյ • ամրութիւն : Ինէ ֆալ : կառավարութիւն • եղանակ կառավարելոյ • առողջութիւն : դաք : չափ • չտխառնութիւն : Ինչ : միջոց • մարմնոյ • նկարչի : փշոյ նոյ • առ : խառնուած • խառնուածի գործոյ : զոր գործոյ : խառնուած մարդոյ : բնութիւն : դէմ : ներ մարդոյ : ըստ որում խառնուած մարդոյ : խառնուած մարդոյ : բնութիւն : դէմ : aver un buon, կի un cattivo temperamento. լինել քաջառողջ կի վատառողջ մարմնով : esser d' un buon, կի d' un cattivo temp" • նոյն ինն

Temperánte , հ • Խարհխառնիչ աֆ , և փոյ , ար • Ինչ ըստ խառն • Ժուժկալ : Ինկիր • առկած :

Temperánza . Խարհխառնութիւն • (է առաքինութիւն ինչ) ժուժկալութիւն • Ինկիրութիւն • չափաւորութիւն • բարեխառնութիւն • չտխառնութիւն :

Temperáre , ն • Պատկանիլ դէպի ինչ • միջոց • ընկերակից : (է կիր ածի ի) պէտք ընդ ինչ • լինել • կազմել • միտքանիլ • դալն դնել ի Ինչ • բարեխառնել • մեղմել • չտխառնել զանկոյ • խառնել • Ինէրթիկ • Ինչ • Ինչ • Ինչ

դիւնք և ոչ մի :

Tempestánte, ſ. Մրրկածուփ · ալէտանք :

Tempestánza. Տես Tempesta.

Tempestáre, v. Մրրկածուփ լինել. ծփել, կիմ բաղխել ՚ի մրրկաց. Քաոսեանա ընդմէ՝ լինել ՚ի ծուխս խորհրդոց · լինել ՚ի յոյզս · տարափահել · քիւքիւն եմ եւ : կատաղել · մրնչգնել · գոռգոռալ : կարկաչել · փրփրել · ազազակել : ն · խռովիլ · վրդովիլ · տառապիլ · յուզանիլ · վիր ՚ի վայր առնել · սոսկալ · գլխովին · ծախտանձել : chi tempesta questa porta? ո՞վ այսպէս ուժգին բաղխէ դրան :

Tempestáto, ta. Մրրկածուփ : Քաոսեանալը : խռովանիկ · տառապեալ : Տես և Travaglioso : սոսկնկար · նիպտակերպ · սիմահարիչ : խռնփռ · նոփռեալ : Tempestato di gioje. Կիանակուռ · ծիանգկալ · ճնշմիթեղի : un prato tempestato di fiori. մարգ ծաղկաւէտ , ծաղկափթիթ :

Tempestívo, va. Բարւոք · Ի խոտոլ · դիպաւոր · պատեհ · օգտակար :

Tempestosaménte, ſ. Մրրկախառն · մրրկաբար · ուժգին յարձակմամբ · սաստկապէս :

Tempestóso, sa. Tempestosíssimo, ma. Մրրկածին. մրրկայոյզ · մրրկածուփ : Քաոսեանալը : խռովիլ · տառապեալ :

Témpia. Բուռնք · (հիման դիմագրկ ակն և ընկոյն) ղեփակ · գոլաձի ջրոյ :

Tempiále, ſ. Բուռնք :

Tempiére, ſ. Պահապան տաճարին · եկեղեցապան :

Tempieri, ſ. Տաճարականք · (հին սովորութ կը բոնի ինչ, կիմ վինաւորուիլ, որք պահելին զպահպանեալ տաճարին յեզի առ ժամանակաց խաչակրաց :)

Tempierélla, Tempiétto, նոմ. փոքր տաճար. եկեղեցիկ փոքր :

Témpio. Տաճար · եկեղեցի · իւնք · մկհեան · պեզբեկեան :

Tempióne, ſ. Սպասք ածելոյ ՚ի քառնս երեսաց ; կիմ հեսլ. յայն մասն : խոշմանիքս · անմիաց :

Témplo. Տես Tempio.

Témpo. Ժամանակ · դարձ · վիճակ · ժամանակք · գլուխ : ai nostri tempi. առ մերոյք ՚ժիմք · յաւուրս մեր : nel tempo del Re Carlo primo. առ կարլոսիս ա առաջնոյ · Հասակ · տիք : եաչ : Ծերուկին · հասակ ծերութ : un giovine del mio tempo. երիտասարդ մին իմ հասակակից : uomo di tempo. հինաւուրց · ծեր : in poco témpo. ՚ի սակաւ ՚ժամիկս · ՚ի սակաւ աւուրս : Tempo. Ժամ · պատեհ · պարապ : ՔՀամանաց · փութիլ · գալատ · օրինք կանոն : այնէ · հայլ : tempo degli oriuoli. Ժամացուցից · (ի այն մասն որ հաւասար ձօնմամբ կանոնի զշարժուն :) Tempo. Ամանակ · (ըս երթալոյ և չափ շարժման ձայնից, և հնչմանց երկար և սուղ միմեանց :) andare a tempo. գնալ ՚ի ժամու, ՚ի դէպ ժամու : քնիմանալ սանոնական · միաբանիլ զառանձնելս : aver tempo. ունիլ պարապ · դէպ ՚ժամ : եկալ առաջ · ձայն · փոյթ : primo, կիմ giovane tempo. գարուն · tempo nero. օդ ՚ժխտամած , կամ ամպագայոյզ : avanzar tempo. կանխել · փութալ առաջապահել : averé, կիմ darsi buon tempo, կիմ bel tempo; darsi al buon tempo. ուրախ լինել առատանալ · խրախճանալ ՚ի գինեթրծուկ · յօրանալ · ղեղխել : corre il tempo. ևն · ժամ առնու · պարապ գտանիլ : correr tempo. անցանիլ ՚ժամիւն · dare il tempo. ժամ առալ · ժամ դնել · dar, կիմ conceder tempo : ժամ առալ · առալ , կամ շնորհել ժամանակ · յապաղել : ՀեռանիլՔրեիս · dar tempo al tempo. երկայնամտել ՚ի գործ ինչ · ոչ աճապարել : senza dar tempo. անյապաղ : non dar tanto tempo, che uno respiri. ոչ առալ ասիկք գոնէ կ՚ժամ առալ : dare a tempo. առալ ՚ի ժամու , ՚ի դէպ ժամու : և՝ հարկանել ՚ի ժամու : և՝ գործել ՚ի ժամու : dare a tempo, կամ a tempi. առալ առ վայր մի , առ ժամ մի , առ ՚ժամ մի : non dar tempo al tempo. վաղվաղել լինիցոչ առալ գործել և գոգալ : dare, կիմ vendere pe' tempi. յապաւնիկ առալ, կիմ վաճառել : Քրնիչ Քրնիչ: essere a tempo a far checchessia. դիտ ունել զժամանակ · առակս ին կայ ժամանակ : egli è buon tempo, կիմ è già corso molto tempo, che .... բաղում ժամանակք են յորմէ հետէ · ՚ի վազուց : fare, կիմ farsi buon tempo. Տես ՚ի վերոյ darsi buon Tempo. Fare buon tempo. Բարի կիմ քաղցրանալն և եղանակին · յուսալ, կիմ պարզ, կիմ քաղցր են օդք : far cattivo tempo. անբարի է եղանակն · անձրեւային, խառնակ, կիմ պղտորիլ են օդք : far tempo. առալ ժամանակ · յապաղել : metter tempo in una cosa. ծախել յինչ զժամանակ : mettere tempo in mezzo. երկարել յապաղել : non metter tempo in mezzo. գործել անյապաղ : non messo tempo in mezzo. անյապաղ · անդանդաղ : passar tempo, կիմ il tempo. զբօսանիլ · փախչել ՚ի դատարկութէ · զբաղիլ ՚ի գործ ինչ : perdere il tempo. վատնել զժամանակ · ժամանաձառ լինել : pigliar, կիմ tor tempo, ևն · սպասել պատեհութեան · երկարել : prendersi buon tempo d'alcuna cosa. զբօսանուլ իւրիք զուարճանալ : racconciarsi, կիմ rassettarsi il tempo. պարզիլ, կիմ հանդարտիլ, խաղալիլ օդոյ : venire in tempo. ժամել · ծերանալ : chi ha tempo, ha vita. առոյ · հնար է բանիւն փոխել ժամանակս : aver tutto il suo tempo a se. ազատ, կիմ անզբաղ ունել զիւր ժամանակ : chi tempo ha, e tempo aspetta, tempo perde. կամ chi ha tempo, non aspetti tempo, ևն · առոյժ չէ պարտ ըսպասել անցանել պատեհութեան : tempo, e non grazia. մի հապաղիր պատեհութեան ժամանակի · ժամանակ հայցէմ, և ոչ զինուց ; tempo viene, chi può aspettarlo. առոյ · երկայնմտութեամբ պատուի ընդունի ընդունելն : anzi, կիմ innanzi tempo. կանուխ · յառջ զժամանակն · տարաժամ : a tempo, a' tempi, կիմ a suo tempo, ևն · ՚ի ժամու · ըստ ժամանակին · ՚ի դէպ ժամու : ըստ ժամանակի մի· առ ժամ մի· պատ վայր մի : պիր ապ պատ : al tempo ; al suo tempo ; nel tempo. յիւրում ժամանակի · ՚ի ճահճանեալ ՔՀամակի : a tempo, e luogo, կիմ a luogo, e tempo, կիմ a luogo, e a tempo. ըս ՔՀամկին և ըս տեղւոյն · ըս տեղոյն, և ըս ժամանակին ՚ի ժամու · ՚ի դէպ ժամու : a miglior tempo. վաղ քան վաղ : a mal, կիմ da mal tempo. ցաւ · վատթար : a mal tempo, կիմ fuor di tempo. տարաժամու · տարաժամ · անժամ · վհճարդ : osteria a mal tempo. յոռի, կիմ անպատրաստ իվաճառք : a tempo a moglie. ոչ առի · ՚ի ժամանակի կին ածէ ընդ : di gran tempo. ՚ի վաղուց յետ բազում ժամանակաց : di notte tempo. ՚ի գիշերի · գիշերային : d' ogni tempo. յամէ ժամանակի · միշտ : già tempo. ՚ի վաղ ՔՀամակաց · երբեմն : gran tempo, per lungo tempo. ըս երկար : պատան, per alcun tempo. առ ՔՀմ մի : da grande tempo. ՚ի բազմ ՔՀմանց : di tempo in tempo, կիմ a tempo a tempo. երբեք երբեք · երբեմն · ըս ՔՀմս ՔՀմս · պահ ըս պահ · ընդ ժամ ժամս : կեաց պահ պահ in quel tempo. յայնժամ · յայնմ ՔՀմի : in processo di tempo. ՔՀմաբ · ՔՀմաբ ձրգ եալ · երկարութ ՔՀմի · յետ բազմ ՔՀմանց : in tempo, ի · ՚ի ժամու · ՚ի դէպ ժամու : non è più tempo. ոչ եւս կայ այլ ՔՀմ · անպատն է յոյժ : per a tempo, կիմ per alcun tempo, կիմ per tempo determinato. առ ՔՀմ մի : per tempo. ըս այգն : առաւ յոյժ · pg. tempissimo, գեր : ընդ առաջագոյն · վաղ քան

քամ է առաւօտն : առաւիւտէն եղէն : poco tempo appresso . յետ սակաւուց : senza dar tempo. անյապաղ : tempo fu . յառաջ ժամանակաւ . յետոյ . եղեւ ի ժամուն : ի հնումն : օրհան . ժամանակ : tempo per tempo . է. Ժամանակ Ժամուակ : պահ է պահ . է ժամանակին . է եղանակին : un tempo , ի . առ ժամանակ մի . առ վայր մի . առ ժամ մի : երբեմն . ի հնումն : ի նախնումն . ի վաղ ժամանակաւ : a un tempo, ad un tempo . ի նմին ժամի : torre il tempo. առնուլ ապրուստ : il tempo vende merce. առաւ . Տես ի Temporale , գոյ :

Tempóne , ար , առաւ . Բաղդատ , կիմ երկար ժամանակ : ուրախանալ . զուարճանալ . զրօսանք : far , կիմ darsi , կիմ aver tempone . զուարճանալ . խրախնանալ . ի գինարբուս :

Temporalácciо , չեղ . Վաղանցուկ ժամանակ . յանի և պահակ :

Temporále , գոյ . ար . Ժամանակ : պահ : եղանակ առաւօտ : Քաղաքացիք . հայոց . գրաբառ : եղեալ ի քրիստոս : temporale , կիմ il tempo vende merce . առաւ . պարտ է ի կիր առնուլ զպատեհս ի ծախ վաճառելոյն : Temporale . Բառ առաջ . խոզ :

Temporále , ած . ի . Ժամանակաւոր . Տալին անցաւոր : չնչին . փանի . Քիչաւոր , կամ Տակաւ (առ բոլորն :) պիտանի : Ժամանակին , ազ Ժամանակ կեաց : Ժամանակական (տնկայ :)

Temporaleménte . Տես Temporalmente .

Temporalità , - táde , - táte , էի . Ժամանակաւորութիւն . Ժամանակաւոր , կիմ անցաւոր ինչք : իսկ Ժամանակաւորաց . աշխարհասիրութիւն :

Temporalménte , ի . Ի ժամանակի : ըստ աշխարհի . յաչս աշխարհի :

Temporáneo , ea . Ժամանակաւոր . Ժամանակեայ : առաջեայ :

Temporeggiaménto . Յապաղումն :

Temporeggiáre , ն . ե . ել . Յապաղել զանձն , կիմ յապրիլ ըստ բերման ժամանակին : զանձամ առ նոյ . յապաղեալ . երկարել . ապրիլ :

Témpra , Tempráre , ևն . Տես Tempera , ևն :

Temúto , ta . Երկիւղած . սոհասուր : Քաղաքացիք . գրաբառ :

Tenáce , ի . Tenacissimo , ma . Դիւրաման . հնազանդ . դիւրահնազանդ . խոնարհ . շաղկան . պինդ : եռեալ . եռեալ : memoria tenace . յիշողութիւն հաստատուն , կիմ անապակ . կիմ անդապաղ , կիմ անմոռաց : Հաստատուն . անդրդվելի (առաքաքրանի :) գաւի : կարկառ . ձիձի : նեղեալ . ի նեղութեան :

Tenaceménte , ի . Tenacissimaménte . Հաստատութիւն . անշարժ . անքակ : անմոռաց :

Tenacità , - táde , - táte , էի . Դիւրաման ծութիւն . հնազանդութիւն . պնդապահութիւն . անդրդվելի . խոնարհ հանգամանք : Հոգւոյ Քրիստ : կարկառուն . ձիձիութիւն . նեղեալ . ի նեղութեան :

Tenasmóne , ար . Տես Tenesmo .

Tencionaiménto . Վէճ . կռիւ . պայքար :

Tencionáre , է . եաց . Տես Tenzonare .

Tencionatóre , ար . Կռնեօղ . կռնեարար :

Tencióne , էի . Տես Tenzone ...

Tencóne , Tincóne , ար . Ազգ . ինչ գաղղիական ախտին :

Ténda . Վրան . խորան : տաղտ : վարագոյր թատրոնի : քէրփ : levar le tende . խաղալ , կիմ չու առնել բանակին , կիմ զօրաց : տաղտից գալուզմամ : Հեօղ Հէ : առարուեալ . Իւանիք Հանել : al levar delle tende , ի . յառաջան գործոյն . ի վախճանի . Հունակ յետոյ :

Tendaróla , նա . Վրան փոքր :

Tendénte , ի . Ձգիչ . պարզիչ . դիմօղ . դիտօղ :

Tendénza . Դիմողութիւն . յօժարութիւն . հակամտութիւն : առէիւթիւ . Ձգել :

Téndere , ն . Ձգել . տարածել . ձգտել : Էմ . եմ . Հէ . ալմ : le vele . պարզել զառագաստս : le reti . արկանել . ուռկանս : Բօ պրօմ : lacciuoli , trappole , ևն . լարիկ զորդայիս : փոշտ գոռոզութիւն : insidie . նայի է : il padiglione . խորան հարկանել : աթոռ գառամ : l' arco . լարել զաղեղն : Էմ Լէ Հէ : l'arco dell' intelletto . ձգտեցուցանել զանձ մտացն . ուշ ունել խիր . դարձուցանել առ ինն գնորհութիւն : gli orecchi . ունկն դնել . ունկն մատուցանել : գոռոզ գոռոզ : gli occhi . ուղղել . կամ ձգտել զաչս . յառել . սլիսլել . ակնկատից լինել : Էեօ Ֆէ Հէ : la mano ad uno . ձեռն կարկառել առ ոք : Tendere , է . Դիմել . դիտել . ձգտիլ . ձգիլ (առ վայրկեան լինի :) հայիլ . պատմ . գալէ օյմ : tendere . Հոգևանիլ (յոյս , կիմ յոյն դոյն :) սերձենալ . լամ :

Tendétta , նա . Վրան փոքր : Տես և Baldacchino .

Téndine , ար . Ձգանք . (է սպիտակ մասն ինչ և ծայր մկանաց :) Tendine d'Achille . Ձգանք սպրկանաց . (է մկան ինչ որ ձգտէ զոտն . կոչի և Corda magna.)

Tendinóso , sa , ած . Ձգանաց . լի ձգանօք :

Tenditóre , ար . Որ լարէ զորդայիս . որ պայմանադիր գործակից :

Ténebra . Խաւար . մուԹ . աղջամուղջ . գթանդեցեալ տխուրութիւն :

Tenebráre . Տես Rabbujare .

Tenebráto , ta . Խաւարեալ . խաւարամած . խաւարչտին . Tenebría . Tenebróne , ար . Տես Tenebra .

Tenebrosità , - táde , - táte , էի . Խաւար . մուԹութիւն . գթանդեցեալ : մրրիկ հողոց . մթագնութիւն աչաց . խաւարումն աչաց , կիմ մառ :

Tenebróso , sa . Tenebrosissimo , ma . Խաւարային . խաւարչտին : գթանդեալ . ամբոխալ . պղտորիալ :

Ténente , ած , ի . Ունող . որ ունի հաստատուն ամսահ , կիմ անմոռաց (յիշողութիւն :)

Ténere , գոյ , ար . Տիւրկալ . փոխանորդ . (է առնուն զինուորական ատեան :)

Teneraméntе , ի . Tenerissimaménte . Խանդաղ կամ սիրով կամակից . գորովալից . սիրալիրաբար : յօժ հնազանդ է եղ . տկարութեամ անհաստատաբար :

Ténere , ն . Ունել . առանալ . առեալ . շունչ . ունել առ իւր , կիմ ունել (զգաստիկն ինչ առնն) կալ . ունել : Ըմբռնել . կալ . արդելուլ , կիմ պինդ ունել ինչ ձեռամբ (զի մի անկցի , կիմ փախչիլ , ևն :) բռնել . խափանել . արդելուլ : Ենել օյմ : հատանել կիմ ժամանել ուրեք . ըմբռնել (զայրագն . Էեի Հէ : Կռնուլ . ըմբռնել (ի կիր ածի և :) ալմ ? Ticn . Դա . կալ . առ . ընկալ : tiemmi , che non cada . կալ զիս զի մի անկայց : tenere . կալարուք . առնէք . ընկալարուք : Իւար արկանել . ի կիր առնուլ . վարել . պահել (զկարգ , զաշ , զսովորութիւն :) գ . ել . ենմ . բռնեմ : պահել . պահպանել (զպատուիրն , ևն .) ուղղել . կառավարել . (ի կիր ածի և :) ալ . մտ . զոք Էի Հէ : alcuna cosa . կիմ d' alcuna cosa . ունել զհանգամանս իրիք . ունել . զնամ ինչ . զնաս ինչ . զնմանութ ինչ իրիք : գործ . գործաս գործեալ օյմ . պնդէի Հէ : l' acque , che tengon ferro . ջուրք որք ունին զխաւսնան , կիմ զհամ երկաթոյ : tien di'muffo . ունի զհոտ բորբոսի : tiene ancor dell' olio . ունի առկայն զհոտ , կիմ զհամ ձիթոյ : questo luogo tiene del selvatico . այս վայր անառանման է : egli tiene del padre . նմանի հօրն . զհօրն իւրիւ զնմանութ : Ընդունել . ժողովել զիք .

Գրաւել. գրաւել ունել. գրաւել զաւելն, զինչ-
ոտարածել. ձգիլ: ենք ընդհանուտ: una terra, che tien
sei miglia. երկիլ ինչ, օրոյ չըկատարած, կամ տա-
րածուելի է վեց մղոնաչափ: Հասնարել. կարծել.
վերկանել. գաւել. ունել. (առ պատուհասանս.)
վնել՝ի կարծիս: զան ենդէ. ոտոտ: tengo ciò per
sicuro. անշուշտ համարիմ զայս: Պատուհանել. բա-
վանդակել. ունել, կամ տանել (անձամբ զբնին
զինուր, եւն:) այտ. ենօրինակել: պահել տանտուտ,
եւն, (զնուրն, զբնին, եւն.) յինքեն ունել. ոչ հե-
դուլ. ոչ ծրագրագանել տրտունս: Ընել զոք. յա-
միգուցանել. ցօրել. ազդել: Գումարել (զբնդոլով,
զատեան:) խոսել: ձիմհիմ ենդէ: venne in senato, che si tenne in palagio. եկն՝ի ծերակոյտն՝ որ
համբեցաս՝ի պալատանն: Գնալ. յուզի անկանել.
խաղալ: ինդէ: uscì, e tenne verso Bologna. եր-
և գնաց՝ի կողմն Բոլոնիայի: Կառնել. յարել. մա-
ծանել. պնդիլ. կալ. հաստատուն եաբեցաս: questo
tien bene. այս կառնի պնդանինդ. անբակ: Փոխել.
կիմ ունել (զանցս, զնուաս, զգուբս:) գաճաճաս:
Օդուտ ունել (զծաղր, եւն:) ընդհատ. գալի ենդէ:
con, կիմ per alcuno. կուտակիլ. համաձայն լինել.
ուղիք. լինել՝ի կողմն, կիմ՝ի կարծիս ուրուք. յա-
րել յոք: da uno. զձեռս երձալ՝ուրուք. յարել յոք:
una cosà da uno. ունել յուշիք. շնորհապարտ
խոստովանիլ ուղիք զանձն. լինել աւգիք պարտա-
պան, կիմ շնորհապարտ: Ընել առիթս զանձին,
կիմ զկին, կիմ զմանուկ (՝ի ննջել լինդ նոյն:) tenersi
una, կիմ una donna: առևանի առնել:

Tenérsi, ՝ի. ինակել (՝ի դաշտս, ՝ի դիս, եւն.)
լինել ուրիք: օնդհատ. գնդհատ: կարծիլ. համարիլ.
վարկանիլ: Մեծ համարիլ. կիմ առ պատուհասանս
ունել զանձն: ենդէնի չեն ենբինն ընդհատ: պահիլ.
մնալ անկործան: գալատ. ապրանդատ: ժուժկալել:
զոյժ ունել. ունել զանձն. զուսպ. կիմ՝ի չափս
ունել զանձն. հանգուցմիլ: ենդէնի ընդհատ, պայ-
ենդէ: կալ. զուսպիլ. զկոյ առնուլ. կանդ-
նել: փոքրատ: չալել ուրիք: con-uno. կուսակից.
համախոհ լինել ուրիք. յարել յոք: ընդոք ընդհատ:
al consiglio d' uno. յարել՝ի խորհուրդս ուրուք.
զձեռս դնալ. կիմ անուալ խոր հրդոց ուրուք: Tener-
si. Հոգ. կիմ փոյթ ունել: հաձախել օրատ. հոգեպնդի
օրատ: պինդ. կիմ հաստատուն կալ (՝ի վրն համբին,
եւն:) գալի փոքրատ: զգեմ ունել. ոչ լինել անձնուկ
տուր: գործը գծրատ. վերս ենդէնի: d' alcuna cosa
պարծիլ յինեն. պանծալ. անձնպարծ լինել: den-
tro le mura. պատուպարիլ՝ի ներքս՝ի պարիսպն.
կիմ՝ի մէջ պարսպայն: le fortezze, le piazze, եւն.
ոչ մատանել զամրոցսն, զբերդսն, եւն. պաշտպա-
նել. զեմ ունել պաշարման, կամ յարձակմանն՝ի
վրն ամրոցին: sulle gambe. կալ յոտին, կիմ կանգ-
նուն: tenersi a martello, կամ սոսկ tenersi. ան-
կալ զձեմ ունել բանևման կռանին. ոչ փչիլ ընդ ու-
ռամբ. լինել կռանելիւն. ոչ ճեղքիլ. ոչ խոնարհիլ.
ոչ մեղկիլ. կալ անյողդողդ: Հաստատուն: di patti.
գոհ, հաձ լինել: savio, bello, d' assai, եւն. հա-
մարիլ զանձն խնամուտն, գեղեցիկ, չալոպակ,
եւն: tenersi in se. ոչ յեռուղ յայլ ինչ. կալ ուղիղ.
կանգուն յոտին: Եապահանդատ. այսպիսի գոռոզ: in
se, կիմ insieme. մնծնուլ, կիմ համաձանիլ, կիմ յա-
րիլ ընդ միմեանս. պնդիլ. կռանիլ ընդ իրերաս. կալ
կիմ իրերաց: Եաբեցաս: insieme. կալ՝ի միասին,
ընդ միմեանս. Կենակից լինել՝ի միասին:

Tenére, յարի՝ի բնիկ բառս, եւ նշանակէ բարձ-
րինակ զի: Tener d' Accordo. Պահել՝ի միաբա-
նուն ոչ՝ի խոպոպանել. տածել. զմիաբանուն (յայլս:)
l' acqua. պաշտպանել յանձրևոյ. տոկալ կիմ զգեմ

ունել անձրևոյ. (առ զվերարկուէ, կամ զգլխա-
նոցէ:) l' anima co' denti. լինել հիմանդոտ, օրհա-
նահան: animo. խորհիլ. ունել՝ի մտի: in appren-
sione, առ արկանել ուշիք. ՝ի կասկածանս արկա-
նել զոք: appresso di se. ունել ընդ ձեռամբ, ընդ ի-
ճանաչելի խոսոլ, առ ինք, ընդ ինքս: l' arco teso.
Տես ՝ի Teso. Tener l'aria. Պատասխանել յօդոյ,
՝ի հղմոյ. խաղանիլ զօդն՝ի մտանելոյ՝ի նմանքս:
tener per aria. ունել՝ի կախ, ընդ օդս. պարզել
յօդն. վերամբարձ ունել յօդն: tener all' aria.
դնել յօդն, ՝ի բացի: assemblea, եւն. Ժողով դու-
մարել: avvertito, և avvisato. Տես Avvertire, և
Avvisare. Tener a Bada. Տես Bada. Tener da
banda. Հեռի, ՝ի բաց առնել. արտելուլ: bandi-
to, կամ in bando. աքսորել. առաքել յաքսորս:
segreti i bandi. Ծածկիլ զպայտնիսն: a battesimo.
ընդունել զոք յատաղանէ մկրտութեն. լինել կնքահայր
կիմ կնքածայրս: bene. քաջ գործոնել. վերկարել զ
ռատուցն: il bilancio. Հաւասարկիռ առնել. տես և
Bilanciare. Tener a bocca aperta. յակճռա ունել
զոք, ՝ի զարմացումն ածել. փափաք արկանել զար-
ժել՝ի հետաքննութիւն. առել. ակն ունել: bottega.
վարել, կիմ՝ի վար արկանել զկրպակն: a Calcolo:
Փոխ առել ուշիք: cammino. յուղի անկանիլ. ճանա-
պարհորդել: il cammino dritto. ընթանալ զուղ-
զորդն, ընդ ուղղորդն: Tener Caldo. Ջերմ պահել.
ջերմուցանել (զբնութուտ զմարմին:) tenere il cal-
do. պահել զջերմեռանդ. (առ զվերարկուս, կիմ զգլ-
խոցոյ:) tenersi caldo. զգուշանալ՝ի ցրտոյ: ca-
po. կարգաւ, ընդ կարգի յիւր խաղալ: il capo alto.
գինով բարձրատրտունոյ: սիրտալ. գուսպանալ: ca-
ro uno. ՝ի խորհուրդ, կիմ առ պատուհասանս ունել զոք.
փափուկ ընել զոք: celato. Թաղուցանել: a cena, կիմ a desinare. ընթերցս տալ ուշիք. ունել զոք
առ խորհ՝ի ճաշ: certo, per certo. հաւատաւոր լինի,
անշուշտ, կամ. առյիս համարիլ: in cervello.
զգուսպ, կիմ՝ի չափս ունել զոք. յոսին կացուցա-
նել: il cervello a bottega. ուշի ուշով պատա-
րիլ զիւրինք: cheto. Տես Chetare. Tenere in col-
lera. Բարկացուցանել: il collo torto. գնալ գլխա-
կորեալ. համբոյս. կորագլուխ պատանոցաս խոնարհ
ձևանալ: tener in collo. ՝ի ճահանձել ընկերիկ: ար-
գելուլ ինչ յընթացից. յաւելուցանել. կատեցու-
ցանել: եւ՝ ունել՝ի գրկի. փարիլ: եւ՝ արգելուլ
զհաւատն ընդոյն: compagnia. ընկերիկ. ուղեկից
լինել: a, կիմ in comune. ունել, կիմ ուսանալ ինչ
հաւաքականոյ: consiglio. խորհուրդ. ՝ի մէջ առնուլ
՝ի խոհ մտանել: խորհիլ. կիմ խոսել ընդ միմեանս:
consolato. մխիթարել: contento, հաձել զոք. գոհ
առնել: conto. անհն ածել. խնամ ունել: եւ՝ մեծ
գրել. արգոյ համարիլ: conto d'una cosa. անհայել
յիմեն. խնայել. հոգալ լինչ: conto, կիմ il conto, կիմ
i conti. հաշիւ առնել. գրել զհաշիւն. հաշուել զե-
ղուտաս: i conti, կիմ i libri per bilancio, ունել
զհաշիւ. առի և արտոյ. ունել զհամար եղի ե մտի:
per conto d' uno. ունել ինչ՝ի հաշիւ ուրուք: in
contrasto, ընդ միմեանս արկանել. գժտուլ արկա-
նել: corte. խնձոյզ առնել. յօրինել: եւ՝ գնասան
առնել. նոսել յատեան, ՝ի գնասան: corte ban-
dita. տես ՝ի Bandito. Tener credenza. Ճոպա-
ցանել. ոչ յայտնել. ընել. ոչ՝ի վեր հանել զգանն:
tienlomi credenza. զայս մի ուղիք յայտնելոյ:
cuore. իմնել. լինել քաջասիրտ: in cuore, ունել
ինչ յուշի, ՝ի մտի. լինել՝ի մտի: a cuore. լինել ու-
ղիք սիրելի, հաձոյ: եւ՝ փոյթ մեծ ունել խնդ.
հոգալ վն երից: Tenere in Deposito. Պահել զա-
նդն: dieta. ժողով դուսարել: a dieta. յաջող

ձգել՝ տալ. դիմել տալ (ցիմանդալ:) dietro. երթալ՝ սնոտի գնալ. հետամուտ լինել: dietro a uno. գնել, կամ դնել զինացս ոտքս. դնել զոք. լստանել: in dietro. ի տգլատնել՝ ի տգայ տանել: dimesticheza. վարել՝ ընտանեբար. միմեցասիր լինել անբա մտերիմ: in discordia. անդամանել զոք: a-discrezione. պատճառս լինել դժուարելի: a-discrezione. ունել ընդ ձեռամբ՝ ի իշխանութ ինքեան: diritto, կի՛ dritto; a, կի՛ per dritto. դնալ ուղղիդ. ուղիդ a dormire. տալ ուշիք ինձս՝ ինձնիք՝ տալ ուշիք երեսիս: a dozzina. կերակրել զոք տալոբք. տալ ուշիք վանս վարձուց: dubbio. լինել կասկածս. երկբայել: in dubbio. երկբայս արկանել: duro. սնոտի՝ ի միտս՝ ի կարծիս ինձ. յամառել՝ ոչ դառնալ՝ ի խորհրդոցն ևս. գալ ի միտ՝ ի կարծիս ունել: ձգել զոք: ձգիմ ունել՝ քաշուիլ: ձգիմ կալ՝ ի amiglia. ունել զոք ի ծառայի. պահել կի՛ կերակրել ծառայս: favella-ad uno. ոչ խօսել ի ունել (ի՛ խելթել:) fede. հաւատալ. հաւատս ընծայել. կարծել. վստահանալ: per fede. դնել ինչ՝ ի հաւատոց, կի՛ հաւատալ. հաւատ ինչ տալոյ. հաւատ ինչ ունել: fermo. ոչ խոհեմել՝ ի տեղւոջէ. պինդ ունել. ևս պահել ընդ խոհս տալ: il fermo. կալ՝ ելանել, կալ՝ հաստատուն՝ ի խորհրդեան: ևս՝ ոչինչ փոփոխել՝ ոչինչ այլայլել: per fermo. հաստատուն, ստոյգ, անշուշտ հաւատալ ինչ: forte. զգեստ ունել՝ իշխել կալ: fortuna. լինել ի յաջողուածս: a freno. սանձել՝ նոճաքաշել: fronte. զգեստ ունել: ևս առաջի կալ. երթալ ի ունել առ երես գնալ: da fronte scoperta. լինել պարզկերես՝ համարձակ տալ: in sulla fune. ունել զոք առաջին՝ ի խաղացին: fuora. արտաքոյ: Giù. Ցածս գնալ: խոնարհեցուցանել: giuoco. տուգ (այլոց) ուրախ՝ ի խաղալ: ունել ընդխաղալ (յուրախանալ ընդ:) a giuoco. խաղ տանել՝ տանուլ տալ: a grado. հնազի՛ ի ունել հաճոյանալ՝ հաճոյական: grande. մեծ՝ ահագին՝ հանդուգն: del grande, գոռգոռալ՝ զմեծամեծ՝ մեծամեծ երևելի: alla grande. մեծապէս՝ հանդուգն՝ ոչ զգուշական. չտալ մեծաց ինչ ունել զոք: a guadagno. մարդ՝ կի՛ ի գործ արկանել՝ ինչ առ ի շահել: guardato. պահպանել՝ պահել՝ պաշտպանել: in guardia. ի զգուշի բերել՝ կի՛ պահել: Io Invito. Ընդունել՝ հրաւիրեմ: Legato: կապել: libri. ի գիր անցուցանել՝ հշտելոյն. գրանալ ևս՝ հշտիւս ինչ: Mano. Ձեռաւոր, կի՛ առաջ լինել (ի՛ ձեռս՝ ի՛ վարս ոտից:) a mano. ի կից արկանել. մերձ՝ ի ձեռս: a man ritta, ևն. ունել, կամ լինել յաջմէ: la mano. զձեռսն կալեալ ուսուցանել զոք: altrui le mani in capo. չարձանձրանալ խնամարկել զոք. պաշտպանել, կի՛ ոչն ածել ոք: sulla man ritta. գոհունակ յաջմէ ինչ: le mani a se. ոչ աշխատիլ ի՛ ձեռս՝ ևս՝ ձեռնպահ լինել (ի՛ իմանալ յայնմ՝ ևն.) mente. Դնել ուշ՝ ի ուշ՝ կալ. ձգտել: a mente. ունել մտի՛ ի միտ. յիշել: tener, կամ tenersi di mezzo. կալ՝ ի միջի. ի միջին. ևս ոչ ձգտիլ կողանիկ լինել՝ ոչ հաճախանալ ի կողմն ինչ: il mercato, la fiera. բանալ, կամ առնել զհաշտուն, զաճուրդս: mercato, սակ առնել: mercanteggiare. վաճառականել լինել: morto, կի՛ per morto. մեռեալ. համարել զոք: morto danaro. ոչ յաջոգել գործել լեր. ունել զգործել իւրաքանչիւր յաջողել: a mostra, ի ցոյց՝ ի սեւ ընծայել. դնել առաջոյ զինչս ևս ի զննել գնողաց: Nascoso. Ծածուկ. գաղտնի: Obbligo. Լինել պարտաւոր, պարտս առնել: Occhio. Լինել բացակեաց: ի՛ occhio ad una cosa, ունել ուշս՝ ի՛ ևս իմիք: դնել՝ ևս՝ ի՛ ինչ: l'occhio addosso. Ի՛ ունել՝ ի՛ ևս իմիք: gli occhi aperti. զգոյշ. արթնամիտ կալ. ուշ ունել: gli occhi addosso ad uno. ընդունել, դնել զինացս ոտքս: gli occhi bassi. երկայնմիտ լինել. ցած ի խոնարհ ունել. հայիլ ի գործոն: opera. գոն գործել: opinione. կարծել՝ ունել կարծիս: a ordine. ունել ինչ կազմի՛ ի պատրաստ, առ ձեռն: in orecchi. ականջս ունել զոք. ուշադիր, մտադիր գտնել: osteria. առնել զպանդոկատուն: a Pane, e acqua. կերակրել հացիւ ևս ջրով: a paragone. մատուցանել՝ ի բաղդատուն. բաղդատել: parlamento, կի՛ ragionamento. խօսել զկաց ինչ. խորհուրդ՝ ի միջ դառնալ: in parole. պատրաստ զոք բանիւք մնալ. կամ միտս խաւսելիք. ժամադրեալ լինել. քաջալերել: patto. պահել զհաստատուն, կամ ի բանի. հաստատուած կալ՝ ի դնէն: in pensiero, կի՛ in ponte. ունել կի՛ արկանել զոք՝ ի վարանս: un bambino a petto. դիեցուցանել՝ ի դիրկ ընդունել: da più, կի՛ co' più. զինա՛ ի լինալ կի՛ յորից՝ ի պրպտելոյ կոյն: a posta. ունել դիտումն, խորհուրդ. դալ տակս երից: a sua posta. ունել ինչ ի ձեռամբ՝ ի իշխանութ: la posta. գաղնա կալ: Ragione. Պատճառ՝ գատաստան: la ragion della sua. ունել իրաւունս: ragionamento. Հաւանել՝ ևս խորհուրդ՝ ի միջ առնուլ: regola. պահել զկանոն. լինել կանոնապահ: a regola, պահել զոք ի կանոնաւոր սուք ունել պահել զկանոն: retto. պահել ինչ ուղիղ կանոնաւ: il Sacco. Գործակից, ձեռնտու: andare a un sacco. ի միասին լինել՝ ի տալիս: tanto ne va a chi rubа, quanto a chi tiene il sacco. սուտ՝ գոն և գործակից՝ ի ոճիսն պատճառի կոյն: scoperto. ոչ ծածկել. Տրաքել, բաց առնել: ir se. լուծ՝ ոչ յայտնել՝ ոչ՝ ի վեր հանել զանձն: sopra di se. ձեռնբարձ՝ ոչ ունել ինչ՝ ի հաշիւ իւր: seco. ունել առ իւր, ի իրս a segno. նոճաշիւղ՝ ի ջաղաց, կի՛ զուտ ունել զոք: segreto. ոչ յայտնել. լռել զգաստ: servitù. ունել ծառայ. պահել առ իւր ծառայ: servitù con alcuno. ծանօթ պնակ, կամ ի ունել: sicuro կալ անցեալ, անվտանգ. լինել հաւատոյ: in sicuro. ունել ինչ անցեալ, յաջողուիլ: per sicuro. առդի՛ հաւատոյ, անշուշտ քեմի՛ հաւանութիւն: sindacato. պահանջիլ զհաւատս՝ քննել զնաշիւն: sodo. կալ հաւատոյնոյն. զգեստ ունել՝ ի sole. դնել յարեւս. պեռնոլել յարեւդեմ վայրս: il sole. արտասրտ ի՛ ճառագայթից՝ ի տապոյ արեւուն. խոտանել զոք արեւուն: sospetto. կասկած՝ կասկած առնուլ: sotto. ունել ի՛ ներքոյ՝ ի տապան՝ ևս յանձն առնել՝ խոստանալ: a speranza. յուսացուցանել: stretto. նեղմիջ՝ միմիջ՝ Ճնշիլ՝ փակիլ: una strada. ոտնաւրիլ ընդ ճանրս ինչ. ունել Ճանրիլ, կամ զընդհատացս ինչ: stretto uno. պահել զոք խնամով, կի՛ ի զգուշանա՛ զնաւանաց ունել: su. վերացուցանել. ի վեր առնուլ. յարուցանել. մարառնալ. կանգնել: in Timore. երկիւղ ունել. ոչն արկանել: in travaglio. Տե՛ս Travagliare. Tener trattato. Բանագնալ, կի՛ հետաւորիլ լինել: al trattato. զգուշակից լինել կի՛ առաջիկայ գտանիլ գաշնագրեան: Via. Գնալ զմանաւորն. ունել զառնիլ. զընդհատ: a vile. խոտան, արհամարհ Ճանաչել զոք, կի՛ պիտի: vita. կեալ: in vita. պահպանել. միւնդանել, կի՛ ի կեանս. պահպանել: gran vita, ևն: Տե՛ս Vita.

Tenére, ՚ր. Ս Եկեղեց. երգասացք. գոտեակ (սրբոյ:) Տե՛ս Գոգն: Հագուստ. տրեաւն. երկանոցն: Գոգն: Tenerélla, Tenerétta, ta, նաև. Տե՛ս Tenerúccio.

Tenerézza. Փափկանկ. գոլտրուն: եռանդուն. նուիրեալ:

ղէ։ էն։ մատաղուհի. մանչուկ, հասնակ. առոյգ, ուժգին. տիոց. ֆօրֆէէէ։ էնէնձէ։ ֆաչէէ։ գործ. գուշ. խանդագատանք. սէր կամ ծոյն. կարեկցուհի. հոգ. հագնել. ներհակել. փոյթ. նախանձ. եռանդն. հոգ։

Teneríno, na, նա. Փափկիկ. գեղարիկ. ֆօրֆէնձիկ։

Teneritá. Teneritúdine, կ. Տես Tenerezza.

Ténero, ra. Teneríssimo, ma. կակուղ. գեղար. փափուկ. նրբահաս, մատաղ. նորահասակ. զեռափիճիճ. զեռահաս։ ընձեռ. բաղէ։ գիրգ. փափկամարմին. տկար. նրբայղ։ նազէկ։ զարչէկ։ գործվածեղէն. գործվածք. գործվածկ. հոհաթէնէկ։ սերտապատասխրանիր։ գործվածած (արտասանք։) նախանձաւոր. ֆուճէյկան. եռանդուռա։ զէգ. ֆիզտզէգ. ֆիւ. ի ցաւսին։ վտանգաւոր. գժուժարին, կամ ձգտաբար իրտրուէ։ անհատապատ. անգօր։ երկիւղած (իսկի մտաց։) uomo tenero. (երբէմն նշանակէ) զիւրաշարժան. պարզամիտ. անմիտ։ tenero di calcagna. զիւրախոտ. զիւրահաւատ։ tenero di checchessia. նորոգ յիմիք. անհատապատ յիմիք. donna tenera di parto. կին նորածին։

Teneróne, na, ած. Սիրահարափառ. կակղադոյն։

Teneróre, տր. Տես Tenerezza.

Tenerúccio, ia. Tenerúzzo, za, նաճ. Փոքր ի կամ կուշ. փափկիկ։ մատաղ. գեղափիճիճ։

Tenerúme, տր. Ջնաւ. անձաւ. ի ծայրն ցանկերաց։ փափկիկ ծայր ծառոց. մորչ ընձիւղ։

Ténesmo. Խիճք սրբանին. (է ցաւ ինչ ապէսց և սրբանին՝ հանդերձ անընդհատ և վայրապար մղմամբ ի գուռս ծորակին զկակղանս օրովայնին։) նէ։

Ténia. Բռատուն ինչ որովայնի՝ նուրբ ոմն ջիղապատ էնդ, և զիւրաթոր։ նամակ պատանոյ։

Teniére, տր. Տես ի Balestra.

Teniménto. Կեցուկ. յենարան։ պաչտ։ կալուճած. գեամն։ դէպ։ որպէս. որպուսութիւն։ պատճ։

Tenitóre, տր. Որ ունի. որ ըմբռնէ։ il tenitor della redina. երասնակալ։

Tenitóro, Tenitório. Տես Territorio.

Tenitúra. Կեցուկ. մշկի։

Ténore, տր. Նիւթ գրոց. համառօտութիւն. հմմտութիւն. ասմունք. իմաստ գրոց։ Տարպէ։ էնձայ։ il tenor di una lettera. նոյն իսկ բանք թղթոյն։ due lettere del medesimo tenore. երկու թուղթք նովին իրատուէ նիւթ։ Կեղտակ. օրինակ։ Բաղ։ ներդաշնակութիւն միաբանութ այլ և այլ ձայնից։ աչքիս։ fare il tenore. ներդաշնակաբերել. համաձայնիլ։ Tenore. Ի մին ի չորից ձայնից երաժշտուն. և ի միջին ը մէջ Contralto ին և Bassoին։ Tener il tenore. կալ հաստատուն յառաջադրութ։ ևս՝ բան առ բան պատասխանել. կատակ առ կատակ չարմարել. փոխ փոխ ջնաղոս գալ։

Ténsile, կ. Ձգանելի։

Tensióne, կ. Ձգուածութիւն. ձգուածութ ջղոց։

Ténta. Վերջապէս, կիմ պատանդք. (է նուրբ փորձ ինչ վիրաբուժից, որով զիւրն զվարուն վիրաց։) ին։ Tenta incerata. Մոմապատ առանդք. (է նրբաքաղցն գործ ինչ մոմապատ, զոր վիրաբոյժք արկանեն ի միգանցն իբրև ձողիկ և իբաց ունել զայն, ասի։) Tenta scanalata. Գոգաւոր առանդք. (է գործ ինչ խոռոչաւոր և կոր, զոր ի ներքս վարեն ի փափուշան հանել զիւրն արտաքս, և կիմ արկանել ինչ ի նմին կամ ի փափուշան։) Tenta. Փորձ։

Tentábile, կ. փորձելի։

Tentaménto. Տես Tentazione.

Tentánte, կ. Փորձիչ. չոչափող։

Tentáre, ն. Փորձել. փորձ փորձել. զգալ առնուլ. (ի կիր ածել և ն։) ձեռամբ. փնտռիչ. փորձիչ չոչափմամբ. գնահել. չոչափել. ներգաշնակ. խոհել. զգալ. խոհեմութիւն. վարձ. զվիրաչափն. կիմ զառանցան. նաբայա ին սա. Տամ. փորձել. հրատուրել առ չարն. խվա եմիմ։ փորձել զգալ. թափանձել. գրգռել. յորդորել. սադրել։ հաշէ։ ներհիմ։ esser tentato d' alcuna cosa. անձամբ ունել առ իսի. մեծամոլ յօժարիլ առ իսի։ fu tentato d' ucciderla. ի սպանուել նմ մտաբերեցաւ։

Tentativaménte, հ. Խրթև զիտմամբ. ոտատրոպական հնարիւք։

Tentatívo. Փորձ. ձիգն. ջանք. ներհիմ. ճանիք։

Tentáto, ta. Փորձեալ։

Tentatóre, տր. Tentatrice, կ. Փորձիչ. խվա եսի. ճի։ tentatore. բանատրիուս. գե։ ներհիմ։

Tentazioncélla, նաճ. Ցածրիմն փորձուն։ իրգ։

Tentazióne, կ. Փորձ։ ներհիմ։ Փորձանք. կամ ճիչ ատրուն գիշին։ խվա։ իրգ։ հաշէ։ խոհեմ։

Tentelláre. Տես Tintinnire.

Tentémma. Stare in tentenna. Դադարիլ. երերիլ. կամ յերկրի։ աւերնոտ։ պերպերիմ։

Tentennaménto. Ցնդումն. դեգերումն. երեր։

Tentennánte, հ. Ցնդիչ. երերուն. դողդողուն։

Tentennáre, ն. Ցնդել. շարժիլ։ Tentennare, ն կիմ Tentennarla. Դեգերիլ. դանդաղել. ի փոռ. ծփիլ. ի խորհրդս. տատանիլ։ լալգանոտ։

Tentennáta. Տ. Tentennamento. Հարուած. գան։

Tentennáto, ta. Ցնդել. դեգերել. տատանիլ։

Tentennatóre, տր. Ցնդիչ. դանդաղեցուցիչ. տատանիչ։

Tentenníno. Բաս տատի. Դեռ. խռովարար։

Tentennío. Տես Tentennamento.

Tentennóne, տր. Բաս տատի. Տարտամ. դանդաղիտ։

Téntone, Tentóni, հ. Andare tentone, կիմ a tentone. Գնալ առ իսարխափ. յափսիմերս գնալ։ Եօթևայս եօթևայս վարմամբ. պէօրևամբ խոխիկ։ andare a tentone. գնալ մեզմ, զգուշութ, ոտն առ ոտն։

Ténue, հ. Բաս լաւ. Tenuíssimo, ma. Նուրբ. մանր. ճիմիմ, ասիաս։ ինձ. հաճիկ. ապ։

Tenueténte, հ. Տկարութ. անզօր։

Tenuità, - táde, - táte, կ. Բաս լաւ տ՛ալբումիմ. մանրութ. փոքրութ։ ինձկութ։ նուազագոյ սակաւութ։ ապլէտ։

Tenúta. Սպասումն. սպասուիմ. Տալիք օվամ. պահ։ Chi è in tenuta, Dio l' ajuta. առակ օրինակիպոյ. Աւադոյն է վիճակ սպասելին։ Կալուած. վիճակ. գեամն։ դէպ։ ի օգուտ։ ընդունակութիւն. սարգոմիմ։ հասուցուիմ մատչ։

Tenutélla, նաճ. Փոքր հարստած. փոքր վիճակ։

Tenúto, ta. Կալեալ. սպասեալ. ևն։ տես Tenere. ի ոտքն։ համարեալ. կարծեալ։ գանն ընդիմ. պատճ։ տչ։ պարտաւորեալ։ երախտապարտ։ պատճառաւորեալ եմ կամ վճռապէս ընդհանպարտ եմ տրուեցք։ vi resto tenuto della vita. քո պարգև համարիմ զվիճակս իմ, ևն։

Ténza. Տես Tenzone.

Tenzionáre, Tenzióne. Տես Tenzonare, Tenzone.

Tenzonáre, ն. Վիճել. մատնիլ. կագել. կռահել։ ի ոտքանել ընդիմ. գալ ընդիմ։

Tenzóne, կ. Վէճ. բանակռուիլ. հակ. պայքար։ նիպ. գալմ։

Teocrático, ca. Աստուածական։

Teocrazía. Աստուածուն. (յր կառավարութիւն մրվնական։)

Teodía. Օրհնեցուած ոյ. երգ ի գովեստ ոյ։

Teodosiáno, ած. Թէոդոսեան. (մատեան օրինաց) Թէոդոսեան. (երբ պղծեալ ինչ հերետիկոսաց պաշտ

ազանեալ 'ի Թէոդոսիոյ կայսրուհւոյն :
Teogonía . Աստուածածնութիւն . առասպելութիւն ծնունդ աստուածոց. ազգաբանութիւն , կամ աստուածնութիւն ծննդաբանութիւն դից : (ի անուանէ Թէոդոտոսի :)
Teologále , ս . Աստուածական :
* Teologalménte , ած . Աստուածօրէն :
Teologánte , ած . ս . Խօսի 'ի քաղաքս կամ , ար . Աստուածաբանող . աստուածական :
Teologástro . Աստուածն ոգէտ , անխնամ :
* Teologhéssa , էգ . Աստուածուհի . կին աստուածական :
Teología . Աստուածնութիւն : Իմն Իսահի . Իմն Խրոմ :
Teologicaménte , ած . Աստուածօրէն . ըստ աստուածնութեան :
* Teologicáre , ն . Տես Teologizzare .
Teológico , ca . Աստուածական :
* Teologizzánte . Տես Teologante .
Teologizzáre , ն . Աստուածանել . գրել զաստուածնութիւն դրել , կամ խօսել աստուածօրէն :
Teólogo . Աստուած : Իմն պատիւ սահիպի . Խալիֆայոյ :
* Teologóne , ար . քառպ . Մեծ . կամ քաջ աստուած :
Teopaschíta , ար . Աստուածչարչար . (հերետիկոսք , որք պնդեն Թէ 'ի չարչարանսն քն՝ մեռաւ և աստուածն :)
Teoréma , ար . Հայեցողութիւն . (ի նախադասութիւն առեալն ինչ ճշմարտութեան , զոր մարթի ի ապացուցանել :)
Teoremática , ca . Հայեցողական :
* Teorética , ca . Տեսական : Իմն հասկաս :
* Teoría . Տեսուն , կամ զննութիւն . զննուն , կամ զննողութիւն . (ի ճանաչումն մտաց , որ զկայ առնու միայն 'ի հայեցողութենէ առանց մասնից 'ի գործադրութիւն :) Իմ :
Teórica . Տեսական գիտութիւն . տեսական : teorica de' pianeti . տեսութիւն մոլորակաց . (ի ենթագրութիւն աստեղագիտից 'ի բացատրել շարժմունս նոցն :)
* Teoricaménte , ած . Տեսական գիտութեամբ . զննութեամբ . զննողաբար :
* Teorichísta , ար . Տեսական . զննող . (յն՝ որ գլխաւորապէս պարապի 'ի տեսական հայեցողութենէ :)
Teórico , գոյ . Տեսական . զննող . զննաբան :
Tepefáre , ն . բաս լաթ . Եղկայուցանել . գաղջացուցանել :
Tepefátto , ta . Եղկայեալ . փղձր մի կեսեալ :
Tépere , ս . բաս լաթ . Եղկանալ . գաղջանալ :
* Tepidétto , ta , նահ . փղձր մի գաղջ . եղկ :
Tepidézza , Tépido . * Tiepidità . Տես Tiepidezza.
Tepificáre . Տես Tepefare .
Tepóre , ար . Տես Tiepidità .
Terapeuti , ար . յոյ . Բուժիչք (են նոքին միանձունք հրեից , որք վարեին կեանս առեսական և խստասելեսս :)
Terapeútico , ca , ած . Բուժական : Terapeútica , գոյ . էգ . Ապաքինութիւն . (ի մասն բժշկութեան , որ վերաբերի և ուսուցանի զբժշկական բուժելոյ , կամ մեղմելոյ զանհուժելի ախտս :)
Térchio , ia . Բիլտ . վայրագ . վայրենաբարոյ :
* Terebéntina , կամ լաս ևս Trementina . Խէզ բենկհազ . ռեսին : Բիրգինեքէն :
* Terebentináto , ta . Հաճոնեալ . ռեսնախառն . ռեսնաշահամ :
Terebínto . Բենկհին . բենկին : Բիրգինեքին պաղձ :
* Terédine , էգ . Որդն փայտի : պաճ գոբգոս :
Térete , ար . Կ մին 'ի միանաց արմկան :
* Tergéminо , na , Եռապատիկ . եռադիմի :
Térgere , ն . բաս լաթ . Մաքրել . կրկրել . սրբել :
* Tergiduttóre , ար . Ջրաթգուշխ վերջնահաս զօրաց . (նահնեաց .)
* Tergiversáre , ս . Խոյս տալ . փախուստս տրոնել . խուսափիլ . ներհակ . ոխերգիչ . գաղջնամ :
* Tergiversazióne , էգ . Խոյս . փախուստ . հերձեալ փախուստս :

* Tergivérso , sa . Որ խոյս տայ . խուսափող :
Térgo . Թիկն . ոտն . պշտ . աթոռ . a , կամ da tergo , ի . 'ի Թիկանդ . յետուստ . յետս . պրպեան :
Terì , ար . Ներամ ինչ նեապօլեայ , որ այժմ սովորաբար կոչի Tarì .
Teriáca , Tiriáca , կամ Triáca . Թիրակէս . Թիւրակս : Բիրեսք :
Teriacále , ս . Թիրակեան . Թիրակէսեան :
* Termále , ս . Ջերմկեան . Ջերմի . Ջերմկայ : acqua . Ջուր Ջերմկայ . Ջուր հանքային . Տաքն ոսպս :
Términe , ար . Ջերմուկ . բաղանիք : ըստ . փափաքանք :
* Terminábile , ս . Եզերելի . սասպառելի :
Terminále , ս . Սահմանիչ . կոպարական . սահմանի :
Terminaménto . Սասպառումն . սասպառ . վախճան :
Terminánte , ս . Եզերիչ . սահմանիչ :
Termináre , ն . Սահմանել սահման , կամ կոպար հասանել : պինօ ևեռիդ : ի գերել . սասպառել . կատարել : պիներիդ : ը և է . Եզերիլ . յանդիլ . սասպառիլ : պիներե : Terminare . Սահմանիլ . զգասանիլ . * տես և Determinare .
Terminataménte . Տես Precisamente .
Terminatézza . Կոպարասպրուն . կոպար . սահման :
Terminativo , va . Սահմանիչ . կոպարասպրիչ . սահմանադիր . եզերիչ :
Termináto , ta . Terminatíssimo , ma . Սահմանեալ . կոպարասպրեալ . սասպրեալ :
Terminatóre , ար . Սասպառիչ . կատարիչ . սահմանիչ . սահմանագիր :
* Terminatríce , էգ . Սասպառիչ . կատարիչ :
Terminazióne , էգ . Սասպառումն . սպառումած . եզր : delle parole . յանգսասն . վերջնասպրուն , կամ սասպրառիչ :
Término , աբ . Սահման (երկրի .) կոպար . սենօ . նշան սահմանի . արձան . սահմանագաթ : Պայման . չափ . կարգ . սահման : ըստ : oltre ad ogni termine di ragione ti ho amato . անչափ , կամ սասպրապայմանս սիրեցի զքեզ : Սասպրեալ կատարած . վախճան . ածոյ : aver termine . ունել զկատարած . կոչնիլ : por termine a qualche cosa . վախճան առնել իմիք . վախճանիլ : պինիրիդ : ժամանակակէտ . ժամադրեալ օր . օր : վարկ . ձգումն : dare , կամ impor termine . ժամադիր լինել . ժամ տալ . ժամ գնել : վարկ գօսաք : Վախճան . գիտասպրուն . հպատակ : նիկեի : ժամանակ . միջոց ժամանակի : զամ . ասաքհան . վիճակ : հայ . a tal termine . յայնվայր . այն չափ : in che termini sono i nostri affari ? զինչ իցեն իրողութիւք մեր : stare a termine . լինել մերձ 'ի կատարումն : stare a termine di morire . լինել մերձ 'ի մահ , կամ 'ի մեռանիլ փղձր միւս ևս մնանել : sono in termine d'accomodamento . մերձ են գիրաւախոհուլ : uscir de' termini . ելանել յաչափ . խոտորիլ յօրէնսն : dentro i termini . 'ի չափս . fuor dei termini . անչափ . սասպրապայման : Termini . եզերք (արտաքանական նախադասութեան :) բառք . կամ անուանք գիտութեան և արհեսպից : բառ : լսելի : spiegarsi in bei termini . գեղեցկաբանել . 'ի ձահ բարբառիլ : Termine . եզր (համեմատութեան , կամ յարաբերութեան , կամ այլ ինչ քան քանակութեան :) Termini . Բաս ձևրերագիտից նահ . Ակզբ ինչ կիսարձանաց :
Terminísti , ար . յոյ . Սահմանափակք . կամ կոպարբառոյք . (են ամանք 'ի կալվինականաց . որք ասեն , կամ կոպար գնեն ձեռային ողորմութեն :)
* Término . Սահման . կոպար :
Termolampò . Ջերմալապեր . (ի գործի ինչ լասասերբէից և ջերմացանելոյ ծխով զէտսֆա , որ զջերմասնեսակս , տրամ պահին առանիք 'ի ձմերայնի :

Termómetro. Ջերմաչափ, կամ Ջերմացոյց. (է գործի ինչ, որ ցուցանէ զաւելն կամ զպաղումն ներգործ ծանկան Ջերմուէ և ցրտուէ:) աջմագ Ջեղի:

Termoscópio. Ջերմադիտակ, կամ Ջերմացոյց. (է գործի ձանաչելոյ զփոփոխուել Ջերմուէ, և ցրտուէ օդոյն:) Տես և Termómetro.

Ternário, ia. } աջ. և գով, ար. Երրեակ. երեք:
Ternáro, ra. } ի-ն: Ternarj. Եռաւորդ ոտանաւորք. (է ազգ ինչ Թօսքանեան ոտանաւորաց:) տես և Terzetto, կամ Terzina.

* Ternatúra. Պատն ինչ գեռնոյ:

Térno, գով. Կրկնեռակ. կրկին երրեակ. (առ զերկուց քառեից ձգելոց, յորմէ երկոցունց և դէպ են երեք երեք:) գիս. ած:

Térra. Հող: Թօքսփ: ափն. Ծովեզր. Ծովափն. ցամաք: գետ. գաւառ: անգ. արտ է բառս: գեռին. յատակ (անեկի, ևն:) Էջր. պէօլէֆ: կաս: պաւէֆ: piana terra. երես երկրի: Terra. Երկիր. Ծ: փնտիս: աշխարհ. Էյալէթ: քաղաք. ամրոց. պարսպաւոր աւան. բերդաքաղաք: վէհերձիկ. գաւառք: terra ferma. ցամաք: գիս: terrê. կալոմածք. վիճակ. անգք: հետ. էրկիլիկ: terra: Ճանապարհ: Էօլ: andare cotanta terra a piedi. հետի այդչափ ուղի հատանել: terra cotta. հող, աղիւս, կամ կաւ Թրծեալ: vasellame di terra. խեցգ, խեցեղէն անօթք. պատուանդ անօթից բրտի: terra di cava. տես Terretta. Terra terra; a terra a terra, ած. Գերել առ երկրաւ. Ը երկիր. յատին կոյս, կամ առ ափամբ, զծովեզերք (Նաւարկել:) Star terra terra, come la porcellana. կամ stare terra terra. Լինել, կամ մնալ ի Թռչուածոյ, յաղքատութեան, յանձկութեան. ոչ զօրել յաջագիմ լինել. մնալ միշտ ի նմին նուազաստեհ: andare, կամ volare terra terra. Թռչել առ երկրաւ. առ երկիրս քերել Թռչել: per mare, e per terra. Ը ծով և Ը ցամաք. աշխ ուրեք: A terra cavoloni. աձ ածի. Հարկ է խոնարհիլ: andar per le terre. աձ ածի. անկանիլ. անկանիլ ի գեռնոյն: andar per terra, կամ in terra. նոյն են: և ած մեռանիլ: andar per terra. գնալ Ը ցամաք: և ած գերազնալ. զեռալ. սուրլ: և ած անկանիլ ի գեռնոյն: և ած կորնչիլ. պակասիլ: andare in terra. երկիր խոնարհիլ. խոնարհիլ. զկնանիլ. նուազանալ. վհատիլ: cadere a terra. երկիր անկանիլ. կորնչիլ. պակասիլ. նուազիլ: եղծանիլ: dare in terra. ընդհարկանել կամ հարկանել զնաւն ի ցամաք: գառայս վնասել: հատանել ի ցամաք: Էանաչախ: հարկանել ի գեռնոյն, հարկանել զգեղմունն: Էրէն վնասել: dar del culo in terra. աձ ածի. անկանել ի սնանկութ: dar come in terra. հարկանել ուժգին, անխնայ: gettare, կամ spargere a terra. երկիր կործանել. տապալել: gittare in terra l'armi. զէնսն կիզ. զգաւել ի կենաց. տգանանել: non aver terra ferma. լինել Թափառական: non dare nè in cielo, nè in terra. ոչ գործել Ը սմնաղանձի. լինել այլայլեալ. կամ զգայնեալ պատուել, և ոչ գիտի ի գլուխ հանել: non esser terra, կամ terreno da por vigna. ած, Terreno. Smontare; dismontare in terra; և ած pigliare, կամ prender terra. աձ նաւարկող. իջանել, կամ եջանել ի ցամաք. հատանել, ժերձել ի ցամաք: tagliare, կամ ricidere fra le due terre. կամ tra terra, e terra. տապատուր առնել զգոյս Ը հողով (առ ի կրկին վերընծիւղել:) terra da grano, կամ da vino. եր. կիր ցորենոյ, կամ գինւոյ: carbone, եև, di terra. հանքային ածուխ, եև:

Terráccia, գեղ. երկիր յոռի, անբերրի. գեռին վատ Թաղ: յոռի քաղաք, կամ ամրոց, աւան:

* Terráccio. Տես Mezzule.

Terracrépolo. Ի սպէ ինչ փոքրիկ Cicerbita բուսեալ ի վր հին որմոց, զոր ուտեն իբրև պաղցան:

Terrácqueo. Globo terracqueo. Հողագունա. եր. կիր: գիս:

* Terrafináre. * Terrafíne. Տես Esiliare, Esilio.

Terrágno, na. Terrágnolo, la. Որ կայ ի գեռնի. ձինեալ ի վր գեռնոյ. գեռնաքարշ. երկրահիպ. գեռնամած: Էէր խոնիկնափ օլան. ալեփ: mulino terragno. աղօրիք ինչ, որոյ ներքևն անիւ փոքր և քան զհասարակ աղօրեացն:

Terrapienáre, ն. Կանգնիլ հողակից պատուհաս, կամ Թումբս:

Terrapienáto, ta. Պատեալ Թմբովք. կանգնեալ հողակիւրս:

Terrapiéno. Պատուհար հողակից. հողապատուար. հողակիւրս: գերնէրէլ. պէնգ:

Terrático. Եւամուտ գեռնոյ. վարձ գեռնոյ. մուտք: Էէր հոգբ. ձեւիբ:

* Terráto. Թումբ. պատուհար հողակից. հողակիւրս. տես և Battuto, Solajo.

Terrazzáno, na. Աշխատական. բնակիչ ամրոցին: ա. ատրէ: համաշխարհիկ. քաղաքակից: գեղացի:

Terrazzíno, նոճ. Փոքր հովանոց:

Terrázzo. Հովանոց. (է բարձրադոյն մասն ամրոցի, կամ բաց ի միջէ և կամ ի բաղում կողմանց:) աէր. գեօչ: յատակ յօրինել ի կրոյ, և ի ծեծածոյ կղմինաերացս: Ծալալ ի կրոյ, և ի ծեծածոյ կղմինաերացս: էրէզեճ հօրասան:

Terrazzóne, աբ, ատպ. Հովանոց մեծ:

Terremóto, Terremuóto. Գետնաշարժ. ատանալ երկրի. երկրաշարժութիւն: գերնէրէ: բաբախումն սրտի:

Terrenaménte, ած. Երկրաբարոյապէս. ըստ Ցի:

* Terrenéllo, նոճ. Փոքր, կամ սակաւ կալուածք:

Terréno, գով. Երկիր գեռնին. անգ. Թէքփ. էրքինի: egli ha paura, ch'e' non gli manchi il terreno sotto i piedi, ատպ. է պգիտոյ. երկնչի պակասիլ հղոյն Ը տուք: խիճայ պակասիլ անձին՝ ատ կարէ ուղայն: e' non è terreno da porci vigna. չէք յոյս անտի. չէ պարտ յուսալ, կամ վստահիլ ի նմ. ի զուր են ատ չանք: Terréno. Տրուն. սահման. երկիր: Էրէնէրէն: գեռնայարկ, կամ ատորին դասկան տան: աղպաթէնգան: առաջին անհնակ առ գեղ. տէ: stare a terreno. բնակիլ ի գեռնոյ յարկս, ի ատորին դասիկնին:

Terréno, na, ած. Երկրաւոր. երկրային: գերնի. գիս: stanza terrena. գասիճ. անհնակ ի գասիճի, կամ ի ատորին գասիկնին տան:

Térreo, ea. Հողային: Թօքսգեղ:

Terrestità, Terrésto. Տես Terrestrità, ևն:

Terrestreità, Terrestrità, էք. } Հողային հանգամանք. հողային բնութիւն:
Terrestritáde, Terrestritáte. }

Terréstre, ն. Terréstro, ra. Հողային. երկրաւոր: Թօքսգեղ. գերնի: terrestre. ատոյն. յատոյն (գործ ևն.) ցամաքային: գաղապագի. գաղապա էերնի:

Terrétta, նոճ. Ասան փոքր չէն: էրէլէի գաղապա: terretta, կամ terra di cava. հող հանքային. (է ազգ ինչ հողոյ, յորմէ գործեն ափսեայս ի սիտա ուղանոյ. զոր ի կիր առնուն նաև նկարիչք խառնել Ը լսակալ ածելոյ:

* Terríbile, գով, ած. Տես Turibile.

Terríbile, ած, ն. Terribilíssimo, ma. Ահաւոր սոսկալի. ահագին: գոռգոռալու:

Ter-

Terribilità, - táde, - táte, ից. Ահաւորութիւն, ահ:
Terribilménte, ած. Սոսկալեաւ. ահաբեկաւ. անհնազբնաւ: Հեռագիր իւր. իբրաի:
Terríccio, գոյ. Քարկոր փոսաւ և հողացեալ, կամ հողախառն:
Terricciuóla, նոմ. Աւազան փոքր. չնչ:
* Terriére, ած. Տես Terrazzano.
* Terrifico, ca. Ահարկու. ահաւոր:
* Terrígeno, na. Հողածին. երկրածին:
* Territoriále, ած. Վիճակական:
Território, Territóro. Վիճակ. երկիր. սեռութիւն. հիմնդիր:
Terróre, ար. Երկիւղիւք. սոսկումն, ահափեաք. ահ: պետրիտ գոտիոս:
Terróso, sa. Հողոխառն: Ըստրաղ ըստ գոտիզէտ:
* Tersaménte, ած. Սրաքուրեաւ:
* Tersézza. Սրաքուրեան. յատակութիւն: գեղեցիկ:
Térso, sa. Tersíssimo, ma. Սրաքուր. կինչ. յատակ: ընդիկ. գեղ:
Térza. Երրորդ ժամ. (ի ժամերգութեան կինչ ըստ նացեալ:)
Terzaménte, ած. Երրորդ իսկ ինձ:
Terzána, կամ fébbre terzána. Եռօրեայ տենդ: պետ ինն ուշերը ինկեն ընդմէ:
* Terzanà, ար. Տես Arsenale.
* Terzanáccia, ն. ած. Յոռի, կամ ժանտ եռօրեայ տենդ:
Terzáre, ն. Երօրագրել երդ անգամ երկրի հերկել:
Terzaruólo. Տես Terzeruolo.
Terzávo, Terzávolo. Térzo nónno. Տես Arcavolo.
Terzería. Երրորդ մասն. երկիր մասն:
Terzeruóla. Ջաֆ ինչ գինւոյ:
Terzeruólo. Փոքրագոյնն յատագաստս նաւուն: far terzeruolo. կարձել զայլ մեծագոյն առագաստս նաւուն՝ ըստ օրինակի փոքրագոյն առագաստին: Ազաձանակ ինչ փոքր:
* Terzétta. Փոքրիկ աւոյձանակ. աւոյձանակ գրոյա նրի: ձեպ գիւաօլեա:
Terzétto. Բանաստեղծութիւն յօրինեալ եռատող տունք: Terzetto, կամ Terzina. Տուն եռատող:
* Terziaménte, ած. Երրորդ:
Terzína. Տես Terzetto.
Terzíno. Ազօթ ինչ հերոսական, որ տանի զերդ մասն միոյ Fiasco ի:
Térzo, գոյ. Երրորդ, կամ երրիր մասն: խալխանձիս գոյ: գունդ ինչ զինուորաց՝ երբ երից հազարաց: միոն ի մեանաւորաց՝ որք բաղկացուցանեն զընդերքուն ինչ, կամ զորագլուխն: ունի. ոք: il terzo, è 'l quarto. այս ոք, և այն. իւրաքանչիւր ոք:
Térzo, za, ած. Երրորդ: խալխանձիս: tenere una terza parte. կալ միջին. ոչ միաեալ ի կողմն ինչ: terza persona. միջնորդ: mettere una cosa in mano d'una terza persona. դնել ինչ ի պահեստ առ ումեք. (ասի զերկուց վիճելոց:) terza rima. տես Terzetto.
Terzodécimo, ma. ած, մերթ և գոյ. Երեքտասաներորդ: ծն խալխանձիս:
* Terzóne, ար. Խոշորագոյն կաւա ինչ ի պէտս պատառելոյ զքեռնիս:
Terzuólo, ար. Ի սմանս ինչ ընծայել արուեին՝ ունոնց ի յաջորդիչ Թագնոց: ըստ ունոնց յայն սակս կոչի այսպէս, զի արու աղ երբ երրորդ մանասմն փոքր ի ջերմ երթ. կամ ըստ այլոց՝ զի յերրից ձագուց ոչք ծնանիցեն միով Թխամանիւ. ի սա փոքրագոյնն, և վերջինն ի ծնանիլ: ի և առագաստ ինչ նաւու, որ կոչի և Terzeruolo.
Tésa. Զգուշութիւն: տեղի յատմար ի ցանց արկուլ: Ըրջանակ եւրոպական արտաքուստ քակաց. (ի սման լափլային ցցուհեալ արտաքս ընդ գագաթ ծամբին:)
* Tesaureggiáre. Տես Tesaurizzare.
Tesaurería, Tesauriére, ար. Տես Tesorería, են:
Tesaurizzáre, ե. Գանձել: հաշնել երկաթ: կուտել:
Tesáuro. Հաս գաղտնարան. Տես Tesoro.
Téschio. Գադաթին գլխոյ. սկաւառակ գլխոյ: պալ ընդարձ: գլուխ (հատեալ ի մարմնոյ) խալամ (կշռոյ) ֆելւե. գաֆա:
Tési, ից. Դրուել. (ի դնուածն չմարիսա ինչ ինչ, որ պահանջել զագաղոյն:)
Tesmotéta, ար. Օրինապահ. (ըստ ատեն ի. ընաքինի աշխատասուց:)
Téso, sa. Զգուշել. ուղղորդ: ներկիմ. փոյթ: լսել (ականջ, կամ հետ:) ընդիմիմ: star coll' arco teso. կալ պատրաստ, կողմ: ուշ ունել. միտ դնել. փոյթ ունել. ուշի ուշով պատասխել զերկիր: orecchio teso, կամ occhio teso. ականջ մատղիր. կամ աչն յառեալ, պչուցեալ:
Tesoreggiáre. Տես Tesorizzare.
Tesorería. Գանձատան. գանձատուն. գանձ: հաշիւ: գանձապետութիւն: հաշնապարտ:
* Tesoriéra, ից. Գանձապետ. գանձաւոր:
Tesoriére, ար. Գանձապետ. գանձաւոր: հաշնապար:
Tesorizzáre, ե. Գանձել. կուտել: հաշնա երկաթ:
Tesóro. Գանձ: հաշնա. հաշնիք:
* Téssera. Կնան. նշանակ: նիշան:
Tesserándolo. Տես Tessitore.
Téssere, ն. Ածիանել զգուսայն. ուսպայնանկիլ պօ գոտիա: oro, կամ argento con seta. անկանել ոսկի կամ արծաթի ընդ մետաքսի: tessere. հիւսել. չարաչարել. յօրինել. տողել: tradimenti. գաղան գործել. նիւթիլ զդաւ: ma l' uomo ordisce, e la fortuna tesse. առակ. մարդ ի՛ որ խորհի, այլ բաղդ յաջողէ:
* Tessiméuto. Տես Testura, Tessitura.
Tessitóre, ար. Tessitríce, ից. Ոճաւոյնանկ: լսելիք:
Tessitúra. Ածիոճան. ոսպայնագործարան հիւսուածք: d'un discorso. անկոճած ճաշնի. հիւսք, կամ ընկալք բանից:
Tessúto, գոյ. Ածիոճան. գործած:
Tessúto, ta, ած. Ածիոճալ. հիւսեալ. ասպայնանկեալ: պօգոտնանալ:
Tésta. Գլուխ (մարդոյ, անկոց) պեչ: ճակատ: անձ: testa, կամ testa d'uomo. մարդ. այր. անձն: ոգի: pagano dieci scudi per testa. վճարեն ոգիան ակուհատ այր: quante teste, tanti pareri. առակ. որչափ մարդիկ, այնչափ կարծիք: non ne scampò testa. ոչ ոք զերծաւ: testa coronata. պսակաւոր: թագաւոր: Testa. Միտք. խելք. հանճար: փեչ: uomo di buona testa. այր մեծագիտ ուշիմ: պչուչ ոգիան testa balzána. (ասի գմարդոյ.) ա, Balzano. Testa. Ծայր. ծագ (սեռնկի, սեղանոյ, կառապ, ևն:) առ: testa del ponte. խրչք կամրջի: testa dell'armata. ճակատ զօրաց: la testa d'un libro. ճակատ կամ գլուխ գրոց: dare in sulla, կամ sulla, կամ in testa. հարկանել զգլուխն, կամ ապտանանել: ելփեսրկե: uomo di sua testa, կամ di suo capo. յաճառ: ինագէ: di sua testa, ած. ընդ մտաց իւրոց: եառ ընդ մտի. ընդ կամս. ընդ քմից: fa di sua testa. գործէ ինքնին, առանց խորհրդակցելոյ: a testa per testa. տես a Tu per tu. Testa testa, կամ testa per testa, կամ testa a testa, ած. Ամիսն ընդ միոյն. առաջինն: far testa. զդեմ ունել (ընչամեաց.) ի դիմի հարկանիլ. հակառակիլ: գոլոր գոյա: ficcarsi in testa. յատեալ ի միտս: andar colla testa

alta, կի levata . կի aver la testa alta, եղեւ. դնալ բարձրապարանոց, բարձր ի գլուխ. պարծ չքնել. խրոխտալ: ha del fumo in testa . ի մտափառ, կի փառասէր: aver una cosa in testa. ունել ինչ ի մտի: è alla testa dell'armata . ի ի ճակատու զօրուն ի զօրագլուխ essere alla testa d'un negozio. լինել գլուխ, կի առաջնորդ գործոյն. esser testa, կի di testa, կի di sua testa . լինել յաճառ: mettersi in testa di far qualche cosa. դնել ի մտի առնել ինչ: mettere in testa a qualcheduno di far qualche cosa . թելադրել ումեք ինչ յորդորել զոք առ իւիս: pigliar, կի prendere checchessia per iscesa di testa . նկարել ձգնել զմտ փոյթ յանձինքեանէ (ի կատարել ինչ:) fare altrui romore in testa . յանդիմնել զոք խօսիլ. կշտամբել: lavar la testa ad uno . նոյն ի: gridare in testa altrui . ցանդ կշտամբել: gridare a testa . ազազակել բարձրաձայն: torre, կի rompere la testa altrui . ներել զոք շատ ամենի. տատապագոյացանել համառանձնօք. ձանձրոյթի արկանել: rompersi la testa ի խորտակել զգլուխ իւր: rompersi la testa intorno a checchessia. ձգնիլ յինէն. աշխատիլ յոգ: non aver più testa. ոչ ևս անձին զգալ. վատտակիլ ունել զգլուխն: darsi su per la testa. կատիլ ի միմեանս ձեռաք. ի կռիւ մտանել: dare in testa, կի romper la testa ad alcuno. հարկանել ի գլուխ իւրաքանչ. ծեծել զգլուխն: testa di vetro non faccia a'sassi, աճառ չի պարտ դիմագրաւ լինել առ յոյսանի վտանգս: Saltare in testa pensieri, grilli, եղ. գալ ի միտս անկանել ի խորհուրդս: non saper dove un s'abbia la testa. լինել աղուշ մտօք. լինել անգիտանալ յոյժ: non sa dove dar la testa . չգիտէ ինչ կողմն դարձցի. չգիտէ իւր, կի ուր ուսոյցէ. չկայծակեցեալ չգիտէ. չգիտէ զինչ արարցէ. կայ ի վարանս: aver male alla testa, կի mal di testa. ունել զգլուխ ցաւս կի զցաւ գլխոյ: questo vino dà alla testa. այս գինի հարկանէ ի գլուխ: Testa d'imperadore, testa lucchese. Տես Capriccioso, Fantastico.

* Testábile, ի. Ջորւոյ մարտի ի առնել վկուսկ:

Testáccia, ի. Գլուխ անհնճեցի, կի յատ:

Testáceo. Գործած ի խեցեայց· (յի ի բեկորաց խեցեղէն անօթոց:)

Testáceo, գէ. Գոլ ինչ կազմեալ ի ծովային խեցեայց, կամ ի ծնօտից ձկանց, և կի ի պատենից ձուոց:

* Testáceo, ea, ած. Խեցեմորթի· խեցեապատեան (ձուկն.) պատենաւոր = գոգապատ:

Testamentáre, ի. Կտակ առնել: վախչել ընկէց:

Testamentário, ia. Ժողովել կտակաց: կտակի· պատշաճեալ առ կտակն: esecutor testamentário . կատ. կտակալ. կտակակատար: վախ:

Testamentáto, ta . Ժողովեալ կտակաց:

Testaménto . Կտակ: վախչել: հին և նոր կտակարան· ուծաւորեալ: ընկէց:

Testáre, ի. Կտակ առնել: վախչել ընկէց:

* Testáta. Ծնօտ, կի գլուխ (ոչխարական մարմնոյ:)

* Testatóre, աբ. * Testatríce, իգ. Կտակարար· կտակիչ:

Testè, ած. Նոր իսկ· այժմ իսկ· փոքր ոմի յառաջ: ընդ· հնդ· պէսն:

Testeréccio, ia. Յառաջ· կտակաց: ընկալեալ:

Testéso, ի. Տես Testè.

Testicciuóla, նոմ. Գլուխ գառնի, կի ուլոյ (առն ջառաց) ի ճարմնոյն:)

Testícolo. Ամորձիք· երկուորիք: ընտանի: Testicolo di cane, կի Testiculocane; Testicolo di volpe, կի Testiculovulpis. Ըստ ազգաց ինչ Satirio անկոյն:

Testiéra. Ի մասն ինչ եղջերանակին· պատեալ ըստ գլխոյ ձիոյն: պաշտպան:

* Testiéro, ra . Յառաջ· կտակաւոր:

Testificánte, ի. Վկայօղ· որ տայ ընկայուելի:

Testificánza. Տես Testificazione.

Testificáre, ի. Վկայել· տալ վկայուելի: ընկալեալ ընկէց:

Testificatívo, va. Վկայօղ: յատկացեալ ի վկայել:

Testificáto, ta . Վկայեալ:

* Testificatóre, աբ. * Testificatríce, իգ. Վկայօղ վկայ:

Testificazióne, իգ. Վկայուելի: ընկալեալ:

Testimonánza, Testimonáre. Տես Testimonianza, ել.

Testimóne . Տես Testimonio .

* Testimónia . Տես Testimonianza .

* Testimónia, իգ. Վկայ:

Testimoniále, ի. Վկայօղ· վկայական:

Testimoniánte, ի. Վկայօղ· վկայ:

Testimonianza. Վկայուելի: ընկալեալ: dir; dare; fare, կի rendere testimonianza. վկայուելի դնել· վկայել:

Testimoniáre, ի. Վկայել: ընկալեալ ընկէց: հաստատել երդմամբ:

Testimónio . Վկայ: ապաւէն: վկայուելի: ընկալեալ: testimonio di vista, կի d'udito . ականատես, կի ականջատես վկայուելի: testimonio comprato. սուտ վկայուելի:

Testína, Testíno, նոմ. Գլուխ փոքր: փոքրիկ պոչ:

Testino . Ամպ ինչ փոքրիկ ստպագրելի տատից:

Tésto . Տնկոյ· (ի խեցեղէն անօթի յորում անկեն զբոյսս:) ապաւէն: խեցեղէն խուձ ստատան: գոգաձև սնտակ ինչ ելիւղոյ զկերակուր:

Téśto . Բնագիր· բնիկ· ճշմարիտ· ինքին: far testo. ունել զհեղինակութենէդ ի կանոն, կի յօրինակ, և կի յօրէնս: Testo, և Testo d'Aldo. են ազգք ինչ ստպագրելի կատարեալ գրոց:

Testolína, նոմ. Փոքր· կի փոքրիկ գլուխ:

Testoncíno, նոմ Testone են ըստ առաջինն նահանգին:

Testóne, աբ. Գահեկան ինչ արծաթեայ: Կենդ գլուխ:

Testóre, աբ. Ստատուան: ընկալ: յօրինօղ հեղինակ:

Testuále, ած. Բնագրական· ըստ բնագրին:

* Testúdine, իգ. Կրիայ: ուռոյց ինչ գլխոյ: դաւ· սաւորութի ինչ զօրաց նահանգաց, ոյք խոնարհ ի միապին ասպարապահակ լինէին: Արար, կի կրիայ· (ի պատերազմական ինչ մեքենայ:)

* Testudíneo, ea, ած. Կրիայի: վատ. հնդ. անփոյթ:

* Testuggináto, ta. Կրիաձև· կրպաձև:

Testúggine, իգ. Կրիայ· կրպայ: ընտաղէտ· փափկասպար· կամար· ձեղուն կամարաձև: ինքէր: դասաւորուն ինչ զօրաց նահնեաց· Քնար· (ի համաստեղուն ինչ ի հիւսիսային կիսագնդին:)

Testúra . Ընկոյած * հիւսուածք· անկոյած (ճառի:)

Tétano. Ընտանի դեղատուն ինչ ջղաց, ոյով բոլան դադ մարդինն ձեայ կարկամէ և անշարժ տայ զնոցա:

Tetracordo, գոյ· Քառաձայն· քառաձայն:

Tetradramma . Չորեքդրամեան:

Tetraedro, գոյ· Քառանիստ· քառանդիմի· չորեքերե մի· (ի երկրաչափական մարմնի ինչ կանոնական, որոյ մակերեսոյն ի ձեւացէ ի չորից հաւասար, և ի հաւասարակողմեան եռանկեանց:)

Tetrafármaco, գոյ· Չորեքդեղեան, կի քառանիւծ· (ի իւղ, կի դեղ, և տոհմանի ինչ կազմէ ի չորից բաղկացուցիչ նիւթոյց:)

* Tetrággine, իգ· Ընկճամտութի· նահմանի:

Tetragónico, ca. Քառահուանեան:

Tetrágono, na . Քառահուս· (ի քառանկիւն հաւասարակողմն:) կատարեալ· անդրդուժելի· արի· հաստատատար:

Tetragrámmato. Քնուն քառատառ. (առ յոյնս ասի զանուանին Այ. ըստ Թէօս:)
Tetrait, ար. Տես Erba giudaica.
Tetralogía. Եղերերգուած մի յորմէ՛ի պատառոնի առ՛ի նկարագրել՛ի թատրոնի յիշ՛քան զապան դատաստանական ատեան: Կարագրութիւն չորից ե՛ղերերգուեց՝ զոր՛ի հնումն ձևացուցանէին՛ի հեթանոսական ատենախաղս ինչ:
Tetrámetro. Քառոտնեան ոտանաւոր:
Tetraple, գոյ, ից. Քառիկեան (որոգինեայ:)
Tetrárca, ար. Չորրորդապետ:
Tetrarcáto. Չորրորդապետուն. (ըստ՝ կառավարութեան և տիրուն չորրորդապետին:)
Tetrarchía. Չորրորդապետուն. (ըստ՝ կառավարութեան հնագաւորուն-բաժանեցոյ՛ի չորս մասունս:)
Tetrástico. Չոտանաւոր քառատողեան:
* Tetricità. Տես Tetraggine.
Tétro, ra. Մեամ. մթին. խաւարչուին. ծուխ: գաղանք. գառնոտ: տխուր. տխրագին:
Tétta. արգասաւոր ֆակ եղջ. Սունք: Ծիծ: ստակունք առեւտուց: Եմնիկ. Եմնիկ պաղը:
Tettáre, ն. Դիել զկաշին: Եմնիկ:
Tettaréllo, նաճաղ. Յարկ փոքր:
Tétto. Յարկ. տանիք: գաւ. եվ խոնիս: a tetto. ի վերին գասիկունիս ը յարկաւ. stanza a tetto. սենեակ ը յարկաւ, կամ ը տանիք: non credere dal tetto in su. աճ ասի. ոչինչ հաւատոս ընծայել լուսնակաց. ոչ հաւատալ ծծայնոց: balzar la palla sull' altrui tetto. ասակ. սկսանիլ բասքասել, կամ չարախօսել զուսիքե:
Tettója. Յարկ՝ի բանի. յարկ՝ի բանգավոյրի:
Téttola, նաճ. Սունք փոքր: պտկունք սեռանց: տես և Bargiglione ը երկրորդ նշանակուե:
Tettúccio. Յարկ փոքր:
* Teurgía. Աստուածգործութ. գիւթուն:
* Teutónico, ca. Թևտոնեան, կամ գերմանեան: Թևտոնեան (կարգ աստեղաց:)

TI

Ti. ե փրա՛՛ և հայց՛՛ դերանունեան Tu. յորի յոտոգոյ բայից, կամ գրի լեց ընդ այնս: քեզ. առ քեզ: առնու զքեզ: ձեր: երբեմն՝ի յարբերն՝ի բայս, առանձին ձայնակրական. երբ. se tu ti contenti. եթէ հաճեացիս: Սերեմ զնի երբ մանրիկ թարմատար, առ՛ի զարդ միայն. երբ. tu con noi ti rimanga. ձեռ ը մեզ: Ti, նախադասի մանրիկացն si, ci. և յետադասի մանրիկացս mi, si, vi, il, lo, li, gli, la, le.
* Tialco. Կաւ ինչ:
* Tiára. Խոյր ինչ քրմաց: Խոյր, միտր (պատրիկական:)
Tíbia. Փող ինչ՝ զոր՛ի հնումն հնչեցուցանէին՛ի կատակերգուես. * Ոլոր. (ե նեգքին ոսկւ սրունկ:)
* Tibicíne, ար. Փողար. փողահար:
Tiburtíno, Tebertíno. Ե քար ինչ Թիվոլիի՝ տակ առակ որպէս զկիր, բայց ծակոտկէն. այժմ տուրբաբար կոչի Travertino.
Tícchio. բառ ասի. Տես Capriccio.
Tielísmo. Տես Ptialismo.
* Tienináve, ից. կամ Remora. Կաւակաղ ձուկն:
Tientamménte, ար. բառ ասկեան և ծաղրեան. Աչքատուկ յիշեցուցիչ. (ըստ՝ ապտակ, կամ այլ ինչ հարուած, զոր ասն ունէք առ՛ի պահել ինչ՝ի մտի:)
Tiepidaménte, ած. Գաղջուբ: հեղգուբ. ցրտաբ. անհոդաբար:
Tiepidáre, ել. Գաղջանալ. ցրտանալ: ընճանք. ցլմտոտոտանք:
Tiepidézza. Գաղջուն: ընճանգլեր: հեղգուն. ցրտաուն. անհոդուն: սղաւելտ. համաթուելեր: տես և Peritanza, Timidità.
Tiepidità, - táde, - táte, ից. Նոյն է:
Tiépido, da. Tiepidíssimo, ma. Գաղջ. խոկ: ընճանգ: հեղգ. գանգաղ. ակար. անփոյթ: քնկոտ:
Tífolo. Տես Strido, Strillo.
Tifomanía. Քնամոլութի. (է ասբառ ինչ խաւն՝ի թմբրացաւոյ, և՛ի մոռացափոյթ:)
Tifóne, ար. Տիւփոն. (է մրրիկ ինչ հոդմոյ:)
* Tifónico, ca. Տիւփոնեան:
Tíglia, Tigliáta. Սովորաբար՛ի կիր. ածին՝ի յորդ նախանձ. Շաղփաղփ պախ: հալածիել. ե՛ն՛ճանք:
Tíglio. Տիլիայ. (է ծառ ինչ մեծ. փայտ նր պիտանի՛ի գործուածս:) օհմամբ տղամբ: իշրակք, կամ մեկ փայտից, և այլ իրաց. (են կարծրագոյն մասունք փայտին, կամ այլ նիւթոց, ըր կանեփոյ, և:) Ferro senza tiglio. բառ արհեստ՛. Երկաթ գիւրաբարտակ:
Tiglióso, sa. Երակուտ, կամ բազմերակ (փայտ:) գամբուղը: կարծր (միս:) ֆէտ. սերմ:
Tígna. Գոնդուն գլխոյ: ֆեւեռ: տղգնապ. հոգ. ձանձրոյթ: ըզգեմ: grattar la tigna. ընտեսել. հաբ. կանել: Tigna. աճ ասի. Աչաս. կծծի:
Tignamíca. Խոտ ինչ: Ագահ. կծծի. (է տճ ասմի:)
Tígnere, Tíngere, ն. Ներկել. գունել: պոլամոտ: (՛ի կիր ածի և, և յ:)
* Tignóne, ար. Յեռակոտին վարսից կանանց:
Tignóso, sa. Գոնդ: ֆեւ: la madre pietosa, fa il figliuolo tignoso. առաւ՛. քաղցրուն անշափ ապականե ընդ զորդս:
Tignosúzzo, za, նաճ. Փոքր մի գոնդ:
Tignuóla. Ցեց (առաքեաց.) զաւիճ: ինձկ: ձաւիճ ցորենոյ:
Tígra. Տես Tigre.
Tigráne, ած, ար. Վագրագոյն ալաւնի:
* Tigráto, ta. Վագրագոյն՝ փայտատիպ ոմն զվագր: գծէլան ալաճասը գետէլան պերի՛ն իւղ:
Tígre, ից, մերթ ար. Tigro. Վագր. ֆեւէնի. գոխլան:
* Tigrétto. * Tigríno. Վագր փոքր. կորիւն վագրու:
* Tigrótto. Վագր փոքր. կորիւն վագրու:
* Tigúrio. Տես Tugurio.
Tímbállo. Տես Taballo.
Tímbra, Tímbro. Ե խոտ ինչ հոտաւէտ նման երդգեան:
Timelea. Տունկ ինչ, որոյ սերմն է գեղ բժշկական, և կոչի Grano gnidio.
Timiáma, ար. Հանգերձանք խնկոց. (է խաւնկ ինչ հին օրինաց:)
Tímico, ca, ածի. Է անուն երակաց:
Timidaménte, ած. Երկնոտուբ. ահիւ: գոսգոս իւն:
Timidétto, ta, նաճ. փոքր մի վհատրոտ, երկրոտ:
Timidézza, Timidità. Timiditáde, Timiditáte, ից. Երկնոտուն. երկիւղ: գոսգոսուբ:
Tímido, da. Timidíssimo, ma. Երկնոտ: գոսգոս: զարհուրեալ. ահաբեկ: ահնոտ. զարհուրելի:
Tímo. Ծոմերկին. (ըստ խոտ ինչ հոտաւէտ:) գրկրին. ֆեֆէ: Ե և մանուռա մարմին ինչ զեռեղեալ ընդ ոսկերք կրծոց:
Timología. Տես Etimología.
Timóne, ար. Ղեկ. զեակ: գնուին: զեակ. կամ քեզ գառաց. (է գայտ կառացն՝ զոր լծին գրասաք՛ի ձգել զայն:) առաջորգ:
Timoniére, ար. Timonísta, ար. Ղեկավար: գնուիչ:
Timoráto, ta. Երկիւղած. երկիւղած յոյ: կնանաց գոսգան: աւետեանն գոսգան:
Timóre, աբ. Երկիւղ. ահ: գոսգոս: timori. արհաւիրք. ահագնեցք: aver timore. երկնիլ: dare timore

more. ահ արկանել. երկեցուցանել:
Timorosaménte, ած. Ահիւթ. երկիւղիւթ: փոփոխ էնէ:
* Timorosità. Երկչոտութ. երկիւղ:
Timoróso, sa. Տես Timorato. Երկչոտ. երկիւղած. զարհուրեալ:
* Timorúccio, նոմ. Երկիւղ Թեթեւ, կամ փոքր:
* Timpaneggiáre, ն. Հարկանել զմաշկն, կամ զպատ:
* Timpanéllo, նոմ. Թմբուկ փոքր: փոքր Թմբուկ (Տպարանի:)
Timpaníte, էփ. * Timpanítide, էփ. Ի ախտ լինչ փքալից Լսգողութ:
Timpanítico, ca, ած, մերթ և գոյ. Ախտացեալ փքալից Լսգողութ:
Tímpano. Թմբուկ: պաստառ: Գոտ. (Է Թմբուկ լինչ զլինուորական. զոր հարկանեն 'ի վր ձիոյ. որ կոչի և Timballo, Taballo, Nacchera.) ածօն: Timpano dell' orecchio. Թմբուկ ունկան. (Է ներքին մասկ լինչ ունկան, և է գլխաւոր գործարան լսելոյ:) գոտպ ձերպէնի: Timpano. Թմբուկ. (Է անուանձև մեքենայ լինչ հանելոյ զձուլս, կամ չարժելոյ զբեռն:) փայտ: Երես աստառորմին. (Է երես Ապառոգն անուանեալ աստղաքաշխական գործդոյն, յորում են բոլորակք գնտոյ, և է ծածկեալ ցանցիւ. յորում նշանակեալ են աստեղք:) ունս և Mezzule. * Բարձրագոյն մասն ձախատա չինուած ծոց: * Թմբուկ. (Է մասն լինչ մամլոյ տպագրոց. Թէ պատեալ մագաղաթիւ, յորում տարածեն կան տպագրելի Թուղթքն 'ի վր Թաղիսոյ, և հաստատեալ երկաթի չքնաղակաս որ կոչի Fraschetta.) Է և ազգ լինչ տանձաձայնութեաց:
Tína. Փոքրիկ հնձան տախտակագործ: ֆնելիկ լապտ
Tináccio. Տես Tino.
Tinája. Տեղի, կամ շտեմարան տախտակագործ հընձանաց:
Tínca. Ձուկն լինչ քաղցր Լսգոյ, որոյ մերթ է Թունաւ և խճային:
Tinchétta. Նոմապղանձի Tinca լինչ:
♦ Tincionáre. Տես Tenzonare.
Tincóne, ած. Գալար երանաց: փոխոխել. էլիպան:
Tindáridi, ած. յոգ. բաս. Նաւորդաց. Է մեռելորայ լինչ, որ կոչի և Fuoco di Sant' Elmo.
Tinélla, Tinéllo, նոմ. Տես Tina. Tinello. Ճաշարան. Ճաշանոց. (Է տեղի ճաշելոյ պալատական Նաց, կամ ընտանեաց տան:) էտգէ էնէնձէ էնէ:
Tíngere. Տես Tignere.
Tíno. Հնձան տախտակագործ: լապտ: տես և Tinozza. տակառ գինւոյ. կարաս: Փըռը:
Tinóre. Տես Tenore.
Tinózza. Տաշտ փայտեղէն կամ պղնձի, զոր դնեն 'ի ներքոյ տախտակագործ հնձանաց, և կամ 'ի սկսս լոճանաւոյ զանձինս. լոգարան: ըէփնէ:
Tínta. Ներկ: պոյտ: գոյն. երանգ: ներկանոց: ներկարան. գործատուն ներկարարին: փոյաջը ֆերկանոսը:
Tintíláno, Tintilláno, Ազգ լինչ ներկեալ ազնիւ գոտեայի:
Tintín. * Tintinnaménto. Ղօղանջիւն զանգակաց:
* Tintinnábulo. Զանգակ. բոժոժ:
Tintinnánte, հ. Ղօղանջօղ. որ ղօղանջէ. հնչօղ:
Tintinnáre, Tintinníre, ն. Հնչեցուցանել. հնչել. ըէնէլ էնէնէլ էօֆէփ:
Tintinnío, Tintínno. Ղօղանջիւն, կամ հնչիւն զանգակաց: լանկ աչի: հնչիւն. չայիւն: պէս. զամանաց:
Tínto, գոյ. Տես Tintura.
Tínto, ta, ած. Ներկեալ. գունակեալ: պոյալը. պոյ անմբ: նահտ. մեթին: պահոպ: Հարկանցի տեղիկա ցեալ. գիտակ փոքր 'ի չատէ: խարխանդէօյիս էօյբէնէ ֆէ: այլագունեալ չատամբ. խառնեալ:
Tintóre, աբ. Ներկարար. ներկագործ: պօյաճը: tintore d' arte maggiore. ազնիւ ներկարար: tintore di pezza. հասարակ ներկարար:
* Tintoría. Գործատուն ներկարարի: պօյաճը էնէ հանաղը: ներկարարութիւն: պօյաճըլըք: tintoría d'arte maggiore. ազնիւ ներկարարութիւն: tintoría di pezza. հասարակ ներկարարութիւն:
* Tintório, ia, ած. Ներկարար:
Tintúra. Ներկ. գունակութիւն. գոյն: պօյա: Հարկանչի ծանօթութիւն. գոյն հմանելոյ. և է և գոյն հանքային նիւթոց կամ բուսոց հանել արտաքս 'ի ձեռն հեղուկաց:) ոգի (բժշկական:) ասիկ:
Tiorba. Ի նոմագարան լինչ ալեաց՝ նման Lintoին:
* Tiorbísta, աբ. Որ հարկանէ զTiorba նոմագարանն:
* Típico, ca. Աշխատանական. նմանագանական:
* Típo. Տիպ. օրինակ: նօրինէլ:
* Tipografía. Տպագրութիւն: պասմաճըլըք:
* Tipográfico, ca. Տպագրութեան տպագրական:
* Tipógrafo. Տպագրող: պասմաճը:
Tipóre, աբ. Համասի. Զօրութիւն: ոյժ: ասես և Qualità. գալջութիւն: non aver sapore, նէ tipore. ամասի. լինել անմիայն 'ի քաղցրութէ. լինել ամենևին անպիտան:
♦ Tíra. Կապ. հանիւ: fare a tira tira. ոչ միաբանիլ իւրաքանչիւր ոք յիւր կողմն ձգել:
* Tirabussóne, աբ. Խցահան. (Է գործի լինչ մեռա. ղեայ յօրինեալ պարտրաձև, որով հանեն գիսից բերանոյ սրոճակաց գինւոյ:) նահա պասախասս:
* Tiralínee, աբ. Է գործի լինչ մեռապեայ, յոր արկեալ զմելան, և անցուցեալ 'ի ծագ կաղինոյն ձգեն զպիծ 'ի վր Թղթոյ: ձեփվեր:
Tiraménto. Քաշչուածն. ձգուածն: ծեքուածն խմասից գոյց:
* Tiránna, էփ. Բռնաւար. անգութ:
* Tirannáccio, չեղ. Աղտղորմ բռնաւար:
♦ Tirannáre, ն. Բռնանալ. չարչարել:
Tiranneggiáre, ն. Բռնանալ. բռնակալել. սիրել բռնաբար. չարչարել. պաըմ օչմա. պաըմ էիմէ:
Tiranneggiáto, ta. Բռնացեալ. խոշտանգեալ բըռնուած. հարստահարեալ:
Tirannéllo, նոմ. Փոքր, կամ անզօր բռնաւար:
♦ Tirannería. Տես Tirannía.
Tirannescaménte. Տես Tirannicamente.
Tirannésco, ca. Տես Tirannico.
Tirannía. Բռնաւորութիւն. բռնակալութիւն: պաըմ: գործք բռնաւորի. բռնութիւն. խժդժական քարք. անմտրմտիւն. անգթութիւն. խժդժութիւն: մըրհակիսխէլիք:
Tirannicaménte, հ. Բռնաւորաբար. խժդժաբար. խժաբար. անողորմ: պաըմ էլէ:
* Tirannicída, աբ. Բռնաւորասպան. սպանօղ բըռնաւորի:
Tiránnico, ca. Բռնաւորական. բռնական. խժական. գժնեայ. անգորոյն: պաըմ էլէ. պաըմ:
Tiránnide, էփ. Տես Tirannía.
♦ Tiránnio, ia. Տես Tirannico.
Tirannizzáre. Տես Tiranneggiare, ևն:
Tiránno. Բռնաւոր. բռնակալ. բռուն: պոտպա պաըը. պաըմ. դաղանգէաբ: խուժադուժ. անգութ. գժնեայ. անիրաւ: մըրհակսխէլիք. պաըմ: Տի. բըռնաւոր:
* Tirannucciditríce, էփ. Տես Tirannicida.
Tiránte, ած, հ. Քարշօղ. ձգօղ: էչէքէի. էչէկէն: carne tirante. միս կարծր, կամ ոլունդ: սերն կին: carne tirante fa buon fante. առակ. կերակուր խարդ հասասաւկ զմարմին: * Tirante. Դիսող:
Tiránte, գոյ. աբ. Է գերձան լինչ սանեաց, որ կոչի և Prima corda.

Ti-

Tirapälle, աբ. Գնատհան. (է գործի ինչ վիրահատից ի հանել զգնոտիս ի վիրաց:)

Tiráre, Trárre. Ածս բայ ուղիղ ուղիղ լծանն և կիմ խոտն ի կից ածին է բառից ինչ նահինի բայ ինչն Traere, և Traggere. և Թեպէտ երկու առաջինքն են հանդերձեալք, բայց բայն Trarre ունի ինչ ինչ նշանակութիւն ևս ինչպէս, զոր կարդացի ի վերջոյ: Tiráre, ն. Քաշուիլ (զոք, զպատուն, և.) ձգել: էէ: Հանել (զատուն ի էէ: Ը քաշել ածել: պերճէ: արձակել (ձեռամբ քարինս, նետս, և.) ձգել. ընկենուլ: արկանել: պնդէ: յանկուցանել. հանդչել. ձգել. յորդորել: էնդէնէ էէ: Ը. էոյնպէս էերէ: առիսել. բռնադատել: ջոռէնէ: յինքն քաշել. յինքն ձգել: անձին սեփականել. գրաւել: գործել. առնել. un fosso. փոս հատանել: Յաղթել (ի խաղն:) առաջել. գտանել. իձեռս բերել ինչ. Հատանել խոպ: Tiráre, է Գնալ ի կողմն, ուղիղ. գնալ, խոյալ ուղիղ. յուղի անկանել: իիմէ: Ը. ջօլ պիղէ: tira via, ի բաց գնա: Տէ. առնել. Հայհոյել (է ոճառակի) Դիտել բերել. ձգիլ առ ինն. ակնարկել: պատէ: Յօժարեցուցանել. մի տեղացուցանել: il sangue tira. ձգե արիւնն. յօժարեցուցանել բնական բերումն: Ընդել (հոդոյ:) էէ: արձակել զպղծին ի ներսոյ կնոջ: ուղղել: ուղղութեան: Ձգիլ. տարած իլ. գրաւել. վիլջոյ: էէր բոնիմ: tirava dieci miglia. էր. կիմ ձգիր ը 10 մղոն: tirava dieci braccia. էր 10 կանգուն: Ցօրինել. կազմել. կատարել (զգործ ինչ:) ի յանգ հանել: էոնէմ: պիղիդէ: կազմիլ և յղիլ (զիող հրացանին:) de' vini, պարզել, կիմ զոհ զգինին: Tirare. Տգել: պատէ: Քանալ ը կարի շահիլ. գնել. գնեցուկ: (ը այսմ կրկնի և Stiracchiare.) ռամիկ քաշքշել: Մեռանիլ, Ժամանել, կիմ Հատնիլ (ուղիղ հրացանին, կամ ընդանօթնի:) ad un uccello: հարկանել զթռչուն (հրացանիբ, և.:) una coreggia, կիմ coregge. փուքս արձակել: una stoccata ad uno. հարկանել զոք սպաթաւ.

Tirar l' Ajuolo. Ոլորաւ զոք խոյճիլ. մոլորեցուցանել. հրապուրել. և.ա՝ օգտիլ յամեհայնէ. յայմէ քաղել զշահ և.ո՝ մեռանիլ. (է ոճառակի:) far tirar l' ajuolo. ոտպառնել: tirare in arcata. խօսել անհիմն, կամ անհմտաբար: a se la porta, l' uscio. ձգիլ զդուռն ը փակիլ. արտաքս ոտ ընդդուռն: da Banda; da lato; da parte; in disparte, և.ն. զատուցանիլ. մեկնիլ. սրսրիլ: այլևայլ: al buono. մեկնիլ բարեմասնաբ. մեկնիլ, կիմ առնուլ ի բարիոք միտս: al buono, կիմ al cattivo. յօժարիլ. բերիլ. հակամիտել առ բարին, կիմ առ չարն: Tirar calci, կիմ de' calci. Ընդոյել. անգաստիլ: բէէմէ էորէ: բէէիէ: de' calci al vento. կախիլ. երանել ի կախաղան: a un colore. հարկանել, կիմ միտել ի գոյն ինչ: լաչէ: գեղ. այէ: colpi, և.ն. հարկանել. խոցել: վոռէ: la corda. քանալ զդուռն (ի վեր քարշելով զաւազան դռնապահին զբանին ի բանալ զայն:) costrutto. քաշիլ զօգուտ. օգտիլ. շահիլ: Da uno. ելմէ նիլ ուղիղ բերել զիմանալ ուրուք: պէրիւինէ պէդ. պիղէ: alcuno. dalla sua: յինքն ընկենուցանել զոք. ձգել զոք յիւր կարծիս: d' una parte, e d' altra. լինել յայլ և այլ կարծիս. խօսել այլևայլ զգաստաբար: da parte. ո, իմէ երեց: և.ա՝ մեկնուսի առանձինն առնուլ. il dadi. արկանել զքառնեայս ոսկրսին: il dado è tratto, առած. որ ինչ եղիւ եղիցի. վճռել է գործն

կատարեցաւ. pel dado. կամ un gran dado, և.ն. տես Dado. Tirare danari. Առնուլ, կիմ պահանջել զդրամն: a Fine. ի կատար ածել. ի գլուխ հանել: պէրիէրէ: il collo agli uccelli, polli, և.ն. խառել զգլուխ ծռնչոց, և.ն. դներ զծռնչոցն: Giù. խոնարհեցուցանել. հակել: էնդէրէ: և.ա՝ հայհոյել. երդնուլ: giù la buffa. տես Visiera. Tirarla giù ad altrui. խարել: և.ա՝ չարիս խոսել. բամբասել: giù un lavoro. աղմատել, խաթարել զգործ ինչ. գործել չտապաւ և վեր ի վերոյ: la gola. ախորժել. շրժիլ. զարհուրանել. զախորժահն: In casa. Ածել զոք ի տուն իւր. առնուլ զոք առ ինքն: indietro. յետս է կրունկն գարձուցանել. նահանջիլ: էէր փէռնգէրէ. և.ա՝ ե, և յ. Մ էկնիլ է կրունկն, կիմ յետս դառնալ. հետանալ. խոյս տալ: իիմէ. էէր փէռնգէ: tirarsene indietro. էերպարանիլ զչիսուրն: far tirar indietro. է կրունկն գարձուցանել: innanzi. տես առաջ. Tirar su. Tirare una Linea. Քարշել, կիմ ձգել զգիծ: di Mira. Տեսանել: poco, կիմ molto di mira. լինել քաջ նատես, կիմ վատատես: l' acqua al suo Mulino. տես Mulino. Tirar gli orecchi. Ջնաշ առնել: Tirare la Paga. Առնուլ զվարձն, զռոճիկն, կիմ զհատ: էօլէօփէնէի ալտ: al peggio. մեկնիլ ի էեսս միտս. չորիլ ի էեսէն: a pochi. չատանալ սակաւք առնուլ սակաւ: di pratica. խօսիլ վհատ բան, կիմ հանդարտակ զայնց զորս չիտէ որ: a Riva. Հատուցանել, տպել: և.ա՝ ի յանգ հանել: Sangue. Ը բնէն առնուլ. հրակ հոսանել: փան ալտ: sangue da un sasso, կամ dalla rapa. տես ի Rapa. Tirare a se. Կոչել զոք առ ինքն (մանաւանդ.) առաքել զնհո. (առն զոյ:) a segno. դիտել, կիմ հարկանել ի նպատակն: Նիշանա վռոտ: sotto. Հանապազորդել. տևել. ոչ գադարիլ. ոչ կտրիլ. tirare di spada, կիմ սոսկ tirare. շարժիլ զսուսերն. խաղալ սուսերեաւ. մատչիլ ի սրախաղալ: գէշ օյնատ: fuori la spada; il coltello. ձգել զսուր; զկտրոց. մերկել զսուր ի պատենից: գէշ էնէ: su. Վերացուցանել. ամբառնալ. բարձրացուցանել: եօտէշ գալբէրէտ: և.ա՝ բանս քաղել ի բնկան նոյ ուրուք: և.ա՝ չարժիլ զոք առ ինն: tirar su alcuno, կիմ tor su. ասել, և հաւատացուցանել ուրուք զանտեղիս և զծաղրականս (առ ի գոհարմունս Թէ, կիմ ի սակս շահու: կոչի և Levare à cavallo.) Tirar su, կիմ tirare innanzi. Սնուցանել: գէնէչէ: և.ա՝ յառաջացուցանել զոք. բարձրացուցանել զոք յաստիճան ինչ, յաւագանի: էէբէի էնէչէ: a Terra un lavoro. Հիմքկիլ կործանել. քանդել. ասպալել: և.ա՝ նուաստացուցանել: Via. Իւրևի հեռացուցանել. յիւրմէ. մերժել. վանել յանձնէ: գօվչէ: և.ա՝ բռնի քարշել, կիմ ձգել առ ինքն: էեն պինէ էէիէ: և.ա՝ ի բաց երթալ. չաբել. մեկնիլ: վարէ:

Tirársi, յ. Քարշիլ. ձգիլ, և.ն: էէրէնէ: addosso. սոսկալ. չահիլ: և.ա՝ ձգել յանձն (զառաջս Թէ ուրուք:) avanti, կիմ innanzi. կիմ սոսկ tirarsi. յառաջ մատչիլ. մատչիլ. մերձենալ: եօնէնէ էերէ: էոէլաչէ: dietro alcuna cosa. լինել պատճառ, սկիզբն: tirarsi, կիմ trarsi da parte; da banda, և.ն. զատանիլ զանձե. մեկնիլ. անջատիլ: verso. մերձենալ. մօտիլ. մատչիլ: եօէլաչէ:

Trárre, ն. Առնուլ (եկամտաւոր կիմ պատասխանի.) ընտրիլ, կիմ զբաղ (զերկրագործ, կիմ զբաղ.) առանձնալ. չահիլ: ալչէ: հանել արտաքս ի տան, մանաւանդ (զկաշառս, և.ն.) հանել արտաքս: Թաղէ. ֆաթաբէրէ էէրէ: հանել (զատամունս) քաղանչել

ջաբախ : Հանել յանձնէ . Հանել զիմաստ ինչ ՚ի գրոց . խմնալ զիիս : ՚Ի բաց դարձուցանել . հանջել : պնդոփրծէ : ՚Ի բաց առնուլ : խլխլնա եղ մէ . լաբախ : ազատել . զերծուցանել : գոռբոբախ : յառաջացուցանել զոք . բարձրացուցանել աւ պա տիճս : իւէրի եէրէ : Trárre . է բառ վամասանոյ . Ածնուլ զարծաթ գրամագրով , կամ գրամափոխու թիւ . ածնուլ զդիր գրամափոխուե : ֆօլինա եէրէ : Ձարմարիլ . միաել . յօժարիլ . սչախ . հայիլ օլախ : Trarre , և Trarsi a checchessia . Դիմել . խոսուն գիմել : սեյրէրէ : il topo traeva all' odore . մուկն ձգէլ ՚ի հոտին գիմեր անդր : trarsi . պարապուիլ . պատապուիլ . միտ դնել : եա՛ ժուժկալիլ . ժոյժ ու նել : եա՛ հանել , կամ մերկանալ զհանգերձս իւր : trarre la fame , la sete , եէն . փարատել , կամ ընուլ զքաղց . անցուցանել զծարաւ : trarsi la fame . յագիլ : trarre la seta . հանել զիետասքան ՚ի պարկէ չերմային : ambassi in fondo . անկանիլ ՚ի սնանկուե : in volgare . Թարգմանել ՚ի ծիկ բար բառ : d' inganno . այլատել ՚ի պատրանաց . լու սաւորել զոք : trar di se , եէն . այլ յայլմէ առնել . յանդգնուել զարձուցանել : trarre di senno . պր. կանել զոք ՚ի մտաց . յիմարեցուցանել : di vita . բառնալ , կամ զրաւել ՚ի կենաց . սպանանել : di bando . կոչել , կամ դարձուցանել յաքսորանաց : di mano . տես cavar di Mano . Trarre del capo . տես Capo . Trarsi dal capo . Մոռանալ : Trarre guai . Ողբալ . հեծել : աղէմաց : lagrime . չալ . պր. սասուկել : sospiri . յոգւոց հանել . հառաչել : եա՛ հառաչեցուցանել . հեծեցուցանել : patto . դաշն կռել . դաշն դնել : (ա այսմ նշանակուե չէ ՚ի կիր :) Trarre a sorte , կամ per sorte , կամ sonk Trarre . Ընտրել զոք վիճակաւ . որոշել ինչ վիճակաւ : la vita . տես Vita . Trarre le notti , i giorni , եէն . Անցուցանել զգիշերս , զաւուրս : dimora , կամ dimoranza . ազանիլ . լինել ուրեք . բնակիլ : փաթ նոյ : trarre il sottile del sottile . Ճարտարուիլ , կամ խնայողիլ ՚ի վար արկանել գնահատս աւ ՚ի չահիլս գործել աւ՝ իշահիլս ՚ի մանուանց : trarre , կամ tirare il filo della camicia . աոակ ՚ի ձգել զոք ՚ի կամս իւր . պատրապատել զոք իւր կամս կատար :

Tiráre , պր . Զգարան . չուման :

Tiráta . Քարշումն . ձգումն . արձակումն : եէրէկ . ա ֆեզ . աֆչ : երկարութեի ուղւոյ : ապանոյտ : era la strada una buona tirata , un miglio , e più . եր ճա նապարհն հարուստ մի երկայն , իրը միոն և կէս :

Tirata . ոճ աոակ՚ . Արբուն : fatte due tirate . պր. քեաչ երկիցս :

Tiratésta , պր . Գլխասկան . (է գործի վերաբուժից , որով հանեն յարգանդէ զգլուխ մեռեալ աղային :)

Tiráto , ta . Քարշեալ . ձգեալ , եան . տես Tirare . է էրկիւղ լի (քասկ :) հրապուրեալ : Զգտեալ . քաջ ձիգ . որ չէ կիձռեալ : եէրէկիւղ : պարզ , կամ յատակ (գինի :) զխալ . սոկի : յառաջացեալ : stare in sul tirato . կալ զգոյշ . անձնատակ լինել :

Tiratójo . Զգարան . (է տեղի՝ ուր ձգուին զաստիճս :)

Tiratóre , պր . Քարշող . ձգող : չէրէկի : տես և Torcoliere . Tiratore del carro . Կառաձիգ :

Tirélla . Կառաձիգ պարան , կամ փոկ . ձգարան : փայտ ձգարանին :

Tiriáca . Տես Triaca .

Tiritéra . բառ սոկ . Երկաթաբանութի . երկարապատ առաջ քան :

Tíro . Զգումն : աչքի աչք : հարուած : վառուած : tiro d' artiglieria . արձակումն թնդանօթից : esser a tiro di moschetto , եէն . լինել ՚ի միջոցի հա մանելոյ հրացանին , եէն : ինքնին մէկ էրէսի ձգմա essere a tiro . լինել մէրձ ՚ի կապարտնի իրէ : Tiro . Կառավարի ձիոց . (է ախտ ինչ ձիոց :) tiro a due , a quattro , a sei . երկձի . քառաձի , կամ վեցձի կառք : եա՛ երկու , կամ չորս , և կամ վեց կառ ձիգ երիվարք : Tiro . Այլն . ծայր : far un tiro , կամ un cattivo tiro a uno . խաղ առնել զոք , կամ խաբել . դաւ դործել :

Tíro . Աղբ ինչ օձի , կամ խճի :

Tiroaritnóide , պր . Ի միան ինչ , որ փակիլ կարենայ զհագուստն :

Tirocínio . բառ լտ . Համբակութի . դեռավարժուի :

Tiróide , կամ Scutiforme , իփ . Վահանաձև . (է մ ծոդային չաշտառս հաղագիս որ և ձևացուցանէ զուռայդն անուանեալ Pomo d' Adamo .)

Tiroioidéo , ea . բառ անդամանոյ . Հաղագային :

Tiróne , պր . բառ լտփ . Համբակ . նորավարժ . գեղ վարժ :

Tirónio , ia , ան . Տիրոնեան (նշանագիրք , կամ տառք զորս եգիա Տիրոն ազատագիր կիկերոնի :)

Tírso . Նիզակ պատատեալ ափեղովք օրինի , և բ ղեղան , զոր կրէին ՚ի ձեռին պաշտօնեայք Սպան դարամեսին :

Tisána . բառ լտփ . Լմպելի ինչ կալմէ ՚ի գարեոյ և փեղոյ ջրով :

Tisichézza . ֊ Tísica . Թոքացաւք . Թոքած . Թոք . սխտուն : վէրէմ :

Tísico , գոյ . Նոյն է : dare nel , կամ in tisico . սկ կանիլ յախտ Թոքացաւոց : վէրէմ օլմա :

Tísico , ca , ան . Թոքացաւ . սխտացեալ զԹոքացաւ : վէրէմլի : նիհար . վտիտ . ցամաքեալ . տկար . հեա :

Tisicúccio , ia . Tisicúzzo , za , նոյ ֊ փոքր մի Թո քացաւ : տկար . վտիտ . վատասիրտ :

Tisicúme , պր . Տես Tisichezza . Վտիտ , կամ չորց ցեալ ինչ :

* Titillaménto . * Titillazióne , իփ . խտտղումն :

* Titilláre , ն . խտտղել . խտտղեցուցանել :

Titimáglio , Titímalo . Ի տունկ ինչ բազմատեսակ , որ ՚ի հատանիլն ուրեք՝ ծորեցուցանէ զկաթն :

Titoláre , ն . Ածանել . դնել զանուն . կոչել : ապ գոյ :

Titoláre , կ . Տիտղոսական . տիտղոսաւոր . որ ունի զտիտղոս , կամ զպատուանունն :

* Titolário . Գիրք պատուհանութեան :

Titoláto , ta , ած . Տիտղոսաւոր . որ ունի զպատ ուհանուն ինչ : եա՛ գոյ . Որ ունի զտիտղոս տիրե , կամ աւագութեի իրէ :

Títolo . Տիտղոս . պատուհանուն , կամ անուն . սահ ման . սահագուի . անուն պատուոյ պատիճ : վերնագիր . գոյն . նանաչ : dare titolo . տալ զպատուհանուն ին չէ զոք պատուոյ անուամբ : Մակագիր . խորագիր . էրկեպ պաշ : մականուն . անուն տան : ղաղպ : համ բառ . փառք . գովեստ : ha titolo d' esser bella . գո վի գեղեցկուհի նիր : Titolo . բառ օրէնս . Իրաւունք . հոգ : con giusto titolo . իրաւամբք : Պատրուակ . պատճառանք . կեղրպարանք : նահանջ . մակակեա ի աս նեն : Տիտղոս կղերիկոսական . (է վիճակաւորու թի , կամ հայրենի ժառանգութենն , զոր պարտ է ունել կղերիկոսին՝ առ ՚ի կարօղ լինելոյ ձեռնադ րել :)

* Titubaménto . Տես Titubazione .

Titubánte , հ . Կեղակարծ (մարդ .) երկմիտ . կարծ ՚ի կարծ : չիֆքէնէ :

Titubáre , ն . Դեղդևիլ . յերիւթայս լինել : չիֆքէնմէ :

Titubazióne , իփ . Դողդոջումն միտաց . գեղդանք . երկմտուե . երկոճանք : չիֆքէ :

Tizzo, Tizzóne, ար· խանձող· փայտ հիւսելոց: Եանձըղ օգտան:

Tizzoncéllo, Tizzoncíno, նոմ· փոքր խանձող:

TL

TLaspi, ար· խոտ ինչ բազմատերեակ:

TO

TO'. ի լրացեալն բառին Togli. * To', կիմ Toh. ից" պրծայ". Ոչ: * To' quà, e dà quà. Ի ոմ ինչ զոր ի միջ առնուն ի խօսելն զայնհատուածսիմ անձանց: * To' castrami questa. Ի հեգնական ոմ ինչ ասելոյ:

Tócca. աբ Andar a toccá, e non toccа. Լինել մերկ բայս: essere, stare a toccа, e non toccа. Լինել մերկ. կամ հագուստի:

Tóccа. արտասանել անփոյթ օրէ· Սիզոտս· շար· տեսս· շղաշատես: պիրքանիմի· փելխոնի: կերտաս արդուճահուն, կիմ ոսկեհուն:

* Toccábile, կ· Շօշափելի:

Toccalápis, ար· Տես Matitatojo.

Toccaménto· Շօշափումն:

* Toccánte, կ· Շօշափօղ: շարժիչ որ հայի· պատշաճաւոր:

* Toccapólsi, ար· Որ զինի կերակաս· տես և Tagliaborse.

Toccáre, ար· Շօշափել:

Toccáre, ն· Շօշափել· հպիլ· մերձենալ յոք, կամ ինչին: փոփանմամ փոփմամ: շարժել. դրդել. զարձնուցանել· աղդել· յորդորել: ընդերկնել· խոչել. կնդրկել· մերձենալ ի կինն, կիմ յայր: բառնալ· ի բաց բառնալ· ի բաց առնուլ· ի բաց առնել. երդիծուցանել· զկերեցուցանել. sul, կամ nel vivo. ի պատուհասել ի փափուկ տեղն, կամ ի ղգայուն մասին: եա' կարկուտը խոցել զոք· զկերեցուցանել զառն բանիւք: *toccare il tasto. Տարկանել (բանիւք) ի նպատակին:

Toccare. Դռանս զանել պարտապանին զվճարումն ժամանակեսն եկեալ ի գառաս օրն: Գրդռել զՏղդրկի ձեռն ի կարիաչէ· տես և Zimbellare. Toccare le bestie, il cavallo. Հարկանել զերկնիզն: եմն· վարել զձիացս: վոռասի· գամբռա· ինչոք: de' buoi. խմամն զերկնս: toccare զպատուհասել· առնկանել· հատանել· հայիլ· առկ լնել: գիտել: toccare alcuna cosa ad uno. առկանել· ուժգն· վիճակիլ ուժգն: Toccare. խօսել հատուածիւ: Ձառել առկառաք· կիմ հարկառացի· առկ առկիլ: գառ պեղչերէ: toccar due parole della fine. ուսել զկատարած բանին: con mano. առնել զերկ հատուածս ի վերայ հատանել: խոչերէ պէս: far toccar con mani qualche cosa. ցուցանել ինչ ուժգն հատուածս: քաշայայս ցուցանել· առաջնորդանել: fondo, կիմ il fondo d' alcuna cosa. քաշ գիտել ինչ· ներքնմատուցել: danari, առնուլ դրամս (վաճառելով վաճառս·) առատուլ արժեալ danari, կիմ stipendio. առնուլ ծառայի· (ի ժամ պատերազմի:) il tamburo, կիմ la cassa. Տալ հնչել զթմբուկս կամաւորի· փառս ելեալ: եա' զօրաժողովս լինել: la tromba. փող հարիանել· փողել· bomba. ոմ գործ· հատուալ ի դրամանիկ առկին գառնալ յերես փոխով: կիմ' ի բաց դնալ: toccare il cocchio, կիմ սոսկ toccare. ոմ գործ· ընդառնալ· ընդառնալ: զՀոգատարացոյց ի di sproni. ձորակիլ· հանդառնալ: toccare il cuore, կիմ սոսկ toccare. զսրտաշարժացուցանել զսիրտս զսրտաշարժացուցանել յոյժ: il cuore. շարժել զսիրտս· հատուցել· զթրծուցանել:

Ննդ

և ա' ի դառն շարժել: il polso. զննել զերակին: նոկն պատմ: gli orecchi. ի ծանօթանալ: գալ· ի թաղիկ լինել· լուր լինել· ուժգն· հատանել յոք կամ ի ոտն ուրուք: la mano, կիմ di mano. ուռնել ըզձեռսանէ· ողջունել սիրով· ձեռն ի ձեռն տալ: la mano. ձեռն տալ (հաւատն, և փոխանին:) toccare il cielo col dito. երջանկանալ· վսեմ կենաց երջանկին· յօրանալ ի բարձրութեան· երջանիկ կարծել զանձն: toccare il cielo. հասնիլ (ինդ ըզոճածոց) յերկինս· լսելի լինել (աղաղակ·) Non toccare il cul la camicia. կամ non toccar terra. Ան ինդառն այլ այլոյ լինել: la fregola a qualcheduno. անձոկ ունել· տենչալ· il ticchio. ոմ ասի· ըղձալ· delle busse. կամ սոսկ toccare, գան ընկել· գանակոծ լինել: la corda. տանջիլ առաստաս: le scritture. խորհաբեր ըղբոմածս· in sorte, կիմ in parte, կամ սոսկ toccare. վիճակիլ ուժգն· գառանել· հանդիպել:

Toccáta. Զարկուած, կիմ նուիրի ըգանք Cembaloի· Շօշափումն:

Toccatina, նոմ" Toccata ինս մեղմ չօշափումն

Toccativo, va. Շօշափական· շօշափողական·

Toccáto, գոյ· Շօշափելիք:

Toccáto, ta, ած· Շօշափել, եմ· տես Toccare.

Toccatóre, ար· Շօշափօղ: պարշտամեակ որ քաղպեան առնէ, որ ծանուցանէ պարտապանին զնուագած ժամանդրուճ տահմանելոյ ի դառաս օրէն:

Toccheggiáre, եմ· Տես Tastare, Toccare.

Tocchétto. Կարգ ինչ հանդիպանաց յօրինի ըմխանդուճածոյ ձիսոյ, կամ այլ կերակրոյ· * Ընդհատ զարկուած (զանգակաց:)

Tócco, պրտասանել թօ օրէ· գոյ· Շօշափելիք· չօշափումն: Զարկուած զանգակի: Ուռն, կիմ լուծուակ զանգակի: Ընդհատ զարկուածք ինչ զանգակի: Ընդ որով ազգք ընծանուն ի վերոյ այլանդակութեն: Ի նա գործոցն ինչ գառասատանեան ի փիսորնացոյց, զոր ազգ առնեն պարտապանն ի զառաս պարտեալ ժամանդրուճ ի չշտապել ի չնշտապելն ընդունել զնա ի քաղաքն զոր պատուոյ: Dare il tocco. Հանել վճռական· (ի ազգ ինչ վճռատառեալ. որով ի բաց անելոցն ամրատոյ ի հանդոյն զինի և կիմ զառաջնոյն ի մատանցի· և ասպա հայոցն ինչ ի մատանցի· և ասպա հայոցն ինչ ի մատանցի· և ասպա հայոցն ինչ

կանել: խափանել ալմաստ: եւս Գողանալ. յափշտակել. գրաւել: լալմաստ • գոփմաստ: բառնալ. Ի բաց քաշնալ. վրկել: ալմաստ • գալբըմաստ • մաքրամ էրկէտ: հանել: լալմաստ: tor la virginità ad una. ապականել զկուսաւի: torr' al'cuno dalla sua speranza. հանպանել զոք Ի յուսոյ իւրմէ: tor di vita; tor la persona; torre dal mondo; al mondo; del mondo; tor di terra. քառնալ զոք Ի կենաց. Ի միջոյ. յաստեաց. յերէս • ապանանել: էօլտիւրմէտ: tor fede a uno. նուաճել զհաւատս ուրուք • գարձուցանել Ի մոռացուցանել Ի պատրանաց: tolti dal pianto. մի լար: tor moglie, կիմ donna, կիմ per moglie. կին ածել. առնուլ Ի կին, առնուլ զոք կնութեան: գառը ալմաստ: torre marito. առն լինել • առնանանալ ընդ առն: գօշայս էրկէտ: torre a fitto; a nolo; a pigione. վարձել: էրթայըլա ալմաստ: tor casa. վարձել զտուն: էրթայըլան եվ խոխտաստ: torre cavalli a vettura. վարձել զձիս վճ ուղեյ: torre a credenza. յապաւանիկ դնել: էրէտնէկ ալմաստ: torre a un tanto d' anno, կիմ tor a interesse. առնուլ գործառ վարձու. կիմ վճխլոնէ: appena il potea l' occhio torre. հազիւ կարելին աչք նկատել: torre gita. անխոչընդոտ երթալ. գործուճի. ճանապարհին: torre tempo. քառնալ յամանքէ զպատեհուն • պատճառս լինել կորուսանելոյ ուրուք զժամանակն: tor su, կիմ tirar su alcuno. տես Ի Tirare. Torre su alcuno. խաբել զոք: torre la volta. կանխել գրաւել զանձն, կիմ զկարգ ուրուք • կանխել զոք: (կոչի և furar le mosse.) Torre la volta. Ցաղթել • զանցուցանել: torre la volta alle cicale. ուշացուցանել • չաւասխտալ: torre del tratto, կիմ della mano. յառաջել կիմ կանխել զոք: torre di bocca. կիմ togliere la parola di bocca. կանխել զոք Ի խօսել. ոչ Ի թողուլ ուրուք բանալ զբերան: torre in pace. հանդարտիլ կամ կամ • տանիլ: torre in motteggio. առ ակնի հանուրիւ խայտառականել անդադանել: torre insino al cielo con lode. գովել զոք մեծապէս • երկնաւոփ բարձրացուցանել զոք: torre uno di se medesimo: այլ եւայլ առնել զոք • այլակերպ ելեւէջս ընել • յիմարեցուցանել: torre il capo, կիմ la testa a chicchessia. աշխատ առնել զոք • ձանձրացուցանել • Ի ծախսանձեռնուցանել: տես torre altrui del capo checchessia. գարձուցանել զոք Ի կարծեաց կնոջ • հանել Ի միտս ուրուք զնոսա կամ ածանոս ապատել Ի մոլորութենէ: torre di mira, կամ la mira. դիտել Ի նպատակ. դիտել: նշան ալմաստ • առնել կնջ իւր վրայ: tolga Iddio. մի արասցէ աստ • քան Ի մեզ • քան մի լիցի: հայց • աւ չակ ելեւէջելոյն: torsi, կիմ togliere. հանել. յանձն առնուլ. ընտրել. զոհ լինել: mi torrei viaggiar con lui. մեռանիլս առ նմին լինելն նմին: torsi, կիմ torsi giù da checchessia. լքանել կնջ • կասիլ • ձեռնհասք լինել: քէնարտաք էրէտ: torsi dinanzi ad altrui. մեկնիլ յաչաց ուրուք • խոյս առալ • հեռանալ: torsi d' addosso, կիմ dinanzi alcuno. Ի բաց արձակիլ զոք • մերժել զոք յանձնէ • ոչ եւս համիլ տանուանել զոք: toglimiti dinanzi. Ի բաց դնայ կինէն. մի եւս յաչեաց տեսցայ զերկաս իմ:

Togliménto. Բարձումն • գողանք • յափշտակումն:

Toglitóre, ար. Բարձող • առօղ • գրաւիչ:

Tólda. Տախտակամած նաւուն:

Toletta. Բառ գաղիացւոյ • Յօրինուած, կիմ պատրաստութիւնք տիկնանց • որով զարդարին Ի սենեկի Ի ձեռն աղախնայց:

Tollerábile, հ. Տանելի • հանդուրժելի • Ջնդրելի Ի բնէ • երեսիմտելոյ • օրհասական:

Tollerabilménte, ած. Տանելի կին օրինակաւ: եւ համբերութեամբ • երկայնմտութեամբ: տես առատաբար:

Tolleránte, հ. * Tollerantíssimo, ma. Տարօղ • որ հանդուրժէ: համբերող • զկնգանօղ:

Tolleránza. Տարողութիւն • ներքուին • զկնգանութիւն: Խնամ ինչ: Ջանքերու • տոկ • առատ • Tolleránza. Զկնգանութիւն: (Ի վաչառականէ գանազան գնոյց, կիմ կրճատից Ի միտս ածելոյ:) Հանդարտական որ կոչի Intolleránza. Ոչ զկնգանութիւն:

Tolleráre, ն. Տանիլ • ներել • զկնգանել • Ի չտեսանել: քնհամտել էրէտ: հանդուրժել • համբերել: առատ էրէտ:

Tolleráto, ta. Տարեալ • համբերեալ, եմ:

Tolleratóre, ար. Տես Tollerante.

Tóllere. Տես Togliere.

Töllero. Ընծայել գահեկան կնջ Ի ծնգաստանի:

* Tollétta. ձ Tollétto. Յափշտակուճ, կիմ գողան. անիրաւ առացուածք: Ջոր ոչ վարին ժողովուրդ, այլ յատարգութեամբ ածականին Mal. ինչ mal tolletto.

Tolomméa, գց. Պաղամտութիւն • (Ի մոռացածին կոյան կնջ գծոյագ. հարել Ի Տարգեայ բանաւանգծին, ուր բանաստրեալ կան Պատմիչք:)

Tólta. Բարձումն • յափշտակումն: buona, կիմ mala tolta. բարի • կամ անիրաւ և չար գործումն: esser tolta di alcuno. կնել ուժք բարկամի կուսակից:

* Tólto, ta. Բարձեալ • առեալ • յափշտակեալ • գողացեալ, եմ • Տես Togliere.

Tomájo. Ըրեկա, կիմ վերնահարկին հողաշաքին: գործ ընելոյ:

Tomáre, ւ. Ընկանիլ գէմ իվայր: պաղ պաղ գործել: Ի բնանիլ:

* Tomascélla. Ագդ կնջ էօճպէյն, կիմ այլ կերակնոյ

Tómba. Տապան • շիրիմ • գերեզման: Գաբ: Հոր ցնբնոյ • (Ի գոս գերեզմանատոր, յորում պահին զոգեաց, կիմ զայլ արձանս:) Շինուած յորում պահին օրանդ ցորնոյ • կիմ տուն գեղջ:

* Tombácco. Ագդ կնջ բաղնդբիշ Հրահանգելոյ որոց գլխաւոր վաստակք են կապար, և պղինձ: Բօմպոփ:

Tomboláre, ւ. Անկանիլ աստղագլուխ, գլոր֊ի վայր: գահավիժ անկանիլ • պաղ պաղ գործել: far tombolare. կործանիլ զոք:

Tomboláta. Գլոր֊ի վայր անկումն • անկումն: պաղ պաղ գործիք • գործուճ: Հանդ: Հանդ:

Tómbolo. Ցղոյն ի: fare un tombolo. տես Tombolare. եւս Հանդ առնուլ. Ը ոլորտս վաստակել: քաղ գէլմաք: io non ne farei un tombolo in sull' erba. առաջ ես և ոչ գոյլն կնջ աշխատասիրել յանձնառնել վճ այդը: Tombolo. Ը գործի կնջ, կիմ բանգծ, յորոյ վճ գործեն գնդապախ, եմ:

Tomísta, ար. Ֆռանսիսկեան (ամբագաւոր.) Բռնմիսյկին:

Tómo. Արտատանեալ ի գոյ օրէ • Տես Tombolo.

Tómo. Արտատանեալ անձի օրէ • Հատոր գործ: Ձեռ:

Tónaca. Տես Tonica.

Tonacélla, Tonachíno, նաե • Տես Tonicella.

Tonaménto. Որոտալիս • որոտ: գրնդեան ականջաց շառաչիւն հոդմոյ:

Tonáre, ւ. Որոտալ: էօտ էտուէրէտ: ն. Հնչեցուցանել. որոտմունս • որոտացուցանել • շառաչել շառաչիւնս արձակել:

Tonchiáre, ւ. Հարկանիլ Ի միմեանց • լինել պատնաշար • կիմ Ճակնկեր • (ասի գարմանաց:)

Tonchiáto, ta. Որդնահար • Ճակնկեր (արմնիք:)

Tónchio. Երեխայ • կիմ միմեանց • (Ի ոլորն կիմ Ճակ կնջ արմատաց և ընդոց • կոչի և Gorgoglione Ի պղպղ պիճ:

Tonchióso, sa. Լի միմեանցէք • հարեալ Ի միմեանց: պղպ • պղտեղի:

Tondaménto. Բոլորակումիւ • բոլորակումն : Խոյզ ղուման հերաց :

Tondáre, ն. Բոլորակիլ • բոլորակ գործել : ն, և ֆ. Խուզիլ • Հատանիլ • յօսիլ :

Tondatúra. Բոլորակումն : Խուզումն : Խուզիլ • կամ կարեալ մասն :

*Tondeggiánte, ն. Բոլորաձև • գնաատիեղրայ : Խավաղափ :

Tondeggiáre, ը. Լինել բոլորչի • կամ գնաատիլ : Ը. վաղափ ալմ : ն. Ածանել բոլորչի, կամ գնաատիլ կերպ : Խավաղափ եղիլ : Ի կիր ածի և ֆ :

Tondeggiáto, ta. Բոլորակաձև • գնաատիեղրայ :

Tóndere, ն. Կարել (ղոչխարս.) խուզիլ • փոքրիլ (գհերս :) գեաֆմաֆ : Ի կիր ածի և ֆ :

Tondétto, գց, նաձ. Փոքրիկ գնաատիկ • կամ սիահակաձ :

Tondétto, ta, աֆ. Փոքր մի բոլորաձև • գնաատիեղրայ :

Tondézza. Բոլորաձեի • բոլորակումեի :

Tondíno. Ածիճ՝ զոր դնեն ի սեղանի առաջի բաժանողաց : Բաժակ : Ճ փոքրիկ գլան, կամ ըստ ինչ ձևոյ տաբատաձեւական կոչեցեալ և Bastoncino.

Tonditúra. Կտրումն • խուզումն : Հատասրումն : Խուզիլ • կամ հատեալ մասն :

Tóndo, գց. Գունդ • բոլորակ • շրջանակ • շրջապատ • փոքր • փակըն : սկահակաձ • (Ճ անօճ ինչ ատիպտակ և բոլորչի՝ իբր ի բաղադրութիւն անդամոց, յորում գնեն դրաշակս, կամ զսկահս գինւոյ և ջրոյ՝ ի սեղանի :) ԲԷՖՖԻ հարեաճ • զարհուրանք (բոլորչի :)

Tóndo, da, աֆ. Բոլորչի • բոլորաձև • գնաատիեղրայ • գնաատիմամբ : Խավաղափ • Ֆոֆաձեփ : tondo, կամ tondo di pelo. Թաւնեզարմիտ • ատրուշ • պարսպատիպ : պեղծ • գոպա : moneta. ատիպտղ. կամ սղչիկ գրամ. հեղեան • (ըստ առանց կատարակաց, ոչ յատկապես, այլ ընդհանրապէս այժմ առանիօրէն ասի և tondo tondo.) Tondo. Անկատ : ուղղութեամբ արտաքս • պարզատացեալ (ձեռք :) sputar tondo. յանձին բերել զծանրութիւն • սրբհանալ • կամ հոխանալ : " In tondo, գ. Բոլորաձև • շուրջանակի : a tondo, և a tondo a tondo. շուրջ • շուրջանակի • յամենեսեան :

Tondúto, ta. Խուզեալ • կարեալ • փոքրեալ • հատեալ : Գեաֆմեալ • գեաֆէֆ • ԷՆԻՖԻ :

*Tonellata. Տես Tonnellata.

Tónfano. Անգաստիգք գնատց • վիհք կամ խորք գետոց : ընդանակի ինչ մեծ :

Tónfo. Անկումն : չառաչիւն անկման • բամբիւն • ՃԵգիւն :

Tónica, Tónaca. Երկայն պատմուճան ինչ հանհնակաց :

Tonica. Պատմուճան, կամ պճղնաւոր կրօնաւորաց : գաՃկիան : բաՃկոն • վառաւակ • նեղքնակ : գը. աքե • իւ գաՃկիան : սեպն ապառնիկ • պատատրան : tonaca d' una statua. ըստ ձոլվածոյց՝ Ճ ՃԵրծոյն հագն պատեալ զարՃանաձև : " Tonica. Ծիաղնգ • մեզկ : պք ա.

Tonicélla, նաձ. ԲաՃկոն փոքր : նախորդ ասրկաւագ գի, և կիսաւարկաւագի լատինացոց :

Tónico, գց. Տես Intonaco.

Tónico, ca, աֆ. Ըստ բժշկաց՝ ասի զդարժանի ինչ սկսանայ ձգտելոց, կամ կծկելոց : Ակ և՝ զդեղոց զօրացուցչաց սկսանայ, և մանրաթելից : Nota tonica. Խազ երաժշտական • (ըստ երաժշտաց՝ Ճ գլխաւոր և հիմնական խազի միոյ ոզորակի, կամ եղանակի :)

Tonítruo. Բառաչ • Տես Tuono.

*Tónna, ՃԲ. Էֆ. Գոն. (Ճ ձոլին ինչ :) Tónna, կամ Cónca sférica. Կոնք գնաաձև (Ճ միապատեան և բոլորչի խեցի ինչ Ջային :)

Tonnára. Տեղի Գոնից՝ խորշ ծովու • ուր որսան ըղ. Գոնս • ուռկան Գոնից :

Tonnellata. Բառ նաւագնաց. Տակաց ունկի առաջաց. չափ • (Ճ չափ ինչ ծանրուե 2000 լուրց :)

Tonnína. Աղաջք Ճիկանց Գոն ձկան • լուծաց • տես և Cispa, Cisposità. (Ճ բառ ասսկական :)

Tónno. Գոն • (Ճ մեծ ձուկն ինչ ծովային) Բոնիթոս :

Tonsúra. Կուշակ • սլաք կղերկոտաց, կրօնաւորաց. (կոչի և Cherica.) ՈՒՆԷ : Հերակտրութիւն խուզումն հերաց (կղերկոտաց) կոչի և Prima tonsura.

Tonsuráre, ն. Խուզիլ զՀերս կղերկոտաց • տալ ընխուզումն հերաց :

Tonsuráto, ta. Խուզիլ • ոլ ունի զխուզումն հերաց :

Tontína. Հայ Գոնդեան. (Ճ հայ ինչ զոր հնարեաց Գոնդի ոմն անուն,)

Tontúra. Կորուած, կամ արտաքս ցցուածն մասանց ինչ նաւուն :

Topája. Բոյն միջից • ոլան խոռոչ : առան հնացեալ ի կիր խօսիլ :

Topázio. Տպազիոն : Բոպազ :

Tópica. Գիրք տեղեաց • (Ճ գիրք ինչ արիստոտելի, և կիկերոնի, յորս հարցն զգիւտն ձեռնարկ կուտեց, և հատարակ տեղեաց ձարտասանից :)

Tópico, ca. աֆ, մերթ և գց. Տեղական (դեզ • կամ յն այն դեզ, որ ներգործէ միայն յորմամ դնի ի վերայ ախտացեալ անդամոց •) փշրտփոփ իւղ :

Topinája. Տուն հնացեալ, և խարխլեալ :

Topíno, na. Մինագոյն • ի գոյն մկան • ղնձագոյն :

Tópo. Մուկն • ոլան : e' c'è più trappole, che topi. առաւ • բազում են ակնասոք՝ քան զմուկնս : * arrivare dove i topi rodono il ferro. առաւ. ժամանել յերկիր՝ ուր գործին մեծամեծք և հրայնամանք : dar l' orma a' topi. առաւ • շաբլթս ցուցանել մկանց. ուսուցանել զբաղավարժն • առաջնորդել դիանաստունն ի զինգն : Լյտս բնախօսիկ՝ Topo կոչի մեծ և զօրագոյն ազգ մկանց • իսկ Sorcio, փոքրն, և տկարն :

Topo-rágno. Ի ազգ ինչ մկանց, մեծերիկ չոյժ քան զհասարակ մկունս, որոյ կենդիմ նման ի կենդիմ խլրգան • հատ նոր սուր, և անախորժ կաուճաց • ատոտգաբանի. Մինասարդ :

* Topo di Faraone. Տես Icneumone.

Topografía. Տեղագրութիւն • (Ճ գիրք ատորագրութեամբ մասնաւոր ինչ տեղոյ, կամ գաւառի :)

Topográfico, ca. Տեղագրական :

Topolíno, նաձ. Փոքրիկ մուկն : Փշրփշ ոլանք :

Tóppa. Աղմ • կուպղ • փլիճ • կապրատ. կարկատանի ձև : Ի ևս բառ ինչ Zara անուանեալ խաղաքաղաք • որոյ քովհարիւրն ընդունի զդրաչերն հզեալ ատ նա • իսկ այլ Հրուէր՝ կոչի Massa.) Ի ևս բառ Հիւսանց • Տես Coppoi.

Toppallacchiáve, աբ • Կպղագործ • գաբրին : ԷԼԻՆԻՖ

Toppè, աբ • Բառ գեղջկաց • Ի եղանակ ինչ խաղոց • սեղոյ զՃերս գլխոյ : ԷՂԻՖ :

*Toppétto, նաձ • Կոճղ փոքր :

Tóppo. Կոճղ ծառոյ • կոճղ : ԳՆԻՖ :

* Toráce, աբ • Կուրծք • լանջք : ՖՈՓ :

* Torácico, ca. Կրծոց • լանջական :

Tórba, Tórbida. Պղտոր հասանք գեաց : Torba. Ի գիւրաւաո կոչուն ինչ հողոյ • բաղկացեալ ի փոա տերևոց և ի անկոց • զոր ածեալ ի կիր առանուն փոխանակ ածխոյ :"

Torbidaménte, գ. Պղտորս • պղտոքաբեր : պղտորիչ • կամ չիոՃեալ մտօք :

Torbidáre, ն. Տես Intorbidare.

Torbidézza. Պղտորութիւն • չիոՃութիւն : պղտիչեցուցանել dell'animo verso di alcuno. խեՃ սրտի առնելոյ :

Torbidíccio, ia. Փոքր մի պղտոր : պիր պղտիկ • փոքր մի չիոՃեալ, կամ խառնեալ (ի կրկոյ)

Tórbido, da. Torbidíssimo, ma. Tórbo, ba. Պղտոր :

տող : պատանդ : խառնիլ . չխոթիլ . դառն . դաժանաբարոյ . դժնեայ : սղաորիլ օդոյ . թխպայցուցիչ (հոգմի :)

Tórcere , ն . Գալարել . թեքել . կորացուցանել : պիտիէ . էյիէ . պտտմամ : գարձուցանել . շրջել : պետնիրնիէ : dal vero cammino . խոտորեցուցանել յուղիղ պողոտայէն : a qualche luogo . խոտորիլ այլուր . դառնալ այլուր : il grifo , կամ il muso , կամ il viso , il gesto . ծամածռել զդէմն . կըն. ճիռն ծռանել ի դէմն , (ի նշան դժգոհելոյ , կամ զայրացման .) խոժոռիլ : լէհիէ եմիէ : gli occhi a qualcheduno . խեղճիլ ընդ ակամէ հայիլ յոք : le scritture . ծեքել զգանս գրոց : la seta , եղ . ոլորել զմետաքս : եմ : Tórcersi , ɟ . ֆիեքիլ . գալարիլ : եղիէնիէ : ոլորիլ : պիտիւլիէ : դառնալ (ան. ըսք :) պետնիէ : i

Torcétto , ռամաչ . փոքր կամ :

Torchiáccio , պէյ . Վատթար կամ :

Torchiétto , ռամ . փոքր կամ : փոքր մամուլ :

Tórchio . Կամ . կերոն . կամ բազմակողմն : եղ տեղ . հաղալա : Մամուլ (տպելոյ , կամ ձմլելոյ :) հին կնիք : մամուլ գրակազմից :

Tórcia . Կամ . կերոն : կամ բազմակողմն : եղ տօնաստալաչ :

Torciáre , ն . Ոլորել . պրկել :

Torcicóllo . Ի ծռանալ ինչ , որ առաջաբանի Պարտաղոյսեանք , վէմ առեալ թեքելոյ զպատանոցն : կեղծաւորիլ բարեպաշտ . կեղծաւոր :

Torciféccio , Torciféccíolo . կտաւի քաղոց ինչ որով քամին զբուբս :

Torcigliáre , ն . յաճախական . Ոլորել . պատել . պատատել : պիտիէ . ատչամ :

Torcimánno . Տես Turcimánno .

Torciménto . Տես Tortuosità .

Torcitójo . Գործի ինչ ոլորելոյ զմետաքս : Մամուլ : հնկնկնէ :

Torcitóre , ար . Ոլորիչ . գալարիչ :

Torcitúra . Գալարումն . պատատումն . եղանակ պատատելոյ :

Torcoláre , ար . Մամուլ : հնկնկնէ :

Torcolétto , ռամ . փոքր մամուլ :

Torcoliére , ար . Մամլատու , կամ ատօղ . կոչի և Tiratore . հնկնկնէչի . պատմաճ :

Tórcolo . Մամուլ : հնկնկնէ : մամուլ ատպագրելոյ :

Tordájo . Տեղի բռնանելոյ և պարարելոյ զսոզդիկս :

Tórdo . Տրդիկ : ասպէճ գոռալ : meglio è fringuello, o pincione in mano, che tordo in frasca. առած. աւետ Fringuello . Մխաիտ . ճանճրատիտ :

Torélio , ռամ . Ջաճարակ . որճ : պապազը . պանո :

Toríccia , ɟկ . Ոլ կգ : էէլիչիէ :

Tórlo . Տես Tuorlo .

Tórma , Túrma . Գունդ . խումբ : պէօլիւկ . հուպ :

Tormentagióne , Tormentaménto . Տես Tormento .

Tormentáre , ն . Տանջել . չարչարել : խոչնճէ վերմէ : նեզիլ . տառապեցուցանել : ինձիմնիէ : le strade, il paese . հարկանել զճանապարհս , կամ զերկիրն (տառապուցանէ :) Tormentáre , ե . Նեղել . տառապել . խոչտանգել : ինձիմնիէ . պահմիլ եչէմէ : ɟ . Նեղել կամ վտանգել զանձն :

Tormentáto , ta . Տանջեալ . տառապեալ :

Tormentatóre , ար . - tríce , կ . Տանջիչ . չարչարօղ :

Tormentílla . Խոտ ինչ մանր :

Torménto . Տանջանք . խոշտանգանք : խոչնճէ : տառապանք վիշտ անձկութ : պէրպ . պէչէնիէ : խոյմէօղ :

Tormentosaménte , ած . Tormentosissimaménte . Տանջանօք . դառնագոյն տանջանօք :

Tormentósо , sa . Tormentosíssimo , ma . Տանջողական . բազմնստանջ . դժնդակ . դառն . տառապալի : պահմիլի . ազէր :

Tormentúzzo , նամ . Փոքր , կամ Մեխեմ տանջանք :

Tórmini , ար . յոգ . Բաւ բնչնիան . Խիճք որովայնի . խլիճք աղեաց : տանջ :

Tornagústo . Որ վերստին զարմանալ զախորժակ . ախորժահարուիլ ինչ . Համեմունք :

Tornaléttо . Ադապատ անկողնոյ . վարագոյր մահճայ :

Tornaménto . Դարձումն . գարձ : պէօնիլ :

Tornáute , ն . Դարձուկ . գարձատու :

Tornáre , ե . Դառնալ . գառնալ յետս . գարձ առնել : պէօնիէ : փոխիլ . գառնալ (ի հոգ :) վերստին գառնալ (յառաջին գործն :) tornare bello . առնալ գառաջին գեղեցկութիւն . գառնալ յառաջին գեղեցկութիւն : rawveditі oggimai , e torna uomo , come tu esser solevi . այլ գտատացիր , և լիր այր , որ էիր յառաջն : Լինել . շրջիլ : օչամ : a onore . շրջիլ կամ լինել ի փառս , ի պատիւ : in noja . լինել ի ձանձրոյթ , կամ ի վիշտ : tornar vergogna a qualcheduno . զամօթն հարկանիլ : Tornare . Մտնել . գառանիլ : լինել հատուած , կամ միաբան գառանիլ . (ասի զչափուց :) tornare , կամ tornare a stare, նաև գառնալ բնակիլ : è tornato a stare in Parigi . բնակի ի փարիզ : Tornare , ն . Դարձուցանել (յառաջինի վիճակն :) եւ փոխարկիլ : indietro , կամ addietro . գառնալ յետս : indietro . ի նեղլոյս ամիսիս կամ ոչ արձակիլ զծայր . (ասի զպալատաց :) indietro alcuna cosa . ոչ յաջողել իմիք . ի գերև ելա նել . անգործ լինել : ն . Խափանել ի գերև հանել անգործ առնել : quel , che è fatto , non può tornar addietro . արինչ եղևն՝ լինել ոչ ունի : Tornare alla memoria , կամ nella mente , նաև . ե . Յուշ լինել . գալ ի միտս . յիշել : հաբէնա էնիէ : Tornare alla memoria, ն . Յուշ առնել : հաբէնա նիէնիէ : sopra alcuno , կամ in capo ad alcuno . շրջիլ կամ գառնալ ի միտս ումեք . շրջիլ ի գլուխ ումեք : Tornare . Լինել ուղիղ . (ասի պէաշտիճ :) պօդրա օլմամ : tornar conto . լինել յօգուտ , կամ ի նչահ . լինել շահաւոր : Քայրա օլմամ . Քայրալը օլմամ : ciò non mi torna a conto . այդ չէ ինձ յօգուտ : il conto non torna, կամ il conto non mi torna . կայ վրիպակ ինչ ի հաշուին իմում . սխալ է հաշիւն իմ : tornar bene , կամ assai tornare . լինել հաճոյ , կամ օգտակար . լաւ լինել : տաճպուլ , քայրալը , էյի օլմամ : non tornare bene . ոչ լինել հաճոյ . ոչ լինել յօգուտ : tornar bene . վայելչանալ . պատշաճիլ . գանճամիլ . (ասի զյարմար զգեստուց :) եաբըշմամ : in se , կամ a se . զգաստանալ . սթափիլ . անձին գալ : պէնէ պուզնիէ եչէմէ : in cervello . զգաստանալ ի յիմ բուէ . գալ յառաջնամուտ : in grazia d' alcuno, կամ con alcuno . հաշտիլ ընդ ումեք . վերստին բարեկամանալ : պարէշմամ : alle medesime . գառանալ յառաջին քարեաս . կամ ի փոխանակն , անգրկն յոմէն առած ինչ մատչել : a mano . Տես Venire da mano. Torno a dire . Դարձեալ ասեմ . յաւելում ասել :

Tornasóle , ար . Աթաճապուկ . (կոչի և Girasole . Elitropio , Erba verrucaria .) այ էէէչիէ . ինա էիէչիէ պէնի նապանի է և ան նէրկ ինչ :

Tornáta . Դարձումն . գարձ : պէօնիմ : di casa . բնակումն և կերակուր . վարձ բնակութեան և ծախք կերակրոյ : Tornata . Վերջին տուն երգոց . ժողովկամ գումարումն (ձեմարանաց , առեղիչ , և ընկերութեանց :)

Tornáto , ta . Դարձեալ . փոխեալ : պէօնիմիչ : tu sii il ben tornato , նաև . բարեկա եկիր . ողջամբ եկիր . ողջամբ լիցի գալուստդ : հօշ կելտինդ պէքմ կելտին :

Torneaménto . Տես Torniamento .

Torneáre, n. Ադիրնակեց լինել. երթևեռաւ. խաղալ. նիզակաւ. հրցքաք օդոմաք. պատել. շուրջ պատել. պատրաքիլ. հոլովիլ:

Torneo. Խաղ պատերազմական. խաղալիկ մարտ: (կոչի և Giostra.) հրճանք. պատերազմ:

Tornése. Lira tornese, ար. Ադգ մի դրամոյ:

Torniájo. Ճախարակագործ. որ գործէ հախարակ. լերթիչ:

Torniaménto. Տես Torneo ի առաջին նշանակութեան: հրճանքաւոր. հրճանքաւորութիւն:

Torniáre, n. Ճախարակել. ճախարակաւ յօրինել. լերթիւն ընդոյ: * Պտտել. հրճանքաւել:

* Tornicillo. Տես Torneo ըստ ii նշանակութեան:

Torniéro. Տես Torniajo.

Tórnio. Ճախարակ. (ի գործի մեչ. որով գործին ընդէն բոլորչի և դիտաձև արհեստաւորութիւնք:) լերթ. լերթիչ: Al tornio. Ճախարակեալ:

Torníre. Տես Torniare.

Torníto, ta. Ճախարակեալ. Ճախարակագործ: լերթուած. լերթեալ:

Tornitóre, ար. Տես Torniajo.

Tórno. Տես Tornio. Շրջանաձև պատյար. փեղք: մանեալ գործի: գործի մեչ լարելոյ դրացիւրք. և շրջիլ ընկերակից զինս: գլան մեչ ներկաբարաց ատելացու:

Tórno, ի. Ընդ դրանակէ արտեչ Intorno. բոլոր ոչ երթեք միանակ ի կիր ածի. այլ միշտ ունի յառաջ կից In quel, կամ nel. Գրեմէ. երբ: գրաբար: vi vennero nel numero d'ottanta, ed in quel torno. եկին անդ Ըստ թուով երեսուն: nel torno di tre mila cavalieri. երբ երեք հազար հեծելազօր torno torno, կամ a torno. շուրջ. շրջապատակի:

Tóro. Ցուլ. էգոյիւ պոզա: ցուլ. (Համաստեղութիւն) պաշտօն ունէր: Toro. Բառ լատ. Անկողին: toro geniale. առաջաւոր (հարսին և փեսայիւն:) * Toro. Գառաջան մեչ մեծ, կամ գլան մեչ առուաթ:

* Toróso, sa. Տես Muscoloso, Nerboruto.

Torpédine, ի. Ցնդութեամբ կամ շնչեմամբ սպանանող ձուկ: ցնդութիւն: պղերգութիւն:

Torpénte, a. Բառ լատ. Ցնդութիւն. ընդարմանալ. վատ:

Tórpere, t. Բառ լատ. Ցնդութիւն. ընդարմանալ. պղաւոյացուցանել:

* Torpidézza. Տես Torpore.

* Torpíglia. Ցնդութեամբ. շնչեմամբ. նեղութիւն: գրգռութիւն: հեղգութիւն: ծանրութիւն. ծանրացութիւն. ծանրամարսութիւն. ոտիւռութիւն: պղերգութիւն:

Torpóre, ար. Ցնդութիւն. անզգայութիւն. ընդարմացուածութիւն: հեղգութիւն: ծանրութիւն. ծանրացութիւն. ծանրամարսութիւն. ոտիւռութիւն: պղերգութիւն:

Torracchióne, ար. Աշտարակ մեծ և խորխոռ:

Torráccia, Torrázzo. Աշտարակ հին և խարխուլ:

Torrajúolo. Ադգ մի ապտակոց:

Tórre. արգասաւել առիթ օրհ. ն. Տես Togliere.

Tórre, արգասաւել. Ցնդութիւն. Աշտարակ: գոլէ:

Torreggiánte. Բարձրացեալ. աշտարակաձև:

Torreggiáre, ն. Բարձրանալ. նիղ պղտարակ:

* Torrentáccio, զէշ. Ալեաց յորձանաձև հեղեղմանէ:

Torrénte, ի. Ալեաց. հեղեղ. հեղեղատ: ձև:

* Torrentéllo, նոմ. Ալեաց փոքր:

Torriáre, n. Աշտարակացուցանել. կամ զարդարել աշտարակաձև:

Torrétta, Torricciuóla, Torricélla, նոմ. Աշտարակ փոքր: գոլիկ:

Torricelláccia, զէշ. Աշտարակ փոքր և խարխուլ:

Torricellàto, ta. Բառ իտալ. Աշտարակաւոր. աշտարակեալ: գոլէի:

Tórrido, da. Ցամքեալ. կամ այրեցեալ. ի սաստիկ տաքութ. ցամաքեալ: գոլատաք: zona torrida. այրեցած գօտի: հրեղինէի հարաբեր:

Tortigiáno. Պահապան աշտարակին. գոլի պետ:

Torrioncéllo, նոմ. Աշտարակ. աշտարակ փոքր:

Torrióne, ար. Աշտարակ մեծ. բլուր մեչ:

* Torróne, ի. Քաղցրաւենի ինչ տպիտակ և սպիտակ յօրինեալ. ի նշոյ. ի մեղր, և ի սպիտակ ցորեան ձուոյ:

Torrucciúccia, զէշ. փոքր և խարխուլ աշտարակ:

Torsáccio, զէշ. Ցուն կոպիտ կապարտոյ:

Torséllo. Բեռան վանդակոյ: գեղի: Փերեզ: փորրիկ բարձ մեչ հանդոյ. յոր մեջն գտանի. կամ ղրկեն սեղն խրնամոյ: (նման գրասոյ. Ար հիպահար գործնի:)

Torsióne, ի. Ցաւ ապնոյ. կոլիք պտտչնի: ոռնչ:

Tórso, Tórsolo. կոպիտ կաղամբոյ. կամ ոռակի գլուխ: կոպիտ պտղոյ. (ի մեացեալ միջին մասն խնդրոյ, ոռնձի, կամ յլեա ուտելոյ զբոլոր պատեալ միասին:) կոնձ կամ իրան արմտիւն. (ի մասն արմտեաց որոյ չիք գլուխ, բազուկք. և որունք:)

Tórta. պրպռանեալ ի օրհ. Ադգ մեչ կնկարոյ յօրինեալ ի մանրուածոյ գնուազան բանկարոյց. և դնդերձանաց, կամ ոռակի գուգաւ: կարկանդակ. գաքար: պեօրեի: mangiar la torta in capo ad alcuno. ոճ ոռակ. լինել բարձրահասակ: գերազանց ոյեչ (ի կատարելութեան:)

Tortaménte, ի. խոտորնակի. առ ի լեզի երէ. այլ ըստ թիւր. ձախտակին. ի թիւր միտս. չարաչար:

Tortélla, Tortelétta. Մանրիկ Torta, կամ քաղ քաղ: կամ պլանկիւնի:

Tortellína. նոմ.

Tortéllo. Ադգ մեչ մանրիկ Torta ի. կամ քաղաքի:

Tortevolménte, ի. Յանիրաւի. անիրաւութ:

Tortézza. խոտորնակութիւն. ձախտութիւն. կորութիւն երէրէից:

Tortiglióne, ար. խեղկատիւր ոստ. ի թիւր ոստ: երէկ. փոփոխ: եւ ի. Տես Tortuosamente.

Tortiglióso, sa. Տես Tortuoso.

Tortína, նոմ. պահապանն Torta ին:

* Tortíre. Տես Deviare, և Cacare.

* Tortitúdine, ի. Տես Tortezza. անիրաւութիւն. ոստրութիւն. ոստրաւութիւն. ոստրաւութիւն:

Tórto, գած. Անիրաւ. նախատինք. ըռնութիւն: գրգռանք. վիրաւորութիւն: անիրաւ ոտնձգութիւն: il torto è mio, կամ ho il torto. ես ինքն անիրաւ գտայ. կամ անիրաւեցայ: far torto a qualcheduno. անիրաւել առ ոք. նախատել ոմն: aver torto. անիրաւել. Լինել ի տպատանի: avere il torto. չունել իրաւունս. ոչ կամել զիրաւն, կամ չառնել իրաւունս. dare il torto. գտանագտրտել:

Tórto, ta. Tortíssimo, ma, գած. ի թիւր. կորաթեքեալ. երէ: անիրաւ. չար. ոստրաւ. խիստ զանիւր: նենգ. էնդիր: parola torta. նախատինք. բանք ի նշանակաց: * Torto. Տանջիչ.

Tórto, ի. ի թիւր. խոտորնակի. առ ի լեզ. երէ: A torto, ի. Յանիրաւի. յանարժանս: նենգ երէ: a gran torto, ի. յանիրաւի. բազում անիրաւութ:

Tórtola, Tórtora, իգ. Tórtore, ար. Տաթարակ. գոլոռ:

Tortolélla, Tortoréllа, նոմ. } փոքրիկ տատրակ:
Tortoléttа, Tortoréttа. } գոլոռնոյ:

* Tortóne, ար. Նախկինն Torta ին:

Tórtora, իգ. Tórtore, ար. Տես Tortola.

Tortóre, ար. Բառ լատ. Դահիճ. տանջիչ:

Tortoréllа, Tortoréttа. Տես Tortolella.

* Tortoro. Յարդ. կամ խոտ պատառատել. ի միասին որով չինեն զերիվար քրտնել: tortoro di paglia cesa. Չոհ կաղմեալ. ի յարդ ի:

* Tortóso, sa. Անիրաւ.

Tortuosaménte, ի. խոտորնակի. առ ի լեզ. թիւր երէ. փոփոխ. երէ պիղծ:

Tortuosità, ի. tàde, ք. tàte, իգ. Խոտորնակութիւն. թիւր

թիւրուել • կորուիլ • ծռուիլ • պատռուածք : էյրելիք :
Tortuóso, sa. Ծամածռուած • թիւրաթիւք • քաղմուած թիւք • խեղաթիւր • թիւր : էյրի պիտիք • էյրի :
Tortúra. Sée Tortuosità.
Tortuosità. Ծիւրուիլ • շարուիլ • անիրաւուիլ • ապիրատուիլ : Տանջանք (չարաչարծայ 'ի խոստովանիլ զյանցանս :) խեղնդիք :
* Torturáre, v. Պատուհասանել 'ի տանջանս • տանջել : չարչարել • ներել :
Torvità. Գժնեուիլ • գաժանուիլ :
Tórvo, va. Գժնեայ, կամ ահագին (հայեցուածք) ահագնահայեաց : էյրի :
Torzióne, տ. Կեղեքուիլ • յափշտակուիլ բռնուիլ : Ճգնաւորութիւն (հանգերձ ցաւովք :)
Torzóne, տ. Խոտ տահ. Աշխատաւոր եղբայր, կամ աբեղայ :
Tósa, իգ. Խոտ լոմպարդացոց. Աղջկին :
Tosaménto. Sée Tondatura.
Tosáre, v. Կարել զհաւնիս • գըռեխմ • փոքրել զհերս խուզել : չղջկաւոր առնել • պարսրել չուրջ զհէք • հատանել զծայրան հաւասար չուրջանակի • հաւասարել :
Tosáto, ta. Կարեալ խուզեալ : գըռեխեալ գըռեխի :
Tosatóre, տ. Կարիչ • խուզող :
Tosatúra. Կառուք : կարեալ բաւրդն :
* Toscanaménte, ի. Թօսքաներէն • զօրէն Թօսքանացւոց :
* Toscanésimo. * Toscanísmo. Ոչ, կամ եղանակ Թօսքանեան • Թօսքանեան բարբառ :
* Toscaníssimo, ma, գէր. Քաջ Թօսքան :
* Toscanizzáre, v. Վարել ղոճ Թօսքանեան :
* Toscáno, na. Թօսքանեան • Թօսքան • Թօսքանացի : Թօսքանեան (կարգ • ի միւ 'ի հինգ կարգաց Հարաւագահաւոյն) :
* Toscanóso, sa. Թօսքանեան • Թօսքան :
Tósco, գոյ. Թոյն : վհերք :
Tósco, ca, տ. Թունաւորեալ : Թօսքանեան :
Tósco, ի. Թօսքաներէն :
* Tosétta, նոմ. Փոքրիկ, կամ մատաղ աղջկին :
* Tóso, գոյ. Տղայ • մանուկ :
Tóso, sa, տ. Sée Tosato.
* Tosoláre. Sée Tosare.
Tosóne, տ. Գեղեցկի, կամ ոսկեգեղմն : կամ խոյ ոսկեգեղմն. (Ի նշան ինչ՝ զոր կրեն 'ի պարանոցի ասպետք Սիրոյն Աստուածի • վիշ և կարգ այսր ասպետութեանց կոչի l' Ordine del Tosone. Կարգ ոսկեգեղմնի :) Գեղմն : էակաղէ : որոյ խուզեալ են հեղք : գըռեխեալ : մանուկ • երիտասարդ :
Tóssa, Tósse, իգ. Հաղ էօփոխիւթ : amor, nè tossa non si può celare. առած • ոչ սէր և ոչ հաղ՝ մնան ծածկուն :
* Tosserélla, նոմ. Հաղ սահաւ, թեղեւ :
Tossicáre, v. Թունաւորել • դեղ մահու տալ • դեղ ցաւոց առնել : վհերէլէնէ :
Tossicáto, ta. Թունաւեր Թունաւորեալ դեղալիւր :
Tóssico. Ընծաղոհ Թոյն ինչ մահացու : Թոյն • դեղ մահու • վհերք :
Tossicóso, sa. Թունաւոր : վհերէլի :
Tossiménto. Հազալն • հազ = էօփոխիւթ :
Tossíre, v. Հազալ = էօփոխիլ :
Tostaménte, ի. Tostissimaménte. Արագ • արագ արագ • փութանակի : ինչ :
Tostanézza. * Tostánza. Արագութիւն :
Tostáno, na. Sée Tosto.
Tósto, ta, տ. Tostíssimo, ma. Արագ • չոյս : էաֆէ : la via più tosta. կարճագոյն ճանապարհ :
Tosto. Կամակոր • լիրբ : far faccia tosta. լրբել անամօթանալ : էօչպինօլմայէ :
Tósto, ի. Tostíssimo. Արագ • արագապէս • առ ժամայն : ինչ : tosto tosto. երագ երագ • 'ի քրթ Թել ական : tosto che, կամ tosto come. Նոյնհէտայն իրև ընդ (գալն :) ևս և իսկ 'ի : ինչ՝ հէնէ ս առաքէ :
Totále, տ. ի. մերթ և գոյ. աբ. Բոլորական : ամբողջ • կատարեալ • բովանդակ • ամէ ճիամլէ ճէմ.
Totalità. Բոլորականութիւն • բովանդակութիւն • ամբողջութիւն :
Totalménte, ի. Բոլորովին գլխովին խոպան : պիւթիւն • պիւտիթիւն :
Tótano. Sée Lolligine.
Totomáglio. Sée Titimaglio.
Tótto. Sée Motto.
Továglia. Սփռոց սեղանոյ. սինդոն: սինի պէչի. սէլիւր
Tovagliáccia, գէշ. Աֆարդ, հասարակ սփռոց :
Tovagliétta. Sée Tovagliuola.
Tovagliolíno. * Tovagliólo. Ընձեռոց ք, կամ անձռոցիկ սեղանոյ : փիչ էչէրէի :
Tovagliuóla, նոմ. Փոքր սփռոց սեղանոյ: տես և Tovagliolino.
Tozzétto, նոմ. Փոքր, կամ մանր պատառ : ատմաք ինչ բեռն՝ ապրանաց և կարճ :
Tózzo, գոյ. Պատառ հացի. պատառ: փիչմ: Ապր ինչ զինուց : * a tozzo; a tozzi, կամ a Bocconi, ի. Պատառ պատառ :
Tózzo, za, տ. Սատմաք և կարճ : անհեթեթ. անհարթ :
Tozzótto, ta, տոպի. Կարի լինն անհեթեթ. ատմաք և փոքր :

TR

TRa, նխ. Խնդրէ պէսդ. 'ի մէջ. ընդ : ապաքինի. օգնի. Տալեցն : tra speranza, e timore. Ը յոյս, և Ը երկիւղ : Ընդ մէջ: օգնասքանի. ապաքինի: passando tra donna, e donna. անցեալ Ը մէջ կանանց : 'ի կարգս • 'ի դասս • 'ի Թիւս • ընդ : նէնիպէ. էնէ : giace tra i morti. անկեալ դնի Ը մեռեալս : è scritto tra gli eroi. գասակարգեցեալ 'ի Թիւս դիւցազանց: favellar tra le donne. խօսել Ը կանայս, կամ Ը կանանց : Tra. Կէս մի • մնան ինչ. էր' զոր. այլք • ոմանք. զոմանս : պաղտը. էաղտը : tra uccisero, e menarono via. էր' զոր կոտորեցին, և էր' զոր'ի գաց տարան, կամ զոմանս կոտորեցին, և զայլս" : tra morti e feriti sono stati dugento. Ը մեռեալ և Ը վիրաւոր եղեն երկերիւր : tra per l' una cosa, e per l' altra io non vi poteva. յոյժս երկուց ևս պատճառաց ոչ կարէի : tra dell' una setta, e dell' altra se ne trovarono morti. յերկոքանչիւր ևս կողմանց մեռան: tra nella città, e nel contado. կէս մի 'ի քաղաքի, և կէս մի 'ի չէնս: Tra 'ի (ներքոյ կան :) tra più volte. 'ի բազում նոմադս: tra l'una, e l' altra volta, կամ tra due volte. երկիցս : tra più volte. բազում անգամ : Tra. Բաց 'ի Թող մարէ: parlò tra gli altri a suo fratello. բաց յայլոց խօսեցաւ Ը եղբօր իւրում: Tra. Ընդ. երեք. (ըստ այսմ նշանակուած չէ 'ի կերս:) quale era meglio, tra che gli uomini avesser due mogli, o le femmine due mariti. որ լաւ էրէ, ունել արանց երկուս կանայս, Թէ կանանց երկուս արս • qual maggior obbligazione tra il voto, e il giuramento. որ էրէ մեծագոյն պարտաւորութիւն. ուխտին, եթէ երդմանն : essere trà 'l sì, e 'l nò. լինել երկմիտ • վհնել 'ի վարանս էնգեղէնէ :
Traantíco, ca. Վաղեմի յոյժ • հնադոյն :
Traaváro, ra. Ագահագոյն • գծծի :

Trabácca, խորան ինչ պատերազմական. վրան:
Trabaccétta, նմ. Վրան փոքր:
Trabaldáre, Գաղտ առնել. գաղտագողի փախուցանել:
Trabaldería. Գողտի. յափշտակութիւն:
Trabálláre, Գողտոջիլ. դեգևիլ. դանդաչիլ. կամ յերթի. ինքզինքեն. տալանդա:
Trabalzáre, Trabalzáto, ta. Տես Strabalzare, ած:
Trabálzo. Ապտ ինչ անկրնա վաշխ:
Trábea. Ձգեսա ինչ նախնի հռովմայեցւոց: զգեստ քրմին պէսի:
Trabeáto, ta. Գերիրքանիկ:
Trabéllo, la. Հալաշագիծ. սքանչելագիծ:
Trabéne, ñ. կարի բարակ. դեղձիկ:
Trabíccolo. Գործի ինչ կազմիլ ի կար վայտից, զոր դնեն ի վիր կրակի ի կերտուցանել զկաղնեբրգա: վատնագործ, կամ դիւրակործան վայր: փայտաձեւ գործի նորոգնող:
Traboccaménto. Յորդումի: զեղում. հեղեղում. կործանում:
Traboccánte, ñ. Զեղուն. լի. յորդ: պօլ: արգապահիկ. կամ հաւատարակից (գաղեկան:) բամ:
Traboccantemênte, ñ. Գոհակից յարձակմամբ. բռնի մտմաք:
Traboccantissimo, ma, գեր. Քաջ, կամ հասատատուն (փառաւ:)
Traboccáre, ւ. Զեղանիլ. արտաքս. յորդիլ. թափիլ. արտաքս: թռչիլ: յանհանել. առաւելուլ: լցուլ. գնալ. զեղուլ. դեղուլ. հեղուիլ. ծորիլ: ն. Ապկանել (հոսք ի քաղաքին.) ընկեցուլ: արտքս: ն. Հռոսիլ ի քաղաքին. գահակից առնել: ռուբրիկատ: ւ. Գահակիցի անկանիլ. հռոսիլ զանձն ի բարձանդ: քնէտա հեղեղ օդտ: la sentenza. հատանել զկնիռ. շտապատ. կամ անկանել ի քարեր: traboccò morto in terra. տապատատ անկաւ մեռեալ:
Traboccáto, ta. Գահակիցիչ, ած: գահակից. հաւատի:
Trabocchéllo. Խորխորատ կամ գետ գարանաց: գաղանիք. ծուռակ: փաստ:
Trabocchétto. Աղմի ձ: ապտ ինչ փոքր բաղատրի:
Trabocchévole, ñ. Ապտի. տարատպայնան. մեծ յոյժ: ինքնաբ. ինքն. պեօհատ: գահակիցի. յանդգնագին. անխորհրդ: քնէքնիկ: ճարտարակ: հակատակ:
Trabocchevolménte, ñ. Յանդգնագին յարձակմամբ. կատաղաբար: յանդգնաբար:
Trabócco. Յորդում. զեղում: խաչ: կործանումի. գահակիցական: փայտէ: Գահակիցի տեղի. վախք: ապտաքար ինչ: a trabocco: գահակիցի բերմամբ. յանդգնագին յարձակմամբ:
Trabondáre, ñ. Ապատելուլ. յորդիլ. առատանալ:
Trabuóno, na. Սխալական:
Tracannáre, ñ. Խմիլ ապտիկ, կամ անյագ: ի՛ տապ իւրեք:
Tracannáto, ta. Ապրեալ յոյժ:
Tracannatóre, տէ. Ապրող. գինեսէր: պէտի: tracannator del sangue. հեղինքէ ժողովրդեան:
Tracapéllo. Տես Epitimio.
Tracáro, ra. Սխեռապիրէլի:
Tracattívo, va. Սխեռապտ. հղճահատոր:
Traccheggiáre, ւ. քան ապտ. Յապաղել. երկարել:
Tráccia. Հետք գնացուածոց, կամ ոտից. ճանապարհ. շաւիղ: ձեւ: նշան: նիշան. Հանապարհ. շաւիղ: ճօպ: հետք: և շարք ցօրոյ. հանիւտ: գաշնագրութիւն. գործ, կամ գործառնեալ հատուածից: della polvere. հետք վառօդոյ. (ի ժամն վառօդին, որ սկսանէ ի տեղւոյն ուր լուցանի ընդ մինչև ի գործիս վառօդիքրս զարս ունին աբձակուած:) seguir la traccia, երթալ զհետ լաւագոյ: ընթանալ իբրեւ: ապրեալ գնդեր: andar in traccia. նայն է: ած՝ի խոյզ, կամ՝ի ինդիբ անհանիլ. հետազօտել: ապտաք: camminar, andar sulle tracce di uno. գնալ զհետ շաւղայ ուրուք:
Tracciaménto. Հետազօտուիլ, կամ հետաքննուիլ. զննի հետից երթից:) մեքենայ. դաւադրութիւն. դաւ:
Tracciáre, ñ. Երթալ զհետ. կամ շաւղայ: իբ. եղեալ: մեքենայել. գաւ գործել. փորոգ գաւաճաք: la morte d' uno. հետքել զմահ ուրուք:
Tracciatóre, տէ. Հետազնուտ. հետազօտ. խուզող:
Trachéa. Aspera Arteria. Տես Asperarteria.
Trachiáro, ra. Սխեռապտիկ. Խափանչիկ յոյժ:
Tracocénte, ñ. Տեղրիչ. ասղագին:
Tracodárdo, da. Սխեռավատ. ամենազէն:
Tracólla. Կապարան սրոյ. փոկ. (ի կապ. կամ փոկ ինչ, որ արկեալ զոտեաւ գայ անկանի ի միւս քաղաքաւ. յորոյ ի ծայրն կախեալ կայ սուսերն, կամ այլ ինչ:) գեղձ գաղտ: Սանձակ ասղեաց:
Tracollaménto. Աջնուիլ. կործանուիլ: փխ:
Tracolláre, ñ. Խոնարհեցուցանել զգլուխն (ի նիրհել, կամ հեղոյ, ևն:) պաղտ եղեալ: ապտանալ զանկուածին, կամ ասելի. անկանիլ: փխ: Տես և Traballare.
Tracollátо, ta. Գլխակոտրեալ (ի նիրհելոյ.) խոնարհեալ ի նիրհ:
Tracóllo. Աջնուիլ. կործանուիլ: փխ: dare il tracollo. կործանել. խաթարել: dare il tracollo alla bilancia. ծանրացուցանել, կամ հակիլ զկշռոն:
Tracolpíre, ւտ. Հարկանիլ հեռի. կամ անդր քան զնպատակն:
Traconfortáre, ն. Մեծի և յ. Սխիթարել զանձն մխիթարիչ:
Traconvenévole, ñ. Կարի իմն վայելչական:
Tracordáre, ւ. Մեծի և յ. Կարի իմն միաբանիլ:
Tracorrénte, ñ. Արհնձաց: արագընթաց. արագ:
Tracórrere, ն. Ընթանալ արագ: գնացանիլ:
Tracórso, sa. Ընթացեալ արագ: անցեալ:
Tracotággine, ի՛. Անհոգուհի. զանցառուհի:
Tracotánza. Յանդգնութի. դուռղութի:
Tracotáre, ւ. Սխեռամիլ. դուռղանալ. յանձնապատան լինել:
Tracótto, ta. Քաջ ի փիլայ: է՛ի ֆիլիկն:
Tracrucciósо, sa. Ծանրացուցեալ. զայրագնեալ:
Trácurággine, Tracuránza. Տես Trascuraggine.
Tracúro. Տես Codaspro.
Tracutággine, Tracutaménto. Տես Trascuraggine.
Tracutáto, ta. Տես Trascurato.
Tradigióne, ի՛. Տես Tradimento.
Tradimenticáto, ta. Խափան մոռացեալ:
Tradiménto. Սխեռաւ. դաւաճանուհի. ննդրուհի: հայնէլէ. հըլանկի: fare checchessia a tradimento. գործել ինչ կենդաճ, չարութ. յանիրաւի: mangiare il pane a tradimento. ուտել զհաց գաւաճանուհ, կամ ծրի, առանց վատահելոյ:
Tradíre, ն. Սխեռանել ղոչ. ննդրել. դաւաճանել: հայնէլէ. կնիկ: la patria per denari. վաճառել ընկալ զհայրենիս:
Tradiritto, ta. Սխեռնին ուղիղ:
Tradispregévole, ñ. Կարի իմն խոտան:
Traditévole, ñ. Սխեռնիչ. գրժող. դաւաճանիչ:
Tradíto, ta. Սխեռանեալ. դաւաճանեալ:
Traditóra, ի՛. Սխեռնիչ. դաւաճան:
Traditóráccio, ia, ածտ. Դաւադրուհ, կամ չարագնդ. ննդ. մատնիչ:
Traditóre, տէ. Սխեռնիչ դաւաճան. ննդրուհ: Տես և
Traditorélло, նմ. Սխեռնիչ փոքր:
Traditorescaménte, ñ. Մեծապես զնատնիչ: իբրև զդաւաճան:

Traditorésco, ca, ած. Մատնչի. դաւաճանական:
Traditrice, իգ. Մատնիչ. դաւաճան: հայհոյ:
Tradizióne, իգ. խոս. բար. Աւանդութիւն: ուխտ:
* Tradólce, ած. * Tradolciáto. Անհնազանդ:
Tradótto, տե. Փոխադրեալ. տեղափոխեալ: շինուած. ստեղծեալ: խնդրեալ. ուղղեալ:
Traducitóre. Տես Traduttore.
Tradúrre, ած. Փոխադրել. փոխել այլուր: խաչել. պատժել: Եբրայեցի լեզուի: շինուածոյ. ստեղծել. փոխատրել. յայլ բարբառ: խնդրեմի. ուղիղ:
Traduttóre, ար. շինուածոյ: խնդրեմի. ուղիղ:
Traduzióne, իգ. շինուածոյ: խնդրեմի:
Traénte, ած. ած. Քարշել. որ յինքն քաշէ, կամ ձգէ: traenti i venti boreali. ի հնձել հիւսիսոյ: traente al neto. որ հարկանի ի տեւս. տեսդոյն:
* Traente. գոյ. Դրամատիրոջ: թուղթ ընդունի:
* Tráere. Տես Tirare.
* Trafalláre, ընդ. * Trafalsáre. Ջանցանել, կիսք զանց առնել զբայանձնարարութիւն:
Trafátto, առած. * A trafatto. Խորտուկն. խառնուածն:
Trafelaménto. Լասումն. Հեծկլտանք:
Trafeláre, ընդ. շտապելով հոսանել. պատասխել (յաշխատութենէ. կիսք ի ծանծաղ) քաշել ոգւոյ: հեւլտալ. ծոտ. բերանաբաց ելանել:
Trafelato, տե. շտապելով հոսեալ. լքեալ, եղ:
* Traferíre, Trafierére, ած. խոցել. հարկանել:
Trafésso, տե. Հերձեալ. ճեղքեալ յերկուս:
Trafficánte, ած, ած. մերձ ի գոյ. ար. Վաճառական: պաշտելիան:
Trafficáre, ընդ. Տուրհատ առնել. տուրհատիւ լինել. առնել ըմբռնաւորութիւն. վաճառականութիւն: ծուռ ընթանալ. նենգել: հոգ առնել. մտադրել: անխորհուրդ չօշափել. շօշափել:
Trafficáto, տե. Տուրհատեալ. եղեալ, եղ:
Trafficatóre, ար. Տուրհատիկ. վաճառական:
Tráffico. Տուրհատ. առևտուր. վաճառականութիւն: ուռճ. ընդհանուր. պատրիանութիւն:
* Trafiére, ար. Տես Pugnale:
Trafierére, ած. Trafetíre. խոցել. հարկանել:
Trafiggénte, ած. խոցիչ. հատուած. որ ծակտնցնող հարկանէ:
Trafiggere, ած. ծակտնցնել. կամ խոցել. խոցել. հարկանել: ոսկրատած. որ նաւակին ծ որ նաւակ կերպարանի: ընդ. պատուհան: ի ծակ: ծակ. պեղել:
* Trafiggitóre, տե. Տես Trafiggente:
Trafíla, Filiéra. Ի ծակտնկէն գործի ինչ որոյհետև ելոյ. ընդ որոյ ծակս անցուցեալ դնի տալոյ քարշելի և նրբացուցանելոյ ի ծիկս:) հեղոյկ:
Trafitta. խոցուած. խոց. հարուած: նետ: սուր. նիզակ. վիրաւորութիւն:
* Trafitívo, va. խոցիչ: սուրհանիչ. շաւալին:
Trafítto, ta. խոցեալ. ծակտնցեալ. հարեալ: նետահար: զինուած. քանիւք:
Trafittúra. խոցուած. խոց. հարուած: նետ:
Trafóglio, Trifóglio. Առուոյտ: առուոյտ: եռնձ:
Trafogliósо, sa. Ի առուոյտս. յորում առկայանէ և առուոյտ:
Traforáre, ընդ. ծակել. ծակտնցնել. պէս պէս ծակս ընել: պէս պէս պատուհանս: ելանել. ելանել: անցանել. ելանել:
Traforáto, տե. ծակեալ. ծակտնցեալ: անցեալ. ելեալ (ելեւմուտ:)
Traforellería, Traforéllo. Տես Trafurellería.
Tráforo. ծակ. խոր. ծակտնցուածոյ: պէս պէս: ի ևս ապրիչ. ինչ ծակտնկէն անկուածոյ: հատապակ:
Trafrería. Տես Trafurellería.
Traforétto. Ապրիչ. ինչ փոքր ծակտնկէն անկուածոյ:
* Trafréddo, da. Գառնաշունչ (ժամուն:) գրատպին:
Trafugáre, ընդ. Գալս առնել. գալտագողի փախուցանել: ի: Գողտագնաց լինել. գողտ խոյս տալ:
* Trafuggíre, ընդ. Անցանել արագ. փախչիլ:
Trafuggitóre, ար. Գաղտագնաց. վարտուհան զինուոր:
Trafurelleria. խաբեութիւն. կիսք գողութիւն:
Trafurellíno, նաև. խաբեպուհ:
Trafurélло. Գող. խաբեբայ. փոքրագոյն. հապճեպիկ:
Trafúsola. } Կարճ ինչ մեռուածոյ: ևլեղ. կիսք սակր
Trafúsolo. } որունիչ. որ սակրաձեւ կոչի Fucile.
Tragacanta, կիսք Tragacante, Dragante. Գաղ. (է ծառի ինչ փշոտ. յորոյ արմատոյ և ի սոեղանի հոսի խեժ ինչ պիտանի ի բժշկութիւն, և յարբեցուցանելոյ անուշանել) Adraganti, Dragante. կիսք Gomma adragante. Գաղի խեժ: ոսկեր:
Tragédia. Եղերերգութիւն, կամ ողբերգութիւն. (է բանաստեղծուի ինչ Թատրոնական. յորում նկատ դրի գործ ինչ մեծ երևելի անձանց վախճանի քանի:) դիպուած ահեղ. ուրիշ ողբալի. ազետ:
* Tragediánte, ար. Եղերերգու. եղերերգակ. ողբերգակ:
* Tragediúccia. փոքր. հասարակ եղերերգութիւն:
Tragédo. Եղերերգու. եղերերգակ. ողբերգակ:
Tragelafo. Յամնոր. (է կենդանի ինչ յայգեկ եղջերուոյ. կիսք այծից:)
Tragettáre, Tragittáre, ընդ. Անցանել. յայնկոյս անցանել զ: ելանել. պէս պէս անցուածոյ ձ պէս պէս անցուածոյ ելանել: ած. Շարժիլ. կիսք շարժել (զձեռս) le corna. եղջիւր ածել:
Tragettatóre, ար. * Tragittatóre. Ձեռնածու: սկզբնապաշտ:
Tragétto, Tragítto. Կարճ և սահանձին ճանապարհ: գետ ելոյ. գետ ելոյ: անցումն. անցք. տեղի անցից ելանել: far tragetto, կիսք tragitto. Տ. Trapassare.
* Traghettánte, հ. * Traghettatóre, ար. Անցանող:
Traghettáre, ընդ. Անցանել. ուրիք: ելանել: ած. Անցուցանել. ուրիք. փոխել. ուրիք. տանիլ այլուր: ելեբխրանել:
Tragicamónte, ած. Եղերերգութիւն: ողբով կատարած. ազնական ինն. Թշուառաբար. ողբալիօք:
Trágico, ca, ած. Եղերերգական. եղերական. ողբալի. ազնական. ցաւագին: գոչագին: ելեբխրանել:
Trágico, գոյ. Եղերերգական գանատուղջ. եղերերգու. ողբերգակ:
Tragicomédia. Եղերական կատակերգութիւն. (է բանաստեղծութիւն ինչ խառն յեղերերգութենէ և ի կատակերգութենէ:)
Tragicómico, ca. Եղերակատակ. (ըստ խառն յեղերերգուէ. և ի կատակերգուէ:)
Tragiogáre, ընդ. Անցանել ընդ ջուր: ուռնալ զայլ:
* Tragiovánte, հ. Գերօգտակար. օգտակարագոյն:
Tragittáre, Tragítto, նաև. Տես Tragettare, նաև:
Tragittatóre, ար. Կեռաձիգ. ահգրնկէց:
* Traglorióso, sa. Գերպարծ. հպարտագոյն:
* Tragránde, հ. Վերնամեծ:
Traguardáre, ընդ. Հայել ընդ արտանդեսան:
Traguárdo. Տրամադէտ. (է քանոն ինչ ուսապանակաւ գործեալ. յորոյ ի ծայրան կան երկու ծակք ընդ օրս հայլ ակն ի նկատելի ամարկայն:)
Trajezióne, իգ. Չարտուղի. (է ձուկ գիծ ինչ երկարաձգական. որ կոչի և Iperbato. ուռն անգ:)
Traiménto. Քարշումն. ձգումն:
Trainánte, հ. Քարշող. ձգօղ:
Traináre, ընդ. Քարշել. ընդ քարշ առանել. ձգել: պէս ընդ ինչ ելանել:

Tráino , կի՛ Traíno . Քիւն երկուց անասնոց, զոր ձգեն ի մուտ նոճազգի : քեան : խոփ : սայլ , կի՛ այլ գործի ինչ սայլանման՝ հիւսեալ յոստոց։ և՝ զոր ձգեն ը քարշ եզինք, կի՛ գրաստաբ : ռամկ՛՛ Դահուկ. քալխիր : առագա . գոփ : ձգումն բեռանց . քարձումն սայլիւք : կառ . կարասիք զոր առնի ոք ը ի՛ր ի ձանապարհի . աղխ . քաշտուն : աղբերգ . եր պա գալապաղբեր : Traino. Խաչվերդիոյ։ Ի ընձեացք ինչ երկվաթաց միջին ը մէջ Ambio ին , և Galoppo ին . որ կոչի և Andar d' Anchetta , e spaletta . * Կառս : Ձափ ինչ փայտից և այլոց նմանեաց :

Traitóre , ար . Տե՛ս Tragittatore .

* Tralaidíssimo , ma . Ամենագարշ :

Tralasciaménto . Թողումն . գադարումն (՛ի գործ ծոյն .) զանցառումն : քեր . պրպէզ :

* Tralasciánte , ն . Ի՛ր թողլ . մոռացօղ . որ զանց առնէ :

Tralasciáre , ն . Թողում . զանց առնել . կասել գադարել : պրպտել . վաղ կենդի :

Tralasciáto , ta . Թողեալ . մոռացեալ , ած :

* Tralatáto , ta . Տե՛ս Traslato , Trasportato .

Tralazióne , ից . Տե՛ս Traslazione .

* Trálce , ար . Տե՛ս Ttalcio . In tralce , ած . Խոտոր նակի . առ ՛ի չեղ :

Trálcio . Ոտ որթոյ . բարուենակ : ատա պալը : քար պտղոյ . (և աղկէն կախեր զպտղոյ նորածին ողջոյց :)

Tralciúzzo , նոմ . փոքրիկ ոտ :

* Traleggiére , ն . Ամենաթեթև . փոքրագի :

Tralíccio . Կառ ինչ անօսր և փայլուն : ապէ ինչ առատաբ կառուց , յորմէ գործեն պարկս , և՝ :

* Tralignaménto . Օտարացումն . խորթանալն :

Tralignánte , ն . Որ օտարանայ . օտարացեր . որ փոխի յատկին բնութենէն :

Tralignáre , ե . Օտարանալ ՛ի բարեառոհմութենէ ծնողացն , կի՛ ՛ի հայրենի ազգինումեցն . լինել օտարթարթի . անունսն լինել (առաքինութենէ նախնեացն և՝ :) աղբիսան եզեմտ . պատրաստ եզեմտ : փոխիխել (անկոց յատկին ազնուութէն .) այլասիրել . այլափոխիլ . ապականիլ : աղբիսան եզեմտ . պղպտմտ :

Tralignáto , ta . Օտարացեալ , և՝ :

* Tralineáto , ta . Եզեալ ը գիծ . օտարացեալ :

Tralingággio . Բառ նաւուց՛՛ . Պարան ինչ նաւուն :

♦ Tralórdo , da . Ամենագարշ . չարաշունչ (մահ :)

Tralucénte , ն . Թափանցիկ : պէսպէս : լուսապայծառ :

Tralúcere , ե . Թափանցկացուցանել , կի՛ անցուցանել զլոյս . երևեցուցանել զլոյս : պէսպէս ծլմտ . եզեմտ ենէրգիէ : փայլել . ծագել : խոլմտ :

Tralunáre , ե . Թնդրել զաչս . հայիլ շլիլ (ասի և Stralunare .) գուշակել զաղագայս յօդասացից :

Tralunáto , ta . Շիլ . Թնդեալն : աչի : ընդալմացեր անզգայեալ :

♦ Tralúngo , ga . կարի երկայն . երկայնագոյն :

Tráma . Թնդզան : արպճ : մեքենայ . գաւ . գաւազրուխ . գարանք : փօլպ . քէնէ :

Tramáglio . Գործի ինչ ձկնորսաց :

♦ Tramalvágio , ia . Ամենաչար :

* Tramandánte . * Tramandáre . Տե՛ս Trasmettente .

♦ Tramaraviglióso , sa . Ապանէքահրաչ :

Tramáre , ն . կկել . անկանել (զոտաւոյն :) փօքնամտ : մեքենայել . գաւ , կի՛ գարան գործել : փօլպ փոխոմտ :

Tramazzáre . Տե՛ս Stramazzare ,

Tramázzo . Խաղուկ . աղմուկ . չիոճ : ՛ի՛ւ՛ի՛ւ : մեքենայ . գաւ . նենգ . գաւան : քէնէ . փօլպ :

Trambasciaménto . Տագնապ . նոճազգումն . անձկութիւն :

Trambasciáre , ե . Տագնապել . լինել ՛ի տագնապի , կի՛ յանձկութիւն նոճազգիլ : ըէէ՛ի՛ւ : պայլմտ . di desiderio di checchessia . կամեցողնիլ , կի՛ ծգիլ ՛ի կարօտանաց իրիք : հասիլ էէմէ :

Trambasciáto , ta . Տագնապեալ ՛ի ցաւոց :

Trambústa , to . Trambustío . Խառնակութիւն . չփոթումն . ազմուկ . խռովումն . գոռ՛ի՛ւ՛ի՛ւ . գալագ՛ի՛ւ

Trambustáre , ն . Խառնակել . վեր ՛ի վայր յրկել . կի՛ առնել : ալի խոսի նէմէ :

Tramenáre , ն . Խօսել , կի՛ խորհել (զպատեհ բաղձել , գնաշտուհի , գդաշնագրուհի :)

Tramendúe , Tramendúi , Tramendúni . Երկաքան . ի՛ր . երկքին եւս : էէմէ՛ի՛ւ :

* Trameschiánza . Տե՛ս Permistione .

♦ Tramescoláre , ն . Խառնակել . խառնիլ ը միմեանս *

Traméssa . Ա՛ինքարկումն . միջագրումն . միջնորգումն * Տե՛ս և Digressione , Episodio .

Tramésso , գոյ . Ընդ սահմրժալրժ կի լսակոյք , զորս գնեն ՛ի սեղանի . և առաւել սակ զայնմ կերակրոյ զոր բերեն զկնի խորակին յոլ քան զկասպա , կի՛ զքազցրաւենիս , և զպտուղս :

Tramésso , sa , ած . Տե՛ս Trammettere .

Tramestáre , ն . Խառնել . վեր ՛ի վայր առնել զրկել . խառնակել : ալի խոսի նէմէ : գոռ՛ի՛ւ՛ի՛ւ :

Tramestío . Խառնուման . խառնակումն :

Traméttere , Trammettere , ն . Արկանել ը մէջ (երկուց) գնել ՛ի մէջ : արպա գօսպ : մոռծանել , ի՛ր փէրմէ : առաքել : էօլէմտ : Traméttersi , յ . Ա՛ինորգել : արպա իրմէ : խառնիլ ՛ի գործ ինչ :

Tramézza . Տե՛ս Tramezzo .

Tramezzaménto . Ա՛ինպարումն . միջագրումն : ne' tramezzamenti di questi tempi . զայսոս ժամանակս :

Tramezzáre , ն , և չ . Ընդ մէջ մտանել , արպա իրմէ : il nemico , կի՛ l' esercito del nemico . հասանիլ զթշնամին , կի՛ զբանակ թշնամանին : ընդ մէջ արկանել . խառնել ընդ : արպա գօսպ : ալ և Intermettere .

Tramezzáto , ta . Ընդ մէջ մտեալ , ած :

Tramezzatóre , ար . Tramezzatrice , իէ . Ա՛ինորգ . հաշտարար : հիմնէ :

Tramézzo , za , գոյ . Ընդ մէջեալ . խորոց պէսպէ : Tramézza . Ադաչին նեղբան հոպալծափին . և կոչի ինչ կարել ը նեղբան և ը երես հոպալծափին .)

* Tramischiánza . Խառնուածք :

Tramischiáre , ն . Խառնել . չխառնել . գոռ՛ի՛ւ՛ի՛ւ

Tramischiáto , ta . Խառնաւոր . ընդխառնեալ :

* Tramiserábile , ն . Երկթղճալահան . հիպոգոյն :

Trámite , ար . բառ բանար՛՛ . Ճանապարհ կ՛ շաբիլ : էօլ :

Tramitéllo , նոմ . Ներբաթողոյց . կարճագ ուղի :

Tramméttere . Տե՛ս Tramettere .

Tramóggia . Սար . (է քառանկիւնի բրգաձև արկղ ինչ , որ գլխ՛իվայր գնի ՛ի վէր երկանի աղօրեաց , յորմէ սորի՛իվայր աղօնն , ի ալրի նիւթն :) La gran tramoggia . բառ հիպոթէրթոյ . Ի անօթ ինչ , յորում լուծանան զսկիներ * Tramoggia . Ի և ա ձափ ինչ ալի :

♦ Tramollíccio , ia . կակուղ յոյժ :

Tramontaménto . Ա՛ուաք (արեւու , լուսնոյ :)

Tramontána . Հիւսիս . հոյակ հիւսիսոյ : էէմէ՛ի՛ւ հիւսիս * հիւսիսակողմն . հիւսիսային քամի . վէմէ էէմէ : բեռնական , կի՛ բեռնաւոր զբաշխել * perder la tramontana . շուարիլ . այլ յոյժ վինել : խոսալ էէմէ :

Tramontanáccio , պեյ Դառնաշունչ . հողմն հիւսիսոյ :

Tramontanáta . բառ նաւ՛՛ . Ա՛ուրկ հիւսիսոյ կին :

Tramontáno . Տե՛ս Tramontana .

Tramontánte, ս. Որ մնանի • որ մերձ ի ին. • (ասի զաստեղաց:)
Tramontáre, ե. Մանել (արևու, կամ այլ աստեղաց•) անհետիլ: Իջանել պահմտ:
• Tramónto, գոյ• Ուտուք արևուն:
Tramónto, ta, ած• Մոտեալ:
• Tramortigióne, իգ• Tramortiménto. Նոճաղումն:
Tramortíre, ե Նոճաղիլ• Թաւկամաւ• պաղմտ:
Tramortíto, ta. Նոճաղեալ• Թաւկացեալ• պաղեալ:
Trámpoli, աբ• յոգ• Են երկու երկայն գ աւազանք, յորոց միջն հաստատեալ կայ տախտակ փոքր, յոր գնաւ գնաւազանակիւն եդեալ զգան անցանել ան Թաց ի ջուր, կամ ի տիւն:
Tramúta, Tramutagióne, իգ• } Փոխ
Tramutaménto, աբ• * Tramutánza, իգ• } խում:
Tramutáre, ն• Փոխել ի տեղւոջէ• տեղափոխել• փոփոխել: պնդիւիրել• փոխել• շրջել:
Tramutáto, ta. Փոխոխեալ• տեղափոխեալ:
Tramutatóre, աբ• Փոփոխիչ:
Tramutazióne, իգ• Փոփոխումն• տեղք:
* Trána. Tran trana. Հայոյա• քնիմ• փուիմ վաղ• վաղակի:
Tranáre, ն. Տես Trainare. Քայլել յուշիկ• (ասի հեգնաբերն:)
Tranelláre, ե Դաւել• գաւաճանել• խաբել: ածկել ընկել:
Tranellería, Tranéllo. Դաւ• դժրոխութիւն• խաբէութիւն• նենգ: ջինջ• ածկ:
• Tranétto, ta. Ածկաճանչոտ:
Tranghiottiménto. Կլանել:
Tranghiottíre, ն• Կլանել• խոպխոպ ընկլունել: la pena, il dolore. համբերելի վշտաց, ասանիլ ցաւոց:
Tranghiottíto, ta. Կլեալ:
Trangosciáre, ե Տես Trambasciare.
Trangugiaménto. Կլանելն:
Trangugiáre, ն• Կլանել անյագ, և չատալ• մեղք գայլիլ• ուտել անյագ• կլանել: Խոպխոպ համբերել• ասանիլ: ապա ընկել: altrui. կերկերել, կամ հարստահարել զոք:
Trangugiáto, ta. Կլեալ• մեղգայլեալ• և:
Trangugiatóre, աբ• Կլանող• չատակեր• ոչխորհակ:
• Tranóbile, ս. Ընդհականապդեն:
* Tranquilláccio, ia, աբ• Հանգարտ խաղաղասէր:
Tranquillaménte, ի Tranquillissimaménte. Հանգարտաբար• խաղաղաբար• անդորր: ասկաի:
Tranquillaménto. Հաստատումն• յանկումն:
* Tranquillánte, ս. Հանդարտեցուցիչ• խաղաղացուցիչ:
Tranquilláre, ն. Հանդարտել• խաղաղել• խաղաղացուցանել• ցածուցանել: ասկանկարծ• հանգուցանել• յանացուցանել ի մնոտիճ անոտի յուսով յապաղել ընդ. Հանդչիլ ուրեք զգօտուլ ի քէք, կամ զոմարձանալ:
Tranquilláto, ta. Հանդարտեալ• խաղաղեալ• և:
Tranquillità, - táde, - táte, իգ• Հանգարտութիւն (ծովու•): Լինանալը• խաղաղութիւն• անդորրութիւն: ասկանկարծ:
Tranquillo, գոյ• Ընդ ե: tenore in tranquillo. Յանացուցանել զոք ի մնոտիճ• պլպուլ մնոտի ամի կալու ձէք:
Tranquíllo, la, ած•, Tranquillíssimo, ma. Հանգարտ (ծովու•) խաղաղական• խաղաղ• անդորր• խաղաղասէր: Խնդանալը• Քաղաքնաստուղ• ասկաի: քաղցր• քաղցրահայեաց• մարդասէր• համբոյր: Խաղալը• տխմիկ:
* Transanimazióne, իգ• Հոգեփոխում:
* Transatáre, ե. Դաշն հաստատել:
Transátto, ասի• * in transatto, գ• խաղաղ• դէմառիկ:

Transazióne, իգ• Ընդունում• (է ձև ինչ ձարտասն:) եա՝ բառ օրինակ• Պայմանադրութիւն• պայման, կամ իրաւախոհութիւն• (է գործն արարել յերկուց կողմանց՝ առ ի խորհիլ ի գաւառ, կամ ի վճարել զգաւառն:) առև:
Transcéndere. Տես Trascendere.
• Transégna. Տես Sopravvesta.
Transferíre. Տես Trasferire.
Transfiguraménto, - azióne. Տես Trasfigurazione.
* Transfiguráto, ta. Կերպափոխեալ• այլակերպեալ:
Transfóndere, ն. բառ լաթ• Փոխել կամ Թափել ամանի յամանոյ: Փոխադրել յայլ:
Transformáre, Transformazióne, Transfugáre, Transgressióne. Տես Trasformare, և:
* Transfúso, sa. Թափել, փոխել ամանի յամանոյ:
* Transgrésso, sa. Անցեալ ընդ (օրէնս•) յանցուցեալ:
Transigénte, ածի, մերձ և գոյ• բառ բնականաբան• Պայմանադիր:
Transíre, ե բառ լաթ• Անցանել: փոխել յաստեաց, կամ ի կենաց: transir lo spirito. նոյն է:
* Transitivo, va, ածի• մերձ և գոյ, աբ• Անցողական. (բայ:)
Tránsito. Անցք• անցուած: էնէիա• փոխումն յաստեաց• վճարումն ի կենցաղոյս: stare, կամ essere iù transito. լինել ի հոգեվարս:
Transitoriaménte, ած. Հարևանցի:
Transitório, ia. Անցաւոր• վաղանցիկ• դիւրանցիկ• փանի• բնէ ընէր:
Transizióne, իգ• Անցուած (է ձև ինչ ձարտասն:)
Translatáre, Translatáto. Տես Traslatare, և:
Translativaménte. Տես Traslativamente.
* Translúcido, da. Փափանցիկ:
* Transpezióne, իգ• Տես Trasparenza.
* Transportáre. Տես Trasportare.
* Transricchiménto. Յուզումն անգամ Հարստութեաց
• Transricchíre, ե Հարստանալ կամ մեծանալ յոյժ•
• Transvedére, ե Տես Travedere.
Transumanáre. Տես Trasumanare. * ց• Փոխել ի մարդկեղէն բնութէ յայլ բնութէ բարձրագոյն:
* Transuntívo, va. Անցողական• յարմար յանցուցման:
Transunto. բառ դիմանական• Հատուածումն ձառի ինչ, կամ գրուածոց:
* Transunzióne, իգ• Տես Transizione.
Trańsustanziársi, ց• բառ լաթ• Գոյափոխել• փոխել ի միջի գոյացեալ յայլ• փոխել զգոյացեալ իւր:
Transustanziazióne, իգ• բառ լաթ• Գոյափոխում• (է փոփոխումի գոյացեալ հացին և գինւոյն ի մարմին և յարիւն քրի:)
• Traonestaménte, ի• Հանկաւտութեամբ բաղխաւ:
• Trapacífico, ca. Խաղաղասէր:
Trapanáre, ն. Ծակել շաղափով կամ գէշտով: Տապփապ ընել պէսպէս• Ծակել:
Trapanatójo, Trápano. Շաղափ: Տապփապ:
* Traparénte. Տես Trasparente.
Trapassábile, ս. Անցաւոր• կարճատև:
Trapassaménto. Անցուած• դադարումն• փոխումն յաստեաց• մահ: յանցումն• սպասումն թրանազանցումի:
Trapassánte, ս. Անցանող• անցաւոր:
Trapassáre, ե Անցանել յատակ, կամ անդրադգին: աչերդ ելնէիա: անցանել: ելնէիա: փոխել ի կենաց• ննջել• վախճանիլ• զատիլ ի կենցաղոյս: ելնէիա դադարիլ• վախճանիլ• կամիլ• ելնէիա: պինդիա: անցանել զանցանել• դիրացանցել: պասիա: ելնէիա անցանել ընդ• յանցանել: բառնիմասիա• պօմիա: Թողուլ• զանց առնել• լռել• ուշ յիշել• պատիա: ել

tempo, il giorno, հմ. անցուցանել զժամանակն. ծախսել զօրն: պման կեանիցիմք: * Trapassare. ծա. փանցանց անցուցանել. խոցել:

Trapassáto, ta. Անցեալ. աւարտեալ: կեալ. ջամել. մեռեալ: հօլիւռ: * Trapassati, գոյ, յոտ. Մեռեալքն. նահատակեալքն:

Trapassatóre, ող. Որ յառաջ անցանէ: պատուիրանազանց:

* Trapassévole, հ. ծափանցօղ. հաստ: անցաւոր. վազանցիկ:

Trapásso. Անցումն: կեանք: կեանք: Հերծումն. կիսխառնուածն. (է ձև ինչ, որով առնաւգանն առ վայրս մի ծորել զառաջագոյն նեղեն, անցանել յայլ ինչ, քր՝ ի գովել զնկեր, ի պարսաւել զկնահատորդն, եև:) Ի ւս՝ գնայլ ինչ ձևոյ փոքր մի առաքեր՝ ի գնացիցն՝ որ կոչի Ambio.

Trapeláre, ւ ծորիլ է ձեղքուածս. արտաքս ծորել: պղտոյ: կաթիլ, կիսխառնիլ: գաղտ, կիսմիջ. մտիլ. ելանել, կիսանցանել: questo vaso trapela. այս անօթ ծորելոցանէ՝ է ծակտիան:

* Trapélo. Պարան ինչ ձանկաւոր՝ ի քերծել զբեռինս:

* Trapensáre, ւ Միշտ ուշով խոկալ. քաջ խորհիլ:

* Trapézio. * Trapézzo. Տրապիզ. (է ձև անկանոն քառկուսեայ՝ ի քառս ամենաւսար անկեանց և ի կողմանց:)

* Trapezzóide, իգ. Տրապիզաձև. (է ձև քառանկիւնի, որոյ երկու կողմունք միայն՝ են զուգահեռական:)

Trapiantáre, ն. Տնկիլ այլուր. փոխադրել զծառն կամ զձառս: ւթերզպ գայլը եէրե պիճիճ:

Trapiantáto, ta. Տնկեալ այլուր. փոխադրեալ: տես և Propagginato է երկրորդ նշանակութեամբ:

* Trapíccolo, la. Փոքրիկ յոյժ. ճանր յոյժ:

Trapórre, ն. Արկանել է. դնել ի մէջ. խառնել ընդ իրիք: արայ գօմպ:

Traportaménto. Փոխադրութիւն:

Traportáre, Trasportáre, ն. Փոխել, կամ տանիլ այլուր. ի փոխադրել: կեօչիւրմէկ: Բերել. ածել: կեկիրմէկ: Trasportársi, յ. Բերիլ: * Յափշտակիլ (ի կրից:)

Traportáto, ta. Փոխեալ այլուր, եև:

* Trapossénte, հ. Մեծաղօր. հզօր:

Trapósto, ta. Արկեալ, եդեալ է մէջ. խառնեալ է:

Tráppola. Ականաւոր, կիսմիմիաւոր միանց: գաֆանճա: ծուռակ. ծակարդ: պատգամ: գարանք. հալբ. նենգ: քէնկ: dare nella trappola, անկանիլ ի ծուղակ, կիսի ի հալբս: far trappole. դարան գործիլ: Վարժ ինչ ձևանց: mangiare il cacio nella trappola. առաւ. յանցանիլ անդ. ուստի չիք զերծանել. անպատիժ. ըսխանիլ՝ ի յանցաւոս անդ: e c' è più trappole, che topi. ասես Topo. Trappole da quattrini. ոճ. ծուռակ գրամոց. կամ դեղեցկատեսակ վաճառք, այլ անպիտանք. կիսվաճառք ի կորնչել դրամս:

Trappoláre, ն: Ընկենուլ ուռկանաւ. կիսծուղակս. ծածկարգել: բռաւսալ. գաֆանճայլել: նաւթնել: որսալ նենգաւս: փոսիկ փոխիրքէ:

Trappolatóre, Trappolitére, ող. Խաբեբայ. նենգող:

Trappolería. Խաբէութիւն. նենգութիւն. պատրանք: քէնկ:

Trappolétta, նժ. Փոքրիկ ակնոսս, ծուռակ:

* Trappolíno. Տես Arlecchino.

Trappórre. Տես Frapporre.

Trappréndere, Trapprése, sa. Տես Prendere, Preso.

Trapuntáre, ն. Նկարակերտել ասղամբ. գործել նկար ասղնեգործ: ֆէնկիա իւղէնքէ: * Եղանակ ինչ կարուածոյ: ռնեղէ ճիմէ:

Trapuntáto, ta. Ասղնեգործ. նկարակերտեալ, եև:

Trapúnto, գոյ. Ասղ ինչ ասղնեգործոց: ֆէնկիա: ասղ ինչ կարուածոյ: ճնէնէ:

Trapúnto, ta, ած. Նկիսոտ. վախճ: հաս. նկատ. կերպ. նկարէն (ասղամբ.) ասղնեգործ.

* Trareveréndo, da. Գերյարգոյ:

* Traricchíre, ւ Հարստանալ յոյժ:

* Trarícco, ca. Ամենահարուստ. ընչաքաղց:

* Traripáre, ն. և ւ. Գահավիժ առնել յափանց: հոսել գանձն ի վախից: Ընկղմիլ (յանօրհնեալս)

* Traripáre. Անցանել յայնկոյս յափն. անցանել ի միւս ափն:

* Trarótto, ta. Ընդհատեալ. ընդմիջեալ. անկատար:

* Trarózzo, za. Բրտաբոյն. վնասակարագոյն:

Trárre. Տես Tirare.

* Trarupáre. Տես Traripare.

* Trarupáto, ta. Սեպացեալ. գժռելարաժայռ:

* Trasalíre, ւ Յանդուգն արարք. ոստոստանք:

* Trasaltáre, ն. Յանդուգն ուժգնին:

Trasamáre, ն. Սիրել կամաքոյն. սիրել յոյժ:

Trasandaménto. Ընդհատումն. զանցառումն. հեգնութիւն:

Trasandáre, ւ Յառաջել. անցանել յԱյլ. ալմոտ. ինչ. անցանել է չափ. ելանել ըստ: ւբոխտան ւբոխտ: ն. Անհոգանալ. անփոյթ լինել. զանց առնել ւ ւբոխտ: համաչսդ օլմամ:

Trasandáto, ta. Յառաջեալ: զանց արարեալ. թողեալ. լքեալ. անդարման (այգ.:)

Trasandatúra. Տես Trasandamento.

* Trasattársi, յ. Գրաւել. անփոյանիլ. սիրել:

* Trasávio, ia. Գերխնաւատ. մոմծխնաւատ:

Trascannáre, ն. Պատառաճել զձեղն ի մէջն եղիգանէ յայլ եղէգն:

Trascégliere, Trascérre, ն. Ընտրել. այլեւլատ:

Trascegliméntо, Trascélta. Ընտրանք. ընտրութիւն: այլեայլ. սեղմ:

Trascélto, ta. Ընտրեալ: այլեայլեալ. սեղմ:

Trascendentále, հ. բառ համբոյ. Գերազանցական:

Trascendénte, հ. Վերազանց. գերակայ. գերագոյն: խոհեմ. Geometria, կիսCurva trascéndente. Վերազանց երկրաչափութիւն. կիսկոր գիծ. (առ վերկրաչափութիւն կիսզկոր գծոյ. յորս ի միր ածի հաշիւ անվնից:)

* Trascendentíssimo, ma, գեր. Վերազանց յոյժ. գերագոյն:

* Trascendénza. Տես Eccedenza.

Trascéndere, Transcéndere, ւ Վերազանցել. զանց յանել. աբաւսելուլ. պասթ. իւղէնք:

Trascégre. Տես Trascegliere.

* Trascináre. Տես Srascinare.

* Trasciócco, ca. Հիմարագոյն. խելայղ:

* Trascoláre. Տես Trapelare.

* Trascoloráre, ւ. Մերթ եւ. Ամենագունիլ.

* Trascorporazióne, իգ. Հոգեփոխութիւն, կիսմարմնաւորափոխութիւն:

Trascorrénte, հ. Ընդատաղ. հոսանաւոտ:

Trascorrenteménte, հ. Վտակաւոր. սխալմամբ. հարևանցի:

Trascórrere, ւ. Ընթանալ արագ. անցանել արագ. արշաւել: ւեչէրիմէ: ինչ իւղէնք. անցանել է տաղ. ելանել է չափ: ւբոխտան ւբոխտ: Trascorrere un libro, ն. Ընթերնուլ արագ, ծարեանցի: ինչ ինչ օրամամ: un paese. շրջիլ է գաւառս ինչ. յածիլ է երկիր. ձախապարհորդել: սէյր էմէք. Էվ էմէք: Trascorrere. Անցուցանել (զմասանն:) իւղէնքէ: Թողուլ. ջանց առնել. լքել: ան չիլել: պտմամ: in tanto furor trascorse. այնչափ կատղեցաւ:

Trascorrévole, ր Անցաւոր. անկայուն. վազանցուկ: ինչ իւղէնք: փանիչ:

* Trascorrevólménte, հ. Ճարպանցի:

Trascorriménto . Անցուդարձ . անցք : կեանք :
Trascorritóre , ար . Trascorritríce , իգ . Որ եկանէ կամ յանցառոր . սխալող :
Trascorsivaménte , հ . Շարեւանցի :
Trascórso , գս . Սխալանք . վրիպակ . յանցանք :
Trascórso , sa , ած . Անցեալ արագ . անցեր : կեանք :
* Trascotáto , ta . Տես Tracotato .
Trascrítto , ta . Օրինակեալ . գաղափարեալ : եաղբմբեալ :
Trascrívere , ն . Օրինակել պէտս . գաղափարել . առնուլ գնաւասարն կամ զպատճէնն : եաղմագ . առնբեալ ալմագ :
Trascurággine, իգ . Trascuránza. Անհոգութիւն . զանցառումն . հեղգութիւն : հաճախութիւն :
Trascuránte, հ . Անհոգ . անփոյթ . զանցառու . հեղգ : հաճախութիւն :
Trascuráre , ն . Զանց առնել . անփոյթ , ապաքան առնել . թողուլ . առ ոչինչ դնել : հաճախել օրագոյ . պրաքսիս :
Trascuratággine , Trascuratézza. Տ Trascuraggine .
* Trascuratáménte , հ . Անհոգութեամբ . զանցառաբար :
Trascuráto , ta . Trascuratíssimo , ma . Անփոյթ . զանցառու : հաճախեալ : տեւս Tracotato .
* Trascuratóre , ար . Տես Trascuránte .
♦ Trascutággine . ♦ Trascutánza . ♦ Trascutáto , ta . Տես Trascuraggine , եւն :
Trasecoláre , ն . Ապանձանալ յոյժ . հիանալ . յառաչել կրթիլ : տալ գալմագ : ն . Շփոթիլ . շուարեցնուցանել . ափեզրացուցանել :
* Trasferíbile , հ . Փոխադրելի :
* Trasferiménto . Փոխադրութիւն . փոխումն :
Trasferíre , Transférire , ն . Փոխադրել . փոխաբերել . փոխել . կամ ձանիլ այլուր : կեփիրմագ : յ . Փոխել . կամ գնալ այլուր : կիմիկ :
* Trasferíto , ta . Փոխադրեալ . փոխեալ :
Trasfiguráre , ն . Այլակերպել . փոխել զկերպարանս . այլափոխել . փիվէնի պէյնիրմագ : ն , և յ . Յայլակերպս , կամ կերպարանափոխ լինել . փիվէնի պէյնիլմագ . բէպիլ օլմագ :
Trasfiguráto , ta . Այլակերպեալ . այլափոխեալ :
Trasfiguratióne , իգ . Այլակերպութիւն . բէպիւէ չէփիւ . պէյնիմ : Պայծառակերպութիւն , կամ Այլակերպութիւն ան :
Trasfóndere , ն . Հեղուլ , կամ թափել աման յամանոյ : ամանել յայլ անօթ : պօղալմագ : փոխադրել (զմիոնչ յայլ .) փոխել : անցուցանել : կեէնիրմագ .
* Trasfondíbile , հ . Որ հնար է թափել աման յամանոյ :
Trasformaménte . ♦ Trasformánza . Տես Trasformazione .
Trasformáre , ն . Այլաձեւել . փոխել յայլ ձեւ . կերպարանափոխ առնել . այլակերպել . պէյնէրմագ : յ . Փոխել յայլ ձեւ , յայլ նմին կերպարան . յայլ կերպս լինել . պէյնիմագ :
* Trasformatívo , va. Այլակերպիչ . կերպարանափոխ :
Trasformáto , ta . Այլաձեւեալ . այլափոխեալ :
Trasformatióne , իգ . Այլաձեւութիւն . այլակերպութիւն :
Trasfugáre . Տես Trafugare .
* Trasfusióne , իգ . Փոխադրութիւն , կամ հեղուածն յայլ աման :
* Trasfúso , sa . Փոփեալ յայլ աման :
♦ Trasgránde . Տես Tragrande .
Trasgrediménto . Տես Trasgressione .
Trasgredíre , ն . Հեռանել . սուտանգանել (պատուիրանաց .) լրծանել զօրէնս . յանցանել եւ օրէնս : հնարիս օլմագ . լոռնմագ :
Trasgredíto , ta . Հեռեալ . պատուիրանազանց գտեալ :
Trasgreditóre , ար . Պատուիրանազանց . օրինազանց :
Trasgressióne , իգ . Պատուիրանազանցութիւն . օրինազանցութիւն . անհնազանդութիւն : պօղաս . լոռնմագ : տես և Digressione .
Trasgressóre , ար . Սուտնգանօղ . պատուիրանազանց :
♦ Trasì , հ . Այսպէս . այսպիսի . այսչափ :
♦ Trasicuraménte , հ . Անպահպանդմամբ :
* Traslataménte , հ . Փոխաբերաբար . փոխաբերութեամբ :
* Traslataménto . Փոխատրութիւն . Թարգմանութիւն :
Traslatáre , ն . Փոխադրել . փոխել այլուր . տանել այլուր : փէյիէրմագ : փոխոխել : Փոխատրել յայլ բարբառ . Թարգմանել : ըէրճիմէ եմրմագ :
Traslatáto , ta . Փոխադրեալ . Թարգմանեալ :
Traslatátore , ար . Թարգմանիչ :
* Traslatazióne . Տես Traslatamento .
Traslativaménte , հ . Փոխաբերաբար . փոխաբերութեամբ . այլաբանօրէն :
* Traslativo , va . Փոխաբերական . այլաբանական :
Trasláto , գս . Փոխաբերութիւն . այլաբանութիւն : մէճազ :
Trasláto , ta , ած . Փոխաբերեալ . փոխաբերական . այլաբանական :
Traslatóre , ար . Տես Traslatatore .
Traslazióne , իգ . Փոխադրութիւն . փոփոխութիւն : փէյիէրմագ : Թարգմանութիւն : ըէրճիմէ :
♦ Traslignáre . Տես Tralignare .
Trasmaríno , na . Տես Oltramarino .
* Trasmésso , sa . Առաքեալ . եւն :
Trasméttere , ն . Հեղուլ յայլ աման . անցուցանել : ափեզրմագ : ազաքրել . յղել : եօլլամագ :
* Trasmettitóre , ար . Առաքիչ . հոսուցիչ :
Trasmigráre , ս . բաս լաս . Զոհել , փոխիլ այլուր :
Trasmigratióne , իգ . բաս լաս . Զոհ . տեղափոխութիւն : ետ : dell' anime . հոգեփոխում :
* Trasmissíbile , հ . Փոխադրելի . անցուցանելի :
* Trasmissióne , իգ . Փոխադրութիւն . փոխանցում :
♦ Trasmodáre , ն . Եկանել եւ չափ , եւ սահման :
* Trasmodáto , ta . Անչափ . սաղարտայական :
* Trasmodatóre , ար . Անկարգ , կամ անչափ գործօղ :
♦ Trasmortíre . Տես Tramortire .
Trasmutábile , հ . Փոխական . փոփոխելի :
Trasmutagióne , իգ . Trasmutaménto . ♦ Trasmutánza . Փոփոխում . փոխումն :
Trasmutáre , ն . Փոխակերպել . այլակերպել : փէյիրմագ : փոփոխել . փոխել : Փոխադրել : ինըրմագ :
Trasmutatóre , ար . Փոփոխիչ :
Trasmutazióne , իգ . Այլակերպութիւն . այլափոխութիւն . փոփոխում : ըէկոպէի չէէ . պէյնէրմագ :
♦ Trasnaturáto , ta . Անբնական . անբուն :
♦ Trasnéllo , la . Աբաց գոյն . կարի արագաշարժ : սրընթաց . Թեւեհ :
Trasognaménto . Զառանցանք :
Trasognáre , ն . Զառանցել . եքազել . դանդաղել միօք : պէյեզլմագ :
Trasognáto , ta . Զառանցեալ . անուշ . անզգայ :
♦ Trasollicitaménte . Տես Sollecitissimamente .
* Trasonería . Աճեծաբանութիւն . պարծենութիւն :
Trasordináre , ն . Եկանել ըստ կարգի . եւ չափ . առ բնութիւն :
Trasordinário , ia . Արտաքոյ կարգի . անսովոր :
Trasordinataménte , հ . Անկարգաբ . անչափ :
Trasordináto , ta . Անկարգ . անկանոն :
Trasórdine , ար . Անկարգութիւն . ցոփութիւն . անառակ կուրծի :
♦ Trasoriére . Տես Tresoriere .
* Traspadáno , na . Որ ի յայնկոյս պադոս կամ փոգեան խաչիոյ :

Tras-

Trasparénte, ſ. Trasparentíssimo, ma. ֆիափանջիկ. յատակ. պայծառ: պեռոտ:

Trasparénza, Trasparénzia. ֆիափանջկութիւն. յատակութիւն. պայծառութիւն: պեռոտութիւն:

Trasparére, ն. ֆիափանջանալ երևիլ. թափանցիկ Trasparíre, ſ (լուսոյ.) լինել թափանցիկ. երևիլ. պեռոտ օլմագ. ինօրինակ. փայլիլ:

Traspiantaménto. Փոխագրութիւն անկոյ: Traspiantamento di malattie. բառ բժշ. փոխանցումն հիւանդութեան. (ըստ սմանց ի եղանակ լինչ բժշկելոյ փոխագրելով զհիւանդութիւնն ի մարդոյ յանասուն, կամ ի տունկ լինչ:)

Traspiantáre, ն. Փոխագրել. պատնիս անկիլ այլուր: ւթարշ գործ եղեր փիճիճ: փոխել ուրիք ընդ մարդկի. փոխադրել, կամ առնել հատուածս:

* Traspirábile, հ. Արտաշնչելի:

Traspiráre, ւ. Արտաշնչել. հիլանել արտաշնչութիւն. վիճաիս նեղքնչնիճ: սկսանիլ ի յայտ գալ, կամ ի վեր երևիլ. (ասի զքաղուն իրայ:)

* Traspiráto, ta. Արտաշնչեալ, ած:

Traspiraziónе, ſ. Արտաշնչութիւն (մարմնոյ:) վնասճաթ նեղքնչնիճ:

Traspónere, Traspórre, ն. Փոխադրել. պատնիս այլուր: ւթարշ գործ եղեր փիճիճ: փոխել այլուր. փոխել: ինօրինիլիճ: շրջել. շարքն. փոփոխել: փեռնիլիճ:

Trasponiménto. Փոփոխութիւն կարգին. տեղափոխութիւն. փոխադրութիւն: փեռնիլիճ:

Traspórre. Տես Trasponere.

* Trasportábile, հ. Փոխադրելի:

Trasportaménto. Փոխադրութիւն. փոխումն. տարուածն: փոխադրութիւն կարգի (բառից:)

Trasportáre, ն. Փոխել այլուր. տեղափոխել: խաչ ընչաց. փեխնիլիճ: գործ. եղեր ինօրինիլիճ: ֆիարդ. ծանել: քերձիանի եղիճ: trasportar le ragioni, diritti, եւն. անցուցանել յոք զիրաւունս իւր. հրաժարիլ յիրաւանց իւրոց: Տանիլ. ածիլ. վարել: ինօրինիլիճ: lasciarsi trasportar agl' impeti dell' ira. բորբոքիլ. կամ կատաղիլ յայնմանէ: գոպատանիճ: lasciare trasportarsi dalle passioni. յանչատիլ ի կրից. ծանանել զանձն կրից: alle voglie d' amore. զակատիլը կամ ծանեցեալ ախտի: la collera mi trasporta. բարկութիւն կատաղեցուցանէ զիս. trasportarsi d' allegrezza. խնչալ առ ինդութիւն: առ ինդութիւն այլ յայլմէ վիճիլ:

Trasportáto, ta. Փոխեալ այլուրց. տարեալ, եւն: esser trasportato dalla collera. զայրագնեալ յասծանէ. կատաղեալ:

* Trasportatóre, ւ. * Trasportatrice, ſ. Որ փոխէ այլուրց տարօղ:

Trasportazióne, ſ. Traspórto. Փոխումն. փոխագրութիւն: ինօրինիլիճ: ինչիրճ: vascello di trasporto. բարձօղ նաւ: Trasporto. Փոխանցութիւն (իրաւանց.) հրաժարիլ: fare un trasporto. հրաժարեալ տալ: Trasporto. Յուզք կրից. շարժումն, բերումն, առնուն. յանչատիլն կրից. բռնութիւն կրից:

* Trasposizioncélla, նոմ. Թոյղն փոփոխութեան, կամ փոխադրութեան:

Trasposizióne, ſ. Տես Trasponimento.

Traspósto, ta. Փոխեալ. կամ տնկեալ այլուրց. փոխագրեալ: փեռնիլիճ:

* Trasricchíre, ւ. Հարստանալ, մեծանալ յոյժ:

Trassináre, ն. Շօշափել. ունկնդիր ի ձեռնին. անխաթր շօշափել: փոփանճաթ: ենչերնիլ: եպատրաստել. պատրաստել:

* Trastornáre. Տես Frastornare, եմ:

* Trastraváto, ած, ած. Այն զերծիլարեն որոյ առանց. Չակոպեան աջոյ ոտն, և չեռաձկոպեան ձախոյ ոտն են սպիտակք:

Trastulláre, ն. Զբօսնեցուցանել սնոտեաք. գռեհկացուցանել խաղալեաք. զբօսնացուցանել զոհարձակացուցանել: էյլենփիրճ: Trastullársi, յ. Զբօսնուլ. զոհարձանալ: էյլենճ: եա՛ Փիսալ չկինխաղալ ի կնոջ:

Trastulláto, ta. Զբօսեալ. զոհարձացեալ. եմ:

Trastullatóre, ած. Զբօսնացուցիչ. զոհարձացուցիչ:

Trastullévole, հ. Զոհարթարար. զոհարձալի: եփ:

Trastúllo. Զբօսանք. խաղալիկ. խաղ. զոհարձանք. վխլիճարուճ. բերկրուճ: էյլենճ: զինն:

Trasvasáre, Trasvasáto, ta. Տես Travasare.

* Trasudaménto. Քրտնումն:

Trasudáre, ւ. Քրտնիլ յոյժ: ւթ քնալնիճ: ան և Trapelare.

* Trasverberáto, ta. Ասաքել ցոլացմամբ. ցոլացեալ:

Trasversále, հ. Խոտորնակ. խոտորնական: այլ. ած: Trasversali. կողմնական արմնակից: linea. կողմնակին գիծ (աղեգականայ:) Fidecommisso trasversale. Հաւատատուրեալ կողմնական. կամ արարել ի կողմնական արմնակիչ, կամ ի կողմնական գծի:) vendetta. կողմնական, կամ անուղղակի վրէժխնդրուճ. (յորում չէ արարել ուղղակի ի վրէժնասիչ անձին, և ոչ նոյն իսկ ինքատուն:)

Trasversalménte, հ. Խոտորնակի. առ ի շէղ. այլուրց:

Trasvérso, sa. Խոտորնակ. շեղ. կիսլամիճ: ալ. ըստ: եղէ: ճիւր: չար. ապիրատ ըստ:

Trasviáre, ն. Զարտուղեցուցանել. մոլորեցուցանել յուղղայ ճանապարհէ. խոտորեցուցանել. ճիւրել (զոք:)

Trasumanáre, ւ. Փոխել զմարդկային բնութիւնն յաստծային ոմն լինել. նմանալ:

Trasumanáto, ta. Այնելին ոմն եղել. աստծոցել:

Trasvoláre, ն. ֆուչիլ արագ. սլանալ. սլամուիլ լինել: բեղ ասճաթ: ազանալ մոտ. խոյանալ: փոռնճաթ: ճառուցիլ անցանել ընդ (գաւառս, եմ:) առճաթ ելճիթ: անցանել արագ. անցանել ոչեւ ելճիթ: Trasvoláto, ta. Սլացեալ. խոյացեալ:

Trasvólgere, ն. Խառնակել (զկարգն:) վեր ի վայր շրջել. շփոթել. վրդովել: ալ խաթ եղնիթ: յ. խառնակիլ: եմ: ալ խաթ ելնիթ:

Trasustanziársi, յ. Դոյացափոխիլ. գոյացափոխիլ փոխիլ յայլ գոյացուճ. (առ ըստ դարձելոյ հայոցդ:)

Trasustanziáto, ta. Գոյափոխեալ. փոխարկեալ գոյացութիւն:

Trátta. Զգուճն. քարշուճն: ւնիլ. ւնիճ: միշտ. տարեկայուճ. բացատուճիչ արուեստ: իրաթիճ: una tratta d' arco, նետաձկեց մի: պէր օդ արճիճ: tratta di sospiro. հառաչուճն: ան: Tratta. Պրամանճ, կամ թոյլտուուն հանելոյ ի սահմանաց զպատասի è proibita la tratta de' grani. արգելին արտաքս տանել զցորենին: Համուճն անուանց. իքսակճ վճռակատուճ, առ ի քաշխելոյ զանազան արտուճաք տարուիս, եմ:) per, կամ a tratta, հ. վիճակաճ: Tratta. խոտն գիմեցումն. խոտն: գնաճաթիճ: խոտի. տարեկ. քաշճուճ: հուիճ: ծուճաթ: tratta di fune, di colla, եմ. ի տանջանաք լինչ. ան: ի Tratto. Դիպուածախոտուճ: ֆելիճ:

Trattábile, հ. Trattabilíssimo, ma. Երեկայնաճիճ. կակուղ. գիւրակոր. գիւրաշնճիճ: նմանութիւն. քաղցրաբարոյ. ճեռնհնդեղ. հանգիստ. մարդաճ. քնոյնի. ընճոյ. քաղցրամարդ. քաղցրավարք: գնանուղղարար. գօրս. հաղուճ:

Trattabilità, - táde, - táte, ſ. Քաղցրուճ: քաղցրաբարուճ. քաղցրավարուճ. հեզուճ. ընդառաճուճ. մարդասիրուճ: եռնիճ: ֆելիճ:

Trat-

Trattabilménte, ſ. Քաղցրութիւն ընտանեբար:
Trattaménto. Ճառ. բան: ելոյս մեքենայ. դաւ. գաւաճառուն: քէնի: Եղանակ վարելոյ ընդ ոմանք. շնոյք: փնտռլմա. էպա: ընդունելութիւն ստութ: Իւ ինքիսի: gli ha fatto un magnifico trattamento. աբար նմ ընդունելութիւն մեծ. բաղում շքով ընկալաւ զնա: vil trattamento. անարգանք:
Trattánte, ſ. Որ ճառէ. որ խօսի, եւն:
Trattáre, ո. Շօշափել: փեփանել: ճառել. խօսիլ. քննել: պօյլինէ. ընքիրիչ եմնէ: di alcuna cosa. ը. ճառել զնիսիոյ ինչ. (առի զբոյց:) libro, che tratta della ragione civile. գիրք՝ որ ճառէ. կիմ յորում գրի յաղագս քաղաքական իրաւանց: Trattare. Տեսանել զգործ ինչ. խօսիլ զգործադնութեան ինչ. խորհուրդ ի մէջ առնուլ վն իրիք. միջնորդել. վաստակել առ ի գլուխ հանել զգործ ինչ: ինչնէ: Իւ ինօրնէ. հաշտանէ եմնէ: pace; matrimonj, parentadi, amistà. խօսիլ. կիմ միջնորդել զխաղաղուն, զամուսնութիւն, զնինամն, զբարեկամուն: l' aere. բաղնել, շարժել զօդ. (Թնոլ.) trattare alcuno bene. վարիլ. կիմ գնալ ընդ ոմանք բարուք՝ սիրով, քաղցրութ. սիրով, կիմ մարդա սիրութ ընդունիլ զոք: հօդ ինօրնէ, ընդնդնէ. Իւ ինքիսի ինօպէրնէ. լաւ խօսիլ: alcuno male. չարաչար, կիմ անարգանօք վարիլ ընդ ոմանք. խրատնիլ գնալ ձեռնէ եմնէ: 'Ի նշանակուն ինչ 'ի կիր ածի եւ ի:
* Trattáta. Ճառ: գաւ. գաւադրուն:
Trattatéllo, նոմ. Ճառ համառօտ:
* Trattatísta, ար. Ման ոստայնանուն մանաեղագիր:
Trattáto, գոյ. Ճառ. բան: ելոյս: գաւ. գաւադրուն. մեքենայ: գօլոպ: tenere al trattato. գործակից լինել: tener trattato. դանագնոց, կուսակից լինել:
Trattáto, ta, ած. Ճառեալ. խօսեալ: վարեալ:
Trattatóre, ար. Միջնորդ: գնանչ: գաւադրող. գաւադիր. պարագլուխ. գաւագրուն: Մեկնիչ. Թարգմանչ:
Trattazióne, ſ. Եղանակ վարելոյ ընդ ոմանք. գնացք. ընդունելութ ուրուք: էպա: իւ ինքիսի:: mala trattazione. խնամ գնացք: ձեքա. սէրնէ:
Tratteggiaménto. Գծուն խոտորնակ գծից:
Tratteggiáre, ար. Գիծ (ձգեալ գրչաւ:)
Tratteggiáre, ո. Գծել 'ի վր Թղթոյ, եւն.) գծել խոտորնակ գիծս: լուսը ընէ: * Ասել գեղեցիկ խմաստ:
Tratteggio, գոյ. Բառ նկարչաց. խոտորագիծք. (են խոտորնակ գիծք ձգեալք 'ի վր այլոց գծից:)
* Tratteggíno. Փոքրիկ խոտորագիծք:
Tratténére, ո. Զբանիւք արկանել զոք. արգելուլ զոք. յամեցուցանել. պատահեցուցանել: պաշտպանել. էնկնիրնէ: ը. Լինել ուրուք. գերգնելոյ. կալ ('ի գեղջ, եւն:) էնկնէ:
Trattenimento. Խօսակցուն. զբօսանք. զբաղումն: հաճախիպն. էնկնէ: ը պայ քաղցրախօս, քաղցրակալ:
Trattenitóre, ար. Խօսակից. խորհրդական, կամ ընկեր զեսպանին:
* Trattenitríce, նիզ. Զբօսակցուցիչ. զուարճացուցիչ. ընկեր զբօսանաց: էնկնիրնէ:
Trattévole, ſ. Քաղցրաբարոյ. քաղցրախօս. համբոյր. մարդասէր: քաղաքավար: հաճոյ:
Trátto, գոյ. Ձգումն. քաշրնուն: ընէրնէ: di rete. ձգումն ուսկանին: di dadi. արկեալ քոչեցից: dare il tratto alla bilancia. հանել 'ի մի կողմն զկշեռն: քաշել: շարժել, կիմ տրոշել զոք առ ի կողմն: փախտնել 'ի մտաց ուրուք զվարանս: tratto di corda. լարաձգուն. (է առանձնք ինչ չարաչարութիւն, որով կապել 'ի ծայր չոճանի թողուն զնա վերուստ 'ի վայր:) Tratto. Միջոց. անջրպետ. տարածուն. տարածուն: արտաքս: էրտնէրնէ: dal detto al fatto v' è un gran tratto. առակ. եւ բան և եւ գործ, բաղում է խորոց: tratto di due dì. ձանապարհ, կամ գնաց երկուց աւուրց: էրի կիանէրու եօս: pel tratto di cinque ore. եւ ժամս հինգ: e lungo tratto di lontan scopriva. և տեսանէր 'ի հեռուստ, 'ի բացուստ: Tratto. Եղանակ վարելոյ. գնացք. ընթացք. բարք: էպա. հաւ. հապնէնէ: essere persona di bel tratto. լինել բաղցրաբարոյ, քաղցրակենցաղ: ha de' tratti gentilissimi. ազնուաբարոյ, զուարթաբարոյ էյոյժ: nei suoi tratti è rozzo, e villano. ամարթն է բարուք, և չինականագոյն: խորամանկուն. հնարք. խաբէուն. գաւ: քէնի: tratto, կիմ bel tratto. գեղեցիկ խնասա. զուարճալի առացուածք: կիանէր պօյ: a tratti. տես Argutamente. Tratto. Գիծ: կիմ հեռաք (ձևացեալ 'ի քաղ ընոյ ինչ 'ի գետնի:) լուսը: tratto di penna. կիմ una pennata. գիծ գրչի. գծուն: tratto di pennello, կամ una pennellata. գիծ վրձնի. գծուն վրձնի. նկարուած ինչ վրձնի: Tratto. Ընդամ. նոճաք: էնքե. պէքս: a un tratto, ſ. միանգամայն կ միասին: պէրպէն. պէրապէր: di tratto, ſ. անկէն վաղվաղակի. խակ և խակ և ընդ: di primo tratto. զառաջինն. 'ի սկզբան անդ գործոյն. նոյնհետայն էպէպա. ա սահաւ: di tratto in tratto. երբեմն. Եւ ժամս ժամս: էրէրէ պէր: innanzi tratto, ſ. կանխաւ. կանուխ. յառաջ Ք զնամ: pigliar il tratto. ժամ, պարապ գտանել. ապասել պարապոյ: pigliar il tratto innanzi. կանխել: in un, կիմ ad un tratto, ſ. յանկարծակի. առժամայն. խակ և խակ: հարպիճէ: dare; avere; tirare i tratti. լինել 'ի հագեվարս. 'ի շունչ վախճանի հասանել: ձեռնէրնէ: non ne poter levar tratto. և ոչ վնաս գամ յաղթել. և ոչ 'ի միում խաղու յաղթօղ լինել: vincerla del tratto, կիմ vincerla della mano. զանձեռնէ յաղթել. դերազանցել:
Trátto, ta, ած. Քարշեալ. ձգեալ: ածեալ. առաջնորդեալ, եւն: տես Trarre.
Trátto trátto, ſ. Ժամ 'ի ժամ. առեղ. յաճախ. բաղում անդամ: ըզէ ըզէ. էրէրէնէր:
* Trattóre, ար. Տես Traggitore, Tiratore.
Trattóso, sa. Քաղցրաբերնեցաղ. քաղցրաբարոյ. քաղցրաքաղաքավար: հօդ ինօրնէրնէ. էրէրնէ: էնքեպ:
* Trattúra. Քարշուն. խրուն (առաստնից:)
* Trattúzzo, նոմ. Ասնուկ մէջոց: փոքրիկ նշան:
Travagliaménto. Տրաւգլիա. Վնաս. նեղուն:
Travagliánte, ſ. Աշխատասէր. վաստակաւոր: լուսնան:
Travagliáre, ո. Վաստակել. նեղել. տառապեցուցանել. տանջել: ձեքա էնքէ: աշխատիլ. վաստակիլ. գործել ինչ: լուսնան. էրնէնէ: Travagliársi, ɟ. Խաղնել 'ի գործ ինչ: ինրնէնէ: է. և ɟ. Աշխատ լինել. դնել գործեալ. Քանալ: ճակա էնքէ: ɟ. Նեղիլ. տառապիլ. հոգալ. սմանիլ: ինձնէնէ: պնօգնէրնէ օչմա: * il mare travaglia. 'ի ծովս է ծոլն: * un vascello travaglia. գժուարընթաց է նաւն:
Travagliatamente, ſ. Աշխատասէր. բծմ նեղուն:
Travagliáto, ta. Travagliatíssimo, ma. Վաստակեալ. տառապեալ. նեղեալ. հոգած: ինձնէնէ: աշխատեալ. վաստակեալ: եօ՜նան: come l' oro nel fuoco travagliato. տես զոսկի շրջբջեալ 'ի հուր:
Travagliatóre, ար. Վաստակիչ. նեղիչ. տառապեցուցիչ: տես և Bagattelliere.

Tra-

Traváglio . Վիշտ • տառապանք • նեղութիւն • հոգս • անձկութիւն : փչրիլ • գոսհիլ : աշխատութիւն • գործ • վաստակ • պահքի : paziente , կամ tollerante del travaglio . աշխատակիր • աշխատասէր • երկայնաբար : լաւ երկայն : Travaglio . Ի գործի ինչ պատահումն , որով պնդեն զերբևաք ամենի՝ ի բժշկիլ ընա , կամ առ ի հարկանել պայտս ի սմանի նիւ :

* Travagliosaménte, ած • բազում տառապանօք • վշտալից :

Travaglióso , sa . - sissimo , ma . Վշտագնիլ • տառապեցուցիչ • աշխատասէր • դժնդակ : պահքնիլի :

* Travagliúccio , նաժ • Փոքր նեղութիւն • դիպուած վիշտ , կամ ցաւ :

* Travalénte , ած • կորովագոյն • յաջողակագոյն :

Travalicaménto . Անցք • անցումն : ելեւէջ : un monte . անցանել ընդ լեառն : il comandamento . անցանել պատուիրանաւ • լուծանել պատուիրանն : ընկալելի լսանմամբ :

Travalicáto , ta . Անցեալ յայնկոյս • անցեալ ընդ :

Travalicatóre , աւր • Որ անցանէ յայնկոյս • զանցանօղ :

Travasaménto . Հեղուլն , կամ թափուլն յայլ աման .

Travasáre , ն • Հեղուլ յայլ աման • թափել ամանի յամանոյ • պօշալեմամ • ափեփամ • փոխել յայլ փուկաս : ց • Փոխոխել • փոխել (ի չարագոյնն :) ջեռ իրիրել :

Travasáto , ta . Հեղեալ • թափեալ յայլ աման :

* Travasatóre , աւր • Որ հեղու յայլ աման :

Travâta . Պատուաստ ի գերանայ : պատանգօղ

* Travâto , ած , աւր • Աւել ղերիվարէ , որոյ երկու հեղ մակոյկեան ոտք են սալեակք :

* Travatúre , յոգ , իգ • Շարք , կամ կարգ գերանաց • առաստաղական • հիմնատաճարք • գարաւանգ • փերիւլուկ • հագուստ :

Traudíre , ն • Թխել , կամ այլ ընդ այլոյ լսել • սխալ լսել ի լուրն :

Tráve , աւր , և իգ • Գերան • հեծան • փրիկ : viva trave . ծառ գերանագ : ogni bruscolo parere un trave . ամէն չիւղ երևիլ գերան : dar la trave . չողոքորթել :

* Travecchiézza . Խորին ծերութիւն • զառամութիւն :

* Travedénte , հ • Որ տեսանի այլ ընդ այլոյ :

Travedére , ւ • Սխալընդ այլոյ տեսանել • թիւրաշնմարել : նպաստ ելոյծ :

* Travediménto . Տես Abbagliamento , Abbaglio .

Travedúto , ta . Սխալ ընդ այլոյ տեսեալ :

Travéggole , Travvéggole , իգ , յոգ • Aver le travveggole . Սխալ ընդ այլոյ տեսանել • սխալել աչացն : նպաստ ելոյծ : մշուշանիլ աչաց : նօրոլերի գարմանք : far venir le travveggole . այլ ընդ այլոյ երևեցուցանել :

Travérsa , գոյ • Գօտի , կամ խոտորնակ • (ըստ փայտ գեալ խոտորնակի ի սնդեղ ղայլս , կամ յարդել ղուլ :) գոտագործ • պատուար ինչ , կամ պատանէ : Մի ի ջոց լայնու ճիճ (ըստ որ անցանէ մեծմին ինչ յընթացանալն •) լայնուլ • ընդարձակուլ • օրինաց • էն • կողմնայկան , կամ կայմեայ ճանապարհ • գան ելոյ • սահմանելոյն ելոյ : Տես և Manrovescio . Ձախորդութիւն • վիշտ • դժբաղդուլ • (ըստ այսմ յետին նշանակութեան առակարարար ասի Traversía .) Alla traversa , հ • Տես a Traverso . Եւ՝ կատարելապէս • ցաւամամբ :

Traversále , ածՏես Trasversale .

Traversaiménte , հ • Խոտորնակի • կողմնակի • առ ի չիւղ • այլընդ :

Traversaméntо . Անցումն • անցք : միջոց • անկանելիս :

Traversáre , Attraversáre , ն • Անցանել յայնկոյս • ի միւս կողմն • հատել անցանել • անցանել (ըստ ջաքն , ըստ լերինս , և նման) անցանել խոտորնակի : ելեւէջ : un fiume a nuoto . անցանել ընդ գետ ի լուզ : ց • Դնել խոտորնակ ի վրն միմանց :

Traversária . Գործի ինչ ձկնորսաց :

Traversáto , ta . Անցեալ : traversato di tre colori . գաւազանաձև նկարել եռագոյն : strade traversate . խաչանիշ ճանապարհք , կամ փողոցք : Traversato . Ցոյց • յայտնութեամբ հաստատուածս (ձի ։)

Traversía . Հակառակ հողմ մրրիկ հակառակաչափ ճանապարհի ընթացից : Ձախորդութիւն • վիշտ • աղէտ • չարիք : պէտ • գործ :

Traversiére , աւր • Նաւակ ինչ միակայմ :

Traversíno . Ի փայտ ինչ անցեալ խոտորնակի ընդ լայնութիւն վառօդարանի նաւուն , որ ե՛ի վերս ունի ընդ ղեկին՝ որ չարժի ի վրն նիւ :

Travérso , գոյ • Անցումն ընդ • անցք : Տես և Manrovescio .

Travérso , sa , աձ • Խոտորնակ • խաչանիշ • առ ի կէզ : այլընդ : գաւազանաձև , կամ չերտաձև նկարել : Հակառակ • նեղհակ գործոց • գժնդակ • անբնական • խնամ (բանք :) ձ , կամ per , կամ da traverso . կամ attraverso , հ • կողմնակի • առ ի կողմն • առ ի չիզ խաչաձև • խոտորնակի • առանձնակի • որամանկիս նաւարք : այլընդ : Համպեի : Եւս՝ Ընդ • ընդ ամէն • ընդ էնոպես : a traverso de' campi . ընդ մէջ գաշտաց • ընդ գաշտս : di traverso , հ • կողմնակի • խոտորնակի • առ ի մէջ հայելոյ : Եւս՝ ի կողմանէ յայնուէնի • ընդ յայնուէն : alla traversa , կամ à traverso . կամ da traverso . ընդ ակամբ • խեղճուկ , խառնիճ (հայիլ •) առ ի գինի (ակնարկելոյ) էրէի : dare attraverso . յայլ նի հակառակիլ : dir a traverso . միշտ պղպջել ասել : հակառակիլ : gli andata a traverso . ուլ յայլոց նիմ . ընդէմն պատահեաց նմ : andar a traverso . քնկմիլ : la nave è andata a traverso . խորտակեցաւ նաւն : ha dato a traverso gli scogli . զարկոյց գնաւն ի ժայռս , կամ ընդ ժայռս : la luce passa a traverso il vetro . լոյսն անցանէ , կամ թափանցէ ընդ ապակին : prender le cose a traverso . մեկնիլ ի թիւրն • ի թիւր միտս առնուլ : ed ecco da traverso Cesare . և ահա գայր ի կողմանէ կեսար : andare , venire di , կամ per traverso . երթալ առ ի կողմն • կամ գալ խոտորնակի , կամ ի կողմանէ : travi messi a , կամ per traverso . գերանք խոտորադիրք , կամ եղեալք ընդ խոտորնակս : camminar da traverso . ընթանալ առ ի կողմն կամ առ կէզ : riguardar da traverso . հայիլ ընդ ակամբ , խոժոռս :

Traversóne , հ • Խոտորնակի • առ ի կէզ • առ ի կողմն • խաչանիշ • եղէի • այլընդ :

Travertíno . Տես Tiburtino .

* Travestiméntо. Այլակերպագ • այլակերպանի • կերպարանք • պատրուակ • կեղծաւորութիւն : Եղծիլ :

Travestíre , ն • և ց • Ծպտել • յայլակերպութս լինել • ծանօթս լինել ընդ ծպտիլ եղծիլ • ոչխոյ : si travestì da pastore . զինեցաւ հանդերձ հովուականս Travestirsi , ց • Գիմակս արկանել զերեսաց առնի փեթիրիչ : Եւս՝ պատրուաբանել կամ վերարկել զանձն պատասխանի : էոիկնինի գոչեցմամ : i travestiti si conoscono al cavar della maschera . առակ • ներկ գունիք և գաւաք՝ Հուսկ ուրեմն գան յերևան :

Travestíto , ta . Ծպտեալ • այլակերպեալ • եղէ :

Travétta , նաժ • Փոքր գերան • փրիկ • փուխի փրիկ :

* Traviaménto . Ջարտուղութիւն • խոտորութիւն • մոլորութիւն :

Traviáre , ն • Ջարտուղեցուցանել • խոտորեցուցանել

նել 'ի Հանապարհէն. մոլորեցուցանել: Հօլան լաբ. հատ: Traviârsi, ì. Զարտուղել. մոլորիլ: Հօլան ը ընթացք: խոտորիլ յատկագիծ ճանապարհէն. արտագոյ արշաւել:

Traviáto, ta. Զարտուղեալ. մոլորեալ յուղղոյ, և ն:

Traviatóre, ùr. Զարտուղի. զարտուղի անկեալ: մոլորեցուցիչ:

* Travicélla, Travicéllo, նոմ. Տես Travetta.

* Travilláno. Տես Villanissimo.

* Travínto, ta. խզտա յայրհաստարեալ:

* Travisaménto. Ապակերպութիւն. այլակերպութիւն:

Travisáre, ì. Ծպտել. այլակերպել: թեպետ. եղծել: Travisársi, ì. Ձայլակերպս լինել: Ծպտիլ. թեպետիլ. ոչնչ: ն. խաբել. այլ ը այլոյ ցուցանել:

Travisáto, ta. Ծպտեալ. այլակերպեալ:

Travíso. Դիմակ. պատրուակ երեսաց:

* Travoláre, ì. Ցոռնիլ յայնկոյս, կամ անդր քան: Թռչիլ ը մէջ. Թռուցեալ անցանել ը (դեռ:)

Travólgere, ì. Շրջել. գարձուցանել. վերը 'ի վայր առնել: փլեցուցել. ալը խոր երկիր:

* Travolgiménto. Շրջումն. խռովումն:

* Travoltaménte. Տես Stravoltamente, Tortamente.

Travoltáre. Տես Travolgere.

Travólto, ta. Շրջեալ. վերը 'ի վայր եղեալ: փեփրուիր:

Travólvere, ì. Տես Travolgere. ‡ Վերը 'ի վայր լինել:

* Travóne; ùr, աստ. Ահեղ, կամ սաստիկ գերան:

Travvéggole. Տես Traveggole.

* Trazióne, խգ. Զգոլումն. քարշումն:

Tre, աբ, և գոյ, ար. Երեք: իսկ: tre volte. երիցս: tre tanti, կամ tre cotanti. երիցս նոյնչափ. երիցս աւելի. այլ ևս երկուս. a tre a tre, երիք երիք:

Treágio. Սոտայածին լաթ. ինչ 'ի նշանակել զգեստ յայ ինչ ազնիւ:

Trébbia. Կամնասայլ: և "Գաւազան ցորենահարի: փեչկն:

Trebbiána, Trebbiáno. Ազգ ինչ խաղողոյ: Trebbiáno. Եզիս ազգ ինչ ոսխասակ և քաղցր գինւոյ:

Trebbiáre, ì. Կամուլ. ծեծել գաւազանաւ զորայս ցորենոյ, կամ զայլ սերմանս: հարման պէսպէս. հարման չափ: գանել. հարմաճել: Տես և Tritare.

Trebbiatúra, Կամուլն. ծեծումն որայից: հարման չայրէ. պօղապ փեչխուքն: հարմանի:

Trébbio. Գոլորշի եռալոյ տեղ եռալոցոյ: խոտ ևօլ տղէ: խոտակոյտ. կենդանակոյտ. զբօսանք: հոտահոտիլ. էյլենալ: stare a trebbio. կամ far trebbio. զբօսնուլ կենդակոյտել. զոմարձանալ խօսք կոյտել: հալ 'ի զբօսանս:

Trebelliána, կամ Trebelliánica. ած, և գոյ, իգ. Ի ջորջդ մանն' զոր կարող է ժառանգն պահել վճռաւորութեան. ըստ զFideicommisso: Bisogna fare la trebellianica. առաջ է, և ասի ընդմէնէդ, որ ինչ ի մեզ ստացեալն ինն զնշմարութիւն էրէն. Պէտք է նոյնպէս ցուցանել յորմէ 'ի բանից նը:

* Trebúto. Տես Tributo.

Trécca, իգ. կին պղպեղաձու. ընդավաճառ. խառատաւաճառ. բանկարավաճառ. նպարավաճառ. վաճառօղ տաբէլի երաց: Նանուկ. պտիղ. դանձաւոր նը գառ:

Treccáre, ì. Վաճառել տնդիմ ոյնոսկ բանկարս: խաբել:

Treccheria. Ընդավաճառութիւն. կղպղավաճառութիւն. պղպեղավաճառութիւն: բանկարավաճառութիւն: խաբէութիւն. նենդ. դաւադրութիւն. գաւեւկցութիւն:

Trecchiéro, ra. Պաղպաձէլ. որ ընդավաճառէ, առ

Tre

ղղպեղավաճառն, կամ առ. խառատավաճառն: խանբեբայ:

Tréccia. Հիւսք. հիւսուածք: էօրմէ: Հիւսք վարսից: ոտ էօրմէի: * ոսպարմիք, կամ ուռք որթոյ: discinta in treccia. հերթաձակ (կին:)

* Trecciáre, ì. Հիւսել (գհերս:) էօրմէ:

Trecciéra. Զարդ հիւսից հերաց:

Tréccola. Տես Trecca.

Treccóne, աբ. Պղպեղավաճառ. ընդավաճառ. խառատավաճառ: Նանուկ. պաճար. պղպեղավաճառ:

Trecentésimo, ma. Երեքհարիւրերորդ: իգ իւրաքանչիւր

Trecentísta, աբ. Իտալացի մատենագիր չորեքտասանեերորդ գարուն: որ նմանող լինի ոճոյ իտալացի մատենագրաց չորեքտասաներորդ դարուն:

Trecénto, ած, ի. և գոյ, աբ. Երեքհարիւր: իգ իտալ. autori del trecento. մատենագիրք չորեքտասանեերորդ դարուն:

Tredicésimo, ma. Տես Tredécimo, ma, ած. մերթ և գոյ, Երեքտասաներորդ: ծն իւրաքանչիւր:

Trédici, ած, ի. մերթ և գոյ, աբ. Երեքտասան: ծն իւրաքանչիւր:

Trefóglio. Տես Trifoglio.

Tréfolo. Ոլորածոյ ասղանի, կամ թելոյ, (յորոց 'ի բազմի միանգամայն ոլորելոց գործի չուանն:) պնդութիւն իւիի:

Tregénda. Բաս ինչ մեռացածին, որ ըստ կարծեաց այսոցմանց է խումբ ինչ առ աչօք հրեշից, որք չորքին գիշերային կահիւք լուացելովք:

Treggéa. Շաքարագործք. շաքարեղինք: ընծեղոյկ. gittar la treggea ai porci. առակ. արկանել զմարգարիտս առաջի խոզաց:

Tréggia. Գործ ինչ սայլանման' զոր ձգեն ը քարշ եզինք: ռամկ" Քաղխոր. դահուկ: գլոգ:

Treggiatóre, աբ. Վարիչ, կամ առաջնորդ դահկին. եզոյ:

Trégua, Triégua. Զինադադարութիւն. դադարութիւն 'ի պատերազմէ: հրեաբէպէ. վաբէ ինչ օրան առնլի հանգիստ յաչխատանաց. գուլ: առհաւատ: դադարութիւն (ցաւոց:) far tregua. առնել զինադադարութիւն. գուլ տալ պատերազմից:

Tremánte, հ. Որ դողայ. որ զդողանի հարկանի:

Tremére, ì. Դողալ. զդողանի հարկանիլ. սարսափել 'ի ցրտոյ: ընկրկիլ: զահի հարկանիլ. գոլգոթալ. սասանիլ. ցնցիլ. չարժիլ: անկինանիլ: Far tremare. Դողցուցանել: ընկրկեցնել: եւս' զարհուրեցուցանել. սասանեցուցանել:

Tremébondo, da. Բաս լաթ. Դողացօղ. ահաբեկ:

* Tremefátto, ta. Պակասեալ. զարհուրեալ:

* Tremendaménte, ù. Սոսկալիօրէս. ահագին ինն:

Treméndo, da. * Tremendíssimo, ma. Սոսկալի. սարսափելի. զարհուրելի: գօրհասլաս. հեղգնելի:

Trementína. Թերեբէն. խեժ բևեհնոյ և այլ նմանն իւղային ծառոց: ընկրկինդ:

* Tremerella. Բաս ասի: Տես Tremore.

Tremíla, ած, ի. և Tremília, գոյ, իգ. Երեքհազար: խօ պին:

* Tremíscerè, ù. Բաս լաթ. Տես Tremare.

Trémito. Դողդոջուկ: ընկրկիլ: գօրհաս:

* Trémola. Տես Torpiglia.

Tremolánte, հ. Դողդոջօղ. դողդոջուն: ընկրկինդի: չոլշոլուն:

Tremoláre, Tremuláre, ù. Դողդոջել. երերալ. ծածանիլ (ջուրց:) ընկրկինդի. հեղհեղինդի: չոլշոլալ:

* Trémolío. * Trémolo, գոյ. Տես Tremito.

Trémolo, Trémulo, la. Tremolóso, sa. Դողացօղ. դողդոջուն. երերուն. Երերուն. ընկրկինդ:

Tremóre, աբ. Դող. դողդոջումն: ընկրկինդ: երկիւղ. կասկած: գօրհաս:

Tre-

Tremoróso . Դողացօղ . սարսափել . երկիւղ :
Tremóto . Տես Tremuoto .
Trémula . Բարտի , կամ կաղամախի . (ի ծառ ինչ բուսեալ առ գետեզերօք . որոյ տերևք են յար՝ի շարժմանն . կոչի և Alberella .) գարս թօզ ապաճը գաւազի :
Tremuláre , Trémulo . Տես Tremolare , ան :
Tremuóto , Tremóto . Վտռտաշարժ . երկրաշարժ . ժուխ . սասանումն երկրի : ընդունի : dar le mosse a' tremuoti . հրամայն սալ . հրամայել :
Tréno . Տես Traino . խոմբ ծառայից . սեղկից քաղցումն : եկող գալապաւորը . գալապաւորի :
Trénta , ածՀ . Երեսուն : օխտը :
Trentacinquésimo , ma . Երեսնեերորդ հինգերորդ : օխտը պեչինճի :
Trentamíla , ածՀ . Երեսուն հազար : օխտը պին : եա՛ գոյ . Տես Tregenda .
Trentancánna . Ի մեռացածին հիմալ հնարեալ՝ի սահուռակս , առ երկկոյանել զաղայս : գաւազ գօնդօղոյ :
Trentaquattrésimo , ma . Երեսնեերորդ չորրորդ : օխտը պեօրպիանճի :
Trentatrésimo , ma . Երեսներորդ երրորդ : օխտը խալեանճի :
Trentavécchia . Տես Trentancanna .
Trentésimo , ma , ածՀ . Երեսներորդ : օխտըանճա : եա՛ գոյ . Երեսներորդ մասն : Տես և Trigesimo .
Trentína , գոյՀ . Երեսնեակ մի . երեսուն : օխտը :
Trepidánte , ած . Բաւ լար . Դողացօղ . զարհուրելով :
Trepidáre , բ . Բաւ լար . Դողալ առ աշխ . սասկալ՝ ինքնիշխ :
Trepidazióne , իգ . Բաւ լր . Դող . սասկումն . երկիւղ :
Trépido , da . Բաւ լր . Դողացօղ . անդադրելի . երկչոտ :
Treppéllo . Տես Drappello .
Treppiè , Treppiéde , արՀ . Սանակալ . կիմ եռասանի յատկահարկացին . կասկարայ : սաճայոգ : Treppiè d' Appollo . Տես Tripode .
Treréme , իգ . Տես Trireme .
Trésca . Ազգ ինչ նռանի երագարագիծ պարուղ : Ա. կումբ . ժողով ընկերաց . ընկերուհի : ձեռնիաս : գործ բազմանձիւն : խալատը : անպտիք . ոչինչք . խաղալիկ : այլն օյսն չէ :
Trescáre , ն . Կաքաւել զ Tresca անռմանի կաքաւն կաքաւել : հօտս ինքնիշխ : շշնափել : էնինիշխ : խաղալ . զբօսնուլ . զոճարձանալ՝ի մէտասին : օդնոցիս էնինիշխ : գործել . առնել :
Treséata . Քաղաղանք . չաղփարկուիք :
Trescherélla , նոմ . Պտուիք . ոչինչ . անկիսան ինչ :
Trescóne , արՀ . Ազգ ինչ պարուղ , կիմ կաքաւուղ :
Tréspido . Տես Trespolo .
Tréspolo . Սեղանակալ . (ի եռասանի պատուհանգան սեղանոյ :) նեցուկ :
Trevertíno . Ազգ ինչ սպիտանման քարի , որ կոչի և Travertino , Tebertino , Tibertino .
Treviére , արՀ . Առագաստագործ . գէտ , կիմ վերայ կացու առագաստիկ նաւուն : էնչինճի :
Trézza . Տես Treccia .
Triáca . Թիւրակիս . Թիրակիս : ինչ : դեղ : esser triaca d' alcuno . լինել ախոյեան ուրուք :
Triangoláre , ածՀ . Եռանկիւնի : իւղ եօթնչի : եա՛ գոյ . բաւ անպա՛ . Եռանկիւնի . (ի միան ինչ :)
Triangolarità . Եռանկիւնութի . խոկոյն եռանկեան :
Triángolo , գոյ . Եռանկիւն : իւղ եօթն : Եռանկիւն . (ի մեծ խարտոց ինչ եռանկիւնի :) Եռանկիւնի . (ի հանապատիզումն ինչ :)
Triário . Բաւ լար . Երրորդ կարգ հռովմէական լեգեոնաց . միշտ ի կիր ածի ի յոգնակին Triarj .
Tribáda , իգ . Բաւ յոռնաց . Լիս իգամոլ :

Tribaldáre . Տես Trabaldare .
Tribbiáre . Տես Trebbiare . խորտակել . փշել :
Tríbo , Tribù , Ձէգ . ռոմմ . (ի միս ի մասանց յորս ի հնումն բաժանէին զաղգս կիր զքաղաքս յորս շրջումն զարմից և ասանց :) ինդիկ :
Triboláre , ն . Վշտացնել . նեղել . չարչարել . առապարտացանել : ձէքա էնինչ . ոչխար , ե , ե՛ գնել . տառապիլ : ձէքա , ոչինչ ընդէր :
Triboláto , ta . Վշտացեալ . խոշտանգեալ . ած :
Tribolatóre , ար . Վշտացնիչ . նեղիչ :
Tribolazióne , իգ . Վիշտ . նեղութիւն . անձկութիւն . տառապանք . փշնին . փշոց . պետ :
Tríbolo . Տատասկ (ի առնչ ինչ բնի փշալից պտուղս , որք կոչին նոյնպէս Triboli . և ի հրկինս գամք քային , և չայրին : ցանեցանին կոչի՝ ուր փշնին և չայրին Tribolo acquatico , Corniola , Castagna d' acqua . ինչ էնինճանին : Փուշ փշոնին Առանց ինչ չնտաւեաս յորմէ ծորկ չու բ քայցարհաս կոչի և Erba verturina . Triboli . Երկաթի տասասկք . (՝ի հնումն հինգատասեր երկաթիք , զորս ցանեին առ ճանապարհս արդիւնաւոր զինչս չնծ՝ի քայցրոս թշնամեաց :) Tribolo . Վիշտ . նեղութիւն տուգ մեռելոյ :
Tribolóso , տ . Վշտալի . նեղեալ . ցաւագին :
Tribómetro . Ի քնարանական գործի ինչ չափելոյ զչիւռն մարմնոյ . տոռգաման՝ Ըփպափ :
Tfibraco . Երփեղ . (ի ոտն տապալափական բակամբեղ յերկոյ տուղ վանկից :)
Tribù , արՀ . Տես Tribo .
Tribuíre , ն . Ընդունել . ընծայել . տալ . Վրկել :
Tribuláre . Tribulo , ան . Տես Tribolare , ան .
Tribúna . Բարձրակոպին , կիմ բարձրաւանդակ առ ձագաց , և այլ երևելի չինեաձոյ . ամբոն : Վիրք նաւուն երաժչանց (՝ի վերնոյն :) Վերնաւուն . (ի բարձր և տպանձին վայր ինչ ի կիսի գետց . առ նսին ոմանք՝ի լսել հանդատանալի զնծայնի պատմութիւն . տպՀ՝ ուրիք ուրիք կոչի Coretto .) եա՛ կոնք տաձարաց . (ի կիսաթոյրի և կամարաձև մասն յատարտ գասու է կերնդանց . որ լատիներէն կոչի և Concha .) Ի մեծ եաի նաւանիկ յատնաց . և տեղ մայեցուց .) Ը այսմ կոչի և Aringhiera ; Ringhiera .
Tribunále , գոյ . արՀ . Վտնեան . բեմ գատաւորին . գատաստանարան : փշնին . փշոնին : tribunale della penitenza , կիմ della Confessione . տաճան խոստովանուհ , կիմ խոստովանարան : far tribunale . գատաստան առնել . վշտնա հատանել :
Tribunále , ածոհ . Վտնեական . գատաստանական :
Tribunalménte , գ . էշատնի . ՝ի գատաստանի :
Tribunáto . Տրիբունութիւն . կր ատենիմն . ինչ պատուոյ և իշխանութի նախին հռովմայեցւոց :
Tribunésco , ca . Tribunizio , ia : Տրիբունական :
Tribunétta , նոմ . Տրիբունին :
Tribúno . Տրիբուն . (կր պատուանուն ինչ նախին հռովմայեցւոց :)
Tributáre , ն . Հարկս հարկանել : հատուցանել զպատուպատուհաճ գովութիւն :
Tributaría . Տես Tributo .
Tributário , ia . Հարկատու : հարկ կենալոյ պէտ :
Tribúto . Հարկ . գլխահարկ : հարկ . վերնի : dare tributo . հարկս հարկանել . լինել հարկատու :
Tricípite , արՀ . Եռագլուխ . (ի միան ինչ բազկացեալ յերից . ականաց և չետեղեալ ը առաչգոյն երանայ . և ը երկայնոյն ոսկեր ազդերն :)
Triclínio . Սեղանատուն . (կր աւանակ , կամ օթոյ ինչ ուր կային երեք թիկնաւոր բազմոց , յորս ուտելն նախնիք յատուցս ասէին :)
Tricománe . Ձարխատ . (ի բոս ինչ բուսեալ . որ կոչի և Adianto , Capelvenere , պտուղք թոռ . տեղերս

Tricórde, ս. Եռապի. երեքքանեան: Նաև տիրեւէ՛ն:
Tricorpóreo, ea. Եռամարմին:
Tricúspide, ս. բաս. լատ. Եռասայր. եռասայրի:
Tridénte, ա. Եռաժանի. երեքաթակնիք: Նաև փիլէ՛ն եապա. Նաև լեռնիկ. ղէդէն:
* Tridentiére, ած. Զինեալ եռաժանեաւ. որ ունի ՛ի ձեռին երեքաթակնիս:
* Tridentíno, ած, ա: մերմի և գոյ. Տրիդենտեան ժողովն:
* Tríduo. Եռօրեայ ժամանակ. երեք աւուրք: Նաև կիանկիտ. Նաև կիան:
Triégua, և Triémito. Տես Tregua, և Tremito.
* Triennále, ած, ս. Եռամեայ. պատահական եռամեայ ժամանակին: Նաև եէլէտ:
* Triénnio. Եռամեայ իշխանութիւն. եռամեայ ժամանակ: Նաև եէլ. Նաև եէլէտ:
Triénte, ա. Դրամ մի՛ նահանգաց, որ արժէր զերծորդ մասն Asse մի՛ն. ըստ երեք մասնիս:
Trierárca, ա. Վերակացու ցգնաւատորմ. (՛ի հնումն էր պաշտօնատար որ կարգէր ՛ի հանդերձել զնաւս զինուք, մարտիկք, ճիւաղորք, և պաշարովք:)
* Trietéride. բաս յան. Տես Triennale.
Trífera. Բազադրածոյ դեղ մի՛ զ որ ունի յատկութիւն:
* Trífido, da. Բաժանեալ երբիս. բաժանելի յերբիս. եռահերձ:
Trifogliáto, ta. Գործեալ ոտի զաւռոյս. Նմանի աւռոտի:
Tríföglio, Trefóglio. Աւռոյս. աւռաւոյս: Քնձնի:
Triforcáto, Triforcúto, ta. Եռաճանի. երեքապրի: Նաև պիւէ՛ն. Նաև լաճալէէ: երեքճիղ (ոստ:)
Trifórme, ս. բաս. լատ. երեքձեւեան. երեքկերպեան. եռադիմի: Նաև չէ՛իէլէ՛ն. Նաև խալէ՛ն:
Trigánte, ա. Վերջին գերան նաւուն՝ որ հաստատուն ունի զինեալն:
Trigástrico, ca. Եռորովայն. (ասի զմկանաց մի՛ն բազկացեալ յերից միանաց:)
Trigésimo, ma, ած. երրորդերորդ: Ոլոպանձա՛: Եւ գոյ. երեսունք, կամ երեսնեակ. (է երեսնօրեայ պաշտօն, կամ պատարագ վա՛ ննջեցելոյն յետ մահուան նո՛ր. որ առաջաբար կոչի Trentesimo.)
Triglia. կամ Pésce cappóne. Ձուկն մի՛ն ծովու., որոյ գլուխ և ծիք են կարմիր: Ռնդէր պալէդէ:
Triglífo. Քար մի՛ն քառակուսի՛ ի զարդ Դորիկեան կարգի ճարտարապետութեան:
* Triglioléttа. Ի նմանական Triglia մի՛ն:
* Trígono, գոյ. Եռանկիւն: Եռանկիւն. (ըստ այսոցիկ զաբաշխից է միաւորուն երից մասրակաց կայցցեզերք՝ ի նմին ժամանակի՝ ի մի և ՛ի նոյն կայս երկնից?)
Trigonometría. Եռանկիւնաչափութի. (է արհեստ չափելոյ զեռանկիւնս:)
Trigonometricaménte, ի. Եռանկիւնաչափօրէն. Ըստ կանոնաց եռանկիւնաչափութեան:
Trigonométrico, ca. Եռանկիւնաչափական:
* Triláтero, ra. Եռակողմեան. եռակողմի:
Trilláre, ե. Գեղգեղել. (ասի զսոսկ ՛ի բերնէ մարդկան ձայնից. Եւս և հնչմանց նոճազաւրանաց:) Նախ. օր. Նաֆոյ:
Trillettíno, նոյն գեղգեղումն:
Trillióne, ա. բաս. լատ. Եռասիլիոն. (ըստ միլիոն ինից երկմիլիոն. կամ որ նոյն է՝ միլիոնիցս միլիոն անգամ միլիոն:)
Tríllo. Գեղգեղումն. (ըստ երաժշտաց է զուղորդիւն ձայնի, կամ հնչմանց նոճազաւրանաց:)
Trilústre, ս. բաս. լատ. Հինգեամեայ:
* Trimémbre, ս. Եռանդամ:
* Triméstre, գոյ, ա. Եռամսեայ ժամանակ. երեք ամիսք: Նաև այ:
* Trímetro. Երեքոտնեան, եռոտնեան (ոտանաւոր:)
Trimpelláre. Տ Strimpellare. Վայրապար յաւղել:
Trína. Զարդ մի՛ն անկոճածոյ. ժապաւէն մի՛ն անկոճածոյ: Ծաղապաղ. պիսրնեճի՛ն ղէրի՛ա:
* Trináto, ta. Զարդարեալ անկոճածովք: Ծաղապաղեալ:
Tríпca. բաս նա՛. Trinche, և Insenature. Են հասարակաւն կառանքն պատեալք ցնաւս:
Trincáre, ե. Ընդել յոյժ, սաստիկ (գինւոյ:) Նաև խմել:
Trincarélla. Փայտեայ կոնք թղթագործեայ. կամ խողովակ մի՛ն ջրաբեր:
Trincaríno. Երկայն և սուեղ տախտակք մի՛ն տախտակամած նաւուց:
Trincáto, ta. Արբեալ սաստիկ: Խորագէտ. խրատնեալ:
Trincéa. Պատնէշ զինուորական. խրամ պատուարակ: Ռէվէրէնչ. Բապխէ. Լուգիֆէնկի:
* Trinceraménto. Կանգնուածն պատնէշաց:
Trinceráre, Trincieráre, ն. Պատնէշ անել. փակել պատուարաւ. կանգնել հոդաբերս. փոս հատանել: Ռէվէրէնչ գոչէնչ գոչալիմ. * Trincerási, յ. Փակիլ. ամրանալ ՛ի պատնէշի. պատնէշակ լինել:
Trinceráto, Trincieráto, ta. Փակեալ պատնէշաւ. պատնէշակ. պատուարակ: Ռէվէրէնչէ: Եւ գոյ. Պատնէշակ տեղի:
Trinchétta. Եռանկիւնի առագաստ մի՛ն զոր ՛ի նաւս պարզեն յառաջոյ կողմանէ:
Trinchettína. Ի երրորդ առագաստն միոյ ՛ի կայմ միոյ ցգնաւատուն:
Trinchettíno. Աւռաջին և քարձրագոյն ափն, կամ կողմն ցգնաւատուն:
Trinchétto. Առագաստ մի՛ն նաւու: կայմ մի՛ն ցգնաւու:
Trinciánte, գոյ, ա. Կերակրաբաշխ. կամ հասանող (է պաշտօնատար ոք, որոյ գործ է հասանել և քաշանել զկերակուրս ՛ի սեղանի առաջի տէ՛ր:) ունի և Smargiasso.
Trinciánte, ած, ս. Հատու. պարտատու: Ծուրի՛ն:
Trinciáre, ն. Հատանել մանր. հատանել, կամ յօշել զկերակուրս ՛ի սեղանի: Ծուրի՛ն: Հատանել, կամ պատառել զհանդերձս: trinciare capriuole, կամ սոսկ trinciare. ոստնել ՛ի կաքաւելն: la palla վանել զգնուածն:
Trinciáta, Trinciatúra. Բաս յիսվարթին. Քնցումն երասանակին ՛ի սանձել զընթացս երիվարին:
Trinciáto, ta. Հատեալ. յօշեալ, և՛ն: Ծուրի՛ն:
Trinciéra. Տես Trincea.
Trincieraménto. Բաս. գնա՛. Կանգնումն պատնէշաց:
Trincieráre, Trincieráto. Տես Trincerare, և՛ն:
Tríncio. Հատուած. ցօշուած:
Trincóne, ա. Արշիւս: պէ՛ճ:
Tринélle, նփ, յոփ. բաս նաւարդաց. Են առասանք մի՛ն, զորս մանկունք նաւին կրեն ՛ի գօտոյ՝ ունել զգնացս ՛ի պատրաստի առ գանազան գործս:
Trinità, - táde, - táte, նփ. Երրորդութի: Ռէալիոփ. ալիզ. նեւ՛ի՛ոփ: ասն ամենմնոյ երրորդութի:
Trinitárj, ա, յոփ. Ուսուցօղք երրորդութի. (են զանազան հերետիկոսք և ազանդաւորք չհնամբք ձեռակին անձանց երրորդի. և յատկապէս Սոկինեանք. բայց ոչ ամերայն կոչին Unitarj. Մի՛ասդաւանք:) Trinitárj. Եռագաւանք. (Սոկինեանք այսպէս կոչին դուրսիսաւս, և՛ն, որք դաւանին զնոյն երրորդութի:) Trinitarj. են կրօնաւորք կարգի երրորդութի. օրոց գործ է ազատել զգերիս ՛ի ձեռաց անհաւատից:

* Trí-

Tríno, na. Երկքանձնեայ. եռանձնեայ. երկեակ (ձեռուքի:) Aspetto trino. Եռամասնեայ հայեցուածք. (ք՝ հայեցուած մտօրոյակայ, որք տարբ կային յիրերաց երկորդ մասամբ չնչաւորի զոգիակոսին:)

Trinómio, գս. Եռաբաչխ. (է ալճեպրեան քանակուի բաղկացեալ յերից եղերաց:)

Trío. Հրաժշտական յօրինուած եռամասնեայ. (ք զոր նուագեն երեք անձինք:) եա՝ Երեք անձինք համաչուխք՝ ի նոյն գործ, կի՝ ի նոյն գործ շահու:

Triócco. * Triócca. Տես Baccanella.

Trionfále, ած. Յաղթական. յաղթական:

Trionfalménte, գս. Յաղթանական. յաղթօղաբար:

Trionfánte, ած, ս. Յաղթական: հանուռ ի հիպոքրիքէր կեղծ: chiesa trionfante. յաղթական եկեղեցի. (ք՝ որք, որք Թագաւորեն յերկինս:)

Trionfáre, Triunfáre, ս. Յաղթանակել. ձեռնհաս ընդունել զյաղթական հանդէս, կամ շնորհել յաղթանակի, կի զյաղթօղական պատիւ: հանուռը ի հիպոքրիքէր կեղծ. հիպոքրիքէր օչխ. զանիկ օչխ: de' suoi nemici. յաղթանակել թշնամեաց իւրոց. ձեռնհաս զթշնամիս իւր: Ցնծալ յաղթանակաւ. ինդալ. տօն ցնծութեան կատարել: կեղծել երեսի: փոխանակ երեսի: della rovina di qualcheduno. ինդալ ընդ կործանումն ուրուք: Յաղթել. յաղթական լինել. նուաճել (զկիլիս:) երեսի. զանի երեսի: ն. Կատարել ումեք զհանդէս յաղթանակի. պատուել. մեծարանաւք ումեք զհանդէս յաղթօղական: Մեծարանաւք ումեք զանձնեայ պատկառ: le città. բռնանալ, կի՝ փլել քաղաքաց իսրահանալ առատապէս (՝իսրահանին:)

Trionfáto, ta. Յաղթել. ի պարտուի մասնել:

Trionfatóre, աբ. Trionfatrice, իգ. Յաղթական. յաղթանակօղ:

Triónfo, Triúnfo. Յաղթանակ, կամ յաղթական հանդէս. (ըր հանդէս լինէ, զոր ի հնումն կատարէին հռովմայեցիք ի պատիւ զօրավարաց՝ ի դառնալ նոցի ի պատերազմէն յաղթական զօրօք:) ձաղանուն. ձաղանել: պճէնք. հանուռ ի հիպոքրիքէր կեղծաքէնք փոանմասը. կեղծիք:

Tripartíto, ta. Բաժանեալ յերից. եռամասնեայ (պատմութի:)

Tripliçáre, ն. Եռապատկել. երեքկինել: խուճապ կիմել. ն. Եռապատկիլ. երեքկինիլ: ինչ գալ օչխ:

* Triplicataménte, գս. Եռակի. երեքկի. երբակի.

Triplicáto, ta. Եռապատկեալ. երեքկինեալ:

Tríplice, ած. Եռապատիկ: ինչ գալ:

Tripliceménte, գս. Երբակի: ինչ կիմելիս:

Triplicità, - táde, - táte, իգ. Եռապատկութի:

Tripola, Tripoletta. Եին ազգէ ինչ Battuta ից՝ ք երաժշտական. Չարկից:

Tríplo, la, ած. Եռապատիկ: ինչ գալ: եա՝ գս. Եռապատկին: ինչ գերբեր: ragion tripla. եռապատիկ համեմատութի. (ք երկրաչափից՝ է այն համեմատութի, որ գտանի՝ ի մէջ երիւց խորանարդից:)

Trípode, աբ. Տես Treppiedè. Եռոտանին ապոլոնի դից. (ըր աշտու ինչ ի տաճարի դելփեացոն ապոլոնի, յորում բազմեալ քրմուհին պատգամախօս լիներ:)

Trípolo. Հոլ կի կաւ լինչ. կի քար ինչ կակուղ ի սրբել և ի փայլեցուցանել ըբաչելնս և զնչայելնս և զհրահաչելնս: Խոխոչ:

Tríppa. Փոր. որովայն: գլուխ: Trippe. Փորոտիք. ընդերք. քաղիկ: Խշխոկ:

Trippáccia, աստղ. Ոլորավայն մեծ:

* Trippajuóla. Կին քաղցրավաճառ. Խչխոչեճի գասը:

Trippóne, աբ. Խոշ աստղ. Ա լ անպիտան, ապիհամարհ:

Tripudiaménto. Ընդ ինչ պարելոյ. պար:

Tripudiáre, ն. Պարել. խոյտալ. ցնծալ. հաճ ելեխ:

Tripudiatóre, աբ. Պարաւոր. կազուհի:

Tripúdio. Պարք. պար. (է մանաւանդ պարաւորաց բազմաց:) հաճ:

Tirégno. Խոյր եռաստակ. Թագ պատկան:

* Tiréme, իգ. Եռահարք. ցհկանաչ. (ըր ցհկանաչ ինչ նաւինեաց երեք կարգօք թիակաց:)

Trisacramentári, աբ, յած. Եռախորհուրդք. (են ունակք ի նորատնդից՝ որք ընունին միայն զերբ խորհուրդս. ք զմիւռոնելոն, զհաղորդուն, և զպաշխարութիւն:)

Tríságio. Երեքսրբեան. սրբասացուի. սր ած.

Trisávolo, Arcávolo. Հաւապապ. հաւապապ. (ք՝ պապ հաւուն:) փեռնէնի երեխի.

Triseziône, իգ. բաս երկուանի. Եռատոհ (գծից.) բաժանումն յերիս:

Trisíllabo, ba. Եռավանկ:

* Trisolco. Տես Triglifo.

Tristáccio, ia, աստղ. Նշեռնադործ. ապիրատ. ժան. ատգործ.

Tristággine, իգ. * Tristánza. Տես Tristizia.

Tristaméntе, գս. Տխրագին. Թաղծագին:

Tristanzuólo, la. Վատասաղ. անառասզք. նիհար. վախ մարմնով: պոյեֆ:

Tristaréllo, la, ած. մերձ և գոյ. նուճ. Tristerélllo. Ցոուի. չար. խեռաբարոյ. նենգաւորի. կեղծաւոր. կեմ:

Tristársi, յ. Տես Attristarsi.

Tristerélllo. Tristerellíno, na. Տես Tristarello.

Tristézza. Տրտմուի. տխրուի: խաւ. վհատ: չարութի. ապիրատուի. եղելուածագործուի. փնաւ:

Tristíssimo, ma, գնչ. Ամենատխուր. յոգնամաչխ: ամենաչար. ժանտաժուռ:

Tristízia. Տես Tristezza. Ժանդագործ. ապիրատ. (է բաւ նախատական:)

Trísto, ta. Տրտուր. տխուր: խաւ: վհատ: չարութի. ապիրատուի. եղելուածագործուի. փնաւ: նենգամիտ: փերշանք: չար ապիրատ. ամբարիշտ. ոճրագործ: եղկի փնաւ: անդութ. ահեղ: գոպիտելի: tristo fiato. ապականիչ, կի ժահահոտ: triste a quel, che lor vuol dare ajuto. վայ այնմ՝ որ կամիցի օգնել նոցն: alla trista. ցրտուր. ամպրոտութի. գանգատանօք. չարաչար: alla più trista. գեմ. գանկ:

* Tristóre, աբ. Տրտմուի:

Tristúzzo, za, նուճ. Փոքր մի տխուր. տրտմագին: փոքր մի չար. խեռ:

Tríta. Ընդ ինչ նաւակի:

Tritaménte, գս. Ատար: մանրապատում. մի ըստ մրոչկ. որոշագոյն:

Tritaménto. Ատրուածն. փշրուածն:

Tritáre, ն. Ատրել. փշրել. լեռուլ. աճիճանել. հոզդել (ընձանապարհ:) մանր քննել. որոնել:

* Tritavo. Տես Trisavolo.

Tritúllo. Տես Cruschello.

Triteismo. Ընդեռ երեքածից. ազանդ երեքածեանց հերեսիարհոսաց. երեք ածուելի:

Triteísta, աբ. Երեքածեան. (են հերեսիարհոսք, որք դնեն չիած երիս անձինս, և երեն ածուելիս, կի է ուելին:)

Tritíco. Խոչ լոփ. Յորեան:

Tritissimo, ma, գնչ. Ամենամանր. մանրամասն: proverbio. Տալտուր, կի հասարակագոյն, կամ քաղաքականօրէ առակ:

Tríto, ta. Ատրել. փշրել. լեռել: եղելիս: passo trito. քայլ մանր և չոյս: Trito. Հասարակ. անարգ. փանապաքի: պոյաղէ: սովորական. յաճախ.

ծանօթ : Եղէնաբէն · պեւէն :
Trítolo . Տես Minuzzolo .
Tritóne , ա. Տրիտոն · (է առասպելական ձեռ ծովու՝ կիսով չափ մարգաձերպ, և կիսով չափ ձկնա կերպ :) Ալր անարգ, կիմ անպիտան :
Tritono , na , ած · Եռաղորակ · բազկացեալ յերից ողորակաց : եւ՝ գոյ · Եռաղորակ · (է երաժշտական միաձանուի, կիմ ներդաշնակուն բազկացեալ յերից ամբողջ ողորակաց :)
Trittongo , գոյ · Եռաձայն · եռաձայնեան · (է վանկ բազկացեալ* յերից ձայնաւորաց :)
Tritúme , ա. Մանրուք · կոտորակ · մնացուք · ուլ պէս : * Ի եւ պակասաւճիճ լինչ ի նկարչուե , և յարձանագործուե , որով մնացուք կիմ անգամք են յաքնադնք, բազմանիճք , և կարի մանր :
Tritúra . Մանրումն · փշրումն · լսումն : Եղկ : վիճակ · ներս ւճիճ :
* Trituraménto . Փշրումն · օրսումն :
Trituráre , ն. բաս բեռ , և գեռ · Փշրել · լեռսել :
Triturazióne , երգ · Փշրումն · լսումն :
Trivella , երգ · Շաղափ : Տաքգաղ :
* Trivelláre , ն. Ծակել շաղափով , գչռով :
Triviále , ած · - lissimo , ma . Հասարակ · սովսկան · գռեհկական · ռամկական · անարգ · ծանօթ · պոյաղ :
* Trivialità , - táde , - táte , երգ · Հասարակ եղանակ · գռեհկական ոճ :
Trivialménte , գ. Հասարակ , կամ անպատշաճ կիմն օրինակաւ · անարգաբար :
Trívio . բաս լաթ · Գլուխ կիմ կիսգք եռուղեաց :
* Triunfále . Տես Trionfale .
Triunfáre , Triúnfo . Տես Trionfare , Trionfo .
Triunvirále , բաս լաթ · ն. Եռասպետական :
Triunviráto , բաս լաթ · Եռասպետուե · (է իշխանուե երից անձանց :) միաբանուե երից անձանց :
Triúnviro . բաս լաթ · Մին յեռասպետաց :
Trocáico , ca , ած · Մեծասաս . (ոտանաւոր :)
Trocantére , ա. Ին երիս գլխաւոր ցցուեալ* մաս ոսկանց ազդերն :)
Trocarre , ա. Գործի լինչ վիրաբուժից · տես ի Paracentesi .
Trochéo . կիմ Coréo . Մեծասար · (է երիամանիք ոտն ոտանաւորական , որոյ առաջին վանկ է երկար , և երկրորդն՝ սուղ :)
Tróchilo . Ջարդ լինչ Ճարտարապետական :
Trochísco , Trocísco . Դեղ բաղադրեալ ի զանազան փոշեաց խառնելոց դոյն հիւթով ի կտրիճ ղըզանգ ոճած լինչ սլինգ · զոր և ձևացուցանեն ըստ նմանուելոյն Ճախարակի : գաբ :
* Tróclea . Մեքենայ լինչ Ճախարակաւոր ի սկաս քաշըելոյ ի վիր ղբեաինս · փոլոպ · Տախտա :
* Tróco . Ազգ լինչ խեղեաց :
Troféo . Կախեան · (է կապատ Թշնամեաց՝ կախեալ ի բարձուս :) Ախոյեան · նշան յաղթուե · յաղթանակ · յիշատակ երևելի լինչ գործոյ : նշան :
* Trofei . Ախոյեանք · (են զարդք լինչ շինուածոց , կիմ արձանաց՝ բազկացեալ յատարաց պատերազմի , որ ի տուսերազէ , և ուիզայ , ի վահանաց , ի սաղաւարտից , են :)
Trogliáre , ե. Թռմռմել · ֆեղեղել · ֆեյլեղել :
Tróglio , ia . Թռմռմոլ · Թռմռաս : ֆեղեղել :
Trogloditi , ա, յոգ · Ազգ լինչ նախնի սիրիկեցւոց : Գեռնագնակ մնացորդք :
* Trogolétto , նաձ · Trógolo . Տես Truogolo .
Trója , երգ · Մատաղ խոզ · պիղի պօռոս : Ի եւ նաև խաղատական քառ կինչ . գոզ :
Trojáccia , ղէղծ · Անարգ խոզ մատակ : կինչ ալսեղի , կիմ շաղրագործ , գոզ :
Trojáno , ած , ա. բաս չեռավրծին · Ուհնհնաշարժ . (ասի զձիոյ , որք ուղին երկայն ականջս , և չարժին զայնս ատեղ :)
Trojáta . Խոսմբ Թիլինասպահաց ազնուականաց :
Trómba . Փող · (է փշղակաւն նուագարան մարտի) պօռոս : tromba chiarina . տես Chiarina . Suonar la tromba . Փող հարկանել · փղել : tornare , կիմ venire , կամ andare colle trombe nel sacco . անկատար Թողեալ զգործն մեկնիլ · դառնալ ունայ նաձեռն : vendere alla tromba . վաճառել փողաւոր · վաճառել յաճուրդս : Պղպեջ ասլնակ : pigliare la tromba . հանձակ հարկանել · հրատարակել ի ձայն փողոյ : dare le trombe . դուն գործել : dare nelle trombe . սկսանիլ փող հարկանել · ձայն տալ մարտի : Պատիճ , կիմ կնճռիճ վզնի : Քիչ հեռաձա : Ֆատիճա , կիմ կնճռիճ Հանդիպ կիմ մեծեղոց . (է այն մասն՝ որով ծծեն զկիւթս :) Փամիուշ հրաձիգ · (է հուր ինչ արհեստական՝ զոր արձակեն յաւուրս ուրախուե :) Քիչնիկ : Ի եւ հրացին ինչ պատերազմական : Tromba marina . Փող ծովային · (է միալն նուճադարան ինչ , զոր հարկանեն ապերամբ , և արձակէ զձայն փողանման :) Tromba da tirar acqua . Ջրհան (է ջրահան գործի ինչ գլանակերպ :) Բաւնաձպա : Tromba parlante , կիմ fonica , Porta-voce . Փող խօսնական (է փող ինչ , որ սաստկացուցանէ զձայնն , մինչև որոշիլ լսելի լինել ի հեռաստանեն :) Tromba . Փող խղճ · (է գործի ինչ փողանման , զոր ի կիր առնուն ծանրաբերք · որք զբերան փողոյն մերձակցեալք յունին իբրեանց՝ լսեն համարձակ :) Tromba . Բաս նաւորդաց · Ֆատիճա . Կնճռիճ · (է ապր ինչ մերկի կիճալ ի վերուստ ի ցեղեալ ամպոց :) հեռ բաս : Tromba . Փող · (է կողնջաձև խեցեմորքի ինչ ծովային :) Trombe Falloppiane . Փալլոփեան փողք · (են երկու անցք ծագեղք ի վերին և ի կողմնական մասանց յատակի արգանդին :)
Trombadóre , ա. Փողաւոր · փողահար : պօռոսան :
Trombáre , ն. Փողել · փող հարկանել : պօռոս ձայ տալ : Հանձակ հարկանել : լավ էնվէ :
Trombáta . Բարբառ փողոյ : փողումն :
Trombáto , ta . Փողեալ · փող հարեալ :
Trombatóre , ա. Տես Trombadore .
* Trombeggiáre , ն. Փող հարկանել · փղել :
Trombétta , նաձ · Փող փոքրիկ · պօռոսնաձպ : * Փաղ դեռն · գալարափող : բաս ֆեղեա : չաուախօս : տես և Trombettiere .
Trombettáre , ն. Տես Trombare .
Trombettáto , ta . Փող հարեալ · վաճառեալ յաճուրդս
Trombettatóre , աբ · Trombettiére , ա. Փողաւոր · պօռոսան : չաուախօս · չաղակրաս :
Trombettíno . Նոյն է : տես և Trombetta .
Trombétto . Տես Trombettiere .
Trombóne , ա. Ազգ լինչ մեծագոյն փողոյ : Որ հարկանէ զայս ազգ փողոյ : * Ազգ լինչ Tulipano տես ուռանեակ ծաղկին :
* Trombóni di cavalletto , աւ, յոգ · Են ազգ լինչ Թնդանօթից՝ նման հրացանից · զորս սովորաբար ի կիր առնուն ի ցեղականաս՝ ըստ ի նոսա շղթայակապ ուռմբս ի նոցէ զառաքուս , և զշռաձան :
Tronáre . Տես Tonare .
* Troncaménte , գ. Ընդհատ · ընդհատուբ :
Troncaménto . Յապտուումն · հատուումն · քաժանուումն : di lettera . կրճատուած գաւառ · (է ի բաց բարձումն մերոյ գրոյ :)
Troncáre , ն. Յապտել · հատանել · ծայրատել · ֆեֆե : ի բաց հատանել · նուազեցուցանել (զձախս :) խորտակել : աւարտել · գագաթեցուցանել :

Tron-

Troncataménte , ſ. Ընդհատ։
* Troncativo , va . Յապաղիչ ։ դիւրախորտակելի ։
Troncáto , ta . Յապաւեալ ։ հատեալ ։ նուազեալ ։ ⁂ խոխի ։ կրճատ ։ լծերատ ։ պակաս ։ ⁂ փոսոտ ։
* Troncatóre , ար ։ * Troncatrice , էի ։ Յապաղիչ ։ հատանող ։ կրճատող ։
* Troncatúra . Տես Troncamento .
Tróncо , գոյ ։ բուն ծառոյ ։ անա ։ ապաճ ։ ղարմ տոհմ։ պինդիկ ։ * իրան ։ կռնակ մարմնոյն ։ (ի մարմինն ա. ամաց դլխոյ ։) կօճղիկ ։
Tróncо , ca , ած ։ Տես Troncato . ընդհատ (բար. բառ ։) aver tronche le gambe . ահիճ ըմբռնիլ ։ ահաքին լինել ։
Tronconcéllo , նոյ ։ փոքր բուն ։
Troncóne , ար ։ բուն ծառոյ ։ կատորակ , կամ բեկոր նիզակի , և ն ։
Tróñо , ia . փքացեալ ։ դառդ ։ ամբարտաւան ։ հաղթող ։ ցաստղեալ ։ ղայրագին ։
* Trónito . Տես Tuono .
Tróno . գահ ։ գահոյք ։ ալեռ ։ բեմ ։ Աթոռք ։ (ի մեր լինն դասուց հրեշտակաց ։) պատուական ։ շանեի ։
Trópico . Արեւադարձ ։ (են երկու անուանվաքաշեալ կան շրջանակք երկնից ։)
Trópo. փոխակերպումն ։ (ի ձև լինչ հարուածանական։)
Tropología . Բարոյական խնամս սբ գրոց ։
Tropológico , ca . Բարոյական (խնամս սբ գրոց ։)
Tróppo , գոյ ։ Առատելութիւն ։ անչափութիւն ։ ամենայն ։ իբրեւ ։ գոյեմ ։ ogni troppo è troppo . կամ ogni troppo si versa . ասած ։ ամ լինչ անչափ է անկարգ ։ ամ լինչ ի չարին անցել՝ շնչայտուքի է։
Tróppo , pa , ած ։ Առատ ։ ատելի ։ անչափ ։ բազմատելութիւն ։ անպէտ ։ լծ ։ էիբաթ ։ con troppi maggior colpi , ſ. բազմագոյն կամ առատագոյն հարց ձածոյք ։ da troppo più , ած ։ պատուճանագոյն ։ ընտրելագոյն ։ վեհագոյն ։ վերագոյն ։
Tróppo, ſ. Անչափ ։ յանչափս պէսպէս ։ կարի կարի քիչ ։ լծ ։ էէ ։ troppo più . առատելագոյն ։ nè troppo , nè troppo poco . մի անչափ , և մի կարի առակս ։ parlo troppo . խոսիմ շատ , կամ ըներկար ։ troppo . անհուշա ։ ապագրե ։
Tróscia . Տես Stroscia .
Tróta. Կաթիլանալ ։ (ի ձուկն լինչ գեւոց և ընձայ։) ալա պաւելը ։
Trotáre , ն ։ Եփել զձուկն ոյն կկարելանալ ։
Trottáre , ն ։ Երագ ընթանալ ։ երագել ընթացն ։ (ասի զձիոյ ։ մերթ և զմարդոյ ։) Լինչ ։
Trottátto , ta . Երագ ։ երագաոյն ընթացեալ ։
Trottatóre , ար ։ Երագընթաց ձի ։ ինչն ան ։ լաւն ։
Tróttо . Երագ ընթացք ։ (ի ընթացք լինչ ձիոյ՝ մի. Լինն ընդ հասարակ դնացս ։ և ընդ վազս ։) Լինչ ։ Լինչնի ։ դնաց ։ միջոց հանապարհի ։ io ho a ire pure un buon trotto . երկար հանապարհ կայ լինձ սպասի ։ di trotto , կամ di buon trotto , ſ. երագ ընթացիք ։ երագընթաց և ա. արագ ։ վազվազակի ։ di trotto . ցնցմամբ ։ ցնցելով յընթանալն ։ (ասի զձիոյ ։) andar di trotto. ցնցել (զձիոյ ։)
Tróttola . Երկաժամայոյս սեռիճ տղայոց ։ (ի կռնաձև դարձի լինչ փայտեղինն յոյոյ ։ ի ծայրն կայ փոքրիկ երկաթի բրգաձև , որով խաղան տղայք ։ պատյսքերով զայն առասանաս լինչ շուրջ պատեալ զայն ոչխի ։ յայսմ և ևն առածքն ։ ի Paléo , կամ ։ ի Factore անուանել խաղալիկ գործեցոց ։ զի սա չունի զերկաթն ։ ի ծայրն , և զի պտոյտքն խաղացանաս ։ ՔՐԱՂ ։ պտաճ ։
Trottóne , ſ. Երագ ընթացիկ ։ երագ ։
Trovábile , հ. Գտանելի ։ գիւրագիւտ ։

Trovaménto . Գիւտ ։ գիւտք մարդ ։ առեղծուած մտաց ։ խնամք ։ հնարք ։ գտուիլն ։ գիւտ ։ պատրէտ ։
Trováre , ն ։ Գտանել ։ պատահել ։ ⁂ առաջ լինել ։ առաք ։ ի վր հասանել ։ ընդունել ։ ստանալ ։ ընդունիլ (զղիտղութիւն ։ և ն ։) հնանտեղծել ։ յօրինիլ առանաւորս ։ առեղծանել մտաք ։ հնարել ։ խնամ ։ հանդիպել ։ անհանել ։ զդալ ։ լինել ։ գտանիլ ։ օլմաք ։ պատահմաք ։ trovandomi io in Firenze. գոլով իմ ի ֆիորէնցա ։ խնամալ ։ կամ հանդիպել զմիտս ուրուք ։ խնդամտալ ։ հաստել լինել մտաց ուրուք ։ checchessia . պատրաստել ինչ ։ trovar da bere , կամ da desinare . պատրաստել կամ գտանել ինչ պատրաստական յորում կամ ի կերակուր ։ ɔ ։ լինել ։ io mi trovo del debito . ունիմ պարտս ։ egli si trova della roba . ունի նա բաղում ինչ ։ բաղում ինչ են նմ ։ ɔ ։ լինել ։ առաջիկայ գտանիլ ։ օլմաք ։ պատրաստ ։ trovarsi in gambe , կամ in essere. լինել մարմնով քաջ կամ քաջառոյգ ։ trovarsi de' denari . լինել ընչիկ ։ trovarsi male in gambe. լինել խոնդ պին ։ chi cerca trova . ասած ։ որ խնդրէ՝ գտանէ։ venir trovato. հանդիպել ուժիք ։ ⁂ առաջ գտանել ։ mi trovo meglio della mia malattia. առողջ կամ ապաքինել եմ ի հիւանդութենէ իմմէ ։ trovarsi alle strette . ի նեղ անկանիլ ։ յանդհարս մտանել։
Trováto, գոյ ։ Գիւտ ։ հնարք ։ խնամ ։ fare un bel trovato. ի գաղ պատահիլ իմիք գտանել ինչ ըստ դիպաց։
Trováto , ta . Գտեալ ։ պատահեալ ։ tu sii il ben trovato . ողջամբ գտաք ղձիդ ։ ողջ լիր ։ ողջոյն ի քեզ հօր պատահած ։ ակն պատահ ։ venir trovato . պատահիլ ։ շտապ լինել ։ ասած ։ էլէնէ ։
Trovatóre , ար ։ Գտող ։ գտիչ ։ պատահօղ ։ գտակ ։ նախագտակ ։ հնարիչ ։ խնամ ասիճի ։ բանասաղծող ։
Trovatrice , էի ։ Գտող ։ գտակ ։
* Trózze , էի ։ Ը շար լինչ փորիկ գնոտակաց գասաորելոյ առ միմեանցս ոտի զարդարան ։ որպ դնեն շուրջ զկայմիճ հուպ ի կէսն առագաստակալին ։ ի միաւորել զերկուսին , և առ ի դ իւրացուցանել դշարժուն առագաստին ։
Trucciáre , Trucáre , ն ։ Վանել զգնաստ հակառակ կորդին ։
Trúcco . Խաղ լինչ գնոտակաւ՝ նման Bigliardo ին ։ տախտակին յորոյ վէր խաղան ղայս խաղ ։
* Trúce , հ. Աղագորդին ։ վայրագ ։ դաժան ։ ամենի ։
* Trucidaménto . Սպանումն ։
Trucidáre , ն ։ Սպանանել անողորմ , կամ շարաշար , կամ չարամահ ։ խողխողել ։ սպանանել ։ եղերաբեր ։
Trucidatóre , ար ։ Սպանող ։ մարդսպաշտ ։
Trucioláre , Trugioláre , ն ։ Հալածանել ի հեռաստ առ ընդս ։
Trúciolo . Տաշեղ փայտի (հանեալ գերաս ։) եղեամ ։ կատորակ ։ դղրդն լինչ մասն ։
* Truculento , ta. Տես Truce .
Trúffa . խաբէութիւն ։ դաւ ։ նենգ ։ քէնք ։ բազմազանք ։ պոռնիկ ։ լաֆ ։ այն ոչին չէ ։
Truffáre , ն ։ խաբել նենգաւ ։ գողանալ գիտակն ։ (ասի զղինուորաց ։ ալաֆլամ ։ եալեքէսնի լամ ։ ն , և յ ։ ծառայ առնել ։ զնչրէնիէ ։
* Truffarélla . Տես Trafurello .
* Truffatívo , va . խաբէական ։ խաբեբայ ։
Truffáto , ta . խաբեալ ։ պատրեալ ։
Truffatóre , ար ։ Truffiére , ար ։ խաբեբայ ։ ԲՆԼՂԻ ։
Truffería , Trugioláre . Տես Truffa , Truciolare .
Trulláre , ն ։ փուքաւորաքակել ։
Trúllo . փուք որովայնի ։
* Truncáre . բառ լաթ ։ Տես Troncare .
Truógo , Truógolo , Trógolo , կուբ ։ (ի անօթ լինչ

իբր 'ի բանիս քառանիւնին, յորում արկանեն կերակուր 'ի պէտս խաղից և հաւուց : մերթ և արկանեն յայն ջուր առ զանազան պէտս, և յայնճամ առ օրաբաժ յօրինեալ է 'ի քարէ, կամ յոմնէ :

* Truóno . Տե՛ս Tuono .

Trúppa . Գունդ • զօրաց : պէսպէս • ապեր :

* Trutiláre . Տե՛ս Zirlare .

T U

TU , դէր՛՛ • 'ի կիր ածի միայն յոտղպականն , իսկ այլ հոլովք ոչ լինին Te, կամ Ti հանդերձ հոլովս վանականաք : Գործածին 'ի կիր ածին և Tue, քոնկ ուղղականին Tu . Դեռ : տես stare , կամ contendere a tu per tu . բան առ բան տալ ոմնոյ հակառակորդ լին • ոչ լռել և ոչ առ դոյզն զոյզ• պնդել կամակորուբիւն• կացուցանել յամառուբիւն • կամակորնել : dar del tu ad alcuno. խօսել ընդ ոմանէ յերկորդ դէմս• ամաբդատուբիւն , կամ առանց պատուոյ անուանի կոչել զոք :

Túba . բառ լատ • Տե՛ս Tromba . * Tube . կամ Tube Falloppiáne . տե՛ս 'ի Tromba :

* Tubánte , ած • փողար : ծնօղ (մկաւանի :)

* Tubáre , ն • փողել : ծնանիլ • հեծնել (սատրակաց:)

Túbera . Տե՛ս Tubero :

Tubercolétto , նոմ • Փոքրիկ ոլալար :

* Tubércolo . Պալար • խաղաւարտ :

* Tubercolúto , ta . Պալարաձեւ :

Túbero . Տե՛ս Azzeruolo , և Tartufo nero . և ևս Tubero կոչին ստուար և խորտաբորս արմատք անկոց ինչ :

* Tuberóne , ոյ • Ջուկն ինչ :

Tuberosità , - táde , - táte , եգ • Ուռոյգ • այտուց • եռանդս • չիր :

Tuberóso , գս • Ծաղիկ ինչ ամենատակ և հոտաւէտ : ՆԷՂԷՐ :

Tuberóso , sa , ած • խորտաբորս • պալարաւոր • ապալարաձեւ : Էյրէ պէյրիս :

* Túbo . Խողովակ : օլոփ :

Tubulária , կամ Tubipora , կամ Tubuliti . Ոմն քարաձեւ խողովականման մարմինք ինչ ծովային :

Tubuli di mare , կամ Cannellini . Խողովակք ծովու , կամ Ծորակք • (են բազմաստեակ ազգք ծորակաձեւ նման ծովային խեցեաց :)

Tuello. Ի ներգնատէ աձառ ինչ ոսկերորդ անուագանէ զաջակ ձիոյն , և ունի յինքեան զարմատ նր :

* Tuffaménto . Ընկղմումն • ընկղմութիւն :

Tuffáre , ն • Ընկղմել 'ի ջուր (առ 'ի ճանապ :) պաղեցուցանել • մերթ 'ի ներքս (զձեռն , և ն : օգնական:) Tuffársi . Ընկղմիլ յինքն • գիտալին անձնասուրս լինել : թալիք օլոփ • ընկղմիլ ('ի ջուրն :) tuffarsi il sole . մտանել արեւու : կինէնէ պաֆնոփ :

Tuffáto , ta . Ընկղմեալ :

* Tuffatóre , ոյ • Ընկղմիչ :

* Tuffete . Ականջանի , կամ յանկարծահան ինչ :

Tufféttо , շտաչուն ինչ ջայիկ , որ հողոտրի 'ի մտել ոմանէ ընկղմելով 'ի ջուր :

Tuffettóne , ոյ • շտաչուն ինչ ձախնային • նման Tuffettoին , բայց մեծ է զայն • Թերևս նոյն ինչ ընդ Tuffoloին :

Túffo . Ընկղմումն • ընկղմութիւն : պաբբոփ • պաբբուն : կարծանումն • կորուստ : dare il tuffo . կործանել : dare il tuffo. կամ dare l' ultimo tuffo. կորուսանել զհամառ իւր • խորտակ կորնչիլ : ոչ այլ ևս ղիւ գործոյն՝ արտաքոյ անհնարութեան : dare un tuffo . փոքր ինչ ընկղմել : և և՝ կորուսանել զարթ , կամ զառաջադէս իւր : dare un tuffo nello scimunito . սկսանիլ երևելագուցանել զնշան յիմարուն• երբ ևիլ անձիս , պակասամիս :

Túffolo . շտաչուն ինչ յաշտէ Smergoին • կոչի յայլ անուն վիս ընկղմչոյն 'ի ջուր : ամենք նոյն կարծեն ընդ Tuffettóne կոչեցեալ ծռչնոյն :

Túfo . Աղբ ինչ չոր և պինդ հողոյ • կամ նիւթ ինչ քարանման՝ ծակոտեին թեթեւ և դիւրափուխ , գոյացեալ 'ի փուխ քուսականաց , և 'ի խեցեացս • Հիւթ խակեալ և պնդացեալ 'ի յօդուածս ոմն կերպս :

Tuguriétto , նոմ • Հիւղ փոքրիկ • խրճիթ փոքր :

Tugúrio . Հիւղ • տաղաւար • խրճիթ : գօլնիս :

Tulipáno . Կակաչ • (է առնիկ ինչ կուպաբոյս • ունի ծաղիկ անհոտ, բայց բազմերանգ • և բազմատեակ յոյժ • ոմանք ունին ծաղիկ՝ մանրահասս տերևով, և առքս կոչին Parrucchetti . ոմանց՝ տերևք ծաղկանցն են ամբողջք , և կոչին Tromboni . և ոմանց յայցագանիկ են փոքր , և անուանին Lanciuole.) լան

* Tulipífero , ած • Աղբ ինչ կակաչի • որ կոչի և Lauro . յր դաբնի , կամ այնգունէ և նմանատեր տերևոց ընդ նմա :

Tumefátto , ta . բառ լատ • Ուռուցեալ • այտուցեալ :

* Tumefazióne , եգ • Տե՛ս Tumidezza .

* Tumideggiáre , ն • Ուռանալ • այտանալ :

* Tumidétto , ta , նոմ • Փոքր մի ուռուցեալ :

* Tumidézza . Ուռոյգ • այտուցումն • այտոյգք :

Túmido , da , բառ լատ • Ուռուցեալ • այտուցիկ :

Tumóre , ոյ • Ուռոյգ • այտուց • չիր • եռանդս • կիր գումն • գոռոզութիւն : մագրուլոփ :

Tumorétto , նոմ • Ուռոյգ փոքր :

* Tumorosità . Տե՛ս Tumidezza .

Tumoróso , sa . Ուռուցիկ • այտուցիկ • ուռուցիկ : գոպռոմըլ • չինչ :

Tumuláre , ն • բառ լատ • Թաղել :

Túmulo . բառ լատ • Գերեզման • շիրիմ :

Tumúlto . Աղմուկ չիոմեի • աղաղակ • խռովութիւն : հեղհեղմունք • վրդովմունք : far . խռովել հարկանել • խռովել յայուագանել :

Tumultuánte , ած • Խռովարար • խռովայոյզ :

Tumultuáre , ն • Խռովել • ապստիլ • վրդովիլ • խառնվռնել յայուագանել : հեղհեղմունք եմնէ :

Tumultuariaménte , ած • Աղմկաւ • չիոմեիւ :

Tumultuário , ia . Խռովարար • խառն 'ի խուռն :

Tumultuazióne , եգ • Տե՛ս Tumulto .

Tumultuosaménte , ած • Խռովաբար • աղմկաւ :

Tumultuóso , sa . Խռովարար • աղմկաւոր • չիոմ :

Tungisteno . Ի մետալ , կամ հրաձարելի ինչ :

Túnica . Տե՛ս Tonaca . կեղև • մաշկ • թաղանթ :

* Tunicáto , ta . Բաշխնաւոր • բաշխնաւորեալ :

Tunichétta , նոմ • Բաշխն փոքր :

Túo , Túa . դէր՛՛ պայման • Քոյ : տեղին : Յատուկս մերմէ 'ի կիր ածի Tui , փոխանակ յոքնականին Tuoi . Եղականն յօդի վարկեալ պիր Il tuo, նշանակէ՝ Ինչ քո • առարկուածք քո : Իսկ յոքնականն հանդերձ յօդիւ , պիր I tuoi . Ընտանիք՝ Աղգականք քո , ընտանիք , կամ քարոզակիցք քո , և ն :

Tuóno . Որոտումն : էօփ էիսուէնէսի • էիսուէլիս : համբառ • հռչակ : թնդիւն կամ բառաչիւն (թնդանօթից , և ն :) Tuoni . Որոտք • (բան երաժշտից են աստիճանք՝ ըստ որս յայնորդաբար անցանեն ձայնք և հնչիւնք յերևանել դէպ 'ի վեր , և յիջնանել դէպ 'ի բաւին :) էէրք • Տափ : Tuono . Ի և ևս ազգ ինչ երգոց : Ըղանակ , ձայն : Նչին : bisogna prendere un tuóno più alto. պարտ է բարձրացուցանել կամ սաստկացուցանել զձայնն : rimettere in tuono. ածել ղոք յուղղի • զգաստացուցանել : stare in tuono . կալ 'ի չափու • 'ի չափու ունել զանձն : te-

ne-

nere in tuono. 'ի չափս ունել զրգռ։
Tuórlo, Tórlo. Գերդաստ ձոճոյ։ Համասրեա սիրելոյ։ մեջ։ սիրտ (երկրի։)
Túra. Խցանն։ Թաւմբ։ սմբակոտակ։
Turácciо. Տես Turacciolo.
Turacciolíno, նուազ։ Փաթրիկ խից։
Turácciolo. * Turáglio. Խից։ խցանք։ Ռախ։
Turaménto. Խցումն։ Բիծելը։
Turáre, ն. Խնուլ. խցանել խից արիանել։ Բիծանա։
Turáto, ta. Խցեալ։ Բիծելեալ։ Ծածկեալ։ սքօղեալ։
Túrba. Աշխոյժ։ բազմութիւն։ հագի։ գալարուելի։ ամասիկ։ խառնիճաղանձ։
Turbábile, հ. Խառնելի։
Turbaméntо. Խառնուիլն, ամբոխումն (մտաց, սրտի) պատանդիլեաց։ պօպռնչոտ։ աղմուկ։ շփոթ։ վերվերք։ վհատս։ խոչ։
Turbánte, ած. Փակեղն։ (է փաթաթեալ խոյր կին արեւելեան։) ապրեզ։ կտաւ կին որբագոյն։ ըստ հեզ։ Բիւզանդ։
* Turbánza. Տես Turbamento.
Turbáre, ն. Խառնել։ ամբոխել (զմիաս։) շփոթել (զոք։) պատանդբնդել։ խառն'ի խուռն առնել։ ընդ հասանել (զընթերթիս ուրուք։) ալ. Խոպ երթիլ։ Turbársi, յ. Աշխոյժ։ շփոթիլ։ զայրանալ։ պատրաստիլ։ turbare, և turbarsi di colore, կամ ձի volto. Հասանիլ, կամ շրջիլ գունոյ երեսաց։ պէնդի առնել։ turbare, կամ turbarsi il ciclo. մթագնիլ երկնից։ պղտորիլ օդոց։ հալ պօպռնչել։ turbare, յուզիլ (զընուրս։) պղտորիլ։ turbare il possesso, կամ la possessione. զոք օրինա՛. ընդդիմ զրգռ 'ի կալուածս իւր։
* Turbataménte, հ. Խառնուած։ ամբոխմամբ։
Turbatétto, ta. Փոքր մի խառնիլ, ամբոխեալ։
Turbatíva. Բոզոք առ դատաւորն վն ընդդէմ յոյժ մեջք 'ի կալուածս իւր։
Turbáto, ta. - tíssimo, ma. Խառնիլ. ամբոխեալ։
Turbatóre, աց. Turbatríce, իկ. Խառնիչ. խառնաբոզոք։ Վերվերիչ։
Turbazioncélla, նուազ. Փոքր, դժգոհ խռովուիլ։
Turbazióne, իկ. Տես Turbamento.
Túrbico. Տես Turbine.
Turbináto. Եղջերաստուեր (ասի գործոյն ինչ եղջեր հանդերձ գալարուն պատասիք։)
Túrbine, աց. Մրրիկ։ գայ։ կոնոն։ (է կոնոնակերպ խեցի ինչ ծովային։)
Turbinétto, նուազ. Փաթրիկ կոնոն։
* Turbinío. Մրրիկ հողմոյ։ աղմուկ. ամբոխ։
Turbinóso, sa. Մրրկալից. մրրկածուփ։
Túrbo, գոյ. Պղտորութիւն։ մրրիկ։
* Túrbo, ba, ած. Պղտոր. պղտորեալ։
* Turbolenteménte, հ. Պղտորմամբ. խռովութ։
Turbolentíssimo, Turbulentíssimo, ma, գեր. Բազմապղտոր. բազմայոյզ։
Turbolénto, Turbuléntо, ta. Պղտորիչ։ յուզեալ. խռովիչ. պղտոր։ պատանդ։ պօպռնչոտ։
Turbolénza, Turbulénza. Աշխոյժ։ խռովութիւն. յոյզք. պղտորութիւն. պղտորութիւն։ պատանդիլեաց։ վհատս. տագնապանք։
Turcásso. Կապարճ։ Էշլեաց։ օգնոց։ Բերդէզ։
* Turchésco, ca, ած. Տաճկական. տաճկի։
* Turchése, Turchína. Աչի կին պատուճական, երկնագոյն, բայց դիմահար։ Ֆիրուզէ։ Փիրոզէ։
Turchiníccio, ia, նուազ. Փոքր մի երկնագոյն. որ հարկանի 'ի կապոյտ։
Turchíno, գոյ. Կապոյտ. կապուտակ. երկնագոյն. Նավի. Էլօտ։ օխոտ նավի։
* Túrchio. Տես Turco.

Turcimánno. Թարգման։ Բերդման։
Túrco. Տաճիկ. հագարացի. մահմետական. օսմանեան։ օսմանլի։
* Turgénza. Ուռուցիկ. ուռոյց։
Túrgere, ե. Բաս լար. Ուռնուլ. այտնուլ. տռնել։
* Turgidézza. Փքացուցմն. սմբակատանուիլ։
Túrgido, da. Ուռուցկոտ. այտուցիկ. այտուցիկ։
Turíbile, Turíbolo, աց. Բուրվառ. պատարան։
* Turiferário. Բուրվառակիր։
Túrma. Գունդ հեծելոց։ սիրելոյ պետութիւն։ Ջոկ անասնոց. անդեայ։ խումբ։ գունդ. խումբ. բազմութիւն։ a turme correvano. գունդագունդ ընթանային։ volano a gran turma insieme. Թռչին ի բաւ երամ։
Turmalína. Ի Արեւելեան քար ինչ կոչեցոյն Սիլանայ։
Túrpe, հ. Բաս լար. Turpíssimo, ma. Գաթլ. զզոյիր. ապտեղի։ խոպոպաս։
Turpeménte, հ. Turpissimaménte. Գարշ. գարշանօք. անարդաբար։
Turpézza. Turpità, - táde, - táte, իկ. Գարշուիլն. զաղրութիւն. աղտեղութիւն. վատանաւնութիւն. պատչուտութիւն։ խոպոպաչիս։
Turpitúdine, իկ. Նոյն ինչ։
Túrpo. Տես Turpe.
* Turríbulo. Տես Turibolo.
Turtumáglio. Տես Titimaglio.
* Tusánti, իկ. իբ Tutti i Santi. Ծօն ամ Ցրց։
Tussillágine, իկ. Տունկ ինչ օգտակար հազի. որ կոչի և Farfaro, Unghia cavallina, ոտակ հազի խոտ։ Քարքաշոտ աւլան էնկախ։
Tutéla. Խնամակալութիւն որբոյ։ վարուց։ պաշտպանութիւն։ հիմայնի։
* Tuteláre, հ. Խնամակալու. պաշտպան. պահպանողական։
Tuteláto, ta. Պաշտպանեալ 'ի խնամակալութենէ. ըստ խնամակալութեան։
Tutóre, աց. Խնամակալու որբոյն։ Փաղ։ խնամակալու։
* Tutorería. Tutoría. ա. Tutela ըստ ա նշանակութեան։
Tutríce, իկ. Կին խնամակալու որբոյ։
* Tuttaddúe. իբ Tutti e due. Երկոքին եւս. երկաքանչիւրն։
Tuttafáta, Túttа fáta, հ. Յանգ. միջն։ պայմ։ բայց. և սակայն։ լուին։ սմմ։
Tuttavía, Tuttavólta, Túttа vólta, հ. Նոյն ժն։ ma tuttavia. բայց սակայն։ ամմ։ tutte le più volte. իբր 'ի բազումս։ առեալ. յամենայնի գրթեթէ միջն։ ըստ ըստ։ tutta volta che. քանիցս ան. գամ և. քանիցս։ նէ գոպոզ գի։
Tútto, ta. ած. Ըստ որում յուցանէ զաբառնակ քաղաքակութիւն նշանակէ Բիւրք. բովանդակ. համակ. համօրէն. ողջոյն։ ամբողջ։ պարբեր. հեթ։ tutta la provincia. բովանդակ գաւառն։ nel quale ella pose tutta la sua speranza. յորում եդ նա բովանդակ զյոյս իւր։ tutto il mondo. բովանդակ Ց. կամ Ցամ։ tutta la terra. համօրէն, կամ ամ երկիր։ իսկ ըստ որում յուցանեն զաբարորդ քանակութիւն, կամ զդասութիւն, նշանակէ Ամ. իւրաքանչիւր աք. ամ աք։ հեր. ճիշդն։ tutto il popolo, ամ ժողովուրդն։ tutti gli anni, ամ ամք։ Յորժամ վարի տայ ածողին հոլովի յերկաքանչիւր եւս ներէ հոլովեցուցանեցոյ։ 'ի վարկեն ածականաբար, զկնի իւրոց ունի ըստ յօդն, և զդերական անունն, որ լինելոց է յոգնական, կամ գունդ, հաւաքական։ իսկ յօգն գնի միայն յուղղականն։ եզակի կամ յոգնակի։ զի գնալով անձնան յուցանեն նախգիրն։ ըստ։ tutte le notti silamen-

lamenta . ընտ գիշեր ողբայ : presente tutto il convento . առաջի ամ ժողովոյն : di tutta la nostra famiglia. բոլոր մերոյ տան, կամ ազգատոհմին: Ամբողջ գաղց առնի յօդն , ցր • da tutta gente . յամ ժողովրդենէն : da tutte parti. յամ կողմանց: tutto dì , կամ tutto giorno , զօր ամ. զամենայն օր : Tutto , ta. Ամբողջ 'ի կիր ածի իբր Թարգմանութ , կամ առ 'ի գործ միայն • զոր 'ի Թարգմանութէ մարթի ել փոխել 'ի մեզ 'ի մակբայ • Գլխովին • ամենի • խոպան: պիտոպիտիեն : trovò la gentil giovane tutta timida . եգիտ զօրիորդն գլխովին զահի հարեալ : dimorando il giovane tutto solo . կացեալ պատանին գլխովին միայնակ : da tutta botta . յաչքոյսի յամ. Հարատար : a tutto andare . հանդուպազ. անդադար անդադաստ : a tutta briglia , կամ a tutto corso , կամ a tutta carriera . սանձարձակ • երասանդարձակ (վազս առեալ :) փօլա փիլին : in tutti i modi, կամ in tutte le maniere , հ • ամենի • ամ իրաք • ամենեքին : a tutto pasto , հ• ցանգ • անդուլ. հանապազորդ : per tutti i versi , հ • յամենուստ • յամ կողմանց : Tutto , գոյ • Բոլոր • ամ ինչ : contò tutto . պատմեաց զամն , կամ զամ ինչ : parte d' un tutto . մասն միոյ բոլորի : tutti , պր • tutte . Էգ . ամենի • բոլորեքեան : հէյիւ : esser il tutto . ունել զամ իշխանութէ • լինել զօրագոյնն : essere tutto d' alcuno . լինել ամենից անձնամատոյց , ընտանի , մտերիմ: esser tutto d'un pezzo . լինել անչարժ ոմի զարձան. լունել զաղդուճուն, զվայելուչն • լինել միապաղաղ , միաձոյլ• tutto quanto . բոլոր • բովանդակ • ամ. առհասարակ : tutti quanti perirono . ամենան ամենի , առհասարակ : tutt' uno. միևնոյն : tutt' uomo , ամ մարդ • ամ ոք • որ միանգամ: ընդհանրապէս ել մեզ բառից օրք նշանակեն զլեզու, և ընդ մեզ Tutto ին՝ դնի մասնիկս e • պր tutti e tre. երեքեան եւս : Ամբողջ փոխան e ին՝ դնի և a . բայց է ոչ ասմկական • պր , tutti a due . երկոքին եւս . երբ կաքաւիւբ : tutti e cinque andammo all'orto. հընդգեցին եւս ամ հասարակ գնացոյգ 'ի պարտէզ: Tutto յարել ընդ մասնիկան Con, բայց անկապ 'ի կիր ածի մակբայօրէն առանց հնամձայնելոյ ել գոյականին • պր • i Sanesi , con tutta l' onta , e la vergogna , e danno ricevuto da' Fiorentini . Սանեզցիք ամ նախատանօք, և : Tutto յարել ել մասնականս Con , մերթ նշանակէ Թէպէտ և. փաղաղս: Federigo con tutta la malinconía aveva sì gran voglia di ridere , che scoppiava. Փէտէրիկոս ընդ պէտս և Թագծագին , բայց այնպէս յօժարել էր 'ի ծաղր, մինչ պայթէր : tutto dì ; tutto il dì; tutto 'l dì , հ • զօր • հանապազ • միշտ • ցանգ : tutt' ora ; tuttora ; tutt' ore ; a tutte ore ; a tutte l' ore ; tutto tempo; tutto il tempo ; tutti i tempi ; tutto giorno ; tutto il giorno ; tutto 'l giorno , հ • յամ ժամ • յամ ժամանակի • զօր ամ • հանապազ • պայմ • հէր ևիւն :

Túto , հ • Բոլորովին • ամենևին • ամիւ • գլխովին. իսոպան : պիտոպիտիեն :

Túto chè , կամ Tuttochè . մերթ և tutto . Թէպէտ. Թէ և • Փաթաղս: Tuttochè : Իբր • ոմն Թէ • գրեթէ : Con tutto ciò . առս Contuttociò . Con tutto che . մերթ և Con tutto . Թէպէտ : Փաթաղս: Tuttosì . Նոյնպէս • միապէս • այնպէս : a tutto pasto . ցանգ • միշտ : al , կամ del tutto ; հ • բոլորովին • գլխովին • ամիւ • ամ իրաք • պիտոպիտիեն : in tutto , հ • նորն է : և՝ հուսկ ,յետոյ : in tutto in tutto . ամենևին : գլուխ քանիցս . 'ի վախճան . 'ի կատարումն բանիցս : հուսկ յետոյ : in tutto , e per tutto . ամիւ . իսպառ • գլխովին : և՝ հուսկ յետոյ : per tutto , կամ da pertutto . ամի ուրեք. ել ամ տեղիս : per tutto ciò , և per tutto questo . 'ի վր այսը ամի . հանդերձ այսու ամիւ . բայց ապ կայն : Tutto a un tempo ; tutto in un tempo ; tutto in un tratto . միանգամայն • առ մի նուաղ . յն զակարծումն ժամու . իսկ և իսկ • առ ժամայն, անդէն վայրապակի : պիրպէն • աչանաչը • ոսկոն :

Tuttochè . Տ՛ես Tutto , հ :

Tuttóra, Tutt' ora. Տ՛ես 'ի Tutto այ :

Tutumáglio . Տ՛ես Titimaglio .

Tutútto , ta . ՚ր Tútto túttо , գեր • Բովանդակ. առ հասարակ : tututti . ամենի :

Túzia . Աղտար , կամ շուփայ • (ել կարծրացեալ մեզ հաւել հրահալելեաց • զօր 'ի կիր առնուն 'ի դել աչաց :) Բոնբիւ : Առ նախնիս կոչի և Spodio in grappoli .

U և V

U այ. Ել իննևատասներորդ գիրն իտալական այբևբենից • երբեմն ձայնաւոր է, և մերթ բաղաձայն : 'ի վարիլն ոմ ձայնաւոր՝ հնչի Ո • և է ըստ օրդատառ ել օրէն• վերջ և գրէին անխտիր Sorge, Surge . Agricoltura , Agricultura , եւն : Յորժամյ գրի զինի U ին այլ ինչ ձայնաւոր , բայց անդամ աղատատանին երկոքին եւս երբև զերկձայն , ՚ր՝ ոմ զի միայն վանկ • պր , Sguar-do , Quer-cia , Guerda , Fuo-co . Ամէն յորժամ գինեցի O , միշտ առնէ ել նմ զի միայն վանկ • բայց թէ գինեցի եկեղ ՚ր , Persu-a-so , Ru-i-na , Consu-e-to . Յորժամ յառաջոյ իւր ունի զաղաձայիքս G , C , Q . միշտ առնէ երկձայն , և հնչի ոմ զի միայն վանկ • պր guer-ra, cuo-re, ques-to, եւն : Բաղաձայնս V , հնչէ ոմ զվ • և է ըստ օրդատառ գոյն B . վերջ և գրին փոխոխակի Servare , Serbare . Nervo, Nerbo . Voce , Boce . Բաղաձայնս V , է և նշան հասարակական, և նշանակէ Հինգ , կամ հինգերորդ :

U' . աբբաոանեալ տպօրհնէնին • բառ փաղաքշ • Ո՛ր :

Va . է հրամայական Andare Գայն • Ի՛րէն • գնա : Ա՛կ :

* Vacábile , հ • Դատարկաւորելի ինչ հանելոյ :

Vacánte , հ : Պարապուրդ • Թափուր • տղ : Arcivescovado . Պարապուրդ արքեպիսկոպոսական • (՚ր՝ յոր ժամ չէք արքեպիս :)

* Vacantería . Ամէնորդալէն • գաղափարելէն :

Vacánza , Vacánzia . Դատարկուէ , կամ պարապուրդ • (՚ր՝ ժամանակն յորում չէք աստուղ պաշտաւորուէ երէք , կամ պատուոյ , և կամ եկեղեցական ժառանգաւորուէ) Դադարութիւն հանգիստ դադար • չաբաթուէ : Բոնիւ • խոխոջահաղ կնոջ • քէչռահաղ կնոջ : հանգիստ յատուկանէ • դադարութիւն գործոյ • արձակուրդ : փռայտ :

Vacáre, ե • Պարապիլ • (ասի զեկեղեցական ժառանգաւորուեցդ , կամ զպաշտօնատարութեցդ , յորժամ ունան պարապուրդ , կամ անտեսունէք) պարապ առնուլ • ունալ Թափուր • կալ պարապուրդ : տղ գալ • տղ օգտ : պակասիլ : լինել զուրկ , կամ մանն : non vaca di misterio . չէ անհոգհոգ : Պարապիլ 'ի գործ • պատապիլ զինէ : Դադարել տ. գտ : հանգչիլ • կալ անգործ : շաբաթանալ (առ նոյ •) ոչ լինել գաղտաստանաց :

Vacáto , ta . Պակասեալ գադարեալ : պարապուրդ •

դատարկ ։

Vacazióne, իգ. Պարապմունք. պարապարդուհի. ժամանակ պարապոյ։ պակասուհիւ։ հանդիսաս. դադար ։

Vácca. կով։ իգն ։ բազ. պոռնիկ. (ի բառնախատական ։) Vacche. Երամք ծևրելոց, որք վո հիւանդութեան անդործս։ Vacche. Պիտակք ազդեցուցս որոնից. (են կապուտակութք ինչ, կամ բիծք, որք երբեմն իւիք երևին յաղերս կանանց, յորժամ գնեն կրակարան ի ներքոյ հանդերձից իւրոցն և կամ ի վեր երևին ի սրունս ոտ որք կարի բիւն ի մեռոյ չեռուցանեն զայնս ։) comperar la vacca, e 'l vitello. առաւ ասի. ածել ի կիւն զաղջկին յոլ ։

Vacca. Մորթ արջառոց, եզանց, կովուց ։ ուղղ. փերթի ։ իգն ։ բերթի ։

* Vaccára, իգ. Կին կովարած ։

Vaccarélla, Vaccaréllo, նոմ, իգ. Երինջ. կով փոքր, կամ մատաղ ։ պոռ ։

* Vaccáro. Կովարած. անդէորդ կրկնոց ։

Vacchétta. Տ. Vaccarella. Կաշի արջառոց, եզանց, կովուց ։ կեօ. հաշուէգիրք առօրեայ ծախուց. քիքիներ։

Vaccína. Մխ արջառոց, եզանց, կովուց ։ ուղղ. քի ։ քարերր, կամ ապառաս կովու ։ բերէն ։

*Vaccináre, ն. Պատուաստել ի մարդ զպիսակ արջառոց ։

* Vaccinazióne, իգ. Պատուաստումն սպիսակի արջառոց ի մարդ ։

Vaccíno, na, ած. Կովու. արջառոց ։

Vácelo, կ. Տես Avaccio, Presto.

* Vaccúccia. Երինջ. կով փոքր։ տես և Sgualdrinella.

Vacillaménto. Դողդոջումն ։ դեղեզումն ։ վարանք ։

Vacillánte, հ. Դողդոջուն. դանդաղուս ։ աւելորդ. վարանաստիկ։ երկմիտ ։ տարաստ։ չիքնեի ։

* Vacillánza. Դողդոջիւն ։ դանդաղումն ։

Vacillare, Vagelláre, ն. Դողդոջել. դանդաղիլ. դեղել. տատանիլ ի միտս. երկմտիլ. կալ ի վարանս։ աւելնով. լսփանով. չիքնեանդ ։ թափառիլ. այսր և անդր յածիլ ։ ելևինդ ։ յոյլ լինչ զբաղիլ. ցնդիլ մտաք. ոչ ուշ ունել ։ ելբիւն օյաց ։ զառանցել. ցնորիլ. գանդաղել մտաք ։ այլընդամէն ։

Vaciliáto, ta. Դողդոջեալ. վարանեալ. և ն ։

Vacillazióne, իգ. Տես Vacillamento.

Vacillitá, - táde, - táte, իգ. Երկմտութիւն ։ վարանք ։ չիքն ։

* Vacino, ած. Ազգ կնչ Viola ծաղկան, որ կնոջոյ, կամ յամիկնի ծաղկանց ։

Vacuáre, ն. Տես Votare, Evacuare.

Vacuazióne, իգ. Դատարկումն. դատարկումն սրտվայնի ։

* Vacuétto, գոյ, նոմ. Դատարկուհի փոքր. փոքրիկ վայր դատարկ ։

Vacuità, - táde, - táte, իգ. Դատարկուհի ։ vacuità d' affetti, di passioni. անախտուհի. անկրքութ

Vácuo, գոյ. Նոյն է ։

Vácuo, ua, ած. Դատարկ. թափուր ։ պոչ. անդործ. պարապարդ ։ ավեր ։

Váda. բառ խաղարկանց. Հրաւէր ի խաղ. (կոչի և Posta, կամ Invito.)

Vadimónio. Խոստումն երաշխաւոր ի դատաստանի ։

Vádo, Guádo. Հուն ։ կեղեւ ։ կեղեւ եղէի ։

* Váfro, ra. Խորամանկ. նենգաւոր. նենգամիտ ։

Vága, ած. Ճիափառ (կին. են վիզկապարդ ամուրց ընդայ. որք ինքեանք ոտիայարն ձուլարկին և թափանցին ի մոմանգակ մարմինն ։)

Vagabondáre, ն. Թափառիլ. թափառական ընթանալ ։ ավեր կեղեւ ։ գեղերիլ մտաք ։

Vagabondità, - táde, - táte, իգ. Թափառումն. թափառական ։ ավերութիւն ։ յանցանք, կամ գեղեցկութք (մտաց, աչաց ։)

Vagabóndo, Vagabúndo, da, ած. Թափառական. աստանդական ։ փեթերինու ևս գոյ. Շրջմոլիկ. գաղտարկաուն. սրիկայ. սուտհակ ։ հոլորտ ։

* Vagaméntе, կ. Գեղեցկիկ իմն. գեղեցկաուկս ։

Vagaménto. Տես Vagabondità.

Vagánte, հ. Թափառական. ցնդեալ ։

Vagáre, ն. Թափառիլ. յածիլ. աստանդական լինել ։ կեղեւ ։ ավեր կեղեւ ։ ազատոյ գեղեցիլ. ազատոյ արշաւել բանիցն ։

Vagatóre, ար. Թափառական. դատարկաբջիկ ։

Vagazióne, իգ. Թափառումն ։ ելբելեւ ։ գեղեցկութք, կամ ցնդումն մտաց ։ էերէյանէ ։

Vagellájo. Որ ներկէ ի սանի ։ պոյծ ։ թրուա ։ լեօլ լեյէի ։

Vagellame, Տես Vasellame.

Vagelláre, Vagilláre, ն. Տես Vacillare.

Vagéllo. Մեծ սան ներկագործից ։ պոյծ գոգնոց ։ Սան. կամ սայ ։ ունօճ. ընդունարան. գոգ ։

Vagellóne, ար, սոփ. Սան մեծ ։

Vagheggiaménto. Vagheggería. Սկսալիք, կամ կամիզդին հայեցուած ։

Vagheggiáre, ն. Հայիլ տարփամոլ ի կին. այնուհ զարմացմամբ, կամիզդին. կամ սիրով (ի սիրելին) ։ այ ըս պատմ ։ հայիլ ընկերանաք ։ Vagheggiarsi, յ. Ընդհանուր լինել ։

Vagheggiáto, ta. Ցայլ. ի տարփամոլ. անկամաք ։

Vagheggiatóre, ար. Vagheggiatrice, իգ. Որ հայի տարփամոլ. սրտակալ. կամիզդնաչ. սիրոյ. տարփասոր ։ աչք ։

Vagheggíno. Խնամաքր. պատուաքր տիկնոց. անդրոյ տիկնաց. տարփասուր ։

Vaghétto, ta, նոմ. Ազնիւ. բարեհասիկ. գեղեցկապատճէն ։ կեղեւ ։ ելբէն ։

Vaghézza. Խոհ. տենչ. ցանկալ ։ հաճոյ ։ բերկրութիւն ։ գոհարճալ ։ վեհ ։ գեղեցկալ ։ փերթերութ ։

Vaghissimo, ma, գեր. Ազնուագոյն գեղապանծ ։ էեր փերթեր ։ խանդակաւոր. կամիզդ ին ։ էեր հաճոյ ։

Vagillánte, Vagillíne, ած. Տես Vacillante, ած ։

* Vagiménto. Ճիչ տղոյոյ ։

Vagína. Բառ ար. Պատեանք սրոյ ։ փեն ։ մայրին. մորթ.

* Vagina uterina, կամ սոսկ Vagina, կամ Collo della matrice. Փոզ, կամ Ածիկ արգանդին. (ի անդատանդնաց է անձկագոյն տան արգանդին ։)

* Vaginále, հ. Պատչանել առ անգս արգանդին ։

* Vagíre, ն. Ճիչ բառնալ տղոյոյ ։ լալ ։ գոչել ։

Vagíto. Ճիչ տղոյոյ ։ գոչեցուց ։

Váglia. Գաջուկ. պատառականաչ. յաղողակութիւն. էեռուէ. հնարք ։ uomo di gran vaglia. այր յաղողակ ։ Ածիկ. գին ։ դանձ ։

Vagliáre, ն. Խարբանել. մաղել ։ գաղտաքաղել ։ առանձին համարել. անգամանել ։ ընտրել ։ ի ճիշերբ. էեռ զանձն ։

Vagliatóre, ար. Խարբալիչ ։

Vagliatúra. Խառնուածաչք. կոպիտնք. մնացորդք մանրածոյ ։ էէնդի ։

Vagliétto, նոմ. Փոքրիկ խարբալ, կամ մաղ ։

Váglio. Խարբալ. մաղ ։ գաղտաքաղ ։ էեռ ։ dar de' cani al vaglio dopo aver mangiato la biada: առալ չար ի բարւոյ ճառագանել. առեւրախոտել ։ fare acqua in un vaglio, կամ pisciar nel vaglio. առալ պատան աչխատիլ ։ զհնդան արածել ։

Vágo, գոյ. Սիրոյ. հարեաչ ի սէր. տարփասոր ։ աչք ։ փերթեր ։ անդոյ. տարտամ. անհաստատ ։ ճանկացեալ. փափագող. կամիզդին ։ հաճոյ ։ գեղեցիկ ։

ընտհալի • չքնաղ : փլուզիչ • ւերէն : Pajo vago. բառ անդամ՝ ֆիտիտա ամուլք. (է ուլեցորդ ղոյին ջոյց :) esser vago. հաճիլ• բերկրիլ :

Vágo, ġ • Տես Vagamente.

* Vagoláre, ւ• Տես Svagolare, Svagare, Vagare.

Vagúccio, ia, նաձ• Ջքնաղատեսիլ• չքնաղատեսիկ:

Vajájo. Որ հանդերձէ, կամ վաճառէ զմոմիա Vajo կենդանւոյն :

Vajáno. Ապր մեա և քաղցր խաղողի, յորմէ գործեն գինի, որ նոյնպէս կոչի Vajano. *

Vajáto, ta. Խայտաբղետ• խայտափիս: ալաճա՝ Ամէն աչեայ, կամ այլգոյն. (ասի գձիոյ՝ որոյ երկու աչք են այլև այլ, կամ անոնման միմեանց, կամ որք ունին զապուտականին ծիր զբերան :)

Vajézza. Սեռ• խայծ պաղոց : պեհլէտ :

Vainíglia, կամ Vaníglia. Է քաղցրահոտ եղերական պտուղ մի ամերիկեան ծիրի, որ մտանէ՝ ի բան դարմանս հիւծոյ : esser vajo. խայծել• պղպեհայծել: Vajo. Սեահեայտ• սեանիլ : պենեէլ : roba vaja. Հնդերձ գործեալ՝ ի մորթոյ Vajo կենդանւոյն :

Vájo, գոյ • կիսդանի. ինչ նման Scojattolo ին, ի ընձառիւծ. որոյ ընկերք են գորշ և որովայնն սպիտակ : Մորթ այսր կենդանւոյ, և գլխոյն կազմեալ չայտ մորթոյ :

Vajoláto, ta. Տես Vajo, ածէ :

Vajuóle, իփ, յոփ • Vajuólo. Պիտակ, կամ ծաղիկ (է ախտ ինչ, որ ածէ՝ ի վերջ մարմնոյն չարաչարեաց պալարս հանդերձ անդրնդհատ տենդիւ :) ունակ ծաղկի : էնէպ : Պիտակ, կամ ծաղիկ ապտակեաց. (է ախտ ինչ, որ դայացեր զաչքն տղաներաց կամ ցորեան ցուցանէ զնոս, և յաւէտ յանկարծ օգոստոսի :)

* Valanga. Հիւս • (է կոյտ ձեան, որ գերծեալ՝ ի լերանց անկանի գահավէժ • ռամկ՝ հոսք :)

* Valcáre. • Válco. Տես Valicare, Valico.

* Vále, ա• բառ լատ • Բարեաւ մնաս• ողջոյն ողջոյն հրաժարականի : ę 'l vale ultimo disse. և եաս զողջոյն հրաժարականի :

Valéggio. Ջօրուն • ոյժ • կար :

Valénte, ն• Valentíssimo, ma. Քաջ• հմուտ• ներ հուն• երևելի• գերազանց• ազնիւ• հարիւրեան• էլա : արի• հզօր : գոռնիլէ : խմաստուն• խոհական: ապերևս : valente nell' armi. քաջազօր՝ ի մրցմունս մարտից• քաջամարտիկ :

Valenteménte, ի• Valentissimaménte. Քաջաբար• արիաբար• անվեհեր•

Valentería, Valentía. Քաջութիւն• ազութիւն• գործ քաջութեան :

* Valentígia. Ջօրուն• ոյժ :

• Valéntre. • Valentría, նն, Տես Valente, ան :

* Valentuómo. Valent' uomo. Ազգ քաջ, բանիբուն, ներհնուն, վերծանուն, ուշիմ :

Valénza, Valénzia. Քաջութիւն• ազութիւն• լաւութիւն :

Valére, ն• Արժէք• պէս•ին : valevano dieci denari. արժէին տասն դեներ • կամ էին տասն դեներաց: Ջօրել• լինել կարող, կամ զօրաւոր : գործ օգտակար• արժանի լինել : յոյժ օգտակար : dava circa a chi nol valea. տայր քաղաքս նմա՝ որոյ չէին արժանի • che vaglia il pregio a parlarne. զորոց արժան իցէ խօսել : non dir cosa, che vaglia. շաղփաղփել• բարբանջել: Բառական դոյ• բաւել կարծանալ: Օգտել• լինել յօգուտ• ազդել• զօրել: Քաջ ըլլալ• էնէպ• Աքժանի լինել : far valere una cosa. կամել զօգուտ• գիտել՝ ի մաք արկանել ինչ• վարել յօգուտ : օգակի, farsi valere : ցուցանել զկեր զօրուն• ոչ ընկճիլ: Եա՝ ի կիր առնուլ յօգուտ անձին• վաճառել : valer di meglio. աձեցուցանել զինչս իւր• առաւելուլ զառացուծս իւր• եա՝ լաւ լինել• լաւ եա գոլ• լինել օգտակարագոյն. far valere il suo danaro. յարդել զարծաթ իւր: vale meglio morire, che vivere vergognosamente. լաւ եա ի մեռանիլ, քան կեալ վատանուն : Valersi d' alcuna cosa. 'ի գործ արկանել ինչ• 'ի կիր առնուլ : գոռնանոփ : valersi del suo. 'ի վար ածկանել զիւրն : Valersene. Գանգատիլ՝ ի գատաստանի• 'ի գատ կոչել : Valere. Ըշտահիլ• ունել զիմաստս• կամ զորութիւն : Էնօնէրվէթ • փէվէ օվտ : valere un mondo. լինել ծանրագին, անգին, անիւր չեա• յարգոյ : non valere un lupino, էն • չարժիլ և ոչ գանիկ մի• յոչինչ համարիլ : vale a dire. այ սինքն• ասել• իմն ինձ : Նախ : Կատարիլ որ լի. նի Valsi.

Valére, աբ• Աժէք • գին : պահա : զօրութիւն• ոյժ : գոռնիլէ :

Valeriána. Է խոտ ինչ, որ կոչի և Fu. որոյ արմատ՝ է քաշկական. ունի ծաղիկ քաղցրահոտ: զայս առնուն կարի սիրուժին կատաղ• վիշ և թաւալին՝ ի վէր նմա, ոտ և՝ ի վէր Gattaria անկոյն : էնգի օվտ :

Valerianélla. Խոտ ինչ սիրուժելի գառանց• յորոյ տերևաց կազմեն զաղցան :

* Valetudinário, ia. Հիւանդոտ• վատառողջ• ախտաժէտ : տաքալը :

Valetúdine, իփ• բառ լատ• Առողջութիւն :

Valévole, ի• Օգտակար• շահաւէտ• քաչխալը :

Valicábile, ի• Ընդ որ հնար է անցանել• անցանելի :

* Valicánte, ի• Անցանօղ :

Valicáre, ն• Անցանել• էնէպ : il mare. անցանել ընդ ծով : Անցանել (հասանիլ, ժամանակի :)

Valicatóre, աբ• Անցանօղ• տես և Trasgressore.

* Válico, ca, ածէ• Valicáto, ta. Անցեալ :

Válico, գոյ• Անցք• բերան• մուտք• դուռն : էնէպ : Գործի ինչ փայտակերտ յօրորել, կամ ինիւթել զլիատքս :

* Validaménte, ի• Վաւերաբար :

Validáre, ն• Վաւերացուցանել• վաւերական առնել• հաստատել : գեարբ էնէպէ :

* Validità. Վաւերութիւն• վաւերականութիւն :

Válido, da. Validíssimo, ma. Ջօրաւոր• զօրեղ• հզօր : գոռնիլէ : վաւերական• վաւեր • օրինաւոր• հնին : mendicante valido. մուրացիկ առողջ :

• Validóre, աբ• Տես Valore.

Valigétta. Էնտէպանան Valigiaին :

Valígia. Պայուսակ• (է ազգ ինչ տապատի, կամ մագաղի ձանապարհորդաց :) ճամբան• ըէրէթ• որոյ վայր : essere, կամ entrare in valigia. ոչ առակ• 'ի բարկութիւ բրդիլ :

Valigiájo. Պայուսակագործ : ըէրէթճի : բարկացօղ• գիւրագրգիռ 'ի յաուսակին• (է ոչ առակ :)

Valigiótto. Է ազգ ինչ պայուսակի :

• Valiménto. Տես Valore, Virtù.

Valitúdine. Տես Valetudine.

Valláme, աբ• Զօրամիջ լերանց :

Valláre, ն• բառ լատ• Պատնէշ ածել• փոսս հատանել• հիսար էնիլէ• հինգնէ ալմա :

Valláre, ածէ, իփ• Corona vallare. Պսակ պատնէշական. (էր պսակ ինչ զոր նախին հռոմեացիք տային այնմ՝ որ նախ առաջին մտանէր՝ ի պատնէշ թշնամեաց :)

Valláta. Միկոց ձորոյն• տարածուած հովտին : խրամ գքաղաքաս :

Valláto, ta. Պատնչափակ : * Վաւերական :

Válle, իփ• Ձոր• հովիտ• փէրէ• per monti, e per val-

valli. ամմ ուրիք: a valle. ի խոնարհ. ի ստորև. ի վայր: valle di lagrime. հովիտ արտասուաց. (ՅՈ աշխարհ:)

Valléa. Մ իջոց ձորոյն. երկայնուկ հովտին:

* Vallera. Տես Ronfa.

Vallétta, նոմ. Ձորակ. անձուկ հովիտ: փոքր ձորակ. անձկագոյն հովիտ:

Vallettína, նոմ. փոքր ձորակ. անձկագոյն հովիտ:

Vallettíno, նոմ. Ծառայ փոքր, կամ մանկահասակ:

Valléttо. Ծառայ. արբանեակ. մանուկ: հրէշտակեաբար:

Vallicélla, նոմ. Տես Vallettina.

* Vallicóso, sa. Բազմահովիտ. ձորալից:

Valligiáno, գոյ. Ձորաբնակ. հովտաբնակ: փերեւի. փերէսէ ապին օլան:

Vállo. Պատնէշ. ի ցցից. պատուար: պնդին. ջրանիւղ:

Vallonáccio, չեղ. Ձոր մեծ, և խորխորին:

Vallonáta. Տես Vallata.

Valloncéllo, նոմ. Ձորակ. հովիտ անձուկ:

Vallóne, ոբ, ոսպ. Ձոր մեծ. Ջարձակ. հովիտ:

* Valloréa. Գխաւոր: Ղագը:

Valoraménto. Տես Avvaloramento.

Valóre, ոբ. Ա ժէքք. գին: պահա: քաջուձի. արուձ: գոնչքի. խրկութ: զօրուձ. ոյժ. պզգուծուձ:

* Valoría. Քաջուձի. արուձ:

Valorosaménte, ած. Valorosissimaménte. Քաջաբար. արուբ: գոնչքի իւր. խիժմէ:

Valoróso, sa. Valorosíssimo, ma. Քաջ. առաքինի. արի. քաջասիրտ: գոնչքիւր. խիժ: ազդու, զօրաւոր (բոյս:)

Valsénte, ոբ. Ա ժէքք. գին: պահա: գոնմար ընչից. ուրուք. ամմ առացուածք ուրուք. գոյք: Ղալ. ապրանք: avere il valsente di tanti scúdi. ունել առացուածս այսչափ սկուտից:

* Valúra. Տես Valoría.

Valúta. Ա ժէքք. գին: պահա: կար. զօրուձ: գոնչքի: a tutte mie valute. ընդհանուն. ըստ կարի իմում: * di valuta, աչ. մեծագին. պատուական: * a valuta, ած. ի գնոյն:

Valutáre, ն. Գին հաստանել. տրոշել ղին: պահա աչքը ընկէ:

Valutáto, ta. Գին հաստեալ. որոյ հաստեր է գին:

* Valutazióne, իգ. Ա ժէքք. որոշումն գնոյն. գնահաստուձիւն: պահա:

Válvula. Դռնակ. (ՅՈ անդամաղինուոյ է մարդկ ինչ այնպէս գետեղեր ի խողովակս մարմնոյն. որ դիւրաւ բացեր շնորհէ անցս հեղանիւթոց որք անցագնեն ընդ այն, բայց ոչ ետ նոցա ի գաստակ յետս:)

Vámpa. Բոցանշուձ. (է գոլորշի և տապ արձակեր ի մեծագործութիւն բոցոյ:) ալէկ: բոց. տապ:

Vampáccia, չեղ. Սաստիկ, կամ հեղձուցիչ տապ:

Vampeggiánte, ած. Բազմաբոց. հրաբորբոք. տապախառն:

Vampeggiáre, ն. Արձակել զբոց. բորբոքիլ: ալէկ. լինիլ:

* Vampíro, Մ առացածին ձիւաղ, կամ դիակն, որ ըստ կարծեաց անապատս ասպիսոյն գնդմանիոյ ծնեալ զարիւն սրտի կենդանեաց:

Vámpo. Տես Vampa. Փայլակն. փայլատակունք: ելիլէ: menar vampo. կատաղիլ: փքանալ. անապարծիլ:

* Vampóre, ոբ. Տես Vampo.

Vanaglória. Սնափառուձի. փառասիրուձի. անապարծուձի: հավայիլիք. վէնգինի պէյենմէ. էիսիրելիք:

Vanagloriársi, յ. Սնափառիլ. անապարծիլ. փառասիրիլ: էօյնամէք. հռոմօլանմաք:

Vanagloriosaménte, ած. Սնափառութիւն. փառասիրութիւն. անապարծուձիւն:

Vanaglorióso, sa. * Vanagloriosíssimo, ma. Սնափառ. անապարծ. փառասէր: էիսիրելիք. հաւայի. վէնգինի պէյենմէ:

* Vanagrólia, ած. Տես Vanigloria, ած.

Vanaménte, ած. Փառասիրութիւն: էիսիր իլէ: ի զուր. վայրապար. ի դատիւ: նաքիլէ:

* Vanáre. Տես Vaneggiare.

* Vaneggiaménto. Ջառանգանք: անմտուձիւն. ապիհասուձիւն:

Vaneggiánte, ած. Ջառանգիչ: ցնորիլ. ապիհասիլ:

Vaneggiáre, ն. Ջառանգիլ: ցնորիլ. բանգագանիլ: ընդայնայնաւալ. տղայանալ. չարփարիլ: աշչէրէ. յաւ. լօճագլուխ եմէք: լինիլ գառապիկ. (Թափառ, vanneggia un pozzo. գառանի գործ լինչ անկրգի:

Vaneggiatóre, ոբ. Տես Vanneggiante.

Vanerélla, la, նոմ. Փոքր մի անափառ. պարծուձ. պարծուտ:

Vanézza. Տես Vanità.

Vánga. Բահ. բրիչ. փայտաւոր: գէլ. գամ: andare a vanga. գառանիլ զգետին կամարդ և գիւրահնարկ. գառանել գիւրուձ. ոչ գիտանել գլուխ ինչ:

Vangáccia, չեղ. Ընդհէնիճ բահ, կամ բրիչ:

Vangajuóle, իգ, յոգ. Ուսկան լինչ ձկնորսաց:

Vangáre, ն. Բրիլ գետինք բրչաւ. գործել փայտաւոր: պէլլէմէք:

Vangáta. Ընդ բրիչ բահիւճ: հարուածն փայտաւոր գործ փայտաւոր:

Vangáto, ta. Բրիտալ բրչաւ. գործել փայտաւոր:

Vangatóre, ոբ. Բրոչ. պելիչ:

Vangatúra. Բրուձի փայտաւոր: Ժամանակ բրնչոյ:

* Vangélico, cá. Աւետարանական:

* Vangélio. Տես Vangelo.

Vangelísta, ոբ. Աւետարանիչ. աւետարանագիր: Քնձիլճի:

* Vangelizzánte, ած. Աւետարանիչ. ապաստաւոր աւետարանին:

Vangelizzáre, ն. Աւետարանել. քարոզել զաւետարանն:

Vangélo, Vangélio. Աւետարան: Քնձիլ. Քնձիլի վէրճ: Alle sante Iddio Vangele. Երդնում սահման նախնեաց. Երդնում յաւետարանն: dire un Vangelo, կամ il Vangel di San Giovanni. գՔնձիլճին ասել:

Vangíle, ոբ. Մ իլի բահին. (է փոսորակ մի ընդ բահին. յորում եգեալ երկրագործին զսուր՝ վասն զբահն ի պնդել զայնոսիկ. կոչի և Stecca.)

Vanguárdia. Գունդ առաջապահ. առաջ զօրաց: ասէր էօնիս:

* Vaniánte, ած. Տես Vaneggiante.

* Vaniglia. Տես Vainiglia.

* Vanire, ի. Ցնդիլ. ի չիք գառնալ:

Vanità, -táde, -táte, իգ. Ունայնուձ. ընդունայնուձ. նանրուձ: պոշ չիք. պոշ օլմաք:

* Vanitóso, sa. Սնափառ. անապարծ:

Vánni, ոբ, յոգ. Խառնաւոր. Փետուրք թևոց. Թևք:

Váno, na, աչ. Vanissimo, ma. Պունչ. Ընդունայն. գառապիկ: պոշ: ունայնաբեր. փառասէր. անապարծ: վէնգինի պէյենմէ: Թևթևամիտ. յադդապ: պիչ փարթաց պարկան: կորագլան. անառակ (չիչ. անցաւորդ: փչիկ: անպիտան, կամ անառակ (յոյս, խորհուրդ:) անհաստատ (խարհնարքիք:) in vano, ած. ի նանիրի. զուր: նաքիլէ:

Váno, գոյ. Գառապարկուձի: գառապարկ մանն: առաջ լորդ, կամ անպիտան մանն. Թերթին:

Vantaggétto, նոմ. Փոքր առաւելուձի. գոյզն օգուտ:

Vantaggiánte, ած. Ար առաւելու. առաւելուձ:

Vantaggiáre, ն. Առաւելուլ. գերազանցել. գանցանել: Հնչէ. պահաւ: ն. ն ֆ. Զարգանալ. օգտիլ. շահիլ: Հնչիլ վրայ. ֆայտ Հօրգէ: vantaggiare alcuno. անհայրել յոք 'ի գնելն, կամ 'ի վաճառելն. աւելի վճարել ըզինն. վաճառել ուժիք գնութագին:

* Vantaggiataménte, ած. Օգտիւ. աւելի:

Vantaggióto, ta. Ընտիր. ազնիւ. լաւ. պատուական: Հնչ. Հնչէ: vestimento. հանդերձ լայն, ընդարձակ: պօլ Հոպաղ:

* Vantaggíno. Տես Vantaggetto.

Vantággio. Առաւելուլ. գերազանցուլ. աւելի ինչ քան ընդհանրապէս ուրիշ. պատիւ: Հնչէ. Հնչէ. Հնչ. օ. գուտ. շահ: ֆայտ բարերարդուն: տես և Corollario. Essere, կիմ stare a vantaggio, կիմ con vantaggio. լինել գեր 'ի վերոյ, վերագոյն, 'ի բարձրագոյն տեղւոջ. տիրել. կալ 'ի բարձրագոյն վայրի: di gran vantaggio, կամ di santo vantaggio, ած. մեծապէս. կարի լաւագոյն. գերկերկիր: Հնչէ: di gran vantaggio. կուռ (վառելի:) giuocatore di vantaggio. խոտանակ խաղարկու. dare vantaggio. առաջ վերագիրս. ձայ. առաւել ինչ. առ աւելի կամ Հնարաւորն: dare di vantaggio. առ իբր զլիք գագիր: da, կիմ di vantaggio, ած. գարձեալ և գայլ. ձեալ եւս. և եւս. բաց յայսմանէ: պատճան Տոպէ. փա հօրդi vantaggio. կուռ. կիմ քաջ (վառելի:) da vantaggio. մեծ, կիմ արդոյ, կիմ մեծագին (Հանարիկ:) io non dico da vantaggio. ոչ եւս այլ առեմ, չասեմ ինչ այլ: Vantaggio, կիմ A vantaggio. Հաս պապանէ. Հ առանաւոկ ինչ, որ ընդի ծնօտս 'ի վերոյ, և յերեսս կոսին կողմունին, յորում պրնչարն զեաւերք կաց. գաւ զլարել գծնօտ:

Vantaggiosaménte, ած. Vantaggiosissimaménte. Յօգուտ. օգտիւ: Հայպաշտ:

Vantaggióso, sa. Vantaggiosíssimo, ma. Շահաւէտ. շահաինդիր. անձնասէր. օգտասիրաս. Հնչէ Հայ. Հայ. Հայ.

Váro, ta : կոր : ծռեք :
Varvassóre, Varvassóro. Տես Barbassoro.
Vasájo. Տես Vasellajo.
* Vásca. Յրմեակ աւազան լոյս : հովտակ. գետառնա :
Vascelléto, նոմ. Նաւ փոքր. նաւակ : փեռնի ելեի :
Vascéllo. Նաւ : ելեի :
* Váscolo. Անօթ փոքր :
Vascolóso, sa. Բան անգամանալից. Հաղեանօթ. անօթալից. անօթաւոր :
Vase. Տես Vaso.
Vasellággio. Տես Vasellame.
Vasellájo. Բրուտ. կաւագործ : կեօղնէտի :
Vasellâme, ար. Vasellaménto. Անօթք : գաւազ. սափ. բաքեղէն : vasellame d'argento. սուրբ արծաթեղք :
Vasellettiéra. Աթոռ անօթոց. պատուհան անօթոյ : աանդրէ. փօլաք :
Vasellettíno, նոմ. փոքրիկ անօթ : գաւիթիկ.
Vaselléto, Vasellíno, նոմ. փոքր անօթ :
Vasellière, ար. Տես Vasellajo.
Vaséllo, նոմ. Անօթ փոքր : գաւիթիկ. անօթ. աման : գաւ : ընդունարան : ☞ նախնեաց նշանակի և Նաւ :
Vasétto, նոմ. Անօթ փոքր : գաւիթիկ :
Váso. Անօթ. աման : գաւ : Vasi Sacri. Սրբազան սպասք, կամ անօթք. (☞ սկիզ. մանաւանդ :) vaso da fiori. անօթ ծաղկանց: Vaso. Անօթ: (այսպէս կոչին անդամանգիներիք գինեբարկ, գինարկ, և զնոմ փոքրիկ խոյզոմարկ : ☞ որս հասկ կամ պարտ նակի հետանեալ ինչ ի մարմնոյ կենդանեաց :)
Váso. Անօթ. (☞ Ջարտարապետական կոմպոզիան, կամ քանդակեալ սեւնապետութիւն, որ կոչեցեալ Tamburo.) Vasi. Ջարդք. (☞ Տապակողաց են զարդք զոր դնեն յատակ գինոյ ի ներք գոյց ի ընտ ըլլաւորակ միջոց երեսի թղթոյն :)
Vasóto, աստ. Անօթ մեծ : պեծխոտ գաւ :
* Vassálla, ին. Հպատակ. հնազանդեալ :
Vassallággio. Հպատակութիւն, կամ հնազանդութիւն (իշխանէ կամ սեաւ իշխանաց :) ռայեէտ : բազմաց հպատակաց : ռայեէտ. գռեւլաբ :
Vassállo. Հպատակ (իշխանի, կամ տեր.) հնազանդ. գեաւ. իշխեցեալ. ժողովրդական ռայե. գռեւ. ծառայ :
* Vasselléto. * Vassélo, Տես Vascelletto, ան :
Vassójo. Ի փայտակերտ գործի ինչ քառանկիւնի, փոքր մի գոգաւոր, զոր երգեալ ի գլուխ տանին նռնոտ ինչ տեղօք ի տեղի :
Vastaménte, ած. Vastissimaménte. Ընդարձակ :
Vastità, -tádе, -táte, ին. Ընդարձակութիւն. ընդարձակ տարածութիւն : ենիւելիւթ. ենիւելիւթ :
Vásto, ta, ած. Vastíssimo, ma. Ընդարձակ. լայնատարած. ընդարձակատարած : ենին. ենիւ :
Vásto, գոյ. Բան բանաստ". Ծով. ովկիանոս. հանճարտարած :
Vásto, գոյ. Ընդարձակ. (ի անուն միանոյ օրինիցն:)
Váte, ար. Բան լատ. Բանաստեղծ. քերթող :
Vaticáno. Վատիկան. (ի մի յեօթն բլրոցի Հռոմ մոյ. յորում կայ սոյն տաճար Պետրոսի, և պալատ քահանայապետին :)
* Vaticinánte, ած. Մարգարէ. գուշակող : էեյղամպեր :
Vaticináre, ր. Բան լատ. Մարգարէանալ :
* Vaticinazióne, ին. * Vaticínio. Մարգարէութիւն :
* Vatticondío. ած. Գինի խմելոյ պղտոյ. Գինի խմանալու. ապի ը գինի :

UB

Ubbía. Զարդուզարդ կարմիր, կամ մանապաստակի. մանապաստակ գունաւորեալ : աղբարաւոր :
Ubbiáccia, գեղ. Զարմանք գուշակութեան :
Ubbidénte, Ubbidiénte, ած. Ubbidentíssimo, Ubbidientíssimo, ma. Հնազանդ. հլու : դիբի :
Ubbidénza, Ubbidiénza. Հնազանդութիւն. դիբիլիւթ : avere, կամ tenere in ubbidienza. ունել, կամ նուաճել ը հնազանդութ : far l'ubbidienza. կատարել զհրամանն. հնազանդիլ :
Ubbidienziére, ար. Բան օբէնք". Հնազանդաւոր. (ի նա՝ որ կատարէ զպաշտամունս յարակից ը թղթակաւորութեան իրիք, զորոյ ընդ ինքն զպատահանուն :)
Ubbidíre, ր. Հնազանդիլ. անսալ. լսել. դիբիւ-ցնել :
Ubbiditóre, ար. Հնազանդող. հնազանդ :
Ubbióso, sa. Նախատիչ. յարտագուշակ :
Ubbliáre. Տես Obbliare.
* Ubbligáto, ta. Obligáto. Պարտաւորեալ. պարտաւոր :
Ubbriacáccio, Ubriacáccio, ia, գեղ. Գինեմոլ. գինեսէր. հնկկղ : էեւ պեւոթ :
Ubbriachéllo, Ubriachéllo, la. աղ, և գոյ. նոմ. փոքր մի արբեալ. փոքր մի արբեցեալ :
Ubbriachézza, Ubriachézza. Արբեցութիւն. արբեցողութիւն. արբշռութիւն : գարհօյնուէ. պեւոթլիւթ :
Ubbriáco, Ubriáco, ca, ածկ և գոյ. Արբեալ. արբեցող. արբշիռ : էեւէթ. արհօյ. պեւոթ :
Ubbriacóne, ար, աստ. Տես Ubbriacaccio.
* Ubbrigáre. Տես Obbligare.
Uberifero, ra. Բան լատ. Որ ունի տուիս : բազմաբերուն. բերրուն. առատ :
Úbero, ար. Úbera, ին. յոգ. Բան լատ. Տուիք :
Ubertà, -tádе, -táte, ին. Բերրութիւն. արգասաւորութիւն. առատութիւն պէրէքէթ. պօլլուգ :
Ubertóso, Ubertuóso, sa. Բերրիաւոր. յուռթի :
Ubi, գ. Բան լատ. Որ :
Ubiquisti, Ubiquitári, ար, յոգ. Ամենուրեքեանք. (ինն ոմանք ի լուտերականաց, որք գնեն ի ճշմարիտ քրիստոնէից ի ոգ հակադրութիւն ծաղրելոյ, որ ի մեռ ոգիք :)
Ubíno. Աղջ ինչ գիտ :
Ubriacácoio, Ubriáco, ած. Տես Ubbriacaccio, ած :

UC

* Uccélla, ին. Նոգ թռչուն : փետ գաւ :
Uccellábile, ած. Ծռոցիս արժանի. ծաղրելի. այպանելի :
Uccellácio, գեղ. Ստոչուն գիշակեր : խոժոռիկ. սպուշ. անմիտ :
Uccellagióne, ին. Իշխանակ, կամ ժամանակ հաւորսոց : ով պատեհ : հաւորսուն, գաւ. վճռաբեր : որս. որսացեալ հաւք, կամ թռչունք : ով. ավլանդչ գռեւլաբ :
Uccellája, Տեղի հաւորսութեան :
Uccellâme, ար : Ստոչունք. հաւք : որսացեալ հաւք. չունք. գռեւլաբ : ավլանդչ գռեւլաբ :
Uccellaménto. Այդպանութիւն. ծաղրանք :
Uccellánte, ած. Հաւորս. թռչնորս : գռեւլաբ :
Uccellâre, ր. Որսալ զհաւս. որսալ վարմիւ զհաւս. գաւ. ավլանդչ : աղպանել. ծաղր առնել : մէղ. էեմի. ad alcuna cosa. անձամբ ունել առ իւր : Քանալ ի ձեռս բերել : per grassezza. դանդաւանալ վայ բարգի :
Uccellâre, ար. Տեղի հաւորսանի. (ի վայր ինչ. յոր բազմ անկեալ են կարգաւ վայրի առանձ ոչ ի որսալ ոստիւ զհաւս, և առանձինն զորոյ հաւս կոչի և Frasconaja.) ավ էեղի :
Uccellátо, ած. Որսացեալ (թռչուն) այպանեալ :
Uccellatóre, ար. - trice, ին. Տես Uccellante.

Uccel-

Uccellatúra . Ժամանակ հաւորսութեան : ա. պահանջ : հաւորսութեի : գոռ. ավլամասը :
Uccellettíno , նոմ . փոքրիկ թռչուն : գոռ. էիպալ :
Uccelléttо, նոմ . փոքր թռչուն ձնձղուկ: թռչնիկ :
Uccelliéra . Ժռչնարան : գոռ. լսափ . գաբիս :
Uccellíno , նոմ . Ժռչնիկ փոքր թռչուն : գոռ. էիպալ : pigliare gli uccellini . գերբռնել ի մնոտիս . պատառիլ զնոսառիք : canzona , կամ favola dell'uccellino . աւետ Canzona . Uccellino . Բառ ծաղր . Ա. նացի անդամիք տղայոց :
Uccellinuzzáccio , չէդ . Վատթար թռչնիկ :
Uccellinúzzo, za, նոմ. փոքրիկ ձնձղուկ, թռչնիկ: գոռ. էիպալ :
Uccéllo , ար , և. իգ : Ժռչուն . հաւ . գոռ : Uccello di Giove . Ժռչուն արամազդայ , կամ արծուի: Uccello di Giunone . Ժռչուն հերայ ածուհոյն . կամ Սիրամարդ : Uccello di Paradiso , կամ Uccello del Sole. Թրախտահաւ . (է գերդեզիափետուր և չինական թռչուն ինչ հնդկաց :) Uccel divino . Հրեշտակ այ : ogni uccel conosce il grano . առակ . ամէն թռչուն գիտէ զսերմն : լաւն ամէն ազգ ոչխարաց և զաւն ամէն ազ գնանուէ : tristo a quel uccello , che nasce in cattiva valle . առակ . ամէն թռչուն սիրէ զիւր բոյն . քաղցր է անդր հայրենեաց : Uccello . Ա. գամիա . ապուշ . խօթամիա : * ևս՝ խեցգի ինչ ջրային :
Uccellóne , ար , ասպ . Ա. պուշ . խօթասիրտ . անմիտ : ահմագ . պէտ :
Uccellúzzo, նոմ. Ժռչնիկ փոքր ձնձղուկ: գոռ. էիպալ :
Urchiéllo . Տես Occhiello .
Uccídere , ն . Սպանանել : էօլաիւրմէտ : հատանանել :
Uccidiménto . Սպանումն :
Ucciditóre , ար . Uccidatríce , իգ . Տես Uccisore .
Uccisióne , իգ . Սպանումն : էօլաիւրմէ . գան : mettere ad uccisione . սպանանել :
Uccíso , սդ . Սպանեալ : էօլաիւրիմիշ :
Uccisóre , ար . Սպանօղ : էօլաիւրիճի . գանը :

UD

UDénte , ս . Լսօղ :
Udíbile , ս . Լսելի :
Udiénza, Udiénzia . Լսումն . լսելութիւն . իւիմէ . իւիթիւն . ունկնդրութիւն (մեծամեծաց) պատուամատոյց : dare udienza . ունկն դնել . լսել : իւիմէտ : ունկն մատուցանել . մտա ընդունել . (ասի վասն մեծամեծաց , որք լսեն որոց գան առնն ի խոսել ինչ:) պատուոյ խնդրատ : chiedere , կամ avere udienza . խնդրել , կամ առնուլ հրաման խոսելոյ : պատուոյ խնդրատ : Udienza . Ունկնդիրք : իւիթիւնէր :
Udiménto . Լսումն . լսելութիւն . իւիթիւն :
Udíre , ն . (ի ժամանակս ինչ լսանալ ի վառելի բայէն Odire .) Լսել . իւիմէտ : chi ode, non disode . առակ . օգաթէ ի լսելեաց զանկ : non voler udir trattato di checchessia , ևն . ոչ ամաւթիլ լսել զիարայ ինչ . ջանուլ ինչ յանձն . ոչ կամիլ հաւանիլ :
Udíta . Լսումն . լսելութիւն . իւիմէտ . իւիթիւն . per udita . ի լսումն . լսելեաւ յայլմէ :
Uditívo , va . Լսողական :
Udíto , գոյ . Լսելիք . գոռվելիքի տախտ : per udito . ըստ հնչելոյ համաձայն . ոչ գրուածոյ ի լսումն ականջաց :
Udíto , ta , ած . Լսեալ . իւիթիւն :
* Uditoráto . Տես Auditorato .
Uditóre , ար . Լսօղ : իւիթիւն . իւիմէտ :
* Uditoréssa , իգ . Uditríce , իգ . Լսօղ :
Uditório , ia . Բառ անդամանաց . Լսողական :
Uditório , գոյ . Ունկնդրեցք . քաղաքաւ ունկնդրեալ :
* Udizióne , իգ . Լսումն . լսելութիւն . իւիթիւն :

VE

VE , դեր . Զեզ . ինչ . զմեզ . ինչ . Նախադասի մանկանցս lo , li , gli , la , le , ne . իսկ ի յետ ածականին՝ ոչ ևս ասի Ve , այլ Vi . Ve , յորժամ նախադասի մանկանցն Ne , կինչ կամ պատ ի բայէն , զնոյն նշանակէ զոր ինչ նշանակէ Vi , որ յարի ի բայն , և առնի զայն Այնպիսական : մերթ ևս գնի ունի մանկիկ Թարմատար : se ne' bisogni non ve ne valete . եթէ ի հարկաւորութեի ոչ ի գործ արկջիք : Ve , ած . Ածք . օգտակ : Ve , է կրնաս տեսանի բայէն Vedi . Տես . հայեաց :
Vécchia . Պառաւ . գօշտ գառը : dare nelle vecchie ; cascar fra le vecchie . պառաւիլ . ծերանալ : dar nelle vecchie , կամ in budella , կամ in nulla , կամ dare in ceci . ի դերև հանել զանկնկալուն ամին . la necessità fa trottar la vecchia . հարկն ուսուցանի գործել , կամ ուսուցանէ զամենայն :
Vecchiáccia , չէդ . Ձար , ապուկի պառաւ :
Vecchiáccio , չէդ . Ձար , կամ աղջատաւալ ծեր :
Vecchiája . Ծերութիւն : գօշմանութէ :
Vecchiárda . Ձար պառաւ : էօլիս գօշմ գառը :
Vecchiárdo . Ձար ծեր : էօլիս գօշման :
Vecchíccio , ia . Կիսեալ ծերանալ , կամ պառաւիլ . մերձ ի ծերութիւն : էվիվէճա :
Vecchicciuólo , la , չէդ , և նոմ . Տառապեալ ծեր , կամ պառաւ : գօշմճէտ . գօշմ գառը : *
Vecchierélla , la , ածք և գոյ , նոմ . Հնոցեալ աւուրք . մերձ ի զառամութիւն . տառապեալ ծեր , կամ պառաւ :
Vecchiétto , ta , ածք և գոյ . Vecchíno . Հին աւուրց ծեր , կամ պառաւ . գօշման . գօշմ գառը : Vecchiétto , ծեր ժիր , առոյգ , կամ կարճ հասակաւ :
Vecchiézza . Ծերութիւն : էվիվէճութէ : Հնանալ . Հինանալ :
Vécchio , գոյ . Ծեր : գօշման : divenir vecchio . ծերանալ : * da vecchio . ոչ զծեր . զորհն ծերոց : Vecchio marino . Փոկ . կամ որթ ծովային . (է ձուկն ինչ երկակենցաղ , որ կոչի և Foca , և Vitello .)
Vécchio , ia , ածք . Vecchíssimo , ma . Հին նախնի . վաղեմի : էսքի : Ա. և խաղ vecchia paura . երկիւղ անհնարին : vecchie bastonate . գան սասիկ :
Vecchióne , ար , ասպ . Հին աւուրց . ծեր յարգոյ : էվվիէար : Veechioni . Շադանակք եփեալք գինեաւ :
* Vecchiótta . Պառաւ ժիր , առոյգ , առոյգանձն :
Vecchiótto . Առոյգանձն , առոյգ , ժիր ծեր : փինճ գօշման :
Vecchiúccio , ia . Տառապեալ , կամ ցաւագար ծեր , կամ պառաւ : պաղատելի գօշման . սիրէ գօշմ գառը :
Vecchiúme , իգ . Հնոտիք : էսքի պէսքի :
Véccia . Վիկն . (է ունդ ինչ քաղմահասակ , որոյ լաւագոյնն կոչի Brava .) պատուել : * incartoccia re le vecce per pepe . խաբել :
Vecciáto , ta . Խառնեալ վիճաւ :
Veccióso , sa . Որ ունի զվիկն : a tempo di carestía pan veccioso . առակ . ի սովոյ քաղցր է և հաց ի վիճէ : հարկն քաղցուցանի զոմ :
Véce , կամ Vice . Փոխանորդ : էէվէ . in vece , կամ a vece , կամ ի տեղի փոխան . և . փոխանակ : էէվէ նէ win vece . և առեալ : prendere , կամ tener la vece , կամ le veci altrui . փոխանակել , կամ ի տեղի ուրուք . կալ փոխանակ : էէվինէ կէվէ : Ա. քառ Vece , կամ Vice , յարի ի քաղաքական ձևանս պաշտօնատարութեաց . և նշանակէ զփոխանորդն պաշտօնատարին . կամ Vicerè . Փոխարքայ : Viceduca . Փոխանորդ դքսին : Vicerettore , ևն :

Vece-

Vecécancelliére, ա. Փոխանորդ դպրապետին, կամ առաջադպրին · փոխանակ դիւանադպրին, կամ քարտուղարին :

Vecécónte, ա. Փոխանակ կոմսին :

Vedénte, ած, հ. Տեսօղ · տեսանօղ : Աս՝ գոյ · Տեսանելիք · աչք :

Vedére, ն. (ունի՛ք ի ժամանակսդ այսը բայն լինին և ըստ Veggere վաղեմի բային :) Տեսանել · հեռուէն : Հանդիպել · իմանալ · գտանել · գնաւոր ածել · (ըստ այսմ նշանակումն ի կիր ածի ի հրամայական ձևին :) պատճառ · փնտռտիլ : Vedi donna. Տես կին գոռ · գնաւոր ածէ : veder lume. տեսանել զլոյս աչաց : Աս՝ լինել ի լուսաւոր տեղւոջ կամ լինել տեսանել : chiaro ; bene ; distintamente. տեսանել քաջ : լինել արդին : veder chiaro in checchessia. քաջ ճշմարտել · քաջ տեսանել յինչ. մէջ : իսկ ամենայն լինել իմաց · հաւատալ ի մէջ հաստատել · ի բաց դնել զնաւոնական տարտիպն : torto. ճիւթ : ճշմարտել · սխալել : diritto. տեսանել ուղիղ : in viso. տեսանել դէմ յանդիման · քաջ հանդիպել : a faccia a faccia. տեսանել երես առ երես, կամ դէմ յանդիման : il bello. հանդիպել գեղոյն տեսիլն · դտանել գեամ պատեհ · պատահ ոյզ յարմար : le stelle, կամ le lucciole. ղրաձ ղյուսաստիկ : di là da' monti. կանխատես լինել կանխագուշակել : Աս՝ հանդիպել ղպատահս բրտի ոչ թուք : vedere, e non vedere. լինել ի թմրամտի : dal vedere al non vedere; կ. յաճախ ըստ ամենայնի : dare a vedere. ծանուցանել իմացուցանել · յուցանել : ապրատիպ · գաղտնի : Աս՝ կարծեցուցանել · երևակցուցանել · հանդղել · հաւատացուցանել : dà a vedere il tuo coraggio. ցոյց դքաջ քոյին քո : far vedere. բանալ զաչս · տալ տեսանել : Աս՝ ուսուցանել · յուցանել : հոյակապ · հեռագնիր : far vedere, կամ far veduto, կամ veduta. հանձրել · հաւատացուցանել · կարծեցուցանել · պատրիպ · ապատրիպ : ինանգրեմ · ապաքինիմ · ապրիմ : far vedere il nero per bianco. զհաւատն ընդ երևակցուցանել · այլ ընդ այլոյ երևակցուցանել : farla vedere altrui, կամ farla vedere in candela. վիրակցուցանել զոք ի յուսոյն, ի փափաքանացն զհակառակն հանդիպելցուցանել : far le viste di non vedere. ի չառնս լինել · յանձնաւօրեա լինել : հոյակապ · հեռագնիր · տարտիպ : stare a vedere. ի զննին կալ : Աս՝ կալ դատաստի, կամ պատասխան : volersi veder con alcuno. կամիլ խաւսիլ ընդ ումեք : Աս՝ կամիլ մրցանակիլ ընդ ումեք : non veder più avanti. զգիտանալ, կամ մոլիլ ի սէր : esser veduto, կամ viso. «Ես լաքին". երևիլ · թուիլ · fu viso a me cantare. թուեցաւ ինձ երգել : Esser veduto d' alcun magistrato. «Ես նախնեաց · լինել անգամ առեալի իրիք առանց ի վար արկանելոյ զպատասխան առնելոյ : veder volentieri. սիրել · հաճել յոք զգաղջ տիսիմ · վարիլ ընդ ումեք ամենայնիւք : veder mal volentieri. գժհամանալ ընդ ումեք ի սիրոյ ընդ ումեք, ի թիւրել հայիլ յոք : esser ben veduto, լինել սիրելի · ի պատուի · ի յարգի · փափաքելի : esser mal veduto. լինել աստիճի, կամ զզուելի : non si vede ancor. չև հաւրելի · non vedersi mai sazio. ոչ յագնիլ · չառնուլ զյոգնութիւն :

Vedére, ա. Տեսանելիք · տիճ : fare un vedere bello, կամ brutto. լինել գեղեցկատեսիլ, կամ ժահրատես : փեղեր · լիրէին օյտ :

Vedétta, Velétta. Դիտաստոց · տարավանիճ : stare alle vedette, կամ alle velette. դիտել · դիտանի ունել · լրտեսել : հեռագնիր · ապատել անձկանաց :

Vediménto. Տեսանելիք · տեսութիւն :

Veditóre, ար. Տեսանօղ · նկատօղ : հեռին · փառ : Veditori. Աչացելուք վաճառաց · մատաղուրք :

Védova, ի. կին այրի · այրի : փոս փոս :

Vedovággio. Vedovánza. Vedovático. Աչրութիւն · այրուհւոյ : փոսլուխ :

Vedovále. Տես Vedovile.

Vedováre, ն. Աչրացուցանել · այրի առնել զկին :

Vedováto, ta. Աչրացեալ · զկին :

Vedovélla, նաժ. Աչրի մանկամարդ, կամ տասնապատ : հեռագնիր · սեգիր · փոս փոս :

Vedovétta, նաժ. Աչրի մանկամարդ :

Vedovézza. Տես Vedovanza.

Vedovíle, հ. Աչրական · այրուհւոյ · այրոյ : Աս՝ գոյ · Պաշտաւնական այրոյ · առնել ի ժառանգութեան մնալ ամենեցուն :

Vedovitá, -táde, -táte, ի. Տես Vedovanza.

Védovo, գոյ ար. Աչրի այր : փոս էր :

Védovo, va. Ի հայն · վաղճանեալ · եռանիւք · զուրկ · զկնիկաւ · հանգամ · այրուհի :

Vedúta. Տեսանելիք · տեսլ · իւր · տեսութիւն · հեռին · պատգ · Տեսարան · կամ տեսուն · (ի՛ տեղւոջ ուսոյն մարդի և տեսանելի բազում գաւառ վայրս :) պատր · նպատր : un portico con bellissima veduta. սրահ ինչ գեղեցկահայեաց · գտեարձակ տես · գտեարձահայեալ : Vedute. Դիտից տեսութիւն · Հայեցուածք (գտնագան դրից վայրենոյ) Աս՝ տասնդ : vedúta. տեսանելի առարկայ · տարկայ : Տեսիլ · (ի՛ նկարել պատկերք գտեսանոյ · քաղաքոյ, և՛ :) դիտելիք : far veduta. հեղգատանել · կեղծել · պատճառել : հեռագնիր : far la veduta. այլ առանձ վաճառաց · ի մարտատան : conoscer di, կամ por veduta. Գտնալ զոք նրանաք և նմի գիտել զոք տեսանե միայն (առանց ինչ բարեկամանալոյ :) di veduta, հ. տեսութ · ակամայ տես դալով · ի տես աչաց : testimonio di vedura. ականատես վկայ : a veduta. տեսանելով · տեսութ : A veduta, կամ a vista. Ի տես վաճառելոյ · Ընդ տեսանելն (զոր գրամատիրոն վճարել զդրամն :)

Vedutaménte. Տես Visibilmente.

Vedúto, ta. Տեսեալ · հեռագնիր · հեռագնիւ : far veduto. տես far Veduta.

Veeménte, հ. Veementíssimo, ma. Յաստիկ · ուժգին · բռնութ · կարի · հեռագնիր : Տոգր (առհասարակ :)

Veementeménte, հ. Յաստիկապէս · ուժգնին · կալ բի · ֆէտ · գաթը :

Veeménzà, Veeménzia. Յաստիճ · ուժգնութիւն · բռնութ · ազդուժութ : հեռագնիր · գաթըտ :

Vegetábile, ած, հ. Աճական · աճողական · աճեցական · տնկական · բուսական · (ի՛ որ ունի զաճողական կամ զբուսական զօրութիւն) գիրք գաճելի էր · պիճի պիճէ :

Vegetábile, գոյ ար. Vegetálle, գոյ տաք · Բուսական · բուսակ : բայսն առանձ : նեղոտ :

Vegetále, ած, հ. Տնկական · բուսական · (ի՛ պատշաճեալ աճ տրունկս :) sal vegetale. աղ տնկական · (ի՛ հանեալ ի տնկոյն) terra vegetale. հող անճական · (ի՛ հող անխառն որ կայ յերեսս անդաց :)

Vegetánte, հ. Որ աճի. որ բուսանի, կամ բուսական :

Vegetáre, ն. կեալ և աճել անկոց · պիճիէ :

Vegetatívo, va. Տես Vegetabile.

Vegetáto, ta, ած. Տես Vegetare.

Vegetazióne, ի. Տնկականութ · կեանք և աճումն անկոց · կենդանանալ անկոց · անճական գործոզութիւն · պիճիէ :

Vegetévole, á. Տ՚ու Vegetabile.
Végeto, ta. Ա.ոդ. ժիր. կորովի. զօրեղ. բարգաւաճ: պինդ. ինքնիշխանաբար:
Veggénte, á. Տեսօղ: իմաստնաբար: a' occhi veggenti, կամ a suo veggente, ի. առաջի աչաց ակնհայեաց. կամ յանդիման իւր: ի a veggente. անմիջանալով:
Végghia: Ա.րթնուլ. հսկաւմն. արթնութիւն: օյանդիմաց: առաջին պահ գիշերոյն (զոր ժամին 'ի գործ, կամ 'ի զարկս:) *Vegghie, յոտ. Գիշերապահ երկար լուռ, կամ վաստակ, կամ ուսումն: cose da dire a vegghia. ալեհամաւոյց պատառանդ. անոսկի: Veggia. Պահապան. գիշերապահ:
Vegghiaménto. Հսկումն. արթնութիւն: օյանդիմաց օյնմ:
Vegghiánte, á. Vegghiantíssimo, ma. Հսկօղ. անքուն. արթնուն: օյանդիմ:
* Vegghiánza: Տ՚ու Vegghiamento.
Vegghiáre, ար. Տ՚ու Vegghia.
Vegghiáre, է. Հսկել. արթնուն կալ. արթնել: օյնմ ինչ պարագայից զառաջին պահ գիշերոյն անցուցանել յերկաւսլուսեայ, կամ 'ի լուսանկեան:
Vegghiáto, ta. Հսկեալ. արթնեալ:
Vegghiatóre, ար. Տ՚ու Vegghievole.
* Vegghiería. Տ՚ու Vegghia.
Vegghiévole, á. Հսկօղ. արթնուն: օյանդիմ: փութանաւն. աշխուժ. զգուշաւոր. սմաւթ: ջեղուխ. ալերթ:
Vegghievolménte, ած. Ա.րթնութեամբ. խնամով. զգուշութեամբ:
Véggia. Տակառ. փեռք: սայլ: առագաստ:
Véggiolo, կամ Érvo. Տ՚ու Lero.
Véglia. Հսկումն. արթնութիւն. արթնութիւն. Ժամանակ հսկման, կամ արթնութեան: օյանդիմաց: ակնամբ մարդկան 'ի խաղալ, կամ 'ի կազմուել գիշերոյն: * Ազդ ինչ գիշերոյին բանակիցաց:
Vegliánte, á. Հսկօղ. արթնուն. արթնօղ: օյանդիմ:
Vegliárdo. Ծեր. հինաւուրց. ջեմման:
Vegliáre, է. Հսկել. արթնել: օյանդիմ փութով: կալ զգօնի աչալուրջ ակնկոթ: ն. Պահել. պահպանել: ակնկոթ: զբօսել. ընդունելի գալ (կարծեաց:)
Vegliáto, ta. Հսկեալ. արթնեալ զնաչեալ:
Vegliatóre, ար. Vegliatríce, էկ. Հսկօղ. արթնուն:
Vegliévole. Տ՚ու Vegghievole.
Véglio, ia, ած, և գց. Բաս քանապէնի՝ արտաանէա անձի ելեւ. Ծեր: ջեղի:
Vegliúccia. Հասուռօտ հսկումն. սակաւաթիւ արթնութիւն:
Vegnénte, Venénte, á. Որ գայ. եկօղ. մերձ 'ի գալ. առաջագայ: ներկայ. ներքինի: il dì vegnente. վաղիւ. ետ վաղիւ: ետքն: la notte vegnente dovesse far quello. 'ի գալ գիշերոյն կամ յանաղկեալ գիշերին պարտ էր նոցին զայնմ: l'anno vegnente furon fatti Consoli. 'ի գալոց ամին միոյ եւ ղեկն հիւպատոս: venente il calore. 'ի գալ ջերմուեւ: Vegnente. Ա.գագ, կամ գիւրաձգ (բոյս:)
Veícolo, Veículo: Սայլ: * առագաստ: * Veicolo. Աղեք (կերակրոյ, կամ հիւանդոյ:)
Véla. Առագաստ (նաւուց:) ներքինի. dare, կամ commettere le velè al vento, կամ a' venti, կամ far vela. առագաստել զնաւն. պարզել զառագաստն: ներքինի ալմ: dare le vele a' venti. սկիզբնաւորել: andare a vela. նաւել առագաստիւք. կամ հողմով: կամ յօդոյակ հողմով: a vele gonfie, կամ a vele piene, ի. հողմակոր առագաստիւք. յօդոյակ հողմով: a vela, e remo. առագաստիւք և թիովք. andare a vela, e remo. գործել ամ ձգաւք: Նաւ: ներքինի:
* Velábile, á. Ա.գագելի:
Veláme, ար. Ա.գագուն. գագ. առագաստ, ծածկ

կուի: ներքին: ներքաղոյն հեղեղ. թաղանդ: պատ: Առագաստաց նաւու: ներքինեաց:
Velaménto. Ա.գագուն. գագ. առագաստ. պատըռուածք:
Veláre, ն. Ա.գագել. գագարկել: պատել ներքինի: ծածկել: ներքինի: Velársi. Ա.րկանել. գագ յերեսս. քինել միանձնուհի. ուխտել (ասի զմիանձնուհուցէ) եւ աներեւոյթ լինել. 'ի բաց ձգել: velar l'occhio. խփել. գոցել. նիրհել: velarsi gli occhi. մթագնել աչաց (վր նուաղմանն, կամ ցի մեռանելոց մահուանն:) velare. Թաղանթանալ. սառիլ (հեղուկ նիւթոց:) Velare. Բաս նաւելոյ. Գագարկել. գագել. (ցր ներկել ոսկի գրանգաք, և թափանցիկ:)
* Veláta. Ա.ռագաստակիր նաւարկութիւն:
* Velataménte, ած. Ընդ առագաստիւ. ի գագով:
Veláto, ta. Գագարկեալ: ներքինեալ: առագաստաձեւ: Velata, գոյ. Հանապազ գագաւոր. կամ գագ ձիգ միանձնուհի:
Velatóre, ար. Velatríce, էկ. Ա.գագիչ. գագարկու:
Velatúra. Բաս նաւելոյ. Գագարկութիւն. (ցր ներկումն ոսկի երանգաց:)
Velazióne, էկ. Ա.գագումն. գագարկութիւն: գագարկութիւն, կամ ուխտագրութիւն միանձնուհւոյ:
Veleggiaménto. Նաւարկութիւն: պարզումն առագաստից:
* Veleggiánte, á. Ա.ռագաստաձեւ. նաւակառոյց: նաւոյ:
Veleggiáre, է. Նաւել առագաստիւք. առագաստել. (ցր կազմել առագաստաձեւք.) առնիլ, կամ վարել զնաւն առագաստիւք:
Veleggiáto, ta. Նաւարկեալ առագաստիւք. առագաստաւեալ:
Veleggiatóre, ար. Որ նաւէ, կամ ընդունայ առագաստիւք:
Velenáto, ta. Տ՚ու Avvelenato.
Velenífero, ra. Բաս լաս. Թունաւորիչ. Թունաւոր:
Veléno. Թոյն. դեղ մահու. դեղիք: dare veleno, il veleno. Թունել. տալ զթոյն մահու: Վտանգ: քէն. ոխ. կատաղութիւն. ցասումն: կիրք սիրոյ. աեր: գարշ հոտ. Ժահահոտութիւն: il veleno stanella coda. առակ. Թոյնն կայ 'ի առուն, կամ յապուխ 'ի կառապածի անդ է դժուարութիւնն, կամ վտանգն. անագան զգաւթ ջնջուան:
Velenosaménte, ած. Թունելի: ցասմամբ. զայրագին:
Velenosétto, ta. Փոքր մի Թունաւոր, զայրացել:
Velenosità, -táde, -táte, էկ. Թունաւորութիւն. Թոյն. կիրք: չարութիւն. ատելութեամբ. կատաղի ցասումն. զայրոյթ:
Velenóso, sa. Թունաւոր: պէտիլի: Թունաւորապէս (լեզուի:)
Velétta, Vedétta. Պահանորդ. դէտ: պէտիլ. հետ ձիս: դիտանոց: փոքրիկ աշտարակ: stare alla veletta. դիտել, կամ լսաելել զգաք:
Veletájo. Ա.ռագաստագործ. առագաստաձեւ: Եղեգնեայ:
Velettáre, է. Պահակերել. պահել զգաստապահել:
* Velétto, նշ. Փոքրիկ քօղ:
Vélia. Թուզան ինչ. որ կոչի և Avelia, Cauzavela.
* Velificáre. Տ՚ու Veleggiare.
Véliti, ար. Թեթեւագէն զինուորութ նախնի հռոմայեցւոց:
Vélle, ար. Բաս լաս. Կամք:
Velloità. Ա.նկատար, ընդունայն. անդորմ կամք: (տեսանք 'ի բառնոց կոչեն կամեցուել:)
* Véllere. Բաս լաս. Տ՚ու Svellere.
* Vellicáménto, ար. * Vellicazióne, էկ. Ցնծութիւն. կծոտուելի:

* Vel-

* Vellicáre, ն. կծանել. կծել:
Véllo. Գինի. տար. քաղց: խափել: մաղ (այլոց կենդանական:) բիծ. գել: Տես և Batuffolo.
Véllo véllo. Տես. սեւ գոյն ինձ գաս. (ի կիր ածի ի ցոլացանել զոյգ, կամ յայտանել:)
Vellóso, sa. Գեղմոքարձ. բրդալից. թաւամազ: բիծաբիծ. գելլը:
Vellutáto, ta. Կտրծեալ ոյր գործել: գործեալ մեջ. ներկեալ մեջ: գօտ. անկիւն: * Ծաւիշ առանցքաց. (ի ծաղանգ ինչ առնչեալ:)
Vellúto, ta. Ծաւիշ. (ի կերպաս ինչ ծաւս:) գոփեքի:
Vellúto, ta, adj. Տես Velloso.
Vélo. Ծիրանաս. շար. սատր. սեռ: պիրկանձիւթ: շղաշաւեռ. քող (կանանց:) ետեսք. հիմագ. վիճակ. ծիանձառնահատց. կրծաւորաւորի: քող, կամ ծած. կոյտ (գելոյ:) ծածկոյթ պարսպանակ: էօրքիս: վարագոյր (առանձրին:) velo mortale. մահկան. նաղաս մարմին: Velo. Սառուցեալ մանր, կամ առաւօտեան մանր հեղանիւթից:
Velócé, Velocíssimo, ma, ի. Աբագ. երկար: լաւ. ճեղ. ճեղ:
* Velocecamminánte, ի. Երագընթաց. արընթաց:
Velocemênte, ած. Velocissimamênte. Երագապես. երագ. երագ երագ. ճեղ:
Velocità, -táde, -táte, իգ. Երագութ: ճեղութիւն:
* Velocitáre, ն. Երագել. յառաջել զերագութիւն:
Velône, ար. Մեծ առագաստ:
* Véltra, իգ. Մատակ շանն ինչ որսական:
Véltro. Արու ինչ բարեկազ. շանն որսական: ճապաղ. հոյզի և Can da giugnere, Levriere.
Velúzzo, նամ. փեթրիկ քող. նուրբ անդուն:
* Veménza. Տես Veemenza.
Véna, եզ. իգ. Vene, և Veni, յոգ. Երակ: գանք: ընկերակ. կամ ներարգ. աստիճ. Լոյս. երակ (Լոյս: մէ ասացեալ. քարտիկ. և և փայտիկ:) բնակիմասուր. բոյն. առաստաղ (մետաղ:) * Արիւն: Բնաւորութիւն. յատկութիւն: vena poetica. ոգի, կամ բնաւորութիւն քանասիրական: aver vena d' una cosa. ունել զբնաւորութիւն, կամ զյօժարութիւն ստ. ինի: avere una vena di dolce. ունել զիպոյն կամ զանկալի ինչ համ քաղցրութեան. (ասի զիմնոյ:) avere una vena di pazzo, կամ di dolce. ունել զինչ ինչ յիմարութիւն. լինել պահասական: fare una cosa di vena. գործել ինչ կամաւ, ինքնակամ:
Véna. Վարսակ: խաշիլ:
Venagiône, իգ. բառ լատ. Որսորդութիւն: ախտութիւն:
Venále, ած. Վաճառելի: ապրելի: վարձական:
* Venalità. Վարձականութիւն:
* Venardì. Տես Venerdì.
* Venáto: Երակաւոր (քար, կամ փայտ:) պատրեալ: benissimo venato. գեղեցկերակ:
* Venatório, ia. Որսորդական: որսական:
* Venatríce, իգ. Որսորդ:
Vendémmia. Կութք այգեաց. այգեկոութք: պաղ պտղոց: ժամանակ հնձոց: կութք: far vendemmia. հնձել զպաղող:
* Vendemmiábile, ած. կամելի:
* Vendemmiaménto. Կութք. հնձելիք:
Vendemmiánte, ած. Vendemmiatóre, ար. կամող այգեաց. այգեկոչ: պաղ պտղոցն:
Vendémmiáre, ն. կամել զպաղող, կամ զայգին: պաղ պտղոյ: կուտել ինչ. յատկել ինչ զշքաքաղելք: հաւաքել. քաղել:
Véndere, ն. Վաճառել: ապրել: sotto l' ásta, կամ alla tromba. վաճառել յաճուրդս: հրդեհ տալ: a peso; a misura. վաճառել կշռով. չափով:

a minuto. վաճառել մանր մանր, կամ ստ ստիճ առիճ: a ritaglio. վաճառել կանդնով (գիծ. գաս, և:) indigrosso. վաճառել միանգամայն. կամ զգալարն: pe' contanti. վաճառել կանխիկ. կամ առձեռն դրամով: pe' tempi. վաճառել յապառիկ: վերէ-իէ ապրանս: a gran prezzo. վաճառել թանկագին: a buon mercato. վաճառել դիւրագին: vendere alcuna cosa come s'è comprata. պատմել ուսիք զլուր ինչ այլ և լուեալ ի: altrui checchessia. հաւատացուցանել. խաբել: aver da vendere di checchessia. ունել ինչ առնիագ, կամ առաւաստայն: aver ragion da vendere. ունել քեզ մ' վաստա: vender parole, կամ parolette. պատրել բանիւք մեռուածք. յուսացուցանել ի մեռանիս բանիւք: Ventlere i merli. առել: Նպաստաւորեալ լինել ի գործին: andar, dove se ne vende. գոնել ի գնաւորան:
Venderéccio, ia. Վաճառելի: ապրելի: վարձական: ուռած վարձական:
Vendétta. Վրէժ. քէն, վրէժխնդրութի: հայր. էօն, prender vendetta di alcuno. վրէժ խնդրել յումէք: pigliar vendetta. վրէժս առնուլ: siedi, e gambetta, e vedrai tua vendetta. առ: Կանգիր ի խաղալովէն, և վճիռ զվրէժ քո յայն:
Vendettáccia, իգ. Անշնարին, անգութ. գժդեակ վրէժխնդրութի:
* Vendettúccia, նամ. փոքր, կամ գոյն վրէժ:
Vendévole, Vendíbile, ած. Վաճառելի. դիւրավաճառ: ապրելի:
Vendibilíssimo, ma, գեր. գոյի դիւրավաճառ:
Vendicabilménte, ած. Վրէժխնդրութ. ոգւով վրէժխնդրութ:
Vendicaménto. * Vendicánza. Տես Vendetta.
Vendicánte, ած. Վրէժխնդիր. վրէժառու: հայր ալէտ:
Vendicáre, ն. Վրէժ խնդրել. առնուլ զվրէժ: էօն ալէտ: Vendicársi, ի. Առնուլ զվրէժս անձին:
Vendicatívo, va. Վրէժասէր. չարայոյզ. քինառաւ. ոխերիմ. ոխակալ. գոբելի:
Vendicáto, ta. Վաճառ. կամ բնդրեալ զվրէժ:
Vendicatóre, ար. Vendicatríce, իգ. Vendichévole, ած. Վրէժխնդիր. վրէժառու: հայր ալէտ:
* Véndico, ca. Տես Vendicato.
Vendiménto. } Վաճառումն: ապրել: dare vendita,
Véndita. } կամ in vendita. վաճառել: ապրել: aver buona vendita. վաճառիլ դիւրաւ. կամ ապրագ դիւրավաճառ լինել:
Venditóre, ար. Venditrice, իգ. Վաճառող: ապրող:
Venditóre, ta, Վաճառելոյ: ապրելոյ:
Veneficio. բառ լատ. Գեղատուն. գեղագիտուն. կախարդութի: պիղծութիւնք: Թունաւորութի: դեղերէնք:
Venéfico. բառ լատ. Դեղատու. գիտի. գեղիչ: գեղ. իչ: Թունդործ. Թունաւորող. դեղերէն:
Venenáre, ած. բառ լատ. Տես Avvelenare.
Venenífero, ra. բառ լատ. Թունաւոր. մահաբերձ:
Venéno, Թոյն. դեղ մահու: դեղ:
Venenóso, sa. - sissimo, ma. Թունեաւոր: դեղերէն:
Venénte. Տես Vegnente.
Venerábile, ած. Յարգոյ. յարգելի. մեծարանս. պատուելի: երկեղած. հնազանդելի. հնազանդեմ լսելի:
Venerabilissimo, ma, գեր. Մեծարգոյ. գերյարգոյ:
* Venerabilità. Պատուականութի. մեծարգոյութի:
Venerándo, da. - dissimo, ma. Տես Venerabile.
* Veneránza. Տես Venerazione.
Veneráre, ն. Յարգել. մեծարել. պատուել: հնազանդել երկեղած:
Veneráto, ta. Յարգեալ. մեծարեալ. պատուեալ:

Veneratóre , ս. Veneratríce , ի. Յարգող. Մեծարել:

Venerazióne, ի. Յարգանք. յարգուիլ. մեծարանք. հիւրկել:

Venerdì , ար. Ուրբաթ: Նաամա. Նաամա ինխի: Venerdì Santo . Աւագ ուրբաթ:

Vénere , ի. Աստուածուհի. լուսաբեր: գիսաստղ. պոչաւոր էնլուզէ: Պղինձ. (ի քաս. քիմիականաց:) Աստղիկ, կամ ափրոդիտէ. (ի չորեքշաբթի սիրոյ և գեղեցկութեան:) Սար և զգեղեցկի կնոջէ:

Venereaménte, ին. Վաւաշոտաբար. վաւաշոտութեամբ:

Venéreo , ea . Վաւաշ. պոգդոտ. հեշտասէր. անառակ. առիւծան. մարմնական (ցանկութ:) ընկ ինքնի: venereo morbo , կամ lue , կամ male . գաղտնական ախտ: քիչքնի գոհունի, մարտըց ոչոտպռ:

Venerévole , ն. Յարգելի. յարգոյ. մեծարոյ:

Venerevolménte, ին. Յարգանօք. խոնարհութեամբ:

Venétta , նոմ. Փոքրիկ երակ:

Venghiáre , ևն. Տես Vendicare , ևն:

Vénia . Խոս չոպ. Ներողութիւն. թողութիւն: ափ:

Veniále , ն. Ներելի (մեղք:) դիւրին (իմառկ:)

Venialménte , ին. Ներելի մեղօք. ներելապէս:

Veniménto . ին. գալուստ: * գիտուճած:

Venire , բայ անկանոն. ե. Ի նիր ածի եմ. Գալ: ինեմ: պատշաճիլ. պարտ գոլ. հարկ գոլ: էաֆէչմա. իւրինա օչոտ: Հաւանութիւն տալ. մատչիլ. կամ գալ (ի գործ ինչ:) էնէնաօսոտ: պատահիլ. դէպ լինել: տաոպ ինչիէ: յաջողիլ. ի ձահ պատահիլ: tutto quel, che io fo, mi vien bene. ամէ ինչ զոր գործեմ ի ձահ պատահէն, կամ յաջողին: tanto più viene lor piacevole. այնչափ առաւել քաղցրանայ, կամ քաղցր է նոցա: Հաւանիլ. Ժամանել. երթիլ: եկ իրիչի: գալ. ի վերայ: յառնել. (մէր կաց:) առաջնալ. գոռանել: բռնել զնոտ. բռնիլ հոտոյ: ծագել. ծնանիլ. յառաջ գալ: գառանալ. անկանիլ (ի ցաւս:) անկանիլ. փրճանիլ: Լինել. եղանիլ: ըլչոտ: Պատշաճիլ. պնդանիլ. անկ է: փէնչիէ: Աձիլ (անկոց:) պիչիէ. պէօխիէ: բռնանիլ. կամ քաղքնիլ (արմատաց:) գալ ի վէր (հիւանդութ:) ըմբռնիլ (ախտիւ ինչ:) vanno e vengono . երթ և եկ առնեն. երթան և գան: Venire ի յարիլն յանցեր ընդունելութիւն առնել. կրնաոպական. պր. se voi mai venite chiamato a medicar . եթէ կոչնիցիք ի բժշկել: Venire յարմար յաներևոյթս գայիլ ը մասնակցիլ A, ոչ փոփոխ զինչնակութեան գայիցն. վրդ Venire a fare una cosa , ը նոյն ընդ ապամ fare una cosa . Աձնել ինչ: venire a dire . նշանակել. ունել ինչ իմաստ: Venire ցարնալ ի դերթալս գայիլ, ունի զինչնակութեան անձրևութիւն նոյն իսկ ընդունելութեան: e' mi venne veduto un orto. դէպ եղև ինձ տեսանել կամ՝ և եղև ինձ տեսանել զպարտէզ ինչ. տեսի զպարտէզ ինչ: questa erba vien detta la sensitiva . այս խոտ կոչի՝ Պատկառուկ: venir fatto. յաջողիլ. Հանդիպիլ. պատահիլ: Venire. Արժել. փչնիէ: questa cosa vien tanto. այս ինչ արժէ այսքան, կամ վաճառի այսքանով: Venire ի յարիլն յածականաւ՝ ընդունի զինչնակութեան նոյն ամենայնացն, և՝ ի մեղ գայսորի ինով գայիւ, կամ է սկսան գայիւ: venir bianco . ապիտականալ. պէյազլանմոտ: savio . խնամանանալ. լինել զգօն: bello . գեղեցկանալ. և այ զևս գեղեցկանալ. առաւելուլ գեղեցկութեամբ: Բայս Venire , յարեալ ի քեզմէ բառս՝ նշանակէ բաղմօրինակ: Venire Addosso . ի վէր հասանել. դալ յանդիպատրաստից: nell' animo . գալ, կամ անկանիլ ի միտս. յոյշ լինել: հոխըճա ինէնէ: Ըստ այսմ ասի և՝ venire a memoria ; a mente ; in mente ; in pensiere . Venire appresso. Տես Seguitare . Venire all' arme . Սկսանիլ զպատերազմ. միլել ի մարտ պատերազմի: a Battaglia. Յառանել ի պատերազմ մարտնչիլ. առ մարտ պատերազմի: bene , կամ male . աչս Tornare bene , ևն: a bene . արմատնալ. ածիլ (անկոց:) էօֆլէնմէ. պէնմէ: ben venga , կամ ben vegna . ողջամբ եկիցէ. բարեաւ եղիցի գալուստդ քո: հօդնէ, փնո: Ըստ այսմ ասի և՝ ben venga l' anima mia; siate il ben venuto ; tu sii il ben venuto. Venire bisogno, կամ a bisogno d'una cosa. կարօտիլ պէտ առնել իմիք. լինել կարևոր: al bisogno. ի ձահ պատահել. ի դէպ գալ. հասանել ի ժամու: a, կամ in Campo. բանակիլ. բանակ հարկանել: in campo . և՝ գալ յառապարէգ. երթիլ. ի յայս գալ: a capo d'una cosa. ի գլուխ, ի յանգ հանել ինչ. կատարել. բովանդակել: in capo . գալ ի գլուխ. բուք. շրջիլ ի գլուխ, կամ ի ելաս ատրուք. գալ ի վէր ուրուք (արկածից:) caso . աչս Accadere. Venire a cena, a desinare , ևն. Գալ. կամ գտանիլ յընթերիս, ևն: in collera . ի սրտնութի գալ. ի բարկութ բրդիլ: compassione . կարեկցիլ. ախտակից լինել: concio . յարմարիլ. լինել դիպաւոր յարմար , լաւ: in concio . աչս ատրև venire in Taglio . Venire alla conclusione . աչս Conclusione . Venire a concordia . Ի խաւանիլ. գալ ի միս. բանուն. հաշտիլ: a conti . աչս Conteggiare. Venire alla corte . աչս venire alla conclusione . Venire cuore. Խրախոյս առնուլ. և ևս քաջալերիլ: ա, կամ in cuore. անկանել ի միտս. գալ ի խորհուրդս: Venire Desiderio . Գալ ի ցանկութ. հարկանիլ ի փափաք. անձուկ առնել. ցանկալ: il destro. աչս ատրև venire in Taglio . Non mi viene a destro . Չառնիմ ի պատրաստի: secondo che mi vien a destro . ոյն և՝ ի ձահ, կամ ի դէպ աչ առնեմ ինձ: venire dietro , կամ di retro. գնաց երթալ. հետևիլ: a dietro . յետս դառնալ. և կրնալն բերիլ. փախիլ: in disgrazia di qualcheduno . յաչսց եկանել. լինել անհաճոյ, ատելի. անկանիլ յերեսաց ուրուք: ա, կամ il dovere . ընտրել զարդարն, կամ զպատշաճն: զինչնակիլ յերաւունս. ի ջախտ առնել, կամ կանոնել զանձն: Fantasía, կամ in fantasía. Անկանիլ. իմիսցանիլ. բաղձալ: far venire . ածել. բերել. ի վէր ածել: far venir un medico . կոչել, կամ տալ կոչել զբժիշկ ոգ: far venir la febbre ad uno. ի վէր ածել զտենդն. հարկանել զոք ջերմանք: il caldo fa venir sete . տօթ ծարաւեցուցանէ: fastidio . ձանձրանալ. տաղտկալ: a , կամ in fastidio . ձանձրոյթ արկանել. զզուեցուցանել: a' ferri, կամ alle strette. ի գործ մատիլ. փութալ ի կատարած խորհրդ. գանգուշեն. փութալ ի կատարած գործոյն. վճռել զգործն: a ferri. կռուիլ. ի վէգ գալ. մարտնչիլ: in furore . կատաղիլ. մոլեգնիլ. սլատմիլ: a Grado . Հաճոյ լինել, կամ հնազիլ. քաղցրանալ. հաճիլ: in grado . մեծանալ. Հասանել քարեփառս լեզ, կամ աւագանե. եկանել ի պատիւ: և՝ չնորհս պատանել աւագի ուրուք. հաճոյանալ: Incontro a uno. Ընդ առաջ լինել ումիք: innanzi. գալ առաջի, յանդ իմեն: և՝ գալ ի միտս. յիշել. յոյշ լինել և՝ աձել. յուռանալ. ուռճանալ. զօրանալ. առաջապահալ (բառաց:) Male, հիւանդանալ. ma-

le di fare alcuna cosa. Լինել հաստակամ, կամ հաս-
տատուն լինել: manco. ոչ յաջողիլ. ի գերև եւանել
(խորհրդոյն.) Նահանջել եւ՝ նոճաղիլ եւ՝ յետս
Affansi, Addirsi. a Mano. Ընկանիլ, կամ գալ ի
ձեռս: եւ՝ լինել յատեան, պատշաճ. յատնիլ: եւ՝ յաջողիլ գալ ի պետս: ասմի" ձեռք տալ: al-
le mani, կամ alle prese. ի կռիւ մտանիլ. կռուիլ.
ի վէպ գալ: alle mani, կամ in mano. կամ in potere.
անկանիլ ընդ իշխանութիւն, ընդ ձեռամբ, ի ձեռին, ի
ձեռս (ընդհանրապ.) ի բռնութիւն գալ: alle, կամ nelle
mani: անկանիլ, կամ գալ ի ձեռս պատերազմի. ընդ
ընդ սուսեր լինել. պատահիլ: da mano. լինել ի ձե-
ռին. լինել դիպող, պատահ: fra mano, կամ per le
mani. գալ, կամ անկանիլ ի ձեռս: meno. նոճաղիլ.
ընդհանուր: եւ՝ նոճաղիլ. պահպանիլ: a, կամ in
mente. կամ a memoria. յոգի լինել. գալ, կամանալ
ընդ ի միտս: a mezza spada. մերձենալ ընդ ընդհան-
կեալ սրոյ: a morte. մեռանիլ: a Nausea. Տարակոյ-
ցոցանել. ձանձրալի լինել: a, կամ al niente. ի չիք
գառնալ. ընդ ունայնանալ. ի գերև եւանել (խորհրդոյն.) Նահանջել. պակասիլ: եւ՝ ժամանել ի
գառն ապականութիւն. անունկանալ: a noja. ձանձրա-
ցուցանել. լինել ձանձրալի: mettersi a Nausea. Տարակոյ-
a notizia. գալ ի ծանօթութիւն. ի բաց
դնել լինել. ընդ ուղեկանալ. գիտել: a Olio. ճա-
նանիլ յայն չափ յորում հնար է ցանել, կամ մնել
դնել: a oste. խորագէտ գոլ ի վէպ ընդունելոյն: a Pa-
ce. Հաշտուել առնել: in Paese. Երթել: in pac-
se. ի յայտ գալ: in un parere. կարծել. լինել ի
կարծիս մնչ. Համաձայնել. հաւանիլ ընդ կարծեաս մնչ:
a parole. բանակռիւ լինել. կռիւ: per uno. գալ
ի կռիւ ընդ. կռիւ ընդ. գալ վէպ, կամ ի խնդիր ո-
րում: a porto. մտանել ի նաւահանգիստ: եւ՝ ձան-
ձրոյթել ի վտանգի. եւ՝ եւանել յայտնի: a, կամ in
poverta. անկանիլ ի տնանկութիւն. չքաւորել: alle
prese. մերձ լինել ի հատուած գործոյն: տես եւ
Presa. Venire al punto. ի գործ մտանիլ. մատչիլ
առ գլխաւոր նիւթ խնդրոյն: in Ricchezze. Հա-
րստանալ: a rischio. անկանիլ ի վտանգ. լինել ի
վտանգի: a Salvamento. Հասանիլ ապահովութեան: al
sangue. ի մարտ մեկ. պատերազմիլ արեւամբ չափ:
մինչեւ ցվիրաց կալակ արեան: a' sas-
si. անկանիլ քարձիկ լինել. մեռիլ ի քարաձիգ ե-
la schiuma alla bocca. փրփրիլ ի հատուցանել. կա-
տաղիլ: եւ՝ ցանկալ: in sentenza. լինել ի կարծիս:
կարծել: a schifo. ձանձրացուցանել: sopra alcuno.
գինել ի վերայ. յարձակ մտրիճ ի վերայ: sotto.
անկանիլ ընդ ձեռամբ. նոճաղիլ ընդ ձեռամբ: al di sot-
to. անկանիլ եւ՝ անկանիլ ի պատերազմի. տկնել
կանանց: in istato. եւանել, կամ բարձրանալ յաս-
տուածս, ի պատիւս: stizza. զայրացնիլ: alle stret-
te. տես venire alla Conclusione. Venire su. Ընկալ
(բռնութեան) in superbia. գոռոզանալ. մեծամտիլ:
Venire a, կամ in Taglio. կամ venire bene, կամ ben
fatto. ի գեղ գալ. պատեհ գոլ. պատահ: եւ՝ պատեհ
գալ. լինել գեղով. պատեհ. ժամանակ: al ta-
glio. Համաձայնել. կարել: talento, կամ voglia. բաղձալ.
ցանկալ: a termine. ժամանել. գալ (յիրաւի ժամ-
հատ:) il termine. հատանել ժամանակաբեմն. մերձե-
նալ պայմանին: trovato. գտանել: Vento. Ընկալ
հոգւոյ:

Veniticcio, cia. Տես Avventiticcio.

Venóso, sa. Երակային. փառեալ: arteria venosa.
նեարդ երակային: (եւ անդամովնոյնպէս ի երակ ըմն
քոյն, զոր նախնիք կարծէին գոլ երակ մնչ:)

Ventáglia. Պահպանակ երեսաց: (ի տան ասպա-
տարան՝ որ ծածկէր պահպանակ զերեսաց)

Ventáglio. Հովհարք (երեսաց:) Երեսպան: Ventag-
gli. բան գործիքանաց (ինչք (ասի գնաւոյ. կամ
զանիոյ. որ ատրած է եւ նմանած կոզմանոցի ձեռ
ցուցանէ այլ զերկու ծայս:)

Ventáre, ս. Ընդել հոգոյ: եւել: հոգի հանել. չնչել
հոգոյ: բերաբար չարչարել: ն. բաղխել (հոգոյ:)

* Ventaróla. Տես Ventaruola, Ventaglio.

Ventaruóla. Հողմացոյց. (ի գործ լինէ գրչագիանը.
ման եղեալ ի մարձի աեղւոյ, ար չարժմամբ իւրով
ցուցանէ զդիմ շնչման հողմոյ, կոչի և Banderuó-
la.) Հողմահար (կայծականաց հրոյ փետչեալ:

Ventávolo. Տես Tramontana.

Venteggiáre, ս. Ընդել մեղմ. քամիասիկ:

Venteggiáto, ta. Հովմնաւած:

Venterélla, նոմ. Տես Venticello.

Ventésimo, գեղ. Քսաներորդ մասն: երրորդեան քոյ:

Ventésimo, ma, ածական. Քսաներորդ: երրորդեան:

Vénti, պրպտանեալ քան էած. ած. հ. Քսան: երկու.

Vénti. պրպտանեալ անքան էած. ի յետնոյն Ventoſo.
Հայնմանէ: բերովեալ:

Venticéllo, նոմ. Հեղկի, քաղցրաչունչ, խաղաղասիրտ
հոմ. օգ մեղմ. սիրտ սիկ. սիւդ. բերովեալ:

Venticínque, հ. Քսանեհինգ: երրորդ պեղ:

Venticinquemíla, հ. Քսանեհինգ հազար: երրորդ
պեղ պիւ:

* Venticinquésimo, ma. Քսաներորդ հինգերորդ:
երրորդ պեղհինգ:

Ventidúe, հ. Քսանեերկու: երրորդ երկ:

* Ventiduésimo, ma. Քսաներորդ երկրորդ: երրորդ
երկրնգ:

Ventiéra. Օդասիրս. (ի նոյնպիսեաս մեկնիմայ ինչ,
որ նորոգեալ զօդ փակեալ տեղւոյ. մի ևն քանդիլ.
անկեանցդ, հորոշ նաւին սլնի. որ կոչի և Ven-
tilatore.) ի եւ գործի ինչ զինուորական: * Տե-
ղի ինչ սանոյ ընդհեղոյ ջրոյին:

Ventilábro, բառ. Հնձանոց (ցորենոյ:)

Ventilaménto. Տարածումն առ ի հողմն. տատա-
նումն հողմով:

Ventiláute, հ. Հողմաշարժ. հողմատատան:

Ventiláre, ս. Տարածել առ ի հողմն. պարզել ի
շնչեաւ հողմոյ. տարուբերել հողմով. (ծօղափնել
հողմով. ռամիկ" հովմփսիլ: Քննել:

Ventiláto, ta. Պարզեալ առ ի հողմն. հողմաշարժ.
տատանեալ ի հողմոյ: քննեալ:

* Ventilatóre, ար. Տես Ventiera եւ ն. Հանճախուն:

Ventilatúra, Ventilazióne, էա. Հատուած (ցորենոյ)

* Ventimillésimo, ma. Քսանհազարերորդ:

Ventína, գեղ. Քսաներեակ մի. քսանեակ. քսան:
երրորդ բան: երրորդ:

* Ventipióvolo. Հոմի անձրեւաբեր:

* Ventiquatrésimo, ma, ած. մի քրմ և գեղ ար. Քսան
երորդ չորրորդ: երրորդ քեզրդնեան:

Ventiquáttro, հ. Քսանեչորս: երրորդ քեզր:

Ventisétte, հ. Քսանեւօթն: երրորդ եւթն:

Vénto. Հոգի: եղեւ. բերովեալ: փոքր որովհետեւ. ըստ
ասասի: փչակաւոր: եղեւ. ունայնաբան. նանրաբեթն:
tutto in vento convertite... tornarono in niente.
ամ ինչ ունայնացեալ. կամ ի գերև եւեալ. ի չիք գար-
ձան: andar al vento. ի գերև եւանել: ցուտա-
զուն. փքացուցեալ: volgersi ad ogni vento. ստր-
բերել յամ հողմոյ. լինել յողոզոզ: pigliar ven-
to. արգելուլ օդոյ գելս (հեղանիւթոց յատնեայ)
եւ՝ կորուսանել զվեթ բանիցն. չհոմեթեալ կասել
յամենայն խօսից: եւ՝ կորնչիլ. չգանալ: ցնդիլ.
ոչ մնալ: un uomo pieno di vento. փքացեալ. գո-
ռոզամիտ. գոռոզ: avere il capo pieno di vento.
մեծամտիլ. փքանալ: una testa piena di vento.

ունայնամիտ • զրախտ հոգւոյ. նանրախոհ : avere, եմ, le mani piene di vento . ի գերև եմանել ՝ի յօդս . ունայնաձեռն եղանել • պատրիլ : dar al vento . պարզել, կամ տարածել առ ՝ի հովմ : dare, եմ commetter le vele al vento , եմ a'venti . առագաստս դնուն . նաւեր հողմով • տիպս նաւարկել : dar le vele a'venti . անվհտիր ձեռն նամանի լինել • ձեռն ՝ի գործ առնել : dar al vento . հոսել հովմոյ • ցրուել : dare , կամ trarre de' calci al vento . եղանել ՝ի կախաղան : եւ՝ յոչընչս պարզել առիթս ան լինել : vedir vento . հնչել (հողմոյ :) far vento . նոյն է : եւ՝ յոչինչ ել հովմ • շարժել զօդն : (ի կիր առի ՝ի :) far vento . գոյացուցանել փուչս արտաքին : far vento ad alcuna cosa . ձեռնտի : գոյանալ ինչ : far. checchessia al vento , եմ a vento . գործել ՝ի զուր , եմ անմտաբար : մնալատակ առաջանել : esser sotto vento. ձեռնոտ • ունել զհովմ հակառակ • ընդդէմ լինել հողմոյն : aver il vento in poppa, կամ andare col vento in poppa . ունել զհովմն ՝ի թեւս • գնալ յաջողակ հովմով : եւ՝ լինել ՝ի բարեբաստութեան ՝ի յաջողուածս : avere il vento in fil di ruota . ձեռնոտ • ունել զհովմ գեղուղիս • յաջողակ : pascer di vento . պարապել հողմով • զբաղեցուցանել սնոտեօք • յուսացուցանել ՝ի սնոտիս : muoversi a vento . անխորհրդաբար վիթ ՝ի գործ : gettar le parole al vento . հասել վայրապար , եմ ը օդս : muover, եմ tirar vento . հնչել (հողմոյ :) Յաքսնահի Ventoն գոյանի առ նիմիս և le Ventora. Vento . Ծանօթանալ ինչ : աեղեկուել (առանձին , եմ մանաւանդ :) Erba di Vento. Տես Pulsatilla.

Véntola . Հովհարտ : Եղեմպէ : որմիայեց Հրաքակաց : Ventola., եմ Paralume . Լուսարբեր (ի փոքրիկ հաճ ինչ, զոր դնեն հանդէպ Հրաքաց , եմ լայտեսեցոց ՝ի պահել զաչս ՝ի աստղուղէ լուսոյն :)

Ventoláre , ն . Հոսել զցուրեան : առնոտիլ : ի . Տես առնիել , եմ տարբերիլ ՝ի հողմոյ : բեռնէ արտան առնոտիլ :

Ventolíno . Տես Venticello .

* Véntolo . Տես Ventaglio , Ventaruola .

Ventósa . Սրտհակ արեան . (ի գործի ինչ տպաւիլ , եմ յայլմէ նիւթոց • զոր մանուցեալ ՝ի վերայ մորթոյ հանեն զարիւն , հոյն և Cornetto, Coppetta .) հմ. Ճամաճ էնէնի • համամաճ պատնոցնա :

Ventosaménte , ի . Գոռոզաբար . մնապարծուելի :

Ventosáre , ն . Դնել զսրտհակ արեան :

Ventosità , - táde , - táte , կգ . Փքուոուիլ . (ի տխուր ինչ գոյացեալ յանհարս նիւթոց :) Նել պիրիպիտ • նել հողմ :

Ventóso , sa . Ventosíssimo , ma . Հողմալից • հողմոտ • հողմարար • հողմածուփ • հողմայոյզ (ծովն) բնաւեալ • քաոսնանալ : ձկուտ , կամ վտարար (կերակուր :) Նեալ : տխուրանալ ձկտուելի : կամ փքուած (անձն :) ձկտալ • գոռոզ :

Ventottésimo , ma , ած . մերթ և գոյ . Քանիերորդ ասեմերորդ : ներմ պիրինձի :

Ventótto , ած , ն . մերթ և գոյ . Քսան և ութ : ներմ պիրիս :

Ventrácciо , ընդ . Մեծ որովայն • մեծ փոր :

* Ventráglia , Ventrája . Փոր • որովայն : գոռոն :

Ventrajúola , նի . Լաճաղոյ ընդգրկայ • քաղցմաւոր ձաղ :

Ventráta . Հայուճած որովայնի : բեռն արդանդի • լոյծ : Եմ ձաղք , եմ ծնունդք (կենդանեակ զորս ծնանին ՝ի միում նուագի :) նալէտութ :

Véntre , ու . Փոր• որովայն• գոռոն : արդանդ • ձանի : scaricare il ventre, կգ deporre il superfluo peso del ventre . հոգալ զրկիւս որովայնի : muovere il ventre . լուծանել զորովայնն :

Ventrésca. Որովայն : գոռոն : Փոր խոզի ծնդողել մսով, ձուճով, պանրով, և մանրաճաշակ զանազան բանջարոց , և ապա եփել ը մսմով :

Ventrícchio . Տես Ventriglio .

Ventricíno , նո . Փոքրիկ փոր : խախայ կամինիկը գոռոն և ուղս :

* Ventricolétto , նո . Փոքր փոր , եմ խախացոյց :

Ventrícolo . Փոր• խախացոյց• ստամոքս: փոխ : ventricoli . փորոքք• խոռոչք (աղեաց , որոյ , ուղղոյ :)

Ventríglio . Խածիք ծռնոյ : գոռոսոփ : avere l' asso nel ventriglio . լինել խաղամոլ :

Ventúccio , նո . Հողմ քաղցրաշունչ , բարեշունչ . սիկ : բիւվէնթիլ :

* Ventunésimo , ma , ած . մերմ և գոյ . Քսաներորդ առաջներորդ : երկմ պիրինձի :

Ventúno , na , ած , և գոյ . Քսան և մի : երկմ պիր :

Ventúra . Բաղդ • վիճակ : նպաստ : buona ventura. բարեբաղդութիւն • յաջողուած • բարեբաստութիւն : փեռվէնկ : mala , եմ cattiva ventura . դժբաղդութիւն • ձախորդութիւն : նպաստախնդութ : alla ventura , ի բաղդոյ• վիճակաւ : a, եմ alla, եմ per ventura, ի ը դիպուց• ը պատահմանն• վրիպակաւ : dar la mala ventura. ձայնս հատուցանել կորստական• ինչ սիկ : andare alla ventura . պատահական լինել ՝ի բանս• յանձն բաղդին• schiera di ventura . գունդ ինքնակամ զօրաց : far la ventura . գուշակել ուսմբ գայազային : Ventura. Բան ծաղրական • Տես Cazzo .

Venturáre, Avventuráre , ն . ՝ի բաղդն ապատան առնել • արիանել ՝ի վտանգ :

Venturiére , ար . Ընտրոր ինքնակամ : la sertè ucella i suoi venturieri . բաղդն խաբէ զորս յատան ՝ի նա :

Ventúro , ra . Գալոց• հանդերձեալ• ապագայ : նէնէնի :

Venturóso , sa . Բարեբաղդ . երջանիկ • լաւ• դէպ պատար • քաջագէպ : նպաստաւոր • առաջորդ :

Venústà , - táde , - táte , նգ . Գեղ • գեղեցկութիւն : կնդէնէնի :

Venústo , ta . Գեղեցիկ • գեղադէմ • էքնաղ : կնդէնէ :

Venúta . Գալուստ • եկ• եկաւորեան : նէնէ :

Venúto , ta , ած . Լիկեր : նէնիչ • ben venuto ; tu sii il molto ben venuto . ողջամբ եկիր : պէքմ նէլիկն : dare il ben venuto . ողջունել զգալուստ ոգւոյ :

* Venúto , գոյ . Տես Venuta .

Vénúzza , նո . Երակ փոքր• երակ նաւրքն ինձ պամայ :

* Venzéi , ն . Քսան և վեց :

* Venzétte , ն . Քսան և եօթն :

* Venzettésimo , ma , ած , մերմ և գոյ . Քսաներորդ եօթներորդ :

* Veprájo . Փշաբոյն • փշուտք :

Vépre , նգ . Եաս լոյս . Աղէտ ինչ փչուած ՝ի փոց :

Ver , և Di ver . Բառ պաղատիլ • են երկոպէտ զբ. Verso, Di verso. Խնդրելն ՝ի ոյ . Տես անդ .

Veráce , ն . Veracíssimo , ma . Ճշմարիտ : նէրնէ : ճշմարտախօս : փօշտ նէօյնէն :

Veraceméntе , ի . Veracissimaménte . Ճշմարտապէս • ճշմարտասիրաբար : նէրնէփէն :

Veracità , - táde , - táte , նգ . Ճշմարտութիւն • ճշմարտասիրութիւն : նէրնէփէ :

* Veradicénte , ն . Ճշմարտախօս • ստուգաբան :

Veraménte , ի . Ճշմարտիւ • արդարև : նէրնէ : si veramente . այսու պայմանաւ զի • այսու պայմանի զի : պատ գալ էնէ էն :

Veratro . Սպիտակ եղջերուս :

Verbáccio , գէշ • Բառ անհամեստ : հինն խափանիչ :

Verbále, ս. Բանական. բանաւոր. անդիր. կենդա-նի. բայանիւ. բայանուն (անուանիք:)

* Verbalménte, ած. Բանիւ. բերանով. բանիւ եւ գործով. կենդանի ձայնիւ: պղծ. ըստ:

Verbásco. Փլոմոս. (է տունկ մի, որ կոչի եւ Tassobarbasso.) պղծը գոյդրաղա:

Verbéna. Պաղնիձ. (է խոտ մի բժշկական՝ որ կոչի եւ Erba colombina.) տես եւ Vermena.

* Verbicáusa. Verbigrázia. Բառ առ. ած. Օրինակ ինչ. զոր օրինակ: Հռհէա:

Vérbo. Բառ: բանիւ: գործ: նշան: a verbo, կամ a verbo a verbo, կամ verbo a verbo, ած. բառ առ բառ: Verbo Divino, կամ di Dio, կամ sacro Verbo. Բանն աած. բանն Աստ. բանին: խոնարհած:

* Verbosità: Բազմաբանութիւն. աւելաբանութիւն:

Verbóso, sa. Բազմաբան. շատախօս: լի պեղծիք:

* Verdáccio, ած. Կերպ մի կանաչ:

* Verdadiéro, ra. Բառ առանձնացոց. Ճշմարտախօս:

* Verdástro, ս. Կանաչամանուշ. որ հարիւրանի՝ է կանաչ: Հեղինակ:

Verdazzúrro, Vérde azzúrro, գոյ. Խաժ. բացագոյն կանաչ. կամ կանաչակապոյտ. ծովագոյն: (է գոյն մի, որ հարիւրանի՝ է գոյն օդոյ եւ ծովու:) ալըճեկ. ալի. պոպ հավիթ:

Vérde, գոյ. ած. Դալարիք. դեղ գարար: Հեղինակ: ոյժ. առոյգ. ած: գովչիճ. փթնդիճ. կենդանի: esser condotto al verde; essere al verde. ի կառապած հաճ. ամենից. լինել մերձ ի վախճանն: la candela è al verde. առած. մերձ է ի ապատուին, կամ ի կառապած:

Vérde; ած, ս. Verdíssimo, ma. Կանաչ. Հեղինակ: գարար. ծաղկ: բառն: առոյգ. նորահաս (ասիք.) գեռապիճիճ: կենդ: երդ verde; verde tempo. գոյնուն: կենդանի. քաղցրայոյս: verdi desiri. երիտասարդական ցանկութիւն: vino, տունկ գինի: փէլ պտուղն գարար: esser verde. գալարանալ: esser verde come un aglio. տես Aglio. Verde marino. Ծովային կանաչ. ծովականաչ. շլուռն: Քրեքերը:

Verdéa. Պղծ ինչ. որ լոլիոյ, կամ տպիտակ խաղողի, եւ գինոյ:

Verdebrúno, գոյ. Ալ. ոյդ կանաչ: գոյն Հեղինակ:

Verdechiáro, գոյ. Փոքր մի կանաչ. կանաչ պղծաւ. բացագոյն: ալըճ Հեղինակ:

Verdegájo, գոյ. Կանաչ պղծաւ. կամ բացագոյն:

Verdeggiaménto. Դալարութիւն. կանաչքուն:

Verdeggiánte, ս. Դալարագեղ. դալարագեղ. գալարագեղ. դալար: Հեղինակ: Հեղինակ:

Verdeggiáre, ղ. Դալարանալ. գալարագեղ գարնանիլ. կանաչիլ: Հեղինակ: far verdeggiare. գալարացուցանել. կանաչացուցանել:

Verdegiállo, գոյ. Կանաչագեղին:

Verdegíglio. Է գեղեցկափայլ. հերկ ինչ կանաչ. հանելով ի աւերակս մանուշակագոյն շուշանաց. առած. գարանի՝ Շուշանականաչ:

Verdemárco, Talitro. Տես Pigamo.

Verdemézzo, za. Կիսականաչ. ոչ խոպան. շրաչիճ (ցորեան, պաներ:) կիսեփ (միս:) * տես եւ Stravagante.

Verdepórro. Կանաչ պրտուպղծ:

Verderáme, ած. Ժանիպան. Ժանպան. (է մերկ ինչ կանաչ հանել՝ ի Ժանդոյ սղոցոյ:) Ճենիկաս. Ճենիկեան:

Verderógnolo, ղա, Կանաչանման. որ հարիւրանի՝ ի կանաչ: պիղ ած Հեղինակ: Հեղինակ:

* Verdeséeco, ca. Ջրապակաղ եւ կիսոյն. ոչ քաղ չոր բացակաղ:

Verdétto, գոյ. Կանաչ գերմանական. (է ներկ ինչ:)

Verdétto, ta, ած. Փոքր մի կանաչ: պիղ ած Հեղինակ: փոքր մի առիսպ: պիղ ած Հեղինակ:

Verdézza. Կանաչուն. գալարուն: Հեղինակ: գալար մասն:

Verdicánte, Verdicáre. Տես Verdeggiante, ել.

Verdíccio, ia. Verdígno, na. Տես Verderognolo.

Verdíno, Պղծ ինչ թզոյ:

Verdiscécco, ca. Կիսով չափ գոացեալ:

Verdógnolo, la. Տես Verderognolo.

Verdolína. Պղծ ինչ խաղողոյ:

Verdóne, ս. Է կանաչափեսուր Թռչուն ինչ՝ ի չափ Շնճղիկան:

Verdóre, ս. Տես Verdezza.

* Verducáto, ta. Բառասայր. Հաւատացեալ:

Verdúco. Սուտ ներ և քառասայր:

Verdúme, ս. Դալար մասն անկոց. գալարութիւն: Հեղինակ:

Verdúra. Դալարութիւն. կանաչութիւն: Հեղինակ: ընտիր, աղնուագոյն մասն: Հեղինակ: գալարավայր: լայր:

Verecóndia, Verecúndia. Բառ առ. Ամօթածանութիւն. ամօթ: ամօթ. Հեղինակ. Հեղինակ. Հեղինակ:

Verecóndo, da. Բառ առ. Ամօթած. ամաչոտ. պատկառոտ. ամենայն. Հեղինակ:

Vérga. Գաւազան. ցուպ. Հեղինակ: գաւազան իշխանութեան: ասա: վայոց. արական անդամք: պօ: verga di ferro. գաւազան երկաթի. կամ ձոյլ երկաթոյ: d'argento, d'oro. ձոյլ արձաթոյ, կամ ոսկ ձոյ. (ք երկաթ, կամ արծաթ, կամ ոսկի ձուլեալ գաւազանաձեւ:) պօոխէ: գաւազան: կամ ընդ (գործել կերպասուց, կամ կտաւոյ:) battere a verghe. ած. Vergheggiare. Tremare a verga a verga, կամ come una verga. Հողաշ, յօտից մինչև գլուխ դողդողանի հարիւրանիլ քանդիկ անձամբ. գալար ոգի զուրկ: Verga del Pastore. Տես Virgapastoris.

* Vergadóro, ած. ած. Ոսկեգաւազան. ոսկեգուշ. որ ունի՝ ի ձեռին գաւազան ոսկի. (ասի գլխաւոր կոչ:) Vérga d'óro. կամ Vérga dorata. Բազմատունակ առանձ ինչ բժշկական: ալբ ած:

Vergáre, ղ. Շերտել, կամ գործել շերտս (՝ի վերայ կերպասուց:) la carta, կամ carte: գրել. շարագրել. յօրինել:

* Vergaraménte, ած. Շերտաբար. շերտաձև. գաւազանաձև:

Vergáto, գոյ. Կանաչ, կամ կերպաս շերտաւոր, կամ գաւազանաձև: լատագոյն:

Vergáto, ta, ած: Շերտաւոր. գաւազանաւոր (կերպաս:) լատագոյն: խոյատիկ (վագր:) ալածն: գրել: * fare, lavorare a vergato. գործել գաւազանաձև. անկանել շերտս շերտս:

Vergélla. Փոքր գաւազան: փոքր ասէր անգամք:

Vergéllo. Է երկնիլ ցուպ ինչ, յորոյ վէր հատորք դնեն զաստղաւոր գաւազանն: essere in sul vergello. լինել՝ ի մէջ վտանգի:

Vergheggiáre, ղ. Հարիւրանել. գանել գաւազանաձև: Հեղինակ: պամպ. պեղծիք: տես եւ Scamatare.

Vérgheggiáto, ta. Շերտաւոր. գաւազանաւոր (կերպաս, ևն.) հարել գաւազանաձև: tutto 'l dosso vergheggiato. բովանդակ թիկունքն հարուածեալ սպեղք գաւազանացն:

* Vergheggiatóre, ած. Գզիչ գերմանի:

Verghétta, ղած. Փոքր գաւազան:

* Verghettáto, ta. Գաւազանաւոր, կամ շերտաւոր (ասպար կնոջց:)

Verginále, ս. Կուսական:

Vérgine, ս. Կոյս. կուսան: պիղծ. գեղ ուլ գեղ գեղ vino vergine. գինի անեփ. (ք՝ որ չէ եռացեալ՝ ի վէր խաղողիյ՝ ի ատխատակաբեր հնձանի անգ:)

olio

olio vergine. ձիւղ անեւթ. (է իւղն մզեալ ի ձի. ԹաղաԹող ոչ ջեռուցեալոց:) metalli vergini. անխառն հրահալելիք հանեալք ի մետաղաց: Vergine. կոյս (համառօտաբանեն:) անխոփնէ պարզմամ: կուսական (ձեռն:) անմերձ. անպարծ. չի գիտէ ոչ ի կին արկեր: esser vergine, կիս aver le mani vergini d' alcuna cosa. լինել անկցորդ. ոչ հպարտ. ձեռ իմիք. սէր. անշուքսեր ունել զձեռս յիւրաց ինչ:

Verginélla, նոմ, ած, և գոյ. էկ. Օրիորդ մատաղ. կոյս. պաղնիկ: գեղ. պիծեր. գեղձըղաչ:

Verginéllo, Verginétto, նոմ, ած, և գոյ. ար. Մանուկ կոյս. պատանեակ:

Vergíneo, ea. Կուսական:

Verginíssimo, ma, գէր. Կոյս ամենամաքուր:

Verginità, - táde, - táte, էկ. Կուսուհի: պիծերէին: Vérgio. Պղտաղուր:

Vergógna. Ամօթ: աս. հիճաս: պատկառանք. ակ նաժոյն: համեստուհի: էրկեպ: նախատինք. անարգանք: արհնչուհի: egli è la vergogna del suo tempo. նախատինք է գալուն իւրոյ: vergognà, կիս vergogne. ամօթոյք. առականք: far vergogna. ած. Svergognare. եւս անցանել զամօթանել: dir vergogna a uno. նախատել զոք: ho vergogna. ամաչեմ. պատկառիմ:

Vergognáccia, չէզ. Անհնարին նախատինք. խայտառակութիւն մեծ:

Vergognáre, ն. Տես Svergognare. Vergognársi, յ. մերթ եւ առանց մանակացս mi, ti, si, նե. Ամաչել: ահաճոյ: non ti vergogni di queste cose? չամաչէք ըզայս:

Vergognáto, ta. Ամաչեալ: ահաճոյ:

Vergognevolménte, ած. Ամօթով. խայտառակութ:

Vergognósa. Պատկառուկ. ամիսիսուկ. (է խոտ մեծ ամբիգայի, որ կոչի և Sensitiva. տես անդ:)

Vergognosaménte, ած. Vergognosissimamente. Ամօթով. խայտառակաբար. վատանունութ: սրատկառաքար. ակնածութ. յարգանօք:

Vergognosétto, ta, նոմ. Փոքր մի ամօթխած:

Vergognóso, sa. Vergognosíssimo, ma. Ամաչող. ամօթխած. ամօթալից: ահաճոյ: ամօթալի. զազիր. նշանակելի. նախատալից: ահաճաճոյ: parti vergognose. առականք. ամօթոյք. էրկեպ երէցէրի:

Vérgola, գոյ, նոմ. Փոքր. կիս նուրբ գաւազան: ինձ էջ թեթև ինչ վարդապ. կիս մանկոյկ վինեակեցոց:

Vergolaménto. Շեղում, կիս գաւազան (կերպասուց:)

Vergoláto. Տես Vergato.

Vergóne, ար. Գաւազան ուռդալից, կիս ուռ: ուռ վարպաբար. կոչի Panione. Եօթնէ:

Veridicaménte, ած. Ճշմարտիւ. Ճշմարիտ:

* Veridicità. Ճշմարտախոսուհի:

Verídico, ca. Ճշմարտախոս. Ճշմարիտ: ոչ ըզնոս ընչէն:

* Verificábile, ած. Ճշմարտելի. որում մարթի ճշդ մարտիլ:

Verificáre, ն. Ճշմարտել. ուռդալել. հաստատել. Ճշդապահել: ընչէրէնէնէ: * Բաղդատել, կիս ուռդալել զդէպս:

* Verificatóre, ար. Բաղդատիչ, կիս ուռդիչ գործոյ:

* Verificatríce, էկ. Ճշմարտիչ. ուռդիչ:

* Verificazióne, էկ. Վաստգումն. Ճշմարտութիւն. Ճշդապահութիւն. քննութիւն:

* Verígola. Տես Trivella, Succhiello, Succhio..

* Verilóquio. Ճշմարտախօս պատմութիւն. Ճշմարտապատմութիւն:

Verína. Գաւաթուկ. (է մեքենայ ինչ, որով ի վէր անխռնան զհաւն ի կաղմէլ զբդեղէն, կիս ի լչինեալ:)

Verisimigliánte, ած. Տես Verisimile.

Verisimiglianza. Ճշմարտանմանութ. Հաւանական նութ. երեւոյթ Ճշմարտութ:

Verisímile, գոյ, ար. Ճշմարտանման, կիս հաւանական քան, և կիս գործ: տես և Verisimilitudine.

Verisímile, ած, ած. Verisimilíssimo, ma. Ճշմարտանման. հաւանական: որ զկերպարանս ունի Ճշմարտութ. հաւանական քանի: փոքրաց պէսպէս ստգութ:

Verisimileménte. Տես Verisimilmente.

Verisimilitúdine, էկ. Ճշմարտանմանութ. հաւանականութ. երեւոյթ Ճշմարտութ:

Verisimilménte, ած. Verisimilissimamente. Ճշմարտանմանաբար. հաւանականաբար:

Verissimaménte, ած, գէր. Ամ Ճշմարտութ. Ճշմարտապէս:

Veríssimo, ma, գէր. Ամենաճշմարիտ. ամենևին առոյգ:

Verità, Veritáde, - táte, էկ. Ճշմարտութ: կերէկէրի: in, կիս di, կիս per verità, ած. Ճշմարիտ. Ճշմարտիւ. արդարև: կերէկէ: la verità sta sempre a gala. առակ. Ճշմարտութ ճշդ ի վէր կ ընկ: la verità è madre dell' odio. առակ. Ճշմարտութ կ ծագ առեղծ: Ճշմարտութ ծանիկ զատելոյ: esser la bocca della verità. լինել բերան պատգամ Ճշմարտութ. լինել Ճշմարտաբան:

* Veritabilménte. ած. Ճշմարտապէս:

Veritiére, ած. Veritiéro, ra. * Veritévole. Ճշմարտախօս. Ճշմարտապատում. փոքրաց պէսպէս:

Vérme, ար. Vérmo. Որդն. Ճճի. գոռոզ. պէսպէս: far vermi. որդանալ եւ ապականացանել, որդնեւոտ լինել: գոռոզանալ: * Avere il verme. Հարկանիլ ի ոճր: Vermo. Օձն հին. գազանն մեծ. ապականէ: Vermo muro; vermo volatío. են տեսակ ինչ ճիճ:

Verména, Vermenélla, նոմ. Շիւ ընորաբողբոջ. ապնեւոտ եւ դեռաբողբոջ: փայշ:

* Verrétto, նոմ. փոքրիկ որդն. մանրիկ որդն:

* Vermicchiára. Որդնակոտ. (է կոյտ ինչ ծովային ժժմանաց, կիս որդանց պատառոտից զիրենամբք:)

Vermicciuólo, նոմ. Փոքր որդն. կիս ապուռ:

Vermicciuolúzzo, նոմ. Մանրիկ, աղկապկ որդն:

Vermicéllo, նոմ. Փոքր որդն. որդն անարդ: ահիճ ապրանաւ. գեղապէրէզ: Vermicelli. Ազգ ինչ մանր թեթեղ գործոց կիս ճակնդեղ ընկերից:

Vermicoláre, ած, ած. Օձանման, կամ սողնական (զարկ ինչ բազկի, կիս շարժումն ապեաց:)

Vermicolária. Ազգ ինչ Sempreviva անկոն:

Vérmicoliti, յոգ, ար. Լիմ քարացեալ խեցիք ինչ ընկայնից:

Vermicolóso, sa. Որդնակոյտ. որդնահար. որդնապատ: գոռոզաբար:

Vermifórme, ած. Որդնաձեւ. որդնանման:

* Vermiglia. Ազին ինչ պատաւական:

Vermigliáre, ն. Կերկերել յորդան կարմիր:

Vermigliétto, ta, նոմ. Փոքր մի կարմիր: գունակ:

Vermigliézza, կարմրութ: գեղմըղեւեւ:

Vermíglio, ia, ած. մերթ եւ գոյ, ար. Կարմիր. կարմրափայլ: գեղեւ. ար. իւղէն. գեղմըղեւ:

Vermiglióne, ար. Ի հանք ինչ մետ կարմրագոյն յորում սակաւաքար գտանին որձաքագոյն ինչ ի բակ. յորմէ հանեալ կազմեն զներկ ինչ կարմիր:

Vermiglíssimo, ma, գէր. Կարմրափայլ. կարմրագեղ:

Vermiglúzzo, za, նոմ. Փոքր մի կարմիր:

Verminára, ած, էկ. Ազգ ինչ մոլեակ:

Vérmine, ար. Որդն. սողուն. ճճի: գոռոզ:

Verminétto, Verminúzzo, նոմ. Փոքր որդն:

Verminóso, sa. Որդնակից. որդնեւաց: գառապլաս:
Vérmo. Տես Verme.
Vermocáne, սր. Ի ձոի ինչ գոյացեալ ի դէմ ինի. որ և առնէ զոյոյա գէմոյ: Ti venga il vermocane. է անէծ ինչ. Մահ գայցէ զքեզ. սատակեսցէս առ յոյժ:
Vernáccia. Ազգ ինչ օրինոյ, խաղողոյ, և սպիտակ գինւոյ:
* Vernáccio, վեր. Գառնաշաղուկ ձմեռն:
* Vernácolo, la. Բնիկ, կամ առաջիկան (բարբառ:)
Vernále, ի. Ձմերայնի: գերբ. ձմերնային: գարնանային:
Vernáre, ը. Ձմերել անցուցանել զձմեռն: գերբ. ձմեռնակ: հրել զգուռս սատուկ. տիսիք. փայտեալ. ի յրտոյ: լինել ի ձմերայնի: սկսանիլ, հասանել գարնան:
Vernáta. ի Vernáto. Տես Verno.
Verneréccio, cia. Ձմերային: օգտակար վիճ ձմերայնի: գերբ գիշերալիք, հասկերէն:
Vernicáre, ե. Օծանել, կամ պատել Վէռնիճաւ: ասա ղէն սիրգէ:
Vernicáto, ta. Օծեալ վէռնիճաւ: vernicato d'oro. ոսկեգօծ:
Verníce, ից. Վէռնիճ. (է բաղագրուեալ ինչ ի խեժէ և յայլ բանիցս ցիչ նիւթոց, որով օծանեն զգեղ. նաչան կերտուածս ի տալ նմ զիւիչիւն:) ասէ: անդրայ: է և խեժ ինչ մանրել ի փոչի, որով չփեն զիշիւն յղիացեալ յատակ ի գերել:
* Verniciáre. Տես Vernicare.
Vernino, na. Ձմերային: ձմեռնային:
Vérnio, ա. Ձմերային, կամ ձմեռնացան կնաւ. (է կոչ ինչ սերմանելոյ ի ձմերայնի:)
Vérno. Ձմեռն: գեղ: * a verno, կամ di verno, կ. ձմերայնի. ի ձմերայնի: գեղջկ:
Véro, գոյ. Ճշմարտութ. Ճշմարիտ: ներքնէ. ներքնէի: in vero; di, կամ da vero, կ. Ճշմարտիբ. ա. զգաստեն. արդարև: ներքնէ: in vero in vero, կ. ի վարձանի. հուսկ յետոյ: ogni vero non è ben detto. առած. խօսել զամ Ճշմարտութի չէ բարւոք: il vero non ha risposta. առած. Ճշմարտութին է անհերքելի: Dire il vero. Ասել զճշմարիտն. խոստովանիլ զիսկին: dire il vero. (յորժամ ասի պէտ ոչ ինչ, կամ զարմանից, եւն, նշանակէ) լինել զգաստ, լուրջ, առանց կարոյ լինել կամ յոտին: vero è, կամ è ben vero che. բայց. այլ սակայն: լաւին:
Véro, ra, սբ. Ճշմարիտ: ներքնէ. փոչրս: օրինաւոր. հաստատուն: ասէլ:
Veroncéllo, նա. փոքրիկ անչարի անց ի պէտս անցանելոյ ի միջի կայտառանէ յայլ:
Veróne, սբ. Ի անչարի անց առ ի անցանել ի միջի ի կայտառանի յայլ: Ի և փոքր վայր ինչ յարիւ ծածուկ յոր աւազանին ամպուղք արտաքուստ, և ի որ լինի մտանել յերկրորդ գառիկոն փանն:
Verónica. Բաղմատեսակ առնչի ինչ բժշկական:
Verrétta, ից. Verrettóne, սբ. Ազգ ինչ ալաքի, կամ աշտիճ զոր բաղատեան, կամ այլ գործօք ատիճեքին ի վէր ճշմարտուց:
Verricéllo. Ազգ ինչ անուշ որդի, (կամ սլոճուրլատիճ) ի ձգել զրեռ ինս:)
Verrína. Բառ հնաոճ. Գոչիք: պոռոյ:
Verrináre, ն. Բառ նաւագրաց. Ծակիլ, կամ կրծել ըղնաւս. (ասի զորդանց ինչ, որք ծակեն զյատակ նաւուն ընդ ջուր:)
Vérro. Խոզ մտակախիտ: ներատ. ներքնէ փոմոպ:
Verrúca. Բառ լատ. Կռճիճ. գորտնուկ: պնիլ:
Verrucária. Խոտ ինչ. որոյ հիւմ բժշկէ զկռճիճս:
* Verrúto. Ազգ ինչ գնդապրգեան, որ կոչի և Pila.
Versabilità. Դիւրադարձուել:
Versáccio, չնչ. Յառի, ինհնեցեալ առանհատոր:
Versaménto. Հոսուած. հեղում:
* Versánte, կ. Որ հեղու. հոսիչ:
Versáre, ն. Հեղուլ. հոսել. լծաթել (յատենոյ, ի քրնոյ:) թեւոփել: ե. Հեղանիլ. հոսիլ: թեւոխել: հոսիլ, կամ ծորել ընդ ձեղքածս. ըղմոտ: Versare. Ընկենուլ. յերկիր կործանել: թեւոխել: սրկանել, կամ դնել (մեղ ի վէր սրուք:) Վատնել (զինչ:) խոտոր էնել: յ. Ազատ ի բարկանիլ բրդիլ:
* Versátile, կ. Դիւրադարձ. դիւրաթոր:
* Versatilità. Դիւրադարձուն. դիւրաթորիկ:
* Versatissimo, ma, գերբ. Ճարպափորձ. ներհուաս:
Versáto, ta. Հեղեալ. հոսեալ. հնձ: թեւոխուած: փորձ. հմուտ. վարժ: խոհական:
Versatóre, սբ. Որ հնդու. հոսիչ. Ջրհոս:
Verseggiáre, ե. Յօրինել, կամ տողել ոտանաւորս: պէրնէլ էաղմոտ. պէրն էգիտել:
Verseggiatóre, սբ. Տաղաչափ: աիր:
Versétto, Versicciuólo, նա. Համառօտ տող: տիրէր:
Versiera. Ի մեռացածին անուն գիտից' ի զարհուրանս զղջացուցանել զղջոյս: Ճիշտոր գառաբերօրէն: darsi alla versiera. կառաւիլ. յուսահատիլ:
Versificáre, ե. Տես Verseggiare.
Versificatóre, սբ. Տաղաչափ. քերթող: ընիր:
* Versificatorélło, նա. Տաղաչափ անհնարնի:
* Versificatrice, ից. Կին տաղաչափ:
* Versificazióne, ից. Տաղաչափուն:
Versióնc, ից. Դարձ. պտոյտ. չրջան: փեր: ծարգ. մանուն: ներճիմ:
* Versipelle, կ. Աղուէսաբարոյ. նենգամիտ. խաղագէտ: փերպանչ:
Vérso. Տող (ոտանաւորի:) պէյն: տողապատում: տող. ոտանաւոր: ընդրէր: verso rotto. տող կրճատ. (է տող. որոյ ոտք պակաս ևն ի վերջոյ. կամ մեռատանաւորեան կոյն verso intero. տող ամբողջ:) Verso. Ղռնապ. կամ երգ ծռնոյ. կարկաչիւն: հնչիւն: եղանակ: ogni uccello ha da fare il suo verso. առած. ամէն թռչուն պիտի արհեստ. fare versi. յօրինել տողս. ոտանաւորս: fare un verso. գնոյն առնել. գործել գնոյն: Verso. Տող (գրոց) գիծ: աթեր: օրինակ. եղանակ. հնարք: առած: եղ. գծագրութիւն: non c'è verso. չիք հնար. mutar verso. փոխել զձեն, կամ զերինան. զգնացս: trovare, կամ pigliar il verso. ելի ազատ գառանել. գառանել հնարս. fare una cosa pel verso. գործել ինչ ըստ պատշաճի: pigliare una cosa pel suo verso. կամ per il verso, կամ pigliare il verso d'una cosa, կամ in una cosa. վարել ինչ յօգուտ. վարել ընդ ինքզինքն գիտրին' առ ի չահուիլ չայնմ. գործել ինչ ըստ կարգի, ըստ պատշաճի. ընդհանալ ըստ կարգի ինչ: Կատ պատ առի եմ pigliare il panno pel verso, կամ pigliare il mondo pel suo verso. I miei affari hanno preso buon verso. Գործք իմ չահել ընդ ճիչ չոյզ: andare a' versi ad alcuno. կառավարել զկամս, կամ հաճել զկամս ուրուք. գնալ ըստ մտաբուք. ընկալանիլ ի կամս ուրուք. համահաճ լինել ումեք: Verso. կողմն. կոյս. գիրք: ուղ: եղ ընդ: per tutti i versi. ամենուստ. չամ կողմանց: հէր ընդակառակ:
Vérso, նխ. Ընդդէմ. գէմ. գէպ. գնա. Դէպ ի. ի կողմն. կոյս: se n' andò verso Londra. գնաց ի լօնտրա. կամ գէպ ի լօնտրա: navighiamo verso Italia. նաւեմք չիտալիա կոյս: più grosso verso la radice, che in altra parte. առաւելագոյն առ արմատով. քան չայլևս մասին: Ընդգէմ. հակառակ: գործել ի նազատ. առ: fare verso di te quello, che mai verso alcuno altro non feci.

առնել առ քեզ. կիմ քեզ զայն ինչ, զոր ակնամ եր. քեզ ոչ պատիր: Verso. Ընդ հանդիսատուրեամբ. առ. (գործակատու:) Աերբ. իբր. ըստ: Ետքն: verso la sera. ըստ երեկս: ափսոս ետքն: io vo verso là. գնամ անդր: Di verso, ներ. խորէն վայր. ի յ (բացառական:) գէն. գան: di verso tramontana. ի հիւսիսոյ. ի հիւսիսոյ կողմանէ: ետըստ ետրաքինեան: di verso ponente. յարեւմտից: di verso. ի յ (արական.) կողմն. կոյս. գեպ ի: փոխ. բոս. ետրաքոյ: di verso quella parte. յայնմ կողմանէ: Տողաչափ երբեմն կրճատանի պահելն վանկն so. և գրեն Ver, կիմ di ver. Ver Tramontana. ի հիւսիս. ի հիւսիսակողմն:

* Versúto, ta. Խորամանկ. նենգամիտ.

Vérta. Սորվին պարկանման մասն ուսկանի ինչ, յորում ըմբռնէ փակին ձիուդք:

* Vertà, - táde, - táte, իփ. Տես Verità.

Vértebra. Ողն. աղիք միջնորին. (են օձանման ոսկրք ողնայարին:) ծոծրակ կէսի:

Vertebrále, ի. Ողնական (ընդ բակք:)

Verténte, ի. ամի. Anno vertente. Ընթացիկ ամի այս ամի: a cui un sol giorno era anno vertente. որ բուռն մի միայն օր՝ երկար ամ մի տղէին:

* Verticalità. Դագաղահայեցուք:

Verticále, ի. Գագաղահայեաց. գագաղան. գագաղափիր:

* Verticalménte, մ. Դագաղահայեաց. ուղղահայեաց առ երկրս:

Vértice, ար. Գագաղն: գէն: կէտ գագաղան. կիմ գագաղնակէտ. (է կէտ երկնից, կամ օդոյ՝ որ համեմատի գագաղան մերում. զոր առնդապաշխք կոչեն և Զենիթ:) Գագաղնի (է հէտն՝ ևս հետագոյն՝ ի խարխեն եռանկեան, ևն:)

Vertígine, իփ. Պտոյտ գլխոյ: պտոյտ շրջան: գէն:

Vertiginóso, sa. Vertiginosíssimo, ma. Որ ունի զպտոյտ գլխոյ. գլխապտոյտ: պատճ բնչ. գէնոք:

* Vertù. * Vertudióso, ևն. Տես Virtù, ևն:

Verúno, na. Ոչ ոք: ոչ մի: իմնէ. հէ պէր: in verun modo. ոչնոյ երեք. ոչնոյ օրինակաւ: առանց բացառականաւ եդեալ. և կիմ մանկամարդս mai, և senza, միայնակ կիմ ըստ գոյականի, կամ ի բաոս հարցման և երկայութ, նշանակէ՝ Ոմն: իմն: պէր. գէն: Senza fare a voi pro veruno. Առանց առնելոյ ձեզ օգուտ ինչ: non fa egli cãldo veruno. ոչ առնէ նա ջերմուն ինչ:

Verzicánte, ի. Դալարագեալ. գալարագոնաձառ. ծաղկափթիթ, կիմ առոյգ (հասակ:)

Verziçáre, ե. Դալարիլ. կանաչանալ: ելեւէնեմ: լինել առոյգ. ծաղկել. ծաղկափթիթ:

* Verzícola. Շաղք, կիմ կարգ ինչ խաղալկի թղթոց:

* Varziére, ար. Պարտէզ:

Verzíno. Ի փայտ ինչ, զոր ի կիր առնուն ներկել ի կարմիր: Ներկն կարմիր՝ հանեալ յայսմ փայտէ:

* Verzíre. Տես Verzicare.

* Verzótto. Ազգ ինչ կապտաւի:

Verzúme, ար. Տես Verdume.

Verzúra. Դալարիք: ելեւէնեմ: գոյն կանաչ: ելեւէն: erba di bella verzura. խոտ կանաչագեղ:

* Véschio. Տես Vischio.

Véscia. Ազգ ինչ սունկ: կերդիք. մսայածին ինչ: անճարմ փուք արտալոյսի:

Vescíca. Փամփուշտ (միզի կենդանեաց.) առաւուշտ: հալափուշտ: քսակազանք: vender vesciche. քսակ. զել. ունայնաքանել. հաւատացուցանել զսուտ ինչ: dare vesciche per lanterne. խաբել զոք (յանձնելով զփուքսունս փոխանակ մեծաց, և կիմ այլ ըստ այլ ինչ երևեցուցեալ:) Vescica. տես և Cilecca. Պղնձի անօթ ինչ փամփուշտաձև. ի ութս ծորակ. ոյ ինչ: Փամփուշտ. առաւուշտ ձկանց. կամ օդապատ ձկանց. (է մանկ ինչ ձկանց՝ ընդ նոսան օդոյ. զոր ձկնորսք կոչեն Notatojo.) Պալար, կիմ խտապատրա. (է այսուհետ մոլորեալ գոյացել ի կիզմանէ:) գոպաշճէք: տես և Puliga. Պղպջակ ջրոյ կիմ օդոյ: առ գոպաշճէրը:

Vescicatório. Խարտնադիչ. (է սակաւին ինչ, որ մատուցեալ ի վէր մորթոյ՝ խորել պալարացուցանէ զայն, որպէս առնեն այրեցուածք. ուստի կոչի և Fuoco morto.) էեւէլէնեան էտքըը:

Vescichétta, նոմ. Փոքրիկ փամփուշտ:

* Vescicoláre, ի. Փամփշտոյ. փամփ տական:

Vesciçóne, ար. ասպի. Փամփուշտ մեծ:

Vesciçóso, sa. Պալարաւիչ. փամփշտաւոր:

Vesciúzza, նոմ. Աղձայն և մեղմ փուք արտալոյսի:

Vésco. Տես Vescovo, և Vischio.

Vescovádo. Եպիսկոպոս լծի: պատուոյ եպիսկ: եպիսկոպան: եպիսկոպական: առաջնոյ եպիսկոպական:

Vescovále, Vescovíle, ի. Եպիսկոպոսական: պետ պէին ինոսոց:

Véscovo. Եպիսկոպոս. այցելու: էպիսկոպոս. պետ պէի: խոփխփ: քառ:

Véspa. Պիծակ. ձիատաց. բրէտ. բոռ: Եապան առաջ:

Vespájo. Բոյն, կիմ բազիկ պիծակաց: Յատակ քարձ բազոյն ի գետնոյ առ ի պահել ի հրոյ, կիմ ի խոռոչ: Պատճառական զարդ ինչ պիծականման:

Vespajóso, sa. Դակոտեալ որպես զբազիկ պիծակաց: Ծակոտկէն (պանիր:)

Véspero. Տես Vespro.

* Vespertíllo. * Vespistréllo. Տես Vispistrello.

Vespertíno, na. Երեկոյեան: ափսոփ: crepuscolo vespertino. լոյս երեկոյին. կիմ վերջալոյս:

* Véspéto. Տես Vespajo.

Vespóne, ար, ասպի. Աճիճ պիծակ:

Véspro, Véspero. Երեկոյ: ափսոփ: երեկոյեան ժամ: իրիկնոյ ճոռոչ: cantare il vespro a uno. հշտամբել զոք խօսիլ. խօսել աղաւաւաբերան: Vespro Siciliano. Հարուած մեծ և յանկարծահաս. կոտորած անհնարին:

Vessaménto, ար. Vessazióne, իփ. բառ լոպ. Լկանք. տառապանք. խոշտանգ. հալածանք:

Vessáre, ն. բառ լոպ. Տառապեցուցանել. խոշտանգել. հարատահարել. ներել յանիրաւի: ինձիմիդ. պոռ ելնել:

Vessíca. Տես Vescica.

* Vessicánte, ար. * Vessicatório. Տես Vescicatorio.

* Vessillífero. Դրօշակիկիր:

Vessíllo. բառ լոպ. Դրօշակ. դրօշ: պաստառ:

Vésta, Véste, իփ. Զգեստ. հանդերձ: հանդերձ: նպատ: մարմին: ծածկոյթ: far la veste secondo il panno. առակ. յարմարել զանձն բնութեան իրաց, կիմ ժամանակին:

Vestáccia, չեղծ. Հանդերձ գծուծ, աղտեղի զգեստ

Vestále, իփ. Վեստաւհուհի. (առ հռովմայեցիս կին կուսակրօնք վեստայ աստուածուհւոյն, որք փոյթ մեծ ունէին անշէջ պահպանութեամբ նոսա հրոյ քաղաքին և ժողովրդեան:) կին հանդստակենցաղ:

Véste, իփ. Տես Vestæ.

Vestétta, նոմ. Զօրիկ. զգեստիկ. փոքր հանդերձ

* Vestiário. Հանդերձատան, կիմ հանդերձանոց (մեծ նաւասանաց:) ծախք հանդերձից՝ (զոր ասեն կրօնաւորաց:) * Աքսիամուխթի, կիմ զգեստաւորութի նորընծայից:

Vestíbolo, Vestíbulo, բառ լոպ. Գաւիթ. վայրա.

գաւիթ : ակն. հայաթ : Vestibulo. Գաւիթ. (ըստ անգամանքին է առաջին մասն երկրորդ խառնուն ունիման, որ կոչի և Labirinto.)

Vesticciuóla, նաժ. Տես Vestetta.

Vestigia, io, եր. Vestigi, Vestigia, Vestígie, ոտ. Հետք. կնիք ոտից : իր. իշատակ. նշան : հետք.

Vestiménto, Vestíre, ար. Զգեստ. հանդերձ. զարդ: Խոպոպ :

Vestire, ն. Զգեցուցանել. հագուցանել. և Vestirsi, յ. Զգենուլ. արկանել զինձանի. ազգանիլ. հագնիլ. հետք. L'uomo veste persona di giudice. մարդ առնու զգեստն դատաւորի :

Vestíto, գր. Զգեալ : հագած : ծածկ հանդերձեալ : Խոպոպ կարճ :

Vestíto, ta ; ած. Զգեցեալ. հագած : canzoni vestite. բանաստեղծութիւն canzoni non vestite. երգ անհանդերձ : nascer vestito. ծնանիլ ի յաջողակ ծնունդ :

Vestiúccio, նաժ. զգեստի պզտիկ տեսակ :

Vestitúra. Զգեստաւորութիւն. հագուստ զգենլոյ : հագչք զգեստ : հագած : տես և Cilicio. Sezzaja vestitura. Մարիմ մանրելոյ :

Vestiziône, կր. Զգեստաւորել. զգեստաւորութիւն :

Vestóne, ար. ստոր. Հանդերձ լայնիկ հագնլոյ : զգեստ վայելուչ :

Vestúra. Տես Vestitúra.

Vesúvio. Վեսուվ. (է հրաբուխ լեառն Նեապօլ ոյ :) Հրոյ սերդ :

Veteráno, ած, և գր. Ջինուոր հին առաջնորդ բազ, ժամանակ :

Veterinária. Բժշկել անասնոց. անասնապաշտօնեայ. գրաստապետութիւն :

Veterinário, ia, ած. Բժշկող անասնոց. անասնապաշտօնեայ. ձիապետ. անասնապետ :

Vétero, ra. Խաչ. Հին. վաղ. հնամեայ :

Vetrája. Դրժոխքարան ապակեաց. տեղ հերմանոց :

Vetrájo. Ապակագործ, ապակեարար : (ասի զնոսա յօրինել ապակի անօթս. և որ վաճառէ զապակիս. կամ անցուցանէ ապակին ի պատուհանս) ապակեղէն :

Vetráme, ար. Ապակիք. կամ յատկութիւ կամ ապակի հնամեայ. (են անուանք վաճառականացն, որոնք երբեմն ապակի առնեն առքանս. և խոտրելին ապրելեցի. և են անվերկոցս :) ապակեղէն. պատուհանապակ :

Vetrário, ia, ած. L'arte vetrária. Ապակագործ. արհեստ ապակագործութեան : ապակեղէն :

Vetráta. Տես Invetriáta.

Vetriáto, ta. Տես Invetriato.

Vétrice, կր. Տունկ ինչ բուսանէ ջրատեղւոջ գետոց. փուշ : պուր :

Vetriciáio. Տեղի, կամ գործարան ի Vetrice անկողէ :

Vetriéra. Տես Invetriata.

Vetrificáre, ն. Ապակագործել. փոխարկել յապակի : ապակեղէն պատրաստել : ի փոխել յապակի : ապակեղէն. ապակիանալ. ապակեղէն :

Vetrificáto, ta. Ապակագործել. փոխեալ յապակի :

Vetrificaziône, կր. Ապակագործութիւն. ապակեղէն իրաց. փոխարկումն յապակի :

Vetrína. Ապակազարդ. (է տեսիլ ինչ. որով օգնեալ զիջդեսլի տեսնել ոք զիրսլեսն :) տես

Vetríno, ած. Գործ ապակագործի (երկաթի :) Ապակագործ (անդ. ասի զայլոց ապրանս. ոչ զապակեղէն. որ ասի ապակեղէն կամ ապակեայ ինչ ծիր :)

Vetriólo. Տես Vetriuólo.

Vetriuóla. Տես Parietaria. Բաժակ. (է բուսական կաղամբի նմոյ :) soffiar nella vetriuola. ընկեր :

Vetriuólo. Ապրանս. գոյ : կանաչակ ապակեղէն :

Vétro. Ապակի : ճաշ : բաժակ : գոգնի :

Vétta. կառար (լերանց.) դագաղ (ծառոց :) գերէզ. տէր փայտ առատ. ուղիղ. ցցելոյ : delle viti. խնդ որթոց : առն գիւղէ ի cerca de' fichi in vetta. առն բուսեալ հարկանել ի գոգ անօգուտ և վնասակար : egli è meglio cader dal piè, che dalla vetta. առն լերկաց չարեաց փոյթ գալոյն է ընտրելի : Vetta. Ի գաւազանն կապեալ ի ծայր մեղենի Coreggiato ին : արով ծէն զպատան : Գաւազանն ծնծղոյ զրուցոյ : ձող :

Vettajuólo, la. Գաւազանիկ. որ բռնանի ի գամեան : հատուակ. ունդան : առանց (առն :)

Vétte, ար. Նժոյ. (է գործի ինչ շարժելոյ ի առնէ աղբի դարբնոց :) արճ :

Vetticciuóla, նաժ : կառար փոքր. ընձիւղ. և մորէ գետոց (ծառոց :)

Véttico, ca. Նժոյեան. պատշաճեալ առ նժոյն

Vettina. Աղբ ինչ Նժոյից. Նժոյոց :

Vettóne, ար. Շատաւիղ. բազում. ընձիւղ. գիւտ :

Vettória. Տես Victoria.

Vettováglia. Պաշար. գործան զօրաց. հանգանակ. գումարք :

Vettovagliáre, ն. Պատրաստել պաշարս. պահել ինչ գործի համար :

Vettovagliáto, ta. Պատրաստեալ. պաշարեալ :

Vettovagliére. Տես Vivandiere.

Vettúccia. Մարշ գետակ. փափկիկ ընծիւղ. ծիլ. գիւղ :

Vettúra. Կարճաժամ գրաստով ճանապարհ. կամ ինչ բառնալ զրեսն ?) հանձն. կամ բեռնակոմիճ գրաստոյ : երթալ. ած. բառնալ. ած ելս ածոյին. կամ ինչ բեռնաւորեալ կամ հաց : պետիլ երթալ. ածոյ երթալ : carro da vettura. սայլ բեռնոյ : իշ ածոյ : bestia da vettura. գրաստ. բեռնակիր գրաստ. Քարի : դնել : dar a vettura. տալ ի վարձու գրաստս. կամ զինչ. prestare, կամ mandar a vettura una femmina. տալ կին ոք ընդ կառնելոյ :

Vettúrale, ար. Գրաստապան Նժոյեան : գործակ :

Vetturegiánte, հ. Նոյն ե :

Vetturéggiare, ն. Բառնալ գրաստս. առնել երթ. վարս. բառնալ. տալ. գնել. երթ. ած. Ի ծովագործի :

Vetturíno. Գրաստոյ պատրաստ. կամ վերինարար ի վարձս : գրաստապան. Նժոյեան. կառապան : գործակ. առնապետ :

Vettuváglia. Տես Virtuaglia.

Vetustà, - táde, - táte, եր. Հնութ :

Vetústo, ta. Հին. վաղեմի. նախնի, ծեր :

Vezzataménte, հ. Փաղաքշարար. քաղցրարանութեամբ :

Vezzeggiáre, ն. Դրուճել. փայփայել. փաղարձել. քծնել : ուշտալ : յ. Սիրել կամ դրուճել. կամ փայփայել. քծնել :

Vezzeggiativo, va. Փաղաքշական :

Vezzeggiáto, ta. Գրուճեալ. փայփայեալ. փաղաքշեալ. փաղարձեալ. հրապուրեալ :

Vézzo. Ջուարճանք. զրօսանք. բերկրութիւն. ախորժանք. բաղձ. մտրճի : հաց : il lupo cangia il pelo, ma non il vezzo. առն փոխէ զայլ զգեստ. այլ ոչ զբնոյս : Vezzo. Ի նմանէ ինչ յատկանչ : Vezzi, յոգ. Գրուճանք. փայփայանք : ուշտալ : և փաղաքշանք. քծնող (առողոյ, կամ հաց.) սիրանք. հրապոյրք : Արհեստ. նոյ. նմ far vezzi. տես Vezzeggiare. Cascar di vezzi : կարի ինն զի հրճուիլ ախորժեք :

Vezzo, Քաջ. տրտիպարտ. քաղաքանդակ տանջանք. Հնդանիք պիղծ. Հերհեղ :

Vezzosaménte, հ. Շնորհաշուք լինի. Շնորհազարդ վայելչութիւ. վայելչաբար. գեղեցիկ լինի. պէս հօշաճիւղել. գեղանաբար. փայլաշունաբ. քաղցրութիւ. քնքշաբար. սիրողաբար. օժտապատ. խաթէր խաթէր:

Vezzosétto, ta, նոմ. Շնորհալի. շնորհաշատ. քաղցրիկ. չքնաղ. դէպին. հօշաճ:

Vezzóso, sa. Vezzosíssimo, ma. Շնորհազարդ. նազելի. քաղցր. ցանկառելական. բարեառիթ. սիրելի. փիլտէր. լաւիկ: սլացող. բեկբեկող. ծեքծեքող. նազլը: առատաձեռնիկ. ձանձրալի. անբերելի. անելիք: far del vezzoso. ծիծղել. առնել սլացանս. գնաց սլացանաբ: նազլանման. նազ ելմիկ:

UF

Ufficiále, ածն. Uffiziále, ածն. Տես Uficiale, ածն: Uficétto, Ufficétto, Ufficiétto, Uffiziétto, նոմ. փոքր պաշտօն, պաշտօնագործութիւ: փոքրիկ հանոսագ:

Ufficiále, Ufficiále, Ufiziále, Uffiziále, գոյ. ար. Պաշտօնատար. պաշտօնատար. պաշտօնակալ: հանոսագ. գոր: Սպայ. (յն՝ պաշտօնատար զօրաց:)

Uficiále, Ufficiále, Ufiziále; Uffiziále, ած. հ. կարգեալ առ գործ ինչ գործատոյ, կամ գործոզական, գործիական (անդամի:)

Ufficiánte, Ufficiánte, Ufiziánte, Uffiziánte, հ. Որ կատարէ զծածային պաշտօնն:

Ufficiáre, Ufficiáre, Ufiziáre, Uffiziáre, ե. Կատարել զպաշտօն, կամ զծածային պաշտօնունեան. մատուցանել զպաշտօն. պաշտել յեկեղեցւոջ:

Uficiatóre, Ufficiatóre, Ufiziatóre, Uffiziatóre, ար. Որ կատարէ զծածային պաշտօնունեան. ժամադրաբ. քահանայ:

Uficiatúra, Ufficiatúra, Ufiziatúra, Uffiziatúra. Պաշտօն (եկեղեցական.) պաշտամունք. եկեղեցական, կամ ծածային պաշտամունք:

Ufficétto. Տես Uficetto.

Ufício, Ufficio, Ufizio, Uffízio. Պաշտօն (իրաքան. չեզ անձնին. գործ պաշտօնի. գործ ընդարտաբ. պարտիք: պօշ: ապահաղորդել. ծառայել. կամ գործ ինչ հաճոյական (զոր առնէ ոք ուժիք.) գործ սիրոյ յարդել: եղէի: հրվիճ: պաշտօնատարութիւ. պաշտօն. պատիճ: հանդէս: ժամադրութիւ:

Uficióso, Ufficióso, Ufizióso, Uffizióso, sa. Ար. գասէր. քաղցրաբարբ. հաճոյակատար. քաղցրավար. մարդաւարբ. պատահարկու. հրաչէքի. հրճուելի:

Uficiuólo, Ufficiuólo, Ufiziuólo, Uffiziuólo, նոմ. Գործ փոքր. գոյն ինչ ծառայութիւ: Ufficiuolo. Ժամադրութիւ, կամ ժամադրութեան տեղ կոչական:

Uffiziále, ածն. Տես Uficiale, ածն:

Úfo. ած a ufo. ած առանձ. ծախսուք այլոց:

UG

Ug'Ggia. Հովանի ծառոյ: դեղէն: տես և Uria, Augurio. Essere, կամ trovarsi, կամ venire in uggia. Ատելի, կամ տանջական լինել: avere in, կամ a uggia. առնել. գարշել. տանջական:

Uggioláre, ե կակղանձել (ասի զողոքանդն հաչելոյն շղթայական ձանձ յորժամ կամին արձակիլ ի շղթայից:) իմնէնել:

Uggióso, sa. Հոգնաւատր. տառնեղատած. ծանձ: դեղէն: կասկածոտ. կարծոտ: իմնէնել:

Úgioli, e Barúgioli. ած Tra úgioli, e barúgioli. ած առանձ. ի մոլորմիտ. ամբ ինոք. գլխոտին:

Ugnár. Տես Ungia.

Ugnáre, Augnáre, ն. բառ արհեսպ". Տես առաձ:

Ugnatúra, կամ Augnatúra. Ար ի հող հատուցն. եղպնաձև հատուցն: Tagliare a ugnatura, կամ a ugna. Ugnare, կամ Augnare. Հատանել առ ի հող (զգերան, զառիտակ, ևն: կամ այնպէս հատանել խոտորնակի զծայրս երկուց տախտակաց, ևն, զի ի միաւորելն ընդ միմեանս արտացեն զոր ոլոզ անկիւն:) Հիւսուածք կոչեն և Smentare.

Úgnere, Úngere, ն. Օծանել. իւղել. (ի կիր ածի և ը և յ.) եաղլամած: ծեփել: ugnere il grifo, կամ il dente. ուռել. ուռել պարպատունս, կամ առատանալ: ugnere. բժշկել (զձեռս:) un Re. օծանել ի թագաւոր: le mani. կաշառել: le carrucole. նոյն է: և՝ չորցորթել: aver che ugnere. լինել գործ գժուարին, կամ վտանգաւոր յոյժ:

Ugnétto. Տափարակածայր և նեղ դրիչ ինչ քանդակագործաց:

Ugniménto. Օծումն. օծուիլ: անուշումն:

Ugnóne, ար. Իշտունդն մեծ: մատիլ, կամ ճկան (գաղանաց:)

Úgola, Úvola. Կոզիկուիլ. (է կակուղ և ասի գայլի մասն ինչ մեջ ի ծայր քանց ի մէսաս կախորդին) փէչէփ: toccare; mordere l'ugola. զարթուցանել. զախորժակ. հարկանել ի փափաք: և՝ հանգեցուցանել. քաղցրանալ յոյժ. կախի լինն հանձգանալ: non toccar l'ugola. և ոչ խոկ զքաղ զձգակ. (առ գհամեղ կերակրոյ յորժամ ոք ձգակէն առկաս ինչ, կամ ոչ ի յագուբդ.) ոչ յագեցուցանել զոք: far venir l' acqua sull' ugola. զարթուցանել զախորժակ: աղէբը առաջնորդեմ. իւսակ կերիցէ:

Ugonótto. կալվինական. (է անուն աղանդաւորաց)

Uguagliaménto. Հաւասարումն:

Uguagliánte, հ. Հաւասարեցուցիչ. հաւասարիչ:

Uguagliánza. Հաւասարութիւն: պէրաբէրէիթ:

Uguagliáre, ն. Հաւասարել. պէրաբէր ելմիկ:

Uguagliáto, ta. Հաւասարեալ:

Uguagliatóre, ար. Հաւասարեցուցիչ:

Ugualáre, Ugualáto. Տես Uguagliare, ածն:

Uguále, հ. Հաւասար. զոյգ: պէրաբէր:

Ugualíssimo, ma, գեր. Համահաւասար. զուգահաւասար: պատ պարապար:

Ugualità, - táde, - táte. Տես Uguaglianza.

Ugualméntе, հ. Ugualissimaménte. Հաւասարապէս. միատեսս. նոյնպէս: պէրաբէր:

Uguánno. Յայս ամ. յայսմ ամի. զայս ամ:

Uguannótto, Avannótto. Զկնիկ այսր ամի, կամ տարեկոչ:

UH

UH. *Uhei. ժղրիանի ազաղական. Ո՛հ. ահ. աւաղ. եղուկ: ա՜ֆ. ևօֆ. ֆաւ:

VI

VI. Տես Hui.

Vi, հ. հերթ ինչ գէթ ընդ բայի: Ահդ. անդամոր: օրապա. տնօր: անդր: օրայս: ահաւ (անցանելոյ:) ծպան: vi torni. անդր դարձցես: Vi, նախադասի մասնիկանցս Ti, Si, Ci, Sek, Se lo, Se li, Se gli, Se la, Se le, և Se ne. յն՝ dormitivi. Ննջեցիկ անդ: Ե՛ յետադասի մասնիկանցս Il, Lo, Li, Gli, La, Le. յն՝ versollivi suso. Թափեաց անդ ի վր:

Vi, դեր. ե պրակաւն, և հայցականն դերանուանն Voi. ա՜ ի ձեր աթի յառաջոյ բային, կամ ձեր ընդ նմն: Ձեզ: տեղեն: դձեզ: տերէ: se io v'amassi. եթէ ես սիրեի զձեզ: dirvi cosa. ասել ինչ ձեզ: Vi, երբեմն ի յա-

յարիլն է բային՝ առնէ զայն ձայնակրական։ Vi, յետադասի մասնիկացս Ti, Si, Ci, Sci, Se lo, Se li, Se gli, Se la, Se le, Se ne. և յետադասի մասնիկացս Il, Lo, Li, Gli, La, Le. Բազում ։ ասէք Vi, ի կիր ածի որ ոչ ներգործաւոր առ ի զայգ միայն։ ոչ, voi non sapete ciò, che voi vi dite. Հրամեք զոր ասէք։ Vi, ի յարիլն է ne մասին կայ. կիր է յայտականական գործառնական փոխի ի ve։ ոչ. Voi ve ne potrete scendere.... e tornarvene a casa. Կարողանիք գալ իջանել.... և դառնալ ի տունն։ vel farò chiaro. ոչ ve lo. յայտնեցից ձեզ զայն։

Via. Կայգուսոյ։ փողոց։ ոտգագ։ Ճանապարհ։ ուղիղ։ dar via, կիր dar la via. տալ ընդհեղ։ տալ առ։ բանալ տեղս։ յետ տալ անցանել։ dar via. ցուցանել զբռնակս։ կիր գնեցուս։ եւս առ։ ընդհեղ։ եւ վանաւել։ օտարացուս ցանել ի յիւրմէ։ fare una via. Ճանապարհ տանել։ գնալ է Ճանապարհ։ գնալ (է այլ, կիր է այլ Ճանապարհ) far la via d'alcun luogo. անցանել ուսուիք։ far-via, կիր far la via. տես dar la Via. Far via. Լինել Ճանապարհ։ կիր ի Ճանապարհ։ fare una via, կիր un viaggio e due servigi։ առաւ։ յետ Ճանապարհ։ հաս։ կիր աշխատութիւն կրկին գործ վճարել։ chieder la via. անդր խնդրել։ cosa ragionata per via va. տես Ragionato. Andar per la mala via. կիր per la mala. կորնչիլ։ անպատկառիլ։ կործանիլ։ գնալ ի փորձառ։ յուղղ տանել։ mettersi in via. յուղղ տանել։ եւս էջմէ։ mettersi la via tra piedi, կիր era le gambe. գնացեալ եւանել ի Ճանապարհ։ non esser la via dell'orto. երկայն է Ճանապարհն։ via di mezzo. միջին Ճանապարհ։ միջ։ via lattea. ծիր կաթին։ յայգագայ։ առան օդոսոս։ հաճելուք եղեւ։ Via. Եղանակ։ օրինակ։ հնարք։ քարտուղարաց տոմս։ per via di vendita. ի ձեռն վաճառականի, կիր վաճառմամբ։

Vía, կիր Fía, կիր Fiata. Անգամ։ նոճագ։ պէտ։ տեղէ։ tutta via. միշտ։ յամ ժամ։ պարս։ tre via tre nove. երկոց երիցս առնէ ինն։

Via, ի. Յոյժ։ կարի։ լաւ. եւս։ ևս՝ ի՛ յորդորական, գրեանն. հրամայական Էս։ հանապա. ծկ. քանիցեւ։ փութ. ցաւ. հայրեն. պէսպէս։ ի բաց դնա։ ի բաց առ։ ոչ կէս. ոչ եղէգ։ Via via. Աստ ապա՛ դիակ և իսկ։ հարկիցէ։ ևս՝ այսպէս այնպէս. միշտ առնեան։ ընդհեղ պեղէ։ ամէնքն։ Via là, կիր via là, via là. ոճ ասի. առ զրհասեան հիմանեդ. Լինել անդր ի կենաց. կիր ի բժշկիլ։ չէ ապրանաց։

Via. Տանիլ։ բարձանք։ ոգս յոգեաց։ ի բաց առանձնանալ։ ևս՝ եղեւ ընդառաջ նոցա։ ի բաց։ andar via. ի բաց գնալ. մեկնիլ։ կիր։ Va via. է՜ս ձերձէ՛ս այժմէն։ O ի՛անդր. ի՛ անդր ի բաց ելոյզ։ ա՛ր։ dar via. աճս ի վերայ։ gittar via. ի բաց ընկենուլ։ պատճառ։ վաճառել. ընդ անարգ գնոյ, կիր ցածագնել։ եղէ ոչնչով առնել։ քանել ի բաց ելոյզ։ կորուսանել ի զուզ։ վատնել։ gettarsi via. յինքնայատել։ portar via ի բաց. կիր բանի բառնալ. ի բաց առնել. ի բաց յայտնել. դադարեալ։ ոչ աւլ ոչնչ։ գրեանն։ ուսանիլ։ եկեղեցեաց։ mandar via. ի բաց արձակել։ փոյթ. եղ. եղ։ եղեւ առ։ fuggir via. ի բաց, կիր ապաշնալոյս փախչիլ։ tor via. ի բաց բառնալ. ի բաց առնիլ։ գայթագնեան։ առ։ եկեղեցեաց։ venir via. դալ։ մատնիլ։ cacciar via. ի բաց վանել։ վանել։ passar via. դադարիլ։ անցանել։

Vía déntro. ի՛ ներքսագոյն։ molto via dentro al diserto. ի ներքին անապատն։

Viaggétto, նոճ. Հասարակաց Ճանապարհ։

Viaggiánte, ի. Viaggiatóre, ար. Ճանապարհորդ։ եղ. Ճամբ. Ուղեւոր. որ գնեւ կեայ յաստ կեանս-կենդանի

Viaggiáre, ե Ճանապարհորդել։ Ճանապարհ առ. նեղ։ եղ. ելանել։

Viággio. Ճանապարհորդութիւն. Ճանապարհ։ եղ. եղ։ mettersi in viaggio. յուղղ անկանիլ։ եղ. եղեւ։ far viaggio. աւս Viaggiare. Dar a uno il buon viaggio. Աղաչել ումէք Ճանապարհ բարի։ andare a buon viaggio. Ճանապարհորդել յաջողակ։ fare un viaggio, e due servigi. ար. Via. Prendere cattivo viaggio. կորնչիլ։ ի կորուստ մատնիլ։

Viále, գ., ար. Տես Viottola. Ճանապարհ ծառազարդ. կոչի և Stradone. եղ։

Viále, ած. ի. Ճանապարհի. հնձիլ առ հնձարհաս։

Viandánte, ար. Ճանապարհորդ. ուղեւոր։ եղ. եղ։

Viaréccio, ia. Ուղևիան բառնալի։ altare viareccio. դրևիան։ կիր շարժական սեղան։

Viático. Պաշար Ճանապարհի. Թոշակ. Եպարխոկ։ եղ. ելեւէջի։ Ուրջին Թոշակ. (յորում խորհուրդն մատաղարարեալ հոգեվարքաց։)

Viatóre, ար. Ճանապարհորդ։ եղ. ուղեւոր. որ գնեւ կեայ յաստ կենաս. կենդանի։

Viatório, ia. Ճանապարհորդական։ առուգիական. անցաւոր։

Viatríce, էգ. Ճանապարհորդ. ուղեւոր։

Vibránte, ի. Ցնդրդռուն (լար։)

Vibráre, ս. Ճօռնել (զնետակին) շողացուցանել (զսուր, աբեր) ոռոլատ։ սրդռակել (զձառապայթիւն. զնետ զանի, եւն.) ընկենուլ։ ոռոլատ. սուրհ։ Ցնդրդռնել (լարից նուագարանաց)

Vibrativo, va. Արձակողական. արձակիչ։

Vibráto, ta. Արձակեալ. ընկեցեալ. եղ։ սրեալ։

Vibratóre, ար. Որ ձօռնէ. արձակիչ. ձգօղ։

Vibrazióne, էգ. Արձակումն. ձգումն։ սրեալ. ոռոլատ (առկախեալ մատանոյ) ցնդրդռումն (լարից)

Vibúrno. Ծուռի ինչ. որ կոչի և Briónia.

Vicaréría. Տես Vicariato.

Viçaría, էգ. Եպս վանահօրեղբոր. Տեղակալութ։ աւս և Vicheria.

Vicariáto. Փոխանորդութ։ (ի պաշտօն փոխանորդին, և թեմ իշխանութեն իսկոյն) վեհ։

Vicário. Փոխանորդ. փոխանակ. ներկայ. ամօռակալ վեհ։ փոխանակալ (ի անուն քաղաքական իշխանի)

Vice. Տես Vece. Կարգ։ հերթէ։ է nostra vice. մեր է կարգն։ Ընդառ. նոճագ։ տեղ։ questa vice. այս անգամ։ per questa vece. այս անգ ամ. դայն նոճագ։ Vice. Ժամանակ. միջոց ժամանակի։ պահ։ per più lunga vice. ընդերկար։ in vece, նե. ի տեղի, փոխանակ։ է։ եղէնէ։

Viccammiráglio. Փոխանակ ծովապետին։

Vicecancelliére, ար. Փոխանակ գրատապետին։

Vicecapitáno. Փոխանակ զօրապետին։

Vicecáso. Բան տեղապահ. Փոխանակ հոլովի. որ ասէ զանգի հոլովի։

Vicecónsolo. Փոխանակ բդեշխին։ կիր հիւպատոս. փոխարէն վեհ։

Vicecuráto. Փոխանակ հոգաբարձուհին. երկրորդ հոգաբարձուն։

Vicedió. Փոխանորդ Աս. փոխանորդ քրիստոսի. պատգ. Հռովմայ. Հայրապետութ։

Vicegerénte, ի. Իշխ սիփոխան. փոխանորդ. եռանկալ։ վեհ։

Vicegerénza. Իշխ սիփոխանութ։ փոխանորդութ. տեղապահութ։ վեհ։

Vicegovernatóre, ար. Փոխանակ կառավարչին փոխ-

*համորդ քաղաքապետին ։
* Vicelegáto . Փոխանակ նուէրակին ։
* Vicelegazióne , իգ . Փոխանորդաւէ նուէրակին ։
* Vicemádre , իգ . Փոխանորդ մօր . մայրապէր ։
Vicénda . Փոխարէն . փոխանակ . փոխադարձ . արկ. տուր . Նաղապէնէ ։ փոխանակուէ . կարգ ։ Նէօպէն։ Հաղորդակցուի . ընկերուէ ։ Տէկի ։ Նէր ։ acciocchè eglino compiano nell' uffizio la loro vicenda . *որպէս լցցեն նէք ի ծառայուէ զանկի նոցա ։* in nome , e vicenda del popolo . *յանուն և ի փոխան ժողովրդեան ։* Գործ . գործառնուէ . Լուծուէ ։ Իւ. փոխ փոխուէ . յիշեցուիս ։ Էնէնէ ։ a , կամ per vicenda, Ռ . Տ*ես* Vicendevolmente . Otta per vicenda , Ռ . Տ*ես* Otta .
Vicendévole , հ . Փոխոխ . փոխադարձ ։ պէր պէրէնէ օլան ։
Vicendevolézza . Փոխոխուէ . փոխոխ յաջորդուէ . կարգ . փոխանակուէ ։ Նէօպէն . պէրէնէ ։
Vicendevolménte, Vicendevoleménte , Ռ . Փոխոխաբար . կարգաւ . զհնա երեքաց ։ Նէօպէն էնէ ։
* Vicennále, հ . Քսանամեայ . որ նորոգի յամէնայն քսան ամս ։
* Vicenóme, ա . Դէրանուն . փոխանուն ։
Vicepatriárca , ա . Փոխանորդ պատրիարքին ։
* Vicepretóre , ա . Փոխանակ պրէտորին ։
Vicequestúra . Փոխանորդուէ գանձապետին ։
Vicerè , ա . Փոխարքայ . երկրորդ արքայի . հոգաբարձու ։ Վէնէր ։
Vicereggénte , ա . Փոխանակ իշխանաւորին ։
* Vicerettóre , ա . Փոխանակ վարչին ։ կամ առաջնորդին ։
Vicesegretariáto . Փոխանորդուէ գրչին , կամ քարտուղարին ։
Vicesegretário . Փոխանակ գրչին . փոխանորդ քարտուղարին . երկրորդ գրագիր , կամ նամակագիր ։
* Vicheria. Օժանդակ գունդ . գունդ ի զօրավիգն։
Vicinále, հ . Սերձաւոր . դրացի ։ Strada vicinale, Տ*ես* Strada .
Vicinaménte , Ռ . Vicinissimaménte . Ի մօտ . մերձ ։ Նաւէն ։
Vicinánza . Դրացուէ ։ գօղա-լար ։ դրացիք . մերձաւորք ։ գօղա-լար ։
Vicináre , է . Լինել դրացի ։ սահմանակից , մերձաւոր ։ գօղա օլմաք ։ պիւօրա՝ օլմաք ։
Vicináta , Vicináto . Տ*ես* Vicinanza .
Vicinità , - tâde , - tâte , իգ . Սերձաւորուէ . հարևորուէ ։ Նաւէնլէր ։
Vicíno , գոյ . Դրացի . դրացիկ ։ գօղա ։ քաղաքակից ։ chi ha 'l mal vicino , ha 'l mal mattutino . *առաւ . որ ունի զդրացի չար՝ Նէղի զօր ամէ chi ha 'l buon vicino , ha 'l buon mattutino . որ ունի դրացի բարի՝ ուրախ է յամէ . Ժամ ։* aver cattivi vicini . *գտիլ չանձն . լինել անձնապատ ։*
Vicíno , na . Սերձաւոր . մօտակից . հարևոր ։ Նաւէն ։
Vicíno ; հ . Սերձ . մօտ . հարևոր ։ Նաւէն ։ da vicino . *ի մօտոյ . մերձ ։* Նաւէնդան ։
Vicíno , նխ . Խնդրէ աչեա՛՛ , ֊ պէր՛՛ . Սերձ . մօտ . հարևոր ։ Նաւէն ։ vicino a' monti. *առ լերամբք ։* Իրր իբրև . գրեթէ ։ գաղար ։ vicin di tre mesi . *իբր ամիսս երիս ։* essendo vicino a sera. *ընդ երեկս ։* essere vicino a fare una cosa . *լինել ի պատրաստի կամ մերձ ի գործել ինչ ։* a vicino , նխ . մերձ . մօտ ։
Vicin vicíno , հ , և նխ . Սերձ ընդ մերձ . հարևորային ։
Vicissitúdine , իգ . Փոխոխուէ . փոխոխուէն . փոխանակուէ ։ Պէնէվէ ։ Պէնէնէվէ ։
* Vicitáre , եմ . Տ*ես* Visitare , եմ ։
Víco . Ներքափոխոց . անձոյկ փողոց ։ պատ . օգնական ։
* Սրոճաբժան . քացատ ։
Vicolétto, նոմ . Նեղակաղոյն փողոց ։ պատանճէփ օգնակ ։
Vícolo . Ներքափոխոց . փողոց նէղ և անձուկ ։
Vidáme , ա . էառ գաղղ . Ի պատուհանուն իշխանաւորի ուրուք , որ պաշտպանէ ի զիմանական ատենուէ ընդդէմ եղելոյն նէր ։
* Vidénte , ա . Տեսանող . մարգարէ ։
* Viduità . Սկրաուէ . այրիուէ ։
Viè . պատանէալ . Ճանի . Ցոյժ . կարի . քաղաւ . ետ ։ Ցարի միայն ի բաղդատականս ։ Vie più, կամ Vieppiù . Իշէս քան զնա . կարի ևս . կարի ևս . կարի յոյժ ։ Իգէսի . գոյնէ ։ vie meno . նուազ պատկան և ևս նուազ . առաւել ևս (ակս ։) Էնէ ապ ։
* Viedéntro . Տ*ես* Via dentro .
Viemaggiorménte , հ , Իշէս քան զնա . առաւել ևս և առաւել ։ Կիւրէթէնէ . գոյնէ ։
Viéra . Տ*ես* Ghiera .
* Vietábile , հ . Խոչընդի . փակչելի ։
Vietaménto . Սրգել . խոսփանուէն ։
* Vietánte , հ . Սրգելիչ . խոսփանիչ ։
Vietáre , ն . Սրգելուէ (հրամանաւ .) խոսփանել . ոչ ընդոյ առ ։ Եանագ էնէմէ ։ Խոչընդի . խոչ առ ։ ապգնմագ ։
* Vietatíssimo , ma , գէր . Սրգելեալ առաւելիկ հրամնաւ ։
Vietatívo, va . Սրգելական . արգելողական ։
Vietáto , ta . Սրգելեալ . խոսփանեալ ։
Vietatóre , ա . Vietatrice , իգ . Սրգելիչ . որ արգելու հրամանաւ ։
Viéto , ta . Ձնեալ (ապուխտ , ձէնէ ։) անչնորհ . հին ։ Էսկի ։
Viétta , նոմ , Փոքր փողոց . նրբափողոց ։ փոսանճի օգնակ ։
Vietúme , ա . Ձնեալ ինչ . հնացեալ ինչ ։
* Vievà . Հարևանցի առասպել ։
Vievía , Vía vía , Ռ . Խակ և խակ . առ ժամայն ։ ասհակ . պէրպէն ։
* Vievocáta . Տ*ես* Smaniosa , Squarciato .
Vigére , է . էառ լսա . Լինել առողջ , ուժով , կամ գործել ։ առնել . ոչ պակասիլ ։
Vigésimo . Տ*ես* Ventesimo .
Vigiláte , հ . - tíssimo , ma : Սրնձուն . հսկող . զարթուղ . փութացան . օգնչէ . Նէօչխ աչէ . Նաղայնէ ։
Vigilanteménte ; Ռ . - tissimaménte . Սրնձունաբար . արթնաբար . փութով . պիդապօնա . զգուշ աչալրջուբէ ։
Vigiláuza . Սրնձունուիւն . արթնութիւն . փոյթ . խնամ ։ օգնաբուբէ ։ Նէօչ աւբուբէ ։ Քնգպայթա ։
Vigiláre , է . Հսկել . արթնել ։ օգնաբ օլմաք ։ ն . փոյթ առնել ։ Նաղայնէ օլմաք ։
Vígile , հ . Տ*ես* Vigilante .
Vigília . Սրնձունեւ . հսկումն . արթնութիւն ։ օգնաբուբէ ։ Հսկումն , կամ նախընթեաց պահք . կամ նախընթաց օր (ասի զայնմ օրէ՛ որ յառաջի քան զպահն . իբր զի՛ի հնումն յայնմ նախընթաց աւուր հակիրճ յեկեցեղ էր , և այժմ փոխանակ այնր՝ ոտհեն պահս ։ Ի մեզ ասի Նախատօնակ ։) Քէվքէ ։ Պահպանուել ընդմէնորոց . պահ . պահ դիրեբապահ ։ պէդձէլիւ . Նէօպէն ։ Հսկումն կիրակատրաց չորք ղազգանս՝ յաոաջ քան զՀնդանեան մեռելոցն . Vigilia de' sensi . կեանք ։
Vigliaccaménte , հ . Հեղգաբար . ծուլաբար ։
Vigliacchería . Հեղգուէ . վատուէ ։ ԲեՆգելիք ։
Vigliáccio . Տ*ես* Vigliuolo .
Vigliáceo , ca . Հեղգ . վատ . վատասիրտ ։ ՌեՆգել . գօղափ ։
Vigliaccóne , սոպ . Սրնձասոյլ . պղծագործ ։
Vigliaménto . Տ*ես* Vigliatura .

Vigliáre, ն. Հասկոքաղ առնել՝ ի կալոյ զցորեանն, կամ զունդս. (՟ք զտուժեցանել աւելով զնեացեալ հասկս ցորենոյ, կամ զպատիճս ընդոց՝ ի հեղգէ կալոյն, ոլք ըլ դեպից իմն չև են կատեալ; իսկ այս ծնացեալ և զատուցեալ հասկք ցորենոյ կամ ընդոց՝ կոչին Vigliuoli.) Զատանել. որոչել. ընտրել:

Vigliáto, ta. Զատուցեալ, ած:

Vigliatúra. Հասկաքաղուն (ցորենոյ, կամ ընդոց՝) հասկաքաղ արմուիքն:

Vigliétto. Տես Biglietto.

Vigliuólo. Հատիկ ցորենոյ, կամ պատուիճ ընդոց զատուցեալք՝ ի հեղգէ կալոյն յետ ըլ կատանին:

Vígna. Այգի: պող: որթ (խաղողոյ:) ածմ: far una vigna. տնկել զայգի: porre, կամ piantare una vigna. զբաղեալ դալ՝ ոչ միտ դնել բանիցն ասացելոյ: e' non è terren da porci vigna. չէ պարտ յուսալ ինչ՝ ի նմանէ. չէ արժան վստահանալ՝ ի նա: la paura guarda la vigna. առած. երկիւղ պատճոյ զդնացուցանէ զչարագործս: Casa fatta, e vigna posta, non si sa quel ch'ella costa. առած. Ընդատեն ծախք չնոճածոց, և մշակուե: Trovare, կամ esser una bella vigna. ած առած. գտանել զնմա՛ առձեռնպատրաստ. գտանել զնմա՛ ինչ հաղուել և յարդարել. վայելել յօդուտ ինչ գիւրաւ և անաշխատ: Vigna. Որթ. (եր փայտակերտ պատեբազմական գործի ինչ նախնեաց պատեալ մարթով. ըլ սրով ամրացեալ վնոճորոց մատչէին առ պարիսպս՝ ի քանդել զայն:)

Vignájo, Vignajuólo. Այգեգործ. մշակ. այգեպան: պաղձ: Vignajo. Տես և Vigneto.

Vignáre, ն. Տնկել այգիս և պող պիտի:

Vignáto, ta, ած. Որ անկեալ են այգիք. այգելից. այգաւէտ: և՝ գոյ. Տես Vigneto.

Vignázzo, Vignéto. Այգեստան. այգեստանեայք. այգի: պաղ լըտ: պաղլար:

Vigneóla, նաճ. Փոքրիկ այգեստանեայք. փոքր այգի: պաղլիպաղ:

Vignuóla, նաճ. Կոյն է: Հատոյք. դրօսանք՝ օգուտ. զբաղմունք. (է ոչ ուսիկայ:)

Vignuólo. Տես Viticcio.

Vigogna. Ի չորքոտանի ինչ ամերիկեան՝ ի չափ խաշին. որոյ ասր պատուական է՝ ի պէտս եբրուկեան արտախուրակաց:

Vigoráre, ն. Զօրացուցանել. կազդուրել:

Vigóre, ար. Զօրութի. ոյժ. կար. ուժեղութի. ժրութի. թիւ. առատութի: պինձլիք. պերման. գաւկի:

Vigoreggiánte, հ. Զօրացուցիչ:

Vigoreggiáre, ն. Զօրացուցանել. արտատնդել. քաջալերել: գաւկի վերլիք. խրախ վերլիք:

Vigorézza. Vigoría. Տես Vigore.

Vigoríre, լ. Զօրանալ. քաջալերիլ:

Vigorosaménte, ած. Զօրապէս. արիաբար. կորովաբար. քաջութի: գաւկիի խլե. խիտճե:

Vigorosità, - táte, իգ. Ուժեղութի. փորեղութի. ոյժ. զօրութի. կորովութի: գաւկիի:

Vigoróso, sa: Vigorosíssimo, ma. Ուժեղ. զօրեղ. հզօր. զօրաւոր. քաջ. բուռն. ուժգին. ժիր. առոյգ: գաւկիիլի. պինձ:

Vilánza. Տես Viltà.

Víle, հ. Vilíssimo, ma. Անարգ. նոճառատ. չնչին. ապհամարհ. անգոնելի. յետին: ալևտ. էժան: a prezzo vile. ցածագին. դիւրագին. ածառ: avere, tenere, riputare a vile. անարգել. առոչինչ համարիլ. խոտել: հօթալամած. չէզ եբրինե ընաքմամած: divenir vile. նոճասատանալ: far vile. նոճասատացուցանել. Վատասիրտ. երկչոտ. փոքրասիրտ. պնարք: գօր. գագ. խրեխոնիչ: uomo vile. այր անպիտան: ազատած. ինչ եաթամած:

Víle, հ. * Vileménte. Տես Vilmente.

Vilézza. Տես Viltà.

Vília. Պահք. կամ հսկումն (տանից.) նախատօնակ. հսկումն. պաշտե:

Vilificáre, ն. մերթ և չ, և յ. Նոճասատացուցանել. արհամարհել. առ ոչինչ համարիլ. խոտել:

Vilipéndere, չ. Ան ոչինչ դրեալ. խոտել. անգոնելի: չէզ եբրինե ապամած. հօթալամած:

Vilipéndio, Vilipensióne, իգ. Արհամարհութի. անգոնութի:

Vilipendióso, sa. Արհամարհ. անգոնելի:

Vilipéso, sa. Արհամարհեալ. խոտեալ. արհամարհ. խոտան. անարգ:

Vilíre, չ. Տես Vilipendere.

Vilità, - táde, իգ. Տես Viltà.

Vílla. Գերդաստան. կալուած. ագարակ. գիւղ. դաստակերտ, կամ ձեռակերտ (պիոճականաց:) ընկերնիւ. հեօյ: Քաղաք. (է ոճ գաղղիական:) uom di villa. չինական. գիւղական: հեօյնիս:

* Villaggétto, նաճ. Փոքր գիւղ:

Villággio. Գիւղ. չէն: հեօյ:

Villanáccio, ia, պեղծ. Սոպռ. բիրտ գիւղական:

Villanaménte, հ: Գեղջկօրէն. չինականապէս. տմարդութե: հօյրաքն ինիի: անվայելչաբար: Ընդղոյմ. չարաչար: մերհամբերեի:

Villanánza. Տես Villanía.

* Villaneggiaménto. Դժխաւնիք. արհամարհուն:

* Villaneggiánte, հ. Դժխաւիչ. արհամարհօղ:

Villaneggiáre, ն. Դժխաւել. ըշնամանել: հեօյնէ:

Villaneggiatóre, ար. Դժխաւիչ. ըշնամանօղ:

* Villanélla, նաճ, իգ. Աղջկին չինական:

Villanéllo, Villanétto, նաճ. Փոքրիկ չինական. մատուկ գեղջուկ: հեօյնիս ապաճ:

Villanescaménte, հ. Գեղջկօրէն. չինականապէս:

Villanésco, ca, ած. Գեղջկական. չինական. հօյրան. ադգրծ. վայրի: alla villanesca. գեղջկօրէն. չինականապէս:

Villanía. Դժխաւնիք. ըշնամանք. լուտանք: հեօյնիս. սիրեմ: dir, կամ far villanía. նախատել. նախատինս դնել: բրտուել. տմարդութի. անմարդաւարութի: երբեմնաբղբղէ: հօյրաքնէ: զաղջուել. աղտեղութի. պագշուտութի: եաեպոխնէ: անիրաւութի: dire altrui un carro di villanie. ըշնամանանալ. կամ նախատակծ առնել զոք:

Villáno, գոյ. Գեղջական. չինական. գեղջուկ: հեօյնիս: batti il villano, e saratti amico. առած. զանհամ զչինականն, և եղիցի քեզ բարեկամ: Ի և ազգ ինչ ձեռց սպանիոյ:

Villáno, na, ած. Բիրտ. սոպռ. տմարդի. անմարդաւար: հօյրան: հեօթալամած: անգութ. վայրագ: գաղջ:

Villanótto, ասպ. Աղոյզ. կամ գեղեցկիկ, կամ նոր բահաս չիշխական:

Villanzóne, ար. Բիրտ. կամ սոպռ գիւղական:

* Villaréccio, ia. Villático, ca. Գեղջկական. չինական. ագարակային. անգաստանական:

Villáta. Տես Villaggio.

* Villeggiánte, հ. Որ կայ, կամ զբօսնու՝ ի գեղջ:

Villeggiáre, չ. Կալ՝ ի գեղջ. զբօսնուլ՝ ի գիւղօրէից: հեօյսէ գարմած: * Տես և Sorare.

Villeggiatúra. Գեղաբնակուել: ժամանակ գիւղագնացուել: գիւղագնացուն:

Villeréccio, ia. Villerésco, Villésco, ca. Գեղջկական. գեղջ. չինական: հեօյնէ գիւղաւէտ. հեօյնէյնէ գիւղաւէտ:

Villétta, նաճ. Villicciuóla. * Villíccia. Փոքր գիւղ. փոքր դաստակերտ:

*Villicáto. Տնտեսատեղ (գեղջ.)
*Villico. Տնտես (գիւղից, և կալուածոց.)
*Villóso, sa. Մազոտ. Թաւամազ. Բիւրեղ.
Vilméntе, ի. Vilissimaméntе. Անարգաբար. Ընչաքաղց. վատութեամբ. վատասրտութեամբ. ալէտուէրէպէս.
Vilpistréllo. Տես Vispistrello.
Viltà, Viltáde, Viltáte, է. Վատութիւն. վատասրտութիւն. երկչոտութիւն. անարդութիւն. կարճմտութիւն. գերգթութիւն. խղճահարութիւն. անարգանք. նոճատութիւն. ցածութիւն. հիգութիւն. թշուառութիւն. ալէտուէրէ. ցածութիւն գինոյ. գինբաչնութիւն. ոճնաղանդ.
Vilúcchio. Խոտ ինչ քաղհատեսած, որ երբեք ջրաղերկն պատել ջրմուղք, և ցանկովք. կոչի և Convólvolo. սերկեւիք. պտտաւ լուծիչ.
Vilúme. Տես Volume. գիրք խաչնահայոց. խոշնորդ.
*Viluppétto, նոմ. փիլիթայ, կամ փունջ աղպանեաց, կամ փոքրիկ փաթեթ.
Vilúppo. Պատռած աղպանեաց, մեծաքակ, կամ վարսից, փունջ խառնախուճ. կնճռուն. գաղտնագէտ խելոք. աղբ պատռած պատառ. մուրճ լեզու. գրաչ ոճաբոռն. կնճռուն իրաց. չփոթ. գործ բազմակրկն. Հիւն. խլաղաղութիւն. բազմութիւն. ամբոխ. խռնուած.
Víme, ար. Տես Vimine. կապ.
Vímine, ար. Ոստ ուռենոյ, կամ կիսենոյ, ևն. ոստ.
*Vimíneo, ea. Ցուռենոյ. յուռենոյ. յօրինեալ յոստոց ուռենոյ.
Vináccia. Կոխածք խաղողոյ. ձիպոտ.
*Vináccio, ձիպ. Յոռի գինի.
Vinacciuólo. Ցինի խաղողոյ. խղճահարութիւն.
Vinágro. Տես Aceto.
Vinájo, Vinattiére, ար. Գինեվաճառ. գինեվաճառանոց.
Vinário, ia, ածական. Ոստ կամ գինոյ. cella vinaria. շտեմարան գինոյ.
*Vináto, ta. Կարմիր որպէս զգինի. ի գոյն կարմիր գինոյ. ղրտագոյն.
Vincája. Տես Vincheto.
*Vincapervínca. Խոտ ինչ. կոչի և Clemátide.
Vincástra, ro. Ընտրք գաւազան. ինձ ընտրիք.
Vincénte, ի. Յաղթօղ. յաղթական. վանիչ.
Víncere, ն. Յաղթել. յաղթահարել. հնձել. i nemici. յաղթել թշնամեաց. Ընդունել. առաւելութիւն գանացանել. ձեռնել. վանել. փարատել (զխաւար.) խրել. տոկալ (ձմերայնոյ.) la prova, կամ la gara, ար. Sgarare. Vincere il partito, ևն. Սպանանել ինչ քոչելիք, կամ նպաստաւորութիւն քոչելարկուաց. liti, quistioni, ևն. յաղթել ի դատաստանի. ընտանաւոր զգեստ. փայլը գագանիթ. danari, ևն. յաղթել, կամ շահիլ ի խաղի. chi vince da primo, perde da sezzo. առած. որ յաղթէ ի սկզբան, կորուսանի ի կատարածի. vincer la mano, առնալ զառաջին տեղին. վանել. նախատեցուցանել, վհատեցուցել. della mano, շահիլ կանխելով. կանխել. յառաջել. եա զանցանել. դերգանցել. del tratto. կանխել իւ զրք ի խօսս. di cortesía, յաղթել ոճիք, կամ զանցուցանել ի մարդավարութիւ. darla vinta. տեղի տալ. զպարտուել խոտոր վանիլ. ve la do vinta. զպարտուել խոտորվանիմ քեզ. nè vincer, nè pattare, նկուն լինել. դառնալ կորակոր. Chi più dura, կամ chi la dura, la vince. Որ երկայնամտէ, յաղթէ. յաղթել ամ դժուարութիւ. Lasciarsi vincere. Նկուն լինել. non si lasciar vincere. ոչ յաղթիլ. անյաղթ մնալ. ոչ ընկճիլ. esser vinto da pietà. յաղթիլ ի գթոյ. ի գութ խանդաղատիլ.
Vincetóssico, գոյ. Խոտ ինչ հնձանահալաչ, որ կոչի և Asclepiade. առուգաբանի. հնձանայաղթ. հանչեիր սերկեւիլ.
Vincévole, հ. Յաղթելի. առանալի.
Vinchéto, Vincája. Ոստաստան. ուռիք. ուռենիք. սերկեւիլ.
*Vínchio. Ոստ ուռենոյ. սերկեւիլ պաղը.
Vincíbile, հ. Յաղթելի. առանալի.
Vincibósco. Ի տունկ ինչ, որ կոչի և Madre selva.
Víncido, da. Կախուղ. կախղեալ խոնարհութիւ. (ասի զչաքանակէ, եև.) Խոնարհ.
Vincíglio. Ոստ ուռենոյ. ոստ ուռենոյ. կապ. սերկեւիլ պաղը. պաղ. ոստ.
*Vinciguérra. Որ կամի յաղթել ամենի.
Vinciménto. Յաղթութիւն. յաղթութիւ.
*Vinciprémi, ար. Որ առնու, կամ որ առնի զյաղթանակին.
Víncita. Յաղթութիւն. յաղթութիւ. Էնդունք.
Vincitóre, ար. Vincitríce, էից. Յաղթօղ. յաղթական. Էնդունող. քաջիկ.
Vínco. Փունջ ինչ. և կ սերտակ ինչ ուռուոյ. յոյոյ ոստոց յօրինեն կոտղս, եև. ոստ. կապ. պաղ.
*Vincoláre, ն. Պարտաւորել. դատել, կամ գտանել պայմանագրութիւ. կապել.
Víncolo. Կապ. կապանք. պաղ.
*Vindémmia. Տես Vendemmia.
Víndice, հ. Խոստովանող. Վրէժխնդիր.
Vinéllo. Երկրորդ գինի. լանխոտօղ.
*Vinético, ca. Տես Vinato.
Vinettíno, Vinétto, նոմ. Ցինելի և սխորժահամ գինի. հաճելի ըմպաւ. օղարակ, կամ գինի (յօրինել ի մեղրէ ջօղարակ (նման, բայլ. եև.) Էրգելի.
Víno. Գինի. ըմպաւ. Vin puro. Անապակ. vin vergine. առն. Vergine. Dare il, կամ del vino. Հրատարակ տալ գինոյ. կամ արկանել գինի ի բաժակն. dare il vino. Թեքատրել ինչ ուժգն. բանի ի բերան գնել. Թեքատրիլ լինել. առն և Subornare. Dimanda l' oste s' egli ha buon vino. առած. Հարց զանդոկապետեան՝ ինչ ունիցի գինի անոյշ. ցի ամ ուժգն իբրն է դեղեցիկ, կամ լաւ. Il buon vino fa buon sangue. առած. Գինի ազնիւ դեղ առողջարար. vino amaro, tienlo caro. առած. առողջապէս է գինի գառնահամ. cavare, կամ trarre altrui il vin dalla testa. զգաստացուցանել. դարձուցանել զոք յառողջուն միտս. սթափեցուցանել. al buon vin non bisogna frasca. առած. ազնիւ գինոյ չպիտի նշանակ, կամ հրատարակ. ազնիւն ինքնին ձանաչի. Uscir il vino del capo. փախ գնել զգինին.
Vinoléntо, ta. Բաւ լի. Գինեսէր. արբշիռ. պէսիր.
Vinolénza, Vinolénzia. Արբշռութիւն. արբեցութիւ.
*Vinoméle, ար. Մեղրագինի.
Vinóso, sa. Գինեղէն, կամ քաղցրաձաղիկ (խաղող.) գինոյ. գինի հարեալ. արբեալ.
Vínta. Տես Vittoria.
Vínto, ta. Յաղթեալ. ի պարտուել մատնեալ. Էնդիր. ի չարժել. համոզել. տկարացեալ. dar vinto. տկարացուցանել. ուժգն. պարտուիլ խոտորվանիլ. Եվեւլան գնել. darla vinta, կամ per vinta ad alcuno. միաբանիլ ընդ ուժգն. հաւանիլ ուժգն. darle vinte. Հաձել ըստ միտս ուրուք զոմանէ. զկամանէ ուժգն. darsi vinto. անձնատուր լինել ուժգն. պարտուել խոտորվանիլ.
Vinto, գոյ. Տես Vittoria.
Vinúcchio. *Vinúcolo, Ցոյլ, կամ անզօր գինի.
Vióla. Ի ծաղիկ ինչ բազմատեսակ, և բազմագոյն. *Violeto. Viola, կամ viola mammola. Մանուշակ. Violetto. Viola. Չուրեակ. (ի բազմատեսակ նմանգարդեան ալէյաւմուր, զոր հարկանեն աղիղամբ.)

հնդկ: Viola d' amore. Ի տեսակ լինչ ջութակի:
*Violábile, ս. Պղծելի. ապականելի, եմ ը
Violácea, ած. իգ. Erba violácea. խոտ լինչ:
*Violáceo, ea, ած. Ամանուշակագոյն: Տես:
Violaménto. Բռնաբարութիւն (կուսից) ապականութիւն:
*Violánte, ս. Բռնաբարիչ. ապականիչ:
Violáre, ն. Բռնաբարել, կամ ապականել զկոյս. տա. ռապեցուցանել. կամ լլկել զկին: գէշ պօղատ: ապականել. լուծանել (զբարեկամութիւն.) աշխատել (զանուն:) պօղատ:
Violáto, ta. Բռնաբարեալ. ապականեալ, եմ:
Violáto, ta. Ամանուշակագոյն: Վենետկեան գոյն: Տես: հանեալ, կամ քամեալ ի մանուշակաց. մանուշակաձեւ. խառն:
Violatóre, աբ. Բռնաբարիչ. ապականիչ: լուծիչ (օրինաց.) յանցաւոր:
Violatríce, իգ. Լուծիչ (օրինաց, կամ:)
Violazióne, իգ. Լուծումն, կամ ցրուումն (օրինաց:) բռնաբարութիւն. կամ պղծութիւն (կուսից, կամ կանանց:)
*Violentamènto. Բռնադատութիւն:
Violéntare, ն. Բռնադատել. բռնաւանդել: գործ էմիէ:
Violentatóre, աբ. Violentatrice, իգ. Բռնադատիչ:
*Violénte, ս. Տես Violentõ.
Violenteménte, մ. Violentissimaménte. Բռնաբար. բռնի. ուժգին: գոռալով:
*Violentétto, ta, նաճ. Փոքր մի բռնաւոր:
Violénto, ta. Violentíssimo, ma. Բռնաւոր. բռնադատ: գոռալով: ուժգին. սաստիկ: վեհին: բռնաւոր. կամ զօրաւոր (գիշ:) բռնադատեալ. բռնի արարեալ. բռնի (ամուսնութեան:) բռնական (մահ:)
*Բարկացօղ: *avere in se man violenta. զինքրս վնաս երթալով:
Violénza, Violénzia. Բռնադատութիւն. բռնաւորութիւն: գոռալ:
Violétta, նաճ. Փոքրիկ մանուշակ: *Աղջ լինչ գեղջի:
Violétto, ta. Ամանուշակագոյն: Վենետկեան գոյն: Տես:
*Violína. Բառ ծածխաճանաչ. Քրիմիզիևն (ը անձին:) dire della violina. անիծանել կատղ. կամ ընդ միտս:
*Violinísta, աբ. Որ հարկանէ զ Violino. Նուագ հարկաւոր: վեհանի:
Violíno. Աղջ լինչ Viola ի, կամ ջութակի: վեհան:
Violoncéllo. Փոքրիկ Violone, կամ ազգ լինչ ջութակի:
Violóne, աբ. Ի մեծ և բասնաձայն Viola. կոչի և Basso di viola. խոկ եթէ իցէ փոքր կոչի Violoncello.
Vióttola, նաճ. Ներաւոտոց. կոզմիական պտղոտոյ. շաւիղ: Նայ Նօրս. ինձէ Նօր: Հանապարհ անգոց, կամ ի մէջ երկիարգեան որթոցո և կամ ը մէջ գաւառագարդ որմից պարսիպաց: Նօր:
Vióttolo. Տես Viottola ը ևս նշանակութեն: Մուտք. Հանապարհ: զարտուղի, կամ ծիւրաթեք շաւիղ:
Vípera, ս. իժ: Նենկերէ Նեղանը: lingua di vipera. լեզու իժանման, նմանաձափ. չարալեզու:
Viperájo. Իժորս. օրսորդ իժից:
Viperáto, ta. Իժի. իժային: իժանուռնդ. մնեալ մաւղ իժից: vino viperato. գինի իժից. (ի ասգործեալ մաւղ իժից:)
Vipéreo, ea. Viperíno, na, ած. Իժային. իժի. veleno vipereo. իժամանի:
*Viperétta, նաճ. Viperíno; գոյ. Փոքրիկ իժ. իժանման. կորիւն. կորիւն իժի: Նենկերէ նաւրսաս:
*Vipistrélla. Տես Vispistrello.
*Virágine, իգ. Կին այրասիրտ, կամ արիասիրտ ի կամ ժրագործ:
Virénte, բառ. լաթ. Տես Verdeggiante.
Virgapastoris, իգ. Խոտ լինչ փայլից. օրով գլխին զչոբայս. կոչի և Verga del pastore. և Cardo salvatico, կամ վայրի եղիքան. և Labbro di Venere.
*Virgiliáno, na. Վիրգիլեան:
Virginále, Virgíneo, Virginità. Տես Verginale.
Vírgo, իգ. Բառ լաթ. Կոյս: պիղծ: կոյս (հանապատեղեաց:) Նենգիալէ պատճառ:
Vírgola. Ստորակէտ:
Virgoláre, ն. Դնել զստորակէտ:
*Virgolétta, նաճ. Ստակէտս, կամ ստորակէտս C տառին, զոր դալղիացիք նշանակեն այսպէս ç առ ի հնչել ոյզ զՏ յառաջոյ ձայնաւորացն A, O, և U. Երկուօրեակ. (և գիծ լինչ կրկնակ (,,) զոր գրաչուք գնեն ի ծայր տողից ի նշանակել զկնայուածս գրոց:)
Virgúlto. Ստեղն, կամ չառաւիղ. (ը նուրբ տառ չառաւիղեալ ի քնոյ կամ յարմատոյ անկոց:) չակ քիթան:
*Viridário. Բառ լաթ. Պարտէզ:
Víride. Բառ լաթ. Տես Verde.
Viridità, - táde, - táte, իգ. Դալարութիւն. կանաչ գոյնի: Նենկերէ:
Viríle, ած. Այրական արական. առն: Նենկերէ Նանասս: արի. քաջ. արիասիրտ. քաջասիրտ. հզօր: գոռալիք է. Նուրնէի: արիական. մեծ (առատաձեռնութեն:) età virile, այրուձի. արուձի. ամբ արուձ. այրական հասակ: Նեսիւնէ: membro virile. արական. կամ առնի գնդասիք. արուձ. ծննդական անդամք արուձին: ինչ: animo virile. արուձի. խրոխտ քաջ գոյնի:
Virilità, - táde, - táte, իգ. Արուձ. զօրաւորութիւն. քաջ գոյնի. կորովութիւն: գոռալիք. Նչիպէս: Տես ի վերոյ և ետն Virile.
Virilménte, մ. Արնաբար. առնապէս. արիաբար. քաջաբար: Նր նիպ. Նչիպ նիպ:
Víro. Բառ լաթ. Աչք. այր կատարեալ: այր. մարդ:
Virola. Վերջաւորիկ. (այսպէս կոչին մատուռք լինչ ժամացուցին, որք քառնան զայլս ի վերջ իւրեանց:)
Virtù, Virtúde, Virtúte, իգ. Արաքինութիւն. գործ լաւ: արուձ. քաջութիւն. ազնուութիւն. լաւութիւն: Նչիպ. զօրութիւն. ազդեցութիւն. յատկութիւն: գոռալիք: rimedio d' una gran virtù. գէղ ազդոպազդին: dare virtù. տալ զկարողութիւն. կամ զիշխանութիւն: far della necessità virtù. զհարկն առնել առաքինութիւն. գործել զբարի լինչ ի հարկէ. տեղի տալ բերման ժամանակին: Virtù. Զօրութիւն (ը մին յիսն գաւուց հրեշտակաց:)
Virtuále, ած. Բառ Նմապատկական. Զօրութենական:
Virtualità. Բառ Նմաց. Զօրութենականութիւն:
Virtualménte, մ. Զօրութ. զօրութենաբար.
Virtudióso, Virtudiosaménte. Տես Virtuoso, եմ:
Virtuosaménte, մ. Արաքինաբար. առաքինօրէն. առաքինութ: արիաբար: քաջապէս:
Virtuosíssimo, ma, գեր. Արաքինահրաշ. առաքինագործ. նազարդ:
Virtuóso, sa. Արաքին: Փափկեկեալ: ազնիւ. քաջ ընտիր: Նէս: հմուտ. գիտուն: վարժուկ: զօրեղ. ազդու (խոտ, քար, գէղ.) որ ունի զազդուժ լինչ բնական: գոռալիք. հաճելի:
*Virtuóso, sa, գոյ. Քաջ երաժիշտ: Ջնէիոս սպիտակ, հանճարեղ: քաջ կաթսիչ: գերազան, եմ:
*Virtuosóne, աբ, ասպ. Արաքինահրաշ:
Virulénto, ta. Բառ Նիւ. Մահարուիչ. Նեռնաւորչ: Նարաւալից: Նչիպէ. պնհիւրէ:
*Virulenza. Մահ. Նարաւ. Նեռնաւորութ: Նրին:
Visáccio, պնէզ. Դիմիք կնձռուեալ. մահագիմ. կամ ձառագիմ երեսք: Նիւրին սոսկալի:
Visággio. Գիմիք. երես: Նչիպէ. Նանչ:
Víscera. Նէր ի բազմս ի ներս ածի ի յոգիական. Viscere.

re . Փորոսիլ. ընդերք • ակիք : գառն էլի • պաղբոսոգ: սիրտ (երկրի :) սիրտ • խորք • կիմ գաղանիք սրտի, կիմ մտայ :

Viscerále, ին • Բառ անդամ՛. Փորոտեաց • ընդերքական :

* Viscere , ոց • եղ • Ողիք • պաղբոսոգ :

Víschio . Ոսող • կոտոշ : Եօթոնք : Տաղտք • Թակարդ • պատրանք : Տունկ ինչ ոսոպաբեր :

Vischióso , sa . Տես Viscoso .

*Visciditá . Տես Viscosità .

Vísciola . Բալ : Վիշնի • Փիշնի :

Viscioláto . Օշարակ, կիմ գինի բալի : Փիշնի Վերջնի :

Visciolína . Ող ինչ մեծ բալի :

Vísciolo , ուծ • Բալենի : Փիշնի պաղտը :

Visciolóna . Ող ինչ մեծագոյն բալի :

Vísco . Տես Vischio .

Viscontádo . Պեբակոմսուհի • (է կնկանաւի, երկիր, կիմ իրաւասութ դեբակոմսին :)

Viscónte , ոց • Պեբակոմս •. (է անուն իշխանաւորի՝ փոքր ի նկատմն սոսոպատուի Vice-conte.)

Visconteá, Viscontería . Տես. Viscontadó .

* Viscontéssa , իկ • Կին դեբակոմսին :

* Viscosétto, ta , նաե • Փոքր մի խժային, մածուցիկ:

Viscositá , - táde, - táte, իկ • Խժային, կիմ սոսղային հանգամանք • կոմակատաւի : Եօղնիւնիկ :

Viscóso , sa . * Viscosissimo , ima . Խժային • սոսղային • մածուցիկ • կոմակատ • Թանձր ; Եօղնիւ :

Visétto , նաե • Փոքրիկ դէմք • երես փոքր :

Visíbile , ին • Visibilíssimo , ma . Տեսանելի • դիտելի • երևելի • ակներև • յայտնի : Ներքինդնեն • եզերք :

Visibílio . ասէ Andar in visibilio . ոճ ասել • Ընկերանալ , կիմ անհեթ լինել • ի չիք դառնալ :

* Visibilità . Տեսանելութիւն • երևելութիւն :

Visibilménte, ին • Visibilissimaménte . Երևելապէս, երևելագոյն • ակներև • ակնյայտնի • յայտնապէս • Եզերք :

Visiéra . Պահպանակ երեսաց • (է մասն սաղաւարտի :) mandar giù la visiera . ի բաց մերկանալ զսոսկի երեսաց :

*Visionário , ia . Երազասաւ • երազապատում :

* Visióne , իկ • Բառ Քեռանից • Տեսութիւն տեսողութիւն • տեսողական կարողութիւն : Ներքին • Ներքին • տեսիլ • առնորբք • յայտնութիւն : պերճ • ցնորք • տեսիլ • առնչք ինչ • երևոյթ : հայ • հայեցուած • տեսութիւն : Ներքին :

* Visiráto . Իշխարքասուհի : Վեհերեմ :

Visíre , ոց • Բառ պահպ. Փախարքայ օսմանցւոց • պալատոս • Վեզիր :

Vísita , Visitaménto : Ողյց • այցելութիւն : Վիսիթէ :

Visitánte , ին • Ողյցեալ : Վիսիթէլի :

Visitáre , ուն • Ողյց առնել • յայց երանել • Վիսիթէի Եղիլ : գնալ ի տես երկի • գնալ ի գնդել • Վեզիրէն Վոշտ • con lettere . Փրկ :

Visitátò , ta . Ողյց արարեալ • յայց եղեալ :

Visitatóre , ոց • Ողյցող • այցող • Վիսիթէլի :

Visitazióne , իկ • Տես Visita . Ողյցելութիւն տալ գնդեսի : L' ordine della visitazione . կարգ այցելութեան : (է կարգ ինչ հիմնեալ ի ՍԷրյն Ֆրանչիսկոսէ սալեզացւոյ :)

*Visivaménte , ին • Տես Visualmente .

Visívo , va . Տեսողական • Տես և Visibile .

*Víso . Երես • դէմք • տեսիլ • խոհ • Վեհեր : տեսիլ դէմս • գծագրութ երեսաց • հայեցուածք • պէս : տեսութիւն : Ներքին : պատկերանք լաբերայից • (է սեռական կարծր մասն լոբերայից յորմէ պատկին :)

* Խմացուիս : dare il viso. դարձուցանել զերեսս գառնալ : ayer viso di fare , կիմ dir checchessia . երևեցուցանել առնել • կիմ ասել ինչ : Ներկել առնել ինչ : ha viso d' averlo detto . երևի անշուշտ ասացել զայդ : fare il viso brusco , կիմ il viso dell' arme , էն • խեղճել , ը ահագին հայել • տիրոջ աչս հասալ ի վը ուրուք • հայել զայրագին : fare il viso rosso. չառագնել զդէմս • ընկնել յատենոյ: far viso . տես առնել mostrare il Viso. Far , կիմ mostrar buon viso. երևիլ բարեկամ: հայել քաղցր աչք • զսէրս թագին դիմք ընդունել զոք • ինքուն ցուցանել յանձին : far viso arcigno , կիմ viso torto . հնձիւն ծնանել երեսս ուրուք • ցուցանել զդժկամակութիւն : far viso torto , նայն է եա՝ ցուցանել անվեհեր համարձակութիւն : far viso ammirativo. ցուցանել զպարտացումն : far viso lieto , ցուցանել զզըմայլմուն • երևիլ զըմայլասեսիլ : mostrare il viso. զդէմ ունել ի գիմի հարկանել քաջութ ի վը յարձակել • ոչ դարձուցանել զմիմ հուն • ոչ խոյս տալ : եա՝ ասել զտրծա, կիմ ըզփառս իւր պատաւաբերան , կիմ երանդագին : alzare il viso . բարձրացնել • բարձրացնոց դնալ : cavar buono , կիմ mal viso di checchessia . յաջ ղնել կիմ ոչ յաջողիլ : * Conoscere in viso . Ճանաչել զոք ի գիմաց : mutar viso . հատանիլ , կամ չգիտել գունդ երեսաց : dar nel viso . Վինել լսել յոյժ : gettar sul viso . Տես Rinfacciare . Andar sul viso . Յարձակիլ ի վը ուրուք պատնեշաբար • պատանալ : star col viso basso . կալ գլխակոր , կիմ կորակոր գիմք : star col viso duro . զդէմ ունել ոչ տալ տեղի : a viso innanzi ; col viso innanzi; a viso aperto ; a viso scoperto , ին • պատատեմ • պարզերես • բացատ երեսաք • համարձակ • քաջապես • արիաբար : պերպես • իդիպես : a viso aperto . յայտնապես • ակներև : եղիսաբէ : a viso a viso, ին • երես առ երես • ակն յանդիման • առաջի • յանդիման • յայտնի : գուշտէ գուշտ • եօթնեն : sul viso . յանդիման • ակներև • առաջի dir sul viso . ասել համարձակ: Viso di culo , di conno , էն • կին նախատական ոճք ասելոյ :

* Visório , ուծ • Տեսողական :

Vispézza . Ողաստիկ • արագաշարժուհի : կայտառութիւն • աշխոյժ :

Vispistréllo , Pipistréllo . Ղղկիկն • չղջիկան : եաս • Կեճ գառան :

Vísporo , pa , Ողաստ • արագաշարժ • չղոյ • կայտառ :

Vissúto , ta . Vísso , sa . Կեցեալ : Եաշմէլ :

Vísta . Տեսանելիք • աչք : Ներք տեսութիւն Եօթնք : տես • տեսիլ • հայեցուածք ; Ներքին : երեսք • ցոյց • տրամայիս Նշան : Նիշան : aver buona vista . լինել տրակին • քաջատես : egli ha la vista curta , կարճատես ; կիմ վատատես է նա : far vista . ցուցանել • երևեցուցանել • տալ զինան ինչ ; եա՝ կերպել • կերպարանիլ • պատճառիլ • ձևանալ • կերպատրիլ : Ներքին : fece vista di svegliarsi. երևեցոյց յանձին զարթնուլ ի քնոյ : far vista di non vedere . ի չտես լինել • յանծաւորիս լինել : far viste , կիմ fare gran vista . անձնացոյց լինել • անդադրիլ : Far la vista . Ճ Տեսանելեաց : Ողյց առնել վճռատաց : bastar la vista . իշխել • ունել խարդ ինչ • խոհեմութ զանձն : dar di vista . տես Guardare , Osservare . Dare vista . Տալ նել : եա՝ ի տես գնդեսի : Թոյլ տալ տեսանել • երևեցուցանել • ձևանալ • կերպարանիլ : dar vista , e copia . Թոյլ տալ տեսանել և գաղտիսրել : dare una vista. տեսանել հայեցանի : dare a vista , կիմ a occhio . տալ տատանց Ջիմելոյ : sembrano pochi a vista . տես աչս , կիմ ը կշռելոյ սիան երևելապէս : giudicar a vista . գատել ը աչս ,

լոկով տեսութ, կամ ըստ տեսութ աչաց • դատել վերը ի վերոյ : Pagar a vista. ած վճառակոյս • Վճարել զդրամս ընդ տեսանելն (զնուազի դրամափոխս ունեն •) նոկ և նոկ վճարել : a vista del popolo. առաջի ժողովրդեան : * A vista di terra. Ի՞նթ ի ցամաքն • ըստ զօրելոյ տկար • քերելով առ ցամաքաս : di vista. աչօք • տեսութ • ականատես գոլով : in vista, ած • Հանդէպ : տես և Apparentemente. A prima vista, կամ di prima vista, ած • Ջառաջինն • ըստ տեսանել զառաջինն • ընդ տեսանելն • նոկ և նոկ ի տեսանելն : Նյ Եբրայերէն :

* Vistaménte, ած • Ականատես փութանակի :

Vísto, ta. Ակնատես • տեսուչ • հայր : նախիք : visto d' ingegno. արագամիտ • սրատիտ :

Vísto, ta. Տեսեալ : Եբրայերէն : ben visto. Հաճոյ. ընդունելի (այլ :)

Vistosaménte, ած • Vistosissimaménte. Գեղեցկակայելուչս :

Vistosétto, ta, նոմ • Բարետեսիլ, չքնաղ : նրբին :

Vistóso, sa. Vistosíssimo, ma. Երեսաւոր • գեղեցկատեսիլ • վայելչատեսակ • չքնաղատես : Նիպիլ :

Visuále, ած • Տեսողական :

Visualménte, ած • Տեսութ • աչօք • երևելապէս :

Víta. Կեանք • կենդանութ : Եօթը • հայաթ : aver vita. կեալ : essere in vita ; menar vita ; trar vita ; trarre, կամ far la vita. վարել զկեանս • կեալ. անցուցանել զկեանս : Եօթներ պորտիք : Եէնինիք : donar la vita. շնորհել ումեք զկեանսն • արձակել ի պատժոյ մահապարտութենէ : ևս՝ դնել զկեանսն • դնել զանձն ի նշանս : ևս՝ կեանս տալ • զոշարձանցուցանել յոյժ • օգտել մեծապէս • սիրել : dare, կամ prestar vita. կամ la vita. շնորհել կեանս. կեանս պարգևել : torre la vita ; togliere, կամ trar di vita. բառնալ զոք ի կենաց • սպանանել : Եօթփոխիք : andarne la vita. լինել յիմիք պատուհասի մահապարտութեանէ • արժանի գոլ Նյ պատժոյ մահուան : ne va la vita. գոյ անդ վտանգ մահապարտութեանէ : sotto pena della vita, կամ della morte. Նյ պատժոյ գլխատապատութեան : chi ha tempo, ha vita. ունի Tempo. Regger la vita. Պահել, կամ պահպանել զկեանս իւր • գարմանել զկեանս իւր : passar di vita, կամ all' altra vita, կամ a miglior vita ; uscir di vita ; perder la vita. փոխիլ ի կենաց, կամ յաւուրսն • մեռանիլ : Եօլիք : Vita. Հոգի : Ճան : ընծայք, կամ ժամանակ կենաց : a vita, կամ durante la vita. ի կեանս • ցմահ • միշտ : dare, կամ torre a vita. տալ, կամ առնուլ կենօք չարի, կամ ցբռնադակ ընծայս կենաց, կամ մինչև ցմահ : Պատմութ վարուց • վարք : vita beata. երանական, կամ յաւիտենական կեանք : Vita. Բարք • բոյս բարուց • գնայք • վարք : ապէն • հոյ ապահիքն : far vita. կեալ : Եօփոր պորտիք • Էաշամ : far buona, կամ mala vita. կեալ բարուք, կամ անարատ վարուք • կեալ չարաչար, կամ ախտալից կենօք : far vita aspra. վարիլ խստամբերութ • խստակրօն վարս յանձին բերել : di cattiva, կամ di mala vita. չարաբարք • խոտնագնաց • խոտնակեաց • մոլի : di buona vita. բարեբարոյ. բարեկիր • բարեկրօն : di scelerata vita. ամբարիշտ • եղեռնաւոր : Vita. Կրաւնակ կենաց • եղանակ անդրեան : esser uomo di gran vita. կեալ շքեղ • կամ ազնուական կեանս վարել : darsi vita, e tempo. վայելել ի բարօրութենէ • յօրանալ ի բարեկեդանութենէ : Vita. Պիտոյք կենաց • պաշարանք • պարէն : Եկենենեք : far buona vita, կամ vita magna. կեալ առատապէս • բարեկեցիկ լինել. յօրանալ : far mala vita, vita stretta, են • անկեաց կեանս վարել • կեալ ողբաւորելի, ձգնաւորաբար : far vita regolata. վարել կեանս կանոնաւորս : guadagnar la vita. հայթայթել քրտնաժանք շաւուրն զոկեաս, կամ զօրապահիկ կերակուր : tener vita. կեալ : tener in vita. պահել կենդանի, կամ ի կեանս • պահպանել : gran vita. կեալ առատապէս, կամ շքեղս : tener buona vita. կեալ բարիոք, առաքինութենէ • վարել կեանս առաքինս : tener cattiva vita. կեալ չարաչար, անառակ կոլմենէ • վարել կեանս անառակս : Vita. Անձն • մարմին • հասակ : Վերնիպ • ոյ : stare altrui ben la vita, կամ andare, կամ stare in sulla vita. ուղղաբերձ կալ • վայելչաքայլ, կամ ուղղորդ գնալ. կալ վայելչադիր մարմնով : e standogli ben la vita. և գոլով վայելչադէզ մարմնով : non poter la vita. ոչ ևս զօրել կալ յոտին, կամ կանգնուն • ոչ ևս զօրել : non poter la vita d' alcuna còsa. ոչ ևս կարել հանդուրժել : andare, կամ venire alla vita. ի մեռոյ յարձակիլ ի վէր ուրուք • անկանիլ, կամ յառնել ի վէր ուրուք ի սպանանել : Vita mia. ած ֆոպոլ". Կեանք իմ. լոյս աչաց իմոց : Եօմրեմ : per vita vostra. ած Ցաղիոգիան • Տես di Grazia.

Vitálba. Ն տունկ ինչ, որոյ տարք նման են ուռոյ որթոյ • կոչի և Clematide.

Vitále, ած • * Vitalíssimo, ma. Կենսական • կենդանական • պահպանիչ կենաց : կենսատու • կենդանատու • կենսատուր • կենդանիւ :

* Vitalità. Կեանք • կենդանութ :

Vitalízio, զի, և գոյ • Ն տարեկան հատոյթ ինչ ի պահպանութ կենաց, կամ յոր չէ հնար վայելել, բայց միայն առ իսրով կենդանութենէ : Ցախտաս • Եպիք :

* Vitalménte, ած • Կենսօրէն • կենդանատիպ :

* Vitáme, պր • Վրէք • բարձումն որթոյ :

Vitáre. Բաս լաթ • Խորշել • խոյս տալ :

* Vitáto, ta. Խորշեալ • տեղի տուեալ :

Víte, ի՛ • Որթ : ասմ : acqua vite, կամ acqua di vite. օղի • ցքի : ապիփ : Vite bianca. Որթ սպիտակ, կամ վայրի • կոչի և Brionia, Zucca salvatica, և Vitalba. Եպան ասմաղ : Vite. Պտուղատակ. (է գլանաձև գործի ինչ մեքենական :) պտուտմ : Vite perpetua. Պտուղատակ անեզր • (է պտուղատակ ինչ որ ջուրն զիւրն պտուղատակ, այլ պտոյտքէ ի վէր երկուց յենապանաց որ ի ծագս իւր, չօշափէ ողորմութիւն զապտամունս անոնց իրիք, և ապ նմ զարգժումն :) * a vite, կամ a modo di vite. պտուղատակաձեւ : a vite. ոպ զորթ :

Vitebiánca. Տես Vite bianca.

* Vitélla, ի՛ • Որթ. երինջ : փոռ :

* Vitellétta. * Vitellína, նոմ • Որթ, երինջ մատաղ :

* Vitélléttо, Vitellíno, նոմ • Որթ մատաղ : փոռաձի :

Vitellíno, na, ածի • Որթու : գեղին : խարտեաշ (ոպ զդեղնոյ ձուոյ :)

Vitéllo. Որթ (կենդանին :) փոռ • պտպտուկ : Որթ ծովային, կամ փոկ • (է կետ ինչ ծովային, որ կոչի և Foca.)

* Vitévole, ած • կենդանական • կենդանարար • կենսատու :

Vitícchio. Տես Vilucchio.

Vitíccio. Խիլք որթոյ • գնատակ որթոյ : ասմ փիլիպ : խիլք (այլոց անկոց :) Յառէն, կամ չառաւելոյ որթոյն, զոր հատեր անկեն ի գետնին :) ասմ փիփոնք : Յառէն, կամ բազուկ • (է բազկաձև յենարան ինչ ի գոբս ցցուեալ յօրմոյն առ ի բառնալոյ զքրաք, կամ զայլ ինչ :) * Viticcj. Խիլիք • (են ձարտարապետական և քանդակողական զարդք ինչ կորնթեան սիւնագլխոց :)

Viticélla, նոմ Vite ին. փոքրիկ որթ : փիլիպ ասմ :

Vitigno . Տ՚ս Vizzato .
* Vitilígine , ſ. Տ՚ս Morféa .
* Vitoperánte . * Vitopério . Տ՚ս Vituperante , Vituperio .
Vítreo , ea . բաս լար . Ապակեղէն . ապակի . ապակեայ . umor vitreo . հիւթ ապակեղէն . (է մէն ՝ի հիւթոց ական :)
* Vitrificársi , յ . Փոխիլ . կամ դառնալ յապակի :
* Vitriolávo , ta . Արջասպախառն :
* Vitriólico , ca . Արջասպային . արջասպական :
Vitriúola , Vetriuóla . տե՛ս Paretaria .
Vitriuólo , Vitrivuólo . Արջասպ . պաճ :
Víttima . Զնիվ . զոհ . պատարագ . գոռոզան : farsi vittima . տե՛ս Offerirsi , Obbligarsi .
Vítto , գ . յ . Պարգեւ . պատարագ . պատարագանք . ակեաց . կերակուր . էնկէնէ . կէնկէնէ : guadagnarsi il vitto . շահիլ զօրաւոյհիկն :
* Vítto , ta . * Vittóre . Տ՚ս Vinto , Vincitore .
Vittória . Յաղթութիւն . յաղթանակ . խոշ . ա՛ւրէնը . պատ քիր . էնկէնէ՛նի : Vittoria . Է՛քար ինչ , որ կոչի և Pietra stellaria .
* Vittoriáre , ե Յաղթել . յաղթանակել :
* Vittorieggiánte , ի . Յաղթական :
Vittoriosaménte , ի . Յաղթութեամբ . յաղթանակաւ :
* Vittoriosíssimo , ma , գէր . Քաջայաղթ . բազմայաղթ . աներկայաղթ :
Vittorióso , sa . Յաղթող . յաղթական : էնկէնէն . քաղքինէ . յաղթօղական . յաղթութեամբ :
Vittríce , նդ . Յաղթող . յաղթական : էնկէնէն :
Vittuáglia . * Vittovaglia . Տ՚ս Vettovaglia .
Vittuária . Կոյն է : պահար . պարկեր :
* Vítula . բաս լար . Տ՚ս Vitella .
Vituperábile , ի . Պախարակելի . անգունելի . գարշելի :
* Vituperánte , ի . Պախարակիչ . բամբասիչ :
Vituperáre , ն . Պախարակել . պարսաւել . դարմիլ . քամնահել . բամբասել . անպատիւ առնել : ապտիւս . ապ . էնէնէ :
Vituperatívo , va . Պախարակիչ . դարմալական . պարսաւական :
Vituperáto , ta . Պախարակեալ . ևն : տե՛ս և Vituperoso . Vituperata piaga . Վէրք կարնեալ :
Vituperatóre , աբ . - trice , նդ . Տ՚ս Vituperante .
Vituperazióne , ſ. Պախարակութիւն . պարսաւանք . պարսաւ : գարշ խայտառակութիւն . գարշ պախարակելի : vitupero . քոս . բոր . ոջիլք . տղտեղութիւն , կամ կոտկ մարմնոյ :
Vituperosaménte , ի . Vituperosissimaménte . Անարգաբար . խայտառակութիւն . ի ծանականաք . վատ նուաստութիւն :
Vituperóso , sa . Vituperosíssimo , ma . Պախարակելի . նախատալից . խայտառակ . անարգ . վատնուն : պիղծ : պախարակիչ . շինամնադիր :
Víva . ե հիաբերեալ ինչ խնդական . Կեցցէս . կեցցէ՛ . եաւ : viva il Re . կեցցէ արքայ : եւ՝ գոյ . I viva d' allegrezza . Զայիք ցնծութիւն :
Viváce , ի . Vivacíssimo , ma . Կենդանի . առողջ . առոյգ . փրկի . սող . ճանը : երկարատև . երկարակեաց (տունկ) պայծառ . պայծանչ : luce . լոյս պայծառ , շողշողուն : alberi vivaci . կենդանի , կամ կոկաղեալ ծառք : uomo . այր աշխոյժ . կայտառ , գործարշամիտ . ծրագրամիտ : խոհական . պէրէ՛ . էնէնէ . լաւիկ . արիկ :

Vivacemênte , ի . Vivacissimaménte . Կենդանապէս . աշխոյժս . գործարշապէս : խորագէտ (խոհականք յիմաստս բանից :)
Vicacità , Vivacitáde , Vivacitáte , * Vivacézza , նդ . ſ տատութիւն . ապրուստ . զօրութիւն . եռանդն . աշխոյժք :
Vivágno . Սպատուած , կամ եղերք կատոյն : ափն :
* Vivajétto . Փոքրիկ ձիւնարան :
Vivájo . Ձիւնարան (է լիճ որմատեալ ՝ի պահել ըզձիւնս :) պաւէզ հանի :
Vivaménte , ի . Vivissimaménte . Աղդողդոյն : ուժգին . աստիճապէս . հզօրապէս . անվհեր . բազմաքաջութիւն :
Vivánda . Կերակուր . խոհք : ճաշ . ևաս : vivande avanzate . նշխարք կերակրոց : La vivanda vera è l' animo , e la cera . առաջ է , ևս ասէն . նոյն պէս իմն ՝ի լինել , յորժամ չընդունելոյ ոգոյն առն նէն սեղան ընթանալոյ ՝ի . Ճշմարիտ հասնդաւք են կամք և դէմք կոյանաւոյն :
Vivandáre , ե Առնել կերակուր բազում . յղիանալ կերակրով :
Vivandétta , նոյ . Տ՚ս Manicaretto .
Vivandiére , աբ . Կերակրածախ դինուորոյ :
* Vivattáre , ե Կեալ աղքատապէս . աղքատին վարել կեանս :
Vivénte , գոյ . աբ . Կենդանի . մարդ . հայկան . էնան : i viventi . կենդանիք (ասի միայն զմարդոյ) մարդիկ : in suo vivente . ՝ի կենդանութէ իւրում :
Vivénte , աֆ , ի . Կենդանի . փրկի : non si trovare d'alcun ben vivente . կարօտիլ չնոյն . առէայոիլ կանին չբաւարար : a vivente , կամ al vivente . ՝ի կեանս . մինչև ցմահ :
Vívere , աբ . սովորաբար ՝ի ևէր ածի չոգ՛՛ . Ապրուստ . պաշար . ուտեստ . համբարք . պէտք . դարման կենդանոյ . դանիկ . էնէնէնէ՛ : գինայք . եղանակ կենդանի . ընթացք : հաց . ապկի :
Vívere , ե Կեալ . կենդանի գոլ . վարել զկեանս : էապ չոգ . էնէնէ՛ : կերակրիլ . սնանիլ . ուտել : էքէ՛ : di latte , e di carne . ուտեստ կաթն և միս : Կենդ կալ : օչոգ : di questo vivi sicuro . Լիր անտարակոյս ըստ այս . կամ մի՛ մի՛ ինչ երկայնիր ըստ այս : splendidamente . կեալ առատապէս . յօրանալ ՝ի մեծութիւն և ՝ի հիւսուածս : bene . վայելել ՝ի զուարճութիւն , կամ ՝ի գործարանութիւն . բարեկեցիկ լինել : եւ՝ կեալ բարիոք , առաքինութէ : vivere dì per dì . կեալ օր ըստ օրէ , կամ առօրեայ հասիճ : d'accatto . կեալ ողորմութէ , կամ մուրացուութէ : del suo . կեալ իւրով գոյիւք : di ratto . կեալ յափշտակութէ , կամ գողութէ : a speranza . կեալ յուսով : tra due . կալ ՝ի երկուայս . գոլ ՝ի վարանս :
Vivézza . Տ՚ս Vivacità .
Vívido , da . Տ՚ս Vivace , Vigoroso .
* Vivificaménto . Տ՚ս Vivificazione .
Vivificánte , ի . Կենդանաբար . կենդանասուն :
Vivificáre , ն . կենդանացուցանել . կենդանագործել . կենագործել . փրկիլնէ՛ :
Vivificatívo , va . Կենդանագործ . կենդանարար :
Vivificatóre , աբ . կենդանացուցիչ . կենդանասուն :
Vivificazióne , ſ. Կենդանացուցանէլն . կենդանագործութիւն . կենագործութիւն . փրկիլնէ :
Vivífico , ca . կենդանարար . կենասուն . հայաթ չէքէն :
* Vivíparo , ra , աֆ , մերձ և գոյ . կենդանածին :
Vívo , գոյ . կենդանի , կամ զգայուն մասին : esser punto nel , կամ sul vivo . խոցել ՝ի զգայուն մասին : tagliar sino al vivo . Հատանել մինչ ՝ի զգայուն մասն : esser punto , trafitto , colto , tocco nel , կամ sul vivo . խոցել , կամ հարկանիլ ՝ի յոգի : արտաուս . լի

նել : խրեչի փեղինֆի • ալէնամ : toccar, կամ colpir nel, կամ sul vivo . հարկանել յոդի• զկծեցուցա նել : խրէի փեղինէ : dar nel vivo. կամ dar nel buono . եղի ապագա գոանել• գոանել զէլս երկին : al vivo, ի• Հէդրտագոյնս • Հէդրիս (նկարել:) նմա նագոյն բնականին• ապատրագոյնս : ըէֆինէ : dipingere al vivo . կենդանագրել• Հէդրտիճ նկարել : * Fusto, կամ vivo della Colonna . Բունն սեան :

Vívo, va, ածի• Vivíssimo, ma . Կենդանի• առողջ : փերի• պաղ : uomini, che mai non fur vivi . արք աննշանք, կամ անհամբաւք : Vivo vivo, ած • կենդանեայն• փերի փերի : Vivo . Աղյդ • սէճափ • ա բիաեբտ• զաէաբլճամիա• կայտառ• աչեայժ• բռուն զգայուն : փենճ • էէվինֆ • պինաք • Հանէը • խոֆէնէ : viva speme . յոյս կենդանի, անեբկեան: vive travi. ծառք յորոց Հատանին գերանք : Vivo. Մեծ• առատի: viva fame . սով սաստիկ, կամ անհնարին: viva necessità . յետին Հարկ : viva bellezza . գեղեցկուհի կայտառ : di viva bellezza . հրաշագեղ : viva voce. կենդանի ձայն : di viva voce . կենդանի ձայնիւ : non c'è anima viva . չկէ ոք • չկէ ոք քնած : carne viva . միս մերկ, կամ զգայուն : եա՝ միս Թարմ և կարմրագոյն : argento vivo . անդիկ : ծնին : pietra, կամ selce viva . որմաքար • քար կարծրակուռ : գայա քար : calcina viva • կիր անշէջ: Համ, սեռնոյնիդէբէճ: fuoco, կամ carbone vivo . Հուր վառէլ • կայծակին բորբոքել : vivo colore . մոյգ, կամ շողշողուն գոյն: գօյս • գաալափ • նկի • Vivo fonte , են • կենդանի, կամ անպատուա , կամ միշտաբուղխ , միշտահոս (աղբիւր , գետ . լճակ :) vivo, e vero . յար և նման • Համանման : far vivo . տես Avvivare , Ravvivare . Farsi vivo . Մեռա փիլ• քաշանալ• արուէ ցուցանել• per viva forza, ի• բռնի : զօռալա : եա՝ ակամայ : նալոյը : a viva forza . ակամայ : * Canto vivo . Արագոյն անկիւն (քարի, փայտի, են :)

Vivóla, Vivuóla . Ըռէագարան և ծաղիկ ինչ տեսակ Viola .

Vívole, էփ• յոփ• Ախտ ինչ, կամ ուռոյց պարանոցի և ծնօտից գրաւուց :

♦ Vivóre, են • ♦ Vivório . Տես Vigore, և Avorio.

Vivuóla. Տես Vivola .

Vivuólo . Տուն ինչ գեղեցկածաղիկ : ընկոյզ :

Vivúto, ta . Կեցեալ : եաշըլ :

Viúzza, Viúzzo . Աշնուկ փողոց • նրբափողոց• ճաշ նապարհ նեղ : փոռ ոօփափ :

Viziáre, ն• Ընտռել• ապականել• ապականել: պօղ ֆոփ : ապականիլ զկոյս : գէլ պօղոփ :

Viziatamente , ի• Ընեղաւ • գաւառաճոռոթ :

* Viziatéllo, la , գաղտղանի• ածի, և գոյ• Տես Furbetto.

Viziáto, ta. Ախտաւոր• ախտակիր• ծագականեալ• մոլի • մոլեկան • չաղախիալ (յանցանաց :) գապա հալել• պօղաշխոյա: նեղգաւոր • խորամանկ • Ֆէնպ պող գժրեալ• խորամանկեալ: ապականեալ(կոյս)

Vízio . Մոլուկ• ախտ : գապահմէ : Թերուն • պակաս սուէ : էախֆէնէ : իղձ• իղձ մոլեկան :

Viziosaménte , ի• Viziosissimaménte . Ախտաւորապէս :

Viziosità , - táde , - táte , էփ• Ախտաւորուն• մոլեկանութիւն :

Vizióso, sa . Viziosíssimo , ma . Մոլի • մոլեկան • ախտաւոր : գապահալը :

Vizzáto , Vitígno . Հանգամանք և տեսակ որճոց :

Vízzo, za . Ծոշեալ (վասիճուշտ, կամ բազուկ •) կակղեալ• կակուղ : էնէրնէ• էոմչափ : չորացեալ• ցամաքեալ (ստինք , տերևք :) գոբաոմոա :

Úlcera , Úlcero . Կեղ• խոց• վէրք : Քիմո էոքա• էնպան.

Ulceragióne , էփ• Ulceraménto . Վիրաւորուն• կեղ• վիրաւորութիւն :

Ulceráre , ն• Գոյացուցանել կեղս , կամ վէրս ի մարմ նի • վիրաւորել : Քիմա էոքա հասլ էնիփե : ը խոյնայ Թիլ• փոխել ի կեղս : էոքա էնէ օչմա• էրնէնէնիփե : * Ulceratívo , va . Գոյացուցիչ կեղոյ • վիրաւորիչ :

Ulceráto, ta. Լցեալ կեղօք• վիրաւորել• փոխեալ ի կեղ

Ulcerazioncélla , նոճ• փոքրիկ կեղ• փոքր վէրք :

Ulcerazióne . Տես Ulceragione .

Úlcero . Տես Ulcera.

Ulceróso , sa . Լցեալ կեղօք• վիրալից• բզկնախտիկ• խոնայլճել: էնպանը• էրնէնի• էոքա էնէ օչմա• :

* Ulentíssimo , ma . Տ , Olentíssimo , Odorosissimo .

Ulice . Ծուփ ինչ նման Rosmarino ին :

Ulígine , էփ• Բաա յոփ• խոնաւուն երկրի , հողոյ :

Uliginóso , sa . Բաա յոփ• խոնաւ (հող :)

♦ Uliménto . ♦ Ulimóso . Տես Odore , Odorifero .

♦ Ulimíre, ը ♦ Ulíre . Տես Olire.

Ulíva . Զնիճապտուղ• ձէյթ : պէնինն : cascar l'ulive nel paniere . ասակ՝ ի ձահ պատահել: Uliva . Ի և ապգ ինչ սանձի :

Ulivággine , էփ• Տես Ulivastro .

* Ulivále, Uliváre, ի• Զնիճաձև• ի ձև ձիճապտղոյ :

Ulivástro , գոյ• Վայրի ձիճենի : Եապան պէնինի :

Ulivástro , ra , ածի• Զնիճագոյն• ի գոյն ձիճապտղոյ պոյ : պէնինի :

Ulivélla . Ի գործի ինչ երկաթի , զոր մեհեաղ ի ծակ քարանց քարշեն ի վեր :

Ulivéllo, Ulivíno , նոճ• փոքր ձիճենի :

Ulivéto . Զնիճաստան• ձիճենիք : պէնինէնիփ :

Ulivígno, na. Տես Ulivastro , ածի :

Ulívo . Զնիճենի : պէնինի աղաձը : nuna ձիճենւոյ : պէնինի պալը : Domenica d'ulivo, dell' ulivo . Կիրակի ծաղկազարդին : fare una cosa coll' ulivo . գործել անմտութի մեծ • սխալել մեծապես• անմտանալ :

Úlna . Բաղկոսկր• (ըստ անգամաղնեաց՝ ի մեծագոյն ատեղն , կամ ուկին բազկին :)

* Uloláre . Տես Ululare .

* Ulterióre , ի• Անդրագոյն • որ ի յայնկոյս • (ասի զգաւազաց :) էնէրնի• էոլնէի :

* Ulteriormente , ի• Երբ եա• եա• և գարձեալ• բաց յայսմանէ :

Ultimaménte , ի• Յետոյ• ի վախճանի • հուսկ յետոյ • այժմ իսկ : են ասնդրա• պէնին l'ho veduto ultimamente . ոչ բազում ժամանակք են՝ յորմէ հեռէ տեսի զնա :

Ultimáre , ն• Վախճանել• աւարտել• կատարել (զգործն•) ի յանգ հանել• եզրել : պէնիրմի• :

Ultimaraménte . Տես Ultimamente.

Ultimáto , ta . Վախճանեալ• կատարեալ :

* Ultimíssimo, ma . Յետնագոյն• վերջինն ի զանմէնի :

Último , ma . Վերջին• յետնի : ասնդրա• : in , կամ all' ultimo, ի• հուսկ յետոյ• ի կատարածի• ի վերջոյ• ապա• ի վախճանի : են ճահ• ասն ոզդանաբա: all' ultimo degli ultimi . նոյն է : da ultimo , ի վերջոյ• հուսկ յետոյ : da ultimo è bel tempo . ի հնգհակաս ապատիճն անագանեալ՝ ոչ զանց առնիկ : ultimo dì , ultima ora . օր յետնի , ժամ :

Ultóre , տր• Ultríce , էփ• Բաա յոփ• Վրեժխնդիր :

Úlva . Խոտ ինչ ձախնայինն տատանեալ զերեսօք ջուրց :

Úlula . Բաա յոփ• Տես Allocco .

Ululáre , Úlulo . Բաա յոփ• Տես Urlare , Urlo.

Umanaménte, ադ. Մարդկօրէն. ըստ մարդկուձ: ապամ կիպի: մարդասիրաբար. քաղցրութիւ. քաղցրաւորութիւ. մարդավարութիւ: իւրիքեան իւէ:

Umanársi, յ. ինքն ի ինք ածէ եաստանդ մոնիանոյ si, ևն. Մարդանալ. մարմնանալ: ինան օլմաք:

Umanáto, ta. Մարդացեալ. մարմնացեալ:

Umanissimaménte, ադ, գէր. Սքի մարդասիրաբար:

Umanísta, ար. Ուսուցիչ մարդկային ուսմանց. վարժիչ հմուտ, կիմ բանասիրաց:

Umanità, - táde, - táte, իգ. Մարդկուձի. մարդկային բնուձի: ապերջանիկ. ինանալիք: մարդասիրաբար. թին. քաղցրուձի. մարդավարուձիւ իւրիքեան: Մարդկային ուսմունք. կիմ մարդկուձի. բանասիրուձիւն. (ևն մանր ուսմունքն' զորս ուսուցանեն ի դպրոցս մինչև ցիւրաքանչիւր:)

Umáno, na. Umaníssimo, ma. Մարդկային. մարդկեղէն: ապէնի. ինանի: մարդասէր. քաղցրակեցցեալ. քաղցրավար. մարդավար. հաճոյր. քաղցր. գիշած: հրէշելի: lettere umane. բանասիրուձի. մարդկային, կիմ բանասիրական վարժք:

Umbè, ադ. Սղէ. արդ:

Umbellífero, ra. Տես Ombrellifero.

* Umbilicále, ած. Պորտային. պորտական. պորտոյ:

Umbilíco. Պորտ: ևօպէտ: մէջ. պորտ, կամ սէրտ (երկրի, ևն:) * Umbilíco di Venere. Ի խոտ մինչ մաքրոտական՝ բուսանէ զորմանք: կոչի և Cotiledone. Umbilíco matino. խխունջն մինչ ծովային: ևս խոտ ջրային խեցեայ:

* Umbrátile, ած. Տես Ombratile.

* Umero. բառ լար. Տես Omero.

* Umettábile, ած. Ջոր հնար է խոնաւացուցանել:

Umettánte, ած. Խոնաւացուցիչ. խոնաւարար:

Umettáre, ս. բառ լար. Խոնաւացուցանել. թրջել. թրմել. (ասի զդեղոց. զկերակրոց:) ըլըպիմաք:

Umettatívo, va. Խոնաւացուցիչ. թրմիչ:

Umettáto, ta. Խոնաւացեալ. թրջեալ: ըլըպ:

* Umettazióne, իգ. Խոնաւացուցանելն. խոնաւելն. թրմումն. թրումք:

* Umettóso, sa. Տես Umido.

Umidétto, ta, նոմ. Փոքր մի խոնաւ: պիր ազ նէմլի:

Umidézza. Տես Umidità.

Umidíccio, ia. Տես Umidetto.

Umidíre. Տես Inumidire.

Umidità, - táde, - táte, իգ. Խոնաւուձի. գիշաուձի. տամկուձի: նէմ:

Umidíto, ta. Խոնաւացեալ. տամկացեալ:

Úmido, գոյ. Խոնաւուն. հիւթ: նէմ: * ազգ. մինչ կերակրոյ: եաչի:

Úmido, da, ած. Խոնաւ. տամուկ. գէձ: նէմլի. եաչ:

Umidóre, ար. Տես Umidità.

Úmile, ած. Խոնարհ. խոնարհամիտ: ալչաք ինօինալնէաք: վատեթաւագդի. նուաստ. արհամարհ. փոնաքի: ալչաք: Յածուն(մկունուք. է մին' ի մկանաց աչացն:)

Umileménte. Տես Umilmente.

* Umiliaménto. Տես Umiliazione.

* Umiliánte, ած. Խոնարհեցուցիչ. նուաստացուցիչ:

Umiliánza. Տես Umiltà.

Umiliáre, ս. Խոնարհեցուցանել զոք. խոնարհ առնել. ընկճել զկպարտուելիէ ուրուք: ալչաքլամաք: հանդարտեցուցանել. մեղմել. ամքել: կակղել:

Umiliársi, յ. Խոնարհիլ. խոնարհեցուցանել զանձն:

Umiliáto, ta. Խոնարհեալ. նուաստացեալ: հանդարտ. խաղաղ (ծով:)

Umiliazióne, իգ. Խոնարհելն զանձն. խոնարհուձի. ընկճումն:

Umilissimaménte, ադ, գէր. Սքի, կիմ խորին խոնարհուձի:

Umilíssimo, ma, գէր. Սքինախոնարհ:

Umiltà, - táde, - táte, իգ. Տես Umiltà.

Umíltimo, ma, գէր. Բաս լար. Սքինախոնարհ:

Umilménte, ած. Խոնարհաբար. խոնարհուձի:

Umiltà, - táde, - táte, իգ. Խոնարհուձի. խոնարհամտուձի. խոնարհ համառուձ: ալչաք ինօինալնէաքլամաք: յարդուձի. յարգանք:

Umoráccio. * Umorázzo, ղեղձ. Հիւթ չար, հնասակար:

* Umorále, ած. Հիւթական. հիւթեղէն:

Umóre, ար. Հիւթ. խոնաւուձի: եաչլըք. նէմ: հիւթ մարմնոյ: բնական ուրուձի. բնուձի. յօժարամտուձի. հակամիտուձի. խզճ. կամք. միտք. խորհուրդք: բաղխիկ. հեյլ. հաձն. նէյնի: bell' umore. այր ըզնաւթեամիտ. զոմարձաքարոյ. զոմարձախոս: լաւ բիքիէնի. լաւիքի: ևս' դեպ. խորհրդաքարոյ. գիտնի բիքիէդ: fare il bell' umore. լինել ձանձրացուցիչ, դեպ. բուռն, խորհրդաքարոյ: բիքիդ օլմաք: dar nell' umore, կիմ nel genio. լինել հաճոյ, կիմ ախորժել ի. քաղցրանալ: dar beccare all' umore. մտախոհ լինել. ընկղմիլ' ի խորհուրդս: umore malinconico: խորհուրդք տխրականք:

* Umorétto, նոմ. Հիւթ սակաւ:

Umorísta, գոյ, ած. Գինեպ. լիցեամիտ. փոփոխամիտ. բիքիդ. պէր գաբարտա փոփոխական:

Umorosità, - táde, - táte, իգ. Առատուձի հիւթոյ. հիւթիք:

Umoróso, sa. Umorosíssimo, ma. Հիւթալից. հիւթեղ. խոնաւ:

Úmolo, կիմ Ruvístico. Տես Ligustro.

UN

Una, ած. Բաս լար. Ի միասին. միանգամայն. միաբան. ընդ:

Unanimaménte, ած. Սքի իաբան. միաձայն բաբաոռվ:

Unánime, ած. Սքի իաբան. համահամ: նէէոիլ. պէր:

* Unanimemé nte. Տես Unanimamente.

* Unanimità. Սքի իաբանուձի. համահամուձի: պէրլիէ:

Uncicáre, ս. Ըմբռնել. ձանկիլ: էնինէլլէիլ: յափըշտակել. բռնի առնուլ: գոպմաք:

Úncico. Տ. Uncino. Dar d' uncico. Տ. Uncicare.

Uncináre, ս. Ածուլ. կիմ ըմբռնել ձանկիլ: գանձոպմաք: Auncinársi. Ճանկաձև ընթալ: էնինէս էիպի եղիլմէք:

Uncináto, ta. Կեռացեալ. կեռ. կոր. ձանկաձև. կորձ: էնինէլ էիպի եղրի:

Uncinéllo, Uncinétto, նոմ. Փոքր ձանկ:

Uncíno. Ճանկ: գանձ. էնինէլ: dar d' uncino. տես Uncinare. Mani a uncini. Յափշտակիչ ձեռք. այր գողաբարոյ: attaccar l' uncino. գիտել զկին. մտանել առ կին:

Uncinóso, sa. Uncinúto, ta. Տես Uncinato. յափշտակիչ. գող:

Undécimo, ma, ած. մերթ և գոյ. Undicésimo. Մեծ տասանեերորդ: ըն պէրլինճի:

Úndici, ած. ա. մերթ և գոյ, ար. Սքեռասան: ընպէր:

* Undicisíllabo, ba. Սքեռասանտառնեան:

* Undulazióne, իգ. Ծածանուձիւն (հեղանիձոյ, և օդոյ:)

* Undúnque. Տես Ovunque.

Ungarésca. Ըղդ մինչ զգեստուց' ի ձև ունկարեան. կիմ' ի ձև մադճառաց:

Ungareschétta, նոմպաղանն Ungarescaին:

Ungere. Տես Ugnere.

Unghero. Ոսկի դահեկան մադճառաց: Տաճառ ալթընը:

Unghia, Ugna. Եղունգն: ևղուռնաք: սմբակ: ծայր սե-

մերձաց վարդին, կամ չէնոյնին: tra carne, e ugna nessun vi pugna. առակ. 'ի կապ ազգականաց կամ քարեկամաց չէ պարտ միջամուխ լինել: dar nelle unghie. անկանել 'ի քուռն, կամ ընդ ձեռամբ: avere nell' unghie. ունել 'ի քուին, ընդ ձեռամբ: uscir dell' unghie. ելանել 'ի ձեռաց ուրուք: Úgna. Դոյզն ինչ: Ճիվէ: Unghia cavallina. տես Tussilagine. Unghia odorata, կամ odorosa. Եղջուրն: Ծակոտկէն: (է պատեհագիւ լինչ խեցեմորթեայց հընդկայինս ընտանեաց, որ արկեր 'ի հող, բուրէ գհոտ քաղցը:) Unghia marina, կամ Dattilo. Տես Solene.

Unghiáto, ta. Եղինդաւոր: Ընտանեւոր: Ճիրանաւոր: Ընտանեւոր: Ճիրանաւոր: Ճիրանաւոր: Ճիրանա

բաւեի ինչ: Uno, և una, բազում անգամ յարին յանուանանս իբրև զյօդ անորոշ. զոր ի թարգմ. նաև զանց առնեմք. ըստ. Bel dono è d' un amante. Գեղեցիկ պարգև է սիրողին: Uno, մերթ իբր զյօդ յարի յանեբևոյթ, և առնէ զայն՝ անուն. ըստ. un voler ch' io le faccia compagnía, ևն. կամիլն ընկերիլ ինձ նմա: l'uno, e l' altro. մին և միւսն. առաջինն, և երկրորդն: պէրի, կ՚օ պէրի: և՝ երկայ քանչիւրն. երկոքին եւս: իւնիոկ: Gli uni ... e gli altri. Առաջինքն ... և երկրորդքն. նոքա ... և առքա. ոմանք ... և ոմանք: l' un per l' altro. մին փոխանակ միւսոյ. փնակ միմեանց. աս փինակ ուր: եւս՝ մին առ միւսով. մին համեմատել ընդ միւսոյն: l' un l' altro. զմիմեանս: ոչ l' uno, ոչ l' altro. և ոչ մին: հէլպէրիւ. նէ օ նէ պո: tal'uno. ոմն. ոք. այս ոք. պէր ի ինձ. փիլան: tutt' uno. նոյն. մի և նոյն: պէր: è tutt' uno. մի և նոյն է. նոյն է եւ՝ ջի ինչ փոյմ. ոչինչ է փոյմ: un tanto per uno. այսչափ ինչ առ այր. այսչափ ինչ առ մարդ: ապամ պաղնա պո գագար: quell' uno, կամ quest' uno, ևն. նա, կամ աս. այն ոք, կամ այս ոք: a un per uno. կամ a uno a uno, ad uno ad uno, կամ ad una ad una, հ. մի ըստ միոջէ. մի առ մի. մի մի. մէն մի: պէրէր պէրէր: per uno. առ մարդ. առ այր. առ իւրաքանչիւր: in uno, կամ in una, կամ a uno, հ. ի միասին. միանգամայն: ի մի (հաւաքել:) պէրպէր: ad una, կամ ad una voce. կամ a una. միաբան. միաձայն բարբառով: andar a una, կամ ad una. գնալ ի միասին: andar a uno, a uno. գնալ ըստ միոջէ: ad una, կամ a una insieme հ. միաբան. միանգամայն: recare in uno. հաւաքակաց առնել: recare in una. ի մի հաւաքել: recare molte parole in una. հաւատուտել, կամ սակաւոք վճարել զբանն: andare nell' un vie uno. գնալ յամբաւս. յերթել յան հունս. ոչ երբեք աւարտել: esserci per uno. լինել մի ի բազմաց. ոչինչ իւիք առաւելուլ զայլս. non ne aver un per medicina. պաւ. չունել բնաւ. չունել և ոչ մի: ad un' ora. ի նմին ժամանակի: Un' ora dopo l' altra, հ. տես d' Ora in ora. A un bel bisogno. ծնրևս. դուզն: a un bel circa. իբր. իբրև: a un colpo. ի միասին. միանգամայն. անդէն վաղվաղակի:

Únqua, Únquánche, Unquánco, Únque, Unquemái, Únque mai, հ. երբեք:

Untáre, ն. Օծանել. խնդել: Էաղ լամաք:

Untatóre, ար. Օծանօղ:

Ún témpo, հ. Ընդ երկար: ետ պամն: երբեմն: պաղհանըլա: առ ժամանակ միոտա. վայր մի: պէրէն պէր ուչ:

Untíccio, ia. Փոքր մի օծեալ. փոքր մի խնդոտ, տաղտեղի:

Untíssimo, ma, գեր. Գոլմովին չաղախեալ. յիղ:

Únto, ta, ած. Օծեալ. խնդեալ. խնդոտ. աղտեղի: Էաղանճըլ. Էաղլը. փիլի:

Únto, գոյ. Պարարտ ինչ. պարարտացուցիչ ինչ:

• Untório. Տես Unzione, Unguento.

Untosità, - táde, - táte, իգ. Պաղարտուն. խնդութիւն:

Untúme, ար. Պարարտ ինչ. (որ են կոզի, ապուխտ խոզենի, ևն.) խնդային նիւթ. պարարտութիւն. խնդ: Էաղ. պէիլէի. Էաղլը չէ: աղտեղութիւն: փէր:

Untuosità, - táde, - táte, իգ. Պարարտութիւն. խնդութիւն:

Untuóso, sa. Խնդային. պարարտ: Էաղլը:

Un viè và. Dire, կամ far checchessía per un viè va. Ասել, կամ առնել ինչ վայրապար, անմտաբար, անխորհրդաբար:

Unzioncélla, նոմ. Դոյզն օծումն:

Unzióne, իգ. Օծումն. օծումն: Էաղլամ: խնդութիւն: Ultima, կամ estrema unzione. Վերջին օծումն:

VO

Vocabolário. Բառարան. բառապիրք: լոպէր իւիոպը:

* Vocabolarísta, ար. Vocabolistário. Յօրինօղ բառարանաց. բառապիր:

Vocabolísta, ար. Տես Vocabolario.

Vocábolo. Բառ. անուն. ձայն: լոպէր:

* Vocabolúccio, նոմ. Բառ կարճ, կամ փոքր:

Vocále, հ. Ձայնաւոր, կամ բանաւոր (տառք:) (Lettera) vocale. Ձայնաւոր (տառք:) աւէի:

* Vocalíssimo, ma, գեր. Ձայնեղ:

Vocalizzáre, ն. Վարել բազում ձայնաւորաց յաճախել ձայնաւոր գիրս. յաւելուլ ձայնաւորս ի բազմաձայնան:

* Vocalizzáto, ta. Ի ձայնաւոր գրովք:

Vocalménte, հ. Ձայնիւ. բերանով. բարբառով: պէ իւէ. պաբէլա:

Vocáre, ն. Բառ լաթ. Կոչել. անուանել: լաբէմաթ:

* Vocatívo, գոյ. Կոչական անուն: նէթահի:

Vocáto, ta. Կոչեցեալ. յորմորիեալ:

Vocazióne, իգ. Կոչումն. կոչումն ճշմարիտ. կոչումն առ վիճակ ինչ:

Vóce, իգ. Ձայն: պէս. պէթա: բառ: լոպէն: բան. ասացուած: պէօչ: քոմէ (բնաւորութ.) վիճակ: գոյութ voce attiva, e passiva. նեղգործական և կրաւորական քոմէ. (որ իշխանութիւն ընարելոյ, և ընտրեալ լինելոյ առ պաշտօնատարութիւն:) nascere, correre, spandersi, andar voce di checchessia. համբաւել. լուր, կամ լոս լինել. լսել լինել. ասիլ. լսիլ. պատմիլ ի զրոյցս. հռչակիլ: խաչ օյմաթ: corre voce. լսի. պատմի. լուր եղև, ևն: aver voce. հնչիլ. ասիլ. լուր եղև: si ha voce. ասի. ասեն. aver voce. ունել զիշխանութիւն քոմէ կարկուե: aver voce in capitolo. ունել զիշխանութիւն քոմէ կարկուեցիք ի ժողովի: և՝ ունել յիմիք զիշխանութի: և՝ ունել անուն բաբի. լինել բարեհամբաւ յընկերութե իրիք: non aver voce in capitolo. չունել ինչ իշխանութիւն լսել անհամբաւ: aver buona voce. ունել ձայն քաղցր: լինել բարձրաձայն: ունել ձայն զօրաւոր: aver mala voce. լինել չարաձայն, վատաձայն: aver buona, կամ cattiva voce. լինել բարեհամբաւ, կամ վատանուն: dar la voce. կամ il tuono. ոճ երթ. լինել ձայնաւոր. կամ նախաձայնել (յերգս, ի նուագս:) և՝ արկանել զքոմէ: dar voce, կամ una voce a uno. կոչել զոք անուանանել: dar voce. համբաւել հարկանել. հռչակել: dar voce ad alcuno. վերադրել զոք աղտանանել. վատանուն առնել: dar buona, կամ mala voce a uno. գովել զոք, կամ պարսաւել. հանել զոք. աղտանանել. կշտամբել: dar voce definitiva. տալ զիշխանութի վճռելոյ: dar sulla voce, կամ in sulla voce. ընդհիլ. կամ խափանել զիսօս ուրուք. լռեցուցանել զոք. ընդհմաքանիլ: coprire altrui la voce. խափանել ապաղակաւ զձայն, կամ զիսօս ուրուք: far voce. խօսիլ. խօսս առնել. աբտառանել. ասել: alzar la voce. ձայն բառնալ. գոչել. պաղպկիլ: mettere in voce. հռչակ հարկանել. լուր հանել. հռչակել տալ. Susurrare. Tener la voce. Լռել. կամաց ինչ քնաւ: Voce del popolo, voce d' Iddio, կամ del Signore. առած. Ձայն ժողովրդեան՝ ձայն ասի: a voce. բերանով: creare, eleggere, confermare a voce, կամ a viva voce. ընտրել. հաստատել բերանով. ձայ

նիւ բարբառոյ, կամ՝ միաձայն բարբառով, բանիւ: a voce comune. միաձայն բարբառով • միաբան հաւանութիւն: in voce, ի • կենդանի ձայնիւ • բերանով: ad alta voce; a gran voce; a tutta voce; con voce alta, ևն • ի ձայն բարձր • բարձր ձայնիւ • բարձրաբարբառ • մեծաձայն: sotto voce; con voce bassa, կամ bassetta. դաչն ձայնիւ • մեղմաձայն • մեղմ: a, կամ ad una voce, ի • միաձայն • միաձայն բարբառով. ի մի բարբառ • միաբան • միաբան հաւանութիւն:

Vocerellína, նոմ • Ձայն մեղմ, նուազ, դաշն:

Vociáccia, դէպ • Ձայն անհնչութեան, անախորժ:

Vociferánte, ի • Աղաղակող • բարձրագոչ:

Vociferáre, ե • Հռչակ հարկանել • լուր հանել: լաւ պատմի, էին: si vocifera. լսելի լինի • լուր հնչի. պատմի:

Vociferáto, ta. Հռչակեալ • համբաւեալ:

Vociferazióne, իգ • Հռչակ • լուր • համբաւ:

Vocína. Տես Vocerellina.

* Vocióne, ար, ասպ. Ձայն մեծ • ուժգին բարբառ:

* Vocitáre, ն • կոչել զոք յանուանէ:

* Vocolézza. * Vócolo, la. Տես Cechità, Cieco.

Vóga. Ընթացք նաւու, կամ նաւակի թիովք: ուժգնութիւն • եռանդն • բորբոք: essere in voga. լինել, կամ յաջախել • ի կիրառումն • լինել ի հաճարի, կամ ընդունելի առ ամենն:

* Vogánte, ի • Թիավար • Թիաքարշ:

Vogáre, ե • Թիավարել • վարել, կամ ձգել զթի • ընթանալ թիովք: • խոբէ • ւէպէ:

Vogatóre, ար • Թիավար • Թիաքարշ • • խոբէպէ:

*Vogavánti, ար. Առաջին թիավար. (որ ի ցուկանաւս վարէ զթիչսառաջին տեղւոջ ի խլա կոյս:) համաձի.

Vóglia. կամք • իղձ • փափաք • ցանկութիւն: ւէօնիւն • հաճոյք • aver voglia. կամիլ • ցանկալ • խոհեմիլ • ունել ի մտի • յօժարիլ: նիւէնի օշտ: far venir voglia. շարժել ի փափաք, ի ցանկութիւն: buona voglia. առողջութիւն: mala voglia. հիւանդութիւն • խօթութիւն: morirsi di voglia. անձկաւորոյր, անձկաբեկ լինել • փափաքիլ յոյժ • հարկանիլ ի փափաք: sputar la voglia. ի բաց դնել զցանկութիւն իրիք • շինանել ցանկութեան (վր անհնարութեն ի առանալ:) di voglia, կամ di buona voglia, ի • կամաւ • կամակար մտօք • մտադիւր: ձանը ւէօնիւլէն: di mala voglia, ի • contro voglia. ակամայ կամաք • ակամայ • նալաչը • զոռալա: di buonissima voglia, գէր • մտադիւրագոյնս • ամենայորգոր կամաք: una voglia non è mai cara. առած. որ ինչ ընդ ակամս, չերբեմն մեզ թանկագին: Voglia. քնած ին նիչ, կամ պիտակ (գոյացեալ ի մորդկային մարմնի յարգանդի մօրն:) պէնի: * a voglia. ը հաշոյս • ըստ կամս:

* Vogliénte, ի • կամեցօղ:

* Vogliénza. Տես Volontà.

* Vogliétta, նոմ. * Vogliolína. ծոյլ, անզօր փափաք:

Vogliévole, ի • փափաքօղ • ցանկացօղ:

Vogliolóso, Vogliolosaménte. Տես Vogliosoչ եւ:

Vogliosaménte, ի • կամաւորապար. որոյ մտօք փափաքմամբ • անեղկերպաբար: ւէօնիւ իւէ:

Voglióso, sa. Vogliosíssimo, ma. փափաքօղ • ցանկացօղ: արդուզարան: կամակար • ինքնայօժար • անվեհեր: ւէօնիւլիւ:

Vogliúzza, նոմ • ծոյլ, կամ անզօր փափաք:

Vói, ը յոփ" դերանունն Tu/Դու: ինչ: զձեզ: ինչի: ձեզ: Voi բացատ անդամ մը պատուոյ ընծայի միոյ անձին՝ փոխ եղանակի: Dar di voi, կամ del voi. խօսիլ ը ուժգն յերկրորդ դէմս:

Volaménto. Թռչուածն • Թռիչք:

Volánte, ածի, ի • Հռչոյզ • Թռչուն • Թռչական • ասլան: փոխոխական • փոփոխամիտ • յորդորուկ: carta volante. Թուղթ անկայտ: ponte volante. Թռչական կամուրջ. (ի աղգ ինչ չարժական կամրջի՝ գործեալ ի վերայ երկուց կամերից նաւակաց:)

* Volánte, գոյ, ար. Փետրախաղ • գնաւակ փետրաշղթ. (ի խաղ, և գնաւակ լինչ կազմեալ ի մանկոյ, կամ յայլ Թեթև նիւթոյ, յորոյ ի չիքնաւկն չորեք կան փետուրք • զոր գործեալ լինչ հարեալ և ձգեալ յօդն՝ խաղան:)

Voláre, ե • Թռչիլ • ասլանալ • ընթանալ, կամ անցանել արագ • սլանալ: via. ի բաց Թռչիլ: in aria. վերանալ յօդս. ասմնաւոր յօդս. (ասի գկանաչս:) avere il cervel, che voli. լինել փոփոխամիտ:

Voláre, ար • Voláta. Թռիչք • Թռչան: գոռ ասլանալ: սրաթռիչ ընթացք: di volata. առանց դիմաձելոյ ի նպատակ (արձակել զնետաձգան:)

Volática. Ոյգիւն: ՚ի՚ւէ՚ի՚ւէ:

Volátile, ածի, ի. Թռչական • Թռչօղ • ասլան: * Ցնդաբան (աղ, ևն. ըստ որք ցնդին յօդս կերմանք հոյդ:)

Volátile, գոյ • Թռչուն • Թռչական: Թևաւոր: գոռ նապաստ հայկն • գոռ: ի կիր ածի յաճախ յոդնականն:

Volatilità, - táde, - táte, իգ • Բան ցնդական • Ցնդաբանութիւն:

* Volatilizzáre, ն • Ցնդել • ցնդեցուցանել • առնել ցնդական • վերածել ի ցնդականութիւն:

* Volatilizzáto, ta. Եղեալ ցնդական:

Volatilizzazióne, իգ • Բան ցնդական • Ցնդեցումն • ցնդեցուցանելն:

Volatío. Տես Uccellame.

Voláto, գոյ • Թռուիչք • գոռ ասլանալ:

Voláto, ta, ածի • Թռուցեալ • ասլանալ:

Volatóre, ար • * Volatríce, իգ • Թռչօղ • ասլան:

* Volcáno. Հրաբուխ լերան • հրաբուխ • գոռ. բերեկեն եանքը գաղ:

Voleggiáre, ե • Թրթռիլ • Թռչիլ փոքր մի • Թևածել • ասմկ" Թռչըտիլ:

Voléntе, ի • կամեցօղ: ՚ի՚ւէ՚ի՚ւէ:

* Volenterosaménte, ի • կամովին • կամակար:

* Volenteróso, sa. Տես Volonteroso.

Volentiéri, ի • կամաւ • կամաւորապէս • ինքնակամ մտադիւր: ըսոպէն իւէն:

* Volentierissimaménte, Volentieríssimo, ի, գէր • Մտադիւրագոյնս • յօժարագոյնս:

* Volentierménte. Տես Volentieri.

* Volentieróso, sa. Տես Volonteroso.

* Volénza. Տես Voglia.

Volére, ն • Բայ անկանոն • կամիլ: ՚ի՚ւէ՚ի՚ւէ: հրամայել • պատուիրել: պատրաստ • ցանկալ • փափաքիլ: ար գործադրել: volere alcuno. ինդրել զոք • ինդրել կամ կոչել զոք առ ի խօսիլ: volere, պահանջիլ • հարկ է • պէտք են • պարտ է • լայլ, իւիկա օշտ: eccetto il bossolo, e l' ulivo, che non vogliono essere tagliati, բայ ի ռոսախէն, և ի ձիթենւոյն, զորս չէ պարտ հատանել: volle essere. փոքր միւս ևս • սակաւիկ մի ևս • վայրիկ մի ևս: Voler l' accusativo, ևն • ած ւէրօ". ինդրել, կամ առնուլ զոք. հայցական, ևն: volere, կամ voler dire. կարծել • դնել • լինել ի կարծիս: Platone voleva, che, ևն պղատոն դնէր, կամ կարծէր թէ: voler dire. նշանակել: che vuol dir Gumedra? զինչ նշանակէ կուժդարա: che vuol dir questo? զինչ իցէ այս: voler bene. սիրել: ւէնիւէ: voler meglio. յոյժ սիրել: voler male. չարիլ • առել: ւէնիւէ: Volere il meglio del Mondo, կամ volere tutto il suo bene, կամ volere un ben matto. (եդեալ հանդերձ արա կանաւ՝ նշանակին") Սիրել զոք սիրտիւ, խանդաղ կամ պոռիւ • կամիլ ումեք զամ բարի: nè gli lasciò in capo capello, che ben gli volesse. և ոչ ե

Թող

թող մաղմի 'ի գլուխ նը, զոր ոչ խառնակեաց: voler, կամ non voler la gatta, voler la baja, ևն. տես Gatto, Baja. Voglia Dio, կամ Dio volesse; կամ volesse Iddio. Երանի թէ. ո՛տայր: պէտք: Dio non voglia. Քաւ 'ի ոմնէ. քաւ լիցի. մի ա՛տայցէ. ոչ: ալլահ կ՚ըսքէրկ՚ըն: Chi tutto vuole, nulla ha. առակ: Որ զամի ինչ կամի, ոչինչ ունի: a volere che. ոչ զի. զի: non ho ben capito, che vogliano dire queste parole. չհամցայ քաջ, թէ զի՛նչ իցեն խմատք բառիցս: Volérsi. Պատշաճիլ. վայել լինել է. արժան է. պատշաճ է. օրէն է: Հայ՚ըն ըլ՚ա֊խ֊ք֊ներ֊ս: vuolsi veder altro. պատ է զմտաս ածել և զայլ ինչ:

Volére, ար. Կամք. իղձ: կ՚ըսքէրկ՚ըն. Տարփ:

* Volganaménte. Տես Volgarmente.

Volgáre, գոյ. ար. Աշխարհիկ լեզու. ռամկական բարբառ: անա գնաւ լ՚ինաւ:

Volgáre, ած, հ. Ռամկական. տոհմական. հասարակ խոսուածք. պայազբ: lingua. Տիկ լեզուս: խոսնի լինաւ: uomo. այր ոգեկ. առանց գրոցս լեզուի: oratore. Ճարտասան. Թարգմանող, կամ հասարակական:

* Volgarésimo. Ռամկական ոճ:

* Volgarità. Ռամկականուն. պարզութիւն. առակ կանոնք:

Volgarizzaménto. Թարգմանութ՚ի ռամիկ բարբառ:

Volgarizzáre, ն. Թարգմանել յՏիկ, կամ՚ի ռամկական բարբառ. Թարգմանել Տօրէն: ըսբէյ֊ն֊ել կ՚ը֊ն: ամէն բացայտել:

Volgarizzáto, ta. Թարգմանեալ յՏիկ լեզու:

Volgarizzatóre, ար. Թարգմանիչ: ըսբէյ֊ն֊ել կ՚ը֊ն֊ի֊չ:

Volgarménte, հ. Հասարակօրէն. հասարակաբար. հասարակ օրինօք. սովորաբար. ընդհանրապէս: հայ֊ք֊ա֊կ՚ը֊ն֊ը֊ն֊ք: Տօրէն. ռամկօրէն. Տիկ լեզուաւ:

* Volgatíssimo, ma, գեր. Հասարակագոյն. սովորագոյն. Ժողովրդագոյն:

* Volgáto, ta. Հրատարակեալ. հասարակ. ծանօթ:

Volgénte, հ. Պարձուցիչ:

Vólgere, Vólvere, ն. 'ի կիր ածել և ի յ. Պարձուցանել (յայլ կողմն.) խոտորեցուցանել. շրջել: պ֊է֊տ֊ք֊ի֊ր֊ի֊լ: հանդել. յորդորել. շրջել 'ի մտաց. փոխել զոք 'ի խորհուրդ: փ֊է֊ր֊ի֊ն֊ի֊լ պ֊է֊տ֊ք֊ի֊ր֊ի֊լ: vólgere, կամ vólgersi alcuna cosa per lo petto, per l'animo. Ընդ միտ ածել. մտախոհ լինել. խորհիլ որոշ. Հալ: փ֊ո֊խ֊ե֊լ֊ի֊լ: vólgere tra se. Ներն ի: vólgersi. Թափիլ կամ դառնալ (բարկութ՚ի վ՚ր ուրուք:) volgere il pensiere. ուղղել կամ դարձուցանել զմտս. Հոգիդս (առ ինն:) in contrario, կամ in mal senso. մեհնել՚ի հակառակն, կամ՚ի թիւր միտս շրջել: volgere. Հոլովիլ, կամ անցանել (ամաց:) già il sesto anno volgea, che. երբարդէն վեցերորդ ամն՝ յորմէհետէ ևն: Volgere. Կառավարել. վարել. ուղղել: volgere il freno. Ներն ի: Vólgersi. Փոխիլ. փոփոխիլ: պ֊է֊տ֊ք֊ի֊ր֊ի֊լ: volgere. պատառել. պատանել. Հոլովիլ (զանիմ.) Թաւալիլ: պ֊է֊ղ֊ի֊ր֊ի֊լ: շարժիլ: օյ֊ն֊ա֊մ֊ն֊ի֊լ: փոխել. շրջել. փոփոխել: պ֊է֊ղ֊ի֊ր֊ի֊լ: al verde, ևն. հարկանիլ. կամ միտել՚ի կանաչ: նէղ֊ի֊լ ը֊ա֊խ: che volge al nero. Թուխ: che volge al bianco. փղձ մի սպիտակ: volgere. յօրինել. դ֊ի֊մ֊ե֊լ֊ի֊լ. ձգել. ղկամար: le spalle. Թիկունս դարձուցանել. 'ի փախուստ դառնալ: գալխ: non volger la mano sossopra. Տես 'ի Voltare. Vólgersi, կամ esser volto ad uno. Դառնալ յոք. Հայիլ յոք: և՝ Միտել յոք. յօժարիլ յոք: vólgersi, առատաբերիլ (՚ի հոլմից:) vólgersi del vino. Տես Incerconire.

Volgiarrósti, ար. բառ ծաղր. Ամիտ. այր անպիտան:

Volgiménto. Դարձուածն. շրջումն. փոփոխուած:

* Volgitójo, ja. Դարձուցիչ:

Volgitóre, ար. Volgitrice, էից. Դարձուցիչ. հոլովիչ. փոփոխիչ:

Vólgo. Ամիտ. ամբոխ. ժողովուրդ. խուժան: հ֊ա֊ւ֊ք. ա֊ղ֊ա֊ղ հ֊ա֊ւ֊ք֊ա֊ղ ա֊ղ֊ա֊խ ձ֊ի֊մ֊ա֊ծ:

* Vólgolo. Տես Rinvolgolo, Rinvolto.

Volitáre, ն. Բաս ապ. Տես Svolazzare.

* Volitóre, ար. Կամեցող:

* Volliénza. Տես Voglia.

Vólo. Թռիչք: գոռ ասլաքը. սլանաք սրաթռիչ արագուն: dare il volo. արգոս կացոյցանել զոք. առնել զոք ինքնաեկր. ազատիլ 'ի յանձանձելոյ զոք: levarsi a volo. վերանալ. համբառնալ: գործել անխորհրդաբար. անխորհուրդ բուռն հարկանել: di primo volo, հ. 'ի սկիզբն անգ Թռչելոյն: di volo, հ. 'ի Թռիչս. Թռչելով: ա֊ղ֊ա֊խ: di volo, կամ col volo. 'ի բ֊ղ֊ի֊ե֊լ ակն. 'ի ն֊ո֊յ֊ն. իսկ և իսկ. հուպ ըստ հուպ: հարպիճ: a volo. Թռուցեալ ընդ օդս. 'ի Թռիչս: ա֊ղ֊ա֊խ֊ա֊խ:

Volontà, -táde, -táte, էից. Կամք: իղձ: ը֊ն֊ա֊փ֊ք֊: խ֊ն֊դ֊ի֊ք: կամիլն. կամեցողութ՚ի: խ֊ն֊դ֊ի֊ք: իղձ. ցանկութ. փափաք: հավէս: di volontà, կամ di spontanea volontà, հ. կամաւ. կամովին. կամակար ձայնք ը֊ա֊փ֊ք֊ի֊ն իւրն: di volontà, հ. փափաքանօք. անձկանօք: հավէս իւր: ultima volontà. Կտակ. վերջին կամք: վ֊ա֊խ֊ճ֊ի֊ք:

Volontariaménte, հ. կամաւորաբար. կամաւ. մաղ. իւր. կամովին: կ՚ը֊ն֊ա֊խ֊ի֊ւ֊ր֊ի֊ւ֊ր:

Volontário, ia, ած. կամաւոր. ինքնակամ. յօժար: կ՚ը֊ն֊ա֊խ֊ի֊ւ֊ր֊ի֊ւ֊ր֊ի֊ւ֊ր

չքնան քունէ ից նալուին : dar volta . դարձուցանել : փնթփնթալ : dar volta , կամ la volta . դարձ առնել . դառնալ : փնթնթ : dar volta ; dar di volta ; dar volta addietro ; tornare in-volta , ևն . դառնալ վերադարձ , յետս , կամ է կրունկն . դարձուցանել գլխիկուռա . փախչել : էրէի փնթնթ : dare , կամ pigliare una volta . առնել չքնան ինչ . չքնել փոքր մի . չուրջ գալ միանգամ : dare una volta . ու Avvoltare . Dar la volta tonda. Շրջան առնուլ . պտոյտ քիչ . չրջանակիլ : Dar la volta . խնայբ տիլ (սրնգահան) : էնդէ : եա՝ մարիլ , կամ պակասիլ , նուազ գիլ (լուսնի :) էդ-էլ-մէդ : եա՝ չրջան առնուլ . պատրագալիլ կամ պատիլ (գերկրաւ : ասի զարեգակնէ , կամ գլուսնոյ :) փէվր օչմա . փնթնթ . փօլաչմա : եա՝ տպականիլ (գինոյ) պօղաչմա : ու , և Rivoltare , Capovoltare . եա՝ կործանել . կործանիլ անկանիլ . խոնարհիլ : էդէմա . փոչ էրմէլ . էդէլմա . փոչ մէ : եա՝ վեր ի վայր առնել : ալ խաթ էնգէ : dar la volta ad un vaso . չրջել զանօթն . հեղուլ զանօթն : փնէլրմէ : dar la volta al canto , կամ սակ dar la volta . անկանիլ ի մոտց . յիմնրիլ : էէլարբմա : andare , կամ girare in volta . չուրջ գալ . չրջիլ . յածել . Թափառիլ . դեգերիլ (ի զբօսանս :) էէմէ : փօլաչմա : esser in volta . դարձուցանել զերկուսն . փաթչիլ : metter in volta . ի փախուստ գարձուցանել : mettersi in volta . ի փախուստ դառնալ : Far volta , կամ la volta . Դառնալ : փնթնթ : far le volte del lione . այսր և անդր չրջիլ կամ պչնալ : stare sulle volte , կամ in su le volte . դիտել ղժամ գիտօղ . պարապոյ սպասել : Քսա նսաւակարապ նշանակէ և Bordeggiare . Pigliar la volta , կամ la punta . սկսանիլ առակսանիլ գինոյ , կամ այլ հեղանիւթոյ : Rubar la volta . Դառնալ արագ . (ասի չչխոյ յորժամ յառաջին նչք գառնալ ի մի կողմն ապագ չք զոր կամն հեծեալն :) Volta . քառ ձևավոր ծէր . Շրջան , կամ պտոյտ երթևարին :

Vólta. Ձանապարհ . կամ կողմն : էօր նաթաֆ . ալմ : alla volta. դէպ ի . ի . ի կողմն կողմն . կոյս : փօդրա : եա՝ ի միասին : եա՝ ապա . յետոյ : alla volta d'alcuno. դէպ ի յոք . առ ոք : alla volta d' alcun luogo . ուրք . ի կողմն ուրեք . կոյս . (յոյս , կամ յոյն) կողմն : alla volta di Roma. ի հռոմի կոյս . դէպ ի հռոմի : alla mia volta . յիմ կողմն . առ իս . յիս : Volta . Կարպ : պօս . նէօպէր : venire , կամ toccar la volta a uno . հասանել կարգին . անկ լինել . ուրեք . (ոչ , եհաս նիմ կարգն առնելոյ ինչ . կամ նիմ անկ է առնել զոյն :) la volta tocca a voi . քո է կարգն : pigliar la volta . առնուլ զկարպ , կամ զտեղի իւր . վարել զկարպ իւր : toglier la volta , կամ toccar la volta . գրաւել . կամ յափշտակել զկարպ ուրուք : ☞ այսմ ասի եա furar le mosse.

Vólta. Անգամ . նուագ : էէր : փէփա : alla volta . միանգամայն . ի միասի նուագիս . ի նմին ժամիկաս իւրաքանչիւր նուագ : alle volte , կամ alcuna volta . երբեմն . երբեք : պազը էէր : altre volte . յայլ անգամ . ի հնումն : ancor una volta . միանգամ եա՝ միւսանգամ եա : a , կամ per questa volta . այս՝ անգամ . զայս նուագ . յայսմ նուագի : assai volte . բազմ անգամ : a volta a volta. կամ di volta in volta, կամ volta per volta. է ժամս ժամս . պահ է պահ . է զի . էր դի : կեա փա պէէ : * a una cosa per volta . մի ի միոջէ . մի առ մի : da una volta in su . կամ più d' una volta . բազմ անգամ . յոլովակի . ոչ միանգամ . գարձէլ և գարձէլ . կրկին և կրկին . առեպ : una volta . միանգամ : եա՝ հնուսկ յետոյ . առ անգամ մի . յետոյ : due volte . երկիցս : tre volte , ևն . երիցս : una volta , e due . միանգամ և երկիցս : una , due , e tre volte . միանգամ , երկիցս , և երիցս : più volte , կամ le più volte , կամ parecchie volte. բազմ անգամ . յոլովակի : più , e più volte . կրկին և կրկին . յաճախագոյնս : il più delle volte . երբ ի բազմս . յաճախակի : la prima volta . գառաջինն . նախ : էէպէա : la seconda , la terza volta . երկ ևրդ անգամ . երկիցս . ևրդ էրկիցս անգամ . երիցս : qualche volta. երբեմն : poche volte , rade volte . սակաւ անգամ . սակաւ առիթք . գոնէ առիթք . ուր ուրեմն : un' altra volta . այլ անգամ : պաշտ պէշտ : գարձեալ . վերադարձն . միւսանգամ : էէէրը : la terza volta , կամ per la terza volta Consolo . երիցս . կամ երրդ անգամ հաստատուն : ogni volta che , կամ tutte volte che . քանիցս . քանիցս անգամ և : փաւ էէնէ պի : tutta volta . բայց . այլ . սակայն : ամմա . լաքին . այնուամենայնիւ : tante volte . այնքան . այնչափ անգամ : una volta per uno. փոխանակ փոխանակի : Նէօպէն էնէ : a due per volta . երկու երկու : dopo volta. յետ գործոյն : Volta . Կամար (շինուածոց :) էէմէր : a volta ; a volte ; in volta . կամարագնել . կամարապանան : էէմէրլէ : fare a volta . կամարաձև գործել : Volta . Գետնափոր շինուած դիմաց : պօղաասմ :

Voltábile , ն . Դիւրաթափ : յողդողդ . փոփոխամիտ :

Voltaménto . Դարձ . շրջան :

Voltánte , ն . Դարձուցիչ . հոլովիչ : Տես Volubile.

Voltáre , ն . Դարձուցանել . շրջել . (ի կիր ածի և ւ և յ :) փնթնթիրմէ : փոխել . փոխարկել . յետ չարկել (փաւալել . գլել . նախապատիւ դիմել առ ոք : voltarmi alla bontà . գիմել ի բարութիւն (առ ոք :) io mi son volto a passare il tempo leggendo . պարապեցայ ծախել զժամանակն յընթերցուածս : Voltársi , յ . Փոխել ի մոտց . դառնալ ի խորհրդոց : փէթրինպէն պէօնմէ : voltarsi a tutti i venti . տարբերիլ յամէ հողմից . լինել յողդողդ : voltar le spalle , կամ tosar voltare. գարձուցանել զերեսս ի փախուստ դառնալ : գաշտ : non volgere , կամ non voltare la man sossopra . լինել դիւրաշարժ ի գործել ինչ . ոչ նչ երևեցուցանել զժամանակս . non volgerei la mano sossopra. և ոչ իսկ փոխել զբայլ մի ոտին . և ոչ իսկ չարժել զնաւ . ոչինչ երբ ինձ փոյթ : Քսա այսմ ասի եա՝ non muoverei un dito, կամ non leverei una pàglia. Far voltar le spalle. Փախուցանել . խորշեցուցանել : voltar mantello. անցանել , կամ փոխել ի կողմն ուրուք . Թողուլ զկարծիս իւր : le punte ad alcuno. ընդեմ գառնալ ուրուք : voltar , կամ volger largo a' canti . առակ : խոյս տալ ի գժուարութենչ , կամ ի վտանգաց . ի գժուարինս սեռս օրէն քաջաբերել : voltar la luna. նուագիլ կամ մաղիլ լուսնոյ : Voltare . Ածանել չրջան ինչ պարտուց . (☞ փոխել զպարտան ի հաշիւ ուրուք ի հաղիւ այլոյ :) խոյս տալ ի արտ . գառնալ . (ի քաջ արհամարհուած :) * Ձգել զկամարի . յօրինել կամարաձև : տես և Volteggiare . Voltarsi col capo in giù . կորացուցանել զգլուխն . գլխակորիլ :

* Voltáta , Voltazióne , իգ . Դարձ . շրջան :

Voltáto , ta . Դարձեալ . Թաւալեալ , ևն : * Կամար . թաշէն :

Volteggiaménto . Դարձ . գարձագարձ :

Volteggiáre , ւ . Շրջիլ այսր և անդր . յածիլ . այսր և անդր գարձագարձիլ : Տես և Tergiversare .

Volticciuóla , նաե . Փոքր կամար : փնէլեա փնթէ :

Vólto , ta . առաջին օն անթի . աջ . Դարձեալ շրջեալ ևն : փնթնթ : Տես Volgere . մոյգ (կարմիր) գոյնոյ : vino volto . գինի ապականանչ , աղաւաղեալ : ազդ . գոլեալ գարեջ :

*Vólto. Տե՛ս օն անփոխ • գոյ • կամար (չինուհածոյ:)
Vólto. Տե՛ս օն փոխ • գոյ • Դէմք • երես: Խոչ ընէր: gittare al, կամ in volto. յանդիմանել. mostrare il volto, կամ il viso, կամ i denti. քաշուիլ ընդեմ դառնալ ընդեմ կալ • դիմել ուն. ներել: գթալ պատուհաս: avere, non aver volto da comparire, da apparire, da mostrarsi, չունի. ունել, կամ չունել համարձակութիւն երեւելոյ. խլեալ, կամ ոչ խլեալ յանդիմանի լինել: al volto, ի հշտեցեալ 'ի դիմացն ընդ երեսս դիմացն • հայեցեալ 'ի դէմն:
Voltójo. Ի մանն սանձին յոր պանդանէ երասանակն:
Voltolaménto. Փաթաթումն • գլորումն:
Voltoláre, նո. Փաթաթել գլորել գլեզ հոլովել: Խաղատախտ: դարձուցանել: պտտիցել: Voltolársi, յ. Փաթաթիլ 'ի գետնի. հոլովիլ գլորիլ խաղատախտ: voltolando. Փաթաթագլոր • Փաթաթմամբ:
Voltolóne, Voltolóni, ի • Փաթաթագլոր • գլորմամբ:
*Voltóne, ա՛ր • Մեծ, կամ բարձր կամար:
Voltúra. Ընդունակ • վերով • ապատամբութ: Վնասակար: չքնաղ պատուոյ • (ըստ փոխադրութեան պատուոյ 'ի մարդկ յայլ:) *Գարձ • չքնաղ:
Volúbile, ի • Դիւրաշարժ • հոլովական • գիւրաշարժ • յողդողդ • գիւրաշրջիկ • փոխոխական: պէտ նեձէպ • պիր գաչպա պոշմայն:
Volúbile, գոյ, էից Ի խոտ ինչ, որ պատատի զմերձակայ անկովք:
Volubilità, - táde, - táte, էից Փաթաթականութիւն • դիւրաթարծուն: Յողդողդուն • փոփոխամուտ • փոփոխականութ • անհաստատութ: գաչպաղութ:
Volubilménte, ի • Յողդողդութ • յեղամուտիբ:
Vólvere. Տե՛ս Volgere.
Volvitóre, ա՛ր • Volvitríce, էից Տե՛ս Volgitore.
Volúme, ա՛ր • Մատեան • գիրք • հատոր: Ծիւղ • ազմուկ • չխոճ • խառնակութ • գժուարութ:
*Մեծութ • քանակութ: Դատաստ • (ըստ բնաբանից) է տարածութիւն զանգուածոյ կամ մարմնոյ իրիք 'ի կարգի առ միմեանս ունեցեալ զոր գրաւէ:)
Voluméttо, նո. Փոքրիկ մատեան • գիրքոյկ:
Voluminóso, sa. *Voluminosíssimo, ma. Բազմահատոր • մեծաքանակ: բազմահիերի • առուձար, կամ առատաբակուրկատ (մատեան:)
Voluntà, Volúntário, եան. Տե՛ս Volontà, եան:
*Voluptà, - táde, - táte. Տե՛ս Voluttà.
Volúta. Ճարտարապետական զարդ ինչ յունական կամ բազադրեալ կարգին:
Volúto, ta. Կամեցեալ: խնկնիւթ • խնկիւթ:
Voluttà, - táde, - táte, էից • Հեշտութ • քերկուշ • փափկութ: հաճոյք: ախորժ: հեշտախառն • գրգռանք հեշտասիրութեան:
*Voluttuário, ia. Հեշտասէր • փափկասէր: ախորժ էպիկէ:
*Voluttuosaménte, ի • Հեշտասէր • հեշտասիրութ:
Voluttuóso, sa. Հեշտալի • լի փափկութիբ • հեշտ • ախորժ: հեշտասէր • փափկասէր • ղնչկէ:
Vólvulo. Ոլորք աղեաց • (ըստ ախտ ինչ աղեաց, որով կղկղանք մարմնոյն 'ի գուրս Թորին ըստ բնաբանն:) կոչի և Passione iliaca.
Uomaccíno, նո. Ընչաքաղցկատակ • Լծուկ:
Uomáccio. Տե՛ս Omaccio.
Uomacciόne, ա՛ր, ատոփ • Ընչաքաղցկատակ, վիճախարի:
*Vomerále, ա՛ֆ, ի • Խոփային • խոփոյ:
*Vómere, ն • Բան ցան • Տե՛ս Vomitare.
Vómere, ա՛ր • Vómero. Խոփ: ատան պէնէրէ: Vomero. Խոփ • (ըստ խոփանման նաւուրք ոմանք ինչ անձրեւել ասիչ ընդգանց:)
*Uométto. Տե՛ս Ometto.

Vómica. Խղճալի Թոքոց. խլխլալ պալար, կեղ Թալախալից: ափ ձիչէ էտաղ • էիպան • դեղ ործացուցիչ գոտպտաբեր: Noce vomica, ածի. Ընկոյզ ործացուցիչ (է ազդ ինչ ընկուզի՝ մահաբեր չանց, ամանց, Թուչնոց, եւ՝ մարդոյ:) գոռնո պիոէն:
♦ Vomicáre. Տե՛ս Vomitare.
*Vomicazióne, էից • Փսխումն:
Uomicciuólo, Uomiciátto, Uomiciáttolo, նո. Գաճած • այր փոքր, կարճ հասակաւ:
♦ Vomichévole, հ • Փսխեցուցիչ:
♦ Vómico, ca. Փսխեցուցիչ: noce vomica, տե՛ս Vomica.
Uominácciо, ընչ • Ընչր էար, կամ էարագործ:
♦ Vomíre. Տե՛ս Vomitare.
Vomitaménto. Փսխումն:
*Vomitánte, հ • Փսխօղ:
Vomitáre, ն. Փսխել • Ժայռքքել: գռասխ: արտաքս հանել: ingiurie, bestemmie, եան. արտաքս Ժայռքքել նախատինս, հայհոյութիւն: far vomitare, փսխեցուցանել: գռասպոռխ:
Vomitáto, ta. Փսխեալ • Ժայռքքեալ:
Vomitatório, գոյ. Փսխեցուցիչ, կամ ործացուցիչ գիրք: գռասպոռխ:
Vomitívo, va. Ործացուցիչ: գռասպոռխ:
Vómito. Փսխումն գռասխ • խռիքեան: փսխած. փրփսանք: գռասխ: ritornare al vomito. դառնալ անդրէն 'ի փսխածն, կամ յառաջին մեզան:
Vomitório. Տե՛ս Vomitivo.
*Vomizióne, էից • Փսխումն • Ժայռքքումն:
Uómo. Մարդ: պատ • ինան: իւրաքանչիւր որ ամ որ • այր իւրաքանչիւր • հէր էէ: ogn' uomo. ամ որ. ամ մարդ • donare una roba per uomo. պարգեւել մեզ մի հանգերձ առ այր: Ոյն • որ • պէր էէն պէր: senza perderne uomo. առանց վնասելոյ զոք: Սյր • տունէն • գօշա: Suoi uomini. Մարդիկ, այր, կամ Ժողովուրդ. կամ հպատակք իւր: Uomo. Առնապատիկեր • արձան, կամ պատկեր մարդ • պաշուհապատանք: uomo nato. կենդանի: uomo fatto. այր կատարեալ: di tempo. հին առաջ: ծերացեալ հասակաւ: basso, կամ di bassa condizione. այր ապատոհմ. անշուան: di villa, կամ di contado. դեղջուկ • չինական: di città. քաղքացի: di corte. (՝ի հնումն նշանակէր) այր զուարթաբարոյ զուարճախօս: d' arme, կամ di guerra. պատերազմական • մարտիկ • զինուոր: d'arme. հեծեալ ապառաղէն: a cavallo. հեծեալ զինուոր • հեծեալ: di spada. սուսերաւոր • զինուոր • մարտիկ • վպտակառոր: di spada, e cappa. անպատմուճան • Ծիկ: di toga. պատմուճանաղգեաց. պատմուճանաւոր: di penna. այր, կամ պաշտօնաւոր գրաւոր. (ըստ որ՝ի վար արկանէ գայնիսիկ արհեստ կամ զպաշտօն յորում պիտի գրչուի:) եւս՝ անձնաւոր: d'anima, այր հոգեսէր, հոգեվից, ազատաշար: di mondo, կամ del mondo. Ցասէր • հեշտասէր: di sangue, այր արիւնահեղ, արեանարբու, անգութ: rotto. այր բարկացօղ • գիւրագրգիռ՝ի ցասումն: di testa. այր յանձն, կամակոր: di buona testa. այր խորհրդական, զգօն, խոհեմամիտ: di grand'affare. այր մեծարու • զգօնամիտ • հանճարեղ • ուշիմ մեծապատիւ • երեւելի: di conto. այր արդոյ, մեծարգոյ, պատուական, արժանապատիւ: da bosco, e da riviera. այր յաղոզամիտ • յաղոզակ յանի • պատանի յանի գործս: da bene, կամ di garbo. այր բարեկիրթ, բարեկրօն, առաքինի • ազնուապարոյ, ազնուամիտ, մեծարոյ, արժանապատիւ: da uomo da bene. իրրև այր բարեկիրթ • ունի արժան է առնառքինոյ • ըստ արժանի քաւաբարոյ առն: d' onore. այր

այր պատուաւոր, պատուական, մեծարու: di riputazione. այր արդիւ, արժանայարդ: di poco prezzo. այր դուրնաքեայ, փանաքի, նուաստ: della sua parola. հաւատարիմ՝ ի խոստմունս իւր: Buon uomo. ե՛ռ՝ խնչոյ գրե՛ զրոյ լքիսիչէ՛ գանուն: Բարեկամ. այր գու. ովվ գու: ևս՝ այր բարի: ևս՝ (հնէ. նօքեն.) այր դառնացօղ, չարասէր, ապիրատ: uomo di buona pasta. այր բարեբարոյ. բարեհամբոյր, բարեմիտ: di grossa pasta. այր թանձրամիտ. բիրտ: dolce. այր քաղցրաբարոյ, քաղցր, հեզահամբոյր. մարդասէր: dolce, կի՛ dolce di sale. այր անհանճար, անմիտ: di ferro. այր քաջառողջ, քաջակազմ. սիդակազմ մարմնով. ժիրաժիր: di paglia. պատուհասպատանք: ևս՝ ապուշ. անզգայ. անմիտ: di mezzo. միջնորդ: cheto. այրաակաւախօս: essere uomo, կի՛ essere un uomo. լինել այր մեծարու, երեւելի, արդիւ, ղեկնամիտ, յաջողակ: uomo fatto da alcuno. սա նակաև ուրուք: էրբափ: far uomo. ածել, կի՛ հասուցանել՝ ի չափ հասակի կատարման աստ. աստ նել այր կատարել: far da uomo. գործել առնաբար, արիաբար. առաքինանալ: գործել իմաստնաբար. վարիլ խոհեմաբ: far l'uomo addosso altrui. սպառնալ ումեք. իրտիտալ, խիզախել՝ ի վր ուրուք. հարուածահարել զոք. ճշնամանք վարիլ. ձնխանալ՝ ի վր ուրուք: farsi uomo. մարդանալ. մարմնանալ: ևս՝ հասանել յայր կատարել: farsi un uomo. լինել այր մեծարու, փորձ, խմաստուն, քաջ, յաջողակ, եւն: andare all' uomo. յարձակիլ, կի՛ խոպալ՝ ի վր ուրուք: tener in uomo. ի չափս ունել զոք. ոչ ծորայութեանել եւ անել ըստ չափ անձին: a tutt' uomo. ե՛ ձեւակերս գոլոյ. արտի մտօք. յամի ղօրուճ: un uom val cento, e cento uno non vagliono. առաւ. ե զի՝ ոք գործեցի զայն ինչ, յոր օչ բաւեն հարեւանք: gli uomini non si misurano colle pertiche, o a canne. առաւ. մարդիկ ոչ չափին կանգնաւ, կի՛ ե արտաքին երեւութիւն: Dio fa gli uomini, essi s' appajano. առաւ. Աստուած բարոյս՝ յօդակապ ե բարեկամուե:

Uópo. արտասանէ՛ երկնաւ. Օգուտ. չահ: գործ: ակնաք. հարկ: խնդիրք: è uopo. պէտք են: far d' uopo, կի՛ avere uopo. պարտ գոլ պէտք են. հարկ ե: aver uopo. կարօտիլ. սկեալ առնել:

Voráce, ſ. Voracíssimo, ma. Շատակեր. որկորհայ. որկորաժաէտ. գժխորովային: լափ ենչէնի. չէն պօղաչ: fiamma. բոց ամենածախ, ծախիչ:

Voracità, - táde, - táte, ſf. Շատակերութիւն. որկորրուսուտ: ենչէնիլիք:

Vorággine, Voráginе, ſf. Յորձանուտ. (ե ան. գլխիգախոր վիհ ծովու, որ յինքն կլանէ զջուրս և զարկեալս՝ ի նմ վտ պատուից ջուրց) ջրջանք, կի՛ պտոյտք ջուրց: իբրպտ: խորք. անդունդք:

* Vorágo. բառ լատ. և բանասիրաց՝ նոյն ե:

Voráre, ն. բառ լատ. կլանել. ուտել անյագ: եւոյ ֆագ:

Voratóre, ար. * Voratríce, իփ. Տե՛ս Divoratrice.

Voratúra. Կլանելն. շատակերութիւն:

Vórtice, ար. Պտոյտք. (ը գնաբանիցս՝ ե հեղանիւթ պտոյտքել զկերդմանիւ:) Պտոյտք, կամ շրջանք ջրոց: իբրպտ. անգիտ:

Vorticétto, նմ. բառ բնաբանից. փոքրիկ պտոյտք:

Vorticóso, sa. Պտուտալից. լի պտուտիւք:

Uósa. բառ երկնաւ: Ազգ ինչ կօշկաց:

* Vósco. ը con voi. Ընդ ձեզ:

* Vosignoría. * Vossignoría. ը Vóstra Signoría. Տիրուն ձեր: հաղորդական: սովորաբար գրի երկոքումբք միայն առաջին հանդերձ մեծարանի այսպէս. V. S.

Vostríssimo, ma, գեր. բառ ֆաղ". Գերապին ձեր:

Vóstro, գց. Ձերն. ինչք ձեր. իրք ձեր: ինչնիւթ:

Vostri, յոփ. Ձերայինք. ընտանիք ձեր. ազգական ձեր: հերնչաբնեայ. ազգապատկերեայ:

Vóstro, ra, ած. Ձեր. ձերային. ձերոյին: ինչին:

Votabórse, գց. ար. Դատարկիչ քսակի, ը բազմածախ:

Votacésso. Մաքրիչ լոճաշեաց: ներնդնի. լաքմնց:

Votagióne, ար. Votaménto. Դատարկումն:

Votapózzo. Մաքրիչ ջրհորոց: գործոց:

* Votánte, ած. հ. մեկն և գց. Քոճեարկու. վնասակաւոր:

Votáre, ն. Դատարկել. պարպմամբ: ընկենուլ (՝ի գետ.) հորձանել: աքմամբ. փուչիրքեամբ: la sella. անկանիլ յերկրվարէն: far votare sella ad uno. ընկենուլ զոք յերկրվարէն: la terra, il paese, la stanza, եւն. տեղն տալ յերկրէն դ՝ի դատաւէն. մեկնել՝ի տեղւոյն. ՝ի բաց երթալ: Votare. Ողորքել. պարմամբ. նեղը երթեմբ: * Ընկանիլ զերբ քոճէ. տալ զվիճակն: գործ պարմամբ: * Votársi. Ազատականիլ. խանգարիլ:

Votáto, ta. Դատարկեալ: ուխտեալ:

Votatóre, ար. Դատարկիչ: ուխտադիր:

* Votatúra. Դատարկումն:

* Votazza. Գործի ինչ, որով նաւակավարք դատարկեն զջուր նաւակաց:

Votézza. Դատարկութիւն: պօղչոփ:

Votívo, va. Ուխտի. ուխտատեղի. խոստացեալ ուխտի:

Vóto. առաքին օն անխափ. գց. Դատարկութիւն. դատարկ տեղի: պօղչոփ. պօղ ենր: ունայնութիւն. պարզութիւն: պօղ չէր:

Vóto. առաքին օն գխ. Ուխտ: նեղր. պարտ. նեղր. far voto. ուխտս դնել. ուխտել: նեղր եմբեր: Voto. Պատկեր ուխտատուէիր, կի՛ ուխտ. (ը պատկեր խոստացեալ ուխտիւ, զոր ուխտագիրք՝ ի նման գործոցն ընկալել երախտաց կամին յիւրեանց օգս:) Io fo voto a Dio, che եւն. ես երդնում. երդնուս. դնեհալ իմ յաձ զիս կենդանի ե ար զի: * Voto, կի՛ Boto. Պատկեր անհեթեթ. նկար ապերեզ: * Ընկալ անպիտան: essere un voto, կի՛ un boto. լինել այր անպիտան: Vóto. Քոճէ (զոր արկանէ ոք յընտրել ինչ:) գոյա: հաւանուել. համնուել: ըզյս. պեղենի: ընտրուել: dare voto, il voto. քոճէ արկանել. տալ վիճակ: * Voto. Բաղձանք (միտուէ:)

Voti, յոփ. խղճի. քաղձանք: արս. խոպոպ:

Vóto, ta. առաքին օն անխափ. ած. Դատարկ. լեցուփոր. ունայն: պօղ: անմասն. զուրկ: խափուած: անանկ: հեղհեղուկ: պակասաւոր: լերբ: եպոփ: bestia vota. գրասա անբեռն: mani vote. ձեռք դատարկք, անձիրք, անտուէիրք: corpo voto. մարմին անսունչ, անկենդանութ: in, կի՛ a voto, ի՛ ՝ի զուր. ՝ի նանիւ. ընդունայն: պօղ. նաքիլ:

* Uovaríolo. Ակուսուել ինչ փոքր եփեալ ձուոյ:

Uovicíno, նմ. փոքր ձու:

Uóvo. արտասանէ երկնաւ: Ձու: խոմորիա. Pasqua d' uovo. Զատիկ: avere, կի՛ volere l'uovo mondo. ունել, կի՛ կամիլ զնմ ինչ անաչխատ. վայելել յնմի անուշխատ: acconciar l' uova nel panieruzzolo. քաղ յարդարել, կի՛ տնօրինել զկերս իւր: romper, կի՛ guastar l' uova nel paniere. եղծանել, կի՛ խափանել զխորհուրդս ուրուք: rompere, կի՛ guastare l'uovo in bocca. առաւ. ցրել, կի՛ խափանել զխորհուրդս, կի՛ զգործս ուրուք՝ ի կատարած անդ. ՝ի դերև հանել, կի՛ խափանել զնիգն ուրուք: vedere, կի՛ conoscer il pel nell' uovo. լինել կորովամիտ. յնչխատս. արամիտ: cercare, կի՛ guardare il pel nell' uovo. մանր զննել: esser

come bere un uovo . ած ասած· լինել կարի իմն դիւրին : è meglio un uovo oggi , che una gallina domani . առած· լաւ է ունել տակաւ և արագ , քան բազմ և անագան : e' non c' è uõvo, che non guazzi . առած· չկայ ոչ անախտ : e' non è come l'uovo fresco , nè d' oggi , nè di jeri . առած է դիւրոյ · չէ մանուկ հասանել · հինաւուրց է · չէ երեկեան ոչ : e' non lo camperebbe l' uovo dell'Ascensione . չկէ յոյս փրկուե նմ: Uóvo . Ազգ ինչ սանդկանց· զոր տան չարագործս 'ի խոստովանիլ գյանցանսն : Գլխաշաւուե · աբգաբ : * Uovo di mare . Ի խեցեմորթ ինչ ծովային , որ կոչի և Carnume . առու· գաւանի ծովային ձուս · ձու ծովու :

Uóvolo . Սունկ ինչ ձմեռանէն առը նանկաբ : ընձիւղ կամ առեզն եղէգան՝ (զոր անկեն 'ի գետին առ 'ի արմատանալ :) գանձ փիփառը : առեզն կամ շառաւիղ ձիթենւոյ : պչրիկն փիփառը : զարդ ինչ Հարուածոց պետական : * Ազոյց ականը , կամ ակնակապիճ ականը :

UP

Upíglio . Ազգ ինչ խոտորոյ :
Upupa . Բառ լատ· Յոպոպ· կոչի և Bubbola . հնոփիոփ : կառար Թռչնոց · բզուկ :

UR

* URacáno , Uragáno . Բառ հնդկա· Ի մրրիկ ինչ առաստաղանն գոյացեալ 'ի ծփմանէ բազում հողմոց · կոչի և Oragáno .
Uráco . Կաղ փառիկաոյ · (ըստ անգամաձինոց է կաղ ինչ , որ գիտեմիուշտ մարգկային ձեռջմոյ՝ կամէ ըստ ուղղորդ աղեան , և ըստ պորան :)
Uranio . Երկրագիտ գոյացուած ինչ մետաղային :
Uranografia . Երկնագրուե · տառագրութիւն երկնից :
Uranomorfiti , ար , յոգ· Են քարինք · յորս երևին նմանուելք ինչ երկնային մարմնոց· առու գաւանի' երկնաստեակք , կամ երկնաձեք :
Uranóscopo , կամ Callionimo . Ի ձուն ինչ ծովային· որոյ աչք են 'ի գլուխն և հայեին յերկինս · առու գաւանի' երկնահայեաց :
Urbanaménte , գ· Քաղաքավարուելիք · մարդաւարք· քաջաբար· երէման իւն :
Urbanità , -táde , -táte , ից· Քաղաքավարուելիք · քաղաքացնուե· մարդավարք· էրէման իւն :
Urbáno , na , Քաղաքավար· մարդավար· քաղաքային · գեղ· վհիւրն· վհիւղ· քաղաքական · քաղաքային :
Uretére , ար· երբ 'ի բազում Ureteri , յոգ· Միջ անցք · (են երկու երկայն խողովակք , ըստ որս անցանի մէզն յերիկամանց 'ի փամփուշտն :)
Úretra . Միջանոց · (է խողովակ վարցի արտքին :)
Urgénte , գ· Urgentíssimo , ma . Սոխալոգ · սոխալագական · հարկեցուցիչ · պէհիպ · լաւըմ :
Urgenteménte , գ· Սոխալով· առաձնապաս · կարի իւն :
Urgénza . Հարկ · սոխալական հարկ : էրէնիա :
Úrgere , ն· բառ լատ· Սոխալել · մղել · գրգռել :
Úria . Տես Augurio .
Urína , Urinále , Urináre . Տես Orina , ևն :
Urinário , ia . Միզային · միզի :
* Urinativo , va . Միզարար · գրգռիչ 'ի միզել :
* Uriuólo . Տես Orinolo .
Urlaménto . Տես Urlo .
Urlánte , գ· Urlatóre , ար· Ոռնացօղ · կաղկանձող :
Urláre , ն· Ոռնալ · կաղկանձել · աբլատաք· վռնռատաք :
Úrlo . Ոռնալն· կաղկանձիւն· (է ոգեզգային ձայն գայլոյ , կամ այլ գազանաց :) Ինչիւիի· Ձիչ· կականի , կամ կաղկանձիւն (մարդոյ՝ որ կայ 'ի տանկանս , կամ 'ի ցաւս :) perder l'urlo . կերկերել 'ի գոչելոյ :
Úrna . Սափոր · սառման : ընկոյի · գաւաթ · սափոր քահանից · (եր անօթ ինչ նախնեաց՝ յորում արկանէին զքահէս զատուածոցն , ևն :) Urna sepolcrale . Սափոր գամբանական · (առ նախիս՝ եր սափոր ինչ , յորում պահէին զնիւթիր մեռելոց :) Úrna . Սափոր · (է զարդ ինչ Հարուածոցական , որ կոչի և Pira . տես անդ :)
Úro . Ի սեռակ ինչ բուրաղնի , կամ վայրենի ցլոց · յաձխ գաման 'ի բրուտիա , 'ի լեհասան , ևն :
* Ursácchio . Տես Orsacchio .
Urtaménto . Տես Urtata .
Urtánte , գ· Ընդհարիանող · զարկուցանող :
Urtáre , ն· Ընդհարիանել · զարկուցանել · զարկանել · բաղխել · փոփանոպոմփ· վռաշտ· դիմադարձիլ ընդեմ գառնալ · գարշը գօմփ· urtare il capo al muro . Հարկանել զգլուխն յարմ· եւ ձկտցուցանել զամ զՀիպն իւր· urtare col muro . առու· ըստ վնաս զինն գահաւակիլ :
Urtáta . Ընդհարումն· բակնիւն· զարկաճած· վռաշտ
Urtáto , ta . Ընդհարեալ · բաղխեալ · զարկուցեալ :
* Urtatóre , ար· Տես Urtante .
Urtatúra , Úrto . Տես Urtata . Torsi , կամ porre , կամ prender in urto alcuno . Ոչնչ գադաբիլ 'ի հալածելոյ զոք , կամ 'ի հակառակելոյ ումեք :
Urtóne , ար· Սաստիկ ընհարումն· ուժգին բաղխիւն :

US

U'Sa . Սէրձաւորուելի (մարմնական :)
Usággio . Տես Uso .
* Usaménto . Կիրառուե : կենցաղավարուելի · կեցդահանգուելի :
Usánte , գ· Կիրառու : կենցաղակից · ընտանի :
Usánza . Կիրառուե · սովորուե · սովորուե հասարակաց · սպեն : usanza del paese . սովորուե , կամ օրէնք երկրին : essere indietro un' usanza . ոչ լինել ըստ սպեի , կամ ըստ յետին սովորուեն : եւս' չընել զքաջ ծանօթուե երբեմն : all' usanza . ըստ սովորուե · ոյն է իսկ սովորուե : պէսձէ : fare usanza . սովորուե 'ի նիքս սուծանել : Usanza . կեցդահանգուելի · կենցաղակցուելի · գծնաւշա :
* Usanzáccia , դէպ· Սովորուե չար , կամ անկարգ :
Usáre , ն· Սովորել · սովոր գոլ : սպեի օշմա : con uno . կենակցիլ կենցաղակից լինել ընդ ումեք : գծնաւշա : qualche cosa . վարել 'ի վար արկանել 'ի կիր առնուլ : գործանա : un proverbio . ունել 'ի բերանի զառած ինչ : Usare con femmina . Գիտ առել կնին · մտանել առ կնին · զոչգիլ ըստ : ձիմա կնի . դէպ· լիքիրնէպէ : un luogo . յաձխանել ուրեք : սբձմա վարա : * Մաչել (գհանդերձս) ծամանել (զնիայոտ) աչընբերման· բնէնքի էրէպ : misericordia . ողորմիլ : male . չարաչար 'ի կիր առնուլ · զի զծանել չլինք :
Usáta . Տես Usanza .
Usatanténte , գ· Usatissimaménte . Սովորաբար : հասարակ օրինօք· հասարակաբար :
Usatíssimo , ma , գեր· Սովորադոյն· յաձխագոյն :
Usatívo , va . Ըստ հնար է 'ի կիր առնուլ :
Usáto , գ·ա· Սովորական · հասարակ· ոչ ինչիւ· ապեի օշմա· սովոր ընտել· փորձ· աչընդուզ վարեալ 'ի կիր առեալ : գործանեցեալ յաձխանել (մի կենդանիս 'ի լուր քարտղեից) աչձմա զարեալ· վարուած կամ քաջավայծեան (ձանապարհ·) իչէպէ · մտանել կամ հին (հանդերձ , ևն :) աչընդուզ· նոսիիս·

Usa-

Usatóre, ար. Կիրարկող. որ 'ի գործ արկանէ ինչ:
Usátti, ար. յոգ. Կօշկի: էդէզ: graffiar gli usatti. առած. բամբասանք զրպ:
Usattíni, ար. յոգ. նոճ. փոքր, կամ կարճ կօշկիկ:
Usbérgo. Զրահ. լանջապանակ: զէնպ. ձեղէ:
Uscénte, ած. Ելօղ. ելանօղ. ելեակ: էշտան:
* Uscétto. Տես Usciolino.
Usciále, ար. Վարագոյր գլխոյ: խէրպէ:
Usciéra, իգ. Աղջկին դռնապան:
Usciére, ար. Դռնապան: գաւառաբ. ազգ ինչ ասուս, որով բաւանան զձիս ց կամ զայլ ինչ:
Usciménto. Ելք. հոսումն: էշտէն: ելք իրաց. կամ տարած: ածող:
Úscio. Դրէք. դուռն: գաւթ: անցք. մուտք: էէնէթ: tenere ad alcuno l' uscio, կամ tener porta. արգելուլ ումեք զմուտս. փակել ումեք զդրսոյնս: vedersi alcuno all'uscio. ունել զոք առ դրբս հասել: vedendosi i nemici all' uscio. տեսեալ զթշնամիսն մօտաւորս, կամ առ դրբս հասեալ: picchiar l' uscio col piè. բախել ընծայս: cadere il presente all' uscio. խաթարել զգործն՝ մերձ 'ի կատարած անդր: strignere fra l' uscio, e 'l muro. բռնադատեալ զոք յորոշել ինչ անյապաղ. 'ինեղ արկանել զոք. շտապ տագնապի 'ի վճռ հասուցանել: trovarsi tra l' uscio, e 'l muro. տագնապել յամենուստեք. attaccar le voglie alla campanella dell'uscio. ոչ կատարել զցանկութեան անձին: attaccare i pensieri alla campanella dell' uscio. վայելել անհոգ, կամ անդրադ. խրախճանալ 'ի դիւրբուս. յօրանալ 'ի զուարճութեան: entrar per l' uscio. դնալ ընդ ուղիղն (պատշաճ միջոցաբ.) դիմել ուղղորդ: Chi vien dietro, serri l' uscio. առած. ընդ վերս վախճ գնալոյ խոր' ալնու հոգացելոց յաջորդացդ խորհ. Որ գայ զհետս, նա ձգեսցէ զդուրս: nascer ti possa l' erba all' uscio. ած անէծական. մի ոք այլ արասցէ քեզ. մի ոք անցցէ առ տանբ քով: star all' uscio. կալ առ դրան: ոչ գտանել առ ումեք մուտս. ոչ գտանել ունկնդրուել:
* Usciolétto. Usciolíno. Դռնակ. փոքրիկ դուռն:
Uscíre, ել. (բաղադրեք 'ի ժամանակաց սր լրանան 'ի բայէն Escire.) Ելանել արտաքս ելանել: էշտէ: ունել ելս, կամ հանել. (ասի զգետնոյ:) էջերք: questa porta esce al giardino. այս դուռն հանէ 'ի պարտէզն: ելանել, կամ հոսել (արեան:) incontro. ընդ առաջ ելանել: uscire il vino del capo. թափել զգինին. սթափիլ 'ի գինւոյ: uscire, կամ uscire fuori. հրատարակիլ (տպագրել գրոց:) Uscire. Սահել զգաղանիս իւր. յայտնել զիրս իւր: Սխալ. յանգիլ. ունել ելս ս ալիս օշտ: d' alcuna cosa. ձողոպրիլ յիրաց ինչ. զերծանիլ: գործնական. a bene, կամ ad onore d' alcuna cosa. գործնական վճարել. յաջողս ընել տանել զգործ ինչ: պատշտ: al mondo. գալ ի ծնանիլ. di passo. երթալ զընթացս. փոքր մի փութալ յընթացս: ևս՝ խնամով ևս գործել: del proposto. ելանել ընդ պայման, կամ ընդ սահման. անցանել ընդ կոպար: del cammino; di, կամ della strada; di proposito. ելանել ընդ կարգ. խոտորիլ յընթացից, կամ 'ի կարգե, կամ յատակս դիր նպատակէն, զատուելիլ: del seminato, կամ fuor del seminato. աճ ասի. նոյն է ևս՝ յիմարիլ: di tuono. ած. Stuonare. ևս՝ խոտորիլ 'ի կարգէ, կամ յընթացից: di tema. նոյն է: fuor del secolo. յատուկ կրթել. այլ յայլմէ լինել: di se, կամ fuori di se. տալնել. անզգայանալ յիմարիլ. անկանիլ 'ի մտաց: di se. յափշտակիլ միտք: di senno, կամ di cervello. ցնորիլ 'ի մտաց. յիմարիլ: de' gangheri, կամ del manico. ասես Ganghero, Manico. Uscire a riva; alla riva. Ելանել հասանել 'ի ցամաք, 'ի նաւահանգիստ: di bando. ազատիլ կամ դառնալ յաքսորանաց: del laccio, կամ del pericolo. զերծանիլ. կամ ձողոպրիլ 'ի կապանաց, կամ 'ի վտանգէն: di pena. ազատիլ 'ի վշտաց իւրոց: dell', կամ dall'animo. ելանել 'ի մտաց. ոչ ևս խորհիլ ինչ: di mente. արծանիլ յուշոյ յիշատակաց. մոռանալ: di bocca. սպրդիլ ելանել բանից 'ի բերանոյ: uscir degli occhi alcuna cosa. զգալիլ ընդ կոպուտաս իրիք: di mano. մեռոյս տալ 'ի ձեռաց: del corpo. հոգալ զպէտս որովայնին. յաճոռն ատիլ 'ի պէտս: l'ira. ցածնուլ 'ի բարկութէ. հանդարտիլ: odore. բաբերել զհոտս. բուրիլ: dal segno. խօսիլ. բարբառիլ: fare uscire un uomo di prigione. հանել, ազատել զոք 'ի բանտէ: fare uscir uno. ածել, կամ ձգել զոք ակամայ առ ինն. (ընդ 'ի խօսիլ ինչ կամ 'ի ծախել.) գերգործել զոք բանիւք: fare uscire il sugo d'un limone. քամել զհոսս, մղել զհիւթ լեմնին: far uscir la marcia. արտաքս հանել զչարսուն: fare uscire del fuoco da una pietra. հոսր թօթափիլ, կամ ցայտիցդ ցանել 'ի գայլախազէ: *Uscírsi.' ի բաց երթալ:
Uscíta. Ելք. ելումն: էշտէն: ելք. դուռն: գաւթ: լուծումն օրովայնի. որովայնալուծուն: խրէխ պոք. վէր: աղբ: պօփ: ելք. յաջողուլ: ածող ասուի էնէնէ: con lieta uscita. յաջողութէ: *Uscita ne' rami. Բողբոջումն անկոց: dare uscitá, կամ l'uscita. տալ ելս: Uscita. Կատարած. վախճան. ելք իրաց: ածող: ծախք. ելք: նոպէ. Տարեկ: մուրբ: mettere a uscita. գրել, կամ դնել 'ի հաշիւս ծախուց:
* Uscíto, գոյ. Աղբ. քակոր:
Uscíto, ta, ած. Ելեալ: էշտէն: ևս՝ գոյ. Քաջորեալ արտաքս հմմանեալ:
* Uscitúra. Ելք: աղբ. քակոր:
Usciuólo, նոճ. Դռնակ. փոքր դուռն:
Usignuólo. Սոխակ: պլպլիկ:
Usitataménte, մ. Ըստ սովորութէ. սովորաբար:
Usitáto, ta. Usitatíssimo, ma. Սովորական. հասարակաղին: օրէնի. պէնի. օրնուշ:
Úso, գոյ. Սովորութէ. յաճախիլ սովորութէ: պէնի: կիրառութէ. գործածութէ: էթման. իլման: կէնաքսուն. կէնցաղակցուն: գօնուշմա. գօնուշլուղ: կիրառուն, կամ իրաւունք կիրառութէ. (ընդ իրաւաբան) ինչ՝ ի միայն վայելուչն իրին առանց ունելոյ զտէր րութէն այնր:) ինէսբրութէն տհասուլթ. գուլտանվա: սէտք. պիտոյք: էխթիյաճ: Մուտք, կամ մերձաւորութէ (մարմնական:) uso fa legge. առած. սովորութէն առնէ օրէնս. սովորութէն ունի զիօրութէն օրինաց: uso si converte in natura. առած. սովորութէն փոխի 'ի բնութէ: far uso. 'ի կիր առնուլ. 'ի կիր արձէ: գործածուլ: far buon uso. բարիւք 'ի վար արկանել: a uso. ընդ սովորութէ: պէնի: էթէնէն: զօրէն: էնէի: 'ի սէտս. 'ի կիրառութէ:
Úso, sa, ած. Սովորեալ. սովոր: աշտէնէ:
* Usofrútto. Տես Usufrutto.
Usoliére, ար. Կապ վարսից. կապ: ռուլպար:
* Ússaro. Հեծեալ զինաւոր. հեծեալ ունկարացի:
Ússo. Տես Zingano.
* Ústa. Հոտ, կամ հեռք գազանաց. (ի հոտն գազանացդ զոր թողուն 'ի ճանապարհն յանցսիւբեանց:)
Ustióne, իգ. Բաս փխիկանաց ս վիրահատից: կիզումն:
Ustoláre, ել. Բերանաբաց, կամ անձկանօք ասլասել (կերակրոյ, ևն. ասի յատկապէս զշանց:)
Ustório, ia. Կիզողական, կամ կիզանող (Հայկբ:)
Usuále, ած. Սովորական. հասարակ. գործածական. կիրառուած: օրնի էնէնէ: էնէնէ:
Usucapióne, ար. Իրաւակալուն. (ընդ իրաւաբանէից) է իրաւունք ինչ սեփականելոյ վկալուածս, եև: զրպ

ղորս խաղաղութ՝ ի վաճառս արկիլ և ուրուք ղանձն ինչ առնտանեալս յօրինաց։)

Usucapíre, ս. բառ լատ. Սեփականել, կամ առանալ ինչ իրաւակարօք։

* Usucátto, ta. Սեփականեալ իրաւակարօք։

Usufruttáre, ս. Վայելել զպտուղ, կամ զեկամուտս իրիք։

Usufrútto. Վայելք. կամ վայելումն պտղոյ. կիրառումի պտղոյ. (և իշխանութիւ վայելելոյ զպտուղ կամ զեկամուտս իրիք։) Ընդհարձակի նաեւ։

Usufruttuáre. Տես Usufruttare.

Usufruttuário, ária. բառ օրէնս. Վայելող. կամ որ ունի զվայելս պտղոյ իրիք։

Usufruttuáto, ta. Վայելեալ. վայելեալ՝ ի պատուիրիք։

Usúra. Վաշխ. տոկոս (անիրաւ։) Տաճիկ։ առաւելութիւ. աւելի։ pagar con usura. հատուցանել տալ հոսեաք. հատուցանել զկրկինն (բարեաց կամ չարեաց։) prestare, կամ dare a usura. տալ ի վաշխառ, կամ տոկոսաբար. վաշխել։ prender a usura. առնուլ ի վաշխառ։

Usurájo, գոյ. Վաշխառու. տոկոսառու։ Տաճկէնի։

Usurájo, ja, ածական. Usurário, ia. Վաշխական. վաշխիւ։

Usureggiaménto. Վաշխառուիլ։

Usureggiáre, ս. Վաշխել. ի վարձու առ ղարծեալ։ Տաճկէն իւրեն վերծիւ։

Usuriére, ար. Վաշխառու։ Տաճկէնի։

Usurpaménto: Տես Usurpazione.

Usurpáre, ս. Գրաւել յանիրաւի. գրաւել յոտիքս առակել զօտարինն. սեփականել անձին. պատուաստակ. պաղինակ աչխատ։

* Usurpatíssimo, ma, գեր. Տես Usitatissimo.

Usurpativaménte, գ. Յանիրաւի. յափշտակաբար։

Usurpáto, ta. Գրաւեալ. յափշտակեալ։

Usurpatóre, ար. Usurpatrice, էգ. Գրաւիչ. յափշտակիչ. առակիչ. պատուան ուրիշ։

Usurpazioncélla, - cína, նուազ. Յափշտակուելի փոքր.

Usurpazióne, էգ. Գրաւումն. յափշտակութիւ. գրաւականութիւ։

U T

Utéllo. Փոքրիկ խեցեղէն անօթ խաղոյ, և քաշամոյ։

* Utensíli, ար, յոգ. Կահ. կարասիք. կահք, կամ անօթք խոհակերտութեան։ գործածք։

Uteríno, na. Սրտանդային. արդանդի։ Հատուածք արգանդ։ պէտ անասնոյ փոշմ. անուաղ պէտ։ Fluor uterino. Ի անուս ինչ կանանց. որ կոչի և Flussobianco, Fluor bianco, muliebre.

* Útero. Արգանդ. որովայն (իգաց։) պահմ։

Útile, գոյ, ար. Օգուտ. չահ։ Քայպա։ dare utile. օգտել։ fare utile. չահիլ։

Útile, ած, ս. Օգտակար. չահաւոր։ Քայպալը։

Utileménte. Տես Utilmente.

Utilissimaménte, գ. գեր. Յօգուտս մեծ. քաղուստ օգուտք. շահեկանագոյնս։

Utilíssimo, ma, գեր. Շահեկանագոյն. յոգնաչահ։

Utilità, - táde, - táde, էգ. Օգուտս. չահ։ Քայպա։ fare utilità. օգտել. քերել զօգուտս։

* Utilitáre, ս. և յ. Utilizzáre, ս. Օգտիլ. չահիլ։

Utilménte, գ. Օգտիւ. յօգուտս։ Քայպալը։

Útimo. Útole, ած. Տես Ultimo, Utile, ած։

* Útre, ար. Տես Otre.

Utriáca, ար. Triaca.

* Utriusque, ար. բառ յոյն. Ջեռոյք. երկատան։

Uva. Խաղող։ խոշոր։ assai pampani, e poca uva. առատ տերեւիւք քաղուստ. սակաւ ողկուզանք։

Uva de' frati. Տես Ribes. Uva di volpe. խաղող աղուեսոյ. (և խոտ ինչ գարշահոտ՝ օգտակար, և ճանճահալած։) Uva spina. խոտ ինչ փշալից. ունի հատս խաղողանմանս։ * Uva passa. Չամիչ. գոյրս խաղօղ խաղօղ։ Քայպա։ * Uva passola. * Uva passula. Տես ն։

Uvéa, գոյ. Խաղողեայ. (և միով՝ ի ծաղանգս աչացս։)

* Uveáceo, ea. Խաղողագոյն. ի գոյն խաղողոյ։

Úveo, ea. Խաղողեայ. tunica uvea. Տես Uvea.

* Úvero. Տես Poppa.

Vúi. բառ պաղատական. Տես Voi.

Uvízzolo. Ագռ ինչ վայրի ողկուզոյ, որ կոչի և Lambrusca.

* Vulcáno, Volcáno. Հրաբուխ լերան, կամ տեղի. հրաբուխ։ գործիքիւքն էանըշը պաղ։

Vulgáre, գոյ, և ած. Տես Volgare.

Vulgáre, ս. բառ լատ. Հրատարակել։

Vulgarizzáre, Vulgarméte. Տես Volgarizzare, ևն։

* Vulgáta. Վուլկաթայ. (է գործածական ընդ աշակերտս լատինասցս, զոր Թարգմանեաց սրբն Հերոնիմոս ի բերայականէն՝ ի լատին. և հրատարակեաց ժողովն Տրիտենդեան։)

* Vulgatíssimo, ma. Հանրահռչակ. քաջածանօթ։

Vulgáto, ta. Հրատարակեալ. հռչակեալ. յայտնի։

Vúlgo. բառ լատ. Տես Volgo.

Vulneráre. բառ լատ. Վիրաւորել։

Vulnerária. խոտ ինչ օգտակար վիրաց։

* Vulnerário, ia. Օգտակար վիրաց։ Էարայա գործ։

Vultúrno, կամ Gréco. Արեւելեան հիւսիս։ ֆօյրալ։

Vúlva. բառ լատ. Բերան արգանդին. իգական անդամք։ խոտ ինչ ձախնայնի։

Vulvária. խոտ ինչ ժահահոտ։ պերմ։

Úvola. Տես Ugola.

Úzzolo. բառ ասպ. Տենչ. անձուկ. տափանք։

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

X

Xէգ. Իքս։ Ի գիր բաղաձայն. զոր ի տալագիսք չառնուն՝ ի կիր. այլ փոխանն նորա վարեն երկու SS. այր. Alexander, Alessandro. Աղեքսանդր։ կիր. գեհենի ևս վարեն զնի միայն S. այր. Exemplum, Esempio. Թէպէտ և զամ անդամ գտանի գրեալ Essempio. Այլ և յիտալական լեզուի չէք այս գիր, բայց եթէ յարտասանել զայլազգիսն բառս ինչ ականալս այսու գրով։ այր Xanto, առ՝ ի խորհիլ ի հեթանոսական բառին Santo. և կամ ի գրել զբառս ինչ լատին բարբառոյ ի կիր առնել ի մասնաւորացեալ։ այր Exabrupto, Exproposito, Exprofesso. Գործեալ X է նշան հանարտ. զհան, և նշանակէ 10։

Xirofagía. բառ յոյն. Ձօրակերութիւ. չոր պահք։

Z

Զ ֆ. Ձէ[ի]ա. Սա ունի իրկին հնչուն, մի՝ խիստ և տուր ոձի զմեր Ց. և յա՝ Ձախն է յոյժ առ իտալացիս, որ Prezzo. Փուչցո Carezze. Քաւէցցէ Zana. Ցանա Zio. Ցիո Երկորդ՝ մինչ, և մեր՝ Ձ, և Ծ. որ Orazione. Օռաձիոնէ Orzo. Օռձօ Zelo. Ծէլօ.

Zaccágna. ա. Սարի առաջակողման գլխոյ.

Zaccarále, ա. Սաւուղ.

* Záccaro. Տես Zacchera.

Zácchera. Ցայտ տղմոյ՝ ի վերայ հանդերձից կոշկ և Pillacchera. լամաս. գժռէարուն. խոչ. կնճռուն. ֆալաքրէ. անօտլք. ուռմիկաս. այն ոչան ձէյ. գոյն ինչ. ոչինչ. Աղբ, կամ աղտոտուն մանէ՛ի վէր գեղման՝ի յերաց խաշանց, կամ այծից, որ կոշկ և Caccola, և Pillacchera. պօտ.

Zaccherélla, Zaccherúzza, նոմ. Դոյզն ցայտ տղմոյ՝ի վէր հանդերձից. * Փոքրիկ ժապաւէն.

Zaccheróso, sa. Տղմաշաղախ. լամասոտ.

Zaffaménto. Խցուն. ԷՀԹայէ.

* Zaffardáta. Շաղախուն. ապուեղու.

Zaffardóso, sa. Շաղախէ. ապուեղաւ. ապուեղի.

Zaffáre, ն. Խնուլ խցանաք. խնուլ. ԷՀԹամ.

Zaffáta. Սրսկուած. ցայտ, կամ ցայտաձած հեղուկ նիւթոց. էֆոպիւրկ. գառն, կծուցական զրոյց. և սերունդ. ինձիրիձի ձէօղ. dar una zaffata a uno. եր գլխանոյ զրոյ, զկծեցուցանել բանիւք. խոչէ փէնէ.

Zaffatáccia, ձէֆ. Ւէժգին, կամ ալուղի ցայտաձած (հեղանիւթոց.)

Zaffáto, ta. Խցէ խցանաք. խցէ. ԷՀԹամ.

Zaffatúra. Խցուն. ԷՀԹայէ.

* Zafféltica. Տես Zaffetica.

Zaffera. Խառնուած ինչ, որով ապակագործք ներկեն զապակին՝ի կապուտակ.

Zafferanáto, ta. Քրքմագոյն. քրքմագոյն. պաֆռանէ.

Zafferáno. Քրքում. պաֆռան. zafferano saracinesco. քրքում՝ տառակինոսաց.

Zaffética. Տես Assafetida.

* Zaffirétto, նոմ. Փոքրիկ չափիղայ.

Zaffíro. Շափիղայ. ապիրայ. (է ամէն ինչ պատուական. այր ծիրանագոյնն՝ կոչի Zaffiro maschio. * իսկ կապուտակն՝ կոչի Femmina.) ձէօ էաֆռէ. ապրէ էաֆռէ.

Záffo. Խիչ. խցանք (անօթոց, առաղանաց.) ԷՀԹաձ կաշանաւորական. հառաւ. էաֆռանձէ.

Zaffróne, ա. Քրքում վայրի. էապան պաֆռանէ.

Zagáglia. Աղբ ինչ գեղարդան.

Zagagliétta, նոմաչ. Փոքր գեղարդն.

Zainétto, նոմ. Փոքրիկ մահակ.

Záino, գոյ. Հոմանական մահակ յօրինել՝ի գեղմ, նաւոր ոչխարենոյ.

Záino, ած. Բաւիղավարծին. Երկնագոյ. հասկի ձեռաւ, կամ հասկ մոյզ կարմիր.

Zalfética, Zaffetica. Տես Assafetida.

* Zambecchíno. * Zambécco. Աղբ ինչ նաւս, որ կոչի և Stambécco. ջանգէ.

Zamberlúcco. Վերարկու ինչ. (է երկայն և լայն, բայց թևքն նեղ. ունի և գլխանոց կայն.)

♦ Zámbra. Ջամբռ. սեռնակ. արտաքնոց.

Zambrácca. Բազ. սրունկի. գոհակ.

Zambraccáccia, ձէֆ. Բազ անարգ.

Zambraccáre, ր. Ընաձել զքաղ. Թարթափիլ՝ի սրունկոցս.

Zambúco. Տես Sambuco.

Zámpa. (Ծաղի քառատանեաց. Թաղթուլ. (է առաջակողման ասքն.) Ճիրանք. ֆէնէ. tanto va la gatta al lardo, che vi lascia la zampa. տես Gatto.

Zampáre, ն. Հարկանել (ձաղճիւ, կամ ճիրանօք. ֆէնէնէ.

Zampáta. Հարուած Թաղճին. ֆէնէի.

Zampétta, Zampétto, նոմ. Փոքր Թաղճ.

Zampettáre, ն. Սկսանիլ շարժիլ զձաղճան՝ի քայլել. սկսանիլ քալել. շարժիլ զսրան՝ի քայլ.

* Zampillaménto. Ցայտուն ջրոյ. ցայտ.

Zampillánte, ած. Ցայտեալ. որ ցայտէ.

Zampilláre, ն. Ցայտել ջրոյ. ծնգղկիլ. ուռդամ. էխոխիրէ. Քըչքամամ.

Zampillétto, նոմ. Դոյզն ցայտուած ջրոյ. ըմպած նակ ինչ.

Zampillío. Ցայտուն ջրոյ.

Zampíllo. Ջուր ցայտեալ (յանձուկ խողովակաց.) ցայտ ջրոյ. Քիսկէ.

Zampíno, նոմ. Փոքր Ճաղճ. ճիրան. փոքր Թաղճուլ. ֆէնէի ֆէնէնէ. tanto va la gatta al lardo, che vi lascia lo zampino. տես Gatta. Եւ ևս ապր ինչ վայրի Pinoի, որ կոչի և Picca.

Zampógna. Փող հովմանական. արինգ. գաւալ. փոփոխ.

Zampognáre, ն. Հարկանել զարինգ. գոռալ. ալմամ. ապազակել. գոռել.

Zampognatóre, ար. Արնգահար.

Zampognétta, նոմ. փոքրիկ փող հովմանական. փոքր արինգ.

Zána. Ձոճանձ կողով հիւսել՝ի նուրբ տաշեղաց փայտից. տես Zanajuolo. Ճենգ. ֆիլաքճու. Քէնգ. appiccare zane. չարիս խօսել զուտ. քաւէցցէ. * Zane. Բողոքանձ գառարկ տեղիք չինուածոց, յորս գնին պատկերք, կամ արձանք.

Zanajuólo. Կողովաքար. բեռնակիր.

Zanáta. Կողով մի լի. կողով լի.

Zánca. Սրունգն, պռանգ. ոտնկիք. խոչափառին. * Բոռն.

* Zánco, ca. Mancíno. Ահեկագործ. ահեկան. (որ գործէ ձախու ձեռամբ.) ոլագ.

Zangola. Քար գեղջկոց. Դոյզ ինչ, յորում հարուն կամ ձգեն՝ի հանել զկիւղն.

Zánna, Sánna. Ձանիք (ձան, խողխ, փղիկ.) պիչ.

* Zannáre, ն. Ոլորիլ. առատանալ. յղկիլ. ձանձիք.

Zannáta. Ծաղրական գործ. կամ առացուած. ձանձիք. * Հարուած ձանձիք.

* Zannétto, նոմպչական. Zanni ին.

Zánni. Պերիսանացի գեղջկական. միմոս, կամ խեղկատակ Թատրոնական.

Zannúto, ta. Ձանձոր. ձնծաձանի. երկարաժամ նի. ոպան պէշնի.

Zanzára, Zenzára. Մժեղ. մժեղն. պիլծ պինի. mettere una zanzara nella testa. կասկած, կամ խիզճ արկանել՝ի միտս ուրուք.

Zanzarétta, Zanzarétta, նոմ. Փոքր, մանր մժեղ.

Zanzariére, Zenzariére, ար. Առագաստ (մահճից՝ի պահպանուն՝ի մժեղաց.) էչփէ. Ճիպնիւէ.

Zanzaveráta. Հանդերձանք կերակրոց, կամ համեմունք. կոչի և Saporétto, Sálsa. Քէշդիկ.

Zánzero. Մանուկ իգացել. ֆոպ.

Záppa. Բրիչ. քահ (լայնաբերան.) պէլ. չափ. dar si la zappa sul piede. անձամբ անձին ընտանել.

Zappadóre. Տես Zappatore.

Zap-

Zappáre, ն. Բրել բահիւ, կամ բրչաւ. բրել: գալմա: քանդել: եղծանել: գաւթ հատանել: in rena. սեր մանել, յաւազուտս. մշակել զաւազուտս. զրաքան տաժանիլ: zappare. Հարկանել անդհեմեմ զCimbalo, կամ զայլ նման հռհռացարան:

Zapparíglia: Թեղ ինչ փանդռտյուցիչ: (է քամխոտ խառնել փոշով արմատոյ տղխտակ բաղելան:)

Zappáto, ta. Բրեալ բրչաւ. տեղեալ:

Zappatóre, պր. Բրօղ. տեղիչ. երկրագործ: գալչէճ:

Zappatorélla, նհ. Փոքր, կամ մանուկ երկրագործ:

Zappétta, նհ. Փոքր բրիչ. փոքր բահ:

Zappettáre, ն. Բրել փոքր մի: տիր ու չափաղանց:

Zappettína, նհ. Փոքրիկ բրիչ. փոքր բահ:

Zapponáre, ն. Բրել փայտաւուտ: գալմաղմա:

Zappóne, պր. Ակիր. մուրճ. փայտաւու: (է բրիչ նեղ և երկայն:) գալմա:

Zára. Աղէ ինչ նարթի, զոր խառնեն երիւք քոմէիւք: zara a chi tocca, կամ zara all' avanzo. առակ. ո բռնումն հանդիպի՝ ինքն հոգացի: Zara. Վտանգ: իհկնէիւ: senza zara d' alcuno: պատնդ ուրուք վտանգի: mettere a zara. 'ի վտանգ գրկանել:

Zaróso, sa. Վտանգաւոր. բազմավտանգ:

Zátta. Աղէ ինչ սեխի, որոյ հիզն է խորտաքոտոր:

Zátta, Záttera. Լաստ: ապ. աալ:

Zavardársi, յ. Inzavardársi. Ազատանալ. շարախիլ: պռլամտ. փրկենիւ:

Zavórra, Savórra. Կաւախիճ: ապճրա: աւազուտք: գամասալ. գամասատ:

Zavorránte, ած. և գոյ. բառ նաւ". Խճադիր. խճաքարք:

Zavorráre, ն. բառ նաւորդաց. Դնել զխիճ 'ի նաւի: ապճրա գօմաց:

Zázzera. Վարսք. (յն գէաք առն' երկայն ուսամբ չափ: ապտան աալ. էեափել:

Zazzeráccia, չէդ. Աշխեմեմ, գխաստիւ վարսք:

* Zazzerétta, Zazzerína, նհ. Փոքր: կարճ վարսք:

Zazzeríno. Նոյն է: Վարսաւոր. երկայնագէս (այր:) ապտան աալէք:

Zazzeróne, պր. Երկայն վարսք: ապտան աալ: երկայնագէս (այր:) ապտան աալէք: որ զչէտ երեսայ հին սովորութեց, կամ տարագուց:

Zazzerúto, ta. Վարսաւոր. գխաւոր. երկայնագէս. գեղեցկավարս: ապտան աալէք. կիսէն աալէք:

Z E

Zéba, եփ. Ալիւր: էելի:

Zébra. կամ Zébra, պր. Էշ ջորեցոտանի ինչ նման կողոպոյ 'ի չափ փոքր երիվարի. գեղեցկամորթ, բաբեձև, և արբեձագ: գոանի յափրիկէ 'ի ապրաւանդն Բարի Յուսոյ, ևն:

Zébu, պր. Աղէ ինչ Ասպատոն եզին ափրիկէից:

Zécca. Փողերանոց. (է տեղի՝ ուր հարկանեն զդրամս՝ փողս, կամ զդրամս:) փռպակեան: Nuovo di zecca, uscito allora di zecca. Նորահատ (դրամ.) նոր: էիւ: Zécca. Շանահանձ: կենէ:

Zecchiére, պր. Zecchiéro. Փողերապետ. կամ ոստիկան փողերանոցին: փռպակեան կենէի:

Zecchino. Ոսկի դահեկան: ալիքն: ոսկի վենետկոյ: եալտէ ալիքէք:

Zedoária. Տես Zettovário.

Zéffiro, Zéfiro. Զեփիւռ. հովմ քաղցրատիպ: պաֆ նեոյ:

* Zegríno. Տես Zigrino.

Zelamína. Էքար ինչ բազմերանգ. գոանի մերձ 'ի հանգս սպինձոյ. և որում՝ հալէլ ծառուերու զծառուին, և ներկէ զայն 'ի դէղին. որով և բազադրեն կոչի Ottone, կամ Աղոյր: տես և Giallamina.

Zeláńte, ած. Zelantíssimo, ma. Նախանձաւոր. նախանձախնդիր: գայրէնի:

Zelanteménte, պ. Նախանձաւորութիւն. նախանձախնդիր գործով. եռանդագին: գայրէնի էնէ:

Zeláre, ե. Նախանձիլ. ջնդձիլ զնախանձ. նախանձ բերել. վառիլ 'ի փոյթ, 'ի նախանձ: գայրէնի էնիլ:

Zeláto, ta. Zelatóre, պր. Zelatríce, եփ. Տ. Zelante.

Zélo. Նախանձ (բարի.) նախանձաւորութիւն. փոյթ. եռանդն: գայրէնի:

Zelosaménte. Տես Zelantemente.

Zelóso, sa. Zelosíssimo, ma. Տես Zelante.

Zendádo. Սնդուա. շար: պնրբանձիւ:

Zénit, պր. Կէտ գլխաձան. գագաթնակէտ. կամ պէնիթ. (է մտացածին կէտ ինչ երկնից, յորմէ ի ջանէ ուղղահայեաց ինչ առ մանաւանդ հորիզոնին և 'ի վր գագաթնան մերոյ: հակագրեր կէտն կոչի Nadir. որ է կէտ գագաթնան հակառնիից:)

Zentáno. Կերպաս ինչ, Թեւնա նոյն ը Zendadoին:

* Zenzánia. Տես Zizzania.

Zenzára, Zenzarétta, Zenzariére. Տ. Zanzara, էն:

Zénzero, Cengióvo. Կոճապղպեղ: կենձկիւլ:

* Zenzeveráta. Տես Zenzoverata.

Zenzévero, Zenzóvero. Տես Zenzero.

Zenzoveráta. Խառնուած 'ի բազմաժչկական նիւթոց: խառնուրդ. խառնափնդոր իւք:

Zéppa. Կեղ. երեմ: էնէն: mettere zeppe. սերմանել զորոմն. քանսարկել ը միմեանս արմանել: essere una mala zeppa. Լինել քանսարիւս. լինել քար գայթակղութեան:

Zeppaménto. Լցուն. զերծուն: փօլաթիմ:

Zeppáre, ն. Լնուլ. լնուլ Թաշխատուն. զերծուլ: փօք փօլա եմէք. փօլաթրմփ:

Zeppáto, ta. Լցեալ. լի. Թաշխատուն. զերծուն: փօք փօլա. փօլա:

Zeppatóre, պր. Լցուցիչ: փօլաթրան:

Zeppatúra. Լցուն. լցուցանելն: փօլաթրուլ:

Zéppo, pa. Ֆաշխատուն. պատարուն. բազմալիցս. ծայրալիր: փօք փօլա: pieno zeppo. լի. ծայրալիր:

Zerbinería. Աքրաքութիւն. անշափ մաքրասիրութիւն ('ի ղգեստս:) էէնիֆէրլէք:

Zerbíno, պր. Աքրաքեր. մաքրազգեաց. պճնաքեր. իգասէր. սարփածու: էէնիֆէրի. զպան. աղէտ: far il zerbino, կամ star sul zerbino. լինել մաքրազգեաց, կամ պճնասէր:

* Zéro. Զոյց: պչքէր: ոչինչ. գոյլն ինչ: ձիւնի: avere nel zero. յոչինչ համարիլ. արհամարհել:

Zéta, եփ. յունական սր լինի i zeti, և le zete. Ծնիլ ամ. (է վերջին գիր իտալական այբենից:) dall' A alla Zeta. 'ի սկզբնէ ցաւարտ:

Zetético. Բառ յունաց. Խուզողական. (ասի զոմն՝ որ վարեն ուսումնականք 'ի լուծանել զառաջարկեալ ինչ, և 'ի խուզել զպատճառ և զընութիւն իրիք:)

Zettovário. Zedoária. Բժշկական արմատ ինչ հընդկաց: գնուլոսոյտ:

Zeugma. Զակցութիւն. (ձև ինչ քերականի", և ճարտասանի":)

Zézzo, Sézzo, za. Յետին. վերջին: ածղրեփ: էրէնէի: da zezzo, կամ al dá zezzo, պ. 'ի վախճանի. 'ի վերջոյ. հուսկ յետոյ. ապա: ածղրա:

Zézzolo. Պտիուղք ատեանց: էմճկէ:

Z I

Zía. Հօրաքոյր: հալա: մօրաքոյր: ընկէզ: zia di mio padre. հօրաքոյր հօր իմոյ, կամ քոյր հաւուն իմոյ: zia di mia madre. մօրաքոյր մօր իմոյ, կամ քոյր հանուոյն իմոյ:

Zibaldonáccio, չէդ. Անկարգ խառնուրդ:

Zibaldóne, աբ. Խառնուրդ. խառնուած:
Zibellíno, գեղ. Սամոյր (կենդանին, և մորթի նոյն կենդանւոյն.) սամուրենի: սամոյր. սիպիր:
Zibellíno, na, ածական. Սամուրի. սամուրենի. ի սամուրենւոյ: սամոյր:
Zibétto. Ի գաղան ինչ կատուանման: հոտ ախտիւ: Է և Մուշկ կամ հիւթ ինչ իւղային և սաստիկ հոտ գոյացեալ ի փամփիլակ ինչ մերձ յերկուորիս այսոցկենդանեաց: հոտ:
Zibíbbo. Խաղող ինչ աղինիւ, կարմիր և կարծր:
♦ Zíemo. ֆր Mío zío. Հօրեղբայր իմ:
♦ Zíeso, Zísso. ֆր Súo zío. Հօրեղբայր իւր. մօրեղբայր իւր:
Zígolo. Ծուռուն ինչ՝ի ջուխ ձնձղիկան. որոյ լանջք և փոր հարկանին՝ի գեղին. և կատուցն ի կարճ և ըստ ոճար: Է և աղգ ինչ ձկանց:
Zigomático. Ոսկր վերին ծնօտին, որ միացեալ կայ ընդ սկաւառակի գլխոյն:
* Zigríno. * Zegríno, կամ * Sagríno. Մորթ դրասուազ, կամ ձկանց, որոյ մակերևոյթն ի խոյասլորատ և լի մանր հատիւք. զոր ի կիր առնուն՝ի պատեանս գրոց և այլ գործեաց: սպէրի: * Zigríno. Կերպաս ինչ գործեալ նման սպէրինի:
* Zigzag, աբ. Ծիւրաթեք պատոյտք. պատոյտք ձանաչ պարհաց: *Orbiculare in Zigzag. Բազորաձև ծիւրաթեք:
Zilobálsamo, Silobálsamo. Փայտ բալասանի:
Zimàr, աբ. Տես Verderame.
Zimárra. Ձգեստ, կամ արկանելի ինչ երկայն:
Zimarráccia. Ձգեստական Zimarra ին:
Zimarróne, աբ. ասպիսական Zimarra ին:
Zimbelláre, ն. Հրաւիրել կամ կոչել ղծուչնս Հրաւէրեալս: Հարկանել մխրալից պարկիճ:
Zimbellàta. Հարուած մխրալից պարկիճ:
Zimbellatóre, աբ. Կոչող ծուչնոց հրաւիրակաս:
Zimbellatúra. Կոչ ծուչնոց հրաւիրակաս:
Zimbéllo. Հրաւիրակ. (է ծուչուն կապել չուաս նաս, զոր ծուռացանեն որսորդք՝ի ձգել ղայլ ծըռչունս՝ի վարմ իւրեանց:) չաղըշան. ծօղաս: հրապոյրք: essere il zimbello, կամ servir per zimbello. լինել չուաակս, կամ չուակ նշանակի. լինել խաղալիկ: Zimbello. Է պարկ ինչ լի մխրալ ևն: կապել՝ի ծայր չուանին, որով մանկունք հարկանեն զվիճեանս ընդ խաղ:
Zimíno: Աղբ ինչ կերակրոյ:
Zimotecnía. Խմորագործուած. (է մասն քիմիականին որ ձաձէ զխմորմանէ մարմնոց:)
Zimozímetro. Խմորաչափ. (է ազդ ինչ չերմացոյց գործւոյ, որով չափի չերմանին ծագեալ՝ի խմորմանէ մարմնոց:)
* Zinále, աբ. Տես Zinnale.
♦ Zinépro. Տես Ginepro.
* Zingána, էգ. Տես Zingano. և * Երդ ինչ ըստ եղանակի գնչուաց:
Zíngano, աբ. Գնչու. գնչուտ: ասոլիորէն Բօշա: էնիէռնէ:
* Zingarélla, նաև. Գնչուտ մանուկ:
Zingarésca. Երդ գնչուաց. երգ ըստ եղանակի գնչուաց: էնիէռնէն բիւրթիոխս:
Zingarésco, ca, ածական. Գնչուաց:
Zíngaro. Տես Zingano.
Zinghinája. Վատաճաղջաձի. անճառոտջուճի. ցաւատգարուճի:
Zíngo. Է կիսամեռուղ ինչ: ասուիս բիւրեղս. հոպնի բիւրեղս:
Zínna. Սիրնիք: ձիճ: բերան անօթոց, կամ ըմպատնակաց:

ZIP

*Zinnále, աբ. Լանջանոց կանանց, կամ փոքրիկ ասիք գած կանանց: ասմկ'' կըրծքկալ:
* Zinnáre, ն. Տես Poppare.
*Zinzánia. ♦ Zinzaniósо, sa. Տես Zizzania, ևն:
Zínzibo. Կոճապղպեղ: ղընձիբիլ:
Zinzináre, Zinzinnáre, ն. Ընդիլ չիլճ առ չիլճ, առ սակաս սակաս, կամ ոսմկ առ ոսմկ: ոսխաք:
Zinzinatóre, աբ. Որ ընդիլ չիլճ առ չիլճ, կամ ոսմկ առ ոսմկ:
Zinzíno. Ծերբուճ. (է գոյն ինչ գինւոյ, կամ այլ հեղուկ ինացեալ՝ի յատակ ըմպանակինն:) bere a zinzini, կամ bere a centellini. Տես Zinzinnare.
Zío. Հօրեղբայր: ասուաճ: քեռի: պապ: Zio di mio padre. Հօրեղբայր հօր իմոյ. կամ եղբայր հաւուն իմոյ: Cadere in grembo al zio. առակ. Անհանիլ՝ի գիրկս հօրեղբօր, կամ քեռւոյ. ֆր անհանիլ գործոյն՝ի ձեռս այնր զոր կամիր օգ:
Zipoláre, ն. Խնուել զսակաւն. արկանել զինչ տակաւին: փլըզել ըզփամփ:
Zipolétto, նաև. Փոքրիկ խիչ տակաւոյ:
Zípolo. Խիչ տակաւին: նիպ: far d'una lancia un zipolo, կամ ùn punteruolo. առակ. ՚ի քազմին հանել սակաս. ՚ի բազմ նիւթոց գործել սակաս ինչ վ՚ս տգիտութենէ, կամ զանցառութենէ:
Zírbo. Փալանդի աղեաց: կոչի և Oménto.
Zirlaménto. Մորդիկ (տորդիկ թռչնոյն:)
Zirláre, ւ. Մորդիլ (տորդիկ թռչնոյն:)
Zirlétto, նաև. Սրաձայն մռնչիւն (տորդիկ թռչնոյն:)
Zírlo. Մռնչիւն (տորդիկ թռչնոյն:) Հրաւիրել կամ կոչել ղծուչունս Հրաւէրեալս: (է տորդիկ թռչնոյն եղեալ՝ի վանդակի, առ՝ի մռնչել և՝ի ձգել զայլ տորդիկս:)
Zísica, Zísiga. Աղբ ինչ խաղողի և որթոյ:
Zíso. Տես Zieso.
Zitélla. Աղջկին: գեղ:
Zitéllo, Zitíno, Zíto. Մանուկ. տղայ: օղլան:
Zittíno, գեղ, նաև. Լուռ լեր. մի խօսիր: ասա օղ:
Zittíre. Տես Guaire.
Zítto. Լուռ լեր: սաս. սաս օղ: non fare zitto, կամ stare zitto. լռել. լուռ կալ. ոչ խօսել: սաս օղ: non si sente uno zitto. չնչ չընչիլն: zitti zitti, յոտ. լուռ լեր. լուռ լինուք: Zitto. Հանդարտ. անգործ. խաղաղ: սաս. սաֆաթ:
♦ Zízza. Սրինք:
Zizzánia. Պղտիս: փել իճճ: դայթակղուճի. գժտուճի. երկպառակուճի: փշնա խրէճ. գաւիճ:
Zizzanióso, sa. Պղտիսացան. բանսարկու. պատռակիչ:
Zízziba, Zízzifa, Giúggiola. Յունապ: հիննապ:
Zizzibo, Zizzifo, Giúggiolo. Յունապենի. յունապենի պաղամ: հիննապ պաղամ:
Zizzoláre. բառ ասի. Տես Sbevazzare.

Z O

Zocçolájo. Սանդալագործ:
Zoccolánte, աբ. Սանդալաւոր: Սանդալաւոր արեղայ. (է ազդ ինչ արեղայից՝ի կարգէ ոչ ընդ Ֆրանչիսկոսի, որք ունին սանդալս յոտս:)
Zoccoláta. Հարուած սանդալի:
Zoccolétto, նաև. Փոքր սանդալ:
Zóccolo. Սանդալ. (է հողալծափ ինչ, որոյ յատակ է փայտեղէն:) նալճ: կօճ. (ըստ ճարտարապետաց է քառակուսի քարեղէն խարիսխ սեանց, արձանաց, սափորաց, ևն. որ կոչի և Dado, կամ Orlo.) Կոչտ հողոյ: Ապուշ. խօլճամիտ. անմիտ. (է ոճ ռամկ:) ահմագ: Zoccoli. Բաբէ. ոտ սքանչելագոյս հայոց ասէէ. Աւել կամ պատանել զհետաձգիս: Andare

Dare in zoccoli per l' asciutto . աՀ ֆաֆխաՀանալան. Uուլիլ կիմ պղծիլ յատուս անկիսաանալ յատուս: stare , կիմ ſenere , կամ aver sotto la tacca dello zoccolo, ևՆ. ասս Tacca . In una casa , կիմ in un luogo vi vanno le gatte in zoccoli : տաալ. Լի ֆ տունն , կիմ տեղին կնծալից բեզկրտելը : frittata con gli zoccoli . ձուՀաղել եփեալ ապխտով:

Zodiacále, աՀ, ս. կենդանակամարին. զոդիակային: Zodiáco . կենդանակամար . զոդիակուս : ինքագոլ պատճառ:

Zoforo . Ֆ մասն ինչ չինուՀածոց. որ կոչի և Fregio .

Zóilo. Ջոյլուս ազարատագէտ գատող. գանդքննիչ:

Zólfa . Տեա Solfa. Cantare a uno la zolfa . կշտամբել զոք խաթիլ :

Zolfanéllo . Յօղուն. (է չիւղ կանեփոյ. որոյ երկոքին ևս ծայրք Ճայեր են՝ ի ծծուելն, զոր՝ ի կնիք առնուն՝ ի լուցանել զկրակ :) էլեքրին:

Zólfatára . Ծծմբահանք , կիմ գործատուն ծծմբոյ : էխէխբաք Տաքնի . էխէխբաք հանք :

Zolfáto, ta : Ծծմբայինն. ծծմբախառն : էխէխբաքլիս : Zolfatúra . Ծուխ ծծմբոյ: էխէխբաք ինխինխնոս . էխէխբաք ինխինխոխս :

Zolfíno , գոյ. Ծծմբատ . (է պատրոյգ պատել ծծմբով բամ՝ի ակուս վառելոյ զՀրադ :) էլեքրին:

Zolfíno, na , աՀ. Ծծմբայնին : էխէխբաքլիս : ծծմբատգոյն : էլեքրինի :

Zólfo . Ծծումբ : էխէխբաք . էլեքրին : di zolfo . ծծմբով բաղին: Zolfo canino . Ծծումբ չնական. (է ծծումբ ինչ , որ գանուի խառն ընդ քարաձեաց ինչ, կոչի այսպէս վասն լինելոյ գԺողովարհանելի՝ ի հանքացոյ :) Zolfo vivo , կամ Lagrima di zolfo , կիմ virginale , կիմ vergine . Ծծումբ կենդանի . (է ազդ ինչ լուսափայլ ծծմբոյ) Zolfo. Ծծումբ. (ըստ քիմիականաց է մին՝ի ներգործական սկզբանց բնական իրաց :) Zolfo . Կնիք փորագրեալ ականց տպաւորել՝ ի վրայ հալեալ ծծմբոյ :

Zolfonária . Ծծմբահանք : էխէխբաք Տաքնին :

Zolforáto, ta. Ծծմբայնին. ծծմբախառն: էխէխբաքլիս:

Zólla . Կոշտ հողոյ. հողակոշտ. բունձ : էնէխ : գեաին . կաշՀածած . հող: Ֆօֆշափ . Ֆլէխ :

Zollétra , նոմ . փոքրիկ կոշտ հողոյ :

Zollóso , sa . կաշտալից . լի հողակոշտիւք:

Zombaménto , Zombaménto . Հարուածք . գան :

Zombáre , Zomboláre , ն. Հարկանել. գանել : ընդհատ. փեօյնէ :

*Zombatóre , Zombolatóre , աբ Հարկանօղ. գանօղ:

Zombatúra , Zombolatúra . Հարուած . գան :

Zombolatríce , էէ Գանօղ. հարկանօղ :

Zóna . Գօտի : գոտապ : Գօտի (Ծագրական :) ինչ ինչ : zona torrida . այրեցած գօտի : temperata . բարեխառն գօտի :

Zónzo , առ. Andar a zonzo . Ա՛տանդիլ . ատաղական Ճախտալիլ . Ճախտաւախան յանիլ : փօլաշ Տաք . էֆէխնէնէ օլմաք : andare, կիմ mandar il cervello a zonzo . յիմարեցուցանել, կիմ յիմարիլ :

Zoófito . Բաս յանայ . կենդանատունկ . կատարեալ կենդանաձայն . (են մարմինք ինչ հաղորդեալ բնութ անկոց , միանգամայն և կենդանեաց :)

Zoofórico , ca . կենդանակրդ , կամ կենդանակիր (սիեն . ասի գայնց սեանց , որք բերեն զնմանօսի կենդանեոյ երկաթ :)

Zoografía . կենդանագրութ . (ի՛ ատորագրել կենդանեաց :)

Zoolatría . կենդանապաշտութ . պաշտօն ընծայեալ կենդանեաց :

Zoólito . կենդանաքար . (է քարացեալ մասն կենդանեայն :)

Zoología . կենդանաբանութ . (է մասն բնական պատմութեան, որ Ճառէ զկենդանեաց : և և է այն մասն դեղաբանութ՝ որ առնու զդեղոյսն՝ի կենդանեաց :)

Zootomía . կենդանատղնութ, կիմ կենդանահատուած (է անդամատղնութ մարմնոց անասնոց :)

Zopissa . Կաւաձիւթ . (է ձիւթ քիմիակ՝ կնաւուց որոյ խառնեալ ընդ մոմ, և զործէ ծակայնոցիկ ուղղութ բժշկելոյ զվէրս :)

Zoppáccio , ia , աՀ , և գոյ . վէշ . Կաղ յերկոցունց ոտից . հաւմ ոտիք . խոտան կաղացեալ :

Zoppettíno , na . Zoppétto , ta . Փոքր մի կաղ :

*Zoppicaménto . Կաղալն . կաղում : ֆօֆալէտ :

Zoppicánte , հ. Կաղ. որ կաղայ : ֆօֆալ: Ճերքի . պակասեալ. անկատար : գասապ . էֆէխ :

Zoppicáre , է. Կաղալ . դնալ կաղ : ֆօֆալ խրխռիլ . ափսոսալ : ունենալ ինչ Ճերմուկ . Ճերքանալ յիմիք: էֆէխէլիլ օլմաք : conoscere da qual piè uno zoppichi . Ճանաչել զընաւօրսն, կիմ զկախմիտուիմ ոք զոր առ իմն , կիմ զՃերքուելս ոքոյ:

Zoppicóne , Zoppicóni , հ . կալ՝ի կաղ. կալ՝ի կաղ՝ի կողոպտ ձայն՝ի գայլէ (ընդՃանուալ , կիմ դնալ . ևն :) ֆօֆալ Տօֆալ :

Zóppo , pa , աՀ . Ճերքի և գոյ. Կաղ. խեղ ոտիք: ֆօֆալ: Ճերքի. անկատար. պակասաւոր : էֆէխ: յատր դանդաղ : կնճռ անհաստատ (ինչ:) la bugia è zoppa, անհաստատ, կիմ խարխուլ է տուեալն. տուեալ ոտաք՝ի յայս գոյ : verso zoppo . կաղ , կիմ անչափ ոտաք ևաւոր. (ի որոյ ոտք և վանիք չեն չափել Ճշգիւ:) a piè zoppo . միով ոտամբ և եՀ : venire alcuna cosa a piè zoppo. դալ յուշիկ . ժամանել անագան. correre a piè zoppo. ընթանալ միով և եՀ ոտամբ կրել ինչ դԺուարտի : a chi usa con zoppo , gli se ne appicca . առած: դիբաւոր կաղոյ , որ է կապ Ճարճափիւ: andare a caccia col bue zoppo . դնալ յորս կաղ եզամբ. ի մասին՝ի գործ անպատրաստ andar zoppo , կամ zoppiconi . դնալ կաղ՝ի կաղ՝ կաղալ :

Zoticáccio , ia , ղէշ. Բրտաբոյն . չինականագոյն :

Zoticággine , էկ . Բրտութիւն . տղութիւն . կռճանք . վայրենութիւն . տմարդութիւն . դեղջկութիւն : հօրեխլէտ :

Zoticaménte , հ . Zotichissimaménte . Բրտաբար . բրտագոյնս . չինականագոյնս . տմարդաբար : դեղջկօրէն : հօրեխլիպէ :

Zotichétto , ta , նոմ . Փոքր մի բերթ . տմարդի :

Zotichézza . Տեա Zoticaggine .

Zótico , ca . Zotichíssimo, ma . Բիրտ . տգղ . տղմարդի . վայրենաբարոյ . անքաղաքավար . անհնեվեմ : հօրեխ . էշլան :

Zoticonáccio , ia , ղէշ . Տեա Zoticaccio .

Zoticóne , աՀ , մերկ և գոյ . տգղի . Տ. Zoticaccio .

Z

Zúcca . Գդմենի . դդում : գաղափ : * Zucca salvatica . Ի բոյս ինչ . զոր տես՝ի Vite bianca , կիմ Brionia . Zucca . Գդում. (է անօթ ինչ յօրինեալ՝ի չորացեալ կեղևոյ դդմոյ , յորում դնեն ձուկն , կամ ազ , ևն :) Ի և և չորացեալ և գատարկ դդում, զոր՝ի կնիք առնուն լուսնոյգք՝ի լուղիլ : Uscir d' un fondo senza zucca . տաալ. պրծանիլ՝ի մեծ ինչ վտանգէ՝ առանց օգնականի : Zucca . խնկատպատակ . սկաւառակ դլխոյ . գլուխ : պալ. գաՀ : aver poco sale in zucca , կիմ aver la zucca vota . առած . լինել պակասամիտ , կիմ անհնձոր մտաք: star in zucca. կոչ բացատ գլխոյն մերկագլուխ: cercar sale in zucca . կենցալիլ է խոհեմութեամբ :

միաս : Zucche marine ; zucche fritte ; zucche marinate , կամ սոսկ zucche . ասպիսան գլխոլոր- ին զբ. մայսանի , կամ բացագանչանի . բաբեր . զարմանալեն . նոր զարմանք . և իսկ՝ հնար : Zucca al vento , կամ zucca vota , կամ zucca da sale . ա՛ս ասի . Ի՞նչպէս միաս անհամհամ . Թափեալ ուղիղ այր անպիտան : Zucca . Մ՚եղբայրս անհամ. անի անհամ :

Zuccája . Աղբ ինչ խաղողոյ և որմոյ :

Zuccájo . Պաքոսէզ դդմենեաց , դդմենիք : գաղափ պօսիանը :

Zuccajuóla . Ճճի ինչ ՚ի ատամակար պարսիկաց , որ յամեր ՚ի հողով կրծէ զարմատս անկից :

Zuccheráto , ta . Շաքարախառն . համեմեալ շաքարաս . քաղցր : ՚ի՚ե՚բլի . խաւիր :

*Zuccheriéra . Անօթ շաքարի : ՚ի՚ե՚բ գաւաթ :

*Zuccherifluo , ua . Շաքարաքուլի : քաղցր :

Zuccheríno , գոյ . խմորեղէն ինչ շաքարախառն ՚ի ձև դդմանի :

Zuccheríno , na , ածական . բաղադրեալ ինչ կաղամեալ ՚ի պաղեղէ , ՚ի շաքարէ , ՚ի սպիտակուցէ ձուոյ , և ՚ի վարդաջրոյ : Zuccherino solutivo . Բժշկական ինչ քաղադրեալ ՚ի մեղրէ , ՚ի շաքարէ , և յայլ նման ինոց . որ կոչի և Mel rosato zuccherino . Zuccherine . Շաքարահամ ատնձ . (է ազգ ինչ քաղցրա համ տանձից :) Zuccherino . Շաքարահամ (ըստ առածի .) քաղցրահամ . անուշակ . բաւական :

Zúcchero . Շաքար : ՚ի՚ե՚բ : Zucchero rosato . Վարդաւենի : ի՚ե՚ւ՚ե՚բ : Եւս՝ վարդահոտ շաքարեղէնք : Zucchero violato . Մանուշակահոտ շաքարեղէնք : Zucchero candi , կամ candito . Շաքար վանիլիմ՚ան՚ան՚ան . (է շաքար զոր եռ կարծրացեալ ոմն գաւանն :) ասի՚ պաղ շէքէր : Նէօշէն ՚ի՚ե՚բէր : Zucchero rottame . Շաքար անփոյթ . (յն՚ ոչ գոյեալ :) Zucchero d'orzo . Շաքար եփել և կարծրացեալ : ա՛ֆ ա՛ֆ : Zucchero in pani . Պան շաքարի . (է շաքար գոյեալ և ձուլեալ ՚ի ձև կոնաձի :) ֆեյնի ՚ի՚ե՚բ : Zucchero di più cotte . Շաքար ալքունի . (է աղնուագոյն շաքարն :) Է՚ֆէյ ՚ի՚ե՚բի : avere il cuor nel zucchero ; star col cuore nel zucchero . Լինել գոհ , կամ հաճ և հաւան : cadere , կամ colare , կամ traboccare il zucchero alla caldaja . պատահել յանկուցեալ ՚ի յանկուն վրայ . յաճախել յանկուցեալոց : parere un zucchero , կամ parere un zucchero di tre cotte . երևել քաղցր , բերկրական , հաճոյ , աղնիւ : di zucchero , ածական . քաղցր . սիրելի . ախորժական : ի՚ե՚բէ : sputa zucchero . ընծունք նր լի են քաղցրութ . լի քաղցրութ :

Zuccheróso , sa . Շաքարային . շաքարախառն . անուշակ : ի՚ե՚բէ՚լ . խաւիր . հաճելի . ախորժական . եբերկ լուլի :

Zucchétta , նաժ . փոքր դդում : գաղափար : դդմանման ինչ : ատամակար ինչ :

Zucchettína , նաժ . փոքրիկ դդում :

* Zúccolo . Գաղաթն գլխոյ . գագաթն . ծագ :

Zucconaménto , Zucconatúra . Գերծումն գլխոյն :

Zucconáre , ն . իսպառ գերծուլ ղգլուխն :

Zucconatóre , ար . - trice , էից . Սափրիչ . արթիչ հերայ :

Zuccóne , ար . Գերծեալ գլուխ . գլուխ բոլորագերծ : far zuccone . Տե՛ս Zucconare .

Zuccótto . Սպասարան ինչ :

Zuffa . Կռիւ . մարտ . պատերազմ . կռագ . վէճ : գաւ՚ե՚ն . ճակ : fare zuffa . կռուիլ . մարտնչիլ :

Zuffétta , նաժ . փոքր , կամ թեթև կռիւ :

Zuffettína , նաժ . ինչ կագ . գոյն կռիւ :

Zufolaménto . Սուլումն : d' orrecchi . դընդ իւն լսելեաց :

Zufoláre , ս . Հարկանել զսրինգ (հովուական :) գաւ՚ե՚լ ալմաք : սուլել . ըուլեի ալմաք : քաղել (մեղուաց :) վ՚ալմաք : tu puoi zufolare . առ ունին համարիմ զքո մեղուական բղղումն : zufolar negli orecchi . ծանոյանել ինչ դաղտ . խոսել յունկինն . սպրդել հանդգալ յունկն ուրուք : ֆըուլդամաք : zufolare dietro a uno . հնչել գաղտ զումիքն : * Zufolare . ա՛ե՚ս և Palafittare .

Zufolatóre , ար . Առունկնածառ . քառ . բանսարկու :

Zufoléttо , Zufolíno , նաժ . փոքր սրինգ : ազգ ինչ սրինգի : սուլումն :

Zúfolo . Սուլումն : ըուլեի : սրինգ հովուական : գաւ՚ե՚լ . փոփխի : տե՛ս և Minchione .

Zufolóne , ար . Մեծ սրինգ հովուաց :

Zughétto , նաժ . Աղբ ինչ բլթի :

Zúgo . Բլթի ինչ յօրինեալ յալերկ և եփել խաղով՚ի տապակի . յորոյ վր երբեմն ալիանեն և զմեղր : ուսալ կոչի և Zughi melati . Zugo . Առնայի ան , գաւի տպուռ . խօշատիրտ . ազոռաշ : rimanere un zugo . խաբիլ . ծաղր լինել :

Zugolíno , նաժ . Աղմուաշ : կամ բլթի փոքր :

Zúppa . Հայց թրմեալ ՚ի գինի , կամ յայլ ինչ : ինչիք : խառնուրդ . ըան (յօրինեալ ՚ի հացէ , և ՚ի գանազան բանջարոց :) far la zuppa nel paniere . անավառտակ աշխատիլ : chi fa l' altrui mestiere , fa la zuppa nel paniere . ասած . որ ձեռնարկէ յօտարին արհեստ զրաչան տաժանի : mangiar la zuppa co' ciechi . ուտել զհաւ և խալասց . ՚ի՚ վարել կամ առնել զգործ ինչ ըստ այմ՝ որ չէ աչալուրջ : so quel che io dico, quando dico zuppa . ասած . գիտեմ քալ՚ զոր ասեմ . գաւառ վայրապար : la zuppa mi fa nodo . գաւանեմ գժուարութիւն՝ ուր չէր պարտ zuppa segreta . թաց նալ գՀացն ՚ի բերանն : Zuppa . խառնուրդ . խառնուած : fare zuppa . թրմիլ : fare una zuppa . ա՛ֆ ասի . խառնակել . խառն ՚ի խուռն առնել . շիտիկ : zuppa zuppa . փլոխոլիք ինչ . խառն ՚ի խզուռն . խոտ նակոյ անգաս :

Zuppétta , նաժ ապան Zuppaին . ֆրանիկ :

Zuppóne , ար . ասպանան Zuppaին :

Zurláre , ս . Հրհռիլ . խայտալ . ցնծալ :

Zúrlo , Zúrro . Ցնծուն . զուարճուն . զուարթուն . պնդինձ : տեղի . իղձ անձափ . անձուկ : հասրեր : cavare il zurro di capo a uno . կամ cavare il ruzzo . զգաստացուցանել զոք երկիւղիւ . ՚ի չափուն ել զոք . չափաւորել զցնծուն ուրուք : stare , կամ andare in zurlo . հրհռիլ . ինծալ . խայտալ . այլ յայլմէ լինել առ ինքնուին . ցնծալ յոյժ : esser in zurlo , կամ in zurro . նոյն է : եւս՝ բորբոքիլ ՚ի ցանկուէ իրիք : mettere in zurlo . վառել , կամ շարժել զոք ՚ի փափաք . զուարթացուցանել :

IL FINE.

SUPPLEMENTO.

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ.

Accoppiaménto. * Եւ՝ Միբձաւորութիւ (մարմնաց կան.) զուգաւորութիւ. խառնուք (անասնոց:)
Accoppiársi, յ. * Եւ՝ Զուգիլ ը միմեանս. զուգաւորիլ. խառնակիլ: ձիմա կինէ. լիկինըցէ:
Accrescitívo, va. Եւ՝ Աճառական, յաճախական (մանրիկք:)
Ácori, ար, յոգ. Lattíme. տձ՛՝ ասուքիս:
Ácoro. Cálamo aromático, odoráto. S. 'ի Odorato.
Adiánto. Sին Capelvenere.
Adragánti, ից. Dragánte, ար. Sին Tragacanta.
Africáno, na. Եւ՝ Աֆրիկեցի. լիբիացի: Հարաւցի:
Agálloco. Հալուձէ. փայտ հալուձէի: Էօթ ագաճը:
Agárico. Տարաղ. (է սունկ ինչ, եւն. ոտկի եւ զանրիկոն, կիս ագարիկոն սունկ:) ագամ Յանիարը. ագարիճոն. պարիճոն:
Ágata. Ակնա: ը ունոց ասի տձ՛՝ Ականիսար:
Agrimónia. Աղրիմոն. (է խոտ ինչ բժշկական:)
Albercócca. Եւ՝ Ծիրան: գայլաը:
Albercócco. Եւ՝ Ծիրանենի: գայլաը ագաճը:
Alcánna, Alcána. Alchénna. Հինայ. (է արմատ, եւն:) գինա:
Alcióne, ար. Զինկուլ, եւն: Խոռիը:
Aloè, ար. Եւ՝ Հիւրի հալուձէի. յր Վաղա: սապա:
Ambizióso, sa. Եւ՝ Հաղաը Խանդագ:
Amatísta. Միզեսիկ, եւն: ը ունոց տձ՛՝ կոչի եւ ընաւ:
Angélica. Աղելզիկ. անգելզիկոս: սեմիսէ խելիայի:
Anterióre, գոյ. Եւ՝ Առաջակողին:
Apertúra. Եւ՝ Բերան (դիտականց, եւն:)
Appaltáre, ն. Տալ ինչ ուսիք կատարսս, եւն:
Appaltatóre, ար. Կատարսող. մենաւաձառ: էմին:
Appálto. Կատար, կիս մենաւաձառուի, եւն:
Approdáre, ն. Եւ՝ Կանգնիլ երեքս, կիս Թուռ: զգաստիք:
* Arcánna. Յուսր: աչ Բաւը:
Archívio. Գիւան. տուն յիշատակաց, նամակաց:
Archivísta, ար. Գիւանապետ. Թղթապահ:
Assocciaménto. Զուղուղի. (է ազգ ինչ գաշնադրուի, որով ոք ոայ ուսիք զհաւինս յարձակել հաւասար բաժանորդութ չահուն և վնասուն:)
Attilláto, ta. տձ՛՝ Քեխիլի. խլանը:
Augúrio. * Եւ՝ Բարեմաղթուի:
Aúspice, ար. Տաճարապետ. փեսաւէր. կիս հայերէց. (է վերակացու հոգեսանաց 'ի կողմն նէ փեսային:)
* Azzardársi, յ. Իշխել համարձակիլ: ձեռգէն էնիլ:
Babbóccio. ասի A babboccio, տի. Ամոաքար. անչխորհրդաբար. ը դիպաց:
Bámbera. ասի A bámbera, տի. Տին a Vanvera.
Barattáre. * Եւ՝ Լոմայափոխ լինել. ահձէ պօղմաք:
Barattería. Եւ՝ Լոմայափոխուի:
Barélla. Շալակ. (է գործի ինչ դագաղանման, եւն:) a barélla, տի. Ուռատաքս. լծով. լիուլի:
Battitójo. Եւ՝ Ե մասն փեղկի դրան, կիս պատուհանին՝ որ շրաքս զդրանդիս, զբարաւորն, կիս զսեամն 'ի փակիլ իւրում: Եւ՝ Ե մասն դրանդ ոյն շրաքիլ 'ի փեղկէ դրան, կիս պատուհանին:
Bettónica. Բետոնիկ, կիս կեսարոն: էնկինբէ:
Bórdo. * Եւ՝ Կաւ. (է ամֆնաւորդագ, եւն:) էկի:
Bróccolo. Ընձիւղ անկոց, կամ խաւարծիլ. (ը փափկիկ ծայրն հաղամբկց, ծնեբեկաց, եւն:) Քիւիկ: Եւ՝ Ագդ ինչ հազամբի: ոմի՛՝ պուօքոլի:
Broccolúto, ta. Բղմընձիւղ. ընձիւղալից (դաղամբ:)
Brodétto. Եւ՝ Հանդերձանք կերակրոց:
Bullettíno. * Եւ՝ Տոմս, կիս տոմսակ քուէից (ընտրուելի Պատկին:) * Տոմս, կիս տոմսակ (առօրեայ ծանօթուեց երեւելի դործոց:)
Calcedónio. Աչս ակն կոչի 'ի մեզ Կիլճադոնիս:
Cálza. Ջանկապան. դուբպայ: ըբաւ:
Capelvenére, ար. Զարխոտ: պալպըրը գարա. փեչէբէր: կոչի և Adiánto, և Tricománe. ոմանք 'ի յետնոց կոչին և Վարսագեղ:
Casérma. * Եւ՝ Դադարք բերդապահ զօրաց:
Centáurea. Տերունկ. ը ոմանց Յլամարեան:
Cerconcéllo. Թրթնջուկ: գոռաս գոռալը:
Cerrácca. Խոտ ինչ բժշկական: ալըձն օխտա:
Che. Եւ՝ Յիտ. ընդ (առարուէն.) յ. 'ի (հասալ նէրն:) ինպէ. ասնդրա: Ապա Թէ ոչ: Խօսա:
Checchessía, կիս Che che sía. Իւրինչ որինչ և որինչ միանգամ: նչ փէ:
Chi. Յոմնական անուն. Ո՛վ. ո՞: փէՏ:
Chi? թէր՛՝ կիս հարցական անուն. Ո՞վ. ո՞. ոմ՞ ոք: փէՏ:
Ciálda. Կշեռաց չաքարադործ, կամ մեզրախառն: ոսոմի՛՝ Ջնուշ նշխարք:
Cialdóne, ար. Չաքարադործ նշխար պատատեալ եղկերգամբ, կիս ոմն գիծուղի պատրան:
Cognáta. Հարսն, կիս կին եղբօրն: Էնէնէ: տալ (ը քոյր առն:) Էօրիմանչ: քինի. (ը քոյր կնոջն:) պալըզ: նէր. նէր: Էլնի:
Cognáto. Քնռայր: Էնիչոխ: տադր: գայն: անէր. որդի. ուսմի՛՝ անեբձագ: գայն: քէնէկալ: պաճաճագ:
Colloquíntida. Աղխ. (է բոյս ինչ Հեռաւակար:) և նի հաւրը:
Colómbo... Pesce colombo, կիս Pastináca. Տրի գոն. (է ձուկն ինչ Թռչնաւոր:)
Commércio carnale. Ակեանիկ. մերձաւորութիւ մարմնական. զուգաւորուի. խառնակուի: aver commercio con femmina. առնանկիլ. լինել ընդ կնոջ:
Cónca marína. Կոնք ծովային. (է խեցի ինչ:)
Conciáre, ն. Եւ՝ Հանդերձել, կիս հասուցանել (զկիր բանուքս, զաղցան, եւն: ինչպէս էնիմ:
Congrufsmo. Խաո ածաբ. Պուռ յաստուածականաց:
Conscrívere, ն. * Եւ՝ Աշխարհագիր առնել. գրել 'ի Թիւս զօրաց. գրել 'ի զօրս:
* Conscrizióne, ից. Աշխարհագիր. զօրագրուի:
* Continénte, գոյ. ար. Ցամաք. երկիր: գաբ:
Cónto... Conto aperto, կիս acceso. Հաշիւ անվճար. aver conto acceso. էհիէր. կալ ունալ 'ի չարիս:
Contrárre, կիս contrar matrimonio. Ամուսնանալ:
* Convittóre, ար. Հանուկաց. բնակակից. վանակից:
Coréo. Մեծաւար. (է ոտն ինչ տաղաչափից:)
Coriámbico, ած. Պատաշաձել առ Coriambo առ զաչափական ոտն:
Coriámbo. Ե քառավանկ ոտն տաղաչափական բաղկացեալ 'ի մեծաւարէ, և 'ի մեծաւերջէ:)
Coricáre, ն. Տաշտաձաղ առնել. եւն: պաչըրմ էնիմ:
Coridálio, Fummostérno. Ընձխոտ: չահիրէբ:
Corridóre, ար. Սրահ (նեղ և երկայն:) ինչիէ:
Costipazióne, ից. * Եւ՝ Խցուածն ծակաւոյ մարմնոյն 'ի

յրտոյ ևն: կոչի և Ristringiménto. յրտահարուել:
Crepáre, ս և Crepársi, յ· Սատակիլ (անասնոց:) կեղերիլ:
Damaschíno, na, ած· Acciájo damaschíno. Դամասկեան (պողպատ:) պողպատեայ: փնդիք:
Dánno... suo danno; vostro danno. Ի՛ւր կամ քո կամ մերն· ի՛ւր, կամ քո կամ ձերն· ի ձեռն իւր, ի ձեռն իւրոց, ի գլուխ իւր:
Dáttero, Dáttilo, Dáttero marino, Երկպատեան խեցի ինչ ծովային վիմընակ, նման փգիայի:
Decameróne, ար· Տասնօրեաք· գիրք սասնօրեից (Պօքքաչչիայ:)
Definíre, ն· ևս՝ Սահմանել· վճռել:
Déntro, տղ, և նախ· Ի ներքս: dar dentro. յարձակիլ: սկսանիլ: պատահիլ: dar di dentro. հարկանել ի վիրակապման: dar in dentro. միտել, կամ հակիլ ի ներքսակողմն:
Depéndere, Dipéndere, ս· Ծագիլ· ածանցիլ· ունենալ զձագումն· յոչ գալ· Ծնանիլ: ապիր օմաք· ընծայել: լինել ը, կամ պատանի, կամ ը ձեռամբ· ունենալ զհամոյն· կախիլ· լինել՝ի ձեռս· ապըն պա օմաք· Բապի օմաք: non dipender da alcuno. չլինել ը ձեռամբ այլոյ· լինել ինքնատէր, ինքն իշխան, ինքնագլուխ:
*Diplomático, գեղ· Պիտոլ հրովարտակաց· հրովարտակական· հրովարտակաբանուել:
Dípsa. Ծարաւ, կամ խարամանի: Եաբշը եըան:
Dóbbla, Dóbla, Dóppia. Դահեկան ինչ ոսկի:
Dobblóne, Doblóne, ար· Մեծ դահեկան ոսկի:
Dóccia. ևս՝ Կաթսաձագիկ· (ի հնդուկ բժշկան՝ զոր կաթեցուցանեն ի վէր սխտայիէ ան ցամոց:) ևս՝ Խողովակ ասեաց· օլոգ:
Dogmático, ca. Վարդապետական. հաւատոյ (վարդապետութեի:)
Domesticáre, Doméstico. Տես Dimesticare.
Dominazióni, ար, յտ· Տէրութիւք (հրեշտակաց:)
Dottrína. Վարդապետուել· դիտուել· հմտութիւն· արհեստ: իմ: գիրք քրիստոնէական վարդապետուել· քրիստոնէական վարդապետուել:
*Drúido. Տրտխո· (ի իմաստակ, կամ քուրմ նախնի գաղղիացւոց, և բրիտանացւոց:)
Duágio. *Doágio. Իովակեան չուխայ:
Durità, - táde, իգ· Durízia. Տես Durezza.
Effezióne, իգ· Գործադրուել· գործ:
Élce, իգ· Léccio, ար· Պղոյտ: ի բնաբ ազաճը:
Elicéto. Սղոյնք· անտառ սղոյնաց:
Emorroidále, հ· Սնկային. թմայլին, ևն:
Emorróidi, իգ, յտ· Սուռնկ· թուրիք· սեռասուռ սուլթի (կանանց:) Տայասըլ:
Emorroíssa. Կինն սեռասուռս (բժշկիլ՝ի քրիստ:)
Endívia. Ազգ ինչ սպիտակ պղպեղի: պէյազ սալաթա:
Epidémico, ca, ած· Տարափոխիկ· փոխադրական:
*Epidíttico, ca. Կայրգական (հանդէս ճարտասանական:)
Epistílio. Տես Architrave.
Esattóre, ար· ևս՝ Վարձապահանջ· դրամապահանջ:
Fátto, ta, ած· Cavallo fatto. Երկնաբ մարդկի, կիրճ, նոճաձիաբ:
Feníce, իգ· *ևս՝ Փիւնիկ, արմատ· (ի բոյս ինչ:)
Fermáre... il piede, il passo. Կանգ· զկայ առնուլ: un furioso. ըմբռնել, կամ կապել զմոլին: alcuno al suo soldo. վարձիլ զոք: Fermársi. Կանգնիլ· զկայ առնուլ: փառչիլ: sopra una cosa. յամիլ յինչ: ը երկար զբաղիլ յինչ:
Fiengréco. ևս՝ Խոտ ինչ՝ի գարնան անասնոց: պոյ ֆօհռնա:
Fiorráncio. Ծաղիկ ինչ գեղին: կիտ ունէնի, կամ գաթիքէ ունէնի:
*Fogliáccio, ենգ· Յոտի, կամ սառնաթ թերթի թղթոյ:
Frássino. Հացի· կամ փրաքսին· պէնգուաթ աղաճը:
Gámbero. *Gámbaro. *ևս՝ ըստ վենետկեացոց խառնիճ ծովային: ըխէ:
Ghiaggiuólo. Տես Spadacciuolo.
Girasóle, ար· Արևածաղիկ: ատ՛՛ ասի ևս՝ այ ունէնի:
*Grancéola. Ազգ ինչ ծովային խեցգետնոյ: այնա:
Grancipórro. *ևս՝ Խաչափառ ինչ մեծ: խաչաբիա:
Groppiéra. Աղեխուղ· (ի փոկ համեաթին, ևն:)
Guastatóre, ար· Տապարաւոր, կամ փայտատաւոր (բանակի զօրաց:)
Insétto. Միջատ· ժժմանկ: insetti. ժժմունք: պէօճկի:
Intíngolo. ևս՝ Հանդերձանք կերակրոց:
Itterízia. Դալտուին· գոյն: սարըաթ:
Locánda... Léttere di camera locanda. Տես Léttere di Scátola. Գվնագիրք· խոշոր տառք:
Míra. *ևս՝ Դիտարան· (ի ծակ ինչ ը որ գիտի նպատակն, կամ գիտելի առարկայն:
*Normále, ած, հ· Կանոնաւոր· կանոնափակ: ըգոյ· Տես՝ի Sottonormale.
Pássera... Ճուճն ինչ ծովային· ֆիսի պալըը:
Pastorále, գոյ· *ևս՝ Հովուական, կամ հովուաբերական (եպիկոպոսաց:)
Pessário. Պաղոյգ· (ի գեղ ինչ, ևն:)
Pessarizzáre, ն·՝ի ներքս վարել զպաղոյգ յարգանդն:)
Piantággine, իգ· Ջրախոտ· (հոչի և գառնալիզուս:)
Poténza. *ևս՝ Տէրուել· Թագաւորուել· Թագաւորք:
Precipitazióne, իգ· *ևս՝ Բաս փիմ՛՛· Վայրապատճառ գործոյ· կամ սուզումն· ասիս՝ի Precipitare.
Prónubo. ևս՝ Հարսնածառ:
Prótesi... altare della protesi. Ընծայարան:
Pulcin bagnato. Աչյր վատասիրա և վատաւորդ:
Rágana, կամ Dragóne marino. Դրակոնատես· կամ վիշապաձուկն: պռանա:
Rifóndere, ն· Վերստին հեղուլ: կրկին ոփուել:
Rigattiére, ար· Փերեզակ· փորեզիկ: ընբէր· էայմաճը:
*Rosellóni, յտ· ար· Ը մասն ինչ կառաց:
Sálsa. ևս՝ Հանդերձանք կերակրոց:
Salsaménto. Հանդերձանք ինչ կերակրոց:
Secoláre, ած··· anno secolare. Վերջին սմ դարուն:
Segnatúra. *ևս՝ Սոորագրուել: ինչա:
Sensibilità. *ևս՝ Փափկասրտուել· քնքշուել սրտի· գիւրազգածուլթիք (ջլաց, ևն:) զգածուն:
Sermollíno, լտ· Serpillum. Ջայս բոյս ոմանք՝ի յեանոց կոչեն Սոլնիկ:
Settuagésimo, ma. Եօթանասնորդ: ենիճինճի:
*Sigilláro. Կնքագործ: ֆօհխոչի:
Sì veraménte, տղ· Մեծն ինչ եթէ· եթէ· բայց միայն սակայն եթէ:
Smarríre, ս· Smarrírsi, յ· *ևս՝ Սրտաբեկիլ· վհատիլ· լքանիլ: խոչեի գուլմա:
Smembráre. *ևս՝ Անդամել՝ի միուէ· զատուցանել:
Sopravvénto.... venir sopravvento. Յանպատրաստից ինասել· պատրել: far un sopravvento a uno. յանպատրաստից ինասել զոք:
Stringáre. ևս՝ Գրկել համառօտ, սահաւուք:
Strígnere. Տես Strignere.
*Táttica. Ջօրակարգուլթի· (ի արհեստ զաստ կարգելոյ զգօրս:)
Versétto. *ևս՝ Տուն (բանից նք գրոց·) համար· սահմն: *Տող սահմանաւորի· տուն:
Vétrice, իգ· Տես Agno casto.
Vilúcchio, կամ Convólvolo. Պատատուկ:
Víschio. Վիսհոն· (ի տունկ ինչ ոստոպաքեր:)

ՎՐԻՊԱԿՈՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ։

Errori. Սխալ։	Correzioni. Ուղիղ։
A ... (ի 2 երեսն. էջ 12.) ... Comendarla.	—— Commendarla.
Abbórdo ... մերձեցումն.	—— մերձեցուումն.
Accéso ... յի-ւսի-ւխ։	—— ալ. յի-ւսիկ. յի-ւսի-ւխ։
Accettáto, ta ... աւընեալ։	—— աւընեալ։
Accialíno. Քամղին.	—— Քամհանին.
Accoccáre ... accocarla a uno.	—— accocearla a uno.
Addiettivazióne.	Addiettivazióne.
Adolescénte ... յեղծիչ։	—— յենիչ. յղիչ։
Affacciáre ... վառմամ։	—— վարմամ։
Affettáto, ta ... սարսափալիան։ Կարատիճ.	—— սարսափալիան. անհարազատ. անբնական. սար։ Կարատիճ.
Aggradiménto. Ներծանալին.	Aggrandimento. Ներծանալին.
Allegría ... խնդութի։	—— խնդութի։ զաւրէն. սեղինճ։
Allestírsi, ... հաւերլամամ։	—— հաւերլանամ։
*Améndo.	*Amméndo.
Améttere.	Amméttere.
Ánima sporca. ած հեգիսան.	—— ած նախապսան.
Annidómini.	Ánni Dómini.
Apatía. Անկերը.	—— Անկերը բնութի։
Appollíneo.	Apollíneo.
Aquosità. Acquóso. Տես Aquosità, եղ։	—— Aquóso. Տես Acquosità, եղ։
Arimmética. Aimético.	—— Arimmético.
Arruginíre. Arruginíto.	Arrugginíre. Arrugginíto.
Árte ... պիւրիճիւլիւխ։	—— պիւրիճիւլիւխ։
* Assoradággine.	* Assordággine.
Attediatíssimo, ma, գեր. Ձանձրաւատաւատուկ։	—— Ձանձրաւատաւատուկ։
Attenére ... սեօղիւնէ պուրմամ։	—— սեօղիւնէն պուրմամ։
Atticaménte, Attissimaménte.	—— Atticissimaménte.
* Avólo.	* Avócolo.
Avvoltichiáre.	Avvolticchiáre.
Azzureggiáre ... մովի լալմամ։	Azzurreggiáre ... մովիկ լալմամ։
Babbacióne.	Babbacciόne.
Balocággine.	Baloccággine.
*Balzána del castesello.	—— del castello.
Bardásсia ... պուշա։	—— խուպ։
Benaugurosaménte.	Benagurosamente.
Bencreáto. Տես Benaerato.	—— Տես Benallevato.
* Bestiévole. * Bestialità.	* Bestilità.
Bicciócca.	Biccicócca.
Bollero ... խախաղրդք։	—— խաղախորդք։
* Bordáglia. Տես Brozzaglia.	* Bordáglia. Տես Bruzzaglia.
Brócca ... հարօրիկ։	—— հարօրանակ։
Búfola. Մատակ գոմէշ։	—— Մատակ. (ի մատակ գոմէշ։)
* Buglióne ... շիշք։	—— շիղք։
*Bugráne ... ուրիք	—— ուրիք ուրիք
*Cáffura.	*Cáfura.
Caggiotório.	* Caggitório.
Capéllo ... Fioco di capelli.	—— Fiocco di capelli.
Cásso, գոյ ... բացուած չապկին։	* Բացուած, կամ ածիք չապկին ... եակա։
*Castelvestráre.	*Castelvetráre.
Céffo. Կապիկ ինչ եշռավսիոյ։	Céfo. Կապիկ ինչ եշռավսիոյ։
Chérica ... կուլակ։	—— սպասկ (կղերիկոսաց։) ասի՛ կուլակ։
Ghicchè sia. Chiccessía.	—— Chicchessía.
Chiedónte, Cieditóre.	—— Chieditóre.
Cicérchia. Ոսպն։ Հերճիկ։	Cicérchia. Ազգ ինչ մանր խոտաբոյս սխտան
Cimázio ... կոշի և Vovolo.	—— կոշի և Uovolo.
*Ciparíso.	*Ciparisso.
* Círro. Տես Lazzera.	—— Տես Zazzera.
Commovitúra, Comovizióne.	—— Commoviziόne.
Compossíbile ... կարելի յայլս։	—— կարելի յարիլ յայլս։
Contrabásso.	Contrabbásso.

Contraccólpo ... բախտիւն :
* Contuttosiaciochè .
Convénga .
Coreggiúla .
Corpusdómini .
* Corrutúra .
Così ... ամ աղքատք .
Crásso , sa . Crássimo , ma .
Culláre . . . պէտի տալմա :
Damásco .
* Discrudáre . Sin. Disaprire .
* Dimadáto , գոյ .
Disavezzaménto , Disavezzáre .
* Disconfigitóre .
* Disinteressársi ... ծուղուլ .
Dispérdersi ... անցուցանել :
Dispósto ... անկիւճ , հնգքոյ :
* Dissecatívo , va .
E' , պէտ պիտանէալ
Enfiséma . ճն ուռոյցք յօդոց
Farinajólo .
Fialtéra .
Folleggiare ... doneggia .
* Forbannútto .
* Forcellútto .
* Forfattúra . Sin. Furfanería .
* Fragóso . Sin. Ribombante .
Gallína . հաւ ... razzuoli .
Gammurrácia .
Garétto ... ի մասն և չիղ , եւն :
Gátto ... ('ի 34 տուն դնի կերչաւորքէպարզամիտ
Giassiacosacchè .
Gránchio ... che ha far
Gránde , գոյ ... tener grande .
Guadagnáre ... sopravento .
* Guidardonáre . Sin. Goiderdonare .
Imbarráto ... մեռս և Avvilupato .
Imbastardíto ... Tragliato .
* Imbolláre .
Imbrattato ... մեռս և Imbarrazzato .
Imo ... 'ի սորի 'ի վեր միևնոյն ցգլուխ ,
* Improvvissimaménte .
Inrichíre , Inrichíto . Sin. Arrichíre .
Inrugginíre ... Sin. Irruginire .
* Lacenech .
Mondo ... non gli trarebbe .
Naturále , գոյ ... ritratto al naturale .
Necessità ... fa vecchia .
Número ... far numero , e mangiare .
Omousiasti .
Oro ... brocato d' oro .
Panáccio .
Pezzolína . Pezolíno .
Rastelláre .
Resurressióne .
Rinvólgolo ... կապոց :
Salvízia .
* Scornicaménto .
Scevraménte .
* Scrocchétto ... Sin. Sroccone .
Sotteratório .
Stáno , na .
Stracciáto ... եբեւմեալ :
Tímpano ... աստառոցանին ... Աստառոցան .
Titolo ... ha titolo d' esser
* Venghiáre , եւն .
Vi . Sin. Hui .

—— բաղնիւն :
* Contuttosiaciocchè .
* Convégna .
Coreggiuóla .
Córpus Dómini .
* Corruttúra .
—— սիքին աղքատք .
—— Crassíssimo , ma .
—— պէտի աստիճան :
Dammásco .
—— Sin. Disasprire .
* Dimandáto , գոյ .
Disavvezzaménto . Disavvezzáre .
* Disconfiggitóre .
—— ծուղուլ .
—— անցուցանել զատկին :
—— անկիւճ . հնգքոյ անկիւճ :
* Disseccatívo , va .
E' , պէտ գիտէալ
—— ճն ուռոյցք գոյացեալ յօդոց
Farinajuólo .
Filattéra .
—— donneggia .
* Forbannuto .
* Forcellúto .
—— Furfantería .
—— Rimbombante .
—— Պարկ . հաւ : —— razzoli .
Gammurráccia .
Garétto ... կարճ . (ի մասն և չիղ , եւն :)
—— Gatta di Masino . կերչաւորքէ պարզամիտ :
Giassiacosachè .
—— che ha a far
—— tener del grande .
—— sopravvento .
—— Sin. Guiderdonare .
—— մեռս և Avviluppato .
—— Tralignato .
* Imbolláre .
—— մեռս և Imbarazzato .
—— 'ի սորի 'ի վեր . յսակէ միևնոյ ցգլուխ .
* Improvvisissimaménte .
Inricchíre , Inricchíto . Sin. Arricchire .
—— Sin. Irrugginire .
* Lancenech .
—— non gli trarrebbe .
—— ritratto tirato al naturale .
—— fa la vecchia .
—— a far numero , e a mangiare .
Omoousiásti .
—— broccato d' oro .
Pannáccio .
—— Pezzolíno .
Rastrelláre .
Resurressióne .
—— սոսկ կապոց :
Salvígia .
* Scorniciaménto .
Scevrataménte .
—— Sin. Scroccone .
Sotterratório .
Stráno , na .
—— եբեւմեալ գոլաք :
—— աստառոցանին ... Աստառոցան .
—— ha il titolo d' esser
* Vengiáre , եւն .
Ui . Sin. Hui .

EPIGRAMMA.

Si quem dura manet sententia judicis olim
Damnatum ærumnis suppliciisque caput:
LEXICA conscribat; nam cætera quid moror? omnes
Pœnarum facies hic labor unus habet.

Josephus Scaliger.

ՎԵՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆ.

Ոմն անդամ վճիռ՝ խիստ դատաւորի,
Կատաղեալ ոտնձան՝ ումեք սպառնացի,
ԱՌՏԱԿԱՐԳ ԲԱՌԻՑ տագէ յօրինել.
Զի՞ ի ինձ այլ եւս՝ լըքանս եղկարել.
Վանդի զամենայն՝ պատժոց լըսեալ,
պարտական յինքեան՝ այս միայն վաստակ։

Յովսէփ Սկալիգեր։

00056293

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 03 December, 2015